HONOS ANTE DIVITIAS
GERARDI
EX BIBLIOTHECA
SCHIMMELPENNINCK
JANI F.

TOTIUS LATINITATIS

LEXICON

CONSILIO ET CURA

JACOBI FACCIOLATI

OPERA ET STUDIO

AEGIDII FORCELLINI

ALUMNI SEMINARII PATAVINI LUCUBRATUM.

SECUNDUM TERTIAM EDITIONEM,

CUJUS CURAM GESSIT

JOSEPHUS FURLANETTO

ALUMNUS EJUSDEM SEMINARII,

CORRECTUM ET AUCTUM

LABORE VARIORUM.

EDITIO IN GERMANIA PRIMA

CUM PRIVIL. REG. SAXON.

TOMUS PRIMUS.

SCHNEEBERGAE

SUMPTIBUS ET TYPIS C. SCHUMANNI.

MDCCCXXXI.

NICOLAO I

AUGUSTISSIMO RUSSORUM IMPERATORI

ET

GUILIELMO III

AUGUSTISSIMO BORUSSORUM REGI

CELSISSIMIS ARTIUM LITTERARUMQUE

FAUTORIBUS

HUIUS OPERIS

PATRONIS CLEMENTISSIMIS LIBERALISSIMIS MUNIFICENTISSIMIS

GRATI ANIMI SIGNUM

D. D. D.

EDITOR.

ERSTES VERZEICHNISS
DER
SUBSCRIBENTEN
AUF
FORCELLINI LEXICON.

S. P. T. Exempl.

AACHEN.

Herrn *Kaatzer*, sel. Frau Wittwe . . 21
Herren Buchhändler *La Ruelle & Destez* . 2

AARAU.

Herr Buchhändler *H. R. Sauerländer* . . 2
und für: Herrn Professor *Kaiser* 1

ALTENBURG.

Die *Schnuphase*'sche Buchhandlung . . . 2

ALTONA.

Herr *K. Busch* 4
u. für: Herrn Rector Dr. *Bjoern* in Nyborg 1
- - - *Friedrichsen* in Husum 1
- - Kaufmann *L. Hesse* . . . 1
- - Pastor *Luebker* in Husum . 1
- - Dr. *Prahm* in Meldorf . . 1
- - Ober-Präsidial-Secretär *Olde* 1
- die *Schulbibliothek* in Haversleben 1
- die *Schulbibliothek* in Husum . . 1

AMSTERDAM.

Herren *J. Müller & Comp.* 21
- *C. G. Sülpke* 2

ANSBACH.

Herr Buchhändler *W. G. Gassert* . . . 4

ARNSTADT.

Die *Hildebrandt*'sche Buchhandlung
für: Herrn Professor Dr. *Bärwinkel* . . . 1
- - Regierungs-Rath *Franke* . . . 1
- - Director und Professor Dr. *Töpfer* 1

AUGSBURG.

Herren *v. Jenisch & Stage*'sche Buchhandlung 1

BAMBERG.

Herr Buchhändler *J. C. Dresch* . . . 1

BAYREUTH.

Die *Grau*'sche Buchhandlung 2

BERLIN.

Herr Buchhändler *C. F. Amelang* . . . 1
- - *Ferdinand Dümmler* . 1
u. für: Herrn Dr. *Böcking* 1
- - Referendar *Hermes* 1
- - Student *Jonas* 1
- d. Herrn wirkl. geheim. Rath *Nicolovius* 1
- Herrn Candidat *Otto* 1
- - Professor *Wiegand*. 1
Herren Buchhändler *Duncker & Humblot* . 3
u. für: Herrn Dr. *Lange*, Privat-Docent an der Universität 1

S. P. T. Exempl.

Für: Herrn *v. Stosch*, Leibarzt Ihrer Königl. Hoh. der Frau Kron-Prinzessin v. Preussen 1
- Herrn Studiosus philos. *Wiese* . . . 1
Herr Buchhändler *Theod. Christ. Friedrich Enslin* 4
- Buchhändler *August Hirschwald* . . 1
- - *Friedrich Laue* . . . 3
- - *Wilhelm Logier* . . . 10
u. für: Herrn Antiquar *Zellmer* 6
Herr *Ernst Siegfried Mittler* 1
u. für: Herrn Doctor *Benecke* 1
- - Professor *Jacob* 1
- - Consistorial- und Schulrath *Jacob* in Posen 1
- Herrn Lehrer *Schönborn* 1
- - Conrector Dr. *Starke* . . . 1
- - Professor *Trojanski* 1
Die *Nauck*'sche Buchhandlung 2
- *Nicolai*'sche Buchhandlung 2
Herr Buchhändler *Ludwig Oehmigke*
für: Herrn Candidat *Klaeden* 1
- - - Theologiae *Lehnert* . 1
Herr Buchhändler *Carl Friedrich Plahn* . 2
- - *Theodor Heinrich Riemann* 6
- - *Stuhr* 3
Die *Trautwein*'sche Buchhandlung 1

BONN.

Herr Buchhändler *Tobias Habicht* . . . 9
u. für: Herrn Lehrer *Arnden* am Gymnasium zu Gladbach. 1
- Herrn Studios. phil. *H. Beyda* . . 1
- - Candid. phil. *A. Deterich* . . 1
- - Religionslehrer *Elshoff* . . . 1
- - Studios. phil. *Jos. Halbfas* . 1
- - - - *Anton Hüser* . 1
- - - - *B. Juny* . . . 1
- - - - *Lander* . . . 1
- - - - *J. W. Meckel* 1
- Herrn Studios. philos. *C. Menn* . . 1
- - - - *Mohr* 1
- - - - *Ch. Müller* . . 1
- - - - *Niedermann* . 1
- - Lehrer *E. C. Noever* in Gladbach 1
- - Studios. phil. *Pet. Pierung* . . 1
- - Lehrer *Rospalt* am Gymnasio zu Münstereifel 1
- Herrn Lehrer *Scheben* am Gymnasio zu Münstereifel 1
- Herrn Studios. theol. et phil. *Lorenz Weinrich* 2
- Herrn Studios. juris *Wenner* . . . 1
- - - phil. *Joh. Jacob Werner* 1
- - - - *Friedrich Windischmann* 1
Herr Buchhändler *Adolph Marcus* . . . 21
- - *E. Weber* 6
u. für: Herrn Professor *Achterfeldt* . . . 1
- Herrn Professor *d'Alton* 1

S. P. T. Exempl.

Für: Herrn Privat-Docent bei der Juristen-Facultät Dr. *Ludwig Arndts* . . . 1
- Herrn Oberconsistorial-Rath und Professor *Augusti* 1
- Herrn Professor Dr. *Brandis* . . . 1
- - Professor *Calcker* 1
- - Studiosus phil. *J. Classen* . . 1
- - Dr. *Deycks* in Düsseldorf . . 1
- - Studios. phil. *E. L. Doll* aus Boppard 1
- - - - *Driesch* 1
- - - Theologiae cat. & math. *Nicol. Druckenmüller* 1
- Herrn Professor *Elvenich* 1
- - - *Gieseler* 1
- - - *W. H. Grauert* i. Münster 1
- - Studiosus phil. *Güntzer* . . . 1
- die Königl. *Gymnasial-Bibliothek* . . 1
- Herrn Professor *Hasse* 1
- - Lehrer *Joh. Hennes* am Jesuiter-Gymnasium in Cöln 1
- Herrn Studiosus phil. *Isler* 1
- - - *H. Kalthof* 1
- - Conrector *Knebel* in Mörs . . 1
- - Studios. phil. *Knickenberg* . . . 1
- - Dr. *Christian Lassen* 1
- - Lehrer *Friedrich Ley* am Jesuiter-Gymnasium in Cöln 1
- Herrn Professor Dr. *Lücke* in Göttingen 1
- - - *Lucas* 1
- - Professor *v. Münchow* 1
- - Studiosus *Nöggerath* 1
- - - *Ostwald* 1
- - Geheimen Regierungsrath u. ausserordentlichen Bevollmächtigten *v. Rehfues* 1
- Herrn Lehrer *Rindfleisch* 1
- - Dr. *Friedr. Ritter* 1
- - Studiosus phil. *Saal* 1
- - - - *Schneider* . . . 1
- - Lehrer *Schnitz* am Jesuit.-Gymnasium in Cöln 1
- Herrn Pfarrer Mag. *Sebastiany* in Sinzig 1
- - Gymnasiallehrer *Joseph Zirkel* . 1

BRANDENBURG.

Herr Buchhändler *J. J. Wiesike*
für: die *Bibliothek* des Brandenb. Gymnasiums 1

BRAUNSCHWEIG.

Herr Buchhändler *Ludwig Lucius* . . . 2
- - *Alexander Plüchart* . 1
Die *Schulbuchhandlung* 1

BREMEN.

Herr Buchhändler *Wilhelm Kaiser* . . . 2

S. P. T. Exempl.

BRESLAU.

Herr Buchhändler *G. P. Aderholz* . . . 1
und für: Herrn Studios. phil. *Mendelssohn* . 1
- - - *Stridde* . . . 1
Herr Buchhändler *A. Gosohorsky* 5
Herren Buchhändler *Grüson & Comp.* . . 1
- - *Joh. Friedr. Korn* d. ältere 1
u. für: Herrn Studios. philologiae *Franke* . 1
- - Consistorial-Rath Prof. Dr. *Gass* 1
- die *Hruzik*'sche Bibliothek in Oppeln . 1
- Herrn Professor Dr. *Huschke* . . . 1
- - Director und Profess. Dr. *Körner* in Oels 1
- Herrn Studiosus philolog. *Krüger* . 1
- - Dr. *Melzer* 1
- - Prorector Dr. *G. Pinzger* . . 1
- - Studiosus philologiae *Platz* . . 1
Herr Buchhändler *W. Gottl. Korn* . . . 1
u. für: Herrn *J. E. Scholz* in Landshut . . 1
Herr Buchhändler *E. C. Leuckart*
für: das Königliche *Gymnasium* zu Gleiwitz 1
- - - - zu Leobschütz 1
- - - - zu Neisse . 1
- - - - zu Oppeln . 1
- Herrn Professor *Heimbrodt* in Gleiwitz 1
Herren Buchhändler *Joseph Max & Comp.* 16
Herr Buchhändler *E. Neubourg* 3

BRÜSSEL.

Herr Buchhändler *J. Frank* 4

CARLSRUHE.

Herr Buchhändler *C. T. Gross* 1
u. für: Herrn Professor *Vierordt* 1

CELLE.

Die *Schulz*'sche Buchhandlung 1

CLEVE.

Herr Buchhändler *F. Char* 1

COBLENZ.

Herr Buchhändler *Carl Baedeker* . . . 4
Die *Gelehrten-Buchhandlung* 1
Herr Buchhändler *J. Hölscher* 9

COBURG.

Herren Buchhändler *Meusel & Sohn* . . 1

CÖLN.

Herr Buchhändler *J. P. Bachem* 1
- - *Dü-Mont-Schauberg* . . 7

COPENHAGEN.

H. J. Bing'sche Schulbuchhandlung . . . 2
Herr Buchhändler *Friedrich Brummer* . 7
Die *Gyldendal*'sche Buchhandlung . . . 3
u. für: d. *Bibliothek* des adel. Stiftes Herlufsholm 1
- Herrn Justiz-Rath Ritter *Brorson*, Rector an der gelehrten Schule dieses Stiftes 1
- Herrn Coadjutor *Dichmann* an eben diesem Stifte 1
- Herrn Capitain u. Divisions-Adjutant bei Sr. Majest. dem Könige Ritter *v. Hausen* 1
- Herrn Profess. *Nülsen*, Vorsteher der Gelehrten- und Realschule, Borgerdydsskolen genannt 1
- die *Universitäts-Bibliothek* 1
Herr Buchhändler *C. A. Reitzel* . . . 1
u. für Herrn Candid. *P. W. Becker* . . . 1
- - - *W. Borgen* 1
- - Dr. *Hennichsen* 1
- - Candidat *Hiort* 1
- - Secretair *Hiort* 1
- - Candidat *Kiär* 1
- - Dr. *Rudelbach* 1
- - Geheimen Legations-Rath *Skrike* 1

CÖSLIN.

Herr Buchhändler *C. H. Hendess* . . . 1
u. für: Herrn Dr. *Grieben* 1
- - - *Kienert* 1

DANZIG.

Herr Buchhändler *S. Gerhard*
für: Se. Excellenz Herrn *v. Hatten*, Weih-Bischof von Ermeland in Frauenburg . 1
- Herrn Professor *Herbst* 1
- - - *Pflugk* 1
- - Director Dr. *Schaub* 1
- - Professor *Schöler* 1
- - Regiments-Arzt Dr. *Wache* . . 1

DARMSTADT.

Herr Buchhändler *C. W. Leske* 1
u. für: Herrn Kirchenrath Dr. *Wagner* . 1
- - Professor Dr. *Zimmermann* . 1
- - Conrector Dr. *Zimmermann* . 1

DESSAU.

Herr Buchhändler *C. G. Ackermann* . . 1

DRESDEN.

Die *Arnold*'sche Buchhandlung 4
- *Wagner*'sche desgleichen 6
- *Walther*'sche desgl. 2

DÜSSELDORF.

Herr *J. H. Schreiner* 1

EISENACH.

Herr Buchhändler *J. F. Baerecke* . . . 2

ELBERFELD.

Herr Buchhändler *J. E. Schaub*
für: Herrn *C. Bley* in Lennep 1
- - Professor *Brewer* in Düsseldorf . 1
- - Dr. *Crome* daselbst 1
- - Staats-Procurator *Hoffmann* das. 1
- - Professor *Holl* daselbst 1
- - Candidat *Kunz* in Ehringhausen . 1
- - Director *Seelbach* 1

ERFURT.

Die *Keyser*'sche Buchhandlung
für: Herrn Oberlehrer Dr. *Kritz* 1
- - Past. Mag. *Küttner* in Kraunichborn 1

ERLANGEN.

Herr Buchhändler *Carl Heyder* 2
Herren Buchhändler *Palm & Enke* . . . 1

ESSEN.

Herr Buchhändl. *Gotts. Diedr. Baedeker* . 2

FRANKFURT a. Main.

Herr Buchhändler *H. L. Brönner* . . . 6
Die *Hermann*'sche Buchhandlung . . . 5

FRANKFURT a. d. Oder.

Herr Buchhändler *F. J. Tempel*
für: die *Westermann*'sche Gymnasial-Bibliothek 1
Herr Buchhändler *H. Hoffmann* 1

St. GALLEN.

Herren Buchhändler *Huber & Comp.* . . 1

GIESSEN.

Herr Buchhändler *Balthas. Christ. Ferber* 6
- - *Heyer*, Sohn 12

GLOGAU.

Die neue *Günter*'sche Buchhandlung . . . 1
u. für: Herrn Cantor *Bretzel* 1
- - Candidat *Bretzel* in Deutsch-Wartenberg 1
- das Königl. kathol. *Gymnasium* . . . 1
- - Königl. kathol. *Gymnasium* in Lissa 1

GÖRLITZ.

Herr Buchhändler *C. G. Zobel* 1

GOTHA.

Herr Buchhändler *Carl Gläser* 2

GÖTTINGEN.

Herr Buchhändler *Rudolph Deuerlich*
für: Herrn Studios. phil. *Bollensen* . . . 1
- - - theologiae *Krische* . 1
Die *Dieterich*'sche Buchhandlung 3
u. für: Herrn *Erdmann* in Holzminden . . 2
- - Professor *Frank* 1
- - Student *Leonhard* 1
- die Königl. *Universitäts-Bibliothek* . 1
Herren Buchhändler *Vandenhöck & Ruprecht* 8

GRÄTZ.

Die *Ferstl*'sche Buchhandlung 2
- *Miller*'sche Buchhandlung 1

GREIFSWALD.

Herr Buchhändler *C. A. Koch* 2
- - *E. Mauritius* 1
u. für: Herrn Professor Dr. *C. W. Ahlwardt* 1
- - Studiosus philol. *Drogan* . . 1
- - Hofrath *Fabricius* 1
- - Candid. *Fischer* zu Philippshof bei Demmin 1
- Herrn M. *Hasert* 1
- - Past. *Heckermann* i. Neuenkirchen 1
- - Professor *P. S. Kanngiesser* 1
- Herrn Candidat *A. Kreck* 1

HALBERSTADT.

Herr Buchhändler *Carl Brüggemann* . . . 6
- - *Friedrich August Helm*
für: Herrn Rector und Prediger *Müller* i. Blankenburg 1
- Herrn Oberlehrer Dr. *Nalop* 1

HALLE.

Herr Buchhändler *Eduard Anton* 21
Herren - *Hemmerde & Schwetschke* 2
u. für: Herrn Rector *Danneil* in Salzwedel . 1
- - Studiosus *Jacobi* aus Schötmar 1
- - - *Haushahn* a. Quedlinburg 1
- - - *Klaffenbach* aus Naumb. 2
- - Prediger Dr. *Schincke* in Wedlitz 1
- - Professor *Schmieder* in Brieg 2
- - Dr. *Steinhart* in Schulpforte 1
Herr Buchhändler *C. A. Kümmel* 1
- - *Friedrich Ruff* 2
Die *Waisenhausbuchhandlung* 9

HAMBURG.

Herr Buchhändler *J. G. Herold* junior . . 1
- - *F. H. Nestler* 21
Herren - *Perthes & Besser* . . . 6

HANNOVER.

Die *Hahn*'sche Hofbuchhandlung 2
u. für: die *Bibliothek* des Königl. Pädagogiums in Ilefeld 1
- Herrn Conrector *Grotefend* in Ilefeld 1
- - Director *Hüpeden* in Celle . 1
- - Hofr. Ritter *Kaufmann* . . . 1
- - Professor Doctor *Nitzsch* in Kiel 1
- - Candidat *Noeldeke* 1
- - Pastor *Plantaenius* in Wehningen 1
- - Candidat. theologiae *Schmidt* in Breselenz 1
- Herrn Prorector *Werther* in Herford 2

S. P. T. Exempl.

HEIDELBERG.

Herr Buchhändler *Carl Groos* 2
- - *J. C. B. Mohr* . . . 1
- - *August Osswald* . . . 2
- - *C. F. Winter* . . . 1

HEILBRONN.

Herr Buchhändler *Carl Drechsler* . . . 7

HELMSTÄDT.

Die *Fleckeisen*'sche Buchhandlung . . . 1
u. für: Herrn Professor *Hess* in Helmstädt . 1
- - Past. *Nolte* i. Rätzlingen b. Oebisfelde 1

HERMANNSTADT.

Herr Buchhändler *W. H. Thierry* . . . 2

HILDESHEIM.

Die *Gerstenberg*'sche Buchhandlung . . . 2
u. für: Herrn Gymnasiast *Arnemann* . . . 1
- die Bibliothek des Gymnasii *Andreani* . 1
- Herrn Studiosus *Muhlert* in Göttingen . 1
- - Präfect *Wandt* 1
- - Schul-Inspector *Wiederholt* . . 1

JENA.

Die *Cröcker*'sche Buchhandlung
für: Herrn Studios. philol. *Eberhard* aus Coburg 1
- - Professor *Göttling* 1
- - Professor *Hoffmann* 1
- - Geheim. Justiz-Rath *Martin* . . 1
- - Geheim. Kirchen-Rath *Schott* . 1
Herr Buchhändler *August Schmid* . . . 4

KASCHAU.

Herr Buchhändler *Otto Wigand* 6

KIEL.

Die *Universitäts-Buchhandlung* . . . 1
u. für: Herrn Etats - Rath Oberbibliothekar Dr. *Cramer* 1
- Herrn Professor *Falck* 1
- - Studiosus *Möller* aus Glücksburg 1
- - Professor *Schultz* 1

KÖNIGSBERG in Preussen.

Herren Buchhändler Gebrüder *Bornträger* . 3
u. für: Herrn Dr. *C. Biester* in Braunsberg . 1
- - - *Büttner* 1
- - Oberlehrer Dr. *Bumbke* i. Braunsberg 1
- - Religionslehrer *Ditki* daselbst . 1
- - Oberlehrer *Fabian* 1
- - - *Fabian* in Lyk . . 1
- - Studiosus *Glogau* 1
- - Director *Gotthold* 1
- - Studiosus *Haub* 1
- - Hauslehrer *Hoffmann* 1
- - Conrector *Hutzler* 1
- - Studiosus *Kollberg* 1
- - - *Loginsky* 1
- - Candidat *Penner* 1
- - *Röhl* 1
- - Oberlehrer *Saage* in Braunsberg 1
- - Director *Struve* 1
- - *Wehmeyer* in Tilsit 1
Herr Buchhändler *A. W. Unzer* 25

LANDSHUT.

Herr Buchhändler *Joseph Thomann* . . . 1

LEER.

Die *Vogler*'sche Buchhandlung
für: Herrn Studiosus *Buck* 1
- - - *Dirksen* 1
- das Königl. *Lyceum* in Aurich . . . 1
- Herrn Conrector *Siedhof* 1

S. P. T. Exempl.

LEIPZIG.

Herr Buchhändler *Carl Andrä* 1
- - *Johann Ambrosius Barth* 3
u. für: Herrn Actuarius *Arnold* 1
- - Professor Dr. *Otto* 1
- - - - *Rosenmüller* . . 1
Herr Buchhändler *Carl Cnobloch*
für: Herrn Dr. *Steuber* in Dortmund . . 1
Herr Buchhändler *Wilh. Engelmann*
für: Herrn Cammer-Assess. *Dahl* in Wernigerode 1
- - Dr. Juris *Moritz Thiele* in Dresden 1
Die *Expedition* des europäischen Aufsehers . 1
Herr Buchhändler *C. H. F. Hartmann* . . 5
u. für: Herrn Professor *Jacobi* in Schulpforte 2
- - Subrector *Rückert* in Zittau . 1
- - Adjunct *Wilbrandt* in Schulpforte 1
- - Studiosus *Willkomm* in Leipzig 1
Herr Buchhändler *Christian Gottlob Kayser* 1
- Buchhändler *Aug. G. Liebeskind* . . 1
- - *C. H. Reclam*
für: Herrn Professor *Fäsi* in Zürich . . 1
- - M. *Forbiger* 1
- - Professor Dr. *Heimbach* in Jena 1
- - Conrector *Hessler* in Rossleben 1
- - Geh.-Fin.-Rath *v. Oppel* auf Krebs 1
- - Schuldir. *Rossbach* i. Schmalkalden 1
- - Professor *Theile* 1
- - Oberschöppenschreib. *Winter* . 1
Herr Buchhändler *E. B. Schwickert* . . . 1
- - *J. P. V. Sühring* . . . 12
- - *F. Chr. Wilh. Vogel*
für: Herrn Professor *Neue* in Schulpforte . 1
- - Prorector Dr. *Schönborn* in Guben 1
- - Domherrn Dr. *Winzer* 1
- - Studios. phil. *Wolff* aus Altenburg 1
Herr Buchhändler *Leopold Voss* 1

LEMBERG.

Herren Buchhändler *Kuhn & Millikowski*
für: Herrn Professor *Michael v. Canaval* am Lyceo zu Przemysl 1
- Herrn Domherr Dr. der Theologie, Consistorialrath und emeritirter Rector, zugleich Provincial-Gymnasial-Studien-Director *Franz Xaver v. Zachariasiewiez* in Gallizien 1

LEMGO.

Die *Meyer*'sche Hof-Buchhandlung
für: Herrn Vice-Rector Dr. *Harless* in Herford 1
- - Conrector *Rothert* daselbst . . 1
- - Collaborator *Wilms* daselbst . . 1

LIEGNITZ.

Herr Buchhändler *J. F. Kuhlmey* . . . 1

LINGEN.

Herr Buchhändler *Fr. A. Jülicher* . . . 1
u. für: Herrn Rector *Jüngst* in Tecklenburg 1
- die *Schulbibliothek* 1
- Herrn Dr. *W. H. D. Süringer* in Leyden 1

LONDON.

Herren Buchhändler *Black, Young & Young* 100
Herr - *W. H. Koller* . . . 6

LÜBBEN in der Niederlausitz.

Herr Buchhändler *Christian Traug. Gotsch* 1

LÜBECK.

Herr Buchhändler *Friedrich Asschenfeldt* . 1

LÜNEBURG.

Herren Buchhändler *Herold & Wahlstab* . 3

MAGDEBURG.

Herr Buchhändler *Wilhelm Heinrichshofen* 1
- - *Ferdinand Rubach* . . 2

S. P. T. Exempl.

MAINZ.

Herr Buchhändler *Kilian Diemer*
für: Herrn Director *Reiter* 1
Herr Buchhändler *Florian Kupferberg*
für: Herrn Stadtrath *Hermes* in Trier . . 1
- die *Stadt-Bibliothek* 1
Die *Müller*'sche Buchhandlung 1

MANNHEIM.

Herr Buchhändler *Tobias Löffler* 2

MARBURG.

Herren Buchhändler *Krieger & Comp.* . . 1

MEININGEN.

Herr Buchhändler *Friedemann Keyssner* . 2

MEISSEN.

Herr Buchhändler *Friedrich Wilh. Goedsche* 2

MITAU.

Herr Buchhändler *Gustav Adolph Reyher* . 1
u. für: Herrn Collegien - Assess. *v. Braunschweig*, stellvertretender Kurländis. Gouvernem. Schulen-Director . . . 1
- Herrn Candidat *J. K. Strauss* . . 1
- - Collegien-Rath und Ritter des St. Wladimir-Ordens 2^r Classe *v. Twerdowsky* in Pinsk 1

MÜHLHAUSEN.

Herr Buchhändler *J. Heinrichshofen*
für: Herrn Professor *J. C. Burchard* in Heiligenstadt 1
- Herrn Professor *Franz Richter* daselbst 1
- - Subconrector *Schreiber* . . . 1
- die *Schulbibliothek* 1

MÜNCHEN.

Die *Lindauer*'sche Buchhandlung
für: Herrn Professor *Schwartz* 1
Herr Buchhändler *F. W. Michaelis* . . . 2

MÜNDEN.

Herr Buchhändler *J. A. Kersting* . . . 1

MÜNSTER.

Die *Coppenrath*'sche Buchhandlung . . . 3
- *Theissing*'sche - 2

NEUBRANDENBURG.

Herr Buchhändler *Ludwig Dümmler* . . 12

NORDHAUSEN.

Herr Buchhändler *W. Köhne* 1

NÜRNBERG.

Herren Buchhändler *Bauer & Raspe* . . 2
Herr - *Georg Eichhorn* . . 1
Herren - *Riegel & Wiessner* . 2

OSTERODE.

Herr Buchhändler *Carl August Hirsch* . 1

PADERBORN.

Herr Buchhändler *Joseph Wesener* . . . 3

PESTH.

Herr Buchhändler *Joseph Eggenberger* . 4
- - *G. Kilian* 21

St. PETERSBURG.

Herr Buchhändler *W. Gräff* 2

POTSDAM.

Herr Buchhändler *C. C. Horvath* . . . 1
- - *Ferdinand Riegel* . . 3

S. P. T. Exempl.

PRAG.

Die *Borrosch*'sche Buchhandlung 1
- *Calve*'sche - 3
Herren Buchhändler *Kronberger* & *Weber*
für: Herrn Dr. Medicinae *J. E. Ryba* . . 1
Herr Buchhändler *Franz Xaver Widtmann* 1

PRENZLAU.

Die *Ragoczy*'sche Buchhandlung 4

PRESSBURG.

Herr Buchhändler *Joseph Landes* 8
- - *Carl Friedrich Wigand* 2

QUEDLINBURG.

Herr Buchhändler *Gottfried Basse*
für: Herrn Rector *Johann Friedrich Sachse* 1
- Herrn Collaborator Dr. *Adalbert Schmidt* 1

REGENSBURG.

Herr Buchhändler *Friedrich Pustet* . . . 5

RIGA.

Herr Buchhändler *Johann Jacob Deubner*
für: Herrn Hofrath und Prof. Dr. *v. Francke* in Dorpat 1
- Herrn Oberlehrer *v. Freymann* . . . 1
- - Rath *Freytag* in Dorpat . . . 1
- - Studiosus theologiae *Lösevitz* das. 2
- - Candidat *Stender* auf Audern . . 1

SCHNEEBERG.

Durch *C. Schumann*
Herr Actuar. *Aster* in Grünhayn 1
- Stadtschreiber *Beck* 1
- Stadtrichter *Biel* 1
- Professor *Bornemann* in Meissen . . 1
- Gymnasiast *Corradin* 1
- Advocat *Friedrich* 1
- Studiosus *Funkhänel* in Johanngeorgenstadt 1
- Dr. *Geitner* 1
- Studiosus *Haase* in Greitz 1
- *August Hänel*, Erb - Lehn - und Gerichtsherr auf Rauenstein 1
- Professor *Hasse* in Dresden . . . 1
- M. *Jacobi* in Leipzig 1
- Conrector *Klemm* in Chemnitz . . . 1
- Diaconus *Körner* 1
- Cantor *Kurzwelly* in Chemnitz . . 1
- Prof. u. Director *Lindemann* in Zittau 1
- Conrector *Lindemann* in Zwickau . . 1
- Candidat *Lotichius* in Hohenstein . . 1
- Diaconus *Richter* in Zwickau . . 2
- Tertius *Schödel* 1
- Studios. philolog. *Sintenis* in Leipzig . 1

S. P. T. Exempl.

Herr Kaufmann *Straube* 1
Die *Schulbibliothek* in Chemnitz 1
Herr Professor Dr. *Witte* in Breslau . . . 1

SONDERSHAUSEN.

Herr Buchhändler *August Eupel* 1

STETTIN.

Herr Buchhändler *Friedrich Heinr. Morin* 10

STRALSUND.

Die *Löffler*'sche Buchhandlung
für: Herrn Director *Hasenbalg* 1
- - Hülfsprediger *Illies* 1
- - Director Doctor *Kirchner* . . . 1
- - Consistorial - Rath *Mohnicke* . . 1
- - Professor *Nizze* 1
- die *Rathsbibliothek* 1

STRASBURG.

Herr Buchhändler *Franz Georg Levrault* 1

STUTTGARD.

Herren Buchhändler *Löflund* & *Sohn* . . 3
Die *Metzler*'sche Buchhandlung 1

TILSIT.

Herr Buchhändler *Glöckner* 1

TRIER.

Herr Buchhändler *Jacob Lintz*
für: die *Stadtbibliothek* 1
- Herrn Professor *Schneemann* . . . 1

TÜBINGEN.

Herr Buchhändler *Heinrich Laupp* . . . 2
- - *Chr. Friedrich Osiander* 7

ULM.

Die *Stettin*'sche Buchhandlung 1

UPSALA.

Herren Buchhändler *Palmblad* & *Comp.* . 21

WARSCHAU.

Herr Buchhändler *Nathan Glücksberg* . . 4

WIEN.

Die *Beck*'sche Buchhandlung 6
Herr Buchhändler *Carl Gerold* 10
Herren - *Mörschner* & *Jasper* . . 1
- - *C. Schaumburg* & *Comp.*
für: Herrn *Franz Mezger* 1
Herr Buchhändler *Joh. Baptist Wallishausser* 2

WITTENBERG.

Die *Zimmermann*'sche Buchhandlung . . 15

S. P. T. Exempl.

WÜRZBURG.

Die *Etlinger*'sche Buchhandlung 2

ZEITZ.

Die *Webel*'sche Buchhandlung
für: Herrn Prorector Dr. *Dähne* 1
- - Quintus *Hornikel* 1
- - Subconrector *Kahnt* 1
- - Conrector *Schmidt* 1
- - Dr. *Töpelmann* 1

ZWICKAU.

Herren Buchhändler Gebrüder *Schumann*
für: Herrn Professor Dr. *Abegg* in Breslau 1
- - Studiosus philol. *Dirlam* in Breslau 1
- - Buchbinder *Dürr* 1
- - Professor *Eiselen* in Breslau . 1
- - Actuarius *Flechsig* 1
- - Studiosus theol. *Flechsig* . . 1
- - Professor Dr. *Gass* in Breslau . 1
- - - *Herzog* in Gera . . 1
- - Studiosus philol. *Hilbig* in Breslau 1
- - Postsecretair *Hövelt* in Delitzsch 2
- - Cand. *Junker* in Mannichswalde 1
- - Professor *Kannegiesser* in Breslau 1
- - Studiosus philol. *Aug. Keller* daselbst 1
- Herrn Studiosus philol. *Gust. Keller* das. 1
- - Candidat *Kirchhof* 1
- die *Königl.* u. *Univers. Bibliothek* in Breslau 1
- Herrn Steuer - Procur. *Lischke* in Oschatz 1
- - Superint. Dr. *Lorenz* . . . 1
- - Studios. philol. *Marx* in Breslau 1
- - Superint. Dr. *Meissner* in Waldenburg 1
- Herrn Secretair *Meyer* in Freyberg . 1
- - Stadtschreiber *Meyer* in Jöhstadt 1
- - Studiosus philol. *Mücke* in Breslau 1
- - - - *Nowack* i. Bresl. 1
- - Actuarius *Oberländer* . . . 1
- - Professor Dr. *Passow* in Breslau 1
- - Candidat *Prasser* 1
- - Studiosus philol. *Rhode* in Breslau 1
- - - - *Richter* i. Bresl. 1
- - Professor Dr. *Rohovsky* in Breslau 1
- - - Dr. *Schulz* in Breslau 1
- - Candidat *Schumann* 1
- - Studios. *Schumann* 1
- - Kaufmann *Trinks* in Waldenburg 1
- - Professor Dr. *Ullrich* in Breslau 1
- - Advocat *Vogel* in Reichenbach . 1
- - Studios. *Walther* aus Chursdorf 1
- - Dr. *Wehrmann* 1
- - Actuarius *Wenzel* in Chemnitz 1
- - Dr. *Wentzel* in Breslau . . 1

PRAEFATIO

CAROLI SCHUMANNI.

Quod ante hos septem annos edere institui Totius Latinitatis Lexicon ab Aegidio Forcellinio conditum, id quum iam expletum omnibus numeris suis et partibus in lucem prodeat, facere non possum, quin Lectores Benevolos paucis edoceam, quae fuerit instituti mei ratio, quoque modo quod laetissimis auspiciis inchoaveram opus, multis deinceps rebus morantibus ac retardantibus, tandem ad finem adduxerim. Non enim dubito, quin docti harum rerum arbitri, si intellexerint, quot quantaque impedimenta quum adversa fortuna tum hominum obiecta iniuriis in exsequendo consilio meo mihi fuerint superanda, aequius de opera mea laturi sint iudicium. Decreveram autem praeclarum hunc Latinae linguae thesaurum, cuius usum a multis vehementer desiderari audieram, ita typis repetere, ut non solum vilissimo pretio quam plurimis esset parabilis, sed expolitus etiam locupletatusque hominum eruditorum industria ac diligentia novam quandam adsciceret commendationem. Nec defuit qui adornandae et regendae huius novae editionis magnum sane munus et negotium cum ingenti doctorum approbatione susciperet, susceptumque tanto studio tantaque cura administraret, ut optimam de incepto meo spem excitaret. Fuit is Augustus Voigtlaenderus, illustris Lycei Schneebergensis Rector, multis ille florens ingenii, eruditionis, industriae laudibus. Sed vixdum absoluto primae literae indice vir praestantissimus praematurae morti succubuit. Qui casus dici vix potest quantum rebus meis attulerit detrimentum. Etsi enim Voigtlaenderus eam augendi et perficiendi huius lexici rationem inierat, ut magnopere verendum esset, ne, si eadem via pergeret, nunquam illud in lucem proditurum esset, tamen audita eius morte multi de prospero incepti mei eventu dubitare adeoque desperare coeperunt. Neque fieri poterat, quin res tam improvisa operam meam aliquantum impediret ac retardaret. Restabat tamen is, quem Voigtlaenderus laborum suorum socium assumserat, Godofredus Hertelius, doctissimus Lycei Zwiccaviensis Rector. Huic quum iam soli absolvendi operis modo inchoati cura demandata esset, eruditissimos ille quosque in muneris sui partem vocavit, singulisque singularum literarum indices conficiendos attribuit. Sed tantum abfuit, ut qui haec munia susceperant promissis suis starent numerosque suos implerent, ut nonnulli operam suam in diem ex die differentes cunctandi atque cessandi neque modum unquam facerent neque finem, inceptumque meum de industria impedire adeoque irritum reddere velle viderentur. Quumque ancipiti iam malo me circumventum viderem, hinc deserentibus qui operam mihi suam polliciti erant, illinc urgentibus emtoribus, qui opus nuper demum intermissum maturari flagitabant: exstiterunt insuper qui me inceptumque meum palam calumniarentur, rebusque meis ingens detrimentum inferrent. Qui si reputassent, quantum ego ex iterata hac operae meae intermissione caperem damnum, certe non mihi eius rei culpam imputassent, conviciisque suis aut omnino supersedissent, aut in eos ista probra iactassent, qui fidem identidem datam ac renovatam tam turpiter fefellerant. Neque vero ego hac tanta rerum hominumque iniquitate adduci potui, ut a proposito meo desisterem. Sed quod hac non successe-

rat alia aggrediendum ratus via, totius operis curam uni demandavi viro, qui ab omni negotiorum genere vacuus huic potissimum muneri totum se dederet. Neque eius consilii me poenituit. Etenim Carolus Lehmannus, vir doctissimus pariter atque promtissimus, tanta constantia ac perseverantia operam suam mihi commodavit, ut quantum restabat operis nulla officii sui intermissione prosperrimo cum successu absolveret. Eaque in re ita ille versatus est, ut, quum probe intelligeret, non novum quendam Latinae linguae thesaurum, sed eum quem Aegidius Forcellinius eximia industria ac diligentia condidisset, ab emtoribus desiderari, in expoliendo et locupletando hoc libro intra iustos fines se contineret, nec corrigeret, nisi quae aperte emendatione egere viderentur, nec adderet, nisi quae omnibus prabatum iri manifestum esset. Atque ita spero, fore, ut ex hoc bonae frugis plenissimo libro nova in dies utilitas ad Latinarum literarum studia sit redundatura.

Chartae typorumque munditiae et elegantiae quanta cura a me prospectum sit, evolventibus librum sponte patebit. Pretium autem, quod aucto paginarum numero in triginta thalerorum summam augendum fuit, non facile cuiquam in nimium auctum videbitur, praesertim si meminerit, novissimam huius lexici editionem Patavinam amplius quinquaginta thaleris constare. Scr. Schneebergae Cal. Feb. MDCCCXXXV.

LECTORI BENIGNO

JOSEPHUS FURLANETTUS

S.

Alius alio plura invenire potest, nemo omnia.
Ausonius.

I.

Cum Appendicem ad hoc Lexicon, typis hujus Seminarii ann. MDCCCXVI., evulgarem, in fine ejusdem praefationis pollicitus sum, si liberum mihi fuisset et vacuum tempus, multa alia me imposterum adjecturum fore novae hujus Lexici editioni, quae quidem praestare me posse sperabam et citius et cumulatius, quam modo concessum tandem mihi est. Sed tum gravissima onera mihi imposita, tum minime quaesiti honores attributi, tum frequentes invaletudines in causa fuerunt, cur vel invitus ab hujusmodi studiis avocarer. Unusquisque porro per se videt, tantum laboris exantlandum illi esse, qui totius Latinae linguae Lexici corrigendi augendique curam susceperit, ut, nisi is pluribus auxiliis fretus, virorum principum hortamentis incitatus, et spe praemiorum illectus fuerit, nihil, aut parum admodum in re tam ardua sibi proficiendum esse speret. Haec cum mihi defuerint, iis, quae unius ingenii mei, quod quam debile et infirmum sit, optime sentio, vires suppeditarunt, contentus ut sis, benigne Lector, oro obtestorque. Quare illud nunc tantummodo manifestandum tibi censeo, quid praestitum a me fuerit in hac tertia Lexici editione, ut eadem, licet adhuc imperfecta, saltem duabus prioribus aliquantisper emendatior et locupletior prodiret.

II.

Novi enimvero, quid in tanta saeculi nostri luce, tamque propagato antiquitatum Latinarum studio, tum ab Italis, tum ab exteris eruditissimis viris harum disciplinarum cultoribus actum fuerit. Veterum nempe auctorum opera, quae jam edita fuerant, accuratiore interpretandi ratione illustrata sunt; alia etiam eorundem scripta, quae praecipue in palimpsestis codicibus obsita et prorsus incognita jacebant, ope artis chemicae, et industria doctissimi cujusdam viri [1] e tenebris emersere; veneranda denique Romanae vetustatis monumenta marmore exarata, metallisque flata vel insculpta, quae negligentius, quam oportebat, vulgata fuerant, iterum fidelioribus oculis subjecta sunt, quaeque ex terrae visceribus recens effossa bonus eventus in dias luminis oras emiserat, doctis commentariis instructa scriptorum veterum locis explicandis mirificam lucem attulerunt. Haec omnia, quantum homini privato, et necessariis auxiliis opibusque destituto licuit, mihi comparavi, ex iisque vel nova vocabula

(1) Scilicet *A. Maii*, philologi eximii, et ad prolatandas totius antiquitatis litteras tum Graecas, tum Latinas apprime nati, cujus quidem insigni fortunae, et strenuae sedulitati gratuletur tota eruditorum natio, necesse est. Tot enim ille novis operibus ex Ambrosianae, Vaticanae, Neapolitanae et Veronensis Canonicorum bibliothecae codicibus ipsius opera editis hactenus orbi litterato inclaruit, ut vix ullus ad gloriam cumulus accedere queat. Ejus itaque mentio plurima est in novis vocabulis huic Lexico insertis, et in Indice alphabetico scriptorum Latinorum, quem alteri a *Forcellino* per aetates digesto praemisimus.

improbo labore excerpta, Lexico addenda, vel, quae ab aliis fuerant jam recensita, dubiae tamen adhuc significationis, confirmanda curavi.

III.

Nolim tamen, quemquam arbitrari, me ideo nimis confidenter affirmasse, ea omnia, quibus emendandum augendumve Lexicon esset, mihi explorata, collecta atque in ordinem digesta suis quaeque locis reposita fuisse. Quod ut omnibus magis innotescat, inquirendum mihi esse existimo, quaenam Lexicographi officia sint, ut Latinae linguae Lexicon omni ex parte perfectum, quantum quidem humana patitur conditio, exornet, cumque orbe erudito communicet.

IV.

Primum itaque Lexicographi officium est, omnes voces, quae apud quoscumque scriptores, et in omnigenis monumentis, a pueritia Latinae linguae ad ultimam ejusdem senectutem, reperiuntur, colligere; *deinde* earum originem, sive etymologiam vel ab eadem lingua, vel ab aliis quibuscumque derivandam ostendere; *tertio* denique earundem notiones, non quidem per tempora, sed ex diversa significatione, quae vel propria et primaria, vel translata et derivata esse solet, ita apte disponere, et idoneis auctorum locis allatis confirmare, ut uniuscujusque vocabuli quasi quaedam historia legentium oculis repraesentetur. Omnes vero voces cum dico, ea etiam nomina intelligo tum propria virorum feminarumque, et geographica urbium, fluminum, montium hisque similia, tum ab utrisque derivata adjectiva, quae in veterum auctorum operibus plurima quidem exstant, et negotium saepe facessunt lectoribus, nisi breviter quidem, sed uno tenore explicata reperiantur in Lexico, quin iidem ad historicos vel geographos, qui nullibi opportune eadem nomina quaerentibus occurrunt, frustra amandentur. Minus autem recte asserit *Forcellinus* in sua praefatione §. VI., se ea omnia geographica vocabula urbium, fluminum, montium, aliorumque locorum admisisse, ex quibus adjectiva formantur, ut *Tiburtinus*, *Brixianus*, et sexcenta hujusmodi, quae non intelligerentur non explicatis iis vocibus, unde ducuntur; experientia enim didici, non modo pleraque ex propriis, sed etiam sexcenta ex adjectivis inde formata illum omisisse, quorum maximum numerum de industria a me adjectum fuisse, passim reperies.

V.

Quae vero tria proxime proposui, an in *Forcellini* Lexico reapse exstent, quaerendum in praesentia mihi est. Quoad primum, tam procul a vero est, quod *Cognolatus* in sua praefatione §. I. affirmat, illum „id operis, in quo Latinae voces omnes, ac multiplices earum significationes atque usus continentur, lucubrasse,“ ut arbitrer, perperam omnino praemissum eidem fuisse hujusmodi titulum, *Lexicon totius Latinitatis;* cum plures auctores Latini levi quadam manu fuerint hactenus expensi, quidam alii inexplorati omnino sint, nec ii tantum ex infima, sed ex aurea et argentea Latinitate; ita ut quaedam vocabula ex *Plauto*, *Terentio*, *Cicerone*, *Varrone*, aliisque hujus aetatis scriptoribus a me fuerint in civitatem Romanam primum recepta, nonnulla etiam supersint, quae *Appendici* propediem evulgandae inserenda esse profiteor. Adde, scriptoribus inferioris Latinitatis adeo multa praetermissa esse vocabula, ut pro certo affirmare minime dubitem, si omnes omnino scriptores ab ortu Latinae linguae ad finem saeculi octavi a Christi nativitate, quos *Forcellinus* se admisisse in suo *Indice auctorum per aetates digesto* confessus est, iterum attenteque a perito aliquo lectore percurrantur, decem et amplius vocabulorum millia, praeter nomina propria ad geographiam et historiam pertinentia, et adjectiva inde derivata, hactenus non recensita repertum iri. Quod ne jactantius aequo quibusdam dictum esse videatur, testor, decies circiter centenas novas voces suis quasque locis in meo exemplari hujusce editionis marginibus adscriptas a me jam exstare, quae ideo in Lexico omissae sunt, quia aliis incompertae, et mihi veterum auctorum opera pervolventi sero nimis et extra alphabeti ordinem fortuito occurrerunt.

VI.

Quoad vero etymologiam, perfunctorie quidem *Forcellinus* illi operam suam adhibuit, et magnam vocabulorum partem hoc adminiculo destitutam reliquit, suosque lectores ad etymologos saepenumero remisit; aut, quem-

admodum *E. Kaercherus*(2) affirmat: „Sic cl. *Forcellinus*, qui vir, Herculis instar, laborem vere stupendum adiit, „in eruendo singularum vocum ἐτύμῳ praeter Graecam linguam, raro quidquam curavit; nisi quod miros Varronum, „Festorum et aliorum errores nobis justo saepius obtrudit.“ Ego equidem cum id ipsum factitatum a nostro Lexicographo viderem, saepe novas vel ex Latina, vel ex Graeca, vel pauculas quasdam etiam ex Hebraica et Syriaca et Arabica lingua petitas iis vocibus adjeci etymologias, quae iisdem carebant, plures adjecturus, si ob causas initio statim hujus praefationis a me expositas id mihi perficere licuisset.

VII.

Quod autem ad postremam muneris partem a Lexigrapho praestandam pertinet, jam vetus querela est, in Lexicis plerumque primas vocabulorum notiones minime suo loco positas fuisse, nec proprias inde derivatas significationes, nec proxime translatas eis esse subjunctas, et scriptorum multis quidem, sed non semper necessariis aut idoneis auctoritatibus confirmatas. Videtur enim, mathematicorum more nihil, quod praeponendum fuerat, posterius adducendum, omnesque vocum notiones ita secum invicem conjungendae, ut nihil admittant, nisi quod certum et rationum legibus confirmatum antea fuerit. Quapropter ut quid adhuc hac super re in Lexico Latino perficiendum supersit, probe noscas, benigne Lector, quid sentiat jam supra citatus auctor, ipsissimis ejus verbis hic tibi legendum propono (3)

VIII.

Donec igitur omnia veterum Latinorum auctorum scripta iterum perlecta et excussa, atque inde reperta vocabula in ordinem digesta atque illustrata non fuerint, mancum et imperfectum sit Latinum Lexicon, necesse est: sed hoc opus, hic labor est, quem unus homo, licet hujusmodi studiis idoneus assiduam operam dederit, perficere plene ac cumulate nunquam per se poterit. Quae cum ita sint, quaeso, benigne Lector, ne mihi culpae vertas, si plura et meliora iis, quae tibi nunc offero, praestare minime potui. Restat igitur, ut, qua cura collegerim, et qua ratione digesserim ea, quae huic Lexico opportuna mihi videbantur, nunc breviter tibi ob oculos ponam.

IX.

Cum veterum Latinorum scriptorum opera hactenus inedita, et eruditorum virorum cura publici juris facta mihi undecumque comparavissem, ac sedulo perlegissem; aliaque etiam plurimorum auctorum scripta jam edita attentis oculis perlustrassem, nova inde mihi inventa vocabula, quae *Forcellini* diligentiam effugerant, suis quaeque locis, hoc signo * praeposito, collocavi: saepius etiam accidit, ut novi vocabulorum significatus mihi legenti sese offerrent, quos item suis locis inserendos curavi, nullo tamen signo praenotato.

X.

Quoniam vero exploratum inter eruditos tandem est, Italam inguam, qua modo nos utimur, derivandam maxima ex parte esse a vulgari sermone, quem olim Romani passim vulgo usurpabant, nemo eat infitias, homini Italo non modo eas Latinas voces, quae aureae et argenteae dicuntur aetatis, sed ferreae etiam atque luteae esse plurimi habendas, ut nempe recentioris Italici idiomatis originem et vim probe noscat et calleat. Hinc nulla mihi fuit religio, ea etiam vocabula recensere, quibus labentis Latinitatis tempore auctores in scriptis suis usi sunt, praecipue cum multa eorum, quae aut nullius aut obscurae antiquitatis ab eruditis diu habita, quaeque infimae et barbarae aetati adscripta fuerant, diligenti inquisitione in antiquissimorum libris semel atque iterum inventa sint.

XI.

Sed cum *Forcellinus* in praefatione sua §. III. professus fuerit, se duobus studiosorum generibus satisfecisse, Latine scilicet et intelligere, et scribere volentibus; ego autem satisfaciendum esse ratus etiam Latinorum scripta

(2) *In opusculo, cui titulus:* De optima Latini Lexici conficiendi ratione disputat E. KAERCHER Badensis, Lycei Carolsruhensis professor. Carolsruhae, typis Müllerianis, MDCCCXXVI. 8.° pag. 6.

(3) *In opusc. superius citato* pag. 32. (not.) 44. Novissimo tempore a *Furlanetto* Lexicon *Forcellini* denuo edendum curari, comperimus. Cui id praesertim agendum erit, non ut novam et phrasium et animadversionum vim undique congestam in istum librum inferciat, sed ut et etymologiae, saepius quam par est, jacenti medeatur, et in adumbrandis singularum vocum notionibus veras vel logices, vel omnino linguae leges religiosius observet, quam *Forcellinus*, qui nonnunquam, tanquam alter Typhoeus, ingenti mole oppressus fuisse videtur.

in Italicam linguam vertere cupientibus, saepissime Italicam vocibus Latinis interpretationem, quoties haec deesset, adjeci, aut, si ea mihi praesto non fuerat, saltem vernaculam nostratium indicavi, quo facilius quispiam me doctior Italicam aliquando posset extundere. Cumque itidem ille, ubi saepe vernaculam aliquam vocem recentiorum Venetorum retulisset, quos minus recte aliquoties meo quidem judicio Langobardos vocat, minime curasset admonere, num ea ab Etruscis, hoc est ab omnibus recentioribus Italis jure communi usurpetur, an vernacula tantummodo Venetorum esset; ipse e contrario, quoties id mihi distinguendum fuerat, curavi addendum, illam quidem ab Italis, hanc a nostratibus vulgo adhiberi.

XII.

Plurima etiam 1.° auctorum testimonia perperam citata, quo reapse loco essent quaerenda, indicavi. 2.° Verborum participia tum activae, tum passivae significationis atque formae, et gradus tum nominum, tum adverbiorum saepissime adjunxi, et in calce vocabuli, lectorum commodo consulens, iterum indicandos putavi, propterea quod experientia cognoveram, eos, qui apud nos Latine scribunt, ab iis participiis, et gradibus nominum atque adverbiorum caute abstinere, quorum nulla apud idoneum scriptorem ipsis suppetit auctoritas; quamvis nemo non putet, cuilibet usitato verbo sua participia, cuilibet nomini et adverbio suos gradus minime denegandos esse, praecipue cum non omnia omnium Latinorum scriptorum vocabula, ut antea dixi, conquisita hactenus et in censu habita fuerint. 3.° Eadem de causa quoties vocabulorum exempla tum ex soluta, tum ex ligata numeris oratione deessent, toties addere non dubitavi, ubi eorum reperiendorum occasio se mihi obtulisset. 4.° Incertae auctoritatis voces notavi, ut ab iis usurpandis, qui vellet Latine scribere, caveret; atque contra nonnullas, quas *Forcellinus* aut dubiae aut nullius esse affirmaverat auctoritatis, cum nova mihi occurrerent loca, ipsi minus cognita, nullamque dubitationem admittentia, his adductis, earum αὐθεντίαν probavi: ita saepe accidit, ut ea vocabula, quae ille inter barbara amandaverat, ego inter Latina recensuerim; aliaque non pauca ab eodem et in barbaris, simulque in Lexico inserta, ex barbarorum numero eximenda curaverim. 5.° Ejus quantitatis syllabarum ratio, qua tantummodo vocum pronunciationi consulitur, a *Forcellino* habita fuerat; ego vero non modo paenultimae aut antepaenultimae, a quibus apud Latinos pendet vocum pronunciatio, sed omnium omnino syllabarum quantitatem mihi indicandam improbo ac pertinaci labore proposui; ita ut, usitato quantitatis vel longae, vel brevis, vel ancipitis apice vocalibus quibusque superposito, Lexicon nostrum esset loco etiam libri illius, qui in scholis *Gradus ad Parnassum*, vel *Regia Parnassi* vulgo appellatur. Fateor tamen, in quibusdam vocabulis non omnium syllabarum quantitatem mihi innotuisse, cum eorum plura aut a poetis Latinis non fuerint usurpata, aut eorundem etymon incognitum adhuc sit, aut eadem a Graeca lingua, in qua quaedam vocales ancipiti gaudent quantitate, deriventur: quoties id mihi contigit, toties vocales sine apice reliqui, ut alius me experientior, qua tandem quantitate eaedem notandae sint, nobis imposterum ostendat.

XIII.

Cognominum etiam rationem saepissime habui, ea nimirum de causa, quod vidissem, *Forcellinum* quidem eorum nonnulla singillatim memorasse, quoties illorum vocabulorum nulla alia apud Latinos auctores illi suppeteret auctoritas; alia vero plura, quae sunt nomina jam usitata vel substantiva, vel adjectiva, in fine eorum nominum subjungenda curasse. Sed cum ille eorum pleraque omisisset, quae quidem apud Romanos vel a dote quapiam, vel ab aliquo vitio animi corporisve, vel a cujusque patria et natione, vel ab arte praecipue rustica, vel a bestiis plerisque, vel a devictis gentibus et urbibus, vel denique a fortuitis quibuscumque causis derivantur, quaeque aliquam semper habent significationem, atque interdum singularia ac nova vocabula Latine scribentibus suppeditant, quaedam vero aliis dubiae aut significationis aut lectionis confirmandis valde inserviunt; quanta potui diligentia colligenda ea esse putavi, praecipue cum modo eruditae antiquitatis cultores maximam in iisdem interpretandis curam ponere perviderem, quia nimirum plura vocabula, quae nunc ab Italis usurpantur, nec in veterum auctorum scriptis leguntur, ope cognominum apud Romanos a primis usque reipublicae temporibus jam usitata fuisse, tandem cognoverint.

XIV.

In his porro colligendis aut interpretandis, et in aliis etiam vocabulis aut novis huic Lexico addendis, aut jam editis, dubiis tamen, confirmandis, vel obscuris accuratius illustrandis saepissime usus sum opera et consilio viri praeclarissimi, mihique amicissimi, *Barpt. Borghesii*, cujus doctrinam et eruditionem, an urbanitatem et unius veritatis cognoscendae amorem magis suspiciam, prorsus ignoro. Etiam *Jo. Labusius*, cujus familiaritate a plurimis annis utor plenissima, multa mecum communicasset pro sua, qua pollet in veterum monumentis explicandis, vi mentis et ingenii acumine maximi facienda, nisi pluribus distentus litterariis occupationibus id reliquum mihi fere tantum fecerit, ut tot ab eodem editis operibus, ad Romanam antiquitatem penitus illustrandam opportunis, uterer in tocis quamplurimis; cujus etiam in quibusdam auctoritatem mihi citandam putavi. Sunt quoque non pauca, quae *Jos. Trivellati* diligentiae me debere profiteor, qui, cum in hoc Seminario adolescentes sublimioris Latinae eruditionis studiis deditos doceat, et ideo Latinos praecipue poetas diurna nocturnaque manu verset, horum quaedam loca immerito antea omissa, vel quorundam verborum et locutionum vim solertius explicandam mihi perhumaniter indicavit.

XV.

Curavi denique, ut Lexicon, quam fieri posset, emendatissimum prodiret, ac propterea molestum sane ac prope illiberalem plagulas a typothetarum erroribus corrigendi laborem ultro suscepi. Qui autem eo usuri sunt, si alicujus per me utilitatis adjectione gavisi fuerint, amplissimum me multi sudoris fructum retulisse gloriabor. Nihil enim optabilius homini duco, quam ut ingenii, si quas habet, et industriae suae vires ad aliorum commoda convertat.

XVI.

Nunc restat, ut quid scriptor quidam Florentiae paucis abhinc annis a me peragendum postulaverit, ex ipsius verbis infra afferendis (4), benigne Lector, cognoscas; cur vero ejusdem postulatibus minime satisfecerim, ex iis, quae superius dixi de difficultatibus, quibus obluctandum mihi fuit, cuilibet perspicuum esse existimo. Quae autem satis acerbe mihi exprobrarunt nuperi editores Germani, hic itidem inferius (5) relata habeas, velim. Hi

(4) *Ex* Antologia, Giornale di Firenze, ann. 1831. Gennajo p. 57. — 69.

„Totius Latinitatis Lexicon consilio et cura *Jacobi Facciolati*, opera et studio *Aegidii Forcellini* Semin., Patav. alumni lucubratum, in hac „tertia editione auctum et emendatum a *Josepho Furlanetto* alumno ejusd. Seminarii. Patavii 1831. 4.°"

Nelle più felici e sudate, nelle più belle e mirabili opere dell' ingegno, basta volersi attaccare a' difetti, e i pregi tacere, per toglier loro ogni lode, per ricoprirle di derisione e di dispregio nell' opinione degl' inconsiderati e degl' inesperti: molto più ove si tratti di dizionarj e di simili opere filologiche, dove le omissioni o le superfluità, gli sbagli di dichiarazione o di citazione, i falli d' ordine o di metodo sono inevitabili alla più solida scienza, alla diligenza più sollecita e più sofferente. Ma e ne' dizionarj e in tutte le opere dell' ingegno e della mano il men fallace criterio a misurarne l'intrinseco pregio consiste nel porre in bilancia le bellezze e le utilità dall' una parte, dall' altra i danni e i difetti. Se quelle prevalgono, la questione è decisa. Sarà lecito sempre, anzi dovere, notar nel lavoro le parti manchevoli e additare il rimedio; ma ciò senza spregio, senz' ira, con riverenza e con gratitudine. E infatti perchè mai dovrò io inalberarmi, irritarmi contro chi mi porge un bel dono per la sola ragione ch' egli potea porgermelo ancora più ricco? Questa pretensione tiranna basterebbe a togliere ogni riconoscenza, ogni vincolo d'obbligazione dal mondo.

Con questa norma considerato il lavoro del sig. *Furlanetto* non può meritare che i ringraziamenti e le lodi de' dotti e degli eruditi. In questa terza edizione del lessico Forcelliniano egli ci porge un' aggiunta di 5000 vocaboli nuovi, e di 10000 corrizioni almeno: e il valore di questa novella ricchezza non è punto scemata da quante rimangono ancora cose da aggiungere e da emendare. *Omissis.*

E però ci fa maraviglia insieme e dispiacere il sentirei nuovi editori del lessico latino in Germania, con sì dure parole avvilire e l'opera del buon Padovano, e le giunte di cui l'ha arricchito il ch. *Furlanetto.* (*V. infra adnotationem sequentem*).

Per criticare il miglior dizionario che cura umana dar possa, basta volerlo. Potevano que' dotti Tedeschi compiere l'uffizio loro con dignità, senz' abbassare l'opera altrui: potevan anco notare i difetti dell' Italiano lavoro, ma con parole men dure.

Innanzi di finire rendiamo al sig. *Furlanetto* sincere le lodi e i ringraziamenti che merita il suo bel dono. Ma non tacciamo, che un mezzo facile a lui rimaneva di grandemente arricchire il suo Forcellini, approfittando dell' opera non solo di que' tanti maestri del Seminario, dov' egli vive, molti de' quali d'altro non s'occupano se non di Latino, ma e de' più maturi ed intelligenti tra gli alunni, i quali, o con lievissima ricompensa, o pel solo premio dell' onore, o meglio per esercizio scolastico potevano essere chiamati a parte degli spogli de' classici, e potevano, quanto a frasi degli aurei, porgere una serie incredibile di belle ed utili giunte. Che se i lavori di codesti giovani fossero riusciti troppo meccanici, e bisognosi di correzioni e di ordinazione migliore, tali difetti potevano poi facilmente, raccolti i materiali, essere dall' editore medesimo riparati. Bastava dare agli alunni un libro intero da spogliare, da notar tutto quello che manca nel Forcellini, le aggiunte inutili era ben facile dipoi rigettarle. Ordinar poi questi spogli, scegliere, dichiarare, mostrare il vincolo delle idee, e la relazione delle idee colle voci, è opera propria solo d'un lessicista filosofo, o d'uomo almeno dalla natura dotato di più che mediocre accorgimento e criterio.

(5) *Ex programmate* „Aug. Voigtlaenderi et Godofr. Hertelii de Lexico totius Latinitntis Aegidii Forcellini secundum tertiam editionem, cujus „curam gessit Jos. Furlanettus, correcto et aucto labore variorum. Schneebergae 1831. et seqq. T. 4. fol."

Interim cupide exspectamus tertiam editionem Patavinam, curae *Furlanetti* mandatam, quam locupletissimam fore exspectare et debebamus et jubebamur. Affertur tandem libri particula prima; inspicimus, legimus, relegimus, singula accurate consideramus; quid putas, nihil usquam reperimus, quo nostra inutilis reddatur opera: verba quidem videmus addita permulta, maximam partem non nimis bonae notae, locos scriptorum additos paucos,

siquidem verbis homine liberaliter educato plane indignis, quibusque uti solent ii tantummodo qui causae suae viribus diffisi, adversarii, nomine tantum sibi cogniti, existimationem elevare student, contumeliis me lacessivere, quasi vero ego omnia, quae huic Lexico deerant, addere, et emendanda corrigere pollicitus essem, et promissis non steterim. Sed ut tibi, benigne Lector, constet, ipsos maria et montes promittendo, solito editorum more emptorem suum magnificis verbis invitasse, non eos quidem mordicus reprehendam: mortalium enim nemo irreprehensus vixit; sed quaedam tantummodo, quae illi censores hac illac peccaverint, paucis habeto.

XVII.

Quid *Forcellinus*, quid *Jac. Baileyus* (6), quid ego, quid ipsi tandem, ab eruditorum cohorte adjuti, in Lexico augendo et emendando praestiterint, quibusdam signis aut initialibus litteris distinguendum sibi proposuerunt: quam vero oscitanter id illi fecerint, paucis contentus exemplis ex innumeris, quae tibi possem exhibere, haec sunto. Verbo **CATOMIDIO**, cujus interpretatio a me allata ab ea, quam dederat *Forcellinus*, toto coelo distat, et multis praeterea auctorum locis, ab eodem omissis, et a me adductis, est confirmata, cum nullum Germani editores signum apposuerint, in eum errorem lectores suos inducunt, ut credant, ita illud exstare etiam in priore *Forcellini* editione. Cum in **V. CLARUS** ego §. 3. 4. et 5., in **PUTEUS** §. 2. et 3. addiderim, cum voces **IDUARIUS**, et **PYCTA**, et **RUDUS** aliasque permultas novis significationibus, novisque exemplis ampliaverim, nihil hujusmodi indicarunt illi Aristarchi. Hinc factum est, ut lectores, quid cuique tribuendum sit, minime dignoscant, et unius esse existiment, quod alterius reapse labor extuderat.

XVIII.

Duo tamen praecipue sunt, quae ego a Germanis editoribus expostulem, necesse est: *primum* nempe, cur, in toto Lexico omiserint in vocabulorum paragraphis, uti vocant grammatici, numeros apponere, quod et *Io. Matth. Gesnerus* in suo *Thesauro linguae et eruditionis Romanae* fecerat, et *Emm. Io. Schellerus* in *Lateinisch-Deutsch Lexico* retinuerat(7), quodque ad varias vocabulorum significationes distinguendas et facillime quaerentibus inveniendas multum prodesse, ego equidem, cui saepissime hujusmodi paragraphi in prioribus *Forcellini* editionibus maximo cum labore temporisque dispendio quaerendi fuerunt, experientia doctus didiceram: ideoque in tertia hac editione admittendum existimavi. Hoc enimvero mihi videtur esse, *inventis frugibus*, *glande vesci*, quod

nonnulla suo loco mota, correcta pauca. Quod maxime quaerendum esse putaveramus, ut quae de verborum significationibus non semper accurate, saepius minus dilucide, saepe sine ullo ordine *Forcellinus* tradidisset, quas verborum significationes omisisset, quos insignes locos neglexisset, quos minus recte intellexisset, aut ubi minus rectam scripturam secutus esset, quae in particularum maxime doctrina confuse atque adeo inepte fere ubique proposuisset, ea auctiora, accuratiora, clariora, emendatiora prodirent, in his tantum abest, ut ad spem nostram accesserit Italus editor, ut gravissimam et difficillimam operis partem intactam, et rem integram esse facile intelligeremus. Verum haec non ita dixi, ac si aut ille nihil, quod frugi esset, attulisset (neque enim aliorum bonis spernendis gloriam quaerimus), aut nos omnes illas officii partes expleturos, omnibusque satisfacturos putarem, quod scio quam sit difficile et arduum; sed tamen speramus, fore, ut aequi judices de iis, quae supersunt in hoc opere addenda et elimanda, assentiantur, nostramque in hac re industriam non defuisse, concedant. *Omissis.*

Non incongruum videtur, his subjungere, quae eisdem adversari maxime videntur, quaeque leguntur in Bibliothèque universelle des sciences, belles lettres et arts redigée à Genève. Novembr. 1833. p. 248.

C'est ce lexicon de *Forcellini*, dont on publie actuellement deux nouvelles éditions, l'une en Italie, sous la direction et avec les additions et les corrections de M. Joseph Furlanetto; l'autre en Allemagne par les soins de MM. Woigtlaender et Hertel, et avec des additions nombreuses, empruntées aux commentaires les plus estimables des auteurs classiques latins, ou fornies par les philologues, qui s'intéressent à cette entreprise. Nous n'avons eu sous les yeux, que quelques livraisons de l'édition Italienne, et elles nous ont pleinement satisfait par la netteté de l'impression, l'heureuse disposition des matériaux, et la facilité des recherches. Quant à la seconde, nous ne la connaissons que par les critiques qui en ont été faites dans quelques journaux, et desquelles il résulte, que les matériaux recueillis n'ont pas toujours été choisis avec soin, ni coordonnés entre eux de manière à concourir au même but dans les questions controversées, et qu'on pourrait désirer une correction plus complète des passages qui font autorité: toutefois on rend justice à l'utilité de l'entreprise, aux peines que prennent les éditeurs pour mettre ce lexicon à la hauteur de la science en Allemagne, et aux efforts qu'ils ont dejà faits pour éviter quelques-uns de écueils qu'on leur a signalé.

(6) *En titulus novae editionis Londinensis:* Totius Latinitatis Lexicon consilio et cura *Jacobi Facciolati*, opera et studio *Aegidii Forcellini* alumni Seminarii Patavini lucubratum edidit, Anglicam interpretationem in locum Italicae substituit, Appendicem Patavinam Lexico passim intertexuit, pauca de suo, distinctione per obelos facta, huc atque illuc sparsit, Auctarium denique adjecit *Jacobus Bailley* A. M. Regiae societatis litterarum socius. Londini, 1826. T. 2. 4.

(7) Imm. Joh. G. Scheller's ausführliches und möglichst vollständiges Lateinisch-Deutsches Lexicon oder Wörterbuch zum Behufe der Erklärung per Alten und Uebung in der Lateinischen Sprache, in fünf Bänden; dritte von neuem verbesserte und sehr vermehrte Auflage. (*h. e.* Schelleri copiosum et iu quantum fieri potuit plenissimum Latino-Germanicum Lexicon, explicandis veteribus auctoribus, et exercitationibus Latinae linguae inserviens; tertia emendatior multoque auctior editio) Lipsiae 1804. T. 4. 8.°

Is Totius Latinitatis Lexicon *Aegidii Forcellini* adhibuit quidem in suos usus, quanquam nuspiam laudatum, verum non ita, quin multa omiserit ex eo utiliter repetenda.

Ita legitur in Act. Semin. et Soc. philolog. Lipsiensis. T. 1. p. 173.

veteri proverbio usurpatum fuit. *Alterum* est, cur, cum praecipua quaedam praesto sit utilitas *Forcellini* Lexico utentibus, ut non modo cuilibet paene vocabulo, sed cujuscumque fere locutioni imprimis notandae, Italicam ipse brevem quidem, propriam tamen, interpretationem adjecerit, quod *Jac. Baileyus* adeo probavit, ut non modo omnibus Italicis *Forcellini* interpretationibus Anglicas ipse suffecerit, sed longe etiam plures de proprio addiderit, quo nempe Anglis suis, ut Italis *Forcellinus*, inserviret; e contrario Germani editores, ne gravem quidem illam ferrent molestiam, quae toleranda est cuicumque propriam suae gentis interpretationem Latinis vocibus apponere conanti, quod ipse quoque sexcenties verum esse comperi, in re perdifficili more Alexandri M., qui Gordii nodum cum solvere nequiverit, illum gladio incidisse perhibetur, Italicas quidem interpretationes veluti Germanis inutiles omittere, Germanicas vero nullas addere, suis viribus parum fortasse confisi, satius esse existimarint: qua quidem in re cum triplex dos sit, ut vidimus, Lexicorum, ut ea aliquam veterem linguam intelligere, et scribere, et in propriam vertere cupientibus opem ferant, hanc postremam, nec facile cuivis contemnendam, iidem ipsi omnino neglexerunt.

XIX.

Sunt tamen, ingenue fateor, quaedam ex iis, quae Germani editores hac illac Lexico adjecerunt, non vulgaria, et alicujus etiam momenti habenda, non vero tanti, quanti ex ipsorum programmate eruditis fuerant exspectanda. Hinc illud quoque tibi, benigne Lector, fatear, necesse est, cum Germanorum editorum programma perlegissem, mecum reputasse, millies me in Lexico ab iisdem edendo objurgandum esse in iis, quae ego addideram aut emendaveram, eisque me propterea gratias acturum habiturumque fore, ubi tot me tantisque lapsum erroribus iidem liberassent; sed Germanica Lexici Latini editione attentius perlustrata, ne millesimam quidem mearum additionum aut emendationum partem in dubium revocatam ab iis fuisse cognovi: ita ut, cum toties ipsissimis quidem verbis iidem, quae ego edideram, retulerint, laudatorum potius mei, quam censorum personam egisse existimandi sint.

XX.

Liceat itaque mihi nostro Seminario atque adeo huic urbi, et Italiae vehementer gratulari quod, licet modo Latinarum disciplinarum studia, et Romanae eruditionis monumenta apud Transalpinos homines tanto sint in honore, ut infinita propemodum opera huc spectantia in Germaniae finibus elaborentur, et typis assidue edantur, optimum tamen Latini Lexici conficiendi exemplum a nostro *Forcellino* mutuati fuerint paucis abhinc annis et *Ruhnkenius* apud Batavos (8), et *Schellerus* apud Germanos (9), et nuperrime *Baileyus* apud Anglos, atque iterum apud Germanos *Aug. Voigtlaenderus* et *Godofr. Hertelius*, qui idem ipsum a me novissime auctum emendatumque edendum curarunt. Sed potissimum laudes maximae sint, et grates immortales habeantur *Gregorio Barbadico* S. R. E. Cardinali, Episcopo olim Patavino, et munificentissimo hujusce Seminarii Institutori ac Patri, qui praeter assiduum litterarum scientiarumque omnium studium Latinam praecipue linguam ab alumnis excoli voluit, ut inde ejusdem cognitio et usus latissime propagaretur. Votis tanti Viri res optime cessit. Inter plures enim germanae Latinitatis cultores scriptoresque elegantes Aegidius *Forcellinus*, duce *Facciolato*, illud tam laboriosum, tam difficile, tam utile opus confecit, cujus laudem neque injuria temporum, neque invidorum obtrectatio unquam imminuet.

(8) Lexicon Latinum auctorum classicorum, curante *D. Ruhnkenio*, Lugd. Bat. 1799. T. 2. 4.°
(9) *V. supra* adnotat. (7).

EMINENTISS. AC REVERENDISS.

ANTONIO MARINO

CARDINALI PRIOLO

EPISCOPO PATAVINO

SEMINARIUM

Opus hoc, princeps eminentissime, jussu olim avunculi tui Georgii Cardinalis Cornelii civitatis hujus episcopi designatum atque susceptum, te vero ad eandem sedem rerumque nostrarum regimen evecto typis postea commissum, te demum auspice ac patrono feliciter evulgamus. Ac si quis rei hujus amplitudinem animo complecti potest, et haec volumina non tam oculis quam ingenio metiri, is certe eximiam quandam mentis animique magnitudinem in eo mirabitur, qui de hoc opere primum cogitans praesidia maxima ad illud contexendum liberaliter comparavit; eum vero, quo potissimum auctore e tenebris est erutum, et cum eruditis viris opinione citius communicatum, de Latinis litteris optime meritum profecto existimabit. Nos vero, qui eam tibi rem nuncupamus, quae tuorum voluntate incoepta est, tuis in aedibus lucubrata, tuo demum jussu atque opera per typographum absoluta, nemini certe officiose facere videri possumus, nec veterem consuetudinem sequi, ut magnis voluminibus magna nomina praeponantur. Sed quamvis non aliis auspiciis quam tuis ornari ac muniri hujusmodi opus a nobis poterat, muneris tamen loco Aegidii Forcellini recordationem accipies; cum et hominem probe noveris, et multas magnasque ejus animi dotes plurimi semper feceris, et apertum simplexqne optimi senis ingenium prae ceteris adamaveris. Quamquam ea ipsa, quae libris hisce continentur, quaeque Latinae linguae usibus, dignitati ac splendori maxime inserviunt, ad te afferri, tibique nuncupari ita debuerant, ut, quamvis aliter facere ne liberum quidem nobis fuerit, ratione tamen atque consilio id omnino fecisse existimemus. Latina lingua Religionis ipsius veluti administra, ejus sacra ac caeremonias complexa, latius ab ea, quam ab ipsa olim principe terrarum gente propagata, Romanae Ecclesiae gravissima nuncia, ejusque nota quaedam, qua mores ritusque a ceteris discerni possint, haec, inquam, lingua in eorum tutela esse profecto debet, quibus amplissima munera, ac splendidissimae dignitates Religionis, et Ecclesiae praesidia quaelibet ac decora sanctissime commendata esse testantur. Superi faxint, ut, quemadmodum haec urbs Latinarum litterarum domicilium semper olim est habita, ac nostris etiam temporibus apud Italas exterasque gentes haberi solet, ita nos ad verissimam existimationem alendam atque corroborandam, tum labore ac sollertia nostra, tum hoc ipso opere a nobis edito contulisse aliquid videamur.

CAJETANI COGNOLATI
IN SEMINARIO PATAVINO STUDIORUM PRAEFECTI
PRAEFATIO
PRIMAE HUJUS LEXICI EDITIONI, ANN. MDCCLXXI. EVULGATAE, PRAEPOSITA, ET AB AUCTORE IN SECUNDA EDITIONE, ANN. MDCCCV., RECOGNITA

I.

Qui olim, florentibus Romanorum opibus, bene loquendi laude celebrabantur, ii non jam populi consuetudine, sed multis litteris, et iis quidem reconditis et exquisitis, sunt hoc assequuti; fuitque scientiae cujusdam ac rationis ea oratio, quae non modo a pervagato sermone longe dissonaret, sed elegans quoque esset ac splendida, majestatem quandam haberet, et imperium consulare. Nos vero, qui eam linguam, quae Romanorum fuit, neque a nutrice hausimus, neque a populi consuetudine arripuimus, illam tamen vel in veterum libris omnino agnoscere, vel puram ac sinceram in nostra ipsi scripta transferre contendimus, summo studio ac labore niti necesse est; cumque plurimi ad haec studia sese conferant, paucos tamen esse scimus rerum harum intelligentes ac doctos, paucissimos vero, qui germanam Latinitatem optima imitatione assequantur, et ornatae factaeque orationis laude commendentur. Cum vero plurima parare sibi adjumenta debeant Latinae consuetudinis adsequendae cupidi, tum illud in primis, ut uberem ac dissipatam verborum copiam complectantur, ut nitidissima quaeque internoscant, ut propriam nativamque singulorum significationem maxime intelligant: hoc enim totius rei veluti solum et fundamentum; his veluti ex radicibus optimus sermo coalescit; et ipse C. Julius Caesar, cum de ratione Latine loquendi ad Ciceronem accuratissime scriberet, *verborum delectum originem* dixit *esse eloquentiae (a)*. Quemadmodum enim jurisperiti, quos interpretandi studium atque necessitas in illa veterum vocum investigatione detinuit, priscam verborum proprietatem dignitatemque retinuerunt, optimumque loquendi morem cultu hoc atque delectu corroborarunt; ita illud inclinatae jam Latinitatis argumentum semper fuit, cum ipsa verba a nativa significatione prava loquentium consuetudine detorquerentur. *Animadvertere est*, inquit A. Gellius (1), qui post Hadriani tempora florere coepit, *pleraque verborum Latinorum ex ea significatione, in qua nata sunt, decessisse vel in aliam longe, vel in proximam; eamque decessionem factam esse consuetudine et inscitia temere dicentium, quae cuimodi sint, non didicerint.* Quare vix quisquam est Romanae linguae et eloquentiae studiosus, qui carere Lexicis sine sua fraude possit; est enim percommodum optimas quasque totius Latii veluti exsuvias aliorum labore ac studio collectas explicatasque intueri. Atque hactenus quidem hisce praesidiis non omnino caruimus; erat tamen adhuc locus aliquis iis omnibus, de quibus olim in suo *De Lexicorum Latinorum jejunitate* libello Olaus Borrichius querebatur. Hac vero aetate, qua optimi quique Latinae linguae auctores pristinae integritati criticorum opera sunt restituti, eosque docti homines commentariis ornarunt, laboriosis vero verborum indicibus locupletarunt; qua plurima Romanarum antiquitatum monumenta in lucem edita, explicata, illustrata; collecti inscripti lapides; numismata demum, ac litterata quaeque rudera ab eruditissimis viris ad omnem usum congesta; hujusmodi certe opus conscribi poterat, in quo, non dicam jam studiosorum vota ac posteritatis judicia conquiescerent, sed eorum saltem, qui in hoc ipso rerum genere antea laborarunt, diligentia ac laus vinceretur. Quare cum vetus illud Ambrosii Calepini Lexicon scholas teneret, essetque illud, ut de eo loquitur Morhofius (2), *sacra studiorum anchora, ad quam confugiebant qui in Latina lingua se exercere volebant*, idem tamen, quamvis expurgatum, auctum, perpolitum, ad explicandam comparandamque Latinitatem minime satis esse iis ipsis videretur, qui in eo interpolando saepius laboraverant, de novo condendo cogitari coeptum est; quod jam olim inchoatum, paucis demum abhinc annis absolutum atque descriptum, nunc jam, quod bene vertat, per typographum evulgamus. Ac profecto si quis rei hujus amplitudinem animo complecti potest, et quam difficile Latini sermonis regulae atque praesidia constituantur, intelligit; si quis cetera hujusmodi syntagmata per do-

(a) Haec nempe verba ex ejus lib. I. *de Analogia* affert *Cic. ad Brut. c.* 72.
(1) Noct. Att. lib. XIII. c. 29. De auctoris hujus aetate vide Fabricii Biblioth. Lat. l. 3. c. 1. ab Ernesti auctam
(2) Polyhist. Litterar. Tom. I. lib. IV. cap. IX. §. 9.

ctissimos viros toties edita cum nostris hisce conferre voluerit, is de AEGIDIO FORCELLINO optime judicabit, qui per annos ferme quadraginta idem saxum volvens, opus hoc, in quo Latinae voces omnes, ac multiplices earum significationes atque usus continentur, lucubravit. Fuit in illo ingenium, litterae, cura, cogitatio, diligentia; erat ille Romanarum rerum scientissimus, et earum artium, quae Latinis olim placuerant, rudimenta attigerat; Graece doctus; in veterum Latinorum libris versatus, volutatus. Illum ego cum vivum colerem, tum etiam nuper exstinctum maxime dolui; neque unquam ejus hominis memoriam dimittam, qui cum litterarum studiis eos mores conjunxit, ad quos formandos litterae ipsae sunt inventae. Atque ipse quidem in eo sermone, qui nostrum hunc proxime sequetur, operi suo praefabitur; ego interim ea persequar, quae de se ipse poterat verissime dicere, sed ab omni specie ac pompa remotissimus omnino reliquit.

II.

Id igitur ipse praestitit, quod sane in hoc opere potissimum est, ut in afferendis scriptorum locis, quae exemplo et auctoritati esse debent, ea non jam e suis sedibus avulsa ac solitaria spectaret, ut fere solent alienarum rerum descriptores, sed in ipso contextu et continuatione sermonis apud auctores legeret, et ipsa loci comprehensione verissimum sensum interpretando extunderet; quod quidem, praesertim si quid rarius atque insolens in verborum significatione occurreret, esse maxime necessarium existimavit. Eum itaque, qui aetatum omnium scriptores tractare debeat, et in opus transferre, in eas etiam artes, quae minus liberales habentur, invadere necesse est; resque variis conjecturis implicatas, et abditum plurimorum verborum sensum explicare; antiquis rebus, ac jam deperditis, afferre lucem; historiam omnem, eruditionemque complecti. *Quod sunt*, inquit Carolus Du Fresne (3), *in mechanicis artibus, quae Latine reddi non possunt, cum et forte non noverit Latium ipsum, vel, si novit, ad nos vocabula ista non pervenerint: aut certe si alicubi exstant, horum vim non omnino percipiamus; quod in unica Vitruviana architectura licet observare, in cujus vocabulorum notionibus investigandis insudarunt tot viri eruditi; adeo ut de unica* Scamillus *voce integri exstent commentarii?* Haec omnia feliciter evolvit FORCELLINUS; iisque, uti debuerant, explicatis, copiam commendationemque Lexico suo comparavit: qui etiam cum in ea incideret, quae, ut recte exponantur, penitioris cujusdam scientiae aut artis praesidia postulant, ea, ne sibi a viris, in sua quibusque re, doctissimis unquam deessent; diligentissime cavit. Nam et ex Julio Pontedera, totius antiquitatis et eruditionis peritissimo, multa quaesivit; et de Frontino, Vegetio, Vitruvio saepe est cum celeberrimo Joanne Poleno colloquutus; et Joannis Baptistae Morgagni uti voluntatem ac studium, ita ingenium quoque ac doctrinam suis usibus paratam habuit. Hunc enim virum non ipsa tantum anatomica studia commendant, in quibus plane regnat, et artis ipsius prope nomen est; sed ipsa quoque critice principem habet, ac jactat: qui et multa in A. Cornelio Celso emendavit; scripsitque plurima sane doctissima (4) in eos auctores, qui rustica praecepta, et rem veterinariam Latina consuetudine tradiderunt; pulcherrimis demum epistolis Aemiliam suam illustravit *(b)*. Atque ille quidem postremis hisce mensibus multa mihi de hoc opere, multa de FORCELLINO commemoravit; illud magnis laudibus, hunc vero lacrimis prosequutus. Virum egregium, sibique multorum consiliorum societate conjunctissimum exstinctum doluit; triste sibi magnarum virtutum desiderium relictum dixit; alterum ab altero adjutum saepe communicando, et monendo. Quem ille sermonem cum mecum habuisset, ejus voce post semper carui; carebo etiam quamdiu ero: hujus quippe anni exitus fuit huic Gymnasio, huic Urbi, Italiae toti ex ejus morte luctuosissimus. Sed nostra jam persequamur.

III.

Haec igitur in hoc FORCELLINI Lexico, quae certe nusquam alibi; uti etiam illa exemplorum copia, quam in unius vocis, aut ejusdem sententiae explicatione ubique affectavit; quam quidem cum multis ipse rationibus excuset *(c)* ego multis commendandam existimo. Pluribus enim scriptorum locis in unam vocem sententiamque congestis, varios ejusdem vocis veluti nexus, ac multiplices, quas veluti explet, commissuras facile animadvertimus; ex quo verbi ipsius potestas, sensus, usus, explicatio magis elucescit. Habet praeterea unaquaeque verborum significatio suos veluti gradus, quasique vanescentia discrimina ex varia cum aliis vocibus compositione nata; quae profecto impercepta lateant necesse est, si illa desit exemplorum copia: haec autem qui non animadvertat, aut sibi negligenda esse ducat, is certe de Latina lingua existimare aut leviter, aut nihil potest. Hanc demum exemplorum varietatem si quis attendat, is etiam duarum vocum, quarum tanta videtur esse similitudo, ut eundem praestare usum ubique possint, varios veluti significationis gradus ac differentiam facile intelliget. Duae enim voces, in quibus est significationis communio, tunc solummodo indistincte atque promiscue adhiberi possunt, cum generalem quandam rei ipsius notionem explicamus; at, si quos habet res ipsa gradus, exponendi sint, tunc illa significationis communio evanescit, et ad alias voces confugiendum est, quibus isti veluti gradus exprimantur. Magna profecto esset ejus sermonis egestas, ac magna in eo elegantiae inopia, in quo verbum verbo supponi ubique posset; tunc enim generalem tantummodo sensum, nunquam vero illos, de quibus ajebam, unius ejusdemque rei multiplices gradus loquendo scribendoque significaremus (5). Haec itaque ex ipsa exemplorum copia unusquisque intelliget, ac verissimam Latini sermonis indolem, copiam, elegantiam assequetur; nisi forte pollutas lue quadam aures habet, ac nondum ex grammaticorum faece enatavit.

(3) In Praefatione ad Glossarium Mediae et Infimae Latinitatis §. XIV.

(4) Vide Epistolam Julii Pontederae ad hunc ipsum Morgagnum in Scriptoribus Rei Rusticae editis a Jo Matthia Gesnero Lipsiae an. 1735. pag. 1195.

(b) Nempe iis XIV. epistolis, quae inter ejus opera editae, Aemilianae appellantur.

(c) Vide ejus epistolam Clericis Seminarii Patavini huic praefationi subjunctam §. IV.

(5) D'Alembert, Mélanges etc. Tom. IV. p. 149. Nullam esse vocem alteri omnino geminam definitionibus et exemplis demonstratum est a *Girard* in ea lingua, qua nunc utuntur Galli. Multo rectius et uberius id ipsum praestitit *Stosch* in lingua Germanorum, tribus editis voluminibus ann. 1770. 1772. 1773. Horum tamen aliorumque industriam vicit nuper Gallus alter *Roubaud* quatuor voluminibus, quae Parisiis prodierunt ann. 1786. sub titulo: *Nouveaux Synonymes* etc. [*Utriusque Galli scriptoris *Girard*, et *Roubaud* elucubrationes, novis additis exemplis ex *Beauzée*, *d' Alembert*, *Diderot*, *Marmontel* etc., melius digestae, et tribus voluminibus comprehensae editae postea sunt Burdigalae ann. 1802. in 12.°] Quod igitur in vernacula lingua scriptores isti sunt exsecuti, id in Latina tentatum est a *J. B. Gardin Dumesnil* singulari volumine Parisiis edito ann. 1777. in 12.°, quod ann. 1788. in 8.° recognitum et amplificatum rursus edidit sub titulo: *Synonymes Latins et leurs différentes significations* etc. [*Tertiam vero hujus operis editionem iterum recognitam, emendatam et auctam curavit *Jannet* Parisiis ann. 1813. in 8.°]

IV.

Variae porro, et quadam saepe similitudine inter se conjunctae, aliquando etiam sibi dissidentes unius ejusdemque vocis significationes sedibus et explicatione in hoc Lexico distinguuntur; aliquibus passim adjectis, atque idoneis testibus comprobatis, quae in aliis id genus operibus non apparent. Atque illud quidem rerum harum scriptoribus commune est, ut proprium ac nativum verbi sensum primo exponant, deinde figuratas significationes subjiciant; at non eam ubique rationem tenent, quae in hac significationum serie maxime esset, ut quidam ajunt, adhibenda. Qui enim sensus a primo illo ac naturali minus deflectit, is, ex illorum sententia, proximum tenere locum debet, qui vero magis, is minus proximum; ceteri vero qui ab illo descendunt, et figurati dicuntur, per deductos originis veluti gradus exponendi. Quod quidem praestare optime posset et probe expensa linguae ipsius progressio, et idearum sese ordine in humana mente evolventium certissima scientia, et rerum, quae alieno verbo ponuntur, probe intellecta ac per gradus notata similitudo; atque ii primum transferendi modi explicandi essent, quos necessitas genuit inopia coacta et angustiis; illi deinde, qui, confirmata jam ac celebrata lingua, ideo sunt adhibiti, ut orationi splendoris aliquid arcesserent. Hunc itaque exponendarum significationum ordinem nonnulli docent; qui tamen a philosophis potius, quam a grammaticis est expetendus; quique etiam in hujusmodi operibus constanter adhibitus, et res aliquando perturbaret, et arbitrio plus aequo tribueret. Ego satis illustri ordine ea prosequutum Forcellinum existimo, ex quibus omnis exsistit singulorum verborum virtus atque laus.

V.

Jam illud sequitur, ex quo maxima fieri debet huic operi commendationis accessio; plura enim in eo, quam in ceteris, vocabula; nonnullis enim vocibus Romanae civitatis possessionem Forcellinus vindicavit. Idonei rei hujus testes fuerunt grammatici veteres, scriptoresque Latini non pauci, quos, cum verborum indicibus carerent, diligenter ille percurrit; ac praeterea numismata vetera, ac tandem litterati lapides. Horum ille collectiones omnes in oculis habuit; vidit aeneas tabulas Heracleenses (6); eos etiam vidit, quos in *Antiquitatibus Beneventanis* (7) vel emendavit, vel protulit omnium primus *Joannes De Vita;* fecitque magna, quae in eo erat, antiquitatis notitia, diuturna in Latinis rebus exercitatio, collecta et expleta undique eruditio, ut iis, qui probae notae essent, utendum sibi existimaret. Gavisus ille vehementer esset, si ex clarissimi viri Scipionis Maffeji *Arte Critica Lapidaria* proficere potuisset; at editum est postumum illud opus anno tantum MDCCLXV. (8), quo tempore a nobis Forcellinus discesserat, domique vivens et immortalitati jam proximus, aeterna solummodo cogitabat. Eo in opere Maffejus inscriptiones ab eruditorum ferme consensu ad hanc diem receptas, et commenticias tamen, sedulo perquirit, inque redintegratum judicium, novis tabulis, novisque testibus adhibitis, pertrahit (9); et cum infinito paene hostilium lapidum numero bellum sibi gerendum suscipit; ut disjecta attritaque ubique gentium ficticia marmora jaceant, informibusque et vulgaribus saxis, ut antequam inscriberentur, rursus tandem accenseantnr (10). Multa quippe ex simulatis istis antiquitatis exsuviis rebus omnibns illata damna; perturbata temporum ratio, imminuta litterarum dignitas, inusta historiae labes, populorum ac gentium jura temerata; verba demum, quae toto Latio exsulare debuerant, minime idoneis testibus in Latium invecta. *In grammaticis itidem*, inquit Maffejus (11), *et in rhetoricis, ut minora quoque attingamus, qui titulis acquiescet omnibus, fallacias hauriet quamplurimas: hinc verba videas tanquam Latina et prisca a Lexicis etiam quandoque recensita, quae Romana frui civitate minime possunt, quippe quae iniquis tabulis, hoc est captione inscriptionis fide adscita.* Hinc Lexicon Patavinum saepe nominat, vetus illud nostrum Ambrosii Calepini; ac nimiam eorum fidem reprehendit, qui quaedam illi vocabula ex falsa lapidum auctoritate adjecerunt. Quare cum Forcellinus ipsas illas voces a Maffejo in veteri Calepini Lexico notatas in suum transtulerit, iisdemque lapideis testibus firmaverit; fuit certe nobis in hoc sermone de *Arte Critica Lapidaria* dicendum, ne viri antiquitatum omnium peritissimi sententiam atque judicium aut ignorasse, aut neglexisse videremur. Ac de toto quidem Maffeji opere videant eruditi; ex quibus ille qui nuper Venetiis obiit, quique alias cum Maffejo certaverat (12), Michael Lazari, plura in scriptis reliquit, quae *Artem* illam *Criticam Lapidariam* impugnant; multarum vero rerum scriptor Franciscus Antonius Zacharias jam illud existimavit, futurum profecto, ut multa Maffejus in eo opere aut immutaret, aut lenius ageret, si post editum Museum Veronense manum illi rursus admovisset (13). Eas ego tantum collegi voces, quas Cl. Maffejus vel dubias habet, vel omnino rejicit, prout illi la-

(6) Alex. Symmachi Mazochii Commentariorum in Regii Herculanensis Musei Aeneas Tabulas Heracleenses Pars I. et II. Neapoli, 1754. fol.

(7) Thesaurus Antiquitatum Beneventanarum. Romae. 1754. fol.

(8) Cl. viri Scipionis Maffeji Marchionis Artis Criticae Lapidariae Quae exstant . . . . . edita a Sebastiano Donato. Opus postumum Lucae, 1765. Ex Typographia Leonardi Venturini, fol. Praemittitur hoc opus Tomo I. supplementi ad Novum Thesaurum Veterum Inscriptionum cl viri Lud. Ant. Muratorii.

(9) Artis Criticae Lapidariae lib. III. cap. III. col. 188.

(10) Ibid. col. 189.

(11) Ibid. col. 158.

(12) De Equestri Ordine Constantiniano Inquisitio in Epistolam Scip. Maffeji etc. Venetiis 1725. 4.°

(13) Pag. 490. *Istituzione Antiquario-Lapidaria o sia Introduzione allo studio delle antiche Latine Iscrizioni in tre libri proposta.* In Roma, 1770. 8.°

Questo troppo rigido scrittore (Maffei) *ha sparso il Pirronismo sopra troppe Iscrizioni, onde ha meritato, che il poco fa defunto chiarissimo letterato Veneziano* Michele Lazari *distendesse contro il medesimo varie Dissertazioni, le quali sono tuttavia inedite; e che a pag.* 490. *il predetto nostro Autore* (P. Zaccaria) *si dichiari di credere, che s' egli alla sua opera avesse rimesse le mani dopo la pubblicazione* del Museo Veronese, *avrebbe molti suoi giudizj ritrattati, o mitigati.* Novelle Letterarie pubblicate in Firence l' anno MDCCLXX. col. 616.

Citari etiam debet eruditissima *Joann. Amadutii ad Janum Plancum* (Bianchi) *archiatrum Ariminensem epistola, in qua Inscriptiones nonnullae Ariminenses a falsitatis nota, qua Scipio Maffejus inusserat, vindicantur.* Lucae. 1767. 12.°

Exstat itidem egregium opus Petri Laurentii *Del Signore*, cui titulus, *I. Marmi Riccardiani difesi dalle censure del Marchese Maffei. Firenze* 1781. 4.°

[*Tandem *Jo: Casp. Orellius* in opere, cui titulus: *Inscriptionum Latinarum selectarum amplissima collectio. Turici* 1828. 8.°, ad pag. 55. haec habentur: „Maffeji Scipionis utilissima sane est ad ingenium acuendum, multasque obscuriores saepe fraudes detegendas ejus *Ars critica lapidaria.* Sed a tumultuaria ejus iniquiore censura permultos lapides jam vindicarunt *Zacharia*, *Del Signore*, *Marinius* (Fratelli Arvali), et *Vermigliolius* (Iscrizioni antiche Perugine); idemque nos frequenter per totum hunc librum fecimus, etsi omnes, quorum fides ab eo praecipitanter impugnata est, data opera defendere nostri officii minime duximus. Nam ut in quarta circiter parte eorum, quos in suspicionem vocat, verum fortasse viderit, longe tamen plurimi manent

pides ipsi, ex quibus desumptae sunt, aut dubiae aut damnatae fidei videntur esse; FORCELLINUS vero et Latii jure carere minime putat, et ea litterata marmora idoneos rei hujus testes existimat. Has ego nunc ob oculos ponam, remque omnem fideliter peragam; ipsas plerumque tabulas in conspectum adducam, ut ipsae quodammodo pro se loquantur; dicam ego aliquid aliquando, verecunde tamen ac dubitanter. Quamquam id maxime animos addit, quod est a doctissimis viris Joanne Francisco Seguierio, et Sebastiano Donato (quorum alter Maffeji opus exscripsit, alter edidit et illustravit) de eodem opere judicatum. *Equidem nos*, inquit Donatus (14), *non omnia epigrammata, quae in* Arte Critica Lapidaria *censoria virgula notantur, rejicienda esse putamus. Nam neque ipse Cl. auctor ea omnia rejecit, et ad spuria et suppositicia amandavit. De nonnullis enim titulis subdubitat, alios ad examen revocandos vult, alios interpolatos, non paucos quadratariorum vel exscriptorum oscitantia vitiatos credit, (vel ita monstrosi et exesi sunt, ut sensus percipi non possit) nonnullos obiter attigit, alios in* Museo Veronensi *pro genuinis evulgare minime dubitavit, (ut aliquando in nostris adnotationibus ad hoc opus observabis) plerosque eruditorum judicio reliquit, de aliis vero cur dubitet, rationem non adfert. Nam istiusmodi disputatio ob mortem ejusdem auctoris infecta remansit.* Et revera multa quidem *(ut ad me scripsit Cl. Seguierius immortalis nostri Maffeji laborum, studiorum, et itinerum tot annos comes, amicus in paucis, et contubernalis)* erat retractaturus, si operi ultimam manum adhibuisset. *Nam cum anno* 1749. Museum Veronense *edidisset, videtur quasi animum retraxisse ab* Artis Criticae Lapidariae *evulgatione* (15) . . . . *Quis credat* (16) *in absolutissimum* Gruterianum *Corpus, in* Reinesianum *Syntagma, in* Sponii *Miscellanea, in* Fabretti *Collectionem tot lapides spurios irrepsisse? Quot obelo notavit noster auctor, quum eos pro sinceris admiserint hi celeberrimi collectores? Esto, aliquando peccaverint; an fieri potest, ut in plerisque marmoribus emendentur?*

VI.

Ac mihi quidem earum vocum, quas modo proferam, ac FORCELLINI ipsius, qui Latii jura iisdem tribuit, facilis et in medio posita defensio esset, si quos lapides Maffejus minime probat, nihilque habere ait antiquae majestatis et elegantiae, eos tunc temporis inscriptos putaret, atque etiam ad fallendum propositos, cum veteris libertatis obliti demisere animum Romani, ac fortunae suae similia facere atque scribere coeperunt; iis, inquam, temporibus, quibus nobilissima eorum lingua una cum imperio ad senium properabat. In hoc enim opere iis quoque auctoribus locum aliquando esse voluit FORCELLINUS, qui ferream ac luteam etiam Latinae linguae aetatem attigerunt; quod eos in optimis Lexicis admissos receptosque viderit; quodque verborum quorundam, quibus utuntur, explicatio, sin minus Latine scribere, Latina saltem intelligere cupientibus maxime sit opportuna. Quare inscriptiones etiam, in quibus aut insolens verbum est, aut inurbana dictio, aut sermo non omnino purus ac nitidus, in Lexicis stare possunt, et ad illa cadentis Latinitatis tempora referri; nisi cetera rei falsitatem prodant, vulgares indoctasque manus, ac posteriorum aetatum sive stilum, sive scalprum. At rei lapidariae detrimenti aliquid Maffejus timuit, si ita sensisset; ideoque inscriptiones plurimas novitiis marmoribus vetusta specie affictas esse arbitratur; cumque *his vetustatis spoliis* (17) *jam a decimosexto ineunte saeculo atria, horti, villae in Italia exornari coepissent, videreturque non omnibus elegantiae et magnificentiae numeris satisfecisse, qui istiusmodi cimeliis careret*, fuisse tunc *qui, cum sincera non essent ad manus, eorum imitatione spuria confingi paterentur, vel saltem ad loculos omnes venuste complendos fictitia cum legitimis admisceri.* Hinc ad res patrias illustrandas, ad civitatum, et municipiorum tuenda jura, ad rerum antiquarum, Latinitatis, doctrinaeque laudem ostentandam, ad augenda splendideque ornanda volumina, ad explendum denique fallendi, mentiendi, novandique studium vetera monumenta plurima recentiorum hominum sive scalpro, sive calamo simulata fuisse arbitratur; idque per ea tempora, quibus Latinae litterae ab Italis excitatae ad auream illam Augusti aetatem proxime tandem accesserunt. Ego vero, et quosdam esse lapides, quorum fides ex toto non constat, alios etiam, quos corrigi et emendari oporteat, nonnullos demum, quos docti viri probare minime debeant, omnino existimo; at vix crediderim, per ea saecula, quae proxime sunt elapsa, ita rem lapidariam dolo malo vitiatam fuisse, ut paene singula suspicionem movere debeant, plurima vero negligi omnino atque damnari. Ex illis potius litteratorum marmorum fodinis, quae Romae sunt, rerum harum supellex aucta est. *Innumera monumenta*, inquit Cl. Muratorius (18), *ex pomoerio Urbis, praecipueque ex suburbanis cryptis et locis, per tria proxime praeterita saecula in lucem prodiere. Neque facile enumeres tot alia, quae ante paucos annos, et nuper etiam ibi eruderata fuerunt.* Quis Cyriaci Anconitani egregium opus ineunte saeculo quintodecimo susceptum ignorat? Quis Fratris Joannis Jucundi Veronensis vetustas inscriptiones eodem labente saeculo collectas non audivit? Utinam eruditissimis viris, qui in hoc rerum genere postea laborarunt, ipsa marmora licuisset inspicere! Emendassent illi plurima, ac rei lapidariae melius consuluissent. *At indocti homines* (19) *nihili facientes veneranda antiquitatis frusta, aut a majoribus suis collecta, aut in effossionibus sibi oblata, nullo negotio ipsa distrahunt, dilacerant, atque in omnem usum, praecipue aedificiorum, sine ullo discrimine disperdunt. Alia deferuntur ad marmorarios atque statuarios, inhumanos videlices antiquitatis lanios, qui, expunctis omnibus vetustatis notis, eadem ad nova quaeque opera, prout utilitas poscit, reformant, seu potius deformant. Denique non levis eorum pars ad calcarias translata, atque igne soluta, calcem marmorariis et caementariis artificibus utilem praebet.* Quoniam igitur primo illo indiciorum genere, quod ex ipsis inspectis lapidibus peti debet, uti plerumque criticae artis periti minime possunt, ad alterum confugiunt, quod ex ipsa verborum consideratione haberi solet: atque hoc nimirum in iis, quae modo exponam, fere semper Maffejus adhibuit.

inconcussi, ut viderunt jam imperfecti operis editor *Seb. Donatus*, et *Klotzius* in *Actis litterar.* vol. 4. p. 405. egregie hac de re disputans. V. ibid. quae sequuntur.]

(14) Monitum editoris *Artis Criticae Lapidariae* pag. IV.

(15) Vide Museum Veronense pag. CLXXV.

(16) Pag. V. citati Moniti.

(17) Artis Crit. Lap. lib. III. cap. II. col. 158.

(18) In Praefatione ad Thesaurum Novum Veterum Inscriptionum. Mediolani, 1739.

(19) Cl. Muratorius in eadem Praefatione.

VII.

Per usitatam litterarum seriem eas, de quibus ajebam, voces enumerantibus occurrit primum verbum *Aedituo*, de quo ita in *Arte Critica Lapidaria* (20): *Inauditum verbum* Aedituare *recens Glossarii Calepiniani editio recensuit et recepit, Lucretium memorans, qui* aedituentes *dixit, non* aedituantes; *sed vere a duobus hisce epigrammatis decepta* (21), *quibus inanius nihil. Ligorii munere utrumque habemus, quem et alia duo a Grutero descripta effudisse non dubito, eadem prorsus forma*, Vixit Annos *totidem*, Aedituavit Annos *totidem.* Ac Lucretii quidem locus lib. VI. de Rer. nat. v. 1273. ita allatus est in nostro illo Calepini Lexico: AEDITUO.

Hospitibus loca, quae complerant aedituentes;

ita nimirum ut Maffejus legendum putat; at cum ibi verbum *Aedituo* duplici efferatur modo, legaturque *Aedituo, as,* et *is*, idcirco post citata Reinesii epigrammata, in puibus est *Aedituavit*, Lucretii versus citatus est, ut alterius quoque modi, quo verbum hoc inflecti potest, exemplum esset. Forcellinus vero et *Aedituens* posuit, et *Aedituo, as;* ac primae quidem voci Lucretii auctoritatem apposuit: alteram vero duabus illis, quae sunt apud Reinesium, inscriptionibus, ea etiam quae est apud Gruterum pag. MLXXXVIII. num. 5. confirmavit. Hanc ego proponam:

C · CICVRINO · ASIA
TICO · AEDITVO · SVL *
VANI · LITTORALIS
PARENTI · SANCTISS
T · CICVRINVS · DIMA
RVS · POSVIT
AEDITVAVIT · ANN
XVI · VIX · LXX
MENS · IX · D · VII

*apud Montfauconium SYL.

Duos Reinesii lapides Muffejus rejicit; erratumque esse ait in *Aedituo Sepulcri*, in *Sacerdote Sergiae Familiae* et in clausula *Fecit Sibi, Et Suis Amicis*, quae ridicule, inquit, excogitata sunt et inepte. Duo vero, quos affert Gruterus, quorum primus habetur pag. CCCXII. n. 5., alter vero a Forcellino citatus est, a nobis descriptus, ideo tantum suspicionem Maffejo movent, quod eos ex Ligorii fodinis erutos putet; huic enim sponsori non ita facile credendum esse doctissimi viri jamdudum monuerunt (22). Verum apud Gruterum nihil omnino de Ligorio. Primum quippe lapidem (quod a Sebastiano Donato notatum est, et in postrema Gruteri editione, qua nos utimur, quaeque Amstelaedami prodiit an. MDCCVII., legi potest) primum, inquam, lapidem ponit *In villa Julia extra Portam Flumentanam, ad viam* Flam. *ara marm. grandis: litera bona, sed incorrecta*, eidemque lapidi subscriptum est, *Exscripsit Smetius; vidit Pighius, et habet Boiss. VI. antiq.* 59. Alterum vero, qui certe Latine loquitur, et est a Forcellino adhibitus, *Romae* esse ait *ad horrea Diocletiani;* legiturque post ipsum, *Grutero Boissardus T. VI.* 126. Ne igitur de duobus illis Reinesii epigrammatis longo sermone disseramus, hoc unum dicimus, voci *Aedituare* satis jam consultum esse in hoc Lexico eo Gruteri lapide, qui citatus est. Vidi ego hujus C. Cicurini Asiatici magnae formae monumentum aere expressum apud Cel. Montfauconium, a quo ita describitur, quique de eo ita loquitur (23): *De Silvano litorali egimus Tomo primo: quid autem esset aedituus, secundo Tomo diximus. In supremo lapide repraesentantur Cicurini pater atque filius: in laterali autem facie arbor atque delphinus: arbor meo judicio Silvanum subindicat, qui semper cum arbore conspicitur; delphinus vero Silphanum litoralem, qui, ut ipsum nomen sonat, in litore maris colebatur.* Huic scilicet monumento vox *Aedituavit* iuscripta est. Meminerit Maffejus id se docuisse (24): *Inter veritatis argumenta, id praecipue computo, cum ingentibus lapidibus insculptae occurrunt epigraphae; animadverti scilicet, noluisse ut plurimum epigrammatum adulteratores multo impendio naenias suas proferre: difficilius etiam, ubi multae molis saxa fuissent incidenda, clam, et in abdito peragi opus potuisset: eapropter sumptuosas arcas, et magnas istas quadratasque bases, priscas et genuinas deprehendi fere semper.* Vox illa tandem et nitida est, et nihil omnino a Latina consuetudine abhorret. *Aedituor* enim Nonii testimonium habet, qui c. 2. n. 52. Pomponii verba referens apud Gellium lib. 12. c. 10., *Qui postquam tibi appareo, atque aeditumor in templo tuo*, legit *aedituor*; utramque vero terminationem huic verbo factam esse, omnino dicendum est.

VIII.

Eum quoque lapidem Maffejus subruit, qui est apud Reinesium Cl. I. pag. 3. n. 2. cujus auctoritate tres illae voces *Arithmeticus, Fistularius, Imaginarius* a Lexicorum scriptoribus allatae sunt et explicatae. Ecce lapidem ex eodem Reinesio: ARITHMETICUS. FISTULARIUS. IMAGINARIUS.

DIIS OMNIBVS COELESTIBVS
P· GAISIDIO * Q· F· SABINIANO
FISTVLARIO · CANTORI · IMAGI
NARIO · ARITHMETR * · VIXIT · A· XLIII *
M · X · D · III · IN · FR · P · XXX · RETRO
XL · CVIVS INGENIVM ELOQVI NEMO

C· TIPHERNIVS C· F· SACERDOS

* apud Fabrettum Q. GRISIDIO. * apud eundem ARISMETR. * apud eundem XLIV.

(20) Lib. III. cap. IV. col. 410.

(21) Syntagma Inscriptionum antiquarum Reinesii. Lipsiae et Francofurti, 1682. pag. 388. n. 53. et 54. e MSS. Antiq. Ligorii Langermannus.

(22) Vide Muratorium in Praefatione al. citata; sed praecipue pag. I. et II. Novi Thesauri.

(23) Antiquitas explanatione et schematibus illustrata. Gallice et Lat. Parisiis, 1722. T. V. P. I. Lib. II. cap. VIII. pag. 66.

(24) Artis Crit. Lap. lib. III. cap. II. col. 161. 162.

Latinarum prima, inquit Maffejus (25), *quam Fabrettus quoque ex aliis sibi schedis adoptavit*, Diis omnibus Coelestibus *insueta formula inscribitur, et nunquam auditis gentibus* Gaisidia *ac* Tiphernia *insignitur: in ea orationis elegantiam et connexionem observes velim.* In Fronte Pedes XXX. Retro XL. * Cujus ingenium Eloqui Nemo: *sed magis quae per se fallaciam satis indicat, votivae et sepulcralis formae commixtionem, depravationemque. Ex hac tamen tabula tria ab eruditis viris et a quibusdam quoque Lexicographis arrepta vocabula, et Latinitatis jure sine alia auctoritate ulla donata videas;* Imaginarius *pro pictore*, Fistularius *pro fistulatore*, Arithmeticus *pro calculatore.* Monuerat jam Reinesius ipse (26) ab hoc sepulcrali cippo separanda esse quae praescripta sunt, *Diis Omnibus Coelestibus*, et esse illa loco non suo; atque ita Maffejo *insuetam formulam, et sepulcralis formae commixtionem, depravationemque* objiciendi jamdudum satisfactum est. Sed illud ego etiam animadvertam, Coelestes quoque Deos sepulcrorum patronos a veteribus fuisse habitos, Inferosque cum Superis in sepulcrorum titulis aliquando commixtos. Multa de re hac apud celeberrimum Montfauconium (27). Urnam ille commemorat, quam Parisiensi Litteratorum Academiae miserat P. de la Chaize; ejus inscriptio insolens visa est:

* apud Maffejum l. X.

D. M.
SVLPICIO
NOTO ADESTE
SUPERI

Invocari videntur Dii illi coelestes pro Sulpicio Noto, *qui, cum sit defunctus, ideoque sub ditione Inferorum Deorum, ex coelesti providentia nihil sperare poterat.* Id scilicet Academicis explicandum erat; explicarunt autem alii aliter. Eorum opiniones (quas omnes Maffejus et rejecit et irrisit Artis Crit. Lap. l. 3. c. 4. col. 477. 478.) Montfauconius recenset; haec demum ipse (28). *Deos coeli precatur,* (Sulpicius Notus) *ut urnam suam tutam praestent ab injuriis, quae inferri poterant; verbi caussa, ossa cineresque ejiciendo, id quod tunc magnum scelus existimabatur, ingensque defunctis infortunium . . . . . Etsi vero defunctorum anima sub potestate esset Deorum Inferorum, urna et ossa, quae in terra erant, sub potestate et jurisdictione Coelestium, atque etiam sub ditione Inferorum Deorum esse arbitrabantur, ob affinitatem animae et corporis.* Vide cetera apud eundem. Vidit hujus urnae titulum etiam Muratorius; a Maffejo enim acceperat (29). Atque haec quidem, quae modo diximus, ab eo quod agimus, omnino aliena iis videri debent, qui illud potius a *Sulpicio Noto* peti arbitrantur, ut quod vitam in terris adhuc degunt, ii sibi faveant, tumulum suum tueantur, cineres et ossa ne inquietent: ajunt enim, et exemplis probant *Superos*, ex Latina consuetudine, ab iis, qui infra nos sunt, eos recte vocari qui adhuc vivunt. Horum ego opinionem commemoro, et in medio relinquo. Venio nunc ad gentem Gaisidiam, atque Tipherniam, quas nunquam Maffejus audiit. De P. Gaisidio, quem Fabrettus (30) Q. Grisidium esse voluit, multa docuit idem Reinesius, eumque Caesidium fuisse probat, et a gente Caesia profectum; idemque Tiferniam gentem eam esse dicit, quae a Cicerone (31) Titurnia dicitur, primo illo nomine ex quodam Umbriae oppido appellatam. Ego certe C. Tifernium apud Gruterum invenio pag. CMXXIV. n. 12. Lapis esse dicitur Tiferni in Umbria; *in Città di Castello.* C. Tifernius est etiam apud Muratorium pag. CMLXXXIV. n. 7. in eo epigrammate, quod perperam Donius alterius cujusdam marmoris partem fecerat. Ea porro, de qua loquimur, inscriptio pedes primum habet *in Fronte* et *Retro* assignatos; tum ad P. Gaisidium redit verbis illis, *Cujus Ingenium Eloqui Nemo.* Nullus hic verborum nexus. Sed in hoc quadratarios vel descriptores accuso. De hoc enim lapide illud etiam habet Reinesius (32): *In uno hoc marmore duas vel etiam tres epigraphas a descriptoribus, qui chartae parcerent, et disjunctas junctim exhiberent, deformatas una esse, non vana suspicio est.* Maffejus ipse plures lapides ita a descriptoribus aliquando consutos fuisse in *Arte Critica Lapidaria* animadvertit. Quae igitur in eo lapide, de quo hactenus diximus, habentur verba, ab iis notari possunt, qui Lexicon scribunt, et non aurum modo argentumque, sed ferrum etiam lutumque tractant; neque lapides tantum, sed litterata etiam rudera in opus congerunt. Nihil de voce *Arithmeticus* in Calepino; admisit illam operis hujusce scriptor, explicuitque *qui arithmetica callet*, testimonio usus ejus lapidis, de quo dictum est. Recte hoc: quis enim et grammaticum et mathematicum a Latinis non audivit? Vocem vero *Imaginarius, ii*, quae in veteri Lexico legebatur, in suum quoque transtulit; pictoremque esse dixit, vel statuarium, qui imagines facit; ex eodem Reinesii lapide, et ejusdem Reinesii explicatione. Voci tandem *Fistularius* in utroque Lexico locus est; is esse dicitur, qui fistula canit; citata est Fabretti inscriptio; illa scilicet, quam dederat Reinesius *(d)*.

IX.

CELTIS

Celtis, teste Plinio lib. XIII. H. N. cap. XVII., arbor est de genere lotorum, in Africa. Hac voce genus quoque scalpri, quo lapides inciduntur, significari nonnulli existimarunt. Citatus a Vossio (33) Gruteri lapis (34), et Vossium ipsum et ceteros fefellit, Forcellinum quoque. Est in eo lapide, lin. 23. *Malleolo et celte litteratus silex.* At inscriptio tota *fabulosa est, et ridicula*, ut inquit Antonius Augustinius (35). Ridiculam esse, qui eam legerit, fateri debet; fabulosam esse ex Maffejo scimus; neque eam

(25) Ibid. cap. IV. col. 391. 392.

(26) In nota, seu Comment. ad hunc lapidem.

(27) Supplément au Livre de l' Antiquité expliquée. Tom. V. livr. III. chap. III. pag. 72. Parisiis, 1724. Gallice et Latine.

(28) Pag. 74.

(29) Novus Thesaurus Veterum Inscriptionum, pag. MDCCL. n. 4.

(30) Inscriptionum Antiquarum cap. IX. pag. 625. n. 218. Romae, 1699.

(31) Epist. Famil. lib. XIII. epist. XXIX.

(32) In Nota citata.

(d) Licet de hoc lapide *Orellius* in *Collect. Inscr. Lat. n.* 2613. dixerit, *suspectissimum est hoc epigramma*, tamen in V. IMAGINARIUS § 3. ejusdem lapidis interpretationem non improbandam mihi videor attulisse, quam tu confirmare aliquantisper possis ex loco *Gellii* in SUBITARIUS *in fin.*, et alio *Sidonii* in V. TUMULTUARIUS §. 2. *in fin.*

(33) Lib. I. de Arte Grammatica cap. XXXV.

(34) Apud Gruterum pag. CCCXXIX.

(35) Dialogo XI.

certe pro antiqua haberi quisquam voluit. *Prolixam*, inquit (36), *Gruteri paginam Sergii, e Pola Istriae civitate histrionis, epitaphium implet. Pro antiquo acceperunt multi, et ob ea verba* malleolo et celte litteratus silex *in gravissima de versiculo Job* (37) *legendo atque explicando quaestione attulerunt: utitur eo testimonio Vossius quoque in Grammaticis, nec de auctoritate quidquam ambigit: contra explodunt alii tanquam commenticium, quibus Antonius Augustinius olim se ducem praebuit. At lepida illa inscriptio nec inter antiquas, nec inter spurias recenseri debet: composita enim et incisa fuit XV. saeculo, Veneti praefecti, festivo ingenio viri, jussu, neque Deorum Manium praemisso nomine, neque clausula ulla adjecta, quae vetusta tempora mentiretur, Rem didici a Feliciano Veronensi, qui in MS. Collectione, de qua suo loco verba feci, eam inscriptionem in lapide vidisse narrat, quam* Jacobus Baduarius Sergio Polensi parasito, et histrioni posuit. Haec Maffejus. Lepidum sane errorem! Parasitus hic veluti a gente Sergia profectus Forcellinum quoque decepit, et in ejus Lexico, tanquam in coena lautissima, locum sibi esse voluit. Queror de Grutero, qui hanc umbram adduxit. Nullum est igitur probati lapidis, aut idonei scriptoris testimonium, ex quo *Celtis* scalpri genus significet *(e)*.

X.

Vocem *Contiro* et veteri Calepini Lexico Forcellinus addidit, et in suo quoque esse voluit. Sic illam explicuit, *simul tiro, ut commilito, simul miles.* Habet hanc vocem inscriptus lapis apud Reinesium Cl. VIII. pag. 517. n. 19. Est idem lapis apud Fabrettum pag. 138. n. 131., exstare dicitur, *Via Nomentana prope Templ. D. Agnetis in pariete.* Est etiam apud Muratorium pag. DCCCV. n. 4. Romae ponitur in Museo Albano. Lapidem hunc esse notae satis bonae existimat Forcellinus (38). Maffejum audiamus. *Inauditam* (39) *vocem* Contiro *in Latinitatis sacrarium invexit recens Lexicon Patavinum ex titulo hic recensito* (40), *qui mihi nequaquam probatur; nam isthuc nominis* Cladi, *sive* Claud. Caro *quid est? et quomodo inter tirones adhuc censebatur, qui annos XXXVII. exegerat, et stipendia jam confecerat VII., imo ex Fabretto XVII? nec placet monumentum ab* Heredibus *positum* et Contironibus: *comperendinare attamen oportet, usque dum lapidem visam, quem exstare affirmat Fabrettus; eoque magis, quo vocem* Contiro *nequaquam improbo, qui* Concivem *in Museo videam (f).* Addam ego vocem quoque *Commanipulo*, et *Commanipulus*, h. e. simul miles in eodem manipulo, a veteribus usurpatam; qua certe longe nitidior *Contiro;* cui illa opponitur, quae est apud Gruterum pag. DCXXIIII. n. 7., *Conveteranus.* Gratum igitur fecisset Maffejus, si lapidem quoque ipsum non improbasset. Ego illum ex Muratorio describam: CONTIRO.

D· M·
CLAVDIO CARO
MIL· COH· VIII *
PR· STIP· XVII·
VIXIT ANNIS
XXXVII
HEREDES ET
CONTIRONES
BENEMERENTI
FECERVNT

* sic etiam apud Fabrettum; sed apud Reinesium VII,

Quaerit Maffejus, quid istuc nominis sit *Cladi*, sive *Claud. Caro?* nomen militis, inquam ego, qui magnis rebus non claruerat, cujus quoque patriam ignoramus, quamvis patriae nomen raro omittatur in iis inscriptionibus quae ad milites pertinent, quod hi non modo ex omni Italia, sed etiam ex provinciis legerentur, nec eorum nomina illustria essent, populisque nota. Mirum fortasse hoc, et insuetum; at docuit ipse *Artis Criticae Lapidariae* auctor celeberrimus, *ubi de nominibus agitur* (41), *mira quaeque et insueta occurrere aliquando posse. Plura certe semel, aut bis deprehendas praenominum vice fungentia vocabula, quae vix alias videris: Nero et Paullus modo cognomenti loco, modo praenominis cui non occurrerunt (g)?* etc. At quomodo inter tirones censebatur adhuc miles annorum triginta septem, qui stipendia septem promeruerat, h. e. totidem annos in armis exegerat? quia nondum veteranus, non evocatus, non centurio, non tribunus, non alarum aut cohortium praefectus, non alio in castris honestiore loco. Verum si annos decem supra septem inter milites fuit, ut ex Fabretto et Muratorio, adhucne inter tirones? adhuc certe. Eorum enim, qui communi militum nomine censebantur, duo fuerunt veluti genera; tirones, et veterani; horum alterum semper alteri opponitur; qui non veteranus, is, etsi miles non novus, tiro. Erat autem veteranus, qui legitima stipendia vel omnia, vel certe plurima confecerat (42): stipendia haec, stante republica, fuere viginti quinque. Servius ad illud Virgilii Aeneid. l. II. v. 157. *Fas mihi Grajorum sacrata resolvere jura*, haec habet. *Plerumque dicuntur sacramento rogati qui post electionem in rempublicam jurant: et hi sunt, qui habent plenam militiam; nam et viginti quinque annis tenentur.* Fuere postea viginti; eaque contraxit Augustus. Hoc docet Suidas: Βετερᾶνος παρὰ Ῥωμαίοις, ὁ ἀπολυθεὶς τῆς στρατείας· ἐπὶ εἰκοσαετίαν δὲ οὗτοι ἐδούλευον, h. e. *Veteranus apud Romanos vocatur, qui militia liberatus est:*

(36) Artis Crit. Lap. lib. III. cap. II. col. 185. et seq.

(37) Job c. XIX. v. 23. 24. *Quis mihi det, ut exarentur in libro stilo ferreo, et plumbi lamina, vel celte sculpantur in silice?* Neque ignoro in multis etiam MSStis legi *certe:* item in Complutensibus, Stephanicis, Regiis, et Hentenianis seu Lovaniensibus. Verum non dubium, quin *celte* scripserit interpres. Vossius in A. G. lib. I. cap. XXXV.

(e) Hanc vocem ut spuriam ex verbis hic a *Cognolato* allatis e Lexico expungendam curavi. V. CELTIS §. 2.

(38) Vid. voc. CONTIRO.

(39) Artis Crit. Lap. lib. III. cap. IV. col. 415.

(40) Apud Reinesium citata pag. 517. Cl. VIII. n. 19.

(f) V. infra adnotata in nota *(i)*.

(41) Lib. III. cap. IV. col. 441.

(g) Vide tamen quae hac de re dixi in Lexico ad NERO §. 2. et ad PAULUS §.

(42) Sigonius de Antiq. Jure Civil. Rom. lib. I. cap. XV. Vide Sertorium Ursatum in Comment. de Notis Romanorum pag. 339. Patavii, 1672. fol.

hi autem ad annos viginti militabant. Haec demum de veteranis in Romanis legibus (43): *qui in legione, vel vexillatione militantes, post vicesima stipendia honestam vel causariam missionem consecuti erant.* Novi equidem *veteranos milites in exercitu*, *veteranorum legiones* saepe a scriptoribus nominari; at qui honestam vel causariam missionem consecuti erant, militiae aliquando rursus nomen dabant, rursus legionibus adscribebantur. Vide cetera apud Eq. Sertorium Ursatum (44) Romanae antiquitatis peritissimum; et in hoc ipso Lexico vocem EVOCATUS §. 2. Jam ad id redeo, cujus causa tam multa disserui. Nondum ergo e tironibus excesserat Claudius Carus, qui vicesimum militiae annum nondum expleverat, qui nondum erat veteranus. Quare, conspirantibus animis, aere conlato, heredes et contirones monumentum illi posuerunt; in quo sane quid tandem est, quod jure displiceat? Sed illud fortasse de re hac tota dici tandem potest; Claudium Carum, qui tot stipendia promeruerat, e tironibus tunc jam excessisse, monumentum tamen illi positum ab iis, qui erant in octava illa cohorte contirones. Atque haec quidem de voce *Contiro (h)*. Ea, uti vidimus, non omnino Maffejo displicet, quod vocem *Concivis* in Museo Veronensi observaverit. Inscriptio est ejusdem Musei pag. LXXXVII. n. 5., ac de ea ita Maffejus. *Dolendum quidem, non inscriptionem, sed miserabile fragmen heic ostendi; magnifaciendum tamen, quod Augusteis litteris con ivis vocem nobis servarit, qua ante hoc marmor visum aureae Latinitatis cultores uti horruissent.* Hanc tamen vocem *minus Latinam* ait esse FORCELLINUS (45), qui et lapidem vidit *(i)*, et cetera, quae ad hanc vocem spectant, diligenter collegit. Lapidem hunc, et hanc vocem Latio movit Comes Rezzonico in *Plinianis Disquisitionibus* Parmae editis ann. 1763. P. I. pag. 208; Est ea vox in hoc ipso Lexici hujus volumine primo. Qui eam legerit, is certe animadvertet, inscriptorum lapidum fidem a FORCELLINO exploratam fuisse; nihilque ab eo omissum, quo illorum auctoritas aut minui posset, aut confirmari. Delectum quoque prudensque judicium ea indicant, quae sunt in voce *Patraster.* Vocem hanc Latinis Lexicis addendam esse monuerat Maffejus ex quodam lapide (46), quem ipse exscripserat prope Perusiam, ex quo etiam male compositum eum fuisse dicit, quem dederat Muratorius in Novo Thesauro pag. MDCXXXII. n. 9. At ea vox ex duabus aliis apud eundem Muratorium inscriptionibus sese antea Latinis oculis ostenderat, neque Maffeji lapidem exspectabat. Vidit haec omnia FORCELLINUS (47); vocem tamen ipsam *minus Latinam* esse putat; et eas inscriptiones omnes ad cadentis Latinitatis tempora referendas.

XI.

COXA. Jam ad illud antiquitatis monumentum accedimus, quod omnium primus Eq. Sertorius Ursatus, postea Fabrettus illustravit. Res ipsa, in quo modo versamur, et criticae Maffeji animadversiones nos etiam huc vocant; idque eo libentius agendum nobis esse ducimus, quod est monumentum ipsum Patavinum. Fuit illud in hac Urbe, in domo Bernardini Scardeonii rerum nostrarum historici, a quo primum est editum (48); illudque Gruterus ex eodem Scardeonio descripsit, ceterisque inseruit (49). Dedit illud Ursatus postea, sed paullo aliter, in *Monumentis Patavinis* (50), et Vicetiam asportatum esse dixit ab Hieronymo Gualdo, et in ea urbe apud eam gentem, una cum aliis antiquitatis exsuviis, in domestico Museo aeternitati dicatum. Haec Ursatus anno MDCLII., eo scilicet, quo *Monumenta Patavina* evulgavit. Anno vero MDCLXIX. eandem inscriptionem ex litterato saxo fideliter exscriptam, atque eam omnino, quae est apud Scardeonium, Vicetia accepit idem Ursatus, rursusque dedit, et eruditissima epistola illustravit (51). Per ea tempora saxum hoc cuidam Dianae signo basis erat. Dixit etiam de hoc lapide Raphael Fabrettus, neque ea probans quae Ursatus attulerat, nova addidit, ut in eo quaedam explicaret (52). Haec vero a P. Montfauconio commemorata postea sunt (53). Muratorius demum monumentum attulit (54) ex Ursato in *Monumentis Patavinis;* nihil adnotavit. Vides testium nubem; judicium tamen hic lapis non evasit, et Maffeji sententia damnatus est. Liceat judicium ipsum redintegrare. Lapidem igitur sistimus, uti est a Scardeonio, et in ea epistola ab Ursato descriptus:

D. M.
T. CAPELLI . T. F.
VINDICIS
IN . F. P. XXXVII
A . T. COX. S. P. XXVII
INTRA COX. P. XXXVII

Ita vero legendum esse Ursatus docuit: *Dis Manibus Titi Capelli Titi Filii Vindicis In Fronte Pedes Triginta Septem A Tergo Coxae Sepulcrum Pedes Viginti Septem Intra Coxam Pedes Triginta Septem.* Nihil ex hac lectione a Fabretto mutatum: Montfauconius, notam S quae est in paenultimo lapidis versu, non *Sepulcrum*, sed *Supra* significare existimavit (55). Monumentum hoc ob inusitatam vocem *Coxa*, quae in eo est, novumque sepulcrorum spatia designandi modum ab ea inductum, Ursati ac Fabretti labo-

(43) Cod. lib. VII. Tit. 64. leg. 9.

(44) *Discorso sopra una Stanza Sepolcrale* etc. in opere postumo cui titulus, *Marmi Eruditi* etc. Patavii apud J. Cominum, 1719. pag. 305. et sqq. 4.

(h) Hanc eandem inscriptionem attulit etiam *Orellius* in *Collect. Inscr. Lat. n.* 3559., et vocem *Contiro* probavit ex comparatione cum similibus *commanipularis, contubernalis*, et *convicanus.*

(45) V. CONCIVIS.

(i) At non vidisse arguunt ea, quae de hoc lapide dixi in V. CONCIVIS.

(46) Musei Veronensis pag. CCCLX. n. 7.

(47) Vide in V. PATRASTER, i. e. vitricus, *patrigno.*

(48) Bernardini Scardeonii Canonici Patavini De Antiquitate Urbis Patavii, pag. 76. Basileae, 1560. fol.

(49) Pag. DCCCCV. n. 11.

(50) Monument. Patav. pag. 276. 277. Patavii, 1652. in fol.

(51) Undecima et ultima est ejus Operis, cui titulus: *Li Marmi Eruditi, ovvero Lettere sopra alcune antiche Iscrizioni* etc. Padova, 1669. 4.°

(52) Pag. 180. n. 377.

(53) L'Antiquité expliquée etc. à Paris, 1722. Tome V. P. I. liv. III. chapit. VI. pag. 112.

(54) In Nov. Thes. Veterum Inscript. pag. MDCLI. n. 14.

(55) Cit. loco et pag. 112.

res postulavit. *Sed operam perdidere viri docti*, inquit Maffejus (56); *commentationes enim suas in fallaci aedificarunt solo. Ea tabula pusilla est, cujusmodi funebres hic loci non occurrunt, nisi e subterraneis Romae monumentis arcessitae sint, quas e tam longinquo in has regiones ante me nemo merces advexit: petrae color et facies vetustum aevum non redolent; puncta ad imum literarum, non ad medium. Singularia* S *in quinto versu importune posita quid sibi velit, nemo dixit.* T *pro* tergo *in lapide quis viderat?* Haec Maffejus, qui lapidem ipsum antea proposuerat, designatis pedibus in quarto versu XXXVI. tantummodo, in quinto solum XXII. Ego vero ea omnia mihi animadvertenda existimo, quae ad hunc lapidem illustrandum Ursatus attulit, et ex iis de hoc monumento judicandum. Eum ergo lapidem Patavii inscriptum, Patavii positum Ursatus existimat: duos ex gente Capellia, Grutero teste, commemorat, eosque ex tribu Sucusana, sive Suburbana, proindeque cives Romanos; eam gentem Patavium migrasse putat, ex quo Romani rempublicam cum Patavinis communicarunt (57); Titum Capellium, de quo in eo monumento, sub C. Julio Vindice fuisse eo tempore, quo praetor hic sub ipsum finem imperii Neronis, has etiam regiones, quae communi tunc Transpadanae Galliae nomine censebantur, armato milite excurrit, motus excitavit, interfectus tandem est, vel ipse sibi necem intulit; hinc T. Capellio, ut aliis etiam praetoris hujus militibus, cognomen Vindicis; vixisse illum Patavii cum gente sua, neque ideo civium Romanorum jura amisisse. Fuit sane monumentum illud longissimo tempore in domo Scardeonii; cui etiam rerum harum non ignaro petrae color ac facies vetusta visa est duobus abhinc saeculis. Quis porro neget in his quoque regionibus, in quibus multa erant ex Romana consuetudine, eas etiam tabulas fuisse, quae veterum monumenta e subterraneis Romae locis postea saepe eruta imitentur? Lapides porro eruditae aetatis puncta quidem habent non ad litterae basim, sed ad latus, medioque fere in spatio, quod vocabula discriminat, insculpta; at quis verissimae antiquitatis lapides aliquando non vidit, in quibus puncta ad imum paene essent litterarum? Ex iis, qui veteres inscriptos lapides collegerunt, quique sunt a nobis in hoc sermone commemorati, unus fuit Raphael Fabrettus, qui, dum suos ederet, puncta, quae versuum verba, sive litteras, quibus verba contrahuntur, distinguunt, altiora esse et in medio spatio posita voluerit, et hoc et certum antiquitatis indicium esse, et ad omnium temporum antiquitatem omnino pertinere visus sit existimare. Notam S in quinto monumenti hujusce nostri versu positam ab Ursato explicatam esse Maffejus non animadvertit. Singulare monumentum est; potest ergo solitaria littera T verbo *tergo* explicari; res ipsa postulat, postulare videtur certe, ut ita explicetur. Licuit Maffejo antiquariis oculis saxum istud inspicere, nobis videre nostris non licuit; sed cum Vicetiae adhuc sit, omnia per litteras de eo cognovimus, de quo quidem dicemus postea. Licuit interim nobis ita agere, uti agendum esse Maffejus ipse docuit; qui multa praecipiens in eo lapidum examine, quod oculorum opera peragitur, nihil eorum certum omnino, et ubique esse voluit, sed omnia prudenti inquisitioni temperanda aut excipienda commisit. Sunt haec in ejus arte Critica (58): *Nec monere praetermittamus, quadratarios veteres puncta intermedia non inferius ad literarum pedem, ut nunc mos est, sed pauto superius, et ad mediam altitudinis literarum imprimere consuevisse, quod multi ex veteratoribus nostris non animadverterunt, neque imitati sunt . . . . At illa nunquam nobis excidat consideratio, has observationes omnes, tanquam certos et indubitatos canones, minime usurpandas, sed cum moderamine inculpatae prudentiae adhibendas, et cum quibusque disscussionibus ceteris conjungendas.* Id certe optime est a Maffejo in Arte Critica constitutum. Quid enim est in re lapidaria tam certum, cui certissimum aliquod exemplum exceptionem non faciat? *Interpungebatur*, inquit idem Maffejus (59), *ut plurimum verbis singulis in Latinis marmoribus: at cum ea puncta dictionibus tantummodo distinguendis inservirent, non solebant ad finem versuum incidi, ubi finis ipse distinguebat.* Quis hoc neget? At marmor Musei Taurinensis puncta habet in fine versuum. Hoc ipse Maffejus voluit animadverti. *In hoc*, inquit (60), *pyramidato marmore puncta, ut vides, extremis versibus adjiciuntur.* Sed jam ea, quorum causa de hoc T. Capellii monumento dicere instituimus, persequamur. Aliqua tamen praemittenda, quae ad veterum sepulcrorum ritus spectant; in iis non evagabor intemperanter.

XII.

Ea fuit lex in XII. Tabulis: *Hominem mortuum in Urbe ne sepelito, neve urito.* Qui post hanc legem in urbe sepulti sunt, fuerunt aut ii, quibus hoc ante hanc legem virtutis causa tributum est, ut Publicolae, ut Tuderto, quod eorum posteri jure tenuerunt; aut ii, si qui hoc, ut C. Fabricius, virtutis causa, soluti legibus, consecuti sunt. Haec Cicero lib. II. de Legibus c. XXIII. Imperatorum quoque leges in Urbe sepeliri saepe vetarunt (61). Extra urbem igitur, prope illam tamen, sepulcris locus erat. Horti, agri, ossa ac cineres excipiebant:

Ante urbem exsequiae, tumulique, ignesque, rogique (62).

Suo quisque in agro partem aliquam sepulturae destinabat. Qui fundum viae publicae proximum haberet, in ea parte, quae viam spectabat, sepulcrum condere jubebatur, ut viatores mortalitatis admonerentur. Est hoc in lege Sempronia: *Sepulcra extremis finibus circa decumanos et cardines, qui vicem itineris publici teneant, collocantor:* hoc vero in lege Julia, quae est de Agrorum divisione: *Monumenta, sepulcrave, quae post haec in agris hac lege divisis assignatis constituentur, juxta decumanos et cardines, qui centurias terminabunt, vicemque viae publicae obtinent, collocantor.* Hinc Appia, Aurelia, Flaminia sepulcris celebres; hinc saepe viatores in hisce inscriptis lapidibus appellati. Haec quidem de honestis ac locupletibus viris: pauperes enim, quibus nulla agri pars, proindeque nullum proprium privatumque monumentum, neque satis pecuniae ad illud comparandum, communi et publico loco sepeliebantur:

(56) Artis Crit. Lap. lib. III. cap. III. col. 209.

(57) Cicero Philippica XII. cap. IV. *Et ut omittam reliquas partes Galliae, (nam sunt omnes pares) Patavini alios excluserunt, alios ejecerunt, missos ab Antonio: pecunia, militibus, et, quod maxime deerat, armis nostros duces adjuverunt. Fecerunt idem reliqui, qui quondam in eadem causa erant, et propter multorum annorum injurias alienati a senatu putabantur. Quos minime mirum est, communicata cum his republica, fideles esse, qui etiam expertes ejus, fidem suam semper praestiterunt.*

(58) Lib. III. cap. II. col. 176.

(59) Artis Crit. Lapid. col. 176.

(60) In Museo Veronensi pag. CCXXI. n. 4.

(61) Vid. Samuelem Pitiscum in Lex. Rom. Antiq. V. *Sepulchrum.*

(62) Ovidius Metam. lib. XIII. v. 688.

Hoc miserae plebi stabat commune sepulcrum (63).

Quae terrae pars sepultum, aut humatum acceperat, ea multa religiosa jura complectebatur; ea erat omnino sacra: non eo falx, non arator ibat; non verti, non subigi, non coli poterat. Ne igitur sepulcrorum magnificentia, ne religio totum solum, in quo monumentum erat, occuparet; ne terram, quae viventibus fruges suppeditare potest, mortui minuerent (64); ne quis demum alterius sepulturae partem usurparet, definiri plerumque solebat spatium, quod sepulcro destinatum erat, spatium scilicet loci religiosi; ut sua Manibus, Gentibus, Familiis, exstinctis hominibus jura intemerata essent; ut etiam sciretur, quid puri loci, h. e. neque sacri, neque religiosi, relinqueretur. Excitatus et impositus lapis, cippus, columella, cui mortui nomen ac laus incisa erat, solemnes idcirco formulas habebat verbis sive notis expressas, *In Fronte Pedes . . . . In Agro pedes . . . .* quibus latitudinem longitudinemque soli ad sepulcrum spectantis veteres significabant. Latitudo enim, quae pars anterior erat, et viam plerumque respiciebat, verbis illis, *In Fronte*, designabatur; longitudo vero, quae posterior erat, et in campos excurrebat, illis, *In Agro*, sive *Retro*. Plena exemplorum vetustas. Neque tamen *Frontis* nomine latitudinem semper veteres significabant, spatiumque viae conterminum; neque longitudo ea semper apud eos pars erat, quae in agro spectabatur. *Aliquando enim*, inquit Cl. Montfauconius (65), *occurrunt sepulturae loca, ubi longitudo illa facies esse intelligitur, quae viam respicit; sic quippe legitur*, in agro pedes sex, in longo pedes octo; *alibi vero sic*, in fronte pedes sexdecim, introsus pedes decem, *ubi* introsus *pro* introrsus *legitur*, *significatque intra agrum;* optimeque animadversum est a P. Joanne Antonio Ursato (66), majorem spatii partem, sive anterior esset, sive posterior, pro longitudine assignatam fuisse, minorem vero pro latitudine. *Aliqua autem*, pergit idem Montfauconius, *inscriptio frontis spatium limitesque denotat, per monumenta hinc et inde a lateribus secus viam posita*: In Fronte Inter Monumentum Titi Rustici, et Lucii Gellii, In Agro Pedes Duodecim. *Hic*, *qua viam respicit*, *locus qua sit mensura non notatur*, *quia sufficiebat hinc et inde terminos adscribere*. Hic igitur veterum mos indesignandis sepulcrorum limitibus.

Quid igitur in nostro hoc Titi Capellii monumento, post designatos in fronte pedes, nomen *Coxae*, *Pedes a Tergo Coxae*, *Pedes intra Coxam?* Dum Romae esset Montfauconius anno MDCXCIX., familiae Caesenniae amplissimum monumentum in Portu Romano detectum est. Mirae antiquitatis exsuviae jussu atque opera Cardinalis de Bouillon luci redditae. Ad Caesenniam gentem inscriptiones omnes spectabant. Harum maxima totum loci sepulturae spatium ostendebat: en postremi versus, qui nobis describendi sunt, ut, quae ex Montfauconio subjiciemus, optime intelligantur:

SEPVLCRVM · MACEREIS · CIRCVMCLVSVM
IN · F· P· CCC· IN · AGRO · P· XCVI
Q· F· IVG

In Fronte pedes trecentos, *in agro pedes nonaginta sex*, *qui faciunt jugerum* (67). Est hoc maximum totius antiquitatis sepulcrum. Eas inter inscriptiones una fuit, cujus occasione nostram hanc T. Capellii Montfauconius citavit; et alteram altera illustravit. Ea fuit in urna marmorea; ecce illam:

D· M·
L· FABRICI · L· F· PAL
CAESENNI · GALLI · EQ. ROM.
PONTIF· L· L· SCRIB· AEDILIC
OMNIBVS · HONOR · IN · COST· F·
ITALICVS · P· DIGNISSIMO

Haec ita legitur, inquit Montfauconius: *Dis Manibus Lucii Fabricii Lucii Filii Palatina* (tribu) *Caesennii Galli Equitis Romani*, *Pontificis*, *Lucii liberti*, *Scribae Aedilicii*, *Omnibus Honorati: In Costa Fecit Italicus Patri dignissimo.* *Videmus hic*, pergit ille (68), *libertum equitem Romanum*, *eundemque pontificem*, *et scribam aedilicium; nescio an uspiam alibi libertus reperiatur tot tantisque honoribus insignitus.* Haec tandem addit. *Vox* In Costa Fecit *significat*, *ut quidem verisimile est*, *Italicum hunc sarcophagum posuisse ad latus illius magni loci macereis circumclusi*, *qui ad gentem Caesenniam pertinebat:* ejus scilicet loci, cujus inscriptionis postrema verba paullo antea descripsimus. Titi Capellii monumentum hic affert Montfauconius, et Fabretti in vocem *Coxa* interpretationem, de qua nobis postea dicendum erit; ac rursus ad *Costam* redit, et haec scribit (69). *Vox* in Costa *significat*, *ut quidem videtur*, *alterum ex duobus angustioribus lateribus*, *quae pedum nonaginta sex erant.* Sed quae spes ex hoc Montfauconii monumento exorta erat, ut illi etiam, de quo nos agimus, auctoritas aliqua accederet, et opportuna explicatio per quandam similitudinem adhiberi posset, ea omnis evanuit. Eam enim inscriptionem aliter omnino legendam esse verissime docuit Cl. Muratorius (70); ita scilicet: *Lucii Fabricii Lucii filii Palatina* (tribu) *Caesennii Galli*, *Equitis Romani*, *Pontificis Laurentis Lavinatis*, *Scribae Aedilicii*, *Omnibus Honoribus In Colonia Ostia Functi: Italicus* (Libertus) *Patrono dignissimo.* Cui lectioni haec addit: *Jam alibi monui*, *quum* Laurens Lavinas *occurrit*, *respicere hoc nomen pontificem*, *aut sacerdotem*, *templo celeberrimo addictum*, *quod in oppido ejus nominis*

(63) Horatius lib. I. Serm. VIII. v. 10.
(64) Cicero ex Platone lib. II. de Legibus cap. XXVII.
(65) Citati Operis pag. 114. T. V. P. I.
(66) Adnotatione c in Epist XIII. Eq. Sertorii Ursati. *Marmi eruditi. Opera Postuma.* Podava, 1719. 4.
(67) V. Montfauconium in toto Capite VI. lib. III. Primae partis ejus voluminis atque operis, quod alias citavimus.
(68) Pag. 112.
(69) Pag. 114.
(70) In Novo Thesauro pag. DCXCIX. n. 8.

situm describit Virgilius Lib. 7. Aeneidos. Denique pro IN COST. *lego* IN C. OST. *idest* in colonia Ostia, *quae est in aliis saxis, atque a Plinio* colonia *nuncupatur, eratque oppido Laurento contermina.* Eundem lapidem antea dederat idem Muratorius (71), et haec adnotaverat: *Idest* Pontifici Laurentum Lavinatium. *Pro* IN COST. *legendum suspicor* In Colonia Functi. Sed posteriores cogitationes sapientiores habuit. Jam igitur de Patavino Titi Capellii monumento, quod prorsus singulare est, Ursati sententia afferenda. Is in ea Epistola, quam alias citavimus, voce *Coxae* aliquid significari, quod ad agrorum limites pertineret, optime existimavit; cumque limites isti apud veteres, *rivis, fossis, arboribus antemissis, tumore terrae, collectione petrarum, naturalibus, et signatis lapidibus, viis, sepulcris, arboribus peregrinis, et aliis signis* (72) constituerentur, elatam terram, aggerem, *Coxae* nomine indicari ex quadam Hadriani Turnebi interpretatione opinari se dixit. Verbum enim *Cossigerare*, quod apud Accium est, explicuit Turnebus, *in Coxam aggerare et attollere. Cossigerare*, inquit (73), *dicit Accius pro in coxam aggerare et attollere; nam cossam etiam pro coxa dicebant; testimonio est cossim pro coxim: Verba Accii; Bene proscissas cossigerare ordine porcas, bidenti ferro rectas* deruere.* *aliis tectas. Haec ex Turnebo Ursatus, qui cetera deinde persequitur, quibus notatae in eo monumento dimensiones explicentur. Aggerem hunc *planae, atque uniusmodi superficiei mensurae veluti per machinam dureque admodum accommodari*, dixit Fabrettus (74); cujus interpretationem antequam damus, in eam, quam Ursatus attulit, aliquid animadvertimus. Verba Accii, *bene proscissas cossigerare ordine porcas*, sunt apud Nonium Marcellum c. 1. n: 305. in voce *Porcae*. At lectio est valde dubia; nam manu exarati Codices habent *Possigerare;* alii ita legunt, *prosit aggerare;* alii etiam *Cossimgirare* (75). Vocem *cossigerare* recensuit FORCELLINUS, ac Turnebi interpretationem adjecit; de lectionis tamen varietate monuit. At, sit certa lectio *cossigerare;* certane Turnebi interpretatio? Vereor equidem: in agro enim *porca* est quod in arando exstat, seu terra elata inter duos sulcos, ut ex Varrone et Columella didicimus (76), cujus postremi auctoris haec verba damus ex lib. II. c. IV. *Liras rustici vocant easdem porcas, cum sic aratum est, ut inter duos latius distantes sulcos medius cumulus siccam sedem frumentis praebeat.* Cum igitur terrae elatio, terrae cumulus *porcae* nomine denotetur, vix crediderim vocem aliam fuisse in eo Accii loco, quae idem omnino significaret; iisque libenter accederem, qui ibi legunt *prosit aggerare;* hoc enim verbo satis monemur, ut porcae bene attollantur; vocem demum illam *Cossigerare* ex hoc ipso Lexico expungerem. Sed illud etiam est, quod apud *Varios Auctores de Limitibus*, quos Wilelmus Goesius edidit et illustravit, in hanc rem legimus. Faustus et Valerius VV. PP. per Gallias, et per Africam limites assignarunt; hoc inter cetera se fecisse dicunt: *Trifinium* (77) *quam maxime aliquando constituimus cum signis, id est cineribus aut carbonibus, et calce ibidem construximus, et superduximus, et super* Coxam *monticellum constituimus.* Hinc scilicet suspicio oritur, elatam terram, aggerem, *Coxae* nomine minime significari; non enim agger aggeri ab iis, qui limites constituerunt, fuit imponendus. His moveor, ut de Ursati aggere vehementer dubitem; quem ille ejusmodi fuisse in ea Epistola conjecit, ut non modo T. Capellii sepulcrum clauderet ac tueretur, sed a conterminis etiam agris immoderatam aquarum violentiam prohiberet. Sed jam ad alteram Fabretti interpretationem accedimus. *Ipse*, inquit (78), *Siculus Flaccus .... haud obscure quid* Coxa *sit in agrorum mensura docet, et ad inscriptionem* (Titi Capellii) *simplici facilique via enucleandam conducit. Coxa igitur quemadmodum in humano corpore est os femoris ossi sacro per vertebram adstrictum, angulum internum in sui flexura constituens, ita in agris angulum internum signat; unde per Siculum angulo opponitur pag.* 6. possessorum termini, qui omnibus angulis coxisque positi esse debent. *Qua etiam naturali similitudine retenta, externus angulus Coxam claudens* cubitus *vocatur ab incerto inter* Var. Auctor. de Limit. pag. 266. Pentagonum, quod interpretatur cubitos quinque. Haec Fabrettus, qui etiam adjecto schemate tres illas dimensiones *In Fronte A Tergo Coxae, Intra Coxam*, nullo aggere inducto, explicat atque designat. Fabrettum secuti sunt, qui vetus Calepini Lexicon interpolarunt: haec enim in eo legimus (79): *Quemadmodum in corpore humano coxa ossi sacro adjuncta angulum internum facit; ita in agris angulum limitaneum notat:* citatur locus, quem ex Siculo Flacco Fabrettus attulit; exemplum additur ex hac Titi Capellii inscriptione; in qua tamen bis typographus peccavit. Pedes enim A Tergo Coxae ponuntur LXVII.; additur postea Infra Coxam. Eandem interpretationem secutus est FORCELLINUS, eadem auctoritate usus, eodemque exemplo. Sed quae sunt ex anatome, ea melius intellexit; dixit enim; *Quemadmodum in corpore humano femur coxae adjunctum, angulum internum facit; ita in agris* coxa *angulum internum limitaneum notat:* in rotundos enim sinus, sive acetabula ejus ossis, quod Coxa dicitur, capita ossis femorum hinc et inde conjiciuntur. Titi Capellii inscriptionem fideliter FORCELLINUS descripsit; Fabrettum et Ursatum de ea locutos indicavit. *Eradatur*, inquit Maffejus (80), *ficticius hic titulus ab eximia, quae paucis abhinc annis Patavii adornata est, Latini Lexisi editione, simul cum doctrina de voce* Coxae *angulum agrorum* internum *significante.* Lapidem igitur, quem ipsis oculis falsum deprehenderat, ex iis etiam quae continet, omnino damnat. *Sed falsitas* inquit (81), *praecipue patet ex inauditis ipsis dimensionibus* Intra Coxam, *et* A Tergo Coxae. *Id cogitavit qui cofinxit; ubi formulam nunquam visam minime intelligere faterentur omnes, proditurum ipsum, et Siculi (Siculii, vel Seculei enuntiandum opinor) auctoris parum triti loco, ut arbitror, unico in medium producto, non sine populi acclamatione explicaturum. At* Coxam *Siculius dixit*, intra Coxam, *et* A Tergo Coxae *non dixit. Is de agrorum terminis sermonem habens*, omnibus angulis coxisque *positos esse debere monet: Fabrettus*, *coxam* in agris angulum internum signare *tradit*, et ea similitudine *externum angulum vocari* cubitum *notat. Ego, quid interni et externi anguli sint, ubi de agris agitur, vix intelligo; multo minus, quid anguli tergum. Externum angulum mathematici vocant*,

(71) Pag. CLIV. n. 4.
(72) Var. Auct. de Limitibus Agrorum.
(73) Adversariorum Turnebi lib. XXIX. c. XIX
(74) Pag. 180.
(75) Vide Notas in Nonium pag. 1840. Auctorum Latinae Linguae cum notis Gothofredi. Coloniae Allobrogum, 1622.
(76) Vide in hoc Lexico V. PORCA §. 6., et V. LIRA §. 1.
(77) Rei Agrariae Auctores Legesque Variae cura Wilelmi Goesii Amstelaedami, 1674. 4.° pag. 306.
(78) Alias cit. pag. 180.
(79) V. *Coxa.*
(80) Artis Crit. Lapid. lib. III. cap. III col. 202.
(81) Col. 200.

quem trianguli latus efficit, si producatur: constat ex Euclidis Propos. XXXII. *Lib. primi, qua docet omnis trianguli* μιᾶς τῶν πλευρῶν προσεκβληθείσης uno laterum producto, τὴν ἐκτὸς γωνίαν externum angulum, *hoc est, qui extra triangulum fit, duobus internis aequalem esse; at in re limitanea, qui extra agrum anguli concipi gossint, nemo considerat, et internos ab externis distinguit nemo.* Coxa *flexus seu flexura est, cum scilicet campus rectis lineis non circumscribitur, sed flexuosis: tunc enim necesse est, non extremos angulos tantum, sed locos etiam, ubi inflectitur fundus, et procurrit, terminis designare:* versuras *itidem Flaccus appellat, et, ubi habet* in flexis versuris, *putavit Rigaltius (nulla tamen necessitate)* in coxis *legendum esse;* nam, *inquit,* in arte ista mensoria, Coxae dicuntur flexus et versurae terminorum. *Poterat eapropter, et in sepulcri area, ac religioso loco Coxa fortasse memorari; at vocabuli vim non intellexit, qui Pedes* intra coxam, *et* a tergo coxae *commentus est.* Haec ex Maffejo continenter descripsimus; ea modo afferemus, quae nobis videntur probabilia. Ac primo quidem illud monemus, ne de Siculi Flacci auctoritate quis dubitet. *Auctor,* inquit Maffejus, *parum tritus;* scilicet, ut ii omnes qui penitiorem agrariarum antiquitatum notitiam continent. Sed vetus auctor; sed is, qui consulendus omnino est, cum de agrorum conditione, ac limitibus agitur. *Auctorem esse,* inquit Nicolaus Rigaltius (82), *inter veteres censendum, ex Boethiano agrimensorum catalogo satis constat. Sed nec ante Domitiani aevum, neque item post Nervae tempora vixisse, ex eo fit verisimile, quod Domitiani de subsecivis edictum laudaverit, non item Nervae: quem tamen etiam de subsecivis aliquid edixisse, notavimus.* Ad postrema igitur Latinitatis tempora referendum est opus Siculi Flacci *De Conditione Agrorum:* ejusque testimoniis in Latino Lexico locus esse debet. Illud deinde animadvertimus, vocem *Coxa* bis apud Siculum Flaccum occurrere; semel apud alios Rei Agrariae Auctores. Primus locus in Siculo Flacco is est, quem Fabrettus citavii: *Ergo* (83) *convenientia, ut supra diximus, possessoram terminos consecrat, qui, ut ante dixeramus, omnibus angulis* coxisque *positi esse debent.* Alter vero apud eundem Flaccum sic est: *Nam* (84) *et in ipsis generibus sicubi* coxae *sunt, terminos invenimus frequenter. Sed et petras naturales, quae in finibus incedunt, saepe notatas invenimus.* Tertium locum ex Fausto et Valerio ipsi nos jam adduximus; hoc etiam ibi legitur: *Super* Coxam *monticellum constituimus.* Illud igitur certum jam est, esse in hac voce sensum quendam alium omnino ab eo, quem omnes vident; vocem hanc ad agrariam antiquitatem pertinere; habere demum significationem, quae ad agrorum limites spectat. Verum, angulumne internum limitaneum notat? Hoc vero ne ipse quidem probo; in hoc ego quoque a Fabretto ceterisque dissentio. Et ne geometras huc vocem, quod sibi Maffejus faciendum esse duxit, unum hoc animadverto, ideo hanc explicationem Fabretto placuisse, quod apud Siculum Flaccum ea legerit *possessorum termini, qui omnibus angulis coxisque positi esse debent;* ideoque *coxas* angulis opponi, et hos quidem externos esse, illas vero internos angulos existimaverit. Hoc vero ex illis Flacci verbis quomodo deduci possit, certe non video: diversi enim limites, et ad diversam agrorum figuram pertinentes ibi certe a Siculo Flacco, qui generatim loquitur, significantur. *Coxam* ergo, ut Maffejus quoque ait, flexuram esse, versuram omnino existimo; cum scilicet ager recturam, ut Frontinus loquitur, non servat, sed flexis lineis circumscribitur, In versuris enim termini ponebantur. Figura Graecae litterae Γ versuram exhibet. *Hinc illa,* inquit Rigaltius (85), *apud hosce scriptores* (Rei Agrariae) *terminus in Gamma jacet. Et termini transversi Gammam faciunt; et similia.* Coxam vero flexam versuram esse idem Rigaltius existimat, et in iis ejusdem Flacci verbis, *Alii (86) tantummodo inflexis versuris* etc. legi vult ac retineri, *Coxis* (87). Id quidem *nulla necessitate* ab eo factum esse dicit Maffejus; at fecit id Rigaltius auctoritate pervetusti codicis Joannis Arcerii; ex quo codice Josephus Scaliger libellum Siculi Flacci *De Conditionibus Agrorum* describi antea curaverat. Nicolai Rigaltii adnotationem integram subjicio. In Flexis Versuris) *Liber Arc. In coxis vel in rivis. Omnino retinenda vox, coxis. Quod autem sequitur, vel in rivis, irrepsit in aurem describentis, pro, versuris, quod est glossema praecedentis vocabuli, coxis. Nam in arte ista mensoria Coxae dicuntur flexus et versurae terminorum: quando scilicet rigores sive recturas et rectos linearum cursus non servant.* Hujus vero significationis prompta et aperta ratio est. Rotundi enim coxae sinus, quibus capita ossis femorum inserta sunt, totius humani corporis flexionibus et conversionibus inserviunt (88). Ita ergo in hoc Lexico ad hujus vocis significationem scribendum esset: „Quemadmodum circa coxas praecipuae humani corporis flexiones conversionesque fiunt, ita in re Agraria flexus et versurae camporum dicuntur *Coxae*.“ Redeo jam ad Patavinum Titi Capellii monumentum. Si quid ego possem conjicere, si quid ex Ursati lectione mutare, quintum ejus Tituli versum ita legerem, *A Termino Coxae Sepulcrum Pedes XXVII.* In versuris enim, quod jam vidimus, termini ponebantur, ideoque et in coxis; *necesse* enim *est,* ut ajebat Maffejus, *non extremos angulos tantum, sed locos etiam, ubi inflectitur fundus et procurrit, terminis designare.* Voluit ergo Titus Capellius sepulcri sui latitudinem esse pedum triginta septem, qui in anteriore parte per solemnia verba *In Fronte* designatur. Antequam vero religiosi loci longitudinem praescriberet, notari voluit distantiam a termino coxae, pedes nimirum viginti septem, quos puros reliquit, post quos religiosi loci sive sepulcri longitudinem voluit incipere; quam demum longitudinem esse jussit pedum triginta septem intra coxam, hoc est citra coxam. Distantiam vero a termino coxae ideo definitam fuisse existimo, ut extra fundi flexionem atque versuram commodius designari posset sepulcri longitudo, quae et aequabiliter excurreret, et ad pedes septem supra triginta sese extenderet. Haec certe probabiliter admodum videntur dici; in quibus tamen afferendis, et explicandis adjutum me fateor ab iis, quae Ursatus scripsit in postrema ejus Epistolae parte, qua monumentum hoc illustravit. Aliam quoque explicationem subjiciam, neque illi deerit auctoritas. Dicam igitur, Titi Capellii fundum in trifinio fuisse, hoc est, in loco quem tres possessores attingebant (89); solitariam litteram T fuisse litteram limitaneam; per eam litteram trifinium significari consuevisse. Quintus igitur Tituli hujusce versus ita fortasse legendus; *A Trifinio Coxae Sepulcrum Pedes viginti septem.* Apud *Varios Auctores de Limitibus* a Goesio collectos pag. 269. est grandissima littera T, in cujus capite notatum est *τ sola:* pagina vero 272. ita explicatur; T.

(82) In Observationibus et Notis in Rei Agrariae Auctores editos a Goesio, ann. 1674. pag. 210. secundae numerationis.

(83) Pag. 6. apud Goesium.

(84) Pag. 13.

(85) Pag. 216. secundae numerationis apud Goesium.

(86) Pag. 4. Goesii.

(87) Cit. pag. 216. secundae numerationis.

(88) Heisterus in Compendio Anatomico, n. 164.

(89) Siculus Flaccus pag. 6. apud Goesium.

si in termino inveneris, trifinium ostendit. Hanc quoque lectionem subjeci, quam si quis probat, explicationem quinti ejus versus eandem esse sciat, quam antea dedi. Quae spectant ad agros, eorumque limites, varia fuerunt apud veteres ac diversis in locis omnino diversa; ac si quid insolens hac in re occurrit, quod tamen idoneo antiquitatis testimonio comprobetur, suspicionem movere criticis minime debet. Quare, si *coxa* legitima rei agrariae vox est; si in *coxis* fuere limites, cur non dici potuit, *A Tergo, a Termino, a Trifinio Coxae, et intra Coxam?* Dixi igitur de iis, ex quibus praecipue monumenti hujus falsitatem probare Cl. Maffejus conatus est. Hoc unum de hujus sepulcri titulo jure dici potest; singularem illum esse, et quandam habere veluti Patavinitatem. Ego ejus exemplar postremis hisce diebus Vicetia accepi; ac de eo, ut dixi, omnia per litteras cognovi. Saxum hoc dominum, non locum, mutavit. In horto conspicitur ad aedem D. Francisci; isque locus ad Gualdios primum, tum ad Zoppios pertinuit; nunc honesti cujusdam viri posessio est. Caementis ac lateribus adjunctis, signum sustinet ex Etrusco marmore; signum est nudi juvenis, cujus dextera leonis, ut videtur, caput habet; laeva, uvae racemo innititur, Exsurgit lapis ad duos pedes, et plusquam tertiam pedis partem, ejus latitudo vix ab unius pedis mensura deficit; crassitudo, semissis est. Veteris monumenti formam possis agnoscere. Lapidis genus certe non durissimum; at molliores quoque lapides, in hisce nostris praesertim regionibus, adhibitos a veteribus omnino scimus; duos certe, quos nos vulgo dicimus *di Nanto*, paucis abhinc annis in agro Patavino repertos testari possum: habent ambo sepulcrorum titulos: spectant ambo ad gentem Liviam. De hoc saxo, ita, ut vidimus, Maffejus; *Petrae color et facies vetustum aevum non redolent.* Petrae color, inquam ego, plumbum refert; qui certe color in lapide non durissimo, utrum vetustatis larva, an vetustatis indicium sit, non ita facile dici potest. De punctis ad litterarum pedes notatis jam diximus. Puncta quae verba litterasque distinguunt, non ita quidem in Romanis inscriptionibus notabantur; erant tamen aliquando modo in imo paene spatii loco, modo etiam in eo, in quo a nobis poni solent. Dicam demum, in secundo inscriptionis hujusce versu duas illas notas T. F. amplius non exstare, et *Capelli* inscriptum esse, non *Capeli*, ut edidit Maffejus; in quarto versu pedes esse XXXVII., a quibus unum idem Maffejus detraxit; in quinto demum, pedes modo legi XXII., ut descripsit Maffejus, sed alteram denarii numeri notam vix conspici, primosque tantum duarum unitatum ductus apparere, qui profecto vestigia sunt notae numeri quinarii, cum Scardeonii et Ursati temporibus pedes essent in hoc versu XXVII. Haec ego dubitanter respondi viro celeberrimo; cujus tamen non modo ingenio, sed oculis etiam *insculptis antiquo scalpro litteris diutissime assuetis* permitto omnia atque concedo Scripseram haec, et jam seposueram, cum *Specimen* quoddam allatum est *Observationum in Insulam Crexae et Auxeri.* Recens opus cum evolverem, quasdam etiam inscriptiones animadverti, quarum undecima atque postrema haec est.

SEX . IVLIVS . C. F. NIGER .
AED . IIVIR . V. F. SIBI .
ET . IVL. . . . . ET. FR.
IN . FR. . . . . .A.
TERGO . . . . . . .M.

Sepulcri titulum habet, et in parva quadam Adriatici maris insula, cui nomen *Sansego*, detecta est (90). In quarto versu religiosi loci dimensiones notari incipiunt; legitur enim *In Fronte;* quae igitur sequuntur, ad easdem dimensiones spectant. Omnia fere evanuerunt; relicta est integra vox *Tergo*, quae certe videtur a postrema quarti versus littera pendere. Verba igitur *A Tergo* ad sepulcri spatium designandum adhibentur. Quaenam vox in quinto hujusce tituli versu vocem *Tergo* sequeretur, ne divinando quidem dicere possumus; sed jam est aliquid in hoc lapide, quod ejus, de quo antea diximus, novitatem et insolentiam minuit; aliquid etiam, quod Ursato, qui notam T. in Capellii monumento pro *Tergo* explicuit, fortasse favet. Hic demum consistimus *(k)*.

XIII.

Rem aliam aggredimur ab eruditis varie jactatam. Spectat illa ad vocem *Iduaria*. Est apud Gruterum (91) inscriptus lapis, IDUARIA.

(90) *Saggio d' Osservationi sopra l' Isola di Cherso ed Ossero d' Alberto Fortis* etc. *Venezia*, 1771. Pag. 242.

Pag. 121. Sansego *è un' isoletta lontana da Lossin picciolo sette in otto miglia all' Ovest, quindici da Ossero, trentacinque da Cherso, e poco più dalle foci dell' Arsia, alle quali giace dirimpetto.*

Pag. 122. *Quest' isola, a cui non trovo che alcuno scrittore abbia determinato un particolar nome antico, fu però anticamente, e dell' isole vicine. Alcune tavole di marmo Greco, e qualche lavoro di scalpello non affatto rude vi si vedono ancora. L' iscrizione occerata più sopra* (pag. 121.), *e che sarà riferita più sotto* (pag. 242), *appartiene a non del tutto ignobile famiglia; e sarebbe una stravaganza il credere, che d' altronde vi fosse stata portata. Quel povero contadino che ha fabbricata la capanna, in cui ella si ritrova, l' ha scoperta nello scavare il terreno per prepararlo ad uso di meschina abitazione; e uno si è nemmeno dato il pensiere di dissotterarla del tutto.*

(k) Post tot *Cognolati* verba de hoc lapide, qui olim Patavii, nunc Vicetiae adhuc exstat in domo *Com. Tornieri*, non incongruum videtur illum iterum adamussim lectorum oculis repraesentare, qualis reapse nunc ibidem legitur:

D . M .
T . CAPELLI
VINDICIS
IN . F . P . XXXVII
A . T . COX . S . P . XXI
INTRA . COX . P . XXXVII

In secundo itaque versu nunc non apparent vestigia litterarum T. et F., sed spatium tamen iisdem continendis remanet; in quinto nec XXII, nec XXVII, sed XXI tantummodo, quin imo ibique, lapide attentius inspecto, nullum aliud notarum vestigium apparet, quibus ob lapidis angustiam spatium praeterea deest. Illud denique notandum etiam est, litteras initiales aliis longiores esse, nempe T., CAPELLI, VINDICIS, IN, F., P., A., T., COX., S., P., INTRA, COX., P., quod quidem fraudis alicujus suspicionem inducit. Quidquid tamen sit, *Orellius* in *Collect. Inscr. Lat. n.* 4564. hunc lapidem partim ex *Grutero*, partim ex *Fabretto*, partim etiam ex *Ursato* retulit, et *Scip. Maffeji* opinionem secutus est, qui spurium et ad eludendos viros doctos confictum pronunciat, cui quidem sententiae me quoque subscripturum esse, ingenue fateor.

(91) p. CCCCLXXVIII. n. 1.

quem Forcellinus in V. CALENDARIS §. 2. descripsit. Hunc ego primum legentium oculis subjiciam; ea deinceps addam, quae de illo sunt apud Maffejum; dicam demum ipse aliquid, remque edisseram, ut potero. Ecce lapidem Aesonae in Catalaunia;

L · VAL · L · FIL ·
GAL · F A V E N T I N O
II · VIRALI
QVI · ANNONA
F R V M E N T A R I A
EMPTA · PLEBEM
A D I V V I T · E T · O B
ALIA · MERITA · EIVS
COLLEGIA · KA
LENDARIVM · ET · IDVARIA · DVO
CIVI · GRATISSIMO
POSVERVNT

Prima lapidis hujusce verba ita legenda: *Lucio Valerio Lucii Filio Galeria* (tribu) *Faventino Duovirali* etc. *Faventiam* hanc ad citeriorem Hispaniam pertinere, ac *Barcinonem* coloniam fuisse *juris Italici*, dictamque esse *coloniam Barcinonem Faventiam* egregie *(l)* probat Ursatus (92). Nobis alia sunt modo agenda. Quoniam igitur Calendis cujusque mensis pecunia fenebris apud Romanos collocari solebat, et Calendis itidem ejus usura solvi, idcirco eum librum, in quo feneratores eorum nomina perscribebant, quibus pecuniam fenori dabant, ac solvendae etiam pensionis quantitatem, Calendarium dicebant: *Libro de' crediti*, *Registro de' censi.* Id jam antiquae leges, Latini auctores non pauci, lapides etiam testantur (93). Qui has tabulas servabat, is dicebatur *Calendaris Curator*, vel *Curator Calendarii.* Horum curatorum collegia etiam fuisse ex descripti lapidis auctoritate existimat Forcellinus. At quod Calendis cujusque mensis fieri solebat, id quoque Idibus factum esse, nonnulli existimant; ut nempe is quoque dies pro usurarum solutione definiretur: hinc eas tabulas, in quibus fenori locatas pecunias, et Idibus receptas vel recipiendas Romani perscribebant, vel in quibus apochae receptae pecuniae condebantur, *Iduarias* dictas fuisse; qui eas scribebant, *Iduarios.* Rem probant eodem Gruteri lapide, ejusque testimonio eam vocem Latinitate donant (94). Hanc itaque sententiam, hanc vocem, hunc lapidem damnat Maffejus. Ecce illum (95). *In hac charta est*, *quae sic loquitur.* Collegia Kalendarium Et Iduaria Duo Civi Gratissimo posuerunt: *in* Iduariis *explicandis viri docti disputant*, *et ex hoc titulo Lexicographi vocem recensent: at civitatum* Kalendaria *cum marmora*, *tum antiquae leges nobis ostendunt*, Iduaria *monumento comprobantur nullo.* Kalendarium *quid esset*, *facile intelligimus*, *tabulae scilicet rationum publicarum*, *et proventuum ex pecunia fenori data*, *cujus usurae cum antiquitus singulis mensibus penderentur*, *et quidem ineuntibus*,

quum tristes misero venere Kalendae (96),

Kalendarii *nomen ejusmodi codicibus inditum*: *at* Iduarium *quid esset*, *non intelligimus*; *neque enim* Idibus usurae colligebantur, *ut Pithoeus cogitavit* (97) *neque ex Horatii joco* (98),

Omnem relegit Idibus pecuniam:
Quaerit Kalendis ponere

Iduaria *confestim eruuntur. Anxium feneratorem eo loco a poeta vellicari puto*, *quod ante diem exigere conaretur*, *et rursus statim collocare; ceteroquin ipsis tantum Kalendis* Mercedem, aut nummos unde unde *extricasse aeris debitores ipsemet Horatius docet loco citato* (99), *itemque Ovidius* (100),

Qui puteal, Janumque timet, celeresque Kalendas.

Scaliger Curatorem Iduarii *excudit ex* G. ID. *in* Laziana (101) *nullius frugis*, *quae ubi primum affertur* (102), *habet* IV. *Verum fuerint* Iduaria: *posuerunt* Collegia; *quaenam? Apianus*, *et ex eo in Hispanicarum collectione Occo*, *ut aliquid dicere viderentur*, Collegia Kalendariorum *scripsere. Quid autem* Posuerunt Civi Gratissimo? Kalendarium Et Iduaria Duo: *mirum plane est*, *ex novo hujusmodi honorificentiae genere commentum quibuscumque non patefactum. Kalendarias siquidem et Iduarias tabulas honesto probatoque civi tradi par erat quidem*, *ut eas diligenter curaret atque integre; at in ejus honorem tamquam marmorea signa*, *vel monumentum perpetuum quoddam*, *publice statui certe illae non poterant.* Ego vero exigendarum usurarum duo maxime fuisse tempora, Calendas, et Idus, prout in contractu convenisset, omnino existimo: et quae de Alphio feneratore a Maffejo dicuntur, certe non probo. Haec enim apud Ciceronem lego Orat. I. in Catilinam c. VI. *Praetermitto ruinas fortunarum tuarum*, *quas omnes impendere tibi proximis Idibus senties:* neque unquam existimaverim, haec ideo a Cicerone dicta, quod Catilina, qui multa tam multis debebat, ita

(l) Imo perperam; nam Barcino quidem etiam Faventia colonia dicta fuit, ut habet *Plin.* 3, 3, 4., minime vero absolute Faventia appellatur: adde quod Aesonenses, qui hunc lapidem posuerunt, civem suum gratissimum vocant ob ejus merita, ita ut vel ex ipso lapide manifestum sit, illum non Barcinonensem fuisse, sed Aesonensem civem: restat igitur, ut *Faventino* cognomen sit L. Valerii, cum certissime constet, saepe veteres Latinos cognomina sibi adscivisse ex urbibus, aut provinciis, unde iidem, vel eorundem progenitores oriundi fuerant. V. CALENUS § 6., COLLATINUS §. 3., ROMANUS §. 7., SABINUS §. 2.

(92) Epistola VII. pag. 135. *Marmi Eruditi.* Padova, 1669.
(93) Vid. VV. CALENDAE §. 8. CALENDARIS §. 2. CALENDARIUM §. 2. in hoc Lexico.
(94) Vid. V. IDUARIUS §. 1.
(95) Artis Crit. Lapid. lib. III. cap. IV. col. 342. et seq.
(96) Horatius Serm. lib. I. Sat. III. v. 87.
(97) Advers. II. 4.
(98) Epod. II. v. 67.
(99) Serm. lib. I. Sat. III. v. 87.
(100) De Remed. Amor. v. 561.
(101) Gruterus pag. DXVII. n. 1.
(102) Apud eundem pag. CCCXLV. n. 10. v. 6.

cum singulis simili prorsus ratione privatim convenisset, ut dies pecuniae et usurae essent Idus. Haec etiam apud eundem Ciceronem lib. XIV. Epist. ad Atticum ep. XX. *Jam vel sibi habeat nummos, modo numeret Idibus.* Hisce testibus rem agit FORCELLINUS (103): huc certe spectat Horatii jocus, ita eum locum probatissimi interpretes acceperunt: neque profecto is esset in jocando lepos, qui in Horatio esse solet, si Calendae, atque Idus communem feneratorum consuetudinem statim non objicerent. Hisce vero testimoniis Ciceronis locum Epist. ad Attic. lib. X. ep. V. addiderunt nonnulli: *Rogavi, ut, si quid posset, ex ea summa detraheret: promisit: ad me nuper, H-S XXX emisse: ut scriberem, cui vellem addici: diem pecuniae Id. Novemb. esse.* Sed alienum hoc ab eo quod agitur. Cicero de emptione loquitur diversorii cujusdam; nihil de usuris. Iis porro qui aere alieno premebantur, tristes fuisse Calendas alibi ait Horatius, celeres vero Ovidius; at quod Calendas nominent, de Idibus vero taceant, has quoque tristes celeresque non fuisse pecuniam soluturis dicendum est? Quare, si Calendis cujusque mensis accipi pecunia fenebris, Calendis vero atque Idibus usurae solvi solebant, quemadmodum libri erant, qui ad Calendas spectabant, ita etiam fuisse tabulas, quae ad Idus pertinerent, *Calendaria* scilicet et *Iduaria*, eruditi viri opinati sunt; et quemadmodum curatores Calendares, seu Calendariorum curatores fuisse certum est, ita Iduarios quoque, seu curatores Iduarii aut Iduariorum fuisse existimarunt. In iis quae Lazius habet lib. 12. c. 9., quaeque sunt apud Gruterum p. DXVII. n. 1. v. 6.,

DEC. G. ID. COLONIAE

AQVILEIENSIS, Scaliger legit *Curator Iduarii;* id quidem ex conjecturis, sed quae probari possint: nam ubi apud eundem Gruterum pag. scilicet CCCXLV. n. 10. v. 6. ejusdem lapidis verba ita sunt, DECC. IV, leguntur que, *Decurionibus Junioribus*, magis certe arbitrium valuit, quam ratio. Scaligeri eyplicationem attulit etiam rerum harum doctissimus Eq. Ursatus in suo *de Notis Romanorum* Commentario; illudque addidit; *erant namque* Iduarii, *ut ex Bulengero, in sua Amalthea Onomastica observat Laurentius, qui pecuniam fenebrem* Idibus *relegebant.* In *Breviario* vero et *Mantissa* ejusdem Commentarii notam ID. Idibus. Iduariis. Idus. explicuit. Porro cum harum tabularum curatores publico munere fungerentur, idque agerent in coloniis etiam et municipiis, et proquaestoribus coloniarum fortasse successerint; cum de his titulus exstet in Codice Theodosiano; cum demum inter Officia Domus Augustae censerentur, quis unquam horum curatorum collegia fuisse negaverit? *Jus nomenque collegii*, inquit Joannes de Vita (104), *in omni personarum statu, omnique de re, qua Resp. privatim publiceque componebatur, olim obtinuit.* Lege cetera apud eundem in ea de veteribus collegiis Beneventanorum Dissertatione; aut saltem quaestorum collegia a Suetonio (105) commemorata animadverte. Hinc quemadmodum Calendarium curatorum collegia apud veteres, ita etiam collegia Iduariorum sive Iduaria; et hoc demum responderi Maffejo potest a nobis sciscitanti, Quodnam hoc tandem honoris genus? Calendarium et Iduaria Duo Civi Gratissimo posita? haecne marmorea signa? haecne monumenta? Iratus equidem huic lapidi vehementer essem, si ejus verba hoc modo composita vellem interpretari. Ita potius; Collegia Calendarium, curatorum scilicet, et Collegia Iduaria Duo L. Valerio Faventino Posuerunt. Ita lapidis hujusce fides ex toto constat; optimeque factum video, ut collegia eorum, qui publicas rationes, coloniarum et municipiorum expensas reditusque in tabulis descriptos custodiebant, titulum Faventino posuerint, qui annona frumentaria empta plebem adjuverat. Vide enim quae de curatoribus Calendarii sunt apud Norisium in Cenotaph. Pisanis Dissert. I. c. III., apud Gruterum pag. CCCCXLIV. n. 5. et alibi; et hujusmodi curatorum officium valde simile, idem etiam fortasse, ut ait FORCELLINUS (106), fuisse invenies cum officio proquaestorum coloniarum. Ubi vero Calendarium curatorum collegia fuerunt, ibi Iduariorum quoque fuisse, *Collegia* scilicet *Iduaria*, sive unum, sive uno plura, ex iis quae hactenus disseruimus, unusquisque conjiciet. Samuel Pitiscus in suo Antiquitatum Romanarum Lexico in V. *Collegium* citat hunc lapidem, et in eo mutat aliquid: *Collegia Calendariorum, et Iduaria suo Civi Gratissimo Posuerunt:* hocne recte, alii dixerint; explicationem ibi allatam ego certe rejicio. Idem tamen eruditissimus auctor in V. *Idus* eundem lapidem rursus describit, neque a Grutero quidquam discedit; haec tandem addit: *Quae sunt duo collegia Iduaria, nec ipse intelligo. Quod si suspicioni locus sit in re obscura, quia laudatur Faventinus praesertim, quod annona frumentaria plebem adjuvit, forsan videri possint ea collegia esse eorum, qui in municipio habebant curam pecuniae alimentorum infirmae aetatis ex plebe, aut annonae populo praebitae: quorum munerum meminit inscriptio apud Gruterum* pag. 386. n. 4. . . . . *Illa tamen collegia* Iduaria *dici non liquet:* neque vero possunt, inquam ego. Nos igitur probabilia secuti sumus; FORCELLINUM certe defendimus, qui diem quoque Iduum exigendis usuris communi Romanorum more statutam fuisse dixit; qui primum hoc lapide est usus, ut curatorum Calendarium, seu Calendarii, collegia fuisse ostenderet; tum ejus testimonium voci *Iduarius, a, um*, apposuit; in eaque explicuit quid *Iduaria* fuisse putentur, quid *Iduarii, orum.* Verbum igitur *Iduaria* ad *Collegia* referri ipse etiam existimavit *(m).* Nova itaque collegia in Romanam antiquitatem induximus; idque unius lapidis testimonio, cui tamen si satis fidei per ea quae diximus, conciliavimus, severe nimium is aget, qui de re ipsa dubitet, et lapidem e chartaceis fodinis erutum putet. Plura quidem antiquitatis exempla rem hanc testari nobis deberent; at, quod unum superest, quod unum proferri potest, ideo ne legitimum illud esse quisquam negabit: Templorum omnium, Deorum, Dearumque omnium sacerdotes in antiquis monumentis saepissime memorantur; fuisse vero *sacerdotes justitiae* ex uno quidem, sed tamen verissimae antiquitatis lapide cognoscimus. Dedit illum Muratorius (107), et haec adnotavit, quae libenter transcribimus. *Rara Inscriptio, utpote quae nobis exhibet nusquam antea visum* sacerdotem justitiae, *sive Astreae. Si hanc protu-*

(103) Vid. V. IDUS §. 4.

(104) Dissert. V. in Thesauro Antiquit. Benevent. pag. 159.

(105) In Claudio cap. XXIV.

(106) In V. CALENDARIUM §. 4.

(m) Vide, quae ipse in V. IDUARIUS de hujus vocabuli interpretatione attuli; ex quibus patet, eam Hispaniae urbem, cui olim Aesona fuit, nunc *Isona* nomen est, opulentam fuisse, et negotiationi apprime deditam, utpote quae duo habuisset collegia feneratorum, unum Calendis, alterum Idibus fenebrem pecuniam exercere solitum. *Iduarius* autem vox Latina fuisse etiam arguitur ex cognomine Romano in veteri inscriptione, quae in ejus vocis §. 2. citatur ex collectione *Seb. Donati*, quamque ipse ex Museo *Bened. Passionei* transcripsit. Haec omnia si animadvertisset *Jo. Casp. Orellius*, fortasse in sua *Collect. Inscr. Lat. n.* 4053. pro sincero antiquitatis monumento eam inscriptionem habuisset, et *Maffejo*, qui eam primus improbavit, minime obsecutus esset.

(107) Pag. CLIV. n. 1.

lisset Ligorius, eam protinus rigidus quisquam censor ad imposturas amandasset. Atqui marmor antiquum, vividum, Romae apud clarissimum Ficoronium adhuc spectandum se praebet (n). Sed jam ad alia properamus.

XIV.

INASSERO Marmoream tabulam in agro Puteolano repertam, quaeque Neapoli esse dicitur a Grutero (108), *in domo Hadriani Guilielmi:* quae legem continet *parieti faciundo* a II. Viris Puteolanae coloniae latam; quam Morillonius et Pighius, aliique non pauci oculata manu exscripserunt, Capaccius vero, Fabricius, Smetius, Brissonius, Scaliger (109), Salmasius, Gudius probarunt; hanc, inquam, tabulam antiquitatis consultissimus Maffejus, antiquitati abjudicat, valde certe suspectam habet (110). Aeneis quippe tabulis leges et acta consignari solebant; hanc vero marmoream videt; hinc illi primum suspicio. Ego vero cupreas laminas egregie perscriptas, aptissima litterarum figuratione, lato profundoque vestigio, certum fere antiquitatis argumentum esse, in iisque acta, et minantia legum verba exarari et ligari consuivisse, jamdudum didici, et ab ipso Maffejo (111) intellexi; at vero nunquam in provinciis marmoreas tabulas fuisse adhibitas ad eas praesertim leges, quae neque agrariae essent, neque finium regundorum, sed minorum veluti operum, hoc, inquam, nemo certe me docuit. Quamquam in ea tabula legis nomine, conditionem, pactum, normam, regulam significari libentius dixerim. Continet enim descriptionem faciendi operis; est, ut ipse Maffejus ait, instrumentum pacta, quibus standum erat, constituens. Ita *Lex dedicationis arae* est in quodam lapide, quem refert Ursatus in *Monumentis Patavinis* pag. 222. Ea enim marmorea tabula Salonae in Dalmatia inventa fuit, Patavium postea asportata, ibique sita *in pariete fornicis prope pontem Divi Benedicti.* Ejus pars plus quam dimidia recens lucubratio est; Maffejus tamen optime editam ab Ursato fatetur (112), qui nova a veteribus sejunxit. Hoc in ea et certum et vetus; *Cn. Domitius Valens II. Vir I. D. (coloniae Martiae Juliae Salonae) Legem Dixit In Ea Verba* etc. Decreti etiam ab Aesculapii Hygiaeque sodalibus olim lati initium hoc est; (113). *Lex Collegi Aesculapi et Hygiae.* Multarum rerum series *Lex* appellatur, quod has sibi partes collegium imponeret, ne quid in posterum negligeretur.

Sed cetera jam de hac tabula Puteolana dicamus. Auget enim Maffejo suspicionem *epocha quae praefigitur omnino insueta* Ab Colonia Deducta Anno XC (114). *Nihil frequentius canerent monumenta municipalia, ubi deductis coloniis epochas condendi mos in Italia viguisset. Alia etiam quae superadditur temporis nota mire prolata, nempe a Romanis consulibus, simulque a duoviris municipalibus, et his quidem primo loco positis.* At vero cum natales coloniarum dies celebrari antiquitus consueverint, quod certe de Brundusina colonia apud Ciceronem legimus (115); cumque natalis sui diem publicis etiam monumentis coloniae inscriberent, quod certe antiquus lapis Beneventanus testari potest (116), nemo unquam mirari debet, si quando in ipsis publicis tabulis annos ab colonia deducta numerarent. Duumviri porro Romanorum consulum imaginem prae se ferebant; eligebantur ex decurionum ordine; bini ad consulum exemplum creabantur; summus utrisque magistratus erat; ipsi quoque ad annum plerumque illum obtinebant, iisdemque fere insignibus, quibus Romani consules, utebantur, toga praetexta (117), bacillis primum, tum fascibus, licet non eodem numero, lictoribus, virgarum jure (118). Magna horum magistratuum in coloniis municipiisque arrogantia fuit atque superbia, non semel ab urbe principe castigata, quam tamen fere nunquam abjecerunt: efferebantur enim coloni, ubi paullum assumpserant vetustatis ac roboris. Vide quae sunt apud Ciceronem Orat. II. de Lege Agraria cap. XXXIV. ac passim alibi. Hinc factum arbitror, ut consulum etiam nominibus in publicis monumentis aliquando signatis, duumvirum nomina illis praescriberentur. Duumviri enim consulum quoque nomen affectarunt (119); quod jam Cicero, in ea, quam citavimus, oratione, de Capuae duumviris loquens, fore aliquando praedixerat. *Nonne arbitramini paucis annis fuisse nomen consulis appetituros (o)?* At quae nobis supersunt antiquarum legum actorumque veluti ex naufragio tabulae, non omnia nos docere possunt; ac si quid insolens in earum aliqua occurrit, cum in tanta monumentorum paucitate conferri cum aliis non possit, non idcirco antiquitati abjudicanda; sed ea potius, quae peculiaria habet, diligentius animadvertenda. Neque hoc exemplis indiget atque testibus. Suspiciones ceteras demum congerit Meffejus. Tabulam hanc Rutilio et Mallio Coss. inscriptam, anno scilicet ab U. C. DCXLIX., diversam esse ait ab iis, quas paullo ante ex Sigonio Gruterus (120) attulit;

(n) Hunc eundem lapidem, qui talis est:

P · AELIO · TIMAEO
SACERDOTI · IVSTITIAE
P · AELIVS · STRATONICVS
PATER · DULCISS

attulit etiam *Orellius* in *Collect. Inscr. Lat. n.* 2164., nihilque ibi adnotavit, quo ejusdem fidem et auctoritatem infirmaret.

(108) Pag. CCVII. *in tres paginas divisa, litera satis bona, sed alicubi incorrecta.*

(109) Vide Notas apud Gruterum.

(110) Artis Crit. Lapid. lib. III. cap. IV. col. 304.

(111) Artis Crit. Lapid. col. 159. et Tomo V. *Osservazioni Letterarie* pag. 333. *Mi persuadeva bensì da una parte, che fosser vere* (Tabulae Eugubinae) *il non aver mai trovato iscrizioni false di metallo se non in pez piccioli* etc., et in Museo Veronensi pag. CLXXV. *ementitas aeneas non reperisse me aliquando dixi, sed addidi*, nisi exiguis tabulis: vide Oss. Lett. t. 5. pag. 333.; *quod si alicubi non addidi, incaute egi.*

(112) Col. 208. Artis Criticae Lapidariae. *Morcellus De stilo Inscript. Latin.* pag. 46. 47. (in edit. Patav. T. 1. pag. 62. — 64.) integram tabulam describit, ac per singulas ejus partes optime explicat.

(113) Apud Fabrettum *Inscript.* pag. 724. n. 443.

(114) In tab. cit. v. 1.

(115) Epist. ad Attic. l. IV. ep. I.

(116) Apud Joannem De Vita Dissert. I. pag. 31.

(117) Livius lib. XXXIV. c. VII.

(118) Vide notam *a* apud Joannem de Vita Dissert. pag. IV. 129. Norisium in Cenotaph. Pisanis Dissert. I. c. III. pag. 67.

(119) Rei hujus exempla plurima ex antiquis lapidibus ac scriptoribus desumpta vide in opere per hos dies edito, cui titulus: *Discorso Accademico sopra un' antica iscrizione trovata nell' antico Teatro della Città di Catania, recitato dal Principe di Baschari* etc. *In Catania*, 1771. *fol.*

(o) Ita quidem olim putarunt viri ceteroquin doctissimi, at *Cajet. Marinius* in *Frat. Arv.* p. 278. et 430. probavit, eos, qui in antiquis monumentis consulum nomine appellantur, non duumviros coloniarum, sed reapse Romae consules fuisse, eosque praeterea suffectos, quorum quia ignotus quondam fuerat viris eruditis consulatus annus, ideo eos consules appellatos esse pro duumviris iidem arbitrabantur.

(120) Pag. CCII. CCIII.

alium in ea esse loquendi scribendique modum, qui certe florentissimis illis Romanorum temporibus nequaquam respondet. At nemo unquam in tanta Romanarum provinciarum diversitate parem ubique loquendi scribendique modum quaesivit; nemo in antiquis ejusdem temporis monumentis diversum aliquid non animadvertit. Sunt in ea tabula rata verba, solemnes formulae; est Romanae consuetudinis, legumque vox: qui eam legerit, hunc aliae, quas praetereo, Maffeji suspiciones nequaquam movebunt. SerapI, inquit ille (121), *in lapidibus pro* Serapidi *est*, *nunquam pro* Serapidis: Duovirates *quis unquam audiit? non magis certe quam verbum* inasserare, *quod ab hoc titulo recens Calepini editio sibi sumpsit.* Verba legis haec sunt. *Lex . Parieti . Faciundo . In . Area . Quae . Est . Ante . Aedem . SerapI . Trans . Viam* , etc. Lege *Serapidi*, si placet; intellige dicatam; eam intellige, cui titulus inscriptus, *Serapidi.* Quamquam, quid vetat per contractam vocem *SerapI* significari *Serapidis?* Tria sunt quatuorve marmora, in quibus est pro *Serapidi*; in hoc vero pro *Serapidis. Duovirates* quis unquam audiit? In ea vero tabula pag. 3. v. 8. alii duoviralium legunt, alii duoviratium a recto *duovirates.* FORCELLINUS (122) duoviralium retinuit; de lectionis tamen varietate monuit. Est in antiquis monumentis et duovir, et duoviri pro duumvir, et duumviri; vide exempla neque pauca, neque dubia in hoc ipso Lexico (123): quis non igitur et duoviralis probet pro duumviralis *(p)?* Id scilicet tabulae hujusce testimonio probavit FORCELLINUS; eodemque vocem etiam *inassero* (124) Latinitate donavit, quod et in veteri Calepino factum erat; explicuit demum quid in ea tabula significet *antas projicere* (125); et alia etiam quae in ea sunt, quaeque certe Latii jure carere minime debent. Quod vero in aversa marmoreae hujusce tabulae parte legebatur (126), *de M. Conjuncto*, qui *Iter Texit Et Tectum*, *id*, inquit Maffejus, *meras nugas agi confirmat* (127); mihi vero indicio est, aut eam tabulam primo adhibitam ut aliquid aliud inscriberetur, quod minime perfectum est; aut postquam illa inscripta jam fuit, scalpro aliquando lusisse rerum harum artifices, litteris verbisque ex arbitrio compositis *(q)*. Quae in altera marmoris hujusce parte leguntur, ea non omnia Maffejus retulit: sunt enim haec:

M · AVIANVS · M · F·
CONIVNCTVS · II·
VIR · ITER · TE
XIT · ET · TECTVM *(dedit)*
S · P · *(r)*

XV.

Vocem *Officialis* absolute positam, ut grammatici ajunt, pro ministro magistratus vetus Calepini Lexicon explicuit. Exemplum dedit Gruteri lapis (128), qui ita allatus est; *Officiales Ejus* (consulis) *Provinciae Aquitaniae.* Male hunc lapidem explicatum esse animadvertit Maffejus (129): *Index* Gruterianus (130), *et ex eo recens Calepini editio* Officiales Consulis *memorant, sed inscriptione male accepta, quam non consulis, sed* Provinciae Praesidis Officiales *ponunt.* Vidi ego optimae notae lapidem apud Gruterum; erratumque esse fateor in Indice ejusdem Gruteri, in quo *Officiales Consulis Provinciae Aquitaniae* memorantur; erratum etiam in nostro Calepini Lexico, erratum demum in hoc a FORCELLINO: Officiales enim praesidis provinciae, non consulis, titulum posuerunt *(s)*. Quae huc spectant, ex eo epigrammate attulit Sebastianus Donatus in adnotationibus: sunt autem haec: OFFICIALIS.

L · IVLIO · etc.

v. 10.

PRO · PR · PROVINCI
AE · AQVITANIAE · CON
SVLI · OFFICIALES
EIVS · PROVINCIAE · AQVITA
NIAE · OPTIMO · PRAESIDI
HOMINI · BONO

Ceterum in ipsa vocis significatione nihil erratum est; magistratus enim ministri officiales dicebantur. Ulpianus Dig. lib. 36. tit. 1.

(121) Col. 306. Art. Crit. Lap.

(122) In V. DUUMVIRALIS §. 3.

(123) In V. DUUMVIR §. 6. et 7.

(p) At cum lapidem hunc *R. Guarinius*, et *J. B. Zannonius* attente inspexerint, diligenter transcripserint, et alter Neapoli ann. 1824., alter Florentiae ann. 1826. editis opusculis docte illustraverint, *duoviratium*, minime vero *duoviratium* ibidem legendum esse perspexere, quos ego secutus novam vocem *duovirates* Lexico addendam putavi.

(124) Est in pag. 2. v. 1. hujus tabulae.

(125) Vid. V. ANTAE §. 2.

(126) In notis ad hanc tabulam apud Gruterum loc. cit.

(127) Col. 305.

(q) De hoc eximio lapide Puteolano, praeter *R. Guarinium*, et *J. B. Zannonium*, de quibus dixi in nota praecedenti *(q)*, etiam *Hieron. Amatius* accurate postea disseruit in *Giorn. Arcad.* T. 33. p. 323 — 343, ubi nonnulla addidit, quibus ejus monumenti αὐθεντίαν evinceret, et quaedam ejusdem verba recte interpretatus est. Hoc cum faceret, licet in quibusdam cum *Cognolato* sentiat, illius tamen sententiam in aliis improbavit; his enim duriusculis quidem usus est verbis p. 341. *Il Cognolato, che ammise in questa lapida ed altre non sostenibili supposizioni, preconizza e contesta esuberantemente la sua non intelligenza in queste cose.*

(r) Hanc inscriptionem olim in aversa lapidis parte exstitisse, idem *J. B. Zannonius* autumat, cum vestigia serrae, quae eandem secuerit, aperte appareant, *Hier.* vero *Amatius* putat, pro *Avianus* in lapide insculptum fuisse *Avianius*, altius nempe producta litterae N postrema linea, ut saepe in antiquis monumentis factitatum fuisse, norunt eruditi; etenim apud *Mazochium* in *Tab. Heracl.* p. 259. habetur inscriptio prope Neapolin reperta his verbis: *D. Avianius Sp. F. Rufus;* unde patet, gentem *Avianiam* ibidem natales sedesque suas habuisse.

(128) Pag. CCCCXXII. n. 7.

(129) Artis Crit. Lapid. lib. III. c. IV. col. 412. 413.

(130) Pag. XX.

(s) Cum *Maffeji* correctionem, utpote non improbabilem, admiserit *Cognolatus*, ideo in V. OFFICIALIS §. 2., ubi citatur eadem inscriptio, locum ita interpuuxi, ut nihil futuris criticis emendandum hic reliquerim.

leg. 5. *Aut per viatorem, aut per officialem praefecti introducendus est in possessionem* (131). Neque hoc sane Maffejus improbat: *Officiales enim*, inquit, *pro apparitoribus habeo* (132): quo certe nomine ii omnes significabantur, qui alicui magistratui apparere, ejusque imperio praesto esse apud Romanos solebant. *Apparitores* dicebantur etiam *viatores*. Lapis est apud Muratorium pag. DCC. n. 2. *Prosdecio Viatori Qui Cos. Et Praetoribus Apparuit* etc., quem ita illustrat idem Muratorius. *Quamquam* Viatores *et* Apparitores *diversa fuisse officia credantur, ex ista inscriptione tamen deduci posse videtur, unum idemque sub duobus nominibus fuisse. Tam isti, quam illi magistratibus praesto erant ad eorum officia exsequenda. Adhibebantur etiam ad reos capiendos, et in custodiam mittendos.* Prosdecius *iste eo nomine* Officialis, *et minister fuit consulum et praetorum Urbis.* Haec iis addenda esse ducimus, quae docte admodum scripsit Forcellinus in V. VIATOR §. 2. et 3. Qui ea legerit, haec quoque non importune a nobis addita existimabit.

XVI.

QUIETORIUM. Duo sunt apud Gruterum litterata marmora, in quibus insolens quaedam occurrit vox, qua sepulcrum, in quo vita functi quiescunt, significatur. Ea est *Quietorium*. Recensuit hanc vocem vetus Calepini Lexicon: citati ab eo testes duo, scilicet inscripti lapides; at cujus notae essent, minime animadversum. Forcellinus vocem non omisit; easdem inscriptiones adhibuit; esse illas *notae non quidem optimae, sed probabilis* admonuit. Ecce primam (133).

M · AVRELIVS · MVTIVS · NOLANVS
ANN · NAT · LXVI · FATVM
COMMVNE
PRAEVENIENS · QVIETORI
VM · HOC · SIBI · VIVENS · PA
RAVIT · etc.

Alteram, quae lato lapide quadratae formae continetur, integram dabo (134).

D · M ·
QVIETORIVM
CLYMENES
ET
LIBERTORVM
ET · RAPHIS

De his vero ita Cl. Maffejus (135): *Vocabulo* Quietorium *Christianismum sonanti civitatem dedit recens Calepini editio ex duum Gruterianorum lapidum auctoritate, quae apud me nulla est; nam utrumque Boissardus protulit, et priorem* Mutii *cognomentum,* Nolani *additio, annorum profitendorum modus, locutio nequaquam lapidaria* Fatum Commune Praeveniens, *accusant; posteriorem incongrua forma, et servili capiti liberti adtributi dehonestant.* Neutrum Boissardus protulit, neutrum scilicet dedit omnium primus: alterum enim ex inscriptionibus sumpsit Julii Roscii (136); alterum Romae fuisse scimus *in vinea Caesarini* (137). Sepulcri hujus, seu potius urnae optimam formam aere expressam vide apud Montfauconium, qui eam ita describit (138). *Quae hunc excipit urna,* quietorium Clymenes et libertorum et Raphis *appellatur. Clymene in latere urnae stat, manumque capiti imponit, quod est securitatis signum, ut diximus Tomo primo, et hic cum illa voce* quietorium *consensit. In latere opposito est Genius facem contra terram exstinguens, symbolum frequentissimum in urnis sepulcralibus.* Satis haec contra Maffejum, cujus verba, *posteriorem incongrua forma, et servili capiti liberti adtributi dehonestant*, etiamsi vellem reprehendere, certe non possem; vix enim intelligo. Sed Raphin servi fortasse nomen existimat; ac turpe esse ait, servum cum domino, ejusque libertis fuisse compositum. At liberti, quos patronus testamento honoraverat, eo inferebantur, quo idem patronus; servi etiam aliquando quo dominus, ejusque liberti. Docuit hoc ipse etiam Maffejus (139). Quae vero de primo illo lapide ab eo dicuntur, ea probant, optimis R. reipublicae temporibus inscriptum illum non fuisse; pertinere illum ad posteriora tempora, ad ea scilicet, quibus divina Christi religio sese extulerat, quibus tamen Latina lingua non interierat. Veteres quidem dixere aliquando eos, qui jam obiissent, *quiescere:* sunt illa apud Ciceronem (140) ex veteri quodam poeta:

Neque sepulcrum, quo recipiat, habeat, portum corporis:
Ubi, remissa humana vita, corpus requiescat malis:

Vides, inquit ille, qui apud Ciceronem loquitur, *quanto haec in errore versentur. Portum esse corporis, et requiescere in sepulcro putat mortuum. Magna culpa Pelopis, qui non erudierit filium, nec docuerit, quatenus esset quidque curandum:* Veteres, inquam, dixere hoc aliquando; Christiani vero sublimioribus eruditi principiis *quietis* vocem, ubi de mortuis ageretur, frequentissime usurparunt.

(131) Vid. V. OFFICIALIS §. 2. in hoc Lexico.
(132) Col. cit.
(133) Apud Gruterum pag. DCCCX. n. 2.
(134) Pag. MCXXXI. n. 11.
(135) Artis Crit. Lapid. lib. III. c. IV. col. 367.
(136) In nota apud Gruterum.
(137) V. Gruterum pag. ad hunc Lap. citata.
(138) Antiquitas explanatione et schematibus illustrata. Tom. V. P. I. lib. II. c. IX. pag. 67.
(139) Art. Crit. Lap. col. 218. Vide infra quae a nobis dicuntur ad V. *Tabernaclarius*.
(140) Tuscul. QQ. lib. I. c. XLIV.

Dicuntur illi a Christianis scriptoribus modo *Quieti*, modo *Quiescentes; Sacra Defunctorum Quies* saepe commemoratur. Vide Carolum Du Fresne in Glossario Mediae et Infimae Latinitatis V. *Quietorium;* Samuelem Pitiscum in Lexico Romanarum Antiquitatum V. *Requietorium.* Per ea igitur tempora vocem *Quietorium* in Latium adscitam existimo; et ex iis, quae antea dixi, fluxisse postea solemnia verba sepulcrorum titulis inscripta, *Heic adquiescit.* Recte demum de duabus hisce inscriptionibus judicatum est a Forcellino, qui eas esse dixit notae non optimae quidem, sed probabilis. Est apud Gruterum pag. CMLIV. n. 1., et pag. MXXX. n. 8. vox *Requietorium:* his tamen lapidibus, et huic voci Maffejus pepercit.

XVII.

Graecam vocem Σωτῆρα uno latino verbo exprimi non posse ipse Cicero docuit (141); vertit itaque, *qui salutem dedit.* Probati Latini scriptores voce *Salvator* nunquam usi sunt. Id in postremis Calepiniani Lexici editionibus notatum est. Quae septima fuit anno MDCCLII., id certe habet: ea utimur, dum haec scribimus. Antiquiorem profecto adhibuit Maffejus, cum illa scripsit (142): *cujus novitatem vincit Lazius* Quirino Salvatori *aliam dedicans* (143)*: hanc vocem hujus tabulae fide recenset inter Romanas Patavina Calepini editio, et adsciscit; sed quae Lazius mittit, non id habent auctoritatis epigrammata.* In adnotationibus Sebastiani Donati editionem anni 1736 citatam video: sola fortasse ejus epigrammatis auctoritas voci *Salvator* tunc apponebatur. Ea igitur vox a probatis Latinae linguae auctoribus non usurpata, adhiberi postea coepit a Christianis scriptoribus; a quibus eam sibi fortasse sumpsit, qui lapidi inscripsit, *Quirino Salvatori:* is quippe titulus pro salute Caesaris Nervae Trajani Aug. est positus; neque est sane probabilis. Plura dabit de hac voce Forcellinus; remque omnem satis illustrant, quae ipse affert ex D. Augustino lib. XIII. de Trinit. c. X. sub fin. *Qui Hebraice Jesus, Graece* Σωτὴρ, *nostra autem locutione* Salvator. *Quod verbum Latina lingua antea non habebat, sed habere poterat; sicut potuit, quando voluit.* De duabus vero vocibus *Servator* et *Salvator* docte admodum et erudite disserit V. C. Joannes Lamius in Libro *De eruditione Apostolorum pag.* 101. et seq. editionis anni 1766., qui locus omnino consulendus. SALVATOR.

XVIII.

Vox etiam *Sodalitiarius*, vel *Sodaliciarius* visa est Forcellino ex illo barbararum vocum sodalitio posse emergere, nixa lapide, quem Sponius (144), ac Fabrettus (145) attulerunt. Id illi visum cum vetus Calepini Lexicon interpolaret, visum etiam cum suum contexeret. Inscriptionem primum dabo: Sodaliciarius.

IVLIVS · BALERIANVS
QVI · VIXIT · ANNIS · N· XX
NATALI · SVO · D
SODALICIARIVS
BONVS · AMORATVS
FILETIVS · VSQUE · AT FOTSA

Ea nunc subjiciam quae de illa sunt apud Cl. Maffejum (146), qui eandem Florentiam apud Riccardios per somnium transtulit. *Vocabulum* Sodalitiarius *nulli aut scriptori, aut veteri monumento adhibitum recens et accurata Calepini editio consecravit Fabrettianae inscriptionis testimonio, quae itidem apud Sponium est . . . . .* Ipsum lapidem postea describit; haec tandem addit. *Summam mihi admirationem incuteret, viros doctissimos id genus nugas amplecti potuisse, nisi jam omnino comperissem, et in dies ulterius comperirem, in re lapidaria fascino, ut ita dicam, in incantatione quadam rempublicam literariam universam alligatam hactenus et detentam. Ut fidem liberem, en tibi* Balerianus *ab eodem scalpro, quod* Bolumnius, Seberus, Flabio, Bela, Inbicto *in his lapidibus protulit; en* Annis Numero XX. *ab eadem manu, quae nuper* Vela Numero IIII. et Cippos Numero IIII. *edidit: en* FOTSA *ab eodem stylo, quo antea* COHTBERTO, et CARISSIMO. *Eundem aenigmaticum Genium adhuc certius ea demonstrant,* Amoratus Filetius Usque At Fotsa, *ex quibus tantundem significationis eruas, quantum ex illis,* QVINQVE PEROVATVOR ETSICINT, *et ex* Aria Farascinta. Amoratus cum Filetio *(inscite pro* Philaetio) *jocose junctus, ut e contraria significatione mirum quid eliceretur, et cum Latina perverterentur verba, tum Graeca ex eadem cognatione judico, qua* Latterninus, Minna, Italicenes, Buccio, Suffenatia Sancta *a Fabretto* (147) *perhumaniter excepta, aliaque plura ejusdem novitatis nomina in haec saxa prodiere. Quovis pignore contenderem,* Amoratus usque ad fossam *ex vernaculo* fino alle ceneri *prodiisse. Illa,* Die natali suo decessit *e genuina alia decerpta sunt, sed perperam expressa; neque enim* D *pro* decessit *Romana est nota. Ipsissimum denique auctorem singularis vox* Sodaliciarius *prodit, de qua sermo erat, et quam alibi nequaquam reperias,* Vidi ego inscriptos lapides, quos antea Maffejus rejecerat, et quibuscum eum contulit, quem ego antea descripsi; me quoque ejus suspiciones nonnihil movent; nihil modo habeo, quo huic lapidi succurram; Oedipum conjectorem exspecto, qui postremum ejus versum mihi ceterisque explicet: erratum in eo fortasse a quadratariis ac lapidariis; verum de integro esset, conjecturis adhibitis, reficiendus: divinandi artem aliis relinquo. Quare donec litterato huic saxo melius beneficio temporis doctorumque hominum labore consulatur, vocem *Sodaliciarius* inter dubias rejicio. Videant eruditi viri, quid lapidis hujus interpolatoribus tribuere possint. Eam certe, inter ceteras, artis criticae legem Maffejus dedit (148): *Quid de interpolationibus di-*

(141) Verr. IV. c. LXIII.
(142) Artis Crit. Lap. lib. III. c. IV. col. 273.
(143) Est apud Gruterum pag. XIX. n. 5.
(144) Miscellan. Erud. Antiquit. pag. 296.
(145) Pag. 329. n. 481.
(146) Artis Crit. Lapid. lib. III. c. III. col. 242. et seqq.
(147) Pag. 649. n. 422.
(148) Artis Crit. Lapid. lib. III. c. II. col. 182.

cam? quanto nobis studio ab ea fraude prospiciendum est, qua legitimae quidem, sed, versu, verbo, numero, intruso, dempto, vitiato, productae sunt inscriptiones haud infrequenter! Sed ex ea etiam marmorea tabula, quae olim Romae erat apud Colotios, postea vero Florentiam deportata est, spes aliqua voci *Sodaliciarius* potest esse, fore ut inter Latinas aliquando recenseatur. Legitur ea tabula apud Gruterum pag. DCII. n. 5. Exstat Florentiae apud Riccardios. Ejus auctoritate minime est usus Forcellinus, quod aut non viderit, aut Fabretti lapidem maluerit. Vidit illam Smetius, edidit Mazochius, emendavit Gudius. Sed quaedam adhuc in eo marmore corrigenda, illustranda omnia, ea demum refellenda, quae Maffejus objecit. Neque hic fortasse labor inanis esset; quem ideo nos non suscipimus, quod in Forcellini Lexico tabulae hujus testimonium minime legimus. Tabulam tamen ipsam, et Maffeji animadversiones describemus; sunt enim ex arte critica:

C · F
D ϑ M
C · VERGILIVS · MARTA
NVS · COLONVS · AGRI · CAE-
LI · AENEI · *(t)* ANVLENAE · CER
TAE · COLONAE · AGRI · SS· ANO
RVM · XXII · COIVGI · COIVGALI
CASTAE · CARAE · BONE · PIAE ·
FIDELI · DVLCI · CARE · AMAN
TISSIMAE · DESIDERATISSIME

SODALICIARIA · CONSILI · BONI · B · M·
C · F

Ad eam ita Maffejus (149). C. Vergilium Martanum *ducentis abhinc annis Mazochius edidit, comprobavit exinde Smetius. Ab inspectione non arguitur, sed a conceptis verbis.* C. F. *praefiguntur, hoc est* Cajus Fecit; *nove et inconsiderate; nam recepta formula,* Vivens Fecit. *Miri nominis* Ager Caeli Aenei *fuerit, quem Martanus coleret; idcircone conjux ejusdem agri* Colona *diceretur? nostratis linguae mos apud Latinos non obtinebat, ut fabri conjux fabra, et coloni colona vocaretur. Ecquid sibi vult* cojugi cojugali? *haeccine vetus locutio? Naenia sequitur inficeta,* Castae Carae Bone Piae Fideli Dulci Care Amantissimae Desideratissime; *at non ita ineptiunt prisci lapides, neque ita desipiunt. Post undecies dandi casu enunciatam,* Colona *nostra casu recto* Sodaliciaria *praedicatur, et additur eodem lepore* Consili Boni. Addam ego, illud etiam ab Eduardo Holtheno (150) observatum esse, postremam epigrammatis hujusce lineam ita esse in Codice Palatino; CONSILI · BONVM, cetera desiderari. Vox igitur *Sodaliciaria* non legitur in eo Codice. Multa igitur apud Romanos sodalitatum et sodalitii genera animadverti, multa sodalium nomina, collegia multa; at, qui ejusdem collegii erant, ii sodales dicebantur, qui in aliquo sodalitio, ii etiam sodales: ii demum sodales, qui imperatoribus in Divos relatis sacra faciebant. Ne ego quidem vocem *Sodaliciarius* unquam offendi: Romana nota est SOD., ea sodalis explicatur; uti illa SOD. HADRIA. Sodalis Hadrianalis. Vide Ursatum in Notis Romanorum. *(u).*

XIX.

TABERNACLARIUS. *Bononiae*, inquit Maffejus (151), *quae multis veteribus laudibus Marsilianum Institutum in summum scientiavum bonum nuper adjecit, apocryphas inscriptiones nequaquam offendi: sed in eximia Marchionum Bevilaquarum, tertio ab ea urbe lapide Tusculana Villa plures inspexi nitidissimas, quarum, etiamsi in Felsineis* (152) *valde ostententur et probentur communiter, paucis admodum fidendum arbitror.* Ex his ea mihi seligenda est, quam Gruterus (153) exhibuit, et ipse etiam Felsineorum marmorum descriptor dedit (154). Ea parva tabella est:

EX · DOMO · CAESARVM
LIBERTOR · ET · SERVOR
QVOD · EST · COLLEG
TABERNACLARIORVM

Vocem *Tabernaclarius* hinc sibi sumpsit Calepini Lexicon; significari dixit eum qui tabernas conficit Maffejus haec contra (155). *Collegium nugatorium et imaginarium; quis enim* Tabernaclarios *audivit? pro iis, qui tabernas conficiebant, doctus ac recens Calepiniani Lexici editor accipit, qui hujus lapidis testimonio eam vocem Romana civitate donat: ego potius pro artificibus tabernaculorum*

(t) Pro CAELI legendum videtur C. AELI, ita ut C. Vergilius Martanus colonus fuerit agri C. Aelii Aenei.

(149) Col. 242.

(150) Variorum Corrigenda et Animadvertenda, pag. CCCXLI. P. II. T. II. ejusdem Gruteri.

(u) Nimis liberaliter hic *Maffejo* concessisse videtur *Cognolatus*, ut nihili facienda sit auctoritas utriusque hujus lapidis, in quo *sodaliciaria*, et *sodaliciarius* legitur, quasi vero istud a Latina lingua adjectivum repudiandum esset omnino; nam utrumque lapidem in suam *Collect. Inscr. Lat. n.* 4644. et 4794. nuper recepit *Jo. Casp. Orellius*, cum ipse viderit a *Petr. Laur. Del-Signore* in *Marmi Riccardiani p.* 268-280. satis superque utrumque lapidem a censura Maffejana vindicatum fuisse.

(151) Artis Crit. Lap. lib. III. cap. III. col. 216.

(152) Vid. Malvasiam *Marmora Felsinea* etc. Bononiae, 1690. 4.°

(153) Pag. DCXLII. n. 8.

(154) Malvasia, pag. 616.

(155) Col. 217.

acciperem, quam artem D. Paulus σκηνοποιὸς nobilitat, etc. At si fabros a tabernaculis ea voce intelligi Maffejus velit, dicat oportet contractam eam esse a voce *tabernacularius*, aut legat in eo lapide *tabernaculariorum*. Neque lectio auctoritate caret. Nam apud Gruterum eadem tabella eodem in loco est aliter a Pighio citata atque descripta: ita scilicet:

EX · DOMO · CAESARVM ·
LIRERTORVM · ET ·
sic
SERVORVM · COT · EST ·
COLLEGI ·
TABERNACVLARIORVM

Hujus lectionis varietas omissa est in veteri Calepini Lexico; de ea monuit FORCELLINUS, qui tamen vocem *Tabernaclarius*, ejusque explicationem ex Calepino retinuit. Ego igitur *Tabernaculariorum* legi malim: vocem *Tabernaclarius* ab hoc lapide minime accipio. Tabernarios (cujus quidem vocis alia est significatio) legi aliquando apud principes Latinae linguae auctores; vidi etiam in quodam lapide apud Muratorium pag. CMLXV. n. 7., *Tabernaclarios* vero ne ipse quidem unquam audivi. Collegia buidem *Tabernaculariorum* a viris Romanarum antiquitatum eruditis memorantur. Samuel Pitiscus in V. *Collegium*, *Passim*, inquit; *in antiquis lapidibus leguntur* collegia *fabrorum ferrariorum*, *tignariorum*, *dendrophororum*, *centonariorum*, *sagariorum*, *tabernaculariorum*, *tabulariorum*, *foenariorum*. In ea vero, de qua agimus, tabella, ita omnino videtur legendum. Nam inter Officia Domus Augustae fabros a tabernaculis invenio, a tabernis nunquam. Montfauconius (156) enim columbaria duo Romae ad Portam Capenam reperta exhibet, atque describit. Plerique eorum, quorum nomina cinerariis illis ollis inscripta sunt, Augustales artifices atque ministri videntur esse; *unus venator Caesaris esse dicitur: alius tonsor, qui comae ejus curam haberet; alius unctor, qui corpus ejus ungeret. Hic duo oculares medici occurrunt, quorum alter* medicus ocularis, *alter* medicus ab oculis *esse dicitur. C. Julius Phronimus custos bibliothecae Graecae vocatur* a bibliotheca Graeca. *Est quidam scriba* ab epistulis Latinis; *alter* ab epistulis Graecis. . . . . *Alius dicitur esse Augusti* faber a tabernaculis, *qui scilicet tabernacula, sive tentoria ejus fabricaret.* Ecce titulum ex aere ejusdem Montfauconii (157). *Ti. Claudius . Amiantus . Aug . Faber . A . Tabernac.* Hunc ipsum, ceterosque titulos vide etiam apud Cl. Muratorium pag. CMXXVI. n. 15. Utrum vero *Tabernacularii* eam omnino artem exercuerint, quam D. Paulus nobilitavit, id ex ipsius vocis σκηνοποιὸς (158), quae habetur in Actis Apostolorum cap. XVIII. v. 3., explicatione peti debet. Ego interpretem optimum D. Joannem Chrysostomum existimo. *At*, inquit (159), *tabernaculorum texendorum artifex hic* (D. Paulus) *non Siciliam modo, atque Italiam, verum universum terrarum orbem verbum Dei praedicans peragravit, cum interim artem non intermitteret, sed vel tum quoque* pelles consueret, *officinaeque suae praeesset.* Ego vero quaecumque subitaria tecta sive ex pellibus, sive ex stragulis, sive etiam ex frondibus, sive ex velis modo in castris, modo in via, modo in domesticis hortis, modo alibi excitabantur, ea ad artem *tabernaculariorum* apud veteres Romanos pertinuisse dixerim; quicumque vero ea parabant, ex quibus fieri tabernacula consueverant, eos fuisse fabros a tabernaculis. Horum collegia certe Romae fuerunt; fuerunt enim artium paene omnium quae manu exercentur; *tabernacularii* vero eam profitebantur, quae et antiquissima erat, et insignes habebat usus. Veteres enim et voluptatis causa in tabernaculis saepe habitabant, et iis in itinere utebantur, ut, ubi diversorium non esset, aut urbs attingi non posset, in illis noctu manerent. *Multis locis ne tectum quidem accipio, et in tabernaculo maneo plerumque* (160). Dabantur publice tabernacula legatis ac magistratibus in provincias ituris, imperatoribus etiam ad castra proficiscentibus: ipso demum comitiorum die, is qui comitiis praeerat, tabernaculum extra Urbem rite capiebat. Ego igitur a *tabernaculariis* non discedo; lapidem illum, de quo agimus, ita lego, uti est a Pighio citatus; lectionemque hanc ipsius etiam Muffeji explicatio probat. Lapides praeterea quos in ea villa, quae prope Bononiam est, Maffejus vidit (quos inter is etiam est, quem nos primo loco descripsimus) *negotium illi facessere coeperunt statim ac tam bene sibi invicem respondere vidit, et idem ferme petrae genus, coronas, seu parerga propemodum eadem, literas eadem mensura, verbaque in variis uniformiter exarata, ut ab eodem marmorario videri possint; eamdem denique ubique fere incorruptionem atque elegantiam, qua renident candili isti lapides usquequaque* (161). Quare, si qua illi ex ea re suspicio fuit, ac de tam pulcris vetustatis exsuviis dubitavit, tabellam hanc ita legere Maffejus debuerat, non ut est apud Gruterum primo loco descripta, non ut in Bononiensi villa inscripta est; sed ut est a Pighio citata, allata vero apud Gruterum secundo loco. Utramque ejus formam nos attulimus; dedimus illam utroque modo: tam varie a Pighio citata est, ut certe ab ea, quae prope Bononiam nunc legitur, descripta minime videatur. Sed jam tabellam hanc totam, quocumque demum legatur modo, Maffejus damnat. Quare nec *tabernaclariis*, neque *tabernaculariis*, quos ego malo, ullus per Maffejum in Latina civitate locus. Fabretto irascitur quodammodo Maffejus, quod hanc inter ceteras e Grutero inscriptionem protulerit, ut probaret servilia capita dominorum sepulcris aliquando illata (162). Hanc ego causam minime attingo, quam jamdudum viri antiquitatum peritissimi ex Fabretti sententia judicarunt (163): ipse demum Maffejus, quod jam diximus, comprobavit. Lapidem ipsum defendo. *Idne sibi persuaderi* (inquit Maffejus (164) *vir doctus* (Fabrettus) *potuit, antiquum titulum fuisse, cujus sententia nulla?* . . . .

(156) In Opere al. citato Tom. V. P. I. lib. II. c. V. pag. 54, 55.
(157) Tome V. P. I. Planche XVII. à la pag. 54.
(158) In Vulgata *Scenofactoriae artis.*
(159) In Epist. ad Rom. Hom. II.
(160) Cic. lib. V. ad Attic. epist. XVI.
(161) Loc. cit. in Art. Crit. Lapid. col. 216.
(162) Vid. Fabretti Inscriptiones, pag. 42. n. 231.
(163) Vid. Montfauconium T. V. P. I. Antiq. explan. et schem. illustratae, pag. 55.
(164) Artis Crit. Lapid. col 217.

8

Quod si etiam verba coalescerent, qui fieri poterat, ut monumentum libertorum et servorum Caesareae domus externo item collegio pateret? Mihi vero ejus tituli verba ita videntur explicanda: *Ex domo Caesarum Libertorum Et Servorum Quod Est Collegii Tabernaculariorum*, h. e. ex numero libertorum ac servorum Caesareae domus, ii, qui sunt ex collegio *tabernaculariorum*, qui spectant ad illud collegium, qui collegium illud constituunt: quae quidem explicatio et Latinae consuetudini, et veterum lapidum stilo optime nobis videtur convenire. Non unus aut alter ex libertis ac servis fuit in Caesarea domo faber a tabernaculis; plures certe huic muneri atque artificio addictos fuisse omnino dicendum est: ii corpus, collegium quoddam, ex eorum quae in Urbe fuisse diximus similitudine, constituebant. Servus aliquis a lectica, quoniam plures erant, qui hoc servitii genus praestabant, dicebatur ex corpore lecticariorum, quorum *decurio* legitur apud Gruterum pag. DC. n. 1. Pulcherrimae antiquitatis lapis apud eundem Gruterum (165):

DIS · M
TI · CLAVDIO
AVG · LIB
TIGRANO
EX · CORPORE
LECTICARIORVM
CAESARIS
VIXIT · ANNIS
LXXXV
etc.

Cum vero lecticarii vilissimum essent hominum genus, in Caesarea tamen domo libertos etiam a lectica fuisse ex hoc monumento intelligimus; quod tamen illi domui peculiare minime fuit: verum hoc ideo animadvertimus, ne quis unquam miretur, ejus domus libertos fuisse etiam tabernaculorum artifices. Cum vero plures ex libertis ac servis Augustanae domus idem munus atque artificium exercerent, unus erat qui ceteris praeesset; is dicebatur *praefectus*, sive, ut alii malunt, *praepositus:* ex quo sane corporis seu privati collegii formam agnoscis. Collegia haec in decurias dividebantur; ac *Magister In Familia* (fabrorum) *Praefectus Decuriae* occurrit in quodam lapide Musei Kirkeriani (166). Est etiam apud Suetonium in Domit. cap. XVII. *Decurio cubiculariorum;* sed ecce tibi aliam ex Grutero tabulam (167):

D · M
TI · CL · THALLVS
PRAEPOSITVS · VELARIORVM
DOMVS · AVGVSTANAE (168)
etc.

Cubiculariorum etiam collegium videtur fuisse in domo Caesarea. Apud Gruterum enim titulum legimus (169):

D . M
ZMARAGDI
L · DOMITIA · POLLIN
CVBICVLAR
EX · COLLEG
CVRANTE · NICOSTRATO
AMICO
B ꝯ M

Sed rem hanc turbat Index Gruterianus, qui ad vocem *Cubicular. ex colleg.* Fabrettum citat pag. 184. in Columna Trajana; addam ego antiquas ejusdem Fabretti inscriptiones pag. 440., ex quibus locis intelligimus, collegium Concordiae, cui servilis turba Augustanae domus adscripta erat, in eo lapide, quem modo descripsimus, posse significari. *Collegium Quod Est In Domu Sergiae Paullinae* legitur in Museo Veronensi pag. CCLVI. 4. Verum hoc praetermitto; ad Maffejum redeo, cujus mihi suspiciones omnes evellendae sunt. Illud igitur *Tabernaculariorum* collegium eorum erat solummodo, qui in domo Caesarum fabri erant a tabernaculis: non ergo monumentum *Externo Collegio* patebat; neque tam multi in illud inferebantur, ut non jam *parva tabella*, sed *magnus lapis*, quod Maffejus ait, ejus titulum prae se ferre debuerit. Alia est inscriptio apud Gruterum (170), quae ad nostram hanc proxime accedit: *Ex Domo Caesarum Et Liviae Libertorum Et Servorum;* sed ne haec quidem Maffejo placet. Ego id primum animadverto; ex ipsa linearum positione atque figura suspicionem facile oriri posse, verba quaedam in hoc lapide desiderari. Vacua linearum spatia nullis quidem apud Gruterum punctis notantur; lineae tamen ita exhibentur, uti certe in integro lapide, quamvis parva tabella fuerit et ob-

(165) Pag. DXCIX. n. 11.
(166) Apud Murator. pag. CMXXXVI. n. 9.
(167) Pag. DXCIX. n. 7.
(168) Varior. Lectiones vide in notis apud eundem Gruterum.
(169) Pag. DLXXVI. n. 5. Variorum Corrigenda, et Animadvertenda, quae collegit Eduardus Holthenus pag. CCCXL. Part. II. Tom. II. ejusdem Gruteri. *Videtur ead. Inscript. quae sic mutila aut decurtata apud Pier. Valer. in notis ad Virg. Aeneid. lib. VII.* pag. 137. DIS · MANIBVS OSSVIS · ZMARAGDI ·
(170) Pag. CMXXXIV. n. 12.

longa, minime esse debuerunt. Ecce illas, uti sunt apud Gruterum; nam Fabrettus (171), qui lapidem certe non vidit, sed ex eodem Grutero descripsit, eas quidem retinuit, sed ex arbitrio melius concinnavit.

EX · DOMO
CAESARVM ET
LIVIAE
LIBERTORVM ET SERVORVM

Ceteris deinde respondeo quae Maffejus objecit, quaeque sunt utrique harum inscriptionum communia. *Quaenam*, inquit (172), *haec obscura et detruncata funerarii tituli formula? . . . . Dis Manibus non praelaudatis, nec ullo nomine, quo sententia constet, et verba regantur, proposito?* Ego Deos Manes, ac solemnes notas, quibus illi significabantur, in sepulcrorum titulis neque vidi, neque legi aliquando; idque etiam testari poterit quicumque veterum monumenta sive inquirit, sive tractat. Ludet operam quisquis exemplis uti voluerit (173). Neque vero praeponi quidpiam duobus hisce titulis necesse erat quo sententia constaret, ac verba regerentur: cum enim tituli eo modo inscribuntur, duo illa verba *Locus Monumenti*, seu *Locus Sepulturae*, *Monimentum*, *Memoriae*, *Bonae memoriae*, adesse semper intelligimus. Inscriptionem hanc dedit etiam Gorius; attulit, probavit, explicuit, integram existimavit Morcellus *de Stilo Lat. Inscript.* pag. 125. Ita denique Maffejus: Servos ex domo *audivimus*, *non ita* libertos ex domo: *formula*, *qua servis et libertis monumentum parabatur*, *haec est:* Libertorum Et Familiae, *domini et patroni nomine statim adjecto.* Ego haec contra: Qui *libertos ex domo* nunquam audivit; audiat primum ex hisce, de quibus agimus, inscriptis titulis; nihil enim audiet, quod Latinae aures fastidiant. Illud etiam rei insolentiam minuet, quod liberti servis adjungantur, qui certe *ex domo* dici solent. Libertis quidem ac servis ita monumentum inscribebatur, *Libertorum et Familiae* (174); at rata verba, solemnesque formulae in omni ferme monumentorum genere varietatem aliquam, exceptionemque habuerunt; ac si lapidem proferre licet, qui ad sepulcrales minime spectat, ipsos tum libertos, tum servos communi familiae nomine comprehensos intelligemus. Dedit illum ex Donio Muratorius (175).

A · OSTIENSIS
ASCLEPIADES
AEDITVS · CAPITOLI
SIGNVM MARTIS
CORPORI FAMILIAE
PVBLICE
LIBERTORVM
ET SERVORVM
D · D

Quicumque in veteris eruditionis, linguarumque studio versamur, non id semper aut emendandum aut rejiciendum esse credimus, quod in aliquo monumento, sive scriptoris loco occurrit, et insolens est. Quantas id clades ederet! Diligentius illud animadvertimus, nova extundimus, multa illustramus; seponimus illud aliquando, lucem ac testes exspectamus. *Tam rara est*, inquit Cl. Muratorius (176), *apud Latinos praerogativa* Sacerdotum Coronatorum, *ut hoc unum exemplum hactenus emerserit;* lapidis scilicet, quem illi integrum emendatumque misit Vir Cl. Apostolus Zeno; quem postea dedit etiam Maffejus in Museo Veronensi pag. CCXLVIII. 5. Eadem tamen vox est etiam in Hispellate marmore (177), quod sane legitimum est; at cum illud protulisset Fabrettus (178), miratus fortasse vocis insolentiam, vitiatumque nomen suspicatus, pro *Coronato* posuit *Correctori. Attamen certum certissimumque deinceps futurum est*, inquit rursus Muratorius (179), *in Hispellate marmore*, *quod sine dubitatione legitimum est*, *scriptum fuisse* Coronatus; *uti praeter exemplum accuratissimi Abbatis Ferdinandi Passerini Hispallatis ad me missum*, *monuit me Cl. Vir Hyacinthus Vinciolus*, *qui inscriptionem hanc ex autographo describendam*, *me rogante*, *curavit. Itaque* Coronatus, *tum* Daciae, *ut supra vidimus* (180), *tum hic* Tusciae *et* Umbriae, *nihil aliud mihi creditur fuisse*, *nisi* Stephanephorus *Graecorum*, *in eorum monumentis saepe recurrens. Non ii vulgares sacerdotes*, *neque in uno templo conclusa eorum auctoritas*, *sed per universam provinciam extendebatur. Non in sacrificiis tantum*, *sacrisque aedibus coronam deferebant (quod cuncti*, *aut plerique sacerdotes facere consueverunt)*, *sed etiam extra templa*, *et in reliquis publicis actibus. Eorum quoque*, *ut opinor*, *fuit*, *solemnibus provinciae ludis praeesse. Eorundem ludorum mentionem habes in hac ipsa inscriptione.* Haec itaque attulimus, non ideo tantum, ut ejus veluti criticae legis, quam antea proposuimus, exemplum esset, verum ut id etiam animadverteremus, quod de *Sacerdotibus Coronatus* Maffejus dixit (181), et ex Maffejo in hoc ipso Lexico Forcellinus (182); intelligi scilicet sacerdotes quosdam *sacrorum privatorum*, quibus mos esset coronatos incedere; Graece dictos στεφανηφόρους. Ego Muratorii explicationem potiorem habeo, neque *Coronatos* privatorum sacrorum sacerdotes fuisse unquam existimaverim: qui enim coronati ubique incedebant, ac totius provinciae, uti vidimus, sacerdotes dicebantur, ii privata tantum-

(171) Pag. 42. n. 232.
(172) Col. 217. 218.
(173) *Forse alcune iscrizioni, che pur cominciano dal nome del defunto in genitivo, ne sono senza, perchè quando furono ricopiate, la cornice ove quelle sigle* (D. M.) *erano incise, trovavasi rotta e mancante.* P. Zaccaria, Instituzione Antiquario-lapidaria, pag. 249.
(174) Vid. Fabrettum pag. 42. 43.
(175) Pag. CLXXVII. n. 7.
(176) In Novo Thes. Veterum Inscript. pag. CLV. n. 2.
(177) Apud eundem Muratorium pag. eadem, n. 3.
(178) Pag. 105. n. 250.
(179) In nota ad hoc marmor, pag. cit. CLV. n. 3.
(180) In Lapide, de quo diximus, quemque Muratorio misit Apostolus Zeno.
(181) *Osservazioni Letterarie* Tom. I. Artic. IX. pag. 233.
(182) In V. CORONATUS §. 2.

modo sacra facere et curare minime debuerunt. Sed in Museo Veronensi, ea lapidis verba, *Ter coronatus Daciae* explicuit Maffejus, *hoc est, praecipuo sacerdotio ter in Dacia functus (x).* Non haec sane iis respondent, quae in Epistola ad Cardinalem de Polignac (183) Parisiensem anaglypticam tabulam illustrans ex Dionysio Halicarnasseo docuerat, quaeque nos antea exposuimus. In aliam ergo opinionem postea venit, ac Muratorio accessit. Rem tandem rursus turbavit Musei Veronensis pag. CCCCXXI., eandem enim Parisiensem tabulam exhibens, coronas communia sacerdotum insignia visus est existimare: *Tres*, inquit, *togatos vides* coronam sacerdotalem *gestantes; Deorum enim* ministri et sacerdotes coronantur, *inquit Tertullianus*, De Cor. Milit. c. 10. Nimis multa jam diximus, neque ea sane omnia, ut uni voculae *tabernacularius* consuleremus. *Tabernaclarius* id ipsum fortasse est quod *Tabernacularius;* quemadmodum servus a cubiculo *Cubicularius* absolute dicebatur, apud Donium vero Class. VII. n. 119. legitur per syncopen in quodam lapide *Cubiclarius;* et *Vascularius* apud Reinesium, et Gruterum, *Vasclarius* est apud Muratorium pag. DCCCXIV. Nunquam tamen ea vox illum significat, qui tabernas conficit; explicationem ipsi dedimus. Neque id probo, quod a Carolo Du Fresne dictum est (184), *tabernacularios* eos fuisse *qui tabernacula curabant in castris*: *Gall. fourriers.* Exemplum attulit ex Epist. XIV. Petri Blesensis; scripsit ille saeculo a Christi nato undecimo. *Curritur ad meretrices et tabernacularios curiales, ut inquiratur ab eis, quo princeps profecturus sit.* Ego eos ipsos intelligi puto, qui principi tabernacula conficiebant, et excitabant, sive in castris, sive in litore, sive in agro, sive alio demum quocumque in loco; neque eos esse existimo, quos Galli dicunt *fourriers*, sed quos ego Italice, si liceret, libenter dicerem *padiglionieri.*

XX.

Licet jam e sepulcris, in quibus hactenus commorati sumus, efferre pedem, ac lucem aspicere. Quin imo, cum eorum quae in hoc opere Forcellinus praestitit, multa a nobis sermonis hujus initio dicta sint, cetera vero sit ipse dicturus in suo, licet etiam praefandi finem aliquando facere. Huic igitur operi in lucem prodeunti felicia omnia tanta nunc voluntate precamus, quanto olim studio ejus auctorem coluimus, quanta ille benevolentia nos ipsos est prosecutus. Eos omnes appello, in quibus est Latinarum litterarum amor, qui Romanae linguae et eloquentiae ingenium intelligunt, qui ejus difficultates legendo scribendoque experti sunt, qui non modo optimorum temporum, sed mediae quoque et infimae Latinitatis auctores tractant: nemo certe Lexici hujus volumina tanquam frigida adjumenta contemnet, nemo sibi aliquando saltem consulenda esse non existimabit. *Ita* enim *sumus omnes*, ajebat olim Muretus (185), *etiam qui paulo melius Latine loqui putamur, quam vulgus solet. Dum confidimus, nos jam eam facultatem consecutos, ut vel aliud agentes emendate loquamur, multa inepta, et ne in pueris quidem ferenda, effundimus. Isti praecipue delicati, qui omnia sibi praeter Ciceronem putere ajunt; qui, si sine Nizolio possint unam aut alteram epistolam scribere, germanos se esse Cicerones putant; qui Senecam contemnunt, Plinium irrident, Tacitum damnant, ad inferiorum vero temporum scriptores etiam nauseant; qui me aut mirantur, aut miserantur, aut irrident, quod ex Apulejo ipso aut Sidonio quaedam petenda esse dicam ad usum Latini sermonis: illi igitur ipsi saepe ita et loquuntur, et scribunt, ut non eos modo, quos ipsi tantopere abjiciunt, quos prae se contemnunt, sed eorum pistores ac coquos multo Latinius locutos fuisse constet.* Quandoquidem vero nullum opus est, cui melius beneficio temporis consuli ab hominibus non possit, et haec ipsa verborum cura nunquam fortasse ita erit consummata, ut nihil sit reliquum; ideo nos, de hoc Lexico in posterum etiam cogitantes, ea seponemus, quibus aut ipsum ditescere, aut ejus pars aliqua emendari possit; neque eorum, ad quos volumina ista pervenient, monitiones effugiemus, modo ne sapientia careant atque benevolentia. Atque hanc quidem ab honestis viris facile nobis pollicemur, minimeque ab iis fuisse praestitam, qui leve aliquid, neque ad Latina pertinens, in veteri Calepini Lexico notarunt, jure conquerimur: nisi forte liberaliter nobiscum egisse sibi videntur, cum opus illud octies tantum ad haec usque tempora nobis editum, tricies vulgatum fuisse crediderunt. Aequiores illi nobiscum erunt, dum ea ipsa quae tam severe sunt in veteri Lexico animadversa, expulsa modo et emendata a Forcellino intelligent; nos vero nemini unquam molesti erimus, quod Lucani versum, qui est libro tertio Pharsaliae (v. 190.), in quintum transtulerit. Si quis vero Latinae linguae fatum nostris hisce temporibus animo volvens, opus hoc, quod nunc ratione et consilio vulgamus, serius quam oporteat, in lucem prodire existimaverit, hujus ego vocibus tantum profecto tribuam, quantum illis tribuendum est, qui ea tantummodo Latina studia attigerunt, quae prima illa puerili institutione continentur. Eos porro ex nostris Italis qui vernaculam linguam unice amant et colunt, Latinam vero in hoc solo natam, et commune olim nationum vinculum, nostrorum hominum ingeniis excitatam postea et excultam, vel intermittendam vel ablegandam esse putant, eos, inquam, admoneo, ne ita popularis sermonis amore ac studio detineri velint, ut eum negligant, sine quo Italica lingua retineri, augeri, ornari, restitui nunquam potuisset. Iis tandem, qui fasces jamdiu Transalpinis hominibus submittendos esse ajunt, et quendam ex eorum linguis eruditionis universae campum aperire existimant, multa quidem responderem, si, quam facile error ipse ostendi posset, possent etiam judicia hominum ad nova saeculi exempla in omnibus viventium Latinis verbis emendari. Verum, non praefabor rursus; praefandi potius, ut antea ajebam, finem faciam, auctoremque hujus operis prodire sinam. Ipsam igitur optimi senis modestiae plenissimam vocem excipite.

(x) Imo potius *in tribus Daciis praecipuo sacerdotio functus.* V. DACIA in Lexico.

(183) Citato Artic. *Osservazioni Letterarie.*

(184) In Gloss. Mediae et Infimae Latinitatis, V. *Tabernacularia.*

(185) Lib. II. Epist. XXXVI.

CLERICIS

SEMINARII PATAVINI

LATINAE CONSUETUDINIS ADSEQUENDAE CUPIDIS

AEGIDIUS FORCELLINUS

I.

Jacobus Facciolatus magister meus, in litteraria republica illustre nomen, cum studiis vestris in hoc Seminario praeesset, et, ut quam rectissime procederent, sedula cogitatione atque ope niteretur, inter alia, quae utiliter suscepit, Latinum et Graecum Λεξικὸν in manus sumpsit, et de utroque purgando et amplificando deliberavit. Et Graecum quidem, aliqua mea opera usus, plurima vero aliorum, quos longe major doctrina commendabat, ita auxit et adornavit, ut quanto vobis adjumento sit, qui in ejus linguae studio versamini, testes locupletissimi esse possitis. Latinum vero, quod majore cura indigere videbatur, uni mihi reficiendum imposuit, non quidem id secutus, quod satis in me ingenii esse putaret (novit enim ipse, et ego plane sentio, esse perexiguum), sed quod videret satis firmam meam valetudinem, et longissimi laboris patientem arbitraretur. Itaque me praebente manum, illo consilium atque opem, tandem post annos prope quadraginta, finis operi paene immenso impositus est. Nunc restat, ut doceamini, quid illo duce et auctore praestiterim, et quam rationem novi Latini *Dictionarii* conficiendi, post tot hujusmodi syntagmata toties edita, secutus sim.

II.

Prima cura fuit omnes Latinas voces diligenter describere, et exacte disponere, per usitatam litterarum seriem, ut quaerentibus facile occurrerent. Nec satis habui descriptas ab aliis sumere, quin auctores Latinos non paucos, qui indicibus verborum carebant, attente percurri, et praeterea veteres grammaticos, et sex aut septem inscriptorum lapidum collectiones, et numismata vetera, ex quibus plura decerpsi vocabula, quae in aliis Λεξικοῖς non habentur. Orthographiae accuratam rationem habui, secutus auctores probatissimos, qui de ea professi scripserunt, et probae notae lapides, et numismata: et quotiescumque ea duplex esset, priore loco proposita est, quae probatior videbatur: et causas, cur ita videretur, in fine cujusque vocis semper adjunxi. Subjeci fere omnibus tum Graecam, tum Italicam interpretationem: alias enim linguas, quae hucusque addi consueverunt, ut speciosus titulus *Septem linguarum* inscriberetur, omnino neglexi. Notationem vocis, seu etymologiam non omisi, modo esset probabilis, et nimis longe petita non videretur: qua in re saepe Varronem ipsum peccasse, jampridem eruditi animadverterunt. Quod ad Italicas voces attinet, nulla mihi religio fuit iis etiam uti, quae ab Etruscis non probantur, id unice spectans, ut Latinam sententiam nostris luculenter exprimerent.

III.

Sequebatur potissima cura, et maxime necessarius labor illa duo persequendi, quorum causa hujus generis libri sumuntur in manus, Latinarum vocum vim, et usum. Cum enim duo sint studiosorum genera, qui hoc opere indigent, et qui Latina intelligere, et qui Latine scribere volunt; illis satisfit, cum apte et plane sensus verbi exponitur tum proprius, et, ut ita dicam, nativus, tum figura

tus, qui ab illo descendit. Ego id fere semper servavi, ut primo loco indicarem, quae sententia cuique vocabulo proprie accepto subesset: cui rei maxime servit notatio, cum aperta et conveniens est: deinde figuratas significationes subjeci tum solutae, tum ligatae orationis, quod sufficere existimavi intelligere cupientibus: neque tamen omisi singularia multa edisserere, quae peculiarem animadversionem requirere visa sunt. Habenda fuit etiam ratio quantitatis syllabarum, quam prosodiam dicitis; ne qui legunt, aut recitant, voces perperam enuntient, et dum in eo peccant, ne intelligere quidem videantur. Hac de causa, ubicumque licuit, et opus fuit, versum aliquem Latini poetae inserere optimum duxi, et initio vocum accentus notam appingere. Multo plura postulant ii, qui scribendo verba componere, et sensa sua Latine explicare aggrediuntur. Docendi sunt enim, cuique voci quis sit locus in prorsa aut vorsa oratione, ut Apuleji verbis utar; qua ratione unumquodque verbum aut nomen inflectatur; quae antiqua vel obsoleta sint, quae usitata; quae nomina aut verba plena sint, quae deficientia; qui casus verbis tribuendi sint, quae nominibus genera. Ut prisca ab usitatis discernere per se quivis vestrum possit, consulat seriem scriptorum; quam a magistro meo mox dabo. *(a)*.

IV.

Confirmanda erant haec omnia afferendis scriptorum locis, quae exemplo et auctoritati essent lucubrantibus: qua in re praestanda nimius fortasse alicui videbor, et multa in eandem sententiam congesta omittere potuisse. Sed non una me ratio movit, ut copiam affectarem. Quidam enim dicendi modi rariores non unius auctoritate contenti sunt, ut libere adhibeantur: quaedam obscura, pluribus firmata exemplis planiora fiunt: quaedam vulgo male accepta, pluribus indigent, ut de vera ipsorum sententia, qui prave acceperant, persuadeantur. Illud vero me maxime impulit, ut copiosus essem, quod vobis adolescentibus laborabam, qui cum in scribendo saepe inopiam queramini, nihil impensius quaeritis, quam abundantiam. Itaque in animo habui tale vobis opus conficere, quo in uno haberetis quae in Calepino, Doleto, Nizolio, Scoto, Manutio, aliisque multis phrasium atque elegantiarum collectoribus continentur. Utinam vero faxit Deus, ut, si in hac re peccavi, nihil aliud praeterea mihi objicere possint docti homines: unum hoc libenter agnovero, si in aliis longe gravioribus mihi parsum iri confidam.

V.

In laudandis designandisque auctorum locis hanc legem mihi imposui, ut nullum admodum afferem testimonium, quod non prius ipse meis oculis in ipso auctore vidissem: ac si fragmenta veterum afferenda essent, quorum libri perierunt, indicarem sollicite, unde hausissem; appellaremque fideliter veteres grammaticos, qui ea nobis servata tradiderunt. Eaque lege adeo me obstrinxisse profiteor, ut maluerim omittere exemplum aliquod, etsi maxime ad rem faceret, quam incerta pro certis venditare. Indicavi autem per libros, capita, sectiones, et in poetis per poematum et versuum numerum; in quibusdam etiam per paginas, ut in Arnobio, Apulejo, Grammaticis Eliae Putschii, Capella, et Inscriptionum collectoribus. Sed quia non omnes editiones iisdem divisionibus scriptorum opera secuerunt, post seriem scriptorum, de qua supra dixi, habebitis catalogum editionum, quibus usus sum *(b)*: ut non statim mihi culpae vertatis, si quis locus in libro dissimili, quem vos versatis, indicationi meae non responderit. Non idcirco tamen in designando non erravi, cum longa experientia didicerim, saepe in opere longo menti somnum obrepere, et manum aliud scribere, aliud in cogitatione fuisse.

VI.

Id etiam vere semper custodivi, ut primo loco auctores afferrem aureae, aut argenteae aetatis: antiquiores quoque adderem, qui ostenderent, vocem illam de qua agitur, jamdiu esse in possessione civitatis Romanae: post hos ad ferreos descenderem, quando meliores non occurrebant. Fateor equidem quosdam citasse, qui ad luteam aetatem pertinent, et cadente Latinitate vixerunt: sed hoc ideo feci, quod factitatum videram a doctissimis illis viris, qui in Germania in Thesauro Basilii Fabri summa cum laude laborarunt. Movit me horum auctoritas: movit etiam illa ratio, ne in meo opere deesset aliquid, quod in editis aliorum hoc genus operibus legeretur. Neque tamen hoc vobis, puram atque emendatam orationem sectantibus, officere quidquam poterit, qui et auctoris aetatem ac stilum indidem (hoc est ex hoc ipso opere) cognoscere potestis; et verbum, quod usurpare vultis, ipsum per sese prodet, qua nota sit, et saepe etiam me monente innotescet. Hoc idem eo facilius assequemini, quo libentius habitabitis in lectione optimorum scriptorum, Caesaris, Ciceronis, Nepotis, Livii, Virgilii, Horatii, Phaedri, Ovidii, qui in scholis nostris proponuntur: quorum nitor loquendi ac puritas aures vestras ita imbuet, ut insolens verbum, et inurbanam dictionem, nullo monstrante, deprehendatis. Quaeretis ex me fortasse, cur geographica vocabula urbium, fluminum, montium, aliorumque locorum magnam partem omiserim. Ego vero admisi ea

(a) *Forcellinus* post hanc epistolam, et sequentem ipsius adnotationem de suscepti perfectique operis sui tempore, addiderat *Indicem scriptorum Latinorum per aetates, ex commentario Jac. Facciolati de ortu, interitu et instauratione linguae Latinae*, quod una cum oratione habita in Semin. Patav pro studiorum instauratione editum Patavii fuit ann. MDCCXIII. Sed cum ille Index vix quartam scriptorum partem contineret, quorum auctoritate prius *Forcellinus*, deinceps ego usi fuerimus in Latinis vocibus confirmandis, ideo alium, illo praetermisso, et pleniorem melioríque ordine digestum subjungendum putavi.

(b) Hunc editionum catalogum ideo omisi, quia post Forcellini a Seminario Patavino discessionem, ejusdemque obitum *Facciolatus* et *Cognolatus* plura Lexico, quod ineditum per plures annos in bibliotheca ejusdem Seminarii jacuit, addiderant scriptorum loca ex recentissimis editionibus, quas Forcellinus nec viderat, nec consuluerat, qua de re V. *Leon. Targae* verba in adnot. 2. pag. 80. ad Cornelii Celsi editionem Veronensem ann. MDCCCX ab eodem curatam. Attamen praecipuam editionem, qua Forcellinus, aut ego usi sumus, post brevissimam auctoris vitam in Indice auctorum eorumque operum citandam curavi, ut varietatis lectionum, diversaeque capitum divisionis ratio lectoribus constaret.

omnia, ex quibus adjectiva formantur, ut *Tiburtinus*, *Brixianus*, *Fertinus*, *Aetnaeus*, *Erymanthaeus*, *Pactolis*, *Padanus*, et sexcenta hujusmodi, quae non intelligerentur non explicatis iis vocibus, unde ducuntur. Cetera si requiratis, vos remitto ad geographos, quorum res si meo operi inseruissem, crevisset profecto in duplum, et sua mole ab utendo deterruisset. Vidi ego, et quis non? Graeca Λεξικὰ, Etrusca, Gallica, Hispanica, etc. in quibus aut prorsus nulla, aut permodica geographiae ratio habita est. Latina sum persecutus quanta maxima diligentia potui: in hoc unum industriam, vires, tempus collocavi: adolescens manum admovi, senex, dum perficerem, factus sum, ut videtis. Utrum nihil aliud, quam ab aliis descripserim, conferendo cum aliis intelligetis. Macti igitur animis, studiosi Clerici: Romanam eloquentiam amate, quae vobis olim sanctae Ecclesiae inservientibus magnopere est profutura: et praeter assiduam curam, qua bene merentur de studiis vestris magistri seduli, haec etiam a me subsidia habete.

EPISTOLA EDITA

VENETIIS ANNO MDCCLVI.

INTER MENSTRUAS HISTORIAE LITTERARIAE MEMORIAS

APUD PETRUM VALVASENSEM T. VII. P. II. ARTIC. X.

JACOBUS FACCIOLATUS

JOSEPHO LASTAE

VENETAE PISANORUM BIBLIOTHECAE PRAEFECTO

S. D.

Quid ais, o bone? Mene Calepini Lexicum fecisse? Ego vero nec feci, nec fecisse velim. Hujus libri auctor Fr. Ambrosius est, patria Calepinus, instituto coenobita Eremitanus; qui tantum operae in eum contulit, quantum industrii coenobitae vires et tempora patiebantur. Laudandus hominis conatus, qui omnium ante se famam obscuravit, solusque grammaticas scholas diutissime tenuit. Auctus subinde a multis est, iterumque ac saepius editus; jamque ita creverat, praesertim Passeratii sive opera, sive nomine, ut vix quippiam ad hoc studii genus addi posse videretur. Itaque cum ego Patavini Seminarii scholis praefectus excutere illum coepi, et palam profiteri, velle me millia multa expellere, quae barbara essent, atque alia sufficere, crabrones excitavi, a quorum aculeis vix me servavit Apollo: Georgium dico Card. Cornelium, Episcopum Patavinum, qui mihi uni credere maluit, totiusque rei arbitrium concessit. Illud quoque permisit, ut unum aliquem ex meis discipulis (nam eodem tempore Academiae scholam regebam) deligerem ingenio moribusque spectatum, isque Aegidius Forcellinus fuit, qui zothecula mea inclusus mihi uni auscultaret, operamque fideliter praeberet. Sed cui haec? Tu ipse circa tempora illa alumnus Seminarii eras, et omnia recte nosti. Quatuor admodum annis expurgatus, auctus et perpolitus liber est, non quidem ut debuit, sed ut potuit, urgente quotidie typographo. Placuit Latinitatis studiosis, et invidiam exstinxit. Hinc crevit audacia, et majus aliquid cogitare coepi. Scilicet ne ipse quidem mihi Caroli Stephani Thesaurus probabatur. Quid quaeris? Novum condere Latinae linguae Lexicum aggressus sum, quod voces omnes, variosque earum usus complecteretur, ejusdem adhibita Forcellini opera, huic studiorum generi jam Assueti, planeque dicati. Vix sex volumina apud me scripserat, cum Card. Cornelius fato cessit, percussoque pastore dispersae sunt oves usque ad annum saeculi tricesimum. Tunc ego Seminarii curam denuo suscipere jussus, quantum publicae Universitatis ratio pateretur, pristini operis cogitationem revocavi, eundemque ad-

jutorem accivi, qui jam satis superque instructus, ipse per se, acceptis praesidiis, lucubraret. Tandem per varios casus, quos nihil attinet commemorare, ad calcem ventum est, vixque ego in plerasque litteras quippiam contuli praeter consilium. Princeps hujus operis conditor atque adeo unus FORCELLINUS est (*).

Jam habes de toto Calepini negotio, quo pertinet pars litterarum tuarum prima, etc.

Patavio Idib. Januar. ann. MDCCLVI.

(*) Edidit iterum hanc epistolam Facciolatus an. MDCCLIX. in calce libri, cui titulus: *Animadversiones Criticae in magnum Petri Danetii Dictionarium.* Locum hunc ita mutavit: *Tandem per varios casus, quos nihil attinet commemorare, ad calcem ventum est; vixque ego in plerasque voces quippiam contuli praeter consilium, in multas autem ne consilium quidem. Jam habes de toto Calepini negotio* etc. Eandem epistolam tertio edidit, anno scilicet MDCCLXV., et est CLXX. inter ejus Epistolas Latinas (pag. 296.) Locum hunc ita mutavit: *Tandem per varios casus, quos nihil attinet commemorare, ad calcem ventum est; nondum tamen ad typographum, qui latet in fatis. Jam habes de toto Calepini negotio etc.* Erat ille adhuc in vivis, cum typographus in hoc opere laborare jam coeperat. Haec itaque in scriptis reliquit, quae huic epistolae post ea verba, *latet in fatis*, adderentur. *Tandem fata cessere Marino Card. Priolo Episcopo Patavino, qui pro animi sui magnitudine et litterarum amore diutius ferre non potuit scholarum Latinarum voces jure querentium deesse sibi adhuc satis copiosum Latinitatis Lexicum. Superi faxint, ut omnia illi bene vertant, quae ad typographiae hujus, totiusque Seminarii felicitatem summo consilio et providentia jam instituit.*

IX. CAL. MART. ANN. MDCCLIII.

AEGIDIUS FORCELLINUS

BERNARDINI FILIUS

SEMINARII ALUMNUS ET SACERDOS

ANNOS NATUS LXIV. M. V. D. XXVI.

Phoebus utrumque polum decies quater axe revisit,
Hoc nostra immensum dum manus urget opus.

Veteri Calepino interpolando manus admovi ann. MDCCXV. prid. I. April. Quae interpolatio et quatuor fere annos absumpsit; et illud simul docuit, tot ac tanta esse in toto illo opere corrigenda, mutanda, et addenda, ut nihil probabile emitti posset, nisi de integro recuderetur. Itaque sub finem ann. MDCCXVIII. jussu Card. Cornelii Episc. Pat., et ductu Jacobi Facciolati Studiorum Praefecti animose aggressus tam vastum opus, tres annos cum dimidio in prima A littera insumpsi. Dumque pergerem alacriter, accidit ut ann. MDCCXXIV. Seminarium relinquere cogerer, et opus omnino intermittere. Sed revocatus post annos fere septem illud resumpsi Idib. April. ann. MDCCXXXI. strenue progrediens usque ad ann. MDCCXLII. Quo anno cum esset novum mihi onus impositum Confessarii Clericorum, lente admodum necesse fuit progredi, cum fere quotidie ab opere ad alia agenda avocarer. Novem ferme annos, quasi claudus, et subinde insistens, processi: tandemque ann. MDCCLI. gravissimo illo munere liberatus, jubente Card. Rezzonico Episc. Pat., ad qualemcumque finem, Deo favente, perveni IX. Cal. Mart. ann. MDCCLIII. Reliquum est, ut relegam, si vita suppetet, et alia manu describendum tradam.

Relegere incoepi prid. Non Junii ann MDCCLIII.: finem imposui V. Id. April. ann. MDCCLV.

Descriptio inchoata est III. Non. Decbr. ejusdem anni MDCCLIII. a Ludovico Violato: confecta Idib. Novbr. ann. MDCCLXI.

Haec ex autographo ipsius FORCELLINI; *qui tandem obiit Prid. Non. April. ann.* MDCCLXVIII. *Eritque bonis doctisque viris illustre nomen.*

MONITUM.

Habes opus hoc absolutum serius quam promiseram, et exspectabas. Ne hoc typographo vitio vertas. Nosti conditionem rerum humanarum. Multa saepe accidunt, quae non sinunt nos ad amussim cogitata perficere.

A

A Littera prima est alphabeti in omnibus linguis. *Insuavissimam litteram* ob sonum vocat *Cic. Or.* 49. [Is dicit: Proximus (versus) inquinatus insuavissima littera [finitus]: *Frugifera et ferta arva Asiae tenet.* Sed hic nec litt. T, ut putat *Gesnerus* propter *finitus*, quod *Schütz.* delevit et in *sonitu* mutandum putavit, nec *S*, ut alii, nec *A*, utpote quae omnium prima facillime exprimatur ab infantibus, et, ut ait *Martianus Capella*, sub hiatu oris congruo solo spiritu memoretur, sed litt. *R*, quae ob asperitatem vulgo canina appellatur, intelligendam esse apparet. *F.* *Ceterum quod idem *Mart.* V. p. 167. improbat frequentiorem hujus litterae usum, credibile est, Romanos tantum afuisse, ut a conjungendis propter frequentiorem vocalem verbis ubique abstinerent, ut interdum de industria quaererent ad rem amplam et grandem ipso verborum sono exprimendam.] ¶ Interdum est litt. numeralis, quae quingenta designat, ut ceterae alphabeti litt. alios numeros, de quibus suis locis. V. antiquum codicem de Notis numerorum adjectum *Probo p.* 1683. *Putsch.* Porro eidem litterae A si recta linea superaddatur, quinque millia significat. ¶ *A.* puncto postposito praenomen significat, ut *A. Caecina*, *Aulus Caecina.* [*In *Cic. Tusc. qu.* persona, quae litt. A designatur, est *Auditor.* Sic rectius Turneb. Lambino, qui *Adolescentem*, aut Lactant., qui *Div. inst.* 1, 15. *Atticum* designari putat.] ¶ *A.* item, sicut reliquae litterae, ponitur interdum sola pro tota dictione, cujus est initium, ut *A. A. A.* Auro, Argento, Aere. [*v. *Triumvir.*] ¶ Sed multa praeterea significare potest sive sola est, sive aliis litteris adjecta, ut est apud *Ursatum de Notis Roman.* Illud tamen hoc loco omittendum non est, *A.* in judiciis usurpatam fuisse pro *Absolvo.* Itaque *Ascon. in Cic. Divin.* 7. In causis majoribus, inquit, universi judices in cistam tabulas conjiciebant suas, easque insculptas litteras habentes A. *Absolutionis*, C. *Condemnationis*, N. L. *Ampliationis.* Qua de re latius *Brisson. de form.* 5. *n.* 214. [*cf. *Ascon. ad Verr.* 2, 1, 9.] Hinc dicitur *littera salutaris* a *Cic. Mil.* 6., C. vero *tristis.* In Comitiis autem legum, in quibus suae cuique de populo tabellae tradebantur insculptas litteras habentes A. et U. R., A. Antiquo, h. e. *respuo*, *abrogo*, et U. R. Uti rogas, h. e. *consentio*, *approbo* significabant.

A, AB, ABS, praepositiones, quae cum sexto casu adhibentur, Graece ἀπό. [*unde factum *ab.* Vid. *Schneid. gr. lat.* I. p. 217.] Significatione nihil differunt, differunt autem solummodo in modo adjiciendi. *A* enim adjicitur iis vocibus tantum, quae incipiunt a consonante, ut a Pompejo, a milite; *Abs* iis fere, quae incipiunt a litteris T et Q, ut abs te, abs quolibet. *Ter. Andr.* 1, 5, 56. et Ad. 2, 3, 1. *Ab* plerumque iis, quae incipiunt a vocali, aliquando tamen etiam a consonante incipientibus, ut *ab re* apud *Liv.* 1, 17. [*At hoc latius patet. V. *Rudd. inst. lat. gr.* II. p. 337. *Tursell. d. part. h. v.* *Ab* non dubium est quin fere ante omnes consonantes dictum sit. Qua in re primum Codd. audiendi sunt (v. *Bentl.* ad *Hor. Od.* 3, 5, 43. 16, 22. *Epod.* 17, 24.) quamquam librarios, regularum tenaces, saepe *ab* in *a* mutasse credibile est (*Oud. ad Hirt. B. A.* 25). Tum suam quemque scriptorem hac in re rationem secutum esse illud ostendit, quod *Livius* prae ceteris *ab* amare videtur. Porro aurium judicio permultum tribuisse veteres certum est, ex quo genere illud est, quod *Cicero* scribere solet *ea ab*, *ista ab* et similia simili modo, non *ea a* etc. de quo dicit *Goer. ad Leg.* 3, 16, 35. *Ac.* 1, 2, 8. cf. *Gernh. ad Off.* 1, 19, 63. *Nep. Dion.* 1. multa alia ab natura. V. *Bremi.* Denique in quibusdam communis usus spectandus est, ut in illo, de quo praecipit *Cic. Or.* 47. loco memorabili, ubi tamen alii: una est praepos. *ab*, al. *abs* exhibent (cf. *Ramsh. gr. l. m.* p. 284). Sic porro non videntur dixisse *ab te* (*Goer. ad Fin.* 5, 6, 75), praetulisse vero *ab re*, sicubi id esset *praeter rem.* Ferunt igitur, ut paucis complectamur, formam asperiorem consonantes c, (*Cic. R. P.* 3, 8. ab Chrysippo) d (*Goer. ad Fin.* 5, 1, 1), f, g, l, m, n (*Gernh. l. c.*) q, v, z, inprimis j (*Burm.* ad *Ov. Fast.* 1, 236. *Gernh. l. l.*) r, s (*Goer. F.* 2, 24, 78. *Davis. ad Hirt.* b. A. 25) et t, respuunt fere b et p, quamquam hujus quoque ex *Liv.* (1, 53. 4, 32. 31, 25. 39, 2.) et *Caes.* (*b. g.* 6, 21.) exempla afferuntur. Sed nullo modo probari posse videtur eorum sententia, qui etiam significatione differre ajunt *ab* et *a*, de quo v. *Ramsh. l. c.* Ei enim sententiae cum alia multa obstant, velut locorum, quos afferunt, nonnulli, tum hoc maxime adversatur, quod Romanos, graves et severos homines, in ejusmodi minutiis, quarum fere omnis ratio ad aurium judicium referri videatur et ad uniuscujusque scriptoris arbitrium, tantum momenti posuisse non facile demonstraveris. Ad *Caesarem*, ut unum certe locum afferamus, illi provocant *b. c.* 3, 10. conditiones pacis Romae *ab Senatu* et *a populo* peti debere. Enimvero ibi et Codd. dissentiunt et Caes. aures secutus *a populo* videtur scripsisse; ceterum ne illud quidem spernendum, quod *Oud. b. g.* 5, 34. docet, Caesarem ita solere *ab* et *a* conjungere. Utut haec sunt, eum hoc modo in pace petenda majorem esse Senatus, quam populi auctoritatem indicare quis est qui credat?] ¶ 2. [*Quae de vi praepos. in sqq. tradit *Forc.* sine ordine ex *Tursellino* aliisque sunt deprompta. Verum quum uniuscujusque particulae certa quaedam ac definita debeat esse ratio, quam ille non attulit, ea hic supplevimus, ad quae singula illa videntur referri posse. Vera igitur praep. ratio haec est, ut id significet, *a quo proficiscitur aliquid*, ad quod tanquam ad *originem* (largoque satos Curetas ab imbre *Ov. Met.* 4, 282.), *caput*, *fontem*, *causam* aliquid pertinet et redit, et a quo tanquam *initio* proficiscimur in rebus spectandis (*Ov. Met.* 6, 316. a facto propiore priora renarrant. *Caes. b. g.* 1, 22. cognoscere a. *Brut.* ap. *Cic. Fam.* 11, 10. a certo sensu judicare). Hinc est, quod *personam agentem* et *causam efficientem* (ὑπὸ) ea partic. indicari dicunt Grammatici; hinc ubi de *tempore* sermo est, tempus illud sign., a quo initium alicujus rei fit (*Hirt. b. g.* 8, 1. quum a superiore aestate nullum bellandi tempus intermisisset); ubi *de loco*, *terminum* sign., a quo proficiscimur, ad quem reliquorum locorum ratio dirigitur; hinc illud quoque, quod sign. *a parte* (ut *Caes.* loquitur *b. c.* 1, 23.) i. e. quod proficiscitur ab aliquo, et *quod attinet ad*, h. e. quod spectamus in judicando. Ad haec quomodo singula sint applicanda, partim ipsi infra monstravimus, partim facile dijudicabitur.] *A* et *Ab* cum verbis passivis significant *personam agentem*, ut Eratosthenes a Serapione et ab Hipparcho reprehenditur *Cic. Att.* 2, 6. [*Qua cautione opus sit in ambiguis quibusdam locis, partim ipsorum lectorum judicium, partim *Vorstius d. Lat. m. susp. c.* 13. aliique Grammatici docebunt. Nos exempli causa afferimus *Val. Max.* 2, 4. Atellani ab Oscis (ex Oscorum populo) acciti sunt. Cf. *Caes. b. c.* 1, 6.] ¶ 3. Significant *remotionem* quoque seu *vacuitatem* ab aliqua re, ut *vacatio a causis Cic. Leg.* 1, 4. [*cf. *Caes. b. c.* 3, 25. Sed in his, ubi *vacationem* sign. dicit *Forc.*, *a* potius sign. *quod attinet ad.* Sic *Ter. Ad.* 5, 3, 44. ab re-omissiores. *Ph.* 2, 2, 26. otiosus ab animo (cf. *Heaut.* 1, 1, 23.). A culpa castae (i. e. liberae, et hinc castae) *Pl. Poen.* 5, 4, 13. *Cic. Att.* 8, 14. tempus mutum a litteris. Neque aliter expl. *inops*, *copiosus a* etc. de quibus suo dicetur loco. Sic infra n. 8. imparatus, firmus etc. Sic etiam ponitur, ubi non ab adject., sed a substant. et verbis pendet. *Cic. Brut.* 63. erat ab oratoribus quaedam in foro solitudo. *Att.* 1, 1. quum Romae a judiciis forum refrixerit. *Rab.* P. 10. quorum impunitas fuit, non modo a judicio, sed etiam a sermone. — Sed quod *remotionem* quoque sign. ait *Forc.*, per se apparet, eam rem, quae ab alia proficiscitur et quasi exit, quodammodo ab ea sejungi et removeri. *Ov. Met.* 3, 310. eripitur ab alvo. cf. 7, 423. *Caes. b. c.* 3, 33. a fano tollere. *Oud. ad b. g.* 1, 53. Eo pertinet *ab re* (v. mox) et verborum c. hac praep. frequentissima copulatio, qualia sunt *separare*, *liberare*, *repellere*, *removere*, *prohibere*, *arcere* etc., et in quibus horum vis inest, *defendere*, *munire*, *custodire*, *tutus* etc. de quibus hic dicendi non est locus. Interim v. *Sanct. Min.* 1. p. 559. sqq. ubi magnus verbb. c. *a* junctorum recensetur numerus. Hinc conjungitur etiam cum verbb. *mutationem* et *diversitatem* sign. *Virg. A.* 2, 274. quantum mutatus ab illo Hectore. Inde dicitur *diversus*, *alienus*, *alius ab* i. q. *aliter atque.* V. *Rudd.* II. p. 216. *Mela* 1, 9. multo aliter a ceteris agunt, ubi tamen *ac ceteri* fuerunt quibus placeret. Huc denique nescimus an referendi sint comparativi c. hac partic. conjuncti, (ubi falso abundare putant praepos.) de quo egit *Salmas. ad Vopisc. Car.* 19. defendens illud *Varr.* r. r. 1, 2. inferior a dextra.] ¶ 4. Significant aliquando *praeter*, ut *ab re*, *Suet. Aug.* 94. [**Pl. Trin.* 2, 1, 17. consulere *ab re*, opp. consulere in rem; v. *Lindem.* et in *Res.*] ¶ 5. Item *per*, ut *ab se* cantat cuja sit, *h. e. per se*, *sua sponte. Pl. Rud.* 2, 5, 21. [*Eodem redeunt, quae n. 28. afferuntur. *A* et *Per* interdum in eadem sententia conjunguntur, ut *Cic. Fam.* 3, 11, 9. *Att.* 9, 9. v. *Rudd.* II. p. 212. Quae quomodo differant et quando promiscue usurpentur, nonnulla disputantur ap. *Sanct.* I. p. 548. sq. *Cic. Rosc. Am.* 29. Occidebantur per quos (quorum ope, ministerio, manu)? A quibus (quorum jussu)? Cf. *d. univ.* 6. per se et a se et pateretur et faceret omnia.] ¶ 6. Cum adjunguntur verbis *sto*, *sum*, *dico*, [**Cic. Inv.* 2, 48. dicere a scripto. cf. id. *Her.* 2, 6. 7. 27. *Cluent.* 34.] *facio*, *ago*, [v. haec vv.] et similibus [*Sentire Pl. *Rud.* 4, 4, 56.] idem significant ac *favere*, ut stare a mendacio *Cic. Inv.* 1, 3. [**Nep. Dat.* 6. Aliud est, quod Acron dicit ad *Hor. Od.* 1, 9, 4. flumina concreta a cursu suo stetisse.] Critolaus erat ab Aristotele *Id. Or.* 2, 38. [*Proprie dicitur *stare ab*, unde quae origo sit ejus locutionis, apparet. Nam a vicinia loci, quoniam ejusdem exercitus milites inter se vicini sunt, traducitur ad partes, quas defendimus, quibus favemus. Quod secundum exemplum affert *Forc.*, in eo praep., quis auctor fuerit illius disciplinae, significat (cf. *Tusc.* 2, 3. *Fin.* 4, 3, 7. ubi v. *Goer. Off.* 3, 33. ab Aristippo Cyrenaici i. e. Aristippei. *or.* 4. *Mur.* 30. ita gr. ἀπό). Sed commemorandum erat illud *Cic. d. Or.* 1, 13, 55. vide, ne hoc-totum sit a me, i. e. meae faveat sententiae, et *Off.* 2, 16, 56. ipsaque illa delectatio multitudinis sit — eaque a levissimo quoque, i. e. in commodum levissimi cujusque. Aliter tamen istam formulam explicat *Müllerus.*] ¶ 7. Ponuntur etiam ad significandam *proximitatem* et *distantiam locorum. Caes. b. g.* 1, 49. Passus sexcentos ab his castris. [*Notandum hic erat, quod *Caes.* dicit *b. g.* 6, 7. positis castris a milibus passuum XV. coll. 4, 22. ubi al. praep. omittunt.] ¶ 8. *A* vel *Ab* pro eo quod dicimus: *quod pertinet ad. Cic. Att.* 7, 15. Sumus imparati cum a militibus, tum a pecunia. [*v. *Rudd.* II. p. 264. *Cort. ad Cic. Fam.* 10, 8. *Gernh. ad Off.* 2, 6, 19. Huc nescimus an non referendum sit, quod *Cic.* dicit *Fam.* 5, 20. a quo (i. e. ad quem quod attinet) mihi exploratum est — nihil eum fecisse etc. ubi *Ern. de* placuit. Nos per anacoluthiam dictum putamus, cum *Cic.* pergere vellet: a quo — nihil factum esse. Sed aperte huc pertinent *Pl. Aul.* 2, 2, 9. male valere a pecunia. *Curc.* 1, 1, 51. a me pudica est coll. *Ter. Hec.* 1, 2, 70. *Pl. Truc.* 1, 1, 19. periit ab animo et re. *Epid.* 1, 2, 26. ab animo aeger fui. *Caes. b. g.* 7, 10. ab re frumentaria laborare (quocum tamen conferre nolumus, quod ap. *Hor.* ediderunt Sat. 1, 4, 26. ab avaritia — laborat. *Plin.* 30, 10. laborare a frigore). *Pl. Cist.* 1, 1, 51. doleo ab animo — oculis. Addatur, quod id. paulo aliter dixit *Capt.* 2, 3, 11. tu tibi prodes a tuo ingenio, ubi v. *Lindem.* — Addimus hic locos, in quibus *ab* est *a parte. Cic. Mil.* 35. honori fuerit a civibus suis. *d. Or.* 3, 35. a ceteris silentium fuit, ubi tamen in al. praep. deest. *Vop. Aurel.* 42. ab omnibus (prorsus) infelix. Quod ap. *Cic. Divin.* 2, 21. legitur: a nobilitate igitur periculum, *Markl.* in *nobilitati* mutandum censuit. (Differt certe hic locus ab illo *Ter. Heaut.* 5, 2, 27. a fame periculum). Huc porro refer illa: *a patre*, *a matre*, *timere a*, *audire* (bene) *a* et similia, de qui-

bus v. suo loco.] ¶ 9. Pro *circa* vel *versus*. *Liv.* 45. 28. Duo maria ab occasu et ortu solis finitima. [**Cic. Fam.* 15, 4. (Cappadocia) patet a Syria. Apparet, neque hic neque in illo loco praep. idem quod *circa* vel *versus* sign. eodemque modo haec explicanda, ut illud *Lucan.* 8, 204. a litore — occurrit. *Cic. Verr.* 2, 5, 13. denudetur a pectore. *Cels.* 3, 6. a capite aegri residere. *Pl. Rud.* 1, 5, 22. a genibus exsurgite. *Cic. Inv.* 2, 51. funiculus a puppi religatus. *Q. d. pet. Cons.* 3. capillum a vertice tenere. Cf. *Liv.* 31, 20. *Caes. b. g.* 6, 28. *Virg. G.* 1, 20. a radice (funditus) ubi v. *Voss. Pl. Trin.* 1, 2, 180. usque ab stirpe. Huc pertinent *a fronte, a tergo.*] ¶ 10. Interdum *locum* vel *personam*, *apud quam aliquid fit*, significant. [*Non opus his ambagibus; idem sign. praep. quod in superiore exemplo.] *Caes. b. g.* 2, 23. a fronte et a sinistra parte. [*Praeterea *ab* de loco dictam *ante* sign. narrant. Male. *Pl. Merc.* 2, 4, 9. auscultavi ab ostio. cf. *Cic. de or.* 2, 68. *Stat. Silv.* 1, 2, 23. dominae niveis a vultibus obstas. Quod *Pl. Cist.* 4, 1, 7. dicit: ab ostio jacentem sustuli, cum attractione quadam dictum est.] ¶ 11. Verbis juncta interdum significat *causam per quam* res efficitur. *Cic. Acad.* 1, 7. Ratio sempiterna est, nihil enim est valentius, a quo intereat, *h. e. per quod.* ¶ 12. Nonnunquam causam designant, *propter quam res est.* *Id. ib.* 2, 33. Mare quia [*rectius *Goer. qua*] nunc a sole collucet, albescit et vibrat, *h. e. propter solem.* [*Male haec interpretatur; eadem est hujus ac superioris loci ratio. Nam etiam verba quae dicuntur neutra saepissime conjunguntur c. pr. *a*, cum *causa efficiens* sign. Cf. *Cic. N. D.* 2, 55. *Nep. Reg.* 3. ubi v. *Stav. Plin.* 24, 8. *Ov. Her.* 9, 36. (Modo non prorsus dissimili *Cic. Ac.* 1, 11. esse a quadam impulsione dicit). Respondet eo modo graeco usui, θνήσκειν ὑπό τινος, cf. *Matth.* gr. gr. p. 1185. et *Burmann. ad Ov. Met.* 13, 597. coll. 5, 192. *Rudd.* II. p. 210 sq. 264. 267. Itidem adjectiva conjunguntur c. pr., veluti lassus ab equo *Hor.* Sat. 2, 2, 10. cf. *Ov. A. A.* 1, 724. *Sall.* hist. fr. 1. Gallia a paludibus invia. *Add. Sanct. Min.* 1. p. 556. (Aliud est ab orno pendulus ap. *Hor. Od.* 3, 17, 58.) — Ceterum *ab* omnino interdum est *propter*, ut causam significet, ex qua aliquid proficiscitur. Nota sunt illa ab ira *Liv.* 29, 4. odio id. 6, 4. desperatione *ib.* 3., alia. Ejusdemmodi est ab longinqua obsidione *ib.* 2, 14. ab inopia 1, 34. Adde 3, 61. 29, 4. init. *Curt.* 5, 4, 1. *Cic. Att.* 9, 8. scribere ab singulari amore. Sed quid plura? Cf. *Gron. ad Sen. de clem.* 1, 20. *Cort. ad Cic. Fam.* 13, 10. *Rudd.* II. p. 301.] ¶ 13. Conjunctae cum nomine loci *incolam ejus loci* significant et pro adjectivo ponuntur. *Liv.* 1, 50. Turnus ab Aricia, *h. e.* Aricinus civis. [*Cf. *id.* 2, 22. 6, 17. 31, 22. *Virg. G.* 3, 2. *Drak. ad Liv.* IV, 7. Sine praep. *Pl. Merc.* V, 2, 99. hospes Zacyntho. cf. *Ov. Tr.* 3, 9, 12. Ceterum ut praep. in urbium, unde quis proficiscitur, nominibus plerumque reticetur, ita interdum, maxime a *Livio*, additur. V. 21, 15. 29, 5. *Cic. Att.* 6, 1. *Curt.* 4, 7. 5, 6. *Tac. A.* 15, 6. Additur vero saepe nullo sententiae discrimine, nisi ubi aut diserte prospiciendi ex aliquo loco signif. urgetur (*Caes. b. g.* 7, 45.) aut oppositionis ratio pr. flagitat (*Liv.* 3, 2.) aut denique non ex ipsa urbe, sed ex ejus tantum regione proficisci aliquis dicitur. (*Caes. b. c.* 3, 24. a Brundusio). Ab domo dixit *Liv.* 29, 5. *Caes. b. g.* 1, 53. Denique constat, nomm. terrarum et insularum a prosaicis scriptoribus plerumque praep. addi, raro ab his (*Liv.* 45, 13. *Caes. b. c.* 3, 58. quamquam utrobique al. addunt), saepissime a poetis omitti. V. *Ramsh.* p. 276. sq. de nonnullis tamen non recte disputantem.] ¶ 14. Diversis praepositae ablativis locutiones bonas atque elegantes [*singularis quaedam elegantia in istis nulla est] efficere solent ut *a puero*, *a pueritia*, *ab ineunte aetate*, *ab adolescentia*, *a pueris*, [*ἀπὸ (ἐκ) παιδός, παίδων. Plur. de pluribus dicitur, de uno soloecus] *a prima aetate*, *a teneris unguiculis*, [*ἐξ ὀνύχων, ἐξ ἁπαλῶν ὀνύχων. V. *Cic. Fam.* 1, 6. Ceterum rarius hoc eoque caute utendum, nec minus rarum a parvo *Liv.* 1, 39. parvulo *Ter. An.* 1, 1, 8. — is *Cic. Leg.* 2, 4. *Caes. b. g.* 6, 21. tenero *Quintil.* 1, 2. — is *Col. r. r.* 5, 17. a puero parvulo *Pl. Merc. prol.* 89. a pauxillo puero *id. Stich.* 1, 3, 21. Similiter *Varr. r. r.* 2, 1, 13. a bima aut trima fructum ferre incipit sc. vacca.] et similia [*ab adolescentulo, a prima adolescentia, ab ineunte a., a parvula aetate *Just.* 12, 4. ab initio pubertatis *id.* 23, 1. prima ab infantia *Tac. An.* 2, 56. a primis temporibus aetatis *Cic. Fam.* 4, 3. ab initio aetatis *ib.* 12. ab incunabulis *Liv.* 4, 36. a juventa *id.* 35, 46. a prima lanugine *Suet. Oth.* 12. ab aevo viridi *Ov. Tr.* 4, 10, 17. etc.] apud *Cic.* passim et apud al. ¶ 15. *A principio.* *Cic. Q. Fr.* 1, 2, 3. Haec a principio tibi praecipiens. [*Ab initio *Cic. R. Am.* 5.] ¶ 16. *A primo* pro *primum.* *Cic. Att.* 11, 7. Utinam *a primo* ita tibi esset visum. [**Ter. Ph.* 4, 3, 37. *Cic. Phil.* 2, 30. cf. *Primus.* Mutatur a librariis *a primo* in *a principio.* V. *Goer. Fin.* 4, 13, 34.] ¶ 17. *Ab unguiculo ad capillum summum* pro *re tota* [penitus] *Plaut. Ep.* 5, 1, 17. [*A capillo usque ad ungues Petr. Sat.* 102. *Ab imis unguibus ad summos capillos Apul.* 3. *Met.* *A vestigio ad verticem Plin.* 7, 17, 17. *F.*] *A vertice ad talos* idem significat. *Hor. Ep.* 2, 2, 4. Talos a vertice pulcher ad imos. Sic dicimus: Ab imis unguibus usque ad verticem summum. *Cic. Rosc. C.* 7. [**Hieron. ad Domn.* a vertice, ut ajunt, ad extremum unguem. Gr. εἰς πόδας ἐκ κεφαλῆς. *Hom. Il.* ψ, 169. A capite ad calcem non videntur boni scriptores dixisse. Nota etiam haec: ab ovo usque ad mala (per totam coenam) *Hor. Sat.* 1, 3, 6. a minimo ad maximum *Pl. Ps.* 3, 1, 10. a terra ad coelum *id. Pers.* 4, 4, 54. ab imo ad summum *Hor. Sat.* 2, 3, 308. sq. Ab saeculo ad saeculum *Pl. M. gl.* 4, 2, 87.] ¶ 18. Saepe ad tempus referuntur, et significant *post* vel incipiendo ab illo tempore. *Cic. Ph.* 2, 41. Ab hora tertia bibebatur. [**Rudd.* II. p. 301. a meridie *Liv.* 29, 27. cf. *Ov. M.* 4, 329. 464. *Suet. Caes.* 60. ab itinere statim male explicant *in itinere.* Mire *Pallad. r. r.* 7, 5. dicit ab uno et viginti diebus exactis. Ceterum initium temporis triplici modo notat, a) aetatis b) dierum, mensium, annorum (*Cic. Rull.* 2, 56. ab Sulla et Pompejo Css.) c) certorum eventorum, quibus tempus notatur. *Cic. d. or.* 3, 2. annus ab honorum perfunctione primus. Cf. *Acad.* 1, 12.] *Vell.* 2, 104. Protinus ab adoptione. *Cic. Verr.* 2, 4, 13. Ab illo tempore. *Liv.* 44, 34. Ab his praeceptis concionem dimisit consul. *Prop.* 3, 23, 26. Semper ab insidiis, Cynthia, flere soles. ¶ 19. Item ad ordinem et significant *post* vel *apud.* *Hirt. B. Al.* 66. Secundus a rege, *h. e.* primus post regem. *Cic. Or.* 64. Proximus a postremo, *h. e.* postremo vicinus. *Plin.* 17, 9, 6. Proximum est caprarum stercus ab hoc ovium, *h. e.* post hoc. ¶ 20. *A cura*, *Suet. Tib.* 70. Morositate nimia obscurabat stilum, ut aliquando ex tempore, quam a cura praestantior haberetur. [*i. e. si ex tempore, quam si cura adhibita (profectus quasi a cura) diceret.] ¶ 21. Videntur etiam veteres saepe his praep. fuisse usi, cum vellent circumloqui adjectiva. *Virg. G.* 2, 243. Dulcesque a fontibus undae, *h. e.* fontanae undae. *Mart. Spect.* 18. Tigris ab Hircano gloria clara jugo, *h. e.* tigris Hircana. [**Lucret.* 2, 50. neque fulgorem reverentur ab auro. Conferri possunt graecae locutiones ἀπὸ γλώσσης s. ἀπὸ στόματος εἰπεῖν, quae *Matth. gr. gr.* p. 726. explicat per adverbia; ita tamen, ut unde aliquid proficiscatur, in his quoque exemplis vera significatio sit. Sic etiam *Soph. Ant.* 408. ὀσμὴν ἀπ' αὐτοῦ. Vid. *Erfurdt.* Cf. *Jahn. ad. Virg. Ecl.* 1, 53. V. mox ad n. 26.] ¶ 22. Aliquando videntur abundare, ut in illo *Ov. Am.* 2, 4, 30. Et tenerum molli torquet ab arte latus. *Prop.* 3, 9, 24. Ne possent (*currus*) tacto stringere ab axe latus. Adde *Tib.* 1, 5, 3. [*In his non abundare praep., sed iis, quos supra posuimus, modis explicandam esse nemo non videt. Neque enim quae possent abesse, si adduntur, supervacanea sunt habenda. Praeterea talia multis possunt augeri, a poetis enim saepe pr. ponitur, ubi vulgo omitti solet. *Ov. M.* 3, 221. nigram medio distinctus ab albo frontem. cf. *ib.* 183. 6, 420. clauduntur ab Isthmo. *Rudd.* II. p. 267. Alio ex genere est: redeat superato victor ab hoste *Ov. Tr.* 2, 177. (*Delectari ab* recte dici ostendit *Goer. ad Cic. Fin.* 1, 5, 14.) Contra non desunt exempla, in quibus praep. omissa est, ut *Ov. Her.* 5, 75. desertaque conjuge ploret. *Rudd.* p. 212. quamquam in his qua cautione opus sit docet *Bauer.* ad *Sanct.* I. p. 544.]. Sic *A peregre*, pro peregre, *Vitruv.* 5, 7. [*a foras *Aggen. Urb. d. lim. agr.* p. 53. A modo, a nunc, ab invicem, a longe ex Hieronymo, Cypriano et aequalibus afferunt.]. ¶ 23. Significant etiam *initium. Plin. prooem. l.* 7. A suppliciis vitam auspicatur animal ceteris imperaturum. ¶ 24. Sunt elegantes et hae locutiones: *Ab aliquo solvere*, *dare*, *numerare*, *h. e.* de alicujus pecunia [*sive per attributionem de mensa argentarii. v. *Matth.* ad *Cic. R. Am.* §. 74. Sic *Pl. Most.* 3, 3, 14. argentum ab danista sumere.] *Cic. Att.* 5, 21. Non modo non recusare, sed etiam hoc dicere, se a me solvere. Quod enim praetori dare consuessent, quoniam ego non acceperam, se a me quodammodo dare, *h. e. quasi de meo* vel *de mea pecunia.* [*ib.* 7, 18.] Sic *repraesentare pecuniam ab aliquo Cic. Att.* 12, 25. Suppeditare ab aliquo *Id. Agr.* 2, 13. [*Huc refer, quod n. 27. attulit *Forc.* Cf. *Sanct.* I. p. 562. 573. Eodem pertinent *Cic. Cluent.* 12. legare ab aliquo pecuniam. *Top.* 4. legare a filio. *Flacc.* 19. numerare ab. — (*Sanct.* p. 571). Similiter dicitur habere, possidere ab al. (possidere, quod alterius est. V. *Müll. ad Cic. d. or.* p. 41.)] ¶ 25. Elephanti nuper *a silva* *Flor.* 4. 2. *h. e.* recentes a silva. ¶ 26. *A matre pulli*, *Col.* 8, 5. *h. e.* recenter a nido accepti. [*Videbantur hic addenda esse alia quaedam similis brevitatis exempla. *Cic. Att.* 5, 3. literae redditae sunt tertio abs te die i. e. postquam a te scriptae sunt. *ib.* 16, 7. Antonii dictum legi a Bruto i. e. communicante mecum Bruto. — Ita dicunt *hoc est a Terentio*, *Platone* etc. (cf. *Cic. Fam.* 9, 21.) ubi nolimus suppleri *dictum*, cum *ab* originem suapte vi denotet. *Ter. Hec.* 2. *prol.* 10. ab eodem alias (fabulas) discerem. *Heaut.* 1, 1, 106. peccatum a me maximum (al. maxime) est. Sed exempla satis multa ap. *Ter.* V. *Ruhnk. ad Andr.* 1, 1, 129. Similiter interpr. *Cic. Fin.* 5, 16. quod praeceptum quia majus erat, quam ut ab homine videretur, ubi v. *Goer.* Neque magis c. ellipsi dicuntur illa *Caes. b. c.* 1, 1. literae a Caesare, coll. *Cic. Fam.* 2, 17. vox ab iis *Caes. b. g.* 7, 17. a pop. *R.* imperia 5, 54. De his genitivorum loco saepissime positis v. *Cort.* ad *Cic. Fam.* 3, 13. *Oud.* ad l. c. et ad *Hirt. b. A.* 29. et quos laudat, inprimis *Gronov.* et *Drakenb. ad Liv.* 4, 7. 27, 5. 28, 9. Praeterea hic addere placuit illud *Caes. b. g.* 2, 25. ab novissimis nonnulli (ubi al. *e* maluerunt, sed male, v. *ib.* 2, 11. ab extremo agmine.) Cf. *Liv.* 42, 60. *Oud. l. c.* et interpp. *Liv. ad* 37, 23. 42, 48.] ¶ 27. *A se aliquid facere*, *h. e.* de suo. *Suet. A.* 40. Singula millia nummum a se dividebat. ¶ 28. *A se aliquid facere*, *h. e.* per se et ex sua voluntate. *Cic. Or.* 1, 24. Non ipse aliquid a me prompsisse, sed fortuito in vestrum sermonem incidisse videar. [*Recte nunc ibi legitur a me (a mea parte) *promisisse.* Sed afferri poterat *Colum.* 11, 1. utrumne — mercari villicum — an *a se* instituere consueverit; ego — *ipse* instituo.] *Id. Fin.* 2, 24. Ipsum a se oritur et sua sponte nascitur. ¶ 29. A me salutem dic Ciceroni i. e verbis meis seu nomine meo. [*Sic salvere aliquis dicitur ab al.] *Cic. Att.* 6, 2. Salvebis a meo Cicerone. ¶ 30. Domicilium aliquando significant. *Ter. An.* 4, 4, 15. Unde est? dic clare. *My.* a vobis, *h. e.* a domo vestra. *Pl. Cist.* 4, 1, 6. Haec cistella numnam hinc ab nobis domo est? [**Ter. Heaut.* 3, 3, 52. *Pl. M. Gl.* 2, 2, 5. aliquis a milite i. e. de familia militis. *Ps.* 2, 2, 69. qui amant a lenone, i. e. puellam e domo lenonis.] ¶ 31. Aliquando conjunctionem. *Lucr.* 4. 1161. Ceres est ipsa ab Iaccho, *h. e.* Iacchi amica. [v. n. 6.] ¶ 32. Cum certis nominibus adjunguntur, quae munera denotant, significant eum, qui praeest alicui muneri; ut *a commentariis*, *h. e.* qui in commentarium refert et veluti diarium conficit. *Ab epistolis*, *h. e.* qui praeest epistolis, Gr. ὁ ἐπὶ τῶν ἐπιστολῶν. *A rationibus*, *h. e.* qui praeest rationibus. *A studiis*, *h. e.* qui praeest studiis alicujus, puta principis, *Suet. Cl.* 28. *Tac. An.* 15, 35. *Suet. N.* 49. et *Vesp.* 3. [**Caes. Tib.* 74, 42.] ¶ 33. *A pedibus* aut *servus a pedibus.* [**Cic. Att.* 8, 5. Servum a pedibus (meis. al. meum) Romam misi. Est is, cui coenantis domini calceamentorum cura est demandata. Al. *cursorem* intelligunt. *Vid. Pignor.* d. serv. p. 71. sq. ed. Aug. Ceterum male huc referunt Corn. *Hann.* 12. puer ab janua (quem *janitorem* expl.) prospiciens.] ¶ 34. Sic *a manu*, *a pugione*, *a libellis*, et similia, quae passim apud Scriptores leguntur. [*a memoria *Lamprid. Al. S.* 31. a potione *Grut.* 578, 1. Integras locutiones habes ib. 25. 12. Claudii ab marmoribus magister. 583. 9. Caesaris servus a supellectile. 598. 4. libertus a cura amicorum. 577. 8. magister ab bibliotheca. Alia plurima v. ap. *Pignor.*] Usurpantur autem fere cum genit. *Inscr.* ap. *Grut.* 584. 2. Alexio Caesaris Augusti a bibliotheca. Adde 578. 1. et 61. 4. Reperitur tamen etiam dativus. *Vop. Carin.* 18. qui Diocletiano ab epistolis fuit. *Sen. Apocoloc.* 15. ut a cognitionibus ei esset. Hoc Sen. l. alii aliter legunt. [Par est ratio eorum locorum, ubi artis peritia praep. *ab* exprimitur. Faber a Corinthiis (vasorum Corinthiorum fabricator) *Murat. Inscr.* 969. 1. figulus ab imbricibus ib. 2. medicus ab oculis ib. 927. 14. *F.*] ¶ 35. Est elegans usus praepositionum *A* et *Ab* cum particulis *usque* et *prope.* *Cic. Vat.* 8. Quod augures omnes usque a Romulo decreverunt. [**id. Sext.* 58. plausus usque a Capitolio excitatus.] ¶ 36. Legitur etiam *ab ante* sequente ablativo in *Inscr.* ap. *Grut.* 717. 11. [*A pro *prae* pessimae est latinitatis. *Hieron. epp. ad Damas.* 146. qui prima hora conductus est, plus meretur ab eo, qui hora tertia missus est. Sic etiam alii ejus aetatis. — Disjunctae a nomine particulae exempla insigniora habes *Ov. Pont.* 3, 3, 46. *Her.* 9, 96. ubi v. *Heins. Cic. Arch.* 6. Interponere praep. subst. et adj. solet inter pedestris sermonis scriptores *Tacitus*, non, ut videtur, *Cicero.* *Heind. ad Cic. d. N. D.* 2, 55. — Quid discriminis sit inter A et De, dicetur in h. v. — A et E discernit *Cic. Fam.* 10, 28, 6. 13, 22, 5. v. sub *E.* — Praeterea saepe *Ab* et *Ad*, *A* et *E*, *Ab* et *Ob* aliaque similia esse a librariis confusa, v. *Drakenb. ad Sil.* 4, 318. 6, 394. 10, 18. 11, 14. 13, 268. *Broukhus.* ad *Tib.* 1, 2, 21. (a et an, *id.* ad 1, 16, 13.) ipsam autem praep. ab iisdem frequenter omissam (*Goer. ad Cic. Fin.* p. 518) certatim ostenderunt VV. DD.] ¶ 37. Haec de significatione. Cum vero alicui voci conjunguntur, separationem significant et privationem. Neque tamen cum quibusvis litteris componuntur. Nam *A* cum *M* et *V* consonante solum connectitur, ut *Amoveo*, *Amens*, *Avello*; *Ab* cum *A*, *D*, *E*, *F*, *J*, *L*, *N*, *O*, *R*, *U*, ut *Abactor*, *Abduco*, *Aberro*, *Abfore*, *Abjuro*, *Ablacto*, *Abnuo*, *Aborior*, *Abrogo*, *Abundo.* ¶ 38. Duo sunt ex *Ab* praepositione composita, quae euphoniae gratia *B* mutant in *U*, *Aufero* videlicet et *Aufugio.* Efficiunt autem, ut diximus, hae praepositiones in compositione fere privationem, ut *Absimilis*, non similis: nonnunquam separationem, ut *Ablacto*, *Aufugio.* ¶ 39. Abs vero componitur cum *C*, *T*, *Q*, *ut Abscondo*, *Abstineo*, *Absque.* [*Mutatur in *as* in aspello. V. Abspello.] Significat autem

retractionem in partem posteriorem, sicut in *Abstraho*, et aliquando privationem, ut in *Abstemius*, quasi sine temeto. ℙ 40. De *Abs* V. etiam infra suo loco. ℙ 41. De A interjectione V. AH.

ĀĂRŎN, m. 3. Hebr. אַהֲרֹן *Ἀαρών*, frater Moysis, primus summus Sacerdos Hebraeorum. Paenultima brevis est natura atque ideo corripitur a *Tertull. carm.* 4. *adv. Marc.* 117. Hic Aaron est virga, crucis quae germina profert. *Prud.* tamen *in Psychom.* 884. produxit. Hujus forma fuit sceptri gestamen Aaron. ℙ Dicitur et *Aron* extrita secunda syllaba: unde ARONEUS, quod V. suo loco.

AB. V. A, AB.

ABA, m. 1. *Ἄβα*, mons Armeniae, ex quo Domitius Corbulo Euphratem nasci putavit, referente *Plin.* 5, 24, 20. [*Salmas. Exerc.* p. 439.] ℙ *Aba*, *h. e.* frater V. infra in ABO.

ĂBĂBUS pro Abavus legitur in quadam Inscript. apud *Reines. cl.* 6. n. 71. Creperejus Amantius ababo suo. Non est autem singulare hoc monumentum, in quo *B* pro *V* positum sit; nam multa alia tum idem *Reines. cl.* 1. *n.* 10., tum *Grut.* hujus generis afferunt. V. initium litterae B.

[ĂBACTĪUS, a, um, i. q. abactus. *Inscr.* apud *Mur.* 606. Eo quod in transitu jumenta et pastores, quos conductores habent, dicentes stationarii fugitivos esse et jumenta abactia habere, *h. e.* per vim ablata. *F.*]

ĂBACTŌR, oris, m. 3. *ἐλατὴρ βοῶν*, a v. *abigo. Isid.* 10. *Orig. in A.* Est fur jumentorum et pecorum, quem vulgo abigeum vocant, scilicet ab abigendo. *Paul. Sent.* 5, 18, 1. Abactores sunt, qui unum equum, duas equas totidemque boves, vel capras decem aut porcos quinque abegerint. *Apul. Met.* 7. p. 407. Abactorem indubitatum cruentumque percussorem criminantes. *Minuc. Octav.* 5. Abactor boum. [*Firmic. Mathes.* 6, 36. Pecorum abactores. *F.*]

ĂBACTUS, us, m. actus abigendi. *Plin. Pan.* 20. Cum abactus hospitum exerceret. [*Sed de hoc loco dubitatur. V. *Gierig.*].

ĂBACTUS, a, um, particip. verbi *abigo*, ablatus furto, aut per vim abductus. *Cic. Verr.* 2, 27. Greges nobilissimarum equarum abactos. ℙ Additur aliquando abl. *furto. Plin.* 8, 51, 78. *de suibus.* Agnitam vocem suarii furto abactis. ℙ Exactus, expulsus. *Hor. Sat.* 2, 2, 44. Necdum omnis abacta Pauperies epulis regum. *Prop.* 3, 13, 30. stabulis mater abacta suis, *h. e.* prohibita, non admissa. *Hor. Epod.* 5, 29. Abacta nulla Veja conscientia, *h. e.* non deterrita. ℙ *Abacta nox* est exacta. *Virg. A.* 8, 407. Medio jam noctis abactae Curriculo. Adde *Stat. Theb.* 1, 231. ℙ *Abacti magistratus* dicuntur *Festo*, qui coacti deponunt magistratus imperium. ℙ *Abacti oculi*, enecti et intus recedentes. *Stat. Th.* 1, 104. *de Tisiphone.* Sedet intus abactis Ferrea lux oculis. ℙ *Abactus venter* ap. *Paul. Sent.* 4, 9, 6. est fetus medicamentis ejectus.

ĂBĂCŬLUS, i, m. Abaculos *Pl.* 36, 26, 67. calculos vitreos dici a quibusdam indicat vario colore tinctos, qui vel lusorii erant, ut *Harduinus* existimat, vel ut alii, in supputationibus usurpati. [*Plin.* verba haec sunt: Veluti cum calculi fiunt, quos quidam abaculos appellant, aliquos etiam pluribus modis versicolores. — Sed sunt potius intell. tessellae vitreae, ex quibus pavimenta operis musivi fiebant. *Athen. Deipn.* 5, 10. *ταῦτα δὲ πάντα δάπεδον εἶχεν ἐν ἀβακίσκοις, συγκείμενον ἐκ παντοίων λίθων.* Cf. *Eust. ad Odyss.* 22. p. 786. *F.* *Casaub. ad. Suet. Caes.* 46.]

ĂBĂCUS, i, m. *ἄβαξ*, *ακος*, [*a quo genit. lat. vox facta est; propr. sine basi repositorium. *B.*] mensa est vel tabula, in qua aliquid [*maxime vasa] deponitur ad usum [*veluti conviviorum; et erat eorum usus etiam in re rustica. *V. Cat. r. r.* 10, 4. cf. *Apul. Met.* 2. p. 117. Elm.] vel ad pompam, quales sunt mensae coquorum, in quibus receptacula eduliorum exponi solent. *Cic. Verr.* 2, 4, 16. Abaci vasa omnia, ut exposita fuerant, abstulit. [cf. ib. 25. *Tusc.* 5, 21. *F.* * *Varr. L. L.* 8, 33. Idem *Furl. Cn.* Manlium Vulsonem ex Asia primum Romam abacos invexisse testes affert *Liv.* 39, 6. *Plin.* 34, 5, 8.] *Juv.* 3, 203. Lectus erat Codro Procula minor urceoli sex, Ornamentum abaci. ℙ Item tabula, in qua Arithmetici numeros ducunt subinde delendos, [*hanc primam sign. ponit *Furl.*, monens, nomen fieri ab elementis *ABΓ* et addens, in gemma quadam conspici calculatorem cum tabella s. abaco, in quo numerorum notae sint, supra autem literis etruscis insculptum esse *APCAD* h. e. abacad, abecedarius seu qui abaco utitur; literam vero *P* esse loco lit. *B*, qua careant Etrusci; de qua gemma conferri jubet librum, quem scr. *F. Oriolius*: Spiegazione d'una gemma Etrusca del Museo R. di Parigi. Bologn. 1825.] et Geometrae figuras designant. *Pers.* 1, 132. Nec qui abaco numeros et secto in pulvere metas Scit risisse vafer. *Apul. Apolog.* p. 426. Si non modo campo et glebis, verum etiam abaco et pulvisculo te dedisses, *h. e.* Geometriae studio: addit autem *pulvisculo*, quia Geometrae hujusmodi abacum pulvere conspergebant, quo facilius figuras notarent delerentque, si opus esset. [*Cf. *Voss.* ad *Virg. Ecl.* 3, 40.] ℙ Veteres hujusmodi abacum mensam Pythagoricam appellabant. Hinc pro supputandi peritia, quae Platoni *λογιστική* dicitur, vulgus abuti solet. ℙ Est etiam alveolus aleatorius, *Macrob. Sat.* 1, 5. Diem sequentem abaco et latrunculis conterunt. *Suet. N.* 22. Cum inter initia imperii eburneis quadrigis in abaco luderet. *h. e.* parvis quadrigis ex ebore factis in alveolo lusorio Circensia certamina ludendo repraesentaret. ℙ Item tabula, in qua Geometrae et Geographi terrae mensuras et regiones describunt. *Mart. Cap. in.* 7. [*Sic abacum perstare jubet (Arithmetica), sic tegmine glauco Pandere pulvereum formarum ductibus aequor. — Refer autem haec ad superiora.] ℙ Praeterea abaci dicuntur crustae tabulaeve quadratae e marmore, vitro aut simili materia, quae parietum ornamenta erant, iis tectorii vice insertae; a similitudine dictae ligneorum abacorum. *Vitr.* 7, 3. Itaque veteribus parietibus nonnulli crustas excidentes pro abacis utuntur. [*Cf. c. 4. et *Bald.* d. vv. *Vitruv. sign.* p. 3.] *Plin.* 33, 12. *de sile.* Attico ad lumina utuntur, ad abacos non nisi marmoroso. Adde 35, 1. et 6. ℙ Denique abacus in architectura est quadrata planities in summis columnarum capitulis, *Vitr.* 4, 1. Abaci latitudo. [*Cf. *Bald. Turneb. Adv.* 2, 3. *Salmas. de Jur. Att. et Rom. c.* 23.]

ĂBĀDĪR seu Abaddir seu Abdir, nom. masc. [ab Hebr. אַב pater, et אַדִּיר, magnificus *F.*]; de quo *Prisc.* 5. p. 647. *P.* Abadir, inquit, Deus est: dicitur et hoc nomine lapis ille, quem Saturnus dicitur devorasse pro Jove, quem Graeci *βαίτυλον* [hoc gr. voc. recte derivari videtur ab hebr. בֵּית־אֵל i. e. domus Dei. cf. *lex. myth.* ed. *Klopfer.*] vocant. [*Augustin. ep.* 17. *ad Max. Madaur.* Miror, quod nominum absurditate commoto in mentem tibi non venerit, habere tuos et in sacerdotibus Eucaddires, et in numinibus Abaddires. V. *Zoega de orig. et usu obelisc. p.* 201. *F. Sanch. ap. Euseb.* p. 37. *D. Etym. M. Gud. Phavor. Hesych. et Zon.* in *Βαίτυλος*. *Hes. Theog.* 485 sqq. *Prisc.* 1. p. 564. 6. p. 698. 7. p. 747. *Marsh. C. Chron.* p. 56. sqq. *Voss. Op. T.* V. p. 714. *Boch. d. Phoen.* col. 2, 2. *Phot. Bibl. Cod.* 242. p. 1048. et 1061. *Hist. d' Acad. d' Inscr.* T. I. p. 34. b. *Bayl.* *Salm. Exerc.* p. 809.]

ĂBAESTŬO, as, n. aestuo, ferveo. Translate *Tertull.* (seu quicunque alius auctor est) *de Judic. Dom.* 21. Laetis ut vitis abaestuet uvis.

ĂBĂGĬO, onis, f. Vox obsoleta, idem quod adagium. *Varr.* 6. *L. L.* 3. Adagio, et littera commutata abagio, dicta ab eo, quod ambit orationem.

ĂBĂGMENTUM, i, n. remedium abigens, vox a verbo *ago* deducta, et a *Theod. Prisciano* usurpata 2. 34. [*Adjutoriis abagmentis aliquid prohibere (*v. Reines. Var.* 3, 12.)] ubi tamen quidam pro *abagmentis* legunt ab *augmentis.*

*ABALI, orum, Indiae populus, haud longe a Gange. *Plin.* 6, 19, 22.

ĂBĂLĬĒNĀTĬO, onis, f. *ἀπαλλοτρίωσις*. *Cic. Top.* 5. Abalienatio est ejus rei, quae mancipi est, aut traditio alteri nexu, aut in jure cessio, *h. e.* abalienatio est ejus rei, quae in nostra est potestate, traditio alteri, addita obligatione ipsam rem praestandi, aut in jure cessio. [*cf. *Paul. Ict.* l. abalienationis 28. sqq. d. V. S. *Brisson. d. form.* 6, 63.]

ĂBĂLĬĒNĀTUS, a, um, particip. verbi *abalieno*, *ἀπηλλοτριωμένος*, alteri traditus, venditus. *Cic. Agr.* 2, 27. Vectigalibus abalienatis, sociis vexatis. ℙ Item disjunctus [*Cic. Verr.* 2, 4, 27. abalienati — a nobis omnes reges amicissimi.] *Liv.* 22, 60. Diminuti capite, abalienati jure civium, servi Carthaginiensium facti. *Quintil.* 8, 3. Medici abalienata morbis membra praecidunt, *h. e.* emortua, et quae amplius non habent cum reliquo corpore vigoris communicationem. Eadem hac ratione usurpatur *abalienatus* a *Scribon. Comp.* 227. ℙ Saepius translate dicitur de eo, qui suam in nos voluntatem mutavit et alio avertit propter offensam aut suspicionem. *Cic. Fam.* 1, 7. Virum excellentum, nonnihil suspicantem te ab se abalienatum, illa epistola retinuisti. (v. *Cort.*) *Id. Att.* 1, 3. Esse animo abalienato. ℙ *Abalienatus* dicitur, inquit *Festus*, quem quis a se removerit, *alienatus* qui alienus est factus. *Sallust.* tamen *alienatum* pro *abalienato* posuit *Cat.* 36. V. ALIENATUS.

ĂBĂLĬĒNO, as, avi, atum, a. *ἀπαλλοτριόω*, quod meum erat, alienum facio, vendo. Est autem vetus verbum Civilis Juris, *h. e.* Civium R. proprium, peregrinis hominibus non commune, quo perfecta rei alicujus alienatio significabatur, hoc est rei, quae mancipi esset, alteri traditio, aut in jure cessio, ut in *Abalienatio* dictum est. *Paul. Dig.* 10, 3, 14. Igitur etsi abalienavero praedium, danda mihi erit negotiorum gestorum actio. Adde *Fragm. legis Thoriae* in edit. *Goesiana Scriptor. rei Agrar.* p. 329. ℙ Ponitur etiam pro quacumque ratione vendere et alteri tradere. *Cic. Agr.* 2, 24. Hujuscemodi res commissa est nemini, ut idem agros populi Rom. abalienaret. Adde *Pl. Trin.* 2, 4, 112. ℙ Translate est alicujus voluntatem seu benevolentiam avertere et amicitiam disjungere. *Cic. Fam.* 1, 7. Quos favendo in communi causa retinere potuerunt, invidendo abalienarunt. *Id. Phil.* 2, 15. Alicujus voluntatem a se abalienare. *Liv.* 26, 38. Abalienantur animi. *Nepos Ham.* 2. Totam Africam abalienarunt. ℙ Cum ablativo sine praep. *Nep. Ag.* 2. Quod Tissaphernes — homines suis rebus abalienaret. *Cic. fr. or. pro C. Cornel.* Ut omnino ne illius potestate abalienemur. ℙ Pro separare, disjungere absolute. *Pl. Curc.* 1, 3, 18. Nisi mors meum animum abs te abalienaverit. [*Ter. Heaut.* 5, 2, 26. nos abalienavit i. e. dimisit, rejecit. Sic *Bentl.* pro *alienavit.*] ℙ *Abalienare sensus* aut *mentem* apud *Scribon. Comp.* 180. et 192. est.

*ABALITES s. AVALITES (ae, m.) sinus (*Ἀυαλίτης κόλπος Ptol.* et *Steph. Byz.*) sinus Aethiopiae trans mare rubrum. *Plin.* 6, 2, 34. —

*ABALUS, i, insula orae septentrionalis veteris Germaniae, ad quam electron reperiebatur. *Plin.* 37, 2, 11.

ABAMBŬLANTĒS, abscedentes, *ἀπερχόμενοι*. *Paul.* ex *Festo.*

ĂBĂMĬTĂ, ae, f. *ἡ θεία πρὸς πατρὸς μεγάλη*, soror abavi mei ex parte paterna; quae et *amita maxima* dicitur. *Cajus Dig.* 38, 10, 3. et *Paul. ibid. l.* 10.

ĂBANTĔ, idem quod ante. *Inscr.* apud *Grut.* 717, 11. Abante oculis. [Alii leg. disjunctim *ab ante oculis. F.*] Adde aliam Aquilae apud Alexandros et in *T.* 2. *dissertat. Cortonens.* [V. et *Mazochi de Ascia.* p. 119. *F.*]

ĂBANTEUS, a, um, adject. ad Abantem Argivorum regem pertinens. *Ov. Met.* 15, 164.

ĂBANTĬĂDES, ae, m. patron. masc. *Ov. Met.* 5, 138. Ultor Abantiades, *h. e.* Perseus pronepos Abantis. Fuit enim filius Danaes filiae Acrisii filii Abantis. [**Ov. Met.* 4, 606. Abantiades dicitur Acrisius.]

ĂBANTĬAS, adis, f. patronymicum est a nomine *Abas*, quo significatur vel filia vel neptis Abantis. Apud poetas fere pro Danae ponitur, Abantis ex Acrisio nepte, vel pro Atalanta nepte ejusdem ex Iasio Argivorum rege. ℙ Hoc nomine appellata est etiam Euboea, quae nunc *Negroponte*, teste *Plin.* 4, 12, 21. de qua *Priscian.* (seu quicunque alius auctor est) *Perieg.* 544. Europes Macris contingit Abantias oram. [*Al.* leg. *agnoscit. F.*]

ĂBANTĬUS, a, um, adject. Euboicus. V. vocem praec. *Stat. Silv.* 4, 8, 45. Abantia classis, *h. e.* ab Euboea veniens.

*ABAORTAE, arum, Indiae populus ad Indum fluvium. *Plin.* 6, 20, 23.

*ABAPTISTUS, a, um, mergi nescius, neutr. abaptistum, i. A *Celso* 8, 3. describitur terebra, qua chirurgi in excidendis vitiosis ossibus utuntur, et haec *abaptista terebella* vocatur ab interprete *Galeni de morb. cur.* 6. v. *Morgagni* ep. 3. *in Celsum* p. 595. cf. *Schneideri* lex. gr. s. v. *τρύπανον*.

ĂBARCĔRĔ est prohibere: ex *ab* et *arceo.* Paul. ex *Festo. Abarcet*, *prohibet.* Ubi al. leg. *abercet*, ut *coercet.* Nam et *coerceo* ab *arceo* est. [*Ex *Plauto* afferunt: atque eam abercet domo.]

*ABARIMON, regio Scythiae. *Plin.* 7, 2, 2. in quadam convalle magna Imai montis regio est, quae vocatur *Abarimon.* Schellerus putat esse genit. plur. *Ἀβαρίμων*, ut populi nomen significetur.

*ABARIS, is et idis, m. Scytha hyperboreus, sortilegus s. hariolus, ut ab Hieron. in Chron. appellatur. Hic ab Apolline donatus sagitta memoratur, quam simul misisset nervo, simul et ipse auferretur una volans: eaque ratione innumeros peragrasse populos, responsa reddens. [*Plat. Charm.* p. 158. b. p. 70. *Heind.*] Quod omne pro fabula habet *Herodotus* 4, 36. De eo et *Harpocr.* in lex. *Malchus* et *Jamblichus de vita Pythagorae l.* p. 128., e cujus disciplina fuisse fertur: *Orig. contra Cels.* 3. et alii. Palladium Trojanum ab hoc Abaride confectum fuisse *Jul. Firmicus de errore profan. religg.* auctor est. v. *Scaliger* ad h. l. et in *animadverss.* ad *Euseb.* Plura vide in lexico mythol. ed. a *Nitsch.* et repetito a *Klopfero.* ℙ Virgilius hoc nomen cuidam ex Rutulis ex Turni exercitu tribuit, quem ab *Euryalo* occissum 9, 344. praedicat.

ĂBĂRĪTĀNUS, a, um, adject. *Plin.* 16, 36, 66. inter alia arundinum genera *Abaritanam* recenset, quae scilicet in Africa nascebatur circa oppidum *Abaris* et piscatui aptissima erat.

ĂBAS, antis, m. Metanirae fil. a Cerere in lacertam conversus, quod a matre susceptam hospitio moleste tulisset et irrisisset. *Ov. Met.* 5, 448. ℙ Item rex duodecimus Argivorum, Lyncei ex Hypermnestra conjuge filius (sunt tamen qui Beli filium faciunt) vir bellicosus et acerrimi ingenii. Pater fuit Proeti et Acrisii, et avus Persei, a quo postea Argivorum reges *Abantiadae* dicti sunt. Regnavit ann. 23. Vide *Pausan. Phoc.* 39. [*Hygin. fab.* 273.] ℙ Est et comes Aeneae. *Virg. A.* 1, 124. ℙ Est et dux Thuscus, qui Aeneae suppetias tulit a Lauso interfectus. *Virg. Aen.* 10, 170. ℙ Est et quidam Graecus cum Androgeo ea nocte, qua incendebatur Troja, occisus a Trojanis. Ejus clypeum Aeneas in agro hostili Ambraciae epigrammate addito consecravit. *Virg. A.* 1, 286. ℙ Est et centaurus Ixionis et Nubis filius, venator insignis. *Ov. Met.* 12, 306.

[ĂBASCANTUS, i, m. *Ἀβάσκαντος*, fascino vacuus, non fascinatus, ab *α* privat. et *βάσκανον*, fascinum. Cognomen in inscriptis lapidibus frequentissimum, et P. Aelii apud *Grut.* 208. *F.* [*Est etiam Aeon (v. h. v.) haereticorum. Tertull. adv. Gnost.* 10. et alibi.]

*ABASGI, populus in Colchide, *Steph. Byz.* et *Justinian. Novell.* 28. praef. extr.

ĂBĂTON, n. 2. *ἄβατον*, aedificium erectum a

Rhodiis ad protegendum Artemisiae tropaeum, quod religione impediti diruere non poterant. *Vitruv.* 2, 8. [*non quod, ut hic significare videtur, adspectum impediret, sic dictus, sed ideo, quod is locus factus esset *inaccessus* et nulli pervius ab ἀ et βατόν. *Bald.* de *vv. Vitruv. sign.* p. 3. *B.*]

ĂBĂTOS, i, f. locus ultra Aegyptum et Aethiopas juxta paludem Stygem, ab α priv. et βαίνω, vado s. ascendo: quae loca Graeci *Abata*, Latini *Invia* sive *Avia* vocant. *Sen. n. quaest.* 4, 6. Primum incrementum Nili circa insulam, quam modo retuli, Philas, noscitur. Exiguo ab hac spatio terra dividitur, ἄβατον Graeci vocant, nec illam nisi Antistites calcant; illa primum saxa auctum fluminis sentiunt. ¶ Abatos, f. Petra Aegypti in palude Memphitica, sic dicta, quia inaccessa. Ibi Osiris Rex sepultus fuerat. Cf. *Luc.* 10, 323. [In hac re quid erraverit *Forc.*, disce ex *Serv. ad Aen.* 6, 154. Hic (Seneca) dicit circa Sienem, extremam Aegypti partem, esse locum, quem Philas, hoc est, amicas vocant, ideo quod illic est placata ab Aegyptiis Isis; quibus irascebatur, quod membra mariti Osiridis non inveniebat, quem frater Typhon occiderat. Quae inventa postea quum sepelire vellet, elegit vicinae paludis tutissimum locum, quem transitu constat esse difficilem: limosa enim est et papyris referta. Ultra hanc est brevis insula inaccessa hominibus: unde ἄβατος appellata est. Haec palus Styx vocatur, quod tristitiam transeuntibus gignit. Sane ad illam insulam ab his, qui sacris imbuti sunt, certis transitur diebus. Lectum est etiam, quod vicini populi cadavera suorum ad alteram regionem transferunt; sed si quis forte in fluvio pereat, nec ejus inveniatur cadaver, post centum ei annos ultima persolvuntur. *F.* *Cf. et de *Senec.* et de *Lucani* loco *Salm. Exerc.* p. 312.]

ĂBĂVĬĂ, ae, f. ἀπόμαμμα, mater proavi vel proaviae tam ex parte paterna, quam materna. *Caj. Dig.* 38, 10. 1. et *Paul. ibid. l.* 10.

ĂBĂVUNCŬLUS, li, m. frater abaviae ex parte materna; qui et *avunculus maximus* appellatur. *Caj. Dig. ib.* 3. et *Paul. ib.*

ĂBĂVUS, i, m. ἀπόπαππος, proavi paterni aut materni et proaviae paternae aut maternae pater, ut *Paul. ib.* 10. docet. *Cic. Brut.* 58. Duorum abavorum illustre nomen. [A *Virg. A.* 10, 619. dicitur *quartus pater. F.*] ¶ Interdum latiore sign. sumitur pro tritavo aut uno aliquo ex majoribus. *Cic.* enim *Har. resp.* 18. Appium Claudium Caecum abavum P. Clodii appellat, cum tritavus fuerit aut fortasse etiam superior. [*Legitur etiam ap. *Pl. M. gl.* 2, 4, 25. Pater, avus, proavus, abavus. *Plin.* 18, 8, 1. apud quem abavi sunt *majores.*]

ĂBAX, acis, f. ἄβαξ, idem quod abacus seu potius fulcrum ad vasa collocanda: quales sunt orbiculi illi, in quibus vasa in mensa collocantur, ne mantelia inquinentur. *Jabolen. Dig.* 32. 100. §. 3. Cui Corinthia vasa legata essent, huic abaces quoque eorum vasorum collocandorum causa paratas deberi, Trebatius respondit: Labeo autem id non probat, si eas abaces vasorum numero testator habuit: Proculus vero recte ait, si aeneae quidem sint abaces, non autem Corinthiae, non deberi. In ed. *Torrentini* pro *abaces* ubique legitur βάσεις, in quibusdam aliis etiam Latine *bases*. *Haloander* in sua *abaces* edidit. Affertur etiam a *Prisc.* 7. *p.* 752. *P.* et quidem masc. genere, nullo tamen exemplo Latini Scriptoris ab eo confirmatur.

ĂBĂZĒĂ, orum, n. sacra instituta in honorem Dionysii, Caprii filii, Asiae regis, quorum meminit *Cic. N. D.* 3, 23. ¶ Dicta sunt Abazea a taciturnitate, qua celebrabantur: ab α privativa, et βάζω, loquor. Sed multo rectius al. leg. *Sabazia*. [Sic *Hdf.*] V. suo loco.

***ABBA**, ae, urbs Africae prope Andam. v. Intpp. ad *Liv.* 30, 7. circa urbem, nomine Abbam.

ABBAS, atis, m. κοινοβιάρχης, moderator et rector collegii et societatis monachorum primus et antistes. Sunt qui per unicum *b* scribant. Est autem Syra vox ab ܐܒܐ, pater. *Sidon.* [ap. quem saepius etiam legitur] 16, 114. Urbem tu cujus monachosque antistes et Abbas Bis successor agis. ¶ Est etiam cognomen M. Helvii ap. *Vignol. Inscr. sel. p.* 206. *F.* [*ABBATIA ex Hieron. affert Gesnerus.]

***ABBASSUS**, i, f. oppidum Phrygiae majoris. *Liv.* 38, 15. tertio ad Abbassum posuit castra.

[**ABBĀTISSĂ**, ae, f. moderatrix et rectrix collegii et societatis sanctimonialium. *Inscr.* ap. *Mur.* 429. 3. Hic requiescit in somno pacis Justina Abbatissa fundatrix sancti loci hujus etc. Pertinet haec Inscriptio ad annum 569 post Chr. n. *F.*]

ABBRĔVĬO, as, a. βραχύνω. *Veg. prol.* 3. *de re mil.* Quae me per diversos auctores librosque dispersa, Imperator invicte, abbreviare jussisti. [*Hieron. in Jes.* 9, 28, 22. Ultimum judicii diem abbreviaturus est. *F.* *ABBREVIATUS habet vulg. interpr. *Jes.* 10, 22. *Dan.* 9, 24. ABBREVIATIO *ib. Jes.* 10, 23. 28, 22.]

ABCĪDO, **ABCĪDI**, praeter. ex *ab* et *caedo*, in multis MSS. legisse se testatur *Gron.* ap. *Senec. Phoen.* 194. Projecit atque abcidit. *Ov. Met.* 12, 362. Abcidit jugulo. *Martial.* 3, 66. Abcidit vulnus. Et *Luc.* 4, 503. Abcidit nostrae multum etc., quibus locis alii *abscidit* legunt tanquam non ex *ab*, sed ex *abs* et *caedo*. [Vid. infr. *abscido.*]

ABCĪSE V. ABSCISSE. **ABCĪSĬO** V. ABSCISSIO.

ABDĒRĂ, ae, f. Ἄβδηρα, urbs est Thraciae maritima non procul a Nessi fluminis ostio, a Teiis condita. Hinc natum Gr. prov. ap. *Strab.* 14. p. 443. Ἄβδηρα καλὴ Τηΐων ἀποικία, *Abdera pulcra Teiorum colonia;* quo significamus non deesse, quo confugiamus, si quis praeter modum pergat esse molestus. *Voss. ad Mel.* 2, 2, 108. Dicta est ab *Abdero* Herculis delicio a Diomedis equis dilacerato ibique humato, in cujus honorem Hercules, posteaquam pugnasset cum Diomede, *Abderam* condidit, quae postea *Clazomene* a Clazomeniis ex Asia venientibus, qui eam in meliorem formam redegerunt, vocata est. *Solin.* 10, 9. ab *Abdera* Diomedis sorore conditam scribit, ejusque nomine donatam. Idem asserit *Mela* l. c. Turris, quam Diomedis vocant, signum fabulae remanet, et urbs, quam soror ejus suo nomine nominavit, Abdera. [*V. *Salm. Exerc.* p. 113. sq.] Dicitur etiam *Abdera, orum*, n. pl. quod et Graecorum quidam τὰ Ἄβδηρα usurparunt. *Liv.* 45, 29. Patria fuit Protagorae et Democriti philosophorum. *Cic. Brut.* 8. *Mel. l. c.* ¶ *Vervecum patriam* eam appellat *Juv.* 10, 50. propter Thraces incolas rudes, stultos et stupidos. Hinc *Cic. Att.* 4, 16. Consules rem ad senatum detulerunt: hic Abdera, non tacente me, *h. e.* summa stupiditas. ¶ *Plin.* 25, 53, 42. scribit, circa eam urbem pascua esse, quibus pasti equi inflammentur ad rabiem. Mos fuit in ea urbe, ut si calamitates ingruerent, certum hominem deligerent, diris imprecationibus devoverent et mox lapidibus obruerent. Hinc *Ov. Ib.* 469. Aut te devoveat certis Abdera diebus. ¶ Abdera altera urbs est Hispaniae Baeticae a Carthaginiensibus condita. *Plin.* 3, 1, 3. [*Mela* 2, 6.]

ABDĒRĪTĂ, ae, et **ABDĒRĪTĒS**, ae, m. Abderae incola. *Cic. Or.* 3, 32. *N. D.* 1, 23. Abderitae ranarum et murium multitudine coacti quondam sunt, relicto patrio solo novas sedes quaerere. *Just.* 15, 2.

ABDĒRĪTĀNUS, a, um, adj. ad Abderitas pertinens. *Mart.* 10, 25. Abderitanae pectora plebis habes, *h. e.* stultus es. Abderitae enim stolidae stupidaeque mentis fuere. V. ABDERA.

ABDĒRĪTĬCUS, a, um, Abderitanus. *Cic. Att.* 7, 7. Audio constitutum esse Pompejo in Siciliam me mittere, quod imperium habeam; id est Ἀβδηριτικόν: (quaedam *Edit. Lat. litt. exhibent.*) [*Parum recte, ut videtur.]

ABDĬCĀTĬO, onis, f. ἀποκήρυξις, ejectio filii ex paterna domo et familia cum hereditatis privatione. Fieri autem consuevit a patre injuria aliqua aut inobedientia filii laeso, quem in judicium, ut quidam putant, vocatum probata causa abdicabat, eumque abdicatum alere non tenebatur, imo egenum vestibusque ipsis spoliatum dimittebat, nec defuncto patri succedebat in hereditatem. *Quint.* 7, 4. Abdicationum formae sunt duae: altera criminis perfecti, ut si abdicetur raptor, adulter; altera imperfecti, velut pendentis, et adhuc in conditione positi, quales sunt in quibus abdicatur filius, quia non pareat patri: illa semper asperam abdicantis actionem habet, (immutabile est enim, quod factum est) haec ex parte blandam et suadenti similem. [*Vid. ibi *Burm.* p. 630. ubi an et quatenus abdicatio Romano jure aut consuetudine recepta fuerit, docet.] *Plin.* 7, 45, 46. Abdicatio Postumi Agrippae post adoptionem. [*In abdicatione solemni formula utebantur, ut *abire e conspectu* juberent filium. *Cic. Fin.* 1, 7. *Briss. d. Form.* 8. n. 35.] ¶ Est etiam idem ac recusatio aut dimissio. *Liv.* 6, 16. Amotus abdicatione dictaturae terror et linguam et animos liberaverat hominum. *Imp. Justinian. Cod.* 6, 31, 6. Hereditatis abdicationem revocare.

ABDĬCĀTĪVE, adv. (negative), ut Abd. concludere ap. *Capell.* 4. p. 128.

ABDĬCĀTĪVUS, a, um, verbal., ut *Abd. propositio*, quae eadem est antiquis philosophis, atque ea, quae a recentibus negativa appellatur: cui opponitur *dedicativa*. *Apul. dogm. Plat.* 3. p. 266. et *Capell.* 4. p. 121.

[**ABDĬCĀTRIX**, icis, f. quae abdicat. *Salvian. de avarit.* 2. p. 76. Abdicatrix misericordiae inhumanitas. *F.*]

ABDĬCĀTUS, a, um, part. ab abdico, ἀποκήρυκτος. *Quintil.* 3, 6. Abdicatus ne quid de bonis patris capiat. *Et mox:* Quaeretur an possit esse heres abdicatus. [*Id.* 7, 4. Quae in scholis abdicatorum, haec in foro exheredatorum a parentibus et bona apud Centumviros repetentium ratio est. *F.*] ¶ Item dimissus, depositus. *Sall. Cat.* 47. Senatus decernit, ut abdicato magistratu Lentulus itemque ceteri in liberis custodiis habeantur. ¶ Item rejectus, abjectus. *Plin.* 5, 17, 15. Gens sola sine ulla femina, omni Venere abdicata. *Id.* 25, 13, 94. Aliqui et mandragora utebantur: postea abdicatus (*succus*) in hac curatione est. ¶ Translate *Prud.* περὶ στεφ. 13, 52. Antra Conscia Tartareae caliginis, abdicata soli, *h. e.* veluti a sole abdicata, ut quae ab eo nunquam illustrentur.

ABDĬCO, as, avi, atum, a. ἀποκηρύττω, est familia abjicere, [ex *ab* et *dico*,] quasi *non dicere*, i. e. negare filium, a se rejicere, et tanquam non suum declarare: quod extremum est patriae potestatis fulmen. V. ABDICATIO. *Plin.* 6, 22, 24. Eligi regem liberos non habentem; et si postea gignat, abdicari, ne fiat hereditarium regnum. ¶ Idem non est *abdicare* et *exheredare*. Abdicamus enim filios vivi, *h. e.* privamus omni jure filii: exheredamus, *h. e.* submovemus tantum ab hereditate post mortem. Itaque quisquis abdicatus est, idem est et exheredatus, non contra. [*Ceterum gr. filii abdicati dicebantur ἐκπίπτειν τοῦ γένους, cui oppon. ἀναλαμβάνεσθαι εἰς γένος. V. *Casaub.* ad *Diog. L.* 1, 94.] ¶ Est etiam *abdicare* idem quod rejicere, deponere. Hinc *abdicare se magistratu* est ante tempus magistratum deponere. Differunt autem inter se *abdicare se magistratu* et *deponere magistratum*. Moris enim erat, ut quibus imperium certa de causa abrogandum erat, hi dignitati et existimationi suae consulentes per se et quasi sua sponte magistratum deponerent seseque privatos redderent. Quod in P. Lentulo praetore factum videmus. *Cic. Cat.* 3, 6. de quo senatus censuit, ut cum se praetura abdicasset, tum in custodiam traderetur. Sed *deponere magistratum* dicebantur, qui eum, confecto tempore, populo Romano tradebant. ¶ Dicimus etiam *abdicare magistratum* eodem sensu. [*Prius hoc erat commemorandum]. *Sall. Cat.* 47. Uti abdicato magistratu Lentulus itemque ceteri in liberis custodiis haberentur. *Liv.* 6, 18. Abdicare dictaturam. ¶ *Abdicare* absolute, eodem sensu. *Cic. N. D.* 2, 4. Augures rem ad senatum, senatus ut abdicarent consules; abdicaverunt. [*vel abdicare se, ut *Dig.* 2. §. 24. *de off. Praesidis:* legatus Caesaris abdicando se non amittit magistratum, v. *Burmann.* ad *Vellej.* 2, 22]. ¶ *Abdicare se tutela* est tutelam deponere. *Cic. Att.* 1, 6. Itaque tutela me abdicare cogito. ¶ Abdicat se statu suo homo liber, qui se ipsum vendit. *Modestin. Dig.* 1, 5, 21. ¶ Universim est rejicere. *Plin.* 7, 30, 31. *de Cicerone:* Te dicente legem agrariam, hoc est alimenta sua, abdicaverunt tribus. *Id.* 20, 3, 9. *de rapis:* Democritus in totum ea abdicavit in cibis. *Id.* 33, 1, 3. Utinam posset e vita — abdicari aurum, *h. e.* tolli ex usu humanae vitae. *Id.* 4, 8, 15. *de Peneo fluvio.* Accipit amnem Orcon, nec recipit, sed olei modo supernatantem, brevi spatio portatum, abdicat, *h. e.* a se rejicit et alio impellit. [*Alium *Cic.* locum v. infra in *Abjudico.*] ¶ *Abdicare patrem* dicitur filius, qui patrem suum rejicit. *Curt.* 4, 10. et *Liv.* 40, 11. ¶ Cum infinito pro negare. *Pacuv.* ap. *Non.* 6, 14. Mortem ostentant, regno expellunt, consanguineam esse abdicant. ¶ [Particip. *abdicans* ap. *Quintil.* 7, 4. Illa forma asperam abdicantis actionem habet. *Abdicaturus* ap. *Liv.* 39, 39. Ubi designatus praetor esset, extemplo aedilitate se abdicaturum. *Abdicandus* ap. *eund.* 5, 49. Ea causa fuit non abdicandae post triumphum dictaturae. *F.*]

ABDĪCO, is, ixi, ctum, a. ἀποτίθεμαι, ἀντιτίθεμαι, aversari, rejicere. Invenitur usurpatum in judiciis et in scientia augurali. In judiciis *abdicere vindicias abjudicare significat*, ut notat *Briss. l.* 2. vel decreto recusare ac denegare, ut notat *Hotom.* [Locum *Pomponii Dig.* I. 2. §. 24. v. infr.] Cui ibidem opponitur *dicere vindicias*, seu, ut *Liv.* 3, 56. loquitur, *dare vindicias*. Cum enim olim tribus verbis in decretis suis magistratus uterentur, *Do, Dico, Abdico* aut *Addico*, sicubi secundum aliquem vindiciae dicerentur, ab altero *Abdici* dicebantur. Sicut dicere, dare, decernere vindicias secundum aliquem a *Pompon. l. cit.* et *Liv.* dicitur magistratus, qui cuipiam litis vindiciarum victoriam decernit: sic abdicere vindicias ab aliquo *Pomp.* dixit pro *abnegare* et *recusare*. Ejus verba sunt: Virginius cum animadvertisset, Appium Claudium contra jus vindicias filiae suae a se abdixisse et secundum eum, qui ab eo suppositus in servitutem petierat, dixisse etc. ¶ Ceterum *abdixisse aves* in auguriis dicebantur, quae tristis et sinistri eventus significationem aliquam dederant; ut ex contrario *addixisse* vel *admisisse*, cum laetum et prosperum aliquid portenderant. *Cic. Div.* 1, 17. Cumque in quatuor partes vineam divisisset, tresque partes aves abdixissent, etc. Igitur aves in auguriis *abdicere regionem* dicuntur, quam improbant ac sequi tenerique vetant, ut notat *Hotom.* ¶ Translate *abdicere* pro abdicare, alienare et recusare usurpatur. *Ov. Met.* 1, 617. *de Io, quam sibi ab Jove dari petit Juno.* Quid faciat? crudele, suos abdicere amores. Alii [rectius] leg. *addicere*, quasi in servitutem dare.

ABDĬTĀMENTUM, i, n. *Apul. Met.* 9. *p.* 603. Strenuum negotiatorem nacta sum, qui rem, quam ego jamdudum septem denariis vendidi, minoris distraxit abditamento pretii. Laetus maritus etc. Ita referunt quidam Lexicographi: ast alii rectius reponunt ex opt. Cod. *minoris distraxit. Additamento pretii laetus maritus etc.*

ABDĬTE, adv., occulte, latenter, secreto, κρύβδην, λάθρα. *Cic. Verr.* 2, 2, 74. Ita abdite latuisse, ut etc.

ABDĬTĪVUS, a, um, qui latuit, qui abductus amotusque fuit. *Pl. Poen. prol.* 65. Illi seni filius, unicus qui fuerat, olim abditivus a patre, puer septuennis surripitur Carthagine. ¶ *Paul.* ex *Festo abditivos* exponit *abortivos*, sed nullo id exemplo confirmat.

ABDĬTUS, a, um, partic. ab *abdo*, *Hor. Ep.* 1, 1, 5. Latet abditus agro. [**Ov. Met.* 8, 458.] *Liv.* 1, 58. Cultrum, quem sub veste abditum habebat, etc. *Id.* 2, 12. Abdito intra vestem ferro. *Cic. Inv.* 1, 2. Homines in tectis silvestribus abditos. *Id. Tusc.* 2, 25. ex *poeta*. Amphiarae, sub terram abdite. *Liv.* 10, 14. Ascensus abditus a conspectu. ℙ Item (adj.) occultus. *Cic. N. D.* 1, 18. Res occultae et penitus abditae. *Q. Cic. pet. c.* 11. Voluntas abdita ac retrusa. ℙ Gradus *abditior* et *abditissimus* leguntur apud *August. Confess.* 5, 5. et *Enchir.* 16. ℙ Substantive. *Plin.* 8, 5, 5. Elephanti nunquam nisi in abdito coeunt. *Hor. A. P.* 49. abdita rerum. [*i. e. abditas res. Sic enim loquuntur. V. *Hdf.* ad *Hor. Sat.* 2, 2, 25. vanis rerum et, quem laudat, *Heusing.* ad *Vechner. Hellenolex.* p. 208.] Et *Lucr.* 6, 809. Terrai abdita.

ABDO, is, didi, itum, a. 3. [ab, do] κρύπτω, celare, occultare, tegere. [*Vera verbi vis, quam secundo loco noster commemorat, est *removere*, *amandare* (e conspectu hominum, ut *Pl. Pseud.* 4, 7, 5. abdere se e conspectu heri), tum *occultare*. (v. *Gronov. d. Sestert.* 4, 8.) Sic *Tac.* abdere in insulam, i. e. removere, relegare in insulam desertam et ab hominum consuetudine remotam. Sic *Ov. Met.* 4, 776. abdita longe saxa. *Caes. b. g.* 7, 79. copias paulum ab eo loco abditas. Ubi v. *Oud.* et *Herz.*] *Cic. Pis.* 17. An amici tui tabulas abdiderint. *Id. Off.* 1, 35. contexit atque abdidit. *Plaut. Merc.* 2, 3, 25. Abdere, abscondere, abstrusum habere. *Plin.* 9, 8, 7. *de delphinis*. Abduntur tricenis diebus circa Canis ortum occultanturque. *Cic. Fam.* 13, 29. Abdidit se in intimam Macedoniam. [*Sic solent de iis dicere, qui ex luce forensis vitae et negotiorum recedunt in aedes suas privati aut rus migrant, ibique in otio tanquam in portu quodam delitescunt. Vid. exempla nonnulla in sqq. Nam non recte singula hic disposuit *Forc. Nep. Alc.* 9. penitus in Thraciam se abdidit, sperans ibi facillime suam fortunam occuli posse. Cf. *Caes. b. g.* 6, 5. *Bentl.* ad *Hor. Od.* 3, 4, 38. quem ibi eo magis miramur *reddidit* scripsisse. *Voss.* ad *Virg. G.* 3, 96.] *Ov. Met.* 10, 715. totosque sub inguine dentes Abdidit. *Tac. A.* 5, 7. Gladio, quem sinu abdiderat, incubuit. *Flor.* 4, 12. Consulis corpus, quod militum pietas humi abdiderat. *Virg. Aen.* 2, 553. lateri abdidit ensem. *Ter. Hec.* 1, 2, 100. Senex rus abdidit se. [*Abdere sensus i. q. occultare animi sententiam *Tac. A.* 1, 11. *ib.* 6, 64. idque ille credebatur — abdidisse i. e. alta mente reposuisse.] ℙ Significat etiam removere, amovere, rejicere. *Virg. G.* 3, 95. *de equo sene*. Hunc quoque abde domo, (*Servius* aliter exponit, sed minus recte.) [*cf. *Voss.* ad *h. l.*] *Nemesian. Cyn.* 140. Sin vero haec cura est, melior ne forte necetur, Abdaturque domo. *Tib.* 2, 1, 82. Et procul ardentes hinc precor abde faces. *Lucr.* 4, 469. Res dubias animus ab se protinus abdit. *Pl. Ps.* 4, 7, 5. E conspectu heri sui se abdiderunt. ℙ Translate *abdere se litteris* vel *in litteras* est incumbere. *Cic. Arch.* 6. Qui ita se litteris abdiderunt. *Id. Fam.* 7, 33. Me totum in litteras abdere. [*Significatur ita ardens studium, quod nullo salutantium hominum strepitu interrumpitur. Cf. *Cic. Fam.* 7, 28. abdo me in bibliothecam.] ℙ *Abdere aliquem in insulam* ap. *Tac. A.* 2, 85. est deportare, relegare. ℙ [Particip. *Abdendus* ap. *Liv.* 2, 45. *F.*] [*Ad constructionem quod attinet, levi discrimine dicitur *abdere in loco* et *in locum*; ubi removendi notio subest, additur *accus.*; additur vero etiam abl. sine praep. Horum omnium in superioribus exempla habes. Denique adjungitur *dativo*, ut (praeter *Virg. Aen.* 2, 553. v. supra) ap. *Vell.* 2, 91. carceri abditus. Nimirum inest hic *tradendi* notio. Nolumus tamen huc referre *Cic. Arch.* 6. Cf. *Oud.* ad *Caes. b. g.* 6, 5. et *Herz.* ad 7, 79. — Ceterum *abdere* et *addere* saepe a librariis permutantur, cf. e. g. *Heins.* et *Drakenb.* ad *Sil.* 6, 21. maxime vero, quos plurimos laudant ad 6, 394. et *Drak.* ad *Liv.* 2, 45, 7.]

[*ABDOLONIMUS, i, (scrib. etiam Abdalonimus. V. *Freinsh.* ad *Curt.* 4, 1, 19.) rex ab Alexandro M. Sidoniae constitutus, *Justin.* 2, 10, 8. cujus aequanimitatem, qua Al. dixisse fertur: *nihil habenti nihil defuit*, laudat *Curt.* 4, 1, 25.]

ABDOMEN, inis, n. περιτόναιον (-ος), ἐπιγάστριον, extima pars ventris circa umbilicum, ita dicta, quod abdi et tegi soleat, aut quod alimenta in ea abdantur, aut intestina ibi sint abdita. [*De h. v. etymo v. *Ballhorn - Rosen* in libro *de Dominio* p. 153. *B.*] *Cels.* 4, 1. Ipsa autem ilia inter coxas et pubem imo ventre posita sunt, a quibus ac pube abdomen sursum versus ad praecordia pervenit, ab exteriori parte evidenti cute, ab interiori levi membrana inclusum, quae omento jungitur; περιτόναιος a Graecis appellatur. *Juv.* 4, 107. Montani quoque venter adest abdomine tardus. ℙ Accipitur praeterea pro ima ventris suilli parte, quae alio nomine *sumen* appellatur summisque in deliciis habebatur apud Romanos. *Plin.* 11, 37, 84. Porcae sumen optimum, si modo fetus non hauserit: antiqui abdomen vocabant. [*V. *Ruperti* ad *Juv.* 2, 86. abdomen porcae teneræ. *Pl. Curc.* 2, 3, 44. sumen et abdomen conjungit. *Gifan.* in *Obss. L. L.* abdomen marium, sumen feminarum esse putat.] *Id.* 8, 51, 77. Interdicta coenis abdomina. ℙ Nec solum de suillo ventre dicitur, sed etiam thynni. *Id.* 9, 15, 18. *de thynnis*. Hi membratim caesi cervice et abdomine commendantur. Adde *Lucil.* ap. *Gell.* 10, 20. ℙ Pro pudendis, quae in imo ventre sunt. *Pl. Mil.* 5, 5. Quin jamdudum gestit (*culter*) moecho hoc abdomen adimere. V. integr. loc. ℙ Per translationem positum invenitur pro gula et ventris ingluvie, quod γαστριμαργίαν et πολυφαγίαν Graeci dicunt. *Cic. Sext.* 51. Libelli etiam pro vino oppignerabantur; manebat insaturabile abdomen, copiae deficiebant. *Id. Pis.* 17. Ille gurges atque helluo natus abdomini suo, non laudi atque gloriae. *Id. ib.* 27. Abdominis voluptates [*h. e.* ut ait *Gell.* 19, 2. comedendi atque coeundi voluptates. *F.* **Trebell. Gall.* 17. natus abdomini et voluptatibus dies ac noctes vino et stupris perdidit orbem terrarum. Et sic ap. *Ter. Eun.* 3, 2, 7. edid. *Bentl. Abdomini* hunc natum dicas pro *ex homine*.]

ABDŪCO, is, xi, ctum, a. 3. removeo, abstraho, averto, ἀπάγω. *Virg. Aen.* 5, 428. Abduxere retro longe capita ardua ab ictu. *Don.* ad *Ter. Ad.* 3, 3, 4. habet: *Ducimus volentes, sed abducimus invitos.* [*Rejice ad nugas Grammaticorum.] Nihilominus dicimus *abducere* sine vi aut per vim. Sine vi *Ter. Eun.* 3, 1, 17. Tum me convivam solum abducebat sibi. [*Frequens est de coenaturis. Cf. *Heaut.* 1, 2, 9.] ℙ Per vim abduci proprie mulier dicitur a marito, cum divortium fit. *Don.* in illud *Ter. Hec.* 5, 1, 21. Et filiam abduxit suam. Abduxit, inquit, proprie; arcessi enim dicitur *ad maritum*, abduci *a marito* ad divortium. *Virg. Aen.* 10, 79. gremiis abducere pactas. [*Vid. mox et *abductus*. *Suet. A.* 62. Liviam matrimonio Tiberii Neronis — abduxit. Cf. *Cal.* 25. *Dom.* 1. Dicitur vero etiam de servis, qui a dominis abstrahuntur. *Cic.* pr. *Quint.* 6. et de exercitu *Phil.* 10, 4.] *Cic. Verr.* 2, 5, 56. in latomias abduci imperabat. *Caes. b. g.* 1, 11. Abducere in servitutem. ℙ Dicimus etiam *abducere vi* et *abducere per vim*. *Cic. Verr.* 2, 3, 34. Deduxerat Tertiam Isidori mimi filiam, vi abductam ab Rhodio milite. *Liv.* 2, 56. Ut collegam per vim a foro abducerent. ℙ Dicimus etiam *abducere* cum praep. *ad*, ut abducere aliquem ad nequitiam *Ter. Ad.* 3, 3, 4. [*Additur saepissime haec praep., cum non solum locus, *a quo*, sed etiam *in quem* quis deducitur, notandus est. Verum in *Ter.* loco *Bentl.* edid. *adducere*.]. ℙ Item cum praepositione *de*, *ex* aut *extra*. *Liv.* 23, 23. Homines de foro abducere. *Cic. Brut.* 62. Q. Catulum abducamus ex acie [*i. e. eximamus ex oratorum forensium numero.] *Sen. Controv.* 4, 25. Abducere extra convivium. ℙ De iis qui libidinis causa aliquem alio ducunt, ut patet ex allatis exemplis *Cic. Verr.* 2, 3. *Ter. Ad.* et *Virg. Aen.* 10. Hinc satyrice *Verr.* 2, 5, 13. Cum iste e foro abduci, non, ut ipse praedicat, perduci solebat. [*Male utitur hoc loco *Forc. Abduci* dicitur ibi de aere nexo, *perduci* de libidine. V. *Ern.* Ceterum abducere ab urbe *Tib.* 2, 3, 61.] ℙ Translate est avertere, abstrahere, avocare. *Cic. N. D.* 2, 17. A consuetudine oculorum aciem mentis abducere. *Id. Fam.* 4, 4. Abduci a studio negotiis. [**Ter. Prol. Hec.* 2, 11. *Cic. Verr.* 2, 4, 6. magnitudine pecuniae ab institutis.] *Id. Q. Fr.* 3, 5. abducere se ab omni reipubl. cura. [*Cf. *d. R. P.* 5, 2.] *Id. Fam.* 4, 3. animum a sollicitudine. *Id. Or.* 2, 72. animos a contraria defensione, et ad nostram traducere. *Id. Divin.* 1, 41. artem aliquam a religionis auctoritate ad mercedem et quaestum. *Id. Flacc.* 33. aliquem a fide, *h. e.* a fide servanda avocare. [*Addimus *Claud. r. Pros.* 3, 19. Abduxere meas iterum mortalia curas. — Id. q. *sejungere* et sic *distinguere Cic. Divin.* 2, 5. abducere divinationem a conjecturis. cf. locum *Val. Fl.* in abductus]. ℙ Ponitur et pro auferre. *Pl. Cas.* 5, 2, 8. Ubi intus novam nuptam deduxi, clavem abduxi. *Cic. Quint.* 27. Auferre et abducere. ℙ Abducere gradum in terga *Sil.* 10, 18. [**Heins. adduxere*, i. q. contraxere.] ℙ Abducere somnos *Ov. Fast.* 5, 477. ℙ *Abduxit* pro funere extulit, sepelivit, legitur in vet. Inscript. ap. *Grut.* 765, 1. ℙ *Abducere potionem* apud *Scribon. Comp.* 122. est sumere, bibere. Potio datur abducenda. [*Dicitur abduci de litore recessus habente, i. q. retrahi. *V. Mel.* 1, 3. — Dicitur etiam de iis, qui judici vel poenae traduntur. *Ter. Ad.* 3, 4, 36. *Curt.* 6, 8. ubi tamen al. *adducunt*. — De constr. praeterea nota add. *sibi* ap. *Suet. A.* 91. Cum accus. s. praep. *Virg. A.* 3, 601. quascunque abducite terras.] ℙ *Abduce* in imperativo habet *Ter. Ad.* 3, 4, 36. et *Ph.* 2, 3, 63. ℙ *Abduxti* syncope pro *abduxisti*. *Pl. Curc.* 5, 2, 16. ℙ [Particip. *Abducturus* ap. *Pl. Ps.* 3, 2, 112. *F.* **Abducere* et *adducere* saepe in libris permutantur, v. quos laudat *Drakenb.* ad *Sil.* 10, 18. 11, 14. *Abduci* et *adjici* conf. vid. *Caes. b. g.* 2, 21.]

ABDUCTĒ. V. ADDUCTE.

ABDUCTĬO, onis, f. Legitur apud Interp. *Daretis Phryg.* 4. qui dubiae est in lingua latina auctoritatis scriptor. [*Vulg. interpr. *Sirac.* 38, 18. In abductione permanet tristitia.]

ABDUCTUS, a, um, part. v. *abduco*, ἀπαχθείς. *Ov. Her.* 16, 357. Abducta armenta recipere. [*Unde apparet, falso praecipi de discrimine vv. *abigere* et *abducere*, quorum illud de pecore, hoc de hominibus dici narrant.] *Pl. Capt.* 3, 5, 93. Abductus recta in phylacam. Suet. A. 69. Feminam consularem in cubiculum abductam. *Id. O.* 3. Poppaeam Sabinam abductam marito nuptiarum specie recepit. Sic *Claud. B. Get.* 161. bos abductus aratro. *Liv.* 30, 14. Abductum in secretum sic alloquitur. *Id.* 1, 26. Exercitus inde domos abducti. *Val. Fl.* 4, 677. Coeperat incedens abductis montibus unda Ferre ratem, *h. e.* montibus recedentibus. *Plin.* 11, 37, 54. Magna cogitatio obcaecat, abducto intus visu.

ĀBE pro Ave legitur in vet. Inscr. ap. *Grut.* 786, 3. Furi, abe. ℙ Multa alia hujus generis, in quibus B pro V positum est, affert *Reines.* v. *ejus Ind.* c. 19. eorum, quae ad rem grammat. pertinent. [**Schneid.* Gr. I, 1. p. 226. sqq.] V. etiam in. litt. B. in hoc opere.

*ĀBEA, ae, Ἄβεα *Ptol.* Ἄβία *Polyb.* et *Paus.*, unde *Abeates Plin.* 4, 6, 10. incolae hujus oppidi in Messenia siti.

ĀBĔCĒDĀRĬUS, a, um, adj. Vox haec comp. ex nominibus quatuor priorum litterarum *a be ce de*, est *Augustini*, *Hieron.* et *Fulgentii* scriptorum cadentis Latinitatis. Et *Aug.* quidem *Retract.* 1, 20. scribit, *Abecedarios Psalmos* dici, in quibus versus signati sunt, vel incipiunt secundum alphabeti litteras. ℙ *Abecedarii*, *orum* dicuntur ab *Hieron.*, teste *Coel. Rhod. l.* 26. (al. l. 14.) *c.* 28., pueri, qui prima litterarum elementa discunt. ℙ *Abecedaria*, *ae* (subaudi ars) est, quae primas litteras docet, *Fulg. Myth.* 3, 10. In omnibus artibus sunt primae, sunt secundae; ut in puerilibus litteris prima Abecedaria, secunda Notaria. ℙ *Abecedarium*, *ii*, ordo litterarum, quem pueri primo condiscunt: ita *Aug.*, si *Coel. Rh.* credimus *l. c.*

ĀBĔDO, edis, a. ex *ab* et *edo*, est consumere, edere. Tribuitur *Cic.* a *Danetio*, sed certe nusquam apud illum invenire adhuc potuimus: ab aliis quibusdam dicitur esse *Taciti*, cujus verba in *Ambedo* referemus. ℙ Part. *Abesus* v. infra. s. l.

ĀBĔL, elis et Ābelus, li, m. Ἄβὴλ et Ἄβηλος, filius Adae primi omnium parentis, a Caino fratre per dolum occisus. *Tert.* (seu quicunque alius auctor est) *c. in Gen. fin.* Quonam terrarum degat Abelus. *Id. c.* 3. *adv. Marc.* 14. Hujus Abel justus pastor.

ABELLA, ae, oppidum Campaniae, in ejus provinciae angulo situm excelso loco, quod et *Avella* dicitur [nunc *Avella vecchia.*] *Sil.* 8, 545. *Virg. Aen.* 7, 740. Et quos maliferae despectant moenia Abellae; maliferam appellat, quia in ejus agro magna est earum nucum copia, quae *Abellinae* et *Avellanae* dicuntur.

ĀBELLĀNA nux. V. AVELLANA. [ABELLANI, incolae Abellae. *Justin.* 20, 1. *F.*]

ĀBELLĪNAE nuces, eaedem, quae Avellanae, ita appellatae ab Abella vel ab Abellino [*minime] Campaniae oppido. *Plin.* 15, 22, 24. V. AVELLANA.

ĀBELLĪNUM, i, [*ABELLINAS*, *ABELLINUS*, nom. gentile] oppidum Campaniae [Apuliae *F.*] *Plin.* 3, 5, 9. ℙ Item aliud in Hirpinis prope Aquiloniam. [**Plin. ib.* 11, 16. commemorat *Abellinates* cognomine *Protropos* (quorum nunc oppidum vocari *Tripalda* ait *Furlan.*) et *Abellinates* cognomine *Marsos*. Nomen gentile *Abellinas* est etiam in inscr. ap. *Murator.* 1019, 2. (populus Abellinatium) et *Abellinus* ap. *Grut.* 1099, 2. (Populus Abellinus.)]

ĀBELLĬO, onis, m. nomen Dei cujusdam a Gallis culti, quem alii Martem fuisse putant, alii Solem: alii generatim *Dominum* aut *Regem* hac voce significari arbitrantur. Hujus mentio fit in inscr. ap. *Grut.* 37, 4. 5. et 6.

ĀBĔMĔRĔ, pro adimere, verbum obsoletum, olim usurpatum, ut testatur *Festus*: nam, *inquit*, emere antiqui dicebant pro accipere. [**Al.* scrib. *abimere*.]

ĀBĔO, is, ivi, et ii, itum, n. 4. ἀπέρχομαι, ἄπειμι, discedo: [*Significationes huj. v. ita putamus in ordinem esse redigendas: 1) *discedere (praeterire)*; 2) (*discedere e conspectu*, ut *Liv.* 25, 16. abire ex oculis) ergo *evanescere (mori)*. 3) (*discedere in aliam partem*) ergo *transire* (*mutari*)] ex *ab* et *eo*, *is*. *Liv.* 1, 16. Haec locutus sublimis abiit. *Ter. An.* 1, 1. Vos isthaec intro auferte, abite. *Id. E.* 4, 4, 35. Abire foras. *Id. ib.* 4, 7, 29. Non tu hinc abis? *Id. Ph.* 5, 8, 30. E medio abiit, qui fuit in hac re scrupulus. [**Bentl. e medio abiit* adjunxit antecedd.] *Id. An.* 1, 5, 20. Abire domum. *Id. ib.* 64. Abire ab aliquo, *h. e.* ab alicujus aedibus discedere. *Id. Ad.* 5, 2, 10. In angulum aliquo abire. *Tac. A.* 2, 19. Abire sedibus, *h. e.* a patria discedere. [*Sine praep. etiam *Virg. Ecl.* 7, 56.] *Pl. Merc.* 3, 4, 69. urbe. *Id. Men.* 3, 3, 29. ab his locis. *Cic. Tusc.* 1, 14. ad Deos. *Liv.* 25, 16. ex oculis. *Id.* 3, 28. sub jugum. *Ulp. Dig.* 3, 3, 31. In provinciam de Roma abire. *Virg. Aen.* 4, 281. Ardet abire fuga, *h. e.* fugere. [*Nota illud *Plin.* ep. 3, 19. pretium retro abiit, i. e. imminutum est et *Lactant. Div. Inst.* 7, 3. Quoties demersae fluctibus et urbes et insulae abierint in profundum.] ℙ Cum accus. *Virg. Aen.* 6, 375. ripamve injussus abibis. *Al.* [*rectius*] *leg.* adibis [*v. obibis. Etiam ap. *Pl. Amph. Prol.* 125. abivit hinc exercitum — libri dissentiunt.] ℙ Cum supinis. *Ter. Heaut.* 3, 3, 26. Abire deambulatum. [**Heaut.* 1, 1, 65.] *Liv.* 2, 15. exulatum. ℙ Cum infin. *Id. Cist.* 2, 1,

26. Abi quaerere, ubi jurando tuo satis sit subsidii. ¶ Abire viam. *Id. Rud.* 4, 3, 88. Sine me hinc abire; tu abi tacitus tuam viam. [*gr. ἴεναι ὁδόν.] ¶ In illo *Cic. Fam.* 14, 1. De loco nunc quidem jam abiit pestilentia: illud *de loco* ita commode explicari potest, ut significet, *quod ad locum attinet.* [*Quorsum hoc? Minime.] Accipitur et pro effluere, praeterire. *Cic. Mur.* 3. Abiit illud tempus. *Ter. E.* 2, 3, 49. Dum haec dicit, abiit hora. *Id. Ad.* 4, 5, 57. Menses abierunt decem. [*Tota abit hora *Hor. Sat.* 1, 5, 14.] ¶ Item pro vanescere, desinere. *Cic. Fam.* 9, 20. Illa mea, quae solebas antea laudare, abierunt. *Id. Att.* 14, 10. Nausea jam plane abiit. *Lucan.* 3, 509. Spes abit. [*Ov. Met.* 7, 565.] *Sen. ep.* 94. *ante med.* Alioquin abibunt in vanum monentium verba. [*Haec multis possent augeri. *Ov. Met.* 7, 290. Abeunt pallorque situsque (cf. *Tib.* 1, 6, 13.) 11, 4. modus abiit. *Tib.* 2, 1, 43. Victus abiere feri. *Plin. Paneg.* 2. abeant ac recedant (desinant) voces illae.] ¶ Item pro mutari, converti. *Ov. Her.* 15, 83. Sive abeunt studia in mores. *Plin.* 31, 7, 39. Totum stagnum abiit in salem. *Id.* 3, 5, 9. Oppidum delevit, quod nunc in villam abiit. *Cic. Att.* 11, 2. Fructus praediorum abeunt in sumptus. [*Cf. *Ov. Met.* 1, 236. 4, 396. 10, 701. 11, 653. Pertinet huc, quod ex *Priap.* 78, 16. affert *Furl.* in semen abeo, i. e. diffluo semine. Nimirum *abire* est i. q. *transire. Nep. Thras.* 1. In proelii concursu abit res a consilio ad vires vimque pugnantium. *Hor. Sat.* 2, 3, 218. ad sanos abeat tutela propinquos. *Ov. Met.* 9, 161. Incaluit vis illa mali resolutaque flammis Herculeos abiit (i. e. meavit, transiit, penetravit) late diffusa per artus. *Virg.* A. 9, 700. stomachoque infixa (cornus, i. e. jaculum) per altum pectus abit. *Liv.* 2, 36. ne in ora hominum pro ludibrio abiret. *Id.* 1, 32. Facta spes in avi mores atque instituta regem abiturum. Vid. ibi *Gebhard.* Hinc *serpere* nonnunquam interpreteris. *Ov. Met.* 15, 111. Longius inde nefas abiit; et *tendere, spectare. Sen. ep.* 10. Vide quo judicium meum abeat (quid mihi velim.) Ita factum, ut sit mutari.] ¶ Item pro elabi, effugere. *Cic. Verr.* 2, 1, 54. si res abiret ab eo mancipe, quem ipse apposuisset, sibi nullam praedam esse. [*Cf. *Verr.* 2, 3, 64. ne res abiret ab Apronio. Videlicet utuntur hoc v. in auctionibus, quum ad eum, qui pretio vincitur ab alio, res non pervenit.] ¶ Item pro discedere, deserere. *Cic. Verr.* 2, 1, 44. Ab jure abire. *Pompon. Dig.* 18, 1, 6. Potest abiri ab emptione. *Tac. A.* 6, 22. Incepto longius abire. [*Deserendi vim habet *Ter. Ph.* 3, 3, 9. Etiam tu hinc abis? i. e. etiam tu hanc causam et me deseris?] ¶ Item pro dicendo transire ab una in aliam rem [vel finem facere dicendi de aliqua re.] *Cic. Rosc. A.* 16. Quid ad istas ineptias abis? *Id. Acad.* 2, 28. Sed abeo a sensibus. ¶ *Abire magistratu* est magistratum deponere. *Tac. A.* 5, 11. Ponerent odia, donec magistratu abirent. *Gell.* 6, 7. Abire sacerdotio. *Liv.* 26, 23. flaminio. *Suet. Aug.* 26. honore. [*v. *Gron.* et *Drak.* ad *Liv.* 30, 39, 5. Ap. *Eutrop.* 10, 1. dubium est, *abeuntibus ab reip. administratione* verius sit an *ab. admin.* om. praep.] Eodem sensu legitur *Abire tutela, Ab. cura* apud *Ulp. Dig.* 26, 10. *l.* 3. et 4. [*Briss.* 5, 98.] ¶ *Abire in creditum* apud JCtos quid sit, v. CREDITUM. ¶ *Abire in diem* est in aliud tempus differri. *Ter. Ph.* 5, 2, 16. Praesens quod fuerat malum, in diem abiit. [*Bentl.* ed. Praesens quod fuerat, in diem malum abiit.] ¶ Eleganter successum vel impunitatem significat. *Cic. Att.* 14, 1. Ad summam non posse isthaec sic abire. *Catull.* 14, 16. Non hoc tibi, salse, sic abibit. *Ter. An.* 1, 2, 4. Mirabar hoc si sic abiret. *Sen. ep.* 3. Hoc abierit. [**Abire* non potest per se *impunitatem* significare, sed *eventum* tantum rei. Hinc saepe adjicitur *impune. Curt.* 4, 16. impune abeuntem hostem. Cf. *Lact. d. m. pers.* 2, 30. Similia sunt illaesus abibit *Tib.* 4, 3, 18. abeunt integri *Sall. Jug.* 57. hostes inultos abire sinere *ib.* 62. *Non sic abibit* cum dicunt, per ellipsin intell. *sic, ut tu putas, speras, optas.* — Addenda ceterum hic putavimus exempla, in quibus *abire* jungitur adj. et subst. Notum est illud *Hor. Sat.* 2, 1. *fin.* tu missus abibis. *Virg.* A. 5, 305. Nemo — non donatus abibit. *ib.* 314. contentus abito. *Georg.* 3, 225. abit victus (cf. *Sall. Jug.* 81.), *Virg.* A. 10, 859. abibat victor. *Sall. Jug.* 118. haud repulsus abibit. *Virg.* A. 7, 733. Nec tu carminibus nostris indictus abibis. *Suet. Cal.* 46. abite laeti, abite locupletes. *Sall. Cat.* 26. luxuria atque inopia praeceps abierat, i. e. praecipitata, pessumdata erat. cf. *Jug.* 63. Singularem hanc vim in h. v. inesse notavit *Burm.* ad *Qu. Decl.* 9, 5. ubi affert *Liv.* 2, 46. praeceps in vulnus abiit. v. ibi *Drak.* et cf. *Ov. Met.* 1, 495.] ¶ *Abire e vita* idem est ac mori [decedere]. *Cic. Tusc.* 1, 30. Cato autem sic abiit e vita. Et absolute *Lucil.* ap. *Non.* 1, 150. Insperato abiit, quem una angina abstulit hora. ¶ Libenter autem hoc eodem sensu *abire* veteres usurpabant vitandae δυσφημίας causa ominoso *moriendi* verbo abstinendo. [*Sic gr. ἀπέρχεσθαι, οἴχεσθαι.] *Paul. ex Festo:* Abiisse pro obiisse dicebant. *Al. leg.* pro adiisse. *Pl. Cas. prol.* 18. Ea tempestate flos poetarum fuit, qui nunc abierunt hinc in communem locum. *Phaedr.* 4, 19. Abiturus illuc, quo priores abierunt. *Tert. ad Uxor.* 1, 6. Cujus maritus de rebus abiit. *Id. de Testim. anim.* 4. Si de aliquo jampridem defuncto quis requirat, prae manu occurrit dicere, abiit jam et reverti debet. Adde *Lucret.* 2, 960. V. ABITIO. [*Aliter *Cic. Caec.* 8. abiturum eum non esse, i. e. non salvum evasurum, periturum esse. Ibi enim *abiturum* sq. opponitur *si accessisset.*] Huc pertinet *vixit*, de quo in VIVO. ¶ *Abi* imperativum varios elegantesque habet usus. Interdum enim est blandientis aut laudantis. *Pl. Most.* 5, 1, 32. Abi, ludis me, credo. *Ter. Ad.* 4, 2, 25. Laudo, Ctesipho; patrissas: abi: virum te judico. [*cf. *Hor. Ep.* 2, 2, 205. Notemus hic formulas: *abito, quo voles Pl. Men.* 5, 7, 40. *abito quo lubet Stich.* 3, 1, 23. quibus in servis manu mittendis usi videntur esse. *Briss.* 8, 37.] Interdum est contemnentis, indignantis, a se abjicientis. *Ter. Ad.* 2, 2, 12. Abi, nescis inescare homines. [**Ph.* 1, 2, 9.] *Pl. Poen.* 1, 3, 20. Abi modo. *Huc pertinent illae execrationes:* Abi in malam rem, *ap. Pl. Pers.* 2, 4, 17. Abi in malam pestem, *ap. Cic. Phil.* 13, 21. et similia multa. [v. *crux, cruciatus.*] ¶ *Abin'* pro *abisne?* est *Pl. Amph.* 2, 2, 227. [**Ter. An.* 2, 1, 17.] ¶ Impersonaliter. *Liv.* 24, 19. Tenuit, ne incepto abiretur. *Pl. Merc.* 4. 4, 36. Abire me vis: abibitur. ¶ Praeteritum *abiisti, abiistis, abiisse* interdum metri causa alterum *i* abjicit. *Ov. Her.* 2, 99. Exspectem, qui me nunquam visurus abisti? *Claud. in Eutr. proem.* 2, 4. In dominos vanas luget abisse minas. [**Abiit* disyll. ap. *Pl. Asin.* 2, 3, 15. V. *Herm. El. doctr. metr.* p. 153. — In libris confunduntur *abii* et *habui*, *abeamus* et *habeamus* etc. V. *Drak.* ad *Liv.* 22, 59, 19. 37, 59, 6. 1, 32, 2.]

ĂBĔŌNA, ae, f. Dea ab antiquis culta, quod abeundi facultatem praestaret, ut refert *August. de Civ. Dei* 4, 21.

ĂBĔQUITO, as, avi, n. ἀφιππάζω, equo abeo vel aufugio. *Liv.* 24, 31. Ut praetores inter tumultum pavidi abequitaverint Syracusas. Al. *adequitaverint.* [*Al. obequitaverint. Illud ed. *Drakenb.* quem vide ad 1, 14.]

ĂBERRĀTĬO, onis, f. ἀποτροπή, actus aberrandi, et translate avocamentum, declinatio. *Cic. Att.* 12, 38. Sive hanc aberrationem a dolore delegerim. *Id. Fam.* 15, 18. Veruntamen aliam aberrationem a molestiis nullam habemus.

ĂBERRO, as, avi, n. 1. ἀφαμαρτάνω, erro, digredior, recedo, via deflecto. *Pl. Men. prol.* 31. Puer aberravit inter homines a patre. *Petr. Sat.* 57. Puer in balneo paulo ante aberravit: si quis eum reddere aut commonstrare voluerit, accipiet nummos mille. ¶ Translate *Ov. R. Am.* 662. Admonitu liber aberrat amor, *h. e.* recedit. *Gell.* 12, 14. Videntur verba ista a significatione voculae hujus non aberrare. *Cic. Caec.* 19. Ne ab eo, quod propositum est, longius aberret oratio. *Id. Off.* 1, 37. Si aberrare ad alia coeperit, ad haec revocetur oratio. *Id. Ac.* 2, 46. Aberrare a regula et praescriptione naturae. *Id. Tusc.* 1, 33. Dicentem aberrare proposito facile patiebar. *Al. leg.* a proposito. [*Addita est praep. in ista locutione etiam *Fin.* 5, 28, 83 et 85. *Lig.* 6. a communi utilitate.] *Id. Har. resp.* 11. Si aedilis verbo aut simpulo aberravit, *h. e.* erraverit in verbo aliquo proferendo aut in simpulo tractando. *Id. Att.* 14, 22. Vereor ne nihil conjectura aberrem. Et *N. D.* 1, 36. Etiam si aberrant a conjectura, video, quid sequantur. [**Phil.* 12, 9. Nunc quaeso attendite, num aberret a conjectura suspicio periculi mei. Ita ibi est in libris, delevit praep. *Schütz.* praeeuntibus aliis; in loco *d. N. D.* eandem delevit *Ernest.* Ac sane conjectura potius *aberrat ab eo*, quod res est vel nos *conjectura aberrare* videmur. Nihilominus post *Wopkens. Lect. Tull.* 2, 3. praep. defendit etiam *Hdf.* l. c. (quo invito praep. excidit in edit.), quum conjecturam non suspicionem solum, sed effectum etiam, h. e. ut aliquid conjectura assequaris, significare dicunt. Ceterum *aberrare* est etiam *discrepare.* Nonnulla ex hoc genere v. supra. *Cic. Fin.* 4, 15. non multum ab Herili levitate aberrabimus i. e. aeque leves erimus.] ¶ Significat etiam avocari, devitare aliud cogitando. *Cic. Att.* 12, 38. At ego hic scribendo dies totos, nihil equidem levor, sed tamen aberro. *Ib.* 45. Ego hic duo magna συντάγματα absolvi, nullo enim alio modo a miseria quasi aberrare possum. ¶ *Aberrare in rem aliquam* etiam dicitur. *Claud. Nupt. Hon. et M.* 6. mens omnis aberrat in vulnus, quod fixit amor, *h. e.* tota est extra se, et nihil cogitat nisi amores suos. ¶ *Aberrare in melius. Plin. ep.* 4, 28. Rogo, ut artificem, (pictorem) quem elegeris, ne in melius quidem sinas aberrare, *h. e.* ne permittas eum a prototypo discedere, etiamsi melius pingere velit.

ĂBĒSUS, a, um, part. ab *abedo. Prudent. Cath.* 10, 111. Macies neque sicca lacertos Succo tenuabit abeso. *Alii rectius* adeso.

ABFŎRĔ, ἀπέσεσθαι, abfuturum esse, ex *ab* et *fore*: retinetur autem, quemadmodum et in *Abfuturus*, litera *b* nec mutatur in *f*, quia *affore* et *affuturus* contrariam habent significationem. *Virg. Aen.* 8, 147. nihil abfore credunt, quin omnem Hesperiam penitus sua sub juga mittant. ¶ In quibusdam antiquis optimisque Codicibus non uno in loco legitur *afore* et *afuturus*, unico *f*, ut apud *Cic. Att.* 13, 2. et *Nep. Chab.* 3. qui sane scribendi modus a Latinarum litterarum naturali cohaerentia et complexione non abhorret. [**Afore* nunc edunt etiam ap. *Virg.* l. c. *V. Hdf.* ad *Hor. Sat.* 1, 4, 101. a quo qui laudatur *Drakenb.* ad *Liv.* 4, 12. et 26, 41. in integerrimis Livii libris sic legi testatur.] V. ABSUM.

ABFŪTŪRUS, a, um, part. fut. v. *Absum*, de cujus scribendi ratione diximus in v. praec. *Cic. Q. Fr.* 1, 1, 11. Nullam a se calamitatem abfuturam fuisse, si hoc imperio non teneretur.

*ABGĂRUS, i, m. arabica vox est, *magnum* vel *potentem* significans. Et sic Edessenorum reguli appellati in Mesopotamia, v. *Spanhem. de usu et praest. numismm. diss.* 2. p. 125. et *diss.* 8. p. 534. — Epistolam cujusdam Abgari ad Christum scriptam refert *Euseb. hist. eccl.* 1. *cap. ult.* ¶ De Abgaro quodam rege Orientis v. *Capitol. Anton. Pium c.* 9. et ibi *Casaub.* ¶ Persarum regem Abgarum subactum a Severo memorat *Spartian. in vita Severi* 18. et *Aurel. Vict. de Caes.* 20.

ABGRĔGĀRĔ, inquit *Festus*, est ab grege ducere, Adgregare, ad gregem ducere: Segregare, ex pluribus gregibus partes seducere: unde egregius dicitur egrege lectus, etc.

ĂBHĬĔMAT, abat, n. id. quod *hiemat. Plin.* 18, 35, 81. Cum sereno caelo fulgetrae erunt et tonitrua, abhiemabit. *Ita Harduin. ex MSS. Al.* cum fulget, pluviae erunt et hiemabit.

ĂBHINC et Ab hinc, ἤδη, ἀπὸ τοῦδε, adv. temporis praeteriti, quod significat ante hoc tempus. *Cic. Verr.* 2, 1, 12. Quaestor fuisti abhinc annos quatuordecim. *Id. Verr.* 2, 2, 52. Comitiis jam abhinc triginta diebus habitis. [*Utriusque constr. exempla plura suppeditant Grammatici (v. modo *Rudd.* II. *p.* 292. et *Tursell.*) falsi in eo, quod ad acc. pr. *ante*, ad abl. in supplent. Quam illi praep. supplerent in graecis τρίτον ἔτος τουτὶ et similibus?] ¶ Respicit quodammodo tempus futurum. *Pallad.* 4, 13. Septimo anno omnes dentes equi explentur: latent abhinc aetatis notae. *Pacuv.* ap. *Charis.* 2. p. 175. *Putsch.* Seque ad ludos jam inde abhinc exerceant. ¶ Quidam putant etiam *Cic.* usurpasse *abhinc* cum accus. de fut. tempore *pr. Rosc. Com.* 13. ubi ait: *repromittis tu abhinc triennium Roscio.* Verum eo loco narrat *Cic.* rem jam praeteritam, atque ideo illud *repromittis* idem est ac *repromisisti.* [*De usu partic. *abhinc* in rebus futuris acriter olim disputatum est a VV. DD. Vid. *Rudd.* l. c. et *Vorst. d. Lat. m. susp. c.* II. et XVIII.] ¶ Usurpatur etiam de loco et significat ex hoc loco. *Lucret.* 3, 968. Aufer abhinc lacrumas, barde, et compesce querelas.

ĂBHORRENS, tis, part. v. *abhorreo*, alienus, dissimilis. *Liv.* 22, 13. Punicum abhorrens os ab Latinorum nominum prolatione. *Id.* 30, 44. Absurdae et abhorrentes [intempestivae] lacrimae. *Id.* 4, 44. Abhorrens famam. *Al. aliter.* [*Uterque *Liv.* locus hic erat omittendus. Alter displicuit *Gronov.* et *Drakenb.*, quos vide, et *Dukero* loco statim afferendo. Quamquam *Gronov.* dicendi hoc genere non offenditur, laudans *Liv.* 40, 57. nec enim lingua aut moribus aequales abhorrere, de quibus tamen rursus dubitat *Duker.*, *aequales* suspectum habens. Ceterum v. *abhorrere.*] *Cic. Or.* 3, 18. Genus orationis abhorrens ab auribus vulgi [cf. *Parad. in.*]. *Ter. An.* 5, 1, 10. Adolescentulo abhorrenti ab re uxoria. *Curt.* 3, 6. Cultus habitusque paululum a privato abhorrens. [*Spes ab effectu non abhorrens. *Liv.* 29, 6.] ¶ Cum dativo. *Liv.* 2, 14. Huic tam pacatae profectioni ab urbe regis Etrusci abhorrens mos traditus ab antiquis, etc.

ĂBHORRĔO, es, rui, a. 2. μυσάττομαι, alienus sum, fugio, aspernor. *Cic. Cluent.* 14. Omnes aspernabantur, omnes abhorrebant. *Titin.* ap. *Non.* 2, 681. Postquam factus maritus hanc domum abhorres. *Suet. A.* 83. Pumilos atque distortos ut ludibria naturae malique ominis abhorruit. [*abhorrere mortem *Porphyr.* ad *Hor.* 1, 3, 17.] *Cic. Fat.* 4. Alii talibus vitiis abhorreant. *Id. Sext.* 52. Cum ipse nihil ab horum turpitudine, audacia, sordibus abhorreret. *Id. Phil.* 7, 2. Animo abhorrere ab optimo statu civitatis. [*Cf. *Coel.* 4. Quod Catilinae familiaritas objecta Coelio est, longe ab ista suspicione abhorrere debet i. e. abesse, vacare. *Att.* 2, 6. a scribendo abhorret animus. *Curt.* 5, 8. consilium fugae, a qua abhorret animus. Retro abhorrere. *Lucr.* 1, 944. 4, 20. retroque Volgus abhorret ab hac (ratione).] ¶ Cum dat. v. ABHORRENS. [**Gronovii* si vera est conjectura, *Liv.* 22, 13. genit. usus dixit: sed Punicum abhorrens os latinorum nominum. Sed partim ibi magna est in libb. mss. dissensio, partim, si ita scripsit *Liv.* genit. sic videtur intelligendus, ut dicunt *metuens belli* et simil. (v. *Drakenb.*) propter subst., quae subest, notionem. Cf. *Rudd.* II. p. 119. — Dativi certa exempla alia non sunt in promptu. Nam *Curt.* 7, 8. abhorrent forsitan moribus nostris, coll. 6, 2, 8, 6. *Flor.* 1, 7. nemo facile pro dat. habuerit, cum id. *Curt.* 6, 7. animum tanto facinore procul abhorrentem dixerit. — Ceterum omnino *Cic.* aliique probi scriptores ut raro vel nunquam dat. usi videntur, ita praep. quoque fere semper addidisse sunt putandi. — Denique c. infin. jungit *Porphyr.* ad *Hor. Od.* 1, 1, 17. abhorret navigare.] ¶ Cum accus. jungitur, idem est fere quod *horreo*, et significat rem praesentem vel absentem, quam audire

aut aspicere pertimescimus, aversari: cum ablativo, procul nos esse ab eo, quod non placet vel quod refugimus. ℙ Translate est discrepare, dissidere, remotum esse. *Liv.* 38, 56. Abhorrent inter se orationes. *Cic. Rosc. A.* 24. Temeritas tanta, ut non procul abhorreat ab insania. *Id. Or.* 1, 52. Illa, quae dicenda de justitia putabat, a vitae consuetudine et a civitatum moribus abhorrebant. *Id. ibid.* 18. Spinosa et exilis oratio longe a nostris sensibus abhorrebat. *Id. d. opt. g. Or.* 7. Causa ipsa abhorret a formula consuetudinis nostrae. *Liv.* 9, 36. Abhorrebat a fide [fidem excedebat. *Tac. Hist.* 5, 24. non abhorret vero.] *Curt.* 7, 8. Quae locutos esse apud regem memoriae proditum est, abhorrent moribus nostris [*Cf. *id.* 5, 6. 8, 9. *Cic. Fam.* 1, 9, 67. abhorrent (libri de oratore) a communibus praeceptis. *Verr.* 2, 2, 3. a quo mea longissime ratio voluntasque abhorrebat. *Att.* 1, 20. a meis consiliis tua ratio non abhorret. Cf. *Nep. Milt.* 3.] ℙ De eo, qui minime idoneus est ad aliquid faciendum. *Cic. Or.* 2, 20. Sin plane abhorrebit et erit absurdus, ut se contineat, aut ad aliud studium transferat, admonebo. [*Nostram aetatem a castris abhorrere *Cic. Att.* 14, 19. — Ceterum confunduntur a librariis *abhorrere* et *aberrare*. V. *Drakenb.* ad *Liv.* 22, 13. 38, 56.].

ĂBHORRESCO, is, n. horresco, ἐκφρίττω. Legitur in quibusdam edit. *Lactant. de Ira D.* 23. neque tamen est *Lactantii*, sed Interpretis cujusdam vertentis quoddam Apollinis oraculum, quod ibi Graeco carmine a Lactantio affertur: δαίμονες ἐκφρίττουσιν, *abhorrescunt.*

[ĂBHORRĬDĒ, adv. id. fere ac horride. *Charis. Instit.* 1, p.40. *Putsch.* Canitia nec irrationabiliter nec abhorride dicitur. *F.*]

ABJECTĒ, adv. *Cic. Tusc.* 2, 22. Hoc in dolore maxime est providendum, ne quid abjecte, ne quid timide faciamus. ℙ Comp. *Abjectius* ap. *Auct. Dial. de orat.* 8. Quo sordidius et abjectius nati sunt. [*Ammian.* 15, 2. Se abjectius projicere. *F.*]

ABJECTĬO, onis, f. verbale ab *abjicio*. *Auct. ad Herenn.* 1, 6. Abjectio, adjectio, litterarum mutatio. *Quintil.* 9, 3. Figurarum additio et abjectio. ℙ Translate [desperatio] *Cic. Pis.* 36. Quid debilitatio atque abjectio animi tui?

ABJECTUS, a, um, part. ab *abjicio*, rejectus [potius conjectus], projectus. *Varr. L. L.* 4, 4. In sepulcrum ejus abjecta gleba non est. *Flor.* 1, 1. Abjectus in profluentem. *Ov. Her.* 7, 1. Abjectus in herbis olor. [*De constr. dicetur in *abjicio*.] *Tac. A.* 1, 29. Abjecta extra vallum corpora ostentui. [*Ov. Am.* 1, 7, 58. qualiter abjecta de nive manat aqua. V. ibi *Burm. Curt.* 8, 1. ne positis quidem sed abjectis poculis. — Dicitur vero etiam de iis rebus, quae non revera projiciuntur, i. q. remotus, depositus. *Hor. Sat.* 1, 3, 131. omni abjecto instrumento artis clausaque taberna. *Id. ep.* 2, 2, 141. sapere est abjectis utile nugis.] ℙ Item dejectus, prostratus. *Cic. Verr.* 2, 5, 54. Ad tribunal ante pedes tuos ad terram virgis et verberibus abjectum. *Sen. Ben.* 5, 3. Luctator ter abjectus perdidit palmam. *Val. M.* 3, 2. *ext.* 5. Fortis et animosa civitas Spartana jacet armis nostris abjecta. *Cic. Mur.* 28. Noluerunt ita quemquam cadere in judicio, ut nimis adversarii viribus abjectus videretur. Adde *Mil.* 21. [*Virg. A.* 10, 736.] ℙ Ponitur et pro vili, neglecto. [*Nimirum quae vilia sunt et contempta, foras projicimus.] *Cic. Fin.* 3, 20. Cum ipsi inter nos abjecti neglectique simus. *Ib.* 5, 22. Nihil abjectum, nihil humile cogitare. [*Add. *or. de l. agr.* 2, 34. contemptum atque abjectum. *id. Dej.* 11. familiam abjectam atque obscuram.] *Val. M.* 3, 7. *ext.* 5. Abjectissimum negotium. [*Quintil.* 11, 1. Abjectissimus animus. *F.*] ℙ Item pro humili, demisso. *Cic. Or.* 57. Neque humilem nec abjectam orationem, nec nimis altam et exaggeratam probat. *Id. ib.* 55. Comicorum senarii propter similitudinem sermonis sic saepe sunt abjecti, ut nonnunquam vix in his numerus et versus intelligi possit. ℙ Item pro debilitato, fracto. [*Cic. Cat.* 3, 5. recitatis litteris debilitatus atque abjectus (desperans). *Ib.* 2, 1. Jacet ille nunc prostratus et se perculsum atque abjectum esse sentit (i. e. ita fractum, ut metuendus non sit. *Ern. Clav.* 4, 10. Sed eam (inimicorum multitudinem) esse judico turpem et infirmam, contemptam et abjectam. Add. *Att.* 3, 2. *ib.* 1, 16. abjectum (timiditate et ignavia) excitare. *Fam.* 2, 7. *Curt.* 6, 2.] *Cic. Am.* 16. In quibusdam animus abjectior est [*qui paulo post *jacens* dr. i. q. a spe alienus]. *Id. Fam.* 1, 9. Abjectiore animo esse. *Id. Catil.* 4, 2. Exanimata uxor, abjecta metu filia. [*Memorabile est, quod *Nep.* dicit *Att.* 8. qui pecuniam — conferre noluerat *florenti* illi parti, *abjecto* Bruto Italiaque cedenti — misit. Ibi *abjecto* est *afflicto, in angustiis versanti.* V. interpp. Confunduntur *abjectus, adjectus, objectus.* V. *Plin. Pan.* 52.]

ĂBĬĔGĬNĔUS, a, um, *id. q. abiegnus.* In vet. marmore ap. *Grut.* p. 207. legitur *abiegineas trabiculas* et abigineeis sectilibus et opercula abieginea. [Sed Furl. testibus Guarinio et Zannonio, quos lapidem attente inspexisse affirmat, legi ibi ait *abiegneis* sectilibus, opercula abiegnea, antepagmenta abiegnea, unde *abiegneus* addendum putavit. Ceterum cf. *Hessel. ad Enn.* p. 199.]

ĂBĬĔGNUS, a, um, qui est ex abiete, ἐλάτινος. *Enn.* ap. *Cic. Top.* 16. Abiegna trabes. *Colum.* 12, 43. Populnea vel abiegna scobe virides uvas custodiunt. Adde *Liv.* 21, 8. ubi al. *oblongo.* [*v. *I. Gron. Prop.* 3, 1, 25. abiegnus equus i. e. equus Trojanus. Cf. *Virg. A.* 2, 16.] ℙ Dictio est quadrisyllaba, sed interdum apud poetas trisyllaba. *Prop.* 3, 17, 12. Induit abjegnae cornua falsa bovis. [*Cf. Abies. Hinc in libris etiam scribitur abjegnus. V. *Gron.* l. c.]

ĂBĬENS, euntis, part. verbi *abeo*, ἀπερχόμενος, discedens. *Ter. An.* 1, 1, 57. Observabam servulos venientes aut abeuntes. *Cic. Att.* 1, 16. Abiens magistratu. *Ov. Her.* 5, 55. Abeuntia vela. *Stat. Theb.* 4, 39. Abeuntibus annis. [*Hor. Od.* 3, 6, 44. Sol — amicum tempus agens abeunte curru.]

ĂBĬES, etis, f. ἐλάτη, [*Pinus picea Linn. v. *Voss.* ad *Virg. Ecl.* 7, 66.] arbor altissima rectissimaque [sic appellata, ut ait *Isid. Or.* 17, 7. quod prae ceteris arboribus longe eat et in excelsum promineat: *F.*] cujus pars inferior enodis *sapinus* vocatur, [*Ov. Met.* 10, 94. enodis abies] superior vero nodosa duriorque *fusterna*, ut *Plin.* 16, 39, 50. docet. Id tamen intelligendum de materie jam caesa, non de ipsa viva arbore. [*Errare *Plin.*, cum *sapinum* appellari dicit partem inferiorem, eamque *sapineam* potius vocandam fuisse, *Vitruvii* loco, ex quo sua hausit *Plin.*, ostendit *Salm. Exerc.* p. 357. et 727. ubi vid. Dicit *Vitruvius:* Ima autem quum excisa quadrifluviis disparatur, ejecto torulo ex eadem arbore ad intestina opera comparatur et *sappinea* vocatur. V. in v. *fluviatus.* De alio *Plin.* loco 16, 42, 82. firmissima in rectum (al. ad tectum) abies — vid. id. *Salm.* p. 727. — Alium denique *Plinii*, qui de abiete copiose dicit l. 16., in hac re errorem tangit *id. d. Homon. hyl. iatr.* p. 9.] Duo autem sunt ejus genera: alterum femina, quae proceritate dignoscitur, qua alterum, quod mas vocant, longe superat: quod *id. Plin.* 16, 10, 19. tradit. Est praeterea aliud discrimen, quod in femina nucumenta seu nuces deorsum pendent, in mare vero sursum tendunt. Atque hoc genus est, quod magis proprie *abies* dicitur. Crispa abies appellatur a veteri poeta ap. *Cic. Tusc.* 3, 19. propter crispantes venarum flexus in eo ligno: nigra vocatur a *Virg. Aen.* 8, 599. ob densitatem foliorum, quibus umbrosissima est. ℙ Quia vero aptissima navigiis est, hinc a poetis per metonym. saepe pro navi ponitur. [*Hinc abies casus visura marinos *Virg. G.* 2, 68.] *Virg. Aen.* 8, 91. Labitur uncta vadis abies. [*cf. 5, 663.] ℙ Item pro alia quapiam re ex abiete facta. *Id. A.* 11, 667. longa transverberat abiete pectus, *h. e.* hasta abiegna. [*Sil. Ital.* 4, 256.] *Pl. Pers.* 2, 2. 66. Obsignata abies, *h. e.* tabellae abiegnae perscriptae. Libet hic referre *Quintil.* verba 8, 6. ubi de tropis, quae in prosa admitti possunt aut in versu, *Prosa*, inquit, *ut* mucronem *pro gladio, et* tectum *pro domo recipiet; ita non* puppim *pro navi, nec* abietem *pro tabellis.* [*ℙ Dicebatur abies etiam frutex marinus cubitalis magnitudinis, πρόσγειος secundum *Theophr. Plin.* h. n. 13, 25, 49. V. *Salm. Ex.* p. 805. sq.] ℙ Poetae in obliquis casibus *abietis, abiete, abietibus* duas vocales *i* et *e* in unam contrahunt primamque syllabam producunt metri causa. *Virg. Aen.* 9, 674. Abietibus juvenes patriis et montibus aequos. Add. alterum loc. modo allatum ex 11 *Aen.* [*8, 599.]

ĂBĬĒTĀRĬĂ negotia. *inquit Paul.* ex *Festo*, dicebantur, quam materiam nunc dicimus, videlicet ab abietibus coemendis. [*ABIETARIUS, mensarum fabricator. Sic *Vulg. Interpr.* Exod. 35, 35.]

ĂBĬĒTĬNUS, a, um, adj. abiegnus. *Apul. Herb.* 29. Abietinum vas. *Humelberg.* tamen legendum contendit *argenteum.*

ĂBĬGĂ, ae, f. alio [graeco] nomine chamaepitys, herba est, quae vim partus abigendi habet, unde nomen accepit. *Plin.* 24, 6, 20. Chamaepitys Latine abiga vocatur propter abortus. [*V. CHAMAEPITYS. *Salm.* Exerc. p. 198.] ℙ Legitur et *ajuga:* quo pacto usurpavit *Scrib. Comp.* 167.

ĂBĬGĔĀTOR, oris, m. id. q. abigeus. *Paul. ICtus Sent.* 5, 18. Qui bovem vel equum errantem abduxerit, furem magis eum quam abigeatorem constitui placuit. Et abigeatores sunt, qui unum equum abegerint etc. Ita referuntur haec verba in titulis quibusdam, qui inscribuntur *Lex Dei sive Mosaicarum et Romanarum legum vetus Collatio* adjecta in fine *Cod. Theod.* additurque ibi, eum *Pauli* titulum esse *de Abigeatoribus;* verum ea in omnibus fere Codd. *Sent. Pauli* desunt isque titulus non *de Abigeatoribus*, sed *de Abactoribus* inscribitur.

ĂBĬGĔĀTUS, us, m. ipsum abigei crimen, ἀπελασία. *Macer Dig.* 47, 14, 1. Abigeatus crimen publici judicii non est. Adde *Arr. Menand. Dig.* 49, 16, 5.

ĂBĬGĔIUS, in vet. inscr. ap. *Grut.* 337. et 341. nomen est equi Circensis.

[ĂBĬGĔNĬUS, a, um, id. q. abiegineus, ex abiete factus, ni tamen sit quadratarii mendum. *Edict. Dioclet.* p. 26. Materia avigenia (*leg.* abigenia) cubitorum N. quinquaginta, latitudinis in quadratum cubitorum quatuor, X quinquaginta milibus. *F.*]

ĂBĬGĔUS, i, m. ἐλατὴρ βοῶν, ab *abigo*, qui pecora de pascuis vel ex armentis subtrahit et depraedatur. *Ulp. Dig.* 47, 14, 1. Abigei proprie hi habentur, qui pecora ex pascuis vel ex armentis subi trahunt et quodammodo depraedantur, et abigend studium quasi artem exercent. *Claud. Saturn. Dig.* 48, 19, 16. §. 7. Quantitas discernit furem ab abigeo: nam qui unum suem subripuerit, ut fur coercebitur, qui gregem, ut abigeus.

ĂBĬGO, is, egi, actum, a. 3. ἀπελαύνω, pellere, expellere: ex *ab* et *ago*. *Plin.* 2, 47, 48. Venti nubes abigunt. [*Ov. Met.* 7, 202.] *Cic. Or.* 2, 60. Puer abige muscas. *Pl. Amph. prol.* 150. Abigam advenientem ab aedibus. *Id. Truc.* 2, 1, 41. Abigere anseres de frumento. *Ov. Fast.* 3, 344. O vir colloquio non abigende meo. [*Virg. Cul.* 124. de loto herba: impia, quae socios Ithaci moerentis abegit. *Suet. Vesp.* 8. sine responso abegisse. *Plin. Paneg.* 41. delatores abegisse.] ℙ Cum dat. *Sil.* 8, 124. Quae dum abigo menti. ℙ Cum casibus motus. *Ter. Ad.* 3, 3, 47. Abigam hunc rus. ℙ Saepe ponitur pro *pecudes furari:* ex quo *abigeus*, *abactor* etc. *Cic. Pis.* 34. Familias abripuerunt, pecus abegerunt. [*Curt.* 5, 13. 7, 9. sed ap. *Caes. b. g.* 7, 17. rectius legitur pecore *adacto*, quod mutatum iverunt in *abacto*. V. *Oud.* et *Herz.*] *Callistrat. Dig.* 47, 14, 3. A stabulo abigere domitum pecus. *Id. ib.* Qui saepius abegerunt, licet semper unum vel alterum pecus subripuerint, tamen abigei sunt. ℙ Significat etiam sine vi aut dolo abducere, agere. *Varr. R. R.* 2, 1. Greges ovium longe abiguntur ab Apulia in Samnium aestivatum. ℙ *Abigere fetum* ap. *Colum.* 6, 27. est immaturum fetum ejicere. [*Suet. Dom.* 22. conceptum a se abigere.] Sic *Cic. Cluent.* 11. *abigere partum medicamentis.* [*ℙ De divortio utitur *Suet. Tib.* 7. Agrippinam abegisse post divortium doluit.] ℙ *Abigere aliquem a cibo* est prohibere. *Pl. Curc.* 1, 3, 30. [*Hor. Od.* 3, 24, 40. Si neque fervidis pars inclusa caloribus mundi — durataeque gelu nives mercatorem abigunt, i. e. faciunt, ut mari abstineat, a se prohibent.] ℙ Translate *Plin.* 12, 17, 40. abigere fastidium. *Id.* 30, 11, 30. febres [*Hor. Ep.* 1, 15, 19. quod curas abigat.] *Pl. Merc.* 1, 2, 3. lassitudinem. *Enn.* apud *Cic. Ac.* 2, 28. pestem. [*Plin. Pan.* 76. consularia officia abigere, negligere, contemnere. Fuit, qui conjiceret scrib. esse *abjicere.* Recte defendit *Gierig.*]

*ABII, orum, Scythicus Asiae, fortasse etiam Europae, populus. *Curt.* 7, 6, 11. legati Abiorum Scytharum. *Ammian.* 23, 25.

ABJĬCĬO, is, jeci, jectum, a. 3. ἀποβάλλω, rejicio, jacio, projicio: ex *ab* et *jacio*. *Cic. Tusc.* 2, 23. Abjicere scutum. *Id. Sext.* 27. Insigne regium de suo capite abjecerat. *Id. Fin.* 5, 30. annulum in mare abjicere. [vide mox.] *Id. Tusc.* 1, 34. se e muro in mare. *Caes. b. g.* 5, 46. tragulam intra munitiones castrorum. [*Ita dicere solet *Caes.* Cf. *b. c.* 3, 56. b. g. 5, 48. *Hirt. b. Afr.* 56. *Hisp.* 18. quamquam in his locis, ut libri, ita interpp. fluctuant inter *abjicere*, *adjicere* et *objicere.* In *Hirtii* quidem loco non videmus quid *Oud.* moverit, ut *abjici* ferri non posse existimaret. Certe quam affert causam vana est.] *Nep. Hann.* 9. statuas in propatulo. ℙ Est etiam dejicere, sternere. *Cic. vertens carmina Soph. in Trachin. Tusc.* 2, 9. Erymanthiam haec (*dextera*) vastificam abjecit beluam. *Id. Leg.* 1, 9. Natura cum ceteras animantes abjecisset ad pastum, solum hominem erexit. *Id. Or.* 1, 7. Abjicere se in herbam. [v. mox] *Plin.* 21, 13, 44. se humi. *Cic. Att.* 4, 2. se ad pedes alicujus. *Id. Mil.* 36. se supplicem alicui pro aliquo. [*Non debebat omittere eam v. significationem, quae est *dimittere, removere*, sed ita, ut cum vi quadam id fiat, fere ut sit *repellere, abigere.* *Ter. Ad.* 4, 7, 26. Psaltria — aliquo abjicienda est.] ℙ Translate est deponere, rejicere [*vel potius: negligere aliquid, quod jam obtineri nequit. *Cic. Att.* 13, 31. abjiciamus ista. *ib.* 7, 3. rem tantam (triumphum).] *Cic. Fam.* 9, 24. Abjicere curam reipublicae. [*Cic. Fam.* 9, 16. fama ingenii mihi est abjicienda. Sic fere *Plin. Pan.* 65. consulatum abjicere, i. e. deponere cum indignatione et contemptu tanquam rem vilem.] *Id. Catil.* 2, 7. consilium belli faciundi. [*Brevius *Cic. Fam.* 9, 15. domum Syllanam desperabam jam — sed tamen non abjeci (consilium emendi). *ib.* 13, 1. abjicere aedificationem.]. *Id. Phil.* 8, 11. memoriam beneficiorum. *Id. Lig.* 6. humanitatem. *Id. Tusc.* 3, 27. dolorem. *Id. Off.* 1, 29. obedientiam. *Id. Fam.* 11, 21. timorem. [*cf. *Fam.* 4, 7. *Att.* 16, 5. abjicere vitam *ib.* 3, 19.] ℙ Item dejicere, demittere, [*infringere, imminuere] *Cic. Att.* 1, 18. hic annus — senatus auctoritatem abjecit et ordinum concordiam disjunxit. [*Imminuit, contemptui exposuit, delevit.* Sic h. l. jam *Manutius* explicavit, neque recte de eo dubitat *Ernest.* — Omnino vero *contemptus* signif. non abest ab h. v. V. supra in *abjectus.* cf. *Bremi* ad *Nep. Hann.* 9, 3. Sic *Cic. Tusc.* 3, 18. Quid prohibet, Xenocratem extenuantem cetera et abjicientem (i. q. spernentem, non appetentem) in virtute beatissimam vitam ponere? Et *Virg. Mor.* 95. Contempta spargit humi atque abicit. — Hinc fit, ut *abjicere* usurpetur de rebus vilibus et contemptis, quas minimo pretio vendimus. *Phaedr.* 4, 4, 42. Agros abjiciet moecha, ut ornatum paret, ubi et ad *Quintil. Declam.* 16, 8. p. 329. v. *Burm. Pl. Most.* 3,

3, 3. nunquam edepol ego me scio vidisse usquam abjectas aedes, nisi modo hasce. Praegreditur: Num nimio emptae tibi videntur? Al. tamen *ablectas*. V. *Gronov.*] *Id. Amic.* 9. Cogitationes suas in rem tam humilem tamque contemptam abjicere. *Id. Par.* 1, 4. Abjicere se. [*Conjunguntur ibi *abjicere se* et *prosternere*. Dicitur de eo, qui humana natura et dignitate exuta ad pecoris humilitatem descendit.] *Id. Fam.* 10, 12. Magna contentione intercessorem abjicere, *h. e.* oratione percellere. *Id. d. Or.* 3, 26. et *Or.* 36. Non solum augere aliquid et tollere altius dicendo, sed etiam extenuare atque abjicere. *Catull.* 24, 9. Abjicere atque elevare aliquid. ¶ *Abjicere versum*, *h. e.* submisse et minime actuose [negligenter] pronuntiare [*sive: nunquam agit hunc versum Roscius eo quo potest gestu, sed abjicit prorsus (negligit) ut in proximos incidat.] *Cic. Or.* 3, 26. [*Non multum differt, quod *id.* dicit *Or.* 59. *Ponendus* est enim ille ambitus (verborum), non *abjiciendus*, i. e. periodus a principio ad exitum ferri eique numeris accomodatus esse, non finiri tantum numerose debet. V. sqq.] ¶ Abjicere animum. Haec phrasis inde nata est, quod a *Cicerone* et aliis dictum est *abjectus animus*; licetque eam sine ullo scrupulo usurpare. Ceterum nondum ejus exempla vidimus. [*Quintil.* 1, 3. Pudor refringit animum et abjicit. *F.*] ¶ Prima syllaba longa est propter duplex *ii*. *Hor. Ep.* 1, 13. 7. Abjicito potius, quam quo proferre juberis. ¶ Interdum tamen corripitur, altero *i* poetica licentia extrito. *Ov. Pont.* 2, 3, 37. Turpe putas abici, quia sit miserandus, amicum. *Heins. leg. abigi. Juven.* 15, 17. in mare nemo Hunc abicit saeva dignum veraque Charybdi. [*Virg. Mor.* 95. cf. *Broukh. ad Tib.* 1, 9, 54.] ¶ Particip. *Abjiciens* et *Abjiciendus* v. supra. *Abjecturus Cic. Att.* 10, 8. Ad constructionem quod attinet, dicitur *abjicere* et *in locum* et *in loco*, neque est, quod aut ablat. pro accus. positum putes, aut cum VV. DD. ablativo accusativum substituas. Quae sic differunt, ut abl. dicatur de iis, qui sunt in loco in eoque aut se aut aliquid abjiciunt; illud de iis, qui eo ipso, quod se abjiciunt, in locum demum perveniunt. Hinc ap. *Cic. Fin.* 5, 30. recte sane videtur scribi *in mari*, erat enim in mari Polycrates, cum annulum abjiceret, non in terra. Disputavit ibi de ea re *Goer.* et attulit *d. Or.* 1, 7. ubi praefert cum aliis *abjiceret in herba.* Cf. etiam *Curt.* 10, 9. Quamquam haec nolimus sic intelligi, ac si non potuisset dici in *Fin.* loco *in mare*, si quidem accus. nunquam non recte additur. Sed ablat. aut ea, quam diximus, ratione aut sic explicandus est, ut simul et *motum* in locum, et *quietem* in loco significet, qualia plurima suppeditat sermo graecus, ut in illo *Arriani Exp. A.* 1, 19. ῥιπτοῦντες σφᾶς ἐν τῇ θαλάσσῃ.]

ĂBĪLĂ, ae, [ĂBILENUS] f. Ἄβιλη, opp. nomen est ad Jordanem fluvium. [*Salm. Exerc.* p. 406.] Est et *Abila*, hod. *Bellinas*, Ἄβιλα, opp. in regione Decapolitana, Diogenis sophistae patria, cujus meminit *Plin.* 5, 18, 16. [*Inde interdum *Abilenus* dicitur.] ¶ Item mons Mauritaniae in faucibus freti Gaditani e regione Calpes Hispaniae montis, Ἄβιλυξ *Suidae.* [Al. scr. *Abyla.*] *Plin. prooem. l.* 3. Proxima autem faucibus utrinque impositi montes coercent claustra Abila Africae, Europae Calpe, laborum Herculis metae. [*Avien. Perieg.* 111. Maura Abila, et dorso consurgit Iberica Calpe. *F.* *Mel.* 1, 5. affert *Bail.* cf. *Salm. ib.* p. 203.]

ĂBINVĬCEM pro invicem quidam legunt ap. *Apul. Herb.* 112. ubi al. aliter. [*Abinvicem sunt divisae dixit *Apulej.* etiam in *lib. de diphth.* p. 121. ed. *Os. B.*] Habet tamen *Cyprian. ep.* 63. *n.* 9. et *Hieron. ep.* 18. ¶ Scribitur etiam *ab invicem* divisim.

ĂBĬTĬO, onis, f. ἀπέλευσις, discessio. *Ter. Heaut.* 1, 2, 16. Eam misere amat: propter eam haec turba atque abitio evenit. [*Pl. Rud.* 2, 6, 19.] ¶ Antiqui *abitionem* dicebant pro morte, teste *Festo*, nempe ad evitandum mali ominis verbum. V. ABEO.

ĂBĬTO, is, n. frequentat. ab *abeo*. *Pl. Rud.* 3, 4, 72. Hunc quoque asserva ipsum, ne quo abitat. [*Sed ibi al. *habitat*, al. *abiat*. Certe *abitat* rejiciendum videtur.]

ĂBĬTUS, us, m. ἀπέλευσις, abitio, discessus. *Cic. Verr.* 2, 3, 54. Ne post abitum quidem hujus importunissimae pestis. [*Ter. Heaut.* 3, 1, 4. Cum videam hunc tam cruciarier ejus abitu. *F.*] *Sil.* 7, 136. Assimulare abitum retro. [*Lucr.* 1, 458. opp. adventus; *ib.* 1, 678. opp. aditus.] ¶ Interdum significat locum, per quem abire possumus. *Tac. A.* 14, 37. Ceteri terga praebuere difficili effugio, quia circumjecta vehicula sepserant abitus. [*Virg. A.* 9, 380. Abitum custode coronant. *F.*]

ABJŪDĬCĀTUS, a, um, part. ab *abjudico*. *Liv.* 4, 1. Ardeatium populum ob injuriam agri abjudicati descisse.

ABJŪDĬCO, as, avi, a. 1. ἀποδικάζω. Proprie significat judicio auferre, et per sententiam alteri addicere; cui opponitur *adjudicare*. *Cic. Agr.* 2, 16. Judicabit, Alexandriam regis esse; a populo Romano abjudicabit. [*Pl. Rud.* 5, 1, 3.] ¶ Translate est auferre, adimere. *Id. Caec.* 34. Eum, qui, cum liber esset, censeri noluerit, ipsum sibi libertatem abjudicasse. *Id. Verr.* 2, 1, 1. Rationem veritatis, integritatis, fidei ab hoc ordine abjudicari. *Pl. Asin.* 3, 3, 17. Equidem me a vita abjudicabo, *h. e.* vita me privabo. [*Cf. *Rud.* 4, 3, 100.] ¶ Interdum est respuere, rejicere. *Cic. Or.* 2, 24. Ubi plus mali quam boni reperio, id totum abjudico atque ejicio. [*Illic ex libris nunc editur *abdico.*]

ABJŬGO, as, a. 1. ἀποζεύγνυμι, proprie est a jugo removere, per translationem est *separare*, ἀποχωρίζειν. *Pacuv.* ap. *Non.* 2, 37. Quae res te ab stabulis abjugat.

ABJUNCTUS, a, um, part. ab *abjungo*. *Prop.* 2, 14, 12. Quam prius abjunctos sedula lavit equos. *Quidam minus recte leg.* adjunctos. [*v. *Parei* Lex. cr. p. 8. Eadem scripturae discrepantia *Sil.* 8, 642. At sine diversitate mss. *Stat. Th.* 5, 390. abjunctis regemunt tabulata cavernis.] *Arnob.* 3. p. 105. Ab omni turpitudinis labe disparata atque abjuncta divinitas. [*Dubitatur de loco *Caes. b. g.* 7, 56. tum maxime, quod *abjuncto* Labieno atque iis legionibus, quas una miserat, vehementer timebat. Magna est enim isto in loco scripturae diversitas. Vid. *Oud.* Abjuncto tamen tuentur *Herz.* et *Kreyssig.*]

ABJUNGO, is, nxi, nctum, a. 3. ἀποζεύγνυμι, jumentum curru solvo, jugum aufero. *Virg. G.* 3, 518. it tristis arator Moerentem abjungens fraterna caede juvencum. ¶ Translate est separare, removere, ἀποχωρίζω. *Cic. Att.* 2, 1. Quod se ab hoc refractariolo judiciali dicendi genere abjunxerit [i. e. illud reliquerit].

ABJŪRĀTĬO onis, f. rei creditae abnegatio cum perjurio. Legitur ap. *Isid. Orig.* 5, 26. Quidam Lexicographi *Plauto* tribuunt, sed nihil tale apud illum invenitur. [Fraudi videtur fuisse *Forc. Parei* Lex. Pl. in v. *abjurare*, quem locum minus bene intellexit. *Bail.*]

ABJŪRĀTUS, a, um, perjurio negatus. *Virg. A.* 8, 263. Abstractaeque boves abjurataeque rapinae Caelo ostenduntur. Ubi *Servius*: Abjurare est rem creditam negare perjurio: sed hoc isti loco non congruit, unde modo abjuratas rapinas, contra jus retentas intelligamus. Alii abductas atque alieni juris factas: alii fraude et furto abductas tradunt. *Claud. Cons.* VI. *Hon.* 110. Abjurata palam Libyae possederat arva.

ABJURGO, as, a. 1. est jurgio seu litigio abjudicare. *Hyg. f.* 107. Ajax postulavit a Danais, ut arma sibi Achillis darent: quae ei ira Minervae abjurgata sunt ab Agamemnone.

ABJŪRO, as, avi, a. 1. ἀπόμνυμι, rem mihi creditam vel quocumque modo a me debitam perjurio nego. *Pl. Curc.* 4, 2, 10. Abjurant, si quid creditum est. *Id. Rud. prol.* 14. Quique in jure abjurant pecuniam. *Sall. Cat.* 25. abjurare creditum. *Cic. Att.* 1, 8. Mihi autem abjurare certius est, quam dependere. *Pl. Pers.* 4, 3, 9. Nec metuo, quibus credidi hodie, ne quis abjurassit mihi. ἀρχαϊκῶς pro *abjuraverit.* [*De discrimine vv. *abjurare* et *ejurare* dicetur in h. v.] ¶ [Partic. *Abjurandus ap. Quintil. in declam.* cui titulus *Trib. Marian.* 7. Abjurandus est non esse sanguis tuus. *F.*]

ABLACTĀTUS, a, um, a lacte depulsus. *Hieron. ep.* 27. *ad Eustoch. epitaph. Paulae a med.* [*Vulg. interpr. Gen.* 21, 8. puer ablactatus. ABLACTO *ib.* 1. *Sam.* 1, 22. ABLACTATIO *ib. Gen.* 21, 8.]

ABLĂQUĔĀTĬO, onis, f. [*σκαπάνην appellat simul cum accumulatione *Theophrastus*, quo usus est *Plin.* 17, 26, 39.] fossio circa radices arborum, ut amoveantur, quae illas illigant aut impediunt. [*Virg. G.* 2, 354. circumscribit ita: diducere terram ad capita (sc. vitium), ad quem locum cf. *Col.* 4, 3, 2. *Pallad.* 2, 1. *Voss.* p. 394. et p. 407.] *Col.* 4, 17. Autumnalis ablaqueatio sedulo facienda. *Plin.* 12, 15, 33. Myrrha gaudet rastris et ablaqueationibus, melior radice refrigerata. [*Ponitur etiam pro fossa ipsa, quae facta est s. pro lacusculis. *Colum. de arb.* 24. obruta ablaqueatione; cf. *id.* 5, 10, 17. *ed. Schneider.*] V. ABLAQUEO.

ABLĂQUĔĀTUS, a, um, part. ab *ablaqueo*, circa radices effossus. *Cato R. R.* 29. Circum oleas ablaqueatas stercus addito. *Plin.* 19, 8, 39. Seri etiam radices illitas fimo interest et repleri ablaqueata humo. V. voc. seq.

ABLĂQUĔO, as, avi, atum, a. 1. [*περισκάπτειν] est circum arborum imum truncum terram effodere, inutiles radices amputare; item lacusculos circa radices excavare, ut solis teporibus, imbribus, et immisso stercore laetius proveniant: cui contrarium est *accumulare*. Itaque potius a *lacu*, [*lacusculi ablaqueationis *Col.* 4, 8. Assentitur *Salm. Exerc.* p. 365. sq. quem vid. Ceterum cf. *Schneid. gr.* I. 1. p. 325. sqq.] quam a *laqueo* [*ubi significaret liberare arbores laqueis radicum] deducendum est. *Cato R. R.* 5. Circum oleas autumnitate ablaqueato et stercus addito. *Col.* 4, 29. Sed antiquissimum est et ante haec ablaqueari vitem radicesque summas, vel soboles amputari et post haec adobrui truncum. ¶ Sunt alii loci, in quibus *Cato et Col.* hoc verbum usurpant, nempe ille *R. R.* 29., hic 2, 15. et *de Arb.* 5, 6. et 10. quibus locis vett. edd. e MSS. habent *oblaqueo*, *oblaqueatus*: quod legitur etiam ap. *Isid. Or.* 17, 5. Oblaqueare, *inquit*, est circa radicem terram aperire et velut lacus efficere. [Et *Kalendarium rusticum* a *Grut.* 138. editum mense septembri *oblaqueationem* nominat. *F.* In *Kalendar. rust.*, quod *Columellae* subjecit *Gesnerus*, m. Sept. p. 854. legitur *Oblaquiatio*. Recte vero *Gesnerus* in *ind. scr. r. rust.* p. 96. formam *oblaq.*, lacum (fossam) *circum* vel *versus* radices facere, videtur praeferre.]

ABLĀTĬO, onis, f. auferendi actus. *Tertull.* adv. *Marc.* 4, 19. Quoquo tamen nomine comminatur ablationem. Adde *Hier.* in *Jovin.* 2, 11.

ABLĀTĪVUS casus, ἀφαιρετικὴ πτῶσις, Grammaticis dicitur, qui sextus est apud Latinos et alio nomine, teste *Prisc.*, comparativus appellatur, eo quod per eum non minus comparatio quam ablatio significetur. Servit enim comparationi, ut *fortior Hectore*: ablationi vero, ut cum dicimus *aufero ab Hectore*. *Diomed.* 1., *Prisc.* 5. *c. de Casibus*, et *Quintil.* 1, 4. [*26. 1, 5, 59. 7, 9, 10.]

ABLĀTOR, oris, m. qui aufert. *Sedul. de Resurr. hist.* 5, 344. Beati corporis ablator. *Augustin. de C. D.* 19, 13. Bonorum ablator.

ABLĀTUS, a, um, part. ab *aufero*. *Ter. E. prol.* 26. Parasiti persona inde ablata. *Tac. Hist.* 4, 39. Juliano praetura ablata. *Ib.* 2, 50. Avis ablata ex oculis. [*Flor.* 1, 1.] *Plin.* 8, 55, 81. Fetus uberibus ablati. *Id.* 28, 9, 33. Lac ablatum igni. Et *Ov. Her.* 6, 131. o demens Colchisque ablate venenis, *h. e.* veneficiis alienate [*qui passus es, venenis Colchicis tibi mentem eripi et in amorem furibundum praecipitatus es. Ceterum adde *Pl. Amph.* 2, 2, 175. mensa ablata est (*Xen. Symp.* 2, 1. ὡς δ' ἀφῃρέθησαν αἱ τράπεζαι).] ¶ Cum infin. *Stat. Th.* 9, 254. ni fata vetent et stamine primo Ablatum tellure mori, *h. e.* cui fata negarunt mori in terra. [*Hic locus, a *F.* omnino non intellectus, hic omittendus erat; non enim est partic., sed v. finitum et hic sensus, ni ablatum (sc. sit) mori (sc. eum) in terra]. ¶ De iis, qui externa vi transferuntur alio. [*Ridiculum, quod haec distinguit a superioribus. Neque vero *per vim* aliquid fieri in ipso verbo inest.] *Ov. Met.* 2, 873. *de Europa*. pavet haec litusque ablata relictum Respicit. Et 7, 52. Et natale solum ventis ablata relinquam. Et 4, 625. *de Perseo*. Saepe sub occasus, saepe est ablatus in ortus. Et 1, 306. Crura nec ablato prosunt velocia cervo, *h. e.* aquis diluvii abrepto. [*Sil.* 6, 257. ablato ni Regulus — instantem elusisset equo i. e. fugiente. Sic *Val. Fl.* 3, 635. sese Martia tigris abstulit. cf. de hac signif. *Gronov.* ad *Liv.* 35, 11.] *Liv.* 3, 13. Inter manus domum ablatus. (*Al. leg.* adlatus) [*v. *Drakenb.* qui *Cic. Verr.* 2, 5, 11. affert: inter manus — auferretur. Cf. *Pl. Men.* 5, 7, 3. In libris confunduntur *ablatus*, *adlatus*, *oblatus*.]

ABLECTUS, a, um, adject. *Pl. Most.* 3, 3, 3. Num nimio emptae tibi videntur? *Theur.* Nunquam me scio vidisse usquam ablectas aedes, nisi modo hasce. Ablectae aedes sunt quasi neglectae et projectae atque adeo vili pretio emptae; *ablegere* enim in sacris est separare a reliqua visceratione et diis porrigere, unde *ablegmina*. [v. h. v.] Legit *Turneb. Adv.* 16, 10. eadem sententia *abjectas*, quod praeter illum et *Lambinum* placet nemini. [*Placuit tamen etiam *Gronovio* aliisque, jure, quamvis defendat *Scal.* ad *Fest.* Nam *ablectae aedes*, si illorum vera esset interpretatio, contrarium significaret ejus, quod debet. Et omnino perversa est et contorta ista ratio. Tollendum igitur est h. v. ex lat. sermone. Ceterum cf. supra *abjectus*.].

ABLĒGĀTĬO, onis, f. ἀπόπεμψις, ἀποπομπή, missio in alium locum, relegatio. *Liv.* 6, 39. Ablegatio juventutis ad Veliternum bellum. *Plin.* 7, 45, 46. Pudenda Agrippae ablegatio. ¶ Quidam afferunt etiam locum *Cic. Leg.* 1, 3., sed ibi *legatio* legitur.

ABLĒGĀTUS, a, um, part. ab *ablego*, dimissus, alio missus. *Cic. Verr.* 2, 2, 30. Dimisso atque ablegato consilio. *Flor.* 4, 2. *prope fin.* Itaque ablegato equo similis furenti primam in aciem procurrit. Et *Justin.* 1, 5. Ablegatus in Persas ab avo h. e. amandatus.

ABLEGMĬNA, um, n. plur. ἀπολεγμοί, vocantur a *Festo* partes extorum, quae Diis immolabant: dicebantur etiam *prosegmina*, item *prosiciae* et *prosecta*, tanquam separata et resecta a reliqua visceratione: id enim, inquit *Scalig.*, est *ablegere*, imitatione Graecorum, qui dicunt ἀπολέγειν. In quibusdam codicibus corrupte legitur *albegmina*. De his intelligendus *Tertull. Apol.* 13. cum de opimis et integris supervacua quaeque truncatis, capitula et ungulas, quae domi pueris vel canibus quoque destinassetis.

ABLĒGO, as, avi, a. 1. ἀποπέμπω, ἀποστέλλω, amandare, alio mittere, removere. *Liv.* 1, 35. Pueros venatum ablegavit. *Cic. Verr.* 2, 2, 32. Honestos homines, qui causam norint, ableget a consilioque dimittat. *Ter. Hec.* 3, 3, 54. Aliquo mihi est hinc ablegandus. *Pl. Mil.* 3, 2, 54. Hunc subcustodem suum foris ablegavit. Quidam legunt *foras*. [*Sic recte *Bothius* et *Lindemann.* — Intelligitur ex his locis, *ableg.* dici fere de dimittendis iis, quorum praesentiam aegre ferimus. Cf. *Pl. Cas. prol.* 62.] *Varr. R. R.* 1, 47. Pecus a prato ablegandum. ¶ *Cic. Att.* 2, 18. Legatio a fratris adventu me ablegat, *h. e.* impedit, quominus advenienti fratri adsim. [*Commutantur *abl.*, *adlegare*, *obligare*. *Drak.* ad *Liv.* 7, 13, 8.]

*ABLEPSIA, animi caecitas s. inconsiderantia. Teste *Casaub.* ad *Suet. Claud.* 39. (ubi gr. scribitur ἀβλεψία) *Servius* (ad *Aen.* 7, 647.) hoc voc. tanquam latino usus est.

*ABLĔVO, 1. i. q. sublevo, e. g. moestitiam, *Ambros.* apud quem saepius reperitur. Cf. *Gronovii observ.* ad *scriptt. eccles.* 1. p. 18.

ABLĬGŪRIO, is, ire, a. 4. καταλιχνεύω, liguriendo absumo. [*gula et ventre consumo]. *Ter. E.* 2, 2, 4. Patria abligurierat bona. [**Cic. Cat.* 2, 5. fortunas suas abligurierunt.] *Apul. Apolog.* Patrimonium omne jampridem abligurivit. ¶ Obscoenum sensum habet ap. *Suet. de ill. Gram.* 23. *extr.* [*cf. de hoc usu *Burm.* ad *Suet. Tib.* 45. et quos ibi laudat.] ¶ Scribitur et *abligurrio* duplici *rr.* V. LIGURIO.

ABLĬGŪRĪTĬO, onis, f. actus abligurriendi. *Capitolin. Macrin.* 5. Heliogabalus imperium dedecoravit vitiis ingentibus, luxuria, turpitudine, abliguritione, etc.

[ABLĬGŪRĪTOR, oris, m. qui abligurit. *Ambros. ep.* 42. *ad Sab.* Unusquisque se eviscerat luxuriosius, heluo internecat, abliguritor perimit. *F.*]

*ABLINGO, 3. *Marc. Emp.* ablingere oculos.

ABLŎCO, as, a. 1. alteri loco, v. gr. domum, quam ipse habitabam; agrum, quem ipse colebam, desero, et alteri locando concedo. *Suet. Vit.* 7. Tanta egestate rei familiaris, ut uxore et liberis, quos Romae relinquebat, meritorio coenaculo abditis domum in reliquam partem anni ablocaret.

ABLŪDO, is, n. 3. ἀπεμφαίνω, dissimilis aut absonus sum. *Hor. Sat.* 2, 3, 320. haec a te non multum abludit imago [*ἀπᾴδει].

ABLŬO, is, ui, utum, a. 3. ἀπονίπτω, lavando sordes aufero, eluo, purgo. [Quid differat *abluere* ab *eluere*, *colluere* ceterisque v. in LAVO.] *Cic. Tusc.* 5, 16. Ulyssi pedes abluens. *Virg. A.* 2, 719. donec me flumine vivo Abluero. [**Briss. d. Form.* I. n. 5.] *Plin.* 28, 7, 23. Maculas e veste abluere. *Val. Max.* 1, 8, 1. Abluere sudorem, [**Tib.* 2, 5, 60. et qua fluitantibus undis solis anhelantes abluit amnis (Oceanus) equos.] ¶ Abluere etiam dicitur aqua decurrens terramque secum trahens. *Varr. R. R.* 1, 35. Irrigationes et pluviae tempestates pulvinos abluunt et agrum faciunt macriorem. *Senec. Qu. nat.* 3, 27. Torrens abluit villas et intermixtos ovium greges devehit. ¶ Putabant veteres externa corporis ablutione [*cf. *Juv.* 6, 523. ipsis vorticibus (Tiberis) timidum caput abluet, qui de hac lustratione intelligendus est] etiam admissa scelera expiari: hinc saepe *abluere* ponitur pro purgare, expiare. *Ov. Fast.* 5, 681. Ablue praeteriti perjuria temporis, inquit: Ablue praeterita perfida verba fide. ¶ *Abluere sitim* pro extinguere, siccas fauces abluendo seu madefaciendo, dictum est a *Lucr.* 4, 874. Et *abluere sibi umbras*, pro auferre, se ab umbris expedire, *ib.* 378. ¶ Translate. *Plin. ep.* 3, 7. Maculam veteris industriae laudabili otio abluerat. *Cic. Tusc.* 4, 28. Sed omnis ejusmodi perturbatio animi placatione abluatur. ¶ Part. *Abluturus* ap. *August. Conf.* 6, 16. et *Prud. Apoth.* 752., ubi al. leg. *abluiturus*, quia *luiturus* dictum a *Claudiano* est de VI. *Cons. Hon.* 140. V. LUO. [*Abluendus* ap. *Plin.* 33, 6, 35. *F.*]

ABLŪTĬO, onis, f. ἔκνιψις. *Macrob. Sat.* 3, 1. Constat, Diis superis sacra facturum corporis ablutione purgari. *Plin.* 13, 12, 23. *de charta.* Hieratica appellabatur antiquitus, quae ablutione Augusti nomen accepit, *h. e.* diligenter abluta et candidior facta. Ita legunt et explicant *Harduin.* ex MSS. et *Turneb.* 7, 2. Alii [minus recte. *F.*] *ab adulatione.*

ABLŪTOR, oris, m. qui abluit. *Tertull. seu Cyprian. carm. adv. Marc.* 7, 155. Ablutor carnis, Domini praecursor apertus, Ablutor Christi etc.

ABLŪTUS, a, um, part. ab *abluo*, lotus, ἀπονιφθείς. *Varr. R. R.* 3, 9. Ova perfricant sale minuto eaque abluta condunt in furfures. *Curt.* 4, 1. Squalor ablutus. *Virg. A.* 9, 818. Abluta caede.

ABLŪVĬUM, ii, n. diluvium, universalis inundatio, κατακλυσμός. Vox est obsoleta a *Laberio* usurpata ap. *Gell.* 16, 7. ¶ *Aggenus Urbic.* pro alluvione usurpavit: dicit enim *de Controv. agror.* p. 69. *Goes.* Apud agrum arenae, lapides, limus abluvio invectus, etc.

ABMĀTERTĔRA, ae, f. abaviae soror ex parte paterna, quae et matertera maxima appellatur. *Caj. Dig.* 38, 10, 3. et *Paul. ib. l.* 10.

ABMITTO, is, a. 3. *Pl. Truc.* 2, 7, 33. Dic, ob haec dona, quae ad me abmiserit, me illum amare. *Ita leg. in quibusdam Codd., at rectius in plerisque aliis*, quae ad me miserit.

ABNĀTO, as, n. 1. ἀπονήχομαι, alicunde natando recedo. *Stat. Ach.* 1, 383. Tunc excepta freto longe cervice reflexa Abnatat.

ABNĔCO, as, a. 1. i. q. *neco*, ἀναιρέω, ἀποκτείνω. *Pl. Truc.* 1, 2, 98. Ut abortioni operam daret puerumque ut abnecaret. *Al.* [*rectius. F.*] enecaret.

ABNĔGĀTĬO, onis, f. negatio. *Arnob.* 1. *p.* 18. Cum in eadem culpa sit et assertio talis rei et abnegatio refutatoris increduli.

ABNĔGĀTĪVUS, a, um, adj. *Prisc.* 15. p. 1020. *Putsch.* Abnegativum (*adverbium*) est, ut *non, haud, nequaquam.* *Id.* 16. *p.* 1031. Abnegativae (*conjunctiones*) sunt apud Graecos etc.

ABNĔGĀTOR, oris, m. *Tertull. d. fuga in pers.* 12. Quis talem abnegatorem spernat? Est qui leg. *obnegatorem.*

ABNĔGO, as, a. 1. ἀπαρνέομαι, nego, [*fortius illud esse dicunt] abnuo [recuso]. *Col.* 10, 51. si Juppiter abnegat imbrem. *Virg. A.* 7, 423. Rex tibi conjugium abnegat. *Hor. Od.* 1, 35, 22. Comitem abnegat. *Plin. ep.* 10, 97. Abnegare depositum. *Virg. A.* 2, 637. Abnegat excisa vitam producere Troja. [**Georg.* 3, 456. Nota *Lactant. div. Inst.* 6, 20. animis abnegant lucem non a se datam, i. e. non patiuntur ad lucem accedere, occidunt. Praeterea *Virg. A.* 2, 654. absolute dixit *abnegat.*]

ABNĔPOS, otis, m. filius pronepotis vel proneptis; et refertur ad abavum, διεέγγονος. *Suet. Tib.* 3. Ejus abnepos patronus senatus dictus. [**Cl.* 24.] Adde *Caj. Dig.* 38, 10, 1. et *Paul. ibid. l.* 10. et V. ADNEPOS.

ABNEPTIS, is, f. filia pronepotis vel proneptis. *Suet. Ner.* 35. Messalinam Tauri bis consulis abneptem.

ABNĪTOR. V. ABNUTO.

ABNŌBA, ae, m. mons Germaniae, e cujus jugis *Plin.* 4, 12, 24. Danubium oriri docet. [*cf. *Salm. Exerc.* p. 131.] *Avien. Per.* 437. Abnoba mons Istro pater est; cadit Abnobae hiatu Flumen. Hinc Abnobanum Danubium olim dixere. Sic enim corrigit *Dacerius* illud *Pauli* ex *Festo:* Addubanum, Danubium. [*V. *Tac. Germ.* 1, 4. Danubius, molli et clementer edito montis Abnobae jugo effusus; hodieque dicitur *Abenauer Gebirge.*] ¶ Fuit etiam cognomen Dianae a monte Abnoba, in quo colebatur. *Inscr.* ap. *Guattan. Mon. ined. T.* 2. *p.* 16. Dianae Abnobae. Haec reperta est ann. 1785. prope *Baden Baden* in Germania. *F.*]

ABNOCTO, as, n. 1. ἀπονυκτερεύω, foris pernocto, noctu domo absum. *Sen. vit. beat.* 26. *de Jove:* Alius adulterum illum induxit et abnoctantem. *Gell.* 13, 12. *extr.* Tribunis pleb. jus abnoctandi ademptum. *Martian. Dig.* 1, 18, 15. Dum tamen abnoctare ei non liceat.

ABNŌDĀTUS, a, um, part. ab *abnodo*, a nodis purgatus. *Col.* 4, 22. Pampinus non abnodatus neque abrasus.

ABNŌDO, as, a. 1. ἀποδεσμεύω, δεσμοὺς ἐκλύω, κλαδῶ τὰ δένδρα, enodo arbores, et vites nodis repurgo. *Col.* 4, 24. Diligenter amputant et abnodant, priusquam corroboretur. [*add. c. 22. et saepius etiam legitur ap. *Col.* Sed cum in libb. mss. magna sit in h. v. dissensio, al. *annotare*, al. *adnodare* pro eo exhibentibus, *Schneid.* ubique *adnod.* scrib. esse censuit, auctoritate maxime Cod. Sangerm., significatione eadem. Ex App. *Furl.*]

ABNORMIS, e, adj. sine norma aut lege. *Hor. Sat.* 2, 2, 3. Rusticus, abnormis sapiens crassaque Minerva, *h. e.* sapiens ille quidem, sed non alicui sapientum seu philosophorum sectae addictus, *non ad aliorum normam sapiens*, ut loquitur *Cic. Am.* 5. [*Ap. *Hor.* al. abnormi sapiens crassaque Minerva. Pejus. V. *Bentl.*] ¶ Legitur et *anormis*, sed minus recte. Sapit enim Graecam compositionem.

ABNŬĔO, es, a. 2. pro *abnuo* veteres dixisse annotavit *Diom.* 1. *p.* 378. *Putsch.*, et affert *Ennii* versum *Ann.* 8. Certare abnueo, metuo legionibu' labem. *Item ejusd. in Telamone:* Ex eo futurum abnueant. Sed haec jam obsoleverunt.

ABNŪĬTĬO, onis, f. *Fest. in voce* In. *In* non semper abnuitionem significat, sed interdum etiam pro adnuendo ponitur.

ABNŬĬTŪRUS, a, um, part. fut. ab *abnuo. Sall. fr. hist.* 1. [20. p. 36. T. II. ed. *Hav.*] ap. *Arus. Messum vet. interp.* Nihil ob tantam mercedem sibi abnuituros.

ABNŪMĔRO, as, a. 1. Affertur a *Gellio* 15, 3. videturque significare *totum numero*, omnino numero, ut ex ipsis *Gellii* verbis ex *Nigidii* commentario deprompti colligere videmur.

ABNŬO, is, ui, a. 3. ἀπονεύω, capitis nutu [retracto capite] vel manus significo, me nolle aut non assentiri: cui contrarium est *adnuo* [*polliceri *Sall. Jug.* 51. probare *ib.* 85.] *Nigid.* ap. *Gell.* 10, 4. Cum adnuimus et abnuimus, motus ille vel capitis vel oculorum a natura rei, quam significat, non abhorret. *Liv.* 36, 34. Manu tamen abnuit, quicquam opis in se esse. ¶ Saepius ponitur pro nolle, recusare, negare [*improbare *Col.* 3, 3. abnuente Saserna genus id ruris] a praeposit. *ab* et inusitato *nuo*, unde *nutus. Pl. Truc. prol.* 6. Quid si de vestro quidpiam orem? abnuunt. *Cic. Mil.* 36. Non recuso, non abnuo. *Id. Fin.* 2, 1. Intelligas, quid quisque concedat, quid abnuat. [*Distinguendi erant loci, in quibus absolute utuntur h. v. et in quibus addunt aut accus. aut infin. Illis add. *Hor. Sat.* 2, 5, 52. *Flor.* 3, 16. Ita dicuntur *abnuere* ii, qui viribus desperant neque amplius laborare volunt (gr. ἀπειρηκέναι). *Liv.* 27, 49. Ille pugnantes hortando — sustinuit; ille fessos abnuentesque taedio et labore — accendit. De iisdem *Sall. Jug.* 71. milites fessos — et jam abnuentes omnia. Vid. *Wass.* ad h. l. — Construitur etiam cum praep. *de. Sall. Jug.* 84. Neque illi senatus — de ullo negotio abnuere audebat; sic idem docere de re, indicare de re, *Cat.* 48. *Jug.* 13.] *Id. Leg.* 1, 14. Abnuere a se commissum facinus. *Tac. A.* 6, 8. Abnuere crimen. *Cic. Fat.* 2. Nihil enim unquam abnuit studio meo voluntas tua. *Tac. A.* 4, 26. Dolabellae petenti abnuit triumphalia Tiberius. *Ib.* 2, 78. Quanquam suscipiendum bellum abnuisset. ¶ Cum infin. *Liv.* 22, 13. *extr.* Nec abnuebant melioribus parere. *Virg. Aen.* 10, 8. Abnueram bello Italiam concurrere Teucris. *Sil.* 14, 599. descendere fauces Abnuerant siccae jussorum alimenta ciborum. [*cf. *Suet. Caes.* 19. *Curt.* 6, 7. *Sen. Troad.* 576. *Claud. r. Pros.* 2, 80. Non abn. *quin Tac. A.* 13, 14.] ¶ Passive impersonaliter. *Liv.* 3, 72. Nec abnuitur ita fuisse. ¶ Ponitur etiam pro detrectare, abjicere, repudiare [*nihil haec differunt a supp.] *Col. prooem. l.* 6. Abnuere curam pecoris. *Tac. A.* 14, 37. jussa ducis. *Liv.* 28, 27. imperium. [*3, 66.] *Virg. Aen.* 5, 531. omen. [**Liv.* 30, 23. Censebat, nullius consilio accipiendam abnuendamque pacem esse. *Sil.* 3, 110. mene — abnuis inceptis comitem? *Tac. Agr.* 21. linguam Romanam abnuere]. ¶ Tribuitur et rebus inanimis. *Tib.* 4, 1, 25. Seu tibi par poterunt, seu quod spes abnuit, ultra, *h. e.* quod sperare non licet. *Tac. Hist.* 5, 13. Hanc adversus urbem Titus, quando impetus et subita belli locus abnueret, aggeribus vineisque certare statuit. *Plin.* 37, 10, 54. Arabica (*gemma*) ebori simillima est; et hoc videretur, nisi abnueret duritia, *h. e.* nisi obstaret. ¶ Supinum *Abnutum*, quod plerique huic verbo tribuunt, et particip. *Abnutus* nullo adhuc, quod sciam, exemplo latino confirmantur. [*De perfecti forma *abnuvi* v. *Drak.* ad *Liv.* 5, 33, 4. et 1, 31, 1.]

*ABNŪRUS *Gloss. gr. lat.* ἔκγονον νυός, i. e. abnepotis mulier.

ABNŪTĪVUS, a, um, adj. ἀποφατικός, qui negandi vim habet [negativus]. *Paul. Dig.* 45, 1, 83. Qui spondet dolum malum abesse abfuturumve esse, non simplex abnutivum spondet, sed curaturum se, ut dolus malus absit. *Gloss.* Abnutivum, ἀπωμοτικόν. [*Usi sunt h. v. etiam alii Grammatici. V. *Duk.* de *Lat. ICt. vet. p.* 349. ed. Lips. 1773.]

ABNŪTO, as, a. 1. saepe abnuere, ut ait *Festus:* frequentativum ab *abnuo. Pl. Capt.* 3, 4, 79. Quid mi abnutas? *Ty.* Tibi ego abnuto? *Arnob.* 2. *in fin.* Dum ipsi nobis argumenta conquirimus, quibus esse videatur falsum id, quod esse nolimus, atque abnutemus verum. *Ubi quidam minus recte leg.* abnitimur, *tanquam sit ab* abnitor, eris. ¶ Tanquam angustum et humile damnat *Cic. Or.* 3, 40. in illo veteris cujusdam poetae: *Quidnam est, obsecro? Quid te adiri abnutas?* Melius esset, inquit, *vetas, prohibes, absterres.* [*Ne male haec intelligas, ipsum adi *Cicer.* Non enim omnino tanquam angustum et humile damnat illud v. *Cic.*, sed in isto *Ennii* ex *Thyeste* loco graviore voc. utendum fuisse dicit; *Bentl.* ad *Tusc.* 3, 12. metri causa *renutas* reponi jussit.]

ĂBO, as, a. 1. verbum est fratris blande fratrem compellantis ab *Aba*, (quod ab Ἄππα) frater, ἀδελφίζειν. *Auson. ep. ad patrem* 1, 13. nam supparis aevi sum tibi ego, et possum fratris abare vicem, *h. e.* possum tecum nomen fratris usurpare. *Scalig. lect. in Aus. c.* 1, 29. satis ingeniose hanc lectionem interpretationemque tuetur: editi tamen libri habent *fratris habere vice* vel *habere vicem.* ¶ Quidquid est de lectionis veritate, ipsum verbum neque ab origine (*Aba* enim non est vox latina) neque ab auctoritate scriptoris satis habet, ut usurpandum sit. [*Vid. *Scriverii Anecd. p.* 88. sq. *Hand.*]

*ABOBRĪCA *Mel.* 3, 1, 5. Abobriga *Plin.* 4, 20, 34. oppidum Hispaniae Tarracon. in Artabrorum agro.

*ABOCCIS oppidum Aethiopiae. *Plin.* 6, 29. p. m.

*ABODIACUM, oppidum Vindeliciae. *Tab. Peut.* alii, ut *Ptol.*, *Abudiacum* habent.

*ABOLĀNI, orum, incolae oppidi, (f. Abola) quod olim in Latio fuisse putatur. *Plin.* 3, 5, 9.

ĂBOLĔFĂCĬO, is, a. 3. i. q. aboleo. *Tertull. Apol.* 35. Civitatem tabernae habitu abolefacere, *h. e.* deformare, dehonestare. ¶ Hinc particip. *Abolefactus Id. d. Habit. mul.* 3. Scriptura abolefacta violentia cataclysmi.

ĂBŎLĔO, es, evi, olitum, a. 2. ἐξαλείφω, ἀφανίζω, ἀμαυρόω, deleo, tollo, destruo. [*Derivant ab *olendo*, ut sit: ipsum etiam odorem alicujus rei extinguere. Alii ad gr. referunt ἀπόλλυμι (ἀπολέω). Cf. *Sanct. Min.* II. *p.* 445.] *Quintil.* 1, 5. Si consuetudo vicerit, vetus lex sermonis abolebitur. [**Suet. Cl.* 6. decretum abolitum est] *Virg. A.* 4, 497. abolere nefandi Cuncta viri monimenta jubet. *Vellej.* 2, 58. Cum Cassius censuisset abolendum Caesaris testamentum. *Tac. A.* 4, 35. Abolere imagines. *Id. A.* 16, 6. Abolitum est corpus igni. *Id. Hist.* 4, 39. Abolere vires. [*i. e. adimere] *Ib.* 1, 84. memoriam. *Ib.* 47. convicia et probra. *Ib.* 3, 24. labem ignominiae. *Ib.* 2, 5. Prava certamina communi utilitate. *Liv.* 3, 38. Abolere alicui magistratum. *Plin.* 28, 18, 75. scabiem. *Id.* 21, 21, 91. tristitiam. [**Tac. Agr.* 2. vocem, libertatem, conscientiam. *Suet. Aug.* 32. reorum — nomina abolevit i. e. ex numero reorum expungere. V. *Abolitio. ib.* 85. Tragoediam magno impetu exorsus — abolevit. *Cal.* 34. Cogitavit etiam de Homeri carminibus abolendis. *ib.* quasi scientiae eorum (ICtorum) omnem usum aboliturus. *Eutrop.*

7, 15. de Domitiano: tantum in se odium concitavit, ut merita et patris et fratris aboleret.] ℙ Ap. *Virg. G.* 3, 559. *abolere viscera unda* est tabida animalium viscera ita aqua purgare, ut omnis inde tabes eluatur. ℙ In Jure *abolere accusationem* est eam penitus omittere: *abolere crimen* est delere, extinguere. *Martian. Dig.* 48, 16, 2. §. 10. et *Modestin. ibid. l.* 17. V. ABOLITIO. ℙ Aboleri absolute pro extingui, mori. *Plin. prooem. l.* 7. Multi extitere, qui non nasci optimum censerent, aut quam ocissime aboleri. [*De pass. v. *Gron.* ad *Liv.* 25, 1, 7.] ℙ Neutrorum more. *Liv.* 9, 36. Aliis omnibus cladis Caudinae nondum memoria aboleverat. [*extincta erat. Cf. 1, 23. donec cum eum re nomen quoque vetustate abolevit. Al. *vetustas.* Illud defendunt *Duk.* et *Drakenb.*, quos vide et *Burm.* ad *Anth. L.* 1. p. 133.] (Adde 3, 55.) *Gell.* 20, 1. Si non illa etiam ex duodecim tabulis de testimoniis falsis poena abolevisset. ℙ *Abolesset* pro *abolevisset* habet *Flor.* 4, 9. ℙ Praeteritum *abolui* pro *abolevi* affert quidem *Prisc.* 9. *prope fin.*, sed nullo auctore confirmat. ℙ Part. *Aboliturus* ap. *Suet. Cal.* 34. *F.*]

ĂBŎLESCO, is, n. 3. ἀφανίζομαι, ad nihilum redigor. *Col.* 3, 2. Vinea siccitatibus non abolescit. *Virg. A.* 7, 232. tantique abolescet gratia facti. ℙ Pro *decrescere* affert *Lamb.* ex *Lucr.* 5, 732. ubi alii aliter legunt. V. ABORISCOR.

ĂBŎLĬTĬO, onis, f. ἀφανισμός, actus abolendi. *Suet. Aug.* 34. Postulare pertinaciter abolitionem legis. *Tac. A.* 13, 5. Abolitio tributorum. *Ib.* 6, 2. Abolitio sententiae. [*ib.* 13, 51. abolitio quadragesimae. Notandum illud, quod *Flor.* dixit 4, 7. in abolitione animarum, h. e. in extinguenda vita.] ℙ In Jure *abolitio* est criminis aut accusationis institutae extinctio, qua reorum numero reus eximitur, res praeteritae oblivioni mandantur, accusatio omittitur, accusandi necessitas accusatori remittitur etc. Qua de re multa *Dig.* 48. *toto titulo* 16., qui est *ad S. C. Turpil. et de abolitionibus crimin.* et alibi. *Quintil.* 9, 2. *ad fin.* Tyrannus, qui sub pacto abolitionis dominationem deposuerat, *h. e.* ἀμνηστίας. [*Non debebat omitti *Suet. Tib.* 4. Caesare occiso, cunctis turbarum metu abolitionem facti decernentibus. Dicit eam rem, quam graeco nomine, exemplo Atheniensium, Cicero ἀμνηστίαν appellaverat. Recte *abolitionem* contra *Lips. oblivionem* suadentem defendit *Ernest.* et idem latet in corrupto loco *Flor.* 4, 7. ubi v. *interpp.*]

ĂBŎLĬTOR, oris, m. qui abolet. *Tert. Hab. mul.* 3. Omnium rerum abolitorem. *Auson. grat. act.* 2. Somnus omnium abolitor.

ĂBŎLĬTUS, a, um, part. ab *aboleo*. *Tac. A.* 2, 49. Deum aedes vetustate aut igni abolitae. [*Abolitus honor *Suet. Cl.* 45. Effigies Silii abolita i. e. ex atrio remota, dempta *Tac. A.* 11, 35.] *Pallad.* 2, 13. Abolitae radices prioris vineae. *Plin.* 14, 4, 5. Abolita nomina. [**Suet. Dom.* 15.] *Plin. ep.* 7, 6. Abolita accusatio. (V. ABOLEO et ABOLITIO) *Quintil.* 1, 6. Abolita atque abrogata retinere. [**Suet. Aug.* 31. abolita restituit.] *Gell.* 12, 1. Oblitterata atque abolita elementa. *In num. Hadrian.* apud *Eckhel. D. N. V. T.* 6. *p.* 478. Reliqua vetera HS novies mill. (*h. e.* millies) abolita.

ABOLLA, ae, f. ἱμάτιον, genus pallii duplici panno consuti, quo militiae utebantur: itaque togae opponitur, quae pacis erat: videtur autem esse ab ἀμβολή pro ἀναβολή, amictus, ab ἀναβάλλω, circumdo, vestio. *Varr.* ap. *Non.* 14, 9. Toga detracta est, et abolla data ad turbam mihi, fera militiai munera belli ut praestarem. *Serv.* ad illud *Aen.* 5, 421. *duplicem ex humeris dejecit amictum*, duplicem, *inquit*, amictum, id est abollam, quae duplex est, sicut chlamys. [*Purpuream abollam habes ap. *Suet. Cal.* 35. ubi v. *Torrent.*, qui affert *Martial. Ep.* 8, 48. Tyria abolla.] ℙ Hoc pallii genere etiam philosophi aliquando usi sunt, longiore tamen, fusiore et ex viliore materia confecto. *Martial.* 4, 53. *de falso Cynico.* Cerea quem nudi tegit uxor abolla grabati: *ceream* vocat, quia valde trita erat, et praeterea sudore et collectis sordibus quasi cera infecta: *uxorem*, quia simul cum ea etiam in lecto cubabat, et pro lodice adhibebat. *Juven.* 3, 115. audi facinus maioris abollae: Stoicus occidit Baream, *h. e.* sanctioris severiorisque philosophiae, qualis fuit Stoicorum. *Id.* 4, 76. abollam Pegaso Praefecto Urbis tribuit Urbe proficiscenti Albam: ex quo quidam putarunt, abollam fuisse etiam vestem senatoriam; (sane *Prudent. advers. Symmach.* 1, 557. dixit, *palmata insignis abolla*, togam intelligens) eam tamen opinionem probe refellit *Ferrar. de re vestiar. part.* 1. *l.* 2. *c.* 12.

*ABOLLARIS, e, adj. Si vera est V. D. in *eph. Jen.* 1817. N. 22. p. 175 sq. conjectura, augeri hoc verbo possunt Lexica. *Fronto in ep. d. orat. p.* 244. (122. *Nieb.*) sic scribit: Confusam ego eloquentiam catachannae ritu partim igneis nucibus Catonis, partim Senecae mollibus et febriculosis prunuleis insitam, subvertendam censeo radicitus, imo vero Plautino irato verbo exradicitus. Neque ignoro copiosum et redundantem hominem esse (Senecam). Verum sententias ejus tolutares video, quamquam quadripedo concito cursu, tenere nusquam, pugnare nusquam: majestatem studere (et) ut *Laberius* ait, *dictabolaria*, imo dicteria potius eum quam dicta continere. — Jam ex his *Majus* dictabolaria addi Lexicis jussit; sed ille V. D. *Juvenal.* locum 3, 115. (v. *Abolla*) conferens, *dicta abollaria* scrib. et totum locum sic corrigendum esse censuit: pugnare plus quam majestatem (v. potestatem) ostendere; ut Laberius ait, dicta abollaria, imo etc. comparat id. *verba contorta et fidicularia* ap. eund. *Front. p.* 218. (86. *Nieb.*)

AB OLOES pro *ab illis* usurparunt antiqui. *Fest.*

ĂBŎMĬNĀBĬLIS, e, adj. βδελυρός. Vox est *Hieron. in Jerem.* 22, 30. Legitur etiam in Declam. quae inscribitur *Tribunus Marianus*, quam quidam falso tribuunt *Quintiliano.*

ĂBŎMĬNĀMENTUM, i, n. βδελυρία, res abominanda. *Tertull. adv. Jud.* 13. Projecit homo abominamenta sua aurea et argentea.

ĂBŎMĬNANTER, adv. abominandum in modum. *Impp. Constantin.* et *Constans Cod. Theod.* 3, 12, 1. Si quis filiam fratris faciendam crediderit abominanter uxorem. *Cassiod. ep.* 3, 23. Consuetudines abominanter inditae.

ĂBŎMĬNĀTĬO, onis, f. ἀποτροπιασμός, actus abominandi. *Lact.* 1, 17. *in fin.* Quid sibi vult equorum tam pertinax abominatio? ℙ Item res abominanda, βδέλυγμα. *Tert. adv. Jud.* 5. *ex Isaj.* 1, 13. Incensum abominatio est mihi.

ĂBŎMĬNĀTUS, a, um, part. ab *abominor*; *Liv.* 40, 4. Abominatus mentionem facinoris. ℙ Passive *Hor. Epod.* 16, 8. Parentibusque abominatus Annibal. *Liv.* 31, 12. Abominati (sunt) semimares jussique in mare deportari.

ĂBŎMĬNO, as, a. 1. Hac voce activa usus est *Pl. Trin.* 3, 2, 82. Mulctam abomina.

ĂBŎMĬNOR, aris, dep. 1. ἀποτρέπομαι, malum omen abjicio, averto, deprecor. *Plin.* 28, 2, 5. Incendia inter epulas nominata, aquis sub mensas profusis, abominamur. *Liv.* 30, 25. Cum dixisset, sepulcrum dirutum proram spectare, abominatus, praetervehi jusso gubernatore, ad Leptim appulit classem. *Suet. Cl.* 46. Pro tribunali, accessisse se ad finem mortalitatis, quanquam abominantibus qui audiebant, semel atque iterum pronuntiavit. *Liv.* 6, 18. Bene facitis, quod abominamini. ℙ Hinc formula illa, *quod abominor*, [quod deus avertat] quae eleganter sermoni interseritur. *Ov. Pont.* 3, 1, 104. Si mea mors redimenda tua (quod abominor) esset [**Met.* 9, 676.] *Plin. ep.* 6, 22. Scias, si quis forte, quod abominor, fallat, paratam ultionem. [**Curt.* 7, 4.] ℙ Generatim accipitur pro detestari, exsecrari, βδελύττομαι. [*Posuerat *Forc.* σικχάζομαι. Certe σικχαίνομαι erat dicendum. V. *Phryn. Ecl. p.* 226. ibique *Lobeck.*] *Liv.* 30, 30. Quod igitur nos maxime abominaremur, vos ante omnia optaretis, in meliore vestra fortuna de pace agitur. [*Eadem verba opponit *Colum. praef. l.* 6.] *Prud.* π. στεφ. 2. *d. S. Vincent.* 179. Pulvinar ut nostrum manu Abomineris tangere. [*Laudant nonnulli h. v. *optandi* significatione, afferentes *Apul. Met.* 9. *p.* 225. uxor crurum ei fragium abominata; sed *Oud.* scripsit *obominata.*] ℙ Passive *Verrius* ap. *Prisc.* 8. *p.* 791. P. Saevitiaque eorum abominaretur ab omnibus. [*Quibus usi sint formulis, cum abominarentur, ut illis: dii meliora, dii prohibeant (*Liv.* 6, 18), tradit *Brisson. de form.* 1, 84.] ℙ Part. *Abominandus* ap. *Liv.* 9, 38. Licinius tertia clade abominandam eam curiam facit. [**Lact.* D. I. 7, 25.]

ĂBŎMĬNŌSUS, a, um. *Solin.* 1, 40. Propter pares dies Februarius, quasi abominosus, Diis inferis deputatur. *Salm.* legit *ominosus* ex quibusdam probatis edd., quod certe latinius est, et idem significat. [At eandem vocem usurpat *Diomed.* 3. p. 472. *P.* Vox abominosa. *F.*]

[ABORENSIS, e. ad Aboram pertinens, urbem episcopalem et mediterraneam Africae proconsularis a *Suida* [*apud quem legitur Ἄβωρα ὄνομα τόπου] memoratam. *Plin.* 5, 4, 4. Oppida civium Romanorum, Aboriense, (l. Aborense) Canopicum, etc. *F.*]

ĂBŎRĪGĬNES, um, m. sunt conditores auctoresque originis [gentis], γενάρχαι et πρωτόγονοι a Graecis appellati. [*Conferunt eos cum iis, quos Graeci αὐτόχθονας appellaverunt.] Ita adhibetur haec vox a *Plin.* 4, 22, 36. Erythia dicta est, quoniam Tyrii, aborigines eorum, orti ab Erythraeo mari ferebantur. [*v. *Salmas. exerc. p.* 201.] *Est qui legit* ab origine. ℙ Peculiariter Aborigines dicti antiquissimi Italiae populi in Latio, quorum reges Saturnus et Janus. *Justin.* 43, 1. Italiae cultores primi Aborigines fuere, quorum rex Saturnus. *Tac. A.* 11, 14. Etrusci litteras ab Corinthio Demarato, Aborigines Arcade ab Evandro didicerunt. *Sall. Cat.* 6. [ubi v. *Cort.*] Cum Trojanis Aborigines, genus hominum agreste, sine legibus, sine imperio, liberum atque solutum, in una moenia convenere. *Liv.* 1, 2. Aeneas, ut animos Aboriginum sibi conciliaret, ne sub eodem jure solum, sed etiam nomine omnes essent, Latinos utramque gentem appellavit. *Alii leg.* Aboriginensium. *Aurel. Vict. Or. g. Rom.* 4. Quidam tradunt, terris diluvio coopertis, passim multos diversarum regionum in montibus, ad quos confugerant, constitisse: ex quibus quosdam sedem quaerentes, pervectos in Italiam, Aborigines appellatos, Graeca scilicet appellatione, a cacuminibus montium, quae illi ὄρη vocant. Alii volunt eos, quod errantes illo venerint, primo Aberrigines, post mutata una littera, altera dempta, Aborigines cognominatos. Hactenus *Aur. V.* Hujus postremae notationis auctor est etiam *Festus.* ℙ Graeci Scriptores *Dion. Hal. l.* 1. *Strabo l.* 5., *Stephan.* [**Suid.* cf. *Meurs. ad Lycophr. p.* 315. ubi tria genera recenset] et alii scribunt Ἀβοριγῖνες, aut Ἀβοριγῖνες, et Ἀβωριγῖνοι, unde colligitur, producendam esse paenultimam: tametsi et Ἀβοριγῖνες scriptum legitur. ℙ [Aborigines, περὶ ἀνθρώπου φύσεως: sic appellatur liber *Varronis* passim laudatus a *Nonio. F.*]

[ĂBŎRĬGĬNEUS, a, um, adj. ad Aborigines pertinens. *Septim.* apud *Terentian. p.* 2425. *Putsch.* Jane pater, Tibi vetus ara caluit Aborigineo sacello, *h. e.* tibi Aborigines tura et hostias obtulerunt. *F.*]

ĂBŎRĬOR, eris, rtus sum, dep. 3. ἀπόλλυμαι, [*monstrum vocabuli hoc apposuit *Furl.* Debebat ἀπειπεῖν, ἀπαγορεύειν, ἀπέλπασθαι et similia. Sed omnino haec cum lat. voce non satis recte conferuntur], idem ac morior, pereo; est enim contrarium τῷ *orior:* praepositio *ab* hic privationem vel vitium significat, ut in *absimilis, abrogo*, etc. *Varr. L. L.* 4, 10. Idem hic Diespiter dicitur, infimus aer, qui est conjunctus terrae, ubi omnia oriuntur, ubi aboriuntur. *Id. in fragm.* ap. *Non.* 2, 24. Vinum, quod ibi natum sit, si praegnans biberit, fieri ut aboriatur. Subintellige *fetus*, *h. e.* ut fetus aboriatur. *Gell.* 12, 1. Ut fetus quoque ipsi in corpore suo concepti aboriantur. [**Vavass. Antib. p.* 468.] ℙ Translate. *Lucr.* 3, 155. pallorem existere toto Corpore, et infringi linguam vocemque aboriri, *h. e.* intercludi, deficere: quod in magnis timoribus evenire solet. ℙ Aboriri fetum pro immaturum et mortuum edere, legitur ap. *Arnob.* 3. *p.* 105. Fastidiosos ducere atque habere conceptus, aboriri, perferre, et praepropero partu septimanas edere aliquando feturas.

ĂBŎRISCOR, eris, dep. 3. i. q. aborior, pereo. *Lucr.* 5, 732. Inque dies privos aborisci quaeque creata. Ita leg. quidam [ut *Eichst.*] cum *Pareo:* alii *aboriri:* alii *abolescere.*

*ABORITICIUM, i, et ABORTICIOSUM, i, n. in antiquis glossis leguntur, in iisque vertuntur ἐκτρωματικόν, ἐκτρωματιαῖον, ut idem sit quod *abortivum.*

*ABORRAS s. ABORAS s. ABORRHOAS, etiam ABURAS et CHABORAS. Est satis magnum Mesopotamiae flumen, quod Euphrati miscetur. h. Khabur. *Ammian.* 23, 11. Cercusium, cujus moenia Aborras et Euphrates ambiunt. *id.* 14, 3.

ĂBORSĪVUS pro *abortivus* legitur a quibusdam ap. *Tertull. adv. Marc.* 3, 8. [*Nisi est vitium operarum].

ĂBORSUS, a, um. Aborsus venter dicitur a *Paulo Sent.* 4, 9, 6. (si salva est lectio) cum fetus venenis et medicamentis ejectus est. Aborsus, *inquit*, vel abactus venter partum efficere non videtur.

ĂBORSUS, us, m. idem fere, quod abortus. Differt tamen, quia aborsus est in primis mensibus, cum conceptui exordium factum est, abortus prope tempus pariendi. Haec *Nonius* 5, 509. [*At sunt merae nugae].

ĂBORTĬO, onis, f. ἐκτρωσμός, actus abortiendi, seu emittendi fetum mortuum ante tempus. *Cic. Cluent.* 12. Si haec solutio legatorum, et non merces abortionis appellanda est. *Pl. Truc.* 1, 2, 98. Ut abortioni operam daret, puerumque ut enecaret. *Paul. Dig.* 48, 19, 38. §. 5. Abortionis, aut amatorium poculum dare. [**Lact. d. Opif. D.* 12, 6.]

ĂBORTĬO, is, ivi, a. 4. ἐξαμβλῶ. Tribuitur *Plin.* 8, 51, 77. Propter facilitatem abortiendi. *Hard.* leg. *aboriendi* tueturque consensu MSS. [At *Vulgata Job* 21, 10. Bos eorum concepit et non abortivit. *F.*]

ĂBORTĬUM, ii, n. pro abortu vel abortione, vox est *Hieron. ep.* 66. *ad Pammach. de obitu Paulinae n.* 3. Dum crebris abortiis et experta fecunditate conceptuum non desperat liberos. *ep.* 22. ad *Eustoch. c.* 5.

ĂBORTĪVUS, a, um, ἐκτρωτικός, abortum faciendi vim habens. *Plin.* 20, 21, 84. *de malvis.* Abortivas esse cum capite anseris. *Id.* 24, 5, 11. *de cedri succo.* Tradunt abortivum fieri in Venere. *Id.* 7, 6, 5. Sternuisse a coitu abortivum. [*Fluxus abortivi *Solin. Polyh.* 37. V. *Salm. Ex. p.* 504.] ℙ Abortivus est fetus, qui imperfectus ante legitimum tempus natus est. *Horat. Sat.* 1, 3, 46. ut abortivus fuit olim Sisyphus. *Juv.* 2, 32. Cum tot abortivis fecundam Julia vulvam Solveret. Sunt qui putent hic *abortivis* sumendum esse pro medicamentis, quae abortum faciunt. ℙ *Mart.* 6, 93. Pullus abortivo nec cum putrescit in ovo. Ovum abortivum dixit, in quo pullus ante tempus formatus atque adeo ibi corruptus est. ℙ Subst. *Juv.* 6, 367. Et quod abortivo non est opus, *h. e.* medicamento abortum faciente. ℙ Pro abortu, translate. *Plin.* 18, 17, 46. Est aliud avenae vitium, cum granum af

flatu noxio cassum et inane in spica evanescit quodam abortivo.

ABORTO, as, n. 1. abortum facere. *Varr. R. R.* 2, 4. Haram facere oportet ea altitudine abs terra, ne dum exilire velit (*sus*) praegnans, abortet. [*Schneid.* legendum probat *aboriatur. F.*] Usus est et *Firmicus Math.* 3, 7, 6.

ABORTUS, a, um, ἀναφανείς, exortus. *Stat. Th.* 8, 32. Nec solitus sentire metus expavit aborta Sidera, jucundaque offensus luce profatur. *Al. leg.* oborta *et sane rectius.* Sic *abortae lacrimae* legitur a nonnullis in *Liv.* 1, 58. et 40, 8. *extr.* [*ubi v. *Drak.*] item in *Ov. Met.* 1, 350., sed *obortae* ubique retinendum.

ABORTUS, us, m. ἔκτρωμα, fetus immature editus et mortuus. *Cic. Att.* 14, 20. Tertullae nollem abortum. [*Ter. Hec.* 3, 3, 38. dicam abortum esse] *Plin.* 21, 18, 69. Feminis quidem abortus facere non dubitat, *h. e.* inferre. [*Abortuum insidiae *Plin.* 30, 12, 44. De hoc v. *Salm. l. c.*] *Plin. ep.* 8, 10. Audies neptem tuam abortum fecisse, *h. e.* passam esse. ℙ In arboribus dicitur, cum a prima origine degenerant, et infeliciter nec justa mensura proveniunt. *Plin.* 12, 2, 6. Namque et chamaeplatani vocantur coactae brevitatis: quoniam arborum etiam abortus invenimus. ℙ Translate. *Plin. prooem. hist. nat. prope fin.* Quoniam audio et Stoicos, et Dialecticos, Epicureos quoque parturire adversus libellos, quos de Grammatica edidi, et subinde abortus facere, etc. *h. e.* libros edere imperfectos. ℙ *Abortus* et *Aborsus* quomodo differant V. ABORSUS, us. [*Manil.* 1, 140. abortum pro occasu stellarum posuit.] ℙ Abortum, i, n. 2. *Ulp. Dig.* 29, 2, 30. Mox abortum factum est. *Paul.* ex *Festo:* Abortum gravidae mulieris dicitur quod non sit tempestive ortum. *Glossae:* Abortum, ἔκτρωμα. [*v. *Duk.* de *Lat. ICt. vet. p.* 307.]

ABPATRUUS, i, m. frater abavi mei ex parte paterna, qui et *patruus maximus* dicitur. *Caj. Dig.* 38, 10, 3. et *Paul. ibid. l.* 10.

[ABRACADABRA, monstrum verbi, quod hemitritaeo depellendo chartae inscriptum, ita ut ordine retrogrado littera deficiat, et lino inclusum collo suspendere jubet *Seren. Sammon.* 52, 941. Inscribis chartae quod dicitur Abracadabra, Saepius et subter repetis, sed detrahe summae. Et magis atque magis desint elementa figuris Singula, quae semper rapies, et cetera figes, Donec in angustum redigatur littera conum: His lino nexis collum redimire memento. Est ergo haec figura:

A b r a c a d a b r a
a b r a c a d a b r
a b r a c a d a b
a b r a c a d a
a b r a c a d
a b r a c a
a b r a c
a b r a
a b r
a b
a

Haec protulit *Furl. C. Steph. Dict. hist. p.* 8. *ed. Lloyd. Voss. Op.* V. *p.* 24. *Vertue, Epitr. pt.* 2. *p.* 69. addidit *Bail.*]

ABRADO, dis, si, sum, a. 3. radendo demere, ἀποξύρω. *Varr. L. L.* 4, 31. Itaque homo in pratis per foenisecia eo (*rastello*) festucas abradit. [*Col. de arb.* 10. acuta dolabra abradito] *Plin.* 6, 28, 32. Abradere barbam. *Id.* 17, 11, 15. Est innoxium abradi partes (*radicum*), quae se nudaverint. ℙ Translate est auferre, demere. *Plin. Pan.* 37. Destringi aliquid et abradi bonis, quae sanguine meruissent. [*Vid. ibi *Schwarz. p.* 148. et de alio *Plin. ep.* 2, 12. loco in *Adrasus.*] *Cic. Caec.* 7. Posteaquam videt, nihil se ab Caecina posse litium terrore abradere. [*cf. *Ter. Phorm.* 2, 2, 19.]

ABRAM, Abrae, m. אַבְרָם, nomen primi Patriarchae, Latine *pater excelsus:* qui postquam a Deo promissionem accepit, nasciturum ex gente sua Jesum Christum, *Abraham, ahae* אַבְרָהָם appellatus est, quod est *pater multarum gentium.* Genitivus *Abrae* legitur ap. *Prud. Apoth.* 441. et *Abrahae* ap. *Tertull. adv. Marc.* 4, 13. ℙ Potest etiam *Abraham* tanquam indeclinabile usurpari, ut docet *Charis.* 1. *p.* 94. *P.* ℙ Paenultima in *Abraham* a Christianis poetis modo corripitur, modo producitur. *Tertull.* (*seu quicunque alius auctor est*) *in carm. adv. Marc.* 3, 29. Est Abraham, cujus gnatos vos esse negatis. *Prud. Apoth.* 431. Eripit Abraham cum stirpe et gente fideli. ℙ Si hebraicae vocalis quantitatem spectes, rectius producitur; quod praeter *Prud.* fecere etiam *Arator Act. Apostol.* 2, 283. et *Sidon. ep.* 7, 17. *in carm.*

ABRAMEUS, et Abramius, a, um, Ἀβραμεῖος, ad Abram pertinens. *Paulin. Nol. carm* 32, (al. 15.) 581. Aut illum gremio exceptum fovet Abramio.

ABRASOR. V. ARROSOR.

ABRASUS, a, um, part. ab *abrado*, ἀπεξυσμένος, radendo ablatus. *Cic. Rosc. C.* 7. Supercilia penitus abrasa. *Lucan.* 6, 115. Abrasae fauces, *h. e.* esculentorum asperitate exulceratae.

ABRAXAS, ae, m. Ἀβράξας, nomen summi, omnipotentis, et conditoris Dei, fictum a Basilide haeretico et ejus asseclis, sub quo Mithran, *h. e.* Solem, Gentilium numen, colebant. Hujus nominis litterae secundum Graecam supputationem conficiunt numerum CCCLXV. quo numero dies totius anni includuntur; totidemque caeli significantur, quot Basilides esse dicebat: qua de re v. *Augustin. lib. de Haeresib. ad Quodvultdeum.* Meminere hujus Dei etiam *Tert. de Praescript.* 46. et *Hieron. in Abd.* 1. et *in Amos* 3. [De hoc nomine docte disseruit *P. E. Jablonskius Opusc. T.* 4. *p.* 80. *F.* cf. *Voss.* in l. c. ad Abracadabra. *Zoeg. d. Orig. et us. Obel. p.* 203. et in *Corrig. p.* 646. *Bail.*]

ABRELICTUS, a, um, derelictus. *Tert. adv. Jud.* 1. Populus Judaeorum divinitate abrelicta simulacris fuit deditus.

*ABRENUNTIO, 1. i. q. renuntio, e. g. diabolo, in formula baptismatis. *Salvian. de gub. Dei* 6. *p.* 208. *ed. Rittersh.*

ABREPTUS, a, um, part. ab *abripio. Cic. Verr.* 2, 1, 3. E complexu parentum abreptos filios ad necem ducere. *Liv.* 3, 57. Virgo a complexu patris abrepta. *Ter. E.* 1, 2, 30. Puella ex Attica hinc abrepta. *Tac. H.* 3, 22. Occisi centuriones, abrepta signa. *Id. A.* 15, 35. Intimus quisque vincti abreptique. *Liv.* 26, 39. Naves in terram remis abreptae. *Plin.* 8, 7, 7. Abrepta scuta jaciens in sublime. ℙ Cum ablat. sine praep. *Suet. A.* 17. Antonium juvenem simulacro D. Julii abreptum interemit.

*ABRETTENA, ae (Ἀβρεττηνὴ *Strab.* sc. γῆ sive *Μυσία*) est pars Mysiae. Hinc ABRETTENI (Abrettini) *Plin.* 5, 30, 34. incolae ejus regionis.

*ABRINCATUI, orum, pop. Galliae Celt. vel Lugd. *Plin.* 4, 18, 32. Oppidum eorum *Jugena.* Etiam *Abrincatae* appellabantur, *Notit. Imper.*, unde h. *Avranches.*

ABRIPIO, is, ipui, eptum, a. 3. ἁφαρπάζω, vi rapio, vi traho, abstraho: ex *ab* et *rapio. Cic. Lig.* 12. Voluntate omnes tecum fuerunt, tempestate abreptus est unus. [*Infra demum hic locus poterat commemorari. Sermo est de Ligario turbis belli civilis ut tempestate quadam abrepto et in partem a Caesare dissentientem delato. Sic etiam *Corn. Nep. Fragm.* 7. II. p. 356. *ed. Bard.* vi tempestatum ex Indicis aequoribus abreptos. Cf. ultimum quod ex *Cic.* affert exemplum *Forc.* et *Virg. A.* 1, 108. — Primitivae h. v. significationis clarissimum exemplum est apud *Stat. Silv.* 3, 1, 77. abripere vina de mensis, quem locum nobis suppeditavit *Handius.*] *Id. Verr.* 2, 4, 50. Non Proserpinam asportasse, sed ipsam abripuisse Cererem videretur. *Id. ib.* 10. Abripere aliquem de convivio in vincula. *Stat. Th.* 1, 602. animasque a stirpe recentes Abripere altricum gremiis. *Cic. Cluent.* 33. Abripere aliquem ad quaestionem. *Ter. An.* 4, 4, 47. in cruciatum. *Hirt. B. Afr.* 26. Abripi in servitutem. [*Cic. de R. P.* 1, 16. ad humanum exitum abr.] *Prop.* 4, 8, 5. Qua sacer abripitur caeco descensus hiatu, *h. e.* in abruptum desinit, patet in praeceps. ℙ Significat etiam corripere, vi prehendere. [*Minime; certe, quae sequuntur, nihil differunt a superioribus.] *Pl. Most.* 2, 1, 38. Abripite hunc intro actutum inter manus. *Val. M.* 2, 7, 6. Abripi a lictore et mactari jussisti. [*Abripi sign. sejungi de morientibus. *Curt.* 3, 5. illum (Alexandrum) — divelli a se et abripi. Al. *abrumpi.*] ℙ Abripere se, est se subducere. *Pl. Mil.* 2, 2, 21. Ita abripuit repente sese subito. *Id. Curc.* 5, 1, 8. Vix foras me abripui atque effugi. [*Ap. *Ter. Ph.* 1, 1, 11. abrip. dicitur de auferenda pecunia: quod ille compersit miser, id illa universum abripiet. — Ita interdum explicari potest per *intercipere*, ut ap. *Nep. Dat.* 4. et quae regi portarentur, abripiebat. V. ibi *Bos.* (Al. *arripiebat*, frequentissimo errore librariorum. V. *Oud.* ad *Caes. b. g.* 5, 33. Quorum verborum tam leve est discrimen, ut saepe promiscue dici posse videantur. Abripere tamen ibi videtur scribendum esse, ubi *rapiendi* sign. cum notione *auferendi, abducendi* conjuncta urgetur. — Itidem dicitur de iis, qui e patria abiguntur in servitutem. *Nep. Milt.* 4. omnes ejus gentis cives abreptos in Asiam ad regem miserunt.] ℙ Translate. *Cic. Verr.* 2, 5, 12. Ut eum etiamsi natura a parentis similitudine abriperet [*i. e. etiamsi natura non propensus esset ad patris vitia], consuetudo tamen patri similem esse cogeret. *Id. Or.* 3, 36. Repente te quidam quasi aestus ingenii tui procul a terra abripuit. [*Omnino h. v. sic utuntur, ut studium, quo quis fertur in aliquam rem pronus, significet. *Sil.* 5, 229. Abreptus pulchro caedum — amore. (Cf. *Burm.* ad *Propert.* 1, 13, 2.) 6, 332. Abripuit traxitque virum fax mentis honestae Gloria. *Claud. cons. Prob. et Olybr.* 153. nec tanta licentia vitae Abripit.]

ABRODIAETUS, i, m. ἁβροδίαιτος, cognomen fuit Parrhasii pictoris nobilissimi, quod latine significat delicatum atque elegantem, ab ἁβρός, mollis, delicatus, et δίαιτα, vivendi ratio. *Plin.* 35, 9, 36. *n.* 6. Namque et cognomina usurpavit Abrodiaetum se appellando; aliisque verbis principem artis, et eam ab se consummatam.

ABRODO, is, si, sum, a. 3. ἀποκναίω, est rodendo abscindo. *Plin.* 10, 62, 82. Viperae mas caput inserit in os, quod illa abrodit voluptatis dulcedine. [*Varr. R. R.* 2, 9. *de canibus*: quae vincla si abrodere conantur. ℙ Particip. *Abrodens* ap. *Pers.* 5, 162. Crudum Chaerestratus unguem Abrodens. *F.*]

ABROGATIO, onis, f. actus abrogandi, ἀποχειροτονία, ἀποκύρωσις. *Cic. Att.* 3, 23. Neque enim ulla est lex, quae non se sepiat difficultate abrogationis.

ABROGATOR, oris, m. qui abrogat. *Arnob.* 1. *p.* 30. Divini operis abrogatores.

ABROGATUS, a, um, part. ab *abrogo. Cic. p. Dom.* 31. Imperium abrogatum. *Id. fr. pro C. Corn.* Lex abrogata. *Tac. H.* 4, 46. Abrogati consulatus, quos Vitellius dederat. [*Flor.* 1, 9. fasces abrogati].

ABROGO, as, avi, a. 1. ἀποκυρόω, ἀναιρέω, rescindo, dissolvo, antiquo, infirmo, irritum facio. Proprie est *rogatum tollo*, cum de legibus sermo est. *Rogare* enim *legem* est legem ferre, rogata, *h. e.* interrogata plebe, an velit aliquid ratum habere. [*Briss. d. Form.* 2, 8.] Unde *abrogatur legi*, cum lex prorsus tollitur: *derogatur* autem *legi* vel *exrogatur*, cum pars detrahitur: *subrogatur legi*, cum aliquid adjicitur: *obrogatur*, cum alia lex fertur prioris infirmandae causa. *Cic. de Rep.* 3, 22. ap. *Lact.* 6, 8. Huic legi neque obrogari fas est, neque derogari ex hac aliquid licet, neque tota abrogari potest. *Id. Att.* 3, 23. *cujusdam legis caput referens.* Quod per legem Clodiam promulgare, abrogare, derogare, obrogare sine fraude sua non liceat; quodve ei qui promulgavit, abrogavit, derogavit, obrogavit, etc. Hinc *abrogare* idem fere est atque *antiquare.* Haec tamen differentia intercedit, quod proprie *antiquabatur* lex, quae promulgata non recipiebatur, *abrogabatur* vero ea, quae postquam perlata erat, retractabatur. Utrumque conjungit *Liv.* 22, 30. Plebiscitum, quo oneratus magis, quam honoratus sum, primus antiquo abrogoque. Sed late et oratorio more loquitur. ℙ Dicimus autem *abrogare legem* et *abrogare legi.* [*Gifan. Obss.* in L. L. p. 5.] *Cic. Brut.* 62. Tantum dicendo valuit, ut legem frumentariam abrogaverit. *Modestin. Dig.* 50, 16, 102. Derogatur legi, cum pars detrahitur: abrogatur legi, cum prorsus tollitur. Alia quae afferuntur ex *Auct. ad Her.* 2, 10., ex *Liv.* 9, 34. ex *Aur. Vict. de Vir. ill.* 73. et ex *Cic. Phil.* 1, 9., omnia dubiae sunt lectionis. [*Abrogare legi nos quidem valde dubitamus an nusquam dixerint probi scriptores et dubitare videtur etiam *Drakenb.* ad *Liv. l. c.* Certe libb. mss. ubique alteram scripturam exhibent. Atque in primo quidem loco *Auct. ad Her.* demonstravit jam *Ernest.*, *obrogatio aut derogatio, cui legi obrogatum vel derogatum sit* scribendum esse. Ap. *Liv.* ostendit *Drakenb.*, verum unice esse *obrogare*, quoniam non tota antiqua lex, sed pars tantum ejus lege Aemilia sublata esse dicatur; in *or. Phil.* 1. nunc editur *obrogatur legibus*; in *Suetonii* loco aliis etiam de causis dubio *Caes.* 28.: quando et plebiscito Pompejus postea abrogasset, *Casaubono*, abrogare et derogare legi perinde dici existimanti, fidem abrogaverunt *J. F. Gronovius*, *Burmannus*, alii, et ediderunt *obrogasset.* Cf. *Duker.* ad *Flor.* 1, 9, 3. Denique ap. *Aurel. Vict.* 73. et 65. *Arntzenius* quidem defendit *abrog.*, ad *Pithoeum* provocans *ad Coll. leg. Mosaic.* et *Rom. tit.* IV. §. 2., sed ibi quoque in libris nonnullis *obrog.* legi testatur *Schottus.* Postremo, ut *obrogare legi* quo jure dicatur, facile intelligitur, ita *abrog. l.* quomodo per sermonis leges dici potuerit, nos quidem non satis fatemur perspicere. — Ap. *Flor.* 3, 17. editur: Ausus tamen abrogare de legibus consul Philippus. Al. *obrogare.* Nos, quin *Florus* praep. omiserit (cf. *ib.* 15.), non dubitamus.] ℙ *Abrogare alicui magistratum* est eum publica auctoritate magistratu privare. *Cic. Verr.* 2, 2, 56. Si tibi magistratum abrogasset. *Id. Off.* 3, 10. Abrogare collegae imperium. *Id. Leg.* 3, 10. Potestatem intercedendi collegae abrogare. *Val. M.* 7, 7, 6. Abrogare jurisdictionem. [*Si fides est libb. mss., dixerunt etiam abrogare alicujus imperium. V. *Duk.* et *Drakenb.* ad *Liv.* 22, 25, 10. et 27, 20, 11. *Gronovius* c. aliis in hac locutione genit. improbaverat.] ℙ Generatim *abrogare* ponitur pro auferre, detrahere. *Auct. ad Her.* 1, 10. Quae res fidem abrogat oratori. *Cic. Rosc. C.* 15. Abrogare fidem jurisjurandi. [*Suet. Tib.* 61.] *Plin.* 2, 53, 54. Abrogare vires beneficiis. *Ov. Trist.* 2, 278. Et nimium scriptis abrogat ille meis, *h. e.* nimium detrahit. ℙ *Nemo nocens sibi ipse poenas abrogat* i. e. conscientia nemini poenas abr. i. e. neminem absolvit, ut expl. *Gronov.* quem v., affertur a quibusdam ex *Sen. Herc. Oet.* 898., sed alii leg. *irrogat.* ℙ *Abrogare aliquem Italia* itidem a quibusdam citatur ex *Aur. Vict. de Vir. ill.* 77., sed ibi legendum *fugare* ex MSS.

ABROICUS. *Non.* 3, 43. citat locum *Plauti* in *Abroico*, qui est titulus comoediae Plautinae deperditae; sed legendum videtur *Agroico*, *h. e.* Ἀγροίκῳ, agresti, rusticano.

ABRONUS Silo, poeta Lat. tempore Augusti, discipulus Porcii Latronis, qui obiit Olymp. 194. Scripsit fabulas aliquot versibus. *Sen. Suasor.* 2. ℙ [Duos fuisse Silones, patrem et filium notat *Voss. de poet. lat.* 2. *Bail.*]

ABROSUS, a, um, part. ab *abrodo. Plin.* 37, 6, 21. Abrosae corporis partes. *Id. ib.* 2, 7. Abrosus calicis margo.

ABROTONITES, ae, est gen. m. et 1. decl., sed figurate neutro generi jungitur, ut *vinum abrotoni-*

tes: eaque a quibusdam recentioribus Grammaticis appositio dicitur; Graece est ἐπεξήγησις et πρόσθεσις, ut docet Voss. de Arte Gramm. 7. c. 2. Est autem a graeco ἀβροτονίτης, ου, ὁ, quod primae est declinationis: estque substantivum adj. vim habens, et jungitur cum altero subst. vinum ea ratione, qua dicimus urbs Philippi, urbs Athenae, urbs Lugdunum, etc. Sic myrtites vinum, absinthites, scyllites, et alia quamplurima, quae genitivum habent in ae, accusativum in en. Quodsi malis, hujusmodi voces abrotonites, scyllites, etc. esse adjectiva, dicendum erit, latinos scriptores latine haec vertendo graecam loquendi rationem omnino retinuisse. [*Hoc verius]. Graece autem ἀβροτονίτης οἶνος dicitur, cum οἶνος sit masculinum. Est autem abrotonites vinum abrotono herba conditum. Ejus meminit Col. 12, 35. Eadem ratione Mareotis lacus dicitur a Plin. 5, 10, 11. qui Graece Μαρεῶτις λίμνη.

ABROTONUM, i, n. et Abrotonus, i, m. ἀβρότονον, herba est odoris jucunde gravis, flore aurei coloris, semine calidae virtutis. Duo ejus genera commemorantur, campestre, quod mas et Galaticum dicitur; et montanum, quod femina esse creditur et Siculum etiam vocatur. Mas quoque aliud est campestre, quod sponte sua provenit et cacumine suo se propagat; et hortense. Quod femineo adscribitur generi, vulgo cupressus dicitur. [Lucr. 4, 124. Abrotonique graves. Bail.] Lucan. 9, 920. fumoque gravem serpentibus urunt Abrotonum. Plin. 21, 10, 34. Abrotonum odore jucunde gravi floret aestate. ¶ Varios habet in medicina usus, quos recenset Plin. ibid. 21, 92. [*Cf. Col. 6, 7. Veget. A. V. 3, 3. Hor. Ep. 2, 1, 114.] ¶ Legitur et Abrotanum. ¶ [Abrotonum est etiam oppidum Africae ap. Plin. 5, 3, 4. F.]

ABRUMPO, is, upi, uptum, a. 3. ἀποῤῥήγνυμι, rumpo, frango, perrumpo. [*Quae in h. v. et in abruptus proponuntur a Forc., rudis sunt indigestaque moles. Vera et una v. sign. est solvere vi aliquid et disjungere (divellere, demere, separare) ab altero, cui adhaesit. Sic Ov. Met. 8, 764. abrupta cervice. ib. 4, 494. duos mediis abrumpit crinibus angues. Curt. 6, 9. Videbar mihi partem viscerum meorum abrumpere. Sic ap. eundem Ovid. M. 2, 359. et teneros manibus ramos abrumpere (decerpere), ubi praegressum est avellere. Hoc modo facile explicantur omnia, ut illud abr. vincula, h. e. frangere, abjicere vincula, solvere se vinculis (hic dicitur de removenda ea re, qua continetur aliquid, ut ap. Senec. Herc. F. 237. abrupto objice); abrumpere vitam et similia, i. e. vitae cursum discindere; abr. sermonem, i. e. facere, ut sermo non amplius progrediatur; abr. fas, i. e. discindere, dissolvere, tollere, migrare leges, eodemque modo dicitur abr. fidem, foedus, spem, simulationem etc. Abruptum sermonis genus ap. Quintil. (v. in abruptus) est, ut explicat Burm., quod sine ambagibus et sine circuitione rem ipsam breviter indicat, ut solet esse hominibus fervidis. Denique abrupta loca sunt quasi discissa (veluti montes, qui si in duas partes disrumpuntur, invii redduntur et iter praeceps praebent) igitur ardua, praecipitia, in quibus aut nullum aut difficile est iter.] Liv. 6, 6. Fuga abrumpentium vincula jumentorum. [*Hor. Od. 4, 7, 27. Nec Lethaea valet Theseus abrumpere caro Vincula Pirithoo. Adde Virg. A. 9, 118. Ov. M. 2, 315. et cf. in abruptus.] Tac. A. 5, 63. Crurum et poplitum venas abrumpit [*i. e. incidit, sed cum vi. Cf. 15, 59. 16, 9. Et sic abscindere venas ib. 15, 69. 16, 11.] ¶ Saepius ponitur pro rumpendo dividere et a reliquo separare. Tac. H. 3, 25. Abrumpuntur laxati ordines: nec restitui quivere, etc. [*Curt. 3, 11. 10, 7. alibi] Plin. 2, 92, 94. Ex insula Cea amplius triginta millia passuum abrupta. Id. 5, 32, 40. Donec mare Asiam abrumpat Europae. ¶ Translate. Sen. Herc. Oet. 893. Fata sua abrumpere, h. e. vitam sibi adimere. Virg. A. 8, 579. et 9, 497. Abrumpere vitam. [*cf. 4, 631. Est haec solemnis poëtarum formula de αὐτοχειρίᾳ, de qua pluribus egerunt Heins. et Drakenb. ad Sil. 7, 33. Sed aliter Tac. A. 16, 28. Abrumperet vitam ab ea civitate, i. e. vivere desineret in ea civ., discederet.] Sen. Troad. 939. ense lucis invisae moras. Lucan. 6, 610. herbis medios abrumpimus annos. [*Cf. Sil. 9, 649. abrumpere cuncta jamdudum cum luce libet.] Virg. A. 3. 55. abrumpere fas, h. e. violare. Tac. H. 4, 60. fidem per scelus. Id. A. 4, 50. Abrumpendas pariter spes ac metus clamitans. [*Cf. Curt. 10, 8. Addatur hic, quod Liv. dici 21, 44. Omnibus inter victoriam mortemve certa de peratione abruptis, i. e. cum aut vincendum nobis aut moriendum sit, neque usquam alia pateat via et ratio, qua ex his difficultatibus nos expediamus.] Id. A. 11, 26. simulationem. [*Suet. Aug. 17. abrumpere societatem. Tac. A. 12, 50. quamvis servitio sueti, abrumpunt patientiam. Id. Hist. 4, 64. abrumpere voluptates (i. e. negligere, spernere. Al. vectigalibus.) Ib. 2, 53. abr. blandimenta vitae.] ¶ Est etiam ita rumpere, ut ad finem non perducatur. Virg. A. 4, 388. Medium sermonem abrumpere. [*Suet. Tib. 21. Sil. 2, 328. mediamque loquentis Bis conatus erat turbando abrumpere vocem. Id. 15, 48. Haud unquam trepidos abrumpet buccina somnos. Cf. Virg. G. 3, 530.] Luc. 5, 659. ingentes actus abrumpere. [*Sil. 3, 79. Si quis forte deum tantos inciderit actus, ut nostro abrumpat leto primordia rerum, i. e. res gestas in ipso exordio perturbet et interrumpat.] Plin. ep. 5, 5. Inchoatum aliquid abrumpere. Id. ep. 7, 3. Otium non abrumpere, sed intermittere. [*Curt. 5, 5. abrumpere iter. Flor. praef. §. 3. rerum diversitas aciem intentionis abrumpit, i. e. non concedit, ut unam rem diu et acriter intueamur.] ¶ Abrumpere se est se veluti abruptis vinculis liberare [separare]. Cic. Phil. 14, 12. Legio Martia se prima latrocinio Antonii abrupit. [Abrupturus Claud. Rufin. 1, 212. Herba Sollicitum curis non abruptura soporem. F.]

*__ABRUMUS__, adj. Abrumi agni i. e. a matre depulsi. Varr. ap. Non. 2, 756. Vid. in SUBRUMUS.

ABRUPTA, ae, f. Locus abruptus, ἀποῤῥωγάς [ἀποῤῥώξ]. Affertur tum Justin. 4, 1. fin. tum Oros. 7, 9. exemplum, sed utrumque dubiae est lectionis. [*Vox nihili est abrupta, ae. Just. 4, 1. Proximum Italiae promontorium Rhegium dicitur, ideo quia graece abrupta hoc nomine pronunciantur. Est igitur abrupta plur. subst. loco positus. V. supra et Parei lex. crit. p. 11.].

ABRUPTE, adv. Quint. 3, 8, 6. Nec abrupte nec unde libuit incipiendum, h. e. sine exordio aut insinuatione. Id. 4, 1. fin. Abrupte cadere in narrationem. Justin. 2, 15. Abrupte agere, h. e. temere, praecipitanter, sine praevia consultatione. ¶ Ammian. 20, 5. Velut incitato torrentes, hostes abruptius inundantes, h. e. liberius et effusius. Id. 17, 7. Palantes abrupte flammarum ardores. ¶ Item absolute. Macrob. Somn. Scip. 1, 19. c. med. Non abrupte medium solem, sed fere medium dixit.

ABRUPTIO, onis, f. actus abrumpendi, ἀπόῤῥηξις. Cic. Div. 2, 40. Pedis offensio nobis et abruptio corrigiae et sternutamenta erunt observanda. ¶ Translate Id. Att. 11, 3. abruptionem pro divortio posuit, ut exponit Manut. ¶ Pro interruptione usurpat Fest. in Rumentum.

ABRUPTUS, a, um, part. ab abrumpo, perruptus, fractus. [*Proprie rumpendo avulsus, disjunctus. Sic Suet. Aug. 25. abruptus hamus.] Tac. A. 1, 66. Equus abruptis vinculis vagus. Virg. A. 3, 199. ingeminant abruptis [divisis, disjectis] nubibus ignes. Id. Aen. 12, 451. ubi ad terras abrupto sidere nimbus It mare per medium, h. e. effusa tempestate. V. SIDUS. [*Cf. Georg. 3, 259. et Heyn. ad illum l. Sil. 6, 608. abrupto coelo, i. e. disrupto, discisso.] Apul. de Mundo pr. fin. Abrupti imbres. Flor. 4, 12. Torrentes abrupti [*qui non leni tractu, sed praecipiti cursu labuntur.] ¶ Item divisus, separatus. Liv. 3, 19. Plebs veluti abrupta a cetero populo. Id. 40, 2. Fastigia aliquot templorum a culminibus abrupta. ¶ Item interruptus. Sil. 7, 156. abrupta vigil iret ad arma quiete. Stat. Th. 1, 325. Et caligantes abrupto Sole Mycenas, h. e. cum Sol ad coenam Thyestis radios lumenque condidit et diem velut interrupit. ¶ Item praeruptus, divulsus, atque adeo praeceps et invius. Liv. 21, 36. Locus in pedum mille altitudinem abruptus. Curt. 7, 11. Petra undique abscissa et abrupta. Id. 8, 11. Rupes undique praeceps et abrupta. Plin. 11, 37, 51. Nihil altius abruptiusque. Plin. ep. 9, 39. Abruptissimae ripae. [*Virg. Cic. 465. abruptae arces]. ¶ Absolute more substantivi. Stat. Th. 3, 262. Jamque iter extremum caelique abrupta tenebat, h. e. altissimas caeli partes. [*id. Th. 10, 516. immane abruptum; cf. Barth. et Quintil. Decl. 18, 11.] Flor. 2, 12. Positis per abrupta castris. Virg. A. 3, 422. Sorbet in abruptum fluctus, h. e. in sinum profundum. Stat. Th. 10, 523. equi immane paventes Abruptum mirantur agi. [*Cf. Virg. A. 12, 687. Absolute Tac. Agr. 42. per abrupta — ambitiosa morte inclarescere, i. e. per contumaciam et inanem jactationem libertatis. Ammian. 16, 8. in abrupto necessitatis. Quint. decl. 4, 5. in novissimo fati stamus abrupto, ubi v. Burm.] ¶ Translate. Albinovan. 3, 4. Abrupta [violata] fides. [*Sil. 1, 296. abrupto foedere.] Et Tac. H. 3, 63. Abrupta spes. [*cf. Sil. 8, 51.] Id. 1, 48. Galbae amicitia in abruptum tractus, h. e. in praeceps. Id. A. 4, 20. Abrupta contumacia, h. e. praeceps et extrema. [*Sil. 7, 219. sq. Fervida si nobis corda abruptumque putassent Ingenium patres i. e. praeceps, temerarium. Cf. hoc c. Tertulliani verbis, quae infra afferuntur.] Plin. 11, 51, 112. Sibilus serpentibus longus, testudini abruptus. Sic Stat. Th. 6, 185. abruptis obmutuit ore querelis. Quint. prooem. l. 6. Studia abrupta. Id. 4, 2. Sallustiana brevitas et abruptum sermonis genus, h. e. concisum, truncatum, vel non cohaerens et veluti interruptum. Id. 3, 8. Abrupta initia, h. e. orationes abrupte inceptae. Macr. Sat. 4, 2. Oratio pathetica necesse est initium abruptum habeat, h. e. sine exordio. [*Ammian. 14, 5. abruptum exitium i. e. subitum. cf. 15, 7. 16, 2.] ¶ Abruptus homo dicitur a Tertull. Cor. mil. 1. qui praeceps est, [atrox, trux] intractabilis, praefractus. [*Juvenc. Evang. 4, 57. abrupta pondera, i. e. quae in abruptum agunt.] ¶ [*Obruta et abrupta conf. ap. Curt. 4, 15. cf. Drakenb. ad Liv. 21, 36, 44].

ABS, ἀπό, praep. ablativo serviens, id. q. a et ab, neque tamen adeo frequentis usus ap. lat. scriptores, si Comicos excipias: nam saepissime legitur apud Plautum. Praeponitur dictionibus incipientibus a q et t. Ter. Ad. 2, 3, 1. Abs quivis homine. Cic. Fam. 7, 31. Vincam te vel vincar abs te. [*d. Or. 1, 18, 82. Cicero, et sic fere etiam Plaut. et Terent., hac forma nonnisi in abs te usus est, idque maxime in epistolis. V. Ramsh. gr. m. §. 150. p. 284. Praeterea Pl. Pers. 1, 3, 79. abs chorago et ap. Liv. 28, 37. ed. abs conscendentibus Drak., ubi al. ab consc.] ¶ Sunt qui putant praeponi etiam verbis incipientibus ab r et s confirmantque exemplis a Plauto, Ter., Sall., Caes. [*ut b. g. 1, 44.] et Liv. petitis, sed non antiquas optimas eorum editiones consuluisse videntur, in quibus ab vel a legitur, non abs. [*Ap. Aurel. Vict. 20, 22. editur abs se sine diversitate scripturae.] Idem dicendum de loco Gellii 18, 14. ubi veter. opt. editiones habent ab re, non abs re: quod etiam Cellar. adverterat in Antibarb. [*et in cur. posterior. Cf. Vorst. de L. mer. susp. c. 8.] ¶ Docet Cic. Or. 47. hanc praepositionem abs (ita enim ibi legendum videtur, non ab) suo tempore parum admodum in usu fuisse solumque in accepti tabulis mansisse, et ne his quidem omnium: in reliquo sermone mutatum esse in ab vel in a. [cf. in A, Ab.]

*__ABSARUS__ sc. fluvius vel Absarum, in Colchide fluens, cum castello cognomine. Plin. 6, 4, 4. Alii etiam Apsorrum appellant.

ABSCEDENS, tis, part. ab abscedo, ἀφιστάμενος. Plin. 2, 99, 102. Quod luna accedens corpora impleat, abscedens inaniat. ¶ Abscedentia dicuntur a medicis collectiones humorum in aliqua parte corporis, et inde pure facto erumpentium, ἀποστήματα. Cels. 5, 18, n. 21. Satisque omnia abscendentia digerit murex combustus. ¶ In picturis abscedentia dicuntur, quae colorum temperamento remotiora repraesentantur, sicut prominentia, quae spectanti propius extare videntur. Vitr. praef. l. 7. Et quae in planis frontibus sunt figurata, alia abscedentia, alia prominentia esse videantur.

ABSCEDO, is, essi, essum, n. 3. ἀφίσταμαι, ἄπειμι, cedo, discedo, recedo. Cic. Divin. 2, 16. Cor est in extis: jam abscedet, simul ac molam insperseris. Liv. 27, 50. Nunquam senator a curia abscessit, aut populus e foro. Plin. 2, 17, 14. Longius a sole abscedere. Pl. Capt. 2, 3, 74. Abscedere extemplo e conspectu. Ov. Met. 6, 362. Procul abscedere. Nep. Iph. 2. Thebani Sparta abscessissent. Tac. A. 1, 53. Rhodum abscedere. Pl. Rud. prol. 66. Navis in altum abscessit. [*Suet. Cl. 33. triclinio abscedere. Ceterum ab modo additur, modo omittitur. V. Drak. ad Liv. 45, 11.] ¶ A Medicis abscedere dicuntur humores, qui in aliqua corporis parte collecti corrumpuntur et in ulcus eunt. Cels. 7, 12, n. 5. Sub lingua quoque interdum aliquid abscedit. V. ABSCEDENS. ¶ Translate. Liv. 26, 7. Abscedere incepto. [*Cf. Nep. Ep. 9. universi in unum impetum fecerunt neque prius abscesserunt i. e. destiterunt.] Id. 9, 3. Civilibus muneribus abscedere. Ter. Hec. 5, 2, 15. Cito ab eo haec ira abscedet. Pl. Merc. 1, 2, 29. Aegritudo abscedit. [*Cum his cf. Sil. 17, 209. Auster abscedens reddit mare i. e. quietum reddit.] Sil. 12, 560. credens abscedere vitae, Quod sopor eripiat, tempus. [*Suet. Ner. 34. Suppresso testamento, ne quid abscederet, i. e. ex hereditate perderet.] ¶ Passive impersonaliter. Liv. 29, 2. Nec ante abscessum est, quam etc. Id. 27, 4. Negat e republica esse, vestigium abscedi ab Annibale. [*Tac. Ann. 1, 63. manibus aequis sc. e proelio.] ¶ Abscessem pro abscessissem syncope. Sil. 8, 109. nec abscessem thalamo. ¶ Abscessit, h. e. mortuus est. Inscr. ap. Grut. 578, 1. [*¶ Quod Ov. Met. 5, 375. Venerem dicentem facit: Pallada nonne vides jaculatricemque Dianam Abscessisse mihi, sic intell.: mihi non favere, non stare a meis partibus, non subjectas esse meo imperio. — ¶ Abscedere est evadere in illo Ter. Heaut. 2, 4, 5. triumpho, si licet me latere tecto abscedere, i. e. salvum ex his rebus evadere. Cf. Bentl. ad Eun. 4, 4, 48.] ¶ [Part. Abscessurus ap. Liv. 25, 11. Dixit, extemplo aut abscessuros aut dedituros se hostes. F.]

ABSCESSIO, onis, f. ἀπόστασις. Cic. Univ. 12. Cum ad corpora necessitate accessio fieret, tum abscessio. Dictys B. Tr. 1, 5. Alexander abreptis quae cupierat, abscessionem properabat.

ABSCESSUS, us, m. abscessio, recessus. Cic. N. D. 1, 10. Quod pars terrae appulsu solis exarserit, pars obriguerit longinquo solis abscessu. [*cf. Lact. d. ir. D. 13.] Virg. A. 10, 445. Rutulum abscessu. [*Tac. Ann. 4, 57. causa abscessus i. q. secessus. ib. 6, 38. abscessus continuus i. q. absentia.] ¶ A medicis dicitur concursus mali humoris in aliquam corporis partem, ex quo suppuratio et ulcus fit, ἀπόστημα. Cels. 5, 18, n. 2. Si materia extrahenda est, ut in incipiente abscessu, in suppuratione etc. Et n. 5. Prodest impositum minutis majoribusque abscessibus. ¶ Solin. 32, n. 12. de Nilo loquens abscessum posuit pro aquarum incremento et exuberantia, si vera est ea lectio, quam tuetur Salmas. [*Exerc. p. 303. absc. explicans excessum]: Affirmant, omnem abscessus originem de sole concipi.

ABSCIDO, is, idi, isum, a. 3. ἀποτέμνω, idem quod abscindo [*minime vero]: ex abs et caedo. Differunt in quantitate praeteriti, quae brevis est in

penultima ab *abscindo*, longa ab *abscido*. *Pallad.* 7. *Jun. tit.* 2. Mense postremo tritici messis absciditur. *Ammian.* 30, 5. (*al.* 21.) *s. fin.* Dexteram militis jussit abscidi. *Arnob. s. fin. l.* 6. Neque ullis remediis audacia possit abscidi. *Ov. Met.* 12, 362. Abscidit jugulo pectusque humerumque sinistrum. ℙ In aliis temporibus extra praeteritum alia exempla congessere *Jo. Rhod. in Scribon. Larg. compos.* 100. *et Pareus in Lex. Plaut.* ex *Virgil.*, *Plauto*, *Celso*, *Quintil.*, *Claudian.* et al. quae omnia fere dubiae sunt lectionis, et facile ad *abscindo* trahi possunt. V. *Abscissus.* [*Valde impedita verborum *abscidere* et *abscindere*, *abscisus* et *abscissus* est ratio, quam si non plane expedire licet, at periculum certe faciendum est, ubi si v. *abscido*, nimis diu spretum, quasi postliminio in jus suum restituisse videbimur, operae pretium fecisse putabimus. Ac primum quidem in libb. mss. perpetua haec est discrepantia, aliis abscindere, aliis abscidere exhibentibus. Quantum tamen observare potuimus, plures iique meliores hanc formam saepius quam illam tuentur, quod apud *Livium*, si quis, quae de scripturae diversitate ibi enotata sunt, conferre voluerit, testabuntur hi loci: 4, 10, 4. 19, 5. 28; 8. 8, 25, 5. 9, 23, 12. 24, 30, 12. 25, 26, 6. 31, 34, 4. 32, 4, 5. 5, 12. 35, 32, 6. 44, 6. 37, 41, 7. 41, 11, 4. 44, 5, 5. 45, 25, 9. 37, 9. Porro certatim VV. DD. de his verbis dixerunt, e quibus nos afferimus *Oud.* ad *Caes. b. g.* 3, 14. et *b. Hisp.* 20. ad *Suet. Caes.* 68. ad *Cal.* 27 et 32. *B. Crusius* in *clavi Suet. Davis.* ad *Caes. b. g.* 7, 73. *Bentl.* et *Feam* ad *Hor. Sat.* 2, 3, 303. *Feam* in obss. ad *Virg.* p. 37 sqq. *Drakenb.* ad *Liv.* 31, 4. ad *Sil.* 15, 473. *eund.* et *Gronov.* ad 44, 5. *Intpp.* ad *Vell.* 2, 77. *Burm.* ad *Anthol. lat. T.* II. p. 64. *eund.* et *Heins.* ad *Virg. G.* 2, 23. *Cort.* ad *Lucan.* 3, 33. 6, 503. (*ed. Weberi*) quibus adde, quos hi laudaverunt et *Rudd.* I. p. 234. Horum partim *abscindere* et *abscidere* perinde dici, partim differre inter se censuerunt. Et *Arntzen.* quidem ad *Aurel. Vict. Epit.* 23, 3. *abscidere* dici existimat, ubi de parte aliqua corporis humani detruncata sermo sit, *abscindere*, si de aliis rebus, quae vi aliqua abrumpantur (ut abscindere, a gr. σχίζειν, id. sit quod abrumpere, avellere). Cum hoc sentit *Voss. ad Virg. Georg.* 2, 23. *Fea l. c.* et *Herzog.* ad *Caes. b. g.* 3, 14., quorum hic *abscidere* de instrumentis praeacutis (ut ap. *Caes.* de falcibus) usurpandum esse judicat. Horum nos sententiam non possumus quin probemus. Primum enim, cum in reliquis formis nulla sit diversitas, quae praeteriti ap. poetas supersunt exempla, ante omnia putamus esse consideranda. Ea vero attulit noster; abscīdit *Ov. Met.* 12, 362. *Lucan.* 6, 563. *Vet. epigr.*, (quod editum est in *Catalect. Virg. Scal.* et *Lindenbr.* Lugd. 1695. ibique sermo est de glacie) quibus adde *Martial.* 3, 66, 2. abscidit vultus ensis uterque sacros. Horum locorum nullus ita comparatus est, quin confirmet illud, quod supra proposuimus, discrimen. Nam quod *Ovid.* l. c. de arbore jacta dixit abscīdit, ubi non negamus etiam dici potuisse abscĭdit, tamen arbor illa, quam *telum* ipse paulo ante appellat, erat instar lanceae. Porro vi translata *Lucan.* 4, 503. abscīdit nostrae multum sors invida laudi, et *Senec. Phoen.* 194. Qui fata proculcavit ac vitae bona projecit atque abscīdit etc. De his dicetur infra. Abscidi est ap. *Hor. Od.* 1, 3, 21. nequidquam deus abscidit Prudens Oceano dissociabili Terras. *Ov. Met.* 1, 22. coelo terras et terris abscidit undas. *Virg. A.* 3, 418. Hesperium Siculo latus abscidit. Nec adversatur *Senec. Thyest.* 1062. membra nervosque abscidi Viventibus, si conferas v. 1038. Abscissa cerno capita et *avulsas* manus, et *rupta fractis* cruribus vestigia. Vides, *Horat. Ovid. Virgil.* de eadem re dixisse abscĭdi. Id casu an justa de causa factum putes, ipse videris; nos ibi recte abscindere pro abrumpere, avellere, separare dictum existimamus. Neque adversatur *Stat. Theb.* 10, 863. jam saxa fatiscunt Emotaeque trabes: tanto violentior ille (Saevit enim majore salo) quassatque trahitque Molem aegram; nexus donec celer alveus omnes Abscīdit. Recte *Barth.* expl. disrupit, perfregit. Denique *Valer. Fl.* 1, 489. carinae Ille ut se mediae per scuta virosque Intulit; ardenti Aesonides retinacula ferro Abscīdit, quem non negamus dicere potuisse abscīdit; sed falsum tamen non est abscīdit de retinaculis abrumpendis et solvendis. Ceterum is expressit *Virg. A.* 4, 580. strictoque ferit retinacula ferro. Utimur vero etiam *analogia*, quam dicunt, ad discrimen illud stabiliendum. Nam, ut his utamur, *abscidere caput*, *abscidere spem* et per se credibilius est veteres dixisse, quam *abscindere cap.*, *spem*, et confirmari videtur eo, quod *amputare caput* (*Justin.* 24, 5), *incidere* et *praecidere spem* dixerunt. Vid. *Duk.* ad *Liv.* 35, 32, 6. Contra vero *abscissae rupes* et similia rectius dici, quam *abscisae r.*, si non per se satis probabile sit, at nonne probatur eo, quod *praerupta loca* dixerunt? Quare ut ex immensa locorum multitudine nonnullos exempli causa proponamus, *abscidere*, *abscisum caput* (quamquam ap. *Hor. Sat.* 3, 3, 303. recte praefert *Fea* abscissum caput, i. e. discerptum. Cf. *Eurip. Bacch.* 1117. sqq. *ed. Herm.* ἀπεσπάραξεν ὦμον. *Pl. Merc.* 2, 4, 1. *Ov. Met.* 3, 732. Ceterum ap. *Hor. manibus portat* putamus esse conjungenda, cf. *Senec. Phoen.* 363. sq.), *manus* etc.

ubique scribendum esse putamus (ut ap. *Sil.* 10, 52. abscidere caput *Heins.* coll. *Virg. A.* 12, 511. *Curt.* 8, 3. *Liv.* 4, 19, 28. 31, 34.) *Virg. A.* 4, 590. Flaventes abscisa comas. *Suet. Caes.* 68. abscisa dextra. *Cal.* 27. lingua (προαποτέμνειν *Dio Cass.* de eadem re) *ib.* 32. manus. *Liv.* 37, 41. in extremis jugis binae circa eminebant falces — illae, ut quidquid ab latere objiceretur, absciderent. Ap. *Pallad.* 6. *Maj. tit.* 4. quin recte scribatur: ut optimus operarius in alta silva modii spatium, mediocris vero tertia minus possit abscidere — cum praecedat: *caedendi* autem hic modus est — quis dubitat? Et ap. *eund.* 4. *Mart. tit.* 10. recte cod. Lugd. nisi quae arida sunt, rarissime debemus abscidere. Ap. *Liv.* 24, 30. spe undique abscisa scribimus, coll. 35, 44. 45, 25. et 4, 10. Volsci exiguam spem in armis, alia undique abscisa quum tentassent, quae egregie defendit *Gron.*, quem v. et *Drakenb.*, et ad horum similitudinem 45, 37. illa enim tibi tota abscisa oratio esset et 9, 23. nos omnium rerum respectum, praeterquam victoriae, nobis abscidamus, et 35, 32. quamquam prope abscisa res erat, ubi tamen *Gron. spes* conjecit. Contra rupes abscissae ap. eund. *Liv.* 44, 5. coll. 32, 4. 6. 25, 36. Recte porro *Virg. A.* 5, 685. humeris abscindere vestem coll. *Curt.* 3, 11. *Flor.* 2, 8. Euboeam — reciprocantibus aquis Euripus abscidit (*Plin.* 4, 12, 21. Euboea — avulsa Boeotiae; cf. *Valer. Fl.* 2, 619.) et *ib.* 2. praedam quodammodo Italiae suae abscissam. *Valer. Fl.* 2, 161. sic fata querelas Abscidit (abrupit). *Liv.* 41, 11. abscisa an abscissa aqua, et 8, 25. interseptis munimentis hostium pars parti abscisa an abscissa erat, scripserit, dubitamus, cum non propria verborum vis hic valeat, translata autem esse possit eadem, ut sint omnino *separare*, *sejungere*, *dividere*, *eripere*, *adimere*. Magis tamen probamus *abscissa*, si cum altero loco comparamus c. 23. diremerat hostibus societatem auxilii mutui, et in altero, quod paulo ante dixit: amnem — avertit. Ac (non enim diffitemur) nonnunquam nihil fere interest, sive abscisus et abscido, sive abscissus et abscindo probas. Ut ap. *Virg. G.* 2, 23. Hic plantas tenero abscindens de corpore matrum Deposuit sulcis — tantum abest, ut c. *Voszio* abscidens fortius dictum videatur, ut utrumque recte dici putemus, prouti aut de *secandis* aut de *decerpendis* plantis intelligi malis. Cf. *Plauti* locum ap. nostrum in *abscindo*. Denique perlustremus locum *Lactant. D. I.* 1, 12. De Saturno sermo est, de coque §. 2. scribit: cujus (patris) dicitur abscīdisse genitalia (sicut 13, 2. genitalia amputare). §. 7. Vulcano quoque id potuit adscribi — et tamen eum poetae non abscīderunt. §. 8. Qui magis abscisum (vulg. abscissum; sed cf. *Augustini* locum, quem affert *Forc.* in *abscissus*. Sic dixerunt *exsectus*; v. *Cic. N. D.* 3, 24. exsectum a filio Coelum) esse Coelum putamus, quam omnino sine genitalibus natum? — si vero habuit et a filio abscisa (vulg. abscissa) sunt. §. 10. Quomodo potuit — Coelum a tempore abscīdi? c. 13. §. 1. hominem ab homine abscisum. — Ceterum de nonnullis, quos *Forc.* citat, locis nostrum interposuimus judicium suo loco idque interdum signis ˇ et ˉ usi.]

ABSCINDO, is, idi, issum, ere, a. 3. ἀποκόπτω, scindo, lacero, divido: ex *ab* et *scindo*. *Cic. Verr.* 2, 5, 1. Tunicam ejus a pectore abscīdit. *Virg. Georg.* 2, 23. Plantas abscindere de corpore matrum. *Tac. A.* 16, 11. Abscindere venas [*sic *id.* abrumpere venas. V. h. v.] *Pl. Amph.* 2, 1, 7. Abscindere linguam alicui. [*Et abscindi (avelli, evelli manu) et abscidi (ferro) dici videtur posse lingua.] *Luc.* 6, 563. Illa comam laeva morienti abscidit ephebo. *In vet. epigr.* (quod alii *C. Jul. Caesari*, *alii Germanico* tribuunt.) Abscidit tenerum lubrica testa caput. [*Et hoc et *Lucani* loco hic erat abstinendum. Pertinent enim aperte ad abscido.] *Cic. Phil.* 11, 2. Cervicibus caput abscīdit. Al. aliter leg. [*sed in *abscidit* consentiunt omnes.] *Virg. A.* 5, 685. humeris abscindere vestem. *Ib.* 3, 418. Pontus Hesperium Siculo latus abscidit. *Plin.* 4, 10, 17. Athon Xerxes continenti abscīdit. ℙ Translate *Liv.* 9, 23. Nos omnium rerum respectum, praeterquam victoriae, nobis abscindamus. Et 35, 45. Abscindere spem. *Petron. sat.* 108. causam miseriarum. *Hor. ep.* 16, 35. Abscindere reditus dulces, *h. e.* intercludere, impedire. *Id. Sat.* 1, 2, 113. inane abscindere soldo. *h. e.* separare. [*Schol. Cruq.* explicat praecidere et separare.] *Luc.* 4, 503. Abscidit nostrae multum sors invida laudi. [*Omittendus erat hic locus et supra ponendus, ut recte *Cort.* demonstravit, laudans *Gronov.* ad *Sen. Phoen.* 194. *Gifan. collect. in Lucr. v. Vitalia* et *Bernegger.* ad *Justin.* 15, 3, 4.]

ABSCĪSE }
ABSCĪSIO } V. Abscissus.

ABSCISSE, adv. ἀποτόμως, breviter, concise, velut abscindendo superflua. *Val. M.* 3, 7. ext. 6. Si verba numeres, breviter et abscisse; si sensum aestimes, copiose et valenter. *Callistrat. Dig.* 50, 6, 5. Demonstratur varie nec abscisse. [**Abscisse* et *Abscissio* unice probamus. Sic enim dicebatur abruptus sermo et similia. Quamquam *concisa* oratio nos non fugit.]

ABSCISSIO, onis, f. ἀποκοπή, actus abscindendi. Translate *Scrib. comp.* 100. Facit bene haec compositio ad suspirium et ad vocis abscissionem. ℙ Est etiam schema rhetoricum. *Auct. ad Her.* 4, 53. Significatio est, quae plus in suspicione relinquit, quam positum est in oratione: ea fit per exuberationem, ambiguum, consequentiam, abscissionem, similitudinem. Et 54. Per abscissionem, si, cum incipimus aliquid dicere, praecidimus; et ex eo, quod jam diximus, satis relinquitur suspicionis, sic: Qui ista forma et aetate nuper alienae domui: nolo plura dicere.

ABSCISSUS, a, um, part. ab *abscindo*. *Hor. Sat.* 2, 3, 303. Caput abscissum. *Plin.* 4, 1. Insula abscissa a continenti. *Caes. b. c.* 3, 72. Abscissus in duas partes exercitus. *Id. b. g.* 3, 14. Funes abscissi [abscisi]. Ap. *August. l. de civ. Dei c.* 7. *ad fin.* est exsectus, eviratus. ℙ Item abruptus, praeruptus. *Liv.* 25, 36. Nec quicquam satis arduum aut abscissum erat, quod hosti ascensum difficilem praeberet. *Id.* 32, 4. Saxum undique abscissum. ℙ Translate *Liv.* 35, 45. Abscissa [abscisa] spes. *Cic. de prov. cons.* 14. Res abscissae [*abscisae. Cf. hoc cum *Liv. l.* 35, 32. quem supra laudavimus. Sed verior scriptura ibi sane videtur *accisae.*] *h. e.* afflictae, imminutae. Al. leg. accisae. *Quint.* 9, 4. Cur alia paucioribus verbis satis plena, vel nimium, alia pluribus brevia et abscissa sunt? *h. e.* trunca, manca, non cohaerentia. *Scrib. comp.* 74. Abscissus sonus vocis, *h. e.* interruptus, impeditus. ℙ Interdum ponitur pro rigido, severo, duro. *Val. M.* 2, 7, 14. Abscissum castigationis genus. *Id.* 6, 5, 4. *ext.* Abscissior justitia. Et 3, 10. Abscissa sententia. ℙ *Abscisus* uno *s* pro abscissus, item *abscise* et *abscisio* leguntur in multis opt. codicib. probatorum scriptorum, quos in his vocibus allegavimus: et sunt *Drakenb.* ad *Liv.* 31, 34. et *Joann. Rhod. ad Scrib. comp.* 100. qui exempla quamplurima ad hanc lectionem confirmandam large suppeditabunt.

ABSCONDĪTE, adv. latenter, obscure, κρυφίως. *Cic. Inv.* 2, 23. Non implicite et abscondite, sed patentius et expeditius. *Id. Fin.* 3, 1. Abscondite disserere.

ABSCONDĬTOR, oris, m. qui abscondit. *Firmic. Math.* 5, 15. Rerum humanarum absconditores. *Tert. adv. Marc.* 4, 25. Qui absconditor non fuit.

ABSCONDĬTUS, a, um, part. ab *abscondo*, ἀπόκρυφος. *Cic. Cat.* 3, 1. Insidiae absconditae. *Id. Phil.* 2, 42. Absconditi gladii. *Lucr.* 1, 902. Silvis abscondita flamma. *Cic. Dom.* 54. Absconditum jus pontificum. [**Curt.* 7, 10. cursus absconditi.]

ABSCONDO, is, ondi, et ondidi, onditum, (rarius onsum) [*de formis *abscondidi* (qua usus etiam *Pl. Merc.* 2, 3, 25.) et *absconsum* (*Quintil. Decl.* 17, 15. venenum — absconsum) *absconsus*, *absconse*, quibus abstinendum est, v. *Rudd.* I. p. 236.] a. 3. κρύπτω, celo, abdo, occulto: ex *abs* et *condo*. *Cic. R. Am.* 41. Quo studiosius absconditur, eo magis apparet. *Curt.* 6, 6. Fumus absconderat caelum. *Pompon.* ap. *Non.* 2, 59. Numquid abscondisti inter nates? *Pl. fragm.* ap. *Prisc.* 10. *p.* 890. *P.* Secundum aram aurum abscondidi. *Sil.* 8, 191. vitreisque abscondidit antris. *Caecil.* ap. *Non. l. c.* Hic in tenebris intus sese abscondidit. *Virg. A.* 4, 337. Abscondere fugam furto, *h. e.* furtim fugere. *Col. de arb.* 7. Abscondi in terram. *Pl. Cist.* 1, 1, 65. Abscondere in latebras. *Flor.* 4, 2. Sextum fortuna in Celtiberiam abscondit. [**Curt.* 5, 5. abscondere miserias.] *Sen. Thyest.* 721. In vulnere ensem abscondere. [**Sil.* 1, 316. permissum ventis abscondit in aere telum (altissime jaculatur). *Id.* 16, 636. galeis abscondunt ora, i. e. imponunt capiti, ut os fere obtegant.] ℙ *Abscondi* dicuntur sidera, quae occidunt et a nobis non conspiciuntur. *Virg. G.* 1, 221. Ante tibi Eoae Atlantides abscondantur. [*Stellas absconsas ap. *Firm.* expl. *Salm. Exerc. p.* 507.] ℙ Abscondere locum aliquem dicuntur, qui recedendo ejus conspectum amittunt. *Virg. A.* 3, 291. aerias Phaeacum abscondimus arces. *Claud. Rapt. P.* 3, 140. Sicaniam quaerit, cum necdum absconderit Iden. [*Commemorandum erat, quod *Sil.* dicit 11, 522. Hic fluvium et campos abscondit caede virorum Ductor i. e. implet, ut cerni vix possint. *Id.* 17, 49. Scipio — abscondit late propulsis puppibus aequor. Ejusdem generis est *Tib.* 4, 1, 154. densa tellus absconditur (tegitur) umbra. Cf. *Curt.* 6, 6.] ℙ Translate *Sen. ep.* 70. in hoc cursu rapidissimi temporis primum pueritiam abscondimus, [*conspectum amittimus pueritiae et praeterimus eam. Praegressum est: praenavigamus vitam] deinde adolescentiam etc. [*Commutantur passim in libris *abscondere* et *accendere*; v. *Drakenb.* ad *Sil.* 1, 316. 11, 522.]

ABSCONSĒ, adv. clam. *Hyg. fab.* 184. Filium infantem mater absconse ad hospitem mandavit. *Firm. Math.* 2, 2. Vides quam apte, quam absconse.

ABSCONSĬO, onis, f. ἀπόκρυψις. Affertur a Lexicographis quibusdam ex *Plin.* 8, 16, 19., sed ibi legitur rectius *abscondente* pro *absconsione*.

ABSCONSOR, oris, m. ἀποκρύπτης [*verbum nihili] *Firm. Math.* 3, 8. et 11. Absconsores auri et divitiarum faciet.

ABSCONSUS, a, um, part. ab *abscondo*, sed minus usitatum, quam absconditus. *Fulg. Myth.* 1, 21. Negotium absconsum. *Firm. Math.* 3, 8. Absconsae artes.

[ABSECTUS, a, um. part. ab inusit. *abseco*, resecatus. *Imp. Justinian. Cod.* 12, 34, 5. His, quibus indultum, quo pluribus mereantur cingulis, non conjunctis ex prisca consuetudine, sed absectis atque discrepantibus, detur electio etc. Alii perperam leg. *abjectis. F.*]

ABSEGMEN, inis, n. frustum ab aliqua re desectum. *Fest.* in *Penitam.* Penitam offam Naevius appellat absegmen carnis cum coda.

ABSENS, tis, ἀπών, part. ab *absum.* Dicitur tum de personis, tum de rebus. *Cic. Off.* 3, 33. Et praesens tecum propediem et, dum aberis, absens loquar. *Id. Verr.* 2, 2, 17. De absente secundum praesentem judicare. [*Cf. *Suet. Cl.* 15. Absentibus secundum praesentes facillime dabat, i. e. saepe temere judicabat ab iis, qui praesentes erant in judicio, contra absentes. V. *Torrent.*] *Id. ad Brut.* 1, 16. Habere rationem absentium. *Pl. Stich.* 1, 1, 5. Quorum nos negotiis absentum sollicitae sumus. *Martial.* 9, 77. Absens rogus. *Hor. Ep.* 1, 11, 21. Rhodos absens. [*cf. *Sat.* 2, 7, 28.] *Gell.* 20, 10. Hos versus ex octavo Annali absentes dixi, *h. e.* memoriter recitavi, cum liber abesset. [*Cic. d. rep.* 6, 11. (*Somn. Sc.* 2.) deligere consul absens i. e. non petens honorem consulatus. Constat enim Scipionem Afr., de quo sermo est, tum comitiis interfuisse. Ita *Liv.* 4, 42. plebs tribunos plebi absentes fecit, ubi v. *Drakenb.* Alio modo *absentes* dicuntur ii, qui reip. causa absunt, munere quodam fungentes; v. *Bernegger.* ad *Suet. Caes.* 23. — *Tib.* 1, 6, 35. Te tenet, absentes alios suspirat amores, i. e. amores absentium, absentes amatores.] ℙ *Absente nobis* pro *absente me* vel *absentibus nobis* ἀρχαϊσμὸς est seu antiqua loquendi ratio, qua Comici interdum usi sunt. *Ter. Eun.* 4, 3, 7. Nescio quid profecto absente nobis turbatum est domi. Adde *Afran.* ap. *Non.* 2, 66. Et v. PRAESENS [*Rudd.* II. *p.* 299.] ℙ Absentes interdum dicebant mortuos, leniori vocabulo ominosam rem significantes. *Pl. Cas. prol.* 20. ℙ [*Absentes comae* sunt fictitiae ap. *Martial.* 9, 38. Fiant absentes et tibi, Galla, comae. *F.*] ℙ Sup. *Absentissimus* legitur ap. *Augustin. Conf.* 4, 4. [*mente atque sensu i. e. moriturus.]

ABSENTANS. V. ABSENTO.

ABSENTĀTUS. V. ABSINTHIATUS.

ABSENTĬA, ae, f. ἀπουσία. *Cic. Pis.* 16. Confer nunc absentiam tuam cum mea. *Suet. Caes.* 23. Propugnare absentiam alicujus. Adde *Anton.* ad *Cic. post ep.* 13. *l.* 14. *ad Att.*

ABSENTĪVUS, a, um, diutius absens. *Petr. Sat.* 33. Ne absentivus morae vobis essem, omnem voluptatem mihi negavi. Alii tamen aliter legunt.

ABSENTO, as, avi, a. ablego, absentem facio. *Claud. r. Pros.* 3, 213. vetitamque dearum Colloquio patriis procul absentaverit astris. Alii leg. patriisque procul mandaverit: *alii* patriis procul amandaverit. [*Claudiano* absentare indignum esse censuerunt ad h. l. *Heins.*, *Barth.* et alii, *Cellar.* in *Antib.* et *Cur. post. Id.* ex *Cod. Theod.* affert: quos crimen desertionis absentat.] ℙ Hinc participium *Absentans* pro *absens. Sidon.* 9, 13. *fin.* Pari tempore absentans Ulysses. ℙ Afferri solet etiam locus *Petron. Sat.*, sed dubia est ibi lectio [*v. de h. l. *Borrich. Vind.* p. 3.] item locus *Messalae Corvini*, qui dicitur auctor cujusdam libelli *de progenie Augusti*, sed auctoritatis omnino incertae.

ABSĪDA, ae, f. idem qu. absis. *Paulin. Nolan. ep.* 12. *ad Sever. n.* 17. Sed de hac absida an abside dicere magis debuerim, tu videris. Ego nescire me fateor, quia hoc verbi genus nec legisse reminiscor. Tutius igitur absis usurpabitur.

ABSĪDĀTUS, a, um, adj. curvatus in absidem, fornicatus, ut *absidata porticus* ap. *P. Victor. de reg. Urb. Rom. reg.* 4.

ABSĪDES. V. ABSIS.

ABSĬLĬO, is, ii, et ui, a. 4. ἀποπηδάω, saltu fugio: ex *ab* et *salio. Lucr.* 6, 1215. Aut procul absiliebat, ut acrem exiret odorem. *Stat. Th.* 6, 97. fugere ferae nidosque tepentes Absiliunt (metus urget) aves.

ABSĬMĬLIS, le, dissimilis, ἀνόμοιος. Fere usurpatur praecedente negativa particula. *Suet. O.* 1. Non absimilis facie Tiberio principi fuit. [*Dom.* 10.] *Plin.* 8, 33, 51. Rostrum haud absimile suillo. *Col.* 6, 17. Odoris gravis neque absimilis bitumini.

ABSINTHĬĀTUS, a, um. *Sen. Suas.* 6. *in elog. de morte Cicer.* Decipere vos cogar, veluti salutarem pueris daturus potionem absinthiati poculi. ℙ *Absinthiatum* absolute vinum absinthii succo conditum. [*Pallad.* 3. *Febr. tit.* 32. Conditum vel absinthiatum vel rosatum vel violatum procedere sponte fertur ex vitibus etc.] *Lampr. Heliog.* 21. Rosato et absinthiato vulgus ad bibendum invitavit. *Salm.* in optimo quodam cod. legisse se ait *absentato*, additque, circa Heliogabali tempora Latinos et *absentum* pro *absinthium*, et *absentatum* pro *absinthiatum* usurpasse, idque ex recentiorum Graecorum consuetudine, qui ἀψένθατον scribant. [*cf. *id.* ad *Jul. Capit. Gord.* 19.]

ABSINTHĪTES, ae, m. vinum absinthio conditum. *Col.* 12, 35. et *Plin.* 14, 16, 19. *n.* 5., ubi et ejus conficiendi rationem docent. [A *Scrib. Comp.* 192. dicitur absinthium potum cum vino. *F.*] V. ABROTONITES.

ABSINTHĬUM, ii, n. [*al. male scr. *absynthium*] ita appellatum ab *α* privat. et ψίνθος, delectatio, quippe quod ob insignem amaritiem non facile bibatur. Al. ab ἅπτεσθαι, i. e. contrectare per antiphrasin, quod nullum animal ob eximiam amaritudinem hanc herbam attingat. Stephanus docet etiam per *y* ἀψύνθιον scribi, tanquam gentile ab Ἄψυνθος, quae est urbs Thraciae, circa quam copiose proveniat. Verum sine *y* scribitur passim a Graecis. Scribi etiam potest *apsinthium.* V. *Absis.* Est autem herba notissima, foliis incanis, multipliciter fissis, insigni amaritie praedita, ut dictum est, odore gravi. Ejus plura genera recenset *Plin.* 27, 7, 28. Santonicum appellatum a Galliae civitate; Ponticum a Ponto, omnium praestantissimum [*cf. *Pl. Trin.* 4, 2, 90. *Veget. A. V.* 3, 28. *Cat. R. R.* 159]; Italicum omnium amarissimum. Multi est usus in medicina: quod pluribus persequitur *Id. ibid.* Dari autem praecipue solet pueris, qui vermibus infestantur: et ne propter amaritiem respuant, folia ejus dantur ficu latentia, aut succus poculo melle illito: quam rem praeter *Plin. l. c.* docet etiam *Lucr.* 1, 935. ℙ Apud Romanos Latinarum feriis quadrigae certare solebant in Capitolio, et qui vicisset, absinthium bibebat: *credo*, inquit *Plin. l. c. sanitatem praemio dari honorifice arbitratis majoribus.* ℙ Est etiam absinthium marinum, quod et Seriphium dicitur, angustius priore minusque amarum: cujus ramum Isiaci sacerdotes praeferunt in sacris. *Plin. l. c.* ℙ Translate ponitur pro re molesta quidem, sed tamen salutari. *Quintil.* 3, 1. Sed nos veremur, ne parum hic liber mellis, et absinthii multum habere videatur, sitque salubrior studiis, quam dulcior.

ABSINTHĬUS, ii, m. id. qu. absinthium. *Varr.* ap. *Non.* 3, 4. et 4, 279. Quid medico mihi est opus, absinthium ut bibam gravem? ℙ [Absinthium, ii, absolute est idem quod absinthites vinum, absinthio medicatum, ejusque conficiendi rationem docet *Plin.* 14, 16, 19. *n.* 5. *Edict. Dioclet. p.* 13. Absinthii Ital. sextarium unum X viginti. *F.*]

ABSIS vel APSIS [*rectius hoc], idis, f. 3. ἀψίς et ἁψίς, ῖδος, ἡ, ab ἅπτω, necto, connecto (ἅψις, εως est tactus, tactio, ab ἅπτομαι, tango) latine scribitur sine *h*, quia nec graece semper aspiratio adhibetur: recte etiam scribitur cum *b*: nam graecum ψ in *bs* non in *ps* verti consuevit, ut ἀψίνθιον, *absinthium;* et praeterea apud nos eadem ferme vi pronuntiari solent. Graece primo significat connexionem: deinde curvaturam rotae, *h. e.* ligneum illum circulum, quo infiguntur radii: sed harum notionum apud Graecos tantum adhuc exempla vidimus. Latine interdum accipitur pro curvatura fornicis seu arcu, aut camera, quia hujusmodi substructio unam cum altera partem connectit et ligat. *Plin. ep.* 2, 17. Adnectitur angulo cubiculum in absida curvatum, quod ambitum solis fenestris omnibus sequitur. *Absida* accusativus est graecae positionis pro *absidem.* Sunt qui leg. *aspida curvatum, h. e.* in formam aspidis circumactum, quod minus placet. *Plin.* 36, 12, 17. describens unam ex pyramidibus Aegypti, quae Sphingem repraesentabat, *absidem* vocat summum capitis verticem, qui curvatus in modum fornicis est. *Altitudo*, inquit, *a ventre ad summam absidem in capite, pedum* LXII. Ita legit *Hard.* Alii rectius *ad summum apicem.* ℙ Praeterea *absis* interdum ponitur pro interiori sacrarum aedium parte, quae plerumque arcuato opere superius construi solet. *Isid. Orig.* 15, 8. interpretatur *lucidam*, eo quod lumine accepto per arcum resplendeat; nempe fortasse ab ἅπτω, accendo. In hujusmodi cellis SS. Martyrum reliquiae condebantur. Earum figuram conatur verbis describere *Salmas.* in *Solin.* 55. [p. 852 sqq.] Absidum sacrarum mentio fit ap. *Augustin. ep.* 203. et *Paul. Nol. ep.* 12. ℙ Praeterea *absides* sunt lances escariae rotundae et concavae instar arcuati operis. *Ulp. Dig.* 34, 2, 19. §. 6. Sed nec aurea emblemata, quae in absidibus argenteis essent. ℙ Denique *absis stellarum* dicitur ab Astrologis curvatura circuli, quem stella motu suo proprio describit: quae arabico vocabulo in scholis usitato *aux* dicitur. Est autem duplex; nam quae altior est et a terra remotior, dicitur *summa absis*, quae inferius posita et terrae propior, *ima absis.* Hoc sensu saepe usurpatur a *Plin.* 2, 15, 16. et 17. Harum absidum figuram exhibent Astrologi, cujus auxilio multo sane facilius haec intelligi poterunt. Idem *Plin. ib.* 18, 16. *commissuras absidum* vocat, quas Astrologi *nodos*, ubi scilicet unius sideris orbita alterius orbitam intersecat. ℙ Graece in penultimis aliquorum circumflectitur atque adeo producitur, quod fecit *Hom. Il.* ε, 487. et alii. Quare etiam latine producenda est.

ABSISTO, is, stiti, n. 3. ἀφίσταμαι, discedere, recedere: ex *ab* et *sisto. Pl. Truc.* 2, 6, 32. Ubi illa est, quae me hic reliquit atque abstitit? *Virg. A.* 7, 610. nec custos absistit limine Janus. *Ib.* 6, 259. totoque absistite luco. [*Sil.* 2, 568. nec adhuc absistit imago i. e. adhuc obversatur oculis imago.] *Plin.* 2, 8, 6. Ab sole nunquam absistens partibus XLVI. longius. [*Caes. b. g.* 5, 17. ab signis legionibusque absistere. V. *Gronov.* ad *Liv.* 27, 45.] *Virg. A.* 12, 101. totoque ardentis ab ore Scintillae absistunt, *h. e.* erumpunt [*exeunt. Non differt hoc a superioribus, nam hic quoque absistere est discedere, exire; sed tamen hoc cum reliquis non erat commiscendum.] ℙ Saepe ponitur pro desistere, relinquere, διαλείπειν. *Liv.* 32, 4. Absistere incoepto. [*Drak.* ad *Liv.* 31, 26.] *Id.* 9, 34. Nec ante continuando abstitit magistratu, quam etc. *Hor. Sat.* 1, 3, 104. Absistere bello. [*Drakenb.* ad *Liv.* 21, 6.] *Liv.* 9, 15. obsidione. [*Vid. ibi *Drakenb.* et ad 36, 25. 37, 17.] *Id.* 24, 20. *ad fin.* spe quippiam faciendi. [*Sil.* 2, 371. ponto. *Id.* 13, 512. cura. Cf. *Drak.* ad *Liv. l.*] ℙ Cum inf. *Id.* 36, 35. Ne ingratis quidem benefacere absistam. *Virg. A.* 6, 399. Absiste moveri. *Ib.* 8, 403. absiste precando Viribus indubitare tuis. [*cf. 12, 676. *Sil.* 6, 449. Omnino frequens ista est constr. etiam in pros. oratione. *Drak.* ad *Liv.* 32, 35.] ℙ Cum dat. *Sil.* 15, 190. absiste labori Ancipiti. Al. leg. *labore* [rectius.] ℙ Cum gerundio. *Liv.* 29, 33. Verminam prope vestigiis instantem absistere sequendo coegit. Nisi malis esse ablativum a *sequendus:* quod rectius videtur. [*Nos, quid hoc sit, non intelligimus. Imo gerundium est infinitivus.] ℙ Impersonaliter. *Liv.* 21, 6. Si non absisteretur bello. ℙ Sine casu est cessare, desinere. *Tac. A.* 2, 31. Caede visa miles abstitit [*rectius h. l. alii dictum intelligunt pro discessit. Poterat autem laudare eundem 2, 34. accusator abstitit sc. ab accusatione.] *Virg. A.* 1, 196. Nec prius absistit, quam etc. [*non poterant haec disjungi a superioribus. Quo quis absistat (quid quis omittat), e nexu ubique est intelligendum. Ceterum cf. *ib.* 9, 355. *Curt.* 8, 11. et *Drak.* ad *Liv.* 9, 15. 22, 18. 36, 45.] ℙ *Abstit* pro *abstitit* putat *Priscian.* 9. p. 862. *P.* usurpatum fuisse ab *Ov. Met.* 11, 473. et quae pars admonet, abstit. Ubi tamen alii passim leg. *absit.* [*recte; v. *Heins.* — *Cicero* hoc v. non videtur usus esse. V. *Goer.* ad *Leg.* 1, 13, 39. — Ad constr. quod attinet, dicitur absistere et cum praep. et cum solo abl. *Livium* praep. abstinere ostendit *Drakenb.* ad 9, 15. 21, 6. 24, 20. — Denique absistere, obsistere, adsistere, abstinere (*Drak.* ad *Liv.* 31, 17.) frequentissime confunduntur a librariis.]

ABSĪTUS, a, um, adject. longe situs, dissitus. *Paul. Nol. in Nat.* XIII. *S. Fel. ed. Murat.* 352. alio procul absitus orbe.

ABSŎCER, eri, m. uxoris meae vel viri mei proavus, *h. e.* pater avi uxoris meae vel viri mei. Socer enim est pater viri vel uxoris, prosocer avus, absocer proavus. *Capitol. Gord.* 2. Socero, prosocero, et duobus absoceris consulibus ipse consul.

ABSŎCRUS, us, f. uxor absoceri. V. vocem praeced. Quemadmodum a *socer* fit *socrus*, a *prosocer prosocrus*, ita ab *absocer absocrus.* Quam quidem vocem tamesti nullo adhuc latino exemplo confirmare potuimus, amandare nihilominus inter barbaras nequimus, cum adeo firmo genuinae analogiae fundamento nitatur.

ABSŎLESCO, is, n. 3. ἀπαρχαιοῦμαι, obsolescere, insolitum fieri. *Tert. Exhort. castit.* 6. Utique continentiam indicens, et compescens concubitum absolescit illud, Crescite et multiplicamini. *Quidam putant usurpari hic active pro* obsolefacere.

ABSŎLVO, is, olvi, utum, a. 3. ἀπολύω, solvo, vinculis libero: ex *ab* et *solvo. Apul. Met.* 1. Heus tu, ubi es? inquam: valvas stabuli absolve, *h. e.* pessulorum sublatis retinaculis resera. *Pl. Mil.* 4, 7, 17. Navim cupimus absolvere. Alii rectius [*metro jubente] leg. solvere. Adde *Sever. Aetn.* 346. ubi pro *dissolvere* positum est [*ut fere ap. *Ammian.* 29, 3. canem ante tempus absolvit. *id.* 23, 4. Stilus ictu volucri absolutus.] ℙ Translate est liberare quocumque modo. *Cic. R. Com.* 12. Cur de fundo decidit et judicio non absolvitur? Cur tam imperite facit, ut nec Roscium stipulatione alliget, neque a Fannio judicio se absolvat? *h. e.* ex parte Fannii se liberet a litibus. [*ib.* 14. ab aliquo judicio absolvi i. e. liberari alicujus judicii molestia.] *Tac. A.* 4, 23. Is annus populum R. longo bello absolvit. *Sall. fragm. orat. Macri Licinii trib. pleb.* [*Hist.* 3, 10 T. II. p. 77. *ed. Hav.*] Sic nec absolvit cura familiari tam parva res. *Apul. Dogm. Plat.* 1. Animam non perituram, cum corpore fuerit absoluta. *Prud. Cathem.* 12, 146. Quo non liceret matribus Cum pondus alvi absolverent etc. *h. e.* cum fetum velut constrictum alvi vinculis ederent in lucem. *Ulp. Dig.* 4, 8, 3. Absolvi tutelae, *h. e.* tutelae onere liberari. Et intelligitur ablat. *cura, onere*, aut quid simile. [*Tac. Germ.* 31. caede hostis se absolvere (ignominia se liberare.)] ℙ In re judiciali est innocentem declarare, crimine liberare. [*Ov. Met.* 15, 30. reos absolvere culpae.] *Liv.* 2, 8. Latae deinde leges, quae regni suspicione consulem absolverent. *Cic. Q. Fr.* 2, 16. Drusus erat de praevaricatione tribunis aerariis absolutus. [*de constr. c. pr. *de*

Rudd. l. mox c.] *Auct. ad Her.* 2, 13. Coelius judex absolvit injuriarum eum, qui Lucilium poetam laeserat. Subaudi *crimine*. *Cic. Verr.* 2, 2, 8. Iste Dionem Veneri absolvit, sibi condemnat [*haec sic intell. Dionem Veneri hereditatem non debere et ea in re absolvendum esse Verres judicat. Ceterum hoc non debebat reliquis immisceri.] *Ib.* 2, 45. Servus ille innocens omnibus sententiis absolvitur. [*Nep. Iphicr.* 3. eoque judicio est absolutus. *Ammian.* 16, 11. hi soli innoxii absoluti sunt i. e. non intercepti, feliciter evaserunt.] ¶ Est etiam dimittere, expedire. *Pl. Epid.* 3, 4, 30. Te absolvam brevi. *Id. Most.* 3, 2, 153. Omnino ut te absolvam, nullam conspicio avem. *Id. Amph.* 5, 1, 45. Quaeso absolvito hinc me. [*In pedestri oratione apud *Ammian.* 17, 8. legatos muneratos absolvit; cf. 20, 9. 17, 20. Mire *id.* 15, 4. (Rhenus) vocabulo et viribus absolvitur integris (sc. postquam permeavit paludem pigram) i. e. eodem nomine retento eademque magnitudine fluens progreditur ex ea.] ¶ *Absolvere creditorem* est soluto, quod debetur, pretio creditorem dimittere. *Ulp. Dig.* 22, 1, 37. Si mutuatus sim pecuniam, ut creditorem tuum absolvam. *Ter. Ad.* 2, 4, 13. Ad forum ibo, ut hunc absolvam [*cf. *ib.* 18. et *Pl. Most.* 3, 1, 119.] ¶ Absolvere et liberare ex pignoribus domum et possessionem, *Modestin. Dig.* 34, 3, 20., *h. e.* solutis pignoribus liberam reddere. ¶ Saepe est perficere, ad exitum perducere, complere. *Cic. Off.* 3, 2. Ut nemo pictor esset inventus, qui Coae Veneris eam partem, quam Apelles inchoatam reliquisset, absolveret. *Id. Leg.* 1, 3. Neque tam facile interrupta contexo, quam absolvo instituta. ¶ Est autem discrimen inter haec: nam *absolvere* est rem ad finem quoquo modo perducere; *perficere* est ita rei finem imponere, nihil ut desit. [*Verum an falsum hoc sit, non audemus decernere. Nos locis comparatis illis, quos affert ipse *Forc.*, discrimen illud non confirmari persuasum habemus. *Cic.* quum utrumque conjungit, eam verborum copiam et sermonis numerum spectavit, quo constat eum ceteris excellere.] *Cic. Fin.* 4, 13. Quid est quod a natura absolvi et perfici debeat? *Id. Nat. D.* 2, 36. In omni natura necesse est absolvi aliquid ac perfici. ¶ *Absolvere rem paucis*, breviter narrare, expedire. *Sall. Cat.* 4. *s. fin.* De Catilinae conjuratione paucis absolvam [*cf. *ib.* 38.] *Id. Jug.* 19. *extr.* Cetera quam paucissimis absolvam. ¶ Absolvere promissum, [stare promissis]. *Varr. R. R.* 2, 11. ¶ Absolvere fidem, *h. e.* liberare, cui contrarium est *fidem obligare*, *Tac. H.* 2, 60. [*In isto l. fidem absolvere est fidei veniam dare, condonare. Vid. *Ernest.*] ¶ Absolvere diem est vitam finire. *Avien. Perieg.* 544. [*Pari modo vita absolvi *Ammian.* 25, 3.] ¶ Absolvere litem est dirimere. *Terentian. de Metr. de pentametro versu* p. 2422. *Putsch.* ¶ *Solinus* usurpavit pro evincere, demonstrare. Sic enim habet c. 2. Bacchus absolvit, Gallorum veterum propaginem Umbros esse. [*Absolvere pr. *solvere* simpl. est *Sulpicii Sev.* Is *h. sacr.* 1, 11. Quod (aenigma) cum a prudentibus Aegyptiorum non posset absolvi. *ib.* 2, 42. absolutis omnium animis. *Id. v. b. Mart.* 6, 11. absolvere (liberare) errore.] ¶ [Particip. *Absolvens* apud *Claud. L. Seren.* 30. Absolvens puppisque moras crimenque pudoris. *F.* *De constr. cf. *Rudd.* 11. p. 165. sq. Abs. et exsolvere confundi a librariis docet *Drakenb.* ad *Liv. Epit.* 6.]

ABSŎLŪTĒ, adv. τελέως, perfecte. *Auct.* ad *Her.* 1, 10. Cum adjumenta nostra exposuerimus, contrariaque dissolverimus, absolute nimirum munus oratorium confecerimus. *Id.* 2, 19. Hisce igitur quinque partibus ut absolutissime utamur, hoc modo tractabimus etc. *Sen. ep.* 52. Fluctuamus inter varia consilia: nihil libere volumus, nihil absolute, nihil semper. *Suet. de Gramm.* 4. Ut illum quidem absolute, hunc mediocriter doctum existiment. *Macrob. Somn. Sc.* 2, 15. Ut absolutius liqueat. *Cic. Top.* 8. In oratoriis artibus, quaestionis genere proposito, quot sint ejus formae, subjungitur absolute [*hoc est: definite]. Et *Tusc.* 5, 18. *ad fin.* Omnia profluenter, absolute, [*i. e. ut nihil desit. Sic infra: vita absoluta] prospere. [*Hoc loco defenditur alius ejusdem *Cic. Fin.* 3, 7, 26. semper feliciter, absolute, (recte de philosophorum αὐταρκείᾳ expl. *Schütz.*) fortunate. Non recte scripsit *Goer.* feliciter, absolute fortunate. Ceterum ex *Cic.* accedat locus *Acad.* 2, 17. perfecte et absolute ita pares.] *Scaevola Dig.* 33, 1, 13. *ad fin.* Respondi, non posse absolute responderi, cum multa oriri possint etc. Et *Plin. praef. hist. nat.* de pictoribus. Quos in libellis his invenies absoluta opera et illa quoque, quae mirando non satiamur, pendenti titulo inscripsisse, ut: *Apelles faciebat* aut *Polycletus*, tanquam inchoata semper arte et imperfecta: — tria non amplius, ut opinor, absolute (definite, tanquam ad finem perducta) traduntur inscripta: *Ille fecit* — quo apparuit, summam artis securitatem auctori placuisse. ¶ Item breviter. *Auson. ep. ad Prob.* 16, 7. Possum absolute dicere, sed dulcius circumloquar. [*Ammian.* 23, 6. utque absolute dicatur. cf. *id.* 29, 1.] ¶ Absolute proferre seu construere verbum aliquod est illud usurpare sine casu. *Prisc.* 18. p. 1160. *P.* et 8. p. 795. Ceterum cf. *absolutus*.

ABSŎLŪTĬO, onis, f. ἀπόλυσις, liberatio a crimine. *Cic. Cluent.* 27. Sententiis decem et sex absolutio confici poterat. *Id. Cat.* 3, 4. Absolutio virginum. *Id. Fam.* 3, 11. Absolutio majestatis. *Suet. V.* 16. Reis absolutiones venditare. *Just.* 9, 4. Absolutionem dare. ¶ Item perfectio, τελέωσις. *Cic. Or.* 1, 28. Hanc absolutionem perfectionemque in oratore desiderans. *Id. Inv.* 2, 9. Habitus in perfecta et constanti aut animi corporis absolutione consistit. [*ib.* 1, 30. ut ad inventionem argumenti absolutio etiam argumentandi adjungeretur.] ¶ Pertinet etiam ad rem oratoriam. *Id. Inv.* 1, 22. Partitio debet habere brevitatem, absolutionem, paucitatem etc. Absolutio est, per quam omnia, quae incidunt in causam, genera, de quibus dicendum est, amplectimur. ¶ Pro debiti liberatione. *Modestin. Dig.* 46, 4, 1. Acceptilatio est liberatio per mutuam interrogationem, qua utriusque contingit ab eodem nexu absolutio. *Pallad.* 1, 6. *a. med.* Gravem creditorem patitur, cui sine spe absolutionis adstrictus est.

ABSŎLŪTŌRĬUS, a, um, adj. ad absolvendum a crimine et liberandum pertinens. *Suet. Aug.* 33. Duas tabellas, damnatoriam et absolutoriam, cognoscentibus dedit. *Ascon. in fine commentar. pro Mil.* Absolutoriae sententiae. [*Caj. Inst.* 4, 114. Absolutoria judicia. *F.*] Adde *Sen. Excerpt.* 6. *controv.* 5. ¶ Item pertinens ad liberandum quocumque modo. *Plin.* 28, 6, 17. Clavum ferreum defigere, in quo loco primum caput defixerit corruens morbo comitiali, absolutorium ejus mali dicitur. *Intell.* remedium.

ABSŎLŪTUS, a, um, part. ab *absolvo*, solutus, ἀπολελυμένος. *Plin.* 11, 37, 65. Ranis prima (*lingua*) cohaeret, intima absoluta a gutture. *Id.* 36, 22, 45. *de lapide speculari.* Sed majori parte fossili natura, absolutus segmenti modo, *h. e.* divisus, separatus. *Prud. in Romano* 1110. Absolutus vinculis. ¶ Item judicio liberatus, ἀπόλυτος, ἄφετος. *Cic. Verr.* 2, 1, 29. Absolutus improbitatis. *Id. Cluent.* 24. Unius sententia absolutus. *Nep. Milt.* 7. Capitis absolutus. [*Hoc quomodo intelligendum sit, disce ex ejusd. *Paus.* 2.] ¶ Item completus, ad finem perductus, [*opp. inchoato. *Suet. Caes.* 4. *Cl.* 3.] *Cic. Q. Fr.* 3, 1, 4. Absolutum offendi in aedibus tuis tectum. [*Suet. Caes.* 46. absoluta villa. *Varr. R. R.* 2, 8. liba absoluta (parata). *Suet. Tit.* 10. absolutis spectaculis.] *Martial.* 1, 83. *de porticu.* En quanto jacet absoluta casu! *h. e.* dejecta, diruta atque adeo finita. [*Huc referendum fortasse, quod *Cic.* dicit *pr. Planc.* 31. nihil in Cispio profecisti; absolutae jam sunt preces tuae. Sed ibi auctore *Manutio*, suasore *Graevio*, *Ernest.* reposuit *obsoletae*. Sed ap. *Lucan.* 7, 869. quum verba: quid totum premitis, quid totum absolvitis orbem, sic nonnulli explicant, ut abs. sit *funditus diruere*, non probamus. Est hoc potius totum orbem malis urgere, ut nulla ejus pars integra maneat et intacta.] ¶ Item perfectus, εὐτελής. *Cic. de Fin.* 2, 27. Neque appellatur vita beata, nisi confecta et absoluta. [*Id. d. Or.* 3, 49. conversiones absolutas dicit periodos numerosas et omni ratione perfectas. Cf. *Or.* 51. absolute concludere orationem h. e. perfecte, numerose.] *Plin. ep.* 9, 38. Legi librum numeris omnibus absolutum. [*Cic.* omisso hoc verbo varium et elegans omni fere numero poema dicit *Acad.* 1, 3, 9.] *Quintil.* 1, 1. *in fin.* Quo sit absolutius os et expressior sermo. *Plin.* 35, 10, 36. *n.* 6. Pinxit et heroa absolutissimi operis. *Id.* 9, 5, 4. Absoluta similitudo. *Id.* 10, 22, 29. Absoluta nigritia. [*Absoluta ingenia *Aurel. Caes.* 15, 3. v. *Lindenbr.* ad *Ammian.* 14, 10.] ¶ Item simplex sine adjunctione. *Cic. Inv.* 2, 57. Hoc mihi videor videre, esse quasdam cum adjunctione necessitudines, quasdam simplices et absolutas [*opponitur h. l. necess. absoluta necessitati quam vulgo *hypotheticam* appellamus. — Est vero etiam *simplex* alia ratione, i. e. non fucatus. *Ammian.* 14, 10. veritatis sermo absolutus et simplex; *id.* 21, 16. 30, 2. responsum absolutum et unius modi. ¶ Absolutus i. q. liber. *Pallad. d. r. r.* 1, 3. loca ab infimis vallibus libera et nebularum noctibus absoluta. *Id.* 4. *Nov. tit.* 12. absoluta tempestatibus et impedimentis omnibus dies.] ¶ Absoluta causa *Ulpiano Dig.* 37, 10, 3. *a. med.* est certa et aperta, et opponitur ambiguae. [*Simile est ap. *Cic. de inv.* 1, 11. Absoluta (constitutio) est, quae ipsa in se continet juris et injuriae quaestionem; assumtiva, quae ipsa ex se nihil firmi dat ad recusationem, foris autem aliquid defensionis assumit. Cf. *ib.* 2, 23. *Herenn.* 1, 14. 2, 13. Et *id. Part. or.* 26, 94. Conficiens autem causa alia est absoluta et perfecta per se, alia aliquid adjuvans et efficiendi socia quaedam. Ap. eundem *Inv.* 1, 12. absoluta quaestio est ea, quae tantum unum habet oppositum, ut si quaeratur a Corinthiis bellum indicendum sit an non.] ¶ Vera et absoluta donatio *Paulo Dig.* 39, 6, 34. est simplex et sine ulla conditione, quaeque ita proficiscitur, ut nullo casu revocetur. ¶ Absolutus creditor est, qui soluta pecunia dimittitur. *Pl. Aul.* 3, 5, 43. Jam hosce absolutos censeas; cedunt, petunt. [*¶ In absoluto dicebatur remansisse ager, qui non erat limitatus neque assignatus, alibi in soluto. V. *Salm. Exerc.* p. 480.] ¶ Absolutum verbum dicitur a Grammaticis, quod, ut ait *Prisc.* 8. p. 795. *P.*, per se profertur et sine casu. Adde 18. p. 1165. Praeterea *Diomed.* 1. *p.* 333. vocat *absoluta* ea verba, quae perfectae actionis significationem habent, ut *caleo*, *horreo*, quemadmodum *inchoativa* vocantur, quae imperfectum aliquid significant, ut *calesco*, *horresco*. ¶ *Absoluta nomina* aut *pronomina* ap. eosdem Grammaticos sunt ea, quae per se aliquid significant, nec egent alterius nominis conjunctione, ut *deus*, *ratio*. *Prisc.* 2. *p.* 581. *P.* et 17. *p.* 1062. ¶ Praeterea *absoluta* adjectiva sunt, quae positiva dicuntur ab iisdem Grammaticis. *Quintil.* 9, 3. Utimur vulgo et comparativis pro absolutis, ut cum se quis infirmiorem esse dixerit. ¶ [Sup. *Absolutissimus* ap. *Auct. ad Her.* 2, 28. Absolutissima et perfectissima argumentatio. *F.* *cf. *ib.* 24. *Plin. ep.* 1, 20. actio absolutissima 6, 17. liber absolutissimus.]

ABSŎNANS, tis, part. ab inusit. *absono*, idem quod absonus vel abhorrens. *Justinian. Institut.* 2, 25. Nec absonans a juris ratione codicillorum usus esset.

ABSŎNĒ, adv. absona voce, insuaviter, prave. *Apul. Apolog.* Versus absone et indocte pronuntiare. ¶ Translate *Gell.* 15, 25. Cn. Martius in mimiambis suis non absurde neque absone finxit *recentatur*, pro eo quod Graeci dicunt ἀνανεοῦται. *Arnob.* 2. *p.* 52. Non est absone suspicatus.

ABSŎNUS, a, um, adj. a recto sono alienus, discrepans, ἀπῳδός. *Cic. Or.* 3, 11. Vox extra modum absona atque absurda. Et 1, 25. Sunt quidam aut ita lingua haesitantes, aut ita voce absoni, ut etc. *Nonius* 2, 27. hoc loco *absonum* interpretatur *sine sono*, quod non placet. ¶ Translate est disconveniens, alienus. *Hor. A. P.* 112. Si dicentis erunt fortunis absona dicta. *Liv.* 1, 15. Haec ferme, Romulo regnante, domi militiaeque gesta; quorum nihil absonum fidei divinae originis fuit. *Id.* 7, 2. Nec absoni a voce motus erant. *Lucr.* 4, 518. Prava, cubantia, prona, supina atque absona tecta, *h. e.* non respondentia ceteris aedium partibus. [*De constr. dicit *Drakenb.* ad *Liv.* 7, 2.]

ABSORBĔO, bes, bui, usitatius quam absorpsi, absorptum, a. 2. καταπίνω, sorbendo absumo; proprie de rebus liquidis dicitur. *Plin.* 22, 25, 70. Lens optima, quae maxime aquam absorbet. [*Curt.* 7, 5.] *Id.* 9, 35, 51. de Cleopatra. Detractum alterum (*unionem*) mersit ac liquefactum absorbuit. [*Eodem verbo de eadem re utitur *Macrob. Sat.* 2, 13. et *Hor. Sat.* 2, 3, 240. quamquam ibi al. exsorberet, al. obsorberet exhibent. V. *Bentl.* et *Fea* ad *h. l.* Sic etiam in altero *Horat.* loco nunc editur *obsorberet*. V. *Hdf.*] *Hor. Sat.* 2, 8, 24. Absorbere placentas. ¶ Dicitur etiam de aliis rebus, ut de aquarum inundatione. *Luc.* 4, 100. Absorpsit penitus rupes, *h. e.* undis contexit, demersit. De mari *Cic. Phil.* 2, 27. Oceanus vix videtur tot res tam cito absorbere potuisse. [*cf. *Curt.* 4, 2.] ¶ Translate. [*Pl. Bach.* 3, 3, 67. de meretrice: quae acerrime atque aestuose absorbet, ubi quemque attigit. Imaginis eadem est ratio, ut in sqq. Cf. *Catull.* 68, 107. tanto te absorbens vortice amoris Aestus, quem attulit *Furl.*] *Cic. Brut.* 81. Hunc quoque absorbuit aestus quidam non insolitae adolescentibus gloriae. [*cf. *Abripio.*] *Id. Leg.* 2, 4. Ne aestus nos consuetudinis absorbeat et ad sermonis morem usitati trahat. *Id. Sext.* 6. Quodammodo absorbet orationem meam [*ita ad se trahit, ut reliqua non possim absolvere. — Insignis est locus *Cic. de rep.* 2, 5. ubi sermo est de Roma in Tiberis ripa posita: urbem perennis amnis — posuit in ripa, quo posset urbs et accipere ex mari, quo egeret, et reddere, quo redundaret; eodemque ut flumine res ad victum cultumque maxime necessarias non solum mari *absorberet*, sed etiam invectas acciperet ex terra. Ubi quum, an non recte scribatur *absorberet*, non pauci dubitent, *Moserus* autem *arcesseret* ediderit, egregie *Beierus* in *Jahn. Annal. phil. T.* III. *F.* III. *p.* 26. sq. illud defendit, urbem cordi, fluvium cavae venae in corpore humano res ad victum et cultum necessarias urbi advehentem, quae sicut cor succum quo alimur, absorbeat (cf. *d. nat. D.* 2, 55.) comparari docet, dativumque ex analogia verbi *demere* aliorumque recte se habere ostendit.]

ABSORPTĬO vel Absortio, onis, f. sorbitio. *Suet. Ner.* 27. Quorum uni mellita quadragies HS constitit, alteri pluris aliquanto absorptio rosaria. Ita legitur in quibusdam codicib., in aliis omnino aliter. Est enim locus non unis interpretum conjecturis valde vexatus. [*In aliis libris deest hoc verbum, in aliis scribitur absirtio (absyrtio). Al. exhibent ab Syrtio. *Casaub.* et *Torrent.* *aspersio* rosaria conjecerunt. Pro mellita libri mitellita praebent, idque tuetur *Salm.*]

ABSPELLO *et rectius* Aspello, is, uli, ulsum, a. 3. repello, arceo, removeo, ἀπωθῶ. *Cic. vertens e graeco versus Aeschyli Tusc.* 2, 10. Sed longe a leto numine aspellor Jovis. *Pl. Merc.* 1, 2, 5. Eos qui adversum eunt, aspellito, detrude, deturba in viam. *Id. Capt.* 3, 3, 4. Aspellere metum alicui. Adde *Trin.* 3, 2, 46. ¶ Hinc est part. *Abspulsus*, quod affert *Fronto de different. vocabul.*, sed nullo confirmat latini scriptoris exemplo. ¶ Legitur etiam *Abspello* in quibusdam *Cic.* et *Plauti* codicib.

ABSQUE, χωρίς, ἄνευ, sine: praep. ablat. casui serviens: ex *abs* et *que*, adjectione syllabica, ut *Prisc.* 14. *p.* 999. *P.* docet. *Cic. Inv.* 1, 36. Est quaedam argumentatio, in qua propositio nihil valet absque approbatione. [*At hic optimi libri praebent *sine appr.*, idque dedit jam *Ernest.* V. *Oudend.* ad *h. l.* Ceterum e *Quintil.* 7, 2. addi poterat absque sententia.] *Id. Att.* 1, 19. Nullam a me epistolam ad te sino absque argumento ac sententia pervenire. *Pl. Most.* 3, 2, 78. Absque sole perpetuus dies. *Gell.* 2, 2. Absque praejudicio. Adde *Apul. Met.* 9. [*Ex *Lucan.* 6, 151. quem afferunt versum: O famuli turpes, servum pecus, absque cruore Terga datis morti — non est Lucani.] ¶ Interdum ponitur pro *praeter* [ita a Graecis quoque χωρὶς adhibetur. *F.*] *Gell.* 13, 18. Eundem esse versum absque [exceptis] paucis syllabis. *Claud. Mamertin. in Genethliac. Maxim.* 8. Absque paucissimis ceteri homines fortasse crediderint. *Solin.* 33, 11. *de Phoenice.* Postera parte purpureus absque cauda. [*Laudant alii *Ammian.* 18, 10. opertam (conjugem Craugasii) absque labra ipsa atro velamine i. e. praeter. Sed, quoniam nullo in loco cum accusativo reperitur, valde arridet *Gronovii* conj. *adusque* scribentis.] ¶ A Comicis ponitur pro nisi, cum, vel sine casu. *Ter. Ph.* 1, 4, 11. Nam absque eo esset, recte ego mihi vidissem. *Id. Hec.* 4, 2, 25. Quam fortunatus sum ceteris rebus, absque haec una foret! Al. rectius leg. hac subintellecto re. [*Bentl.* edidit hac. Alterum si verum esset, conjungenda forent absque esset i. e abesset.] *Pl. Pers.* 5, 2, 55. Nam absque me esset et meo praesidio, hic faceret te prostibilem propediem. [*Id. Bacch.* 3, 3, 8. Nam absque te esset, ego illum haberem rectum ad ingenium bonum. *Id. Trin.* 4, 1, 13. Nam absque foret te, sat scio, in alto distraxissent. *Men.* 5, 8, 33. *Capt.* 3, 5, 96. quod absque hoc esset (ubi v. *Lindemann; quod* enim in hac formula additur, ut in similibus: *quod* nisi, quodsi, quod utinam.) *Trin.* 5, 2, 3. Hos locos addidit *Bail.* et cf. *Vorst. d. Lat. m. susp.* c. 9. *Cellar.* in *Antib.* et *cur. post. Nolten. Antib. p.* 784. et 1244. *Ruhnk.* ad *Mur. T.* II. *p.* 599. *Burmann.* ad *Cic. Inv.* 1, 36. Ceterum multi eorum, qui hodie latine scribunt, abutuntur hac particula singularem nescimus quam elegantiam aucupantes. Nam veteres quidem scriptores ea rarissime usos esse apparet, nec fere nisi in illo comicorum: *absque eo esset*, pro quo ipso pedestris oratio *si* et *nisi esset* (idque nobis nunc imitandum) praetulit. Vide *Vorst. l. c. Cic.* autem quod *absque argumento* scripsit in epist. ad *Att.*, duplicem habet et ab v. praegresso et ab epistolarum majore licentia excusationem. Jam vero posterioris aevi scriptores ut erant studiosi eorum, quae rara vidissent apud veteres, venatores, non solum saepius usi sunt ea partic., sed novam etiam tribuerunt significationem. Quod ipsum accidisse putamus etiam librariis, ut, quod sua aetate usitatius esset, *absque* nonnunquam pro *sine* scriberent. — Aliud est absque in vetusta evocationis formula ap *Macrob. Sat.* 3, 9. ut vos populum civitatemque Karthaginem deseratis, loca, templa, sacra urbemque eorum relinquatis absque his abeatis. V. *Drakenb.* ad *Liv.* 3, 30.]

ABSTĂBŬLĂ. Ap. *Non.* 8, 54. legitur hic locus *Pacuvii: Delphos venum pecus secundae abstabula, ac itiner contuli.* Sed est plane corruptus et ita corrigendus videtur: *Delphos venum pecus egi, unde ad stabula ac itiner contuli.* Ita *Gothofredus.*

ABSTANTIĂ, ae, f. *Vitruv.* 9, 4. *circa med.* Sol cum longius absit abstantia quadam.

ABSTĒMIUS, a, um, adj. Vox haec ab abstinentia temeti derivata est, ut docent *Quintil.* 1, 7. et *Gell.* 10, 23. et significat eum, quem Graeci ἄοινον, *Apulejus* graecum quasi interpretatus *invinium* vocat *Met.* 11. p. 286. Abstemius igitur est, qui vinum non bibit, vel ex disciplinae quadam lege, vel quod natura aut ex morbi vitio a vino abhorret [*qui caret temeto, ut ait *Pl. Truc.* 4, 359.] *Ov. Met.* 15, 323. Vina fugit gaudetque meris abstemius undis. *Plin.* 22, 24, 54. Mulieres vini abstemiae. Adde *Lucil.* et *Varr.* ap. *Non.* 2, 3. ¶ Generatim de eo, qui abstinet a quacumque re. *Hor.* Ep. 1, 12, 7. Si forte in medio positorum abstemius herbis Vivis et urtica. ¶ Item pro temperante. *Auson.* in *Professor. de Attio Pat.* 20. Vini cibique abstemius, laetus, pudicus, pulcher. ¶ Interdum de eo, qui eo die nondum vinum gustavit. *Apul. Apol.* Dicitur ante horam secundam diei jejunus adhuc et abstemius testimonium vendidisse. ¶ Et simpliciter pro jejuno. *Auson. praef. Idyll.* 11. *qui est Griphus.* Comparet occupatum cum otioso, pransum cum abstemio. ¶ *Prandium abstemium* dixit *Gell.* 13, 30. in quo nihil vini potatur. Quo pertinet illud *Pl. Aul.* 2, 6, 5. Cererin', Strobile, has facturi nuptias? quia temeti nihil allatum intellego. ¶ *Abstemium nomen*, nomen abstinentiae a vino. *Rabirius* seu *Rubrius* seu *Rutilius in Satira* ap. *Fulgent. Planc. de prisco sermone s. f.* Abstemium merulenta fugit Methenia nomen. Ubi secunda syllaba *ste* corripitur. Quis autem hic poeta fuerit, et quo tempore vixerit, incertum est.

ABSTENTUS, a, um, part. ab *abstineo.* Ap. ICtos *abstentus* dicitur heres, qui ab hereditate sibi propria adeunda vel per se vel alterius consilio aut auctoritate abstinuit. *Scaev. Dig.* 26, 8, 21. Curator dixit: abstineo pupillum, procurator dixit: responsum habes; scis quid agere debeas. Quaesitum est, an secundum haec acta adolescens bonis patris abstentus sit? respondi, proponi abstentum. *Ulp. Dig.* 36, 4, 1. §. 4. Si certum sit repudiatam, vel omissam hereditatem, vel abstentos necessarios heredes, frustra hoc edictum imploratur. Adde *Paul.* 26, 7, 46. et *Ulp.* 2, 11, 15. V. ABSTINEO. [*Duk. d. Lat. ICt. p.* 369.] Sic *Coel. Aur. Acut.* 2, 5. *abstentas egestiones* dixit, *h. e.* impeditas, suppressas: quibus opponit *largius effluentes.* ¶ *Cyprian. ep.* 38. posuit *abstentum* pro excommunicato, nam is ecclesia et convictu Christianorum abstinet.

ABSTERGĔO, es, ersi, ersum, a. 2. ἀποτρίβω, tergeo, diluo, purgo. *Pl. Asin.* 4, 1, 52. Tu labellum abstergeas. [*Id. Merc.* 2, 1, 17. absterge sudorem tibi. *Poen.* 5, 2, 10. absterserunt omnem sortitudinem.] *Curt.* 6, 9. Abstergere oculos amiculo. *Plin.* 17, 27, 43. Si circumfosso stipite defluens pituita abstergeatur. *Ter. Eun.* 4, 7, 9. Abstergere vulnera [cf. *Abstersus*]. Est etiam frangere, cum de remis sermo est, quemadmodum *detergeo. Curt.* 9, 9. Collidi inter se naves abstergerique invicem remi [*v. *Freinsh. ind. Curt.* et *Parei Lex. crit. p.* 343. s. v. *detergo.*] ¶ Translate est auferre vel fugare [*maxime de animi affectibus, qui tolluntur.] *Cic. Q. Fr.* 2, 10. *fin.* Consolabor te et omnem abstergebo dolorem. *Id. Sen.* 1. Ita jucunda hujus libri confectio fuit, ut omnes absterserit senectutis molestias. *Id. Fam.* 9, 16. *fin.* Abstergere metum. [*cf. 11, 24.] *Id. Phil.* 14, 13. fletum. *Plin.* 20, 5, 17. fastidium. ¶ Apud *Lucretium* quoque usurpatum legitur pro fugare, depellere, ut 4, 1060. abstergere sibi pabula amoris; et 1230. abstergere satum genitalem. Adde 5, 844. ubi *absterguit* positum est in praeterito pro *abstersit.* Quamquam omnibus his *Lucretii* locis alii codices habent *absterreo* [v. h. v.] ¶ *Abstersti* syncope pro *abstersisti* quidam afferunt ex *Catull. ad Juvent.* 98, 8., sed alii habent *abstersisti*, neque minus recte constat versus: *Guttis abstersisti omnibus articulis.* ¶ [Part. *Abstergens* ap. *Cic. Top.* 86. Oratio aegritudinem abstergens. *Abstergendus* apud *Plin.* 31, 11, 47. Penicilli abstergendae lippitudini utilissimi. *F.*]

ABSTERGO, is, rsi, rsum, a. 3. id. quod abstergeo. *Titinn.* ap. *Non.* 4, 491. Everrite aedes, abstergite araneas. [*Si non fallimur, *Titinn.* scripsit et scribere debuit *abstergete*, nullum ut certum v. *abstergo* hic saltem supersit exemplum.] *Plin.* 26, 7, 25. *n.* 4. Abstergunt fastidia cruditatesque digerunt. Ita *Hard.* Al. leg. abstergent. *Plin. ep.* 5, 6. In proximo puteus, ex quo possis rursus abstergi. Al. adstringi [*idque haud dubie praeferendum.] *Apul.* 1. de *dogm. Plat. pr. fin.* Ut ejus redundantiam relevet abstergatque ea, quae sordium sunt. ¶ De praeterito *abstergui* v. vocem praec.

ABSTERRĔO, es, ui, erritum, a. 2. ἐκφοβέω, ἀποτρέπω, terrore injecto averto, repello, removeo. *Ter. Andr.* 3, 1, 14. Hanc simulant parere, quo Chremetem absterreant. [*Sic absolute etiam *Tac. A.* 13, 44. accurrentem ancillam vulnere absterret (repellit)] *Liv.* 27, 28. Alii e turribus portae saxis, sudibus, pilis absterrent hostes. [*cf. *ib.* 23, 1. ibique *Gron.* et *Drak.* et 5, 41. ibique *Drak.*] *Cic. Verr.* 2, 2, 58. A pecuniis capiundis homines absterrere. *Id. Planc.* 27. Neminem a congressu meo neque janitor meus neque somnus absterruit. [*Praep. addit etiam *Hor. Sat.* 2, 5, 83.] *Tac. A.* 12, 45. Nisi Pharasmanem bello absterruisset. *Titinn.* ap. *Non.* 2, 198. Absterrere lenonem aedibus. *Hor. Sat.* 1, 4, 128. Sic teneros animos aliena opprobria saepe Absterrent vitiis. *Plin.* 8, 16, 18. Quia ceteri metu poenae similis absterrentur eadem noxa. *Pl. Truc.* 2, 1, 41. Ubi quamque nostrarum videt prope aedes, item ut de frumento anseres clamore absterret, abigit. ¶ *Absterrere aliquid alicui*, hoc est alicui auferre, vel ab aliquo depellere [*sive a se arcere, vitare] quidam afferunt ex *Lucret.* 4, 1060. et 1230. item 5, 844. Alii autem ubique *abstergere* substituunt. [*Duos priores locos v. supra in *abstergeo.* Postremus ita se habet: natura absterruit auctum. — In omnibus his locis haec vera videtur esse scriptura neque scribendum vel *abstergere* vel *abstergiuit.* — Confunduntur a librariis *absterrere* et *abstinere* (v. *Drak.* ad *Liv.* 23, 1. et *abstrahere* (*id.* ad 2, 35. 27, 9.)]

ABSTERRĬTUS, a, um, part. ab *absterreo*, deterritus. *Liv.* 5, 41. Milites inde ipsa solitudine absterriti. [*Suet. Caes.* 20. *Ner.* 43. et add. praep. *Caes.* 59.]

ABSTERSUS, a, um, part. ab *abstergeo. Cic. Phil.* 2, 36. Fuligine abstersa. *Curt.* 5, 5. Abstersis, quas profuderat, lacrimis.

ABSTĬNAX, acis, adj., idem quod abstinens. *Petron. fr. Tragur.* 42. *Burm.* Et quid, si non abstinax fuisset? *h. e.* cibi abstinens. [*Symmach.* 1, 47.]

ABSTĬNENS, tis, part. ab *abstineo*, ἐγκρατής, moderatus, continens circa pecuniam, alieni minime cupidus, in cibo et potu aliisque ad victum et vitam necessariis temperans et parcus. *Cic. Q. Fr.* 1, 11. Esse abstinentem, continere omnes cupiditates, praeclarum est. *Id. Off.* 1, 40. Praetorem decet non solum manus, sed etiam oculos abstinentes habere. *Hor. Od.* 4, 9, 37. animus abstinens Ducentis ad se cuncta pecuniae. [*Id.* 3, 7, 18. abstinentem absolute appellat Peleum libidinum illecebras fugientem. — Comp. *Abstinentior* ap. *Auson. gratiar. act.* 28. In cibis autem cujus sacerdotis abstinentior caeremonia? *F.*] Sup. ap. *Plin. ep.* 6, 8. Homo est alieni abstinentissimus. *Col.* 12, 4. Abstinentissimus rebus Venereis. [*id.* 11, 1. somni et vini abstinentissimus.]

ABSTĬNENTER, adv. ἐγκρατῶς, cum abstinentia, moderate. *Cic. Sext.* 16. Saturninus tribunus plebis, vigilans homo, et in causa populari, si non moderate, at certe populariter abstinenterque versatus. *August. d. mor. Manich.* 2, 13. Abstinentius vitam ducere.

ABSTĬNENTĬĂ, ae, f. ἐγκράτεια, virtus ab illis rebus abstinens, quas perperam appetimus. [*At id proprie non significat neque hoc v. neque v. abstinens. V. mox.] Praecipue vero opponitur avaritiae et alieni cupiditati, (v. *Cic. Off.* 2, 22.) et moderationem animi circa pecunias maxime significat. Quare differt a *continentia*, quae vetitas voluptates moderatur. *Cic. l. c.* Nulla re facilius conciliare benevolentiam multitudinis possunt ii, qui reipublicae praesunt, quam abstinentia et continentia. [*Sermo ibi in antecc. est de avaritia. Abst. et cont. complectuntur eas virtutes omnes, quibus moderatum et aequum efficitur imperium, quod *Suet. Dom.* 23. dicit abstinentia et moderatione insequentium principum.] *Id. Sext.* 3. Possum multa dicere de provinciali in eo magistratu abstinentia. *Sall. C.* 3. Pro pudore, pro abstinentia, pro virtute, audacia, avaritia, largitio vigebant. *Nep. Ep.* 4. Tentata ejus est abstinentia a Diomedonte: namque is Epaminondam pecunia corrumpendum susceperat. ¶ *Val.* tamen *Max.* promiscue continentiam pro abstinentia posuit 4, 3. *n.* 6. 7. 11. et 14., et abstinentiam pro continentia *ib. n.* 3. *ext.*, quod facit etiam *Sen. Contr.* 1, 2. *s. f.* Etiam *Quint.* 1, 2. dum in praeceptore abstinentiam laudat, continentiam et universim morum sanctitatem intelligit. Adde *Nep. Arist.* 1. [*At ibi abst. maxime de rebus alienis intelligenda. Cf. *ib.* 3.] Etiam *Cic.* aliquando continentiam pro abstinentia ponit, ut ad *Q. Fr. ep.* 1, 1. [*Verba haec sunt: nam esse abstinentem, continere omnes cupiditates — praeclarum magis est, quam difficile. Discrimen utriusque verbi ita constituit *Ausonius Popma*: Abstinere est inhibere manus et animum a rebus alienis. Continere est temperare a cupiditatibus et illecebris voluptatum. Unde abstinentia est virtus, qua ab alieno abstinemus, continentia est, quae cupiditates refrenat ac rationis imperio subjicit. Haec in viro temperante est, illa in innocente (huc facit locus *Sallust. Cat.* 57. ubi de Catone: cum innocente abstinentia certabat). Cujus discriminis (quod, si tanti esset, confirmari posset aliis etiam locis; cf. modo de v. *abst. Suet. Caes.* 54. *Oth.* 3. *Tit.* 7. *Dom.* 9. *Cic. Att.* 5, 17.), si quid utrumque verbum proprie significaret, quaerere voluisset, rationem facile expedivisset *Forcellinus.* Debebat igitur hanc primam v. *abstinere* commemorare significationem, quae est *aliquam rem non attingere.* Contra *continere se* est *coercere se, cupiditates, affectus.* Hinc pronum erat, *abstin.* eam maxime significare virtutem, qua non attingimus aliena; *contin.*, quum cupiditates frenamus neque libidinibus indulgemus. Verum quum *abstin.* etiam ad alias res plurimas referatur (v. in *Abstineo*), *continentia* vero, quum alienarum quoque rerum sit quaedam cupiditas, etiam ad hanc referri et recte avaritiae opponi possit, nil mirum, quod promiscue usurpantur, ut nihil concedi possit, nisi alterum de hoc, alterum de illo fuisse usitatius. De quo conferri possunt etiam ea, quae noster in v. *continentia* attulit. Ac primum quidem latius patet vis v. *abstinentia* omninoque significat eam virtutem, qua vitatur sumptus nimius, ut ap. *Nep. Ages.* 7. (in Agesilai domo) plurima (signa) patientiae (vitae durae, modicae, sobriae, καρτερίας) et abstinentiae (ἐγκρατείας). Quamquam fuerunt, qui abstin. hic pro contin. dictam opponi vellent antec. v. *libidinis.* V. *Bremi.* Tum *abstin.* et *abstinere* dicitur etiam de libidinibus, ut ap. *Suet. Cal.* 36. *Ter. Hec.* 1, 2, 64. et v. *abstineo.* Denique *continentia* de rebus aliorum est explicandum ap. *Cic. ad Q. Fr. l. c.* Sic ut nullum te signum, nulla pictura — nulla conditio pecuniae — ab summa integritate continentiaque deduxerit (continentia et integritas etiam alio in loco ejusdem epistolae conjunguntur). Et cf. *Caes. b. c.* 1, 23.] ¶ Pro temperantia in cibo et potu. *Plin.* 27, 9, 55. Radix ejus post unius diei abstinentiam bibitur. *Quint.* 2, 17. Febrem quiete et abstinentia mitigavit. Sic *Sen. de Ira* 2, 27. Scalpellum, abstinentia, et alia, quae profutura torquent. *Plin.* 25, 5, 24. Corpus praeparandum cibis acribus, abstinentia vini, pridie coenae abstinentia. *August. de mor. Man.* 2, 13. Abstinentia a vino et carnibus. ¶ Item pro inedia. *Tac. A.* 4, 35. Egressus senatu vitam abstinentia finivit. *Cels.* 2, 16. Abstinentiae duo genera sunt: alterum, ubi nihil assumit aeger; alterum, ubi non nisi quod oportet. ¶ De aliis rebus. *Sen. Contr.* 2, 9. *a med.* Qui sibi abstinentiam conviciorum imperaverunt. *Quint.* 11, 3. Abstinentia Veneris.

ABSTĬNĔO, es, ui, entum, a. 2. ἀπέχομαι, cohibeo, contineo, tempero: ex *abs* et *teneo*. *Cic. Brut.* 1, 17. Ut se maledictis non abstineat. *Id. Fin.* 3, 11. Quo minus homines nullo dedecore se abstineant. *Id. Fam.* 7, 26. Qui me ostreis et muraenis facile abstinebam. *Hor. A. P.* 414. Abstinuit Venere et vino. [**Eutrop.* 3, 3. bello.] *Suet. Tit.* 7. Abstinuit alieno, ut si quis unquam. *Id. Tib.* 71. Sermone Graeco abstinuit. *Tac. A.* 3, 3. Tiberius et Augusta publico abstinuere. [**Suet. Aug.* 65.] *Cic. Acad.* 2, 17, 55. A quibus ne tu quidem jam te abstinebis. *Auct. dial. de or.* (qui a quibusdam *Quintil.* ab aliis *Tacito* tribuitur) 40. Cum plurimi ne a P. quidem Scipione aut Sulla abstinuerint. [*His, si opus esset, multa possent addi. Varia enim omnino hujus verbi est ratio. Cf. *Suet. Caes.* 14, 24. *Aug.* 52. *Cl.* 12. *Justin.* 1, 1. imperio abst. V. *Drak.* ad *Liv.* 38, 16. *Ovid. Met.* 10, 532. abstinet coelo i. e. non adest in coelo (de Venere). *Liv.* 29, 25. abstinere numero, i. e. numerum non afferre. Sic abst. nominibus (reticere nomina) *Curt.* 6, 9. *Tac. A.* 13, 14. principis auribus abstinere i. e. parcere. Commemorandus erat *Virgilii* quoque locus *Aen.* 2, 534. Non tamen abstinuit nec voci iraeque pepercit, ubi quod absolute dixit *abstinuit*, significat: non potuit á se impetrare, se continere, quin loqueretur.] ¶ Cum infin. *Suet. Tib.* 23. Quando ita praefari non abstinuerit. *Pl. Curc.* 1, 3, 24. Dum mihi abstineant invidere. [*cf. *Sil.* 12, 44.] ¶ Cum particula *quo minus* et conjunctivo. *Suet. de Gramm.* 3. Ut ne clarissimi quidem viri abstinuerint, quo minus et ipsi aliquid scriberent. [*Cum partic. *quin. Liv.* 2, 45. aegre abstinent, quin castra oppugnent. Cum partic. *ne. Id.* 3, 11. multum — se abstinebant, ne — offerrent.] ¶ Poetice cum genitivo, more Graecorum. *Hor. Od.* 3, 27, 69. Abstineto irarum calidaeque rixae. [**Ter. Heaut.* 2, 3, 132. gemitus, screatus, tussis, risus abstine. At hic est accus. Cf. antecc. Sed similia vid. ap. *Rudd.* II. p. 120.] ¶ Cum accus. rei [*est enim v. activum, atque hoc prius a *Forc.* commemorandum erat; tum demum ii poterant loci afferri, in quibus vim habet neutralem] significat arcere, cohibere, avertere. *Cic. d. Or.* 1, 43. Ab alienis mentes, oculos, manus abstinere. *Liv.* 1, 1. Duobus, Aenea Antenoreque, omne jus belli Achivos abstinuisse. [*Ita sine praepos. etiam *Hor. Sat.* 2, 3, 202. abstinuit vim uxore. Cf. *Ovid. Met.* 8, 751. *Ter. Hec.* 1, 2, 64. et v. *Drak.* ad *Liv.* 5, 43. *Burm.* ad *Petron.* 112. p. 519.] *Id.* 7, 27. Ab aede tantum Matris Matutae abstinuere ignem. *Id.* 42, 26. Non aequum eum facere, qui ab sociis suis non abstineret injuriam. *Pl. Rud.* 2, 4, 11. Potin' ut me abstineas manum? *Id. Most.* 4, 2, 17. Abstine jam sermonem de istis rebus. ¶ Etiam cum accus. personae [*exempla nonnulla jam supra attulit]. *Liv.* 8, 24. de Alexandro Epiri rege: Quamquam Romano bello fortuna eum abstinuit. [**Pl. Amph.* 3, 2, 45.] *Id.* 2, 22. Recens accepta clades Latinos ne ab legatis quidem violandis abstinuit. [*Id.* 2, 16. Ne ab obsidibus quidem iram belli hostis abstinuit. *F.* *cf. *Caes. b. g.* 7, 47.] *Mart.* 9, 86. Non se, convivas abstinet ille suos, *h. e.* ipse non abstinet a conviviis, sed convivas non vocat. [*Sic optimi quique scriptores, cf. *Davis. Oudend.* et *Herz.* ad *Caes. b. g.* 8, 44. *Drak.* ad *Liv.* 2, 22, 45. *Burm.* ad *Quintil. Decl.* 12, 10. Hinc etiam pass. *Liv.* 5, 50. ut auro abstineretur. *Sall. fr. hist.* 3, 11. p. 78. tergis abstinetur. cf. infra. Ceterum nota, quod *Pallad.* dixit 3. *Febr. tit.* 24. si se imber abstineat, i. e. si non pluat.] ¶ Cum solo accusativo [*at ita etiam in *Ter.* loco quem supra affert] pro coercere, cohibere, continere. *Cato* ap. *Festum* in *Repastinari.* Ego jam a principio in parsimonia atque in duritia atque industria omnem adolescentiam meam abstinui. ¶ *Abstinere manus a se* vel *ab aliquo* saepe refertur ad necem. *Cic. Tusc.* 4, 37. Alexander cum interemisset Clitum, vix a se manus abstinuit. [*Cf. *Vatin.* 4. *Tibull.* 1, 3, 4. Abstineas avidas, Mors — manus. Sed ap. *Tac. H.* 2, 44. non abstinere manibus est i. q. alicui vim inferre.] ¶ Ap. JCtos *abstinere hereditate* dicitur heres, qui sibi jure debitam hereditatem adire recusat. *Pomp. Dig.* 29, 2, 11. Impuberibus liberis omnimodo abstinendi potestas sit. *Julian. ib. l.* 44. Quoties pupillus patri heres extitit et abstinuit se hereditate. ¶ Dicitur etiam tutor *pupillum abstinere hereditate*, cum ab ea adeunda revocat. *Papin. Dig.* 27, 3, 18. Cum tutor pupillum paterna hereditate abstineat. *Scaev. Dig.* 12, 6, 61. Tutores pupillum abstinuerunt. ¶ Hinc Part. *Abstentus*, quod v. supra suo loco. ¶ *Abstinere*, inediam pati. *Cels.* 2, 12. *med.* Pridie abstinere debet aeger, ut aptus tali curationi sit. *Col.* 8, 5. Pulli abstineri debent, dum concoquant [*quod *id. ibid.* dicit pullos — aqua ciboque abstinere. Cf. *id.* 6, 7, 26. 8, 5. *Pallad.* 6. *Maj. tit.* 7.] ¶ *Abstinere*, carere, immunem esse. *Pl. Aul.* 4, 1, 15. Qui ea curabit, abstinebit censione bubula. ¶ Abstinere aliquem, ab ecclesia separare, est *Cypr. ep.* 39. ¶ Et impersonaliter. *Liv.* 5, 50. Ut sacro auro abstineretur. *Id. ib.* 21. Ut ab inermi abstineatur. ¶ Part. *Abstinendus* ap. *Col.* 6, 7. Bos primo die cibo abstinendus. *Sen. ep.* 75. Urendus, secandus, abstinendus sum. *Pl. Trin.* 2, 1, 30. Amor procul adhibendus est atque abstinendus. [*Confunduntur in libris *abst.* et *absterrere* (v. h. v.) et *absistere* (*Drak.* ad *Liv.* 31, 17, 10.)]

ABSTO, as, stiti, n. 1. ἀφίσταμαι, longe sto. *Hor. Art. P.* 361. Ut pictura poesis erit, quae, si propius stes, Te capiet magis, et quaedam, si longius abstes. Adde *Ep.* 1, 18, 58. [*At ibi *abstes* mera est *Bentleji* conjectura nullo apto confirmata argumento. Vulg. *absis* rectissime se habet. Ap. *Pl.* quoque *Epid.* 5, 2, 9. fuerunt, qui *prope abstes* scribendum esse conjicerent.]

ABSTOLLO. V. in ABSTULO.

ABSTRACTĬO, onis, f. Legitur ap. *Dictyn Cretens.* 1, 4. abstractio conjugis animum permoverat, sed is in latina lingua dubiae admodum est auctoritatis.

ABSTRACTUS, a, um, part. ab *abstraho. Cic. Tusc.* 4, 17. Animus abstractus ab integra certaque ratione. *Id. Divin.* 1, 31. A corpore animus abstractus. [*Sermo ibi est de vatibus, quorum animus divina quadam vi incitatus corporis vinculis solutus ad altiora evehitur.] ¶ Item vi abductus. *Stat. Achill.* 1, 152. ipsi mihi saepe queruntur Centauri raptasque domos abstractaque coram Armenta. *Virg. A.* 8, 263. Abstractae boves. [**Ov. Met.* 3, 696. — *Tac. A.* 4, 13. paternis adversis foret abstractus i. e. in perniciem datus. Cf. *Hist.* 4, 2.] ¶ Abstracta quantitas dicitur ab *Isid. Orig.* 2, 24. quam intellectus ut a materia separatam considerat: quae loquendi ratio valde est scholis philosophorum familiaris.

ABSTRĂHO, is, axi, actum, a. 3. avello, abduco, abripio, ἀποχωρίζω, ἀφαιρέω. *Plin.* 9, 45, 69. Spongiae ubi avulsorem sensere, contractae multo difficilius abstrahuntur. *Liv.* 3, 44. Sequi se jubebat cunctantem vi abstracturus. *Ter. Andr.* 3, 2, 39. Quis igitur eum ab illa abstraxit, nisi ego? [*cf. 1, 5, 8.] *Cic. Coel.* 24. Cum Metellus abstraheretur e sinu gremioque patriae [*s. praep. *Ov. Met.* 13, 658.] *Id. Font.* 17. De matris conspectu avellere et abstrahere. *Liv.* 39, 49. Abstrahere aliquem ex oculis hominum. *Id.* 37, 27. *med.* Abstrahere naves e portu. Al. leg. a portu. [*Sic recte *Drak.* Sed idem ostendit, recte dici posse abstrahere ex, afferens 39, 49. abstr. ex oculis hominum.] *Ov. Her.* 16, 154. Quam tu de thalamis abstraherere meis. *Pl. Men. prol.* 66. Abstraxit hominem in malam crucem. [**Liv.* 29, 6. Rhegium abstracti fuerant. Cf. *Ter. Ad.* 5, 3, 57.] *Caes. b. g.* 7, 14. Abstrahere liberos in servitutem. *Curt.* 3, 2. Abstrahere aliquem ad supplicium capitale. [**Cic. Fam.* 10, 18. si quos milites a Lepido abstraxissent i. e. a Lepido in suas partes traduxissent.] Et translate *Cic. Brut.* 68. Nisi eum majoris gloriae cupiditas ad bellicas laudes abstraxisset. [**Nep. Dat.* 4. Datames etsi a majore re abstrahebatur (a majore re, quam moliebatur, avocabatur)]. ¶ Cum ablativo sine praeposit. *Tac. A.* 2, 5. Ut ea specie Germanicum suetis legionibus abstraheret. ¶ Translate *Cic. Dejot.* 14. Abstrahere a sollicitudine. *Id. Divin.* 1, 37. A sensu mentis abstrahere. *Id. Or.* 1, 18. Abstrahi a consuetudine. [*cf. *Arch.* 6.] *Sall. Jug.* 31. A bono honestoque in pravum abstrahi. [*Non omittendus erat locus *Sall. Jug.* 45. omnia in duas partes abstracta erant. — Cum pron. person. *Cic. Brut.* 74. Cotta se valde dilatandis literis a similitudine graecae locutionis abstraxerat (ab ea recesserat). *Somn. Scip.* 9. animus quam maxime se a corpore abstrahit. *Ter. Hec.* 3, 1, 17. vix me hinc abstraxi (explicui, evasi) atque impeditum in eo expedivi animum — hem nova res orta est, porro ab hac quae me abstrahat.] ¶ *Abstraxe* pro *abstraxisse* dixit *Lucret.* 3, 65.

ABSTRICTUS, a, um, part. ab inusit. *abstringo.* Quidam afferunt locum *Livii* 24, 7. Tanquam laxaret elatum pedem abstricto nodo. [*Volunt esse abstringo id. q. *solvo.*] Sed rectius leg. alii *ab stricto nodo.*

ABSTRĪTUS, a, um, part. ab inusit. *abstero*, detritus: ab *abs* et *tritus. Hieron. ep.* 22. *Eustoch. n.* 29. Viduae otiosae et curiosae, quae rubore frontis abstrito parasitos vincunt mimorum, *h. e.* perfricta fronte. [Alii leg. *attrito. F.*]

ABSTRŪDO, is, usi, usum, a. 3. ἀπωθέω, ἀποκρύπτω, abscondo, intus abdo, de industria celo, ut *Serv.* ad *Aen.* 6, 7. exponit. *Pl. Aul.* 4, 6, 13. Aurum ubi abstrudat senex. [*4, 5, 3. 8, 7.] *Cic. Acad.* 2, 10. Naturam accusa, quae in profundo veritatem penitus abstruserit. *Id. Att.* 12, 15. Mane me in silvam abstrusi densam et asperam. *Tac. A.* 4, 69. Tectum inter et laquearia tres senatores ses eabstrudunt. *Ib.* 3, 6. Abstrudere tristitiam. [**ib.* 15, 5. metum.] ¶ Jlocaliter *Pl. Rud.* 4, 3, 68. Jam in cerebro colaphos abstrudam tuo [*i. e. colaphos tibi infringam, qui quasi usque ad cerebrum propter vehementiam penetrent.].

ABSTRŬO, is, a. 3. ἀποκρύπτω. *Tertull. adv. Marc.* 4, 27. Negat lucernam abstruendam, sed confirmat super candelabrum proponendam. *Id. de Praescr.* 26. Ipse docebat lucernam non sub modio abstrui solere, sed in candelabrum constitui. *Al. leg.* obstrui.

ABSTRŪSĬO, onis, f. *Arnob.* 5. *p.* 183. Seminis abstrusio.

ABSTRŪSĬUS, adv. plus abdite. *Ammian.* 28, 1. *prope fin.* (*al.* c. 11.) Inter reos recepti vocatique edictis semet abstrusius amandarunt.

ABSTRŪSUS, a, um, part. ab *abstrudo*, abditus, reconditus, ἀπόκρυφος. *Cic. Agr.* 2, 18. Penitus abstrusas insidias alicui ponere. [*cf. *ib.* 1, 4. *Id. Dom.* 10. reconditus et penitus abstrusus dolor. *Ov. Her.* 7, 147. abstrusa terra.] *Plin. Pan.* 45. Otio aut situ abstrusus et quasi sepultus. *Id. ib.* 63. Abstrusus atque abditus. *Suet. Vit.* 16. Abstrusus gestatoria sella. *Virg. A.* 6, 7. semina flammae Abstrusa in venis silicis. [*cf. *Georg.* 1, 135.] *Vellej.* 2, 129. Serpens abstrusa terrae. *Apul. Met.* 3. Propter invisos mores in solitudinem semper abstrusa. ¶ Translate. *Cic. Acad.* 2, 10. Disputatio copiosa illa quidem, sed paulo abstrusior [**h. e.* paulo altius petita, reconditior. Addimus *Claud. de Mall. Theod. Cons.* 148. melius magnoque petendum Credis in abstrusa rerum ratione morari? Dicitur de eo, qui remotus a publica luce literis et rerum contemplationi operatur.] ¶ *Abstrusus homo* dicitur, qui consilia sua magnopere tegit. *Tac. A.* 1, 24. Abstrusus et tristissima quaeque maxime dissimulans Tiberius. ¶ *Esse in abstruso* ap. *Ammian.* 17, 7. (*al.* 15.) est ignotum esse. *In abstruso situm esse*, absconditum tectumque esse, *Pl. Poen.* 1, 2, 129.

ABSTŬLO, is, pro *aufero*, ab obsoleto *tulo*, [quod v.] et ipsum obsoletum est. *Pl. fragm.* ap. *Diom.* 1. *p.* 376. *P.* Aulas abstulas. Al. leg. *abstollas:* ut sit *abstollo, is*, ut *contollo, attollo.* Sic *Pacuv. ib. p.* 378. Custodite hunc vos, ne quis eum abstollat neve attigat. Sed *Charis.* legit *vim attulat:* et *Non.* 4, 35. *ne eum quis attollat.*

ABSUĒTŪDO, inis, f. desuetudo. *Apul. Apol.* Mulier sancte pudica, absuetudine conjugis torpens.

ABSUM, ăbēs, abfui, anom. ἄπειμι, remotus sum, disjunctus sum, ex *ab* et *sum:* significat distantiam tum personae, tum rei. *Ter. E.* 3, 5, 53. Ita ut fit, domini ubi absunt. *Cic. Fam.* 2, 1. Te abfuisse tamdiu a nobis dolui. *Id. Fam.* 4, 6. Et domo absum et foro. [**Acad.* 1, 1. quum villa abessemus.] *Id. Planc.* 27. Nunquam ex urbe abfuit, nisi forte necessitate. *Pl. Epid.* 5, 2, 16. Abesse ab domo. *Ov. Rem. amor.* 773. ibas sine conjuge Creten, Et poteras nupta lentus abesse tua. [*In multis horum locorum abesse est *peregre esse* et *proficiscendi* vim in se habet (ἀποδημεῖν). Hinc *Suet. Tib.* 38. praeterquam in propinqua oppida nusquam afuit. — Praeterea addimus *Ovid. Met.* 3, 563. jussis mora abesto. 9, 632. mox ubi finis abest i. e. non desinit idem facere. Cf. *ib.* 12, 87. *Curt.* 3, 2. ratus pluribus curam, omnibus afuisse fortunam (destitutos fuisse). Denique *Pl. Trin.* 4, 3, 5. si aberis ab heri quaestione i. e. si non aderis, cum herus te quaeret. Sed ibi al. *abieris.*] ¶ Cum casibus temporis et distantiae. *Cic. Fam.* 4, 3. Etsi abfui magnam partem consulatus tui. *Id. Sext.* 12. Edixit, ut ab urbe abesset millia passuum ducenta. *Id. Att.* 5, 16. Castra, quae aberant bidui. *Ib.* 8, 14. Loca quae absunt biduum aut triduum. [**Virg. A.* 11, 907. nec longis inter se passibus absunt. — Accuratius notanda erat v. *abesse* cum dat. constructio, ubi *abesse* est *disjunctum esse, non adesse in aliquo* vel *apud aliquem*, cujus nonnulla exempla reliquis immixta infra attulit noster. Vid. *Cic. Leg.* 1, 2, 5. *Brut.* 80. et ap. eund. *Offic.* 1, 14, 43. cum vulgo legeretur tantum abest *ab* officio, *Gernh.* cum plurimis libris omisit praepositionem, *officio* pro dativo habens. Saepissime ita poetae. *Tib.* 1, 5, 2. at mihi nunc longe gloria fortis abest. Cf. *Hor. Od.* 1, 9, 17. 3, 24, 64. *Ov. Met.* 14, 371. ubi vulg. *regis;* ut abstineamus iis locis, in quibus etiam ablativi potest esse forma, nos tamen dativum putamus esse.] ¶ Cum adv. *longe, prope, procul, multum, parum* [*at male et barbare dicunt *parum abest quin.* Parum est *non satis.* Ex *Suet. Ner.* 28. quod afferunt: parum abfuit quin — recte ibi legitur *paulum.* Dicendum est igitur *non multum, paulum* (*Caes. b. c.* 2, 35. *minimum ab. Suet. Aug.* 14.) *abest*, vel *prope est ut* (*Liv.* 2, 65.)] et similibus. *Id. Att.* 6, 3. Tu autem abes longe gentium. *Id. ibid.* 1, 1. Quoniam propius abes. *Id. Fam.* 3, 5. Procul enim aberam ab re ipsa et locis. [**Ter. Heaut.* 4, 2, 1. haud multum (permultum *Bentl.*) a me aberit infortunium.] ¶ Translate *Caes. ad Cic. post ep.* 16. *l.* 9. *ad Att.* Nihil a me abesse longius [*i. e. nullo me minus vitio laborare] crudelitate. *Cic. Acad.* 1, 36. Longe aberit, ut argumentis credat philosophorum. [**pr. R. Dejot.* 13. Quod abest longissime i. e. omnium minime fit.] *Id. Fam.* 6, 2. Abesse [*liberum esse] a culpa. *Id. ibid.* 12, 22. Quidquid acciderit, a quo mea culpa absit, animo forti feram. *Id. Or.* 1, 60. Abesse a sententia aliqua [*non probare]. *Id. Divin.* 1, 21. a consuetudine [*somniorum, i. e. *abhorrere*, ut *Att.* 8, 23. a consilio fugiendi; et sic saepe apud *Ciceronem.* Cf. *Fin.* 3, 2, 6. ab eo plurimum absum (minime volo). Similia v. ap. *Nep. Ages.* 5. *Tim. Att.* 1, 12. Itidem *abhorrere* explices ap. eundem *Epam.* 1. abesse ab principis persona. *Sallust.*

Cat. 6. aberant a periculis i. e. nolebant adire pericula. *Liv.* 8, 32. Nec procul seditione aberant. V. *Drak.* ad 6, 16. Denique *Tac. A.* 1, 23. haud multum ab exitio legati aberant, i. e. prope in eo erant, ut interficerentur. Diversum est, quod *Nep.* dicit *Chabr.* 3. tantum se ab invidia putabant afuturos, ut recte ediderunt pro *futuros*, quocum loco compara *Liv.* 3, 38.] ℙ Significat aliquando deesse. *Varr. r. r.* 2, 2. Si cui vetustate dentes absunt. *Cic. Brut.* 80. Aberat tertia illa laus, quae permoveret atque incitaret animos. *Id. Or.* 1, 11. Quid huic abesse poterit de maximarum rerum scientia? *Id. Leg.* 1, 2. Abest historia litteris nostris. [*V. *Drak.* ad *Liv.* 22, 60.] ℙ Est tamen aliquod discrimen inter *abesse* et *deesse*: nam *abesse* dicuntur ea, quae non multum aut nihil interest habere: *deesse*, quae habere oportet. *Cic. Brut.* 80. de M. Calidio summo oratore: Hoc unum illi, si nihil utilitatis habebat, abfuit: si opus erat, defuit. [*Sed hoc discrimen non ubique observari, ostendunt ipsi illi, quos noster affert, loci.] ℙ *Abesse ab aliquo* interdum est inferiorem esse. *Cic. Brut.* 62. Multum ab iis aberat L. Fufius. [*Id. fr. or. in Clod.* ap. *Ascon. et Non.* longe te a pulchris abesse sensisti. *Hor. A. P.* 370. Abest virtute diserti Messalae, nec scit quantum Cascellius Aulus. Sed cum *Cic. Off.* 1, 16. dicat: nulla re longius absumus a natura ferarum — ubi abesse explicari possit *superiorem esse* — apparet, hoc verbum in his locis omnino significare *distare*, idque quomodo intelligendum sit, ex cujusque loci ratione ipsa petendum esse.] ℙ *Aliquem abesse alicui* significat non navare illi operam suam. *Cic. Sull.* 5. Mirari desinat, me, qui Autronio abfuerim, Sullam defendere. [*Opponitur *alicui adesse*, quod v. Omnino frequentius est *deesse alicui* (deserere aliquem); sed dicitur etiam abesse, ut *Ovid. Met.* 4, 649. ne longe tibi Jupiter absit. Cf. *Virg. A.* 2, 620. 7, 498. *Stat. Theb.* 3, 666. procul haec tibi mollis Infula terrificique aberit dementia Phoebi. Eodem pertinet *Caes. b. g.* 1, 36. nomen P. R. longe iis afuturum i. e. nihil iis auxilii laturum, ad quem locum *Oudend.* plura collegit. Apud *Ciceronem Acad.* 2, 11, 36. verba: facile, etiam absentibus nobis, veritas se ipsa defendet — contra eos, qui *tacentibus nobis* scribebant, eodem modo defendit *Goer.*] ℙ *Tantum abest ut*, elegans loquendi formula, altero *ut* sequente, vel etiam non sequente: *Cic. Phil.* 11, 14. Ego vero istos tantum abest ut ornem, ut effici non possit, quin eos oderim. *Id. Off.* 1, 14. Id tantum abest ab officio, ut nihil magis officio possit esse contrarium. *Id. Brut.* 80. Tantum abfuit, ut inflammares nostros animos; somnum vix tenebamus. *Id. Att.* 13, 21. tantum porro aberat, ut binos scriberent; vix singulos confecerunt. *Id. Fin.* 2, 17. Qui occultus et tectus dicitur, tantum abest, ut se indicet, perficiet etiam, ut etc. [*cf. *ib.* 5, 20. ubi ante *etiam* edd. nonn. addunt *ut*. Sed v. ibi *Goer.*] ℙ Effertur etiam per epiphonema, sine membro consequente. *Cic. Att.* 6, 2. Dixerim, me vel plurima vincula tecum summae conjunctionis optare: tantum abest, ut ego ex eo, quo adstricti sumus, laxari aliquid velim. ℙ Dicimus etiam *tantum abest ab eo, ut*, eodem sensu. *Cic. Tusc.* 1, 31. Tantum abest ab eo, ut malum mors sit, ut verear, ne etc. [*Caes. b. g.* 5, 2. neque multum abesse ab eo, quin — deduci possent. *Liv.* 25, 6.] ℙ *Ne* pro *ut* addidit *Cic. Or.* 68. *fin.* Tantumque abest, ne enervetur oratio compositione verborum, ut aliter in ea nec impetus ullus, nec vis esse possit. Nisi Cic. forte lapsus est in ἀνακόλουθον, quod alibi fecisse scimus. V. in Ut. [*Videri possit *Cic.* dicturus fuisse: tantumque abest, ne — enervetur oratio ut verendum sit. At nobis hoc non valde probatur, et omnino suspectus videtur esse locus. *Schütz.*, *Ernest.* praeeunte, dedit *ut.*] ℙ *Tantum absum* pro *tantum abest. Hirt. b. Al.* 22. Milites nostri tantum abfuerunt, ut perturbarentur, ut incensi potius etc. [*Hoc loco ne quis putet defendi posse quod multi hodie barbare dicunt, tantum abest, ut — ut *potius* — bene docet *Ramsh.* in *gr. l.* p. 602. eum huc trahi non posse; *potius* pertinet tantum ad *incensi*. Sed in isto loco permulti libri omittunt *potius* ac videtur librariis deberi. V. *Oudend.* Nonnulla in hanc rem disputavit *Bardili* in *Seebod. bibl. crit.* 1822. *Fasc.* IV. p. 412. Nobis quidem neque dixisse Romani unquam videntur tantum abest, ut — ut potius — neque dicere potuisse. Ubicunque enim ista formula utuntur, res contrarias opponunt, ubi parum apta ista est particula. Hinc est, quod *Liv.* bis dixit tantum ab. ut — ut *contra* 6, 15. et 36. (*etiam* addit *Val. Max.* 6, 2, 2. tantum a poenitentia dicti abfuit, ut etiam L. Crasso in curia graviter ferenti manum injici juberet. *Suet. Vesp.* 14. addit *insuper.*) Neminem vero speramus aut *Cic.* locum nescimus quem nobis oppositurum allatum a *Noltenio Lex. Antib.* I. p. 1843. tantum abest, ut te odio prosequar, ut te potius amem mirifice (quem nos data opera reperire non potuimus) aut locos tales, qualis hic est apud eundem *Phil.* 10, 6. tantum autem aberat a bello, ut quum cupiditate libertatis Italia arderet, defuerit civium studiis *potius quam* eos in armorum discrimen adduceret, quibuscum cf. *Tusc.* 1, 31. — Ceterum in *Hirtii* loco aliud etiam notandum. Valde inusitatum est illud *tantum absum*, quod nos an *Hirt.* dixerit non disputamus, verum quum alii semper dixerint tantum *abest*, ut scribam etc. — ap. *Hirt.* vide ne verum perspexerit *Clark.*, cui quod in nonnullis libb. reperit milites — *absunt* pr. *abfuerunt*, in *abfuit* mutandum esse videbatur.] ℙ Eleganter post se habet particulam *quin. Liv.* 42, 44. Haud multum abfuit, quin ab exulibus interficeretur. *Cic. Att.* 9, 9. Aberit non longe, quin hoc a me decerni velit. *Gracchus* ap. *eund. Or.* 70. Abesse non potest, quin ejusdem hominis sit probos improbare, qui improbos probet. Similem *Gracchi* locum refert *Gell.* 11, 13. [*Virg. A.* 8, 147. nihil afore credunt, Quin etc. — Ceterum non omittendum, quod *Ovid.* dixit *Met.* 7, 179. tres aberant noctes, ut cornua tota coirent.] ℙ *Absit*, ne Dii siverint. *Stat. Silv.* 3, 4, 33. tu sordida tecta jugumque Servitii vulgare feres? procul absit. [*Procul absit* et *absit* est vox abominantis, detrectantis, improbantis. Cf. *Tib.* 1, 6, 39. 2, 1, 11. 4, 13, 7. *Hor. Ep.* 2, 2, 199. *Virg. G.* 3, 385. 4, 13. *Cic. Rab. P.* 5. *Curt.* 10, 2. et 9. Sed omnino hoc frequentissimum.] Et *Apul. Met.* 2. Absit, ut Milonem hospitem deseram. Et *ib.* 8. Absit, ut velim. *Sulpic. Sev. Dial.* 1, 2. Absit te ista quaerere. *Apul. Met.* 5. Si divini puelli, quod absit, haec mater audierit. [*Vid. *Vorst.* ad locum *Sulpic. Sev.* Ceterum probi scriptores non videntur dixisse *absit* nullo addito *nominativo* sq. *ut* vel *infin*] ℙ *Praesens abest*, παρὼν ἀποδημεῖ, proverbium de iis, qui cum praesentes corpore sint, non tamen advertunt ad ea, quae dicuntur aut fiunt, cogitatione alio distracta. *Pl. Amph.* 3, 3, 22. Audis quae dico, tamesti praesens non ades. *Ter. E.* 1, 2, 112. Cum milite isto praesens, absens ut sies. ℙ Praeteritum *abfui* etiam *afui* scribi potest uno *f* extrita *b* littera, et ita scriptum legitur in Torrentini Editione *Dig.* 22, 1, 17. et 26, 8, 14. et 50, 1, 13., tametsi in aliis fere omnibus est *abfui*. Alia exempla multa ex probatis MSS. *Cic. Caes. Ov. Gell.* etc. affert *Pareus in Lex. Crit. p.* 61., item ex *Liv.* 26, 41. aliisque locis ibi citatis *Gron.* [*et *Drak.* quem cf. ad 4, 12. V. supra in *afore*. *Afui* ubique scribendum esse *Lambinus* contendit et ad *Hor. Sat.* 1, 4, 101. et ad *Nep. Con.* 1, 2. et ad *Cic. Acad.* 2, 1, 3. ubi quae contra eum disputata sunt a *Goer.*, nobis quidem non possunt placere.] ℙ Futurum infiniti *Abfore* et Partic. *Abfuturus* v. suis locis. [*Commutantur in libb. mss. *abesse* et *esse*, *abisse*, *adesse*. V. *Drak.* ad *Liv.* 6, 36. 27, 44. 23, 8.]

ABSUMEDO, edinis, f. consumptio, δαπάνη. *Pl. Capt.* 4, 3, 3. Quanta pernis pestis veniet! quanda labes larido! quanta sumini absumedo! [*Fictum hoc v. esse a *Plauto* ad similitudinem v. praegressi et per se apparet et reliqua ostendunt.]

ABSUMO, is, mpsi, mptum, a. 3. δαπανάω, διαφθείρω, consumo [perdo]. *Ter. Heaut.* 3, 1, 48. Pitissando modo mihi quid vini absumpsit! [*cf. *Hor. Od.* 2, 14, 25.] *Cic. Quint.* 10. Dicendo tempus absumere. [*De *tempore* saepissime *Livius*. Vid. exempli causa 27, 15. 22. 34. quae laudat *Gifan.* in *Obss. l. l.* et cf. *Drak.* ad 27, 13.] *Plin.* 2, 9, 6. Solis radii absumant humorem. *Id. ep.* 10, 42. Incendium domos absumpsit. *Liv.* 30, 7. Absumere flammis urbem. *P. Africanus* ap. *Gell.* 7, 11. Absumere pecuniam in scortis. *Suet. Aug.* 98. Pecuniam in emptionem mercium absumpturus. [*ib.* 101. in rempublicam absumere.] *Flor.* 4, 9. Absumere spatium jactus, *h. e.* ita progredi hostes pati, ut jaciendorum missilium facultas adimatur. [*Catull.* 63, 243. Anxia in assiduos absumens lumina fletus. *F.* **Virg. A.* 3, 257. absumere mensas (coll. *Georg.* 3, 268.) Notabile etiam illud *Suet. Caes.* 25. Classe vi tempestatis prope absumpta. Quod apud *Terent. Phorm.* 5, 6, 6. ex antiquissimis et plurimis libb. ediderunt: quo pacto satietatem amoris ait se velle absumere (al. sumere), sic intell.: quomodo ait se velle amore frui, ut satietur? — Mire *Ov. Met.* 1, 742. Ungulaque in quinos dilapsa absumitur (dilabitur et minuitur) ungues.] ℙ *Absumi umbrae solis* dicuntur a *Plin.* 2, 73, 75. et 5, 9, 10. cum sol ita alicui regioni ad perpendiculum imminet, ut nullas umbras faciat. ℙ Significat etiam conficere ad mortem usque. *Virg. A.* 9, 494. Me primam absumite ferro. [*cf. 3, 654.] *Just.* 2, 6. Illuvies aquarum populos absumpsit. *Liv.* 22, 39. *med.* Plures fames, quam ferrum, absumpsit [*v. *Drak.*]. *Tac. A.* 2, 24. Absumi fame. *Ib.* 6, 32. morbo. *Liv.* 8, 18. veneno. *Ter. Ph.* 2, 1, 26. cura. [*Non poterat hoc exemplum hic afferri. Omnino non semper de morte cogitandum. *Ovid. Met.* 5, 427. lacrimis absumitur (tabescit fletu). Rectius attulisset *Suet. Ner.* 37. polyphago — vivos homines laniandos absumendosque objicere, quem l. debemus *Furl.* Cf. *id. Tib.* 53. Et *Senec. Troad.* 1179. non hostis aut ruina, non ignis meos absumpsit artus i. e. me interfecit.] Absolute *Pl. Most.* 2, 1, 18. Absumpti [mortui] sumus. [*Id. Mil. gl.* 2, 4, 55. absumptus pene es. *Amph.* 5, 1, 6. *Epid.* 1, 1, 76. nisi quid tibi in tete auxili est, absumptus es (periisti, ὄλωλας). Cf. *Tac. A.* 15, 44.] ℙ Pro finem imponere. *Col.* 5, 10. *med.* Deinde absumpta ablaqueatione cinerem supra terram injicito. [*Dubitat de h. l. *Ponted.* ad *Col. d. arb.* 24. et scribendum putat *absoluta*. Cod. Goes. praebet *adobruta*. — Ceterum permutantur in libris *abs.* et *adsumere*].

ABSUMPTIO, onis, f. absumedo, δαπάνη. *Ulp. Dig.* 7, 5, 5. Res, quae in absumptione sunt.

ABSUMPTUS, a, um, part. ab *absumo*, consumptus. *Hor. Ep.* 1, 15, 27. Res absumptae [profusae]. *Virg. A.* 7, 301. Absumptae vires. [*Cf. *Ovid. Met.* 1, 543. 15, 353. et 3, 693. *Colum.* 2, 14.] *Ib.* 1, 559. Absumpta salus. *Val. M.* 4, 6. *ext.* 1. Absumptus fato.

ABSURDE, adv. ἀτόπως, inepte, ab re. *Cic. Att.* 5, 1. Absurde respondere. [*Sic *Liv.* quoque 35, 50. et cf. *Tac. A.* 13, 14. *Xenoph. Symp.* 2, 10. οὗτος ὁ λόγος οὐκ ἀπὸ τοῦ σκοποῦ ἔδοξεν εἰρῆσθαι.] *Id. Tusc.* 2, 4. canere. *Id. Divin.* 2, 58. aliquid dicere. *Id. Agr.* 2, 11. imperare. *Pl. Epid.* 3, 1, 6. facere. [*Vell.* 2, 77. qui *haud absurdo* dixit. In eadem formula *ib.* 83. legitur *haud* absurde. Sed illud priori loco probat *Ruhnken.* — Ceterum *haud absurde placere* dixit is, qui *Sallustii* nomen prae se fert, in *Or.* 2. *ad Caes. p.* 192. *ed. Haverc.*] ℙ Comp. *Absurdius* ap. *Julian. Dig.* 9, 2, 51. Longe absurdius constituere. Sup. *Absurdissime* ap. *Augustin. de Trin.* 4. *fin.* Absurdissime dicere.

ABSURDITAS, atis, f. ἀτοπία. *Claud. Mam. de statu anim.* 3, 11. Hanc absurditatem sententia sana respuit.

*ABSURDO, adv. V. ABSURDE.

ABSURDUS, a, um, adj. ἄτοπος, ἄλογος, ἀνόητος, inconveniens, ineptus, absonus, ab re alienus. Proprie videtur dici de sono aut voce incondita et absona, quae surdis auribus audiri digna est. *Cic. Or.* 3, 11. Vox absona et absurda. *Id. Divin.* 1, 9. ex poeta de ranis: Absurdoque sono fontes et stagna cietis. ℙ Sed frequentior ejus usus est translatus, de quacumque re inconvenienti, inepta, ab eo, quod agitur, aliena. *Cic. Sull.* 20. Jam vero illud quam incredibile, quam absurdum! *Id. Prov. Cons.* 15. Non sortiri absurdum est. *Id. Rosc. C.* 7. Est hoc auribus animisque hominum absurdum. [*cf. *Tac. A.* 12, 9.] *Id. Nat. D.* 1, 16. Multo absurdiora sunt ea, quae etc. *Id. Att.* 7, 13. Absurdissima mandata. [*Sall. Cat.* 3. pulchrum est, bene facere reipublicae; etiam bene dicere haud absurdum. Ubi v. *Wass. Cic. Att.* 16, 13. tempus discessus absurdum. *Tac. A.* 3, 47. absurda adulatio. Non praetereundum, quod *id.* dicit *Hist.* 4, 48. Ea de caede quam verissime expediam, si pauca supra repetiero ab initio causisque talium facinorum non absurda i. e. non abhorrentia. *id. A.* 6, 28. cognitu non absurda i. e. digna. Cf. 12, 24.] ℙ *Absurdus homo* dicitur, qui ad aliquam artem ineptus est. *Cic. Or.* 2, 20. Si videbitur ad mediocres oratores esse venturus, permittam ipsi quid velit: sin plane abhorrebit, et erit absurdus, ut se contineat aut ad aliud studium transferat, admonebo. ℙ *Haud absurdum ingenium*, non omnino ineptum, mediocre [*imo bonum]. *Sall. Cat.* 26. Verum ingenium ejus haud absurdum: posse versus facere, jocum movere, sermone uti vel modesto vel molli etc. *Tac. A.* 13, 45. Sermo comis, nec absurdum ingenium. *Id. H.* 3, 62. Procax moribus Valens, nec absurdus ingenio. ℙ *Absurdus* et *ineptus* in eo differunt, quod *ineptus* est tantum non aptus, non idoneus ad aliquid: *absurdus* repugnans, abhorrens. Itaque *absurdus* majus quiddam significat. [*Hujus discriminis nullam nos quidem aptam rationem perspicimus.] *Ter. Ad.* 3, 3, 22. Ratio inepta atque absurda. *Ib.* 5, 8, 21. Etsi hoc pravum, ineptum, absurdum atque alienum a vita mea videtur.

ABSYNTHIUM. V. ABSINTHIUM.

ABSYRTIS, idis, f. et in plur. num. Absyrtides, idum, Ἀψυρτίδες, insulae sunt maris Adriatici, ita dictae ab Absyrto fratre Medeae ibi interfecto, ut olim creditum est. *Plin.* 3, 26, 30. Juxta Istrorum agrum Cissa, Pullariae et Absyrtides. *Lucan.* 3, 190. Colchis et Adriacas spumans Absyrtis in undas. Al. leg. *Absyrtos* pro *Absyrtus* graeca positione. Putant etiam, loqui ibi *Lucanum* de quodam fluvio, non de insula. V. voc. seq.

ABSYRTUS, i, m. Ἄψυρτος, Aeetae regis Colchorum et Hypseae filius, alio nomine Aegialeus dictus, [*sic *Pacuv.* ap. *Cic. N. D.* 3, 19. et *Justin.* 42, 3.] quem soror Medea cum Iasone discedens membratim discerptum circumquaque disjecit, ut sequentem se patrem in colligendis membris occupatum tardaret, ne eam fugientem assequeretur; unde locus ille dictus est *Tomos*, *h. e.* dissectio; et fluvius, juxta quem id perpetravit, *Absyrtus* vocatus. V. *Ov. Tr.* 3, 9. et *Hyg. fab.* 23. ubi aliter rem narrat.

ABTORQUEO, es, orsi, ortum, a. 2. detorqueo, deflecto, ἀποτρέπω. *Accius* ap. *Non.* 3, 66. Abtorque proram.

ABVECTUS, a, um, part. ab *abveho*, avectus. *Catull. nupt. Pel.* 63, 132. Siccine me patriis abvectam perfide ab oris. Alii leg. avectam, alii abductam.

ABVEHO. V. AVEHO.

ABVERTO, is, a. 3. averto, ἀποτρέπω. *Pl. Rud.* 1, 2, 76. Ab saxo abvertit fluctus ad litus scapham. *Hirt. B. Hisp.* 41. Ut ipse locus ad oppugnandum hostes abverteret. Ita quidam codices *Plauti* et *Hirtii* (si modo *Hirtius* est ejus libri auctor): verum plures et meliores habent *avertit* et *averteret* [*quod quidem multo rectius; nam ex analogia ubique *ab* ante *m* et *v* transit in *a*. V. *Grotefend. gr.* II. p. 183.]

*ABUDIACUM. V. ABODIACUM.

ÄBUNDANS, antis, part. ab *abundo*, affluens, copiosus, εὔπορος. Proprie de aquis exundantibus dicitur *abundans*. Hinc *Virg. Georg.* 1, 115. incertis si mensibus amnis abundans Exit. [*Cic. d. R. P.* 2, 19. abundantissimus amnis.] Sic *Plin.* 22, 25, 71. *abundantes menses* vocat mulierum menstrua largius profluentia. Et *Vitr.* 5, 9. *loca abundantia*, *h. e.* aquis plena dixit. ℙ Saepissime tamen dicitur de re quacumque affluenti. *Cic. Brut.* 67. Non erat abundans, non inops tamen; non valde nitens, non plane horrida oratio. *Id. Quint.* 12. Non adesa jam, sed abundanti etiam pecunia. *Id. Or.* 1, 6. Graeci homines non solum ingenio et doctrina, sed etiam otio studioque abundantes. *Id. Pis.* 26. Tu abundantior consilio, ingenio, prudentia quam Crassus. *Id. Or.* 2, 14. Timaeus et rerum copia et sententiarum varietate abundantissimus. [*Suet. Cal.* 17. *Ner.* 42. — *Hieron. adv. Jovin.* 1, 4. abundantior tristitia.] ℙ Speciatim ponitur pro divite. *Cic. Par.* 6, 1. Haec utrum abundantis, an egentis signa sunt? *Id. Phil.* 2, 27. Multa et lauta supellex, non illa quidem luxuriosi hominis, sed tamen abundantis. [*Suet. Aug.* 2. abundans patrimonium.] ℙ Cum genitivo *Nep. Eum.* 8. Via omnium rerum abundans. *Virg. Ecl.* 2, 20. Quam dives pecoris nivei, quam lactis abundans. *Claud. in Eutrop.* 2, 380. abundans corporis [*vasto corpore. cf. *id. Cons. Hon.* IV. 113.] ℙ Ex abundanti, supra id quod necesse est. *Quint.* 4, 5. Egregie vero Cicero pro Milone insidiatorem primo Clodium ostendit; tum addit ex abundanti, etiamsi id non fuisset, talem tamen civem cum summa virtute interfectoris necari potuisse. Adde *Paul. Dig.* 33, 10, 9. [*Abundans viri est nomen apud *Claud. in Eutrop.* 1, 154. et ap. alios.]

ÄBUNDANTER, adv. copiose, large, περισσῶς. *Plin.* 24, 9, 42. Fructum abundanter ferre. *Suet. Aug.* 74. Coenam abundantissime praebere. [*Plin.* 5, 9, 10. abundantissime crescere.] *Cic. Or.* 2, 35. Copiose et abundanter loqui. [*cf. 3, 14. *Her.* 3. *init.* satis abundanter demonstratum est.] *Id. Top.* 10. Aliis disputationibus abundantius occurrunt (*loci Topici*), aliis angustius. *Sil.* 5, 453. abundanter defusus sanguis. [*Col.* 8, 8. abundantius alere.]

ÄBUNDANTĬA, ae, f. εὐπορία, περιουσία. Proprie dici videtur de humoris aut aquae copia aut fluxu. *Plin.* 24, 18, 104. Abundantia lactis. Et 20, 23, 96. geniturae. Et 27, 12, 79. feminarum, *h. e.* menstruorum nimius effluxus. *ib.* 27, 5, 15. Abundantia sanguinis ex vulneribus. [*Plin. Pan.* 30.] *Vitruv.* 5, 9. Abundantia palustris, *h. e.* copia aquae palustris. ℙ Saepissime usurpatur de qualibet affluentia, ubertate, copia. *Plin.* 33, 10, 48. Abundantia pecuniae. *Tac. Agr.* 33. commeatuum. [*Suet. Cl.* 40. tabernarum] *Cic. Am.* 23. Omnium rerum, quas natura desiderat, abundantia et copia. *Id. Fam.* 7, 1. Abundantia otii. *Id. Fam.* 1, 9. Abundantia amoris erga me tui. *Id. Fin.* 3, 20. voluptatum. [*Flor.* 3, 12. Abund. familiarum (servorum). *Suet. Cl.* 44. abundantiam de cibis nimium sumptis dicit.] ℙ Absolute de divitiarum copia. *Tac. H.* 2, 94. Tanquam in summa abundantia, pecuniae illudere. *Id. Agr.* 6. Ludos et inania honoris, moderationis atque abundantiae duxit.

ÄBUNDĀTĬO, onis, f. aquae abundantia. *Plin.* 3, 16, 20. Omnia ex Philistinae fossae abundatione nascentia, *scil.* flumina.

*ABUNDATURA, ae. Laudant ex *Tertull. adv. Marc.* 4, 24. per civitates abundaturam circuiens (*Fr. Junius* circumcidens) sicut et egituram per solitudinem struxerat.

ÄBUNDĒ, adv. εὐπόρως, abundanter, copiose, affatim, large: ab adj. *abundus*, ex quo intelligitur ultimam vocalem in versu producendam esse. *Cic. Divin.* 2, 1. Erit abunde satisfactum toti huic quaestioni. [*Sall. Jug.* 90. abunde dictum puto.] *Sall. Jug.* 102. Parentes abunde habemus; amicorum neque nobis, neque cuiquam omnium satis fuit. [*Cum h. l. cf. ejusd. *Cat.* 22. mala abunde omnia erant. *Id. hist. fr.* III. p. 78. *ed. Hav.* abunde libertatem rati, quia tergis abstinetur, quod recte contra eos, qui *libertatem* abesse voluerunt (ut ap. *Tac. H.* 2, 95. abunde ratus si) defendit *Wass. Hor. Ep.* 1, 4, 10. Gratia, fama, valetudo contingat abunde. Cf. *Ramsh.* §. 115. N. 1. — *Abunde satis* conjunxit *Hor. Sat.* 1, 2, 59.] ℙ Regit et genitivum. *Suet. Caes.* 86. Se jampridem potentiae gloriaeque abunde adeptum. *Virg. A.* 7, 552. Terrorum et fraudis abunde est. ℙ Jungitur etiam adjectivis. Quint. 10, 1. Se abunde similes putent. *Sall. Jug.* 14. Abunde magna praesidia. [*cf. *ib.* 1. *Plin. praef.* voluisse, abunde pulchrum atque magnificum est. *Curt.* 6, 7. abunde constans animus.] ℙ *Abunde* est *alicui* est satis superque est [*sufficit.] *Cels.* 1, 3. Huic abunde est, demittere se in aquam calidam. *Plin. ep.* 4, 30. Mihi abunde est, si satis expressi, quod efficitur. *Id.* 5, 8. Utrumque tam magnum est, ut abunde sit alterum efficere. [*cf. *Colum.* 5, 3.] ℙ Gradus Comp. et Sup. adhuc desunt exempla.

ÄBUNDO, as, avi, atum, n. 1. εὐπορέω, περισσεύω. Proprie dicitur de aquis aut humoribus large aut nimis exundantibus et superfluentibus [*unde non raro conjungitur cum vv. affluere, circumfluere etc.] ab *undo, as. Tib.* 1, 8, 21. Qualis et, arentes cum findit Sirius agros, Fertilis aestiva Nilus abundet aqua. *Liv.* 5, 15. *fin.* Quando aqua Albana abundasset. *Plin.* 18, 22, 51. Ternis fere millibus passuum in omnem partem fons abundat. *Lucr.* 6, 266. Flumina abundare ut faceret camposque natare. *Virg. Georg.* 3, 484. Rursus abundabat fluidus liquor. *Frontin. Aquaed.* 94. Quae ex lacu abundavit, eam nos caducam vocamus. [*Sic etiam *Suet. Cal.* 57. cruore scena abundavit. — Interdum simpliciter est *effluere*. Sic *Veget. A. V.* 3, 4. si parum cruoris abundaverit (ex renibus). Afferunt ad h. l. *Scrib. d. comp.* 47. abundavit sanguis per nares. — *Apul. Met.* 7. p. 144. vestis abundat in sinus.] ℙ Saepius de quibuscumque rebus copiosis. *Cic. Divin.* 1, 29. Sive naturae deest quidpiam, sive abundat atque affluit. *Id. Sen.* 16. Villa abundat porco, haedo, agno, gallina, lacte, caseo, melle. *Id. Fam.* 10, 10. Abundare honoribus. *Id. ib.* 16. consilio. *Id. Or.* 2, 35. copia orationis. *Id. Off.* 1, 1. praeceptis philosophiae. *Id. Fam.* 4, 8. ingenio. *Ter. Ph.* 1, 3, 11. amore. [*Ov. Met.* 2, 764. caligine. *Pl. Stich.* 2, 1, 6. ripas superat mihi atque abundat pectus laetitia.] *Cic. Leg.* 3, 6. Theophrastus abundavit in eo genere rerum. Alii (*Goer.*) rectius *habitavit*. ℙ Olim habuit etiam genitivum. *Lucil.* ap. *Non.* 9, 6. Quarum et abundemus rerum et quarum indigeamus. ℙ Habet praeterea alios casus vi praepositionis. *Cic. Att.* 15, 15. Cum ex reliquis, quae nonis April. fecit, vel abundare debeam, cogor mutuari. *Lucr.* 5, 918. quae de terris nunc quoque abundant Herbarum genera ac fruges arbustaque laeta, *h. e.* erumpunt, enascuntur, et velut exundantes aquae e terra exiliunt. [*Quo consilio hos locos noster attulerit, non satis intelligimus. Hoc enim certe apparet, in iis *abund. ex*, *de* non dici pro *abundare aliqua re*. Neque vero probat hoc *Livii* locus 5, 34. quod ejus ex populis abundabat, de quo variae sunt VV. DD. sententiae.] ℙ Absolute est divitem esse. *Cic. Am.* 7. Et absentes adsunt, et egentes abundant, et imbecilles valent. [*Att.* 1, 4.] ℙ Inter *abundare* et *redundare* hoc interest, quod *abundare* dicuntur quae multa sunt, *redundare* quae supervacanea. Quamquam haec differentia non semper servatur. *Ascon. in illud Cic. Verr.* 2, 1, 44. *Hoc populus R. non manu vindicasset:* confusa locutio: abundare enim videtur non h. e. redundare. ℙ Pro superare, excedere sensu activo. *Nerat. Dig.* 17, 1, 35. Sic et tua pars artabitur, ut non abundet mandati quantitatem. [*V. *Duk. d. Lat. ICt.* p. 309.] ℙ In antiquis quibusdam codicib. teste *Vossio in Etymol. in Unda*, legitur scriptum *habundo* cum aspiratione ad augendum vocis sonum, ut idem *Voss.* advertit: quae tamen scribendi ratio non obtinuit.

ÄBUNDUS, a, um, abundans, copiosus, εὔπορος. Hinc adv. *abunde* formatum est. *Accius* ap. *Non.* 4, 192. Neque tam abundis fortunis ferox. Al. leg. abundans. *Gell.* 1, 2. Lavacris nitidis et abundis et collucentibus. *Paulin. Nol. in Nat. XIII. S. Fel. ed. Murat.* 734. Fluxit abunda tuis aqua potibus atque lavacris.

ÄBVŎLO, as, avi, atum, n. 1. volando abeo. *Maximian. Gall.* 1, 249. Ipse etiam, cunctis requies gratissima, somnus Abvolat. *Cic. Fin.* 2, 32. Fluit corporis voluptas, et prima quaeque abvolat. Ita h. l. quidam codd.: at meliores et plures *avolat*.

*ABURIUS, nomen gentile Rom. *Liv.* 41, 15. cf. *Drak.* ad 39, 4.

ÄBŪRO, is, a. 3. uro, comburo. *Prud. Hamartig.* 787. Ruth dum per stipulas agrestis aburitur aestu. Al. rectius agresti amburitur aestu.

*ABUSINA, oppidum Vindeliciae ad Oenum et Licum. *Antonin. Itin.*

ÄBŪSĬO, onis, f. κατάχρησις. Hoc nomine designatur figura rhetorica, quam ita describit *Auct. ad Her.* 4, 33. Abusio est, quae verbo simili et propinquo pro certo et proprio abutitur, hoc modo: Vires hominis breves sunt, *aut* Parva statura, *aut* Longum in homine consilium, etc. Et *Cic. Or.* 27. Abusio, quam κατάχρησιν vocant, ut cum minutum dicimus animum pro parvo, et abutimur verbis propinquis, si opus est, vel quod delectat, vel quod decet. ℙ Hinc *dicere per abusionem*, figura abusionis uti. *Quint.* 10, 1. Per abusionem sicarios etiam omnes vocamus, qui caedem telo quocumque commiserint. [*cf. 3, 3.] ℙ Abusio pro malo usu raro admodum invenitur. *Salv. Gub. Dei* 8. *in.* Deum inertiae et abusionis et iniquitatis accusant. ℙ Quod autem quidam afferunt ex *Cic. Att.* 11, 22. *vini abusio*, neque ibi neque alibi adhuc inveni.

ÄBŪSĪVE, adv. per figuram abusionis, καταχρηστικῶς. *Quint.* 8, 6. Poetae solent abusive etiam in his rebus, quibus nomina sua sunt, vicinis potius uti: quod rarum in prosa est. [*Sic etiam *Acron ad Hor. Od.* 1, 1, 13.] *Ulp. Dig.* 29, 3, 2. Testamentum proprie illud dicitur, quod jure perfectum est: sed abusive ea quoque testamenta appellamus, quae falsa sunt vel injusta. *Id.* 47, 10, 15. §. 40. Verberasse dicitur abusive et qui pugnis ceciderit. ℙ Sumitur etiam pro perfunctorie, dicis causa, extra ordinem. *Ammian.* 24, 4. Cum enim discessurae partes levius concertarent, abusive incusso ariete, sternitur omnibus altior turris.

ÄBŪSĪVUS, a, um, adj. per abusionem dictus, καταχρηστικός. *Auct. Paneg. ad Constantin.* 4. Nomen ipsum abusiva appellatione mutilatum.

[ÄBŪSOR, oris, m. qui rebus suis male utitur. *Salv. Gub. Dei* 8. p. 296. Perditorum hoc adolescentum speciale convicium est, ut abusores scilicet et incuriosi ac negligentes rerum suarum esse dicantur. *F.*]

ÄBUSQUE, usque ab, praepositio ablativum casum regens, poetica magis quam oratorum propria. Scribi potest etiam divisim *ab usque* [non]. *Virg. A.* 7, 288. classemque ex aethere longo Dardaniam Siculo prospexit abusque Pachyno. [*Add. *Pl. Amph.* 1, 1, 97. abusque mane ad vesperam. *Claud. in Eutrop.* 2, 103. Sic etiam *Solin.* de quo v. *Salm. Exerc.* p. 833. et omnino posterioris aevi scriptores. Cf. *Rudd.* II. p. 286. et in praep. *A, Adusque, Inusque.*] *Apul. Apol.* Abusque Oeensium finibus. *Tac. A.* 15, 37. Animalia maris Oceano abusque petiverat.

ÄBŪSUS, a, um, part. passivae significationis. V. ABUTOR.

ÄBŪSUS, us, m. δαπάνη, absumedo, absumptio, quae utendo fit. *Cic. Top.* 3. Non debet ea mulier, cui vir bonorum suorum usumfructum legavit, cellis vinariis et oleariis plenis relictis, putare id ad se pertinere: usus enim, non abusus legatus est; ad quem locum v. Intpp. Hinc ab JCtis *res esse in abusu* dicuntur, quae usu omnino consumuntur et pereunt. *Ulp. Dig.* 7. 5, 5. Quae in usufructu pecuniae diximus vel ceterarum rerum, quae sunt in abusu, eadem et in usu dicenda sunt. *Id. ib. l.* 7. Idem de ceteris rebus, quae abusu continentur, intelligimus. Adde *ib.* 8, 12. et 12, 2, 11. v. ABUTOR.

[ÄBUTA, ae, f. nomen muliebre. *Inscr.* ap. *Grut.* 718, 6. Abutae matri Appianus Severus. *F.*]

ÄBŪTOR, ĕris, abusus sum, dep. 3. καταχράομαι, παραχράομαι, male utor, perperam adhibeo. Cic. Cat. 1, 1. Quousque tandem abutere, Catilina, patientia nostra? *Id. R. Am.* 19. Judicio ac legibus ac majestate abuti ad quaestum et libidinem. *Id. Quint.* 31. Ornamentis alicujus abuti pro spoliis. *Ter. Ph.* 2, 3, 66. Abuti muliere, *h. e.* eam vitiare. [*Suet. Tib.* 43. palamque jam et vulgo nomine insulae abutentes (alludentes ad insulae nomen) Caprineum vocabant]. ℙ Cum accusativo maxime ap. Comicos. *Pl. Poen.* 5, 4, 29. Jamdiu aedepol sapientiam tuam abusa est haec. *Ter. Andr. prol.* 5. Nam in prologis scribundis operam abutitur. *Lucr.* 5, 1032. Sentit enim vim quisque suam, quam possit abuti. [*Ita persaepe *Plautus.* V. *Rudd.* II. p. 195. Add. *Ter. Ph.* 2, 3, 66.] ℙ Interdum accipitur in bonam partem pro uti, ita tamen ut dicatur de iis rebus, quibus aliter utimur, quam a natura comparatae sunt [*minime; certe hoc non de omnibus locis valet. Et omnino abuti proprie videtur significare *in usum convertere quemcunque et plane uti* (utendo consumere), tum in usum *nimium, pravum*. Facilius enim explices, qui factum sit, ut, cum illud proprie significaret, referretur ad usum pravum, quam inversam rationem. Deinde obtinuit sign. usus immoderati, inepti et perversi. In hanc sententiam prope inclinat *Perizon.* ad *Sanct. Min.* I. p. 406. coll. p. 415. Consumendi notio est etiam ap. *Sall. Cat.* 13. *Curt.* 8, 7, 11.] *Cic. N. D.* 2, 60. Nos sagacitate canum ad utilitatem nostram abutimur. *Liv.* 27, 46. Abuti errore hostium absentium praesentiumque, *h. e.* alienum errorem per se malum ad proprium usum traducere. Adde *Cic. Fam.* 9, 6. [*studiis abuti, quem locum recte *Manut.* in bonam partem intelligit, quasi dictum sit: iis utamur pro arbitratu nostro. *ib.* 10, 5. ab. obsequio. Sed quem huc trahunt ejusd. locum *Mil.* 3. T. Annii tribunatu — non abutemur, minus huc pertinet] et *Ulp. Dig.* 7, 1, 7. [*nam imitati sunt hoc etiam pejores scriptores, ut, cujus verba affert *Furl.*, *Hier. adv. Jovin.* 1, 47. Certior hereditas est, dum advivis, bene abuti substantia tua, quam tuo labore quaesita in incertos usus relinquere, ubi abuti est *utendo consumere. Symmach. ep.* 3, 46. indulgentius abutere magnificentia.] ℙ Est etiam large et plene uti. *Cic. Verr.* 2, 5, 43. Libertate, quam vos sociis dedistis, hac ille in acerbissimo supplicio miserrimae servitutis abusus est. *Id. Att.* 16, 6. *fin.* Qui non meminissem, me abusum illo prooemio. *Ib.* 12, 6. *Col.* 7, 9. Rimari paludes, ut porci aquis abuti possint. *Quintil.* 5, 10. Potest videri hoc nomine recte abusus. *Nazar. Paneg. Constant.* 30. Adhiberem omnes flosculos et abuterer exquisito quodam lepore ac venustate dicendi. ℙ Item consumere, utendo absumere. *Cato R. R.* 76. Linito usque adeo, donec omne caseum cum melle abusus eris. Al. leg. *adusus. Cic. Verr.*

2, 2, 9. Nisi omni tempore, quod mihi lege concessum est, abusus ero, *h. e.* nisi omne tempus dicendo absumpsero. [**id. de R. P.* 1, 9. Sumus multi parati — abuti tecum hoc otio i. e. his feriis. *B.*] *Pl. Trin.* 3, 2, 56. Qui abusus sum tantam rem patriam. ℙ Hinc pass. eadem consumendi significatione. *Varr.* ap. *Prisc.* 8. p. 702. p. Utile utamur potius, quam ab rege abutamur. *Q. Hortens. ib.* Abusis jam ab omnibus locis, *καταχρησθέντων*. *Pl. Asin.* 1, 3, 44. Ubi illa, quae dedi ante? *Le.* abusa sunt. (v. *Non.* 2, 69.) ℙ Ad hanc consumendi significationem pertinent notata a *Don. in Ter. Andr. prol.* 5. Utimur, inquit, fructibus rei, quae salvo usu nobis subministratur: abutimur, quando deperdimus et rem et fructum. Nam usui est ager, domus: abusui vinum, oleum et cetera hujusmodi. Et *Boeth. in Cic. Top.* 3. Utimur his, quae nobis utentibus permanent: his vero abutimur, quae nobis utentibus pereunt. ℙ Particip. *Abutens* ap. *Vellej.* 2, 105. Virum navum, agilem, providum, sed eundem, ubi negotia fecissent locum, otio liberaliter abutentem. *Abutendus* ap. *Cic. ad Brut.* 1, 3. Tibi persuadeas, non fore illi abutendum gloria tua. Et pass. signific. ap. *Suet. Galb.* 14. His adeo se abutendum permisit, ut vix sibi ipse constaret.

[ABUTUCENSIS, e, ad Abutucam vel Aptucam pertinens, urbem Africae in reg. Zeugitana. *Plin.* 5, 4, 3. Oppida civium Romanorum, Abutucense, Canopicum etc. *F.*]

ĂBYDĒNUS, a, um, adj. *Ἀβυδηνός*, ad Abydum oppidum pertinens. *Ov. Ib.* 690. Omnis Abydena sit tibi pejor aqua. *Id. Tr.* 1, 9, 28. Seston Abydena separat urbe fretum. ℙ *Abydenus, i*, incola Abydi. *Ov. Her.* 19, 1. Mittit Abydenus, quam mallet ferre, salutem, *h. e.* Leander. *Liv.* 31, 16.

ĂBYDUS et Abydos. [*In libris scribitur etiam Aboedus. Vid. *Salm. Exerc.* p. 337.] f. et m. *Ἄβυδος*, oppidum Asiae non longe positum ab ostiis Simoentis amnis, in ora Hellesponti, cui Sestos in Europa opponitur, angusto maris freto intercedente (*Dardanellen*). *Plin.* 5, 32, 40, Oppidum appellavimus Abydum, ubi angustiae septem stadiorum. *Ov. Her.* 18, 127. Vel tua me Sestos, vel te mea sumat Abydos. *Ib.* 19, 30. aut quaero, si quis Abydon eat. *Virg. G.* 1, 207. ostriferi fauces tentantur Abydi. ℙ [Fuit etiam Abydus Aegypti oppidum, Memnonis regia, et Osiridis templo inclytum, septem millibus passuum et quingentis in Lybiam remotum a flumine Nilo. *Plin.* 5, 9, 11. *F.*]

ĂBYLĂ. V. ABILA.

ĂBYSSUS, i, f. *ἄβυσσος*. Abyssus, inquit *Isid. Or.* 13, 20., est profunditas aquarum impenetrabilis, sive speluncae aquarum latentium, de quibus fontes et flumina procedunt, vel quae occulte subter eunt: a graeco *α* intensivo et *βυσσὸς* ion. pro *βυθός*, profunditas. *Alcim. Avit.* 4, 534. Quaeque prius vomuit lethali ex ore fluenta, Objicibus propriis constricta resorbet abyssus. ℙ Ab ecclesiasticis scriptoribus sumitur etiam pro loco inferorum. *Prud. Hamart.* 835. Mersandam penitus puteo ferventis abyssi. [**Psychom.* 91.]

[ABZIRITĀNUS, a, um, ad Abziram pertinens urbem Africae in reg. Zeugitana, quae Abdera dicitur a *Ptolemaeo* 4, 3. *Plin.* 5, 4, 3. oppida libera, Abziritanum, Canopitanum, etc. *F.*]

[ABZŌAE, arum, m. populi ad sinum Scythicum. *Plin.* 6, 13, 15. *F.*]

AC

AC, *καί*, et, atque. Conjunctio copulativa, quae in media periodo raro vocali, saepius consonanti praeponitur, excepta *c* et *q*, tunc enim pro *ac* ponitur *et*, *atque* ad evitandum duriorem concursum. *Ter. Andr.* 1, 1, 47. Vitam parce ac duriter agebat, lana ac tela victum quaeritans. *Suet. Aug.* 19. Tumultus ac etiam rerum novarum initia. *Id. Caes.* 26. et 55. *Cic. Dom.* 50. Si illa lex est, ac non vox sceleris et crudelitatis tuae. [**Ac* seq. voc. vel lit. *h* poni a veteribus certatim negarunt antiquiores ac recentiores critici, ut *Nolten.* in *Lex. antib. Hor. Tursell. Ruhnk.* ad *Muret. T.* 1. p. 9. *Spalding.* ad *Quintil.* 5, 2, 3. *Drakenb.* ad *Liv.* 10, 36, 17. 22, 2, 3. et quem laudat *Torrent.* ad *Suet. Aug.* 96. *Oudend.* ad *Caes. b. g.* 6, 38. *Tzschuck.* ad *Mel.* 2, 3, 10. *nott. critt. p.* 253. *Wolf.* ad *Suet. Caes.* 26. et in *Anal. litterar.* II. p. 288. *Bremi* ad *Nep. Ages.* 2. *Heindorf.* ad *Cic. N. D.* 1, 1. p. 4. *Held.* ad *Caes. b. c.* 1, 48. p. 60. *Herzog.* ad *b. g.* 4, 25. *B. Crusius ind. latin. Suet.* p. 95. *et* 160. *Hess.* ad *Tac. Germ.* 41. *Stallb.* ad *Rudd.* II. p. 343. *Goer.* ad *Cic. Acad.* II. p. 98. *Zumpt. gr. lat.* §. 67. Disputavit quidem contra hanc cohortem *Ramsh.* in *gr. l. p.* 516. (cf. *eph. lit. Jen.* 1818. N. 73. p. 126): ita autem fractus est a *Frotschero* in *exc.* V. ad *Quintil.* 10. p. 257. ut omnino dubitari amplius non posse videatur, quin ubique vel invitis libris *ac* in *atque* mutandum sit, ubi ante voc. vel *h* reperiatur. Librarii enim eo facilius in hac vocula scribenda errare poterant, quia saepenumero *atque* scribebatur ADQ. vel ACQ. — *Nec*, quod haud raro ante vocalem positum nonnulli conferebant, multo facilius pronunciatu est, quam ut possit comparari cum *ac*. — Recte vero apud optimum quemque scriptorem *ac* ponitur ante *c* et *q*, et ap. Ciceronem *ac con* adeo saepe reperitur (cf. *Caes. b. g.* 1, 44. *b. c.* 3, 75. *Cic. Tusc.* 2, 21. quae infra inepto loco protulerat *Forcell.*), apud alios etiam *ac ca; j* autem ubique consonantis loco est. Propriam tamen partic. *ac* sedem esse ante *s* narrat *Goer.* ad *Acad.* II. p. 199. *Id.* ad *Leg.* 1, 3, 8. p. 11. docet, *ac* inter *s* et *l* poni solere, ut *solutus ac liber.*] ℙ [*Plerumque conjungit haec particula notiones sibi affines omninoque synonyma, quam significationem primitivam esse apparet ex formulis *juxta, par, perinde, pro eo, pariter, aeque ac.* Vid. infra et *Herz.* ad *Caes. b. g.* 4, 25. —] Eleganter ponitur in principiis periodorum servitque transitionibus. *Cic. Div. in Verr.* 19. *Id. Mur.* 3. *Fam.* 5, 12. [*Saepe habet ab initio, maxime praegressa negatione, vim adversativam. Vid. *Herz.* ad *Caes. l. c.* et, quos laudat, *Cort.* ad *Sallust. Cat.* 3. *Bremi* ad *Nep. Dat.* 6, 4. *id.* ad *Suet. Tit.* 8. Sic *ac potius* i. q. *sed* (*vel*) *potius Cic. Att.* 3, 15, 7. si quid peccavi ac potius quoniam peccavi, ubi *Ern. aut* potius malebat. *id. Leg.* 1, 6, 18. non est ita — ac potius ignoratio juris litigiosa est, ubi al. *at.* Cf. *Heusinger* ad *Off.* 3, 6, 16. Sic etiam simpl. *ac* dici videtur pro *sed potius Cic. Fam.* 5, 12, 5. quiddam interest, non te expectare, dum ad locum venias, ac statim causam illam arripere. Eodem modo interdum id. quod *vel potius. Cic. Man.* 18, 54. ac multo maxima parte, i. e. imo, atque adeo m. m. p. *id. Or.* 16, 52. rem difficilem — atque omnium difficillimam. Vid. *Goerenz.* ad *Leg.* 3, 14, 32. — Eadem est ratio particulis negativis adjectis: *ac non* i. q. *ac non potius Cic. Att.* 1, 16, 9. nemo erat, qui illum reum ac non millies condemnatum arbitraretur. Cf. *Rosc. Am.* 33, 92. ibique *Matth.* et *Ramsh. gr. l.* §. 179. §. 522. Tenendum autem est, in omnibus his locis retinere *ac* primitivam vim suam, scriptoresque maluisse per particulam explicativam conjungere ea, quae proprie adversativam postulare viderentur (cf. *Tac. A.* 6, 40. 12, 65. 14, 64. ubi idem videtur esse quod *at*), ut e contrario graeci scriptores saepe *δὲ* posuerunt, ubi *καὶ* et *γὰρ* expectaveris. V. *Schaef.* ad *Dem. pr. cor.* p. 254. Item sentiendum de iis locis, ubi explicant per *itaque*, ut *Tac. A.* 11, 29. *in.*; per *nam ib.* 3, 54. ubi verum vidit *Oberlin.*, cum *Ernest. nam* scrib. esse videretur; porro ubi idem quod *et sane* esse volunt, v. *Goer.* ad *Cic. Fin.* 2, 35, 118. et ad *Acad.* II. p. 13. ubi in ejusdem *Or.* 55, 184. cum uno cod. *ac* comicorum senarii — scribi jubet. Porro ubi *explicativam* vim tribuunt particulae, ut *id.* ad *Fin.* 1, 9, 31. coll. 5, 12, 35., et *vim comprehendendi*, v. *id.* ad *Acad.* II, p. 158. Horum enim nihil per se in hac particula potest inesse. Cui quod toties (animi causa afferimus *Caes. b. g.* 5, 56. 6, 41.) sine ulla causa vim adversativam tribuerint, profecto mirum videretur, nisi alia ineptius etiam in utroque sermone, ac maxime de particulis, excogitata videremus ab iis, qui patrio sermone decepti aliorumque locorum similitudine sanam spreverunt rationem. Illud non negamus, *at* saepe potuisse dici, ubi *ac* scriptum est, sed inde tantum abest ut sequatur, eandem esse utriusque particulae significationem, ut, prouti alterutra ponitur, diversam scribentis cogitationem fuisse appareat. Ut apud *Horat. Od.* 1, 18, 7. utrumque recte scribi poterat, sed suo quodque modo, quod de *Virg.* loco *Georg.* 2, 362. demonstravit *Jahnius.*] ℙ Post adverbia *aeque, aliter, contra, juxta, pariter, perinde, secus, similiter* et alia id genus, *ac* ponitur et significat *quam* vel *ut.* [*Sic gr. *ὅμοιος καί, ὁ αὐτὸς καὶ* et alia plurima. Recte harum locutionum rationem explicuisse nobis videtur *Kaercherus* in *ephem. scholast.* 1828. II. N. 24. p. 187. Veluti cum dicunt: aliud respondes ac rogo, est hoc proprie appositum hoc modo: aliud respondes, ac rogo aliud. Id quod omnino probari videtur particula *simulac*, quae hic debebat commemorari; sic enim graece dicitur *ἅμα τε — καί.* Ut duobus locis defungamur, *Xenoph. Anab.* 5, 2, 14. *ἅμα τε τῷ Ἐνυαλίῳ ἠλάλαξαν καὶ ἔθεον δρόμῳ.* 7, 6, 20. *ἐγὼ δὲ ἅμα ὁρῶ αὐτὸν εὖ πράττοντα καὶ γιγνώσκω δὴ αὐτοῦ τὴν γνώμην.* Postea invaluit hic usus, ut *ac* inserviret comparationi, ubi tamen quid intersit inter *ac* et *quam*, ostenderunt *Herzog.* ad *Caes. b. g.* 4, 25. et 2, 6. et *Ramsh.* §. 179. p. 520. Rarius in hoc genere est, quod Cassius scribit in *Cic. Fam.* 12, 13. digne ac mereor. Cf. illud *Horat. Ep.* 1, 16, 32. Vir bonus ac prudens dici delector ego ac tu.] *Cic. Am.* 6. Qui illis aeque, ac tu ipse, gauderet. *Liv.* 44, 22. Aeque enixe parabit, ac si ipse id bellum gesturus esset. *Cic. Att.* 16, 13. Si aliter scribo, ac sentio. *Id. Balb.* 3. Quod non contra, ac liceret, factum diceretur. *Liv.* 37, 54. Vestrum nomen juxta ac deos immortales intuetur. *Ter Ph.* 5, 3, 3. Pariter me adjuves ac dudum opitulata es. *Liv.* 28, 38. Perinde ac debellatum in Italia foret. *Cic. Planc.* 1. Cujus ego salutem non secus, ac meam, tueri debeo. *Id. N. D.* 3, 3. Similiter facis, ac si me roges. ℙ Eadem significatione ponitur post adjectiva *contrarius, similis, dissimilis, par, alius*, et his affinia. *Cic. Verr.* 2, 1, 46. Contrarium decernebat, ac paulo ante decreverat. *Liv.* 5, 5. Consilia vestra non dissimilia, ac si quis aegro etc. *Cic. Rab. perduell.* 5. Par desiderium sui reliquit, ac T. Gracchus reliquerat. *Id. Or.* 71. Aliud mihi ac tibi videri potest. ℙ Item post comparativa. *Cic. Att.* 13, 2. Diutius abfuturus, ac nollem. [*De h. l. disputat *Ramsh.* §. 179. p. 521. Intell. autem sic: ac nollem, eum diutius abesse. Sed *ac* post comparativ. frequentius poetae, ut *Hor. Sat.* 1, 1, 46. ubi v. *Bentl.* et *Heindorf.* coll. 6, 130. 10, 34. 59. 2, 3, 270. 7, 19. (quamquam de h. l. levis quaedam est dubitatio). *Atque* compar. sequitur ap. *Ter. Andr.* 4, 2, 15. non Apollinis magis verum atque hoc responsum est. *Hor. Epod.* 15, 5. arctius atque hedera procera adstringitur ilex. V. *Matth. exempl. eloq. lat.* p. 206. *Rudd.* II. p. 101.] ℙ Interdum significat *contra quam* aut *secus ac*, monente *Donato* ad illud *Ter. Andr.* 5, 1, 22. Nescio, qui tibi sum oblitus hodie, ac volui, dicere. Alii exponunt *ut*, sicut. [**Ac* significare nequit *contra quam*, ut *Bentl.* demonstravit ad h. l. Idem scribit *ut volui*, referens illud ad *dicere. Ac* et *ut* confusa sunt etiam ap. *Curt.* 5, 1, 33. ubi al. *ac si*, al. *ut si* praebent. ℙ Ponitur item pro *et quidem. Ter. Heaut.* 4, 5, 15. Faciam boni tibi aliquid pro ista re ac lubens. Potest etiam verti *idque.* [*Haud raro *quidem* additur, ut ap. *Sall. Cat.* 3. sed significatione diversa, in oratione continuanda, cui tamen ipsi inservit *ac* simplex apud poetas, ut ap. *Virg. A.* 1, 174. Ac primum silici scintillam excudit Achates, in cujusmodi locis sermo pedestris modo *ac-quidem* (*Ramsh.* p. 523. sq.), modo simplex *atque* usurpat. V. *Bremi* ad *Nep. Eum.* 10. *Cort.* ad *Sallust.* 51. et qui hos laudat, *Herzog.* l. c. — Sed cum *Terentii* loco, quem noster affert, cf. *Andr.* 2, 1, 37. *Eun.* 3, 5, 43. 5, 3, 6. 8, 56. *Phorm.* 5, 3, 8. Additur *quidem Andr.* 2, 2, 33. ubi al. scrib. *at.* Sic Graeci ad augendum id, quod praecedit, dicunt *καὶ — γε.* Nec desunt exempla, in quibus *καὶ* simplex eodem modo dicitur. — Persaepe conjunguntur particulae *ac tamen*, quorum loco librarii saepe exhibent *attamen.* Vid. *Goer.* ad *Fin.* 2, 27, 85. Est earum frequens usus in argumentando (gr. *καί τοι*), quum ex concessis adversarium refutamus, ut ap. *Cic. d. rep.* 1, 7. *Fin.* 5, 31, 94. cf. *Tac. A.* 3, 29. 12, 11. — Denique quamquam saepe *ac* et *et* promiscue usurpantur (v. *Hor. Od.* 1, 7, 13. si verum est, quod ibi ex plurimis codd. edidit *Bentl. ac* Tiburni lucus), tamen non negligendi sunt hujusmodi loci, qualis est *Cic. Off.* 3, 1, 1. magnifica vero vox *et* magno viro *ac* sapiente digna, et *Fin.* 4, 22, 61. leges etiam *et* instituta *ac* mores civitatum perscripsimus, ubi v. *Goer.* et *Dölek. gr. l.* p. 139. sq. E quibus facile colligas, *et* ad id, quod primarium est, *ac* ad partem tantum ejus rei significandam adhiberi.] ℙ *Ac si* pro *non secus ac si*, legitur in antiqua *Inscr.* ap. *Grut.* 475, 3. Commodisque publicis, ac si decurio, frueretur. [*Quod ap. *Cic. Fam.* 15, 11. legitur: cum studiose ac libenter, non sanum putamus cum *Cortio.* — In libb. mss. saepissime confunduntur *ac, at* (*Drak.* ad *Sil.* 6, 191. et saepe ad *Liv.*) *et, aut, ad* (*Drak.* ad *Liv.* 21, 32, 2. unde non improbabilis est ap. *Nep. Them.* 2. conjectura nonneminis: ad sacra procuranda, ubi si *ac sacra proc.* scripsisset Nepos, alio, putamus, verborum ordine usus esset) et *hac.* V. id. *Drak.* ad *Liv.* 35, 26, 7.]

ĂCĂCĬĂ, ae, f. *ἀκακία*, frutex spinosus, semine lenticulae simili, minore tantum et grano et folliculo. Exprimitur ex eo succus eodem nomine, varios usus habens in medicina. *Plin.* 24, 12, 67. et *Cels.* 6, 6. *n.* 1, 5, 6, 7. etc. [*Accurate describitur a *Dioscoride* c. 134. *Plin.* 13, 9, 9. sua hausit ex *Theophr.* Putatur esse *Mimosa nilotica* Linn. (Acacienbaum, aegyptischer Schotendorn), unde gummi colligitur. Cf. *Voss.* ad *Virg. G.* 2, 119. et *Salmas. Exerc.* p. 368. sqq. et *d. homon. hyl. iatr.* p. 1. sqq. ubi de acantha, quae eadem putatur esse, et acacia fuse exponit.] ℙ Hujusmodi succo olim utebantur pro fuco. *Petron. Satyr.* 23. Perfluebant per frontem sudantis acaciae rivi, et inter rugas malarum tantum erat cretae, ut putares detectum parietem nimbo laborare [*h. e.* qua capillos tinxerat, nam *Plin. l. c.* ait acacia capillos tingere solitos esse veteres. *F.*]

ĂCĂDĒMĬĂ, ae, f. *ἀκαδημία Suidae, ἀκαδήμεια* [*haec forma ap. *Theocr. Chium* falsa est, teste *Schneidero* in *lex. gr. l.*] et *ἐκαδήμεια Stephano* [*vel potius *Plutarcho* in *Thes.* ex quo sua hausit *Steph.*]. Locus nemorosus, ab Athenis mille passus distans, ab Academo heroe [*vel Echedemo, ut alii volunt, unde altera scriptura per *E.* Vid. *Academus.* Nugas, quas statim addit, etymologicas melius sibi habuisset.] Vide *Laert. in Platon.* Duci potest ab *ἄκος*, medela, et *δῆμος*, populus, quod ibi sit officina sanandi animos: vel ab *ἑκὰς* et *δῆμος*, seorsim a populo. Ibi commoratus est Plato et philosophiam magna discipulorum frequentia professus est. Unde et ejus sectatores Academici vocati sunt, sicut a Stoa Stoici. ℙ Erat autem Academia gymnasium inferius, cum superiori gymnasio nomen esset Lyceum, quae et inferior ambulatio et superior dicebantur. Lyceum vero nomen fuit Scholae Aristotelicae. ℙ Per metonym. ponitur pro philosophia Academica et secta philo-

sophorum. *Cic. Or.* 1, 10. Instaret Academia, quae quidquid dixisses, id te ipsum scire negaret. *Ib.* 18. Hic erat mos patrius Academiae, adversari semper omnibus in disputando. [*Goer. ad *Cic. Acad.* 1. p. 13.] ℙ Varia porro est Academiarum, hoc est sectarum, divisio. Nam *Laertius* tres nominat, veterem, mediam, novam: veteris Platonem, mediae Arcesilam, novae Lacydem auctorem et principem appellat. *Sextus Empiricus* quinque enumerat. Primae auctorem facit Platonem, secundae Arcesilam, tertiae Carneadem, quartae Philonem et Charmidam, quintae Antiochum. *Cicero* duas tantum agnoscit, *veterem* primam, *novam* alteram appellans: (et *adolescentiorem Fam.* 9, 8.) [*Goer. ad *Acad.* p. 204. *Fin.* p. 537. et alibi] in vetere floruisse scribit Democritum, Anaxagoram, Empedoclem, Parmenidem, Xenophanem, Socratem, Platonem, Speusippum, Xenocratem, Polemonem, Cratetem, Crantorem: in nova Arcesilam, qui negabat esse quidquam, quod sciri posset; post eum Lacydem, Evandrum, Egesimum, Carneadem, Clitomachum et Philonem: qui Arcesilam secuti contra omnium sententias disputabant: in quo modestiores fuerant veteris Academiae philosophi. V. *eund.* 1. et 2. *Acad.*, ubi de utriusque Academiae placitis et philosophis disserit. V. etiam *Manut. in comm. ad Cic. Fam.* 9, 8. ℙ Fuit etiam Academia villa Ciceronis memoratu digna, ab Averno lacu Puteolos tendentibus imposita littori, celebrata porticu et nemore, quam ille *Academiam* vocabat exemplo Athenarum, ibique composuit libros, qui Academici inscribuntur. *Plin.* 31, 2, 3. ℙ Habuisse Ciceronem suam Academiam etiam in Tusculano apparet ex *ejusd. Tusc.* 2, 3. et 3, 3. tum ex *Or.* 1, 21. [*Appellat *Cic.* nunc Academiam, nunc gymnasium, nunc palaestram; cogitanda est porticus, xystis et exedris circumdata. Vid. *Wieland.* ad *Cic. ep.* I. p. 242.] ℙ Penultima modo longa est, modo brevis. Producitur in illo carmine ap. *Cic. Divin.* 1, 13. Inque Academia umbrifera nitidoque Lyceo. Adde *Lauream Tullium* ap. *Plin. l. c.* Extrita priore diphthongi vocali *Claudianus* corripuit *de Cons. Mall. Theod.* 94. In Latium spretis Academia migrat Athenis. Adde *Sidon.* 15, 120. Putant aliqui penultima longa locum significari, brevi sectam. [*Cf. *Burm.* ad *Anthol.* I. p. 341. *Jahn.* Producta penultima dici a probae notae poetis observat et locis nonnullis graecorum poetarum allatis (ut. *Aristoph. Nub.* 1005. *ed. Reisig.*) probat *Bailey.*]

ĂCĂDĒMĬCE, es, adj. fem. graecae positionis pro *Academica*, Ἀκαδημική. *Cic. Att.* 13, 16. Illam Academicen σύνταξιν totam ad Varronem traduximus, *h. e.* libros Academicorum.

ĂCĂDĒMĬCUS, a, um, ἀκαδημικός, ad Academiam pertinens. Hinc Cicero libros suos in ea villa compositos, quam Academiam vocabat, Academicas quaestiones inscripsit. ℙ *Academici, orum*, fuere certa philosophantium familia, et duplicis quidem generis, veteres et novi. Veterum princeps fuit Plato; recentiorum Arcesilas, ut *Cic.* docet in *Academ. quaest.* 1, 49. V. ACADEMIA. Novasse autem videbatur Arcesilas institutum, quod nihil comprehendi et doceri de quaquam re posse incertaque esse omnia pronunciaret. Id faciendum putavit, quod Socratem quoque, et Platonem in utramque partem disputasse et nihil affirmasse animadverterat. Quam ob causam Cicero nihil putat inter veterem et novam sectam interesse. Alii tamen plura afferunt Academiae genera. Vide supra et *Plutarch. in Lucull.*

ĂCĂDĒMUS, i, m. Ἀκάδημος, heros quidam, quem nonnulli eundem ac Cadmum fuisse putant, a quo Academia nomen habuit. Hic primus Castori et Polluci Helenam a Theseo raptam et Aphidnis occultatam indicasse dicitur, magno ob id in honore a Lacedaemoniis habitus. Ejus fuit villa mille passus ab Athenis distans, in qua postea Plato docuit Academiamque appellavit. *Hor. Ep.* 2, 2, 45. Atque inter silvas Academi quaerere verum. Alii scripsere *Ecademus*, et hinc *Ecademia*: ut *Suid.* in v. Ἐκαδημία. [*Formam Hecademus probat *Meurs. Exerc. crit.* P. II. c. 12. p. 213. sqq. in *Critic. Arnob.* IV, 1. ad *Hesych. Mil.* p. 184. in *Ceramic. Gemin.* c. 27. p. 94. Cf. *Burm.* ad *Anthol. l. c.* p. 340. *Jahn.*]

*ACADERA s. ACADIRA, ut *Zumpt.* scribit, orum, oppidum Indiae. *Curt.* 8, 10, 19.

*ĂCĂDĪNUS, i, Siciliae fons, ad quem lacus Delos. Si juramentum tabulis inscriptum huic fonti supernataret, verum censebatur; secus falsum. v. *Alex. ab Alex.* 5, 10.

*ĂCĂLANDRUM sc. flumen. *Plin.* 3, 11, 15. sive Acalander et Acalandrus (*Strabo* Ἀκάλανδρος) fluvius Italiae inferioris, qui in sinum Tarentinum influit; h. Salandrella.

ĂCĂLANTHIS, idis, f. ἀκαλανθίς, avis minima, colore viridi obscuro. *Virg. G.* 3, 338. Littoraque halcyonen resonant, acalanthida dumi. [*Docet *Voss.* ad h. l. esse intelligendam carduelem (Stieglitz, Distelfink, Rothfink, Goldfink). Luscinia enim, quae ap. *Calp.* 6, 7. simul cum acanthide appellatur, esse nequit. Ceterum etiam gr. ἀκανθίς et ἀκαλανθίς dicitur. V. *Heins.* ad *l. Virg.*] Alii legunt *et acanthida dumi*.

*ĂCĂLĒPHE, es, f. ἀκαλήφη, urtica. *Macer* 2, 2.

*ĂCĂMANTIS, idis, f. Ἀκαμαντίς. Sic Cyprus olim dicta; *Plin.* 5, 31, 35. dicta ita vel ab Acamante promontorio vel ab Acamante, Thesei filio.

[ĂCĂMAS, antis, m. Ἀκάμας, *h. e.* indefessus: ab α priv. et κάμνω, laboro. Thesei ex Phaedra filius una cum fratre ad bellum Trojanum missus. *Virg. Aen.* 2, 262. *Hyg. fab.* 108. ℙ *Promontorium in Cypro insula. *Plin.* 5, 31, 35. ℙ Unus ex ministris Vulcani ap. *Val. Fl.* 1, 583. *F.*]

*ACAMPSIS, is, Ἄκαμψις, ap. *Arrian.*, fluvius in Colchide. *Plin.* 6, 4, 4.

ĂCĂNON, i, [*scr. Acanos] ἄκανον, [*imo ἄκανος, ὁ, neutr. nusquam reperitur. Est cognatum cum ἄκανθα et a *Sprengel. hist. rei herb.* p. 100. habetur *Onopordon Acanthium* Linn. (Krebsdistel). Cf. *Schneid. L. gr. h. v.*] herba spinosa et brevis. *Plin.* 22, 9, 10.

ĂCANTHĬCE, es, f. lacryma helxines herbae. *Plin.* 21, 16, 56. Helxines hujus vertex summus lacrymam continet jucundi saporis, acanthicen mastichen appellatam.

ĂCANTHILLIS, idis, f. ἀκανθιλλίς, herba, latine asparagus agrestis appellata. *Apul. Herb.* 84.

ĂCANTHĪNUS, a, um, adj. ἀκανθώδης, qui est acanthi vel acantho similis. *Plin.* 25, 7, 38. Euphorbia specie thyrsi, foliis acanthinis. *Colum.* 9, 4. Caules acanthini. *Isid. Or.* 17, 9. Acanthina vestis, *h. e.* acanthi foliis intexta, ut idem exponit. *Salm. ad Vopisc. in Aurel.* 46. acanthinas vestes fuisse ait, quae texebantur ex lanugine, qua acanthii folia sunt obducta. Harum meminit etiam *Varro.* V. voc. seq. [*et *Salm. Exerc.* p. 212.].

ĂCANTHĬON, ii, n. ἀκάνθιον, frutex est spinae albae similis, minoribus tamen multo foliis, aculeatis per extremitates, et araneosa lanugine obductis: qua collecta etiam vestes quaedam bombycinis similes fiunt in Oriente. *Plin.* 24, 12, 66. Paulo aliter *Varr.* ap. *Serv.* ad *Aen.* 1, 649. Ctesias ait in India esse arbores, quae lanam ferant. Item Epicadus in Sicilia, quarum floribus cum dempti sunt aculei, ex his implicitis mulieres multiplicem conficere vestem. Hinc vestimenta acanthina appellata. Haec *Varro.* [*Haec aliena ab h. l.] Neque vero hinc colligas, ap. *Virg. l. c.* ubi ait *circumtextum croceo velamen acantho*, intelligi debere vestem hujusmodi lanugine confectam. Nam *acantho* dixit *Virg.* non *acanthio.* [*sic est explicandum. Est enim praetextum acanthi foliis, vestis oram ambientibus, ut supra s. v. *acanthinus.* cf. *Stat. Silv.* 3, 1, 37. Hic tibi (Hercules) Sidonio celsum pulvinar acantho texitur. Plura v. apud *Heyn.* et *Salm. l. c.*].

ĂCANTHIS, idis, f. ἀκανθίς, avis minima stridulo cantu, colore viridi obscuro, quae inter spinas et carduos degit et pascitur, unde et nomen traxit: nam ἄκανθα graece spinam significat. [*Cf. *Aristot. hist. anim.* 9, 2, 10. et *Schneid. annot.* T. IV. p. 16. sq. *Beier.* Adde *Salm. Exerc.* p. 316.] Perpetuas cum asinis inimicitias gerere dicitur spinarum flores devorantibus. Uno partu duodenos parit. Ita eam *Plin.* 10, 63, 83. describit. Quidam putant, eandem esse, quae alio nomine carduelis dicitur. Alii eam, quae a *Gaza* ligurinus vocatur, fortasse διὰ τὸ λιγυρὸν τῆς φωνῆς, ab argutia vocis. Atque hujus posterioris sententiae auctor praecipuus est *Gesnerus.* Sed difficile est in re tam obscura rem ipsam attingere. *Plin.* 10, 74, 95. Et acanthis in spinis vivit. *Virg. G.* 3, 338. Littoraque halcyonen resonant et acanthida dumi. (v. supra) *Calpurn.* 6, 6. credibile est, ut vincat acanthida cornix. ℙ Est etiam nomen herbae, quae alio graeco nomine Erigeron, latino autem *Senecio* appellatur [n. Kreuzwurz]. *Plin.* 25, 13, 106.

ĂCANTHIUS, a, um, adj. *Acanthius sal* (sic appellatus ab Acantho Macedoniae oppido, circa quod nascitur) dicitur a *Plin.* 31, 7, 41. in ignem conjectus nec crepitare, nec exilire.

ĂCANTHUS, i, m. ἄκανθος, [*ächte Bärenklau, Acanthus mollis et spinosus Linn. v. *Voss.* ad *Virg. G.* 4. p. 771. et ad *Ecl.* 3, 45. p. 125.] herba folio, quam lactucae, latiore multo et longiore erucae modo incisuris divisa et laciniosa, radice pedes ursi anteriores referente, in hortis nascens et locis humentibus. Ejus duo sunt genera: alterum silvestre, aculeatum et crispum, quod brevius et carduo simile; cui proprie hoc nomen convenit, scil. ab ἄκανθα, spina, quia spinosum est: alterum genus sativum, leve et glabrum, de quo intelligendus *Virg.* cum acanthum modo *flexum* appellat, ut *G.* 4, 123. [*torti acanthi *Colum.* 10, 241] modo *mollem*, ut *ib.* 137. [*v. *Salm. Exerc.* p. 378.] modo *ridentem*, ut *Ecl.* 4, 20. Hujus varios in medicina usus refert *Plin.* 22, 22, 34. qui sesundum hoc genus urbanum appellat et topiarium, quia scilicet satu et cultu laetatur, et praeterea topiariis operibus aptissimum est: habet enim caulem binum fere cubitorum altitudine, crassitudine digiti, maxime sequacem. Hinc ejus formam tum in columnarum capitulis ordinis Corinthii, ut est ap. *Vitruv.* 4, 1., tum in caelatis vasis insculpebant, et in elaboratis vestibus intexebant. *Virg. Ecl.* 3, 44. duo pocula fecit, Et molli circum est ansas amplexus acantho. [*Ov. Met.* 13, 701.] *Prop.* 3, 7, 14. At Myos exiguum flectit acanthus iter, *h. e.* Myos caelatura flexuoso opere in acanthi formam elaborata. *Virg. Aen.* 1, 649. et 715. Et circumtextum croceo velamen acantho. ℙ Est praeterea *acanthus, i*, f. arbor quaedam spinosa, nobis incognita, in Aegypto maxime proveniens, semper frondens, florem candidum baccasque ferens seu siliquas, et in iis semina, ex quibus succus exprimitur variis usibus in medicina aptus, odore suavi. Quidam eam esse putant, quam *Plin.* 24, 12, 67. Spinam Aegyptiam, et acaciam ejus succum appellat. *Virg. G.* 2, 118. Quid tibi odorato referam sudantia ligno Balsamaque, et baccas semper frondentis acanthi? [*cf. *Voss.* ad *h. l.* et supra v. *acacia* et *Salm.* locum ibi allatum. Describitur a *Theophr.* 4, 3.] *Vellej.* 2, 56. ubi quinque Julii Caesaris triumphos refert, eorum apparatus, h. e. statuas et imagines caesorum imperatorum, urbium captarum, fluminum, montium, regionum, in quibus pugnatum erat, ex variis materiis fuisse narrat, ut in Gallico triumpho omnia ex citro, in Pontico omnia ex acantho, in Alexandrino ex testudine, in Africo ex ebore, in Hispaniensi ex argento. Ex quo satis liquet, acanthum etiam inter arbores esse numerandam. ℙ Item acanthus nomen est oppidi in Macedonia. *Plin.* 4, 10, 17. ℙ Item insulae in Propontide. *Id.* 5, 32, 44. ℙ [Item mons Acanthon in Aetolia. *Id.* 4, 2, 3. *F.*] ℙ Ponunt hoc loco quidam Lexicographi fabulam de quodam Acantho, regio puero in florem sui nominis converso: cujus nullum adhuc latinum auctorem invenimus. [*Reperitur tantummodo apud *Antonin. Liber.* 7.]

[ĂCANTHYLLIS, idis, f. ἀκανθυλλίς. *Plin.* 10, 33, 50. In genere vitiparrarum est, cui nidus ex musco arido ita absoluta efficitur pila, ut inveniri non possit aditus: acanthyllis appellatur, eadem figura ex lino intexens. Haec fere *Plin.* mutuatus est ex *Aristot. Histor. animal.* 9, 10. In edd. *Plin.* ante *Hard.* perperam legebatur *Argatilis. F.*]

ĂCAPNUS, a, um, adj. ἄκαπνος. Vox graeca ab α priv. et καπνός, fumus. *Ligna acapna* dicuntur, quae vel cocta sunt vel adeo sicca, ut ardendo fumum non emittant. Legitur in titulo *Epigr. Martialis* 15, 13. [*cf. *interpp. Cat. r. r.* §. 130.] ℙ *Acapnon mel* dicitur a *Plin.* 11, 16, 15. et *Colum.* 6, 33. quod a favis citra fumum eximitur. Nam in castrandis favis fumus seu suffitus ad apes abigendas adhiberi solet, quo nonnihil mel vitiatur. [*v. *interpp.* ad *Colum.*]

ĂCARNĀN, anis, adj. qui est ex Acarnania. *Virg. Aen.* 5, 298. quorum alter Acarnan, Alter ab Arcadia. *Liv.* 37, 45. acc. *Acarnana* habet. v. *Drak. Sil.* 3, 42. amnis Acarnan *h. e.* Achelous. ℙ [Est etiam mons Atticae admodum lapidosus, de quo *Sen. Hippol.* 22. Subditus austris frigora mollit Durus Acarnan. *F.*]

ĂCARNĀNES, um, populi sunt Acarnaniae. *Liv.* 36, 24. 25. [*De accus. Acarnanas vid. interpp. ad *Liv. Epit.* 33.]

ĂCARNĀNĬA, ae, f. Ἀκαρνανία, hod. *Carnia*, pars Epiri, quam Achelous fluvius ab Aetolia dividit. *Plin.* 4, 1, 2.

ĂCARNĀNĬCUS, a, um, adj. ad Acarnaniam pertinens. *Liv.* 26, 25.

ĂCARNĒ. V. ACHARNE.

*ACARON. v. in ACORON.

ACASTUS, i, m. Ἄκαστος, Magnesiae rex, Peliae Thessalorum regis filius, uxorem duxit Creteidem sive Atalantam, quae cum Peleum deperiret ab eoque sperneretur, ultro illum apud maritum de stupro accusavit. Acastus igitur Peleum venationis praetextu in saltum abductum feris lacerandum objecit: sed ille Chironis vel Mercurii ope liberatus Acastum cum uxore interfecit. *Ov. Met.* 8, 306. Idem fuit Laodamiae pater. *Id. Her.* 13, 25. [*Val. Fl.* 1, 164. *Apollod.* 1, 9, 10. 28. 3, 13, 3. 7. *Hygin. fab.* 104. et 273.] ℙ [Est etiam cognomen Romanum in gente Novia. *Inscr.* ap. *Fabrett. p.* 219. *n.* 575. C. Novius Acastus ungentarius. *F.* *Etiam servus Ciceronis fuit; *Fam.* 14, 5, 3. *Att.* 7, 1.]

ĂCĂTALECTĬCUS, et Acatalectus, a, um, adj. cui nihil deest, ἀκατάληκτος. Itaque acatalecticus versus dicitur a Grammaticis, cui nulla deest syllaba, [*i. e. qui pedem ultimum habet integrum] quemadmodum *catalecticus*, qui est una [*aut duabus, ut in versibus dactylicis] syllaba brevior. Prior vox legitur ap. *Diomed.* 3. p. 501. *P.* Posterior ap. *Prisc. in princip. partit. versuum Virg.* p. 1216. Utraque graeca est ab α priv. et καταλήγω, desino.

ĂCĂTĂLEPTOS, ἀκατάληπτος, *h. e.* qui comprehendi seu percipi non potest, ab α priv. et καταλαμβάνω, comprehendo: unus est ex aeonibus Valentini ap. *Tertull. adv. Valent.* 35.

ĂCĀTĬUM, ii, n. ἀκάτιον, diminutivum ab *acatus*, ut videtur, est genus navis apud Graecos, cujus forma ignoratur. *Plin.* 9, 30, 49. Prodidit Mucianus concham esse acatii modo carinatam, inflexa puppe, prora rostrata. *Gellius* quoque 10, 25. inter navigiorum genera enumerat: ponit autem *Acatia*, f. si modo vera est ea lectio, quae varie in variis codicibus legitur. [*Suet. Caes.* 64. narrat, illum Alexandriae subita hostium eruptione compulsum fuisse in scapham, sed nando evasisse ad proximam navim. *Plutarch.* in *Caes.*

idem narrans navigium illud ἀκάτιον vocat; ergo *acatium* idem est ac *scapha. F.*] ¶ *Isid. Orig.* 19, 3. (et fortasse etiam *Festus* post *Sic.*) acatium ait esse maximum in navi velum, in media navi constitutum. Quod descripsisse videtur a *Polluce*, qui 1, 9. idem docet et ἀκάτιος masculino genere usurpat. Alii putant, acatium dictam fuisse ipsam navim, quod eo majore velo uteretur.

ĂCĂTUS, i, f. ἄκατος, idem quod acatium. *Tertull. adv. Marc.* 5, 1. Quamobrem, Pontice naucIere, si nunquam furtivas merces in acatos tuas recepisti etc. Quidam intelligunt hic navim, quae solis velis, non remis agitur.

ĂCAUNUMARGĂ, ae, f. (sc. argilla) genus terrae arenosae, coloris rufi, intermixto lapide terrae minutae. *Plin.* 17, 7, 4. ut quidem legit *Harduin.* ex MSS. Nam alii leg. *capnumargos.* Est autem *acaunumarga* ab α priv. et καυνός, malus vel amarus, *h. e.* marga sine amaritie. [*Alii originem repetunt a celtico vocabulo *agaunum*, i. e. lapis.]

ĂCAUSTUS, a, um, adj. ignem non sentiens; vox graeca ab α priv. et καίω, uro. *Plin.* 37, 7, 25. Principatum habent carbunculi, a similitudine ignium appellati, cum ipsi non sentiant ignes; ob id a quibusdam acausti vocati. *Apyroti* legitur in quibusdam codd., quae vox idem significat: ab α priv. et πυρόω, uro, inflammo.

*ACBARUS, i, Ἄκβαρος vel Ἄγβαρος, solenne regibus Arabum nomen, ut Ptolemaeus Aegyptiis. Alteram scripturam *Abgarus* defendit *Spanhem. de V. et P. N.* I. p. 126. 534; et exhibetur in numis; illa vero apud scriptores latinos et graecos est usitatior. v. ad *Tac. A.* 12, 12.

ACCĂ LAURENTIA, Faustuli uxor, quae Romulum et Remum lactavit et aluit, Lupa dicta, quod nobile scortum fuerit. Tales enim nuncupantur *lupae*, ob avaritiam, cujus causa pudicitiam prostituerunt, et cellae earum *lupanaria.* In hujus Accae honorem Romani testamento ejus locupletati Laurentalia quotannis mense Decembri celebrarunt. Neque tamen inter Deas collocanda est, ut scribit *Minuc. Octav.* 25. Qua de re v. *Norisium Cenotaph. Pis. Dissert.* 3. c. 5. ¶ De hac Acca verba faciunt *Gell.* 6, 7., *Aurel. Vict. de Vir. illustr.* 1., *Liv.* 1, 4., *Varr. L. L.* 5, 3. *med.* et omnium copiosissime *Macrob. Sat.* 1, 10. Illud modo advertendum, quibusdam *Laurentiam* appellari, a plerisque *Larentiam. Ov. Fast.* 3, 55. Non ego te, tantae nutrix Larentia gentis etc. [*cf. *Creuzer, Briefe über Homer u. Hesiod.* p. 136.] ¶ Fuit praeterea alia Acca Tarratia vel Taruntia vel Tarrutia, cui et ipsi sacrificare quotannis solebant mense Aprili, quae eadem ac Flora a nonnullis existimata est. *Varr. l. c.* et *Scaliger in Conjectan.* et *Gell. l. c.* ¶ [Acca fuit etiam soror et aequalis Camillae, Volscorum reginae ap. *Virg. A.* 11, 820. *F.*]

ACCĀLĬĀ, ium, n. pl. festi dies a Romanis instituti in honorem Accae Laurentiae. *Varr. L. L.* 5, 3.

ACCANTO vel Adcanto, as, a. 1. juxta vel simul cano, προσᾴδω. *Stat. Silv.* 4, 4, 55. Maroneique sedens in margine templi Sumo animum et magni tumulis accanto magistri.

ACCANTUS vel Adcantus, us, m. verbale ab accanto. *Capell.* 3, 60. Accentus quasi accantus dictus est.

*ACCEDENTER, adv. prope. Afferunt auctoritatem *Cassiodori.*

ACCĒDO, is, essi, essum, n. 3. παραγίγνομαι, ὑπέρχομαι, advenio, appropinquo, proximus fio: ex *ad* et *cedo*, qua ire significat. *Cic. Verr.* 2, 5, 49. Cum ego ad Heracleam noctu accederem. *Id. Fam.* 4, 4. Cum senatus ad Caesarem supplex accederet. *Id. Caec.* 16. Neque illum si eo accessisset, abiturum. *Cn. Pompejus ad Domit. post ep. ad Att.* 8, 12. Te ei, si propius accessisset, resistere velle. *Cic. Phil.* 10, 6. Homo verecundus in Macedoniam non accedit. *Id. Att.* 2, 1. Digito se caelum putant attingere, si mulli barbati in piscinis sint, qui ad manum accedant. Et 7, 4. Accedere in senatum. [**id. Pis.* 21. in regnum]. *Id. Leg.* 2, 26. Accedere in funus aliorum. *Id. Phil.* 12, 9. Poterone Ariminum tuto accedere? *Virg.* A. 1, 205. penitusque sonantes Accestis scopulos. *Accestis* syncope pro *accessistis. Enn. ap. Gell.* 10, 29. accedit muros Romana juventus. *Sil.* 14, 3. Sicanios accedere portus. [*Sic *Liv.* 29, 5. de navibus: naves — Ligures Genuamque accesserunt. *Tac. Hist.* 3, 24. ut quosque accesserat. Cf. *Sallust. Jug.* 66. Dativum *Liv.* addit 24, 20, 11. De constr. v. cum accus. dixerunt *Drakenb.* ad *Liv.* 9, 40, 19. *Burm.* ad *Phaedr.* 1, 25, 6. et de constr. in universum disputavit *Rudd.* II. p. 134.] ¶ *Accedere in aliquem*, invadere, irruere. *Val. Fl.* 3, 186. Accessere (nefas!) tenebris fallacibus acti Tyndaridae in sese. [*Saepe accedere cum solo accus. junctum explicari potest *adoriri*, *impetum facere.* Exempla jam in superioribus latent nonnulla. Adde *Cic. Att.* 8, 12. ut has XIV cohortes, quas ego dubio animo habeo, hostis accedere possit. *Sall. Jug.* 23. Dat. addit *Sil.* 15, 571. quaenam te silvis accedere causa subegit Armatum nostris. Quamquam, quod ipsi hi loci demonstrant, accedere veram ubique sign. *adeundi* retinet, quod cum fit hostili animo, commutari sane potest cum *invadere.* Cf. *Cic. Qu. Fr.* 3, 2.] ¶ Cum infinitivo. *Apul. Met.* 4. p. 240. Dum cunctanter accedo decerpere rosas. ¶ De iis, qui in auctionibus licentur. *Cic. Phil.* 2, 26. Qui ad illud scelus sectionis auderet accedere, inventus est nemo. *Nep. Att.* 6. Ad hastam publicam nunquam accessit. *Liv.* 43, 16. Ne quis eorum ad hastam suam accederet. [*Apparet etiam his in locis accedere esse *adire.*] ¶ Significat etiam adjungi, addi, adjici. *Quintil.* 2, 3. Illa quae in ornamentum operis accedunt. *Ov. Fast.* 3, 165. in lustrum accedere debet, quae consummatur partibus, una dies. [*cf. *id. Trist.* 1, 8, 47.] *Cic. Fin.* 4, 24. Ad virtutis summam accedere nihil potest. *Id. Q. Fr.* 1, 1. *in.* Annus tertius accessit desiderio nostro et labori tuo. *Id. Att.* 7, 3. Quibus nihil ad dignitatem possit accedere. *Id. Cluent.* 60. Ut de causa ejus periculi nihil decederet, ad causam novum crimen accederet. *Id. Fam.* 11, 10. Huc accessit manus Ventidii, quae etc. *Tac. A.* 12, 31. Societatem nostram volentes accesserant. [**id. Hist.* 1, 70. alam Silanam — sacramento Vitellii accessisse. *Hor. Sat.* 2, 5, 72. illis accedas (adjungas te) socius. *Nep. Eum.* 1. accedere ad amicitiam alicujus.] *Liv.* 26, 50. Haec tibi a me dotalia dona accedent. [**Ter. Hec.* 3, 5, 56. quia paulum vobis accessit pecuniae. Sic in *or.* II. ad *Caes. d. rep. ord.*, quae Sallustio tribuitur, c. 1. dum quid tibi ex eo gloriae accederet. *Plin. Paneg.* 19. quin plerisque ex eo reverentia accesserat, quod tu quoque illos reverebare. Ceterum in hujusmodi locis interdum haeserunt VV. DD., velut in *Cic. or. p. Quint.* 1. illud quoque nobis accedit incommodum, ubi al. *accidit* maluerunt, non recte, ut videtur. De aliis enim incommodis dicit in antecc. Quamquam de isto loco dubitat etiam *Ruhnk.* ad *Rutil. L.* 1, 1. p. 3. ubi hanc proponit regulam, *accedere* dici, ubi quid priori addatur, *accidere*, ubi quid eveniat nullo praecedente, atque ex hoc praecepto *Cic. Verr.* 2, 1, 1. scribit: neque tanta fortunis omnium pernicies potest accidere (vulg. accedere), quod nos omnino probamus. Sed quod idem in *Macrob. Sat.* 2, 2. scribendum esse conjecit: Mucio nescio quid incommodi accidit (vulg. accessit), de eo ambigimus, quoniam simili modo dictum est *incedere*, quod v. Et sic emendandus foret etiam *Cic. Att.* 1, 16. p. 536. *Ern.* dolor accessit bonis viris. *Id. Cluent.* 4. huic autem, pro quo dicitur, nihil possit offensionis accedere sine acerbissimo animi sensu. *Sall. Jug.* 48. imperatori novo plus ex malis moribus sollicitudinis, quam ex copia militum auxilii aut bonae spei accedebat.] Hoc modo saepe usurpatur a Jurisconsultis. *Julian. Dig.* 6, 1, 34. Si per alluvionem pars fundo accesserit. *Paul. Dig.* 23, 3, 4. Si proprietati nudae ususfructus accesserit. *Ulp. Dig.* 42, 1, 4. Cum accesserit aliquid rei judicatae. *Cajus Dig.* 21, 1, 32. Si omnia mancipia accedant venditioni. [*Vid. *Brisson. d. form.* 6, 41.] ¶ Speciatim vero *accedere* dicuntur ea, quae tanquam honorarium solvuntur reipublicae ultra consueta vectigalia, aut dominis praeter solitas pensiones. *Cic. Verr.* 2, 3, 49. V. ACCESSIO. ¶ Ponitur in principiis periodorum et connectendae orationi inservit. *Cic. Or.* 2, 48. Accedebat, ut tu adolescens existimarere, ego etc. *Id. Fam.* 10, 21. Accessit eo, ut milites etc. *Id. Att.* 13, 21. Accedit enim, quod patrem amo etc. [*Cic. Fam.* 8, 2. *Rosc. Am.* 6. *F.* *Dicitur etiam *accedit hoc, quod Cic. Att.* 1, 12. *init.* Sed hic quoque al. accidit quod. Multum tamen interest, utrum dicatur *accedit ut* an *accedit quod.* De quo discrimine permulti dixerunt, ut hi Grammatici: *Ramshorn.* §. 183. p. 546. *Zumpt.* §. 80, 13. *Schulz.* §. 87. p. 499. *Dölek.* §. XVII. p. 258. praeterea *Herz.* ad *Caes. b. g.* 3, 13. et *Wunder.* in egregia disputatione de vi partic. *ut*, quae inserta est censurae *or. Cic. Sext.* ed. a *Müllero* in *Jahn. Annal.* T. V. Fasc. II. p. 161. Nonnulla de hac re habet jam *Bauerus* ad *Sanct.* I. p. 715. *Accedit quod* dicunt, quum rationibus jam allatis novum quiddam additur, quasi dicas: praeterea rationibus supra commemoratis haec quoque annumerari potest, quod etc.; *accedit ut*, quum in narratione novum quoddam factum commemoratur, quasi dicas: praeterea fit, factum est, fieri solet, fieri potest. Est igitur accedit quod *logicum*, et ratiocinationi inservit, accedit ut *historicum*, et inservit narrationi. Et illius quidem exempla tam multa sunt, ut uno *Sall. Catil.* 11. defungi posse videamur; hujus quae sunt allata a VV. DD., quorum auctoritate supra usi sumus, exempla hic proponere placuit. *Cic. Sen.* 6. *Fam.* 5, 12. *Tusc.* 1, 19. *in. Att.* 3, 8. *in.* 14, 13. p. 971. *Ern. Rosc. A.* 31, 86. *Verr.* 2, 2, 12. *Mur.* 22, 45. *Dejot.* 1. *Phil.* 2, 25. *Caes. b. g.* 3, 13. 5, 16. *b. c.* 3, 24. *Liv.* 1, 49, 4. 8, 29, 1. 23, 4, 6. 28, 12, 7. Jam vero quamquam res ita se omnino habet, tamen quin in quibusdam locis utrumque recte dici potuerit, non dubitamus. Sic in or. pr. reg. Dejot. loco recte videtur Cicero dicere potuisse: accedit, quod accusatorum alterius crudelitate, alterius indignitate conturbor, quamquam hoc foret alio modo dictum. Illud vero apparet, qui factum sit, ut cum saepe dicerent *accedit ut* — nusquam, quantum nobis constat, dicerent *adde ut.* Nimirum *adde* plane est logicum. — Interdum nulla omnino sequitur particula, ut ap. *Terent. Andr.* 1, 3, 10. ad haec mala hoc mihi accedit etiam: haec Andria — gravida est. Cf. *Cic. Att.* 8, 3. p. 755. *Ern.*] ¶ Interdum est assentiri. *Quintil.* 9, 4. *in.* Accedam in plerisque Ciceroni. *Nep. Milt.* 3. Ad hoc consilium cum plerique accederent. *Vell.* 1, 8. Libenter his, qui ita prodiderunt, accesserim. [**Tac. H.* 1, 34. Galba speciosiora suadentibus accessit. *Quintil.* 1, 5. p. 61. *Burm.* huic opinioni neque omnino accedo, neque plane dissentio. Cf. *id.* 2, 15. 3, 4. 7, 3. p. 617. et saepius.] Adde *Stat. Ach.* 1, 363. [**Pl. Aulul.* 2, 8, 13. accessit animus ad meam sententiam. Sed *Plin. epist.* 4, 10. accessurum te sententiae meae. V. *Rudd.* II. p. 134. Poterat etiam afferri *Cic. Verr.* 2, 3, 28. ad ejus conditiones pactionesque accedere i. e. probare, accipere eas. Adde *pr. Quint.* 24, 76. Ceterum v. *Burm.* ad *Quintil.* 6, 4. p. 590. sq. ubi docet, adeo *obediendi* quandam vim inesse in h. v. ut ap. *Stat. Theb.* 8, 366. necdum accessere regenti, et laudat *Barth. ib.* ad 10, 180.] ¶ Nonnunquam similitudinem significat. *Cic. Lig.* 12. Homines ad Deos nulla re propius accedunt, quam salutem hominibus dando. *Id. Att.* 7, 2. Accedere prope ad similitudinem alicujus. [*His verbis, a quibus non valde abhorret *d. N. D.* 1, 34, 96., certe hoc loco fuisse abstinendum, apparet. Aptiora sunt *Brut.* 47. Crasso et Antonio Philippus accedebat, sed longo intervallo tamen proximus. *Quintil.* 10, 1. p. 904. *Burm.* quem Homero crederet maxime accedere. *Cic. Verr.* 2, 2, 3. proxime ad nostram disciplinam illam veterem — videantur accedere.] *Plin.* 16, 40, 76. n. 3. quae proxime accedere ebenum videtur. [*Sine praep. etiam *Sil.* 14, 26. nectare Cecropias Hyblaeo accedere ceras. Non facile in hujusmodi locutione praepos. a Cicerone omitti annotavit jam *Ruhnk.* ad *Muret. T.* I. p. 78. Ceterum hic poterat afferri, quod *Cic.* dicit *Or.* 1, 62, 263. utrius oratio propius ad veritatem videretur accedere. cf. *Acad.* 2, 11, 36.] ¶ Ponitur etiam pro favere, ab alicujus partibus stare. [*Cohaerere hoc videri possit cum sign. *assentiri*, quam modo commemoravit. Verumtamen haec nihil differunt a nonnullis eorum locorum, qui supra allati sunt, ut *Tac. A.* 12, 31. Est hic quoque *se adjungere.*] *Suet. Galb.* 12. Civitates, quae cunctantius sibi accesserant, puniit. *Id. Oth.* 4. Conatibus Galbae primus accessit. [*Non pertinet huc locus *Terent. Phorm. prol.* 29. Voluntas vostra si ad poetam (i. e. ad poetae studium) accesserit.] ¶ *Accedere ad rempublicam* est ad magistratus capessendos et rempublicam gerendam se conferre. *Cic. Rosc. Am.* 1. [*Fiebat hoc ap. Romanos in quaestura petenda. Sed ubi de Graecis sermo est, significat aut primum belli ducem fieri, aut initium facere apud populum de republica dicendi. *Ern. Clav.* Sed acc. ad rempublicam est etiam simpliciter ad remp. gerendam se conferre, ut *Off.* 1, 9, 28. et ap. *Eutrop.* 9, 11. Probus imperator ad administrationem reip. accesisse dicitur. — Similia sunt: accedere ad vectigalia *Cic. Verr.* 2, 3, 40. de publicanis (v. *Gronov.* ad *Sen. ep.* 101. quem id. *Ernest.* laudavit); ad causam *Cic. Verr.* 2, 2, 38. *Caecil.* 5. i. e. eam suscipere, — de actore; ad periculum *id. ib.* 19. i. q. suscipere defensionem et quae cum ea conjuncta sunt pericula. *id. Balb.* 10. accedere ad bellorum pericula. Cf. *Curt.* 4, 14. *Cic. Off.* 1, 25, 89. iratus qui accedet ad poenam i. e. punire aggredietur. *Id. Verr.* 2, 1, 2. accessi ad invidiam. *Pl. Trin.* 1, 2, 84. in eandem tute accederes infamiam.] ¶ *Accedere alicui animum* dicimus, cum is animos sumit. *Cic. Att.* 5, 20. Rumore adventus nostri Cassio animus accessit. *Nep. Milt.* 4. Id si factum esset, et civibus animum accessurum, et hostes fore tardiores. ¶ *Accedit pretium* vel *Accedit pretio, h. e.* pretium augetur. *Plin. ep.* 6, 19. Scis tu, accessisse pretium agris. *Colum.* 3, 21. Plurimum pretio accedit, si venditio in annum differri possit. ¶ Apud inferioris aevi scriptores *accedere ad manum* est adorandi gratia ad manum osculandam accedere. *Capitolin. Maximin.* 5. Nunquam ad manum ejus accessit, nunquam illum salutavit. *Vopisc. Aurelian.* 14. Post haec Aurelianus surrexit, atque ad manus accessit agens gratias. [*v. *Lips. Elect.* 2, 6. Simile illud, quod in libera civitate dixit *Cic. Fam.* 4, 4, 10. ad Caesarem supplex accederet. — Longe differt, quod *Nep. Eum.* 5. dicit: accedere ad manus, i. e. pugnare, gr. ἐς χεῖρας ἐλθεῖν. — Sed his quae Forcellinus de rationibus hujus verbi proposuit, quaeque nos addidimus, si quis putaret, rem absolutam esse, nae is vehementer erraret. Non quo plures etiam significationes verbi esse dicamus, quam unam esse ad eamque reliquas omnes redire jam supra indicavimus; sed tam multiplex visus est verbi usus, ut non possimus, quin alias quasdam loquendi formulas, quas collegimus, hic adjiciamus, cum non videantur superioribus satis apto modo interponi posse. ¶ *Sall. Jug.* 16. quo potissimum infelix accedam i. e. me convertam auxilii petendi causa. Male al. *accidam.* ¶ *Hor. Ep.* 2, 2, 211. accedente senecta. *id. Sat.* 2, 2, 85. accedent anni. *Cic. Or.* 1, 60, 254. quo plus sibi aetatis accederet. ¶ *Cic. Brut.* 33, 126. manus extrema non accessit operibus ejus. ¶ *Pl. Amph.* 2, 2,

77. Num tibi aut stultitia accessit aut superat superbia? ¶ Virg. Georg. 2, 483. Has ne possim naturae accedere partes, i. e. explorare, cognoscere. ¶ Sil. 8, 328. Si qua interea invitaverit aura, Annueritque deus, velox accede secundis i. e. utere, arripe opportunitatem oblatam. ¶ Ter. Hec. 3, 5, 32. Haud invito ad aures sermo mi accessit tuus. Dubitant tamen de ista locutione VV. DD., ut interpp. Livii, in quibus Dukerus, ad 10, 41, 7. ita ut vox etiam ad hostes accederet, ad 27, 15, 17. et ad 21, 10, 11. ablegandumque eo, unde nec ad nos nomen famaque ejus accedere — possit, ubi Gronov. quamvis libris contradicentibus accidere (v. Drak. ad 40, 32, 2. et ad Sil. 13, 153. et infra h. v.) scribendum putavit. Nobis utrumque recte videtur dici, nec videmus, quid, quominus dicatur accedit ad aures vox, fama etc., impediat, cum dixerint Romani venire, pervenire ad aures. In Terentii certe loco audacior fuerit, qui accessit in accidit mutandum putet, licet Palmerius ita scribi jubeat ex uno, ut ait, codice. Et ap. Cic. quoque Vatin. 2. plurium librorum auctoritate confirmatur accedat. ¶ Dicitur accedere de quartanae paroxysmo, quem medici vocant (opp. discedere, ut ap. Cic. Att. 8, 6.) Cic. Att. 7, 2. Paulo aliter Nep. Att. 21. ¶ Quod Eutrop. 10, 2. paulo insolentius dixit: Constantinus — in locum patris exoptatissimus moderator accessit — tantum abest, ut mutandum sit in successit, ut ne id quidem significet. V. Verheyk.] ¶ Passive impersonaliter. Cic. Caecin. 8. Ad eas cum accederetur. [*Tac. A. 12, 33. accedi clementer loca poterant.] ¶ Praeteritum accederat pro accesserat legitur in Pandect. Florentin. Dig. 29, 2, 99., et ita edidit Torrentinus: Haloander tamen accesserat. [*Similia non raro quod ICtos. Temere fuerunt qui ad Plautum et Tacitum provocarent. V. Duk. d. Lat. ICt. p. 334. sq. — Frequentissime confunditur hoc v. cum accidere, accendere; nonnunquam cum ascendere (Drakenb. ad Sil. 13, 182. Quod ib. 6, 604. ediderunt: Tarpejum accedere collem, non improbamus, sed hoc pro ascendere dictum esse ne Drakenborchio quidem credimus), advenire (id. ad Liv. 7, 12, 2.), arcere (id. ib. 27, 15, 17.), et accepisse atque accessisse (id. ad 25, 31, 3. Cort. ad Sall. Jug. 20, 3.)]

ACCĔLĔBRO, as, a. 1. id. q. accelero. Nam antiqui hoc verbum in velocitate ponebant, ut ait Servius ad Aen. 4, 641., ubi affert illud Accii: Celeri gradu gressum accelebrasse decet. Alii leg. accelerasse, quod aptius videtur. Capell. quoque 9. p. 304. Neque defugiam vestrum crebrius accelebrare consilium. Hic quoque alii leg. accelerare.

ACCĔLĔRĀTĬO, onis, f. σπουδή, festinatio, properatio. Auct. ad Her. 3, 13. Continuatio est orationis enuntiandae acceleratio clamosa.

ACCĔLĔRO et Adcelero, as, avi, atum, a. 1. σπουδάζω, κατασπεύδω, festino, propero. Caes. b. c. 2, 39. Accelerare iter. Lucr. 6, 772. mortem. Stat. Th. 6, 242. opus. Tac. A. 12, 46. oppugnationem. Ib. 3, 75. consulatum alicui. ¶ Usurpatur etiam absolute sine accusativo. [*Habet enim hoc et verba properare et festinare vim transitivam et intransitivam. Vid. Vechner. Hellenolex. p. 91. Sanct. Min. 1. p. 513. Drakenb. ad Sil. 8, 52. Sed mire dicit Nep. Att. 22. ne ad id, quod natura cogeret, ipse quoque sibi acceleraret, in quibus quamquam reliquam Heusingeri defensionem probamus, pronomen tamen sibi haud putamus ferri posse.] Cic. Cat. 2, 4. Si accelerare volent, ad vesperam consequentur. Virg. A. 5, 675. Accelerat simul Aeneas, simul agmina Teucrum. [*Sic saepius Virgilius. — Tac. H. 2, 100. accelerare legiones Cremonam jussae. Ap. Liv. 3, 27. accelera, signifer — verba sunt militum se cohortantium.] ¶ Passive Tac. A. 1, 50. Detecta longiore via cetera accelerantur. [*Id. Agric. 43. nullo credente, sic accelerari, quae tristis audiret i. e. cito nuntiari. Id. H. 2, 85. Accelerata interim coepta. Quintil. 1, 1. In lectione non properare ad continuandam eam vel accelerandam. Postremos duos locos addidit Furl.]

ACCENDĬUM, ii, n. ἔγκαυσις. Solin. 5. fin. Sarmenta licet viridia sponte concipiunt, et ab ipso numine fit accendium. Salmasius [*Exerc. p. 91.] monet, male a quibusdam editum esse incendium.

ACCENDO, dis, ndi, nsum, a. 3. ἅπτω, ex ad et candeo [*potius obsoleto cando. Sic Periz. ad Sanct. 1. p. 435.] significat ignem excitare. Cic. Univ. 9. Deus ipse solem, quasi lumen, accendit. Phaedr. 3, 20. Accendere lucernam. Virg. A. 5, 4. quae tantum accenderit ignem Causa latet. ¶ Item urere. Hor. Ep. 14, 14. ignis accendit obsessam Ilion. Ov. Tr. 4, 10, 67. accendi igni. Id. Fast. 4, 411. accendere taedas. Id. Met. 3, 691. aras, h. e. in aris ignem excitare. ¶ Accendi, candefieri. Plin. 33, 3, 19. de auro: primum bonitatis argumentum est, quam difficillime accendi. [*Est etiam fervefacere, torrefacere, opp. gelare, ut ap. Curt. 3, 5. Tunc aestas erat, cujus calor non aliam magis quam Ciliciae oram vapore solis accendit. Cf. ib. 4, 7. 7, 5. ubi de arena torrida dicitur. Adde Colum. 9, 6, 2.] ¶ Accendere, illustrare. Sil. 15, 681. Et gemmis galeam clypeumque accenderat auro [*i. e. splendidum reddiderat]. Claud. Cons. Mall. Theod. 78. sol diem accendit. [*v. Drakenb. ad Sil. 3, 671. Medius cum sol accendit Olympum, de quo loco diversae sunt interpp. sententiae, al. ascendit, al. accedit scribentibus. Cic. d. rep. 6, 17. luna radiis solis accensa. Ita intelligendum foret ap. eund. Arch. 6. quae jacerent in tenebris omnia, nisi literarum lumen accenderet, si vera haec esset scriptura nonnullorum libb. pro accederet. Huc denique fortasse referendus locus Quintil. Decl. 4. p. 98. Burm. placida conceptum stella signavit — ardens nascentis horam sidus accendit.] ¶ Incitare, inflammare, metaph. [*velut ad res venereas. Pl. Stich. 4, 1, 66. Nota etiam Stat. Silv. 1, 1, 39. acc. equum stimulis.] Virg. A. 10, 368. Nunc prece, nunc dictis virtutem accendit amaris. Et 8, 500. Quos justus in hostem Fert dolor, et merita accendit Mezentius ira. [*Distinguendi erant ii loci, in quibus abl. additur, ab iis, in quibus praepos. aut accus. simplex sequitur. Dicebatur enim accendere ira, ad iram, in iram, iram. Aliud in sqq. ex Virg. affert exemplum. Cf. Aen. 7, 482. belloque animos accendit agrestes, qui tamen etiam potest dativus esse. Adde Tac. A. 1, 53. traditum Tiberio pervicax adulter contumacia et odiis (id. fere, quod ad contumaciam et odia) in maritum accendebat. Cf. Drakenb. ad Liv. 2, 12, 12. et 29, 8.] Vell. 1, 17. Ad consequendos, quos priores ducimus, accendimur. Virg. A. 7, 550. Accendamque animos insani Martis amore. [*cf. Sall. Jug. 4. 8. Cat. 20.] Sall. Jug. 68. Quae res Marium contra Metellum vehementer accenderat. Curt. 7, 6. Accendere iram. [*Vid. Drak. ad Liv. 36, 29, 2.] Liv. 2, 29. med. magis discordiam, quam sedare. [*v. ibi interpp. et ad 35, 10, 6.] Et 23. invidiam. Virg. A. 12, 804. infandum bellum. Tac. A. 1, 53. uxorem in maritum. Et 2, 57. offensiones. Sil. 4, 169. mentes in proelia. [*Flor. 3, 18. Eadem fax — socios in arma et oppugnationem Urbis accendit. Sil. 1, 185. Hinc studia accendit patriae virtutis imago. Cf. Sall. Jug. 6. et de his et similibus plurimis Heins. ad Claud. Rufin. 2, 296. Paulo insolentius Sil. 12, 351. accendere dextras (militum). Cf. 5, 258.] Liv. 35, 10. certamen. [*Flor. 3, 14. Certaminum facem T. Gracchus accendit.] Et 29, 9. Accendi in rabiem. [*Cf. Sil. 5, 558. et Drak. ad Liv. l. c.] Cels. 3, 9. Accendere febrem. Lucr. 2, 957. paene amissos accendere sensus, h. e. excitare. [*Cic. Fin. 5, 15, 43. Non sine causa eas, quas dixi, in pueris virtutum quasi scintillulas videmus, e quibus accendi (tanquam lumen) philosophi ratio debet. Vid. ibi Goer. — Sall. Jug. 35. Ad dominationem accensi sunt, i. e. cupiditate domin. tenentur (flagrant). — Quintil. Decl. 19. p. 367. Burm. Materiam novi rumoris accendis.] V. etiam ACCENSUS, a, um. ¶ Item pro augere. [*Cic. Or. 1, 25, 114. Praeclare se res habeat, si haec accendi aut commoveri arte possint.] Curt. 4, 2. Accendere fiduciam. Id. ib. alacritatem. Id. 7, 5. sitim. Tac. A. 12, 34. spem. [*Id. ib. 54. delicta. 15, 1. dolorem. 1, 69. Accendebat haec (Agrippinae res gestas in majorem invidiam vocabat) onerabatque Sejanus, quibuscum compone Agric. 15. conferre injurias et interpretando accendere.] Liv. 28, 46. curam ingentem alicui. Plin. 19, 4, 19. n. 3. desiderium. Ov. Rem. Am. 133. Quin etiam accendas vitia irritesque vetando. [*Paulum diversa ratione Sil. 11, 518. late fulgentibus armis Accendunt (splendorem addunt) ultro lucem surgentis Eoi.] ¶ Accendere pretium est augere pr. Sen. Benef. 7, 9. Crystallina, quorum accendit fragilitas pretium. Plin. 18, 25, 60. Nubilo occasu pluviosam hiemem denuntiant, statimque augent lacernarum pretia; sereno asperam, et reliquarum vestium accendunt. Incendo quoque hoc modo usurpatur. ¶ Neutrorum more. Grat. Cyneg. 57. linorum tangere messes Ante vetant, quam maturis accenderit annus Ignibus, h. e. accensus fuerit: quod media aestate fit. Al. leg. annum, et jungunt cum sequentibus, et claro Plejas se prompserit ortu [*hoc rectius; imitatus est enim Virg. G. 1, 66. aestas maturis solibus coquit glebas.] ¶ Accendier paragoge pro accendi Lucr. 6, 901. [*In libris frequentissime confunduntur accendere et accedere, tum incendere; ascensus et accensus. Vid. Drak. ad Liv. 3, 68, 2.]

ACCENDŌNES, id est instigatores. Salm. ap. Tert. de Pall. 6. ex veter. lib. restituit, pro quo vulgo est cerdones. Is autem lanistas ibi intelligit, qui gladiatores ad pugnam excitant.

ACCENSĔO et Adcenseo, es, sui, nsitum et nsum, a. 2. συναριθμέω, adscribere, adnumerare. Non. 12, 8. Accensi, qui his (decurionibus) accensebantur, id est attribuebantur. Lact. 5, 2. Religionis, cui fuerat accensus, proditor factus est. Al. leg. assensus. Sen. ep. 90. Lycurgum si eadem aetas tulisset, sacro illi numero accensuisset octavum. Alii accessisset octavus. Ov. Met. 15, 546. atque accenseor illi [*ejus sum comes, πάρεδρος. Al. male assentior. — Abutuntur hoc verbo, qui in prosa oratione dicunt pro attribuere.] ¶ Part. Accensitus. Varr. ap. Non. 1, 289. Consules et praetores qui sequuntur castra, accensi dicti, quod ad necessarias res saepius acciantur, veluti accensiti.

***ACCENSĬBĬLIS**, e. adj. Vulg. Hebr. 12, 18. ad accensibilem ignem (πῦρ κεκαυμένον). Ejusdem notae verba ACCENSIO et ACCENSIUNCULA de febris aestu reperiuntur in vet. Gl.

ACCENSOR, oris, m. i. q. accensus, hoc est magistratus alicujus minister. Val. Max. 5, 7, 1. Nec accensor gloriosae illius pompae, sed auctor spectatus est. Ita quidam leg. ex conjectura, sed al. accessor, plerique accessio. [rectius. Furl. *idque probat Gronov. ad Liv. 45, 7, 2.]

ACCENSUS et Adcensus, (quidquid dicit Manut. in Orthogr. [*qui negat in libris et lapidibus adcensus reperiri. V. Cellar. Orthogr. lat. p. 31. Bail. Cf. infra.]) i, m. ὑπηρέτης [*viator, apparitor]. Accensi fuere ministri publici eorum magistratuum, qui vocationis jus habebant. Eos Varro L. L. 5, 3. ad fin. et 9. ab acciendo, hoc est vocando dictos fuisse scribit: alii vero a censendo vel accensendo. [*Varro ipse multis in locis hoc facit. Nam 3, 6. ita scribit. ,,Accensos ministratores Cato esse scribit. Potest id ab arbitrio; nam inde (i. e. ex quo minister esse coepit) ad arbitrium ejus, cujus minister.“ Censere autem saepe interpretatur Varro per arbitrari, ut censio per arbitrium; v. 4, 14. Itaque sibi ipse repugnat, utrumque statuens.] Posterior haec etymologia ad rationem nominis propius accedit: prior ad rationem officii. Nam accensi erat munus vocare populum ad concionem, ad delectum, in jus etc. eamque vocandi formulam tradit idem Varro ib. ex antiquis commentariis consularibus, cujus particulam hic ponimus: Qui exercitum imperaturus erat, accenso dicit: Calpurni, voca inlicium omnes Quirites huc ad me. Accensus dicit sic: Omnes Quirites inlicium visite huc ad judices (h. e. ad consules). C. Calpurnius dicit: voca ad conventionem omnes Quirites huc ad me. Accensus dicit: Omnes Quirites ite ad conventionem huc ad judices etc. Praeterea ad accensum pertinebat, jussu praetoris vel consulis inclamare horam esse tertiam, nonam, meridiem esse etc., quae inclamatio ante publica horologia inventa eorum locum tenuisse videtur. Varr. l. c. Plin. 7, 60, 60. ¶ Accenso usi sunt non consules modo et praetores in Urbe, sed etiam extra Urbem proconsules et praetores. Cic. ad Q. Fr. Asiae proconsulem ep. 1, 1, 4. Accensus sit eo numero, quo eum majores nostri esse voluerunt, qui hoc non in beneficii loco, sed in laboris et muneris non temere nisi libertis suis deferebant, quibus illi quidem non multo secus ac servis imperabant. Et 7. His rebus nuper Cn. Octavius jucundissimus fuit, apud quem primus lictor quievit, tacuit accensus, quoties quisque voluit, dixit, et quam voluit diu. Ex posteriore hoc Cic. loco intelligimus, accensi officium fuisse non solum vocare jussu magistratus, sed etiam obstrepentibus et importune clamantibus aut diutius, quam oporteret, coram magistratu agentibus silentium indicere. [*Adde Cic. Att. 4, 16. p. 646. Ern. Fam. 3, 7. Suet. Caes. 20. Antiquum etiam retulit morem, ut quo mense fasces non haberet, accensus ante eum iret, lictores pone sequerentur. — Utebantur iis etiam in pompis funebribus. Cic. Leg. 2, 24, 61. dominusque funeris utatur accenso atque lictoribus. Cf. Liv. 3, 33.] ¶ Cum exprimitur nomen magistratus, cujus aliquis est accensus, dativo ponitur; interdum etiam genitivo. Cic. Verr. 2, 1, 28. P. Tettius, qui tum accensus C. Neroni fuit. Inscr. ap. Grut. 94, 11. T. Tettienus Felix Augustalis, Scriba Librar. Aedil. Curul. Viator Aedil. Plebis Accensus Consuli. Alia Inscr. ap. eund. 598, 8. M. Livius Aug. L. Secundio Accensus Drusi Caesaris etc. ¶ Accensus et praeco in quibusdam rebus conveniebant. V. PRAECO. ¶ Adcensus scriptum est in multis vet. lapidib. ap. Grut. 68, 3., 403, 5., 446, 4., 485, 5. et alibi. ¶ In militia quoque Accensi fuere, et quidem in aliquo militaris dignitatis gradu constituti, ut scribit Ascon. in Verr. l. c. Accensus, inquit, est nomen ordinis et promotionis in militia: ut nunc dicitur princeps vel commentariensis aut cornicularius. [*Cf. ad h. l. Asconii nota Graevii, qui recte observat, confundi et ab Asconio et ab aliis viris doctis accensos veteris militiae, in quorum numerum postea velites successerint (v. mox), et eos accensos, qui sint consulum, praetorum, centurionum ministri, diversissimi ab illis. Prioris generis accensi Ciceronis et Varronis tempore nulli erant in militia romana. Plura colligit Salmas. d. r. milit. Rom. c. 14.] Accensum itaque, praeter superiores magistratus, habebant etiam decuriones et centuriones, non ut servum, sed adjutorem seu ministratorem, ut vocat Varro L. L. 6, 3. med. Hic alio nomine Optio appellatus est. ¶ Praeterea Accensi dicti sunt genus quoddam militum, qui exercitum sequebantur, in morientium locum subrogandi. Festus: Adcensi dicebantur, qui in locum mortuorum militum subrogabantur: ita appellati, quia ad censum adjiciebantur. Hos Adscriptivos appellat Varro L. L. 6, 3 med. et Id. Accensos ap. Non. 12, 8., quo ex loco apparet, eos armis usos non propriis, sed missilibus tantum: unde et Ferentarii dicti. [*Vid. Lips. Anal. ad milit. Rom. l. III. dial. I.] Liv. 1, 43. Quinta classis aucta, centuriae triginta factae: fundas lapidesque missiles hi secum gerebant: his accensi cornicines tibicinesque, h. e. adjecti, adscripti. Al. leg. in his accensi. [*Per-

incommode hunc locum hic affert. Nam si vera est *Perizonii* conjectura, quam jure probat *Drak.*, praep. *in* hic esse omittendam (vulgo enim sic legitur: In his accensi, cornicines etc.), accensi est *adjecti*, *attributi*, ut ipse recte explicat Forc. Tum vero hoc non pertinet ad hanc rem.] Ceterum militare munus non valde honorificum exercebant; quod constat non tantum ex armorum genere, sed etiam ex iis, quae habent *Veg. de re mil.* 2, 19. et *Liv.* 8, 8. Verba *Vegetii* sunt: Ad obsequia judicum vel tribunorum, nec non etiam principalium deputabantur milites, qui vocantur Accensi, hoc est postea additi, quam fuisset legio completa; quos nunc supernumerarios vocant. Haec *Vegetius*, qui per *obsequia* privatum ministerium et quoddam veluti servitium intelligit. *Liv.* sic: Primum vexillum triarios ducebat, veteranum militem spectatae virtutis: secundum rorarios, minus roboris aetate factisque: tertium accensos, minimae fiduciae manum: eo et in postremam aciem rejiciebantur. [*Adde *ib.* 10. deinde melius ratus integros eos (triarios) ad ultimum discrimen servari, accensos ab novissima acie ante signa procedere jubet. Accurate de his accensis disputavit *Walch.* in *melett. critt.*, quorum summam proposuit Editorum alter in sua edit. *Tac. Agr.* 19. Cf. *Non.* in vv. *legio* et *optio.*] ¶ Denique alius fuit *Accensorum* ordo, qui dicebantur *velati*, quos *Festus* in voce *Adscriptitii* eosdem fuisse putat, quos modo diximus, milites adscriptos ad supplendas legiones, et dictos esse *velatos*, quia *vestiti inermes exercitum sequebantur.* Sed *Festi* sententia et eorum, qui *Festum* sequuti sunt, non probatur *Fabretto Inscr. c.* 6. *p.* 433., ubi contendit, *Accensi velati* nomen ad sacra ministeria pertinuisse, et quidem in titulis honestissimis habitum: quod apparet etiam in antiquis monumentis. *Vet. Inscr.* ap. *eund. Fabrett. l. c.* T. Velatius Accensorum Velatorum L. Ganymedes sibi etc. Alia ap. *Grut.* 479, 1. L. Valerio L. F. Pom. juniori Eq. R. Jurat. ad sacra Etr. Pont. Q. Aed. II. Vir. Accenso Velato Plebs Urbana L. D. D. D. Adde 483, 3. 485, 6. et 624, 2. *Reines. cl.* 16, *n.* 68. et *Murat.* 1067, 4. [*De *accensis velatis* v. interpp. ad *Cic. d. rep.* 2, 22. *Reisig.* in *Diar. lit. Jen.* 1824. *Suppl.* N. 41. et cf. in v. *velatus.*]

ACCENSUS et Adcensus, a, um, partic. et adj. διακεκαυμένος, inflammatus. *Cic. Pis.* 2. Accensae faces. *Virg. A.* 11, 188. Accensi rogi. [*Ovid. Met.* 3, 691. accensae arae, i. e. in quibus ignis ad sacra facienda accensus est. Ita *Sil.* 3, 641. accensus flammis scopulus. *Id.* 7, 333. accensa armenta dicit, quorum cornibus ligna ardentia imposita erant.] ¶ Item vehementer calefactus [*candefactus]. *Sen. Med.* 666. Ustus accenso Pelias aheno. *Sil.* 5, 605. Ut multo accensis fervore exuberat undis, Clausus ubi exusto liquor indignatur aheno. *Plin.* 34, 15, 43. Ferrum accensum igni. ¶ Translate *Virg. A.* 4, 364. totumque pererrat Luminibus tacitis, et sic accensa profatur. *Liv.* 4, 9. accensus injuria. Et 32, 40. odio. *Tac. A.* 12, 4. Accensi hostes stimulante ignominia, ne feminae imperio subderentur. *Ib.* 3, 4. Studia hominum accensa in Agrippinam. *Id. H.* 2, 68. Accensus ad certamen. *Vell.* 2, 98. in arma. *Lucan.* 3, 133. in iram. *Virg. A.* 5, 183. Spes accensa, *h. e.* aucta. [*Ov. Met.* 9, 28. accensa ira. *Sil.* 1, 285. accensa sole venena i. e. aucta et vehementiora reddita.] ¶ *Accensi sensus* ap. *Lucr.* 2, 941. et 3, 337. sunt excitati, vivi ac sentientes. ¶ *Accensus* praeterea vel *Adcensus*, *a*, *um*, part. ab accenseo, ut accensi milites, de quibus in v. praeced. Adde locum *Lactantii* in *Accenseo.*

ACCENSUS, us, m. accendendi actus. *Symmach. ep.* 3, 48. Accensu luminum claritudinem diei adjuvare. Al. accessu. *Plin.* 37, 7, 29. Lychnis appellata a lucernarum accensu. Ita legit *Hard.* Al. *lucernarum accensarum.*

ACCENTĬUNCŬLĂ, ae, f. accentus. *Gell.* 13, 6. Quas Graeci προσῳδίας dicunt, eas veteres docti tum notas vocum, tum moderamenta, tum accentiunculas, tum voculationes appellabant.

ACCENTOR, oris, m. ab *ad* et *cantor*, *h. e.* qui ad alium seu cum alio canit: qui et dicitur ab *Isid. Orig.* 7, 12. quia cum alio canendo consonat. Est autem quoddam clericorum in choro divinas laudes canentium officium. *Id.* 6, 19. Tres gradus sunt in cantando: primus succentoris, secundus incentoris, tertius accentoris.

ACCENTUS, us, m. i. q. cantus, ab *ad* et *cantus*, προσῳδία. *Capell.* 3. p. 60. Accentus quasi accantus dictus est. *Solin.* 5. *fin.* Tibiae milvinae, quae in accentus exeunt acutissimos. *Ammian.* 16, 12. *n.* 36. *med.* Dato aeneatorum accentu solemniter signo ad pugnandum. Adde 24, 4. *n.* 22. Sed utroque *Ammiani* loco alii legunt *centum* [*quod nihil significat]. ¶ A Grammaticis accentus dicitur intentio vel inclinatio vocis, quae in quolibet verbo pronuntiando fit. Nam quemadmodum nulla vox est sine vocali, ita nulla est sine accentu. *Cic.* appellat *sonum Orat.* 17. *extr.* et *vocem ib.* 18. Alii dixere *tenorem* et tonum et *fastigium* teste *Diomed.* 2. p. 425. *P.* Antiqui etiam tonorem a τόνος, ut ait *Quintil.* mox citandus. Dictus est ab accinendo, quod sit quasi quidam cujusque syllabae cantus, ut ait *Diom. ib.* Est autem triplex, acutus, qui acuit seu erigit syllabam, gravis, qui deprimit, et circumflexus, qui ex acuto et gravi constat. *Quint.* 1, 5. Adhuc difficilior est observatio per tenores, (quos quidem ab antiquis dictos *tonores* comperi, ut videlicet declinato a Graecis verbo, qui τόνους dicunt) vel accentus, quos Graeci προσῳδίας vocant. [*Pompej. comment. artis Don.* p. 65. *ed. Lindemann.* Graeci προσῳδίας dicunt accentus hac ratione. πρὸς dicunt *ad*, cantum dicunt ᾠδήν. Verbum de verbo Latini expresserunt, ut dicerent prosodias accentus. Nihil interest, sive *accentum* dicamus sive *tonum* sive *tenorem.* Praeter haec nomina et ea, quae *F.* h. l. et in v. *accentiuncula* affert, reperiuntur etiam: *apices*, *acumina*, *cacumina.* — *Id. Pompej.* p. 67. Accentus est quasi anima vocis, id est, accentus est anima verborum et anima vocis uniuscujusque.] ¶ *Accentum hiemis* pro augmento dixit *Sidon. ep.* 4, 6. Atque hoc, inquit, in maximo hiemis accentu summisque cumulis nivium crustisque glacierum. Sic *accentum doloris*, augmentum et intensionem, cui *declinatio* opponitur, dixit *Marcell. Empir. c.* 36.

ACCEPSO. V. ACCIPIO in fine.

ACCEPTĂ, ae, f. portio agri, quae alicui assignatione aut sortito data est. *Sicul. Flacc. de condit. agror.* p. 22. *Goes.* Saepe unius ejusdemque hominis duo domini acceptam sibi defendunt. [*Id. ib.* p. 17. Manipulus singulas acceptas accipiet, aliqui gradus singulas et dimidias, aliqui binas. *F.*] *Auct. de Limit.* p. 300. Modus jugerationum secundum acceptam uniuscujusque separetur. [*Hygin. d. lim. const.* p. 190. *ed. Goes.* acceptum et accepta distinguit. V. *Rigalt. gloss. agrimens.* p. 290.]

ACCEPTĀBĬLIS, e, adj. accipi dignus, εὐπρόσδεκτος. *Lact. Epit.* 58. Haec acceptabilis victima est, quam de se ipso animus immolat. *Tertull. de Orat.* 7. Poenitentia acceptabilis Deo.

ACCEPTĀBŬLUM. V. ACETABULUM.

ACCEPTĀTĬO. V. ACCEPTIO.

ACCEPTĀTOR, oris, m. qui acceptat, qui aliquid ut sibi gratum accipit. *Tertull. de poenit.* 2. Quorum cum auctor et defensor sit, necesse est proinde et acceptator: si acceptator, etiam remunerator. Adde *adv. Psych.* 11. [*Glossar. Voss.* ineditum: *Acceptar*, *auctor*, ubi *Burm.* ad *Anth. lat.* T. II. p. 586. legit *acceptator.* Duo glossaria mss. bibl. Leid. acceptator, auctor, conscriptor. *Jahn.*] ¶ [Significat etiam aditum, ingressum in aliquem locum. *Inscr.* ap. *Fea Relaz. d' un viaggio ad Ostia* p. 53. Pro salute Imperatoris Caes. Aug. Nostri L. Septimii Severi Pertinacis Herculi Numini Sancto cum basi marmorata, acceptatoribus et terraris C. Sentius Portesis S. P. D. D. (*sua pecunia dedicavit*) *h. e.* aditibus, per quos populus intus accipiebatur, seu in aream, quae circa monumentum erat, ingrediebatur. *F.*]

ACCEPTĪLĀTĬO, onis, f. ἀποχή, nomen ex *accipio* et supino *latum* compositum, est ipsa relatio in acceptum [*opp. *expensilatio* ap. *Gell.* 14, 2.] Apud JCtos est ficta quaedam et imaginaria solutio et liberatio, ut docet *Modestin. Dig.* 46, 4, 1., quae fit per interrogationem et responsionem, qua utrisque contingit ab eodem nexu absolutio. Dicenti enim, *Quicquid tibi per stipulationem promisi*, *vel ex stipulatu debeo*, *habesne acceptum?* tu respondes, *Habeo acceptumque fero;* quasi dicas, *Perinde habeo*, *ac si accepissem abs te per veram solutionem.* [Adde *Cajum Institut.* 3, 169. *ed. Goeschen. F.*] ¶ Dividitur interdum interjecto verb. *Caj. Dig.* 39, 6, 30. Per accepti quoque lationem debitor liberatus etc. *Paul. Dig.* 23, 3, 41. Accepti quoque latione dos constituitur. Utroque loco al. aliter leg. [*cf. *Voss. de Vit. L. L.* 1, 3.]

ACCEPTĬO, onis, f. accipiendi actio, πρόσληψις. *Cic. Top.* 8. *extr.* Neque deditionem, neque donationem sine acceptione intelligi posse. [*Sall. Jug.* 29, 4. acc. frumenti.] ¶ A philosophis vocatur propositio, quae conceditur a respondente, ut si quis ita proponat: *Estne omne honestum bonum?* propositio est, et, si assentire se dicet, fit acceptio. Ita definit et explicat *Apul. Dogm. Plat.* 3. *p.* 271. ubi saepissime hanc vocem eo sensu usurpat. Quidam substituunt *acceptatio*, sed invitis plerisque optimis codicibus. [*Id. d. Syll.* p. 382. huic junge alteram acceptationem. Add. *ib.* p. 389.] ¶ *Acceptio vocis* est ejus interpretatio ex mente ejus, qui eam audit et excipit. *Sicul. Fl. de Condit. agror.* p. 18. *Goes.* [*Ibi haec leguntur: acceptiones in centuriis explicandae sunt. Al. putant *acceptiones* significare h. l. id. quod *acceptae* (V. *accepta*). — ¶ Acceptio personarum i. e. προσωποληψία, discrimen s. contemplatio personarum, dignitas. *Vulg. interpr. Paralip.* 19, 7. non est apud deum — nec personarum acceptio nec cupido munerum (*Valer. Max.* 3, 3. personarum discrimen). Vid. *Günther. Lat. restit.* p. 440. *Jani Lex. philol.* p. 34.]

ACCEPTĬTO, as, avi, a. 1. i. q. accepto. *Pl.* ap. *Non.* 2, 508. Qui apud regem in latrocinio fuisti, stipendium acceptitasti.

ACCEPTO, as, avi, a. 1. frequentat. ab *accipio*, sed ejusdem fere significationis. *Pl. Ps.* 2, 2, 31. Qui res rationesque heri curo, argentum accepto, expenso, et cui debet, dato. *Quint.* 12, 7. *fin.* Zeno, Cleanthes, Chrysippus mercedes a discipulis acceptaverunt. *Papin. Dig.* 34, 1, 9. Annuos aureos et menstruum frumentum acceptare. *Sil.* 7, 41. Acceptare jugum. [*Plin.* 36, 25, 64. Lithostrota acceptavere (Romani) jam sub Sylla i. e. usurpari coepta sunt. *Mel.* 1, 1. Alia aliis locis cognomina acceptat. Vid. *Drak.* ad *Liv. epit. l.* 128.] ¶ Ap. eccl. scriptores significat tanquam gratum recipere: unde *acceptabilis* et *acceptator.* *Tertull. adv. Psych.* 11. Votum cum a Deo acceptatum est. *Id. de Anim.* 17. Unguentum, quod in sepulturam suam acceptavit.

ACCEPTOR, oris, m. qui accipit, λήπτηρ. *Pl. Trin.* 1, 2, 167. Qui illorum verbis falsis acceptor fui, *h. e.* approbator. *Augustin. ep.* 7. Videbunt homines, quam non sim acceptor personae meae. [*Vulg. Act. Apost.* 10, 34. non est personarum acceptor (προσωπολήπτης) deus. Cf. *Hieron. ep.* 89. et in v. *Acceptio.*] ¶ *Acceptor* pro *accipiter* est *Lucilii* ap. *Charis.* 1. p. 76. *P.* ¶ [*Acceptores* dicti etiam fuerunt quidam homines, qui Ostiae merces navibus advectas accipiebant et servabant. V. *Inscr.* allatam in V. *Puteus. F.*]

ACCEPTŌRĬUS, a, um, adj. ut acceptorius modulus, qui opponitur *erogatorio*, ap. *Frontin. Aquaed.* 34. *Acceptorium* enim vocat, qui aquam haurit, *erogatorium* vero, qui refundit. [*Nimirum fraudulenti aquarii alia mensura ex aquaeductibus ipsi accipiebant aquas, alia (minore) erogabant, ut imputare plus possent, quam ipsi accepissent.]

ACCEPTRICA. V. v. seq.

ACCEPTRIX, icis, f. quae accipit, δέκτρια. *Pl. Truc.* 2, 7, 18. Nusquam apparet neque datori, neque acceptrici. Quaedam antiquae edd. et mss. habent *acceptricae*, ut nominativus sit *acceptrica*, quod minime probandum.

ACCEPTUS, a, um, adj. δεκτός, part. ab *accipio.* *Cic. Pis.* 37. Accepta et devorata pecunia. *Id. Planc.* 21. Offensiuncula accepta. [*Cum praepos. *Suet. Ner.* 35. Poppaea accepta in matrimonium. ¶ Absolute de iis dicitur, quae a majoribus tradita sunt. *Lucret.* 5, 1407. unde etiam vigiles nunc haec accepta tuentur.] ¶ Saepe idem est qu. carus, gratus, jucundus, χαρίεις. *Cic. Tusc.* 5, 15. Quod vero approbaris, id gratum acceptumque habendum. [*Sall. Jug.* 7. acc. popularibus. Cf. 12. 73.] In veteri formula ap. *Macrob. Sat.* 3, 9. Urbs acceptior probatiorque sit. *Tac. A.* 6, 45. Millies sestertium ea munificentia collocatum, tanto acceptius in vulgus, quanto etc. *Cic. Somn. Sc.* 3. Nihil est deo acceptius, quam coetus hominum. *Liv.* 1, 15. Longe ante alios acceptissimus militum animis. *Pl. Capt.* 3, 5, 56. Acceptissimus apud te servus. [*Haec significatio a seq. derivari debebat; quae enim bene accipimus, probamus, diligimus, ea cara sunt, grata, jucunda. *Vellej.* 2, 33. accepta est lex i. e. populi consensu rata habita est, igitur placuit.] ¶ Cum adverbiis *bene* vel *male* aut similibus significat exceptum, tractatum. *Cic. Somn. Sc.* 1. Post autem regio apparatu accepti sermonem in multam noctem produximus. *Id. Att.* 13, 52. Tribus tricliniis accepti valde copiose. [*Pl. Merc.* 1, 1, 98. acceptus hilare atque ampliter, quibuscum cf. *Cic. Or.* 2, 71, 290. *Att.* 16, 3.] *Cic. Verr.* 2, 2, 23. Homines multis verbis a se male acceptos dimisit. *Brut.* ap. *eund. Fam.* 11, 13. Copiolae meae inopia omnium rerum pessime acceptae [i. e. male habitae, in miserrima conditione. Vid. *Cort. Hirt. b. Afr.* 18. itemque adversarii male accepti (i. e. detrimento affecti, repulsi) — se ad sua praesidia retulerunt. Cf. *ib.* 41. *Nep. Eum.* 8. *Lentul.* ap. *Cic. Fam.* 12, 14. quos ad Hirtii locum attulit *Oudendorp.* Cf. in *Accipio.*] ¶ Praeterea locum habet maxime in rationibus, in quibus *acceptum* dicitur quidquid ab aliis accipimus seu dono, seu mutuo, seu alio quovis modo, cui opponitur *expensum.* Itaque in rationum libris alterum caput est *accepti*, alterum *expensi* [*sive *dati.* Cf. loc. sq. et *or. pr. Fontej. fr.*] *Cic. Rosc. C.* 2. Non habere se hoc nomen in codice accepti et expensi relatum confitetur, sed in adversariis patere contendit. [*Dicitur, ut hic, codex accepti (acceptorum *ib.* 3.), etiam tabulae accepti et expensi. *Verr.* 2, 1, 76. cf. *Or.* 47, 158.] *Id. Am.* 16. Ut par sit ratio acceptorum et datorum. ¶ Hinc *acceptum referre* (et interdum *acceptum ferre*) est scribere in tabulis, te accepisse, quemadmodum *expensum ferre* est scribere, te dedisse vel expendisse. [*Cic. Phil.* 2, 16. ego amplius HS. ducenties acceptum hereditatibus retuli.] *Verr.* 2, 1, 39. Satis te elapsurum arbitrabare, si, quibus pecuniam credebas, iis expensum non ferres, cum tot tibi nominibus acceptum Curtii referrent? [*cf. *Caec.* 7. se autem habere argentarii tabulas, in quibus sibi expensa pecunia lata sit acceptaque relata. *Verr.* 2, 2, 70.] *Venulej. Dig.* 42, 9, 25. Si fraudator fidejussori suo scienti acceptum tulerit. ¶ *Accepto ferre* et *in acceptum ferre* aut *referre* idem significant. *Ulp. Dig.* 39, 6, 30. Licet solvendo non sit debitum, cui accepto latum est. *Cic. Verr.* 2, 1, 57. Negabat, opus in acceptum referre posse. Et mox: si in acceptum non retulisset, putabat se aliquid defensionum habiturum. *Marcell. Dig.* 48, 11, 7. Illud quoque cavetur, ne in acceptum feratur opus

publicum faciendum. Est autem *referre in acceptum opus*, scribere opus perfectum fuisse ea ratione et lege, qua locatum est. [*Ex hoc genere nonnullos JCtorum locos attulit *Gifan.* in *Obss. L. L.*] ℙ Hae locutiones etiam translate accipiuntur. Itaque *acceptum referre* aut *ferre alicui aliquid* est fateri, se ei debere, et tum in bonam, tum in malam partem sumitur. *Cic. Phil.* 2, 5. Ut esset nemo, qui non mihi vitam suam, liberos, rempublicam referret acceptam. *ib.* 22. Omnia mala, quae postea vidimus, uni accepta referemus Antonio. [*Cf. *Gronov.* ad *Liv.* 22, 25, 12. ubi pro vulg.: bienniique clades per temeritatem atque inscientiam ducum acceptas referret (i. e. diceret) sic scr. esse conjecit: temeritati atque inscientiae ducum acceptas referret. Par est ratio loci ap. *Hirt. b. g.* 8, 38. qui ei omnia pericula et detrimenta belli a Gutruato accepta referebant (exponebant). Hic cum vulgo desit *ei*, quod addidit *Oud.*, *Davis.* delendam esse praep. *a* ante *Gutruato* censuit.] *Sen. ep.* 78. Philosophiae acceptum fero, quod surrexi. *Hor. Ep.* 2, 1, 233. Choerilus, incultis qui versibus et male natis Rettulit acceptos, regale nomisma, Philippos. *Ov. Tr.* 2, 10. Acceptum refero versibus, esse nocens. [*Memoratu dignus est locus in *Cic. Parad. praef.* 5. Hoc tamen opus in acceptum ut referas nihil postulo, i. e. non postulo, ut hoc munus, parvum et non nimis magni pretii, valde pretiosum esse putes. Male ibi al. *in apertum*. Addantur etiam hi loci: *Valer. Max.* 2, 7. *extr.* Futurum, ut spiritum poenae impenderent, quem pugnae acceptum ferre dubitassent, i. e. si vitae, quam pugnae deberent, parcere vellent. Ap. *Hirt. b. Alex.* 50. vulgo legebatur: sibique quod rapuerant, acceptum ferebant. *Oudend.* edidit *referebant* ex libris antiquioribus. Idem notat, in aliorum locis, ubi *ferri* legatur, libros plerumque exhibere *fieri*, ut ap. *Plin. ep.* 2, 4. quidquid mihi pater tuus debuit, acceptum tibi ferri jubeo, ubi v. *Cort.* Omnino autem aureae aetatis scriptores praetulisse videntur *referre*, quod observavit jam *Cellar.* in *Cur. poster.* ostendens, Valer. M., Senecam, Plinium utrumque et Gellium altero verbo esse usos. Denique *Tertull. Apolog.* 13. Accepto ferent dii vestri, imo gratulabuntur.] ℙ Ab JCtis *acceptum* vel *accepto facere* et *acceptum habere* dicitur is, qui scribit vel fatetur, se accepisse et debitorem liberat. *Ulp. Dig.* 46, 4, 6. Quod ego tibi promisi, habesne acceptum? *ib.* 7. Accepta facis decem? ille respondit, facio. *Ib.* 1, 13. Qui enim accepto facit, vel totum vel partem ejus, quod stipulatus est, debet accepto facere. ℙ Translate *Cic. Verr.* 2, 3, 60. Sponsionem acceptam facere, *h. e.* remittere, a sponsione facta discedere. Hoc loco vide, ne te fallat *Manutii* interpretatio. *Plin.* 34, 14. Quamobrem culpa ejus non naturae fiat accepta [*tribuatur.] *Catull.* 36, 16. Acceptum face redditumque votum [*i. e. fac, ut ratum sit.] ℙ *Acceptum rogare* vel *accepto rogare* dicitur is, qui a creditore petit, ut acceptum ferat, quod vel a se vel ab alio debetur. *Ulp. Dig.* 46, 4, 8. Servus communis sicut uni ex dominis stipulari potest, ita etiam acceptum rogare uni ex dominis potest eumque in solidum liberat. *ib. l.* 6. Si promissor ita accepto rogasset: quod ego tibi promisi, habesne acceptum? Et mox: illud sciamus, si ego aliud accepto tuli, aliud tu rogasti, nihil valere acceptilationem. [*Sic etiam accepto ferre i. q. pro accepto ferre. *Vulg. ad Rom.* 4, 6. Deus homini accepto fert justitiam.] ℙ *Accepto liberare* est acceptum rogando liberare debitorem a creditore, quando nimirum creditor interrogatus, an id, quod sibi debebatur, acceperit, respondet, se accepisse: *accepto liberari* dicitur debitor, cum ita liberatur, ut creditor confiteatur, se ab eo accepisse. *Ulp. l. c. l.* 8. Accepto liberare servus communis alterum ex dominis etiam ab altero domino potest. *ib. l.* 13. *fin.* Heres quoque et liberare et liberari accepto potest. ℙ Est vero advertendum, has omnes locutiones usurpari ab JCtis fere in imaginariis solutionibus, in quibus scilicet, nulla interveniente pecunia, *acceptilationes* peraguntur. ℙ Translate *accepto facere delicta* ap. *Tertull. de Pudic.* 16. est remittere. ℙ *Satis acceptum est.* V. SATIS ACCEPTUS.

ACCERSO cum derivatis. V. ARCESSO etc.

ACCESSĬBĬLIS, le, ad quem accedi potest, *εὐπρόσιτος*. *Tert. adv. Prax.* 15. Per accessibilem lucem.

ACCESSĬBĬLĬTĀS, atis, f. facilitas accedendi. *Ib.* 15. Ascriberemus mortalitatem, accessibilitatem.

ACCESSĬO, onis, f. actus accedendi, *πρόσοδος*. *Cic. Univ.* 12. Cum ad corpora necessitate tum accessio fieret, tum abscessio. *Pl. Trin.* 3, 2, 83. Quid tibi in consilium huc accessio est? *Id. Truc.* 2, 2, 3. Quid tibi ad hasce accessio est aedes? [*Cic. *Verr.* 2, 2, 53. suis accessionibus i. e. saepe adeundo]. ℙ Speciatim dicitur de accessu febris aut alius morbi [*ἐπισημασία*, ut explicatur in gloss. gr. V. *Salm. Exerc.* p. 516.] cui opponitur *decessio* et *remissio*. *Cels.* 2, 12. *fin.* Cibus plenior an exiguus sit dandus, ex ratione ejus accessionis, quae expectabitur, aut in metu non erit, aestimari oportebit. Adde c. 3, 4 et 8. et *Suet. Vesp.* 23. (Cf. in *accedo* et *accessus.*) ℙ Ponitur saepe pro additamento seu incremento, *ἐπίδοσις*, *πρόσθεσις*. [*Cic. Fin.* 3, 10, 34. non accessione neque crescendo. Sed hic recte *accessione* explicat *Goer. usu*, quo in antecc. usus erat, *περιπτώσει* apud philosophos graecos, quorum verba novis vocabulis et novis vocc. significationibus reddidit *Cic. Ib.* 14, 45. *extr.* crescendi accessionem nullam habet.] *Cic. Off.* 1, 39. Accessionem adjungere aedibus, *h. e.* aedes ampliare addita parte aliqua. *Id. Am.* 3. Paucorum annorum accessio. [*Cic. Att.* 16, 16. Ad paternas — necessitudines magnam attulit accessionem tua voluntas erga me. Nili accessionem de crescente Nilo dixit *Seneca*. Vid. *Salmas. Exerc.* p. 310.] *Sen. ep.* 87. *med.* Venire in accessionem [*ἐν προσθήκης μέρει εἶναι*]. *Ib.* Accessiones et appendices. [*Uterque *Senecae* locus infra potius erat commemorandus post *Livii* locum.] ℙ Peculiari ratione *accessio* dicitur de iis, quae tanquam honoraria adjiciuntur ad vectigalia, decumas, pensiones et similia, quae vel reipublicae vel dominis pensitantur, cui opponitur *decessio*. *Cic. Rab. Post.* 11. Non intelligo, hoc quale sit; utrum accessionem decumae, ut nostri facere coactores solent centesima, an decessionem de summa fecerit. Si accessionem, undecim millia talentum ad Sabinium pervenerunt etc. *Id. Verr.* 2, 3, 32. Populus publice coactus est ei conferre lucri tritici medimnum XXVI., et accessionem HS CIↃ CIↃ. *Ib.* 49. Ad singula medimnum multi HS duo, multi HS quinque accessionis cogebantur dare. [*ib.* 50. accessiones numorum, quod paulo post corollarium numorum dicitur. Et ita saepius in his orationibus.] *Colum.* 1, 7. Ligna et ceteras parvas accessiones exigere. [*Accessionem pecuniae simpliciter de auctis opibus dixit *Nep. Att.* 14.] ℙ Translate *Cic. Fam.* 7, 6. In omnibus meis epistolis, quas ad Caesarem mitto, legitima quaedam est accessio commendationis tuae. *Id. Fam.* 2, 1. Accessio fortunae et dignitatis. [*Planc.* in *Cic. Fam.* 10, 9. accessiones meritorum fieri. *id. ib.* 18. magnam etiam perditi hostes accessionem sibi fecissent. *Cic. de rep.* 2, 21. perspicuum est, quanta in singulos reges rerum bonarum et utilium fiat accessio i. e. quot bonas res P. R. singuli reges pepererint. *Id. Acad.* 2, 35. Accessio definitionis, i. e. quod additur, ut absoluta fiat definitio. Cf. *Fin.* 2, 13, 42. accessione utuntur non ita probabili, ubi antea dixerat: nam qui ad virtutem adjungunt vel voluptatem etc.] *Liv.* 45, 7. Syphax accessio Punici belli fuerat, sicut Gentius Macedonici: Perseus caput belli erat. [*Permulta hujus significationis exempla ex *Livio* aliisque congessit ad h. l. *Gronovius*, quibus adde, quae *Heins.* ad *Vellej.* 2, 26. et *Burm.* ad *Quintil. Decl.* 9, 21. p. 209. attulerunt. *Cic. Pis.* 34, 84. Cum quidem tibi etiam accessio fuit ad necem Platoris Pleuratus, ejus comes. *ib.* 37, 91. cum tibi ad pristinas clades accessio fuisset Aetoliae repentinus interitus. *Plin.* 29, 1, 17. Hinc illae circa aegros miserae concertationes, nullo idem censente, ne videatur accessio alterius, i. e. ejus quasi appendix, ei assentiri ideoque supervacaneus videatur. Cf. *Flor.* 2, 9, 4. acc. belli. 3, 1, 16. cladis. 6, 7. provinciae. *Gell.* 18, 1. Virtus non accessio neque supplementum, sed sola ipsa vitae beatae instar est.] ℙ Pro re ipsa, quae additur. *Plin.* 33. *in prooem.* Turba gemmarum potamus, et smaragdis teximus calices, et aurum jam accessio est [*i. e. vilius longe reliquis rebus est et minus pretiosum habetur. Pertinet autem aperte hic locus ad eos, quos modo attulit.] *Ulp. Dig.* 34, 2, 20. Accessio cedit principali. Adde *Dig.* 22, 1. *de usur. et fructib. et causis et omnib. accessionib.*, ubi accessionum nomine intelliguntur ea omnia, quae tum ex re, de qua agitur, orta sunt, ut fructus, partus, usura; tum extrinsecus ei accedunt, veluti id quod per alluvionem accrevit etc. ut docet *Hotoman. in Lex. Jur.* ℙ Praeterea apud JCtos *accessio* in obligatione est, quoties aut res aut persona adjungitur. Hinc fidejussores, sponsores, adpromissores et omnes, qui obligationi accedunt, *accessiones* dicuntur. *Paul. Dig.* 44, 7, 44. Accessio in obligatione aut personae aut rei fit: personae, cum mihi aut Titio stipulor; rei, cum mihi decem aut Titio hominem stipulor. *Ib.* 45, 1, 91. §. 4. Utique principalis debitor perpetuat obligationem; accessiones autem an perpetuent, dubium est. Hinc *accessionis loco promittere* idem est ac fidejubere, *Paul. Dig.* 46, 1, 34.

ACCESSĪTO, as, avi, n. frequentativum ab *accedo*. *Cato in Orig.* ap. *Gell.* 18, 12. Eodem convenae complures ex agro accessitavere.

*ACCESSĪVUS, a, um, adj. Sic vertitur in glossar. vet. gr. lat. v. *πρόσθετος*.

ACCESSOR, oris, m. qui accedit vel additur. V. ACCENSOR.

*ACCESSUS, part. v. accedo. *Ov. Fast.* 5, 582. gens non accessis invia fluminibus. Al. *circumfusis inv. fl.*

ACCESSUS, us, m. *πρόσοδος*, accessio. *Cic. N. D.* 2, 7. Solis accessus discessusque. [*Or.* 3, 45. *Div.* 2, 42.] *Id. Divin.* 2, 14. Quid de marinis aestibus dicam? quorum accessus et recessus lunae motu gubernantur. [*Cf. *Mel.* 3, 1. — De ventis *Virg. Aen.* 3, 570. portus ab accessu ventorum immotus.] *Id. Mil.* 19. Accessus nocturnus ad urbem. *Id. N. D.* 2, 12. Accessus ad res salutares, recessus a pestiferis. *Ov. Pont.* 2, 2, 41. Dare accessum alicui. *Id. Her.* 10, 64. Accessum negare. [*Cf. *Met.* 14, 636.] *Gell.* 4, 2. Accessus morbi et discessus. [*ℙ Dicitur etiam de febribus. *Plin.* 28, 4, 11. reliquum dant in tertianis accessu (i. e. paroxysmo) febrium bibendum. *Sulp. Sev. vit. b. Mart.* 19. accessus ardoris. V. supra in v. *accessio.*] ℙ Translate *Cic.* ad *Dolabell. post. ep.* 17. *l.* 14. *ad Att.* Tum accessus a te ad causam facti, tum recessus. [*Acc. ad causam ratio est, qua in oratione sensim aggredimur agere id, cujus causa suscepta est. *Ernest. Clav.*] ℙ Interdum sumitur pro loco, per quem aliquo acceditur. *Suet. Caes.* 58. Explorare accessum ad insulam. *Virg. A.* 8, 229. Omnem accessum lustrare. Adde *Flor.* 2, 12. ℙ Ap. *Vitruv.* 10, 19. *accessus, qui ἐπιβάθρα graece dicitur*, videtur significare machinam, quae occulto artificio in sublime cresceret, ut ait *Philander*, vel eam machinam, quae alio nomine *tolleno* dicitur: aliis videtur notare scalarem machinam ad scandendos muros: alii denique lectionem ipsam sollicitant et *ascensus* legunt. [*Quod ab antiquis *accessus aestus* dictum est, id a posterioris aevi scriptoribus *Accessa*, ae, sicut *remissa* pro *remissione* et similia, dici ostendit *Salm. Exerc.* p. 203. sq. coll. p. 277. Sic *Serv.* ad *Aen.* 1. Ita intelligi volunt, quod tanta est in illis locis accessa, quae dicitur mare, ut per ora Timavi, id est, usque ad initium fontis mare ascendat. Et paulo post: constat autem et in illo loco accessam maris usque ad montem pervenire.]

ACCĪĀNUS, a, um, adj. ad Accium poetam pertinens. *Cic. Fam.* 9, 16. Posuisti versus Accianos. *Gell.* 14, 1. Item Accianum illud: nihil credo auguribus, qui etc.

ACCĬDENS, tis, part. ab *accido*, *προσπίπτων*. *Cic. Att.* 1, 14. Ad pedes omnium accidente Clodio. *Tac. A.* 15, 53. Deprecabundus et genibus principis accidens. (Cf. *accido*) ℙ Substantivi more ponitur pro re adversa, quae necopinantibus accidit. *Auct. Declam.* 5. *cui titulus est* Aeger redemptus, *quae a quibusdam Quintiliano tribuitur:* quamvis judices, in tanta malorum continuatione jam poteram nihil ex accidentium meorum novitate mirari. Et paulo post: Non molliri prosperis facile, non accidentibus frangi. [*Cf. *id. Decl.* 5. p. 112. 126. 17. p. 342. et vid. *Burm.* p. 104. eleganter sic dici recte negantem.] ℙ Item pro circumstantia, quae rei accidit, hoc est extrinsecus advenit, (*Cicero* adjunctum vocat) *συμβεβηκός*. *Quintil.* 5, 10. Causa, tempus, locus, occasio, instrumentum, modus, cetera, rerum sunt accidentia. *Id.* 3, 6. Hermagoras quatuor putat (status), conjecturam, proprietatem, translationem, qualitatem, quam per accidentia, id est *κατὰ συμβεβηκότα* vocat. *Id.* 4, 2. *fin.* Personae cum suis accidentibus ponendae. [*cf. *id.* 8, 3. p. 704.] *Apul. de syllog. categor.* Quidquid de homine dixeris, aut genus significaveris, ut animal; aut differentiam, ut rationale; aut accidens, ut orator. *Tert. adv. Prax.* 26. Haec enim substantiae non sunt, sed accidentia uniuscujusque substantiae. [*Cf. *Sen. de Const. Sap.* 9.] ℙ Apud *Macrob. Sat.* 1, 4. ponitur pro nomine adjectivo, sicut *positivum* pro substantivo. ℙ *Ex accidente*, ex eo quod accidit. *Pompon. Dig.* 1, 2, 2. Sequenti anno alias duas ad easdem tabulas adjecerunt, et ita ex accidente appellatae sunt leges duodecim tabularum. *Julian. Dig.* 235, 2, 51. Nec interest, utrum ab initio quasi inutile fuerit, an ex accidente postea in eum casum pervenerit. ℙ Per accidens. *Firm. Math.* 5, 4. Erunt etiam duorum patrum aut duarum matrum filii, unius scilicet per naturam, alterius vero per accidens.

ACCĬDENTĬA, ae, f. *σύμπτωσις*, id quod accidit. *Plin.* 32, 2, 9. Esse vero illam naturae accidentiam, etiam in locis quibusdam, apposito occurrit exemplo. *Tertull.* quoque *de Anim.* 11. et 21. *accidentiam* usurpavit de re, quae alteri accidit, et advenit extrinsecus.

ACCĪDO, is, īdi, isum, a. 3. ex *ad* et *caedo*, *περικόπτω*. *Caes. b. g.* 6, 27. Accidunt arbores tantum, ut summa species earum stantium relinquatur. Quidam codex [minus recte. *F.*] habet *abscidunt* [*imo multi libri sic exhibent scriptum, sed male. Vid. *Oud.* qui recte explicat: ita caedunt, ut levi motu procumbant.] *Arnob.* 1. p. 4. Ab locustis genus omne acciditur atque adroditur frugum. ℙ Translate est omnino concidere, evertere, prorsus extenuare. *Liv.* 8, 29. Hostes in aciem invitos extraxit; et ita praelio uno accidit Vestinorum res. V. alia in ACCISUS.

ACCĬDO et ADCĬDO, is, ĭdi, n. 3. *προσπίπτω*, cado vel juxta cado: ex *ad* et *cado*. *Caes. b. g.* 3, 14. Tantum tamen has altitudo puppium ex barbaris navibus superabat, ut neque ex inferiore loco satis commode tela adjici possent, et missa a Gallis gravius acciderent. *Pl. Poen.* 2, 38. Tam crebri ad terram accidebant, quam pyra. [*Cum his cf. locum *Ennii* ap. *Cic. N. D.* 3, 30, 75. ubi *accidisset* — *ad terram* scribendum esse ostendit *Hdf.*] *Ter. Hec.* 3, 3, 18. Accidere ad genua. Et *Liv.* 44, 31. Genibus alicujus accidere. *Cic. Att.* 1, 14. Ad pedes alicujus accidere. *Varr.* ap. *Non.* 8, 94. Trabes

pronis in humum accidens. [*Similia plurima sunt apud scriptores, diligentissime collecta a *Nic. Heinsio* ad *Ovid. Fast.* 5, 360. quem laudat *Drak.* ad *Liv.* 2, 50, 7. tela ab omni parte accidebant. *Sen. Hipp.* 588. Terrae repente corpus exanimum accidit, ubi ita ex *Cod. Med.* scribi jubet *Heins. l. c. Lucret.* 4, 216. Aetheris ex oris in terrarum accidere oras. *Sil.* 4, 238. Frontem in mediam gravis accidit ensis; al. *incidit.* Vid. *Heins. l. c.* Cf. etiam *Herz.* ad *Caes. b. g.* 3, 14.] ℙ Ponitur etiam pro pervenire. *Liv.* 27, 29. Repente fama accidit, classem Punicam adventare. [*Vid. *Drak.* ad 21, 10, 12.] *Id.* 8, 24. Quod ubi ad aures accidit regis. *Plin. Pan.* 92. Clamor accidit auribus nostris. [*Cf. *Liv.* 29, 6.] *Cic. Att.* 3, 20. Quod me vetas quidquam suspicari accidisse ad animum tuum. [*Gell.* 19, 10. Res animum accidens.] *Id. Verr.* 2, 4, 1. Quod ad oculos animumque acciderit. [*Cf. *id. Sext.* 50. Ad populi romani aures accidisse. Gr. ita dicitur προσπίπτειν. Ceterum cf. de hoc usu *Heins.* ad *Ovid. Fast. l. c. Drak.* ad *Liv.* 10, 41, 7. 40, 32, 2. ad *Epit. l.* 55. *Brem.* ad *Suet. Caes.* 20. *Ruhnk.* ad *Rutil. L.* 1. p. 58. *Herz.* ad *Caes. b. g.* 8, 8. et quae supra in v. *Accedo* notavimus.] ℙ Cum accusativo sine praepositione, quae inest in ipso verbo. *Pl. Stich.* 1, 2, 31. Mihi paternae vocis sonitus aures accidit. [*Valer. Fl.* 2, 452. Vox accidit aures.] *Sall. Jug.* 16. Quos accidam, aut quos appellem? *h. e.* ad quorum pedes accidam orandi causa? Ita legunt quidam cum *Donato*: plerique alii *accedam.* [*Donati locus est ad *Ter. Hec.* 3, 3, 18. Sed ap. *Sall.* recte legitur *accedam.* Sed ap. eund. *Sall. Jug.* 93. *Cortius* defendit, quod in nonn. libb. est: quo improvisus gravior accideret, et *ib.* 115. quia de improviso acciderant, quod multi libb. habent, pro *accesserant.* Cf. *Rudd.* II. p. 135. et *Vorst. d. Lat. f. susp.* c. XVI.] ℙ Cum accusativo et praepositione *in*, pro quadrare, convenire posuit *Ter. An.* 5, 3, 14. Istuc verbum vere in te accidit. ℙ Saepissime ponitur pro evenire, contingere, συμβαίνειν, cum dativo et fere in tertiis personis. [*Hor. Ep.* 5, 61. Quid accidit?] *Cic. Planc.* 6. Accidit praeter opinionem. *Id. Fam.* 3, 10. Nollem accidisset tempus, in quo etc. [*Cf. *id. Div. in Caec.* 1. ibique *Ernest. Tac. A.* 2, 5. Usitatius est *tempus incidit.*] *Id. Verr.* 2, 3, 55. Si qua calamitas accidisset. [**ib.* 2, 1, 1. Neque tanta fortunis omnium pernicies potest accidere. Sic ibi ediderunt jubente *Ruhnk.* ad *Rutil. L. de fig.* p. 3. Vulg. *accedere. Caes. b. g.* 7, 52. Ne parvum modo detrimentum — accideret. Al. *acciperet.* Et omnino cum permultis substantivis conjungitur hoc verbum. *Cic. Off.* 3, 4, 18. Accidit dubitatio. *Id. Caecin.* 5. Ut negotia mulieris, si qua acciderent, — susciperet. *Id. Inv.* 2, 2. Quod quoniam nobis quoque voluntatis accidit, ut artem dicendi perscriberemus. *Plin. Paneg.* 54. Quibuscunque censendi necessitas accidisset. Cf. *Cic. d. R.* 1, 6. *Virg. A.* 12, 593. Accidit haec fessis etiam fortuna Latinis. Sed quod *Cic.* dicit *Off.* 1, 10, 32. potest enim accidere promissum aliquod et conventum etc., graeca ratione explicandum esse demonstravit *Gernh.*] *Id. Fam.* 6, 22. Timebam enim, ne evenirent ea, quae acciderunt [*i. e. ne fierent ea, quae nunc vere facta sunt. Sic *Sall. Cat.* 54. Hoc (maleficium) nisi provideris ne accidat, ubi evenit, frustra judicia implores. *ib.* 50. Illis merito accidet, quidquid evenerit. *Cic. Div.* 1, 28, 58. Mihique — praedictum est, fore eos eventus rerum, qui postea acciderunt. *Ammian.* 20, 2. Pertinaci ignavia accidisse, quae contigerunt. Cf. *Nep. Hann.* 12. et interpp. ad *Hirt. b. g.* 8, 3. accidit, quod imparatis disjectisque accidere fuit necesse.] Et 21. Ut omnia, quae non nostra culpa nobis accidant, fortiter ferre debeamus. *Id. Rosc. Am.* 34. Casu accidit, ut id quod Romae audierat, primus nuntiaret. *Id. Fam.* 15, 10. Cum ita accidit, ut omnium vestrum studio tuus consulatus satisfacere posset. [*Sall. or.* II. *ad Caes. d. rep. ord.* p. 200. *ed. Hav.* Quod in certamine dubium est quorsum accidat (quem eventum habiturum sit), id per inertiam in se, quasi victi, recipiunt. Cf. *Ter. Andr.* 1, 5, 29.] *Nep. Con.* 5. Accidit huic, quod ceteris mortalibus, ut inconsideratior in secunda, quam in adversa fortuna esset. [*Commemorari hic poterant ii loci, in quibus acc. explicant *esse*, adjuncta tamen fortuiti notione, gr. τυγχάνειν. *Cic. Fam.* 3, 1. Omnia tibi accidisse gratissima. *Ib.* 11, 15. Concordia vestra senatui gratissima accidit. *Ammian.* 21, 1. Sapienti viro haud leve accidere poterit hoc doctrinae genus (praenoscendi futura). Alia infra afferemus, ubi de discr. verborum *acc.* et *contingere* dicemus.] ℙ Et cum particula *quod. Cic. Att.* 1, 17. Sed accidit perincommode, quod eum nusquam vidisti. ℙ Cum aliis casibus vi alicujus praepositionis. *Cic. Att.* 1, 4. Nam mihi omnia, quae jucunda ex humanitate alterius homini accidere possunt, ex illo accidebant. *Ib.* 16. Quaeris ex me, quid acciderit de judicio, quod etc. *Quintil.* 2, 17. Adeo ut vix ex admirabili quodam casu possit accidere, ut etc. ℙ Cum infinitivo, sed rarius. *Cic. Fam.* 6, 11. Nec enim acciderat, mihi opus esse. ℙ *Si quid alicui accidat*, et *si quid humanitus accidat*, formulae sunt loquendi, quibus significatur futura mors alicujus: illis autem libenter utebantur veteres praecipue in testamentis, ut *mortis* vocabulo aut alio ominoso verbo abstinerent. *Pompon. Dig.* 50, 16, 163. Si quis ita in testamento scripserit, *si quid filio meo acciderit, Dama servus meus liber esto*, mortuo filio Dama liber erit; licet enim aliqua accidant et vivis, sed tamen vulgi sermone etiam mors significatur. *Cic. Inv.* 2, 21. Cujus heres non in testamento quisquam scriptus erat, si quid pupillo accidisset. *Id. Phil.* 1, 4. Si quid mihi humanitus accidisset. *Suet. A.* 101. Filiam neptemque, si quid his accidisset, vetuit sepulcro suo inferri. [*Cf. *id. Cal.* 3. 23. *Claud.* 18. Cave tamen semper accipias de morte; dicitur de quovis casu graviore per euphemismum, ut *Cic. Mil.* 22, 36. Si quid ei accidat i. e. si condemnetur. *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 23. Nunquam — me poenitebit maxima pericula pro patria subire, dum, si quid acciderit mihi, a reprehensione temeritatis absim. Cf. *Caes. b. g.* 1, 18. ibique *Herz.* et, quem laudat, *Ruhnk.* ad *Vellej.* 2, 32. Sic gr. dicitur εἴ τι πάθοι.] *Contingo* et *evenio* eadem ratione usurpantur. [*Notanda etiam formula satis trita: *si secus* (*aliter*) *accidat, acciderit*, i. e. si aliter, quam voluimus, evenerit, si quid mali inciderit. *Cic. Fam.* 6, 22. ibique *Cort. Sall. or. ad Caes.* II. p. 204.] ℙ Inter *accidere* et *contingere* hoc esse discrimen videtur, quod illud saepius de adversis dicatur, hoc de prosperis eventibus. Saepius, inquam, non semper. Nam et *accido* de bonis dicitur, et *contingo* de malis, ut ex allatis patet exemplis, et confirmat *Donat.* ad illud *Ter. An.* 2, 3, 24. Interea aliquid acciderit boni. [*Sic etiam *Nep. Dat.* 8. Nisi quum adversarios locorum angustiis clausisset, quod perito regionum callideque cogitanti saepe accidebat, aperte de re bona. Cf. *id. Alc.* 6. Adversatur etiam *Cic.* locus *Phil.* 2, 7. Qualis si qui nunc esset, tibi idem, quod illis accidit, contigisset, ubi de eadem fortuna utroque utitur verbo. Adde *Att.* 1, 5. 8, 6. *Fam.* 3, 1. et 10. *Planc.* 24, 58. *Tac. A.* 2, 5. et saepe alibi. Omnino vero illud discrimen, de quo dixit etiam *Bremi* ad *Nep. Milt.* 1, 1. et *Herz.* ad *Caes. b. g.* 7, 3., in ipsorum verborum propria ratione non videtur esse positum, et *accidere* cum factum sit a *cadendo* (v. *Ruhnk.* ad *Ter. Andr.* 1, 5, 29), res ab utraque fortuna profectas recte videtur significare posse. Invaluit tamen hic usus, ut raro *accidere* de secundis, raro *contingere* de adversis rebus, raro utrumque de rebus nec bonis nec malis, *evenire* de his omnibus promiscue diceretur. Ceterum dignus, qui commemoretur, locus *Cic.* videtur *Div.* 2, 7, 19. Si enim nihil fieri potest, nihil accidere, nihil evenire.] ℙ Aliam etiam assignant differentiam, quod *accidant* ea, quae fortuito atque improviso eveniunt: *contingant*, quae ex praecedentibus causis, quamvis improvisis, fiunt. *Sen. ep.* 110. Intuere, quid sint res nostrae, non quid vocentur, et scies, plura mala contingere nobis, quam accidere; quoties enim felicitatis causa et initium fuit, quod calamitas videbatur. [*Sed Senecae locus quid hic sibi velit, non perspicimus. Potius is illud, quod supra propositum est, discrimen confirmat.] Verum ne hoc quidem perpetuum est. [*Sic *Ammian.* 23, 1. Alia quoque signa, quid accideret (futurum esset), ostendebant. Et omnino vanum est illud discrimen. Quod si verum esset, non potuisset *Cic. Div.* 2, 8, 21. dicere: nihil autem est pro certo futurum, quod potest aliqua procuratione accidere ne fiat, neque *Att.* 1, 16. id autem ut accideret, commissum est Hortensii consilio. — Frequens est in libb. mss. permutatio verborum *accidere* et *accedere*, sed ita tamen, ut accidere frequentius in accedere mutetur, teste *Goer.* ad *Cic. Fin.* p. 56.]

ACCĪEO, es, a. 2. id. q. *Accio*, sed minus usitatum. *Pl. Mil.* 3, 3, 60. Ego illum probe oneratum huc acciebo. Ita quidam leg. ex vet. quibusdam codd., et quod ratio carminis ita legi postulet: sed ea maxime incerta est, et praeterea plerique alii leg. *accibo*, quod erit futurum anomalum ab *Accio, is*, quemadmodum ab *Audio* olim dictum est *audibo.* [*Lindemann.* edidit, quod metrum requirit, *acciebo*, nihil tamen monito lectore. Quidquid tamen est de *Plauti* loco, hoc certe verbum ponitur a *Diomed. l.* 1. p. 363. *P.* in secunda conjugatione. H. l. add. *F.*]

ACCINCTUS et Adcinctus, a, um, part. ab *accingo*, praecinctus, succinctus. *Tac. A.* 11, 31. Feminae pellibus accinctae assultabant. *Ib.* 6, 2. Accinctus ferro. *Liv.* 40, 13. gladiis adcincti. *Stat. Th.* 1, 428. Forsan et accincto lateri (sic ira ferebat) Nudassent enses. ℙ *Accinctus miles* idem est qu. armatus. *Tac. A.* 11, 18. Ferunt, militem, quia vallum non accinctus, atque alium, quia pugione tantum accinctus foderet, morte punitos. [*Prius illud accinctus non simpliciter est *armatus*, sed, quod oppos. *pugione* docet, dicitur miles *gladio* non succinctus fuisse, ut mos erat.] ℙ Hinc translate munitus, tectus. *Tac. A.* 12, 44. Juvenis potentiae promptae, et studio popularium accinctus. [*Ammian.* 18, 4. Ferarum gentium adjumentis accinctus. *Id.* 17, 5. totis viribus accinctus.] ℙ Item expeditus, paratus, promptus, quia qui cinctus est, habilior est ad agendum, εὔζωνος. *Stat. Silv.* 4, 4, 48. magnos accinctus in usus Fert animus quascumque vices. *Plin. Pan.* 30. In omnia intenta bonitas et accincta. ℙ Item parcus, moderatus, quo sensu ei opponitur *discinctus. Id. ib.* 20. Ad hoc comitatus accinctus et parens. [*Alii legunt *accinctus ac parcus. Commeatus accinctus* recte explicatur expeditus, sine multis impedimentis neque diu in ullo loco haerens.] *Auson. grat. act.* 27. Cujus aut familiaris habitus condecentior, aut militaris accinctior? ℙ Item instructus, ornatus. *Val. Fl.* 5, 514. accinctus gemmis fulgentibus ensis. *Eumen. Paneg. ad Constant.* 11. Britannia tot vectigalibus quaestuosa, tot accincta portubus. *Id. Paneg. ad Constantin.* 19. Massilia munitissimo accincta portu.

ACCINGO et Adcingo, is, nxi, nctum, a. 3. περιζώννυμι, cingo, praecingo, ex *ad* et *cingo. Virg. A.* 11, 489. laterique accinxerat ensem. *Ib.* 7, 640. Loricam induitur fidoque accingitur ense. ℙ Latius etiam sumitur pro instruere, ornare. *Ib.* 6, 184. paribusque accingitur armis. *Ib.* 9, 74. Atque omnis facibus pubes accingitur atris. [**ib.* 6, 570. Tisiphone accincta flagello. Et active *Tac. A.* 6, 32. Ornat Phraaten accingitque paternum ad fastigium, i. e. spem ejus accipiendi injicit.] ℙ Translate est parare, instruere, ἐπιχειρέω, ἑτοιμάζω, παρασκευάζω. Ducta est translatio ex eo, quod qui aliquid facere aggreditur, alte cingi solet, quo habilior expeditiorque sit. [**Ter. Phorm.* 2, 2, 4. Tibi omne est exedendum; accingere. (Cf. *Ov. Met.* 7, 47. *Liv.* 2, 12. in hoc discrimen accingere). *Id. Eun.* 5, 8, 30. Accingar. Sed probe notandum, hanc loquendi rationem nonnisi apud poetas et inferioris aevi scriptores reperiri; nusquam *Cic. accingi* aut *accingere se ad aliquid* dixit.] *Tac. H.* 4, 68. Simul Domitianus Mucianusque accingebantur, dispari animo etc. *Virg. A.* 1, 214. Illi se praedae accingunt. [*Cf. 11, 707.] *Liv.* 4, 2. Accingi ad consulatum. *Id.* 2, 12. in discrimen. *Tac. A.* 12, 31. Turmas peditum ad munia accingere. *Id. H.* 4, 79. Accingi ad ultionem. *Id. A.* 11, 28. ad spem majorem. [**ib.* 3, 66. in audaciam.] *Liv.* 6, 35. Adcingi ad cogitationem. *Val. Fl.* 4, 593. Accingere animos futuris. *Tac. A.* 12, 25. Se quoque accingeret juvene, partem curarum capessituro, *h. e.* muniret se [*sc. eum adoptando. — *Tibull.* 4, 1, 179. Est tibi, qui possit magnis se accingere rebus Valgius. *F.*] ℙ Cum infinito. *Virg. G.* 3, 46. ardentes accingar dicere pugnas Caesaris. ℙ Cum accusativo sine praepositione, quae inest in ipso verbo. [*Aliam esse accusativi rationem, norunt ii, qui graece sciunt. Cf. *id. Cir.* 6. Aliud studium atque alios accincta labores. V. *Rudd.* II. p. 163.] *Id. A.* 4, 493. magicas invitam accingier artes. ℙ More neutrorum. *Id. ib.* 2, 235. Accingunt omnes operi. [*Non defuit, qui *accingunt se operi* scribendum esse existimaret. Sed omitti posse pronomen docet Virgilii usus saepe observatus VV. DD., ut *Heinsio* ad *Georg.* 2, 287. Cf. *Jahn.* ad *Georg. l. Vorst. d. Lat. f. susp.* c. XIV. et, quem laudat, *Vechner. Hellenol.* 1, 6.] *Pompon.* ap. *Non.* 7, 10. Dum ego revortor, age, accinge ad molas. In hoc et similibus exemplis semper intelligitur accusativus *te* aut *se.*

ACCĬNO et Adcino, is, n. 3. idem quod accanto, ἐπᾴδω. Verbum est perrari usus. *Diomed.* 2. *p.* 425. *P.* Accentus dictus est ab accinendo, quod sit quasi quidam cujusque syllabae cantus. V. ODICUS et EPODOS. ℙ Quidam afferunt ex *Sedulio* versum, quem nos in toto ejus opere non invenimus.

ACCĪO, is, ivi, et ii, itum, a. 4. [*Grammaticos olim *arcire* scribere solitos esse ait *Drak.* ad *Liv.* 5, 8, 12. provocans ad *Dausquej. Orthogr.* part. II. in *v. arcessere*, et *Voss. Etym. v. eod.* Atque ita saepe in libb. mss.] προσκαλέω, evoco, advoco, arcesso. *Cic. Att.* 5, 1. Tu invita mulieres, ego accivero pueros. Quidam ex vet. quibusdam lib. leg. arcivero [*nemo probat]. *Id. ib.* 13, 48. Si accierit, accurram. *Id. Har. resp.* 12. Haruspices acciendos Etruria putaremus. [**Id. Or.* 3, 35. Qui hunc Alexandro filio doctorem accierit.] *Sil.* 8, 337. e Tyrio consortem accite senatu. *Tac. A.* 1, 5. Accire aliquem properis litteris. *Liv.* 2, 6. aliquem peregre in regnum. *Vell.* 2, 38. [*cf *Ruhnken.*] et *Flor.* 4, 2. mortem, *h. e.* sibi consciscere. *Tac. H.* 4, 83. Ut fidissimis amicorum in Pontum missis effigiem suam acciret. [*Utitur h. v. etiam *Sall. Jug.* 86. 108. 116. et saepe *Liv.*, apud quem confunduntur a scribis *accitus* (evocatus) et *adscitus* (cooptatus) et omnino formae nonnullae verborum *accire* et *adsciscere.* V. *Drak.* ad 6, 40, 4. et maxime ad 45, 25, 13. Nos in hujusmodi locis, qualis hic est, et 4, 31, 6. voluntarios undique ad spem praedae adsciverunt, *accire* non multum absumus quin solum probemus. Cf. quae a *Gronov.* et *Drak.* ad 28, 24, 4. 45, 4, 3. et alibi notantur.] ℙ Translate *Cic. Fin.* 5, 31. Qui se fatentur virtutis causa, nisi ea voluptatem acciret, [*i. e. afferret, efficeret] ne manum quidem versuros fuisse. [*Quae in isto loco scripturae sunt diversitates, eas librariorum deberi ignorantiae judicat *Goer.*] ℙ Futurum *accibo.* V. supra in *Accieo.* ℙ [Part. *Acciturus* ap. *Liv.* 24, 19. Se T. Gracchum proconsulem a Benevento acciturum. *F.* *Confunduntur saepissime in libb. *accire* et *accipere*, *acciri* et *accipi*, *acciendum* et *accipien-*

dum, *acciti* et *accepti*. V. *Drak.* ad *Liv.* 10, 19, 1. et saepe alibi.]

ACCĬPENSER. V. ACIPENSER.

ACCĬPĬO, is, epi, ptum, a. 3. λαμβάνω, δέχομαι, ex *ad* et *capio*. *Quum multa noster, ut solet, in h. v. rationibus explicandis sine ullo justo ordine congesserit, multa et in his non spernenda omiserit, non speramus viros harum rerum peritos nobis iratos fore, si relicta illa quidem, sed paulo aliter disposita nostrisque additamentis interposita videbunt. Est igitur *accipere* id. q. capere, sumere, recipere, et dicitur primum de iis rebus, quas *manibus* prehendimus. *Cic. Har. resp.* 11. Manibus accepta. *Justin.* 1, 4. in manus. *Pl. Amph.* 2, 2, 132. Ex tua accepi manu pateram. *Hor. Sat.* 1, 4, 14. Accipe, si vis; Accipiam tabulas. *Ovid. Met.* 4, 584. Manum accipe. Inde explicanda est locutio *fidem accipere et dare* (πιστὰ δοῦναι καὶ λαβεῖν); quod fit junctis dextris. *Sall. Cat.* 45. Refertur porro ad alias corporis partes, quibus aliquid capimus. Sic *Virg. A.* 1, 685. Gremio accipiet. 4, 531. Neque — oculis aut pectore noctem Accipit (non dormit, non tranquilla est). *Cic. N. D.* 2, 63. Accipere onus. ¶ Tum in universum dicitur de quibuscunque, quas quocunque modo assequimur, quae quocunque modo traduntur nobis et contingunt, rebus. Qui verbi usus tam varius est et multiplex, ut magno exemplorum numero proposito nondum videamur nobis satisfecisse. *Cic. Verr.* 2, 2, 9. Accipere pecuniam. *Ib.* 3, 30, 71. Imperat Agyrinensibus, ut decumas ipsi publice accipiant. Cf. 36. et saepius ista in orat. ita legitur. Plerumque hoc dicunt *exigere*. Vid. *Orell. Excurs.* p. 272. *Nep. Epam.* 4. Divitias accipere nolo pro patriae caritate. *Id. Att.* 1, 1. Rebus, quas eum dolo malo mancipio accepisse de Vario diceret. *Liv.* 37, 52. Acc. hereditatem. *Cic. Att.* 7, 23. literas ab aliquo. *Id. Fam.* 1, 1. Quod dat, accipimus. *Quintil.* 7, 8. Accipere pignori. Vid. *Burm. Id.* 10, 1. et 6. vires. *Id.* 9, 2. Urbes etiam populique vocem accipiunt, i. e. loquentes inducuntur. *Sil.* 5, 529. Manantem in viscera mortem accipit. *Id.* 10, 7. Pectoribus ferrum accipite. 7, 626. Accepit lateri (ferrum, i. e. vulneratus est). *Id.* 17, 418. Accepere tuba spatium i. e. tubae sono dato intravere, occupavere spatium. *Cic. N. D.* 2, 61, 153. (Homo) accipit ab his cognitionem deorum (imbuitur). *Id. Q. Fr.* 1, 1, 9. Humanitatem iis tribuere debemus, a quibus accepimus. *Id. Fam.* 5, 2. Cum par voluntas accipitur et redditur. *Virg. A.* 1, 304. Regina quietum Accipit in Teucros animum. 8, 389. Ille repente Accepit solitam flammam. Cf. *Ov. Met.* 2, 410. *Virg. Ecl.* 4, 15. Ille deum vitam accipiet i. e. deus erit. *Ovid. Met.* 15, 844. coelum accepisse fatebor, i. e. putabo me felicissimam. V. *Gierig. Justin.* 5, 4. Accipere pacem. *Id.* 12, 8. veniam. *Cic. d. Rep.* 3, 14. Aut facere injuriam, nec accipere, aut et facere et accipere. In sqq. pro eo utitur verbo *pati*. Cf. *Cic. Flacc.* 1. *Off.* 1, 11. *Sall. Cat.* 9. *Senec. ep.* 95. *Cic. Dom.* 36. Accipere (i. e. percipere, ut alibi dicunt) dolorem. Cf. *Fam.* 15, 21. *Att.* 6, 1. *Q. Fr.* 3, 8. Magnam ex epistola tua accepi voluptatem. *Id. Sull.* 1. Accipere calamitatem. Cf. *Nep. Con.* 1. *Att.* 5, 20. vulnus et *ib.* plagam odiosam (cf. *Virg. A.* 3, 242. *Justin.* 5, 5.) *Quintil.* 9, 2. cladem. De his et similibus v. *Vorst. de L. f. susp.* c. XI. *Cic. Att.* 9, 2. Accipere honorem ab aliquo. *Id. Sext.* 49. plausum. *Id. Brut.* 47. palmam. *Id. Offic.* 3, 10, 44. Praeclarum accepimus a majoribus morem. Porro *Suet. Aug.* 10. Accipere consulatum. Et ita saepe de munere sive provincia, quae alicui traditur. Sic *id. Caes.* 22. Galliam. *Nep. Hann.* 3. imperium. *Virg. A.* 6, 770. Si unquam regnandam acceperit Albam. *Ovid. Met.* 8, 655. Artus fovendos accipit. *Eutrop.* 9, 21. Pacandum mare accipere. *Liv.* 32, 1. Accipere exercitum ab aliquo. Vid. *Gron.* et *Drak.* ad 42, 22, 1. *Accipere pugnam* dicuntur ii, qui fessis succedunt. *Liv.* 30, 18, 9. ibique *Drak. Id.* 38, 25, 12. Initium pugnae accipere i. e. inire. *Id.* 8, 27, 10. praesidium, de urbe, cui praesidium imponitur. Vid. *Drak.* Al. enim ibi exhibent *recipere*. *Suet. Claud.* 43. Rationem a se omnium factorum acciperet (ἀπολαμβάνειν). *Lucan.* 8, 97. Nunc accipe poenas, sed quas sponte luam. Alibi hoc dicitur *sumere* poenam. *Suet. Ner.* 33. In quo cibi genere venenum is acceperat. Hanc dicendi rationem illustrat *Burm.* ad illud *Quintil. Decl.* 15. p. 312. Odium accepi (in potu), afferens *Justin.* 12, 10. *Ovid. Met.* 7, 287. E contrario medicamenta *dare* dicuntur medici. — *Accipere censum* dicitur censor instituens censum. Vid. *Liv.* 39, 44. et ad 29, 37, 7. *Gron.* et *Drak. Tac. A.* 1, 33. Dicitur etiam de magistro, cui discipuli in disciplinam traduntur. *Cic. Fat.* 2. Quamquam flagrantissimum acceperam. Et sic fortasse *Virg. G.* 2, 477. Me vero — Musae — accipiant, coelique vias et sidera monstrent. ¶ *Cic. N. D.* 2, 54. Alvus omne, quod accipit, cogit et confundit. *Virg. A.* 8, 449. Ventosis follibus auras Accipiunt (concipiunt) redduntque. Cf. *Georg.* 4, 171. *Ovid. Met.* 3, 121. *Quintil.* 11, 3. Nam ut tibiae eodem spiritu accepto — sonum reddunt. *Cic. Or.* 3, 45. Luna lumen solis accipit. *Hor. Ep.* 1, 10, 17. Ubi mitior aura Leniat et rabiem Canis et momenta Leonis, Cum semel accepit solem. *Virg. G.* 1, 170. Formam accipit ulmus aratri. Cf. *ib.* 2, 450. *Aen.* 10, 138. Fusos cervix cui lactea crines Accipit (cui defluunt crines). *Ib.* 5, 491. Dejectam aerea sortem Accepit galea. *ib.* 1, 123. (Naves) accipiunt imbrem. *Sil.* 17, 624. (Rates) flammiferam accepere facem (incensae sunt). *Ovid. Met.* 12, 37. Accipient ventos a tergo mille carinae. *Virg. A.* 6, 414. (Cymba) multam accepit (hausit) paludem. *Sil.* 14, 13. (Tellus) accepit freta, i. e. inundata est. Quod *id.* 4, 141. insolentius dicit: Caedem accepit ab hoste Cornus, sic intellige: hostis occurrens vulnerandi se opportunitatem hastae praebuit, vulneratus est. *Id.* 11, 386. Accepit tellus ossa — sepulcro. *Virg. G.* 1, 216. Tum te quoque, Medica, putres Accipiunt sulci. *Ammian.* 22, 7. de mari fluvium excipiente: per quas (regiones) in mare accipitur Phasis. Hinc facile ad explicandum, cum locus, urbs, terra etc. dicuntur accipere eum, qui in eum locum venit, intrat etc., ubi *accipere* id. est quod *excipere*. *Virg. G.* 4, 362. (Unda) accepit sinu. *Id. Aen.* 3, 210. Strophadum me litora primum Accipiunt. *ib.* 7, 210. Aurea nunc solio stellantis regia coeli Accipit. Cf. 2, 69. *Ovid. Met.* 6, 334. *Sil.* 16, 2. Bruttia — Hannibalem accepit tellus. *Liv.* 1, 60. Accepere castra. Al. *excepere*. Vid. ib. *Drak.* et cf. *id.* ad 5, 21, 3. 21, 44, 8. et 22, 39, 13. Add. *ib.* 29, 32, 8. 38, 21. *fin. Plin. Pan.* 16. Accipiet ergo aliquando Capitolium non mimicos currus etc. *ib.* 92. Nos — currus accipiet. — *Tac. A.* 1, 54. Annus novas caerimonias accepit i. e. eo anno institutae sunt. *Quint.* 9, 3. p. 820. Accipit venustatem (sensus vehemens et acer). *Id.* 12, 11. Quantum enim poesis ab Homero et Virgilio, tantum fastigium accepit eloquentia ab Demosthene atque Cicerone. *Id.* 5, 11. (Fabulae) quae etiamsi originem non ab Aesopo acceperunt (nam videtur earum primus auctor Hesiodus). *Id.* 8, 2. Interim autem, quae sunt in quoque genere praecipua, proprii locum accipiunt. ¶ Saepissime dicitur *accipere* de sensibus humani corporis et de mente ipsa, cujus ope aliquid cognoscimus. *Cic. Div.* 2, 3, 9. Rerum, quae sensu accipiuntur. Cf. *Fin.* 2, 3. *Id. Or.* 1, 50. Accipere aliquid auribus. *Ovid. P.* 2, 8, 43. Accipe non dura supplicis aure preces. *Sen. Suas.* 1. Propitiis auribus accipitur. *Quintil. Decl.* 337. Aversis auribus accipere. *Cic. Verr.* 2, 3, 18. Quem accepi ipse oculis animoque sensum. *Virg. A.* 10, 104. Accipite ergo animis. Et sic saepe Virgilius. *Cic. Acad.* 2, 20, 66. Visa enim ista quum acriter mentem sensumve pepulerunt, accipio, hisque interdum etiam assentior, nec percipio tamen, in quo loco vides plus significare *percipere*, quam *accipere*. ¶ Hinc factum est, ut *accipere* omnino significaret *audire*, et maxime diceretur de iis rebus, quae nobis ab aliis traduntur et quas *fando* s. *fama* cognoscimus; v. *Cort.* ad *Sall. Cat.* 6. *Cic. Sen.* 21. Eas non tum primum accipere, sed reminisci et recordari. *Sall. Jug.* 25. Accepta oratione, h. e. audita. Ap. *Caes. b. g.* 5, 1. utrum *accepta oratione* simpliciter sit *audita*, an *probata*, ambigunt interpp. Hoc magis probamus. *Ovid. Met.* 14, 11. dicta acceptaque salute. Cf. v. 271. Sed hoc omnino frequentissimum. *Cic. Or.* 2, 27, 114. Accepto causae genere et cognito, i. e. postquam nobis a cliente causae genus expositum est et cognitum. cf. 87, 355. *Virg. A.* 1, 676. Nostram nunc accipe mentem. Et est haec usitatissima transitionis formula apud *Lucretium* et *Virgilium* aliosque, *Accipe nunc*. Cf. *Hor. Sat.* 2, 3, 46. 233. 307. 1, 4, 38. *Cic. Verr.* 2, 3, 30. *Vellej.* 2, 113. *Cic. Fam.* 1, 6. Quae gerantur, accipies ex Pollione. *Id. N. D.* 2, 37. Accepissent fama et auditione, esse quoddam numen et vim deorum. (Quod ap. *Cic. Fam.* 7, 1. Coelius scribit: ne tenuissimam quidem auditionem de eo accepi, durius et insolentius dictum est. Vid. interpp.) *Id. Fin.* 3, 20. Quod de Hercule et Libero accepimus. *Liv.* 3, 70. fin. Triumphum nec ipsos postulasse nec delatum iis ab senatu accipio. *Plin.* 8, 48, 74. Trabeis usos accipio reges. Cf. *Drak.* ad *Liv.* 3, 69, 8. 4, 41, 7. ¶ Porro facile apparet, quomodo nostrum verbum significationem acceperit *discendi*, *cognoscendi*, *intelligendi*, *interpretandi*. *Cels.* 8. *init.* Superest ea pars, quae ad ossa pertinet. Quae quo facilius accipi possit, prius positus figurasque eorum indicabo. Neque aliter *Cic. Or.* 1, 25, 114. Et si quis est, qui haec putet arte accipi posse. Cf. *Mel. prooem. fin. Nep. Att.* 1. Ut non solum celeriter acciperet, quae tradebantur. Al. *arriperet*, quod jure improbat *Bremi*. Cf. not. *Staver. Quintil.* 10, 5. Juvenis, qui rationem inveniendi eloquendique a praeceptoribus diligenter acceperit. — *Plaut. Cas.* 1, 3, 18. Haud satis meo corde accepi (intellexi) querelas tuas. *Ter. Andr.* 2, 2, 30. Non recte accipis. *Hor. Ep.* 1, 7, 53. laeve jussa accipere. *Cic. N. D.* 3, 1. Quae parum accepi (paulo ante: quae minus intellexi). *Quintil.* 6, 3. Postquam Urbis appellationem, etiamsi nomen proprium non adjiceretur, Romam tamen accipi sit receptum. Cf. 8, 2. *Id.* 1, 5. Barbarismum pluribus modis accipimus. *Auct. ad Her.* 4, 53. Cum verbum potest in duas pluresve sententias accipi. *Quintil.* 6, 3. Dictis aliter accipiendis. *Auct. ad Her.* 2, 26. Quod in aliam partem, ac dictum sit, potest accipi. *Ter. Eun.* 1, 2, 2. Aliorsum, atque ego feci, acceperit. Cf. *Heaut.* 2, 3, 23. *Id. Eun.* 5, 2, 37. Equidem pol in eam partem accipio (sic interpretor, sic volo intelligi). *Phaedr. prol.* 2, 11. Bonas in partes, lector, accipias velim (aequo et benevolo animo accipias). *Cic. Att.* 11, 7. *fin.* Quod rogas, ut in bonam partem accipiam, ego vero in optimam. *Quintil. Decl.* 314. Reus ergo suspectus et in eam partem accipiendus, ut fecerit. *Ter. Ad.* 4, 3, 15. Ad contumeliam omnia accipiunt magis. Cf. *Suet. Aug.* 68. *Tac. A.* 1, 14. In deminutionem sui accipiens. *Liv.* 29, 3. Omnia in majus — accipiebant, i. e. omnia sic interpretabantur, ut majora viderentur, quam erant. Cf. *Tac. H.* 1, 52. *Ib.* 2, 91. Indecora et vilia accipiebantur (pro ind. et vilibus habebantur.) *Cic. Fam.* 10, 1. Quidquid in eum contuleris, ita me accipere, ut in me ipsum te putem contulisse. Cf. *Att.* 3, 25. *pr. R. Dej.* 5. et saepe alibi. ¶ Jam vero his valde affinis est notio *excipiendi* et *recipiendi*, quibus verbis in nonnullis eorum, quae supra allata sunt, exemplorum jam uti licebat. Hic quoque multiplicem habet usum. Ac primum quidem saepissime ita dicitur de hospitiis et conviviis, sic tamen, ut *excipere* magis de primo congressu et mutuis salutationibus intelligendum videatur. *Cic. Att.* 2, 16. *fin.* Accipere aliquem hospitio agresti. *Ter. Eun.* 5, 8, 52. Accipit homo nemo melius neque prolixius, h. e. coenam dat, convivio excipit. *Pl. Cist.* 1, 1, 12. In prandio nos lepide atque nitide accepisti apud te. Cf. *ib.* 18. *Stich.* 5, 4, 3. et 12. *Bacchid.* 4, 9, 106. Accipientur mulso milites. Cf. *Drak.* ad *Liv.* 29, 11, 6. ubi al. *excipere*, al. *recipere* praebent. *Burm.* ad *Vellej.* 2, 77. p. 1032. *ed. R. Heins.* ad *Sil.* 17, 5. et ad *Virg. A.* 3, 351. Pertinet huc etiam *Arnob.* 7. p. 235. Frequentissimo irrigant accipiuntque se vino, quod alibi solet *invitare se vino* dici. Hinc facile putamus explicari posse eos locos, in quibus de ratione et animo, quo quis aliquid sive alterum excipit deque eo sentit, et tum de ratione, qua cum eo versatur eumque tractat, sermo est. *Nep. Alc.* 6. Lacrimans talem benevolentiam civium suorum accipiebat. *Cic. Fam.* 15, 16. Quo animo accipias. *Sall. Cat.* 3. Acc. aequo animo. *Quint.* 4, 2. Placidioribus animis. *Cic. Att.* 15, 26. Ludi quemadmodum accipiantur. *Tac. A.* 3, 76. Accipere civiliter. *ib.* 68. excusatius. 6, 10. laetius. 2, 37. superbius. 2, 75. intemperanter. *Cic. Att.* 1, 1. durius. *ib.* 9, 2. aspere. *Id. Coel.* 22. severe. *Id. Amic.* 25. Patienter accipere admonitionem. *Att.* 15, 20. Fortiter accipere. *Liv.* 2, 3. A quibus placide oratio accepta est, nisi malis explicare *audita est*. *Tac. A.* 15, 23. Ultra gaudium mortale accepit, i. e. gaudio plus quam humano. *Tractare* explicari potest in his locis. *Cic. Verr.* 2, 4, 40. Leniter hominem clementerque accipit. (Cf. *Liv.* 27, 14, 2. clementer accepti, ubi al. *recepti*). *Id. Att.* 10, 7. Quintum puerum accepi vehementer. *Id. Tusc.* 2, 14. Accipere aliquem verberibus ad necem. Cf. *ib.* 4, 36, 78. *Id. Verr.* 2, 1, 54. Verbis male accipere. *Ter. Ad.* 2, 1, 12. Indignis cum egomet sim acceptus modis. *Plaut. Aul.* 4, 4, 3. Te — miseris jam accipiam modis. Cum his cf. ea, quae in *Acceptus* allata sunt et *Vorst. l. c.* — Porro huc pertinent hae locutiones: *Cic. Att.* 2, 20. Accipere aliquem in amicitiam. *Id. Arch.* 12. in fidem. *Liv.* 7, 19. in societatem. De his et similibus (ut *accipere in civitatem*), ubi saepissime libri dissentiunt inter *accipere*, *recipere*, *suscipere*, v. *Gronov.* ad *Liv.* 7, 30, 4. et *Drak.* ad 2, 5, 10. et 4, 3, 14. Alibi ablativum pro accus. exhibent codd., ut in illo *accipere in urbem*, de quo v. *Drak. ib.* ad 4, 15, 3. et maxime ad 9, 16, 2. (Huc refer etiam *Virg. A.* 8, 647. Tarquinium ejectum Porsena jubebat Accipere, sc. in urbem.) *Liv.* 7, 16. Acc. urbem in deditionem (libb. mss. praebent interdum *ditionem*). Vid. *Drak. ib.* ad 33, 20, 5. *Sall. Jug.* 10. Parvum ego te, Jugurtha, in meum regnum accepi. Sed de isto loco dubitatur, aliis *suscepi* exhibentibus, al. *ascivi* conjicientibus. Videtur autem *accipere* dictum de adoptione, ut gr. λαμβάνειν. V. *Cort. Liv.* 30, 8, 6. Accipere in mediam aciem. Vid. *Drak.* ad 21, 46, 9. ubi accus. recte defendit. *Justin.* 28, 3. Acc. in matrimonium. (Hoc *Eutrop.* 9, 22. simpliciter dixit: Constantius privignam Heraclii accepit.) *Tac. A.* 1, 1. Acc. cuncta sub imperium. ¶ Porro *accipere* est *suscipere*. *Ter. Hec. prol.* 2, 47. Mea causa hanc causam accipite. *Pl. Most.* 5, 2, 23. Accipito hanc ad te litem. *Ter. Heaut.* 2, 3, 96. Nihil satis firmi video, quamobrem accipere hunc mihi expediat metum. ¶ Denique *accipere* est *admittere*, et, quod inde sequitur, *probare*. Quippe qui quod ipsi porrigitur, non rejicit, sed accipit et admittit, significat, id sibi probari et placere. (Sic *Ter. Andr.* 5, 4, 47. Dos, Pamphile, est decem talenta. P. Accipio. Et eodem putamus spectare, quod *Liv.* dicit 42, 30, 8. Preces suas acceptas ab dis immortalibus ominati, ubi *Drak.* laudat *Briss. Form.* 1, 33. Quibus enim dii precibus non sunt satisfacturi quasque non probant, eas spernunt ac ne audiunt quidem.) *Ter. Eun.* 4, 7, 1. Hanccine ego ut contumeliam tam insignem in me accipiam (feram)! *Virg. A.* 12, 568. Ni frenum accipere et victi

parere fatentur. *Ovid. Met.* 4, 2. Non orgia censet Accipienda dei. *Tac. A.* 15, 43. Ea, ex utilitate accepta (probata et instituta), decorem novae urbi addidere. *Cic. Verr.* 2, 3, 22. Accipere judicium, i. e. velle cum eo, qui nos provocat et adducit in judicium, experiri et suam causam defendere, ut explicat *Ern.* in *Clav.* Cf. *Quint.* 20. Ita absolute *Hor. Sat.* 1, 5, 58. Accipio (provocationem). *Liv.* 38, 18, 10. Accipere omen. Est haec valde usitata formula eorum, qui, maxime in rebus laetis, quod signum divinae voluntatis accepisse se putant, id admittunt et pro omine habent, gr. δέχεσθαι τὸν οἰωνόν. Cf. *Liv.* 1, 7, 11. *Cic. Div.* 1, 46, 103. *Tac. H.* 1, 62. *Ann.* 1, 28. 2, 13. *Plin. Pan.* 5. *Flor.* 4, 12. et *Briss. Form.* 1, 153. Eodem modo explicandum *Virg. A.* 12, 260. Accipio agnoscoque deos. Cf. *Ovid. Met.* 7, 620. Ap. *Liv.* 21, 63, 14. quod legitur *acceptum in omen*, *Gron.* et *Drak.* aut in *ut omen* mutandum, aut praep. delendam esse ajunt. Paulo aliter *Tac. Hist.* 4, 26. Prodigii loco accipiebatur. Cf. *ib.* 2, 91. et supra. — *Nep. Hann.* 2. Libenter accipere. *Ter. Andr.* 1, 1, 52. Accepit (admisit, probavit) conditionem. Cf. *Pl. Aul.* 2, 2, 60. *Nep. Dat.* 8. *Cic. Fam.* 16, 12. *Cic. Brut.* 14, 55. (Appius) de plebe consulem non accipiebat, i. e. non admittebat. Sic *accipi nomina* dicebantur candidatorum, qui ad petitionem honorum admittebantur, quorum ratio habebatur. Vid. *Liv.* 9, 46, 2. et *Briss. Form.* 2, 13. *Cic. Fam.* 12, 21. Acc. excusationem (probare). *ib.* 16, 19. causam. *Liv.* 23, 42, 3. pacem. Vid. ibi *Drak.* et differt hic locus ab eo, quem ex Justino supra attulimus, ubi pacem acc. est *consequi*. Sic *id. Liv.* 30, 23. Nullius alterius consilio accipiendam abnuendamve pacem esse. *Cic. Att.* 1, 14. Accipere rogationem. *Ovid. Met.* 4, 704. legem. Cf. *Drak.* ad *Liv.* 6, 39, 11. *Sall. Jug.* 17. Societates, foedera accipere. *Tac. Hist.* 4, 26. societatem. Eodem modo intell. *ib.* 2, 6. Sacramentum Othonis acceperat uterque exercitus i. e. sacramento Othonis accesserat, adjunxerat sese. Pertinet huc denique locus in *Virg. Cir.* 415. Tamen haec, etsi non accipis, audis (audis certe, etsi non admittis, probas). Hinc igitur in disputationibus *accipere* dicuntur, qui aliquid tanquam verum admittunt et concedunt. *Gell.* 18, 1. Hoc ubi accepit Stoicus etc. Denique alia hujus quoque sign. exempla v. supra in *Acceptus*. ¶ Fuit, qui *accipere* pro *decipere* dictum esse existimaret ap. *Tac. A.* 14, 4. Acciperetque Agrippinam, facili feminarum credulitate ad gaudia, atque adeo *Lucilii* verba afferret a *Nonio* 4, 15. servata: Sic veteratorem illum vetulum lupum Annibalem acceptum. At hoc fieri nullo modo potest. In *Tac.* loco magna est de scriptura dubitatio, ubi, si vera est conjectura *Freinsh. acciperetque Aggrippina*, acc. expl. *admittere*, *fidem habere*. ¶ *Accipere*, *nancisci*, *adipisci* sic solent distingui, ut *accipere* dicamur ea, quae alio dante vel consentiente in nostram potestatem perveniunt; *nancisci* ea, in quae felici quodam casu incidimus; *adipisci* ea, ad quae nonnisi data opera nec sine quodam labore pervenimus. ¶ Apud JCtos hoc est discriminis inter *accipere* et *capere*, quod *capere* cum effectu intelligitur; *accipere*, etiam si quis non sic accepit, ut habeat: ideoque non videtur quis capere, quod est restituturus. Haec *Ulp. Dig.* 50, 16, 71. ¶ *Accepso* pro *acceperim* aut *accepero*, vel ut exponit *Nonius* 2, 51. pro *accipio*, antiquum est. *Pacuv. ib.* Haud sinam quidquam profari, priusquam accepso, quod peto. ¶ Etiam *adcipio* scriptum reperitur in quibusdam *Virgil.* antiquis codicibus, teste *Pier. ad Ecl.* 8, 39. [*Confunduntur a librariis *accipere* et *accire*. *Drak.* ad *Liv.* 10, 19, 1. 23, 17, 7. *acciendum* et *accipiendum*, *accitum* et *acceptum*. *Id.* ad *epit. l.* 48. *accipere* et *arripere*, *acceptus* et *arreptus Duk.* ad *Liv.* 3, 70, 10. *Drak.* ad 5, 47, 4. *eripere*. Vid. varr. lectt. ad *Liv.* 5, 50, 6. *Occipere Drak.* ad 31, 50, 6. *recipere id.* ad 26, 32, 8. *aspicere id.* ad *Sil.* 5, 573. et *Burm.* ad *Quint. Decl.* 15, 14. p. 321. Saepissime *accip.* et *excipere*. *Accepi* et *accessi Drak.* ad *Liv.* 25, 32, 3.

ACCĬPĬTER, cipitris, m. ἱέραξ, κίρκος, nomen est generale omnium avium rapacium et aliarum avium praeda viventium, et aduncum ad hoc rostrum unguesque habentium. [*Nostrum Habicht, Falke; maxime intelligitur ea avis, quae ap. *Linn.* est Falco palumbarius.] Accipitrem ab accipiendis, hoc est, capiendis avibus dictam scribit *Isid. Orig.* 12, 7. *Plin.* 10, 8, 9. Accipitrum genera sedecim invenimus etc. *Ov. Met.* 11, 344. Et nunc accipiter nulli satis aequus in omnes Saevit aves. ¶ Speciatim hoc nomine vocatur avis quaedam rapax, quae a quibusdam etiam corrupto vocabulo *accipiter fringillarius* dicitur [*Falco Nisus *Linn.* nobis *Sperber*], cujus perutilis est in aucupiis opera, cum facile aucupis pugno sedere, in monstratam praedam ejus nutu involare, et, cum eidem libuerit, ad vincula redire assuescat: de qua *Martial.* 14, 216. Praedo fuit volucrum, famulus nunc aucupis, idem Decipit, et captas non sibi moeret aves. ¶ Difficile tamen est definire, quodnam potissimum ex tot accipitrum generibus hisce nominibus designetur. V. *Gesner.* et *Aldrovandum*, qui ingentibus voluminibus de hujusmodi rebus ex professo scripsere. *Budaeus* quoque *Annot. prior. in Pandect.* multa scripsit de accipitribus, professus se adolescentem eo aucupii genere maxime delectatum. ¶ Accipitrem sacrum vocat *Virg. A.* 11, 722. vel quia, ut ait *Servius*, ea avis Marti sacra est, vel quia est ceteris avibus exsecrabilis, ut *Auri sacra fames*, vel quia graecum nomen expressit, quo accipiter ἱέραξ dicitur, ab ἱερός, *sacer*; [vel potius, quia augurium ex accipitre capiebatur, ut ap. *Hom. Od.* 15, 524.; (ita explicat *Heynius*. Ex loco Homerico intelligitur, eum Apollini sacrum ejusque nuntium fuisse. Vid. *Gonsal.* ad *Petron.* p 206.) imo *Cic. N. D.* 3, 19. accipitres inter barbarorum deos refert, eosque *Lucr. l. infra cit.* in somno metuere ait homines superstitiosos. *F.*] ¶ Translate ponitur pro rapaci seu fure. *Pl. Pers.* 3, 3, 5. Impure, labes popli, pecuniae accipiter. [*Modo non prorsus dissimili *Ter. Phorm.* 2, 2, 16. Quia non rete accipitri tenditur neque milvio, qui male faciunt nobis. Intell. de hominibus dolosis et metuendis, quos nemo facile impune aggrediatur. Cf. *Hor. Ep.* 1, 16, 50.] ¶ In genere fem. *Lucr.* 4, 1003. Accipitres somno in leni si praelia pugnasque Edere sunt persectantes visaeque volantes. ¶ Olim a vetustissimis dictum esse *accipiteris* in genitivo pro *accipitris*, testatur *Prisc.* 6. *p.* 695. *P.*, sed nullum affert exemplum.

*ACCIPITRĪNA, ae, herba ap. *Apul.* 30. lactuca silvatica; aliis hieracium.

ACCĬPĬTRO, as, a. 1. obsoletum verbum usurpatum a *Laevio*, vel ut alii leg. *Naevio*, veteri poeta, qui, teste *Gell.* 19, 7., *accipitret* posuit pro *laceret*. Alii leg. *jaceret*, a *jacio*, [alii *raperet*, sed prius praestat. *F.*]

*ACCĪSI, orum. Populus Scythicus ad paludem Maeotidem. *Plin.* 6, 7, 7.

ACCĪSUS, a, um, part. ab *accido*, περικοπείς, caesus. *Tac. Germ.* 19. Accisis crinibus nudatam expellit domo maritus. *Virg. A.* 2, 626. Accisa ornus ferro. ¶ Translate imminutus, afflictus, extenuatus, consumptus. *Id. A.* 7, 125. fames Accisis coget dapibus consumere mensas. *Liv.* 3, 10. Hernici nuntiant Volscos, etsi accisae res sint, reficere exercitus. [*Accisae res dixit etiam *Cic. prov. cons.* 14. Cf. *interpp. Liv.*] *Id.* 8, 11. Accisae Latinorum copiae. [*In h. l. al. *abscissae*, al. *caesae*, al. aliter. V. *Drak.*, qui *Sil.* 2, 392. accisis populis (vulg. hic leg. *accitis*. Accisis est ex conjectura; al. *attritis*. Cf. 8, 590. accisae gentes) et *Tac. A.* 1, 61. accisae reliquiae affert. Idem *Livius* 7, 29. *fin.* Robore juventutis suae acciso. Al. *occiso*, al. *abscisso*. V. *Drak.* et *Oud.* et *Herz.* ad *Hirt. b. g.* 8, 31. ubi eadem est scripturae varietas. *Herz.* comparat *attonsam laudem* ap. *Cic. Tusc.* 5, 17.] *Horat. Sat.* 2, 113. Integris opibus novi non latius usum, Quam non accisis.

[ACCĪTĀNUS, a, um, ad urbem pertinens, quae Acci appellabatur in Hispania Tarraconensi, nunc *Guadix el viejo*. *Inscr.* ap. *Grut.* 271, 6. Colonia Julia Gemella Accitana. Alia ap. *eund.* 452, 4. In agro Accitano. *F.*]

ACCĪTĬO, onis, f. actus acciendi, accitus, παράκλησις. *Arnob.* 4. *p.* 134. Magi in suis accitionibus memorant, antitheos saepius obrepere pro accitis, *h. e.* in suis deorum evocationibus.

ACCĪTO, as, a. 1. Probant quidam hoc verbum auctoritate *Lucretii* 5, 945. Clarior accitat etc. sed alii rectius leg. *Claricitat.*

ACCĪTUS, a, um, part. ab *accio*, evocatus, arcessitus, προσκεκλημένος. *Sall. Jug.* 108. Acciti ibant. *Tac. H.* 4, 72. Convertit animos accitarum legionum miserabilis aspectus. *Ib.* 13. Accita a Vitellio auxilia. *Curt.* 4, 1. Classis Macedonum ex Graecia accita. [**Tac. A.* 14, 20. Funditus everti (patrios mores) per accitam (i. e. externam s. ab aliis populis petitam) lasciviam. Cf. *Hist.* 2, 3. *Ib.* 2, 1. In adoptionem accitus. *Ann.* 3, 27. Accita, quae usquam egregia.]

ACCĪTUS, us, m. evocatio, accitio, παράκλησις. In sexto casu singulari. *Cic. Verr.* 2, 3, 28. Magistratus accitu istius evocantur. *Virg. A.* 1, 677. accitu cari genitoris. [*Videtur nonnisi in sexto casu reperiri].

ACCĬUS, ii, m. nomen proprium plurium poetarum apud Romanos. L. Accius senior, L. Accius junior, et T. Accius. Primus natus fuisse videtur a. U. C. 560. qui sex annorum puer cum P. Claudio Pulcro et L. Porcio Licinio Coss. Pisaurum colonia deduceretur, illuc migravit. Fuit hic poeta comicus, cujus mentionem facit *Auctor vetus operis de Tragoedia et Comoedia*; hujus comoediarum fragmenta leguntur inter carmina Accii. Hic iisdem Aedilibus una cum Pacuvio fabulam docuit, cum ipse triginta, Pacuvius vero octoginta annos natus esset. A. U. C. 650. nonagenario major obiit. ¶ L. Accius alter, de quo *Acron Hor. schol.* ait: Accius poeta junior suo ingenio praecelluit Euripidem, qui fuit altus et ingenio sublimis. Hic praecedentis filius fuisse videtur; nam, teste *Euseb.* in *Chron. Olymp. CLX. ann. II.*, ortus est Mancino et Serrano Coss., *h. e.* a. U. C. 580. [*583] parentibus libertinis; fuit etiam familiaris D. Bruti et aequalis M. Tullii Ciceronis; hujus tragoediarum fragmenta adhuc extant. Scripsit etiam hexametris Annales, quorum fragmentum affert *Macr. Sat.* 1, 7. et versibus ornavit D. Bruti monumenta: obiit autem a. U. C. 667. [*Hunc appellat *atrocem Ov. Tr.* 2, 359. *Amor.* 1, 15, 19. *animosum os* ei tribuitur. Cf. *Hor. Ep.* 2, 1, 56. *A. P.* 258. *Quint.* 10, 1. *Gell.* 13, 2. Ejus imaginem v. ap. *Viscontium* in *Iconogr. Rom. tab.* XIII. 3.] ¶ T. Accius L. filius L. nepos, natus a. U. C. circiter 630, orator eximius, Ciceronis aemulus et aequalis, de quo ita ille in *Bruto* 78. T. Accius Pisaurensis, cujus accusationi respondi pro A. Cluentio; qui et accurate dicebat, et satis copiose, eratque praeterea doctus Hermagorae praeceptis .... studio autem neminem nec industria majore cognovi. Mortuus fuisse videtur a. U. C. 706 circiter, cum illum *Cicero* dicat nuper mortuum in *Bruto* 78., qui liber scriptus creditur a. 707. Tres igitur fuere Accii, nimirum L. Accius poeta comicus pater, L. Accius poeta tragicus, et annalium poeticus scriptor filius, et T. Accius orator nepos. ¶ Accium historicum afferunt ex *Cic. Leg.* 1, 2, 6. Sed ibi magna est in libb. mss. dissensio et nunc ex *Sigonii* conjectura editur *Macrum*. ¶ Fuit etiam Accius Naevius (*Attius*, item *Actius Navius* habent libri etiam optimi) augur celeberrimus, qui jussu Tarquinii Prisci Romanorum regis novacula cotem discidit, quam historiam vel potius fabulam narrant *Liv.* 1, 36. *Val. Max.* 1, 4. *n.* 1. Hanc *Cic. Div.* 1, 17. defendit, sed 2, 38. Contemne, inquit, cotem Accii Navii; nihil debet esse in philosophia commentitiis fabulis loci. ¶ Alter fuit Accius Priscus pictor nobilis, qui Honoris et Virtutis aedes Vespasiano restituenti una cum Cornelio Pino pinxit. *Plin.* 35, 10, 37. ¶ Alius omnino fuit Accius Labeo, poeta epicus, qui Iliada et Odysseam transtulit verbum ex verbo, ridicule satis, quod verba potius, quam sensum secutus sit. Ejus est ille versus: Crudum manduces Priamum Priamique pisinnos. *Pers. Sat.* 1, 50. Non est hic Ilias Accî Ebria veratro. ¶ Quaedam edd. habent *Actius*, aliae *Attius*, quod *Manut.* in *Orthogr.* auctoritate *Mar. Victorini l.* 1. *art. Gramm.* veterum librorum et multorum lapidum probat. Sunt etiam, qui *Atius* una *t* scribendum putant, ut *Dausq.* in *Orthogr.* afferens illud *Virg. A.* 5, 568. *Alter Atys, genus unde Atii duxere Latini*: ubi tamen *Pier.* monet scribendum esse *Atti* cum antiquis codd., vel etiam *Attii* ex *Vel. Longi* sententia duobus *ii* per synaeresin in unum coeuntibus. [*At contra *Pierium* disputat *Heins.* et retenta est in Virg. loco scriptura *Atii* ab *Heynio* aliisque.] Quare rectius *Accius* vel *Attius* scribendum videtur. [*Sunt haec, prouti scribuntur, diversarum gentium nomina, ut Sestiorum, qui patricii, et Sextiorum, qui plebeji erant. Sed ubique fere fluctuat scriptura, ut in Natta, Nacca, Nacta.] ¶ Ab hoc nomine fit adject. *Accianus*, quod v. suo loco. [*Quae de Acciis hic prolata sunt, maximam partem auctorem habent Furlanettonem, quem hic secuti sumus.]

ACCLĀMĀTĬO et Adclamatio, onis, f. ἐπιφώνησις, clamor. *Col.* 7, 3. *fin.* In cogendis recipiendisque ovibus acclamatione ac baculo minetur. Adde 6, 2. *ad fin.* ¶ Item vox et clamor multitudinis assentientis, laudantis, probantis. *Liv* 31, 15. *fin.* Acclamationes multitudinis assentatione immodica pudorem onerantis. *Suet. Oth.* 6. Inter faustas acclamationes. [*Cf. *id. Caes.* 79. *Aug.* 58.] *Plin. Pan.* 73. Comprobasti acclamationum nostrarum fidem lacrimarum nostrarum veritate. ¶ Hoc sensu differt a plausu in eo maxime, quod acclamatio voce, plausus manibus fit. *Quintil.* 8, 3. Ut populus Romanus admirationem suam non acclamatione tantum, sed etiam plausu confiteretur. ¶ Acclamationum usus frequens fuit apud Romanos in foro, in theatro, principibus viris advenientibus, in scholis et auditoriis recitantibus opera sua, in nuptiis etiam boni ominis causa etc. Sed praecipue obtinuit earum mos Imperatorum temporibus, quibus in Principum laudes et adulationem effusi non vocibus modo singulis, sed longis etiam ominandi formulis et ad cantum interdum conformatis acclamabant. Cujus rei exempla leguntur ap. *Capitolin.* in *Maximinis* 16. et 25. et in *Gordianis* 11. *Vopisc.* in *Tac.* 4. 5. et 7. *Vulcat. Gallican.* in *Avid. Cass.* 13. et *Lamprid.* in *Alex. Sev.* 6. etc. [*Adde *Plin. Paneg.* 3. 71. 72. ubi plurimi libri *exclamationes*. Plura habes ap. *Briss. Form.* 1, 145. 2, 66. 4, 30. 8, 24.] Quae quidem acclamationes in Acta publica aliquando relatae sunt, ut colligitur ex *Lampr. l. c.* et ex *Plin. Pan.* 75. Plura hac de re *Lips. Elect. l.* 2. *c.* 10. et *Casaubon. ad Vulc. Gall. l. c.* [*et integro libro *Ferrar. de veterum acclamationibus et plausu*, in T. VI. *Antiq. Graev.*] ¶ Accipitur etiam in malam partem pro clamore et strepitu adversantium, exsibilantium, maledicentium, ἀντιφώνησις, διαφώνησις [*ita fere semper apud *Cic.*] *Cic. Q. Fr.* 2, 3. Non modo ut acclamatione, sed convicio et maledictis impediretur. *Id. Or.* 2, 83. Vitanda est acclamatio adversa populi, quae aut orationis peccato aliquo excitatur vel invidia. [**Att.* 1, 16.] *Suet. Domit.* 23. Contumeliosissimum acclamationum genus. Exemplum adversae acclamationis habetur apud *Lamprid.* in *Comm.* 10. [et praecipue apud *Cic. pro C. Ra-*

bir. 6. *F.*] P [*Acclamatio, id. q. simplex *clamor*, ap. *Auct. ad Her.* 3, 12. acuta atque attenuata nimis acclamatio.] P Denique acclamatio figura est rhetorica, eadem nimirum, quae epiphonema, ἐπιφώνημα. *Quintil.* 8, 5. Est enim epiphonema rei narratae vel probatae summa acclamatio. Tantae molis erat Romanam condere gentem! (*Virg. A.* 1, 33.)

ACCLĀMĪTO, as, n. 1. frequentat. ab *acclamo. Pl. Amph.* 3, 2, 3. Ea quae sunt facta, infecta esse acclamitat. Sed optimae edd. habent *refert ac clamitat.* [*Gronov.* conj. *occlamitat.*]

ACCLĀMO et Adclamo, as, avi, atum, n. 1. idem quod clamo: et dicitur fere de multitudine, ἐπιφωνέω, ἐπικράζω. *Cic. Caecin.* 10. Populus cum risu acclamavit ipsa esse. [*Pertinet huc *Justini* locus 24, 5. a *Furl.* allatus. Adde *Suet. Galb.* 20.] *Liv.* 34, 50. *fin.* Prosequentibus cunctis, servatorem liberatoremque acclamantibus [*ἀνακαλεῖν]. *Tac. A.* 1, 44. Si nocentem acclamaverant, praeceps datus trucidabatur. Et 19. Acclamavere, ut tribunus legatione ea fungeretur. P Saepe est voce assentiri, clamando laudare, plaudere, προσφωνέω, εὐφημέω. *Capitolin.* in *Maxim.* 16. Lectis litteris statim senatus acclamavit, Gordiane Auguste, Dii te servent. *Tac. H.* 1, 78. Populus et miles tanquam nobilitatem astruerent, Neroni Othoni acclamavit. [*Cf. *Suet. Claud.* 7. 27.] P Passive impersonaliter. *Suet. Dom.* 13. Acclamari etiam in amphitheatro libenter audiit, Domino et Dominae feliciter. [**Eutr.* 8, 5.] *Lampr. Al. Sev.* 7. Cum egisset gratias, acclamatum est. Et 9. Et cum diceret, acclamatum est. Sic ibi saepe. [*Cf. *Suet. Aug.* 70. *Tib.* 52.] P De acclamandi ritu diximus in ACCLAMATIO. P In malam partem pro clamore obstrepere, contra dicere, διαφωνέω. *Cic. Brut.* 73. Non metuo, ne mihi acclametis. *Sen. ep.* 47. Hoc loco acclamabit mihi tota manus delicatorum. Adde *Vell.* 2, 4. [**Cic. Mur.* 8. Cf. *Misc. obs.* 5, 8. p. 456. Praeterea vid. ad locum *Vell.* quae afferunt *Acidal.* et *Heins.*, et ad *Senecam Heinsius.* Male multi *occlamare* mutatum iverunt.]

ACCLARO. V. ADCLARO.

ACCLĪNĀTUS et Adclinatus, a, um, part. ab *acclino*, inclinatus, προσκλινθείς. *Petron. Satyr.* 103. Adclinatus lateri navis exonerabat stomachum nausea gravem. *Ov. Met.* 10, 268. acclinataque colla Mollibus in plumis tanquam sensura reponit. *Liv.* 44, 3. Castra acclinata tumulo. *Stat. Silv.* 5, 4, 5. occidit horror Aequoris, et terris maria acclinata quiescunt, *h. e.* quasi reclinata et jacentia littoribus, atque adeo tranquilla. [*Ap. *Caes. b. g.* 6, 27. nunc legitur *reclinatae.* Vulg. *acclinatae.*]

ACCLĪNIS, et Adclinis, e, adj. acclinatus, προσκλίνων. *Virg. A.* 10, 834. corpusque levabat Arboris acclinis trunco. *Claud. Cons. Probi et Olybr.* 114. arbore fultus Acclines humeros. *Just.* 28, 4. Non humi consedit, non armorum pondus deposuit, sed acclinis parieti etc. *Stat. Th.* 10, 288. Acclines clypeis alios. Adde *Silv.* 5, 3, 36. et *ib.* 5, 25. [**Sulp. Sever. v. Mart.* 13, 5. Cum unam in partem pinus illa esset acclinis (prona), ut non esset dubium, quam in partem succisa corrueret.] P Translate *Hor. Sat.* 2, 2, 6. Acclinis falsis animus meliora recusat, *h. e.* addictus, innixus, vel etiam propensus. P Porro omnibus hisce exemplis alii codices habent *acclivis* vel *adclivis*. Verum praeterquam quod *acclivis* non ita apte his locis accommodari potest, in quibus omnibus status quidam significatur hominis rei alicui innitentis; textus, qui *acclinis* habent, acriter constanterque tuentur primae notae interpretes et Critici (partim ex mss. et antiquis libris impressis, partim ex analogia, cum et *reclinis* dicatur eadem forma et *inclinis*) *Turneb. l.* 3. *c.* 19. *Pierius*, *Servius* in *Virg.*, *Berneccer.* in *Justin.*, in *Stat. Morell.*, in *Horat. Lambin.*, in omnibus *Pareus* in *Lex. Crit.* Est enim inter alia illud quoque discrimen, quod *acclivis* proprie de rebus inanimis usurpatur, et fere ad situm locorum refertur; *acclinis* vero de animatis, quaeque ita moveri possunt, ut acclinentur sive inclinentur, ut adnotavit *Gifan.* in *Observ. L. L.* [*h. e. *acclivia* (clivus) dicuntur edita et ascensum habentia, *acclinia*, quae innituntur alicui. Ita igitur inter se differunt significatione, ut ne comparari quidem possint. Ita rectius judicabitur de iis locis, quos ex Ammiano et Claudiano noster affert statim. Hinc etiam apparet, *Columellam* 12, 15. non scripsisse de cratibus: inter se *acclives* testudineato tecto, sed scribere debuisse *acclines*, quod jam *Barthio* ad *Claud.* p. 25. visum est. Neque vero *Ovid. Met.* 15, 737. *adclivia* malo colla potuit scribere, quae vulgaris est scriptura. Ceterum cf. interpp. *Virg.* ad *Aen.* 10, 835. *Henr. Steph. diatr.* II. *Hor.* p. 44. *Stewech.* ad *Arnob. adv. g.* 7. p. 145. *Barth.* ad *Stat. Th.* 1, 388. *Heins.* ad *Val. Fl.* 2, 92.] Hoc tamen discrimen non servarunt (si constans est lectio) *Ammian.* 29, 5., ubi scripsit *Municipium Sugabarritanum monti accline.* [**Id.* 14, 8. Libano monti Phoenice]. Et *Claudian. de Phoen.* 90. centumque accline columnis Templum.

ACCLĪNO et Adclino, as, avi, atum, a. 1. ad aliquid flecto, inclino, προσκλίνω: ex *ad* et *clino. Ov. Met.* 5, 72. Circumspexit Atyn seque acclinavit in illum. Alii leg. *inclinavit ad illum. Stat. Silv.* 4, 2, 50. gravis Alcides, post horrida jussa reversus. Gaudebat strato latus acclinare leoni. P Translate *Liv.* 4, 48. Haud gravate acclinaturos se ad causam senatus, *h. e.* fauturos causae senatus.

ACCLĪVIS et Adclivis, e, adj. erectus, arduus, ascensum habens erectum, cui contrarium est *declivis*, ἀνωφερής, προσάντης. [**Col.* 3, 15. habet loca plana, acclivia, praecipitia, ex quo apparet, loca acclivia esse leniter edita.] *Cic. Q. Fr.* 3, 1. Ea viae pars valde acclivis est. *Virg. G.* 2, 276. tumulis acclive solum collesque supinos. *Caes. b. g.* 2, 29. Una ex parte leniter acclivis aditus. [*cf. de h. v. *Heindorf.* ad *Cic. N. D.* p. 258. sq.]

ACCLĪVĬTAS et Adclivitas, atis, f. ἀνωφέρεια, ascensus terrae erectus. *Caes. b. g.* 2, 18. Ab eo flumine pari acclivitate collis nascebatur. [**Ammian.* 14, 2. Neque acclivitas ipsa adiri poterat.] *Colum.* 2, 4. in arando observandum, ut transversus mons sulcetur: nam hac ratione difficultas acclivitatis infringitur et labor minuitur.

ACCLĪVUS et Adclivus, a, um, adj. idem quod acclivis. *Ov. Met.* 2, 19. acclivo Clymeneia limite proles Venit. *Id. ib.* 10, 53. Carpitur acclivus per muta silentia trames. [**Id. ib.* 9, 334. litus, ubi *acclivi* ex uno cod. edidit *Heins.* pro *acclivis.*] Adde *Liv.* 38, 20. et *Manil.* 1, 232., sed ubique inconstans est lectio.

ACCOGNOSCO et Adcognosco, is, a. 3. probe cognosco: praep. enim *ad* vim verbo addit. *Petron. Fragm. Trag.* 69. *Burm.* Adcognosco, inquit, Cappadocem. [*Tertull. ad Uxor.* 2, 6. Non hinc praejudicium damnationis suae adcognoscet. *F.* *Add. *id. adv. Marc.* 4, 20. Etiam *Senecae* tribuunt *Benef.* 2, 13. ex mss. nonnullorum auctoritate.]

ACCŎLA, ae, m. πάροικος. *Liv.* 1, 7. Pastor accola ejus loci nomine Cacus. *Id.* 37, 53. Nullos accolas nec finitimos habere, quam vos, malo. *Tac. A.* 2, 68. Ad amnem Pyramum contendit, cujus pontes accolae ruperant. *Virg. A.* 7, 729. Accola Vulturni. [**Ammian.* 14, 10. Accolae plagarum extimarum. *Curt.* 3, 2. Accolae rubri maris. Dativum addit *Sil.* 1, 414. Fatidicis accola lucis.] P Differunt *accola* et *incola* in eo, quod *accola* est qui juxta vel circa locum aliquem habitat: hinc dicitur accola montis, fluminis, littoris etc.; *incola* est qui in ipso loco habitat, ut incola pagi, urbis, oppidi etc. *Pl. Aul.* 3, 1, 1. Cives, populares, incolae, accolae, advenae. P Per catachresin *Tac. A.* 1, 79. Quin ipsum Tiberim nolle prorsus accolis fluviis orbatum minore gloria fluere, *h. e.* fluviis in ipsum influentibus. [*Loquitur enim *Tac.*, ut bene *Ernest.*, de fluviis ut de diis.] P In singulari numero de pluribus aliquando dicitur more nominis collectivi. *Sil.* 11, 25. Jam vero Eridani tumidissimus accola Celtae Incubuere malis Italum. P Quidam putant *Ciceronem* usurpasse hanc vocem pro cive seu populari, cum *accolas Cereris* dixit *Verr.* 2, 4, 50. Sed non est eo loco a propria hujus vocis significatione recedendum. Verba *Ciceronis* sunt: *Habitare apud sese Cererem Ennenses arbitrantur: ut mihi non cives illius civitatis, sed omnes sacerdotes, omnes accolae atque antistites Cereris esse videantur.* Sensus est, Ennenses adeo Cereris cultui addictos esse, ut non tam Ennam incolere, sed Cereris templum accolere videantur.

ACCŎLO, is, a. 3. παροικέω, προσοικέω, juxta vel circa colo: ex *ad* et *colo. Plin.* 36, 12, 17. *n.* 2. Quasi silvestre numen accolentium. *Pl. Bacch.* 2, 1, 4. Qui aedibus propinquus nostris accolis. *Liv.* 28, 13. Ab sociis, qui accolunt viam, contrahendo auxilia. *Cic. Somn. Sc.* 5. Gens, quae illum locum accolit, sensu audiendi caret. [**Liv.* 39, 46. Gentes, quae Macedoniam accolunt.] *Tac. H.* 1, 51. Accolere Rhenum. *Ib.* 3, 47. Accolere Pontum. [**Ov. Fast.* 1, 390. nives Haemi]. P Passive *Plin.* 3, 1, 3. Baetis fluvius crebris dextra laevaque accolitur oppidis. P Cum dativo quoque usurpari scribit *Prisc.* 18. p. 1203. P., sed nullum affert exemplum. P [**Catull.* 62, 53. accolere dicit pro *colere:* hanc (vitem) nulli agricolae, nulli accoluere juvenci, si vera est scriptura.]

ACCOMMŎDĀTĒ, adv. ἐπιτηδείως, apte, apposite. *Cic. Or.* 1, 33. Dicere quam maxime ad veritatem accommodate. *Id. Or.* 33. Definire rem uberius et ad popularem intelligentiam accommodatius. *Id. Fin.* 5, 9. Vivere ad naturam accommodatissime.

ACCOMMŎDĀTĬO, onis, f. apta dispositio, ἐπιτηδειότης. *Cic. Inv.* 1, 7. Elocutio est idoneorum verborum et sententiarum ad inventionem accommodatio. P Translate *id. Verr.* 2, 3, 81. Ex liberalitate atque accommodatione magistratuum consuetudo aestimationis introducta est, *h. e.* ex indulgentia magistratuum sese ad aratorum indulgentiam accommodantium.

ACCOMMŎDĀTOR, oris, m. qui accommodat. *Inscr.* ap. *Grut.* 789, 4. Herma accommodator vixit an. XLVIII. Hoc loco significari videtur speciale aliquod munus vel artificium, quod adhuc, quale sit, definire non possumus. [*Longam seriem rariorum hujus generis substantivorum in — *or* v., si lubet, ap. *Barth.* ad *Stat. Th.* 3, 79.]

ACCOMMŎDĀTUS, a, um, part. ab *accommodo*, ἁρμοστός, aptatus. *Hortens. fr.* ap. *Augustin. contra Julian. Pelag.* 4, 15. Corpora viva cum mortuis, adversis adversa accommodata, quam aptissime colligabantur. *Plin.* 10, 33, 50. In his avibus, quarum digiti non sunt accommodati complectendis transferendisque ovis. P Saepius est aptus, idoneus, appositus, utilis, ἐπιτήδειος. [**Caes. b. g.* 3, 13. conjungit aptiora et accommodatiora.] *Cic. Or.* 1, 49. Sententiae ad probandum accommodatae. *Id. Fam.* 5, 16. Ad consolandum accommodatus. [**Id. Fin.* 5, 11, 33. Res ad naturum accommodatae; et sic saepius. Sed *ib.* 9, 24. Quod naturae est accommodatum. *Id. Div.* 1, 53, 121. Res ad tranquillitatem accommodatae. *Suet. Caes.* 84. Cantata sunt quaedam ad miserationem et invidiam ejus accommodata. *Quintil.* 10, 5. Ad veritatem accommodatus.] *Cic. Agr.* 2, 6. Lex vobis accommodata atque utilis. [**Id. Fam.* 3, 3. Quae mihi intelliges maxime esse accommodata. Cf. *ib.* 5. *Her.* 4, 12, 17. *Quintil.* 12, 2. Ethice tota oratori est accommodata.] *Id. Cluent.* 1. (Orationis pars) concionibus seditiose concitatis accommodatior. *Id. fr. pro Cornel.* ap. *Ascon.* Exemplum temporibus suis accommodatissimum. [**Plin. Pan.* 83. Tibi, Caesar, nihil accommodatius fuerit ad gloriam.] *Quintil.* 4, 2. Ipsa etiam pronuntiatione in hoc accommodata, ut judex, quae dicuntur, facillime accipiat. [**Quintil.* 11, 3. (Vox) ad auditum accommodata.] *Cels.* 5, 19. *n.* 20. Accommodata adversus morsus emplastra. [**Suet. Ner.* 8. Tempus accommodatius. *Plin.* 13, 3, 6. Terrarum omnium Aegyptus accommodatissima unguentis. *Col.* 3, 11. Res alendo surculo accommodatissimae. Dicitur praeterea etiam de hominibus. *Quintil.* 6, 3. p. 566. Asinius Pollio fuit seriis jocisque pariter accommodatus. *Id.* 10, 1. p. 898. de Menandro: ita est omnibus rebus, personis, affectibus accommodatus. Cf. p. 902. *Id. prooem. lib.* I. p. 7. Vir publicarum privatarumque rerum administrationi accommodatus.]

ACCOMMŎDĒ, adv. Affertur in Lexicis quibusdam ejus superlativus ex *Quint.* 4, 1. *fin.* Cui accommodissime jungi initium sequentium poterit; sed meliores edd. habent *commodissime.*

ACCOMMŎDO, as, avi, atum, a. 1. ἐφαρμόζω, apto. *Cic. Or.* 2, 61. Africano coronam sibi in convivio ad caput accommodanti. [**Id. Or. in Clod. et Cur. Fr.* V. Quum calantica capiti accommodaretur.] *Virg. A.* 2, 393. Laterique accommodat ensem. [*Cf. *Sil.* 5, 146. *Pl. Trin.* 3, 2, 93. Accommodare clypeum ad dorsum.] *Vitruv.* 10, 2. Quorum dentes in saxa forata accommodantur. *Plin.* 36, 21, 41. Arabus lapis ebori similis dentifriciis accommodatur crematus. *Curt.* 4, 7. Non eandem effigiem habet, quam vulgo diis artifices accommodaverunt, *h. e.* tribuerunt, aptarunt. [**Sil.* 9, 219. Aciemque locorum Consilio curvis accommodat ordine ripis.] P Translate *Cic. Fam.* 9, 7. Meum consilium accommodabo ad tuum. [*Cf. *id. Manil.* 20. *Id. N. D.* 2, 17, 45. Ad hanc praesensionem notionemque vestram nihil video quod potius accommodem, i. e. quod magis in ea inesse putem et ex ea sequi, quasi magis cum ea conjunctum. Sic etiam *Herenn.* 1, 1. Ut intelligas, hanc rationem praeceptionis ad exercitationem accommodari debere.] *Id. Off.* 1, 21. Accommodare se ad rempublicam et ad res magnas gerendas. [**Id. Rull.* 3, 3. Num quis vestrum ad vim, ad facinus, ad caedem accommodatus est? *Id. Or.* 7. Demosthenem, qui vim accommodarit ad eam, quam sentiam, eloquentiam, i. e. ei eloquentiae operam dederit, studuerit.] *Id. ib.* 8. Ad alicujus arbitrium et nutum totum se fingere et accommodare. [**Id. Rosc. A.* 35, 101. Ut ad ejus testimonium vestrum jusjurandum accommodetis, i. e. sententiam vestram, quae ea vobis fide ferenda est, quam dedistis in jurejurando, dirigere ad hujus testimonium. Similiter *Suet. Dom.* 8.] *Id. Or.* 2, 38. orationem auribus multitudinis, ad oblectandos animos, ad impellendos etc. [**Or.* 9. se ad aures teretes Atticorum. *Id. Fam.* 4, 6. Tempus, quod est ad unius voluntatem accommodandum.] *Id. N. D.* 1, 15. fabellas poetarum ad ea, quae dicimus. *Id. Verr.* 1, 1, 18. testes ad crimen, *h. e.* adhibere, adjungere. *Suet. Aug.* 98. animum negotio. [*Alibi dicere solent *adjicere animum negotio. Suet. Caes.* 40. Annum ad cursum solis accommodavit. *Aug.* 32. Dies actui rerum.] *Quint.* 1, 12. curam pratis, pecoribus et hortis. [**Id.* 1, 10. Sapientum aliquos nonnullam operam his studiis accommodaturos i. e. daturos.] *Cic. Att.* 12, 32. Ut sumptus peregrinationis accommodet ad mercedes Argileti et Aventini, *h. e.* tantum insumat in peregrinatione, quantum ex Argileto et Aventino percipitur. [**Id. Off.* 2, 18. (Ratio largitionum) ad facultates accommodanda est. *Id. Att.* 10, 8. Accommodare rationes suas ad casum.] *Id. Div.* 2, 54. Ut iidem versus in aliam rem posse accommodari viderentur.

Id. Inv. 1, 18. Vulgare exordium est, quod in plures causas potest accommodari. ℙ Praeterea ponitur pro commodare, praebere, utendum dare. *Cic. Verr.* 2, 4, 57. Si quid iste suorum aedilibus accommodavit. *Id. Fam.* 13, 2. Peto a te, quod sine tua molestia fiat, ut ei de habitatione accommodes [*i. e. gratificeris. Pertinet huc etiam locus *Off.* 3, 10, 43. Ut orandae litis tempus — accommodet. — Praeterea cf. *Quint.* 11, 1. p. 969. Dandique sunt iis, quibus vocem accommodamus, sui mores. Cf. *id.* 9, 4. p. 856. *Id.* 6, 1. p. 507. Accommodavit ei verba et — conquestiones, i. e. fecit eum dicentem et querentem.] ℙ Huc et illa pertinent *ejusd. Coel.* 7. Dum illi placere vultis, ad tempus ei mendacium vestrum accommodavistis. Et *Suet. Tib.* 48. Singula millia denariorum praetorianis largitus est, quod Sejano se non accommodassent, *h. e.* non se fautores praebuissent. *Ulp. Dig.* 47, 2, 53. Accommodare opem et consilium alicui. *Plin. ep.* 2, 5. His tu, rogo, intentionem scribentis accommodes, *h. e.* curam et studium idem legendis his adhibeas, quod is, qui scripsit, adhibuit. [*Sic fere *Quintil.* 6, 1. p. 510. Se dicenti accommodare, i. e. imitari vultum et gestus oratoris. Cf. 6, 2. p. 523.] *Suet. Galb.* 9. Supervenerunt Vindicis litterae hortantis, ut humano generi assertorem ducemque se accommodaret, *h. e.* praeberet. [*Phaedr.* 3, 16, 1. Humanitati qui se non accommodat.] ℙ Apud JCtos saepe usurpatur pro *interponere*, ut accommodare auctoritatem *Ulp. Dig.* 26, 8, 1. et 27, 6, 7. et accommodare fidem, *Cajus Dig.* 34, 9, 10. ℙ Praeterea apud eosdem interdum ponitur pro benigne interpretari, benigne supplere, quod deest in verbis, et aptare ex quadam aequitate legem aut decretum aliquod ei, cui ceteroquin non conveniret. *Ulp. Dig.* 40, 5, 30. Accommodabimus mentem senatusconsulti, quae etiam ad heredem infantem trahenda est. ℙ Denique saepe apud eosdem JCtos pertinet ad eas actiones, quas praetor supplendarum legitimarum actionum causa dat, qui tum *accommodare* dicitur. *Pompon. Dig.* 39, 3, 22. et alibi saepius. ℙ [Partic. *Accommodandus* apud *Caes. b. g.* 2, 2. Tempus defuit ad insignia accommodanda. *F.*]

ACCOMMŎDUS et Adcommodus, a, um, adj. idoneus, aptus, ἐπιτήδειος. *Virg. A.* 11, 522. Est curvo anfractu valles, accommoda fraudi. *Stat. Silv.* 4, 4, 65. sunt membra accommoda bellis. [*Id. Th.* 10, 186. nox pulchrae fraudi accommoda. *Veget. Veter.* 3, 2. Accommodum labori animal bos. *Pallad.* 8, 8. Acetum saluti et digestioni accommodum. Utrumque locum addidit *Furl.*]

ACCONGĔRO et Adcongero, is, essi, estum, a. 3. idem quod congero, συμφέρω. *Pl. Truc.* 1, 2, 17. Nam ego huic dona accongessi. [*In mss. quibusdam est *concessi*, in aliis *adecessi. Bail.*]

ACCORPŎRO et Adcorporo, as, a. 1. adjungo, admisceo, ἐπισωματόω. *Ammian.* 16. (8.) Ut damnatorum petita bona suis accorporarent. *Solin.* 37. Carinis ita tenaciter accorporatur, ut nisi abrasa parte ligni aegre separetur, προσφύεται etc.

ACCRĒDO et Adcredo, is, didi, ditum, a. 3. idem quod credo, credendo assentior, πίστιν ἔχω. [*Hoc verbum sic usurpari, ut dicatur de rebus ad credendum difficilibus, auctor est *Bremi* ad loc. *Nep.*] *Nep. Dat.* 3. Fuit nemo non, qui regi nuntiaret. Primo non accredidit. *Pl. Asin.* 3, 3, 37. Quisnam istuc accredat tibi? *Hor. Ep.* 1, 15, 25. Tibi nos accredere par est. Adde *Lucret.* 3, 869. Part. *Accredens* ap. *Cic. Att.* 6, 2. *med.* Vix accredens communicari cum Dionysio.

ACCRĒDŬO et Adcreduo, is, a. 3. idem quod accredo. Veteres enim *creduo* pro *credo* dixerunt. *Pl. Asin.* 5, 2, 4. Neque mi posthac quicquam accreduas, si hujus rei me esse mendacem inveneris.

ACCRĒMENTUM, i, n. incrementum, ἐπαύξησις. *Plin.* 9, 2, 1. Mollique ac fertili accremento. Ita habetur in vulgatis plerisque, sed rectius Harduinus ex mss. legit *nutrimento*.

ACCRESCO et Adcresco, scis, crevi, etum, n. 3. ἐπιγίγνομαι, ἐπαυξάνομαι, cresco, augeor: ex *ad* et *cresco*; videtur praepositio *ad* vim quamdam addere significationi. [*Hoc fere in omnibus verbis cum hac praepos. compositis repetit *Forc.*, sed plerumque melius omisisset. Est enim falsissimum. Sic *accrescere* nisi ubi de re sermo est, ad quam aliquid crescit, i. e. cui aliquid accedit, additur, idem est quod *crescere*, unde tum significat *augeri*. Utriusque generis locos non satis noster distinxit. *Quintil.* 1, 2. *in.* Sed nobis jam paulatim accrescere puer — incipiat. *Ammian.* 27, 6. Ut accrescentem imperatorem — servetis. *Cic. Inv.* 2, 31. Flumen subito accrevit, et ea re hostiae traduci non potuerunt. *Tac. A.* 1, 19. Aggerebatur nihilominus caespes, jamque pectori usque accreverat. *Nep. Att.* 21. Postquam dolores accrescere sensit. *Ter. Andr.* 3, 3, 7. Amicitia quae cum aetate adcrevit simul. *Hor. Sat.* 1, 6, 26. Invidia accrevit.] ℙ Est etiam adjungi, addi. *Stat. Th.* 4, 355. gremio miseros accrescere natos, *h. e.* augeri numerum. *Plin. ep.* 2, 8. Veteribus negotiis nova accrescunt. *Liv.* 1, 54. Cum dictis factisque omnibus vana accresceret fides. [*Hor. A. P.* 252. Trimetris accrescere jussit Nomen iambeis, i. e. addidit sibi (iambus) nomen trimetri.] ℙ *Accrescere aliquid alicui* dicitur, quod ei adjungitur, addicitur, seu quod ab eo aliqua ratione acquiritur. *Paul. Dig.* 5, 2, 23. Si cum duo filii exheredati ambo de inofficioso testamento egerunt, et unus postea constituit non agere, pars ejus alteri adcrescit. *Id. Dig.* 43, 3, 2. Si pars legato adcreverit. *Ulp. Dig.* 9, 2, 35. Adcrevisse dominium ei videtur. [*Ita usus videtur h. v. auctor *Decl. in Cic.*, quae *Sallustio* tribuitur, p. 208. *ed. Hav.* Quid tibi litibus accreverit.] ℙ *Jus accrescendi* est, quo hereditatis vel rei legatae pars, quae in quopiam de heredibus legatariisve deficit, alteri attribuitur. *Ulp. Dig.* 37, 1, 3. et *Paul. ib. l.* 6. ℙ [Part. *Accrescens* ap. *Tac. A.* 2, 8. Nondum adcrescente unda. *F.* **Ammian.* 14, 10. Fama excellenter accrescens.]

ACCRĒTĬO, onis, f. verbal. ab *accresco*, incrementum, ipse actus accrescendi. *Cic. Tusc.* 1, 28. Luna accretione et deminutione luminis quasi fastorum notis signans dies.

ACCRĒTUS et Adcretus, a, um, part. ab *accresco*, qui per additionem crevit. *Sever. Aetn.* 433. Et lapis adcretus regerendis ignibus aptus. *Jos. Scalig.* putat *adcretum* hic poni pro concreto seu spisso, πυκνόν, cui opponitur spongiosus et pumici similis. *Plin.* 11, 32, 37. Eruca araneo accreta, quam chrysallidem appellant, *h. e.* crescens araneoso textu involuta.

[ACCŬAEUS, a, um, ad Accuam pertinens, Pelignorum oppidum, de quo *Liv.* 24, 20. Cognomen est Vibii praefecti Pelignae cohortis apud *Val. Max.* 3, 2, *n.* 20. *F.* *Cf. *Liv.* 25, 14, 4.]

ACCŪBĀTĬO, onis, f. ἀνάκλισις, actus accumbendi, et usurpatur fere in re tricliniari. *Cic. Off.* 1, 35, 128. Status, incessus, sessio, accubatio teneant decorum. *Id. Sen.* 13. Accubatio epularis amicorum. [**Id. N. D.* 1, 34.] ℙ Sumitur interdum pro stibadio vel lecto, in quo accumbitur. *Spartian. Ael. Ver.* 5. Jam illa frequentantur a nonnullis, quod accubationes et mensas de rosis ac liliis fecerit, et quidem purgatis. Al. leg. *accubitationes* eod. sensu. [Vid. ibi *Salmas.*] *Nonius* autem 3, 22. et alii, teste *Grut.*, ex multis mss. legunt *accubitio* in allatis *Cic.* locis, maxime *de Sen.*, cui lectioni etiam analogia suffragatur: nam verbale est ab *accubo* vel *accumbo*, quorum utrumque *accubitum* facit in supino, non *accubatum*. [*Sola probanda est apud *Cic.* scriptura *accubitio*. Vid. *Beier.* ad *Off. l. l.*]

ACCŬBĬTĀLĬA, um, n. ἀνακλιντήρια, stragula, quibus accubita seu stibadia insternebantur. *Trebell. Claud.* 14. Accubitalium Cypriorum paria duo. [*Vid. *Salm.* ad h. l.]

ACCŬBĬTĀTĬO, ACCŬBĬTĬO } V. ACCUBATIO.

ACCŬBĬTO, as, n. 1. freq. ab *accubo*. *Sedul. prol. carm. pasch.* 1. Paschales quicumque dapes conviva requiris, Dignatus nostris accubitare toris.

ACCŬBĬTŌRĬUS, a, um, adj. ad accumbendum pertinens, coenatorius, ἀνακλιντήριος. *Petron. Sat.* 30. Vestimenta mea accubitoria perdidit. Alii leg. *cubitoria* eod. sensu, sed improbat praeter ceteros *Lips. Sat. l.* 1. *c.* 2.

ACCŬBĬTUM, i, n. ἀνακλιντήριον, stibadium, sedes coenatoria triclinio similis, quae, postquam tricliniares lecti in desuetudinem abierunt, ad accumbendum mensae adhibita est stragulis et pulvillis instrata, quae inde *accubitalia* dicta sunt. In eo autem a triclinio differebat, quod erat continuus et perpetuus quasi lectus plures capiens, triclinium vero tribus fere constabat lectis inter se divisis. Ita *Casaub.* et *Salm. ad Lamprid. Elagab.* 19. docent. *Vet. Interpr. Juven. Sat.* 5, 17. Apud veteres accubitorum usus non erat, sed in lectulis discumbentes manducabant. *Lampr. l. c.* Nec accubuit in accubitis facile, nisi iis, quae pilum leporinum haberent aut plumas perdicum. *Id. Al. Sev.* 34. Numerus accubitorum crescebat et multitudo conviviarum.

ACCŬBĬTUS, us, m. actus accumbendi, accubatio, ἀνάκλισις. *Stat. Ach.* 1, 109. Signa tamen divumque tori et quem quisque sacrarat Accubitu genioque locus, monstrantur, *h. e.* quem locum deus aliquis mensae accumbendo sacraverat. *Id. Th.* 1, 713. Jejunum Phlegyan subter cava saxa jacentem Aeterno premit accubitu, *h. e.* super incumbendo opprimendoque. ℙ *Isid. Or.* 20, 11. Apud veteres Romanos non erat usus accumbendi: postea, ut Varro ait de vita populi R., viri discumbere coeperunt, mulieres sedere, quia turpis est in muliere accubitus. Ex his verbis colligitur etiam *Varronem* fortasse hac voce usum fuisse. *Plin.* 8, 2, 2. de elephantis: plenis hominum tricliniis accubitu, iere per lectos. *Hard.* ex mss. leg. *plenis homine tricliniis, accubitum iere per lectos.*

ACCŪBO et Adcubo, as, ubui, cubitum, n. 1. jaceo, juxta cubo, adjaceo, παράκειμαι: ex *ad* et *cubo*. *Plin.* 35, 6, 19. Accubantes effodiunt. *Hor. Od.* 4, 12, 18. cadus, Qui nunc Sulpiciis accubat horreis, *h. e.* jacet repositus. *Virg. G.* 3, 334. sicubi nigrum Ilicibus crebris sacra nemus accubet umbra, *h. e.* sicubi umbra jaceat sub nigro nemore: et est hypallage. [*Hoc vero est ridiculum.] *Id. A.* 6, 606. Furiarum maxima juxta Accubat. *Suet. Caes.* 44. Theatrum Tarpejo monti accubans. *Pl. Mil.* 2, 2, 57. Cui bini custodes semper totis horis accubant. ℙ Est etiam tricliniare verbum et saepissime ponitur pro ad mensam discumbere, ἀνάκειμαι, κατάκειμαι. *Cic. Tusc.* 4, 2. Morem apud majores hunc epularum fuisse, ut deinceps qui accubarent, canerent ad tibiam. *Id. Cat.* 2, 5. Accubantes in conviviis, complexi mulieres impudicas, vino languidi. *Id. Att.* 14, 12. Haec conscripsi accubans apud Vestorium. *Pl. Most.* 1, 4, 32. Accuba, Callidamates. [*Est in hoc loco notanda vis verbi reciproca s. reflexiva, quae non facile reperitur, nisi huc traxeris *Apul. Met.* p. 161. Maritus lectum maturius accubans.] *Id. Men.* 2, 3, 16. Prandium, ut jussisti, hic curatum est: ubi lubet, ire licet accubitum. *Liv.* 28, 18. Coenatum simul apud regem est: eodem etiam lecto Scipio atque Hasdrubal accubuerunt. ℙ Cum accusativo sine praep., quae inest in ipso verbo. *Pl. Men.* 3, 2, 11. Prandi, potavi, scortum accubui. ℙ De eo, qui in lecto se componit somni causa. *Prop.* 1, 3, 3. Qualis et accubuit primo Cepheia somno. [**Accubuit*, quod alii h. l. ab *accumbo* derivant, est simpl. *jacuit*, quo in antecc. utitur. Cf. 2, 23, 32.] ℙ Et de concubitu. *Id.* 3, 13, 12. Nycteos Antiopen accubuisse Lyco. *Tib.* 1, 9, 75. Huic tamen accubuit noster puer. [*Etiam *Suet. Vesp.* 21. quieti vacabat, accubante aliqua pallacarum. Ceterum, quod ad constructionem attinet, construitur hoc verb. cum dat., accus. et ponitur etiam sine casu, ut exempla allata docent; adduntur interdum praepp. *cum* (*Pl. Asin.* 5, 1, 3. 5.), *apud*, aliae.]

ACCŪBŬO, adverb. a *Plauto* effictum ad similitudinem adverbii *assiduo*. Verba ejus sunt *Truc.* 1, 4, 67. Postidea ego tota tecum, mea voluptas, usque ero assiduo. *Di.* Imo hercle vero accubuo mavelim, *h. e.* malim te mecum accubare. Simul alludit ad vim vocis *assiduo*, cujus origo est a *sedendo*.

ACCŪDO et Adcudo, is, a. 3. proprie idem est, quod cudere, hoc est nummos: cujus notionis nullum adhuc exemplum vidimus. Translate *Pl. Merc.* 2, 3, 96. Tres minas accudere etiam possum, ut triginta sient, *h. e.* adjicere, addere. [*Olim edebatur h. v. etiam ap. *Cic. Att.* 1, 1. Sane facile eum [liberi] θερμὸν ciceri [consuli] accuderint. Sic *Ernest.* Sed longe aliter nunc legitur. Al. edunt: Thermum Caesari consulem accedere viderim; al. sic: sane facile et libenter tunc ceteri consuli accesserint.]

[ACCUMBĬTŌRĬUM sive Adcumbitorium, ii, n. idem quod apparatorium, quam vocem v. infra. Aedificium sepulcro junctum ad coenas ferales paratum. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv. p.* 616. C. Plarius Privatus Sen. se vibo (*h. e.* vivo) cessit Plariae Privatae libertae suae de se bene merenti adcumbitorium cum conditibum (*h. e.* conditivo) *F.*]

ACCŬMBO, bis, cubui, cubitum, n. ἀνάκειμαι, mensae accubo, discumbo, [sic tamen, ut proprie *accumbere* sit incipientis *accubare*, ut *sidere* est incipientis *sedere*. *F.* *Hoc tamen discrimen non semper observatur a veteribus, ut *Suet. Vesp.* 5. procidit (bos) ad ipsos accumbentis pedes.] Praeter significationem commune habet cum *accubo* praeteritum et supinum: significat autem eam corporis conformationem, qua veteres mensae assidebant cibum capturi: nimirum in lectis tricliniaribus neque sedebant, neque omnino jacebant, sed ita se componebant, ut inferiore corporis parte porrecta ac jacente, superiorem sinistro cubito aliquantum sublevarent, pulvillis suffulcientibus, erecto paululum capite, et dextera manu libera ad cibum capiendum, sinistra etiam aliquando, cum opus esset, reclinato corpore, exserta. Hoc est *accumbere* et *accubare*; qua de re fusius ii, qui de triclinio et conviviis veterum integris commentariis disseruere *Ciaccon.*, *Fulv. Ursin.*, *Mercurial.*, *Stuck.*, *Manut. de quaest. per epist.* et alii. Antiquissimi tamen non accumbebant, sed sedebant, ut docet *Serv.* ad *Virg. A.* 1, 79. et 214. et ad 7, 176., quem morem, etiam post inductum accubitus usum, feminae pudoris causa retinuere, ut est apud *Isid.*, cujus verba vide in *Accubitus*. Verum ipsae quoque procedente luxu aliquando accubuisse leguntur. V. *Val. Max.* 2, 1, *n.* 2. *Cic. Verr.* 2, 5, 31. Sic vixit, ut muliebria quotidie convivia essent, vir accumberet nemo. *Id. Mur.* 35. Lacedaemonii quotidianis epulis in robore accumbunt. *Virg. A.* 1, 79. epulis accumbere Divum. *Pl. Most.* 1, 3, 150. Age, accumbe igitur. *Id. Stich.* 3, 2, 32. In lecto accumbere. *Liv.* 28, 18. Eodem lecto Scipio atque Hasdrubal adcubuerunt. *Martial.* 8, 50. Accubuit genitor cum plebe Deorum. ℙ *Accumbere in summo*, *superiorem accumbere*, *infra*, *supra accumbere* etc. notant locum, quem in tricliniari lecto quis occupat. *Summus accumbere* et *supra* vel *superior accumbere* dicebatur, qui primus et ad caput lecti accumbebat, qui post ipsum *medius*, qui tertio loco *infra*. Si quartus conviva adesset, dicebatur *imus*: et quia accumbentes in cubitum sinistrum se reponebant, accumbendi ordo a sinistra parte incipiebatur, ita ut *summus* idem esset, ac sinister, *infra* dexter. Inter tres lectos medius erat honoratior. In eodem lecto si tres essent convivae, medius locus dignior habebatur, deinde summus: si quatuor, honoratior erat sum-

mo proximus, hoc est secundus: si quando accumberent feminae, *infra* accumbebant, ut in sinu *medii* capite recumberent; atque hoc intelligendum de privatorum conviviis. Quod si consul aut alius publicus magistratus in convivio esset, ejus locus erat infra seu ultimus medii lecti, ea praecipue de causa, ne, si aut subscribendum aliquid, aut nuntius admittendus, aut tale quidpiam agendum esset, ipse aut ab alio impediretur, aut alium impediret: [*inde *consularis* dictus; v. *Salmas.* ad *Solin.* p. 886.] quod etiam de domino convivii dicendum videtur, ut ea, quae ad convivium pertinent, facilius expediret, et cum convivis miscere sermonem posset. Medius enim lectus ita cum tertio cohaerebat, ut angularem intercapedinem flexu suo faceret, quo in spatio ultimus medii lecti dextram et vocem liberam et expeditam habebat, ut ait *Plut. l.* 1. *Symp.* His rebus facile intelligentur scriptorum loci, quos subjicimus, et alii his similes. *Cic. Fam.* 9, 26. Accubueram apud Volumnium, et quidem supra me Atticus, infra Verrius. Et paulo post: Infra Eutrapelum Cytheris accubuit. Quo in loco cave credas *P. Manutio*, qui Atticum putat accubuisse a dextra, Verrium a sinistra. *Pl. Pers.* 5, 1, 15. Tu Sagaristio, accumbe in summo. *Id. Most.* 1, 1, 42. Superior accumbere. Huc pertinet et illud *Horat. Sat.* 2, 8, 20. Summus ego, et prope me Viscus Turinus, et infra, Si memini, Varius. Et 23. Nomentanus erat super ipsum, Porcius infra. [*Cf. *Heind.*] *Sall. fr.* ap. *Serv.* ad *A.* 1, 702. Igitur discubuere, Sertorius inferior in medio (*lecto*); super eum (*in eodem lecto*) L. Fabius Hispaniensis, senator ex proscriptis: in summo (*lecto*) Antonius, et infra (*in eodem lecto*) scriba Sertorii Versius: et alter scriba Maecenas in imo (*lecto*) medius inter Tarquitium et dominum Perpernam. Ubi vides *medium, summum, imum* ad lectum referri, *super, infra* etc. ad locum lecti. Disserit fuse de hoc *Sall.* loco *Salmas.* [*ad *Solin. l. c.* Ceterum res optime declaratur hac figura (cujus imaginem proposuit primus *Salmas.*, duce *Plut.* in *Symp.*), in qua sextus locus est *consularis*, septimus *domini*:

Ultimus locus medius summus

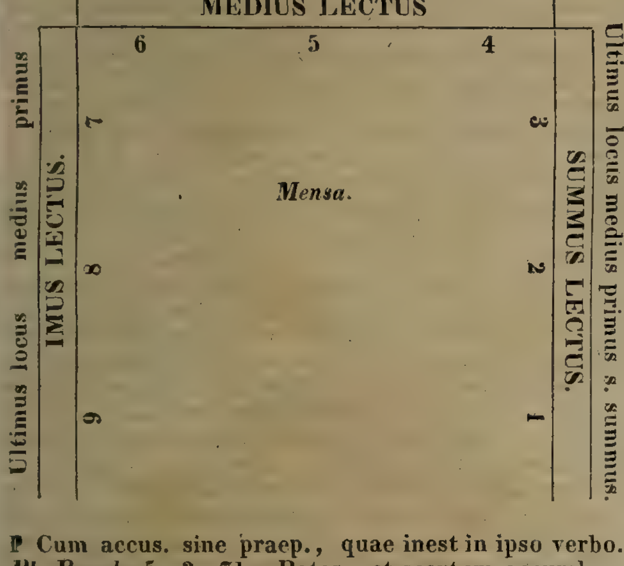

¶ Cum accus. sine praep., quae inest in ipso verbo. *Pl. Bacch.* 5, 2, 71. Potes, et scortum accumbas. Et *Accius* ap. *Non.* 4, 478. Ne cum tyranno quisquam epulandi gratia mensam accumbat. [*Apul.* Met. p. 119. 33. mensulam; *id.* p. 227. 31. coenam.] ¶ Pro jacere simpliciter. *Manil.* 5, 426. de natante: Non onerabit aquas summisque accumbet in undis, *h. e.* super undas stratus jacebit. [*Nep. Ag.* 8, 2. in acta cum suis accubuisset. *Pl. Most.* 1, 4, 13. in via (de temulento) accumbere. Vid. supra in ACCUBO.]

ACCŬMŬLĀTĒ, adv. σωρηδόν. *Apul. Met.* 10. Omnia prolixe accumulateque pollicetur. *Auct. ad Her.* 1. *fin.* Ut munus hoc accumulatissime tuae largiamur voluntati. ¶ Addunt quidam etiam ex *Cic.* exemplum *Fam.* 13, 42., sed ibi pro *accumulatissime* legitur *cumulatissime* in optimis quibusque libris.

ACCŬMŬLĀTĬO, onis, ἐπισώρευσις, aggeratio terrae circa arborum radices ad eas tutandas contra aeris injurias. *Plin.* 17, 26, 39. Communia arborum morbis remedia ablaqueatio, accumulatio, afflari radices aut cooperiri. V. ACCUMULO.

ACCŬMŬLĀTOR et Adcumulator, oris, m. qui accumulat, ἐπισωρεύων. *Tac. A.* 3, 30. Opum, queis domus illa viguit, primus accumulator.

ACCŬMŬLO et Adcumulo, as, avi, atum, a. 1. ἐπισωρεύω, ἀθροίζω, ad cumulum addo, augeo, coacervo. *Plin.* 4, 1, 2. Venti accumulantes arenae congeriem. *Cic. Agr.* 2, 23. Vix jam videtur locus esse, qui tantos acervos pecuniae capiat: auget, addit, accumulat. *Prud. Psych.* 183. Accumulare caput crinibus, *h. e.* crines accumulando et in tutulum componendo ornare. ¶ Speciatim est circa arborum radices terram aggerere et veluti circummunire, ne nimio calore exarescant, περιχόω: cui contrarium est *ablaqueare. Plin.* 17, 19, 31. Ferventibus locis accumulant aestate radices operiuntque, ne solis ardor exurat: alibi ablaqueant perflatusque admittunt. *Id.* 18, 29, 71. Arbores circumfodere; ubi aestuosa regio poscat, accumulare. *Id.* 19, 5, 26. *n.* 4. Accumulare raphanos. *Id.* 18, 26, 62. vineas. *Id.* 17, 17, 28. Accumuletur germinatio terra, donec robur planta capiat. ¶ Translate est addere, congerere. *Gell.* 17, 10. Item quod ait, *sidera lambit*, vacanter hoc etiam, inquit, accumulavit et inaniter. *Lucr.* 3, 71. Accumulare caedem caedi. [*Id.* 6, 1262. accumulat mors confertos.] *Ov. Fast.* 2, 122. alicui honorem. *Id. Her.* 15, 70. curas. *Virg. A.* 6, 885. Purpureos spargam flores animamque nepotis His saltem accumulem donis, *h. e.* haec dona accumulem animae nepotis. *Hypallage.* [*Sil.* 2, 336. Tanta accumulat praeconia leto Vulneribusque virum, i. e. tantis laudibus auget fortitudinem virorum. *Id.* 11, 256. Perge, ac primordia tanta Accumula paribus factis, et eodem modo 15, 657. Nunc accumula coepta ardua dextra.]

ACCŪRĀTĒ, adv. ἀκριβῶς, ἐπιμελῶς, summa cura, studiose. *Cic. Brut.* 22. Studiose accurateque aliquid facere. *Id. ib.* 80. Accurate et exquisite disputare. *Id. Parad.* 1, 4. Arcte tenere atque accurate defendere aliquid. *Id. Att.* 16, 5. Accurate agere. [*Nep. Alc.* 10. *Id. de R.* 1, 13. sermone aliquid.] *Ib.* 8, 12. Accuratius mihi perscribas velim. [*Id. Fam.* 13, 10. Meas de se accurate scriptas literas maximum apud te pondus habituras. Paulo post eadem vi *diligentissime scribere.* Cf. in v. *accuratus* et *Cort.* ad *ep.* 8. *ejusd. lib.*] *Id. Fam.* 5, 17. Accuratissime tutari aliquem. *Nep. Lys. fin.* Accuratissime accusare. [*Suet. Dom.* 16. acc. sepelire]. *Sall. Jug.* 111. Accurate et liberaliter habere aliquem. *Ter. Andr.* 3, 2, 14. Fallere aliquem saltem accurate [*i. e. caute et prudenter. *Cic. Fr. or. in Clod. et Cur.* V. Cum strophio accurate praecingerere.]

ACCŪRĀTĬO, onis, f. cura, diligentia, actus ipse accurandi, ἐπιμέλεια. *Cic. Brut.* 67. In inveniendis componendisque rebus mira accuratio. [*Est ap. *Cic.* ἅπαξ λεγόμενον. *Furl.* addit *Veg. Vet.* 1, 56. Ad omnem accurationem, *h. e.* accuratissime.]

ACCŪRĀTOR, oris, m. qui rem aliquam curat. In *Decl.* 377. ex iis, quas quidam *Quintil.* olim tribuerunt: Accuratorem ipsum? accusatorem dabo: nunquam abdicavit. Alii rectius leg. *Accusatorem ipsum laudatorem dabo.*

ACCŪRĀTUS, a, um, part. ab *accuro*, tum adj., ἐπιμελής, cum cura factus, elaboratus. *Pl. Truc.* 2, 5, 20. Eam nunc malitiam accuratam (fraudem perfectam) miles inveniat volo. *Cic. Or.* 1, 9. Accurata orationis copia. Et *ib.* 2, 57. Accuratus sermo. *Id. Brut.* 82. Accuratius quoddam et exquisitius dicendi genus. *Ib.* 8. Accurata et facta quodammodo oratio. [*Id. Or.* 1, 60. Accuratae et meditatae orationes. *Brut.* 95. accurata et polita oratio.] *Id. Att.* 7, 3. Accuratissima diligentia. *Id. Fam.* 13, 17. Accurata commendatio. [*Id. Att.* 13, 45. accuratissimae literae, i. e. in quibus omnia sunt diligenter perscripta et mandata.] *Gell.* 1, 5. Cultus corporis nimis accuratus. [*Plin. Pan.* 3. Dii non laetantur accuratis precibus. *Apic. d. a. coq.* 1, 25. accuratae rapae, i. e. praeparatae. Addit in append. *Furl.*] ¶ Absolute *Id. Bacch.* 3, 6, 21. Ille, quod in se fuit, accuratum habuit, quod posset mali facere, *h. e.* accuravit. *Id. Mil.* 3, 1, 210. Accurato et properato opus est. ¶ [*Accuratum* pro eo, *quod curae est*, dixit *Tertull. Apolog.* 22. accuratior pascua, i. e. pastus, qui magis curae est, quo magis delectantur. Ceterum non negligendum est, *accuratus* nonnisi de rebus, non de personis dici, qua in re saepe peccant, qui hodie latine scribunt.]

ACCŪRO et Adcuro, as, avi, atum, a. 1. idem quod *curo, as*, addita vi aliqua significationi a praepositione *ad*, a qua componitur [*minime.] *Cic. Inv.* 1, 34. Melius accurantur, quae consilio geruntur. *Pl. Bacch.* 5, 2, 33. Pensum meum lepide accurabo. *Id. Men.* 5, 2, 107. Illud praecavendum atque accurandum est mihi. *Id. Cas.* 3, 3, 30. Quod facto opus est, volo accurare. [*Mil.* 3, 1, 207.] *Id. Pers.* 4, 1, 1. Accurare aliquam rem sobrie ac frugaliter. *Id. Men.* 1, 3, 25. Accurare prandium alicui. *Id. Trin.* 1, 2, 41. Accurare omnes addecet, suspicionem et culpam ut ab se segregent. *Ter. Hec.* 5, 1, 12. Omnes res cautius, ne temere faciam, accuro. [*Andr.* 3, 2, 14. Ceterum *Lamprid. Heliog.* 31. accurare barbam dicit, quod vulgo dicebatur *curare.* Vid. *Salm.*] ¶ *Accurare hospites* est eorum curam habere, ut bene tractentur. *Pl. Epid.* 5, 1, 55. Remeabo intus, ut accurentur advenientes hospites. ¶ *Accurare victum et cultum humanum* *Cic. fr. Oecon.* ap. *Colum. praef. l.* 12. est comparare. ¶ *Accurasso, is, it,* pro *accuravero, is, it,* antiquum est et poeticum. *Pl. Ps.* 4, 1, 29. Si hanc rem sobrie accurassis. Adde *Pers.* 3, 1, 65.

ACCURRO et Adcurro, is, accurri et accucurri, ursum, n. 3. προστρέχω, ad aliquem locum curro. *Cic. Att.* 13, 48. Is igitur si accierit, accurram. *Id. Off.* 3, 31. Accurrisse Romam dicitur. *Id. Att.* 12, 18. Propter praedes suos accucurrisse. *Id. ib.* 15, 3. Accurres in Tusculanum, ut scribis. *Suet. Cal.* 58. Accurrere in auxilium. [*Sall. Jug.* 107.] *Id. Ner.* 34. ad visendum. *Sil.* 14, 404. ad opem. *Caes. b. g.* 1, 22. Considius equo admisso ad eum accurrit. *Cic. Verr.* 2, 5, 3. Cupide ad praetorem accurrit. *Tac. H.* 3, 12. Qui propere accucurrit. *Petron. Sat.* 139. Unus ex servulis accucurrit. ¶ Cum accusativo sine praep. *Apul. Met.* 3. Percita ac satis trepida me accurrit. *Paulin. Nol. in Natal. S. Fel.* 10, 112. Contiguam paribus votis accurrimus aulam. ¶ Passive impersonaliter. *Tac. A.* 1, 21. Accurritur ab universis. ¶ Translate *Cic. Div.* 2, 67. Istae imagines ita nobis dicto audientes sunt, ut simul atque velimus accurrant, *h. e.* occurrant animo. [*Multo gravius est illud, ut quod majorem celeritatem significet. Saepe inter se permutantur *accurrere* et *occurrere.* Vid. *Drak.* et *Heins.* ad *Sil.* 10, 201. *Heins.* ad *Ov. Fast.* 2, 372. et *Heyn.* ad *Tibull. Obss.* 1, 2, 25.]

ACCURSORIUS. V. ANTECURSORIUS.

ACCURSUS et Adcursus, us, m. actus accurrendi, προσδρομή. Tac. A. 4, 41. Accursus populi. *Val. M.* 6, 8, 6. Ante oculos ponere subitum militum accursum. *Sen. Hipp.* 894. Civium accursum timens. *Stat. Th.* 6, 511. Erigit accursu comitum caput. Adde *Sil.* 15, 607. [*et properi signum accursus. Vid. quae de hoc v. notavit *Heins.* ad *Sil.* 10, 201. et ad *Ovid. Fast.* 3, 757. Permutatur interdum in mss. cum *ad cursum*; v. *Drak.* ad priorem *Silii* locum.]

ACCŪSĀBĬLIS, le, accusatione dignus. *Cic. Tusc.* 4, 35. Quorum accusabilis est turpitudo.

ACCŪSĀTĬO, onis, f. κατηγορία. Inter accusationem et maledictionem hoc interest, quod, ut ait *Cic. Coel.* 3. accusatio crimen desiderat, rem ut definiat, hominem ut notet, argumento probet, teste confirmet; maledictio autem nihil habet propositi praeter contumeliam. *Id. Off.* 2, 14. Ratio judiciorum ex accusatione et defensione constat. Et mox: Sulpicii eloquentiam accusatio illustravit. *Id. Brut.* 34. Factitare accusationem. *Id. fr. pro Corn.* ap. *Ascon.* Desistere accusatione. *Id. Cluent.* 3. Accusationi respondere. *Id. ib.* 6. Accusationem instruere. [*Cf. *Tac. A.* 2, 74. *Verr.* 2, 1, 1. Accusationem comparare et constituere.] *Tac. A.* 6, 4. intentare. *Ib.* 4, 52. capessere. *Id. H.* 2, 10. exercere. [*Id. A.* 4, 29. exsequi. *Aurel. V. Ill.* 28, 2. dimittere.] ¶ Ipsa oratio, qua aliquis accusatur. *Cic. Or.* 29. In septem accusationum libris. *Plin.* 7, 30, 31. *init.* Cum accusationem legisset, qua fuerat usus etc. ¶ Passive *Liv.* 33, 46. Subscribere odiis et accusationibus Annibalis, *h. e.* quibus Annibal accusatur. [*Confunduntur inter se *accusatio* et *actio*, sic fere, ut illud tanquam interpretamentum hujus apponatur. Vid. var. lect. ap. *Quintil. Decl.* 12, 1. et *Drak.* ad *Liv. ep. l.* 7. Potuit tamen, ut idem docet, *actio* oriri ex compendio verbi *accusatio.*]

ACCŪSĀTĪVUS, a, um, adj. ad accusandum pertinens, ut *accusativus casus* ap. Grammaticos, qui et *accusativus* absolute dicitur, αἰτιατικὴ πτῶσις, quia per eum aliquem accusamus, ut ait *Isid. Orig.* 1, 6. Sane etiam *Varro L. L.* 7, 37. appellat *casum accusandi. Quint.* 7, 9. Accusativi geminatione facta amphibolia solvitur ablativo. *Isid. l. c.* 12. et *Serv. ad A.* 1, 28. praepositiones *accusativas* vocant, quae accusativum casum regunt, ut *ad, erga, per.*

ACCŪSĀTOR, oris, m. κατήγορος, qui accusat et reum alicujus criminis in judicio agit. [*Discernendi sunt *accusator* et *petitor*; hujus enim propriae partes sunt in civilibus actionibus, illius in judiciis publicis. Nonnunquam tamen, ut *Cic. Part.* 32. accusator pro omni et actore et petitore dicitur.] *Cic. Brut.* 34. Accusator vehemens et molestus. *Ib.* 36. Accusatores acres atque acerbi. *Id. Div. in Verr.* 9. Accusator firmus et verus. *Id. Fam.* 8, 12. Ponere accusatorem alicui. *Id. Verr.* 2, 1, 29. alicui apponere. *Tac. A.* 4, 59. Sustinere nomen accusatoris. [*De accusatore publico v. interpp. ad *Suet. Tib.* 35.] ¶ Item delator. *Juv.* 1, 161. Cum veniet contra, digito compesce labellum: Accusator erit etc. [*Suet. Aug.* 66. conjungit: accusatorum denunciationes.]

ACCŪSĀTŌRĬĒ, adverb. κατηγορικῶς, accusatorio modo. *Cic. Verr.* 2, 2, 72. Accusatorie dicere. *Ib.* 2, 3, 70. Agere accusatorie cum aliquo. *Liv.* 40, 12. Jam illud quam accusatorie, quod etc. [*Ascon. in Divin.* 5. Accusatorie vociferari. *F.*]

ACCŪSĀTŌRĬUS, a, um, adj. κατηγορικός, ad accusatorem vel ad accusationem pertinens. *Cic. Mur.* 5. Accusatoria lex. *Id. Flacc.* 6. Accusatorio jure et more aliquid facere. *Id. Rosc. Am.* 17. Accusatorium artificium. *Id. Cluent.* 4. Accusatorius animus. *Liv.* 45, 10. Vultu truci et accusatorio. [*Id.* 2, 61. Semel Appius causam dixit accusatorio spiritu. *F.*] *Quint.* 12, 7. Accusatoriam vitam vivere, *h. e.* accusationes factitare. [*Id. Decl.* 15, 4. Accusatoria fronte terribilis. *ib.* Accusatoria firmitate robustum corpus.]

ACCŪSĀTRIX, icis, f. ἡ κατήγορος. *Plin. ep.* 10, 67. Ut notum accusatrici ejus facerem. Et in *ep. seq. Trajanus*: Libellos Furiae accusatricis legi. ¶ Item, quae objurgat et reprehendit. *Pl. Asin.* 3, 1, 10. Ego te volui castigare, tu mi accusatrix ades.

ACCŪSĀTUS, a, um, part. ab *accuso*, in judicio

reus actus, in judicium ob crimen vocatus, κατηγορηθείς. *Cic. Verr.* 2, 2, 28. Accusatus apud praetorem rei capitalis. *Nep. Lys.* 3. Accusatus crimine. *Id. Milt.* 7. proditionis. ℙ Item reprehensus. *Cic. fr. pro Corn.* ap. *Ascon.* Africanus a se ipso saepe accusatus, quod passus esset etc.

ACCŪSĬTO, as, a, 1. frequentativum ab *accuso.* *Pl. Most.* 3, 2, 22. Si abitus tuus tibi fecerit male, nihil erit, quod deorum ullum accusites.

ACCŪSO, as, avi, atum, a. 1. κατηγορέω, judiciale verbum, est aliquem criminis cujuspiam reum in judicio facere, crimen ipsum exponere, argumentis et testibus probare etc.: ex *ad* et *causa.* *Cic. Rosc. Am.* 5. Accusant ii, qui in fortunas hujus invaserunt; causam dicit is, cui nihil reliquerunt. *Id. ib.* 32. Ut omnes intelligant, me non studio accusare, sed officio defendere. *Id. Coel.* 7. Nunquam si se ambitu commaculasset, ambitus alterum accusaret; intell. *crimine. Nep. Thras.* 3. Ne quis anteactarum rerum accusaretur neve mulctaretur. *Id. Alc.* 4. Absens invidiae crimine accusaretur. *Cic. Verr.* 1, 16. Suis eum propriisque criminibus accusabo. *Id. Rosc. Am.* 32. Sexcenti sunt, qui inter sicarios et de veneficiis accusabant. ℙ Extra judicia significat incusare, arguere, culpam transferre, vituperare. *Cic. Q. Fr.* 2, 2. Me tibi excuso in eo ipso, in quo te accuso. *Id. Att.* 1, 6. Ut me accusare de epistolarum negligentia possis. *Id. Fam.* 6, 1. Me esse eum, cujus tu desperationem accusare solitus esses. *Sall. Jug.* 73. Mollitiem socordiamque alicujus accusare. *Id. ib.* 1. Ubi per socordiam vires defluxere, naturae infirmitas accusatur. *Id. Cat.* 41. Accusare senatum, quod in eo auxilii nihil esset. [**Id. Jug.* 89. consilia.] *Cic. Fam.* 1, 1. Hortari et orare et liberius accusare aliquem. *Quint.* 5, 5. Accusare tabulas, *h. e.* falsas esse ostendere. *Pl. Merc.* 2, 3, 85. fidem alicujus [i. e. desiderare in aliquo fidem. Sic *Cic. Fam.* 2, 1. accusare officium.] *Plin.* 2, 7, 5. fortunam. *Pl. Trin.* 1, 2, 59. Si id me non accusas, tu ipse objurgandus es. [**Ter. Andr. prol.* 18. Qui cum hunc accusant, Naevium, Plautum, Ennium accusant. Paulo ante usus est v. *vituperare.* Et sic saepissime *Terent.* aliique scriptores. — Ad constructionem quod attinet, nota sunt fere omnia et ex antecc. apparent. Construitur igitur cum genitivo ejus rei, ob quam quis reus fit; dicitur etiam accusare *capitis*, ut *Nep. Paus.* 2. Praeterea adduntur praepp. *in* (cf. *Cic. Sull.* 22.) et *de* (cf. *id. Att.* 1, 3.), et sic fere ubique dicunt *accusare de vi, de veneficiis.* Notandum etiam *accusare inter sicarios*, quod eadem brevitate dicitur, ut *damnare inter sicarios* (*Cic. Cluent.* 7.) et *defendere inter sic.* (*Id. Phil.* 2, 4.) Porro dicitur *accusare nomine* avaritiae, ut est scriptum in *epit. Liv. l.* 47. Illud vero disputatur, *accusare criminis* num recte dicatur. Negat id *Sanctius Min.* I. p. 196. contra quem disputat *Perizonius.* Cf. *Rudd.* II. p. 168. Nos ea in re Sanctio assentimur. Cum *reprehendere* significat, jungitur, ut par est, cum acc. rei. Denique sequitur partic. *quod*, ut ap. *Nep. Lys.* 3. et saepius, et *acc. cum infin.* ut ap. *Tac. A.* 14, 18.] ℙ *Casus accusandi* ap. *Varr. L. L.* 7, 37. et 38. est casus accusativus. ℙ Inter *postulo*, *defero* et *accuso*, si proprie accipiantur, hoc interest, quod *postulare* est petere, ut accusare aliquem liceat: *deferre* est ejus nomen denunciare: *accusare* est crimen exponere et probare, ut dictum est. [**Plura v. apud Vales.* ad *Ammian.* 14, 5. et in *clav. Cic.* v. *deferre.*] ℙ Inter *accusare* et *incusare* hoc tantum interest, quod *incuso* non solet in judiciis adhiberi, sicut *accuso*: ceterum idem omnino significant. ℙ Olim *accusso* scriptum fuisse ex quibusdam antiquis mss. testantur *Pareus in Lex. crit.* et *Beda de Orthograph.* Ex quo colligitur aptius hoc verbum deduci a *causo, as*, quod a *caussa*, (hae enim voces duplici *s* scriptae saepissime reperiuntur) ut docet *Voss. in Etymol.*, quam a *cuso*, quod *Priscian.* 10. p. 890. *P.* et *Velius Long. de Orthograph.* scripsere.

*ACDEI, orum, populus Scythicus pone paludem Maeotidem. *Plin.* 6, 7, 7. inter Acdeos, Carnas. Sic *Harduin.*

ACDESTIS, is, m. Jovis filius ex petra genitus, quam Juppiter, casu effuso semine, polluerat. *Arnob.* 5. p. 158. [**Rectius hoc nomen scribi videtur vel Agdestis* vel *Agdistis.* Aliter atque ab *Arnob.* res narratur ap. *Pausan.* 7, 17. *Hesychio* et *Strab.* (10, 3, 35. 12, 2, 161.) auctoribus ipsa Cybele dicta fuit *Agdistis* (cf. *Casaub.* ad *Strab.* p. 195.), quae colebatur Pessinunte in templo nobilissimo. Plura v. sub AGDUS.]

ACDESTĬUS, a, um, adj. ad Acdestim pertinens, ut Acdestia ferocitas *Arnob.* 5. p. 163., et Acdestius furor *ib.* p. 165.

*ACĒ, es, f. Ἄκη (etiam Aco, Accho, ut *Vulg. Judd.* 1, 31.) oppidum Phoeniciae vel Galilaeae, deinde Ptolemais dicta. *Plin.* 5, 19, 17. h. *Acre.* cf. interpp. *Nep.* ad *Dat.* 5.]

ĀCĔDĀRĬA. V. ACETARIA.

*ĀCĒDĬOR, ari, dep. 1. gr. ἀκηδιάω (ab ἀκηδία, quod legitur *Cic. Att.* 12, 45.) i. q. aegre ferre, morosum esse. *Vulg. Interpr. Sirac.* 6, 26. 22, 6.

ĀCĔDON. V. ACETUM mel.

*ĂCĔLUM, Ἄκελον ap. *Ptol.*, oppidum est Italiae superioris in agro Veneto, inter fluvios Plavim (h. *Piave*) et Silin (h. *Asolo*). *Plin.* 3, 19, 23. Idem opp. *Acilium* ap. *Paul. Diac.*

ĂCENTĒTA, orum, n. plur. ἀκέντητα, hoc est sine punctis seu puncturis. Vox graeca ab α privativa et κεντητός, punctus seu punctis distinctus. *Plin.* 37, 2, 10. Infestantur crystalli plurimis vitiis; scabro ferrumine, maculosa nube, occulta aliqua vomica, praeduro fragilique centro, item sale appellato. Quae vero sine vitio sunt, puras esse malunt, acenteta appellantes *h. e.* sine centris. [*Front. de fer. Als.* 3. Calicem vero sine delatoria nota cum dico, sine puncto dico. Neque enim me decet, volgi verbis Falernum vinum aut calicem acentetum appellare. V. CENTRUM. *F.*]

ĂCEO, es, acui, n. 2. ὀξίζω, acidum esse; et fere de vino dicitur. *Cato R. R.* 148. Vinum, quod neque aceat, neque muceat. *Ulp. Dig.* 18, 1, 9. Eadem prope οὐσία est, si modo vinum acuit. Ceterum si vinum non acuit, sed ab initio acetum fuit etc. [**Recte Scheller.* posteriorem locum ad *acesco* referendum esse censet.]

ĂCĔPHĂLUS, i, m. ἀκέφαλος, sine capite. Vox graeca ab α privativa et κεφαλή, caput. Acephali dicti sunt quidam haeretici, qui unam in Christo naturam agnoscebant. Ita autem appellati sunt, quia, ut scribit *Isid. Orig.* 8, 6. quis eorum fuerit auctor et caput, prorsus ignoratur.

ĂCER, ĕris, n. σφένδαμνος, arbor ejusdem fere amplitudinis ac tilia, operum elegantia ac subtilitate cedro secunda. Ejus plura genera recenset *Plin.* 16, 15, 26., album, quod praecipuo candore est, crispum a vario macularum discursu [*hinc, ut videtur, *Ov. Met.* 10, 95. acer coloribus impar], crassivenium a venarum crassitie, campestre, montanum etc. [**Etiam Graeci praeter* σφένδαμνον norunt ζυγίαν et γλεῖνον (γλῖνον). — Acer pseudoplatanus, campestre et creticum *Linnaei*, n. *Ahorn.* Sed de diversis aceris generibus disputat *Salmas.* ad *Solin.* p. 359. sq.] Ex eo olim scriptoriae tabellae conficiebantur, eo quod ob materiei duritiem et tenacitatem in laminas facile findebatur. *Ov. Am.* 1, 11, 28. Veneri fidas sibi Naso ministras Dedicat: at nuper vile fuistis acer. ℙ *Prisc.* 6. p. 698. *P.* docet esse feminini generis, nullo id tamen latino exemplo probat.

ĀCER, acris, acre, (ἄκρος) adj. δριμύς, ὀξύς, acrimoniam habens saporemque mordacem, qualis est in aceto, caepa, allio, acerbis pomis et hujusmodi. *Cic. N. D.* 2, 23. Humores nimis acres. *Hor. Sat.* 2, 8, 7. acria circum Rapula, lactucae, radices, qualia lassum Pervellunt stomachum. *Cels.* 4, 4. n. 3. Acetum acerrimum. *Plin. ep.* 7, 3. Dulcibus cibis acres acutosque miscere. *Plin.* 11, 15, 15. Mel ex dulci acre, γλυκύπικρον, γλυκύτερον καὶ δριμύ. (V. MEL) *Id.* 15, 27, 32. Sapor austerus, acer, acutus, acidus, salsus. (V. ACUTUS) *Id.* 27, 4, 7. Acer gustatu cauliculus. *Id.* 19, 5, 26. *n.* 4. Raphanos crudos medici suadent ad colligenda acria viscerum, *h. e.* acres humores. *Hor. Sat.* 2, 4, 59. lactuca innatat acri Post vinum stomacho, *h. e.* acoris pleno. ℙ Translate latissimum habet usum. [**Nam a gustu et sapore transfertur primum ad alios sensus, visum, auditum, olfactum* (cf. *Ov. Met.* 7, 806.); deinde vero ad animum. Dicitur igitur de iis rebus, quae gravius vel sensus vel animum afficiunt et excitant eosque quasi penetrant (sic intell. *Cic. Or.* 2, 87. utendum est imaginibus agentibus, acribus, insignitis); hinc explicari potest *vehemens* (*magnum*, *vigens*, *asperum*, *mordax*, et porro *durum*, *saevum*, *crudele*, *severum*; denique ubi de ipsis sensibus, de animo, de ingenio dicitur, opp. debili, leni (cf. *Cic. Ac.* 2, 4, 12.) tardo, inerti, et similibus, et significat sensus *acutos* et *firmos*, animum et ingenium *calidum*, *fervidum*, *ardens*, *alacre* et *promptum*, *strenuum*, *severum*, *rigidum.* (*Serv.* ad *Virg. A.* 8, 614. *acrem* i. e. fortem, et proprie apud nos *acer* est, qui apud Graecos δεινὸς dicitur. Nam fortem et vehementem et asperum et amarum potest significare.) Ex his facile singulorum locorum ratio explicatur. Apud nostrum hic quoque justus et idoneus ordo desideratur.] *Hor. Od.* 1, 4, 1. Solvitur acris hiems. *Lucr.* 5, 904. Acrem flammam efflare. [**Col.* 12, 19. Acrior ignis. Et omnino saepe ita dixerunt. Sic etiam *acri favilla* dicit *Ovid. Met.* 8, 667. *Tac. H.* 2, 86. Acerrimam facem praeferre bello, i. e. acerrimum belli auctorem esse. Eodem refer *acriores* ad studia dicendi *faces* ap. *Quintil.* 1, 2. p. 31.] *Plin.* 14, 8, 10. Acri sole siccare. [**Heind.* ad *Hor. Sat.* 1, 6, 125. Adde *Virg. G.* 1, 93. et quem locum nobis indicavit *Handius*, *Rutil. Itin.* 1, 483. acer Phoebus. *Burm.* ad *Ov. Met.* 1, 592.] *Id.* 12, 17, 40. Acer odor. [**Ad olfactum refer etiam Cic. Or.* 3, 25, 99. unguenta — summa et acerrima (quae sensum vehementer afficit) suavitate condita. — *Lucr.* 4, 330. splendor.] *Cic. Or.* 2, 87. Acerrimus sensus videndi. [**Id. Planc.* 27. acres oculi.] *Hor. Od.* 1, 12, 1. Acris tibia, *h. e.* quae acutum habet sonum [*aures gravius perstringentem, ferientem, λιγύν. Sic *Sil.* 9, 362. acri clamore, ubi v. *Drak.* *Id.* 4, 96. acrem appellat equorum hinnitum. *Virg. G.* 4, 409. acrem flammae sonitum. *Quintil.* 11, 3. opponit jucundiorem et acriorem vocem (v. totum locum)]. De coloribus. *Sen. Qu. nat.* 1, 14. Quidam colores ruboris acerrimi, quidam evanidae ac levis flammae. ℙ Item pro saevo, aspero, crudeli. [**Hor. Od.* 1, 2, 39. Acer et Marsi peditis cruentum Vultus in hostem, i. e. trux, torvus.] *Tac. A.* 12, 40. Acre proelium facere. [**Sic Nep. Eum.* 4. acerrimus concursus.] *Lucr.* 5, 400. Acri ira percitus. (V. mox) *Cic. Balb.* 6. Acerrimum bellum. [**Id. Sull.* 18. Quae nox omnium temporum conjurationis acerrima fuit atque acerbissima. Explicatur sqq.: Hoc tempore cum arderet acerrime conjuratio.] *Id. Cat.* 1, 1. Acrius supplicium. *Lucr.* 3, 65. Acris egestas, *h. e.* dura. [**Cf. Tac. A.* 4, 6. 6, 48.] *Varr.* ap. *Non.* 4, 17. et 87. Acres curae, luctus. [**Virg. A.* 7, 291. Acer dolor. *Tac. A.* 15, 68. Acrem (i. e. cum dolore conjunctam, ingratam) sui memoriam relinquunt. Ab hoc igitur differt *acris memoria* (i. e. vegeta et firma) ap. *Cic. l.* infra *c.*; *Id. Tac. H.* 3, 51. Tanto acrior apud majores, sicut virtutibus gloria, ita flagitiis poenitentia fuit.] ℙ Item pro severo, [*utrumque conjungit *Cic. Rosc. A.* 5. acria ac severa judicia] rigido. *Ter. Ph.* 2, 1, 32. Nunc sua culpa sciat, lenem patrem illum factum me esse acerrimum. *Cic. Or.* 3, 27. Acris vitiorum incusatio. [**Ex eodem genere est acerrimus delectus* ap. *Liv.* 2, 28. Alibi dicunt *acerbus del.* Vid. h. v.] *Id. Off.* 1, 38. Utendum verborum gravitate acriore. [**Cf. Suet. Caes.* 67. *Cal.* 44. *Galb.* 9.] ℙ Item pro strenuo, forti. [**Eodem fere modo v. gr.* δριμὺς usurpatur. Videlicet haec significatio, ut et sequentes, inde est derivanda, quod hoc verbo usi sunt ad designandam hominis naturam fervidam et celeres ingeniorum motus, ex quibus illae virtutes existunt, sicut e tarditate ingenii ignavia et stupor. Sic *Vell.* 2, 41. vigore animi acerrimus. *Ov. Met.* 3, 540. juvenilem aetatem appellat *acriorem.* Conferas *Hor. Sat.* 1, 10, 43. ubi Varium, poetam epicum, *acrem* praedicat; et *id. ib.* 1, 4, 46. simili modo *acrem spiritum et vim* deesse ait comoediae. Add. *id. ib.* 1, 3, 53. Hinc fit, ut non raro etiam ad iram referatur. Vid. supra. Ita *Quintil.* 11, 3. p. 1039. *ed. Burm.* acres senes vocat *iracundos.* Sic fere etiam *Pl. Merc.* 4, 4, 56. uxor acerrima, quae paulo post dicitur *irata.* Eodem modo intelligendus est *Nep. Tim.* 3. Populus acer, suspicax, mobilis etc. ubi *acer* explicant irritabilis, ὀξύθυμος. Cf. *Cic. Or.* 2, 43, 182.] *Hor. Sat.* 2, 8, 36. Acres potores. [**Id. Sat.* 2, 6, 69. dicit acria pocula, quibus acriter potatur, ideoque magna et capacia.] *Cic. Cat.* 2, 10. Acres milites. *Virg. A.* 8, 614. acrem in poelia poscere Turnum. [**Hujus generis permulta laudat Drakenb.* ad *l. Sil.* supra *cit. Ov.* ad *Liv.* 17. Suevos, acre genus. Cf. *Liv.* 37, 7. *Hor.* 4, 4, 1. *Nep. Alc.* 5. vir acerrimus, i. e. vir in obeundis negotiis strenuus et diligens, fortis et constans. Vid. ibi *Bremi.* Adde *Sall. Jug.* 23. 29. 47. *Cic. Sext.* 20. Vir fortis et acris animi magnique.] *Id. ib.* 4, 156. Acer equus. [**Nimirum frequentissimum est etiam de belluis*, praesertim de canibus vigilantibus et fortiter latrantibus (*Hor. Ep.* 12, 6. *Burm.* ad *Phaedr.* 3, 7.) de apris (*Hor. ib.* 2, 31.) leonibus (*Nep. Eum.* 11.) lupis etc.] ℙ Cum genit. *Vell.* 1, 3. Acer belli juvenis. *Tac. H.* 2, 5. Vespasianus acer militiae. [**Nihil apud Tac.* frequentius his genitt. cf. *Ramshorn. gr. lat.* p. 179.] ℙ Cum ablat. et praep. *in. Coel. ad Cic. Fam.* 8, 15. Acer in rebus gerendis. [**Cf. Quintil.* 11, 3. p. 1018.] Et omissa praepositione *Virg. A.* 10, 411. Bellis acer Halesus. [**cf. Georg.* 3, 8. et *Aen.* 9, 176.] *Vell.* 2, 18. Mithridates bello acerrimus. [**Tac. H.* 4, 1. Acer accendendo bello. Interdum etiam cum praep. *ad* construitur. V. infra.] ℙ Cum infin. *Sil.* 3, 338. juga Pyrenes venatibus acer Metiri. [**Ita plane graecum usurpatur* δεινός, quod multis modis lat. voc. cognatum est. — Non vidimus locum hoc aptiorem, ubi alia quaedam, quae ad illustrandum usum h. v. facere videbantur, exempla proponeremus. *Tib.* 1, 3, 77. acris sitis. *Id.* 2, 6, 15. acer amor, quod omnino satis frequens. V. ibi *Heyn. Curt.* 6, 5. Acrior ad Venerem cupido. Cf. *Cic. Phil.* 12, 3. *Virg. A.* 1, 362. acer metus. De flumine rapido utitur hoc adj. *Hor. Sat.* 1, 1, 58. de mari *Od.* 1, 2, 39. Cf. *Ov. Met.* 11, 529. *Curt.* 4, 2. Acrior flatus. *Pl. Men.* 5, 2, 121. acer morbus. *Virg. A.* 7, 164. 9, 665. acres arcus, i. e. qui magnam habent in nervo vim. *Hor. Epod.* 7, 13. vis acrior, i. e. major. Vid. *Bentl.* et cf. *Tac. H.* 3, 71. *Sil.* 4, 450. acris moles. *Id.* 3, 92. labor acrior. *Tac. A.* 15, 3. acre discrimen. *Id. ib.* 11, 11. favor plebis acrior in Domitium. *ib.* 14, 28. acrior (i. e. valentior, frequentior) ambitus. *ib.* 13, 50. acri etiam pop. rom. tum libertate, i. e. florenti, vigenti, cum strenue ea a civibus defenderetur. (Paulo aliter *id. Germ.* 37. regno Arsacis acrior est Germanorum libertas, i. e. libertas Germanis ad pugnandum acrior stimulus est, quam etc.) *Id. H.* 2, 72. Mendacium acribus initiis coeptum, i. e. strenue et fortiter.] ℙ Item diligens, intentus, sedulus. *Cic. Fam.* 1, 1. Acerrimus defensor. [**Quint.* 1, 4. Scrutabitur prae-

ceptor acer atque subtilis. *Cic. Or.* 1, 21. studio acriore esse, i. e. intentiore.] *Id. Or.* 3, 48. Acris cura et diligentia. *Id. ib.* 5. Acerrima et attentissima cogitatio. *Id. ib.* 2, 87. Acri memoria esse. [*cf. *Flacc.* 41.] *Virg. G.* 2, 405. acer curas venientem extendit in annum Rusticus, *h. e.* providus. [*Virg. G.* 3, 141. acrem fugam dicit *intentam, celerem*. *Tac. A.* 1, 5. acres custodiae, i. e. diligenter, accurate et sedulo dispositae. *Heins.* ibi emendabat *artioribus*, quo cum verbo etiam alibi *acrior* confunditur; sed recte defendunt interpp., comparantes *Liv.* 39, 19. custodia intentior. Idem *Tac. A.* 3, 28. acriora ex eo vincula, quod tamen aliter explicari posse non nescimus. Referimus huc etiam locum *Horat. Sat.* 1, 3, 60. acris invidia, i. e. semper vigilans et intenta, laborans in reperiendis aliorum vitiis. Possis tamen etiam *acutam, perspicacem* explicare. Ceterum *Cic.* conjungit *acer* et *diligens*, quorum hoc discrimen statuit *Ernest.* ad *or. pr. Flacc.* 19. ut diligens magis de labore et cautione, acer etiam de studio dicatur.] ℙ Item acutus, perspicax. *Cic. Or.* 3, 31. Acris acies in naturis hominum et ingeniis. *Id. N. D.* 2, 6. Acerrimo ingenio vir. [*Id. Or.* 2, 20, 84. Animus acer et praesens. Cf. *Quint.* 6, 4.] *Id. Or.* 3, 47. Acre judicium. [*Flor.* 2, 17. Vir calliditatis acerrimae.] *Id. Brut.* 72. Acerrimus aestimator. *Id. Or.* 51. In rebus inveniendis acer. *Id. Or.* 3, 24. Acerrimus ad perdiscendum. [*Curt.* 7, 2. acer consilio.] ℙ Acerrima consilia, quibus opponuntur inertissima. *Hirt. ad Cic. post ep.* 6. *l.* 15. *ad Att.* [*Intell. consilia *strenua*. Pertinet igitur hic locus ad eos, quos supra recensuit. Nos tamen auctoris exemplum secuti, etiam hic nonnulla ex Quintiliano deprompta subjicimus, cum supra idoneo loco non viderentur interponi posse; quamquam ea contineri in superioribus probe novimus. *Quintil.* 9, 4. p. 870. argumenta acria dicit *graviora*, quae majore cum vi et vehementius proferuntur. Cf. 11, 3. p. 1036. *Id.* 9, 4. p. 858. *acres syllabas* vocat, quae ex brevibus ad longas insurgunt. *Id.* 1, 11. literas acriores habet, ubi vid. *Burm.*] ℙ Acre adverbii more pro *acriter*. *Pers.* 4, 34. acre Despuat in mores. *Sall. fr.* ap. *Non.* 2, 492. Omnes, ut in secunda re, pariter acre invadunt. *Apul. Met.* 10. Acre comminari. ℙ Olim *acris* femininum singulare usurpatum est etiam in masc. genere. *Enn.* ap. *Prisc.* 5. p. 647. *P.* Somnus acris. [*cf. ALACER.] Sic contra *acer* in feminino. *Id. ib.* et ap. *Serv.* ad *A.* 6, 685. Acer hiems. *Naevius ib.* Acer fames augescit hostibus. Sic *volucer* et *silvester* in feminino usurpata leguntur [*cf. *Serv. ars gramm.* p. 489. *(ed. a Lindem. cum Pompejo)*]. ℙ Reperitur etiam *acrus* in recto casu, et *acra* pro *acri* in sexto. *Pallad.* 9, 5. Si ex nimis acra dulcem fieri velis. *Plin. Valer.* 2, 45. Teres diligenter cum pipere, ita ut acrum sit. [*Add. *Veg.* 4, 28. apud quem etiam 2, 7. libri nonnulli hanc formam exhibent.] Sic *acrum* pro *acrem* dictum est a *Cn. Matio*, teste *Charis.* 1. *p.* 93. *P.* Hinc superlativ. *acrissimus* legitur a quibusdam ap. *Impp. Valent. Theodos.* et *Arcad. Cod.* 5, 5, 4., ubi tamen alii *acerrimus*. ℙ *Acra* etiam in plurali numero neutro genere putant quidam dixisse *Pl. Bacch.* 4, 3, 15. *multa mala, acra, atque acerba eveniunt*. Sed ibi *acria* omnino legendum est cum plerisque optimis codd. [*Quid differat *acre* ab *acerbo*, v. in h. v. — In codd. passim *acer* et *ater* confunduntur. Vid. *Drak.* ad *Sil.* 5, 154. 17, 250. *Burm.* ad *Ov. Met.* 15, 579. *Acer* et *aeger* commutata vides ap. *Virg. A.* 9, 814. Idem accidit in *acrius* et *carius*. *Drak.* ad *Liv.* 3, 11. et 26, 4.]

ĂCĔRĀTUS, a, um, adj. paleis mixtus, ab *Acus, eris*, ut *Aceratum lutum*, quo utuntur laterarii. *Fest.* et *Lucil.* ap. *Non.* 5, 97. ubi al. leg. *acerosum*. [*Glossae Balbi*: aceratus, sordidus, instar aceris, ἀχυρώδης.] ℙ Aceratae cochleae, quarum *Plin.* meminit 30, 6, 15. sic dictae videntur nonnullis, quod lineolis distinctam testam tanquam paleis habeant: sed aptius ad *Plinii* verba *Hard.* ducit a graeco ἀκήρατος, quod est integer, perfectus.

ĂCERBĀTUS, a, um, part. ab *acerbo*, acerbus factus. *Tertull. Apol.* 50. Laconum flagella sub oculis etiam hortantium propinquorum acerbata [*i. e. duplicata, aucta.]

ACERBE, adv. dure, severe, aspere, [*opp. *leniter*. *Gron.* ad *Liv.* 3, 50, 12.] πικρῶς, χαλεπῶς. *Tac. A.* 2, 87. Acerbe increpare aliquem. *Cic. Fam.* 1, 5. Acerbe accusare. *Id. Am.* 16. Acerbius invehi in aliquem. *Suet. Cal.* 43. Delectus acerbissime agere. [*Vid. *Drak.* ad *Liv.* 7, 3, 9. Cum his compara *Cic. Verr.* 2, 2, 19. acerbe diripere bona (i. e. sic ut nihil relinquatur. *Clav. Ern.*) *Tusc.* 1, 39. *Suet. Ner.* 34. *Vit.* 7. *Dom.* 12. *Quintil.* 1, 1. acerbe instare. *Cic. Phil.* 1, 4. acerbe (i. e. iniquo modo, cum vi, minis) cogebar in senatum. *Suet. Tib.* 25. Ne quid in novitate acerbius fieret, i. e. ne severius puniretur.] *Caes. b. c.* 1, 2. Acerbissime dicere. [*Cf. *Suet. Caes.* 75. *Cic. Att.* 11, 1. acerbissime afflictari.] ℙ Item crudeliter. [*Atqui hoc non differt ab antecc.] *Cic. N. D.* 2, 33. Acerbe necare. *Suet. Aug.* 27. Proscriptionem acerbius exercere. ℙ *Acerbe ferre aliquid* est impatienter, graviter ferre. *Cic. Planc.* 1. dolebam et acerbe ferebam et *Div. in Verr.* 2. tuli graviter et acerbe.

ĂCERBĬTAS, atis, f. austeritas asperitasque saporis in fructibus immaturis. *Cic. Planc.* 38. Fructus non laetos et uberes, sed magna acerbitate permixtos tulissem. [*Pallad. Febr.* 9, 12. Nec parvo constabit, si legatur maturitas cum acerbitate, i. e. maturae uvae simul cum immaturis. Ad odorem retulit *Ammian.* 23, 6. Quae lues — terras circumsitas inhabitabiles acerbitate (i. e. gravi odore) fecisset.] ℙ Translate sumitur pro molestia, asperitate, duritie. *Cic. Off.* 1, 38. Atque etiam illud ipsum, quod acerbitatis habet objurgatio etc. *Id. Am.* 24. Ut monitio acerbitate careat. [*Cf. *id. Fin.* 4, 28. Nec acerbitatem sententiarum nec disserendi spinas probavit. *Suet. Caes.* 72. *Quint.* 10, 1, §. 117. acerbitas mira, quod ipse explicat per *sales amaros*.] ℙ Item pro calamitate, luctu [*Cic. Fam.* 5, 16. acerbitas summi luctus], aegritudine. [*Haec significatio ultima esse debebat; quae enim sequuntur, rectius superioribus adjunxisset, ut quae prope ejusdem generis sint.] *Cic. Planc.* 42. Lacrimas, quas tu in meis acerbitatibus plurimas effudisti. *Id. Catil.* 4, 1. Omnes acerbitates, omnes dolores cruciatusque perferre. [*Cf. *id. Fam.* 2, 16. 6, 10. (acerbitas et imperia) *Att.* 9, 6. *Dom.* 43. acerbitas Sullani temporis. Cf. *Nep. Alc.* 6. *Ammian.* 14, 6. morborum acerbitates celsius dominantur. (Plurali utuntur etiam *Tac. A.* 2, 71. et *Suet. Cal.* 2.)] ℙ Item pro nimia severitate, pertinacia, morum duritia, cui opponitur lenitas, comitas, morum suavitas [*obsequium (*Nep. Dion.* 6.), ea virtus, quam Aristoteles φιλίαν appellat, cui opp. αὐθάδεια (arrogantia, pertinacia, contumacia), de qua v. *Casaub.* ad *Theophr. Char.*] *Suet. Caes.* 12. Ut ad populum provocanti nihil aeque ac judicis acerbitas profuerit. [*Id. Ner.* 44. Exegit ingenti fastidio et acerbitate aurum. *Cic. Sen.* 18. Severitatem probo — acerbitatem nullo modo. *Ammian.* 19, 13. Qui minis potius quam acerbitate pleraque correxit.] *Cic. Phil.* 12, 11. Acerbitas morum immanitasque naturae [*ut *Suet. Tib.* 51. acerbitas et intolerantia morum i. e. tristitia, ea quidem ratione qua dicitur *tristia poma* etc.] *Id. Q. Fr.* 1, 1, 13. Acerbitas naturae. Et mox: Si implacabiles sunt iracundiae, summa est acerbitas; sin autem exorabiles, summa lenitas; quae tamen, ut in malis, acerbitati anteponenda est. [*Dicitur enim, ut *acerbus* et gr. πικρία, h. v. etiam de *ira* et *odio*. *Cic. Lael.* 23. Virus acerbitatis in aliquem evomere. *Id. Off.* 1, 25. Dissensio sine acerbitate. Cf. *Suet. Cal.* 48. *Cic. Cluent.* 55. Acerbitas proscriptionis. *Suet. Tib.* 67. Quanta se quandoque acerbitas et infamia maneret, i. e. odium aliorum, quo loco passiva v. significatio notanda est, quam videre licet ap. *Cic.* quoque *Verr.* 2, 4, 30. Nomen vestrum — odio atque acerbitati scitote nationibus exteris futurum.] ℙ V. ARIDITAS.

ĂCERBĬTŪDO, inis, f. idem atque acerbitas. *Gell.* 13, 3. Sicut autem nihil quicquam interest, suavitudo dicas, an suavitas, sanctitudo, an sanctitas, acerbitudo, an acerbitas etc.

ĂCERBO, as, avi, atum, a. 1. πικραίνω, acerbum facio, exaspero, significatione translata. *Stat. Th.* 12, 75. venientia qui nunc Gaudia, et ingratum regni mihi munus acerbas. *Val. Fl.* 6, 655. mortemque cadentis acerbat. *Claud. Ruf.* 1, 182. stimulando vulnus acerbat. ℙ *Acerbare crimen* vel *scelus* est exaggerando amplificandoque majus graviusque facere. *Virg. A.* 11, 407. formidine crimen acerbat. *Stat. Th.* 3, 214. multumque nefas Eteoclis acerbat, Crudelem infandumque vocans. *Claud. Rapt. Pros.* 2, 208. crimenque feri raptoris acerbat. ℙ Praeter secundam et tertiam personam *acerbas, acerbat*, nullam aliam adhuc invenimus: quod etiam *Servius* adnotavit ad *Virg. l. c.* [*Part. *acerbans* habet *Sil.* 6, 117. quem attulit *Furl.* Plura de h. v. vide apud *Daum. de amiss. radic.* *l. l.* c. 13. et *Barth.* ad *Stat. Th.* 3, 214. Saepe in codd. pro eo reperitur *acervare*; v. quos laudat *Drak.* ad *Sil. l. l.* et *Weichert.* in *ep. ad Eichstad.* p. 61.]

ĂCERBUS, a, um, adj. πικρός, στρυφνός, quod gustu asperum est, quod sapore vehementer astringente praeditum est, linguamque gustatum contrahit et exsiccat [*opp. *dulci*, ut ap. *Cic. Am.* 24.] et proprie de fructibus immaturis dicitur [*v. *Non.* 4, 41. Opp. *mitis*.] Differt ab *austero*, ut majus a minore. Nam quae vehementer astringunt, *acerba* dicuntur; quae mediocriter, *austera*: quae acerba sunt, ita gustatu misere fauces afficiunt, ut iterum gustare nolimus. *Plin.* 15, 27, 32. Interim quae sunt communia et pomis omnibusque succis, saporum genera tredecim reperiuntur, dulcis, suavis, pinguis, amarus, austerus, acer, acutus, acerbus, acidus, salsus etc. *Id. ib.* 6, 6. Oleum quam acerbissima oliva optimum fieri. *Id.* 27, 9, 50. Elatine acerba gustu. [*Phaedr.* 4, 2, 4. Nondum matura (uva) est; nolo acerbam sumere.] *Lucr.* 2, 471. Neptuni corpus acerbum, *h. e.* amarum, salsum. Idem a sensu gustus ad auditum transtulit *ib.* 410. serrae stridentis acerbum Horrorem. ℙ Transfertur ad alia multa. Sumitur enim saepe pro omni eo, quod ante tempus contingit, seu quod nondum ad suam perfectionem pervenit. *Nep. Cim.* 4. Vita ejus fuit secura et mors acerba. [*Ita ibi plurimi interpp. acerbam mortem explicant *immaturam*. Sed rectius *Brem.* interpretatur *luctuosam*. Non apta enim de sene Cimone mors immatura. Neque in *Cic. l.* aliter potest explicari; sed ap. *Curt.* 9, 6, 19. mors acerba quominus intelligatur *immatura* non intercedimus, ubi opponitur vita diuturna. (Eodem modo *Tib.* 1, 3, 55. mors immitis, et *Stat. Th.* 9, 380. 716. cruda. De *Virg. l. A.* 6, 429. ambigimus, coll. 11, 28. Adde *Plin. ep.* 5, 5. et *Pareus* ad *Quintil. prooem. l.* 6. p. 493. *ed. Burm.* Ceterum ad Nepot. VV. DD. attulerunt locum *Liv.* 7, 1. mors quam matura, tam acerba. Cf. *Cic. Verr.* 2, 5, 57.] *Cic. Dom.* 16. Funus acerbum [*ut *Eurip. Or.* 1030. θάνατος ἄωρος.] *Ov. Fast.* 4, 647. ante diem edere partus acerbos. *Auson. Parental.* 14. Indole maturus, funere acerbus obis. *Varr.* ap. *Non.* 4, 41. Virgo acerba, *h. e.* nondum matura viro. *Cic. Prov. cons.* 14. Impolitae res et acerbae, *h. e.* imperfectae [*nondum plane compositae, v. *Parei lex. critic.* p. 580.] ℙ Item pro crudeli, saevo. *Id. Agr.* 2, 34. Acerbissimae impiorum poenae. *Id. Cat.* 4, 6. Acerbissimum supplicium. [*Sall. d. Rep. ord.* 1, 6. Judicia acerba. *Cic. Cat.* 4, 1. acerbissima vexatio. Atque sic intell. ap. *Virg. A.* 5, 462. acerbis animis saevire. *Sil.* 6, 60. hasta acerba. *Hor. Sat.* 2, 6, 19. Libitina.] ℙ Item infensus, inimicus, infestus, iratus. *Cic. Fam.* 1, 4. Eo die acerbum habuimus Curionem. *Id. Cat.* 4, 6. *fin.* Acerbissimus hostis. [*Tib.* 1, 6, 84. Infidis quam sit acerba monet. *Eutrop.* 8, 4. acerbus nulli. Huc pertinet etiam locus *Hor. Sat.* 1, 3, 85. acerbus Odisti et fugis. Ita enim ibi interpungendum esse dudum viderunt interpp. Sin acerbus cum antec. *insuavis*, cui nostra interpunctione probata quodammodo oppositum est (v. *Hdf.*), esset conjunctum, potius foret *morosus, severus.*] *Virg. A.* 10, 904. Acerba odia. [*Haec, ut plurima, quae sequuntur, pertinent ad unam eandemque primariam significationem, quae a sapore ad alia similia transfertur. Omnino hic quoque noster idoneo ordine abstinuit; nos nonnulla, non omnia, transpositis quos affert locis, in ordinem redigere studuimus.] ℙ Item pro molesto, gravi, duro, aspero, tristi. *Cic. Fam.* 15, 4. Civitates acerbissimis tributis liberare. *Id. Or.* 1, 51. Mala majora et acerbiora verbis facere. *Id. Quint.* 31. Acerbum est ab aliquo circumveniri: acerbius a propinquo. *Lucr.* 3, 53. In rebus acerbis, *h. e.* in adversis. *Nep. Eum.* 6. Acerbiore imperio uti. *Liv.* 4, 12. *fin.* Acerba inquisitio frumenti. [*Cic. Fam.* 3, 8, 17. acerbissima exactio. *Id. Balb.* 5. acerba diligentia, i. e. nimis severa et dura. Vid. ad priorem *l. Cort.* et ad 15, 4.] *Pl. Poen.* 5, 2, 136. Acerba amatio. *Hor. Ep.* 1, 17, 53. Acerbum frigus. *Cic. Brut.* 17. Acerbus in vituperando. *Hor. A. P.* 474. Recitator acerbus [*i. e. molestus, quod sqq. docent: quem vero arripuit, tenet occiditque legendo. Alii ad *vocem* referunt. V. infra. *Cic. Mur.* 41. componit *acerba*, misera, luctuosa. *Tib.* 4, 14, 4. acerbus rumor i. e. qui animum pungit, ut *id.* 2, 6, 41. luctus. *Quintil.* 6, 3. acerba crimina. *Ovid. Met.* 5, 62. acerbum vulnus. *Flor.* 3, 10. Quod acerbissimum fuit Caesari. *Tac. Agr.* 22. acerbior in conviciis. *Id. A.* 5, 2. acerbae facetiae, i. e. sales amari ac mordaces. Cf. *Suet. Tib.* 57. *Claud.* 3. *Dom.* 23. acerbissimum acclamationum genus, ubi jungitur *contumeliosissimum*.] ℙ Cum de homine dicitur, saepe significat nimis severum, rigidum, tristem, moribus durum, voluptatibus inimicum. V. ACERBITAS. *Suet. Gramm.* 9. Naturae acerbae vir. *Id. Galb.* 14. Modo acerbior et parcior, modo remissior ac negligentior. *Cic. N. D.* 3, 31. Posse asotos ex Aristippi, acerbos ex Zenonis schola exire. V. ASOTUS. *Ov. Fast.* 2, 624. Mater acerba in suos partus. ℙ De voce *Sen. ep.* 56. *med.* Audire pausarium voce acerbissima remigibus modos dantem. Et *ib.* Sibili et acerbissimae respirationes. [*Erat h. l. commemorandus usus h. v. apud rhetores, ut *Quintil.* 11, 3, 32. vox tenuis, inanis, acerba, pusilla, mollis, effeminata. coll. *ib.* §. 169. Est his diversa vox et pene extra organum, cui Graeci nomen amaritudinis dederunt, super modum ac paene naturam vocis humanae acerba, quod *Ernest.* in *technol. gr.* sic explicat: esse vocem *acerbam* i. e. *amaram*, cum quis indignatione vel alio affectu abreptus ita faucium et vocis veluti terminos excedat, ut sonus oriatur absonus, pueriliter clamosus atque exilitate sua pessime aures afficiens. Cf. *id.* in *technol. lat.* p. 5., ubi comparat locum *Val. M.* 8, 7, 1. (Demosthenes) propter nimiam exilitatem *acerbam* auditu vocem suam exercitatione continua ad *maturum* et gratum auribus sonum perduxit. Ita etiam *A. ad Her.* 4, 47., ubi vox acerbissima componitur cum turpissimo corporis motu. Referenda est igitur haec sign. ad eas, quas noster secundo loco posuit.] ℙ Absolute *Auct. ad Her.* 4, 36. Aliquid quotidie acerbi nunciatur. *Ov. Trist.* 5, 2, 21. Multum restabit acerbi. [*Cf. *Ter. Hec.* 3, 1, 1. *Virg. A.* 12, 678. *Sil.* 14, 559. fessus acerbis i. e. rebus adversis.] ℙ *Acerbum in-*

cendium, pro damnoso, exitiali, *Cic. Leg.* 2, 24. [*Insolentius *Quintil. Decl.* 10, 5. *acerbus languor.*] ℙ *Acerbos dubiosque tumulos* dixit *Flor.* 2, 12. qui superari non nisi magna molestia et labore possunt. ℙ Sunt alii hujus vocis usus, qui tamen possunt satis commode ad ea, quae dicta sunt, reduci. ℙ *Acerba* neutr. plur. poetice adverbii more pro *acerbe. Virg. A.* 12, 398. Acerba fremens. *Ov. Her.* 8, 107. Acerba gemens. *Lucr.* 5, 34. Acerba tuens; *h. e.* torve, infensis oculis. [*Sic gr. γοργὸν βλέπειν. Cf. *Virg. G.* 3, 149. *A.* 9, 794. — Ceterum *acer, asper, acerbus,* sibi cognata, sic distinguntur a *Kärchero: acre* est id, quod hominis sensus vehementius afficit eosque quasi pungit et mordet; *asperum* pertinet ad tactum maxime et refertur ad materiam rudiorem; *acerbum* in sapore cernitur et dicitur de iis, quae palatum adstringunt.]

[ĂCERMUS, i, m. ἄκερμος, ex α priv. et κέρμα, nummulus aeneus: pecunia vacuus, teruncium non habens. Cognomen C. Julii ap. *Mur. Inscr.* 1615, 25. *F.*]

ĂCERNĔUS, a, um, adj. idem atque acernus. *Venant. ep.* 1. *ad. Gregor. Pap.* Acernea pocula.

ĂCERNUS, a, um, adj. ex acere confectus, σφενδάμνινος. *Virg. A.* 2, 112. trabibus contextus acernis. *Hor. Sat.* 2, 8, 10. Mensa acerna. [*Ov. Met.* 12, 254. 4, 486.]

ĂCĔROSUS, a, um, adj. aceribus, hoc est paleis plenus. *Acerosum far* dixit *Lucil.* ap. *Non.* 5, 97. minus purgatum, sed paleis aliisque sordibus immixtum. *Paul.* ex *Festo* in *Obacerare.* Frumentum et panis non sine paleis acerosus dicitur. V. ACERATUS. ℙ *Acerosum coenum*, lutum aceratum. *Lucil.* ap. *Non. l. c.*

ĂCERRĂ, ae, f. arcula seu vasculum, in quo tus ponitur incendendum in sacrificiis, θυμιατήριον, λιβανωτρίς. [*De etymologia disputat *Voss.* in *Etymol.* s. h. v. Non improbabile est derivare a materia, unde plerumque fiebat, ab *acere*, unde *acernus.* Alii ex hebraica lingua derivant.] *Hor. Od.* 3, 8, 2. Quid velint flores et acerra turis Plena, miraris. [*Schol.* male explicat *thuribulum.* Est arcula turaria. Vid. interpp. *Ovid. Fast.* 4, 934. Cumque meri patera turis acerra fuit. *Met.* 13, 703. acerra, turis custos.] *Virg. A.* 5, 744. canae penetralia Vestae Farre pio et plena supplex veneratur acerra. [*cf. *Briss.* 1, 38.] ℙ Festus aliam hujus vocis notionem affert, qua significatur ara, quae ante mortuum poni solebat, in qua odores incendebantur. *Cic.* quoque *Leg.* 2, 24. acerrae meminit in funeribus adhibitae: in quibus cum sacrificia maxime locum haberent, ad quae acerra adhibebatur, videtur funebris haec acerra aut omnino eadem atque illa altera fuisse, aut sola forma dissimilis. ℙ Plerique putant incensum ipsum non in acerra accensum, sed ex acerra depromptum super altaris focum sparsum fuisse. Quibus favet locus *Ov. Pont.* 4, 8, 39. de parva pauper libat acerra. Et *Pers.* 2, 5. libat acerra. Nam *libare* in hisce est de acerra extrahere et effundere. ℙ [Est etiam nomen virile apud *Martial.* 1, 29. In lucem semper Acerra bibit. *F.*]

ĂCERRAE, arum, f. oppidum Campaniae, Neapoli proximum, ad Clanium amnem. *Virg. G.* 2, 225. vacuis Clanius non aequus Acerris. *Vacuas* vocat, *h. e.* infrequentes propter Clanii inundationes, inquit *Servius.* ℙ [Fuit etiam ejusdem nominis oppidum in Umbria, quod Acerrae Vatriae cognominabatur, fortasse ad distinguendas Acerras in Campania positas. *Plin.* 3, 14, 19. *F.* *De utraque cf. *Drak.* ad *Sil.* 8, 537.]

ĂCERRĀNUS, a, um, adj. ad Acerras oppidum pertinens. *Liv.* 23, 17. Acerranis plus animi quam virium erat.

ĂCERSĔCŎMĒS, ae, m. capillatus, intonsus, ἀκερσεκόμης: ab α priv. κείρω tondeo, et κόμη, coma. Apud Graecos epitheton est Apollinis et Bacchi. *Juvenalis* pro puero catamito (nam hi intonsi erant) posuit 8, 128. si nemo tribunal Vendit acersecomes.

ĂCERVĀLIS, e, adj. quod ad acervum spectat, quod congregat vel congregatur in acervum, ut argumentatio acervalis, qua multa simul argumenta acervantur, quae graece σωρείτης dicitur, qua Chrysippus utebatur. *Cic. Div.* 2, 4. Aut quemadmodum soriti resistas? quem, si necesse sit, latino verbo liceat acervalem appellare.

ĂCERVĀTIM, adv. σωρηδόν, ἀθρόως, per acervos, acervando. *Lucr.* 6, 1261. Confertos ita acervatim mors accumulabat. *Varr. R. R.* 1, 38. Stercus aspergi oportere in agro, non acervatim poni. *Colum.* 9, 13. Apes sub favis acervatim enectae reperiuntur. *Hirt. B. Al.* 31. Plerique acervatim se de vallo praecipitaverunt. ℙ Translate *Cic. Cluent.* 10. Acervatim jam reliqua, judices, dicam, ut ad ea, quae propiora causae sunt, perveniam, *h. e.* summatim, promiscue. *Id. Or.* 25. *med.* Nec acervatim multa frequentans [*i. e. permulta incisa in primariam enuntiationem inferciens] una complexione devinciet. [*Flor.* 1, 17. Hactenus pop. rom. cum singulis gentium; mox acervatim.]

ĂCERVĀTĬO, onis, f. actus acervandi, accumulatio, σώρευσις. *Plin.* 11, 53, 117. Homini cibus utilissimus simplex, acervatio saporum pestifera.

ĂCERVĀTUS, a, um, part. verbi *acervo*, accumulatus, aggeratus, σωρευθείς. *Plin.* 21, 17, 68. Acervati bulbi. *Id.* 36, 15, 24. Acervata universitas et in quendam unum cumulum conjecta. ℙ Translate *Liv.* 3, 34. In immenso aliarum super alias acervatarum legum cumulo.

*ACERVETIS, is, nomen antiquius oppidi Calatis ad Pontum Euxinum. *Plin.* 4, 11, 18. dummodo certa est scriptura. In mss. legitur etiam *Cerbatis.*

ĂCERVO, as, avi, atum, a. 1. σωρεύω, in acervum congero, accumulo. *Plin.* 32, 9, 31. Acervantur muricum modo vivuntque in algosis. [*Videtur h. l. significare i. q. gr. κηριάζειν apud *Aristot. H. A.* 5, 13, 8. *Beier.*] *Id.* 18, 7, 10. n. 3. Panicum a paniculis dictum praedensis acervatur granis. ℙ Translate *Quintil.* 9, 3. Nec verba modo, sed sensus quoque idem facientes acervantur. *Plin.* 26, 4, 10. Plura undique acervabimus.

ĂCERVUS, i, m. σωρός, ὄγκος, θήμων, cumulus rerum acervatarum, fortasse ab ἀκίς, acies, cacumen, ut proprie sit rerum minutarum congeries fastigiata. [*Alii derivant ab acus, aceris, ut sit palearum congeries, tum omnino rerum minutarum; alii a gr. ἄγερμος (ἀγείρειν) quod *Hesych.* interpretatur ἄθροισις.] *Cic. Tusc.* 5, 15. Videamus, ne, ut acervus ex sui generis granis, sic beata vita ex sui similibus partibus effici debeat. *Id. Cat.* 3, 10. Acervi corporum. [**Virg. A.* 10, 245. caedis acervi, i. e. caesorum hominum. Cf. 11, 207. *Id.* acervos stragis dixit 6, 504. coll. 11, 384.] *Id. Agr.* 2, 22. pecuniae. [*Cf. *Suet. Aug.* 57. *Cal.* 42. Omnino saepissime acervus dicitur de ingenti pecunia.] *Id. Ac.* 2, 29. tritici. *Virg. G.* 1, 185. farris. [*Non absolute acervum de frugum acervo dici auctor est *Ling. Qu. Plaut.* 1. p. 19. *Hand.*] *Virg. A.* 8, 562. scutorum. ℙ Translate *Cic. Sull.* 27. Acervi facinorum. *Plin.* 36, 5, 4. *n.* 8. officiorum negotiorumque. [**Ammian.* 14, 1. In his malorum acervis. *Id.* 26, 2. curarum acervi. 28, 1. aerumnarum. *Ovid. Met.* 1, 24. caecus acervus est *chaos.*] ℙ *Acervus* praeterea est sorites, hoc est genus argumenti constans plurium rationum coacervatarum complexione et propositionum in infinitum prope abeuntium congerie, quibus facile capiuntur disputantes, quod nesciant, in quanam potissimum sistendum sit. *Pers.* 6, 80. Inventus, Chrysippe, tui finitor acervi. *Hor. Ep.* 2, 1, 47. Dum cadat elusus ratione ruentis acervi.

ĂCESCO, is, n. 3. ὀξίζω, acidus fio. *Hor. Ep.* 1, 2, 54. Sincerum est nisi vas, quodcumque infundis, acescit. *Plin.* 7, 15, 13. Acescunt musta. *Id.* 20, 14, 53. Lac acescit. [*Id.* 11, 35, 41. Acescens natura culices gignit. *F.* *Salse *Tertull. Apol.* 39. Tot tribubus et curiis et decuriis ructantibus acescit aer, ubi *Gronov.* affert *Sid. Apoll. ep.* 3, 12. Alarum specubus hircosis atque acescentibus latera captiva circumvallatus.]

[ACESIAS, cognomen virile in *Inscr.* ap. *Gud.* 216, 4. A. Herio A. L. Acesiae grammatico. *F.*]

*ACESINES, ae, Ἀκεσίνης, fluvius Indiae, qui miscetur Indo. *Mel.* 3, 7. *Plin.* 6, 20, 23. *Curt.* 9, 3, 20. *Justin.* 12, 9.

*ACESINUS, i, fluvius Sarmatiae in Chersoneso Taurica. *Plin.* 4, 12, 26. Inde ACESINUS, a, um, adj. *Val. Fl.* 6, 69. Acesina agmina.

ĂCĔSIS, is, f. ἄκεσις, ab ἀκέομαι, curo: genus chrysocollae aridae, exsiccandi et contrahendi vim habens. *Plin.* 33, 5, 28. [*Verba *Plinii* sunt haec: hanc chrysocollam medici acesin appellant, quae non est orobitis.]

ĂCESTĂ, ae, f. urbs Siciliae, ab Aceste rege dicta. *Virg. A.* 5, 718. Urbem appellabunt permisso nomine Acestam. ℙ Monet *Pierius*, in quibusdam antiquis codd. *Acesten* legi; graece enim tum Ἄκεστα dicitur, tum Ἀκέστη. ℙ Haec urbs antea *Egesta* dicta fuerat, postea *Segesta* appellata est, teste *Serv.* ad *A.* 1, 550. Quamquam *Salmas.* in *Exerc. Plin.* p. 112. [p. 78. sq.] aliam *Egestam*, aliam *Acestam* fuisse putat. [At *Heynius* in *Excurs.* 1. ad 5. *Aen.* eandem fuisse probat. *F.*]

ĂCESTAEUS, vel

ĂCESTĔUS, a, um, adj. Ἀκεσταῖος, ad *Acestam* urbem pertinens. Hinc *Acestaei, orum*, ejus urbis incolae. *Plin.* 3, 8, 14. [*cf. *Salm. l. c.*]

ĂCESTĒS, ae, m. (ab ἀκέστης, medicus) filius Crimisi fluminis Siciliae et Egestae mulieris Trojanae. *Virg. A.* 1, 550. Trojanoque a sanguine clarus Acestes. ℙ *Servius* ad hunc locum narrat in fabulis esse, cùm Laomedon pactam pro aedificandis Trojae muris mercedem Neptuno et Apollini denegasset, iratum Neptunum cetos ad Trojanum agrum vastandum immisisse, Apollinem vero de ratione ejus monstri expiandi consultum respondisse, objiciendas puellas nobiles beluae devorandas: ob eam rem plurimas virgines procul a patria profugisse, in his Segestam Hippotis filiam, quae navi in Siciliam delata a Crimiso fluvio in ursum, vel, ut alii volunt, in canem verso compressa Egestum ediderit, qui Acestes a *Virgilio* appellatus est. [ℙ Est etiam cognomen virile. *Inscr.* ap. *Grut.* 1042. 6. Q. Flavio Aceste Helena Veneria. *F.*]

ĂCĔTĂBŬLUM, i, n. ὀξύβαφον [*et ὀξίς. Vid. *Salm. Ex. Plin.* p. 265 sq.] Proprie est vas, in quo acetum ponitur, ut docet *Isid. Orig.* 20, 4. Est enim ab *aceto* deducta vox, teste *Voss.* in *Etym.* in *Acidus:* quamquam alii ab *accipiendo* derivant, et ob id *acceptabulum* scripsere in *Plin.* 9, 29, 46., cujus verba mox referemus: quae scriptio reperitur etiam apud *Cat. R. R.* 102. in edit. *Nic. Jenson.* 1472., sed nihilominus contra communiorem usum est. Neque minus est refutandum etymon *Isidori* l. c. scribentis *acetabulum* dici, quasi *acetaferum, quod acetum ferat.* Eam porro acetabuli significationem probant etiam, quae scripsit *Quintil.* 8, 6. ubi docet, per catachresin *acetabulum* dici *quidquid habet*, hoc est, *continet*, et *pyxides* vasa *cujuscumque materiae.* Quibus verbis illud aperte indicat, quemadmodum pyxis proprie significat vas e buxo confectum, quae graece est πύξος, per catachresin autem de quocumque vase dicitur; ita *acetabulum* proprie notare aceti vas, et per catachresin de quocumque continente vase usurpari. [*Alteram illam derivationem dubitanter praefert *Scheller.*, comparans analogiam verborum *pabulum, venabulum, pulsabulum* a supinis derivatorum. Sed veram, quam sequitur noster, egregie et defendit et explicat *Voss. Etymol.* p. 5. sub v. *acidus*, quem vide.] *Ulp.* quoque *Dig.* 34, 2, 20. acetabula recenset inter vasa domesticae supellectilis. [Adde *Apic.* 8, 7. *F.* *et 2, 2.] ℙ Hujus vasis figura est rotunda, nulla marginis latitudine, paulatim se undique contrahens, calicis instar, usque ad imum. Itaque ab ejus similitudine *acetabula* dictae sunt cavitates quaedam in polyporum brachiis dispersae, cavam decrescentis paulatim rotunditatis speciem repraesentantes, quibus veluti hauriunt suguntque ea, quibus adhaeserint. *Plin.* 9, 29, 46. Cetero per brachia velut acètabulis dispersis haustu quodam adhaerescunt. Et *ib.* 30, 48. L. Lucullus negat ullum esse atrocius animal ad conficiendum hominem. Luctatur enim complexu, et sorbet acetabulis, ac numeroso suctu, dum trahit. Et mox: Acetabulis, sive caliculis urnalibus, pelvium modo. Omnibus hisce locis *Plin.* de polyporum brachiis loquitur. ℙ Ab eadem similitudine *acetabulum* dicitur ab Anatomicis cavitas ossis, quae alterius caput insertum excipit, qualis est in osse coxendicis, κοτύλη, κοτυληδών (n. Hüftpfanne). *Plin.* 28, 11, 49. Ossa ex acetabulis pernarum, circa quae coxendices vertuntur. ℙ Eadem ratione *acetabula* dicuntur caliculi seu cavitates in floribus aut herbis. *Plin.* 26, 8, 37. Polypodii radix pilosa, crassitudine digiti minimi, acetabulis cavernosa. *Id.* 18, 26, 65. *n.* 3. Cum folia pauca in cacumine acetabuli modo germinent, tunc serendas ficus. *Id.* 21, 15, 55. Acetabulis in flore purpuream lanuginem fundentibus. ℙ Praeterea *acetabula* sunt vascula, quibus circulatores et praestigiatores, ψηφοπαῖκται, utuntur in ludis, cum pluribus acetabulis inversis in mensa positis calculum aut globulum subjiciunt, et manuum dexteritate ita tractant, ut, cum credis sub uno acetabulo esse, sub alio reperiatur. *Sen. ep.* 45. *n.* 7. Ista sine noxa decipiunt, quomodo praestigiatorum acetabula, et calculi, in quibus fallacia ipsa delectat. ℙ Denique *acetabulum* est mensura aridorum et liquidorum, quae heminae seu cotylae quartam partem continet, pondere vero drachmas Atticas quindecim habet. Ita *Plin.* 21, 34, 109. describit. *Cels.* 5, 24. Acetabulum mellis. *Id.* 5, 18. cumini. *Plin.* 18, 7, 14. salis. *Cato R. R.* 102. Melanthii acetabulum conterito in vini veteris hemina. Quaedam edd. h. l. habent *coetabulum*, sed mendum est. [*Addatur *Veget. A. V.* 1, 17, 7. 2, 53.] ℙ *Acetabula, ae*, fem. gen. invenitur ap. *Varr. R. R.* 3, 5. *ad fin.*, si *Scaligeri* emendationem sequimur, qui ita legit: *Ut ad extremum, ubi orbile solet esse, acetabula cavata sit* etc. Hoc autem loco significare videtur foramen, in quod convenit modius rotae, de qua ibi sermo est, instar acetabuli ossis coxendicis. Impressi autem libri habent: *Ut ad extremum, ubi orbile solet esse acutum, tabula cavata sit* etc. Quae verba *Turneb. l.* 21. *c.* 23. explicare conatur.

ĂCĔTĀRĬĂ, orum, n. plur. ὀξύβαφα, τρώξιμα, olera, quae cruda ex aceto, oleo et sale eduntur, cujusmodi sunt lactucae, nasturtium, menta, intubus etc. *Plin.* 19, 4, 19. *n.* 3. Horti maxime placebant, quia non egerent igni parcerentque ligno, expedita res et parata semper: unde et acetaria appellantur, facilia concoqui etc. *Id.* 20, 20, 81. Portulaca stomachum in acetariis sumpta corroborat. [*cf. *Salmas. Ex. Plin.* p. 898. et 265.] ℙ Sunt qui priore *Plinii* loco pro *acetaria* substituant *acedaria* a graeco ἀκηδής, sine *cura* aut *opera*, quia olera nulla, aut certe parva impensa et cura in cibos parantur. [*Prorsus haec ratio abjicienda.] Eadem ratione *acedon mel* legunt pro *acetum* ap. *eund.* 11, 15, 15., de quo infra in ACETUM mel. Subtilis quidem conjectura, sed non temere admittenda contra mss. et editorum librorum fidem et consensum.

ĂCĔTASCO, is, avi, n. 3. idem qu. acesco. *Apul. Herb.* 3. Herbae verbenacae ramulos ex vino decoctos et contritos, deinde quod acetaverit, plagae impones, et adaperiet.

ĂCĔTO, as, a. 1. A veteribus acetare dictum

est pro agitare, inquit *Paulus* ex *Festo*. Alii legunt *acitare*.

ĂCĒTUM, i, n. ὄξος, vinum acidum. [Est proprie part. pass. mox substantivum nomen a verbo *aceo*, ut *deletus* a *deleo*. *Hoc modo supplendum est *vinume* atque ea ratio maxime probabilis.] *Hor. Sat.* 2, 3, 117. Acre acetum. *Plin.* 14, 6, 8. *n.* 3. generosum. *Id.* 34, 18, 54. asperrimum. [**Pl. Truc.* 1, 2, 77. acerbum. *id. Pseud.* 2, 4, 49. acidissimum. (Cf. *Salm. Exerc.* p. 244.) *Cato R. R.* 157. mulsum acetum i. e. melle temperatum, ut *Plin.* 27, 13. *fin.*] *Martial.* 7, 24. Nec cibus ipse juvat morsu fraudatus aceti. *Liv.* 21, 37. Saxa aceto putrefacere. *Plin.* 10, 60, 80. Ova aceto macerata. *Id.* 9, 35, 58. Aceti asperitas visque in tabem margaritas resolvit. [*cf. *Hor. Sat.* 2, 3, 240. Inde etiam de aliis, quae aceto similia sunt. *Tac. H.* 5, 6. ater liquor et sparso aceto concretus; sermo est de mari mortuo.] ℙ Optimum et laudatissimum acetum a Romanis habebatur Aegyptium, quod acrimoniam quidem habebat multam, sed mixtam tamen dulcedine aliqua, quae asperitatem tolleret, nec horrorem gustanti injiceret. Hinc acetum Pharium ap. *Juvenal.* 13, 85. et Niliacum ap. *Martial.* 13, 122. laudantur. *Cic. Hortens.* ap. *Non.* 4, 17. Alterius ingenium sic dulce, ut acetum Aegyptium, alterius sic acre, ut mel Hymettium dicimus. V. MEL. ℙ Translate *Hor. Sat.* 1, 7, 32. Ast Graecus postquam est Italo perfusus aceto, *h. e.* salibus Romanis mordacibus et conviciis aspersus et lacessitus. *Pers.* 5, 86. Mendose colligis, inquit Stoicus hic, aurem mordaci lotus aceto, *h. e.* acri judicio et ingenii perspicacia in dialecticis praestans. *Pl. Ps.* 2, 4, 49. Ecquid habet is homo aceti in pectore? *h. e.* acuminis, prudentiae. Adde *Bacch.* 3, 3, 1. ℙ Negat *Varr. L. L.* 8, 40. aceta dici in plur. num.

ĂCĒTUM mel, ἄκητον μέλι, hoc est optimum: sic dicitur portio mellis purior, quae sine expressione ulla sua sponte defluit; ἄκητον enim *Hesychius* interpretatur κράτιστον, hoc est optimum. *Plin.* 11, 15, 15. In omni melle, quod per se fluxit, ut mustum oleumque, appellatur acetum. Ita legunt nonnulli cum *Hard.* ex mss. Alii *acoeton* habent eadem fere sententia, ab ἄκοιτος, purus, sine sedimento aut faece. [*Sunt haec omnino dubia propter scripturae discrepantiam. *Schneider.* ad *Colum.* 12, 7. pariter de *Plinii* loco atque de *Hesychii* glossa dubitat.] Alii *acedon*, ἀκηδον, hoc est citra hominum operam sponte purgatum: ab α privativa et κῆδος, cura, opera. [*Hoc minus etiam probabile.] V. ACETARIA et MEL.

ĂCHAEI. V. ACHAEUS.

ĂCHAEĬAS, iados, f. quae ex Achaia est. V. ACHAIAS.

ĂCHAEMĔNĒS, is, m. primus Persarum rex, Cyri avus, a quo nomen in sequentes postea reges ad Darium usque derivatum est, quemadmodum Pharao in Aegyptiis regibus. Crudelissimum fuisse ferunt, et non nisi humano sanguine satiabilem. Hinc Achaemenia ira ap. *Sedul.* 1, 184. *Horat. Od.* 2, 12, 21. [**Plato Alcib.* 2, 16.] Num tu, quae tenuit dives Achaemenes etc. [*de divitiis Asiaticis et omnino maximis in universum.]

ĂCHAEMĔNĬDAE, arum, m. Ἀχαιμενίδαι, a quibusdam dicuntur populi Persidis prope Carmaniam, qui ibi eam regionem incoluerunt, quae inde Achaemenia dicta est: *Salmas.* vero *in Exerc. Plin. p.* 1183. non populos, sed familiam tribumve fuisse dicit ex regio Persarum genere; sic denominatam ab Achaemene primo Persarum rege. Eorum meminit *Plin.* 6, 23, 26. [**Herod.* 1, 125. *Strab.* 15, 3.] ℙ *Solin.* 54. (al. 67.) Achaemenides dixit in recto pluralis numeri, tanquam a singulari *Achaemenis, idis.*

ĂCHAEMĔNĬDĒS, is, m. unus ex Ulyssis sociis, de quo *Ovid. Met.* 14, 161. [**id. Pont.* 2, 2, 25.] et *Virg. A.* 3, 614.

ĂCHAEMĔNIS, idis, f. ἀχαιμενίς, herba colore electri, sine folio, in India nascens, cui magicas mirasque virtutes inesse tradidit Democritus apud *Plin.* 24, 17, 102. [*planta, cujus radix pota in vino efficit, ut noxii per cruciatus nocte confiteantur omnia, per varias numinum imaginationes] et 26, 4, 9. [*herba magica, hac vi praestans, ut conjecta in aciem hostium trepidationem illis incutiat et terga vertere cogat. Cf. *Apul. herb.* 57.] ℙ Cf. ACHAEMENIDAE.

ĂCHAEMĔNĬUS, a, um, adj. ab Achaemene vel ab Achaemenia Persidis regione, ponitur pro Persico, Ἀχαιμένιος. *Lucan.* 2, 49. Achaemeniae Susae. *Propert.* 2, 10, 1. sagittae. *Ovid. Met.* 4, 212. urbes. *Sedul.* 1, 184. Achaemenia ira. ℙ Achaemenia unguenta laudabantur, quia apud Persas maximus erat eorum usus, ipsique Persae primi auctores institutoresque habiti sunt, ut *Plin.* 13, 1. *in.* docet. *Hor. Od.* 3, 1, 44. Costum Achaemenium. *Id. Ep.* 13, 8. Achaemenia nardus.

*ACHAETUS. V. ACHETUS.

ĂCHAEUS, i, m. rex Lydiae, qui cum nova tributa a populo vellet extorquere, in factione populari suspensus est, pedibus sursum erectis et capite in aquas Pactoli demisso. *Ovid. Ib.* 301. More vel intereas capti suspensus Achaei, Qui miser aurifera reste pependit aqua. *Polybius* eam historiam aliter narrat, sed simili exitu. ℙ Item Achaeus Xuthi fil. homicidio per imprudentiam perpetrato in Laconiam profugit, et effecit, ut ejus loci incolae Achaei dicerentur. [**Apollod.* 1, 7, 9.] *Strabo lib.* 8. 9. ℙ Item alius Jovis et Pithiae filius: et ab hoc denominatos Achaeos vult *Serv.* ad *A.* 1, 242.

ĂCHAEUS, a, um, adj. Ἀχαιός, ad Achaiam pertinens. *Lucr.* 6, 1114. Achaeis in finibus. ℙ Generatim significat ad Graeciam pertinens. *Juven.* 3, 61. Achaea faex, *h. e.* Graeculi homines. *Stat. Th.* 2, 164. Achaea oppida. *Id. Silv.* 5, 3, 141. Achaea praemia, *h. e.* corona ex olea, quae dabatur victori in ludis Olympicis. [*cf. *Hor. Od.* 4, 3, 5.] ℙ *Achaei, orum*, sunt Achaiae incolae. *Plin.* 4, 7, 14. *Liv.* 35, 13. [*Hoc nomen valebat maxime de iis, qui Peloponnesi partem superiorem et Graeciam propriam habitabant; cf. *Plin.* 4, 7, 14.] ℙ Achaei praeterea dicti sunt populi Scythiae circa Pontum, qui Graecorum olim colonia fuerant, unde et nomen traxere. *Ov. Pont.* 4, 10, 27. Nec potes infestis conferre Charybdin Achaeis. Adde *Plin.* 6, 5, 5. [**Mela* 1, 2, 19. ℙ *Portus Achaeorum* dictus est portus Troadis, in quo Graeci quondam naves appulerant. *Plin.* 4, 12, 26. 5, 30, 33. — *Achaeorum statio* locus Thraciae ad Hellespontum. *Plin.* 4, 11, 18.]

ĂCHAĬĂ, ae, f. Ἀχαΐα, regio Peloponnesi ad sinum Corinthiacum, ab Isthmo incipiens, cujus urbes enumerat *Plin.* 4, 5, 6. Haec dicitur Achaia propria. ℙ Ita dicta est etiam ipsa Hellas seu Graecia, nunc *Livadia*, inter Thessaliam et Peloponnesum, continens Boeotiam, Atticam, Phocidem etc. Unde *Achaei* universim dicti sunt Graeci. [Porro Romani post bellum Corinthiacum universam Graeciam in duas provincias diviserunt, Achaiam, cujus caput erat Corinthus, et Macedoniam. *F.* Interdum tamen provincia Achaia etiam Graecia dicitur, ut *Cic. Fam.* 6, 6. Sulpicium Graeciae praefecit Caesar, quae *ib.* 13, 26. 27. 28. Achaia dicitur.] ℙ Apud poetas hoc nomen est quadrisyllabum. *Prop.* 2, 21, 53. Et quot Troja tulit, vetus et quot Achaia formas. *Ov. Met.* 8, 268. et populi, quos dives Achaia cepit. Hunc locum add. *F.*]

ĂCHĀĬAS, ăĭădis, adj. fem. *Graeca*, Achaea, Ἀχαιάς. *Ov. Her.* 3, 71. Inter Achaiadas longe pulcherrima matres. [Sunt qui perperam leg. *Achaeiadas.F.*]

ĂCHĀĬCUS, a, um, Ἀχαϊκός, ad Achaiam pertinens. *Cic. Brut.* 1, 15. In medio Achaico cursu. *Id. Att.* 1, 13. Achaici homines et Epirotici. *Hor. Od.* 1, 15. *extr.* Achaicus ignis, *h. e.* graecus. Sic *Virg. A.* 2, 462. Achaica castra. [**Colum.* 10, 173. Achaica myrrha.] ℙ *Achaicus* dictus est L. Mummius ob eversam Corinthum et Achaiam devictam. *Plin.* 35, 4, 8. et *Vellej.* 1, 13. [*Hinc Mummia Achaica, mulieris nomen ap. *Suet. Galb.* 3.]

ĂCHĀIS, ĭdis, adj. f. Ἀχαΐς, Achaea. *Ov. Met.* 5, 306. Per tot et Haemonias et per tot Achaidas urbes. ℙ Substantive est ipsa Achaia vel Graecia. *Ov. Met.* 5, 577. Pars ego Nympharum, quae sunt in Achaide, dixit. *Id. ib.* 7, 504. Imperiumque peti totius Achaidos addit. ℙ [*Sic etiam dicitur oppidum Asiae in agro Cadusiorum. *Plin.* 6, 16, 18.]

ĂCHĀĬUS, a, um, adject. quadrisyllab. id. qu. Achaeus et Achaicus. *Virg. A.* 5, 623. Achaia manus. *Pier.* ad *A.* 2, 462. testatur in antiq. cod. ita legi: plerique tamen *Achaica.* [*Sic *Heyn.*] *Sil.* 14, 5. Achaia rura. *Id.* 15, 306. Achaia moenia. Alii utroque loco *Achaica*. [*v. de illa forma *Heins.* ad *Ovid. Her.* 1, 28. *Met.* 2, 727. *ib.* 3, 517.]

ACHAMOTHIANUS, a, um, adj. deductum ab *Achamoth*, quod erat unus ex Diis vel Aeonibus a Valentiniano haeretico inventis, Ἀχαμώθ. Haec autem hebraea est vox, *supernam sapientiam* significans. Hinc *Achamothiana substantia* ap. *Tertull. adv. Valentin.* 27.

*ACHANTO, us, (*Heindorf. Acantho*, et omnino magna est ibi scripturae diversitas), Rhodia, Solis mater. *Cic. N. D.* 3, 21. *Arnob.* 4. p. 169.

*ACHANTUM, i. *Veget. R. Vet.* 1, 20. achanti uncias sex. Quid sit, dubitatur a VV. DD. Ap. *Veget.* materia est, ex qua suffimentum paratur.

*ACHANUS, i, vel ACHANUM, i, morbus quidam armentorum. *Veget. R. Vet.* 3, 2. Quem (morbum) plerumque vulgus appellat achanum. Ita *ed. Sambuc.* In aliis edd., ut *Gesner.*, hoc v. deest.

ĂCHARNAE, arum, f. aliis vicus, aliis urbs Atticae, aliis vicus in ipsis Athenis, ubi primum Dionysia inventa et celebrata dicuntur. *Stat. Th.* 12, 623. Quaeque rudes thyrsos hederis vestistis Acharnae.

ĂCHARNĀNUS, a, um, adj. ad Acharnas pertinens. *Nep. Them.* 1. Is uxorem Acharnanam civem duxit. Ita legitur in quibusdam mss. Alii leg. *Acarnanam* sine aspiratione, nempe ex Acarnania; [sed qui est ex Acarnania appellatur Acarnan: *F.* *fem. Acarnanis.] alii *Halicarnassiam.* [*Al. conj. *Carinam.* Plurimis placuit *Acharnanam.*]

ĂCHARNE, es, f. genus piscis marini, qui praestantissimus capitur apud Aenum Thraciae. *Athenaeo l.* 7. ἄχαρνος est, et *l.* 8. ἀχαρνάν. Ejus meminit *Plin.* 32, 11, 53. Item *Lucil.* ap. *Gell.* 10, 20. et *Enn.* ap. *Apul. Apol.* ut quidem legitur a quibusdam. Nam alii aliter. ℙ Eum describit *Rondeletius* ex conjectura, colore albo, squamis argenteis, ore mediocri, rostro aquilino, oculis magnis aureisque, omnino pagri vel erythrini adeo similem, ut pro eis interdum vendatur. V. *Gesner.* et *Aldrovand.* Quidam putant, eundem esse, qui Venetiis *álboro* dicitur, nimirum a colore albo carnis ejus. ℙ Legitur et *Acarne.* ℙ [Est Acharne etiam oppidum Magnesiae regionis Thessaliae. *Plin.* 4, 9, 16. *F.*]

ACHARMIDES. V. ATARNITES.

*ACHARRAE, arum, oppidum Thessaliae. *Liv.* 32, 13.

ĂCHĀTĒS, ae, m. et f. ἀχάτης, ὁ, gemmae nomen deductum ab Achate Siciliae fluvio, juxta quem primum reperta est. Ea variis appellationibus nominatur pro varia coloris aut figurae differentia, ut *Iaspachates*, quae iaspidi similis, *Cerachates*, quae cereum habet colorem, *Haemachates*, quae sanguineis rubescit maculis, *Leucachates*, quae albicat etc. Vide *Plin.* 37, 10, 54. ubi plura de ea. *Id. ib.* 1, 3. Pyrrhus (Epirotarum rex) habuisse traditur achaten, in qua novem Musae et Apollo citharam tenens spectarentur. Haec eadem narrat *Solin.* 5. *ad fin.* qui masculino genere usurpat, intellecto *lapide*, cum e contrario *Plin.* eandem *gemmam* appellet. ℙ De fluvio *Sil.* 14, 228. Et perlucentem splendenti gurgite Achaten. Adde *Plin.* 3, 8, 14. [*37, 10, 54.] ℙ Fuit praeterea Achates fidissimus Aeneae comes, quem scribit *Serv.* ad *A.* 1, 178. et 316. sic appellatum ab ἄχος, cura, sollicitudo, quae principum perpetuae comites sunt. [*Mira etymologia!]

ĂCHĔLŌĬAS, ŏĭădis, adj. f. ab Acheloo, Ἀχελωϊάς, est epithetum Sirenum Acheloi filiarum. *Ov. Met.* 14, 87. Acheloiadumque relinquit Sirenum scopulos. *Sil.* 12, 33. Parthenope Acheloias.

ĂCHĔLŌIS, ĭdis, f. adj. Ἀχελωΐς, ad Acheloum pertinens. Acheloides sunt Sirenes, quae Acheloi filiae dicuntur. *Ov. Met.* 5, 552. vobis, Acheloides, unde Pluma pedesque avium cum virginis ora geratis? [**Claud. R. Pr.* 3, 254.] ℙ [*Acheloides* dicuntur etiam proprie Nymphae Acheloi, sed metonymice omnes Najades seu Nymphae fontanae vel amnicolae, ut una earum *Achelois* dicitur ab *Auct. Copae* 15. *Colum.* 10, 263. Nunc vos Pegasidum comites Acheloidas oro, *h. e.* Nymphas fontis Hippocrenes, Musarum socias; nam Achelous pro omni aqua accipitur, ut dicitur in v. ACHELOUS. *F.*]

ĂCHĔLŌĬUS, a, um, adj. quinquesyllab. Ἀχελώϊος, ad Acheloum pertinens. *Ov. Her.* 16, 265. Ut ferus Alcides Acheloia cornua fregit. ℙ *Acheloius heros*, ap. *Stat. Th.* 2, 142. et 8, 523. est Tydeus Oenei filius regis Aetoliae, in qua Achelous fluvius est. ℙ Acheloia Callirrhoe. *Ov. Met.* 9, 413. *h. e.* filia Acheloi. ℙ *Acheloia pocula* pro quavis aqua posuit *Virg. G.* 1, 9. V. ACHELOUS.

ĂCHĔLŌUS, i, m. *Aspropotamo*, Ἀχελῷος, fluvius Acarnanum, a Pindo oriens Aetoliam ab Acarnania dividens, et in Ionium mare sese exonerans contra Echinadas insulas, inter Halyziam opp. et Evenum fluvium. *Plin.* 4, 1, 2. ℙ In fabulis est, Acheloum fuisse Terrae filium (quod de omnibus dici solet, quorum per antiquitatem latent parentes) [*cf. *Hesiod. Theog.* 340. *Dion. Perieg.* 433. *Callim. hymn. in Cer.* 13. *Tzetz. Schol. in Lycophr.* v. 712.] qui cum ex Melpomene, vel, ut alii dicunt, ex Calliope tres filias Sirenas suscepisset, easque aliquando amisisset, atque ob id moerore conficeretur, matris auxilium oravit, quae miserans filium dolore animi tabescentem patefactis antris intra se obruit, eoque loci fluvium cognominem oriri fecit, vel potius ipsum Acheloum in fluvium transformavit. Hic cum aliquando Dejaniram deperiret, quam Alcides quoque diligebat, cum illo lucta congressus est, sed ter victus, cum in draconem quoque et in taurum se vertisset (qua forma cornu amisit ab illo vi avulsum) ad vires Alcidis eludendas, amores suos illi cedere coactus est. Haec ex *Servio* in *G.* 1, 9. et *A.* 8, 300. et *Ov. Met.* 9. *fab.* 1. Hinc *id. ib.* 96. vultus Achelous agrestes Et lacerum cornu mediis caput abdidit undis. Subest autem huic fabulae vera historia. Narrant enim Acheloum amnem incerto cursu, modo pluribus derivatum alveis, modo uno impetu oblique circumactum, diu de agro adjacente belli causam Aetolis et Acarnanibus praebuisse, donec eum Hercules aggeribus coercuit; quo facto Dejaniram Oenei Aetolorum regis filiam in matrimonium impetravit. [*Ita hunc mythum interpretatur *Strab.* 10, 2, 21. coll. *Diod. Sic.* 4, 35. At sunt etiam aliae hujus mythi explicationes, alia historica, alia physica, alia denique astronomica, de quibus exponitur in *lex. mythol.* ed. a *Klopfer.* p. 13.] Ut ad fabulas redeamus, alii dicunt Acheloum non a Terra matre in fluvium fuisse mutatum, sed cum victum se et Dejanirae nuptiis frustratum vidisset, adeo prae amore in lacrimas effudisse sese, ut in amnem liquatus sit. Hinc *Prop.* 2, 25, 33. Nam rursus licet Aetoli referas Acheloi Fluxerit ut magno factus amore liquor. *Ov. Am.* 3, 6, 103. Nescio quid spectans, Acheloon et Inachon amnes. ℙ Veteres Acheloum pro omni aqua [*maxime in re sacra. Vid. *Macrob.*] posuerunt propter antiquitatem fluminis, tota Graecia celeberrimi, ut ait *Serv. l. c.* et variis allatis graecorum scriptorum exemplis

fusius ostendit *Macrob. Sat.* 5, 18. [*Hesych. I. p.* 657. *Artemidor. Oneirocr.* 2, 43. et *Voss.* ad *Virg. l. l. Bail.* addit *Eustath.* ad *Il. B. p.* 267. *ed. Basil. Eurip. Andr.* 167. *Bacch.* 625. *Achaeum* ap. *Athen.* χ. *p.* 427, D. *ed. Casaub.*; neque ab re esse ait *Eurip. Bacch.* 519. *Propert.* 2, 25, 33. Ad *Eurip. Bacch.* v. *Elmslej.*] Hinc *Virg. G.* 1, 9. ait, Acheloiam aquam uvis inventis mixtam fuisse. Cujus rei altera quoque ratio reddi ex fabulis potest. Scribit enim *Serv. ib.* juxta Acheloi ripas inventam primum fuisse uvam a quodam pastore, cui nomen Staphylus, qui eam Oeneo Aetolorum regi obtulit, atque inde vinum fieri coeptum et aquis temperari. Hinc et uvam σταφυλὴν dictam, et vinum οἶνον a Graecis. *Ov. Fast.* 5, 343. Donec eras mixtus nullis, Acheloe, racemis. [*De ejus imaginibus cf. *Paus.* 3, 18. 6, 19. *Eckhel. doctr. numm.* II. p. 183. sqq. *Spanhem. de usu et pr. numm.* 1. p. 395. *d'Orville Sic.* T. XI. n. 1. 2. *Winkelmann. monum. ined.* II, 22. *Heyne, antiq. Aufsätze* I, 57.]

*ACHERINI, Siciliae civitas. *Cic. Verr.* 2, 3, 43. v. ACRINUS.

ĂCHĔRON, ontis, m. Ἀχέρων, οντος, h. *Acri*, fluvius Brutiorum in Calabria citeriori apud Pandosiam urbem excisam fluens et in sinum Terinaeum desinens. *Plin.* 3, 5, 10. ℙ Item fluvius Epiri, *Velichi* seu *Verlichi*, [*al. *Delika*] ex Acherusia palude in sinum Ambracium influens. *Plin.* 4, 1, 2. *Capell.* 6. *p.* 209. et *Liv.* 8, 24. ℙ [*Item fluvius in Peloponneso ad Pylum in Elide, ubi Alpheo miscebatur; item Acheron Ponticus prope Heracleam]. ℙ A poetis dicitur fluvius inferorum, Ἀχέρων, hoc est *sine gaudio*, ut docet *Serv.* ad *A.* 6, 107. ab α privat. et χαρά gaudium: [*alii aliter, ut *Tzetz. ad Lycophr.* v. 705. ῥεῦσις καὶ χύσις τῶν ἀχέων, τῶν διὰ τοὺς τεθνηκότας. Cf. *Apollod.* p. 391. *Macrob. Somn. Scip.* 1, 10.] qui nascitur ex Tartaro (qui est profundissimus inferorum locus) indeque per infernos campos magno impetu ruens et exaestuans Stygem paludem creat, a qua demum exit Cocytus. Ex quo patet, tria haec, Acherontem, Stygem, Cocytum juncta esse, quoniam alterum ex altero nascitur: atque ideo a poetis interdum promiscue ponuntur. *Virg. A.* 6, 295. Hinc via, Tartarei quae fert Acherontis ad undas: Turbidus hic coeno vastaque voragine gurges Aestuat, atque omnem Cocyto eructat arenam. Sententia est: Acherontem turbidum et aestuantem fluere, (ex quo Styx palus) et in Cocytum arenas eructare. Latet autem hoc loco allegoria. Nam Acheron *sine gaudio* significat, ut dictum est: qui gaudio caret, sine dubio tristis est, quod significat *Styx* a στυγερός, tristis: ex tristitia luctus nascitur, qui significatur per Cocytum, a κωκυτός, luctus. *Serv. ib.* ℙ Illud addendum est, *Servium* ipsum, a quo haec sumpsimus, ad *A.* 6, 107. Avernum cum Acheronte confundere et cum Styge. Scribit enim Avernum ex Acherontis aestuariis nasci, quod alio loco de Styge ipsa posuit, ut modo diximus. Praeterea addit, Acherontem esse lacum non longe a Baiis, undique montibus septum, et perpetua umbra opacum: quod de Averno docuit *G.* 2, 161. et *A.* 3, 386. et 442. ℙ Saepe Acheron ponitur pro ipsis inferis. *Virg. A.* 7, 312. Flectere si nequeo Superos, Acheronta movebo. *Cic. in Senat.* 10. Ut haberet et fratrem ab inferis, et omnes Metellos praestantissimos cives paene ex Acheronte excitatos. *Nep. Dion.* 10. Ut eum suo sanguine, si possent, ab Acheronte cuperent redimere. [*Fuit etiam Deus Gallorum, qui hoc nomine dictus est. *Inscr. Grut.* p. 1074., quanquam *Keyssler.* in *antiq. celt.* p. 276. eum deum maris fuisse putat.] ℙ In recto casu singulari. *Cic. Nat. D.* 3, 17. Et illi, qui fluere apud inferos dicuntur, Acheron, Cocytus etc. ℙ Dicitur et *Acheruns*, *untis*. V. suo loco.

ĂCHĔRONTĔUS, a, um, adj., Ἀχερόντειος, ad Acheronta pertinens. *Claud. R. Pr.* 2, 351. Tunc Acheronteos mutato gurgite fontes Lacte novo manasse ferunt.

ĂCHĔRONTĬA, ae, f. h. *Acerenza*, urbs parva Apulae Dauniae in Lucaniae confinio, edito loco sita. *Hor. Od.* 3, 4, 14. Quicumque celsae nidum Acherontiae etc. [*Lucan.* 9, 183.] [ℙ Eadem appellatur *Acheruntum* a *Liv.* 9, 20. *F.* *Sed apud hunc est incertissima scriptura. Vid. *Gron.*]

ĂCHĔRONTĬCUS, a, um, adj. Acheronteus. *Prud. Cath.* 5, 127. Illa nocte, sacer qua rediit deus Stagnis ad superos ex Acheronticis. ℙ *Acherontici libri* ap. *Arnob.* 2. *p.* 87. sunt quos de sacris Acheronticis et caeremoniis scripsisse credebatur Tages Etruscus, [de quibus *Serv. ad A.* 8, 399. Sciendum, secundum artis aruspicinae libros, et sacra Acherontia, quae Tages composuisse dicitur, fata decem annis quadam ratione differri. *F.*] ℙ Dicitur et *Acheruntícus*. V. suo loco.

ĂCHĔRONTĪNI, orum, m. populi sunt in agro Brutio juxta Acherontem fluvium. *Plin.* 3, 5, 10.

ĂCHĔRONTIUS. V. ACHERUNTIUS.

ĂCHĔROS, idem atque Acheron Brutiorum fluvius. Ita enim quoque appellatum fuisse, legitur ap. *Liv.* 8, 24.

ĂCHĔRUNS, untis, m. id. qu. Acheron. [*Docet *Lindem.* ad *Pl. Capt.* 3, 5, 31. primam syll. apud priscos poetas fere produci, laudans *Herm.* ad *Eurip. Hec.* v. 1.] Hac ratione usurpatur semper a *Plauto* et aliis veteribus scriptoribus, prisco more, ut *Prisc.* 1. p. 554. *P.* docet. *Enn.* ap. *Cic. Tusc.* 1, 16. Adsum atque advenio Acherunte. *Lucr.* 3, 992. quaecumque Acherunte profundo etc. *Pl. Amph.* 5, 1, 26. Non secus est, quam si ab Acherunte veniam. ℙ *Acherunti* adverbialiter ponitur pro in Acherunte [*potius ad Acheruntem, quasi loci, non fluvii nomen esset, ut Carthagini, ruri. cf. *Pompeji Gramm.* 13. p. 353 sq. et quos ibi laudat *Lindem.* Adde *Serv. Gr.* p. 520. *ed. Lindem.*] hoc est apud inferos. *Pl. Merc.* 3, 4, 21. Si neque hic, neque Acherunti sum, ubi sum? *Id. Capt.* 5, 4, 1. Vidi ego multa picta, quae Acherunti fierent, cruciamenta. ℙ *Acheruns ulmorum* jlocalariter dicitur ab eodem *Amph.* 4, 2, 10. de servo vapulante virgis ulmeis, scilicet in cujus tergo moriuntur virgae, ut idem loquitur *Capt.* 3, 4, 117. [*Id. Cas.* 2, 1, 12. Acheruntis pabulum (de homine perdito et abjecto). *Id. Trin.* 2, 4, 124. Acheruntis ostium in nostro est agro (de loco pestilenti). *Id. Truc.* 4, 2, 35. Itidem ut Acherunti hic ratio accepti scribitur. Intro accipimus; quando acceptum est, non potest ferri foras.] ℙ *Mittere aliquem Acheruntem* est interficere ap. eund. *Pl. Cas.* 2, 8, 11. [*Id. Poen. prol.* 71. abire ad Acheruntem, i. e. mori.] ℙ Feminino genere *Id. Capt.* 5, 4, 1. Nulla adaeque est Acheruns etc. Ita legit cum nonnullis aliis *Non.* 3, 10. [*Voss. de anal.* 1, 10. p. 413. quem laudat *Lindem.* ad h. l. ait Acheruntem masc. genere semper esse fluvium intelligendum; femin. genere significari locum, qui quasi regio habeatur.] Alii *nullus*. ℙ In quibusdam *Plauti* codd. editum est *Acheron*, *Acherontis* etc. pro *Acheruns* etc. [*Male].

ĂCHĔRUNTĬCUS, a, um, adj. ad Acheruntem pertinens. *Pl. Bacch.* 2, 2, 21. Acheruntícae regiones. *Id. Mil.* 3, 1, 33. Itane tibi ego videor oppido Acheruntícus, tam capularis etc.? *h. e.* morti proximus. *Id. Merc.* 2, 2, 19. Quid tibi ego aetatis videor? *Ly.* Acheruntícus senex, vetus, decrepitus.

[ACHERUNTĪNUS, a, um, ad Acheruntem pertinens, flumen Brutiorum in Campania citeriore. *Inscr.* ap. *Romanelli Topograf. Napol. T.* 1. p. 258. Numini Herculis Acheruntini Vitalis C. L. Severus C. V. Sir. Reg. V. L. S. *F.* *Cf. *Osann.* in *Epimetr.* 11. *ad Auctar. Lex. gr.* p. 181.]

ĂCHĔRUNTĬUS, a, um, adj. Ἀχερόντιος, Acheruntícus. *Vetus poeta* ap. *Cic. Tusc.* 1, 21. Acheruntia templa, alta, Orci, pallida, *h. e.* inferorum loca. In quibusdam edd. legitur *Acherontia*. [*Recentiores edd. omnes h. l. *Acherusia*. cf. Lucretii locum in *Acherusius*.] ℙ *Acherontia sacra*. V. ACHERONTICUS.

ĂCHĔRŪSĬA, ae, f. Ἀχερουσία λίμνη, *Lago della Collucia*, palus est Campaniae inter Misenum et Cumas. *Plin.* 3, 5, 9. ℙ Item Acherusia palus Epiri est, in Thesprotia, quae ad Chimerium port. et opp. exit in mare, ex qua Acheron fl. emittitur. *Plin.* 4, 1, 1. ℙ Item Acherusia specus est Bithyniae, apud Heracleam Ponti, unde Cerberum extractum fabulantur, ut scribit [*Plin.* 6, 1, 1. *F.*] et *Mela* 1, 19.

ĂCHĔRŪSIS, ĭdis, f. Ἀχερουσίς, eadem atque Acherusia, qua specum Bithyniae significat. *Val. Fl.* 5, 73. Inde premente noto tristes Acherusidos oras Praeterit.

ĂCHĔRŪSĬUS, a, um, adj. ad Acherontem pertinens, Ἀχερούσιος. *Liv.* 8, 24. Caveret Acherusiam aquam Pandosiamque urbem. ℙ *Acherusia templa* sunt inferi. *Lucr.* 1, 120. Etsi praeterea tamen esse Acherusia templa Ennius aeternis exponit versibus edens. Quo neque permanent animae, neque corpora nostra, sed quaedam simulacra modis pallentia miris. ℙ *Acherusia vita* est tristis, aerumnosa, cruciatibus obnoxia, quales apud inferos ab impiis perferuntur. *Lucr.* 3, 1037. Hinc Acherusia fit stultorum denique vita. ℙ *Acherusius humor* est ipsa Acherontis unda. *Sil.* 13, 398.

ĂCHĒTA, ae, m. ἀχέτα, dorice, mutato η in α, cicada arguta et canora, a verbo ἠχέω, quod est sono et crepito. [*Hesiod. Op.* 565. citat *Bail.*] *Plin.* 11, 26, 32. Cicadarum duo genera: minores, quae primae proveniunt, sunt mutae. Quae canunt, vocantur achetae, et quae minores ex his sunt, tettigoniae, sed illae sunt magis canorae. [Mares canunt in utroque genere, feminae silent. Pectus ipsum fistulosum, hoc canunt achetae. *F.*]

*ĂCHĒTUS, i, al. ACHAETUS, vel ACHAETUM, vel oppidum vel fluvius Siciliae; non enim satis constat. *Sil.* 14, 268. pubesque liquentis Acheti. *Heins.* mavult *ingentis*. cf. *Drakenb.*

*ĂCHILLA, ae, oppidum in Africa propria s. Byzacena. *Auct. b. Afr.* 33. Ante *Oudend.* *Acilla*. Inde *Achillitani*, quod v. suo loco. Alii malunt ACHOLLA et sic scribitur apud *Justin.* 31, 2. et gr. Ἀχόλλα; inde *Plin.* 5, 4. *fin.* oppidum Acolitanum. Cf. ad Caes. l. *Oud.* et interpp. *Liv.* ad 33, 48, 1.

*ĂCHILLAS, ae, percussor Pompeji. *Caes. B. C.* 3, 104 sqq. *Hirt. B. Al.* 4. *Lucan.* 8, 538.

[ĂCHILLĒA, ae, f. herba *Plin.* laudata 26, 15, 90. Menses nimios sistit Achillea imposita. Videtur fuisse eadem atque Achilleos, quam v. suo loco. *F.*]

ĂCHILLĒA insula. V. ACHILLEUS.

ĂCHILLEIDĒS, eidae, m. patronym. masc. quadrisyllabum, retento etiam in latinis literis graeco ει, Ἀχιλλείδης, Achillis filius. *Ov. Her.* 8, 3. Pyrrhus Achilleides animosus imagine patris. *Id. Ib.* 303. Aut ut Achilleidem cognato nomine clarum, *h. e.* Pyrrhum regem Epirotarum, qui eodem erat nomine et Achillis filius: vel Achilleiden vocat, quia nepos erat Achillis materno genere. Alii leg. *Achilleiden* eadem manente sententia. ℙ Scribitur etiam *Achillides*. [*Prorsus hoc voc. hac quidem scriptura, quam Latinorum pronuntiandi ratio omnino respuit, tollendum h. l. et sub *Achillides* ponendum est, ut recte et codd. et edd. hoc voc. scribunt.]

ĂCHILLĒIS, eidis et eidos, f. titulus est poematis *Papinii Statii*, cujus duo tantum libri exstant, in quibus de vita Achillis agit ante bellum Trojanum.

ĂCHILLĒOS, ἀχίλλειος, herba sic appellata, quod eam Achilles invenisse traditur et adhibuisse in curando vulnere Telephi [*n. Schaafgarbe]. *Plin.* 25, 5, 19.

ĂCHILLES, is, m. Ἀχιλλεύς, heros graecus, filius Pelei et Thetidis, Chironi centauro nutriendus datus est. Inter filias Lycomedis regis Scyri, a matre, ne ad bellum Trojanum ire cogeretur, ex quo sciebat non reversurum, sub habitu muliebri absconditus (V. PYRRHA) ex Deidamia generavit Pyrrhum. Ab Ulysse habitu mercatoris detectus ad bellum Trojanum ductus est. Fuit fortissimus totius graeci exercitus. Occidit Hectorem fortissimum Trojanorum, ejusque cadaver ter circum moenia Ilii traxit bigis alligatum. Patroclum enim ulcisci voluit, sibi amicissimum, qui indutus armis Achillis ab Hectore interfectus fuerat. Vulneravit regem Mysiae Telephum, ejusdemque hastae rubigine sanavit. Dissensit ab Agamemnone odio implacabili, quod sibi Briseidem puellam eripuisset. Captus est amore Polyxenae, tempore induciarum. Invitatus per fraudem specie nuptiarum a Deiphobo in templum Apollinis Thymbraei, a Paride post simulacrum latitante, sagittis Herculis, quae a Philocteta acceptae fuerant, in calcaneo transfixus, qua sola parte vulnerabilis erat, interfectus est. Mater enim, ut invulnerabilem redderet, infantem Stygis aqua totum tinxerat, excepto calcaneo, qua manu prehenderat. Sepultus est ad Sigeum promontorium. De armis Achillis ingens dissensio nata est inter Ulyssem, qui solus ausus est ea petere, et Ajacem fil. Telamonis. Arma Ulyssi data fuerunt. Ajax ex indignatione incidit in furorem, et ensi incumbens sibi ipse mortem conscivit. *Ov. in fin. Met.* 12. et *in.* 13., *Servius in variis locis Aeneidos*, *Statius tota Achilleide*, et alii. *Cic. Fam.* 5, 12. Praeconium, quod, cum in Sigeum venisset Alexander, ab Homero Achilli tributum esse dixit. *Id. Nat. D.* 3, 18. Achillem Astypalenses colunt. ℙ [Etymon nominis nonnulli veteres inepte deducunt ab α privat. et χεῖλος, *labium*. *Tertull. Pall.* 4. Larissaeus heros ferarum medullis educatus, unde et nominis consilium, quandoquidem labiis usus non erat ad uberum gustum *F.* *His et accuratiora et uberiora v. in *Lexic. myth. Klopferi.*] ℙ Poetae metri causa saepe hoc nomen graeca declinatione usurpant. Itaque legitur in accusativo *Achillea* pro *Achillem*, τὸν Ἀχιλλέα. *Lucan.* 10, 523. Terribilem justo transegit Achillea ferro. In vocativo *Achille* pro *Achilles* a graeco Ἀχιλλεῦ, abjecta posteriore diphthongi syllaba. *Prop.* 4, 11, 40. Quique tuas proavus fregit, Achille, domos. Et *Achillei* in genitivo pro *Achillis*, a graeco Ἀχιλλέος, mutato *o* in *i*. *Hor. Od.* 1, 15, 34. Matronisque Phrygum classis Achillei. [*Epod.* 17, 14.] *Achillei* hic est quadrisyllabum: potest autem etiam trisyllabum esse. *Virg. A.* 3, 87. Pergama reliquias Danaum atque immitis Achillei. *Achilli* etiam scribitur in hoc casu, quod etiam *Quintil.* 1, 5. habet. Porro genitivus *Achillei* duci potest a recto *Achilleus*, quo pro *Achilles* usi sunt aliquando veteres. *Inscr.* ap. *Grut.* 669, 6. Achilleus et Cleopatra parent. fil. dulcissi. ℙ In ablativo reperitur etiam *Achilli* pro *Achille*. *Ov. Pont.* 3, 3, 43. Praemia nec Chiron ab Achilli talia cepit. Ita *Heinsius* cum aliis. Tres tamen editiones principes, quas habemus, *Aldus*, et alii multi habent *Achille*. Hic autem abl. ductus est a dativo τῷ Ἀχίλλῃ, primae declinationis. Dores enim, ut *Priscian.* docet *sub fin. l.* 6. pro Ὀρφεὺς dixere Ὄρφης, pro Τυδεὺς Τύδης, pro Ἀχιλλεὺς Ἀχίλλης, sic in accusativo Ὄρφην, Τύδην, Ἀχίλλην, a quo est *Achille* ultima producta. Latini enim poetae modo hanc, modo illam declinationem in hujusmodi graecis nominibus sequi solent, prout metri ratio fert. [*De his formis diligentius et rectius agunt nostri Grammatici, quorum unum citamus *Schneiderum*, quem vid. de accus. disputantem P. II. T. 1. p. 296 sq., ubi de *Lucani* loco dubitatio movetur; de accus. *Achillen* (Ἀχίλλην) *ib.* p. 41 sqq.; de vocat. (Ἀχίλλη) *ib.* p. 302. sq. et maxime p. 42 sqq. et quos ibi p. 167. laudat alios VV. DD., quibus addatur *Goer.* ad *Cic. Acad.* II,

6. p. 36. et Bremi ad Nep. Them. 1.; denique de abl. in i, qui ex dat. graec. ortus putatur, ib. p. 289. sq. De his semel dixisse sufficiat.] ¶ Interdum Achilles dicitur de quocumque homine pulcro aut forti. Pl. Mil. 4, 2, 63. Age, mi Achilles, fiat quod te oro. Gell. 2, 11. Nomen ei factum ob ingentem fortitudinem appellatumque Achillem Romanum. [*Val. Max. 3, 2, 21. et Virg. A. 6, 89. alius Latio quaeretur Achilles, ubi tamen alludit ad Turnum, Trojanorum hostem]. ¶ Denique Achilles titulus est tragoediae Aristarchi graeci poetae, quam Ennius in latinum transtulit imitatusque est Plautus in Poenulo. Fest. in v. Prolato aere, Gell. 4, 17. et Pl. Poen. prol. 1.

ACHILLEUM, i, n. ἀχίλλειον, genus spongiarum tenue densumque, ex quo penicilli fiunt. Plin. 9, 45, 69. [*Item oppidum Ἀχίλλειον in agro Trojano prope Sigeum, exstructum a Mitylenaeis propter Achillis sepulchrum. Plin. 5, 30, 33. Solin. 53. (40) qui male Rhoeteum promontorium pro Sigeo ponit. V. Salm. Exerc. p. 610.]

ACHILLEUS, a, um, adj. Ἀχίλλειος, ad Achillem pertinens. Virg. A. 3, 326. Stirpis Achilleae factus. Martial. 12, 84. Achilleae comae. Ov. Met. 13, 448. Achillei manes. ¶ Achilleas statuas dixere nudas hastam tenentes. Nobilis enim fuit hasta Achillis, vel quia eo habitu Achilles a Graecis effingebatur. Plin. 34, 5, 10. ¶ Achilleus cothurnus de stilo tragico, epico, sublimi. Prop. 2, 25, 41. Desine Achilleo componere verba cothurno, Desine, et ad molles verba resolve choros. ¶ Achillea insula ad ostia Borysthenis sita, alio nomine Leuce, ita appellata est, quod ibi situs est Achilles. Mela 1, 7. et Plin. 4, 12, 26. ¶ Alia eodem nomine juxta Samon est. Plin. 5, 31, 37. ¶ Achilleus cursus, Ἀχίλλειος δρόμος, est peninsula, ab ea, quae ad Borysthenem est, XXV. M. passuum distans, ad formam gladii in transversum porrecta, in qua Achilles cum infesta classe mare Ponticum ingressus esset, ludicro certamine celebrasse victoriam et se ac suos cursu exercitavisse dicitur. Mela 2, 1. et Plin. 4, 12, 26.

ACHILLEUS, ei, m. idem atque Achilles. V. ACHILLES.

ACHILLIACUS, a, um, Achilleus, ut Achilliaca lyra. Venant. 7, 8, 63. Romanusque lyra plaudat tibi barbarus harpa, Graecus Achilliaca.

*ACHILLIDES v. ACHILLEIDES.

[ACHILLITANI, orum, incolae Achillae urbis maritimae in Africa provinciae Byzacenae. Hirt. B. Afr. 33. Iidem videntur qui in vet. Inscr. ap. Grut. p. 512. lin. 28. vocantur Aquillitani, eorum vero urbs in numis ap. Eckhel. D. N. V. T. p. 133. Achulla appellatur. F.]

*ACHISARMI, orum, Aethiopiae populus. Plin. 5, 30, 35.

ACHIVUS, a, um, idem quod Achaeus. Ov. Fast. 5, 645. Achiva turba. Id. Pont. 1, 4, 33. Achiva tellus. Id. Her. 1, 21. Achiva castra. ¶ Achivi, orum, proprie sunt Achaiae populi, sed pro omnibus Graecis ponuntur, Ἀχαιοί. Cic. Divin. 1, 16. Cum Achivi coepissent etc. Hor. Ep. 1, 2, 14. Quidquid delirant reges, plectuntur Achivi. Hic Horatii versus in proverbium abiit, cujus ea est sententia, si quid a principibus peccetur, ejus peccati noxam in plebem miseram cadere eamque poenas dare. ¶ Achivum pro Achivorum ap. Virg. A. 11, 266.

ACHLIS, is, f. ferae cujusdam genus in septentrionalibus regionibus, de qua sic Plin. 8, 15, 16. Item natam in Scandinavia insula, nec unquam visam in hoc orbe, multis tamen narratam, achlin, haud dissimilem illi (alci) sed nullo suffraginum flexu: ideoque non cubantem, sed acclinem arbori in somno, eaque incisa ad insidias capi: alias velocitatis memoratae. Labrum ei superius praegrande: ob id retrograditur in pascendo, ne in priora tendens involvatur. Alii leg. machlin, sed achlin ab Hard. defenditur. [Recentiores rerum naturalium scriptores errasse putant Plinium, dum alcen et achlin diversas esse beluas censuit, cum una eademque sit. F.] Caes. b. g. 6, 27. narrat de alce eadem fere, quae de achli Plinius.

*ACHNE, es, Ἄχνη, insula prope Rhodum et Carpathum insulas, deinde Casos dicta. Plin. 5, 31, 36.

*ACHOLLA V. ACHILLA.

ACHORES, um, m. ἀχῶρες, ulcera capitis, tenui humore manantia, ita dicta ab α privativa et χῶρος, spatium, quia non amplum occupant locum [*gr. vox est ἄχωρ, ῶρος]: pueros autem maxime infestant. Male secundam corripuit Macer de herb. cap. de Origano. Pruritus, achoras, maculasque cutis fugat omnes. Et cap. de malva. Sic turpes achoras pelles furfurque nocivum. Acores sine aspiratione in quibusdam codd. legitur.

*ACHOREUS, i, (ĕos) sacerdos quidam Isidis. Lucan. 8, 475. 10, 175 et 194.

ACHRADINA, pars est urbis Syracusanae, cum reliquis urbis partibus ponte conjuncta. Fortasse ita dicta est, quia eo loco olim silvestris pyrus enata fuerit, quae graece ἀχρὰς dicitur, et inde adj. ἀχράδινος. Liv. 25, 24. [*Cic. Verr. 2, 4, 53. altera autem urbs est Syracusis, quae A. dicitur.] ¶ Scribitur et Acradina sine aspiratione. [*Illud recte ubique praeferunt.]

ACHRAS, ădis et ădos, f. arbor pyri silvestris, ἀχράς. Colum. 7, 9. Cornus, arbutus, prunus, atque achrades pyri. Id. 10, 15. Palmitibusque feris laetatur, et aspera silvis Achrados, aut pruni etc. [*cf. ib. 250.]

ACIA, ae, f. μίτος, ῥάμμα, filum in acu ad suendum. Titinn. ap. Non. 1, 10. Phrygio fui primo, beneque id opus scivi: reliqui acus aciasque hero atque herae nostrae. Cels. 5, 26. n. 23. Utraque (sutura et fibula) optima est ex acia molli, non nimis torta, quo mitius corpori insidat, utraque nimis rara, neque nimis crebra injicienda est. (Hinc discimus, fuisse genus fibulae vulnerariae acia atque acu factae. V. FIBULA) Marcell. Empir. 2. sub fin. Hedera si in panno rufo, acia rufa, vel lino rufo ligata capiti alligetur etc. De aciae materia et forma agit integro volumine J. Rhodius. ¶ Ab acia et acu omnia exponere proverb. quod significat vel minutissimas res narrando exponere totamque alicujus facti seriem alte ductis initiis diligenter nihilque prorsus omittendo explicare. Legitur in fragm. Tragur. Petron. 76. Burm.

*ACIARIUM, i, theca, qua conduntur acus. Vet. gloss. ac., ῥαφιδοθήκη. Est etiam indurata ferri acies, στόμωμα, in gloss. graecolat. V. Salm. Exerc. p. 763.

ACICULA, ae, f. βελονίς, acus parva, qua utuntur mulieres ad ornatum capitis. Imperat. Constant. Cod. Theod. 3, 16, 1. Oportet eam usque ad aciculam capitis in domo mariti deponere. Al. leg. acucula, ut diminutivum ab acus: sed et anus facit anicula.

ACIDALIA, ae, f. Ἀκιδαλία, Veneris epithetum, vel quia injicit curas, quas Graeci ἀκίδας dicunt, vel a fonte Acidalio, qui est Orchomeni urbe Boeotiae, in quo Gratiae se lavant, quae Veneri sunt sacratae. Ipsius enim et Liberi filiae sunt. Haec Serv. ad illud A. 1, 720. memor ille Matris Acidaliae.

ACIDALIUS, a, um, adj. ad Venerem pertinens, quae Acidalia dicta est. Martial. 6, 13. Ludit Acidalio, sed non manus aspera, nodo, h. e. baltheo vel cingulo Veneris. Id. 9, 14. Nomen, Acidalia meruit quod arundine pingi, h. e. calamo ex arundine, quae nascitur circa fontem Acidalium, qui sacer est Gratiis et Veneri. Vel intelligit arundinem Cnidiam, quae aptissima erat calamis scriptoriis. Cnidus autem est Veneri sacra.

[ACIDE, adv. cum aciditate. Petron. Sat. 92. Negat sibi unquam acidius fuisse, h. e. sibi plus molestiarum fuisse. F. *Vulg. Sirac. 4, 9. 30. Cf. C. Barth. Advers. 6, 17. ubi ex Papiae glossis laudat acidiari, stomachari; unde acidia, quae est taedium animi vel anxietas vel contra. (Barth. emendat contrarietas). Idem affert Plin. Valer., qui verbo acidia usus sit. Alios tamen ait scribere acedia, acediari. Haec vid. et praeterea Barth. ib. 21, 7.]

[ACIDINUS, a, um, ad acidum pertinens. Cognomen in gente Manlia ap. Grut. 293. L. Manlius L. F. M. N. Acidinus Fulvianus. Hic fuit consul ann. V. C. 575. F. *Cic. Fam. 4, 12. Or. 2, 64. Att. 4, 3.]

ACIDITAS, atis, f. humor, vel sapor acidus, ὀξύτης. Marcell. Empir. 20. Aqualiculi corruptelas vel aciditates consumit, et stomachum marcentem recreat.

ACIDULUS, a, um, adj. aliquantum acidus, subacidus. Plin. 2, 103, 106. Lyncestis aqua, quae vocatur acidula, vini modo temulentos facit. Id. 15, 15, 16. Pyra acidulo sapore jucunda.

ACIDUS, a, um, adj. ὀξώδης, aceti saporem vel odorem habens. Plin. 15, 27, 32. Sapor acer, acutus, acerbus, acidus, salsus. Id. 20, 17, 68. Acida ructans stomachus. Id. 28, 9, 36. Oxygala fit acido lacte addito in recens, quod velis inacescere. Id. ib. 34. Acidus caseus. Id. 30, 4, 9. Acidus halitus. Pl. Ps. 2, 4, 49. Acidissimum acetum, h. e. acerrimum. Nam acidus significat etiam acrem, acrimoniam habentem, mordacem, qui sapor quamquam est acido valde affinis, non est tamen semper gustui injucundus. Virg. G. 3, 380. Acida sorba. Hor. Sat. 2, 2, 43. cum rapula plenus atque acidas mavult inulas. Plin. 26, 8, 56. Acidum olus. ¶ Acida creta, h. e. aceto macerata, Martial. 6, 93. ¶ Translate sumitur pro molesto, insuavi, injucundo. Hor. Ep. 2, 2, 64. Quod petis, id sane est invisum acidumque duobus. Petron. Sat. 31. Acidum canticum. Et in fragm. Tragur. 68. Burm. Nullus sonus unquam acidior percussit aures meas. Apul. Met. 5. Acidae et amarae nuptiae. Sen. Contr. 5, 34. fin. Homo acidae linguae, h. e. dictis asper, maledicus. [*cf. id. ib. 82.]

*ACIENSES, ium, quondam Latii populus. Plin. 3, 9, 9. Albenses, Albani, Acienses.

ACIERIS, securis aerea, qua in sacrificiis utebantur sacerdotes. Paul. ex Festo. ¶ In Gloss. Philox. Ἀξίνη ἱεροφάντου, ὡς Πλαῦτος, acieris, h. e. securis sacerdotis, ut Plautus. Sed in Plauto non reperi.

ACIES, ei, f. ἀκίς, ἀκμή, pars acuta ferri, aut alius rei, qua secatur aut pungitur. [*De sign. h. v. disputat Kärcher. in eph. schol. 1828. P. II. N. 24. Cf. Herz. ad Caes. b. g. 1, 39.] Cic. Verr. 5, 43. Quod jam ante aciem securium tuarum vidisset. Virg. G. 2, 365. Acies falcis. Ov. Met. 3, 107. hastae. Plin. 11, 37, 68. rostri. [*Ammian. 18, 3. linguae] Id. 8, 16, 17. unguium. Id. 17, 10, 11. lateris in amygdalis. Id. 36, 26, 66. vitri. Id. ib. 22, 47. Aciem trahere, i. e. acuere. Et 18, 28, 67. n. 5. excitare, eodem signif. Id. 37, 11, 73. Securium hebetari. Id. 7, 15, 13. ferri praestringere, h. e. hebetare. ¶ Acies ferri significat etiam ferrum purgatius duriusque, quo utimur ad indurandam aciem et ad densandas incudes, malleorum rostra, scalpellos lapicidarum etc. χάλυψ. Plin. 34, 14, 41. Neque alia genera ferri ex mera acie temperantur. Id. ib. paulo supra nucleum ferri appellat. ¶ Saepe acies dicitur de oculorum pupula, qua visus perficitur; itemque de ipso oculo. [*Proprie tamen dicitur de visu acri. Caes. b. g. 1, 39. ne vultum quidem atque aciem oculorum ferre potuisse. Tum demum dicitur de pupilla, in qua haec vis inest, et de visu oculisque. Deinde refertur etiam ad mentem, quem nexum significationum egregie demonstrat Quintil. 11, 2, 10. mentis intentio et velut acies luminum a prospectu rerum, quas intuetur, non aversa. Cf. Cic. Leg. 1, 23, 60. Id. fr. Hortens. Intelligentia est mentis acies.] Absolute. Cic. N. D. 2, 57. Acies ipsa, qua cernimus, quae pupilla vocatur, ita parva est etc. Id. Fin. 5, 28. Bonum incolumis acies, misera caecitas. Id. Tusc. 1, 22. Tanta tenuitas, ut fugiat aciem. [*Ov. Met. 4, 463. acies torva.] Virg. A. 6, 789. Huc geminas nunc flecte acies. Lact. Opif. Dei 10. Visus in duas acies et odoratio in duas nares divisa est. Catull. 63, 56. Dirigere aciem ad aliquem. [*Hinc Ov. Met. 2, 776. nusquam recta acies.] Id. 64, 127. Aciem protendere in pelagus. [*Virg. A. 12, 558. aciem circumferre. Pl. Mil. 4, 2, 37. Ad eam rem habeo omnem aciem. Cf. Ov. Met. 3, 381. Id. Her. 18, 32. Lumina — Aut videt aut acies nostra videre putat.] Addito subst. Cic. Fin. 4, 24. Hebes acies oculorum. Sen. Herc. fur. 1042. Acies luminum. Ammian. 16, 10. rectam aciem luminum tendens]. Plin. 35, 10, 36. n. 18. Ne colorum claritas oculorum aciem offenderet [*obesset ei.] Pl. Mil. 1, 1, 4. Oculorum praestringat aciem in acie hostibus. Plin. 20, 23, 95. reficere. Cic. Leg. 1, 23. exacuere. ¶ Deinde pro acumine ingenii, ducta translatione ab acie oculorum. Cic. Acad. 2, 39. Nulla acies ingenii tanta, quae penetrare in caelum, terram intrare possit. Id. Sen. 23. Animi acies obtusior. [*Cf. Tusc. 1, 30.] Id. Div. 1, 29. Praestringere aciem mentis. [*Flor. prooem. fin. Rerum diversitas aciem intentionis abrumpit.] Id. Tusc. 5, 13. Aciem animi curare, ut non caecetur erroribus. [*Eodem modo usurpantur acutus, acumen. Quamquam usus v. acumen latius patet, quum acies nusquam nisi add. genit. animi, ingenii etc. dici posse videatur. ¶ Ceterum refertur etiam ad alias res. Sic ab acie armorum petitum est, quod habet Cic. Cat. 1, 2. At nos vicesimum jam diem patimur hebescere aciem (i. e. vim) horum auctoritatis. Insignis hic est locus ad imaginis rationem explicandam. Indidem explica Ammian. 14, 7. destricta dentium acie stridens, i. e. dentibus frendens. Sic Virg. A. 2, 333. ferri acies stricta. Ab acie oculorum petiit Virg. G. 1, 395. Nam neque tum stellis acies (splendor) obtusa videtur. Utrumque locum noster alibi non satis opportune commemoraverat.] ¶ In re militari modo ponitur pro parte exercitus instructa. [*Inepte distinguit inter partem exercitus et exercitum totum. Pars ubique indicatur addita voce aliqua. Acies significat exercitum instructum, (Veget. 3, 14.) qui sane partibus constat. Tum vero etiam ordinem ipsum, quo exercitus collocatur et disponitur (ut ap. Tac. A. 2, 16. in aciem assistit agminis ordo. Vid. ibi Gron.); id quod noster non satis accurate explicuit. Sed acies quomodo exercitum instructum possit significare, alii aliter explicant; velut fuerunt, qui aciem proprie de iis militibus dictum existimarent, qui in fronte collocati sunt et cum acie ferrei alicujus instrumenti comparantur. Quae ratio nobis non prorsus videtur inepta.] Liv. 8, 8. Prima acies hastati erant. Vell. 2, 112. Fugata equestris acies, fugatae alae. [*Liv. 8, 39. Equitum acies. Potissimum tamen videtur dici de peditatu. Hirt. b. g. 8, 30. Quibus visis perculsae barbarorum turmae, perterritae acies hostium; quibuscum Herz. comparat Tac. H. 3, 18.] Caes. b. g. 1, 52. Tertiam aciem laborantibus subsidio mittere. Id. ib. 51. Triplici instructa acie. Sall. Cat. 63. In prima acie versari. Liv. 8, 10. Ab novissima acie ante signa procedere. Et mox: ad extremam aciem pervenire. [*Liv. 27, 48. media. Ib. 45. dextra. Caes. b. c. 3, 93. quarta. Sed haec sunt frequentissima.] ¶ Modo pro integro exercitu instructo et ad proelium parato, τάγμα. Sall. Jug. 58. Statuit non proeliis, neque acie, sed alio more bellum gerendum. Id. ib. 102. Non acie, neque more proelii, sed catervatim. Liv. 25, 34. Agmina magis, quam acies pugnabant. [*Agmina, aciei opposita, proelium significant tumultuarium. — Ceterum de plurali v.

Oud. ad *Caes. b. g.* 7, 62. Eo usus est *Caes. b. c.* 1, 82. 83. *Ovid. Met.* 12, 75. et de pugna *id. ib.* 13, 207.] Et *Cic. Cat.* 2, 3. Quibus ego si aciem exercitus nostri ostendero etc. *Id. Fam.* 10, 30. Aciem instruere. *Tac. Germ.* 6. componere. *Caes. b. c.* 3, 93. instituere. *Liv.* 29, 2. turbare. *Id. ib.* restituere. [**Id.* 6, 24. inclinare.] *Id.* 31, 35. Tota acie dimicare. *Tac. H.* 3, 7. Aciem disjicere. [**Liv.* 4, 27. *Curt.* 4, 14. explicare. *Caes. b. c.* 3, 92. distendere et distrahere. *Id. ib.* 1, 83. continere (i. e. exercitum ad proelium instructum a dimicando retinere). *Liv.* 31, 21. amplecti — dilatare, aciem. *ib.* 27. dirigere. *Curt.* 3, 9. extendere. *Virg. A.* 9, 42. struere. *Flor.* 4, 7. committere aciem (manum conserere). *Tac. A.* 2, 17. acies infertur. *Id. Germ.* 3. prout sonuit acies. Cf. *id. H.* 4, 18. Sed sunt etiam alia, quae cum h. v. conjunguntur, verba. De quibus v. suo loco. Ceterum ita ponitur etiam collective. V. *Drak.* ad *Liv.* 5, 38. 27, 12, 15. 28, 15, 6.] ¶ De navium classe instructa. *Nep. Annib.* 11. Classis ab utrisque in proelium deducitur: quarum acie constituta etc. *Frontin. Strat.* 2, 5. Navali acie decertaturus. [*Ab acie militari transfertur ad alias res similes. *Lucr.* 2, 448. In quo jam genere in primis adamantina saxa Prima acie constant (i. e. in primo ordine, principi loco). *Virg. A.* 10, 408. Extenditur una Horrida per latos acies Vulcania campos. Male noster *aciem Vulc.* explicat *vim Vulc.* Praeterea haec quoque verba loco non apto attulerat. Simili modo *Plin.* 8, 30, 45. explicat *Salmas. Exerc.* p. 239.] ¶ Modo pro ipso proelio et conflictu. [*Comparandus erat hac in re sermo graecus, in quo ἀκμή, αἰχμή et μάχη ut forma, ita significatione cognata sunt. Vid. *B. Crus. Clav. Suet.* Acies igitur est *proelium*, quia, ut dicere solent, *acie certatur*, *decernitur* in pugna.] *Cic. Lig.* 3. Quid districtus ille tuus in acie Pharsalica gladius agebat? [*Sic *Suet.* acies Mutinensis, Philippensis, Bedriacensis.] *Id. Opt. gen. or.* 6. In acie et ferro versari. *Id. Fam.* 6, 3. Etsi quem exitum acies habitura sit, divinare nemo potest, tamen belli exitum video. [**Stat. Th.* 3, 71. Bellum infandum omnibusque negatam Movisti, funeste, aciem. Utroque in loco fuerunt qui *aciem de expeditione bellica* explicandam censerent. Male.] *Nep. Milt.* 4. Acie decernere. *Tac. H.* 4, 27. certare. *Id. ib.* 4, 17. Batavos arma contra dominos cepisse; prima acie fusum fugatumque Romanum. *Id. ib.* 67. Sequanorum prospera acie belli impetus stetit. *Liv.* 29, 2. Cadere in acie. *Ov. Met.* 7, 142. Cadere acie. [**Curt.* 4, 1. vincere acie. Dicitur etiam confligere acie. V. *Drak.* ad *Liv. epit. l.* 73. et ad 36, 17, 16. *Caes. b. c.* 3, 95. acie refugere. *Liv.* 22, 60. stare in acie. Al. praep. omittunt. V. *Drak. Id.* 2, 52. abstinere. *Virg. A.* 10, 543. instaurare aciem. *Sil.* 12, 680. integrare.] ¶ Modo pro loco proelii. *Nep. Milt.* 5. Producere militem in aciem. *Liv.* 31, 17. Excedere acie. *Id. ib.* 34. Copias in aciem educere. Et 36. Omnibus copiis in aciem descendere. [*Hi loci commode aut de ipso proelio aut de ordine militari intelligi possunt. Quod *Liv.* dicit, *in aciem descendere*, videtur ad similitudinem compositum esse illius *in arenam descendere.*] ¶ Praeterea pro contentione et disputatione dicitur ducta translatione ab acie militari. *Cic. Tusc.* 2, 25. Ad philosophos me revocas, qui in aciem non saepe prodeunt. *Id. Or.* 14. Nos autem jam in aciem dimicationemque veniamus. *Pl. Epid.* 4, 1, 20. Orationis aciem contra conferam, *h. e.* verba tanquam aciem militum contra disponam. ¶ In genit. singulari legitur usurpatum a *Cn. Matio* ap. *Gell.* 9, 14. *acii* pro *aciei*: *Altera pars acii vitassent fluminis undas*: ea ratione, qua et *dii* pro *diei*, et *specii* pro *speciei* olim dictum est. Alii reponunt *acie*, nam et *hujus die* et *hujus specie* dicendum putabat *C. Caesar* 2. *de Analog.* eodem *Gell.* loco. Et *Sall. H.* 1. ap. *Prisc.* 7. *prope fin.* Dubitavit acie pars. V. DIES *in fin.* [*Vid. plura de his formis apud *Oud.* ad *Caes. b. g.* 2, 23. et quos laudat, ut *Heins.* et *Burm.* ad *Ov. Met.* 3, 341. *Cort.* ad *Sall. Jug.* 52. et *Plin. ep.* 8, 6, 6. *Rudd.* I. p. 105. sq. et *Schneid. Gr.* P. II. T. I. p. 356. sqq. — ¶ Confunduntur interdum *acies* ac *facies.* Vid. *Burm.* ad *Grat. Cyneg.* 97.]

*ACILA, ae, emporium Arabiae, in agro Scenitarum et Sabaeorum. *Plin.* 6, 28, 32.

ĂCĪLĬĂ gens plebeja fuit a Trojanis oriunda: ex qua fuit M' Acilius Glabrio, cui, devicto Antiocho, statua in foro posita est aureis bracteis incrustata. *Liv.* 40, 34. ¶ Fuit et alter M' Acilius, apud quem Verrem accusavit *Cicero.* Ejus pater Aciliae legis auctor fuit. [**Cic. Off.* 3, 32, 115. Acilius, qui graece scripsit historiam. Is putatur fuisse C. Acilius, senator, qui vixit aetate Catonis Censorii (A. U. 598.) Vide *Heusinger.* ad *Macrob.* 1, 5. *extr.* et *Beier.* ad *Cic. l. l.*] ¶ [Et alter consul a. U. C. 844. a Domitiano occisus. *Juvenal.* 4, 94. Proximus ejusdem properabat Acilius aevi. ¶ Acilii Glabrionis grammatici, junioris, Burdigalensis elogium est inter *Auson. Profess. n.* 24. *F.* *Confunduntur *Acilius* et *Attilius.* V. *Drak.* ad *Liv. epit. l.* 36.]

ĂCĪLĬĂ lex repetundarum, lata est a M' Acilio Glabrione, [*A. U. 652.] ut repetundarum causae una actione absolverentur, id est, ut neque reum comperendinari, neque causam ampliari liceret. *Cic. Verr. act.* 1, 17. Fac tibi paternae legis Aciliae veniat in mentem, qua lege populus R. de pecuniis repetundis optimis judiciis severissimisque judicibus usus est. *Et ibid.* 1, 9. Acilia lex, qua multi semel accusati, semel dicta causa, semel auditis testibus, condemnati sunt. [*De utroque loco uberrime disputatur ab *Ernest.* in indice legum in *cl. Cic.* s. v. *Acilia.*]

[ĂCĪLĬĀNUS, a, um, adj. ad Acilium pertinens. *Liv.* 35, 14. Claudius secutus graecos Acilianos libros P. Africanum in ea fuisse legatione tradit. *Id.* 25, 39. Claudius annales Acilianos ex graeco in latinum sermonem vertit. *F.*]

ĂCĪLĬUM compitum fuit Romae, sed qua regione locove adhuc incertum. *Plin.* 29, 1, 6. Archagatho medico tabernam in compito Acilio emptam ob id publice.

ĂCĪLĬUS, ii, nomen fontis seu fluvii in Sicilia. V. ACIS.

*ACIMINCUM, i, oppidum Pannoniae inferioris. *Ammian.* 19, 11. et *Anton. Itin.*

ĂCĬNĂ, ae, f. V. ACINUS.

ĂCĪNĀCĒS, is, m. ἀκινάκης, gladius Persarum sive Medorum et Scytharum proprius, brevior (ξιφίδιον vocat *Pollux* 1, 10.) et Romanorum pugioni similis, retro tamen aliquantum curvatus, qui aptabatur femori, et fortasse etiam dextero, non sinistro, quae *Lips. Anal. ad Milit. Rom. Dial.* 3, 1. sententia videtur. Hinc *Val. Fl.* 6, 701. Insignis manicis, insignis acinace dextro. *Curt.* 3, 3, 18. Vaginam acinacis Persicam mutari jussisse in eam formam, qua Graeci uterentur. *Hor. Od.* 1, 27, 5. Vino et lucernis Medus acinaces Immane quantum discrepat! ¶ [Acinacem coluisse tanquam Deum Scythicas nationes narrat *Arnob.* 6. *p.* 196. *F.*]

ACINACEUS. V. ACINATICIUS.

ĂCĬNĀRĬUS, a, um, adj. ab acino deductum. *Acinaria vasa*, quae inter instrumenta ad vindemiam seu vinum pertinentia recenset *Varro R. R.* 1, 22. sunt vasa servandis uvis apta, antequam praelo exprimantur. Verba *Varronis* sunt: Habere oportere vasa torcularia trina, dolia cum operculis cullorum octingentorum, acinaria XX etc.

ĂCĬNĀTĬCĬUS, a, um, adj. Acinaticium, vinum ex passis uvae acinis confectum, pretiosum valde et in deliciis habitum. Describitur fuse a *Cassiod. Variar.* 12, 4. Meminit etiam *Pallad.* 1, 6. his verbis: nigras vites omnino repudies, nisi in provinciis, in quibus ejus generis, quo acinaticium fieri consuevit. *Cassiod. l. c.* Veronensem agrum huic vino aptissimum esse scribit. *Ulp. Dig.* 33, 6, 9. docet acinaticium plane vini nomine contineri. ¶ Apud *Cassiodor.* quidam legunt *acinaceum*, alii *acinaticum.* [*Hae formae recte improbantur. Illam praefert etiam *Gloss. gr. lat.* ὀξῶδες, acinaticium.]

*ACINCUM, i, oppidum Pannoniae inferioris, *Ammian.* 30, 10. *Anton. Itin.* Interdum *Aquincum* scribitur. Putatur esse eadem quae h. *Buda* (Altofen) dicitur.

[ĂCĪNDYNUS, i, m. ἀκίνδυνος, periculo vacuus, tutus: ab α priv. et κίνδυνος, periculum. Cognomen gentis Volusiae ap. *Grut.* 109, 6. et *Murat.* 140, 1. *F.*]

ĂCĪNĒTOS, ἀκίνητος, immobilis. Vox graeca ab α priv. et κινέω, moveo. Fuit hoc nomine unus ex Aeonibus Valentiniani apud *Tertull. adv. Valentin.* 8.

*ACINIPPO, opp. Hispaniae Baeticae. *Plin.* 3, 1, 3. Scribitur etiam ACENIPPO, *Ptol.*

*ACINOS, v. ACINUS.

ĂCĬNŌSUS, a, um, adj. acinis abundans. *Plin.* 14, 3, 4. *n.* 8. Columbinae uvae acinosissimae. *Hard.* ex mss. legit *racemosissimae.* ¶ Item acino similis. *Plin.* 12, 13, 27. Semen asari acinosum. *Id.* 21, 17, 68. Acinosus caulis, *h. e.* semen ferens acino simile.

ĂCĬNUS, i, m. Acinum, i, n. et *raro* Acina, ae, f. [*v. *Voss. de Anal.* 1, 6. p. 391. *Hand.*] ῥάξ, fructus arboris, qui sub tenui pellicula humorem continet, cujus partes sunt folliculus, succus, caro, et granum sive vinaceus: et dicitur non de granis uvae solum, sed de aliis quoque arborum fructibus. *Cic. Sen.* 15. Ex acino vinaceo, aut ex ceterarum frugum seminibus etc. [*Col. 11, 2, 69. cum expresseris vinacea, quae acinis celantur.] *Plin.* 17, 22, 35. *n.* 17. Si justo saepius fodiatur vinea, in tantum tenerescere acinos, ut rumpantur. *Colum.* 12, 39. Uvam bene maturam legere, acina arida aut vitiosa rejicere. [*Cf. *id. ib.* §. 3. *c.* 42. et 43. acina crassa.] *Cato R. R.* 117. Si qua acina corrupta erunt. *Catull.* 37, 3. Ut lex Postumiae jubet magistrae, Ebriosa acina ebriosioris. (Cum dicere, inquit *Gell.* 7, 20., *ebrioso* posset, et quod erat usitatius, *acinum* in neutro genere appellare; amans tamen hiatus illius Homerici suavitatem, *ebriosa* dixit propter insequentis *a* litterae concentum.) *Plin.* 23, 1, 9. Acinorum nucleus [*in hoc et nonnullis aliis locis, quos laudatos vides, maxime in *Cic. Senect.* de dura illa, quae in acinis inest, parte s. grano intelligendum est.] *Id.* 24, 10, 45. Acini ligustri. Et paulo post: hederae. *Id. ib.* 8, 35. sambuci. *Id.* 15, 1, 11. mali Punici. [*Varr. R. R.* 1, 54. Acinorum folliculi. *F.* *cf. *Casaub.* ad *Suet. Aug* 76.] ¶ Differunt *acini* et *baccae* in eo, quod *acini* densius nascuntur et magis conglomerati, ideo vitibus tribuuntur, sambuco, hederae, malis Punicis et similibus, granorum veluti uvam ferentibus: *baccae* vero dispersae et rariores, ut sunt lauro, olivae, cornis, myrtis, lentisco. Hoc satis intelligitur ex *Plin.* 15, 24., ubi tum acinorum inter se, tum baccarum differentias exponit. Aliquando tamen hae confunduntur. Nam idem *Plin.*, qui hederae tribuit acinos, tum *l. c.*, tum 15, 24., eidem tribuit baccas 24, 10, 47. ¶ *Acinus* vel graeca terminatione *Acinos*, ἄκινος, herba est ocimo silvestri similis, hirsutior tamen ramis ac foliis, et admodum odorata, quam et coronarum causa et ciborum Aegyptii serunt, inquit *Plin.* 21, 27, 101. [*Ei herbae similis, quam dicimus *Basilicum.*]

ĂCĬPENSER, ĕris et Acipensis, is, m. [*ἀκιπήσιος, *Athen.* VII. p. 295. (75. *Schweigh.*) *Beier.* cf. *Salm. l. c. infra.* h. v. gr. Lexicis addendum] piscis nobilissimus apud antiquos magnoque in pretio et honore habitus, adeo ut a coronatis ministris, tibicine etiam concinente, eum in mensam inferre mos fuerit, ut scribit *Macrob. Sat.* 2, 12. afferens in testimonium ejus rei verba *Sereni Sammonici. Plinii* tamen temporibus nullo in pretio habebatur, quod miratur ipse 9, 17, 27. Postea rediit ejus gratia ad epulas quasi postliminio, eodem *Sammonico l. c.* teste. *Cic. fr. de Fato* ap. *Macrob. ib.* Acipenser iste paucorum hominum est. *Id. Tusc.* 3, 18. Huic acipenserem potius, quam libellum dabis. *Hor. Sat.* 2, 2, 47. Haud ita pridem Galloni praeconis erat acipensere mensa Infamis. [**Cic. Fin.* 2, 8.] *Ov. Halieut. fin.* Tuque peregrinis acipenser nobilis undis. *Martial.* 13, 91. Ad Palatinas acipensem mittite mensas. (*Acipensis* legitur etiam in titulo ejus epigrammatis.) *Manut.* conj. *acipensera*, quae graeca est positio, nec locum habere videtur in voce latina. [*Recte se habet forma *acipensis.* V. *Schneid. Gr.* P. II. T. 1. p. 294. sq. coll. p. 170. sq.] Qui *accipenser* vel *accipensis* scripserunt duplici *cc*, male scripserunt. Apud *Festum* scriptum legitur *aquipenser* [*gr. voc. commendat scripturam receptam]. ¶ Haec ad usum vocis dicta sint. Quodnam vero piscis genus hoc nomine significetur, nihil certi affirmare possumus. Qui eundem ac helopem seu elopem esse putarunt, refelluntur auctoritate *Ovidii Hal.*, ubi alterum ab altero secernit, et *Columellae*, qui 8, 16. scribit, solo Pamphylio mari helopem pasci. [*cf. *Salm. l.* mox *c.*] *Plin.* 9, 17, 27. ita describit: apud antiquos piscium nobilissimus habitus acipenser unus omnium squamis ad os versis: contra aquam nando meat. *Hard.* ex mss. legit *contra quam in nando meant*, hoc est: contra quam in natando ceteri pisces omnes meant; nam illi quia squamas habent ad caudam versas, secunda squama nare dicuntur: at adversa acipenser, quia ad os versas squamas habet. [*cf. *l. Macrob.*] *Rondeletius l.* 14. *c. ult.* cum *Scaligero* et *Aldrovando l.* 4. *c.* 9. arbitratur esse *sturionem* [nobis Stör, sed hic etiam fluviatilis est, nec solum marinus; [*atqui acipenserem maximum esse tradit *Plin.* 32, 11.] nec squamas habet ad os versas. *Salm.* quoque *Exerc. Plin. p.* 1316. diserte negat, acipenserem esse sturionem. Alii silurum esse putant, alii tursionem. Viderint Ichthyographi. [*Ne hodie quidem quidquam de hujus piscis genere definitum est. De etymol. haec tradit *Salm. l. c.* p. 941. „De acipensere non est dubium, nomen hoc ab acumine rostri factum esse. Antiqui teste Festo *pesnas* dicebant pro *pennis*, et *pennam* pro quacunque re in acumen desinente. Unde *pennatae agnae* pro *spicis aristatis. Aquipesner* igitur primo dicebatur, postea aquipenser et acipenser. Sic *aquipes* et *acuipes*, ὀξύπους, *acimanus*, ὀξύχειρ, *aquifolium*, ὀξύφυλλον, *aquifolia ilex*, τοῖς φύλλοις ἐπακανθίζουσα.]

ACIRIS, fluvius Italiae inferioris prope Heracleam. *Plin.* 3, 11, 15. *Agri* s. *Acri.*

[ĂCĪRIS, idis, et ĂCĪRUS, i, m. ἀκιρός, debilis, ignavus. Nomen servile ap. *Murat. Inscr.* 883, 2, 5. Aciris Caesaris Aug. L. ministrat. *h. e.* liberta ministratrix. Et *ib.* 909, 5. Livia Secunda Aciri soror. *F.*]

ĀCIS, cis, et idis, m. Ἄκις, fluvius est Siciliae; ex Aetna monte in mare decurrit, prope pagum, cui nunc est nomen *Jaci.* [*In edit. sec. haec habet Forcell.: „nunc *Freddo*, ob ejus frigiditatem, fons est vel fluvius Siciliae in valle Nemorensi. Procedit ex Aetna, et haud procul ab Acesine fl. medio itinere inter Cataniam et Tauromium in mare Ionium influit. Cf. *Salm. Exerc.* p. 80.] In fabulis est, Acin Siculum, filium Fauni et Simethidis Nymphae, hoc est Simethi fluvii filiae, formosissimum pastorem fuisse, cujus amore ardens Galatea cum aliquando una cum ipso sub rupe Aetnae prope littus jaceret, deprehensos Polyphemum rivalem territosque fugasse, et Galateam quidem in mare se mergendo Cyclopis furorem evasisse, Acin vero in medio cursu ingenti saxo ictum obrutum-

que in fluvium sui nominis mutatum fuisse. *Ov. Met.* 13., 8., qui *ib.* 624. Acis erat Fauno Nymphaque Simethide cretus. Et 661. Acidis in gremio residens procul auribus hausi. Et 735. Acin amas praefersque meis amplexibus Acin. De fluvio *id. Fast.* 4, 468. Praeterit et ripas, herbifer Aci, tuas. Adde *Sil.* 14, 221. [*Claud. R. Pr.* 3, 332.] *Servius* tamen ad *Virg. Ecl.* 9, 39. hunc non fluvium, sed fontem, et *Acilium* non *Acin* vocat. ℙ Praeterea Acis insula est una ex Cycladibus, *Plin.* 4, 12, 22. [*deinde Seriphus dicta]. ℙ Quidam scribunt *Acys.* ℙ [Est etiam nomen servile fem. ap. *Murat.* 892, 7. Homerus Drusi Caesar. cubicularius dat Acidi conservae. *F.*]

ĂCISCŬLUS, i, m. parva ascia, ut est in *Glossis Isid.* vel potius parvus malleus, cujus et figura et nomen habetur in veteri nummo ap. *Morell. Thes. numism. familiar. R.* T. 2. tab. 1. in *gent. Valeria.* Habet enim ex altera parte caput mallei, ex altera in cuspidem desinit aliquantum curvatam. Dici autem putant per metathesin pro *asciculus* dimin. ab *ascia.* Fuit autem cognomen L. Valerii: ex cujus gente fortasse fuit Martyr ille Cordubensis, quem *Prudent.* περὶ στεφ. 4, 19. Acisclum vocat per syncopen. V. *Philipp. a Turre de monum. Ant. c.* 2. *p.* 22. [*Etiam apud *Quint.* 6, 3, 53. legitur hoc nomen]. ℙ [In *Gloss. Philoxeni*: Acisculárius, λατόμος, *h. e.* lapicida. *F.*]

ACITARE. V. ACETO.

*ACITANONES, um, populus quidam Alpes inhabitans. *Plin.* 3, 20, 24.

ACLASSIS, tunica ab humeris non consuta. *Festus.*

ACLYS, ydis, f. ab ἀγκύλη, ἀγκυλίς, jaculum, genus antiqui jaculi exigui et teretis, quod flagello seu loro longissime jaciebatur. Earum binas saltem aut plures etiam ferebant milites in proelio, ut ex *Val. Fl.* loco colligit *Lips. Poliorcet. l.* 4. *dial.* 4. Addit *Salmas.* ad *Trebellii Claud.* 14. ex *Serv.* ad *A.* 7, 730. ita fuisse loro illigatas, ut peracto vulnere ad jacientis manum redirent, cujus quidem rei penes *Servium* sit fides. *Val. Fl.* 6, 99. albentes gemina ferit aclyde parmas. *Virg. A.* 7, 730. teretes sunt aclydes illis Tela: sed haec lento mos est aptare flagello. *Sil.* 3, 362. movet Arbacus arma, Aclyde vel tenui pugnax instare veruto. [*Eadem esse videtur, quae *Caesari b. g.* 5, 46. *tragula.* Sic *Salmas. l. l.* et *Drakenb.* ad *Sil. l. l.* et *Turneb. Adv.* 30, 21.] ℙ Legitur etiam *aclis, aclidis* in quibusdam edd. et mss., sed minus recte. V. *Heyn.* ad *Virg. l. c. F.* *At graeca scribendi ratio non demonstrat, scr. esse *aclys.* Vid. in *Silva* et cf. *Schneid. Gr.* P. I. T. 1. p. 43. sq.]

[ACMAEUS, i, m. ἀκμαῖος, florens aetate. Cognomen L. Valerii ap. *Grut. Inscr.* 662, 1. *F.*]

[ACMAZON, ontis, m. ἀκμάζων, adolescens, florens aetate. Cognomen Q. Audasii ap. *Grut. Inscr.* 368, 7. *F.*]

[ACMĒ, es, f. ἀκμή, flos aetatis. Cognomen muliebre ap. *Grut.* 983, 3. Saufeja L. L. Acme uxor. *F.* *Etiam ap. *Catull.* 45, 1. legitur.]

*ACMODAE, arum, septem insulae sunt pone Hiberniam et Scotiam, quae fortasse ad Orcades pertinuerunt, *Plin.* 4, 16, 30. *Mela* 3, 6. ubi Acmodae appellantur.

[ACMONENSIS, e, ad Acmoniam pertinens Phrygiae magnae urbem, in cujus numis ap. *Eckhel. D. N. V. T.* 3. p. 128. ΑΚΜΟΝΕΩΝ. *Cic. Flacc.* 15. Sane nobis prima civitas Acmonensis. *F.* *Plin.* 5, 29, 29.]

ACMŎNĪDES, is, m. unus ex Vulcani ministris, ἀπὸ τοῦ ἄκμονος, ab incude. *Ov. Fast.* 4, 288. ubi fingere ferrum Brontes et Steropes Acmonidesque solent, *h. e.* Pyracmon.

ACNŬA vel ACNA, ae, f. modus seu mensura agrorum, continens pedes CXX. Videtur esse a graeco ἄκενα vel ἄκαινα (per syncop.) quae idem significant. *Varr. R. R.* 1, 10. Actus quadratus, qui latus est pedes CXX, et longus totidem, is modus acnua latine appellatur. *Colum.* 5, 1. Actus quadratus undique finitur pedibus CXX., sed hunc actum provinciae Baeticae rustici acnuam vocant. Alii leg. *agnam,* alii utroque loco aliter. [*Vid. interpp. ad *Varr.*]

ĂCŎBUM. V. ACOPUM.

[ĂCOEMĒTUS, i, m. ἀκοίμητος, ab α priv. et κοιμάω, dormio; vigil, insomnis. Cognomen A. Postumii ap. *Murat.* 2019, 6. A. Postumus Acoemitus (*leg.* Postumius Acoemetus) doctor Myrmillonum. Hinc Acoemeti appellati fuerunt monachi, qui diu noctuque sacris et in tres ordines divisi, defatigatis integri succederent. *F.*]

*ACOENITUS. V. ACOENONOETUS.

ĂCOENŎNŎĒTUS, i, m. ἀκοινονόητος, vox graeca ab α priv., κοινός, communis, et νοητός nom. verbal. a νοέω, cogito, h. e. communi sensu carens. [*Sic haec edi curavit *Furl.* Sed *Forcell.* ita scripserat: „ACOENONĒTUS, ἀκοινώνητος, vox a gr. ἄκοινος (ἀκοινώνητος) derivata."] Haec legitur apud *Juvenal.* 7, 218. Discipuli custos praemordet Acoenonoetus. Designat poeta eo nomine hominem paedagogum privatae tantum suae utilitati studentem, et ob id mercedis, quae magistro tota debetur, partem sibi per fraudem retinentem. Ita quidam interpretes. Alii leg. *Acoenitus ipse.* [*Illud verum] Sunt etiam, qui putant ea voce tacite designari *Anicetum,* Neronis paedagogum infamem et scelestissimum, de quo *Suet. Ner.* 35. et *Tac. A.* 14, 3. 7. 8. et 62.

[ĂCOETĒS, ae, m. nomen viri pauperis, ab α priv. et κοίτη cubile, de quo mentio est ap. *Ov. Met.* 3, 582. *F.* ex app. *Bail.*]

ĂCOETON. V. ACETUM mel.

ĂCŎLȲTHUS, Acolutus, et Acolĭtus, i, m. ἀκόλουθος. Nomen est ministerii in ecclesia, et dicitur de eo, qui subdiacono inservit in sacrosancto missae sacrificio. *Isid. Orig.* 7, 12. Clericorum gradus et nomina haec sunt: Ostiarius, psalmista, lector, exorcista, acolythus, subdiaconus, diaconus etc. *Augustin. ep.* 104. Per dilectissimum filium nostrum Albinum acoluthum. ℙ Triplici ratione scribi potest in penultima: per y, *acolythus,* abjecta priore graecae diphthongi vocali *o*: per *u, acoluthus* eadem *y* in *u* conversa, quod Latinis familiare est: et per *i, acolithus,* nam et hoc Latini solent aliquando, ut in *silva.*

ĂCŎNĒ, es, f. ἀκόνη, cos. V. Aconitum.

ĂCŎNĪTI, ἀκονιτί, adv. gr., quod compositum ab α priv. et κόνις, pulvis, significat sine pulvere, et translate sine labore, citra negotium: ducta metaphora vel ab athletis, qui pugnantes corpora pulvere inspergebant vel ex eo quod qui pugnant, corporis exercitatione et contentione pulverem excitant eoque resperguntur. Quare vincere sine pulvere est citra laborem vincere: quod *Hor. Ep.* 1, 1, 51. *palmam sine pulvere* dixit, et *Gell.* 5, 6. *impulveream incruentamque victoriam.* Adverbio *aconiti* opponitur *coniti,* κονιτί, quod est cum pulvere, contentione et labore. Graecam vocem utramque latinis litteris scripsit *Plin.* 35, 11, 40. *n.* 32. Qui pancratio Olympia citra pulveris tactum me (quod vocant aconiti) vicit: coniti Nemaea. [*Nos valde dubitamus, an latinis literis *Plin.* haec verba non scripserit.]

ĂCŎNĪTUM, i, n. ἀκόνιτον (n. Wolfswurz, Sturmhut; Aconitum Linn. et maxime Acon. Napellus) herba venenata foliis cyclaminis, aut cucumeris, non pluribus quatuor, ab radice leniter hirsuta: radice modica, cammaro marino simili: quare quidam et cammarum appellavere. Radix incurvatur paulum scorpionum modo, ex quo et scorpion dixere quidam. Fuere etiam, qui myoctonon appellare mallent, quoniam odore mures necat, etiam e longinquo. Nascitur in nudis cautibus, quas aconas (ἀκόναι) nominant, unde et nomen habet [*cf. *Ov. l. l.*] nullo juxta, ne pulvere quidem nutriente, ab α priv. et κόνις, pulvis. Alii ita dictum putant, quod eadem vis ei sit ad mortem inferendam, quae cotibus ad ferri aciem deterendam, statimque admota velocitas sentiatur: cos enim graece ἀκόνη dicitur: alii denique ab Acone (Ἀκόναι) deducunt, qui locus est circa Heracleam Ponticam, ubi plurimum et praestantissimum nasci dicitur. [*Hanc etymologiam improbat *Salm. Exerc.* p. 619. ubi copiose de aconito dicit et effigiem duplicis aconiti generis exhibet p. 622. sq.] Hanc descriptionem ex *Plin.* 27, 3, 2. desumpsimus. [*cf. *id.* 8, 27. aconitum venenum, quod quidam pardalianches vocant. V. *Schneid.* ad *Aristot. H. A.* 9, 7, 2. T. IV. p. 41. sq. *Beier.* Add. *Voss.* ad *Virg. l. c.*] *Ov. Met.* 7, 418. Quae quia nascuntur dura vivacia caute, Agrestes aconita vocant. ℙ In fabulis est, aconitum natum esse ex spuma canis Cerberi, quo tempore eum ab inferis Hercules vi extraxit. *Ov. l. c.* et *Serv.* ad *Virg. G.* 2, 152. Alii dicunt natum esse ex sanguine Promethei in Caucaso monte vincti et a vulture lacerati. *Auson. Idyll.* 12. *cap. de histor. v.* 10. Sicca inter rupes Scythicas stetit alitibus crux. Unde Prometheo de corpore sanguineus ros Aspergit cautes et dira aconita creat cos. ℙ [*Dicitur etiam omnino de veneno. *Ov. Met.* 1, 147. Lurida terribiles miscent aconita novercae.]

*ACONTEUS, i, trisyll. nomen proprium viri, venatoris et militis, gr. Ἀκοντεύς (ab ἀκόντιον), jaculator. *Virg. A.* 11, 612. *Sil.* 16, 564. *Stat. Th.* 7, 590.

ĂCONTĬAE, arum, m. ἀκοντίαι, stellae crinitae [*melius appellabis meteoron] jaculi modo velocissime volantes; nam ἀκοντίας, ὁ, jaculum significat. *Plin.* 2, 25, 22. Acontiae jaculi modo vibrantur ocissime significatu. [Ita legit *Hard.*: at alii rectius *ocissime significantes. F.*]

*ACONTISME (Acontisma), oppidum Macedoniae. *Antonin. Itin. Ammian. l.* 26. *Bail. Auctar.*

ĂCONTĬUS, ἀκόντιος, Ceus fuit, ex Cea Aegaei maris insula, cujus ad Cydippen et Cydippes ad eum epistolas habet *Ov. Her.* 20. et 21. [*Has epistolas constat esse suspectae fidei neque ad Ovidium auctorem referri. Pluribus rem narrat *Aristaenetus* in *epp. am.*] ℙ Item Acontius Magnesiae vel Boeotiae mons. *Plin.* 4, 7, 12.

ĂCONTĪZO, as, a. 1. ἀκοντίζω, proprie est jaculari, graece. Translate *Veg. Veter.* 1, 26. [*et 27.] Ut possit sanguis acontizare per venam.

ĂCONTĪZŎMĔNUS, i, m. ἀκοντιζόμενος, titulus est cujusdam *Naevii* fabulae, cujus fragmenta aliquot affert *Charis. l.* 2., ut p. 188. *Putsch. Acontizomenus fabula est prime proba* etc. Est autem graeca vox, ab ἀκοντίζω, iaculor, et significat jaculo vulneratum.

ĂCŎPOS, i. f. gemma nitro similis, pumicosa, aureis guttis stellata, ἄκοπος; ab α priv. et κόπος, lassitudo, quia cum ea oleum subfervefactum perunctis lassitudinem (si credimus) solvit, inquit *Plin.* 37, 10, 54. [*Aliae *Plin.* edd. *acopis (-idis)* habent, sed minus recte.] ℙ Item genus est herbae, alio nomine anagyros, gravis odore, flore brassicae, fruticosa, semen in corniculis non brevibus gerens simile renibus, quod sub vindemiae tempus durescit. *Plin.* 27, 4, 13. [*Erat ejus, teste *Plinio,* in partu usus et in morbis nonnullis.]

ĂCŎPĪCUM, medicamentum, id est acopum, legitur a quibusdam ap. *Plin.* 31, 7, 42., ubi *Hard.* ex mss. *acopum.* [*Recte *Hard.* et est *acopicum* ex Lexicis removendum.]

ĂCŎPUM, i, n. ἄκοπον, medicamentum ad levandam lassitudinem reficiendosque nervos laborantes utile: ab α priv. et κόπος, lassitudo. [*Non erat hoc v. sejungendum ab isto *acopos,* cujus est neutrum.] *Cels.* 4, 31. Ut etiam cum acopo vel liquido cerato cyprino articuli perfricentur. *Plin.* 23, 8, 80. Oleum ex Delphica lauro ad cerata acopumque utile est. *Id.* 29, 6, 37. Murini catuli triti in vino vetere ad crassitudinem acopi. *Cels.* 5, 24. Acopa quoque utilia nervis sunt. Hoc loco *Cels.* acopi compositiones duas tradit. Adde *Scribon. Compos.* 268. et *sqq.* [*et *Veget. A. V.* 2, 11. 54. *Id. ib.* 1, 43. acopo Thermantico renes eorum totumque corpus perunges.] ℙ [In *Not. Tir.* p. 160. legitur mendose *Acobum pro Acopum. F.*]

ĂCOR, ōris, m. aceti sapor, ὀξύτης. *Ulp. Dig.* 18, 6, 4. Periculum acoris et mucoris vini praestare. *Colum.* 3, 21. de vitibus: ut serum fructum cum praecoque elevet, quae res mox acorem facit. [*Id.* 7, 8. Lac celeriter acorem concipit. *F.* *Cf. *ib.* 12, 13. acore vitiari. *Id. ib.* 18. acorem redolere.] *Plin.* 18, 11, 26. Palam est, naturam acore fermentari. De fermento panis loquitur. ℙ Dicitur etiam de sapore acido, qui gustui ingratus non est. *Quintil.* 9, 3. Et habent quandam ex illa vitii similitudine gratiam, ut in cibis interim acor ipse jucundus est. *Plin.* 11, 41, 96. Mirum, barbaras gentes, quae lacte vivant, ignorare casei dotem, densantes id (lac) alioqui in acorem jucundum et pingue butirum etc. [*h. e.* in oxygalam, (Matten) V. OXYGALA. ℙ Translate. *Plin. ep.* 7, 3. Hortor, ut jucundissimum genus vitae nonnullis interdum quasi acoribus condias. *F.*]

ĂCŌRES. V. ACHORES.

ĂCORNĂ, ae, f. ἄκορνα, genus cardui, colore rufo, et succo pingui. *Plin.* 21, 16, 56.

ĂCŎRUS, i, f. et Acorum, n. et graeca terminatione *Acoros* et *Acoron,* ἄκορος et ἄκορον, herba foliis iridis, angustioribus tamen et longiore pediculo, radice nigra et minus venosa, gustu acri, odore non ingrata et ructum facile ciente. Ita eam *Plin.* 25, 13, 100. describit. Putatur autem eadem esse, quae in officinis calamus aromaticus dicitur. [*n. Calmus. Sed hoc ab aliis negatur. Dixit de ea *Salm. Exerc.* p. 738. et *Hyl. iatr.* p. 35. sq., negans, eandem esse, quae *galanga major* ab aliis dicitur.] *Apul. Herb.* 6. tradit, acoron ab Italis vocari veneriam, et radicem nauticam, si modo de eadem herba loquitur, de qua *Plinius. Cels.* 3, 21. Rosae folia, acorum, amarae nuces etc. *Plin.* 26, 5, 15. Acorum antidotis miscetur. [*Commemoratur etiam a *Veg. Vet.* 3, 57. et *id. ib.* 79. acori Pontici facit mentionem. ℙ Praeterea apud *Plin.* 15, 7, 7. haec leguntur: eadem ratio et in sativa myrto: sed praefertur silvestris minore semine, quam quidam oxymyrsinen vocant, alii chamaemyrsinen (de his v. *Plin. l.* 23. *extr.*): aliqui acoron a similitudine, est enim brevis, fruticosa. Sic ibi *Hard.* Alii *acaron.* Ita igitur significat *ruscum,* n. Mäusedorn.]

ĂCOSMOS, ἄκοσμος, vox graeca, qua utitur *Lucr.* 4, 1153. ubi ait puellas sordidas, immundas et foetidas ab amatoribus excusandi causa vocari negligentes in cultu corporis et ornatus parum studiosas: Nigra melichrus est immunda et foetida acosmos. [*Tollendum hoc quoque voc. e Lexicis; in *Lucretii* enim loco, ut reliqua isto in loco, graecis literis scribendum est.]

ACQUĪESCO et Adquiesco, is, evi, etum, n. 3. ἐπαναπαύομαι, ex *ad* et *quiesco,* [*est quieti se dare, quietem recipere, quietum fieri, quiescere. Ac primum dicitur de quiete corporis, de somno, et per euphemismum de somno aeterno. Inde transfertur ad res alias, et maxime ad animi tranquillitatem, quum is a cupiditatibus non agitatur (sic in *Cic. l. de fin.*) et omnino affectibus liber est, velut metu (sic in *or. Mil.*) Praecipue vero hoc verbo utuntur, quum dicitur aliquis sive dubitatione exempta nihil amplius quaerere, disputare, desiderare, sive, dum aliquid animum vehementius perturbat, ad aliquam rem confugere in eaque solatium quaerere, avocato a rebus injucundis animo; unde tum omnino significat *consolari se, contentum esse aliqua re.* Hinc putamus satis apparere, neque *gaudere,* neque *assentiri* simpliciter hoc verbum posse explicari. Sed eodem plane modo Graeci

usi sunt v. ἀγαπᾶν. — In ordine locorum afferendorum deserendus nobis fuit auctor.] Pl. Epid. 2, 2, 20. Sine respirem, quaeso. Pe. Imo acquiesce. Cic. Att. 13, 34. Vitandi caloris causa Lanuvii tres horas acquieveram. Id. Or. 2, 71. Qui hoc diversorio libenter te acquieturum esse dixisti. Catull. 31, 10. Desiderato acquiescere lecto. Curt. 9, 8. in lecto. [*Non erat praetereundus locus Columellae 4, 12. Teneram vineam melius adminiculo modico, quam vehementi palo acquiescere (niti, sustineri)]. Id. ib. 5. fin. Acquiescere somno. [*Absolute pro dormire id. 8, 6, Cf. 4, 13.] Nep. Dat. 11. a lassitudine. [*In aliis libris deest praep., quam tamen defendit Cellar. et Cort. ad Sall. Cat. 4.] Vell. 2, 99. a continuatione laborum. Gell. 19, 9. Ut interea labor hic vigiliarum suavitate paulisper vocum acquiesceret, h. e. cessaret et recrearetur. [*Dicitur etiam de sensu aurium in clausulis periodorum. Cic. Or. 59. Quum aures extremum semper expectent in eoque acquiescant.] ¶ Eleganter pro mori posuit Nepos, hoc est, a laboriosa vita moriendo requiescere, Annib. 13. Sic vir fortissimus, multis variisque perfunctus laboribus, anno acquievit septuagesimo. Val. Max. 9, 12. extr. 1. Inter ipsas custodum manus exoptata securitate acquievit. ¶ De sepultis. Inscr. ap. Spon. Misc. p. 171. Julia Adepta hic adquiescit. ¶ Translate Liv. 4, 60. Res familiaris acquiescit, h. e. cessat ab impensis [*non deteritur s. imminuitur. Variis conjecturis h. l. vexarunt. V. Gron. et Drak. Id. 5, 23. fin. ut fessa tam diuturno bello acquiesceret civitas. V. Drak. Cf. Curt. 4, 4.] Cic. Fin. 1, 16. Cujus in animo improbitas versatur, nunquam sinit eum respirare, nunquam acquiescere. Id. Mil. 37. Qui maxime Clodii morte acquierunt, per syncopen pro acquieverunt [*i. e. quietem recuperaverunt. Paulo aliter Tac. A. 14, 64. morte acquiescere, i. e. moriendo ad quietem redigi.] ¶ Significat etiam in re aliqua cum animi quiete et voluptate consistere. Cic. Att. 4, 16. Nulla est respublica, quae delectet, in qua acquiescam [*i. e. quae mihi omni ex parte placeat.] Id. Att. 13, 13. Crebro regusto tuas litteras: in his acquiesco [*i. e. his me consolor. Cf. ib. 7, 11. acquiesco scribens ad te et legens tua. Id. Fam. 4, 3. His temporibus habemus aliud nihil, in quo acquiescamus. Cf. Att. 12, 18. Fam. 4, 6. Non enim nunc domo maerens ad rempublicam confugere possum, ut in ejus bonis acquiescam. Suet. Cal. 51. Uno solatio acquiescens. Curt. 6, 10. Noxius quum suo supplicio cruciatur, acquiescit alieno. Id. ib. Parentem in unico filio acquiescentem (solatium, spem ponentem). Neque aliter Sen. ep. 24., quem noster infra minus commode attulerat: existimas, me suasurum, ut meliora tibi ipsi proponas et acquiescas spei blandae. Eodem pertinent verba auctoris d. b. Afr. 10. neque quidquam solatii — animum advertebant, nisi in ipsius Imperatoris vultu — huic acquiescebant homines etc.] Id. Am. 27. Senes in adolescentium caritate acquiescimus [*i. e. contenti sumus eaque delectamur. Id. Div. 2, 2, 5. Qui jam aetate provecti in nostris libris acquiescunt, i. e. his contenti alia non desiderant.] Id. Dejot. 2. In tuis oculis, in tuo ore vultuque acquiesco [*i. e. ad te solum dirigitur oratio mea, alios, quos alloquar, non quaero. Similiter id. Fin. 3, 2, 6. Facillime in nomine tuo acquiesco, i. e. tuo si possum nomine uti, sufficit hoc mihi eoque delector.] Suet. Tib. 56. Nihilo lenior in convictores Graeculos, quibus vel maxime acquiescebat [*i. e. quorum consuetudine plurimum delectabatur, aliorum societatem non nimis expetens. Cf. Tit. 7. Simile est, licet non omni ex parte, quod comparant Suetonii interpp., gr. σχολάζειν, ut illud Xenoph. Cyr. 7, 5, 39. τοῖς φίλοις σχολάσαι καὶ συγγενέσθαι. Huic magis convenit, quod id. Tib. 37. dicit: honori acquiescere. Id vero nobis insolenter dictum videtur. Sic etiam Sulp. Sev. h. s. 1, 11. Cumque amore ipsius deperiret, appetitum saepius nec acquiescentem sibi — ubi in re venerea est idem quod gratificari. Cf. ib. 2, 1.] Sic id. Vit. 14. Vaticinante Catta muliere, cui velut oraculo acquiescebat [*i. e. de cujus effatis non dubitabat, ita ut alia non desideraret.] ¶ Item assentiri, fidem habere. Ulp. Dig. 38, 1, 7. Et ego acquiesco Celso. Id. ib. 27, 4, 1. Sed si reprobata est haec reputatio et adquievit. Huc pertinet et illud Cic. Ac. 2, 46. Tu, cum es commotus, acquiescis, assentiris, approbas. [*Indicavimus supra, quo jure acquiescere dici possit pro assentiri; est contentum esse argumentis allatis, neque addere quidquam ad refutandum adversarium. Non igitur simpliciter potest significare assentiri, et abutuntur hoc verbo inferioris aevi scriptores, velut Hieron. adv. Jovin. 2. T. 3. f. 36. de Diogene: volentibus eum amicis aut in jumentum aut in vehiculum tollere, non acquievit.]

ACQUĪRO et Adquiro, is, quisivi, quisitum, a. 3. ex ad et quaero [*significat id. q. parare (propr. sic, ut iis, quae adsunt, aliquid accedat; verum praep. vis paulatim evanuit), comparare, lucrari, gr. προσκτᾶσθαι, ἐπιτυγχάνειν.] Cic. Cat. 3, 12. Mihi quidem ipsi quid est quod ad vitae fructum possit acquiri? [*Id. ib. 2, 8. de possessione detrahere, acquirere ad fidem. Tusc. 1, 45. Nihil enim jam acquirebatur (i. e. poterat adjici, accedere. Att. 1, 1. Vides — quam omnes gratias non modo retinendas, sed etiam acquirendas (novas) putemus. Hunc l. addidit F.] Id. Off. 3, 5. Sibi ut quisque malit, quod ad usum vitae pertineat, quam alteri acquirere concessum est. Id. Fam. 10, 3. Omnem tibi reliquae vitae dignitatem ex optimo reipublicae statu acquires. Suet. Caes. 60. Nihil se tantum acquisiturum victoria, quantum auferre calamitas posset. Virg. A. 4, 175. viresque acquirit eundo (ubi testatur Pierius, in omnibus antiquis exemplaribus adquirit legi: additque, ita scribi solitum usque ad Antonini Pii tempora, integras fere semper praepositiones in compositis servando: quod aliorum etiam VV. DD. consensu comprobatur. V. quae dicemus in fine Ad praep.) Phaedr. 1, 14. Acquirere sibi famam. Tac. H. 2, 76. summum decus. Id. ib. 1, 17. favorem largitione. [*Quintil. 3, 8. benevolentiam. Flor. 3, 13. dignitatem sibi. Quintil. 9, 13. gratiam dicendi. Cic. Caec. 2. moram.] Id. A. 16, 17. pecuniam. Id. ib. 15, 37. fidem. Ib. 12, 21. triumphos de populis. Flor. 3, 12. Galliam, Thraciam, Britannos [*i. e. in potestatem redigens.] In nummo Trajani ap. Eckhel. D. N. V. T. 6. p. 420. Arab. adquis. S. P. Q. R. Optimo Principi. [*In nummis antiquis regio acquisita non capta dicitur, sed foederata facta pop. rom., si vera est sententia Hard. ad Plin. 2, 28. n. 17. — Ceterum addatur locus Hor. A. P. 55. Ego cur acquirere pauca, si possum, invideor. Sermo ibi est de fingendis novis verbis.] ¶ Interdum ponitur pro conciliare. [*Non videmus, quid haec differant ab antecc. Est in his quoque locis parare.] Plin. 15, 17, 18. n. 4. Acquirere odorem vino. Just. 4, 4. Legati omni squaloris habitu ad misericordiam movendam acquisito [*fuerunt, qui ascito vel accito scribendum putarent, quos refutat Burm. l. mox cit.] concionem deformes adeunt. Quintil. 2, 16. Videmus corpora minus egere acquisitae extrinsecus opis. [*Utrumque locum addidit F.] Justin. 3, 6. Dummodo inimicis suis hostes acquirerent. [*Ov. Met. 7, 459. Ante tamen bello (ad bellum) vires acquirit (sibi comparat) amicas. Vid. Burm. ad Quintil. 2, 16. p. 188. sq.] Id. ib. 7. Sperantes acquirere se illi posse aut periculum ex invidia, aut ex suspicione proditionis infamiam. [*Eadem ratione Suet. Cl. 36. Quum Silio imperium acquiri credidisset. Addatur locus Quintil. 1, 1. p. 18. Quantum in infantia praesumptum est temporis, adolescentiae acquiritur i. e. in usum adolescentiae vertitur.] ¶ Absolute positum interdum est divitias acquirere. Juven. 14, 125. Mox acquirendi docet insatiabile votum. [*Suet. Cl. 28.] Apul. Apolog. Omnis cupido acquirendi ex opinione inopiae venit. [*Ita etiam Quintil. 12, 7. Decl. 6, 15. et 302. Quomodo postea vixit? quam frugaliter acquisivit (sc. rem)? Cf. Burm. ad 1, 12.] ¶ In praeterito pro acquisivi dicitur etiam acquisii. Ulp. Dig. 29, 4, 1. Si non acquisiit hereditatem. Adde 22, 1, 11. et 23, 3, 5. et 38, 5, 1. ¶ In aliis etiam praeteritis crebrius leges acquisieram, acquisiero, acquisissem, quam acquisiveram etc., licet et hoc recte dicatur. V. in fine v. Audio. [*Permutantur a librariis acquirere et anquirere. Vid. Gernh. ad Cic. Off. 1, 3, 9.]

ACQUĪSĪTĬO, onis, f. ἔκτησις, [*imo πρόσκτησις; illud graecum non est] actus acquirendi. Tertull. Exhort. ad cast. 12. Temperantissimus in acquisitionibus. Justinian. Instit. l. 3. t. 10. Acquisitio, quae per adrogationem fit. ¶ De aquarum collectione Front. Aquaed. 10. Adjuvatur fons ex compluribus aliis acquisitionibus. Adde 69, 70. et 77.

ACRĂ, orum, n. plur. τὰ ἄκρα, graeca vox cacumen significans. Apul. de mundo p. 285. Nysae juga, et penetralia Coryci, et Olympi acra, et Ossae ardua extollunt: at mss. et praestantiores edd. habent Olympi sacra. F.] Est etiam acra, ae, f., a graeco ἡ ἄκρα. Hinc Salentinum promontorium, quod nunc Capo di S. Maria di Leuca dicitur, olim magnae Graeciae incolae Acran Iapygiam vocabant, inquit Plin. 3, 11, 16. [*Sic Lepte Acra (Lepteacra), promontorium in sinu Arabico. Plin. 6, 29, 34. Solin. 56. V. Salm. Exerc. p. 875.] ¶ Et Acrae, arum, urbs est Siciliae excisa, in finibus Syracusanorum, ita dicta, quod edito loco sita sit. Sil. 14, 206. Non Thapsos, non e tumulis glacialibus Acrae Defuerunt. [Adde Liv. 24, 36. F. ¶ *Item oppidum in Chersoneso Taurica. Plin. 4, 12, 26.]

***ACRABATENA**, ae, sc. regio, Ἀκραβαττηνὴ (χώρα) in provincia Syria. Plin. 5, 14.

***ACRAEPHIA**, ae, Ἀκραιφία, oppidum Boeotiae. Liv. 33, 29. Plin. 4, 8, 12.

[**ACRAEUS**, a, um, qui est in acra seu summitate. Ita appellantur Juppiter et Juno ap. Liv. 38, 2. Circa templum Jovis Acraei posuit castra. Et 32, 23. Promontorium est adversus Sicyonem Junonis, quam vocant Acraeam, in altum excurrens. *Addiderunt Bail. et Furl. Fuit etiam Fortuna Acraea. Vid. interpp. Liv. Cognomen videntur traxisse a templis alto loco aedificatis.]

ĂCRĂGANTĪNUS, a, um, adj. ad Acragantem pertinens, ut Acragantinus Empedocles, ap. Lucr. 1, 716. ubi alii plerique legunt Agrigentinus, quod idem est. [*Plin. 35, 15, 51. Acr. fons].

ĂCRĂGAS, antis, m. Ἀκράγας, mons Siciliae, non procul a Pachyno promont. cum oppido ejusdem nominis, quod Agrigentum alias dicitur, nunc Gergenti, Agrigento. Virg. A. 3, 703. Arduus inde Acragas ostentat maxima longe Moenia. Ov. Fast. 4, 475. Himeraque, et Didymen, Acragantaque, Tauromenonque. Acraganta acc. gr. [*Acragas etiam fluvius prope Agrigentum; item nobilissimi caelatoris nomen. Plin. 33, 12, 55.].

ĂCRĀTŎPHŎRUM, i, n. ἀκρατοφόρον, parvum vas ad merum vinum continendum: ab ἄκρατος, merus, et φέρω, fero, contineo. Meminit Pollux 6, 16. et 10, 20., additque priore loco fundum habuisse astragali figura. [*Haec ejus verba: ψυκτὴρ πολυθρύλλητος, ὃν καὶ δῖνον καλοῦσιν, ἐν ᾧ ἦν ὁ ἄκρατος. Οἱ πολλοὶ δὲ ἀκρατοφόρον αὐτὸν καλοῦσιν.] Tametsi vox graeca est, tempore Ciceronis in latinam linguam irrepserat obtinebatque, ut idem aperte indicat Fin. 3, 4. V. EPHIPPIUM. ¶ An vero eundem apud Latinos usum formamque eandem habuerit, difficile est definire. Varr. R. R. 1, 8. Ea minus sumptuosa vinea, quae sine jugo ministrat acratophoro vinum, h. e. ea vinea (vitis) minus est sumptuosa, quae sine jugo tantum vini suppeditat, quantum implendo acratophoro satis est. Alii leg. ministrat acratophoron vinum.

[**ĂCRĀTUS**, i, m. ἄκρατος, merus, purus. Cognomen L. Valerii apud Oderic. Syllog. p. 238. n. 79. F.]

ĀCRĔ, adv. V. ACER adj.

ĀCRĒDO, inis, f. acer et mordax sapor, acrimonia, ὀξύτης. Pallad. 2. Jan. 15, 19. Nuces servantur vel paleis obrutae, vel arena — vel caepis mixtae, quibus hanc vicissitudinem — reddunt, ut eis acredinem tollant. [*Plin. Val. 1, 25. acredinem habere.]

ĂCRĒDŬLĂ, ae, f. avis quaedam, quam alii lusciniam putant esse, ut Isid. Or. 12, 7.: alii ululam (quod maxime probandum) quam avem solitariam esse Theon adnotavit ap. Aratum, cujus verba mox referemus: [*ululam esse maxime defendit Salmas. ad Solin. p. 942., ὀλολυγόνα etiam a Graecis dici ab acri et acuta voce quam edat, observans] alii alaudam, alii ravarinum. Auct. carm. de Philom. 15. Vere calente novos componit acredula cantus, Matutinali tempore tunc mitilans. ¶ Sunt qui putent, non avis, sed loquacis et stridulae ranae [*rana arborea esse putatur] genus esse, quod versum illum Arati, Ἢ τρύζει ὀρθρινὸν ἐρημαίη ὀλολυγών, ita vertit Cic. Div. 1, 8. Et matutinis acredula vocibus instat; ὀλωλυγὼν autem inter alia etiam ranam significat et ranae cantum. Sed hoc videtur ineptum. ¶ Legitur et agredula.

ĀCRĒMENTUM, i, n. idem quod acredo. Legitur in quibusd. codd. ap. Plin. 20, 7, 26. Acrementum aceti temperantes. Ubi plerique alii melioresque habent ad intinctum aceti temperantes.

[**ACRENSIS.** V. ACRINUS F.]

[**ĂCRĔŎPHĂGĬĂ**, ae, f. dapis genus sine carne, cui unus inest seri gustus lacte admixto: ab α priv., κρέας, caro, et φάγω, comedo. Petron. fragm. Trag. 16. Burm. Serisapia, et contumelia; acreophagiae adlatae sunt, et contus cum malo. Ita legit et interpretatur vocem Franc. Oriolius in Opusc. letter. di Bologna T. 1. p. 114. In cod. Tragur. est aecrophagiae. F. *Haec Oriolii explicatio non magis quam ejus scriptura ferri potest. Gr. enim voc. nullum est ac minus etiam illud significare potest, quod Italus vult. Omnino locum pessime attulit, qui in recentioribus edd. ita exhibetur: „allata est seria sapae, et contumelia aerophagiae (i. e. volatilium); simul datae sunt et cenchrites cum malo, porri et persica, flagellum et cultrum.“ Sequitur statim: accepit passeres, quod referendum esse videtur ad aerophagiam. Praeterea hoc voc. propius ad vestigia cod. accedit.]

ĀCRESCO, is, n. 3. acrem acidumque saporem sumere. Veg. Vet. 4, 8. Ova quoque trita cum hemina vini veteris optimi faucibus infundes, ut per ovi refrigerium vini virtus acescat. [Ita perperam quaedam edd., cum Gesn. et Schneid. ex codd. legant accrescat, quod unice probandum. F.]

***ACRIAE**, plur. oppidi nomen in Laconica, ad sinum Laconicum in regione Helia. Liv. 35, 27. ubi v. interpp.

ĀCRĬCŬLUS, a, um, adj. aliquantum acer et vehemens. Cic. Tusc. 3, 17. Et hoc ille acriculus, me audiente, Athenis senex Zeno contendere solebat. Ita Turneb. Gebhardus aliique depravatum locum feliciter restituerunt.

ĀCRĬDĬĂ, ae, f. vel Acridium, ii, n. herba eadem, quae scammonia, ita dicta fortasse ab acrimonia succi. Isid. Or. 17, 9. Scammonia, quam Latini acridiam vocant. Alii leg. acridium.

ĀCRĬFŎLĬUM, ii, n. arbor quaedam, quam inter infelices enumerat Tarquitius Priscus ap. Macr. Sat. 2, 16. Infelices autem arbores eas dici ait, quae inferum deorumque avertentium in tutela sunt. ¶ Scribitur et agrifolium, et acrufolium, et aqui-

folium [*et *acuifolium.*] V. in AQUIFOLIUS. [At *acrifolium* legitur in *Not. Tir.* p. 170. *F.*]

ACRIFOLIUS, a, um, adj. V. AQUIFOLIUS.

*ACRILLAE, arum, opp. Siciliae. *Liv.* 24, 35, 8. Vid. ibi *Drak.*

ACRIMONIA, ae, f. δριμύτης, vis acris et mordax saporis, acritas, gustus asperitas. *Plin.* 12, 19, 42. Acrimonia origani. *Id.* 18, 13, 34. sinapis. *Id.* 24, 14, 78. Dulcis cum quadam acrimonia. *Colum.* 12, 14. Foetentes acrimoniae allii vel caeparum. *Plin.* 23, 8, 74. Nuclei nucis pineae sitim sedant et acrimoniam stomachi rosionesque. Et 22, 25, 78. acrimonias discutere. ℙ Dicitur etiam de rei alicujus acerbitate mordaci, quae tactu percipitur. *Cato R. R.* 157. Si ulcus acrimoniam brassicae ferre non poterit, farinam hordeaceam misceto. ℙ Translate ponitur pro severitate, acerbitate, vehementia, [*δεινότης, in oratore est vehementia cum gravitate composita.] *Cic. Verr.* 1, 17. Si Glabrionis patris vim et acrimoniam ceperis ad resistendum hominibus audacissimis. *Auct. ad Her.* 4, 13. Haec exornatio cum multum venustatis habet, tum gravitatis et acrimoniae plurimum [*cf. *ib.* 24. In pronuntiando opp. *sermoni ib.* 4, 42.] ℙ *Nonius* acrimoniam *animi vivacitatem* exponit (2, 36.), ubi *Naevius*: Feri ingenii atque animi acris acrimonia. *Auct. ad Her.* 3, 15. Convenit igitur in vultu pudorem et acrimoniam esse [*V. quae in v. *Acer* commemoravimus. Ceterum *acrimonia* sic differt ab *acerbitate*, ut hoc in malam semper dicatur partem, illud autem acerbitatem cum jucunditate quadam mixtam significet, ut monstrant exempla.]

*ACRIMONIUM, ii. Ἀποτομία, acerbitas, acrimonium. *Gl. gr. lat.* (Ex *Bail. Auctar.*)

[ACRINUS, a, um, ad Acras pertinens, urbem inter Syracusas et Pachynum a Syracusanis conditam, teste *Thuc.* 4, 5., nunc *Pallazzurlo*, in cujus nummis ΑΚΡΑΙΩΝ. De ea *Sil.* 14, 207. *Cic. Verr.* 2, 3, 43. Citarinos, Acrinos, parvarum civitatum homines (male in editionibus *Acherinos*) [*libri ita habent; et exhibuit *Orelli.*] ℙ *Plin.* 3, 8, 14. eos appellat Acrenses. *F.*]

ACRIS. V. ACER.

*ACRISIONE, es, f. Ἀκρισιώνη, patronym. h. e. Danae Acrisii Argivorum regis filia. *Virg. Catal.* 11, 33. Regia non Semele, non Inachis Acrisione, Immiti expertae fulmine et imbre Jovem. *Bail. Auctar.*

ACRISIONEIS, idis, f. adj. patron. *h. e.* Danae Acrisii filia. *Virg. A.* 7, 409. Dea tollitur alis Audacis Rutuli ad muros, quam dicitur urbem Acrisioneis Danae fundasse colonis. *Servius* recte monet, *Acrisioneis* non cum *colonis*, sed cum *Danae* convenire: sermo enim est de Ardea urbe, quam Danae cum filio Perseo in ea loca casu delata condidit, non Argivis hominibus, quorum neminem secum adduxerat (nec ulli tunc ibi Argivi erant) sed accolis Italis, qui proinde *Acrisionei coloni* vocari non possunt. V. DANAE. [*Jure, ut videtur, *Heynius* aliique *Servii* improbant sententiam. Ceterum diversae sunt de isto loco VV. DD. sententiae. V. *Heyn.*]

ACRISIONEUS, a, um, adj. Ἀκρισιώνειος, ad Acrisium pertinens. *Ov. Met.* 5, 238. Nam fratre per arma fugato Acrisioneas Proetus possederat arces, h. e. Argos, Acrisii Argivorum regis urbem. *Colum.* 10, 205. Acrisionei amores, *h. e.* amores Danaes Acrisii filiae. *Sil.* 1, 661. Acrisionei muri, *h. e.* Ardea a Danae condita.

ACRISIONIADES, adis, m. Ἀκρισιωνιάδης, patron. *h. e.* Perseus Danaes filius, Acrisii nepos. *Ov. Met.* 5, 69. Vertit in hunc harpen spectatam caede Medusae Acrisioniades.

ACRISIUS, ii, m. Ἀκρίσιος, Abantis Argivorum regis filius et pater Danaes. Hic cum apud Argos annis uno et triginta regnasset, a Perseo nepote suo, licet non sponte, occisus est. *Ov. Met.* 4, 606. ℙ Acrisius alter pater fuisse creditur Laertae patris Ulyssis, Jovis filius. *Ov. Met.* 13, 144. Sed ibi leg. *Arcesius.* V. h. v.

ACRITAS, atis, f. idem quod acritudo. *Gell.* 13, 3. Nihil quicquam interest suavitudo dicas an suavitas, acerbitudo an acerbitas, acritudo an, quod Accius scripsit in Neoptolemo, acritas. *Accius* autem ap. *Non.* 8, 80. translate usurpavit pro vehementia: vis veritatis atque acritas.

ACRITAS, gr. Ἀκρίτας, duplex promontorium, alterum Bithyniae ad Bosporum Thracium, nunc *Capo Acria*; alterum Messeniae, confinis Methones, nunc *Capo di Gallo*, aliis *Capo Venetico*, de quo *Plin.* 4, 5, 7. et *Mela* 2, 3, 8. [*7, 10.]

ACRITER, adv. δριμέως, ἐντόνως, σφόδρα, vehementer, strenue, alacriter, fortiter, intento animo aut viribus: ab *acer*, *acris* [*de quo quae supra diximus, valent etiam de adverbio. Dicitur primum de *visus* acie. *Cic. Tusc.* 1, 30. acriter intueri. *Flacc.* 11. acerrime contemplari. Inde refertur ad aciem *mentis*. *Cic. Pis.* 28. Adolescens non acriter intelligens. *Quintil.* 1, 5. Acriter se in illud tenue discrimen grammaticus intendat. *Id.* 10, 1. acriter argumentari. *Suet. v. Pers.* acriter philosophari.] *Ov. Rem. am.* 651. Flumine perpetuo torrens solet acrius ire. *Cic. Or.* 2, 43. Acrius persequi aliquid. *Id. Fam.* 10, 28. Acerrime agere aliquid. *Liv. prooem.* Acriter animum intendere. [**Sil.* 1, 333. vires.] *Id.* 27, 1. pugnam inire. *Cic. Fam.* 10, 30. acriter (fortiter) pugnare. [*Cf. *Tac. A.* 13, 25. *Sall. Jug.* 107. in perculsos Romanos acrius incedere. *ib.* 30. acriter Numidiam ingressus est. V. *Wass. ib.* 62. acerrime rem gerere (fortissime pugnare). *Tac. A.* 13, 34. acriter sumere bellum. Sed haec sunt satis frequentia. Ejusdem generis sunt *Cic. Fl.* 10. acriter et vehementer dicere. *Quintil.* 9, 4. acriter dicere (addit *instanter pugnaciterque*)]. *Cic. Mil.* 34. Acriter se morti offerens. *Sall. Jug.* 26. urgere. Et 99. instare. [**Id. Jug.* 64. niti. *Tac. A.* 13, 13. Acrius accendere (aliquem). Similiter *Sil.* 9, 55. Quo verteret acrius (i. e. citius et fortius) aegras Ad Tyrios mentes.] *Cic. Fam.* 15, 4. *med.* Acerrime exspectare. *Hor. Sat.* 2, 3, 92. acrius (diligentius, studiosius) cavere. *Tac. A.* 6, 45. Gratiam Caesaris acrius fovere. [*His adde *Sil.* 6, 624. acriter (diligenter et sedulo) parcere. *Cic. Att.* 10, 16. acerrime asservare consilium. *Tac. A.* 6, 45. acriter fovere spem. *ib.* 4, 54. Id quo acrius (accuratius) experiretur. *Curt.* 7, 8. acrius cupere. *Tac. H.* 1, 13. acriter (cupide, avide) rapere spem. *Nep. Ann.* 7, 1. acerrime occupatus. *Claud. l. Stil.* 2, 134. acriter effeminare.] *Pl. Pseud.* 1, 3, 39. Acriter egere. *Plin.* 37, 5, 18. Smaragdi acriter virides. In mss. teste *Hard.* habetur *alacriter.* ℙ Item severe, crudeliter, rigide, aspere. *Cic. Verr.* 2, 5, 54. Virgis acerrime caedere. *Tac. A.* 3, 51. Acriter ulcisci injurias. [**Sall. Jug.* 19. acerrume exercere victoriam.] *Pl. Cist.* 1, 1, 100. Acriter inclamare aliquem. [**Cic. Att.* 7, 5. acerrime vituperare. *Curt.* 4, 13. acrius increpare. *Quintil.* 6, 4. propulsare.] ℙ [*Confunduntur *acriter* et *alacriter*. V. etiam varr. lectt. ap. *Liv.* 27, 1, 7.]

ACRITUDO, inis, f. δριμύτης, ὀξύτης, vis admordendi dissolvendique, qualis in aceto est. *Vitr.* 2, 9. de cupressu et pinu: liquor, qui inest, habet amarum saporem, qui propter acritudinem non patitur cariem penetrare. *Id.* 8, 3. Propter acritudinem succi. ℙ Translate *Gell.* 10, 27. Par fuit quondam vigor et acritudo amplitudoque R. populi et Poeni, *h. e.* vis, fortitudo. [*Cf. Taciti locus similis supra in v. *Acer. Actius Neopt.* Haut quisquam potens est, tolerare acritudinem. *Apul. Met.* 9. Nosti quendam barbarum, nostrae civitatis decurionem, quem Scorpionem prae morum acritudine (i. e. austeritate) vulgus appellat.]

ACRIZYMUS, leviter fermentatus, quasi acroazymus, *h. e.* de pane, qui in summo tantum fuit fermento imbutus. Sunt haec *Isidori Or.* 20, 2.

ACROAMA, atis, n. ἀκρόαμα, vox graeca est, et quidem apud Graecos variae significationis. Apud Latinos generatim significat quidquid auditu jucundum est. Speciatim vero significat musicam tibicinum symphoniam, quae olim apud veteres in agendis fabulis adhibebatur, ut non solum histrionum voce et gestu delectarentur spectatores, sed sono etiam immixto musicorum instrumentorum: item in conviviis, praesertim solemnioribus. *Suet. Vesp.* 19. Ludis, per quos scena Marcelliani theatri restituta dedicabatur, vetera quoque acroamata revocaverat. Hinc in glossis Isidori legitur: Acroama, auditio lyrarum et tibiarum. Adde *Plin. ep.* 6, 31. [*Dubitatum est a VV. DD., an nusquam de *re*, sed semper de *persona* hoc verbum usurpaverint. Extat de ea re *Ernestii* disputatio in *Exc.* VIII. ad *Suet.* Certe in iis locis, qui afferuntur, nullus est, qui clare ostendat, acroama de *auditione*, ut explicat *Isidorus*, de re, quae auditur (ut nonnunquam in graeco sermone; v. *Xenoph. Symp.* 2, 2.) intelligendum esse. Nam certe *Suetonii* et *Plinii* verba, quae noster attulit, illud non probant. Unus est locus, de quo ambigi possit, *Cic. Arch.* 9. Themistoclem dixisse ajunt, cum ex eo quaereretur, quod acroama aut cujus vocem libentissime audiret, ejus, a quo sua virtus optime praedicaretur. Provocavit ad h. l. etiam *Manut.* ad *or. Sext.* Certe quae de h. l. disputavit *Ern.*, nobis non ab omni parte probantur. Videtur ibi de poemate intell. esse, quod lyra concinente recitabatur. Ceterum cf., quae ad *Ern. exc.* attulit *Wolf.*, *Schaef.* ad *Plin. ep.* 6, 31, 13. et 9, 17. *Rupertus* ad *Juven.* 11, 177. *Wernsdorf.* ad *Poet. lat. min.* IV. p. 567. sq.] ℙ Dicitur etiam de ipso tibicine aut symphoniaco puero, qui ad tibia lyrave canendum adhibetur, metonymice. *Suet. Aug.* 74. Et aut acroamata, aut histriones, aut etiam triviales ex circo ludios (conviviis) interponebat. *Cic. Sext.* 54. Ipse ille maxime ludius, non solum spectator, sed actor et acroama. Ubi *Cicero* aperte significat tibicinem, qui histrioni fabulas agenti adstat musico sono. *Macr. Sat.* 2, 4. Delectatus inter coenam erat symphoniacis Toronii Flacci mangonis, atque eos frumento donaverat, cum in alia acroamata fuisset nummis liberalis. *Lamprid. Al. Sev.* 34. Nanos, et moriones, et vocales exoletos, et omnia acroamata, et pantomimos populo donavit. Huc et illa pertinent: *Nep. Att.* 14. Nemo in convivio ejus aliud acroama audivit, quam anagnosten. Quaedam edd. hoc loco habent ἀκρόαμα graecis litteris. [*Inscr.* ap. *Passionei* p. 150, 3. Demetriae Actes Aug. L. Ser. acroamat. Graecae, *h. e.* servae acroamati. *F.*] ℙ Item pro festivo narratore vel recitatore jocorum ad risum movendum [*scurrae, γελωτοποιοί. Appellabantur acroamata non solum, qui cantu tibiarum et voce, sed etiam facetis dictis convivas oblectabant. De Cic. loco assentitur nostro *Ernest.* Eodem putant referendum esse *Valer. Max.* 1, 7, 4., ubi tamen scriptura dubia est.] Hujusmodi autem homines (quemadmodum et tibicines) in conviviis divitum interesse solebant, ut coenantes oblectarent, donabanturque munere aliquo post coenam. *Cic. Verr.* 2, 4, 22. Hic quasi festivum acroama, ne sine corollario de convivio discederet, ibidem convivis spectantibus, emblemata evellenda curavit. *Manut.* hunc locum de tibicine intelligit, sed cum *Cic.* addat festivum, aptius de recitatore exponi videtur. ℙ *Prudent.* περὶ στεφ. 3, 323. *acroma* dixit per syncopen metri causa: egon cachinnis venditus Acroma festivum fui? Quod etiam extra carmen legisse se in quadam veteri editione *Lampr. Al. Sev.* 34. testatur *Salmasius.* ℙ [In *Inscr.* ap. *Gud.* 106, 1. bis legitur *acruama* pro *acroama*. *F.*]

ACROAMATICUS. V. ACROATICUS.

ACROASIS, is, f. ἀκρόασις, vox graeca, quae auditionem significat, et a Latinis usurpatur pro erudito sermone seu disputatione (schola), quae a magistro alicujus artis coram multis audientibus habetur, et (ut vim vocis exprimamus) audiendo percipitur; nam ἀκροάομαι *audire* significat. Hinc et ipsa latine *auditio* appellatur. *Vitr.* 10, 22. Eo tempore quidam architectus nomine Callias, Rhodum cum venisset, acroasim fecit, exemplumque protulit muri etc. *h. e.* disseruit, disputavit, docuit multos audientes. *Suet. Gramm.* 2. Per omne legationis tempus plurimas acroases subinde fecit assidueque disseruit. *Senec. excerpt. Controv.* 4. *praef.* Acroases suas nunquam populo commisit. In multis tum *Suet.* tum *Sen.* edd. ἀκροάσεις legitur graece scriptum. ℙ Sumi etiam videtur pro ipso loco, in quo disputatur aut disseritur, quemadmodum et *auditio* et *concio*. *Cic. Att.* 15, 17. Et mehercule ipsius litterae sic et φιλοστόργως et εὐπινῶς scriptae, ut eas vel in acroasi audeam legere. [*Etiam h. l. videtur de conventu doctorum hominum, de schola intelligi posse. Praeterea ne scriptura quidem satis certa est. V. *Wieland.*]

*ACROATHON. V. ACROTHOON.

ACROATICUS, et Acroamaticus, a, um, adj. ἀκροαματικὸς et ἀκροατικός, qui auditur, *h. e.* auscultatorius, vox graeca ab ἀκροάομαι, audio. *Gell.* 20, 5. docet, Aristotelem commentationes suas in duo genera divisisse, alias vocando *acroamaticas*, in quibus subtilior remotiorque a vulgi captu philosophia continebatur, ad cujus auditionem eos solos admittebat, quorum antea ingenium et sciendi studium explorasset: alias *exotericas* appellando, in quibus ea, quae ad rhetoricam pertinent civiliumque rerum notitiam, ad omnium captum accommodata complexus est: ad quae audienda omnes vulgo nullo adhibito delectu admittebat. Hanc vocem *Gell.* eo loco modo graecis litteris scribit, modo latinis. Praeterea in multis ejus edd. tum graece ἀκροατικὸς legitur, tum latine *acroaticus*, quod idem significat [*non sane prorsus idem, ut lexica gr. docent; usu differunt.] Ideo autem *Aristoteles* acroamatica vel acroatica dixit ea, quae nobiliorem difficilioremque philosophiae partem continebant, quia, ut intelligi possent, necesse erat a viva praeceptoris voce audiri et percipi. Exoterica autem, ἐξωτερικά, nominavit faciliora et vulgo exposita, quia veluti extra posita et sola lectione sine praeceptoris adjumento a quolibet intelligebantur. ℙ [In *Not. Tir.* p. 172. legitur *acromaticus* pro *acroamaticus*. V. ACROAMA. *F.*]

ACROBATICUS, a, um, adj. ad ascendendum aptus, scansorius, ἀκροβατικός, vox graeca a βατέω, vado et ἄκρον, summitas. Acrobaticae machinae, de quibus *Vitr.* 10, 1., dicuntur, quae erectis transversisque tignis inter se colligatis praebent ascensum ad altiora: quales sunt, quas fabri murarii in aedificando adhibent, et quas pictores, dum in edito pingunt; item pegmata etc. [*Cf. *Bald.* ad *h. l.* qui intelligit de pegmatibus, quae vulgo *castella* appellant. Ceterum Vitr. has scansorias inter bellicasne machinas an alias rejiciat, non liquet. Verba enim: *ut sine periculo scandatur ad apparatus spectationem* ambigua sunt, nec scias, utrum de bellicis an theatralibus intelligenda. *Beier.*] In multis Vitruvii edd. graece scribitur.

ACROCERAUNIA, orum, n. plur. Ἀκροκεραύνια, montes altissimi inter Albaniam et Epirum, qui Epirum a Macedonia separant et vulgo dicuntur montes Diaboli et *Monti della Chimera*, a Chimaera urbe illis insidente. Dicti sunt quasi ignitas habentes a fulminibus summitates, quia crebro fulminibus infestantur, ut docet *Serv.* ad *A.* 3, 506.; κεραυνὸς enim fulmen significat et ἄκρον summitatem. [**Isidor. Or.* 4, 8. Acroc. montes propter altitudinem et fulminum jactus vocati sunt.] Iidem etiam *Ceraunia* a *Virg. l. c.* et *Ceraunii montes* a *Mela* 2,

3. et aliis dicuntur. *Plin.* 3, 23, 26. Inde initium Epiri, montes Acroceraunia, quibus hunc Europae determinavimus sinum. ℙ Horum ima pars in mare Ionium porrigitur et promontorium efficit, quod Acroceraunium dicitur a *Plin.* 3, 11, 15. et *ib.* 26, 29., circa quod mare procellosum est et navigantibus infestum. *Hor. Od.* 1, 3, 20. Infames scopulos Acroceraunia. [*Vid. ibi *Bentl.*] ℙ Translate ponitur pro quovis loco periculoso. *Ovid. Rem. am.* 739. Haec tibi sint Syrtes: haec Acroceraunia vita.

ACROCĔRAUNĬUM, ii, n. *Capo della Chimera* vel *della Lenguetta*, promontorium Epiri prope Aulonem, pars Acrocerauniorum. V. v. pr.

ACROCĔRAUNĬUS, a, um, adj. ad Acroceraunia pertinens, ut Acroceraunii montes *Plin.* 4, 1, 1.

ACRŎCHORDON, ŏnis, f. ἀκροχορδών, verrucae genus, ubi sub cute coit aliquid durius et interdum paulo asperius, coloris ejusdem, infra tenue, ad cutem latius, idque modicum est, quia raro fabae magnitudinem excedit: vix unum tantum eodem tempore nascitur, sed fere plura, maximeque in pueris: eaque nonnunquam subito desinunt, nonnunquam mediocrem inflammationem excitant: sunt etiam quae in pus convertuntur. Ita *Celsus* 5, 28. *n.* 14. Dictum autem videtur ab ἄκρον, summitas et χορδή, chorda, quia in summitate simile est chordae resectae. Huic contrarium est, quod ad figuram attinet, aliud, quod dicitur *thymium*, θύμιον, quod super corpus quasi verrucula eminet, ad cutem tenue, supra latius, subdurum et in summo perasperum idque summum colorem floris thymi repraesentat, unde ei nomen est. *Cels. l. c.* Acrochordon et thymium saepe etiam per se finiuntur, et quo minora sunt, eo magis. Et mox: Acrochordon, si excisa est, nullam radiculam relinquit.

[ACRŎCŎLĬUM, ii, n. ἀκροκώλιον, ex ἄκρος, summus et κῶλον, membrum, trunculus. *Coel. Aur. Acut.* 1, 11. Crura porcina, quae Graeci acrocolia vocant. *Bail. Auct.* *Ap. *Veget. A. V.* 2, 47. quod legitur: si coxam fregerit aut *acroceria* — alii mutaverunt in *acroteria*, gr. ἀκρωτήρια, al. in *acrocolia*.]

ACRŎCŎRINTHUS, et graeca terminatione Acrocorinthos, i, f. Ἀκροκόρινθος, mons et arx Corintho urbi imminens, ut Ithome Messenae imminebat, in Peloponneso, inter duo maria Aegeum et Ionium, stadiorum trium et dimidiati. Sub ejus radice in plano Corinthus instar mensae jacet. Vertex Acrocorinthi Veneri sacram habuit aediculam, infra verticem Pirene fons effluebat. Hae duae arces, Acrocorinthus et Ithome, Bovis cornua appellatae sunt, hoc est Peloponnesi. Hinc quidam Philippo Macedoni suadebat, ut Bovem cornibus teneret, occupatis nimirum his duabus arcibus. *Mela* 2, 3. Ex summa arce, quam Acrocorinthon appellant. *Plin.* 4, 4, 5. Corinthus ex summa sua arce, quae vocatur Acrocorinthus, in qua fons Pirene, diversa duo maria prospectans. *Stat. Th.* 7, 106. Littora, qua summas caput Acrocorinthus in auras Tollit, et alterna geminum mare protegit umbra.

[ACRŎCŌRĬUM, *ii*, n. bulbi species est ap. *Plin.* 19, 5, 30. *Hard.* conjicit legendum *acrescorodon*, nulla tamen fretus auctoritate. *F.*]

ACRŎLĪTHUS, a, um, adj. ἀκρόλιθος. Si vocis vim spectes, idem est, qu. in summitate lapidis positus vel lapis summus: ab ἄκρον, summitas et λίθος, lapis. Videtur tamen poni etiam pro lapideo. *Treb. Poll.* XXX. *Tyrann.* 32. Cujus statuam in templo Veneris adhuc videmus acrolitham, sed auratam. *Salmas.* notat, perperam in quibusdam mss. legi *acrolicam*: alii vero leg. *Argolicam*, hoc est, Argivarum matronarum seu heroinarum habitu vestitam, ut *Casaub.* exponit. *Vitruv.* quoque vocem *acrolithus* habet 2, 8. sed graecis literis scriptam. ℙ [Doctissimus *Winckelmannus Hist. Art. l.* 1. *c.* 2. eas statuas *acrolithas* a Graecis appellatas fuisse dicit, quarum extremae solummodo partes marmoreae erant, ceterae ligneae. Signa enim a Graecis ita facta aliquando scimus, quemadmodum postea ex ebore et auro. *F.* *Ab altitudine ipsius colossi *Bald.* arbitratur statuam ita dictam. *Beier.*]

ACRŌMA. V. ACROAMA.

ACRON, ōnis, m. Rex Caeninensium, qui cum ob raptas Sabinas bellum cum Romulo Romanisque suscepisset, a Romulo singulari certamine victus est ejusque arma Jovi Feretrio dicata primum fuerunt. *Prop.* 4, 10, 7. Tempore quo portas Caeninum Acrona petentem Victor in eversum cuspide fundis equum: Acron Herculeus Caenina ductor ab arce etc. Al. leg. *Acronta*, ut sit *Acron*, *ontis*. *Herculeum* vocat, quia ab Hercule descendebat; Sancus enim, *h. e.* Hercules Curium conditor, primus Sabinorum rex fuit, ut constat ex *Sil.* 8, 420. ℙ [Alius fuit Acron a Mezentio prostratus. *Virg. A.* 10, 719. *F.*] ℙ Fuit etiam *Helenius Acron* nobilis Grammaticus, qui Horatium (et, ut quidam putant, etiam Persium) notis et scholiis illustravit. Ejus aetatem definire perdifficile est. ℙ Ap. *Apic.* 4, 4. ubi legitur, *Colas in cacabo supra acronem colocasium*, est *acron* graeca vox, ἄκρον; (quae significat summitatem, verticem) latina inflexione declinata: intelligit autem fortasse summum colocasii caulis verticem, et in eo emergentem multiplicem fabam, quam *ciborium* appellari dicit *Dioscorides*, [*vel, ut alii malunt, tenerum et immaturum ciborium.] *Veget.* quoque *A. Vet.* 1, 56. ponit *acronem salsum porci pinguis*, et significat trunculum suis, qui ἄκρον χοίρειος graece dicitur. [*Cf. *id. ib.* 3, 66. 4, 8.]

[ACRŌNĬUS lacus, ἀκρωνία λίμνη, est apud *Melam* 3, 2. Rhenus ab Alpibus decidens prope a capite duos lacus efficit, Venetum et Acronium. *F.* *Putatur esse idem, quem hodie dicimus *See von Uberlingen* (Uberlinger See), pars lacus Brigantini (Bodensee)].

*ACRONOMA SAXA. *Cic. Att.* 13, 40. locus quidam ignobilis in Italia inferiori. Alii malunt *Acherontia*.

ACRŎNYCTAE stellae, ἀκρονύκται, hoc est vespertinae, dicuntur a *Firmic. Math.* 2, 8., quae tunc oriuntur, cum sol occidit: ab ἀκρόνυξ, quod significat vespertinum crepusculum. Alii leg. *Acronychae* ab ἀκρόνυχος, eadem significatione.

ACRŎPŎDĬUM, ii, n. ἀκροπόδιον, basis statuae: ab ἄκρον, summitas et πούς, ποδός, pes, quod summa pedum sustineat. *Hyg. fab.* 88. Gladium de vagina ei extraxit Pelopia, et rediens in templum sub acropodio Minervae abscondit. [*Barth. Advers.* 8, 6.] *Falsterus* ex conjectura exponit *extremitatem mensae*.

[ACRŎPŎLIS, is, f. ἀκρόπολις, summitas urbis, arx summa urbis: cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 308, 6. Claudia Acropolis Aug. Lib. sacerdos Matris Deum. *F.*]

ACROR, ōris, m. πικρία, acor, acritas. Translate *Fulgent. Contin. Virg. in.* Ego vero Chrysippi hellebori rancidulo acrore postposito cum Musis aliquid blandius fabulabor.

ACROSTĬCHIS, ichidis, f. ἀκροστιχίς, vox graeca graece scribenda et usurpanda. Est autem genus carminis, in quo primae singulorum versuum litterae aut nomen aliquod aut sententiam exprimunt, si a prima ad ultimam simul compositae legantur [*cum deinceps ex primis versuum litteris aliquid connectitur. Sic *Cic. l. mox c.*] ab ἄκρον, summitas, caput, et στίχος, versus. Talia sunt argumenta praefixa Plautinis fabulis, quae plerique *Sidonio* tribuunt, in quibus primae versuum litterae nomen ejus fabulae continent, cujus argumentum enarratur. [*Lingius de hiatu in vers. Plaut.* opinatus est ad ipsum Plautum haec argumenta referenda esse. Negat hoc *Lindemannus*, quamquam antiquiora esse Prisciano et fortasse ad ipsa aurei aevi tempora pertinere concedit. Vid. V. D. ad *Arg. Acrostich. Capt.* Ceterum de hujusmodi nugis cf., quae tradidit *Barth. Adv.* 53, 5. *Bail.* affert, quae ipse disputavit de Acrostichidum antiquitate, quibus usus fuerit vel Epicharmus, in lib. periodico: *The Sale-Room.* Edinb. 1817. p. 124.] Adde *Inscr.* ap. *Fabrett. c.* 9. *n.* 290. Tale aliquid etiam ab *Ennio* fuisse compositum, indicat *Cic. Div.* 2, 54., et Sibyllinos versus consimili forma exaratos. Huc reducenda sunt etiam ea, in quibus stropharum initia per totum alphabetum discurrunt, quorum exempla dabunt *Sedul.* hymno, qui incipit *A solis ortus cardine*, itemque *Venant. carm.* 16. cujus initium est *Agnoscat omne saeculum.*

ACRŌTA, ae, m. filius Tiberini Albae regis, frater Remuli, post quem etiam regnavit. *Ov. Met.* 14, 616. de quo Remulusque feroxque Acrota sunt geniti. Hunc *Liv.* 1, 3. Agrippam nominare videtur.

*ACROTADUS, i, f. insula in sinu Persico. *Plin.* 6, 23, 26. Sed hanc scripturam sollicitat *Salm. Exerc.* p. 831.

ACRŎTĒRĬA, orum, n. plur. ἀκρωτήρια, vox graeca, quae significat summitates, extremitates, vertices cujuscumque rei. *Vitruv.* latine usurpavit, et *sub fin. l.* 3. enumeravit inter membra ea seu ornamenta, quae supra capitula columnarum ponuntur, ut sunt *epistylia*, *zophori*, *coronae*, *tympana*, *fastigia*, *acroteria* etc. *Baldus* in *Lex. Vitruv.* docet, intelligendas esse stylobatas, quae supra fastigia columnarum ponuntur, et parvas statuas sustinent. Alii intelligunt ipsas parvas statuas seu sigilla, quae iisdem fastigiis imponuntur, ut capita leonina aut humana, item integrae imagunculae, et alia hujusmodi ornatus gratia. *Salm.* ad *Spartiani Pescenn.* 12. ℙ Eodem loco *Vitruv.* cum *angularia acroteria* dixit, videtur significasse hujusmodi imaguneulas seu ornamenta in angulis fastigii posita, eaque tam alta esse jubet, quantum et tympanum medium: cum vero *mediana* appellavit, notasse creditur ea, quae in medio ejusdem fastigii sunt collocata, quaeque octava parte altiora esse debere ait, quam sunt angularia. Praeterea *id.* 5, 12. Portus naturaliter si sint positi habeantque acroteria sive promontoria procurrentia, *h. e.* prominentias, cornua. [*Cf. ACROCOLIUM.]

*ACROTHOON, i, Ἀκρόθοον, contr. *Acrothon*, (quod vitiosum tamen videtur *Salm. Exerc.* p. 129.) *Plin.* 4, 10, 17. et *Acroathon Mela* 3, 2. oppidum in Chalcidice, parte Macedoniae, in summo monte Atho. Incolae *Acrothoi*.

ACRŎTHYMĬUM, ii, n. ἀκροθύμιον. In quibusdam edd. legitur haec vox ap. *Cels.* 5, 28. *n.* 14. [Sed *Leon. Targa in edit. sec.* p. 290. contendit, *thymium* legendum, fretus auctoritate codd. V. THYMIUM. *F.* *Celsus interpretatur de verrucis ita dictis propter similitudinem floris thymi. Cf. in ACROCHORDON.]

ACRUAMA. V. ACROAMA.

ACRUFOLIUS. V. AQUIFOLIUS.

ACRUMAERUMA, utensilia ampliora, ap. *Paul.* ex *Festo*, ubi al. leg. *aerumaeruma*: *Scaliger* conjicit *aerumina* vel *aeramina*, *h. e.* vasa aerea majora, χαλκώματα.

ACRUS. V. ACER.

ACTA, ae, f. ἀκτή, litus maris vel secessus in litore: vox graeca, sed quam usus in latinum sermonem invexit. *Nep. Ages.* 8. Cum annorum octoginta subsidio Thaco in Aegyptum ivisset et in acta cum suis accubuisset. *Cic. Verr.* 2, 5, 25. In acta cum mulieribus jacebat ebrius. Et 31. Uxorem ejus poterat tot in acta dies secum habere. *Virg. A.* 5, 613. At procul in sola secretae Troades acta Amissum Anchisen flebant. [*Adde *Val. Fl.* 1, 742. 5, 96. et quos alios maxime recentiores poetas commemorant interpp. *Nep.* et *Barth. Adv.* 44, 11.] ℙ [Significat etiam litoris secessum amoenum et deliciarum causa excultum. *Cic. Coel.* 15. Accusatores adulteria, bajas, actas, convivia, comissationes jactant. *Id. Att.* 14, 8. Tu me jam rebare, cum scribebas, in actis [*i. e. villis ad oram sitis] esse nostris, at ego accepi XVII. Kal. in diversoriolo Sinuessano tuas litteras. *F.* *Adde *id. Fam.* 9, 6. delectatio omnibus et actis et voluptatibus anteponenda. Atque haec signif., de qua dubitaverat Forc. in ed. sec., omnino videtur praevaluisse. Delectabantur enim veteres amoenis litorum recessibus latum adspectum praebentibus, eaque loca comissaturi sibi eligere solebant (ἀκτιάζειν). Cf. praeter eos, quos supra citavimus, *Muret. V. Lect.* 1, 3. *Turneb. Adv.* 3, 1. *Burm.* ad *Quintil.* 7, 3. p. 622. quosque alios VV. DD. ad *Nepot.* laudant.]

ACTA, orum, n. plur. τὰ πραχθέντα, res gestae, actiones, actus. *Ov. Trist.* 1, 2, 97. Si tamen acta Deos nunquam mortalia fallunt. [*Virg. Cul.* 275. acta vitae.] *Id. A. A.* 2, 572. Cognita Vulcano conjugis acta suae. [*Saepissime ita *Ov.* Cf. modo *Met.* 11, 714.] *Tac. Germ.* 34. Sanctius et reverentius visum, de actis deorum credere, quam scire. ℙ Saepissime dicuntur de magnorum virorum praeclare gestis. *Ov. Trist.* 2, 335. Divitis ingenii est immania Caesaris acta condere. [*cf. *Met.* 9, 247.] *Id. Her.* 8, 43. Ille licet patriis sine fine superbiat actis. *Stat. Th.* 2, 706. Ingentia acta recensere. [*Tib.* 4, 1, 4. 38. Rarius est, ut de rebus bellicis dicant *acta*; solent *res gestas* appellare. V. tamen *Sall. Jug.* 57. 98. acta edocere. *Ov. Met.* 9, 134. acta Herculis. Cf. *ib.* 11, 222. Conferri etiam possunt, quae *Sall. ib.* 70. dicit: acta consiliumque ignorantibus. *Ib.* 88. acta majorum. *Lucan.* 1, 120. Ne veteres obscurent acta triumphos. Quin ipse *Cic. Or.* 2, 15, 63. ita h. v. usus est. Pertinet huc etiam *Suet. Caes.* 37. acta belli, quem l. infra incommode attulerat noster.] ℙ Item de rebus publice gestis a senatu, a magistratibus, ab imperatoribus, et significant tum leges, decreta et jussa, tum ea omnia, quae ad rempublicam pertinentia quocumque modo ab iis aguntur, [*maxime tamen, quae a togatis gerebantur] πράγματα. In singulari num. *Cic. Phil.* 1, 7. Quid est quod tam proprie dici possit actum ejus, qui in republ. cum imperio versatus sit, quam lex? *Suet. Caes.* 19. Pompejum offensum patribus, quod Mithridate rege victo cunctantius confirmarentur acta sua. *Cic. Dom.* 31. Ut acta tui praeclari tribunatus hominis dignitate cohonestes. *Id. Phil.* 1, 7. An in commentariolis, et chirographis, et libellis se uno auctore prolatis acta Caesaris firma erunt; quae ille in aes incidit, in quo populi jussa perpetuasque leges esse voluit, pro nihilo habebuntur? (Lege integrum illud caput, et deinceps aliquot, ubi multa de actis.) *Id. ib.* Acta Caesaris servanda censeo. Et *ib.* dissolvi ferendum non puto. *Id. Prov. cons.* 19. irrita esse. *Suet. Cl.* 11. Caji acta omnia rescidit. [*Sic etiam *Ov. Met.* 14, 785. et est hoc valde frequens. Opponitur praeter alia (v. paulo ante) *acta tueri* ap. *Suet. Aug.* 10.] *Id. Caes.* 23. Acta anni. *Id. Tib.* 26. In acta alicujus jurare, quod fiebat, quoties alicujus acta tam sancta habebantur, ut numinis instar essent. [*cf. *ib.* 67. Nimirum quum antea tempore reipubl. jurassent *per leges*, sub imperatoribus paulatim more receptum est, ut per *horum acta*, i. e. quaecunque jussissent, jurarent.] ℙ *Acta forensia* sunt causae et lites. *Auct. Paneg. ad Pison.* 34. Armorumque decus praecede forensibus actis. *Scaev. Dig.* 26, 8, 21. Inter quem et creditorem acta facta sunt apud procuratorem Caesaris. Et mox: an secundum haec acta adolescens bonis patris abstentus sit. ℙ *Acta publica* et *Acta* absolute sunt etiam commentarii, in quibus acta populi, senatus etc. perscribebantur ad memoriam posterorum, ὑπομνήματα, ἀναγραφαί. In actis populi continebantur res rationesque populi, judicia, supplicia, comitia, aedificia, nativitates et mortes, matrimonia et similia his. [*Exemplum de matrimoniis habes ap. *Suet. Cal.* 36. *Coel.* ap. *Cic.*

Fam. 8, 7. *Sen. Benef.* 3, 16. *Juvenal.* 2, 136. de judiciis suppliciisque ap. *Ammian.* 22, 3. de aedificiis ap. *Tac. A.* 13, 31. de nativitatibus saepe ap. *Sueton.* De his cf. etiam *Casaub.* ad *Capitolin. Anton. Phil.* 9.] In actis senatus erat perscriptum, quidquid in senatu agebatur decernebaturque. [*Acta publica* (γράμματα δημόσια, ut appellat *Dio Cass.*), ut videtur, dicta sunt maxime acta populi. De actis senatus cf. *Cic. Catil.* 3, 1. *Suet. Aug.* 5. *Tib.* 73. *Lips.* in *Exc.* ad *Tac. A.* 5, 4. *Briss. Form.* 2, 68. *Schwarz.* ad *Plin. Pan.* 75. interpp. *Vell.* 2, 60. De actis populi copiose disputat *Ernestius* in *Exc.* ad *Suet. Caes.* 20. Quum enim *Annales maximi*, in quibus res domi forisque gestas litteris mandabat Pontifex maximus, medio fere sec. septimo U. C. confici desiissent, postea in horum locum substituit Caesar haec *acta diurna*, hoc quidem discrimine, ut quum illi paucorum tantum fuissent, horum inspiciendorum fere omnibus fieret potestas. Respondent quodammodo haec acta nostris novellis s. ephemeridibus. Dicta sunt etiam *Acta populi*, *A. urbana* (*Cic. Att.* 6, 2.), *Acta urbis* (*Lamprid. Comm.* 15.), *A. rerum urbanarum* (*Cic. Fam.* 12, 23.), *Diurna* om. *acta* (*Tac. A.* 16, 22.) et *diurna urbis acta* (*ib.* 13, 31.) *diurni commentarii* (*Suet. Aug.* 64.) Sed quae fragmenta Actorum urbanorum veterum pop. R., alterum ad a. 586. U. C., ad a. 692. alterum pertinens, longe igitur istis Caesaris actis antiquiora, circumferuntur, edita praeter alios a *Dodwello* in *App. Praelect. Camdenian.*, ea fide antiquitatis carere et *Wesselingius Probabil.* 2, 39. cui assentitur *Duker.* ad *Liv.* 44, 18, 6. et *Ernestius* in *Exc. l.* satis demonstraverunt. Ceterum de actis populi v. etiam *Lips.* in *Exc. l. Rupert.* ad *Juven. l. c.* Asservabantur autem cum reliquis in atrio Libertatis.] *Suet. Caes.* 20. Primus omnium instituit, ut tam senatus, quam populi diurna acta conficerentur et publicarentur. *Id. Tib.* 5. Natus est XVI. Kal. Decembr. Sic enim in fastos actaque publica relatum est. *Id. Cal.* 8. Ego in actis Antii invenio editum. *Tac. A.* 12, 24. Et quos tum Claudius terminos posuerit, facile cognitu et publicis actis perscriptum. *Plin. Pan.* 75. In publica acta mittere. (Sic *Sen. Ben.* 2, 10. Beneficium in acta non mitto, *h. e.* non divulgo. [*Hoc intellige de diario; nam privati quoque in suum usum acta perscribebant. Cf. *Vopisc. Aurel.* 1., ubi etiam *ephemerides* appellantur.]) *Juven.* 2, 136. In acta referre. *Tac. A.* 5, 4. Acta patrum componere, *h. e.* perscribere. *Spartian. Hadrian.* 3. Acta senatus curare. ¶ Differunt *acta* ab *annalibus* et *fastis*: ab *annalibus* quidem, quia in his res tantum maximae et illustres memoriae mandantur: in *actis* vero res minoris momenti, ut aperte docet *Tac. A.* 13, 31. A *fastis* etiam propter eandem rationem, et quia hi continent ea, quae ad consules dictatoresque pertinent, item bella, victorias, triumphos, praeterea fastos nefastosque dies, sacra, ludos, ferias: quorum nihil tale in acta referebatur. ¶ Praeterea *acta* sunt tabulae, in quibus acta forensia litium causarumque perscripta sunt. *Paul. Dig.* 42, 1, 45. Acta circumducere, *h. e.* delere. Et *ib.* 46. Actorum verba emendare. *Id.* 49, 14, 45. Actorum exempla. Et paulo post: Actorum recitatio. *Ulp. Dig.* 27, 7, 4. Referre in acta publica nomen alicujus. ¶ Fuere etiam *Acta militaria*, quibus continebantur ea, quae in militia gerebantur. *Veg. Mil.* 2, 19. Totius enim legionis ratio, sive obsequiorum, sive militarium numerorum, sive pecuniae quotidie adscribitur actis. ¶ *Ab actis* dicitur is, qui actorum publicorum conficiendorum curam habet. *Inscr.* ap. *Grut.* 389, 6. Ti. Claud. Quir. Frontino ab actis senatus. *Ib.* 445, 10. C. Oppio C. F. Vel. Basso ab actis fori. [Alia ap. *Marin. Inscr. Alb.* p. 54. C. Julio Proculo ab actis Imp. Trajani Aug. *Ib.* p. 55. Adjutor ab actis. *F.*]

ACTAEA, ae f. herba gravi foliorum odore, caulibus asperis geniculatis, semine nigro, ut hederae, baccis mollibus: nascitur in opacis et asperis aquosisque. Haec *Plin.* 17, 7, 26. [Ita appellata fortasse, quod in litore sive in acta nascebatur, sive in Attica regione. *F.* *Actaea spicata Linn. n. Christophskrant.]

ACTAEON, onis, Ἀκταίων, ονος, filius Aristaei et Autonoes Cadmi filiae, nobilis venator, qui cum imprudens Dianam nudam cum Nymphis in silva lavantem vidisset, ab ea in cervum mutatus est, et a suis canibus discerptus. Fabulam narrant *Ov. Met.* 3, 138. et *Hygin. fab.* 180. qui addit voluisse Dianam violare. Subest fabulae vera historia. Dicitur enim Actaeon studiosissimus fuisse venationis, adeo ut in canes quam plurimos pascendos patrimonium omne absumpserit, teste *Fulgent. Mythol.* 3, 3.

ACTAEUS, a, um, adj. ἀκταῖος, litoreus, ab ἀκτή, litus. *Virg. Ecl.* 2, 24. Amphion Dircaeus in Actaeo Aracyntho. *Serv.* ad h. l.: Aracynthos, inquit, mons est Thebanus, unde Actaeo *litorali* debemus accipere: quamquam alii pro *Atheniensi* accipiant, ut ostendatur rusticae simplicitatis in Corydone pastore ibi loquente imperitia. [*At enim hoc nimis stultum foret. Neque vero Actaeus est *litoralis*. Rectius istum l. explicant ii, qui montem Aracynthum ita in confinibus Atticae et Boeotiae situm docent, ut jure videatur Actaeus, i. e. atticus, appellari.] ¶ Actaeus est etiam *Atheniensis*, ab *Acte*, de qua v. infra, vel ab Actaeo primo Atticae rege. *Ov. Her.* 2, 6. Nec vehit Actaeas Sithonis unda rates. Et 18, 42. Actaei ignes, *h. e.* amores Boreae in Orithyiam puellam Atheniensem. *Id. Met.* 1, 313. Actaea arva. *Colum.* 10, 386. Actaeum mel Hymetti. *Stat. Th.* 4, 453. imbres Actaei, *h. e.* sparsio mellis. *Id. Silv.* 5, 2, 128. Actaea virgo, *h. e.* Minerva Athenarum Dea. [*Etiam ap. *Nep. Thras.* 2. restituerunt interpp. hanc vocem ex codd. nonnullis pro *Atticorum*, quod librariis deberi videatur. Nos de hac re dubitamus; nam ut habeat ille locus poeticum colorem, quae fuit quorundam sententia, at quomodo ex *Atticorum* fieri potuerit *Actaeorum*, docebit *Goer.* ad *Cic. Leg.* 2, 2, 5. quem laudat *Bremi* (scribere solent librarii *Actici*), quamquam hic V. D. comparans, quod in *praef.* est *Grajorum*, quin *Actaeorum* probet, non multum abest. Ceterum cf. de h. v. interpp. *Nep.*]

*ACTANIA, ae, insula oceani borealis, fortasse una ex Glessariis. *Plin.* 4, 13, 27.

ACTĀRĬUS, ii, m. id. qu. actuarius. Probatur haec vox quadam *Inscr.* ap. *Grut.* 260, 1. scripta temporibus M. Aurelii Antonini Pii, his verbis: *In his Actarius Leg.* VII. *Gem. Ant. P. Fel.* etc., ubi significatur scriptor actorum militarium. *Velius* quoque *Longus de Orthogr.* docet, *Actarios* dici scriptores Actorum.

ACTĒ, es, f. Ἀκτή, Attica ita quondam appellata, quia maxima ejus pars in litore posita est; litus autem ἀκτή graece dicitur. *Plin.* 4, 7, 11. In Graecia prima Attica, antiquitus Acte vocata. Adde *Gell.* 14, 6. ¶ Est etiam hoc nomine frutex quidam, quem nonnulli ebulum esse putant, ἀκτὴ ἀγρία. Ejus radicem in vino maceratam prodesse hydropicis scribit *Plin.* 26, 11, 73. [*Appul. de herb.* 91.] ¶ [Item Neronis liberta. *Suet. Ner.* 28. et 50. *Tac. A.* 13, 12. ¶ Fuit et Horarum una sic appellata. *Hyg. fab.* 183. *Bail.*]

*ACTIA, mater Augusti Caesaris. *Suet. Aug.* 94. *Bail. Auctar.* Sed ibi al. *Atia* exhibent.

ACTĬĂCUS, a, um, adj. ad Actium promontorium et urbem pertinens, apud quam Augustus Caesar ingenti navali proelio Antonium et Cleopatram fudit. *Vell.* 2, 86. Actiacum bellum. *Suet. Aug.* 18. Actiaca victoria. *Plin.* 7, 45, 46. Sollicitudo Martis Actiaci, *h. e.* proelii apud Actium habiti. *Ov. Her.* 15, 185. Cur tamen Actiacas miseram me mittis ad oras. Alii leg. *undas*. *Suet. Tib.* 6. Actiaci ludi, *h. e.* quos Augustus in honorem Apollinis dicavit. Nam Actiacus etiam dictus Apollo, quia apud Actium templum habuit, quod Augustus ob victoriam reportatam amplificavit, ludosque quinquennales in ejus honorem constituit, ut *Suet. Aug.* 18. narrat. *Ov. Met.* 13, 589. Actiaco quae nunc sub Apolline nota. *Id. Fast.* 1, 711. Actiacae frondes, *h. e.* laurea Apollini sacra. ¶ [Fuit etiam cognomen Romanum militibus datum, qui in bello Actiaco strenue pugnarunt. *Inscr.* ap. *Don. cl.* 6. *n.* 14. M. Billienus M. F. Rom. Actiacus legione XI. proelio navali facto in coloniam deductus ab ordine decurio allect. Haec inscr. pertinet ad coloniam Ateste, nunc *Este*, quae Romiliae tribui adscripta erat, in cujus finibus lapis repertus est. *F.*]

ACTĬĀNUS, a, um, adj. V. ATTIANUS.

ACTĬAS, ădis, adj. f. mulier Atheniensis. Ab Ἀκτή, Acte (v. h. v.) fit Ἄκτιος et Ἀκτιάς, άδος. *Virg. G.* 4, 463. Atque Getae, atque Hebrus, atque Actias Orithyia. ¶ Item ad Actium promontorium pertinens, ut *Actias Cleopatra* ap. *Stat. Silv.* 3, 2, 120., *h. e.* ab Augusto ad Actium devicta.

[ACTĪNŎPHŎRĂ, ae, f. ἀκτινοφόρος, genus conchae ita vocatae, quod radiata apparet. *Plin.* 32, 11, 53. Cochleae, quarum generis pentadactyli, melicembales, echinophorae dicuntur. At *Schneid.* in *ind. Scr. R. R.* ad v. *Cochlea* ita legendum probavit: Pentadactyli, item helices, ab aliis actinophorae dicuntur. Hic enim *Plin.* vertit graeca verba *Xenocratis de alim. ex aquatil. c.* 24. Οἱ δὲ πενταδάκτυλοι, ἕλικες, ἢ ἀκτινοφόροι ἀσαρκώτεροι μέν εἰσι παρὰ τοὺς ἄλλους κοχλίας. *F.*]

*ACTINOSUS, adj. splendens, coruscans, gr. ἀκτινωτός. *Ambros. in Psalm.* 41. ecclesia actinosa (i. e. fide et operibus splendens.) *Bail. Auctar.*

ACTĬO, onis, f. πρᾶξις, ab *actus* verbi *ago*. Propria vis verbi est motus, circumactio, conversio. *Vitr.* 3, 3. Tunc ab summo sub abaco inceptum in singulis tetrantorum actionibus dimidiatum oculi spatium minuatur. ¶ Hinc primum refertur ad oratores et histriones, et significat motum corporis arte temperatum ab oratore et histrione in dicendo [*conjunctum cum vocis apta conformatione. *Cic. Brut.* 68, 239. Actio ejus habebat et in *voce* magnum splendorem et in *motu* summam dignitatem. Quamquam haec etiam discernuntur, ut ap. *Quint.* 10, 1, 17. praeter haec vox et actio decora, commoda — pronuntiandi — ratio. Cf. *id.* 11, 3. *in.*] ὑπόκρισις. *Cic. Or.* 17. Est enim actio quasi corporis quaedam eloquentia, cum constet e voce atque motu. [*Id. Or.* 3, 59. Est actio quasi sermo corporis.] *Id. Brut.* 38. Demosthenem ferunt ei, qui quaesivisset, quid primum esset in dicendo, actionem; quid secundum, idem; et idem tertium respondisse. *Id. Or.* 2, 17. Accedat oportet actio varia, vehemens, plena animi, plena spiritus, plena doloris, plena veritatis. *Id. Or.* 25. Accedit actio non tragica, nec scenae, sed modica jactatione corporis, vultu tamen multa conficiens: non hoc, quo dicuntur os ducere, sed illo, quo significant ingenue, quo sensu quidque pronuntient. [*De histrionibus *id. Or.* 3, 26. In quo tanta commoveri actio non posset. *Vitruv.* 5, 7, 2. Artifices suas praestant actiones. Huc refer locum *Cic. Fam.* 5, 12, 19. Secernas hanc quasi fabulam rerum eventorumque nostrorum. Habet enim varios actus multasque actiones et consiliorum et temporum. *Actionibus* continentur *actus*, et intellige variorum consiliorum et eventorum descriptionem. ¶ A motu et gestu corporis transfertur ad eam omnino rationem, qua orator rem gerit. Sic saepe *Quintil.*, ut 11, 1. actio impudens, iracunda, tumultuosa. 7, 4. aspera — blanda. *Cic. R. Dej.* 2. actio causae.] ¶ A primaria *motus* significatione derivari eam, qua de *agendi facultate*, tum de *facto* et *opere* omnino dicitur (hanc noster primam posuerat, cujus rationem quod hic prorsus deseruimus, veniam facile impetrabimus), clarissime ostendunt verba *Cic. N. D.* 1, 37. Non modo deos spoliat motu et actione divina, sed etiam homines inertes efficit. [*Cf. *ib.* 2, 16. *Fin.* 5, 19, 54. *Id. Div.* 1, 32. Humani animi eam partem, quae sensum, quae motum, quae appetitum habeat, non esse ab actione corporis sejugatam. Cf. *Heind.* ad *N. D.* 1, 17, 45.] *Id. Off.* 1, 5. Ad eas res parandas tuendasque, quibus actio vitae continetur, *h. e.* vita, quae in actione consistit. *Id. N. D.* 2, 22. Actiones appetitionibus consentaneae. *Id. Off.* 1, 39. In omni autem actione suscipienda tria sunt tenenda. *Sen. ep.* 95. Actiones rectae et act. honestae. [*Cic. Acad.* 2, 34. Maximam actionem puto, repugnare visis etc. i. e. rem difficillimam in agendo. Sed addendum hic erat, saepe conjungi hanc vocem, ubi activam vim habeat, cum genitivis, sicut dicitur *agere aliquid*. Sic *Cic. Acad.* 2, 33, 108. Negatis actionem ullius rei posse in eo esse etc. i. e. agere ullam rem posse. Cf. 2, 19, 62. ubi *Goerenzium* nos quidem non satis intelligimus, multoque minus in loco simillimo *ib.* 12, 39. *Id. Off.* 1, 35. Itaque nec aperta actio rerum illarum petulantia vacat. cf. *ib.* 43. Eodem refer, quod toties dicitur, *actio gratiarum*. *Cic. Fam.* 11, 19.] ¶ Sumitur etiam pro tractatione, procuratione, negotio [*et quidem de omni negotio, etiam *privato*; (v. supra; est enim, ut diximus, actio omnino *opus*) verum maxime tamen de *publico*. *Cic. Fam.* 9, 8. Aliae rationes honestas nobis et curas et actiones darent. *Id. ib.* 10, 18. sententiam suam in Senatu dictam vocat *actionem*.] *Cic. Att.* 9, 9. Discessu enim consulum actio de pace sublata est. Hinc *actiones tribunorum* dicuntur ea omnia, quibus tribuni cum populo agunt [*eorum rogationes, leges ad populum latae.] *Liv.* 5, 11. et 24. Adde *Cic. Dom.* 13. Videsne, me non radicitus evellere omnes actiones tuas? [*Sall. Jug.* 46. Gracchorum actiones. Hic al. praebent *factiones*. Ac de trib. pl. est omnino frequentissimum. Dicitur tamen etiam de aliis magistratibus. Sic *Liv.* 4, 55. *actio consularis*, i. e. quae pertinet ad consulem ejusque magistratus propria est. Cf. *Sall. Cat.* 44. *Cic. Att.* 14, 20. Hinc pronum erat, actiones de *rebus gestis* in republica administranda dici. *Cic. Off.* 2, 1. Scriptis non ea, quae nunc, sed actiones nostras mandaremus.] ¶ Frequentissimus hujus verbi est usus forensis. Hic primum ab JCtis usurpatur pro *jure persequendi in judicio, quod sibi debetur*, ut definit *Cels. Dig.* 44, 7, 50. Hinc *actio injuriarum*, qua quis injurias sibi illatas judicio persequitur [*Cic. Caec.* 12.]: *actio furti*, qua res furto ablatas judicio repetit: *actio de arboribus succisis* est in eum, qui alienas arbores succiderit. [*Ejusdem generis est *Cic. Caec.* 11. Ejus rei jus actionemque quaeramus, coll. 13. *extr.* et saepius ista in oratione.] Sed innumera sunt actionum genera apud JCtos. Vide Lexica *Hotomanni*, *Brissonii* et *Pitisci* [*ac de juris publici et privati actionibus universim *Salm. d. mod. usur. c.* 3. p. 108. ssq.] ¶ Tum porro de *accusatione* ipsa, quaestione, lite, judicio forensi. [*Liv.* 39, 18. Multis actiones (lites) et res (de quibus litigabant) peribant (quippe absentibus)]. *Cic. Phil.* 9, 5. Neque constituere litium actiones malebat, quam controversias tollere. *Id. Caec.* 11. Hanc puto me habere actionem, ut per interdictum meum jus teneam, atque injuriam tuam persequar. *Id. ib.* 19. Actio est in actorem praesentem his verbis etc. *Id. Verr.* 2, 2, 27. Dare alicui actionem alicujus rei, *h. e.* dare alicui potestatem agendi in judicio de re aliqua: quod est praetoris aut judicis. *Id. ib.* 25. Actionem postulare. [*cf. *Fam.* 5, 10.] *Id. Div. in Verr.* 5. Civili actione aliquid repetere. *Id. Mur.* 9. Actionem instituere. *Id. Mil.* 14. Actionem alicui

intendere. *Quintil.* 3, 6. Actio competit in aliquem, *h. e.* potest aliquis in judicium vocari. *Dictare actionem.* V. DICTO. *Paul. Dig.* 15, 1, 52. *in fin.* Inferre actionem cum aliquo, i. e. judicio cum aliquo experiri. *Suet. Cl.* 14. Restituere actionem iis, qui formula exciderunt [*i. e. dare potestatem causam denuo instituendi iis, qui apud alios judices causa ceciderunt.] *Ulp.* 3, 3, 39. Agere actione aliqua. *Id.* 7, 6, 5. *med.* In his actionibus, quae de usufructu aguntur. [*v. *Duker. d. Lat. JCt.* p. 299.] *Sall. fr.* 2. *hist.* ap. *Arusian.* Actione desistere. [*Eodem modo dicitur *actionem deponere. Suet. Caes.* 15. *Liv.* 4, 48. Quamquam in his alia est v. *actio* significatio. Ceterum *actionem* ab *accusatione* sic solent distinguere, ut actio dicatur in personam, accusatio in crimen.] ¶ Porro *actio* ponitur pro formula seu ratione agendi in judicio seu litis exercendae. *Cic. Or.* 1, 41. Veteres illi, qui huic scientiae (juris) praefuerunt, pervulgari artem suam noluerunt: deinde postquam est editum, expositis a Cn. Flavio primum actionibus etc. Adde *Att.* 6, 6, 1. [*Actionem edere* dicebatur actor, qui formulam juris persequendi reo proponebat. *Ulpianus:* Qua quisque actione agere vellet, eam edere debebat, ut proinde sciret reus, utrum cedere an contendere deberet. Cujusmodi formulae exemplum habes ap. *Cic. N. D.* 3, 30. Cf. *Or.* 1, 36, 167. Plus secum agi, quam esset in actione.] ¶ Denique dicitur de administratione causae atque adeo pro ipsa oratione, quam habet orator, γραφή, δίκη. Hinc Cicero suas in Verrem orationes *Actiones* appellavit, [*quas in duas partes divisit. Hujus rei haec est ratio: in actione prima testes dabantur in singula causae capita; in secunda continuas habuit orationes, nullis interpositis testibus. V. *Verr.* 1, 18. Dixit autem *Suet. Ner.* 15. continuas actiones, quas *Cic. l. c.* perpetuam orationem appellat. Vid. ad *Suet.* interpp. et cf. *Vell.* 2, 64.] *Suet. Cal.* 53. Solebat etiam prosperis oratorum actionibus rescribere, *h. e.* oratorum orationibus, quibus reum aliquem peragere illis feliciter contigisset, contraria scribere. [*Quintil.* 10, 1, 20. In prima parte actionis. Cf. *Plin. ep.* 2, 19. (qui tamen orationem ab actione distinguit 1, 20.) *Spalding.* ad *Quint.* 4, 1, 32. ¶ Addenda hic pauca videbantur de *actionibus Manilianis* s. ut apud Varronem scriptum est, *Mamilianis.* Hae dicebantur formulae quaedam in vendendo et emendo, quibus non adhibitis accusari non poterat, si quis deceptum se sentiebat, exhibitae a M' Manilio, cons. a. U. C. 605. Leges Manilias venalium vendendorum appellat *Cic. Or.* 1, 58. Exempla habes ap. *Varr.* 2, 3, 5. 5, 11. 7, 6. Similiter *Hostilianas actiones Cic. l. c.* 57. appellat, quibus ii, qui ex legibus agere vellent, sibi cavere poterant. Vid. *Clav. Cic. ind. histor. h. v.* ¶ A librariis confunduntur *actio* et *accusatio* (v. h. v.), et *factio* (v. supra) *sanctio* (ap. *Quint.* 7, 4. al. legunt *actionibus*, al. *sanctionibus* exhibent; simili modo turbatum est ap. *Liv.* 39, 18.) et *ratio.* Vid. *Goer.* ad *Cic. Acad.* 2, 19, 62.]

[ACTĬŌNĀLIS, e, adj. ad actum pertinens. Actionalia sunt instrumenta et tabulae ab servis actoribus confectae, *h. e.* eorum actus. *Ulp. Dig.* 27, 3, 1. §. 3. Officio tutoris incumbit etiam rationes actus sui conficere .... nam Divus Severus decrevit, cum neque inventaria, neque actionalia proferentur, remedio eo uti debere, ut rationes a servis, qui rem gesserant, proferantur. Quaedam edd. habent perperam *auctionalia*, quibus nullus hic locus; at *Pandectae Florentinae* recte nostram lectionem tuentur. V. ACTOR. *F.*]

[ACTĬŌNĪCES, ae, m. ab Actio promontorio et νίκη, victoria; ita appellabatur, qui in ludis quinquennalibus, quos (teste *Suet. Aug.* 18.) Augustus Nicopoli, urbe a se ibi condita, constituerat, victor fuisset. *Inscr.* ap. *Gutberleth.* in *Polen. Antiq. T.* 4. p. 350. et ap. *Morcell. de stil. Inscr. lat. n.* 169. Heriae Thisbe Monodiariae T. Claudi Glaphyri choraulae Actionicae et Sebastionicae (uxori) terrenum sacrum etc. *F.*]

ACTĬŌSUS, a, um, adj. ut *actiosae mulieres*, quod bis habet *Plaut.* ap. *Varr. L. L.* 6, 3. *fin.* [*in *Astraba:* Actiosa annonam caram e vili concinnat viris. *Id. Sitelitergo:* mulieres uxorculani; ego scio; novi actiosas] ubi *Varro* ab *agendo* dictas esse *actiosas* monet. Alii tamen aliter leg. [*v. n. *Gothofr.*]

ACTĬTO, as, a. 1. frequentativum ab *ago*, *is.* *Cic. Brut.* 70. M. Pontidius municeps noster multas privatas causas actitavit. *Tac. II.* 3, 62. Actitare mimos. [*Cic. d. Rep.* 4, 35. (*Augustin. Civ. D.* 2, 10.) actitare tragoedias. *Beier. Suet. Galb.* 3. causas. Plura de h. v., ejus vi et pronuntiatione v. ap. *Gell.* 9, 6.]

ACTĪVE, adv. activo modo, ἐνεργητικῶς, et dicitur de verbis, quae activo modo usurpantur. *Prisc.* 8. *p.* 794. et 799. *P.*

ACTĬUM, ii, n. *Capo Figalo*, Ἄκτιον, prom. cum urbe Epiri, ad os sinus Ambracii, contra Nicopolim urbem proximam, vix M. P. distantem, a Buthroto et Corcyra 50. in Mer. Leucadem versus 30. Olim clarum fuit templo Apollinis. Hic Augustus devicit navali proelio Antonium et Cleopatram, et procul M. P. urbem condidit, quam Nicopolim a victoria nominavit. *Plin.* 4, 1, 2. et *Suet. Aug.* 18. ¶ [*Aliud Actium est Corcyrae, portus Corcyraeorum. *Cic. Att.* 7, 2.]

ACTĬUNCŬLA, ae, f. dimin. ab *actio*, sumitur pro brevi oratione vel accusatione. *Plin. ep.* 9, 15. Retracto actiunculas quasdam.

ACTĬUS, a, um, adj. Ἄκτιος, ad Actium promontorium et urbem pertinens. *Virg. A.* 3, 280. Actia litora. *Id. ib.* 8, 675. Actia bella, *h. e.* quae Augustus cum Antonio gessit apud Actium. Lege ibi ap. *Virg.*, quae sequuntur. [*cf. *Hor. Ep.* 1, 18, 61.] *Prop.* 4, 6, 67. Actius Phoebus, *h. e.* qui magnifico templo ab Augusto amplificato apud Actium colebatur, qui *Actius* absolute dicitur ab *Albinov.* 2, 51. Actius ipse lyram plectro percussit eburno.

ACTĬUS, nomen viri proprium. V. ACCIUS.

ACTĪVUS, a, um, adj. ἐνεργητικός, πρακτικός, qui agit seu in actione consistit, et opponitur *contemplativo*, qui solam rerum meditationem importat sine actione. *Sen. ep.* 95. *med.* Philosophia autem et contemplativa est et activa: spectat simulque agit. *Quint.* 3, 5. Hi thesin a causa sic distinguunt, ut illa sit spectativae partis, haec activae. ¶ Activa verba dicuntur a Grammaticis, quae actionem important, ut *amo, verbero, doceo. Charis.* 2. *p.* 138. *Diom.* 1. *p.* 326. et *Prisc.* 8. *p.* 786.

ACTOR, ōris, m. qui movet, agit. *Stat. Ach.* 2, 419. flexae Balearicus actor habenae, *h. e.* fundam in gyrum agens, antequam lapidem jaciat. ¶ Item qui pecus agit. Afferuntur loci ex *Ov. Her.* 1, 95. et *Fast.* 1, 547., sed uterque incertae lectionis. [*Al. *auctor.* Sed in priore loco recte se habet *actor;* in altero nunc edunt *Tirynthius hospes.* Frequentissime confunduntur *actor* et *auctor.* V. *Heins.* ad *Ovid.*, *Drak.* ad *Sil.* 17, 490. ad *Liv.* 1, 26, 5. 40, 11, 2. *Arntz.* ad *Aurel. Vict. Caes.* 20, 3. et ad *Cat. distich.* 1, 12. *Barth.* ad *Stat. Th.* 9, 752. *Cort.* ad *Sall. Cat.* 2. et interpp. *Nep. Att.* 3.] ¶ Saepe dicitur de eo, qui fabulas agit. *Hor. Ep.* 2, 1, 205. actor Cum stetit in scena, concurrit dextera laevae. *Cic. Or.* 1, 26. Sicut in foro non bonos oratores, ita in theatro actores malos perpeti. Et 28. Gestus summorum actorum. *Ib.* 2, 47. Actor alienae personae. [*Suet. Cal.* 57. mimi. *Cic. Or.* 3, 56. Oratores sunt veritatis ipsius actores — imitatores veritatis histriones. Videtur huc pertinere etiam locus *Pl. Bacch.* 2, 2, 35. Non herus, sed actor (i. e. qui rem narrat, exponit) cor odio sauciat.] ¶ Item, qui facit, ὁ πράττων, [*hoc est, *qui opus facit, negotium tractat,* unde illae, quae sequuntur, prodeunt significationes. Valent de h. v. eadem fere, quae supra in *actio* protulimus.] *Cic. Sext.* 28. Dux, auctor, actor rerum illarum fuit. [*Sic *Nep. Att.* 3. Hunc enim in omni procuratione reipublicae actorem auctoremque habebant, ubi interpp. afferunt *Caes. b. c.* 1, 26. illo auctore atque agente. Est igitur *auctor* is, qui consilium dat, et *actor*, qui exsequitur. Ap. *Nep.* tamen et de scriptura dubitant et de explicatione dissentiunt.] *Val. Max.* 8, 12. Suae artis actor. [*Cic. Or.* 3, 15. Oratorem verborum actoremque rerum. Vertit graeca *Homeri Il.* ι, 443. Μύθων τε ῥητῆρ᾽ ἔμεναι πρηκτῆρά τε ἔργων.] ¶ Item de eo, qui causas agit. [*Proprie igitur de oratore.] *Quint.* 6, 1. Quae enim est actoris infantia, qui etc.? *Cic. Brut.* 89. *fin.* Moloni Rhodio et actori summo causarum et magistro. [*Hor. A. P.* 369. jurisconsultus et actor causarum.] ¶ Item de eo, qui alterum ad judicium provocat, cui competit causae probandae onus, sive accusat aliquem, sive aliud quidpiam in judicio postulat. *Ulp. Dig.* 40, 12, 7. *fin.* Is, qui dominum se dicit, actoris partes sustinebit et necesse habebit servum suum probare. *Cic. Part.* 32. Sed accusatorem pro omni actore et petitore appello. [*cf. *id. Caecil.* 1., ubi dicitur de eo, qui aliorum nomine in jus vocat. *Plin. ep.* 9, 13, 18.] ¶ Item de eo, qui alienas res rationesque curat et administrat, διοικητής, πραγματευτής. Erat autem hic plerumque e servorum numero, honestiore tamen prae ceteris loco et gradu. *Ulp. Dig.* 30, 37. Qui rescripserunt, homine legato, actorem non posse eligi. *Colum.* 1, 7. Ita fit, ut et actor et familia peccent et ager saepius infametur. *Plin. ep.* 3, 19. Non minus utile, quam voluptuosum posse utraque eadem opera, eodem viatico invisere, sub eodem procuratore, ac pene iisdem actoribus habere. *Actor* hoc et *Colum.* loco pro villico ponitur; tametsi differunt inter se actor et villicus, ut aperte colligitur ex *Scaev. Dig.* 33, 7, 20., ubi utrumque inter instructi fundi officia enumerat. [*cf. *Pignor. de servis* p. 270.] Differunt autem in eo, quod *villicus* servis rusticis praeest, operasque et alia ad agrum colendum curat: *actor* pecunias maxime et fundi reditus administrat. *Scaev. l. c.* praedia, ut instructa sunt, cum dotibus et reliquis colonorum, et villicorum mancipiis, et pecore omni legavit, et cum peculiis, et actore etc. *Actor* praeterea urbanus etiam est: [*de hoc vid. *Lips.* ad *Tac. A.* 2, 30. et *Pignor.* p. 154.] *villicus* ruri tantum degit, ut *ib. paulo post* monstratur. *Actores* ruri degentes dicuntur etiam *actores praediorum et fundorum. Scaev. Dig.* 34, 4, 31. et saepius in *Cod.* ¶ *Actor summarum* pecuniam tantum et ejus rationes tractabat; in quo nihil fortasse a *dispensatore* differt. *Suet. Dom.* 11. Actorem summarum, pridie quam cruci suffigeret, in cubiculum vocavit etc. [*Hic cadente sermone *rationalis* et *rationarius* dictus est. Vid. *B. Crus.* ad *Suet. l.*] ¶ *Actor rerum* rebus omnibus domini curandis praeerat. De eo mentio fit a *Paulo Dig.* 1, 18, 21. ¶ *Actor publicus* erat servus seu libertus publicus, qui rem principis curabat. *Tac. A.* 2, 30. Novi juris repertor Tiberius, mancipari singulos actori publico jubet. [*v. *Lips.*] Adde 3, 67. ¶ *Actor* differt a *procuratore*, quod *actor* sine jurisdictione erat, et quod procuratori ipsi subjiciebatur; quamquam hoc discrimen non est perpetuum. *Plin. Pan.* 36. Dicitur actori atque adeo procuratori tuo, in jus veni. [*V. ibi interpp.] Adde *eund. ep.* 3, 19.; cujus verba supra retulimus. ¶ *Actores* municipiorum, civitatum, collegiorum et similium corporum erant liberi homines, qui eorum causas, lites movendas excipiendasque suscipiebant. Hi et syndici (σύνδικοι) dicti sunt. *Ulp. Dig.* 37, 1, 3. A municipibus, et societatibus, et decuriis, et corporibus bonorum possessio agnosci potest: proinde sive actor eorum nomine admittat, sive quis alius etc. *Caj. Dig.* 3, 4, 1. Quibus permissum est corpus habere collegii, societatis, sive cujuscumque alterius nomine, eorum proprium est, ad exemplum reipublicae habere res communes, arcam communem, et actorem sive syndicum, per quem tanquam in rempublicam, quod communiter agi, fieri oporteat, agatur, fiat. *Ulp. ib.* 3, 3, 74. Actor civitatis. [*Actor est etiam *tutor*, in alius locum substitutus. *Cod. Justin.* 5, 61. *in titulo.* ¶ *Actor* et *auctor* conf. v. supra. ¶ Est etiam nom. propr. Neptuni filius. *Hyg.* 157. Unus ex Argonautis. *ib.* 14. Rex quidam Lemnius. *ib.* 102. Adde *Virg. A.* 12, 94. Ex *Bail. Auctar.*]

ACTŎRĬDES, ae, m. Patroclus, Actoris nepos, Ἀκτορίδης. Actor enim ex Aegina, quam ei Jupiter a se vitiatam uxorem dederat, Menoetium genuit: Menoetius pater Patrocli fuit. Alii dicunt Actorem Patrocli patrem fuisse, sed *Serv. in A.* 1, 100. Menoetium facit. *Ov. Tr.* 1, 9, 29. Quae fuit Actoridae cum magno semper Achille, Laudari solita est Hectoris ore fides. ¶ Erithus quoque unus ex comitibus Phinei, qui a Perseo occisus est ingentis crateris ictu, *Actorides* dicitur ab eodem *Ov. Met.* 5, 80. Hic fortasse Actoris filius fuit, sive illius, de quo diximus, sive alius cujuspiam. V. catalogum Argonautarum praefixum ed. *Val. Fl. Burm.*

ACTŌRĬUS, a, um, adj. πρακτικός, activus, ad agendum aptus. *Tertull. Anim.* 14. Non enim membra sunt substantiae animalis, sed ingenia, ut motorium, ut actorium, ut cogitatorium. ¶ [*Nom. pr. M. Actorius Naso, scriptor historiarum, qui Caesaris vel Augusti temporibus vixit. *Suet. Caes.* 9. et 52.]

*ACTRIDA, opp. Arabiae felicis. *Plin.* 6, 28, 32.

ACTRIX, īcis, f., quae actionem in judicio intendit, vel accusans, vel aliquid postulans. *Impp. Constantin. et Licin. Cod.* 7, 16, 41. Jubemus, omnes epistolas actricis, quas ad Aelium fecerat, inanes ac vacuas esse. ¶ Actrix est etiam inter officia domus Augustae. *Inscr.* ap. *Mur.* 913, 6. Prastina Maximina actrix C. domus, *h. e.* Caesareae domus. V. ACTOR.

ACTŪĀLIS, e, adj. πρακτικός, [δραστικός] activus, actuosus. *Macr. Somn. Sc.* 2, 17. Hic a feriatis remotus, eminet tamen actualium vigore virtutum. *Actualibus* opponit ibidem *otiosas*, quae in sola contemplatione versantur. *Isid. Or.* 2, 24. Philosophia dividitur in duas partes, prima in spectativam, secunda in actualem. ¶ *Actualia nomina* dicuntur ab eodem *ib.* 1, 6., quae ab actu descendunt, hoc est actum significant, ut *rex, dux, cursor*, quae actum notant regendi, ducendi, currendi.

ACTŪĀRĬŎLUM, i, n. ἐπακτρίς, parva navis actuaria. *Cic. Att.* 16, 3. Haec ego conscendens e Pompejano tribus actuariolis decem scalmis. Adde *ib.* 10, 11. V. seq.

ACTŪĀRĬUS, a, um, adj. [*Gl. vet. πρακτικός, actuarius, efficax, agilis] agilis, levis, qui facile agi et impelli potest. *Actuaria navis*, quae mole parva cito agitur, ideoque humilior ceteris est, et tum velis, tum remis instruitur. *Caes. b. g.* 5, 1. Has omnes (naves) actuarias imperat fieri: quam ad rem humilitas multum adjuvat. *Liv.* 25, 30. In hoc tumultu actuariae naves instructae jam ante circumvectaeque armatos exponunt. *Caes. b. c.* 1, 27. Actuaria navigia. Adde *Sall. fr.* et *Sisenn.* ap. *Non.* 13, 9. [*In *Sall. l.* actuariis opponuntur *onerariae.* Ap. *Sisenn.* sunt piratica actuaria navigia.] ¶ Dicitur etiam *actuaria* absolute, intellecto nomine *navis*, vel *actuarium*, intell. *navigium.* *Cic. Att.* 5, 9. Actuariis autem minutis Patras accedere sine impedimentis non satis visum est decorum. *Gell.* 10, 25. Navium autem appellationes hae sunt, celoces, lembi, actuariae etc. [*Ceterum de hoc navigiorum genere, quod duplex fuit, majus et

minus, v. *Scheff. Mil. Nav.* 2, 2.] ¶ Actuarii limites in re agraria sunt, qui post decumanos et cardines (quae sunt limitum majorum nomina) maximi sunt, per quos iter populo debetur, sicut per viam publicam. Latitudinem fere habent pedum duodecim: sed si per viam aliquam militarem agantur, latiores etiam esse solent. Dicti esse videntur *actuarii*, vel quia primi post decumanos et cardines acti seu designati sunt, vel quia per eos non solum iter, sed etiam *actus* est, hoc est via vehiculum capiens. *Hyg. lim. constit.* p. 151. *Goes.* Actuarius limes est, qui primus actus est, et ab eo quintus quisque etc. [**Salmas. Exerc.* p. 476 sqq., ubi copiose de his rebus exponit, *actuarios* ab *actu* mensura dictos putat. V. h. v.] ¶ *Actuariis* limitibus respondent ex altera parte et veluti contrarii sunt *linearii* vel *lineales*, qui angustiores multo sunt, et mensurae tantum uniuscujusque agri disterminandae causa constituti. Hi *subruncivi* etiam appellantur. *Id. ib.* p. 152.

ACTUĀRIUS, ii, m. γραφεύς, ὑπομνηματογράφος, [*ταχυγράφος] scriba, notarius, qui acta perscribit. Varia sunt actuariorum genera pro varia temporum ratione. Nam primo actuarii dicti sunt *notarii*, qui brevioribus et compendiariis notis usi citissime verba dictantis aut dicentis excipiebant. *Suet. Caes.* 55. Orationes aliquas reliquit, inter quas temere quaedam feruntur, ut pro Q. Metello; quam non immerito Augustus existimat magis ab actuariis exceptam, male subsequentibus verba dicentis, quam ab ipso editam. *Sen. ep.* 33. Multum viva vox facit: non quidem haec, quae alienis verbis commodatur et actuarii vice fungitur, *h. e.* tantummodo ab aliis dicta profert, nihil de suo addit: quemadmodum *actuarius* tantummodo scribit ab aliis dictata. [**Cf. Lips.* ad *Tac. Ann.* 5, 4. *Heins.* et *Burm.* ad *Petron. Tragur.* 53. *p.* 251. *Gesner.* ad *Plin. ep.* 3, 5, 15.] ¶ *Actuarios* etiam dictos fuisse, qui publica senatus aut populi *acta* perscriberent, et de his commentarios conficerent, est quorundam sententia: sed hujus rei latinus scriptor qui meminerit adhuc desideratur, nisi forte de his intelligendum est, quod dicitur in *Cod.* 12, 50, 7. ubi nominantur *Actuarii urbis Constantinopolitanae et aliarum quarumcumque curialium civitatum*, quos tamen rectius ad militiam pertinuisse dicendum est. Fuere enim postea et *militiae actuarii*, qui acta belli exscribebant rationesque militum, annonam a susceptoribus accipiebant, iisque pittacia dabant, in quibus continebatur quantum a susceptoribus accepissent et militibus erogassent, videnturque fuisse ministri Quaestorum militarium. *Aurel. V. Caesar.* 33. Tantum actuariorum in exercitu factiones vigent: genus hominum, praesertim hac tempestate, nequam, venale etc. annonae dominans, prudens in tempore his largiendi, quorum vecordia damnoque opes contraxerit. Adde *Ammian.* 20, 5. et in *Cod.* 12, 38, 5. et 16., et *tit.* 50. non semel. [**Adde Ammian.* 25, 10. ibique *Vales.* et *Eutrop.* 9, 9. ibique *Tzschuck. Id. Ammian.* 25, 15. Actuarius sarcinalium principis jumentorum i. e. qui curam gerebat describendi equos sarcinales principes. Vid. *Casaub.* ad *Scr. H. A.* T. II. p. 266.] ¶ Hos et *Actarios* dictos fuisse, colligitur ex quadam inscriptione. V. ACTARIUS. ¶ Actuarium, qui acta privati domini et rationes villaticas perscribit, habes ap. *Petron. fr. Trag.* 53. *Burm.*

ACTUM, i, n. V. ACTA, orum.

ACTUM EST et Acta res est, πέπρακται, modus dicendi, qui in malam semper partem usurpatur, in desperata re: ductum, ut docet *Donat.* ad *Ter. Andr.* 3, 1, 7. a jure civili, in quo cavetur, ne quis rem actam apud judices repetat. [**Aptissimus* est locus *Ter. Heaut.* 3, 3, 3. Acta haec res est: perii. Desperantis igitur haec vox idem fere est, quod *perii*, ὄλωλα, quocum etiam componitur.] *Pl. Ps.* 1, 1, 63. Actum hodie est de me. [**Id. Trin.* 2, 4, 194. Actum est de collo meo.] *Liv.* 1, 47. Novitate ac miraculo attoniti et jam de Servio actum rati. *Cic. Att.* 12, 25. Actum jam de isto est; alia magis quaero. [**Non posse* dici *actum est mecum*, satis constat. Sed absolute *actum est Cic. Att.* 5, 15. *Flor.* 1, 18, 8. et saepius. — Dicebatur etiam *peractum est.* V. *Burm.* ad *Quint. Decl.* 8, 16. p. 181 sq. qui *Senec. Agam.* 901. affert. — ¶ *Actum est* solebat etiam subscribi tabulis, quibus, quae super aliqua re tractata constitutave sunt, comprehenduntur. In testamento Galli Favonii Jucundi, sculpto in lapide: Actum VI. K. Quintiles etc. Atque ita saepius. Cf. *Suet. Caes.* 20. Julio et Caesare actum est.]

ACTŪŌSE, adv. πρακτικῶς, [*cum actu vehementi] cui contrarium est *remisse. Cic. Or.* 3, 26. Quam leniter! quam remisse! quam non actuose!

ACTŪŌSUS, a, um, adj., activus, ab agendo non cessans, πρακτικός. [*Proprie hoc quoque dicitur de motu.] Actuosi dicuntur histriones et saltatores, quorum tota ars et solertia in actu seu motu corporis versatur. *Paul. ex Festo:* Actus modo significat motum corporis, ut histrionum et saltatorum, qui etiam ex hoc ipso actuosi dicuntur. ¶ *Actuosa* etiam *scena* dicta est a *Donato*, in qua histrioni valde est laborandum. ¶ [*Tum refertur ad omnem animi actionem.] *Cic. N. D.* 1, 40. Virtus actuosa, et deus vester nihil agens: expers virtutis igitur. *Id. Or.* 36. Pars actuosa orationis. *Sen. ep.* 39. Noster animus in motu est, eo mobilior et actuosior, quo vehementior fuerit. *Id. Tranquill.* 3. *med.* Optimum miscere otium rebus, quoties actuosa vita impedimentis fortuitis prohibetur. [**Lact. D. I.* 6, 17, 23. vita actuosa, mors quieta.]

ACTUS, us, m. [*Pessime hic, ut in superioribus ejusdem generis verbis, versatus est Forc., jure reprehensus eam ob causam a *Koelero* in *Wolf. Anal.* IV. p. 327. Is intellexit, actum (ab *agendo*) primum de *motu corporis* dictum esse et omnino de motu quocunque *rerum*. Vid. quae supra in v. *Actio* dicta sunt. Ad hanc igitur rationem auctoris molem in ordinem ausi sumus redigere. Motus igitur signif. habes primum in *Petron. Sat.* 135. (al. 95.) Pocula, quae facili vilis rota finxerat actu. Ubi sign. *circumactum*. Refer huc etiam *Prudent. Cathem.* 4, 77. Tu — mundi scilicet impotentis actu conclusos regis. His nunc accedant exempla a nosto minus apto loco allata.] *Lucr.* 3, 194. Mellis pigri latices et cunctantior actus. *Lucan.* 9, 471. Pilaque contorsit violento spiritus actu [*de vehementi venti flatu. *Sen. Agam.* 432. Unda vix actu levi — tremit.] *Virg. A.* 12, 687. Fertur in abruptum magno mons improbus actu (i. e. impetu). *Cic. d. Rep.* 2, 40. Quocunque vult, levi admonitu, non actu inflectit illam feram, h. e. elephantum ducit non impulsu (ἐλάσει) sed voce. [*H. l. addidit Furl. Similiter *Claud.* IV. *cons. Hon.* 481. Aquas — alio Stilicho deflexerat actu. *Ovid. Hal.* 72. Quam tumidus quantove venit spectabilis actu. Hic de *ingressu* intell. ¶ Translate *Lucan.* 9, 30. Quas (partes) ne per litora fusas Colligeret rapido victoria Caesaris actu, i. e. Caesar victor huc illuc reliquias Pompejanorum celeriter persequens. Ex his fortasse explicari possunt verba *Taciti H.* 1, 12. In T. Vinii odium, qui in dies quanto potentior, eodem actu invisior erat; ut hic dicat: eodem ad majorem potentiam impetu, progressu inv. factus est. Sed ista verba VV. DD. valde displicuerunt variisque conjecturis tentata sunt.] ¶ Jam porro, ut v. *actio*, transfertur ad gestus et motus corporis histrionum et saltatorum [*etiam oratorum] qui proinde *actuosi* dicti sunt. V. verba *Festi* in ACTUOSUS. [**Liv.* 7, 2. Sine carmine ullo, sine imitandorum carminum actu — ubi tum paulo post: haud indecoros motus dabant. *Quintil.* 9, 2. Motus est in his orationis atque actus. ¶ Inde sequitur, ut etiam id significet, quod cum gestu et motu agunt in scena histriones, actionem ipsam rei, fabulae. *Quintil.* 6. 2. Vidi histriones, cum ex aliquo graviore actu personam deposuissent, flentes adhuc egredi. *Suet. Ner.* 24. In quodam tragico actu, cum elapsum baculum cito resumpsisset etc. *Cic. Sen.* 19. Neque enim histrioni, ut placeat, peragenda est fabula, modo, in quocunque fuerit actu, probetur. ¶ Hinc patet, quo jure partes majores comoediae et tragoediae *actus* dicantur. *Hor. A. P.* 189. Neve minor quinto, neu sit productior actu Fabula. ¶ [*Ex scena transfertur ad vitae actiones. *Cic. Qu. Fr.* 1, 1. *extr.* Ut hic tertius annus imperii tui, tanquam tertius actus, perfectissimus atque ornatissimus fuisse videatur.] *Cic. Marc.* 9. Haec igitur tibi reliqua pars, hic restat actus, ut rempublicam constituas. *Id. Sen.* 2. Extremus actus aetatis. *Id. Verr.* 2, 2, 6. Quartus actus improbitatis. [*Non debebat omitti locus *Cic.*, quem supra in v. *Actio* explicuimus, *Fam.* 5, 12, 19. Praeterea cf. *Cic. Phil.* 2, 14. Si meus stilus ille fuisset, ut dicitur, mihi crede, non solum unum actum, sed totam fabulam confecissem i. e. si ego inter conjuratos fuissem, non Caesarem solum, sed te quoque tuique similes occidendos curavissem.] Similiter *Varro* partes disputationis et doctrinae de re rustica *actus* vocat, *R. R.* 1, 26. 2, 8. [*et 10. *in.*] et 3, 11. [*Ejusdem coloris videtur esse ap. *Claud. Laud. Ser.* 19. Anne aliud toto molitur carminis actu Maeonii mens alta senis.] ¶ Ad eandem porro *motus* notionem spectat, quum significat spatium inter agros ductum, quo armenta et vehicula vacua agi, hoc est duci possunt, [*per quod igitur *actus* (ἔλασις) est jumentorum et vehiculorum.] Differt ab *itinere* inter agros posito, quia *iter* est, quo quis pedes vel eques commeare potest: *actus* vero ubi et armenta trajicere et vehiculum ducere licet. Ita *Modest. Dig.* 8, 3, 12. Sed vide quae dicentur in VIA [*cf. *Bynkershoek.* in *Obss. juris Rom.* 4, 7. et *Menag. Amoen. jur. c.* 36.] ¶ Accipitur etiam pro jure, quod quis habet vehiculum agendi per vicinos agros: et est genus quoddam servitutis in praediis rusticis. *Ulp. ib.* 1. Actus est jus agendi vel jumentum vel vehiculum: ita qui iter habet, actum non habet: qui actum habet, et iter habet. *Cic. Caec.* 26. Aquaeductus, haustus, iter, actus. [**Brisson. Form.* 6, 137.] ¶ Item *actus* est spatium seu modus agri, et quidem triplex: minimus, quadratus, et duplicatus. *Actus minimus* continet latitudinis pedes quatuor, longitudinis centum et viginti. *Actus quadratus* centum viginti pedibus quaquaversum protenditur. *Actus duplicatus* ducentos quadraginta pedes longitudinis, et centum viginti latitudinis habet, qui et *jugerum* [*gr. πλέθρον] appellatur. Dictus est *actus*, quia, ut ait *Plin.* 18, 3, 3. in eo boves aguntur, cum aratur, uno impetu justo. *Varr. L. L.* 4, 4. et *R. R.* 1, 10. *Plin. l. c.*, *Colum.* 5, 1., *Fest.* in voce *Actus*, et *Isid. Or.* 15, 15. [*Cf. *Salm. Exerc.* p. 477. sqq. — ¶ Transtulit hanc significationem, qua agri certa spatia et partes *actus* dicuntur, ad partes alvearium *Plin.* 11, 10, 10. Limitibus binis circa singulos actus, ut aliis intrent, aliis exeant. Al. *arcus.*] ¶ Denique ad istam *motus* s. *circumactus* signif., de qua supra diximus, haud scimus an pertineat ea ratio, qua h. v. utitur *Varr. L. L.* 8, 49. ubi actus est certus quidam et determinatus progressus ab uno numero ad alium numerum, ut ab uno ad nongenta est unus *actus*, per quem reditur ad unum: a mille ad nongenta millia est alius actus. V. integrum locum. [*Hic igitur ordinem quendam significat, quo idem numerus, quasi in orbe actus, redit.] ¶ [*Jam porro actus significat πρᾶξιν, i. e. eam hominis conditionem, qua rem agit, gerit, perficit (hinc add. genit. *Sil.* 1, 581. rerum omnes pendent actus; cf. infra), in negotio est, (opp. *otio*, *quieti*; cf. *Claud. Eutrop.* 2, 120.) *occupationem*, *opus*, *factum*, *res gestas*. *Suet. Cl.* 30. Caput — in quantulocunque actu tremulum.] *Sen. ep.* 8. in actu mori. *Suet. Aug.* 78. Ibi, donec residua diurni actus conficeret, ad multam noctem permanebat. *Quintil.* 10, 1, 27. Attrita quotidiano actu forensi ingenia. [**Lact. D. I.* 3, 16, 2. Sapientia, nisi in aliquo actu fuerit, quo vim suam exerceat etc. Cf. *Valer. Max.* 3, 2. *in.* et §. 20. virtutis actus.] *Cic. Leg.* 1, 11. Non solum in rectis, sed etiam in pravis actibus insignis est humani generis dissimilitudo. [*Apparet ex h. l., ne Cic. quidem abstinuisse hoc v. usu, quae fuit *Parei* in *Lex. cr. s. h. v.* sententia. Aliud tamen ex Cic. exemplum non novimus. Compara *Lact. D. I.* 6, 24, 26. boni actus. Add. *Claud. Ruf.* 2, 481.] *Just.* 31, 2. Senatus ad speculandos actus Annibalis legatum in Africam mittit. *Quintil.* 11, 1. In ceteris actibus vitae. *Lucan.* 8, 807. Adde actus tantos etc. *Claud. Ruf.* 1, 284. Actus Herculei. [*His haec possunt addi: *Sil.* 3, 78. Si quis forte deum tantos inciderit actus. *Id.* 10, 136. Omnes comes ibat in actus. Cf. *Val. Fl.* 4, 162. *Claud. B. Gild.* 291. *Capitol. v. Max. et Balb.* 4. Priusquam de actibus eorum loquar.] ¶ Ex his patet, quo jure ab JCtis interdum actus ita usurpetur, ut *rem* significet, et opponatur *verbis* aut *voci*. *Ulp. Dig.* 49, 1, 12. Si constat nullo actu ex lege habito duumvirum creatum, sed tantum vocibus popularium postulatum. *Paul. Dig.* 46, 8, 5. Non verbis tantum ratum haberi posse, sed etiam actu. ¶ Cum his cohaeret, quod actus dicitur pro *munere*, *officio*, *administratione*, *dispensatione*, πραγματεία. *Trajan.* ad *Plin. ep.* 10, 37. Cum ad pristinum actum reversus fuerit, sufficient ei etc. [*Paulo ante dixerat *munus.*] *Vopisc. Car.* 6. Felix esset nostra respublica, si qualis est Carus, plures haberem in actibus collocatos. ¶ Et speciatim dicitur de administratione censuum ac rationum [*de munere actoris.] *Martian. Dig.* 39, 4, 16. Actum gerere, *h. e.* actorem esse. *Scaev. ib.* 40, 5, 41. Actum alicujus agere. Sic *Ulp. ib.* 47, 4, 1. Actum administrare. *Callistrat. ib.* 50, 6, 5. In actu esse. *Ulp. ib.* 26, 7, 18. Actus sui rationem reddere. ¶ *Actus rerum* sunt negotia forensia [*jurisdictio.] *Suet. Aug.* 32. Ne quod maleficium negotiumve impunitate vel mora elaberetur, triginta amplius dies, qui honorariis ludis occupabantur, actui rerum accommodavit, *h. e.* judiciis exercendis. *Id. Cl.* 15. Cum decurias rerum actu [*i. e. actui, nisi potius ita legendum est, ut censet *B. Crus.* quem vide] expungeret, *h. e.* designaret destinaretque, quinam in judicum numero essent, et quinam rejiciendi. [**Id. ib.* 23. Rerum actum conjunxit, i. e. judicia conjunctis mensibus, feriis non interrupta, fieri jussit. Vid. *Bremi* ad h. l.] Adde *Plin. ep.* 9, 25, 3. et *Ulp. Dig.* 1, 16, 4., ubi *actus* absolute ponitur pro *actu rerum.* [*Huc pertinet quodammodo etiam locus *Quintil.* 10, 1, 31., ubi orationes dicit scribi ad actum rei et ad pugnam, i. e. ad causam in judicio agendam.] ¶ Dicitur etiam de tempore, quo judicia exercentur, de diebus fastis. *Suet. Ner.* 17. Cautum, ut rerum actu causae ab aerario ad forum ac recuperatores transferrentur. [*De tempore judiciorum habendorum et diebus fastis (ἡμέραι ἀγοραῖοι) ut haec intelligamus non possumus perspicere quid cogat.] ¶ *Actus* ea signific., qua usurpatur in scholis et *potestati* [*i. e. ei, quod fieri potest] opponitur, barbarum est. Afferunt quidam locum *Cic. Dom.* 24., sed ibi verba illa *erumpebat in actum, tam audaces duces*, ita corrigenda sunt ex antiq. lib. et quibusdam mss. *erumpebat nacta tam audaces duces*, ut *Mur. V. Lect.* jubet 6, 19. Quamquam retenta etiam priore

lectione nihil inde confici potest: nam *erumpere in actum* nihil est aliud, quam *erumpere in actionem*, hoc est *agere*, quod longe distat ab *actu* philosophorum, quo ipsi *actualem*, ut loquuntur, *existentiam* significant. Nihilominus *Apul.* hoc modo usurpasse videtur *Dogm. Plat.* 1., sed facile concedi potest homini semibarbaro et praeterea de philosophicis rebus disputanti. ¶ [*Confunduntur in libris *actus* et *arcus*. V. supra. Ceterum quae de hac re in fin. v. seq. a nobis commemorabuntur, maximam partem valent etiam de substantivo.]

ACTUS, a, um, part. v. *ago*, varias habens significationes. [*Has quoque ad primariam *motus* significationem referendas esse, inde ad *opus*, apparet. Sed hic quae auctor dedit, intacta reliquimus, cum facilia sint intellectu nosque infra ipsi ea, quae hic carptim tanguntur, accuratius tractaturi simus in v. AGO.] ¶ Primo enim est idem ac ductus. *Liv.* 1, 7. Cum actae boves ad desiderium relictarum mugissent. ¶ Item impulsus *Virg. A.* 6, 532. pelagine venis erroribus actus, An monitu divum? *Hor. Od.* 3, 7, 5. Ille Notis actus ad Oricum. ¶ Item admotus. *Virg. A.* 9, 505. Accelerant pariter acta testudine Volsci. ¶ Item infixus, immissus. *Colum.* 8, 3. Pali in parietes vehementer acti. *Virg. A.* 11, 644. Hasta acta per armos. ¶ Item sparsus, diffusus. *Virg. G.* 3, 483. Ignea venis omnibus acta sitis. ¶ Item agitatus. *Virg. A.* 1, 240. Nunc eadem fortuna viros tot casibus actos insequitur. ¶ Item coactus, compulsus. *Virg. A.* 2, 128. magnis Ithaci clamoribus actus Composito rumpit vocem. *Id. A.* 6, 379. Prodigiis acti caelestibus. ¶ Item factus, perfectus. *Sall. Jug.* 71. Postquam de rebus Vaccae actis comperit. *Auct. ad Her.* 2, 26. Quasi sero atque acto negotio dici videtur. *Cic. Fin.* 2, 32. Jucundi acti labores. ¶ Item transactus. *Virg. A.* 9, 156. melior quoniam pars acta diei. *Pl. Amph.* 1, 3, 2. Menses jam tibi esse actos vides. Alii leg. *tibi exactos*. *Phaedr.* 1, 18. Instante partu mulier actis mensibus. ¶ Acta *vita* est praeterita. *Cic. Fam.* 6, 4. Adjuvat etiam aetas et acta jam vita. *Id. Sen.* 3. Conscientia bene actae vitae. [*Hinc *Tac. A.* 6, 48. acta et instantia opponit.] ¶ *Actum* vel *Acta agere*, et *Actam rem agere* est rem jam actam rursus agere, atque adeo frustra laborare, praepostere agere, ut cum de re cogitamus, quae jam confecta est: quod prius facere oportuit: estque vetus tritumque proverbium. *Don.* ad *Ter. Andr.* 3, 1, 7, sumptum esse ait ex jure civili, in quo cavetur, ne quis rem actam apud judices repetat. *Cic. Att.* 9, 18. Tu, malum inquies, actum ne agas. *Id. Am.* 22. Praeposteris enim utimur consiliis et acta agimus: quod vetamur veteri proverbio. *Ter. Ph.* 2, 3, 72. Ohe, actum, ajunt, ne agas. *Liv.* 28, 40. Scio multis videri, rem actam hodierno die agi. [*cf. *Pl. Pseud.* 1, 3, 28. *Cist.* 4, 2, 36.] ¶ *Actum habere quod egeris* est ratum habere, approbare. *Cic. Tusc.* 3, 21. Ego sum is, qui dicam, me non laborare, actum habiturum quod egerint. Alii leg. *ratum habiturum*. ¶ *Actum est.* V. supra suo loco. [*Commutantur in libris *actus* et *auctus*, *Drak.* ad *Sil.* 17, 490. ad *Liv.* 21, 61, 4. *Heins.* ad *Ov. Her.* 1, 95. *Met.* 4, 659. *actus* et *factus*, *Drak.* ad *Liv.* 6, 28, 2. *actus* et *ictus*, *Sil.* 10, 530. *Luc.* 3, 469. *Davis.* ad *Hist. B. Afr.* 18. *Pier.* ad *Virg.* 12, 687. *Heins.* ad *Val. Fl.* 8, 35. *Broukh.* ad *Prop.* 3, 6, 14. item *actus* et *jactus*, interpp. ad *Vell.* 2, 80, 4. *Gronov.* ad *Sen. Agam.* 432.]

ACTŪTUM, αὐτίκα, adv. temporis, quod significat confestim, sine dilatione [*ab *ago*, *actus*. Est igitur *cum actu*, *celeriter*.] *Cic. Phil.* 12, 11. Ego mortem actutum futuram puto. *Liv.* 29, 14. Quam actutum in Italia fore nuntiaverat. *Virg. A.* 9, 255. tum cetera reddet Actutum. Adde *Ter. Ad.* 4, 4, 25. [*Phorm.* 5, 6, 12. *Ovid. Met.* 3, 557. Est tamen ap. Comicos, ut apud *Plaut.*, frequentissimum.]

ĂCŬĂ pro Aqua legitur in quadam *Inscr.* ap. *Grut.* 593, 5.

ĂCŬĀRĬUS, ii, m., qui acus facit, βελοποιός. Quidam putant esse sartorem, qui lacera vestimenta resarcit, vel etiam nova conficit. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 308. Syntropho Attiani acuario.

ĂCŬCŬLĂ. V. ACICULA.

ĂCŬLĂ, ae, f. parva acus. Sola adhuc nititur auctoritate *Cledonii Gramm.* p. 1896. *Putsch.*

*ACULANUM. *Cic. Att.* 16, 2. In Pompejanum inde cogitabam Aculanum. *Manut.* conjicit *Herculaneum*. Alii putant esse idem, atque *Aeculanum* in Hirpinis, pro quo etiam *Eclanum* reperitur. V. *Wesseling.* ad *Anton. Itin.* et *Goes. ind. in Script. R. Agr.*

ĂCŬLĔĀTUS, a, um, adj. κεντρωτός, aculeum habens: et dicitur de apibus, vespis, scorpionibus, et aliis animalibus cauda ferientibus. *Plin.* 20, 22, 91. Utrumque efficax adversus aculeata animalia, ut crabrones et similia. *Id.* 23, 1, 27. Contra omnium aculeatorum venena. ¶ De aliis rebus spinas seu aculeos habentibus. *Plin.* 22, 6, 7. Aculeatae herbae. *Id.* 24, 19, 119. Aculeatum gramen. *Id.* 16, 10, 16. Aculeatum mucrone folium. ¶ Aculeati etiam dicuntur quidam pisces, qui rostrum vel spinas aculeatas habent. *Plin.* 32, 11, 50. Sic *id.* 10, 32, 47. de nidis halcyonum: nec unde configantur invenitur: putant ex spinis aculeatis: piscibus enim vivunt, *h. e.* ex spinis piscium aculeatis. ¶ *Aculeatus ictus*, qui aculeo fit. *Plin.* 20, 21, 84. Huic contra omnes aculeatos ictus efficax vis, praecipue scorpionum etc. ¶ Translate *Cic. Ac.* 2, 24. Quorum sunt contorta quaedam et aculeata sophismata. Sic enim appellantur fallaces conclusiunculae. *Id. Att.* 14, 18. Satis aculeatas ad Dolabellam epistolas dedi: quae si nihil profecerint, puto fore, ut me praesentem non sustineat. *Pl. Bacch.* 1, 1, 29. Aculeata sunt: animum fodicant.

*ACULEIUS. Varronis esse dicitur *aculeia cura*, nescio qua fide. Ex *Bail. Auctar.*

ĂCŬLĔO, onis, m. Cognomen Romanum in gente Furia ap. *Liv.* 38, 55. C. Furius Aculeo.

ĂCŬLĔŎLUS, i, m. *Martial.* 8, 71. Nonus aculeolos in cochleare tulit, *h. e.* parvas acus. Al. leg.: Nonus acu levius vix cochleare tulit. Alii: Nonus permodicum vix cochleare tulit. Secunda lectio probabilior videtur.

ĂCŬLĔUS, i, m. κέντρον, [*si Prisciano fides, est diminutivum v. *acus*, cf. *Sanct. Min.* 1. p. 78 sq. Alii malunt a gr. ἀκή derivare, a quo tamen fit etiam *acus*] spiculum tenuissimum in caudis vesparum, apum, crabronum et similium. *Cic. Tusc.* 2, 22. Apis aculeum sine clamore ferre non possumus. *Id. Fin.* 5, 15. Cornibus ut videmus boves, nepas aculeis. ¶ Dicitur etiam de quocumque spiculo seu spina pungente in setis animalium, in herbis, in ferramentis et similibus. *Plin.* 8, 35, 53. Hystrici longiores aculei et cum intendit cutem, missiles. *Id.* 13, 9, 19. Aculeus spinarum. *Id.* 20, 23, 99. carduorum. *Liv.* 38, 21. sagittae, quod idem dixit *Justin.* 9, 2. [*Calcis aculeos in gallinis habet *Colum.* 8, 2, 8.] ¶ Translate varios habet usus. *Cic. Cluent.* 55. *s. fin.* Aculeos severitatis judicum evellere. *Id. Att.* 1, 18. Domesticarum sollicitudinum aculei. [*Pl. Trin.* 4, 2, 158. Jamdudum meum ille pectus pungit aculeus, i. e. animi scrupulus.] *Id. Coel.* 12. Erigere et emittere aculeos severitatis in aliquem. *Id. Brut.* 9. Relinquere aculeos in animis audientium [*h. e.* quibus illi excitarentur, neque prius, quam fecerint, quod orator suasit, acquiescerent.] ¶ Ponitur saepe pro subtili acutaque sententia aut dicto. [*Cic. Fin.* 4, 3. Pungunt, quasi aculeis, interrogatiunculis.] *Cic. Ac.* 2, 31. Omnes istos aculeos et totum tortuosum genus disputandi relinquamus. *Id. Or.* 19. Philosophorum oratio neque nervos, neque aculeos oratorios ac forenses habet. *Id. Sull.* 16. Noli aculeos orationis meae, qui reconditi sunt, excussos arbitrari. [*Aculeos orationis dixit *id. Planc.* 24. Aptus hic est locus, quo illud *Livii* 23, 42, 5. commemoremus: Te ad unum modo ictum vigentem velut aculeo emisso torpere. Hic vulgo leg. *jaculo*. Cf. *Gron.* et *Drakenb.*, qui *Curtium* 4, 14. comparant et *Cic. Flacc.* 17. Inde explicandum proverbium, quod sine auctoritate affertur: *aculeo infixo fugere*, i. e. post convicium dictum statim se subducere. Ceterum imaginem ab apibus sumptam esse non est, quod dicamus.] ¶ Item pro acuto dicterio in aliquem. *Cic. Brut.* 47. In altercando cum aliquo aculeo et maledicto facetus. *Id. Or.* 2, 55. Aculei contumeliarum. *Id. Q. Fr.* 2, 1. Fuerunt nonnulli aculei in C. Caesarem, contumeliae in Gellium. ¶ [*Conf. *aculeus* et *jaculum*. Vid. supra.]

ĂCŪMEN, inis, n. ἀκωκή, pars summa alicujus rei in acutum desinens, mucro, acies. [*Haec quid inter se differant, v. in *Acies*. Acies maxime videtur dici de *secando*, acumen nonnisi de *pungendo* et de instrumentis praeacutis.] *Cic. Or.* 1, 33. Acumen stili [*ἀκμὴ τοῦ γραφίου. Cf. *Suet. Rhet.* 5. ibique interpp.] *Id. Arat.* 34. Acumen scorpii, *h. e.* aculeus. *Lucr.* 4, 432. coni. *Id.* 6, 1191. nasi. [*In h. l. est signum instantis mortis. Vid. *Bentl.* ad *Hor. Sat.* 1, 3, 29.] *Plin.* 10, 71, 91. rostri. [*Ov. Met.* 2, 376.] *Pallad.* 2, 15. *med.* Acumina amygdalorum. [*Hic alii habent *cacumina*. Cf. 12, 7, 1. Adde *Ov. Met.* 3, 84. 8, 354. ubi de *hasta* dicitur. De extrema et tenui parte corporis anguium *id. ib.* 4, 579. radicum *id. ib.* 11, 72. Cuneatus acumine longo collis *id. ib.* 13, 778. *Ammian.* 18, 9. contra acumina calcitrare (πρὸς κέντρα λακτίζειν.) ¶ In *Virg. Cul.* 182. intelligunt *acumen* de *ictu* aculei. Sed ibi valde dubia est scriptura. ¶ Dicitur etiam, ut gr. ἀκμή, de eo, quod extremum et summum est in aliqua re, de flore ac robore. Sic *Arnob.* 6. p. 198. Phryne illa Thespiaca, quum in acumine ipso esset pulchritudinis.] ¶ *Auspicium ex acuminibus* fuit militare, de quo mentionem facit *Cic. Div.* 2, 36. et *N. D.* 2, 3. et videtur fuisse illud, quod captabatur ex acuminibus pilorum, hastarum aliorumque telorum, si splendide emicarent, si non retusa, non hebetia, si horrorem quendam videntibus incuterent etc. *Arnob.* 2. p. 91. Martium discrimen obeuntes spem proelii sumitis et ex acuminibus auspicatis. *Cic. Div. l. c.* Nam ex acuminibus quidem, quod totum auspicium militare est, jam M. Marcellus totum omisit, idem imperator, idem augur optimus. Haec ex *Turnebo Adv. l.* 23. *c.* 12. cui *Dion. Halic. l.* 5. adstipulatur et alii plerique assentiuntur. Sunt tamen qui aliter statuant [*in his *Cerda* ad *Virg. A.* 6, 199. p. 627. et *Meurs. Exerc. crit.* ad *Pl. Epid.* 1, 3. Sed sola vera illa interpretatio, quam confirmat *Liv.* 22, 1. in Sicilia militibus aliquot spicula, in Sardinia autem in muro circumeunti vigilias equiti scipionem — arsisse. Cf. 43, 13.] ¶ Ap. *Diomed.* 2. p. 428. *P.* est *acumen* acutus accentus. ¶ Translate *acumen saporis* est sapor acer et jucundus. *Plin.* 14, 20, 25. Ratio condiendi musta aspersu picis, ut odor vino contingat et saporis quaedam acumina. Hinc translate *Arnob.* 5. p. 106. Dolorum acuminibus tortari. ¶ Saepe dicitur de ingenii perspicacia et vi, δεινότης. [*Cf. in *Acies*.] *Cic. Tusc.* 1, 6. Quem esse negas, eundem esse dicis: ubi est acumen tuum? *Id. Flacc.* 4. Sermonis leporem, ingeniorum acumen, dicendi copiam. *Id. Fam.* 5, 14. Propter acumen occultissima perspicere. *Juven.* 4, 102. Quis priscum illud miretur acumen, Brute, tuum? [*Plurali utitur eadem significatione *Hor. Ep.* 2, 1, 161. *Colum.* 1, 9, 4. acuminis strenui ministrum dicit servum prudentem et in negotio administrando acrem.] ¶ Item de subtili dicto, invento aut argumento. *Cic. Or.* 1, 28. Acumen dialecticorum, sententiae philosophorum. *Id. Or.* 2, 38. Dialectici ipsi se compungunt suis acuminibus. *Id. Or.* 31. Demosthenes nihil cedit argutiis et acumine Hyperidi. *Id. Or.* 2, 63. Etiam interpretatio nominis habet acumen, cum ad ridiculum convertas, quamobrem ita quis vocetur. [*Quintil.* 10, 1. acumen disserendi. *Hor. A. P.* 364. Judicis argutum — acumen. *Id. ep.* 1, 12, 20. acumen Stertinium.] *Hor. Ep.* 1, 17, 55. Meretricis acumina [*i. e. fraudes callide excogitatas. Adde praeterea *Nep. Alc.* 11. ingenii acumini inservire i. e. operam dare excolendo ingenio.] ¶ Usurpatur et pro tenuitate stili [*imo de subtilitate disserendi.] *Cic. Or.* 2, 29. Meae totius orationis et istius ipsius in dicendo facultatis tres sunt rationes: una conciliandorum hominum, altera docendorum, tertia concitandorum. Harum trium partium prima lenitatem orationis, secunda acumen, tertia vim desiderat. V. *eund. Or.* 6.

*ACUMINARIUS, a, um, adj. Mola acuminaria (armis acuendis) *vet. interpr.* ad *Stat. Th.* 3.

ĂCŪMĬNĀTUS, a, um, quod acumen habet. *Plin.* 18, 35, 79. Acuminatum cornu Lunae. *Id.* 11, 2, 1. Telum (culicis) fodiendo acuminatum. ¶ Translate *Sidon.* 8, 1. Linguas cote livoris acuminatas.

ĂCŪMĬNO, as, a, 1. ὀξύνω, acutum facio. *Lactant Opif.* 7. Contextum spinae a summo capite deductum acuminavit in caudam.

ĂCŬO, is, cui, utum, a. 3. ἀκονάω, ὀξύνω, proprie de falce, cultro et hujusmodi, quae aciem habent: cui contrarium est *obtundo*, *hebeto*. *Cic. Tusc.* 5, 40. Ne stridorem quidem serrae audiunt, cum acuitur. *Hor. Od.* 1, 2, 21. Acuere ferrum. *Id. Od.* 3, 20, 10. dentes. [*cf. *Tib.* 4, 3, 3.] *Ov. Met.* 15, 776. enses. [*Curt.* 6, 9. acuere gladios in aliquem dicit de auctore conjurationis. *Colum.* 11, 2, 12. acuere palos.] ¶ Translate est exacuere, perspicacem reddere. [*Patet, hic primum eos locos afferendos fuisse, in quibus dicitur acui *lingua*, sicut instrumentum ferreum cote. Hujusmodi locum attulit noster infra demum. *Cic. Brut.* 97. acuere linguam exercitatione dicendi. Aptior etiam *Hor. Ep.* 1, 3, 23. Seu linguam causis acuis. Jam cum his conf. *Cic. Att.* 2, 7. Acueram me ad exagitandam hanc ejus legationem,] *Ov. Rem. am.* 801. acuentes lumina rutae. *Cic. Tusc.* 1, 33. Multa e corpore existunt, quae acuant mentem; multa, quae obtundant. *Id. Brut.* 33. Non solum acuere, sed etiam alere ingenium. *Id. Or.* 1, 20. intelligendi prudentiam. [*Eodem spectat *Cic. R. Amer.* 38. Illum acuere, hos — fallere, quae ipse statim explicat: illum monere, ut caveret etc.] ¶ Item excitare, [*utrumque v. conjungit *Cic. Fam.* 15, 21.] incitare, exhortari, impellere. *Virg. A.* 12, 590. et *Liv.* 22, 4. iras. [*v. *Drak.* ad 9, 9, 18.] *Virg. A.* 7, 330. aliquem verbis. *Ter. Ad.* 5, 3, 49. Quod illos aetas sat acuet [*nisi h. l. potius est *docebit*, *prudentes reddet*.] *Cic. Lig.* 4. Acuere aliquem ad crudelitatem. *Plin. ep.* 2, 7. juventutem ad bonas artes et viros ad liberos suscipiendos. *Sen. ep.* 10 audaciam. [*Virg. A.* 12, 108. acuere Martem. *Flor.* 1, 8. acuere ratione virtutem. Huc pertinet etiam, quem minus apto loco Forc. citat, *Auct. ad Her.* 4, 1. acuere industriam. Porro adde *Sil.* 5, 228. Hos laeto victoria vultu Arridens acuit i. e. stimulat, ad fortitudinem exhortatur. Cf. 1, 113. 559. 10, 606.] *Virg. A.* 7, 406. Postquam visa satis primos acuisse furores, *h. e.* accendisse. *Id. G.* 4, 435. Auditisque lupos acuunt balatibus agni, *h. e.* eorum famem excitant. *Id. A.* 12, 850. acuuntque metum mortalibus aegris, *h. e.* augent. *Id. G.* 1, 123. curis acuens mortalia corda, *h. e.* exercens et operosos reddens. *Liv.* 10, 13. Acuere studia, *h. e.* vulgi favorem augere. Alia ratione *Val. Max.* 2, 2. *n.* 3. acuere studia,

h. e. excitare studia litterarum. *Val. Fl.* 2, 172. Acuere fletus, *h. e.* augere. [*Non ut par erat noster eos distinxit locos, in quibus *acuere* simpliciter est *excitare* ad aliquid, et in quibus *augendi* simul subest significatio. Quam cautionem adhibendam esse poterat docere locus *Curt.* 5, 4. Ignaviam quoque necessitas acuit. Illa vero *augendi* significatio confirmatur insigni loco *Sil.* 1, 325. Spicula — patrio gaudens acuisse veneno, quocum cf. *ib.* 12, 52. acuebat (i. e. addebat) fraudibus enses.] ¶ Apud Grammaticos *acuere syllabam* est acutum accentum appingere [*et sic pronuntiare.] *Quint.* 1, 5. Ut in hoc *Camillus*, si acuitur prima etc. Adde *Arnob.* 1. p. 35. ¶ [Partic. *Acuturus* non est in usu. *F.*]

ĂCŪPĔDĬUS, ὀξύπους, cui praecipuum est in currendo pedum acumen, hoc est pernicitas. *Festus.* Quidam leg. *aquipedius.* [*Etiam ἀρχαϊκῶς *agupedius. Pomp. gloss.* agupedium, ὀξυποδία.] V. *Voss.* in *Etymol.* v. *Aquifolium.*

ĂCUS, i, m. βελόνη, genus piscis marini, longi, laevis, longo, tenui acutoque rostro instar acus praediti, unde et nomen illi tum a Latinis inditum, tum a Graecis, nam βελόνη *acum* significat. Hinc a *Plin.* 32, 11, 53. inter *aculeatos* adnumeratur. Cf. de eodem *Plin.* 9, 51, 76. *Martial.* 10, 37. Et satius tenues ducere credis acos. [*Videtur idem esse piscis, quem nos vocamus Hornhecht, Esox Belone Linn.]

ĂCUS, acĕris, n. purgamentum tritici aut alius frumenti, levius ac tenuius (glumam, aristam et spicae scapum complectens) quod e tritis spicis evolat, ἄχυς, [*ex h. v. latina orta videtur, quae est sententia *Casaub.* ad *Athen.*] ἄχυρον, σκύβαλον. *Varr. R. R.* 1, 52. Iis tritis oportet e terra subjactari vallis aut ventilabris, cum ventus spirat lenis: ita fit, ut quod levissimum est in eo, atque appellatur acus, evannatur foras extra aream, ac frumentum, quod est ponderosum, purum veniat ad corbem. *Id. ib.* 57. Mixto acere e frumento. *Id.* 3, 9. In cubilibus, cum parturient (gallinae), acus substernendum. *Cato R. R.* 54. Paleas triticeas et hordeaceas, acus fabaginum, viciam. ¶ In femin. genere et 4. declin. *Colum.* 2, 10. Durissimae acus rejectae separataeque erunt a cudentibus: minutae vero, quae de siliquis cum faba residerunt etc.

ĂCUS, us, f. ἀκέστρα, βελόνη, [*ῥαφίς] instrumentum, quo vestes consuuntur: item quo capilli mulierum compti capiti adfiguntur vel discriminantur. *Cic. Mil.* 24. Mirabar vulnus, quod acu punctum videretur, pro ictu gladiatoris probari. *Cels.* 7, 16. In duas acus fila conjicere. *Ib.* Pars acuum, quae acuta est. *Ib.* Permutatis inter manus acubus. *Ib.* 17. Immittere lina per acum. *Ib.* 7. *n.* 8. Acu transuere. *Ib.* acum transmittere. ¶ De acu crinali. [*Dicitur eadem *comatoria Petron.* 21. *Acum crinibus distinguendis* appellat *Tertull. de poen.* 10. *discriminalem* vocat *Hieron. adv. Rufin.* 3, 11. Plura de his v. ap. *Salmas. Exerc.* p. 534 sqq.] *Martial.* 2, 66. Unus de toto peccaverat orbe comarum Annulus, incerta non bene fixus acu. *Juven.* 2, 93. Ille supercilium madida fuligine tinctum Obliqua producit acu, *h. e.* calamistro. [*Melius recentissimi interpp. expl. h. l. quos consule.] ¶ Acu non consuuntur tantum, sed et ornantur vestes et vario opere intexuntur: quod a Phrygibus inventum fuisse *Plin.* 8, 48, 73. scribit. Maeonii etiam seu Lydi hujusmodi texendi arte claruere. *Martial.* 8, 28. Babylonica picta superbe Texta Semiramia quae variantur acu. *Sen. Herc. Oet.* 665. Nec Maeonia distinguit acu, quae legit Eois Ser arboribus. ¶ Hinc *acu pingere* est figuras vestibus inserere. *Ov. Met.* 6, 23. Seu pingebat acu, scires a Pallade doctam. *Virg. A.* 9, 582. Pictus acu chlamydem. [*Addatur hic, quod ex *Isid. Or.* 19, 22. conjunctis vocibus scriptum supra exhiberat *Furl.*, acu picta vestis, quam acu textilem vel ornatam explicat. *Bail.* in *Auctar.* citat *Cramer.* ad *Comment. vet.* in *Juvenal.* 6, 516. Ceterum cf. gr. κεστός, ut κεστὸς ἱμάς, cujus eadem est ratio.] ¶ Acus in fibula est pars extrema, tenuis acutaque, qua pars fibulae una alteri infigitur et adnectitur. *Trebell. Claud.* 14. Fibulam auream cum acu Cypria unam. ¶ [*Est etiam id, quod gr. dicitur μήλη (n. Sonde), quo instrumento in vulneribus explorandis utuntur. V. interpp. *Appulej. Met.* 8. p. 543. *Böttig. Sab.* I. p. 147. et 170. *Foes.* in *Oec. Hipp.* v. μήλη. Haec nobiscum communicavit *Jahn.*] ¶ Est etiam acumen pastini. *Pallad.* 1, 43. Acus per quas in pastinis sarmenta merguntur. ¶ *Acus* pro *acere* usurpavit *Colum.* 2, 10. V. v. praeced. ¶ *Acu rem tangere* est ipsam rem divinare, accuratissime conjicere. *Pl. Rud.* 5, 2, 17. Num medicus, quaeso, es? *La.* Imo una littera plus sum quam medicus. *Gr.* Tu mendicus es? *La.* Tetigisti acu. ¶ *Si acum, credo, quaereres, acum invenisses*, proverbialis locutio apud eund. *Men.* 2, 1, 13. de diligenti et prospera inquisitione. [*Idem fere significat locutio, quae ap. *Cic.* in *fragm.* est *acu enucleare.*] ¶ *Paul. in Epit. Festi* addit *acum* dici etiam exercitum instructum, quod paratus sit ad hostem vulnerandum acumine telorum. De *acu* dixit, quod *aciei* convenit. ¶ De acu Matris Deum v. in ANCILIA.

ĂCŪTĀLIS, le, adj. in acumen desinens. *Frontin. Colon.* p. 132. *Goes.* Terminus crassus acutalis.

ĂCŪTĀTUS, a, um, part. ab inusit. *acuto*, acutus. *Veg. Vet.* 1, 22. Sagittae cotibus bene acutatae.

ĂCŪTĒ, adv. ὀξέως, λιγέως. Convenit ex parte cum adv. *acriter.* Dicitur igitur de visu. *Lucr.* 4, 808. acute cernere. De sono *Cic. Somn. Scip.* 5. Ut extrema ex altera parte graviter, ex altera autem acute sonent. Item de auditu *Solin.* 19. Cervi rectis auribus acutissime audiunt, submissis nihil. ¶ Translate est ingeniose, subtiliter. *Cic. Coel.* 8. Acute arguteque respondere. *Id. Brut.* 14. Acute arguteque conjicere. *Id. Off.* 1, 44. Acutissime cogitare. *Id. Att.* 10. 8. Acutissime perspicere aliquid. [*Cic. Fam.* 15, 21. acute moveri, i. e. ingenio excellere et crebris et acutis sententiis abundare. *Id. Or.* 1, 21. acute dicere. *Suet. Gramm.* 4. Diligenter et acute scienterque dicere aut scribere.] ¶ De tenui et subtili dicendi genere. *Id. Inv.* 2, 16. *s. fin.* Illae tenuius et acutius et subtilius tractantur; hi autem gravius et ornatius.

*ACUTIA, nom. muliebre, P. Vitellii uxoris. *Tac. A.* 6, 47. *Bail. Auctar.*

*ACUTIATOR, is, m. qui acutum reddit. *Vet. Gloss.* ἀκονητής, samiarius, cotiarius, acutiator. Cf. ACUTOR.

[ĂCŪTOR, oris, m. qui acuit, idem ac samiarius vel samiator. Legitur vox haec in *Not. Tir.* p. 120. *F.*]

ĂCŪTŬLĒ, adv. ab acutulus. *August. Conf.* 3, 7. Quasi acutule movebar.

ĂCŪTŬLUS, a, um, adj. diminutivum ab *acutus.* Translate *Cic. N. D.* 3, 7. Zenonis breves et acutulae conclusiones. *Gell.* 17, 5. Acutulus et minutus doctor.

ĂCŪTUS, a, um, part. ab *acuo, acuto*, ὀξύς, τμητικός, proprie de ferro dicitur, quod aciem habet, pungit, penetrat, aut secat. [*Opp. *hebeti*, ut ap. *Cic. Inv.* 1, 24.] *Pl. Mil.* 5. v. 4. Vide, ut sit acutus culter probe. *Ov. Her.* 14, 45. ter acutum sustulit ensem. *Hor. A. P.* 304. fungar vice cotis, acutum Reddere quae ferrum valet. *Virg. Ecl.* 5, 39. Acutae spinae. [*cf. *Georg.* 3, 231. *Aen.* 5, 205.] *Id. A.* 5, 208. et acuta cuspide contos. *Hor. Epod.* 17, 10. Acuta tela. *Ov. Met.* 5, 380. de mille sagittis Unam seposuit, sed qua nec acutior ulla etc. *Plin.* 8, 26, 40. Uti acutissimum videt stirpem. [*Ita sign. substantiv. dicitur om. *clavus.* Sic *acutus Cyprinus Veg. A. V.* 1, 12, 3. 3, 2, 27. *Salm. Exerc.* p. 770.] ¶ De quibuscumque rebus in acumen desinentibus. *Pl. Capt.* 3, 4, 114. Acutus nasus. [*Hor. Od.* 2, 19, 4. aures acutae, quod intell. de arrectis ad audiendum auribus. Sed de subtili judicio aures acutas dicit *Calpurn. Ecl.* 1. Silvestre licet videatur acutis Auribus et nostro tantum memorabile pago.] *Ov. A. A.* 1, 383. Acuta cacumina. [*Hor. Od.* 3, 27, 61. acuta saxa. *Virg. A.* 1, 45. scopulus acutus. 8, 233. acuta silex. *Ov. Met.* 1, 699. pinus acuta. Cf. 3, 155.] *Plin.* 12, 13, 29. Acuti anguli. *Pl. Ps.* 4, 7, 121. Magno capite, acutis oculis, ore rubicundo; ubi non *aciem visus*, ut quidam putant, sed *figuram* notat. [*Virg. Cir.* 507. ac. ungues. *Quintil.* 7, 2. acuta luna, opp. *globosae* et *plenae. Cic. fr. Acad. lib.* 2. Cur ejus (lunae) nascentis alias hebetiora, alias acutiora videantur cornua. Denique *acuta elementa* ap. *Lucr.* 2, 462. sunt atomi, h. e. particulae acuta figura, ex quibus constare corpora dicuntur. H. l. noster ipse attulit.] ¶ De visu et oculis acie valentibus. *Hor. Sat.* 1, 3, 26. in amicorum vitiis tam cernis acutum. ¶ De odoribus acribus. *Plin.* 21, 7, 18. Acutus odor. *Id.* 13, 1, 2. Acutiora unguenta fiunt costo, amomo, quae maxime nares feriunt. ¶ Item de saporibus. *Id.* 15, 27, 32. Sapor austerus, acer, acutus. *Id. ib.* In vinis et austerus et acutus sapor sentitur. [*Id.* 27, 12, 97, Semen gustu acuto et odorato.] *Plin. ep.* 7, 3. Cibos acres acutosque miscere. *Acutus* sapor aut cibus ab *acri* differre in eo videtur, quod *acutus* sit qui facile sentitur et altius palatum afficit: *acer* autem praeterea addat salsitudinem quandam et acorem linguam vellicantem. ¶ [*Dicitur etiam de coloribus, ut ap. *Solin.* 27. viridi colore et non ita acuto. V. *Salm. Exerc.* p. 244.] ¶ Item de frigore aut calore vehementi et penetranti. *Hor. Ep.* 1, 10, 17. Cum semel accepit solem furibundus acutum. *Id. Od.* 1, 9, 4. geluque Flumina constiterint acuto. [*Sic *Lucr.* 1, 495. frigus penetrale. *Virg. G.* 1, 93. penetrabile. *Pind. Pyth.* 1, 39. χιὼν ὀξεῖα.] ¶ Item de voce et sono. [*Cic. Somn. Scip.* 5. acutus et excitatus sonus.] *Id. Or.* 1, 59. Vocem ab acutissimo sono usque ad gravissimum sonum recipiunt. *Hor. Od.* 3, 4, 3. Vox acuta [*opp. *vox gravis.* Ap. *auctor. ad Herenn.* 3, 12. *acuta exclamatio* est, quae ad muliebrem potius vociferationem, quam ad virilem dignitatem in dicendo accommodata est.] *Id. Od.* 1, 34, 15. Acutus stridor. Et *ib.* 16, 8. Aera acuta, *h. e.* acute sonantia. *Virg. G.* 3, 94. Acutus hinnitus. ¶ Apud Grammaticos *acutus accentus* dicitur, qui syllabam attollit, et ejus tonum sonantiorem et quodammodo acutiorem reddit: ejus autem nota est lineola oblique ducta super syllabam a dextera ad sinistram partem vergens hoc modo(´). Et acuta syllaba dicitur, quae accentum acutum habet. *Diomed.* 2. p. 425. *P.* et *Quint.* 1, 5. ¶ Dicitur etiam *acutus* de febri ac morbis. *Cels.* 3, 1. Alios ex his (morbis) acutos, alios longos esse dixerunt. *Ib.* quidam enim breves acutique sunt, qui cito vel tollunt hominem, vel ipsi cito finiuntur: quidam longi, sub quibus neque sanitas in propinquo, neque exitium est. [*Opponit idem in *praef.* morbos *acutos* et *vetustos.*] *Id.* 2, 4. Acuta febris. *Plin.* 23, 1, 24. Acuta pericula. [*Hor. Sat.* 2, 3, 163. Eodem refer, quod idem dicit *Horat. Od.* 4, 4. *extr.* acuta belli, ubi summa belli pericula, non στρατηγήματα significat, quae nostri fuit sententia, qui infra demum h. l. attulerat.] ¶ Saepissime vero usurpatur de animo, ingenio et significat *subtilem, ingeniosum. Cic. Fam.* 6, 6. Homo valde et acutus et multum providens. *Id. Att.* 12, 38. *fin.* Homo acutus magis quam eruditus. *Id. Or.* 1, 25. Acutus ad excogitandum. *Id. ib.* 39. Vir ingenio prudentiaque acutissimus. *Nep. Dion.* 8. Callidus et acutus ad fraudem. [*cf. *Dat.* 6.] *Hor. Sat.* 1, 3, 29. minus aptus acutis Naribus horum hominum, *h. e.* acribus et sagacibus ad judicandum: cui opponitur *obesa* naris [*ut est *Epod.* 12, 3. V. *Bentl. h. l.* Sed *acutae nares* etiam *mortis* instantis signum, ut ap. *Cels.* 2, 6. gr. ῥὶς ὀξεῖα. Quin ap. *Auson. praef. ad Griph.* nares acutas de *ira* explicari posse id. *Bentl.* dicit. Verba Ausonii haec sunt: neque me fallit fore aliquem, qui hunc jocum acutis naribus et caperata fronte condemnet. At hic potius de *irrisione* videtur esse intelligendum (v. *aduncus*); apud *Hor.* acutae nares tribui videntur hominibus quodvis vel leve vitium facile odorantibus.] *Stat. Th.* 6, 792. motu Spartanus acuto Mille cavet lapsas circum cava tempora mortes, *h. e.* pleno artis, callido, subdolo. *Cic. Sen.* 14. *med.* Acuta studia. ¶ *Acutus* etiam dicitur, qui subtili ac tenui stilo utitur in dicendo [*omnemque ornatum contemnit.] *Cic. Or.* 25. Illa huic acuto fugienda sunt, paria paribus relata, et similiter conclusa, et immutatione litterae quasi quaesitae venustates. V. ACUMEN. ¶ [*Acutus* et *argutus* quomodo differant, docet *Vavassor.* de *epigr. c.* 6. Ipse *Cic. de opt. gen. or.* 2. ad docendum adhiberi vult sententias *acutas*, ad delectandum *argutas.*] ¶ *Acutum* adv. more pro *acute* ponitur *Hor. Sat.* 1, 8, 41. Resonarint triste et acutum. Adde 3, 26. [*Confunduntur in lib. mss. *acutus* et *aduncus.* V. *Bentl.* ad *Hor. l. c.*]

ĂCȲRŎLŎGĬA, ae, f. ἀκυρολογία, impropria dictio: et per se quidem vitium est, sed figurae rationem induit ap. *Virg. Ecl.* 7, 7. Vir gregis ipse caper. Et *A.* 4, 419. Hunc ego, si potui tantum sperare dolorem. Eadem ferme est, quae abusio. Est autem graeca vox, ab ἄκυρος, *improprius*, et λόγος, *sermo. Serv.* ad *Virg. l. c.* Sperare pro timere, et est acyrologia. *Isid. Or.* 1, 33. Acyrologia non propria dictio etc. *Hieron. in Ruf.* 2, 1. Istiusmodi nugis et acyrologiis omnis ejus scatet oratio. ¶ Rectius tamen graece usurpatur, quemadmodum usurpant *Charis.* 4. p. 242. *P., Diom.* 2. p. 444. et *Donat. de Barbar.* p. 1770. latine enim *Improprium* dicitur, teste *Quint.* 8, 2.

ACYS. V. ACIS.

*ACYTOS, i, f. eadem quae Melos insula, ab Heraclide dicta Acytos. *Plin.* 4, 12, 23.

AD

AD, praepositio accusativo serviens. [*In hac praepositione praeter eos locos, quos affert, nihil fere retinuimus eorum, quae Forc. disputavit. Restituere enim eum ordinem, qui aptior nobis videretur, quam retento pristino, qualis esse deberet, indicare, satius duximus.] Scribebatur haec praep. olim etiam *at*, de qua re v. *Quintil.* 1, 7, 5. *Terent. Scaur.* p. 2250. *Vel. Long.* p. 2230. *id.* ap. *Cassiod.* p. 2287. *Mar. Victor.* p. 2457. *Charis.* p. 203. et, qui hos laudat deque hac re accuratius disputat, *Schneid. Gr. l.* I. 1. p. 251. sqq. De aliis orthographicis v. in fine h. v. et de *Ad* pro At posito in v. AT. ¶ Alii praepos. derivant a praep. *a*; *Kärcherus in Eph. schol.* 1828. F. II. N. 24. ab *ago*, ut ex obsoleto partic. *aged, agd*, extrusa *g*, ortum sit *ad*, quo facto appropinquationis notionem primariam fuisse in hac praep. colligit. Ad originem quod attinet, putamus in ambiguo relinqui posse; de significatione nobis paulo aliter videtur. Putamus enim, primitivam notionem esse hanc, ut *ad* omnino *directionem* aliquam significet, exclusa *appropinquandi* notione; inde demum jure derivari illam, quam primam *Kärcherus* posuit, significationem *appropinquandi.*

¶ Ista igitur *directionis* notio generalis praecipue conspicitur in iis locis, in quibus *ad* significat *versus*, gr. πρός, cum de situ *locorum* sermo est. *Virg. G.* 3, 303. Ad medium conversa diem. *Cic. Div.* 1, 17. Ad meridiem spectans. *Id. Phil.* 12,

11. Quid ad dexteram, quid ad sinistram. Interdum utrumque conjungitur, ut ap. *Cic. Fam.* 8, 15. ad Alpes versus, ubi nubem aliorum locorum ex *Caes., Liv., Sallust.* collegit *Manut.* Adde *Davis.* et *Oud.* ad *Caes. b. g.* 6, 33. et ad *Hirt. b. Afr.* 62. Eodem pertinent loci, qualis hic est *Virg.* G. 1, 398. Non tepidum ad solem pennas in litore pandunt. *Id. A.* 6, 741. Aliae panduntur inanes Suspensae ad ventos. *Id. ib.* 3, 177. Tendoque supinas Ad coelum cum voce manus. (Ita persaepe poetae; rarius scriptores, ut *Caes. b. g.* 2, 13. manus ad Caesarem tendere — coeperunt. V. ibi *Herz.*) *Auct. Cir.* 402. Ad coelum infelix ardentia lumina tendens. Sed talia omnino sunt frequentissima.

¶ Porro vero directionem significat eam, quae cum *appropinquatione* conjuncta est, ut igitur de *motu ad terminum* dicatur, cui sive appropinquamus plus minusve, sive ad eum pervenimus et subsistimus, nihil interest. Dicitur igitur proprie de *loco*, tum, quod perinde est, de *persona*, quae est in loco, ad quem accedimus, ut dicunt *ad me, ad te* pro *in meam, tuam domum.* Vid. *Cic. Att.* 16, 10. *Verr.* 2, 5, 49. Cum ego ad Heracleam accederem, i. e. appropinquarem urbi. *Virg. A.* 4, 665. It clamor (tendit, proficiscitur, pervenit) ad alta atria. (Eodem pertinet *Virg. A.* 2, 348. sublatus ad aethera clamor, et *Ecl.* 1, 57. canere ad auras. *Aen.* 5, 547. fari ad aures, quod compara cum *Ter. Ph.* 5, 9, 41. et *Ov. Met.* 4, 41.) *Cic. Fam.* 4, 4. Cum senatus ad Caesarem supplex accederet. *Virg. A.* 6, 108. Ire ad conspectum cari genitoris et ora, i. e. tendere in eum locum, ubi conspectus patris datur. Plures locos afferre nihil attinet. Ita vero apparet, quid sit discriminis inter praepositiones *ad* et *in*. Haec enim notat *ingressum* in locum, illa *accessum*, ut *venire ad Urbem* est Romam accedere, *venire in urbem*, Romam ingredi. Ac non dicimus, nusquam promiscue his praepp. usos esse scriptores. *Cic. Fam.* 15, 3. Quum ad me venissent *in castra* ad Iconium. Idem vero *Lig.* 9. In Macedoniam *ad castra* Pompeji venit. Sic, quod alibi dicitur *penetrare in, Quintil.* 11, 3. dixit omnis *ad* animum penetrat affectus. Pariter *Suet. Tit.* 6. recipere *ad se* dixit pro *in se.* Non differunt haec in his locis, si sententiam spectamus; differunt, si propriam vim particularum, ut etiam distingui possint: venit *ad* castra, non *in* castra. Verum *Eutropius* dicitur *ad* cum verbis *motum* significantibus pro *in* ponere, ut, quos locos noster attulit, 2, 12. (22) Consules ad Africam profecti sunt, et *ib.* 14. (25) Regressus ad Africam etc. Poterat addere ex *eodem lib.* 2. (5) Gallos, qui ad Italiam venerant, et 8. (14) Ad Siciliam profectus est, ubi al. *in.* Add. *ib.* 6. (11.) et 5, 2. *Spartian. Hadr.* 2. Ad patriam rediit. Haec ut insolentius dicta videantur et a dicendi ratione optimorum scriptorum discrepent, tamen hoc certum est, *ad* in hujusmodi locis non dici pro *in*, ac proinde *proficisci ad Africam* non esse *intrare Africam*, sed aut hoc significare, iter aliquem facere *Africam versus*, aut subsistere velle *prope Africam*, in vicinia Africae, neque eo consilio proficisci, ut in Africam ipsam perveniat. Sic ap. *Eutrop. l.* 2, 12. consules dicuntur non accessisse in Africam, sed tantummodo prope eam classem tenuisse. Id quod sequentia clarissime docent. (Quod vero idem dicit: Gallos, qui ad Italiam venerant — de Gallis in Italiam ingressis, putamus sic explicandum esse: qui ad Italiae fines pervenerant. Sic fere jam *Tac. H.* 1, 79. Rhoxolani ad Moesiam irruperant.) Atque haec est illa ipsa ratio, qua cum nominibus urbium praep. *ad* persaepe conjungitur. Sic *Sall. Jug.* 91. tendere ad Capsam. *Liv.* 25, 19. Ad Capuam rediit. *Cic. Fam.* 3, 6. Si ad Sidam navigassem. Cf. *Sen.* 4. *Caes. b. g.* 1, 7. Ad Genevam pervenit. *Suet. Tib.* 4. Antonium consulem — ad Perusiam secutus. Vid. interpp. *Caes. l. l.* et ad *b. c.* 3, 40. et 41. et *Bremi* ad *Suet. Cl.* 1. Librarii in hujusmodi locis persaepe erraverunt. Ceterum similia de praep. *a* supra disputavimus. Cf. *Rudd.* II. p. 280. Par est ratio aliarum locutionum. Sic *Liv.* 35, 39, 5. Villius quinqueremi nave ad ostium portus est invectus. Vid. *Gron.* ad 37, 15, 9. Regillum tota classe evehi ad portum Ephesi ad inferendum hostibus terrorem. Neque *Suetonius* quod dicit *Caes.* 32. prosiluit ad flumen, temere quisquam pro *in flumen* dictum esse existimaverit. ¶ *Accedendi* notionem *ad* etiam in iis locis habet, in quibus expl. *contra, adversus.* Nulla enim per se infesti animi significatio in ea inesse potest, ne praepos. *adversus* quidem propria, ac nonnisi e nexu intelligitur; et eadem ratio est v. *aggredi*, et gr. partice. πρὸς et ἐπί. *Ter. Andr.* 1, 5, 16. Itur ad me. Hoc dicit Pamphilus: illos ad se tendere et venire, cui puellam obtrudant. Id vero cum displiceat adolescenti, inde fit, ut hostili animo eos ad se venire dicat. Cf. *Pl. Pseud.* 1, 5, 38. *Phaedr.* 1, 21, 5. Aper fulmineis ad eum venit dentibus. *Caes. b. g.* 2, 1. Ut — ad eos exercitus noster adduceretur. Cf. *ib.* 5. et 10. 7, 70. *Liv.* 1, 5. Ad regem impetum fecit. In his omnibus *ad* de *accedentibus* dicitur, neque aliter ap. *Catull.* 68, 88. Raro ac nonnisi apud poetas putamus inveniri tales locos, qualis hic est *Prop.* 2, 19, 9. Lernaeas pugnet ad hydras, quamquam ne hic quidem vera sign. prorsus evanuit. Paulum diversi coloris haec sunt: *Ter. Heaut.* 3, 2, 34. Ad senem aliquam fabricam fingit, et *vet. Poet.* ap. *Cic. N. D.* 3, 29. Nec quem dolum ad eum aut machinam commoliar. Hoc intell. de dolis, qui ad aliquem quasi diriguntur, ad eum pertinent. Ceterum cf. *Burm.* ad *l. Phaedr.* et *Prop., Herz.* ad *Caes.* 2, 1. et 7, 70. et *Bremi* ad *Nep. Dion.* 5.

¶ Sequitur ea significatio, qua praep. *ad* simplex idem est, quod *usque ad.* Nimirum, ut supra vidimus, *ad* non solum dicitur de *motu* in terminum, sed etiam de *adventu* ad eum, cum quis ad eum subsistit. *Caes. b. g.* 3, 66. Ab angulo castrorum munitionem ad flumen perduxerat. *Liv.* 42, 3. Aedem ad partem dimidiam detegere. *Sall. Jug.* 98. Prope ad summum montis egressus est. *Colum.* 12, 47. Cum ad fauces vas repleveris. *Suet. Aug.* 72. Ad solum diruere. Sed hoc nullam habet difficultatem. ¶ Denique *ad* sign. *apud, prope, juxta*, (*Rudd.* p. 287. coll. p. 282.) ut etiam cum verbis *quietem* notantibus conjungatur; cujus significationis ratio per se intelligitur ex antecc. Dicitur ita et de *loco*, et de *persona*; illud tamen frequentius. 1. De *loco Virg. A.* 7, 347. Inque sinum praecordia ad intima subdit. *Cic. Fam.* 15, 2. Castra ad Cybistra — locavi. *Liv.* 2, 31. Dum ad Antium haec geruntur. V. *Cort.* ad *Sall. Jug.* 20, 1. In hujusmodi locis saepe librarii exhibent *apud. Cic. Caec.* 8. Ad omnes introitus armatos opponit. (Cf. *Suet. Aug.* 78.) *Cic. Fr. or. pr. Tull.* 20. Dominum esse ad villam. *Id. Or.* 2, 14. ad Misenum, i. e. in villa ad Mis. Cf. *Att.* 1, 16, 23. Et sic dicebantur *esse ad urbem* magistratus, qui aut nondum in provincias abiissent, aut reversi triumphi causa extra urbis pomoerium manerent, cum in ipsam urbem ingredi *cum imperio* lege non concessum esset. V. *Ascon.* in *prooem.* ad *Cic. Verr.* et *Manut.* ad *Fam.* 3, 8, 1. *Cic. Sext.* 18. ad portam esse. Cf. *Vell.* 2, 27. et v. *Drak.* ad *Liv. epit.* 88. *Suet. Ner.* 39. Ignominia ad Orientem i. e. in regione Orientis. *Cic. Verr.* 2, 4, 2. Cum Thespiis ea, quae ad aedem Felicitatis sunt, ceteraque ex illo oppido signa tolleret. Notanda hic frequentissima illa ellipsis, quum dicunt *ad Opis, ad Vestae, ad Apollinis* etc. intellecto *aedem, templum* s. *aram* (*statuam*). *Cic. Fam.* 8, 4. Cum senatus ad Apollinis habitus esset. V. *Manut.* Adde *Phil.* 1, 7. *Hor. Sat.* 1, 9, 35. et cf. *Drak.* ad *Liv.* 10, 23, 12. *Salmas.* ad *Tertull. de Pall.* p. 355. *Heind.* ad *Hor. l. l. Rudd.* p. 334. Graece eodem modo dicitur: εἰς Ἀπόλλωνος, παρὰ τὸ τῆς Χλόης, ἐν Διονύσου. Vid. *Lamb. B. Ell.* p. 202. sq. *Schaef.* Librarii in hujusmodi locis persaepe suam ostentaverunt sive doctrinam sive imperitiam. Ceterum alia nonnulla hujus sign. exempla si desideras, adi *Virg. A.* 5, 55. 12, 372. *Cic. Mil.* 10. *Suet. Caes.* 84. Quidquid ad manum aderat. Huc refer etiam *Cic. Coel.* 28. ad vinum disertum esse. Alibi dicunt *inter pocula, in vino.* Denique hoc modo dicitur etiam de eo, quod alicui rei adhaeret, ut ap. *Virg. G.* 2, 250. Picis in morem ad digitos lentescit habendo. 2. De *persona* (ut gr. πρὸς et παρά). De hoc, quoniam insolentius est, paulo accuratius dicemus. Ac primum certum nobis videtur, in plerisque eorum locorum, qui huc referendi sunt, *ad* motus quandam significationem retinere. Veluti quum *Caesar* dicit *b. c.* 3, 60. magnam haec res illis offensionem et contemptionem ad omnes attulit, apparet, hoc sic intelligendum esse, ut offensio illa dicatur quasi ad omnes pervenisse, omnes accessisse. Quam brevitatem loquendi uterque sermo mire amat. Ad eandem normam explicari potest, quod habet *id. b. g.* 4, 16. Tantum esse nomen atque opinionem ejus exercitus — etiam ad ultimas Gallorum nationes. *Liv.* 2, 10. *extr.* Rem ausus plus famae habituram ad posteros, quam fidei i. e. unde plus famae redundaturum, perventurum sit ad posteros. Sed tum ita coepta est haec praep. usurpari, ut, nisi argutari velis, non aliter quam pro *apud* dicta videri possit, qua quidem praep. et alibi scriptores in istiusmodi locis saepissime usi et librarii ad corrumpendam veram scripturam abusi sunt. *Sen. Herc. Oet. fin.* Vadis inermis, gnate, per umbras, Ad quas semper mansurus eris. *Liv.* 10, 35. Minus cladis, ceterum non plus animorum ad hostes erat. *Ter. Heaut.* 5, 2, 26. Tibi jam esse (cibum) ad sororem intelligo. *Cic. Att.* 10, 16. Ad me — fuit. (Cf. *Fam.* 9, 1. *Or.* 2, 7.) *Liv.* 24, 48. Qui ad regem mansit. *Caes. b. g.* 6, 38. Baculus, qui primum pilum ad Caesarem duxerat. *Id. ib.* 3, 9. Quod nomen ad omnes nationes sanctum — fuisset. 5, 53. ad exercitum manere. *P. Syrus:* Bonum ad virum cito moritur iracundia. Sic persaepe dicitur *accusare, criminari, reum esse ad al., causam agere et defendere, damnare ad al.*, porro *favor ad vulgum, gratia ad plebem etc.* in quibus omnibus alibi *apud* solent dicere. Vid. *Liv.* 3, 9. 10, 31. 38, 55. 40, 24. *Cic. Fam.* 5, 10. Itidem *Ov. Trist.* 2, 470. Haec est ad nostros non leve crimen avos. Eodem spectat *ad arbitrum Cic. Rosc. C.* 4. et saepe *ad judicem.* Sed quid plura? Largam aliorum locorum copiam v. ap. *Par. Lex. cr.* p. 29. *Fechner. Hellenol.* p. 433. *Gron.* et *Drak.* ad *Liv.* 7, 7, 4. coll. ad 3, 10, 3. 4, 53, 4. 24, 48, 9. 28, 18, 2. 29, 20, 8. (ubi miris modis librarios haec ratio dicendi elusit) 30, 14, 2. 38, 35, 1. 55, 44. (ex quibus intelligitur, Livium ita prae ceteris dicere solere; adde etiam Caesarem) *Drak.* ad *Sil.* 13, 606. *Heins.* ad *Ov. Fast.* 4, 310. interpp. *Caes.* ad *b. g.* 1, 31. 3, 9. 6, 38. *b. c.* 3, 60. *Walch. Emend. Liv.* p. 24. sq. *Passov.* ad *Tac. G.* 20. (ibi sic scriptum est: sororum filiis idem apud avunculum, qui ad patrem, honos.) ¶ Hactenus diximus de proprio praep. usu, quum de *loco* dicitur. Ex his putamus facile explicatum iri reliquas rationes, in quibus vis ejus a loco ad alias res transfertur. A. Ac primum quidem frequens ejus usus est in *numero* afferendo. Hic interdum est *usque ad*, ut ap. *Cels.* 5, 28. *n.* 16. Amurca ad tertiam partem decocta. Quum dicunt: omnes ad unum (v. *Cic. Am.* 23. *Lentulus* ap. *Cic. Fam.* 12, 14.) simul includunt sive complectuntur illum *unum*, quasi dicas: omnes, ne uno quidem excepto. Sed de ea re alibi dicetur. Ex eodem genere est *ad nummum*, i. e. sic ut nihil plane desit. *Cic. Att.* 5, 21. *med.* Rationes conferatis. Assidunt, subducunt: ad nummum convenit. *Id. Rosc. Com.* 4. ad libellam sibi deberi. Cf. AS. Verum longe usitatius est, ut dicatur de numero non plane definito, quum quid tantum plus minusve accedit ad certum quendam numerum, quo facto *ad* significat *circiter, fere, prope*, gr. εἰς, ὡς, ὅσον. Cf. *Gronov. d. Pec. V.* 1, 7. *Hirt. b. Afr.* 21. Ad ternas cohortes habere in statione. *Liv.* 44, 5. Tigni ad tricenos pedes longi. *Suet. Caes.* 25. Ad bis et tricies centum millia passuum. At hoc minime rarum nec difficile. Illud accurate notandum, in hujusmodi locis *ad* adverbii modo usurpari; quamquam ita negant Ciceronem locutum esse. *Caes. b. g.* 2, 33. Occisis ad hominum milibus quatuor. *Liv.* 8, 18, Ad viginti matronis per viatorem accitis. *Suet. Caes.* 20. Agrum — divisit extra sortem, ad viginti milibus civium. Hic al. *ac* praebent, al. praep. omittunt. V. *Graev.* et *Oud.* Nimirum librarii, quos, ut alia multa, haec quoque ratio fugeret, pro ingenii captu tales locos mutaverunt. De qua omnium diligentissime egerunt *Gron.* et *Drak.* ad *Liv.* 10, 17, 8. ad duo milia et trecenti occisi (sic enim ibi libri optimi) et cf. eosdem aliosque VV. DD. ad 3, 15, 5. (ubi al. *quingentos*) 4, 59, 7. 8, 18, 8. 10, 14. *fin.* 43, 8. 22, 15, 11. 27, 12, 16. 41, 18, 2. *Oud.* ad *Hirt. b. g.* 8, 4. et *eund.* ac *Davis.* ad *Caes. b. c.* 3, 53. *Rudd.* p. 334. ubi sat exemplorum habes. ¶ B. Dicitur *ad* etiam de *tempore.* Haec ratio est tripartita: modo enim significat *versus* (terminum), et, quod idem fere est, *circa, circiter;* modo *usque ad;* modo denique ipsum illum terminum complectitur diciturque aliquid in eo fieri. 1. *Suet. Dom.* 21. Ad horam somni nihil aliud — quam deambulabat. *Varr. R. R.* 3, 5. Turdi trans mare in Italiam advolant circiter aequinoctium autumnale, et eodem revolant ad aequinoctium vernale. *Cic. Att.* 1, 3. Nos hic te ad mensem Januarium expectamus. 2. Cf. *ib.* 13, 9. *Fam.* 4, 10. *Virg. G.* 1, 435. Totus et ille dies et qui nascentur ab illo Exactum ad mensem. Cf. 3, 336. 1, 230. Ad medias sementem extende pruinas. *Liv.* 40, 50. A prima luce ad sextam horam diei pugnare. *Id.* 3, 28. Pugnatum ad lucem est. Cf. *Gron.* et *Drak.* ad 8, 38, 10. *Id.* 42, 43. Experiendo omnia ad ultimum. Cf. 44, 4. *Cic. Sen.* 7. Sophocles ad summam senectutem tragoedias scripsit. *Suet. Aug.* 78. Ad multam noctem permanebat. *Cic. Att.* 2, 17. Solebat me pungere, ne Sampsicerami merita in patriam ad annos DC majora viderentur. Sic dicitur *ad tempus*, i. e. per aliquod tempus, aliquamdiu. *Cic. Am.* 15. Coluntur simulatione amicitiae dumtaxat ad tempus. *Liv.* 23, 48. Ut reipublicae — ad tempus commodarent, ubi v. *Duker. Cic. Off.* 2, 16. Ipsaque illa delectatio multitudinis sit ad breve exiguumque tempus. Eodem modo explicant ap. *Suet. Tib.* 67. ad breve. *Liv.* 8, 7. ad hanc diem. *Sall. Jug.* 85. Quae ad hoc tempus Jugurtham tuta sunt. V. ibi *Cort.* et cf. *Cic. Leg.* 2, 13. *Liv.* 4, 43. ad id tempus. Cf. *Drak.* ad *Epit. l.* 102. *Flor.* 3, 10. ad id temporis. *Tac. A.* 12, 38. Censentur Ostorio triumphi insignia, prosperis ad id rebus ejus, mox ambiguis. *ib.* 11. Spectatae ad id virtutis homo. Cf. *Liv.* 3, 22. *fin.* Ejusdem notae est ap. *Liv.* 7, 21. Ad undecimum interregem seditionibus certatum est. *Id.* 6, 1. Ab condita urbe Roma ad captam eandem urbem. Denique notatu dignum est, quod ap. *Liv.* et *Sallust.* legitur, *ad id locorum*, pro *ad hoc usque tempus.* V. *Gron.* ad *Liv.* 27, 7, 17. *Cort.* ad *Sall. Jug.* 63. et infra in LOCUS. 3. Usitatissima est formula dicendi *ad diem* (adesse, solvere etc.) *Caes. b. c.* 2, 19. Quin ad diem (die praestituto) conveniret. *Tac. A.* 15, 60. Is — ad eum diem ex Campania remeaverat. (Tenendum tamen, *ad diem* saepe illatum esse a librariis pro eo, quod scribi debebat *a. d.* i. e. *ante* diem. V. *Malaspina* ad *Cic. Att.* 7, 16.) *Cic. Fam.* 9, 5. Mihi ad Nonas bene matu-

rum videtur fore. *Id. Att.* 13, 45. Ad tempus (justo tempore) redire. *Liv.* 38, 25. venire. *Suet. Dom.* 17. Ad ipsam horam dolonem interjecit. *Id. Caes.* 31. ad lucem, i. e. cum ipsa luce. Differt hoc igitur ab eo, quod dicunt, *sub lucem.* V. ibi *Bremi.* Inepti sunt, qui in hujusmodi locis *ad* dictum existimant pro *post*, quorum in numero est *Forc.*, afferens *Cic. Att.* 12, 46. Nescio quid intersit, utrum illuc nunc veniam an ad decem annos, et *ib.* 5, 2. Confirmavi Furnium, quem ad annum tribunum plebis videbam fore. Eodem pertinet, quod *Caes.* dicit *b. g.* 7, 53. Hac habita concione et ad extremam orationem (in extrema oratione) confirmatis militibus etc. *Cic. Att.* 2, 16. Ad extremum omnes — clamare coeperunt. Ita dicebatur etiam *ad postremum*, *ad ultimum.* (*Liv.* 1, 53. 5, 10. 26, 27.) De his v. *Vorst. L. f. susp. c.* 20. ¶ Ex his speramus fore ut rectius judicetur de quibusdam loquendi formulis, in quibus explicandis saepe et a multis erratum est. Quum enim *ad* ipsum illud temporis punctum significet, quo quid fit, in promptu est videre, etiam ibi huic praep. locum esse, ubi duae res in unum tempus dicuntur convenire (sive, ut *Cic.* dicit *Fin.* 2, 31, 102. ad unum tempus fieri i. e. uno eodemque temporis momento), aut altera alteram excipere; neque quidquam ab hoc *Cic. Fam.* 3, 5, 9. *te Laodiceae fore ad meum adventum* (cf. *Nep. Att.* 10.) differre illud *Liv.* 6, 27. *ad Praenestini famam belli novas legiones scribendas censuerunt*, quem locum noster afferens nonnihil a vero recedit, quum *ad* interpretatur *propter.* Est potius: quum fama Pr. belli veniret; vere igitur in hujusmodi locis *ad* inservit *tempori*, et eodem modo Graeci utuntur praep. παρὰ cum acc. juncta. Ex magna locorum copia nonnullos addamus. *Pollio* ap. *Cic. Fam.* 10, 32. Ad singulos nuncios turpissime consilia mutat. V. ibi *Cort. Suet. Tib.* 75. Ad primum nuncium — clamitarent. *Liv.* 21, 61. Tanquam ad primum adventum Romanorum obcursurus. V. *Gron.* ad *Sen. Ben.* 4, 6. *Id.* 2, 45, 12. Ad crescentem tumultu jam metum collega concedente, ubi nonnulla annotavit *Drak. Id.* 9, 22, 7. Nec ad ducis casum perculsa magis quam irritata est multitudo. *Tac. H.* 2, 36. Laeto milite ad mutationem ducum. Cf. *id. A.* 2, 2. Etiam in his explicant *propter.* Certe rectius dixissent, *ad* esse *quod attinet ad*, de quo v. infra. *Suet. Aug.* 90. Ad omnem majoris tempestatis suspicionem in abditum — locum se reciperet. *Id. Dom.* 7. Ad summam quondam ubertatem vini, frumenti vero inopiam edixit, ne etc. ubi per ablat. explicant alii, recte, siquidem de tempore saepe isto casu utuntur. *Liv.* 22, 7. Ad primum conspectum redeuntis filii gaudio exanimatam. *Tac. H.* 2, 64. Dixisse quin etiam, ad primas filii sui epistolas, ferebatur. *Id. A.* 4, 50. Ne ad ambigua sonitus aut simulationem quietis casum insidiantibus aperirent; quo tamen in loco potest explicari *secundum*, cujus partic. affinis est significatio. V. infra. Neque non putamus huc referenda verba ejusdem *A.* 16, 23. Ut ad externa rumoribus intestinum scelus obscuraretur, i. e. dum externa sermonibus populi frequentarentur. *Id. H.* 2, 87. Ad omnes municipiorum villarumque amoenitates resistens i. e. ubicunque offerrentur. Simili modo *Virg. G.* 3, 502. Aret pellis et ad tactum (cum tangitur) tractanti dura resistit. *Id. ib.* 134. Quum surgentem ad Zephyrum paleae jactantur inanes. *Suet. Caes.* 37. Ascendit Capitolium ad lumina i. e. quum nox esset et lumina accensa essent, interlucentibus facibus. Sed satis haec sunto de his; nam de formula *ad haec* et similibus, quae et ipsa huc possent referri, dicetur infra. ¶ C. Porro *ad* dicitur de cujuscunque rei termino s. de quacunque re, ad quam quis fertur, inclinat, aut ad quam pervenit (usque ad). *Tac. A.* 4, 67. Intentus ad publicas curas. *Ter. Eun.* 1, 2, 63. Ad virginem animum adjecit. *Id. Andr.* 1, 2, 17. Dum tempus ad eam rem tulit. *Cic. Verr.* 2, 2, 35. Haec iste ad insaniam concupierat. *Liv.* 24, 38. Incautos ad satietatem trucidabitis.

¶ D. Latissima est in hac particula vis (liceat enim hoc verbo hic uti) *relationis* rerum inter se, quae nemo non videt quam facile ab illa primaria *directionis* notione repetatur. Sic gr. dicitur πρός, εἰς, παρά, κατά. Ea vero significatio communis est multasque quasi partes habet et varias rationes, de quibus deinceps sigillatim exponemus. ¶ 1. Nullam habet difficultatem, quum dicunt *nihil ad rem* et similia plurima. His igitur supersedeamus, nisi quod afferendum putamus locum *Ter. Andr.* 3, 2, 2. quae adsolent quaeque oportet signa esse ad salutem, i. e. quae ad salutem referuntur, salutis sunt indicia, et *Plauti Aul.* 3, 5, 23. nimis lepide fecit verba ad parsimoniam (cf. *Symmach. ep.* 4, 6.) Sed pertinent huc ii loci, in quibus, ut Grammatici dicunt, *ad* inservit *comparationibus* (gr. πρός, εἰς). Sic *Ter. Heaut.* 4, 4, 14. Ne comparandus hic quidem ad illum est. *Id. Eun.* 2, 3, 69. Estne ut fertur forma? Pa. Sane. Ch. At nihil ad nostram hanc. *Cic. Leg.* 1, 2, 6. Nihil ad Coelium (hi comparandi sunt — v. ibi *Goer.*) *Id. Tusc.* 1, 17. Terram in medio mundo sitam ad universi coeli complexum (i. e. si referatur, spectetur, comparetur) quasi puncti instar obtinere. *Nep. Epam.* 2. Haec ad nostram consuetudinem sunt levia. *Liv.* 22, 22. Homini non ad cetera Punica ingenia callido. *Tac. H.* 1, 6. Non enim ad hanc formam cetera erant. *Cic. Quint.* 4. Quid iis ad denarium solveretur i. e. si compararetur cum denario. Sic certe hoc explicat *Ern.* in *Clav.* Cf. *Pl. Capt.* 2, 2, 25. *Mil.* 4, 1, 21. *Par. Lex. crit.* p. 30. *Drak.* ad *Liv.* 38, 53, 10. *Heusing.* ad *Cic. Off.* 3, 21, 10. ¶ 2. Apte cum his videntur ii loci conjungi, in quibus *ad* est *secundum*, πρός, κατά, ubi igitur rem significat, quae quasi ad alius rei rationem dirigitur. *Cic. Fin.* 1, 6, 18. Corpora ferri — ad lineam. *Id. ib.* 9, 30. Quid aut ad naturam, aut contra sit (πρὸς φύσιν. In h. l. alii libri ex glossa praebent *secundum.*) *Pl. Cist.* 1, 1, 73. Ad istam faciem est amor. Cf. *Merc.* 2, 3, 91. *Trin.* 4, 2, 76. *Ter. Ad.* 3, 3, 70. Ad eundem — praecipio modum. *Caes. b. g.* 2, 31. Ad hunc modum locuti. Cf. *Oud.* ad 5, 27. et *Cic. Tusc.* 2, 4. (Alibi in hujusmodi locis utuntur ablativo.) Sic dicunt etiam *ad morem*, *ad consuetudinem.* *Cic. Quint.* 30. Non ad voluntatem loqui posse. *Caes. Suet.* 76. ad libidinem i. e. prout lubebat. (*Hor. Sat.* 1, 6, 95. *Cic. Or.* 2, 16.) *Sall. Fr. H.* 3, 13. nomina rerum ad ignaviam mutantes. *Liv.* 8, 34. Convenire ad edictum. *Flor.* 1, 2. Ad simulacrum coelestium siderum. Cf. *Suet. Caes.* 84. *Cic. Am.* 5. esse sapientem ad normam alicujus. *Auson.* in *prof. Burdig.* 16. Disputator ad Cleanthem Stoicum. *Id. ib. epigr.* 20, 7. Grammatice ad Scaurum atque Probum promptissime rhetor. Vid. *Gron. Obss.* 4, 6. p. 87. et cf. *Cic. de Or.* 1, 34. *Or.* 14. *Fam.* 6, 7. Plurima scribere ad alieni sensus conjecturam, non ad suum judicium. *Tusc.* 4, 2. canere ad tibiam (ὑπ' αὐλῶν, ὑπὸ φορμίγγων). *Liv.* 7, 2. saltare ad tibicinis modos, i. e. secundum modos et numeros tibiae. Quod *ib.* dicit *Liv.*: ad manum cantare histrionibus, ab aliis aliter explicatum, est *gesticulationi histrionum cantando respondere.* Vid. *Gron.* Paulo aliter dictum est a *Cic. Agr.* 2, 34. ad tibicinem immolare, i. e. praesente et canente tibicine. Denique huc referendus esse videtur locus *Caes. b. c.* 3, 51. alter omnia agere ad praescriptum, alter libere ad summam rerum (secundum res, ut res postulant) consulere debet, male tentatus ab editoribus. V. ibi *Voss.* et adde *ib.* 3, 11. *Cic. Att.* 9, 6. *Fam.* 2, 3.

¶ 3. Porro saepe simplex *ad* dicitur pro *quod attinet ad*, (in qua ipsa locutione haud pauci eorum, qui hodie latine scribunt, praepos. male omittunt) *si spectas* et quae sunt similia. Saepe etiam ad hoc explicandum uti licet praep. *in* c. abl. aut abl. simpl. aut aliis etiam casibus. Gr. ita dicitur εἰς et πρός. Ac primum ita saepe cum adjectivis jungitur. *Ter. Eun.* 1, 2, 51. Ad rem (rei) avidior. *Id. Heaut.* 2, 3, 129. Ad has res quam sit perspicax. *Cic. Fontej.* 15. Vir ad usum ac disciplinam peritus, ad casum fortunamque felix. *Id. N. D.* 2, 62. Ad rationem sollertiamque praestantior. *Id. Fam.* 3, 11. Viri insignes ad laudem. *Id. Cat.* 1, 5. Quod est lenius ad severitatem. *Id. Leg.* 2, 13. Nisi hi omnes multa ad veritatem admirabilia dixissent. *Id. Or.* 68. Quidquid in his rebus fiat utiliter ad pugnam, item ad adspectum etiam sit venustum. *Mel.* 2, 1. *fin.* Terrae — ad pabulum fertiles. *Plin. Paneg.* 43. Feracius ad laudem, ad pecuniam. *Tac. A.* 6, 8. ad Caesaris amicitiam validus. 15, 50. Natalis particeps ad omne secretum Pisoni erat. — Dicitur ita etiam, si *substantivis* additur. *Tac. A.* 14, 4. Credulitas ad gaudia. — Huc fortasse referendum *Ter. Andr.* 2, 3, 4, Tuum, ut sese habeat, animum ad nuptias perspexerit. Denique non aliter in constructione *verborum.* *Planc.* ap. *Cic. Fam.* 10, 8. Provinciam — summa contentione ad officia certantem, ubi v. *Cort.* Cf. *Tac. H.* 1, 71. et *ib.* 2, 97. Legati certaturi ad obsequium. *Cic. Fam.* 2, 16. Nisi jam — animus obdurasset ad dolorem novum. *Id. Fin.* 4, 25. Ad virtutes et ad vitia nihil interesse. Cf. *Caes. b. g.* 6, 1. *Ter. Ad.* 5, 3, 46. Ad omnia alia aetate sapimus rectius. Confer omnino, si placet, *Cic. Verr.* 2, 5, 27. *Flacc.* 3. *Vatin.* 3. *Div.* 1, 39. *Off.* 2, 13. 14. *Tusc.* 3, 5. Sed in nonnullis horum locorum *ad* etiam de *consilio* et *fine* potest explicari; atque omnino haec multis exemplis augeri possent (maxime ubi *ad* cum adjectivis jungitur, quod saepissime fit apud *Cic.* et alios) si vera esset Grammaticorum sententia, in his omnibus *ad* significare *quod attinet ad.* Ac res quidem eodem redit, neque vero a *consilii* notione potest sejungi hoc *quod attinet ad*, quandoquidem in omni consilio aliquid spectamus; sed tamen hoc certum, illa Ciceronis in *or. pr. Font.*: ad casum fortunamque felix — multum differre ab his, quae *id. N. D.* 1, 1. dicit: ad agnitionem animi pulcherrima, in quibus aperta est consilii significatio. Et sic res se habet in aliis quamplurimis, quorum nonnulla hic subjiciemus. *Cic. Fin.* 2, 20, 63. Non timidus ad mortem. *Liv.* 10, 22. Ad verborum linguaeque certamina rudes. *Id.* 38, 14. Homo ad omnia infidus atque importunus. *Id.* 37, 7, 15. Vir ad cetera egregius, ubi sine jure *Gron.* praep. deleri jussit. V. *Drak.* (Ap. *Hor. ep.* 1, 10, 3. *ad cetera* pene gemellus, mutavit *Bentl.* in *at cetera* librorum auctoritate, quod nescimus quam recte factum sit.) *Tac. A.* 12, 37. Aemulus ad deterrima. *Id. ib.* 1, 40. Ad pericula degener, et 14, 58. ad pericula praecipuus. *Justin.* 25, 4. Ad devincenda regna invictus. *Ov. Met.* 12, 167. Invictum ad vulnera corpus, ubi v. *Heins. Prop.* 2, 8, 7. Fortes ad proelia turmae, quocum compara *Virg. G.* 3, 50. fortes ad aratra juvenci. Addi potest *Cic. Prov. cons.* 3. *Cat.* 4, 7. *Phil.* 5, 17. Sed haec, si tanti esset, ad immensum augeri possent. Adjiciamus potius aliquot *Caesaris* locos, in quibus praep. mire posita eodem modo explicanda esse videtur. Sic enim ille *b. g.* 7, 26. Palus — ad insequendum tardabat. *Id. b. c.* 2, 39. Ne haec quidem res Curionem ad spem morabatur. In his aperte est brevitas quaedam sermonis sic enodanda: palus tardabat, quominus consilium hostes insequendi strenue persequerentur, et: ne haec quidem res morabatur Curionem, quin spem caperet. In quo loco non erat: quod haererent VV. DD. Eadem brevitate *Auct. b. Hisp.* 30. Caesaris copias timore impediri ad committendum proelium, ubi *Davisium* miramur. Cum his confer *Caes. b. g.* 5, 11. ne nocturnis quidem temporibus ad laborem militum intermissis, coll. 40. Nulla pars nocturni temporis ad laborem intermittitur, et *ib.* ne nocturnum quidem sibi tempus ad quietem relinquebat. Utrobique *ad* cum *a* commutatum iverunt, sed explica sic: quin adhiberent ad laborem, quin laborarent. Dixit de his etiam *Herz.* ad 4, 26. 5, 11. 7, 10. (Minus recte *Goer.* explicat illa *Cic. Fin.* 3, 16. Quorum ordo proxime accedit, ut secundus sit ad regium principatum, dicens *ad* esse *quoad*, et comparans 2, 20, 63. qui locus supra a nobis allatus est. Hic *ad* est: si conferas cum regio principatu — cujusmodi locos supra positos vides.)

¶ E. *Ad* dicitur etiam de *consilio* s. *fine*, quem in agendo sequimur. Quippe sicut in via facienda *terminum*, ad quem perveniamus, sic in factis *finem* et *consilium*, quod assequamur, spectamus. Potest in his locis particula explicari *eo consilio ut*, ac saepe simpl. *ut*, cui respondet ap. *Suet. Caes.* 4. ad declinandam invidiam et ut — operam daret. *Cic. Qu. Fr.* 1, 1, 3. Ut ea potestate, quam tu ad dignitatem permisisses, ad quaestum uteretur. *Id. ib.* 9. Ne ad ludos pecuniae decernerentur. *Ter. Andr.* 1, 1, 30. Alere canes ad venandum. Haec dedit *Forc.*; similia multa collegit *Vorst. d. Lat. f. susp. c.* 27. et 20. Nos ex ingenti locorum copia addemus, quae notatu digniora videntur. *Ter. Heaut.* 1, 2, 33. Haec sunt ad virtutem omnia, i. e. haec ferunt ad virtutem eoque consilio praecipiuntur. *Id. Hec.* 2, 1, 6. Doctae ad malitiam. *Id. ib.* 3, 3, 47. Ad hanc rem exercitatum. *ib.* 4, 4, 71. Confingis falsas causas ad discordiam. (*Virg. G.* 2, 455. Causas ad culpam dare i. e. quibus culpa efficiatur). *Id. Ph.* 1, 2, 55. Adjumentum ad pulchritudinem. Sic etiam dicitur *adjuvare ad.* *Cic. Arch.* 7. Si nihil ad percipiendam colendamque virtutem literis adjuvarentur. *Id. Am.* 10. Adjutores ad injuriam. Cf. *Off.* 2, 15. *Rosc. Am.* 11. et v. *Gron.* et *Drak.* ad *Liv.* 29, 1, 18. Simile est ap. *Tac. A.* 3, 36. Subsidium ad flagitia. *Liv.* 26, 47. Ad ministeria belli enixe operam navare. *Liv.* 8, 7. Equitibus ceteris quasi ad spectaculum (eo consilio, ut spectarent) summotis. V. *Drak. Liv.* 2, 11. Navibus accitis ad custodiam. V. *Duk.*, qui affert 26, 14. ad ludibrium i. e. ludibrii causa. *Hirt. b. g.* 8, 52. Quantum satis esse ad mutationem locorum — existimabat. V. *Herz. Cic. Agr.* 3, 3. Quum ad paucorum dominationem scripta sit lex. *Virg. A.* 5, 346. venire ad praemia (accipienda). *Id. ib.* 4, 368. Quae me ad majora reservo. *ib.* 8, 509. Serae ad fortia vires. 12, 41. ad mortem (eo consilio, ut interficiatur) prodere. Sic *Tac. A.* 3, 49. arguere ad perniciem, i. e. eo fine, ut interficerentur. *Id. H.* 2, 91. legere ad exemplar gloriae, i. e. quo tanquam ex. gl. uteretur. *Caes. b. c.* 2, 41. peditatu — ad speciem utitur, h. e. eo fine, ut hostes fallat. Eodem spectant hae locutiones: *facere*, *conferre*, *valere ad* (*Cic. Att.* 4, 16. *fin.*) i. e. ad hoc consilium, ad hunc finem. *Cic. Qu. Fr.* 1, 1, 8. Cyrus ille a Xenophonte non ad historiae fidem scriptus, sed ad effigiem justi imperii. *Id. Sext.* 5. Vestigia non pressa leviter ad exigui praedicationem temporis, sed fixa ad memoriam — sempiternam. Ex eodem genere est ap. *Ter. Ad.* 4, 3, 15. accipere ad contumeliam i. e. dictum factumve ad contumeliam afferendam. *Cic. fr. or. pr. Scaur.* §. 30. Non ad perniciem, verum ad salutem interpretamur. Cf. *Caes. b. c.* 2, 32. *extr.* Porro haud raro sic utuntur hac praep., ut conjungant cum accus. gerundii, cujus loco alibi gerund. genitivum usurpant. Talia collegit *Vorst. l. l. c.* 20. et *Rudd.* II. p. 245. Sic dicunt *causa ad objurgandum*, *voluntas ad nocendum*, *facultas*, *potestas*, *occasio ad faciendum*, *occasio ad se proferendum*, *cupiditas ad venandum*, *studium ad pugnandum*, et quae sunt

similia, de quibus hic non est disputandi locus. Vide modo *Ter. Andr.* 1, 1, 111. *Cic. Att.* 9, 6. *Sen. Tranq. an.* 3. *Curt.* 9, 1. *Caes. b. c.* 2, 41. *Liv.* 8, 13, 18. 37, 26, 7. et ad utrumque locum *Drak.* Ne plura (nam ex his facile judicabitur de aliis), hoc unum accedat, quod dicit *Tac. H.* 1, 48. ad hoc tantum majori fratri praelatus est, ut prior occidatur, i. e. eo fine, ut etc., quocum confer *Hor. Sat.* 2, 6, 42. dumtaxat ad hoc, quem tollere rheda vellet. Adde *Liv.* 37, 27, 5. 45, 39, 8. et ad illum locum, ubi al. *ob* exhibent, *Drak.* — Jam noli aliter explicare eos locos, in quibus Grammatici ajunt, *ad* esse *adversus*, quum *remedium* significatur morbis curandis aut aliud quodcunque, quo pericula et damna a nobis defendimus, gr. πρός. Forc. primum affert *Cic. Div.* 1, 7. Quae sint animadversa a medicis morborum genera, quae radicum ad morsus bestiarum, ad oculorum morbos, ad vulnera. Cum hoc cf. *Off.* 3, 24. et *Suet. Cl.* 16. *fin.* ibique *Bremi.* Porro affert *Virg. A.* 2, 443. clypeosque ad tela sinistris Protecti objiciunt, i. e. protecti eo consilio, ut arcerent tela hostium. Huic adde *Virg. G.* 2, 352. munimen ad imbres (arcendos), et *Cic. Rosc. Am.* 40. Tecti esse ad alienos possumus. Neque differt ap. *Caes. b. g.* 7, 65. Ad hos omnes casus provisa erant praesidia, ubi v. *Herz.* — ¶ F. Jam vero sicut consilium sequitur *eventus*, certe consiliis nostris eo tendimus, ut aliquid efficiamus, sic *ad* etiam ad exprimendum id adhibetur, quod efficitur, atque ita prorsus idem significat, quod part. *ut.* Ex hoc largissimo fonte magna locutionum copia emanat, quas hic nonnullis exemplis adumbrasse sufficiat. Amat talia inprimis *Tac.* Sic *A.* 3, 49. Ad dicendum testimonium exterritis, i. e. ita territis, ut testimonium dicerent. *Id. ib.* 2, 62. Corruptis primoribus ad societatem. 11, 37. ad miserationem evinci. 13, 9. Spes mutare ad metum, et 11, 33. mutari ad poenitentiam (de homine). Similiter 15, 22. imaginem ad aes informe liquefacere. *Id. H.* 2, 27. Ad modestiam eos composuit damnum. *Id. ib.* 2, 17. Longa pax ad servitium omne fregerat, i. e. ita, eo usque fregerat, ut omne servitium subirent. Eodem putamus referendas esse locutiones, qualis haec est *Cic. Leg.* 2, 14. exculti ad humanitatem, i. e. qui eo consilio exculti sunt et ad hunc finem pervenerunt. ¶ G. Dicendum nunc porro est de iis locis, in quibus hanc praep. interpretantur *ob*, *propter.* Quod si quis in hanc partem accipere velit, ac si eadem esset utriusque particulae significatio, is vehementer erraverit, ac supra jam vidimus, quam perversa sit illa opinio. Sed videamus locos ipsos, quos quidem maxime ex *Caesaris* commentariis petitos nobis offerunt. Quorum longe ineptissimus est *b. g.* 5, 40. Quaecunque ad proximi diei oppugnationem opus sunt, ubi *Davis.* et *Oud.* explicant *propter opp.*, nec aptior, quem ad h. l. affert *Oud.*, *b. c.* 3, 11. mutatis ad celeritatem (i. e. celeritatis causa, non *propter celeritatem*, jumentis.) Non aliter statuendum de *Hirt. b. g.* 8, 50. et *Caes. b. c.* 3, 84. expeditos ex antesignanis electos milites ad pernicitatem, quod explica *secundum* pern., i. e. ut quisque erat celerrimus, ad quem modum ap. *Hirt. b. Al.* 16. scripserunt: electi ad virtutem ex tanta multitudine viri. Tum ap. *Caes. b. c.* 3, 88. paucorum haec est librorum scriptura: *quam ad causam.* Plurimi *ob* praebent. Denique ap. *Liv.* 1, 7. quod legitur: quum actae boves quaedam ad desiderium, ut fit, relictarum mugissent, quin ea ratione explicandum sit, de qua supra diximus: quum in iis desiderium excitaretur, noli dubitare. Ceterum ad istum l. *Drak.* laudat *Cort.* ad *Sall. Fr. hist.* 3. p. 971. Neque vero hoc probari potest iis locis, de quibus exponit *Bentl.* ad *Hor. Sat.* 1, 6, 87. ubi sic edidit: ad haec nunc Laus illi debetur et a me gratia major. Ea vero valde incerta scriptura est, aliis libris aliam exhibentibus; quae etiamsi vera sit, aperte tamen praep. hic est *quod attinet ad*, ut gr. πρὸς ταῦτα. Idem judicium ferendum de *ep.* 1, 19, 45., quem l. ibi affert *Bentl.* nisi malis explicare, ut ipse explicuit *Bentl.* ad *epod.* 9, 17. ad haec verba, quum haec audio, collato *Ov. Pont.* 1, 3, 9. ad tua verba revixi. Denique in loco *epod.* non minus vexato rursus ille aliam ac similem proposuit interpretationem, eaque haud dubie vera. Dicit enim *Hor.*, si verum est, quod *B.* conjecit: *ad hoc*, i. e. ad hoc spectaculum, cum hoc viderent. Quod vulgo ibi legitur: *ad hunc*, veremur ut defendi possit. Ita igitur nec dicitur, nec vero potest dici *ad* pro *propter.*

¶ H. Praeterea *ad* saepe est *id. q. praeter.* Idque non mirum. Nam sicut *accedere* dicitur pro *addere*, sic *ad*, in quo, ut vidimus, *accessus* est significatio, id. est qu. *praeter.* *Cic. Vatin.* 8. Si ad cetera vulnera hanc quoque mortiferam plagam inflixisses. *Id. Leg.* 2, 21. Quaero a vobis, quid sit, quod ad jus pontificium civile appetatis. *Liv.* 24, 45. Ad Faleriorum Pyrrhive proditorem tertium transfugis documentum esset. Vid. *Drak.* 30, 1. Bello quoque bonus habitus ad cetera. 26, 5. Ad alium virorum, equorum armorumque sonum — multitudo — edidit clamorem. V. ibi *Drak.* et ad 3, 42, 7. Frequens est in hoc genere *ad id*, *ad hoc*, i. e. insuper, praeterea, gr. πρὸς τούτοις, maxime apud *Sallustium*, *Livium*, *Tacitum.* Vid. *Sall. Cat.* 32. *Liv.* 1, 6. Ad id pastores quoque accesserant. 2, 23. Ad hoc promissa barba et capilli efferaverant speciem oris. 29, 4. Ad hoc magna pecunia ad conducenda auxilia. 28, 14. Cum ternis cohortibus ternisque turmis, ad hoc velitibus. Adde *Tac. Hist.* 1, 6. Dixit ita etiam *Cic. Flacc.* 32. Ad hoc praedia etiam in censu dedicavisti. Si vera est multorum librorum scriptura a *Gronovio* defensa ap. *Liv.* 35, 32. ad omnia — tantum advehi auri etc., hic quoque locus in hunc numerum est referendus. Sed ibi al. *ante omnia*, idque tuitus est *Drak.* Praeterea dicitur etiam *ad id quod* pro *praeterquam quod. Liv.* 44, 37. Consul ad id, quod pridie praetermisisse pugnandi occasionem videbatur — tunc quoque per speciem immolandi terere videbatur tempus. Adde 3, 62. 26, 45. 32, 40. Praeterea cf. *Cort.* ad *Sall.* p. 63. et 267. *interpp. Flor.* ad 3, 9, 2. *Arntz.* ad *Plin. Pan.* p. 25. et *ib. Schwarz.* p. 383. — Ceterum cum, ut modo diximus, diceretur *accedere ad aliquid* pro *addi*, inde explicandum videtur esse, quod et alii dixerunt et *Caes. b. g.* 4, 26. dicit: hoc unum ad pristinam fortunam defuit. Hoc enim sic intellige: hoc unum ut accederet ad pristinam fortunam opus fuit. Vid. ibi *Herzog.*

¶ Superest, ut de quibusdam loquendi formulis seorsim dicatur. Illas primum tractabimus, in quibus *ministerium*, *munus*, *officium* significatur hac particula, ubi frequentius utuntur praep. *a*, quam vide. Primum locos ipsos afferamus. *Cic. Or.* 3, 60. Quem servum sibi ille habuit ad manum. Explicant *amanuensem.* *Prop.* 4, 8, 37. Lygdamus ad cyathos; ajunt esse pincernam. Neuter locus satis est aptus; utrobique enim adest verbum (ap. *Prop.* supple *erat*), ad quod cum referatur *ad*, praep. explicanda est *apud*, et sic *Suet. Caes.* 49. ad cyathum et vinum Nicomedi stetisse ajebat. Aptior tamen est locus, quem *Furl.* addidit, *Martial.* 12, 88. Bis Cotta soleas perdidisse se questus. Dum negligentem ducit ad pedes vernam, i. e. servum a pedibus, qui soleas coenantis domini custodire solebat. Addi poterant etiam haec: *Liv.* 34, 6. Servos ad remum — dabamus, ubi v. *Duk.* et cf. *Sueton. Aug.* 16. Porro *Liv.* 22, 19. Delecto milite ad naves imposito. Al. *in.* Illud tuetur *Gron.* et explicat *milites nauticos.* *Id.* 7, 5. Tribunos militum ad legiones suffragio fieri. *Catull.* 10, 16. Comparasti ad lecticam homines. *Lactant.* 6, 12, 39. Ad gladium homines comparare. Quamquam horum locorum paulo diversa est ratio; hic enim *consilii* et *finis* quaedam subest significatio. Non putamus ad hoc genus referenda esse verba *Virg. A.* 9, 648. Hic Dardanio Anchisae Armiger ante fuit fidusque ad limina custos, et *ib.* 10, 253. bijugi ad frena leones, neque illud *Ter.* in *Andr.* canes ad venandum alere, quod nonnulli, ut *Turneb. Adv.* 3, 23. 23, 6. interpretantur *canes venaticos*; nobis hoc non aliter dictum videtur, quam illud *Liv.* 22, 61. servos emere ad militiam. V. ad *Ter. l. Ruhnk.* Ceterum ab his multum differt ap. *Cic. Fam.* 12, 29. Qui omnino consulibus illis nunquam fuit ad scribendum i. e. nunquam, quum SC. fieret, affuit nec suum nomen apponendum curavit, ut in suam quoque sententiam factum videretur. Hoc apparet ad *praescriptionem*, quae dicebatur, et *auctoritates praescriptas* referendum esse. Cf. cum his *ib.* 9, 15. 15, 6. *Att.* 1, 19. ¶ Trita locutio est *ad haec* et similia, ubi alterius sermone absoluto alter respondet, gr. πρὸς ταῦτα. Ita et poetae et scriptores, v. *Virg. A.* 9, 207. 12, 631. et saepissime ita *Cicero*, ut *N. D.* 2, 1. Hoc, ut in *respondere ad*, proprie sic intelligendum est, ut dicatur is qui respondet orationem suam accommodare sermoni alterius, ut aperte hic quoque *relationis* sit notio; differt igitur a partic. *tum*, quae non minus frequens est in hujusmodi locis. Neque aliter res se habet, ubi Grammatici *ad haec* refutantis et reprehendentis esse ajunt, quae quidem vis in istis non potest inesse. Ceterum similis fere ratio est locorum *Tac. A.* 1, 44. 12, 37. *Plin. Paneg.* 2.

¶ Commemorandi sunt etiam ii loci, in quibus VV. DD. praep. *ad* cum acc. junctam pro alio casu positam esse existimaverunt. Hic noster affert *Liv.* 2, 13. et 49. Sospites omnes Romam ad parentes restituit. *Id.* 24, 47. Arpi sine clade ullius restituti ad Romanos. V. ad *h. l. Gron.* In his pro dativo praep. ait ille positam esse, minus accurate. Patet enim, in prioribus locis vi praepositionis simul significari iter et adventum apud parentes, prorsus ut ap. *Ter. Ph.* 4, 3, 48. in servitutem — ad ditem dari; in tertio loco dicitur urbs *rediisse* ad Romanorum imperium. Ejusdem generis sunt *Liv.* 28, 22. nec deditio tuta ad tam infestos videbatur, et 27, 15. ad A. Fabium Hirpini — dediderunt sese. In talibus librarii non semel haeserunt. *Caes. b. g.* 7, 85. Utrisque ad animum occurrit, de cogitatione, quae quasi ad mentem accedit. *Pl. Truc.* 4, 1, 4. Ad me magna nuntiavit — gaudia. — Porro dicunt, *ad* saepe poni pro ablativo. Quo ex genere quos locos affert *Cort.* ad *Cic. Fam.* 7, 23. ii quomodo explicandi sint, partim per se patet, partim ex superioribus; unum afferamus *Prop.* 2, 13, 21. Nunquam venales essent ad munus amicae, quod intell. *accepto munere* eo quidem modo, quem supra indicavimus. Porro quod dicit *Hor. A. P.* 294. praesectum decies non castigavit ad unguem, ductum a marmorariis, ut docent interpp., explica de digito marmori admoto, quo quis marmor tangit. Eodem modo explicare possis *Veg. Vet.* 3, 4, 2. ad spongiam detergere pro *spongia detergere. ib.* 3, 3, 12. si ad acutam cannam exseces ranulam. Sed ex hujusmodi loquendi formulis, quae non quidem pro exemplo esse, sed defendi tamen possunt et idoneam rationem habent, factum esse putamus, ut ingruente barbarie praep. uterentur pro *ablativo instrumenti.* Sic idem *Veg.* 1, 47. stercora ejicies ad manum. Et habet is alia etiam non melioris notae, quae singula afferre nihil attinet. Ita dixit *jacere ad fundas*, de quo vid. *Stewech.* ad 4, 8. et 18. Et sic alii *ludere ad aleam*, *ad latrunculos*, *pugnare ad digitum* etc., ut *Vopisc. Procul.* 13. ubi v. *Salmas.* et *id.* ad *Vop. Carin.* 19. *Drak.* ad *Liv.* 7, 2, 10. ¶ Fuerunt quoque, qui praep. *ad* pro *a* dici posse arbitrarentur. Quod fieri nullo modo posse ipsi, quos afferunt, loci ostendunt. *Plin.* 36, 6, 9. Accessit, ut ad Aethiopas usque peteretur. Hoc est genus quoddam breviloquentiae pro: proficisci usque ad Aethiopas indeque petere. *Id.* 12, 15. myrrham petere ad Troglodytas. Ceterum de *ad usque* dicetur in *Usque.* ¶ Notandae videntur etiam hae locutiones: *Virg. G.* 2, 134. Flos ad prima tenax, i. e. inprimis. *Id. ib.* 294. et *Hor. Od.* 1, 17, 14. ad plenum i. e. affatim. *Liv.* 35, 8. ad liquidum, i. e. liquide. *Censorin.* 17. ad subtile. *Id.* 19. ad certum. *ib.* ad perfectum. *Appul. de diphth.* §. 3. Paucis patet ad integrum, i. e. ad verum. Hunc locum debemus *Beiero.*

¶ *Ad quo* antiqua loquendi ratione significat *in quantum*, ut *Non.* 2, 63. exponit. *Afran. ib.* Ut scire possis, ad quo te expediat loqui. — Sed de aliis loquendi generibus, ut: *ad aliquid*, *ad praesens*, *ad magnitudinem*, *ad verbum*, *ad numerum* etc. v. in his vv. ¶ Interdum *ad* suo casui postponitur, vel interponitur inter substantivum et adj., quemadmodum *in*, *post*, *ab.* *Ter. Ph.* 3, 2, 38. Tibi quidem est olim dies, quam ad dares huic, praestituta. Verum hic *Bentl.*, metro etiam jubente, edidit ex uno libro *quoad.* *Tac. A.* 12, 8. augendam ad invidiam. Et *ib.* 51. ripam ad Araxis. Amat talia Tacitus, ut vidimus in praep. *A.* ¶ Interdum *ad* bis deinceps ponitur, nulla interposita particula. *Liv.* 5, 47. Vocatis classico ad concilium militibus ad tribunos. Cf. 8, 7. et *Drak.* ad 21, 31, 2. 31, 42, 6. ¶ Saepissime conjungi *ad* cum verbis ab hac praepos. compositis docet *Drak.* ad *Liv. praef.* §. 11. et ad 2, 36, 6. ¶ Haec praepositio cum quamplurimis dictionibus componitur, et vel motum aliquem significat, ut in *adeo*, *adduco*, vel vim verbo addit, ut in *adamo.* Vid. h. v. Si dictiones, quibus componitur, incipiunt a litteris C, F, G, L, N, P, R, S, T, saepe *d* mutatur in litteram sequentem, ut *accurro*, *affero*, *aggero*, *alligo*, *annumero*, *apporto*, *arrogo*, *assumo*, *attineo*; saepe etiam *d* retinetur. Praeterquam quod enim quodam tempore moris fuit in scribendo integras praepp. litteras in compositionibus servare, ut docet *Pierius* ad *Virg. A.* 4, 175., legitur etiam passim in antiquis monumentis *accurro* et *adcurro*, *afferro* et *adfero*, *alligo* et *adligo*, *assumo* et *adsumo* etc. [*Omnino cf. de hac scribendi ratione, quae disputavit *B. Crus.* in *praef.* ad *Cl. Suet.* p. IX. cui plerique omnes hoc tempore VV. DD. assentiuntur. Neque enim in graeca lingua, neque in aliis fieri videmus, quod plerumque etiamnum in una latina fit, ut assimilationis, quam dicunt, leges negligant et respuant. Romani quin scripserint *ascribere*, *astare* etc., vix est quod dubitemus; cur igitur ad putidam nonnullorum posterioris aevi librariorum rationem in aliis sequimur pronuntiationis leges, negligimus in aliis? Quamquam, quod idem *B. Crus.* eodem loco docet, in nonnullis fortasse pro eo ac pronuntiabantur, discrimen quoddam fuit, ut *submittere* esset i. q. ὑποπέμπειν, summittere i. q. dejicere, demittere. De his autem adhuc sub judice lis est.] Excipe *agnosco*, in quo *d* vel abjicitur vel in *g* mutatur (quamquam etiam *adgnosco* interdum legitur). Si *ad* jungatur vocibus incipientibus a vocali vel a consonantibus B, D et M, semper integra remanet, ut *adamo*, *adhibeo*, *addo*, *adeo*, *admitto*, *adoro*, *aduro*, *advoco.* Denique si *ad* sequitur *A* vel *D*, retinetur, vel in *c* vertitur, ut *acquiesco et adquiesco*, *acquiro* et *adquiro.* [*Olim pro *ad* etiam *ac* dicebatur, ut monumenta testantur antiquissima. *Appul. de orthogr. fr.* 12. *Beier.* Dicebatur etiam *ar* pro *ad* (*Pl. Truc.* 2, 2, 17.) et in compositione maxime ante F et V, ut *arfinis*, *arvolare*, *arvehere* (*Cat. R. R.* 138.), et etiam ante alias consonantes, ut *arger* pro *agger*, *arbiter* (ad, bito), *arcesso* (ad, cio). De his adi *Prisc.* p. 559. *Vel. Long.* p. 2232. *Fest.* in *arferia*, et *Schneid. Gr.* I. 1. p. 257. — Confunduntur in libb. mss. *ad* et *ab*, maxime in compositis, v. *Drak.* ad *Sil.* 4, 318. et

alibi, ad *Liv.* 40, 55, 5. *Broukh.* ad *Tib.* 1, 2, 21. *ad* et *ac*, *Drak.* ad *Liv.* 21, 32, 2. *ante*, *Sigon.* ad *Liv.* 21, 5, 10. *apud*, *Drak.* ad 3, 10, 3. et *at*, *id.* ad 3, 17, 3. et *aut*, *id.* ad 6, 3, 6. 39, 18, 8. et *haud*, *Heins.* ad *Ov. Fast.* 3, 238. et *id*, *Drak.* ad *Liv.* 21, 10, 12. et *ob*, etiam in compositis, *id.* ad 37, 27, 5. *ad ea* et *adeo*, *id.* ad 4, 54, 4. *ad hoc*, *ad haec* et *adhuc*, *id.* ad 21, 52, 10. *Oud.* et *B. Crus.* ad *Suet. Aug.* 25. *ad quae* et *atque. Goer.* ad *Cic. Fin.* p. 538.]

ĂDACTĬO, onis, f. actus adigendi, ἐπαγωγή. *Liv.* 22, 38. Id ex voluntario inter ipsos foedere a tribunis ad legitimam jurisjurandi adactionem translatum.

ĂDACTUS, us, m. actus adigendi. *Lucr.* 5, 1329. feros exibant dentis adactus, *h. e.* morsus.

ĂDACTUS, a, um, part. v. *adigo*, ἐμπηχθείς, vi impulsus, infixus, immissus. *Virg. A.* 9, 431. viribus ensis adactus Transabiit costas. *Id. ib.* 10, 850. alte vulnus adactum, *h. e.* impressum. *Plin.* 25, 2, 5. Cuneus arbori adactus. *Caes. b. g.* 5, 43. Flamma turri adacta. *Ov. Met.* 6, 271. ferro per pectus adacto. *Plin.* 34, 11, 27. Aerugo collyrii modo in fistulas adacta. *Tac. H.* 4, 23. Adactae tormentis ardentes hastae crates parentibus. *Virg. A.* 11, 260. diversum ad litus adacti. *Plin.* 8, 7, 7. Pilum sub oculo adactum in vitalia capitis venerat. ¶ Est etiam impulsus, coactus. *Caes. b. g.* 7, 67. Adactus ad jusjurandum. *Tac. H.* 1, 55. Adactus sacramento. *Id. ib.* 2, 14. Adactus in verba Vitellii. Et cum infinito *Sen. de Ira* 2. *fin.* Ira adacta opes suas spargere. *Tac. A.* 14, 24. Carne pecudum propulsare famem adacti. Et *ib.* 12, 4. Adactus ejurare magistratum. *Stat. Th.* 3, 619. tandem prorumpere adactus. ¶ Cum solo accus. *Sen. ep.* 95. *med.* Facile cetera exiguntur jusjurandum adactis. ¶ Item subactus. *Stat. Th.* 1, 19. Bisque jugo Rhenum, bis adactum legibus Istrum. ¶ *Adactum tempus* ap. *Lucr.* 5, 1224. est tempus, quod advenit seu vicinum est. V. integrum locum. ¶ Ap. *Propert.* 3, 21, 14. In faciem prorae pinus adacta novae idem est atque *exstructa in faciem novae navis.* Sic *Hyg.* 14. Truncis arborum in cuneum adactis, *h. e.* in formam cunei acuminatis. Quamquam alii hoc loco lectionem sollicitant. Cf. in ADIGO.

ADAD, sive Adadus, Assyriorum summus deus, cui etiam deam Atargatim uxorem assignabant, per Adad Solem, per Atargatim Terram intelligentes. Ex his enim duobus potissimum cuncta credebant procreari. Vox *Adad* (pro qua *Scaliger* scribendum censet *Ahad*) Assyriorum lingua *unum* significat. Haec ex *Macrob. Sat.* 1, 23. [*cf. *Selten.* de *diis Syr.* 1, 6.]

ADADUNĔPHROS, graeca vox, Ἀδάδου νεφρός, hoc est renes Adadi, νεφρὸς enim renes significat: Adadus autem deus fuit Syrorum, qui quondam in Syria regnavit et ob praeclara merita inter deos est relatus. Fortasse autem *Adadus* idem fuerit, qui *Adad* (v. v. praeced.) alio atque alio titulo a variis gentibus cultus. ¶ *Adadunephros* nomen est gemmae ap. *Plin.* 37, 11, 71. et inter eas refertur, quae ab aliquibus corporis membris nomen sortiuntur. [*v. not. *Dalechamp.*]

ĂDAEQUĀTĬO, onis, f. actus adaequandi, aequatio. *Tertull. ad Nat.* 1, 1. Deficit adaequatio comparationis istius. Adde *ib.* 15. et *Solin.* 1. *n.* 42., ubi alii rectius leg. *peraequatio.*

ĂDAEQUĒ, adv. ἐπίσως, peraeque, pariter. *Pl. Cas.* 3, 5, 45. Neque est quisquam amator adaeque miser. [**Id. Most.* 1, 1, 29. Nemo inventus est adaeque parcus nec magis continens. Cf. *Cas.* 3, 5, 45. et 5, 1, 3.] *Liv.* 4, 43. Ut quemadmodum in tribunis creandis usi sunt, adaeque in quaestoribus liberum esset arbitrium populi. Al. leg. *id aeque.* ¶ Habet, ut *aeque*, post se particulas *atque*, *ut. Pl. Capt.* 5, 4, 2. Nulla adaeque est Acheruns, atque ubi ego fui. *Id. Cist.* 1, 1, 57. Neque munda adaeque es, ut soles. ¶ Jungitur etiam comparativis, sed raro admodum. *Pl. Capt.* 4, 2, 48. Qui homine adaeque nemo vivit fortunatior. [*Haec est brevitas quaedam dicendi explicatu non difficilis.]

ĂDAEQUO, as, avi, atum, a. 1. ὁμαλίζω, aequo, aequale facio, [*exaequo, comparo.] *Liv.* 1, 29. *fin.* Omnia tecta solo adaequare. [*Absolute om. *solo Flor.* 3, 10, 23. Alesiam — flammis adaequavit. *Caes. b. g.* 3, 12. Molibus — ferme oppidi moenibus adaequatis.] ¶ Translate *Cic. Arch.* 10. Adaequare virtutem cum fortuna [*i. e. non magis felicem, quam virtute praeditum esse.] *Id. ib.* 11. Admonet, commemorationem nominis nostri cum omni posteritate esse adaequandam [*i. e. ad remotissimos posteros nomen nostrum cum laude perferri debere.] *Id. Balb.* 28. In summa amicorum copia cum familiarissimis ejus est adaequatus [*i. e. par habitus.] *Tac. A.* 12, 60. Cum Claudius libertos — sibique et legibus adaequaverit. [**Suet. Aug.* 46. Colonias jure ac dignatione Urbi adaequavit. Cf. *id. Dom.* 2. *Liv.* 1, 56. Quibus duobus operibus vix nova haec magnificentia quidquam adaequare potuit. Notandus praeterea locus *Plin. Paneg.* 72. Arduum erat, has precationes tuas laudibus adaequare. Similiter *Tac. A.* 15, 9. In quos saxa et hastae longius permeabant, quam ut contrario sagittarum jactu adaequarentur. Hic igitur *adaeq.* est id. qu. *exaequare. Id. ib.* 2, 73. Qui formam, aetatem, genus mortis, ob propinquitatem etiam locorum — magni Alexandri fatis adaequarent, i. e. compararent.] ¶ Est vero etiam (intrans.) aequalis fio (assequor), aequalis sum. [**Caes. b. g.* 2, 32. Ut muri — altitudinem acervi armorum adaequarent, ubi ex glossa al. *adaequarentur.* Eodem ex genere est locus *Hirt. b. g.* 8, 41. Turris — non quidem quae moenibus adaequaret. Sic edidit *Oudend.* quem vid. Al. *adaequaretur*, al. *aequaretur*, al. denique *aequaret*, quod probat *Frotscherus* ap. *Herzog.* comparans *Cic. Off.* 1, 1, 3. ibique *Beier.*] ¶ Translate *Caes. b. g.* 5, 8. Longarum navium cursum adaequarent. [**Caes. b. g.* 6, 12. Quos quod adaequare apud Caesarem gratia intelligebatur (hic suppleri potest ex antecc. *Aeduos.*) Fuit hic quoque, cui *adaequari* scrib. videretur.] *Cic. Univ.* 11. Adaequare vitam deorum [*i. e. assequi deorum aeternam vitam.] *Sall. Jug.* 4. Virtus eorum (majorum) famam atque gloriam adaequaverit. *Caes. b. c.* 2, 16. Virtute se nostris adaequare non posse intelligunt. [*At hic alii accus. *nostros* exhibent. V. *Held. Auct. b. Alex.* 16. Viri virtuti nostrorum possent adaequare. Ita ibi nonnulli libri. Vulg. *adaequari.* — Praeterea memoratu dignum videtur, quod Acron, Horatii commentator, dixit, verba poetae: sublimi feriam sidera vertice — explicans: astra adaequare.] ¶ [Absolute sine accusativo *Cic. Q. Fr.* 2, 6. Senatorum urna copiose absolvit, equitum adaequavit, tribuni aerarii condemnarunt, *h. e.* equites numero pari absolverunt et condemnarunt. *F.* **Adaequare* et *aequare* confunduntur etiam ap. *Liv.* 10, 19.]

ĂDAERĀTĬO, onis, f. ἐξαργυρισμός, aestimatio alicujus rei ad aes seu pecuniam. *Impp. Honor.* et *Theodos. Cod.* 12, 40, 4. Militaris adaeratio vestis a collatoribus exigatur etc. Et *ib.* 38, 13. Si quis adaerationes statutas ausus fuerit immutare. *Impp. Hon.* et *Theod. Cod. Theodos.* 7, 4, 32. Adaerationis aestimatio.

ĂDAERĀTUS, a, um, part. v. *adaero.* Nam *adaerata praedia* dicuntur in *Cod.* 10, 28, 1. quae pensionem aliquam non frumenti, aut vini, aut alius speciei fructuum, sed aeris, hoc est pecuniae solvere quotannis debent. Alii *adaerata* exponunt ad aeris, h. e. pecuniae pretium redacta: quo sensu *adaeratae annonae* leguntur in *Cod. Theodos.* 7, 4, 31. V. ADAERO. ¶ *Adaeratum salarium* ap. *Eumen. pro Restaur. schol.* 11. est in rationes relatum. Alii tamen [rectius. *F.*] leg. *adoratum* [*ita *Livinej.* et *Gruter.*; illud defendit *Scalig. d. emend. temp.* 5. p. 420.]

ĂDAERO, as, avi, atum, a. ἐξαργυρόω, aere, hoc est pecunia aestimare seu taxare. *In epist. Imp. Valeriani* ap. *Treb. Claud.* 14. Jam cetera, quae propter minutias suas scribi nequeunt, pro moderatione praestabis, sed ita ut nihil adaeretur, *h. e.* ita ut nihil in pecunia praestetur, sed omnia in specie ea, quae ibi exprimitur, exhibeantur. V. integrum loc. [*ibique *Salm.*] *Ammian.* 31, 14. In adaerandis reliquorum debitis non molestus, *h. e.* in taxando ad pecuniam pretio specierum, quae debebantur. *Impp. Arcad. Honor.* et *Theod. Cod. Theod.* 7, 4, 28. Species non aliter adaerentur, nisi ut in foro rerum venalium distrahuntur. ¶ Est etiam per aera et calculos summam alicujus rei colligere. *Frontin. fr. Agrar.* ap. *Rigalt.* et *Salm. exerc. Plin.* p. 686. Subjectas deinde extremitatium partes ad rectum angulum, nostra postulatione, podismis suis adaeramus, *h. e.* ejus areae (de qua ibi est sermo) mensuram per aera et calculos colligimus. V. *Salm. l. l.* ubi plura hac de re. ¶ In quibusdam libris legitur *adero* sine diphthongo; sed ea scriptio temporum est cadentis Latinitatis.

ĂDAESTŬO, as, n. circa aliquid aestuo, σαλεύομαι, προσκυμαίνω. *Stat. Th.* 5, 517. squamisque incisus adaestuat amnis.

[ĂDAEUS, i, adj. a gr. ἀδαῖος, abundus, largus. Est cognomen Rom. in *Inscr.* ap. *Grut.* 40, 14. Q. Avillius Adaeus magister vici. *F.*]

ĂDAGGĔRĀTUS, a, um, part. v. *adaggero*, cumulatus. *Plin.* 13, 11, 21. Ne terra quidem ipsa, quae nunc Aegyptus intelligitur, postea adaggerata Nilo, *h. e.* Nilo arenam limumque subinde cumulante velut aggere facto e mari emersa, quae olim tota sub aquis maris fuit. *Id.* 36, 12, 17. *n.* 3. Nitro et sale adaggeratis.

ĂDAGGĔRO, as, a. προσεπιχωννύω, aggerem facio, terram accumulo. *Cato R. R.* 94. Cum ver adpetet, terram adaggerato bene. *Plin.* 17, 11, 15. Pedes terni undique e solido adaggerantur, *h. e.* ulmi ad trium pedum altitudinem terra aggesta operiuntur. *Colum.* 5, 11. Terram circa arborem adaggerare.

ĂDĂGĬO, onis, f. adagium, παροιμία. *Varr. L. L.* 6, 3. ex *Valerio Sorano:* vetus adagio est, o P. Scipio. Addit *Varro*, hoc verbum usque adeo evanuisse, ut graecum παροιμία pro eo positum magis sit apertum. ¶ Nihilominus usurpatum est postea ab *Auson. in praef. Monosyll.* Ut quod per adagionem coepimus, proverbio finiamus. ¶ Vocis originem ita deducit *Varr. ib.* Adagio, et littera commutata abagio, dicta ab eo, quod ambit orationem, neque in aliqua una re consistit sola.

ĂDĂGĬUM, ii, n. παροιμία. *Adagia*, inquit *Festus*, *ad agendum apta*, hoc est adagia dicuntur dicta, quibus continetur aliqua sententia aut praeceptum utile ad actiones vitae recte componendas. [*cf. de vocis etymo *Ballhorn-Rosen de Dominio* p. 60. *B.*] *Pl. in suppositis Amph. scena*, quae incipit: Dii vostram fidem, *v.* 40. Vetus est adagium, Fames et mora bilem in nasum conciunt. *Gell. in praef. l.* 1. *extr.* Vetus adagium est, Nihil cum fidibus graculo. [*Apparet, hoc verbo, si quis pure scribere vult, abstinendum esse; quo tamen hodie nonnulli abutuntur.]

ĂDAGNĪTĬO, onis, f. ἐπίγνωσις, cognitio. *Tertull. adv. Marc.* 4, 28. Dei ignoti adagnitionem intentare.

*ADAGNOSCO, 3. i. q. agnosco. Reperitur h. v. in nonnullis *Lipsii* codd. apud *Senec. Benef.* 2, 13. Sed a *Gron.* et aliis editum est *agnoscere.*

ĂDALLĬGĀTUS, a, um, part. ligatus ad aliquid. *Plin.* 24, 19, 107. Herbae adalligatae gravidis partus accelerant. *Id.* 20, 21, 84. Radices juxta adalligatae.

ĂDALLĬGO, as, avi, atum, a. περιάπτω, [*προσάπτω] ad aliquam rem ligo, vincio. *Plin.* 27, 10, 38. Vermiculos adalligari brachio, ad eam partem, qua dens doleat. *Id.* 32, 10, 38. Adalligare aliquid clam.

ADAM, indecl. (ut docet *Charis.* 1. p. 94. *P.*) et Adamus, Adami, et Adae, m. אָדָם Ἀδάμ, primus homo a deo creatus, totius humani generis parens et origo. Vox hebraea est, et *terrenum* significat vel *terram rubeam*, ut interpretatur *Hieron.* ap. *Isid. Or.* 7, 6. Ex terra enim a deo factus est. Prima syllaba communis est quantitatis. *Prud. Apoth.* 1078. Fitque Dei summi per Christum filius Adam. *Id. ib.* 759. Adjecisse novò, quem primum finxerat, Adae. *Auson. Idyll.* 1, 14. Deceptum miseratus Adam etc. ¶ Secunda quoque in *Adamus* modo corripitur, modo (et quidem saepius) producitur. *Auct. carm. de Genes.* 2. Hic positus custos Adamus cum conjuge fida. Et 3. Tum dominus caeli moestum compellat Adamum. Et 4. Ergo ubi conjugio sese jam fidus Adamus etc.

*ADAMABILIS, e. *Gloss. gr. lat.* ἐράσμιος, adamabilis. Ex *auctar. Bail.*

ĂDĂMANTĒUS, a, um, adj. adamantinus, ἀδαμάντινος, et translate durus, qui frangi non potest. *Ov. Met.* 7, 104. Ecce adamanteis spirant e naribus ignem. *Manil.* 1, 921. Atque adamanteis discordia vincta catenis. ¶ Quidam scribunt *adamantaeus* cum diphthongo ab ἀδαμανταῖος, quam graecam vocem nos in graecis Lexicis nondum vidimus.

ĂDĂMANTĪNUS, a, um, adj. ἀδαμάντινος, qui est ex adamante vel ad adamantem pertinens. *Lucr.* 2, 447. adamantina saxa Prima acie constant, ictus contemnere sueta. *Plin.* 37, 11, 73. Adamantina duritia. ¶ Translate pro durissimo ponitur, et qui frangi aut expugnari nullo modo potest. *Hor. Od.* 3, 24, 5. Si figit adamantinos Summis verticibus dira necessitas Clavos. [**Id. Od.* 1, 6, 13. Martem tunica tectum adamantina.] *Prop.* 3, 9, 9. Colchis flagrantes adamantina sub juga tauros Egit.

ĂDĂMANTIS, ĭdis, f. herba quaedam prodigiosa, ita dicta, quod nulla vi teri queat: a δαμάζω, domo, et α priv. [*Credat hoc qui volet. Melius exponit *Gesner.*, dicens esse herbam magicam, cujus vis superari nequeat. Hoc etiam demonstrat locus *Plin.*, cui add. *Appul. herb.* 4.] *Plin.* 24, 17, 102. Tradidere Magi, hac admota resupinari leones cum hiatu laxo.

ĂDĂMAS, antis, m. ἀδάμας, lapis maximi inter gemmas pretii insignisque supra ceteros duritiae, quippe qui ferro percussus adeo ictum respuit, ut ferrum utrinque dissultet incudesque etiam ipsae interdum dissiliant: simul etiam natura ignium victrice nunquam incalescens. Is tamen hircorum calido et recenti sanguine perfusus facile frangitur. Haec ex *Plin.* 37, 4, 15. ubi alia plura ad hanc rem. Ab hac duritia nomen est ei, *h. e.* ab α priv., et δαμάζω, domo. Sex ejus genera enumerat *Plin. ib.* inter quae est siderites ferrei coloris, natura etiam ceteris dissimile: nam et ictibus frangi et alio adamante perforari potest. Ceterum experientia multorum artis conatuum jam compertum est, omnem adamantem ferro frangi et deteri in scobem: quod et *Lips. in Sen. de Const. Sap.* 3. et *Voss. in Etym.* ex *Garcia Hispano* adnotarunt. *Plin.* 20, 1. Adamantem, infragilem omni cetera vi, sanguine hircino rumpente. *Virg. A.* 6, 552. Porta adversa ingens solidoque adamante columnae. *Martial.* 5, 11. Sardonychas, smaragdos, adamantas, iaspidas uno etc. ¶ Translate ponitur pro durissimo, inexorabili, invicto. *Id.* 7, 99. Pontice, voce tua posses adamanta movere. *Prop.* 4, 12, 6. Ut semel infernas intrarunt funera leges, Non exorato stant adamante viae, *h. e.* viae clausae sunt portis nunquam postea aperiendis. [*Cf. *Ov. Met.* 4, 452. 7, 412. 15, 813.] *Ov. Trist.* 4, 8, 45. Nil adeo validum est, adamas licet alliget

illud, Ut maneat rapido firmius igne Jovis. *Stat. Silv.* 1, 2, 69. duro nec enim ex adamante creati, Sed tua turba sumus. [**Ov. Met.* 9, 614. Nec rigidas silices solidumve in pectore ferrum Aut adamanta gerit. Simili imagine *Lucian. Philops.* 29. hominem *ad credendum durum* appellat ἀδαμάντινον.] *Sen. Herc. f.* 807. adamante texto [*i. e. catenis] vincire. V. TEXTUS, a, um. [*Videntur poetae adamanta dixisse de *metallo* durissimo. Vid. *Mich. Heusinger.* in *Act. scholast.* T. VI. p. 128.] ¶ *Adamas Cyprius*, de quo *Plin.* 37, 4, 15., videtur fuisse gemma, quam nunc Itali vocant *Zaffiro* [Saphir.]

ĂDĂMĀTOR, oris, m. qui amat. *Tertull. Hab. mul.* 2. Nihil ad castitatem adamatores potuerunt praestare. [**Gloss. gr. lat.* ἐρωτικός, adamator.]

*ADAMATRIX, icis, f. *Pl. Poen.* 5, 5, 25. ubi al. legunt *ad amatricem Africam.*

ĂDĂMĀTUS, a, um, amatus vel valde amatus. *Ov. Art. am.* 2, 109. Sis licet antiquo Nireus adamatus Homero. *Suet. Vesp.* 22. Admonente dispensatore, quemadmodum summam rationibus vellet inferri, Vespasiano, inquit, adamato [*sc. summa expensa est.] *Plin.* 8, 42, 64. Equus adamatus a Semiramide. V. ADAMO.

ĂDAMBŬLO, as, n. 1. προσβαίνω, ad vel juxta aliquem locum ambulo. *Pl. Bacch.* 4, 5, 8. Adambulabo ad ostium. *Appul. Met.* 3. Adambulabam lateri ejus. *Id. ib.* 11. Asinus adambulans seni.

[ADAMĔNON, herba hyoscyamus dicta. *Appul. herb.* 4. *Furl. in app.*]

ĂDĀMĪĀNI, orum, m. haeretici ab Adam dicti, cujus nuditatem imitantur in paradiso, quae fuit ante peccatum. Credebant enim nuptias futuras non fuisse, si nemo peccasset. Nudi itaque mares feminaeque conveniunt, nudi lectiones audiunt, nudi celebrant sacramenta. *Isid. Or.* 8, 5.

ĂDĂMO, as, avi, atum, a. 1. ὑπερφιλέω, valde amo, deamo. [*De Senecae quidem et, si placet, de Ovidii loco concedimus; sed mirum profecto, quod Forcellinus eam noluit commemorare h. v. significationem, quae vera est et plurimis Ciceronis locis confirmatur, qua est *amare incipere.* Probant hoc *Cic.* loci, deinceps afferendi, quorum tres noster habet.] *Cic. Verr.* 2, 2, 34. Cum signa quaedam pulcherrima vidisset, adamavit. *Fam.* 2, 4. Quarum laudum gloriam adamaris — in iis esse laborandum. *Or.* 3, 17. Antisthene, qui patientiam et duritiam in Socratico sermone maxime adamarat. [**ib.* 19. Si — Demosthenem sequi vultis et si illam praeclaram et eximiam speciem oratoris — adamastis. *Acad.* 2, 3, 9. Eam sententiam, quam adamaverunt, pugnacissime defendunt. *Mil.* 32. Nihil erat cujusquam, quod quidem ille adamasset, quod non hoc anno suum fore putaret. *Verr.* 2, 4, 45. Id adamasti, quod antea non adspexeras. *Flacc.* 11. Laudem patriae in libertatem vindicandae praetor adamavit.] *Sen. ep.* 71. Si virtutem adamaveris: amare enim parum est. [*Eadem est v. significatio in h. l., ut ap. *Cic.*, (neque aliter res se habet in Ovid. loco) nisi quod Seneca majorem quandam vim tribuit huic verbo, quam tamen alienam putamus esse ab optimorum scriptorum dicendi ratione.] *Ov. Trist.* 3, 4, 28. Stultus Achilleos non adamasset equos. Addidit *F.* ¶ De turpi amore *Quint. Decl.* 18, 10. Omnes matres liberos suos tanquam adamaverint, amant. [**Cf. ib. init.* Ad incestum opus est, ut adamet et filius, non ut adametur tantum.] *Petron. Sat.* 110. Multa in muliebrem levitatem coepit jactare: quam facile adamarent, quam cito etiam obliviscerentur. Adde *Plin.* 36, 5., et v. ADAMATUS.

ĂDAMPLĬĀTUS, a, um, part. amplificatus. *Inscr.* ap. *Grut.* 884, 8. Adjecto podismo et adampliato.

ĂDAMPLĬO, as, avi, atum, a. 1. amplio, amplifico. *Inscr.* ap. *Grut.* 128, 5. Aediculam vetustate corruptam adampliavit. Adde 323, 1.

ĂDĂMUSSIM. V. AMUSSIS.

*ADANA, orum (τὰ Ἄδανα *Appian. Ptol.*) oppidum Ciliciae. *Plin.* 5, 27, 22.

ĂDĂPĔRĬO, is, erui, ertum, a. 4. ἀνοίγω, idem quod aperio vel prorsus aperio; *ad* enim auget. [*Certe hoc non de omnibus locis valet.] *Plin.* 36, 13, 19. *n.* 2. Ut adaperientibus fores tonitruum intus terribile existat. *Id.* 32, 9, 31. Horum jus traditur alvum exinanire, interanea destringere, omnia adaperire, renes purgare. ¶ Item detegere. *Sen. ep.* 64. Equo desiliam, caput adaperiam, semita cedam. *Plin.* 2, 47, 48. Discussae nubes adaperuere caelum. ¶ Pro *ex parte aperire*, ὑπανοίγειν, exempla nondum vidimus.

ĂDĂPERTĪLIS, le, adj. qui aperiri potest, προσανοικτός. *Ov. Trist.* 3, 11, 46. Aspicis a dextra latus hoc adapertile tauri? Huc tibi, quem perdes, conjiciendus erit.

ĂDĂPERTĬO, onis, f. Translate *Augustin. lib.* LXXXIII. QQ. *quaest.* 61. Legis adapertio et disputatio.

ĂDĂPERTUS, a, um, part. apertus, ἀνεῳγμένος. *Ov. Am.* 1, 5, 3. Pars adaperta fuit, pars altera clausa fenestrae. *Liv.* 25, 30. Adapertae fores portae. *Suet. Ner.* 12. Adaperto podio spectare. [**Id. Aug.* 53. adaperta sella. V. *Bremi* ad h. l. et, qui plures affert Livii et Columellae locos, *Drak.* ad *Liv.* 25, 30. *Add. Ovid. Met.* 5, 193. *Curt.* 9, 7, 24.] ¶ Item detectus. *Colum.* 5, 5. Locis, quibus clementia hiemis permittit, adapertas vites relinquere et tota hieme ablaqueatas habere conveniet. *Lucr.* 4, 146. Adaperta rerum simulacra. *Stat. Th.* 1, 396. Adaperta fides, *h. e.* manifesta. [*Confunditur *adap.* cum *adopertus*, et cum *adactus*. Vid. varr. lectt. ap. *Liv.* 5, 21, 8.]

ĂDAPTĀTUS, a, um, part. aptus, ἐφαρμοσθείς. *Suet. Cl.* 33. Solitus etiam in gestatione ludere: ita essedo alveoque adaptatis, ne lusus confunderetur. *Id. Oth.* 12. Galericulo capiti propter raritatem capillorum adaptato et annexo.

ĂDAPTO, as, a. 1. apto, accommodo, ἐφαρμόζω. Duo hujus verbi exempla afferuntur in *Thes. Fabri* ex *Modestin. Dig.* 27, 1, 10. et 13., sed eo loco *Modestinus* graece scripsit: latina autem interpretatio incertae admodum atque adeo nullius est in latina lingua auctoritatis. Supersunt itaque pro hac voce ea solum, quae attulimus in voce praeced. [*Etiam in *Onomast. vet.* est: adapto, προσάπτω.]

ĂDĂQUO, as, a. 1. ποτίζω, aqua perfundo, irrigo. *Plin.* 17, 10, 11. Amygdalas mucrone defigi: ternas simul serendas: denis diebus adaquari, donec grandescant. *Pall.* 3, 33. Vites interjectis ternis diebus adaquare. ¶ Item aquae potum dare jumentis. *Suet. Galb.* 7. Decrevit ut jumentum ad locum, ubi adaquari solebat, duceretur capite involuto. Sunt qui legant *adaquare.* ¶ *Adaquor, aris* deponenti forma, est militare verbum et significat idem, quod *aquari*, hoc est aquam haurire et ferre ad usum militum, ὑδρεύω. *Hirt. B. G.* 8, 41. Cum tela tormentis jacerentur ad fontis aditus, nec sine periculo possent adaquari oppidani. [*Hic in aliis libris est *aquari.* Eadem diversitas in paucis libris ap. *Caes. b. c.* 1, 66. Contra unus liber *b. Afr.* 24. praebet *adaquandi*, et plures *ib.* 41. Etiam ap. *Liv.* 27, 46. *adaquari* unus exhibet liber, quod Livii aetati non convenire putat *Drak. Vulg. Gen.* 29, 11. addit *Bail.* in *Auctar.*] Huc pertinere potest etiam locus allatus Suetonii.

ĂDARCĂ, ae et Adarcē, es, f. salsilago quaedam seu spuma salsuginosa, concreta et velut gelata, in locis humidis palustribusque et circa arundines concrescens: quae καλαμόχνους graece vocatur, a κάλαμος, arundo, et χνόος, χνοῦς, spuma, lanugo. Ipsa autem *adarca* latina vox esse videtur *Plinio*, licet ἀδάρκης, ὁ, a *Dioscoride l.* 5. *c.* 137. et ἀδάρκη, ἡ, ab aliis graecis scriptoribus appelletur. *Plin.* 32, 10, 52. Inter aquatilia dici debet et calamochnus, latine adarca appellata. Nascitur circa arundines tenues e spuma aquae dulcis ac marinae, ubi se miscent. Vim habet causticam: ideo acopis additur contra perfrictionum vitia. Tollit et mulierum lentigines in facie. *Id.* 20, 22, 88. Adarca in cortice calamorum sub ipsa coma nascens. Adde 16, 36, 66. et *Coel. Aurel. Chron.* 1, 1., ubi *adarce, es* legitur. [*Est etiam bis apud *Veg. A. V.* 3, 48, 2. et 4, 28, 15. Cf. *Salm. Exerc.* p. 917. sq. et *Reines. V. L.* 3, 18.]

[ĂDARCTO, as, a. 1. idem atque arcto. Legitur in *Not. Tir.* p. 114. Adarctat. *F.*]

ĂDĀRĔO, es, ui, n. 2. *Cato R. R.* 98. Ubi amurca adaruerit, vestimenta condito.

ADARGATIS. V. in ADAD et in ATARGATIS.

*ADARIARIUS, i. incertae significationis. Lapis Romae repertus, apud *Ed. Burtonum Roms Alterthh. u. Merkwürdigkeiten, übers. v. Sickler, p.* 587. memoratus fert: MAGISTER ADARIARIUS A MINERVA MEDICA. Ex mentione *Minervae medicae*, cujus templi rudera etiamnunc Romae visuntur, quum certo liquere videatur, magisterium illud ex genere officiorum sacrorum fuisse, vide vocabulo isto an minister victimarius significetur (*victimariorum collegium* sistit titulus in *Fabretti Inscr. ant. cap.* 16, 13. p. 450.) Etenim *Festus* p. 244, 11. Adasia, ovis vetulae recens partus. *Isidori Gl.* p. 2, a. Adasia, ovis major nata. Forma autem *adasia* antiquior esse videtur pro seriori adaria. — Haec transscripsimus ex *Osanni Auctar. Lex. Gr. Epimetr.* II. p. 181. sq.

ĂDĀRO, as, a. 1. idem quod aro. *Plin. prooem. l.* 23. ex persona Pomonae loquens: ex me parata omnia nec curvo adaranda aratro, nec cura laboranda, sed se porrigentia ultro. Al. leg. *adoranda* minus recte: *Hard.* ex vett. edd. legit: ex me parata omnia, nec curvo laboranda, sed se porrigentia etc. *h. e.* nec ab homine curvato aranda.

ADASIĂ, ovis vetula recentis partus. *Festus.* [*Vid. ADARIARIUS.]

ĂDAUCTO, as, avi, a. 1. frequentat. ab *adaugeo* et ejusdem signif. *Accius* ap. *Non.* 2, 52. Quibus rem summam et patriam nostram quondam adauctavit pater.

ĂDAUCTOR legitur a quibusdam ap. *Tertull. Test. an.* 2. ubi alii *auctor.*

ĂDAUCTUS, us, m. incrementum, αὔξησις. *Lucr.* 2, 1120. quaecumque vides hilari grandescere adauctu. *Solin.* 23. *fin.* de maris aestu: adeo ut vicissitudines inter maciem aquarum et plenitudinem respiciant adauctus ejus vel eliquia.

ĂDAUGĔO, es, auxi, auctum, a. 2. αὐξάνω, ἐπαύξω, idem quod augeo vel addendo augeo. *Cic. Rosc. Am.* 11. Haec maleficia aliis nefariis cumulant atque adaugent. *Id. Inv.* 2, 18. Facti honestas adaugetur. [*Ciceroni restituit *Goer.* etiam *Acad.* 1, 5, 21. ubi ait esse idem quod gr. ἐπαύξειν.] *Auct. ad. Her.* 2, 25. Haec signa adaugent suspicionem. *Ter. Heaut.* 3, 1, 26. Timet, ne tua duritia adaucta sit. *Plin. Pan.* 22. Laetitia cum ingressu tuo crevit ac prope in singulos gradus adaucta est. *Cels.* 4, 6. *med.* Adaucta vel levata febris. [*Legitur etiam ap. *Caes. b. g.* 6, 1. ubi tamen alii codd. *augeri*, et ap. *Hirt. b. Al.* 12. et ap. auctorem *b. Afr.* 1.] ¶ Interdum adhibetur in sacrificiis, quemadmodum et *augeo. Pl. Stich.* 2, 2, 62. Hercules, decimam esse adauctam, tibi quam vovi, gratulor.

ĂDAUGESCO, is, n. 3. ἐπαυξάνομαι, cresco, adaugeor. *Cic. Div.* 1, 7. *extr.* Aut densus stridor cum celso e vertice montis Ortus adaugescit scopulorum saepe repulsu. *Lucr.* 2, 296. Nam neque adaugescit quidquam nec deperit inde.

ĂDAXINT pro *adegerint*, ut docet *Festus*, vel pro *adigant*, ut exponit *Non.* 2, 53. dictum est veteri declinandi ratione, ut *axit* et *faxit*, quae v. suis locis *Pl. Aul.* 1, 1, 11. Utinam me Divi adaxint ad suspendium, potius quam hoc pacto apud te serviam.

ADBELLARE pro *debellare* quidam leg. ap. *Ammian.* 16, 9., ubi alii *advolare.*

ADBĪBO, is, bibi, a. 3. idem quod bibo, προσπίνω. *Ter. Heaut.* 2, 1, 8. Is mihi, ubi adbibit plus paulo, sua quae narrat facinora! *Pl. Stich.* 2, 2, 58. Quando adbibero, alludiabo: tum sum ridiculissimus. ¶ Translate *Hor. Ep.* 1, 2. *fin.* nunc adbibe puro Pectore verba puer: nunc te melioribus offer.

ADBĪTO, is, n. 3. idem quod *bito*, hoc est eo, προσβαίνω. *Pl. Capt.* 3, 4, 72. Aedepol si adbites propius, os denasabit tibi. ¶ Quidam olim legebant *adites*, quod esset ab *adito, as*, frequentativum verbi *adeo, is*, sed profecto sanus est locus. V. BETO, PERBITO, PRAETERBITO, REBITO suis locis.

ADBLATERANS, antis, blaterans. *Apul. Met.* 9. Has et alias similes affanias frustra adblaterantes eos retrorsum abducunt. Alii leg. *his et aliis similibus affaniis frustra oblateratis.*

ADCANTO. V. ACCANTO.

ADCENSUS. V. ACCENSUS.

ADCERSO. V. ARCESSO.

ADCĪDO. V. ACCIDO.

ADCLĀMO. V. ACCLAMO.

ADCLĀRO, et Acclaro, as, a. 1. declaro, ostendo. *Liv.* 1, 18. referens prisca verba auguris de caelo servantis: Juppiter pater, si est fas hunc Numam Pompilium, cujus ego caput teneo, regem Romae esse, uti tua signa nobis certa adclarassis inter eos fines, quos feci. *Adclarassis* antique pro *adclaraveris.* V. ad h. l. interpp.

ADCLĪNIS, ADCLĪVIS, ADCOGNOSCO. V. ACC.

ADCONDŪCO, is, a. 3. idem quod conduco. *Pl. Mil.* 1, 1, 76. Rex Seleucus me opere oravit maximo, ut ei adconducerem latrones et conscriberem. Ita legit *Serv.* ad *A.* 12, 7. Alii *ut sibi latrones cogerem et conscriberem* [*idque haud dubie verum.]

ADCORPŎRO, ADCRĒDO, ADCRESCO, ADCURRO. V. ACC.

ADDAX, acis, m. nomen est ferae cujusdam in Africa erecta cornua habentis et rugarum ambitu contorta atque in leve fastigium exacuta, quae alio nomine strepsiceros dicitur, ἀπὸ τῆς στρέψεως τῶν κεράτων, a contortione cornuum. Ipsa vox *Addax* Africana est teste *Plin.* 11, 37, 45. [*Capra cervicapra Linn.]

ADDĔCET, ebat, impers. 2. πρέπει, convenit, decet, praep. *ad* nonnihil addente significationi [*non.] *Pl. Cas.* 2, 2, 26. Nam peculii probum nihil habere addecet clam virum. *Id. Bacch.* 1, 2, 20. Qui si decem habeas linguas, mutum esse addecet. *Id. Rud.* 1, 2, 27. Impudentem hominem addecet, molestum ultro advenire.

*ADDECIMO, as, 1. decimam partem detraho. *Vulg. Sam.* 1, 8, 14.

ADDENSĔO, es, a. 2. densum facio, addenso: ἐπιπυκνόω. *Virg. A.* 10, 432. Extremi addensent acies, nec turba moveri Tela manusque sinit. [*Ita ibi aliquot codd., quod, sicut *densere*, familiarius Virgilio esse ajunt. Al. *addensant*, idque praefert *Jahn.* ad *Georg.* 1, 340.]

ADDENSO, as, a. 1. ἐπιπυκνόω, denso, condenso. *Plin.* 20, 21, 84. Mirum, aquam radice ea addita addensari sub dio atque lactescere.

ADDĪCO, is, ixi, ictum, a. 3. [*Hujus verbi prima vis ea nobis videtur esse, quam translatam ab usu forensi existimans noster inepte reliquis interposuit. Etenim *addicere* proprie, ut videtur, est *approbare* dicendo (sic *Festus* explicat) aut alio quocunque modo, *assensum suum significare;* id vero nobis prius in re augurali, quam in rebus

forensibus sic dictum videtur. Itaque ordinem a nostro institutum mutavimus.] Dicuntur igitur in re augurali aves *addicere*, quae augurium prosperum faciunt et ratum, quae approbant rem, de qua augurium capitur, *admittunt* eam (hoc enim verbo alibi utuntur). *Liv.* 1, 55. Cum omnium sacellorum exaugurationes admitterent aves, in Termini fano non addixere. *Id.* 27, 16. Fabio auspicanti aves semel atque iterum non addixerunt. *Tac. A.* 2, 14. Addicentibus auspiciis vocat concionem. [*Hoc insolentius dictum pro *avibus*. Apparet igitur, fuisse in h. v. simplicem *assentiendi* et *concedendi* notionem. Ceterum cf. *Briss. Form.* 1, 206. *Drak.* ad *Liv.* 1, 36, 3. 27, 16, 15. *Duk.* ad 22, 42, 8.] ¶ Cum accusativo. *Appul. d. deo Socr.:* Actio Navio auguria miraculum cotis addicant. *Fest. v. Praetor:* illum, quem aves addixerant etc. ¶ Tritissimus est h. v. usus in rebus forensibus [*de quo v. *Ballhorn-Rosen de dominio* p. 28. 172. *Beier.*], ubi sign. concedere, adjudicare, attribuere, tradere alicui aliquid, gr. καταδικάζειν, ἀποκηρύττειν, ἀπεμπολᾶν [*quamquam horum verborum nullum prorsus respondet latino; longe aptius προσδικάζειν] estque unum e tribus solemnibus verbis, quibus universa praetoris potestas judicialis continebatur, *Do, Dico, Addico:* necesse est enim, ut ait *Varr. L. L.* 5, 4. aliquo eorum uti verbo, cum lege quid peragitur. De his *Ov. Fast.* 1, 47. Ille nefastus erit, per quem tria verba silentur etc. *Dabat* itaque praetor judicem, recuperatores, arbitros (quod etiam *addicere* aliquando dicitur) judicia, actiones, possessiones: *dicebat* vero jus, multam, tutores, viam in vindiciarum litibus: *addicebat* autem, in bonis controversis, in cessionibus, in vindiciis, cum statu controversiae cognito adjudicabat rem controversam ei, qui meliore jure esset, item quandoque ipsos homines in servitutem creditoribus. *Pl. Poen.* 1, 1, 57. Ubi in jus venerit, addicet praetor familiam totam tibi. *Cic. Verr.* 2, 1, 52. bona alicui. *Liv.* 3, 56. liberum hominem in servitutem. [*Cf. 6, 15, 9. Dat. utitur *Caes. l.* infra *l. Cic. Rosc. C.* 14. Addictus erat tibi? i. e. num condemnatus, ut pecuniam tibi solveret, quam petieras. (*Ern. Clav.*)] Facete *Cic. Pis.* 35. Fufidium — creditorem debitoribus suis addixisti [*de injusto judice, qui debitoribus, pecunia corruptus, concedit, ut, quod debent, non solvant.] ¶ *Addicere judicem* vel *arbitrum* dicitur praetor aut quivis alius jus habens, qui judicem *dat* (*dare* est verbum hujus loci magis proprium) seu destinat causae cognoscendae, ex formula vel ex litigatorum conventione. Legitur in *Dig.* 5, 1, 39, 46. et 80. secundum *Florentin.* et alias quasdam editiones, testibus *Hotom.*, *Briss.* et *Pareo* in *Lex. crit.*, quibus adde *Sen. ep.* 65., sed ubique alii pro *addicere* leg. *addere*, aut *adire*, aut *adjicere*, *aut adigere*. [*Recte defendit *addicere judicem Gifan.* in *Obss. L. L.*] ¶ *Addicere judicium* ap. *Varr. L. L.* 5, 7. *med.* est judicium dare, hoc est litigandi vel apud se vel apud alium potestatem facere. Quod etiam *Macrob. Sat.* 1, 16. usurpavit: quamquam alii ibi *adjicere* reponunt [*male. V. infra.] Eodem modo explicanda videntur verba illa ex *Leg.* XII. *Tab.* ap. *Gell.* 17, 2. Post meridiem praesenti litem addicito, *h. e.* actionem dato, agendi potestatem facito; tametsi alii ita exponunt: secundum praesentem sententiam fer, et ei rem, de qua lis est, adjudicato. V. integrum loc. ¶ *Addicere aliquid in diem* est ita alteri adjudicare, ut si intra certum tempus melior conditio afferatur, habeatur tanquam non adjudicatum et tota lis in integrum restituatur. Hac de re multa habentur toto *tit.* 2. *l.* 18. *Dig.* et praeterea *Dig.* 6, 1, 41. et 39, 3, 9. [*Briss. Form.* 6, 45.] ¶ In auctionibus et venditionibus publicis, itemque in locationibus *res alicui addici* dicebatur, quae plus offerenti attribuebatur: additur hac significatione saepe ablativus pretii. *Cic. Verr.* 2, 3, 63. *fin.* Si doceo pluris aliquanto potuisse te vendere, neque his voluisse addicere, qui contra Apronium licerentur. *Id. Rab. P.* 17. Ecquis est ex tanto populo, qui bona C. Rabirii Postumi nummo sestertio sibi addici velit? *Suet. Caes.* 50. Cui amplissima praedia in auctionibus hastae minimo addixit. *Caes. B. C.* 2, 18. Addicere bona alicujus in publicum, *h. e.* publicare. Rursus *Cic. Verr.* 2, 1, 55. Addicitur id opus HS. DLX millibus; cum tutores HS. LXXX millibus id opus ad illius hominis iniquissimi arbitrium se effecturos esse clamarent, *h. e.* locatur. ¶ Est etiam promittere et obligare rem in privatis venditionibus, et eandem fere habet, ac *vendo*, significationem. *Cic. Dom.* 41. Hominem invenire neminem potuit, cui aedes meas addiceret, traderet, donaret. *Id. Phil.* 7, 5. Antonius regna addixit pecunia. *Hor. Sat.* 2, 5, 109. huic tu Dic, ex parte tua seu fundi, sive domus sit Emptor, gaudentem nummo te addicere. [*Cf. *Bentl.* ad *Hor. Sat.* 1, 4, 14. Nummo s. nummo sestertio addicere de iis venditionibus dicebant, quae instar donationis essent, ut ostendit *Salm. de Usur. c.* 13. p. 360. coll. c. 18.] Et *Julian. Dig.* 41, 4, 7. §. 6. Procurator tuus si fundum, quem centum aureis vendere poterat, addixerit triginta aureis etc. ¶ Ex his facile intelligitur, quomodo exstiterit translata h. v. significatio, ubi addicere id. est qu. tradere; cujus signif. variae sunt rationes. 1. [**Virg. A.* 3, 653. Huic (classi) me, quaecunque fuisset, Addixi; satis est gentem effugisse nefandam. Addixi, i. e. decrevi me tradere, committere, etiam cum summo mortis aut servitutis discrimine, duram sortem aequo animo laturus, dum gentem Cyclopum effugerem. Recte igitur *Servius:* signato verbo exprimit desperationem, quem hic quidem non recte vituperat *Heyn. Val. M.* 7, 7, 4. Neque erubescis, ei patrimonium totum addicere. Hic fere id. est qu. *donare.*] 2. *Cic. Planc.* 39. Senatus, cui me semper addixi [*i. e. cujus partibus, cujus auctoritati semper deditus fui. *Id. Inv.* 2, 2. Si in ceteris quoque studiis a multis eligere homines commodissimum quodque, quam sese uni alicui certo vellent addicere, i. e. unius auctoritati se dedere eamque amplecti. *Quintil.* 10, 2. addicere se alicui proprie, de eo, qui aliquem, quasi ejus esset servus, imitatur.] *Val. M.* 8, 7. *n.* 5. *ext.* addicere se operibus naturae, i. e. operam dare iis cognoscendis. [*Cf. *Suet. Tib.* 69.] Adde hic *Eumen. Pan. Const.* 17., ubi addicere alicui victoriam est *tribuere* et propriam ac veluti obnoxiam facere. In his dicitur in partem bonam. Dicitur vero etiam in malam. *Auct. ad Her.* 4, 27. addicere pueritiam suam omni intemperantiae, [*i. e. dedere se et plane obstringere intemperantiae. Cf. *ib.* 16. quae suum corpus addixerit turpissimae cupiditati. *Lactant.* 2, 1, 3.] *Cic. Pis.* 34. Accepta pecunia a Dyrrhachinis ob necem hospitis tui ejus domum evertisti, cujus sanguinem addixeras, i. e. cujus vitam iis dederas et quasi obstrinxeras. *Id. ib.* 24. Cum addicebas tribuno pl. consulatum tuum, [*i. e. in ejus potestatem dabas, ut eo pro arbitrio suo uteretur.] *Id. Phil.* 5, 12. Libidini cujusque nos addixit. [**Id. Mil.* 32. Incidebantur jam domi leges, quae nos nostris servis addicerent. *Id. Sext.* 17. Quos egestas, quos aeris alieni magnitudo, quos levitas, quos improbitas trib. pl. constrictos addixerat. *Id. Quint.* 30. Parsimonia — nuda cupiditati petulantiaeque addicatur, i. e. condemnetur pro lubidine accusatoris. *Curt.* 7, 7. Aristandrum, cui credulitatem suam addixerat, i. e. cui propter credulitatem, tanquam servus, obnoxius erat. *Suet. Cl.* 29. His uxoribusque addictus non principem, sed ministrum egit. Cf. *Vit.* 2. Eodem refer *Cic. Phil.* 2, 21. Vendita atque addicta sententia. Denique ex his explicantur ii loci, in quibus *add.* id. videtur esse qu. *prodere*. Huc refer *Ov. Met.* 1, 617., qui locus Forc. non fugit: crudele, suos addicere amores i. e. tradere in arbitrium alius. Alii male leg. *abdicere*. *Auct. Cir.* 420. addicere patriam hostibus. *Quintil. Decl.* 12, 4. Salus publica addicitur; cf. *ib.* 11, 7. Et ejusdem notae est ap. *Sil.* 15, 247. populumque addixit inermem, ubi v. quos plurimos laudat *Drak.* coll. *Arntzen.* ad *Aur. Vict.* 21, 3. Adde *Justin.* 22, 3.] 3. Porro est etiam vovere, dicare, consecrare. *Vell.* 2, 25. Agros omnes addixit deae. 4. Simili modo *morti addicere* est capitis damnare et quasi morti devovere. *Cic. Off.* 3, 10, 45. Et is, qui morti addictus esset, paucos sibi dies postulavisset. *Caes. B. G.* 7, 77. Nolite hos — perpetuae servituti addicere (obnoxios reddere.) Haud aliter intell., quod dicit *Cic. Mil.* 21. Vitam suam quam maximis praemiis propositam et pene addictam (devotam) sciebat. Alia horum omnium similia v. in ADDICTUS. 5. Non imitandum est, quod dicit *Gell.* 3, 3. Fabulae, quae scriptae a Plauto non videntur et nomini ejus addicuntur, i. e. tribuuntur, adscribuntur. ¶ Non potest addicere id. significare qu. cogere. Nam ap. *Sall. Cat.* 22. certe pro *addicere* leg. est *adigere*; [*cf. ad h. l. *Cort.* et, quem laudat, *Drak.* ad *Sil.* 1, 642.] Nihil curandi sunt, qui pro *cogere* dixerunt et cum infin. construxerunt, *Impp. Valens*, *Gratian.* et *Valentin. Cod.* 12, 38, 5. Species de propriis facultatibus fiscalibus horreis addicantur inferre. [*Aeque inepte h. v. obtrusum est a librariis *Cic. Par.* 4. *in.* Ego vero te non stultum, ut saepe, non improbum, ut semper, sed dementem et insanum rebus addicam necessariis, h. e. necessariis argumentis convincam, te esse dementem et insanum. De his noster sic scribit: hoc loco videtur allusisse *Cic.* ad illam legem XII. Tab., qua furiosi et dementes addicebantur agnatis et gentilibus, hoc est sub eorum curam potestatemque tradebantur, ut est ap. eundem *Inv.* 2, 50. Ita commodius explicatur hic locus, quam varias variorum lectiones sectando, quorum alii pro *addicam* legunt *adigam*, alii *adducam*, alii novum commenti verbum *advincam*. Enimvero hoc si ita dixisset *Cicero*, balbutiisset. *Gernh.* edidit: sed dementem et insanum rebus vincam necessariis, idque explicat *rebus in facto positis probabo*. Quoquo modo iste locus aut corrigitur aut explicatur, illud certum videtur, *addicam* ineptum esse. Dubitatur etiam de loco *Cic. Leg.* 3, 10, 25., quem noster affert: (libertas plebi) sic data est, ut multis praeclarissimis addiceretur. Cujus quam proposuit *Goer.* interpretationem, ea nobis valde displicet.] ¶ *Addice* pro *addic* in imperativo *Pl. Poen.* 2, 50. Addice tuam mihi meretricem, *h. e.* vende, trade. *Addixti* per syncopen pro *addixisti Martial.* 12, 16. [*Confunduntur in libb. mss. *addicere* et *adjicere* (h. e. adicere; sic enim solebant scribere); v. *Drak.* ad *Liv.* 4, 8, 5. et alibi. Porro *addictus*, *adjectus*, *additus*, *abductus;* v. *id.* ad 6, 15, 9. 20, 6. et *Arntz.* ad *Aur. Vict.* 21, 3. *Addixit* et *addidit* confusa vides ap. *Suet. Aug.* 32. *addictus* et *adjutus* ap. *Curt.* 4, 1, 16.]

ADDICTE. V. ADDUCTE.

ADDICTIO, onis, f. actus addicendi, hoc est sententia s. decretum, quo praetor rem aliquam alicui addicit et adjudicat. *Cic. Verr.* 1, 4. Cujus praetura urbana aedium sacrarum fuit depopulatio, simul in jure dicundo bonorum possessionumque, contra omnium instituta, addictio et condonatio. *Paul. Dig.* 18, 2, 1. Addictio in diem. Quid sit autem *addicere in diem*, diximus in ADDICO. ¶ *Addictio judicis* est ejus assignatio ad causam aliquam cognoscendam. V. ADDICO. In *Lege Manilia de limitib.* ap. *Frontin.* p. 340. *Goes.* Judicis datio addictio esto.

ADDICTUS, a, um, part. adjudicatus sententia praetoris, ἀποκηρυχθείς, πρόσθετος, *Ulp. Dig.* 43, 23, 11. Addictus fundus alicui. *Id.* 6, 1, 41. Addictum praedium. *Claud. Cons. Mall.* 131. Addicto censu cumulare aeraria. ¶ Item venditus. *Pl. Merc.* 3, 4, 31. Mulier addicta atque adducta. ¶ Item locatus. *Cic. Verr.* 2, 1, 57. Addictum opus, accepti praedes. ¶ *Addictus judex* est, qui a praetore vel alio jus habente assignatus est alicui causae cognoscendae judicioque exercendo. Afferuntur exempla hujus rei a *Briss.* et aliis ex *Dig.* 10, 2, 30. et 13, 4, 4. et 36, 1, 59. itemque *Val. M.* 8, 2. *n.* 2., sed ubique variat lectio: nam pro *addictus* alii leg. *aditus*, vel *adductus*, vel *additus*. [*Certum tamen est ex iis, quae in v. ADDICO disputata sunt, recte dici *addictus judex*.] ¶ Praeterea *addictus* dicitur, qui ob aes alienum, cum solvendo non sit, ex praetoris sententia traditur creditori, qui in corpus ejus jus habeat, et tanquam servo utatur, donec solvat. Est autem inter *addictos* et *servos* multiplex discrimen, ut docet *Quintil.* 7, 3, 27. nam *addicti* cum manumittuntur, fiunt ingenui, *servi* fiunt libertini: *addicti* etiam invito domino libertatem consequi possunt, si debita solvant, *servi* non possunt: *addicti* habent ea, quae sunt liberorum hominum propria, nomen, cognomen, tribum; quibus *servi* carent. [*Cf. *id.* 5, 10. et *Duk.* ad *l. Liv.*] *Liv.* 6, 14. Ne quem vestrum judicatum addictumque duci patiar. *Cic. Flacc.* 20. Cum judicatum non faceret, addictus Hermippo et ab hoc ductus est. *Addictum ducere* in his et aliis exemplis ap. *Liv.* 6, 15. et 20. etc. est in servitutem et vincula ducere. [*Hinc *Pl. Bacch.* 5, 2, 87. Ducite nos, quo lubet, tanquam quidem addictos.] *Cic. Fam.* 7, 24. Eumque addictum jam tum puto Calvi Licinii Hipponacteo praeconio, *h. e.* jam tum venditum fuisse inter Sardos venales famoso Calvi Licinii carmine: quod carmen *praeconium* hic dicitur, quia praeco servos venales addicebat. Nisi malis *addictum* explicare Furiis atque Erebo a Calvo Licinio: quemadmodum Hipponax devovit carminibus suis eos, qui se derisui habuerant. [*Est simpliciter: infamiae traditum a Calvo, altero quasi Hipponacte.] V. HIPPONACTEUS. ¶ De jure ac modo addicendi liberos homines creditoribus exstat lex XII. *Tab.* ap. *Quintil.* 3, 6, 25. et *Gell.* 20, 1. ubi additur, si plures fuissent creditores, quibus debitor aliquis addicendus esset, permissum fuisse iis ejus corpus in frusta secare atque partiri inter se: tametsi ad poenam tam atrocem nunquam deventum est. [*Vid. ad *h. l. Burm.* et *Par. Lex. cr.* p. 33.] ¶ Translate *addictus* est obstrictus, devinctus, obnoxius. *Cic. Coel. fin.* Quem si vobis, si suis, si reipublicae conservatis, addictum, debitum, obstrictum vobis ac liberis vestris habebitis. *Id. Tusc.* 2, 2. Certis quibusdam destinatisque sententiis quasi addicti et consecrati sunt. *Id. Verr.* 2, 2, 32. Habere fidem et religionem alteri addictam pecunia accepta [*i. e. corruptum esse.] ¶ Item coactus. *Hor.* cum infin. jungit *Ep.* 1, 1, 14. Nullius addictus jurare in verba magistri. [*Add. non potest esse *coactus*. Expl. *deditus*, ut mox ap. *Suet.* et *Petron.*] ¶ Item damnatus vel destinatus, devotus. *Id. Epod.* 17, 11. Addictus feris, alitibus atque canibus. *Cic. Att.* 9, 9. *fin.* Addictus vastitati. *Id. Phil.* 11, 7. Gladiatorio generi mortis addictus. ¶ Item deditus, propensus. *Petr. Sat.* 5. Addictus histrioniae. *Suet. Cal.* 55. Prasinae factioni addictus et deditus. ¶ *Addictus* denique titulus est cujusdam Plautinae comoediae deperditae, cujus meminit *Gell.* 3, 3. ita fortasse inscriptae, quod ibi aliquis ob aes alienum addictus inducatur. Ceterum cf. ADDICO.

ADDISCO, iscis, didici, a. 3. προσμανθάνω, id. fere qu. disco, aut, si attendere velis vim praepositionis *ad*, ad ea, quae didici, aliquid addo. *Cic. Sen.* 8. Quid quod etiam addiscunt aliquid? ut Solonem versibus gloriantem videmus, qui se quotidie aliquid addiscentem senem fieri dicit. [*Or.*

Am. 2, 5, 56. Et quiddam visa est addidicisse novi. *F.* *Vis verbi propria conspicitur etiam ap. *Ov. Met.* 3, 593. *Cic. Fin.* 5, 29. *Or.* 3, 36. De talibus locis, qualis hic est ap. *Suet. Cal.* 47. addiscere sermonem germanicum, anceps est judicium.] *Cic. Or.* 3, 23. A. Velocius puer addidicerat (artem). ¶ Est etiam intelligere, audire. *Just.* 2, 3. Quos cum tanta celeritate venire rex addidicisset, in fugam vertitur.

ADDĬTĀMENTUM, ti, n. προσθήκη, accessio, appendix. *Appul. Met.* 9. Additamentum pretii. *Paul. Dig. l.* 32. *leg.* 89. Aedium additamentum hortus fuit. *Jabolen. Dig.* 50, 16, 242. Artemon magis additamentum, quam pars navis est. ¶ Translate *Cic. Sext.* 31. Intercessit Ligus iste nescio qui, additamentum amicorum meorum. *Sen. ep.* 17. Sapientia erit ultimum vitae instrumentum, et, ut ita dicam, additamentum. *Sall. ad Caes. de Rep. ord.* 2, 55. In quibus, sicut in statua, praeter nomen nihil est additamenti. [*Cf. *ib.* 58.]

ADDĪTĬO, onis, f. πρόςθεσις, προσθήκη, adjunctio, accessio. *Quintil.* 9, 3, 18. Figurarum additio et abjectio. *Prisc.* 14. p. 975. et 978. Absque: additio magis putatur *que*.

ADDĪTĬCIUS et Addititius, a, um, adj. qui additur. *Cels. Dig.* 50, 16, 98. Cato putat mensem intercalarem additicium esse, omnesque dies ejus pro momento temporis observat, *h. e.* ita inseri et addi ceteris mensibus anni, ut tamen in eorum numero, civili more, non computetur. *Tertull. Res. carn.* 52. Additicium corpus.

ADDĪTĪVUS, a, um, adj. additicius. *Prisc.* 17. p. 1095. pronomen *ipse* vocat *additivum*, quod non solum aliis pronominibus additur seu apponitur, sed etiam frequentius quam alia. Graece ἐπιταγματικός.

ADDĪTUS, a, um, part. προςτεθειμένος, adjunctus, adjectus. *Tac. A.* 4, 38. Additus numero deorum. *Hor. Od.* 2, 9, 21. Medumque flumen gentibus additum victis. [**Tac. H.* 3, 25. additus legioni miles i. e. in eam conscriptus]. ¶ Item datus, appositus. *Hor. Od.* 3, 4. *extr.* custos nequitiae additus. *Sil.* 2, 595. Agit addita Erinnys. *Virg. A.* 6, 90. nec Teucris addita Juno Usquam aberit, *h. e.* assidue praesens et veluti adfixa, atque adeo molesta, infesta, inimica. Sic *Lucil.* ap. *Macrob. Sat.* 6, 4. Si mihi non praetor siet additus, atque agitet me etc. [*In his igitur locis *additus* est is, qui custos appositus et quasi perpetuus comes et insidiator molestias facessit. Eatenus *additus* potest explicari *odiosus*, *inimicus*, quamquam haec vis per se huic v. non inest, ac dicebatur etiam *addere alicui custodem*. Ceterum cf. *Heins.* ad *l. Sil.*] ¶ Item inditus, injectus. *Cels.* 6, 8. *n.* 2. Interdum polypus inarescit, si addita in narem per linamentum aut penicillum ea compositio sit. *Plin.* 23, 7, 64. Succus caprifici additus in cava dentium. *Id.* 8, 25, 38. Addita in os clava. ¶ *Addito tempore*, *addita aetate* est tempore vel aetate procedente. *Plin.* 11, 48, 108. In infantia scabunt aures posterioribus pedibus, quod addita aetate non queunt. *Tac. A.* 12, 6. Conjugia sobrinarum diu ignorata addito tempore percrebuisse. Vid. mox in v. ADDO.

ADDĪVĪNO, as, 1. *Plin.* 35, 10, 36. *n.* 14. Quendam ex facie hominum addivinantem ex his dixisse futurae mortis annos. [*Quid differat a *divino*, vid. in ADDUBITO.]

ADDO, as, pro *do*, *das*, προσδίδωμι, affertur a nonnullis ex *Pl. Truc.* 5, 19.: tuo arbitratu, quod jubebis, addabitur: sed scr. *id dabitur*.

ADDO, is, didi, ditum, a. 3. ex *ad* et *do*, *das*. In h. v. summa imis miscuit Forc. Qui cum *addere* diceret esse *adjungere*, *adjicere*, non intellexit, ita non posse explicari, cum ista quomodo reliquae, quas affert, significationes cohaereant. Res ita se habet: *addere* proprie est *admovere* ad aliquid; ex hoc fonte et reliquae derivantur, et vero etiam illa ipsa, quam primam noster posuit, significatio. Ad hanc rationem singula ordinavimus et nostra addidimus, quorum nonnulla debemus Beiero. ¶ Est igitur *addere* i. q. admovere, immittere, injicere, imponere, inserere, indere, ἐπιτιθέναι, ἐντιθέναι. Haec enim omnia ad propriam rationem referuntur. *Tib.* 2, 4, 42. Nec quisquam flammae sedulus addat aquam. *Sil.* 7, 161. Addunt frugiferis inimica incendia ramis. *Id.* 5, 442. Propiorem addere (propius admovere, inferre) Martem. *Hor. Ep.* 2, 1, 217. Vatibus addere calcar. (Nihil ad rem, quod addere calcar hic de hominibus dicitur et significat excitare; attamen *add. calcar* est admovere calcar equo.) *Virg. A.* 5, 818. addere frena equis. *Liv.* 26, 16. Viro forti addere virgas. *Virg. G.* 1, 286. licia telae addere. *Id. ib.* 2, 161. Lucrino addita claustra. *Hor. Epod.* 8, 10. Femur tumentibus Exile suris additum, i. e. superimpositum. Miro modo haec explicat *Mitsch. Sil.* 17, 142. vincla addita. *Id.* 15, 722. addere tergo hastas, i. e. immittere, petere hastis tergum. *Virg. A.* 3, 336. jugis addidit arcem, h. e. imposuit. *Ov. Met.* 12, 45. Innumeros aditus — tectis addidit. *Pl. Mil.* 2, 6, 69. addere custodem alicui. Cf. *Aul.* 3, 6, 20. *Tac. A.* 13, 18. *Ov. Am.* 1, 7, 1. Adde manus in vincla meas. *Id. A. A.* 2, 672. Aut fera belligeras addite in arma manus. *Plin.* 13, 3, 5. addere unguenta in potu. *Hard.* rectius *in potus*. *Id.* 23, 7, 64. succum in cava dentium. *Id.* 16, 11, 22. in vinum picem. *Id.* 20, 22, 89. Succum marrobii in ovum inane. *Id.* 25, 11, 84. herbam in nares. Cf. 20, 23, 96. 37, 11, 73. et *Gron.* ad *Liv.* 4, 25, 13. *Virg. G.* 1, 129. Virus serpentibus addidit atris. Cf. 4, 150. *Suet. Cal.* 55. Columbo — venenum in plagam addidit. *Col.* 6, 27, 11. Filicula trita et aqua tepida permixta additaque per cornu. Sic ibi ex nonn. codd. scribendum videtur pro *data;* ita enim saepe *Colum.* et *Veget. Sil.* 3, 350. addere sulco semina. V. ad h. l. *Heins. Liv.* 4, 25. album addere in vestimentum, ubi v. *Gron. Cic. Att.* 12, 53. Eas epistolas in eundem fasciculum velim addas. Denique huc referimus *Ov. Pont.* 4, 8, 63. Avum, quem virtus addidit astris, i. e. inseruit deorum numero. Quamquam hoc concedimus etiam aliter posse explicari. ¶ Jam vero haec significatio transfertur ad eas res, quae non proprie dici possunt admoveri. Haec ratio quamquam admodum varia est, videntur tamen haec omnia ad unam et communem *impertiendi*, *attribuendi*, *conciliandi* notionem restringi posse. *Tac. A.* 2, 81. Inermes legati regebant, nondum additis Cappadociae legionibus. *Pl. Amph.* 2, 2, 176. addere (inferre) vitium pudicitiae. *Id. Cist.* 1, 1, 54. addere i. e. navare, adhibere operam. Cf. *id. Pers.* 4, 4, 77. (Simili modo usurpatur *adjicere.*) *Claud.* VI. *Cons. Hon.* 58. Se melioribus addens exemplis. *Sil.* 10, 233. addere bello dextram. *Virg. A.* 7, 315. moras rebus. *Ov. Met.* 5, 525. nomina rebus vera (sicut dicunt *indere*, *imponere nomen.*) Cf. 9, 357. *Plin. Pan.* 12. *Claud. Cons. Prob. et Olybr.* 10. *Tac. G.* 2., ad quem l. v. *Gron.*, quamquam non omnia, quae affert, exempla satis sunt apta, ut *Virg. A.* 1, 267. puer Ascanius, cui nunc cognomen Julo additur. *Ter. Heaut.* 3, 2, 31. Mihi addit (indit, conciliat) animum. *Ov. Met.* 8, 388. addere animos. Eodem utitur *Cic. Att.* 7, 2. *Sil.* 12, 320. spem. *Virg.* 9, 184. ardorem. Cf. *ib.* 788. *Cic. Att.* 16, 3. alacritatem scribendi. *Sall. Cat.* 60. Verba virtutem non addere. *Id. Jug.* 99. audaciam. *ib.* 41. formidinem. *Tac. H.* 1, 62. metum. *Val. Fl.* 6, 181. Necdum clara, quibus sese fuga mentibus addat, i. e. in quorum mentes et pectora se injiciat metus et fugiendi cupiditas. Cf. de h. l. et aliis similibus *Burm.* ad *Quintil.* 8, 3. p 706. *Ov. Met.* 12, 532. Dolor addidit iram. *Quintil. Decl.* 4, 7. Pessime additae pectoribus humanis infirmitates. Cf. de his et similibus *Gron.* ad *Sen. Ag.* 589. Non fugit nos, in nonnullis horum locorum *addere* posse explicari de *accessione*. Sed quum longe in pluribus additamenti nulla sit significatio, in reliquis etiam *add.* putamus explicandum esse *indere*. (Consulto tamen abstinuimus locis, qualis hic est *Sil.* 9, 454. addebant mentibus iras. Hic enim de *aucta* ira aperte sermo est. Neque poterat afferri *Curt.* 8, 3. addito metu mortis, de cujusmodi locis infra dicetur.) *Sall. Cat.* 57. Severitas dignitatem addiderat, i. e. conciliaverat. *Id. ib.* 21. nomen gloriamque. *Jug.* 76. Illi generis humilitas favorem addiderat. Cf. *Virg. A.* 5, 249. *Hirt. b. Afr.* 48. *Tac. H.* 2, 31. 3, 6. *Flor.* 1, 8. *Tac. A.* 3, 22. et *Gron.* ad *Liv.* 2, 2. Quirinus — quamvis infami ac nocenti miserationem addiderat, i. e. conciliaverat, excitaverat. Eodem pertinet *addere fidem*, i. e. conciliare, facere. Sic *Liv.* 2, 24. ubi v. *Drak.* (Ab hoc longe differt *Ov. Met.* 15, 361. si modo sana ibi scriptura, quod non putamus.] *Sil.* 11, 277. Posuisse dapes his addita (tradita, delata, mandata) cura. *Tac. A.* 14, 3. Additurum (tributurum, consecraturum) Principem defunctae templum et aras. *Claud.* IV. *Cons. Hon.* 510. addere finem litibus. *Sil.* 4, 668. Adde modum dextrae i. e. fac finem caedis. (Sic dicebatur *imponere finem*, *modum*. V. IMPONO.) Denique huc referenda putamus esse verba *Sil.* 12, 45. Nescire addere cursum fatis, i. e. regere, dirigere cursum fatorum, nescire fortunae favore uti. ¶ Postremo *addere* est adjungere et dicitur de additamento, eodem modo, ut v. *accedere*, προστιθέναι. *Cic. Off.* 1, 18. Addendo deducendoque videre, quae reliqui summa fiat. *Id. Or.* 2, 12. *extr.* Addidit historiae majorem sonum vocis. *Caes. b. c.* 3, 49. Hunc laborem ad quotidiana opera addebant. *Cic. Fam.* 15, 20. Ad amorem meum aliquantum addidisti. *Id. Att.* 1, 13. In illam orationem Metellinam addidi quaedam. *Ov. Met.* 8, 484. In scelus addendum scelus est, in funera funus. *Nep. Cat.* 2. Multas res novas in edictum addidit, qua re luxuria reprimeretur. *Id. Att.* 4. Pronuntiabat graece sic, ut nihil supra posset addi. *Quintil.* 4, 5. *med.* Addere ex abundanti. *Cic. Har. resp.* 19. Addere aliquid de suo. *Pl. Epid.* 3, 4, 37. Addere aliquid dono alicui. *Lucr.* 3, 914. Illud in rebus non addunt. [*His addantur haec: *Cic. Acad.* 2, 16, 49. Acervum efficiunt uno addito grano; ubi nota, non additum esse *semper*, quod aliarum linguarum ratio flagitare videtur. V. ibi *Goer. Virg. Ecl.* 6, 20. Addit se sociam. *Id. A.* 2, 660. Periturae addere Trojae Teque tuosque juvat, i. e. si placet, comitem te adjungere Trojae ruinis. *Sil.* 4, 398. Felices leti, pietas quos addidit (associavit) umbris. Cf. *id.* 6, 21. Simili fere modo explicant *Ov. Met.* 10, 208. Tempus erit, quo se fortissimus heros Addat in hunc florem, i. e. addat se quasi socium et comitem in florem, et ipse mutabitur. Nobis hoc potius sic explicandum videtur, ut dicunt *induere in rem*, ut igitur hoc quoque pertineat ad ea, quae supra attulimus. *Virg. A.* 8, 411. Noctem addens operi, i. e. praeter diem etiam noctem tribuens operi. *Sen. Troad.* 422. Tempus aerumnae addidit, i. e. fecit, ut diutius duraret. Cf. *Ter. Andr.* 4, 2, 27. *Tac. A.* 11, 14. addere reos, i. e. augere reorum numerum. *Sall. Jug.* 78. Eaque res multum animis eorum addidit, i. e. longe animosiores reddidit. *Id. ib.* 46. Quorum majores — multum reip. addiderant i. e. auxerant eam potentia et auctoritate. *Quintil.* 12, 10. Plurimum arti addiderunt (eam excoluerunt). *Ter. Ph.* 1, 1, 8. Semper aliquid addant divitioribus. Cf. 2, 1, 47. *Liv.* 2, 2. Addita est alia insuper injuria i. e. praeterea facta. Cf. *Tac. A.* 15, 44. *Id. ib.* 4, 43. addere sibi cives, i. e. recipere inter cives. Sed de aliis dicetur suo loco, ut de locutione *addere cornu*. V. h. v. Non est tamen praetereundum illud *Virg. G.* 1, 513., quo etiam Forc. usus est: ut quum carceribus sese effudere quadrigae, Addunt in spatia. De h. l. cum alii aliter sentiant (ita olim vulgo legebatur *addunt se in spatia*), egregie *Voss.* nobis videtur litem diremisse, *in spatia addere* explicans *spatia spatiis addere* (replicare gyros, ut dicit *Arnobius*). Comparat *addere gradum*, quod est ap. *Pl. Trin.* 4, 3, 3. *Liv.* 3, 27. 26, 9. *Plin. ep.* 6, 20., i. e. addere gradum gradui, accelerare gradus. Accedit auctoritas *Silii* 16, 374. Jamque, fere medium evecti certamine campum, In spatia addebant, de cursu, qui fit ad metam usque et inde retro. Minus tamen apte idem utitur verbis *Pallad.* 1, 19. herba conyza — substrata frumentis addit aetati, i. e. facit, ut bene et diu conservetur frumentum. — *Hor. Sat.* 1, 1, 125. Verbum non amplius addam. Hoc minantis est ap. *Pl. Rud.* 4, 3, 68. Verbum adde etiam unum. *Ter. Andr.* 5, 2, 19. Verbum si addideris. *Cic. R. Dej.* 8. Addidit etiam illud. Eodem modo intell., quod supra e *Curtio* protulimus: addito metu mortis, i. e. in extrema oratione dicens talia, quae metum mortis injicerent. *Suet. Tib.* 18. addita monitione. Cf. *Cal.* 28. Sed haec minime sunt rara. Forcell. addit *Sil.* 8, 550. Ille viris pila, et ferro circumdare pectus Addiderat i. e. docuerat eos. Ubi nota infin. In nullo vero loco *addere* ita pro simpl. *dare* ponitur, omnium minime in talibus, qualis hic est *Hor. ep.* 1, 14, 29. Addit opus pigro rivus, si decidit imber; qui labor dicitur accedere ad eos, de quibus modo dixerat.] ¶ *Addito* particip. absolute positum in ablativo usurpatur saepe ab historicis. *Tac. A.* 2, 28. Et vocantur patres, addito, consultandum super re magna et atroci. *Plin.* 15, 17, 18. *n.* 4. Similiter deligi et ex locis siccis et ante perfectam maturitatem, addito, ut luna infra terram sit. ¶ Frequens est in transitionibus, cum prioribus rationibus nova accedit, *adde*, *adde huc*, *adde quod* et alia similia. *Cic. Off.* 1, 42. Adde his, si placet, unguentarios, saltatores etc. [*Cf. *Hor. Sat.* 2, 8, 71. et dicitur hoc etiam ubi ad plures verba fiunt, ut ap. *Liv.* 26, 41, 12.] *Liv.* 7, 30, 15. Adde huc populationem agrorum etc. [*Vid. *Drak.* et cf. *Plin. ep.* 9, 40. *Ov. Met.* 3, 133.] *Adde quod* habes ap. *Ov. Pont.* 2, 9, 49. Adde quod ingenuas didicisse fideliter artes Emollit mores. [*Cf. *Hor. Od.* 2, 8, 17. *Id. Sat.* 1, 2, 83. adde huc quod, et *ib.* 2, 7, 78. Adde super dictis, ubi v. *Bentl.*] ¶ [*Ad constructionem quod attinet, satis ea apparet ex iis, qui hic allati sunt, locis. De constr. cum praep. *in* cf. *Gron.* ad *Liv.* 4, 25, 13., cum praep. *ad* (*Suet. Cal.* 40. *Flor.* 1, 13, 17.) *Burm.* ad *Suet. Aug.* 32. et *Drak.* ad *Liv.* 3, 11, 6. ¶ Formam *adduis* v. suo loco. ¶ In libris permutantur *addere* et *abdere*; v. *Drak.* ad *Liv.* 2, 45, 7. (sic ap. *Tib.* 2, 4, 36. *abdidit* et *addidit*, quorum hoc verius esse non potuit nobis contra *Vossium* persuadere *Huschkius*). Porro confunduntur *addere* et *adjicere*; *Drak.* ad *Sil.* 17, 529. et ad *Liv.* 36, 40, 9. *edere*, *id.* ad 43, 13, 7. *additus* et *aditus*, *id.* ad 4, 57, 11. denique *additus*, *adjectus* et *addictus*. Vid. h. v.

ADDŎCĔO, es, a. 2. προσδιδάσκω. *Hor. Ep.* 1, 5, 18. Sollicitis animis onus eximit, addocet artes. Al. leg. *ac docet*. [*Non ineptum est h. l. v. *addocet.*] *Cic. Cluent.* 37. Addocti judices. Ita receperunt *Ern.* et *Schütz.* ex quibusd. mss., at vulgo *adducti* [*minus bene.]

ADDORMĬO, is, n. 4. id. qu. dormio. *Coel. Aurel. Acut.* 1, 11. Rursus addormiunt atque difficile expergiscuntur.

ADDORMISCO, is, n. 3. ἐπικοιμάομαι, dormio, obdormisco. *Suet. Cl.* 8. Quoties post cibum addormisceret. Alii leg. *obdormisceret*. [**B. Crus.* significatione haec verba nihil differre censet. Certe

subtilius, ut videtur, *Oud.* explicat *addormiscere:* ex somno rupto rursus in illum incidere.]

ADDUA, ae, m. hod. *Adda*, fluvius Insubriae, qui in Rhaetiae Alpibus oritur et per Larium lacum fluens Pado miscetur non longe a Cremona. Quidam scripsere *Adua* simpl. *d*, propterea quod *Strabo* Ἀδούας graece dixit. A scriptoribus caerulus appellatur ab aquarum colore. *Sidon.* 1. *ep.* 5. Caerulum Adduam, velocem Athesim, pigrum Mincium inspexi. *Claud.* VI. *Cons. Hon.* 196. pulcher Ticinus, et Addua visu Caerulus, et velox Athesis, tardusque meatu Mincius.

ADDŬBĬTĀTĬO, onis, f. dubitatio, ἐνδοίασις. *Capell.* 5. p. 171. Diaporesis est addubitatio: qua figura utimur cum veluti dubitantes ab ipsis judicibus inchoamenti consilium postulamus, ut pro Cluent. (*c.* 1.): equidem quo me vertam, nescio etc. [*cf. *Macrob. Sat.* 4, 6.] *Cic. Off.* 3, 4. Quid est ergo, quod addubitationem afferre soleat? Ita quidam libri: sed plerique et meliores *dubitationem.*

ADDŬBĬTĀTUS, a, um, part. de quo dubitatur. *Cic. Div.* 1, 47. Tibi augur nuntiavit, addubitato Salutis augurio, bellum domesticum triste fore. *Id. Off.* 1, 24. Si plus adipiscare re explicata boni, quam addubitata mali [*lenius hic est *addubitata*, quam *desperata.*]

ADDŬBĬTO, as, avi, atum, n. I. id. fere qu. dubito, ἀμφισβητέω. [*Non negamus, *addubitare* interdum dici pro simplici verbo. Proprie tamen differunt, ut *addub.* sit *ad dubitationem quasi accedere*, i. e. *inclinare, aliquantulum dubitare.* V. *Beier.* ad *Cic. Off.* 3, 4, 18. Similis est ratio v. *addivinare*, quod non de vatibus, sed de metoposcopo dicit Plinius major, homine non vere divino neque, ut graeco verbo utamur, θεολήπτῳ.] *Cic. Or.* 40. Ut addubitet, quid potius aut quomodo dicat. *Id. N. D.* 2, 46. De quo Panaetium addubitare dicebant. [*cf. *ib.* 1, 6.] *Id. Fam.* 7, 32. Addubitavi, num a Volumnio senatore esset. *Id. Off.* 3, 4. Haec inter se comparare et in his addubitare turpissimum est. *Liv.* 8, 10. Paulisper addubitavit, an consurgendi triariis tempus esset. [*Alios Livii locos v. ap. *Drak.* ad 2, 4, 7.] *Hor. Sat.* 1, 4, 125. an hoc inhonestum et inutile factu, nec ne sit, addubites. *Sil.* 14, 358. Nec contra Ausonius tonsis aptare lacertos Addubitat. *Front.* de Arione: rex nemini credere, miraculo addubitare. *Nep. Con.* 5. Illud addubitat, utrum Teribazo sciente an imprudente sit factum. [*In h. l. *Brem. addub.* ait explicandum esse *in medio relinquere, non dirimere.* V. DUBITO. Ceterum hoc verbo utuntur etiam *Curt.* 10, 9. *Col.* 3, 8.] ℙ Passive impers. *Liv.* 2, 4. De legatis paululum addubitatum est. Adde *Accium* ap. *Non.* 2, 808.

ADDŪCO, is, uxi, uctum, a. 3. παράγω. [*Supplevimus hic quoque de signif. ea, quibus opus videbatur, pleraque tacite; ordinem singulorum mutavimus.] Significat hoc v., maxime ubi de rebus sermo est, *attrahere* et hinc *contrahere. Petron. Sat.* 94. Adducere ostium i. e. adducendo in locum debitum claudere. *Cic. Am.* 13. Habenas quam laxissimas habere amicitiae, quas vel adducas vel remittas. [*cf. *Virg. A.* 9, 587.] *Virg. A.* 5, 507. add. arcum [*i. e. nervum adducere eo, ut adstrictus sit, non laxus, adstringere, ἕλκειν τὰς νευράς. Eodem modo *Virg. A.* 9, 632. adducta sagitta. *Caes. B. C.* 3, 14. adducti funes. Cf. *Lucan.* 3, 699. et *Oud.* ad *Caes. b. c.* 3, 40. ubi est: navem — funibus adduxit i. e. navem mersam funibus ad litus traxit. *Curt.* 8, 10, 32. Tantas moles nulla, quae cerneretur, ope adductas i. e. muro admotas, ut §. 31.] *Plin.* 36, 15, 24. *n.* 9. Aquam cuniculis per montem actis adduxit. [*cf. *Liv.* 41, 27. *Ov. Met.* 6, 625. Parvis adduxit (ad se traxit) colla lacertis. *Quint.* 11, 3. Ab imo pulmone pituitam adducere (ad os). *Liv.* 9, 10. Cum apparitor Postumium laxe vinciret, quin tu, inquit, adducis lorum? [*i. e. ad membra arctius adstringis, contrahis. *Virg. Cir.* 450. adducti nodi.] *Ov. Met.* 3, 397. Attenuant vigiles corpus miserabile curae, Adducitque cutem macies [*contrahit cutem, ut rugosa fiat.] *Virg. G.* 3, 483. Ignea venis Omnibus acta sitis miseros adduxerat artus, h. e. contraxerat et macie confecerat erecta membra, atque adeo exiliora et quodammodo longiora reddiderat, extenderat. *Sen. ep.* 57. adducere vultum ad tristitiam. *Id. Ben.* 1, 1. adducere frontem. [*Sic dicunt *contracta frons.* Cf. *Quintil.* 10, 3. ubi al. *obducta* frons, ibique *Burm.* et, quem laudat, *Heins.* ad *Ov. Her.* 21, 165. Opponitur vultus *diffusus;* v. *Oberlin.* ad *Tac. H.* 3, 7. Sententia eadem, sed alio modo dicitur *frons obducta* et *subducta.* Plura tamen harum locutionum exempla v. infra in ADDUCTUS.] ℙ Est porro *ducere in aliquem locum, terminum, ad aliquem*, et, quod eodem redit, (secum) *afferre* (inducere, efficere). *Cic. Att.* 7, 9. adducere exercitum [*noli explicare: contrahere exercitum.] *Id. ib.* 8, 11. gentes armatas in Italiam adducere. [*Saepe in talibus locis libri praebent *in.* V. *Oud.* ad *Caes. B. G.* 4, 22. et ad *Hirt.* 8, 35. Adde *Sall. Jug.* 8., ubi tamen al. *abduxit* in praetorium.] *Ter. Andr.* 5, 3, 29. Illum huc coram adducam. *Id. Heaut.* 5, 4, 18. Adducere ante oculos. [*Et utroque conjuncto *id. Eun.* 4, 7, 24. add. ante oculos coram; *id. ib.* 4, 4, 27. secum aliquem. *Beier.*] *Id. Hec.* 5, 2, 4. Puero nutricem adducit. *Cic. Quint.* 6. Qui ex Gallia pueros venales isti adducebat. *Id. Fam.* 16, 21. Quos secum Mitylenis Cratippus adduxit. *Nep. Ep.* 3. Adducebat eum, qui quaerebat, ad eos qui conferebant. — *Cic. Cluent.* 17. adducere in judicium. *Id. Agr.* 2, 36. ad populum, i. e. in judicium populi vocare. [*Verba haec sunt: ut nemo ad pop. Rom. vos adducere, nemo producere — posset. *Ern.* sic distinguit, ut *adducere* pertineat ad judicium pop., *producere* intelligatur in concionem, quod faciebat tribunus, cujus erat interrogare audiente pop. Adde *Liv.* 33, 42. Hinc *adduci* absolute rei dicuntur. *Cic. Verr.* 1, 2. Ceterum adde, quod *Varr.* dixit *R. R.* 2. *praef.* §. 6. te — in campos macros ad mercatam adducunt crebro pedes.] — Speciatim interdum accipitur pro conciliare mulierem vel scortum alicui, alibi *perducere* [*et *deducere;* gr. προαγωγεύειν. Cf. ABDUCO.] *Nep. Dion.* 5. Puero scorta adducebantur. *Ov. Fast.* 3, 483. Adducere pellicem. [*Ne in his quidem locis veram significationem exuit. Ceterum cf. *Tib.* 1, 6, 59. ubi cum *adjungere* et *abducere* conf. *Pl. Mil.* 3, 1, 193. *Rud.* 4, 4, 3. *Ov. Met.* 10, 441. et ad *h. l. Gierig.*, *Huschk.* et *Broukh.* ad *Tib.* 1, 7, 55. *Burm.* ad *Ov. Her.* 9, 121. *Drak.* ad *Liv.* 26, 50, 4. Est etiam afferre, inducere [*efficere. *Liv.* 44, 26. Ecquid aurum secum adduxisset. *Gron.* conj. *advexisset*, quorum verborum frequens est in libb. mss. permutatio. V. *Liv.* 32, 2. *Drak.* ad 27, 38, 12. *Arntz.* ad *Aurel. V. Ill.* 3, 19. *Burm.* ad *Suet. Gr.* 20. Confunduntur etiam ap. *Hor. Sat.* 2, 2, 83. Sive diem festum rediens adduxerit annus. Nunc editur *advexerit.*] *Hor. Ep.* 1, 7, 8. Opella forensis Adducit febres. *Id. Od.* 4, 12, 13. Adducere sitim. *Plin.* 30, 15, 51. Ova noctuae taedium vini adducunt. [*Longe ab his differunt verba *Modest. Dig.* 27, 1, 6. alibi a nostro apposita: potest quis illam rationem adducere, quoniam etc. Abhorret vero aeque hoc a sermonis elegantia, atque illud, quo non satis abstinetur nostra aetate, *adducere locum scriptoris*, cujusmodi locutionem fuit qui adeo *Liv.* 2, 17. obtruderet, ubi *adjiciunt* legendum est. Haec autem verba saepe miscentur a librariis. V. *Drak.* Ceterum *afferre* et *adducere* quid differant, disce ex *Pl. Pseud.* 2, 4, 21. Attuli hunc. Ps. Quid? attulisti? Ca. Adduxi, volui dicere.] ℙ Refertur denique *adducere* ad alium quemcunque finem, ad quem quis aut aliqua res ducitur et pervenit. Hic variis modis potest explicari, inprimis vero est *compellere, permovere*, i. e. eo aliquem adigere, ut aliquid faciat. *Cic. Fam.* 5, 21. In eum locum res adducta est, ut etc. *Liv.* 33, 33. adducere ad effectum. [*Varr. R. R.* 1, 20. (Boves) creber crepitus — ad utilitatem adducit. *Cic. Att.* 7, 9. Rem adduci ad interregnum. Cf. *Qu. Fr.* 3, 9.] *Id. Univ.* 3. add. in ordinem. [*Quintil.* 12, 2. Utinam — orator hanc partem — in corpus eloquentiae adducat, i. e. redigat. *Nep. Ep.* 3. quam ad finem sermo esset adductus. Al. *deductus; Lambin.* maluit *perductus.* Sed *Hor. Epod.* 14, 8. Iambos ad umbilicum adducere.] *Cic. Fam.* 7, 26. Terra nata in honorem adducere [*i. e. facere, ut in honore et pretio sint, conciliare honorem. *Ter. Hec.* 5, 3, 38. animum ad malas partes. *Id. ib.* 4, 4, 61. Aliquando tandem huc animum ut adducas tuum. Al. *adjungas.*] *Cic. Quint.* 5. add. aliquem in summas angustias, i. e. redigere. *Nep. Eum.* 12. ad desperationem [*ut *Justin.* 28, 7, 6.] *Cic. Fam.* 5, 20. ad arbitrium alterius. *Liv.* 8, 7. in necessitatem. *Id.* 45, 8. regnum ad ultimum discrimen. [*Cic. Phil.* 6, 7. in discrimen extremum. Cf. *Plin. Pan.* 10, 1. *Liv.* 35, 81. in periculum. (*Id.* 41, 25. ad internecionem.) *Beier.* V. *Drak.* ad *Liv.* 3, 17, 10. *Curt.* 10, 8. Perdiccam ad periculum mortis adductum. Cf. *id.* 6, 8.] *Tac. A.* 14, 61. add. vitam in extremum. *Cic. Off.* 3, 20. Adducere aliquem in invidiam falso crimine. (Sic *Sen. Ben.* 2, 4. Beneficia in odium adducere asperitate verborum et supercilio. *Id. Verr.* 2, 3, 61. adduci in sermonem [*i. e. vituperationem, invidiam.] *Nep. Iph.* 2. Exercitum in eam consuetudinem adduxit (al. *induxit.*) *Id. Ann.* 2. aliquem in suspicionem alicui. [*Cf. *Cic. Att.* 2, 24. *Justin.* 18, 7, 10. His adde haec: *Cic. p. red. in Sen.* 7. add. in cogitationem. *Att.* 7, 3. in concordiam. *Verr.* 1, 1, 54. in oblivionem. (cf. *Liv.* 3, 41. *Quintil.* 9, 2. in memoriam adductus; al. *inductus.*) *Liv.* 11, 8. in suam sententiam i. e. conciliare. *Beier. Ter. Ad.* 3, 3. 4. ad nequitiam. *Liv.* 1, 21. in verecundiam. *Cic. R. Dej.* 10. ad suam auctoritatem. *Id. Or.* 1, 40. Mediocrisne res in controversiam adducta est? *Liv.* 1, 34. Notitiamque eam brevi — in familiaris amicitiae adduxerat jura, i. e. effecerat, ut ex noto familiaris esset. Sed de isto l. dubitatur ac nonnulli libri praebent *notitiaque ea* et *eum.*] *Ter. Heaut.* 5, 2. 42. add. ad misericordiam. [*Cic. Brut.* 93. ad fletum, ad iracundiam. *B.*] *Cic. Tusc.* 1, 17. in summam expectationem. *Cic. Mur.* 24. in metum. *Id. Fam.* 1, 1. in opinionem, ut etc. [*Nep. Dat.* 6. *Pelop.* 6.] *Id. Att.* 2, 22. Adduci in eam spem, ut etc. [*Sall. Jug.* 41.] *Cic. Att.* 13, 33. *fin.* Ista enim me res adducebat, i. e. movebat, impellebat, persuadebat. *Id. Pr. cons.* 16. Adduci ad suspicandum nullo modo possum. [*Nep. Con.* 3. ad credendum. *Cic. Rosc. Am.* 31. Quae causa — ad facinus adduxit? *Sall. Cat.* 41. Facile eos ad tale consilium adduci posse. Cf. *Drak.* ad *Liv.* 5, 48, 7.] *Id. Sen.* 10. Nullo imbre, nullo frigore adduci, ut capite operto sit. *Id. Fam.* 13, 54. Adduci commendatione. *Id. Att.* 14, 20. precibus. *Id. Verr.* 2, 4, 7. Neque voluntate, neque difficultate aliqua, neque magnitudine pecuniae adduci ut etc. [*Caes. B. G.* 6, 12. necessitate add. *Cic. Fam.* 3, 9. auctoritate. Alia v. in *Adductus.* Sed de his v. inprimis *Oud.* ad *Caes. b. g.* 4, 6. et 6, 10., ubi al. *afflictos*, quod rejicit *Herz.*, quem cf. etiam ad 1, 17.] *Id. Fam.* 6, 10. Ex eorum sermonibus adducor, ut sperem. *Id. Cat.* 1, 2. Hoc certa de causa nondum adducor ut faciam. *Liv.* 4, 49. Adducor, ut credam. [*Cf. *id.* 5, 48. et *Cic. Fam.* 2, 10.] *Suet. Tib.* 21. Adduci nequeo, quin existimem etc. *Val. Max.* 2, 9. *n.* 6. Neque honorum magnitudine adduci potuit, quo se blandiorem gereret. In his vides additam partic. *ut* aut similes, eaque vulgaris est constructio. Sed cum infin. *Afran.* ap. *Non.* 11, 40. Facilius adducor ferre humana humanitus. [*Hic valde miramur, quid sit, quod tales locos omiserit noster, qualis hic est *Cic. Leg.* 2, 3. ut jam videar adduci, hanc quoque, quae te procrearit, esse patriam. V. ibi *Goer. Att.* 11, 16. Ego non adducor, quemquam bonum ullam salutem putare mihi tanti fuisse. (Utroque loco usus erat jam *Vavass.* in *Antibarb.* p. 470. sq.) Adde *Curt.* 10, 2. non potest fieri, ut adducar — causam esse, et *Col.* 2, 1, 4. In his igitur per brevitatem quandam sermonis *adduci* est id. q. persuaderi sibi pati, putare, gr. πείθεσθαι. — Ceterum *adducere* et *inducere* in hujusmodi locis sic differunt, ut hoc in malam partem dici soleat. V. *Brem.* ad *Nep. Con.* 3.] ℙ *Adduce* in imperativo pro *adduc* est *Ter. Ph.* 2, 1, 79., item *Pl. Poen.* 1, 3, 15. et alibi. *Adduxti* pro *adduxisti* est ejusdem *Heaut.* 4, 6, 15. *Adducituram* pro *adducturam* quidam legunt ap. *Pl. Truc.* 1, 2, 31., sed varia ibi est lectio. [*Adduxe Pl. Rud.* 4, 4, 3. — Confunduntur a librariis *adducere* et *agere* ap. *Hirt. B. G.* 8, 7. Alia vide in superioribus.]

ADDUCTĒ, adv. cujus comparativi *adductius* adhuc tantummodo exempla vidimus. *Auson. Grat. act.* 27. Nemo adductius jacula contorsit, nemo spicula crebrius jecit, *h. e.* magis arcum adducendo atque adeo majore impetu. Sunt qui legant *abductius*, sed minus recte. ℙ Translate est severe, cui *remisse* opponitur. *Tac. Germ.* 43. Gothones regnantur paulo jam adductius, quam ceterae Germanorum gentes: nondum tamen supra libertatem. Alii perperam leg. *addictius. Id. H.* 3, 7. Quia adductius, quam civili bello, imperitabat.

ADDUCTOR, oris, m. qui adducit. In vet. epigr. *Petron. Afranii*: Graecule consueta lenandi callidus arte, Coepisti adductor conjugis esse tuae, h. e. ejus pudicitiae prostrator, conciliator, perductor. V. LENO, as.

ADDUCTUS, a, um, part. v. adduco. Significat *attractus, tractus. Ov. Met.* 8, 776. Adductaque funibus arbor Corruit. *Id. Fast.* 6, 586. Nos tamen adductos intus agemus equos, *h. e.* habenis adducendis cohibitos. *Cic. Div.* 1, 54. In agro ambulanti ramulum adductum, ut remissus esset, in oculum recidisse. *Id. Tusc.* 2, 24. Balistae eo graviores emissiones habent, quo sunt contenta atque adducta vehementius. *Ov. Met.* 1, 455. adducto flectentem cornua nervo. *Virg. A.* 9, 402. adducto torquens hastile lacerto, *h. e.* retracto et postea vibrato brachio. [*cf. *ib.* 11, 561.] Sic *Ov. Tr.* 4, 2, 5. adducta collum percussa securi Victima. ℙ Item contractus. *Claud. Rufin.* 2, 439. adductis digitos inflectere nervis. *Capitol.* in *Vero* 10. Frons in supercilia adductior, *h. e.* contractam cutem et rugosam habens supercilia versus. *Suet. Tib.* 68. Adductus vultus, qui gravitatis, vel etiam tristitiae signum est. Transfertur hoc etiam ad alias res. *Plin. ep.* 1, 16. In concionibus idem, qui in orationibus est, pressior tamen et circumscriptior et adductior. ℙ Hinc sequitur, ut sit id. qu. *rigidus, severus. Tac. A.* 14, 4. Modo familiaritate juvenili Nero, et rursus adductus, quasi seria consociaret. [*cf. *Lips.* ad *h. l.*] Eodem refer ap. eund. *ib.* 12, 7. adductum et quasi virile servitium. [*Sic enim ibi est legendum, non *addictum.*] ℙ Porro est ductus in aliquem locum. *Sall. Jug.* 66. Eorum magna pars, uti jussum erat, adducti. *Id. Cat.* 49. Adductus ad senatum. *Curt.* 8, 6. in regiam. ℙ Hinc translate est perductus, redactus, impulsus, commotus. *Cic. Brut.* 18. Signa Myronis satis ad veritatem adducta, i. e. satis exprimentia veritatem. *Sall. Jug.* 31. Adductus in spem. *Cic. Am.* 5. Adductus in angustum. *Sen. Ben.* 2, 5. Animus adductus in taedium. *Cic. Par.* 14. Praemio, gratia adductus. *Caes. B. G.* 1, 3. His rebus adducti.

ADDŬIS, adduit, pro addideris, addiderit, dictum olim est a veteribus, teste *Festo*, ubi al. leg. *addues* eodem significatu.

ADDŬPLĬCO, as, a. 1. id. qu. duplico. *Pl. Poen.*

3, 1, 61. Adduplicabit omne furtum. Alii leg. *id duplicabit* [*idque haud dubie praeferendum.]

ADEDO, is, edi, esum, a. 3. in totum edo, consumo. Nam *ad* auget. [*Minime vero; v. in ADESUS.] *Virg. G.* 4, 242. Saepe favos ignotus adedit Stellio. ℙ Translate *Ov. Am.* 1, 15, 41. cum me supremus adederit ignis. Alii leg. *adusserit* [*quod friget. V. egregiam *Heins.* ad h. l. notam, qui etiam *Col.* 2, 10. restituendum esse ait: vermes — simul atque oscilla lupinorum adederunt. Vulg. *ederunt.* Affert idem praeterea *Nemes. Ecl.* 4. Quos lusus adederat ignis.] *Petr. Sat.* 109. Vernantesque comas tristis adedit hiems. Alii leg. *abegit*, alii *ademit. Prop.* 4, 7, 9. Et solitum digito beryllon adederat ignis. V. alia in ADESUS. ℙ Ut *edo*, *est* dicitur, sic *adest* pro *adedit. Lucan.* 6, 265. cum se tollentibus Euris Frangentem fluctus scopulum ferit, aut latus alti Montis adest. Similia sunt *exest*, *comest.*

ADELPHIS, idis, f. ἀδελφίς, vox graeca [*quae apud Schneid. nusquam reperitur] sororem significans. Hinc genus quoddam palmarum, quod earum nuces sapore ad caryotas maxime accedant, veluti earum sorores adelphides dictae sunt, teste *Plin.* 13, 4, 9.

[ADELPHUS, i, m. ἀδελφός. Cognomen Rom. in *Inscr.* ap. *Mur.* 204, 3. T. Rustius Adelphus VI. vir Aug. frater. *F.*]

ADEMPSIT. V. ADIMO.

ADEMPTIO et Ademtio, onis, f. ἀφαίρεσις, actus adimendi, ablatio. *Cic. Dom.* 30. Non ademptione civitatis, sed tecti et aquae et ignis interdictione. *Tac. A.* 4, 6. Ademptiones bonorum. [*Cf. *ib.* 2, 76.]

ADEMPTOR, oris, m. qui adimit, ablator. *August. Tract.* 116. *in Joann.* Non datorem vitae, sed ademptorem.

ADEMPTUS et Ademtus, a, um, part. ab *adimo*, ἀφῃρημένος, ablatus, ereptus. *Liv.* 22, 27. Ademptum imperium. *Tac. A.* 1, 15. jus. *Id. H.* 1, 87. Ademptus tribunatus. *Hor. Od.* 2, 4, 10. Hector, *h. e.* e medio sublatus, mortuus. *Ov. Pont.* 1, 9, 41. lacrimas Celso libamus adempto. *Plin. praef. nat. hist.* Fato ademptus. *Id.* 35, 11, 38. Ademptus somnus. *Hor. Ep.* 17, 4. Adempta lumina. ℙ De ratione scribendi v. in EMPTUS.

ADEO, adv. τοσοῦτον, οὕτως, composita ex *ad* et *eo*, non quidem secundum rationem, quia *ad* accus. habet, sed ex loquendi consuetudine, ut ait *Festus.* [*Talia multa sunt in utraque lingua. Quae vero de hujus partic. usu praecepit Forc., inepta sunt, ut erat aetas illa in particularum ratione explicanda negligens. Sic, ut unum afferamus, noster eam interdum otiosam esse tradit. Meliorem viam praeivit *Frotscherus* ad *Quintil.* 10, 5, 17. secutus *Lindem.* ad *vit. Hemsterh. et Ruhnk.* p. 5. Nos hic quoque nostram qualemcunque rationem proponemus.] Videtur autem de hac partic. similem in modum praecipiendum esse, ut de praep. *ad.* Significat enim *terminum*, (usque ad eum terminum) ac dicitur primum de *loco*, tum de *tempore.* 1. De *loco. Cat. R. R.* 40, 3. Actito (surculum) usque adeo, quo praeacueris. Rem illustrant etiam hi loci: *Ter. Ph.* 1, 2, 5. Adeo res redit: (ad hunc locum, in hunc statum adducitur) si quis quid reddit, magna habenda est gratia. *Id. Heaut.* 5, 2, 27. Adeon' rem rediisse, ut periculum etiam a fame sit! Addi potest locus *Liv.* 22, 32. si vera ibi est *Schaeferi* in *Gloss. Liv.* conjectura: adeoque inopiae est coactus Hannibal, ut etc. 2. De *tempore. Pl. Merc.* 3, 4, 71. Quanto te satius est rus aliquo abire, ibi esse, — adeo dum (donec) illius te cupiditas atque amor missum facit! Cf. *ib. prol.* 75. Ejusdem generis sunt *adeo donicum* et *adeo usque ut* ap. eundem *Pseud.* 4, 7, 72. et *Bacch.* 3, 4, 11., et *usque adeo donec Ter. Andr.* 4, 1, 38. *Ph.* 4, 1, 23. ℙ Hinc primum translatum ad alias res significat omnino *accessionem* et *intensionem*, et est 1. *in tantum* (ad hunc usque locum). Hic plerumque excipitur a partic. *ut*, quae comparativa est ap. *Ter. Andr.* 1, 5, 10. Adeon' hominem esse — infelicem quemquam, ut ego sum! (Cf. *Heaut.* 5, 1, 12. gaudere adeo occepit, quasi qui cupiunt nuptias.) *Cic. Q. Fr.* 2, 5. Rempublicam funditus amisimus, adeo ut Cato vix vivus effugeret. *Id. Fam.* 10, 31. Adeo mihi invisus est, ut nihil non acerbum putem etc. *Id. Cluent.* 61. Adeone erat stultus, ut illam vitam esse arbitraretur? *Tac. A.* 2, 34. Adeo nimia potentia, ut etc. *Tac. H.* 1, 3. Non adeo virtutum sterile seculum, ut non etc. *Liv.* 8, 5. Adeo non tenuit iram, ut gladio cinctum in senatum se venturum diceret. *Liv.* 3, 2. Haec dicta adeo nihil moverunt quemquam, ut etc. Cf. *Sall. fr. hist.* (in or. Lepidi) 1, 9. *Vell.* 2, 66, 4. *Suet. Vesp.* 8. et 12. *Col.* 2, 12. In his, ubi negatio sequitur, apparet, potuisse etiam dici *tantum abest*, *ut* etc. Ciceronem ita locutum esse negant; potuit tamen certe. Similia infra addentur. — Eandem vim partic. habet etiam in iis locis, ubi *ut* non sequitur; nimirum talis sententia ubique facile ex praegressis suppletur. Sic ap. *Ter. Ph.* 5, 8, 39. quum dicit Demipho: etiamnum credis te ignorarier aut tua facta adeo, intell. ex antecc.: ut verbis magnificis tibi uti licere putes. In hujusmodi locis Grammatici epiphonematí inservire ajunt particulam, alii ridicule explicant *enim. Cic. Off.* 1, 11. Adeo summa erat observatio in bello movendo. *Plin.* 35, 17, 57. Adeo omnia majoribus curae erant. *Liv. praef. l.* 1. Adeo quanto rerum minus, tanto minus cupiditatis erat. Cf. *Tac. A.* 1, 81. *Agr.* 1. *Ter. Eun.* 2, 1, 19. et multos locos collegit *Drak.* ad *Liv.* 2, 43, 10. Gr. eodem modo usurpatur οὕτως, et ap. Romanos convenit usus v. *tantus*, de quo v. *Sanct. Min.* 1. p. 270. 2. Porro *adeo*, ubi intendit, id. est qu. *imo* et *valde.* Neque hoc mirum. Nam si est *in tantum*, per se intelligitur, omnino hac partic. magnum alicujus rei gradum significari posse. *Cic. Cat.* 1, 2. Ducem hostium intra moenia atque adeo in senatu videmus. *Id. Verr.* 2, 3, 8. Cum maximo detrimento atque adeo exitio vectigalium. Cf. *ib.* 46. ubi est *sive adeo. Id. Fam.* 4, 3. Aliquid atque adeo multa addunt. *Id. Planc.* 19. Posco atque adeo flagito. *Liv.* 10, 5, 14. Non petentem atque adeo etiam absentem creatum credidere quidam, ubi v. *Drak. Auct. ad Her.* 4, 26. Postquam isti vicerunt, atque adeo victi sunt. Eam enim quomodo victoriam appellem, quae victoribus plus calamitatis, quam boni, dedit? *Cic. Pis.* 18. Tune etiam, atque adeo vos, meam fortunam deprimitis? *Id. Fam.* 12, 16. Adolescens tuus, atque adeo noster. In his omnibus *atque adeo* explicant *imo*, *vel potius*; recte, modo ut teneas, propriam vim harum particc. hanc esse: atque etiam eo progredi, i. e. etiam hoc addere possumus. Paulo diversa est aliorum locorum ratio, de quibus deinde dicetur. Sed huc referenda praeterea sunt haec: *Pl. Most.* 3, 1, 101. Adeo etiam fenus creditum audio. *Ter. Eun.* 1, 2, 124. Nam me ejus spero fratrem propemodum jam reperisse, adolescentem adeo nobilem (i. e. non satis, quod reperi, addi potest, eum nobilem esse.) Cf. *Hec.* 4, 4, 68. *Suet. Aug.* 65. Non adeo (i. e. non valde, non nimis) fractus. *Id. ib.* 88. Orthographiam non adeo custodiit. Cf. *Ter. Ph.* 5, 4, 26. *Id. Andr.* 2, 6, 9. Nihil hercle (molestae sunt nuptiae); aut, si adeo, bidui est aut tridui haec sollicitudo. Hic explica sic: si tamen res eo procedit (si tamen molestae sunt) i. e. ad summum. *Ter. Andr.* 2, 5, 4. Ipsum adeo praesto video, i. e. modo de eo loquebamur, nunc ipse venit, gr. καὶ μήν. Cf. *ib.* 3, 2, 52. 3. Denique *adeo*, si intensionem significat, etiam aliis quibusdam modis potest explicari. Ac redditur primum *multo minus*, ut ap. *Tac. A.* 3, 34. Quae ne conjugum quidem penates, adeo socios non onerent, i. e. multo minus (nedum, ne dicam) socios onerent. *Id. ib.* 6, 15. Ne tecta quidem urbis, adeo publicum consilium nunquam adiit. *Id. H.* 3, 39. Sanctus, inturbidus, nullius repentini honoris, adeo non principatus appetens. Adde *Curt.* 7, 5, 35. Ab his propter defectum negationis differunt hi loci: *ib.* 1, 9. Ne quieto quidem milite regimen, adeo furentes infirmitate retinentis ultro accendebantur; *ib.* 3, 64. Vitellium ne prosperis quidem parem, adeo ruentibus debilitatum, et 4, 80. Anxius superbia viri, aequalium quoque, adeo superiorum, intolerantis. In his explicatur *multo magis*, nimirum quia negatio non accedit; ceterum par est horum locorum omnium ratio. Etenim utrobique *adeo* significat quendam majorem gradum, ad quem res perducta aut fuerit aut non fuerit. Est hic etiam commemorandus locus *Plin.* 26, 10, 63. Venerem etiam si omnino manu teneatur radix, stimulari, adeo si bibatur in vino austero. Non potest hic satis commode explicari *praesertim*, quae *Vossii* videtur esse sententia ad *Virg. G.* 2, 323. p. 385. de quo loco statim dicetur. Et sic *id. Plin.* 17, 22, 35. *n.* 12. Minimum id esse debebit intervallum, ut attingat jugum speretque, non teneat; adeo non recumbat in eo. Jam vero talem loquendi rationem a Cicerone putamus abjudicandam esse. ℙ Denique latissime patet ea vis particulae, qua transitionibus, ut ajunt Grammatici, inservit. Huc pertinent omnes illi loci, in quibus aut abundare volunt particulam, aut *ideo* explicant. (Cf. *Spalding.* ad *Quintil.* 12, 11, 16.) Afferamus primum locos nonnullos. *Pl. Aul.* 4, 9, 8. Fateor me peccavisse; id adeo te oratum advenio, ut ignoscas mihi. Hic noster *adeo* pro *ideo* dictum arbitratur. *Virg. G.* 1, 24. Tuque adeo, quem mox quae sint habitura deorum Concilia, incertum est — da facilem cursum atque audacibus annue coeptis. (Aliorum in antecc. deorum auxilium imploraverat.) *Servius* explicat *praecipue*, noster ait aut redundare, aut, si quid significet, pro *certe* poni, quod longe ineptissimum est. Addit praeterea *Virg. Ecl.* 9, 59. Hinc adeo media est nobis via. *Cic. Or.* 2, 4. Nunquam mihi minus, quam hesterno die, placui; magis adeo id facilitate, quam alia ulla culpa mea contigit. Aliis in locis explicat *vero*, ut ap. *Cic. Verr.* 2, 4, 64. Id adeo ex ipso SC. cognoscite. *Caec.* 30. Id adeo, si placet, considerate. Talia sunt frequentissima ap. *Cic.* Ab his non debebat sejungi *Verr.* 2, 2, 1. Atque adeo antequam de incommodis Siciliae dico, pauca mihi videntur de provinciae dignitate dicenda. Verum in his quis est qui non intelligat, partic. *adeo* ea lege ad continuandam orationem adhiberi, ut sit proprie: res quum *in eum locum* deducta sit, quum res ita se habeat, ad hunc locum quum pervenerimus et quae sunt similia? Ita igitur ne hic quidem naturam suam abjicit. Graece ita dicitur δή, quae et ipsa hoc significat, usque ad terminum aliquem orationem pervenisse; ut quod Plautus dicit *id adeo*, ex asse graecum est τοῦτο δή. Jam vero haec ingenti locorum copia augeri possent; sufficiant hi: *Ter. Andr.* 4, 5, 20. Propera adeo (δή) puerum tollere hinc ab janua. *Sall. Cat.* 38. Cuncta plebes — Catilinae incoepta probabat. Id adeo more suo videbatur facere, et in *extr. cap.*: id adeo malum multos post annos in civitatem reverterat. Hic al. *ideo.* Cf. *Jug.* 69. 118. 119. *Liv.* 2, 29. Id adeo malum ex provocatione natum. Cf. 4, 2. et *Suet. Galb.* 14. Prae ceteris ita *Virgilius*, ex quo hos praeterea locos collectos habemus: *Georg.* 1, 323. *Aen.* 3, 203. 4, 96. 533. 5, 268. (jamque adeo donati omnes, οὕτω μὲν δὴ πάντες etc.) 864. 6, 498. 7, 427. 629. 8, 585. 9, 156. 11, 275. 314. 487. Praeterea cf. *Cort.* ad *Sall. Cat.* 38. et *Drak.* ad *Sil.* 8, 550. Neque vero secludendi sunt ab hac disputatione loci, quos Forc. affert ex *Ter. Andr.* 5, 6, 12. Tuus est nunc Chremes, facturum, quae voles, scio esse omnia. Pa. Memini, atque adeo longum est illum expectare, et *Eun.* 5, 4, 42. Atque adeo autem cur non egomet intro eo, ubi ille *atque adeo* expl. *atque etiam* vel *atque ideo.* Ita denique interpretamur *Cic. Fin.* 2, 12, 37. quarum adeo omnium (ὧν δὴ πασῶν) sententia pronuntiabit, ubi dissentiendum nobis est a *Goer.* ℙ Denique, ut supra vidimus praep. *ad* de *consilio* dici, ita *adeo* est *eo fine*, *eo consilio*, *ideo. Ter. Andr.* 1, 1, 135. Quem ego credo — obnixe omnia facturum, magis id adeo, mihi ut incommodet, quam ut obsequatur gnato. *Coel.* in *Cic. Fam.* 8, 15. Quodnam ob scelus iter mihi — incidit? Adeo quod Intemelii in armis sunt. ℙ Permutantur inter se in libb. mss. *adeo* et *ideo*, v. *Drak.* ad *Liv.* 10, 5, 14. et *ad ea*, v. *id.* ad 4, 54, 4.

ADĔO, ādis, adīvi vel adii, adĭtum, a. 4. προσβαίνω, προσέρχομαι, accedo ad aliquem, vel ad aliquid eo: ex *ad* et *eo*, *is.* Dicitur tum de loco, tum de persona. De loco *Suet. Tib.* 52. Quod Alexandriam se inconsulto adisset. *Id. Aug.* 47. Adire provinciam. *Cic. Verr.* 2, 4, 11. *med.* Priusquam Romam atque in horum conspectum adiretis. *Id. Caec.* 29. Sum ex proximo vicini fundo dejectus, qua adibam ad istum fundum. *Sil.* 6, 253. Voces — aetherias adiere domos. *Ov. Met.* 13, 465. Stygios adire manes. *Tib.* 3, 5, 2. undam adire. *Curt.* 4, 4. mare. Sed haec et similia sunt frequentissima.] *Sall. Jug.* 16. An quoquam mihi adire licet? — Cum de persona usurpatur, significat convenire, visere, [*etiam consulendi causa et auxilium ab al. petendi.] *Pl. Aul.* 1, 2, 38. Adeunt, consistunt, copulantur dexteras. *Cic. Fam.* 3, 10. Ad me adire quosdam memini, qui dicerent etc. *Id. ib.* 9. Te adeunt fere omnes, si quid velis. *Ter. Hec.* 2, 2, 9. Adii te heri de filia. *Curt.* 10, 8. Adire propius et colloqui. *Tac. H.* 4, 65. Coram adire et alloqui. *Pl. Pseud.* 1, 5, 35. aliquem blandis verbis. [*Suet. Aug.* 53. *Tib.* 40. *Virg. A.* 3, 456. adire vates.] *Tac. A.* 4, 39. Adire aliquem scripto, *h. e.* alloqui per litteras. *Id. H.* 1, 9. aliquem legationibus. *Pl. Mil.* 4, 6, 10. aliquem per epistolam aut per nuntium. Non differunt ab his ii loci, in quibus explicant *venire.* [*Pravo consilio hos noster ab illis secreverat.] *Pl. Rud.* 1, 4, 22. Accede ad me atque adi contra. *Id. Truc.* 2, 7, 60. Adi huc modo. [*Tac. A.* 1, 43. Quoquo adisset. Cf. *Suet. Vit.* 10.] Neque alia est ratio eorum locorum, in quibus pro *obire*, *circumire visendi gratia* positum putatur. *Sall. Jug.* 94. Consul oppida castellaque munita adire. *Tac. H.* 1, 52. adire hiberna. *Id. A.* 3, 45. Inter primores equo insigni adire [*singulos. Cf. *ib.* 2, 13. et 39.] Porro quod dicunt, *adire* esse *contra ire*, *aggredi*, non aliam habet rationem. Nam hic quoque est *accedere. Ter. Ph.* 1, 4, 52. Nunc prior adito tu, ego in insidiis hic ero. *Virg. A.* 5, 379. Nec quisquam ex agmine tanto Audet adire virum. [*Sil.* 9, 272. Servilius obvia adire Arma — jubetur.] ℙ Notandae sunt quaedam singulares loquendi formulae, quae ad hoc genus pertinent. *Adire deos* vel ad deos est orandi causa accedere. *Cic. N. D.* 1, 27. Ut essent simulacra, quae venerantes deos ipsos se adire crederent. *Albinov.* 1, 290. Cur adeo fratres, heu! sine fratre deos? Similiter *Tib.* 1, 5, 39. Num feror incestus sedes adiisse deorum? [*cf. *ib.* 6, 22.] *Cic. Phil.* 14, 1. adire aras. *Lucr.* 5, 1228. Non divum pacem votis adit. [*Sic dicunt etiam *adire oracula* aliaque similia minime rara. Sed ab *Ov. Met.* 15, 63. quum Pythagoras dicitur *mente deos adiisse*, intellige philosophum res divinas perscrutantem. Ceterum cf. *Broukh.* ad *Tib. l. l.* et *Heins.* ad *Albinov.* — *Adire in jus* est accedere ad causam agendam (ad tribunal praetoris). *Cic. Att.* 11, 24. Ibi se eum de suis controversiis in jus adeuntem vidisse nuntiant. *Id. Verr.* 2, 4, 65. Cum ad praetorem in jus adissemus.

[*V. *interpp.* ad *Caes. B. C.* 1, 87. Refer huc etiam *Tac. A.* 4, 36. Drusum — adierit Calpurnius Salvianus in Sex. Marium. (*Suet. Tib.* 31.) *Ter. Ph.* 2, 3, 56. magistratus adi. Cf. *Briss. d. Verb. Sign.* in *Adire.*] ℙ Translate est suscipere, subire, [*aggredi, et dicitur de omni omnino opere, quod quis aggreditur, et fortuna, quam experitur; eodem fere modo dicitur *accedere.* Gr. ὑποδύεσθαι.] *Caes. B. C.* 2, 7. adire ad extremum periculum. *Cic. Rosc. Am.* 38. periculum capitis. *Id. Sext.* 66. inimicitias. *Liv.* 25, 10. omnem fortunam. *Nep. Tim.* 5. maximos labores et summa pericula. *Tac. A.* 1, 39. dedecus. *Id. G.* 24. servitutem voluntariam. [*id. A.* 4, 70. invidiam.] *Cic. Brut.* 90. Tum primum nos ad causas et privatas et publicas adire coepimus, *h. e.* accedere ad agendas causas. *Id. Manil.* 24. Adire ad rempublicam h. e. capessere. *Sil.* 8, 263. Lingua sperabat adire Ad dextrae decus, h. e. ad decus, quod armis acquiri solet, facundia linguae pervenire. [*Adde *Tac. A.* 15, 36. adire iter. *Id. ib.* 13, 36. pugnam, ubi al. *audirent*, al. *auderent.* Vulgo dicunt *inire pugnam.* *Tib.* 1, 5, 39. Sed jam quum gaudia adirem, i. e. in eo essem, ut etc. Refer huc etiam *Pl. Aul.* 2, 2, 25. Nunc eam rem vult, scio, mecum adire ad pactionem, i. e. tentare, num mecum possit pacisci. H. l. noster alibi minus apte attulerat. Memorabile praeterea, quod est in *Virg. Catal.* 11, 62. Si patrio Grajos carmine adire sales possumus, i. e. accedere ad similitudinem.] ℙ Tenendae sunt hae locutiones: adire hereditatem est agnoscere tanquam suam et sibi attribuere. Notant vero JCti, proprium esse alieni seu extranei heredis *adire*, cum suus ac necessarius immiscere se dicatur. *Ulp. Dig.* 4, 4, 7. Restitutus autem, ut se hereditati misceat, vel ut eam adeat etc. Adde *eund.* 42, 4, 3. et 4. Hoc tamen discrimen non servant scriptores. *Cic. Phil.* 2, 16. Cum ipse hereditatem patris non adisses. [*cf. *Arch.* 5. *Suet. Aug.* 8. V. CERNO. Inde igitur *adire nomen alicujus* ap. *Vell.* 2, 60. est suscipere: loquitur autem de Octavio, cui C. Caesar simul cum bonis nomen suum testamento reliquerat.] — *Adire libros* est eos evolvere. *Tac. A.* 1, 76. et *Liv.* 34, 55. — *Adire manum alicui* dicitur is, qui alterum frustratur et decipit, velut si aliquid ei ostentet tanquam daturus in manum, deinde retro trahat et captantem deludat. [*Haec fere est *Mureti* explicatio *V. L.* 19, 16. Alii aliter explicant. Veluti *Barth. Adv.* 23, 23. putat a ludo puerili petitum esse proverbium, quum unus e grege obvolutis oculis ad reliquos comprehendendos in mediam planitiem deducitur ejusque circumpalantis manus singuli adeunt, ut prope gregem esse sentiat, jamjam vero comprehendendi elabantur.] *Pl. Aul.* 2, 8, 3. Venio ad macellum: rogito pisces: indicant caros, abeo illinc iratus: ita illis impuris omnibus adii manum. *Id. Poen.* 2, 11. Avarae Veneri pulcre adii manum. Adde *Cas.* 5, 2, 46. et *Pers.* 5, 2, 18. ℙ Passive et impersonaliter. *Cic. Q. Fr.* 1, 2, 5. Cum praetores diebus aliquot adiri non possent. *Sen. Herc. F.* 733. Aditur illo Gnossius Minos foro. [*Tac. H.* 3, 52. Juga clementius adirentur.] *Cic. Verr.* 2, 2, 23. Antequam in jus aditum esset. [*Passivam formam *Livio* restituit *Gron.* 42, 54. Utraque oppida in faucibus sunt, quae Tempe adeunt. Quod cum sane insolentius dictum videatur, ille conjecit scrib. esse: *qua Tempe adeuntur.*] ℙ Part. *Aditus* ap. *Cic. Off.* 1, 19. Laboribus susceptis periculisque aditis. *Liv.* 37. *fin.* Aditus consul idem illud responsum retulit, quo etc. *Vell.* 2, 5. Aditis, quae vix audita erant. [*Curt.* 10, 5. adito Oceano. Et omnino satis frequens est usus hujus partic., ut apud *Sueton.*] *Adeundus* ap. *Cic. Off.* 1, 24. In adeundis periculis. Cf. *Ov. Tr.* 3, 1, 70. [*De forma *adissent* v. *Drak.* ad *Liv.* 8, 2, 9. coll. 7, 20, 3. et 27, 19, 10. ℙ Ad constructionem quod attinet, e superioribus intelligitur, dici et *adire aliquid* et *adire ad aliquid.* Cf. *Ter. Andr.* 2, 1, 15. 4, 1, 15. et *Oud.* ad *Caes. B. G.* 2, 7. 4, 20. *Sanct. Min.* 1. p. 409. *Broukh.* ad *Tib.* 1, 5, 39. quem qui laudat *Drak.* ad 40, 29, 12., ubi haec leguntur: scriba ad trib. pl. adit, affirmat se non meminisse, ubi *Liv. adire ad aliquem* dixerit. Certe *Cic. Verr.* 2, 1, 47. dixit: ceteri heredes adeunt ad Verrem. ℙ In libris confunduntur *adire, audire, audere.* V. supra et *Drak.* ad *Liv.* 10, 12, 2. *adimus, addimus, aditus, additus, id.* ad 4, 57, 11. *aditus* et *adjutus, id.* ad 24, 35, 4. *adeant* et *videant* ap. *Cic. Acad.* 2, 30, 97. ubi v. *Goer.*]

ADĔŌNA, ae, f. Dea Gentilium, in cujus tutela erant adeuntes, hoc est advenientes, quemadmodum *Abeonam* abeuntes invocabant. *August. Civ. D.* 4, 21. Quid necesse erat commendare Deae Adeonae adeuntes, Abeonae abeuntes?

ADEPS, adĭpis, gen. comm. στέαρ, pinguedo liquida sine sensu, [*cf. *Macrob. Sat.* 7, 9.] quae nequeat facile durari; nam quae concrescit, sevum dicitur. *Plin.* 11, 37, 85. Cornigera, inquit, una parte dentata, et quae in pedibus talos habent, sevo pinguescunt: bisulca scissisque in digitos pedibus et non cornigera, adipe. Concretus hic, et cum refrixit, fragilis: semperque in fine carnis etc. *Id. ib.* Detracti adipes L. Apronii filio. *Id.* 28, 9, 37. et *Varr. R. R.* 2, 11. Adeps suillus. [*Plin.* 28, 11, 46. ursinus. *ib.* vulpinus. *ib.* 47. aprugnus. *ib.* 48. anseris s. anserinus. *ib.* lupinus. *Veg. R. V.* 4, 22. leoninus. *Apic.* 2, 2. adipes Phasiani recentes praeduras.] *Cels.* 3, 7. *n.* 2. Oryzae cremor, cum quo recens adeps cocta sit. *Marsus* ap. *Prisc.* 5. p. 657. Adipis pondo viginti vetustae. *Quintil.* 2, 10. Sibi quoque tenuandas adipes etc. *h. e.* corpus ad moderatam maciem esse redigendum. *Col.* 8, 14. Quae res ad creandas adipes multum conferunt. *Id.* 6, 2. *fin.* Corporatura pecudis adipibus obesa. [*Veg.* 3, 47. adeps cocta. *Col.* 6, 2, 7. offas in praesulsae adipis liquamine tinctas. Fem. genere utitur etiam *Pallad.* in *Mart.* 12, 3. ed. *Schneid.*, *Gesneri* habebat masc. Notat *Rudd.* I. p. 34. Plinio, Sereno et Palladio h. v. semper virile esse, Celso frequentius femininum, Columellae promiscuum.] ℙ Videtur poni etiam pro sevo. *August. de mor. Manich.* 2, 16. *med.*: quid de adipe respondebitis, qui prope omnes Italas lucernas illuminat? [*Quod ap. *Aug.*, quo nemo latinae linguae imperitior erat, non mirum videri debet.] ℙ Translate de obeso [*molli, ignavo] homine. *Cic. Cat.* 3, 7. Nec mihi esse Lentuli somnum, nec Cassii adipem, nec Cethegi temeritatem pertimescendam. ℙ Arboribus quoque tribuitur, estque pars ligni pessima, albo colore, mollior, et succo plenior, quae et *alburnum* dicitur, etiam in robore facile putrescens teredinique maxime obnoxia. *Plin.* 16, 38, 72. ℙ Terrae etiam pars quaedam pinguis, quae a Britannis *marl*, a Gallis *marne*, ab Italis *marna*, [*a nostratibus *Mergel*] ab antiquis Latinis *marga* appellatur, *adeps* dicitur ob similitudinem. *Id.* 17, 6, 4. ℙ Olim etiam in recto singulari usurpatum fuisse *adipes*, bis affirmat *Prisc.* 5. p. 657. et 7. p. 752. *P.*, et affert *adipes illa* ex *Varr. R. R.* 2.; sed fallitur *Prisc.*, nam etiamnum haec leguntur ap. *Varr. R. R.* 2, 11. Tonsas recentes (oves) eodem die perungunt vino et oleo: non nemo admixta cera alba et adipe suilla. [Ita *Schneid.* recte ad *Varr. l. c. F.*]

ĂDEPTĬO, onis, f. ἐπιτυχία, verbal. ab *adipiscor.* *Cic. Fin.* 2, 13. Nos beatam vitam non depulsione mali, sed adeptione boni judicemus. *Id. Partit.* 32. Adeptio alicujus commodi. [*Quint.* 5, 10, 33. bonorum.]

ĂDEPTUS, us, m. id. qu. adeptio. *Paulin. Nol. ep.* 32. *ad Sever. Sect.* 18. Haec aedificantes in Domino ex adeptu fidei aedificamur ipsi a Domino. Quidam hanc vocem leg. etiam ap. *Cic. Fin.* 3, 14. *fin.* qui processit aliquantum ad virtutis adeptum: sed ibi leg. *aditum.* [*Plutarch. adv. Stoic.* p. 1063. πελάζοντες τῇ ἀρετῇ, quem l. laudat *Goer.*]

ĂDEPTUS, a, um, part. ab *adipiscor*, ἐπιτυχών. *Plin.* 7, 24, 24. Tam multis gloriam ejus adeptis. Cf. *Tac. A.* 11, 14. *Sen. ep.* 95. Non contingit tranquillitas nisi certum judicium adeptis. [*Tac. A.* 1, 53. imperium. *Id. ib.* 3, 55. adeptus rerum, de qua constructione v. sub ADIPISCOR. *Plin.* 35, 10. palmam i. e. victoriae praemium consecutus.] ℙ Passiva signif. *Cic. Sen.* 2. Senectus, quam ut adipiscantur, omnes optant; eandem accusant adeptam. Al. leg. *adepti.* [*Passivam hujus partic. significationem negat apud bonos scriptores reperiri *Lagomarsin.* ad epp. *Pogiani* IV. p. 167. (v. *Miscell. crit.* ed. a *Seebod.* II. II. p. 474.), cui assentitur *Ruhnk.* in *praef. ad Schell. Lex.* s. v. *adeptus.* In Cic. loco, qui proxime laudatus est, plurimi et optimi libri, teste *Lagomars.*, habent *adepti;* quamquam, quibus rationibus in isto l. *adeptam* defendi posse videatur, v. ap. *Gernh.*, qui *adeptam* retinuit; ap. *Ov. Tr.* 4, 8, 19. palmas inhonestet adeptas, ob vocc. *inhonestet* et *adeptas* nonnulli dubitant de toto disticho, nisi quis, ut facit ipse *Lagom.*, referre malit haec vv. inter *barbara* illa, quae *Ovidio* in his libris interdum exciderunt; v. ipsum *ib.* 5, 7. Minus dubitari posse videtur de locis *Sallust.* (quae est sententia *Ruhnk.*) atque, ut nobis videtur, *Suet.* et *Tac.*] *Tac. A.* 1, 7. Litteras ad exercitus, tanquam adepto principatu, misit. [*ib.* 9. adepti imperii primus dies.] *Sall. Jug.* 107. Adeptam victoriam retinere. [*Id. Cat.* 7. adepta libertate, ubi v. *Cort.*, qui plura collegit. Cf. *Suet. Tib.* 38. *Pallad. de insit.* 14, 126. ficus — optatos implet adepta (recepta) sinus. — Ceterum v. ADIPISCI. In libb. permutantur *adeptus* et *ademptus.* *Drak.* ad *Liv.* 2, 15, 6.]

ĂDĔQUĬTO, as, avi, atum, n. 1. ad aliquem locum equitare, προσιππάζομαι. *Liv.* 9, 22. Quo tam ferociter adequitasset, inde se fundi fugarique. [*V. *Drak.* ad *Liv.* 1, 14, 7. ubi plures *Liv.* locos affert. Confunditur autem saepe c. *obequitare.*] *Tac. A.* 6, 34. Adequitare castris. *Plin.* 15, 18, 20. Portae Collinae adequitans Annibal. *Curt.* 7, 4. In primos ordines adequitare. *Suet. Aug.* 64. Vehiculo anteire aut circa adequitare. *Id. Cal.* 25. Adequitare juxta aliquem. Cum accus. sine praep. *Liv.* 24, 31. adeq. Syracusas. *Caes. B. G.* 1, 46. Equites propius tumulum accedere et nostros adequitare. [*At hic *Oud.* et alii cum plurimis libb. scribunt *ad nostros.*] *Curt.* 4. 9. *fin.* Perarmatos adequitare coepit. *Perarmatos* una vox est, et significat *probe armatos.* [*Al. distinguunt: *per armatos.*]

ĂDĔRO. V. ADAERO.

ĂDERRO, as, are, n. prope vel versus aliquem locum errando feror, ex *ad* et *erro.* *Stat. Silv.* 2, 2, 119. et blandi scopulis delphines aderrant. *Id. Th.* 9, 177. victorque ululatus aderrat auribus.

*ADESA, ae, s. ADESAS, ae, fluvius Lyciae ad oppidum Choma. *Plin.* 5, 27, 28. Choma praeterfluente Adesa. Ibi in mss. nonn. *Aedesa.*

ĂDESCĀTUS, a, um, nutritus, altus. *Coel. Aurel. Acut.* 1, 11. *fin.* Volantia, sed non pinguia, neque cibis nutribilibus adescata ob acquirendam pinguedinem.

ĂDESDUM, πρόσιθι, ex *ades*, imper. verbi *adsum*, et particula *dum*, quae hoc loco vim quandam habet excitantis, sicut in *mane dum*, *ehodum* et similibus. *Ter. Andr.* 1, 1, 2. Sosia, adesdum: paucis te volo. [*De vi partic. v. DUM.]

ĂDĔSŬRIO, ūris, ivi, ire, n. 4. valde esurio, βουλιμιάω. *Pl. Trin.* 1, 2, 132. Adesurivit magis et inhiavit acrius.

ĂDĔSUS, a, um, part. ab *adedo*, comesus, consumptus, absumptus, κατεδηδομένος. [*Non semper est *consumptus.* Certe si vera est *Gronov.* ap. *Liv.* 25, 16. conjectura: angues duo ex occulto adlapsi *adedere* jecur, quo sane ducunt vestigia in libb. mss. (vulg. *edere*), id quod sequitur: libatoque jecinore — ostendit, *adesus* esse ex *parte consumptus.* Neque aliter possunt intelligi *lapis*, *scopulus adesus.*] *Liv.* 1, 7. Pinarii extis adesis ad ceteram venirent dapem. *Sisenn.* ap. *Non.* 2, 19. Adeso frumento i. e. consumpto. ℙ Translate *Hor. Od.* 3, 29, 36. Adesi lapides [*i. e. laeves, cf. 1, 17, 12. et *Theocr.* 22, 50. οὓς ποταμὸς περιέξεσε, quem laudat *Mitsch.*] *Virg. A.* 9, 537. Adesi postes [*intellige de igne, ut in seq. loco de aqua.] *Ov. Her.* 10, 26. Adesus scopulus. *Cic. Quint.* 12. Quis tam perditus ac profusus nepos, non adesa jam, sed abundanti etiam pecunia, sic dissolutus fuisset? *Tac. A.* 13, 21. Adesis fortunis omnibus. [*Cf. *Hist.* 1, 4.] *Sil.* 13, 680. Adesus cladibus Asdrubal, *h. e.* fractus, debilitatus.

ĂDEXPĔTO, is, a. 3. *Sen. ep.* 117. *post in.* Coguntur nostri verba torquere et unam syllabam *expetendo* interponere, quam sermo noster inseri non sinit. Ego illam, si pateris, adjungam. Expetendum est, inquiunt, quod bonum est: adexpetendum quod bono contingit. *Expetendum*, αἱρετόν: adexpetendum, προσαιρετόν, *h. e.* insuper expetendum.

ADF. V. in AFF.

ADFĪLIĀTUS, a, um, adoptatus. *Cajus JCtus Inst. l.* 1. *t.* 4. Quod non solum de personis, quae nobis propinquitate conjunctae sunt, sed etiam de adoptivis, *h. e.* adfiliatis jussum est observari.

ADFRACTUS et Affractus, a, um, fractus, confractus. *Sidon. ep.* 2, 2. *med.* Fluvius salebratim saxorum obicibus affractus spumoso canescit impulsu.

ADFRANGO et Affrango, is, egi, actum, a. 3. id. qu. frango, seu ad aliquid frango, allido. *Stat. Th.* 5, 150. plenisque adfrangere parvos Uberibus. Et 10, 47. duris adfrangunt postibus ungues. *Id. Silv.* 5, 1, 36. hiemes adfrangere bustis. [*Tribus his locis etiam vulgaris scriptura in codd. exstat, ita ut a melioribus libris standum esse videatur. Ceterum h. v. etiam *Solino* 25, restitutum ivit *Salm. Exerc.* p. 216.] *Affringere* vel *adfringere* ubique alii reponunt: quod propius videtur accedere ad Latinorum consuetudinem, qui in compositis verbi *frango* mutant fere *a* in *i*, si littera *n* retineatur, ut *confringo*, *infringo*, *perfringo;* servant autem *a*, si *n* abjiciatur, ut *anfractus*, *refragor*, *suffragor* etc.

ADFRĔMO et Affremo, is, mui, n. 3. id. qu. fremo vel ad aliquid fremo. *Sil.* 14, 124. Boreas stridentibus adfremit alis. *Val. Fl.* 1, 528. Adfremit his quassatque caput.

ADFRINGO. V. ADFRANGO.

ADFRĬO et Affrio, as, a. 1. ἐπιτρίβω, friatum ad aliquid aspergo, seu ad aliquid frio, comminuo, contero. *Varr. R. R.* 1, 57. Item alius aliud adfriat, aut aspergit, ut Chalcidicam, aut caricam cretam, aut absinthium, *h. e.* conterit et tanquam tectorium pavimento et parietibus granarii inducit. *Ursin.* putat *aut aspergit* esse glossam v. *adfriat.*

ADG. V. in AGG.

ADGARRĬO, is, n. 4. id. qu. garrio vel simul cum alio garrio. *Fulgent. Planc. in exposit. antiq. sermon. n.* 19.

ADGAUDĔO, es, gavisus sum, n. 2. cum aliquo gaudeo, συγχαίρω. *Paulin. Nol.* 18. *Nat. Felic.* 6. *v.* 14. Caelicolis Christo quando adgaudere ministros etc. *Lactant.* 4, 6. reddens verba *Proverb.* 8, 30. Ego eram, cui adgaudebat [*ἐγὼ ἤμην, ᾗ προσέχαιρεν.]

ADGĔLO vel Aggelo, as, a. 1. gelu adstringo, induro. Legunt quidam [*minime vero; est *Heinsii* conjectura. Cf. *Cort.* ad *h. l.* et ad 1, 246. *Heins.* ad *Ov. Met.* 1, 548.] ap. *Lucan.* 4, 289. tum frigidus artus Adgelat atque animum subducto robore torpor. Sed plerique alii reponunt *alligat.* [Attamen *adgelat* legitur in *Not. Tir.* p. 178. *F.*]

ADGĔMO vel Aggemo, is, mui, n. 3. id. quod gemo seu ob aliquam rem gemo, προςστενάζω. *Ov. Fast.* 5, 400. Adgemit Alcides. Alii leg. *et gemit.* [*Al. *ingemit.* Recte *Heins.* ad h. l. multis defen-

dit *adgemit*, laudans etiam *Barth.* ad *Stat. Th.* 3, 406.] *Id. Tr.* 1, 3, 112. Aggemit et nostris ipsa carina malis. *Stat. Th.* 11, 245. loquenti adgemit.

ADGĔNĔRO, as, a. 1. *Tertull. adv. Marc.* 4, 19. Dic mihi omnibus natis adgenerantur et fratres? *h. e.* adnascuntur.

ADGĔNĬCŬLOR, aris, pass. 1. flecti in genua. *Tertull. de Poen.* 9. Presbyteris advolvi, caris Dei adgeniculari.

ADGRETTUS pro aggressus antiquissimum et obsoletum dictum est olim ab *Ennio* ap. *Festum*: Adgrettus fari.

ADGŬBERNO, as, avi, atum, a. 1. id. qu. guberno. *Flor.* 3, 5. Pedibus iter adgubernans, utre suspensus. Adde 2, 8.

[ADGYRO, as, n. 1. Legitur in *Not. Tir.* 156. Adgyrat. *F.*]

ADHABITO. V. ADBITO.

ĂDHAERĔO, es, aesi, n. 2. πρόσειμι, ad aliquid haereo, insideo. *Plin.* 11, 37, 65. Lingua crocodilis tota adhaerens. *Hor. Sat.* 2, 4, 80. Sive gravis lateri craterae limus adhaesit. [**Virg. G.* 3, 443.] *Caes. B. G.* 5, 48. Tragula casu ad turrim adhaesit. *Cic. Arat.* 178. Spiniferam subter caudam Pistricis adhaesit. [**Lucr.* 6, 915.] *Ov. Met.* 5, 38. Fronte tamen Rhoeti non irrita cuspis adhaesit. [**Ib.* 4, 693. vinctoque in corpore adhaerent, ut *Cic. Vat.* 13. tela in tuis visceribus adhaerebunt.] *Tertull. Pall.* 5. Pallium, qua humerum adhaeret. Alii leg. *in humerum*. *Lucr.* 3, 558. Connexus corpus adhaeret. Alii leg. *corpore*. [*Alii, ut *Eichstädt.* pro connexus habent *connexu*, al. *corpori*. Ceterum construitur cum accus., sed raro, ut *Cic. Arat.* 292. cratera et corvus adhaeret; deinde cum ablat. et cum praepositione *in*, etiam cum solo abl. et dativ. V. *Burm.* ad *Ov. Met.* 4, 27. coll. 14, 440.] ¶ Translate *Cic. Dom.* 24. In me omnia conjurationis nefariae tela adhaeserunt. *Id. Vat.* 5. Tenesne memoria, cum P. Sextius quaestor sit cunctis suffragiis factus, tum te vix, invitis omnibus, non populi beneficio, sed consulis, extremum adhaesisse? *h. e.* extremo loco quaestorem esse factum. [**Curt.* 10, 5. *extr.* Clarissimique sunt habiti, qui etiam minimae parti tantae fortunae adhaeserunt, i. e. ex tanto imperio vel minimam partem obtinuerunt. Cf. *Gron.* ad *Liv.* 5, 2. *extr.* ubi simplex v. *haerere* eodem modo usurpari ostendit, ut eum significet, cujus in magno numero hominum, quibus aliquid confertur, ultimo loco habetur ratio tanquam appendicis.] *Tac. H.* 2, 25. Vineis modica silva adhaerebat. [**Ammian.* 18, 2. Ejus enim pagi Rheni ripis ulterioribus adhaerebant. In his explica *vicinum esse*.] *Liv.* 39, 25. Lateri adhaerere gravem dominum, *h. e.* valde vicinum esse, imminere. *Suet. Galb.* 14. Regebatur trium arbitrio, quos una habitantes, nec unquam non adhaerentes etc. *Plin.* 10, 22, 26. Comitem perpetuo alicui adhaerere. *Pl. Stich.* 1, 3, 83. Adhaesit homini ad intimum ventrem fames. *Vell.* 1, 9. Adhaeret altissimis invidia. [*V. *Ruhnken.* ad h. l., qui alia addit exempla ac saepius simplex *haerere* hoc modo dictum reperiri docet. *Suet. Oth.* 6. obvio quoque adhaerente i. e. se adjungente.] *Hor. Sat.* 2, 2, 56. Cui Canis ex vero dictum cognomen adhaeret. *Adhaerere jumento* ap. *Gell.* 20, 1. est insidere, vehi. [*V. *Burm. l. l.* qui similia habet. Adde haec: ut *Tac. A.* 2, 23. navis adhaeret ancoris dixit, quum detinetur ancoris, sic *Cic. Fam.* 8, 5. tanquam in quodam incili omnia adhaeserunt. *Tac. A.* 3, 21. stativis castris adhaerebat. *Ammian.* 19, 3. Obsidioni fortiter adhaerentes. *Liv.* 41, 20. Nulli fortunae adhaerebat animus, i. e. inconstans fuit.]

ĂDHAERESCO, scis, n. 3. adhaereo, inhaereo, proprie devenio in locum ibique haereo. *Plin.* 26, 8, 30. Adhaerescente roscida lanugine. *Id.* 34, 13, 34. Spodos evolat e fornacibus et tectis adhaerescit. [**Caes. B. C.* 2, 9. ubi al. *inhaeresceret*. De insitione utitur h. v. *Pallad. Nov.* 7, 6.] ¶ Translate *Cic. Or.* 2, 53. Argumentum ratio ipsa confirmat, quae simul atque emissa est, adhaerescit [*i. e. sese insinuat in mentem ac penitus insidet.] *Id. Att.* 4, 4. Utique fac venias, si potes in his locis adhaerescere, *h. e.* consistere. *Id. Off.* 1, 25. Justitiae honestatique adhaerescere [*i. e. diligenter et assidue persequi.] *Id. Acad.* 2, 3. ad quamcunque disciplinam, tanquam ad saxum, adhaerescunt. *Id. Dom.* 5. Ne in tantam materiem seditionis ista funesta fax adhaeresceret. *Id. Or.* 1, 61. Non tam ea, quae recta essent, probari, quam quae prava sunt, fastidiis adhaerescere, *h. e.* non tam recta haerere animo probanti, quam prava fastidienti. *Tac. A.* 11, 12. Multo comitatu ventitare domum, egressibus adhaerescere. [**Cic. Or.* 3, 10, 37. Si non omnia — ad id genus, quod quisque vestrum in dicendo probaret, adhaerescerent, i. e. convenirent, consentanea essent.] ¶ Pro haerere, retardari, cessare. *Cic. Brut.* 79. Oratio ita libere fluebat, ut nunquam adhaeresceret. *Id. ib.* 93. In celeritate et continuatione verborum adhaerescens. [*Sumpta est imago ab aqua, quae ad saxum offendens non leniter fluit; et ubi de oratore sermo est, linguam non satis solutam et incitatam significat. ¶ Adhaerescere ad columnam, i. e. solendo non esse. *Id. Sext.* 8. v. COLUMNA et cf. *Liv.* 5, 47. ibique *Drak.*

ADHAESE, adv. haesitando, haerendo. *Gell.* 5, 9. Oris vinculis solutus per omne inde tempus non turbide neque adhaese locutus est, *h. e.* non impedite.

ĂDHAESĬO s. ADHAESITATIO, onis, f. προσκόλλησις, actus adhaerendi. *Cic. Fin.* 1, 6. Complexiones, copulationes et adhaesiones atomorum inter se. Alii leg. *adhaesitationes* ex multis mss., quod retinendum videtur *Goerenzio*.

ĂDHAESUS, us, m. id. qu. adhaesio. *Lucr.* 5, 840. Membrorum adhaesu. *Id.* 3, 383. Neque pulveris interdum sentimus adhaesum. Adde 4, 1236. et 6, 471.

ĂDHAESUS, a, um, part. ab *adhaereo*. *Paul.* ex *Festo*: Adhaesum, cohaerens fortiter. *Lucr.* 4, 1236. Tenue (semen) locis quia non potis est adfigi adhaesum. *Non.* 2, 34. legit *adfigere*: qua ratione *adhaesum* nomen esse fortasse videri potest, non participium. [**Adfigere* habet etiam *Eichstaedt.* Rectius omnino videtur nomen subst. intelligendum esse.]

ĂDHĀLO, as, avi, n. 1. afflo, προσπνέω. *Plin.* 22, 22, 46. Si patescentem (fungum) primo (serpens) adhalaverit.

ĂDHĀMO, as, a. 1. hamo captare. Translate *Cic.* ap. *Non.* 2, 5. Qui serius honores adhamaverunt, vix admittuntur ad eos. Ita *Non.* explicat et ab *hamo* tractum esse docet: alii aspirationem abjiciunt, et ab *adamo* deducunt, quod verisimilius multo est. [*Est hoc voc. omnino suspectum; v. *G. J. Voss. de Vitiis serm.* p. 677.]

ĂDHĬBĔO, es, bui, ibitum, a. 2. habeo i. e. sumo aliquem vel aliquid ad aliquam rem, admoveo, advoco, assumo, applico (v. *Ruhnk.* in *praef. ad Schell. Lex.* s. h. v., qui nunquam simpliciter esse i. q. *uti* docet), gr. ἐπέχω, προςφέρω, προςάγω, a praep. *ad* et *habeo*. Farraginem exemplorum a nostro temere cumulatorum plurimis locis* transposuimus, multis auximus. Refertur h. v. (de quo in universum disputavit *Herz.* ad *Caes. B. G.* 1, 20.) et ad res et ad personas. Ac de rebus quidem quum dicitur, proprie est i. q. habeo aliquid ad aliquam rem. *Pl. Pseud.* 1, 2, 20. Huc adhibete aures, i. e. huc habete aures ad me. *Ov. Am.* 2, 13, 15. Isi, huc adhibe vultus. *Id. ib.* 2, 1, 37. Ad me formosae vultus adhibete puellae. *Gell.* 15, 17. tibias ad os et inflare. *Sen. Herc. Oet.* 1078. manus pomis. *Ov. Met.* 9, 216. manus genibus adhibet i. e. admovet, genua amplexatur, de supplice. *Cic. Brut.* 56. adh. alicui calcaria, frenos. *Ov. Fast.* 3, 293. vincula captis i. e. injicere. *Quint.* 7, 1, 1. manus artificum disponendis (saxis etc.) *Virg. G.* 3, 455. manus medicas ad vulnera. *Cic. Agr.* 2, 18. manus vectigalibus i. e. partem eorum surripere. *Pl. Poen.* 5, 5, 38. Cur non adhibuisti, dum isthaec loquereris, tympanum? *Cic. Tusc.* 5, 34. Quos negat ad panem adhibere quidquam praeter nasturtium. ¶ Translate in his dicitur: *Cic. Arch.* 3. qui aures adhibere (i. e. aurium judicium afferre) posset. *Id. Har. resp.* 10. animum. *Ov. Met.* 15, 238. adhibete animos. Cf. *Virg. A.* 11, 315. *Lucr.* 2, 1033. Nunc animum nobis adhibe veram ad rationem. Sed aliter *Cic. Fam.* 6, 1. illum animum nunc adhibe, i. e. eo nunc fac sis animo, et *Curt.* 9, 2, 25. Vos modo animos mihi plenos alacritatis ac fiduciae adhibete. ¶ Haec admovendi signif. latius etiam patet, atque ad alia omnia transfertur, ut *Cic. Or.* 3, 13. Ut oratio, quae lumen adhibere rebus debet, ea obscuritatem afferat. *Auct. dial. de caus. c. el.* 35. Sequitur autem, ut materiae abhorrenti a veritate declamatio quoque adhibeatur, i. e. accommodetur. *Cic. Mur.* 35. adhibere alicui voluptates. *Id. Brut.* 96. consolationem alicui. *Liv.* 1, 28. Vivo tibi ea disciplina a me adhibita esset. *Pl. Men.* 5, 6, 20. metum ut mihi adhibeam. *Quint.* 1, 3, 15. adhibere pueris metum. *Gell.* 12, 1. nutrices puero i. e. dare. *Scaev. Dig.* 28, 5, 83. adhibere fratri heredem, i. e. simul cum fratre heredem facere. *Cic. Or.* 2, 45. nisi omnes ii motus, quos orator adhibere volet judici, in ipso oratore impressi esse videbuntur i. e. incutere, inferre. ¶ Maxime vero de hominibus dicitur, qui admoventur alicui loco, aliquo vocantur vel invitantur, ut ad coenam, ad recitationem, in consilium etc., ut eorum vel opera, vel subsidio, vel consilio, vel testimonio ad aliquid utamur. *Cic. Fat.* 12. medicum. *Id. Fin.* 2, 21. testes. *Suet. Gr.* 22. ut litigator suus alium grammaticum adhiberet sc. advocatum. *Id. Oth.* 4. cuidam litiganti adhibitus arbiter. *Cic. Cluent.* 52. leges, ad quas adhibemur sc. defendendas tanquam patroni. *Suet. Caes.* 33. adhibitis tribunis i. e. ad se vocatis iisque in medium productis, ut fere *Hor. ep.* 2, 3, 227. si adhibebitur deus i. e. in scenam producetur. Notae sunt formulae adhibere al. mensae, coenae, epulis, commissationibus. *Suet. Caes.* 73. *Aug.* 74. *Hor. Od.* 4, 5, 32. *Nep. praef.* 7. in convivium. — *Caes. B. G.* 7, 77. Neque hos habendos civium loco, neque ad concilium adhibendos censeo. *Plin. ep.* 6, 11, 1. in consilium. *Curt.* 8, 6, 28. Frequens consilium adhibuit. Pro *adhibere in consilium* absolute dicitur *adhibere*, ut *Cic. Fam.* 4, 7. a tuis reliquis non adhibemur. Cf. *ib.* 10, 25. 11, 7. *Off.* 3, 20. *Phil.* 5, 9. *Caes. B. G.* 1, 20. fratrem adhibet. *Suet. Cl.* 35. adhibitis principibus viris. Cf. de hoc usu *Cort.* ad *Sall. Jug.* 113, 3. et ad *Cic. Fam.* 2, 7, 3. 4, 7, 15. *Duk.* ad *Flor.* 1, 1, 6. In re simili *Plin. ep.* 1, 5, 4. quum (Regulus) recitaret librum, non adhibuit i. e. non invitavit. Ratione non nimis dissimili *Curt.* 5, 4. adh. vates, et *Suet. Vit.* 11. Adhibita publicorum sacerdotum frequentia inferias Neroni dedit. *Virg. A.* 8, 56. castris adhibere socios et foedera jungere. *Justin.* 3, 6. aliquem in auxilium. *Ov. Met.* 11, 447. al. in partem periculi. ¶ Jam, ut supra vidimus esse *adhibere* i. q. *admovere*, *advocare*, de contrario dixit per jocum *Pl. Trin.* 2, 1, 30. adhibere aliquem procul i. e. procul a se amovere. ¶ *Adhibere aliquem* simpliciter est i. q. excipere, tractare, quod cur esse possit, ex superioribus (adh. al. coenae etc.) facile intelligitur. *Cic. Qu. Fr.* 1, 5. quos ego universos adhiberi liberaliter, optimum quemque hospitio amicitiaque conjungi dico oportere. *Id. Att.* 10, 12. Quintum filium severius adhibebo. ¶ Ex his illud quoque facile intelligitur, *adhibere se* esse posse i. q. se gerere, versari in al. re (quasi se admovere al. rei hoc illove modo gerendae.) *Cic. Qu. Fr.* 1, 1, 7. Permagni est hominis, sic se adhibere in tanta potestate, ut nulla alia potestas ab iis, quibus ipse praeest, desideretur. *Lucr.* 1, 44. adhibere se remotum a curis veram ad rationem h. e. praebere se liberum a curis ad veram rationem audiendam. ¶ Latissime autem patet ille usus h. v., quo est i. q. *uti aliqua re ad aliquid*. *Cic. Or.* 57. numerus iambicus adhibetur in fabulis. *Id. Sen.* 11. Tantum cibi et potionis adhibendum, ut reficiantur vires. *Id. Off.* 1, 28. Adhibere reverentiam adversus homines. [*cf. *ib.* 21, 72. et 73.] *Id. Fam.* 13, 6. Officium quod adhibet erga illos. *Id. Fam.* 16, 9. Adhibere omnem diligentiam ad convalescendum. [**Nep. Att.* 21. in valetudine tuenda. *Cic. Fam.* 16, 6. Quantum me diligis, tantum adhibe in te diligentiae.] *Colum.* 3, 4. diligentiam pastinationi. *Cic. Rab. perd.* 2. misericordiam in fortunis alicujus et sapientiam in salute reipublicae. *Id. Or.* 19. flores in causis. *Id. Rosc. Am.* 11. vim alicui. [**Hor. Od.* 3, 28, 4. Munitaeque adhibe vim sapientiae, i. e. expelle sap. animo. Cf. *Drak.* ad *Liv.* 36, 10, 7.] *Id. Att.* 2, 4. prudentiam ad omnes res. *Id. Acad.* 2, 10. Cum adhibemus ad eos orationem hujusmodi. [*Cf. *Tusc.* 4, 28. *Fam.* 5, 20. Rationes confectae — ad quas ego nihil adhibui praeter lectionem.] *Id. Att.* 1, 19. Adhibere cautionem privatis rebus suis. *Id. Fin.* 1, 7. severitatem in filio. *Id. Dom.* 23. crudelitatem in aliquem. *Id. ib.* 14. calumniam, fraudem, dolum. *Suet. Dom.* 2. fraudem testamento. [*Adde *Pl. Most.* 1, 3, 79. parsimoniam. *Caes. B. C.* 3, 26. audaciam et virtutem. *Cic. Fam.* 10, 21, 5. (*Nep.* 18, 9, 2.) celeritatem. *Id. ib.* 2, 7, 7. curam. (*Suet. Vesp.* 5. curam viis) *Id. Off.* 1, 6. tempus et diligentiam. *Cels.* 2, 1, 1. auxilium. *id.* 8, 11. frictionem membris. *Cic. Att.* 16, 15. medicinam aegroto. *Id. Tusc.* 4, 27. remedia morbis. *Id. N. D.* 3, 27. aegrotis vinum. *Liv.* 26, 25. ut eos uno tumulo contegerent adhiberentque humatis titulum i. e. hac inscriptione addita. (Non fuisse hunc locum a *Gron.* sollicitandum patet ex iis quoque, quae supra attulimus.) *Tib.* 3, 4, 75. blandas querelas. *Ov. Met.* 10, 259. (*Curt.* 8, 3, 2.) blanditias. Cf. *Heins.* ad. *Ov. Met.* 12, 407. *Ov. ib.* 3, 376. preces, ibique *Heins. et Burm. Id. Pont.* 1, 9, 29. vires. *Cic. Tusc.* 1, 29. Socrates adhibuit liberam contumaciam. *Id. Brut.* 11. Pericles primus adhibuit doctrinam (ad eloquentiam). *Id. Fam.* 4, 6. non mediocrem dolorem in me consolando adhibuisti, i. e. ipse penitus sensisti eum dolorem, de quo me consolatus es. *Curt.* 6, 10. solent rei capitis adhibere vobis parentes, i. e. admovere parentes iisque uti ad deprecandum. Huc referendae etiam hae formulae, quas noster alieno loco posuerat. *Adhibere modum* est statuere, ponere, finem praescribere. *Cic. Tusc.* 4, 17. Adhibere modum vitio. *Suet. Ner.* 16. modum sumptibus. [*Cf. *id. Aug.* 100. *Tib.* 34. *Quint.* 9, 3, 74. voluptati.] *Adhibere fidem* est fide uti, integre et fideliter agere. *Pl. Rud.* 4, 3, 104. Quamquam ad ignotum me appellis, si adhibebit fidem, etsi est ignotus, notus est. *Cic. Cluent.* 42. Adhibere fidem in periculis amicorum. — Est etiam fidem habere, sed raro [*ac nonnisi, ut ipsi loci monstrant, apud scriptores barbarae aetatis. V. *Ruhnken.* in *not.* ad *Muret. opp.* III. p. 541. (*Misc. crit.* ed. *Seebod.* 1. 1. p. 79.) *Nolten. Lex. antib.* p. 1273. *Forst. d. Lat. m. susp.* 17. et ad *Sulp. Sev. v. Mart.* 1. et 11. *Drak.* ad *Liv.* 22, 1, 13. *Burm.* ad *Ov. Met.* 15, 361. et *Arntz.* ad *Cat. dist.* 2, 20.] *Auson. ep.* 10. *v.* 1. Si qua fides falsis unquam est adhibenda poetis. *Papin. Dig.* 17, 1, 7. fidem placitis. *Ulp. ib.* 48, 18, 1. fidem quaestioni. *Cic. Div.* 2, 59. Si insanorum visis fides non est adhibenda. *Borrich. in Analect.* hanc lectionem tuetur ex multis probatis codd.; al. *habenda* [*et recte]. *Ad*

hibere moram est differre. *Pompon. Dig.* 18, 6, 17. *Adhibere memoriam* est servare, memoria tenere. *Nep. Ep.* 7. Nullam adhibuit memoriam contumeliae. *Adhibere patientiam* est patientia uti. *Liv.* 5, 6. Belli necessitatibus eam patientiam non adhibebimus, quam etc. ¶ Haec admovendi significatio etiam his subest, ubi explicant per *exhibere, offerre*. *Cic. N. D.* 1, 2. adhibere cultus, honores, preces Diis immortalibus. *Id. ib.* 40. odores ad Deos. [*Sic *Tac. A.* 14, 53. quid aliud munificentiae tuae adhibere potui, quam studia in umbra educata? i. e. quanam alia re munif. tuam promereri potui? ¶ Denique non alia est ratio eorum locorum, in quibus videri possit explicandum esse *adjungere, addere*. *Cic. Acad.* 1. 11, 39. Ut quatuor initiis rerum illis quintam hanc naturam — non adhiberet. V. *Goer. Id. d. R. P.* 3, 3. Ad domesticorum majorumque morem etiam hanc a Socrate adventitiam doctrinam adhibuerunt. (V. supra.) ¶ In libris confunduntur *adh.* et *inhibere*. V. *Drak.* ad *Liv.* 3, 38, 1.]

ADHIBITIO, onis, f. actus adhibendi. *Marcell. Empir.* 15. Anginae prodest sanguinis detractio, cucurbitarum adhibitio etc. Et *Capell.* 3. p. 49. Pectus medicaminis adhibitione purgare. *Caj. Inst.* 1. *tit.* 1. Liberti Latini sunt, qui aut per epistolam, aut inter amicos, aut convivii adhibitione manumittuntur [*i. e. dum mensae patroni adhibentur.]

ĂDHĬBĬTUS, a, um, part. v. *adhibeo*. *Cic. N. D.* 2, 60. Adhibitae opificum manus. *Id. Caec.* 15. Adhibita vis. V. ADHIBEO.

ĂDHINNĬO, is, ivi, et ii, n. 4. ad aliquem hinnio, et est proprium equi ad alterius equi conspectum hinnientis, maxime ob coitus desiderium. *Plin.* 35, 10, 36. *n.* 17. Namque (Apelles) ambitu aemulos praevalere sentiens singulorum picturas inductis equis ostendit: Apellis tantum equo adhinnivere. *Ov. Rem. Am.* 634. Fortis equus visae semper adhinnit equae. [*Alii codd. habent *visam equam*. Utriusque constructionis exempla laudavit *Barth. Adv.* 11, 15. quem laudat *Burm.* Cf. *Ruddim.* II. p. 135.] *Appul. Met.* 6. *fin.* Virginis delicatas voculas adhinnire tentabat (asinus) *h. e.* hinnitu respondere. *Ov. A. am.* 1, 280. Femina cornipedi semper adhinnit equo. ¶ Dicitur etiam de hominibus ad mulieres equorum more accedentes, cum accus. sine praep. *Augustin. Mor. Man.* 2, 19. Vidimus tres electos tres feminas petulanti gestu adhinnire. Cum praep. *in Arnob.* 4. p. 135. Mercurius primus, qui in Proserpinam dicitur genitalibus adhinnivisse subrectis. *Id.* 5, 72. Juppiter etiamne in matrem, etiamne in filiam efferati pectoris appetitionibus adhinnivit? Cum dat. *Pl. fr. Cist. ed.* ab *Maio* p. 19. (inserta haec sunt in nonnullis edd. 4, 2, 83.) Quamquam vetus cantherius sum, mihi nunc, ut ego opinor, adhinniet (muliercula). Equulam possum ego hanc, si detur sola soli. Hinc patet male *Prisc.* 3. p. 617. locum hunc attulisse sic: *adhinnire equulam possim ego hanc* etc. *Prud. in Symm.* 1, 57. Tuscis namque ille (Saturnus) puellis Primus adhinnivit simulato numine moechus. ¶ Translate cum praep. *ad Cic. Pis.* 28. Admissarius iste, simul atque audivit a philosopho voluptatem tantopere laudari, sic suos sensus voluptarios omnes incitavit, sic ad illius orationem adhinnivit, ut etc. *h. e.* sic gavisus est oratione, quae praesidium libidini suae praestaret. [*Multa in his addidit *Furl.*]

AD HOC. V. AD.

ĂDHORRĔO, es, rui, n. 2. id. qu. horreo, ἐπι-ῤῥίγέω. *Albinov.* (vulgo *Ov. ad Liv.*) 1, 221. Ipse pater flavis Tiberinus adhorruit undis. Quidam leg. *inhorruit*. [*Vid. *Burm.* Codd. habent praeter *adh.* et *inhorr.* etiam *abhorruit*. Est igitur vocab. dubiae auctoritatis.]

ĂDHORTĀMEN, inis, n. adhortatio. *Appul. Florid. n.* 18. Multa mihi apud vos adhortamina suppetunt.

ĂDHORTĀTĬO, onis, f. hortatio, incitatio, παραίνεσις, παράκλησις. *Cic. Or.* 2, 3. Omissa nostra adhortatione veniamus ad eorum sermonem. *Plin.* 8, 42, 65. Adhortationis intellectum fatentur equi. [*Suet. Aug.* 94. *Liv.* 4, 38. ubi al. *cohortatio*. 44, 1. *Curt.* 3, 11. 7, 9.]

ĂDHORTĀTOR, oris, m. qui adhortatur. *Liv.* 2, 25. Adhortator a praefecto regio missus. *Id.* 1, 58. Adhortator operis. Adde 9, 13. [*7, 32.]

ĂDHORTĀTUS, a, um, part. v. *adhortor*. *Cic. Rab. Perd.* 1. Nam me meae vitae consuetudo ad C. Rabirium defendendum est adhortata. ¶ Pass. προτραπείς. *C. Hemina* ap. *Prisc.* 8. p. 791. Adulatique erant ab amicis et adhortati. [*Non amplius reperitur.]

ĂDHORTĀTUS, us, m. adhortatio. *Apul. Apol. prope fin.* Rem familiarem meo adhortatu filiis condonasset.

ĂDHORTOR, aris, atus sum, dep. 1. παρακαλέω, id. qu. hortor. *Tac. H.* 1, 38. Nullo adhortante, sibi quisque dux et instigator. *Cic. Phil.* 4, 5. Adhortari milites. *Id. Fam.* 1, 7. aliquem ad certam laudem. [*Suet. Cal.* 45. loricatos ad discumbendum adhortatus est. *Id. Ner.* 41. Senatum in ultionem sui. *Tac. H.* 3, 61. in bellum. Gr. παρακαλεῖν, παραινεῖν ἐπὶ et εἰς.] *Cic. Phil.* 1, 9. adolescentes, ut turbulenti velint esse. *Suet. Caes.* 81. Tandem Bruto adhortante, ne jam dudum opperientes destitueret, progressus est. [*Suet. Tib.* 50. populumque et milites, quo enixius opem ferrent, adhortatam. *Ter. Eun.* 3, 5, 35. Adhortor, properent. *Adhortari se* id. est ac se excitare. *Catull.* 63, 85. de leone: Ferus ipse sese adhortans rapidum incitat animum. Attulit *F.* Sic *Xen. Symp.* 1, 16. τῇ ψυχῇ παρακελευόμενος θαῤῥεῖν. Cf. *Hor. Sat.* 2, 5, 20. *Ter. Heaut.* 1, 1, 8. Praeter quam res te adhortatur tua, i. e. postulat.]

ĂDHOSPĬTO, as, a. 1. *Dictys* 1, 15. *fin.* Martem atque Concordiam multis immolationibus sibi adhospitavere.

ĂDHUC, adv. hucusque, ad hoc usque tempus, ad hoc temporis, ex *ad* et *huc* conflatum, jungiturque cum verbis tum praeteriti, tum praesentis, tum etiam futuri temporis. [V. infra.] *Cic. Verr.* 2, 3, 84. Facinus fortasse adhuc in nullo vindicatum. *Id. Fam.* 6, 14. Caesari pro te, sicut adhuc feci, libentissime supplicabo. *Id. ibid.* 16, 18. Cui tu adhuc, dum mihi deservis, servisti non satis. *Cels.* 5, 26. *n.* 34. Gangraenam vero, si nondum plane tenet, sed adhuc incipit, curare non difficillimum est. *Nep. Milt.* 5. Qua pugna nihil adhuc est nobilius. *Ter. Ph.* 3, 1, 15. Adhuc tranquilla res est. *Cic. Div. Verr.* 17. Est adhuc non Verres, sed Q. Mutius. [*Adhuc non habes* etiam ap. *Ter. Ad.* 1, 2, 42. *Cic. Att.* 5, 20. Haec adhuc (gesta sunt). *Id. Div.* 2, 2. Adhuc haec erant. *Fin.* 4, 16, 44. adhuc ea dixi etc. Cf. *Goer.* et *Manil.* 17. *Suet. Aug.* 69. familiariter adhuc, necdum plane inimicus. *Tac. G.* 22, 7. gens non astuta nec callida aperit adhuc secreta pectoris licentia joci; nimirum Tacitus cogitat de Romanis, qui ipsius tempore non amplius tales erant.] Saepe ad continuitatem temporis significandam additur *usque*. *Gell.* 2, 4. idcirco, quod adhuc usque deest, divinatione supplendum. *Ter. Ad.* 4, 4, 22. Cessatum usque adhuc est. [*Cf. *Cic. R. P.* 2, 20. *Ter. Andr.* 1, 5, 27. *Ad.* 5, 4, 5. *Hec.* 4, 1, 29. *Suet. Rh.* 1. *Dom.* 18. Opponitur *deinde* ap. *Suet. Tit.* 11. obseratis adhuc foribus, deinde apertis. Liquet ex his exemplis, hanc partic. quae etiam ap. poetas, ut *Horat.* in *Od.*, satis frequens est, semper referendam esse ad certum quoddam ac definitum et proprie quidem praesens tempus. Sed qui minus accurate loquuntur, ea etiam de praeteritis rebus utuntur. Sic *Suet. Aug.* 17. tunc adhuc (i. e. etiam tum) consules. *Id. ib.* 25. eosque servos adhuc, i. e. illo tempore nondum manumissos, ut interpretatur *B. Crus.* Alii, ut *Oudend.*, corrigunt *ad hoc*, quod saepe cum illo confunditur; v. in *Ad* et cf. *Frotsch.* ad *Quint. exc. II.* p. 240. Habet tamen hoc quandam rationem, si *adhuc* de tempore praeterito dicitur; ita enim res significatur tempore praeterito aliquando praesens fuisse. Sed diligentes scriptores in his praeferunt *etiam tum*, *ad id s. illud (usque ad id) tempus*, *ad id locorum*. V. *Gron.* ad *Liv.* 27, 7, 17. et *Cort.* ad *Sall. Jug.* 63. Nullo vero modo de tempore *futuro* dici potest adhuc. Afferuntur hi loci: *Plin. ep.* 4, 13. Ipse pauculis adhuc diebus in Tusculano commorabor. *Sen. nat. Qu.* 4, 8. Unam rem adhuc adjiciam. In neutro loco pertinet *adhuc* ad futurum, atque omnino temporis nullam habet in his signif. Est enim *praeterea*, de quo v. mox.] Ceterum par est ratio locorum, in quibus per *etiamnum* explicant. *Ov. Her.* 17, 163. Sed nimium properas, et adhuc tua messis in herba est. *Sall. Or. Philippi in Lepid.* 12. Qui hanc urbem, omissa cura, adhuc regitis. *Ulp. Dig.* 27, 3, 16. Si adhuc cum tutore ex stipulatu agatur. *Tac. A.* 1, 17. Novum et nutantem adhuc principem precibus adire. *Pers.* 3, 58. Stertis adhuc? [*Cic. R. P.* 3, 29. qui adhuc voluntate nobis obediunt. *B.* Adde *Liv.* 9, 6. 24, 20. 23, 49. Nec differunt ii loci, in quibus *jam* explicant, ut ap. *Hor. ep.* 2, 1, 206. Dixit adhuc aliquid?] ¶ *Plautus* addidit genitivum *locorum*. *Capt.* 2, 3, 25. Ut adhuc locorum feci, faciam sedulo. ¶ [*Adhuc* ab *hactenus* ita differt, ut illud de tempore (usque ad hunc terminum), hoc nonnisi de loco dicatur. Ap. Cic. hoc discrimen observatur, ap. Tac. et ejus aetatis scriptores non amplius. V. *Manut.* ad *Cic. Fam.* 2, 1. et, ubi plura afferemus, sub HACTENUS.] ¶ Sumitur interdum pro praeterea, insuper. *Cic. Am.* 9. Ortum quidem amicitiae videtis, nisi quid adhuc forte vultis. Alii leg. *ad haec*. [*Ita recentiores edd., ut *Beier.*] *Plin.* 33, 2, 10. Sunt adhuc aliquae non omittendae in auro differentiae. Adde *Varr. R. R.* 3, 3. [*Quintil.* 2, 21, 6. atque adhuc alibi. Hac signif. maxime comparativis addi solet particula, ut *Tac. G.* 19, 7. melius quidem adhuc eae civitates. *ib.* 29, 7. Cetera similes Batavis, nisi quod ipso adhuc terrae suae solo et coelo acrius animantur. *Suet. Ner.* 10. ut certiorem adhuc indolem ostenderet. *Id. Tib.* 17. *Flor.* 1, 13. *Sen. ep.* 57. *Quint.* 11, 16. *Calpurn. Fl. Decl.* 22. Sic Graeci comparativis addunt ἔτι, cf. *Matthiae gr. gr.* p. 852. Bene tamen docet *Tursell.* et *Nolten.* p. 1274. tantummodo homines minus politos ita scribere; Cic. ejusque aequales malle *etiam*. Noli huc referre *Liv.* 21, 18, 4. Quod *Spald.* putat, *adhuc* ea significatione semper praeponi, exemplis allatis refutat *Frotscher.* ad *Quint.* 10, 1, 99.]

ĂDHUCCĬNE, pro *adhucne* cum interrogatione quidam legunt ap. *Appul. Met.* 9. Adhuccine miserum istum asinum jugi furore jactari credimus? Alii leg. *adhucne*, alii [perperam. *F.*] *at hunccine*.

*ADIABARAE, arum, Aethiopiae populus, etiam Megabari dictus. *Plin.* 6, 30, 35.

*ADIABAS, ae, fluvius Assyriae. *Ammian.* 23, 6. Idem esse videtur, qui 18, 6. Anzabas dicitur. V. v. seq.

ADIABENA, ae, et gr. Adiabene, es, f. Ἀδιαβηνή, nunc *Botan* dicta, ut quidam putant, regio est Syriae nobilissima, olim et Assyria appellata, ultra Armeniam; ita dicta, quod difficile adiri vado queat, cum inter duos magnos fluvios, Onam et Tigridem, sita sit, ab α priv. et διαβαίνω, transeo. Hanc nominis etymologiam [*de qua v. *Suid.* in Ἀδιαβηνή] improbat *Ammian.* 23, 6. ideoque aliam substituit, a nominibus aliorum duorum fluminum, quae in ea sunt, quorum unum *Diabas*, alterum *Adiabas* vocatur. *Id. ib.* Intra hunc circuitum Adiabena est. *Plin.* 5, 12, 13. Ultra Armeniam Adiabene, Assyria ante dicta. [*Cf. *Salm. Exerc.* p. 492. coll. p. 442. et 662., ubi aliam nominis etymologiam proponit.] ¶ Quidam *Adiabaene* scripserunt, ut a βαίνω.

ADIABENI, orum, m. plur. Ἀδιαβηνοί, populi Adiabenes. *Plin.* 6, 9, 10. Quod interest spatii, Sopheni tenent: ab his juga: ultra Adiabeni tenent. *Spart. Sever.* 9. Adiabenis in ditionem redactis. ¶ Adjective *Tac. A.* 15, 14. Monobazus Adiabenus testis adhibetur. *Id. ib.* 2. Adiabenum regimen.

ADIABENICUS, a, um, adj. ab Adiabene. Severus Imperator post Adiabenen in ditionem redactam *Adiabenicus* cognominatus est, ut narrat *Spart.* 9. [*Sext. Ruf.* 21.] Cujus rei testes exstant etiam *Inscr.* ap. *Grut.* 1, 1. et 11, 4. et 22, 7. et alibi, et nummi ap. *Eckhel. D. N. V. T.* 7. p. 172. et 173.

ADIABĒNUS, a, um. V. in ADIABENI.

ADJĂCENS, entis, part. v. *adjaceo*, proximus, vicinus, γείτων. *Tac. A.* 1, 79. Velinum lacum in adjacentia erupturum, intell. loca. *Id. ib.* 13, 55. Adjacentes populi. *Id. H.* 2, 93. Adjacentia Tiberi corpora. [*Plin.* 6, 17, 21. Indorum gens adjacens mari.]

ADJĂCĔO, es, cui, n. 2. πρόσκειμαι, juxta jaceo, adhaereo. *Tac. A.* 4, 48. Cum pars militum munitionibus adjacerent. *Id. ib.* 1, 65. Cum Romani adjacerent vallo. *Colum.* 12, 1. Ne habeamus villicum intra tecta desidem et complexibus adjacentem feminae. Al. male legunt *feminam*. [*Id. praef. l.* 1. §. 10. foribus adjacere. *Ov. Met.* 11, 728. Adjacet undis Facta manu moles. *Quintil.* 1, 6, 22. Recta est haec via — sed adjacet et mollior etc.] ¶ De regionibus *Liv.* 7, 12. Fines Romanos, qua parte Etruria adjacet, peragravere. Al. leg. *Etruriam adjacent*. *Id.* 2, 49. Tuscus ager Romano adjacet. [*Id.* 26, 42. mari.] *Nep. Timoth.* 2. Gentes, quae mare illud adjacent. *Mela* 1, 7. Urbes ad Syrtim adjacent. [*Ad constructionem quod attinet cum simpl. accus., v. *Oud.* ad *Caes. B. G.* 6, 33., ubi al. *Aduaticos* adjacet, al. *ad Aduat.*, al. denique *Aduaticis* praeferunt. De *Liv. l.* 7, 12, 6. dubie pronuntiat *Drak.*, sed censet tamen aut *Etruria* aut *Etruriae* leg. esse. Al. *Etruriam*. *Frontin.* 3, 9, 5. Ab ea parte murorum, quae mare adjacebat. Ubi v. *id. Oud.* Apud *Lucr.* 5, 545. quid quae adjaceat res, jam diu emendatum est a VV. DD. Frequens autem est accus. in hac constructione ap. *Avienum*.]

ADJACULATUS, a, um, part. pass. sign. ab inusit. *adjaculor*. *Capell.* 2. p. 41. Adjaculati fulgoris radios revibrare.

ĂDĬANTUM, ti, n. et Adiantus, i, m. n. *Frauenhaar, Venushaar*, ἀδίαντον, herba foliis filicis, semper durantibus, ex quibus inferiora aspera et fusca sunt, radice nulla, certe admodum tenui, ramulis nigro colore nitentibus, duorum generum, candidioris et nigri; ita dicta ab α priv. et διαίνομαι, madefio, quod etiam aqua perfusa vel mersa siccae similis sit, ut ait *Plin.* 22, 21, 30. Eandem alio nomine *callitrichon et polytrichon* vocant, quia ad tingendos, crispandos, densandosque capillos et eorum defluvium prohibendum apprime utilis censetur: vel quia radicem habet tenuissimam, et capillis seu fibris similem. Latini *capillum Veneris* et *capillarem herbam* vocant, ut *Appul. Herb.* 47. docet. Nascitur autem circa umbrosas petras et parietum aspergines, fontium specus, et saxa manantia, quamvis aquas non sentiat, ut dictum est. *Plin. l. l.* Adiantum perfusum mersumve sicco simile est. Et paulo infra: in vino decocti (adianti) alvum sistunt. [*Adi *Salm. Exerc.* p. 912. sq.]

ADIAPHOROS, ἀδιάφορος, indifferens: sic enim graecam hanc vocem vertit *Cic. Fin.* 3, 16., hoc est, quod nec bonum nec malum est, ab α priv. et διαφέρω, differo. *Varr.* ap. *Non.* 2, 103. Nec dolorem adiaphoron esse.

[ADIAPTOTUS, i, m. ἀδιάπτωτος, ab α priv. et διαπίπτω, dilabor, firmus, stabilis. Nomen servile

in *Inscr.* ap. *Grut.* 1046, 2. Flavia Parapsyche et Adiaptotus fratres. *F.*]

[ADIATRON, onis, m. non diffugiens, ab « priv. et διατρέω, diffugio. Cognomen Rom. in *Inscr.* ap. *Grut.* 1091, 7. T. Attico Adiatroni omnibus honoribus functo. *F.*]

ADJECTAMENTUM, ti, n. adjectio. Quidam legunt ap. *Jabolen. Dig.* 50, 16, 242., ubi alii *additamentum.*

ADJECTIO, onis, f. προσβολή, ἐπιβολή, additio, verbale ab *adjicio.* *Liv.* 38, 14. *extr.* Paulatim illiberali adjectione ad centum talenta est perductus. [*Intellige de emptore sordido, qui paulatim minutam pecuniae summam adjiciens ad id pretium accedit, quod venditori satisfaciat. Cf. quae infra noster ex JCtis affert.] *Id.* 1, 30. Romana res adjectione populi Albani aucta. *Sen. ep.* 109. Calor non adjuvatur adjectione caloris. *Julian. Dig.* 18, 2, 17. Adjectio facta pretio. *Quintil.* 1, 5. Adjectio litterarum. *Tac. H.* 1, 78. Hispaliensibus et Emeritensibus familiarum adjectiones dedit, *h. e.* cum Hispalis et Emerita coloniae Romanorum essent, et in colonias certus deduceretur familiarum numerus, quem injussu senatus Romani augeri non licebat, concessum his beneficio singulari, ut adjicerent sibi alios, quo civitas frequentior et potentior fieret. [*cf. ibi *Lips.* Adde *Liv.* 43, 17. *Tac. A.* 13, 31.] ¶ [*Ap. rhetores *adjectio* dicitur ea figura, quum verba eadem geminantur, ut *occidi, occidi* et sim. Cf. *Quint.* 9, 3, 28., qui pluribus explicat.] ¶ In architectura *adjectio per scamillos impares* ap. *Vitr.* 3, 3. in stylobatis videtur esse numerus ille scamillorum, qui adjiciuntur quadratae figurae ipsius stylobatae, quae si simplex esset et sine scamillis, facies ejus viderentur alveolatae, ut *id. ib.* habet. In columnis vero adjectio, quae graece ἔντασις, ap. *eund. ib.* 2. est venter in medio columnae scapo turgescens. ¶ Ap. JCtos interdum *adjectio* accipitur pro pretii additione seu augmento. *Hermogenian. Dig.* 4, 4, 35. Si in emptionem penes se eollocatam minor adjectione ab alio superetur. *Paul. Dig.* 50, 1, 21. Si civitas nullam propriam legem habet de adjectionibus admittendis. V. ADJICIO. [*sic etiam in auctionibus. *Ulpian. ib.* 18, 2, 11. adjectio prima, secunda, tertia (n. *Gebot*). *Modestin. ib.* 41, 3, 3. usucaptio est adjectio dominii per etc., ubi *Cujac.* et *Schulting.* praeferunt *adeptio*, quod melius videtur.]

ADJECTIVUS, a, um, πρόσθετος, ἐπίθετος, qui additur. Ap. Grammaticos *adjectivum nomen* est, quod positivo seu substantivo adjicitur, et significat vel laudem, vel vituperationem, vel medium, vel accidens, ut *justus, impius, magnus, albus*, ut *Prisc.* 2. p. 578. definit. *Macr. Sat.* 1, 4. Ut jam non positivum sit, sed adjectivum, quod Graeci ἐπίθετον vocant.

ADJECTO, as, a, 1. addo, frequentativum ab *adjicio.* *Apic.* 8, 2. Adjectas caryotam, uvam passam et oleum. [*Ita *Humelberg.* conj., vulg. *adjectum.*]

ADJECTUS, us, m. actus adjiciendi seu immittendi, injectus, conjectus, ἐπιβολή. *Vitr.* 9. *ult.* Cuneorum adjectus aut exemptus. ¶ Item appulsus, appropinquatio. *Lucr.* 1, 689. rei, quae corpora mittere possit Sensibus et nostros adjectu tangere tactus. Et 4, 677. Quo pacto nares adjectus odoris tangat.

ADJECTUS, a, um, immissus, additus, ἐπιβεβλημένος, πρόσθετος, part. ab *adjicio.* [*Cic. N. D.* 2, 57. Adjectae voces auribus, i. e. quae accidunt, audiuntur. Un. cod. *additae*, quod sane eodem modo dicitur. Cf. in ADJICIO.] *Hor. Od.* 3, 5, 3. Adjecti Britanni imperio. *Tac. H.* 2, 65. Cluvius comitatu (i. e. comitatui) principis adjectus, i. e. adjunctus. [*Id. ib.* 1, 41. vulnera corpori jam trunco adjecta. *Ovid. Pont.* 2, 1, 35. adjectum plausibus omen. *Caes. B. G.* 5, 10. aggere ad munitiones adjecto.] ¶ [*Adjectus ad numerum* dicitur is, qui in aliquod collegium supra numerum cooptabatur. *Inscr.* ap. *Grut.* 300, 1. Adlectus ad numerum ex S. C. *Adjectus* legendum probat *Marin. Frat. Arv.* p. 154. ex *Suet. Cl.* 6. Senatus ut ad numerum Sodalium Augustalium extra ordinem adjiceretur, censuit. Et *Plin. ep.* 10, 113. Ii, quos indulgentia tua quibusdam civitatibus super legitimum numerum adjicere permisit. *F.* *Permutantur *adjectus* et *addictus*, quod v.]

ADIGO, adigis, adegi, adactum, a. 3. proprie ago s. moveo aliquem vel aliquid ad locum vel rem, idque non semper *vi*, impello, immitto, conjicio, προσάγω, ex *ad* et *ago.* *Plin.* 17, 18, 29. Adigere taleam malleo. *Id.* 16, 10, 20. clavum aereum in arborem. [*Liv.* 27, 49. Fabrile scalprum — quanto maximo poterat ictu adigebat. *Cels.* 8, 5. Linamenta — intus adigenda sunt. Al. *adjicienda.* Addidit Furl.] *Tac. A.* 6, 35. vulnus per galeam. *Sil.* 7, 626. ferrum in viscera. [*Ov. Met.* 5, 70. in pectus.] *Justin.* 1, 9. et *Epit. Liv. l.* 124. ferrum alicui. *Suet. Ner.* 49. Ferrum jugulo. [*V. de his locutionibus *interpp. ad Vell.* 2, 80. et *Gron.* ad *Sen. Agam.* 432. Sic gr. διελαύνειν. cf. *Virg. A.* 12, 324. *Tac. A.* 1, 61. Varo vulnus. Alia habes in v. ADACTUS.] *Colum.* 5, 10. In fissuram cuneum adigito. Alii perperam *fissuram cuneo adigito.* *Pl. Bacch.* 5, 2, 3. Quis has huc oves adegit? *Suet. Galb.* 19. adig. equos per publicum. [*Varr. R. R.* 2, 5, 16. vitulos ad matres. *B. Caes. B. G.* 7, 17. Pecore e longinquioribus vicis adacto, ubi v. interpp.] *Ter. Eun.* 2, 1, 13. Noctu te adigent horsum insomnia. *Virg. A.* 4, 25. Vel pater omnipotens adigat me fulmine ad umbras. *Tac. A.* 2, 7. Dum adiguntur naves, *h. e.* in mare impelluntur. *Id. H.* 2, 83. Adigere classem e Ponto Byzantium. [*Tac. A.* 11, 18. triremes alveo Rheni, ceteras navium per fossas et aestuaria adegit. *Aur. Vict. Caes.* 4, 3. adactis toto orbe navigiis. i. e. ad unum locum ex omnibus regionibus actis. Cf. *Gron.* ad *Liv.* 26, 7, 9.] *Virg. A.* 9, 601. Quis Deus Italiam, quae vos clementia adegit? [*Caes. B. C.* 2, 1. Mare, quod adigit ad ostium Rhodani. Qui hoc defendunt, supplent *se*; sed de isto loco vehementer dubitant VV. DD.] *Caes. B. C.* 3, 51. Tumulum occupavit, qui tantum aberat a nostro castello, ut telum tormento missum adigi non posset. [*V. ad h. l. *Oud.* et ad *B. G.* 4, 23. *Drak.* ad *Liv. ep. l.* 124. In hujusmodi locis confunduntur *adjici* et *adigi* et anceps fere est judicium. Cf. ADJICIO.] *Id. B. G.* 5, 43. Adigere flammam turri. [*Eodem modo *Virg. A.* 6, 594. adigere fulmen, coll. 12, 320. Huc illa quoque pertinent, quae infra posuerat noster: *adigere aliquem arbitrum* vel *ad arbitrum* est aliquem cogere, ut ad arbitrum accedat controversiae finiendae causa estque dictum quasi *ad arbitrum agere*, hoc est adducere vel adire cogere. Nam ap. *Fest.* adigere est *adire cogere*, ut eum locum *Scalig.* et *Passerat.* recte emendant. *Cic. Off.* 3, 16. Itaque Calpurnius arbitrum illum adegit, quidquid sibi dare, facere oporteret ex fide bona. In uno *Manut.* cod. *ad arbitrum* legitur. Rursus *Cic. Top.* 10. Si in urbe de finibus controversia est, quia fines magis agrorum videntur esse, quam urbis, finibus regundis adigere arbitrum non possis. [*V. de utroque loco *Beier.* ad *Off. l. l.*] *Id. Rosc. C.* 9. Cur non arbitrum pro socio adegeris Q. Roscium quaero. Alii leg. *arbitrium* [*male.] ¶ Translate est compellere, cogere. *Ter. Ad.* 1, 2, 31. Tu homo adigis me ad insaniam. *Tac. A.* 15, 33. Acri cupidine adigi. [*Lact.* 4, 27, 5. adegerunt in furorem.] *Id. ib.* 12, 22. Adigere aliquem ad mortem. [*Suet. A.* 17. *Cic. Att.* 10, 9. Adigit ita Postumia. *Tac. Agr.* 28. adactis per vim gubernatoribus i. e. subactis et retentis.] ¶ Adigere aliquem *ad* vel *in jusjurandum*, et *adigere aliquem jurejurando* aut *sacramento*, est aliquem compellere ad juramentum praestandum. *Sall. Cat.* 23. Cum ad jusjurandum populares sceleris sui adigeret. *Cincius* ap. *Gell.* 16, 4. In jusjurandum eos tribunus militaris adigebat in haec verba etc. Quaedam edd. omittunt *in.* *Tac. H.* 1, 76. Judaicum exercitum Vespasianus, Syriae legiones Mucianus sacramento Othonis adegere. *Suet. Galb.* 16. Adigere aliquem sacramento in nomen senatus. [*Flor.* 3, 1.] *Liv.* 10, 38. Adigere aliquem jurejurando, non enuntiaturum etc. Et omissa praep. *Liv.* 43, 15. Censores, cujus nondum justa missio visa esset, ita jusjurandum adigebant: ex tui animi sententia etc. *Caes. B. C.* 1, 76. Ipse idem jusjurandum adigit Afranium. *Gell.* 7, 18. Priusquam proficiscerentur, jusjurandum eos adegit, redituros esse in castra etc. Sunt qui hic aliter legant. *Id.* 4, 20. Censor adigebat de uxoribus solemne jusjurandum. [*V. de his locutionibus *Cort.* ad *Sall. l. l.*, *Davis.* et *Herz.* ad *Caes. B. G.* 7, 67. *Held.* ad *B. C.* 1, 76. *Drak.* ad *Liv.* 43, 15, 8. Ablativo utitur etiam *Justin.* 8, 4.] ¶ *Adigere in verba* est compellere aliquem ad jurandum iis verbis, quae quis velit. *Liv.* 7, 5. Pavidus tribunus adjurat, in quae adactus est verba. *Suet. Vesp.* 6. Primus in verba Vespasiani legiones adegit. *Caes. B. C.* 2, 18. Provinciam omnem in sua et Pompeji verba jusjurandum adigebat. Quidam leg. *per jusjurandum.* [*Male, et est illa optimorum libb. scriptura. *Tac. H.* 4, 61. neque se neque quemquam Batavum in verba Galliarum adegit (Civilis), ubi *se adigere* notandum est, ut *ib.* 70. legiones — se ipsae in verba Vespasiani adigunt. Cf. *Plin. Pan.* 64.] ¶ Hoc eodem signif. absolute *Tac. H.* 4, 15. Magno cum assensu auditus barbaro ritu et patriis exsecrationibus universos adigit. ¶ Cum infin. *Id. ib.* 15, 35. Silanus mori adigitur. *Et A.* 11, 10. Adegit Parthos mittere ad principem Romanum occultas preces. [*adde 4, 45.] *Virg. A.* 7, 114. vertere morsus Exiguam in Cererem penuria adegit edendi. [*Cf. 6, 696.] *Sil.* 2, 472. jejunia ventris Insolitis adigunt vesci. Adde *Stat. Th.* 4, 531. [*Adde *Ov. Am.* 3, 6, 3.] Et cum conjunctivo et partic. *ut Latin. Pacat. paneg. ad Theodos.* 2. Quod ut diceret, nullus adigebat. Et omissa *ut Pl. Rud.* 3, 3, 19. Quae vis, vim mihi afferam ipsa, adigit. Alii aliter leg. [*Etiam cum praepos. *ad. Aur. V. Epit.* 41, 7. adigi ad siccandam lacunis ac fossa urbem patriam.] ¶ Primam syllabam produxit *Lucr.* 3, 936. Nec desiderium nostri nos adigit ullum. Al. leg. *adtigit.* [*Sic etiam *Eichstaedt.* et sententia et metro postulante.] ¶ *Adaxint*, quod huc pertinet, v. supra suo loco. ¶ [*In libb. confunduntur *abigere* et *adig.* V. *Drak.* ad *Sil.* 11, 14.]

ADJICIALIS, e. V. ADITIALIS.

ADJICIO, is, jeci, jectum, a. 3. προσβάλλω, ex *ad* et *jacio, is.* [*Hujus v. usus in multis rebus convenit cum usu v. *addo*, quem supra explicuimus. Ac proprie quidem significat *ad aliquem locum jacio* et *in aliquid conjicio*; tum vero etiam *indo, admoveo, juxta pono.*] *Caes. B. G.* 2, 21. Non longius hostes aberant, quam quo telum adjici posset. *Id. ib.* 4, 23. Sed utrobique alii leg. *adigi.* [*V. h. v. Utrumque recte dici patet etiam ex iis, quae in v. *Adactus* allata sunt. Quamquam hoc videri possit esse discriminis, ut *adjicere* dicatur de telis, quae eminus jaciuntur, *adigere* de iis, quae cominus homine adstante et sua manu vim teli adjuvante. Ceterum cf. *Oud.* ad *Hirt. B. Afr.* 56.] *Cels.* 7, 27. Idemque humor clystere intus adjicietur. Alii leg. *adigetur.* *Col.* 12, 16. In vini sextarios decem salis tres cyathos adjicere. *Id. ib.* 48. Adjicere in vas. Sic persaepe *Col. Cels.* 4, 3. adjicere sulfur aquae. [*Ov. Met.* 7, 266. Adjicit (admiscet) extremo lapides Oriente petitos. Cf. 14, 276. *Id. ib.* 7, 291. Adjectoque (i. e. indito) cavae supplentur sanguine venae. *Id. A. A.* 3, 7. Quid virus in angues adjicis? *Curt.* 10, 10. Capiti adjecta fortunae ejus insignia. Cf. 7, 11, 15. *Vell.* 2, 100. Parthus adjecit Armeniae manum i. e. eam armis vindicavit, ut expl. *Ruhnk.*, qui h. l. docet similibus exemplis (imponere manum *Ov. Pont.* 4, 8, 82. et *Sen. contr.* 4, 25. p. 313. apponere manum) quid differant hae formulae a tropicis *adjicere animum* etc. Cf. etiam *Oud.* ad *Appulej. Met.* 4. p. 295.] *Cic. Leg.* 2, 14. adjicere oculos aliquo. [*Cic.* dicit: quo ne imprudentiam quidem oculorum adjici fas fuit.] Haec locutio sic transfertur, ut dicatur de eo, qui aliquam rem concupiscit. *Cic. Agr.* 2, 10. Cum ad omnia vestra pauci homines cupiditatis oculos adjecissent. *Id. Verr.* 2, 2, 15. Plane videbant, adjectum esse oculum hereditati. Transfertur hoc etiam ad animum et mentem. [*Ov. Met.* 14, 319. Tu dictis adjice mentem.] *Ter. Eun.* 1, 2, 63. Ad virginem animum adjecit. *Liv.* 25, 37. Adjecit animum ad consilium. *Id.* 28, 33. Novo etiam consilio animum adjecit. [*Pl. Mil.* 3, 3, 34. animum militi.] *Lex XII. Tab.* ap. *Cic. Leg.* 2, 24. Rogum bustumve novum vetat propius sexaginta pedes adjici aedes alienas; προστιθέναι. [*Plin. ep.* 1, 2. *adjicere album calculum* est approbare.] ¶ Porro vero significat i. q. addere, cum notione accessionis et augmenti, προστιθέναι, eaque est frequentissima significatio, cf. *Drak.* ad *Liv.* 3, 33, 10. et 36, 40, 9. Nihil interest, sive ad rem, sive ad verba alicujus, sive ad hominem ipsum dicitur aliquid accedere. Construitur autem promiscue modo c. dat., modo c. accus. et praep. *ad;* ille casus frequentior apud poetas. *Hor. Od.* 3, 6, 11. Adjecisse praedam Torquibus exiguis renidet. *Cic. Off.* 1, 32. ad bellicam laudem ingenii gloriam. *Vell.* 2, 36. decus alicui. [*Liv.* 44, 33. Aliquantum ea res duci famae et auctoritatis adjecit.] *Justin.* 1, 2. provinciam imperio. [*Cf. *Hor. Od.* 3, 5, 3. 4, 7, 17. *Ov. Met.* 15, 756. et supra in ADJECTUS. Sic etiam *Curt.*, *Eutrop.*, alii.] *Suet. Cl.* 6. aliquem ad numerum sodalium. *Plin. ep.* 10, 113. aliquem super legitimum numerum. [*Liv.* 4, 17. centuriones adjecti, ubi conj. *adlecti.* V. *Drak.* et ad *ep. l.* 6.] *Liv.* 28, 9. auctoritatem alicui rei. [*Placet his nonnulla difficiliora vel rariora adjicere. *Virg. A.* 12, 837. Morem ritusque sacrorum adjiciam. *Ov. Met.* 6, 182. Huc natos adjice (cogita praeterea) septem. *Id. ib.* 11, 285. Adjicis huic animo momenta potentia. *ib.* 10, 656. Adjiciunt animos juveni clamorque favorque, i. e. reddunt eum animosiorem. Cf. 7, 121. *ib.* 1, 245. stimulos furenti. *Id. Pont.* 1, 8, 56. minas. *Id. Rem. Am.* 790. vela remis. *Hor. ep.* 2, 2, 43. Adjecere bonae paulo plus artis Athenae. *Liv.* 10, 7. Eos viros, quos honoraritis — pontificalia atque auguralia insignia adjicere, ubi v. *Gron. Id.* 24, 5. Adjecti poenae ceteri juxta insontes. (Cf. *Suet. Vit.* 14. *Curt.* 10, 5, 23.) *Id.* 40, 19. Praetori — adjecta de Bacchanalibus quaestio est. 41, 15. adj. curam. 21, 35. Fessis taedio tot malorum nivis etiam casus — ingentem terrorem adjecit (quem l. rectissime defendit *Drak.*, nam alii malebant *injecit*). *Suet. Oth.* 11. adj. vitae unum noctem. Cf. *id. Tib.* 67. *Cal.* 15. *Caes.* 38. adj. epulum ad viscerationem, ubi cf. *Burm. Tac. Agr.* 26. Ab universis clamorem adjici jubet. *Id. A.* 15, 55. adj. constantiam dictis, i. e. constanter et intrepide proferre. *Quintil.* 11, 3, 4. Optimis poetarum tantum adjiciunt gratiae scenici actores. *Id.* 1, 1, 32. Incredibile est, quantum morae lectioni festinatione adjicitur (his passivam vim depon. *morari* circumscribit). *Id.* 2, 10. adj. ad consuetudinem. Denique noli ab his sejungere ea, quae infra demum noster attulit: *Quintil. prooem. l.* 4. adj. exspectationem alicui, i. e. addere s. augere. *Tac. A.* 3, 6. Idque et tibi et cunctis egregium, si modus adjiceretur (adhiberetur.) *Id. ib.* 1, 29. adj. metus.] ¶ Interdum *adjicere* absolute est loquendo addere. *Tac. A.* 2, 33. Adjecerat Tiberius, non id tempus censurae. *Id. ib.* 4, 21. Adjecit in domo ejus venenum esse. *Ib.* 4, 70. Secutae insuper litterae grates agentis, quod hominem infensum reip. punivissent; adjecto, trepidam sibi

itam etc. Hic loquendi modus non semel apud *Tac.* egitur. [*Vell. 2, 27. quem addit *Furl.*, et v. *addere*, quod hac signif. frequenter usurpari vidimus.] ¶ Ap. JCtos *adjicere* absolute interdum ponitur, addere s. augere pretium alicujus rei in auctionibus et emptionibus. *Pompon. Dig.* 18, 2, 7. Quo pertinet illud quoque *Cic. Verr.* 2, 3, 33. Herbitenses liciti sunt usque eo, quoad se efficere posse arbitrabantur: supra adjecit Aeschrio. Cf. ADJECTIO. ¶ [*Ceterum vero rarissimum est, ut absolute *adjicere* dictum reperiatur pro *addere* (augere), ut *Quintil.* 10, 2, 9. quodsi prioribus adjicere fas non est. Cf. *ib.* 6, 1, 29. *Curt.* 8, 14, 13. Magnitudini Pori adjicere videbatur bellua. Noster laudat *Virg. A.* 10, 182. Tercentum adjiciunt, quod *Serv.* explicat assentiuntur, consentiunt, accedunt. *Probus* expl. adjacent et quasi juxta sunt; alii supplent *se.* Quid? quod laudant *Cic. Fin.* 1, 6. *in.* Democrito adjicit, perpauca mutans. Sed h. l. aliter interpungendum, ut ostendit *Goer.*; idem recte apud *Virg.* supplet *sibi.*] ¶ Poetae alterum *i* saepe abjiciunt, ut primam syllabam corripiant. *Stat. Th.* 7, 4. proclamatque adici cervicibus Atlas, *h. e.* adjici pondus. *Martial.* 10, 82. Si quid nostra tuis adicit vexatio rebus. Adde 4, 54. [*Cf. *Laurenbergii antiquarius* p. 7. qui multa alia laudat et de pronuntiatione *Lindem.* ad *Pompej. comment. artis Donati* p. 75. ¶ *Adicit* (sic enim scribebant librarii; v. *Par. Lex. cr.* et ADDICO) et *addit* passim in libris permutantur, v. *Drak.* ad *Sil.* 17, 529. qui laudat *Heins.* ad *Sil.* 4, 598. et *Broukh.* ad *Prop.* 4, 5, 76. Porro *adjicere* et *adspicere*, v. *intpp.* ad *Ov. Am.* 3, 9, 25. et frequentissime *abjicere*, *adigere*, *addicere*, *adducere*, de quibus omnibus saepe dixit *Drak.* ad *Liv.* *Adjeci* et *allegi* confunduntur ap. *eund.* 35, 2, 8. ubi v. *Drak.*]

[ADĪMANTUS, i, m. Ἀδείμαντος, ab α priv. et δεῖμα timor, *h. e.* impavidus. Fuit hoc nomine scriptor patria Lampsacenus, cujus meminit *Plin.* in catalogo auctorum *lib.* 1. *Hist. nat.* praefixo. ¶ Item rex Phliasiorum, qui, cum Jovem suis indignum sacrificiis judicaret, ab eo fulmine percussus est. *Ov. Ib.* 337. *F.* *ibique *intpp.*, qui permulta de hoc nomine attulerunt.]

ĂDĬMO, ĭmis, ēmi, emptum, a. 3. ἀφαιρέω, eripio, aufero, ex *ad* et *emo*, quod antiqui pro accipere, sumere, teste *Festo*, usurparunt. *Cic. Att.* 2, 16. Adimere alicui somnum. *Id. Quint.* 15. alicui pecuniam. *Id. Dom.* 9. libertatem. *Id. Att.* 1, 16. provinciam. *Id. Verr.* 2, 5, 32. Adimere alicui aditum litoris. *Id. Planc.* 42. vitam. *Pl. Mil.* 3, 1, 137. animam. *Id. Capt.* 5, 4, 30. alicui compedes. [*cf. *Ov. Met.* 8, 322.] *Hor. Od.* 3, 22, 3. aliquem leto. *Id. Sat.* 2, 3, 288. dolores. *Ter. Ph.* 5, 6, 47. curam. [*cf. *Hec.* 5, 3, 19.] *Id. Heaut.* 3, 1, 13. Diem adimere aegritudinem hominibus. *Id. Andr.* 2, 2, 2. metum. [*Liv. 22, 44. arma militibus. *Suet. Caes.* 29. beneficium (i. e. privilegium) populi. *Curt.* 7, 11, 20. conspectum oculorum. *Suet. Dom.* 5. usum lecticarum. *Id. Aug.* 65. usum vini omnemque delicatiorem cultum. *Ov. Pont.* 3, 6, 47. usum rationis. *Curt.* 4, 14, 24. *Eutrop.* 1, 7. imperium. *Tac. A.* 14, 48. praeturam. *Suet. Caes.* 24. exercitus, i. e. imperium. *Justin.* 1, 2. dignitatem regni. *Suet. Cal.* 44. plerisque centurionum primos pilos. *Curt.* 8, 1. gloriam. *Suet. Tib.* 49. jus (ut *Ov. Trist.* 5, 11, 15.) *Cic. Att.* 3, 7. mentem. *Id. Caecil.* 6. potestatem. *Liv.* 10, 32. (*Curt.* 5, 13, 12.) prospectum (ut *id.* 4, 15, 32. auferre prospectum.) *Ter. Andr.* 2, 1, 4. spem. *Plin.* 16, 40, 3. vires (saepius ap. *Ovid.*) *Liv.* 23, 18. vires ad vincendum. *Hor. Sat.* 2, 3, 288. das adimisque dolores. *Tac. H.* 1, 79. pernicitatem. *Ter. Andr.* 4, 2, 14. hanc nisi mors, mihi adimet nemo. Cf. *Phorm.* 1, 3, 9. *Pl. Epid.* 2, 2, 50. nomen. *Quintil.* 11, 1. Quam decenter Sulpicio, cum omnes concessisset virtutes, scientiam petendi consulatus ademit, i. e. abjudicarit. Sed haec, si tanti esset, in immensum augeri possent; cf. etiam ADEMPTUS. Dicitur vero interdum etiam nullo addito subst., ut ap. *Ter. Ph.* 2, 1, 76. adimunt diviti — addunt pauperi. Ubi quid intelligendum sit apparet.] ¶ Cum infin. *Hor. Ep.* 1, 19, 9. Adimam cantare severis, *h. e.* vetabo. [*Ovid. Pont.* 1, 7, 47. ademit posse reverti. Cf. *Sil.* 9, 425.] ¶ *Adempsit* vel *ademsit* pro *ademerit* vel *adimat* dictum est a *Pl. Epid.* 3, 2, 27. ¶ [*A librariis confunduntur *adim.* et *demere.* V. *Drak.* ad *Liv.* 5, 13, 8.]

ĂDIMPLĔO, es, a. 2. ἐμπληρῶ, ex *ad* et *impleo*, significat propr. plenum reddere. *Liv.* 38, 7. *extr.* Cum totum cuniculum adimplesset. [*Sed ibi leg. esse videtur *complesset* cum libris, quamquam *Duker.* minus, quam *Drak.*, displicet hoc v.] Aeque incerta est auctoritas *Plin.* 11, 37, 52. adimplere vicem, i. e. fungi vice. Sed hic quoque al. codd. simplex v. praebent. [*Aethic.* (aut quisquis ille est) *Cosmogr.* p. 709. (*ed. Mel. a Gron. cur.*) Gangem decem fluminibus adimpleri. Ceterum sunt alia quoque verba ad eundem modum composita et suspectae auctoritatis, ut *adinsurgere* (quod nonnullae membranae exhibent ap. *Liv.* 22, 4, 3.) *adinsectari* etc., de quibus v. *Drak. l. l.* Quamquam his longe facilius v. *adimplere* videtur posse ferri.] ¶ Translate est exsequi seu praestare id, quod quis debet. *Paul. Dig.* 26, 7, 42. Adimplere id, quod promisit. *Id.* 18, 1, 57. venditionem. *Tert. ad Nat.* 1, 5. legem. *Justin. Inst. l.* 2, 23. fidem. [*Cod. Justin.* 7, 2, 15. libertates, e. g. servorum ex testamento. *ib.* creditores i. e. solvere iis, quod debetur.]

ĂDIMPLĒTĬO, onis, f. impletio. *Tertull. Marc.* 5, 17. Temporum adimpletiones, et mox: dispensatio sine adimpletione. Adde *de Monogam.* 5. et *Lact.* 4, 20.

ĂDIMPLĒTOR, oris, m. qui adimplet. *Augustin. de Temp. serm.* 144, 3. Filius Dei adimpletor prophetarum.

ĂDIMPLĒTUS, a, um, part. v. *adimpleo. Firm. de err. prof. relig.* p. 10. Adimpleti tibiarum cantu vocant deam suam.

*ADINCRESCO, evi, etum, 3. i. q. cresco. *Vulg. Sirac.* 23, 3. ne adincrescant ignorantiae meae.

ĂDINDO, is, indidi, inditum, a. 3. immitto, injicio, ἐπιτίθημι. *Cato R. R.* 18. Orbem olearium crassum digitos sex facito, subscudes iligneas addito.

ĂDINGĔRO, is, essi, estum, a. 3. id. qu. ingero. Translate *Sisenn. Milesiar.* ap. *Serv.* 2., teste *Falstero* (qui loc. *Serv.* non designat), non dignus in quem debeam satiram calente vi adingerere, *h. e.* satiram scribere.

*ĂDINQUĪRO, is, a. 3. id. fere q. inquiro. *Jul. Valer. R. gest. Alex. M.* 1. (*ed. A. Maj.*) Non ausi eorum ultra aliquid adinquirere. *Bail. Auctar.*

ADINSTAR. V. INSTAR.

ADINVĔNIO, is. a. 4. invenio. *Serv.* ad *A.* 6, 603. testatur *adinvenire* pro *invenire* legi, sed nullum affert exemplum. Nos quoque praeter participium nihil adhuc vidimus, praeter locum *Auct. Vulg. Exod.* 35, 33. Quidquid fabre adinveniri potest.

ADINVENTIO, onis, f. inventum, consilium. *Modest. Dig.* 27, 1, 6. Reliquas excedere hunc numerum quidem non licet, neque sententia senatus, neque alia qua adinventione. Adde *Paul. Nol. ep.* 43. *ad Augustin.*. [*Utitur h. v. etiam *Ambros.*, *Vulg. interpr.* et al.]

ADINVENTOR, oris, m. qui adinvenit. Ita vertit *Cyprian. ep.* 68, 10. graecam vocem ἐφευρετής *Rom.* 1, 30.

ADINVENTUM, ti, n. adinventio. *Tert. adv. Gnost.* 1. Haec et si qua alia adinventa haereticorum venenorum.

ADINVENTUS, a, um, part. inventus, excogitatus. *Cic. N. D.* 2, 60. Ex quo intelligitur adinventa animo, percepta sensibus, adhibitis opificum manibus, omnia nos consecutos. Plerique leg. divisim *ad inventa* [*recte.] *Pl. Curc.* 1, 3, 34. Jam huic voluptati hoc adinventum est odium. Alii rectius leg. *adjunctum.* [Luculentam vero hujus part. auctoritatem habes in *Inscr.* ap. *Jo. Labus, Epigrafe lat. scoperta in Egitto*: quod primiter felicissimo saeculo DD. NN. invictorum Impp. Severi et Antonini novae lapicaedinae adinventae, tractaeque sunt parastaticae, et columnae grandes et multae. Haec inscr. pertinet ad ann. 203 — 211. a Ch. nat. *F.*]

ĂDINVĪCEM et Ad invicem pro ipso *invicem* est *Augustini d. Trin.* 7, 12. V. INVICEM.

*ADJOCOR, ari, dep. I. *P. Chrysolog. S.* 152. Gladio adjocabatur infantulus. Ex *Bail. Auctar.*

ĂDĬPĀLIS, le, adj. ad adipem pertinens vel pinguis, στεατώδης. *Arnob.* 3. p. 115. Nisi postes adipali unguine oblinerentur ab sponsis. Olim et *Cic. Or.* 8. (v. seq. v.) et *Plin.* 10, 20, 23. et *Macr. Sat.* 2, 9. pro hac voce afferri solebant, sed ubique optimae quaeque edd. aliter legunt.

ĂDĬPĀTUS, a, um, adj. στεάτώδης, pinguis, opimus. *Lucil.* ap. *Charis.* I. p. 74. Adipata puls. *Char. ib.* Adipatus panis. ¶ Translate *Cic. Or.* 8. Itaque Caria, et Phrygia, et Mysia, quod minime politae minimeque elegantes sunt, adsciverunt aptum suis auribus opimum quoddam et tanquam adipatae dictionis genus, *h. e.* pingue dicendi genus. [*Hic tamen, quod in nonn. libb. est *adipale*, praeferunt *Ernest.*, *Schütz.* aliique propter *opimum*, quod eodem modo conjunctum sit cum *genus.*] ¶ Absolute *Adipatum, ti*, (supple *edulium* aut quippiam simile) dicitur opus quodlibet pistorium, quod immixto adipe conficitur, ut *Charis. l. c.* docet. *Juven.* 6, 630. Livida materno fervent adipata veneno. [*Glossae Balbi: *adipatus*, adipe conditus; *adipatum* quodlibet edulium adipe impinguatum.]

*ADIPEUS, adj. Laudatur *Hieron.* Taurina cervix toris adipis intumescens.

ĂDĬPISCOR, isceris, adeptus sum, dep. 3. καταλαμβάνω, ἐπιτυγχάνω, consequor, nanciscor, obtineo, ex *ad* et *apiscor.* [*Proprie est currendo aliquem consequi s. assequi, et construitur hac sign. cum accus. personae. *Pl. Epid.* 1, 1, 13. Curriculo occoepi sequi: vix adipiscendi potestas fuit. *Liv.* 44, 28. Fugientes Gallos Macedones adepti ceciderunt. Saepe ita *Liv.*, ut ostendit *Drak.* ad 2, 30, 14. ¶ Hinc translatum ad alias res, quas assequimur, ita proprie differt a *nancisci*, ut de rebus labore partis dicatur, nancisci de iis, in quas casu incidimus.] *Cic. Sen.* 2. Adipisci senectutem. *Id. Flacc.* 18. ordinem senatorium. *Id. Off.* 1, 19. laudem. *Sall. ad Caes. de Rep. ord.* 2, 45. magistratum malis artibus. *Cic. Cluent.* 42. summos honores a populo Romano. [*Plin.* 35, 4, 7. consulatum. *Id. ib.* 10, 9. regnum. *Cic. Fam.* 10, 6. amplissimos dignitatis gradus. *Suet. Vesp.* 2. latum clavum. *Id. Cal.* 13. imperium. *Id. Dom.* 13. principatum. *Cic. Off.* 1, 21. adipiscendi magistratus sunt, i. e. capessendi, in quo l. errant, qui putant *adipisci* esse id. q. *petere.* Afferunt praeterea *Tac. A.* 11, 22. qui quaesturam adipiscerentur. Sed ne hic quidem videmus quid cogat ut sic intelligamus. *Nep. Chabr.* 2. Qua ex re Athenienses magnam gloriam sunt adepti. *Vell.* 2, 116. Materia adipiscendi triumphalia defectus est. *Caes. B. G.* 5, 28. et *Suet. Aug.* 16. Adipisci victoriam. *Liv.* 1, 32. jus suum. *Ter. Ph.* 2, 3, 59. De eadem causa bis judicium adipiscier, *h. e.* bis jure experiundi facultatem obtinere. [*Bentl.* apiscier. *Plin.* 9, 5, 23. maturitatem. *Cic. Fam.* 12, 22. laudem. *Ter. Andr.* 2, 1, 32. Nuptias effugere ego istas malo, quam tu adipiscier. *Ov. Met.* 8, 151. *Fast.* 4, 420. nomen. *Quint.* 8, 3, 2. virtutem aliquam magnam. *Cic. Leg.* 1, 22. sapientiam. *Nep. Them.* 9. amicitiam. *Liv.* 6, 8. malis consiliis pares eventus.] De rebus malis *Suet. Dom.* 14. *fin.* Nero in adipiscenda morte Epaphroditi manu adjutus existimabatur, *h. e.* consciscenda. [*Sic *Ov. Tr.* 2, 92. nullum crimen adeptus eram. V. *Oud.* ad *Suet. l. l.* et ad *Frontin.* 4, 5, 15. *Gron.* ad *Gell.* 1, 24. Comparat *B. Crus.* gr. ἐπιλαμβάνεσθαι, ἐπιχειρεῖν.] ¶ Translate est assequi, intelligere. *Cic. Rosc. A.* 45. Nisi hoc mirum est, quod vis divina assequi non possit, si id mens humana adepta non sit. ¶ Cum genit. *Tac. A.* 3, 55. Arma queis Galba rerum adeptus est. Alii leg. *rem Romanam.* *Id. ib.* 6, 45. Dum dominationis adipisceretur. Alii leg. *apisceretur*, alii *dominationem.* [*Hae merae sunt conjecturae. Quod in superiore loco olim *Lips.* conjecerat *rem Romanam*, ipse postea improbavit, comparans illud notissimum *rerum potiri*, quod aperte imitatur *Tac.*] ¶ Pass. *Pl. Trin.* 2, 2, 88. Non aetate, verum ingenio adipiscitur sapientia. *Fab. Max.* ap. *Prisc.* 8. p. 791. Amitti magis, quam adipisci. Adde *C. Fannium ib.* et *Suet. Galb.* 15., nihil non pretio adipisci aut donari gratia passus est. Sed hic alii aliter leg. [*Melior est libr. scriptura *addici.* Cf. *Gron. Burm.* et *Oud.* ad h. l. Omnino, nisi apud Plautum, passivus h. v. usus comprobari non potest in reliquis temporibus; de participio v. ADEPTUS, et *adipiscendus* pass., ut alia multa, *Cic.* dixit *Leg. l. l.*]

*ADIPSATHEON, i, n. *Plin.* 24, 13, 69. frutex humilior, aeque spinosus, quem etiam erysisceptrum s. diacheton appellant.

ĂDIPSOS, i, n. ἄδιψος, glans unguentaria e quodam palmae genere in Aegypto nascens, similem proximumque usum myrobalano habens in unguentis, colore viridi, odore mali cotonei, nullo intus ligno. Colligitur paulo ante quam maturescere incipiat: quod si relinquatur, *phoenicobalanus* vocatur, et nigrescit vescentesque inebriat. Haec a *Plin.* 12, 22, 47. Dicitur autem *adipsos*, quia sumentibus sitim sedat, ab α priv. et δίψος, sitis. ¶ Praeterea herba est eadem, quae glycyrrhiza. *Plin.* 22, 9, 11. de glycyrrhiza: hac diximus sitim famemque sedari: ob id quidam adipson appellavere eam et hydropicis dedere, ne sitirent. ¶ [*Etiam Gerrhon, Aegypti oppidum, ob aquarum inopiam cognomen habet Adipson. *Plin.* 6, 29, 33.]

ĂDĪTĬĀLIS, le, adj. *Aditialis coena*, quae multa impensa magnoque exquisiti obsonii apparatu publice indicebatur, cum magistratus aliquis honorem inibat, et praecipue sacerdotes. Hinc et *pontificalis* dicta est, quod maxime pontifices eam praebere solebant, cum primum sua sacerdotia ingrediebantur, cujus moris exemplum ap. *Macr. Sat.* 2, 9. legitur. Hinc pontificales, augurales, saliares, diales celebratae. *Varr. R. R.* 3, 6. *fin.* Primus pavones Q. Hortensius augurali aditiali coena posuisse dicitur. *Sen. ep.* 95. *med.* Et toties tamen sestertio aditiales frugalissimis viris constiterunt. *Plin.* 29, 4, 14. Aditiales epulae. *Id.* 10, 20, 23. Aditialis coena sacerdotii. Adde *Sen. ep.* 123. ¶ Sunt qui in his locis scribendum putent *adjicialis coena*, eo quod in ea semper novi aliquid, lauti et peregrini cibi *adjiceretur.* At *Scalig.* in *Conj. ad Varr.* et *Voss.* in *Etym.* id deducunt ex more loquendi, quo dicebatur *adjicere coenam*, *h. e.* indicere. *Tac. A.* 2, 65. Rhescuporis sanciendo, ut dictitabat, foederi convivium adjicit, tractaque in multam noctem laetitia. [*At hic *adjicere* neutiquam est *indicere.* Ceterum v. ad h. l. *Ern.*] Quibus vero *aditialis* magis placet, ab *aditu* derivant, quod praecipue in ipso honoris aditu hujusmodi epulae celebrarentur, ut dictum est. Ita *Lips. de magn. Rom. l.* 4. *c.* 9. Sane *Hard.* in mss. *Plinii* testatur *aditialis* legi, idque profecto solum probandum [*sic etiam *Gesner.* et *Scheller.*]

*ADITICULA, ae, f. id. q. aditiculus. *Jul. Val. R. gest. Alex. M.* 3, 70. Quo spatio una sit aditicula eaque vix accolis nota. *B. A.*

ADITICULUS, i. m. parvus aditus. *Festus.*

ĂDĬTĬO, onis, f. πρόσοδος, actus adeundi, aditus, ab *adeo, is.* *Pl. Truc.* 2, 7, 62. Quid tibi huc ventio est? quid tibi hanc aditio est? *h. e.* itio

ad hanc. [*Herm. ad Vig. p. 714. sq.] ¶ *Aditio hereditatis* est cretio. *Julian. Dig.* 29, 2, 45. Aditio hereditatis non est in opera servili. Adde *Pomp. Dig.* 50, 17, 77. ¶ Absolute eadem signif. *Ulp. Dig.* 4, 4, 22. In integrum restitutione postulata adversus aditionem a minore factam. Adde *Tryph. Dig.* 37, 4, 20.

ÀDĪTO, as, n. 1. frequentat. v. *adeo, is. Enn.* ap. *Diomed.* 1. p. 336. Ad eum aditavere. *Pl. Capt.* 3, 4, 72. Aedepol si adites propius, os denasabit tibi. Optimae quaeque edd. h. l. habent *adbites.* [v. h. v.]

ÀDĪTUS, a, um, part. V. ADEO, is, in fin.

ÀDĪTUS, us, m. πρόσοδος, ingressus, aditio, accessio, ab *adeo, is. Lucr.* 1, 677. Quorum aditu aut abitu mutatoque ordine mutant Naturam res. *Cic. Man.* 8. Urbes permultas uno aditu atque adventu esse captas. *Id. Verr.* 2, 4, 45. Aditus in id sacrarium non est viris. [*Cic. Dom.* 42. in templum. *Id. Fin.* 4, 9. in urbem. *Liv.* 24, 5. aditus in domum familiarior. *Ovid. Fast.* 1, 173. ad deos. *Val. Max.* 6, 9, 15. in coelum. *Cic. Att.* 15, 8. ad Antonium. *Tac. A.* 2, 28. ad Principem. *B.*] *Id. N. D.* 2, 47. *extr.* Elephanti propter magnitudinem corporis difficiles aditus habent ad pastum. [*Virg. G.* 4, 9. Quo neque sit ventis aditus. *Id. A.* 4, 293. sese — tentaturum aditus. Cf. *ib.* 423. *Claud. R. Pros.* 1, 159. Aetnaeos apices — non aditu tentare licet. *Ferre aditum aliquo* est idem ac ferre gradum, accedere. *Catull.* 61, 41. Ut — huc aditum ferat Dux bonae Veneris. Eadem ratione *aditus ad sepulcra* est jus accedendi ad sepulcrum etiam per fundum alterius. *Pompon. Dig.* 47, 12, 5. Legibus praediorum vendendorum cavetur, ut ad sepulcra, quae in fundis sunt, iter ei, aditus, ambitus funeris faciendi causa sint. Adde *Inscr.* ap. *Grut.* 1081, 1. [*et *Briss. Form.* 6, 40. qui affert *Cic. Rosc. Am.* 9.] ¶ Saepe refertur ad personam et significat facultatem conveniendi aliquem, visendi, colloquendi. *Cic. Fam.* 6, 13. Magnis occupationibus ejus, a quo omnia petuntur, aditus ad eum difficiliores fuerunt. *Id. Man.* 14. Faciles aditus ad eum privatorum. [*cf. *Hor. Sat.* 1, 9, 56.] *Id. Rosc. Am.* 38. Omnes aditus ad Sullam intercludere. *Nep. Paus.* 3. Aditum petentibus conveniendi non dare. *Sen. Herc. F.* 164. Superbos aditus regum colere. *Justin.* 21, 6. Obtinere aditum regis. [*Liv.* 41, 23. Qui privatae gratiae aditum apud regem quaerebat. *Cic. Att.* 1, 2. aditus ad me minime provinciales, i. e. non quales esse solent in provincia apud praetorem, per cubicularium. *Liv.* 24, 5. (homo) rari aditus. V. ad h. l. *Drak.*] ¶ [*Dicitur porro de via, qua aditur, et de loco, per quem aditur. *Ov. Her.* 18, 44. de Borea: gaudia rapturo si quis tibi claudere vellet Aerios aditus. *Id. Fast.* 6, 157. Spargit aquis aditus etc.; intell. de aquis lustralibus. Cf. *Ov. Met.* 3, 226. *Liv.* 36, 10. campestris aditus. V. ibi *Duk.* De his vero: *aditus a theatro, a terra*, v. *Oud.* ad *Caes. B. C.* 2, 16.] *Cic. Att.* 4, 16. Aditus insulae muniti mirificis molibus. [*Tac. Agr.* 24. aditus portusque per commercia et negotiatores cogniti. *Caes. B. G.* 4, 20. Magno sibi usui fore arbitrabatur, si loca, portus, aditus cognovisset. *Virg. A.* 9, 381. omnem aditum custode coronant.] *Cic. Caec.* 12. primus aditus et vestibulum templi. Cf. *Verr.* 2, 2, 66. *Id. Phil.* 1, 10. claudere omnes aditus. [*Ac de jure aliquo accedendi, fere ut apud JCtos, *Cic. Caec.* 25. non est aditus ad etc. cf. supra *Verr.* 2, 4, 45.] ¶ Ap. JCtos cum de praediorum servitutibus sermo est, *aditus* significat jus adeundi seu transeundi ad proprium fundum per fundum alterius. *Ulp. Dig.* 7, 6, 1. Praestare aditum alicui. *Paul. Dig.* 30, 44. Aditum redimere. ¶ Translate *Cic. Off.* 2, 9. Sed est alius quoque quidam aditus ad multitudinem [*i. e. via, qua quis multitudinis favorem sibi comparet. *id. Manil.* 1. aditus laudis dicuntur rostra, ex quibus ad populum agitur, quia ibi laudem popularem consequi licet. (*Ern. Cl.*)] *Id. Or.* 3, 2. Qui annus — aditum ad summam auctoritatem dabat. *Id. ib.* 1, 21. Patefacere aditum alicujus rei. [*Cf. *ib.* 47.] *Id. Font.* 5. Relinquere veritati aditum difficilem in animos. *Id. Att.* 2, 17. Comparare sibi aditum ad res pestiferas. *Id. Cluent.* 42. Aditus ad honorem. [*Tac. A.* 3, 30.] *Id. Or.* 15. vestibula honesta aditusque ad causam illustres facere. [*Est in oratione, quum de ipsa causa dicere incipimus. *Id. Lig.* 6. Primus aditus et postulatio Tuberonis haec — fuit, velle se de Q. Ligarii scelere dicere. Cf. *id. Sull.* 2. quamquam hic paulo aliter: qui aditus ad causam Hortensio patuerit.] *Quint.* 4, 1. Facere sibi aditum ad aures. [*Ut *Cic. Dom.* 1. aditum ad aures habere. *Eumen. Paneg.* 4, 1. Jam pridem mihi — divinarum patris tui aurium aditus evenerit.] *Cic. Agr.* 2, 15. Hunc quasi gradum quendam atque aditum ad cetera jactum (al. leg. *factum*) recte intelligetis. *Curt.* 5, 9. Praeparare aditum spei. [*Cic. Dom.* 47. dare religioni aditum i. e. superstitionis genus probando facere, ut usurpari ab aliis possit et in usum consuetudinemque venire. (*Ern. Cl.*) *Id. Fin.* 3, 14. virtutis.] *Cic. Caec.* 25. Non est aditus ad hujusmodi res neque potentiae neque gloriae [*i. e. ad hujusmodi res fieri non potest ut perveniat pot. et gl. Ab his nihil differunt ii loci, in quibus *aditus* omnino significare videtur facultatem et veniam, ut *Cic. Fam.* 6, 10. Si qui mihi erit aditus de tuis fortunis agendi i. e. si potero agere etc. Sermo est autem de Caesare propter amici exsulis salutem adeundo. *Caes. B. G.* 5, 41. Qui aliquem sermonis aditum causamque amicitiae cum Cicerone habebant. *Id. B. C.* 1, 74. ad. commendationis. *Hirt. B. Al.* 30. oppugnationis. *Caes. B. G.* 1, 43. aditus et causa postulandi. *Id. B. C.* 1, 31. nactus aditus ad ea conanda. V. ad hos *Caes.* et *Hirt.* locos *interpp.* ¶ In mss. permutantur *aditus* et *adventus.* V. *Oud.* ad *Caes. B. G.* 4, 4. ubi edidit: tantae multitudinis *aditu.* Vulg. *adventu.* Add. *id.* ad *Hirt. B. G.* 8, 18.]

ADJŬBĔO, es, a. 2. id. qu. jubeo. *Pl. Mil.* 4, 4, 50. Atque adjubeat ferri in navim, si quid imponi velit. Al. codd. *atque ut jubeat.* [*Al. *adjuvet et.* Recte edidit *Lindem.:* atque *ad jubeat* ferri, i. e. jubeat afferri, tmesi, inquit, Plauto non inusitata. V. ipsum, ubi plura reperies.] *Catull.* 32, 4. Quod si jusseris, illud adjubeto, ne etc. Plerique alii leg. *adjuvato, h. e.* da operam, enitere. Sic *Pl. Poen. prol. fin.* Valete atque adjuvate ut vos servet Salus. [*Ap. *Catull.* jam editur *adjuvato;* itaque hoc voc., omni auctoritate destitutum, e Lexicis tollendum esse videtur.]

ADJŪDĬCĀTĬO, onis, f. actus adjudicandi, attributio, addictio, προσκύρωσις. *Ulp. fr. tit.* 19. Adjudicatione dominia nanciscimur. *Id. Dig.* 10, 1, 2. Adjudicatione controversiam dirimere. Et *ib.* 4. Cum fit adjudicatio pluribus. ¶ Pro jure adjudicandi, quod judici competit. *Id. ib.* 50, 16, 131. Multam is dicere potest, cui adjudicatio data est. Alii leg. *judicatio.*

[ADJŪDĬCĀTUS, a, um, part. v. *adjudico. Caj. Instit. l.* 3. §. 189. (*ed. Goeschen.*) Liber verberatus addicebatur ex lege XII. Tab. ei, cui furtum fecerat: utrum autem servus efficeretur ex addictione, an adjudicati loco constitueretur, veteres quaerebant.]

ADJŪDĬCO, as, avi, atum, a. 1. ἐπιδικάζω, προσκυρόω, per sententiam aut judicium aliquid alicui attribuo, addico, assigno, cui contrarium est *abjudico. Cic. Agr.* 2, 17. Qui sunt isti decemviri, quos perspicimus regnum Alexandriae Ptolemaeo gratis adjudicaturos? *Id. Div. in Verr.* 17. Mulierem Veneri in servitutem adjudicat. *Id. Phil.* 10, 6. Si ipsa respublica judicaret, Antonione an Bruto legiones populi Romani adjudicaret? *Id. Or.* 2, 29. Adjudicare causam alicui, *h. e.* in favorem alicujus sententiam dare. [*Ac sic fere *Pl. Men.* 1, 3, 6. adjudicato, cum utro hac nocte sies i. e. fer sententiam; nam *deliberare,* quod dicit Forc., significare non potest. *Cic. Att.* 4, 2. nemo dubitabat, quin domus nobis esset adjudicata (decreto Pontificum). *Liv.* 3, 72. Ut sibi adjudicaret rem controversiosam (i. e. agrum) ut *Cic. Off.* 1, 10. *Caes. B. G.* 7, 37. *in.* Aeduus, cui magistratum adjudicatum a Caesare demonstravimus. Cf. *Hirt. B. Al.* 66. et 78. Hinc explica *Sen. Hipp.* 109. adire precibus adjudicatae praesidem terrae deam.] ¶ Extra rem judiciariam *Hor. Ep.* 1, 18, 57. Si quid abest, Italis adjudicat armis. [*Ad h. l. *Bentl.*, ut fidem faceret conjecturae suae *arvis*, accurate de vi v. *adjudicare* disputavit.] *Cic. Att.* 1, 19. Pompejus saepe hujus mihi salutem imperii atque orbis terrarum adjudicavit i. e. tribuit. *Plin.* 9, 54, 79. Is primus optimum saporem ostreis Lucrinis adjudicavit. [*Lact.* 2, 2, 24. Moriatur necesse est, qui se suamque animam mortuis adjudicavit. Sic alibi dicunt *addicere.*]

ADJŪGĀTUS, a, um, adj. in jugum compositus, cum de vitibus sermo est. *Plin.* 17, 22, 35. *n.* 11. Satius pampinos adjugatae detergere, usque quo placeat roborari eam. ¶ Item cum de armentis sermo est in Venerem coeuntibus. *Lact. Op. D.* 6. Quatenus adjugatis corporibus elata soboles universas generatim conservaret animantes.

ADJŪGO, as, avi, atum, a. 1. ἐπιζεύγνυμι, conjungo, ad aliquid jungo, ut fit, cum duo boves ad unum jugum junguntur. *Adjugare vites* est in jugum disponere, quod et *jugare* dicitur: jugum autem hoc loco sumitur pro palis transversim colligatis cum pedamentis vitium in modum jugi, cui vitium rami alligantur. *Colum.* 4, 17. Nihil refert jugum in stellam decussari atque diduci, nisi et palmites adjugentur. ¶ Translate accipitur generatim pro jungere, conjungere. *Pacuv.* ap. *Varr. L. L.* 4, 10., et ap. *Non.* 2, 55. Mater est terra, ea parit corpus, animam aether adjugat. Et *ib.* Blandam hortatricem adjugat voluntatem.

*ADJUGUS, a, um, adj. eodem jugo adjunctus, ut expl. *Barth. Adv.* 6, 13. *in.* Tropice utitur *Venant. Fortun.* 8, 39. Servitio Domini subdenda est adjuga cervix.

ADJŪMENTUM, ti, n. βοήθεια, ἐπικουρία, auxilium, subsidium, praesidium, ab *adjuvo*, quasi *adjuvamentum. Cic. ad Brut.* 1, 4. Esse alicui magno adjumento ad victoriam. *Id. Quint.* 1. Esse alicui adjumento in causis. *Id. Off.* 1, 21. Habere a natura adjumenta rerum gerendarum. Et *ib.* 1. Afferre adjumentum. *Sall. Jug.* 49. delicatiores cibos appellat adjumenta ignaviae. [*Cic. Manil.* 24. neque quo — adjumenta honoribus quaeram. *Ter. Ph.* 1, 2, 55. nihil aderat (in illa puella) adjumenti ad pulchritudinem; capillus passus, nudus pes etc. *Cic. Fin.* 5, 21. adjumentis externis et adventiciis non multum uti: cf. quae ib. mox sequuntur. *Tac. A.* 12, 61. adjumentis nullis extrinsecus velare. *Ov. Pont.* 4, 13, 31. esse duos juvenes, firma adjumenta parentis. *Cic. Mur.* 18. adjumenta et subsidia consulatus. *Id. Fam.* 13, 30. meam commendationem sibi magno adjumento fuisse. *Lact.* 6, 18. Labores hujus vitae mutuis adjumentis perferamus. *Auct. ad Her.* 3, 3. Fortitudini fortuna adjumento esse solet, de rationibus s. argumentis aliisque rebus, causam aliquam firmantibus; cf. *ib.* 1, 1. et 1, 5. ubi *adjumenta* et *detrimenta* opponuntur.]

ADJUNCTIO, onis, f. Proprie h. v. significat *conjunctionem*, cum aliquid alicui annectitur. Sic *Cic. Part.* 5. verborum adjunctionem dixit de verborum compositione. ¶ Hoc ad societatem humanam potissimum transfertur. *Cic. Att.* 7, 2. Filiola tua te delectari laetor, et probari tibi, φυσικὴν esse τὴν πρὸς τὰ τέκνα. Etenim si haec non est, nulla potest homini esse ad hominem naturae adjunctio. *Q. Cic. Pet. cons.* 6. Tribus rebus homines maxime ad benevolentiam ducuntur, beneficio, spe, adjunctione animi vel voluntate. ¶ Porro est additio, accessio, πρόσθεσις. *Cic. Fin.* 2, 13. Omnes simplices sententias eorum, in quibus nulla inest virtutis adjunctio, omnino a philosophia semovendas putabo. *Paul. recept. sentent. l.* 3. *tit.* 7. *de Legat.* Adjunctiones, quas fundo legato testator ex diversis emptionibus applicaverat, legatario cedere placuit. ¶ Item exceptio aut conditio adjuncta alicui verbo aut sententiae. *Cic. Inv.* 2, 57. Esse quasdam cum adjunctione necessitudines, quasdam simplices et absolutas etc. Et mox: illic in superiore adjunctio [*i. e. exceptio] est haec: nisi malint etc. ¶ Denique adjunctio apud rhetores, graece συνεζευγμένον et ζεῦγμα, est figura sententiarum, qua verbum, quo res comprehenditur, non interponimus, sed aut primum aut postremum collocamus: primum hoc pacto: *deflorescit formae dignitas aut morbo aut vetustate:* postremum sic: *aut morbo aut vetustate formae dignitas deflorescit.* Ita *Auct. ad Her.* 4, 27. Adde *Quintil.* 9, 3. *Cicero* autem *Or.* 3, 54. adjunctionem videtur accipere pro iteratione ejusdem verbi. [*Intelligit h. l. *Cic.* eam figuram, quam Gr. συμπλοκὴν appellant, in qua anaphora et epiphora conjunguntur; exemplum hujus figurae legitur ap. ipsum *Agr.* 2, 9. quis legem tulit? Rullus. Quis majorem partem populi suffragiis prohibuit? Rullus. Quis comitiis praefuit? quis — quis — etc.? Rullus. Sic *Wolff.* in interpr. *german.* p. 554.]

ADJUNCTĪVUS, a, um, qui adjungitur. *Conjunctiones adjunctivae* dicuntur a *Prisc.* 16. p. 1028. quae verbis subjunctivis adjunguntur, quales sunt *ut, si, cum, dum* etc., ut *si venias, faciam:* et *ut prosit tibi, facio.* ¶ *Adjunctivus modus*, subjunctivus. *Diomed.* 1. p. 331. ¶ [*Inscr.* ap. *Cotugno, Memor. di Venafro* p. 200. Maecio Felicio rectori provinciae Samnii adjunctivae, *h. e.* quae adjuncta fuit Campaniae. Pertinet haec Inscr. ad a. a Chr. n. 460. *F.*]

ADJUNCTOR, oris, m. qui jungit. *Cic. Att.* 8, 3. Ille Galliae citerioris adjunctor, *h. e.* Pompejus, qui curavit, ut Caesari Galliam Cisalpinam regenti Transalpina quoque adjungeretur.

ADJUNCTUS, a, um, part. v. adjungo [*ad s. sub eodem jugo junctus, ἐπεζευγμένος, proprie dicitur de animalibus, ut *Ov. Her.* 12, 152. (quo loco in codd. cum *adductus* confunditur). *Id. Am.* 1, 2, 26. adjunctas arte movebis aves, (ubi falso nonn. codd. *admotas*); v. ibi *Heins.*] *Id. A. A.* 1, 552 Tigribus adjunctis aurea lora dabat. *Gell.* 20, 1. Vectabulum, quod adjunctis pecoribus trahebatur. ¶ Translate est i. q. conjunctus, connexus, sic ut modo de vicinitate locorum inter se (continens, proximus), modo de rebus cohaerentibus et nexis aliquo vinculo dicatur; refertur autem eadem vi interdum etiam ad homines. Respondet gr. συνεχής, ἐχόμενος. *Nep. Dion.* 5. Insula adjuncta oppido. [*Cic. Caec.* 4. huic fundo continentia quaedam praedia et adjuncta mercatur.] *Sil.* 8, 642. Adjunctos vigilis sparserunt membra per agros. [*Curt.* 8, 1. Massagetis regionum confinio adjunctus. Cf. *id.* 5, 4.] *Cic. N. D.* 2, 54. Aspera arteria ostium habet adjunctum linguae radicibus. Dicitur ita etiam de tempore. *Cic. N. D.* 2, 19. Duo (anni) tempora, quorum alterum hiemi senescenti, alterum aestati adjunctum est.] *Id. Brut.* 28. M. Drusus vir et oratione gravis et auctoritate, eique proxime adjunctus C. Drusus frater fuit. *Id. Cluent.* 10. Ut ad ea, quae propiora hujus causae et adjunctiora sunt, perveniam. *Hor. A. P.* 178. Semper in adjunctis aevoque morabimur aptis, *h. e.* propioribus, et convenientibus personae, quae inducitur. *Arnob.* 7. p. 243. Ventum est ad veram et adjunctissimam quaestionem, *h. e.* rei, de qua agimus, maxime convenientem. *Cic. Part.* 6. Verba ad nomen adjuncta i. e. epitheta. [*Id. Caecil.* 4. Marcellorum nomini provincia adjuncta est i. e. in eorum clientela est propter beneficia a Marcellis in eam collata.] *Id. Leg.* 2, 21. *extr.* Hostia autem maxima parentare pietati esse adjunctum putabat i. e. ita ex pietate sequi, ut ab ea disjungi non posset. [*Temere hic Forc. adjunctum subst. loco acceperat, cum legeret *pietatis,*

additionem, *accessionem* interpretatus.] *Id. Caecil.* I. Ut aliquis metus adjunctus sit ad gratiam (accedat, addatur). Paulo insolentius *Stat. Th.* 1, 244. Superis adjuncta sinistris connubia, i. e. juncta, quibus vir feminae adjungitur. ℙ *Adjunctum* dicitur a dialecticis propositio conditionalis, cum aliqua sententia adjunctum habet aliquid conditionis vel exceptionis loco. *Cic. Acad.* 2, 30. et *Gell.* 16, 8., quorum verba in *Connexus, a, um* afferemus. [*Cic. Inv.* 1, 12. adjunctum autem negotio id intelligitur, quod majus et quod minus et quod aeque magnum et quod simile erit ei negotio, quo de agitur, et quod contrarium et quod disparatum, et genus et pars et eventus. Cf. *ib.* 2, 12.] ℙ In plur. num. adjuncta dicuntur a rhetoribus, quae rem aliquam circumstant, ut locus, tempus, vestitus, comitatus et cetera ad rem pertinentia. *Cic. Top.* 18. Argumentorum inveniendorum praeceptio a definitione, a conjugatis, a genere, a contrariis, ab adjunctis, a causis, ab effectis etc. V. CONSEQUENS. [*Id. ib.* 12. loci argumentorum ex adjunctis repeti possunt, ut quaeratur, quid ante rem, quid cum re, quid postea evenerit. ℙ In libris confunduntur *adjunctus*, *adductus*, *admotus*, v. supra; *adj.* et *adjutus*, v. *Drak.* ad *Liv.* 10, 14, 11.]

ADJUNGO, ungis, unxi, unctum, a. 3. ex *ad* et *jungo*, est propr. ad idem jugum jungo, ἐπιζεύγνυμι, ut jumenta, equos. *Tib.* 1, 10, 7. Habili tauros adjungit aratro. *Hor. Sat.* 2, 3, 247. plostello adjungere mures. [*Lucr.* 2, 605. adjunxere feras. Cf. ADJUNCTUS.] ℙ Translatum ad alia est omnino i. q. annecto, conjungo, concilio, tribuo; interdum potest etiam verti *addo*. Gr. προσάπτω, προστίθημι. [*In multis convenit c. verbis addo, adjicio. Construitur modo cum dat., modo cum accus. et praep. *ad*, de qua re cf. *Oud.* ad *Hirt. B. Al.* 44.] *Virg. G.* 1, 2. ulmis adjungere vites. [*cf. *Tib.* 1, 7, 33. *Virg. A.* 9, 69. Classem, quae lateri castrorum adjuncta latebat. *Quintil.* 1, 2, 5. Fidelem libertum lateri filii sui adjungere. *Cic. Off.* 1, 39. Scaurus accessionem aedibus adjunxit. *Sil.* 11, 4. adjungere dextras Poeno, i. e. foedus cum P. inire.] *Ter. Hec.* 4, 4, 61. Huc animum ut adjungas tuum. [*Hic ex suis codd. ed. *Bentl. adducas.*] *Id. Andr.* 1, 1, 29. Animum ad aliquod studium adjungant. [*In h. l. est *applicare*. Utrumque v. conjunxit *Cic. Am.* 14. Significatio virtutis, ad quam se similis animus applicet et adjungat. *Id. Cluent.* 1. Diligentia vestra nobis adjungenda est. Pertinet huc etiam locus *or. pr. R. Am.* 31. Suspicionem potius ad praedam, quam ad egestatem adjungerent, i. e. judicarent eum potius, qui praedam habeat, esse caedis auctorem, quam eum, qui egeat.] *Cic. Fin.* 2, 13. adj. voluptatem ad virtutem. [*„Adjungere potuit *Cic.* in philosophia de iis, quae ad rem primariam tanquam secundaria accedunt." *Goer.* ad *Fin.* 2, 6, 19. Quamquam id eum non semper facere ostendit *id. ib.* et ad *c.* 5, 16. Ceterum cf. *Acad.* 1, 11, 40. *Tusc.* 5, 30. Porro *Cic. R. P.* 2, 9. Si esset optimi cujusque ad illam vim dominationis adjuncta auctoritas. *Id. Or.* 52. Isocrates verbis solutis numeros primus adjunxit. *Id. Agr.* 2, 5. ad suos coetus occultos noctem adjungere et solitudinem. *Sil.* 5, 115. Has sera ad laudes Servilius arma adjungat. *Id.* 6, 307. astus adjungere ferro.] *Cic. Fam.* 1, 8. se ad rationes alicujus (i. e. sequi, amplecti al. consilia.) *Id. Att.* 9, 10. se socium fugae. [*Virg. A.* 9, 199. *Cic. Man.* 16. Hinc explica ap. *Sil.* 4, 699. Venere adjuncta, i. e. una cum Venere. Praeterea cf. *Cic. Or.* 1, 55. Juris scientiam eloquentiae tamquam ancillulam pedissequamque adjunxisti. Pertinet huc etiam illud *Trebon.* in *Cic. Fam.* 12, 16. Adjunges me quam primum ad tuos sermones, i. e. mox me in sermonibus tuis loquentem induces. Cf. *Cic. Att.* 13, 14. *Id. Fam.* 5, 7. et *Mur.* 19. aliquem sibi i. e. amicum reddere. [*Nep. Eum.* 2. *Alc.* 9. Sic *Q. Cic. Pet. cons.* 7. et *Nep. Alc.* 5. sibi al. ad amicitiam. *Ter. Ad.* 1, 1, 47. sibi al. beneficio i. e. devincire, obstringere. [*Cf. *ib.* 5, 8, 4. *Tac. A.* 3, 43. Ut eo pignore parentes propinquosque eorum adjungeret. *Pl. Aul.* 2, 2, 59. Quam ad probos propinquitate proxime te adjunxeris. *Virg. A.* 7, 57. Quem regia conjunx Adjungi generum miro properabat amore.] *Liv.* 37, 15. adj. urbem in societatem. *Cic. Agr.* 1, 2. agros pop. Romano. *Id. Man.* 35. totam ad imperium pop. R. Ciliciam. [*Cf. *Virg. A.* 8, 13. Multas viro se adjungere gentes. Sic *Heins.* ap. *Vell.* 2, 110. recte visus est *Ruhnkenio* conjecisse: omnibusque tractus ejus gentibus in societatem *adjunctis*, pro eo, quod libri exhibent, *adductis*. Utrumque v. confunditur praeter *Ter.* locum supra l. etiam ap. *Ov. Fast.* 6, 799. dicite, Pierides, quis vos adjunxerit isti, ubi al. libri *addixerit*, al. *adduxerit*. Cf. in ADJUNCTUS.] *Cic. Rosc. Am.* 40. adj. sibi auxilium. [*Liv.* 8, 6. adjuncto Samnitium exercitu.] *Id. Div.* 2, 55. auctoritatem et fidem rebus commentitiis [*i. e. applicare, tribuere. *Acad.* 1, 11. adjungebat non omnibus visis fidem.] *Id. Fam.* 2, 6. decus et dignitatem alicui. [*Arch.* 9. magnus honos P. R. rebus adjungitur. Adde etiam *Lucr.* 5, 1194. O genus humanum — talia divis Quom tribuit facta atque iras adjunxit acerbas.] *Ter. Ad.* 1, 1, 42. Imperium — quod amicitia adjungitur, i. e. paratur, acquiritur. *Cic. Mur.* 20. adj. sibi benevolentiam lenitate audiendi. [*Sed ap. *Caes. B. C.* 1, 4. pro vulg.: cum communibus inimicis, quorum ipse maximam partem — *adjunxerat* Caesari — recte videtur legi *injunxerat*. V. *Oud.*] — Dicitur vero etiam, sicut *addere* et *adjicere*, de iis, quae in sermone superioribus accedunt. *Nep. Epam.* 10. Hujus de virtutibus satis erit dictum, si hoc unum adjunxero. [*Cf. *Virg. Ecl.* 6, 44. — Aperta sign. *addendi*, ita ut ad aliquid fiat accessio, est ap. *Ov. Pont.* 3, 1, 83. factis adjunge prioribus unum, et ap. *Tac. A.* 15, 60. Proximam (priori) necem Laterani adjungit Nero. Et sic etiam apud alios, ut apud Ciceronem. — Denique in dialecticis *sequentia adjungere* est, quid ex quoque sequatur, videre vel docere. Sic *Cic. Tusc.* 5, 25. Cf. *id. Inv.* 2, 17.] ℙ [*In libris confunduntur *adjungere*, *adducere*, *addicere*, v. supra; *adj.* et *adsciscere* ap. *Sall. Cat.* 25. *Adjunxisset* et *adjuvisset*, v. *Drak.* ad *Liv.* 21, 49, 9. *adjuncturus* et *adjuturus*, *id.* ad 36, 43, 7. et ad *Sil.* 5, 326.]

*ADJURAMENTUM, i. n. *Vulg. Tob.* 9, 5. v. ADJURO.

ADJŪRĀTĬO, onis, f. actus adjurandi, obtestatio. *Appul. Met.* 2. Sed instantia Byrrhaenae, quae cum adjuratione salutis ingratis cogebat effari, perfecit, ut vellet, *h. e.* adjurando ei per suam salutem. *Lact.* 2, 17. *s. fin.* Daemones adjuratione divini nominis expellere.

ADJŪRĀTOR, oris, m. qui adjurat, hoc est incantationibus evocat. *Alcim.* 2, 312. Interdum perit incantans, si callida surdus Adjuratoris contempsit murmura serpens.

ADJŪRĀTŌRIUS, a, um, adj. ad adjurandum sive jurandum pertinens. *Imp. Anastas. Cod.* 12, 22, 8. Adjuratoria cautio, *h. e.* juramento firmata. Adde *ib.* 30, 3.

ADJŪRĀTUS, a, um, adj. ἐξορκισθείς, vehementer rogatus, juramento interposito aut invocatione alicujus vel sacrae rei vel cari capitis. *Lact.* 5, 10. Adjuratus per eundem patrem et spes surgentis Iuli, nequaquam pepercit. *Id.* 2, 15. Daemones Dei nomine adjurati de corporibus excedunt.

ADJURGIUM, ii, n. quidam legunt ap. *Pl. Men.* 5, 2, 21., ubi alii rectius *jurgium*.

ADJURGO, as, a. 1. pro *objurgo* quidam legi ajunt ap. *Pl. Amph.* 2, 2, 74., sed plurimi codd. habent *objurgare*. [*Hoc et praecedens voc. videntur e Lexicis tollenda esse.]

ADJŪRO, as, avi, atum, a. 1. ἐπόμνυμι, id. qu. juro vel valde juro; *ad* enim auget. [*Vix credas. *Adj.* aut est *praeterea jurare*, aut *jurare ad aliquam rem* (jurejurando interposito confirmare), et hinc jurare. Illam vim retinet loco *Liv.* 43, 14. Censores edixerunt, ut praeter commune jusjurandum haec adjurarent etc. i. e. jurarent etiam in haec verba. Noster infra posuerat. Sed plerumque est i. q. jurare.] *Cic. Phil.* 2, 4. Adjurasque, id te, me invito, non esse facturum. *Id. Q. Fr.* 2, 8. Adjurat Procilius, hoc nemini accidisse. *Id. ib.* 3, 5. *fin.* Crebrius - Romae est, et qui omnia adjurant, debere tibi valde renuntiant. Cf. *Att.* 2, 20. 9, 19. [*Ter. Hec.* 2, 2, 26. sancte adj.] *Stat. Th.* 7, 129. hostesque propinquos adjurat, intell. *esse*. *Ov. Her.* 20, 159. Promisit pater hanc, haec adjuravit amanti. [*V. ad h. l. *Heins.* Utitur h. v. etiam *Suet. Aug.* 31. *Ner.* 24. *Tit.* 9. Add. *Liv.* 7, 5.] *Ter. Andr.* 4, 2, 11. Per omnes tibi adjuro Deos, nunquam eam me deserturum. *Pl. Bacch.* 4, 6, 8. Per omnes Deos adjuro, ut tua jam virgis latera lacerentur probe. [*Ov. Met.* 3, 659. Per tibi nunc ipsum — adjuro.] *Virg. A.* 12, 816. Adjuro Stygii caput implacabile fontis. *Catull.* 66, 40. adjuro teque tuumque caput, *h. e.* per te et per tuum caput. [*Ita gr. dicitur ὄμνυμί σοι τοὺς θεούς, i. e. juro, deos testes vocans, deorum nomina interponens. — Jam vero patet ex his omnibus, errasse eos, qui, ut narrat *Serv.* ad *Virg. l. l.*, v. *adjurare* tum utendum esse censebant, quum aliquid negaretur.] ℙ Significat etiam vehementer rogare, obtestari, juramento interposito aut invocatione alicujus rei sacrae aut carae, cum accus. *Vop. Florian.* 1. Adjuratum esse in senatu Tacitum, ut optimum aliquem principem faceret. - *Lact.* 2, 15. Daemones nec Deo, per quem adjurantur, nec justis, quorum voce torquentur, mentiri possunt. [*Hoc intell. de exorcismo, de quo hoc v. usurpari coeptum est apud patres. V. *Barth.* et *Burm.* ad *Grat.* 405., coll. iis, quae ille tradit *Adv.* 32, 6.] V. etiam ADJURATUS. ℙ *Adjurare* nova insolentique signific. pro jus et succum exprimere quidam putant usurpatum a *Tertull. Scorpiac.* 1. [Sed profecto primariam adjurandi significationem ibi quilibet sanus agnoscat necesse est. *F.*]

ADJŪTĀBĬLIS, le, adj. auxiliaris, βοηθικός. *Pl. Mil.* 4, 4, 8. Vos modo porro, ut occepistis, date operam adjutabilem. Al. *amicabilem* [*male.]

ADJŪTO, as, avi, atum, a. 1. βοηθέω, auxilior, opem fero, frequentat. ab *adjuvo* et ejusdem signif. *Varr. R. R.* 2, 7. Eo enim adjutante equae celerius admittuntur. *Ter. Andr.* 1, 3, 4. Pamphilumne adjutem an auscultem seni. *Gell.* 1, 3. Ut etiam iniquam voluntatem ejus adjutemus. Cum accus. rei et dat. personae *Ter. Hec.* 3, 2, 24. Tu pueris curre obviam; atque eis onera adjuta, *h. e.* adjuta eos onera portantes: et est hypallage. [*Hoc vero ridiculum. In *adjutare* latet *levandi* notio, et dictum hoc est eadem ratione, ut ap. *Cic.* levare alicui metum. Dativi non eam esse rationem, ut a verbo regatur, ut dicunt, nemo non intelligit. Ceterum *Ter.* saepius etiam h. v. utitur, ut *Eun.* 1, 2, 70. Id, amabo, adjuta me, quo id fiat facilius. *Ph.* 1, 2, 49. Neque quisquam aderat, qui adjutaret funus. *Ibid. prol.* 34. Bonitasque vestra adjutans atque aequanimitas. Cf. *Pl. Cas.* 3, 3, 17. *Truc.* 2, 5, 25.] Et cum solo dat. pers. in nummo Heraclii ap. *Eckhel. D. N. V. T.* 8. p. 223. Deus adjuta Romanis. *Pacuv.* ap. *Don.* ad *Ter. Ad. prol.* 16. Adjuta mihi. *Petron. fr. Trag.* 62. *Burm.* Saltem nobis adjutasses.

ADJŪTOR, aris, atus sum, 1. auxilior. Verbum commune, quod tum activa tum pass. signif. usurpatur. Pass. *Lucr.* 1, 811. Adjutamur enim dubio procul atque alimur nos Certis ab rebus. Act. *Afran.* ap. *Non.* 7, 83. Haec obsecro igitur agite et me adjutamini. Adde *Lucil. ib.* et *Pacuv.* et *ib.* 2, 41.

ADJŪTOR, oris, m. auxiliator, βοηθός, συνεργός. *Cic. Flacc.* 1. Sperabam honoris potius L. Flacci me adjutorem futurum, quam miseriarum deprecatorem. [*Ter. Ad.* 1, 2, 66. adj. sim ejus iracundiae. *Cic. Att.* 9, 12. Belli particeps et socius et adjutor. Cf. *Eutrop.* 4, 3.] *Id. Att.* 8, 3. Ille absentis in omnibus adjutor. [*Cic. Tusc.* 1, 12. Tyndaridae adjutores in proeliis. *Ter. Andr.* 5, 9, 9. in psaltria emunda adj. fuit. Cf. *Hec.* 4, 4, 99. *B.*] *Id. Am.* 12. His adjutor contra patriam inventus est nemo. *Id. N. D.* 1, 7. Nolo existimes, me adjutorem huic venisse, sed auditorem. [*Caes. B. C.* 1, 7. Cujus ipse honori et dignitati semper faverit adjutorque fuerit.] *Id. Dom.* 12. Fortissimus adjutor ad rem perficiendam fuit. [*Ter. Ph.* 3, 3, 27. Adj. ad rem mihi datur. *Cic. Off.* 2, 15. esse ad benigne faciendum adjutores. *Id. Rosc. Am.* 2. ad hanc praedam adj. *ib.* 10. ad injuriam. *B.* Cf. *Gron.* et *Drak.* ad *Liv.* 29, 1, 18. et supra in AD. Praeterea adde *Ter. Heaut.* 5, 1, 2. Hic adjutor meus et monitor et praemonstrator. (Cum his compara *Suet. Gr.* 10. Declamantium adjutor atque praeceptor.) *Sall. Jug.* 82. Queis adjutoribus regem aggressus. *Cic. Or.* 1, 59. Oratorem ipsum erudire in jure civili, non ei pragmaticum adjutorem dare. *Plin. ep.* 4, 15, 13. adjutorem accedere precibus.] ℙ Item fautor. [*Modo ne putes, *fautorem* esse eundem et *adjutorem*. *Favere* potest aliquis dici animo, *adjuvare* non nisi dictis factisve. Cf. l. *Caes.* modo allatum.] *Cic. Off.* 3, 33. Epicurus ejus adjutor auctorque sententiae. [*Id. Fin.* 5, 30. In quo adjutores Stoicos habemus.] *Id. Agr.* 2, 5. Auctor et adjutor legis. *Vell.* 2, 63. Plancus nunc adjutor Bruti, nunc proditor. *Id. ib.* 74. Antonianarum adjutor partium. ℙ Item administer alicui subjectus, qui vicariam praebet operam. *Quint.* 2, 5. Scio, id fieri apud Graecos, sed magis per adjutores; quia non videntur tempora suffectura, si legentibus singulis praeire semper ipsi velint, *h. e.* ὑποδιδασκάλους. *Gell.* 13, 9. Tiro Ciceronis adjutor in litteris studiorum ejus. [*Sic fere *Cic. Fam.* 16, 17. eundem Tironem vocat scriptorum suorum κανόνα, *h. e.* quo utebatur ad libros suos examinandos corrigendosque. *Bail.*] *Cic. Q. Fr.* 1, 1, 3. Quos tibi comites et adjutores negotiorum publicorum dedit ipsa respublica. *Vell.* 2, 115. Adjutor et legatus. [*Ita *Suet. Tib.* 63. legatos et adjutores tribuit magistratibus provincialibus. *Id. Aug.* 39. habet adjutores in equitibus censendis. *Liv.* 33, 43. Manlius in Hispaniam citeriorem adjutor consuli datur. V. *Duk. Id.* 39, 14. Adjutores triumviris quinqueviri, ubi v. *Gron.*, qui dat. recte defendit. *Nep. Con.* 4. dato adjutore Pharnabazo. Cf. *id. Chabr.* 2. Interdum *adjutores* dicuntur ministri et amici principum, quorum hi consilio et opera utuntur. De qua re inprimis adeundus est *Vell.* 2, 127., ubi v. *Boecler.*, coll. *Suet. Cal.* 26.] *Inscr.* ap. *Fabrett. c.* 4. *n.* 382. Theophilo Aug. adjutori a sacris. Sic *adjutor ab epist.*, *a rationibus*, *ab actis* ap. *eund. c.* 5. *n.* 1, 2, 3. et 4. Et *Adjutor IIVIR.*, *adjutor praefecti annonae*, *adjutor urbicus* ap. *Grut.* 387, 4. 622, 3. et 63, 8. [*Hic demum placuit afferre *inscr.* ap. *Grut.* 567, 1., qua *Furl.* supra usus erat in v. *Accensus* loco minus apto. Est autem haec: A. Vatinio adjutori quondam centur. leg. 11. Adjutr. H. M. V. (honestae memoriae viro) Ael. Diodotus C. V. (clarissimus Vir) heres pius fecit. *Pompon. Dig.* 26, 1, 13. adj. tutelae. Al. leg. *actor*. [*In scena dicebantur *adjutores* ii, qui suis partibus agendis eum, qui primas agebat (πρωταγωνιστήν), adjuvabant. De qua re locus insignis est *Cic. Div. in Verr.* 15., quem qui laudat *Heind.* ad *Hor. Sat.* 1, 9, 46., accuratius, hoc quid sit, explicat. Noster hanc rem leviter tractat, nihil afferens praeter locum *Phaedr.* 5, 4, 14. In scena vero postquam solus constitit, Sine apparatu, nullis adjutoribus, (v. ad h. l. *Burm.*) et *Suet. Gramm.* 18. initio circa scenam versatus est, dum mimographos adjuvat, et *Val. M.* 2, 4. *n.* 4. (videtur dicere illa

verba: (Livius) sui operis actor cum saepius a populo revocatus vocem obtudisset, adhibito pueri et tibicinis concentu gesticulationem tacitus peregit.) Hinc igitur fortasse explicanda inepti hominis ap. *Horat. l. l.* verba dicentis: haberes magnum adjutorem, hunc hominem (me) si velles tradere (Maecenati commendare), quorum tum haec est sententia: ego, secundas partes agens, multum te adjuvarem ad partes primas apud Maecenatem excellentius agendas. ℙ In libb. mss. commutantur *adjutor* et *auctor*, v. *Drak.* ad *Liv.* 31, 23, 2.]

ADJŪTŌRIUM, ii, n. auxilium, βοήθεια. *Cic. Oecon.* ap. *Col.* 12, 1. Ut ex eadem societate mortalibus adjutoria senectutis praepararentur. Videtur tamen *Colum.* h. l. magis sensa *Cic.* quam verba referre. *Reines. cl.* 2. *n.* 82. C. Manilius Firmus, quod potuit huic monumento adjutorium facere, fecit animo libens. *Ascon.* in *argum. or. Scaur.*: Pompejus propensum adjutorium praebuit. *Quint.* 1, 1. Egere adjutorio alicujus. [**Id.* 3, 6, 83. adjutorio legis elabi ex crimine.] *Sen. ep.* 31. Sine adjutorio ignis nihil calidum est. *Asin. Poll.* ap. *Suet. Gr.* 10. In eam rem adjutorium ei fecit quidam Attejus. [*In nonnullis libris est *fuit*, hinc *Ernest. adjutor ei fuit* scr. esse censuit.] *Vell.* 2, 112. Magnam Thracum manum in adjutorium belli secum trahebat. [*cf. ad h. l. *Ruhnk. Pallad. Mart.* 1, 3. Calami adjutorio debet annecti. Legitur praeterea h. v. etiam ap. *Quint. Decl.* 6, 20. 9, 9.]

ADJŪTRIX, īcis, f. quae adjuvat. *Cic. Planc.* 1. Quae res Plancio in petitione fuisset adjutrix. *Id. Dom.* 57. Minerva adjutrix consiliorum meorum. *Id. Am.* 24. Assentatio vitiorum adjutrix. *Ter. Heaut.* 5, 2, 39. Matres filiis in peccato adjutrices solent esse. [**Id. Hec. prol.* 2, 24. Vestra intelligentia si erit adjutrix nostrae industriae. Cf. *ib.* 40. *Eun.* 5, 2, 46. *Hec.* 4, 4, 83. *Pl. Poen.* 5, 2, 13. *Trin. prol.* 13.] *Ov. Met.* 7, 195. Adjutrixque venis. ℙ Adjutrix est epithetum honoris causa saepe datum legionibus, quarum virtute plurimum res bellica adjuta esset. *Inscr.* ap. *Grut.* 193, 3. 414, 8. 564, 6. et alibi. Adde *Tac. H.* 2, 43. Plur. num. *Inscr.* ap. *Grut.* 169, 7. Schola speculatorum legionum I. et II. adjutricum, piarum, fidelium. [Adjutrices cognominatae sunt legiones illae, quae a proconsulibus ex plebe provinciarum conscriptae sunt super exercitum veterem, ut ait *Suet. Galb.* 10. Id certe factum a Galba de leg. 1. adjutrice probavit *Guarnieri Diss. epist.* p. 21., quae quidem ex Hispanis quasi ex auxiliis conscripta. *Plut.* in *Oth. c.* 12. eam Galbae legionem, quam scriptores latini *adjutricem* vocant, βοηθὸν appellat. *F.*]

ADJŪTUS, us, m. auxilium. In sexto casu singul. *Macr. Sat.* 7, 7. Unius adjutu, quasi natura flammei, cetera flagrabant.

ADJŪTUS, a, um, part. verbi *adjuvo*. *Nep. Phoc.* 2. Auctus adjutusque a Demosthene. *Id. Milt.* 2. Neque minus in ea re prudentia, quam felicitate adjutus est. *Ov. Met.* 1, 540. pennis adjutus amoris. *Suet. Tib.* 13. Adjutus casu. [**Id. Vit.* 7. suffragio. *Dom.* 14. manu alicujus.] *Paul. Dig.* 12, 6, 65. Negotia mea adjuta ab eo putavi. *Juven.* 6, 504. breviorque videtur Virgine Pygmaea nullis adjuta cothurnis. *Sil.* 6, 249. Venit in adversam non vano turbine frontem Cuspis, et haud paulum vires adjuta [*i. e. viribus auctis] ruentis Contra ardore ferae capiti tremebunda resedit. [*Simile est ap. eund. *Sil.* 5, 326. Telum — adjutum nisu, ubi al. *admissum*, al. *adjunctum*; sed docte vulg. defendit *Drak.* et 7, 354. Adjutae pinguescere flammae coepere. Ne in hoc quidem l. quidquam mutandum. Cf. *Liv.* l. in ADJUVO. ℙ In libb. permutantur *adjutus*, *adjunctus*, *aditus*. V. ADJUNGO, ADEO.]

ADJŪVO, as, jūvi, jūtum, raro juvavi, juvatum, (v. infra) a. 1. βοηθέω, opem fero, auxilior, ex *ad* et *juvo*. [*V. de usu hujus v. in universum *interpp.* ad *Val. Fl.* 2, 528. Ceterum non eadem prorsus vis est v. *adjuvare* et *auxiliari*. De qua re sic *Manut.* ad *Cic. Fam.* 1, 7. *Auxiliari* est afflicto atque egenti *subvenire* et in adversa tantum fortuna locum habet; *adjuvare* autem etiam de secundis rebus usurpatur, nec aliud est quam simul agere, ut aliquid ad exitum perducatur, quod συνεργεῖν Graecis est.] *Liv.* 34, 37. Antiochum Aetolosque adjuturos pronuntiat. *Id. ib.* Fortes fortuna adjuvat. *Cic. Fam.* 10, 15. Si nos mediocris fortuna reipublicae adjuverit. *Nep. Chabr.* 13. Sua sponte eos adjutum profectus. *Cic. Fam.* 1, 7. Adjuvare aliquem auxiliis et copiis, *h. e.* militibus auxiliariis. *Adjuvare auxiliis* eadem vi *Liv.* 29, 5. dixit. *Cic. Off.* 2, 16. adjuvare aliquem in filiarum collocatione. [**Ter. Andr.* 3, 3, 10. Me adjuves in hac re. *Suet. V. Ter.* 2. Fama est, adjutum Terentium in scriptis a Laelio et Scipione. *B.*] *Id. Quint.* 23. Non ad obtinendum mendacium, sed ad verum probandum auctoritas adjuvat. *Liv.* 29, 1. adjuvare al. ad bellum. [*V. *Gron.* et *Drak. Id.* 27, 15. Leve dictu momentum ad rem ingentem potiundam adjuvit. *Cic. Arch.* 7. Ad colendam virtutem adjuvamur litteris. *Caes. B. G.* 5, 1. Quam ad rem multum humilitas navium adjuvat.] *Quintil.* 11, 3. *fin.* In haec omnia statura et mira specie adjuvabatur. *Ter. Ph.* 5, 3, 3. aliquem opera. *Pl. Rud.* 1, 4, 39. auxilio. *Paul. Dig.* 13, 5, 30. Adjuvari per exceptionem. *Id.* 40, 2, 15. Quod dominum in proelio adjuvaverit. *Ita Torrentinus*. Al. *adjuverit*. *Petr. Sat.* 18. Adjuvaturos nos divinam providentiam. *Cic. Or.* 2, 47. Moerorem orationis lacrimis suis adjuvare. *Suet. Ner.* 21. preces alicujus. [**Quintil.* 9, 2. Mitiores affectus, nisi adjuvantur commendatione etc. *ib.* 4. Virtutes — nisi gratia varietatis adjutae. *Id.* 10, 6. Cogitatio — ipsis noctis tenebris adjuvatur.] — Ita facile intelligitur, quo jure *adjuvare* saepe possit explicari *augere* (alere), *confirmare* (sustentare, corroborare). *Liv.* 34, 39. ignem [*i. e. materiem addere, ut augeatur. V. in ADJUTUS. (Aliter *Ov. Met.* 10, 641. Quos dedit, adjuvet ignes.) *Sil.* 4, 291. adjuvat hastam, i. e. auget ejus impetum. Cf. *Curt.* 7, 4.] *Lucan.* 3, 725. Adjuvitque suo procumbens pectore ferrum. Cf. ADJUTUS. *Id.* 2, 216. Sanguis ruens Tiberina in flumina rivo Haerentes adjuvit aquas, i. e. auxit et propulit. (Sic *Claud. III. Cons. Hon.* 101. sanguis pascit flumina.) *Pl. Amph.* 2, 2, 166. insaniam alicujus. [*Cic. Att.* 12, 43. Ferendus error, imo vero etiam adjuvandus. *F.*] *Ov. Met.* 2, 732. formam cura. *Plin.* 20, 7, 26. Stomachi dissoluti utilissime adjuvantur lactucis [*i. e. corroborantur. Similiter jam *Lucr.* 1, 817. nisi nos cibus — adjuvet. Eodem refer *Pallad. Febr.* 17, 8. salices aquationibus adjuvandas, et *ib.* 9, 4. de pingui ad macrum transire non possunt, nisi stercus adjuverit. — Praeterea adde *Curt.* 3, 6. Ut, quae secuta sunt, criminationem Parmenionis adjuverint (confirmaverint. *Liv.* 1, 25. Clamore Romani adjuvant (i. e. confirmant, excitant) militem suum. Pertinet huc etiam locus a nostro alibi allatus *Sall. or. ad Caes. d. rep. ord.* 2. *ad fin.* ut quamprimum respublica adjuvetur.] — Denique potest interdum etiam verti *prodesse*, praesertim quum absolute impers. ponitur. *Pl. Capt.* 2, 1, 8. In re mala animo si bono utere, adjuvat, i. e. bene est, prodest. [**Hor. Sat.* 2, 5, 73. Adjuvat hoc quoque. *Cic. Att.* 12, 14. Solitudo aliquid adjuvat. Cf. *Vorst. d. Lat. f. susp.* c. 15.] ℙ Cum conj. et partic. *ut Cic. Q. Fr.* 1, 1, 15. Ut amplissimum nomen consequeremur, unus praeter ceteros adjuvisti. Cf. ADJUBEO. [**Catull.* 32, 4. Illud adjuvato, ne quis liminis obseret tabellam.] Cum infin. *Plin.* 11, 24, 29. Phalangia incubant magnum numerum: qui ut emersit, matrem consumit, saepe et patrem: adjuvat enim incubare [*intell. *mas*, συνεπωάζει τῇ θηλείᾳ, simul cum femella ovis incubat.] ℙ Cum accus. rei et dat. personae *Gell.* 2, 29. Operam mutuam dent et messem hanc nobis adjuvent. V. ADJUTO. ℙ Pass. imperson. *Sall.* 1. *ad Caes. de Rep. ord. fin.* A me pro virili parte dictum et adjutum fuerit. ℙ [*De formis *adjuvavi*, *adjuvatum*, *adjuvatus*, *adjuvaturus* v. *Voss. Gr.* 5, 20. *Burm.* ad *Petron.* 18. *Cort.* ad *Sall. Jug.* 47. quos laudat *Drak.* ad *Liv.* 42, 37, 7. et *Rudd.* I. p. 211. sq. *Adjuro* pr. *adjuvero* dixit *Ennius* ap. *Cic. Sen.* 1. ubi v. *Gernh.* Al. *adjuero*. Eandem formam *adjurit* restituit *Ter. Ph.* 3, 3, 4. *Bentl.*, ubi pariter *Faern. adjuerit.*] ℙ [*A librariis commutantur *adjuvi* et *adjunxi*. V. *Adjungo.*]

ADL. V. in ALL.

ADLACRĪMANS et Allacrimans, antis, part. ab inusit. *adlacrimo*, id. qu. lacrimans. [**Virg. A.* 10, 628. Et Juno adlacrumans: quid si etc.] *Appul. Met.* 10. Ubertim adlacrimans.

ADLĂVO, as, a. 1. id. qu. lavo. *Pl.* ap. *Varr. L. L.* 8, 61. Pisces ego credo, qui usque dum vivunt, adlavant, diu minus lavari, quam haec lavat Phronesium. In *Truc. Pl.*, ubi haec verba habentur, 2, 3, 1. legitur *lavant*, idque ratio versus postulat.

ADLĪVESCIT, livere incipit, *h. e.* lividus fieri. *Festus.*

ADLUCTOR et Alluctor, aris, actus sum, dep. 1. id. qu. luctor, vel contra aliquem luctor. *Appul. Met.* 10. Et primum me quidem mensam accumbere suffixo cubito, dein adluctari, et etiam saltare sublatis primoribus pedibus perdocuit. *Id. ib.* 11. Adluctantem mihi saevissimam fortunam superaram.

ADMANDO, as, a. 1. id. qu. mando. Afferunt *Pl. Poen. prol.* 80. Si quid admandare voltis. Sed est prava scriptura pro *mandare*. Al. *amandare*.

[ADMANEO, es, n. 2. prope maneo. *Not. Tir.* p. 50. Admanet. *F.*]

ADMĀTURO, as, a. 1. accelero, maturo, ἐπιταχύνω. *Caes. B. G.* 7, 54. Horum discessu admaturari defectionem civitatis existimabat. [*V. ad h. l. *Herz.*]

[ADMEDERENSIS, is, ad Admederam pertinens, quae fuit urbs Numidiae in Africa. *Inscr.* ap. *Mur.* 1056, 2. Victore de regionem (sic pro *regione*) Admederensium. De hac urbe consule *Marin. Fr. Arv.* p. 405. et *Morcell. Afr. Christ. vol.* 1. p. 74. *F.*]

*ADMEMBRATIM, adv. κατὰ μέλος. Gl. Lat. Gr. (*Bail. A.*)

ADMENSUS, a, um, part. v. *admetior*, quod tum active, tum pass. usurpari potest. Active cum accus. *Caj. Dig.* 18, 1, 35. In singulas metretas aut in singulos modios, quos quasve admensus eris. Pass. *Cato R. R.* 148. Dominus vinum admetietur: quod admensum erit, pro eo dominus resolvito. *Caj. Dig.* 18, 1, 35. Si pro numero corporum pretium fuerit statutum, tunc perfici emptionem existimant, cum adnumerata, admensa, adpensa sint. Adde *Florentin. Dig.* 19, 2, 36.

ADMENTATIO, ADMENTUM. V. AMENT.

ADMĔO, as, a. 1. ad aliquem meo, accedo. *Paul. Nol.* 17, 119. Laeta lascivo procul admeabunt Monstra natatu.

[ADMĒTE, es, f. adj. ἀδμήτη, indomita. Est cognomen Rom. in *Inscr.* ap. *Grut.* 832, 5. Scanlia (fortasse legendum *Scantia*) Admete. *F.*]

ADMĒTĪOR, īris, ensus sum, 4. προσμετρέω, id. qu. mensura adhibita praebere, distribuere [*ea est enim vis praep. *ad.*] *Cic. Verr.* 2, 3, 31. Frumentum isti ex area admetiri licebat. *Cato R. R.* 154. Vinum emptoribus admetiri. [*Cf. *id.* 148.] *Suet. Aug.* 41. Frumentum quoque in annonae difficultatibus saepe levissimo, interdum nullo pretio, viritim admensus est. *Curt.* 8, 12. Gratuitum frumentum copiis ejus admensus. *Florentin. Dig.* 19, 2, 36. Si per eum steterit, quo minus opus adprobetur vel admetiatur. *Caj. Dig.* 18, 1, 35. Antequam vinum admetiatur. [**Aethic. Cosmogr.* p. 705. Senatusconsulto censuit omnem orbem jam Rom. nominis admetiri per prudentissimos viros. Vides, nonnisi apud hos infimae notae scriptores *admetiri* sign. pass. dici et pro simpl. *metiri*. Cf. *Duk. de Lat. JCt.* p. 349.]

*ADMĒTO, us, Ponti filia, h. e. maris. *Hyg. fab. praef.* (*B. A.*)

ADMĒTUS, ti, m. filius Pheretis, Alcestis maritus, Thessaliae rex. In fabulis est, Apollinem ejus amore captum, deposita divinitate ad tempus, armenta ejus pavisse novem annis apud Amphrysum fluvium. Alii narrant, cum Jupiter Aesculapium, quod ausus fuisset Hippolytum ab equis laceratum et occisum ad vitam revocare, interemisset, iratum Apollinem ut aliqua ratione filium ulcisceretur, Cyclopas fulminum Jovis fabros sagittis confixisse: ob quam noxam spoliatum ad tempus divinitate et damnatum a Jove fuisse ad pascenda Admeti armenta, vel potius ipsum caeli exulem ad inserviendum Admeto ultro accessisse. Ab eo cum perhumaniter esset tractatus, a Parcis impetravit, ut cum fatale ei moriendi tempus advenisset, mortem posset effugere, si aliquem reperiret, qui pro eo moreretur. Quod cum aliquando accidisset, Alcestis conjux pro eo se obtulit, de qua v. in ALCESTE. *Serv. ad G.* 3, 2. et *A.* 7, 761. [*Adde *Hyg.* 173. *Apollod.* 1, 9, 15. 3, 10, 4. *Val. M.* 4, 6, 1. *Tib.* 2, 3, 11. et 3, 4, 67. *Ov. Pont.* 3, 1, 10. *Tr.* 5, 14, 37. socer Admeti, i. e. Pelias, *Ov. Ib.* 444. Cf. *Burm.* ad *Anth. lat.* T. 1. p. 125.] ℙ Est alia praeterea de eo fabula ap. *Hyg. fab.* 50. et 51. Cum enim Admetus Alcestim deperiret, neque ab ejus patre Pelia impetrare posset, qui eam conditionem procis obtulerat, ut is ejus nuptiis potiretur, qui feras bestias ad currum junxisset, Admetus ope Apollinis aprum et leonem junxit, quibus optatam puellam avexit. ℙ [Fuit etiam hoc nomine Molossorum rex Themistoclis hospes. *Nep. Them.* 8. ℙ Est etiam nomen servile ap. Romanos a graeco ἄδμητος, indomitus. *Inscr.* ap. *Mur.* 972, 11. Privata Admeti vicaria. *F.*]

ADMĪGRO, as, n. 1. accedo, adjungor. *Pl. Pers.* 3, 1, 19. Ad paupertatem admigrant infamiae.

*ADMINICULABUNDUS, a, um, adj. adminiculans, στηρίζων. *Auct. Incert. Itin. Alex.* 21. (*ed. Angel. Maj.*): ubi ordo quippe alvei tot milibus obtentus armatis, incerta soli validitas, divina fortuna vix tamen profundo sese vultu modo liberi dexterisque emersissent mutuo adminiculabundi, h. e. opem sibi invicem ferentes. (*B. A.*)

ADMĬNĬCŬLĀTOR, oris, m. qui opem fert, adjutor, συμβοηθός. *Gell.* 7, 3. Tirone Cicero adminiculatore et quasi administro in studiis litterarum usus est.

ADMĬNĬCŬLĀTUS, a, um, part. v. *adminiculo*, adminiculis fultus. *Plin.* 14, 1, 3. Vites adminiculatae sudibus. ℙ Translate est adjutus, munitus. *Varro* ap. *Prisc.* 8. p. 791. et 11. p. 927. Tribunicio auxilio adminiculati. *Gell. praef. l.* 1. Memoria adminiculatior. (Haec verba descripsit in suo ad Saturn. prooem. *Macrob.*) *Id.* 14, 2. Ex jurisperitorum commentariis commoniti et adminiculati sumus. Cf. ADMINICULO.

ADMĬNĬCŬLO, as, avi, atum, a. 1. adminiculis seu pedamentis fulcio, munio, στηρίζω. *Colum. de arb.* 16. Vitem adminiculato arborique jungito. *Id.* 4, 26. Adminiculandae jugandaeque vitis cura. ℙ Translate est adjuvare. *Varr.* ap. *Non.* 2, 72. Quod petisti, ut ejus educationis fierem tibi socius, quoad potui, adminiculavi voluntatem tuam scribendo. (Adde *eund. ib.* 3, 268.) *Censorin.* 3. Dii vitam hominum adminiculantes. *Gell.* 2, 30. Id ipsum, quod dicimus, ex illis quoque Homericis versibus adminiculari potest, *h. e.* firmari, confirmari. [**Id.* 14, 2. Ex ipsa lege Julia et ex aliorum commentariis commoniti et adminiculati sumus. *Augustin. de doctr. Chr.* 1, 3. ad beatitudinem adjuvamur et adminiculamur.] ℙ A *Varrone L. L.* 7, 23. dicuntur adverbia pars *adminiculandi*

rationem, quod quodammodo orationem adjuvant et apposita juxta verba eorum aptius explicant ampliantque significationem.

ADMĬNĬCŬLOR, aris, atus sum, dep. 1. id. qu. *adminiculo*. *Cic. Fin.* 5, 14. Quae sit scientia atque ars agricolarum, quae circumcidat, amputet, erigat, extollat, adminiculetur; ut quo natura ferat, eo possit ire.

ADMĬNĬCŬLUM, i, n. χάραξ, στήριγμα, palus, pedamentum, fulcrum ad vites aliasve fructiferas arbores fulciendas. Est a *manicula*, et significat id quod tanquam manus adjuvat; hinc *Cic. N. D.* 2, 47. Vites claviculis adminicula, tanquam manibus, apprehendunt, atque ita se erigunt, ut animantes. [*Kärcherus* h. v. derivat a v. *mineo*, (unde *promineo*, *emineo*) putatque intellig. esse de eo, quod fulciendi causa eminet. Idem *fulcri* signif. communem et primitivam vult esse, inde etiam de *vitium* fulcro dictum; nobis non dissentientibus.] *Id. Sen.* 15. Adminiculorum ordines, capitum jugatio, religatio, et propagatio vitium. *Plin.* 17, 24, 36. Adminicula viti addere. [*Sen. Clem.* 2, 6. Agricolas bonos imitabimur, qui non tantum rectas procerasque arbores colunt, sed illis quoque, quas aliqua depravavit causa, adminicula, quibus regantur, applicant. Cf. *Drak.* ad *Liv.* 6, 1, 4.] ℙ Dicitur etiam de quacumque re, qua nitimur, sustentamur aut adjuvamur. *Varr. R. R.* 1, 17. Has res alii dividunt in duas partes, in homines et adminicula hominum, sine quibus rebus agros colere non possunt, *h. e.* boves et instrumenta rustica. *Plin.* 11, 37, 61. Dentes in os vergentes, ne excidant cibi, nullum habentibus retinendi adminiculum. *Id.* 7, 56, 57. Adminicula gubernandi (in navi) invenit Typhis. *Curt.* 7, 3. Jacentes quosdam erigens, et alios, cum aegre sequerentur, adminiculo corporis sui excipiens. *Id.* 8, 2. *fin.* Arboris stipiti se applicuit: deinde ne illo quidem adminiculo sustinente etc. [*cf.* 8, 4. *Liv.* 5, 22. notam (Junonem) sede sua parvi molimenti adminiculo. *Id.* 21, 36. seu manibus in adsurgendo, seu genu se adjuvissent, ipsis adminiculis prolapsi.] ℙ Translate *Cic. Off.* 3, 7. Hanc igitur partem relictam explebimus, nullis adminiculis, sed, ut dicitur, Marte nostro. *Id. Am.* 23. *fin.* Natura solitarium nihil amat semperque ad aliquod tanquam adminiculum adnititur. *Tac. A.* 12, 5. Gravissimos principis labores egere adminiculis. *Liv.* 6, 1. Quo primo adminiculo erecta erat (urbs), eodem innisa M. Furio principe stetit. *Id.* 10, 22. Id senectuti suae adminiculum fore. [*Pl. Most.* 1, 2, 48. Ad legionem quum itant, adminiculum eis danunt (i. e. dant) aliquem cognatum. *Tac. A.* 14, 54. Quomodo in militia aut via fessus adminiculum orarem. *Lips.* intelligit de *optione*, *Gron.* autem de *causaria missione*. — Etiam quum translate h. v. utuntur boni scriptores, intelligitur ubique ejusmodi auxilium, cui tanquam innitimur; a deterioribus autem hoc non amplius observatur, ut *Ammian.* 24, 8. nullius externi indigens adminiculi, de *ubertate*. *Id.* 21, 12. formidabat (Julianus), ne provincias et adminicula perderet, quae exinde sperabat in dies i. e. auxilia et commeatus. *Id.* 14, 6. excogitatum est adminiculum sospitale, ne quis amicum perferentem similia videret. Ac saepius ita loquitur.]

ADMĬNISTER, i, m. διάκονος, ὑπηρέτης, qui ministrat aut alicui opem praebet. *Cic. Leg.* 3, 19. Jovi se consiliarium atque administrum datum. [*Sall. Jug.* 29, 2. socius et administer omnium consiliorum assumitur Scaurus. cf. *Cort.* ad h. l. *Cic. Rosc. Am.* 28. unus puer victus quotidiani administer. *Caes. B. G.* 6, 16. administris ad ea sacra Druidibus utuntur.] *Sall. Jug.* 79. Jubet aggerem jacere, et super aggerem impositis turribus opus et administros tutari, *h. e.* in opere constitutos s. operas. *Id. ib.* 77. Cum neque bellum geri sine administris posset, *h. e.* ducibus, administratoribus. *Cic. Verr.* 2, 2, 54. Administer istius cupiditatum. *Id. Cat.* 1, 3. Satelles atque administer audaciae. Id. Verr. 2, 2, 28. rerum hujusmodi omnium (sc. malarum) transactor et administer. [*Id. Quint.* 25. administri et satellites Sexti Naevii.]

ADMĬNISTRA, ae, f. quae ministrat, ὑπηρέτις. *Cic. Man.* 13. Multae sunt artes (eximiae hujus administrae comitesque virtutis. *Varr. L. L.* 6, 3. Camilla administra in his quae occultiora sunt.

ADMĬNISTRĀTĬO, onis, f. actus administrandi, ministerium sive personae sive rei adhibitum. [*Hanc primam, quam Forc. secundam posuerat, h. v. sign. esse probabilius fit, si *ministrum* a *manu* dictum putamus.] *Cic. Off.* 2, 3. Pleraque sunt hominum operis effecta, quae nec haberemus, nisi manus et ars accessissent nec his sine hominum administratione uteremur, i. e. auxilio et ministerio. ℙ Inde est id. q. curatio, procuratio, διοίκησις, διαχείρησις. *Cic. Fam.* 15, 1. Administratio belli. *Id. Fam.* 1, 9. *in.* Florere in omni actione et administratione reipublicae. *Id. N. D.* 1, 1. Vacare omni curatione et administratione rerum. *Justin.* 41, 2. Administratio gentis, post defectionem Macedonici imperii, sub regibus fuit. [*Suet. Dom.* 3. adm. imperii. *Cic. N. D.* 2, 34. mundi. *Id. Inv.* 2,

54. magnificentia est rerum magnarum — agitatio atque administratio. *Ulpian. Pand.* 39, 5, 7. filius familias donare non potest, neque si liberam peculii administrationem habet. *Ib.* 5, 17. quia ex superioris temporis administratione nihil amplius — deduci potest, i. e. ex iis, quae superiore tempore facta sunt. *Id. ib.* 27, 3, 13. adm. tutelae. *A. dial. de causs. c. el.* 6. officii administratio, de honore illo tralatitio, qui alicui habetur. *Caes. B. C.* 2, 2. tormentorum i. e. ratio adhibendi ea. *Liv.* 34, 6. navis i. e. modus gubernandi. — *Ammian.* 14, 11. administrationum specie diversarum i. e. negotiorum.] *Tac. Agr.* 19. Officia et administrationes. *Vitr.* 9. *c. ult.* Administratio aquae i. e. distributio. ℙ *Caesar* dicit de simplici *usu*: qua signif. ipsum verbum *administro* frequens apud eum est. *B. C.* 1, 25. Exitus administrationesque (i. e. usum) Brundusini portus impedire instituit. [*De h. l. fuit qui dubitaret. Apparet autem, adm. non simpliciter nec apud *Caes.* dici pro *usu*, nec ubique dici posse. Conf. cum iis locis, quos modo addidimus.] ℙ *Administrationes* pro ipsis administratoribus dixit *Spart. Pesc.* 7., quemadmodum *dominationem* pro *dominis* posuit *Flor.* 1, 24.

ADMĬNISTRĀTĪVUS, a, um, adj. ad administrandum s. agendum aptus. *Quint.* 2, 18. Quia maximus ejus usus actu continetur, atque in eo est frequentissima, dicatur activa vel administrativa; nam et hoc ejusdem rei nomen est.

ADMĬNISTRĀTOR, oris, m. qui administrat, διοικητής. *Cic. Orat.* 1, 48. Imperator est administrator belli gerendi. *Paul. Dig.* 3, 4, 10. Administrator rerum civitatis. *Ascon.* in *Verr.* 2, 2, 6. Omnis magistratus, qui intramuranus non est, nec urbanus, etiamsi administrator ejus (magistratus) Romae est, ad urbem dicitur. ℙ Item minister, servus. *Cic. Tusc.* 5, 21. Itaque nec pulcros illos administratores aspiciebat, nec plenum artis argentum. *Ulp. Dig.* 50, 16, 203. *extr.* Cubicularii, coci, administratores, *h. e.* ministri ad mensam. Utrobique tamen rectius legunt *ministratores*.

[ADMĬNISTRĀTŌRĬUS, a, um, adj. qui administrat. *Hieron.* in *Isaj.* 13, 46, 11. Angeli, qui sunt administratorii spiritus, et mittuntur ob salutem credentium. *F.*]

ADMĬNISTRĀTUS, a, um, part. v. *administro*, διοικηθείς, curatus, gubernatus. *Tac. A.* 6, 29. Male administrata provincia. *Vell.* 2, 61. Bellum administratum.

ADMĬNISTRO, as, avi, atum, a. 1. Proprie est: administrum agere sive esse vel addita re (ad aliquid), vel addita persona. *Pl. Epid.* 3, 3, 37. Conductam esse eam, quae hic administraret ad rem divinam tibi. *Spart. Carac.* 4. Occisi etiam liberti, qui Getae administraverant. ℙ Hinc est id. qu. subministrare, suppeditare. *Cic. Verr.* 2, 5, 47. A nobis omnia pop. R. semper et belli adjumenta et pacis ornamenta administrata sunt. [*Varr.* 3, 16, 5. Mel ad principia convivii et in secundam mensam administratur. Huc fortasse referendus locus a Furl. allatus *Hirt. B. Afr.* 74. se res complures, quae utiles bello sint, administraturos.] ℙ Tum omnino est curare, procurare, curam alicujus rei gerere, gubernare, perficere, ἐγχειρίζομαι, διοικέω. *Varr. R. R.* 1, 17, 2. *Colum.* 2, 22, 4. adm. sementem, vindemiam, foenisecium etc. i. e. operam dare. [*Id.* 11, 2, 23. insitionem.] *Cic. Inv.* 1, 25. Administrare rem familiarem. *Id. Fam.* 13, 11. negotium alicujus. *Id. Verr.* 2, 4, 64. provinciam. *Id. Off.* 1, 25. rempublicam. [*Drak.* ad *Liv.* 6, 6, 11.] *Id. Div. in Verr.* 22. leges et judicia. *Id. N. D.* 1, 2. et regere mundum. *Sall. Jug.* 22. oppida et fines alicujus populi. *Nep. Dion.* 1. illustriores legationes. *Inscr.* ap. *Mur.* 2012, 3. horologium. *Val. M.* 9, 2. *n.* 4. Cives jugulatos muris praecipitavit, liberos trucidavit; quae omnia Romano jussu, Lusitanis manibus administrata sunt. *Caes. B. C.* 2, 8. Legionarii, qui dexteram partem operis administrabant i. e. qui a dextera parte oppidum oppugnabant. [*Multis haec augeri possunt. *Suet. Caes.* 76. adm. res urbanas. *Id. Tib.* 8. duplicem curam, annonae et repurgandorum ergastulorum. Cf. *Vit.* 5. *Aug.* 3. honores egregie. Cf. *ib.* 27. *Vesp.* 4. (adm. proconsulatum, triumviratum, principatum, alia.) *Caes. B. G.* 2, 22. Neque ab uno omnia imperia administrari poterant. *Id. ib.* 4, 18. classem. *Id. B. C.* 3, 14. navem, i. e. gubernare. *Justin.* 3, 2. et *Ulp. Pand.* 27, 3, 13. tutelam. *Auct. B. Hisp.* 36. caedem, et *ib.* 39. caedes a nostris undique administrabantur, i. e. edebantur, fiebant, patrabantur. — Jam vero ab his nihil differt *administrare bellum*, quam locutionem noster a reliquis sejunxit.] Adm. b. est bello praeesse, ducem esse, et ea, quae ad bellum gerendum pertinent, disponere et curare. *Cic. Div.* 2, 36. Bella a proconsulibus et propraetoribus administrantur. [*cf. de hoc usu *Cort.* ad *Sall. Jug.* 29, 1. *Herz.* ad *Caes. B. G.* 2, 20. Similiter *Cic. Inv.* 1, 34. exercitum.] Et hinc saepe simpliciter sign. bellum gerere. *Cic. Man.* 2. Non satis esse paratum ad tantum bellum administrandum. Adde *Caes. B. C.* 1, 25. et 26. et *B. G.* 5, 50. [*Nep. Chabr.* 2. *Eum.* 5. *Eutrop.* 7, 5. — Denique non alia est ratio locorum, in quibus noster *providere* explicat, afferens *Caes. B. G.* 7, 19. Reliqua, quae ad oppugnationem oppidi pertinebant, administrare instituit.] ℙ Postremo commemorandi sunt ii loci, in quibus absolute *admin.* dicitur, ubi *negotium tractare*, *agere* potest explicari. Cf. *Drak.* ad *Liv.* 4, 45, 7. *Sall. Jug.* 79. Milites neque pro opere consistere, neque inter vineas sine periculo administrare poterant. [*V. *Cort.*, qui *militare* hoc signif. verbum esse ait.] *Vitruv.* 1, 5. Qui repugnabunt, rescindent (murum), et si celeriter administraverint, non patientur reliquas partes muri hostem penetrare. [*Talibus in locis quin supplendus sit e nexu accusativus, non dubitamus. Sic ap. *Sall.* ex antecc. repeti potest *opus*; in aliis locis facile illius ipsius negotii, quo de agitur, notio intelligitur. Ap. *Hirt. B. Alex.* 21. neque administrandi, neque repellendi facultas dabatur, *navigium* cogitatione addendum esse quis est quem fugiat? Adde *Caes. B. C.* 3, 26. De *Catonis* ap. *Cic. Fam.* 15, 5. verbis: ut tuam virtutem — pari industria administrare (al. *administrari*) gaudeam, dubitatur. Nunquam poterit nobis persuaderi, aliam esse horum locorum rationem atque illorum, in quibus pro simpl. *agere*, *gerere* dici videtur, ut ap. *Auct. B. Afr.* 53. Dum haec ad Uzitam administrantur. *Cic. Inv.* 1, 34. quae sine consilio administrantur. *Caes. B. G.* 7, 60. Caesar cohortatus (milites), ut ea, quae imperasset, diligenter administrarent.]

ADMĪRĀBĬLIS, le, adj. θαυμαστός, admiratione dignus, admirandus. *Cic. Div.* 2, 28. Res nova et admirabilis. *Id. ad Caes. post ep.* 11. *l.* 9. *ad Att.* Admirabilis et singularis sapientia. *Id. Or.* 1, 2. Admirabilis in dicendo vir. *Id. Or.* 35. Admirabilis oratio. *Liv.* 22, 37. Magnitudo pop. R. admirabilior adversis rebus, quam secundis. *Phaedr.* 3, 18. Luscinii cantus cunctis auribus admirabilis. Et in malam partem *Cic. Fat.* 16. o admirabilem licentiam et miserabilem inscientiam disserendi. [*Id. Phil.* 3, 7. admirabilis impudentia.] *Juven.* 13, 53. improbitas illo fuit admirabilis aevo. [*Alibi ita dicitur *incredibilis*.] ℙ Speciatim *admirabile* dicitur id, quod est praeter opinionem hominum constitutum, ut *Quint.* 4, 1. definit. [*Nimirum illud ipsum, quod praeter opinionem fit et exspectationem, admirationem excitat.] Hinc *Cic. Fin.* 4, 27. Haec παράδοξα illi, nos admirabilia dicamus [*cf. *id. Parad. praef.* et *par.* 4. Simili modo *id. Inv.* 1, 15, 20. admirabile genus (causae), a quo alienatus est animus eorum, qui audituri sunt, ut *Cic.* ipse definit. Eodem referas licet *Flor.* 4, 2, 47. Nec minus admirabilior illius exitus belli (cum nemo posset expectare, talem eum fore. V. sqq.) Cf. *Liv.* 42, 50.]

ADMĪRĀBĬLĬTAS, atis, f. θαυμασιότης, id quod admirationem habet, [*excitat, vis ad excitandam admirationem.] *Cic. N. D.* 2, 36. Quanta sit admirabilitas caelestium rerum atque terrestrium. *Id. ib.* 40. Cum admirabilitate maxima igneae formae cursus ordinatos definiunt. *Id. Off.* 2, 11. Haec animi despicientia admirabilitatem magnam facit [*i. e. facit, ut admiratione is dignus videatur, qui habet hanc virtutem. Noli putare pro *admiratione* dictum esse.]

ADMĪRĀBĬLĬTER, adv. θαυμαστῶς, cum admirabilitate seu admiratione, mirandum in modum, miro (insolenti) modo. *Cic. N. D.* 2, 53. Omnia in hoc mundo admirabiliter administrari. *Id. Att.* 5, 14. Nos Asia accepit admirabiliter. *Id. opt. gen. Or.* 6. Laudare aliquem admirabiliter. *Id. Tusc.* 4, 16. *fin.* Quod idem cum Stoici de sapiente dicunt, nimis admirabiliter nimisque magnifice dicere videntur, *h. e.* praeter communem hominum sensum, παραδόξως.

*ADMIRACULUM, i. Ex *Optato Afro* profert *Barth. Adv.* 29, 17.

ADMĪRANDUS, a, um, part. v. *admiror*, θαυμαστός, admiratione dignus, admirabilis. [*Virg. G.* 4, 3. Admiranda spectacula. Cf. *Cic. Div.* 2, 72.] *Nep. Ep.* 3. Continens, clemens patiensque admirandum in modum. *Id. Cat. fin.* Exposuit, quae in Italia viderentur admiranda. *Quintil.* 3, 11. Hermagoras vir subtilis et in plurimis admirandus. ℙ Sup. *admirandissimus* usus est *Salvianus ep.* 8. admirandissimi juvenes, sed non est is imitandus. [*Talia si quis plura concupiscit, adeat *Barth. Adv.* 35, 9.]

ADMĪRĀTĬO, onis, f. θαυμασμός, actus admirandi, miratio, stupor. [*Liv.* 3, 47. stupor omnes admiratione tam atrocis rei defixit.] *Cic. Dej.* 12. Homines admiratione obstupefacti. *Id. Phil.* 10, 2. Hoc mihi maximam admirationem movet. *Id. Fam.* 5, 12. Viri excellentis varii casus habent admirationem. *Plin.* 7, 12, 10. Admirationem inferre. *Id.* 19, 8, 41. *n.* 3. Folia usque in admirationem crispa. [*Id.* 16, 26, 44. In maxima admiratione pinus est.] *Cic. Off.* 2, 10. Admiratione affici. *Liv.* 7, 34. Consulem admiratio incessit, quod nec pugnam inirent. [*Suet. Cal.* 19. non sine admiratione (passive intell. *hominum*). *Id. Claud.* 37. in admirationem formata h. e. simulans adm. In ma-

lam partem *Cic. Or.* 2, 62. ambiguam admirationem magis, quam risum movet. Hoc fortius etiam in his: *id. Or.* 3. Video hanc primam ingressionem meam — aut reprehensionis aliquid aut certe admirationis habituram. *Id. Inv.* 2, 50. Admiratio per contentionem qui fieri possit, ut qui hoc aequum esse concedat, illud neget, quod aut aequius aut eodem sit genere. *Liv.* 21, 3. adm. ancipitis sententiae.] ℙ Saepe significat stuporem conjunctum cum summa aestimatione [*veneratione, reverentia] rei, quam admiramur. *Cic. Off.* 2, 14. Magna est admiratio copiose sapienterque dicentis. *Id. Or.* 1, 33. Haec sunt, quae admirationes in bonis oratoribus efficiunt. *Id. Off.* 2, 1. Admiratione afficiuntur, qui anteire virtute putantur. *Liv.* 9, 8. Tanta simul admiratio miseratioque viri incessit homines, ut etc. *Id.* 7, 34. Admiratione paventibus cunctis. [*Recte hoc defendit *Drak.*] *Nep. Iph.* 3. Fuit et animo magno et corpore, ut ipso aspectu cuivis injiceret admirationem sui. *Curt.* 3, 6. Admirationi regis dediti. [*Suet. Ner.* 52. quo diutius in admiratione sui detineret. *Eutrop.* 8, 6. Tantae admirationis adhuc juvenis. *Cic. Off.* 2, 20. Corrupti mores depravatique sunt admiratione divitiarum. *Curt.* 8, 14. *fin.* Adm. verae laudis et gloriae. Cf. *ib.* 5. §. 10. *Cic. Or.* 3, 26. Habeat illa in dicendo admiratio et summa laus umbram aliquam et recessum. *Id. Brut.* 88. crebrae assensiones, multae admirationes. Plurali usus est etiam *Vitruv.* 7, 13. Non minores sunt quam ceterarum naturae rerum considerantibus admirationes.]

ADMIRĀTOR, oris, m. θαυμαστής, qui admiratur. *Sen. ep.* 94. *fin.* Irritamentum est omnium, in quae insanimus, admirator et conscius. [*Id. *Cons. ad Helv.* 8. animus contemplator admiratorque mundi.] ℙ Item aestimator. *Quintil.* 2, 5. Admirator nimius antiquitatis. [*Sic *id.* explicat gr. εἴρων, 9, 2, 46. ideo dictus (Socrates) εἴρων, agens imperitum, et admirator aliorum tanquam sapientium.] *Phaedr.* 4, 21. Simonidis admirator maximus.

ADMĪROR, aris, atus sum, dep. 1. θαυμάζω, id. qu. miror, aut valde miror, stupeo. [*Nullum esse verborum *mirari* et *admirari* discrimen auctor est *Burm.* ad *Phaedr.* 1, 12, 5. quocum sentit *Drak.* ad *Liv.* 26, 22, 14., ubi crebro haec vv. in libb. mss. permutari ostendit. Alii vulgo sic breviter praecipiunt: miramur opera, admiramur virtutes. Nobis sic videtur: *mirari* ut plurimum dicitur de rebus novis, insolentibus, inexspectatis, nimiis; *admirari* de rebus magnificis et praeclaris et de hominibus, qui virtutibus et rebus gestis stuporem cum reverentia nobis incutiunt. Quamquam non semper hoc discrimen a veteribus observatum esse ipsi illi, qui statim proponentur, loci demonstrant. Ceterum cf. *Brem. praef. ad Nep.* 3.] *Cic. Att.* 6, 9. Admiratus sum brevitatem epistolae. Et mox: admiratus sum, quod tua manu scripsisses. Et 10, 17. De diplomate admiraris, quasi nescio cujus te flagitii insimularem, [*Id. Mur.* 19. de multitudine. *Id. Att.* 9, 12. De Dionysio sum admiratus, qui etc.] *Id. Off.* 2, 10. Ne quis sit admiratus, cur etc. [*Ter. Heaut.* 4, 6, 22. Cave quidquam admiratus sis, qua causa id fiat. Perfecti in his locis usum putamus comparandum esse cum graecis illis ἐγέλασα, ἔκλαυσα, ἐπῄνεσα et aliis, de quibus adi *Herm.* ad *Vig.* p. 746. Cf. *Pl. Amph. prol.* 89.] *Id. Fin.* 1, 2. In quibus hoc primum est, in quo admirer, cur etc. [*V. ad h. l. *Brem.* et *Goer.* Ceterum ut in his locis dicitur *adm. cur, qua causa* etc. sic gr. θαυμάζειν, τί, ὅπως etc. hac ratione, ut *adm.* sit cum admiratione quaerere. Eodem modo *Liv.* 29, 24. admirantem, quae tam diuturnae morae sit causa. Cf. *Cic. N. D.* et *Fin.* l. mox l. et *N. D.* 2, 48. in quo admirandum est, congressune aliquo — congregatae sint.] *Id. Nat. D.* 1, 3. Partim admirantium, unde hoc studium extitisset, partim etc. *Id. Fin.* 4, 22. Admirati sumus, quid esset, cur nobis Stoicos anteferres. *Hor. Sat.* 1, 4, 99. Admiror, quo pacto judicium illud fugerit. *Id. Phil.* 2, 16. *fin.* Hoc maxime admiratus sum, mentionem te hereditatum ausum esse facere. [*Cf. *Nep. Alc.* 1.] *Nep. Eum.* 12. Cum admirarentur, non jam de eo sumptum esse supplicium, a quo etc. Ac de iis, quae improbamus *Cic. Prov. cons.* 3, 11. Sed quod in hac causa maxime homines admirentur et reprehendant meum consilium etc.? [*Non multum hoc differt ab nonnullis eorum locorum, qui modo sunt allati. *Cic. Off.* 2, 16. Qui has pecuniarum effusiones non admiremur. Cf. ibi *Gernh.*] ℙ Significat etiam suspicere, magni aestimare. *Cic. Or.* 1, 20. *fin.* Ingenium tuum, Crasse, vehementer admirans. *Id. Fam.* 1, 7. Magnitudinem animi tui semper sum admiratus semperque amavi. [*Cf. *Acad.* 2, 36. *Nep. Dion.* 2.] *Id. Or.* 1, 51. Quorum ego copiam magnitudinemque cognitionis atque artis non modo non contemno, sed etiam vehementer admiror. *Id. Brut.* 94. Admirari res gestas alicujus. [*Nep. Alc.* 11. Ut illi ipsi eum in his — admirarentur. *Virg. G.* 4, 215. illum (regem) admirantur sc. apes, i. e. veneratione prosequuntur, ut *Hor. Od.* 4, 14, 43. mirari; *Eurip. Med.* 1144. θαυμάζειν. Attulit ista *Voss.*] ℙ Refertur etiam ad appetitum [*quoniam, quae admiramur quaeque ideo nos tenent, possidendi cupidinem excitant, eoque modo de quavis graviore animi affectione dicitur.] *Cic. Off.* 1, 20. Nihil hominem, nisi quod honestum decorumque sit, aut admirari, aut optare, aut expetere oportere. *Hor. Ep.* 1, 6, 1. Nil admirari, prope res est una, Numici, Solaque, quae possit facere et servare beatum, i. e. nulla re commoveri, omnia contemnere, quod demum est nulla cupiditate duci: quo modo usurpatur etiam ap. Graecos v. θαυμάζω. Habes exemplum in *Epict. Enchir.* 49. [*Adde, quod notavit *Burm.* ad *Prop.* 2, 13, 67., *adm.* dici pro obstupere cum quadam invidia ad alicujus felicitatem (ut θαυμάζειν, v. *Casaub.* ad *Theophr. Char.* p. 153.), unde ad adulatores transfertur, qui blandiendo aliquid mirantur, licet animo invideant. *Burm.* ad *Anth.* 1, 456. *Jahn.*] ℙ Passive *Canutius* ap. *Prisc.* 8. p. 792. Turpe est propter venustatem vestimentorum admirari, ut propter turpissimam vitam actam contemni, θαυμάζεσθαι.

ADMISCĔO, isces, iscui, istum vel ixtum, a. 2. προςμιγνύω, misceo, commisceo. *Plin.* 26, 10, 66. Admixtis in heminam seminis resinae cochlearibus duobus. *Colum.* 12, 15. Admiscere torrefacta sesama cum aniso Aegyptio. *Lucr.* 4, 1240. Aegre admiscetur muliebri semine semen. [*Caes. B. C.* 3, 48. admixtum lacte. Al. *lacti.* V. *Oud. Nemes. Cyn.* 206. acidos Bacchi latices Tritonide oliva admiscere. Cf. *Varr. R. R.* 1, 9, 3. *Cic. Tusc.* 1, 29. Quin nihil sit animis admixtum, ubi praep. *in* addi voluit *Ern.*, nullo jure.] ℙ Transfertur hinc ad alias res, et est adjungere, in unum conjungere, confundere. *Cic. Univ.* 3. bonis omnibus explere mundum, nihil mali admiscere. *Id. fr. Hortens.* ap. *Augustin. de Trin.* 14, 19. Quo minus animi se admiscuerint atque implicuerint hominum vitiis atque erroribus, hoc illis faciliorem ascensum in coelum fore. [*Id. R. P.* 2, 4. Admiscentur (urbes) novis sermonibus ac disciplinis. *Id. Att.* 7, 1. Sed hoc tamen — cum iis rationibus, quas ille meas tractat, admisceri nolo.] *Id. Or.* 2, 49. Admiscere huic generi orationis illud alterum — coepi. [*Cf. *Tusc.* 2, 11. *Quintil.* 6, 3. Facto risus concilietur, interim admixta gravitate. *Furl.* addidit *Sil.* 1, 442. Aspera telis dicta admiscentem, et *Ov. A. am.* 3, 609. Venus admiscenda dolori est. *Lucr.* 1, 746. Nec tamen admiscent in eorum corpus Inane. *Virg. A.* 7, 579. Stirpem admisceri Phrygiam. *Liv.* 3, 32. admiscerenturne (i. e. in numerum decemvirorum reciperentur) plebeji. *Curt.* 3, 9. Admixti funditoribus, sagittarii. Ceterum cf. ADMIXTUS. ℙ De hominibus saepe dicitur, qui negotiis se implicant et interponunt, maxime alienis et ad ipsos nihil pertinentibus. *Cic. Phil.* 12, 7. In hac ego legatione sim, aut ad id consilium admiscear? *Id. Q. Fr.* 3, 1, 3. Trebatium vero meum, quod isto admisceas, nihil est, *h. e.* in isto negotio, in hac re. *Ter. Heaut.* 4, 5, 35. Ita tu isthaec tua misceto, ne me admisceas. Et *ib.* 5, 2, 22. Ne te admisce: nemo accusat, Syre, te.

ADMISSĀRIUS equus, et Admissarius, ii, m. absolute, ἀναβάτης, equus, qui ad sobolem creandam equabus admittitur. *Varr. R. R.* 2, 7. Equos, quos admissarios habeo singulos in feminas denas. *Plin.* 28, 15, 61. Sanguis equi, praecipue admissarii. *Col.* 6, 27. Ut tam feminis, quam admissariis desiderantibus coeundi fiat potestas. [*Adde *Pallad. Mart.* 13.] ℙ Nec de equis solum, sed et de aliis jumentis admissarius dicitur. *Varr. R. R.* 2, 8. Et asinum admissarium habere volunt. [*Pallad. Mart.* 14, 2.] ℙ De homine valde libidinoso *Cic. Pis.* 28. Admissarius iste simul atque audivit voluptatem tantopere laudari, sic ad illius orationem adhinniit, ut etc. Adde *Pl. Mil.* 4, 3, 19. ℙ De subactore. *Sen. nat. Qu.* 1, 16. Ut cum virum ipse pateretur, aversus omnes admissarii sui motus in speculo videret.

ADMISSĬO, onis, f. εἴςδοχή, actus admittendi, introductio ad aliquem, aditus: et praecipue facultas adeundi principem salutandi, alloquendi gratia aut petendi. Cf. *Admitto. Plin. Pan.* 47. An quisquam non in primis laudibus ferat admissionum tuarum facilitatem? *Plin. alter* 33, 3, 12. Dare alicui admissionem alicujus. Et *Sen. Ben.* 6, 33. Non sunt isti amici, qui agmine magno januam pulsant, qui in primas et secundas admissiones digeruntur. *Primas* et *secundas* admissiones dicit eorum, qui vel primo loco vel secundo admittuntur: nam honoratiores primi introducebantur, ut hodieque fit. *Id. Clem.* 1, 10. Abavus tuus Sallustium, et Coccejos, et Dellios, et totam cohortem primae admissionis ex adversariorum castris conscripsit, *h. e.* primi loci: honestiores enim amici primi introducebantur. [Ita legit et interpretatur *Ruhkopf. F.*] Cf. *Lips.* ad *Tac. A.* 6, 9. *Suet. Vesp.* 14. Quidam ex officio admissionis simul expellens etc. *Officium admissionis* appellat corpus honoratiorum servorum, qui admittendis advenientibus aderant et admissiones disponebant, qui et *admissionales* et *ab admissione* dicti. *Inscr.* ap. *Mur.* 916, 6. Ser. Sulpicio Aug. L. Fausto ab admissione. His qui praeerat, *magister admissionum* dicebatur. *Ammian.* 15, 5. Per admissionum magistrum accito eodem [*sc. in consistorium.] *Proximus admissionum* erat, qui secundum post magistrum locum in admissionum officio tenebat. *Id.* 22, 7. Manumittendis ex more inductis per admissionum proximum. ℙ Idem est atque aditio hereditatis. *Imp. Alex. Cod.* 6, 15, 5. Certum est, cognitionis jure citra admissionem bonorum possessionis neminem posse succedere. ℙ Accipitur etiam admissio pro admissura. *Varr. R. R.* 2, 1, 18. Primum videndum de admissione, quo quaeque tempore ut ineant facere oporteat.

ADMISSIŌNĀLIS, lis, m. εἰσαγωγεύς, dicitur is, cujus officium est admittere aulicos in cubiculum ad principem salutandum. *Lampr. Alex. Sev.* 4. Salutaretur quasi unus de senatoribus, patente velo, admissionalibus remotis. [*V. voc. praec.]

ADMISSĪVUS, a, um, adj. *Admissivae aves* ap. *Festum* sunt, quae in auguriis faustum praebent omen et admittunt, quae consulentem seu jubebant seu vetabant. [*Opp. aves remores, arculae, inebrae. V. haec vv. et *Drak.* ad *Liv.* 4, 18, 6. *Briss. Form.* 1, 207.] V. ADMITTO.

ADMISSOR, oris, m. qui admittit, *h. e.* perpetrat facinus. *Lact. Epit.* 63. Eodem facinore spectator obstrictus est, quo et admissor. *August. Civ. D.* 7, 3. Janus seminis admissor. [*Impp. Diocl. et Maxim. in Coll. Mos. et Rom. leg. tit.* 6. *c.* 4. Admissores istius criminis. *F.*]

ADMISSUM, i, n. scelus admissum, pravum facinus, ἁμάρτημα. [*Cic. P. Or.* 35. Judicia, quae etiam nullo admisso consequi possent.] *Liv.* 25, 23. Multorum animi suspecti omnium oculos converterant, ne quid falleret tale admissum. [*Ov. Met.* 14, 92. Perjuria quondam Cercopum exosus gentisque admissa dolosae. *F.*] *Tac. A.* 11, 4. Cum idem de admissis Poppaeae sentiam, quod omnes. *Papin. Dig.* 46, 3, 95. Quoniam impunita non debent esse admissa.

ADMISSŪRA, ae, f. ὀχεία, actio qua mares gregum admittuntur ad feminas propagandae sobolis gratia. *Varr. R. R.* 2, 1. *med.* Ante admissuram arietibus ac tauris datur plus cibi, ut vires habeant. [Et 2, 4. de suibus: admissuras cum faciunt, *h. e.* mares feminis admittunt. *F.*] *Col.* 6, 24. Prohibere tauros admissura. *Id. ib.* 27. adhibere equum trimum admissurae. *Plin.* 8, 42, 66. dare equum admissurae. *Stat. Silv.* 5, 2, 23. de equo: cujus de stemmate longo Felix emeritos habet admissura parentes. [*Cf. *Glossar. ad leges Regum et Princ. Barb. ed. Lindenbrog.* p. 1348.]

ADMISSUS, us, m. actus admittendi, εἴσδοχή. *Pall.* 6. 2. Haec res uvas efficit pinguiores et maturitati consulit solis admissu. [*Cf. *id. Mart.* 9, 4.] ℙ [Id. significat qu. admissura. *Veg. Vet.* 4, 7. Admissariis eo anno, quo admissum faciunt, non est vena laxanda. *F.*]

ADMISSUS, a, um, part. v. *admitto*, introductus, προσδεχθείς. *Hor. A. P.* 5. Spectatum admissi risum teneatis, amici. *Ter. Hec.* 2, 1, 41. Ad eam non admissa sum. *Suet. Tib.* 4. Admissus in conspectum. *Tac. H.* 4, 60. Admissae preces. *Martial.* 12, 57. quies nullis Offensa linguis, nec dies, nisi admissus. ℙ Item commissus, cum de pravis facinoribus sermo est. *Suet. Tib.* 2. Multa Claudiorum egregia merita, multa etiam secus admissa in rempublicam exstant. *Id. Caes.* 75. Admissa perfidia. *Nep. Ep.* 6. Admissum scelus. *Sall. Jug.* 96. Admissum facinus. *Cic. Fam.* 3, 10. Commissum facinus et admissum dedecus. [*Prop.* 2, 22, 38. admissum adulterium; v. quos laudat ad h. l. *Santen.*] ℙ Item incitatus, immissus. *Caes. B. C.* 2, 34. Equites impetum hostium non tulerunt, sed admissis equis ad suos refugerunt. Cf. *Cic. Fin.* 2, 19. *Ov. A. A.* 1, 40. Haec erit admissa meta terenda rota. *Id. Am.* 3, 6, 86. Nec capit admissas alveus altus aquas, *h. e.* ruentes cum impetu. *Id. Met.* 1, 532. admisso sequitur vestigia passu, *h. e.* celeri. ℙ Item femina pecudis mari subjecta. *Varr. R. R.* 2, 2. Oves non meliores, quam trimae admissae. [*V. alia in ADMITTO. In libris confunduntur *admissus* et *admixtus*. V. *Drak.* ad *Liv.* 3, 57, 9. et *adnisus*, *id. ib.* ad 4, 43, 5.]

ADMISTUS. V. ADMIXTUS.

ADMITTO, is, isi, issum, a. 3. ex *ad* et *mitto*, jubeo vel concedo, ut aliquis vel aliquid accedat ad aliquem vel ad aliquid, aditum concedo, do, recipio, excipio, εἰσάγω, προσάγω, εἰσδέχομαι, ac dicitur promiscue de rebus et de personis. [*Eutrop.* 7, 4. (7) Cleopatra sibi aspidem admisit. *Curt.* 6, 3. Darius in sedem Cyri — admissus. *Claud. R. Pr.* 3, 399. Strident admisso sulfure rami.] *Plin.* 9, 25, 41. Echeneis piscis in cibos non admittitur (inditur). *Id.* 20, 11, 44. adm. apium ad cibos. *Id.* 21, 9, 27. Flos ejus in coronas admittitur. *Sever. Aetn.* 8. Nec metuunt oculos alieno admittere (adjicere, conjicere, convertere) coelo. Huc pertinet etiam *admittere equum*, i. e. immittere (in locum, hominem) et laxatis habenis ad cursum incitare. *Liv.* 2, 19. In Postumium Tarquinius equum infestum admisit. [*Cf. ADMISSUS. Ab hoc *concitare equum* sic putat differre *Herz.* ad *Caes. B. G.* 1, 22., ut hoc paulo

fortius dicatur. Cf. *ibid. Davis. Drak.* ad *Liv. l. l.* *Interpp. Ovid.* ad *Her.* 1, 36. *Gifan.* in *L. L.* et *Vorst. d. Lat. sel. P.* 1. c. 5. Jam vero hoc ipsum transfertur ad alias res. *Ov. Met.* 11, 512. Ubi e ventis admiserat unda coortis, i. e. cum impetu se incitaverat. Al. *commiserat.* Cf. *ib.* 256. *Tib.* 1, 4, 44. Venturam admittat imbrifer arcus aquam, i. e. incitet, impellat, ut recte *Scal.* et *Heyn.*, quem v. in *Obss. Ov. Am.* 2, 16, 50. admissae jubae, i. e. effusae. *Id. A. A.* 3, 312. Sirenes detinent quamlibet admissas rates. Ap. *eund. Met.* 6, 237. fluctuant codd. inter admissa *crura* et *colla*, plurimi posterius praeferunt. Valde incertum est ap. *Virg. A.* 11, 272. admissis pennis; plurimis placuit *amissi.* Sed ap. *Cic. Fin.* 1, 1. miramur, *Goerenzium* noluisse accedere sententiae *Ern. et Brem.* in explicandis verbis: qui — moderatius id studium) volunt fieri, — temperantiam postulant in eo, quod semel admissum coerceri — non potest. Aperte enim ab *admisso equo* hoc petitum est.] Porro *adm.* eadem sign. dicitur pro *marem* pecudis feminae admovere. *Plin.* 8, 43, 68. Asinus solstitio admittitur. *Id.* 10, 63, 83. Verrem subantis voce audita, nisi admittatur, cibum non capere. *Colum.* 6, 37. Admissarius veneri modestior admittitur. *Id.* 7, 2. Arietes ovibus admittere. *Justin.* 1, 10. Admittere equum equae. *Ulp. Dig.* 47, 2, 53. Si quis asinum meum in equas suas τῆς γονῆς dumtaxat χάριν captum admisisset. [*De gallinis *Varr. R. R.* 3, 9, 22. de anseribus *id.* 3, 10, 3. de canibus *id.* 2, 9, 11.] Dicitur etiam femina pecudis admitti. *Plin.* 10, 63, 83. Equas autem post tertium diem, aut post unum ab enixu utiliter admitti putant. *Varr. R. R.* 2, 7. Eo adjutante equae celerius admittuntur. *Id. in fr.* ap. *Non.* 2, 9. Si equam emisses, ut meo asino Reatino admitteres. Inde translate dicitur de inserendi ratione s. insitione, ab admittendis pecudibus ad sobolem. *Plin.* 17, 18, 30. *n.* 5. Qui ver probant, ab aequinoctio statim admittunt, praedicantes, germina parturire i. e. surculum adigunt, inserunt. — *Plin.* 12, 1, 15. Solem aestate arcere, hieme admittere. *Id.* 2, 63, 63. In mare jacitur, aut, ut freta admittamus, eroditur aquis. *Id. praef.* 3. *fin.* Metas Herculis perfossas exclusa antea admisisse maria. *Cels.* 7, 26. *n.* 5. Ut neque frigus ad vesicam admittat etc. *Plin.* 37, 5, 16. Smaragdi admittentes visum, i. e. pellucidi. *Liv.* 34, 49. Pacis mentionem admittere auribus. [*cf. 25, 21. 30, 3. *Pl. Mil. gl.* 4, 1, 10. Postquam admisere aures meae tuae moram orationis.] *Quintil.* 4, 3. Quo facilius aures judicum, quae post dicturi erimus, admittant. Et om. *auribus* translate pr. *exaudire Petron. Sat.* 133. preces. [*Liv.* 31, 5. adm. precationem, ubi v. *Gron. Sil.* 4, 698. Tum demum admissae voces et vota precantis, quam ibi scripturam praetulit *Drak.* probatam etiam *Gron. l. l.* Vulgo: *vires et voce pr.* Ceterum haud aliter dictum est *adm. ad animum* ap. *Liv.* 7, 9. in cogitationem *Lact.* 6, 13, 8. ubi multi *cogitatione.*] — *Suet. Ner.* 10. adm. plebem ad campestres exercitationes. *Petr. Sat.* 79. aliquem per fenestram. [*Cf. *Ov. A. A.* 3, 605.] *Cic. Div. in Verr.* 16. Quam multis custodibus opus erit, si te semel ad meas capsas admisero. [**Ov. Met.* 13, 881. vestris admittite regnis. *Flor.* 1, 1, admissis intra moenia hostibus.] *Id. Phil.* 8, 10. domum recipere legatum hostium, in cubiculum admittere. *Nep. Timol.* 1. Neque domum ad se filium admisit. *Suet. Ner.* 13. adm. ad genua, [h. e. ut ille in genua se demitteret. *F.*] Persaepe ita dicitur de iis, qui aut officii, aut negotii causa aliquem ad se recipiunt, et maxime de principibus viris, qui se adeundi copiam faciunt, colloquium dant, [*gr. προςίεσθαι, opp. *excludere*, ut ap. *Plin. Pan.* 48. Cf. *Schwarz.* ad *eund.* 47, 3.] *Cic. Att.* 13, 52. Caesar tertiis Saturnalibus apud Philippum, nec quemquam admisit. [**Id. Off.* 1, 39. Domus clari hominis, in quam et hospites multi recipiendi et admittenda hominum cujusque modi multitudo. *Suet. Aug.* 79. Per simulationem colloquii propius admissus. Cf. *ib.* 99. *Ner.* 22. *Vesp.* 21. *Nep. Con.* 3. *Dat.* 3. *Suet. Aug.* 52. Promiscuis salutationibus admittebat et plebem. *Id. Tib.* 4. Indigne ferens, nec statim se in conspectum Sex. Pompeji admissum.] *Justin.* 12, 15. adm. milites ad conspectum suum. *Suet. Tib.* 27. ad lecticam. [**Quintil. Decl.* 3. adudie antiam.] Om. praep. *Petron. fr. Trag.* 51. admissus Caesarem. [*Cf. ADMISSIO. Itidem saepe dicitur de amantibus, qui a meretricibus intro recipiuntur. *Prop.* 3, 20, 7. Vix tamen aut semel admittit, quum saepe negavit. Cf. 1, 16, 19. 2, 13, 68. V. ad h. l. *Burm.*, qui recte *Broukh.* ab augurandi arte s. avibus admittentibus id loquendi genus repetentem refutat.] — Porro in hunc numerum referendae sunt hae locutiones: *admittere aliquem in* vel *ad consilium* (perraro *in consilio*) est ad consulendum assumere. *Cic. Marc.* 2. *fin.* Nec ad consilium casus admittitur. *Auct. Decl. in Cic. pr. fin.* Quem Jupiter in consilio Deorum admisit. Al. leg. *in consilium. Petr.* tamen *Sat.* 19. dixit *admittere aliquem in diversorio.* [*Sic etiam ap. *Nep. Lys.* 1. al. *in numero* praebent in verbis: horum in numerum nemo admittebatur.] *Admittere aliquem ad honores, ad officium, in numerum imperantium, h. e.* aditum ei dare, assumere, eligere. *Suet. Caes.* 41. *Nep. Eum.* 1. et *Lys.* 1. etc. [**Suet. Ner.* 15. in curiam i. e. senatoriam dignitatem concedere.] Sic *Sen. Herc. Oet.* 535. Admittere aliquem arcanis. *Prop.* 2, 34, 16. Te dominum admitto rebus, amice, meis. *Petr. Sat.* 127. Admittere aliquem inter cultores etc. [*Add. *Liv.* 4, 3. ad fastos, ad commentarios pontificum admitti. *Claud.* IV. *Cons. Hon.* 581. Socios gaudes admittere patres. *Just.* 15, 1. negavit, se in ejus belli praemia socios admissurum, add. Furl.] ℙ Translate dicitur etiam de aliis rebus, quibus aut locus datur aut quae locum dant aliquid agendi, et est accipere, concedere, permittere, approbare. *Plin. ep.* 6, 16. *fin.* Placuit egredi in litus et e proximo aspicere, ecquid jam mare admitteret, quod adhuc vastum et adversum permanebat. *Cels.* 3, 12. Febres curationes admittunt, *h. e.* curari possunt. *Claud.* VI. *Cons. Hon.* 503. Mons — admittit viam sectae per viscera rupis, i. e. concedit viam. *Ter. Eun.* 4, 6, 23. Tu quod cavere possis, stultum est admittere. *Id. Ad.* 5, 7, 15. Sumptum admittet, [*ubi quin Ter. scripserit *admittet*, nemo hodie dubitat; noster valde dubiam scripturam pronunciaverat.] *Cic. Cluent.* 41. Judices — si qua lis capitis illata est, non admittunt. *Suet. Aug.* 66. adm. amicitias. *Claud. Eutrop.* 2, 70. fidem, i. e. credere. [**Sen. Troad.* 590. Animosa nullos mater admittit metus. Sic dicunt *locum dare amicitiae, fidei, metui.*] *Martian. Dig.* 48, 16, 1. Admittere excusationem. *Ulp. Dig.* 37, 1, 1. et 3. Admittere bonorum possessionem, *h. e.* agnoscere, ratam habere. *Papin. Dig.* 35, 2, 11. Admittere opinionem. Hoc modo in auguriis *aves admittere* dicuntur, quae faustum praebent auspicium et addicunt ratumve faciunt, quod quis cupit. *Pl. Asin.* 2, 1, 11. Impetritum, inauguratum est: quovis admittunt aves. *Liv.* 4, 18. Ut ab auguribus, simul aves rite admisissent, [**Plutarch.* vertit: ὄρνιθες ἐπέτρεψαν] tolleretur signum. Adde 1, 36. Hinc *admissivae aves*, de quibus v. ADMISSIVUS. [*Cf. *Broukhus.* ad *Prop.* 3, 20, 7. et *Drak.* ad *Liv.* 4, 18, 6.] ℙ Denique translate est committere, patrare, cum de pravis facinoribus sermo est, estque ex eo translatum, quod qui peccat, scelus in animum recipit seu introducit. [**Committere* igitur simpliciter est i. q. patrare, facere; *admittere* adjunctam habet notionem licentiae cujusdam, quae jus fasque migrat. Cf. *Herz.* ad *Caes. B. G.* 3, 9. et omnino de hoc v. usu *Drak.* ad *Liv.* 2, 37, 3.] *Cic. Mil.* 23. *fin.* Si Milo admisisset aliquid, quod non posset honeste vereque defendere. *Suet. Cal.* 15. Nihil sibi admissum, cur cuiquam invisus esset, *h. e.* nihil a se commissum. *Pl. Men.* 5, 1, 12. Quid tandem admisi in te, ut loqui non audeam? [**Curt.* 7, 6. adm. facinus in populares.] *Cic. Off.* 3, 25. Admittere tetrum facinus. *Id. Rosc. Am.* 22. maleficium. *Id. Verr.* 1, 17. dedecus. *Id. Rab. perd.* 9. fraudem capitalem. *Suet. Cal.* 23. praedicabat, matrem ex incesto, quod Augustus cum Julia filia admisisset, procreatam. Sic *Oudend.* quem v.; antea male *commisisset.* Cf. ADMISSUS. *Hor. Sat.* 2, 3, 212. scelus. *Ter. Eun.* 5, 2, 14. noxiam. *Ad.* 3, 3, 54. indigna. *Quint. Decl.* 12. p. 249. admissum monstrum i. e. nefas patratum. Absolute *Tib.* 1, 6, 56. si tamen admittas, sc. tale facinus, ut a fide recedas. V. *Heyn.*] *Admittere aliquid in se* eodem signif. dicitur, ubi *in se* accus. est, non abl. *Cic. Leg.* 2, 7. Qualis quisque sit, quid agat, quid in se admittat. *Id. Mil.* 37. Quod in me tantum facinus admisi? *Id. Phil.* 2, 19. Ea in te admisisti, quae a verecundo inimico audire non posses. [**Ter. Ph.* 2, 1, 40. adm. culpam in se. *Id. Ad.* 4, 5, 48. delictum. *Hor. ep.* 1, 16, 53. Tu nihil admittes in te. — Ceterum rarius est in hoc genere, quod *Tac. H.* 2, 40. dicit: abnuunt militem — objicere hosti, non admissuro (i. e. commissuro), quo minus — aggrederetur.] ℙ *Admittere alicui aliquid* pro simplici *mittere* dixit *Hyg. Astronom.* 2, 13. non imitandus. [*Dicit noster, *adm.* esse id. q. suscipere, afferens locum *Nep. Att.* 15. in nitendo, quod semel admisisset, tanta erat cura. Sed ibi nunc rectius legitur *annuisset.* — Tum dicit etiam esse id. q. *condonare.* Quem vero affert locum *Pl. Poen.* 1, 2, 191. tibi hanc admittam noxiam unam, ibi legendum est *amittam.* Cf. *Ter. Eun.* 5, 2, 14.] *Admisse* per syncopen pro *admisisse* dictum est a *Pl. Mil.* 4, 7, 4. [*Conf. in libris *adm.* et *committere*; v. *Burm.* ad *Ov. Met.* 1, 210. et 9, 478. *id.* ad *A. A.* 2, 365. *Drak.* ad *Liv.* 40, 8, 7. item *admittere* et *amittere*, v. *Drak.* ad *Sil.* 4, 698. 11, 14.]

ADMIXTIO et Admistio, onis, f. πρόσμιξις, actus admiscendi, mixtio. *Cic. Sen.* 22. Animus omni admixtione corporis liberatus, purus et integer. Adde *Varr. R. R* 1, 1, 9.

ADMIXTUS et Admistus, us, m. admixtio. In sexto casu singul. *Macr. Sat.* 2, 1. Nos honorem Dei, cujus hoc festum est, nullo admixtu voluptatis augemus.

ADMIXTUS et Admistus, a, um, part. v. *admisceo*, mixtus, adjunctus, πρόσμικτος. *Cic. N. D.* 2, 10. Aer multo calore admixtus. Et *ib.* Aquae admixtus calor. *Plin.* 36, 17, 28. Flos lapidis Assii admixtus aeri. [**Lucr.* 4, 1083. voluptas. *Id.* 1, 370. adm. rebus inane. *Tac. H.* 1, 49. caput — cremato jam corpori admixtum est.] ℙ Absolute est non sincerus, non simplex, non purus. *Cic. Sen.* 21. Simplex animi natura est, nec habet in se quidquam admixtum. *Id. Tusc.* 1, 29. Nihil est animis admixtum, nihil concretum, nihil copulatum, nihil coagmentatum, nihil duplex. ℙ [*De orthographia v. MISTUS. *Drak.* ad *Liv.* 3, 57, 9. in pluribus libb. mss. et marmoribus *admixtus*, non *admistus*, testatur reperiri.]

ADMODĚROR, aris, atus sum, dep. 1. id. qu. moderor, tempero, προσευθύνω, κατέχω. *Pl. Mil.* 4, 2, 81. Nequeo hercle risu me admoderarier.

ADMODŬLOR, aris, atus sum, dep. 1. simul modulor, accino, προσᾴδω. *Claud. carm. Fesc. in nupt. Hon. et Mar.* 11. Athesis strepat choreis, Calamisque flexuosus Leve Mincius susurret. Et Padus electriferis Admoduletur alnis.

ADMODUM, adv. μάλα, παντελῶς, πάνυ, id. qu. omnino, prorsus, plane, certe [*valde, satis]: ex *ad* et *modus*, diciturque quasi *ad modum*, hoc est ad mensuram seu rationem plenam perfectamque ejus rei, de qua est sermo. [*Juvat hic inserere ea, quae verissime de hujus particulae vi disputavit *B. Crusius* in *clavi Suet.* Admodum, inquit, pr. ad modum, quantum sufficit ad modum implendum; ubi quum sufficientia vel plenitas modi considerari potest, ubi *admodum* est *usque ad modum*, ponitur que pro *valde*, *satis* (gr. μάλα, μάλα δή), tum intelligi *quod ad modum accedit*, paucis vel deficientibus vel abundantibus, unde saepissime *admodum* est *fere.* Sic ille. Apparet autem, admodum non semper dici de ipso eo, quod *summum* est in aliqua re (valde), sed etiam, quod ad summum accedit (satis). Ceterum conferri possunt de hujus partic. vi *Sanct. Min.* II. p. 11. sq. et *Herz.* ad *Caes. B. G.* 5, 40.] Jungitur tum adjectivis nominibus, tum verbis, tum adverbiis. *Cic. Verr.* 2, 4, 34. Signum admodum amplum et excellens. *Id. Brut.* 85. Forma quaedam ingenii admodum impolita et plane rudis. *Cic. Am.* 4. *fin.* Utrique gratum admodum feceris. [**Cic. Phil.* 5, 17. Majores nostri, veteres illi, admodum antiqui. *Eutrop.* 8, 1. adm. senex. *Id.* 9, 2. puer. *Nep. Ham.* 1. adolescentulus. *Cic. Sen.* 4. Non admodum (alibi in hujusmodi locis dicunt *nimis*) grandis natu, sed tamen aetate provectus). *Id. Fam.* 4, 13. *med.* Qui me admodum diligunt. *Id. Att.* 7, 24. Philotimi litterae eos admodum delectarunt. [**Cic. Off.* 1, 42. Nihil proficiant, nisi admodum mentiantur. *Liv.* 1, 10. admodum mitigati animi raptis erant.] *Id. fr. Acad.* 2. ap. *Non.* 7, 57. Aut nihil, aut obscure admodum cernere. *Id. fr. Fat.* ap. *Macr. Sat.* 2, 12. Acipenser admodum raro capitur. [**Eutrop.* 7, 12. adm. clare natus.] *Ter. Heaut.* 1, 1, 1. Quamquam haec inter nos nuper notitia admodum est. — Item cum adjectivis et adverbiis quantitatem significantibus. *Cic. N. D.* 3, 27. Ratio admodum paucis salutaris. [**Ammian.* 21, 14. admodum paucissimis visa numina. *Adm. nimius* conjunxit *Colum.* 4, 21, 2.] *Id. ib.* 2, 55. In totum corpus distribuitur per venas admodum multas. *Cic. Fin.* 5, 5. In quo multum admodum fortunae datur. *Flor.* 3, 1, 13. Marius auctis admodum copiis regem adortus etc. *Salmas.* legit *in modum*, eodem signif. [*praeter necessitatem.] *Liv.* 34, 13. Ubi satis admodum (i. e. quantum satis, opus) et suorum et hostium animos est expertus etc. [*Sic *Pl. Merc.* 2, 3, 65. Rem tibi jam elocutus omnem, atque admodum meorum moerorum summam edictavi tibi.] *Auct. ad Her.* 4, 12. Quae maxime admodum oratori accommodata est. Ut in his *satis* et *maxime* adjecta vides, ita additur *quam* ap. *Pl. Amph.* 1, 3, 43. Ex amore hic admodum quam saevus est. *Gell.* 19, 9. Voce admodum quam suavi. [*Ita ap. Graecos ὡς et ὅσον dicuntur. Cf. similia apud *Rudd.* II. p. 305. sq.] — Jungitur cum adv. *nihil. Cic. Brut.* 58. Curio litterarum admodum nihil sciebat. *Id. ib.* 9. Oratorem plane quidem perfectum, et cui nihil admodum desit, Demosthenem facile dixeris. *Id. Or.* 2, 2. Alter non multum, alter nihil admodum scripti reliquit. Loquitur de Antonio oratore, qui quamvis reliquisset libellum de ratione dicendi, ut habetur *Brut.* 44., nullam tamen omnino reliquerat orationem, ex qua cognosci ejus eloquentia posset, quod confirmat idem *Cic. Or.* 38. et *Cluent.* 50. Refer huc illos quoque locos, in quibus jungitur c. *nullus. Liv.* 23, 29. Equestris pugna nulla admodum fuit. [**Id.* 40, 59. Armorum magnam vim transtulit, nullam pecuniam admodum. In utroque locorum genere, nec minus in *admodum satis*, *admodum maxime*, explicari potest *omnino*, *plane*, gr. μάλα, πάνυ, ac significat rem, quae ad ipsum modum constitit, neque ultra, neque citra, i. e. hoc ipso modo comparata est, ut dicitur. Adde 43, 13.] ℙ Usurpatur porro in responsionibus, maxime Comicis, [*et significat *recte, omnino*, rectam rationem (modum) tenes; gr. μάλιστά γε, πάνυ γε.] *Ter. Hec.* 3, 5, 8. Ad-

venis modo? *Pa.* Admodum. *Pl. Rud.* 4, 4, 36. Nempe tu hanc dicis, quam esse ajebas dudum popularem meam. *Tr.* Admodum. *Id. Bacch.* 5, 1, 24. Numquidnam ad filium haec aegritudo attinet? *Ni.* admodum. In dialogis servit transitionibus, quod significat, satis de re aliqua et admodum disputatum esse. *Cic. Leg.* 3, 11. *extr.* Scis, solere, frater, in hujusmodi sermone, ut transiri alio possit, admodum dici. [**Admodum* nihil aliud est h. l. quam in superioribus exemplis. Locus enim ex *Goerenz.* emendatione ita legendus est: ut transiri alio possit, *Admodum* dici, aut *Prorsus ita est.*] ¶ Saepe etiam usurpatur cum adjectivis numerum significantibus, prope, fere. V. supra. *Id.* 44, 43. Secuti sunt eum admodum quingenti equites. *Curt.* 4, 9. Mille admodum equites praemiserat: quorum paucitate contempta etc. *Id. ib.* 12. In laevo cornu Bactriani ibant mille admodum, Dahae totidem. *Liv.* 22, 24. Sex millia hostium caesa, quinque admodum Romanorum. *Id.* 42, 65. Mille admodum capiuntur. *Justin.* 17, 2. Post menses admodum septem. *Id.* 24, 1. Congregati admodum quingenti sparsos hostes consectantur, trucidatisque admodum novem millibus. [*In nonnullis horum locorum potest etiam explicari *ad summum.* Neque vero in his tantum locis ita usurpatur, in quibus cum numeralibus conjungitur, sed etiam in aliis. Sic ap. *Flor.* 2, 6. cujus verba noster attulit: filius adm. praetextatus, i. e. fere praetextatus. *Liv.* 43, 11. exacto admodum mense Februario, i. e. prope, ad summum. *Mel.* 2, 7, 18. In Media admodum natus (amnis). Ceterum cf. *Davis.* ad *Caes. B. G.* 5, 40. Gr. eodem modo dicitur μάλιστα. V. *Vig.* p. 416.] ¶ Interdum habet post se genitivum, more substantivi. *Colum.* 4, 1. Admodum exigui pulveris viviradici subjicimus, *h. e.* omnino exigui. [At *Gesn.* et *Schneid.* *exiguum* probant legendum. *F.*]

ADMOENĬO, is, ivi, itum, a. 4. operibus moenia cingo, obsideo, πολιορκέω: ex *ad* et *moenio.* *Pl. Pseud.* 1, 3, 150. Hoc ego oppidum admoenire, ut hodie capiatur, volo. De loco *ejusd.* in *Cist.* 2, 2, 5. v. in ADMOVEO.

ADMŎLĬOR, īris, ītus sum, dep. 4. niti, conari, ἐπιχειρέω, ex praep. *ad* et *molior.* *Pl. Rud.* 3, 1, 6. Ad hirundininum nidum visa est simia, ascensionem ut faceret, admolirier. ¶ Item exstruere apud aliquem locum, et dicitur de operibus magnis et magno conatu perficiendis. *Curt.* 8, 10. Urbs qua spectat orientem, cingitur amne: ad occidentem velut de industria rupes praealtas admolita natura est. ¶ *Admoliri manus alicui rei* est admovere. *Pl. Asin.* 3, 2, 24. Ubi sacro manus sis admolitus. *Appul. Met.* 1. Dejerantes, sese neque ei manus admolituros etc. *h. e.* vim illaturos.

[ADMONEFACIO, is, a. 3. id. q. admoneo. *Cic. Planc.* 34. Admonefecisti etiam, quod in Creta fuisses. Pleraeque edd. legunt *admonuisti*: primum tamen habet *Cod. Ambros.* ap. *Maium* in *fr. Cic. ed.* 2. p. 176. *F.* *Dubium igitur vocab. quod tamen est etiam in *Gl. gr. lat.* admonefacio, ὑπομνηματίζω.]

ADMŎNĔO, es, ui, onitum, a. 2. ἀναμιμνήσκω, in memoriam redigo, moneo, [*amice et leniter aliquem meminisse jubeo, v. *Cic. Fin.* 1, 9. Quamquam non abesse ab h. v. gravioris castigationis notionem, infra demonstrabitur.] *Cic. N. D.* 1, 3. Qui admonent amice, docendi sunt; qui inimice insectantur, repellendi. [**Virg. A.* 10, 153. Humanis quae sit fiducia rebus, admonet. *Cic. Fam.* 5, 2. Meus enim me sensus, quanta vis fraterni sit amoris, admonet.] Construitur porro cum genit. *Sall. Cat.* 22. Admonere alium egestatis, alium cupiditatis suae. *Liv.* 35, 13. Admonere aliquem foederis. [**Suet. Tib.* 33. judices legum et religionis admonebat. *Id. Dom.* 2. quo magis et aetatis et conditionis admoneretur. Cf. *Ov. Met.* 7, 480. 15, 543. *Liv.* 5, 46. *Curt.* 4, 14. 6, 7. *Drak.* ad *Liv.* 2, 36, 6.] Cum praep. *de Cic. Q. Fr.* 3, 1, 4. Epistola, in qua de aede Telluris et de porticu Catuli me admones. [**Sall. Cat.* 5. Quoniam de moribus civitatis tempus admonuit. *Cic. d. Rep.* 1, 9. Ut aliquid aliquando de doctrinae studiis admoneamur.] Construitur porro et cum accus. rei et cum dupl. accus. [*more Graecorum; verum tenendum, id quod ipsa, quae sequuntur, exempla docent, nonnisi accuss. pronominum, *id*, *illud*, *quod*, praeterea *multa* aliaque horum similia sic usurpari, nisi quod *Sall. Jug.* 79., qui locus nostrum non fugit, dixit: eam rem nos locus admonuit, ubi *Cort. nos* delendum esse censuit. Cf. etiam *Liv.* 5, 51. quae verba statim afferentur. De loco *Tib.* 4, 1, 189. dicetur infra.] *Cic. N. D.* 2, 66. Multa praeterea ostentis, multa extis admonemur. [*Dicitur ita interdum h. v., ut *monere*, de vaticiniis, ominibus etc. V. *Broukh.* ad *Tib.* 1, 7, 56. *Heyn.* ad *eund.* 2, 5, 68. Ita *Quintil. Decl.* 10. admoneri nocturnis praeceptis. Cf. *Virg. A.* 4, 353. — Ad constructionem quod attinet, adde *Quint.* 12, 2, 31. tantumque non cognatis id e rebus admoneri sciet.] *Id. Coel.* 3. Illud te esse admonitum volo. *Id. Att.* 9, 9. Illud me praeclare admones, cum illum videro, ne nimis indulgenter, et ut cum gravitate potius loquar. [*Adde *Ter. Heaut.* 2, 3, 112.] Cum solo conjunctivo. *Nep. Phoc.* 1. Simulque admonerent, si ipse his facile careret, liberis tamen suis prospiceret. *Tac. A.* 13, 5. Nisi Seneca admonuisset, venienti matri occurreret. *Suet. Tib.* 50. Admonuit, negotiis abstineret. [*Ut in his cum *ut* (cf. *Phaedr.* 1, 11, 4.) et *ne* (add. *Ov. Met.* 2, 565.) ac saepius cum simplici conjunct., omissa partic. *ut* (cf. *Oud.* ad *Suet. Tib.* 11.) construitur, ita sequitur etiam *quasi*, prorsus ut gr. ὡς. *Suet. Tit.* 8. Admonentibus domesticis, quasi plura polliceretur. Et seq. *quemadmodum id. Vesp.* 22. Admonente dispensatore, quemadmodum summam rationibus vellet inferri? Notandum est, utroque loco *admonere* de servis dici, quod rarius esse dicit *Bremi.*] Cum infin. *Plin.* 36, 5, 4. *n.* 10. Admonent aeditui parcere oculis. *Phaedr.* 3, 17. *extr.* Nihil agere, quod non prosit, fabella admonet. *Hor. Sat.* 1, 6, 125. Sol acrior ire lavatum Admonuit. *Virg. G.* 4, 186. decedere campis Admonuit. [**Id.* 9, 109. Admonuit ratibus sacras depellere taedas. Cf. *Ov. Met.* 3, 601. 6, 150. *Liv.* 24, 9. 40, 56. *Suet. Ner.* 23. quum praesentia ejus urbicas res egere a liberto Helio admoneretur. *id. Cal.* 22. *Vesp.* 22.] Item cum gerundivis, addita etiam interdum praep. *ad. Tac. Agr.* 25. Excedendum potius ignavi admonebant. [*Est potius h. l. accus. cum inf.] *Cic. Div.* 2, 65. Quam multi inopes nullo somnio ad thesaurum reperiendum admonentur! — *Admonere debitorem* est debita ab eo, in memoriam reducendo, reposcere. *Cic. Quint.* 12. Cum tibi quotidie potestas hominis fuisset admonendi, verbum nullum facis: biennio jam confecto fere appellas. Adde *Top.* 1. *ad fin.* ¶ Tribuitur et rebus inanimis. *Liv.* 5, 51. Adversae res admonuerunt religionum. *Tac. A.* 15, 45. *fin.* Si sitis admoneret, aqua vitam tolerat. *Id. A.* 3, 25. Ea res admonet, ut de principiis juris altius disseram. ¶ Ponitur etiam pro hortari, incitare, castigare. Nimirum quum aliquem hortamur, officii admonemus. *Spart. Sever.* 11. *fin.* Equum expavescentem admonere. *Virg. A.* 10, 586. pendens in verbera telo Admonuit bijugos. *Sen. Clem.* 1, 14. Admonere liberos verberibus. *Id. Const. Sap.* 12. *fin.* Malo poenaque aliquem admonere et afficere. [*Cf. *Salm. Exerc.* p. 21. Notandum hic, eorum praecipue nos dici admoneri, quae aliquo cum aculeo teloque in memoriam redeunt et, ut Tullius ait, animum memoria refricant. Verba sunt *Gronov.* in *Diatr. c.* 49. p. 322. Cf. *Burm.* ad *Anth.* 1. p. 226. Ita *Tib.* 1, 5, 40. admonuit dominae deseruitque Venus. v. *Broukh.* ad h. l. *Id.* 4, 1, 189. Quum memor anteactos semper dolor admonet annos, ubi al. *admovet.* V. *Huschk. Curt.* 4, 10. Recenti malo priorum admonita. Hoc modo absolute dicitur pro: calamitate aliqua admoneri. *Tac. G.* 37, 5. Non Samnis, non Poeni, non Hispaniae Galliaeve, ne Parthi quidem saepius admonuere, sc. cladibus. Laudat ibi *Hess.* similia, al. enim exhibent *admovere*, ubi intelligunt *exercitus.*] ¶ Inter *admoneo* et *commoneo* hoc statuit discrimen *Agroetius de Orthogr.* p. 2271. *P.*, ut illud de rebus praesentibus, hoc de praeteritis usurpetur. Sed usus loquendi hoc non servat. ¶ [**Adm.* et *monere*, ajunt Grammatici, hoc differunt, quod *monemus* futura, gr. παραινεῖν, *admonemus* praeterita, ὑπομιμνήσκειν, illo ut caveamus et discamus, hoc ut recordemur. Verum hoc est, quatenus *admonere* dicitur de rebus praeteritis, quarum in nobis memoria excitatur, quae significatio abest a v. *monere.* Ceterum *adm.* pro simplici verbo, ut superiora demonstrant, haud raro dicitur. ¶ Confunduntur a librariis *admonere* et *admovere.* V. supra et de loco *Suet. Cl.* 39. in ADMOVEO.]

ADMŎNĬTĬO, onis, f. ὑπόμνησις, actus admonendi s. in memoriam revocandi. *Cic. Fin.* 5, 1. Tanta vis admonitionis inest in locis, ut non sine causa ex his memoriae ducta sit disciplina. *Quint.* 6, 1. *med.* Illud ne indignum quidem admonitione, ingens in epilogis verti discrimen. *Plin.* 19, 1, 1. *n.* 1. Qua admonitione succurrit, quod Varro tradit etc. [**Quintil.* 11, 2. Unius admonitione verbi.] *Admonitio debitoris* est ejus interpellatio, ut solvat. *Ulp. Dig.* 5, 1, 2. In omnibus causis, in quibus protelatur admonitio, hoc procedere sine temporali damno creditorum oportet. ¶ Tribuitur et rebus inanimis. [**Cic. Tusc.* 5, 7. Propriis enim et suis argumentis et admonitionibus tractanda quaeque res est, i. e. signis et indiciis.] Hinc *admonitio morbi* aut *doloris* est sensus doloris certis temporibus repetitus in ea corporis parte, quae aliquando laboravit. *Plin.* 24, 17, 101. Admonitionem morbi sentire. *Id.* 25, 8, 49. Si qua admonitio doloris supersit. ¶ Est etiam idem ac monitum, hortatio, objurgatio, castigatio, [*quamquam lenior quaedam; nam *Cic.* ipse *Or.* 2, 83. admonitio, inquit, quasi lenior objurgatio] παραίνεσις. *Cic. Or.* 2, 70. Admonitio in consilio dando familiaris. *Id. Fam.* 1, 1. Admonitiones et preces. *Id. Off.* 1, 40. *fin.* Admonitio et praeceptum. *Id. Fam.* 10, 4. Si aut aliter sentirem, certe admonitio tua me reprimere, aut si dubitarem, hortatio impellere posset. *Quint.* 2, 6. Admonitioni irasci. [**Vell.* 2, 114. admonitio frequens inerat et castigatio, vindicta rarissima, quo loco et *adm.* et *cast.* de verbis, *vindicta* de vitibus aut fustibus intelligenda est.] *Suet. Aug.* 39. Alios poena, alios ignominia notavit, plures admonitione, sed varia. Lenissimum genus admonitionis fuit etc. *Callistrat. Dig.* 48, 19, 7. Admonitio fustium.

ADMŎNĬTOR, oris, m. qui admonet s. in memoriam revocat. *Cic. Top.* 1. *fin.* Ut mea diligentia mandatorum tuorum te quoque, etsi admonitore non eges, ad memoriam nostrarum rerum excitarem. *Id. Fam.* 9, 8. Exspectatione promissi tui moveor, ut admoneam te, non ut flagitem. Misi autem ad te quatuor admonitores non nimis verecundos. [**Claud. L. Stil.* 2, 155. Admonitor facti.] ¶ Item hortator, παραινέτης. *Ov. Met.* 4, 664. Admonitorque operum caelo clarissimus alto Lucifer ortus erat.

ADMONITORIUM, ii, n. admonitio. *Justinian. ep. ad Trebonian. praefixa Dig. pr. fin.* Quaedam admonitoria ejus facere.

ADMŎNĬTRIX, īcis, f. quae admonet. *Pl. Truc.* 2, 6, 20. Quid adhuc egeo tui, malum, admonitricis? In multis codd., in quibus haec verba leguntur, (neque enim in omnibus reperiuntur) scriptum est *ammonitricis.*

ADMŎNĬTUM, i, n. admonitio, παραίνεσις. *Cic. Or.* 2, 15. Cohortationes, consolationes, praecepta, admonita. [*In h. l. fuit, qui scr. esse diceret *aut monita. Admonita* in nonnullis edd. legitur *ib.* 41.]

ADMŎNĬTUS, us, m. ὑπόμνησις, admonitio. In sexto casu singulari *Cic. Fam.* 10, 12. Oblata religio Cornuto est pullariorum admonitu, non satis diligenter eum auspiciis operam dedisse. *Id. Cat.* 3, 3. Interea admonitu Allobrogum praetorem misi, qui ex aedibus Cethegi, si quid telorum esset, efferret. *Ov. Fast.* 3, 612. Flet tamen admonitu mortis, Elisa, tuae. *Id. Rem. am.* 729. Admonitu recreatur amor. Et *Cic. Fin.* 5, 2. usu hoc evenit, ut acrius et attentius de claris viris locorum admonitu cogitemus. ¶ Item hortatus, παραίνεσις. *Cic. Att.* 13, 18. Admonitu tuo perfeci libros ad Varronem. *Nep. Att.* 20. Ut Attici admonitu eam reficiendam curaret. [**Liv.* 1, 48.] ¶ Item castigatio, objurgatio. *Ov. Met.* 3, 564. Hunc avus, hunc Athamas, hunc cetera turba suorum Corripiunt dictis frustraque inhibere laborant: Acrior admonitu est etc. [*Vid. *interpp.* ad *Ov. Her.* 15, 104. ¶ Confunduntur in libris *admonitu* et *a monitu.* V. *eosdem* ad *Fast.* 3, 36.]

ADMŎNĬTUS, a, um, part. v. *admoneo.* *Cic. Top.* 1. Admonitus hujus aeris alieni nolui deesse etc. *Curt.* 6, 8. Rex admonitos, ut consilium silentio premerent, dimittit. *Tac. A.* 15, 67. Admonitus fortiter protendere cervicem.

ADMORDĔO, ordes, admordi, orsum, a. 2. id. qu. mordeo vel mordendo abrodo, ἐπιδάκνω. V. ADMORSUS. ¶ Translate *Pl. Pers.* 2, 3, 14. Nam id demum lepidum est, triparcos homines, vetulos, avidos, aridos bene admordere, qui allium servo obsignant cum sale, *h. e.* auferre ab avaris hominibus rem et insigni damno eos afficere. *Id. Pseud.* 4, 7, 24. Praeda haec mea est: scortum quaerit, habet argentum. Jam admordere hunc mihi lubet, *h. e.* aggredi et ab eo aliquid corradere. [*Cf. *Jul. Val. res gest. Alex. M.* 1, 5. *ed. Ang. Maj.* Ex *B. Auct.*] ¶ Praeteritum est *admordi* et *admomordi.* Verba enim, quae in praeteritis primam geminant, si componantur, modo geminationem habent, modo abjiciunt, ut *accurro*, *accurri* et *accucurri* etc. At pro *admomordi Pl. fr. Aul.* ap. *Gell.* 7, 9. *admemordi* dixit, nam etiam *memordi* quondam a veteribus dictum est. Verba Pl. sunt: *admemordit hominem*, vel, ut alii referunt, *ut admemordi hominem*, *h. e.* dictis pupugi, laceravi.

ADMORSUS, a. um, part. ab *admordeo*, ἐπιδηχθείς, morsus seu morsu abrosus. *Virg. G.* 2, 378. durique venenum Dentis et admorso signata in stirpe cicatrix. *Prop.* 3, 9, 53. de Cleopatra: brachia spectavi sacris admorsa colubris.

ADMORSUS, us, m. morsus. Translate *Symmach. ep.* 1, 31. An vereris aemuli venena lectoris, ne libellus tuus admorsu duri dentis uratur?

ADMOTĬO, onis, f. actus admovendi, πρόσαψις, πρόσθεσις. *Cic. N. D.* 2, 60. Itaque ad pingendum, ad scalpendum, ad nervorum eliciendos sonos apta manus est admotione digitorum. [*Nostri musici appellant: Applicatur, Fingersetzung.]

ADMOTUS, us, m. admotio. *Plin.* 24, 11, 50. Arundo, quae in Judaea nascitur odorum causa, ciet menstrua admotu. *Hard.* leg. *admota.* [*Hoc verius.]

ADMOTUS, a, um, part. ab *admoveo*, προσαχθείς. *Cic. Or.* 2, 45. *fin.* Quae, nisi admoto igni, ignem concipere possit. [**Id. Cluent.* 13. Sperare coepit, hoc se Avilio, tanquam aliqua machina admota, capere Asinii adolescentiam et fortunas ejus patrias expugnare posse.] *Id. Rab. Post.* 9. Aspide ad corpus admota. *Plin.* 2, 9, 6. Luna alias admota caelo, alias contigua montibus. *Suet. Tib.* 10. Ad publica munera admotus. *Ov. A. A.* 3, 133. non sint sine lege capilli: Admotae formam dantque negantque manus. [**Sil.* 8, 457. (Flu-

vius) admota perstringit moenia ripa. *Tib.* 2, 3, 56. Solis et admotis inficit ignis equis, i. e. prope accedentibus. *Varr. R. R.* 1, 13, 2. (Culina) ut sit admota, i. e. propinqua.] *Sil.* 8, 295. genus admotum Superis, *h. e.* Superos affinitate contingens.

ADMŎVĔO, es, movi, otum, a. 2. προσκινέω, προσάγω, προστίθημι, ad s. prope aliquem moveo, adhibeo, juxta pono, ex *ad* et *moveo*. *Tac. A.* 13, 39. Scalas moenibus admovere. *Cic. Or.* 2, 36. Admovere aures et subauscultando excipere voces. [*Cf. *Ter. Ph.* 5, 6, 28. Aliter *Hor. ep.* 1, 20, 19. Cum tibi sol tepidus plures admoverit aures.] *Id. Tusc.* 3, 18. *fin.* fasciculum ad nares. *Id. Phil.* 6, 3. exercitum propius urbem. *Liv.* 27, 25. et *ib.* 28. *fin.* Exercitum admovere Ariminum. [*Flor.* 3, 23. arma et exercitum. *Id.* 1, 24. signa. *Sil.* 1, 296. castra. *Liv.* 42, 57. in locum copias. *Id.* 25, 24. signa Achradinae. Al. *Achradinam*. V. *Jac. Gron.* ad h. l. et *Drak.* ad 34, 6, 11. Dicitur sic etiam absolute; *Curt.* 9, 4. jam admovebat rex.] *Virg. Ecl.* 3, 43. labra poculis. *Id. A.* 3, 410. Ventus admoverit te orae Siculae. *Cels.* 5, 26. *n.* 21. admovere cucurbitulam. [*Suet. Aug.* 17. Cleopatrae psyllos admovit. Similiter *Ov. Met.* 10, 188. Animam admotis fugientem sustinet herbis.] *Tac. A.* 11, 38. ferrum jugulo admovens. *Plin.* 11, 43, 99. cibum ad os. *Ov. Met.* 10, 344. oscula. [*Adde *Suet. Caes.* 79. capiti diadema. *Id. Aug.* 80. digitum scripturae. *Tib.* 44. infantes papillae. (Cf. *Flor.* 1, 1.) *Curt.* 3, 12. filium collo. *Id.* 8, 10. admoto filio genibus regis. 6, 5. juvenes dextrae regis. 8, 4. se stipitibus arborum. *Plin. Pan.* 61. Corpora quamlibet ardua et excelsa procerioribus admota decrescunt. *Tib.* 3, 5, 11. ignes templis. *Cic. Verr.* 2, 5, 63. Quid quum ignes ardentesque laminae ceterique cruciatus admovebantur (intell. civi R.)? *Sil.* 7, 651. (Arundo) ferrum admovit (adegit) tepefacta palato. *Ov. Met.* 1, 135. (opes) Stygiis admoverat umbris. *Id. ib.* 5, 643. admovere angues curribus i. e. jungere.] *Tac. A.* 2, 69. admotae hostiae int. *aris*. Ita persaepe de victimis, cf. *Suet. Cal.* 32. *Lucan.* 7, 165. [*Virg. A.* 12, 171.] et v. *Briss. Form.* 1, 25. et *Drak.* ad *Liv.* 45, 27, 9. Eodem modo *Liv.* 21, 1. Hannibalem admotum, i. e. adductum dicit altaribus. Recte porro ap. *Ov. Met.* 6, 512. admotum fretum remis explicant *admissum*, opp. seq. *tellusque repulsa.*] *Admovere gressum s. gressus* est i. q. propius accedere. Ita *Stat. Th.* 11, 560. [*Adde *Sen. Tr.* 521.] *Admovere vultum ad auditores* est convertere et inclinare. *Auct. ad Her.* 3, 15. [*Aliter *Sil.* 17, 600. Apparent admota oculis vestigia pugnae, i. e. propius accedentia.] *Admovere manus operi* ap. *Ov. Met.* 10, 254. est tangere opus manibus. [*Quint.* 11, 3. *med.* manum pectori. *Prop.* 1, 3, 16. admota ad ora manu, ubi v. *interpp.* De opere faciendo *Ov. ib.* 15, 218. artifices natura manus admovit; gr. ἐπιχειρεῖν. Cf. *Liv.* 5, 22, 4. Eodem pertinet locus a nostro allatus *Plin.* 35, 11, 40. *n.* 28. de quo (Nicia) dicebat Praxiteles interrogatus, quae maxime opera sua probaret in marmoribus: quibus Nicias manum admovisset, i. e. in quibus perficiendis perpoliendisque Nic. elaborasset. Ita translate *Curt.* 6, 7. Plurimum referre, quales viri tam memorabili operi admoturi manus essent, i. e. aggressuri. *Suet. Vesp.* 8. Ruderibus purgandis manus primus admovit. *Cic. Agr.* 1, 4. Admovent manus vectigalibus P. R. Denique *adm. manus* est *manus*, *vim inferre*, ut ap. *Liv.* 5, 11. Utrumque locum noster attulit.] ℙ Translate ponitur pro afferre, adhibere, admittere. *Cic. Sext.* 5. Admovere stimulos alicui, *h. e.* excitare, incitare. *Id. Har. resp.* 10. mentem ad voces alicujus, *h. e.* attendere. [*Hor. ep.* 2, 1, 161. Graecis admovit acumina chartis, i. e. operam dedit.] *Id. Or.* 1, 14. orationem ad sensus animorum atque motus vel inflammandos, vel etiam exstinguendos. [*Id. Brut.* 54. orationem sensibus, i. e. facere, ut ejus vim sentiant auditores. Cf. *ib.* 17.] *Id. Tusc.* 4, 28. curationem ad aliquem. *Suet. Ner.* 37. medicos alicui. *Curt.* 6, 9. aliquem in fastigium (dignitatis) *h. e.* promovere. *Suet. Tib.* 14. aliquem contubernio. [*Curt.* 9, 2. admotus in propiorem amicitiae locum.] *Id. Aug.* 64. aliquem ad curam reipublicae. [*Id. Tib.* 10. ad publica munera.] *Id. Cal.* 12. ad spem successionis. [*Quintil.* 6. *prooem.* admotus ad spes honorum. *Tac. A.* 14, 53. Ex quo spei tuae admotus sum (de praeceptore.)] *Ov. Pont.* 3, 7, 36. et *Curt.* 5, 10. preces. [*Cf. *Ov. Met.* 6, 689. et *interpp. ib.* ad v. 214. et ad *Phaedr.* 1, 19, 6.] *Cels.* 7, 26. *n.* 2. *fin.* vim. [*Curt.* 9, 4.] *Admovere diem leti* ap. *Curt.* 8, 9. *fin.* et *horas mortis* ap. *Lucan.* 7, 50. est accelerare, praevertere mortem. [*Stat. Th.* 8, 376. fatalem horam admovet atra dies. Cf. *Sen. Tr.* 578.] *Admovere aliquem alicui* interdum est conciliare, intimum reddere. *Vell.* 2, 96. Mors Agrippae admovit propius Neronem Caesari. *Admovere desiderium patriae* est injicere. *Curt.* 6, 2. Eodem modo *admovere terrorem* dictum est a *Liv.* 6, 10. [*Cf. 41, 17. His addantur *Ov. Met.* 11, 454. spes est admota. (*Curt.* 9, 9.) *Liv.* 43, 10. Spes cupiditati admota (quae accedebat ad cupiditatem). *Id.* 27, 43. metus admotus. Cf. 40, 55. *Ov. Met.* 6, 631. adm. blanditias. *Sen. ad Helv.* 2. luctus (animo). *Cic. Off.* 2, 10. dolorum faces. *Hor. Od.* 3, 21, 13. ingenio lene tormentum. *Pl. Cist.* 2, 2, 5. Quot admovi illi fabricas! Quot fallacias! Sic ibi leg., nam al. *admoenivi*. *Curt.* 5, 12. Nulla externa ope adhibita. *Id.* 8, 6. occasionem. *Id.* 10, 9. Fatis admovebantur Macedonum genti bella civilia. Talia inprimis frequentia sunt apud hunc scriptorem. *Sil.* 8, 247. Fata admovet urbi. *Quint. Decl.* 281. et 286. scelus propius admovere.] ℙ *Admoram* et *admorim* per omnes personas pro *admoveram*, *admoverim* dicuntur per syncopen a poetis. *Virg. A.* 4, 367. et *Ov. Pont.* 3, 7, 36. ℙ [*In libb. confunduntur *adm.* et *amovere*, v. *Drak.* ad *Liv.* 40, 55, 5. Porro *adm.* et *admonere*, ut ap. *Suet. Cl.* 39. quo in loco nobis omnino praeferendum videtur esse *admoveri*. Nam quod opponit *Crusius*, capite damnatos neminem ulli rei admovere, in eo ipso, ut recte docet *Ern.*, cernitur stupor hominis, quod ad coenam adhiberi *voluit* mortuos. Sed ap. *Curt.* 4, 3, 24. non dubitamus quin scribendum sit *admonuit*. Ap. *Cic. Acad.* 2, 47, 145. *Goer.* vulg. *admoverat* praefert *adverterat*, quem v.]

Tom. I.

ADMŪGĬO, is, ii, itum, n. 4. proprie de bubus dicitur, cum aliorum mugitibus respondent. *Ov. A. A.* 1, 279. Mollibus in pratis admugit femina tauro. [*Claud.* IV. *Cons. Hon.* 516. et *R. Pr.* 3, 443.]

ADMULCĔO, es, ulsi, ulsum, a. 2. καταθέλγω, palpo, mulceo. *Pall.* 4, 12. de bubus domandis: non a latere, neque a tergo, sed a fronte accedens bubulcus admulceat.

ADMURMŬRĀTĬO, onis, f. murmur et submissae voces multitudinis aut concionis tum applaudentis, tum improbantis. *Cic. Pis.* 14. Qui non admurmuratione, sed voce et clamore abjecti hominis furorem fregistis. *Id. Verr.* 2, 4, 12. Risus populi atque admurmuratio omnium facta est. [*cf. *ib.* 2, 5, 16.] *Id. Verr.* 1, 15. Grata concionis admurmuratio. *Id. Q. Fr.* 2, 1. Secundae admurmurationes senatus. [*Id. Manil.* 13.]

ADMURMŬRO, as, avi, atum, n. 1. submissa voce murmuro; in utramque partem dicitur. *Cic. Att.* 1, 13. Scito praepositum esse nobis pacificatorem Allobrogum, idque admurmurante senatu neque me invito esse factum. *Id. Verr.* 2, 5, 16. Quam valde universi admurmurarint, quam palam principes contradixerint. [Deponentis forma usus est *Front.* ad *M. Caes. Ep.* 2, 1. Ad hoc pauca admurmurati sunt. *F.*]

ADMŪTĬLO, as, avi, atum, a. 1. id. qu. mutilo, sed translate ponitur pro pecuniam, rem alicui auferre, corradere, in re aliqua cum damno decipere, ducta translatione a tonsoribus capillos barbamve attondentibus. *Pl. Capt.* 2, 2, 18. Utrum strictimne attonsurum dicam esse, an per pectinem, nescio: verum si frugi est, usque admutilabit probe. *Id. Mil.* 3, 1, 172. Inveni lepidam sycophantiam, qui admutiletur miles usque caesariatus. *Id. Pers.* 5, 2, 48. Tu es, qui me usque admutilavisti ad cutem. *Ter. Hec.* 1, 1, 7. hac sign. *mutilare* dixit. V. MUTILO.

ADNASCOR, Agnascor, Adgnascor et Annascor, eris, atus sum, dep. 3. προσφύομαι, in re aliqua (ad aliq. rem) nascor. *Plin.* 16, 44, 92. Viscum in quercu, robore, pruno adnasci. *Id.* 27, 11, 73. Lycapsos caule longo, hirsuto, adnatis multis cubitalibus, flore parvo. *Id.* 35. *prooem.* Metallorum agnascentiumque eis natura indicata est. *Gell.* 3, 10. Dentes genuinos annasci annis fere bis septenis. ℙ Ab JCtis agnasci dicuntur, qui post testamentum factum heredes sui (ut appellant) nascuntur. *Cic. Or.* 1, 57. Num quis eo testamento, quod paterfamilias ante fecit, quam ei filius natus est, hereditatem petit? Nemo: quia constat, agnascendo rumpi testamentum. *Id. Caec.* 25. Cui filius agnatus sit, ejus testamentum non esse ruptum judica. *Ulp. Dig.* 25, 3, 3. Qui sui heredes adnascuntur. Adde *Dig.* 28, 3, 3, 6. et 13. et 29, 1, 33. et aliis in locis, in quibus optimae quaeque habent *adgnascor*, ceterum etiam *agnascor* saepe legitur, *adnascor* hac significatione non adeo saepe. ℙ Praeterea *adgnasci* quandoque dicuntur ab iisdem JCtis qui per adoptionem alicui agnati fiunt. *Paul. Dig.* 1, 7, 10. Si quis nepotem, quasi ex filio natum, quem in potestatem habet, consentiente filio adoptaverit, non adgnascitur avo, ut suus heres, *h. e.* non consequitur ea jura, quae ii, qui proprie adgnascuntur. *Id. ib.* 23. Qui in adoptionem datur, his quibus adgnascitur, cognatus fit; quibus vero non adgnascitur, nec cognatus fit.

ADNATIO. V. AGNATIO.

ADNĀTO, as, avi, atum, n. 1. ad aliquem locum nato, προσνήχομαι. *Plin.* 8, 25, 38. Uni ei insulae crocodili non adnatant. *Id.* 9, 29, 46. Ad manum hominis adnatat. [*Sil.* 10, 610. Litoribus solus vacuis ex aequore sospes Adnatet. ℙ Part. *Adnatans* ap. *Plin.* 9, 29, 46. Adnatantes pisciculi. *F.*]

ADNATUS et Adgnatus. V. AGNATUS.

*ADNAVIGATIO, onis, f. *Ulpian. l.* 4. §. 5. *d. Off. procons. et leg.* Graecia ἐπιδημίας accessus ad urbem appellat sive κατάπλουν, adnavigationem. *B. A.*

ADNĀVĬGO, et Annavigo, as, avi, atum, n. 1. προσπλέω, ad aliquem locum navigo. *Plin.* 35, 10, 36. *n.* 11. Rhodi ille vivebat: quo cum Apelles adnavigasset etc. *Id.* 36, 12, 16. Pyramides conspicuae adnavigantibus.

ADNECTO. V. ANNECTO.

ADNEGATUS, a, um, id. qu. negatus, praep. *ad* vim significationi addente. *Ulp. Dig.* 12, 3, 3. Quia deposita ei pecunia adnegata est. Ita legitur in *edit. Torrentini*: ap. *Haloandr.* est *denegata*, in aliis *abnegata*. [*Haec nobis meliora videntur. Nam contra naturam praep. *ad* est, ut significet simpliciter *prorsus*.]

ADNĔPOS, otis, m. δισέγγονος, quartus nepos, abnepotis vel abneptis filius, et refertur ad atavum. *Caj. Dig.* 38, 10, 1. Quinto gradu sunt supra atavus, atavia; infra adnepos, adneptis. *Inscr.* ap. *Gud.* 8, 6. Pro salute et victoria Imp. Caesaris M. Aurelii Antonini L. Aurelii Veri F., Divi Pii nep., Divi Hadriani pron., Divi Trajani Parth. abnep., Divi Nervae adnepotis. Adde *Paul. l. l.* 10. et *Inscr.* ap. *Grut.* 253, 3. Imp. Caes. Divi M. Antonini Pii German. Sarmat. filio, Divi Pii nepoti, Divi Hadriani pronepoti Divi Trajani Parthic. abnepoti, Divi Nervae adnepoti, L. Aelio Aurelio Commodo Aug. et *ib.* 260, 2. et 262, 4. et 5., et ap. *Fabrett. c.* 10. *n.* 86. et 88. In *Inscr.* ap. *Maff. M. V.* p. 427, 1. M. Aurelius Antoninus Caracalla appellatur Trajani et Nervae adnepos, qui tamen Nervae trinepos dicendus erat, (quod in alia item *inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 360. factum est) ideo fortasse, quod vox *trinepos* minus probaretur, quamvis ab JCtis usurpata fuerit). ℙ Scribitur et *atnepos*. Utroque enim modo legitur in *cit. leg.* 10. in edit. *Torrentini*, qui Pandectas Florent. fideliter exscripsisse se profitetur. V. quae dicentur in fine vocis AT.

ADNEPTIS, ptis, f. δισεγγόνη, quarta neptis, abneptis vel abnepotis filia: et refertur ad ataviam. *Caj. Dig.* 38, 10, 1. et *Paul. ib.* 10.

ADNICTO, as, n. 1. ὀφθαλμιάω, ἐποφθαλμιάω, σκαρδαμύσσω, saepe et leviter oculis annuo, ut *Festus* exponit. *Naevius* ap. *eund.* et ap. *Isid. Or.* 1, 25. Alii adnutat, alii adnictat, alium amat, alium tenet.

*ADNIGRATUS. *Cic.* a Grammatico latino laudatus in *Sinneri Catalogo codd. mss. Biblioth. Bernensis* p. 392. Attulit *Osann.* in *Epim.* II. ad *Auctar. Lex. gr.* p. 182.

ADNĪTOR. V. ANNITOR.

ADNO, et Anno, as, avi, atum, n. 1. ad aliquem locum nare, προσνήχομαι. *Hor. Sat.* 2, 5, 44. Plures annabunt thynni et cetaria crescent. *Virg. A.* 6, 358. Paulatim adnabam terrae. *Liv.* 28, 36. Adnare navibus. [*In h. l. alii praebent *adnatantes*.] *Gell.* 7, 8. Ubi saepe ad litus solitum adnavit. *Tac. A.* 14, 29. Pedites adnantes equis, *h. e.* prope equos nantes. Cum accus. sine praep. *Caes. B. C.* 2, 44. Pauci milites, qui naves adnare possent. ℙ [*Translate idem atque adnavigo (potius: navibus apportari). *Cic. de R.* 2, 4. illa magna commoditas, ut, quod ubique gentium est ad eam urbem possit adnare. Ex *Bail. A.*]

ADNŎTO. V. ANNOTO.

ADNOTUS, a, um, valde notus: *ad* enim auget. *Suet. Gramm.* 1. Quos domi forisque docuisse adnotum est. *Gron.* tamen corrigit *adnotatum est*, jure probantibus *Oudend.* et *Wolfio*.

ADNŪBĬLO et Annubilo, as, avi, atum, a. 1. nubes immitto. *Stat. Silv.* 5, 1, 146. sic plena maligno Afflantur vineta Noto: sic alta senescit Imbre seges nimio: rapidae sic obvia puppi Invidet, et velis adnubilat aura secundis, *h. e.* nubila velis objicit. ℙ Translate *Ammian.* 27, 6. *fin.* Qui virtutem ejus adnubilarunt actibus pravis. Alii leg. *obnubilarunt*. [*Ita *Ernesti*, ob usum Ammiani.]

ADNŪMĔRO. V. ANNUMĔRO.

ADNUNTĬO. V. ANNUNTIO.

ADNŪTO et Annuto, as, n. 1. frequentativum ab *annuo* et ejusdem fere signific. gr. προσνεύω. Ejus contrarium est *abnuto*. *Pl. Merc.* 2, 3, 100. Ibidem mihi etiam nunc abnutat: addam sex minas. Adde locum *Naevii* in *Adnicto* allatum. [*Part. *Adnutans* ap. *Appul. Met.* 10. Sensim adnutante capite coepit incedere. *B. A.*]

ADNŪTRĬO et Annutrio, is, ivi, itum, a. 4. *nutrire*, id. qu. nutrio vel prope aliquem nutrio. *Plin.* 17, 23, 35. *n.* 22. Singulis (arboribus) denas saepe adnutriunt vites.

ĂDOBRŪO, is, rui, utum, a. 3. καταχόω, καταβάλλω, ex *ad* et *obruo* et ejusdem signif. *Colum.* 4, 15. Alte circum fodere et adobruere. *Id.* 2, 12. Segetes admota terra adobruere. Et 11. Si plus quatuor digitis adobrutum est semen ejus, non facile prodit.

ĂDŎLĀBĬLIS, le, adj. sine dolore, ἀναλγής. *Ennius* ap. *Non.* 2, 666. Huic est animus propitiabilis, ita et adolabilis. Alii leg. *adulabilis*. Alii *adolabilis* exponunt *adorabilis*, *h. e.* qui orari potest. V. ADULOR.

ĂDŎLĀTĬO, onis, id. qu. adoratio, ducta ab

adoleo, quod in sacrificiis significat deos incensis odoribus propitiare et orare. *Tertull. Apol.* 25. *fin.* ubi alii aliter leg. ¶ Alii *adolationem* ductam putant ab *adolo*, *as*, quod sit ab antiquo *olo*, *as*, pro *colere* olim usurpato. V. ADULOR.

ADOLEFACTUS, a, um, incensus. *In fragm. Inscr. Frat. Arval.* ap. *Grut.* p. 121. Arbores adolefactae.

[ADOLENDA, ae, f. Videtur fuisse nomen deae cujusdam apud Romanos, quae adolendis et cremandis arboribus fulmine attactis praeerat. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv. n.* 32. Magister operis inchoandi causa immolavit Vestae matri oves II., item Adolendae, Conmolendae, Deferundae oves II. Vide quae habet de hac dea idem *Marin. ib.* p. 380. *F.* *Cf. ap. *Gesner.* ad *Cat. R. R.* p. 127. sq.]

ADOLEO, oles, ui, (*rarissime* evi, v. in f.) ultum, n. 2. id. qu. cresco, augeor, a praep. *ad* et ὄλω, volvo. [*Ita Forc., qui multa in hac v. falsa, quae ad ADOLESCO referenda erant, posuit. Quae igitur in seqq. reperies, vel prorsus reficta a nobis sunt, vel nova allata.] Ac primum hoc tenendum, esse duplicem hujus v. radicem; altera est *oleo*, i. e. odorem spiro, ὄζω, a cujus perf. ὄδωδα quin latinum voc. factum sit, eo minus dubitari potest, quod etiam subst. *odor* veram notationem retinuit. (Cf. *Schneid. Gr. l.* 1. 1. p. 256.) Inde *adolere* i. q. olere, vel odorem spirare. Hujus autem significationis unus tantum locus exstat *Plaut. Cas.* 2, 3, 19. Unde hic, amabo, unguenta adolent? *Adolere* quod dixit, videtur de odore ad nares accedente intelligendum esse. — Videtur igitur haec hujus voc. signif. nunquam usu recepta fuisse, ut quam altera illa, de qua statim agemus, prorsus obscuraverit. Nam *oleo*, ejusque forma inchoativa *olesco*, significat i. q. augeor, cresco. Hoc signif. putant cohaerere cum *alo* et *alesco*; veteres enim non tantum *oleo*, *olere*, sed etiam *olo*, *olere* dixerunt. Sunt etiam, qui cognatum esse putent cum gr. ἄλδω, ἀλδέω, ἀλδήσκω. V. *Voss. Etym.* in *oleo et Sanct. Min.* II. p. 444 sqq. Alii alia excogitaverunt; illud certum videtur, ab hac significatione verba *adolescere*, *exolescere*, *inolescere*, *obsolescere* ac subst. *proles* et *suboles* derivanda esse, quibus nihil commune est cum priori illa significatione, a qua nullo modo venire possunt. Ejusdem radicis est subst. *olus*, eris. V. *Voss. Etym.* s. h. v. Hanc significationem solam norunt veteres Grammatici, ut *Non.* p. 516. *ed. Gothofr.* Adolere, inquit, verbum proprie sacra reddentium, quod significat votis ac supplicationibus numen auctius facere. *Id.* p. 624. adolere, augere, honorare, propitiare, et est v. sacratum, ut macte i. e. magis aucte. Similia docet *Serv.* ad *Virg. A.* 1, 794. quibus cura penum struere et flammis adolere penates. Ibi *Servius:* i. e. colere; sed adolere est proprie augere. In sacris autem, addit idem, κατ᾽ εὐφημισμὸν adolere per bonum omen dicitur, nam in aris non adolentur aliqua, sed cremantur. — *Virg. Ecl.* 8, 65. Verbenasque adole pingues et mascula tura, ubi id. *Serv.*: incende; sed κατ᾽ εὐφημισμὸν dicitur; nam *adole* est *auge.* Adde *Virg. A.* 7, 71. castis adolet dum altaria donis, ut *Lucr.* 4, 1230. adolentque altaria donis i. e. cumulant. (cf. *Virg. A.* 8, 284. cumulant oneratis lancibus aras. *Id.* 11, 50. cumulatque altaria donis.) Virgilii imitator *Tac. A.* 14, 30. captivo cruore adolere aras. Huc pertinere videtur etiam *Plin.* 28, 2, 5. in mensa utique id (h. e. cibum e manu prolapsum) reponi adolerique ad Larem, piatio est. Semel tantum hoc signif. reperitur v. *adolescendi* ap. *Virg. G.* 4, 379. Panchaeis adolescunt (i. e. ditescunt, augentur) ignibus arae. V. ADOLESCO. Efficitur autem his exemplis, esse sane primam h. v. significationem, quam ponunt Grammatici: *augere*, *auctius reddere*, i. e. *colere*, *honorare.* ¶ Jam quoniam Dii maxime sacrificiis iisque incensis honorantur coluntur que, paullatim usurpari coeptum est activa signif. pro *cremare*, *incendere* (in sacrificiis), quae verba, tanquam quibus malum omen inesset, veteres devitabant; erat praeterea *adolere* in poesi nobilius. Ita id. est qu. θυμιάω. (*Forc.* hanc significationem inde explicat, quod res crematae et exustae maxime oleant. Quae opinio iis, quae supra a nobis disputata sunt, abunde refellitur). Sic *Ov. Her.* 16, 333. quaque feres gressum, adolebunt cinnama flammae. *Id. Fast.* 3, 803. Viscera qui tauri flammis adolenda dedisset: *Id. ib.* 1, 276. haec (ara) adolet flammis cum strue farra suis. *Tac. H.* 2, 3. igni puro altaria adolentur. *Stat. Th.* 1, 514. adolere focos epulasque recentes Instaurare jubet. *Cassius* ap. *Priscian.* 9. *pr. fin.* Sacrificium, ubi integrum anserem adoleverunt. (v. de hac perf. forma in fin.) *Antias ib.* Eo omnes hostiae, vituli viginti septem, conjectae; et ita omnia adulta sunt. *Ennius* ap. *Lactant.* 1, 11. *ad fin.* Eamque hostiam, quam ibi sacravit, totam adolevit. ¶ Hoc transfertur passim ad alia vocabula: *adolere honores* est victimas vel odores offerre, quibus Dii honorantur. *Virg. A.* 3, 547. Junoni Argivae jussos adolemus honores. *Ov. Met.* 8, 741. nullos aris adoleret honores. ¶ Raro est simpliciter i. q. *comburere.* *Ov. Met.* 1, 492. leves stipulae demptis adolentur aristis. *Col.* 12, 31. igne adoleatur. *Eutr.* 10, 9. (18.) Nimietate prunarum, quas gravi frigore adoleri multas jusserat. Cf. *Virg. Mor.* 38. *Petron. Sat.* 115. Et Lycam quidem rogus inimicis collatus manibus adolebat. ¶ De forma perfecti *adolui* et *adolevi* praecipiunt, cum de sacrificiis dicitur, *adolui* facere et *adultum*; cum de aetate *adolevi.* Apud veteres hoc discrimen nondum stabilitum fuisse, monstrant duo loci, quos supra attulimus, si quidem ibi scriptura recte habet. Atque etiam quum loquerentur de aetate dixisse veteres *adolui*, testis est *Prisc.* l. l. qui Varronem libro 3. *Rhetor.* scripsisse affirmat: postquam adoluerit haec juventus. Cf. *Voss. Anal.* III. p. 100. sq. ¶ *Adulesco* pro *adolesco* legitur in quibusdam quorumdam scriptorum codicibus. V. ADOLESCENS subst. *in fin.*

ADOLESCENS, entis, part. v. *adolesco*, qui crescit. *Gell.* 20, 8. Caepe revirescit decedente luna, inarescit adolescente. *Tertull.* ad *Nat.* 1, 1. Adolescens numerus Christianorum. *Ammian.* 22, 8. *med.* Borysthenes concursu multorum amnium adolescens. Cf. ADOLESCO.

ADOLESCENS, entis, subst. m. et f. νεανίας, homo qui pueritiam excessit et nondum ad juventutem pervenit: [*sic enim vulgo distinguunt *adolescentiam* a *juventute*, ut illam haec excipiat, quam volunt anno quadragesimo quinto definiri; v. *Auson. Popma* in v. adolescens et cf. *Flor. praef.* §. 6. 7. Certum tamen est, juvenes, quatenus ita dicebantur, qui stipendia mereri poterant, recte etiam *adolescentes* posse appellari] ita dictus, quod eo maxime tempore crescat. Ejus aetas incipit ab anno decimo et quarto, et usque ad vigesimum octavum protenditur, ut docet *Isid. Or.* 11, 2. vel (quod non multum distat) ab anno decimo et quinto usque ad trigesimum, ut docet *Varro* ap. *Censorin. d. die nat.* 14. [*Eutr.* 5, 6. Quem adolescentem Sulla atque annos unum et viginti natum etc. *Id.* 7, 1. Octavianus adolescens, annos octo et decem natus.] Sunt etiam qui incipere ajunt anno duodecimo, et desinere vigesimo secundo, quod eo anno fere homines crescere desinant. Sed haec postrema annorum assignatio aut nunquam, aut certe vix apud latinos scriptores locum habet. Quin ab ipsis interdum *adolescentes* dicuntur, qui annum trigesimum excesserunt, ut a *Cic. Or.* 2, 2. *adolescens* vocatur L. Crassus, qui triginta quatuor annos natus erat; a *Sall. Cat.* 49. C. Caesar, qui triginta tres, vel, ut alii volunt, triginta quinque, *adolescentulus* nominatur: et a *Nep. Att.* 8. et 16., itemque a *Cic. Phil.* 2, 44. Brutus et Cassius, quo anno praeturam gerebant, hoc est aetatis quadragesimo, *adolescentes* nuncupantur. [*Id. Caecil.* 9. M. Caecilium fratrem tuum, lectissimum et ornatissimum adolescentem. Erat autem Praetor designatus. *Liv.* 9, 17. Alexandrum M. adolescentem mortuum esse dixit.] *Id. Phil.* 2, 46. Se adolescentem vocat loquens de suo consulatu, quem gessit aetatis anno quadragesimo quarto. *Id. Cat.* 1, 8. senatorem Sextium adolescentem appellat: quae omnia pluribus ostendit *Manut. ad Fam. ep.* 2, 1. His tamen aliisque locis qui afferri possent, non tam aetatis annos notare voluisse videntur, quam ejus vigorem floremque, vel dicendum, *adolescentes* vocari homines tam grandes natu, ratione seu respectu seniorum, quibuscum loquuntur, vel comparantur. Senum enim mos est juniores se *adolescentes* appellare. [*Cum his fere consentit *B. Crus.* in *Cl. Suet.*, qui eos recte nihil agere dicit, qui annos adolescentiae definire velint. Maturitatis enim togaeque tempus (quod propr. hoc voc. designatur), aeque incertum variumque esse in singulis, atque accessionem ad munera civilia. Omnino autem, inquit, adolescentia est intra annum togae virilis et vitae tricesimum, (complectens robur aetatis humanae, ἀκμήν, cf. *Cic. Top.* 7.) quamquam ultra etiam extenditur usus voc. ob diuturniorem florem aetatis. Cf. locum *Cic.* in ADOLESCENTIA. Nec mirum, si *adolescentes* usque ad senectutem appellabant; *viros* enim Romani non tam *aetate*, quam *sexu* appellabant.] ¶ Nunc ad usum vocis veniamus. *Cic. Fam.* 2, 15. Hominem adolescentem alienare nolui. [*Homo adolescens* praeter *Cic.* dixerunt *Plaut.*, *Terent.*, *Caes.*, *Liv.*, alii. V. *Oud.* ad *Caes. B. G.* 6, 28. *Drak.* ad *Liv.* 28, 40, 7.] *Id. Sen.* 8. Adolescentes bona indole praediti. *Id. Tusc.* 4, 25. Adolescens perditus et dissolutus. *Id. Fam.* 11, 7. Adolescens vel puer potius. [*Id. Att.* 7, 7. Puer, nisi forte adolescens factus est, dum ego absum.] *Id. Div.* 1, 18. *fin.* Africani filia adolescens. *Ter. Andr.* 3, 2, 8. optimae adolescenti facere injuriam. *Plin.* 30, 2, 6. Cum adolescentibus nobis Apion prodiderit etc. ¶ In genit. plurali *adolescentium* habet et *adolescentum:* tametsi illud saepius. *Cic. Tusc.* 5, 27. Adolescentium greges. *Pl. Ps.* 1, 3, 130. Pernicies adolescentum. ¶ Habet etiam comparativum. *Sall. fr.* ap. *Prisc.* 10. p. 902. (*Hist.* 1, 11.) Uti adolescentior aetati concederet Mamerci. [*Ter. Hec. prol.* 2, 3. Quo jure sum usus adolescentior. *F.*] ¶ Translate *Cic. Fam.* 9, 8. Adolescentior Academia, *h. e.* recens, nova. V. ACADEMIA. ¶ In multis codd. *Plauti*, *Terentii*, *Livii*, *Petronii* et *Prisciani* scriptum legitur *adulescens*, *adulescentia*, *adulesco* etc., quod minus probatur *Manutio* in *Orthographia*, [*nec magis aliis. V. *Drak.* ad *Liv.* 6, 34, 11.]

ADOLESCENTIA, ae, f. ἐφηβία, ἡλικία, ἥβη. prima hominis aetas post pueritiam et ante juventutem. V. ADOLESCENS subst. *Cic. Sen.* 2. Qui enim citius adolescentiae senectus, quam pueritiae adolescentia obrepit? *Id. Top.* 7. *fin.* Qui adolescentiam florem aetatis, senectutem occasum vitae velit definire. *Id. Sen.* 9. Adolescentia libidinosa et intemperans. *Id. Off.* 2, 32. Ineunte adolescentia. *Id. Fam.* 1, 9. Cujus dignitatis ab adolescentia fautor exstitissem. *Id. ib. ad fin.* Jam a prima adolescentia. *Id. Fam.* 13, 21. Ab ineunte adolescentia. [*Suet. Tib.* 7. Virili toga sumta adolescentiam omnem spatiumque insequentis aetatis etc. *Id. Dom.* 1. pubertatis ac primae adolescentiae tempus. *Id. Cl.* 41. Historiam in adolescentia (i. e. adolescens) scribere aggressus est.] ¶ [*Translate *Flor. praef.* 6. Hoc fuit tempus viris armisque incitatissimum, ideo quis adolescentiam dixerit. Cf. 1, 22. *init.*] ¶ [*Praeterea tenendum est, non posse dici *adolescentiam* pro *adolescentibus*, sicut *juventus* dicitur pro *juvenibus.* Cujus rei causam, quam ex iis, quae in v. *adolescens* disputata sunt, facile intelligas, attulit *Vavass.* in *Antibarb.* p. 471. sq. Nimirum *adol.* suam et certam quandam aetatem significat, juventus communem habet significationem. Contrarium non potest probari ejusmodi locis, qualis est ap. *Cic. Arch.* 7.] ¶ *Adulescentia* etiam aliquando scriptum reperitur in quibusdam libris. V. ADOLESCENS *fin.*

ADOLESCENTIOR, aris, dep. 1. adolescentis moribus uti, petulanter juveniliterque agere, luxuriari, νεανιεύομαι. *Varr.* ap. *Non.* 2, 25. Quoniam tu quoque adhuc adolescentiaris. [*Voss. d. Vit. L. Serm.* affert ex *Gloss.* adolescentiari, νεανιεύεσθαι.]

ADOLESCENTULA, lae, f. νεανίσκη, parva adolescens. *Ter. Andr.* 1, 1, 91. Unam aspicio adolescentulam. *Pl. Rud.* 2, 4, 3. Salveto adolescentula.

ADOLESCENTULUS, li, m. νεανίσκος, μειράκιον, *Cic. Dom.* 14. Imberbis adolescentulus. *Id. Planc.* 11. Modestissimus adolescentulus. *Id. Or.* 30. *adolescentulum* se appellat, causam dicentem pro Roscio Amerino annos natum viginti septem, ut *Gell.* 15. 28., vel viginti sex, ut *Quintil.* 12, 6. scribit. [*Admodum adolescentulus dicitur tiro militaris *Cic. d. Rep.* 1, 15. *B.* Cf. *Nep. Paus.* 4. et *Ham.* 1. *Brem.* ad *Eum.* 1. — Ceterum interdum *adolescentulus* dicitur cum quodam contemptu pro *adolescente*, ut ap. *Cic. Sen.* 9. ubi v. *Gernh.*]

ADOLESCENTURIO, is, ire, n. 4. μειρακιεύομαι, adolescentium more facio. *Laber.* ap. *Non.* 2, 46. Incipio adolescenturire et nescio quid nugarum facere. ¶ Affertur a Lexicographis etiam locus *Quintil.* 2, 2. quem nos nondum invenimus.

ADOLESCO, ēvi, (rarissime *ui*, v. ADOLEO in f.) ultum, n. 3. idem qu. cresco. *Festus* ducit al ἀδολεσχῶ, quod aliam omnino significationem habet. [*V. ea, quae sub ADOLEO allata sunt. Nam quae adolere i. e. augeri incipiunt, ea crescunt. Dicitur de omnibus, quae incrementum capere possunt. [*cf. *Burm.* ad *Quint.* 10, 5. p. 944.] *Cic. N. D.* 1, 35. In eo qui natus sit, qui adoleverit, qu didicerit. *Ov. Fast.* 3, 59. Ter senos proles adoleverat annos. [*Id. Met.* 4, 376. adolescere ramos cernere. *Id. Her.* 6, 11. adolesse segetes.] *Cic. Sen.* 15. Viriditas herbescens nixa fibris stirpium sensim adolescit. *Pl. Cas. prol.* 47. Ad aliquam aetatem adolescere. *Plin.* 9, 3, 2. Ad immobilem magnitudinem beluae adolescunt. Et *ib.* 16, 28. Arundines non sine imbre adolescunt. *Gell.* 17, 9. *sub fin.* Hominem, quoad capillus adolesceret, domo continuit. *Plin.* 7, 16, 17. Euthymenis filium in tria cubita triennio adolevisse. [*id.* 12, 1, 3. ad. in amplitudinem. *id.* 13, 7, 15. in crassitudinem. *id.* 16, 34, 62 in longitudinem. *id.* 8, 14, 14. in tantam magnitudinem, ut etc. *Quint.* 8, 5, 26. ad istam magnitudinem *Plin.* 6, 32, 37. ad centum pedes. *B.* *Tac. H.* 5, 7 Adolescunt herbae in solitam speciem.] *Hor. Sat.* 9, 34. Si sapiat, vitet, simul atque adoleveri aetas, ibique *Heindf.* Cf. *Virg. A.* 12, 438. et *G* 2, 362.] ¶ Translate i. q. potentiorem fieri. *Cic. Fin.* 5, 20. Cupiditas agendi adolescit una cu aetatibus. *Tac. A.* 13, 36. Ver adolescit. *Id. i* 2, 50. Adolescebat interea lex majestatis. (C *Adolescens* et *Adultus.*) *Sall. Cat.* 55. Postquai resp. adolevit. *Id. Jug.* 2. Res Persarum bre adolevit. *ib.* 67. Inter artes bonas ingenium bre adolevit. [*Ov. Am.* 2, 19, 23. Adolescit in usu amor. *Id. Fast.* 5, 175. Postquam virtus adolev annis.] *Tac. H.* 2, 73. Vix credibile est, quai tum superbiae socordiaeque Vitellio adoleveri [*Id. ib.* 4, 24. non Primi Antonii, neque Mucia ope Vespasianum magis adolevisse.] *Ib.* 3, 34. Cre mona numero colonorum ubere agri adolevit fl ruitque. *Cic. Leg.* 1, 7. Ratio quum adolevi *Varr.* ap. *Prisc.* 9. p. 872. postquam adoluerit ha juventus (v. ADOLEO.) ¶ In sacrificiis *adol scere* est incendi, cremari. *Virg. G.* 4, 379. Pa chaeis adolescunt ignibus arae, *h. e.* ture aliisq

rabicis odoribus igne incensis fumant: nisi malis oc quoque loco crescendi significationem retinere, ua de re v. ADOLEO et *Voss.* ad h. l. ¶ Active ro compingere, conjungere. *Sall. fr.* ap. *Serv.* ad *len.* 7, 632. Qui de vimine facta scuta recentibus etractis coriis quasi glutino adolescebant. Adde d *G.* 3, 155. [*De *Sall.* verbis, cum non sint ntegra, anceps est judicium.]

ADOLO, as, pro adoro, oro, legitur a quibusam apud *Tertull. Apol.* 25. *fin.*, ubi alii aliter. uin et *adolari* deponentis forma pro *adolare* et um dativo legunt alii ap. *eund. Resurr. carn.* 8. . ADOLATIO et ADULOR.

*ADOMINATIO, onis, f. bona ominatio. Est hoc erbum in *Gl. gr. lat.* V. *Barth.* ad *Stat. Th.* 2, 70. *B. Auctar.* Verbum *adominari Tertulliano* estitutum ivit *Haverc.* ad *Apolog.* 34. dictum eodem odo, ut *addivinare.*

[ADONERO, as, a. 1. id. qu. onero. Legitur in *ot. Tir.* p. 131. Adonerat. *F.*]

ADONEUS, i, m. id. qu. Adonis. *Pl. Men.* 1, 2, 5. Ubi aquila Catamitum raperet, aut ubi Venus doneum. *Appul. Met.* 2. p. 126. In modum suerbi juvenis Adonei. [*Sed hic *Heins.* ad *Ov. Met.* , 504. recte conjicere videtur *Aonii* i. e. Boeotii . Thebani, ut Pentheus intelligatur.] Adde *Catll.* 29, 9. Ut albulus columbus aut Adoneus. Alii *g. idoneus*, vel *Aidoneum*, sed minus recte. *Auson. epigr.* 30, (al. 39.) 6. Ogygia me Bacchum vocat, Osirin Aegyptus putat, Arabica gens doneum, in quo loco est cognomen Bacchi, gr. Ἀδωνεύς, έως. Cf. *id. ep.* 28. et ad utrumque loum *El. Vinetum*; praecipue autem *Hug*, *Unteruchungen über den Mythus der berühmten Völker er alten Welt*, *Freiburg*, 1812. p. 93. sq.]

ADONEUS, a. um, adj. ad Adoneum seu Adoidem pertinens. *Auson. Monosyll. c. de historiis:* aedis Adoneae mala gloria fulmineus sus. *Inscr. p. Grut.* 1123, 7. seu tu turba stipatus Amorum aetus Adoneis lusibus insereris.

[ADONEUS, a, um, id. qu. idoneus. Legitur in *ot. Tir.* p. 105. Adoneus. *F.*]

ADONIA, orum, n. plur. τὰ Ἀδώνια, festa Adoidi dicata, quae Antiochiae quondam celebrata cribit *Ammian.* 22, 9. Recurrebant autem quotnnis mense Junio circa solstitium aestivum, ut ex *lieron. in Ezech.* 8, 13, 14. notant ibid. *Valesii,* gebanturque maximo luctu propter Adonidem ab pro occisum: quod indicatur ab *Ov. Met.* 10, 725. *Agebantur Adonia, ut ab aliis multis, veluti lexandrinis, ita etiam a Romanis, ut *Manso* (Veruche über einige Gegenstände der Mythol.) demontravit ex *Ov. A. A.* 1, 75. Cf. *Creuzer Symbolik* I. p. 86. sq. et *interpp.* ad *Lamprid. Heliog.* 7.]

ADONIS, onis, et onidis, m. Ἄδωνις et Ἄδων, ωνος, filius Cinyrae Cypriorum regis, quem ille x incesto cum filia sua Smyrna seu Myrrha conubitu suscepit, adolescens pastoralem vitam secuus est: fuit autem mira praeditus pulcritudine, in antum ut a Venere unice adamaretur vicissimque damaret: quam consuetudinem cum Mars rivalis *alii Dianam appellant. *Apollod.* 3, 14, 4.] conovisset, zelotypia incitatus ferum aprum in Adoidem immisit, a quo, dum venaretur, in inguiibus dente petitus laceratusque est. Venus amasii asum miserata ejus sanguinem in florem vertit, ui Adonium appellatur, colore sanguineo, sed alde caducus, et qui levi vento decutitur. Longo raeterea annuoque luctu ejus mortem prosecuta st. *Ov. Met.* 10, *fab.* 10. et 12., *Macrob. Sat.* 1, 1. et *Serv.* ad *Virg. Ecl.* 8, 37., qui tamen ad *Ecl.* 10, 18. aliter narrat fabulam. [v. *Voss.* ad h. .] ¶ Ab Assyriis et Phoenicibus nomine Adonis ol colebatur, ut refert *Macr. l. c.*, ejusque rei ausas ex Physica petitas affert. ¶ *Adonidis horti* audatissimi fuere veteribus, quemadmodum Alcioi. *Plin.* 19, 4, 19. [*Graece dicuntur κῆποι Ἀδώνιδος s. Ἀδώνειοι κῆποι. Non autem simpliciter orti intelligendi sunt, sed testae περιφόρητοι seu olia, in quibus plantae educantur. In his testis riticum, foeniculum, lactuca ac similia sereban- ur, quae ubi caloris vi cito progerminaverant, on minus cito concidebant, ut hac imagine signicaretur, quam celeriter omnia et efflorescerent et eflorescerent. Cf. *Platon. Phaedr.* p. 344. ibique *Heindorf. Siebenkees. Anecd. gr.* p. 70. *Juliani Caes.* . 329. sq. *Bast. epist. crit.* p. 191. sqq. *Böttigeri Sabina* p. 225. sqq., quos aliosque laudatos vides n *Lex. mythol. Klopfer.* p. 36. sqq.] ¶ Nunc hus nominis declinationem allatis exemplis confirnemus. *Virg. Ecl.* 10, 18. Et formosus oves ad lumina pavit Adonis. *Prop.* 2, 13, 53. qui niveum uondam percussit Adonim Venantem Idalio verice durus aper. [*In ed. *Santen.* exhibetur *Adoin.* Idem ait in vocabulario apud *Nestorem* p. 14. *Adonem* reperiri laudatque *Hesych.* s. v. Ἄδωνα ibique *Albert.*] *Ov. Met.* 10, 542. Te quoque ut hos imeas, si quid prodesse monendo Possit, Adoni, nonet. *Cic. N. D.* 3, 23. Quarta Venus, quam donidi nupsisse proditum est. *Plin.* 19, 4, 19. Hesperidum horti, ac regum Adonis et Alcinoi. *Claud. Fescenn. in nupt. Hon. et Mar.* 16. Venus eversum spernat Adonidem. *Appul. Met.* 8. Cum suo Adone Venus domina. *Serv.* locis citatis *Adonem* dicit in quarto casu. [*Ita etiam *Arnob.* 4. p. 182. *ed. Herald.*] *Venant. carm.* 7, 12. *v.* 18. in recto casu *Adon* usurpavit. ¶ Est etiam *Adonis* piscis quidam, de quo *Plin.* 9, 19, 34. ¶ [*Fuit etiam fluvius Phoeniciae, Ἀδώνιος ap. *Ptolem.*, *Plin.* 5, 20, 17.]

ADONIUM, ii, n. ἀδώνιον, herba quaedam inter abrotoni species connumerata, florem ferens aurei vel sanguinei coloris, quem ex sanguine Adonidis natum poetae fabulantur. *Plin.* 21, 10, 34. [*Atqui *Plin.* ex male intellecto *Theophr.* loco hanc herbam commentum esse et confudisse cum *hortis Adonidis*, auctor est *Salm.* in *Prol. ad Hyl. iatr.* p. 24. sq.] ¶ Apud Grammaticos (*Serv. de metr.* p. 1820. *P.*) adonium est genus carminis constans dactylo et spondeo, ut ap. *Hor. Od.* 1, 4. Terruit urbem, Visere montes etc. Sappho ejus inventrix fuit, putaturque ita dictum, quod maxime adhiberetur in festis Adonidi dicatis, in quibus ejus mors hujusmodi carmine ad flebilia aptissimo lugebatur.

ADOPERIO, is, a. 4. operio, tego. *Lact. Op. Dei* 7. Pellem setis adoperuit. [*Colum.* 8, 6. Quidam prius trito sale sex horis adoperiunt.]

[ADOPERTE, adv. id. qu. operte. *Capell.* 8. p. 303. Pensa Lachesis adoperte denuntiat Genethliacae, *h. e.* fata obscure significat. *F.*]

ADOPERTUS, a, um, part. id. qu. opertus, tectus, clausus, κεκαλυμμένος. *Liv.* 1, 26. Capite adoperto. [*Suet. Ner.* 48.] *Ov. Fast.* 3, 235. Hiems adoperta gelu. [*Ov. Met.* 15, 688. adopertam floribus humum. Cf. *id. ib.* 8, 701.] *Juven.* 8, 145. Tempora adoperta cucullo. [*Virg. A.* 3, 405. ad. amictu.] *Tib.* 1, 1, 84. tenebris mors adoperta caput. *Suet. Oth.* 11. foribus adopertis, ubi male alii *adapertis*, quae scriptura recte habet ap. *eund. Aug.* 53. *Tib.* 1, 9, 44. Latuit clausas post adoperta fores. *Ov. Met.* 1, 714. adoperta lumina somno.] ¶ *Adopertum, i,* n. substantive id. qu. mysterium. *Appul. Met.* 2. Miserere, ait sacerdos, per caelestia sidera, per inferna numina, per naturalia elementa, per nocturna silentia, et adoperta Coptica, et per incrementa Nilotica et arcana Memphitica, et sistra Phariaca. ¶ [*Adopertus* et *operatus* in libris confunduntur ap. *Ov. Fast.* 3, 261.]

ADOPINOR, aris, dep. 1. id. qu. opinor, conjicio. *Lucr.* 4, 814. Deinde adopinamur de signis maxima parvis.

ADOPPETO, is, n. 3. id. qu. oppeto. Quidam ap. *Appul. Met.* 7. legunt *adoppetisse*, sed ibi omnino legendum *oppetisse.*

ADOPTABILIS, le, adj. *Imp. Leo Cod.* 11, 11, 1. *fin.* Summa severitate sancimus, ut quod in cultu ornatuque nostro sacrum et adoptabile est, id facere temeritas privata non audeat, *h. e.* assumi seu adhiberi potest. Rectius tamen fortasse legas *adorabile.*

*ADOPTARIUS, a, um, i. q. adoptaticius, ut adoptarius puer, i. e. ex adoptato natus. *Gloss. Isidori.*

ADOPTATIO, onis, f. actus adoptandi, adoptio, υἱοθεσία. *Gell.* 5, 19. Quod per praetorem fit, adoptatio dicitur: quod per populum, arrogatio. Adde *Plin. Pan.* 5, ubi alii rectius leg. *adoptio.* [*V. de utroque verbo *Cort.* ad *Sall. Jug.* 11. quo loco formam iterativam defendit. Aliter statuit *Voss. d. Vit. serm.* p. 365.]

ADOPTATICIUS et Adoptatitius, a, um, adoptatus υἱόθετος. *Pl. Poen.* 5, 2, 85. Si Antidamae Demarchi quaeris adoptaticium, ego sum ipsus. Et 100. Demarcho item ipse fuit adoptaticius. ¶ Est etiam ex adoptato filio natus, si *Festo* credimus, nullum hac de re exemplum afferenti.

ADOPTATOR, oris, m. qui adoptat, υἱοθετῶν. *Gell.* 5, 19. Filius adoptivus patri adoptatori prodesset. *Ulp. Dig.* 37, 9, 1. §. 12. *med.* Si adoptator defunctus fuerit.

ADOPTATUS, a, um. part. v. *adopto* in filium ascitus, εἰσποιητός. *Cic. Att.* 7, 7. Adoptatus patricius a plebejo. *Suet. Tib.* 6. Adoptatus testamento. *Ulp. Dig.* 37, 9, 1. Nepos in locum filii adoptatus. ¶ Hinc, ubi de nomine dicitur, est id. q. assumptus. (V. ADOPTO.) *Plin.* 7, 43, 44. Unus hominum ad hoc aevi Felicis sibi nomen asseruit, civili nempe sanguine ac patriae oppugnatione adoptatum. [*V. de hoc l. *Salm. Exerc.* p. 39.] ¶ Translate *Colum.* 10, 38. aliena stirpe gravata Mitis adoptatis curvetur frugibus arbor. [*Cf. ADOPTIO *in f.* et omnino in v. ADOPTO.] ¶ Item exoptatus. *Cic. Fam.* 16, 21. Quorum mihi fuit adventus adoptatissimus. Alii leg. *optatissimus,* [*ita *Schütz.* et alii, idque solum probandum] alii *exoptatissimus.*

ADOPTIO, onis, f. υἱοθεσία, assumptio alieni filii in suam familiam atque adeo in locum filii naturalis. Ejus duae sunt species, *adoptio* proprie dicta et *arrogatio*: *adoptio* est, per quam assumitur in filium aliquis, qui suae adhuc familiae filius est et sub proprii patris potestate vivit: *arrogatio* est, qua adsciscitur is, qui est sui juris. Praeterea adoptio fit auctoritate magistratus, seu per praetorem; arrogatio auctoritate principis, aut per populum. V. ARROGATIO et *Dig.* 1, 7, 1. et 2. et *Gell.* 5, 19., ubi hac de re plura. [*Tertium genus *adoptionis* est *per testamentum;* cf. de ea *intpp.* ad *Nep. Att.* 5. ad *Vell.* 2, 59. et ad *Liv. ep. l.* 113. *Heinecc. Ant. Rom.* 1, 11, 18. et quos laudavit *B. Crus.* ad *Suet. Caes.* 83.] *Cic. Dom.* 13. Quod est jus adoptionis? nempe ut is adoptet, qui neque procreare jam liberos possit, et cum potuerit, sit expertus. *Id. Fin.* 1, 7. Emancipare filium alicui in adoptionem. *Suet. Tib.* 2. Dare se alicui in adoptionem. [*Ut *Vell.* 2, 8, 2. cf. *Liv.* 45, 40.] *Id. Cl.* 39. *fin.* Inserere aliquem familiae per adoptionem. *Tac. A.* 1, 3. Adscire aliquem per adoptionem. *Id. H.* 2, 1. Accire aliquem in adoptionem. *Id. A.* 11, 11. Accitus adoptione in imperium et cognomentum. [*Id. ib.* 12, 25. adoptio in Domitium festinatur. *Id. H.* 1, 17. ad. nuncupare i. e. renuntiare. *Quint. prooem. l.* 6, 13. adoptio consularis i. e. quae a viro consulari facta est. Cf. *Spalding.* Plura de *adoptionis* modo habent *intpp.* ad *Ov. Fast.* 1, 10. et *Manut.* ad *Cic. Fam.* 8, 4. *med.* Praeterea lex exstabat, ut is, qui adoptaret, major esset eo, qui adoptaretur. V. *Bremi* ad *Suet. Tib.* 2.] ¶ Neque vero solum in locum filii, sed etiam in locum nepotis adoptare quis alium potest, diciturque qui ita adoptatur, quasi ex filio natus adoptari. Cujus rei exemplum habetur *Dig.* 1, 7, 10. et alibi. ¶ Fiebat porro adoptio trina mancipatione, hoc est ficta venditione per aes et libram coram praetore: qua de re *Gell. l. c.*, [*v. maxime *Conradi exc.* ad h. l.] habeturque exemplum ap. *Suet. Aug.* 64. [*cf. *Heinecc. Ant. Rom.* 1, 11, 15.] V. MANCIPATIO. ¶ Ad arborum insitiones transtulit *Plin. prooem. l.* 16. Pomiferae arbores sive illae ultro, sive ab homine didicere blandos sapores adoptione et connubio.

ADOPTIVUS, a, um, adj. qui per adoptionem assumptus est, υἱόθετος. Hinc *adoptivus filius* ap. *Gell.* 5, 19. ex verbis P. Scipionis dicitur is, qui non natura, sed adoptione talis est: et *pater adoptivus* dicitur, qui adoptavit, non genuit. *Ulp. Dig.* 45, 1, 107. Sic *adoptiva familia*, in quam aliquis per adoptionem adscitus est, *Ulp.* 37, 4, 3. Et *adoptivus frater*, *adoptiva soror*, quos quis per adoptionem nactus est: scilicet qui non natura, sed adoptione tales sunt. *Julian. Dig.* 38, 8, 3. et *Ulp. Dig.* 23, 2, 12. [*Opponitur adoptivo *naturalis*, e. g. filius. *Suet. Tib.* 52. filiorum neque naturalem Drusum, neque adoptivum Germanicum patriae caritate dilexit.] ¶ *Adoptiva sacra* sunt propria ejus familiae, in quam quis adoptatur, et opponuntur paternis. *Cic. Dom.* 13. Neque amissis sacris paternis in haec adoptiva venisti. ¶ *Adoptivum nomen* est, quod quis in adoptione assumit. Nam qui adoptabantur, assumebant nomen adoptantis. *Suet. Ner.* 41. [*Opponitur h. l. *gentile* nomen.] ¶ *Adoptiva nobilitas*, quae alicui advenit ex adoptione. *Ov. Fast.* 4, 22. ¶ Transfertur ad insitionem. *Ov. Medic. fac.* 5. Cultus ut in pomis succos emendat acerbos, fissaque adoptivas accipit arbor opes, *h. e.* fructus alienos insitione producit. *Martial.* 13, 46. Vilia maternis fueramus praecoqua ramis: Nunc in adoptivis Persica cara sumus.

ADOPTO, as, avi, atum, a. 1. id. qu. *opto* (qua significat *eligere*) assumo, eligo, adjungo. *Varr. L. L.* 4, 16. Quos hi administros sibi adoptabant, optiones vocari coepti. *Martial.* 4, 31. Aliquod gratum Musis tibi nomen adoptes. *Pl. Cist.* 4, 2, 78. Sociam te mihi adopto ad meam salutem. *Id. Truc.* 4, 4, 6. Qui manstutorem me adoptavit bonis, *h. e.* elegit, assumpsit ad rem familiarem tuendam. *Cic. Div. in Verr.* 16. Quem sibi illa defensorem sui juris, ultorem injuriarum, actorem causae totius adoptavit. *Id. ib.* 20. et alibi saepe [*ut *Fam.* 5, 9.] adoptare sibi aliquem patronum. *Hor. Ep.* 1, 6, 55. Ut cuique est aetas, ita quemque facetus adopta, *h. e.* amplectere et tibi concilia. [*Inverso modo dixerunt etiam *adoptare se alicui*, i. e. se adjungere, in alterius ordinem vel societatem se dare. *Plin.* 12, 1, 5. Qui se potentiae causa Caesaris libertis adoptasset.] *Ov. Fast.* 4, 880. Etruscas Turnus adoptat opes, *h. e.* arcessit, sibi quaerit. [*sibi adjungit. V. *Heins.* ad h. l. *Ammian.* 15, 4. nullis aquis externis adoptatis (de Rheno.)] ¶ Speciatim significat aliquem in filii vel nepotis locum atque in familiam assumere, υἱοθετέω. Quomodo differat ab *arrogo*, dictum est in ADOPTIO. *Cic. Dom.* 14. Filium senatorem populi R. sibi velle adoptare. *Nep. Att.* 5. Testamento aliquem adoptare. [*V. de hac adoptione quos supra laudavimus s. v. ADOPTIO.] *Pl. Poen. prol.* 76. Adoptare sibi aliquem pro filio. *Suet. Caes.* 83. Adoptare aliquem in familiam nomenque. *Justin.* 9, 2. in successionem regni. [*Sall. Jug.* 25. in regnum.] *Pl. Men. prol.* 60. Adoptat illum puerum subreptitium sibi filium. [*Suet. Tib.* 21. quum reip. causa adoptare se eum pro concione juraverit i. e. in comitiis curiatis. Legitima enim ea erat adoptio, quae in foro fiebat, lege Curiata. Cf. *id. ib.* 15. *coll. Aug.* 65. Interdum tamen etiam de militari concione intelligendum est. *Tac. H.* 1, 18. apud frequentem militum concionem, impera-

toria brevitate, adoptari a se Pisonem, pronuntiat. Simpliciter *Suet. Galb.* 17. Pisonem perduxit in castra ac pro concione adoptavit. — Adoptati plerumque accipiebant praenomen, nomen et cognomen ejus, a quo adoptati fuerant, vetere nomine ita conformato, ut in *anus* exiret, ut Pomponianus, Aemilianus etc. v. *intpp.* ad *Vell.* 2, 115. ad *Nep.* et *Liv. l. l.* et *Spanhem. de U. et Pr. Num.* 10. p. 77. Id spectat *Cic. Brut.* 68. Et C. Stalenus, qui se ipse adoptavit, et de Staleno Aelium fecerat h. e. licet ex Aelia familia non esset, tamen Aelium se appellaverat. Inest ironia. Addiderat h. l. Furl. alibi.] — *Adoptare aliquem ab aliquo* est ab aliquo concessum sibi in filium adsciscere. *Cic. Brut.* 19. Is, qui hunc minorem Scipionem a Paulo adoptavit. ¶ *Adoptare aliquid* est ei suum nomen imponere, ex eo ductum, quod qui aliquem in filium adsciscit, suum ei nomen impertit. *Plin.* 3, 1, 3. Baetis Oceanum Atlanticum, provinciam adoptans, petit, *h. e.* provinciae nomen dando, quae inde *Baetica* appellatur. *Id.* 25, 7, 36. Mulieres quoque hanc gloriam affectavere, in quibus Artemisia, adoptata herba, quae antea parthenis vocabatur, *h. e.* eam proprio nomine Artemisiam appellando. *Id.* 33, 11, 49. Etenim tabernas mensis adoptavimus, *h. e.* tabernarum nomina mensis imposuimus. Eodem sign. *id.* 5, 29, 31. A Smyrna Hermus campos facit et nomini suo adoptat. Et 25, 3, 7. Nominibus suis herbas adoptare. Et 27, 3, 12. Adoptare aliquid in nomen aliquod. [**Stat. Th.* 7, 259. Jungunt se castris, regisque in nomen adoptant Ocaleae Medeonque. Notanda praeterea haec est locutio ap. *Flor.* 3, 20. *init.* (Servi) in bona libertatis nostrae adoptantur, i. e. admittuntur, quasi adoptati a liberis.] Transfertur ad insitionem. *Ovid. Rem. am.* 195. Venerit insitio: fac ramum ramus adoptet. V. ADOPTATUS, ADOPTIO, ADOPTIVUS. [**Adoptare* et *adorare* in libris confusa, ut *Ov. Fast.* 4, 880. qui locus supra allatus est.]

ĂDOR, ōris, et interdum etiam ŏris, n. ζειά, [*n. Dinkel, Spelt, Triticum Spelta Linn.] genus farris, quod et *far vernaculum* appellari scribit *Colum.* 11, 2., ita dictum, ut ait *Festus*, quasi *edor*, quia olim in cibis usitatissimum fuit, cum pop. R. farre tantum e frumento trecentis annis usus fuerit, teste *Verrio* ap. *Plin.* 18, 7, 11. vel quasi *adur*, quia adurebatur, ut fieret tostum, ex quo in sacrificiis mola salsa fiebat. [**Kärcherus* in *Eph. Schol.* 1828. *N.* 62. cognatam putat hanc vocem, ut gr. ἀθάρα, cum verbo ἀδρέω, *maturesco*, aut c. v. ἀδέω, *saturo*, et hinc etiam cum v. *edo*, ut *ador* proprie significaverit omne edule. *Salm. Hyl. iatr.* p. 69. ador putat esse gr. ὄλυρα, et propr. dictum esse *alor;* affert in hanc rem locum *Herod.* 2, 36. [Ejus quatuor genera enumerat *Col.* 2, 6. [*ubi v. *Schneid.*] V. ADOREUM. *Hor. Sat.* 2, 6, 88. Cum pater ipse domus palea porrectus in horna Esset ador loliumque. *Auson. Monosyll. c. de cibis* [*p. 238. *ed. Manhem.*] Mox ador, atque adoris, de polline pultificum far. *Gannius* ap. *Prisc.* 6. p. 700. Hic adoris dat primitias. Et *ib.* Illam sponte satos adoris stravisse maniplos. *Id. Gannius ib.* eandem penultimam produxit illo carmine: *emicat in nubes nidoribus ardor adoris.* Hinc eadem syllaba producitur in *adoreum* et *adorea*. *Prisc. ib.* et 4. p. 628. scribit, quemadmodum a *laboro* fit *labor*, a *coloro color*, ita ab *adoro* factum esse *ador*, quia in adorandis Diis, *h. e.* in sacrificiis, adhibebatur: ex quo fieri, ut produci possit ejus penultima in obliquis casibus: quae tamen cum et correpta reperiatur, ad evitandam hanc contrarietatem satius visum esse, indeclinabiliter usurpare. Ejus tamen rei exempla nulla affert. [*Ipse *Prisc.* in superioribus plura genit. exempla proposuit. Ceterum, ubi corripitur penultima, nonnullis, ut *Scaligero* ad *Fest.*, derivandum esse visum est ab obsoleto *adus*, ŏris, ubi producitur, a forma masc. *ador*, ōris, ut *decus*, ŏris, *decor*, ōris, quos tamen refutare studet *Rudd.* I. p. 117. sq. Cf. *Voss. Etym.* s. h. v.]

ĂDŌRĀBĬLIS, le, adj. adoratione dignus, σεβάσμιος. *Appul. Met.* 11. Deae providentis adorabile beneficium.

ĂDŌRĀTĬO, onis, f. actus adorandi, itemque precatio manu ad os admota et flexo corpore facta, προσκύνησις, προσευχή. [*v. VV. DD. ad *Appulej.*, qui hunc morem pluribus explicant.] *Liv.* 30, 16. Conveniens oratio tam humili adorationi fuit. *Plin.* 28, 2, 5. Fascinationibus adoratione peculiari occurrimus. Et 29, 4, 20. propitiare Deos adoratione. *Appul. Met.* 4. Venerem religiosis adorationibus venerari.

ĂDŌRĀTOR, oris, m. qui adorat, προσκυνητής. *Tertull. de Spectac.* 8. Si Serapeum sacrificator et adorator intravero, a Deo excidam.

ĂDŌRĀTUS, a, um, v. *adoro*, προσκυνηθείς. *Stat. Th.* 6, 663. concessit cetera pubes Sponte, et adorato rediit ingloria disco, *h. e.* salutato: et refertur ad simplicem et etymologicam significationem, quam v. in ADORO. [**Id. ib.* 10, 248. Ipse — ponit adoratas, Phoebea insignia, frondes i. e. eas, quas ori admovit eoque modo veneratus est. Sed ap. *Sil.* 14, 437. adorata puppis dicitur *sancta*, propter dei numen, quod, ut in sqq. narratur, ejus erat insigne.] *Lucan.* 6, 243. Magnus adorato submittat Caesare signa. *Ov. Fast.* 5, 449. Venit adoratus Caducifer, *h. e.* rogatus. *Flor.* 2, 6, 46. de Annibale: itaque fugit et cessit, cum Urbem tantum non adoratam reliquisset, *h. e.* adeo cupitam et exoptatam, ut pene adoraverit. [*Alias interpretationes addiderunt *Graev.*, *Gruter.*, alii; omnes autem tam mirae sunt, vix ut dubitari possit, quin se recte habeat altera scriptura, quae in libris est: *adortam.* Hoc enim poscit nexus sententiarum, quod correxerunt librarii, nescientes quid *tantum non* significaret.]

ĂDORDĬNO, as, a. 1. id. qu. ordino, dispono. *Apic.* 4, 2. Adordinare patellam.

ĂDORDĬOR. V. ADORSUS.

ĂDŌRĔĂ, ae, f. omnis ex agris proventus. Proprie significat far. Cum autem prisci illi Romani farre ut plurimum vescerentur, ad alia etiam frumenti genera, postea in cibos invecta, hoc *adoreae* nomen transtulerunt. Hinc *Sulpic.* ap. *Varr. L. L.* 4, 4. *extr.* Plebi rura largiuntur adoream. Ita *Scalig.* legendum suspicatur; libri fere habent *ad aream.* ¶ Porro cum de republica bene meriti primis illis temporibus farre aut alio frumento maxime donarentur, hinc factum est, ut *adorea* pro praemio atque adeo pro laude, gloria, aut honore reportato usurpari coepta sit. Quod diserte docet *Plin.* 18, 3, 3. et 8, 19. [*Vix dubitari posse videtur, quin *adorea* elliptice dictum sit, intellecto *donatio* vel simili voce. Est igitur *adorea* proprie adjectiv. Eandem sententiam proponit *Koelerus* in *Wolf. Anal.* IV. p. 359.]. *Festus* autem scribit, ideo *adoream* pro gloria et honore accipi, quia cum olim rustica ars in maximo esset honore, ii quoque honoratissimi haberentur, qui plus aliis farre aut frumento abundarent. *Plin.* 18, 3, 3. Gloriam denique ipsam a farris honore adoream appellabant. *Id. ib.* 8, 19. Far primus antiquis Latio cibus, magno argumento in adoreae donis. *Pl. Amph.* 1, 1, 38. Praeda atque agro adoreaque affecit populares suos. *Hor. Od.* 4, 4, 39. pulcher fugatis Ille dies Latio tenebris Qui primus alma risit adorea, *h. e.* laetus fuit propter gloriam devicti Asdrubalis. *Claud. d. Laud. Stil.* 1. *fin.* Haec omnes veterum revocavit adorea laudes. [*Vid. ad h. l. *Barth.*] ¶ *Serv.* ad *Aen.* 10, 677. profert *adoria* pro *adorea*, additque ideo pro laude bellica accipi, quod omnes cum congratulatione alloquebantur eum, qui in bello fortiter fecerat: proinde ab *adorare* deduci, quod pro *alloqui* usurpatum est a veteribus. [*Sed pessime.]

ĂDŌRĔUM, i, n. idem qu. ador seu adoreum far. *Colum.* 2, 6. Adorei genera quatuor: far quod appellatur clusinum, candoris nitidi; far vennuculum rutilum; atque alterum candidum; semen trimestre, quod dicitur halicastrum. *Plin.* 18, 17, 46. In creta et rubrica et aquosiore agro serendum adoreum. Nisi malis utroque loco adjectivum esse et intelligi *far*. [*Omnino ita est, ostendit hoc locus Colum.]

ADŌRĔUS, a, um, adj. ex adore constans vel ad ador pertinens. *Varr. R. R.* 1, 9, 4. In loco humidiore far adoreum potius serunt, quam triticum. [*Cf. *Colum.* 11, 2, 74.] *Col.* 2, 6, 1. Adoreum semen. [**Cat. R. R.* 34.] *Varr. L. L.* 4, 31. Adoreae falces, *h. e.* secando adoreo aptae. Alii leg. *arboreae*. *Virg. A.* 7, 109. adorea liba per herbam Subjiciunt epulis, *h. e.* liba ex farre, addito melle et oleo, ut *Serv.* docet. *Stat. Silv.* 1, 6, 10. Jam bellaria adorea pluebant, *h. e.* dona missilia, quibus etiam frumentum quandoque imperatores populo largiebantur. [*Adoreus, i, mons est in Asia minori, de quo Sangarius fluvius in Phrygiam defluit, teste *Liv.* 38, 18.]

ADORIA. V. ADOREA.

ADORIO. V. ADORIOR.

ĂDŎRĬOR, oriris, ortus sum, dep. ἐπιτίθεμαι, invado, aggredior: ex *ad* et *orior*, quasi repente orior, quia qui alterum invadit, id ex improviso facit. [*Imo significat proprie: surgo, ut ad aliquem vel ad aliquid accedam. Atque quum de personis dicitur, non solum id hostiliter fiat necesse est, sed saepius bonam in partem dicitur, ut colloquendi causa. Sic *Ter. Heaut.* 4, 5, 9. quem locum noster attulit: cesso hunc adoriri? Cf. *Ph.* 4, 2, 15. Saepissime autem de hostili animo dicitur.] *Cic. Sext.* 37. Inermem tribunum alii gladiis adoriuntur, alii fragmentis septorum et fustibus. *Id. Mil.* 10. adoriri aliquem a tergo. *Id. Verr.* 2, 5, 34. *fin.* adoriri navem. *Liv.* 1, 53. urbem vi. [**Tac. Agr.* 25. castellum adorti.] *Nep. Con.* 4. Hos Conon adortus magno proelio fugat, multas naves capit etc. *Tac. A.* 4, 45. Adoriri aliquem ex improviso in itinere. *Id. ib.* 14, 52. variis criminationibus. *Id. H.* 1, 31. minis. *Ter. Ad.* 3, 3, 50. jurgio. [**Curt.* 10, 2. Regemque ferocius, quam alios, adorti (clamore). *Nep. Lys.* 3. Primum Delphos corrumpere est conatus. Quum id non potuisset, Dodonam adortus est. *Liv.* 21, 28. Parentes — ab tergo adortus clamor. *Id. ib.* 11. Oppugnatio eos aliquanto atrocior, quam ante, adorta est.] ¶ Significat etiam aggredi, conari, ἐπιχειρέω, [*sive se parare (accingi) ad aliquid suscipiendum, ac dicitur fere de rebus difficilibus ac labore plenis. *Glossae Philoxeni:* adortus, ἐπιχειρήσας, ἐπιφυείς. Ideo *Lucr.* 3, 514. conjungit: adoritur et infit. Hinc facile intelligitur, cur etiam cum accus. rei et cum infinitivo construatur, quod negarunt *Drak.* ad *Liv.* 35, 51, 8. et *Oudend.* ad *Appul. Met.* 1. *p.* 35., qui ubi perf. *adortus sum* reperiebant, id corrigi volebant in *adorsus* vel *exorsus sum.* Vituperavit hoc jam *Voss. de Vit. serm.* p. 105. et falsissimum esse demonstravit egregie *Bremi* ad *Nep. Thras.* 2, 5. ac docent exempla, quae sequuntur.] *Cic. Att.* 13, 22. Hoc quoque ipsum continuo adoriamur. *Id. Or.* 2, 51. Ne convellere adoriamur ea, quae non possint commoveri. *Nep. Dion.* 6. Fortuna sua mobilitate, quem paulo ante extulerat, demergere est adorta. *Auct. ad Her.* 2, 4. Occasio quaeritur idoneane fuerit ad rem adoriendam. *Ov. Pont.* 2, 2, 16. Majus adorta nefas. [**Virg. A.* 6, 397. Hi dominam Ditis thalamo deducere adorti. Codd. fere semper variant; at optimi pro *adorti* ubique stant; cf. *ib.* 7, 386. *Nep. Thras.* 2, 5. Hanc (Munychiam) bis tyranni oppugnare sunt adorti. Ac saepius in eadem formula *Liv.*, ut 2, 51. 28, 3. 37, 5. 32. 40, 22. 43, 21. 44, 12. et cf. 3, 44.] *Catull.* 62, 11. Canere hoc suis adorta est moribunda comitibus. *Cic. Att.* 16, 2. Ἡρακλείδιον, si Brundusium salvi, adoriemur, *h. e.* scribere aggrediemur. [*Discrimen, quod *Forc.* ex *Donato* ad *Ter. Ad.* 5, 4, 41. affert: *aggredimur* de longinquo, *adorimur* ex insidiis et ex proximo, quamquam in ipsa horum verbb. ratione positum videri possit, (cf. *Hirt. B. Afr.* 69. 95.) non tamen observatur a veteribus. Vide, si tanti est, *Liv.* 37, 41. ubi dicitur *ad. justa pugna.*] ¶ Grammatici duplicem secundam personam indicativi praes. afferunt *adoreris* et *adorīris*, duplicemque tertiam *adorĭtur* et *adorītur*. Nos *adorītur* adhuc solum legimus ap. *Lucr.* 3, 516. Commutare animum quicumque adoritur et infit; et *Lucil.* ap. *Prisc.* 10. p. 880. Conturbare animam potis est quicumque adoritur. Ex quo etiam *adorīris* confirmatur, *adoreris* vero et *adoritur* ex analogia probari possunt; nam simplex *orior* habet *oreris* et *oritur*, et compositum *exorior*, *exoritur*. [*Nulla tamen apud poetas exstant exempla, quibus penultima brevis comprobetur.] ¶ Reperitur etiam *adorio* activa terminatione. *Naev.* ap. *Prisc.* 8. p. 801. Hectore proficiscente tunc ipsos adoriant.

***ADORIOSUS**, adj. adoream saepe adeptus. *Gloss. Lat. Gr.* adoriosus, ἔνδοξος. *B. Auctar.*

ĂDORNĀTĒ, id. qu. ornate. *Suet. Rhet.* 6. declamare splendide atque adornate. [*Componitur eo loco cum adv. *splendide*, opp. circumcise et sordide et tantummodo trivialibus verbis.]

ĂDORNĀTUS, a, um, part. v. *adorno*, ornatus, ἐπικοσμηθείς. *Cic. Verr.* 2, 1, 22. Vidi forum comitiumque adornatum ad speciem magnifico ornatu. *Curt.* 3, 3, 13. Tunicae gemmis adornatae. Et infra: hastae argento adornatae. [*Persaepe ita *Curt.* *Suet. Ner.* 38. Domus hostilibus adhuc spoliis adornatae. *Id. Cal.* 45. truncatis arboribus et in modum tropaeorum adornatis. *Id. Ner.* 12. aurea pyxis et pretiosissimis margaritis adornata. ¶ Item instructus, paratus, παρασκευασθείς. *Liv.* 7, 10. Juvenem armatum adornatumque adversus Gallum producunt. [*Hic unus cod. exhibet *ordinatumque*. V. ad h. l. *Drak.* et maxime ad 24, 48, 7. Adde ad 10, 40.] *Tac. A.* 12, 13. ¶ Translate *Vell.* 2, 2. Tantis adornatus virtutibus. Et *ib.* 121. Adornati praecipuis donis viri [*i. e. donis militaribus in triumpho.] *Tac. A.* 1, 52. Multaque de virtute ejus memoravit, magis in speciem adornata verbis, quam etc.

ĂDORNO, as, avi, atum, a. 1. ἐπικοσμέω, [*pr. κόσμον προστιθέναι, deinde, ut etiam ἐπικοσμεῖν pro simplici *ornare*, κοσμεῖν] id. qu. orno. *Liv.* 1, 20. Insigni veste et sella curuli aliquem adornare. *Suet. Aug.* 29. Adornare urbem monumentis. *Curt.* 8, 5. Loricas alias auro, alias argento adornare. [**Suet. Tib.* 43. cubicula tabellis et sigillis adornavit. *Vell.* 2, 122. adornare triumphum summi ducis Germania debuit.] ¶ Translate *Plin. ep.* 1, 8, 15. bene facta sua verbis. *Quintil.* 7, 1. Hanc communem omnium legem leviter adornabit. *Liv.* 28, 42. Si nobilitas ac justi honores (eum) adornarent. ¶ Saepe est instruere, parare, παρασκευάζειν. [*Eodem modo dicitur gr. κοσμεῖν.] *Cic. Manil.* 12. Italiae duo maria maximis classibus firmissimisque praesidiis adornavit. *Liv.* 10, 38. Eodem conatu apparatuque omni opulentia insignium armorum bellum adornaverant. *Caes. B. C.* 1, 26. Pompejus naves magnas onerarias adornabat. *Ter. Eun.* 4, 4, 6. adornare fugam. *Pl. Epid.* 5, 1, 9. adornare viaticum ad fugam. *Id. Cas.* 2, 6, 67. adornare nuptias. *Cic. Mur.* 22. Ut idem accusationem et petitionem consulatus diligenter adornet atque instruat. *Id. Cluent.* [illegible] adornare testium copiam. Et *ib.* 67. invenire [illegible] adornare comparationem criminis. *Ter. Eun.* 3, [illegible] 34. Continuo haec adornant ut lavet. *Pl. Rud.* [illegible] 6, 2. Adorna, ut rem divinam faciam. *Id. Epid.*

5, 2, 25. Tragulam in te injicere adornat. ¶ Est etiam honore afficere. *Cic. Fam.* 11, 14. Laetor mea consilia a te probari de adornando adolescente. Plerique alii [*recte] leg. *ornando.*

ADORO, as, avi, atum, a. 1. προσκυνέω, veneror: ex *ad* et *ore* factum. Hic enim habitus adorantium erat, ut dexteram ad os referrent et totum corpus circumagerent, ut *Plin.* 28, 2, 5. et *Appul. Apol.* p. 310. docent. Hinc *Liv.* 5, 21. *fin.* Convertentem se inter hanc venerationem traditur memoriae prolapsum cecidisse. [*Cf. *Ov. Met.* 7, 189. quem laudat *Voss.* ad *Virg. Ecl.* 8, 74.] Id autem in hac re summa religione observabant, ne sinistrorsum corpus converterent, erat enim id mali ominis. *Pl. Curc.* 1, 1, 69. Quo me vertam nescio. Pa. Si deos salutas, dextrovorsum censeo. Veteres tamen Galli religiosius putabant, in laevam se convertere, ut notat *Plin.* 28, 2, 5. V. *Suet. Vit. l. l.* [*Intactum reliquimus ordinem significationum a nostro propositum. Quamquam nobis quidem persuasum est, factum hoc v. ab *ad* et *orando* proprie significare *ore*, *orando precari*, unde tum ad omne venerationis genus translatum est. Sic *Voss. Etym.* p. 9. Ea vero ratio, quam noster secutus est, quamque proposuit etiam *Wyttenbachius*, adorare esse propr. *manu ori admota salutare*, quocum hic gr. προσκυνεῖν comparat, de quo cf. *Vorst.* ad *Sulpic. Sev. Hist. S.* 1, 12. et *Eutrop.* 9, 16. (26.) videtur demum inferiore aevo invaluisse. Multa de *adorandi* verbo attulit *Broucrius d. Adorationibus* p. 1 — 7. *ed. Amst.* 1713. *Lips. Elect.* 2, 6. *Briss. Form.* 1, 56. sqq.] ¶ Ab hoc veteri more accipitur etiam generatim pro quocumque modo procumbendo corpusve flectendo venerari. *Suet. Vit.* 2. Primus C. Caesarem adorare ut Deum instituit, cum reversus ex Syria non aliter adire ausus esset, quam capite velato circumvertensque se, deinde procumbens. [*cf. *Pitiscus* ad h. l. *Plut. Num.* 14. *Id. Qu. Rom.* p. 79. *ed. Reisk.*, quos laudat *B. Crus.*] *Tac. H.* 1, 36. Nec deerat Otho protendens manus, adorare vulgus, jacere oscula etc. [*Explicatur h. l. alio ap. *eund. A.* 16, 4. Postremo flexus genu et coetum illum manu veneratus sententiam judicum operiebatur.] *Suet. Ner.* 12. Coronam a judicibus ad se delatam adoravit ferrique ad Augusti statuam jussit. Et 41. Exsiluit gaudio caelumque adoravit. [**Id. Cal.* 14. Aquilas et signa Rom. Caesarumque imagines adoravit (Artabanus), quod alibi (*Vit.* 2.) *venerari legionum signa* dicitur.] *Justin.* 12, 7. Non salutari, sed adorari se jubet (*h. e.* Alexander, qui more Persarum regum adorari se voluit. Mos autem is erat, ut genu flexo proni procumberent terramque fronte ferirent, manibus etiam post tergum reductis. V. *Curt.* 6, 6.) *Plin.* 8, 1, 1. Elephanti regem adorant, genua submittunt. *Ammian.* 21, 9. Adorare purpuram principis, *h. e.* principem adire, quod qui faciebant, dextera manu ejus purpuream vestem contingentes ori admovebant. Legitur persaepe in *Codice Theodosiano.* ¶ Translate adorare est id. qu. magni aestimare, admirari, venerari. *Plin.* 27, 1, 1. Quanto major copia herbarum dicenda restat, tanto magis adorare priscorum in inveniendo curam — subit. ¶ Quoniam vero cum deos adoramus, precandi causa facimus, hinc *adorare* saepe ponitur pro orare, rogare, petere, [*v. supra.] *Liv.* 6, 12. Cum hostia caesa pacem deum adorasset. [*V. ad h. l. *Duk.* et *Drak. Id.* 21, 17. adorati dii, ut etc. Cf. 7, 40.] *Prop.* 1, 4, 27. maneat sic semper, adoro. [*Cf. *Broukh.* ad h. l., qui praeter alios locos a nostro laudatos etiam provocat ad *Ov. Pont.* 2, 2, 55. Hanc ego non, ut me defendere tentet, adoro.] *Ov. Her.* 10, 141. Non te per meritum, quoniam male cessit, adoro. *Virg. A.* 3, 437. Junonis magnae primum prece numen adora. *Id. ib.* 10, 677. In rupes, in saxa (volens vos Turnus adoro) Ferte ratem. *Plin.* 12, 14, 32. Adorare deos large, *h. e.* multa impensa victimarum, et iis sacra facere. *Juven.* 13, 148. Veteris qui tollunt grandia templi Pocula adorandae rubiginis. ¶ [*Affert *Furl.* ex *Cic. Arch.* 11, 28. *adoravi* pro *hortatus sum*, quod vulgo ibi legitur, ex cod. Ambros. Ad h. l. *Vet. Schol.* ita: hoc verbum adoravi significat cohortatus sum; adoravi autem orare et petere significat. Verum ob discrepantiam scripturae (v. *Orelli*) hic locus afferri non potest, ac pauci tantum hunc archaismum probant.] ¶ Interdum est compellare, salutare. *Stat. praef. l.* 4. *Silv.* Primo autem septimum Germanici consulatum adoravi. (Adde *praef. l.* 3.) *Appul. Met.* 2. p. 163. *Oud.* Imo cum gemitu populum sic adorat. Adde *ib.* 3. p. 177. *Oud.* [*Ita etiam *Serv.* ad *Virg. A.* 10, 677., qui interpretatur per *alloqui.* Sed h. l. (v. supra) est i. q. oro. Ex hac autem significatione explicant sequentem, quae apud posteriores aetate scriptores denuo in usum venit.] ¶ *Festus* docet, *adorare* pro *agere* a veteribus usurpatum fuisse. *Lex. XII. Tab.* ap. *eund.* in *Nec.* Si adorat furto, quod nec manifestum erit. Hinc legati *oratores* dicti, quia mandata populi agunt. V. ORO. [*Cf. *Gravinae origg. juris* p. 350.] ¶ [*Quid discriminis sit inter *adorare* et *supplicare*, docet *Valla Eleg.* 5, 11. Nam *supplicare* tantum homini datur, *adorare* etiam mutis. Unde elephas et phoenix et alia quaedam, quae ratione carent, solem adorare dicuntur. Nosque rebus mutis et sensu carentibus non supplicamus, sed adorationis honorem exhibemus, ut regum statuis, signis, vestibus, litteris aliisque similibus. Ita fere *Voss.* in oratoriis suis.] ¶ [*Adorari dicebatur etiam depon. forma. Certe partic. *adoratus* bis ita legitur ap. *Val. M.* 4, 7. *ext.* 2. et 6, 3. *ext.* 2., ubi quum al. legant *adulata*, illud defendit *Salm. Exerc.* p. 38. aliaque similia affert.]

*ADORSI, orum, populus Scythicus vel Sarmaticus prope mare Caspium. *Tac. A.* 12, 15. Dicuntur etiam *Aorsi.*

ĂDORSUS, a, um, part. activae signif. ab *adordior* inusit. *Gell.* 9, 2. Qui tyrannum interficere adorsi erant. [*Ex analogia locorum, qui supra in ADORIOR allati sunt, etiam h. l. *adorti* scribendum esse videtur.] *Appul. Florid. n.* 9. Id quod facere adorsus sum. *Id. ib. n.* 23. Laudare astu adorsa est. Alia exempla ex *Livio*, *Ovid.*, *Curt.* et *Virg.* afferri solent, in quibus tamen omnibus alii *adortus* legunt, quod ab *adorior* est. ¶ Ipsius quoque *adordior* auctorem quidam faciunt *Appul. Met.* 1. *fin.* et ipsum *Cic. Or.* 2, 51. [*Ita utroque loco scribendum existimat *Drak.* ad *Liv. l. l.* — In libb. confunduntur *adortus* et *adgressus. Drak. ib.* ad 21, 5, 8.]

ĂDORTUS, a, um, part. activae signif. ab *adorior*, quod v. ¶ Item signific. pass., sed rarius. *Aurelius vet. scriptor* ap. *Prisc.* 8. p. 791. Ab his Gallos adortos ex insidiis, plurimos necatos. *Flor.* 2, 6. Adorta urbs. V. ADORATUS.

ĂDOSCŪLOR, aris, dep. 1. id. qu. osculor. *Dictys* 2, 51. Manus adosculari, contingere genua.

ADP. V. APP.

ADPĀRĬO seu Appario, is, a. 3. [*προσκτᾶσθαι] pro pario, acquiro, comparo, quidam legunt in illo *Lucr.* 2, 1108. Adpareret spatium caeli domus, [*i. e. sibi adjungeret.] Sed alii leg. *aptaret*, alii *apparet* etc. [*Minus recte.]

*ADPASCO. is, a. 3. id. ac pasco. *Auct. Itin. Alex. M.* (*ed. A. Maio*) 75. Silphio facile adpasci oves floris ejus esu et usu frugis et radicium delectatas ajunt. *B. Auctar.*

ADPĂTŪLUS, a, um, adj. id. ac patulus. Legitur ap. *Varr. L. L.* 6, 3., sed locus ille corruptus videtur Criticis. V. *Scalig. in Conjectan.* p. 76.

ADPECTŎRĀTUS seu Appectoratus, a, um, pectori admotus. *Solin.* 26. de ursis: carnes pauxillulas edunt — has lambendo sensim figurant, et interdum adpectoratas fovent. [*Ita *Salmas.*, quem v. *Exerc.* p. 224. Al. *ad pectora eas fovent. Gl. Lat. Gr.* Adpectora, παράβαλλε, θώρηξον.]

ADPĔRĪRE, pro *deperire*, ut *adperire aliquem amore* affertur a quibusdam ex *Plauto.* Verum nobis invenire non datur.

ADPERTĬNĔO, es, n. 2. id. qu. pertineo, ad aliquam rem usque pertineo. *Innocent. de casis litter.* p. 221. *Goes.* Medius fons ad ipsam adpertinet. Et p. 232. Aquam vivam habet, et eidem adpertinet.

ADPL. V. APPL.

ADPLUMBĀTUS et Applumbatus, a, um, part. ab inusit. *adplumbo*, plumbo conglutinatus. *Paul. Dig.* 6, 1, 23. Non idem est in eo, quod adplumbatum sit. *Ulp. Dig.* 19, 1, 17. §. 8. Epistomia fistulis adplumbata. *Id. ib.* 47, 12, 2. Si statua neque adplumbata fuerit, neque adfixa. *Scribon. compos.* 271. Vase operto et adplumbato.

ADPOSCO et Apposco, oscis, a. 3. id. qu. posco, vel plus posco, προσαιτέω. *Hor. Ep.* 2, 2, 100. si plus adposcere visus. *Ter. Heaut.* 4, 7, 10. Talenta dotis adposcent duo.

ADPOSTŬLO, as, a. 1. id. qu. postulo. *Tertull. Monogam.* 10. Et pro anima ejus orat et refrigerium interim adpostulat ei.

ADPR. V. APPR.

ADPRĔCOR et Apprecor, aris, atus sum, dep. 1. id. qu. precor, preces ad deum dirigo. Fere autem dicitur de precationibus, quae diis fiunt. *Hor. Od.* 4, 15, 28. Rite deos prius apprecati. *Appul. Met.* 4. Deam floribus sertis et solutis adprecantur. Et *ib. sub init.* Deam lacrimoso vultu sic adprecabar.

ADPRESSUS et Appressus, a, um, part. v. *adprimo. Tac. A.* 2, 21. Miles, cui scutum pectori adpressum et insidens capulo manus.

ADPRĪMO et Apprimo, is, essi, essum, a. 3. ad aliquam rem premo, adstringo. *Plin.* 24, 9, 41. Virgam sedare ventris dolores impositam ita, ut tunica cinctuque corpori adprimeretur. *Id.* 26, 1, 5. Elephantiasi ad ossa carnes adprimente. Adde 20, 15, 57. *Tib.* in *Priap. carm.* 82, 24. Puella nec jocosa te levi manu Fovebit adprimetve lubricum femur. *M. Aur.* ap. *Front. ad M. Caes.* 5, 5. Dentes adprimamus tamen.

*ADPROPIO s. Appropio, 1. appropinquo. *Sulp. Sev. dial.* 3, 6. Vidi quendam adpropiante Martino in aere raptum.

ADPUGNO et Appugno, as, avi, atum, a. 1. contra pugno, oppugno. *Tac. A.* 4, 48. Adpugnare castra. *Id. ib.* 15, 13. castellum. *Id. ib.* 2, 81. classem. [*In libb. confunditur cum *oppugnare.*]

ADPULSUS. V. APPULSUS.

ADQUE, pro atque, mutato *t* in *d*, saepe scriptum legitur in vet. monumentis, ut in *Cenotaph. Pisano* L. Caesaris, et in *Inscr.* ap. *Grut.* 337. et 412, 3. et 4. V. plura ap. *Noris. in Cenotaph. Pisan. diss.* 4. *c.* 2. §. 2. [*Cf. *Drak.* ad *Liv.* 8, 17, 1.]

ADQUĪRO. V. ACQUIRO.

ADQUO, adv. quoad, quantum. *Afran.* ap. *Non.* 2, 63. Ut scire possis, adquo te expediat loqui. *Id. ib.* Iratus essem, adquo liceret.

ADRACHNE, es, f. ἀδράχνη, [*wilder Erdbeerbaum, arbutus Andrachne Linn.] arbor silvestris, bifera in montibus nascens, similis unedoni, folio tantum minore et nunquam decidente, praesertim in cacumine; cortice non scabro quidem, sed qui circumgelatus videri possit, tam tristis aspectu est. *Plin.* 13, 22, 40. et 16, 21, 33. [*Al. scribunt *andrachne.* V. *Salm. Exerc.* p. 674.]

ADRĀDO, is, asi, asum, a. 3. ἐπιξέω, leviter rado, abrado, radendo aufero aliquid ab aliquo. *Pl.* ap. *Varr. L. L.* 6, 3. *sub fin.* Scobina ego illam actutum adrasi. *Colum. de arbor.* 8. Scalpello acuto, ita ne medullam laedas, adradito.

ADRAMYTTĒNUS, a, um, adj. Ἀδραμυττηνός, ad Adramytteon pertinens, ut *Adramyttenus vir* ap. *Cic. Flacc.* 13. ¶ Est autem Adramytteos s. Adramytteum, Ἀδραμύττειον et Ἀδραμύττιον, nunc Andramitti, Landimetri, ap. al. Landramitti, ap. *Danvill.* Edremit, urbs litoralis in Aeolide seu Mysia, juxta Caicum fluvium, prope radices Idae montis, inter Antandrum et Elaeam, olim Pedasus dicta. *Plin.* 5, 30, 32. [*Quam varie hoc nomen in libb. mss. scriptum exhibeatur, v. ap. *Drak.* ad *Liv. ep. l.* 49.]

*ADRANA, ae, fluvius in Hassis, qui Fuldae illabitur. *Tac. A.* 1, 56. Hodie *Eder.* Sed *Tac.* eo in loco eam confudit cum *Logana* (*Lahn*).

ADRĂPĬDUS, a, um, adj. id. qu. rapidus. *Gell.* 12, 5. Febri simul adrapida afflictari, *h. e.* pulsu motuque cordis perquam celeri. Plerique leg. *rapida.*

[ADRARRHIZA, ae, f. herba, quae aliter aristolochia vocatur. *Appul. Herb.* 19. *F.*]

ADRASTĒA et Adrastīa, ae, f. Ἀδράστεια, Jovis ac Necessitatis filia, eadem ac Nemesis, [*apud Gr. semper est epitheton; proprie Nemesis dicitur, quod v. v.] dea bonarum actionum praemiatrix malarumque ultrix, ita dicta ab Adrasto Argivorum rege, qui primus ei templum dedicavisse dicitur, vel ab ἀδραστής, [*potius ἄδραστος] alienus a fuga, quia ultionis malis hominibus ineffugibilis est necessitas, ut *Appul. de Mundo* interpretatur. *Virg. Cir.* 239. Ut scelere in tanto, quod nec sinit Adrastia, Laedere utrumque uno studeas errore parentem. *Appul. l. l.* Adrastea eademque ineffugibilis etc. Adde *Ammian.* 14, 11. ¶ [Fuit etiam regio et civitas ejusdem nominis non longe a Troade Mysiae, ubi Alexander M. pugnavit cum Persarum exercitu juxta Granicum flumen. [**Plin.* 5, 32, 40.] *Justin.* 11, 6. Prima igitur congressio in campis Adrastiae fuit. Quidam leg. *in campis Adrastiis. F.* ex *Bail. Auct.*]

ADRASTĒUS, a, um, adj. ad Adrasteam vel Adrastum pertinens, Ἀδράστειος. *Stat. Silv.* 1, 1, 52. Hunc et Adrasteus visum extimuisset Arion. *Ammian.* 14, 11. Adrasteo pallore perfusus, *h. e.* eo pallore, quo improbi vim Adrasteae ultricis expavescunt, vel eo pallore, quo tristitiam suam indicant infelices; ab Adrasto Argivorum rege, qui infelicissimus fuisse dicitur: vel allusit ad illud *Virg. A.* 6, 480. Adrasti pallentis imago.

ADRASTĪNE. V. in NEPTUNINE.

ADRASTIS, ĭdis, patronym. fem. Ἀδραστίς. *Stat. Th.* 12, 678. Antigonen viduamque Creon Adrastida leto Admovet, *h. e.* Argiam Adrasti filiam, Polynicis uxorem.

ADRASTUS, i, m. Talai seu Talaonis et Eurynomes filius, [*ita dicitur secundum *Hygin. fab.* 69. *Pausan.* appellat Lysianassam, *Apollod.* 1, 9, 13. Lysimachen] Sicyonis primum, (teste *Serv.* ad *A.* 6, 480.) deinde Argivorum rex, socer Tydei et Polynicis, quos ambos in bello Thebano ingenti accepta clade caesos vidit, gravique ob id moerore confectus tota deinceps vita expalluisse dicitur. Alii alia de eo narrant. V. *Stat. in Theb.* [*Cf. *Lex. mythol. Klopfer.* p. 41. Primus ludos Nemeos instituisse dicitur. Pluribus de Adrasto agit *Heyn.* ad *Apollod.* p. 68. 244. 252. sq.] ¶ [Est etiam cognomen Rom. ab ἄδραστος, minime fugitivus. *Inscr.* ap. *Grut.* 991, 14. L. Raecio 3. Ɔ. L. Adrasto. *F.*]

ADRĀSUS, a, um, rasus, part. v. *adrado. Hor. Ep.* 1, 7, 50. Adrasum quendam vacua tonsoris in umbra. *Plin.* 17, 19, 30. *n.* 7. Adrasum cacumen. [*Col. Arb.* 8, 2. Surculos in fissuram demittito eatenus, qua adrasi sunt. V. ADRADO. Memorabilis est locus *Plin. ep.* 2, 12. Λειτούργιον illud — nescio an satis, circumcisum tamen et adrasum est, i. e. si non vere confectum, at certe quodammodo ad finem perductum est. Ducta esse videtur imago a statuariis, opera sua radendo po-

lientibus et conficientibus. Alii hic exhibent *abrasum*; de qua scripturae diversitate disputavit *Kreyssig.* in *Diss. de cod. membran. C. Plinii epistolas olim complexi fragmento* — Lips. 1812. et *Hand.* in *Diar. litt. Jen.* 1813. N. 184. p. 479. sq.]

ADRELICTICIUS, a, um adj. *Inscr.* ap. *Grut.* 87, 12. Sacrum adrelicticium ex testamento. Nisi forte aliter legendum est.

ADRĒMIGO, as, n. 1. remis aliquo feror, προσερέσσω. *Flor.* 1, 18. Adremigantem litori classem vident. *Id.* 3, 7. Cretes portibus suis adremigaverunt. [*Add. *id.* 2, 8.]

ADRĒPO et Arrepo, epis, epsi, eptum, n. 3. προσέρπω, ad aliquid repo, reptando accedo. [*Varr. R. R.* 3, 7, 3. Ne mus — adrepere ad columbaria possit.] *Plin.* 11, 18, 19. Rubetae adrepentes foribus. *Id.* 35, 10, 36. *n.* 19. Ad matris mammam adrepens infans. *Val. Max.* 6, 8. *sub fin.* Lateri voluntarius comes adrepsit. ¶ Translate est sensim aut clam se inferre, insinuare. *Cic. Verr.* 2, 3, 68. Quibus rebus non sensim atque moderate ad istius amicitiam adrepserat, sed brevi tempore totum hominem totamque ejus praeturam possederat. *Tac. A.* 1, 74. Occultis libellis saevitiae principis adrepit. *Id. ib.* 3, 50. Non virorum animis, sed muliercularum adrepit. *Hor. Sat.* 2, 5, 47. Leniter in spem Adrepe officiosus.

ADREPTANS et Arreptans, antis, part. sensim adrepens et accedens. *Plin.* 35, 10, 36. *n.* 22. *med.* Pinxit nobiles Bacchas adreptantibus Satyris.

ADRESPONSUM. V. RESPONSUS.

ADRIA etc. V. in litt. H.

ADROGO. V. ARROGO.

ADRŌRO, as, a. 1. instar roris aspergo. *Marcell. Empir.* 34. Adrorare herbam vino.

ADRŪMO, as, n. 1. *Paulus* ex *Festo*: Adrumavit, rumorem fecit sive commurmuratus est: quod verbum quidam a rumine, id est, parte gutturis putant deduci. [*Barth. Adv.* 25, 8.]

ADRŬO, is, a. 3. *Adruere terram* est eam versando aliquo impellere et adaggerare. *Varr. R. R.* 1, 35. Violaria in fundo facere non est utile, ideo quod necesse est terra adruenda pulvinos fieri. Al. perperam legunt *e terra ad ea obruenda.* V. *interpp.* ad h. l.

[ADSALŪTO, as, a. 1. salutationi respondeo. Legitur in *Not. Tir.* p. 105. Adsalutat. *F.*]

ADSCALPENS, tis, part. ab inusit. *adscalpo. Appul. Met.* 6. p. 176. *Elm.* Adscalpens aurem dexteram.

ADSCENDO. V. ASCENDO.

ADSCĬO et Ascio, is, a. 3. adscisco, assumo, arcesso, adjungo. *Virg. A.* 12, 38. Si Turno exstincto socios sum adscire paratus. Al. leg. *adcire* vel *accire.* [*Cf. *Heins. ib.* 11, 308. et v. voc. sq. Etiam ap. *Tac. Agr.* 19. *adscire* vulgo edebatur pro eo, quod nunc legitur, *accire.* V. ibi *interpp.* et in ADSCISCO.]

ADSCĪSCO, (rectius quam Ascisco [*minime vero; jure commendat hanc scripturam *Lindem.* in *praef. ad sel. carm.* et *Grotefend. Gr. lat.* II. §. 149. *Prisc.* I. p. 560. Subtrahitur *d*, cum sequens syllaba ab *s* et alia consonante incipit, ut *aspiro*, *aspicio*, *ascendo*, *asto. Vel. Long.* p. 2225. Est etiam, ubi necesse est, *d* litteram interire, nullâ alia substituta, ut in eo, quod est *aspicio*, *ascendo. Passow.* eam recepit *Tac. G.* 22.]) iscis, scivi, scitum, a. 3. προσδέχομαι, ἐπάγομαι, aliunde assumo, adjungo, arcesso, recipio; et vim habet approbantis et ad se recipientis. *Scisco* enim est probare, constituere. *Cic. Balb.* 8. Ut cum jussisset populus R. aliquid, si id adscivissent socii populi ac Latini, ut tum lege eadem is populus teneretur. Et mox: innumerabiles aliae leges sunt latae: quas Latini voluerunt, adsciverunt. *Id. Har. resp.* 13. adsc. sacra ex Phrygia, h. e. ex Phr. sumpta accipere. [*Cf. *Ov. Met.* 15, 625. saxis adsciverit urbis. Al. aliter, sed v. *Heins. Liv.* 1, 20. Negligendo patrios ritus peregrinosque adsciscendo. *Hor. Ep.* 2, 2, 119. asciscet nova. *Cic. Leg.* 2, 5. Ea se scripturos atque laturos, quibus illi adscitis susceptisque honeste — viverent. Vulg. *adscriptis.* Cf. *id. ib.* 2, 8. *Colum. praef.* §. 25. Quoniam et hanc adscivimus quasi agriculturae partem, cum separata sit etc.] *Cic. Acad.* 2, 40. Tu vero ista ne adsciveris, h. e. ne admiseris, probaveris, credideris. [*Ib.* 45, 138. aliquid adsciscam et comprobem. Idque *Goer.* etiam §. 141. restitui voluit ex libris pro vulg. *acquiescis.*] *Sall. Cat.* 25. Plurimos cujusque generis homines adscivisse sibi dicitur. [*Hic al. exhibent *adjunxisse.*] *Id. ib.* 48. Adsciscere aliquem socium. [*Caes. B. G.* 1, 5. Receptos ad se socios sibi adsciscunt. *Curt.* 4, 13. adscitos in societatem. Cf. *id.* 7, 5. 8, 6. Et sic *Tac. H.* 4, 24. adsciri in societatem, et *ib.* 80. adsciri inter comites. Illo loco al. exhibent *acciri*, et est horum verborum (ut formarum *accitus* et *adscitus*) frequentissima confusio, ac proinde anceps de multis locis judicium; cf. in ACCIO.] *Liv.* 4, 31. *med.* voluntarios ad spem praedae. *Tac. A.* 1, 60. aliquem in commilitium. *Justin.* 38, 8. virginem in matrimonium. [*Tac. H.* 2, 53. adsc. in Senatum. *Id. Agr.* 9. revertentem Vespasianus inter patricios adscivit. Cf. *Drak.* ad *Liv.* 6, 40, 4.] *Suet. Cl.* 39. Adsciturus in nomen familiae suae Neronem. [*Cf. *Tac. A.* 3, 30. Insolentius *id.* 1, 31. in suum cognomentum adscisci imperatores, ubi v. *interpp.*] *Virg. A.* 11, 472. Adsciscere generum alicui. [*Cf. *Liv.* 21, 2. *Plin. Pan.* 7. adsc. filium. *Suet. Tib.* 23. successorem.] *Cic. Balb.* 11. Adscisci ab aliqua civitate. [*Ib.* 13. adsc. civem.] *Id. Pis.* 11. Adsciscere aliquem patronum. [*Id. d. Rep.* 2, 13. adsc. sibi regem alienigenam. *Hirt. B. Al.* 59. ducem.] *Id. Cat.* 2, 4. *fin.* ad foedus. *Id. Verr.* 2, 4, 10. sibi oppidum [*i. e. conciliare, gr. παρίστασθαι. *Hirt. B. G.* 8, 30. Collectis undique perditis hominibus, servis ad libertatem vocatis, exsulibus omnium civitatum adscitis, receptis latronibus. Hic quoque al. *accitis. Tac. H.* 2, 5. Tribuni — industria, licentia — adsciscebantur. Cf. *ib.* 8. *Germ.* 22. *dial. de Or.* 5. *Plin. Pan.* 28. et *Manut.* ad *Cic. Arch.* 2.] *Id. Brut.* 57. *fin.* consuetudinem. *Id. Dom.* 36. sibi sapientiam. *Id. ad Brut.* 1, 16. sibi nomen tyranni. *Id. Dom.* 36. sibi laudem. [*Cf. *Tac. A.* 14, 52. *Liv.* 4, 25. imperium. *Cic. Pis.* 21. provinciam. Notandum praeterea, quod *Cic. Tusc.* 2, 10. ex graecis Aeschyli versibus latine dixit: Saturnius me sic infixit Jupiter, Jovisque numen Mulcibri ascivit manus. Ceterum dixit de v. *adsciscere Burm.* ad *Phaedr.* 4, 16, 17. et ad *Grat. Cyneg.* 16.] ¶ *Adscisti* sync. pro *adscivisti* usurpat *Front. ad Verum Imp. ep.* 1. [*Formam perfecti *adscivi* et supini *adscitum* repetendam a v. *adscio* putat Furl., cum verba inchoativa in *sco* careant praeteritis et supinis.]

*ADSCITITIUS, adj. *Coma adscititia* fertur dixisse *Plautus.* Locum non afferunt.

ADSCĪTUS et Ascitus, a, um, part. v. *adscio* s. *adscisco*, ἐπείσακτος, assumptus, acceptus, deductus. *Cic. Verr.* 2, 5, 72. Sacra a Graecis adscita et accepta tueri. *Suet. Galb.* 17. Adscitus testamento in bona et nomen. *Liv.* 6, 40. Adscitus in civitatem et patres. *Ov. Pont.* 4, 9, 127. Tu certe scis haec, Superis adscite, videsque, Caesar. *Id. Fast.* 6, 172. aliturque cibis, quibus ante solebat, nec petit adscitas luxuriosa dapes, *h. e.* longe petitas. *Nep. Att.* 3. Amitti civitatem Romanam alia adscita, *h. e.* acquisita s. accepta. Et 4. Tanta erat suavitas sermonis latini, ut appareret in eo nativum quendam leporem esse, non adscitum, *h. e.* non aliunde aut ab arte, aut a consuetudine acceptum, sed a natura. *Stat. Silv.* 1, 1, 23. adscita proles. [*Curt.* 10, 3. Genitos esse vos mihi, non adscitos milites credite. — *Quintil.* 8, 6. (Metaphora) non vulgaris esse — recte modo adscita, potest.] [*Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 530. In ordinem Equit. Roman. adscitus. Alia ap. *eund. ib.* p. 699. Eodem anno decurionum ordine adscitus. Alia ap. *Maff. Mus. Ver.* p. 377, 8. Marco Salonio a Ti. Claudio Caesare Augusto Germanico Censore adlecto in senatum, et inter tribunicios relato ab eodem, adscito in numerum Saliorum Salonia mater filio pientissimo viva fecit. Ita legenda haec inscriptio, quae mutila habetur ap. *Maff. l. c.*, quaeque integra nunc Vicetiae exstat ap. *Arnaldum Tornieri. F.*]

ADSCĪTUS et Ascitus, us, m. *Cic. Fin.* 5, 7. Voluptatis alii primum appetitum putant, et primam depulsionem doloris; alii censent primum adscitum, non dolere, et primum declinatum dolorem. [*Sic, *non dolere*, h. l. edidit etiam *Goer.*, aliis *doloris vacuitatem* praebentibus.]

ADSCRIBO cum derivatis. V. ASCRIBO.

ADSELLO et Assello, as, n. 1. ad sellam familiaricam ire alvi exonerandae causa, ἀφοδεύειν. *Veg. Veter.* de jumentis usurpat, ut 1, 12. Deinde sale et melle mixtis in anum infundes, ut adsellandi augeat voluntatem. Et 3, 57. Adsellare stercus durum. ¶ Deponentis forma ap. *eund.* 3, 3. Si jumentum adsellatum fuerit sanguinem. *Schneid.* ait cod. quendam Corbejensem in locis *Vegetii* allatis ubique habere formam verbi deponentis. *F.*] ¶ Hinc part. *adsellatus. Id.* 1, 50. Si multum stercoris adsellatus ediderit.

ADSĔNESCO, escis, n. 3. senex fio, senesco. *Tertull. Exh. ad castit.* 13. Feminae Cereris, cui sonte abdicato matrimonio adsenescunt.

ADSEPTUM, ti, n. id. qu. septum, sepimentum. *Adsepta Coptica* appellat *Appul. Met.* 2. p. 160. *Oud.* sepimenta ab hirundinibus facta adversus Nili aquas inundantes, ut est ap. *Plin.* 10, 33, 19. [Alii leg. rectius *adoperta.* V. ADOPERTUS et COPTICUS. *F.*]

ADSĔRO et Assero, eris, situm, a. 3. id. qu. sero vel juxta sero, προσφυτεύω. *Varr. R. R.* 1, 26. Neque propter olus adserunt vites, quod inter se haec inimica. *Cato R. R.* 33. Arbores facito uti bene maritae sint, vitesque uti satis multae adserantur. [*Auct. Priap.* 52, 7. Non mala truncis adserenda Picenis. Alii rectius leg. *inserenda. F.*] ¶ Alia significatione v. in ASSERO.

ADSESSOR, ADSESSUS, etc. V. ASS.

ADSĪBĬLO et Assibilo, as, n. 1. ad aliquid sibilo. *Auson. Mosell.* 258. ut fractis quondam per inane flagellis Aura crepat motoque adsibilat aere ventus. *Stat. Th.* 5, 578. de serpente letaliter vulnerato: implorantem animam dominis adsibilat aris, *h. e.* sibilando emittit. [*Adde *Claud. N. Hon. et Mar.* 68.]

ADSĪDĔLAE mensae vocantur, ad quas sedentes Flamines sacra faciunt. *Festus.*

ADSIGNĬFĬCO, as, a. 1. ἐπισημαίνω, id. qu. significo, ostendo. *Varr. R. R.* 2, 11. Olim tonsores non fuisse adsignificant antiquorum statuae, quod etc. [*add. 2, 1, 10.] *Id.* ap. *Gell.* 10, 1. Aliud est *quarto* praetorem fieri et *quartum*; quod *quarto* locum adsignificat et tres ante factos; *quartum* tempus adsignificat et ter ante factum.

ADSIPĔRE, inquit *Festus*, et praesipere dicebant antiqui a *sapiendo*: sicut nos quoque dicimus ab *aequo iniquum*, a *quaerendo inquirere.* Haec *Festus.* Videtur autem idem esse ac sapere, sapientem esse, quemadmodum *desipere* significat amentem esse, *praesipere* vero fortasse valet ante sapere, hoc est praescire et praesagire.

ADSĪTUS et Assitus, a, um, part. v. *adsero*, juxta satus s. plantatus, προσφυτευθείς. *Varr. R. R.* 1, 16. *fin.* Vitis adsita ad olus. *Catull.* 61, 106. Lenta qui velut adsitas Vitis implicat arbores etc. *Hor. Ep.* 2, 2, 170. Populus adsita. ¶ Item juxta positus. *Appul. init. Florid.* Homines neque longule dissita, neque proxime adsita possumus cernere. *Auson. Mosell.* 335. Atria quid memorem viridantibus adsita pratis?

ADSŎLO, as, avi, a. 1. *Tertull. ad Nation.* 1, 10. Saepe censores inconsulto populo adsolaverunt. Certe Liberum patrem consules tota Italia eliminaverunt, *h. e.* solum et sine cultu esse deum aliquem jusserunt, vel potius solo ejus templum aequaverunt. [*Id. ib. ad fin.* Majestatis fastigium adsolant, *h. e.* solo allidunt. Hinc apparet, hoc verbum penultima brevi efferendum esse. *F.* *Cf. *Apolog.* 15.]

ADSŎNO et Assono, as, n. 1. ad sonum cujuspiam rei respondeo, ἐπηχέω. *Ov. Met.* 3, 507. Planxere et Dryades, plangentibus adsonat Echo. Adde *Pers.* 1, 102. Cum accus. *Appul. Met.* 11. Ut canorae aviculae concentus suaves adsonarent, *h. e.* canerent, ederent.

ADSPŬO et Aspuo, is, a. 3. προσπτύω. *Plin.* 28, 4, 7. Si dormiens spectetur infans, a nutrice terna (precatione) adspui.

*ADSTANTIA, ae. *Gl. gr. lat.* ita explicant gr. παρουσία. *Bail. Auct.*

ADSTĀTUS pro *hastatus* legitur in *Inscr.* optimae notae ap. *Grut.* 347, 1. P. Aelio P. F. Papir. Marcello cent. frum. subprincipi peregrinorum adstato. et principi et primipilo leg. VII. Gem. Piae Fel.

ADSTRANGULATUS, a, um. *Minuc. Octav.* 1. 30. Filios adstrangulatos elidere.

ADSUCTUS, a, um, part. ab inusit. *adsugo*, al. *ad* et *suctus*. *Lucr.* 4, 1187. Et tenet adsuctis humectans oscula labris.

ADSUM, ades, adfui (affui), adesse, πάρειμι, praesens sum, praesto sum. *Cic. Or.* 2, 10. Cum vos, Catule et Caesar, non adessetis. [*Ter. Eun.* 2, 3, 76. Aderit una in unis aedibus.] *Ter. Ad.* 3, 1, 4. Geta hic non adest. *Cic. Dom.* 15. Adest praesens M. Bibulus. [*Cf. *Ter. Ad.* 3, 3, 39. Ap. *Caes. B. G.* 7, 62. in aliis libb. deest *praesentem.* *Curt.* 7, 1. adesse praesto. Cf. *Cic. Fam.* 4, 8. *Id. Att.* 5, 18. Video enim te et, quasi coram adsis, ita cerno etc. [*cf. *Virg. A.* 1, 595.] *Ter. Eun.* 3, 2, 54. domi ad. *Id. ib.* 7, 15. ad. in senatu. [*Virg. A.* 2, 335. ad. portis. *Tac. A.* 4, 55. princeps frequens adesse Senatui. *Suet. Tib.* 61. ad. convivio. *ib.* 62. quaestioni. *Oth.* 7. pugnae. *Aug.* 45. spectaculo. *Nep. Pelop.* 4. omnibus periculis. *Liv.* 10, 40. de pullario: qui auspicio adest, ubi expectaveris *praeest.* Sed *adesse* in sacris usitatum. De his et similibus cf. *Drak.* ad *Liv.* 26, 3, 10. *Hor. Od.* 3, 27, 66. Aderat querenti Perfidum ridens Venus, i. e. adstabat. *Id. Sat.* 1, 6, 82. Ipse mihi custos — circum doctores aderat. Simili ratione *Liv.* 9, 13. Suus cuique animus adhortator aderat, et *Ov. Met.* 5, 467. Os et lingua volent. Dicere non aderant. *Tac. A.* 6, 36. adsunt corpori custodes. *Id. ib.* 12, 69. aderat excubiis cohors. Denique *Tacitus* quod dicit *A.* 4, 72. adesse tributo, intell.: tributo exigendo. V. *Ernest.* Cf. *Hirt.* 3, 55. Aderat vulgus ad magnitudinem beneficiorum, i. e. praesto erat cupide ad ea accipienda. *Cic. Fam.* 9, 25. Nunc ades ad imperandum vel ad parendum potius. *Ter. Ph.* 2, 1, 36. ad. ad defendendum.] *Cic. Div.* 1, 27. ad. ad portam. *Id. Quint.* 6. Ut ad tabulam Sextiam tibi adsint postridie. [*Cato R. R.* 83. Mulier ad eam rem divinam ne adsit. *Ter. Hec.* 3, 3, 50. Hunc minime est opus in hac re adesse.] Dicitur ita pro *comparere in judicio*. *Vell.* 2, 10. Persequamur notam severitatem censorum, qui Lepidum augurem adesse jusserunt, i. e. reum causam dicere. *Cic. Verr.* 1, 1. adesse ad judicium. [*Est usitatum h. v. de citatione censorum, v. *interpp. Vell.*, nec Censorum tantum, sed omnino Senatus et judicum.] — Saepe adesse dicuntur, qui non solum praesentia, sed opera etiam et consilio praesto sunt. [*Tales loci sunt iam in superioribus.] *Cic. Quint.* 6. et 25. Obsecro, C. Aquilli, vosque, qui adestis in consilio. *Pl. Amph.* 1, 3, ... Ubi imperator non adest ad exercitum, citius, quod non facto est usus, fit, quam etc. *Nep. Dion.* Aderat in magnis rebus ejusque consilio multum

novebatur tyrannus. [*Cic. Cat. 2, 9. Me ipsum igilare, adesse, providere reip. Sall. Jug. 85. ocius periculi vobiscum adero. Id. ib. 45. In gmine modo in primis, modo in postremis aderat. . 96. in operibus, in agmine, ad vigilias multus desse. Cf. ib. 74. 85. Liv. 28, 19. Igitur non nilitaris modo aetas aut viri tantum, sed feminae uerique supra animi corporisque vires adsunt. Et v. nterpp. ad Vell. 2, 85.] Nep. Eum. 1. Utrique in onsilio semper adfuit. [*Aliter Cic. d. Rep. 1, 17. bi simpl. est auditorem esse.] Flor. 3, 5. Aderat, istabat, saevitia quasi virtute utebatur. [*Sall. ug. 50. Numidae infensi adesse et instare, ubi v. 'ort. Sen. ep. 53. Domina est, adest et jubet. Pernet huc etiam Ter. Ad. 3, 1, 3. Jam nunc ties, quasi nunquam adfueris (interfueris), nunquam ite pepereris.] — Nec de personis solum, quae rei lsunt, sed etiam de rebus, quae praesto, in promptu unt, dicitur. Pl. Capt. 2, 3, 63. adest occasio. 'ac. Agr. 32. lascivia et virtus. Id. A. 3, 33. adrat ei licentia. Id. ib. 4, 15. modestia. Suet. Cal. 2. Animum remittenti eadem saevitia aderat. Ter. Andr. 4, 1, 6. pudor adest. (Hom. Od. 17, 347. ἰδὼς δ' οὐκ ἀγαθὴ — παρεῖναι.) Tib. 1, 4, 13. adst audacia. Tac. A. 14, 63. Illis robur aetatis dfuerat. Vell. 2, 21. unde spes major affuisset otentiae. Hor. Od. 1, 15, 9. Quantus sudor adst equis. Id. Sat. 2, 2, 28. Cocto num adest hoor idem? Ov. Met. 5, 400. Tantaque simplicitas uerilibus affuit annis. Id. ib. 6, 18. Tantus deor affuit arti. Id. ib. 1, 560. Tu ducibus Latiis leris (de lauro). Cf. 10, 142. Virg. A. 10, 547. imque affore verbo. Hor. Epist. 1, 17, 57. uti ox Nulla fides damnis verisque doloribus adsit. 'ib. 4, 5, 6. Si tibi de nobis mutuus ignis adest. lutuus adsit amor etc. Virg. Cul. 88. Illi dulcis lest requies. Hor. Sat. 1, 3, 117. Adsit regula. Tabus in locis explicant dictum pro simpl. esse, (cf. iam Cort. ad Cic. Fam. 4, 8, 3.) cujus sign. exema noster praeterea haec affert: Pl. Amph. 2, 2, 21. mnia adsunt bona, quem penes est virtus. Cic. Fin. 30. Tanti aderant morbi vesicae et viscerum, ut c. Vell. 2, 61. Vis ad resistendum nulli aderat. ıbjungit Lucr. 6, 70. Quem vero idem affert locum l. Amph. 2, 1, 29. domi sum et apud te adsum, is se ostendit, nullo jure dici adesse significare id. ı. esse. Non negamus tamen, veteres interdum adesse usos esse, ubi vulgo dicebant esse, ut ic. Brut. 50, 189. Aderant multi alii (oratores). f. Ellendt. ad 89, 304. Eodem fortasse referendus cus Tac. A. 1, 13. quousque patieris, non adesse iput reipublicae? — Quod adest, i. e. τὸ παρόν, rum praesens status et conditio. Hor. Od. 3, 29, 32. at. 2, 6, 13. et ad utrumque locum v. interpp. coll. ic. Sen. 9. Id. Off. 1, 4, 11. Belua ad id solum, uod adest quodque praesens est, se accommodat, ad uem l. Beier. negat quidquam haec differre, sed junis iis significari: quod quam maxime adest ac insinuat illecebris suis. Cf. Fin. 1, 17.] ℙ Cum hac significatione cohaeret vel potius eadem t, qua respondet gr. παραγίγνεσθαι, i. e. advenire. orum locorum partim ita comparatum est, ut per leritatem quandam cogitandi, quae accedunt s. ppropinquant, adesse dicantur, partim attractiom quandam continent; utrobique vero adesse suam tinet significationem. Ter. Heaut. 3, 1, 93.Conuo hic adsum. Id. Eun. 3, 2, 11. Dona adsunt bi a Phaedria. Suet. Cal. 45. adesse hostem. Id. aes. 35. intra quintum, quam affuerat, diem. l. Aug. 94. quod serius affuisset (sc. in curia). 'ac. A. 4, 25. Concentu tubarum ac truci clamore lerant semisomnos in barbaros. Virg. A. 8, 657. alli per dumos aderant. Id. ib. 11, 100. Adest c urbe. Liv. 45, 28. Jussis Amphipolin adesse, uamquam hic Duker. malebat Amphipoli.] Cic. tt. 11, 15. Hi ex Africa jam affuturi videntur. Eom pertinet formula trita, huc ades, quam v. ap. irg. Ecl. 2, 45. et 7, 9. Omittitur in talibus locis terdum praepos. Sic Appul. Met. 2. p. 119. Elm. ima face cubiculum tuum adero. Et ib. 5. p. 160. opulum istum protinus aderunt. ℙ [*Non alia obis videtur esse eorum locorum ratio, in quibus desse pro prope esse, imminere dictum existimant. oster affert Cic. Quint. 14. quae omnia adesse atie impendere videntur. Addit, sed satis inepte, er. Andr. 1, 1, 125. Prope adest, cum alieno ore vivendum est mihi. Dicitur vero adesse saepe tempore. Ov. Met. 3, 519. Jamque dies aderit. iv. 3, 12. Aderat judicio dies. Hinc illa explinda: Tib. 2, 3, 46. Negligat hibernas piscis adse minas. Ov. Met. 8, 83. Prima quies aderat. iv. 3, 10. Ingens aderat certamen. Id. 2, 29. lest seditio, et ib. 55. discrimen. 29, 10. adesse ctoriam. De locutione: adest finis, v. Drak. ad , 22, 17.] ℙ Notandae sunt porro singulares aedam loquendi formulae. Adesse animo saepe sinificat animo forti esse, non timere, praenti animo esse. Cic. Somn. Sc. 1. Quem ut agno-, equidem cohorrui: sed ille, ades, inquit, anio et omitte timorem. Significat vero etiam id. ı. advertere. Id. Caecin. 10. Ut intelligeretis eum n affuisse animo, sed tantisper de aliquo reo cotasse. Id. Sull. 11. Adestote omnes animis, qui adestis corporibus. [*Id. Phil. 8, 10. vigilare, cogitare, adesse animo.] Adesse scribendo dicuntur qui adsunt, cum publice aliquod decretum perscribitur. Scribendo affuerunt est formula, quae initio apponi solet. Sic incipiunt ambo Cenotaphia Pisana ap. Noris., ejusque rei exempla exstant ap. Cic. Or. 3, 2. Fam. 8, 8. 15, 6. Ex his aliisque quam plurimis locis tum apud latinos scriptores, tum in inscriptionibus colligitur, eos potissimum scribendo affuisse, quorum intererat maxime decretum illud, quod perscribebatur. [*Fiebat etiam, certe in SCsultis, honoris gratia. Dicuntur ea nomina auctoritates praescriptae s. simpliciter praescriptio. Significabat ea praescriptio, aliquod decretum ex ejus quoque sententia esse factum, qui nomen suum addebat, ut apparet ex Cic. Att. 1, 19., ubi haec formula commutatur cum altera: esse alicui ad scribendum. V. in AD.] Plerumque duo tantum aderant, licet interdum etiam plures; nam quinque adsunt scribendo decreto in inscr. ap. Mur. 571, 2. At Impp. Arcad. et Hon. Cod. Theod. 12, 1, 151. Municipalia gesta non aliter fieri volumus, quam trium principalium praesentia, excepto magistratu et exceptore publico, semperque hic numerus in actorum testificatione servetur. ℙ Persaepe adesse est id. qu. defendere, tueri, patrocinari, ab aliquo stare, favere, et dicitur inprimis de oratore et advocato, qui clientis causam defendit et praesidio est. [*Flor. 4, 2, 56. Aderat puellae forma, i. e. patrocinabatur, auxiliabatur. Id. 2, 9, 3. Aderant Aetolorum precibus Attici, Rhodii etc. Liv. 6, 38. Intercessioni adero (juvabo), ubi v. Drak. et ad 21, 9. in. Pallad. Mart. 15, 1. Nisi affueris celeritate remedii. Plin. Paneg. 78. Quibus apud deos adesse consuesti. Tac. A. 14, 53. adesse rudimentis pueritiae alicujus.] Cic. Att. 1, 1. Rogavit me Caecilius, ut adessem contra Satrium. [*cf. Plin. ep. 1, 7.] Ov. Rem. am. 663. Forte aderam juveni: dominam lectica tenebat etc. Jamque vadaturus etc. Suet. Aug. 56. adesse clientibus. Plin. ep. 5, 4. adesse alicui gratis, et ib. sex millibus nummum. Cic. Fam. 6, 14. Ego tuis rebus sic adero, ut difficillimis. [*Id. Rosc. Am. 1. omnes, quos videtis adesse in hac causa, ibique interpp. Cf. Brut. 54, 200. Ter. Eun. 4, 6, 26. Liv. 3, 14, 44. Suet. Cl. 38. Plin. 2, 65, 65. Cui sententiae adest Dicaearchus. Quintil. 12, 1. Veritati contra calumniam aderit. Liv. 8, 31. Adessent (milites) in sua causa omnium libertati. Id. 30, 32. Si felicitas adesset. V. praeterea Heind. ad Hor. Sat. 1, 9, 38. et Herz. ad Caes. B. G. 7, 62.] — Et eodem modo de diis auxiliantibus dicitur, qui, quia praesentes putabantur auxilium ferre, vocabantur. Virg. G. 1, 18. Adsis, o Tegeaee, favens. Id. A. 4, 578. Adsis o, placidusque juves. Hor. Epod. 5, 5. Si vocata partubus Lucina veris affuit. [*Liv. 1, 9. Satis scio, origini Romanae deos adfuisse. Cf. 5, 51. Id. 3, 25. Nostrisque et nunc querelis adsint (dii) et mox armis. Cf. Ov. Met. 3, 613. Tib. 1, 5, 21. 7, 49. et alibi. Nam frequentissimum hoc est. Pertinent huc etiam tales loci, qualis est Ov. Met. 2, 45. Promissis testis adesto Dis juranda palus. — Dicitur vero etiam in partem contrariam, ut ap. Ov. Trist. 4, 1, 46. Ille nec iratos sentit adesse deos, ubi v. Burm. et ad Val. Fl. 4, 34. Cf. Virg. Catal. 5, 6. Lingua, qua adsim tibi (urgeam te) et quae supra allata sunt. Opponitur isto modo v. deesse alicui. V. Bremi ad Suet. Cl. 38. et interpp. ad Ov. l. l. Synonymum ceterum est hac signif. superesse causae, quod verborum lusui occasionem dedit, ut narrat Gell. 1, 22. ubi praetor ad imperitum patronum, qui, se causae superesse, dixisset, tu plane, inquit, superes, non ades. Denique locum, ubi adesse sic dictum construitur cum infin., addit noster Sil. 9, 532., ubi Minerva: non Teucros delere aderam.] ℙ Adesdum. V. supra suo loco. ℙ Adsiem, ies, iet, etc. dictum est maxime a Comicis pro adsim, is, it. Ter. Ph. 1, 5, 83. Amicos advocabo, ad hanc rem qui adsient. Id. Ad. 4, 4, 10. Jam partus adsiet. ℙ Partic. praes. nullum est, futuri adfuturus. Cic. Leg. 1, 19. Quam diu adfuturi sint, certum sciri nullo modo potest. ℙ Adforem, es imperfectum est conjunctivi modi pro adessem, es, et. Virg. A. 1, 576. Atque utinam rex ipse Noto compulsus eodem Adforet Aeneas. ℙ Adfore futurum est infiniti pro adfuturum. Cic. Fam. 9, 26. Non suspicatus sum illam adfore. ℙ Cum praepos. sequitur f, saepe d in f mutatur, itaque passim legitur adfui et affui, adfore et affore, adfuturus et affuturus: quod verbo absum non est concessum propter ambiguitatem. Etiam sequente s, d in s mutatur legiturque assum, assim etc. pro adsum, adsim. In quo jocatur Pl. Poen. 1, 2, 67. Ag. Milphio elixus esi? Mi. assum apud te eccum. Ag. Ego, elixus sis volo. Sic assiem, es, et, pro adsiem etc. legitur ap. eund. Ps. 4, 1, 16. et 4, 7, 13. [*Sic etiam Jul. Val. R. g. Alex. 1, 2. ed. Maj. assis. Ex Bail. Auct. ℙ In libb. frequentissime permutantur adesse et abesse; tum adesse et id esse, v. Drak. ad Liv. 6, 15, 2. et ad 10, 7, 5.; porro ad. et adflere, v. Fea ad Hor. A. P. 101., affuisse et affulsisse, v. interpp. ad Vell. 2, 21., affluit et affuit, v. interpp. ad Virg. A. 10, 143., affluxi et affui, v. Drak. ad Liv. 21, 38, 4. et ad 35, 29, 9.]

*ADSUMENTUM, i, n. Vulg. Interpr. Marc. 2, 21. Assumentum panni rudis (gr. ἐπίβλημα). B. A.

ADSUO et Assuo, uis, a. 3. ad aliquam rem suo, consuo, προσράπτω. Hor. A. P. 15. Purpureus, late qui splendeat, unus et alter Adsuitur pannus.

ADSUSPIRANS et Assuspirans, antis, part. v. inusit. adsuspiro, suspirans. Appul. Met. 4. p. 155. Sic adsuspirans altius infit. Et paulo post: tunc fletibus ejus adsuspirans anus.

ADTEGRARE, est vinum in sacrificiis augere, ut scribit Paul. ex Festo, hoc est, ut exponit Scalig., vinum libando diminuere, ut eo sacrificium augeatur. Adtegrare enim contrarium esse v. integrare.

ADTERMĪNO, as, a. 1. terminis circumscribere, definire. Arnob. 3. p. 107. Deos filo adterminatis humano, h. e. lineamentis hominis circumscribitis.

ADTERTIARIUS. V. in EPITRITUS.

*ADTORQUEO v. Attorqueo, a. 2. id. qu. torqueo, intorqueo. Edidit Heyn. ap. Virg. A. 9, 52. adtorquens, pro quo al. intorquens, al. torquens. Secuti Heyn. sunt alii. B. A.

*ADTRĬBŪLATUS, a, um, adj. tribula comminutus. Macer carm. 4, 6. folliculus bene tritus et adtribulatus. B. A.

ADTUBERNALIS, is, m. habitator continuae tabernae, quod genus domicilii antiquissimum Romanis fuisse testimonio sunt exterae gentes, quae adhuc tabulatis habitant aedificiis. Unde etiam tecta castrensia, quamvis pellibus contegantur, tabernacula tamen dicuntur. Haec Festus.

*ADUATUCA s. Aduatica, oppidum Eburonum ap. Caes. B. G. 6, 32. Aduaca ap. Antonin. Itin. et Atuaca in Tab. Peut. B. A.

*ADUATUCI (Atuatici) s. Aduatici, Belgarum populi, quorum caput, ut quidam volunt, Duacum (hodie Doway) dictum (secundum d'Anvill. h. Falais sur la Mehaigne). Caes. B. G. 2, 4. et saepius. V. ad h. l. Oud. B. A.

[ADUBERO, as, n. 1. id. qu. exubero. Not. Tir. p. 129. Aduberat. F.]

ADVECTIO, onis, f. ἐπαγωγή, actus advehendi. Plin. 9, 54, 79. Famem longae advectionis a Brundisio compascere in Lucrino.

ADVECTICIUS, a, um, aliunde advectus, ἐπακτός. Sall. Jug. 48. Pecoris et mancipiorum praedas agere, eaque mutare cum mercatoribus vino advecticio.

ADVECTO, as, a. 1. ἐπάγομαι, frequentat. ab adveho. Tac. A. 6, 13. Rei frumentariae copiam advectare.

ADVECTOR, oris, m. qui advectat vel advehit. Appul. Florid. n. 21. p. 363. Elm. Advectorem sibimet equum deligunt. Pl. Asin. 2, 2, 92. Quomodo argentum intervortam et advectorem. Al. leg. adventorem i. e. hospitem. [*De altera scriptura, quam habent 6 codd. Palat. ap. Taubmann., v. Gron. de pec. vet. 2, 3. et ad Sen. de tranq. an. 5.]

ADVECTUS, us, m. id. qu. advectio. Tac. H. 4, 84. Haec de origine et advectu Deae celeberrima. Extra ablativum casum singularis numeri nondum exempla reperi.

ADVECTUS, a, um, part. v. adveho, aliunde vectus ad locum aliquem, invectus, comportatus, ἔπακτος. Dicitur tum de personis, tum de rebus. Cic. Phil. 2, 31. Cisio celeriter ad urbem advectus domum venit. [*Tusc. 1, 47. Ita sacerdos advecta in fanum (antecedit: curru vehi).] Id. Div. 1, 28. Equo advectus ad fluminis ripam. [*cf. Liv. 9, 31. 28, 2.] Et 2, 40. Caricas Cauno advectas vendens. Virg. A. 5. prope fin. Classis advecta. Id. ib. 8, 11. Advectus Aeneas classi. Curt. 6, 2. Commeatus undique advecti. Plin. 35, 17, 57. Venales trans mare advecti. Liv. 2, 47. In eam partem citato equo advectus. [*Confunduntur advectus, adductus (h. e. aductus) et aductus. V. Drak. ad Liv. 2, 47, 3. et 9, 31, 10.; porro adv. et adfectus. V. id. ad 4, 12, 9.]

ADVĔHO, is, exi, ectum, a. 3. aliunde aliquid ad aliquem locum veho, i. e. fero, affero, deduco sive curru, [*sive lectica], sive equo, sive navi, [*etiam humero, ut ap. Val. Fl. 3, 69.] apporto, comporto, importo, εἰσκομίζω, ἐπάγω: tum de personis, tum de rebus. Cic. Verr. 2, 3, 74. Cum ex iisdem agris frumentum ex decumis Romam mancipes advexissent. Liv. 23, 38. Additis quinque navibus, quae advexerant legatos. [*Id. 42, 37. Legati — peditum mille secum advexerunt.] Pl. Mil. 2, 1, 35. Eam huc in Ephesum advehit. [*Curt. 4, 3, 11. advectus in Asiam.] Pers. 5, 134. Saperdas advehe Ponto. Senec. Med. 583. hibernos nebulosus imbres Auster advexit. Ov. Her. 5, 90. Advehit unda rates. ℙ Eleganter passive usurpatur, cum de personis loquimur. [*Haec non est elegantia; aliter esse non potest; veho enim et adveho (gr. ὀχῶ) habet transitivam vim, ut ap. Suet. Ner. 45. nuntiatur navis advexisse pulverem; verum, ubi intransitiva esse debet significatio, non potest non passivum poni; ut in seq. exemplo, ubi navi vehitur i. e. fertur aliquis.] Pl. Merc. 2, 1, 35. Ascendi in lembum

atque ad navim advehor. *Id. Trin.* 4, 2, 88. In Pontum advecti ad Arabiam terram sumus. *Sall. Jug.* 91. Marius paucis diebus Uticam advehitur. *Liv.* 28, 2. Mago citato equo ad primum clamorem et tumultum advehitur. *Sulpic. ad Cic. Fam.* 4, 12. Cum ab Epidauro Piraeeum navi advectus essem. [*Tac. G.* 2. Qui nec terra olim, sed classibus advehebantur.] V. ADVECTUS. ¶ Cum accus. sine praeposit. *Tac. A.* 2, 45. Arminius equo collustrans omnia, ut quosque advectus erat, recuperatam libertatem ostentabat. [*cf. *Hist.* 5, 16. *Virg. A.* 8, 136. Advehitur, i. e. venit ad Teucros.] ¶ *Advexe* per syncopen pro *advexisse* dictum est a *Pl. Merc.* 2, 2, 61. et *advexti* pro *advexisti ib.* 2, 3, 56. ¶ [*Permutantur non raro *advehere* et *avehere*, v. *Drak.* ad *Liv.* 9, 4, 1. ad *Sil.* 4, 318. qui laudat *Graev.* ad *Justin.* 20, 11. *Arntz.* ad *Aur. V. Ill.* 35, 9. *Ernest.* ad *Tac. A.* 16, 2. *H.* 4, 53. *Pier.* ad *Virg. A.* 2, 179. Aliorum hujus generis vv. exempla v. ap. *Drak.* ad *Sil.* 11, 14. Permutantur etiam *adv.* et *adducere*, cf. *Advectus* et *Adduco*. Adde *Oud.* ad *Caes. B. C.* 1, 23.]

ADVELITATIO, onis, f. jactatio quaedam verborum, figurate ab hastis velitaribus. *Festus.* V. VELITOR §. 3. et VELITATIO §. 2.

ADVĒLO, as, a. 1. ἐπικαλύπτω, id. qu. velo. *Virg. A.* 5, 246. advelat tempora lauro. *Lamprid. Commod.* 15. Panno purpureo nudos humeros advelans.

ADVĔNĂ, ae, comm. gen. ἔποικος, qui non est civis, aut inquilinus, sed externus. *Ter. Heaut.* 1, 1, 44. Est e Corintho hic advena anus paupercula. *Cic. Tusc.* 5, 11. *fin.* Zeno Cittieus advena quidam et ignobilis. *Virg. A.* 7, 38. Exercitus advena. [*Id. Ecl.* 9, 2. advena possessor agelli. *Id. A.* 10, 460. Per — mensas, quas advena adisti. *Liv.* 4, 3. quum majores nostri advenas reges (gr. ἐπήλυδας) non fastidierint. *Ov. Her.* 9, 121. pellex. *Id. Art.* 1, 175. amor advena i. e. puellae peregrinae. H. l. attulit Forc.] *Prisc. l.* 6. ineunte docet esse quaedam in *a* desinentia etiam neutro generi adjuncta, sed figurate per ἀλλοιότητα (*h. e.* permutationem generis pro genere) ut *advena mancipium.* ¶ Dicitur etiam de bestiis et inanimis. *Varr. R. R.* 3, 5. Volucres partim advenae, ut hirundines, et grues; partim vernaculae, ut gallinae ac columbae. *Plin.* 10, 23, 31. Grues hiemis, ciconiae aestatis advenae. [*Adde *Hor. Epod.* 2, 35. et cf. ADVENTITIUS.] *Ov. Fast.* 2, 68. Tibris advena [*ut quae ex Hetruria Romam venit.] *Claudian.* VI. *Cons. Hon.* 495. ora Padi portusque relinquit Flumineos, certis ubi legibus advena Nereus aestuat. *Plin.* 17, 14, 24. vocat *advenam* surculum, qui alteri arbori per insitionem immittitur. ¶ Translate ponitur pro ignaro, quia advenae parum sciunt res alieni loci. *Stat. Th.* 8, 556. Tyrii juvenis non advena belli, Quamvis Cirrha domus. Ita *Cic. Or.* 1, 58. et *Agr.* 2, 34. *fin.*, *advenam et peregrinum* conjungit. V. PEREGRINUS. ¶ Inter *advenam* et *convenam* illud statui discrimen potest, ut *advenae* dicantur, qui de uno extraneo loco adveniunt: *convenae*, qui ex pluribus in eundem conveniunt. V. INDIGENA. [*Confunduntur haud raro a librariis haec verba. Cf. *Drak.* ad *Liv.* 2, 1, 4.]

ADVĔNĔROR, aris, atus sum, dep. 1. σεβάζομαι, veneror. *Varr. R. R.* 1, 1. Adveneror Minervam et Venerem. *Sil.* 13, 704. Prosequiturque oculis puer adveneratus euntes.

ADVĔNIENS, entis, part. v. *advenio*, qui venit ad aliquem locum, προσερχόμενος. *Cic. Att.* 6, 3. Est quiddam, advenientem non esse peregrinum atque hospitem. *Id. Caecin.* 9. in aliquem advenientem cum ferro invadere. *Sen. ep.* 114. Quae advenientibus dabantur, exeuntibus dentur. [*Suet. Ner.* 37. neque adveniens neque proficiscens.] *Cic. Div.* 2, 69. Advenientes et crescentes morbi. [*Liv.* 30, 21. Adeo ne advenientem quidem gratiam homines benigne accepere, nedum ut praeteritae satis memores sint.] *Plin.* 12, 9, 20. Mare adveniens, *h. e.* aestus accessio ad litus.

ADVENIENTIA, ae, f. adventus. V. in PRAESTOLOR.

ADVĔNĬO, is, eni, entum, n. 4. ad locum aliquem venio, pervenio, προσέρχομαι. *Ter. Hec.* 3, 5, 8. Advenis modo? *Pa.* admodum. *Cic. N. D.* 3, 23. Quem ex Hyperboreis Delphos ferunt advenisse. *Id. Phil.* 11, 12. Quamcunque in provinciam advenerit. [*Suet. Cal.* 22. qui officii causa in urbem advenerat.] *Pl. Capt.* 4, 2, 6. Cum ad forum advenero. *Ov. Trist.* 1, 9, 41. ad urbem. *Tac. A.* 1, 18. Properantibus Blaesus advenit. *Val. Fl.* 5, 535. cuperem, haud tali vos tempore tectis Advenisse meis, *h. e.* in mea tecta. [*Cf. *Virg. A.* 10, 346.] *Suet. Vesp.* 7. Advenere literae, i. e. allatae sunt. *Tac. H.* 2, 62. Advenit proficiscendi hora. *Sall. Jug. pr. fin.* Ubi dies advenit. [*Liv.* 25, 3. *coll.* 29, 1.] *Lucr.* 6, 164. advenire ad aures. [*Tac. Agr.* 11. de periculis: ubi advenere, in detrectandis eadem formido. Cf. *Sall. Cat.* 24. *Liv.* 45, 19. Quid attineret vim afferre rei sua sponte mox ad eum adventurae? *Ov. Met.* 7, 155. Somnus in ignotos oculos advenit, ubi v. *Burm.*] Cum solo accus. *Virg. A.* 1, 388. Tyriam qui adveneris urbem. *Stat. Th.* 5, 47. Unde hos advenias regno dejecta labores. Supino jungitur ap. *Ter. Ph.* 2, 3, 13. Me ultro accusatum advenit. Et 41. Tentatum advenis. ¶ Pro simplici venio. [*Minime. In his vera significatio inest. Ita etiam *Suet. Cal.* 4. quoties aliquo adveniret. Duo conjuncta sunt in unum: venire aliquo et ibi esse. Ita saepissime ap. *Terent.*] *Pl. Rud.* 2, 6, 2. Ut rem divinam faciam, cum intro advenero. *Cic. Phil.* 11, 3. Est enim sapientis, quidquid homini accidere possit, id praemeditari, ferendum modice esse, si advenerit. [*In libb. confunduntur *adv.* et *accedere.* V. h. v.]

*ADVENTATIO, onis, subst. f. *Vet. Interpr. Irenaei* 1, 1. Salvatoris adventatio.

ADVENTĪCIUS et Adventitius, a, um, qui aliunde quacunque ratione alicui advenit, et opponitur proprio, innato, insito, [*eique, quod non nostro labore partum est] ἐπείσακτος, ἐξωτικός, συμβεβηκός. *Cic. N. D.* 2, 10. Nec enim ille externus et adventicius habendus est tepor, sed ex intimis maris partibus agitatione excitatus. *Id. Div.* 2, 58. Utrum censemus, animos per se ipsos in somniando moveri, an externa atque adventicia visione pulsari? [*i. e. visione a sensibus profecta.] *Id. Fin.* 5, 21. Adjumentis externis et adventiciis uti. *Id. Or.* 3, 33. Externa doctrina atque adventicia [*i. e. ab alio populo inventa.] *Id. Manil.* 9. Mithridates et eorum, qui se ex ejus regno collegerant, et magnis adventiciis copiis juvabatur. [*Ita *id. Verr.* 2, 5, 34. adventicium auxilium.] *Id. Top.* 18. Innata atque insita anteponuntur assumptis et adventiciis. *Sen. Cons. ad Marc.* 10. Quidquid est hoc, quod circa nos ex adventicio fulget, liberi, honores, opes, ampla atria etc. *Pecunia adventicia* dicitur ea, quae cuipiam advenit non ex propriis bonis, sed vel ex lucro, vel hereditate materna maternive lateris, vel dono aut legato, vel fortuito, vel denique quacunque alia externa ratione. *Cic. Att.* 1, 19. Ut ager hac adventicia pecunia reciperetur, *h. e.* quae redactis in populi R. ditionem nationibus per Pompejum ex novis vectigalibus exigebatur. *Id. Rab. Post.* 17. Si adventicia pecunia petitur ab eo, cui non sua redditur. [*Id. Inv.* 2, 21. adv. pecunia ea dicitur, quae filio aliunde, quam e patris hereditate venit.] *Liv.* 8, 28. Florem aetatis ejus fructum adventicium crediti ratus, [*i. e. qui praeterea, insuper accedat.] *Adventicia dos* est, quae aliunde, quam a patre, uxori accedit. *Ulp. Dig.* 23, 3, 5. *Adventicius casus*, qui aliunde et extra rei, de qua agitur, naturam advenit. *Scaev. Dig.* 40, 9, 6. Nec adventicii casus computandi sunt. *Adventicia coena*, quae advenientibus peregre, aut cognatis, aut amicis lautior apparabatur, ὑποδεκτικὸν δεῖπνον, ὁδοιπορικόν. *Suet. Vit.* 13. Famosissima super ceteras fuit coena ei data adventicia a fratre. *Adventoria* haec dicitur a *Martial. praef. l.* 12. licet allegorice loquatur. V. ADVENTORIUS. *Adventicius humor* est aqua pluvia. V. CUSPIS. [*Varr. R. R.* 3, 5, 7. *adventitium genus* dicit avium advenarum; v. ADVENA.] ¶ [*Adventicium ii*, n. id. fortasse qu. conventicium. Legitur in *Not. Tir.* p. 148. Adventicium, Conventicium. *F.*]

ADVENTO, as, avi, n. 1. προσέρχομαι, appropinquo, accedo. *Cic. Att.* 4, 17. Tu adventare ac prope adesse jam debes. [*Caes. B. C.* 1, 14. Caesari enim adventare jamque adesse ejus equites falso nuntiabatur. Videtur subesse huic v. celeritatis quaedam notio. V. *Herz.* ad *Hirt. B. G.* 8, 20. Cf. *Claud. Eutr.* 2, 470. Non tamen semper; v. *Virg. A.* 5, 328.] *Id. Fam.* 2, 6. ad Italiam adventare. *Virg. A.* 11, 514. ad urbem. *Sall. Jug.* 28. Romam. *Tac. A.* 16, 23. Tiridates accipiendo Armeniae regno adventabat. *Id. ib.* 6, 33. Adventare Parthis, *h. e.* accedere ad Parthos, jungendi se cum illis gratia. *Stat. Th.* 11, 202. portis. [*Tac. A.* 14, 32. in subsidium.] *Sall. Jug.* 109. Ubi lux adventabat. *Cic. Or.* 1, 45. Jam tempus adventat. [*Virg. G.* 4, 192. adventantibus Euris.] *Id. Tusc.* 1, 40. Si ante mors adventet. *Id. Sen.* 1. Aut jam urgens, aut certe adventans senectus. *Sall. ad Caes. de rep. ord.* 1. Qua tempestate urbi Romanae fatum excidii adventarit. *Liv.* 5, 33. adventante fatali urbi clade. Cum accus. sine praep. *Tac. A.* 6, 44. Jamque multa manu propinqua Seleuciae adventabat. *Ammian.* 14, 10. Barbaricos pagos adventans.

ADVENTOR, oris, m. quilibet homo externus adveniens. *Pl. Truc.* 1, 2, 2. Asservate aedes, ne quis adventor gravior abeat, quam adveniat. *Id. ib.* 2, 7, 55. Adventores meos non incuses. [*Id. Asin.* 2, 2, 92. v. ADVECTOR.] *Appul. Met.* 10. p. 248. *Elm.* Basiola adventorum negantinummia. In omnibus hisce locis sermo est de iis, qui meretricum fornices frequentant lucroque eas augent. [Dicitur etiam de iis, qui cauponam aliquam adeunt. *Id. Met.* 1. p. 39. *ed. Oud.* Caupo deformatus in ranam adventores pristinos in faece submissus, officiosis ronchis raucus appellat. *F.*] ¶ Pro advena s. peregrino adveniente. *Inscr.* ap. *Grut.* 181, 1. C. Auruncejus Cotta colonis, incolis, hospitibus, adventoribus, servisque eorum lavationem ex sua pecunia gratuitam in perpetuam dedit. Adde 444, 8. [*V. de h. v. *Barth. Adv.* p. 1487.]

ADVENTŌRIUS, a, um, adj., quod advenienti cuipiam offertur. *Martial. praef. l.* 12. Ne quid tamen et advenienti tibi ab urbe et exigenti negarem, statui paucissimis diebus, ut familiarissimas mihi aures tuas exciperem adventoria sua. Alludit *Martial.* ad adventiciam coenam, quae amicis advenientibus laute dari solebat. V. ADVENTICIUS. Ipse autem librum epigrammatum intelligit, quem coenae loco advenienti amico offert. *Inscr.* ap. *Mur.* 470, 9. Hospitium adventorium [*in quo advenae recipiuntur. De *epistola adventoria* v. *Scal. Auson. Lect.* 2, 19. et 24.]

ADVENTUS, a, um, part. ab *advenio*, qui advenit. Locos allatos a *Palmerio Tom.* IV. *Facit Crit. seu Lampadis Artium* p. 652. examinat *Voss. de Analog. l.* 4. *seu de Grammatic. l.* 6. *c.* 13. Prior locus est *Ter. Andr.* 5, 2, 3. Ego commodiorem hominem adventum ad tempus non vidi. Sed *Voss.* legit, *ego commodiorem hominem, adventum, tempus non vidi.* [*Recte, et sic nunc editur.] Alter locus est ejusdem *Ph.* 1, 3, 2. Ubi in mentem ejus adventi venit, *h. e.* patris, qui advenit. Sed *Voss.* ait, *adventi* esse gen. subst. *adventus* secundae declin. pro quarta: quod etiam *Prisc.* docuit 6. p. 712. Tertius locus est *Sall. Jug.* 96. Multo ante lucem adventam. Sed *Voss.* reperit: *multo ante lucis adventum.* [*Sic omnes codd.] ¶ [Fuit etiam cognomen C. Oclatinii Cos. a. U. C. 971. *Inscr.* ap. *Mur.* 354, 2. Dedic. Prid. Id. Mart. Imp. Macrin. Aug. et Oclatinio Advento Cos. Ita legendum probavit *Marin. Frat. Arv.* p. 649. Alia ap. *Fabret.* p. 637. *n.* 315. Antonino Aug. et Advento Cos. (De nomine hoc proprio dixit *Salm. Exerc.* p. 3. Hinc patet, *adventus, ti*, part. non esse explodendum, nisi putemus esse a nomine *Adventus, i*, pr. *Adventus, us. F.* *Tale partic. non potest esse.]

ADVENTUS, us, m. παρουσία, verbale ab *advenio*. *Cic. Att.* 12, 50. Ut me levarat tuus adventus, sic discessus afflixit. *Id. Pis.* 22. Quid dicam adventus meos? *Tac. Germ.* 2. Aliarum gentium adventibus et hospitiis. [*Cic. Fam.* 6, 20. adventibus se offerre i. e. advenientibus obviam ire. Al. tamen, ut *Ernest.*, *Mart. Laguna*, praeferunt *advenientibus.*] *Cic. Mil.* 19. Nocturnus ad urbem adventus. *Id. Man.* 5. Adventus in urbes sociorum. *Liv.* 22. *fin.* Consulis Romam adventus. [*V. *Gron.* ad 31, 40, 10.] *Plin.* 18, 25, 58. Adventu solis occultantur stellae. *Sall. Jug.* 96. Multo ante lucis adventum. [*Ov. Met.* 9, 660. adv. Favonii. *Virg. A.* 11, 911. Adventum pedum audivit.] *Cic. Tusc.* 3, 14. Adventus malorum. *Id. N. D.* 1, 38. Talem conformationem animi ceteri philosophi motum inanem vocant; vos autem adventum in animo et introitum imaginum dicitis. [*Interdum dicitur pro invasione, e. g. hostium. *Cic. R. P.* 2, Gallicus. *ib.* 6. cf. *fragm.* 3. *or. pro Fontejo. Beier. Nep. Iph.* 2. Nisi adventus ejus appropinquasset, ubi v. *Brem.*] Sequente genitivo in sedecim nummis Hadriani ap. *Eckhel. D. N. V. T.* 6. p. 49 et seqq. Adventui Aug. (*h. e.* Augusti) Africae, Alexandriae, Arabiae, Asiae, Bithyniae, Britanniae, Ciliciae, Galliae, Italiae, Judaeae, Macedoniae, Mauretaniae, Moesiae, Phrygiae, Siciliae, Thraciae, *h. e.* ex Africa, Arabia etc. ¶ Olim dictum est *adventus, ti*, 2. declin. ut ap. *Ter. Ph.* 1, 3, 2. V. v. praec.

ADVERBĔRO, as, a. 1. μαστιγόω, id. qu. verbero. *Stat. Th.* 9, 686. auratis adverberat ungulis armos.

ADVERBIALITER, more adverbii. *Aruntius Celsus* ap. *Charis.* 2. p. 197. *Diomed.* 1. p. 403., *Prisc.* 16. p. 1012.

ADVERBIUM, ii, n. ἐπίῤῥημα, pars orationis indeclinabilis, quae verbis adjicitur eorumque vim implet atque explanat, ut *Prisc.* 5. p. 1003. et *Diomed.* 1. p. 398. definiunt: dictumque est adverbium, quod *ad verba* adjungitur, et quod sine verbo adjuncto non potest habere plenam sententiam, *Prisc. ibid.* p. 1005. addit. *Gell.* 5, 21. Ab eo quod est *compluria*, adverbium est factum *compluriens*. *Quint.* 11, 3. *med.* Non in demonstrandis locis et personis adverbiorum atque pronominum obtinet vices?

ADVĔRĔOR, reris, dep. 2. id. qu. vereor. *Accius* ap. *Non.* 4, 121. Advereor, cum te esse Atmaeonis fratrem factis dedicat. Al. melius *vereor*.

ADVERRENS, entis, partic. inusit. v. *adverro*, aliquem locum verrens. *Stat. Th.* 4, 712. de amne praecipiti: adverrensque natantia saxa Charadrus. Al. *advolvensque.*

ADVERSABILIS. V. AVERSABILIS.

ADVERSĀRIĂ, orum, n. plur. ἐφημερίδες, diaria, id est tumultuariae quaedam tabulae, quae ante codicis confectionem perscribebantur, ne memoria rerum excideret, ut ex iis postea tabulae justae et aeternae fierent. Exactiores enim rationum tabulas *codicem* appellabant. In adversariis autem breviter et negligenter adnotabantur ea, quae postea accuratius digerenda erant. Dicta putant *adversaria*, quod cum veteres ex altera tantum

ri scriberent parte, in his etiam a tergo scribe- unt; unde et opisthographa, ὀπισθόγραφα dicta unt ab ὄπισθεν et γράφω. V. *Voss. in Etymol.* in . v. et in *Opisthographum.* Vel ideo ita appellata unt, quia assidue scribentibus obversabantur, quasi lversus posita: *adversum* enim dicitur etiam id, uod ante nos est. [*Illa ratione potius dicenda uissent *Aversaria. Jos. Scalig. contra Guilland. e papyro* p. 45. dicta putat ab usitatiore pagina, uae erat *adversa*, in qua rationes dati et expensi erscribi solebant, in *aversa* accepti. Cf. etiam *alm. d. usur.* p. 147. De usu adversariorum egit *oel. Rhodig.* 10, 21.] *Cic. Rosc. Com.* 2. Non abere se hoc nomen in codice accepti et expensi latum confitetur, sed in adversariis patere con- ndit. Et mox: quid est, quod negligenter scri- mus adversaria? quid est, quod diligenter con- ciamus tabulas? qua de causa? Quia haec sunt enstrua, illae sunt aeternae: haec delentur sta- m, illae servantur etc.

ADVĔRSĀRĬUS, a, um, adj. ἐναντίος, qui ad- ersatur. *Cic. Caecin.* 2. Vis ea, quae juri ma- ime est adversaria. *Id. Cluent.* 34. Tribunus se- itiosis adversarius. [*Nep. Timoth.* 3. Populus cer, suspicax, mobilis, adversarius, invidus et- m potentiae, i. e. semper adversans potentiori- us.] *Id. Or.* 2, 37. Opinio oratori adversaria. *Id. Or.* 35. adversaria avertere, de oratore, qui dversarii argumenta refutat.] *Id. Phil.* 3, 8. Du- s adversarii. *Nep. Phoc.* 3. Duces adversariae ctionis. ₱ Deinde substantive, gr. ἀνταγωνιστής, ui alicui adversatur, in rep., in bello, in judi- o et foro, in quovis certamine artis vel armo- m. *Cic. Vatin.* 1. Aut refutandum, ut gravem dversarium, aut rogandum, ut religiosum testem c. *Id. Quint.* 2. Habet adversarium Quintius Sex. aevium verbo, re etc. *Id. Mil.* 15. Tribuni ple- is illius adversarii, defensores mei. *Id. Har. resp.* . Acerrimus adversarius. Et 24. Obtrectatores adversarii. [*Cf. *Hor. Sat.* 1, 9, 75. *Nep. Dion.* De luctatoribus *Cic. Tusc.* 2, 23. pugiles, etiam uum feriunt adversarium — ingemiscunt. — In au- ionibus et emptionibus ii dicuntur adversarii, qui ontra nos licentur. *Cic. Att.* 12, 43. Res major est uam facultates nostrae, praesertim adversario et ipido et locuplete et herede. Cf. *ib.* 13, 31. — In rtis certamine *Suet. Ner.* 54. Paridem occisum, uasi gravem adversarium. *ib.* 23. quanta adversa- orum aemulatione. Cf. *Ter. Ad. prol.* 2. et alibi.] ro hoste *Suet. Dom.* 1. Bello Vitelliano confu- it in Capitolium, sed irrumpentibus adversariis etc. *Cf. *id. Caes.* 30. 36. 68. *Curt.* 3, 11. *Nep. hem.* 4. adversarios in fuga esse. *Id. Dat.* 6. His lo- is castra ponit, ut neque circuiri multitudine adver- riorum posset etc. ₱ Legitur etiam fem. genere ubst. *Cic. Fam.* 2, 4. Est tibi gravis adversaria onstituta et parata, incredibilis quaedam exspecta- o. ₱ In genitivo plurali fere habet *adversario- um:* dicitur tamen etiam *adversarium*, tametsi ra- ius. *Ter. Hec. prol.* 2, 14. Poeta prope jam remo- us injuria adversarium ab studio. *Pompej. ad Do- it. ante ep.* 13. *l.* 8. *Cic. ad Att.* Huc quampri- um venias, antequam omnes copiae adversarium onveniant. [*At hic *Ernest.* ex *ed. Rom.* dedit *ad- ersariorum.* — In libb. permutantur *adversarius* et *dversatus.* V. *Drak.* ad *Liv.* 7, 41, 6.]

ADVERSĀTĬO, onis, f. actus adversandi. *Ter- ull. adv. Gnost.* 5. Quid aliud est adversatio ido- latriae atque martyrii, quam mortis et vitae? *cf. *d. Pudic.* 15.]

ADVERSĀTĪVUS, a, um, adj. Conjunctiones dversativae dicuntur a Grammaticis, quae adver- um aliquid seu contrarium significant, ut *tamen, uamvis, etiamsi* etc. *Prisc.* 16. p. 1026.

ADVERSĀTOR, oris, m. ἀντιστάτης, qui adver- atur. *Appul. de Deo Socrat.* p. 44. *Elm.* Quem dversatorem malis in omni vita ciebo?

ADVERSĀTRIX, icis, f. quae adversatur. *Pl. Most.* 1, 3, 100. Nunc assentatrix es, dudum ad- ersatrix eras. *Ter. Heaut.* 5, 3, 4. Quin tu in a re mihi fueris adversatrix.

ADVERSĀTUS, particip. V. ADVERSOR.

ADVERSĒ, adv. contrarie. *Gell.* 3, 16. Id tam bscure atque praecise tamque adverse dictum.

ADVERSIM. V. AVERSIM.

ADVERSĬO. V. AVERSIO. ₱ *Adversio animi*, oc est *animadversio*, legitur a quibusdam ap. *Cic. Arch.* 7. [*Sic *Orelli.*]

*ADVERSIPEDES, Ἀντίποδες. Gl. gr. lat. *B. A.*

ADVERSĬTAS, atis, f. ἐναντίωμα, contrarietas t repugnantia, inimicitia. *Plin.* 11, 25, 30. Ma- nam adversitatem oleo mersis (scorpionibus) et tellionibus putant esse. [*Abutuntur h. v., qui de *ebus adversis* dicunt.]

ADVERSĬTOR, oris, m. [*i. e. advorsum itor, ut portitor, portum itor)] qui adversum, hoc st obviam alicui procedit. Hinc servi cum domino dvenienti obviam procedunt, *adversitores* dicuntur, t docet *Donat.* ad illud *Ter. Ad.* 1, 1, 1. non ediit hac nocte a coena Aeschinus, Neque servu- orum quisquam, qui advorsum ierant. Hinc *Pl. Most.* 4, 1, 23. Solus nunc eo adversum hero ex lurimis servis. [*Hinc in indice personarum Phaniscus dicitur *advorsitor.*] *Id. ib.* 4, 2, 32. *Ph.* Ei advorsum venimus. *Th.* quoi homini? *Ph.* hero nostro.

*ADVERSO, adv. Hoc *Plinio* restituendum esse judicavit *Salm. Exerc.* p. 243. comparans *cetero*, quo saepe ille usus est.

ADVERSO, as, avi, n. 1. frequent. v. adverto. Itaque *adversare animo* id. est qu. advertere, versare animo, animadvertere. *Pl. Rud.* 2, 2, 1. Animo adversavi sedulo, ne herum usquam praeterirem. Al. *animadversavi*, ut sit ab *animadverso, as*, pro *animadverto*, quemadmodum pro *verto, is* etiam *verso, as* dicimus. [*Appulej.* hoc v. familiare esse et significare id. qu. adversis premere, opp. *prosperare*, ait *Salm. Exerc.* p. 770.]

ADVERSOR, aris, atus sum, dep. 1. ἐναντιοῦμαι, adversus s. contrarius sum, resisto, rixor. *Pl. Stich.* 1, 2, 22. Exorando, haud adversando sumendam operam censeo. *Ter. Hec.* 4, 4, 32. Noli adversari mihi. [*Cf. *ib.* 2, 2, 29. et *Bentl.* ad 2, 1, 5.] *Id. ib.* 2, 2, 3. et *Cic. Verr.* 2, 5, 31. adversari libidini alicujus. *Id. Or.* 51. Quis Isocrati est adversatus impensius? *Id. Sull.* 18. adversari ornamentis alicujus. [*Vell.* 2, 69. adversantes dignitati, gr. ἀντίτεχνοι, ἀντιπράττοντες.] *Id. Fin.* 3, 20. adversari quominus aliquid fiat. *Tac. A.* 1, 27. commodis. *Cic. Off.* 1, 31. invita Minerva, id est, adversante et repugnante natura. *Tac. H.* 3, 42. Adversante vento. [*Sic etiam *Suet.* in v. *Plin.*] *Id. A.* 13, 12. Adversantibus amicis. [*Suet. Vit.* 10. verbera et plagas — repraesentantes adversantibus i. e. resistentibus.] *Pl. Asin.* 3, 1, 5. Adversari praeceptis alicujus. *Id. Aul.* 2, 1, 21. alicui de aliqua re. [*Suet. Caes.* 11. adversans factio. *Curt.* 6, 10. Quid enim me procreabas adversantibus diis. *Virg. A.* 4, 127. Non adversata petenti annuit.] Cum accus. *Tac. H.* 4, 84. adversari regem. *Id. ib.* 1, 1. ambitionem. Adde *ib.* 38. et alibi. Sunt tamen qui ubique *aversari* reponant, [*ut *Ernest.* ad *Tac. H.* 1, 1. et quos laudat, *Bauer.* ad *Sanct.* 1. p. 412. et alii. Accus. qui defendunt, *adversari* interpretantur *adverso animo accipere.* In his *Gesnerus* in *Thes. et Par. Lex. Plaut.*, quibuscum facit ad Tac. *Oberlin.* Etiam ap. *Quintil.* 11, 3, 70. scribitur: ut idem illud vultu videamur adversari, manu repellere. Cf. *Curt.* 4, 7, 31. Abstinendum erat 1. *Pl. Trin.* 2, 2, 102. Nobis sic videtur, quoniam perpetua est vv. *adversari* et *aversari* in libb. confusio (v. *Drak.* ad *Liv.* 3, 50, 5. 8, 7, 14. *Burm.* ad *Ov. Fast.* 1, 5. et *Ern. l. l.*), et quoniam in nonnullis locis certum est, scribendum esse *aversari* (ut in l. *Quintil. adv.* falsissimum putamus, neque *Curt.* 6, 7, 10. *adversari scelus* dixisse nobis persuadebitur), Tacitum nec scripsisse, nec scribere potuisse *adversari.*] ₱ *Adversari contra* et *Adversari adversus aliquid* familiari sibi pleonasmo dixit *Pl. Cas.* 2, 3, 35. et *Merc.* 2, 3, 43. ₱ Ap. *Pl. Sall.* et *Ter.* saepe legitur *advorsari* antiquo more.

ADVERSUS, a, um [*propr. est particip. v. *adverto, is;* sed ita dictum rarissime reperitur. Affert noster *Sall. fr.* ap. *Don.* ad *Ter. Eun.* 3, 2, 13. cujus adversa (i. e. cognita) voluntate exercitus Sullae est datus. Cf. ADVERTO.] ₱ Vulgo usurpatur ut adjectivum, gr. ἀντικείμενος, ἐναντίος, ante s. contra positus, objectus, oppositus, cui opponitur *aversus:* ex *ad* et *versus*, quasi *ad nos versus.* [*Haec omnino primaria est significatio.] *Cic. Somn. Sc.* 5. solem adversum intueri. [*Virg. A.* 4, 701. Iris, mille trahens varios adverso sole (e regione posito) colores. *Id. G.* 1, 218. Taurus aperit annum et adverso cedens Canis occidit astro, i. e. Canis cedit adverso (ad s. contra eum verso) astro sc. Tauri. V. *Voss.* ad h. l.] *Cic. ib.* 6. adversum alicui stare (de antipodibus), qui locus explicatur altero *Acad.* 2, 39. antipodes adversis vestigiis stant contra nostra vestigia. [*Tib.* 4, 1, 166. Huic adversa solo pars altera nostro. *Caes. B. G.* 5, 35. adversum os, i. e. conversum in hostes. V. ibi *interpp.* et cf. infra. *Quintil.* 2, 13, 9. adversa facies, i. e. opposita videnti. *Claud. R. Pr.* 3, 393. adversa fronte, ubi v. *Heins.* (Translate hoc dixit *Hor. Sat.* 1, 1, 103. Pergis pugnantia secum Frontibus adversis componere?) *Virg. A.* 5, 583. Inde alios ineunt cursus aliosque recursus Adversis spatiis, i. e. ut *Heyn.* explicat: quibus ipsi adversi i. e. obvii invicem sibi facti iterum deflectunt se et in novos gyros discurrunt. *Tac. A.* 3, 42. Legiones — quas Visellius et C. Silius adversis itineribus objecerant, i. e. quibus hostibus debebant occurrere. *Tib.* 4, 1, 8. Adversos hosti defigere cervos. Cf. CERVUS. *Liv.* 30, 8. Celtiberos in mediam aciem in adversa signa legionum accepere, i. e. legionibus opposuerunt. *Tib.* 4, 1, 99. Adversisque parant acies concurrere signis, et *ib.* 148. Nulla tibi adversis regio sese offeret armis. Hinc *Hor. Sat.* 1, 7, 10. adversum bellum. *Liv.* 8, 7. Adversos concitant equos. *Virg. A.* 11, 719. adversa congreditur. *Hirt. B. Al.* 8. Magno negotio impetus hostium adversos ex munitionibus sustineri, quae verba recte expl. *Clark. Suet. Ner.* 48. Sed adverso fulgure pavefactus est Nero, i. e. contra eum, quasi ante pedes ejus decidente. *Liv.* 35, 30. (Hastae) pleraeque adversae cadentes, i. e. cuspide terrae obversae, ut defigerentur. V. ibi *Duk.* et *Drak.* et *Heins.* ad *Sil.* 11, 163. *Ov. Met.* 13, 541. Adversa figit modo lumina terra, i. e. quam intuebatur ex adverso. *Virg. Cul.* 242. Saxum procul adverso qui monte revolvit. *Quintil.* 2, 17, 19. Armenta egit (Hannibal) in adversos montes. *Sall. Jug.* 52. (Romani) adverso colle evadunt, i. e. ita abeunt, ut collis ipsis adversus sit, quo facto necessario in collem perveniunt. Sic *Ov. Am.* 1, 9, 11. Ibit per adversos montes, ubi v. *Burm. Plin.* 8, 3, 3. de elephantis: mirum maxime, — adversis funibus subire, i. e. ascendere in funibus protensis. Sic loca, ad quae iter facimus, dicuntur *adversa.* V. *Burm.* ad *Val. Fl.* 1, 493. Eodem referendum est, quod *Caes. B. G.* 4, 28. dicit *adversa nocte*, siquidem hoc non est *infesta nocte*, sed: cui obviam ire necesse erat. V. ad h. l. *Herzog.*] *Virg. G.* 1, 201. adverso flumine i. e. opposito, contrario, opp. *secundo*, lembum subigere. [*Drak.* ad *Liv.* 21, 27, 2. *Plin.* 18, 6, 7. adverso amne (villam ponere). *Sil.* 4, 653. Arduus adversa mole incurrentibus undis Stat ductor. *Liv.* 21, 31. Profectus adversa ripa Rhodani. Ad hos locos referenda videntur esse verba *Tac. G.* 2. immensus ultra, utque sic dixerim, adversus Oceanus raris ab orbe nostro navibus aditur, ubi v. *Gron.* Ab his tamen differunt tales loci, qualis hic est ap. *Sil.* 6, 165. jam caput adversae ponebat margine ripae, i. e. objectae, oppositae. Cf. *Lucan.* 1, 223. *Stat. Th.* 9, 231. *Hor. Sat.* 2, 3, 205. Verum ego ut haerentes adverso litore naves eriperem, quod non est *inimico*, sed opponitur litori ei, quo tendebant Graeci. Ad illud autem genus locorum, quum dicunt: *adverso flumine* et similia, pertinet hic quoque, quem alieno loco noster attulerat, *Caes. B. C.* 3, 107. adversissimi navigantibus venti (i. e. e regione flantes ideoque navem repellentes). *Quint.* 12, 11, 5. Quid secundis flatibus, quid adversis ratis poscat. *Ter. Hec.* 3, 4, 9. et *Suet. Caes.* 58. adv. tempestas. *Nep. Milt.* 1. Hic ventus a septentrionibus oriens adversum tenet Athenis proficiscentibus. V. ibi *interpp.* et *Drak.* ad *epit. Liv. l.* 105. — Jam vero ex his putamus facile intelligi posse, quo jure dicatur *adversum vulnus* etc. Nimirum supra jam e *Caes.* attulimus *adversum os.* Huic primum addantur haec similia: *Liv.* 21, 7. adversum femur tragula ictus, i. e. ubi femur adversum erat hosti. *Cic. Verr.* 2, 5, 1. cicatrices — adverso corpore exceptas. *Virg. A.* 5, 504. (Sagitta) venit adversique infigitur arbore mali. Sic saepe *Virg. Sil.* 6, 249. Venit in adversam non vano turbine frontem cuspis. *Curt.* 4, 15. Resistentium adversa ora fodiebat, fugientium terga. *Hirt. B. Al.* 30. Adversi vulnerantur. Patet igitur, *adversa* (ad nos versa) dici, quorum partes anticas videmus, opp. *aversis* v. iis, quae a tergo sunt. Hinc *Cic. Har. resp.* 19. vulnera adversa accipere, i. e. antica corporis parte, ut in pectore. Hunc locum noster attulit. *Id. Or.* 2, 28. cicatrices adversas ostendere. Et sic etiam in aliis locutionibus, ut ap. *Liv.* 21, 28. jam satis parentes adverso tumultu (qui quasi ante oculos erat) terribilior ab tergo adortus clamor. *Caes. B. G.* 2, 8. Collis — tantum adversus (in fronte) in latitudinem patebat, quantum loci acies instructa capere poterat, atque ex utraque parte dejectus habebat etc. Paulo alia est oppositionis ratio in *Cic.* loco, quem noster habet, *N. D.* 2, 54. dentes adversi acuti morsu dividunt escas, intimi autem conficiunt. V. ad *Caes. l. Herz.* et ad 1, 26. *Oud.* ad 5, 35.] — *Lectus adversus* quid sit v. in LECTUS. ₱ Translate *adversus* in universum est id. qu. contrarius, quia quae contraria sunt, veluti ex adverso stant et nobis opponuntur. [*Dicitur et de *hominibus*, qui nobis sese opponunt et adversantur (adversarius, inimicus, infestus) et de *rebus*, de quibus quum dicitur, saepe potest explicari *malus, infaustus*, quae quasi nobis obstant, et quoniam talia nobis displicent, *invisus.*] De *personis*: *Ter. Andr.* 1, 1, 37. Adversus nemini, nunquam praeponens se aliis. *Vell.* 2, 63. Adversus Pompejanis, Julianis fidus. *Albinov. ad Liv.* 1, 182. Gentibus adversis forma sit illa precor i. e. hostibus. [*Tib.* 1, 10, 30. adversi duces; ut *Quintil.* 9, 3, 22. Piso, adversae partis advocatus (quocum cf. 7, 1, 4. 12, 9, 11. *Suet. Caes.* 75. *Vit.* 18.) *Ammian.* 26, 9. Adversos (hostilem exercitum) facilius oppresserunt.] *Plin.* 32, 4, 14. Neque est testudine aliud salamandrae adversius. [*Virg. A.* 9, 283. adversa Fortuna. *Id. ib.* 12, 1. adverso Marte, i. e. adversa proelii fortuna. Cf. *Ov. Fast.* 1, 60. *Id. Her.* 7, 4. Adverso movimus ista deo, ubi v. *Burm.*, et de similibus, ut: *adversis diis, adverso Senatu, adversa Patrum voluntate* etc. *Drak.* ad *Liv.* 1, 46, 2. 7, 3, 2. 21, 62, 3. 38, 33, 11. Frequentissima est in hujusmodi locis confusio vv. *adversus* et *aversus* (cf. etiam *Burm.* ad *Prop.* 1, 1, 8. et *Drak.* ad *Liv.* 2, 31, 6.; sic ap. *Hor. Od.* 2, 4, 19. al. *lucro aversam*, al. *adversam* praebent), nec raro anceps judicium. Videtur tamen nobis rectissime judicare *Drak.*, quum *adversus* gravius esse putat, quam *aversus.* Sic

aversae aures (v. mox) sunt, quae non attendunt ad sermonem, *adversae*, quae etiam adversantur; *aversi dii*, qui audire nolunt, *adv. dii*, qui aliud, quam is, qui precatur, volunt.] De *rebus*: [*Hor. Epist.* 1, 6, 9. Qui timet his adversa.] *Plin.* 9, 7, 6. esse in adversa opinione. Apud rhetores *adversa* dicuntur ea, quae ex eodem genere contraria sunt, ut *sapientia*, *stultitia*, quibus respondent *privantia*, qualia sunt *humanitas*, *inhumanitas* etc. Ita contraria distinguit *Cic. Top.* 11. — *Cic. Sull.* 10. Mentes improborum mihi infensae et adversae. *Tac. A.* 3, 29. adversis animis aliquid accipere. [*Liv.* 6, 40. adversis auribus militum. Cf. 41, 10. et v. supra. *Cic. Or.* 2, 83. acclamatio adversa. *Partes adversae*. V. supra. Hinc explica, quod ap. *Quintil.* 6, 1, 39. est: adversa subsellia, i. e. in quibus adversarii sedent.] *Tac. A.* 14, 11. adverso rumore esse, i. e. male audire. *Vet. poeta* ap. *Cic. Div.* 1, 16. adversa avi aliquid facere, [*i. e. malo omine, abdicentibus avibus. *Suet. Oth.* 8. adversissima auspicia. *Id. Vit.* 8. adv. omen. *Liv.* 4, 12. adversus annus frugibus.] *Caes. ad Cic. ante ep.* 9. *l.* 10. *ad Att.* Omnia secundissima nobis, adversissima illis accidisse. [*Liv.* 6, 40. Nisi quae pro universa republica fiant, ea plebi — adversa quis putet.] *Liv.* 10, 32. Valetudo adversa, i. e. morbus. [*Id.* 7, 29. adv. proelium, i. e. infelix. Cf. 8, 31.] Sed saepissime *adversae res* dicuntur calamitates, infortunia. *Cic. Off.* 1, 26. Ut adversas res, sic secundas immoderate ferre levitatis est. Sic *adversi casus* ap. *Nep. Dat.* 5. [*Quod *Liv.* 10, 6. dicit, adversae belli res, *Gronovio*, quum in nonnullis libb. *adversa belli res* scriptum sit, videbatur in *adversa belli* mutandum. V. mox. *Horatii* verba *ep.* 1, 2, 22. adversae rerum undae, explicabis ex iis, quae supra attulimus. *Ter. Ph.* 2, 1, 12. pro *rebus adversis* dixit *advorsam aerumnam*. *Pl. Men.* 5, 5, 1. Hic dies perversus atque advorsus mihi obtigit. — Potest igitur, ut diximus, *adversus* interdum explicari *invisus*. Ita *Sall. Jug.* 83. quis omnia regna adversa sint. Cf. *Bentl.* ad *Lucan.* 2, 229.] ℙ Saepe *adversus* substantivi more usurpatur, [*inprimis numero plur. *adversa*, i. e. tristia, mala, calamitates. Cf. *Drak.* ad *Liv.* 30, 12, 6.] *Cic. ad Brut.* 1, 4. Nihil adversi accidere potest, in quo etc. [*Cf. *Liv.* 22, 40. 35, 13.] *Plin. Pan.* 31. Secunda felices, adversa magnos probant. *Ter. Hec.* 3, 3, 28. Adversa ejus per te tecta tacitaque apud omnes sient. *Suet. Tit.* 8. Adversa temporum. *Tac. A.* 1, 1. Prospera et adversa P. R. [*Id. ib.* 3, 24. illustrium domuum adversa. *ib.* 45. Quae Romanis adversa intulissent. *ib.* 2, 69. adversa valetudinis. *ib.* 4, 13. paterna adversa. *Id. Agr.* 25. Adversa tempestatum et fluctuum. *Quintil. prooem.* 6, 14. Adversorum solatia literae. *Id.* 12, 1, 2. alio modo subst. hoc v. usus est: natura noverca fuerit, si facultatem dicendi sociam scelerum, adversam innocentiae, hostem veritatis invenit.] ℙ *In adversum* est in contrariam partem. *Prop.* 3, 9, 23. Et duo in adversum immissi per moenia currus. *Gell.* 2, 30. Propulsae in adversum aquae. *Colum.* 4, 25. in adversum pressa manu desecare. [*Cf. *Virg.* 8, 237. 9, 211. *Liv.* 1, 12.] ℙ *Ex adverso* (quod scribitur etiam conjunctim *exadverso*) usurpatur modo adverbii, e regione, gr. ἐκ τοῦ ἐναντίου. *Liv.* 45, 10. Portus exadverso urbi positus. Cum genit. *Plin.* 4, 4, 5. Patrae exadverso Aetoliae et fluminis Eveni. [*Ammian.* 21, 6. Exadverso imperatoris ludos spectans.] Nullo addito casu *Justin.* 2, 14. Cum exadverso starent classes. [*Suet. Caes.* 39. Bina castra exadverso constituta sunt. *Id. Tib.* 33. Adsidebat juxtim vel exadverso. Alia ratione *id. Cal.* 58. exadverso trajicere pectus, opp. a tergo cervicem percutere. V. supra.] ℙ *Exadversus*. V. in voc. seq. ℙ [*In libb. conf. *adversus* et *aversus*, v. supra et add. *Drak.* ad *Sil.* 2, 618. et 7, 595.; *adv.* et *diversus*, *id. ib.* ad 1, 264. et ad *Liv.* 22, 7, 2. *Gron.* ad *eccl. script.* 21. et ad *Senec. d. ir.* 2, 23.; denique adject. cum praep. *adversus*, ubi tum saepe casus mutatur, ut ap. *Liv.* 1, 46, 2. 21, 62, 3.]

ADVERSUS et ADVERSUM (Advorsus, advorsum), praepos. [*Est et adverb. et praepos., ut permultae id genus particulae graecae. Cf. *Perizon.* ad *Sanct. Min.* I. p. 174. sq. *Adversus* propr. partic., (auctore *B. Crus.* in *Cl. Sueton.*) ab initio masculinis, reliquis *adversum*, τοὐναντίον, additum fuisse videtur; mox hoc discrimen cessavit ipsumque *ex adverso* abiit in adverb. *exadversum*. Primum dicamus de adverbio, cujus noster vix verbo mentionem fecit. Affert *Pl. Mil.* 2, 2, 14. Aggrediar hominem. Estne advorsum? Eodem modo dicitur *adversum fieri* pr. obviam ire s. venire. V. *Lindem.* ad *Pl. l. l.* Inprimis hoc usitatum est de servis *advorsitoribus* dictis, v. *Ruhnk.* ad *Ter. Ad.* 1, 1, 2. *Pl. Cas.* 3, 6, 5. Cesso hero meo ire advorsum. *Id. Most.* 1, 4, 1. venire alicui adv. Cf. *Rudd.* II. p. 332. Porro *Virg. A.* 6, 684. Isque ubi tendentem adversum per gramina vidit. *Nep. Ages.* 4. arma ferre adversus. *Id. Pelop.* 1. qui adversus resistere auderent, ubi v. *interpp.* et *Brem.* ad *Dat.* 6, 1. *Ammian.* 31, 10. horrifico adversum fragore terrente. *Sall.* 1. *ad Caes. de rep. ord.* Neque adversus, neque ab tergo aut lateribus tutus est. Hunc quoque locum noster attulit.] ℙ Ubi praepos. vim habet, primum est id. q. versus s. contra aliquid [*e regione, prorsus ut adj. *adversus*. Ac dicitur propr. de *loco*. *Cic. Div.* 1, 45. Ara Ajo Loquenti adversus eum locum consecrata est. Al. legunt *exadversus*, *Gell.* 7, 12. Unguentatus adv. speculum ornetur. [*Liv.* 43, 16. adv. aedes publicas. *Id.* 45, 7. Introductum in tabernaculum adv. advocatos in consilium considere jussit; ad quem l. v. *Drak. Cels.* 3, 6. Medicus debet residere illustri loco adversus aegrotum. *Hor. Ep.* 1, 1, 75. (Vestigia) omnia te adversum spectantia, nulla retrorsum. Cf. *Drak.* ad *Liv.* 7, 14, 9. 31, 46, 9.] Eadem ratione dicitur de *motu* in locum. *Pl. Pers.* 2, 2, 18. Quae me adversum incedit, i. e. obviam venit. [*Liv.* 30, 24. Aliae (naves) adversus urbem ipsam — delatae sunt.] Et hoc modo adhibetur ad significandam ascensionem, quemadmodum et *contra*. *Pl. Asin.* 3, 3, 118. agitare quadrupedem adversum clivum. *Caes. B. C.* 1, 46. Impetum adv. montem in hostes faciunt. [*V. nos supra in adj. ADVERSUS.] — Hinc saepe conjungitur cum verbis *dicendi*, quum sermo dicitur dirigi ad aliquem, ubi est id. qu. aliquo praesente, coram al., ad aliquem. *Pl. Bacch.* 4, 4, 47. Si audias, quae dicta dixit, me advorsum, tibi, i. e. me praesente. [*Id. Mil.* 4, 2, 89. Ne censeat, me advorsum se mentiri, et *Aul.* 4, 7, 9. egone ut te advorsum mentiar (quasi dicas: in os mentiri.)] Referendi huc sunt ii loci, in quibus *Nonius* 4. *n.* 1. adv. explicat per *apud*, qua partic. sane ita saepe utuntur. *Titinn.*: mulier, credo, advorsum illum res suas conqueritur. *Ennius*: te ipsum hoc oportet profiteri et proloqui advorsum illam mihi. *Ter. Andr.* 1, 1, 15. Et id gratum fuisse advorsum te (i. e. tibi) habeo gratiam. *Cic. Off.* 2, 19. Utendum est excusatione adv. eos, quos invitus offendas. [*Adde *Pl. Amph.* 3, 2, 55. nam jusjurandum verum te advorsum dedi. *Ter. Andr.* 1, 5, 30. aut hunc cum ipsa, aut de illa me adversum hunc loqui. *Liv.* 22, 39. Nec gloriandi tempus adv. unum est, et paulo post: ne adv. te quidem ego gloriabor. Denique in hunc numerum referenda sunt etiam haec: *Liv.* 4, 10. Adversus ea consul — respondit. *Id.* 8, 32. Adv. quae singula quum respondere haud facile esset, ubi paulo ante: ad haec, quae interrogatus es, responde. Dicitur igitur in his quoque *adversus*, ut alibi *ad*. Adde 4, 41. et *Drak.* ad 3, 57, 1. Ceterum cf. *Lindem.* ad *Pl. Mil. l. l.*] ℙ [*Ex superioribus patet, quo jure *adversus* dicatur pr. *quod attinet ad*, *si spectas*. Quum enim, ut vidimus, omnino directionem quandam significet, eodem modo, ut praep. *ad*, quacum multis in rebus convenit, dicitur deinde omnino de iis, quorum aliqua est inter se relatio. Quam signif. noster ne tetigit quidem. Frequens est ap. *Tac.* Sic *Ann.* 1, 65. lentae adversus imperium aures. *Id. Germ.* 23. adversus sitim — temperantia. Fortasse huc pertinet etiam *Liv.* locus 32, 2. Gaditanis petentibus remissum, ne praefectus Gades mitteretur, adv. quod iis — cum L. Marcio Septimo convenisset.] ℙ [*Hinc fit, ut inserviat comparationibus, quam rationem supra diximus esse praep. *ad*. *Liv.* 7, 32. Quid esse duo prospera — bella Samnitium adversus (i. e. si comparantur) tot decora pop. romani? *Auct. dial. d. orat.* 33. Differentiam nostrae desidiae adversus acerrima eorum (veterum) studia demonstrasti. — Eadem de causa interdum potest explicari *secundum*. *Plin. Valer.* 3, 8. Dabisque adversus virtutem patientis integram potionem. Noster attulit *Ulpian. fragm. tit.* 28. *l.* 1. Bonorum possessio datur aut contra tabulas testamenti, aut adversus tabulas.] ℙ Ita vero etiam hoc apparet, *adv.* quomodo et *erga* et *contra* (gr. κατά) possit significare, quum priorem signif. a praepos. *contra* exclusam esse voluerint, quo ipso differunt inter se *adversus* et *contra* (cf. *Manut.* ad *Cic. Fam.* 9, 22.) Nimirum *adversus*, quum relationis signif. habeat, in utramque potest dici partem. (*Cic. Fam.* 11, 27. Quomodo me gererem adv. Caesarem.) Utriusque nunc afferamus exempla.] *Cic. N. D.* 1, 2. et 41. Pietas est justitia adv. deos. [*Id. Off.* 1, 11. Sunt quaedam officia etiam adv. eos servanda etc. V. ad h. l. *Heusing. Liv.* 5, 35. Adv. Romanos nullum eis jus societatis — erat. V. hic *Drak. Id.* 45, 8. Quam pacem summa fide adv. eum coluimus. (Cf. *Tac. A.* 11, 17.) *Tac. A.* 3, 29. Privignis cum vitrico levior necessitudo, quam avo adv. nepotem. *Cic. Att.* 12, 3. Si uterque nostrum est aliquando (blandus) adversus aliquem. Cf. *Drak.* ad *Liv.* 29, 8, 2.] — *Cic. Off.* 3, 29. Hostis legitimus, adversus quem totum jus fetiale est. *Id. Verr.* 2, 3, 84. Pecuniae conciliatae adv. leges, adv. rempublicam. [*Liv.* 9, 26. coitiones adv. rempublicam.] *Anton. ad Cic. post ep.* 13. *l.* 14. *ad Att.* contendere adversus aliquem (aliquo invito). *Cels.* 5, 27. *n.* 12. Remedia propria adv. quaedam venena. [*His haec putamus addenda: *Liv.* 40, 44. adv. senatusconsultum. *Id.* 9, 26. adv. testimonia. *Epit. l.* 57. adv. voluntatem. *Tac. A.* 12, 29. terror adv. victores. *Id. ib.* 2, 71. dolor (i. e. indignatio) adv. deos. 14, 1. ira adv. al. 12, 4. accipiendis adv. generum suspicionibus. *Id. Agr.* 9. Procul ab aemulatione adv. collegas. *Id. H.* 1, 68. proelium adv. *Hor. Epod.* 6, 2. ignavus adv. lupos. *Liv.* 8, 2. Copiis, quibus usi adv. romanum bellum fuerant. *Id.* 9, 19. Experti sunt Romani Macedonem hostem adv. Antiochum, i. e. in bello cum Ant. gesto. V. *Drak. Tac. A.* 11, 24. Adversus externa floruimus. Cf. 15, 36. *Justin.* 3, 6. Athenienses adv. tantam tempestatem belli duo duces eligunt. *Liv.* 24, 8. Adv. veterem ac perpetuum imperatorem comparabitur (dux). Cf. 21, 39. et *Gron.* ad *Liv.* 26, 25, 10. *Id.* 42, 49. Adversus quem ibatur (cui bellum inferebatur). *Nep. Ann.* 4. Scipio — apud Trebiam adv. eum venit. *Suet. Tib.* 29. Si quid adv. te liberius dixero.] ℙ *Exadversum*, quod etiam *ex adversum* scribitur, id. valet qu. *adversum*, e regione. *Nep. Them.* 3. *fin.* Exadversum Athenas classem constituere. Al. legunt *adversum*. *Ter. Ad.* 4, 2, 45. Apud ipsum lacum est pistrilla et exadversum est fabrica. *Pl. Bacch.* 4, 7, 37. Video exadv. Pistoclerum. *Appul. Flor. n.* 15. Samos Icario in mari — exadv. Mileto. [*Adde *Ter. Ph.* 1, 2, 38. ibique *Bentl.*] ℙ [*Adversum quam* (ut *contra quam*) *Pl. Trin.* 1, 2, 139. V. *Gron.* ad *Liv.* 30, 10, 4.] ℙ [*Non raro *adv.* postponitur casui, cujusmodi exempla jam supra nonnulla attulimus. Usitatum est in formula *hunc adversus*, ut *Pl. Aul.* 4, 7, 9. *Nep. Con.* 2. *Timoth.* 4.] ℙ [*In libb. mss. permutantur *adversus* et *contra*. V. *Drak.* ad *Liv. epit. l.* 57.]

ADVERTO [*s. *Advorto*, de qua forma, quam edunt etiam ap. *Cic. Fam.* 12, 18., v. in *Vortex* et *Schneid. Gr.* I. p. 11. sq.] ertis, erti, ersum, n. 3. ad aliquam partem verto, converto, ἐπιστρέφω. *Gell.* 16, 6. Brundusium navem advertimus. *Virg. A.* 7, 35. terrae advertere proras. *Ov. Her.* 12, 23. Colchos advertere puppim. *Liv.* 37, 9. classem in portum. [*Similia sunt ap. *Virg.* 7, 196. Advertitis aequore cursum, et 12, 555. urbique adverteret agmen. *Curt.* 8, 13. Porum quoque agmen suum ei parti — coegit advertere. Al. *obvertere*. *Virg. A.* 6, 386. adv. pedem ripae. Cf. *Drak.* ad *Liv.* 37, 9, 8. Denique adde *Sil.* 16, 692. Illum ego ad incensas — advertam patriae sedes, ubi tamen *Heins.* et *Drak. avertam*. V. infra. Interdum tamen poetae, omissis vocc. *prora*, *navis* etc. *advertere* eodem modo absolute ponunt. *Sil.* 1, 288. Mox profugi ducente noto advertere coloni. Sic etiam gr. dicitur; v. *Bosii ell. gr. l.* p. 315. sqq. Nisi mavis dictum esse activum pro medio, quo utitur *Virg. A.* 5, 34. et tandem laeti notae advertuntur arenae i. e. littori. *Ov. Met.* 5, 649. Scythicas advertitur oras. Ita *avertere* dicit *Virg. A.* 1, 104. Cf. de hoc usu *Cort. exc.* VI. *ad Sall. Jug.* 85, 9.] *Ter. Eun.* 2, 3, 51. Illa sese huc adverterat in hanc nostram plateam. *Colum.* 1, 6. Balnearia occidenti aestivo advertantur. [*Id.* 3, 12, 6. vineta orienti.] *Ov. Fast.* 1, 180. advertere aures ad vocem. *Ascon. in Div. Verr.* 5. advertere vultum et oculos in aliquam partem. [*Ov. Met.* 6, 180. In quamcunque domus adverto lumina partem. *Id. ib.* 8, 482. adv. vultus sacris. *Sil.* 16, 213. Huc aures, huc quaeso advertite sensus. *Id.* 6, 105. Tandemque adverte procellis Aequos Iliacis oculos. *Claud. Cons. Prob. et Ol.* 196. Oculos advertere templis. Cf. *Curt.* 5, 11. *Virg. A.* 4, 611. Meritumque malis advertite numen. *Adv. oculos* sign. translata pro *animadvertere* dixit *Plin. Pan.* 34. Praecipue frequens est formula *advertere animum*, *mentem* pro *animadvertere*, *attendere*, quae non uno modo variatur. Dicunt enim absolute *animum advertere*, *an. adv. ad aliquam rem*, *aliquam rem*, *aliquo* et *alicui rei* deinde, omissis illis, nude *advertere* eadem significatione, cui rarius additur *animo*. De his singulatim.] *Liv.* 4, 45. Adverterent animos, ne qui novi tumultus oriretur. *Cic. Fam.* 9, 9. Quid illi sperare possit, animum adverte. [*Liv.* 24, 48. Quam multarum rerum ipse ignarus esset, — animum advertit.] *Ter. Andr. prol.* 8. Nunc, quam rem vitio dent, quaeso, animum advertite. *Id. Ph.* 5, 7, 16. Postquam tantopere id vos velle animum adverteram. *Tac. A.* 13, 49. advertere animum rebus levissimis. *Lucr.* 3, 54. animos ad religionem *Virg. A.* 8, 440. huc advertite mentem. Dicitur etiam *advertere animum aliquid*, sequente casu communi omissa praepos. *Pl. Ps.* 1, 3, 43. Et hoc animum adverte. *Caes. B. G.* 1, 24. Postquam id animum advertit. *Lucr.* 2, 124. Haec te animum advertere par est. [*Cic. Inv.* 2, 51. Naufragum quendam animum adverterunt; sic e mss. *Oudend.* neque improbat *Orelli*, qui laudat *Off.* 2, 19, 69. et *Ruhnk.* ad *Rutil. Lup.* p. 77.] Inde simpliciter *advertere* i. q. attendere, animadvertere. *Cic. Fam.* 1, 1. Advertebantur Pompeji familiares assentiri Volcatio. Alii leg. *advertebatur*. *Tac. A.* 15, 31. Quoties novum aliquid adverterat. *Id. ib.* 14, 4. advertere pericula. [*Id. A.* 13, 54. Illic per otium — advertere quosdam cultu externo in sedibus sed natorum.] *Virg. A.* 4, 115. Qua ratione quod instat, Confieri possit, paucis, adverte, docebo. *Plin.* 8, 10, 10. Hirudo, quam sanguisugam appellari adverto. [*Idem addit *animo* 25, 2, 3. qu

...empore hanc scientiam ad nostros pervenisse animo adverto. *Virg. A.* 2, 712. Animis advertite ...estris. Cf. *Drak.* ad *Liv.* 4, 27, 8. Saepe a librariis confunduntur *animum* (animom), *animo*, *animos adv.*, v. *Drak. ib.*, scribunt etiam nonnunquam *animis*. Vid. *id.* ad 28, 14, 6.] Ac semel reperitur *advertere alicui rei*, ap. *Tac. A.* 3, 52. ventris et ganeae paratus fecerant curam, ne princeps antiquae parsimoniae durius adverteret [*i. e. ne eam nimis tueretur. Ita *Oberl.* Ceterum de his loquendi rationibus certatim dixerunt VV. DD., ut *Burm.* ad *Grat. Cyn.* 148. et ad *Nemes. Ecl.* 1, 41. *Drak.* ad *Liv.* 4, 45, 4. 6, 2, 10. 40, 29, 11. et *id.* et *Gron.* ad 24, 48, 4. *Oud.* ad *Caes. B. G.* 7, 45. et ad *Hirt.* 8, 16., in quibus locis iidem frequentissimam v. *advertere*, *animum advertere* et *animadvertere* permutationem tractant. Adde *Oud.* ad 4, 26. Eodem modo dicitur partic. *adversus*, ut ap. *Caes. B. C.* 1, 81. adverso vitio castrorum. Notandum praeterea, *animum advertere* dici etiam ubi de pluribus sermo est. V. *Drak.* ad 10, 4, 9.] ¶ De rebus quum dicitur, saepe est id. qu. ad se vertere, convertere. *Tac. A.* 1, 40. Gemitus ac planctus etiam militum aures oraque advertere. *Id. ib.* 4, 21. Atque illic eadem actitando, recentia veteraque odia advertit; bonisque exutus etc. *Plin. ep.* 1, 10. Multa in Euphrate philosopho sic eminent et elucent, ut mediocriter quoque doctos advertant et afficiant. *Id. ep.* 9, 26. Omnes advertit, quod eminet et exstat. [*Liv.* 1, 12. Adverterat ea res Sabinos, quod fuerunt qui explicarent *acciverat*. Sed male. Ap. eundem 10, 21. nonnulli codd. non improbante *Drak.* scriptum exhibent: advertit ab eis curis senatum Etruriae ingravescens bellum. Vulg. *avertit*, quae verba saepissime permutantur a librariis. V. *Drak.* etiam ad 6, 23, 8. et ad 26, 5, 9. et cf. *Lips.* ad *Tac. A.* 2, 17. et 12, 51. Ceterum ex his apparet, qua ratione *advertere* possit dici pro *monere*, *admonere*, cujus sign. noster affert exempla hic subjecta.] *Sen. ep.* 94. Non docet admonitio, sed advertit, sed excitat, sed memoriam continet, nec patitur elabi. *Tac. H.* 3, 48. Advertit ea res Vespasiani animum, ut vexillarios e legionibus deligeret. ¶ Denique cum praep. *in*, ut *animadvertere in aliquem*, est i. q. punire. *Tac. A.* 2, 32. In P. Marcium consules more prisco advertere. Et 5, 9. Ut in reliquos Sejani liberos adverteretur [*i. e. ut morte afficerentur. Cf. *id. G.* 7, 3. ¶ Confunduntur a librariis *adv.*, *avertere*, *animadvertere*, v. supra, *adv.* et *admovere*. V. h. v.]

ADVESPĔRASCIT, scebat, avit, impers. 3. ἑσπέρα γίγνεται, vespertinum tempus adventat. *Cic. Verr.* 2, 4, 65. *fin.* Cum jam advesperasceret, discessimus. *Plin.* 7, 52, 53. Cum advesperavisset. *Auct. B. Hisp.* 24. Nisi advesperasset. [*Adde *Ter. Andr.* 3, 4, 2. *Cic. Fin.* 4, 28.]

[ADVESPĔRAT, id. qu. advesperascit. In *Not. Tir.* p. 113. Advesperat. *F.*]

ADVĬGILANTIA, ae, f. *Ruric. ep.* 2, 3. Omni advigilantia praecavere.

ADVĬGĬLO, as, avi, atum, n. 1. ἀγρυπνέω, id. quod vigilo, vel diligenter vigilo ad aliquam rem. *Tib.* 2, 5, 93. Nec taedebit avum parvo advigilare nepoti. *Stat. Th.* 1, 147. Impacatis regum advigilantia somnis pila, *h. e.* milites custodes corporis ...bilis armati, vigiles dormientibus regibus. [*Claud. Eutr.* 2, 419. Vicibus custodia nullis Advigilat vallo.] Impersonaliter *Cic. Leg.* 2, 12. Ut advigiletur ad custodiam ignis. ¶ Translate est curam habere. *Ter. Ph.* 1, 4, 26. Tanto magis te advigilare aequum est. [*Cf. *Andr.* 4, 1, 49.] *Manil.* 1, 81. advigilare sibi. *Q. Cic. Pet. cons. fin.* Si advigilamus pro rei dignitate. [*Claud. l. Stil.* 2, 140. Non prava libido Advigilat stupris.]

ADVĪVO, is, ixi, ictum, n. 3. id. qu. vivo. *Stat. Th.* 12, 424. Hic tenuem nigris etiamnum advivere lucem etc. Al. leg. *vivere*. *Scaev. Dig.* 34, 3, 28. Donec advivet. *Id. ib.* 34, 4, 30. Quamdiu advixerit. *Inscr.* ap. *Grut.* 1145, 8. Conjugi dulcissimo, cum quo advixit sine querela per annos XX. Et 1115, 8. Adviventе eo. *Tertull. adv. Marcion.* 4, 19. Dic mihi omnibus natis mater advivit? *h. e.* vivit una cum filiis, vel: omnes filii habentne semper matrem viventem? [*Hoc verbum *Jul. Capitolino* restitutum ivit *Salm.* in *Anton.* 5.]

ĀDŪLĀBĬLIS, le, adj. cum adulatione factus. *Ammian.* 14, 11. Adulabili sermone seriis admixto. *Id.* 31, 12. Adulabilis quorundam sententia. ¶ Item qui adulatione et blanditiis moveri potest. *Enn.* ap. *Non.* 2, 666. Huic est animus propitiabilis, ita et adulabilis. Alii aliter legunt. V. ADOLABILIS.

ĀDŪLANS, antis, part. v. adulor, dicitur de bestiis cauda blandientibus. *Ov. Met.* 14, 45. perque ferarum Agmen adulantum media procedit ab aula. (Adde *ib.* 257.) *Gell.* 5, 14. de leone: caudam more adulantium canum blande movet. ¶ Item de homine assentante, adulante. *Cic. Am.* 26. Aperte adulantem nemo non videt, nisi qui admodum est excors. *Tertull. adv. Marc.* 1, 27. Quid adulantius quam delicta non exsequi? [*Plin. Pan.* 26. adulantia verba.] ¶ De adorantibus, more Persarum cum regibus suis. *Liv.* 30, 16. More adulantium (accepto, credo, ritu ex ea regione, ex qua oriundi erant) procubuerunt. Conveniens oratio tam humili adulationi fuit. V. ADULATIO.

ADULANTER adv. adulatorie, κολακευτικῶς. *Fulgent. Contin. Virgil.* Vanae laudis appetitus falsa in se adulanter ingesta velut propria reputat.

ĀDŪLĀTĬO, onis, f. κολακεία, blandimentum canum. *Cic. N. D.* 2, 63. Canum tam fida custodia tamque amans dominorum adulatio. *Colum.* 6, 2. *med.* Ad alligatos boves placide et cum quadam vocis adulatione venito. *Plin.* 10, 34, 52. de columbis: circa Veneris preces crebris pedum orbibus adulatio. V. ADULO et ADULOR. ¶ Item assentatio. [*V. ADULOR.] *Cic. Am.* 25. In amicitiis nullam pestem esse majorem, quam adulationem, blanditias, assentationem. [*Ammian.* 16, 2. ancillari adulatione posthabita. Cf. *ib.* 26, 6. et *Salm.* ad *Script. H. A.* II. p. 360. *Liv.* 42, 30. Pars altera regiae adulationis (i. e. adulatorum) erat etc.] ¶ Item adoratio more Persarum in reges suos. *Liv.* 9, 18. Superbam mutationem vestis et desideratas humi jacentium adulationes. Adde *Curt.* 8, 6. et v. ADULANS. [*Cf. *interpp. Liv.* ad 9, 18, 4. Plurali utitur *Tac. A.* 2, 32. Quorum auctoritates adulationesque retuli. Cf. 4, 20. *Plin. Pan.* 41.]

ĀDŪLĀTOR, oris, m. κόλαξ, assentator. *Auct. ad Her.* 4, 21. Nolo esse laudator, ne videar adulator. *Hieron.* ep. 22. *ad Eustoch. n.* 2. Adulator blandus inimicus est. Adde *Trebell. Claud.* 3. [*Quintil.* 12, 10. *Suet. Vit.* 1.]

ĀDŪLĀTŌRĬE, adv. κολακευτικῶς. *Augustin. ep.* 148. Si perfunctorie atque adulatorie res agatur.

ĀDŪLĀTŌRĬUS, a, um, adj. κολακευτικός. *Tac. A.* 6, 32. Exemplar apud posteros dedecoris adulatorii habetur.

ĀDŪLĀTRIX, īcis, f. ab adulator, κολακίς. *Trebell. Cl.* 3. Adulatrices exterae gentes. *Tertull. Anim.* 51. Non reliquiis animae adulatrix, sed etc.

*ADULE, es, *Ptol.* ADULI, Ἄδουλοι *Arrian.* s. Adulis, Ἀδουλὶς *Steph. Byz.*, oppidum Aethiopiae in terra troglodytica, ad sinum Arabicum. Etiam oppidum Aduliton (Ἀδουλιτῶν) dicitur a *Plin.* 6, 29, 34. Inde ADULICUS, a, um, ut Ad. sinus; et ADULITAE, ejus incolae. Cf. *Salm. Exerc.* p. 561.

ĀDŪLO, as, avi, atum, a. 1. voce aut gestu blandior, dicitur de bestiis, corporis gesticulatione et caudae motu alicui blandientibus. *Lucr.* 5, 1069. de canibus: longe alio pacto gannitu vocis adulant. *Colum.* 7, 12. Canes mitissimi furem quoque adulant. Alii leg. *adulantur*. *Vetus poeta* ap. *Cic. Tusc.* 2, 10. de Prometheo ab aquila lacerato (vertit autem hos versus ex *Aeschylo*; neque audiendus est *Nonius*, qui 1, 57. *Accio* tribuit): tum jecore opimo farta et satiata affatim Clangorem fundit vastum, et sublime advolans [*l. *avolans*] Pinnata cauda nostrum adulat sanguinem, *h. e.* laetatur nostro sanguine. *Turneb. l.* 2. *c.* 9. ita exponit: avolans aquila tractu caudae veluti blandiens vulnus perstringendo deterget et quodammodo nostrum sanguinem adulatur: quod et adulantes canes faciunt, ut caudam agitando blande contingant dominum. ¶ Est etiam id. qu. assentari, κολακεύειν. *Val. Max.* 4, 3. *fin.* Cum olera ei lavanti Aristippus dixisset: si Dionysium adulare velles, ita non esses: imo, inquit, si tu ita esse velles, non adulares Dionysium. *Appul. Met.* 5. p. 347. *Oud.* Fraudem vultu tegentes sic adulant. Adde *Auson. Grat. act.* 5. et *Mamertin. Gratiar. act. ad Julian.* 19. [*In iis, qui activa forma usi sint, *Barth. Adv.* 32, 15. laudat *Ausonium* et *Avieni* versum in *Perieg.* 338.: loca flumine adulat, idque *ib.* 24, 9. comparat cum Horatiano isto: quae loca fabulosus lambit Hydaspes. Pertinet hoc igitur ad signif. propriam.] ¶ Usurpatur etiam passiva forma, i. q. κολακεύεσθαι. *Cic. Off.* 1. 26. Cavendum, ne assentatoribus patefaciamus aures, nec adulari nos sinamus. [*Construunt nonnulli: nec eos nos adulari sinamus. Sed recte improbant recentiores editores, ut *Beier.*] *C. Hemina* ap. *Prisc.* 8. p. 791. Adulatique erant ab amicis et adhortati. *Val. M.* 2, 7. *n.* 15. Quo tempore tam angusto tamque gravi etiam tribunus militum adulandus erat. ¶ *Festus* docet, hoc verbum factum esse per metathesin ab *adludo*: nam canes adulantes accedunt et adludunt dominis. [At *Lennep.* ad *Sanctii Minerv.* p. 409. putat ex ἡδύς, *dulcis*, *placens*, dorice ἁδύς, sive ἀδύς, esse ἀδύλος, hinc *adulo*, vel *adulor*, ut *aemulus* ab αἱμύλος: sed illud videtur obstare huic etymo, quod secunda syllaba in *adulo* longa est, cum in ἀδύλος brevis esse debeat. *F.* *Luserunt in hujus v. etymologia etiam alii, ut *Perizon.* ad *Sanct.* I. p. 411. *ed. Bauer.* *aulam* et *ollam* et gr. οὐράν proferens. Cf. *Voss. Etymolog.* et in *Adulari*. *Kärcherus* in *Diar. Schol.* 1828. N. 62. p. 505. cognata putat germanicum *wedeln*, et angl. *wheedle*, quod utraque significatione latinae voci respondeat. Praeterea recte confert gr. σαίνειν.]

ĀDŪLOR, aris, atus sum, dep. 1. voce et gesticulatione motuque blando corporis et caudae blandior. Est enim proprium canum, (si *Nonio* credimus 1, 57.) aliarumve bestiarum gestientium et blandientium. *Colum.* 7, 12. Canes mitissimi furem quoque adulantur. V. ADULATIO et ADULO. ¶ Saepius ponitur pro assentari, seu, ut ait *Cic. Am.* 25., ad alterius non modo sensum et voluntatem, sed etiam vultum atque nutum converti, praesertimque in laudando nimium esse, κολακεύειν. Monet autem *Quint.* 9, 3, 1. sua aetate usitatius fuisse cum dativo usurpare. *Cic. Pis. fin.* Horrentem, trementem, adulantem omnes videre te volui; vidi. Quidam leg. *omnibus*. [*Illud omnes tuentur codd.; cf. *Zumpt. Gr.* p. 310. et *Burm.* ad *Quint.* p. 799.] *Id. Div.* 2, 2. adulari atque admirari fortunam alicujus. *Justin.* 8, 4. adulari sordidam clientelae suae partem. *Tac. A.* 16, 19. adulari Neronem aut Tigellium. *Liv.* 23, 4. adulari plebem. Alii leg. *affari*. [*Adulari est *Salmasii* conjectura, probata *Gronovio*. V. ad h. l. *Drak.*] *Id.* 45, 31. Adulando aut Romanorum imperium aut amicitiam regum. [*Tac. H.* 1, 32. Adulandi quemcunque principem. *Senec. d. Ir.* 2, 31. Adulantes dominum. Quid? quod *Solin.* 2. ut civem blandius adulantur. Hoc tuetur *Salm.* librorum auctoritate, nam vulg. edunt *civi*.] *Nep. Att.* 8. adulari Antonio. *Liv.* 36, 7. Praesentibus adulando semper. ¶ De iis, qui ritu Persarum humi prostrati adorant, ut in ADULANS et ADULATIO dictum est. *Val. Max.* 4, 7. *n.* 2. *ext.* Ephaestionem more Persarum adulata. (Adde 6, 3. *n.* 2. *ext.*) *Tertull. Jejun.* 16. *med.* Qui in idolis ad singulas horas salutandis adulantur. [*Cf. *Gron.* ad *Liv.* 9, 18. Est gr. προσκυνεῖν.] ¶ Pro *colere* usurpatur non semel a *Tertulliano*. Hac autem signif. docent Etymologi ductum esse ab antiquo et obsoleto *olo*, *as*, quod olim pro *orare* seu *adorare* usurpatum fuisse putant: ex quo factum esse *adolo* (adulo) et *adulor*. [*Hoc minime necesse esse, facile intelligitur; Tertullianus enim latinis vocc. pro lubitu utitur.] *Tertull. Pall.* 4. *fin.* Adulari Aesculapio. *Id. adv. Psych.* 14. Non tantum obsequi Domino debeo, sed et adulari. Adde 16. Hinc sunt *adolabilis* pro *adorabilis*, *adolatio* et *adolo* pro *adoratio* et *adoro*, quae v. suis locis. [*De discrimine verborum *adulari*, *assentari* et *blandiri* sic breviter praecipiunt Grammatici: adulamur gestu, assentamur verbis, blandimur utroque. Cf. *Kärcher.* l. l.]

ĀDULTĔR, ri, m. μοιχός, alienae conjugis corruptor: ex ἡδυλίζω, hinc ἡδυλισμός, συνουσία, et ἡδυλίσαι, συνουσιάσαι. *Hesych.* Sed praestat etymon *Festi*: Adulter et adultera dicuntur, quia et ille ad alteram, et haec ad alterum se conferunt. *A* igitur in compositione vertitur in *u*. [*Hoc minime rarum, v. *Schneid. Gr. l.* I. p. 11. Alii alia excogitaverunt, ut fieri *adulter* ab *adulere*, quod dictum esse pr. *adulare*. Alia habet *Barth. Adv.* 1, 1. et cf. in ADULTERIUM *init.* Nostri rationem probat *Kaercherus*, ut *adulter* propr. sit, *qui ad alteram accedit*, ac maxime illiciti amoris causa; tum, ubi de rebus dicatur, id, *quod ad alterius similitudinem accedit* s. *factum est*, sed non tamen id ipsum neque aeque bonum est, quod igitur specie fallit, *falsum*, *fictum*, *non genuinum*.] *Cic. Cat.* 2, 4. Quis ganeo, quis nepos, quis adulter, quae mulier infamis etc. [*Cf. *id. Fin.* 2, 9. *Ov. Her.* 20, 8. ubi *conjux* opponitur.] *Tac. A.* 3, 24. Adulteros filiae ac neptis punivit. Et mox: Silanus in nepte Augusti adulter. [*Ut *adulter filiae* dicitur, ita *adulter nominis* audacius dixit *Ovid. A. A.* 2, 637. cum nominis exstat adulter, i. e. qui per mendacium gloriatur de amoribus feminae.] — Dicitur etiam de brutis animalibus. *Claud. Cons. Mall. Theod.* 304. Cum forte leaenae Nobiliorem uterum viridis corrupit adulter. *Grat. Cyneg.* 164. Tunc et mansuetis tuto ferus errat adulter in stabulis. ¶ Interdum latius usurpatur pro quocumque impudico amatore. *Hor. Od.* 3, 16, 1. Inclusam Danaen turris ahenea Robustaeque fores munierant satis Nocturnis ab adulteris. *Id. Od.* 1, 36. *extr.* Nec Damalis novo divelletur adultero. Adde *Ov. Ib.* 338. ¶ [*Proprie h. v. substantive tantum usurpatum fuisse videtur, sed a poetis interdum etiam adjective dictum est, ut respondeat gr. μοιχικός.] *Hor. Od.* 1, 15, 19. Adulteros crines pulvere collines, [*i. e. crines, quales sunt adulteri, eleganter compti.] *Ov. Amor.* 3, 4, 5. adultera mens est [*i. e. quae cogitat amores. Cf. *Lactant.* 6, 23, 34. *Solin.* 27. partus adulteri, i. e. ex adulterio suscepti. Translate hoc dixit de arboribus insitis *Manil.* 2, 22. atque arbusta vagis essent quod adultera pomis.] Saepius autem adjective reperitur dictum pro *adulterinus* i. e. fictus, vitiatus, corruptus. *Ov. A. A.* 3, 643. adultera clavis. Cf. ADULTERINUS. [*E *Tertull.* sapor adulter affert *Salm.* ad *Solin.* l. l.] *Appul. Met.* 10. p. 696. *Oud.* *adulter nummus*, et *Plin.* 33, 7, 37. *adulterum minium*, hoc est adulteratum. Paullo alia ratione pro *neglectus*, *sterilis*, *perditus* de agris dixit *Prudent. Hamartig.* 217. tunc lolium lappasque leves per adultera [*i. e. adulterata et corrupta illis ipsis, lolio etc.] culta Ferre malignus ager glebis male pinguibus ausus. ¶ Interdum *adulter* sumitur pro adulteratore. *Impp. Valentin. Theodos. et Arcad. Cod.* 1, 7, 3. Adulter monetae. *Imp. Constantin. ibid.* 9, 24, 2. Adulter solidorum.

ĀDULTĔRĂ, ae, f. quae cum alieno marito concumbit, μοιχάς, μοιχαλίς. *Hor. Od.* 3, 3, 25. Jam nec Lacaenae splendet adulterae Famosus hospes.

[*Or. Met. 10, 347. adultera patris. Quint. 5, 10, 104. Adulteram sine adultero occidi. Cf. id. 7, 1, 7. Suet. Cal. 24. Sorores condemnavit quasi adulteras.] Dicitur hoc quoque de brutis animalibus. Plin. 8, 16, 17. Odore pardi coitum sentit in adultera leo.

ĂDULTĔRĀTĬO, onis, f. παραχάραγμα, [*dicitur hoc propr. de nummis] corruptio simplicis et sincerae rei, admixtione deterioris et vilioris. Plin. 21, 6, 17. Probatio croci sinceri, si imposita manu crepat, veluti fragile: humidum enim, quod evenit adulteratione, cedit. Id. in lemmatis ante l. 2. ad l. 12. n. 19. In omnibus odoribus aut condimentis dicuntur adulterationes, experimenta, pretia.

ĂDULTĔRĀTOR, oris, m. παραχαράκτης, qui adulterat et corrumpit aliquid. Claud. Saturnin. Dig. 48, 19, 16. sub fin. Adulteratores monetae.

*ADULTERATRIX. Gl. gr. lat. μοιχαλίς, adulteratrix.

ĂDULTĔRĀTUS, a, um, partic. v. adultero, i. q. adulterio corruptus. Suet. Caes. 48. Ob adulteratam equitis Romani uxorem. Id. ib. 6. adulteratam opinatus a P. Clodio. Adulteratus nidus dicitur a Plin. 10, 9, 11. in quo aliena ova aut pulli foventur [*de cuculo loquitur, qui alienis nidis ova sua excludenda committit.] ℙ [*Translate Flor. 2, 11. Gallograeci — adulteratae (aliis populis mixtae) reliquiae Gallorum.] Inprimis vero dicitur, ut κιβδηλευθείς, alienae et vilioris rei admixtione corruptus. Plin. 31, 10, 46. n. 4. Nitrum sincerum facile resolvitur, adulterum pungit. Id. 19, 3, 15. Laser adulteratum.

ĂDULTĔRĪNUS, a, um, adj. ex adulterio natus, μοιχικός. Plin. 7, 2, 2. Liberi adulterino sanguine nati. Et de brutis animalibus id. 10, 3, 3. Pullus adulterinus et degener. ℙ Translate sumitur pro adulterato, aliena et viliore re admixto, corrupto, κίβδηλος. Cic. Off. 3, 23. adulterinos nummos pro bonis accipere. Id. Cluent. 14. testamentum signis adulterinis obsignare. [*Liv. 40, 23.] Sall. Jug. 12. Adulterinae claves. Plin. 26, 8, 38. Scammonium adulterinum. [*Varr. R. R. 1, 40. Semina propter similitudinem adulterina. Pl. Bacch. 2, 3, 32. adulterinum symbolum. Appul. Met. 4. adulterinae literae (i. e. fictae). Ap. eund. ib. 7. auctor adulterinus est Amor sub aliena imagine latens.] Ulp. Dig. 47, 11, 6. Staterae adulterinae. Paul. ex Festo: Adulterina signa dicuntur alienis anulis facta.

ĂDULTĔRĬO, onis, m. Vox est usurpata a Laberio pro adultero, ut interpretatur Non. 2, 12., vel pro adulterio, ut exponit Gell. 16, 7., qui merito eam damnat, ut nimis licenter noveque fictam. Idem de voce adulteritas, quae itidem pro adulterio ab eodem Laberio usurpata est, esto judicium.

ADULTERITAS, atis, f. V. voc. praeced.

ĂDULTĔRĬUM, ii, n. μοιχεία, alieni tori violatio. Papin. Dig. 48, 5, 6. Proprie adulterium in nupta committitur, propter partum ex altero conceptum, composito nomine, h. e. adultus ab altero. Quint. 7, 3. Adulterium est cum aliena uxore coire. Cic. Or. 2, 68. deprehendi in adulterio. Ulp. Dig. 1, 12, 1. committere adulterium in uxorem alienam. Catull. 67, 36. Cum quibus illa malum fecit adulterium. [*Suet. Aug. 69. adulteria exercere. Id. Cal. 11. ad. obire, quo loco Bremi intelligit de locis, in quibus adulteria committuntur. Adulteria componere dixit Tertull. Apol. 15.] Vell. 2, 45. Ob initum adulterium. Justin. 5, 2. et 22, 1. adulterio cognoscere alicujus uxorem. [*Suet. Caes. 52. impudicitiae et adulteriorum flagrare infamia. Id. Cl. 1. per adulterii consuetudinem procreatus. Id. Aug. 70. poetae verba affert: dum nova divorum coenat adulteria, i. e. inter coenandum adulteria committit. Adulteria caelata vasis sunt adulteriorum imagines ap. Plin. 14, 22, 28. De adulterii poena in lege Julia constituta v. Lips. Exc. ad Tac. A. 4, 42. et Gesner. ad Plin. ep. 6, 31, 6.] — De brutis animalibus Plin. 8, 5, 5. adulteria non novere elephanti. Id. 10, 34, 52. Columbis non nota adulteria. ℙ Translate id. 17, 1, 1. Adulteria arborum, h. e. insitiones, quibus arbores alienos surculos accipere et poma non sua gignere coguntur. Id. 19, 3, 15. Adulteria mercis, h. e. adulterationes. Et 14, 9, 11. Adulterium mellis. Id. 9, 40, 65. adulteria naturae appellat varia medicamina, seu colores disparatos permixtos una ad conficiendum unum colorem purpureum aut conchylii. Sic Manil. 5, 266. Ut sit adulterio succorum gratia major. [*Haereticos adulteria appellat Tertull. Apolog. 47.]

ĂDULTĔRO, as, avi, atum, a. 1. μοιχεύω, adulterium committo, alienum virum aut feminam corrumpo. Justin. 43, 4. Mulier adulterare cum Graeco adolescente solita. Suet. Aug. 67. Proculum mori coegit compertum adulterare matronas. [*In h. l. igitur transitiva dicitur signif. pro corrumpere. Cf. in ADULTERATUS. Cum Justini l. compone Cic. Leg. 1, 16.] ℙ Translate est corrumpere et suam rebus simplicitatem adimere admixtione rei deterioris. Cic. Am. 25. Simulatio tollit judicium veri idque adulterat. Id. Partit. 25. Voluptas boni naturam fallaciter imitando adulterat. Id. Caecin. 26. adulterare jus civile pecunia. Plin. 12, 12, 26. Nardus adulteratur pseudonardo. Id. 16, 40, 76. n. 3. adulterare colorem. Id. 37, 3, 12. gemmas. Paul. receptar. Sentent. l. 5. tit. 25. nummos. Ulp. Dig. 11, 3, 1. rationes dominicas. Ov. Fast. 1, 373. de Proteo: ille suam faciem transformis adulterat arte, h. e. vertit, mutat. ℙ Adulteror, aris, deponenti forma etiam dici quidam putant afferuntque locum Cic. Off. 1, 35. latrocinari, fraudare, adulterari. Sed adulterare alii legunt [*ut Beier.] Huc etiam trahunt illud Hor. Epod. 16, 32. Adulteretur et columba milvio, h. e. cum milvio adulteretur. Sed etiam ita exponi potest: adulteretur, hoc est ineatur a milvio, ut sit passivum [*recte haud dubie. ℙ Ap. Cic. Rosc. Com. 4. confunduntur adulterare et annumerare; quod v. ibi restitutum est ab editoribus.]

ĂDULTĔROR, aris, dep. 1. V. voc. praeced.

ADULTUS, a, um, partic. v. adoleo, qui crevit. Justin. 43, 2. Adultis inter pastores de virtute quotidiana certamina et vires et pernicitatem auxere. [*Tac. A. 2, 3. apud Dahas adultus. Cf. 11, 16.] ℙ Saepe est nomen adj., et significat illum, qui jam crevit et ad justam staturae suae magnitudinem pervenit, ἀνδρωθείς, diciturque ita proprie de animalibus et plantis. Cic. Tusc. 5, 20. virgines adultae (ὡραῖοι). [*Suet. Tib. 10. adultis jam Augusti liberis. Id. Cl. 39. adulto filio.] Id. Verr. 2, 3, 68. adulta aetate puer. [*Suet. A. 69. cf. Liv. 1, 4. et quae supra in ADOLESCO diximus.] Sall. Cat. 15. Timens privignum adultum aetate. Plin. 9, 8, 7. Adulti catuli delphinorum. Id. 10, 33, 49. adultiores pulli hirundinum. Hor. Epod. 2, 9. adultae vitium propagines. [*Ammian. 30, 3. adultae in pastum segetes. Hinc per imaginem Cic. Tusc. 2, 4. (Philosophia) ea mandat his (animis) et, ut ita dicam, serit, quae adulta fructus uberrimos ferant.] — Tum eadem signif. dicitur etiam de aliis rebus. Stat. Silv. 2, 1, 122. adultus crinis. [*Ammian. 16, 12. adultae lanuginis juvenis.] Catull. 20, 11. capellae ubera adulta lacte [*i. e. distenta, turgentia.] ℙ [*Translate dicitur omnino de iis, quae ad maturitatem et perfectionem venerunt.] Cic. Brut. 7. Non nascentibus Athenis, sed jam adultis. Tac. H. 5, 8. Macedonibus invalidis, Parthis nondum adultis. Vell. 2, 110. adulta viribus Dalmatia. [*Cic. R. P. 2, 11. Adultus jam et pene puber populus Rom. a Romulo relictus. Beier. Adde Liv. 2, 1.] Cic. Cat. 1, 12. adulta pestis reipublicae. Tac. H. 1, 31. incipiens adhuc et nondum ad. seditio. [*Id. A. 15, 73. coepta adultaque conjuratio.] Id. A. 3, 53. praevalida et adulta vitia. Id. ib. 1, 46. auctoritas adolescentium nondum adulta. Id. H. 3, 23. adulta nocte [*i. e. media, alta. Cf. Salmas. Exerc. p. 506.] Id. A. 2, 23. adulta aestate [*i. e. media et jam ad auctumnum vergente. Cf. Serv. ad Virg. G. 1, 43., qui ver novum, adultum, praeceps distinguit. Tac. A. 11, 31. ad. auctumnus. Adultus sol. V. in ADUSTUS.] ℙ Adultus pro crematus. V. in Adoleo.

ĂDUMBRĀTIM, adv. τυπωδῶς. Lucr. 4, 362. Non tamen ut coram quae sunt vereque rotunda, Sed quasi adumbratim paulum simulata videntur, h. e. non omnino et perfecte rotunda.

ĂDUMBRĀTĬO, onis, f. σκιαγραφία, rudis et imperfecta rei descriptio aut imago. Vitr. 1, 2. Scenographia est frontis et laterum abscedentium adumbratio. V. ADUMBRO. ℙ Translate Cic. Or. 29. Nulla est ullo in genere laus oratoris, cujus in nostris orationibus non sit aliqua, si non perfectio, at conatus tamen atque adumbratio. ℙ Refertur etiam ad simulationem. Val. Max. 7, 3. n. 8. ext. Insidiosa beneficii adumbratio.

ĂDUMBRĀTUS, a, um, partic. v. adumbro, umbra tectus. Petr. Sat. 105. Ut notae quoque litterarum, non adumbratae comarum praesidio, totae ad oculos legentium accederent. ℙ Item descriptus, delineatus, adjectis umbris colorum, non tamen perfecte expressus (v. ADUMBRO) ἐπισκιασθείς. Id. ib. 106. adumbrata inscriptio. Cic. N. D. 1, 27. Cedo mihi istorum adumbratorum deorum lineamenta atque formas. [*Sic dicuntur dii Epicuri, qui non corpus, sed quasi corpus habent. Quintil. Decl. 10, 11. adumbrati artificis manu vultus.] ℙ Translate Cic. Coel. 5. Habuit ille permulta maximarum non expressa signa, sed adumbrata virtutum. Id. Leg. 1, 22. rerum omnium quasi adumbratas intelligentias animo ac mente concipere [*i. e. notiones innatas, quas gr. προλήψεις appellant. V. Goerenz. Id. Fin. 5, 24. Quodsi ipsam honestatem undique perfectam atque absolutam — penitus viderent, quonam gaudio complerentur, quum tantopere ejus adumbrata opinione laetentur? Cf. Goer.] Id. Tusc. 3, 2. Consectatur nullam eminentem effigiem virtutis, sed adumbratam imaginem gloriae. Est enim gloria solida quaedam res et expressa, non adumbrata. Id. Verr. 2, 3, 33. Aeschrio, Pippae vir adumbratus [*nam Verri uxorem permittebat. Id. Agr. 2, 9. comitia adumbrata, quibus opp. vera. Nimirum umbra speciem quidem alicujus rei refert, minime vero res ipsa est. Adde Sall. 18. adumbratum indicium filii.] Tac. A. 4, 31. Nec occultum est, quando ex veritate, quando adumbrata [*i. e. ficta] laetitia facta imperatorum celebrentur. [*Ammian. 14, 11. Jam non adumbratis fallaciis res agebatur, sed etc.]

ĂDUMBRO, as, avi, atum, a. 1. ἐπισκιάζω, umbram inducere. Colum. 5, 5. Palmeis tegetibus vineas adumbrabat. Id. 11, 2, 61. Adumbrantur stramentis uvae, ne caloribus exarescant. [*Cf. 9, 7, 4.] ℙ Est etiam verbum pictorum et significat quadantenus aliquid exprimere, non primis tantum lineis, ut vulgo interpretantur, delineare. Est enim adumbrare Latinis, quod Graecis σκιαγραφεῖν, et adumbratio σκιαγραφία, lineatio, quae addit umbras, et oculis non modo lineas exhibet, sed explicatiores etiam rerum species subjicit. Primum enim pictores lineamenta ducunt futurae imaginis (quod ἰχνογραφία dicitur), deinde inducunt colores, quibus addunt umbras, et sic paulo expressiorem speciem exhibent, non tamen perfectam. Haec igitur adumbratio est, cui postea accedit manus ultima, cum omnia ad exactam elegantiam exprimuntur et expoliuntur. Val. Max. 8, 11. fin. Quod pictor adumbrare non valuit, casus imitatus est. Quintil. 7, 10, 9. Quis pictor omnia, quae in rerum natura sunt, adumbrare didicit? ℙ Translate est quocumque modo aliquid persequi, describere, repraesentare. [*Cic. Fin. 5, 22. A natura adumbrantur honesta, quae intelligimus. V. supra in ADUMBRATUS.] Cic. Or. 2, 47. Heroum veteres casus fictosque luctus imitari atque adumbrare dicendo. [*Curt. 10, 3. Nec Persis Macedonum morem adumbrare, nec Macedonibus Persas imitari indecorum est.] Id. Or. 14. Eloquentiae speciem et formam adumbrare. Id. Or. 3, 4. Quo in genere orationis utrumque oratorem cognoveramus, id ipsum sumus in eorum sermone adumbrare conati. Ementiendo adumbrare est fingere, comminisci. Cic. Dom. 30. Quid te desperatius, qui ne ementiendo quidem potueris auctorem adumbrare meliorem? [*Adumbro, inumbro, obumbro in libris confunduntur. Burm. ad Virg. G. 4, 20. coll. Aen. 11, 66.]

[ADUMENUS, i, cognomen libertinum in Inscr. ap. Mur. 1530, 5. Ti. Claudius Robus fecit liberto suo benemerenti Adumeno. F.]

*ADUNAS s. ADUNA, ae, fluvius in Perside et Susiana, qui in Eulaeum influit. Plin. 6, 27, 31.

ĂDŪNĀTĬO, onis, f. congregatio, ἕνωσις. Vox est Cypriani ep. 57. et 60. (al. 60. et 62.), Diomed. 1. et Cassiod. ep. 4, 33. et 36.

ĂDŪNĀTUS, a, um, part. v. aduno, congregatus, collectus, ἑνωθείς. Justin. 2, 12. Cum adunata omnis classis esset. Et 7, 1. adunatis gentibus. Et 15, 4. adunatis copiis. Adde Pallad. 4, 10. fin. et Lact. Opif. D. 17. fin. Putatur etiam Cicero hac voce usus Off. 3, 8. Turpitudinem vides adunatam ei rei etc. Ita enim legit Nonius 4, 20. Ceteri autem omnes mss. et edd. adjunctam habent.

ĂDUNCĬTAS, atis, f. curvitas in acutum desinens, καμπυλότης. Cic. N. D. 2, 47. Animalia cibum partim unguium tenacitate arripiunt, partim aduncitate rostrorum. Adde Plin. 10, 49, 69.

ĂDUNCUS, a, um, adj. καμπύλος, acumen curvum habens unci modo. Cic. Cluent. 48. Serrula adunca ex omni parte dentium et tortuosa. [*Id. N. D. 1, 24. curvata et quasi adunca.] Id. Tusc. 2, 10. vertens carmina Aeschyli: adunci ungues. Ov. Met. 13, 808. adunci hami. [*Ib. 14, 628. falx. Plin. 11, 37, 60. rostra. ib. 45. cornua. Liv. 1, 18. Dextra manu baculum sine nodo aduncum tenens, quem lituum appellaverunt.] Id. Fast. 2, 295. Aduncus vomer. Ter. Heaut. sub fin. aduncus nasus. V. NASUS. Ov. Fast. 6, 196. magni praepes adunca Jovis, h. e. aquila adunco rostro. ℙ Gradus hujus adjectivi nondum vidimus.

[ADUNDO, as, id. qu. abundo. Legitur in Not. Tir. p. 125. Adundat. F.]

*ADUNICATES, ium, populus in Gallia Narbonensi. Plin. 3, 4, 5.

ĂDŪNO, as, a. 1. ἑνόω, congrego. Lactant. Mort. pers. 45. extr. Sparsi milites per diversas regiones fuerant, et adunari omnes angustiae temporis non sinebant. Pallad. 3, 29. Membra divisae partis adunare et vinculo constricta deponere. Adde Justinum supra in ADUNATUS. Qui enim Livio tribuunt 32, 30., male tribuunt, et verbo adjungo, quod legitimum est, injuriam faciunt. [*V. de h. v. Arntzen. ad Aurel. Vict. de V. Ill. 1, 4.]

ADVOCAMENTUM, ti, n. pro advocatione quidam inepte legunt ap. Plin. ep. 5, 8. veniam advocamenti peto: sed alii plerique rectius advocandi. V. ADVOCO.

ADVOCATIO, onis, f. patrocinium alicui in judicio praestitum, συνηγορία. Significatur autem non quidem causae dictio (quae oratoris est), sed consilium et auxilium quodcumque aut officium in alicujus causa adhibitum. V. ADVOCATUS. Cic. Fam. 7, 10. ad Trebat. JCtum: tu in re militari multo es cautior, quam in advocationibus. [*Huc refer Quint. Decl. 4, 6. Satis sit, hucusque auctoritatem sacrae legis attingere, ut illam in advocationem sacrae mortis adducam, i. e. ut mihi ad

imento sit ad mortem parricidii expertem.] ℙ Etiam causae dictio totumque oratoris officium advocationis nomine significari aliquando coeptum est. Plin. ep. 5, 14. bis terque hoc modo usurpat. [*Id. , 11, 19. injuncta advocatione. Cf. Quintil. 7, 1.] Suet. Gramm. 22. M. Pomponius Marcellus in advocatione quadam (nam interdum et causas agebat) soloecismum ab adversario factum etc. Val. Max. 7, 3. n. 5. ext. Demosthenes, ut in advocationem venit, mulier, inquit, parata est etc. Ulp. Dig. 1, 16, 9. Advocationem suscipere adversus aliquem. ℙ Ponitur etiam pro consultatione. Cic. Verr. 2, 1, 49. fin. In aede Castoris, quo saepenumero senatus convocatur, quo maximarum rerum frequentissimae quotidie advocationes fiunt. Ubi Asconius: vel uti consulatur convenientibus advocatis, vel ut alterutri parti apud arbitros adsint, vel ut ipsi judices in rem aliquam capiantur. [*Non pauci h. l. ea significatione intelligunt, quae proxime sequitur, ut advocatio sit coetus advocatorum.] ℙ Item pro ipsis advocatis, ut servitia pro servis. Liv. 3, 47. Virginius sordidatus filiam secum cum ingenti advocatione in forum deducit. Cic. ...ext. 56. Scio quid gravitas vestra, quid haec advocatio, quid illi conventus, quid honos meus postulet. [*Cf. id. Quint. 14. Rosc. Com. 3. Caec. 5. Sull. 29.] Id. Dom. 21. Cum eos, qui in conventu virorum bonorum verba de salute mea fecerant, adesse jussisti eorumque advocationem manibus, ferro, lapidibus discussisti, tum profecto ostendisti vim tibi maxime displicere. [*Hinc etiam dicitur de ordine advocatorum, ut in aliqua urbe. Cod. Just. 2, 3, 30. init. advocatio Caesareensis, i. e. ii advocati, qui Caesareae habitant. Et paulo aliter ib. 2, 7, 8. advoc. Praetoriana i. e. qui sunt in judiciis praefecti praetorio.] ℙ Item pro mora et dilatione judicii. Nam qui parum instructi sibi videntur ad respondendum, advocationem, i. e. advocandi amicos jus petere a judice solent spatiumque consulendi. Sen. praef. l. 3. excerpt. Controv. pr. fin. Tanta illi perturbatio fuit, ut advocationem peteret. Cic. Fam. 7, 11. Ego omnibus, unde petitur, hoc consilii dederim, ut a singulis interregibus binas advocationes postulent, h. e. binas dilationes; quae cum fere in perendinum darentur, totum interregnum, quod quinque dierum spatio finiebatur, absumebant. [*V. Manut. et Graev. ad l. 1. Adde Burm. ad Petron. Sat. 96. p. 458. Quint. Decl. 280. Non meretur advocationem, ubi praecedit: neutra res est, quam differri oporteat. Adde Vorst. ad Valer. M. 2, 4, 1.] ℙ Hinc translate pro quacumque mora sumitur. Sen. Cons. ad Marc. 10. Nimis magnam advocationem dedi: festinandum est. Id. d. Ira 1, 16. Ratio etiam advocationem sibi petit, ira festinat. Id. nat. Qu. 7, 10. ut det eis aliquam advocationem, quid de his cometis dicatur, qui senis mensibus apparuerant? i. e. statum seu quietem a cursu. Hoc autem loco nimis audacter, de cometis loquens, advocationis verbo usus videtur Lipsio ad c. 10. Consol. ad Marc. ℙ Nova signific. h. v. posuit Tertull. pro consolatione, Patient. 11. V. ADVOCO. ℙ [*In libb. confunduntur advoc. et invocatio, ut ap. Liv. , 47, 1.]

ADVŎCĀTOR, oris, m. id. qu. advocatus. Tertull. c. Marc. 4, 15. Deus divitum aspernator, mendicorum advocator. [*At in his non videmus quid impediat, quominus advocatorem explicemus eum qui advocat.]

ADVŎCĀTUS, a, um, particip. v. advoco, παρακληθείς, προσκληθείς. Curt. 4, 11. Quos Alexander, advocato consilio, introduci jussit. Nep. Alc. . concione advocata. Liv. 42, 33. populus in concionem advocatus. Catull. 40, 5. Quis deus tibi non bene advocatus? h. e. non rite invocatus. Sic Liv. 8, 33. dii haud frustra advocati. Adde Varr. R. R. 1, 1. [*2, 5.] Cic. Caecin. 9. fin. Non solum Aebutium cum armatis venisse compluribus, verum etiam cum advocatis (ad auxilium ferendum) perpaucis eo venisse Caecinam. ℙ Translate Cic. Tusc. 4, 23. Non igitur desiderat fortitudo advocatam iracundiam; satis est instructa, armata, parata per sese. Id. Acad. 2, 27. Adhibes artem advocatam etiam sensibus. [*Utrumque locum noster posuerat s. v. ADVOCATA, ae, f. quod nobis ineptum videbatur.] Id. Tusc. 5, 38. Sapientis autem cogitatio non ferme ad investigandum adhibet oculos advocatos. [*Immerito hoc displicuit Ernestio. Plura v. in Advoco.] ℙ Ex his apparet, advocatum dici eum saepe, qui ad auxilium ferendum advocatur. Hinc igitur hoc verbum, cum substantive dicitur, partim omnino eum, qui in quacunque re consilium, auxilium, operam alicui praebet, ut ap. Petron. Sat. 110. periclitantium advocatus, partim vero et maxime eum, qui alteri adest in causa apud judicem, συνήγορον, significat. Significabatur autem h. v. temporibus Ciceronis non is, qui causam agebat, sed is tantummodo, qui advocabatur, ut consilio et praesentia aut quacumque alia ratione [*ut laudando reum] in judicio causam juvaret, jus suggereret, et litigandi formulas forique morem doceret. [*Cf. in hanc rem Ruhnk. ad Ter. Eun. 2, 3, 48.] Ascon. in Div. Verr. 4. Qui defendit alterum in judicio, aut patronus dicitur, si orator est; aut advocatus, si jus suggerit (quod erat JCtorum, cum consulentibus de jure respondebant); aut praesentiam suam commodat amico (quod erat cognatorum et amicorum); aut procurator, si negotium suscipit; aut cognitor, si praesentis causam novit et sic tuetur ut suam. [*V. etiam Heindorf. ad Hor. Sat. 2, 5, 38.] Cic. Fam. 7, 14. ad Trebat. JCtum: minus multi jam te advocato causa cadent. [*Cf. id. Mur. 4.] Id. Cluent. 40. Quis eum unquam non modo in patroni, sed in laudatoris aut advocati loco viderat? Id. Or. 2, 74. Orat reus, urgent advocati, ut invehamur etc. Id. Sull. 29. advocatum esse alicui reo. [*Id. Phil. 1, 7. Armatos homines, quos in senatum induxerat, Antonius Consul advocatos appellat; vellem adesset sine advocatis.] Id. Off. 1, 10. venire advocatum alicui in rem praesentem. [*Cf. id. Quint. 8. Ter. Eun. 4, 6, 26. Ad. 4, 5, 43. Pl. Poen. 3, 6, 11. Bonam dedistis, advocati, operam mihi; cras mane in comitio este obviam; qui iidem antea (3, 4, 1. et 6, 1. testes appellantur.) Liv. 38, 33. Ierunt alii etiam illustres viri, et advocati privatis etc. Ter. Eun. 2, 3, 49. Adv. mane mi esse ut meminerit. Id. Ad. 4, 5, 11. advocatum sibi. Cf. Drak. ad Liv. 42, 33, 1. Praecipue hanc rem illustrat Ter. Ph. 2, 1, 82. Inde ibo ad forum atque aliquot mihi amicos advocabo, ad hanc rem qui adsient, ut ne imparatus sim, si adveniat Phormio. Ridiculae advocationis exemplum v. ib. 2, 4.] ℙ Deinde [*inferiore demum aevo; v. Manut. ad Cic. Fam. 7, 10.] translata est haec vox ad significandum etiam ipsum patronum, qui causam dicit et in judicio defendit, causidicum, oratorem. Auct. dial. de Orat. 1. Horum temporum diserti, causidici, et advocati, et patroni, et quidvis potius, quam oratores vocantur. Quintil. quoque 12, 1, 13. [*cf. ib. 25, 5, 6. 9, 3, 22.] Suet. Cl. 15. et 33. Plin. ep. 7, 23. [*et Tac. A. 11, 5. 6.] hoc sign. usurpant. ℙ [Advocatus populi est plebis tutor et quasi tribunus, alius a patrono municipii; fortasse idem fuit ac patronus plebis (Inscr. ap. Morcell. de stil. T. 2. p. 62. ed. Patav.), nam populum pro plebe dixit etiam Martial. 8, 15. dat populus, dat gratus eques, dat tura senatus. Idem munus videtur significari in Inscr. ap. Don. cl. 5. n. 88. C. Gallerio C. F. An. Juliano Advocat. Public.; qui idem dicitur ibid. Patronus Coloniae Augustae Ariminensium. Hinc Veneta respublica suum habebat Avogador, quod munus ex priscis temporibus profecto repetendum videtur. Inscr. ap. Maff. Mus. Ver. p. 116. 1. C. Calvisio C. F. Pob. Statiano populi advocato Veronensium patrono. Id. ib. p. 366. 3. Q. Gellio Villiano II. viro, advocato populi ordo. F. *Advocatus fisci commemoratur ab Eutrop. 8, 18 (9) ubi v. interpp.]

ADVŎCĬTĀRE, est saepe advocare. Festus.

ADVŎCO, as, avi, atum, a. 1. προσκαλέω, id. qu. voco, ad me, ad aliquem locum, aliquo consilio voco. Sall. Cat. 60. Ego vos, quo pauca monerem, advocavi. Et 47. Reliquos in aedem Concordiae venire jubet, eo senatum advocat. Tac. H. 4, 41. advocare deos testes. Ov. Rem. am. 110. advocari aegro, i. e. ad aegrum. [*Quint. Decl. 8, 14. Medicos advocat alia curatio. V. ibi Burm.] Hor. Od. 4, 11, 13. advocari (id. qu. invitari) gaudiis i. e. ad gaudia. [*Quintil. 11, 1. advocari causis.] Cic. Att. 12, 18. adv. aliquem ad obsignandum. [*Quint. 12, 1. ad defendendas causas.] Virg. A. 5, 44. socios in coetum advocat Aeneas h. e. in concionem. Liv. 4, 1. advocare plebem ad concionem. Cic. Verr. 2, 3, 8. viros primarios in consilium. Id. ib. 80. adv. concionem. [*Praepos. in habes etiam ap. Liv. 42, 33. praep. ad 1, 39. adv. consilium est ap. eund. 1, 6. Sed possent haec multis, si tanti esset, augeri, etiam similibus, ut adv. in regiam Curt. 10, 6. Perpetua tamen est in hujusmodi locis atque etiam in aliis commutatio verborum advocare, vocare, convocare, de qua, ut omnino de istis locutionibus, adi Barth. ad Stat. Th. 4, 305. Burm. ad Phaedr. 1, 14. Drak. ad Liv. 2, 55, 10. 7, 37, 1. 26, 41, 2. id. et Gron. ad 26, 48, 13. Drak. ad 30, 5, 1. et Gron. ad 44, 2, 5. Sic etiam ap. Cic. Phil. 2, 39. quos convocasti edidit Orell. ex libb. melioribus, cum vulgo legeretur advocasti. Illud praeterea commemorandum est, in talibus locis interdum avocare pr. advocare scriptum reperiri, nam haec quoque verba saepissime confunduntur. V. Burm. ad Virg. A. 5, 44. Drak. ad Liv. 1, 6, 1. 4, 61, 3. et alibi. Sic ap. Liv. 3, 16., ubi haec leguntur: concilium inde legi perferendae habere, avocato populo ab armis, al. praebent advocato, quod Drak. certe non improbandum esse ait. Recte, nec difficile est ad intelligendum, quando dici possit advocare aliquem ab al. re et quando avocare al. ad rem. Similia in v. ADVOLARE notabimus.] — Persaepe advocare dicitur de iis, qui aliquem auxilii causa ad se arcessunt (cf. supra). Tac. H. 2, 91. adv. aliquem in auxilium. [*Liv. 8, 33. Deosque ab se duobus proeliis haud frustra advocatos.] Hinc est forense verbum et significat vocare ad se seu sibi adjungere aliquem, qui in judicio adsit, instruat, auxilietur, et causam agenti adstet. Cic. Quint. 2. In his quos tibi advocasti, viris electissimis civitatis. [*Hic dicitur de iis, qui praetori adsunt in judicio, de judicibus.] Et 21. Viros bonos complures advocat, testatur etc. Et 22. advocare aliquem contra alium. Pl. Cas. 3, 3, 6. Quem ego litem perdidisse gaudeo; ne me nequicquam sibi hodie advocaverit. [*Ter. Ph. 2, 1, 83. Aliquot mihi amicos advocabo. Cf. in ADVOCATIO et ADVOCATUS.] Pertinet huc etiam locus Plin. ep. 5, 8. med. Ideoque interim veniam — advocandi peto. Hic alludit Plin. ad morem petendi dilationem judicii spatiumque consultandi cum amicis, petitque veniam, quod differat longius historiam conscribere. Cf. in ADVOCATIO. ℙ Translate sumitur pro adsciscere, adjungere, admovere, adhibere. Virg. A. 8, 249. Desuper Alcides telis premit omniaque arma Advocat, et ramis vastisque molaribus instat. Sen. Troad. 613. Nunc advoca astus, anime, nunc fraudes, dolos, et totum Ulyssem. [*Med. 562.] Sen. Ben. 6, 2. Licet omnes in hoc vires suas natura advocet. Vell. 2, 108. Quod usu optimum intelligit, id in tutelam securitatis suae libenter advocat. Auct. Moreti 24. advocare manus operi. [*Ov. Met. 7, 138. Secretas advocat artes. Sil. 9, 82. Ad conamina noctem advocat. Id. 17, 87. enses advocat.] Plin. 9, 36, 60. advocare purpuram diis placandis, h. e. assumere, adhibere: quod faciebant sacerdotes sacra facturi. Id. 15, 26, 31. In alio cibi genere advocatur India, in alio Aegyptus. Tac. H. 1, 55. S. P. Q. R. oblitterata jam nomina sacramento advocabant. [*Ita nunc scribitur h. l. quem F. aliter exhibuit; i. e. in sacramento dando S. P. Q. R. nomina appellabant, non alicujus imperatoris, ut tum fieri solebat. Ceterum de usu v. cf. Gron. ad Macrob. 1, 2. Translate hoc quoque dictum est a Cic. ap. Quintil. 8, 3, 34. Eum amorem et eum favorem in consilium advocabo. Et hoc ejusd. Tusc. 1, 31. Quum a negotio omni sevocamus animum — animum ad se ipsum advocamus. Cf. Aurel. Victor. Caesar. 41, 11.] ℙ Pro invocare posuit Petron. in fragm. p. 683. Burm. Judaeus licet et porcinum numen adoret, Et cilli summas advocet auriculas. ℙ Pro litigare, contendere Lucil. ap. Non. 2, 44. Amicos hodie cum improbo illo audivimus Lucilio advocasse. ℙ Pro consolari Tertull. adv. Marc. 14. advocare languentes, respiciens ad gr. παρακαλεῖν, quod ita dicitur. ℙ Quidam putant, significare etiam advocatum agere, patrocinari, defendere. Lactant. 3, 16. Apparet eos exercendae linguae causa, advocandi gratia artem philosophiae reperisse. Afferunt etiam illa Cic. Cluent. 19. aderat frequens, advocabat omni studio gratiaque pugnabat. [*Haec intellige cum Ernest. de amico actoris aut rei, qui convocat eos, quibuscum de causa deliberet, ut juvare partes amici possit.] Et Sen. Brev. vit. 2. Hic advocat, hic adest, ille periclitatur, ille defendit. Et Clement 9. contra Caesarem advocare. [*Explicanda sunt haec omnia eo, quem modo indicavimus, modo. Cf. Gron. ad Sen. l.]

ADVŌLĀTUS, us, m. Cic. Tusc. 2, 10. vertens e graeco versus Aeschyli: tristi advolatu aduncis lacerans unguibus.

ADVŌLĬTANS, tis, part. ab inusitat. advolito, saepe advolans. Plin. 11, 19, 21. Papilio luminibus accensis advolitans. Prudent. adv. Symm. 2, 573. advolitans noctua.

ADVŌLO, as, avi, atum, n. 1. προσπέτομαι, versus, ad aliquem locum volare. Cic. N. D. 2, 49. Avis advolans ad eas aves, quae etc. Plin. 10, 29, 41. In agrum Volaterranum palumbium vis e mari advolat. Id. 28, 10, 45. Papilio luminibus lucernarum advolans. Id. 10, 40, 56. Caprimulgi caprarum uberibus advolant. ℙ Translate est accurrere, velociter ire. Cic. Cluent. 6. Ipsa nuper Larino Romam advolavit. Id. Att. 2, 13. Advola in Formianum. Et ib. 4, 4. Advola ad nos. [*Id. ib. 2, 23. Si dormis expergiscere, si stas ingredere, si ingrederis curre, si curris advola.] Id. Sext. 4. Ad urbem confestim incredibili celeritate advolavit. Plin. 9, 8, 9. Delphini advolant in auxilium. [*Suet. Galb. 20.] Caes. B. G. 5, 17. Hostes ex omnibus partibus ad pabulatores advolaverunt. Cf. id. B. C. 2, 43. Cic. Fam. 5, 16. Si insulam Britanniam coepero cogitare, ejus εἴδωλον mihi advolabit ad pectus. Virg. A. 10, 511. Fama mali tanti advolat Aeneae. [*Pl. Amph. 1, 1, 169. vox mihi advolavit ad aures. Cf. Rud. 2, 3, 3. Merc. 5, 2, 24.] Cum accus. sine praepos. Cic. Att. 1, 14. med. Rostra Cato advolat. Val. Fl. 4, 300. et trucis ultro Advolat ora viri. Adde Claud. Cons. Prob. et Olybr. 174. et III. Cons. Honor. 165. ℙ [Advolans fuit nomen nobilis gladiatoris ap. Martial. 5, 25. F. *In libb. saepe confunduntur advolare et avolare, v. Drak. ad Liv. 1, 57, 8. 3, 61, 7. ac saepe in hujusmodi locis non minus dubium est, utrum praeferendum sit, quam in vv. advocare et avocare, de quo v. in ADVOCO.]

ADVOLVO, is, olvi, olutum, a. 3. προσκυλίω, volvendo adduco. Virg. G. 3, 377. congestaque robora totasque Advolvere focis ulmos ignique dedere. [*Aen. 6, 182.] Plin. 11, 37, 70. advolvere se ad ignem. Liv. 8, 37. fin. Tribus circuit, omnium genibus se advolvens, i. e. ad genua procumbens et

amplexans (supplicum aut adorantium more). Vell. 2, 80. Genibus ejus advolutus est. Curt. 3, 12. Sisigambis advoluta est pedibus ejus. Prop. 3, 15, 1. Nunc, o Bacche, tuis humiles advolvimur aris. [*Cf. Briss. Form. 1, 63.] Cum accus. sine praep. Tac. A. 1, 13. Cum deprecandi causa palatium introisset ambulantisque Tiberii genua advolveretur. [*6, 49. 15, 71.] Sall. fr. ap. Serv. ad A. 1, 311. Genua patrum advolvuntur. ¶ Translate Claud. l. Cons. Stil. 1, 7. si carmen in unum Tantarum sperem cumulos advolvere rerum, h. e. congerere, uno carmine complecti. Stat. Th. 5, 143. Magnusque advolvitur astris clamor, h. e. ascendit, ducta translatione a fumo, qui globatim se volvendo extollitur.

ADVOLUTUS, a, um, part. ab advolvo. Liv. 28, 34. advolutus genibus alicujus. Appul. Met. 6. init. Psyche pedes ejus advoluta. V. ADVOLVO.

ADVORSUM etc. V. ADVERSUM etc.

ADVOSEM, adversarium, hostem dixere veteres. Paul. ex Festo. [*At Glossae Philoxeni: advores, ἐναντίοι, ubi Cangius malit advorses. Qua de diversitate v. Voss. Etym. sub ADVOSIS.]

ADURGEO, urges, ursi, sine supino, a. 2. id. qu. urgeo, premo, ἐπιπιέζω. Cels. 7, 1. Dens qui natus est in locum prioris, quotidie digito adurgendus, donec ad justam magnitudinem perveniat. ¶ Translate Hor. Od. 1, 37, 16. Caesar ab Italia volantem Remis adurgens, i. e. strenue insequens.

*ADURNI portus fuit in Britannia, in comitatu Sussexiae. Notit. Imper. Ex B. Auct.

ADŪRO, is, ussi, ustum, a. 3. id. qu. uro, vel valde seu penitus uro: ad enim significationem auget. [*Minime ad auget, quod jam supra attigimus. Aduro igitur proprie significat: uro aliquid ad aliquam rem, ita ut superficies tantum uratur, neque in interiora penetretur. Quodsi dicitur pro: penitus flamma consumi, ita hoc intelligendum, ut cum tarditate quadam fiat; quam ipsam vim habet praepos. Plin. 33, 7, 40. Ut cera Punica liquefacta candens setis inducatur, iterumque admotis gallae carbonibus aduratur.] Cic. Tusc. 5, 20. Ut candentibus juglandium putaminibus barbam sibi et capillum adurerent. Liv. 39, 22. Ignes caelestes multifariam orti adussisse complurium vestimenta dicebantur. Cels. 8, 2. Os eodem ferramento (candenti) adurendum. [*Cf. id. 5, 26, 21. Id. ib. §. 33. Si ne haec quidem (erodentia) evincunt, aduri locus debet etc. Id. 5, 26, 21., quem locum noster habet, dixit rodentia medicamenta et adurentia.] Cic. Tusc. 5, 27. Cum ad flammam se applicaverint, sine gemitu aduruntur. Hor. Epod. 5, 24. flammis aduri Colchicis. ¶ Frigus etiam adurere dicitur, item ventus nimius, quia adeo exsiccant, astringunt et indurant, ut urere videantur. Virg. G. 1, 92. Ne tenues pluviae rapidive potentia solis Acrior, aut boreae penetrabile frigus adurat. Curt. 7, 3. Rigor nivis multorum adussit pedes. Plin. 17, 24, 37. aduri arbores fervore aut flatu frigidiore. [*Ov. Met. 14, 763. Sic tibi nec vernum nascentia frigus adurat poma. Pallad. Oct. 4, 2. glacie adurere. Sed dicitur etiam de aliis rebus. Colum. 12, 19, 5. aduritur mustum. ib. 20, 4. aduruntur aromata. Id. 6, 27, 12. Ne stercore ungulas adurat. Pallad. Jan. 15, 16. Ne calore stercoris aduratur (planta). Est etiam usitatum ap. medicos, quum pars aliqua corporis dicitur atteri et erodi, perinde atque admoto igne adusta. Noster affert Plin. 28, 15, 61. de intertrigine dicentem: femina atteri adurique (i. e. incendi) equitatu notum est. V. supra et cf. ADUSTUS.] ¶ Translate Plin. 11, 29, 35. de locustis messes depascentibus: multa contactu adurentes, nimirum quia non secus depopulantur, ac si ignis absumpsisset. Hor. Od. 1, 27, 14. Quae te cumque domat Venus, Non erubescendis adurit ignibus. Adurere notam quid sit v. in ADUSTUS.

ADUSQUE, praepos. usque ad; scribi autem potest etiam divisim. Usurpatur saepius a poetis, quam a prosae scriptoribus. [*Usque ut semper, significat proprie continuationem aliquam; ad autem suam vim retinet, quae illo addito augetur.] Virg. A. 11, 262. Menelaus adusque columnas exsulat. Hor. Sat. 1, 5, 101. Via pejor adusque Bari moenia. Et ib. 1, 97. Adusque supremum tempus. Gell. 15, 2. Vini libidine adusque ludibria ebriosus. [*Messal. Corv. p. 20. adusque Julii Caesaris principatum. Solin. 56. adusque Gades.] ¶ Adverbii more. Appul. Met. 2. p. 127. Elm. Juvenem adusque deraso capite producit in medium, h. e. penitus: vel supple adusque cutem.

ADUSTIO, nis, f. ἔγκαυσις, actus adurendi, ustio. Plin. 14, 20, 25. adustio picis. Id. 32, 4, 14. ulcera frigore aut adustione facta. Id. 20, 7, 27. Adustiones sanat lactuca. ¶ Adustio etiam dicitur, quae attritu nimio fit. Plin. 17, 15, 25. de vitium insitione: nostra aetas correxit, ut Gallica uteretur terebra, quae excavat, nec urit: quoniam adustio omnis hebetat. ¶ Item nimia siccitas. Id. 30, 15, 47. Adustio infantium, quae vocatur siriasis. Cf. in ADURO.

ADUSTUS, a, um, part. v. aduro, κεκαυμένος, ustus, combustus. Ov. Fast. 4, 742. Et crepet in mediis laurus adusta focis. Plin. 19, 1, 4. Loca deserta et sole adusta. Id. 32, 10, 40. Adusta sanantur cancri cinere. Sic Cels. 5, 27. fin. adustorum curatio. Sen. Herc. Oet. 1289. sol adustus, h. e. adurens. Al. rectius legunt adultus. ¶ Dicitur etiam de frigore. Ov. Fast. 4, 918. Nec sic marmoreo pallet adusta gelu. Plin. 28, 8, 25. Leonis adipes sanant adusta nivibus. [*Sidon. 5, 528. Quondam mihi corpus adustum Frigoris igne perit.] V. ADURO. ¶ Adusti cibi dicuntur, qui nimis cocti sunt. Hor. Sat. 2, 8, 68. panis adustus. Et ib. 90. merulae adusto pectore. Ter. Ad. 3, 3, 62. Hoc salsum est, hoc adustum est, hoc lautum est parum. ¶ Adusta etiam dicuntur, quae, velut si igne ambusta sint, exaruere. Petron. Sat. 109. Nunc umbra nudata sua jam tempora moerent: Areaque attritis aret adusta pilis, h. e. velut exustis pilis glabra facta. ¶ Adustus color, qui ad nigrum accedit, qualis rebus ambustis solet esse, aut hominibus multo sole faciem fuscam habentibus. Plin. 2, 58, 59. lapis adusto colore. Liv. 27, 47. Notari oculis, si qui forte adustioris coloris ex recenti via essent. [*Sil. 8, 269. Adustus corpora Maurus.] ¶ Nota adusta est nota seu macula inusta, impressa. Prop. 3, 9, 40. Una Philippeo sanguine adusta nota. Al. leg. inusta. [*Ita Scal. Broukh. Burm. Santen. Lucan. 3, 15. quum Acherontem adustum dicit, Pyriphlegethontem in mente habere videtur. Cf. Bentl. Addamus locum Cic. Att. 5, 20. Incendio Plaetoriano quod Sejus adustus est, minus moleste fero. Sed hic Ernest. edidit ambustus, usitatum dicens in hac re; quod v.]

ADŪTI, pro abuti, h. e. ita aliqua re uti, ut tota consumatur. Cato R. R. 67. Linito usque adeo, donec omnem caseum cum melle adusus eris. Al. leg. abusus.

*ADYLISUS, i, mons Boeotiae. Plin. 4, 7. sed legi jubet Hard. Hadylius.

ADYNAMOS, ἀδύναμος, vox graeca, quae significat imbellicum, sine viribus: ab α priv. et δύναμις, potentia, vires. Adynamon vinum dicitur a Plin. 14, 16, 19. quod dimidium aquae permixtum habet excoquiturque ad dimidias: inde datur aegris, quibus vini noxiam timent.

*ADYRMĂCHĪDAE, arum, m. plur. populi inferioris Libyae, in litore maris mediterranei, prope Aegyptum, in Marmarica, de quibus Plin. 5, 6, 6. Sil. 3, 278. Versicolor contra caetra et falcatus ab arte Ensis Adyrmachidis ac laevo tegmina crure. B. A.

[ADYTICULUM, i, n. agnoscit Appul. de Orthogr. p. 136. [§. 36.] (edente A. Maio), sed nullam affert scriptoris auctoritatem. F. *V. Osann. Praef. ad Auctar. Lex. gr. p. IX.]

ĂDYTUM, ti, n. ἄδυτον, pars est secretior templi vel alius cujuspiam sacri loci, quam ingredi nemini licebat, nisi sacerdoti, ut docet Caes. B. C. 3, 105., ubi graece hanc vocem usurpat, ἄδυτα: [*v. ibi interpp.] ab α priv. et δύω, ingredior. Inde oracula deorum et responsa dabantur consulentibus. Virg. A. 2, 296. Et manibus vittas Vestamque potentem Aeternumque adytis effert penetralibus ignem. [*Cf. Claud. l. Stil. 1, 60.] Et ib. 114. Eurypylum scitatum oracula Phoebi Mittimus, isque adytis haec tristia dicta reportat. Id. ib. 6, 98. Talibus ex adyto dictis Cumaea Sybilla Horrendas canit ambages. [*Saepe ita Virg. Cf. etiam Aen. 5, 84., ubi de sepulchro dicitur. Juven. 13, 205. Omnem vocem adyti dignam templo veramque probavit; de specu, cui tripus Pythiae impositus.] Eumen. orat. pro restaur. Schol. 6. Ab arcanis sacrorum penetralium ad privata Musarum adyta transferre. [*Colum. praef. l. 1. §. 30. An Latiae Musae non solos adytis suis Accium et Virgilium recepere.] ¶ Translate Lucr. 1, 737. Ex adyto tanquam cordis responsa dedere, h. e. ex intimo animi recessu. ¶ Reperitur etiam adytus, us, m. quartae decl. Accius ap. Non. 8, 35. Pro certo arbitrabor sorteis, oracla, adytus, augura, h. e. auguria. Al. ita distinguunt: pro certo arbitrabor sortis oracla, adytus, auguria.

*ADZELOR, 1. aliquem. Vulg. Esra 2, 16, 49. Tanto magis adzelabor eos super peccata sua.

AE

AEĂ, ae, f. Αἶα, Satabella, peninsula Colchidis cum urbe cognomine circa ostia Phasidis fl. quam Hippos et Cyanos fl. e diversis locis in Phasim influentes efficiunt. Fabulantur poetae, Aeam nomen accepisse a puella ejusdem nominis, quae cum Phasidis amnis vim effugere non posset, miseratione deorum in penisulam est conversa, quam etiam nunc, ut veterem illum amorem adhuc possis agnoscere, magna sui parte ambit et quasi amplectitur. Val. Fl. 1, 742. et 5, 426.

AEĂCĪDEĬUS, a, um, adj. ad Aeacum pertinens. Ov. Met. 7, 472. Oenopiam Minos petit, Aeacideia regna.

AEĂCĪDĒS, idae, m. patronym. ab Aeaco, Αἰακίδης. [*Ita appellatur a) Phocus, Aeaci ex pallaca (Psammathe, quae Nereis fuit, Anton. Lib. 38.) filius, Ov. Met. 7, 668.; b) Telamon et Peleus, genuini Aeaci filii; id. ib. 8, 4. et 12, 365. ubi Peleus solus intell. c) nepos Aeaci ex Peleo, i. e. Achilles.] Virg. A. 1, 99. Saevus ubi Aeacidae telo jacet Hector. [*Sic saepe. Ov. Met. 12, 82. 96. 365. A. A. 2, 736. Fast. 5, 390. d) Pronepos Aeaci s. Achillis filius, Pyrrhus. Virg. A. 3, 296. Conjugio Aeacidae Pyrrhi. e) Dicitur etiam de uno aliquo Pyrrhi posterorum. Ennius ap. Cic. Div. 2, 56. Ajo te, Aeacida, Romanos vincere posse.] f) Denique referendum est ad Perseum ab Aemilio Paullo devictum; is enim et ipse genus suum (cf. Prop. 4, 11, 39.) referebat ad Achillem et Pyrrhum. Ita recte intelligunt [*cf. Ruhkopf. in ed. Heyn. min.] Virg. A. 6, 840. eruet ille Argos Agamemnoniasque Mycenas, Ipsumque Aeaciden. Sil. 1, 627. Hic spolia Aeacidae, hic Epirotica signa. Cf. totum locum. ¶ In vocativo habet Aeacida et Aeacide, a graeco Αἰακίδη: nam η tum in a, tum in e longum latine verti potest. Ov. Her. 8, 7. Quid facis Aeacide? Id. ib. 3, 87. Arma cape, Aeacida. Adde Sil. 13, 796. Similia sunt Tydide, Anchisa etc. Interdum illud a corripitur, et tum est totum latinum. Hor. Sat. 2, 3, 187. Ne quis humasse velit Ajacem, Atrida, vetas cur? [*cf. Rudd. I. p. 48.] ¶ In plur. numero Aeacidae, idarum et idum. Justin. 12, 15. Plerosque Aeacidarum intra trigesimum annum defunctos. Enn. apud Cic. Div. 2, 56. stolidum genus Aeacidarum. Ov. Met. 8, 3. Dant placidi cursum redeuntibus Austri Aeacidis Cephaloque. Sil. 15, 292. Aeacidum sceptris proavoque tumebat Achille. [*Rudd. p. 46. coll. p. 326.]

AEĂCĪDĪNUS, a, um, adj. ab Aeaco deductum. Pl. Asin. 2, 3, 25. Aeacidinis minis animisque expletus incedit, h. e. plenus minarum et superbiae, qualis Achilles Aeaci nepos fuit, vel Patroclo interfecto vel Briseide rapta.

AEACIUS v. in AI.

AEĂCUS, ci, m. Αἰακός, Jovis filius ex Europa, sive potius ex Aegina filia Asopi. Regnasse dicitur apud Oenopiam sive Aenonam, quam ex nomine matris Aeginam nominavit, ut Ov. Met. 7, 474 testatur. [*cf. Heyn. ad Appollod. p. 306.] Hunc tantae justitiae fuisse dicunt, ut apud inferos animarum creditus fuerit a Plutone delectus judex cum Minoe et Rhadamantho fratribus, et sontium peccata discutere et pro meritis poenas inferre. [*V. eund. p. 308.] Hor. Od. 2, 13, 22. Quam pene furvae regna Proserpinae et judicantem vidimus Aeacum! Adde Ov. Met. 13, 25. Id. ib. 9, 434. Nec nostrum seri curvarent Aeacon anni. Aeacon accusativus gr. est.

AEAEĂ, ae, vel (retenta graeca terminatione) Aeaeē, ēs, f. Αἰαίη, insula fuit in mari Tyrrheno non modico olim freto ab Italia dirempta, hodie continens, ita tamen, ut paludibus circumquaque cincta insulae speciem prae se ferat. In hac Homerus Circes sedem collocavit l. 20. Odyss. Latini locum hunc a Circes domicilio Circejos appellant, ibidemque antiqui Latii terminum constituunt, ut Plin. 3, 5, 9. docet; nunc Monte Circello appellatur. ¶ Aeaeen insulam freti Siculi, quam Calypso habitasse dicitur, commemorat Mela 2, 7. med.

AEAEUS, a, um, adj. ad Circen pertinens, Αἰαῖος. Circe sic dicta est vel ab Aea urbe Colchidis (in Colchide enim aliquando Circe fuisse dicitur), vel ab Aeaea insula, ubi diu habitasse fertur. Virg. A. 3, 386. Aeaeaeque insula Circes. Prop. 2, 23, 42. Aeaei moenia Telegoni, h. e. filii Circes [*ita Cluver. Ital. ant. III. p. 943. Idem de insula ipsa accurate agit p. 996. sqq.] Ov. Am. 2, 15, 10. Aeaeae artes, h. e. magicae, quibus Circe maxime delectabatur. Id. Am. 1, 8, 5. Aeaea carmina, h. e. magicae incantationes. Servius putat Circen dictam Aeaeam a graeca interjectione αἶ, αἶ, h. e. hei sive vae, propter lamentationes et exsecrationes hominum, quos in feras mutaverat. ¶ Aeaea puella ap. Propert. 3, 10, 31. est Calypso, quae in Aeaea insula freti Siculi habitavit, ut Mela 2, 7. docet. [*Hygin. fab. 125.]

*AEANTION, i, Aegaei maris insula inter Samothracam et Chersonesum Tauricam. Plin. 4, 12, 23.

*AEANTIUS vel ĔUS, a, um, adj. a gr. Αἰάντειος ab Αἴας. a) Aeanteum sc. oppidum vel monumentum situm ad Rhoeteum, promontorium Trojanum. Plin. 5, 30, 33. Fuit et Aeantium a Rhodiis conditum in altero eorum, Ajace ibi sepulto XXX stad. intervallo a Sigeo. Mela 1, 18. idem appellat Ajacis sepulcrum et Strabo commemorat nonnisi Αἰάντειον non oppidum in illa regione. b) Promontorium Magnesiae. Plin. 4, 9, 16. c) Mons in Aegypto ad sinum Arabicum. Id. 6, 29, 33.; is appellatur a Ptol. Αἰα

AEĂS, antis, m. Αἴας, fluvius Epiri, qui et Aous dicitur; oritur ex Pindo monte, et prope Apolloniam decurrens in Ionium mare defertur. Plin. 3, 23, 26. Mela 2, 3. [*Lucan. 6, 361.] ¶ Graece Αἴας, idem est qui Ajax, qui cum se occidisset, in florem mutatus dicitur. Auson. Idyll. 6. de Cupid. crucif. 12. Et tragico scriptus gemitu Salaminius Aeas, h. e. vocibus ai ai, de quibus v. suo loco. ¶ [*Est etiam mons Aegypti superioris, non procul a sinu Arabico. Plin. 6, 29. Antea legebatur Eo Ex B. Auct.]

*AEBURA, ae, (Αἴβουρα Steph. Byz.) mons in Iispania Tarraconensi, non longe Toleto. Liv. 0, 30. 33.

AEBUTIA lex dicta est ab ejus latore Aebutio rib. plebis, qui ea lege sustulit complura capita ,egum XII. Tabularum, in quibus propter antiqui- atem temporumque mutationes multa inutilia jam ut etiam perniciosa praecipiebantur: solas autem gis actiones, quae apud centumviros essent agen- ae, retinuit. [*Quoniam eodem tempore judicium entumvirale institutum est, putat *Pighius* hanc gem latam esse anno U. C. 520., quo anno T. ebutius Carus et C. Aemilius Carus tribuni pl. rant.] *Cic. Agr.* 2, 8. *Gell.* 16, 10. [*Alia lex ut certe alia legis pars videtur esse ea, quam *Cic.* ommemorat. Ea enim cautum est, ne quis sibimet si aut collegis potestatem aut curationem ferret.]

*AECAE, arum, oppidum Italiae inferioris. V. sq. Etiam in *Tab. Peuting.* exstat.

[AECANUS, a, um, adject. ad Aecas pertinens puliae Dauniae mediterraneam civitatem a *Liv.* 4, 20. memoratam, nunc *Troja* vocatur. *Inscr.* apud *Grut.* 444, 5. Curator Reip. Aecanor. Adde *Plin.* , 11, 16. *F.* ex *B. A.*]

AECASTOR. V. ECASTOR.

[AECLANENSIS et Aeculanensis, se, adject. ad eclanum (*s.* Aeculanum) pertinens, urbem Samnii Iirpini, cujus vestigia exstant prope *Mirabella. Maff. Mus. Ver.* 449, 1. Reipublicae Aeclanensium. *nscr.* ap. *Pratilli Via App.* p. 456. Aeculanensium atrono. *F.* *Iidem *Aeculani* ap. *Plin.* 3, 11, 16.]

*AECUS. V. AEQUUS.

*AEDEPSUS, i, oppidum Euboeae. *Plin.* 4, 12, 1. Etiam Aedipsos, ut ap. *Ptol.*

AEDES et Aedis, is, f. οἶκος, domus, in qua abitatur. [*De origine h. v. alia alii commenti unt, ut *Festus*: Aedis domicilium in edito posi- um, simplex atque unius aditus; sive ideo aedis icitur, quod in ea aevum vivatur. Vulgo putant ognatum esse cum verbo Pindarico αἶτος, quod ro τέμενος dici existimant; alii ad αἴθουσαν, alii d ἕδος, ἕδραν malint referre. Cf. *Kärcher.* in *Diar. chol.* 1828. N. 62. p. 506. Et singulari quidem umero, si nude ponitur, semper significat domum eorum, gr. ναός, s. templum. Atque hac signif. eteres saepenumero forma singul. numeri *aedis* si esse videntur.] *Festus* in *Scribas*: publice dtributa est in Aventino aedis Minervae. *Nep. fr.* p. *Prisc.* 8. p. 792. Aedis Martis est in circo Fla- inio architectata ab Hermodoro Salaminio. *Pl. sin.* 1, 3, 67. Aedis nobis area est, auceps sum go. Adde plurimos *Livii* locos, ubi multi probati odd. *aedis* habent, alii *aedes*, argumento, utrum- ue promiscue in usu fuisse. Ea collegit *Drakenb.* d *Liv.* 4, 25, 3. [*Vulgo autem usitatior est al- ra forma *aedes*, sed ea, qua diximus, signif. ddito saepe nomine dei vel deae, raro simplici- r.] *Cic. Or. Fr.* 3, 1, 4. De aede Telluris ad- ones. *Liv.* 2, 21. Aedes Mercurii dedicata est. *Dici utrumque: *aedem deo* et *dei dedicare*, vo- re, docet *Drak.* ad *Liv.* 5, 23, 7. et 32, 6, 8. *uet. Caes.* 78. aedes Veneris Genitricis, quae *ib.* 4. dicitur templum Veneris Genitricis. *Cal.* 44. Mar- s. *Aug.* 29. Saturni; et sic innumeris aliis locis.] *Claud. R. Pr.* 1, 200. Hic aedes angusta deae. Et on addito dei nomine *Varr.* ap. *Non.* 8, 87. haec edis, quae nunc est etc. *Varro* hic loquitur de sacra ede. *Hor. Sat.* 1, 10, 38. Haec ego ludo, Quae ec in aede sonent etc. *h. e.* in aede Apollinis, ubi atina poemata publice recitabantur: de qua *id. Ep.* , 2, 94. spectemus vacuam Romanis vatibus aedem. *Cf. *Liv.* 26, 19, 5. *Suet. Caes.* 10. geminis fratri- us aedes in Foro constituta. *Aug.* 97. vicina aedes. *Dom.* 5. novam aedem excitavit in Capitolio Custodi ovi. *Galb.* 8. quum sacrificaret intra aedem publicam. *Vell.* 1, 11, 5. Hic (Metellus) primus omnium Ro- nae aedem ex marmore molitus est; ubi *Ruhnk.* luribus hunc usum confirmat. Cf. etiam *Broukh.* ad *Prop.* 2, 11, 27.] ℙ Ubi numero plurali utuntur vete- es de *templis*, addunt fere *sacrae*, *divinae*, *deorum*, lia, ad discrimen a domibus hominum significandum.] *Cic. Dom.* 49. aedes sacrae. [*Cf. *Suet. A.* 30. 100. *d. Cal.* 21. deorum aedes. Cf. *Ner.* 38. *Cl.* 21. *Cic. Or.* 3, 46. Capitolii fastigium et ceterarum edium. *Liv.* 35, 41.] ℙ Usitatius autem est num. lurali de *domo privata*. [*Quod sicubi *aedes* num. ing. de *domo privata* dici videtur, cujusmodi locos ttulit *Rudd.* I. p. 157., ii aut sunt corrupti (ut *Pl. Most.* 2, 2, 44) aut incerti (ut *Ov. Her.* 14, 4) aut alio modo explicandi, quod de *Hor. Od.* , 30, 4. ostendit *Bentl.* ad *Epist.* 2, 2, 92. duci- us veteribus interpp., ubi idem corrigit locum *Gell.* 4, 14. Quos *Curtii* locos noster infra affert, bi al. *sedem* praebent, ii vide an sic defendi pos- int, ut *Curt.* de *cubiculo* loquentem consulto sic cripsisse putemus.] Hac appellatione omnes ae- ificii species continentur, ut *Nerat. Dig.* 47, 9, 9. cribit; unde et villae in censu hoc nomine appel- antur, teste *Varr. L. L.* 4, 33. In usu tamen lo- uendi *aedes* proprie de urbano aedificio, de rustico *illa* dicitur, ut docet *Florentin. Dig.* 50, 16, 211. *Juven. Sat.* 7, 40. Musarum et Apollinis aede relicta — Maculonis commodat aedes. *Suet. Tib.* 26. Ne (statuae suae) inter simulacra deorum (in- tell. de templis), sed inter ornamenta aedium (pri- vatarum) ponerentur.] *Cic. Verr.* 2, 1, 19. Quae cognovi egomet apud istum in aedibus. Et mox: duo signa, quae in mediis aedibus sunt. *Id. Tusc.* 5, 21. aedes regiae. *Pl. Merc.* 5, 2, 60. probae et pulcre aedificatae. *Id. Most.* 1, 2, 18. para- tae, expolitae, factae probe, examussim. *Id. Stich.* 1, 2, 8. nitidae. [**Virg. A.* 2, 512. aedibus in mediis, ubi v. *Serv. Id. ib.* 487. penitusque ca- vae plangoribus aedes Femineis ululant, i. e. do- mus interior, quod praecedit, s. ut *Serv.* explicat, tecta camerata. *Suet. Caes.* 46. modicae. Cf. *id. Aug.* 72. *Tib.* 11. *Tit.* 1. aedes sordidae. *Ov. Met.* 5, 284. primae aedes. (*Nep. praef.* 6. primus locus aedium.) *Ter. Heaut.* 5, 1, 29. ultimae. *Ammian.* 16, 8. brevissimae. *Aur. Vict. Epit.* 6, 2. Pala- tinae. *Suet. Ner.* 44. privatae. *Liv.* 30, 17. libe- rae, i. e. gratis habitandae. De his v. *Turn. Adv.* 30, 32. et *interpp. Liv.* ad 28, 39, 19. 30, 17, 14. et 42, 7, 11.] ℙ Interdum ponitur pro parte domus. *Pl. Cas.* 3, 5, 31. Insectatur omnes do- mi per aedes. Graeci eadem ratione οἴκους ap- pellant cubicula et cellas domus, ex quo *Vitruv.* 6, 5. et 6. et alibi oecos dixit. *Curt.* 8, 6, 1. Ex- cubabant proximi foribus aedis, in qua rex adqui- escebat. Et paulo post: stabant ad fores aedis ejus, in qua rex vescebatur. *Virg. G.* 2, 462. ingentem foribus domus alta superbis Mane salutantum totis vomit aedibus undam. [*Cf. *id. A.* 2, 487. v. supra.] ℙ *Ab aedibus esse*, aedibus curandis et custodien- dis praepositum esse. *Vet. monum.* ap. *Grut.* 607, 1. Domini N. Imp. Antonini Aug. Matris libertus, cogni- tus mihi ex longo tempore, cum ab aedibus essem. ℙ Translate dicitur de apum alveis. *Virg. G.* 4, 258. Aut intus clausis cunctantur in aedibus omnes etc. [*Dixit ita ibi *Virg.*, quoniam omnia in isto libro ab hominum moribus et institutis ad apes translata sunt. Non probatur igitur nobis eorum sententia, qui h. l. usi sunt, ut *aedes* omnino de omni genere aedifi- ciorum dici posse ostenderent.] Audaciori multo translatione *Pl. Ps.* 1, 5, 54. Fac, sis, vacivas ae- des aurium, i. e. aures, mea ut migrare dicta possint. *Suet. Caes.* 84. appellat *aedem* pegma ligneum au- ratum et in modum aedis compositum. [*Unus hic esse videtur locus, in quo *aedes* structuram quandam tignorum habitationi non aptam significat. Quamquam, ut ita scriberet, *Sueton.* poterant ea permovere, quae statim sequuntur. Ex h. l. si quis vult probare, primitivam hanc fuisse v. signif., ut omnino de *aedificatione* diceretur, non intercedimus; vulgo tamen id discrimen vv. *aedes* et *aedificium* lo- cum habere videtur, de quo dicetur in v. AEDIFICI- UM.] ℙ Ait *Valla l.* 3. *Elegantiar. c.* 7. cum de sacris aedibus sermo est, dici *duas*, *tres*, *quatuor aedes*; cum vero de privatis, *binas*, *ternas* etc., licet distributio nulla fiat. *Scaurus JCtus* ap. *Mar- cell. Dig.* 8, 2, 9. Binas aedes habeo: alteras tibi lego etc. *Liv.* 27, 23. Capuae duas aedes Fortu- nae et Martis et sepulcra aliquot de caelo tacta. [*Ubi nomen pluralis numeri ponitur, semper ad- dunt veteres distributiva, dicentes *bina castra*, *bi- nas aedes*. Igitur locus in *Dig.* recte habet, nam intelliguntur duae domus; item *Livii*, ut qui de duobus templis (aedibus) loquatur. Qui sequuntur loci, inferioris sunt temporis, nec illam regulam infringunt. V. *Zumpt. Gr.* p. 96.] Hoc tamen discrimen perpetuum non est. *Ulp. Dig.* 8, 4, 6. Si quis duas aedes habeat et alteras tradat. Et mox: duas autem aedes simul tradendo etc. ℙ *Aedes* et *templum* fere quidem usu loquendi pro- miscue accipiuntur, differunt tamen. Nam, ut ex *Varrone* docet *Gell.* 14, 7., non omnes aedes sacrae *templa* erant, templa enim non consecrabantur solum, sed etiam inaugurabantur: *aedes* etiam sine inaugura- tione sacrae esse poterant. [*Hoc ideo fit, quia *tem- plum* proprie significat quodque spatium, quod con- spici s. cerni potest. Cf. TEMPLUM. Hinc *templum*, ubi ad religiones refertur, est proprie locus profanus, quem Augures consecrarunt; ita dicta sunt, ut hoc utamur, Rostra, ita palatia Hostilii, Pompeji, Caesaris; exstructa enim erant loco ab Auguribus consecrato. Tabula igitur in aede suspensa, quae *lex aedis* dicta est, indicabat, templumne (i. e. locus auguriis consecratus) esset an non, quod e *Varron.* 4. p. 14. ostendit *Scalig.* ad *Fest.* v. *Opima spolia*. Ceterum cf. *Manut.* ad *Cic. Fam.* 4, 7. ubi de discrimine vv. *curia*, *templum*, *aedes sacra* disserit.] ℙ *Aedes inscribere*. V. INSCRIBO. [**Aedes* et *sedes* in libris saepe confunduntur. V. *Drak.* ad *Sil.* 14, 652. ad *Liv.* 5, 42, 1. ad *epit. l.* 11. et alibi. *Burm.* ad *Quint.* 4, 2, 8. ubi ablegat ad *Broukh.* in *Tib.* 1, 11, 18. et *Heins.* ad *Claud. R. Pr.* 1, 200. Adde *Santen.* ad *Prop.* 4, 1, 117.]

[AEDESIUS, ii, m. veneratus, reveritus, ab αἴδεσις, veneratio, cognomen Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 28, 2. Sextilius Agesilaus Aedesius. *F.*]

*AEDESSA, ae, sive Edessa, oppidum Macedo- niae. *Plin.* 6, 34, 39. Postea eadem Aegae dictae.

*AEDICILIUM, i. q. domicilium, ad cujus ratio- nem formatam istam vocem *Plinio* restituere cona- tus est *Salmas. Exerc.* p. 667.

AEDĬCŬLA, lae, f. οἰκίδιον, parva aedes seu do- mus et proprie parva aedes sacra, sacellum, ναΐδιον, sive ea majori templo juncta aut inclusa est, sive non. *Cic. Dom.* 53. aram et aediculam et pulvinar dedicare. *Liv.* 35, 9. aedicula Victoriae virginis prope aedem Victoriae. *Id. ib.* 41. Quadrigae in Capitolio positae in cella Jovis supra fastigium ae- diculae. [*V. ad h. l. *interpp.*] *Paul. Dig.* 48, 13, 9. Qui privata sacra vel aediculas incustodi- tas tentaverint, amplius quam fures, minus quam sacrilegi merentur. ℙ De quavis domo parva, qua signif. fere plurali usurpatur. *Cic. Par.* 6, 3. M. Manilius pauper fuit; habuit enim aediculas in Ca- rinis, et fundum in Labicano. [*Cf. *ib.* 7. *Ter. Ph.* 4, 3, 58.] ℙ Item aediculae pars, cella, cu- biculum. *Pl. Epid.* 3, 3, 19. Cave, siris cum fi- lia mea copulari hanc, neque conspicere: jam te- nes? in aediculam istanc seorsum concludi volo. ℙ Est etiam *aedicula* loculamentum simulacri. *Petr. Sat.* 29. *fin.* Grande armarium in angulo vidi, in cujus aedicula erant Lares argentei positi Veneris- que signum marmoreum. *Plin.* 33, 1, 6. Aedicu- lam aeream fecit in Graecostasi. Et 36, 13, 19. *n.* 2. Nemeses quindecim aediculis inclusit. *Appul. Met.* 3. Eponae Deae simulacrum residens aedicu- lae, quod coronis roseis erat ornatum. Similiter in *Inscr.* ap. *Fabrett. c.* 1. *n.* 68. aediculae dicuntur in sepulcris loculamenta reponendis urnulis et ollis cinerum. ℙ In *vet. Inscr. Mus. Veron.* 87, 4. legi- tur *aedicla*.

AEDICULUM, i, n. id. qu. aedicula. *Inscr.* ap. *Reines. cl.* 1. *n.* 125. Voto suscepto Bonae Deae Astrapton Caesaris Vilic. aediculum restituit. Sed fortasse error est marmorarii, [vel potius ejus, qui exscripsit. Hinc ap. *Mur.* qui *Inscr.* 133, 2. eandem affert, legitur *aediculam*. *F.*]

AEDIFACIO, is, eci, actum, a. 1. aedem facio, aedifico, οἰκοδομέω. *Labeo Dig.* 19, 2, 60. Man- davi tibi, ut excuteres, quanti villam aedifacere velles. Ita legitur in ed. *Torrentini*: in aliis *aedi- ficare*. [*Similia ex JCtorum scriptis proferuntur *signifacere* et *magnificiebat*. V. *Duk. d. Lat JCt. vet.* p. 321. sq. *ed. Lips.*]

AEDIFEX, ificis, m. aedificator, οἰκοδόμος. *Ter- tull. Idol.* 12. Ex similitudine providentissimi aedi- ficis illius, qui etc.

AEDĬFICĀTIO, onis, f. οἰκοδομία, actus aedifi- candi, substructio. *Cic. Fam.* 5, 6. Domum tuam et aedificationem omnem perspexi et vehementer probavi. *Id. Pis.* 21. immensa et intolerabilis aedi- ficatio. [*Cf. *Q. Fr.* 2, 2.] *Varr. R. R.* 1, 13. Si ad horum luxuriam dirigas aedificationem. [**Cic. Fam.* 13, 1. aedificationem (i. e. aedificandi con- silium) abjicere.] ℙ In architectura tres cum sint partes, aedificatio, gnomonice et machinatio: illa definitur a *Vitruv.* 1, 3. ut bipartito divisa sit, una moenium et communium operum in publicis locis collocatio; altera privatorum aedificiorum explica- tio. ℙ Pro aedificio. *Cato* ap. *Gell.* 13, 23. Ne- que mihi aedificatio, neque vasum, nec vestimen- tum est manupretiosum.

AEDIFICATIUNCULA, ae, f. parva aedificatio. *Cic. Q. Fr.* 3, 1, 2. Ecquid ei de illa aedificati- uncula mandavisses.

AEDĬFĬCĀTOR, oris, m. qui aedificat, aedes condit, οἰκοδόμος. *Flor.* 1, 8. Quid aedificator Ancus? Ut urbem extenderet etc. Dicitur fere sic, ut eum significet, qui aedificandi nimia quadam libidine laborat. *Nep. Att.* 13. Nam cum esset pe- cuniosus, nemo illo minus fuit emax, minus aedi- ficator. *Colum.* 1, 4. Eleganter igitur aedificet agricola, nec sit tamen aedificator. Adde *Juven.* 14, 86. ℙ Translate omnino est i. q. fabricator, [*gr. δημιουργός.] *Cic. Univ.* 2. Neque mundo quicquam pulcrius, neque ejus aedificatore prae- stantius. *Id. N. D.* 1, 9. aedificatores mundi.

AEDIFICATORIUS, a, um, adj. Translate *Ter- tull. Carn. Christ.* 17. Verbum aedificatorium mor- tis, *h. e.* quod mortis causa fuit. Adde *Anim.* 47.

AEDĬFĬCĀTUS, a, um, part. v. *aedifico*. *Cic. Off.* 3, 13. villa bona beneque aedificata, *Id. Verr.* 2, 4, 53. urbs aedificata. *Id. ibid.* 2, 5, 17. navis aedificata. *Id. Att.* 16, 13. praediola belle aedi- ficata, *h. e.* agelli cum villa aliove aedificio bene aedificato.

AEDIFICIALIS, le, adj., ad aedificia seu aedes pertinens. *Aedificialis* dictus est Jupiter Herceus, quia, ut ait *Festus* in *Herceus*, intra conseptum domus cujusque colebatur, quem etiam deum pene- tralem appellabant. *Dictys* 5, 12. Priamus re co- gnita ad aram Jovis aedificialis confugit. Alii le- gunt *ante aedificiale*, *h. e.* ante aedes: aras enim Graeci ante fores aedium internas in impluvio ha- buisse dicuntur.

AEDIFICIOLUM, li, n. diminut., aedicula. *Ve- tus lapis* non optimae notae ap. *Grut.* 809, 2. Hic locus cum hortulo suo religioso et aedificiolis suis muro cinctus etc. Adde alium ap. *Donium cl.* 12. *n.* 32., et alium ap. *Mur.* 1013, 5. et 1430. *n.* 6., [et in *Not. Tir.* p. 133. *F.*]

AEDĬFĬCĬUM, ii, n. οἰκοδόμημα, significat tum domum, aedes, tum aliam quamcumque exstructio- nem, etiamsi habitationi apta non sit, ut porticus,

propugnacula etc. [*eoque ipso differt h. v. ab *aedibus*, quod semper aedificia significat, quae habitari possunt, *aedificium* autem quamcunque structuram s. exstructionem (cf. *Nep. Att.* 13.); unde *Liv.* 38, 38. conjungit aedes aedificiaque, ad quem l. v. *Drak.*] *Cic. Q. Fr.* 3, 9. Quid? si caementum bonum non haberem, deturbem aedificium? *Id. Mil.* 27. exstruere aedificium in alieno. *Liv.* 5, 41. Plebis aedificiis obseratis, patentibus atriis principum. *Sall. Jug.* 23. incendere aedificia. [*Suet. Aug.* 30. aedificiorum prolapsiones. *Id. Oth.* 8. ruina.] ¶ Proprie si loquamur, aedificium accipitur pro exstructione, quae habitandi causa fit, et quidem pro urbana; nam a *villis* et *monumentis* aperte distinguit *Martian. Dig.* 1, 8, 4. Ceterum usu latius sumitur, ut dictum est.

AEDĬFĬCO, as, avi, atum, a. 1. proprie significat aedem seu habitationem facere, aut aliam quamvis e muro aliave materia exstructionem. *Cic. Q. Fr.* 2, 4. aedificare domum. *Id. Dom.* 43. porticum. *Id. Verr.* 2, 4, 53. urbem. *Id. Verr.* 2, 5, 18. navem. [*Cf. *Duk. d. Lat. JCt.* p. 68.] *Id. Manil.* 4. classem. *Id. Att.* 9, 13. *fin.* hortos. *Virg. A.* 2, 16. equum. [*Hor. Sat.* 2, 3, 247. casas. *Aur. Vict. V. Ill.* 5. carcerem. *Id. ib.* 6. circum maximum. *Liv.* 26, 1. hibernacula. *Varr. R. R.* 3, 17, 5. piscinas.] Dicitur etiam absolute. *Cic. Q. Fr.* 2, 6. Tribus locis aedifico. [*Sic saepe; cf. *Hor. Sat.* 2, 3, 308. *Ep.* 1, 1, 100. *Caes. B. G.* 6, 22. *Drak.* ad *Liv.* 6, 4, 5. Inde ludicra oratione *Pl. Mil.* 2, 2, 56. Ecce, aedificat; columnam mento suffulsit suo.] Hinc conjungitur etiam cum accus. loci, qui aedibus frequentatur, et est *aedificium in loco facere*. *Pompon. Dig.* 41, 1, 30. *extr.* Si insulam in mari aedificaverim, continuo mea fit. [*Cf. *Suet. Vesp.* 8. *Eutr.* 8, 2.] ¶ Translate *Cic. Fam.* 9, 2. aedificare rempublicam, *h. e.* constituere. [*Id. Tusc.* 1, 25. Qui in Timaeo mundum aedificavit Platonis deus. V. AEDIFICATOR.] *Juven.* 6, 501. tot adhuc compagibus altum Aedificat caput, *h. e.* ornat in tutulum. *Aedificare corpora crescentia nexu* dicuntur a *Claud. Cons. Mall. Theod.* 1, 321. qui alius in alium insilientes veluti aedificium struunt. ¶ [*Ap. *Liv.* 21, 62, 8. confunduntur *aedificaverunt* et *dedicaverunt.*]

AEDĪLĀTUS, us, m. dignitas aedilis, quemadmodum dicitur pontificatus, consulatus. *Festus* in *Aedilis.*

AEDĪLĪCĬUS et aedilitius, [*illud rectius] a, um, adj. ad aediles pertinens, ἀγορανομικός, ἀστυνομικός. *Cic. Off.* 2, 16. aedilicium munus. *Id. Q. Fr.* 1, 1, 9. vectigal aediliciorum, intell. munerum [*i. e. pecunia, quae in provinciis ad ludos pro Aedilibus exigebatur.]. *Id. Planc.* 21. repulsa aedilicia, *h. e.* in aedilitate petenda. *Id. Vat.* 17. aedilicia praetexta toga. *Id. Cluent.* 45. scriba aedilicius. [*Liv.* 25, 2. aed. largitio, i. e. Aedilium. Cf. *Cic. Off.* 2, 16.] — *Aedilicium edictum* est, quod aediles curules initio magistratus proponebant, et secundum illud dicturos se jus tota sua aedilitate profitebantur, quemadmodum et praetores, de quibus v. in EDICTUM. Jus enim dicebant aediles iis de rebus, quae ad eorum officium pertinebant. Ejus autem edicti exemplum habes *toto titulo* 1. *l.* 21. *Dig.*, ubi etiam, quibus de rebus aediles cognoscerent, videri potest. Hinc *aediliciae actiones*, quae ex aedilicio edicto manant, *Paul. Dig. l. c.* 47. et *toto tit.* 58. l. 4. *Codicis.* [*Dicuntur etiam *aedilitiae edictiones.* *Pl. Capt.* 4, 2, 43.] — *Aedilicius vir*, qui aedilitate functus est, quemadmodum *consularis*, qui consulatu. *Cic. Brut.* 28. Sed omnia is summa sperans aedilicius est mortuus. Adde *Vat.* 7. — *Aedilicius quaestor* dicitur a *Cic. Pis.* 36. qui aetatem habet ad aedilitatem petendam; nam post quaesturam ea petebatur. Alii tamen aliter explicant [*veluti *Ernest.* quaestorem aedilicium putat dici eum, qui, aedilitate amissa, rursus quaesturam petiit. Sed ipse dubitat, an non vera sit scriptura, pariterque *Orellius* conjicit scribendum esse: *quid? quaestor rejectus? aedilicius praepositus?*] — *Ad aedilicium modum purus* proverbio dicitur de re valde pura, quia aediles maxime curabant, ut munda omnia integraque essent, ut dictum est. Est *Varronis* ap. *Non.* 4, 75., si modo hoc pacto ille locus legendus est. Nam alii aliter.

AEDĪLIS, lis, m. (sc. magistratus s. vir) ἀγορανόμος, ἀστυνόμος, nomen est Romani magistratus, cujus officium erat (v. *Cic. Verr.* 2, 5, 14. et *Varr.* 4, 14.) aedes publicas privatasque procurare (unde et nomen traxit) et aquaeductus [*omnino aquas publicas. V. *Manut.* ad *Cic. Fam.* 8, 6. *med.*] cloacasque, ut munda omnia integraque essent: item ludos publicos [*Megalesia et Magnos. *Manut.* ad *Cic. Fam.* 8, 3.] proprio sumptu exhibere, et si quando incendia excitarentur, exstinguenda curare, viarum, funerum, annonae curam habere, merces an sanae essent, mensurae an aequae, cognoscere. [*Omisit, eorum etiam fuisse, ut leges et Senatus consulta ab initio in templo Cereris, deinde in aerario asservarent. Iidem a poetis emebant comoedias, quas deinde ederent. *Ter. Eun. prol.* 20. *Suet. Aug.* 40. Augustus negotium Aedilibus dedit, ne quem posthac paterentur in Foro circave nisi positis lacernis, togatum consistere. *Id. Vesp.* 5. Vespasianum Aedilem C. Caesar, succensens curam verrendis viis non adhibitam, luto jubet oppleri.] Legimus ap. *Liv.* 10, 13. *extr.* aliquando ab iis diem dictam esse plerisque, quia plus, quam quod lege finitum erat, agri possiderent. Fuere autem duplicis generis, plebeji et curules. V. CURULIS, CEREALIS et AEDILICIUS. *Aediles* primum duo tantum fuere [*hi dicti *Aediles plebis*, *Suet. Caes.* 76.]: deinde alii duo additi sunt cum curuli sella, a. U. 389. [*Plerumque hi ab antiquis scriptoribus intelliguntur, ut *Liv.* 6, 42. etc. Cur instituti fuerint narrat *Liv.* 7, 1.] Postremo alios duos *Cereales* nuncupatos adjecit C. Jul. Caesar. Aetas huic magistratui capessendo apta erat annorum triginta septem, ut est ap. *Manut.* et alios. Alii tamen aliter definiunt. *Cic. Leg.* 3, 3. Sunto aediles curatores urbis, annonae ludorumque solemnium: ollisque ad honoris amplioris gradus is primus ascensus esto. *Pl. Rud.* 2, 3, 43. Neptunus aedilis fastidiosus est: si quae improbae sunt merces, jactat omnes. *Pers.* 1, 124. Italo quod honore supinus Fregerit heminas Areti aedilis iniquas. [Ex hoc *Persii* loco, itemque ex *Juven.* 10, 102., et ex *Cic. Fam.* 13, 11. aediles etiam in municipiis fuisse colligimus, ut Aretii, Ulubris, Arpini, neque tamen sella aut purpurea toga utebantur. *Juven.* 3, 179. de aedilibus per Italiam constitutis: sufficiunt tunicae summis aedilibus albae. *Summos* appellat, quod aedilitas erat magistratus summus; etenim hic magistratus in quibusdam municipiis erat solus et unicus, ut constat ex *Cic. l. c. F.* *Erant hi, aediles plebeji dicti, tum in infimis magistratibus, qui jus dicebant, interque alia curam gerebant fornicum, popinarum et scortorum, in quae singularem habebant jurisdictionem. V. *Lips. not.* et *exc.* ad *Tac. A.* 2, 85. et *intpp.* ad *Juven.* l. l. *Suet. Tib.* 34. Dato Aedilibus negotio popinas ganeasque — inhibendi. *Id. Cl.* 38. Haec coercitio popinarum Aedilibus a Claudio rursus adempta dicitur. V. *B. Crus.* ad h. l. et *Everard. Otto: de Aedilibus Coloniarum et Municipiorum.*] ¶ [*Aedilem pr. *aedituo* putatur dixisse *Varro* ap. *Non.* v. *Gallantes.* V. *Salm. Exerc.* p. 765.] ¶ Adjective *Aediles ludi* dictum est a *Pl. Poen.* 5, 2, 52. ¶ In ablativo singulari habet *Aedili* et *Aedile*: quamquam hoc posterius a *Charis.* 1. p. 96. allatis exemplis *P. Rutilii*, *Varronis* etc. (sic etiam in plurimis *Liv.* codd. 3, 31.) praeferri videtur. [*Usitatior haud dubie forma est *aedile*, quam edidit ap. *Cic. Sext.* 44. etiam *Orell.* quamquam *aedili* editur ap. *Tac. A.* 12, 64. Cf. *Schneid. Gr.* II. 1. p. 221.]

AEDĪLĪTĀS, atis, f. ἀγορανομία, dignitas seu magistratus aedilium. *Cic. Off.* 2, 17. Mamerco praetermissio aedilitatis consulatus repulsam attulit. *Id. Cluent.* 25. aedilitatem petere. *Id. Off.* 2, 16. aedilitate magnificentissima fungi. *Pl. Stich.* 2, 2, 29. aedilitatem gerere. [*Suet. Caes.* 9. inire. *Id. Vesp.* 2. aedilitatis ac mox praeturae candidatus. Plurali utitur *Cic. Off.* 2, 16.]

AEDIS. V. AEDES.

AEDĬTĪMOR sive Editumor, aris, dep. 1. οἰκονομέω, aedem tueor seu custodio. *Pompon.* ap. *Gell.* 12, 10. Qui postquam tibi appareo, atque aeditumor in templo tuo. *Nonius* 2, 56. haec eadem verba referens *aedituor* legit.

AEDĬTĪMUS et Aeditumus, i, m. qui sacras aedes servat, ἱεροφύλαξ. *Gell.* 12, 10. docet auctoritate *Varronis d. L. L.* hanc vocem latinam esse, et pro ea a plerisque *aedituum* dici, nova et commentitia usurpatione. Itaque ap. *Cic. Verr.* 2, 4, 44. ubi nunc *aeditui custodesque* scriptum est, in exemplaribus fidelissimis legi *aeditumi*, [*quam formam non spernendam judicat.] Sic *Varr. R. R.* 1, 2. In aedem Telluris veneram, rogatus ab aeditimo, ut dicere didicimus a patribus nostris, ut corrigimur a recentibus urbanis, ab aedituo. Adde [*ib.* 1, 69.] et *L. L.* 6, 2. *circa med.* Quidam hujus vocis eam tradunt notationem, ut dicatur quasi *aedis intimus*; sed refelluntur a *Cic.*, qui *Top.* 8. docet, *timus* seu *tumus* meram esse verbi productionem. [*Ut in *finitimus*; cf. *Periz.* ad *Sanct.* II. p. 559.]

AEDĬTUA, ae, f. mulier templi custos. Legitur in quadam *Inscr.* ap. *Fabrett.* c. 10. *n.* 435. Translate autem *Tertull. Cult. fem.* 1. Cum omnes templum simus Dei, ejus templi aeditua et antistes pudicitia est.

AEDĬTUALIS, le, adj. ad aedituum pertinens. *Tertull. Pudic.* 16. Non scitis vos templum Dei esse, qui et templo sanciendo, purificandoque aeditualem legem scripsit: si quis templum Dei violaverit etc.

AEDĬTŬENS, entis, part. v. *aedituo*, idem qu. aeditimus. *Lucr.* 6, 1273. Hospitibus loca quae complerant aedituentes.

AEDĬTŬO, as, n. 1. aedituus sum. *Inscr.* ap. *Reines. cl.* 5. *n.* 54. Nonius Avillius N. F. Cl. Novellius Sacerdos Dei Silvani Vixit ann. 37. aedituavit ann. 13. Adde *n.* 53. et ap. *Grut.* 1088, 5.

AEDĬTŬOR, aris, dep. 1. id. qu. aeditimor et aedituo. V. AEDITIMOR.

AEDĬTUUS, ui, m. ἱεροφύλαξ, [νεωκόρος] id. qu. aeditimus, sacrae aedis custos. [*Auctore *Varr.* hoc derivant a *tuendo*, improbante inter alios *Perizon.* l. l. in *Aeditimus.* Verum *I. Fr. Gronov.* ad *Gell.* 7, 1. istam etymologiam probare studet partic. *aedituens.* Cf. *Duk. de Lat. JCt.* p. 25. sq.] *Pl. Curc.* 1, 3, 48. Crepitum claustrorum audio, aedituum aperire fanum. *Suet. Dom.* 1. Ardente templo apud aedituum clam pernoctavit. [*Id. Aug.* 5. Se esse possessorem ac velut aedituum soli, quod primum D. Augustus nascens attigisset.] Adde *Cic.*, quem retulimus in v. AEDITIMUS, ubi alia quoque sunt huc pertinentia. [*Liv.* 25, 7. 30, 17.] ¶ *Servius* ad illud *Virg. A.* 9, 647. *hic Dardanio Anchisae Armiger ante fuit fidusque ad limina custos*, significare videtur etiam atriensem servum, qui privatas aedes servat, aedituum dici: cujus rei exempla nondum vidimus. ¶ Translate *Hor. Ep.* 2, 1, 229. Sed tamen est operae pretium cognoscere, quales Aedituos habeat belli spectata domique Virtus, indigno non committenda poetae, *h. e.* quales habeat poetas, qui versibus eam posteritati commendent, et ab oblivione custodiant. [*Sunt poetae quasi aeditui s. custodes in templis Apollinis vel Musarum. Alii malint poetas dici aedituos quia, sicut hi in templis circumducunt hospites monstrantes, quae ibi sunt praeclara, poetae pe[r] res gestas quasi ducunt singula enarrantes (περιηγεῖσθαι). Quod addit *Forc.*, id minus probandum est.] Alii putant respexisse *Horatium* ad *Valerium Aedituum* veterem poetam, cujus carmen refert *Gell.* 19, 9. locutumque esse eo pacto, quo *Martial.* 8, 56. *Sint Maecenates, non deerunt, Flacce, Marones.* Ubi *Marones* per synecdochen pro quocumque optimo poeta dictum est.

AËDON, aëdonis, f. ἀηδών, ἀηδόνος, avis, quam alii carduelem, alii lusciniam esse volunt: ita dicta ἀπὸ τοῦ ἀεὶ ᾄδειν, ab assiduo cantu. In fabulis fuit Aedon uxor Zethi regis, fratris Amphionis, quae Itylum filium per errorem nocte interfecit, putans eum ex Amanea seu Amandea Amphionis esse filium (invidebat enim uxori Amphionis, quod illi essent sex filii masculi), crimen vero cognoscens optavit mori, sed miseratione deorum in hanc avem versa Itylum deflere dicitur. Est autem vox trisyllaba. *Sen. Agam.* 670. Non quae verno mobile carmen Ramo cantat tristis aedon Ityn in varios modulata sonos. *Petr. Sat.* 131. Dignus amore locus, testis silvestris aedon, Atque urbana Progne. Al. leg. *silvester:* neque tamen masculinum putes; nam *volucer fama* ap. *eund.* 123. legitur. *Calpurn. Ecl.* 6, 8. Vocalem superet si dirus aedona bubo. Adde *Nemes. Ecl.* 2, 61. [*Plura ap. *Anton. Lib. Met.* 2, 17.] ¶ *Aedon*, *Aedonis*, dissyllabum, Αἴδων, ωνος, mons est Thraciae; sed saepius sine diphthongo *Edon*, Ἠδων scribitur.

AËDŌNĬUS, a, um, adj. quinque syllabar. ad aëdonem pertinens. *Auct. paneg. ad Pison. fin.* Sit et aedonia superantur voce cicadae. ¶ *Aedonius* quadrisyllab. V. EDONUS.

AEDŬI et Hedui, orum, pop. Galliae Celticae inter Ligerim et Ararim, olim quorum tractus hodie *l' Autonois* dicitur, continebatque [*Strabone appellantur Ἀδυοι; a *Ptol.* Αἴδυοι, a *Mela* et *Plin.* Eduo s. Heduo.] majorem partem Duc. Burgundiae, ubi tractus Augustodunensis, Carolensis, Alexiensis et Cabillonensis. [*Hodie hae regiones complectuntur le Departement de la côte d'or, de la Nièvre, de Saône et Loire et du Rhône.] Sed hodie multo minor est. *Auson. Parent.* 4, 6. *Aedues* seu *Hedues* appellat: quaque potentes Aedues Alpino quaque Vienna jugo. *Cic. Att.* 1, 19. Aeduos fratres vocat, quia cum pro Romanis steti[s]sent pugnassentque contra eorum hostes, cogni[ta] fide *fratres consanguineosque* eos senatus appell[a]verat, uti narrat *Caes. B. G.* 1, 33. Eadem ratio[ne] Saguntini consanguineam vocant Romam ap. *S[il.]* 1, 608. et 655., et praeterea quia eorum civitas e colonis Ardeatibus creverat et Ardea colonia Romanorum erat.

AEDŬĬCUS, a, um, adj. ad Aeduos pertinens, ut Aeduicus pater *Auson. Par.* 2, 2., Aeduicum stemma *ib.* 4, 3.

AEĒTAEUS et Aeētēus, a, um, adj. ad Aeetem Colchorum regem pertinens. Hinc *Aeetaeos fines* vocat *Catull.* 64, 3. ipsam Colchidis regionem.

AEĒTES, ae et latina terminatione Aeēta, ae, m. Αἰήτης, rex fuit Colchorum, filius Solis ex Perse Oceani filia. Liberos habuit Medeam, Absyrtum et Calciopen. Ad hunc Phryxus Athamantis filius pervenit et aureum vellus detulit, quod cum vigilantissime servaret, ejus causa bellum gessit cum Argonautis. Tandem ab Iasone Medeae filiae proditione et vellere spoliatus et regno pulsus est. Sed tamen jam senex ab eodem in regno restitutus dicitur. V. *Hyg. fab.* 3, 22. et 23., et *Serv. Virg. G.* 2, 140. et 141. etc. *Cic. N. D.* 3, 21. Sol, qui Colchis fertur Aeetam et Circen procreavisse. *Ov. Her.* 12, 29. Accipit hospitio juvenes Aeeta Pelasgos. Et 51. Dixerat Aeetes: moesti consurgitis omnes. Dicitur etiam *Aeetas* in recto casu singulari. *Serv. l. c.*

AEĒTĬAS, iadis, patron. f. Medea Aeetae C[olchorum regis filia]

ıorum regis filia. *Ov. Met.* 7, 9. Concipit interea ılidos Aeetias ignes.

AEĒTĪNE, es, f. Medea Aeetae Colchorum reis filia. Vox haec eo modo ab Aeete deducta est, uo a *Neptunus Neptunine*, a *Nereus Nerine* etc. *)v. Her.* 6, 103. Non haec Aesonides, sed Phaas Aeetine etc. Alii aliter legunt. [*V. ad h. l. *Ieins.*]

AEĒTIS, idos, f. id. qu. Aetias. *Val. Fl.* 8, 233. uscitat adfixam moestis Aeetida curis. Adde *Alnov.* 2, 110.

AEETĪUS, a, um, adj. id. qu. Aeetaeus. *Val. 7l.* 8, 379. Illinc Aeetius heros obsidet etc.

*AEGAE, arum, 1) oppidum Achajae. 2) Euoeae; hae apud latinos scriptores non reperiuntur.) Oppidum Macedoniae, in cujus scriptura libri ılde variant: Aegae, *Αἰγαί*, *Nep. Reg.* 2. Aege, *ἰγή*, *Plin.* 4, 16, 17. Aegia, *Αἴγεια*, Aegea s. Aeaea (*Justin.* 7, 1. ubi Aegeates incolae s. Aegeaes) *Αἰγαία*; eadem, quae ante *Edessa.* 4) Oppium Aeolidis in Asia minore. *Plin.* 5, 30, 32.) Ciliciae, *ib.* 5, 27, 22.

AEGAEON, ŏnis, m. *Αἰγαίων*, gigantis nomen, uem centum manus et quinquaginta ventres hauisse fabulantur. *Virg. A.* 10, 565. Aegaeon quas centum cui brachia dicunt, Centenasque manus, uinquaginta oribus ignem Pectoribusque arsisse, ›vis cum fulmina contra Tot paribus streperet clyeis, tot stringeret enses. *Serv.* addit, eundem sse ac Briareum, Caeli et Terrae filium, affertque ersum Homeri, quo significatur Briareum a diis, egaeonem ab hominibus appellari consuevisse. Hic ım a Jove victus fuisset, religatus est a Neptuno l scopulum quendam in una ex insulis Aegaei mas. *Claud. R. Pr.* 3, 345. Haec centumgemini stricos Aegaeonis enses etc. *Stat. Ach.* 1, 209. duros ıxantem Aegaeona nexus. ℙ Est etiam deus manus Ponti et Terrae filius: de quo, et quidem enultima obliquorum producta, *Ov. Met.* 2, 9. roteaque ambiguum balaenarumque prementem Aeıeona suis immania terga lacertis. ℙ Ponitur etm pro ipso Aegaeo mari. *Stat. Th.* 5, 288. Diis elagi ventisque et Cycladas Aegaeoni amplexo. isi forte hic quoque deum ipsum intelligit.

AEGAEUM mare, n. [*gr. *Αἰγαῖον πέλαγος* s. *όντος Αἰγαῖος*, *Xen. Oec.* 28, 27.] amplissimus mas mediterranei sinus, a parte orientali Isthmi Conthiaci, ut *Plin.* placet, aut certe a Sunio Attiıe promontorio, ut tradit *Ptolem.*, ad ipsum usue Hellespontum extensus, alia aliis in locis noina sortitus a regionibus, quas alluit. *Cic. Ianil.* 18. Insula Delos tam procul a nobis in egaeo mari posita. Dicitur etiam *Aegaeum* ab›lute. *Hor. Od.* 2, 16, 1. Otium divos rogat in ıtenti Prensus Aegaeo. *Pers.* 5, 142. trabe vasta egaeum rapias. [*V. de hoc usu *Burm.* ad *Prop.* , 5, 51.] ℙ De ratione nominis varia traduntur scriptoribus. Nonnulli, in quibus est *Suidas*, ad egeum Thesei patrem referunt, quem in hoc mare se praecipitem dedisse ferunt, cum navim filii, ıa ille in Cretam ad Minotaurum vectus fuerat, gro cum velo (quod sibi cum nauclero amissi ii signum convenerat) redeuntem videret. Alii sic ctum volunt, quod Aegea Amazonum regina in eo rierit. Alii, quod crebrae in eo sint insulae, ut rocul aspicientibus species caprarum videantur. *ἶγες* enim sunt caprae. Haec tria etyma referunır a *Paulo* ex *Festo:* tertium habet etiam *Varro* . *L.* 6, 2. *fin. Strabo* ab Aegaeis oppido in Euoea, vel ab Aega promontorio Aeolidis derivat: *lin.* 4, 11, 18. *fin.* a scopulo inter Tenum et hium, quem nautae *αἶγα* appellant, quoniam proıl visentibus caprae similis creditur.

AEGAEUS, a, um, adj. ad Aegaeum mare pernens, *Αἰγαῖος*. *Cic. Arat.* 426. Aegaeus gurges. *tat. Th.* 6, 20. Aegaea stagna. [**Tibull.* 1, 3, 1. ıdae.] *Hor. Od.* 3, 29. *fin.* Tutum per Aegaeos ımultus aura feret, *h. e.* maris Aegaei tempestas. *Claud. Eutr.* 2, 246. Aegaeos insedit Graecia ›rtus, *h. e.* oram litoralem Aegaei maris. *Ov. Tr.* , 11, 8. Cyclades Aegaeae, *sc.* quae in Aegaeo ari positae sunt. *Stat. Th.* 5, 49. Aegaeus Neus. *Id. ib.* 8, 478. Aegaea Venus, quae Aegaeo ari prognata dicitur. *Virg. A.* 3, 74. Neptunus egaeus. V. AEGAEON. ℙ Etiam *Aegaeus, a, um* riptum reperitur. [*De orthographia h. v. cf. *ausquej.* in *orthogr.* II. p. 13.]

AEGAN, Aegaeum mare. *Val. Fl.* 1, 629. et 4, 5. [**Ed. Heins.* Aegon.]

AEGĀTES, um, f. insulae maris mediterranei, ad omontorium Siciliae Lilybaeum, ubi Carthaginises classe victi ab Romanis bello Punico primo ıcem petere coacti sunt et ad foedus venire. [**Nep. am.* 1. *Liv.* 21, 10. Earum tres commemorantur: horbantia, Aegusa, Hiera. *Sil.* 6, 684. geminas egates dicit, ideoque duas tantum novisse videır.] *Sil.* 1, 60. Aevi flore virens avet Aegates ›olere, parentum Dedecus, ac Siculo demergere edera ponto.

[AEGĒAS, atis, m. adj. ad Aegas pertinens Aeodis urbem, nunc *Ghiusel-Hyssar*, in cujus numis ap. *Eckhel. D. N. V. T.* 2. p. 492. *ΑΙΓΑΕΩΝ*. *ac. A.* 2, 47. Philadelphenos, Aegeates, Apollonidenses. *Vell.* 2, 70. Impetravit a Stratone Aegeate familiari suo. Binae aliae noscuntur hujus nominis urbes, una Ciliciae, hodie *Aias-Kalè*, altera Macedoniae. *F.*]

AEGER, aegra, aegrum, adj. *νοσῶν*, [**ἄῤῥωστος, ἀσθενής*] qui morbo correptus est. [*De hujus v. notatione alii aliter, ut solet, senserunt, quae qui cognoscere cupit, adeat *Sanct. Min.* II. p. 554. et *Kärcher.* in *Diar. schol.* 1828. N. 82. p. 506. *Perizonius* quidem ad *Sanct.* reliquis praefert, ut dictum putetur pr. *αἴγρος*, ab *αἴ, αἴ, αἰάζω, αἴαγμα.* Haec nos in medio relinquimus.] *Cic. Div.* 1, 25. Ita graviter aegrum fuisse, ut omnes medici diffiderent. *Id. Cat.* 1, 13. homines aegri morbo gravi. [*Cf. *Liv.* 42, 28. *Tac. H.* 3, 38.] *Id. Brut.* 48. *fin.* infirma atque etiam aegra valetudo. [**Suet. A.* 13. aeger et invalidus.] *Id. ad Quirit.* 1. *fin.* aegro corpore esse. *Sall. Cat.* 62. aeger pedibus. *Nep. Milt.* 7. vulneribus. *Liv.* 26, 8. ex vulnere. [*Ita etiam *Cic. R. P.* 2, 21. aeger ex vulnere i. e. animi deliquium passus. *Beier.*] Et absolute de vulnerato *Stat. Th.* 1, 517. avidos illidit in aegrum Cornipedem cursus. [*Cf. *Ov. Met.* 12, 373. *Eutrop.* 2, 27 (16). *Sil.* 6, 271. aegra, i. e. saucia spina. Cf. *Virg. A.* 10, 856. Ceterum his adjunge haec: *Virg. G.* 3, 496. sues aegri. *Hor. Sat.* 2, 2, 43. aeger stomachus. *Virg. A.* 5, 432. anhelitus, i. e. qualis esse solet aegrorum; ubi fuerunt, qui *acer* scribendum esse putarent, quos refutavit *Heins.* Cf. 10, 837. *Ov. Met.* 7, 540. aegri balatus.] Et cum genit. *Appul. Met. pr. fin.* Psyche aegra corporis, animi saucia. Et cum accus. *Gell.* 19, 10. Memini me quondam pedes tunc graviter aegrum. [*Et genitivi et accus. rationem explicabis e graeco sermone. Cf. infra.] — Hac significatione usurpatur saepe substantivi more. *Cic. Div.* 2, 3. Ad aegros — medicos solemus adducere. *Id. N. D.* 2, 4. Ne aegri quidem omnes convalescunt. Hinc *servus ab aegris* est, qui aegrorum curam habet. *Inscr.* ap. *Reines. cl.* 9. *n.* 91. M. Aurelio Aug. L. Stephano ab aegris cubiculariorum. — Dicitur eadem signif. etiam de rebus inanimis. *Virg. A.* 3, 142. Victum seges aegra negabat. Cui opponitur illud *Georg.* 1, 1. quid faciat laetas segetes etc. [**Pall. Febr.* 25, 23. aegra arbor. *Id. Mart.* 7, 4. vitis.] ℙ [*A corpore transfertur haec vox ad animum, ac tum significat eum, qui aliquo vitio (quasi morbo) laborat, aut sensu aliquo graviter affectus est, denique est id. q. sollicitus, moerens, tristis, miser, afflictus.] *Sall. Jug.* 31. animus aeger avaritia. *Liv.* 30, 11. aeger amore. [**Sil.* 7, 726. subitis bonis mens aegra, i. e. sui non compos. Sed ap. *eund.* 9, 36. aegra castra pugnae amore intell. de castris pugnandi cupiditate nimia ardentibus. Eodem refer, quem locum noster attulit, *Claud. N. Hon. et Mar.* 14. incusat spes aegra moras, i. e. ingens, quae animum sollicitat. Nimirum cupiditas et spes modum excedens ipsa est morbus quidam animi.] *Vetus poeta* ap. *Cic. Coel.* 8. Medea animo aegra, amore saevo saucia. *Pl. Epid.* 1, 2, 26. aeger ab animo. *Liv.* 1, 58. 2, 36. 30, 15. aeger animi. *Sall. fr. Hist.* 4. ap. *Arusian.* et *Stat. Th.* 11, 141. aeger consilii i. e. sollicitus de consilio, inops consilii, dubius. *Sil.* 3, 72. timoris, h. e. timore sollicitus. *Id.* 13, 52. aeger delicti. [**Id.* 15, 135. pericli, ubi v. *Heins.* et *Burm.*] *Flor.* 3, 17. rerum temere motarum. [*De constr. genit. cf. praeter *Heins. l. l. Drak.* ad *Liv.* 30, 15, 9. et ad *Sil.* 3, 72. et, quem laudat, *Heins.* ad *Val. Fl.* 3, 737. Plurima id genus exempla collegit diligentissimus *Rudd.* II. p. 73. sqq.] *Sall. Jug.* 74. aeger animus. *Val. Fl.* 6, 623. pectora aegra. [*De his, *aeg. an.*, *aegra mens* etc. cf. *Drak.* ad *Liv.* 2, 3, 5.] *Virg. A.* 2, 268. aegri mortales, [*i. e. miseri, gr. *δειλοὶ βροτοί, ὀϊζυροί, πολύπονοι.* Cf. 10, 274. et *Ov. Met.* 14, 143. aegra senectus.] *Appul. Met.* 6. Psyche aegerrima. [*Adde *Virg. A.* 1, 208. aeger curis. *Sil.* 17, 171. aeger visis, i. e. sollicitus, trepidus. Ap. *Virg. Ecl.* 1, 13. *aeger* recte explicant de *sollicito*, male alii pro *aegre* dictum putant. V. ibi *interpp. Sil.* 8, 108. Invitus — respiciens aegerque animi tum regna reliqui vestra. *Id.* 7, 722. de lupo: vacuo fugit aeger (indignabundus, invitus) hiatu.] Ab animo ad oculos transtulit eadem signif. *Tac. H.* 2, 20. aliorum felicitatem aegris oculis introspicere, i. e. animo invido, invide. — Dicitur autem sic etiam de rebus, quae aliquo modo vitiosae, non integrae sunt, aeque ut *sollicitus*, *afflictus.* [**Sil.* 7, 395. res aegrae. Cf. *Liv.* 9, 20.] *Cic. Verr.* 1, 1, 2. maxime aegra et prope deposita reipublicae pars. [*Sic non semel *Cicero* civitatis afflictam conditionem cum *morbo* comparat. Et *Liv.* 5, 3. Sic hercule tanquam artifices improbi, opus quaerunt, qui et semper aegri aliquid esse in republica volunt, ut sit, ad cujus curationem a vobis adhibeantur. *Flor.* 3, 23. quasi aegra sauciaque respublica. *Sil.* 9, 543. spes aegrae, i. e. non validae, infirmae, exiguae. (Similiter *id.* 1, 494. aegro nisu, i. e. non satis valido, difficili. Cf. 2, 518. Et *Stat. Th.* 10, 867. qui locus nostrum non fugit: amnis quassatque trahitque molem aegram, h. e. pontem, cujus saxa fatiscunt emotaeque trabes, ut ait *id. ib.*) Eodem modo intell. *ibid.* 2, 392. aegram fidem i. e. incertam, infirmam. Sic etiam *Tac. Agr.* 32. inter male parentes et injuste imperantes aegra municipia et discordantia; *aegra*, quia ambigua fide sunt. *Aur. V. Caes.* 34, 8. Aegra (i. e. luctuosa) asperiorque victoria fuit.] — De rebus quum dicitur, saepe significat id, quod sollicitudinem et moerorem affert [*in quo moeroris causa inest.] *Pl. Amph.* 3, 2, 29. Nunquam quicquam meo animo fuit aegrius. [**Lucr.* 3, 918. dolores aegri. *Id. ib.* 946. luctus. Cf. *Ov. Met.* 2, 329. *Virg. G.* 4, 464. aeger amor. *Id. ib.* 3, 512. aegra mors, i. e. miserabilis. *Sil.* 13, 883. aegra servitia. *Id.* 7, 305. noctes aegrae, i. e. insomniis sollicitudinem afferentes.] Et eodem modo substantive *Lucr.* 5, 172. cui nihil aegri accidit. *Pl. Amph.* 2, 2, 11. Plus aegri ex abitu viri, quam ex adventu voluptatis cepi. ℙ Inter *aegrum* et *aegrotum* hoc statuit discrimen *Serv.* ad *Virg. Ecl.* 1, 13. quod *aeger* tum de corpore, tum de animo dicitur, *aegrotus* de corpore tantum. [*Fuit haec etiam aliorum Grammaticorum sententia, quibus adeo prope displicuit *aeger* de corpore dictum. Quae quam inepta sit sententia, et haec, et quae infra in v. AEGROTUS afferentur, ostendunt, ac v. *Gron.* et *Drak.* ad *Liv.* 39, 9, 4. *Arntz.* ad *Cat. Dist.* 4, 5. Quamquam hoc non negamus, *aegrotus* rarius de animo dici.]

AEGĔRĬĂ et Egeria, ae, f. *Αἰγερία.* [*Ita scribit Forc. Sed Graeci quidem, quantum scimus, semper scribunt *Ἠγερία*, etiam latine usitatior est forma altera *Egeria*, ac nonnisi unum scimus monumentum, in quo exhibetur *Aegeria.* Est apud *Montfauconium* in *Diario Ital.* p. 152. qui in villa Justiniana exstare ait ingentem lapidem quadrum solidum, in quo insculptum est distichon *Ov. Fast.* 3, 275. Aegeria est, quae praebet aquas, Dea grata Camoenis etc. Cf. praeterea *Sigon.* et *Drak.* ad *Liv.* 1, 19, 5. *Schneid. Gr.* 1, 1. p. 52. sqq. — Quae sequuntur, ipsi concinnavimus.] Nympha fuit in mythologia latina longe nobilissima, cui sacrificatum est a praegnantibus, quod eam putabant facile conceptum alvo *egerere.* Inde explicat nomen ipsum *Festus* V. p. 127. Hoc proprie tribuebatur *Porrimae* s. *Prorsae* et *Postvertae*, quae partubus praesentes erant, et futura vaticinari putabantur. Auctore *Dion. Halic.* 2, 7. fuit Egeria una ex Camenis i. e. iis deabus, quae diviua quaedam effata et carmina magica edebant, ideoque jam antiquissimis temporibus cum Graecorum Musis confusae sunt; proprie autem sunt deae Etruscae. Romae ante portam Capenam haud longe luco Egeriae etiam lucus Camenarum olim monstratus est, qui locus hod. dicitur *Caffarelli.* Egeria vero clara est in historia Numae, qui se cum ea noctu colloquia habere simulavit super cultu religionum et legibus, quas Romanis daret. *Liv.* 1, 19. *Val. Max.* 1, 2, 1. Hoc factum esse tradunt in luco vel specu ante portam Capenam. Alii (ut *Virg. A.* 7, 761. ibique *Heyn.*) attribuunt ei fontem et lucum prope Ariciam. Utrumque conjunxit *Ov. Met.* 5, 487. Cf. *Cluver. It. ant.* p. 931. sq. Demonstravit autem *Holdsworth. diss.* IV. Ariciam fontem Egeriae sedem; ante portam Capenam (h. *S. Sebastiano*) specum fuisse, in quo Numa eam conveniebat. Alii eam Numae conjugem fuisse narrant, ut *Ov. Fast.* l. l. et *Dion. Hal.* l. l. *Plut. Num.* 5. *Aur. Vict. V. Ill.* 3. Porro addunt, mortem Numae tanto dolore affecisse Egeriam, ut a Diana in fontem cognominem transmutata sit. *Ov. Met.* 5, 487. 550. Fontem Egeriam describit *Juven.* 3, 10. sqq. eaque descriptio hodieque quadrat, ut docet *Moritz.* in *Anthusa* I. p. 210 sq.

AEGĔRĬUS, a, um, adj. *Inscr.* ap. *Grut.* 72, 5. Fortunae simulacra colens et Apollinis aras Aegeriumque Jovem. Al. legendum probarunt *Arcanumque.* V. ARCANUS.

*AEGESTAEUS, a, um, i. e. Thesprotius, ut exponit *Steph. Byz. Liv.* 27, 33. in Aegestaeum campum. Sed *Drak.* ibi restitui vult scripturam antiquam *Argestaeum.*

AEGESTANI. V. SEGESTANI.

*AEGETA, ae, opp. in Moesia superiori. *Anton. Itin. Egeta* in *Tab. Peuting.*

AEGEUS, per duas syllabas, *Αἰγεύς*, filius Pandionis fuit, rex Athenarum, qui ex Aethra Pitthei Troezeniorum regis filia Theseum suscepit, ex Medea autem ab Iasone repudiata alterum filium nomine Medium, ut placet *Justino* 2, 6. et 42, 3. Hoc jam ad senium vergente Minos Cretensium rex Atheniensibus ob Androgei filii necem bellum intulit victisque durissimas pacis conditiones imperavit, ut septem quotannis juvenes Athenienses sibi in Cretam mitterent Minotauro monstro objiciendos. Quibus legibus cum triennio paruissent, evenit, ut quarto anno sors inter omnes ex aequo ducta Theseum proderet. Aegeus falso indicio filium interiisse ratus doloris impatientia sese in mare praecipitem dedit. Cui vita functo Athenienses, Thesei opera gravissima servitute liberati, divinos honores instituerunt, deum marinum et adoptivum Neptuni filium appellantes. Mare quoque ipsum nonnulli censent ab eo Aegaeum esse appellatum. *Hyg. fab.* 37. 41. et *Serv.* ad *A.* 3, 74. [**Apollod.* 3, 15,

5. ibique *Heyn.* p. 341 sqq. *Diod. Sic.* 4, 59 — 62. *Paus.* 1, 22. *Plutarch. Thes.* et *Tzetzes* ad *Lycophr.* v. 494 — 498. Sophocles et Euripides fabulas scripserunt ejus nomine inscriptas; sed aetatem non tulerunt.] *Ov. Her.* 10, 136. ubi Ariadne Theseo: nec pater est Aegeus, nec tu Pittheidos Aethrae filius. *Id. Met.* 15, 856. Aegea sic Theseus, sic Pelea vincit Achilles. ℙ *Aegēus, a, um,* adj. V. AEGAEUS. Sic enim rectius scribitur.

AEGĬĀLĒ, es, f. Αἰγιάλη, sive Aegialea, Αἰγιάλεια, [*Adrasti filia, *Il.* ε, 412. vel neptis ejus a filio Aegialeo, ut vult *Heyn.* ad *Apollod.* 1, 8, 6. p. 54.] uxor fuit Diomedis, quam Venus a viro ejus in bello Trojano vulnerata [*ita *Mimnerm.* ap. *Schol. Lycophr.* 610.] tanta adulteriorum involvit turpitudine, ut Diomedes ad eam in patriam redire recusarit [*secundum alios rediit, sed quoniam uxor ei insidias struebat, Graecia relicta in Italiam transiit] acceptaque a Dauno agri portione [*Eustath.* ad *Il.* ε, 412.] urbem condiderit in parte Italiae, quae magna Graecia dicitur, quam a nomine relictae patriae Argos Hippium appellavit, quae et Argyripa dicta est. *Serv.* ad *A.* 8, 9., *Stat. Silv.* 3, 5, 48. Questa est Aegiale, questa est Meliboea relinqui. [*Cf. *Verheyk.* ad *Anton. Lib.* 37.]

AEGĬĀLEUS, m. quadrisyllab. Αἰγιαλεύς, filius Aeetae fuit et frater Medeae, a qua discerptus est, ut pater membrorum dispersorum collectione ab ea persequenda retardaretur. Alio nomine dictus est Absyrtus. *Cic. N. D.* 3, 19. ℙ Fuit etiam hoc nomine Phoronei regis Argivorum frater, [*Inachi et Nymphae Meliae filius. Sicyon et Achaja ab eo nomen *Aegialea* acceperunt. *Apollod.* 2, 1, 1. Sicyonii tamen eum Autochthonem habuerunt, eumque tanquam gentis et urbis suae conditorem coluerunt. Cf. *Paus.* 2, 5. 7, 1. *Heyn.* ad *Apollod.* l. l. *Tzetz.* ad *Lycophr.* 177. *Steph. Byz.* s. v. Αἰγιαλός. ℙ Fuit alius Aegialeus, Adrasti filius in Epigonis interfectus ad Thebas ab Laodamante, Eteoclis filio. *Hyg. fab.* 71. *Apollod.* 3, 7, 2. 3. et p. 256.]

*AEGIALIA, ae, Αἰγιάλεια, insula prope Aetoliam. *Plin.* 4, 12, 19.

AEGĬĀLOS, αἰγίαλος, graece litus dicitur: unde Achaia propter urbes in litore dispositas Aegialos vocata fuit, teste *Plin.* 4, 5, 6. ℙ [Latina terminatione *Aegialus* cognomen fuit Rom. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 519. *n.* 306. P. Rutilii Aegiali. *F.*]

*AEGIDA, ae, f. oppidum Istriae, prope Tergestam, postea Justinopolis, *Capo d'Istria. Plin.* 3, 19, 23.

AEGĪDĒS, ae, patronym. mascul. Αἰγείδης, ab Aegeo, significat Theseum Aegei filium. *Ov. Her.* 4, 59. Perfidus Aegides ducentia fila secutus. *Id. ib.* 16, 325. Nam sequar Aegidae factum fratrumque tuorum. *Id. Tr.* 5, 4, 26. Te vocat Aegiden Euryalumque suum. *Id. Her.* 2, 67. Inter et Aegidas media statuaris in urbe, *h. e.* inter Aegei filios et nepotes.

[AEGIENSIS, e, adj. ad Aegium Achaiae urbem pertinens, in Peloponneso inter Patras et Sicyonem, nunc *Vostiza;* in hujus nummis ap. *Eckhel. D. N. V. T.* 2. p. 235. ΑΙΓΙΕΩΝ. *Liv.* 38, 30. Consul in Peloponnesum jamdiu arcessentibus Aegiensibus maxime ac Lacedaemoniis trajecit. Adde *Tac. A.* 4, 13. *F.*]

*AEGILIA, ae, f. Αἰγιλία, insula Cretam inter et Peloponnesum. *Mela* 2, 7. *Plin.* 4, 12, 22. Etiam Aegila, *ib.* 19. Et *Aegyla*, Αἴγυλα, *Dionys. Perieg.* 499. Alia Aegilia opp. Atticae est. *Steph. Byz.*

*AEGILIUM, i, sive Igilium, insula prope Hetruriam, h. *l'Oigilio. Plin.* 3, 6, 12.

*AEGILODES, Αἰγιλώδης, sc. sinus, in Laconica, ab opp. Aegila (*Paus.*) ita dictus. *Plin.* 4, 5, 8.

AEGĬLŌPĬUM, ii, n. αἰγιλώπιον, id. qu. aegilops, cujus diminutivum est. *Plin.* 22, 21, 26. Anthemis commanducata aegilopia sanat. *Id.* 20, 14, 56. Nepeta tusa aegilopiis imponitur.

AEGĬLŌPS, ōpis, f. αἰγίλωψ, ωπος, ὁ, abscessus ad angulum oculi naribus propiorem, ex quo pituita assidue distillans fistulosum ulcus paulatim facit, quod nonnunquam exeso osse usque ad nares penetrat. Ita *Cels.* 7, 7. *n.* 7. describit. Dicitur *aegilops*, quia caprae huic vitio maxime obnoxiae sunt: ab αἴξ, αἰγός, capra, et ὤψ, oculus. *Plin.* 35, 6, 14. Rubrica aegilopas manare prohibet. *Id.* 21, 19, 77. Bacchar imponitur aegilopis incipientibus et ignibus sacris. *Plin. Valer.* 1, 23. Ad maturandas aegilopas, ad aperiendas eas etc. — Penultimam in obliquis corripuit contra ejus naturam *Aemil. Macer. c. de malva:* aegilopas pellit succoque medeberis ejus etc. [*Etiam *Nicand. Ther.* 857. corripit h. v. αἰγίλωπος, genit.] ℙ Est etiam hoc nomine herba quaedam folio tritici inter hordeum nascens ipsique valde noxia, videturque esse eadem atque *avena* sterilis apud *Virg. G.* 1, 154. [*avena sterilis Linn.* aut *aegilops ovata ejusd. eirunder Walch.*] Dicta autem est aegilops, quod aegilopas imposita sanat. *Plin.* 25, 13, 93. Aegilopas sanat herba eodem nomine etc. *Id.* 18, 17, 44. *n.* 3. Hordeum enecat festuca, quae vocatur aegilops. ℙ Item arbor glandifera, excelsissima, ramosa, in incultis locis maxime proveniens, fago similis, vel potius eadem ac fagus Latinorum, ut vult *Harduin.* (alii inter cerorum genera reponunt, ap. *Aldrovand.*) ferens panos arentes, muscoso villo canos, non in cortice modo, verum et e ramis dependentes, cubitali magnitudine odoratosque. Ita *Plin.* 16, 6, 8. et *ib.* 8, 13. [*Quercus aegilops, *Linn.* Knoppereiche, a *Sprengelio* putatur esse *Αἰγίλωψ Theophrasti h. pl.* 3, 9. Ceterum cf. *Salm. Exerc.* p. 234.] ℙ Est etiam genus bulbi ap. Graecos. *Id.* 19, 5, 30. ℙ Declinatur etiam *Aegilōpă, ae,* f. *Plin. l. l.* aegilopis incipientibus.

*AEGIMURUS, i, insula prope Carthaginem, gr. Αἰγίμουρος (*Strab.*) s. Αἰγίμορος *Steph. Byz.* hd. *La Galetta.* Cf. *Liv.* 30, 24. et *Flor.* 2, 2, 30. classem hostium in Africo mari apud Aegimurum cecidit. Adde *Diod. Sic.* 22, 12. *Polyb.* 1, 37, 39. *Plin.* 5, 7, 7. Contra Carthaginem sinum duae Aegimori arae, scopuli verius, quam insulae, inter Siciliam maxime et Sardiniam.

AEGĪNĀ, ae, f. Αἴγινα, fuit Asopi Boeotiae regis filia et mater Aeaci, [*Apollod.* 1, 9, 3. 3, 12, 6.] a qua urbs, et insula Peloponneso adjacens contra Piraeeum Athenarum Aegina vocata est, cum antea Oenone diceretur, ut ap. *Strabonem* et *Plin.* 4, 12, 19. et *Stephanum* legitur, aut certe *Oenopia,* ut *Ov. Met.* 7, 473. appellat. [*Adde *Cic. Off.* 3, 11. *Sulpic.* in *Cic. Fam.* 4, 5. *Mela* 2, 7.] V. AEACUS.

AEGĪNENSIS, se, adj. ab Aegina. *Val. Max.* 9, 2. *n.* 8. *ext.* Civitas Atheniensium abscidit pollices Aeginensium juventuti.

AEGĪNĒTĂ, ae, m. Aeginae insulae incola. *Cic. Off.* 3, 11.

AEGINETICUS, a, um, adj. ad Aeginam pertinens, ut *Aegineticum aes* ap. *Plin.* 34, 2, 3. quod ibi optime temperabatur.

[AEGĪNĬENSIS, se, adj. ad Aeginium pertinens Thessaliae oppidum, de quo *Caes. B. C.* 3, 79., *Liv.* 44, 46. *F.*]

*AEGINIUM, ii, opp. Thessaliae. *Liv.* 32, 15. 36, 13. A *Plinio* 4, 10, 77. in Pieria, provincia Macedoniae, ponitur.

AEGĪPAN, ānis, vel gr. anos, m. Αἰγίπαν, deus quidam silvestris, ut sunt Pan et Satyri, quem fabulantur Jovis filium fuisse ex capra Olenia, quae graece αἴξ, αἰγὸς dicitur, vel Jovis collactaneum natumque ex Aega Panis conjuge, unde et nomen conflatum. Juvisse dicitur Jovem in bello adversus Typhonem. [*Apollod.* 1, 6, 3.] Pingebatur caprina facie, hircinis pedibus: et quia cum primus concham marinam invenisset, ea inflata terrorem hostibus injecerat, caudam piscis ei addiderunt. Hujus effigies in caelo est Capricornus. Paulo aliter fabulam narrat *Hyg. Astron.* 2, 28. [*Plut. Symp.* 7. p. 236. comparat Romanorum Silvano.] ℙ Quidam putarunt esse in quibusdam Africae regionibus homines semiferos, qui dimidia parte caprinam, dimidia humanam effigiem cruraque hircina haberent, hosque *Aegipanes* appellarunt. Horum meminere *Mela* 1, 4. et 8., *Plin.* 5, 8, 8. et *Solin.* 31., sed haec fabulosa commenta sunt. [*Cf. *Salm. Exerc.* p. 293. sq.] *Capell.* 6. p. 215. in dativo plur. *Aegipanis* pro *Aegipanibus* dixit.

*AEGIRA, ae, f. Αἴγειρα, 1) opp. Achajae hod. *Scolocastro. Mela* 2, 3. *Plin.* 4, 5, 6. 2) Olim *Lesbos* insula ita dicta est. *Plin.* 5, 31, 39.

AEGIS, ĭdis, f. αἰγίς, ίδος, ἡ. [*Apud Homerum pro quovis corporis munimento dicitur, neque Jovi tantum, sed etiam Minervae (*Iλ.* β, 446.) et Apollini, (*ib.* 15, 348. coll. 360 sqq.) tribuitur. *Voss.* ad *Virg. G.* 3, 261. censet, nubes intelligendas esse, quas Jupiter contra tela Gigantum munimenti loco pectori praetenderit. Alii autem, maxime *Ger. Voss.* de *theol. Gentil.* 111, 70. p. 1109. (et jam *Herod.* 5, 189. hoc significavit) explicat originem h. v. e gr. αἰγίς, i. e. pellis caprina, ex qua primum vel clypeus vel lorica illa facta sit. Haec etiam *Winkelmanni* est sententia *Monum. ined. T.* 1. ad *tab.* IX. — Posteriores scriptores mythorum alia immiscent, ut] *Hyg. Astron.* 2, 13. scribit, hoc nomine significari pellem caprae Amaltheae, a qua lactatus fuit Juppiter, qui ea protectus et Gorgonis capite contra Titanas pugnavit eosque devicit. Hinc *aegis* ponitur pro munimento corporis, vel e pelle caprina (quale sibi tunc confecit Juppiter, sive illud fuit lorica, ut vult *Serv.* ad *Aen.* 8, 435., sive scutum, ut *ex Musaeo* docet *Lactant.* 1, 21.) vel ex alia quapiam materia insculptum, habente in medio Gorgonis caput: quod munimentum, ait *Serv. l. c.*, si sit in pectore hominis, sicut in antiquis statuis videmus, *lorica* dicitur, si in pectore numinis, *aegis* vocatur. *Ov. Met.* 2, 753. de Pallade: et tanto penitus traxit suspiria motu, Ut pariter pectus positamque in pectore forti Aegida concuteret. *Id. Met.* 6, 78. de eadem: at sibi dat clypeum; dat acutae cuspidis hastam; Dat galeam capiti: defenditur aegide pectus. ℙ Neque vero solum de lorica, sed etiam de scuto dicitur; [*cf. de utroque usu Aegidos *Spanhem.* ad *Callimach. H. in Jov.* 49. *Schlichtegroll, Auswahl stoschischer Gemmen* 1, 94. *Böttiger, Kunstmythol. des Zeus* p. 57. sqq.] et inprimis de scuto Palladis, quod Gorgonis
seu Medusae caput insculptum habebat, serpenti-
bus cinctum crinium loco, quod si aspicerent ho-
mines, horrore trucis imaginis in lapides verteban-
tur. *Ov. Met.* 5, 46. Bellica Pallas adest, et pro-
tegit aegide fratrem. *Virg. A.* 8, 435. Aegidaque
horrificam, turbatae Palladis arma. *Hor. Od.* 3
4, 57. Contra sonantem Palladis aegida. Trans-
late *Ov. Rem. am.* 346. Decipit hac oculos ae-
gide dives amor, *h. e.* perstringit oculos hac arte
velut objecta aegide. ℙ Scribit *Serv.* ad *Aen.* 8
354. Jovem gestare in sinistra manu aegidem, se
pellem caprae Amaltheae, quam si quando com
moveat, tempestates procellasque cieri. [*Saep
ita fingitur Jupiter, cf. *Mus. Pio-Clem. tom.* V
tab. X. Nec tam manu gestat, quam humero si
nistro. Cf. *Visconti sopra un antico cameo, repres*
Giove Egioco. Padov. 1793. 4. Adeo in dorso in
terdum et circa utrumque humerum conspicitur Ae
gis.] *Sil.* 12, 720. aspice quantus Aegida commo
veat nimbos flammasque vomentem Juppiter. E
335. Aegida turbato quatientem in proelia mundo
ℙ *Virg. A.* 8, 354. Credunt se vidisse Jovem, cu
saepe nigrantem Aegida concuteret dextra nimbos
que cieret. *Aegida* hoc loco intelligere debemu
non loricam Jovis aut scutum, quod sinistra geri
tur, sed *procellam, tempestatem.* Habet enim han
etiam significationem vox graeca αἰγὶς ab ἀίσσω
impetu feror: a qua voce fit verbum αἰγίζω, quo
significat *divellere, pervellere, lacerare,* quod es
procellarum proprium. Quod vero *aegis* etiam la
tine hanc significationem habere possit, confirma
vox *cataegis,* quae eodem sign. ab *Appul. de Mun*
do usurpata est. V. h. v. Sunt tamen, qui nihilo
minus *aegida* hoc loco pro scuto accipiant: et n
illud *dextra* negotium facessat, ita legunt: *Aegid*
concuteret, dextra nimbosque cieret. [*Ita *Heyn.*
Alii ajunt: *dextra* positum esse non ad significar
dam *dexteram manum,* sed *manum* utcumque: ide
autem *dextram* nominari, quia ea nobilior si
[*Ap. *Virg.* ut ante *dextra* interpungeretur, au
ctor fuit *Heyn.,* quocum non consentit *Wakefiel*
conferri jubens a se notata ad *Eurip. Jon.* v. 101
Vulgaris ratio in *Virg.* loco fortasse defendi potes
versu Homerico, quem ille videtur expressiss
Iliad. δ, 167. Ζεὺς δέ σφιν Κρονίδης — αὐτὸς ἐπισ
σείησιν ἐρεμνὴν αἰγίδα πᾶσι. Ita igitur αἰγίς, *proce*
lam significans, fit ab ἀΐσσειν, unde etiam ἐπαιγ
ζειν et καταιγίζειν. Cf. *Aesch. Choeph.*, 584. ibiqu
Blomf. Gloss. Atque haec ipsa res, quod Juppite
ab impetu Gigantum tempestate se dicitur defe
disse (*Diod. Sic.* 3, 69. coll. *Apollod.* 3, 11,
et *Tzetz.* ad *Lycophr.* 355.), putatur causam pra
buisse, ut Jupiter aegidis, tanquam clypei, mun
mento indutus (αἰγίοχος) fingeretur.] ℙ Deniq
aegis in larice arbore dicitur a Graecis pars lig
proxima medullae, coloris mellei, quae est velu
cor ipsius, tabellis pictorum conficiendis aptissim
utpote quae nullis rimis fissilis est. [Haec ita v
catur, quia crispa est et contorta, ut caprae co
nua. Hinc *Gloss.* ap. *Bekk. Anecd.* p. 354. αἰγὶς
ἐν ταῖς πεύκαις οὐλότης. *F.* *Non recte Gramm
ticus πεύκαις, in his enim dicitur λοῦσσον, ut e
in sqq., et in quercu μελάνδρυον. V. *Schneid. Le*
gr. v. Αἰγίς.] Hanc eandem in abiete *leuson* (λοῦ
σον *Theophrasto*) appellant. *Plin.* 16, 39, 73.

AEGĪSŎNUS, a, um, adj. aegide sonans. *V*
Fl. 3, 88. de Pallade: aegisono fera pectore virg
V. AEGIS.

*AEGISSUS, i, s. Aegissos, opp. Moesiae inferi
ris. *Porphyrog.* ap. *Cellar.* In *Anton. Itin.* *Aeg*
sos scribitur; ap. *Ov. Pont.* 5, 8, 3. 4, 7, 21. 5
Aegypsos. Sed libri etiam his locis *Aegisus* et *A*
gissus exhibent.

*AEGISTHENIENSES, incolae Aegisthenoru
opp. Megaridis, al. nomine Aegicusae. *Plin.* 4,
11. Al. *Aegosth.*

AEGISTHUS, i. m. Αἴγισθος, Thyestis filius
Pelopea ejusdem filia. Hunc infantulum mater cau
tegendi sceleris perdendum feris exposuit in silv
Sed a pastore inventus ejusque beneficio nutrit
est. Inde Αἴγισθος dictus fuit, quod nutritus ess
a capris, quae graece αἶγες appellantur. Provecti
aetate Atreum avunculum, impellente tamen pat
interfecit, et ejusdem filium Agamemnonem,
Trojano bello reversum, inter epulas, vel, ut a
volunt, in primo navis egressu, adjuvante uxo
ejus Clytaemnestra, qua turpissime usus erat,
truncavit. Postremo ab Oreste Agamemnonis fi
patris mortem ulciscente e medio est sublatus c
eadem Clytaemnestra. *Cic. N. D.* 3, 38. Cum A
gisthi libidinem aut Paridis videmus etc. *Ov. Re*
am. 161. Quaeritur, Aegisthus quare sit factus a
ulter etc. [*Aegisthus* pro *Aegyptus* in codd. sc
bitur *Ov. Pont.* 3, 1, 121. ibique v. *interpp.*
Aegisthus dictus est Caesar a Pompejo ob adul
rium cum Mucia. *Suet. Caes.* 50.]

AEGĪTHALUS. V. voc. seq.

AEGĪTHUS, i, m. αἴγιθος, avis minima solo
mine nobis adhuc cognita (ut debiles quorund
conjecturas omittamus) mira fecunditate praedi
altero pede brevior et clauda, teste *Aristot. H*
anim. 9, 15. [*Cf. ad h. l. *Schneider.* T.
p. 110. sq.] Haec cum asino graves inimicitias

ere dicitur. Is enim spinetis se scabendi causa at-
rens ejus nidos dissipat: quod ipsa adeo pavet,
t voce omnino rudentis audita ova ejiciat, pulli
netu cadant. Igitur advolans ulcera ejus rostro
xcavat. Haec *Plin.* 10, 74, 95. ubi bis hanc avem
ominat: priore autem loco quidam *aegithalus* pro
egithus legendum putarunt. [*Nonnulli putant esse
*inariam rubram, Billerbeck. parum caeruleum, Blau-
neise.*]

*AEGIUS, a, um, ad Aegium, Achajae opp.,
Plin. 4, 5, 6. *Mela* 2, 3. *Liv.* 38, 30.) pertinens.
Plin. 16, 3, 4. *n.* 9. vitis. Substant. *Aegium, ii,*
ucr. 6, 585. *In Syria Sidone quod accidit, et fuit
egi in Peloponneso.

AEGLE, es, f. nympha, filia Jovis ex Neaera,
na Naiadum: sic dicta ab αἴγλη, fulgor, splen-
or. *Virg. Ecl.* 6, 21. Aegle Naiadum pulcherri-
na. ℙ Item una Hesperidum, Atlantis filia, vel,
t alii volunt, Noctis. *Serv.* ad *A.* 4, 484. [*Apol-
od.* 2, 5, 11.] ℙ Item filia Solis, Phaetontis so-
or, cujus lapsum mortemque deflens cum aliis so-
oribus in electri roborem versa est. *Hyg. fab.* 154.
t 156. [*Infamis mulier ap. *Martial.* 1, 95. *B.
uct.*]

[AEGLUS, i, m. ab αἴγλη fulgor, cognomen Rom.
nscr. ap. *Grut.* 175, 9. M. Ulpius Aug. L. Aeglus. *F.*]

[AEGOBOLIUM, ii, n. V. CRIOBOLIUM. *F.*]

AEGOCEPHALUS, i. m. αἰγοκέφαλος, avis quae-
am (fortassis eadem quae *Aegolios*) ita dicta, quod
apite capram referat. Liene carere scripsit *Plin.*
1, 37, 80.

AEGOCERAS, atis, n. herba est, quam nos foe-
um graecum [*n. *Bockshorn, Trigonella foenum
raecum*] appellamus: ita dictum, quod ejus semen
orniculis est simile, ut ait *Plin.* 24, 19, 120.,
empe ab αἴξ et κέρας.

AEGOCEROS, ōtis, m. αἰγόκερως, animal *capri-
ornus* dictum. V. CAPRICORNUS. Est autem unum
duodecim signis Zodiaci. Graeca vox est, quam
tine usurpant *Lucan.* 9, 536. Par geminis Chi-
n, et idem quod Carcinos ardens, Humidus Ae-
oceros, nec plus Leo tollitur Urna. Et *Lucr.* 5,
4. Quo pacto aestivis e partibus Aegocerotis etc.
Reperitur etiam *Aegoceros*, i. *C. Caesar Germa-
ic.* in *Arat.* 213. Cum sedem Aegoceri Cythereius
ttigit ignis. *Lucan.* 10, 313. Aegoceron Can-
rumque tenet.

AEGOLETHRON, i, n. αἰγόλεθρον, herba quae-
am venenata, exitiosissima jumentis, et praeci-
ue capris: ab αἴξ et ὄλεθρος, pernicies. Hujus
ores concipiunt noxium virus, aquoso vere mar-
scentes: unde et mella inficiunt, si ab apibus
isideantur suganturque. *Plin.* 21, 13, 44. [For-
asse est *ranunculus flammula Linn.* quem *Bauhinus
list. plant. T.* 3. p. 865. ovillo generi perniciosum
firmat. Galli vocant *douve*; Itali *pie' corvino. F.*
n. *Hahnenfuss.* Alii, ut *Jussieu, Diction. des Scien-
es naturelles,* Paris. 1804. putant esse *Azaleam
Ponticam Linn.*]

AEGOLIOS, i, m. αἰγωλιός, avis quaedam no-
turna, quam ex conjectura quidam *ululam* inter-
retantur, alii caprimulgum. Est enim ab αἴξ. Qua-
rnos semper parit, teste *Plin.* 10, 60, 79.

AEGON, ōnis, m. Αἴγων, ωνος, Aegeum mare:
ab αἴξ, ea ratione, qua etiam *Aegaeum* dicitur. V.
EGAEUM. *Stat. Th.* 5, 55. Nec illa Samo fama
elove sonanti Pejor et innumeris, quas spumifer
lsilit Aegon. *Val. Fl.* 1, 629. quanto fremitu se
nstulit Aegon, alii *Aegan.* Est etiam nomen pasto-
is ap. *Virg. Ecl.* 3, 2. ℙ *Aegon* etiam sive *Ae-
onus* dictus est collis Romae, qui postea Quirinalis,
este *Festo* in *Agonium*, ubi tamen incerta lectio est.

AEGONENSIS porta dicta est olim Romae, quae
ostea Quirinalis. *Festus* in *Agonium*, ubi al. le-
unt *Agonensis.*

AEGONYCHOS, αἰγόνυχος, herba eadem, quae li-
hospermos: ab αἴξ et ὄνυξ, ὄνυχος, unguis, quod
aprinum unguem referat. *Plin.* 27, 11, 74.

AEGOPHTHALMOS, αἰγόφθαλμος, gemma capri-
o oculo similis, ab αἴξ et ὀφθαλμός. *Plin.* 37, 11, 71.

AEGOS FLUMEN, urbs est, non fluvius, in Thra-
ae Chersoneso juxta Hellespontum, αἰγὸς ποταμοί
raecis. *Stephanus: Αἰγὸς ποταμοί, πόλις ἐν Ἑλλησ-
όντῳ, h. e.* Aegos fluvii urbs est in Hellesponto et
nat *fluvii caprae.* Ita Graeci semper in plurali
umero usurpant. At Latini in singulari *Aegos flu-
en* vocant (ubi Aegos genitivus casus est, αἰγός).
ep. Lys. 1., *Alcib.* 8. et *Con.* 1., *Plin.* 2, 58, 50.
4, 11, 18. et *Mela* 2, 2. Nobile est id oppidum
aufragio Atticae classis, ut narrat *Mela l. c.*, vel
ade a Lysandro Lacedaemonio ei illata, ut rectius
ep. Lys. l. l.

AEGRE, adv. [*Proprie videtur hoc quoque ad-
erb. de *corpore* dictum esse eamque molesti-
m significasse, quam corpore (morbo) senti-
us. Usu invaluit, ut de *animo* diceretur.] Si-
nificat primum id. qu. moleste, graviter, χαλεπῶς,
αρέως, δυσχερῶς, [*ac dicitur de animi ea condi-
one, qua injucunda ratione se affectum sentit si-
que displicet.] *Pl. Merc.* 2, 3, 35. Nescio quid
eo animo aegre est. *Id. Capt.* 3, 5, 43. Hoc
ihi aegre est, me huic dedisse operam malam.
d. Bacch. 5, 1, 26. Quid tibi ex filio — aegre
est [*quid afflictus es de filio?] *Ter. Hec.* 2, 1, 30.
Non te pro his curasse rebus, ne quid aegre esset
mihi. [*Id. Ph.* 1, 3, 7. Fuisset tum illos mi ae-
gre aliquot dies, i. e. male me habuissem.] *Id.
Ad.* 1, 2, 57. Repeton' quem dedi? Aegre est
[*molestum est, displicet consilium.] *Cic. Att.* 7,
2. Nihil vidi melius, itaque careo aegre [*i. e.
invito animo, δυσχερῶς.] *Pl. Bacch.* 5, 1, 16. Si
alibi plus perdiderim, minus aegre habeam (feram).
Adde *Liv.* 7, 5. *med.* [*In h. l. al. *aegre tulit* pr.
aegre habuit, sed ex glossa. Cf. *Gron.* ad h. l. et
Sall. Catil. 51. multi eas (injurias) gravius aequo
habuere.] *Cic. Tusc.* 4, 27. Si quis aegre ferat,
se pauperem esse (βαρέως, χαλεπῶς φέρειν, ἔχειν).
Sall. Jug. 87. aegerrime ferre aliquid. *Pl. Poen.* 5,
2, 111. aegre pati. *Liv.* 7, 13. quod aegrius pati-
mur. [*Cf. *id.* 1, 9. 6, 39. *Ter. Heaut.* 5, 2, 5.
Ad. 1, 2, 63. *Tac. Agr.* 13. aegre tolerare.] *Pl.
Cas.* 3, 4, 17. aegre facere alicui, i. e. molestiam
creare. Cf. *Ter. Eun.* 4, 1, 10. [*et *Bentl.* ad
5, 5, 31. *Ter. Hec.* 5, 1, 39. Ne aegre quidquam
ex me audias.] ℙ Tum aegre est id. qu. vix, dif-
ficulter, μόγις. [*Nimirum si quid aegro invitoque
animo facimus, non alacriter, non impigre, sed
vix, nonnisi multo cum labore perficimus. Atque
hic ordo nobis quidem naturae convenientior est
visus, quam alter, quo *aegre* primum est *difficul-
ter*, tum *moleste*. *Colum.* 9, 8, 9. non aegre per-
sequi iter i. e. non tarde, impigre.] *Cic. Sen.* 20.
Omnis conglutinatio recens aegre, inveterata facile
divellitur. *Sall. Jug.* 85. Omne bellum sumi fa-
cile, ceterum aegerrime desinere. *Caes. B. G.* 1, 13.
aegerrime conficere aliquid. *Cic. Verr.* 2, 4, 65.
Nihil aegrius factum est, multo labore meo, quam
ut etc. [*Virg. G.* 3, 534. aegre rastris terram
rimari. *Pl. Capt.* 3, 1, 1. aegre invenire. *Plin.*
11, 37, 79. parere. *Quintil.* 12, 10. aegre verba
vertere. *Liv.* 2, 27. aegre victa pertinacia. *Curt.*
4, 3. haud aegre.] *Cic. Att.* 16, 11. Aegre me
tenui. [*Liv.* 2, 45. aegre abstinere, quin. *Tac. Agr.*
36. aegre stantes.] *Ov. Fast.* 1, 365. Caerula quem
genitrix aegre solata dolentem. *Aurel. Vict. Caes.*
33. Aliquanti in caelestium numerum referuntur
aegre (vix) exsequiis digni. [*Persaepe conjuncta
reperiuntur *aegre* et *vix.* *Flor.* 2, 10. Captum se
vix et aegre didicit. *Pl. Poen.* 1, 2, 27. vix ae-
greque. Cf. *Macrob. Somn. Sc.* 1, 7. et *Sat.* 1, 7.
Appul. Met. 1. p. 111, 10. *Elm.* — *Aegerrime* et
acerrime conf. ap. *Sall. Jug.* 85.]

AEGREO, es, n. 2. νοσέω, aeger sum. *Lucr.* 3,
836. Praeter enim quam quod morbis cum corpo-
ris aegret. Alii legunt: Praeter enim quam quod morbi
est cum corpori aegre est. Alii *aegrit.* [*Sic *Eich-
staedt.*] *Prisc.* quoque 8. p. 826. hoc verbum agno-
scit, sed nullo confirmat exemplo.

AEGRESCO, scis, n. 3. ἀσθενέω, aeger fio. *Plin.*
10, 12, 15. aegrescunt corvi. *Lucr.* 5, 350. Mor-
bis aegrescimus iisdem. *Grut.* 208. Pauperes mi-
lites classis praetoriae Misenensis donati sint,
dum aegrescunt et moriuntur, ne aere conlato cu-
rentur sepelianturque. Haec Inscriptio pertinet ad
ann. Chr. 79., nam Senecionem memorat subprae-
fectum ejusdem classis, quo subpraefecto *Plinius*
major in Vesuvii eruptione exstinctus est. ℙ Saepe
translate sumitur. *Tac. A.* 15, 25. *fin.* Ne tam
promptus in pavorem longiore sollicitudine aegre-
sceret. *Virg. A.* 12, 45. Haudquaquam dictis vio-
lentia Turni Flectitur; exsuperat magis aegrescit-
que [*i. e. asperior fit] medendo. *Stat. Th.* 1, 400.
In corde sedens aegrescit cura parentis. *Id. ib.* 12,
193. His anxia mentem aegrescit curis, *h. e.* men-
te tristatur ob has curas. [*Sil.* 8, 213. cura ae-
grescens.] Et 2, 18. rebusque aegrescere laetis,
h. e. tristari. *Sidon. ep.* 3, 3. *ad fin.* Exspecta-
tioni aegrescenti adventus remedia medicabuntur.
Cf. AEGER.

[AEGRILLUS, i, m. diminut. ab *aeger.* Est co-
gnomen Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 521, 4. C. Antonius
C. F. Ouf. Aegrillus. *F.*]

AEGRIMONIA, ae, f. aegritudo animi, moeror,
cura, λύπη. *Cic. Att.* 12, 38. Ferrem graviter,
si novae aegrimoniae locus esset. *Hor. Epod.* 17,
73. fastidiosa tristis aegrimonia. [*Cf. *ib.* 13, 18.]
Pl. Stich. 3, 1, 5. afficere aliquem aegrimonia.
[*Cf. *Rud.* 4, 4, 146.]

AEGRIO, is, n. 4. aegresco, aegroto. Legitur
in quibusdam edd. ap. *Lucr.* 3, 107. corpus, quod
cernitur, aegrit. Alii *aegre est.* Adde 3, 836., ubi
alii legunt *aegrit.* V. AEGREO.

AEGRISCO, is, n. 3. pro aegresco, quidam le-
gunt ap. *Lucr.* 5, 350. morbis aegriscimus iisdem.
Alii *aegrescimus.*

AEGRITUDO, inis, f. morbus corporis, νόσημα.
Plin. 8, 1, 1. de elephantis: visi sunt, fessi aegri-
tudine (quando et illas moles infestant morbi) etc.
Colum. 7, 7. Quod si ea res aegritudinem (capra-
rum) non depellit etc. *Tac. A.* 2, 29. Die sena-
tus metu et aegritudine fessus, sive, ut tradidere
quidam, simulato morbo etc. Adde 69. *Curt.* 3,
5. et *Flor.* 4, 7. [*Tac. A.* 2, 69. *Colum.* 7, 5,
20. *Veget. A. V.* 3, 23. *Mel.* 3, 7. *Eutrop.* 9, 5.
Ammian. 14, 6. 19, 4. *Cellar.* in *Antib.* et *Cur.
poster.* Incertus est locus *Ter. Ph.* 5, 1, 24. Ve-
rumtamen hic quoque *aegritudo* ad animum videtur
esse referenda.] ℙ Translate i. q. λύπη, pertur-
batio animi propter impendens aut praesens malum,
sollicitudo, cura, molestia, angor. *Cic. Tusc.* 3,
10. Praeclare nostri, ut alia multa, molestiam,
sollicitudinem, angorem propter similitudinem cor-
porum aegrorum, aegritudinem nominaverunt. Et
mox: ut aegrotatio in corpore, sic aegritudo in
animo etc. (Multa habes in eo libro de *aegritu-
dine* dicta). *Id. ib.* 7. aegritudine affici. *Id. ib.* 9.
incidere in aegritudinem. 12. *fin.* aegritudine con-
fici. 13. opprimi. 28. premi. 14. aegritudinem effi-
cere. 15. in aegritudine esse. 18. levare aegritudi-
nem. *Fam.* 5, 13. *ad fin.* levare aliquem aegritu-
dine. *Id. Tusc.* 3, 11. aegritudinem depellere. *ib.*
19. maximas aegritudines detrahere. 22. aegritudi-
nem lenire et tollere. 28. *fin.* aegritudini se dedere.
29. aegritudinem suscipere. *Tusc.* 4, 15. aegritu-
dines anxias atque acerbas importare. *Sen. ep.* 50.
aegritudines discutere. *Sall. Jug.* 84. Nimis mol-
liter aegritudinem pati. [*Plurali utitur *Ter. Heaut.*
3, 2, 28. ℙ *Aegritudo* et *valetudo* conf. ap. *Liv*
22, 8, 3.]

AEGROR, oris, m. morbus, νόσημα. *Lucr.*
6, 1257. Nec minimam partem ex agris aegroris
in [*Eichstaedt:* is maeror in] urbem Confluxit, lan-
guens quem contulit agricolarum Copia etc. Et
1129. Venit bubus quoque saepe Pestilitas, etiam
pecubus balantibus aegror.

AEGROTATIO, onis, f. νόσημα, proprie in cor-
pore nominatur, sicut aegritudo est animi. *Cic.
Tusc.* 3, 10. Ut aegrotatio in corpore, sic aegri-
tudo in animo etc. *Id. ib.* 4, 10. Quemadmodum
cum sanguis corruptus est, aut pituita redundat,
aut bilis, morbi aegrotationesque nascuntur. ℙ
Quomodo differant morbus et aegrotatio, explicat
id. ib. 13. Morbum, inquit, appellant totius cor-
poris corruptionem: aegrotationem morbum cum
imbecillitate: vitium, cum partes corporis inter se
dissident, ex quo pravitas membrorum, distortio,
deformitas. Itaque illa duo, morbus et aegrotatio,
ex totius valetudinis corporis conquassatione et per-
turbatione gignuntur: vitium autem integra vale-
tudine ipsum per se cernitur. Sed in animo tan-
tummodo cogitatione possumus morbum ab aegro-
tatione sejungere. ℙ Ex postremis hisce verbis
liquet, *aegrotationem* etiam de animo dici pro ae-
gritudine. *Id. Tusc.* 3, 4. Nomen insaniae signi-
ficat aegrotationem et morbum, id est insanitatem,
et aegrotum animum, quam appellarunt insaniam.
Et *ib.* 4, 37. Aegrotationes animi, qualis est ava-
ritia, gloriae cupiditas etc. *Plin.* 17, 24, 37. *n.* 7.
aegrotationem dicit de morbis arborum.

[AEGROTICIUS, a, um, adj. qui saepe aegro-
tat. *Not. Tir.* p. 134. Aegroticius. *F.*]

AEGROTO, as, avi, atum, n. 1. ἀῤῥωστέω, ἀσθε-
νέω, aegro corpore sum, morbo corripior [*corre-
ptus sum.] *Cic. Cluent.* 62. vehementer diuque
aegrotare. *Id. Att.* 8, 2. periculose aegrotare. *Id.
Tusc.* 1, 35. graviter aegrotare. [*Id. Off.* 1, 24.
leviter.] *Id. Fin.* 2, 13. gravissime aegrotans. *Plin.
ep.* 3, 16. mortifere aegrotare. *Plin.* 17, 24, 37.
n 6. ad poma transtulit. ℙ Translate *Hor. Sat.*
2, 3, 307. aegrotare vitio aliquo animi. *Cic. Tusc.*
4, 37. Ea res, ex qua animus aegrotat. *Lucr.* 4,
1117. aegrotat fama alicujus, *h. e.* minus bona est,
laborat. *Pl. Trin.* 1, 1, 8. Mores boni aegrotant.
Et 1, 2, 34. In te aegrotant artes antiquae tuae.

AEGROTUS, a, um, adj. ἄῤῥωστος, κάμνων, ae-
ger, morbo laborans. *Cic. Fam.* 9, 14. Cum ad
eum aegrotum venissem. *Hor. Ep.* 1, 2, 48. ae-
grotum corpus. Et *ib.* 1, 73. aegrotus leo. ℙ
Saepe substantivi more usurpatur. *Cic. Att.* 12, 21.
Quod ipsum erat fortis aegroti accipere medicinam.
Id. ib. 9, 10. Aegroto dum anima est, spes esse
dicitur; proverbium, quo admonemur, ne in affli-
ctissimis quidem rebus abjiciendam spem esse. *Ter.
Andr.* 2, 1, 9. Facile omnes, cum valemus, recta
consilia aegrotis damus. ℙ Translate *Cic. Tusc.*
3, 4. aegrotus animus. [*Noster saepius tutiusque
dici existimat *aeger animus*, in *Cic.* enim loco scri-
pturam non esse satis certam. Ita tamen ibi est
in optimis edd. Ipse autem in sqq. affert *Ter. Andr.*
1, 2, 22. et 3, 3, 27. ubi itidem legatur *aegrotus
animus.* Adde *Heaut.* 1, 1, 48. Unde non videmus,
quidni sic dici possit.] *Id. Div. in Verr.* 21. ae-
grota et prope desperata respublica. *Pl. Trin.* 1,
2, 39. Omnibus amicis morbum injicies gravem,
ita ut te videre audireque aegroti sient, *h. e.* tri-
stentur et fastidiant, si te videant audiantque.

*AEGUSA, ae, una ex Aegatibus insulis prope
Siciliam, *Polyb.* 1, 44. Eam narrat *Plin.* 3, 8, 14.
sua aetate *Aethusam* dici.

*AEGYLA. V. AEGILIA.

*AEGYPSOS. V. AEGISSUS.

*AEGYPTA, ae, servus Ciceronis, deinde liber-
tus. *Fam.* 16, 15. *Att.* 8, 15.

AEGYPTIACE, adv. *Trebell.* XXX. *Tyr.* 30. de
Zenobia: loquebatur aegyptiace ad perfectum modum.

AEGYPTIACUS, a, um, adj. id. qu. Aegyptius.
Plin. 6, 28, 32. Ad mare nostrum litusque Aegy-
ptiacum. *Gell.* 10, 10. Apion in libris Aegyptiacis
dicit etc.

AEGYPTILLA, ae, f. gemma nigri et caerulei coloris, sic vocata, quod frequens in Aegypto reperiatur. *Plin.* 37, 10, 54., *Isid. Or.* 16, 11.

AEGYPTĪNI, Aethiopes sunt ap. *Festum.*

AEGYPTĬUS, a, um, adj. qui est ex Aegypto, vel ad Aegyptum pertinet, *Αἰγύπτιος*. *Cic. Pis.* 21. Aegyptius rex. *Nep. Dat.* 3. Aegyptium bellum. *Plin.* 5, 9, 10. Mare Aegyptium. [**Ib.* 10. navigatio.] *Suet. Caes.* 39. Aegyptiae classes. *Id. Tib.* 36. Aegyptii ritus. — *Aegyptium acetum* laudatissimum erat, cujus meminit *Cic. Hortens.* ap. *Non.* 4, 17. V. ACETUM. ¶ *Aegyptius, ii*, est Aegypti incola. *Cic. N. D.* 1, 29. Ne fando quidem auditum est, crocodilum, aut ibim, aut felem violatum ab Aegytio. Quid igitur censes? Apim illum, sanctum Aegyptiorum bovem, nonne deum videri Aegyptiis? — De Aegyptiorum moribus multa *Vopisc. Saturnin.*

AEGYPTUS, ti, f. *Αἴγυπτος*, est regio amplissima Africae vel Asiae, ut quidam volunt. [*Ita *Mela* 1, 9. Asiae prima pars Aegyptus. *Plin.* 5, 9, 9. Proxima Africae incolitur Aegyptus.] Olim dicta fuit *Aeria*, postea Aegyptus ab Aegypto Danai fratre. Extenditur a septentrione in meridiem a mari mediterraneo, usque ad Syenem. A septentr. habet mare mediterr. seu Aegyptium, a meridie Aethiopiam, ab ortu deserta Arabiae, ab occasu Libyam. Eam Nilus interfluit, cujus ostio Canopico ab Africa, Pelusiaco ab Asia secernitur. Figurae est triangularis, quam efficit Nilus, ita se dividens, ut Δ litteram facere videatur. [*Sed Delta infimam tantum ejus partem complectebatur. Supra eam erat Heptanomis, et suprema pars dicebatur Thebais. Quanquam a nonnullis Gr., ut *Herod.* 2, 15. nomine Aegypti solum Delta intelligitur. Ita passim etiam Latini, *Plin.* 13, 11, 21. et *ib.* 13, 27.] In hac regione nunquam visum est pluere, sed Nili inundatione quotannis statis temporibus recurrente irrigatur et fecundatur. Haec et alia multa *Plin.* 5, 9, 9. [*et *Mela* l. l.] disserit: item *Ammian.* 22, 15. et 16. et sqq., qui tamen in ejus assignandis finibus valde peccat. *Cic. Agr.* 2, 16. Alexandria cunctaque Aegyptus. *Ov. A. A.* 649. Dicitur Aegyptos caruisse juvantibus arva Imbribus atque annos sicca fuisse novem. — Quia tota Aegyptus Nilo circumdatur, alluiturque, ideo eam quidam inter insulas posuerunt, (ut *Plin.* notat l. c.) inter quos est *Hyg. fab.* 276. ¶ Quamvis *Aegyptus* nomen sit regionis seu provinciae, usurpatur nihilominus interdum in accus. sine praepos. cum verbis motus ad locum, contra leges Grammaticorum. [*Non omnino. V. quos larga manu laudavit *Rudd.* II. p. 283. *n.* 36.] *Nep. Dat.* 4. Cum Aegyptum proficisci pararet. *Vopisc. Sat.* 8. Ipse ille cum Aegyptum venerit. V. similia in *Cyprus.* Idem tamen *Nep. Ages.* 8. cum in Aegyptum ivisset. ¶ [*Interdum ad Homeri exemplum (*Od.* δ, 477.) etiam Nilus dicitur Aegyptus, ut ait *Plin.* 5, 9, 10.] ¶ In fabulis est, Aegyptum Beli filium (alii ex Neptuno et Libya ortum dicunt) Danai fratrem fuisse et habuisse quinquaginta filios, qui cum totidem filias Danai uxores duxissent, ab his prima nocte, uno excepto, [*Lynceo, cui pepercit Hypermnestra] omnes interfecti sunt: quam ob rem fuisse ab eo expulsum regno Danaum ac tenuisse ipsum ejus ditionem eique suum nomen dedisse; cum antea *Aeria* vocitaretur, a fusco scilicet et caliginoso aere, ob Nilum circumfluentem. *Hyg. fab.* 168. [**Apollod.* 2, 1, 4.] *Ov.* tamen *Ib.* 177. ipsum Aegyptum a Danao expulsum fuisse significat. [**Aegyptus* et *Aegisthus* in libris conf. V. AEGISTHUS.]

*AELĀNA, oppidum Arabiae Petraeae, ad intimum fere sinus Arabici recessum, vulgo *Eltor*. *Nigro* est *Aila*. *Plin.* 5, 11, 12. et 6, 28, 32. Inde fit *Aelaniticus*, ut sinus Ael. *Plin. ib. B. A.*

AELIA tribus numeratur a quibusdam inter Romanas crediturque habuisse nomen ab Hadriano Imperatore, qui ex *Aelia* gente fuit. Fortasse una fuit ex iis, quas duplex nomen habuisse notat *Sigon. Vet. Lap.* ap. *Grut.* 80, 2. P. Aelius P. F. Aelia Pacatus etc. [*In 2*da ed.* hic addita sunt haec: Sigonii opinionem confirmat alius recens erutus Bajis prope Neapolim: M. Aurelio M. F. Aelia Galeria Vivinacio militi Coh. IIII. Praet. Vixit annis XXXXV. mil. annis XXIV. Aurelia Nice marito suo benemer. posuit. *Memorie per serv. all' istor letter.* T. I. §. 2. p. 20.]

AELIA lex de comitiis lata est a Q. Aelio Paeto consule, ann. U. C. 587. [*s. 586. Ex *Pighii* autem rationibus pertinet haec lex ad annum 596. U. C. et lata est a Q. Aelio Paeto, trib. pl., quem refutat *Ern.* in *ind. leg. Clav. Cic.*, ubi v. Semper conjungitur ap. *Cic.* cum lege *Fufia*. (ap. nostrum scriptum erat *Fusia*, quam latam scribit a P. Fusio Philo a. U. C. 618. illud etiam *Orell.* edidit) cujus auctorem id. *Pighius* putat M. Fufium, trib. pl. eodem illo anno. *Schützius* in sua *Cic. edit. T.* XX. p. 223. contra *Ernest. Pighio* adstipulatur. Ceterum de Fufia v. suo loco. Cautum autem erat lege Aelia, ut, quoties comitia essent, 1) de coelo servare liceret; 2) obnuntiare liceret obnuntiationique cedere necesse esset; 3) intercedere magistratus pares et tribuni possent, ut intelligitur ex or. *Sext.* 15. *de Prov. Cons.* 19. Ejus porro mentio *pr. Sext.* 53. *Red. in Sen.* 5. *Har. resp.* 27. *Vatin.* 9. *Pis.* 4. *Att.* 2, 9. Singula hujus legis capita pluribus explicata v. ap. *Schütz. l. l.* p. 224. sq. Ita nos, omissis iis, quae F. minus accurate disputaverat.] ¶ *Lex Aelia Sentia* fuit de manumissionibus. Tulere Sex. Aelius et C. Sentius Coss. [a. U. C. 757.] ut servi, qui vel vincti aliquando poenae causa a dominis fuissent, vel qui bestiis damnati, item quibus nota inusta fuisset, si ii manumitterentur, non civium R., sed dediticiorum loco haberentur, *h. e.* privarentur jure connubii, commercii et testamenti; ut minorem 30. annis servum manumittere, nisi probata causa apud consilium, non liceret etc. Multa enim alia omittimus ad hanc legem spectantia, quae habes apud *Ulp. fr. tit.* 1, ubi singula ejus capita collegit, item apud eos, qui ex professo de hujusmodi rebus scripserunt, *Rosin. Hotoman. Pitisc.* et al. Hujus legis mentio saepe fit in *Dig.* et in *Institut. Justin.* ¶ Alterius legis Aeliae Sentiae meminit *Cic. Top.* 2., sed quia non constat, quo anno aut a quo lata fuerit, et praeterea, quia quod ex ea refert *Cic.*, legitur in legibus XII. Tab., ut dicemus in voce ASSIDUUS, corruptam esse eam lectionem putant *Manut.*, *Lambin.*, *Hotoman.* et alii. [*Potuisset addere: omnes. Vocc.: *Aeliam Sentiam* l. l. in edd. nunc omittuntur auctoritate codd. V. *index legum* p. 226. sq. et *Orell.* ad h. l.]

*AELIANA, Ponti urbs. *Not. Imper. B. A.*

AELIANUS, a, um, adj. ut Aelianae oratiunculae, *Cic. Brut.* 56. *fin.*, *h. e.* conscriptae a quodam L. Aelio, qui philosophus fuit, secta Stoicus: scriptitavit enim orationes multas, neque tamen unquam fuit orator, ut *Cic. ib.* scribit. ¶ [*Aelianus Hercules* fuit etiam appellatus P. Aelius Hadrianus imper. *Inscr.* ap. *Grut.* 1069, 10. Herculi Aeliano sacrum. Hinc *Collegium Aelianorum* dicitur *Sodalium Hadrianalium*, in *Inscr.* ap. *Fea Framm. consol.* p. 110. Imp. Caesari Hadriano Aug. N. collegium Aelianorum. Alia ap. *Donium cl.* 1. *n.* 19. M. Popilio M. F. Quir. Fausto Lucilio sodali Aeliano Hadrianali. Hinc in nummo ap. *Eckhel. D. N. V. T.* 6. p. 504. vocatur HERC*ules* GADIT*anus*, quia Domitia Paulina ejus mater Gadibus oriunda erat, et ipse Hadrianus provincias omnes Imp. Romani obeundo easque beneficiis afficiendo Herculem est imitatus. *F.*

*AELĪCE, opp. Africae propriae. *Anton. Itin.* *Λασική* est Ptolemaeo, judice *Mercatore. B. A.*

*AELII fuerunt familia Rom. plebeja, virtute quam fortuna (nam pauperrima fuit,) nobilior, cujus cognomina reperiuntur Catus, Paetus, Tubero, Lamia. Hos ab *allio* primum dictos *Allios*, tum *Ailios*, denique *Aelios* putaverat *Noris.* ad *Cenotaph. Pis.* 3, 9. *Pigh.* in *Annal.* ad U. C. 552. p. 236. contra quos disputant ad *Liv.* 32, 7, 12. *Duker.* et *Drak. Ibid.* §. 13. commutantur *Aelius* et *Helvius.*

AELĪNON, nomen est cantus, quo Apollo Linum filium suum morte sublatum flevisse dicitur: ex graeco *αἴ*, hei, heu, et *Λίνος*, Linus, quo pacto legitur in Adonis epitaphio ap. *Bionem*: *Ὤρεα πάντα λέγοντι καὶ αἱ δρύες, αἲ τὸν Ἄδωνιν.* *Ov. Am.* 3, 9, 23. Aelinon in silvis idem pater, Aelinon, altis Dicitur invita concinuisse lyra. Alii aliter legunt. [*V. *Heins.* ad h. l. et, quem laudat *Bail.*, *Eust.* ad *Il. Σ.* p. 1223. et ad *Il. Ω.* p. 1324. *ed. Bas.*]

ĂELLO, us, f. *Ἀελλώ*, nomen unius ex tribus Harpyiis, ita dictae ab *ἄελλα*, procella, quod procellae et turbinis instar cum impetu volando feratur. *Ov. Met.* 13, 710. Strophadumque receptos Portubus infidis exterruit ales Aello. ¶ Est etiam nomen canis cursu fortis apud *eund. Met.* 3, 219.

AELŪRUS, i, m. *αἴλουρος*, feles, vox graeca est, quam quidam deducunt *ἀπὸ τοῦ αἰόλλειν καὶ κινεῖν τὴν οὐράν*, a vertenda et movenda cauda: quasi vero soli feles caudam vertant et moveant. *Gell.* 20, 8. Aelurorum oculi ad vices lunae aut ampliores fiunt, aut minores. ¶ [*In specie ita dicitur felis, quae Bubasti Aegyptiorum s. lunae fuit. Cf. *intnp.* ad *Juven.* 15, 7. ubi nonnulli ita legi volunt.]

[AEMA, ae, f. ab *αἷμα*, sanguis, cognomen muliebre Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 882, 4. Pomponia Aema. *F.*]

AEMATHĬUS. V. EMATHIUS.

AEMĬDUS, a, um, prisca vox et obsoleta, *tumidum* significat, auctore *Festo* [*et *Isidor.* in *gloss.* Est *inflatus* sc. copia sanguinis, a gr. v. *αἷμα*.]

AEMĬLĬĀNUS, a, um, adj. *Suet. Cl.* 18. Cum Aemiliana pertinacius arderent, supple *aedificia* vel *loca*. [*Cf. *Lips.* ad *Tac. A.* 15, 40.] *Aemiliana* autem dictus est locus Romae, sed extra portam, in continentibus Urbis aedificiis, non procul a Campo Martio. Nomen habuit a gente Aemiliorum, qui fortasse illic habitaverunt. *Varr. R. R.* 3, 2. Quod extra urbem est aedificium, nihilo magis ideo est villa, quam eorum aedificia, qui habitant extra portam Flumentanam aut in Aemilianis. ¶ Fuit etiam vicus Romae *Aemilianus* dictus in septima Urbis regione. *Sext. Rufus de reg. urb. Rom.* ¶ P. Scipio Africanus minor L. Pauli Aemilii filius, in Corneliam gentem a P. Scipione Africani majoris filio adoptatus, *Aemilianus* postea vocatus est: sicut Q. Fabius Max. ejus frater, adoptatus a Q. Fabio Augure in gentem Fabiam, qui consul fuit cum L. Hostilio U. C. anno 607., ut est in *fragm. Fast. Capitolin.* ap. *Grut.* p. 294. *l.* 11. *Juven.* 8, 3. et stantes in curribus Aemilianos. V. *Vell.* 1, 10. et 12. et *Flor.* 2, 15. ¶ Scribitur etiam Aemylianus. V. v. sq.

AEMĬLĬUS, a, um, adj. Aemilia gens patricia majorum gentium clarissima Romae et honestissima fuit, a qua multi clarissimi viri exstiterunt. Dicta est ab *Aemilio* Ascanii filio Aeneae nepote, vel ab *Amulio* Albanorum rege, ut putat *Sil.* 8, 295. Alii dictam putant a Mamerco Pythagorae philosophi filio, cui propter singularem humanitatem *Aemylos* cognomen inditum fuit. Graece enim *αἱμύλος* humanum, comem, et *αἱμυλία* humanitatem, comitatem significant. Quare scribendum censent *Aemylius* et *Aemylianus* per *y*. Sed ut vera sit haec nominis origo, verba tamen, quae a graeca in latinam linguam translata sunt, saepius latinis quoque litteris scribi consuevere. [*Cf. *Sigon.* ad *Liv.* 2, 49, 9.] *Manil.* 1, 794. Aemiliaeque domus proceres. ¶ *Aemilia tribus* rustica nobilissima, omisso antiquo nomine, quo a loco, ubi constituta primum fuit, appellabatur, ab Aemilia gente, quam in se transtulit, denominata est. Ejus meminere *Cic. Att.* 2, 14. et *Liv.* 38, 36. ¶ *Aemilia via* triplex fuit: prima, strata a. U. C. 567. a M. Aemilio Lepido consule cum C. Flaminio, incipiebat ab Placentia, transibat per Parmam, Regium, Mutinam, Bononiam, Forum Cornelii, Faventiam, Forum Livii, Caesenam, et perducebatur Ariminum usque, ubi inserebatur Flaminiae, ut ap. *Liv.* 39, 2. legitur. Altera, strata a. U. C. 645. a M. Aemilio Scauro censore, a Bononia per Pisas et Lunam Dertonam usque ducebat, ut *Strabo l.* 5. docet. Tertia ab Arimino Aquilejam usque tendebat: se[d] hanc et primam alii eandem esse putant. *Martia[l.]* 3, 4. Romam vade, liber: si, veneris unde, re[quiret], Aemiliae dices de regione viae. *Aemili[a]* etiam absolute dicitur. *Galba ad Cic. Fam.* 10, 3[0.] In ipsa Aemilia diu pugnatum est. — Ab hac vi[a] dicta est *Aemilia regio* ab Arimino Placentiam usque protensa, quae alio nomine Gallia Cispadan[a] vocatur. *Martial.* 6, 85. Funde tuo lacrimas o[r]bata Bononia Rufo, Et resonet tota planctus i[n] Aemilia. ¶ *Aemilius pons* dictus est a M. Aemili[o] *Scauro* conditore, de quo *Juven.* 6, 32. V. SUB[-]LICIUS pons. ¶ *Aemilia ratis* dicitur a *Properti[o]* qua advecta sunt Romam spolia Macedonici reg[is] a L. Aemilio Paulo post devictum regem Persea[m] 3, 2, 8. Regiaque Aemilia recta tropaea rate. [¶] *Aemilius ludus* fuit ludus gladiatorius Romae exci[-]tatus a L. Aemilio Lepido. *Hor. A. P.* 32.

AEMILIUS MACER, poeta Veronensis, amicu[s] Virgilii, scripsit carmina de virtutibus herbarum[,] de serpentibus et volucribus: cujus rei testis e[st] *Ov. Tr.* 4, 10, 43., ubi suo aevo eum vixisse i[n]dicat. Illud opus ad nos non pervenit. Nam qu[od] circumfertur, et in hoc quoque opere aliquando c[i]tatur, non illius *Aemilii*, sed alius, qui longo po[st] tempore vixit, manifesto esse deprehenditur, cu[m] (ut alia argumenta omittamus) quamplurimas voc[es] habeat, et phrases cadentis Latinitatis, vel poti[us] jam prolapsae. Capite de *Ligustico* Strabum Ga[l]lum citat, qui saeculo Christi nono floruit. V[e]ronensem fuisse priorem illum testatur etiam *Ser[v.]* ad *Ecl. Virg.* 5, 1. ¶ [*Alius Aem. Macer JCt[us] fuit, qui paullo post Ulpianum vixit. De eo c[f.] *Pand.* 49. *tit.* 1.]

*AEMINIUM, ii, *Αἰμίνιον Ptol.* fluvius cum o[p]pido cognomine in Lusitania, prope fluvium Mo[n]dam. *Plin.* 4, 21, 35. Hodie auctore *Hardu[ino]* *Agueda.*

AEMOBOLIUM. V. CRIOBOLIUM.

*AEMODAE, arum, *Mel.* 3, 6. Eaedem, qu[ae] a *Plin.* 4, 16, 30. dicuntur *Acmodae*, quod v.

AEMON. V. HAEMON.

*AEMONA, ae, opp. Pannoniae superioris in ip[sis] Pannoniae et Italiae finibus, ubi hodie *Layba[cum]* sita est. *Plin.* 3, 18, 22. *ib.* 25, 28. *Capitol.* *Maximin.* 21. *Emona* audit *Tab. Peut.* et *Inscr.* a[p.] *Grut.* p. 556. *n.* 5. *B. A.* Gr. etiam *Emon*, *Ἠμ*[...] *Zosim.* 5, 29. *Herodian.* 8, 1.

[AEMONENSIS. V. HEMONENSIS. *F.*]

AEMŎNĬA, ae, f. *Αἱμονία*, regio Macedoniae, qu[ae] primum *Pyrrhaea* dicta est a Pyrrha Deucalio[nis] uxore, deinde *Aemonia* ab *Aemo* monte, vel [ab] *Aemone* Deucalionis filio, denique Thessalia. [A] nonnullis scribitur *Haemonia* cum aspiratione. *P*[...] 4, 7, 14., *Hor. Od.* 1, 37, 20.

AEMŎNĬDAE, arum, m. plur. *Αἱμονίδαι*, Th[es]sali. *Val. Fl.* 4, 506., 5, 12. et 6, 371. Aemo[ni]das vocat Argonautas, quia multi ex his a Th[es]salia, omnes vero sub Iasone duce Thessalo fu[e]re. Scribitur etiam *Haemonidae*, quod etiam de s[uper.] verbis valet.

AEMŎNĬDES, ae, m. nomen viri proprium a[p.] *Virg. A.* 10, 537. et *Stat. Th.* 2, 692.

AEMŎNIS, ĭdis, f. quae est ex Aemonia seu Thessalia. *Ov. Her.* 13, 2. Aemonis Aemonio Laodamia viro. *Lucan.* 3, 590. O decus Aemonidum.

AEMONĬUS, a, um, adj. *Αἱμόνιος*, ad Aemoniam ive Thessaliam pertinens. *Ov. A. A.* 1, 6. Aemonia puppis, *h. e.* navis Argo a Iasone in Thessalia acta. *Id. Met.* 7, 132. Aemonius juvenis, *h. e.* ose Iason. *Id. A. A.* 2, 99. Aemoniae artes, h. e. magicae, quae plurimum in Thessalia factitatae unt. *Id. Am.* 2, 9, 7. Aemonius heros, *h.* e. Achilles, qui Thessalus fuit. [*Id. Fast.* 5, 400. Aem. uerum dicit eundem.] *Id. A. A.* 2, 136. Aemonii equi, *h. e.* Achillis. *Id. Met.* 2, 81. Aemonii rcus, *h. e.* Sagittarii, signi caelestis, qui dicitur quibusdam fuisse Chiron centaurus, Achillis praeceptor. *Prop.* 2, 1, 65. et *Stat. Silv.* 2, 6, 33. emonia cuspis, *h. e.* Achillis hasta, quae vulnus ffligere eademque sanare dicta est. *Stat. Silv.* 5, , 79, Aemonius maritus, *h. e.* Pyrrhus Achillis lius, vir Andromaches. *Sen. Agam.* 640. Aemonio esponsa rogo, *h. e.* Polyxena, quae mactanda erat d rogum Achillis. [*Ovid. Her.* 13, 2. Aem. vir, e. Protesilaus. *Id. Met.* 11, 652. urbs, i. e. Trahin. Sunt etiam alia similia ap. *Ovid.* Inde *Aemonia* :. terra. V. supra.]

AEMŬLĂ, ae, f. V. AEMULUS.

AEMULAMENTUM, ti, n aemulatio. *Tertull. rm. adv. Marc.* 4, 10. Quapropter merito nos emulamenta locuti. Tertiam syllabam perperam orripit.

AEMULANTER, adv. *Tertull. Praescr.* 40. Tam emulanter affectavit (diabolus) exprimere in neotiis idololatriae.

AEMŬLĀTĬO, onis, f. *ζῆλος*, imitatio honoris, ut virtutis alicujus, studiumque ejus assequendae. Debebat potius Ciceronis definitione uti, quam ose infra proposuit, *Tusc.* 4, 8. aemulatio dupliter illa quidem dicitur, ut et in laude et in vitio omen hoc sit; nam et imitatio virtutis aemulatio icitur — et est aemulatio, si eo, quod concupierit, ius potiatur, ipse careat. Adde *Vell.* 1, 17. Alit emulatio ingenia; et nunc invidia, nunc admiratio nitationem accendit. Verba *Tac. A.* 13, 54. aeulatio bona, attulit noster. Referenda huc videnr etiam verba *Phaedr.* in *epil. l.* 2. *v.* 7. Nec nec invidia, verum est aemulatio. Sed saepe omni- dicitur de contentione, qua quis alterius exemplum nitatur, neque laudis neque vitii adjuncta notio- . Quod nonnulli eorum locorum ostendunt, qui einceps afferentur et cf. AEMULOR.] *Nep. Att.* Efficiebat, ut inter quos tantae laudis esset emulatio, nulla intercederet obtrectatio; de Cicerone, et Hortensio loquitur. *Justin. praef.* aemutio gloriae. [*Tac. A.* 2, 44. *Id. Agr.* 21. honos. *Suet. Cal.* 19. aemulatione Xerxis. *Id. Tib.* 11. emulationis cum Cajo Lucioque suspicionem. Praep. ius videtur esse, ut duplicem genit. vitaret.] ℙ aepius accipitur pro rivalitate, seu studio alterius equandi, aut superandi, cum contentione et india conjuncto, [*omnino invidia] *δυσζηλία*, *ζηλοτυπία*. *Cic. Tusc.* 4, 26. Aemulatio vitiosa, quae valitati similis est. *Tac. A.* 13, 19. Inter Agrippinam et Domitiam infensa aemulatio exercebatur. *Id. H.* 3, 57. municipalis aemulatio, i. e. diversa unicipiorum inter se studia, quibus alterum alteri btrectat. *Suet. Ner.* 23. Quanta adversariorum emulatione certaverit, i. e. obtrectatione, ut sqq. onstrant. *Id. ib.* 33. aemulatione vocis. V. *Brem.* l *Nep. Arist.* 1. et ad *Suet. l. l.*] *Flor.* 1, 11. emulatione et invidia aliquid facere. *Curt.* 9, 7. festus alicui ob aemulationem. *Plin. Pan.* 84. Aeulatio nascitur ex conjunctione, alitur aequalite, exardescit invidia, cujus finis est odium. *etr. Sat.* 99. Neque enim in amantium potestate sse furiosam aemulationem. ℙ Translate *Plin.* 25, , 4. Pictura fallax est praesertim in aemulatione aturae.

AEMŬLĀTOR, oris, m. qui aemulatur et imiri studet, *ζηλωτής*. *Cic. Att.* 2, 1. *ad fin.* Quod cyonii te laedunt, Catoni et ejus aemulatori Serlio attribuas. *Sen. ep.* 124. *ad.fin.* Animus emenitus ac purus, aemulator dei etc. *Justin.* 6, 3. sandrus pro conjunctione Agesilai etiam virtutum emulator erat, contendebatque, ne a rebus gestis us et gloriae splendore discederet. *Appul. Flor. n.* . Homeri hospes et aemulator canendi. *Id. Apog.* Vir egregie doctus et veterum aemulator. ℙ in malam partem pro invido et rivali ponere ve-, tutius vocem *aemulus* usurpaveris.

[AEMŬLĀTRIX. īcis, f. quae aemulatur. *Casodor. Variar.* 7, 5. Ut quod tantis ac talibus institutionibus inventum est, aemulatrix posteritas in um commodum custodiret. *F.*]

AEMŬLĀTUS, us, m. aemulatio cum contentione invidia conjuncta, *δυσζηλία*. *Tac. H.* 3, 66. Non ercitibus securitatem nisi exstincto aemulatu returam. *Id. A.* 13, 46. Otho ne in Urbe aemulas ageret, provinciae Lusitaniae praeficitur.

AEMŬLO, as, a. 1. *ζηλόω*, aemulor, imitor. *ppul. Met.* 1. Si patris tui virtutes aemulaveris.

AEMŬLOR, aris, atus sum, dep. 1. *ζηλόω*, alijus dotem seu virtutem [*imo vitia quoque] imir, et adhibita laudabili [*omnino magna contentione; de *laudabili* enim studio non potest, ubi de rebus pravis sermo est, dici; v. infra] contentione et conatu assequi studeo. Ergo plus est quam imitari; nam qui imitatur, satis habet, si aliqua ex parte ei similis esse possit, quem sibi imitandum proposuit: qui vero *aemulatur*, aequare studet, vel etiam si fieri possit, superare. *Plin. ep.* 7, 30. Orationem Demosthenis habui in manibus, non ut aemularer (improbum enim ac paene furiosum), sed tamen imitarer et sequerer. [*Cf. *Gesner.* ad h. l. Jam quia ad illud studium saepius livor atque invidia accedit, idcirco tam in bonam quam in malam partem hoc verbum usurpatur; igitur est etiam i. q. invidere, quo sign. cum dativo construitur. In bonam partem. *Pl. Mil.* 3, 2, 26. Quoniam aemulari non licet, nunc invides. *Cic. Flacc.* 26. Omnes ejus instituta laudare facilius possunt, quam aemulari. *Nep. Epam.* 5. aemulari Agamemnonem. *Hor. Od.* 4, 2, 1. Pindarum. [*Quint.* 10, 1, 62. Homerum.] *Tac. H.* 2, 68. severitatem alicujus. *Id. Agr.* 15. virtutes majorum. [*Curt.* 9, 10. gloriam, famam.] *Id. A.* 6, 29. Labeo per abruptas venas sanguinem effudit, aemulataque est conjux Paxea. *Id. H.* 3, 81. Studium philosophiae et placita Stoicorum aemulatus [*h. e. secutus, amplexus. *Liv.* 1, 18. Quem (Pythagoram) juvenum aemulantium studia coetus habuisse constat. Cf. ad h. l. *Gronov.*] *Id. A.* 3, 55. aemulandi amor. *Id. H.* 2, 81. aemulantium inter se regum paratus. *Quint.* 1, 3. Pueri in scholis, positis invicem cujusque generis quaestiunculis, aemulantur, *h. e.* laudabiliter certant. *Plin. ep.* 5, 5. Una dileximus omnes fere, quos aetas nostra aemulandos tulit. [*Suet. v. Pers.* Quos unice miratus est et aemulatus.] *Tac. A.* 12, 64. Utraque impudica, infamis, violenta, haud minus vitiis aemulabantur etc. [*Id. H.* 2, 62. Pleraque municipia — aemulabantur, corruptissimum quemque adolescentium pretio illicere.] ℙ Malam in partem est i. q. invidere, inimicum esse, invidiose contendere, quanquam interdum lenius, ut gr. *ζηλοτυπεῖν*. Sic *Cic. Tusc.* 1, 19. iis aemulamur, quia ea habent, quae nos habere cupimus. *Justin.* 6, 9. cui aemulari consueverant. [*Construitur, ut hi loci monstrant, ita quum dicitur, cum dativo, quod ubique apud antiquiores scriptores obtinet; Quintiliani demum aetate promiscue, et in bonam et in malam partem, cum dativo construi coeptum est, ut 10, 1, 122. namque et consummati jam patroni veteribus aemulantur. Cf. *Spalding.* ad h. l., qui idem in aliis quoque vv. hoc aevo factum esse monstrat ad 9, 3, 2,] Sed est *aemulari* non raro etiam i. q. *φθονέω*. *Cic. Tusc.* 4, 26. Obtrectare vero alteri, aut illa vitiosa aemulatione, quae rivalitati similis est, aemulari, quid habet utilitatis? cum sit aemulantis angi alieno bono, quod ipse non habeat; obtrectantis autem, angi alieno bono, quod id etiam alius habeat. *Liv.* 28, 43. Tanquam mihi ab infimo quoque periculum sit, ne mecum aemuletur, *h. e.* certet et invidiose contendat. Hoc loco notanda est constructio, qua *aemulari cum aliquo* pro *aemulari alicui* aut *aliquem* dictum est. Cf. AEMULATIO. ℙ *Aemulari umbras* est proverb. locutio de iis, qui nimia zelotypia laborantes sibi a re vana timent. *Prop.* 2, 25, 19. Ipse meas solus, quod nil est, aemulor umbras: Stultus quod stulto saepe timore tremo. [*Comparat *Broukh. Cic. Att.* 15, 20. qui umbras timet.] ℙ Translate tribuitur etiam rebus inanimis. *Plin.* 14, 2, 4. *n.* 4. Basilicae uvae Albanum vinum aemulantur. *Id.* 16, 43, 83. Item aemularetur ulmus, ni etc. [*Pallad. Mart.* 10, 7. Feruntur haec pomis recentibus aemulari. *Plin. Pan.* 3. Neque acceptius genus gratiarum, quam quod illas exclamationes aemuletur, quae fingendi non habent tempus.]

AEMŬLUS, a, um, adj. *ζηλωτής*. [*Mira ratione h. v. Furl. fieri putat a gr. *αἱμύλος*. Ita vero longe probabilior est *Kärcheri* in *Diürnis Schol.* 1828. N. 62. p. 507. sententia v. *aemulari* cum gr. *ἁμιλλάομαι*, nostris *ahmen*, *nachahmen*, *ähmeln* (*ähneln*), atque adeo lat. *imitari* (IMO) cognatum putantis.] Significat h. v. eum, qui alterum in re quapiam imitari et aequare studet, laudabili conatu et cura adhibita. [*Non recte dicit *laudabili*. Perinde est enim, sive in bonis, sive in pravis rebus est aemulatio. Ac notavimus hoc jam supra in vv. AEMULATIO et AEMULARI.] Usurpatur autem modo ut adjectivum, modo ut substantivum. Usurpatur saepe more substantivi. *Cic. Mur.* 29. Zenonis inventorum aemuli Stoici nominantur. [*Cf. in AEMULARI.] *Id. Marcell.* 1. aemulus atque imitator studiorum ac laborum. *Id. fr.* ap. *Non.* 4, 13. Optimatium aemulus doctrina, artibus, studiis. *Gell. praef.* ejusdem musae aemulus, *h. e.* eorundem studiorum sectator, *ὁμότεχνος*, quod in proverbium abiisse notat *Erasm.* in *Adag. Cic. Phil.* 2, 12. Se aemulum mearum laudum extitisse. *Id. Coel.* 14. mulier aemula domesticae laudis. [*Ita adj. *Virg. A.* 10, 371. spemque meam, patriae quae nunc subit aemula laudi. Cf. *id. ib.* 5, 187 et *Hor. Ep.* 1, 19, 15. *Liv.* 21, 41. aemulus itinerum Herculis. Refer huc etiam, quod dicit auctor *Cul.* 95. aemulus Ascraeo pastor quisque poetae, i. e. ut Hesiodus, Hesiodi exemplo.] ℙ Interdum in malam partem sumitur pro obtrectatore, invido [*i. e. eo, qui alteri, quod ipse assequi studet, invidet eumque variis modis et artibus avertere et removere studet.] *Virg. A.* 6, 173. de Miseno: aemulus exceptum Triton (si credere fas est) Inter saxa virum spumosa immerserat unda. *Tac. A.* 3, 8. Quem, remoto aemulo, aequiorem sibi sperabat. *Suet. Ner.* 6. Qui eum, tanquam Britannici aemulum, strangularent. *Tac. A.* 13, 7. aemulus Vologeso. [*V. infra.] *Plin.* 36, 12, 16. aemuli insidiantes. *Vell.* 2, 1. Remoto Carthaginis metu sublataque imperii aemula. [*Cf. *Sall. Cat.* 10. *Flor.* 2, 15, 5. Similia sunt ap. *Hor. Od.* 3, 16, 14. aemuli reges, et *Epod.* 16, 5. aemula virtus Capuae.] *Justin.* 9, 7. aemulus regni. [*Cf. *Tac. H.* 2, 73. *Curt.* 5, 7.] ℙ Hinc etiam pro rivali accipitur. *Cic. Verr.* 2, 5, 31. Si non tanquam virum, at tanquam aemulum removisset. *Ter. Eun.* 4, 1, 9. Ibi illa cum illo sermonem occipit: Miles vero sibi putare adductum ante oculos aemulum. [*Cf. 2, 1, 8.] *Ov. A. A.* 2, 436. Et, si nulla subest aemula, languet amor. [*Pl. Rud.* 1, 4, 20. Mihi es aemula.] ℙ Translate tribuitur rebus inanimis, [*duplici significatione, primum ut significet eas, quarum est par ratio s. quae inter se comparari possunt, tum eas, quae sibi sunt adversae, oppositae et quasi invidae. Cujus utriusque signif. ex superioribus ratio intelligitur.] *Plin.* 9, 17, 29. Lacus Brigantinus mustelas aemulas marinis generat. *Id.* 2, 8, 6. Sidus Veneris aemulum Solis ac Lunae. [*Id.* 15, 18, 19. Ficus quaedam piris magnitudine aemula.] *Martial.* 4, 42. Paestanis rubeant aemula labra rosis. *Id.* 13, 118. Tuscis aemula vina cadis. *Claud.* VI. *Cons. Hon.* 498. Nudataque litora fluctu Deserit, Oceani lunaribus aemula damnis. [*Hor. A. P.* 203. tibia tubae aemula. *Sil.* 5, 439. Crinibus aemula barba.] — Item pro invido, adverso. *Virg.* A. 5, 415. Dum melior vires sanguis dabat, aemula necdum Temporibus geminis canebat sparsa senectus. *Colum.* 5, 6. Ne aemula umbra viti noceat. [*Tertull. Apol.* 48. aemulae substantiae, i. e. sibi oppositae, ut aqua et ignis etc. — Ad constructionem quod attinet, patet ex superioribus, quando potissimum c. genitivo, quando c. dativo componatur. Cf. *Rudd.* II. p. 70. Rariora sunt haec: *Tac. A.* 13, 3. Caesar summis oratoribus aemulus. Defenditur hoc, licet insolentius dictum, iis locis, qui de rebus inanimis allati sunt; eadem vi enim ap. *Tac. aemulus* dicitur de *aequiparando*. *Quintil.* 3, 1. Cui maxime par atque aemulus videtur Athenaeus fuisse. (Noli tamen huc referre, quod e *Tac. ib.* 7. noster supra protulit: aemulus Vologeso. Integra verba sunt: exortus in tempore aemulus Vologeso.) Porro Furl. affert *Sall. fr. H.* 3. facta consultaque ejus aemulus, quod nobis eodem modo dictum videtur, ut ap. *Plautum* illud: celatum indagator, et alia longe plura in graeco sermone. Cf. *Cort.* p. 978. Noster addit *Appul. Met.* 1. *init.* in convivas aemulus. Sed ibi alii aliter legunt. *Id. ibid. fin.* Fluvius argento vel vitro aemulus in colorem h. e. colore, quod attinet ad colorem, similis vitro. Quocum ne confundas *Tac. A.* 12, 54. aemulo ad deterrima.

AEMUS. V. HAEMUS.

*AENARE, es, f. insula maris Aegaei, prope Lesbum et Samum. *Plin.* 5, 31, 38.

[AENARIA, ae, f. fortasse officina, ubi aenea vasa fiunt. *Not. Tir.* p. 164. Aenaria. *F.*]

AENĀRĬĂ, ae, f. insula cum urbe cognomine prope Campaniam in sinu Neapolitano. Dicta est a statione navium Aeneae, ut *Festus* docet, et *Plin.* 3, 6, 12., ubi addit ab *Homero* dictam esse *Inarimen*, a Graecis *Pithecusam:* quae v. suis locis. [*Cf. *Cic. Att.* 10, 12. *Liv.* 8, 22. *Mela* 2, 7. *Vell.* 2, 19.] In ea insula sunt aquae medicam vim habentes contra calculos, ut *Plin.* 31, 2, 5. testatur. Hinc *Stat. Silv.* 3, 5, 104. Aenariaeque lacus medicos.

*AENEA s. AENĪA, (*Αἴνεια Herod.* 7, 123.) oppidum Macedoniae ad sinum Thermaicum, quod ab Aenea conditum putant. *Liv.* 40, 4. proficiscuntur ab Thessalonica Aeneam ad statum sacrificium, quod conditori Aeneae — quotannis faciunt. *Id.* 44, 10. Aeniam inde petunt. Inde *Aeneates*, v. suo l.]

AENĔĀDĒS, ae, m. [*Αἰνειάδης, Αἰνεάδης,*] est Aeneae filius Ascanius *Virg. A.* 9, 653. restitutum ex cod. Rom. pro *Aenide*. ℙ Aeneadae, arum, latiori sign. ii sunt, qui aliquo modo ad Aeneam pertinent vel ab eo originem ducunt. *Virg. A.* 4, 19. Aeneadasque meo nomen de nomine fingo. Alludit vel ad opp. Aenon in Thracia (Aenos ab Aenea profugo condita, *Mel.* 2, 2.) vel ad Aeneam in Macedonia. ℙ Tum in universum vel *Trojani*, ut *Virg. A.* 7, 616. 1, 565. vel *Romani*, ut *Virg. A.* 8, 648. *Ov. Met.* 15, 682. 695. *Fast.* 4, 161. *Trist.* 2, 261. ℙ De syncope *Aeneadum* pro *Aeneadarum* v. *Prisc.* 7. p. 733. Sic *Ov. Tr.* 2, 261. Aeneadum genitrix i. e. Venus. ℙ In specie Aeneades ad certos quosdam viros refertur. *Ov. Pont.* 1, 35. fert liber Aeneaden, i. e. Augustum. *Sil.* 13, 767. Aenea-

des est Scipio. *Prudent. Apoth.* 447. (*al.* 515.) Aeneadae Rectoris pro *imperatore Romano.*

AENEAS, ēae, m. *Αἰνείας*, Veneris et Anchisae filius, Virgilii carmine notissimus, dictus Aeneas, ut quidam putant, ab *αἰνέω*, quod est laudo. Nam laus a Graecis *αἶνος* dicitur. [Quin potius ab *αἰνός*, *gravis, asper, angorem afferens.* Venus enim ap. *Hom. Hymn. in eand.* 199. Τῷ δὲ καὶ Αἰνείας ὄνομ' ἔσσεται, οὕνεκά μ' αἰνὸν Ἔσχεν ἄχος, ἕνεκα βροτοῦ ἀνέρος ἔμπεσον εὐνῇ. *F.* *De his etymologiis quid statuendum sit satis jam constat inter VV. DD.] De hujus genealogia vide *Ov. Fast.* 4, 31. Dardanon Electra etc. Ex incendio Trojae navigavit in Italiam ibique Romanae reipublicae fundamenta jecit, quod tota Aeneide narrat *Virgilius.* Ejus naves a Turno incensae in Nymphas mutatae sunt. *Virg. A.* 9, 69. et deinceps, et *Ov. Met. fab.* 15, 12. Post mortem (cum in Numicium fluvium cecidisset) deus factus est, et Juppiter Indiges vocatus. *Serv.* ad *A.* 1, 263., *Ov. Met. fab.* 14, 15. ☞ Saepe in accusativo singulari poetae *Aenean* usurpant a graeco *Αἰνείαν.* *Ov. Fast.* 5, 568. Hinc videt Aenean oneratum pondere sacro. *Id. Her.* 7, 36. Aenean animo noxque diesque refert. In vocativo habet *Aenea.* *Id. ib.* 9. Certus es Aenea etc. [*In genit. interdum *Aenea.* V. *Appulej. d. orthogr.* §. 23. ibique *Osann.* p. 59. *Beier.*] Veteres dixere etiam *Aenea* in recto casu sing., ut notat *Quintil.* 1, 9., et exemplo *Varronis* probat *Charis.* 1. p. 50. ☞ [Fuit etiam Aeneas Silvius inter posteros Aeneae Albae reges. *Virg. A.* 6, 769. Et Capys, et Numitor, et, qui te nomine reddet, Silvius Aeneas. Ejus etiam meminit *Liv.* 1, 3. *F.*] ☞ [*Aeneae portus fuit in Macedonia ad promontorium Atho. *Liv.* 45, 30.]

[AENEĀTES, atum, m. plur. pop. Aeneam (hod. Moncastro), urbem maritimam Thessalonicae proximam incolentes. *Liv.* 40, 4. Gens Aeneatum. *F.*]

AENEĀTOR, oris, m. *σαλπιγκτής*, tubicen, buccinator, ita dictus ab aenea tuba, quam inflat, quamquam generatim, ut *Festus* docet, etiam cornicen, qui cornu canit, *aeneator* dicitur. *Suet. Caes.* 32. Interque eos et aeneatores, rapta ab uno tuba, prosiluit ad flumen, et ingenti spiritu classicum exorsus etc. *Scalig.* ad *Fest.* docet, discrimen esse inter *cornicines* et *aeneatores* seu tubicines Romae et in castris. Romae enim aeneatores comitia tributa convocabant, cornicines centuriata. (*Gell.* 15, 27.) In castris ad tubicinem seu aeneatorem milites tantum movebantur, ad cornicines etiam signa. Praeterea in iisdem castris a tubicine vigiliae committebantur, et finitis horis a cornicine revocabantur, ut *Veget.* docet 3, 8. Collegii aeneatorum mentio fit in *Inscr.* ap. *Grut.* 264, 1. sub Imp. L. Septimio Severo. Etiam in publicis ludis aeneatores adhibebantur, fortasse ut tuba commissionis signum darent, ut colligi videtur ex *Sen. ep.* 84. Apud *Fest.* legitur *aenator.* [*Contractum enim est h. v. ex *ahenator*, ut quidam legi volunt ap. *Ammian.* 24, 4. Ceterum docet *Oud.* ad *Suet. Caes.* 31., hoc voc. apud scriptores aevi aurei nusquam reperiri.]

*AENEI s. *Aenii.* V. AENUS.

AENEIDES. V. AENEADES.

AENEIDOMASTIX, igis, *αἰνειδομάστιξ*, liber a *Carvilio Pictore* in *Virgilium* editus, in quo ejus vitia furtaque annotavit, ut sibi quidem persuaserat stultissimus nebulo. Quamquam non desunt, qui eum librum a *Maecenate* suppositum asserant *Donat.* in vita *Virg. c.* 16. Vox haec graeca componitur ab *Αἰνηίς* et *μάστιξ*, flagellum.

AENĒIS, ĭdis et idos, f. divinum *Virgilii* opus de Aenea ejusque rebus gestis, *Αἰνηίς.* *Ov. Tr.* 2, 533. Et tamen ille tuae felix Aeneidos auctor etc. *Stat. in fin. Theb.* Nec tu divinam Aeneida tenta, Sed longe sequere et vestigia semper adora. *Gell.* 17, 10. Ut Aeneida, quam nondum satis elimasset, adolerent.

AENĒIUS, a, um, adj. quadrisyllab. ad Aeneam pertinens. *Virg. A.* 7, 1. Aeneia nutrix. *Ov. Met.* 14, 481. Aeneia virtus. *Id. Fast.* 4, 799. Pietas Aeneia. *Id. Am.* 1, 15, 25. Arma Aeneia. [*Stat. Silv.* 5, 3, 37. Aeneia fata, *h. e.* mors Aeneae. *Auct. carm.* ad *Pison.* 218. Aeneia carmina, *h. e.* Aeneis Virgiliana. *F.*]

AENEOBARBUS. V. AENOBARBUS.

AENEŎLUS, a, um, adj. diminut. ab *aeneus*, de parvis rebus ex aere factis dicitur. *Petron. fr. Trag.* 73. *Burm.* Aeneoli piscatores, *h. e.* parva signa aenea piscatores referentia. Alii pro *piscatores* alia substituunt. *Festus:* Aeneolum, quod ex aere fit, dicimus.

AENESI, dicti sunt Aeneae comites. Ita *Paulus* ex *Festo.*

AENĔUS, a, um, adj. *χάλκεος*, ex aere factus, estque omnino id. qu. *aereus.* Cum autem *aes* non unum tantum metalli genus significet, sed tum illud, quod Itali dicunt *bronzo*, tum illud, quod *rame*, (*Kupfer*) tum illud, quod *ottone* (*Messing*) vocant, (v. AES) eandem significationem adjectiva *aeneus* et *aereus* habere dicendum est. *Cic. Off.* 3, 9. equus aeneus. *Id. Phil.* 9, 6. statua aenea. *Id. Verr.* 2, 4, 26. aenea candelabra. *Nep. Iph.* 1. loricae ferreae atque aeneae. *Plin.* 7, 56, 57. *med.* tuba aenea. *Id.* 27, 10, 66. aeneae fulloniae, *h. e.* aenea vasa, quibus fullones utuntur lavandis poliendisque vestibus. [*At de h. l. valde dubitat *Salm.*, quem v. *Exerc.* p. 278.] *Serv.* ad *A.* 8, 300. Hercules ad Geryonem navi aenea navigavit, tergo leonis velificans, *h. e.* aerata seu aere in prora munita. V. AEREUS. *Plin.* 29, 2, 10. Lento igni in aeneo subfervefactus, intell. *vase:* quamquam sunt, qui aliter legant. *Hor. Sat.* 2, 3, 183. Latus ut in Circo spatiere, aut aeneus ut stes, *h. e.* ut tibi aenea statua habitu stantis ponatur. — *Aenea libra* ap. *Varr. L. L.* 8, 49. dicta est vel quia aeneas lances habebat, vel quia in ea aes appendebatur. *Aeneum frumentum*, de quo fit mentio in *Cod. Theod. l.* 14. *t.* 25. qui est *de frumento Carthaginiensi*, alii putant ita dictum esse, quod ex aeneae tabulae praescripto pensitaretur, vel ex tessera, fortasse aenea: alii, quod in aere penderetur, ut de aerariis annonis in *Aerarius* dicetur: alii aliter: et sunt etiam, qui alio modo legendum putent. ☞ Interdum aeneus dicitur, qui colore est aeris. *Suet. Ner.* 2. de Cn. Domitio Aenobarbo: non esse mirandum, quod aeneam barbam haberet, cui os ferreum, cor plumbeum esset. V. AENOBARBUS. ☞ Poetae diphthongum fere dissolvunt per diaeresin et primam vocalem corripiunt, secundam producunt. *Martial.* 11, 75. Theca tectus aenea lavatur, etc. *h. e.* fibula, qua citharoedi ligabant inguina ad vocem servandam. *Bentl.* ex mss. mutat in loco *Horatii* modo allato, et *aëneus ut stes.* [*Et jure quidem; nusquam enim *aeneus* dicunt poetae trisyllabon, sed semper *aēneus*, *aēnus*, nisi ubi pro *aereus* perverse librarii scripserunt *aeneus.* Cf. *Jahn.* in *ind. edit. Metam. Gierig.* in h. v.] Quin etiam inter *a* et *e* interseritur *h*, quo vocalium concurrentium hiatus evitetur earumque pronuntiatio sonantior fiat, ut docet *Gell.* 2, 3. V. AHENEUS. ☞ Translate *aeneus* ponitur pro perpetuo, firmo, indissolubili. V. AHENEUS.

[AENIĀNES, um, m. plur. populi, qui incolebant Aeniam, urbem Perrhaeborum, positam in sinu Aeniano, ut scribit *Stephanus.* *Liv.* 28, 5. Maxime in sinu Aenianum segetibus vastatis. *F.* *Etiam *Aenienses* ut ap. *Plin.* 4, 2, 3. dicuntur.]

AENĬDĒS, ae, m. 1. patronym. ab *Aeneas.* V. AENEADES. ☞ Est etiam patronymicum ab *Aeneus*, *Αἰνεύς.* Fuit autem Aeneus Apollinis filius ex Stilbe, pater Cyzici, qui relicta Thessalia, ubi ortus fuerat, in Propontide regnavit. Hinc *Aenidae*, *arum* dicuntur non solum ejus posteri, sed et Cyziceni omnes, hoc est cives urbis Cyzici, quae a Cyzico conditore nomen habuit. *Val. Fl.* 2, 3. simul urbe profusi Aenidae etc.

AENIGMĂ, ătis, n. *αἴνιγμα* (vox graeca, ab *αἰνίσσομαι*, obscure significo, loquor) significat obscuram allegoriam seu involutum sermonem, aut quaestionem, in qua aliud verbis, aliud sensu significatur, nec facile, nisi quis interpretetur, intelligi potest: ideoque inter vitia orationis ponitur a *Quintil.* 8, 6. Tale est illud *Virg. Ecl.* 3, 104. *Dic quibus in terris* etc., ubi puteus intelligi videtur: [*minime vero, ac mirum profecto, VV. DD. alia omnia, etiam ineptissima excogitare, quam ipsam Virgil. explicationem, a Grammaticis servatam, sequi maluisse; de qua v., praeter *Vossium*, etiam *Salmas. Exerc.* p. 860.] et illud ap. *Gell.* 12, 6. semel, minusne, an bis minus, non sat scio: An utrumque eorum, ut quondam audivi dicier: Jovi ipsi regi noluit concedere; ubi deus Terminus notatur. [*Barth. Adv.* 16, 23.] Ap. *Charis* 4. p. 247. Mater me genuit eadem mox gignitur ex me, h. e. aqua genuit glaciem, quae postea in aquam solvitur. *Gell. l. c.* Quae Graeci dicunt aenigmata, hoc genus quidam e nostris veteribus sirpos appellaverunt. *Cic.* quoque *Or.* 3, 42. horum aenigmatum meminit, item *Att.* 7, 13. [*Hic locus potius ad sqq. erat referendus.] ☞ Hinc quodvis obscurius dictum *aenigma* appellatur. [*Cic. Div.* 2, 64. obscuritates et aenigmata somniorum.] *Juven.* 8, 50. Qui juris nodos et legum aenigmata solvat. Adde *Quintil.* 6, 3, 98. [*Petron. Sat.* 41. Non aenigma est, sed res aperta.] ☞ Ponitur pro mysterio ab *Arnob.* 3. p. 109. Aegyptiorum ridetis aenigmata, quod mutorum animantium formas divinis inseruerint causis. ☞ Apud *Prudentium* accipitur pro imagine, figura seu lineamentis, per quae cujusque imago intelligitur, ut *Cathem.* 10. *qui est hymn. circa Exseq. v.* 143. non immemor ille requiret Sua munera fictor, et auctor, Propriique aenigmata vultus. Et *περὶ στεφ.* 3. *de pass. Laurent.* 118. Is ipse tantum non habet Argenteorum aenigmatum Augustus, arcem possidens, Cui nummus omnis scribitur, *h. e.* tantum nummorum Augusti imagine cusorum. [Videtur *Prudentius* hanc vocis notionem hausisse ex *Corinth.* 1, 13, 12., ubi inter se opponuntur *videre in aenigmate* et *de facie ad faciem.* *F.* *Nihil haec a superioribus differunt.] ☞ In dativo plurali habet *aenigmatis*, non *aenigmatibus:* sic enim consuetudo obtinuit in hujusmodi graecis nominibus tertiae declinationis. *Charis.* 1. p. 38. V. EMBLEMA et EPIGRAMMA.

AENIGMATISTĂ et Aenigmătistēs, ae, m. *αἰνιγματιστής*, qui aenigmata proponit seu obscure loquitur. *Sidon. ep.* 8, 6. Veternosus legalium quaestionum aenigmatista. Alii leg. *aenigmatistes* retenta graeca terminatione. *Augustin. Quaest. in Num. quaest.* 4 45. Quid sint aenigmatistae, ideo non apparet quia non sunt in consuetudine litteraturae nostrae Et mox: aenigmatistae sunt, quos poetas nos appel lamus, eo quod poetarum est consuetudo miscer carminibus suis aenigmata fabularum.

AENIPES. V. AHENIPES.

[AENIUS, a, um. adj. ad Aenum pertinens, Thra ciae oppidum ad Hebri ostium, nunc *Enos* vel *Ene* quod plures ab Aenea conditum tradunt, in cuju nummis ap. *Eckhel. D. N. V. T.* 2. p. 23. *ΑΙΝΙΩΝ* *Liv.* 45, 27. Ad Aeniorum quoque urbem hostilite diripiendam C. Postumius misit. *Id.* 31, 31. Fader Abydenos, Aenios, Maronitas existimatae queri.

*AENNUM, i, (bisyll.) superioris Aegypti op pidum ad sinum Arabicum, ante Philotera dicta *Plin.* 6, 29, 33. AENNUM (trysyll.) est promon torium ibidem. *Mel.* 3, 8.

AENOBARBUS, i, m. cognomen gentis Domitia Romanae, de qua *Suet. Ner.* 1. Aenobarbi aucto rem originis, itemque cognominis habent L. Domi tium, cui rure quondam revertenti juvenes gemin augustiore forma ex occursu imperasse traduntu nuntiaret senatui ac populo victoriam, de qua in certum adhuc erat: atque in fidem majestatis ade permulsisse malas, ut e nigro rutilum aerique ae similem capillum redderent. Quod insigne mansi etiam in posteris ejus; ac magna pars rutila barb fuerunt. Hactenus *Suet.* Legitur etiam *Ahenobar bus* in antiquis monumentis, in *Inscr.* ap. *Gru* 119, 2. et 298, 3., itemque in nummis duobus ap *Eckhel. D. N. V. T.* 5, p. 202., quod magis pro bandum videtur. [*Cf. *Oud.* ad *Suet.* l. l.]

*AENONA, ae (*Αἰνῶνα Ptol.*) oppidum maritimu in Liburnia, quae est regio inter Istriam et Da matiam, h. Nona. *Plin.* 3, 21, 25.

AENŬLUM, i, n. parvum vas aeneum: diminut vum ab *ahenum*, quod *aenum* quoque scribitur. *Pau* ex *Festo.*

AENUM, i, n. id. qu. *ahenum*, quod vide. *Pau Dig.* 33, 7, 18. Nec multum refert inter cacabo et aenum, etc. Ita legitur in *Torrentini* edit. a *Haloand.* est *aheneum*, in aliis *ahenum.* Sunt etia qui legant *Aenum* disyllabum ap. *Hyg. fab.* 14. [*Fabretti* judicio *Inscr.* p. 678. est quoque id. q aeneum frumentum in *Cod. Theodos.* 14, 25, 1. m moratum. V. AENEUS. *Inscr.* ap. *eund. l. c.* 40. D. Claudius D. Libert. Patroclus aeni dispe sator. Et *n.* 41. L. Junius Domitiani Aug. ae dispens. Et *n.* 42. Xanthus aeni dispens. *F.* *He voc., quod est neutr. adjectivi, rectius h. l. omi teretur. Genuina forma fuit *aheneus*, inde *aēneu* quod postremo pronuntiatione trisyllabum factu est.]

AENUS. V. AHENUS.

*AENUS, i, s. Aenos, oppidum Thraciae, e r gione Samothraces situm. *Cic. Flacc.* 14. *Liv.* 3 16. *Plin.* 4, 11, 18. *Mel.* 2, 2. Ejus incolae v *Aenei* dicuntur, vel *Aenii*, quod v. ☞ Fluvius e in Germania Vindeliciam inter et Noricum (n. *Inn* *Tac. H.* 3, 5. Interdum Oenus scribitur, ut a *Antonin. Itin.*

AEOLES, um, m. *Αἰολεῖς*, antiquissimi Thess liae populi, ita dicti ab Aeolo Hellenis filio, q postea in Peloponnesum migrarunt et in Asiam u que, et Lesbon insulam colonias deduxerunt. *Ci Flacc.* 27. ☞ *Aeoli* pro *Aeoles* in recto casu pl ralis numeri dixit *Serv.* ad *Virg. A.* 3, 445. [codices habent *Aeoli* pro *Aeolii.* *F.*]

AEOLĬA, ae, f. *Αἰολία* sc. *γῆ*, ea Asiae regi quae etiam *Aestis* dicitur. *Nep. Con.* 5. [*Pli 5, 29, 31. Cf. *Drak.* ad *Liv.* 37, 8, 5.] ☞ R gio Siciliae proxima, septem constans insulis, qu rum nomina haec sunt: Lipara, Hiera, Strongyl Didyme, Eriphusa sive Ericusa, Phoenicusa Euonymos. Dicta est ab Aeolo Jovis filio, qui Ili cis temporibus in ea regnavit. Dicta etiam est *L para* a Liparo Ausonis regis filio, qui eam an Aeolum rexit. Insulae vero simul sumptae dicu tur a Latinis *Aeoliae*, *Lipareae*, *Vulcaniae*, a Gra cis *Hephaestiades*, ab Italis *Merlere*, et *Isole Lipari.* *Plin.* 3, 8. et 9. ☞ In fabulis est in regione sedem esse ventorum, quibus Aeolus imp ret. *Virg. A.* 1, 55. Nimborum in patriam lo feta furentibus Austris, Aeoliam venit etc. V. A OLUS.

AEOLĬCUS, a, um, adj. *Αἰολικός*, ad Aeolide pertinens. *Plin.* 6, 2, 2. Aeolica gens. V. AE LES et AEOLIS. ☞ *Aeolica dialectus*, una praecipuis quatuor linguae graecae, ab Aeolib dicta est. Hinc *Quintil.* 1, 4, 7. aeolicum digamm vocat notam quandam latinae litterae F, seu inve sae Ⅎ aut E similem, qua *Aeoles* pro aspiratio in scribendo utebantur. *Id. ib.* 5. Plurima su Aeolica ratione (cui est sermo noster simillimu declinata. *Id.* 12, 10. Aeolica littera. V. DIGAMM

AEOLĬDĒS, ae, m. *Αἰολίδης*, Aeoli filius a nepos. *Ov. Met.* 13, 26. Aeoliden saxum gra Sisyphon urget. Sisyphus Aeoli filius fuit. *Id.* 9, 506. At non Aeolidae thalamos timuere sororu *h. e.* Aeoli filii; nam *Hom. Od.* 10, 7. narrat, Ae

um sex filias totidem filiis suis matrimonio junxis-e. *Id. ib.* 7, 672. Aspicit Aeoliden ignota ex ar-ore factum etc. *h. e.* Cephalum Aeoli nepotem; am Dejo ejus pater inter Aeoli filios numeratur. *Virg. A.* 6, 529. Hortator scelerum Aeolides, *h.* . Ulysses, cujus mater Anticlea paulo ante nuptias Laertae clam cum Sisypho Aeoli filio concubuisse icitur. Misenus etiam Aeneae tubicen dicitur *Aeo-ides* ab *eodem A.* 6, 164., vel quia ad tubam in-landam vento inprimis opus est, qui Aeolo vento-um tyranno subest, vel quia eum fecit filium Aeoli rojani, quem 12, 542. in Italia manu Turni op-etiisse narrat. *Val. Fl.* 1, 286. Phryxum Aeoli-en vocat, quia is fuit Aeoli ex Athamante nepos.

AEOLIPYLAE, arum, f. plur. αἰολιπύλαι, vox raeca *ventorum portas* significans, ab Αἴολος, Aeo-us vel etiam ventus, et πύλη, porta. Ap. *Vitruv.* , 6. aeolipylae aereae dicuntur vasa ad cognoscen-am ventorum rationem facta: haec habent fora-nen angustissimum, quo aquae infunduntur, col-ocanturque ad ignem, et antequam calescant, non abent ullum spiritum; simulatque autem fervere oeperint, efficiunt ad ignem vehementem flatum. ta scire et judicare licet e parvulo brevissimoque pectaculo de magnis et immanibus caeli ventorum-ue naturae rationibus, nempe ex impetu vel leni-udine flatus erumpentis. Hae in Glossis vocantur *llae animatoriae.* [*Alii legi volunt *Aeolipilae* a pila Windkugeln), idque verius videtur. Cf. *Schneid. Ecl. Phys.* p. 208.]

AEŎLIS, idis, f. Αἰολίς, antea Mysia dicta, re-io est Asiae mari Aegaeo exposita, inter Troadem d Areton et Ioniam ad meridiem, a Troadae di-isa Lecto promontorio, ab Ionia Hermo flumine. *Liv.* 33, 8. 37, 8. 12.] Dicta est ab Aeolibus 'hessaliae populis, qui duodecim in ea urbes ae-ificarunt. Populi igitur regionis *Aeoles* dicuntur, e quibus supra dictum est. Urbes sunt Elaea, Iyrina, Cume, Phocaea, flumina Hermus, et Pa-tolus, ex Lydia fluentes. *Plin.* 5, 30, 32. Pro-ontorium Lecton disterminans Aeolida et Troada. *Interdum latius posita comprehendit simul My-iam et Troadem. *Plin.* 5, 30, 32. *Mel.* 1, 18. Aeolis etiam regio est in Graecia Europaea, uae deinde dicta est Calydon (in Aetolia). Sic *'hucyd.* et *Plin.* 5, 30.]

AEŎLIS, ĭdis, f. patronymicum, Αἰολίς, filiam ut neptem Aeoli significat. *Ov. Met.* 11, 579. Aeo-is interea tantorum ignara malorum, *h. e.* Hal-yone Aeoli filia (ut *Ov. ib. fab.* 10. posuit; nam lii aliter tradidere). Et 450. Talibus Aeolidos ictis etc. *Id. Her.* 11, 34. Prima mihi nutrix, eoli, dixit, amas. *Canacem* hoc loco intelligit eoli filiam.

AEŎLIUS, a, um, adj. Αἰόλιος, ad Aeolum seu d Aeoliam pertinens. *Plin.* 36, 21, 42. Aeoliae nsulae. V. AEOLIA. *Sil.* 14, 233. Mergitur Hi-iera ponte Aeolio, h. e. Himera fluvius Siciliae nfluit in mare inferum, in quo sunt insulae eoliae. *Ov. Am.* 3, 12, 29. Aeolii Euri. V. AE-LUS. [**Tib.* 4, 1, 58. Aeolii venti, i. e. ab eolo accepti.] *Id. Met.* 1, 262. Aeolia antra. *d. ib.* 4, 485. Aeolii postes, *h. e.* fores domus thamantis Aeoli filii. *Val. Fl.* 8, 79. Aeolium urum, *h. e.* aureum vellus arietis, quo vecti sunt hryxus et Helle filii Athamantis, cujus pater fuit eolus. *Ov. Met.* 6, 116. Aeolia virgo, *h. e.* Arne, el Canace Aeoli filia. In illo *Statii Silv.* 2, 1. 42. editus Aeolia nec si foret iste Creusa, Torvus hunc Athamas insanos flecteret arcus; tangitur abula Athamantis Aeoli filii, qui Melicertam filium nterfecit: sed ejus uxor fuit Ino, quae cur hic *reusa* dicatur, non video. *Aeoliam virginem* vocat uidem *Sen. Met.* 105. Creusam, desponsam Iasoni, uae proavum habuit Aeolum Hellenis filium, Co-nthi regem. Quo pacto haec concilianda? [Fa-illime haec conciliari possunt, si cum *Marklando* in ed. *Stat. Silv.* Lond. 1728. 4.) ita distinguas *tatii* versus: Nec fera crudeles Colchis durasset iras, Editus Aeolia nec si foret iste Creusa: 'orvus ab hoc Athamas insanos flecteret arcus. reusa vero a *Statio* Aeolia, et a *Seneca* Aeolia rgo ideo dicitur, quod desponsata fuerit Iasoni esonis filio, Crethei nepoti, et Aeoli pronepoti, el potius, quod ipsa fuerit filia Creontis, neptis isyphi, et proneptis Aeoli. *F.*] ℙ Item ad *Aeo-s* Graeciae itemque Asiae populos pertinens. *Hor. d.* 4, 9, 12. Aeolia puella, *h. e.* Sappho, quae eo *Aeolia* dicitur, quod in carminibus suis Aeo-ca dialecto est usa, seu quod Lesbos ejus patria, on procul ab *Aeolide* seu Mysia Asiae regione sita, d eam pertinebat. Adde quod *Aeoles* seu Aeolii itylenem primariam ejus insulae urbem condidisse icuntur, teste *Vell.* 1, 4. Hinc id. *Hor. Od.* 4, , 12. Aeolium carmen, *h. e.* Sapphicum aut Al-aicum. Nam *Alcaeus* quoque ex eadem Lesbi in-ıla fuit. Et *Od.* 2, 13, 24. Aeoliis fidibus que-entem Sappho etc. [*Ov. Her.* 15, 200. Aeolia lyra. *rop.* 2, 3, 19. Aeolium plectrum. *F.*] Aeolia ibylla est Cumana, quia Cumae a colonis Cumes siae minoris olim habitatae fuerunt. *Grat. Cyneg.* . de lino: bonus Aeoliae de valle Sibyllae fetus. l. leg. *Aeolia de valle*, *h. e.* regione circa Cumas. Cumanum linum laudat *Plin.* 19, 1, 2. *n.* 2. V. CUMA. [*Eodem modo *Ov. Met.* 7, 357. Aeolia Pitane i. e. quae in Aeolide sita est.] ℙ *Aeolii*, *liorum* suntpopuli Asiae iidem qui *Aeoles*, qui My-siae regionem incolentes *Aeolidis* ei nomen indide-runt. *Vell. l. c.* et *Mel.* 1, 18.

AEŎLUS, i, m. Αἴολος. [*In h. v. multa deben-tur Furl.] Tres hujus nominis viros fuisse fabula-rum scriptores narrant. Primus fuit Hellenis et Doreidis filius, Deucalionis nepos, qui ex Enarete septem filios genuit, Cretheum, Sisyphum, Atha-mantem, Salmoneum, Dejonem, Magnetem, Pi-sidicen, Calycen et Perimeden. Regnavit (teste *Apollodoro* 1, 7, 2. 3.) in locis circa Thessaliam, et nomen dedit Aeolis, qui etiam Hellenii sunt ap-pellati. *Serv.* ad *A.* 6, 585. ℙ Aeolus alter Jovis seu Hippotae et Melanippae filius, rex insularum inter Italiam et Siciliam, ex quarum nebulis, ut ait *Varro* ap. *Serv.* ad *A.* 1, 55., et fumo Vulca-niae insulae, praedicens futura flabra ventorum, ab imperitis visus est ventos in sua potestate retinere. Hic in hospites benignus fuisse ac Liparam et *Aeo-lias*, ab eo nominatas insulas, in ora Siciliae te-nuisse perhibetur, et in his *Strongylen*, quae (si-cut Lipara) collem habet flammas evomentem: ex cujus fumo, quinam flatus futuri essent in tri-duum, praedicebat. Unde ventorum rex putatus est, ut ait *Plin.* 3, 9, 14., quod ventorum peri-tissimus erat. Hinc orta est fabula, Aeolum omnes ventos in profundis antris inclusos continere, eos-que emittere ad Jovis nutum et voluntatem, et re-vocare ubi opus sit. *Virg. A.* 1, 55. Nimborum in patriam, loca feta furentibus Austris, Aeoliam venit. Hic vasto rex Aeolus antro Luctantes ven-tos tempestatesque sonoras Imperio premit ac vin-clis et carcere frenat etc. *Ov. Met.* 14, 224. Aeo-lon Hippotaden, cohibentem carcere ventos. ℙ Fuisse etiam tertius Aeolus videtur secundi nepos ex Arne illius filia, quam Neptunus compressit. Hanc quidam Melanippen, alii Menalippen vocant. Hujus mentionem facit *Hyg. fab.* 186. ℙ Fuit et-iam Aeolus ex Lyrnesso urbe Mysiae sub Ida, a Turno in Italia occisus, cujus meminit *Virg. A.* 12, 542.

AEON, ōnis, m. αἰών, vox graeca, seculum ae-ternitatemve significans. Usurpatur saepe a *Ter-tull. Praescr. adv. haeret.* 33, 34. et 49. et *adv. Va-lentin.*, ubi multa de fabula triginta Aeonum, par-tim marium, partim feminarum, quos *Valentinus* haereticus commentus est et deosque esse voluit.

AEPHĪTĬUS, a, um, adj. ut *Aephitii agri* ap. *Stat. Th.* 4, 296., ubi notatur Arcadiae pars Ae-phitia dicta. Alii aliter scribunt. [*Quia *Hom. Il. β*, 546. Αἰπύτιος τύμβος memoratur, putat *Schel-ler.* fortasse scribendam esse hanc regionem *Aepy-tiam*, ita dictam ab illo Aepyto, qui fuit heros ἀρχαιότατος, ut ibi *Schol.* narrat.]

[AEPŎDIXIS, is, f. difficilis probatio, ab αἰπύς difficilis, et δεῖξις probatio, contrarium verb. ἀπό-δειξις, evidens probatio. *Not. Tir.* p. 152. Aepo-dixis, apodixis, inaepodixis. V. APODIXIS. *F.*]

*AEPOLIUM, i, oppidum Sarmatiae trans Istrum. *Plin.* 3, 12, 26.

[AEPŎLUS, i, m. e gr. αἰπόλος, caprarius. Est nomen servile ap. *Fabrett.* p. 215. *n.* 549. Aepolo Imp. Tit. Augusti Dispensatori Galbiano Geminia Felicla conjunx. *Hyg. Astron.* 2, 1. Callisto in ursae spe-ciem conversa a quibusdam Aetolorum (lege *ae-polorum*) capta. *F.*]

AEQUĀBĬLIS, le, adj. qui pariter in omnes et aequaliter distribuitur, aequalis, par, ἴσος. [*Re-cte observat *B. Crus.* in *Cl. Suet. aequalis* factum esse ab *aequus*, aequabilis autem ab *aequare* or-tum (quod aequat, quod aequum est), magis expri-mere significationem comparationis ab hominibus institutae, ut elucet ex loco *Suet. Dom.* 3. mixtura aequabili vitiorum atque virtutum (al. *aequali*) V. *Oud.* ad h. l. et ad *Claud.* 16. *Goer.* ad *Cic. Acad.* 1, 11, 41.] *Pl. Capt.* 2, 2, 52. Vis hostilis cum istoc fecit meas opes aequabiles. *Cic. Inv.* 2, 22. Par est, quod in omnes aequabile est. *Id. Off.* 2, 11. aequabilis praedae partitio. [**Id. Flacc.* 14. Praeto-ris diligentia requirenda est in descriptione aequabili sumptus.] *Id. N. D.* 1, 19. In qua necesse est eam esse naturam, ut omnia omnibus, paribus paria respondeant: hanc ἰσονομίαν appellat Epicurus, id est aequabilem tributionem. *Id. Caec.* 25. Sublato jure civili nihil est, quod aequabile inter omnes atque unum omnibus esse possit. *Id. N. D.* 2, 9. motus certus et aequabilis, *h. e.* qui semper idem durat, nec modo velocius, modo tardius agitur. [**Id. Fin.* 5, 12. moderati aequabilesque habitus, affectiones ususque corporis.] *Sall. Jug.* 57. pul-veris vis aequabilis, *h. e.* quae semel exorta diu et aequaliter durat. [**Cic. R. P.* 2, 5. fluvius aequa-bilis.] *Sen. ep.* 74. Virium illis major est et ae-quabilior firmitas. [**Lactant.* 2, 11, 2. perpetua temperies et ver aequabile.] ℙ Translate *Cic. Off.* 1, 1. aequabile et temperatum orationis genus [*intell. philosophorum, i. e. nulla colorum et lu-minum varietate distinctum; nam opp. *vis dicendi major* in orationibus. Minus recte explicat Forc. sine asperitate, sine salebris, quae aures offendant, facile et in facilitate constans. Illam explicationem recte habere intelligitur ex *Cic. Or.* 2, 53. Cae-lius Antipater neque distinxit historiam varietate colorum, neque verborum collocatione et tractu orationis laevi et aequabili perpolivit opus.] *Id. Or.* 2, 15. genus orationis fusum atque tractum, et cum lenitate, quadam aequabili profluens. *Tac. H.* 4, 5. Civis, senator, maritus, gener, ami-cus, cunctis vitae officiis aequabilis. *Id. A.* 6, 31. Fidus Romanis, aequabilis in suos. *Id. ib.* 4, 20. aequabili auctoritate apud aliquem vigere, *h. e.* moderata et constanti. [**Id. H.* 4, 5. officiis aequabilis.] *Sall. Jug.* 47. vir fama aequabili et inviolata *h. e.* aeque bona apud omnes. [**Cic. Tusc.* 2, 27. Meditemur illud, ut haec patientia dolo-rum — in omni genere se aequabilem praebeat i. e. ut semper idem sit. Et *paullo post:* nihil enim potest esse aequabile, quod non a certa ratione proficiscatur. *Id. Inv.* 1, 2. jus aequabile, i. e. in quo omnes ejusdem sunt conditionis, nihil gratiae, nihil divitiis etc. tribuitur. Cf. *ib.* 53. *Id. R. P.* 2, 37. Status reipublicae — non in omnes ordines civitatis aequabilis. *Id. p. red. ad Quir.* 1. prospe-ra, aequabilis perpetuaque fortuna.] ℙ [Comp. *aequabilior* est ap. *Cic. Att.* 5, 20. nihil ea juris-dictione aequabilius, nihil lenius, nihil gravius. *F.* ℙ [*Persaepe inter se commutantur *aequabilis* et *aequalis*, *aequabiliter* et *aequaliter.* V. *Heind.* ad *Cic. N. D.* 2, 45.]

AEQUĀBĬLĬTAS, atis, f. ἰσότης, ἰσονομία, con-stans alicujus rei tenor, certus rerum modus et constantia, sibi constans, nullaque parte in vitium inclinans ratio. *Cic. N. D.* 2, 5. aequabilitas mo-tus. ℙ Translate *Id. Off.* 1, 31. Nihil est pro-fecto magis decorum, quam aequabilitas universae vitae, tum singularum actionum, *h. e.* in qua nulla sit perturbatio, neque varietas aut discrepantia. Et 26. Praeclara est aequabilitas in omni vita et idem semper vultus eademque frons. Et 25. Et *Or.* 2, 52. aequabilitas juris. [*V. in AEQUABI-LIS. Cf. *ib.* 1, 42. Sit ergo in jure civili finis hic, legitimae atque usitatae in rebus causisque civium aequabilitatis conservatio. Cf. *id. d. R. P.* 1, 34. *Id. Or.* 2, 85. In laude justitiae explicandum est, quid cum fide, quid cum aequabilitate factum sit. *Id. R. P.* 1, 27. Quum omnia per populum gerun-tur, tamen ipsa aequabilitas est iniqua, quum ha-beat nullos gradus dignitatis.] *Id. Or.* 16. Ela-borant alii in lenitate et aequabilitate et puro quasi quodam et candido genere dicendi. [*Lactant.* 5, 14. Aequitatem se cum ceteris coaequandi Cicero ae-quabilitatem vocat. *F.*]

AEQUĀBĬLĬTER, adv. ἴσως, aeque, cum ae-quabilitate. *Cic. Off.* 2, 11. aequabiliter praedam dispertire. *Id. N. D.* 2, 45. Mare conglobatur un-dique aequabiliter. *Id. Mil.* 28. Aequabiliter in rempublicam, in privatos, in alienos, in suos ir-ruebat. *Cato R. R.* 103. Dato aequabiliter quarto quintoque die. [**Varr. R. R.* 1, 6, 6. campester locus is melior, qui totus aequabiliter in unam par-tem vergit, quam is, qui est ad libellam aequus.] ℙ Translate *Cic. Or.* 2, 54. genus facetiarum ae-quabiliter in omni sermone fusum. *Id. Q. Fr.* 1, 1, 8. tolerare aequabiliter sumptus et tributa. *Sall. Cat.* 2. Quod si regum atque imperatorum animi virtus in pace, ut in bello valeret, aequabilius atque con-stantius sese res humanae haberent, neque aliud alio ferri, neque mutari ac misceri omnia cerneres. ℙ [*Confunduntur *aequabiliter* et *aequaliter.* V. AEQUABILIS.]

AEQUAEVUS, a, um, adj. ὁμῆλιξ, ejusdem ae-tatis, ducta vox ab aequalitate aevi et fere poeti-ca. *Virg. A.* 2, 561. subiit cari genitoris imago. Ut regem aequaevum crudeli vulnere vidi Vitam exhalantem. *Id. A.* 5, 452. accurrit Acestes, Ae-quaevumque ab humo miserans attollit amicum. *Sen. Agam.* 639. Hinc aequaevi gregis Astyanax ducit turmas, *h. e.* juvenum ejusdem aetatis. [**Suet. v. Pers.* Lucanus, aequaevus auditor Cornuti.] ℙ Tribuitur rebus inanimis quoque. *Plin.* 16, 44, 86. lotos aequaeva Urbi. *Claud.* IV. *Cons. Hon.* 121. aequaeva majestas. *Id. B. G.* 54. urbs aequaeva polo. *Id. Epigr.* 2, 16. aequaevum nemus. [*Sae-pe hoc v. usus est *Claud.*]

AEQUĀLIS, le, adj. [*In hoc adj. multis in rebus nobis ab auctore discedendum fuit.] Dicitur proprie de loco plano, aut si acclivis sit, eminen-tias tamen non habente, gr. ὁμαλός. *Tac. A.* 4, 47. Mons aequali dorso continuus. *Ov. Met.* 1, 34. Principio terram, ne non aequalis ab omni Parte foret, magni speciem glomeravit in orbis. *Plin.* 6, 30, 35. Gentes esse sine naribus aequali totius oris planitie. [**Sall. Jug.* 81. loca aequalia.] ℙ Hinc primum transfertur ad res, quarum eadem semper et constans sibi est ratio. *Liv.* 24, 46. Imber sonitu primo largioris procellae strepitum demolientium exaudiri prohibuit, lentior deinde ae-qualiorque accidens auribus magnam partem homi-num sopivit. *Colum.* 2, 21. Favonius lenis aequa-lisque aestivis mensibus perflat. [**Ov. Met.* 11, 463. aequali ictu freta scindere.] *Hor. Sat.* 1, 3, 9. Nil aequale homini fuit illi, i. e. nulla pars ejus vitae constans aequabilisque fuit, sed semper fuit

alius. Adde *Quintil.* 10, 1, 54. Apollonius — edidit opus aequali quadam mediocritate i. e. ut nunquam neque assurgat, neque cadat. *Id.* 3, 8, 60. Verum id quoque (intell. quo suasoriae constant) erit aequalius (i. e. minus varium ut explicat *Spalding.* s. uno quodam constanti et simili tenore), non tumultuosius atque turbidius. Male vulgo interpretantur *sedatius.* Est tamen in omnibus fere his locis non levis de scriptura dubitatio, quum, quod hic *aequalis* significat, alibi dicatur adj. *aequabilis,* quorum, ut supra diximus, perpetua fere est in libb. mss. commutatio. Cf. infra in AEQUALITER. ℙ Porro, et saepissime quidem, *aequales* dicuntur res, quarum par est ratio, forma, conditio, quae igitur aliquo modo inter se comparari possunt, i. q. par, similis, gr. ἴσος, ὅμοιος. [*Liv. 7, 24. aequales tumuli.] *Cic. Par.* 3, 1. peccata aequalia. *Cic. Or.* 56. Partem pedis esse aequalem alteri parti. *Id. ib.* 64. Creticus — et ejus aequalis Paeon. *Id. Leg.* 2, 10. Paupertatem divitiis etiam inter homines aequalem esse. *Id. Or.* 1, 18. Virtutes sunt inter se aequales et pares. [*cf. *ib.* 3, 14.] *Suet. Tib.* 68. aequalis membris et congruus. [*Sic *Plin. ep.* 2, 5, 11. conjungit: congruentiam aequalitatemque. *Quintil.* 9, 3, 80. Ut (sententiae) sint membris aequalibus, quod ἰσόκωλον dicitur.] *Liv.* 40, 57. Bastarnis Scordisci lingua et moribus aequales, h. e. similes, congruentes. [*Ap. *Liv.* sic legitur: nec enim aut lingua aut moribus aequales abhorrere, ubi *Dukero* valde suspectum visum est v. *aequales.* Cf. in ABHORREO. Ceterum, quod ad constr. attinet, quae in antecc. exemplis conspicitur, adde eos locos, in quibus jungitur praep. *cum. Sall.* ad *Caes. de ord. rep.* 2, 60. Gloria tua cum multis viris fortibus aequalis est. *Plin.* 16, 44, 86. Fuit cum ea cupressus aequalis (ubi tamen de tempore intell.) *Lact. ir. D.* 7. Nos esse cum pecudibus aequales. Hunc locum jam Forc. notavit.] *Plin.* 35, 11, 37. *n.* 25. Euphranor pictor docilis — in quocunque genere excellens ac sibi aequalis h. e. par, constans in sua excellentia. [*His haec adjungimus: *Ov. Met.* 7, 803. Aequales urebant pectora flammae. *Hor. Od.* 3, 24, 16. aequalis sors. *Quintil.* 1, 1, 14. aequali cura linguam utramque tueri. Paulo insolentius est hoc ap. *eund. Decl.* 13, 5. aequalis morbus, i. e. qui aeque, pariter omnes invadit, quod displicuit *Burmanno.* — Jam vero ab his nihil differunt ii loci, in quibus *aequalis* potest explicari *accommodatus,* ut ap. *Cic. Or.* 36. Oratio rebus ipsis par et aequalis. Neque alia est ratio, ubi *comem, civilem* significat. *Eutrop.* 8, 4. Aequalem se omnibus exhibens, i. e. talem, ac si esset iis par, non dignitate longe superior. Nimirum ea conditio rerum publicarum, qua omnes aequo jure fruuntur, nec ullus altero est superior, dicitur *aequalitas,* quod v. Forc. ipse attulit *Vell.* 2, 124. Potius aequalem civem, quam eminentem agere principem, h. e. aequo jure cum aliis viventem. Adde *Curt.* 1, 6. libertatis modicus et aequalis usus, i. e. omnibus aeque concessus; nisi hoc malis ad priorem signif. referre. Cf. *Plin. Pan.* 24. — Denique ex his apparet, *aequalis* quomodo possit de *tempore* dici. Dicuntur enim, quae uno fiunt tempore, una sunt aetate, tempore igitur et aetate paria, *aequalia,* ac pertinet hoc ad communem, quam tertiam posuimus, verbi significationem.] *Liv.* 28, 28. Ne istud Jupiter sierit, urbem in aeternum conditam fragili huic et mortali corpori aequalem esse, h. e. non diutius durare, quam hoc corpus. *Cic. Phil.* 11, 13. Dejotari benevolentia in pop. R. est ipsius aequalis aetati, i. e. ab ineunte aetate benevolus est etc. [*Liv.* 5, 52. Sacra, aequalia urbis quaedam vetustiora origine. *Id.* 30, 28. ducere exercitum aequalem stipendiis suis.] *Id. Brut.* 69. In memoriam notam et aequalem incurro, i. e. rem, quae in nostram aetatem incidit. [*Poetarum haec sunt: *Virg.* A. 3, 491. Aequali tecum pubesceret aevo. *Id. Georg.* 4, 460. aequalis chorus, i. e. aequalium Nympharum chorus. Cf. 10. 194. *Cir.* 435. Florentes aequali corpore Nymphae.] *Cic. Brut.* 18. Livius Ennio aequalis fuit. *Id. Div.* 1, 20. Philistus aequalis illorum temporum. [*Id. Leg.* 1, 2. Aequalem suae aetatis memoriam deposcit.] *Liv.* 8, 40. Nec quisquam aequalis temporibus illis scriptor exstat. *Cic. Brut.* 48. P. Orbius, meus fere aequalis. *Ter. Andr.* 2, 6, 22. Quem vocabo ad coenam meorum aequalium? *Sil.* 3, 404. Phorcys et Arauricus aequales aevi (aequaevi). In his vides etiam substantive dici, gr. ἰσῆλιξ, ὁμῆλιξ, ἡλικιώτης. [*Eadem est vis verbi in iis locis, ubi pro *rivali* videtur dici, ut ap. *Prop.* 3, 6, 21. immorso aequales videant mea vulnera collo. Cf. ad h. l. *interpp.*] Superlativo utitur *Tertull. Anim.* 17. aequalissima porticus.

AEQUALITAS, atis, f. ὁμαλότης. V. AEQUALIS. *Plin.* 30, 13, 39. Oesypum carnes excrescentes ad aequalitatem redigit. Eodem spectat *Sen. ep.* 53. primum aequalitas illa (maris), quae me corruperat, periit, i. e. mare tranquillum, malacia, γαλήνη. ℙ [Dicitur interdum pr. aequabilitate. V. in AEQUALIS. *Quint.* 10, 1, 86. Et quantum eminentibus vincimur, fortasse aequalitate pensamus. Cf. locum supra allatum 10, 1, 54., nam *aequalitas* hic quoque est aequalis illa mediocritas s. constans tenor, qui non assurgit, non cadit.] ℙ Item similitudo, paritas [*at hoc barbarum], ἰσότης, ὁμοιότης. *Cic. Partit.* 6. similitudo aequalitasque verborum. *Id. Leg.* 1, 13. ponere omnia in summa aequalitate [*ἀδιαφορία. V. ad h. l. *Goer.*] *Tac. A.* 1, 32. tanta aequalitate et constantia, ut regi crederes i. e. omnibus aeque munere suo fungentibus. *Cic. Lig.* 12. Quis est, qui horum consensum — in hac prope aequalitate fraterna non noverit? [*Addendum hic erat, aequalitatem dici de eo rerum publicarum statu, in quo omnes aequo fruuntur jure, gr. ἰσοτιμία. *Tac. A.* 1, 4. Omnes exuta aequalitate jussa Principis aspectare. *Id. ib.* 3, 74. Erantque plures simul Imperatores nec super ceterorum aequalitatem. Cf. *ib.* 26. et *Hist.* 2, 28.] — Hinc ad tempus ubi refertur, significat aetatum similitudinem, συγχρονίαν [*barbarum hoc.] *Cic. Brut.* 42. Et aequalitas vestra et pares honorum gradus etc. [Item ipsi *sodales* ita dicuntur. *Phaedr.* in *nov. fab. Neapol.* vulgatis a. 1811. *fab.* 15. Hortante Baccho et Venere dulces perficit, Aequalitatis inter plausus, nuptias. *F.* *Ap. *Cic. Am.* 5. commutantur *aequalitas* et *aequitas.*]

AEQUALITER, adv. primum est id. qu. plane. *Caes. B. G.* 2, 18. Collis aequaliter declivis.] ℙ Tum significat id. qu. aequabiliter. [*Cic. Or.* 58, 198. Omnis nec claudicans nec quasi fluctuans et aequaliter constanterque ingrediens numerosa habetur oratio. Imago petita est a loco plano, in quo nulla est eminentia, nihil asperum. Verumtamen h. l. edidit *Orell. aequabiliter,* hac addita nota: „*aequabiliter* et *aequabilitas* sexcenties emendatum est in Tullio pro vitiosa medii aevi scriptura *aequaliter* et *aequalitas.*" Vulgatam autem defendit *Frotscher.* ad *Quintil.* 10, 1, 86.] *Tac. A.* 15, 21. aequalius atque constantius provincias regere. *Id. H.* 2, 27. reverentius et aequalius duci parere, h. e. constantius. [*Hic al. *aequabilius.*] *Colum. arb.* 4. Jugata vinea altius fructum fert et aequalius concoquit. [*Pallad. Maj.* 11, 1. aequaliter aequare.] ℙ Denique est id. qu. similiter, pariter, ἴσως, ὁμοίως. *Cic. Verr.* 2, 3, 70. frumentum civitatibus aequaliter distributum. [*Id. Acad.* 2, 11. Aequaliter omnibus abrogatur fides.] *Id. Am.* 16. Ut nostra in amicos benevolentia illorum erga nos pariter aequaliterque respondeat. [*Quint.* 11, 3, 141. Super quod ora ex toga duplex aequaliter sedeat, i. e. altera togae ora alteri orae respondeat, ut neutra neutri implicetur. *Id. ib.* 2, 34. Continua lectio, ut quae magis et quae minus haerent, aequaliter transit.]

AEQUĀMENTUM, i, n. *Varro* ap. *Non.* 1, 28. Amussis est aequamentum laevigatum, et est apud fabros tabula quaedam, qua utuntur ad saxa coaequanda. *Non. ib.* 11. Hostimentum est aequamentum etc. Priore loco *aequamentum* est instrumentum ad aequandum, posteriore aequatio.

*AEQUANIMIS, adj. *Vet. Onomast.* aequanimis, εὐγνώμων.

AEQUĀNĬMĬTAS, atis, f. εὐγνωμοσύνη, aequus animus. *Ter. prol. Ph.* 35. Bonitasque vestra adjutans atque aequanimitas. Adde *eund. prol. Ad.* 24. [*In his locis significat aequitatem judicii cum benevolentia.] *Plin.* 18, 12, 31. Invenio apud auctores aequanimitatem fieri vescentibus lente Aegyptia. [*Addidit h. l. Furl. *Tertull. d. pat.* 2. aequan. canina. Et hic et ap. *Plin.* videtur significare nimiam quandam patientiam. *Lact.* 5, 22, 3. Patientia est malorum — cum aequanimitate perlatio.]

AEQUĀNĬMĬTER, adv. εὐγνωμόνως, moderate, aequo animo. *Sulpic. dial.* 1, 14. Haec tua verba aequanimiter acceperint. *Macrob. Sat.* 2, 4. Augustus aequanimiter aliqua etiam jocis mordaciora pertulit. *Ammian.* 19, 10. Aequanimiter venturam opperiens sortem.

AEQUĀNĬMUS, a, um, adj. εὐγνώμων, qui est animo aequo, moderato et ad utramque parato fortunam. *Auson. sept. Sap.* 3. Aequanimus fiam, te judice, sive legenda, Sive tegenda putes carmina, quae dedimus. *Id. Idyll.* 3, 9. Parvum herediolum, fateor: sed nulla fuit res Parva unquam aequanimis; adde etiam unanimis.

*AEQUĀNUS, a, um, adj. ad Aequam pertinens, dirutam urbem prope Surrentum in Campania, nunc *Equa,* illius vicus, qui olim Aequanus, nunc urbs *Vico. Stat. Th.* 5, 464. patriosque sub ipso Quaesivit montes leto, ac felicia Baccho Aequana et Zephyro Surrentum molle salubri. *F.*]

AEQUĀTĬO, onis, f. ἰσότης, ὁμοίωσις, aequamentum, aequalitas. *Cic. Mur.* 23. aequatio gratiae et dignitatis. *Id. Off.* 2, 21. Aequatio bonorum. *Liv.* 8, 4. Si societas est aequatio juris. [*Id.* 34, 31. fortunae ac dignitatis.]

AEQUĀTOR, oris, m. qui aequat, ὁ ἰσῶν. *Inscr.* ap. *Grut.* 583, 8. Nobilis Tib. Caesaris Aug. Ser. Aeq. Monet. etc. *h. e.* Augusti *Servus Aequator* Monetae. Videtur autem fuisse is, qui in officina monetali metallum cudendum eusosque nummos examinabat, ut aequo et justo pondere essent, qui etiam *exactor* dicebatur. ℙ *Aequatorem* astrologi vocant circulum aequinoctialem, quod dies aequat noctibus, cujus tamen sign. latina exempla ignoro. *Varr. L. L.* 8, 18. aequinoctialem circulum appellat.

AEQUĀTUS, a, um, part. v. *aequo.* Est proprie i. q. complanatus, ὁμαλιζόμενος. *Cic. Verr.* 2, 4, 48. aequata agri planities, *Plin.* 17, 10, 14. aequata cylindris area. [*Ov. Met.* 8, 663. aequata mensa; dicit eam, quae antea labaverat.] Tum est id. qu. aequalis, par redditus, ἰσωθείς. *Suet. Cal.* 37. campi montibus aggere aequati. *Caes. B. G.* 1, 25. aequato periculo. [*Liv.* 1, 25. aequato Marte. *Id.* 2, 3. aequato jure omnium. (*Ov. Met.* 14, 805. aequata jura). *Id.* 22, 7. aequato imperio. Al. *adaeq.* V. ad h. l. *Drak.*] *Plin.* 2, 19, 17. aequata nox diei. *Virg. A.* 7, 698. Ibant aequati numero, *h. e.* in pares ordines acierum digesti. [*Tib.* 4, 1, 102. Quadratum acies consistat in agmen, Rectus ut aequatis decurrat frontibus ordo; ubi v. *Heyn.* et *interpp.* ad *Liv.* 22, 47, 5.] *Id. A.* 4, 587. aequatis classem procedere velis, *h. e.* feliciter plenis sine motu aliquo, ut ait *Servius,* atque adeo prospero cursu: nam cum vela aequaliter extensa sunt, signum est, aequabiliter spirare ventum secundum et constantem. Hinc *id. ib.* 5, 844. aequatae spirant aurae. [*Id. ib.* 5, 232. aequatis rostris i. e. aequato cursu advenientibus. *Cic. R. P.* 1, 45. aequatum et temperatum ex tribus, i. e. aequaliter temperatum. *Beier. Liv.* 22, 27. aequato imperio uti. *Id.* 10, 37. aequata repulsa, i. e. unus et alter eam tulit. Ceterum plura afferentur in v. AEQUO. — In libb. mss. confunduntur *aequus* et *aequatus. Drak.* ad *Liv.* 29, 2, 10.]

AEQUE, adv. aequa ratione, pariter, similiter, ἴσως, ὁμοίως. [*In hoc v. multa aliter, atque Forc. proposuerat, disposuimus et conformavimus, additis multis, sed sine nota, locis.] Tribus modis haec partic. usurpatur. Nam cum omnino comparationi inserviat, primum dicitur absolute et ut simplex adverbium, factum ab *aequus* eademque, ut adj., significatione. Tum vero veram et perfectam duorum inter se comparationem efficit, oratione bimembri, respondentibus particulis quibusdam; denique sic dicitur, ut, non absoluta comparatione, ea sententia supplenda sit, quae perfectam reddit comparationem. De his nunc videamus singulatim. ℙ Ac primum quidem dicitur absolute et ut simplex adverbium, nulla sq. particula. *Cic. Inv.* 1, 28, Majus, minus, aeque magnum. *Caes. B. C.* 2, 10. trabes aeque longae. *Cic. Or.* 2, 53. Afferendum est aliquid, quod sit gravius aut aeque grave. *Id. Fam.* 13, 18. Nam (litterae tuae) utrique nostrum prope aeque gratae erant. *Suet. Aug.* 101. Testamentum Vestales cum tribus signatis aeque (i. e. eodem modo) voluminibus protulerunt. *Cic. Off.* 2, 8, 31. Benevolentia civium fortasse non aeque omnes egent. (*Ibid.* §. 30. modo praecesserat: caritate non pariter omnes egemus.) *Id. Quint* 28. Procurator aeque utriusque necessarius. *Id. Pis.* 39. Non aeque legetur, quisquis voluerit, i. e. non sine discrimine. Memorandus hic etiam est locus *Pl. Men.* 5, 9, 60. *ME.* Uter eratis, tun' an ille major? M. SU. Aeque ambo pares. ME. Qui id potest? M. SU. Gemini ambo eramus. Non est igitur in his Pleonasmus, ut ait noster, sed est id. qu. plane, omnino pares. De verbis *Sall. Jug.* 101. dicetur infra. ℙ Porro utuntur hac particula in oratione bimembri, ubi perfecta est et justa comparatio. Ita vero respondentes sibi habet alias quasdam particulas et construitur cum his fere: *ac* (s. *atque*), *et, que, ut, quam, cum;* interdum sequitur *aeque* alterum aut *ablativus* casus. Haec singula exemplis illustrabimus. Ac frequentissimum est *aeque — ac. Cic. N. D.* 3, 18. Hi coluntur aeque atque illi. *Id. Brut.* 7. Qui tibi sunt aeque noti ac mihi. *Cels.* 6, 18. *fin.* Id aeque adustum atque excisum impleri non potest. *Nep. Eum.* 5. Jumenta aeque nitida — ac si in campestribus locis habuisset. *Suet. Caes.* 12. et alibi. Jam vero quaenam sit ratio partic. *ac* in hujusmodi locis, supra, ubi de ea partic. agebamus, a nobis indicatum est. Nimirum sic dicitur etiam *aeque — et,* i. transitur aperte in his locis ex comparatione in simplicem adjectionem, et quae comparari debebant, ea tanquam paria adjiciuntur. *Cic. Cluent.* 69. Quos tamen ipsos aeque et eos, quos praesentes videtis, hujus exspectatio judicii sollicitat. *Id. Fin.* 1, 20. Nisi aeque amicos et nosmet ipsos diligamus. *ib.* 4, 23. Catuli, qui jam dispecturi sunt, caeci aeque, et ii, qui modo nati sunt. Hic pro *ut,* al. *ac,* sed v. *Goer. Id. Tusc.* 2, 26. Iidem labores non sunt aeque graves imperatori et militi. — Particc. *aeque — que,* conjunctarum unum tantum in promptu est exemplum, *Ter. Hec.* 2, 1, 2. Utin' omnes mulieres eadem aeque studeant nolintque omnia. Horum vides eandem esse, ac superiorum, rationem. — *Aeque — quam.* Haec construendi ratio ap. *Cic.* non reperitur, post ejus dominum, ut videtur, tempora recepta; sed ea maxime delectatur *Suetonius.* Tamen jam exstat ap. *Liv.* 28, 26. nihil aeque eos terruit, quam rubor ac color imperatoris. Cf. *id.* 5, 3. 6. et saepi

uet. Cal. 35. Nihil aeque quam timidus fuit. Cf. l. Cl. 16. A. 64. 89. Galb. 4. Plin. 9, 16, 23. octibus aeque quam die cernunt. Colum. 8, 10. Turi locum aeque munitum quam columbi desiderant. f. Plin. ep. 2, 15, 2. et Tursell. p. 50. ed. Schwarz. – Aeque — ut. Nulla est auctoritas Cic. Phil. 12, 2. Possumusne igitur in Antonii latrocinio aeque sse ut hi? At in h. l. nunc editur tuti. De loco in. 4, 23. modo diximus. Certior est locus in rat. pr. dom., quae Cic. falso tribuitur, c. 11. n. Pompejum — aeque ut unumquemque vestrum – pro salute mea laborasse. Varr. ap. Non. 1, 51. Ut arquatis et veternosis, quae lutea non unt, aeque, ut quae sunt, lutea videntur, sic tc. Omissam partic. in hac constructione censent b Ammian. 22, 5. nullas (aeque) infestas hominius bestias, ut sunt sibi ferales plerique Christiaorum. — Rarissimum est aeque — tanquam. Peron. fr. Trag. Ut aeque me mortuum juvet, tanuam vivum. V. Heins. Misc. obss. V. 9. p. 176. Burm. ad Vell. 2, 121. — Aeque — cum. Ita nonisi ap. Comicos. Pl. Asin. 2, 2, 66. Animum adverte, ut aeque mecum haec scias. Ter. Ph. 5, 8, 3. Novi aeque omnia tecum. — Aeque seq. ablat. asu. Pl. Amph. 1, 1, 137. Nullus est hoc metiulosus aeque. Plin. 35, 3, 6. Quibus equidem ullas aeque demiror tam longo aevo durantes. Id. 4, 8, 32. Gutta aeque propoli ex aqua efficax, e. aeque ac propolis. Plautum credimus ita diisse, quum sententiam magis: nullus est hoc meculosior — quam verba spectaret; Plinium non em. Ap. Plin. hi nobis videntur esse dativi, ut aepe idem construitur c. dat. — Insolens est illud uoque ap. Ammian. 23, 6. abundat aeque civitatius, quibus Media. — Dicunt etiam aeque — aeue. Hor. Ep. 1, 1, 25. Aeque pauperibus prodest, ocupletibus aeque. Tac. Agr. 15. Aeque discoriam, aeque concordiam exitiosam. Utroque loco otuisset et sequi; nam in his nulla est comparaio, sed duo tanquam paria proponuntur. ℙ Deique sunt loci plurimi, in quibus non integra est ratio, sed id, quod ad absolvendam comparatioem pertinet, e nexu facile intelligitur. Pl. Asin. , 1, 26. Tecum una aeque (ac tu) pocula potit. Ter. Ph. 3, 3, 32. Nihil est, aeque quod faiam lubens, intell. atque illud, quod me jubes. d. Andr. 2, 6, 3. Quid Davus narrat? DA. Aeque unc quidem, h. e. aeque nunc narrat aliquid, atque ntea narrabat, quod est: nihil omnino narrat. ulpic. in Cic. Fam. 4, 5. Vidimus secundam pulherrime te fortunam, fac intelligamus, adversam uoque te aeque posse ferre, intell. ut illam. Nep. Jann. 4. Adeo gravi morbo afficitur oculorum, ut ostea nunquam dextro aeque bene usus sit. Id. phicr. 1. Pondere detracto, quod aeque corpus geret et leve esset, curavit. Cic. Verr. 2, 2, 54. on solum erat administer istius cupiditatum, veum etiam ipse sui meminerat aeque. Id. Fam. 5, 1. Nemo erat, quicum essem libentius, quam cum, et pauci, quibuscum essem aeque libenter. iv. 7, 29. aeque facilis victoria. Id. 8, 13. Aeque rospero eventu pugnavit. Suet. Caes. 51. Disticho ctato aeque (int. ut multa alia) a militibus. Id. ug. 56. Ut tamen pari essent jure, quo ceteri legiusque aeque tenerentur. Cf. ib. 27. 85. Id. Tib. 2. xstant et feminarum exempla, diversa aeque (ac irorum). Hujusmodi loci interdum fraudem feceunt VV. DD., ut ap. Liv. 29, 19, 4. Afferendus ic est etiam locus Pl. Capt. 3, 5, 42. nec est quisuam mihi, aeque melius cui velim. Ubi duas loutiones confudit hoc modo: nemo est, cui tam ene, nemo, cui melius velim. Corrupta sunt verba p. Ter. Heaut. 4, 3, 7. cui aeque audisti commoius quicquam evenisse; in quibus nunc editur vel ommodi v. commode. Ac nescimus an Sallustius on scripserit, quod editur Jug. 101. ita Jugurtham pes frustrata, qui copias in quatuor partes distriuerat, ratus, ex omnibus aeque aliquos ab tergo ostibus venturos. Haec ab aliis alio modo explicantur; nec placet Cortii explicatio: aequaliter, iste et directe a tergo; multo minus ea ratio proari videtur posse, quum alii aeque sic interpreantur, ac si scriptum esset saltem v. certe. (Sic Kircherus in Lex. lat.) Gronovio scribendum videatur utique. Recentissimi editores quid de h. l. tatuerint, nunc nos fugit. Nobis valde suspecta st illa vox, cum possit orta videri e seq. voc. literis.] ℙ Aeque pro juste, δικαίως. Senec. Med. 198. ui statuit aliquid parte inaudita altera, Aeque licet statuerit, haud aequus fuit. Sed jam in omniuus fere codd. aequum legitur. Sidon. tamen ep. 5, 11. Judicas, ut qui aequissime. Certius est lud Pl. Mil. act. 5. v. 22. Sed mihi id aeque faum arbitror, h. e. jure ac merito. ℙ Interdum ignificat aequo animo. Fragm. Sallust. apud Serv. in vis obsistat, ferro, quam fame, aequius perituros.

[AEQUENSIS, is, m. ad Aequum pertinens, diutum Dalmatiae oppidum prope Sign., in loco, qui odo Gardum appellatur. Inscr. ap. Paulovich. Marm. Macarens. p. 48. Tribuno Laticlavo Leg. X. retensis, Triumviro A. A. A. F. F. Aequenses unicipes. F.]

AEQUI, orum, m. plur. populi antiqui Italiae, Latinis et Volscis finitimi, a Q. Cincinnato dictatore ad internecionem deleti, quorum urbes fuere Alba, Tibur, Praeneste, Carseoli cum aliis. Iidem a Plin. 3, 12, 17. 25, 8, 48. et Aequiculani, seu Aequicolani, et Aequiculi, seu Aequicoli nuncupantur. Adde Liv. 1, 9. 4, 30. V. AEQUICOLA et AEQUICULUS.

AEQUI BONIQUE FACERE, εὐγνωμονέω τινὶ, in bonam partem accipere, boni consulere, gratum habere, accipere aliquid tanquam aequum et bonum. Appul. Met. 1. Istud quidem quod polliceris, aequi bonique facio. Et. lib. 11. Quorum oblationes honestas aequi bonique facio. ℙ Significat etiam aequo animo pati, nihil laborare, non curare. Liv. 34, 22. in fin. Ceterum si vos nec cura ejus civitatis, nec exemplum, nec periculum movet, ne serpat latius contagio ejus mali; nos aequi bonique facimus. Cic. Att. 7, 7. Tranquillissimus animus meus totum istuc aequi boni facit. Ubi notanda omissio particulae que. Adde Ter. Heaut. 4, 5, 40. ℙ Aequi bonique partem dicere. Ter. Phorm. 4, 3, 32. Si tu aliquam partem aequi bonique dixeris, ut est ille bonus vir, tria non commutabitis verba inter vos.

AEQUĬCŎLĂ, ae, m. et Aequicolus, i, qui est ex Aequis Italiae populo in Latio. Virg. A. 7, 747. Venatu nemorum, duris Aequicola glebis etc. Ov. Fast. 3, 93. Quintum Laurentes, bis quintum Aequicolus asper. [Liv. 1, 32. Jus ab antiqua gente, Aequicoli, quod nunc Feciales habent, descripsit. F.] Scribitur etiam Aequicula et Aequiculus. [*Suet. Vit. 1. Cf. Cellar. G. A. 2, 9. p. 782. Drak. ad Liv. 3, 25, 5. et ad 10, 13, 1.]

AEQUICRURIUS, a, um, adj. aequalia habens crura, ἰσοσκελής: est a mathematicis usurpata vox, qua angulum aequalia habentem duo latera significant. Capell. 6. p. 230. Aut ἰσοσκελής, quod ex tribus lineis duas aequales habet, quibus quasi cruribus insistit, denique aequicrurium vocitatur.

AEQUĬCŬLUS. a, um, adj. ad Aequos seu Aequiculos pertinens, de quibus v. AEQUICOLA. Sil. 8, 371. Rastrisque domant Aequicula rura. Scribitur etiam Aequicolus.

AEQUĬCUS, a, um, adj. ad Aequos pertinens. Liv. 10, 1. redintegratum Aequicum bellum. Adde 3, 4. [*Gron. ad 2, 58, 3.]

AEQUĬDIALE, ἰσημερία. Festus: Aequidiale apud antiquos dictum est, quod nunc dicimus aequinoctiale: quia nox diei potius, quam dies nocti adnumerari debet. Graeci quoque in hoc consentiunt, ἰσημερίαν, id est aequidiale dicentes. Haec Festus. V. AEQUINOCTIUM. [*Aequidialis est etiam in Gl. gr. lat.]

AEQUĬDIANUS, a, um, adj. ἰσημερινός, aequinoctialis. Appul. de Mundo p. 62, 9. Apeliotes vocatur, cum aequidianis exortibus procreatur. [*Alii aliter legunt.]

AEQUĬDICI versus sunt, qui singulis propositionibus ἀντιθέτους apparant dictiones, ut (Virg. Ecl. 2, 18.) Alba ligustra cadunt, vaccinia nigra leguntur. Albis enim nigra opposuit, ligustris autem vaccinia attribuit, et cadentibus legenda assignavit. Haec Diomed. 3. p. 498.

[AEQUĬDICUS, i, m. id. q. juridicus. Inscr. ap. Grut. 904, 9. Caesius aequidicus jam centum clauserat annos, Felices annos tot tulit hora brevis. F.]

AEQUIDISTANS, antis, comm. gen. adj. aeque distans. Vox est mathematicorum. Capell. 8. p. 276. Circuli paralleli, quos aequidistantes latine possumus memorare. Aggen. Urbic. comment. in Frontin. p. 53. Goes. ordines vitium aequidistantes. Frontin. ib. p. 31. Rectae lineae aequidistantes.

AEQUIFORMES versus dicuntur a Diomed. 3. p. 498., qui non composita, sed simplici figura ostentantur, ut in illo Virg. A. 7, 171. Urbe fuit media Laurentis regia Pici; nusquam enim hic duae partes orationis nectuntur. Haec Diomed.

AEQUILANX, ancis, comm. gen. adj. aequas habens lances. Fulgent. Contin. Virgil. trutina aequilance ponderare ac disponere. Alii leg. trutinae aequa lance. Hinc in Gloss. Isid. Aequilancium, aequatio. In edd. male legitur Aequilatium.

AEQUILATATIO, onis, f. aequabilis diductio in latitudinem. Vitr. 9, 8. Diducto circino ad lineam planitiae aequilatatio signetur.

AEQUILATERALIS, le, adj. ἰσόπλευρος, aequilaterus. Censorin. Natal. 8. Hexagoni aequilateralis formam in eodem circulo scribere.

AEQUILATERUS, a, um, adj. latera habens aequalia, ἰσόπλευρος, vox est mathematicorum. Capell. 6. p. 229. Aut ἰσόπλευρος, quod latine aequilaterum dicitur, quod tribus paribus lineis lateribusque concurrit. Et p. 230. species aequilatera. [Firmic. Math. 2, 11. Cum aequilateri trianguli figura in semet aequa sit et conveniens. F.]

AEQUĬLĂTUS, eris, n. ἰσόπλευρον, aequilaterum. Auson. Idyll. 11, 50. Per trinas species trigonorum regula currit. Aequilatus, vel crure pari, vel in omnibus impar.

AEQUILAVIUM, significat ex toto dimidium, dictum a lavatione lanae, quae dicitur aequilavio redire, cum dimidium decidit sordibus. Haec Festus. Quidam male legunt aequilanium. [*Aequilotium est in Gl. Isidor.]

AEQUILIBRATUS, a, um, adj. Tertull. c. Hermog. 41. Aequilibrato impetu ferebatur.

AEQUILIBRIS, e, adj. aequali libra positus. Vitruv. 5, 12. Sesquipedales margines struantur aequilibres ei planitiae.

AEQUĬLĬBRĬTĀS, atis, f. ἰσονομία, aequabilitas. Cic. N. D. 1, 39. Confugis ad aequilibritatem: sic enim ἰσονομίαν, si placet, appellemus, h. e. aequabilis distributio, qua omnia omnibus, paria paribus respondeant. V. ib. 19. ubi quid hac voce significetur, apertius explicatur.

AEQUILIBRIUM, ii, n. ἰσοσταθμία, ἰσοῤῥοπία, aequatio librae, cum pondere aeque utrinque premente et ponderante ea in neutram partem inclinat, sed recto aequalique statu permanet. Hinc quae aequali rectaque altitudine posita sunt, ad aequilibrium esse dicuntur, cum de rebus in plano positis sermo est; quemadmodum esse dicuntur ad perpendiculum, quae recta alte surgunt. Sen. Quaest. nat. 3, 25. Hoc est, cur quaedam tigna supra aquam pene tota efferantur, quaedam ad medium submersa sint ad aequilibrium aquae, quaedam descendant. Adde Solin. 1. in. cujus verba ideo hic transscribere omittimus, quia subobscura sunt. V. Salm. [*Exerc. p. 11. sq.] ℙ Translate dicitur de aequalitate et compensatione. Gell. 20, 1. Nam cui membrum ab alio ruptum est, si ipsi itidem rumpere per talionem velit, quaero an efficere possit rumpendi pariter membri aequilibrium.

AEQUILOTIUM. V. AEQUILAVIUM.

AEQUIMAELIUM, ii, n. locus Romae in vico Jugario, sub Capitolio, portam Carmentalem versus, ita dictus, quod ibi domus Sp. Maelii regnum affectantis publice solo aequata fuit. Duplex affertur a scriptoribus latinis hujus vocis notatio. Cic. [*si modo is est Cicero] et Val. Max. ex aequo seu justo supplicio Maelii deducunt. Cic. Dom. 38. Sp. Maelii regnum appetentis domus est complanata. Ecquid aliud? aequum accidisse Maelio populus Romanus judicavit; nomine ipso Aequimaelii stultitia poena comprobata est. Val. Max. 6, 3. n. 1. Area domus ejus (Maelii) quo justi supplicii notitia ad posteros perveniret, Aequimaelii appellationem traxit. At rectius Varro et Aurel. Victor ideo putant locum illum Aequimaelium vocatum fuisse, quod solo aequata sit Maelii domus; hinc a Romanis aream illam aequum Maelii seu Maelii planitiem, deinde junctim Aequimaelium fuisse appellatam. Varr. L. L. 4, 32. Aequimaelium, quod aequata Maelii domus publice, quod regnum occupare voluit is. Aurel. Vict. V. ill. 17. Sp. Maelium regnum affectantem occidi jussit Quintius Cincinnatus, domum ejus solo aequavit, unde locus ille Aequimaelium dictus. Hanc postremam interpretationem confirmat Dion. Hal. 12, 1. edit. ab A. Maio: τὸ ἰσόπεδον Αἰκυμήλιον Ῥωμαῖοι καλοῦσιν· αἰκον γὰρ τὸ μηδεμίαν ἔχον ἐξοχὴν λέγουσιν· τόπον οὖν τινὰ μήλιον ἐξ ἀρχῆς κληθέντα, ὕστερον συμφθαρέντων ἀλλήλοις κατὰ τὴν μίαν ἐκφορὰν τῶν ὀνομάτων, Αἰκυμήλιον ἐκάλεσαν. Id ipsum fortasse probat locus Liv. 4, 16. domum deinde, ut monumento area esset oppressae nefariae spei, dirui extemplo jussit; id Aequimaelium appellatum est. [*In his plurima addidit Furl. Cf. Drak. ad Liv. 4, 16, 1. 24, 47, 15. 33, 26, 9. 38, 28, 3. Ceterum videntur in illo loco postero tempore pecudes venales prostitisse. Cic. Div. 2, 17. In Aequimelium mittimus, qui afferat agnam.] ℙ Scribitur etiam Aequimelium, ut graece Αἰκυμήλιον scriptum vidimus.

AEQUĬMĂNUS, a, um, adj. ἀμφιδέξιος, περιδέξιος, qui sinistra manu aeque utitur ac dextera, aut qui aeque manu valet, aequali pugnandi arte pollet. Auson. Idyll. 12. c. per interrog. et respons. Quis Mirmilloni contenditur? aequimanus Thrax. [Isid. Orig. 10. A. Aequimanus appellatus qui utraque manu gladio incunctanter utitur. F.] ℙ Translate Symmach. ep. 9, 101. (al. 110.) nam pari nitore, atque gravitate senatorias actiones et Romanae rei monumenta limasti, ut plane Homerica relatione usus, περιδέξιον, id est aequimanum te pronuntiem.

AEQUIMENTUM. V. EQUIMENTUM.

AEQUĬNOCTĬĀLIS, le, adj. ἰσονύκτιος, ἰσημερινός, ad aequinoctium pertinens. Sen. Qu. nat. 3, 28. aestus aequinoctialis, h. e. qui circa aequinoctium fit. Plin. 2, 97, 99. aequinoctiales horae. Id. ib. 47, 46. oriens aequinoctialis: occasus aequinoctialis. [Colum. 1, 6. Aequinoctialis meridies. Id. ib. meridianus aequinoctialis. V. hic Schneideri adnotat. F.] Varr. L. L. 8, 18. Aequinoctialis circulus, (Aequator) circulus in caelo, quo ubi pervenit sol, aequinoctia facit.

AEQUĬNOCTĬUM, ii, n. ἰσημερία, tempus illud, quo dies et noctes horarum spatio aequales sunt. Duo sunt autem aequinoctia: vernum circa VIII. Cal. Apr., quod in signo Arietis conficitur: autumnale X. Cal. Oct in signo Librae. Cic. Att. 12, 27. Publilius si aequinoctium exspectat, navigaturus videtur. Liv. 31, 47. Jam autumnale aequinoctium instabat. Plin. 2, 97, 99. Aestus duobus aequinoctiis maxime tumentes, et autumnali amplius quam verno.

AEQUĬPAR, ăris, comm. gen. adj. par, compar, ἴσος. *Auson. Idyll.* 12. *c. per interrog. et respons.* Bis senas partes quis continet aequipares? as. *Appul. Florid. n.* 3. utrobique facundia aequipari. *Sidon. ep.* 8, 6. certare gloria aequipari.

AEQUĬPĂRĂBĬLIS, le, adj. ἀνάλογος, qui aequari cum aliquo potest. *Pl. Curc.* 1, 3, 11. Quid videbis Diis magis aequiparabile? *Id. Trin.* 2, 4, 65. Non esse aequiparabiles vestras cum nostris factiones, atque opes. In quibusd. optimis *Plauti* edd. legitur *aequiperabilis.* V. EQUIPARO.

AEQUĬPĂRANTĬĂ, ae, f. aequiparatio. *Tertull. adv. Valentin.* 16. Pervenire in aemulas aequiparantias.

AEQUĬPĂRĀTĬO, onis, f. comparatio, ἴσωσις. *Gell.* 5, 5. Rex de numero exercitus, ac de aequiparatione aestimanda quaesierat, [*i. e. num suus exercitus cum Romano recte possit comparari s. an ejusmodi comparatio apta esset? *id.* 14, 3. aequiparatio (aequiperatio ed. *Gron.*) et parilitas virtutum inter se consimilium.]

AEQUĬPĂRO, as, avi, atum, a. 1. ἰσόω, aeque parem facio, aequo. *Nep. Them.* 6. Portus moenibus circumdatus, ut ipsam urbem dignitate aequipararet, utilitate superaret. *Id. Alc.* 11. Aequiparare aliquem labore et viribus. [*Utroque loco proprie est neutr. et i. q. aequalem esse; sed quod interdum etiam in aliis vv. fit, cum accus. construitur. Sic etiam alii locorum allatorum intelligi et explicari possunt.] *Liv.* 37, 53. Ut nemo sociorum me aeqniparare posset. *Vetus Poeta* apud *Cic. Tusc.* 5, 17. Nemo est, qui factis aequiparare queat. *Virg. Ecl.* 5, 48. Nec calamis solum aequiparas, sed voce magistrum. *Pacuv.* apud *Gell.* 14, 1. *ad fin.* Nam si qui quae eventura sunt provideant, aequiparent Jovi. *Ulp. Dig.* 50, 17, 104. Ubi aequiparant famosa judicia. Ita in celebri editione *Torrentini:* in aliis quibusdam *aequiparantur.* ¶ Significat etiam comparare, conferre. *Liv.* 5, 23. Jovis, Solisque equis aequiparari dictatorem, in religionem etiam trahebant. *Pl. Mil.* 1, 1, 11. Mars haud ausit dicere, neque aequiparare suas virtutes ad tuas. ¶ Peculiari notione usurpat *Pallad.* 3, 25. *ante med.* Si spissa poma ramos onerabunt, interlegenda sunt quaeque vitiosa, ut alimentum ceteris aequiparet, *h. e.* ut sufficiat succus ceteris alendis. [Particip. *Aequiparans* apud *Ovid. Pont.* 2, 5, 44. Ingenio mores aequiparante places. *Aequiperandus* apud *Front. Princ. hist.* p. 317. *edit Rom.* Hadrianus uni omnium Romanorum principum Numae regi aequiperandus. *F.*] ¶ In multis optimis codicib. *Nepotis*, *Cicer.* et *Virg.* etc. legitur *Aequipero:* sic in *Gloss.* aequiperas, ἐξισοῖς, ἐξισοῦμαι, aequipero.

AEQUIPEDUS, a, um, adj. et

AEQUIPES, edis, comm. gen. adj. aequos habens pedes. *Appul. de dogm. Plat.* 1, 3. p. 36. 29. *Elm.* Aequipedum vero trigonum efficere ex sese quadratum, ἰσόπους, ἰσοσκελής. *Diomed.* 3. p. 472. Et aequipedi sono tibicen spondalium (leg. spondaulium) canere juberet.

AEQUIPOLLENS, entis, adj. ἰσοδύναμος, vox est dialecticorum. *Appul. de dogm. Plat.* 3. Aequipollentes propositiones dicuntur, quae alia enuntiatione tantundem possunt etc. Saepius *ib.* h. v. usurpat.

AEQUIPONDIUM, ii, n. σφαίρωμα, σήκωμα, pondus staterae, scapo appensum, ad cognoscenda rerum momenta, ita dictum, quod aequat pondera. Sic appellatur a *Vitr.* 10, 8., ubi earum quae staterae vocantur, rationem explicat.

AEQUĬTĀS, atis, f. ἰσότης, aequalitas. *Senec. Quaest. nat.* 3, 10. Natura partes suas velut in ponderibus constitutas, examinat, ne portionum aequitate turbata, mundus praeponderet. *Suet. Aug.* 79. Commoditas, et aequitas membrorum [*συμμετρία, s. aequabilitas.] ¶ Saepius translate sumitur pro aequalitate inter homines, quae ad justitiam pertinet, ἰσοτιμία, ἐπιείκεια. Differt tamen a justitia proprie dicta, quod haec secundum jura, et leges semper judicat, nec unquam ab iis discedit; *aequitas* autem (quae tribuit cuique quod aequum est, τὸ ἴσον) remittit interdum aliquid, legesque, ubi opus est, benigne interpretatur, estque media inter jus summum, et indulgentiam. Aequitatis hoc sensu duplex est vis, ut docet *Cic. Partit.* 37., cujus altera directi, et veri, et justi, et, ut dicitur, aequi, et boni ratione defenditur: altera ad vicissitudinem referendae gratiae pertinet: quod in beneficio gratia, in injuria ultio nominatur. *Id. Or.* 1, 56. Pro aequitate contra jus dicere. Et 57. Arripere patrocinium aequitatis. *Id. Caecin.* 13. A verbis recedere, et aequitate uti. [*Nep. Arist.* 2, 2. justitiae et aequitatis et innocentiae multa (ejus facta.) ubi v. n. *Bremii.* *Suet. Cl.* 15. quasi aequitatem integram ostentans. cf. *ib. Tit.* 8.] ¶ Interdum tamen etiam pro justitia ponitur. *Cic. Off.* 2, 22. *in fin.* Quam autem habet aequitatem, ut agrum qui nullum habuit, habeat; qui autem habuit, amittat? *Id. ad Planc. post ep.* 16. *l.* 16. *ad Att.* Summa bonitas et aequitas causae. ¶ Saepe etiam sumitur pro animi moderatione, qua quis libenter se aequat aliis, nec supra se effert. *Nep. Milt.* 2. Cum virtute militum devicisset hostium exercitus, summa aequitate res constituit, atque ipse ibidem manere decrevit; erat enim inter eos dignitate regia, quamvis carebat nomine. *Caes. B. G.* 6, 22. Ut animi aequitate plebem contineant, cum suas quisque opes cum potentissimis aequari videat. [*Nep. Arist.* 2. ejus aequitate factum est; deinde: intemperantia Pausaniae et justitia factum est Aristidis. Ubi variandae orationis causa utroque voc. usus esse videtur. *Sall. Cat.* 9. duabus his artibus, audacia in bello: ubi pax evenerat, aequitate seque remque publicam gerebat. Ubi cf. quae sqq.] ¶ Item pro ea moderatione, qua quis mediocria concupiscit, fortunae qualicunque libens acquiescit, atque in omnibus tranquille se gerit, aequo animo ferens quaecumque accidunt. [*i. e. bono sensu: *Gelassenheit* et *Zufriedenheit*; malo *Gleichgültigkeit*, ut *Cic. Pis.* 12. quo in spectaculo mira P. R. aequitas erat.] *Cic. Senect.* 1. Quamquam certo scio, non, ut Flaminium sollicitari te; novi enim moderationem animi tui, et aequitatem. *Id. Agr.* 1, 5. Si ego ejus aequitatem animi probe novi, vendet non invitus. *Nep. Thras.* 4. Ex istis nolo amplius, quam centum jugera, quae et meam animi aequitatem, et vestram voluntatem indicent. *Cic. Tusc.* 1, 40. *ad f.* Quis hanc animi aequitatem in ipsa morte laudaret, si mortem malum judicaret?

AEQUĬTER, adv. aeque, ἴσως. *Liv. Andron.* ap. *Non.* 11, 26. Praeda per participes aequiter partita est. *Accius ib.* Ad populum intelligo referundum, quoniam horum aequiter sententiae fuerunt, *h. e.* aeque eaedem. Adde *Pacuv. ib.* Etiam *Plautum* hanc vocem usurpasse, testis est *Priscian.* 15. p. 1010.

AEQUITERNUS, a, um, adj. ἰσαιώνιος: vox ex *aeque* et *aeternus* conflata. *Claud. Mamert. de statu Anim.* 2, 4. Haec tria (numerus, pondus, mensura) simul aequiterna, semper individua, ubique tota, unus Deus sunt. *Sidon. ep.* 8, 13. Praevidens, se per aeterna saecula aequiterna supplicia passurum.

*AEQUITUS, adv. *Plin. Paneg.* 71. aequitus (vulg. *aequales*) et simul stantes tribui voluit *Gron. Diatr. ad Stat. c.* 32., formatum ad vv. *primitus et planitus.* Ex *Bail. Auctar.*

AEQUĬVĂLĔO, es, n. 2. ἰσοδυναμέω, aeque possum. *Auctor. carm. de Philom.* 6. Nulla potest modulis aequivalere tuis. [Alii leg. fortasse rectius *modulos aequiparare tuos.* *F.*]

[AEQUIVOCUS, a, um, adj. ὁμώνυμος. *Isid. Orig.* 2, 26. Aequivoca sunt, quando multarum rerum nomen unum est, sed non eadem definitio, ut *leo.* Nam quantum ad nomen pertinet, et verus, et pictus, et caelestis leo dicitur: quantum ad definitionem pertinet, aliter verus definitur, aliter pictus, et aliter caelestis. *Capell.* 4. p. 97. Quaeritur, quid sit aequivocum, quid univocum, quid, ut ita dicam, plurivocum. *F.*]

AEQUO, as, avi, atum, a. 1. ὁμαλίζω, aequalem facio, complano. *Justin.* 2, 10. *in fin.* Montes in planum ducere, et convexa vallium aequare. *Virg. G.* 1, 178. Aream aequare cylindro. Hinc translate *Liv.* 6, 18. Solo aequare dictaturas, et consulatus, *h. e.* penitus tollere. ¶ Item aequalem facere. [*Ac primum dicitur hoc sensu de rebus ejusdem generis. *Liv.* 10, 35. ira aequavit vires. *id.* 8, 4. cur non omnia aequantur? *Quint.* 10, 1, 54. neutrius aequare virtutes. *Liv.* 5, 38. frontes. Est verbum militare. V. FRONS. *Cic. Div.* 1, 18. aequare sortes. *Pl. Cas.* 2, 6, 35. conjicite sortes — uxor, aequa (sc. eas). *Fragm. or. Corn.* 1. p. 22. *ed. Schütz.* dum tabellae diribentur, dum sitella defertur, dum aequantur sortes, dum sortitio fit. Explicat hanc formulam *Ernest. in cl. Cic.* ita ut dicat *aequare* esse in his *pares facere*, ut nihil intersit, nec fraus fieri possit in educendo. Hoc non sufficere vidit *Schütz.*, nec tamen ipse rem satis explicavit. Tria enim in censum veniunt: 1) ut justus utrimque sortium sit numerus et idem par numerus sortium affirmativarum, par negativarum; 2) ut materia, qua constant sortes, eadem sit, ut in loco Plauti. Nam urna, in quam conjiciebantur sortes, erat plerumque hydria aqua repleta, et sortes fiebant e ligno durissimo, ut in aqua subsiderent. Hinc illo loco OL. num ista aut populna sors aut abiegna est tua? CH. quid tu id curas? OL. quia enim metuo, ne in aqua summa natet. 3) ut denique, si nomina sortibus inscribuntur, varia illa nomina, non idem pluries vel adeo omnibus sortibus unum inscribatur, cujus rei exemplum exstat apud *Cic. Verr.* 2, 51. de quo cf. *Schütz. in cl.* s. v. SORS. — Difficilior etiam visus est locus *Quint. Decl.* 13, 11. Ubi enim non jam divitum privatum est? Parum est proximos aequare terminos et possessiones suas, velut quasdam gentes, fluminibus montibusque distinguere; i. e. terminos aliorum suis aequales reddere s. suis includere. (Nostri hodie dicunt voc. francogallico: *sich arrondiren.*)] 2) Eodem sensu de rebus diversi generis. *Tac. A.* 1, 51. aequare solo templum. [*Quint.* 3, 7, 20. domum.] *Vell.* 2, 4. urbem, i. e. ad superficiem usque diruere, a fundamentis evertere. *Cic. Leg.* 3, 10. Inventum est temperamentum, quo tenuiores cum principibus aequari se putarent. *Vell.* 2, 127. Aequare aliquem sibi per omnia. *Virg. A.* 6, 782. Imperium terris, animos aequabit Olympo, *h. e.* aeque extendet. *Liv.* 6, 2. Aequare dicta factis, *h. e.* orationem habere aeque magnificam, ut res gestas. [*Sil.* 6, 640. Hannibalem aequare, i. e. non minus magnum sese praebere imperatorem. *id.* 13, 722. 16, 425. *Drak.* conferre jubet *Gronov.* ad *Liv.* 10, 19.] Idem est sensus, ubi est i. q. in aequas partes distribuere, *Virg. A.* 1, 508. ope-rumque laborem Partibus aequabat justis. *Id. A.* 10, 755. aequabat luctus, et mutua Mavors Fune-ra, *h. e.* aequalem utrinque stragem edebat. *Co-lum.* 2, 22. Stercora aequare, *h. e.* aequaliter pe[r] agros dissipare. *Aequare ludum nocti* apud eunde[m] *A.* 9, 338. est in totam noctem producere. *Aequar[e] opes regum animis* apud eundem *G.* 4, 132. est anim[o] mediocribus contento aeque divitem esse, ac reges. ¶ Si quid verbis vel dicendo aequamus vel persona[e] vel rei, comparatio instituitur. Est igitur i. q. comparare. *Liv.* 31, 7. Ne aequaveritis Annibal[i] Philippum, ne Carthaginiensibus Macedonas: Pyr-rho certe aequabitis. *Cic. Verr.* 1, 1, 8. Aequar[e] et conferre scelera alicujus cum aliis. ¶ Saep[e] etiam habet vim intransitivam, certe in aliis lin-guis; sed Latini etiam hoc sensu cum accusativ[o] construunt, quoniam in his quoque primaria verb[i] notio subest; est autem i. q. assequi, pervenir[e] eo, quo alius pervenit. Cum casu adjecto construi-tur in his: *Plin.* 35, 11, 40. Eam picturam imi-tati sunt multi, aequavit nemo. *Curt.* 9, 2. Ae-quare palma Herculem, et Liberum Patrem. *Sue[t.] Caes.* 55. Aequare gloriam alicujus. *Virg. A.* 10, 248. Sagitta aequans ventos. *Liv.* 1, 53. Ea art[e] aequasset superiores reges, ni etc. *Id.* 33, 21. Regii nominis magnitudini semper animum aequa-vit, *h. e.*, ut ait *Flor.* 2, 14., regium nomen ani-mo quoque regio implevit. *Liv.* 31, 36. Aequar[e] cursu aliquem. Sic *Curt.* 4, 1. Aequare cursu[m] alicujus. [*Id.* 4, 9, 15. fluminis altitudo summ[a] equorum pectora aequabat. *ib.* 2, 20. opus nondu[m] aquae fastigium aequabat. *id.* 3, 13, 16. argent[i] facti pondus quingenta millia talentorum aequaba[t]. *Plin.* 19, 1, 4. aequat pretia margaritarum (s[c.] asbestinum). Sine casu in his: *Cic. Off.* 1, 1. qui (libri de philosophia) jam illis fere aequarun[t] et quae ad h. l. affert *Beier.* *Liv.* 23, 33. trium-phus ut fama rerum gestarum inhonoratior fui[t], ita signis carpentis et spoliis ferme aequabat. *Quin[t.]* 10, 2, 10. nam qui agit ut prior sit, etiamsi no[n] transierit, aequabit. Plerumque sane in his *accu[sativus]* ex reliquis verbis intelligi potest; et ita Romano[s] fecisse putandum est, quod etiam inde intelligitur, quoniam saepe, ut hunc sensum exprimant, pas-sivo utuntur. Exempla nonnulla in supp. allata sunt, quibus adde *Ov. Met.* 8, 288. dentes aequan-tur dentibus Indis. *Quint.* 10, 1, 101. neque indi-gnetur sibi Herodotus aequari T. Livium. *Id. ib.* §. 50. nam epilogus quidem quis unquam poteri[t] illis Priami rogantis Achillem precibus aequari? Ubi ex vestigiis codd. *Spalding.* suspicatur scriben-dum esse *aequare.*] ¶ [*Aequare* et *implere* (e[x] glossa) confunduntur. V. *Heins.* ad *Ovid. Pont.* 2, 3, 1.] ¶ [Particip. *Aequans* apud *Ov. Met.* 6, 21. Vellera mollibas aequantia. *Aequaturus* apu[d] *Claudian. Eutrop.* 2, 378. Quem vix Cyclopia s[o]-lum Aequatura fames. *Aequandus* apud *Ov. Pon[t.]* 1, 3, 120. Aequandi Superis pectora flecte viri. *F.*]

AEQUOR, oris, n. πλάξ, aequus locus, planities, ab *aequus*, qua aequalem significat. Dicitur d[e] quavis planitie, ut *speculorum aequora* *Lucr.* 4, 10[5]. 290., i. e. specula laevigata et plana. Ac de laev[i]-tate ventris *Gell.* 12, 1. ne aequor illud ventris i[r]-rugetur. De planitie ceratae tabulae, in qua stil[o] scribitur, *Auson. Epigr.* 146, 14. *Prudent.* πε[ρὶ] στεφ. 12. *de S. Cass.* 53. Hinc de planitie terra[e] sive agrorum. *Cic. Divin.* 1, 42. Babylonii in cam-porum patentium aequoribus habitantes, cum e[x] terra nihil emineret, quod contemplationi caeli o[f]-ficere posset: omnem curam in siderum cognitio[ne] posuerunt. *Virg. A.* 7, 781. aequore campi exe[r]-cere equos. Et absolute, hoc est sine addito. *I[d.] A.* 5, 456. Praecipitemque Daren ardens agit ae-quore toto. *Id. G.* 1, 97. Et qui proscisso qua[e] suscitat aequore terga, etc. [*Id. ib.* 2, 105. L[i]-byci aequoris multae turbantur arenae, non de mar[i] ut vulgo, sed de desertis illis arenosis recte intell[i]-git *Voss.* ad h. l. *id. ib.* 541. immensum spati[is] confecimus aequor, i. e. emensi sumus ingens ite[r]. In universum pro campis saepe apud *Sil.* 4, 14[...] 275. 5, 375.] *Juven.* 8, 61. de equo. Clara fu[ga] ante alios, et primus in aequore pulvis. ¶ Sa[e]-pius de mari, et quidem proprie de mari tra[n]-quillo, ut docet *Varr. L. L.* 6, 2. *sub fin.* qu[od] vere planum est: sed hoc non semper servant scr[i]-ptores. *Colum.* 8, 17. Ut in solo piscinae posi[ta] libella, sublimius esse maris aequor ostendat. *C[ic.] Acad.* 2. apud *Non.* 1, 332. Quid tam planum [vi]-detur, quam mare? ex quo etiam aequor illud p[o]-tae vocant. [*Quapropter saepe adjicitur *ma[ris]* vel *ponti* *Virg. A.* 2, 780. vastum maris aequ[or] arandum. *id. G.* 1, 469. tellus et aequora pon[ti]

uribus de hac formula egerunt *Markland.* ad *at. Silv.* p. 144. *Burmann.* ad *Propert.* 3, 5, 51. *rg. G.* 1, 246. Arctos Oceani metuentes aequo-tingi. *Id. A.* 4, 313. Troja per undosum pe-retur classibus aequor. *Id. A.* 5, 715. fessas quore matres. *Hor. Od.* 3, 1, 33. Contracta pis-s aequora sentiunt. [**Juven.* 12, 75. aequora in-usa molibus, i. e. portus, artificiose exstructus.] *. Od.* 4, 15, 3. Tyrrhenum per aequor vela da-. *Ovid. Her.* 2, 38. Concita ventis aequora mul-re. [**Tibull.* 2, 5, 80. indomitum. *Hor. Od.* 1, 6. asperum. *ib.* 1, 14, 8. imperiosius. *Lucan.* 2, 627. umosum. *Virg. A.* 3, 196. magna surgunt aequora. *bull.* 2, 6, 4. vagum, ob nautas, qui in eo vagan-r.] ℙ Etiam sine addito a prosae scriptoribus in-dum usurpatur. *Curt.* 4, 7. Profundum aequor gredi. *Val. Max.* 9, 1. *n.* 1. Penetrare aequora. *ic. Ann.* 2, 23. Placidum aequor. Adde *Plin.* c. 12. *Mel.* 1, 2. et *Sall. fr.* ap. *Donat.* ad *r. Ph.* 2, 1, 13. ℙ De flumine placido. *Virg.* 8, 89. de Tiberi: Mitis ut in morem stagni, acidaeque paludis Sterneret aequor aquis. Et 96. ridesque secant placido aequore silvas. ℙ [*Com-utantur in libris *aequora* et *littora*. V. *Heins.* ad *aud. in Rufin.* 2, 242. *id. Cons. Hon.* 3, 209. ad *vid. Her.* 2, 122. et *aethera*, *Sil.* 1, 258. *Heins.* ad *vid. Met.* 4, 622. *Virg. Ecl.* 1, 160. *A.* 10, 356.]

AEQUOREUS, a, um, adj. πελάγειος, θαλάσσιος, aequor maris pertinens, marinus. *Martial.* 10, . Aequoreae aquae. *Colum.* 10, 200. Aequoreus ter, *h. e.* Oceanus. *Catull.* 64, 15. Nereides ae-oreae. *Virg. G.* 3, 243. Aequoreum genus, *h.* pisces. *Ovid. Met.* 8, 604. Aequoreus rex, *h. e.* ptunus. *Lucan.* 6, 35. Aequoreus Achilles, *h. e.* ius Thetidis aequoreae. *Ovid. Met.* 15, 753. Sci-et aequoreos plus est domuisse Britannos, *h. e.* ri circumdatos, navigationi deditos. ℙ [*Con-nduntur *aequoreus* et *aethereus*. V. interpp. ad *vid. Fast.* 2, 458. *Met.* 10, 78.]

AEQUUS, a, um. adj. ὁμαλός, planus, aequa-. [*Respondet h. v. in plurimis significationibus stro *gleich*, quo nostra lingua olim utebatur, ut nc vv. *gerade*, *recht*. Proprie dr., ut reliqua nnia hujus radicis vv. de loco, in quo nihil nec stat nec recedit. In seqq. plurima transposuimus.] *c. Caecin.* 17. Aequus et planus locus. *Varr. R.* 1, 6. Locus ad libellam aequus. *Liv.* 5, 47. xum ascensu aequo. [*Opponitur monti: *Sall.* *g.* 42. in aequum locum deducere. Cf. *Cort.* *en. An.* 4, 6, 18. εἰς τὸ ἴσον καταβαίνειν.) *Caes.* *G.* 7, 28. in aequum locum se demittere. *ib.* 51. gio, quae paullo aequiore loco constiterat.] Op-nitur vero etiam aliis, significatione translata, *Cic. Fam.* 3, 8. Meos multos et ex superiore, ex aequo loco sermones habitos cum tua summa ide, *h. e.* et pro tribunali, et privatus, seu in is privatis. *Id. Or.* 3, 6. Sive loquitur ex infe-re loco, sive ex aequo, sive ex superiore, *h. e.* e alloquitur superiores, sive pares, sive inferio-: oratores enim ex inferiore loco, hoc est in is subselliis dicebant apud magistratus: ex aequo rique loco in senatu sententiam dicebant: e su-riore autem, hoc est e rostris, verba ad popu-n habebantur. [*Saepe hoc sensu absolute po-ur, more substantivi, i. q. planities.] *Liv.* 5, . Facilem in aequo campi victoriam fore. *Tac.* *r.* 35. Ut primum agmen aequo, ceteri per ac-ve jugum insurgerent. *Id. Hist.* 4, 23. Pars ca-orum in collem leniter assurgens, pars aequo ad-itur. [**Tac. Agr.* 18. quia in aequum digredi n audebant, ipse ante agmen — erexit aciem, i. arduum versus montem duxit. cf. *ib.* 36. in aequo stare. Sed etiam summus mons, comparatus m ascensu difficili, recte *aequus* dicitur. *Tac.* . 2, 80. Non ultra dubitatum, quam dum Ro-nae cohortes in aequum eniterentur. v. *Ernest.*] In re militari, quod aequus locus s. planus apti-est ad pugnandum, quam qui collibus aliisque staculis iniquus redditur, significat aequus i. q. mmodus, opportunus. *Nep. Milt.* 5. etsi non ae-um locum videbat suis. [**Caes. B. C.* 3, 73. lo-m se aequum ad dimicandum dedisse, ibique *dend.* Opponitur hoc sensu: locus *alienus*, *ini-us*. cf. *Herzog* ad *Caes. B. G.* 1, 15.] Ac de tem-re: *Suet. Caes.* 35. bellum sane difficillimum ges-, neque loco neque tempore aequo, sed hieme ni et intra moenia. *Cic. fr. p. Corn.* ap. *Ascon.* dicium aequiore tempore fieri oportere. ℙ Hinc iori etiam sensu i. q. benignus, propitius, faci-, faustus, benevolus, favens. *Cic. Q. Fr.* 2, 3. *med.* Populo a se prope alienato, nobilitate ini-ca, non aequo senatu. *Id. Fam.* 3, 6. *ad fin.* Ego, me tibi amicissimum esse, et aequi, et iniqui telligant, curabo. *Id. Or.* 10. Ut eos ipsos, os contra statuas, aequos placabilesque dimit-. *Virg. A.* 4, 372. Aequis oculis adspicere. *Sil.* 6, 106. adverte procellis aequos Iliacis ocu-s. *Val. Fl.* 4, 1. *Ovid. A. A.* 2, 310. Fiet ama-ri lenis et aequa suo. *Cic. Fam.* 7, 33. meis ae-issimis utuntur auribus. *Sil.* 12, 20. noctes sub ve non aequo trahere. *ib.* 422. Mars non ae-us. Pluribus de hac significatione agit *Drakenb.* *Sil.* 3, 2. et 11, 188. Vides, in plerisque locis esse negativam sententiam, quod plerumque fieri monuit *Bremi* ad *Suet. l. l.*; nam *non aequus* est i. q. *iniquus*, hac significatione usitatissimum. Neque tamen semper. *Suet. Aug.* 53. o dominum aequum et bonum. *Tib.* 29. boni et aequi et faciles domini. Quod ad constructionem, plerumque conjungitur cum dativo; interdum sequitur praepositio *in* cum *accus.* *Cic. Quint.* 14. quis hoc statuit, quod aequum sit in Quintium, id iniquum esse in Maevium. Sed poëtae non raro praeferunt *ablativum*, dicentes *aequus in aliquo*. cf. *Broukhus.* ad *Tibull.* 3, 6, 19. *Burmann.* ad *eund.* 3, 17, 28. victor erat quamvis, aequus in hoste fuit.] Substantive *aequus* hoc sensu est i. q. amicus. *Cic. Fam.* 3, 6. *ad f.* Ego ut me tibi amicissimum esse et aequi et iniqui intelligant, curabo. ℙ Porro *aequus* est i. q. aequalis, i. e. vel aeque magnus, ἴσος, par, (de pondere, altitudine, numero, similibus); vel i. q. aequalis conditionis, status. Ad priorem signif. pertinent haec: *Virg. A.* 2, 724. dextrae se parvus Iulus Implicuit, sequiturque patrem non passibus aequis. *Ovid. Pont.* 4, 7, 24. Urbs erat in summo nubibus aequa jugo. *Senec. ep.* 94. Aequum arcibus aggerem attollere. *Plin.* 2, 9, 6. Aequa portione divisus. *Ter. Eun.* 1, 2, 12. Utinam esset mihi pars aequa amoris tecum, *h. e.* aeque vicissim amaremus, et sequente *quam*. *Vell.* 2, 121. Ut aequum ei jus in omnibus provinciis esset, quam erat ipsi. [*Hic *Vell.* locus suspectus est. *Ruhnken.* putat illa vv. *quam erat ipsi* esse ab aliena manu intrusa. Adde: *Sil.* 3, 192. non aequae Arcti, i. e. ursa major et minor, ibique *Drakenb. ib.* 5, 99. cui par imperium et vires legionibus aequae. *Coll. Virg. A.* 5, 424. *Lucr.* 4, 1227. plus aequa parte. *ib.* 3, 125. *Suet. Tib.* 50. partes sibi aequas potentiae praedicantem. *id. Vesp.* 25. examine aequo (de statera.) *Dig. de re jud.* l. 20. aequa lance, i. e. pari jure. *Senec. Herc. fur.* 843. libra aequa. *id. ep.* 94. aequum arcibus aggerem attollere. *Pl. Trin.* 3, 4, 93. aequo censu censeri. Huc pertinent nota illa: aequo Marte pugnare, contendere, *Curt.* 4, 15, 19. *Liv.* 2, 6. *Flor.* 4, 2, 28., quum neuter exercitus victor est. *Sall. Cat.* 39. aequa manu discedere. *Propert.* 3, 7, 8. Fama non ex aequo ducitur una jugo, quod Gr. ἴσον ζυγὸν appellant. *Ovid. Her.* 9, 78. aequaque famosae pensa rependis herae? i. e. tantum filorum ei rependis, quantum tibi lanae appensum fuerat? *Ovid. Pont.* 4, 5, 3. ite leves elegi — longa via est, nec vos pedibus proceditis aequis, i.e. undecim pedibus, quibus constat distichon. Hexametris contra *aequi pedes* tribuuntur *ib.* 16, 11. quique vel imparibus numeris vel aequis sufficis. *id. Fast.* 3, 565. Nacta ratem comitemque fugae pede labitur aequo, de prospera navigatione, quod etiam dicitur utroque pede navigare, ἀμφοτέροισι πόδεσσιν. V. *Is. Voss.* ad *Catull.* 4. *Salmas. Ex. Plin.* 1. p. 112. *Gronov. Diatr. Stat.* c. 8. cf. PES. et *Schneideri lex. gr.* s. v. πούς.] Deinde est i. q. aequalis conditionis. *ad Herenn.* 4, 40. in aequos et pares fastidiosus, in inferiores crudelis. [**Quint. Decl.* 13, 14. in hac aequissima libertate, i. e. quae omnibus ordinibus aequalis s. eadem est. *Phaedr.* 1, 2, 1. Athenae quum florerent aequis legibus, i. e. ἡ ἐν τοῖς ἴσοις καὶ ὁμοίοις πολιτεία, ut loquitur *Xen. Hell.* 7, 1, 45. quum omnes cives eodem parique jure uterentur. *Tac. A.* 2, 42. quia regibus aequa, nedum infima insolita sunt; h. l. aequa sunt ea, quae reges pro ipsorum conditione exspectare possunt; infima, quae multum infra eam sunt.] ℙ Translate hoc sensu *aequus* is dicitur, qui moderatus est, et aequabilis in vitae ratione, omnia in bonam partem accipit, ad quamcumque fortunam aeque paratus, tranquillus, et sibi semper constans. *Hor. Od.* 3, 29, 32. Quod adest, memento componere aequus. *Id. Ep.* 1, 17, 24. Tentantem majora, fere praesentibus aequum. *Id. Od.* 2, 1. Aequam memento rebus in arduis Servare mentem, non secus in bonis, etc. *Cic. Rosc. Am.* 50. Praedia mea tu possides: ego aliena misericordia vivo: concedo, et quod animus aequus est, et quia necesse est. Sic *Pl. Rud.* 2, 3, 71. Animus aequus optimum est aerumnae condimentum. Hinc *aequo animo* idem est, quod animo tranquillo, non turbato. [**Sall. Cat.* 3, 2. accipere. *Id. Jug.* 31. tolerare. Hinc expl. *meliore animo ferre*, *Ov. Met.* 9, 432.] *Cic. Prov. cons.* 7. *ad f.* ut eos quamprimum videamus, quos aequo animo videre non possumus. *Id. ad Brut.* 1, 4. aequo animo te moneri patieris. *Id. Brut.* 6. Carere aequo animo aliqua re. *Nep. Dion.* 6. et 7. aequo animo ferre aliquid, [*gr. μὴ ἀθυμεῖν. Opponitur *iniquo an. ferre*, ut *Ter. Eun.* 2, 1, 6. *Suet. Tib.* 25. quo aequiore animo Germanicus celerem successionem opperiretur. *Id. Ner.* 23. *Id. A.* 56. aequissimo animo, opp. commotus, asper. *Ter. Andr. Prol.* 24. adesse aequo animo est i. a quo absit studium partium. Cf. *Ruhnken.*] *Cic. Senect.* 23. Sapientissimus quisque aequissimo animo moritur, stultissimus iniquissimo. *Id. Att.* 6, 8. Ego, nisi Bibulus adniteretur de triumpho, aequo animo essem, nunc vero αἰσχρὸν σιωπᾶν. ℙ Hic explicandae sunt formulae *ex aequo* et *in aequo*, quae plerumque ad illam, quam diximus, aequalitatis significationem pertinent. Etenim quum adverb. *aeque* particulae potestate accipi coeptum esset, ut ejus usum compensarent, usi sunt formula *ex aequo* ad normam Graecorum, quibus ἐξ ἴσου est pro ἴσως. Cf. *Matthiae gr. gr.* p. 1134. *med.* Pariter de loco et de tempore utuntur his formulis, ut etiam translate, maxime eo sensu, quo aequus est i. q. aequalis. *Tac. H.* 2, 20. insita mortalibus natura, modum fortunae a nullis magis exigere, quam quos in aequo videre, i. e. sui aequales s. eadem secum conditione usos. *Liv.* 36, 37. non solum frenis, sed etiam jugo accepto, quae disceptatio ex aequo, quum imperium patiendum sit, relicta est? i. e. prorsus inaequalis jam est facta disceptatio s. conditio utriusque nostrum; nos enim victores, vos victi. *Tac. A.* 12, 12. industrios aut ignavos pax in aequo tenet. *Id. G.* 36. adversarum rerum ex aequo socii sunt (Fosi Cheruscis), quum in secundis minores fuissent.] *Lucr.* 1, 853. ex aequo res funditus omnis Tam mortalis erit, quam, etc. *Ovid. Met.* 4, 62. Ex aequo captis ardebant mentibus ambo. *Suet. Tib.* 11. Mutua cum Graeculis officia usurpans prope ex aequo, [*i. e. tanquam in eodem gradu constitutis.] *Plin.* 6, 25, 29. Regna pertinent ad Scythas, cum quibus ex aequo degunt, *h. e.* aequo jure et institutis. *In aequo stare*, aequalem esse. *Senec. Benef.* 2, 29. Ut naturam oderint, quod infra Deos sumus, quod non in aequo illis stetimus. *In aequo esse*, idem. *Senec. Phoeniss.* 98. Qui cogit mori nolentem, in aequo est, quique properantem impedit, *h. e.* aeque peccat. Adde *Liv.* 39, 37. *In aequo ponere alicui*, aequare. *Liv.* 39, 50. *in fin.* [*Adde: *Ovid. Her.* 16, 87. 20, 123. *Id. Am.* 1, 10, 33. *A. A.* 2, 682. *Met.* 3, 794. 5, 565. Difficiliora haec videri possint: *Petron.* 74. Itaque Fortunata, ut ex aequo jus firmum approbaret, maledicere etc., i. e. ut monstraret, se cum domino eadem esse conditione et potentia; et simillimus locus ap. *Quint. Decl.* 301. tunc scires, quam erecta ex aequo cervix, i. e. quam pari tecum tua mulier jure sibi esse videretur, i. e. quam parum tibi subjecta. cf. *Schwarz.* ad *Plin. P.* 83, 6. — Ad tempus respicitur in his: *Liv.* 7, 36. qui ex aequo nos venisse in amicitiam meminissemus, i. e. nos semper liberos fuisse. *Tac. Agr.* 20. multae civitates, quae in illum diem ex aequo egerant, i. e. quae ita vixerant, ut semper antea, ubi liberi fuerant, igitur imperium detrectaverant. *Id. H.* 4, 6. sincerus et integer et servitutis oblitus populus aut ex aequo agetis (i. e. liberi et vestri, ut antea, juris eritis), aut aliis imperabitis. — Interdum ex aequo est i. q. juste. V. infra. ℙ Aequus translate est i. q. justus, ἐπιεικής, δίκαιος (n. billig.) Est tamen discrimen inter *justum*, et *aequum* hominem: de quo V. in AEQUITAS. *Cic. Verr.* 2, 4, 65. Praetor aequus et sapiens. *Id. ib.* 2, 5, 59. Vide, quam me sis usurus aequo. *Id. Fam.* 2, 1. Praebere se aequum alicui. *Id. Fin.* 3, 2. Aequissimus aestimator, et judex. *Ter. Andr.* 2, 5, 18. Quo aequior sum Pamphilo, si se illam in somnis, quam illum amplecti maluit. [**Vell.* 2, 76. aequum se praestare sc. in judicando. Construitur hoc sensu aequus cum dativo, cum praep. *in* et *accus.* (*Cic. Quint.* 14. quo loco supra usi sumus); rarius cum *genitivo*. *Tac. A.* 6, 36. absentium aequi, praesentibus mobiles. Ita etiam Graeci ἴσος et ὁμοῖος construunt cum eodem casu.] Ac tribuitur *aequus* etiam rebus inanimis, et pro justo, recto, convenienti, decenti, honesto generatim accipitur. *Cic. Quint.* 14. aequa jura. *Vell.* 2, 21. *Cic. Balb.* 27. aequa lex et omnibus utilis.] *Vell.* 2, 15. aequae conditiones, i. e. in quibus aequalitati et justis legibus locus est. *Tac. A.* 2, 82. populum Rom. aequo jure complecti, reddita libertate; opp. dominatio, libertati inimica.] *Cic. Rosc. Am.* 2. Aequa et honesta postulatio. *id. Cluent.* 2. Postulo primum id, quod aequissimum est, ut ne quid huc praejudicati afferatis. *id. Fat.* 4. Posidonium, sic ut aequum est, dimittamus. Ac substantive: *Ter. Heaut.* 1, 1, 39. non aequum facis. *id. Ad.* 5, 3, 17. Non aequum dicis. *id. ib.* 4, 3, 10. si ita aequum censes. *id. Andr.* 5, 3, 30. aequum postulat. *Liv.* 36, 37. legatus postquam nihil aequi in consilio impetrare se censebat. *Sall. Cat.* 50. injurias gravius aequo habere. *Lucr.* 3, 966. lamentari amplius aequo. *Hor. Sat.* 1, 3, 52. plus aequo liber. *id. Ep.* 2, 2, 215. potus largius aequo. Praecipue notanda formula *aequum est*, ejusque constructio. Primum reperitur addito casu: *Lucr.* 5, 1022. aequum est omni misererier. *Cic. Man.* 16. homini. Deinde cum infinitivo. *Ter. Hec.* 4, 5, 14. e medio aequum excedere est. Cum accus. et infinitivo. *Pompejus ap. Cic. Att.* 8, 13. Aequum est, me a te impetrare. *Pl. Rud.* 2, 2, 6. Ut peritis? *Pisc.* Ut piscatorem aequum est (supple: perire), fame, etc. *Ter. Eun.* 3, 2, 25. Quae liberum scire aequum est adolescentem. *Id. Heaut.* 2, 1, 2. Aequum censent, nos a pueris illico nasci senes. — Ad hanc constructionem revocandus esse videtur *ablativus*, qui interdum post *aequum est* apud *Plautum* reperitur; ut *Bacch.* 3, 3, 84. plus vidissem, quam me atque illo aequum foret, i. e. quam me atque illum videre, aeq. foret; et

Rud. prol. 47. leno, ut se aequum est, flocci non fecit fidem. Omnino constructio accusativi cum infin. videtur tribuenda esse sermoni familiari et recte vituperat *Bremi* hoc nomine *Nep. Them.* 7. Nam ubi post aequum est sequitur subjectum, apud bonos scriptores sequitur *ut;* cujus particulae in hac constr. usum explicat *Stallbaum.* ad *Rudd.* II. p. 235. Etiam *quin* olim putabant sequi posse *Pl. Trin.* 2, 4, 187. aequom videtur, quin, quod peccarim, potissimum mihi id obsit. Sed recte correxerunt *qui*, i. e. *ut.* Cf. *Hermann.* et *Lindemann.* ad h. l.] ℙ Frequenter substantivi more usurpatur (apud poetas etiam plurali, *Val. Fl.* 3, 648. haud ullis unquam superabilis aequis Rectorumve memor), ac tum saepe additur *bonum.* Itaque tum *aequum*, tum *aequum* et *bonum* idem sunt q. *aequitas. Cic. Brut.* 38. *in fin.* Cum de jure civili, cum de aequo et bono disputaretur. *Id. Caecin.* 23. Ex aequo et bono, non ex callido versutoque jure rem judicari oportere. Et omissa *et* copula. *Id. Top.* 17. Illi dolum malum, illi fidem bonam, illi aequum bonum tradiderunt. (Aequi bonique facere etc. V. supra suo loco.) *Sall. Jug.* 39. Fit reus magis ex aequo et bono, quam ex jure gentium. *Papin. Dig.* 28, 3, 17. Tueri aliquid ex aequo et bono, licet subtilitas juris refragari videatur. *Cels.* apud *Ulp. Dig.* 1, 1, 1. Jus est ars boni et aequi. Hoc loco *bonum et aequum pro justitia* ponitur: ceterum alias frequentius pro *aequitate*, quae et *aequum* absolute dicitur. *Hor. Sat.* 1, 3, 98. utilitas justi prope mater, et aequi. *Quint.* 6, 5. Jure prius pugnandum, an aequo. ℙ Quemadmodum *aequum et bonum* formula est juris, et fori, ita etiam *aequius melius*, quae maxime in arbitrariis actionibus rei uxoriae adhibebatur, ut *Cic. Offic.* 3, 15. et *Top.* 17. docet, hoc est cum, soluto per divortium matrimonio, dos ab uxore repetebatur: qua in re ita concipiebantur actiones, ut non solum quod *aequum et bonum* esset, sed etiam quod *aequius meliusque*, si fieri posset, quaereretur. Videtur autem etiam in aliis arbitriis haec formula locum habuisse. Lege *Cic. Rosc. Com.* 4.

ĀĔR, āeris, m. ἀήρ, vox Graeca ab ἄημι, spiro, sed qua utimur pro Latina, ut ait *Cic. Acad.* 1, 7. et *N. D.* 2, 36., significat elementum illud, quod medium spatium complet inter caelum et terram. In accusativo singulari, si Latinam declinandi rationem sequimur, *aerem* facit: saepius tamen non poetae solum, sed etiam prosae scriptores *aera* Graeca positione usurpant. *Cic. N. D.* 2, 36. Terra sita in media parte mundi, circumfusa undique est hac animabili spirabilique natura, cui nomen est aer: Graecum illud quidem, sed perceptum jam tamen usu a nostris: tritum est enim pro Latino. [**Quint.* 12, 2. ut *aeris* vocabulum evitaret, dixit: circumfusum nobis spiritum.] *Id. ib.* 45. Aer fertur ille quidem levitate sublimi, sed tamen in omnes partes se ipse fundit, et natura fertur ad caelum: cujus tenuitate et calore temperatus, vitalem et salutarem spiritum praebet animantibus. *Id. N. D.* 1, 10. Anaximenes aera Deum statuit. Et 15. Aquam, terram, et aera. *Plin.* 18, 1, 1. Aerem in perniciem vertere. *Lucan.* 1, 89. dum terra fretum, terramque levabit Aer, et longi volvent Titana labores. *Aer nitidus* pro fulgore, seu luce ponitur in illo *Stat. Silv.* 1, 3, 54. nam splendor ab alto Defluus, et nitidum referentes aera testae Monstravere solum. De colore, vel odore. *Lucan.* 4, 438. pavidos formidine cervos Claudat odoratae metuentes aera pinnae. [*Aer neque odorem per se, multo autem minus colorem significare potest; sed aer odoratae pinnae est, quod venatores proprio vocabulo dicunt, *die Witterung.*] *Aer summus arboris*, est arboris cacumen, apud *Virg. G.* 2, 123. ubi aera vincere summum Arboris haud ullae jactu potuere sagittae. [*Adde *Juven.* 6, 99. durum est conscendere navim; tunc sentina gravis, tunc summus vertitur aer, i. e. vertigine corripitur, summa pars coeli ima esse videtur.] ℙ *Aer* sonus est, interprete *Nonio* 4, 18. in illo *Varronis:* Anima ut conclusa in vesica, quando est arte ligata, si perculeris, aera reddit. [*Non necesse est intelligatur de sono; intelligendum est de aere cum vehementia quadam prorumpente sive de vento. Nam *ventum* quoque voc. aeris significari probat *Gell.* 2, 30. Aquilones venti, quique ex eadem coeli regione aer fluit. Ubi v. *Gronov.*] ℙ *Fistulae aere tenui*, apud *Sen. Quaest. nat.* 3, 24. videntur esse quibusdam, quae cavitates habent tenues, quibus aer attrahitur: sed alii rectius legunt *aere tenui* (ab aes, aeris). [*Sed etiam illud commodum sensum praebet.] ℙ Interdum *aer* poetice pro nebula, aut nube ponitur. *Val. Flacc.* 5, 400. Ille autem inceptum, famula duce, protinus urget Aere septus iter. *Virg. A.* 1, 411. At Venus obscuro gradientes aere sepsit. ℙ *In aere piscari* proverbium est apud *Plaut. Asin.* 1, 1, 86. quod significat vana conari, frustra operam impendere in re aliqua. ℙ Translate de homine levissimi ingenii. *Cic. Att.* 18. Metellus non homo, sed litus, aer, solitudo. [*Sed hic locus non sine gravibus causis multis corruptus visus variе tentatur. *Matthiae* laudat ingeniosam Francogalli cujusdam (*Mem. de l'acad. des Inscr.* etc. Vol. IX. p. 32.) conjecturam, scribentis: Me tellus! non homo, sed litus atque aer et sol. mera sc. habet, ut haec pars sit versus tragici. Alii aliter.] ℙ Saepe de caeli temperie et qualitate dicitur, cum addito tamen. *Cic. Acad.* 4, 25. Aer crassus. *Id. N. D.* 2, 39. fusus et extenuatus. *Id. ibid.* 16. purus et tenuis. *Id. Div.* 2, 42. temperatus. *Ov. Art. am.* 2, 318. Aere non certo corpora languor habet, *h. e.* modo calido, modo frigido. ℙ In feminino genere *Ennius* usurpavit. *Gell.* 13, 20. Ennius in annali duodevicesimo *aere fulva* dixit, non ob id solum, quod Homerus ἠέρα βαθεῖαν dicit, sed quod hic sonus, opinor, vocabilior est visus et amoenior. ℙ [*Declinatio plerumque in h. v. graeca est: *Stat. Th.* 2, 693. aeros omina doctus, quod int. de auspice, auguria ex avibus captante. Sunt qui etiam h. l. legant aeris.] Plurali numero legitur *Vitr.* 1, 1. *fin.* Aeres locorum salubres aut pestilentes. *Lucr.* 4, 291. aeribus binis. Insolens est aera in accus. plur. neutrius generis. *Auct. Cul.* 164. de angue: Obvia vibranti carpens gravis aera lingua. Alii aliter legunt. Habet tamen etiam *Orient. Commonit.* 1, 114. aera librantur, fluctuat Oceanus. [*Male corripitur prior in h. v. syllaba apud poetas sequiores. V. Voss. de *A. Gramm.* p. 322. sq. ℙ *Aer* et *aether* commutantur in mss. V. *Drakenb.* ad *Sil.* 13, 527. Intpp. ad *Virg. A.* 5, 20. *Ov. Met.* 2, 532 et 835. *Aera* et *aequora* ad *Ov. Pont.* 3, 2, 63.]

AERĂ, ae, f. Vox est ab inferioris aevi scriptoribus usurpata, et significat *numerum datum*, ut loquuntur, in aliquo computo. Hujus rei exemplum affert *Salmas. Exerc. Plin.* p. 686. ex *Vitruvio*, seu *Vetrubio Rufo* et *Epaphrodito*, rei agrimensoriae scriptoribus, his verbis: si fuerit pentagonus, cujus singula latera sint pedum decem, quaero, quot pedum area sit. Sic quaero: facio decem in se: fit centum: hoc semper duco ter, fit CCC: huic adjicio ipsam aeram, fit CCCX. Ubi cum dicit *ipsam aeram*, numerum X intelligit, qui a principio positus seu datus est, fuitque totius supputationis fundamentum. Alia ejusdem farinae exempla ibid. addit *Salm.* Hinc natum videtur quibusdam verbum *Adaero*, quod v. ℙ Praeterea *aera* ab ejusdem aevi scriptoribus quibusdam usurpata est eo signif., quo latini optimi scriptores *aera* in plurali numero neutro genere dixerunt (v. AES) pro nota numerali, brevitatis gratia a calculonibus in supputando adhibita. *Rufus Fest. in Breviar.* init. Morem secutus calculonum, qui ingentes summas aeris brevioribus exprimunt, res gestas signabo, non eloquar. *Nonius* etiam 2, 42. Aera, inquit, est numeri nota: affertque hujusmodi exemplum ex *Lucil.* Haec est ratio? perversa aera, summa subducta improbe. Sed hoc loco potest etiam esse numeri pluralis: immo ita omnino accipiendum est, cum constet, sic semper a veteribus usurpatum. Affertur etiam alius locus *Varronis* ap. eundem *Non.* 1, 95., sed inde nihil certi colligi potest propter variantes conjectantium lectiones. ℙ Item *aera* (*era* etiam sine diphthongo scripta invenitur, sed hoc saeculi vitio, non ratione aliqua factum est) in ratione temporum sumitur pro termino certo et insigni (ut apud nos Christianos est nativitas D. N. J. C.) a quo sequentes anni numerantur, ἐποχή. *Isidorus* ita scribit *Orig.* 5, 36. *Aera singulorum annorum constituta est a Caesare Augusto, quando primum censum exegit. Dicta autem aera ex eo, quod omnis orbis aes reddere professus est reipublicae.* Alii putant hanc vocem conflatam esse ex notis, quae scribi solebant brevitatis causa hoc modo *A. ER. A.*, hoc est *annus erat Augusti.* Sed magis placet ex eo deducere, quod *aera* primum in plurali numero pro nota numeri usurpatum, ut dictum est; deinde factum *aera, ae* femininum eodem signif.; tandem ad significandum etiam annorum numerum traductum sit. ℙ Denique *aera* herba est inter triticum nascens eique valde noxia, cujus etiam grana in pane admixta celerrime vertigines faciunt: haec alio nomine et quidem usitatiore *lolium* dicitur, αἶρα. *Plin.* 18, 17, 44. *n.* 3.

[AERĀCĔUS, a, um, adj. fortasse id. qu. aerosus sive aerarius. *Not. Tir.* p. 164. Aeraceum. *F.*]

AERĀMEN, inis, n. χάλκωμα. Vox est a deterioribus scriptoribus pro *aere* usurpata. *Theodor. Prisc.* 1, 9. ferri vel aeraminis purgamenta. *Commodian. instruction.* 27. Et deos audetis aeramine dicere fusos. Adde *Cod. Justin.* 8, 12, 13. et *Cod. Theod.* 15, 1, 37., ubi pro aeramento ponitur. [*In priori loco sic habent vv.: vel ex diversis operibus aeramen aut marmora. In altero loco, ubi eadem lex descripta est, legitur: ornamenta aut marmora. Recte igitur nonnulli ex hoc loco alterum corrigi voluerunt.]

AERĀMENTUM, ti, n. χάλκωμα, quodcumque opus ex aere factum. *Plin.* 15, 8, 8. Amurca decocta ungi aeramenta contra aeruginem colorisque gratia elegantioris. *Id.* 33, 5, 30. Stannum jungitur aeramentis, stanno argentum. *Id.* 35, 15, 51. Bitumen aeramentis illinitur, firmatque ea contra ignes, *h. e.* vasis culinariis ex *aere.* In singulari numero *supellex et aeramentum* dixit *Paul. rec. Sent.* 3, 6, 44.

AERĀRIA, ae, f. Revera adjectiva vox est: sed interdum absolute usurpatur. *Varr. L. L.* 7, 33. Ubi lavetur aes, aerarias, non aerelavinas nominari, *h. e.* officinas, ubi aes purgetur, *Plin.* 34, 13, 33. Etiamnum in aerariis reperiuntur, quae vocant pompholygem et spodon, *h. e.* in fornacibus, ubi aes percoquitur et purgatur.

AERĀRIUM, ii, n. ταμεῖον, [*vel ταμιεῖον, τὸ κοινὸν,] τὸ δημόσιον, locus, in quo publicum aes, *h. e.* publica pecunia reponitur servaturque ad reipublicae usus. [*Est proprie neutr. adjectivi *aerarius, a, um;* supple *stabulum.*] *Cic. Agr.* 2, 27. referre pecuniam in aerarium. *Id. Verr.* 2, 3, 70. dare alicui pecuniam ex aerario. *Liv.* 45, 43. ferre aurum argentumque in aerarium. [**Id.* 5, 25. deferre in aerarium. Ita saepe *Liv.* V. h. v.] ℙ Ponitur etiam pro ipsa publica pecunia. *Cic. Har. resp.* 8. aedificare domum ex aerario. *Id. Tusc.* 3, 20. aerarium effundere. *Auct. ep. ad Octav.* exhaurire aerarium. [**Nep. Arist.* 3. commune aerarium. Sed *id. Att.* 8. privatum aerarium Caesaris.] ℙ Imperatorum temporibus differebat *aerarium* a *fisco;* nam illud erat reipublicae, hic principis. *Tac. A.* 6, 2. Bona Sejani ablata aerario, ut in fisco cogerentur. *Plin. Pan.* 36. At fortasse non eadem cura fiscum, qua aerarium cohibes: imo tanto majore, quanto plus tibi licere de tuo, quam de publico credis. V. FISCUS. [*Fisco praeerant procuratores Principes, illi vero Quaestores vel Praetores. *Suet. Aug.* 101. quantum pecuniae in aerario et fiscis et vectigaliorum residuis. *Id. Vesp.* 16. Summa aerarii fiscique inopia. Cf. *Schwarz.* ad *Plin. Pan.* 36. Confert *B. Crus. Spartian. Adrian.* 7. damnatorum bona in fiscum *privatum* redigi vetuit, omni summa in aerario *publico* recepta. V. ad h. l. *Salm. Vulcat. Gallic. Avid. Cass.* 7. Senatus bona ejus proscripsit, quae Antoninus in privatum aerarium congeri noluit, quare senatu praecipiente in aerarium publicum sunt relata. Adde *Ammian.* 20, 11. 28, 1.] ℙ Romae aerarium triplex fuit, ut docet *Manut.* in *commentar.* ad *ep.* 15. *l.* 7. *ad Att.* Primum illud erat, in quod collecta servabatur pecunia in usum Gallici belli: institutumque fuit post Gallorum irruptionem in Urbem, ut si quando rursus id bellum incidisset, ea pecunia geri posset. Eodem postea congestum videtur, quidquid pecuniae ex variis insignibus victoriis reportatum est, ut ab Africanis ex devicta Carthagine, a Mummio et Paulo ex Corintho et Macedonia, a Pompejo ex Mithridate etc. Hoc C. Julius Caesar initio civilis belli effregit universamque pecuniam asportavit. Alterum aerarium constabat ex auro vicesimario, *h. e.* ex vicesima, quam persolvebant ii, qui manumittebantur: de quo *Liv.* 7, 16. Hoc quoque ad ultimos reipublicae casus servabatur. Tertium ex annua vectigalium pensitatione constabat et nunquam non apertum erat: ex eo enim quidquid belli necessitas aut quotidianus reipublicae usus posceret, decernente senatu aut jubente populo, depromebatur. V. *Manut. l. l.* Duo priora aeraria, quod rarius et non nisi cogente necessitate aperiebantur, *sanctiora* dicebantur. De primo *Caes. B. C.* 1, 14. Aperto sanctiore aerario ex Urbe profugit. [*Cf. *Flor.* 4, 2, 21.] De secundo *Liv.* 27, 10. aurum vicesimarium, quod in sanctiore aerario ad ultimos casus servaretur, promi placuit. Adde *Cic. Verr.* 2, 4, 63. et *Att.* 7, 21. [*Translate hoc sensu *Quint.* 10, 3, 3. Illic (in scribendo) opes velut sanctiore quodam aerario reconditae.] Fuere praeterea alia aerarii nomina, ut *militare* [*ταμεῖον στρατιωτικὸν ap. *Dionem* 55, 25.] ab Augusto institutum ad sumptus bellicos, de quo *Tac. A.* 1, 78. [*Cf. ad h. l. *Lips. Suet. A.* 49. Aer. mil. Augustus cum novis vectigalibus instituit, et ad h. l. *B. Crus. Plin. Pan.* 92, 1. ibique *Schwarz.*] Ad haec, *aerarium Junonis Lucinae* ad servandam pecuniam collatam pro natis infantibus; *aerarium Veneris Libitinae* pro defunctis; *aerarium Juventutis* pro iis, qui virilem togam sumerent, memorat *Dion. Hal. l.* 4. a Ser. Tullo instituta, qui eos omnes certam pecuniam pensitare jusserat: sed haec tria aeraria brevi tempore sublata sunt. ℙ Illa vero priora, quae diximus, semper mansere, omniaque distincta cellis, sed uno eodemque loco, *h. e.* in templo Saturni erant: [*quare saepenumero dicitur *aerarium Saturni*, ταμεῖον τῶν δημοσίων χρημάτων καὶ φυλακτήριον τῶν συμβολαίων, cui aedem Saturni primus destinaverat Valerius Publicola. Cf. *Plutarch. Quaest. Rom.* p. 112. ed. *Reisk.* et *Schwarz.* ad *Plin. Pan.* 92, 1. *B. Crus. in Cl. Suet.*] in quo reponebantur etiam leges perlatae et aereis tabulis incisae, ad perpetuam memoriam: ibique semel repositae nec mutari, nec abrogari poterant, nisi per aliam novam legem. *Suet. Caes.* 28. Mox lege in aes incisa et in aerarium condita etc. Item senatusconsulta ceteraque acta senatus promulgata. *Cic. Leg.* 3, 4. Promulgata, proposita, in aeraria condita, agunto. Alii rectius: promulgata, proposita in aere, agunto. [*Locus corruptus est. *Goerenz.* conjicit: promulgata, proposita in aere, cognita agunto.] *Tac. A.* 3, 51. Factum senatusconsultum, ne decreta

patrum ante diem decimum ad aerarium deferrentur. *Id. ib.* 13, 28. Ne multam ab tribunis dictam quaestores aerarii in publicas tabulas ante quatuor menses referrent: medio temporis contradicere liceret. Adde *Suet. Aug.* 94. ne senatusconsultum ad aerarium deferretur. [*Cf. *Plut. l. l.*] Item signa militaria. *Liv.* 4, 22. Signa ex aerario prompta feruntur ad dictatorem. Praeterea omnes publicarum rationum tabulae eodem loco servabantur, ut in quibus perscriptae erant triginta quinque tribus Romanae: quae nomina debitorum aerarii continebant: quae rationes rerum ab imperatoribus bello gestarum et magistratuum in provinciis: legatorum nomina Romam advenientium: nomina et merita beneficiariorum, et alia hujusmodi: quibus excipiendisque perscribendisque *quaestores aerarii* praeerant. *Suet. Aug.* 23. Tabulas veterum aerarii debitorum exussit. [*τὰ παλαιὰ συμβόλαια τῶν κοινῷ τὶ ὀφειλόντων. Sic *Dio* 53, 2.] *Cic. Pis.* 25. Rationes ad aerarium retuli continuo. *Id. Arch.* 5. In beneficiis ad aerarium delatus est a L. Lucullo praetore et consule. [At non modo *benemeriti* erant, quorum nomina ad aerarium deferebantur, sed etiam mercedem et cibaria a praetoribus aerarii accipiebant, ut intelligimus ex *Senatuscons. in art.* 100. *Frontin. de Aquaed.* Liceret eos ad aerarium, quique ita delati essent, iis praetores aerarii mercedes, cibaria annua darent et attribuerent. *F.* *Aerarium etiam subsellia gratuita in judiciis praebebat. *Suet. Ner.* 17. ibique *B. Crus.*] ℙ Eodem etiam loco agebantur causae eae omnes, quae quomodocumque ad aerarium pertinebant et ad magistratum aerario praesidentem disceptandae deferebantur: quas postea Nero in forum et ad recuperatores transtulit. *Suet. Ner.* 17. Cautum, ut rerum actu ab aerario causae ad forum ac recuperatores transferrentur. [*h. e. ut debitores aerarii non Praefectorum aerario, sed recuperatorum judicio, ut debitores privatorum, subjicerentur. Ita *B. Crus.*] ℙ Si qui erant aerarii debitores, qui solvendo non essent, eorum bona in tabella describebantur et venalia appendebantur ad aerarium, proscribenda et publicanda. *Suet. Claud.* 9. [*Ad eas rei familiaris angustias decidit, ut, quum obligatam aerario fidem liberare non posset, in vacuum lege praediatoria venalis pependerit sub edicto Praefectorum [*h. e. Praef. aerario, Praetorum vel Praetoriorum. Cf. *Crus. Id. Dom.* 9. reos, qui ante quinquennium proximum apud aerarium pependissent, universos discrimine liberavit. Sed h. l., ut bene docet id. V. D., non simpliciter aerarii debitores intelligendi sunt; sed diuturni illi debitores etiam aerario parte summae obstricti erant, ideoque eorum nomina in aerario proscripta exstabant.] ℙ Aerario praefuerunt reipublicae temporibus *quaestores aerarii* (v. QUAESTOR) qui cum anno U. C. 709. absente Julio Caesare nulli creati fuissent, ejus cura duobus aedilibus commissa fuit, qui per annos fere decem et septem praefuerunt: donec Augustus duos praetorios viros seu praetores (ut ait *Suet. Aug.* 36. et *Tac. A.* 13, 29.) substituit. Claudius rursus quaestores praefecit: ut *Id.* scribit *Cl.* 24. Nero autem praetura functos, ut testatur *Tac. A.* 13, 28. et 29., nec eos toto suo principatu: nam etiam quaestores aliquando habuit. At sub Vespasiano praetores rursus administrarunt, ut est ap. *eund. H.* 4, 9. Postea Domitiani et Trajani aliorumque succedentium temporibus denuo mutati sunt. Postquam autem *quaestorum aerarii* nomen abolitum fuit, quicumque aerarii administrationem gessere, *praefecti aerarii* et *aerario* sunt appellati. V. PRAEFECTUS. [*Uberius his de rebus exposuit, sed eodem prorsus modo et ordine, *Gron.* ad *Gell.* 13, 24.] ℙ Fuere etiam *tribuni aerarii*, [*tribunos aeris* dicit *Plin.* 33, 2.] qui curabant pecuniam ex aerario acceptam et quaestoribus imperatorum dandam in expensas militares. V. TRIBUNUS aerarius. [*Neque tamen illud h. l. omittendum est, fuisse tribunos aerarios tertium quoddam judicum genus de plebe praeter senatores et equites, institutum lege judiciaria L. Aurelii Cottae. Sustulit eos Caesar. *Suet. Caes.* 41.] ℙ Etiam minora aeraria in provinciis fuisse colligitur ex veteri *Inscr.* optimae notae ap. *Grut.* 43, 11. L. Messius L. F. Geminus VI. Vir Curator Aerari Mediol. Hercul. V. S. L. M. Adde *ib.* 12., ubi idem officium indicatur. ℙ [Aerarium dicebatur etiam arca pontificum, quamvis neque apud scriptores, neque in antiquis Lapidibus, quorum certa omnino sit fides, id nominis inveniri putet *Maffej. Art. Crit. Lap. col.* 208., ac Patavinam quandam inscriptionem ex eo praecipue suspectam habeat, quod in ea legatur *Curator aerarii pontificum.* At nihil certe suspicionis in iis monumentis, quae leguntur ap. *Reines. cl.* 9. *n.* 1. et *cl.* 12. *n.* 12. Certissima item illa ap. *Murat.* 1049, 5. et ap. *Donat.* 89, 2., ubi *Praefectus aerarii* et *IV vir ab aerario pontificum* legitur. In hanc autem pontificum arcam sive aerarium inferebatur plerumque pecunia, quam poenae nomine solvebant ii, qui sepulcra vel donarent, vel alienarent, vel eorum religionem quocumque alio modo polluerent, quod legibus et inscriptis sepulcrorum titulis vetabatur. Haec vero multa aliquando aerario P. R., aliquando fisco principis, collegio cuicumque legitime constituto, Vestalibus, populo solvi jubebatur; qua de re saepe antiqui lapides. V. *Guther. l.* 3. *de Jur. man. c.* 6. *F.*]

AERĀRĬUS, a, um, adj. χαλκευτικός, ad aes pertinens. V. AES. *Plin.* 7, 56, 57. aeraria fabrica, *h. e.* ars fundendi aeris, et ex eo vasa et alia fabricandi. *Id.* 11, 36, 42. aerariae fornaces, *h. e.* in quibus aes percoquitur et purgatur. *Id.* 18, 10, 19. *n.* 2. aerariae, officinae, *h. e.* ubi aes laboratur. *Id.* 33, 5, 26. aeraria metalla, *h. e.* in quibus aes effoditur. [**Caes. B. G.* 3, 21. aerariae secturae, qui tamen locus dubius est. V. *Herzog.*, cui placet aerariae secturaeque. *Vitruv.* 7, 9. aerarium metallum. *Petron. Sat.* 57. aerarium assem nemini debeo.] *Id.* 34, 13, 34. aerarius lapis, *h. e.* cadmia vel chalcitis, ex quibus fit aes, ut *id. ib.* 12, 29. docet. *Id. ib.* 1, 1. et *ib.* 8, 19. *n.* 6. aerarius faber, *h. e.* qui opera ex aere facit: qui etiam *aerarius* absolute dicitur. *Id.* 16, 6, 6. in aerariorum officinis. *Martial.* 12, 57. aerariorum marculi. ℙ [*Aerarius* absolute dicitur non modo, qui ex aere, sed etiam qui ex aliis metallis plura facit. *Dioclet. edict.* p. 20. Aerario in orichalco mercedis in pondo 1. ✱ octo, in cupri in pondo 1. X sex, in vasculis diversi generis in pondo 1. ✱ sex, in sigillis vel statuis ✱ quatuor, in ductilis aeramenti ✱ sex. *F.*] ℙ Item ad *aes* pertinens, qua pecuniam significat. *Cic. Quint.* 4. Propter aerariam rationem non satis erat in tabulis inspexisse quantum deberetur, nisi etc., *h. e.* propter naturam valoremque pecuniarum. [*Nos *Münzfuss*, *Curs.*] ℙ Ultimus missus in Circensibus ludis (qui erat olim vigesimus quintus: nam postea usque ad centum crevere) dicebatur *aerarius*, quia fiebat ex aere, *h. e.* pecunia a populo collata. Qui desiit esse, postquam conferendae pecuniae consuetudo sublata est. *Serv.* ad *G.* 3, 18. ex *Varrone.* — *Aerariae annonae* erant pensiones annuae vel menstruae, quae in pecunia distribuebantur: ad differentiam aliarum, quae in frumento, pane aliisque speciebus annonariis dabantur. (V. ANNONA.) De his *Impp Hon. et Theod. Cod. Theod.* 7, 4, 34. 35. et 36. Ac de hominibus. *Cic. Cat.* 4, 7. tribuni aerarii, *h. e.* qui publicam pecuniam in militares usus quaestoribus suppeditabant. V. TRIBUNUS aerarius et in AERARIUM et in AERATUS. Dicuntur etiam milites *aerarii* ab *aere*, *h. e.* pecunia, quam in stipendium accipiunt. *Varr. L. L.* 4. *ad f.* ℙ Denique *aerarii* dicebantur, qui ob noxam aliquam privabantur jure suffragii et foris stipendia faciendi tribu etiam quandoque movebantur, atque ad hoc solum inter cives retinebantur, ut pro suo capite tributi nomine *aera* penderent, unde et nomen accepere. Ita *Ascon. in Divin. Cic. Verr.* 3., ubi hoc refert inter praecipuas et graviores censorum notas. Qui hujusmodi poena afficiebatur, dignitates, si quas haberet, amittebat: senator movebatur senatu, eques equo, miles stipendiis militaribus spoliabatur. [*Fiebat a Censoribus. Cf. *Gell.* 4, 12. et 29. *Petrus Crinit. de honesta discipl.* 4, 3. *Beier.*] *Liv.* 24, 18. His equi adempti, qui publicum equum habebant; tribuque moti, aerarii omnes facti. [*Cf. *Gronov. de pecun. vet.* IV, 1.] *Cic. Cluent.* 43. referre aliquem in aerarios. *Id. Or.* 2, 66. eximere aliquem ex aerariis. *Val. Max.* 2, 9. *n.* 6. referre aliquem inter aerarios. Et *n.* 7. Referre in numerum aerariorum. Adde *Varr.* ap. *Non.* 3, 5. [**Liv.* 29, 37. relinquere aliquem aerarium, de censoribus, magistratu se abdicantibus. — Durius erat aerarium fieri, quam in Caeritum tabulas referri. Cf. *Gell.* l. l. ibique *interpp.* Sed omnino de *aerariis* non omnes idem sentiunt. Cf. praeter eos, quos jam laudavimus, *Duk.* ad *Liv.* 4, 24, 7. et *Drak.* ad 24, 18, 6. ubi etiam de aliorum sententiis expositum videbis.]

AERĀTUS, a, um, part. v. *aero*, aere tectus aut ornatus, κεχαλκευμένος. *Cic. Verr.* 2, 4, 26. lectos aeratos et candelabra aenea. [*Lecti aerati non toti constant aere, sed tantummodo pedibus aeneis sunt. Cf. *Gron.* ad *Liv.* 39, 6. *Morus* in *ind.* ad *Cic. Verr.* et *Manut. l. l.*] *Hor. Od.* 2, 16, 21. aeratae naves. [**Sil.* 11, 589. carinae.] *Virg. A.* 8, 675. classis. *Stat. Th.* 5, 335. prora. *Aerata navis* dicitur, quae aereo rostro munita est, vel quae utcumque proram habet aere obductam non tam ad ornatum, quam ad munimentum, ut si in scopulos aut aras illidatur, facilius ictum toleret, vel, si in hostilem feratur navem, gravius feriat. [**Ov. Fast.* 2, 785. aer. porta. *Tib.* 1, 3, 72. aeratae fores.] ℙ Est etiam id. qu. *aereus*, *h. e.* ex *aere* factus. *Prop.* 4, 1, 78. aerata pila, *h. e.* sphaera Archimedis ex aere. *Id.* 2, 16, 11. aeratae catenae. ℙ Ponitur etiam aliquando ad significandas res ex ferro aut chalybe. Hinc a poetis *aerata* etiam dicuntur arma et ferramenta ad caedendum. *Virg. A.* 11, 656. aeratam quatiens Tarpeja securem. *Tib.* 1, 10, 25. tela aerata, i. e. aere praefixa. *Ov. Met.* 5, 9. hasta aeratae cuspidis etc. [*Cf. *id. ib.* 8, 408.] V. AES. Hinc *aeratae acies* sunt armis instructae. *Virg. A.* 9, 462. Aeratasque acies in proelia cogit. Hinc translate a poetis *aeratus* ponitur etiam pro forti, munito, impenetrabili. *Prop.* 2, 23, 115. Aerato Danae circumdata muro. ℙ Praeterea *aeratus* dicitur, qui pecunia abundat. *Pl. Most.* 4, 2, 9. Ferocem facis, quia te aeratus amat. Ita legunt quidam: alii plerique *quia te herus tam amat. Cic. Att.* 1, 16, 8. Maculosi senatores, nudi equites, tribuni non tam aerati, quam, ut appellantur, aerarii, *h. e.* non tam aerati, qui nempe pecuniosi essent, quam pauperrimi, quique ideo inter aerarios essent referendi et facile corrumpendi, quia infima et pauperrima civium classis vocabantur aerarii. [*Cf. de utroque loco *Malaspina* ad *Cic.*] ℙ [*Confunduntur a librariis *aeratus* et *auratus*. V. ad *Ov. Met.* 15, 621. *Fast.* 6, 363. et *Drak.* ad *Liv.* 38, 35, 5. ubi scribit *aurata* clipea.]

AERĔLĀVĪNĀ. V. AERARIA.

AERĔNERVUS, i, m. chorda musica ex aere. Quidam hanc vocem legunt ap. *Firmic. Math.* 6, 31. sed locus videtur depravatus et pro *aerenervos* legendum *citharae nervos.*

AERESCRIPTŪRA, ae, f. tabula aerea, in qua forma alicujus agri colonis assignati descripta est. *Aggen. comm. in Frontin. p.* 54. *Goes.* In aerescriptura modus comprehensus est. *Hyg. de lim. constit.* p. 193. vocat *aeris libros*, aeris tabulas.

AERĔUS, a, um, adj. χάλκεος, ex aere factus. V. AENEUS et AES. *Suet. Aug.* 7. imaguncula aerea. [**Id. Vesp.* 8. aereae tabulae.] *Plin.* 16, 10, 20. aereus clavus. [**Veg. A. V.* 3, 4, 36. acus aerea.] *Id.* 33, 8, 41. mortaria et pistilla aerea. *Plin. Pan.* 52. statuae aereae. *Virg. A.* 5, 198. aerea puppis, *h. e.* aerata. V. AERATUS. In fabulis de Hercule narratur, eum, cum ad Geryonem interficiendum transveheretur, *aerea olla* navigasse: quod similiter intelligendum est de navi aerata, ut docet *Serv.* ad *A.* 7, 682. [*Cf. *Virg. A.* 1, 448. *Id.* 7, 615. aerea cornua.] ℙ Usurpatur etiam ad significandas res ex ferro confectas aut ferro munitas. *Virg. A.* 7, 743. Micat aereus ensis. *Id. ib.* 5, 274. aerea rota. [**Virg. A.* 12, 541. aereus clipeus.] V. AES. ℙ Translate *aereum saeculum* est tertia illa aetas hominum, quae *argenteae* successit. *Serv.* ad *Virg. A.* 1, 452. V. AETAS. ℙ *Aereus*, *i*, interdum substantive pro aereo nummo usurpatur. *Vitruv.* 3, 1. aereos signatos constituere. ℙ *Aereus* [*sc. color, sive, ut alii volunt, aereum, i] dicitur de colore aeris. *Plin.* 8, 52, 78. Pilus aprorum aereo similis agrestibus, ceteris niger. ℙ [*Confunduntur *aereus* et *aureus*. V. ad *Virg. A.* 10, 271. 884.]

ĀĔRĔUS, a, um, adj. ab *aëre* deductum. V. ĀĔRĬUS.

ĀĔRĬA, ae, f. sc. Dea, ἀερία. Ita Juno dicta, quod aeris regina sit. *Capell.* 2. p. 38. Hic ego te (Juno) Aeriam potius ab aeris regno nuncupatam voco. ℙ [*Oppidum Galliae Narbonensis. *Plin.* 3, 4, 5. Putatur esse h. *Vaison*, ab aliis *Aire*, ab aliis *l'Oriol.* ℙ Etiam insula Thasus quondam Aeria vel Aethria dicta est. *Id.* 4, 12, 23. ℙ Etiam Aegyptus quondam ita appellata esse dicitur. *Gell.* 14, 6. ℙ Itidem Creta; *ib.* et *Plin.* 4, 12, 20. Auctore *Hesych.* etiam Aethiopia.]

AERĬFER, a, um, adj. aera ferens, χαλκοφόρος. *Ov. Fast.* 3, 740. Aeriferae comitum concrepuere manus, *h. e.* cymbala et alia tintinnabula aerea ferentes.

*AERĬFEX, icis, m. *Gl. gr. lat.* χαλκότυπος. *B. A.*

AERĬFĬCE, adv. *Varr.* ap. *Non.* 4, 130. (si lectio proba est) nihil sunt Musae policis vestrae, quas aerifice duxti. Quem locum varie tentarunt viri docti. *Lips. l.* 2. *Var. lect. c.* 24. emendat: *Nihil sunt Musae Polyclis vestri*, *quas aerifice duxit*, hoc est, Musarum statuae, quas Polycles artificiose ex aere duxit. Hujus statuarii ex aere meminit *Plin.* 34, 8, 19.

AERĬFĬCĬUM, ii, n. opus ex aere factum. Affert pro hac voce *Non.* 2, 10. eadem verba *Varronis*, quae in *Aerifice* attulit, sed nihil certi inde erui potest.

AERĬFŎDĪNA, ae, f. aeris fodina. *Varr. L. L.* 4, 1. Quis non videt, unde aerifodinae?

AERĬMEN, iminis, n. in Auguralibus libris idem est atque *aes*, ut quidem legit *Scalig.* verba *Festi* in voce *Rumentum.*

AERĬNUS, a, um, adj. αἴρινος. *Aerina farina* ap. *Plin.* 22, 25, 58. et 24, 11, 59. est farina facta ex lolio, quod, a Graecis sumpto vocabulo, *aera* dicitur. ℙ Item ex aere factus. *Varr.* ap. *Non.* 1, 113. Corpori aerinas compedes impositas video.

ĀĔRĬNUS, a, um, adj. *Tertull. Hab. mul.* 8. aerinas oves dixit, quae lanam ferrent coloris caerulei dilutioris et ad aeris colorem vergentis. [*Cf. *Salmas. Ex. Plin.* p. 143. et p. 399. et *intpp.* ad *Ov. A. A.* 3, 173. aeris ecce color.] Alii *earinas* legunt, hoc est virides; nam *earinus*, graeca vox, ἐαρινός, vernum seu vernantem significat: tempore autem verno omnia virescunt.

AERĬPES, ĕdis, comm. gen. adj. χαλκόπους, aereos pedes habens. *Ov. Her.* 12, 93. Jungis et aeripedes inadusto corpore tauros. *Virg. A.* 6, 803. Fixerit aeripedem cervam licet etc. [**Sil.* 3, 39.] *Serv.* ait (itemque *Charis.* 4. p. 249. et *Diomed.* 2. p. 437. [*et *Pompej.* p. 449. *ed. Lindem.*]) hoc loco dictum esse a *Virgilio aeripedem* pro *aë-*

ripedem per synaloephen: *aeripedem* autem significare velocem, quasi *aerios pedes habentem*, ἀερίποδα. [*Homeri ποδήνεμος, quamquam ne hoc quidem prorsus simile.] Sed hoc est contra fabulam. Nam *Virg.* loquitur de cerva ab Hercule occisa, quam omnes mythologi tum graeci, tum latini χαλκόποδα, *h. e.* aereis pedibus fuisse fingunt. ¶ Aliquando tamen accipitur pro veloci, more Graecorum, apud quos χαλκόπους interdum exponitur ἰσχυρόπους, *h. e.* pedibus et cursu valens, *Hesychio* teste. *Auson. Idyll.* 11, 14. Vincunt aeripedes ter terno Nestore cervi.

AERISŎNUS, a, um, adj. aeris dans sonum, χαλκεόφωνος. *Sil.* 2, 93. aerisona antra, *h. e.* in quibus Curetes aera pulsabant. *Claud. B. G.* 234. aerisonae urbes, *h. e.* in quibus aerea crepitacula pulsantur in lunae defectu. *Val. Fl.* 3, 28. aerisonus mons, *h. e.* Dindymus, ubi Corybantes aera ingeminabant. [*In *append.* addiderat Furl. *Stat. Th.* 1, 265. aerisoni tugentia flumina Nili, i. e. propter sistra, quibus in Isidis sacris utebantur.]

ĀĔRĬUS et Āĕrĕus, prius tamen usitatius [*cf. *Voss. de A. Gr.* p. 152. aerius nititur graeca auctoritate, ubi ἀέριος dicitur; qui *aereus* dicunt, sequuntur analogiam, quae est in *igneus*, *melleus* etc. Ceterum cf. *Schneid. Gr.* I. 1. p. 13. sqq.] a, um, adj. ad aera pertinens, vel qui in aere fit, est. *Cic. Univ.* 10. Animantium genera quatuor, quorum unum divinum atque caeleste, alterum pennigerum et aerium, tertium aquatile, terrestre quartum. *Id. Top.* 20. aerii volatus avium. [*Ov. *Met.* 6, 709. cursus. *Ammian.* 18, 16. tramites. *Virg. Cir.* 487. alae.] *Lucr.* 5, 823. aeriae volucres. *Ov. A. A.* 2, 44. aerias vias carpere, i. e. volare. *Val. Fl.* 1, 67. nunc aerii plantaria vellet Perseos, *h. e.* qui Pegaso alato equo per aera volavit. *Hor. Od.* 1, 28, 5. aeriae domus, h. e. caeli stellarumque sedes. [*Ov. *Met.* 9, 219. aeriae aurae. *Virg. A.* 7, 704. nubes. 9, 813. Iris. *Ammian.* 15, 5. Aeria quaedam antevolans prodiderat fama.] *Aerium mel* dixit *Virg. G.* 4, 1. ex opinione eorum, qui putant, apes mel non conficere, sed ex rore, qui ex aere decidit et in floribus desidet, colligere. Hinc *spes aeria* est spes vana et nullo nixa fundamento. *Arnob.* 2. p. 86. Blandiri alicui aeria spe. ¶ Translate a poetis ponitur pro alto, in aera se extollente. *Virg. G.* 3, 474. aeriae Alpes. [*Frequentissimum est de montibus. *Tib.* 1, 7, 15. aerio vertice Taurus, ad quem l. v. *Huschk.* Hic alii *aetherio* praebent.] *Id. A.* 3, 291. arces. Et 680. quercus. Et *Ecl.* 1, 59. Aeria ulmus. [*V. *Heins.* ad *A.* 8, 221. *Barth.* ad *Stat. Th.* 8, 408. *Jahn. Virg. Ecl.* 3, 69. aeriae palumbes, i. e. altos nidos habentes. Quamquam hoc potest etiam ad superiora referri.] *Catull.* 64, 240. aerium cacumen. *Ov. Fast.* 5, 119. capra cornibus aeriis. *Prud. Symm.* 1, 449. Aerias volitans phantasma per auras.

ĀĔRIZŪSA. Vox graeca, ἀερίζουσα, hoc est aerem imitans, aeri similis. Hoc nomine appellatur genus quoddam iaspidis aerii coloris, *h. e.* caeruleo similis. *Plin.* 37, 8, 37. [*Salmas. ad *Solin.* p. 795. eam esse gemmam putat, quam h. appellamus *Türkiss.*]

AERO, onis, m. κόϊξ, cophinus vel aliud quodpiam vas ex vimine, sparto, vel ulva, storeae aut tegetis modo confectum, ac tollendo ferendoque aliquid idoneum: dictumque videtur ab αἴρω, quod tollere et bajulare etiam significat. *Donat.* ad *Ter. Ph.* 1, 2, 72. Phormio non a formula, sed phormione dicitur sparteo, quem nos aeronem dicimus trivialiter. *Plin.* 36, 14, 21. aerones arena pleni. *Vitr.* 5, 12. aerones ex ulva palustri facti. *Alfen. Dig.* 19, 2, 31. Quod si separatim tabulis, aut aeronibus, aut in alia cupa clusum triticum fuisset etc. In edit. *Torrentini* legitur *heronibus.* Alii etiam *ero* scribunt pro *aero.* Praeterea *merones*, *perones* substituere alii in locis *Plinii* et *Vitruvii*, sed prior scriptura magis probatur. [*Cf. *Salm. Exerc.* p. 574 sq.]

AERO, as, a. 1. aere tego vel orno, χαλκεύω, χαλκόω. *Prisc.* 8. p. 828. A metallorum quoque nominibus solent nasci verba, ut ab auro, auro, as, ab aere, aero, as, unde auratus et aeratus.

ĀĔRŌĪDĒS, ae, m. ἀεροειδής, vox graeca, quae significat *aeri similem*, ab ἀήρ, aer, et εἶδος, species, similitudo. Aeroides berylli dicuntur, qui colorem habent aeri affinem. *Plin.* 37, 5, 20.

[**ĀĔRŎMANTĪA**, ae, f. ἀερομαντεία, divinatio ex aere. *Isid. Orig.* 8, 9. Divinationis quatuor esse genera constat, terram, aquam, aerem, ignem: hinc geomantiam, hydromantiam, aeromantiam, pyromantiam. *F.*]

ĀĔRŎPĒ, es, f. Ἀερόπη, Catrei Cretensis filia. [*Apollod.* 3, 2, 1. primum uxor Plisthenis, ex quo procreavit Agamemnonem et Menelaum; deinde Atrei, qui illos adoptavit] a Thyeste ejus fratre adulterio corrupta. [*Apollod. ib. Schol. Il.* β, 249. *Hyg. fab.* 86. 88.] Gr. significat *aerios habens oculos* ab ἀήρ et ὤψ, ὠπός, oculus, visus. *Ov. Tr.* 2, 391. Si non Aeropen frater sceleratus amasset, Aversos solis non legeremus equos. *Aeropa*, *ae*, latina terminatione usurpatur ab *Hyg. fab.* 86. Quidam scribunt *Aerope* juncta diphthongo.

ĀĔRŎPĔTĒS, ἀεροπετής, per aera volans: ab ἀήρ et πέτομαι. Hac voce inscriptus est liber *Apicii* sextus, In quo agitur de volatilium conditura.

ĀĔRŎPHĂGIA, ae, f. ἀεροφαγία, ab ἀήρ et φάγομαι, edo: videtur significare esum volatilium vel edulium ex avibus. Legitur a quibusdam ap. *Petron. fr. Tragur.* 56. *Burm.* Aerophagiae simul allatae sunt. Al. aliter. V. ACREOPHAGIA [*et quae ibi notavimus.]

ĀĔRŎPHŎBUS, i, m. aerem timens, ἀεροφόβος, ab ἀήρ et φοβοῦμαι, timeo. *Coel. Aurelian. Acut.* 3, 12. Aerophobos similes esse ajunt phreneticis.

*AERŎPUS, mons Illyrici v. Macedoniae. *Liv.* 32, 5. *B. A.*

AERŌSUS, a, um, adj. χαλκώδης, aere abundans. *Festus:* Aerosam appellaverunt antiqui insulam Cyprum, quod in ea plurimum aeris nascatur. ¶ *Aerosus lapis* ap. *Plin.* 34, 1, 2. est cadmia, ex qua aes fit. Hinc *vet. Schol.* ad *Juven.* 9, 31. tenue argentum venaeque secundae, interpretatur modicum aut leve, aerosum. [*Ad *Schol.* v. *Crameri* notam p. 359. *B. A.* λίθος χαλκῖτις gr. v. *Salm. Hyl. iatr.* p. 226.] ¶ Item aere mixtus. *Plin.* 33, 5, 29. aurum aerosum. *Id.* 34, 14, 41. aerosum ferrum. *Scaevola Dig.* 46, 3, 102. Pecunia, qua illa respublica utebatur, quasi aerosa, jussu praetoris sublata est.

AERŪCA, ae, f. color quidam factitius viridis, qui fit lamellis aereis supra acre acetum suspensis, ita ut non attingant, et post octo aut decem dies derasis. (*Grünspan.*) Ita *Vitruv.* 7, 12. Sunt tamen aliae quoque ejus conficiendae rationes, quas *Plin.* 34, 11, 26. persequitur, eamque *aeruginem* vocat. V. AERUGO. *Vitruv. l. l.* Eadem ratione lamellas aereas collocantes efficiunt aeruginem, quae aeruca appellatur.

*AERŪGINO, 1. aerugine consumi. *Vulg. Jacob.* 5, 3. Usi sunt hac voce etiam *Fulgent. ep. ad Ven.* et *Salvian. d. avar.* 1. p. 31. *B. A.*

AERŪGĬNŌSUS, a, um, adj. ἰώδης, aerugine plenus. *Sen. Br. vit.* 12. Majorem dierum partem in aeruginosis lamellis consumit. *Id. Controv.* 1, 2. aeruginosa manus, *h. e.* quae aera deposcit.

AERŪGO, ūgĭnis, f. aeris rubigo, et proprie in aere cum viridescit, ἰὸς χαλκοῦ; *rubigo* vero in ferro, ἰὸς σιδήρου. *Cic. Tusc.* 4, 14. Aes Corinthium in aeruginem incidit. *Plin.* 15, 8, 8. Ungi aeramenta amurca decocta contra aeruginem. *Id.* 34, 17, 48. Stannum illitum aeneis vasis compescit aeruginis virus. *Colum.* 7, 5. Superfuso aceto vel aeris aerugine. ¶ Ex aeris aerugine fit color viridis, qui nobis dicitur *Grünspan*, qui non in pictura modo, sed et in medicina multi est usus, praesertim in collyriis. Est autem duplicis generis, alius naturalis, qui e lapide, ex quo coquitur aes, deraditur; alius facticius, cum adhibito aceto cogitur aes aeruginem contrahere, quae deinde raditur: cujus rei rationem omnem docet *Plin.* 34, 11, 26. [*et *ib.* 17, 48. *id.* 15, 8, 8. *Cato R. R.* 98. *Colum.* 7, 5, 12. aeris aerugines; quo loco, quoniam *aeris* redundat, *Schneider.* e cod. Sang. *rubigine* scripsit. *Ib.* 22. aerugo Cypria.] ¶ Translate, quoniam quemadmodum aerugo aes, ita invidia, aliorum res secundas arrodit, et invidus alterius rebus opimis macrescit, est i. q. invidia, livor. *Martial.* 10, 33. versus tincti viridi aerugine. *Id.* 2, 61. nimiaque aerugine captus Adlatras nomen quod tibi cumque datur. *Hor. Sat.* 1, 4, 100. hic nigrae succus loliginis, haec est Aerugo mera. [*Altera ratio, qua putant aeruginem pro livore poni ita ut dixit *Cic. Amic.* 23. evomere virus acerbitatis: ea minus probabilis est. Fortasse autem putet aliquis metaphoram e colore ductam esse.] ¶ Per contemtum *aerugo* ponitur pro ipso aere, seu pecunia. *Juven.* 13, 60. Nunc si depositum non inficietur amicus: Si reddat veterem cum tota aerugine follem, Prodigiosa fides. ¶ Item pro cupiditate habendi, [*quoniam sicut aerugo aeri, ita avaritia tam tenaciter insidet animis, ut inde eradi et avelli nequeat. *Döring.* ad l. *Hor.*] *Hor. Art. P.* 330. animos aerugo, et cura peculi Cum semel imbuerit. *Appul. Met.* 1. p. 112, 4. *Elm.* Homo aerugini semper intentus.

AERUMNĂ, ae, f. μέριμνα, ὀϊζὺς, ταλαιπωρία, labor quilibet onerosus, laboriosa aegritudo, qua animus angitur, et veluti pondere quodam pressus laborat. De etymol. cf. *Festum* sub AERUMNULA. [*Voss. etym.* derivari vult a μέριμνα. *Scheller.* putat derivandum esse ab *aes*, ut primum significarit laborem illum molestissimum in fodinis, vel inopiam aeris. Utrumque parum probabile.] *Quint.* 8, 3, 26. improbat, ut nimis antiquam, et mallet dici *laborem*, sed frustra. Nam frequentissimi est usus. [*Cf. de auctoritate h. v. *Gell.* 2, 23. in versibus Caecilii.] *Cic. Tusc.* 4, 8. Moeror est aegritudo flebilis: aerumna aegritudo laboriosa: dolor aegritudo crucians. *Id. Fin.* 2, 35. Herculis aerumnas perpeti. Sic enim majores nostri labores non fugiendos, tristissimo tamen verbo aerumnas etiam in Deo nominaverunt. *Pl. Pers.* 1, 1, 1. Qui amans ingressus est in amoris vias, superavit aerumnis is suis aerumnas Herculis. [*Id. Capt.* 5, 4, 12. et tu, quojus causa hanc aerumnam exigo, i. e. exantlo.] *Hor. Ep.* 2, 2, 26. Luculli miles collecta viatica multis Aerumnis, lassus dum noctu stertit, ad assem Perdiderat. *Lucr.* 3, 50. Omnibus aerumnis affectum vivere. ¶ Universim etiam accipitur pro quacumque calamitate, miseria, re adversa. *Vetus Poeta* apud *Cic. Tusc.* 3, 14. Quo pacto adversam aerumnam ferant. *Cic. Parad.* 2. Te miseriae, te aerumnae premunt. *Sall. Jug.* 26. Deprecari aerumnas, et mortem. *Id. Cat.* 50. Mors est aerumnarum requies. *Id. Jug.* 15. Deformatus aerumnis. *Ter. Hec.* 3, 1, 8. Expedire se aerumnis. *Id. ib.* 5, 4, 36. Extrahere aliquem ex aerumnis. *Pl. Rud.* 2, 3, 71. Animus aequus optimum est aerumnae condimentum. [*Pro clade bellica dixit *Ammian.* 15, 4. recentis aerumnae documenta. Cf. *ib.* 8. Amant hac signif. scriptores sequioris aevi h. v. uti.] ¶ Quidam sequioris aevi scriptores *erumna* sine diphthongo scripsere, et primam vocalem in carmine corripuere. *Paulin. Petricord.* 1. *de vita D. Martini* 66. et linguae partes proclamat erumna. Et 2, 24. tristem miseretur erumnam. *Ennius* etiam (juniorem intellige, de quo *Suet. Grammat.* 1. *inf.*) ap. *Charis.* 1. p. 76. *Putsch.* ait, erumnam per *e* solum scribi posse, quod mentem eruat, vel per *oe*, quod moerorem nutriat. ¶ Apud *Arnob.* 7. p. 230. aerumnae, vel erumnae *sunt prima in gurgulionibus capita, qua dejicere cibos, et referre natura est ruminatoribus saeculis.* Est qui legit *rumae.* V. RUMA.

AERUMNĀBĬLIS, le, adj. aerumnis plenus, ὀϊζυρός. *Lucr.* 6, 1128. Illud in his rebus miserandum et magnopere unum Aerumnabile erat, quod, etc. *Appul. Met.* 1. *in.* Quiritium sermonem aerumnabili sermone aggressus excolui. Alii leg. *aerumnali.* *Id. ib.* 8. p. 205. 19. *Elm.* Aerumnabilis vita.

AERUMNĀLIS, le, adject. idem quod aerumnabilis. V. AERUMNABILIS.

AERUMNĀTUS, a, um, adj. aerumnis affectus. *Pl. Capt.* 3, 4, 108., ubi tamen rectius *deruncinatus.* [*Omnino.]

AERUMNŌSUS, a, um, adj. proprie dicitur de iis, qui plurimis laboribus pressi sunt, (V. AERUMNA) late vero significat miserum, calamitosum, ὀϊζυρός. *Cic. Tusc.* 3, 28. *vertens carmen Euripidis.* Nec tam aerumnoso navigavissem salo. *Id. Tusc.* 4, 38. Miseros, afflictos, aerumnosos, calamitosos. *Id. Parad.* 2. et *Verr.* 2, 5, 62. Aerumnosus, et infelix. *Id. Att.* 3, 23. *in f.* Terentia una omnium aerumnosissima. *Senec. de Ira* 2, 7. Si irasci sapiens debet, et contristari, nihil est aerumnosius sapiente.

AERUMNŪLA, ae, f. diminutivum. *Festus:* Aerumnulas Plautus refert furcillas, quibus religatas sarcinas viatores gerebant: quarum usum quia C. Marius retulit, muli Mariani postea appellabantur. Itaque aerumnae labores onerosos significant: sive a Graeco sermone deducuntur; nam αἴρειν Graece, Latine tollere dicitur. Haec *Festus.*

AERUSCĀTOR, oris, m. χαλκολόγος, [*melius ἀγύρτης] qui circulatoriis artibus aera, *h. e.* pecuniam victumque sibi quaeritat. *Gell.* 14, 1. Id praestigiarum atque offuciarum genus commentos esse homines aeruscatores, et cibum quaestumque ex mendaciis captantes.

AERUSCO, as, n. χαλκολογῶ, aera, *h. e.* pecuniam undique colligere, ut *Festus* interpretatur: et dicitur de iis, qui victum sibi ostiatim quaeritant: et de iis praesertim, qui variis artibus ac mendaciis stipem captant. *Sen. Clem.* 2, 6. Vultum quidem non dejiciet, nec animum ob aeruscantis civis aridam ac pannosam maciem, et innixam baculo senectutem. *Gell.* 9, 2. Musonius aeruscanti cuipiam id genus, et philosophum sese ostentanti dari jussit mille nummum.

AES, aeris, n. χαλκός. [*Etymologia h. v. incerta est; ii videntur optime facere, qui derivant ab αἴθω, ardeo; inde αἶσις, et lat. *aes*, propter splendorem. *Beiero* videtur *aes*, *aesis* et *aisis* (ut scribitur *aidis* in tab. Scipioni Barbato posita pro *aedis*) idem esse voc. cum nostro *Eisen*, cui cognatum est *Eis*, quasi dicas aqua aenea. Quae sequuntur in commodiorem ordinem redegimus.] Significat autem aes omne metallum (praeter aurum et argentum), quod rude effoditur (*Erz*), praecipue tamen cuprum (proprie *aes Cyprium*, unde nomen nostrum *Kupfer*). *Plin.* 34, 11, 24. Scoria aeris (*Kupferschlacken*); *ib.* flos aeris (*Kupferblüthe*); *Cels.* 2, 12. *init.* squama aeris (*Kupferschlag*); *Plin.* 33, 5, 30. aes fundere. *Id.* 7, 56, 57. aes conflare et temperare. ¶ Praecipue tamen *aes* id metallum est, vel quod constat ex aere et cadmia (*n. Messing*) vel eo, quod constat aere, stanno aliisque rebus admixtis (n. *Erz* s. *Bronze.*) *Cic. Phil.* 9, 6. Statua pedestris ex aere. *Plin.* 34, 4, 9. Simulacrum ex aere factum Cereri. Et *ib.* 3, 7. Valvas ex aere factitavere. *Hor. Ep.* 2, 1, 240. ne alius Lysippo duceret aera Fortis Alexandri vultum simulantia. *Plin.* 7, 37, 38. Ducere aliquem ex aere, *h. e.* ejus effigiem ex aere facere. [*Suet. Caes.* 54. aes inauratum.] Ceterum de aere utroque, et fossili et factitio ejusque mixturis diserte agit *Plin.* 34. c. 8 et 9. De singulis aeris generibus, aere CYPRIO, CORINTHIO;

porro ALBO, CORONARIO, CALDARIO v. suis locis. ℙ Porro aes ponitur pro omnibus iis operibus et instrumentis, quae ex aere fiunt. Nam multiplex et antiquus fuit aeris usus apud Romanos: ex eo enim vasa, statuae, pecunia, ornamenta tricliniorum, et abacorum, templorum limina, et valvae etiam, cortinae, lychnuchi pensiles, aliaque multa fiebant. Leges etiam, et senatusconsulta, ac plebiscita in aes, h. e. in aerea tabula incidere mos fuit. [*Plin. 8, 6, 14. hoc sensu habet: aere signari, i. e. in aes incidere.] Cic. Phil. 1, 15. Quae ille in aes incidit, in quo populi jussa, perpetuasque leges esse voluit, etc. Tac. Hist. 4, 40. Qui aera legum vetustate delapsa noscerent, etc. Adde A. 11, 14. et 12, 53. Arma quoque ad muniendum apta, ut galeae, loricae, ocreae, ex aere aliquando fuerunt: immo vero etiam olim, quae ad feriendum adhibentur, ut enses, hastae, pila, etc., item instrumenta rustica ad terram colendam. Lucr. 5, 1285. Et prior aeris erat quam ferri cognitus usus. Aere solum terrae tractabant, aereque belli Miscebant fluctus, et volnera vasta serebant. Inde minutatim processit ferreus ensis, Versaque in opprobrium species est falcis ahenae, etc. V. alia huc pertinentia in AERATUS, AEREUS; et AHENUS. Denique etiam columnas, earumque capitula, et porticus ex aere aliquando fuisse legimus, et integra quoque aedificia, quale fuit Spartae templum Minervae, cujus meminit Liv. 35, 36. in f. Haec singulis illustremus. Cic. Fam. 12, 1. Cujus aera refigere debebamus, h. e. tabulas aereas, in quibus incisae erant leges. Vell. 1, 4. Nocturnus aeris sonus, h. e. aerei crepitaculi. Sic Hor. Od. 1, 16, 8. Aera acuta. Prop. 4, 7, 61. aera rotunda Cybebes, h. e. tympana. [*Tibull. 1, 3, 24. 1, 8, 22. aera repulsa, i. e. sistra. Id. 4, 1, 173. aere pontus confinditur, i. e. aeratis navibus. Prop. 3, 12, 12. virgineumque cavo praetegit aere caput, ibique Burmann. Id. 3, 16, 25. Ille licet ferro cautus se condat et aere — de casside vel galea, ut ap.] Ov. Met. 8, 32. cum vero faciem dempto nudaverat aere. [*Hor. Sat. 2, 3, 21. quo aere lavisset Sisyphus pedes. Cf. Fea. Omnino aera κατ' ἐξοχὴν de operibus Corinthiis intelliguntur. Junius de pict. vet. 3, 11. §. 3. Hor. Od. 1, 3, 9. triplex aes circa pectus erat, pro thorace.] Ennius: Aere prolato adstitit, h. e. scuto, ut Festus in Prolato exponit. Virg. A. 2, 734. Ardentes clypeos, atque aera micantia cerno, h. e. arma aerea, ut supra diximus. Id. A. 6, 165. Aere ciere viros, h. e. aerea tuba. (Eod. sensu rectum aes dixit Juven. 2, 118. tubam intelligens, quae recta est: ad differentiam cornu seu buccinae, quae recurva et tortilis. Ov. Met. 1, 98. Non tuba directi, non aeris cornua flexi. Lucan. tamen hoc discrimen non servat, cum ait 1, 431. Batavique truces, quos aere recurvo Stridentes acuere tubae.) Id. ib. 843. Aera spirantia, h. e. statuas aereas. Sic Hor. Ep. 1, 6, 17. Argentum et marmor vetus, aeraque et artes Suspice. Claudian. Cons. Probi et Olybr. 18. aere vetusto florere, h. e. antiquis avorum imaginibus nobilem esse. Ov. Pont. 2, 7, 10. aera unca, h. e. hami aerei. ℙ Saepe etiam pro pecunia sumitur. Nam cum prima Romae pecunia aerea facta sit, quam primus signavit Ser. Tullus, ut Plin. 33, 3, 13. testatur, mansit id ei nomen etiam post argenteam, et auream invectam. Ulp. Dig. 50, 16, 159. Etiam aureos nummos aes dicimus. Virg. Ecl. 1, 36. gravis aere domum mihi dextra redibat. Ter. Ph. 3, 2, 26. Ancilla aere suo empta. Hor. A. P. 345. Hic meret aera liber, h. e. pretium habet. Id. Od. 4, 8, 2. Donare aera alicui. [*Cic. Att. 2, 1. aes circumforaneum, i. e. quod circa forum apud argentarios foenori datur.] Id. Ep. 1, 7, 23. Nec tamen ignorat, quid distent aera lupinis; proverb. de eo, qui scit pretiosas res et viles dignoscere. Inscr. ap. Grut. 332, 3. Statuam aere collato decrevit, h. e. collata pecunia; qui dicendi modus saepissime in antiquis monumentis occurrit. [*Cf. Suet. Aug. 59.] ℙ Per aes, et libram, etc. V. in MANCIPIUM. ℙ Aes alienum. V. ALIENUS. [*Interdum aes absolute de quavis pecunia debita, imo etiam de quavis re, quae pecunia aestimatur, intelligendum est. V. Gronov. ad vv. legis XII. tabb. apud Gell. 15, 13.] ℙ Speciatim aes sumitur pro asse, et pro aliis monetis asse minoribus, ut sunt quadrans, triens, etc. idque ex eo ortum est, quod initio, antequam moneta cuderetur, aes libra appensum dabatur (V. GRAVIS) numerabaturque per libras: postmodum asses signati sunt librae pondo: itaque cum dicitur mille aeris, idem est ac mille aeris librae, quae sunt mille asses. Varr. L. L. 8, 49. Pro assibus nonnunquam aes dicebant antiqui: a quo dicimus assem tenentes: Hoc ab aere, aeneaque libra, et, Mille aeris legasse, etc. Liv. 24, 11. Qui millibus aeris quinquaginta census fuisset. Et mox: Qui supra trecenta millia usque ad decies aeris, etc. [*Cic. Rep. 3, 10. aeris millies tricies.] Martial. 12, 77. Amphora vigessis modius datur aere quaterno. Id. 11, 28. Aut centum aureolos sic, velut aera roget. Juven. 2, 152. Nec pueri credunt, nisi qui nondum aere [*i. e. quadrante; nam qui lavabantur, quadrantem solvebant.] lavantur. ℙ Item pro stipendio aut mercede. Liv. 5, 4. Negabant danda esse aera militibus. Et paulo post. Annua aera habes: annuam operam ede. Et 7. sub fin. aera procedunt. [*Et eod. sensu aera pro ipsis militiae annis. Lex Servilia c. 14. lin. 83. de praemiis accusatorum: Militiae vocatio esto. Aera stipendiaque omnia merita sunto. Beier. Ita, proprio quidem sensu, intellig. Cic. Verr. 2, 5, 13. Cognoscentur omnia illius aera illa vetera, ut non solum, in imperio, verum etiam in stipendiis, qualis fuerit intelligatis. Sed ludit Cic. in h. l. et intelligit simul vetera Verris crimina, quorum poena nondum persoluta est; ut aera absolute pro aere, non tamen proprio sensu intelligi debeat.] Hinc aere dirutus miles est, cui stipendium ademptum est. [*Cf. Sigon. ad Liv. 40, 42. Bud. ad Pand. p. m. 130. Ludit in hac formula Cic. Verr. 2, 5, 13. Aleatoris Placentini castra commemorabuntur: in quibus quum frequens fuisset, tamen aere dirutus est; i. e. non est amplius solvendo; sed quum castra dixisset, pergit in eadem metaphora et dicit aere dirutum. (V. DIRUTUS) [Cajus Institut. 4, 27. (edente Goeschenio) Ea pecunia, quae stipendii nomine dabatur, aes militare dicebatur; ex qua equus emendus erat, aes equestre; ex qua hordeum equis erat comparandum, aes hordiarium. F.] Sen. ep. 88. De liberalibus studiis quid sentiam, scire desideras. Nullum in bonis numero, quod ad aes exit, h. e. quod mercedem et lucrum quaerit. Ita Lipsius. Juven. 6, 125. Excepit blanda intrantes, atque aera poposcit. ℙ Translate in aere meo esse aliquis dicitur, qui meus est, seu inter meos amicos et necessarios censetur: ducta similitudine a possessione pecuniae. Cic. Fam. 13, 62. In animo habui, te in aere meo esse, propter Lamiae nostri conjunctionem. Adde ib. 15, 14. multi anni sunt, cum ille in meo aere est. Alicujus aeris esse, alicujus aestimationis. Gell. 18, 5. Si magistrum praelectoremque habuisset alicujus aeris. Aere suo censeri est in se aestimabilem esse, nec aliunde egere commendatione. Sen. ep. 87. Virtus super ista consistit, suo aere censetur. ℙ Aera dicebantur etiam nummi, quibus calculones in subducendis rationibus utebantur: unde et singula rationum capita, et breves quaedam notae, quae multas ingentesque summas significabant, aera appellatae sunt. V. AERA. Cic. Hort. ap. Non. 3, 18. Quid tu, inquam, soles, cum rationem a dispensatore accipis, si aera singula probasti, summam, quae ex his confecta sit, non probare? ℙ In plurali numero habet nominativum et accusativum in frequenti usu. Reperiuntur tamen et alii casus. Lucr. 2, 636. pulsarent aeribus aera. Cato etiam apud Fest. posuit aeribus pro aeramento, h. e. aereis vasis. Inscr. optimae notae ap. Grut. 565, 6. Mil. aer. XII., h. e. miles aerum duodenum, seu stipendiorum. Hinc passim in antiquis Inscriptionibus dicitur Aera meruit X. XV., etc. V. MEREO.

AESĂCUS, et Graeca terminatione Aesacos, ci, m. Αἴσακος, filius Priami ex nympha Alyxothoe, seu Alexirhoe, qui cum Hesperies amore captus, eam per avia fugientem insequeretur, evenit, ut serpens a puella calcatus ejus pedem mordicus apprehenderet, quo ex vulnere cum illa interiisset, Aesacus doloris impatientia sese in mare praecipitavit, quem Tethys miserata in mergum avem convertit. Ov. Met. 11, 762. Aesacon umbrosa furtim peperisse sub Ida Fertur Alexirhoe Granico nata bicorni. [*Hunc Aesacum fuisse filium Priami tradit Apollod. 3, 12, 5. Sed Appulej. de orthogr. fr. 31. Aesacus, inquit, pater Priami, auctoribus Callimacho, Porphyrio, Nasone ejusque interprete. Beier. Haec unde hauserit ille, nos quidem fugit.]

AESĂLON, onis, f. αἰσάλων, vocatur parva avis, ova corvi frangens: cujus pulli infestantur a vulpibus. Plin. 10, 74, 95. [*Cf. Aristot. H. A. 9, 1. al. 36. Aelian. H. A. 2, 51. ex quibus locis apparet esse non parvam avem, ut Noster dicit, sed accipitrem.]

AESĀPĬUS vel Aesēpĭus, a, um, adj. ad Aesapum pertinens. Est autem Aesāpus, vel potius Aesēpus, Αἴσηπος, nunc Spiga, fluvius Mysiae, ex Ida monte profluens, et in Hellespontum decurrens apud Cyzicum urbem. Plin. 5, 32, 40. teste. Val. Fl. 3, 420. petit adversis Aesepia silvis Flumina. [*Flor. 3, 5, 17. Granicus et Aesapus.]

AESAR, Etruscorum lingua nomen est Dei, ut est apud Suet. Aug. 97. ℙ Praeterea Aesar, aris, Αἴσαρος, fluvius est magnae Graeciae in Calabria ultima apud Crotonem. Ov. Met. 15, 22. I, pete diversi lapidosas Aesaris undas. Hinc AESĂRĔUS, a, um, Ov. Met. 15, 54. Invenit Aesarei fatalia fluminis ora.

*AESCHINES, is, m. Αἰσχίνης nobilissimus orator Atheniensis, adversarius Demosthenis. A quo quum victus esset, Rhodum concessit et exstitit auctor eloquentiae, quae deinde Rhodi floruit. Cic. or. 2, 23. 3, 56. Quint. 2, 1, 17. 10, 1, 22. et 77. Accus. graecus Aeschinen ap. Plin. ep. 11, 20. ℙ Aeschines, Socraticus cognomine. Tribuuntur ei nonnulli dialogi, qui hodieque exstant. Cic. Inv. 1, 31. Quint. 5, 11, 27. ℙ Medicus quidam et scriptor Atheniensis. Plin. 28, 4, 10.

*AESCHRION, ōnis, Αἰσχρίων nomen scriptoris de re rustica. Varr. R. R. 1, 1, 9.

AESCHRŎLŎGĬA, ae, f. αἰσχρολογία, est oratio inverecunda ex compositione verborum obscenam significationem habentium, ut cum nobis, cum Numerio, cum navibus; vel ex usu alicujus verbi duplicem habentis significationem, honestam unam, turpem alteram, ut patrare, ductare, arrigere. Vox Graeca est, et Graece usurpanda ab αἰσχρὸς, turpis, et λόγος, sermo. Diomed. 2. p. 445.

AESCHYLĒUS, a, um, adject. ad Aeschylum pertinens. Propert. 2, 25, 41. Desine et Aeschyleo componere verba cothurno. Al. leg. Desine Achilleo, etc. [*Male. Cf. Burm. ad h. l.]

AESHYLUS, i, m. Αἴσχυλος, nomen poetae Graeci tragici. Hic cum esset calvus, et in aprico forte quiesceret, testudo ab aquila in altum delata cum decidisset, caput ejus confregit, interemitque, ut Plin. 10, 3, 3. et Val. Max. 9, 12. n. 2. extern. [*hanc fabulam] narrant. Quintil. 10, 1, 66. Tragoedias primum in lucem Aeschylus protulit, sublimis et gravis et grandiloquus saepe usque ad vitium, sed rudis in plerisque et incompositus. Hor. A. P. 278. Post hunc (Thespin) personae, pallaeque repertor honestae Aeschylus, et modicis instravit pulpita tignis, Et docuit magnumque loqui, nitique cothurno. [*Cic. Tusc. 2, 10.] ℙ Nomen Rhetoris Cnidii, qui Ciceronis tempore florebat. Cic. Brut. 95.]

AESCHYNŎMĔNĒ, αἰσχυνομένη, hoc est erubescens, herba est, Plin. 24, 17, 102. ita dicta, quod appropinquante manu folia contrahat, quasi pudeat se tangi: ab αἰσχύνομαι pudore afficior.

AESCHYNUS, i, m. verecundus, ἀπὸ τῆς αἰσχύνης, hoc est a verecundia. Est nomen proprium apud Ter. in Adelph.

AESCŬLĀNUS et Argentinus Dii habiti sunt aeris, et argenti, id est hominum ditandorum potestatem habentes. Augustin Civ. Dei 4, 21. Deo Aesculano, et ejus filio Argentino, ut habeant aeream, argenteamque pecuniam: nam ideo patrem Argentini Aesculanum posuerunt, quia prius aerea pecunia in usu esse coepit, post argentea. Miror autem, quod Argentinus non genuit Aurinum, quia et aurea subsecuta est.

AESCŬLĀPĬUS, ii, m. Ἀσκληπιός, nomen est Apollinis filii ex Coronide, e cujus interfectae secto utero prodiit, qui medicinam artem ampliavit, ob eamque rem in Deorum numerum receptus fertur: cujus duo filii Podalirius et Machaon, bello Trojano Agamemnonem secuti, non mediocrem opem commilitonibus attulere, ut narrat Cels. praef. l. 1. A Cic. N. D. 3, 22. tres numerantur Aesculapii: primus est Apollinis filius, quem Arcades colunt; qui specillum invenisse, primusque vulnus obligavisse dicitur: secundus secundi Mercurii frater: is fulmine percussus, dicitur humatus esse Cynosuris: tertius Arsippi et Arsinoae filius, qui primus alvi purgationem, dentiumque evulsionem invenisse traditur. Ceterum scriptores promiscue appellant et confundunt alterum cum altero. Porro Aesculapius aegrorum Deus fuit, eorumque votis et precibus fatigabatur: cui capram immolabant, ob contrarietatem scilicet, ut Servius loquitur G. 2, 380.; quia capra nunquam sine febri esse dicitur: gallinas etiam caedebant, contraria ratione, quia gallinae maxime sanae putantur, et quia earum esus maxime aegrotis accommodatus est: gallum quoque ob vigilantiam, quae curandis aegrotis maxime est necessaria. [*Juven. 13, 233.] Epidauri amplum Aesculapii templum fuit, qui ex eo Epidaurius est appellatus. Narrat Hyg. fab. 49. Hippolytum ab equis discerptum, jussu Dianae ab Aesculapio fuisse ad vitam revocatum: ob id factum illum a Jove ictum fulmine interiisse, quod jura mortis violare ausus esset; at Apollinis patris ope immortalitatem fuisse consecutum. Alii scribunt, Glaucum Minois filium fuisse revocatum ad vitam, alii Tyndareum, alii Capanea, Androgeum alii, quod significat Propert. 2, 1, 64. Addit Ov. Met. 15, 50. cum Romae dira pestis grassaretur, missos ad consulendum Apollinem Delphicum legatos, ex eo retulisse responsum, ut Romam Aesculapii simulacrum Epidauri cultum adveherent: ii cum Epidaurum appulissent, Aesculapium ipsum in draconem versum sponte navem ascendisse, et Romam venisse, resumptaque caelesti specie in insula Tiberis consedisse, ubi magnificum ei templum dedicatum est; isque locus inde Aesculapii insula est dictus, ut apud Suet. Claud. 25. legitur. Ob id factum, et quia serpenti inesse remedia multa creduntur, ut ait Plin. 29, 4, 22., serpens Aesculapio dicatus est, et ipse pingi consuevit laurea coronatus cum baculo nodoso in laeva manu, cui circumvolutus anguis innititur; dextera barbae admota, cum pallio et crepidis, quia Graecus fuit. Hanc fabulam serpentis Romam advecti narrant etiam Plin. loc. cit. et Epitome Livii 11. et alii. Custodes templo Aesculapii canes addebantur, quia, ut ait Festus, is canino lacte nutritus fuit: ser-

pens autem baculo circumvolutus significat vigilantiam: baculus nodosus difficultatem artis. Haec *Festus* ad vocem *In insula*, etc. *Ter. Hec.* 3, 2, 2. Metuo, ne Philumenae magis morbus adgravescat: Quod te, Aesculapi, teque, Salus, ne quid sit hujus, oro. ¶ Adjective *Plin.* 29, 4, 22. Anguis Aesculapius Epidauro Romam advectus est. ¶ *Aesculapium*, *ii*, neut. gen. est templum Aesculapii, apud *Vitruv. praef. l.* 7. quod ea ratione est dictum, qua et *Dianium*, et *Minervium* Dianae, et Minervae templa.

AESCŬLĒTUM, i, n. locus aesculis consitus. *Hor. Od.* 1, 22, 14. Quale portentum neque militaris Daunia in latis alit aesculetis.

AESCŬLĔUS, adj. πλατυφύλλινος, qui est ex aesculo arbore. *Ov. Met.* 1, 449. Aesculeae capiebat frondis honorem, *h. e.* coronam ex aesculo. *Pallad.* 1, 9. Axes quernae cum aesculeis non misceantur.

AESCŬLĪNUS, adj. id. q. aesculeus. *Vitr.* 7, 1. Ne commisceantur axes aesculini cum quernis.

[AESCULNĬĔUS, a, um, adj. per metathesin pro *aesculineus*, id. q. aesculeus: legitur in *Vet. Inscript.* apud *Grut.* 207. Fores clatratas duas cum postibus aesculnieis facito. Ita legitur in lapide, testantibus id *Guarinio*, et *Zannonio VV. CC.* Cave ne adhibeas. *F.*]

AESCŬLUS et Esculus, i, f. 2. arbor glandifera, Jovi sacra, praeduro ligno, folio lato, unde et πλατύφυλλος Graece dicitur, frondosa, et vivide virens, glande carnosa, qua olim vesci homines consuevisse traditur: ex quo sine diphthongo quidam scribere malunt, tanquam ab *esca* ducta sit. *Servius* (cui pleraque vetera exemplaria favent) [*cf. *Fea* ad *Hor. od.* 3, 10, 17. *Drakenb.* ad *Sil.* 5, 481.] diphthongum tuetur, ad illud *Virg. G.* 2, 291. Aesculus in primis, quae quantum vertice ad auras Aetherias, tantum radice in Tartara tendit. *Hor. Od.* 3, 10, 17. nec rigida mollior aesculo, Nec Mauris animum mitior anguibus. [*De aesculo et aliis quercuum speciebus accurate agit *Voss.* ad *Virg. G.* 2, 16.]

AESĔPUS. V. AESAPIUS.

AESERNĬĂ et Esernia, ae, f. *Isernia*, *Sergna*, urbs Samnii apud Vulturnum fluvium. *Straboni* est Ἐσερνία, Ptolemaeo Αἰσερνία: praeterea in nummo apud *Eckhel. D. N. V. T.* I. p. 101. legitur *Aesernino*. *Manut.* quoque *in Orthogr.* diphthongum probat. *Cic. ad Pompej. post. ep.* 11. *l.* 8. *ad Att.* [*Sil. 8, 568. *Vell.* 1, 14. *Liv. epit.* 72. 73.]

AESERNĪNUS et Eserninus, a, um, adj. ad Aeserniam pertinens. [**Liv.* 10, 31. ager. *id.* 44, 40. turma.] Hinc *Aeserninus* dictus est M. Marcellus, qui Aeserniae captus fuit, ut est in *Epitom. Liv.* 73. ¶ Praeterea *Aesernini*, *orum* sunt populi Aeserniae incolae, *Plin.* 3, 12, 17. *Liv.* 27, 10. ¶ Fuit et gladiator quidam *Aeserninus* dictus, qui cum Pacidiano, vel Placidejano, altero non minoris famae gladiatore congressus, proverbio locum fecit, *Aeserninus cum Pacidiano:* quo uti solemus cum duos in eodem genere artifices optimos comparamus. *Lucil.* apud *Non.* 4, 425. Aeserninu' fuit Flaccorum munere quidam Samnis, spurcus homo, vita illa dignu' locoque: Cum Pacidiano hic componitur, optumu' longe Post homines natos gladiator qui fuit unus. *Cic. ad Q. Fr.* 3, 4. Ad inimicitias res venisset: cum Aesernino Samnite Pacidianus comparatus viderer. *Id. opt. Gen. Orat.* 6. A me autem gladiatorum par nobilissimum inducitur: Aeschines, tanquam Aeserninus, etc.

[AESĬMUS, i, m. 2. αἴσιμος, fatalis. Cognomen virile Romanum. *Inscript.* apud *Fabrett.* p. 155. *n.* 242. Q. Magius Aesimus. *F.*]

AESĪNĀS, atis, m. adj. qui est ex Aesi oppido. Hinc *Aesinates* dicuntur a *Plin.* 3, 14, 19. ejus oppidi incolae. ¶ *Aesinas caseus* olim est in pretio habitus. *Plin.* 11, 42, 97.

AESIS, sis, m. *Fiumesino*, Αἶσις, fl. Piceni, qui inter Anconam, et Senogalliam in mare Adriaticum influit. Olim Italiam a Gallia dividebat. *Plin.* 3, 14, 19. ¶ *Aesis* item, *Jesi*, col. et urbs est ejusdem provinciae ad Aesim fl. [*Inscript.* apud *Grut.* 446, 1. Patrono Col. Auxim. et Col. Aesis. *F.*]

*AESIUS, i, fluvius Bithyniae. *Plin.* 5, 32, 43.

AESON, ŏnis, m. 3. Αἴσων, ονος, Cretei filius, frater Peliae regis Thessaliae et pater Iasonis [**Apollod.* 1, 9, 11.]. Fabulantur hunc, cum ad extremam pervenisset senectutem, a Medea magicis artibus in juvenem fuisse conversum, emisso nempe omni senili sanguine, novoque succo repletis venis, quam rem luculenter *Ovid. Met.* 7, 2. describit. *Id. ib.* 252. Aesonis effetum proferri corpus ad aras. *Val. Fl.* 1. *sub fin.* narrat, ipsum se, sanguine tauri poto, vita privasse (paulo post, quam Iason solverat ad vellus aureum repetendum) metu Peliae fratris, a quo suam necem imperatam cognoverat.

[AESONENSIS, se, adj. ad Aesonam pertinens, Hispaniae citerioris urbem, inter amnes positam Sicorim et Nucariam a *Ptolemaeo* memoratam. *Inscript.* apud *Grut.* 940, 6. Fulviae L. Fulvii Restituti F. Catullae Aesonensi. *Alia* apud *eund.* 436, 1. Recepto in clientelam civium Aesonensium. *F.*]

AESŎNĬDES, ae, m. Αἰσονίδης, Iason Aesonis filius. *Ovid. Met.* 7, 164. Cui sic Aesonides: O cui debere salutem, etc. *Id. A. A.* 2, 103. Phasias Aesoniden, Circe tenuisset Ulyssen. *Id. Her.* 6, 109. Mobilis Aesonide, vernaque incertior aura. *Val. Fl.* 2, 8. Ipse agit Aesonidae junctos ad litora gressus.

AESŎNĬUS, a, um, adj. Αἰσόνιος, ad Aesonem pertinens. *Ovid. Met.* 7, 156. Heros Aesonius. *Id. Her.* 12, 134. Aesonia domus.

AESŎPĒUS, a, um, adj. ad Aesopum pertinens, Αἰσώπειος. *Senec. Consol. Polyb.* 27. Ut fabellas quoque, et Aesopeos logos solita tibi venustate connectas. Alii leg. *Aesopios.*

AESŎPĪCUS, a, um, adj. ad Aesopum pertinens. *Isid. Orig.* 1, 40. Fabulae aut Aesopicae sunt, aut Libysticae. Aesopicae sunt, cum animalia muta inter se sermocinasse finguntur, vel quae animam non habent, ut urbes, arbores, montes, petrae, flumina: Libysticae autem, dum hominum cum bestiis, aut bestiarum cum hominibus fingitur vocis esse commercium. V. AESOPUS, et LIBYSTICUS. ¶ *Avieni* etiam fabulae aliquot, carmine conscriptae, Aesopicae inscribuntur.

AESŎPĪUS, a, um, adj. idem quod Aesopeus, Αἰσώπειος. *Phaedr. prol. l.* 4. quoniam caperis fabulis, Quas Aesopias, non Aesopi nomino, *h. e.* ad imitationem Aesopi fictas, non ab ipso inventas. Alii leg. *Aesopeas*. V. in *Aesopus*. ¶ Paenultima longa est: potest tamen etiam corripi, abjecta altera diphthongi vocali, more Graecorum. *Auson. ep.* 16, 74. Apologos en misit tibi, Ausonius, nomen Italum, Aesopiam trimetriam.

AESŎPUS, i, m. Αἴσωπος, philosophus, Phryx genere, conditione servus, tempore Croesi Lydorum regis. Is multas scripsit fabulas, animalia muta loquentia inducens, morum praecepta optima tradidit. Quaecumque postea fabulae ea ratione conscriptae ab aliis fuerunt, ducta ab Aesopo appellatione, *Aesopicae*, vel *Aesopiae* dictae sunt. [**Quint.* 5, 11, 19.] *Priscian. Praeexercitam. rhet. p.* 1329. Fabulae nominantur ab inventoribus aliae Aesopiae, aliae Cypriae, aliae Libycae, aliae Sybariticae, omnes autem communiter Aesopiae, quoniam in conventibus frequenter solebat Aesopus fabulis uti. *Phaedrus* etiam *prol. l.* 4. ait, Aesopeas se appellare fabulas, quas deinceps est enarraturus, *non Aesopi*, quia a se inventae sint, non ab Aesopo sumptae, quemadmodum de illis, quas prioribus tribus libris exposuerat, et ab Aesopo sumpserat, dixit *prol. l.* 1. Aesopus auctor quam materiam repperit, Hanc ego polivi versibus senariis. [*cf. de eo *Gell.* 2, 29.] ¶ Fuit etiam hoc nomine histrio quidam tragicus Ciceronis amicus, cujus meminit *Tusc.* 4, 25. et *Divin.* 1, 37. [**id. Fam.* 7, 1. Deliciae vero tuae, noster Aesopus.] Is ad tantas opes ex histrionica arte pervenit, filiumque reliquit adeo divitem, ut uniones liquefactos coenis apponeret, ut narrant *Plin.* 9, 35, 59. et *Val. Max.* 9, 1. *n.* 2. *Hor. Ep.* 2, 1, 82. Quae gravis Aesopus, quae doctus Roscius egit.

AESTĀS, ātis, f. θέρος: anni pars, quae incipit ab aequinoctio verno, et finitur aequinoctio autumnali, constatque senis mensibus. Nam totus olim annus in *aestatem* tantum et *hiemem* dividebatur: quod significatur etiam ab *Ulp. Dig.* 43, 19, 1. *ad f.* Postea anno in quatuor partes diviso, coepit aestatis nomine vocari trimestre illud ab ingressu solis in Cancrum, usque ad aequinoctium autumnale, quod fit sole ingrediente Libram. Ita enim distinguuntur quatuor anni partes, ut sole ingrediente Arietem incipiat *ver*, in Cancro *aestas*, in Libra *autumnus*, in Capricorno *hiems* principium sumat. Latini tamen agricolae aestatis initium ponebant VII. id. Maii, ut est apud *Varr. R. R.* 1, 28. et *Colum.* 11, 2., [*ab ortu Vergiliarum. cf. *Voss.* ad *Virg. G.* 1, 138.] vel pridie id. Maii, ut est apud *Ovid. Fast.* 5, 600., finem vero VII. id. Aug., ut *Varro ibid.* docet, vel pridie id. Aug., ut scribit *Colum. loc. cit.* et *Plin.* 18, 31, 74. Porro *aestas* dicta est ab aestu, hoc est calore, ut *Varr. L. L.* 5, 2. tradit. *Cic. Senect.* 4. Refrigeratio aestate, et vicissim aut sol, aut ignis hibernus. *Id. Divin.* 1, 42. Arabes campos, et montes hieme, et aestate peragrantes. *Id. Manil.* 12. *in fin.* Bellum extrema hieme apparavit, ineunte vere suscepit, media aestate confecit. *Id. Oeconom.* apud *Non.* 2, 702. Cum affecta jam prope aestate uvas a sole mitescere tempus est. Sic *Id. Verr.* 2, 5, 31. Aestate summa. Et *Sall. Jug.* 65. Aestas exacta. *Cic. Att.* 4, 2. Aestate ineunte. Sic *Virg. A.* 1, 430. Aestate nova. *Tac. Ann.* 2, 23. Aestate jam adulta. *Sall. fr.* apud *Serv.* ad *G.* 1, 43. Nova aestas, adulta, praeceps. ¶ Eleganter genitivus anni adjungitur. *Gell.* 2, 21. Nox fuit, et clemens mare, et anni aestas. *Id.* 19, 5. Aestate anni flagrantissima [*cf. *Gronov.* ad h. l.]. ¶ Interdum pro anno ponitur, a poetis quidem per metalepsin; ab historicis vero alia ratione, nempe quia bella aestate fieri solent. *Vell.* 2, 47. Novem denique aestatibus vix ulla non justissimus triumphus emeritus. Et 81. Tertia aestate reversus in Armeniam, etc. *Tac. Ann.* 6, 39. Quae duabus aestatibus gesta. [*V. quos in hanc rem laudat *Arntzen.* ad *Aur. V. V. Ill.* 23, 3.] ¶ Quia aestate dies fere sereni decurrere solent, hinc *aestas* aliquando pro aere sudo, et sereno caelo ponitur: *Virg. G.* 4, 59. Per aestatem liquidam. [*cf. *Voss. ib.* 138.] *Id. A.* 6, 707. ubi apes aestate serena etc. ¶ *Aestates* apud *Plin.* sunt maculae, quae in cute ex calore solis enasci aestate solent: 28, 12, 50. Aestates, et quae decolorem faciunt cutem, fimum vituli emendat. [*Propria signif. plurali utitur *Lucr.* 6, 373. aestatibus hiemes confligunt.] ¶ *Aestati* pro *aestate* metri causa. *Lucr.* 6, 712. Nilus in aestati crescit, campisque redundat. Alii tamen reponunt *aestate:* neque enim desunt apud poetas hujusmodi licentiae exempla. [**Eichstaedt.* exhibuit: in aestatem. ¶ *Aestas* et *aetas* commutantur passim. V. ad *Sil.* 3, 383. *Virg. G.* 3, 190.]

[AESTHĔSIS, eos, f. 3. αἴσθησις, sensus, actus sentiendi. Cognomen muliebre Romanum. *Inscr.* apud *Grut.* 868, 8. Julia Aesthesis. *F.*]

AESTĬFER, a, um, adj. aestum caloremque habens, sumiturque tum active pro eo, qui calorem habet, tum pro eo, qui calorem patitur. Active. *Virg. G.* 2, 353. ubi hiulca siti findit Canis aestifer arva. *Lucr.* 1, 663. Aestifer ignis. [* *Cic. Arat.* 111. *Lucr.* 5, 612. sol. *ib.* 641. aestiferas usque in partes et fervida signa. *Sil.* 1, 194. cancer. *id.* 14, 585. et interpp. ad hos ll.] Passive. *Sil.* 17, 448. Aestiferi campi Garamantum. *Lucan.* 1, 206. Aestiferae Libyes arva.

AESTĬFLŬUS, a, um, adj. aestu aquarum fluens. *Solin. fragm. Pontic.* 3. apud *Pithoeum p. m.* 267. Quaeque sub aestifluis Thetys humida continet antris.

AESTĬMĀBĬLIS, le, adj. τιμητὸς, qui aestimari potest. *Cic. Fin.* 3, 6. Aestimabile esse dicitur id, quod aliquod pondus habeat dignum aestimatione, contraque inaestimabile, quod sit superiori contrarium.

AESTĬMĀTĬO, onis, f. τίμημα, actus aestimandi: judicium de pretio, seu valore alicujus rei. *Cic. Verr.* 2, 2, 53. In censu habendo potestas omnis aestimationis habendae censori permittitur. *Id. Verr.* 2, 3, 91. Aestimatio frumenti [**ib.* 92. genus aestimationis sc. frumenti. Est autem aestim. fr., quum praetores, legati, quaestores pro frumento, quod in eorum cellam imperatur, pecuniam accipiunt ab aratoribus, et quidem tantam; ut ipsis utilius sit accepisse, aratoribus dedisse. *id. Or.* 1, 54. Erat enim Athenis, reo damnato, si fraus non capitalis esset, quasi aestimatio poenae; i. e. poterat reus ipse, quam poenam commeruisset, aestimare. Notissimum est exemplum Socratis; v. *ib.* et *Xenoph. Mem.* 1, 1. *Cic. Rep.* 2, 35. *in f.* levis aestumatio pecudum in multa constituta est.] *Id. Par.* 6. *ad f.* Aestimatio census. *Id. Cluent.* 41. *ad f.* Aestimatio litium. V. AESTIMO. *Ulp. Dig.* 1, 8, 9. Aestimationem non recipit res sacra. *Liv.* 5, 25. (*Paul. Dig.* 17, 2, 17.) venire in aestimationem; *Caes. B. C.* 1, 87. aestimationem aequam facere. *id. ib.* aestimatio possessionum, qua de re cf. *Suet. C.* 42. qui narrat Jul. Caesarem, exacto civili bello, decrevisse, ut veteres debitores creditoribus satisfacerent, datis in solutum possessionibus ea aestimatione, qua fuissent ante civile bellum, deducto etiam summae aeris alieni, quidquid usurae nomine a debitore numeratum fuisset, qua conditione quarta pars fere crediti deperibat. Hinc *Cic. Fam.* 13, 8. A. M. Laberio C. Albinius praedia in aestimationem accepit, *h. e.* quanti aestimata fuere secundum legem Caesaris, tanti in solutionem accepit. ¶ Hinc factum, ut aestimatio poneretur pro re quavis aestimata, praecipue de possessione aestimata, adeoque pro quovis praedio diceretur; sed ita, ut ad illam Caesaris legem ubique respicerent scriptores. *Cic. Fam.* 9, 18. Quando, ut video, aestimationes tuas vendere non potes, *h. e.* praedia, quae per aestimationem a debitoribus tuis accipere coactus es lege Caesaris. *Id. ib.* 16. *ad fin.* Non sis eo consilio, ut cum me hospitio recipias, aestimationem te aliquam putes accipere, *h. e.* [*per jocum quidem] jacturam aliquam facere rei familiaris: qui enim praedia in solutionem debiti a debitoribus lege Caesaris accipiebant, jacturam faciebant, ut dictum est. *Id. Att.* 12, 21. quod accipienda aliqua sit et danda aestimatio. *Id. Fam.* 5, 20. *ad f.* Nolles a me hoc tempore aestimationem accipere; nam numeratum si cuperem, non erat, i. e. nolles a me exigere, ut in solutionem debiti mei possessionem aliquam tibi cederem, aestimatam, quanti esset pecunia, a te mihi mutuo data. Ita etiam *id. Att.* 12, 25. Mihi et res et conditio placet, sed ita ut numerato malim quam aestimatione. Cicero hoc loco de emendis cujusdam Silii hortis loquitur, aitque, se eos emere malle pecunia numerata, quam aliam possessionem dando aestimatam tanti, quanti valerent ipsi horti. Similiter *Jul. Dig.* 45, 1, 54. offerre aestimationem operae, i. e. pretium ejus operae, quanti scilicet aestimata fuit. Igitur de valore, ut in supp. locis.

¶ Ponitur interdum pro ipso rei alicujus pretio. *Catull.* 12, 11. mihi linteum remitte, Quod non me movet aestimatione, Verum est μνημόσυνον mei sodalis. ¶ Item generatim pro quocunque judicio de natura aut dignitate alicujus rei. *Cic. Fin.* 3, 6. Aestimabile esse dicitur id, quod aliquod pondus habeat dignum aestimatione, quam ille ἀξίαν vocat. [*Scilicet Stoicorum haec erat sententia, solam quidem virtutem esse bonum, sed esse tamen praeterea res dignas aestimatione aliqua, *h. e.* ut proponerentur aliis ac sumerentur, tanquam valetudinem rectam, honores etc. cf. *ib.* 3, 10, 13. *Acad.* 1, 10. *Ern. in cl. Cic.* — *Liv.* 3, 63. semper aestimationem arbitriumque ejus honoris penes senatum fuisse, i. e. senatum judicasse etc. *id.* 4, 41. non militis de imperatore aestimationem esse. Sed legendum h. l. *Exist.* v. *Gron.* et *Drak.* ad h. l. ¶ Aestimatio quid differat ab existimatio docet *Gron.* ad *Gell.* 1, 3. Existimatio, inquit, interdum est sensus, sententia, judicium et facultas illa mentis, per quam de re opinamur vel judicamus, et eam vel magni vel parvi facimus: sed pro taxatione, judicatione pretii, compositione rerum, ut intelligatur, quid anteferendum, quid posthabendum sit, non puto *existimationem* dixisse veteres.] *Curt.* 3, 1. Quanta esset altitudo intueri jubent, ac nuntiare Alexandro, non eadem ipsum, et incolas aestimatione munimenta metiri. *Id. ib.* 6. Secreta aestimatione pensare aliquid. *Tac. Hist.* 1, 14. Aestimatione recta severus, deterius interpretantibus tristior habebatur. *Plin.* 7, 50, 51. Quid quod aestimatione nocturnae quietis, dimidio quisque spatio vitae suae vivit? *Vell.* 2, 127. Semper infra aliorum aestimationes se metiens, *h. e.* honorifica judicia. [*id.* 97. adversus amicos aequa ac par sui aestimatio, ibique *Ruhnk.* Hinc passim interpretantur aestimationem pro jure aestimationis, quanquam hoc vix necesse est, ut *Liv.* 43, 2. frumenti aestimationem habere. ¶ Male putavit Noster poni etiam posse pro existimatione, ut *Suet. A.* 3. Sed v. intpp. ad h. l. et nos infra s. v. AESTIMO et AESTIMATOR.]

AESTĪMĀTOR, oris, m. qui rei alicui pretium statuit, ἀποτιμητής. *Cic. Par.* 6. *ad f.* Callidi rerum aestimatores prata, et areas quasdam magno aestimant. *Id. Pis.* 35. *in f.* Unus tu aestimator, unus venditor frumenti omnis fuisti. ¶ Item generatim qui de re aliqua judicat. *Cic. Marcell.* 5. Nemo erit tam injustus rerum aestimator, qui dubitet etc. *Id. Or.* 41. Quis tandem id justus rerum aestimator reprehenderet? *Id. Fin.* 3, 2. Aequissimus studiorum aestimator et judex. [*ibique *Görenz.*] *Val. Max.* 3, 2, *n.* 24. Optimus virtutis aestimator. *Curt.* 8, 1. Immodicus aestimator sui. *Plin. Pan.* 21. Aestimator parcissimus suorum beneficiorum. [*Ruhnk.* ad *Muret.* I. p. 43. *existimator*, inquit, est judex; *aestimator* qui pretium constituit, res inter se componit, ut, quid praeferendum, quid posthabendum sit, intelligat.]

AESTĪMĀTŌRĬUS, a, um, adj. ad aestimationem pertinens. Aestimatoria actio dicitur a JCtis, quae proponitur tollendae dubitationis causa, quando scilicet ambigitur de nomine contractus alicujus, utrum venditionis sit, an conducti, an locati, an mandati; tunc enim datur actio in personam, quae *aestimatoria* dicitur, per quam qui rem aliquam vendendam suscepit, aut ipsam incorruptam reddere cogitur, aut ejus aestimationem. *Ulp. Dig. l.* 19. *t.* 3. qui inscribitur *De Aestimatoria.* Praeterea aestimatoria dicitur ea actio, quae alio nomine ab iisdem JCtis appellatur *actio quanto minoris*, hoc est quanto minoris res fuit contractus tempore, quam quanti empta est: et instituitur ad indemnem servandum emptorem, qui in re empta vitium aliquod detexit, quod dolose venditor tacuerat: et dicitur *aestimatoria*, quia intervenit aestimatio rei vitiosae venditae. Ejus mentio fit saepe *Dig.* 21, 1, 43. et 48. et alibi. *Cajus* etiam *ib. l.* 18. *aestimatorium judicium* appellat. Plura de his JCti.

AESTĪMĀTUS, us, m. aestimatio. In sexto casu. *Plin.* 11, 15, 15. In aestimatu est mel e thymo, coloris aurei, saporis gratissimi, *h. e.* aestimatur tanquam pretiosum. *Macrob. Sat.* 1, 16. *post med.* Aestimatu aetatis.

AESTĪMĀTUS, a, um, partic. ab aestimo, dicitur de rebus, de quarum pretio judicium factum est, ἀποτιμηθείς. *Plin.* 33, 13, 57. Aestimatus assibus quinis. *Et* 35, 6, 20. Viride Appianum aestimatum sestertiis in libras. *Festus:* Aestimata poena ab antiquis ab aere dicta est, qui eam aestimaverunt aere, ovem decussi, bovem centussi, *h. e.* multa pecuniaria a judice taxata. *Nep. Milt.* 1. Litem aestimatam solvere. V. AESTĪMO. ¶ Item perpensus, judicatus. *Tac. Ann.* 6, 12. Lectum aestimatumque carmen.

AESTĪMĬA, ae, f. idem est q. aestimatio, teste *Festo.* Ex hoc *Festi* loco concinnavit *Roevardus*, deinde *Funccius*, particulas illas in *Leg.* XII. *Tabular. tab.* 2. Aerisque aestimiam praedicato, et *tab.* 7. Noxam aestimiam offerto.

AESTĪMĬUM, ii, n. aestimatio. *Frontin. de Colon. p.* 127. *Goes.* Alia loca pro aestimio ubertatis praecisa sunt. *Hygin. de Limit. ib. p.* 152. Possessiones pro aestimio ubertatis angustiores sunt assignatae.

AESTĪMO, as, avi, atum, a. 1. τιμάω, pretium valoremque alicui rei statuo, aestimationem facio; [idem ac perpendo, trutino: verbum ductum ab *aere*, pretio ceterarum rerum. Utrum vero posterior pars verbi ab ipso τιμάω sit, quod placet *Vossio*, vehementer addubito, quod sic vox hybrida esset, et quod repugnat modus syllabae paenultimae, quae in verbo Graeco longa est. Quare malim illud *timo* vel *tumo* esse tantum productionem verbi, ut in *autumo*, et in nominibus *legitimus*, *maritimus*. *F.*] *Cic. Dom.* 44. Domum emit prope dimidio carius, quam aestimabat. *Id. Verr.* 2, 3, 92. Aestimare frumentum III. denariis. *Id. Verr.* 2, 4, 16. Aestimare aliquid tenuissime. *Id. Verr.* 2, 5, 9. Aestimare aliquid pecunia. *Id. Fin.* 2, 17. Magni aestimare pecuniam. *Id. Par.* 6. *ad f.* Prata et areas magno aestimare. ¶ *Aestimare litem* est decernere, quanta pecunia a reo post damnationem solvenda sit: atque hac ratione *lis* ponitur pro re, de qua lis est. Haec autem aestimatio locum habebat praecipue in judicio repetundarum, et peculatus. [*Omnino de hac formula cf. *Beier.* ad *Cic. or. p. Tullio, exc.* IV. *p.* 265.] Tunc enim damnato reo inibatur ratio furtorum ejus, damnique illati, et ad certam pecuniae summam redigebatur, quae ex ejus bonis solvenda erat. Duae enim res, inquit *Ascon. ad Cic. Verr.* 1, 2, 13., consequebantur damnationem, altera redditio pecuniae iis, ad quos pertinebat, auctioni subjectis bonis rei: altera exsilium, si de judicio repetundarum loquamur; nam in aliis judiciis non semper exsilii poena, sed aliquando sola pecuniae multa indicebatur. Interdum etiam fiebat litis aestimatio sine accusatione, et judicio, cum scilicet confesso reo pecuniae summa statuebatur solvenda. Quod si reus solvendo non esset, agebatur in eos, ad quos ea pecunia pervenisset. *Cic. loc. cit.* Septimio senatore damnato de pecuniis repetundis, lis aestimata est eo nomine, quod ob rem judicandam pecuniam accepisset. [*id. ib.* 5, 49, 128. In quaestione peculatus lites severe aestimatae laudantur *Cic. Mur.* 20, 42.] *Id. Rabir. Post.* 4. Sunt lites aestimatae A. Gabinio, nec praedes dati etc. *Id. Cluent.* 41. *ad fin.* Hoc quotidie fieri videmus, ut reo damnato de pecuniis repetundis, ad quos pervenisse pecunias in litibus aestimandis statutum sit, eos illi judices absolvant; quod cum fit, non judicia rescinduntur, sed hoc statuitur, aestimationem litium non esse judicium. Et *ib.* Omni contentione pugnatum est, ut lis haec capitis aestimaretur, *h. e.* ut lis haec, quae capitis erat, ad pecuniae solutionem reduceretur. Ita *Manut.* exponit. Translate *Liv.* 45, 24. Voluntatis nostrae tacite velut litem aestimari vestris inter vos sermonibus audio. ¶ Est etiam alia ratio *litis aestimandae*, extra judicia peculatus, et repetundarum. Nam cum de re aliqua controversia est, *aestimare litem* dicitur judex, qui pretium statuit ejus rei, de qua lis est. [*Sive, quod idem est, lis ponitur in his locis pro sumptibus, quae reo damnato sive ei, qui causa cecidit, solvendi sunt. Fiebat hoc vel in arbitriis vel in judiciis. In arbitriis quidem sive quod idem est, per arbitros *Cic. in Clod. et Cur.* 6, 1. At sum, inquit, absolutus. Novo quidem more, cui uni absoluto lites aestimatae sunt, ibique *Beier.* et, quod affert Noster, *Caes. B. G.* 5, 1. Arbitros dat, qui litem aestiment poenamque constituant, h. e. qui damnum illatum aestiment, quantaque pecunia compensandum sit, constituant. Deinde in judiciis, ut in causa proditionis *Nep. Milt.* 7. causa cognita, capitis absolutus, pecunia multatus est, eaque lis L talentis aestimata est, quantus in classem sumtus factus erat. Cf. *id. Cim.* 1, 1. *Timoth.* 3, 5.] *Cajus Dig.* 13, 3, 4. Si merx aliqua, quae certo die dari debebat, petita sit, veluti vinum, oleum, frumentum, tanti litem aestimandam, quanti fuisset eo die, quo dari debuit. *Ser. Sulpic.* ap. *Gell.* 4, 4. Si post sponsalia uxor non dabatur, aut non ducebatur, judex, quamobrem data, acceptave non esset uxor, quaerebat. Si nihil justae causae videbatur, litem pecunia aestimabat, quantique interfuerat, etc. ¶ *Aestimare nomina alicui*, dictum a similitudine aestimationis litium, est statuere et decernere quantitatem pecuniae, quae ab aliquo debiti nomine solvenda est. *Cic. Verr.* 2, 1, 39. Illarum rationum illa sunt nomina, quae Dolabellae sunt aestimata. ¶ Translate est rei cujuslibet pretium, qualitatem, vim dignoscere, ac de ea judicium ferre, κρίνω, ὀρίζω. *Cic. in Senat.* 6. *ad f.* Ii expendunt et aestimant voluptates, sententiamque dicunt, et judicant, quantum cuique libidini tribuendum esse videatur. *Id. Fin.* 3, 3. *in f.* Magno aestimare virtutem. [*Ib.* 4, 23. nonnihilo aestimandum sit. *Suet. Cal.* 39. tam magno aestimari honorem coenae suae. *Liv.* 40, 55. magno te aestimaturum. *Id.* 41, 20. magno aestimantibus se. Cf. *Ernest. et Schaefer.* in *Gloss. Liv.* Plura de ablat. ejusque ratione v. apud *Zumpt. gr. lat.* §. 73, 10. *n.* 2. *Ramshorn.* §. 109.] *Id. Att.* 7, 15. Auctoritatem alicujus magni aestimare. *Id. Rosc. Com.* 10. Nemo illum ex trunco corporis spectabat, sed ex artificio comico aestimabat. Et *ib.* Vulgus ex veritate pauca, ex opinione multa aestimat. *Catull.* 5, 2. Rumoresque senum severiorum Omnes unius aestimemus assis. *Nep. Cat.* 1. Quod non minoris aestimamus, quam quemlibet triumphum. *Sall. Jug.* 35. Aestimabitis, qualis illa pax aut deditio sit, ex qua, etc. *Ulp. Dig.* 5, 1, 5. Praetoris est aestimare, an sua sit jurisdictio. *Call. Dig.* 1, 18, 9. Aestimare debet, utrum, etc. Ita *Torrentin.*, alii *existimare.* *Suet. Aug.* 57. Quantopere dilectus sit, facile est aestimare. *Justin.* 30, 4. Nec Macedonas veteri fama, sed praesentibus viribus aestimandos. *Hor. Ep.* 2, 1, 48. virtutem aestimat annis, *h. e.* ex vetustate. *Tac. G.* 6. In universum aestimanti, plus penes peditem roboris. [*Eadem formula apud *eund. Agr.* 11. Absolute utitur *id. ib.* 18. aestimantibus, quanta futuri spe tam magna tacuisset. *Ammian.* 25, 4. ut aestimaretur, seq. acc. c. inf.] *Id. Hist.* 2, 23. Prave aestimare. *Id. Agr.* 1. Optime aestimare. *Curt.* 5, 5. Aestimare aliquid vita, *h. e.* aeque carum, ac vitam. *Id.* 10, 5. Juste aestimare aliquem. *Martial.* 11, 1. Ecquid te satis aestimas beatum? [*Aestimare absolute positum idem est quod dignum aestimare s. dignari aliquem aliqua re ap. *Tac. Agr.* 5. electus, quem contubernio aestimaret i. e. magni aestimaret s. honore haberet *id. A.* 15, 2. fama quae neque summis mortalium spernenda est et a Diis aestimatur.] ¶ Pro existimare, putare, rarum est. *Phaedr.* 3, 4. Ridicule hoc magis dictum, quam vere aestimo. Et 4, 17. Turpe aestimantes aliquid commissum a suis. *Caes. B. G.* 3, 20. Aquitania, quae pars et regionum latitudine, et multitudine hominum, ex tertia parte Galliae est aestimanda. Sunt qui putant ap. *Phaedrum* priore loco legi debere *extimo*, quod sit contractum ab *existimo*, ut *dixti* pro *dixisti*. Sed hoc ex conjectura: quae etiam in posteriore locum habere potest. Apud *Caesarem* vero al. leg. *existimanda.* *Sall. Cat.* 8. Atheniensium res gestae, sicuti ego aestumo, satis amplae magnificaeque fuere. *Id. ib.* 31. Ne aestumarent, sibi perdita republica opus esse. [*De omnibus, quos hic laudat Noster, locis, pluribus egerunt, qui eos interpretati sunt, ad *Phaedr. Burm.*, ad *Sall. Cort.*, ad *Caes.* et *Sall. Herzog.* et *Kritz.*, probaruntque in his quidem ex parte *aestimare* praeferendum esse. Contra *existimandi* v. praeferendum *Suet. Cal.* 60. conditionem illorum temporum etiam per haec existimare quivis potest; cf. *Bremi*, qui bene monet, hujus aevi scriptores solitos esse dicere: existimare quid pro existimare de al. re, cf. etiam *Oudend.* et *B. Crus.* Porro recte habet exist. *ib. A.* 57. facile est existimare. *Ib.* 35. quo tempore existimatur lorica munitus praesedisse. Cf. de hac verborum confusione *Schaefer.* ad *Plin. ep.* 4, 9, 18. (coll. 4, 14, 6. 6, 13, 6. *Pan.* 38, 4. ibique *Schwarz.* Optime autem de discrimine ipso exposuit *Gron.* ad *Liv.* 4, 41. 34, 2. ad *Justin.* 12, 6, 5. ad *Gell.* 1, 3. quem locum exscripsimus supra sub AESTIMATIO *in f.* — Fortasse illa utriusque vocis confusio concedenda est scriptoribus infimis, ut *Hygin. fab.* 27, 29. et saepius apud illum. Recte autem ap. *Gell.* 2, 23. quem nonnulli huc trahi volebant, nunc exhibetur: quid de illo loco *existimari* debeat, pro *aestimari*, quod antea legebatur.] *Macr. Sat.* 2, 8. Multi, ut aestimo, in hoc a Varrone dissentiunt. ¶ In plerisque *Plauti* [*Sall. Cic.*] codd. saepe legitur *aestumo* prisco more scriptum.

AESTĪVĀLIS, le, adj. idem quod aestivus. *Hygin. Astron.* 3, 24. Virgo dextera manu circulum aestivalem tangit, *h. e.* tropicum Cancri. Quaedam edd. habent *aequinoctialem*, sed videtur esse mendum. [Legitur etiam in *Not. Tir. p.* 113. *Aestivalis. F.*]

*AESTĪVĀRIUM. V. AESTUARIUM.

AESTĪVĒ, adv. *Pl. Men.* 2, 1, 30. Aestive admodum viaticati sumus: i. e. tenuiter, admodum parce, joculari translatione ducta a militibus, qui iter aestate facturi, parcum viaticum secum portant, tum quia cum dies longiores sint, maturius perveniunt quo tendunt, tum quia etiam inter eundum facile provident sibi de frugibus terrae: cum contra hieme id facere non possint, conditis ubique frugibus, et nuda tellure. Ita plerique explicant cum *Turnebo* 18, 15. Alii cum *Lambino* ducunt a vestibus, quae aestate tenues et leves adhibentur.

AESTĪVO, as, avi, atum, n. i. τὸ θέρος διάγειν, propter aestum evitandum alicubi commorari: quemadmodum *hibernare* est hiemem aliquo in loco transigere. *Varr. R. R.* 2, 1. Greges ovium longe abiguntur ex Apulia in Samnium aestivatum. Et 2. Mihi greges in Apulia hibernabant, qui in Reatinis montibus aestivabant. *Plin.* 12, 5, 11. Intra sepem eam aestivant pastores, opacam pariter etc. *Suet. Galb.* 4. Idque Tusculum, ubi aestivare consueverat, avexit. *Id. Vesp.* 24. Reatina rura, ubi aestivare quotannis solebat. Adde *Stat. Silv.* 4, 22. Interdum accipitur generatim pro aestatem traducere. *Id. Th.* 5, 15. Jam Borean, imbresque pati, jam nare solutis Amnibus, et nudo juvat aestivare sub Haemo. ¶ Sol etiam *aestivare* dicitur, cum

per aestatem calores effundit. *Colum.* 11, 2. *a med.* Vinacea ita in media parte acinorum sunt, ut et a sole aestivante et a ventis protegantur. Plerique *codd.* et *editt.* habent *aestuante.* [*melius. *Schneideri ed.* habet.]

*AESTIVOSUS, a, um, *Colum.* 5, 8, 5. aestivosis locis. Sed *Schneider.* ex edd. antiquis *aestuosis* dedit.

AESTIVUS, a, um, adj. θερινός, qui est aestatis, vel aestate fit. *Cic. Att.* 5, 14. Aestivos menses rei militari dare, hibernos jurisdictioni. *Id. Verr.* 2, 5, 31. Aestiva tempora, aestivi dies. [*Lucr.* 5, 614. aestivis e partibus sol Aegocerotis brumales adit flexus. *ib.* 638. aestivis signis solem detrudere. *Suet. Aug.* 31. vernis floribus et aestivis.] *Id. Q. Fr.* 3, 1, 1. Aestivus locus, *h. e.* aptus ad aestivandum. Sic *Martial.* 8, 61. sub urbe rus habemus aestivum. *Flor.* 1, 11. Praeneste aestivae deliciae. *Ov. Met.* 13, 667. Umbra aestiva. *Hor. Od.* 1, 22, 18. Aura aestiva. *Virg. G.* 4, 28. Sol aestivus. *Plin.* 9, 47, 71. *aestiva animalia* appellat culices, pulices, pediculos, et alia hujusmodi, quae aestate homines infestant, hieme vero aut moriuntur, aut latent. (Eadem ratione *aestivas aves* dixit *Liv.* 5, 6. quae aestate visuntur solum, hieme recedunt, aut delitescunt.) *Id.* 12, 15. Myrrha aestiva, *h. e.* quae aestate inciditur. *Vell.* 2, 114. Expeditiones aestivae, *h. e.* quae aestate fiunt. *Liv.* 22, 14. Nos hic pecorum modo per aestivos saltus deviasque calles exercitum ducimus, [*i. e. saltus, quo pecudes aestivandi causa aguntur.] *Claud. VI. Cons. Honor.* 389. aestivae falces, *h. e.* quae aestate ad metendum adhibentur. *Id. B. Gild.* 54. Aestivae classes, *h. e.* quae aestate navigant. *Ulp. Dig.* 43, 19, 1. Aestiva aqua ea est, qua aestate sola uti expedit: sicut diximus vestimenta aestiva, saltus aestivos etc. Sermo est de iis praecipue aquis, quae ad irrigandos agros derivantur. *Hyg. Astron.* 3, 9. 10. 11. etc. Circulus aestivus. [*Plin.* 11, 15, 15. mellatio, i. e. quae aestate instituitur. *id.* 2, 47, 47. ventus aestivus a) is est, qui aestate flat; b) ventus, qui ex ea regione flat, unde sol aestate oritur; *Plin. l. l.* aestivo illi (vento), cujus ex adverso est Africus i. e. Caeciae.] *Suet. Cl.* 1. Supremum diem obiit in aestivis castris, *h. e.* in quae media aestate milites secedunt quietis, et vitandi caloris causa. [*Mira interpretatio! Aestiva castra opp. hibernis; nihil amplius. Alio enim prorsus modo haec atque illa exstructa erant.] Haec dicuntur saepius *aestiva, orum*, τὰ θερινά. *Cic. Att.* 5, 17. Dum in aestivis essemus. *Id. Fam.* 2, 13. Mihi erat in animo, cum prima aestiva attigissem, militaremque rem collocassem, decedere. *Suet. Caes.* 39. Dimittere cohortes in aestiva. Ac de urbe *Curt.* 5, 8, 1. Urbem hanc nunc tenent Parthi; eaque aestiva agentibus sedes est. [*Ironice *Cic. Verr.* 2, 5, 37. Ac primo ad illa aestiva Praetoris accedunt (praedones)]. ℙ Interdum aestiva dicitur integrum aestatis tempus, quod ad res militares gerendas aptum est; [*licet usque in hiemem producatur. cf. *Manut.* ad *Cic. Fam.* 2, 7. *post med.* *Cic. Pison.* 40. Nulla ex trinis aestivis gratulatio. *Id. Fam.* 3, 9. *in f.* Aliis rebus additis, aestivisque confectis [*id quod Saturnalibus demum, i. e. XIV. Kal. Jan. factum est.] *Vell.* 2, 105. Perducere aestiva in mensem decembrem, *h. e.* usque ad decembrem res gerere. ℙ Item loca, ubi greges aestatis tempore pascuntur, et aestivant. *Plin.* 24, 6, 19. Plus quam lactis herbidos per montium aestiva potus. *Virg. G.* 3, 471. Nec singula morbi Corpora corripiunt; sed tota aestiva repente, Spemque gregemque simul, *h. e.* pecora, quae in aestivis pascuntur: metonymia. Adde *Varr. R. R.* 2, 1. *ad f.* [*cf. supra *Liv.* locum.]

*AESTRAEENSIS, is, ad Aestraeum pertinens, Macedoniae, sive Paeoniae urbem, quam *Ptol.* Αἴστραιον vocat, ejusque incolas Αἰστραίους. *Plin.* 4, 10, 17. Idomenenses, Doberi, Aestraeenses. *B. A.*]

*AESTRAEUM, i, opp. in Illyria graeca, *Ptol.* ℙ Itidem in Macedonia. *Liv.* 40, 25. Sed *Drak.* Astraeum exhibuit.

AESTŬABUNDUS, a, um, adj. aestuans. *Pallad.* 11, 77. Cum moveris, mundo linteo tegas, per quod facile confectio aestuabunda suspiret.

AESTŬANS, antis, part. v. *aestuo*, aestum habens, ebulliens, fervens, καυσούμενος. *Plin.* 17, 4, 2. Refrigerare aestuantia. *Colum.* 11, 2. Sol aestuans. *Pallad.* 11, 14. Vina aestuantia. *Curt.* 8, 9. Purgamenta freti aestuantis. ℙ Translate est agitatus, perturbatus, incitatus, nimia anxietate sollicitus. *Cic. Fl.* 20. Hunc aestuantem et tergiversantem judicio ille persequitur. *Id. Har. resp.* 1. Exsanguis atque aestuans se e curia repente proripuit. *Id. Fat.* 8. Hoc loco Chrysippus aestuans etc. *Sall. Jug.* 98. Quae cum multos dies noctesque animo aestuans agitaret. *Catull.* 63, 47. Animo aestuante.

AESTŬARIUM, ii, n. [*ἀνάχυσις, *Strab.* 3. p. 140.] locus est in maris litore, ubi terra recedit, sinumque facit, marinis aquis modo refertus, modo vacuus, ex inundationibus freti, ita dictus, quod aqua ibi aestuat et ebullit, utpote in angustiis clausa, ex accessu, et recessu maris. *Festus:* Aestuaria sunt omnia, qua mare vicissim tum accedit, tum recedit. *Plin. ep.* 9, 33. Adjacet mari navigabile stagnum, ex quo in modum fluminis aestuarium emergit, quod vice alterna, prout aestus aut repressit, aut impulit, nunc infertur mari, nunc redditur stagno. *Plin.* 5, 1, 1. Affunditur aestuarium e mari, flexuoso meatu. *Id.* 3, 26, 30. Illyrici ora mille amplius insulis frequentatur, natura vadoso mari, aestuariisque tenui alveo intercursantibus. *Caes. B. G.* 3, 9. Itinera concisa aestuariis. [*Hinc accepit Onoba, oppidum Hispaniae, quoniam mare ad eam multa aestuaria efficiebat, cognomen Aestuaria. *Plin.* 3, 1, 3. Hinc translate *Tertull. Spectac.* 27. Quid facies in illo suffragiorum impiorum aestuario deprehensus? ℙ *Aestuaria* etiam dicuntur piscinae maritimae, ubi aqua non sit reses, sed continuo maris aestu reciprocetur. *Varr. R. R.* 3, 17. Hortensius piscinas M. Luculli despiciebat, quod aestuaria idonea non haberet, ac residem aquam in locis pestilentibus habitarent pisces ejus. Alii perperam leg. *aestivaria. Val. Max.* 19, 1. C. Sergius Prata peculiaria sibi maria excogitavit, aestuariis intercipiendo fluctus, pisciumque diversos greges separatis molibus includendo, ut nulla tam saeva tempestas incideret, qua non oratae mensae varietate ferculorum abundarent. Dicitur etiam de recessu fluminum intra ripas. *Plin.* 3, 1, 3. Inter aestuaria Baetis, oppidum Nebrissa. [*Caes. B. G.* 2, 28. in aestuaria ac paludes collecti. Ea aestuaria effecerat fluvius, ripas egressus.] ℙ Praeterea *aestuaria* dicuntur spiramenta, quae defodiuntur ab iis, qui puteos fodiunt. Nam cum offendunt locum vaporibus gravissimis et aestuantibus abundantem, qui fodientium spiritum intercludit, coguntur circa excavare meatus, per quos ii vapores exaestuent et exhalent. *Plin.* 31, 3, 28. Tunc secundum puteum dextra ac sinistra fodiunt aestuaria, quae graviorem illum halitum recipiant. Adde *Vitruv.* 8, 7. et *Pallad.* 9, 9. [*cf. nos sub v. AESTUS.]

AESTŬATIO, onis, f. actus aestuandi. Translate. *Plin.* 18, 1, 1. Relictis aestuationi suae istis hominum turbis, *h. e.* furori, perturbationi. In quibusdam MSS. *exustioni* legi testatur *Harduin.*

*AESTUI, orum, *Tac. G.* 45, 3. Dextro Suevici maris littore Aestuorum gentes alluuntur. Al. *Aestyorum*, al. *Estuorum.* Ii sunt populi, qui h. *Esthen* appellantur. cf. interpp. ad h. l.

AESTŬO, as, avi, atum, n. 1. αἴθω, καυσοῦμαι, aestu ferveo, proprie dicitur de igni; primitivum enim esse videtur gr. v. αἴθω, unde etiam Auster; ignis aestuat, quum vires sumit, intenditur, et vehementius agitatur. *Virg. G.* 4, 263. Aestuat, ut clausis rapidus fornacibus ignis. *Ov. Met.* 4, 64. Quoque magis tegitur, tectus magis aestuat ignis. allegorice h. l. de amore loquitur. Deinde de effectu ignis omninoque calore fervente. *Cic. Ac.* 4, 22. Ille cum aestuaret, umbram secutus est. inest hic allegoria. *Id. Tusc.* 2, 14. Sitiendo, algendo, aestuando. *Ov. Met.* 12, 514. Aestuare sub pondere. *Colum.* 2, 3. Merum faucibus, si boves aestuaverint, infundat. *Juvenal.* 3, 103. Si dixeris, aestuo, sudat. *Pl. Poen. prol.* 43. Nunc dum scriblitae aestuant, occurrite. *Virg. G.* 1, 107. exustus ager morientibus aestuat herbis. *Propert.* 2, 28, 3. torridus aestuat aer, *h. e.* fervet, et calorem inducit. *Lucan.* 1, 16. Quaque dies medius flagrantibus aestuat horis. *Stat. Silv.* 1, 3, 7. Talis hiems tectis, frangunt sic improba solem Frigora, Pisaeumque domus non aestuat annum, *h. e.* non fervet aestu illo, quo laboratur in ludis Olympicis, qui in Elide prope Pisam aestate media celebrabantur. *Aestuare annum* hellenismus est. ℙ Significat etiam ebullire, fluctuare, agitari, diciturque de mari accedente et recedente; item de aliis aquis ebullientibus, undasque moventibus, velut si ignem suppositum habeant, [*ob similitudinem, quae est inter aquam ferventem et bullientem et mare procellis agitatum (nos *die Brandung*); ideoque etiam de fluctibus ipsis.] *Hor. Od.* 2, 6, 3. Maura semper aestuat unda. *Virg. A.* 6, 296. Turbidus hic coeno, vastaque voragine gurges Aestuat, atque omnem Cocyto eructat arenam. *Id. G.* 4, 308. tepefactus in ossibus humor Aestuat. ℙ Item de aliis rebus. *Lucr.* 5, 1095. ventis pulsa vacillans Aestuat in ramos incumbens arboris arbor, *h. e.* huc illuc agitatur. *Gell.* 17, 11. Ne quid ex esca potuque incideret in illud quasi aestuantis animae iter, *h. e.* in asperam arteriam, per quam spiritus ducitur, et emittitur, simulatque aestum maris accedentis et recedentis. ℙ Translate significat amore, desiderio, aut cupiditate flagrare: ducta translatione a prima *ferventi* significatione. *Martial.* 9, 23. Aestuet ut nostro madidus conviva ministro. *Ov. Met.* 6, 490. At rex Odrysius, quamvis secessit, in illa Aestuat. [uri in aliquo *ib.* 7, 21. 89. ardere in aliqua, *ib.* 9, 724.] *Claud. Fescenn.* 23. Quot aestuantes ancipiti gradu Furtiva carpent oscula Najades! *Id. III. Cons. Honor.* 82. de leone, stabulisque minari aestuat. *Id. Eutrop.* 1, 191. Aestuare in aurum, *h. e.* inhiare pecuniae. [*Ammian.* 21, 1. quum aestuant hominum corda; loquitur de enthusiasmo.] Dicimus etiam *aestuare desiderio, invidia*, et similia, quod est flagrare. *Cic. Fam.* 7, 18. Ut desiderio nostri te aestuare putarem. *Sall. Cat.* 24. Nam antea pleraque nobilitas invidia aestuabat. ℙ Saepius ponitur pro animo perturbatum esse, dubium, incertum, sollicitum, anxium: ducta translatione a motu maris aestuantis, et huc illuc decurrentis; vel ab iis, qui prae nimia contentione animi et vehementi cogitatione, aestuant et sudant. [*minime.] *Cic. Verr.* 2, 2, 23. Quod ubi auditum est, aestuare illi, qui dederant pecuniam: putare, nihil agi posse, absente Epicrate etc. *Sall. Or.* 2. *de rep. ord.* Aestuare, multaque in pectore volvere. *Hor. Ep.* 1, 1, 99. Aestuat, et vitae disconvenit ordine toto. *Augustus in ep. ad Liviam* apud *Suet. Cl.* 4. Semper aestuabimus, si de singulis articulis temporum deliberabimus. *Cic. Verr.* 2, 2, 30. Aestuabat dubitatione, versabat se in utramque partem non solum mente, verum etiam corpore. [cf. *Cort.* ad *Sall. Cat.* 23, 6.] *Virg. A.* 12, 2, 666. aestuat ingens Uno in corde pudor, mixtoque insania luctu, Et furiis agitatus amor, et conscia virtus. [*Ammian.* 17, 7. inter quas (opiniones) Aristoteles aestuat. *Id.* 15, 8. aestuansque diu, qua vi propulsaret aerumnas.]

AESTŬOSE, adv. cum aestu. *Hor. Epod.* 3, 17. Nec munus humeris efficacis Herculis Inarsit aestuosius. ℙ Item cum agitatione aquarum. *Pl. Bach.* 3, 3, 67. Acerrime atque aestuose absorbet, ubi quemque attigit, *de meretrice loquitur.*

AESTŬOSUS, a, um, adj. καυσώδης, aestu, calore plenus. *Cic. Att.* 5, 14. Iter conficiebamus aestuosa et pulverulenta via. *Plin.* 2, 47, 48. Auster aestuosus. *Id.* 23, 6, 55. Melimela, et reliqua dulcia, siticulosa, aestuosa. *Id.* 34, 12, 28. Aestuosissimi dies. *Colum.* 7, 10. Suillum animal aestuosissimum. [*Hor. epod.* 16, 64. al. 62. nullius astri gregem aestuosa torret impotentia, h. e. nimius ullius astri aestus calorque.] ℙ Item agitatus, fervens, procellosus; diciturque de motu aquarum fluctuantium. *Hor. Od.* 2, 7, 16. Freta aestuosa. *Id. Od.* 1, 22, 5. Aestuosae syrtes. *Catull.* 7, 5. Oraclum Jovis inter aestuosi, *h. e.* Jovis Ammonis templum, circa quod immensa arenarum aequora sunt, quae vento impulsae, in modum maris huc illuc agitantur.

AESTUS, us, m. magnus calor, fervor, αἶθος, καῦσων. *Suet. Aug.* 81. Neque frigora, neque aestus facile tolerabat. [*nota h. l. pluralem.] *Sall. Jug.* 55. Labore, et aestu languidus. *Hor. Od.* 1, 17, 18. Caniculae vitabis aestus. *Virg. G.* 3, 331. Aestibus at mediis umbrosam exquirere vallem. [*Id. ib.* 1, 297. at rubicunda Ceres medio succiditur aestu. Utroque loco intellige de summo illo meridiei calore. Plura laudat *Voss.*] *Id. A.* 2, 759. exsuperant flammae, furit aestus ad auras. *Cic. Cat.* 1, 13. Homines aegri cum aestu, febrique jactantur, etc. *Tac. An.* 15, 43. Aestu ardescere. *Vet. Poeta* apud *Cic. Tusc.* 2, 7. Aestus ulceris. *Virg. G.* 3, 459. incensi aestus. *Hor. Ep.* 1, 8, 5. oleamve momorderit aestus. ℙ Hinc ponitur etiam pro maris tempestate, agitatis vento fluctibus, undasque impetu glomerantibus, (*die Brandung*) cf. supra sub AESTUO; hinc pro fluctibus ipsis. *Virg. A.* 1, 111. Hi summo in fluctu pendent: his unda dehiscens Terram inter fluctus aperit: furit aestus arenis. *Vet. Poeta* apud *Cic. Or.* 3, 39. Undique omnes venti erumpunt, saevi exsistunt turbines, Fervet aestu pelagus. *Virg. A.* 8, 674. delphines Aequora verrebant caudis, aestumque secabant. [*Curt.* 9, 9, 18. aestus totos campos circa flumen inundaverat.] Etiam pro motu aquae in aheno ebullientis. *Virg. A.* 7, 462. magno veluti cum flamma sonore Virgea suggeritur costis undantis aheni, Exsultantque aestu latices. ℙ Ideoque etiam motus, et agitatio maris accedentis et recedentis. *Cic. Div.* 2, 14. *in f.* Quid de fretis, aut de marinis aestibus dicam? quorum accessus et recessus lunae motu gubernantur. [*cf. *Sil.* 3, 58. ibique *Drakenb.*] *Sall. fr.* apud *Gell.* 10, 26. Nactus obscuram noctem, aestu secundo, vitare proelium in transgressu conatus est. *Id.* ap. *Non.* 2, 534. Moenia oppidi stagnabant, redundantibus cloacis adverso aestu maris. *Flor.* 3, 10. Haerebat in vadis pugna, cum aestibus solitis subductus oceanus, etc. [*Ovid. Her.* 21, 42. aestus et unde refert.] Multa de maris aestu disserunt *Varr. L. L.* 8, 19. *Mela* 3, 1. et *Plin.* 2, 97, 99. ℙ Translate est impetus, vis, vehementia: ducta translatione ab aestu maris. *Cic. Leg.* 2, 4. Ne aestus nos consuetudinis absorbeat, et ad sermonis morem usitati trahat. *Id. Brut.* 81. Hunc quoque absorbuit aestus quidam non insolitae adolescentibus gloriae. Et *Or.* 3, 36. Repente te quasi quidam aestus ingenii tui procul a terra abripuit, atque in altum abstraxit. [*Quint.* 6, 2, 6. (judex) aestu fertur et velut rapido flumini obsequitur.] *Flor.* 4, 2, 64. Huc reliquias partium naufragarum quidam furoris aestus expulerat. *ib.* 2, 7. Quasi aestus et torrens fortunae. [*Quint. Decl.* 5, 5. inter illos inexplicabiles doloris aestus.] *Lucr.* 5, 1454. Aestus belli. *Hor. Ep.* 1, 2, 6. Stultorum regum, et populorum continet aestus, [*coll. v. 15.

ubi commemorat, seditionem, dolos, scelus, libidinem, iram. *Aestus pectoris* est amor apud *Ov. Her.* 16, 25. [*Heins. ib.* 4, 31.] ¶ Item perturbatio animi, dubitatio. *Cic. Div. Verr.* 14. Qui tibi aestus, qui error, quae tenebrae, Dii immortales! homini minime malo. *Plin. ep.* 9, 34. Explica aestum meum. [*cf. *Ernest.* ad h. l.] *Virg. A.* 12, 486. vario nequicquam fluctuat aestu; Diversaeque vocant animum in contraria curae. *Lucr.* 3, 144. Aestus mentis. *Virg. A.* 4, 532. et 8, 19. Fluctuare aestu curarum. ¶ Olim in 2. declinatione usurpatum fuit. *Pacuv.* ap. *Non.* 8, 9. Aesti forte ex arido. [*Et apud Trinacrium, teste *Appulej. orthogr.* fr. 62. ibique *Osann.* p. 80. *Beier.*]

*AESULA, ae, oppidum prope Tibur. *Hor. Od.* 3, 29, 6. ne semper udum Tibur et Aesulae declive contempleris arvum. cf. *Cluver. It. A.* p. 967. Etiam Aesulum reperitur. *Vell.* 1, 14. Inde Aesulanus, a, um. *Liv.* 26, 9. arx. *Plin.* 3, 5, 9. Aesulani. Scribitur etiam *Aesolani.*

[AESYMNUS, i, m. rex, praeses, ab αἰσυμνάω, regno, impero. Cognomen virile Romanum in *Inscr.* ap. *Mur.* 1186, 11. Q. Magio Aesymno Q. Magius Aesymnus filio pater fecit. *F.*]

*AESYROS, i, fluvius Bithyniae. *Plin.* 5, 32, 43.

AETAS, ātis, f. [*contracte pro *aevitas*] ἡλικία, tempus vitae hominis, ceterorumque animantium. Est autem generale nomen ad omnes humanae vitae gradus. Sex enim distinguit *Isid. Orig.* 11, 2. vitae partes, seu gradus; quorum primus est *infantia*, quae dicitur tempus vitae usque ad annum septimum: ab eo anno usque ad decimum quartum (vel decimum quintum, vel etiam decimum septimum secundum alios) est *pueritia*, seu *aetas puerilis:* inde usque ad vigesimum octavum appellatur *adolescentia:* post hanc sequitur *juventus*, quae terminatur anno quinquagesimo: deinde *aetas senioris* ad septuagesimum usque annum producitur: postremo quidquid restat vitae *senectus* appellatur. *Varro* apud *Censorin. de die nat.* 14. omissa *infantia*, definit *pueritiam* a vitae principio usque ad annum decimum quintum, *adolescentiam* usque ad trigesimum: *juventutem* usque ad quadragesimum quintum; *seniores* inde adusque annum sexagesimum appellat; indeque *senectutem* constituit usque ad finem vitae. (*Ov. Met.* 15, 200. has quatuor aetates, omissis *senioribus*, comparat quatuor anni temporibus, *pueritiam* veri, *adolescentiam* aestati, *juventutem* autumno, hiemi *senectutem*. *Florus* etiam *in prooem. l.* 1. omnem populi R. aetatem aetati hominum assimilat; *infantiam* sub regibus fuisse ait; *adolescentiam* sub consulibus per ducentos quinquaginta annos usque ad Ap. Claudium, et Q. Fulvium Coss., *juventutem* inde usque ad Caesarem Augustum; postea usque ad sua tempora *senectutem* constituit. Similia habet *Ammian.* 14, 6. *C. Tubero* apud *Gell.* 10, 28. [*cf. 15, 20.] scribit Ser. Tullum tres tantum aetatis gradus constituisse, et *pueros* appellasse usque ad annum decimum septimum; *juniores* usque ad quadragesimum sextum, et supra eum annum *seniores*. Hanc divisionem tangit etiam *Ulp. Dig.* 2, 15, 8. §. *Modus. Hippocrates* apud *Censorin.. loc. cit.* septem aetates enumerat, primam *infantiam* usque ad septimum annum, secundam *pueritiam* usque ad decimum quartum, tertiam *adolescentiam* usque ad vigesimum octavum, quartam *juventutem* usque ad trigesimum quintum, quintam *virilem aetatem* usque ad quadragesimum secundum, sextam *senectutem* usque ad quinquagesimum sextum, septimam *aetatem decrepitam*, seu *senium*, usque ad vitae finem. ¶ Jurisconsulti eam fere aetatum divisionem sequuntur, quam tradit *Isidorus*, nisi quod interdum singulis aetatibus suos superaddunt gradus. Ceteri vero Latini scriptores plerumque ad *Varronis* aetates respiciunt. *Cic. Phil.* 11. *in f.* Nihil enim semper floret: aetas succedit aetati. *Id. Off.* 1, 34. Ineuntis aetatis inscientia. *Id. Or.* 1, 21. Ab ineunte aetate. [*Suet. Caes.* 30. aetate prima i. e. juvenis. *Id. Aug.* 84. *ib.* 3. a principio aetatis ut *Cic. Leg.* 1, 4, 13. a primo tempore aetatis. *Propert.* 1, 6, 21. Nam tua non aetas unquam cessavit Amori i. e. adolescentia. v. ibi *Broukhus.* qui cf. *Cic. Off.* 2, 13, 45. quem locum v. totum. *Suet. A.* 51. aetati indulgere, de irae fervore, ad quem adolescentia prona est. *ib.* 46. aetas pupillaris, (quae desinebat, quum virilem togam sumebant.) *ib.* 48. aetate parvi. *Id. Cl.* 46. utriusque filii aetatem commendavit, i. e. pro aetate, uterque erat adolescentulus. cf. *id. Aug.* 5. praeter aetatem (de adolescentia.] *Cic. Phil.* 2, 2. Flos aetatis, *h. e.* pueritia. Eodem sensu *Plin.* 36, 5, 4. n. 3. [*De adolescentia florem aetatis posuit *Suet. Caes.* 49. florem aetatis in Bithynia contaminatum.] Gratus alicui aetate. V. FLOS. *Liv.* 42, 34. Cum primum in aetatem veni, pater mihi uxorem dedit, *h. e.* in adolescentiam, quae conjugiis apta est. *Cic. Sen.* 14. Bona aetas voluptatibus fruitur libentius. *Et absolute, sensu obscoeno *Suet. Galb.* 20. fruaris aetate tua i. e. viribus aetatis virilis, (praecelit enim ἔτι μοι μένος ἔμπεδόν ἐστιν.) *Pl. Men.* 5, 2, 6. Aetas mala. Et absolute eodem sensu. *Id. Most.* 1, 2, 154. Aetate non quis obtuerier. [*Ita etiam in lege XII. tabb. ap. *Gell.* 20, 1, forma antiquior aevitas, ibique *Gronov.*] *Cic. Sen.* 6. florens. *Id. Fam.* 10, 3. confirmata. *Pl. Ps.* 1, 2, 69. integra. [*Suet. Tib.* 10. integra aetate ac valetudine. cf. *id. Vit.* 7. *Tac. A.* 6, 46. composita aetas, i. e. placida et a vehementioribus animi motibus aliena. cf. *Ernest. Suet. Galb.* 4. eandem *constantem* dicit. cf. supra.] *Id. Aul.* 2, 1, 37. media, eodem sensu. *Cic. Sen.* 10. Infirmitas puerorum, ferocitas juvenum, gravitas constantis aetatis, *h. e.* virorum. *Id. Fin.* 5, 15. Infirma aetas. *Id. Sen.* 2. ingravescens. [*Sic *id. Fam.* 2, 1. aetas nostra jam ingr. *Manut.* monet ad h. l. Cic. tum fuisse LIV annos natum. cf. *Amic.* 10. *Liv.* 2, 19. et 10, 40. graves aetate. *Ter. Hec.* 4, 1, 32. gravior natu. *Virg. A.* 2, 436. gravior aevo. *Hor. Sat.* 1, 1, 4. gravis annis. Mire *Ammian.* 25, 4. aetate grandaevus.] *Id. Verr.* 2, 4, 43. affecta. *Matius* ad *Cic. Fam.* 11, 28. praecipitata. [*i. e. in summa senectute; v. plura ap. *Manut. Cic. Quint.* 31. Aetas prope jam acta decursaque. *id. Tusc.* 1, 39. aetas provecta et decrepita.] *Gell.* 3, 15. Philippides aetate jam edita i. e. provecta. [*Tac. A.* 1, 46. *H.* 1, 12. 3, 68. aetas fessa, i. e. ea quae jam ad senectutem vergit. *Suet. Gr.* 3. ad ultimam aetatem.] *Cic. Sen.* 18. Aetate antecellere. *Id. ib.* 7. Aetate procedere. *Ter. Ad.* 5, 3, 46. Ad omnia alia aetate sapimus rectius. *Tac. A.* 13, 15. Quartum decimum aetatis annum explere. *Cic. Att.* 4, 15. Id aetatis hominem longo sermone retinere. *Id. Fam.* 6, 20. Id aetatis jam sumus, ut etc. [*Suet. Gr.* 17. decessit aetatis exactae.] *Id. Fam.* 13, 29. Ut primum per aetatem judicium facere potueris. [*Suet. Caes.* 7. in aetate, qua. Nota *praepos.* De formula *in aetate* v. infra.] *Nep. Alc.* 11. Thucydides, qui ejusdem aetatis fuit. *Tac. Ann.* 13, 16. Cum ceteris idem aetatis nobilibus. ¶ Universim ponitur pro omni et quocumque tempore vitae humanae, quocumque tandem spatio ea definiatur. Cum enim aetatem hoc sensu usurpamus, illud universim tempus significamus, quo homines vivere solent. [*v. de hac sign. *V. D. Obss. Misc.* II, 1, 101. qui laudat *Prop.* 4, 11, 45. 1, 6, 21.] *Cic. Tusc.* 3, 25. Aetas acta honeste et splendide. *Id. Sen.* 19. Breve tempus aetatis satis est longum ad bene vivendum. [*Suet. A.* 79. per omnes aetatis gradus. *Vell.* 2, 36. quis ignorat, diremtos gradibus aetatis floruisse uno tempore etc. *Suet. Vesp.* 10. judicia, quibus peragendis vix suffectura litigatorum aetas videbatur.] *Id. Leg.* 2, 1. et *Tusc.* 5, 27. Aetatem agere. [*Dicunt etiam aetatem gerere pro agere. v. *Graev.* ad *Cic. Fam.* 4, 5. p. 192. *Gron. Obs.* 4, 14. et ad *Liv.* 23, 23. quos laudat *Burm.* ad *Anthol. lat. T.* II. p. 73. *Jahn.*] *Id. Off.* 1, 1. consumere in studio aliquo. *Id. Leg.* 1, 20. conterere in litibus. *Id. Fin.* 2, 35. degere omnem in tranquillitate sine dolore. *Id. Rosc. Am.* 53. degere inter feras. *Plin.* 7, 43, 45. exigere in aliqua re. *Cic. Sen.* 14. Usque adolescentiam meam processit aetate. *Id. Fin.* 2, 27. Ultimum tempus aetatis. *Id. Brut. in f.* Vix singulis aetatibus binos oratores laudabiles constitisse. *Id. Sen.* 10. de Nestore. Tertiam jam aetatem hominum vivebat, *h. e.* trecentesimum agebat annum, ut poetae narrant, et in his *Ovid Met.* 12, 189. vixi Annos bis centum: nunc tertia vivitur aetas. Alii tamen volunt, has Nestoris aetates singulas triginta annis plus minus constare: quo sensu *Plin.* 16, 44, 87. Obiit Amphiaraus apud Thebas, una aetate ante Iliacum bellum, *h. e.* annis triginta septem, ut *Harduinus* ostendit. *Servius* etiam ad *G.* 3, 190. docet, aliquando aetatem triginta annorum spatium significare. [*Graeci hoc sensu utuntur v. γενεά. Omnino triginta et quod excurrit, anni hoc voc. significantur. cf. *Muret. V. L.* 10, 8. quem laudat *Boecler.* ad *Vell.* 1, 2. qui et ipse alia collegit.] *Hor. Epod.* 16. Altera jam teritur bellis civilibus aetas. ¶ Item generatim pro tempore, [*neque tamen in universum de infinito aliquo tempore; sed semper de certo quodam ac finibus circumscripto temporis spatio; nisi quod poetae interdum liberius utuntur, ac plurali numero scriptores. *Suet. A.* 31. insequentium aetatum Principes. Eodem modo intelligendus *Quint.* 10, 7, 4. quid porro multus stilus et assidua lectio et longa studiorum aetas facit. i. e. longum aetatis tempus. *Burm.* comparat aliena. v. *Frotscher. id.* 1, 8, 8. ceteris, quae ad eruditionem tantum pertinent, longa aetas spatium dabit. coll. *Hor. Sat.* 1, 4, 132. Ac *Tibull.* 4, 1, 11. neget ne longior aetas, i. e. remotior ab illa aetate; posteritas.] *Cic. Tusc.* 5, 3. Heroicis aetatibus Ulyssem, et Nestorem accepimus fuisse sapientes. *Nep. Iph.* 1. Cum primis aetatis suae comparabatur. *Plin.* 16, 44, 91. aetate nostra. [*Cic. Rep.* 1, 1. qui procul absunt ab aetatis hujus memoria. *Sen. Qu. Nat.* 7, 23. hoc cometae duo nostra aetate fecerunt. *Cic. Lael.* 27. ita ratio comparata est vitae naturaeque nostrae, ut alia aetas oriatur. V. *Beieri* ad h. l. annot. *Vell.* 1, 16. una, neque multorum annorum spatio divisa aetas per Aeschylum, Sophoclem, Euripidem illustravit tragoedias. *Tac. Agr.* 1. incuriosa suorum aetas.] *Virg. Ecl.* 9, 51. Omnia fert aetas, animum quoque. *Stat. Th.* 3, 562. Quid crastina volveret aetas, Scire nefas homini. *Hor. Od.* 4, 9, 9. Nec, si quid olim lusit Anacreon, Delevit aetas. *Propert.* 1, 4, 7. Et quascumque tulit formosi temporis aetas, *h. e.* tempus illud, quo puellae omnes formosae nascebantur. ¶ Item pro hominibus ipsis ea aetate viventibus, de qua sermo est. *Liv.* 27, 51. Tum enimvero omnis aetas currere obvii. Al. leg. *obviam.* [*Tac. A.* 13, 16. jacuit immensa strages, omnis sexus, omnis aetas. *Suet. Cal.* 4. sexum, aetatem, ordinem omnem. Ubique in his abstractum pro concreto.] *Hor. Od.* 1, 35, 34. Quid nos dura refugimus Aetas? quid intactum nefasti Liquimus? *Id. Epod.* 16, 9. Impia perdemus devoti sanguinis aetas. *Ovid. Fast.* 6, 639. Disce tamen veniens aetas. Adde *ib.* 1, 246. Huc et illa pertinent *Pl. Men.* 4, 3, 1. Sibi inimicus magis, quam aetati tuae, *h. e.* tibi. *Et Capt.* 4, 2, 105. Vae aetati tuae! [*Praecipue *Tac.* ut *H.* 3, 68. fratrem et conjugem et innoxiam liberorum aetatem miserarentur, i. e. innocentes liberos.] *Symm. ep.* 9, 24. Quod non dubito aetati tuae homines indicasse, *h. e.* tibi. Alii legunt *praestantiae tuae. Gell.* 4, 7. Valerius Probus grammaticus inter suam aetatem praestanti scientia fuit, *h. e.* inter suae aetatis homines. ¶ Etiam rebus inanimis tribuitur. *Papinian. Dig.* 30, 58. Aetates aedificiorum. *Plin.* 23, 1, 20. Falernum nec in novitate, nec in nimia vetustate salubre est. Media ejus aetas a quintodecimo anno incipit. *Id.* 15, 2, 3. Plurimum aetatis oleo annuo est. Hinc *aetatem ferre* dicitur aliquid, quod servatum diu durat: quod et *ferre annos*, aut *vetustatem* dicimus. V. FERO. Hinc est lepidus *Ciceronis* jocus apud *Macrob. Sat.* 2, 2, 3., qui cum apud Damasippum quendam coenaret, et ille mediocri vino posito diceret: *Bibite Falernum hoc: annorum quadraginta est; Bene*, inquit, *aetatem fert. Petron. fr. Trag.* 43. *Burm.* Illum annos secum tulisse septuaginta, et supra: sed corneolus fuit: aetatem bene ferebat, niger tanquam corvus. Adde *Sen. ep.* 88. ¶ *Aetates mundi* quatuor facit *Ovid. Met.* 1, 3. et 4. [*coll. *Hesiod. op.* 109. *Virg. A.* 8, 319.] scilicet *auream* sub Saturno (quam describit *Tibull.* 1, 3. *a vers.* 35. et *Ovid. Met.* 1. *a vers.* 89.) *argenteam* sub Jove, *aeneam*, et *ferream:* quibus vocibus significantur mores hominum primum quidem simplicissimi, auroque similes; deinde minus boni ac degeneres; tum aliquanto deteriores, postremo corruptissimi. V. *Ovid. loc. cit.*, *Juvenal. initio Sat.* 6. et *Lactant.* 5, 5. Hanc ipsam aetatum varietatem Latinae Linguae vicissitudini tribuunt Eruditi. ¶ *Aetatem* adverbii more, *h. e.* perpetuo, semper, tota vita, διὰ βίου. *Ter. Heaut.* 4, 3, 38. Quid, malum, me aetatem censes velle id assimularier? *Pl. Asin.* 2, 2, 8. et 18. Ut aetatem ambo nobis sint obnoxii. Item diu, longo tempore. *Lucret.* 6, 235. Quod solis vapor aetatem non posse videtur Efficere. *Ter. Eun.* 4, 5, 8. An abiit jam a milite? *Ch.* Jamdudum aetatem. Eod. sensu usurpatur etiam *aetate. Flor.* 3, 13. *in fin.* Relictas sibi a majoribus sedes, aetate, quasi jure hereditario, possidebant. ¶ *In aetate* idem est ac interdum. *Pl. Trin.* 1, 1, 1. Amicum castigare ob meritam noxiam, immune est facinus, verum in aetate utile. (Haec verba habentur etiam apud *Auct. ad Herenn.* 2, 23. et *Cic. Invent.* 1, 50.) *Id. ib.* 2, 4, 60. Stulte facere, et stulte fabularier, utrumque, Lesbonice, in aetate haud bonum est, *h. e.* nunquam in vita bonum est. ¶ In genitivo plurali fere *aetatum* dicimus, sed etiam *aetatium* usurpari potest. *Vell.* 2, 89. Favore omnium hominum, aetatium, ordinum exceptus. [*ibique *Burm.*] *Gell.* 14, 1. Homines omnium aetatium. Adde *Liv.* 1, 43., 9, 17. et 26, 9. *extr.* ex opt. MSS. [*cf. *Oud.* ad *Suet. A.* 31.] ¶ Masculino genere. *Pl. Trin.* 4, 4, 83. Quorum causa fui hoc aetate exercitus. Ita *Non.* 3, 13. Alii omnes *hac.* [*Scilicet pravo ille usus est cod., in quo antea *hoc aetatis* legebatur. Jam vidit *Dousa* 3, 25. ¶ *Aetas* et *aestas* confunduntur; v. AESTAS, et *Burm.* ad *Virg. G.* 190. quem l. Noster supra laudaverat, ut ostenderet *aetatem* esse i. q. *annum*, quod fieri nequit. Quod pro hac signif. nonnulli ex *Varrone* afferunt: aetatem vix decimam ingressus; id et ipsum corrigendum esse videtur in *aestatem.*]

AETATULA, ae, f. ἡλικία, diminut. aetas modica et tenerior puerorum; item adolescentium. *Cic. Fin.* 5, 20. Facile est haec cernere in primis puerorum aetatulis. *Id. Har. resp.* 20. Primam aetatulam ad libidines deferre. *Suet. Cl.* 16. Alium corruptelis adulteriisque famosum, nihil amplius quam monuit, ut aut parcius aetatulae [*l. e. libidini juvenili] indulgeret, aut certe cautius. [*coll. *id. Galb.* 20.] *Pl. Pseud.* 1, 2, 40. Vobis, mulieres, hanc habeo edictionem: vos quae in munditiis, mollitiis, deliciisque aetatulam agitis, etc.

AETERNABILIS, le, adj., id. q. aeternus. *Accius* ap. *Non.* 7, 64. Aeternabilem divitiam partissent. *Impp. Arcad. et Honor. Cod. Theodos.* 11, 20, 3. Aeternabilis urbs, *h. e.* Roma.

AETERNALIS, le, adj., idem quod aeternus. *Tertull. advers. Jud.* 6. Lex temporalis, et aeter-

nalis. *Vet. Inscr.* ap. *Grut.* 752, 3. Aeternali somno sacrum i. e. morti.

AETERNĬTAS, atis, f. ἀειδιότης, tempus fine et principio carens. *Cic. N. D.* 1, 9. Fuit quaedam ab infinito tempore aeternitas, quam nulla temporum circumscriptio metiebatur. *Id. Divin.* 2, 7. Quae fiunt, quaeque futura sunt, ex omni aeternitate definita esse fataliter. *Id. N. D.* 3, 6. Quod semper ex omni aeternitate verum fuerit, id esse fatum. *Id. ib.* 1, 41. Deum nihil aliud in omni aeternitate cogitantem. *Id. Fat.* 14. Hoc est verum ex aeternitate, *h. e.* semper verum fuit. *Id. Div.* 1, 55. Ex omni aeternitate fluens veritas. ℙ Saepe latiore significatione usurpatur pro longa diuturnitate temporis. *Id. ib.* 14. Divinatio ab omni aeternitate repetita. *Id. Pison.* 3. Mihi populus Romanus non unius diei gratulationem, sed aeternitatem, immortalitatemque donavit. *Id. Phil.* 14, 13. Exstructio, quae sit ad memoriam aeternitatis ara virtutis. *Suet. Ner.* 55. Cupido aeternitatis perpetuaeque famae. [**Tac. Agr. in f.* in aeternitate temporum, fama rerum.] *Plin.* 13, 5, 11. Cedri materiae aeternitas. ℙ *Aeternitas* olim Romanis imperatoribus tribuebatur, eadem assentatione, qua et divinitas. *Plin. ep.* 10, 87. *ad Traj.* Rogatus, Domine, a Nicensibus per aeternitatem tuam salutemque, ut, etc. *Imp. Constant. Cod.* 11, 9, 2. Adoraturus aeternitatem nostram. [*Saepe etiam Securitas et aeternitas Romani Imperii celebratur, praecipue in nummis. *Ruhnken.* ad *Vell.* 2, 103. et *Spanhem. de U. et P. N.* II. p. 346. et 384. *Suet. Ner.* 11. ludis, quos pro aeternitate Imperii susceptos appellari Maximos voluit.] ℙ [*Aeternitatibus* legitur in numm. Imp. Alex. Severi apud *Eckhel. D. N. V. T.* 7. p. 278., qua voce fortasse significantur acclamationes imperatoribus fieri solitae. Has describit *Lamprid.* in *Alex. Sev.* 6. *F.*]

AETERNO, adv. *Plin.* 2, 107, 111. Viret aeterno hunc fontem igneum contegens fraxinus. [*Sed antiquissima Parmensis anni 1476. *ex aeterno.* Cf. intpp. ad *Ov. Am.* 3, 3, 11. *Inscr.* ap. *Viscont. Mus. Pio-Clem. T.* 1. p. 73. *edit. Mediol.* Ne deserta vacent ignotis devia busta, Sed tuta aeterno maneant, si dicere fas est. Haec optimae notae inscriptio pertinet ad ann. 16. post Chr. n. *F.*]

AETERNO, as, a. 1. ἀθανατίζω, aeternum, seu perpetuum facio. *Hor. Od.* 4, 14, 3. tuas, Auguste, virtutes in aevum, Per titulos, memoresque fastos Aeternet. *Varr.* ap. *Non.* 2, 57. Litteris ac laudibus aeternare.

AETERNUS, a. um, adj. ἀΐδιος, perpetuus, qui neque principium, neque finem temporis habet. Videtur esse ab *aeviternus* per syncop. *Cic. Fin.* 2, 27. Deus beatus et aeternus. *Id. N. D.* 1, 8. Nihil quod ortum sit, aeternum esse potest. [**Cic. Rep.* 6, 23. (*Somn. Sc.* 7.) non modo aeternam, sed ne diuturnam quidem gloriam assequi possumus.] ℙ Saepissime latius sumitur pro eo, qui tota vita, vel generatim longo tempore durat. *Cic. in Senat.* 14. Si mihi aeternam esse aerumnam propositam arbitrarer, morte me ipse potius multassem. *Sall. Jug.* 36. Vobis aeterna sollicitudo remanebit. *Ter. Eun.* 5, 2, 33. Dehinc spero aeternam inter nos gratiam fore. *Pl. Capt.* 4, 1, 13. Spero me ob hunc nuntium, aeternum adepturum cibum. *Plin.* 16, 4, 5. Aeterni mores, *h. e.* antiquitus servati, et aeternitate digni. *Id.* 14, 1. 2. *de vite.* Nec est ulli ligno aeternior natura. *Lactant. Epit. circa med.* 9. aeterniora mala. *Virg. A.* 8, 394. Tum pater aeterno fatur devinctus amore, *h. e.* amore, quo jamdiu amavit, et diu amaturus est; atque adeo amore maximo. *Curt.* 4, 1. Ablue corpus illuvie, aeternisque sordibus squalidum, *h. e.* inveteratis. [**Ov. Met.* 5, 391. aeternum ver; opp. breve. V. *Heins. ib.* 1, 116. *Ov. Pont.* 2, 10, 13. *Tib.* 4, 1, 180. aeternus Homerus. *Id.* 4, 1, 34. aeternus versus, i. e. carmen perpetuum. Aeterna sedes i. q. sepulchrum. *Cic. Rep.* 6, 23. aeterna domus i. e. caeli palatia in aeternum condita. *Quint. Decl.* 12, 14. nihil fortunatius in aeterna sede utcunque compositis puto; adeo mors placet. Cf. ibi et ad *Petron.* 71. *Burm.* Paullo aliter *Sil.* 17, 466. tum manes inimicus sede repellat aeterna i. e. Averno, campis Elysiis. Comparat *Drak. Sen. Hipp.* 1240. recipe me aeterna sede non exiturum. *Sil.* 3, 36. aeterno tum primum tractus ab antro i. e. unde (Cerberus) nunquam erat abstrahendus, ut exponit *Drak.* Poterat h. l. uti *Burm.* ad explic. *Ov. Met.* 4, 662. Clauserat Hippotades aeterno carcere ventos quem non una conj. tentarunt VV. DD. cf. *Sil.* 9, 117. haec tibi — Dona fero, nati ut figas aeterna sepulchro, i. e. unde nunquam erunt refigenda, ideoque durantia, firma. *Id.* 7, 741. aeternae umbrae, de Styge. *ib.* 13, 611. Vipereo domat hunc aeterna Megaera flagello; aeterna enim dicitur, quod eum in aeternum domat. — *Hor. Od.* 2, 11, 11. quid aeternis minorem consiliis animum fatigas? i. e. consiliis, quae in remotissima tempora praecipiuntur.] ℙ Speciatim *aeterna* dicta est urbs Roma, quod aeternum duraturum ejus imperium credebatur. [*Sive, ut expl. *Ammian.* 14, 6. victura dum erunt homines. Ceterum jam *Tibullus* 2, 5, 23. aeternam dixit urbem, ad quem l. cf. *Vulp.* p. 108.] *Imp. Const. Cod.* 11, 16, 1. Porcinarii urbis aeternae. *Symm. ep.* 3, 55. Quid aeternae urbi in dies frugis accedat. ℙ *In aeternum*, et *aeternum* absolute adverbii more, est in aeternum tempus, ἀεί. *Liv.* 28, 28. et 4, 4. Urbs auspicato, Diis auctoribus in aeternum condita. *Virg. A.* 6, 617. sedet, aeternumque sedebit Infelix Theseus. *Plin. Pan.* 35. Non in praesens tantum, sed in aeternum repressisti. *Lactant.* 1, 11. Ut nefandi sceleris memoria maneat in aeternum. *Quint. decl.* 6, 6. Supremum, et in aeternum. Adde *Justin.* 3, 4. *in f.* ℙ *Aeternum* significat etiam assidue. *Virg. A.* 6, 400. licet ingens janitor antro Aeternum latrans exsangues terreat umbras. *Id. G.* 2, 400. glebaque versis Aeternum frangenda bidentibus. ℙ *Aeternum* pro *aeternorum*. *Pacuv.* apud *Non.* 9, 1. Aeternum morum sator. ℙ [**Aeternus* et *infernus* passim confunduntur. V. quos laudat *Drak.* ad *Sil.* 3, 36.]

[AETETE, es, f. AETETUS, i, m. qui, vel quae petitur, expetendus et expetenda. Cognomen muliebre in *Inscript.* ap. *Murat.* 898, 9. Vennonia Aetete conjugi pientissimo fecit. Et cognomen libertinum in *Inscr.* apud *Maff. Mus. Ver.* 454, 6. Aetetus Augg. NN. Lib. *F.*]

AETHĂLE, es, f. Αἰθάλη, insula eadem, quae Aethalia. *Serv.* ad *A.* 10, 173.

AETHĂLĬA, ae, f. *Elva*, *Elba*, insula maris Tyrrheni contra Populonium Etruriae urbem, metallis ferri abundans, ita dicta a Graeco αἰθάλη, *fuligo*, quia ibi Vulcani officinas esse fabulantur. *Plin.* 3, 6, 12. Ilva cum ferri metallis, circuitu centum mill., a Populonio decem, a Graecis Athalia dicta. ℙ Etiam Chios, *Scio*, olim Aethalia dicta est. *Plin* 5, 31. 38.

AETHĂLĬDES, ae, m. Αἰθαλίδης, filius Mercurii et Eupolemiae Myrmidonis filiae, Larissaeus, unus ex Argonautis, quem sagittandi peritum laudat *Val. Fl.* 1, 437; Adde *Hygin. fab.* 14.

AETHĂLUS, a, um, adj. ita appellatur genus uvae fuliginosae in Aegypto provenientis: ab αἰθάλη, fuligo. *Plin.* 14, 7, 9. [**Hard.* pro *aethalo* legi vult *euthalo.*]

AETHER, ĕris, et ĕros, m. αἰθήρ, έρος, ignis elementum in suprema caeli regione constitutum: ab αἴθω, flagro: et tum pro ipso igne, tum pro ejus ignis loco accipitur. Pro igne. *Cic. N. D.* 2, 33. Ex terra aqua, ex aqua oritur aer, ex aere aether: deinde retrorsum vicissim ex aethere aer, ex aere aqua, ex aqua terra infima. ℙ Pro ignis elementaris loco. *Cic. ib.* 36. Aerem amplectitur immensus aether, qui constat ex altissimis ignibus. Mutuemur hoc quoque verbum, dicaturque tam aether Latine, quam dicitur aer. Et 40. Restat ultimus, omnia cingens, et coercens caeli complexus, qui idem aether vocatur; extrema ora, et determinatio mundi: in quo cum admirabilitate maxima igneae formae cursus ordinatos definiunt. *Lucr.* 5, 499. Inde mare, inde aer, inde aether ignifer ipse. ℙ Item generatim pro caelo. [*Cf. de hac signif. *Voss.* ad *Virg. G.* 3, 261.] *Appul. de Mundo* p. 57, 29. *Elm.* Caelum ipsum stellaeque caeligenae, omnisque siderea compago aether vocatur, non, ut quidam putant, quod ignitus sit et incensus (ab αἴθειν), sed quod cursibus rapidis semper rotetur (ab ἀεὶ θέειν). *Virg. A.* 1, 382. fama super aethera notus. *Id. A.* 12, 140. rex aetheris altus Jupiter. *Stat. Th.* 3, 524. et regna profundi Aetheros. *Claud. Gigant.* 60. jam signa ruendi His aether, his terra dedit. Et abstractum pro concreto, sive aether pro iis qui coelum incolunt, i. e. Dii in universum. *Id. Rapt.* 3, 200. Insidias superum, cognatae vulnera cernis invidiae: Phlegra nobis infensior Aether. ℙ Interdum pro lumine. *Val. Fl.* 5, 183. simul aethere plena corusco Pallas. ℙ Accipitur etiam saepissime praesertim a poetis pro aere. *Lucr.* 2, 1112. Humor ad humorem, terreno corpore terra Crescit, et ignem ignes procudunt, aetheraque aether. *Hor. Od.* 2, 20. Non usitata, nec tenui ferar Penna biformis per liquidum aethera Vates. *Virg. A.* 8, 28. Cum pater in ripa, gelidique sub aetheris axe, etc. *Id. A.* 7, 65. apes liquidum trans aethera vectae. *Id. A.* 1, 595. Scindit se nubes, et in aethera purgat apertum. [**Sil.* 2, 513. Severa levi decurrens aethere virgo.] ℙ Hinc comparatione Inferorum Aether aliquando sumitur pro terra, quam habitamus. *Virg. A.* 6, 436. quam vellent aethere in alto Nunc et pauperiem, et duros perferre labores! de iis loquitur, qui apud Inferos poenas luunt malefactorum ℙ In fabulis *Aether* Deus est, quem Stoici eundem esse ac Jovem putarunt, summum nempe Deum, et omnia regentem, ut ait *Cic. Acad.* 4, 41. Alii vero commenti sunt, Aetherem esse Caeli patrem, Caelum autem Saturni, ut est apud eundem *Cic. N. D.* 3, 17. Ipsius autem Aetheris parentes dicuntur esse Chaos, et Caligo, vel Nox. Addit *Hygin. in. fab.* ex Aethere et Die ortos Caelum, Terram, Mare: ex eodem et Terra natos esse Dolorem, Luctum, Mendacium, Ultionem, etc. Sane poetae nonnunquam pro summo Deo Aetherem accipiunt. *Claud.* VI. *Cons. Honor.* 352. tum providus Aether Noluit humano titulos auferre labori. Speciatim etiam pro Jove, qui aeris Deus, et pater est, cujus conjux Terra esse dicitur, quia ex aere, et inde ortis imbribus fecundatur. *Lucr.* 1, 25. pereunt imbres: ubi eos pater Aether In gremium matris terrai praecipitavit. *Virg. G.* 2, 325. Tum pater omnipotens fecundis imbribus Aether, Conjugis in gremium laetae descendit, etc. [*Cf. *Voss. Auct. Ibid.* 72. Ipse meas Aether accipe summe preces.] ℙ *Aethera* in plurali numero, et neutro genere usurpatum est a *Mario Victore Massiliensi*, et a *Beda* apud *Voss. de Art. gramm.* 3, 39., [*imo *de anal.* 1, p. 575.] qui non sunt imitandi. ℙ [*Commutantur *aether* et *aequor*. V. AEQUOR. Item *aer* et *aether*. Cf. *Drak.* ad *Sil.* 13, 527.]

AETHĔRIUS et Aethereus, a, um, αἰθέριος, ad aetherem pertinens, qua ignem elementarem, vel ejus locum supremum in caelo significat. *Cic. N. D.* 2, 24. *in f.* Altissima aethereaque natura, i. e. ignea, quae, etc. *Hor. Od.* 1, 3, 29. Post ignem aetheria domo Subductum. *Lucr.* 4, 391. Sidera cessare aetheriis affixa cavernis, *h. e.* aetheri affixa; ea enim stellarum sedes est. *Virg. A.* 5, 518. et 838. Astra aetheria. ℙ Item ad aetherem pertinens, qua aerem, vel aeris regionem significat. *Lucr.* 4, 182. Aetheriae nubes. *Id.* 3, 406. Aetheriae aurae. *Virg. A.* 1, 550. vesci aura aetheria. *Id. ib.* 402. Aetheria plaga lapsa Jovis ales. *Ov. Fast.* 1, 682. aetheria aqua, *h. e.* pluvia. *Aetheria terra* olim dicta est luna, (credita et ipsa alere homines) nempe respectu terrae nostrae, quam incolimus. *Macr. Somn. Sc.* 1, 11. ℙ Sumitur etiam generatim pro caelesti. *Martial.* 9, 36. et 37. Aetherius pater. *Ovid. A. Am.* 3, 549. Est Deus in nobis, et sunt commercia caeli: Sedibus aetheriis spiritus ille venit. *Id. Met.* 15, 858. Juppiter arces Temperat aetherias. *Martial.* 9, 4. Olympus aetherius. *Tibull.* 1, 8, 15. Taurus mons aetherio vertice, *h. e.* caelum tangente. *Catull.* 66, 55. Isque per aetherias me tollens advolat umbras, *h. e.* per caelum sparsas. *Tibull.* 3, 4, 17. nox aetherium nigris emensa quadrigis Mundum. *Martial.* 3, 6. Imputat aetherios ortus haec prima parenti, *h. e.* haec dies in lucem edidit parentem, et *aetheria aura vesci* dedit. *Ovid. Fast.* 1, 473. aetherios animo conceperat ignes, *h. e.* divinum oestrum, ἐνθουσιασμόν. ℙ [*Quondam Aethiopia, fortasse pars tantum ejus Aetheria dicta, auctore *Plin.* 6, 30, 35.] ℙ Duplici ratione haec vox scribi potest, ut dictum est. *Aetherius* magis placet *Manut. in Orthogr.* et *Dausq.*, sed et *Aethereus* suos habet assertores, praeter alios *Pierium* ad *A.* 5, 517., qui et ipse veterum se exemplarium auctoritate tuetur. [*Cf. AERIUS. ℙ Comparat. *aetherior* ap. *Jul. Valer. res gest. Alex. M.*, ed. *Ang. Maj.* 3, 68. Majestatis effigiem videt et fulgore aetheriore nitentem. *Bail. Auct.*]

*AETHION, ōnis, vates quidam ita dicitur ap. *Ov. Met.* 5, 146.

*AETHIŎPE, es, Αἰθιόπη, ita Lesbos insula olim dicta; *Plin.* 5, 31, 39. *Hesych.* Αἰθίοψ, ὁ Λέσβιος.

AETHĬOPĬA, ae, f. Αἰθιοπία, regio est Africae, cis et ultra aequatorem. Quidquid ejus fertile est, sub meridiano cardine est; circa vero occiduum montuosa est, arenosa in medio; ad orientalem plagam deserta. Ejus situs ab occasu ad Atlantem montem, ab oriente usque in Aegypti fines porrigitur, a meridie Oceano, a septentrione Nilo flumine clauditur. Nomen habuit ab Aethiope Vulcani filio, ut scribit *Plin.* 6, 30, 35., vel potius a nigredine incolarum, Graeco vocabulo αἴθειν, urere, et ὤψ, ὠπός, vultus: cum enim jugis ibi aestus sit, Aethiopes nigro et adusto colore sunt. Dividitur in orientalem, et occidentalem, ut ex *Homero* docet *Plin.* 5, 8, 8. [*Cf. *Cramer.* ad *Schol. Juven.* 4, 150. *Bail. Auct.*]

AETHĬŎPĬCUS, a, um, adj. ad Aethiopiam pertinens. *Plin.* 6, 30, 35. Aethiopicus Oceanus. *Id. ib.* 29, 25. Aethiopicum bellum. *Id.* 5, 9, 10. Aethiopicae naves. *Id.* 37, 7, 35. Carbunculi Aethiopici.

AETHĬŎPIS, ĭdis, f. αἰθιοπίς, herba est folio similis lactucae, in Aethiopia nascens, vel in Meroe Nili insula, a qua etiam *Merois* dicitur, cujus tactu (si magorum vanitati credimus) clausa omnia aperiuntur, conjectu amnes et lacus exarescunt. *Plin.* 26, 4, 9. et 24, 17, 102. ℙ Idem *Plin.* aliam videtur innuere herbam eodem nomine 27, 4, 3. cum ait, folia habere phlomo, seu verbasco similia, magna et multa, caulem quadrangulum, semen ervo similem, radices numerosas, etc. [*Est incerta species salviae.]

AETHĬOPISSA, ae, f. femina Aethiops. *Hieron. ep. ad Eustoch.* 22, 1. Non est sponsus tuus arrogans, non superbus: Aethiopissam duxit uxorem.

AETHĬOPS, opis, m. 3. Αἰθίοψ, qui est ex Aethiopia. De notatione V. in AETHIOPIA. *Plin.* 2, 78, 80. Aethiopas vicini sideris vapore torreri, adustisque similes gigni, barba et capillo vibrato. ℙ Servos Aethiopes habere magnificum erat apud Romanos. *Ter. Eun.* 1, 2, 85., *Tibull.* 2. 3, 55. ℙ Sumitur interdum generatim pro homine nigri

coloris. *Juvenal.* 2, 23. Loripedem rectus derideat, Aethiopem albus. *Plin.* 32, 10, 52. Saepiae atramento tanta vis est, ut in lucerna addito, Aethiopas videri, ablato priore lumine, Anaxilaus tradat. ℙ Et quia Aethiopes non colore solum, sed cetera etiam corporis orisque constitutione deformes esse solent, labro tumenti, distortis ut plurimum cruribus, etc., et praeterea stupido ingenio, hinc *Aethiops* nomen est convicii. *Cic. in Sen.* 6. Cum hoc homine, an cum stipite Aethiope, si in foro constitisses, nihil crederes interesse. ℙ Hinc etiam *Aethiopis occursus* inter mala omina habitus est, ut colligitur ex *Juvenal.* 6, 600., *Flor.* 4, 7. et *Spartian. Sever.* 22. ℙ Adjective. *Ovid. Met.* 15, 318. Cui non audita est obscenae Salmacis undae, Aethiopesque lacus? Hinc fit, ut etiam in feminino genere usurpari possit. ℙ Mediam syllabam produxit *Sidon. carm.* 11, 18. Aethiops, Phrygius, Parius, Poenus, Lacedaemon: necessitate metri sic postulante, quia inter duas longas una brevis sita est: qua ratione etiam longa inter duas breves aliquando corripitur. Alii leg. *Aethiopus.*

AETHĪŎPUS, i, m. id. qu. Aethiops. *Lucil.* ap. *Prisc.* 6. p. 689. Rhinoceros velut Aethiopus. Adde *Serv.* ad *A.* 1, 605. [*Cf. *Voss. de anal.* 1. p. 565.]

*AETHLĪUS, i, Ἀέθλιος, Jovis filius ex Prologenia, Deucalionis filia, matre Endymionis. *Hygin. fab.* 155. Cf. *Apollod.* 1, 7. *Bayl. Auct.*

AETHON, ōnis, m. Αἴθων, nomen unius ex quatuor equis Phoebi currum trahentibus: quorum haec in fabulis nomina traduntur, *Pyroeis* seu *Pyrois, Eous, Aethon, Phlegon:* quibus Solis officia, et effectus significantur. Nam *Pyroeis*, πυρόεις, est ignitus, ardens, a πῦρ, ignis; *Eous*, ἠῷος, est spirans, ab ἄω, spiro; *Aethon*, est ardens et splendidus, ab αἴθω, uro, fulgeo. (Possis etiam deducere ab ἀεὶ θέειν, assidue currere, ut monet *Servius* mox citandus.) *Phlegon*, φλέγων, est inflammatus, a φλέγω, uro. *Ov. Met.* 2, 153. Interea volucres Pyroeis, Eous, et Aethon, Solis equi, quartusque Phlegon, hinnitibus auras Flammiferis implent, pedibusque repagula pulsant. ℙ Aethon tribuitur etiam Aurorae a *Serv.* ad *A.* 11, 90., itemque a *Claud.* VI. *Cons. Hon.* 560.. ubi eum *Aurorae nuncium* appellat, *stellasque hinnitu fugare* dicit. ℙ Item Plutoni ab eodem *Claud. Rapt.* 1. *in f.* ℙ Denique etiam equus Pallantis hoc nomine appellabatur apud *Virg. A.* 11, 90. ℙ [Est etiam nomen servile in *Inscr.* ap. *Grut.* 962, 8. Domitia Ͻ. L. Proba sibi et Aethoni sororis *Filio Viva Fecit. F.*]

AETHRĂ, ae, f. Αἴθρα, filia Oceani, et Tethyos, uxor Atlantis filii Iapeti, mater Hyadum et Plejadum. *Ov. Fast.* 5, 171. Alii tamen Plejades filias esse dicunt Plejones. ℙ Item Pitthei, vel Pithei regis filia, uxor Aegei, mater Thesei. *Hygin. fab.* 37., *Ov. Her.* 10, 131. etc. [*Apollod.* 3, 10, 7. *ib.* 15, 7.]

AETHRĂ, ae, f. a verbo Graeco αἴθρα, quod aeris serenitatem significat: ex quo recte *Serv. ad A.* 3, 585. monet, *aethran* proprie significare aetheris splendorem, qui sereno caelo conspicitur. *Virg. l. l.* Nam neque erant astrorum ignes, nec lucidus aethra Siderea polus. Adde *Enn.* apud *Macr. Sat.* 6, 4. *sub f.* ℙ Ponitur etiam generatim pro aere, seu caelo, lata significatione. [*Lucr.* 6, 467. in aethram surgere.] *Virg. A.* 12, 247. volans rubra fulvus Jovis ales in aethra. *Sil.* 4, 103. liquida non ullis nubibus aethra. *Stat. Silv.* 1, 2, 135. Aethrae rector. *Claud. Cons. Mall. Theod.* 116. liquida aethra. *Id. Cons. Stil.* 1, 2, 7. quae temperat aethram Frigoris, et flammae mediam. ℙ Pro ipso aethere proprie dicto, *h. e.* suprema coeli regione. *Cic. N. D.* 2, 45. *in fin.* Quem complexa summa pars coeli, quae aethra dicitur, etc. Alii leg. *aether.*

*AETHRAEA, ae, (Αἰθραία *Steph. Byz.*) ita Rhodus olim dicta. *Plin.* 5, 31, 36.

*AETHRIA, ae, sc. insula, etiam Aëria (v. supra) a Thracibus appellata est insula Thasus. *Plin.* 4, 12, 23.

[AETHRIS, ĭdis, f. dimin. ab αἰθρίας, serenitas. Cognomen muliebre Romanum apud *Gud. Inscr.* 318, 21. Crattia Aethris vix. an XX. *F.*]

*AETHUSA, ae, Αἴθουσα Neptuni et Alcyones filia; *Apollod.* 3, 10, 1. ℙ Itidem insula inter Melitam et Africam; *Plin.* 3, 8, 14. qui monet eandem *Aegusam* dici, ut eam appellat *Polyb.* 1, 44.

AETĬA, neut. plur. τὰ αἴτια, titulus est poematis a Callimacho scriptore editi, in quo agit de causis variarum fabularum, rituum, et antiquitatum. Ipsa autem vox αἴτια causas significat. Hoc idem poema *Propert.* 2, 34, 32. appellat *somnia Callimachi*, vel quia satis obscuras res continet, vel quia variarum rerum abstrusas et fabulosas causas affert, minimeque vulgatas, vel denique quia scripturo sibi Musas per somnium adfuisse fingit. *Martial.* 10, 4. Sed non vis, Mamurra, tuos cognoscere mores, Nec te scire, legas aetia Callimachi. In plerisque edd. legitur αἴτια.

AETĬŎLŎGĬĂ, ae, f. αἰτιολογία, hoc est redditio causae: vox Graeca ab αἴτιον, causa, et λόγος, sermo. Aetiologia, inquit *Isid. Orig.* 2, 21. *sub fin.* est cum proponimus aliquid, ejusque causam et rationem reddimus. *Sen. ep.* 95. *prope f.* His adjicit (*Posidonius*) causarum inquisitionem, quam cur aetiologiam dicere non audeamus, cum grammatici, custodes Latini sermonis, suo jure ita appellent, non video. Ait utilem futuram esse descriptionem cujusque virtutis: hanc Posidonius aethologiam vocat; quidam χαρακτηρισμόν appellant, signa cujusque virtutis et vitii ac notas reddentem, etc. Hactenus *Seneca.* Sane rectius legas, secundo loco, cum *Lipsio, Pinciano,* et aliis *ethologiam;* nam *aetiologia*, ut legitur in quibusdam editionibus, cum χαρακτηρισμῷ non apte jungitur, bene vero *ethologia*, quae descriptionem morum significat: χαρακτηρισμός autem vitia, aut virtutes eorum, de quibus sermo est, deformat, ut docet *Rutil. Lupus de Fig. sent.* 2.

ĂĔTĪTES, ae. m. ἀετίτης, lapis est colore subrufo, quem si concutias, alium lapidem, quem veluti praegnans in utero gerit, intus audis sonantem. Invenitur in aquilarum nidis, feruntur que aquilae sine eo ova parere non posse. Quam ob causam nomen impositum creditur, nimirum ab ἀετός, aquila. *Plin.* 10, 3, 4. et 36, 21, 39., ubi quatuor ejus species enumerat. *Id.* 30, 14, 44. Lapis aetites in aquilae repertus nido, custodit partus contra omnes abortuum insidias. *Id.* 36, 21, 39. Aetitae omnes gravidis adalligati, etc.

ĂĔTĪTIS, ĭdis, f. ἀετῖτις, gemma quaedam est ita dicta a colore quem habet similem candicanti caudae cujusdam aquilarum generis: ab ἀετός, aquila: eadem est ac lapis, qui *Plin.* 37, 11, 72. dicitur *aetites*, cum intelligitur lapis; *aetitis* vero, cum gemma additur.

AETNĂ, ae, et Graeca terminatione Aetnē, es, f. [*Cf. de hac forma *Burm.* ad *Ov. Met.* 2, 220. (coll. 15, 340.) qui aliorum poetarum ll. laudat.] Αἴτνη, *Mongibello*, mons Siciliae maximus, qui sulphure abundans, ventis subterraneis flantibus, e cacumine fumum, ignemque emittit: illud autem cacumen *crater* dicitur. Circa eum plures incolunt populi, qui identidem incendio ejus infestantur. In fabulis est, in eo monte esse officinam Vulcani, ubi Cyclopes Jovis fulmina fabricantur: quam fabulam tangit *Sever.* in *Aetna* 30. et *Cic. Div.* 2, 19. At *Hygin. fab.* 152. scribit, Typhonem (*Ovid.* mox citandus Typhoeum nominat, *Severus* Enceladum) qui Jovem ad certamen provocare ausus fuerat, ab eo fulmine ictum, totoque corpore flagrantem, Aetna monte superposito oppressum fuisse, ibique fulminis ignes adhuc eructantem, vi immanis ponderis detineri. V. etiam *Val. Fl.* 2, 19. Addit *Hygin. fab.* 153. Deucalionem in hoc monte diluvium effugisse: quod alii de Parnasso, alii de Atho scripserunt. Praeterea hic mons Cereri sacer esse dicitur, quia circa eum primum visa est a Siculis, cum eos frumenti serendi rationem docuit. *Cic. Sen.* 2. Senectus plerisque senibus sic odiosa est, ut onus se Aetna gravius dicant sustinere. *Ov. Fast.* 4, 491. Alta jacet vasti super ora Typhoeos Aetna, Cujus anhelatis ignibus ardet humus. *Sever.* in *Aetna* 70. Gurgite Trinacrio morientem Juppiter Aetna Obruit Enceladum, vasti qui pondere montis Aestuat, et patulis exspirat naribus ignes. [*Cf. quos locos collegit *Fea* ad *Hor. epod.* 17, 33. et *Gell.* 17, 10.] ℙ Denique Aetna fuit Nympha Sicula, quae a Jove compressa duos peperit filios, qui Palici sunt appellati. *Serv.* ad *A.* 9, 584. V. PALICUS. ℙ [*Aetna* et *Enna* s. *Aena* a librariis confunduntur. Cf. *Arntzen.* ad *Aur. V. Ill.* 39, 1.]

AETNAEUS, a, um, adj. ad Aetnam pertinens, Αἰτναῖος. *Cic. N. D.* 2, 38. Eruptio Aetnaeorum ignium. *Virg. A.* 3, 678. Aetnaei fratres, *h. e.* Cyclopes ferrum exercentes in Aetna, et circa eam incolentes. *Prop.* 3, 15, 21. Aetnaeum fulmen, *h. e.* in Aetna fabricatum. Sic *Sil.* 9, 459. Aetnaeus ensis. *Val. Fl.* 2, 420. Aetnaeus Deus, *h. e.* Vulcanus. *Ov. Pont.* 2, 2, 115. Aetnaeus Polyphemus. *Sil.* 9, 196. Quidquid in Aetnaeis jactavit Roma triumphis, *h. e.* Siculis. ℙ *Aetnaei, orum* sunt Aetnae accolae apud *Justin.* 22, 1., ubi tamen alii aliter leg. ℙ [*Aetnaeus* et *Henn.* s. *Ennaeus* in libris permutata. Cf. *Drak.* ad *Sil.* 2, 304.]

AETNENSIS, se, adj. ad Aetnam [*Siciliae civitatem, ad radices Aetnae montis sitam, antea Inessam dictam, ab Hierone conditam, cf. *Strab.* 6. p. 185.] pertinens. *Cic. Verr.* 2, 3, 18. Aetnensis ager. ℙ *Aetnenses, ium,* sunt Aetnae accolae. *Plin.* 3, 8, 14.

AETŌLĬĂ, ae, f. *Artinia* et *Lepanto*, Αἰτωλία, regio Achajae in confinio Epiri, interque Locros, et Acarnaniam. *Cic. Pison.* 37. Aetolia medio fere Graeciae gremio continetur.

AETŌLĬCUS, a, um, adj. ad Aetoliam, vel Aetolos pertinens. *Liv.* 37, 6. Aetolicum bellum. *Pl. Pers.* 1, 1, 3. Aper Aetolicus, *h. e.* quem Hercules occidit.

[AETŌLIS, ĭdis, f. Αἰτωλίς, quae est ex Aetolia. *Ov. Her.* 9, 131. Forsitan et pulsa Aetolide Deïanira. Alii aliter leg. *F.*]

AETŌLĬUS, a, um, adj. Aetolicus, Αἰτώλιος. *Ov. Met.* 14, 461. Aetolius heros, *h. e.* Diomedes, qui olim in Aetolia regnavit.

AETŌLUS, a, um, adj. ad Aetoliam pertinens, Αἰτωλός. *Ov. Met.* 14, 528. Arma Aetola, *h. e.* Diomedis Apuliae regis, qui prius in Aetolia regnaverat. *Id. Rem. am.* 159. Ut semel Aetola Venus est a cuspide laesa, *h. e.* ab hasta Diomedis Aetoliae regis. V. DIOMEDES. *Sil.* 7, 484. Aetolae umbrae, *h. e.* manes Diomedis. *Virg. A.* 11, 239. Aetola urbs, *h. e.* Arpi urbs Apuliae condita a Diomede, et sociis, qui cum eo ex Aetolia venerant. *Id. A.* 10, 28. Arpi Aetoli. *Sil.* 12, 673. Aetoli campi, *h. e.* Cannensis ager in Apulia, [*cf. ad h. l. *Drak.*] Adde 1, 125. Aetolae plagae *Hor. Ep.* 1, 18, 46. sunt retia venatoria: alluditurque ad Meleagrum venatorem, et aprum Calydonium: ad quos pertinet et illud *Mart.* de lorica Domitiani 7, 1. ad Aetolae securam (*loricam*) cuspidis ictum. ℙ *Aetoli, orum*, sunt Aetoliae populi. *Liv.* 37, 6. Legatio Aetolorum *Id.* 31, 29. Concilium Aetolorum. *Virg. A.* 11, 308. Spem si quam adscitis Aetolum habuistis in armis, etc. ℙ *Aetoli* dicuntur fuisse primi lanceae inventores, a *Plin.* 7, 56, 57.

AETŌLUS, li, m. Martis filius, qui primus, teste *Plin.* 7, 56, 57. jaculum cum amento invenisse perhibetur. Alii Endymionis filium faciunt. Ab eo Aetolia denominata est.

[ĂĔTŎMĂ, ae, f. ἀέτωμα, fastigium triangulare domus, vel forma tecti propria Deorum templis, ut ex *Galeno* interpretatur *Reines. Inscr. cl.* 2. *n.* 17. Ad exstructionem aetomae dedit HS. N. VI. Latini tum veteres, tum mediae infimaeque aetatis nomina Graeca neutrius generis in *a* finita, et tertiae declinationis efferunt plerumque in genere feminino et prima declinatione, ut *schema, ae,* et *syrma, ae* etc.

*AETOPON, i, herbae nomen, quae etiam Leontopodion dicitur. *Appul. herb.* 7.

AEVĬTAS, ātis, f. ἡλικία, antiquum verbum, idem significans quod *aetas*, quae per contractionem ab *aevitas* dici putatur. *Cic. Leg.* 3, 3. Censores populi aevitates, soboles, familias, pecuniasque censento. Et paulo post. Aevitatem annali lege servanto, *h. e.* aetatem a legibus statutam ad capessendos magistratus. *Lex XII. Tab.* apud *Gell.* 20, 1. Si morbus, aevitasve vitium escit, i. e. senectus. V. sub AETAS. ℙ Interdum generatim significat temporis durationem. *Appul. dogm. Plat.* 1. p. 8, 27. *Elm.* Sed etiam mortales Deos ad aevitatem temporis edidit, *h. e.* Deos, qui non quidem semper fuerunt, sed tamen per omnia deinceps tempora futuri sunt. Usus est hac voce etiam *Varr.* ap. *Non.* 3, 17.

AEVĪTERNUS, a, um, adj. ἀΐδιος, idem quod aeternus, nam haec vox ab illa contracta est, ut *Varr. L. L.* 5, 2. *extr.* docet. *Id.* ap. *Prisc.* 2. *prope f.* Per aeviternam hominum domum tellurem propero gradum. *Appul. de Deo Socr. p.* 43, 9. *Elm.* Naturae incorporales, prorsus ac retro aeviternae, *h. e.* ante et post aeternae. [*Petr. Crinitus de hon. discipl.* 12, 13. aevitas, *id.* 8, 13. *Beier.*]

[AEVĪUS, ii, m. idem fortasse ac longaevus, ab *aevum.* Cognomen virile Romanum in *Inscr.* ap. *Murat.* 957, 9. M. Itonius C. L. Aevius. *F.*]

AEVUM, i, n. a Gr. αἰών, V littera hiatus causa interjecta [*cf. *Appul. de diphth.* 12. ubi v. *Osann.* p. 130.], significat temporis perpetuitatem, tempus *immensum, sine origine, sine fine, quod eodem modo semper fuit, et semper futurum est*, ut de eo *Censorin.* scribit *de die Nat.* 16. [*Aevum tribuitur immortalibus, qui et aeviterni appellantur. Cf. quos laudat *Burm.* ad *Anth. lat.* II. p. 36.] Hoc sensu *Varr. L. L.* 5, 2. *extr.* scribit, *aevum* dictum esse *ab aetate omnium annorum. Lucr.* 1, 634. Innumerabilibus plagis vexata per aevum. *Id. ib.* 950. Corpora perpetuo volitare invicta per aevum. Sic alibi saepius *aevum* hoc sensu usurpat. *Serv.* ad *A.* 6, 764. Aevum proprie aeternitatis est. [*Lucan.* 9, 359. aevum annosum.] ℙ Ex philosophorum tamen loquendi consuetudine differt *aevum* ab aeternitate, ut aeternitas duratio sit principii, et finis expers: *aevum* careat fine, non perinde principio. Sed omissis philosophis, *aevum* accipitur pro quocumque tempore, seu spatio, aut aetate hominis, aliorumque animantium. *Cic. Somn. Scip.* 3. Omnibus qui patriam conservarint, adjuverint, auxerint, certum esse in caelo definitum locum, ubi beati aevo sempiterno fruantur. [*Quint.* 11, 1, 10. brevi detrimento ultimae senectutis aevum seculorum omnium consecutus est.] *Sall. Jug.* 1. Genus humanum imbecille, atque aevi brevis. *Suet. Cal.* 34. Adversus omnis aevi homines grassatus est. *Plin.* 7, 8, 6. Vir aevo exercito inter arma mortesque. *Id.* 9, 53, 78. Aevum piscium. *Id.* 17, 1, 1. arborum. *Hor. Od.* 1, 12, 45. Crescit occulto, velut arbor, aevo Fama Marcelli, *h. e.* tempore aetatis sensim taciteque procedente. *Id. Ep.* 1, 18, 97. traducere leniter aevum. *Id. Sat.* 1, 5. *sub f.* Agere aevum. [*Tac. Agr.* 44. longissimum aevum peragere.] Sic *Enn.* ap. *Gell.* 12, 2. Agitare aevum. Et *Lucr.* 5, 1439. Degere. *Id. ib.* 1430. Consumere in curis inanibus. [*Aur.

Vict. Caes. 21. quanquam adolescens, ingenio supra aevum tamen.] *Claud. epigr.* 2. Transigere in arvis patriis. *Vell.* 2, 89. Impendere omne spatium sui aevi in rem aliquam. *Hor. Ep.* 1, 20, 26. meum si quis te percontabitur aevum. *Aur. Vict. Caes.* 10. Interiit anno aevi quadragesimo. *Ib.* 3, 1. *Virg. A.* 11, 85. Confectus aevo. [*Omnino saepius de senectute reperitur. *Virg. A.* 8, 307. Ibat rex obsitus aevo, ibique *Burm.* qui monet eodem modo *plenus annis*, *plenus aevo* dici. Utrumque conjunxit *Ov. Met.* 8, 718. annis aevoque soluti, quo loco volebat *Forc.* abundare alterum. *Virg. Ecl.* 10, 43. hic ipso tecum consumerer aevo et *Serv.* ad *Ecl.* 8, 27.] *Ov. Met.* 9, 436. Flos aevi. *Val. Fl.* 7, 338. Primum aevum. *Virg. A.* 9, 255. Integer aevi. *Tac. A.* 16, 30. Grandis aevo parens. *Lucr.* 3, 359. Expelli aevo. ¶ Ponitur etiam pro integro cursu aetatis humanae. *Plin.* 2, 13, 10. Nostro aevo. Et *ib.* 25, 23. In nostro aevo. *Vell.* 2, 36. Ingenia nostri aevi. *Ov. Pont.* 1, 3, 83. nulli datus omnibus aevis. *Plin.* 14, 1, 2. Simulacrum tot aevis incorruptum. *Id.* 16, 36, 64. Durant aevis tecta. *Arnob.* 2. p. 64. Cum omnibus saeculis aevorum perpetuitate procedere. [*Met.* 2, 649. Negaverunt reperiri h. v. pluralem Grammatici. Cf. *Voss. Anal.* 1, 41. p. 591.] *Hor. Od.* 2, 9, 13. *de Nestore.* Ter aevo functus. ¶ Item pro ipsis hominibus eo tempore viventibus. *Plin.* 14, 6, 8. Nec negaverim et alia esse digna fama: sed de quibus consensu aevi judicaverint, haec sunt. ¶ Item universim pro tempore. *Tac. A.* 4, 35. Exstinguere sequentis aevi memoriam. *Id. ib.* 16, 1. Per tantum aevi. *Plin.* 7, 43, 44. Ad hoc aevi. *Id. ib.* 41, 42. In omni aevo. *Id.* 9, 35, 58. Per omne aevum. *Id.* 7, 34, 34. A condito aevo [*i. e. ἀπ᾽ αἰῶνος, ex quo homines vixerunt]. *Id.* 2, 25, 23. Aevi ejus rex. *Hor. Od.* 3, 5, 16. In aevum veniens. Et *Od.* 11, 35. Nobilis in omne aevum. [**Ammian.* 30, 4. per varias aevi sequentis aetates.] ¶ In aevum est i. q. in omne aevum. *Id. Od.* 4, 14, 3. Aeternare virtutes alicujus in aevum. *Plin.* 35, 2, 2. Prorogare figuras in aevum.

AEVUS, i, m. id. q. aevum. *Lucr.* 3, 605. omnem possit durare per aevum. *Pl. Poen.* 5, 4, 14. Per quem vivimus vitalem aevum.

*AEX, gr. αἴξ, i. e. capra. *Plin.* 4, 11, 18. Aegaeo mari nomen dedit scopulus inter Chium et Tenum verius quam insula, Aex a specie caprae, quae ita graecis appellatur. Cf. *Schol.* ad *Apoll. Rhod.* 1, 831. qui Aegaeum mare nomen habere dicit *ἀπὸ νήσου Αἰγῶν καλουμένης.*

AF

ĂFANTĬCĬUS et ĂFANTĬCUS. V. APH.

ĀFER, afra, afrum, adj. qui Africam incolit, vel ad Africam pertinet. *Martial.* 9, 77. Afra Nomas, *h. e.* Numidia, quae Africae provincia est. *Ov. Her.* 7, 169. Afrum litus. *Id. Fast.* 4, 289. Afra aequora. *Juven.* 11, 142. et *Hor. Epod.* 2, 53. Afra avis, *h. e.* gallina Numidica, quae tum magnitudine, tum saporis peregrinitate in pretio erat. V. AFRRICANUS. [**Petron.* 93. Afrae volucres.] *Hor. Sat.* 2, 4, 58. Cochlea Afra. V. COCHLEA. *Id. Od.* 2, 16, 35. Lanae Afro murice tinctae, *h. e.* Gaetulo. [*Cf. *Id. Ep.* 2, 2, 181. *Ov. Fast.* 2, 318.] ¶ *Afer, i*, et *Afri, orum* sunt populi Africae incolae. *Cic. Balb.* 18. Afri, Sardi, Hispani. *Hor. Od.* 4, 4, 42. Dirus Afer, *h. e.* Annibal. *Virg. Ecl.* 1, 65. Sitientes Afri, scilicet quia Africa maximis caloribus urgetur. *Id. A.* 8, 724. Afri discincti, *h. e.* imbelles, nec armis habiles: vel ideo *discincti*, quia demissas usque ad talos vestes ferunt, sine zona. *Servius.* *Afri* versipelles esse dicuntur teste eod. ad *A.* 6, 724. ¶ [*Afer est cognomen Rom., e. g. Domitius Afer, nobilissimus *Quintil.* temporibus rhetor. 5, 7, 7. 5, 10, 79.]

AFFĂBER et Adf., bra, um, adj. est fabrefactus, *Festus.* ¶ Consimili sensu *Symm. ep.* 3, 17. Ideo litteras affabra rerum vel natura vel industria peperit, ut nunquam muta esset affectio, *h. e.* solers, ingeniosa.

AFFĂBĬLIS et Adf., le, adj. εὐπροσήγορος, qui sui conveniendi, et alloquendi facile copiam praebet, comis, placidus, praesertim in *fando*, hoc est in sermone. *Cic. Off.* 1, 31. Cum in omni sermone omnibus affabilem se esse vellet. *Ter. Ad.* 5, 6, 8. Meditor esse affabilis. *Nep. Alc.* 1. Affabilis, blandus. *Virg. A.* 3, 621. Nec visu facilis (Cyclops) nec dictu affabilis ulli. Ita legit *Macr. Sat.* 6, 1., additque allusisse ad illud *Accii:* Quem neque tueri contra, nec affari queas. *Pierius* quoque testatur ita legi in aliquot codicib. at *Servius* cum aliis multis legit *effabilis.* [*Sed pessime. Ad illud *Burm.* comparat *Stat. Silv.* 3, 3, 72. Terribilem adfatu passus visuque tyrannum.] *Sen. ep.* 79. Alius erit affabilior, alius expeditior.

AFFĂBĬLĬTĀS, f. εὐπροσηγορία, comitas, et facilitas in sermonibus. *Cic. Off.* 2, 14. Difficile dictu est, quantopere conciliet animos hominum comitas, affabilitasque sermonis.

AFFĂBĬLĬTER, adv. cum affabilitate, comiter, ὁμιλητικῶς. *Spart. in Carac.* 3. Eos, quos occidere parabat, affabiliter est allocutus. *Macr. Sat.* 7, 2. Comiter, affabiliterque suscipere aliquem. *Gell.* 16, 3. Haec tum Favorinus affabilissime dicebat.

AFFĂBRE, adv. artificiose, eleganter, scite, δαιδαλέως. *Cic. Verr.* 1, 2, 5. Deum nullum Siculis, qui paulo magis affabre atque antiquo artificio factus videretur, reliquit.

AFFĂBRĬCĀTUS, a, um, part. ab inusit. *affabrico,* fabricando additus. *Aug. Mus.* 6, 7. Consuetudo quasi secunda, et quasi affabricata natura dicitur.

AFFĀMEN et Adf., inis, n. id. q. affatus. *Appul. Met.* 11. p. 260, 23. *Elm.* Mulcere aliquem blando affamine. Et *ib.* p. 272, 39. *in fin.* Dignari aliquem affamine.

AFFANĬAE, arum, f. plur. dicta futilia, verba nugatoria, mera mendacia, gerrae. *Appul. Met.* 9. p. 22, 25. His et aliis similibus affaniis frustra oblateratis. Et 10. p. 243, 14. Nescio quas affanias effutire. *Appulejus* utroque in loco adhibet de confuso sermone hominis in scelere deprehensi. ¶ Etymologorum alii derivant a *fando:* aliis, et in his *Vossio*, magis placet deducere ab *Aphannis* (scribendi ratione ad Latinum morem traducta) quod est nomen cujusdam oppidi ignobilis in Sicilia, vel, ut alii volunt, in Attica; quod proverbio de remotissimis rebus dicebatur: ut quemadmodum *apinae*, et *tricae*, quae similem *Affaniis* habent significationem ab *Apina*, et *Trica* Italiae oppidis dicta sunt, ita ab *Aphannis affaniae* sint appellatae. Haec *Vossius.*

AFFĀRI, et Adf., atus sum, dep. 1. alloqui, προσφωνεῖν, προσλέγεσθαι. Verbum est defectivum; caret enim modis Optat. et Conj., et praeterea prima persona Indic. praes., et quibusdam aliis. *Cic. Sen.* 1. Licet enim versibus iisdem mihi affari te, Attice, quibus affatur Flaminium ille vir. *Id. Brut.* 72. Cum hunc nomine esset affatus. *Id. ib.* 3. Liber ille, quo hic me affatus, quasi jacentem excitavit. *Stat. Ach.* 1, 251. Blande affari aliquem. Et 383. Affari aliquem blandis verbis. *Curt.* 4, 11. *ad f.* Ubi igitur me affamini? *Virg. A.* 3, 492. Hos ego digrediens lacrimis affabar obortis. *Id. ib.* 4, 424. hostem supplex affare superbum. *Id. ib.* 2, 700. Affaturque Deos, et sanctum sidus adorat, *h. e.* Diis gratias agit: vel certe invocat, ait *Servius.* *Id. ib.* 2, 644. Sic positum affati discedite corpus, *h. e.* supremo vale dicto, ut mos est in funeribus. Sic *ib.* 9, 484. Affari extremum. *Ov. Fast.* 6, 303. inde precando Affamur Vestam. ¶ *Affari templa.* V. EFFARI.

AFFĂTIM et Adf., adv. ἄδδην, abunde, large, satis, et plus etiam aliquanto quam satis: ex *ad*, et *fatim*, quod significat abundanter, ut *Fest.* et *Serv.* ad *A.* 1, 127. docent. *Cic. N. D.* 2, 51. Iisdem seminibus homines affatim vescuntur. *Id. Tusc.* 2, 10. Affatim satiatus. *Id. Att.* 16, 1. HS. LXXII. satis esse, affatim prorsus: sed Xenonem perexigue, et γλίσχρως praebere. *Id. ib.* 2, 16. Puto me Dicaearcho affatim satisfecisse. *Sall. Jug.* 47. Parare commeatum affatim. *Plin.* 18, 16, 43. De cytiso affatim diximus. *Pl. Bacch.* 3, 3, 93. Melius esset, me quoque una si cum illo relinqueres. *Ph.* affatim est Mnesiloche: cura, etc. *Id. Poen.* 3, 1, 31. Edas de alieno, quantum velis, usque affatim. [**Id. Trin.* 5, 2, 61. Miseria una uni quidem homini est affatim; quo loco constr. ut frustra, satis, alia. *Colum.* 6, 3, 4. et super haec affatim paleas dare. *Id.* 9, 13, 2. quo quum se affatim repleverint. *Appul. Met.* 9. p. 221, 31. *Elm.* Frumento etiam coemto affatim onustum (asinum). *Ammian.* 14, 6. licet feminas affatim multas spectare cirratas, i. e. valde. Apud hujus aevi scriptores, teste Ernestio saepe etiam significat i. q. *statim*, quod neque ab hoc ipso loco abhorrere censet.] ¶ Adfatim, inquit *Fest.*, Terentius dixit pro eo quod est, ad lassitudinem. Haec *Festus*, sed quo loco id *Terentius* dixerit, non constat. ¶ Saepe usurpatur more substantivi cum genitivo. *Liv.* 34, 37. Sibi ad obsidionem sustinendam copiarum affatim esse. *Pl. Men.* 3, 1, 10. Affatim est hominum. *Id. Mil.* 4, 1, 33. Tibi divitiarum affatim est. *Justin.* 1, 8. Affatim vini. ¶ *Annianus* poeta apud *Gell.* 7, 7. ita disputat de quantitate paenultimae, ut statuat quidem eam esse corripiendam, innuat autem, olim etiam productam fuisse: quod et ab *Aratore* factum est 2. *in Act. Apost.* 326. *Suppetit affatim exemplorum copia, nosque*, etc. Verum non est hoc satis, ut contra communem usum produci possit.

AFFĀTUS et Adf. a, um, part. v. *affari*, allocutus. *Hor. Od.* 1, 7, 24. Sic tristes affatus amicos. ¶ Passive. *Appul. Met.* 11. p. 265, 39. *Elm.* Affatis ex officio singulis, narratisque meis aerumnis, etc.

AFFĀTUS, us, m. προσηγορία, προσφώνημα, alloquium, allocutio. Est verbum poetarum magis, quam prosae scriptorum. *Virg. A.* 4, 484. quo nunc reginam ambire furentem Audeat affatu? *Stat. Silv.* 2, 4, 7. affatus etiam, meditataque verba Reddideras. *Sen. Med.* 187. Minaxque nostros propius affatus petit. *Sil.* 17, 340. dux coeperat ora Solvere ad affatus. *Mamert. ad Jul.* 28. Dignatus osculo oris illius divinis affatibus consecrati. ¶ Dicitur de litteris, quibus amicos velut praesentes alloquimur. *Claud. ep. ad. Olybr.* 1. Quid rear, affatus quod non mihi dirigis ullos, Nec redit alterno pollice ducta salus? ¶ Hinc et mandata, aut rescripta principum aliquando affatus dicta sunt. *Imp. Leo Cod.* 1, 26, 6. Sacri affatus, quoscumque nostrae mansuetudinis in quacumque parte paginarum scripserit auctoritas, non alio colore, nisi purpurea inscriptione lustrentur. *Just. ibid.* 5, 4, 23. Liceat eis nostro supplicare numini, ut divinos affatus sine dubio mereantur. *Impp. Grat. Val.* etc. *ib.* 9, 29, 4. Nisi hoc cuiquam per divinos affatus imperator indulgeat.

AFFECTĀTĬO, onis, f. vehemens affectus, seu desiderium alicujus rei, et studium ejus assequendae. *Sen. ep.* 89. Philosophia sapientiae amor est, et affectatio. *Plin.* 11, 37, 56. Tanta est decoris affectatio, ut tingantur oculi quoque. *Id.* 34, 2, 3. Mira circa id (*aes Corinthium*) multorum affectatio fuit, h. e. nimis eo sunt delectati. *Suet. Tit.* 9. Convictus in affectatione imperii. *Tac. G.* 28. Nervii circa affectationem Germanicae originis ultro ambitiosi sunt. ¶ Saepius accipitur in malam partem pro studio et conatu nimio atque infelici circa rem aliquam, quam assequi nequeas, vel certe male assequaris, κακοζηλία. [*In genere hoc sensu rhetoribus dicitur, qui *affectatum* id appellant, in quo apertum et manifestum artis accurationisque studium inest. Cf. *Quint.* 9, 3, 54. 10, 1, 82. quid ego commemorem Xenophontis illam jucunditatem, inaffectatam, sed quam nulla consequi affectatio possit? — *Mala affectatio* commemoratur *Quint.* 8, 3, 56. ad quam pertinent, quae in oratione sunt tumida, exilia, praedulcia, abundantia, arcessita, exultantia.] *Quint.* 1, 6. Sed opus est modo, ut neque crebra sint haec, neque manifesta, quia nihil est odiosius affectatione. *Suet. Gr.* 10. Sallustii scripta reprehendit, ut nimia priscorum verborum affectatione oblita. *Id. Tib.* 70. Affectatione nimia obscurare stilum. [*Etiam in singulis vv. inesse potest affectatio, quum nimiam delectus ornatusque curam prodit is, qui loquitur. Exemplum narrat *Quint.* 8, 1. *init.* Praeterea cf. *Ernest. lex. techn. lat.* s. h. v.]

AFFECTĀTO, adv. nimio affectu, studio, aut cura, κατεσπουδασμένως. *Lampr. Heliog.* 17. Illud (*nomen*) affectato retinuerat, dum vult videri filius Antonini.

AFFECTĀTOR, oris, m. qui vehementi affectu aliquid cupit, et assequi studet: et fere sumitur in malam partem. In bonam partem dixit. *Eutr.* 10, 7. Civilibus artibus, et liberalibus studiis deditus, affectator justi amoris, quem omnino sibi et liberalitate et docilitate quaesivit. ¶ In malam partem *Flor.* 2, 7, 2. Primi omnium Macedones, affectator quondam imperii populus. *Quint.* 6, 2, 16. Affectatores libertatis. *Id. ib.* 3, 3. Cicero non solum extra judicia, sed etiam in ipsis orationibus habitus est nimius risus affectator. [**Id.* 5, 13, 24. Maelius affectator regni. *Ammian.* 21, 16. doctrinarum diligens aff.]

AFFECTĀTRIX et Adf. icis, f. quae affectat, et infeliciter aemulatur aliquid. *Tertull. Praescr.* 7. Sapientia humana affectatrix, et interpolatrix veritatis.

AFFECTĀTUS, a, um, part. v. *affecto*, nimio, aut pravo affectu ac studio cupitus, quaesitus, κατεσπουδασμένος. *Suet. Caes.* 79. Infamiam affectati regii nominis discutere. *Val. Max.* 5, 8. *n.* 2. Affectati regni crimen. *Tac. Agr.* 7. Affectatum imperium. *Stat.. Silv.* 5, 2, 98. Nec tantum pietas, sed protinus ardua virtus Affectata tibi, *h. e.* vehementer et studiose appetita. ¶ [*Etiam de putida ac perversa imitatione eorum dicitur, quae assequi non possumus.] *Plin. Pan.* 20. Affectata aliis castitas, tibi ingenita et innata, interque ea, quae imputare non possis, *h. e.* alii ut casti viderentur, summa cura laborarunt, nec obtinuere: tibi etiam sine studio castitas a natura inest. [**Quint.* 11, 1, 30. affectata scurrilitas. *Ib.* 3, 10. qui curam et artem et nitorem et quicquid studio paratur, ut affectata et parum naturalia solent improbare.] *Id.* 12, 11. Dandum putant non nihil esse temporibus, atque auribus, nitidius aliquid atque affectatius postulantibus, *h. e.* majore cura et studio conquisitum et elaboratum. ¶ *Affectata femina.* V. ASSECTOR.

AFFECTĒ, adv. cum affectione, seu affectu, μετὰ πάθους. *Tertull. Anim.* 45. Oblectamur, et contristamur, et conterremur in somniis quam affecte et anxie et passibiliter.

AFFECTĬO, onis, f. ex *ad* et *facio*, [*etymologica significatione, ideoque prima dixit, ni fallimur, *Cic. Top.* 18. Affectio autem ad res aliquas est hujusmodi: principum commoda majora, quam reliquorum; itemque, quae jucundiora, quae pluribus probata, quae ab optimo quoque laudata. *coll.* 2. In ipso (de quo agitur, haerent loci), tum ex toto, tum ex partibus ejus, tum ex nota, tum ex iis rebus, quae quodam modo affectae sunt ad id, de quo quaeritur. His locis significat affici i. q. referri aliquo modo ad aliquam rem, cognatum

·sse cum aliquo et affinitas est sive cognatio (*Verüiltniss*) quae inter duas vel plures res intercedit.] ℙ Vulgo autem est i. q. affectus, πάθος, h. e. ut deinit *Cic. Inv.* 1, 25., animi aut corporis ex temore aliqua de causa commutatio, ut laetitia, cu-iditas, metus, molestia, morbus, debilitas, et lia, quae genere in eodem reperiuntur. [*Cic. pponit h. l. affectionem habitui, quem definit: nimi aut corporis constantem et absolutam aliua in re perfectionem, ut virtutis etc. cf. totum ocum. Est igitur affectio, quae praeterit; habius, qui manet, ac dicitur hoc sensu de motibus nimi.] *id. ib.* 2, 5. impulsio est, quae sine cogiatione per quandam affectionem animi facere aliuid hortatur, ut amor, iracundia, aegritudo, et mnino omnia, in quibus animus ita videtur affetus fuisse, ut etc. Et *ib.* §. 19. Ergo accusator, uum impulsione aliquid factum esse dicet, illum npetum et quandam commotionem animi affectioemque etc. Discernuntur autem affectiones a perurbationibus animi, ut *Cic. Tusc.* 4, 13. Vitia ffectiones sunt manentes, perturbationes autem noventes. [*Sed, ut sunt Romani in notionibus hilosophicis parum sibi constantes, ipsum etiam ffectionis voc. saepius usurpat idem eodem sensu, uo est i. q. habitus, cui supra opposuit l. l. Exrimit enim h. v. Graecorum praecipue Stoicorum ιάθεσιν, i. e. eam cogitandi et sentiendi rationem, uae in morem consuetudinemque abiit, ut expl. *ioer.* ad *Fin.* 3, 20. quo loco Cicero ipse, quid ntelligi velit, explicat. Porro cf. *Off.* 3, 6. talis nimi affectio, neminem ut violem, quibus vv. cirumscribit notionem justitiae. *Tusc.* 4, 15, 34. virus est aff. animi constans conveniensque, διάθεσις υχῆς σύμφωνος αὐτῇ. Et quem l. noster affert, *ib.* , 5. animi aff. lumine mentis carentem nominaveunt amentiam. (His locis omnibus utaris nostro *Stimmung.*) Quin ipse *Cic.* conjungit affectionem t habitum *Tusc.* 4, 13. Vitiositas est habitus aut ffectio in tota vita constans.] Eodem modo *id.* , 18. omnes rectae animi affectiones virtutes apellantur. *ib.* 4, 13. affectio discrepans sibi, dum st incipiens, sed non distorta nec prava. Hinc ntelligitur quomodo etiam de corpore dici possit t *Tusc.* 5, 9. summum bonum in firma corporis ffectione contineri, i. e. statu, conditione. Hac i etiam ad alia transfertur. *Cic. Inv.* 2, 58. Affetio est quaedam ex tempore, aut ex negotiorum ventu, aut administratione, aut hominum studio, ommutatio rerum, ut non tales, quales ante haitae sint, aut plerumque haberi soleant, habenae videantur esse. *Id. Fat.* 4. Affectio astrorum alet ad quasdam res. *Id. Div.* 2, 47. Fac in puero eferre, ex qua affectione caeli primum spiritum uxerit. [*Utroque loco de ea coeli constitutione ntelligendum est, quam nostrates vulgo *constellaionem* appellant.] ℙ Speciatim dicitur de affectu moris, et benevolentiae *Plin.* 8, 54, 80. Simiaum generi praecipua ergo fetum affectio. *Just.* 1, 3. Quos Ptolemaeus cupide, et ultra modum erae affectionis amplexus, osculis diu fatigat. *Vell.* 10. 18. Virum amasse fertur ultra affectiois humanae fidem. *Tac. G.* 5. Argentum magis uam aurum sequuntur, nulla affectione animi, sed uia, etc. *Id. Ann.* 4, 15. Egit Nero grates paribus, laetas inter audientium affectiones, qui reenti memoria Germanici, illum aspici, illum auiri rebantur. [*Hoc sensu *affectiones* dicuntur pro is, quas affectione prosequimur. *Cod. Th.* 13, 9, . affectionibus naviculariorum i. e. liberis eorum; am, qui eandem legem habet, *Cod. Just.* 11, 5, . habet: a liberis nautarum.] ℙ Accipitur interum pro voluntate, a JCtis. *Paul. Dig.* 41, 2, 1. 'uriosus et pupillus non possunt incipere possiere, quia affectionem tenendi non habent. *Ulp.* , 16, 60. Non enim magnitudo locum a fundo searat, sed nostra affectio est. ℙ Habere affectioem ad aliquid, *Cic. Top.* 18. V. AFFECTUS dj. ℙ *Affectionem pro affectatione, h. e.* veementi affectu ad rem aliquam, usurpari ait *Salnas.* a *Vulcat. Gallic.* in *Avid. Cass.* 1. *Affectioem tyrannidis latuisse:* sed non est constans lectio: uemadmodum neque in loco *Servii* ad *Aen.* 3, 209., bi ait *affectores stupri* positum esse pro *affectatoes.* Utroque enim loco alii et *affectationem*, et *ffectatores* habent.

AFFECTĬOSĒ, adv. cum affectu, amanter. Est *Serv.* ad *Virg. Ecl.* 9, 27.

AFFECTĬOSUS, a, um, adj. qui affectionem haet. *Tertull. Anim.* 19. Mirum satis ut infantia aturaliter animosa sit, non habens animum, et aturaliter affectiosa sit, non habens intellectum.

[AFFECTĬTO, as, a. 1. frequent. ab *affecto. Not. Tir.* p. 36. Affectitat. *F.*]

AFFECTO, et Adf., as, avi, atum, a. 1. *est roprie i. q. quaero ut afficiam, ex *facio*, cujus st frequentativum, et praep. *ad.* Propria haec ignificatio inest in his: *affectare iter*, aut *viam* st ingredi, insistere, moliri viam; idque cum af·ctu, seu voluntate prompta, et studio: et fere 'anslate usurpatur. *Virg. G.* 4, 562. viamque af·ctat Olympo. *Cic. Rosc. Am.* 48. Nunc vero quam viam munitet, quo iter affectet, videtis Al. leg. *quod iter affectet.* [*Recte ita ediderunt recentiores. Ceterum *Grutero* aliisque in his vv. inesse videtur pars versus trochaici ex antiquo aliquo poeta. Id quod perquam probabile.] *Ter. Heaut.* 2, 3, 60. Nam disciplina est eisdem munerarier Ancillas primum, ad dominas qui affectant viam. *Id. Ph.* 5, 7, 71. Hi gladiatorio animo ad me affectant viam. *Pl. Aul.* 3, 6, 37. Scio, quam rem agat: ut me deponat vino, eam affectat viam. *Id. Men.* 4, 3, 12. Ut me defraudes, ad eam rem affectas viam. [*Ov. Am.* 1, 1, 14. opus, i. e. aggredi.] *Affectare spem* est spem habere, spe potiundi quaerere aliquid. *Liv.* 28, 18. *sub fin.* Potiundae Africae spem affectans. *Ov. Met.* 5, 377. nam spes affectat easdem. *Affectare dexteram* est anxia quadam aviditate dexteram injicere, et cupide extendere. *Virg. A.* 3, 670. Verum ubi nulla datur dextram affectare potestas. Ita *Serv. Pier.* et al. [*Nunc scribitur dextra, sexto casu, ut quod multo facilius explicatu est. Hic enim sensus est: studet Polyphemus navem prehendere; id sic dicit: dextra affectat sc. navem.] ℙ Reperitur hoc sensu etiam passive. *Liv.* 29, 10. morbo affectari i. e. affectum esse. Ita optimi libri. Alii malunt *afflictari.* ℙ Quod quaero, ut afficiam, id ut meum reddam, studeo. Est igitur anxie, et cum affectu exquiro, appeto, arcesso, et generatim pronum animum ad faciendum habeo, ut ait *Festus*, [*ὀρέγεσθαι, ἐπιθυμεῖν ideoque i. q. ἐπιχειρεῖν] σπουδάζειν. *Nep. Att.* 13. Elegans, non magnificus; splendidus, non sumptuosus; omni diligentia munditiam non affluentem affectabat. *Ulp. Dig.* 1, 1, 1. Veram philosophiam, non simulatam affectantes. *Auct.* ad *Her.* 4, 22. Hic est in quibusdam verbis quaedam similitudo, non tam affectanda, quam illae superiores, sed tamen adhibenda nonnunquam. *Plin.* 7, 1, 1. Nullas duas in tot millibus hominum indiscretas effigies exsistere: quod ars nulla in paucis numero praestet affectando. i. e. etiamsi summo opere id ageret. *Id.* 17, 1, 1. Affectare diligentiam. *Quint.* 3, 8. magnificentiam verborum. *Gell.* 17, 20. elegantiam Graecae orationis verbis Latinis. *Val. Max.* 8, 7. *n.* 1. *extern.* Cum Demosthenes artis, quam affectabat, primam litteram dicere non posset. ℙ Accipitur etiam in malam partem pro nimio aut pravo affectu aliquid vehementer cupere, et assequi studere. *Plin.* 9, 35, 56. Uniones affectant et pauperes feminae. [*Quint.* 9, 3, 4. at qui nimium affectaverit (rhetoricum dicendi genus), ipsam illam gratiam varietatis amittet.] *Curt.* 4, 7. *in fin.* Affectare immortalitatem. *Sall. fr.* apud *August. Civ. Dei* 3, 17. dominationes. *Stat. Th.* 11, 539. cruorem alicujus. *Liv* 1, 46. regnum. [*Ov. Am.* 3, 8, 51. coelum.] Atque, quod idem est cum superioribus, captare, nimia apertaque arte quaerere, ad se trahere. *Tac. Hist.* 1, 23. studia militum spe successionis. *Id. ib.* 4, 17. Galliarum societatem Civilis arte, donisque affectabat. *Sall. Jug.* 70. Civitates formidine, aut ostentando praemia affectare. Adde *Tac. H.* 4, 66. [*id. G.* 37, 9. etiam Gallias affectavere. *Vell.* 2, 39. Gallias — saepe et affectavimus et amisimus. *Flor.* 2, 2, 3. Siciliam. cf. *Cort.* ad *Sall.* l. l., qui citat *Barth. Advers.* 12, 7.] — Affectare in re venerea est concubitum appetere, ut notat vetus interpres *Hor.* ad *Sat.* 1, 2, 35. cf. AFFECTOR. Sequiores scriptores dicunt etiam *affectare ad al.* i. e. aspirare. *Firmic. Math. praef.* 5. Ne solum hoc opus exstitisse videatur, ad quod Romanum non affectasset ingenium. [*Ammian.* 15, 12. affectans ad vini similitudinem multiplices potus, i. e. id agens ut efficeret.] ℙ Hoc *expetendi* sensu passim construitur cum infinitivo. *Pl. Bacch.* 3, 1, 9. Tua flagitia, aut damna, quibus patrem, et me, amicosque affectas tuos ad probrum, damnum appellere una, et perdere. *Sil.* 4, 138. Dum primae decus affectat decerpere pugnae. Adde *Stat. Th.* 1, 132. sociare. [*Quint.* 5, 10, 28. videndum, quid quisque affectet, locuples videri an disertus, justus an potens. *id.* 10, 1, 97. qui esse docti affectant. In duobus his locis *affectare* fere est i. q. *simulare. Ov. A. A.* 2, 59. affectat tangere sedes sidereas.] ℙ Item pro infeliciter imitari, conari aliquid, nec assequi, nimis studere rem aliquam, sed ita, ut nimium studium appareat. *Quint.* 11, 3. Affectare crebrum anhelitum. *ib.* 3, 10. imitationem antiquitatis. *Suet. Vesp.* 23. Maxime tamen dicacitatem in deformibus lucris affectabat, [*i. e. quaerebat dicteria.] ut invidiam aliqua cavillatione dilucret. *Tac. H.* 2, 63. Affectare famam clementiae. *Id. Ann.* 14, 16. studium carminum. *Ulp. Dig.* 48, 5, 23. Quod si non affectavit, sed dum adulterum occidit, profugit filia, etc. *h. e.* de industria non consensit in fugam filiae. ℙ [Particip. *Affectans* ap. *Ov. Pont.* 4, 8, 59. Sic affectantes caelestia regna Gigantes. *F.*]

AFFECTOR, et Adfector, aris, atus sum, dep. 1. idem quod affecto, anxie appeto. *Varr.* ap. *Diomed.* 1. p. 377. Affectatus est regnum. ℙ Passiva significatione pro affici, seu disponi ad concubitum. *Apul. Herb.* 15. *de satyrico.* Si quis ad mulierem non poterit affectari, obligatus. Et *ib.* Per triduum sumes, ad mulierem affectaberis continuo. [*cf. AFFLICTO *in f.*]

AFFECTOR, oris, pro Affectator. V. AFFECTIO *in f.*

AFFECTŪOSĒ, adv. *Cassiod. ep.* 3, 4. Dicam libere, dicam affectuose, quod sentio. *Sidon. ep.* 4, 11. Fratrem affectuosissime observans.

AFFECTŪOSUS, et Adfectuosus, a, um. adj. amoris et affectus plenus. *Macr. Sat.* 2, 11. piam affectuosamque rem fecisse. *Cassiod. ep.* 5, 2. Affectuosa salutatio. Al. leg. *affectuosissima. Tertull. contr. Marc.* 5. 14. Amore fraternitatis invicem affectuosi. φιλόστοργοι. [*Gloss. mstae*: aff. συμπαθής.]

AFFECTUS, us, m. affectio et motus animi sive bonus, sive malus, πάθος. *Cic. Tusc.* 5, 16. Qualis cujusque animi affectus esset, talem esse hominem. *ib.* Affectus animi in bono viro laudabilis. *Quint.* 6, 2, 8. Affectuum duae sunt species: alteram Graeci πάθος vocant, quam nos vertentes recte ac proprie affectum dicimus: alteram ἦθος, cujus nomine, ut ego quidem sentio, caret sermo Romanus: mores appellantur. *ib.* Affectus concitati, mites, compositi, commoti, lenes, etc. [*Mites (*id.* 10, 1, 101. dulciores appellat. *ib.* 48. opponit mites et concitatos) sunt ἤθη, concitati πάθη. cf. *Frnesti lex. techn. lat.* p. 14. sq.] *Id.* 1, 11, 2. Affectus amoris, avaritiae, metus. *Id.* 6, 1, 7. Movere affectus. *Id.* 11, 3. *ad fin.* Versare aliquid per omnes affectus. *Id. ib.* 58. Inducere judicem in affectus. *Id.* 6, 2, 6. Occupari affectibus. *Id. ib.* 10. Continuum affectum nonnullae materiae desiderant. *Ov. Met.* 8, 473. Errare dubiis affectibus. [*id. Trist.* 4, 3, 32. mentis. *ib.* 5, 2, 8. animi. *Id. Met.* 7, 147. tacitus.] *Plin.* 34, 8, 19. *n.* 10. Diversos affectus exprimere, flentis, et gaudentis. ℙ Quemadmodum *affectio*, ita et *affectus* dicitur de constitutione corporis, praesertim mala, quales sunt morbi. *Cels.* 2, 15. In quibus affectibus ea quoque genera exercitationum necessaria sunt, etc. *Id.* 3, 18. Supersunt alii corporis affectus, qui huic (*febri*) superveniunt. ℙ Speciatim dicitur de pravis animi motibus. *Sen. ep.* 75. Affectus sunt motus animi improbabiles, subiti et concitati, qui frequentes neglectique fecere morbum, *h. e.* habitum vitiosum. *Plin. Pan.* 79. Cohibere affectus. ℙ Item pro amore, cupiditate, desiderio. *Suet. Tit.* 8. Non modo principis sollicitudinem, sed et parentis affectum unicum praestitit. *Juven.* 12, 10. Si res ampla domi, similisque affectibus esset. [*Tac. Agr.* 30. opes atque inopiam pari affectu conpupiscunt. *ib.* 32. fide et affectu teneri. Pro *misericordia* dicitur *Qu. Decl.* 6, 11. affectu jura corrumpere. *ib.* 9, 9. praestes affectum, si mereor.] ℙ Item pro iis, quos omni affectione prosequimur, *h. e.* liberis, et propinquis. *Appul. de dogm. Plat.* 2. p. 24, 20. *Elm.* Carissimis orbatus affectibus. *Capitol. Anton. philos.* 24. Non est satis motus defensione Cassii, nec in ejus affectus saevii. *Id. Maxim.* 23. Milites, quorum affectus in Albano monte erant, *h. e.* παῖδες καὶ γυναῖκες, ut *Herodian.* 8, 5. plenius dixit. [*Publici affectus* sunt judices, quia judices repraesentant populum ejusque gravitatem et affectus, ut expl. *Schulting.* ad *Qu. Decl.* 2. *ib.* 4. ab affectis publicis petendum et a publica gravitate. *ib.* 17. ac saepius.] ℙ Item pro voluntate. *Labeo Dig.* 44, 7, 54. In omnibus rebus, quae dominium transferunt, concurrat oportet affectus ex utraque parte contrahentium. *Ulp. Dig.* 43, 4, 1. Hoc edicto neque pupillum, neque furiosum teneri constat, quia affectu carent. *Paul. Dig.* 3, 5, 19. §. 2. Erit igitur negotiorum gestorum actio, quia gerendi negotii mei habuit affectum.

AFFECTUS, a, um, part. v. *afficio*, [*proprie quid significet, v. sub AFFECTIO, *ab init.* — Plerumque dicitur, ut *affici*, quod v., affectus aliqua re i. e. praeditus, instructus, ac vel in bonam partem vel in malam dicitur. *Pl. Asin.* 3, 2, 28. lictores affecti ulmeis virgis, i. e. instructi, armati.] *Ter. Ph.* 5, 7, 84. Homo affectus audacia. *Cic. Fam.* 14, 4. beneficio. *Id. Pis.* 37. praemio. *Id. Mur.* 2. honore. *Id. Partit.* 10. Animi affecti virtutibus, vitiis, artibus, inertiis. (Adde *Planc.* 33.) *Id. Tusc.* 4, 37. Affectus optima valetudine. *Id.* ad *Brut.* 1, 4. laetitia. *Cic. Fam.* 1, 9. Affectus molestia. *Id. Div.* 1, 30. morbo. *Suet. Vit.* 14. febre. *Cic. Fam.* 13, 7. difficultatibus. [*Cic. Quint.* 2. difficultatibus affectus et afflictus. *Id. Att.* 14, 22. desperatione.] *Cic. Or.* 3, 18. senectute. *id. Sen.* 14. aetate. *Curt.* 7, 3. Exercitus frigore, et penuria affectus. *Vell.* 2, 84. Remiges inopia affectissimi. *Curt.* 7, 11. Affectus fatigatione. *Cic. Verr.* 2, 4, 67. Syracusanam civitatem, ut abs te affecta est, ita in te esse animatam videmus. *Tac. A.* 15, 44. Supplicio affectus. *Serv.* ad *Cic. Fam.* 12. morte. *Curt.* 7, 11. verberibus. *Id.* 10, 6. clade. ℙ Nullo casu addito, affectus est i. q. comparatus, constitutus, dispositus. *Cic. Fin.* 1, 11. manus tua sic affecta. *id. Tusc.* 3, 9. manus recte affecta. *Id. Att.* 13, 23. et omnes quum ita simus affecti, ut non possimus plane simul vivere. *Id. Fin.* 5, 9. omne animal id agit — se ut con-

servet et ita sit affectum, ut optime secundum naturam affectum esse possit. *Cic. Div.* 1, 30. Jubet Plato sic ad somnum proficisci affectis, ut nihil sit, quod errorem animis, perturbationemque afferat. *Id. Tusc.* 3, 7. Oculus conturbatus non est probe affectus ad suum munus fungendum. *Id. Div.* 2, 47. Ad rem pertinet, quomodo affecto caelo, compositisque sideribus quodque animal oriatur. [*intellige de constellatione, quam nos dicimus, coeli, et cf. AFFECTIO.] ℙ Praecipue tamen hoc sensu in malam partem intelligendum est, de eo, qui ex morbo laborat, vel nondum est plane recreatus. *Liv.* 28, 26. Nihil aeque eos terruit, quam praeter spem rubor, et color imperatoris, quem affectum visuros crediderant. *Cic. Phil.* 9, 1. Cum ita affectus esset, ut si ad gravem valetudinem labor viae accessisset, sibi ipse diffideret. *Id. Att.* 14, 17. Caesarem Neapoli affectum graviter videram. *Suet. Tib.* 21. Jam quidem affectum, sed tamen spirantem adhuc Augustum reperit. *Id. Claud.* 25. Aegra et affecta mancipia. Hinc etiam translate de aliis rebus, i. e. debilitatus, fractus, imminutus. *Liv.* 5, 18. affectae vires corporis. *Cic. Fam.* 13, 68. Partem istam reipublicae male affectam tueri. *Vell.* 2, 84. Inopia affectissimus. *Liv.* 5, 10. Affecta res familiaris. *Id.* 6, 3. Opem rebus affectis orare. *Tac. H.* 3, 65. Affectam fidem juvare, *h. e.* labefactatam. ℙ Est etiam prope ad exitum perductus. *Gell.* 3, 16. *a med.* Affecta, sicut M. Cicero, et veterum elegantissimi locuti sunt, ea proprie dicebantur, quae non ad finem ipsum, sed proxime finem progressa deductave erant. *Id. l. l.* Non confecto anno, sed affecto. [*Comparat *Beier.* Homericum περιπλομένου ἐνιαυτοῦ.] *Sil.* 15, 505. Jamque hieme affecta mitescere coeperat annus. *Cic. Prov. cons.* 8. Bellum affectum videmus, et, vere ut dicam, paene confectum. *Id. ib.* 12. Ut ea, quae per eum affecta sunt, perfecta reipublicae tradantur. *Id. Oecon.* ap. *Gell.* 15, 5. Cum affecta prope aestate, uvas a sole mitescere tempus est. [*cf. h. l. Gronovii notam; *Gell.* de discrimine agit inter: *profligatus* et *affectus.*] *Id. Verr.* 2, 4, 43. Affecta aetas. ℙ [De animo, absolute, ut de corpore, est i. q. comparatus aliquo modo. *Cic. Part.* 23. atque hi sunt fere quasi quidam habitus animi, sic affecti et constituti, ut etc. Inprimis autem de certo quodam animi affectu, i. e. hoc vel illo modo animatus. *Cic. Lael.* 16. ut eodem modo erga amicum affecti simus, quo erga nosmet ipsos. *id. Fam.* 16, 2. non queo ad te scribere, quo animo sim affectus.] *Id. Fin.* 1, 20. Sapiens eodem modo erit affectus erga amicum, quo in se ipsum. *Id. Leg.* 1, 9. Oculi nimis arguti, quemadmodum animo affecti simus, loquuntur. *Id. Off.* 3, 5. Si sic erimus affecti, ut propter suum quisque emolumentum spoliet, aut violet alterum etc. ℙ Item commotus. *Cic. Or.* 17. Utcumque se affectum videri, et animum audientis moveri volet, ita certum vocis admovebit sonum. *Id. Inv.* 2, 5. Amor, iracundia, aegritudo, et omnino omnia, in quibus animus ita videtur affectus fuisse, ut rem perspicere cum consilio et cura non potuerit. *Id. Fam.* 16, 4. Varie sum affectus tuis litteris; valde priore re pagina perturbatus, paulum altera recreatus. *Id. Att.* 12, 41. Avide sum affectus de fano, *h. e.* ardeo desiderio. ℙ Sup. *Affectissimus* v. supra.

AFFĔRO et Adf., ers, attuli, allatum, anom. ἐπιφέρω, fero, apporto: ex *ad*, et *fero*. Latissime patet, et dicitur fere de quacumque re. [*Hor. Sat.* 2, 8, 42. affertur muraena *Cic.* ap. *Macr. Sat.* 2, 12. allatus est acipenser. *Gell.* 6, 9, 6. affertur sella.] *Cic. Man.* 2. litteras alicui. *Id. Att.* 8, 6. litteras ad aliquem. *Plin.* 10, 46, 63. Cibum pede ad rostrum, veluti manu afferens. [*Id. Mil.* 1. afferre magnitudinem animi ad aliquid. *id. or.* 2, 38. genus sermonis afferre non liquidum, non fusum. *ib.* 3, 12. nihil ostentationis aut imitationis.] ℙ Addito dativo, afferre alicui aliquid est i. q. causam esse alicujus rei; efficere ut habeat alter aliquid. *Cic. Att.* 10, 4. Afferre consolationem alicui. *Id. Mur.* 40. et *Phil.* 9, 2. consulatum in familiam. *Id. Att.* 15, 1. consilium alicui. *Id. Off.* 1, 1. alicui adjumentum. Et 7. communes utilitates in medium. *Id. Fin.* 5, 1. memoriam. *Id. Fam.* 7, 1. delectationem alicui. *Id. Phil.* 12, 7. suspicionem. *Id. Or.* 34. auctoritatem et fidem orationi. *Id. Att.* 12, 38. animum vacuum ad scribendas res difficiles, *h. e.* applicare, dum vacuus est. *Id. Verr.* 2, 5, 25. metum alicui. *Id. Sext.* 61. moram. *Id. Off.* 2, 22. finem. *id.* 3, 6. utilitatem. *Id. Sull.* 1. dolorem. *Id. Rosc. Am.* 5. luctum et egestatem. *Id. Fam.* 4, 3. salutem. *Id. Cat.* 2, 8. medicinam. *Id. Off.* 2, 3. perniciem. *Id. Phil.* 10, 1. necessitatem dicendi. [*Ter. Heaut.* 4, 3, 2. aegritudinem. *Ov. Met.* 12, 5. bellum in patriam. *Cic. Cluent.* 60. calamitatem. *Caes. B. C.* 1, 82. detrimentum. *Plin.* 15, 2, 3. (*Quint.* 11, 2, 41.) taedium. *id.* 23, 1, 18. dolorem capitis. *Quint.* 11, 1, 15. fastidium. *Just.* 27, 1, 10. favorem. *Plin. epp.* 10, 2, 1. gaudium. *Cic. Fam.* 10, 3, 8. gloriam. *Plin.* 31, 2, 19. mortem. *Cic. Sull.* 1. (*Just.* 27, 1, 10.) odium. *Plin.* 22, 25, 81. periculum. *Cic. Am.* 27. solatium. *id. Fam.* 10, 18, 7. sollicitudinem. — Afferre dotem dicitur vel uxor vel maritus. *Ter. Eun.* 1, 2, 43. Hic quoque bonam magnamque partem ad te attulit. *id. Ph.* 4, 3, 49. 50. Mihi opus, aliquantulum quae afferret. *Beier.*] *Cic. Rosc. Am.* 7. afferre nuntium. *id. Fam.* 2, 14. Nihil novi ad nos afferebatur. Omninoque saepissime *afferre* simpliciter dicitur pro nuntium afferre, inprimis apud *Liv.* e. g. 4, 37, 6. *id.* 6, 31, 3. haud vana attulere. 8, 17, 7. *id.* 42, 57, 4. trepidus nuntius affert, hostem adesse. Sed *id.* 23, 36, 6. nuntius affertur, ut 4, 56, 4. fama affertur. *Nep. Milt.* 3, 3. crebri nuntii afferebant. *Ter. Ph.* 3, 3, 20. aliquid novi afferre. *id. Heaut.* 5, 4, 1. Vide ut mihi haec certa attuleris.] *Cic. Coel.* 21. Coelium ad illam attulisse, se ad ornatum ludorum aurum quaerere. *Id. Att.* 6, 8. Battonius miros terrores ad me attulit. *Id. Fam.* 16, 21. Rumores qui de me afferuntur. *Id. Att.* 3, 11. Spes ea, quae rumoribus affe-rebatur. *Liv.* 7, 39. Afferre compertum. *Id.* 10, 45. Per idem tempus rebellasse Etruscos allatum est. *Tac. Hist.* 1, 76. Item ex Hispania allatum est. *Id. Off.* 2, 13. opinionem populo, *h. e.* inducere populum ad credendum. *Id. Cluent.* 60. *in fin.* et *Rabir. Post.* 10. crimen alicui, *h. e.* inferre, crimini dare. *Id. Att.* 7, 13. animum alicui. *Id. Fam.* 7, 23. aes alienum. *Id. N. D.* 2, 3. cladem populo Romano. *Id. Verr.* 2, 5, 45. mortem uno ictu. *Id. Vatin.* 10. necem alicui suis manibus. *Id. Verr.* 2, 1, 26. vim alicui, *h. e.* inferre. [*Suet. Oth.* 12. vim vitae. Variant interdum in hac formula libri, et utrumque, vel *aff.* vel *inferre* habent. Illud melius; praesertim in re stupri semper ita locuti sunt. V. *Oudend.* ad *Cic. Inv.* 2, 42. (ed. *Lindem.* p. 613. *Cic. Fam.* 3, 4. non mediocre vinculum ad voluntates copulandas. *id. ib.* 9, 17. sollicitudinem et spem. *id. ib.* 4, 7. dubitationem. *id. ib.* 8, 8. moram.] *Varr. R. R.* 2, 9. *a med.* Canes afferunt dentes in dominum, *h. e.* dentibus ipsos dominos petunt. *Cic. Caec.* 17. Afferre manus alicui. [*i. e. aggredi aliquem. Translate *Senec. Benef.* 2, 5. *ex.* beneficio suo manus afferre i. e. tollere et abolere. *Cic. Rep.* 3, 17. vexetur, rapiatur, manus ei denique afferantur. *Beier.*] *Id. Off.* 2, 15. manus bonis alienis, *h. e.* alienum rapere. *Planc. ad Cic. Fam.* 10, 23. sibi manus. Et *Cic. Att.* 3, 15. Afferre manus suis vulneribus, quod paulo ante dixerat, scindere dolorem suum. Et *Verr.* 2, 1, 18. Afferre manus templo, *h. e.* illud spoliare. Interdum *afferre manus* est opem ferre. *Id. Verr.* 2, 1, 26. Pro se quisque manus affert. ℙ *Afferre se aliquo* est se conferre, estque phrasis fere poetica. *Pl. Amph.* 3, 4, 6. Ejus jussu nunc huc me affero, *Ter. Andr.* 4, 5, 12. Haud auspicato huc me attuli. Quidam leg. *appuli.* [*Illud ex codd. restituit *Bentl.* Etiam pass. hoc sensu reperitur, *Virg. A.* 7, 217. afferri urbem i. e. venire in urbem. *Virg. A.* 3, 345. sese a moenibus heros Priamides multis Helenus comitantibus affert. *Catull.* 14, 21. abite Illuc, unde malum pedem attulistis, *h. e.* unde venistis. Alii leg. *tulistis.* ℙ Saepe *afferre* ponitur pro allegare. *Cic. Sen.* 6. Nihil igitur afferunt, qui in re gerenda versari senectutem negant. *Id. Or.* 2, 53. Afferendum est in contrariam partem, quod sit aut gravius, aut aeque grave. *Id. Att.* 11, 15. Afferre justas causas. *Id. Fam.* 4, 13. rationes. *Id. Or.* 2, 89. aetatem. i. e. se excusant aetate. [*Cic. Or.* 3. 33. effert se (ille), si unum aliquid affert, ut bellicam virtutem etc.] *Id. Caec.* 29. aliquid ad defensionem. ℙ Item pro conferre, prodesse. *Cic. Fin.* 2, 27. Negat Epicurus, diuturnitatem temporis ad beate vivendum aliquid afferre. *Id. Mil.* 1. Illa praesidia non afferunt oratori aliquid, ne, etc. [*id. N. D.* 2, 63. quid enim oves aliud afferunt, nisi ut eorum villis — homines vestiantur? *Hor. Sat.* 2, 2, 70. accipe tenuis victus quid afferat, quod expl. *Hdf.* in se habeat; laudato *Heusing.* ad *Off.* 1, 3, 8.] ℙ Item producere, gignere. *Cic. Off.* 1, 15. Agri fertiles, qui multo plus afferunt, quam acceperunt. ℙ [Particip. *Afferens* apud *Liv.* 9, 31. Congruentia ad consulem afferentes. *Allaturus* apud *eund.* 9, 16. Crederet, se vim allaturos. Adde *Nep. Eumen.* 12. *Allatus* apud *Liv.* 22, 11. Litterae ab urbe allatae. *Cic. Fam.* 15, 1. Quo nuncio allato. *Afferendus* apud *Cic. Fin.* 5, 10. Rationes afferendas puto. *F.*] ℙ [*Afferre* in *inferre*, comm. in libris. V. supra.]

AFFĬCIO, is, eci, ectum, a. 3. διατίθημι: ex *ad*, et *facio*: [*significat proprie: facere (se) ad aliquem s. aliquid aliqua re, i. e. inferre alicui aliquid; sive, ut *Gesner.* explicat: facere aliquid aut efficere, quod ad alterum aliquo modo pertinet. Est h. v. latissimi usus et inservit apud Latinos permultis notionibus, quae uno voc. minus recte exprimerentur, circumscribendis, eaque de causa in aliis linguis alio modo verti potest. Minus recte Forc. explicat hoc sensu per dare, addere, augere, ornare.] *Cic. Agr.* 1, 4. Afficere beneficio. *Id. Mil.* 29. aliquem praemio. *Id. ib.* 28. aliquem laetitia. *Id. ad Brut.* 1, 16. voluptate. Et *ib.* supplicio. [*Suet. Caes.* 15. cladibus. *id. Galb.* 9. cruce i. e. supplicio crucis. *Cic. Verr.* 1, 4. cruciatu. *id. Rep.* 1, 44. populum servitute.] Et *Rosc. Am.* 39. poena. *Id. Att.* 15, 1. molestia. *Ter. Ph.* 5, 1, 3. Afficere injuria. *Cic. Rosc. Am.* 39. ignominia. *Id. N. D.* 1, 14. honore. *Id. Off.* 2, 13. laude. *Id. Fam.* 2, 3. muneribus. *Id. Top.* 24. et *Dejot.* 5. nomine. *Ovid. Medic.* 67. vultum medicamine. *Cic. Rosc. Am.* 39. macula. *Id. Inv.* 1, 25. Afficere morte. *Id. Divin.* 1, 27. sepultura. *Id. Parad.* 4. *ad fin.* exsilio. *Id. Balb.* 27. Afficere stipendio. *Pl. Amph.* 1, 1, 38. praeda atque agro adoreaque. [*Ib. prol.* 2. lucris afficere et *v.* 6. lucro auctare.] *Id. ib.* 5, 2, 10. gloria. *Id. ib. prol.* 8. bonis nunciis. *Virg. Aen.* 12, 352. pretio. *Flor.* 2, 18. foederibus pudendis hostem. [*Duker. et Graev.* malunt legi *vulneribus*; perperam; sensus est: coegerunt eum ad foedera accipienda.] *Just.* 1, 5. verberibus. *Suet. Cal.* 2. aliquem rerum et verborum acerbitatibus. *Vell.* 2, 30. Italiam gravibus variisque casibus. [*Caes. B. G.* 7, 6. difficultate.] *Martial.* 12, 78. clientem domicoenio, *h. e.* domi coenare cogere. *Varr.* ap. *Non.* 12, 6. loca luce. Quare eodem sensu etiam passive: affici aliqua re. *Cic. Att.* 6, 3. sollicidutine et inopia consilii. *id. Fam.* 6, 19. dolore. *id. Off.* 2, 10. admiratione. [*i. e. admirabilem videri. *Caes. B. G.* 7, 17. inopia rei frumentariae.] *Scribon. compos.* 186. stomacho et vesica. *Nep. Ann.* 4. morbo. *Plin.* 29, 5, 33. torminibus et inflationibus. [*Cic. or.* 38. satietate. *id. Inv.* 1, 25. turpi morte. *id. Fam.* 6, 19. doloribus pedum. *Cic. Verr.* 2, 5, 38. metu. *Liv.* 4, 30. tabo. *Cic. Tusc.* 3, 7. aegritudine.] ℙ Nullo casu addito significat motum aliquem aut affectum inducere sive in bonam sive in malam partem; affici, i. q. tangi impetu aliquo, vel vi externa vel interna; sic igitur pari modo, tum de corpore, tum de animo dicitur. Ac primum de corpore, est i. q. debilitare, afflictare morbo, tabefacere. *Liv.* 28, 15. Ut prius aestus, labor, fames, sitisque corpora afficerent, quam, etc. *Cels.* 4, 7. Pulmo totus afficitur: hunc casum ejus subsequitur tussis, etc. *Tac. Ann.* 4, 45. Pisonem ex improviso adortus, uno vulnere in mortem affecit. [*Ov. Met.* 6, 255. non simplex Damasichthona vulnus afficit.] Apud sequiores etiam absolute reperitur *afficere* pro morbo afficere. *Capitol. M. Ant. phil.* 3. afficere corpus. — De animo. *Cic. ad Anton. post ep.* 13. *l.* 14. *ad Att.* Litterae tuae sic me affecerunt, ut non dare tibi beneficium viderer, sed accipere a te. *Id. Mil.* 29. Quonam modo ille vos vivus afficeret, qui, etc. *Id. Fam.* 5, 12. Affici a gratia, aut a voluptate. *Id. Or.* 1, 19. Ut eorum, qui audirent, ita afficerentur animi, ut eos affici vellet orator. Alii legunt *Ut ii qui audirent, ita afficerentur animis*, etc. *Quint.* 6, 2. Primum est, ut afficiamur, antequam afficere conemur. *Suet. Tib.* 52. Alterius (filii) vitiis infensus, *etc.* itaque ne mortua quidem perinde affectus est, *h. e.* eo mortuo doluit. *Plin. Pan.* 90. Consules oportere sic affici, ut se publice magis, quam privatim obligatos putent. *Id. ep.* 3, 1. *ad fin.* Sunt in usu et Corinthia, quibus delectatur, nec afficitur. *Tac. Ann.* 11, 19. Is terror milites, hostesque in diversum affecit: nos virtutem auximus, barbari ferociam infregere. Adde *Suet. Tib.* 66. Quibus (conviciis) diversissime afficiebatur. cf. *Claud.* 14. perinde ut afficeretur, i. e. prouti hoc vel illo sensu moveretur.] ℙ Sumitur etiam pro tractare sive bene, sive male. *Papin. Dig.* 37, 12, 5. Filius, quem pater male contra pietatem afficiebat. ℙ [Particip. *Affecturus* apud *Liv.* 21, 44. Deditos ultimis cruciatibus affecturi fuerunt. *Afficiendus* apud *Caes. B. G.* 8, 39. Pertinaciam magna poena esse afficiendam judicabat. *F.* *Nugatorium discrimen facit *Vet. Schol. Juv.* inter adficio et afficio; afficimur inquit, malis; adficimur bonis, sed v. *Cramer* p. 612.]

AFFICTĪCĬUS, a, um, qui affigitur, seu additur, πρόσθετος. *Varr. R. R.* 3, 12. Sequitur actus secundi generis, affictīcius ad villam qui solet esse, ac, nomine antiquo a parte quadam, leporarium appellatum.

*AFFICTIO, onis, f. ab *adfingo*, Julio Rufiniano p. 36. dicitur de ea figura, quam Gr. σχέσιν appellant, i. e. ea figura, qua affectum adversariorum quemlibet fingimus, cui respondeamus. Similis est τῇ ἀνθυποφορᾷ s. *subjectioni.* Cf. *Ernest.* lex. techn. lat. p. 9. ℙ Eadem vox nunc legitur in loco mutilato ap. *Phaedr.* 4, 13, 1. affictione vevetri linguam mulieris; ubi videtur esse ab *affigo.* Alii malunt *affrictio*, alii aliter.

AFFICTUS, a, um, part. v. *affigo*, figendo additus, appositus, ἐπιπλασθείς, πρόσθετος. *Cic. Or.* 3, 45. *in fin.* Nullam partem corporis sine aliqua necessitate affictam reperietis. [*Nizol.* h. l. derivat ab affingo.] *Varr. R. R.* 3, 9. Cubilia gallinarum aut exsculpta, aut afficta firmiter: motu enim, cum incubant, nocet. ℙ Translate. *Cic. Or.* 2, 80. Connexum autem ita sit principium con-

·quenti orationi, ut non tanquam citharoedi prooe-ium affictum aliquod, sed cohaerens cum omni orpore membrum esse videatur. ℙ Est etiam fi-tus, simulatus, ab *affingo*. *Lactant. Mort. perse-ut.* 39. *extr.* Amicos ejus afflicto adulterio damnat.

AFFĪGO, is, ixi, ixum, et ictum, a. 3. προσ-γτω, προσποιέομαι, ad aliquid figo, addo, ap-ono. *Cic. N. D.* 3, 23. Minerva, cui pinnarum alaria affigunt. Quidam leg. *affingunt.* [*minus ecte.] *Id. Rosc. Am.* 20. *in fin.* Litteram illam a vehementer ad caput affigent, ut, etc. *Lucr.* , 1101. Affigunt avide corpus, junguntque sali-as. [*Auct. Cons.* ad *Liv.* 91. affigi suis pectora ua sensit.] *Liv.* 28, 37. Laceratos verberibus ruci affigere. *Suet. Galb.* 9. Nummulario non ex de versanti pecunias, manus amputavit, mensae-ue ejus affixit. *Sall. fr.* ap. *Non.* 4, 355. Affigere atibulo. *Liv.* 4, 19. Repetitum saepius cuspide d terram affixit. Est qui leg. *afflixit.* [*minus bene.] *'irg. G.* 2, 318. radicem affigere terrae. [*Com-arat *Voss. Lucr.* 4, 1236. (semen) locis quia non otest adfigere adhaesum.] *Id. A.* 9, 536. Affi-ere flammam lateri turris. *Plin.* 16, 39, 76. *n.* 2. ffigere arma oleastro. *Claud. B. Get.* 619. et *Lucr.* , 1074. Affigere oscula. *Sen. ep.* 67. Senectus me ectulo affixit. *Hor. Sat.* 2, 2, 79. Atque affigit umo divinae particulam aurae, *h. e.* deprimit, et uasi clavo affixam terrae detinet. cf. *Bentl.* Alii egunt *affligit humo*, [*quod spernendum; *id. Sat.* , 1, 81. alius casus lecto te affixit, ibique *Hdf.*] ℙ 'ranslate *Quint.* 2, 7, 18. et *Sen. ep.* 11. Affigere liquid animo. [*Quint.* 10, 1, 19. memoriae.] *Cic. 'usc.* 3, 28. Huic generi malorum non affigitur la opinio. [*In ep. *Davis.* est *affingitur*, ut legi-ur *ib.* 33. quod recepit *Schütz.*] *Quint.* 1, 1. Af-gere litteras pueris, *h. e.* inculcare, adeo ut eo-um menti haereant. *Arnob.* 5. *ad f.* Affigere sibi itum religionis conflatum rationibus nullis. *Id. in.* . crimen alicui quod elegantius *affingere* dicimus. *Affixet* pro *Affixisset* est *Sil.* 14, 536. ℙ [*Ubi-ue fere in libris confunduntur *affigo* et *affligo*. Il-ud autem significat fieri aliquid opera et labore, ndustria data; hoc cum vehementia quadam et furore umultuario. Ex quo facile ubivis judicare poteris e veritate discrepantiarum, ut *Suet. Dom.* 23. ima-ines solo (non *affixit* sed) afflixit. Sic *B. Crus.* f. de confusione horum vv. *Drak.* ad *Liv.* 41, 18. d *Sil.* 1, 674. et quos ibi plurimos laudat, quibus dde *Feam* ad *Hor. Sat.* l. l. *Arntzen.* et *Schwarz.* d *Plin. Pan.* 35, 2. *Burm.* ad *Phaedr.* 1, 11, 10. *Bentlej.* et *Weber.* ad *Lucan.* 2, 31.]

AFFĪGŪRO, as, avi, a. 1. *Gell.* 4, 9. Discipli-nosus, consiliosus, victoriosus, quae Cato ita af-iguravit, *h. e.* effinxit. Alii leg. *figuravit*, alii *ef-iguravit.*

*AFFILANUS, a, um, ad Affile pertinens. *In-cr.* ap. *Cellar.* Lupercus Affilanus. *Anastas. Bibl. Vit. Sixt.* III. In territorio Affilano. *Bayl. Auct.*

*AFFILE, oppidum Latii non ignobile in Herni-cis, in montibus inter Sublaqueum situm et Ana-gniam. *Frontin. de Colon.* Affile oppidum lege Sempronia. In centuriis et in laciniis ager ejus est assignatus. *id. ib.*

*AFFILIATIO, onis, f. *Gloss. Isid. Bayl. Auct.* Cf. ADFILIATUS.

AFFINGO, ingis, inxi, ictum, a. 3. fingendo, seu formando addere, aptare, προσπλάττω, προσ-ποιέω. *Cic. Univ.* 6. Itaque nec ei manus affinxit, quia nec capiendum quidquam erat, nec repellen-dum. Saepius est fingendo addere. *Cic. Cluent.* 4. Faciam, ut intelligatis, in tota illa causa quid res ipsa tulerit, quid error affinxerit, quid invidia con-flarit. *Id. Phil.* 1, 3. Fit plerumque, ut ii, qui boni quid volunt afferre, affingant aliquid, quo faciant id, quod nunciant, laetius. *Id. Manil.* 4. De Lucullo ita dicam, ut neque vera laus ei de-tracta oratione nostra, neque falsa afficta esse vi-deatur. [*Quint.* 8, 3, 70. licet etiam falso affin-gere.] *Caes. B. G.* 7, 1. Addere et affingere ru-moribus. *Tac. A.* 14, 62. Affingere novum cri-men alicui. *Cic. Tusc.* 3, 33. Aliquid opinione af-fingere, atque assumere ad aegritudinem. [*Ideo interdum simpliciter i. q. attribuere, aptare.] *Cic. Or.* 22. Peccat orator, cum probam orationem affingit improbo, stultove sapientis. *Id. Manil.* 4. Affingere alicui falsam laudem. ℙ Translate po-nitur pro addere. *Cic. Div.* 1, 52. Parvis momen-tis natura aut affingit, aut mutat, aut detrahit. *Id. Or.* 3, 9. *in f.* Tantum alteri affinxit, de al-tero limavit, ut id conformaret in utroque, quod etc. ℙ Aliquando idem est ac fingo. *Appul. Met.* 4, 139, 34. *Elm.* Sciscitati nomen cujusdam Nica-noris, litteras affingimus, etc. *Eum. Schol. inst.* 21. Animus affingit Aegyptum quiescentem, etc.

[AFFĪNĬO, is, a. 4. *Jul. Rufinian. de Schem. lex.* Prolepsis est schema λέξεως, id est figura elocutio-nis, cum ante numerus redditur, quam res et per-sonae affiniantur, *h. e.* definiantur, enumerando ad finem perducantur. Ut *Virg. Ecl.* 6, 30. Nec tan-tum Rhodope mirantur, et Ismarus Orphea. *Mi-rantur*, numerus pluralis redditur, antequam ambo nomina, quae respicit verbum plurale, enumeren-tur. *F.*]

AFFĪNIS, ne, adj. πρόσορος, ὅμορος, qui alicui vicinus est, et praesertim qui agros habet alterius agris vicinos, ut *Festus* docet. (Nam *finis* praeci-pue de agrorum terminis dicitur. Hinc tit. 1. *lib.* 10. *Digest.*, qui est *Finium regundorum*, de agro-rum terminis totus est.) [*Liv.* 28, 17. gens affinis Mauris.] *Sall. Jug.* 45. Parentes, aut parvi liberi militum, uti quisque potentiori affinis erat, sedi-bus pellebantur. Alii leg. *confinis.* [*Ita *Cort.*] *Paul. Dig.* 10, 1, 2. Non termini, qui singulos fundos separabant, observari debent, sed demon-stratio affinium, quae novos fines inter fundos con-stituit. *Inscr.* ap. *Grut.* 1081, 1. Quod est juxta monumentum Claudii quondam Proculi, et si qui alii adfines sunt. In *Tab. alimentaria Vellejate a Petro De Lama* edita pluries vox *adfinis* hoc sensu usurpatur. ℙ Saepissime transfertur ad eos, qui sanguinis vinculo conjuncti sunt [*non tam sangui-nis, quam *matrimonii*, ut Gr. κηδεστής i. e. gener et socer. *Nolten. lex. ant.* I. p. 816. *affines*, inq., dicuntur mariti et uxoris cognati; *propinqui*, inter quos aliqua sanguinis conjunctio est; *cognati*, qui per feminas conjunguntur; *agnati*, qui per geni-torem. — Ideo saepe distinguntur affines et propin-qui. *Tac. G.* 20, 9. quanto plus propinquorum, quo major affinium numerus. *Suet. Caes.* I. per propinquos et affines suos. Raro tantum latiori sensu reperitur; sic adjective reperitur] *Ov. Pont.* 4, 8, 9. jus aliquod faciunt affinia vincula nobis. Plerumque usurpatur more substantivi. Itaque *af-fines* dicuntur, ut definit *Modestin. Dig.* 38, 10, 4., viri et uxoris cognati: dicti ab eo, quod duae cogna-tiones, quae diversae inter se sunt, per nuptias co-pulantur, et altera ad alterius cognationis finem ac-cedit. Affinium autem nomina sunt *socer, socrus, ge-ner, nurus, noverca, vitricus, privignus, privigna,* quaeque ab his componuntur *prosocer*, *progener*, etc., item *glos*, *levir*, etc. *Cic. in Sen.* 7. Tu me affinem tuum, tu meum generum, tu affinem tuam, filiam meam repulisti. *Id. ad Quir.* 5. Alter mihi affinis erat. *Val. Max.* 9, 9. *n.* 1. Cum affinis es-set Caesaris. *Cic. Cluent.* 14. Nemo illum ex tam multis cognatis et affinibus tutorem unquam liberis suis scripsit. *Sil.* 6, 627. Stirpe genus clarum, coeloque affinis origo. *Ter. Heaut.* 5, 1, 63. Et gener, et affines placent, *h. e.* parentes sponsi. *Pl. Aul.* 3, 4, 9. Megadorus meus affinis, *h. e.* gener. ℙ Translate ponitur pro conscio, partici-pe, aut quoquo modo conjunctionem habente cum aliqua re. *Cic. Cat.* 4, 3. Huic facinori si pau-cos putatis affines esse, vehementer erratis. [*Id. Rosc. Am.* 7, 18. affinis culpae.] *Id. Cluent.* 45. Non omnes in culpa sunt et suspicione ponendi: duos solos video affines ei turpitudini judicari. *Id. Inv.* 2, 10. Si animus nulli minus honestae rationi affinis ostenditur. *Liv.* 39, 14. Affinis noxae *Ter. Heaut.* 2, 1, 1. Quam iniqui sunt patres in adolescen-tes judices! Qui aequum censent nos a pueris illico nasci senes, Neque illarum affines esse rerum, quas fert adolescentia. *Pl. Trin.* 2, 2, 50. [*al.* 55.] Publicis negotiis affinis adolescens, i. e. iis impli-citus. ℙ Apud *Tertull. Idol.* 10. *affinis idololatriae* est, qui proximus est ad idola colenda. Apud *Eund. Patient.* 7. *affinis cupiditatis* est cupiditate laborans. Et 11. *affinis pacis* pacificus.

AFFĪNĬTĀS, atis, f. vicinitas, finium conjun-ctio, praesertim in agris. *Varr. R. R.* 1, 16. Re-linquitur altera pars, quae est extra fundum; cu-jus appendices vehementer pertinent ad culturam propter affinitatem. V. AFFINIS. ℙ Saepius su-mitur pro conjunctione hominum affinium inter se, [*κῆδος, κηδεία, κήδευμα] κηδεστία. [*Sed, ut supra monitum est, per excellentiam dicitur de necessitu-dine inter socerum et generum. V. *Ruhnken.* ad *Ter. Andr.* 1, 5, 12.] *Cic. Fin.* 5, 23. Caritas gene-ris humani serpit sensim foras, cognationibus pri-mum, tum affinitatibus, deinde amicitiis, post vi-cinitatibus. *Id. Brut.* 26. Affinitate se devincire cum aliquo. *Vell.* 2, 44. Contrahere affinitatem. Et 65. Facere affinitatem inter aliquos. Et 100. Recipere aliquem in arctissimam affinitatem. *Nep. Paus.* 2. Conjungi affinitate cum aliquo. *Id. Att.* 19. Pervenire in affinitatem alicujus. *Liv.* 1, 1. Affinitatem jungere cum aliquo. *Suet. Ner.* 35. Af-finitate conjunctus. *Pl. Trin.* 2, 3, 73. Adstrin-gere affinitatem inter aliquos. ℙ Inter *propinqui-tatem* et *affinitatem* illud interest, quod *propinqui-tas* magis late patet, si vim nominis spectes: si-gnificat enim quamcumque conjunctionem. [*V. *Af-finis.*] *Cic. Planc.* 11. Qui est cum illo maximis vinculis et propinquitatis et affinitatis conjunctus. *Suet. Ner.* 35. Similiter ceteros affinitate sibi ali-qua aut propinquitate conjunctos. Adde *Liv.* 24, 22. *ad fin.* [*Suet. Pers.* sanguine et affinitate pri-mi ordinis viris conjunctus.] Pro ipsis affinibus. *Pl. Trin.* 3, 2, 75. Patriam deseras, cognatos, affinitatem, amicos. ℙ Translate est quaecumque vicinitas, aut similitudo. *Gell.* 4, 13. Tanta est affinitas corporibus hominum mentibusque, et pro-pterea quoque vitiis aut medelis animorum et cor-porum. *Id.* 1, 18. Hinc per affinitatem littera-rum, qui φώρ Graece, Latine *fur* est. [*Varr. R. R.* 1, 16. *in.* pertinent ad culturam propter affini-tatem, i. e. propter cognationem, quae intercedit inter eos. Similiter *Quint.* 1, 6, 24. aff. litterarum, i. e. cognatio, non ut expl.: similitudo. Sic etiam in superioribus locis intelligendum.] ℙ In genitivo plurali habet etiam *affinitatium* pro *affinitatum:* rarius tamen. *Justin.* 17, 3. Opesque affinitatium auxilio magnas paravit.

[AFFĪNĪTUS, a, um, partic. v. *affinio*, idem ac finitus. *Paul. Dig.* 22, 1, 17. *in.* Haec consti-tutio adfinitum modum excedit. Plerique tamen codices habent ad infinitum. [*Omnino!] *F.*]

AFFIRMANTER, adv. affirmate, *Gell.* 14, 1. Si potuisset praedici affirmanter. Pyrrhus ne rex, an Curius proelio victurus esset.

AFFIRMĀTĒ, adv. affirmando, καταφατικῶς. *Cic. Off.* 3, 29. Quod affirmate, quasi Deo teste, pro-miseris, id tenendum est, [*cf. *Beier.*] *Gell.* 10, 12. Plerique Graecorum affirmatissime scripserunt, simulacrum columbae ab Archyta factum volasse.

AFFIRMĀTĬO, onis, f. κατάφασις, enunciatio alicujus de aliquo. *Cic. Off.* 3. 29. Est enim jus-jurandum affirmatio religiosa. *Planc. ad. Cic. Fam.* 10, 21. Credidi chirographis ejus, affirmationi praesentis Laterensis, etc. *Cic. ib.* 7. Quae et tua exhortatione excepi, et mea affirmatione tibi re-cepi, etc. *Caes. B. G.* 7, 30. Venire in spem af-firmatione alicujus, etc. *Plin.* 28, 2, 4. Constan-tissima annalium affirmatione, transiturum, etc, *Curt.* 6, 11. Multa affirmatione abnuere. ℙ [*Af-firmatio, confirmatio, admiratio* in libris confusa. V. *Graev.* et *Oudend.* ad *Cic. Herenn.* 1, 6, 18.]

AFFIRMĀTĪVUS, a, um, adj. ad affirmandum inserviens. *Diomed.* 1. p. 390. Affirmativa species (*verborum*) est hujusmodi, cum in re dubia, in qua parum altercantibus assentimur, specie subjun-ctiva, quasi sit factum, affirmamus, veluti cum di-cimus: Fecerit, dixerit, etc.

AFFIRMĀTOR, oris, m. qui aliquid affirmat, et confirmat. *Ulp. Dig.* 27, 7, 4. Eadem causa vi-detur affirmatorum, scilicet quia, cum idoneos esse tutores affirmaverint, fidejussorum vicem sustinent. *Id. ib.* 4, 4, 15. Hic velut affirmator fuit, et sua-sor, ut cum minore contraheretur. *Tertull. adv. Marc.* 4, 7. Romulus ascensus sui in coelum ha-buit Proculum affirmatorem. Adde *Min. Octav.* 31.

AFFIRMĀTUS, a, um, part. v. *affirmo*, firma-tus, confirmatus. *Cic. Inv.* 1, 37. Propositionis approbatio (*in argumentatione*) per quam id, quod breviter expositum est, rationibus affirmatum, pro-babilius et apertius fit. *Liv.* 7, 14. Affirmata eo casu Tullii apud dictatorem fides est. ℙ Ap. *Ap-pul. Met.* 7. dicitur *corium affirmatum cineris in-spersu*, *h. e.* cinere firmatum contra putredinem.

AFFIRMO, as, avi, atum, a. 1. confirmo, fir-mum facio, διαβεβαιοῦμαι, βεβαιόω: ex *ad* praep., quae hoc loco augendi vim habet, et *firmo*. *Liv.* 1, 1. Affirmare spem alicui. *Id.* 32, 35. opinio-nem. *Id.* 28, 2. dicta alicujus. *Id.* 38, 39. Rho-diis affirmata, quae data priore decreto erant. *Id.* 26, 24. Affirmare aliquid auctoritate sua. *Tac. Hist.* 4, 73. Populi R. virtutem armis. *Id. Ann.* 14, 22. Secuta anceps valetudo iram Deum affir-mavit. *Catull.* 76, 11. Quin te animo affirmas. Alii leg. *obfirmas*, alii *aliter.* [*V. de hac diversi-tate *Heins.* ad *Sil.* 12, 668.] ℙ Saepe ponitur pro dictis confirmare, asserere, κατάφημι. *Cic. Div.* 2, 3. Dicendum est mihi igitur ad ea, quae sunt a te dicta, sed ita, nihil ut affirmem, quaeram om-nia, dubitans, etc. *Id. Att.* 13, 23. Omni tibi asseveratione affirmo, quod mihi credas velim, mi-hi majori offensioni esse, quam delectationi pos-sessiunculas meas. *Id. ad Brut.* 1, 1. Non soleo temere affirmare de altero. [*Tac. G.* 2. quidam, plures Deo ortos affirmant, i. e. fidem dicendo fir-mant. coll. *id. Agr.* 10.] *Curt.* 6, 7. et *Liv.* 29, 23. Affirmare jurejurando. [*Eadem, qua jurare, vi dicit *Tibull.* 1, 4, 26. affirmes per Dictynnae sa-gittas, ubi de perjuriis amantium agit.] *Cic. Att.* 7, 8. valde. *Quint.* 2, 4. *in fin.* fortissime. *Liv.* 1, 3. pro certo. *Id.* 3, 23. *in fin.* Certum affirmare non ausim. [*Plura hujus generis collegit *Burm.* ad *Quint. Decl.* 18, 6. p. 354. Nota etiam *Suet. A.* 42. affirmavit, non daturum se; ubi negatio vim addit orationi.] ℙ Passive impersonaliter. *Tac. Hist.* 2, 49. Noctem quietam, ut affirmatur, non insomnem egit.

AFFIXĬO, onis, f. *Non.* 1, 327. Propages est series et affixio continua, vel longe ducta, *h. e.* rerum affixarum et simul junctarum ordo. *Capell.* 1, p. 14. Philologiae gracilenta affixio, *h. e.* assi-dua intentio, et studium rebus affixum.

AFFIXUS, a, um, part. v. *affigo*, παραπεπηγμέ-νος. *Cic. Tusc* 5, 3. Prometheus affixus Caucaso. *Virg. A.* 10, 161. Affixus lateri. [*id. G.* 4, 338. spicula caeca relinquunt (apes) affixae venis. *Lucr.* 5, 1321. de leaenis: morsibus affixae validis atque unguibus uncis.] *Curt.* 4, 4. et *Tac. A.* 15, 44. Affixus cruci. *Hor. Od.* 3, 5, 19. Signa affixa de-lubris. *Cic. Or.* 1, 44. Ithacam illam in asperri-mis saxis tanquam nidulum affixam. ℙ *Affixa* di-cuntur a JCtis, quae alicui rei fixa adhaerent. *Paul. Dig.* 33, 7, 18. *in f.* Domum instructam legavit cum omnibus affixis, *h. e.* cum omnibus iis re-

bus, quae ad ipsam domum aliquo modo pertinent. ℙ *Affixus* etiam dicitur, qui alicui semper adhaeret comes et constanter sequitur. *Cic. Q. Fr.* 1, 6. Jubes eum mihi esse affixum tanquam magistro. *Id. Fam.* 1, 8. Quibus in rebus me sibi ille affixum habebit. *Tibull.* 1, 6, 61. Anus noctu affixa foribus, *h. e.* assiduo pro foribus manens. [*Cic. Rep.* 1, 17. homines in exigua parte terrae affixi, *sc.* quia ultra zonam temperatam, quippe solam habitalem, ut antiquitas credebat, migrare non licet. *Beier.*] ℙ Translate. *Cic. Verr.* 2, 5, 53. Causa in anima sensuque meo penitus affixa atque insita. *Id. Inv.* 1, 26. Continentia cum ipso negotio sunt ea, quae semper affixa esse videntur ad rem, neque ab ea possunt separari. *Tibull.* 1, 3, 87. Pensis affixa puella. [*Sil.* 7, 362. (nauta) affixus coelo sub nocte serena. *al. intentus* ex glossa. Ob eundem sensum utrumque voc. conjungitur, ut ap. *Sen. Cons. ad Marc.* 2. intenta in unam rem et toto animo affixa. Plura v. ap. *Drak.* ad *Sil.*] *Auct. Decl. in Cat. quae Portio Latr. tribui solet, post med.* Nihil illo perspexi affixius ad tollenda bonorum consortia.

AFFLAGRANS, antis, part. ab inusit. *afflagro*, flagrans. *Ammian.* 21, 12. *in f.* Nec privatorum utilitates in tempore afflagranti despiciens, *h. e.* turbulento propter bellorum metum. Al. aliter leg.

AFFLĀTOR, oris, m. qui afflat. *Tertull. adv. Hermog.* 32. Qui super aquas ferebatur, librator, afflator, et animator. Loquitur de Spiritu Sancto.

AFFLĀTUS, us, m. προσπνευμα, ἐπίπνοια, flatus, spiritus, ventus. *Plin.* 6, 17, 21. Afflatu Favonii juvari Indiam. *Id.* 4, 12, 26. Regio omni afflatu noxio carens. [*Id.* 6, 17, 20. apricis ab omni noxio afflatu seclusa collibus. *Ammian.* 24, 4. ignium afflatus immissus, sc. in foveas, unde latentes proliciendi erant.] *Auct. Ib.* 106. Deneget afflatus ventus et aura suos. *Plin.* 3, 5, 6. Afflatus montium. *Id.* 21, 10, 31. et 20, 19, 78. Afflatus maris. Hoc idem *afflatum maritimum*, *id.* 14, 2, 4. *n.* 5. et *ib.* 6, 8. *n.* 1. dixit. *Liv.* 28, 23. Ambusti afflatu vaporis. *Id.* 39, 22. Ignes coelestes adussisse levi afflatu complurium vestimenta dicebantur. *Colum.* 4, 24. Trunci pars solis afflatu peraruit. V. AFFLATUS, a, um. ℙ Dicitur etiam de spiritu emisso ab animali. *Plin.* 9, 30, 48. Polypus afflatu terribili canes agebat. *Id.* 10, 33, 51. Perdices concipiunt et supervolantium afflatu. *Ov. Met.* 8, 289. de apro: Fulmen ab ore venit: frondes afflatibus ardent. *Stat. Th.* 5, 527. Calidi afflatus serpentis. *Sil.* 6, 159. tabes afflatus; et *v.* 239. pestis afflatus, de dracone loquitur. ℙ Hinc *Varr. R. R.* 3, 1. *a med.* ponit *afflatum* pro aspiratione, hoc est pro H, quia in ea pronuncianda majore emisso spiritu opus est. *Lingua prisca*, inquit, *et in Graecia Aeoles, Boeotii sine afflatu vocant colles, Tebas.* ℙ Translate *afflatus* significat vim immissam divinitus animis, impetum, furoremque mentes permoventem excitantemque ad aliquid agendum, quod supra vires hominis esse videatur, ἐνθουσιασμός. V. AFFLO. *Cic. N. D.* 2, 66. Nemo vir magnus sine aliquo afflatu divino unquam fuit. *Id. Or.* 2, 46. *in f.* Poetam bonum neminem sine inflammatione animorum exsistere posse, et sine quodam afflatu quasi furoris. *Id. Div.* 1, 19. Vis illa terrae, quae mentem Pythiae divino afflatu concitabat. *Id. ib.* 18. Oracula, quae instinctu divino afflatuque funduntur. ℙ De luce, seu splendore, qui ab aliqua re effunditur. *Plin.* 36, 15, 22. Translucet pictura tenuissimis capillamentis, lenique afflatu simulacra refovente, ipsa materia in pretio operis intelligitur.

AFFLĀTUS, a, um, ἐπιπνηθείς, spiritu, halitu contactus. *Suet. Tib.* 72. Et ut exaestuaret, afflatus aura in graviorem incidit morbum. *Plin.* 8, 21, 33. Basiliscus necat frutices, non contactos modo, verum et afflatos. *Id.* 11, 53, 115. Afflata ursi halitu. ℙ Item tactus, contactus, cum de igne, sidere, fulmine, et hujusmodi, quae afflatu aliquo feruntur, aut ferri videntur, sermo est. *Liv.* 30, 6. Magna pars saucii, afflatique incendio effugerunt. *Ov. Pont.* 3, 6, 17. Afflatus telis fulminis. V. AFFLO. *Claud. B. Gild.* 348. Afflatus sole. *Ov. Met.* 3, 49. Hos necat afflatos funesti tabe veneni. *Claud. Rapt.* 1, 1. afflataque curru Sidera Taenario. ℙ Translate est inspiratus, instinctus. V. AFFLO. *Virg. A.* 6, 50. Sibylla afflata numine. *Pers.* 1, 123. audaci quicumque afflate Cratino, Iratum Eupolidem praegrandi cum sene palles, *h. e.* quicumque ex lectione Cratini, ejus audaciam et spiritum hausisti. *Val. Max.* 7, 5. *n.* 4. *Afflatum repulsa* dixit, hoc est perculsum; ducta translatione ab iis, qui fulmine afflantur.

AFFLECTO, is, exi, a. 3. idem quod flecto, vel ad aliquam rem flecto. *Avien. Arat.* 734. huic rutilos si sol afflexerit axes.

AFFLEO, es, evi, etum, n. 2. ἐπιδακρύω, idem quod fleo, vel simul fleo. *Pl. Pers.* 1, 3, 72. Ut affleat, cum ea memoret. *Hor. A. P.* 101. Ut ridentibus arrident, ita flentibus afflent. Al. [*rectius F.*] leg. *adsunt.* [*al. adsint* cf. intpp.]

AFFLEXUS, a, um, part. v. *afflecto*, flexus, inclinatus. *German. Phaen. Arat.* 191. *in Cepheo.* Qua latus afflexum sinuosi respicit anguis. Al. leg. *hac flexum.*

*AFFLIĀNUS sc. mons, situs in Latio prope Tibur. *Inscr.* ap. *Luc. Holsten.* Rivom aquae Claudiae Augustae Sub Monte Affliano Consumavit Imp. Domit. Caesar. Aug. Germ. Cos. *B. A.*

AFFLICTĀTIO, onis, f. προσαράξις, aegritudo cum vexatione corporis, ut *Cic. Tusc.* 4, 8. definit. *Id. ib.* 7. Sollicitudo, molestia, afflictatio, desperatio.

AFFLICTĀTOR, oris, m. qui affligit. *Tertull. adv. Marcion.* 5, 16. Justum est afflictatoribus nostris rependi afflictationem.

AFFLICTĀTUS et Adflictatus, a, um, part. v. *afflicto*, vexatus. *Suet. Tit.* 2. Gravi morbo afflictatus diu.

*AFFLICTIM, i, q. vehementer. Laudat *Gesner. Mart. Cap.* 3. Sed *Scheller.* se h. v. ibi reperisse negat.

AFFLICTĬO, onis, f. idem quod afflictatio. *Cic. Tusc.* 3, 13. Aegritudo habet cruciatum, afflictionem, foeditatem. Al. leg. *afflictationem. Sen. Cons.* ad *Helviam* 16. Afflictionis irritae supervacua vexatio.

AFFLICTO, as, avi, atum, a. 1. agito vexo, huc illuc impello: frequentativum ab *affligo*, et ejus augens significationem, ἐπιθλίβω. *Caes. B. G.* 4, 29. Naves onerarias, quae ad anchoras erant deligatae, tempestas afflictabat. *Id. ib.* 3, 12. Neque navibus aditum haberent, quod minuente aestu in vadis afflictarentur. *Auct. B. Hisp.* 3. Tempestate adversa, vehementique vento afflictari. ℙ Translate est deprimere, vexare, agitare. *Tac. H.* 4, 79. Ne quartadecima legio, adjuncta Britannica classe, afflictaret Batavos. *Id. H.* 3, 19. Memor laboris ac vulnerum, quibus tam anceps proelii fortuna, quamvis prospero fine, equites equosque afflictaverat, *Id. Ann.* 6, 35. Afflictare hostes vulneribus. *Id. ib.* 13, 30. Italiam luxuria saevitiaque. *Id. ib.* 16. et *Cic. Cat.* 1, 13. Afflictari morbo. *Lucr.* 4, 1151. amore. ℙ *Afflictare se*, et *afflictari* est angi, cruciari, dolere, cum corporis vexatione. *Cic. Tusc.* 3, 32. Cum se Alcibiades afflictaret, lacrimansque Socrati supplex esset, ut sibi virtutem traderet. *Sall. Cat.* 32. Mulieres afflictare sese, manus supplices ad coelum tendere. *Cic. Att.* 11, 1. Nihil scire potui de domesticis rebus, de quibus acerbissime afflictor, quod etc. *Id. Tusc.* 3, 27. *in f.* Afflictari et lamentari. [*Ter. Eun.* 1, 1, 31. ne te afflictes. [*Afflictari etiam legi volunt ap. *Liv.* 29, 10. ubi alii: affectari gravi morbo.]

AFFLICTOR, oris, m. qui affligit, προσαραχτής. *Cic. Pis.* 27. Senatus odit te afflictorem et perditorem non modo dignitatis et auctoritatis, sed etiam ordinis ac nominis sui.

AFFLICTUS, us, m. allisio, collisio. *Appul. de Mundo*, p. 63, 36. *Elm.* Nubes afflictu ignem, ut ignifera saxa attrita inter se, dant. Et mox. Nubium afflictus. ℙ Item prostratio. *Cic. Tusc.* 2, 8. *ex poeta.* Effeminata virtus afflictu occidit. Plerique al. leg. *afflicta.*

AFFLICTUS, a, um, part. v. *affligo*, allisus, vel prostratus, ἐνερειθείς. *Caes. B. G.* 4, 31. Quae gravissime afflictae erant naves etc. *Sall. fr.* ap. *Non*, 4, 454. Aut vulnerati a suis, aut afflicti undarum vi. *Flor.* 4, 12. Infantes ipsos afflictos humo in ora militum adversa misere. *Cic. Rabir. perd.* 9. Navis afflicta ad scopulos. *Colum.* 5, 6. Arbor senio aut tempestate afflicta. *Val. Fl.* 4, 612. *de Chalybum gente.* Et tonat afflicta domus ignea massa, *h. e.* malleis contusa. ℙ Translate sumitur pro vexato, agitato, prostrato, jactato, perdito, subverso. *Tac. H.* 1, 2. Italia novis cladibus afflicta. *Suet. Vesp.* 17. Civitates terrae motu aut incendio afflictae. *Liv.* 3, 6. Afflicta urbs pestilentia. *Cic. Fl.* 7. Graecia perculsa et afflicta et perdita. *Id. Quint.* 30. Ab afflicta amicitia transfugere, et ad florentem aliam devolare. *Id. Sull.* 31. Si non integra fortuna et afflicta patri suo gratulari sinatis. *Id. Leg.* 2, 17. Religiones prostratae et afflictae. [*id. *Att.* 3, 9, 2. afflictae luctu miseriae.] *Id. Fam.* 6, 1. *ad f.* Afflictiore conditione esse. *Id. in Sen.* 9. Afflicto et jacenti dexteram porrigere. [*Tibull.* 1, 7, 41. afflictis mortalibus requiem affert Bacchus.] *Id. Manil.* 29. Afflictum erigere. [*ib.* moerore afflictus et profligatus.] *Id. Or.* 1, 8. et 37. excitare. *Id. Att.* 1, 16. Afflictus magnis clamoribus conticuit et concidit, [*i. e. conturbatus, ut *Q. Fr.* 3, 1. afflictus concursu et odio populi.] *Suet. Oth*, 9. Afflictae copiae. *Id. Vitell.* 3. Missum ad legiones et appellatum imperatorem, pro afflicto statim lamentata est, i. e. pro prodito. *Id. Ner.* 16. Afflicti suppliciis Christiani, i. e. exagitati, vexati. *Tac. H.* 1, 88. Afflicta fides sc. aere alieno. *Flor.* 2, 6. et *Luc.* 1, 496. Afflicta res. *Just.* 4, 5. Res, quamvis afflictae, nondum tamen perditae. *Stat. Th.* 11, 164. Afflictus pudor. ℙ Saepe refertur ad animum. *Virg. A.* 2, 92. Afflictus vitam in tenebris, luctuque trahebam. *Cic. Tusc.* 4, 16. Aegritudine afflictus, debilitatus, jacens. *Id. Phil.* 9, 5. Afflictus luctu. *Id. Catil.* 2, 1. moerore. *Id. Fam.* 9, 11. gravissime casu aliquo. [*cf. omnino *Ruhnk* ad *Vell.* 2, 30, 5. qui de hac formula accurate disserit.] *Id. Dom.* 36. et *Att.* 12. 21, *in f.* Afflictus et fractus animus. [*Suet. Oth.* 9. ne victis quidem adeo afflictis. ℙ Pro perdito, pravo. *Macr. Sat.* 6, 7. Nemo quisquam tam afflictis est moribus, quin faciat, aut dicat nonnunquam aliquid quod laudari queat. Al. leg. *efflictis. Cic. Phil.* 3, 10. Homo afflictus et perditus, *h. e.* quasi vitiorum mole oppressus, obrutus, profligatus, abjectus; atque adeo improbus, pessimus. ℙ Comp. *Afflictior* v. supra.

AFFLĬGO, is, ixi, ictum, a. 3. ἐνερείδω, ἐπιθλίβω, allido, vi impello, prosterno: ex *ad* et *fligo* [*cf. *Bentl.* ad *Hor. Sat.* 2, 2, 79.] *Caes. B. G.* 6, 26. *in f.* Infirmas arbores pondere affligunt, atque una ipsae concidunt. *Pl. Most.* 1, 4, 19. Cede manum: nolo equidem te affligi. *Sen. de Ira* 1, 16. *a med.* Mensam evertere, pocula affligere. [*Suet. A.* 96. aquila duos corvos afflixit et ad terram dedit.] *Tac. A.* 14, 8. trierarchus fusti (p. fuste) caput ejus afflixit, i. e. percussit. *Pl. Pers.* 5, 2, 15. Te ad terram, scelus, affligam. *Ov. Met.* 12, 139. et 14, 206. terrae affligere aliquem. *Sil.* 9, 631. affligere aliquem telluri. Al. leg. *tellure. Tac. H.* 1, 41. Dereptam Galbae imaginem solo afflixit. [*cf. *Suet. Dom.* 23.] *Id. Ann.* 4, 45. Affligere caput saxo. *Hor. Sat.* 2, 2, 79. Affligere humo. [*ut *Flor.* 4, 12, 5.] V. AFFIGO. *Cic. Dom.* 40. Affligere domum. *Id. Pis.* 38. statuam. *Id. Coel.* 32. monumentum. *Tac. A.* 4, 63. aliquem in mortem. *Colum.* 2, 10. Lupinum, si non ante hiemem convaluerit, frigoribus affligitur. *Cic. Pis.* 35. Affligi morbo. [*Pass. etiam absolute dicitur *Sall. Jug.* 60. qui supersteterant (*sc.* scalis) affligi sunt. V. *Cort.* ad h. l. et *Gron. Obss.* 4, 8.] *Tac. A.* 14, 38. Fames affligebat hostes. ℙ Translate est deprimere, perdere, perturbare, vexare. *Cic. Brut.* 12. Hoc oratoris esse maxime proprium, rem augere posse laudando, vituperandoque rursus affligere. *Id. Tusc.* 4, 14. Animos affligere et debilitare metu. *Id. Sext.* 7. Affligere equestrem ordinem. *Suet. Tib.* 51. omnes amicitias et familiaritates intra breve tempus afflixit. *id. Ner.* 7. ream testimonio afflixit. *Tac. H.* 2, 33. is primus dies Othonianas partes afflixit (sequitur statim: animus fractus). *Cic. Fam.* 14, 4. virtus nostra nos afflixit, i. e. in hanc miseriam adduxit. Adde *Suet. Cal.* 13. *Vesp.* 8.] *Liv.* 28, 39. aliquem bello. *Cic. Mur.* 41. aliquem judicum sententiis, *h. e.* damnando deprimere. *Id. Agr.* 2, 30. Vectigalia bellis affliguntur, i. e. diminuuntur. *Plin.* 2, 12, 9. Affligere opes alicujus. *Cic. Att.* 2, 19. Pompejus ipse se afflixit. *Suet. Rhet.* 6. Affligere negotium de advocato, i. e. causam perdere, [*quod *Cic.* habet alio paullum sensu *Sext.* 41. causam susceptam affligere, i. e. praevaricari.] *Plin.* 33, 11, 53. et *Flor.* 3, 12. Affligere mores i. e. corrumpere. *Cic. Sen.* 10. Senectus enervat et affligit homines. *Id. Att.* 12, 50. Levari alicujus adventu, et discessu affligi. *Curt.* 4, 8. Vehementer affligi desiderio alicujus. ℙ [*Affligere* et *evertere* quid differunt docet *Wunder.* in *Annal. phil. Jahnii* V. p. 123.] ℙ *Adflixint* pro *adflixerint* archaice usurpat *Front.* ad *M. Caes.* 3, 3. Tum me Dii omnes male adflixint, si ego verbo laedere ausus fuissem quemquam amicum tibi. ℙ [*De permutatione h. v. c. Affigo v. sub h. v.]

AFFLO, as, avi, atum, n. 1. ἐπιπνέω, ad aliquid spiro, flatu spirituve contingo: ex *ad* et *flo.* Dicitur non de vento solum, sed etiam de spiritu sive halitu animalium. *Plin.* 18, 17, 44. *n.* 3. Cum udam (*fabam*) quidam ventus afflavit. *Stat. Silv.* 5, 1, 146. maligno Afflantur vincta Noto. *Ov. Met.* 1, 542. Afflare crinem sparsum cervicibus. *Hor. Sat.* 2, 8, 95. Afflare alicui. [cf. *Hdf.* ad h. l. *Virg.* 1, 250. Nos ubi primus equis oriens afflavit anhelis, *h. e.* quasi contigit afflatu equorum cursu anhelantium. [*cf. *Aen.* 5, 739.] *Colum.* 8, 5. Ne pulli a serpentibus afflentur. *Plin.* 28, 6, 17. Afflari in fronte. *Lucr.* 5, 508. et calidum membris afflare vaporem. ℙ De aliis rebus, quae flatu aliquo ferri videntur, ut de igne, fulmine, sidere et hujusmodi. Itaque *afflari* v. g. *fulmine* est non quidem ici, sed tangi vi spiritus fulmen praecuntis vel comitante. *Plin.* 2, 54, 55. Spiritum esse ocio rem fulmine: ideo quati prius omne, et afflari quam percuti. *Liv. fr.* ap. *Serv.* ad *G.* 1, 472. Tanta flamma ex Aetna monte defluxit, ut non tantum vicinae urbes, sed etiam Rhegina civitas afflaretur. *Ov. Trist.* 1, 9, 21. fulmina, quorum Ignibus afflari proxima quaeque solent. [*Virg. A.* 2, 649. fulminis afflare al. ventis. *Plin. Pan.* 90. fulmine afflare aliquem. cf. *Barth. adv.* 1091.] *Plin.* 2, 41, 41. Afflari sidere, *h. e.* siderari. V. alia in AFFLATUS, a, um. Huc referuntur et illa *Cic. Sen.* 17. Odores, qui afflarentur e floribus, *h. e.* qui flatu aeris ad nos pervenirent, (Al. leg. *afflarent*; quod placet *Manutio*, et aliis Criticis; al. *efflarentur*, [*utrumque minus recte.] et *Propert.* 2, 22, 17. Afflabunt tibi non Arabum de gramine odores, Sed quos ipse suis fecit Amor manibus. ℙ Translate. *Cic. Att.* 16, 5. Rumoris nescio, qui

afflaverat, frequentiam non fuisse, *h. e.* exierat quidam rumor. *Id. Verr.* 2, 1, 13. Sperat, sibi auram posse aliquam afflari, in hoc crimine, voluntatis assensionisque eorum, quibus etc., *h. e.* fauturos sibi eos, qui etc. [**Auct. ad Her.* 4, 49. si quem reperiat, cui aliquid mali faucibus afflare possit.] *Tibull.* 2, 1, 80. Felix, cui placidus leniter afflat Amor. *Flor.* 3, 5. Italiam, ipsam urbem Romam regius terror afflabat, *h. e.* tam prope erat, ut et Romae timeretur. *Sen. ep.* 114. Si animus sanus est, si compositus, gravis, ingenium quoque siccum ac sobrium est: illo vitiato, hoc quoque afflatur. *Afflare aliquem juventa* ap. *Claud. B. G.* 208. est alicui juventam addere, et flando quodammodo inspirare. Eadem ratione *afflare alicui honorem* dixit *Virg. A.* 1, 595. Loquitur autem de Venere gratiosiorem Aeneae vultum reddente; sicut ap. *Claud.* de Jove sermo est. Creduntur autem Deorum halitus et afflatus vitales admodum esse, rebusque quas contigerint, vim vigoremque indere. *Tibull.* 2, 4, 57. indomitis gregibus Venus afflat amores. [**cf. Barth.* ad *Stat. Th.* 5, 194.] ℙ Significat etiam inspirare, concitare divinitus motum animi, ἐνθουσιάζειν. Hic autem loquendi modus ex eo ortus videtur, quod ex caveis oraculorum anhelitus quidam exiret, quo sacerdotes incitati responsa divina reddebant, ut ex *Cic. Div.* 2, 57. colligitur. *Id. Arch.* 8. Poetam mentis viribus excitari, et quasi divino quodam spiritu afflari. Al. [*male] leg. *inflari.* V. AFFLATUS, a, um. ℙ [Part. *Afflans* ap. *Liv.* 22, 43. Terga tantum afflante vento. *F.*]

AFFLŪENS, entis, part. *affluo*, ἐπιῤῥέων, abundans, et proprie de aquis dicitur, aliisque fluidis. *Vitruv.* 8, 1. Sub radicibus montium uberiores et affluentiores aquae sunt. *Cic. Sext.* 8. Unguentis affluens, i. e. nimiis unguentis delibutus. Ut tempus ad similitudinem aquarum decurrentium fluere dicitur, ita *Hor. Od.* 4, 11, 19. *annos* dicit *affluentes*, i. e. accedentes, advenientes, quanquam admixta quadam ubertatis notione. [**Auct. dial. de orat.* 14. auditores affluentes (et vagos) opp. assistentibus et remanentibus. *Tac. An.* 2, 35. conventum Italiae et affluentes provincias praesentiae Caesaris servandas. *Flor.* 3, 20, 6. affluentibus in diem copiis.] ℙ Translate est copiosus, refertus, dives quacumque re, περιουσιάζων. *Suet. Aug.* 35. Affluens numerus senatorum. *Cic. Arch.* 2. Urbs eruditissimis hominibus, liberalissimisque studiis affluens. *Id. Rosc. Com.* 10. Homo bonitate affluens. *Id. Verr.* 2, 5, 54. *in f.* omni lepore et venustate. *Id. Cluent.* 66. Domus omni scelere. *Id. Or.* 3, 15. Homines otio nimio, et ingeniis uberrimis affluentes. *Id. Off.* 1, 43. In omnium rerum affluentibus copiis. *Id. Agr.* 2, 30. Opibus et copiis affluens. *Id. Amic.* 16. Divitior mihi et affluentior videtur esse vera amicitia, nec observare restricte etc. *August. Conf.* 2, 6. Largitor affluentissimus. In malam partem pro redundanti. *Nep. Att.* 13. Omni diligentia munditiam non affluentem affectabat. Al. leg. *munditiam*, non *affluentiam.* [*Sic postulat oppositionis ratio. Habet *Bremi* aliique.] ℙ Apud *Phaedr.* 5, 1. homo vestitu affluens est, qui vestem habet amplam, sinuosam, et, ut ait *Hor. Ep.* 4, 8., bis ter ulnarum togam. ℙ [*Ex affluenti i. e. affluenter, *Tac. H.* 1, 57. ac saepius. V. EX.] ℙ Comp. *Affluentior*, et Sup. *Affluentissimus* v. supra.

AFFLŪENTER, adv. δαψιλῶς, copiose. *Appul. Met.* 4. p. 145, 31. Vinum affluenter immissum. *Solin.* 9. *a med.* Ita affluenter successus ejus ampliandis opibus proficiebant, ut etc. *Cic. Tusc.* 5, 6. Affluentius voluptates undique haurire. *Nep. Att.* 14. Affluentius vivere. [**Tac. A.* 15, 54. affluentius solito convivium inire.]

AFFLŪENTĬA, ae, f. ἐπιῤῥοια, profluvium. *Plin.* 26, 10, 60. Illita radix genitalibus inhibet affluentiam geniturae. ℙ Translate est abundantia, copia, εὐπορία. *Cic. Agr.* 2, 35. Ex hac copia atque rerum omnium affluentia. *Plin. Pan.* 29. Affluentia annonae. [**Nep. Att.* 13. affluentia opponitur munditiae.]

AFFLŪO, is, uxi, n. 3. ἐπιῤῥέω, ad aliquem locum fluo, fluendo accedo: ex *ad* et *fluo. Plin.* 2, 97, 99. Aestus bis inter duos exortus lunae affluunt, bisque remeant. *Tac. A.* 4, 6. Rhenus ad Gallicam ripam latior et placidior affluens. ℙ Translate significat accurrere, convenire, undique concurrere. *Virg. A.* 2, 796. ingentem comitum affluxisse novorum Invenio admirans numerum. *Liv.* 39, 31. Dimicantibus iis legio quinta supervenit; deinde, ut quaeque potuerant, copiae affluebant. *Tac. H.* 4, 25. Affluentibus auxiliis Gallorum, qui rem Romanam enixe juvabant. *Id. Ann.* 4, 41. Populi accursus multitudinem affluentium increpat. ℙ [**Affluit* et *affuit* commutantur in libris. V. interpp. ad *Virg. A.* 10, 143. Praeterea monet *Bayl.* in *Auct.* statuere *Pareum* in *lex. crit.* verbum AFLUO i. e. ἀποῤῥέω ap. *Cic. N. D.* 1, 41. Sed hoc nihili est.] ℙ Item accedere, illabi. *Cic. Fin.* 1, 11. Voluptas ad sensus cum suavitate affluit et illabitur. *Id. Q. Fr.* 3, 3. Nihil a te, nihil ex istis locis, non modo litterarum, sed ne rumoris quidem affluxit. *Ov. Rem.* 148. Affluit incautis insidiosus amor. *Val. Max.* 6, 9. *in f.* Opes affluunt subito, repente dilabuntur. ℙ Item abundare. *Lucr.* 6, 12, Affluere divitiis, honore et laude. *Pl. Ps.* 1, 2, 57. frumento. *Cic. Fin.* 2, 28. *in f.* voluptatibus. *Sall. Cat.* 37. Mihi imperium populi R. miserabile visum est, cui cum domi otium atque divitiae affluerent, fuere tamen etc., *h. e.* abunde suppeterent. *Liv.* 3, 26. Ubi effuse adfluunt opes. v. supra s. AFFLUENS. [**Adde Suet. A.* 35. senatorum affluens numerus. *id. Cl.* 44. affluens cibus, ubi alii explicant de abundante cibo, alii de cibo ad fauces quasi emergente.]

*AFFLŪUS, a, um, adj. id. q. affluens. *Jul. Valer. Res gestae Alex. M.* (edente *A. Maio*) 3, 29. Flumen quidem affluum vident. *Bayl. Auct.*

AFFŌDĬO, odis, ōdi, ossum, a. 3. ad aliquem locum fodio. *Plin.* 2, 68, 68. Furto vicini caespitem nostro solo adfodimus, *h. e.* fodiendo nostro solo adjungimus.

AFFOR V. AFFARI.

AFFORĔ. V. ADSUM.

AFFORMĪDO, as, a. 1. περιφοβέομαι, valde timeo. *Pl. Bacch.* 4, 10, 3. Magisque afformido, ne is pereat.

AFFRANGO. V. ADFRANGO.

AFFRĔMO. V. ADFREMO.

AFFRĬCĀTĬO, onis, f. ἐπίτριψις, affrictus. *Coel. Aurel. praefat. Acut. sub fin.* Majora corpuscula majoribus mista faciunt plagas, sive percussiones et affricationes. *Id. ib.* 1, 14. Argentum album est, sed ejus affricatio nigra.

AFFRĬCĀTUS, a, um, part. *affrico*, sed rari usus: usitatum enim est *affrictus. Appul. Met.* 3. p. 138, 27. Pyxides plusculas depromit, de quis egesta unguedine, diuque palmulis suis affricata, etc. [**Oudend.* legit *adfricta.*]

AFFRĬCO, as, icui, ictum, a. 1. προστρίβω, ad aliquid frico. *Colum.* 7, 5. Vitiosum locum pecudes aut morsu scalpunt, aut arbori affricant. *Plin.* 8, 27, 41. Anguis marathro herbae se affricans. *Id.* 29, 6, 38. Anguium membrana vernatione eorum exuta, si affricetur, claritatem (oculorum) facit. ℙ Translate. *Sen. ep.* 7. Malignus comes quamvis candido et simplici rubiginem suam adfricuit, *h. e.* adhaerendo vitiis suis infecit.

AFFRĬCTĬO, onis, f. idem quod affricatio, affrictus. *Phaedr.* 4, 13. ubi alii aliter, sed fortasse praestat *a frictione.* [*cf. *Afflictio.*]

AFFRĬCTUS, us, m. πρόστριψις. *Sen. Quaest. nat.* 5, 14. *de spiritu subterraneo per loca sulphurosa se torquente.* Accendat flammam ipso affrictu necesse est. Quidam. leg. *obstrictu. Plin.* 31, 6, 38. Spuma aquae marinae affrictu verrucas tollit.

AFFRINGO. V. ADFRANGO. AFFRĪO. V. ADFRIO. AFFŬI, isti, uit, etc. V. ADSUM.

AFFULGĔO, es, ulsi, n. 2. fulgens appareo, fulgeo, ἐπιλάμπω. *Auct. Ib.* 213. Non Venus affulsit, non illa Juppiter hora, Lunaque non apto, solve fuere loco. *Hor. Od.* 4, 5, 6. Instar veris vultus tuus affulsit. *Sil.* 7, 467. postrema nitenti Affulsit vultu ridens Venus. [**Liv.* 43, 13. coeli ardentis species affulserat.] ℙ Translate dicitur de iis rebus, quae moerentibus nobis, et optantibus laetae adveniunt, nosque erigunt, et recreant. *Liv.* 27, 28. Defensurum se urbem, prima spes, morte nunciata Marcelli, affulsit. [**id.* 23, 2.] *Id.* 30, 30. Et mihi talis aliquando fortuna affulsit. [**id.* 9, 10. lux civitati affulsisse visa est. cf. de hac signif. intpp. ad *Vell.* 2, 21. et *Duker.* ad *Flor.* 4, 9, 3.] *Val. Max.* 7, 6. *n.* 1. *extern.* Cretensibus nihil tale praesidii affulsit. *Flor.* 4, 9. *ad fin.* Ut prima affulsit occasio. *Petron. Sat.* 111. Verum pudicitiae, amorisque exemplum affulsisse. [*Libri interdum fluctuant inter *affulgere* et *effulgere*, ut *Hor.* l. l. et *Liv.* 43, 13. ubi *Gronov.* mavult posterius.]

AFFUNDO, is, udi, usum, a. 3. προσχέω, fundo, diffundo, spargo: ex *ad*, et *fundo. Tac. Hist.* 5, 23. Mosae fluminis os amnem Rhenum Oceano affundit. *Id. Ann.* 13, 16. Affundere alicui venenum in aqua frigida. *Plin.* 16, 44, 91. Affundere vinum arbori. *Id.* 5, 1, 1. Affunditur aestuarium e mari flexuoso meatu. ℙ Translate. *Tac. Agr.* 35. Ut peditum auxilia mediam aciem firmarent, equorum tria millia cornibus affunderentur. *Id. Ann.* 6, 28. Affundere alicui vim vitalem, *h. e.* indere, infundere. ℙ *Affundi*, procumbere, prosterni, inclinari. *Sil.* 6, 572. sollicite laeti affunduntur, et ipsis Oscula vulneribus figunt. [*Apud *Sil.* libri habent *funduntur.* Illud *Reinesii* conjectura est.] Sed alia huc pertinentia V. in AFFUSUS.

AFFŪSĬO, onis, f., ἐπίχυσις, infusio, vel aspersio. *Pall.* 3, 28. Antidoti affusione radices infundunt.

AFFŪSUS, a, um, part. *affundo*, fusus, infusus, aspersus, προσχυθείς. *Tac. Ann.* 1, 10. Venenum vulneri affusum. *Plin.* 12, 21, 46. Affusu eis paulatim aqua calida. *Id.* 28, 9, 38. Liquefacere servum affuso vino. *Id.* 5, 29, 31. Amnis plurimis affusus oppidis, *h. e.* plurima oppida alluens. *Id.* 3, 3, 4. Caesaraugusta colonia amne Ibero affusa, *h. e.* quam Iberus alluit. ℙ Translate. *Ov. Met.* 9, 605. Amplectique pedes affusaque poscere vitam. *Flor.* 4, 2. Cleopatra affusa genibus Caesaris. *Ov. Met.* 8, 540. Affusaeque jacent tumulo, *h. e.* circa tumulum prostratae: quo sensu *Stat.* quoque 3. *Theb.* 686. locutus est. *Sen. Troad.* 1078. Cautes undique affusa ducum, plebisque turba cingitur, *h. e.* circumfusa. *Id.* 17, 219. Affusis puppes procedere ventis, *h. e.* afflantibus, et sese in vela immittentibus. [*cf. de hac sign. *Heins.* ad *Val. Fl.* 1, 762. ad *Sil.* 6, 572.]

AFFŪTŪRUS. V. in ADSUM. AFŎRĔ. V. in ABFORE. AFORIS. V. FORIS.

AFRĀNĬA, Licinii Buccionis senatoris uxor, quae muliebris verecundiae oblita suas per se causas agebat, et importunis clamoribus judicibus obstrepebat: non quod advocati ei deessent, sed quia impudentia abundabat. Hinc factum est, ut mulieres perfrictae frontis, et matronalis pudoris oblitae, *Afraniae* per contumeliam dicerentur. *Val. Max.* 8, 3. *n.* 2.

AFRĀNĬĀNUS, a, um, adj. ad Afranium poetam pertinens, ut *Afraniana fabula* apud *Cic. Coel.* 30., ubi alii plerique leg. *Afrania. Auct. B. Hisp.* 7. Afraniana legio, *h. e.* P. Ligarii Afraniani.

AFRĀNĬUS, poeta Latinus fuit, togatarum fabularum scriptor, cujus comoediae, alioqui festivae et elegantes, minus gratae fuerunt, quod foedis puerorum amoribus essent conspurcatae, ut notat *Quint.* 10, 1, 100. Ejus integra opera perierunt, solumque adhuc remanent fragmenta quaedam apud *Nonium*, aliosque veteres grammaticos. Floruit eodem tempore, quo *Terentius* et *Caecilius*, ut scribit *Vell.* 1, 17., vel certe paulo post. Eum laudat etiam *Cic. Brut.* 45. ut perargutum, et in fabulis disertum. *Hor. Ep.* 2, 1, 57. Dicitur Afrani toga convenisse Menandro, *h. e.* dicitur Afranius in togatis fabulis imitatus Menandrum; quod et *Cicero* innuit *Fin.* 1, 3. ℙ Adjective *Afrania fabula*, hoc est ab Afranio conscripta, apud *Cic. Coel.* 30. V. voc. praec. ℙ [*Alius Afranius Pompeji legatus fuit in Hispania. *Cic. Fam.* 16, 12. *Caes. B. G.* 1, 38. *Vell.* 2, 48.]

ĀFRĀRĬUS, ii, m. 2. *Inscr.* ap. *Grut.* 426. *n.* 5. C. Junio C. F. Quir. Flaviano Praef. annonae . . . . mercatores frumentarii et olearii Afrarii, *h. e.* apud Afros negotiantes. Sunt qui putant legendum *olearii*, [sed male, nam *olei Africani* meminit *Plin.* 15, 2, 3., et *mercatores olearios* nominat *Scaev. Dig.* 50, 4, 5. *F.*]

ĀFRI, orum. V. in AFER.

ĀFRĬCĂ, ae, f. Ἀφρική, Λιβύη, una ex quatuor Orbis terrae partibus, cujus termini sunt ab oriente Aegyptus et sinus Arabicus, ab occasu Oceanus Atlanticus, a septentrione mare Mediterraneum, a meridie Oceanus Australis. V. [**Mela* 1, 1. *extr.* et 4. *init. Plin. lib.* 3. *praef. lib.* 5. *Sall. Jug.* 17. (20.)] Dicitur habuisse nomen ab Afro, vel Aphero, qui a *Josepho l.* 1. *Antiq.* dicitur nepos Abrahae ex Madian filio, a *Solino* autem *c.* 24. filius Herculis Libyci, quique primus in eas terras habitandi causa transisse fertur. Sunt etiam qui putant ita dictam esse ab α privativa, et φρίκη horror, quod sit sine horrore frigoris: magnis enim caloribus abundat. Hinc et *Aphrica* a nonnullis scriptum est: sed Latina consuetudo aspirationem extrivit. [**Münter.* (in libro: Religion der Karthager §. 13.) derivat a v. אף simius, uti simius a simus, ut sit i. q. terra simiorum. Solebant enim Phoenices terras ab iis rebus, quas potissimum ibi reperiebant, appellare, ut *Hispania*, terra cuniculorum; *Lybia*, leonum terra etc. *Jahn.*] ℙ Aliquando sumitur pro peculiari Africae parte. *Plin.* 5, 9, 10. Nilus Africam ab Aethiopia dispescens. Et *ib.* 4, 3. A Tusca Zeugitana regio, et quae proprie vocetur Africa, est. *Mela* 1, 7. Regio, quae sequitur a promontorio Metagonio ad aras Philaenorum, proprie nomen Africae usurpat. [*Hoc igitur de regione Carthaginis intelligendum, ut praeter laudatos etiam patet ex *Cic. Man.* 12. *Ligar.* 7.] ℙ *Semper aliquid novi Africa affert*, ἀεὶ φέρει τι Λιβύη καινόν, proverbium est ex eo ortum, quod cum in Africa magna sit aquarum inopia, ad paucos amnes bibendi causa multarum specierum ferae conveniunt, ex quarum vario concubitu multiformes subinde oriuntur partus, monstrosaeque animalium facies. Refert hoc proverbium *Plin.* 8, 16, 17., quadrare autem potest in homines lubrica fide, aut novarum rerum cupidos.

ĀFRĬCĀNUS, a, um, adj. Λιβυκός, ad Africam pertinens. *Cic. Dejot.* 9. Africanum bellum. Et *ib.* Africani rumores. *Id. Fam.* 6, 13. Africana causa, *h. e.* bellum a Pompejanis in Africa contra Caesarem renovatum. *Nep. Att.* 12. Africanae possessiones. ℙ *Africanae gallinae* in pretio olim fuerunt: erant autem ceteris multo majores, meleagridibus valde similes, colore pennarum vario, hoc est maculis quibusdam, velut guttis, distincto, (ex quo *guttatae* dicuntur a *Mart.* 3, 58.) habentes in capite tuber, seu gibbam rutilam: quam ob rem *gibberae* dicuntur a *Varr. R. R.* 3, 9. Adde *Col.* 8, 2. et *Plin.* 10, 26, 38. [**Athen.* 14, 20.] Eae appellantur etiam *Numidicae*, quia praecipue in Numidia Africae provincia nascebantur. Admittebantur autem in lautiores coenas, non quidem propter

suavitatem gustus, sed propter raritatem, et quod non nisi magno pretio comparabantur, ut *Plin. loc. cit.* et *Petr. Sat.* 93. testantur. *Varr. loc. cit.* Sunt gallinae, quae vocantur generum trium, villaticae, rusticae, et Africanae, etc. ¶ *Africanae ficus* etiam laudantur a *Cat. R. R.* 11., *Varr. R. R.* 1, 41., *Col.* 5, 10. et a *Plin.* 15, 18, 19. Quamquam non semper in eodem pretio sunt habitae, cum procedente tempore ex copia viluissent. Hinc inter viliora munera eas recenset *Mart.* 4, 46. et 7, 53. ¶ *Africanae, arum* per antonomasiam appellantur pantherae et pardi (qui solo sexu a pantheris differunt) quod id ferarum genus in Africa est frequentissimum, et inde primum Romam transvectum. *Plin.* 8, 17, 24. Senatusconsultum vetus fuit, ne liceret Africanas in Italiam advehere. *Liv.* 44, 18. *in fin.* Ludis Circensibus sexaginta tres Africanas, et quadraginta ursos, et elephantos lusisse. Adde *Suet. Cal.* 18., *Id. Claud.* 21. et *Plin.* 6, 34. ¶ *Africanus* agnomen est duorum celeberrimorum virorum Scipionum, quorum prior, qui *Africanus major*, et *superior* dictus est, id sibi peperit decus devicto Annibale, debellatoque Punico bello secundo; alter *Africanus minor*, et *posterior*, nepos adoptivus prioris, deleta Carthagine Punico bello tertio. *Liv.* 30. *in fin.*, *Cic. Har. resp.* 12. et *Off.* 1, 33. *ad fin.* et *Mur.* 28. et alibi. *Plinius* primum saepe appellat *Africanum priorem*, secundum *Africanum sequentem*, 5, 4, 3., 7, 44, 45. et alibi. V. AEMILIANUS. ¶ Africanus JCtus, scriptor subtilis et difficilis, Papiniani discipulus fuit. *Lamp. Alex. Sev.* 68., cui tamen fidem non habet *Cujac.*, qui eum esse putat, qui Sex. Caecilius dicitur a *Gell.* 20, 1., atque adeo antiquiorem.

AFRĬCĬĀ, ae, f. inter genera liborum, quae in sacrificiis adhibebantur, enumeratur ab *Arn.* 7. p. 230., sed quid tandem significet, adhuc est incompertum. Est nonnullorum conjectura dictam videri ab *affricando*, quod aut arae, aut victimae affricaretur.

ĀFRĬCUS, a, um, adj. Λιβυκὸς, Africanus. *Flor.* 2, 2. *ad fin.* Africum mare. *Enn.* ap. *Cic. Or.* 3, 24. et *Liv.* 29, 23. *extr.* Africa terra. *Sil.* 17, 11. Africa bella. ¶ *Africus vicus* Romae fuit in Esquiliis, quod ibi obsides ex Africa bello Punico dicuntur esse custoditi. *Varr. L. L.* 4, 32. ¶ *Africus ventus*, qui saepius *Africus* absolute dicitur, est is, qui Italice *Affrico*, seu *Ponente-Garbino*, aut *Gherbino*, et nautis Transalpinis *Sud-Ouest*, Graecis Λίψ dicitur, spirans ab Africa inter Austrum et Zephyrum, ab occasu brumali, contrarius Caeciae. *Sen. Quaest. nat.* 5, 16. et *Plin.* 2, 47, 46. et alii. *Sen. loc. cit.* Africus furibundus et ruens. *Virg. A.* 1, 90. creberque procellis Africus. *Hor. Od.* 1, 3, 12. praecipitem Africum Decertantem Aquilonibus. *Id. Od.* 3, 23, 5. Africus pestilens. *Id. Epod.* 16, 22. Protervus Africus. Adjective *Id. Od.* 3, 29. *ad fin.* Africae procellae, *h. e.* quas Africus movet. ¶ *Prop.* 4, 3, 47. Nec me tardarent Scythiae juga, cum pater altas Africus in glaciem frigore nectit aquas; Africum patrem dixit, quia omnes venti Dii habiti sunt: Diis autem *patris* nomen convenit. Quod autem addit, eum aquas congelare, videtur Africum confudisse cum Aquilone. Nam Africus ab Africa, quae regio est calidissima, spirans vim congelandi non habet, bene tamen Aquilo qui septentrionalis est. Ceterum haec ventorum ignoratio in femina, quae hic loquitur, facilius ferenda videtur.

AFŬI, isti, it, pro *Abfui*. V. ABSUM. AFŪTŪRUS. V. ABFORE et ABFUTURUS.

AG

[ĂGĂCLYTUS, i, m. ab ἀγάκλυτος, valde celebris, inclytus, Cognomen virile Romanum. *Inscr.* ap. *Gud.* 116, 2. L. Aurelio Agaclyto. *F.*]

*AGACTURI, orum, Arabiae populus. *Plin.* 6, 28, 32.

ĂGĂGĂ, ae, m. leno, nequam, perditus homo, In Glossis *Isidori* legitur *Agagola*, seu *Agagula*, *lenocinator*, *pantomimus:* quae vox fortasse ab *agaga* diminutivum est. *Petr. fr. Tragur. Burm.* 69. Plane non omnia artificia servi nequam narras: agaga est. Alii leg. *harpaga*, *h. e.* fur, ab ἁρπάζω, rapio: alii *apaga* eod. sensu, ab ἀπάγω, abigo, abduco: alii *agapa*, *h. e.* catamitus, exoletus, ab ἀγάπη, amor.

[ĂGALLĬŎPUS, i, m. se jactans de voce, vel de vultu, ab ἀγαλλιάω, jacto me, delector, et ὄψ, ὀπὸς, vox, aut ὤψ, ὠπὸς, vultus. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Murat.* 594, 4. Vessedius Agalliopus. *F.*]

ĂGALLŎCHUS. V. ALCHELUCIA.

ĂGALMĂ, ătis, n. ἄγαλμα, statua. Vox Graeca. *Capell. init.* 6. Quam docto assimilant habitu, qui agalmata firmant. lege *formant*.

[ĂGAMĒDE, es, f. filia Augei, et uxor Mulii, ex qua Neptunus genuit Dictyn. *Hygin. fab.* 157. ¶ Fuit etiam hujus nominis urbs in insula Lesbo. *Plin.* 5, 31. *ad fin.* *F.*]

[ĂGĂMĒDĒS, ae, m. Ἀγαμήδης, filius Ergini, et frater Trophonii, de quo ita narrat *Cic. Tusc.* 1, 47. Trophonius et Agamedes cum Apollini Delphis templum exaedificassent, petierunt, quod esset optimum homini: ut illuxit dies tertius, mortui sunt reperti; judicavisse Deum dicunt, nempe mortem esse optimum homini. *F.* *cf. *Hom. hymn. in Apoll.* 1, 296.]

ĂGAMEMNON, ŏnis, m. Ἀγαμέμνων, ονος, Atrei, et Aeropes filius, frater Menelai, rex Mycenarum, qui in ea expeditione, quam Graeci ob Helenae raptum adversus Trojanos susceperunt, omnium consensu universi exercitus dux est declaratus. Quo in bello decimo demum anno victoria potitus, ubi primum in Graeciam rediit, a Clytaemnestra uxore, adjuvante Aegistho (qui cum illa absente viro adulterii consuetudinem habuerat) inter epulas, vel, ut alii volunt, inter sacrificandum Diis Penatibus, est interfectus, relicto filio Oreste, qui postea indignam patris necem ulciscens, matrem una cum adultero interemit. *Hor. Od.* 4, 9, 25. Vixere fortes ante Agamemnona, etc. ¶ De filiis tribus Anii ab Agamemnone raptis V. in ANIUS. ¶ *Agamemno* in recto casu. *Stat. Ach.* 1, 553. Conclamant Danai, stimulatque Agamemno volentes. [*Cic. Tusc.* 4, 8.] *Cic. Att.* 13, 47. Postea quam abs te [*scrib. ted*] Agamemno, non ut venirem, etc. [*Sunt haec vv. *Ennii*, ut putatur, versiculus; sed *Cic.* intelligit servum aliquem.] V. RUBICO.

ĂGĂMEMNŎNĪDĒS, ae, m. Ἀγαμεμνονίδης, patronymicum, filius, vel nepos Agamemnonis. *Juven.* 8, 215. Par Agamemnonidae crimen, *h. e.* Orestis.

ĂGĂMEMNŎNĬUS, a, um, adj. Ἀγαμεμνόνιος, ad Agamemnonem pertinens. *Virg. A.* 6, 489. Phalanges Agamemnoniae, *h. e.* milites Graeci, qui sub Agamemnone ad Trojam militaverant. Et 839. Mycenae Agamemnoniae. *Id. A.* 4, 471. Orestes Agamemnonius, *h. e.* Agamemnonis filius. *Prop.* 4, 1, 111. Agamemnonia puella, *h. e.* Iphigenia Agamemnonis filia.

ĂGĂMUS, i, m. ἄγαμος, qui nunquam uxorem duxit; vox Graeca, ab α priv., et γάμος, nuptiae. *Hieronym. adv. Jovinian.* 1. *ad fin.* *n.* 15. Primus Adam monogamus, secundus agamus, *h. e.* Christus. [¶ Est etiam cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Don. cl.* 7. *n.* 85. C. Julius Aug. L. Agamos. Graeca terminatione pro *Agamus*. *F.*]

*AGANGAE, v. AGOGAE.

ĂGĂNIPPĒ, ēs, f. Ἀγανίππη, fons Boeotiae in Helicone monte, quem *Callimachus* ap. *Serv.* ad *Virg. Ecl.* 10, 12. dicit esse fontem Permessi fluminis. Hic potus inspirationem facere litterarum creditus est, ut ait *Solin* 7. *ad fin.* [*Plin.* 4. 7, 12.] Hinc a poetis sacratus est Musis, quae circa ea loca colere dicuntur. *Virg. loc. cit.* Aganippae Aoniae. *Claud. ep. ad Seren.* 61. doctumque fluens Aganippe. ¶ Praeterea Aganippe fuit Acrisii uxor, Danaes mater. *Hygin. fab.* 63.

ĂGĂNIPPĒUS, a, um, adj. Ἀγανιππεῖος, ad Aganippen pertinens. *Prop.* 2, 2, 30. Par Aganippeae ludere docta lyrae.

[ĂGĂNIPPĬCUS, a, um, adj. ad Aganippen pertinens, idem qu. Aganippeus. *Sidon. ep.* 9, 13. Procul hinc et Hippocrenen, Aganippicosque fontes, Abigamus et Minervam. *F.*]

ĂGĂNIPPIS, ĭdis, et idos, adj. f. *Ov. Fast.* 5, 7. Dicite, quae fontes Aganippidos Hippocrenes, Grata Medusaei signa tenetis equi, *h. e.* fontes Hippocrenes, quae propter vicinitatem cum Aganippe, et communionem religionis, (quod uterque fons Musis est sacer, et inspirare litteras dicitur) ab eo cognominari potest. Alii ita legunt: *Dicite, quae fontes Aganippidos, Hippocrenes*, etc., ut *Aganippis* dictum sit pro *Aganippe*, poetis id quoque sibi aliquando vindicantibus, ut adjectivum patronymicum pro substantivo usurpent.

*AGANZAGA, ae, oppidum Mediae. *Plin.* 6, 14, 17. Ita *Harduin.* Antiquiores: *Agamzua*.

ĂGĂPĒ, ēs, f. ἀγάπη, amor, benevolentia. *Tertull. ad Martyr.* 2. Plus in carcere spiritus acquirit, quam caro amittit: imo et quae justa sunt, caro non amittit, per curam Ecclesiae, et agapen fratrum, ubi *agape* non solum amorem fratrum Christianorum in martyres carceribus detentos, sed et subsidia atque eleemosynas in eosdem collatas significat. ¶ Praeterea hoc nomine significabantur convivia Christianorum, ad quae advocabant pauperes eleemosynae causa. *Tertull. Apolog.* 39. *ad fin.* Coena nostra de nomine rationem sui ostendit: vocatur enim agape, id quod dilectio penes Graecos est. Quantiscumque sumptibus constet lucrum est pietatis nomine facere sumptum: siquidem inopes quoque refrigerio isto juvamus. *Hieronym. ad Eustoch. ep.* 22. *n.* 14. Ad agapen vocare. ¶ Convivia etiam in honorem martyrum inita, et in eorum natalibus, aliisque solemnioribus diebus a Christianis olim celebrata, *Agapae* dicta sunt, de quibus plura *Muratorius Disquisit. de Agapis edit. Patav.* 1709. *una cum ejus Graecis Anecdotis* p. 241. De his etiam apud *Plin. ep.* 10, 97. mentio fit.

*ĂGĂPĒNŎR, ŏris, m. Ἀγαπήνωρ, rex Tegeae urbis Peloponnesi in Arcadia, Ancaei filius, Lycurgi nepos, unus ex procis Helenae, Troja capta in Cyprum tempestate delatus est, ibique Paphum urbem condidit. *Hygin. fab.* 97. *B. Auct.* *Apollod.* 3, 7, 5. 6.]

ĂGĂPĒTAE, arum, m. plur. ἀγαπητοὶ, hoc est dilecti, amati: ab ἀγαπάω, amo. Agapetae dicti sunt olim apud veteres Christianos clerici, aut monachi, qui specie pietatis et religiosi convictus una cum mulieribus vivebant, quas praedicabant caste omnino a se haberi, et solius sanctae caritatis vinculo secum junctas simul habitare: quos pluribus sanctionibus Concilia et Patres damnaverunt. Hinc in *Papiae Lexico* Agapetes exponitur lenocinator, et qui cum feminis illicite conversatur procacius clericus. *Hieron. ep.* 22. *ad Eustoch.* *n.* 5. *sub fin.* Unde in Ecclesias Agapetarum pestis introiit? unde sine nuptiis aliud nomen uxorum? (fratres, et sorores se appellabant) imo unde novum concubinarum genus? etc. Plura de his V. apud *Muratorium Disquisit. de Agapetis loc. cit. in voce Agape p.* 218.

[ĂGĂPĒTUS, i, m. ἀγαπητὸς, dilectus, unicus, ab ἀγαπάω, diligo. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* p. 287, 11. M. Ulpius Agapetus. *F.*]

[ĂGĂPŎMĔNE, ēs, f. et ĂGĂPŎMĔNUS, i, m. ab ἀγαπώμενος, amasius, dilectus. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 5. *n.* 24. Antuleja Agapomene. Alia apud *Donat.* 424, 26. P. Decimius Agapomenus. *F.*]

*AGAR, opp. in Africa propria s. Byzacena, h. *Boo-Adgar*, XVI. millia passuum a Thapso. *Auct. B. Afr.* 67. ad oppidum Adgar. *ib.* 76. 79. Hinc AGARITANUS, a, um, pertinens ad Agar. *Plin.* 5, 4, 4. oppida libera Acollitanum, Agaritanum (*Hard. Achar.*). Nonnulla ex his F. addidit.

AGARĬCUM, s. Agaricon, (*Lerchen-Zunderschwamm*) i. n. ἀγαρικὸν, fungus est in arboribus nascens, colore candido, medicinae vim habens. Nascitur circa Bosphorum, et in Gallia Cisalpina. *Plin.* 25, 9, 57. et 26, 8, 48. [*Dioscor.* 3, 1. nomen derivat ab Agaria, oppido Sarmatiae.]

[AGARĪTĀNUS, a, um, v. AGAR.

[ĂGĂSĬUS, ii, m. ἀγάσιος, inclytus. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 623, 3. Sex. Pompejo Agasio.]

ĂGĀSO, onis, m. ἀγάζων, [*inde derivat *Voss;* ἀγάζω dialecto Tarentina erat i. q. ἄγω. *Scheller.* mavult derivari ab agere et asinus.] generatim significat eum, qui quodcumque jumentum ducit, aut curat: sed ex usu plerumque accipitur pro ductore et custode equorum. *Liv.* 43, 5. Duo equi phalerati cum agasonibus. *Pl. Merc.* 5, 2, 11. Egomet mihi comes, calator, equus, agaso. *Plin.* 35, 11, 40. *n.* 29. Agasonem cum equo. ¶ Interdum pro ductore asinorum, quo pacto non semel accipitur ab *Appul. Met.* 6. p. 180, 25. 7. p. 196. 4. ¶ Per contemptum est quicumque vilis servus. *Hor. Sat.* 2, 8, 73. Si patinam pede lapsus frangat agaso. *Pers.* 5, 76. hic Dama non tressis agaso, etc. ¶ [Est etiam cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 592, 6. C. Julius Aug. L. Agaso. *F.*]

*AGASSA, ae, f. oppidum Thessaliae vel Macedoniae *Liv.* 44, 7. Apud *eund.* 45, 27. appellatur etiam Agassae, arum.

*AGASUS, i, portus Apuliae inter fluvium Cerbalum et promontorium Garganum. *Plin.* 3, 11, 16. h. Porto Greco, auctore *Hard.* ad h. l.

[ĂGASTUS, i, m. ἀγαστὸς, admirandus. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 985, 4. C. Minicius C. L. Agastus. *F.*]

[ĂGĂTHĂ, ae, et Ăgăthē, ēs, f. ab ἀγαθὴ, bona. Cognomen muliebre Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 446, 6. Agriae Agathae. Alia apud *Murat.* 990, 7. Agathe Sabinae Aug. libertae. *F.* ¶ [*Item oppidum Galliae Narbonensis. *Plin.* 3, 4, 5. *Mela* 2, 5. h. *Agde*, sita ubi Arauris fl. (h. *Erault*) in mare mediterraneum fluit. Cf. *Vib. Sequest.* in lib. de fluminibus, quem laudat *Bayl.*]

[ĂGĂTHANGĔLUS, i, m. Ἀγαθάγγελος, ab ἀγαθὸς, bonus, et ἄγγελος, nuncius. Cognomen virile Romanum. *Inscr.* ap. *Murat.* 530, 1. L. Paetellius Agathangelus.

*ĂGĂTHARCHĪDES, ae, Cnidius, historiarum scriptor gravissimus et peripateticus, qui tempore Ptol. Physconis et Lathuri vixit, a. C. n. 148 — 105. *Plin.* 7, 2, 2. Scripsit opus geographicum bipartitum de Asia et Europa; item quinque libros de mari Erythraeo s. sinu Arabico, e quibus nonnulla servavit *Photius*.

[ĂGĂTHĒMĔRIS, ĭdis, f. et ĂGĂTHĒMĔRUS, i, m. ab ἀγαθὸς, bonus et ἡμέρα, dies, agens bonos dies. Cognomen muliebre. *Inscr.* ap. *Murat.* 1288, 10. Juliae Agathemeridi. Item cognomen virile. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 345. *n.* 1. D. M. P. Aelii Aug. Lib. Agathemeri. *F.*]

[ĂGĂTHĬĀS, ae, m. ab ἀγαθὸς, bonus. Cognomen virile Romanum. *Inscr.* ap. *Murat.* 604, 6. P. Caetennius Agathias. *F.*]

*ĂGĂTHO, ōnis, m. Ἀγαθὼν, ῶνος, ab ἀγαθὸς, bonus. [*Filius Priami, *Apollod.* 3, 12. *Hygin. fab.* 90.] ¶ Item cognomen virile Romanum. *Inscr.* ap. *Fea Framm. di Fasti Cons.* p. 69. P. Rubrius Agatho. *F.*

[ĂGĂTHŎBŪLUS, i, m. ab ἀγαθὸς, bonus, et βουλὴ, consilium, qui est bonus consiliarius. Nomen servile. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 769, 2.

*ĂGĂTHŎCLES, is, m. rex Siciliae, figuli filius, de quo multa *Justin.* 22, 1. sqq. (*Polyb.* 10. p. 918. *Diod. Sic.* lib. 19, 20. *Auson. epigr.* 8. *Val. Max.* 7, 4, 1. *ext. Cic. Verr.* 2, 4, 55.) Hinc ĂGĂTHŎCLĒUS, a, um, adj. Ἀγαθόκλειος, ad Agathoclem pertinens. *Sil.* 14, 652. Hic Agathocleis sedes ornata tropaeis. *F.* ℙ [*Fuerunt etiam hoc nomine duo historiarum scriptores, alter Babylonius, qui et Cyzicenus dicitur, quod de Cyzico scripsit. Hunc intelligi apud *Cic. Div.* 1, 24. putat *Voss. de Hist. gr.* III. p. 158. Alter Samius, qui de rep. Pessinuntiorum scripsit. Cf. *Ernest. cl. Cic.* ℙ Etiam Ag. Chius commemoratur, qui de R. R. scripsit. *Varr. R. R.* 1, 1. *Colum.* 1, 1. *Plin.* 22, 22, 44.]

[ĂGĂTHŎCLĬA, ae, f. 1. Ἀγαθοκλεία, ab ἀγαθὸς, bonus, et κλέος, gloria, habens praeclaram gloriam. Cognomen muliebre Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 978, 7. Hirtia A. L. Agatoclia. *F.*]

ĂGĂTHŎDAEMŎN, onis, m. bonus genius, ἀγαθοδαίμων, ονος: ab ἀγαθὸς, bonus, et δαίμων, genius. *Lamprid. Elagab.* 28. Aegyptios dracunculos Romae habuit, quos illi agathodaemonas vocant. *Casaubon. ibid.* notat, Phoenices, et Aegyptios divini aliquid tribuisse draconum, et serpentum naturae, iis praesertim, qui veneno carent. [Hinc apud *Viscont. Mus. Pio-Clem. T.* 1. p. 153. *edit. Mediol.* legitur haec *Inscr.* Agatho Daemoni E. V. S. *h. e.* e voto suscepto. ℙ Fuit etiam nomen herbae. *Appul. Herb.* 94. *F.* *Item Agathudaemon (sic) locus Alexandriae. *Jul. Val. res g. Alex. M.* 1, 22. ed. *A. Maj.* — *Bayl. Auct.*]

[ĂGĂTHŎDŌRUS, i, m. ab ἀγαθὸς, bonus, et δῶρον, donum, qui est praestans donum. Cognomen virile Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 1098, 7. C. Pellio Agathodoro. *F.*]

[ĂGĂTHŎDŪLUS, i, m. ab ἀγαθὸς, bonus, et δοῦλος, servus, qui bene servit. Cognomen virile Romanum. *Inscr.* ap. *Marin. Iscriz. Alb.* p. 83. Dis Manibus Fabiae Agathae (*fortasse* Agathes) an. XXXIII. et fratrum suor. Agathoduli an. XVII. et Aristobuli an. XXIII. *F.*]

[ĂGĂTHŎNĪCĒ, ēs, f. et Ăgăthŏnīcus, i, m. ab ἀγαθὸς, bonus, et νίκη, victoria praeclara, et praeclarus victor. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 802, 4. Lucretiae Agathonice. Alia ap. *Spon. Miscell.* p. 117. M. Nonius Macrini Lib. Agathonicus. *F.*]

[ĂGĂTHŎPUS, i, m. ab ἀγαθὸς, bonus, et ὤψ, ὠπὸς, vultus, qui bonos seu pulcros oculos habet. Cognomen virile Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 605, 5. Agathopo Aug. Liberto Flavia Nice. *F.*]

[ĂGĂTHŎPUS, ŏdis, m. 3. ab ἀγαθὸς, bonus, et πούς, ποδὸς, pes, qui bonos seu validos pedes habet. Cognomen virile Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 980, 1. C. Julio C. L. Agathopodi. *F.*]

[ĂGĂTHUS, i, m. ab ἀγαθὸς, bonus. Cognomen virile Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 917, 3. L. Lautio Agatho. *F.*]

*ĂGĂTHUSSA, ae. Sic auctore *Plin.* 4, 12, 23. insula Telos, e. g. a Callimacho dicitur.

[ĂGĂTHYCHĒ, syncop. pro Ăgăthŏtychē, es, f. ab ἀγαθὸς, bonus, et τύχη, fortuna. Cognomen muliebre Romanum. *Inscr.* ap. *Murat.* 1564, 10. Valeria Agathyche. *F.*]

*AGATHYRNA, ae, f. oppidum Siciliae ad oram maris Tusci. *Liv.* 26, 40. 27, 12. *Sil.* 14, 260. *Mela* 2, 5. Alii scribunt *Agathyrnum* et *Agathymum*, *Plin.* 3, 8, 14. sed hoc male.

ĂGĂTHYRSI, orum, m. plur. Ἀγάθυρσοι, populi Scythis vicini, caeruleo omnes capillo, circa Maeotidem paludem incolentes: quibus mos fuit ora artusque pingere; ut quisque majoribus praestaret, ita magis vel minus; ceterum iisdem omnes notis, et sic, ut ablui nequirent, ut *Plin.* 4, 12, 26. et *Mela* 2, 1. scribunt. *Virg. A.* 4, 146. Cretesque, Dryopesque fremunt, pictique Agathyrsi. ℙ Sunt qui putant [*sed falso] ideo pictos dici, quia versicoloribus vestibus utantur. *Avien. Perieg.* 447. Praecinctique sagis semper pictis Agathyrsi.

ĂGĂVĒ, ēs, f. Ἀγαύη, filia Cadmi, et Hermiones, et uxor Echionis regis Thebani, quae Pentheum filium, quod sacra Bacchi contemneret, in furorem versa propriis manibus dilaceravit. Ut ex furore ad se rediit, tanti sceleris magnitudine exterrita profugit ab Thebis, et in Illyricum usque errabunda pervenit, ubi a Lycotherse rege excepta, eidem nupsit: quem non multo post occidit, ut patri suo Cadmo regnum daret. *Ov. Met.* 3. *in fin.*, *Hygin. fab.* 184. et 240. [*Apollod.* 3, 4, 2. et 5, 5, 2.] Fuit hoc nomine tragoedia de Agaves et Penthei casu a Statio conscripta, de quo *Juven.* 7, 87. sed cum fregit subsellia versu, Esurit, intactam Paridi nisi vendat Agaven. ℙ Praeterea Agave est una Nereidum, *Hygin. praefat. ad fab.* [*Apollod.* 1, 2, 6.] ℙ Item una ex Amazonibus. *Id. fab.* 163.

*ĂGAZAGA, ae, oppidum in ea Asiae parte, quae Paropamisus dicitur. *Ammian. Ptol.* eandem appellat *Gazaga*.

*AGBATANA V. ECBATANA.

[AGBIENSIS, e, ad Agbium pertinens Africae oppidum, nunc *Bessons*. *Inscr.* ap. *Donat.* 345, 3. Municipii civilis Agbiensium. Alia apud *eund.* 346, 1. Respublica municipii Agbiensium. *F.*]

[AGDUS, i, f. *Arnob.* 5. p. 158. In Phrygiae finibus petra est quaedam, cui nomen est Agdus, ex ea lapides sumptos Deucalion jactavit, et Pyrrha. Magnam Matrem in vertice ipso petrae datam somno et quieti nequam incestis Juppiter cupiditatibus appetivit, sed voluptatem in lapidem fudit victus. Hinc petra concepit, et nascitur materno ab nomine cognominatus Acdestis. *Pausan. in Attic.* p. 4. ed. *Sylb.* scribit Ἄγδιστιν, et quidem rectius, cum hujusmodi nomen, ut ex allatis patet, ex Agdus originem habeat. [*Cf. *id. Achaic.* p. 223. *Sylb.*]

ĂGĔ, φέρε, φέρε δὴ, imperativum verbi *ago*, *is*, quod adverbii modo usurpatur, jungiturque cum omnibus personis utriusque numeri, et tum per se, tum cum aliis particulis *dum*, *vero*, *nunc*, *modo*, *sane*, *jam*, *sis*, *porro*, et aliis hujusmodi; variosque habet usus, qui ex subjectis exemplis apparent. Saepe enim est adhortantis, incitantis, instantis. *Ter. Ad.* 5, 8, 14. Age, da veniam filio. *Id. ib.* 5, 4, 23. Age, age, nunc experiamur. *Virg. G.* 3, 43. En age, rumpe moras, *Id. A.* 4, 569. Eja age. *Prop.* 1, 1, 21. En age dum, dominae mentem convertite nostrae. [*De formula agedum, cujus omnis vis versatur in v. *dum*, agemus sub hac particula. Interim cf. *Lindemann.* ad *Pl. Capt.* 1, 2, 71.] *Ter. Eun.* 4, 4, 27. Age dum, hoc mihi expedi. *Stat. Th.* 10, 33. Ite, age, et obsessis vigiles circumdate flammas. *Liv.* 38, 47. Mittite, age dum, legatos circa omnes Asiae urbes. *Id.* 7, 9. Procedat, age dum, ad pugnam. *Ter. Eun.* 2, 2, 51. Age modo, nunc tibi patent fores hae. *Id. Andr.* 3, 4, 19. Age igitur, ubi nunc est ipsus? [*Et in ead. formula, seq. plurali *Pl. Mil.* 3, 3, 54. age igitur, intro abite; nam ibi plur. metrum respuit. Cf. de hoc usu *Lindem.* ad *Vitas Duumvir.* p. 180. De formula: *age, si quid agis*, v. AGO. ℙ Saepe etiam concedentis, affirmantis, aut approbantis, sed juncta adhortatione. *Cic. Mil.* 19. Age, sit ita factum: quae causa, cur Romam properaret? *Ter. Ph.* 4, 3, 57. Age, age, jam ducat: dabo. *Cic. Fin.* 2. *in fin.* Age sane, inquam: sed erat aequius, etc. *Liv.* 1, 57. Incaluerant vino: age sane, omnes citatis equis advolant Romam. ℙ Servit etiam indignationi. *Ter. Andr.* 5, 2, 25. Age nunc, jam ego pol hodie, si vivo, tibi Ostendam, herum quid sit pericli fallere. ℙ Eleganter etiam usurpatur in transitionibus: tum in significatione adhortantis, tum concedentis. *Cic. Att.* 8, 3. Infero mari nobis, incerto cursu, hieme maxima navigandum est. Age jam, cum fratre an sine? *Id. Sull.* 26. Age dum, conferte nunc cum illius vita vitam P. Sullae. *Id. Mil.* 21. Age nunc, iter expediti latronis cum Milonis impedimentis comparate. *Id. Partit.* 12. Age sis ergo, quoniam dictum de altero est, expone nunc, etc. *Id. Rosc. Am.* 16. Age nunc, refer animum, sis, ad veritatem. *Id. Verr.* 2, 5, 22. Age porro, tu, qui te tam religiosum existimari voluisti interpretem, cur, etc.? *Id. Manil.* 14. Age vero, ceteris in rebus quali sit temperantia considerate. *Id. Rosc. Am.* 37. Age, nunc Rosciorum factum consideremus. ℙ *Agite* eosdem fere habet usus, cum nominibus pluralis numeri. *Virg. A.* 1, 627. Quare agite, o tectis juvenes succedite nostris. *Pl. Amph.* 1, 1, 146. Agite, pugni; jamdiu est, quod ventri victum non datis. *Id. Curc.* 1, 1, 88. Agite, bibite, festivae fores, potate; fite mihi volentes propitiae. *Liv.* 3, 62. Agite dum, clamorem, qualem in acie sublaturi estis, tollite hic. *Id.* 5, 52. Recordamini, agite dum, quoties sacra instaurentur, quia, etc. ℙ *Age dum*, et *age sis* interdum junctis vocibus scribi solent.

ĂGĔĂ, ae, f. est via in navi, ita dicta, inquit *Festus*, quia in ea maxima quaeque res agi solet [*videtur esse i. q. ἀγυιά]. *Isid. Orig.* 19, 2. Agea viae sunt, vel loca in navi, per quae ad remiges hortator accedit. De qua *Ennius*: Multa foro ponens, ageaque longa repletur. Alii legunt *Multa foro ponit, et agea longa repletur*. *Scalig.* ad *Festum*: Multa forom, pontes et ageaque longa repletur. *Scheffer. de Mil. nav. l.* 1. *c.* 6. emendat: Agearia sunt loca, etc.

ĂGĔDUM et Age dum. V. in AGE.

ĂGĔLĀDĒS, ae, m. celeber statuarius apud *Plin.* 34, 8, 19., de quo et *Colum.* 10, 30. Nec Polycletea, nec Phradmonis, aut Ageladae Arte laboretur.

ĂGĔLASTUS, i, m. ἀγέλαστος, sine risu: ab α privativa, et γελάω, rideo. Hoc nomine appellatus est M. Crassus avus Crassi a Parthis interempti, quem nunquam in vita risisse scribit *Plin.* 7, 19, 18. *Lucilius* autem apud *Cic. Fin.* 5, 30. semel tantum risisse ait.

[ĂGĔLĒ, ēs, f. ἀγέλη, grex. Cognomen muliebre Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 746, 5. Versicula Agele sibi et Versiculanae Daphne matrisuae. *F.*]

ĂGELLŬLUS, i, m. diminut. ab *agellus*. *Cat.* 20, 3. Agellulum hunc, sinistra tute quem vides, Herique villulam, hortulumque pauperis, etc. Adde *Symm. ep.* 2, 30., *Arn.* 1. *p.* 12. et *Inscr.* ap. *Grut.* 1004, 4.

ĂGELLUS, li, m. ἀγρίδιον, parvus ager. *Ter. Ad.* 5, 8, 26. Agelli est hic sub urbe paululum. *Cic. N. D.* 3, 35. *ad fin.* Minora Dii negligunt, neque agellos singulorum, nec viticulas persequuntur. *Varr. R. R.* 3, 16. Agellus non sane major jugero uno.

*AGELOCUM, i, oppidum Britanniae. *Ant. Itin. Cambden.* legi mavult Adelocum, ut inde facilius derivetur *Idleton*.

ĂGĒMĂ, ătis, n. ἄγημα, certus delectorum militum numerus (qui pro variis temporibus varius fuit) apud Macedones, et eos, qui Macedonicam militiae rationem sequebantur; quem ipsi ita appellabant, quemadmodum suam *legionem* Latini. *Liv.* 37, 40. Addita his ala mille ferme equitum: agema eam vocabant. *Id.* 42, 51. Delecta et viribus et robore aetatis ex omni cetratorum numero duo erant agemata: hanc ipsi legionem vocabant. Hoc loco pedites intelligit. Adde 42, 58. [*Curt.* 4, 13, 26.]

*AGENDICUM, i, opp. Galliae Lugdunensis, in agro Senonum, h. *Sens*, s. ut alii volunt, *Provins*. *Caes. B. G.* 6, 44. 7, 10. In *Tab. Peut.* Agedicum scribitur.

ĂGĔNĔĀLŎGĒTUS, (vel — gītus) ἀγενεαλόγητος, qui non habet genealogiam, seu cujus parentes et avi, majoresque assignari non possunt. Vox Gr. ab α priv., γενεά, genus, origo, et λέγω, dico; usurpata a *Tert. Praescr. adv. Haeret. in fin.*

ĂGENNĒTOS. ἀγέννητος, *h. e.* non generatus, ab α privativa, et γεννάω, gigno: unus est ex aeonibus Valentini apud *Tert. adv. Val.* 35.

ĂGĒNOR, ŏris, m. (ab ἄγαν, valde, et ἀνήρ, vir, strenuus), Ἀγήνωρ, ορος, filius Beli, rex Phoenicis, et Libyae: vel ut alii volunt, Neptuni filius ex Eurynome, seu Eurymede Nisi filia, vel ex Libye Epaphi filia: ex ejus genere fuit Dido, quae una cum aliis Phoenicibus in Africam trajiciens, Carthaginem condidit, quam proinde poetae *Agenoris urbem* appellant, ut *Virg. A.* 1, 338. [*Quinque alii feruntur Agenores, minus noti, de quibus v. mythographos, *Apollod.* et *Hygin.*] ℙ [Est etiam cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 845, 6. L. Genicius Agenor. *F.*]

ĂGĒNŎRĔUS, a, um, adj. ad Agenorem pertinens. *Ov. Met.* 3, 307. Agenorea domus. [*Val. Fl.* 4, 522. tecta, i. e. domus Phinei Thracici.] *Id. Fast.* 6, 712. Agenoreus bos, *h. e.* is, sub cujus imagine Juppiter Europam Agenoris filiam abduxit. *Sil.* 7, 642. Purpura Agenoreis saturata micabat ahenis, *h. e.* murice celeberrimo Tyri Phoeniciae urbis, ubi Agenor regnavit. Adde *Martial.* 10, 16. ℙ Pro Carthaginiensi. V. AGENOR. *Sil.* 1, 14. Agenoreae arces, *h. e.* Carthago. *Id.* 17, 404. Agenorei nepotes, *h. e.* Carthaginienses. *Id.* 17, 392. Agenoreus ductor, *h. e.* Annibal. ℙ Scribitur et *Agenorius*.

ĂGĒNŎRĬĂ, ae, f. Dea industriae, quae scilicet homines ad agendum excitat: cujus fanum in Aventino olim fuisse quidam tradunt. *August. Civ. Dei* 4, 11. et 16. Eadem ab aliis vocatur *Agerona*. ℙ Sunt etiam qui putent eandem fuisse, atque *Angeronam*, seu *Angeroniam*, sed minus recte, de qua V. suo loco.

ĂGĒNŎRĬDĒS, ae, m. Agenoris filius. *Ov. Met.* 3, 7. *de Cadmo.* profugus patriamque, iramque parentis Vitat Agenorides. [*id. Pont.* 1, 3, 77. *Mart.* 2, 43.] Item *Val. Fl.* 4, 582. Phineum vocat Agenoridem, quod, ut *Id.* ait *ib.* 444., magno cretus Agenore. [*Porro sic dicitur Perseus, quia ab Agenore quodam, Jasi filio, originem ducit. *Ov. Met.* 4, 771.]

ĂGENS, entis, part. v. *ago*. Sumitur interdum pro efficaci, actuoso, vim habente. *Cic. Or.* 2, 87. Utendum imaginibus agentibus, acribus, insignitis, quae occurrere, celeriterque percutere animum possint. *Id. Brut.* 92. Acrem enim oratorem, incensum, et agentem, et canorum concursus hominum, forique strepitus desiderant. ℙ *Agentes in rebus*, (quorum saepe mentio est in *Cod.*, ut *l.* 12. *t.* 20, 21, 22. et 23. et alibi, item apud *Ammian.* 15, 3. [*id.* 14, 11. 16, 5. 8. 22, 5. 7.] *August. Conf.* 8, 6., *Hieron. c.* 1. *Abdiae*, et alios) fuere sub imperatoribus velut quoddam genus magistratus, quorum munus multiplex variumque fuit. Ii enim imperatorum litteras, edictaque deferebant, [*consulum nomina, victorias Augustorum provincialibus nunciabant,] cursum publicum exercebant, et in evectionibus ne qua fraus fieret, providebant; curabant etiam, ne qua conspiratio, motus, seditiove per provincias glisceret; scrutabantur secreta domuum, explorabant animos hominum, statusque provinciarum, de iis omnibus imperatorem certiorem facturi; militem, si quando opus erat, huc illuc deducebant; annonae curam habebant, et ut frumenti canones praestarentur, et importarentur; et alia his similia exsequebantur, quibus imperatores facilius rerum statum, totiusque imperii rationem dirigerent, aut cognoscerent. [*cf. de iis *Vales.* ad *Ammian.* 15, 3. *Salm.* ad *Scriptt. H. Aug.* tom. 1. p. 323.] Hi et *frumentarii* alias dicti sunt, et *curiosi*, ob similitudinem officii: a Grae-

cis fere ἀγγελιαφόροι, *h. e.* nuncia afferentes; item corrupto vocabulo μαγιστριανοὶ, quia suberant magistro officiorum. Iidem dicuntur etiam *agentes rerum*. *Aurel. Vict. Caes.* 39. *ad fin.* Remoto pestilenti frumentariorum genere, quorum nunc agentes rerum simillimi sunt. [*cf. *Arntzen.*] ¶ Interdum *agens* ponitur pro actore in judicio. *Mart. Dig.* 22, 3, 23. Quod inter agentem et debitorem convenit. Adde *Paul. Dig.* 1, 18, 21. de hoc v. sub AGO. [*Apud *Quint.* 6, 1, 48. quum ad agentem et turba prospexisset; de scriptura dubitatur, et *Spald.* mavult *ad agendum.*] ¶ Etiam agrimensores *agentes* vocantur, in *fr. de Limit. p.* 218. *Goes.* et apud *Hygin. de Limit. constit. ib. p.* 179., eaque appellatio ex eo orta est, quod *limitem agere*, *mensuram agere* frequentissime ab ejusmodi scriptoribus usurpantur. ¶ Apud Grammaticos *verba agentia* sunt activa. *Gell.* 18, 12. ¶ In genitivo plurali et *agentium* legitur, et *agentum*, sed illud frequentius.

ĂGER, agri, m. ἀγρὸς, χῶρος, terra culta manibus hominum, ut fruges ferat. *Varr. L. L.* 4, 4. Ager, quod agi poterat. *Donat.* ad *Ter. Ad.* 3, 3, 47. Ab agendo ager dictus est, quod in eo multa agenda sunt. *Quint.* 1, 6, 37. Sed cui non post Varronem sit venia, qui agrum, quod in eo agatur aliquid, dictum Ciceroni persuadere voluit, (ad eum enim scribit Varro) cum ex Graeco (ἀγρὸς) sit manifestum duci? *Ter. Heaut.* 1, 1, 94. Agrum hunc mercatus sum: hic me exerceo. *Cic. Tusc.* 2, 5. Ut ager, quamvis fertilis, sine cultura fructuosus esse non potest, sic sine doctrina animus. *Id. ib.* Agri frugiferi. *Id. Rosc. Com.* 12. Tum erat ager incultus sine tecto: nunc est cultissimus cum optima villa. *Id. Fl.* 29. Agri et natura perboni, et diligentia culturaque meliores. *Id. Rosc. Am.* 18. Agrum colere. *Virg. Ecl.* 1, 73. conserere. *Colum.* 2, 2. proscindere. *Aurel. Vict. Vir. ill.* 65. Constituere triumviros agris dividundis. [*Ager etiam vitium et arborum dicitur. *Gell.* 19, 12. ut ager mundus purusque fiat, ejusque arbor atque vitis fecundior.] ¶ Saepe ager ponitur pro multorum agrorum collectione, hoc est territorio alicui vel urbi vel fundo circumjecto, χώρα. *Cic. Agr.* 3, 2. Ut melior fundus Hirpinus sit, sive ager Hirpinus (totum enim possidet) quam, etc. *Id. fr.* ap. *Quint.* 4, 2. *sub fin.* [sive *Cic.* pro *Tullio*, 14.] Fundum habet in agro Tigurino [*imo *Thyrino*] M. Tullius paternum. *Id. Fam.* 13, 4. Ager Volaterranus. *Nep. Paus.* 3. In agro Troade. [*Omnino *Agros* et *arva* poëtae dicunt pro regnis. v. *Burm.* ad *Claud. Rutil.* 83. in *poet. min.* T. II. p. 33. — Eodem fere modo saepe *agri* dicuntur pro vicis et pagis, et opponitur urbs. *Cic. Verr.* 2, 4, 44. illi noctu — veniunt: — homines ex agris concurrunt. *id. Cat.* 2, 4. non solum ex urbe, sed etiam ex agris ingentem numerum perditorum hominum collegerat. *Liv.* 3, 32. vastati agri sunt (sc. fame et pestilentia): urbs exhausta assiduis funeribus.] ¶ Ager *compascuus*, *colonus*, *subsecivus* etc. v. suis ll. ¶ Agrorum genera apud Augures v. in PEREGRINUS. ¶ [*Ager* significat etiam i. q. *longitudo*, eique opponitur *Frons* s. latitudo. *Inscr. ined.* apud *Osannum* ad *Appulejos* in haec vv. exit: Suis heredibus fecit in agro App. Fori in Fr. P. XII. in agro P. XVII. ubi *Osann.* observat, in ultimo versu jungendum esse INFR. Cave credas. Nam, ut diximus, opp. inter se *in fronte* i. e. latitudine, et *in agro* i. e. longitudine; quod spatium in sepulcris definiendum erat, ne totus ager religiosus censeretur. V. intpp. ad *Hor. Sat.* 1, 8, 10. Debemus haec, quae perquam huc facere ipse vides, BEIERO.] ¶ *Nihil minus expedit, quam agrum optime colere*: vetus paradoxon apud rusticos, quod refert *Plin.* 18, 6, 7. *n.* 4., quo significatur, nimiam impensam in colendis agris, et quae fructum superet, vitandam esse, et, ut ibidem *Plin.* subdit, bene colere necessarium esse, optime damnosum. ¶ *Agrum imbecilliorem esse oportet, quam agricolam:* proverbium rusticorum, quo ostenditur non esse suscipiendum majorem agri modum, quam coli commode possit. Quo pertinet illud *Virg. G.* 2, 412. Laudato ingentia rura, Exiguum colito. ¶ [*Commutantur *ager* et *arvum*. V. quos laudat *Drak.* ad *Sil.* 5, 260. *Fea* ad *Hor. epod.* 2, 18. Porro *ager* et *ara* (agris, aris) v. *Arntzen.* ad *Aur. Vict. V. Ill.* 23, 5. qui laudat *Duker.* ad *Flor.* 3, 13, 4. *Burm.* ad *Ov. Met.* 11, 546.]

ĂGERĂTON, ἀγήρατον, [*Achillea Ageratum *Linn.*] herba est ferulacea ad duorum palmorum altitudinem excrescens, similis origano, florem ferens bullis aureis non absimilem; ita dicta, quod non facile marcescat, nempe ab α privativa, et γῆρας, senectus. *Plin.* 27, 4, 4.

AGERĂTOS, ἀγήρατος, qui non senescit. Vox Gr. ab α priv. et γῆρας, senectus. Fuit hoc nomine unus ex aeonibus Valentini apud *Tertull. advers. Valentin.* 8.

*AGERENSIS, e, *Cic. Rull.* 2, 19. Agerensis ager. Is autem fuit in Asiae regione, quae a P. Servilio Isaurico imperio Rom. adjuncta est. *Graev.* legi mavult *Sagalassensis*, a Sagalasso, Pisidiae oppido. *Bayl. Auct.*

*AGERENTIA, Apuliae oppidum, quod olim Acherontia dictum est, h. *Cirenza* s. *Acerenza*. *Paul. Diac. in Langob.* 2, 21.

*AGESANDER, ri, nobilissimus sculptor, qui teste *Plin.* 36, 5, 4, *n.* 11. simul cum aliis Laocoontem sculpsit.

ĂGĔSĪLĀUS, i, m. Ἀγησίλαος, Lacedaemonius, Archidami filius, qui post mortem Agidis fratris sui rex constitutus, Tissaphernem in Asia, qui principatum tenebat inter Persas, vicit, et Athenienses, et Boeotios apud Coroneam urbem Peloponnesi. Brevi statura corporis, et altero pede claudus fuit, sed rara virtute praeditus. Vitam ejus vide apud *Corn. Nep.* et *Plutarch.* ¶ *Agesilaus* etiam dictus est Pluto. *Lactant.* 1, 11. Regnum orbis ita partiti sunt, ut orientis imperium Jovi cederet, Plutoni, cui nomen Agesilao fuit, pars occidentalis. Sic autem cognominatus est Pluto, παρὰ τὸ ἄγειν τοὺς λαούς. [*Ita *Callim. hymn. in lavacr. Pall.* 130. Ἀγεσίλας appellatur.] Aliqui tamen pro *Agesilao* leg. *Agelasto*. ¶ [*Agesilaus*, *i*, m. et *Agesilais*, *idis*, f. sunt cognomina Romana. *Inscr.* apud *Grut.* 1036, 4. Agesilaidi L. Statius Agesilaus, et Nicarete filiae dulcissime. *F.*]

*AGESINĀTES, ium, m. plur. populi Galliae Aquitanicae, Pictonibus vicini. *Plin.* 4, 19, 33. *Bayl. Auct.*

ĂGĔSĪS et Age sis. V. in AGE.

[ĂGĔTĒ, ēs, f. ἀγητὴ, admirabilis. Cognomen muliebre Romanum. *Inscr.* apud *Murat.* 1387, 10. Trebulana Agete. *F.*]

AGGARRĬO et Adg., is, a. 4. ad aliquem garrio. *Capell.* 1. *init.* Nugulas ineptas aggarrire non perferens.

AGG. V. ADG.

AGGĔNO, is, a. 3. id. qu. *geno* pro *gigno*. *Sever. Aetn.* 444. Ni furtim aggeneret secretis callibus humor Materiam, *h. e.* gigneret, produceret. Al. leg. *generet*, al. *aggereret*, seu *adgereret*,

AGGĔNUS URBĬCUS, scriptor rei agrariae, cujus exstant commentaria in *Frontin.* et quaedam alia edita a *Goesio*, creditur ante Theodosii, vel etiam Antonii Pii tempora vixisse: sunt etiam, qui retrahunt ad Tiberii aetatem: non desunt praeterea, qui Christianum fuisse putant; sed omnia haec dubia sunt, et debilibus fulta conjecturis. Ejus certe stilus ejusmodi est, ut cadentem sapiat Latinitatem: ceterum planus sermo et lucidus, ut ipse de se dicit *initio commentar. in Frontin.*

AGGER, ĕris, m. χῶμα, σωρὸς, ex *ad* et *gero* [*proprie significat quidcunque adgeritur, ut rudera, terram, arenam, lapides, ligna etc. quibus vel expleas vacuum spatium vel excites acervum s. struem. Est igitur pro materia ipsa quae aggeritur.] *Virg. A.* 9, 567. aggere fossas complere. *Curt.* 8, 10, 27. implere cavernas aggere; [*quod paullo post §. 30. dicit: magnarum arborum stipites cumulis (*Zumpt.* conjicit: *cum ramis*) ac moles saxorum in cavernas dejiciebant.] *Caes. B. G.* 7, 58. cratibus atque aggere paludem explere. [*cf. *id. ib.* 85, 86.] *id. ib.* 2, 20. qui paullo longius aggeris petendi causa processerant. [*id. B. C.* 1, 42.] *id. B. C.* 2, 15. aggerem comportare; [*paullo post congestitius agger dicitur. *id. ib.* 7, 23. aggere vestire i. e. terra aggesta obruere. *Virg. A.* 7, 107. moliri aggere tecta i. e. domos ex aggesta terra. [*Ammian.* 17, 7. quidam collo tenus aggeribus obruti i. e. ruderibus. *Ov. Met.* 12, 524. e medio aggere vox exit, de congestis in Caeneum arboribus.] *Hirt. B. Al.* 29. aggerem repentinum injicere arboribus sc. ut pons efficeretur. coll. *Suet. Cal.* 19. superjecto aggere terreno, ubi de ponte loquitur, ut *ib.* 37. v. *Brem.*] Hinc *Stat. Silv.* 2, 1, 17. *aggerem Milvium* dicit pro ponte M. ¶ Deinde agger dicitur id, quod materia terraque accumulata efficitur, i. e. strues, cumulus, collis, sepes, murus, moles; in specie autem dicitur de militari aggere. De his singulatim. De quavis strue dicitur, ut nivis, *Virg. G.* 3, 354. aggeribus niveis informis terra. Praecipue apud sequiores, ut *Ammian.* 16, 12. elati cadaverum aggeres. *id.* 17, 13. caesorum aggeres et captivorum agmina. *id.* 23, 5. suggestum Imperatoris aggerem glebalem dicit. Hinc saepenumero pro collibus ipsis dicitur, sed itidem apud deteriores: *id.* 16, 12. armis circumdatum aggerem nemorosum cautius obsidebat; paullo ante *collem* dixerat. cf. *id.* 23, 6. celsorum aggerum summitates. *id.* 27, 4, 10. ac saepius. ¶ Porro, quod excitantur acervi ad aliquid arcendum, est i. q. murus, septum, moles ad aquas arcendas etc. Ita colligitur ex *Varr. R. R.* 1, 14., ubi recensens quatuor genera septorum, quae tutandi fundi causa fiunt, unum esse naturale, ait, *h. e.* vivam sepem; alterum agreste, *h. e.* ex lignis palisve confixis, sepem mortuam; tertium militare, *h. e.* fossam et aggerem; quartum denique fabrile, *h. e.* maceriam. *Servius* quoque ad illud *A.* 10, 24. *atque ipsis proelia miscent Aggeribus murorum*, docet aggerem proprie dici de acervo militari ad sepiendum et muniendum. [*Aggeres murorum pro muris dixit, qui defendunt aliquid et arcent ut *ib.* 11, 382. 10, 144. Pro muro etiam *Prop.* 3, 9, 22. (*al.* 10. *al.* 11, 22.) statuit Semiramis urbem, ut solidum cocto tolleret aggere opus, ubi v. interpp. Ita intelligunt *eund.* 2, 10, 48. Iliacis miles in aggeribus, de propugnaculis s. muris Graecorum, quibus castra sua circumdabant. Hinc illud *Servii* ad *Virg. G.* 1, 264. muros de terra factos et glebis, qui fiunt in circuitu cohortium et vinearum. *coll. Varr. R. R.* 1, 14. Hoc sensu agger dictus est murus latericius, qui per mediam Circi arenam porrectus, totam propterea bifariam dividebat, imponendis Circi ornamentis aptissimus: ita profecto appellatur, quod aevo vetustiore fuit terrae congestae moles. Hic deinde a *Cassiod. ep.* 3, 5. dictus est spina. Eo loci conveniebant harioli, et circulatores responsa dantes, ludificantesque credulam plebem. *Juven.* 6, 587. Plebejum in Circo positum est et in aggere fatum, *h. e.* ut explicat *ib. Vet. Scholiast.*, in Circo, in spina, hoc ideo, quia illic pauperes sortes accipiunt. [*Sed de latericio isto muro s. spina res valde incerta est, et *Juven.* locum, licet *Schol.* ita interpretetur, aliter explicandum esse, infra demonstrabitur. Pro munimentis in universum dixit *Virg. A.* 6, 831. aggeres Alpini. cf. *Serv.* et *Sen. Herc. Oet.* 168. Thessalici aggeres i. e. Pelion, Ossa, Olympus. ¶ Porro pro mole ad aquas arcendas. *Virg. A.* 2, 496. aggeribus ruptis cum spumeus amnis exiit. [*Ammian.* 25, 6. riparum aggeribus humana manu destructis.] Hinc pro ipso maris littore, ut quod altius est mari et fluctus arcet: *Virg. A.* 5, 113. et tuba commissos medio canit aggere ludos. [*Ov. Met.* 15, 690. aggere incurvi muniti portus. *id. Trist.* 3, 9, 13. aggere solvitur funis.] ¶ Praecipuus autem h. v. usus est in re militari. Significat hoc modo 1) terram egestam, quae una cum fossa, quae sic efficitur, castra cingit munimenti causa; *Virg. A.* 7, 159. sedes in littore, castrorum in morem, pinnis atque aggere cingit. Neque tamen ideo agger et vallum idem significant, de qua re cf. *Herz.* ad *Caes. B. G.* 7, 72. 2) quod frequentius etiam est, terram aggestam et accumulatam, ut in ea ponantur promoveanturque machinae oppugnandarum urbium. De hoc egit *Herz.* ad *Caes. B. G.* 2, 12. *Cic. Fam.* 15, 4. Aggere, vineis, turribus oppidum oppugnare. *Id. Att.* 5, 20. Oppidum cingere vallo et fossa, aggere maximo, vineis etc. *Caes. B. G.* 2, 12. Aggerem jacere. [*ut *Sall. Jug.* 37, 4.] Et 30. exstruere. [*ib.* 8, 41. instruere.] *Plin.* 8, 8, 8. construere. *Liv.* 5, 7. promovere ad urbem. *Varr. R. R.* 1, 14. facere. *Flor.* 4, 2, 85. Congestis cadaveribus aggerem efficere. Hic agger militaris, quoniam magnam partem palis et stipitibus constabat, etiam comburi poterat, cujus rei exemplum exstat ap. *Caes. B. C.* 2, 14. Translate *Cic. Phil.* 10, 4. esset agger oppugnandae Italiae Graecia. ¶ Celebris Romae fuit *agger Tarquinii*, ita dictus, quia a Tarquinio Superbo exstructus fuit ad muniendam urbem a parte orientali: cujus *Plin.* meminit 3, 5, 9. Clauditur Urbs ab oriente aggere Tarquinii Superbi inter prima opere mirabili. Namque eum muris aequavit, qua maxime patebat aditu plano. Adde 36, 15, 24. *n.* 2. Inde etiam, uti de Saxo Tarpejo, damnati dejiciebantur, si credimus multis, qui de eo intelligunt verba *Suet. Cal.* 27. Qui per vicos agerent, quoad praecipitaretur ex aggere. [*Is sane intelligendus esse videtur; erat enim ad portam Collinam, quo loco etiam Vestales incestae comburebantur.] ¶ Interdum ponitur pro via, quia nimirum viae plerumque congesto aggere fiunt, ut imber hinc inde defluat, eaeque minus lutulentae sint. *Rutil. Itiner.* 39. Aurelius agger, *h. e.* via Aurelia. *Sid. carm.* 24, 5. Antiquus tibi nec teratur agger etc. *Id. ep.* 1, 5. Agger calcabili silice crustatus etc. Hinc *Virg. A.* 5, 273. *aggerem viae* dixit. *Servius* ad hunc locum (quem et alii sequuntur) docet, aggerem dici non ipsam viam, sed ejus partem mediam coaggeratis lapidibus stratam. Hic idem dicitur etiam *agger itinerarius*. V. ITINERARIUS, et *dorsum summum*. V. DORSUM. [*Sed hic usus latius patet, ac dicitur agger pro quavis via militari et publica. V. *Burm.* ad *Claud. Rutil.* 39. in *poet. min.* T. II. p. 17. et ad *Prop.* 1, 11, 2. ubi pro *littoribus* legendum censet *aggeribus*, quanquam male; et *eund.* ad 3, 16, 4. Sic intelligendus difficilis locus *Quint.* 12, 10, 74. ducit animos naturali voluptate vox omnis: nec aliunde illi per fora atque aggerem circuli; *Burm.* intelligit de Tarquinii aggere (v. supra); *Gesner.* retulit ad spinam Circi; sed quem comparat *Juven.* locum supra laudatum, eum parum apte huc trahi, ipse deinde vidit; nam ex illo loco ea significatio elici non potest. *Spalding.* autem utroque loco intelligendum censet omnino *viam publicam*, laudans *Hor. Sat.* 1, 8, 15. aggere in aprico spatiari, ubi intelligitur via publica in Esquiliis et *Juven.* 5, 153. tu scabie frueris mali, quod in aggere rodit, qui tegitur parma et galea. Quem *id.* 8, 43. dicit: aggerem ventosum, rectius referas ad illum Tarqu. aggerem, de quo etiam *Hor.* locum intelligi vult *Heind.* Nec negari potest hac aetate, et quum hi scriptores semper singulari utantur, videri semper intelligendum unum illum Tarq. aggerem, in

quo harioli, pilarii et ventilatores videntur habuisse sedes suas. Apud sequiores demum agger pro quavis via publica dicitur, ut apud *Ammian.* 21, 10. percursis aggeribus publicis, i. e. viis. *id.* 18, 8. ab aggeribus publicis vesperi — longius discedebant. De aggere *itinerario* cf. *eund.* 19, 8. 15, 10.] ℙ *Pierius* ad *A.* 10, 24. notat etiam *adger* pro *agger* scriptum inveniri in quibusdam antiquis exemplaribus. ℙ [**Agger* et *agmen* confunduntur. V. interpp. ad *Virg. A.* 9, 375. Aggeribus et littoribus, *Burm.* ad *Prop.* 1, 11, 2.]

AGGĔRĀTIM, adv. cum aggeratione, acervatim. *Appul. Met.* 4, 4. p. 146, 2. *Elm.* Estur ac potatur incondite, pulmentis acervatim, panibus aggeratim, poculis agminatim ingestis.

AGGĔRĀTĬO, onis, f., id. q. agger. *Vitruv.* 10, 22. Naves super aggerationem, quae fuerat sub aqua, sederunt, nec ad murum accedere potuerunt. *Just.* 2, 1. *fin.* Sive ex aggerationibus regum, sive Nili trahentis limum etc. Quidam leg. *exaggerationibus.*

AGGĔRĀTUS, a, um, adj. in aggerem exstructus, cumulatus, congestus, σωρευθεὶς. *Tac. A.* 1, 63. Trames vastas inter paludes aggeratus. Et 61. Medio campi ossa albentia disjecta, vel aggerata. *Appul. Met.* 2. p. 123, 40. Stragula in tumulum aggerata. *Id. ib.* 4. Convalles spinetis aggeratae, *h. e.* obsitae, plenae.

[AGGĔRĔUS, a, um, adj. ex aggere, sive in formam aggeris factus. *Auct. incert. Astron.* ap. *Burm. Anthol. Lat. T.* 2. *p.* 330. *v.* 27. dum transeat axem Aggerei velox tumuli, *h. e.* dum luna transeat axem mundi, sive telluris inter solem lunamque positae, tempore solaris eclipseos. *F.*]

AGGĔRO, as, avi, atum, a. 1. σωρεύω, cumulo, accumulo, in aggeris morem coacervo. *Curt.* 4, 2. Exhauriendas esse regiones, ut illud spatium aggeraretur, *h. e.* aggere impleretur. *Virg. A.* 11, 79. Multaque praeterea Laurentis praemia pugnae Aggerat, et longo praedam jubet ordine duci. *Id. G.* 3, 556. Aggerare cadavera. *Phaedr.* 4, 19. Aggerare quadrantes patrimonio. [*Sed h. l. ab aggerere derivandum est *aggeras.* Sed huc pertinet *Tac. Agr.* 31. bona fortunasque in tributum aggerant, annum in frumentum.] ℙ *Aggerare arborem*, et *circa arborem aggerare* est circa arbores terram congerere, et veluti circummunire, ne nimio calore radices exarescant. *Colum.* 11, 2. Omnes arbores fructiferae circumfossae aggerari debent. *Id. arbor.* 28. Stercoratam terram circa aggerato. ℙ Translate est augere, addere. *Virg. A.* 4, 197. et *ib.* 11, 342. Aggerare iras. *Claud. Eutr.* 1, 236. Aggerare portenta monstris. *Stat. Th.* 2, 198. Aggerare omne promissum dictis.

AGGĔRO, is, essi, estum, a. 3. περισάττω, ad aliquid gero, affero, gerendo cumulo: ex *ad* et *gero.* *Cic. fr.* ap. *Non.* 3, 132. Luta et limum aggerere. *Tac. A.* 1, 18. caespitem. *Plin.* 11, 10, 10. flores. *Virg. A.* 3, 63. tellurem tumulo. *Pl. Rud.* 2, 5, 27. aquam alicui. *Id. Truc.* 1, 2, 16. Ultro aggerere aliquid ad aliquem. *Varr. R. R.* 3, 17. Pisciculos minutos aggerebant frequenter, ut a majoribus absumerentur. [**Vitruv.* 2, 3. terram sc. ad lateres faciendos, i. e. eam subigere pedibus.] ℙ Translate significat dicendo afferre, cumulare verbis multa: et fere in malam partem de accusantibus et deferentibus dicitur. *Tac. A.* 2, 57. Amici accendendis offensionibus callidi, intendere vera, aggerere falsa etc. *Id. A.* 3, 67. Multa aggerebantur etiam insontibus periculosa.

*AGGESTIM et adgestim, adv. i. g. cumulate. *Vulg. Macc.* 2, 13, 5. aggestim undique habens cinera. *Bail. Auct.*

AGGESTĬO, onis, f. aggeratio, terra aggesta. *Pallad.* 12, 15. Ut excisae trabes arenis obruerentur in litore, ut aggestionem, qua tectae essent, alternis aestibus reciprocans fluctus allueret. *Id.* 2, 13. Valles, quas fluminum saturabit aggestio.

AGGESTUS, i, m. vel Aggestum, i, n. substructio militaris ex aggere facta. *Ammian.* 19, 8. Ex aggestis erectis intrinsecus. Et 20, 11. Prunas unius aggesti inseruere juncturis.

AGGESTUS, us, m., aggestio, coacervatio, σώρευσις. *Tac. A.* 1, 35. Propriis nominibus incusant pabuli, materiae, lignorum aggestus. *Aur. Vict. Ep.* 3. Via solidata aggestu arenae. ℙ Apud *Tac. H.* 3, 6. *Aggestus copiarum* est coactio militum.

AGGESTUS, a, um, part. v. *aggero*, coacervatus, congestus. *Plin.* 17, 4, 3. Terra aggesta fluminibus. *Martial.* 8, 57, 4. Aggesta humo contumulare.

AGGLŎMĔRO, as, avi, atum, a. 1. ad aliquid glomero. Translate est adjungere, conjungere, συναγείρω. *Virg. A.* 2, 341. Addunt se socios Ripheus, et maximus armis Aepytus, oblati per lunam, Hypanisque, Dymasque, Et lateri agglomerant nostro. *Id. ib.* 12, 458. densi cuneis se quisque coactis Agglomerant. [**Val. Fl.* 2, 499. (al. 503.) Sigaeaque pestis agglomerare fretum, i. e. glomeris instar attollere. *ib.* 171. Sese. *ib.* 179. quassans undantem turbine pinum agglomerat tenebras i. e. reddit spissiores.]

AGGLŪTĬNĀTUS, a, um, adj., glutine junctus. *Appul. Met.* 11. p. 261. 4. Vidi asinum pinnis agglutinatis adambulantem cuidam seni debili, *h. e.* alis affixis. *Vitruv.* 10, 13. *a med.* Regulis sunt annuli agglutinati.

AGGLŪTĬNO, as, avi, atum, a. 1. glutine conjungo, ferrumino, προσκολλάω, προσάπτω. *Plin.* 33, 5, 29. Chrysocollam et aurifices sibi vindicant agglutinando auro. *Id.* 36, 26, 67. Fragmenta vitri teporata agglutinantur. *Cels.* 6, 6. *n.* 1. Ovi album in linteolum illinere, et fronti agglutinare. *Id.* 7, 26. *n.* 4. Agglutinanda cucurbitula est et in genibus et in coxis. ℙ Translate est jungere, adjungere. *Cic. Att.* 16, 6. Novum prooemium exaravi: tibi misi: tu illud desecabis, hoc agglutinabis. *Pl. Aul.* 4, 10, 71. Ita mihi ad malum malae res plurimae se agglutinant. *Id. Men.* 2, 2, 63. Meretrices extemplo se applicant, agglutinant.

*AGGRĂVĀTĬO, onis, f. i. e. vexatio. *Salvian. Gubern. Dei* 5. p. 176. *Rittersh.* Sicut sunt in aggravatione primi pauperes, ita in relevatione postremi. *Bail. Auct.*

AGGRĂVĀTUS, a, um, adj. gravis et molestus factus. *Suet. Aug.* 98. Aggravata valetudine tandem Nolae succubuit.

AGGRĂVESCO, is, n. 3., ἐπιβαρύνομαι, gravis molestusque fio, et dicitur fere de morbo. *Ter. Hec.* 3, 2, 2. Male metuo, ne Philumenae magis morbus aggravescat. ℙ Afferri solet a Lexicographis *Aggravescens vulnus* ex *Cic. Tusc.* 3, 31., sed eo loco ita legitur in meliorib. editionibus: *Non ad gravescens vulnus illidat manus.* Sunt autem hi versus Aeschyli in Latinum versi.

AGGRĂVO, as, avi, atum, a. 1. ἐπιβαρύνω, valde onero, graviorem reddo. *Plin.* 18, 12, 30. Aggravare pondus. *Id.* 2, 48, 49. ruinam pondere. *Id.* 12, 17, 40. Odor aggravans capita. *Id.* 28, 4, 7. Aggravare ictus. *Aggravare morbum* est ei vim addere: et *morbus aggravare* dicitur, cum augetur. *Plin.* 28, 3, 6. Aggravari vulnera introitu eorum, qui etc. *Suet. Caes.* 1. Morbo quartanae aggravante. *Curt.* 8, 10. Frigescens vulnus aggravat dolorem. ℙ Translate. *Liv.* 44, 7. *ad fin.* Adeo sine ulla ope hostis, quae adgravaret, cum ipsa difficultate rerum pugnandum erat. *Sen. Ben.* 4, 13. Beneficia rationes nostras aggravatura, dum aliorum necessitates et angustias laxent. *Quintil.* 5, 7. Argumenta, quae per se nihil rerum aggravare videantur. *Curt.* 3, 13. Aggravare crudelius sortem alicujus. [**Liv.* 4, 12. quo (bello) si aggravatae res essent. *Phaedr.* 3, 3, 13. hominis curam cura majore.]

AGGRĔDĬOR, ĕris, essus sum, dep. 3. ἐπέρχομαι, ἐπιβαίνω, adeo, accedo: ex *ad*, et *gradior.* *Pl. Curc.* 2, 3, 59. Forte aspicio militem: aggredior hominem; saluto adveniens. *Id. Asin.* 3, 3, 90. Quin ad hunc Philenium aggredimur? Sine praepos. *Cic. Quint. Fr.* 3, 1. Locustam ego Romae aggrediar atque, ut arbitror, commovebo. Ac de locis: *Cic. Or.* 3, 17. non enim repelletur inde, quo aggredi cupiet. [* *Tac. H.* 4, 51. mare Hibernum; ut de re difficili non dixit ingredi.] De cibis: *Petron. Sat.* 36. res electissimas ridentes aggredimur, h. e. ad cibos manus extendimus. *Pl. Merc.* 2, 3, 50. Quin ego hunc aggredior de illa? *h. e.* accedo colloquendi causa: quo sensu saepe, etiam absolute, ponitur. *Sall. Jug.* 50. Legatos alium ab alio diversos aggreditur, *h. e.* adit, alloquitur, et tentat. Sic *Cic. Att.* 12, 33. Si nec Drusus facilem se praebuerit, Damasippum velim aggrediare. Huc refer *Sall. Jug.* 30. aggredi aliquem pecunia (*id. ib.* 16. reliquos eadem via i. e. pecunia aggressus est) i. e. oblata pecunia tentare, corrumpere. *Virg. A.* 4, 92. dictis aliquem i. e. astute alloqui, ut eam capiat et in suam sententiam pertrahat, ut bene *Heyn.* [*Quod apud *Ter. Ph.* 5, 8, 75. legebatur: astute aggredimini: id *Bentl.* interpunctione diremit. Porro huc refer: *Tac. H.* 1, 78. animos largitione. *id. An.* 13, 37. precibus aliquem. *id. ib.* 2, 16. acrius alicujus modestiam. Atque in re mala *id. ib.* 16, 18. aggredi crudelitatem Principis i. e. instigare.] ℙ Saepe significat armis, et per vim, aut per insidias adoriri, invadere. *Cic. Phil.* 2, 10. Quis audeat bene comitatum aggredi? *Sall. Jug.* 70. *in f.* Milites palantes, inermes aggredi. *Id. Cat.* 61. Aggredi aliquem audacius. Et 63. ex lateribus. *Id. Jug.* 63. Aggredi murum. *Appul. Met.* 7. Villas, seu castella solus aggrediens. [**Suet. Cal.* 44. aliquem proelio. *Ov. Met.* 12, 482. cominus. *Suet. Aug.* 10. vi et legibus. *id. Cal.* 12. veneno, (ut *Ner.* 33.) *id. Aug.* 19. senatum aggredi destinarant. *id. Oth.* 6. coenantem. *id. Dom.* 17. lavantem. *Liv.* 23, 9. unus aggressurus est Hannibalem. *Vell.* 2, 109. regionem.] ℙ Translate est accedere ad aliquid faciendum, ideoque i. q. suscipere, incipere. *Cic. Off.* 1, 21. *fin.* In omnibus negotiis, priusquam aggrediare, adhibenda est praeparatio diligens. *Id. N. D.* 3, 3. Sic aggredior ad hanc disputationem, quasi etc. *Id. Brut.* 37. Aggredi ad dicendum. *Id. Cluent.* 3. ad crimen. *Id. Mur.* 7. ad petitionem consulatus. [**Vell.* 2, 33. ad rempublicam. *Sall. Jug.* 92. ad aliam rem. *Liv.* 1, 42. ad pacis longe maximum opus. cf. ibi *Gron.*] *Id. Off.* 1, 7. *fin.* ad faciendam injuriam. *Id. Att.* 2, 14. magnum quid. [*Suet. Cl.* 20. Fucinam aggressus est. *id. Vesp.* 8. restitutionem Capitolii.] *Id. Or.* 2, 44. ancipitem causam. *Virg. Ecl.* 4, 48. honores. *Pl. Pers.* 4, 4, 10. Pessimum aggressu scelus. [*Liv.* 24, 19. Multa magnis ducibus non aggredienda. *F.*] Haud raro hoc sensu constr. cum infinito. *Cic. Off.* 2, 1. Aggredi dicere. *Suet. Ner.* 19. Isthmum perfodere aggressus. [**id. Cal.* 13. caesorum reliquias — colligere sua manu primus aggressus est. *id. Cl.* 41. (coll. *Gr.* 10.) historiam scribere. Sic etiam *adoriri* construi supra vidimus.] ℙ In quibusdam modis, et personis usurpatum etiam legitur in quarta conjugatione. *Pl. Truc.* 2, 5, 7. Aggrediri dolum. *Id. Asin.* 3, 3, 124. Etiam tu me aggredire? *Id. ib.* 90. Quin ad hunc Philenium aggredimur? *Id. Merc.* 2, 1, 24. et *Rud.* 3, 1, 9. *aggredirier* dixit pro *aggrediri*, per paragogen. ℙ Passiva significatione. *Cic. fr.* ap. *Prisc.* 8. p. 792. Hoc restiterat etiam, ut a te fictis aggrederer donis. V. part. AGGRESSUS. ℙ Item activa voce. *Pl. Truc.* 2, 1, 40. Hac si aggredias.

AGGRĔGO, as, avi, atum, a. 1. ἐπισυναθροίζω. Proprie est ad gregem ducere, ut docet *Festus* in *Abgregare:* sed accipitur generatim pro congregare, conjungere, adsciscere. *Curt.* 4, 5. Oppidani aggregant se Amphotero. [*Ac de rebus *Quint.* 9, 3, 107. Invenio qui his (epicherемati etc.) aggregent διασκευάς etc.] *Cic. Cat.* 1, 12. Si secum suos eduxerit, et eodem ceteros undique collectos naufragos aggregaverit. *Id. Vatin.* 10. Aggregare filium ad interitum patris. *Id. Fam.* 1, 9. *ante med.* voluntatem suam ad dignitatem alicujus. *Caes. B. G.* 6, 12. se ad amicitiam alicujus. *Cic. Mur.* 7. aliquem in numerum amicorum. *Vell.* 2, 91. simillimos sibi. Et 53. Quos ei comites fortuna aggregaverat. [*Ac pass. *Suet. Ner.* 43. ne desciscentibus aggregarentur.]

AGGRESSĬO, onis, f. actus aggrediendi, ἐπιβολή, ἐπιχείρησις. *Appul. Met.* 8. p. 208, 27. Clunibus meis ab aggressionibus ferinis consulebam. ℙ Translate. *Cic. Or.* 15. *ad fin.* Cumque animos prima aggressione [*i. e. prooemio] occupaverit, infirmabit, excludetque contraria. ℙ Hoc nomine appellatur etiam ipsum *epicherema*, quod est genus quoddam argumentationis rhetoricae. Id enim sonat Graecum ἐπιχείρημα. *Quint.* 5, 10, 4. Epicherema Valgius aggressionem vocat. Adde *ib. paulo post*, et 14, 27.

AGGRESSOR, oris, m. ὁ ἐπιβάλλων, qui vi aggreditur, et invadit. *Ulp. Dig.* 29, 5, 1. *fin.* Veluti si quis exclamavit, ut ad auxilium convenirentur; aut terruit aggressores. ℙ Speciatim ponitur pro raptore, et praedone, ab eodem *Ulp. ib.* 47, 9, 3. Receptatores non minus delinquunt quam aggressores. *Id. ib.* 48, 9, 7. Pecuniam latronibus, et aggressoribus dare, qui patrem interficerent.

AGGRESSŪRA, ae, f. ἐπιχείρησις, aggressio, invasio per vim, aut ex insidiis, qualis est latronum aut conspiratorum. *Ulp. Dig.* 29, 5, 3. Si, cum omnes domini aggressuram paterentur, uni servus opem tulit. *Arr. Menand. Dig.* 49, 16, 5. Si plagium factum, vel aggressura, abigeatus, vel quid simile accesserit. Adde *Appul. Met.* 7. p. 190, 41. et *Ulp. Dig.* 10, 2, 4.

AGGRESSUS, us, m. actus aggrediendi, hoc est conandi, seu incipiendi rem aliquam. *Firmic. Mathes.* 2, 10. Juppiter inconsultum significat rerum aggressum, atque difficilem operum exitum. ℙ Item invasio, aggressio per vim, aut ex insidiis. *Ulp. Dig.* 36, 1, 17. Si naufragio, vel ruina, vel aggressu, vel quo alio modo perierit.

AGGRESSUS, a, um, part. ab *aggredior*, *Virg. A.* 2, 165. Aggressi evellere Palladium. Item *Justin.* 2, 8. Inopinantes aggressus. ℙ Passiva significatione. *Id.* 7, 6. Facillimis quibusque aggressis, quorum victoria militum trepidos animos firmaret.

AGGRETTUS. V. ADGRETTUS.

ĂGĬLIS, le, adj. qui facile agitur, seu movetur, celer, promptus, εὐστροφής, γοργός. *Liv.* 30, 10. Agilis classis. *Stat. Silv.* 5, 1, 10. dextra. *Id. Silv.* 4, 3, 32. cursus. [**Ov. Her.* 15, 65. remus. *id. Am.* 2, 4, 27. querulas agili percurrit pollice chordas.] *Ov. Pont.* 2, 10, 34. rota. *Sen. Quaest. nat.* 2, 10. Aer agilior, et tenuior. *Hor. Ep.* 1, 3, 21. Quae circumvolitas agilis thyma? [*Ut *Colum.* 9, 15. apes agiliores dicit.] ℙ Translate significat acrem, celerem, promptum ad agendum, et tardo ac remisso opponitur. *Hor. Ep.* 1, 18, 9. oderunt agilem gnavumque remissi. *id. Epod.* 1, 16. Nunc agilis fio, et mersor civilibus undis. [**Ov. Her.* 4, 169. agilis Dea i. e. Diana. *id. Met.* 2, 710. Cyllenius. *id. Am.* 1, 9, 45. inde vides agilem; opp. ignavus. *id. Fast.* 2, 516. lassabant agiles aspera bella viros; opp. docti coloni.] *Vell.* 2, 105. Vir multiplex in virtutibus, navus, agilis, providus. *Sen. Tranq.* 2. Natura animus agilis est, et pronus ad motus, [*i. e. agendi cupidus; nam paullo ante dixit: secreta studia non pati potest animus ad civilia erectus et agendi cupidus et natura inquietus. Facit huc *vet. gloss.:* πρακτικός actuarius, efficax, agilis. *Ammian.* 16, 11. agili studio.] *Id. Ep.* 74. Sensus agiliores sunt animalibus mutis.

[*Quint. 11, 3, 164. Argumentatio agilior et acrior et instantior consentientem postulat gestum. Colum. 6, 37. principia agiliora.] Id. 11, 1. Agilis et industria opera. Sisenn. ap. Non. 1, 284. Agilem dari facilemque victoriam. ℙ Sup. Agillimus agnoscitur a Charis. 1. p. 89. et a Priscian. 3. p. 606. At idem Charis. 2. p. 162. probat agilissimus. Neutrius exempla ab neutro afferuntur. Voss. Gramm. 4, 24. praefert agilissimus, sed nec ipse Latino exemplo confirmat. ℙ [*Confunduntur agilis et vigilis, v. intpp. ad Ov. Am. 1, 9, 45. ag. et habilis; v. ib. 2, 4, 27. et ad A. A. 2, 662.]

ĂGĬLĬTAS, atis, f. ἐλαφρότης, εὐκινησία, celeritas, mobilitas, habilitas. Liv. 26, 51. Agilitas navium. Curt. 4, 6. rotarum. Pallad. 1, 17. aquae. [*De oratore Quint. 11, 3, 180. Illum (Demetrium) cursus et agilitas et vel parum conveniens personae risus sc. decebat. De fugiente Ammian. 18, 6. nostrorum agmen agilitate volucri repetebam exanimis.] ℙ Translate. Cic. Att. 1, 17. Agilitas, ut ita dicam, mollitiesque naturae.

ĂGĬLĬTER, adv., cum agilitate et celeritate, εὐκινήτως. Ammian. 14, 2. Agiliter praeterito Calycadni fluminis ponte. [*id. 28, 2. expeditis agiliter gladiis. ib. 5. agiliter subvenire.] Colum. 2, 2. ad fin. Det requiem in summa parte versurae, ut spe cessandi, totum spatium bos agilius enitatur. ℙ De superlativo agillime, aut agilissime V. AGILIS in fin.

ĂGĪNA, ae, f. est qua inseritur scapus trutinae, id est in quo foramine trutina se vertit, ut Festus explicat. Hinc Tertull. adv. Hermog. 41. In neutram partem pronus, et praeceps, mediae (quod ajunt) aginae aequilibrato impetu ferebantur. Adde Pudic. 9. Non enim admittetur exemplorum adaequatio, licet in agina congruentissima.

ĂGĪNĀTOR, oris, m. qui parvo lucro movetur: nomen ab agina tractum, quae minimo pondere huc, atque illuc impellitur. Festus in voce Agina.

***AGINNUM** s. Aginum, i, oppidum Galliae Aquitanicae ad Garumnam fluvium. Auson. ep. 24, 79. Anton. Itin. Tab. Pent. Etiam Agennum scribitur apud Hieron. de script. Eccles. Putatur esse h. Agen en Guienne. Plin. 4, 19. eam non commemorat.

ĂGĪNO, as, avi, are, n. 1. versari huc illuc, ab ago. [*Ita interpretatur Furl. Alii, ut Bail. in A. dicit, volunt esse vilia negotiari, parvo lucro moveri: aginae instar, quae levi pondere huc et illuc impellitur. Gloss. Lat. Gr. Aginat, διαπράσσεται, στρέφει, μηχανᾶται. Reines. ad Petron. l. l. laudat Vet. gl. Aginare, festinare. Apud Isid. in gl. fortasse legendum est: Aginari pro Acinari, quod ille habet, ex quo Casaub. eliciebat Apinari, quod v.] Petron. Fr. Tragur. 61. Burm. per scutum, per ocream aegre aginavi. In Cod. Tragur. legitur conjunctim egraginavi. Porro in Gloss. Isidori et Philoxeni est aginat, aginator.

AGIPEDES, referente Festo in Pedarius, a Lucilio dicti sunt senatores, qui in senatu quidem sedebant, verum sententiam non rogabantur, sed in aliorum sententiam pedibus ibant. Verba Lucilii sunt: Agipes vocem mittere coepit. Ubi alii leg. aquipes, vel acupes, ut ejusdem sit significationis, et originis cum acupedius.

***AGIS**, idis, Ἆγις, ιδος rex Lacedaemoniorum. Cic. Off. 2, 23. eum a Lacedaemoniis necatum esse tradit; v. quos laudat Beier.; secundum alios in proelio Mantineensi cecidit. ℙ Alius Agis fuit frater Agesilai, Archidami filius. Nep. Ages. 1. Alii commemorantur apud scriptores Graecos.

ĂGĬTĀBĬLIS, le, adj. εὐκινούμενος, qui facile agi potest, agilis. Ov. Met. 1, 75. agitabilis aer.

ĂGĬTĀTIO, onis, f. δόνησις, εὐκινησία, actus agitandi, motus, commotio. Cic. Mur. 17. Agitationes fluctuum. Id. N. D. 2, 54. Agitatio et motus linguae. Colum. 2, 2. Agitatio terrae. [*i. e. aratio. Liv. 27, 29. lecticae. Plin. 20, 5, 20. caepas stomacho utiles esse spiritus agitatione sc. ope ructus.] ℙ Translate. Cic. Off. 1, 5. fin. Ad quod adhibenda est actio quaedam, non solum mentis agitatio. [*id. N. D. 2, 62. animus agitatione et motu vacuus esse nunquam potest. id. Inv. 2, 54, magnarum rerum agitatio et administratio.] Id. Sen. 7. Studiorum agitatio vitae aequalis fuit. Sen. ep. 109. Opus est sapienti agitatione virtutum, i. e. exercere virtutes. Val. Max. 7, 2. n. 1. Agitatione rerum ad virtutem capessendam excitari.

ĂGĬTĀTOR, oris, m. ἀγωγεύς, qui equos, aut alia jumenta agit. Virg. G. 1, 273. Saepe oleo tardi costas agitator aselli, Vilibus aut onerat pomis. Virg. A. 2, 476. equorum agitator Achillis, i. e. auriga. ℙ Speciatim dicitur de auriga in ludis Circensibus. Pl. Men. 1, 2, 50. Pe. Nae tu, ut ego, opinor, esses agitator probus. Me. qui dum? Pe. ne te uxor sequatur, respectas identidem. Suet. Ner. 22. Agitator prasinus. Id. Cal. 55. Agitatori Eutycho vicies HS. contulit. Cic. Acad. 4, 29. Ego, ut agitator callidus, priusquam ad finem veniam, equos sustinebo.

ĂGĬTĀTRIX, icis, f. quae agitat. Arnob. 4. p. 141. Silvarum agitatrix Diana. Appul. Dogm. Plat. 1. p. 6, 15. Animam agitatricem aliorum, quae natura sui immota sunt.

ĂGĬTĀTUS, us, m. idem quod agitatio. Varr. L. L. 4, 1. ad fin. Neque ubi sit agitatus, non actio ibi. Macrob. Sat. 7, 8. Si agitatu suo aquam moverit, etc. Id. Somn. Scip. 2, 12. in fin. Anima corpori praestat agitatum. ℙ Translate. Varr. L. L. 5, 6. Actionum trium, primus agitatus mentis, quod primum ea quae sumus acturi, cogitare debemus; deinde dicere; ac postremo facere.

ĂGĬTĀTUS, a, um, adj. proprie est i. q. motus, jactatus: Sall. Jug. 8. Arena agitata vento. Cic. Univ. 3. Agitatus et fluctuans. [*opp. quietus et tranquillus.] Hor. Od. 3, 1, 24. Zephyris agitata Tempe. [*Virg. A. 6, 68. agitata numina Troiae sc. in mari. Ov. Met. 1, 303. agitataque (sc. fluctibus) robora pulsant (delphines etc.) Prop. 2, 20, 5. qualem purpureis agitatam fluctibus Hellen. Ov. Met. 6, 708. agitati ignes fortius arserunt.] ℙ Metaphorice i. q. vexatus, exagitatus. Virg. A. 3, 331. scelerum furiis agitatus Orestes. id. ib. 4, 471. scenis agitatus Orestes. [*Ita hic locus, quem varie conjecturis tentarunt VV. DD. (cf. Burm. ad Prop. 4, 8, 1. qui mavult Poenis i. e. furiis) etiam a recentioribus scribitur; non autem ita explicari potest, ut fecit Noster: saepe repraesentatus. Neque Scheller. ab hac interpr. abhorret. Tu intellige: in scenis exagitatus a furiis, fugit etc.] Cic. Quint. 2. Aequitas multis injuriis jactata atque agitata. Id. Off. 1, 24. Rebus agitatis, i. e. rebus perturbatis; [*male Ern. in cl. Cic. interpretatur: rebus exploratis, deliberatione facta. cf. Gernh. et Beier.] Id. Somn. Scip. sub fin. Sunt autem optimae curae de salute patriae, quibus agitatus et exercitus animus, etc. Quint. 11, 3. in fin. Actio paulo agitatior. [*cf. ib. §. 178.] ℙ Est etiam incitatus, instigatus. Flor. 1, 16. Gens sacratis legibus agitata in exitium urbis. Id. 3, 1. Agitatus cupiditate regni. ℙ Item saepius actus, tractatus, versatus. Cic. Cluent. 1. sub fin. Res agitata in concionibus, jactata in judiciis, commemorata in senatu. Id. Or. 3, 14. Oratori omnia quaesita, disputata, tractata, agitata esse debent. [*Cic. Ac. 1, 2. rem a me saepe deliberatam et multum agitatam requiris. id. Cluent. 32. Ita multum agitata, diu jactata ista res est, sc. in judiciis.] Vell. 1, 16. Res saepe agitata animo meo. cf. v. sq.

ĂGĬTO, as, avi, atum, a. 1. frequentativum ab ago, et easdem fere habens significationes. Est itaque ducere, ante se pellere pecora, jumenta, etc. ἄγω. [*Etiam in h. v. ordinem a F. propositum, prorsus immutavimus.] Virg. G. 3, 287. lanigeros agitare greges. [*Ammian. 16, 9. praedas hominum et pecorum.] id. ib. 18. currus quadrijugos ad mare. [*Cf. Suet. Caes. 39. Lucr. 2, 602. Deum mater bijugos leones. Varr. L. L. 5, 5. quadrigae agitantur.] Item vehementius movere, impellere, concutere, jactare, de multis non uno modo dicitur; de vento: Cic. Cluent. 49. fin. mare ventorum vi agitari atque turbari. [*Ov. A. A. 1, 553. aristas ventus. Virg. G. 1, 357. freta ponti. Illustrarunt hunc usum exemplis intpp. ad Ov. Her. 14, 39. De aqua: Ov. Met. 1, 571. (Peneus) dejectu gravi tenues agitantia fumos nubila conducit. Cf. AGITATUS. De igne: Auct. Cir. 146. necdum etiam sacros agitaverat ignis honores i. e. thus victimasque attigerat et sic fumum concitaverat.] De aliis: Virg. A. 11, 770. spumantem equum. Et in re obscoena i. q. κελητίζειν. Hor. Sat. 2, 7, 50. clunibus aut agitavit equum lasciva supinum, ubi v. Hdf. et quos laudat. Nep. Dion. 9. triremem in portu, ut si exercere remiges vellet. Cic. Somn. Scip. 9. pulsu externo agitari. Id. N. D. 1, 39. individua pellere se ipsa et agitari inter se concursu fortuito. Cels. 3, 6. agitandum est corpus leni gestatione. [*Lucr. 6, 1054. Magnes (lapis) agitat ferri ramenta per aes, i. e. efficit ut saliant in aere. Virg. A. 6, 724. mens molem. Flor. 4, 3, 8. omne imperii corpus agitatum est bellis etc. i. e. concussum est. De hominibus: Ov. A. A. 3, 731. agitato corpore movit frondes. Id. Trist. 3, 4, 21. tutas agitat pennas Daedalus. Id. Met. 1, 567. utque caput visa est agitasse cacumen (sc. annuendi gratia). Id. ib. 3, 667. hastam i. e. vibrare. Lucan. 3, 185. Gnossosque agitare pharetras docta, i. e. sagittas (continens pro contento.) Male igitur Bentl. aptare. Ov. Met. 7, 221. habenas manibus.] Porro i. q. pellere s. propellere, abigere, ideoque persequi, insectari. Virg. G. 3, 415. Galbaneoque agitare graves nidore chelydros. Id. A. 2, 421. fudimus insidiis totaque agitavimus urbe. Hoc sensu praecipue de venatione usurpatur: Cic. Div. 2, 70. Aquila insectans alias aves atque agitans. Ov. Met. 3, 356. cervos in retia. Virg. G. 3, 409. timidos onagros. (Cic. Off. 3, 17. etiamsi excitaturus non sis nec agitaturus feras. F.) Illustrarunt hunc usum intpp. ad Ov. Met. 5, 605. Burm. ad Prop. 1, 1, 12. et ad Anth. Lat. II. p. 293. coll. Jahn. ad Ov. Met. 11, 300.] ℙ Est item i. q. exagitare ac primum quidem, quum leniori sensu intelligitur, i. q. excitare, incitare. [*Ov. A. A. 2, 487. in furias agitantur equae, i. e. in rabiem adiguntur. Tac. A. 3, 32. agitandi odii adversus aliquem occasio. Id. ib. 3, 27. licentia populum agitandi, quoquo vellent se. tribuni.] Liv. 3, 11. (Kaeso) eo acrius obstare legi, agitare plebem i. e. concitare, id. 2, 1. agitari tribuniciis procellis. Flor. 2, 12, 2. fortissimum populum memoria et recordatio suae nobilitatis agitabat. Adde 4, 6, 2. [*1, 16, 7. 3, 1, 3. 4, 15, 2.] Hinc etiam i. q. exercere, praesertim quum dicitur de mente et animo, ut Senec. ep. 108. med. Tempus idoneum agitandis per studia ingeniis et exercendis per opera corporibus. [*Quint. 1, 10, 34. (geometria) agitari animos atque acui ingenia. Ov. Trist. 1, 5, 73. ille erat agitatus in armis, i. e. exercitus; pergit enim: adsuetus studiis ipse fui. ℙ In malam partem quum dicitur, est exagitare i. q. vexare, cruciare, inquietum reddere, vel verbis vel factis. Cic. Rosc. Am. 24. ut eos agitent furiae, neque usquam consistere patiantur [*agitare in hac formula proprie dicitur. Cf. Markl. ep. crit. p. 123.] ib. paullo post: sua quemque fraus et suus terror maxime vexat, suum quemque scelus agitat. Pl. Capt. 3, 4, 64. atra bilis agitat hominem. Liv. 22, 12. animum. Tac. Agr. 16. quos agitabat timor. Flor. 1, 8, 7. injuriis populum. Justin. 14, 4, 12. Seditionibus ag. populus.] Sall. Cat. 5. agitabatur animus inopia rei familiaris et conscientia scelerum. [*Auct. el. ad Liv. 325. per somnos falsa imagine. Senec. Troad. 434. turbat atque agitat Phrygas communis iste terror. Sic dicunt agitari spectris, furiis, curis, de quibus v. Broukh. ad Tib. 1, 7, 51. Cf. AGITATUS. Sall. Cat. 38. plebem. Virg. A. 10, 71. gentes quietas.] Sall. Jug. 25. commotus metu atque libidine, diversus agitabatur, i. e. variis consiliis trahebatur, perplexus erat. [*Sil. 16, 683. Nos pigebit Tyrias agitare domos? cf. Drak. Porro agitare al. verbis, i. e. dicteriis exagitare, reprehendere.] Hor. epod. 12, 13. agitare verbis fastidia alicujus. Et simpliciter: id. A. P. 341. centuriae seniorum agitant expertia frugis. [*Cic. Mur. 9, 21. agitat rem militarem, insectatur totam legationem; ad quem l. Matth. coll. Cic. or. 2, 62. Brut. 28, 109. Adde Balb. 25. Quint. Decl. 18, 11. secretum hujus monstri, ut paullo post: judicia, i. e. inquirere in aliquid. Tac. Agr. 16. Britanniam disciplina, i. e. arma inferre provinciis nondum subactis.] ℙ Latissime patet is h. v. usus, ubi ponitur pro simplici agere, ut in formulis: agere aetatem etc., unde ad alia multa translatum est. Sall. Cat. 2. agitare vitam. Virg. G. 4, 154. agitant sub legibus aevum. Id. A. 10, 237. aevum sub undis. Hinc, omissis his vv., saepe simpl. pro degere, versari. Sall. Jug. 21. hi propius mare agitabant. Id. fr. Hist. 3. in epist. Pomp. Gallia superiore anno exercitum frumento aluit, nunc malis fructibus ipsa vix agitat. [*Id. Jug. 60, 4. niti corporibus et huc illuc, quasi vitabundi aut jacientes tela, agitare; (h. l. olim conjungebant tela agitare, de quo usu agit Barth. adv. 122, 3. et ad Stat. Th. 4, p. 935.) Tac. A. 1, 50. laeti Germani agitabant. Id. ib. 4, 46. Flor. 4, 12, 48. Tac. A. 11, 21. dum vacuus per medium diei porticibus secretus agitat.] — Hinc transfertur ad innumerabilia alia, et est i. q. saepe agere vel facere, exercere, habere. Suet. Cl. 32. agitare convivia et ampla et assidua. [*Ov. Met. 7, 431. Sil. 15, 273.] Tac. G. 26. ag. fenus. [*Id. A. 6, 16. sanctum, ne quis unciario fenore amplius exerceret, quum antea ex libidine locupletium agitaretur. Id. A. 4, 6. frumenta et pecuniae vectigales etc. Rom. Equitum societatibus agitabantur. Ern. cf. jubet Senec. ep. 119.] Cic. Verr. 2, 2, 63. festos dies. Sall. Cat. 9. imperium, i. e. administrare. [*Id. ib. 38. rempublicam. Flor. 3, 21, 3. bellum tribus sideribus agitatum est. Sall. Jug. 109. bellum, pacem. ib. 81. moras. ib. 29. inducias.] Plin. ep. 8, 2. justitiam. Virg. G. 4, 533. choros. Auct. el. ad Liv. 35. triumphos. Tac. A. 12, 27. latrocinia. Pl. Rud. 3, 6, 20. custodiam. [*Id. Trin. 4, 2, 27. vigilias. Tac. A. 11, 18. stationes, vigilias, munia cuncta in armis.] Id. Cat. 61. gaudium, laetitiam, luctum, i. e. gaudere etc. [*Cf. Sil. 15, 423. ibique Drak. Porro: Quint. 10, 3, 15. resupini spectantes tectum et cogitationes murmure agitantes. Id. Decl. 10, 3. officia debitae pietatis. Sil. 12, 689. otia. Flor. 2, 8, 8. otia et luxus. Ov. Met. 3, 319. jocos cum aliquo. Virg. A. 12, 397. mutas artes. Ov. Met. 7, 336. spes. Prop. 2, 13, 27. barbarus excussis agitat vestigia lumbis, i. e. agit, facit s. imprimit vestigia i. e. signa viri, ut recte nobis interpretari videtur Dorvill. misc. obss. 1. p. 120. quem laudat Burm. ad h. l. ℙ Animo vel mente (in mente, cum animo, secum) agitare aliquid, vel nude: agitare, est i. q. deliberare, consilia inire. Cic. Font. 6. agitare rem al. animis. [*Ad. Fam. 6, 1. Quint. 12, 2, 28. praeclare dicta ac facta et nosse et animo semper agitare conveniet. Lucan. 2, 225. quanquam agitant graviora metus, i. e. versant, cogitant de gravioribus. Cf. Cort. Id. N. D. 1, 41. habet nihil aliud quod agitet in mente. Cf. Sall. Cat. 20, 5. ibique Cort. Id. de Rep. ord. 2. init. Mihi multa cum animo agitanti consilium fuit. Ter. Ph. 4, 3, 10. id agitans mecum sedulo, inveni remedium. Sall. Jug. 105. Dicitur secum

ipse multa agitavisse. [*Flor. 2, 17, 17. secum extrema deditionis.] Et absolute: [*Cic. Verr. 2, 3, 96. Quodsi ille hoc unum agitare coeperit, esse aliquod genus cogendae pecuniae. Tac. A. 6, 46. agitanti de Claudio — imminuta mens ejus obstitit, i. e. quum de eo successorem sibi eligendo meditaretur. Id. ib. 2, 36. superbire homines etiam annua designatione: quid si honorem per quinquennium agitent? i. e. si de eo quinque annos meditarentur ac tum demum eo fruerentur? id. ib. 15, 36. provincias orientis tacitis imaginationibus, i. e. iter eo meditari. (De loco Cic. Off. 1, 24. Cf. AGITATUS.) ¶ Agitare rem sc. sermone est i. q. de ea loqui. Tac. Agr. 15. ag. inter se mala servitutis.] Id. H. 3, 1. illic agitavere, placeretne obstrui Pannoniae Alpes. Paul. Dig. 46, 1, 73. Victo eo reversus dominus iterum de eadem re agitabat, i. e. litigabat. [*Cic. Cluent. 30. omnia — et ex hujus et ex aliorum tabulis agitatis, tractatis, inquiritis.] Cic. Att. 1, 19. Agraria lex a Flavio trib. pl. vehementer agitabatur, auctore Pompejo, i. e. vehementer nitebatur Fl. ut lex perferretur. ¶ Hinc agitare aliquam rem est i. q. moliri, parare, tractare. Virg. A. 2, 640. Vos agitare fugam. [*Id. ib. 3, 609. quae agitet fortuna. Tac. A. 1, 12. plus quam civilia. Ammian. 14, 11. quaedam per itinera, i. e. res novas moliri (per euphemismum).] Flor. 1, 1. moenia novae urbis. Liv. 21, 2. majus bellum in animo. Tac. H. 4, 59. agitare de extremis. [*Flor. 4, 2, 83. secum de extremis. Sed aliter Ammian. 27, 6. agitante extrema, i. e. animam agente.] Hac signif. non raro sequitur infinitivus: Nep. Amilc. 1. Ut statim mente agitaret, si paullum res essent refectae, bellum renovare. Virg. A. 9, 187. aliquid jamdudum invadere magnum mens agitat mihi; ubi notanda constructio dativi casus. Sequente part. num: Tac. A. 11, 29. agitavere Callistus, Narcissus, Pallas, (i. e. operam dederunt) num Messalinam amore Silii depellerent. ¶ Sat agitare est i. q. satagere. Pl. Bacch. 4, 3, 23. nunc agitas sat tute tuarum rerum. ¶ Confunduntur in libris agit. et urgere, v. ad Ov. Met. 5, 605. Agit. et vibrare ad eund. Her. 14, 39. Agit. et cogitare, ad Prop. 1, 1, 17. Agit. et habitare cf. Drak. ad Sil. 13, 524. et cum aditare (quae vox sequioris aetatis est) eund. ad 16, 683.]

ĂGLĂĪĂ, ae, f. Ἀγλαΐα, una ex Gratiis, ita dicta ab ἀγλαΐα, quae vox tum splendorem, tum pulcritudinem, tum laetitiam, voluptatemve significat. [*Apollod. 1, 3, 1. Senec. Benef. 1, 3.] Catalect. Virg. 11, 60. Cynthius, et Musae, Bacchus, et Aglaie, (Ἀγλαΐη). V. GRATIAE.

*AGLAMĬNOR, oppidum Hispaniae Baeticae. Plin. 3, 1, 3.

*AGLAŎPHON, ontis, (Ἀγλαοφῶν) nobilissimus pictor, qui Ol. 90. vixit ante Zeuxidis aetatem. Cic. Or. 3, 7. Plin. 35, 9, 36. Quint. 12, 10, 3. ibique Spalding.

ĂGLAŎPIS, Ἀγλαῶπις (hoc est pulcros habens oculos: ab ἀγλαὸς, pulcher, splendidus, et ὤψ, ὠπὸς, visus) est una Sirenum, quasi splendida aspectu. V. SIREN.

ĂGLĂŎPHŎTIS, ἀγλαόφωτις, herba est jucundissimi coloris, qua magi utuntur ad evocandos daemones. Hanc tradunt noctu lucere, et carpentium manus effugere, dum subinde locum mutat. Plin. 24, 17, 102. Aglaophotin herbam, quae admiratione hominum, propter eximium colorem, accepit nomen, nempe ab ἀγλαΐα τοῦ φωτὸς, h. e. splendore luminis. Haec eadem et Paeonia dicitur ab Appul. Herb. 65. tametsi Paeonia nullo nocturno lumine praedita est.

*AGLAOSTHENES, is, scripsit graece de rebus Naxicis. Hygin. Astron. et Lactant. 1, 11. Scribitur etiam Aglosthenes ap. Polluc. et Plin. 4, 12, 22.

ĂGLASPIS, ĭdis, ἀγλασπὶς, hoc est splendidum habens clypeum: ab ἀγλαὸς, splendidus, et ἀσπὶς, clypeus. Apud Liv. 44, 41. appellantur aglaspides clypeati milites in exercitu Persei. Sunt qui corruptam vocem putent, et ejus loco chalcaspides reponunt.

ĂGLAURUS, s. Aglaurus, i, f. Ἄγλαυρος, filia Cecropis regis Athenarum, quam Mercurius in saxum vertit, quod aditu suae domus eum prohibere ausa fuerat. Vide fabulam apud Ov. Met. 2, 708.

AGMEN, ĭnis, n. πορεία, πλῆθος, τάγμα. [*Quasi agimen ab ἄγω, ago, i. e. procedens multitudo s. turba vel hominum vel animantium. Cf. de h. v. etymo Ballhorn-Rosen in l. de Dominio p. 297. Funccio in l. de orig. L. L. cognatum videtur germanico v. Menge, sed hoc potius ab eadem stirpe cum Gr. μιγνύναι. Beier.] Serv. ad Virg. A. 1, 186. agmen, inquit, dicitur ordinata multitudo, ut est exercitus ambulantis: neque enim in uno loco stans agmen vocamus. Id. ib. 8, 595. agmen est proprie exercitus ambulans: quicquid fuerit aliud abusive dicitur. [*Noli credere. Prima enim signif. esse debet ea, qua dr. de quavis multitudine vel turba, quae agitur vel aliquo modo movetur; ac saepe ita reperitur. Cic. Pis. 22. Meus reditus quidem is fuit, ut a Brundusio usque Romam agmen perpetuum totius Italiae viderem: neque enim regio fuit ulla, neque municipium, neque praefectura, aut colonia, ex qua non publice ad me venerint gratulatum. Liv. 2, 40. Ingens mulierum agmen. Ov. Trist. 1, 30. Agmina comitum. Plin. ep. 3, 9. Numerosum agmen reorum. Ov. Met. 7, 638. Graniferum agmen, h. e. multitudo formicarum. Virg. A. 12, 248. turbamque sonantem Agminis aligeri. [*Virg. G. 1, 381. corvorum. Id. A. 4, 469. Eumenidum. Id. ib. 6, 572. agmina saeva sororum Ov. Met. 2, 21. ferarum. Id. Am. 3, 2, 78. evolat admissis discolor agmen equis. Tib. 1, 5, 63. fidus comes in angusto agmine turbae. Id. 1, 4, 186. Cuique pecus denso pascebant agmine colles. Auct. Halieut. 98. agmine fugientes thunni. Suet. Cal. 13. densissimo et laetissimo obviorum agmine. Id. ib. 19. comitante praetorianorum agmine.] Agmen impedimentorum apud Tac. Ann. 2, 5. sunt impedimenta exercitus ambulantis. Eodem sensu Liv. 34, 52. Non minore agmine rerum captarum, quam suo prae se acto ad Urbem venerunt. ¶ Item de aliarum rerum incessu, motu, aut cursu. Virg. A. 2, 212. Illi (duo dracones) agmine certo Laocoonta petunt. Id. G. 3, 427. de serpente. Cum medii nexus, extremaeque agmina caudae se volventis. [*Id. A. 4, 154. atque agmina cervi pulverulenta fuga glomerant, i. e. de pulvere quem fugientes excitant.] Id. A. 5, 211. Agmine remorum celeri, ventisque vocatis Prona petit maria, h. e. celeri remorum agitatu. Sil. 14, 442. tremulo venit agmine cornus, Et Neptunicolae transverberat ora Telonis. Virg. A. 2, 782. leni fluit agmine Tibris. (Imitatus Ennium, qui apud Macr. Sat. 6, 4. Quod per amoenam urbem leni fluit agmine flumen.) Id. G. 1, 322. immensum coelo venit agmen aquarum. Val. Fl. 4, 721. flumineum agmen. [*Hoc sensu saepius cadentis latinitatis scriptores, ut Ammian. 15, 4. nec aucto nec imminuto agmine, quod intulit; de fluvio lacum permeante. Id. 24, 2. hinc pars fluminis scinditur largis aquarum agminibus.] — Nota porro haec: Gell. 6, 2. agmina fati et volumina, i. e. ordo et cursus fati. Stat. Th. 5, 509. terna agmina dentis i. e. terni ordines dentium. Quare interdum agmen et ordo in ll. confunduntur. v. inf. — Agmen orationis v. CRISPUS. ¶ Hinc in specie dicitur de exercitu iter faciente opponiturque ea ratione exercitui, qui in aciem adstitit. Liv. 33, 9. Phalanx, quae venerat, agmen magis quam acies aptiorque itineri quam pugnae, vixdum in jugum evaserat. Cic. Phil. 13, 8. Ut inde agmine quadrato ad urbem accederet. [*Hirt. B. G. 8, 8. hac ratione (cf. quae praecedunt) paene quadrato agmine instructo, in conspectum hostium exercitum adducit. Est quidem agmen quadratum i. q. exercitus ad proelium instructus (cf. quem laudat Herz. l. l., Nast, röm. Kriegsalterth. p. 236. sqq.); sed quoniam exercitus progreditur, rectius uterque scriptor agminis voc. usus est. Cf., qui pluribus rem exposuit, Herz. l. l. et Heyn. ad Tib. 4, 1, 101.] Liv. 34, 28. primum agmen. [*Id. 10, 41. medium agmen v. infra.] Id. 34, 28. extremum; et 44, 33. novissimum. [*Caes. B. G. 5, 31. longissimum agmen, cui opp. confertum. Tac. H. 5, 16. haud porrecto agmine, sed cuneis. Id. A. 2, 17. agminis ordo in aciem consistit.] Sall. Jug. 53. constituere agmen, i. e. gradum sistere. [*Liv. 22, 2. agmen cogere, i. e. claudere, quo v. in eadem re usus est Caes. B. G. 1, 25. Ammian. 25, 1. extremos, qui eo die forte cogendorum agminum officia sustinebant, i. e. coactores, quod v. suo l. cf. Ov. Met. 2, 114. diffugiunt stellae, quarum agmina cogit Lucifer et coeli statione novissimus exit. coll. id. ib. 2, 97. Hinc agmen coactum Suet. Cal. 45. ad sensum est i. q. rediise omnes ad expeditionem missos. Hinc translate Tac. A. 15, 71. Cluvidieno, Blitio, cett. velut in agmen et numerum, (i. e. ut quasi agmen cogerent) Aegaei maris insulae permittuntur. Porro Liv. 6, 28. 25, 9. agmen agere. Tac. A. 12, 32. carpere. Id. ib. 1, 65. scindere, i. e. perrumpere.] Caes. B. C. 1, 24. Nonnullae cohortes in agmen Caesaris, aliae in equites incidunt. Ex hoc Caes. loco colligunt nonnulli, agmen proprie dici de peditibus incedentibus: quod et Servius docet ad illud Virg. A. 9, 47. tardum praecesserat agmen. Hoc tamen non semper verum est. Liv. 44, 43. Frequenti agmine equitum fugere. Curt. 10, 9. Jam equestre agmen movebatur. [*Ov. Her. 9, 100. agmen equestre. Id. Am. 3, 2, 78. et Burm. ad h. l.] ¶ Nonnunquam agmen accipitur pro ipso incedendi actu. Sall. Jug. 49. Ne miles gregarius in castris, neve in agmine servum, aut jumentum haberet. Vell. 2, 47. Pugnatum saepe directa acie, saepe in agminibus, [*cf. Burm. qui vim praepos. explicat, quam Livius, (v. sqq.) plerumque, sed alio sensu, omittit.] saepe eruptionibus. Liv. 29, 36. et 25, 34. Agminibus magis, quam acie pugnatum est. Id. 44, 39. Effuso agmine abire. [*Tac. A. 1, 50. propero agmine. Ib. 37. turpi. Liv. 2, 30. uno agmine victores cum victis in urbem irrupere.] ¶ Non semper tamen notat milites incedentes, sed et pro exercitu, aut ejus parte stante, aut proeliante accipitur. Flor. 1, 18, 10. In turres vibratae faces tota hostium agmina ardentibus ruinis operuere. [*Id. 3, 5, 29. in meridiem verso agmine. Id. ib. 21, 6. 4, 2, 62. Liv. 2, 49. instructo agmine. Id. 10, 41. nunc medium agmen dicit, nunc mediam aciem.] Justin. 12, 10. Xerxes LXX. millia de regno armaverat, et CCC. millia de auxiliis: naves quoque mille ducentas numero habuisse dicitur. Huic tanto agmini dux defuit. Hor. Od. 3, 2, 9. Rudis agminum, h. e. exercitus regendi. Virg. A. 1, 2, 329. Semineces volvit multos, aut agmina curru Proterit. Saepissime a poetis hoc pacto usurpatur. [*Adde Virg. 1, 82. venti velut agmine facto qua data porta ruunt, i. e. quum quasi in aciem adstitissent, se in unum conjunxissent, quo facto sane impetus augetur. Sed ideo agmen non est impetus, ut explicat Serv. Translate Plin. ep. 2, 8. agmen occupationum, ut nos loquimur, quasi exercitus, i. e. ingens multitudo negott.] Cic. Or. 1, 34. Educenda deinde dictio est ex hac domestica exercitatione et umbratili medium in agmen, in pulverem, in clamorem, in castra, aciemque forensem. ¶ [*Confunduntur in libris agmen et ordo: Ov. Her. 16, 183. Id. Met. 7, 624., 3, 34. ibique Burm. et Heins.]

AGMĬNĀLIS, le, adj. ταγματικὸς, ad agmen pertinens. Agminales equi sunt qui sequuntur agmen, seu exercitum, et transvehendis impedimentis inserviunt. Horum mentio fit Dig. 50, 4, 18. §. 21. et Cod. Theod. 8, 5, 6. [*Posteriori loco legitur: agminales ac paraveredos; sed ib. leg. 3. agminales seu paraveredi, ut synonyma sint. Cf. Gothofr. ad Cod. Theod. 8, 5, 3. qui hanc appellationem non derivat ab agmine exercitus, sed: quod agmina quaedam equorum in civitatibus — ad eum finem a provincialibus — alerentur etc.]

AGMĬNĀTIM, adv. ἀγεληδὸν, gregatim, et velut agmine facto. Solin. 25. Elephanti oberrant agminatim. Appul. Met. 4. p. 151, 35. Cuncti canes venaticis illis sese commiscent agminatim. ¶ Translate. Id. ib. p. 146, 2. Poculis agminatim ingestis.

AGNA, ae, f. ἀμνή. Hor. Od. 1, 4, 12. seu poscat agna, sive malit haedo. [*Id. epod. 2, 59. Ov. Trist. 1, 1, 78. Id. Pont. 2, 7, 11. Varr. R. R. 2, 2, 2. agna praecidanea v. suo l.] ¶ Est etiam genus mensurae agrorum, de quo V. in ACNUA. ¶ [Etiam spica vocatur agna. Festus in Pennatus. Pennatas impennatasque agnas in Saliari carmine spicas significat cum aristis, et alias sine aristis agnas novas volunt intelligi. Hic Scaliger adnotat spicas parvas a Theophr. Hist. pl. 8, 7. ἄθρας vocari. F.]

AGNĀLĬĂ, ium, n. festum apud Romanos, idem quod Agonalia. Ov. Fast. 1, 325. de Agonalibus. Pars putat hoc festum priscis Agnalia dictum, Una sit ut proprio littera dempta loco.

*AGNASCO pro agnosco habet M. Aur. Antonin. ad Fronton. ad M. Caes. ep. 1, 3. Somnus autem Ulixen, ne patriam quidem suam diu agnasceret sivit. Ita habet codex; sed A. Maio videtur emendandum agnosceret. F. ex Bayl. Auct.

AGNASCOR. V. ADNASCOR.

AGNĀTĪCĬUS et Adgn. a, um, adj. ad agnatos pertinens, ut Agnaticium jus, quod agnatis competit in adeundis hereditatibus. Imp. Justin. Cod. 6, 58, 15. §. 3.

AGNĀTĬO, Adgn., vel Adn., onis, f. actus adgnascendi, hoc est in aliqua re nascendi, πρόσφυσις. Appul. Herb. 59. Thyrsum bicubitalem geniculatum, in quo folia hirta, angusta et veluti longa, cum adnationibus secundum genicula, h. e. cum parvis germinibus in thyrso prope genicula nascentibus. Adde 62. ¶ Item consanguinitas eorum, qui per virilis sexus personas consanguinitate juncti sunt, ἀγχιστεία. Hac notione fere semper agnatio, aut adgnatio scribitur. [*Cic. Leg. 1, 7. agnationibus familiarum distinguuntur status, h. e. serie generis, per personas virilis generis. Metaphorice de alia communione vel affinitate int.] Id. ib. 1, 8. Animum esse ingeneratum a Deo: ex quo vere vel agnatio nobis, vel gens, vel stirps appellari potest. [Id. ib. 1, 7. ut homines Deorum agnatione et gente teneantur.] Id. Or. 1, 38. Jura gentilitatum, agnationum, etc. ¶ Differt a cognatione, quod agnatio tum agnatos, tum cognatos complectitur: cognatio vero solos cognatos. Verbi gratia patris mei frater, i. e. patruus et agnatus est, et cognatus; agnatus quidem respectu patris mei, quia ipsi adnatus est; cognatus vero respectu mei, quia simul mecum ab eodem avo descendit: At matris meae frater, hoc est avunculus, cognatus tantum est, quia ab eodem matris meae patre est natus; sed non dicitur agnatus, quia non est adnatus familiae meae, sed familiae matris. Interdum tamen haec promiscue usurpantur. Quomodo a gente differat, V. in GENTILIS. [*Cf. nos supra s. v. AFFINIS. ¶ Porro agnatio dicitur de iis liberis, qui sero e. g. post patris mortem nati sunt, gr. ἐπίγονοι; cf. infra AGNATUS. Ter. Clem. in Pand. 28, 2, 22. Ulp. ib. 40, 5, 24. §. 11. Cod. Justin. 3, 8, 1.]

AGNĀTUS, Adg., vel Adn., a, um, adj. προσφυής, προσφυόμενος, in re aliqua natus. Plin. 11, 39, 94. Pili libidinosis congeniti maturius defluunt, agnati celerius crescunt. Et 52, 113. Membra animalibus agnata inutilia sunt, sicut sextus homini semper digitus. Id. 37, 8, 33. Agnata petris gem-

ma. ¶ Hinc *adnati gregis* vel *armenti* dicuntur fetus, qui ex pecoribus nascuntur, et gregi accedunt. *Ulp. Dig.* 23, 3, 10. Sic *Varr. R. R.* 3, 16. *a med.* Cum adnatae prospere sunt multae apes, ac progeniem veteres emittere volunt in coloniam. ¶ Item qui per virilis sexus personas alteri consanguinitate junctus est, eidemque familiae adnatus, συγγενής. Hac notione fere scribitur *agnatus*, vel *adgnatus:* quamquam et *adnatus* aliquoties vidisse se ait *Salm.* ad *Capitol. in Vero c.* 7. De discrimine inter *agnatos* et *cognatos* V. AGNATIO. *Cic. Univ.* 11. Jovem et Junonem, quos fratres inter se agnatosque usurpare atque appellare videmus. ¶ In legibus XII. Tabularum cautum erat, ut si quis mentis errore laboraret, in furorem incideret, aut prodigus fieri inciperet, is rerum suarum dominus esse nequaquam posset, sed tum ipse, tum ejus bona in agnatorum, et gentilium curam potestatemque traderentur. *Cic. Inv.* 2, 50. Lex est, si furiosus est, agnatum, gentiliumque in eo, pecuniaque ejus potestas esto, *agnatum* pro *agnatorum*: ut recte nunc legitur. *Varr. R. R.* 1, 2. Duo spectasse videntur Italici homines colendo, possetne fructus pro impensa ac labore redire; et utrum saluber locus esset, an non? quorum si alterutrum decollat, et nihilominus quis vult colere, mente captus est, atque ad agnatos et gentiles est deducendus. Hinc proverb. cum aliquem errore mentis affectum significamus: *Ad agnatos et gentiles est deducendus.* Adde *Colum.* 1, 3. ¶ [*Denique, ut vidimus supra s. AGNATIO, agnati ii dicuntur, qui Gr. ἐπίγονοι, i. e. qui post familiam jam constitutam, ubi heres jam est, deinde nascuntur. Recte ita interpretantur *Tac. G.* 19, 9. quemquam ex agnatis necare flagitium habetur, *Hess.* quem v. ad h. l. aliique. Eodem sensu *id. H.* 5, 5. ubi *Ernest.* minus recte intelligit: homines suae gentis.]

AGNELLUS, li, m. ἀμνίσκος, parvus agnus: usurpaturque aptissime in blanditiis. *Pl. Asin.* 3, 3, 77. Dic igitur me tuum passerculum, gallinam, coturnicem, agnellum: haedillum me tuum dic esse.

*AGNICELLUS et AGNICELLULUS, i, m. dimin. ab *agnus*, quos facit *Pompej. comm. A. Gr.* p. 105. ed. *Lindem.*: Aliquotiens una diminutio est, aliquotiens duae, aliquotiens tres, et quemadmodum potueris invenire? Ut puta *agnus* principale est. Fac dimin. *agnellus*: aliud: *agnicellus*, aliud diminut. *agnicellulus.* Praeter primum reliquas fictas esse a Gramm. censet *Lindem.*, addit enim: potes invenire in infinitum.

AGNĬCŬLUS, li, m. ἀμνίσκος, parvus agnus. *Arnob.* 7. p. 219. Centum caedat boves, totidemque cum agniculis suis matres.

*AGNILE, is, n. *Gloss. gr. lat.* ἄρνων τόπος, agnile. Nempe ut ovile, equile, bubile, bovile etc. *Bail. Auct.*

AGNĪNUS, a, um, adj. ad agnum pertinens, ἀρνεῖος, *Plin.* 30, 8, 21. Agnini pedes. Et 10, 27. Fel agninum. *Pl. Pseud.* 1, 3, 85. Agninae lactes. V. LACTES. Et *ib.* 95. Agnina exta. ¶ *Agnina, ae*, absolute caro agnina. *Pl. Aul.* 2, 8, 4. Rogito pisces, indicant caros, agninam caram, caram bubulam. [*Hor. ep.* 1, 15, 35. patinas coenabat omasi vilis et agninae; cf. *Fea* ad h. l.] *Agnina dupla* apud *Eund. Capt.* 4, 2, 39. est caro agni jam grandioris, atque adeo vilissima, quasi dicas carnem agni, qui bis agnus sit, ut qui duplam agni aetatem jam habeat. [*Ita olim h. l. explicabant; sed corruptus est. *Bothius*, sed nulla auctoritate, scribit: *duplo;* melius *Rost.* et *Lindem.*: et dupla agninam danunt; nam *dupla* (cf. *Varr. R. R.* 2, 10. et *Digg.*) est i. q. duplum pretium. Cf. pluribus *Lindem.* ad h. l.]

AGNĬTĬO, onis, f. actus agnoscendi, ἐπίγνωσις. *Plin.* 10, 70, 90. veluti sui cadaveris agnitionem fugientes. *Marcell. Dig.* 38, 15, 5. Agn. bonorum possessionis, h. e. admissio. Hinc i. q. cognitio. *Cic. N. D.* 1, 1. Quaestio de natura Deorum et ad agnitionem animi pulcherrima est, et ad moderandam religionem necessaria, *h. e.* ad animi naturam cognoscendam. Paucissimi quidam codices habent *cognitionem.*

AGNĬTĬONĀLIS, le, adj. ad agnitionem pertinens. *Tertull. ad Valentin.* 27. Substantivalis, non agnitionalis forma.

*AGNĬTOR, oris, m. qui agnoscit. *Auct. Itin. Alex. M.* (edente *A. Maio*) 3. Quoniam quisque mediocritatis est agnitor, satis fecerit sese noscendo. Habet etiam *Auct. Vulgat. Siracid.* 7, 5. Non te justifices ante Deum, quoniam agnitor cordis ipse est. *Bail. Auct.*

AGNĬTUS et Adg., a, um, part. ab *agnosco*, ἐπεγνωσμένος. *Tac. Ann.* 14, 5. Agrippina silens, eoque minus agnita. *Ov. Fast.* 3, 65. Ut genus audierunt, animos pater agnitus auget. Al. leg. *editus.* [*Hanc scripturam defendit *Burm.* ideo quod *editus* hoc sensu v. sit minus vulgaris usus; deinde quod *agnitus* de filiis quidem, non autem de patre dicatur.] ¶ Item i. q. fateri aliquid esse verum, legitimum etc. *Tac. Ann.* 4, 34. *extr.* Carmina contumeliis referta spreta exolescunt: si irascare, adgnita videntur. *Sall. or.* 2. *ad Caes. de Rep. ordin. prope fin.* Postero tempore super omnes mortales gloria agnita. Eodem sensu Agniti natales ii sunt, qui legitimi esse censentur apud *Pompon. Dig.* 40, 3, 14. V. AGNOSCO

*AGNŌDĬCE, es, f. nomen proprium puellae. *Hygin. fab.* 274. Athenienses caverant, ne quis servus, aut femina artem medicinam disceret. Agnodice quaedam puella virgo, abscissa coma, habitu virili se Hierophilo cuidam tradidit in disciplinam; a quo probe edocta parturientes mulieres curabat. A medicis dolentibus, se ad feminas non amplius admissos, in judicium pertracta, quod dicerent hunc esse illarum corruptorem, coram Areopagitis tunica adlevata, se feminam esse ostendit. Tunc Athenienses legem emendarunt, et artem medicam discere mulieribus ingenuis permiserunt. *Bail. Auct.*

AGNOMEN et Adnomen, inis, n. ἐπωνυμία, nomen, quod alicui personae est extrinsecus aliqua ratione, vel casu quaesitum, et ad ultimum adjicitur, ut *Africanus, Germanicus, Parthicus*, etc. Differt a cognomine, quod toti agnationi est commune, ut *Scipio, Cicero.* Ita *Diomed.* 1. p. 306. et *Priscian.* 2. p. 578. et alii. *Capitol. Ver.* 3. Nec aliud ei honorificentiae adnomen adjunctum est, quam quod Augusti filius est appellatus. *Cic. Inv.* 2, 9. Nomen cum dicimus, cognomen quoque et agnomen intelligatur oportet. Quaedam opt. edition. omittunt *et agnomen.* [*Omisit cum *cod. Turic.* optimae notae *Orell.* et *Lindem.*] ¶ Ceterum illud idem quod *agnomen* dicitur, etiam cognomen quandoque appellatur. *Cic. Mur.* 14. de Scipionib. Quam laudem ille Africa oppressa cognomine ipso prae se ferebat, eandem hic sibi ex Asiae nomine assumpsit, *h. e.* Africani, et Asiatici agnomine. Adde *Eund. Somn. Scip.* 2., *Suet. Vitell. in fin.* Antonio Primo Tolosae nato cognomen in pueritia Becco fuerat, id valet gallinacei rostrum. *Id. Cal.* 9. Caligula cognomen castrensi joco traxit, quod manipulario habitu inter milites educabatur. [*cf. *Voss. de anal.* 1, 7. p. 398. et *Pomp. comm. A. Gr.* p. 99 sq. *ed. Lindem.*]

AGNŌMENTUM, ti, n. agnomen, vel cognomen. *Appul. Apolog.* p. 310, 38. Igitur agnomenta ei duo indita, Charon ob oris et animi diritatem: sed alterum, quod libentius audit ob Deorum contemptum, Mezentius.

AGNŌMĬNĀTĬO et Annominatio, onis, f. παρονομασία, figura verborum apud rhetores. *Auct. ad Her.* 4, 21. Annominatio est, cum ad idem verbum et idem nomen acceditur commutatione unius litterae, aut litterarum, syllabae, aut syllabarum, aut ad res dissimiles similia verba accommodantur, ut veniit a te antequam Romam venit: Et, Quos homines vincit, eos ferro statim vincit: Et, Hunc avium dulcedo ducit ad avium: Et, Si lenones, tanquam leones vitasset: Et, Videte, judices, utrum homini navo, an vano credere malitis, etc. Adde *Quint.* 9, 3, 66. et *Cic. N. D.* 1, 7. *sub fin.* et *Fam.* 7, 22.

*AGNON, ōnis (Ἄγνων, ωνος) Teo oriundus in amicis Alexandri M. fuit. Plura de eo *Plin.* 33, 3, 14. (*Aelian. V. H.* 9, 3. *Plut. de discr. ad. et am.*)

AGNOS, i, m. genus viticis ita dictum ab ἁγνὸς, castus, quod, ut scribit *Plin.* 24, 9, 38., matronae Thesmophoriis Atheniensium castitatem custodientes, his foliis cubitum sibi sternerent. Ejus duo genera enumerat *ib. Plin.* et describit. [*G. Keuschlamm.*]

AGNOSCĬBĬLIS, le, adj. qui agnosci potest. *Tertull. de Resurr. carn.* 55. Dominus in secessu montis etiam vestimenta luce mutaverat, sed lineamenta Petro agnoscibilia servaverat.

AGNOSCO, Adg. et Adn., oscis, ovi, agnĭtum, a. 3. ἀναγινώσκω, ex *ad*, et *nosco:* proprie significat rursus cognoscere, et dicitur de iis rebus, quae antea vidimus, et novimus: in quo differt a *cognosco*, quod proprie est de rebus ante non cognitis. *Virg. A.* 3, 35. parvam Trojam, simulataque magnis Pergama, et arentem Xanthi cognomine rivum Agnosco. [*id. ib.* 3, 82. veterem Anchisen adgnoscit amicum. *Quint.* 7, 2, 26. in patriam venisse atque ibi agnosci.] *Suet. Cl.* 37. Agnoscere percussorem. *Ov. Fast.* 5, 590. agnorunt signa recepta suos, *h. e.* signa militaria, quae victo Crasso Parthi abstulerant, recepta ab Augusto; *agnorunt* syncope ex *agnoverunt.* ¶ Hoc tamen discrimen non semper servatur, sed generatim *agnosco* ponitur pro cognoscere, sentire, intelligere, [*primum sensu vel oculorum vel aurium, ut *Phaedr.* 2, 5, 19. Agnoscit hominem Caesar remque intelligit, i. e. eum animadvertit. *Virg. A.* 10, 843. agnovit longe gemitum praesaga mali mens. *Ov. Met.* 10, 719. ibique *Burm.*] *Cic. Fin.* 5, 18. agnoscere cantum auribus; ita loquitur in carmine, quod ex Homero vertit. Deinde animo vel mente: *Cic. N. D.* 1, 18. Haec sunt dicta subtilius, quam ut quivis ea possit agnoscere. *Id. Tusc.* 1, 29. Deum agnoscere ex operibus ejus. [*Vell.* 2, 116, 3. inde agnosci potest vis fortunae.] *Id. Fam.* 1, 7. Quod mihi de filia gratularis, agnosco humanitatem tuam. *Id. Amic.* 2. Qui mihi tantum tribui dicis, quantum ego nec agnosco, nec postulo. [*Quint.* 8, 3, 71. id facillime accipiunt animi, quod agnoscunt. *Phaedr.* 1, 22, 10. id in se dictum debent illi agnoscere, qui etc. *Auct. dial. de oratt.* 3. leges tu et agnosces, quae audisti, i. e. in sensum eorum penetrabis, recognosces; praecedit enim: diligentius pertractare.] ¶ Latissime patet ea significatio, qua est i. q. confiteri esse aliquid tale, quale venditatur, ideoque i. q. approbare, admittere, assentiri. *Id. Divin.* 1. *in fin.* Nunc illa testabor, non me sortilegos, neque eos, qui quaestus causa hariolentur, ne psychomantiam quidem, quibus Appius uti solebat, agnoscere. *Id. Mil.* 14. *in fin.* Cum totius Italiae concursus facti illius gloriam libens agnovisset. [*Tac. H.* 3, 52. ex eventu rerum adversa abnuere vel prospera agnoscere, i. e. ea probare ideoque sibi arrogare.] *id. A.* 6, 8. agnoscere crimen, i. e. fateri factum esse. [*Aur. Vict. V. Ill.* 73, 4. agnoscere dedecus familiae.] *Cic. Rab. perd.* 6. susciperem hoc crimen, agnoscerem, confiterer. [*Vell.* 2, 95, 3. nec quicquam objicere posset adolescentibus — quod non agnosceret senex. Comparat *Ruhnken.* cum h. l. *Cic. Pis.* 6. ipse certe agnoscet et cum aliquo dolore flagitiorum suorum recordabitur. Porro *Plin. ep.* 7, 28. aliaque multa. cf. *Manut.* ad *Cic. Fam.* 3, 10. 4, 3. et 4, 4. ab init.] *Paul. Dig.* 5, 2, 23. Agnoscere judicium alicujus. ¶ *Agnoscere filium*, vel *parentem*, etc. est eum tanquam suum, et legitimum cognoscere, et in familiam admittere. *Suet. Aug.* 65. Ex nepte Julia post damnationem editum infantem agnosci alique vetuit. *Nep. Ages.* 1. Filium reliquerat, quem ille vivens non agnorat: eundem moriens suum esse dixerat. Hinc est *titulus tertius l.* 25. *Digest.* De agnoscendis, vel alendis liberis, vel parentibus, etc. [*Etiam de aliis personis dicitur. *Liv.* 6, 7. an me, quod non dictator sed tribunus signum dedi, non agnoscitis ducem? Affert h. l. *Ruhnk.* ad *Vell.* 2, 10, 1. vix ut senator agnoscitur, i. e. vix habetur; id. conferre jubet *Schwarz.* ad *Plin. Pan.* 21. reversus imperator, qui privatus exieras, agnosceris.] *Agnoscere bonorum possessionem* apud JCtos est bonorum possessionem ut ad se pertinentem, cognoscere, et sibi adsciscere. *Cajus Dig.* 26, 8, 11. In agnoscenda, et in repudianda bonorum possessione. Huc pertinent et illa apud eosdem JCtos frequentissima, *agnoscere aes alienum*, apud *Ulp. Dig.* 28, 5, 1., hoc est admittere, et a se solvendum suscipere. *Agnoscere cibaria*, apud *Eund. ib.* 10, 4, 11., est cibariorum alicui praestandorum onus subire et sustinere. *Agnoscere damnum*, apud *Papir. Dig.* 49, 1, 21., hoc est subire, et praestare. *Agnoscere periculum*, apud *Paul. ib.* 50, 1, 13. eodem sensu. *Agnoscere poenam*, apud *Pompon. ib.* 17, 2, 55. hoc est subire, pati. ¶ *Agnoscere* pro ignorare, ἀγνοεῖν, aliquando usurpari, probat *Brisson. in Lex. Jur.* ex illo *Pompon. Dig.* 19, 1, 6. Tenetur ex empto venditor, etiam si agnoverit minorem fundi modum esse. Ita in celebri edit. *Torrentini*, apposito tamen ἀστερίσκῳ, nota scilicet dubiae lectionis: ex quo alii reposuerunt *ignoraverit.* ¶ *Agnosse* syncop. pro *agnovisse* apud *Ov. Met.* 2, 183. Jamque agnosse genus piget. ¶ Particip. *agnotus* pro *agnitus* usurpatum est olim a *Pacuv.*, et *agnoturus* pro *agniturus* a *Sall. Hist.* 2. teste *Priscian.* 10. p. 887., et *Servio* ad *A.* 4, 23., itemque a *Bruto* in *epist.* teste *Diomed.* 1. p. 383. Verba *Pacuvii* sunt: In turba Oresti cognita, agnota est soror. *Sallustii:* Neque inermes ex proelio quemquam agnoturum. ¶ [*Confunduntur in ll. *agn.* et *cognoscere;* v. *Burm.* ad *Ov. Met.* 10, 719. *Heins. ib.* 2, 183.]

AGNOTUS. V. AGNOSCO in f.

AGNUS, i, m. ἄρνος, fetus est ovis, qui annum nondum egressus est. Dicitur ab ἁγνὸς, purus, castus, quia in sacrificiis hostia pura est et Diis grata, ut ait *Festus.* At *Varr. L. L.* 4, 19. *sub fin.* ita dici ait, quod sit agnatus pecori suillo: a particip. pass. verbi ἄγω. *Hor. A. P.* 13. Serpentes avibus geminentur, tigribus agni. *Cic. Sen.* 16. Villa abundat porco, haedo, agno, *h. e.* suilla carne, haedina, et agnina. *Pl. Truc.* 2, 7, 54. Jam ego te hic agnum faciam, et medium distruncabo, *h. e.* tanquam agnum te distruncabo. ¶ *Eripere agnum lupo* proverbium apud *Pl. Poen.* 3, 5, 31. de conatu irrito. ¶ In genitivo plurali *agnum* etiam dicitur pro *agnorum. Porc. Licin.* in *carm.* apud *Gell.* 19, 8. Custodes ovium, teneraeque propaginis agnum. ¶ In libris Pontificalibus saepe dicitur *hic ovis, haec agnus, ac porcus:* quae non ut vitia, sed ut antiquam consuetudinem testantia debemus accipere, inquit *Fest.* in *Recto.* ¶ Dixerunt etiam *agnus, mas, agnus femina.* Vetus lex apud *Eund.* in *Opima.* Tertia spolia Jano Quirino agnum marem caedito. Alia apud *Eund.* in *Pellices.* Junoni crinibus demissis agnum feminam caedito. [*Permulta hujus generis recenset *Voss. anal.* 1, 16. p. 449 sqq.]

ĂGO, is, ēgi, actum, a. 3. ἄγω, proprie, et quidem latissimo sensu *movendi promovendique* significatione, ad quam reliquae omnes referendae sunt, usurpatur, ac diversissimis animatorum vel rerum nominibus additur. (Quoniam, quae F. habebat, parum sufficiebant, prorsus haec a nobis refecta, permulta addita sunt.) Est igitur a) i. q. ante se pellere, ducere, ac dicitur de armentis, pecoribus,

hominibus, aliis. *Virg. Ecl.* (1, 13.) 9, 23. pasce capellas et potum pastas age. *Hor. od.* 1, 2, 7. omne quum Proteus pecus egit altos visere montes, (ubi notanda graeca constructio). [*Suet. Cl.* 21. feros tauros per spatia Circi. *id. Cal.* 27. verberatum per vicos. *Tac. G.* 19. adulteram per vicum verbere.] *Nep. Dat.* 3. vinctum ante se Thyum agebat. [*Sil.* 9, 645. aliquem ante currum. Ut alium agimus, ita etiam nos ipsos; igitur *se agere* i. q. venire, quod ab initio per jocum a Comicis, dictum esse videtur, deinde etiam serio, sed non prorsus eodem sensu. *Pl. Most.* 1, 4, 28. unde agis te, i. e. unde venis? *id. Pers.* 4, 3, 13. *Ter. Andr.* 4, 2, 25. quo hinc te agis? cf. *Ruhnk.* Et absolute *Pl. Bacch.* 5, 1, 20. unde agis? — *Virg. A.* 8, 465. Aeneas se matutinus agebat, i. e. ὡρμᾶτο, profectus est. *id. ib.* 9, 696. se primus agebat, i. e. reliquos antecedebat. [*Hinc *agi* pro *incedere*, ire. *Liv.* 2, 58. si citius agi vellet agmen, tardius sedulo incedere. *id.* 6, 28. raptim agmine acto, pervastatis protinus agris etc. *id.* 25, 9. 23, 36. Porro i. q. abigere: *Ov. Fast.* 3, 64. redigunt actos in sua rura boves sc. a praedonibus; cf. *Burm.* Translate *Ov. Her.* 19, 33. ubi lux acta et noctis hora sidera exhibuit. Item de contrario motu, i. e. afferre, adducere. *Virg. G.* 1, 352. agentes frigora ventos. *Hor. od.* 3, 6, 44. sol amicum tempus agens abeunte curru. Et translate: *id. ib.* 2, 2, 7. illum aget penna metuente solvi fama superstes i. e. evehet. — Ut *pecora* ita *praedae* aguntur. *Sall. Jug.* 20, 8. ceterum agros vastare, praedas agere, i. e. secum abigere pecora, mancipia, captivos. Translate hac locutione utitur *Pl. Aul.* 4, 2, 3. nae pulchram praedam agat, si quis illam invenerit aulam onustam auri.] Hinc facta est formula *agere* et *ferre*, ἄγειν καὶ φέρειν (*Plut. Mar.* 16. *id. Lucull.* 31.) i. e. abigere armenta et homines, ferre i. e. auferre ceteram praedam; igitur omnino i. q. *devastare*, *diripere*. *Liv.* 38, 15. Tum demum fracta pertinacia est, ut ferri agique res suas viderunt. *id.* 22, 3. etc. [*cf. de hac formula intpp. ad *Liv.* 3, 37. *Gron. obss.* 3, 22. *eund.* ad *Tac. H.* 1, 2. et *Cort.* ad *Sall. l. l.* Poetae interdum variant, dicentes *rapere* et *ferre*, *ferre* et *trahere*, v. *Burm.* ad *Ov. Tr.* 4, 1, 80.] Translate: *Auct. dial. de or.* 8. Nunc principes in Caesaris amicitia agunt feruntque cuncta, i. e. pro arbitrio disponunt. [*Iisdem verbis explicat *Cort.* ad *Sall. Jug.* 2, 3. Eam autem formulam, in laudem alicujus eo loco dictam, recte vituperare videtur *Ernest.*] b) de curribus, navibus et hujusmodi, i. e. regere vel ducere. *Ov. Met.* 2, 62. currum. [*ib.* 390. v. *Barth.* ad *Stat. Th.* 6, 316. et 432. *Bentl.* ad *Lucan.* 1, 316. *Hor. ep.* 1, 18, 36. aut olitoris ages mercede caballum. *Liv.* 1, 48. inhibuit frenos is, qui jumenta agebat.] *Hor. ep.* 2, 1, 114. navem agere ignavus navis timet. *Tac. H.* 4, 22. agere naves in amnem adversum. [*cf. *Burm.* ad *Ov. Fast.* 1, 500. *Met.* 8, 4.] — c) Item de aliis rebus, quae aliquem locum versus moventur, s. ad eum admoventur. *Cic. Off.* 2, 23. expilare fana, agere cuniculos ad aerarium. [*Liv.* 22, 19. navem in littus, i. e. appellere.] *Caes. B. G.* 7, 58. agere vineas. [*ib.* 2, 12. *Sil.* 1, 365. testudinem. cf. *Drak.* ad h. l. *Tac. G.* 29. mox limite acto promotisque praesidiis, i. e. limite manu porro sive longius promoto. cf. *Gronov.* qui, allato *Virg. A.* 10, 403. aliisque egregie explicat. V. sub. AGENS. *Virg. G.* 4, 510. agere carmine quercus, i. e. commovere ut sequantur. d) Porro de venatione, bellis, etc., i. e. propellere, persequi, exagitare. *Virg. A.* 7, 481. ut cervum ardentes agerent (canes). [*Auct. Halieut.* 59. aprum. V. intpp. ad h. l. et ad *Ov. Her.* 5, 20. ad *Virg. A.* 4, 71. *Georg.* 3, 412. ad *Lucan.* 1, 549.] *Virg. A.* 5, 265. Demoleus cursu palantes Troas agebat. *id. ib.* 1, 574. Tros Tyriusve mihi nullo discrimine agetur. *Justin.* 16, 2. hostem in fugam. [*Virg. A.* 11, 620. Troes agunt, i. e. in fugam impellunt. v. *Burm. Flor.* 3, 4, 5. Thraces ulterius egit. Huc refer *Ter. Ad.* 3, 2, 21. Ceteros ruerem, agerem (i. e. persequerer, truderem) raperem, funderem et prosternerem. *Suet. Aug.* 12. Nursinos extorres egit oppido. *Liv.* 25, 2. aliquem in exsilium.] *Cic. Verr.* 1, 3. Agunt eum praecipitem poenae civium Romanorum. [*Tac. A.* 1, 59. vecordem aliquem. *id. Agr.* 41. aliquem praecipitem in gloriam. *Sall. Jug.* 14. (*Flor.* 4, 2, 9.) transversum aliquem, i. e. in pravum abstrahere. V. *Cort. ib.* ad 6, 3. *Liv.* 45, 37. reum aliquem, i. e. accusare, v. infra. *Hor. epod.* 2, 17. acerba fata Romanos agunt scelusque fraternae necis.] *Claud. Cons. Ol.* 66. spes agit mentem. *Val. Fl.* 2, 361. terror. [*Ov. Met.* 14, 750. quam Deus ultor agit. cf. *Burm.* et *Heins.* ad *Ov. Her.* 16, 324. *Aur. Vict. Caes.* 13, 10. vinolentia, quo vitio agebatur. *ib.* 24, 11. libidine perniciosa. v. *Arntzen. ib.* ad 20, 13. *Nep. Att.* 9, 1. nullis casibus neque agi neque minui, i. e. concuti, ut saepius *agitare* v. *Bremi l. l.* et *Cort.* ad *Sall. Cat.* 5, 7. Bono sensu, pro *duci*, *delectari* dixisse videtur *Solin.* 28. hoc aguntur, sc. animalia.] — e) Porro i. q. foras propellere, *Virg. G.* 2, 130. membris agit atra venena, i. e. expellit. [*Cic. Verr.* 2, 4, 66. agere spumas. *Virg. G.* 3, 203. spumas ore. *Lucr.* 2, 674. scintillas. (*Virg. G.* 2, 363. dum palmes se agit ad auras, i. e. prorumpit.) *id. ib.* 9, 814. sudor agit piceum flumen. cf. intpp. *id. ib.* 8, 258. qua plurimus undam fumus agit etc. *Cic. or.* 1, 59. eandemque (vocem) quum egerunt, i. e. excitarunt, quod praecedit, sive agilem reddiderunt.] Hinc translate, i. e. excitare. *Virg. A.* 6, 874. quantos ille virum campus aget gemitus? [*id. ib.* 3, 5. quaerere terras auguriis agimur Divom. *coll.* 7, 393. *Cic. Arch.* 7. haec studia agunt adolescentiam; al. alunt, quod praeferendum. V. ALO. Illud probat *Hdf.* ob *Hor. Sat.* 2, 2, 13. Seu te discus agit. *Sil.* 11, 393. agi secundis, opp. ferri adversis. cf. *Drak.* ad 10, 618.] — Ponitur etiam de contrario motu; i. e. inigere. *Plin.* 16, 31, 56. Robora suas radices in profundum agunt. [cf. *Varr. R. R.* 1, 37, 5. et *Burm.* ad *Ov. Met.* 2, 583. et 4, 254. *Remed.* 106.] Ad idem haec redeunt: *Cic. Att.* 14, 9. tabernae rimas agunt, quod idem *rimas ducere* dicitur. V. intpp. ad *Ov. Met.* 4, 65. — f) Item agere aliquid aliquo, i. e. adigere, impellere, injicere. *Sil.* 12, 240. et fugientis agit costis penetrabile telum. [*Aur. Vict. Ep.* 39, 4. pugionem per costas. Sic *gladium*, alia id genus; v. *Burm.* et *Ruhnken.* ad *Vell.* 2, 80, 3. *Quint.* 12, 3, 4. tela agere. *Val. Fl.* 3, 353. fulmen. *Stat. Th.* 1, 258. tonitru. Alia collegit *Burm.* ad *Ov. Am.* 3, 3, 30. *Caes. B. G.* 4, 17. sublicae — oblique agebantur. Translate etiam de personis: *Hor. Sat.* 2, 5, 49. si quis casus puerum egerit Orco, i. e. in Orcum adegerit. [*Suet. Tib.* 49. Lentulum ad fastidium vitae ab eo actum. *id. Cal.* 12. agere in crucem aliquem. Hinc i. q. cogere. *Stat. Th.* 8, 262. quanquam aeger senio: sed agit miseranda potestas invigilare malis. *id.* 3, 625. Sed me vester amor nimiusque arcana profari Phoebus agit. [*Tac. A.* 14, 32. odio provinciae, quam avaritia in bellum egerat. ¶ Porro quum nihil fieri sine motu possit: primum animi, quum cogitamus deliberamusque rem; deinde vocis et oris, quum cogitata enunciamus; postremo corporis, quum elaboramus atque efficimus, quae apud animum commenti sumus; idcirco *agere* est i. q. Gr. πράττειν. (Ita *Gesn.*, quem hic sequimur.) Differunt enim *agere* et *facere*, πράττειν et ποιεῖν, *thun* und *machen*.] Namque *agere* et corporis et vocis et mentis actiones complectitur: *facere* refertur tantummodo ad opera, quae corpore efficimus. Ita agit is, cujus post actionem opus non exstat, facit is, cujus opus remanet; cf. qui hujus discriminis auctor est, *Quint.* 2, 18, 1. [*Plat. Charm.* 23. praecipue vero, qui subtiliter hac de re disputat, *Manut.* ad *Cic. Fam.* 7, 12. *fin.*] Itaque utrumque voc. haud raro conjungitur: *Cic. Phil.* 3, 13. quod agendum atque faciendum est. *id. Fin.* 3, 17. Agere aliquid et facere. *Varr. L. L.* 5, 8. potest enim aliquis facere et non agere: ut poeta facit fabulam, non agit; contra actor agit et non facit. [*Plura ex *Varr.* adscripsit *Manut. l. l.*, qui *ib.* alia hujus generis exempla ex *Cic.* congessit. — Itaque *agere* est i. q. in actu esse: *Cic. N. D.* 2, 53. Aliud agendi tempus aliud quiescendi. *Cic. Manil.* 11. industria in agendo. *Vell.* 2, 88, 2. agendi sciens. *Cic. Off.* 1, 9. sunt, qui studio rei familiaris tuendae suum se negotium agere dicant. *ib.* 29. ne quid temere ac fortuitu, inconsiderate negligenterque agamus. *Liv.* 30, 9, 9. raptim omnia agebantur. Et formulae quaedam: *Cic. Fam.* 7, 11. quid agis, τί πράττεις; i. e. quomodo te habes? v. *Ruhnken.* ad *Ter. Andr.* 1, 2, 32. *Ter. Eun.* 2, 2, 40. quid agitur? Porro: *nihil agere;* quod significat a) otiosum esse: *Cic. N. D.* 2, 16. mihi enim, qui nihil agit, esse omnino non videtur. *Colum.* 11, 1. *fin.* Verum est M. Catonis oraculum, nihil agendo homines male agere discere. [*b) sensu praegnanti i. q. nihil agere, quod alicujus momenti sit, nihil efficere, frustra operam dare. cf. quos laudat *Burm.* ad *Anthol. Lat.* I. p. 343. *Cic. Cat.* 1, 6. nihil agis, nihil assequeris. *Vell.* 2, 66, 3. nihil tamen egisti, M. Antoni. *Cur.* in *Cic. Fam.* 7, 29. egerit non multum, i. e. parum emolumenti inde tulerit.] ¶ Absolute apud JCtos *agere* dicitur pro congredi, de viro et muliere. *Ulp. Dig.* 8. *de his, qui sui vel alieni juris:* si agente marito uxor concipiat. Et paullo post: si ambo agant. ¶ Jam quum h. v. usus latissime pateat, ut paene infinitum sit, singula enumerare, singulatim, quae memoratu dignissima sunt, recensebimus. Ac 1) agere aliquid animo ac mente est i. q. deliberare, tractare de aliqua re, moliri aliquam rem. *Ov. Her.* 12, 212. mens mea majus quid agit. *Val. Fl.* 3, 392. hoc variis mens ipsa modis agit. *Tac. H.* 2, 26. fratri proditionem. *id. ib.* 3, 35. ambigue agere, i. e. res novas moliri. *id. Agr.* 13. de intranda Britannia. *Quint. Decl.* 4, 19. cogitationem parricidalem. 2) Verbis aliquid agere, ut *gratias;* *Cic. Fam.* 1, 10. *id. Phil.* 11. i. e. verbis gratum alicui animum significare. *Liv.* 26, 48. laudes Diis agere. 3) Conjungitur cum permultis aliis verbis, et est i. q. facere, tractare aliquid vel de aliqua re; unde saepius i. q. *habere*, *gerere* et simm. Quo factum est, ut haud raro librarii substituerent in libris ipsum v. *habere*, v. in fine; a quo, ut bene monet *Frotscher.* ad *Quint.* 10, 3, 5. ita differt, ut *agere* adjunctam habeat notionem curae majorisque diligentiae. Pleraeque hujus generis locutiones nil continent, nisi ipsius verbi notionem; nam *recensum agere* est *recensere* et sic porro; cf. *Suet. Caes.* 41. *id. Aug.* 27. censum. *Quint.* 10, 1, 38. silentium. *Aur. Vict. Epit.* 12, 6. bonorum supplicia. *Cic. Fam.* 3, 10. (*Suet. Caes.* 37. *Aug.* 22.) triumphum, ut Gr. ἐλαύνειν. *Quint.* 9, 3, 12. priscum v. *poeniturum* explicat: poenitentiam acturum, ut loquitur *Auct. dial. de or.* 15. illius sermonis poenitentiam ago. *Liv.* 24, 45. libera arbitria de aliquo. *id.* 44, 15. arbitria belli pacisque agere, i. e. arbitrum facere velle b. p. v. *Drak.*, qui comparat *Liv.* 9, 14. pacis ac belli modum facere, quod idem significat. Praecipue autem poetae hoc loquendi genus frequentant. *Ov. Fast.* 1, 68. 4, 926. otia, ibique *Heins. Virg. A.* 9, 227. consilia. cf. *Burm. Ov. Met.* 12, 540. oblivia. *id. Her.* 16, 302. curam hospitis. *id. Met.* 6, 468. vota. *ib.* 8, 225. *A. A.* 2, 84. iter. *id. Am.* 3, 6, 95. cursum. *id. Fast.* 3, 245. (*Suet. Galb.* 10.) excubias. *ib.* 6, 647. censuram. cf. *Burm. Suet. Vit.* 10. pervigilium. Porro huc refer: *forum* vel *conventum agere*, quod dicitur de provinciarum rectoribus pro tribunali sedentibus. *Cic. Fam.* 3, 6. agere te forum Tarsi, statuere multa, decernere, judicare dicebant. cf. *id. Att.* 5, 17. et cf. *Gron. obs.* 3, 22. *Vales. emend.* 2, 14. et 5, 16. *Cort.* ad *Decl. P. Latr.* p. 1095. *Graev. thes. A. R. praef. tom.* I. p. 17. quos ex parte laudat *Burm. ad Prop.* 1, 6, 20. *Suet. Caes.* 88. senatum; (alii malunt *cogere*, alii *habere;* utrumque male.) *Quint.* 10, 3, 5. delectus enim rerum verborumque agendus est. *Suet. Cal.* 43. *Vit.* 15. dilectum (militum). De loco *Tac. A.* 1, 44. agere centurionatum, ambigunt intpp., v. *Gron.* Nos quidem assentimur *Oberl.*, qui amplectitur *Mureti* sententiam, interpretantis: recensionem et cognitionem de centurionibus egit. 4) Peculiaris hujus usus formula est *animam* agere, i. e. efflare, mori. *Cic. Tusc.* 1, 19. nam et agere animam et efflare dicimus. *id. Rosc. Com.* 8. eodem tempore et gestum et animam ageres; *gestum agere* de histrione dicitur, v. infra; hinc, qui sensus sit, facile intelligitur. *Martial.* 1, 18. semper agis causas et res agis, Attale semper. Est, non est, quod agis, Attale, semper agis. Si res et causae desunt, agis, Attale, mulas; Attale, ne quod agas desit, animam agas. ¶ Porro, quod vita omnis in actione aliqua consistit, etiam pro *vivere* usurpatur. Hoc autem inde nobis derivandum esse videtur, quod proprie dicebant *agere aetatem* etc., i. e. transigere, Gr. βίον ἄγειν et ἄγειν. *Cic. Leg.* 1, 2. aetatem in litteris. *Hor. Sat.* 1, 5, 101. aevum; cf. *Hdf. Suet. Vit.* 3. pueritiam primamque adolescentiam Capreis. *id. Vesp.* 4. medium tempus in otio. *id. Tit.* 60. secretum, i. e. secretam vitam. *id. Aug.* 71. quinquatrus jucunde egimus. *Cic. Verr.* 2, 4, 48. dies festos. *Liv.* 7, 39. vitam ruri. v. *Hess.* ad *Tac. G.* 17, 1. Hinc *annum agere*, i. e. eo aetatis anno versari. *Cic. Senect.* 32. annum octogesimum. *ib.* 10. — *Virg. A.* 5, 51. hunc (sc. diem) ego Gaetulis agerem si Syrtibus exul. Hinc passive *agi* de tempore pro *esse*, sed adjuncta motus vel actus significatione: *Ter. Hec.* 3, 5, 34. mensis agitur hic septimus. *Liv.* 3, 6. ut tunc principium anni agebatur. *Ov. Met.* 7, 700. alter agebatur mensis. *id. Her.* 12, 58. acta est per lacrimas nox mihi, quanta fuit. Hinc etiam absolute *agere* pro vivere, esse, versari. *Tac. A.* 3, 19. apud illos homines, qui tum agebant. *id. ib.* 1, 68. haud minus inquies Germanus spe, cupidine agebat. *ib.* 2, 64. concordia subdola. *ib.* 3, 38. Thracia discors agebat. *ib.* 13, 32. cultu moesto. *Sall. Jug.* 101, 6. tum Marius apud primos agebat, ubi bene *Cortius*, belle, inquit, respondet ejus ardori. *id. ib.* 55, 3, civitas laete agere. — De populis quum dicitur, est i. q. degere, morari, habitare. *Sall. Jug.* 89. Africa (i. e. Afri) quae procul a mari incultius agebat. ¶ Porro in specie de certis quibusdam actionibus et negotiis dicitur; ac primum quidem locum habet in sacris; ex quo etiam *Agonalia* dicta esse volunt. *Agere* enim dicebantur, qui victimam feriebant sive mactabant, quoniam Romani in re sacra facienda abstinebant verbis mali ominis, ut mactare, jugulare etc. Sacerdos igitur a popa seu victimario interrogatus: AGONE? i. e. num ferio hostiam? ei respondit AGE s. HOC AGE, i. e. macta. *Ov. Fast.* 1, 321. qui calida strictos tincturos sanguine cultros semper AGONE rogas, nec nisi jussus AGIS. *Varr. L. L.* 4, 22. *fin.* Agumentum, quod ex immolata hostia desectum in jecore imponendo, agendi causa, i. e. sacrificii peragendi. [*Utrumque conjunxit *Suet. Galb.* 20. hoc agerent ac ferirent. cf. de hoc usu *Politian. Misc.* c. 60. *Brisson. form.* I. p. 12. *Rosin. antiq.* 4, 10.] — Porro quum magistratus rem divinam faceret praesente populo, praeco admoniturus, ut adverterent mentes et in praesentem rem omnes animi cogitationes intenderent, clamabat: HOC AGE. Qua formula deinde ad alias quoque res, quibus attentionem volebant parare, utebantur, et singulari et plurali numero. *Ter. Andr.* 1, 2, 16. hoc-

cine agis annon? *id. Andr.* 2, 5, 4. hoc agam, i. e. ad hoc attendam. v. *Ruhnk.* ad priorem locum. *id. Heaut.* 3, 7, 16. at jam hoc non ages? *Suet. Cal.* 58. Chaeream graviter percussisse, praemissa voce: hoc age! *Ter. Eun.* 1, 2, 50. Hoc agite, amabo. *Sen. Clem.* 1, 12. Plura collegit *Brisson.* l. l. p. 11. 12. Eodem pertinet formula huic simillima, *id agere. Ter. Andr.* 3, 5, 8. id ago sedulo. *id. Eun.* 2, 3, 57. istuc ago quidem, i. e. ad hoc sane attendo. Est vero etiam *id agere* i. q. id meditari, operam dare alicui rei. *Cic. Mur.* 38. id et agunt et moliuntur. *Suet. Caes.* 44. id agentem atque meditantem. *Ter. Andr.* 2, 1, 37. ego id agam, qui ne detur. *Cic. Off.* 1, 13. qui quum maxime fallunt, id agunt, ut viri boni esse videantur. — His similes sunt aliae formulae: 1) *aliud* sive, *alias res agere*, i. e. dissimulare id, de quo agitur, et ad alias res animum advertere. (*Forc.* comparat Italorum proverbium: *porre o piantare una vigna.*) *Cic. Rosc. Am.* 22. Animadverti eum jocari atque alias res agere. *Id. Brut.* 66. Ita furebat, ut mirarere tam alias res agere populum, ut esset insano inter disertos locus. *Id. Cluent.* 64. aliud agens ac nihil ejusmodi cogitans. 2) *Age, si quid agis;* qua formula utimur, quum monere aliquem volumus, ut ad rem, quam agit, animum advertat et sedulo agat. *Pl. Stich.* 2, 3, 35. Bibe, tibicen: age, si quid agis. Paullo ante v. 27. dixerat: bibe, si bibis. *Id. Poen.* 5, 4, 67. ite, si itis. ¶ Dicitur porro de iis, quae vel in senatu, vel in foro, vel in judiciis tractantur; ac primum quidem in Senatu vel in curia: [*Cic. Fam.* 1, 9. te agente de reliqua nostra dignitate. *Id. ib.* 5, 2, 22. Metellus agere quum coepisset, tertio quoque verbo me appellabat. *Suet. Caes.* 28. Consul edicto praefatus, de summa se republica acturum, retulit ad Senatum. *Id. Aug.* 94. quam de Catilinae conjuratione ageretur in curia. *Liv.* 8, 37. Samnites infecta pace, quia de conditionibus agebatur, inducias retulerunt; i. e. quia ambigebatur, disceptabatur. Deinde in foro: *Liv.* 5, 36. ut, quorum de poena agebatur, tribuni militum consulari potestate in insequentem annum crearentur. *ib.* 1, 46. quia de agro plebis adversa patrum voluntate senserat agi. *Nep. Alc.* 8, 2. Alcib. praesente vulgo agere coepit. — Hinc omnino *agere* de aliqua re i. q. loqui. cf. *Ruhnk.* ad *Ter. Ad.* 1, 1, 53. Rarius conjungitur hoc modo cum accusativo, quod facit *Liv.* 10, 31. bella, quae continua per quartum jam volumen agimus, i. e. enarrando persequimur, *coll.* 40, 9. nec dubia, argumentis colligendo, ago, i. e. persequor, ut ad verum perveniam. Sed apud *eund.* 25, 4. haec quum acta essent, videtur legendum esse, quod plurimi probant, *jacta.*] — In specie hoc sensu magistratus dicitur *agere cum populo*, qui populum rogat, ut aliquid suffragiis suis jubeat aut vetet; est igitur prorsus i. q. comitia habere; sed *agere ad populum* est, i. q. concionem habere, de quo discrimine cf. *Gell.* 13, 15. et *Macrob. Sat.* 1, 16. cujus vv. referemus sub v. COMITIALIS. [*Cic. Verr.* 1, 1, 12. agere cum populo. *id. Amic.* 25. in forum versus agere cum populo, i. e. ore forum versus converso. *Sall. Cat.* 51. *fin.* neu quis de iis postea ad Senatum referat neve cum populo agat. *Cic. Man.* 1. *init.* hic locus (i. rostra) ad agendum amplissimus. — Haec formula deinde ad alios transfertur, qui aliquem vel precibus adhibitis vel rationibus allatis ad aliquid permovere student.] *Cic. Fam.* 4, 2. mecum, ut ad te scriberem, egerunt. *ib.* 13, 75. de quo et praesens tecum egi diligenter, et scripsi ad te accurate antea. *Capit.* in *Cic. Att.* 16., ult. ep. Non dubito, quin mirere, quod tecum de eadem re agam saepius. *Id. Fam.* 5, 2. *Nep. Cim.* 1, 3. Sed *Suet. Tib.* 54. egit cum Senatu, seq. accus. cum infinit. est i. q. proposuit. [Etiam omissa praepositione interdum eodem sensu reperitur: *Liv.* 2, 2. ut Lucretius — agere varie, rogando alternis suadendoque coepit. *Tac. A.* 15, 14. si qua Caesares obtinendae donandaeve Armeniae egerant.] — Hinc additis adverbiis: *bene*, *male agere cum aliquo. Val. Max.* 5, 3, 3. *ext.* Bene egissent Athenienses cum Miltiade, si etc. [*Cic. Sext.* 23. praeclare cum aliquo agere. *Id. Phil.* 14, 11.] — Hac ratione saepissime usurpatur impersonaliter, passiva voce: *Cic. Fam.* 4, 14. Agitur praeclare, si nosmet ipsos regere possumus. *ib.* 9, 24. praeclare mecum actum puto. *ib.* 5, 18. optime agitur cum aliquo. *Suet. Ner.* 28. bene agi potuisse cum rebus humanis, *h. e.* optime consultum fuisse. *ib.* 43. *Cic. Verr.* 2, 3, 50. Intelliget secum actum esse pessime. *Sulpic.* in *Cic. Fam.* 4, 5. non pessime actum est cum aliquo. — ¶ Denique juris ac judiciorum verbum est; nam *agi res* dicitur, de qua in foro et judicio disceptatur; et alius quidem jus suum persequitur, alius judicat. *Ov. A. A.* 3, 532. facundus causam clientis saepe agit. coll. *Varr. R. R.* 1, 7. *fin.* *Cic. Fam.* 5, 10, 11. et 8, 9, 3. Hinc *res agi* dicuntur, quum judicia celebrantur, qui dies Graecis ἀγόραιοι dicebantur; v. *Casaub.* ad *Theophr. Char.* et *Burm.* ad *Ov. A. A.* 2, 154. *Plin. ep.* 4, 29. eja, quum proxime res agentur, quoquo modo ad judicandum veni. *Id.* 9, 40. Si agendi necessitas instat, i. e. causas agendi. (Forum, conventum agere, v. supra. — Hinc, qui forum agit, et ipse *agere* dicitur. *Tac. Agr.* 9. Agr. facile justeque agebat. — Jam quum in judiciis vita et bona in discrimen veniant: eae quoque *res agi* dicuntur, quae in discrimen veniunt, de quibus periclitatur aliquis. *Ter. Heaut.* 3, 1, 67. non nunc pecunia, sed illud agitur, quomodo etc. *Id. Ph.* 4, 3, 26. non capitis ejus res agitur, sed pecuniae.] *Cic. Verr.* 2, 4, 51. aguntur injuriae sociorum, agitur vis legum, agitur existimatio, veritasque judiciorum. *Id. Fin.* 2, 17. si magna res, magna hereditas agetur. *Tac. A.* 14, 61. non eo loci res suas agi, ut de matrimonio certet. *Ov. Met.* 5, 372. agitur pars tertia mundi, i. e. in periculo versatur. *Hor. ep.* 1, 18, 84. Nam tua res agitur, paries quum proximus ardet. cf. *Drak.* ad *Liv.* 27, 34, 7. *Gron. ib.* 28, 19, 14. Eodem refer formulam JCtorum: *qua de re agitur. Cic. Brut.* 79. Qua de re agitur autem, illud quod multis locis in juris consultorum includitur formulis. — Hinc eodem modo pertinet ad eos, qui jure et litibus res suas persequuntur. *Cic. Q. Fr.* 1, 4, 7. tecum non gladiis, sed litibus agetur. *Id. Quint.* 9. ex sponso egit. *Id. Mur.* 17. agere cum aliquo ex syngrapha. *Ter. Ph.* 5, 9, 91. *Cic. Caec.* 12. ex jure civili et praetorio agere. *ib.* 5. lege agere, i. e. actionem alicui intendere. *Cic. Or.* 1, 38. agere lege in hereditatem. cf. *Briss. form.* 5. p. 387. et 482. *Tac. A.* 13, 37. causa quam vi agere malle. *Ter. Ad.* 1, 1, 27. non necesse habeo omnia pro meo jure agere, i. e. pro mea auctoritate. Nam suo jure agere is dicitur, qui quid quasi ex jure et consuetudine libere agit nemine impediente. Ita *Ruhnk.*, qui laudat *Petron.* 78. et *Gron.* ad *Sen. Tranq.* 3. Ita absolute: *Pompon. Dig.* 12, 4, 15. quo casu ad exhibendum agere te non posse. *Marcian. ib.* 5, 2, 30. adversus testamentum agere. *Paul. ib.* 5, 2. 23, 2. de inofficioso testamento agere. Et *Liv.* 24, 25. tanquam reos ageret, i. e. accusaret. *Id.* 4, 42. — Hinc *agere aliquem alicujus rei* i. e. accusare. *Cic. Fam.* 7, 22. furti agere, *h. e.* furti actionem intendere. [*Quint.* 3, 6, 19. injuriarum. cf. *Ulp. Dig.* 47, 10. 1, 7. *Paul. ib. leg.* 6. *Ulp. ib. leg.* 7, 1. et *leg.* 15, 26. *Id. ib.* 47, 10, 15, 13. injuriarum cum aliquo. *Quint.* 4, 4, 8. adulterii cum aliquo. — ¶ Porro dicitur de civilibus negotiis, et est i. q. administrare, tractare. *Paul. Dig.* 4, 6, 35. rempublicam, i. e. fungi muneribus reipublicae. [*cf. *Gron. obs.* 4, 4. et *Burm.* ad *Quint. Decl.* 12, 12. Ita *Suet. Tib.* 25. principatum. *Quint.* 12, 1, 26. consulatum. *Suet. Tit.* 6. praefecturam praetorii incivilius et violentius. *Id. Cl.* 18. curam Urbis. *Id. Aug.* 37. honorem, i. e. gerere; v. *Burm.* ad h. l.] *Nep. Hann.* 8. bellum. [*Lucan.* 4, 2. Martem. cf. *Gron. obs.* 2, 3. p. 178. *Oud.* ad *Suet. Caes.* 45. *Drak.* ad *Liv. ep.* 49. *Burm.* ad *Ov. Trist.* 2, 230. et ad *Grat.* 334. Quomodo autem differant *bellum agere*, *gerere*, *facere* perspicui docet *Herz.* ad *Caes. B. G.* 3, 28. Cum hoc ne confunde, quod *Liv.* 10, 31. dixit: bella agere pro enarrare; v. supra. *Proelium agere* recte dici negat *Vorst.* de *lat. m. susp.* p. 141. (*al. laudant* 191.); non prorsus recte; certe ita locutus est *Liv.* 22, 9. levibus proeliis cum Gallis actis. — *Flor.* 1, 6, 2. regnum. *Id.* 1, 7, 2. potestatem. cf. ad illum locum *Duker.* et quae attulit *Arntzen.* ad *Aur. Vict. V. Ill.* 47, 1. *Plin.* 7, 28, 29. imperium. (*Virg. A.* 1, 547.) *Sall. Jug.* 30, 1. res gestae quoque modo actae forent. cf. *Cort.*] ¶ Pro *exigere* ponitur, quum de pecunia redigenda sermo est: *Suet. Dom.* 12. acerbissime judaicus fiscus actus est. [*Id. Vesp.* 1. publicum (sc. vectigal, ut τὸ δημόσιον sc. τέλος) quadragesimae in Asia egit.] ¶ Porro *agere* est i. q. agendo exprimere, ostendere ac dicitur a) de oratoribus, i. e. orationem pronuntiare gestumque in recitando adhibere. *Cic. Or.* 17. Infantes actionis dignitate eloquentiae saepe fructum tulerunt: diserti, deformitate agendi, multi infantes putati sunt. *Id. Or.* 2, 19. quinque faciunt quasi membra eloquentiae: invenire — — tum ad extremum agere et pronuntiare. Hoc loco non urgendum est, quod *Cic.* conjungit *agere* et *pronuntiare*, quasi in agendo exceperit pronuntiationem. [*Id. Or.* 3, 56. quae sic ab illo acta esse constabat, oculis, voce, gestu, inimici ut lacrimas tenere non possent.] *Quint.* 11, 3, 78. multum agitur superciliis. b) Praecipue autem de histrionibus dicitur, i. e. repraesentare. *Cic. Rosc. Com.* 7. Ballionem illum quum agit, agit Chaeream. [*Hinc facete *id. ib.* 8. gestum et animam agere; cf. nos supra. *Cic. Or.* 2, 57. gestum agere in scena. *Liv.* 7, 2. dicitur canticum egisse aliquanto magis vigente motu. *Cic. Or.* 3, 26. Nunquam agit hunc versum Roscius eo gestu, quo potest. — Hinc aliae loquendi formulae: *Ter. Hec. prol.* 22. *Ad. prol.* 12. fabulam agere. *Id. Ph. prol.* 27. partes agere i. e. alicujus personam sustinere in fabula. *Suet. Caes.* 39. mimum. *Id. Cal.* 57. tragoediam. *Id. Galb.* 13. cantici reliquam partem. Hinc translate: agere aliquem, i. e. alicujus partes sustinere, repraesentare, exprimere aliquem. *Cic. Fam.* 2, 9. egi illos omnes adolescentes, quos ille jactitat. *Tac. H.* 1, 30. Agere amicum. *Suet. Cl.* 29. non principem se sed ministrum agere. [*Ita *Forc.* l. laudat; recentiores edd. recte omittunt *se*, ut *Tib.* 20. Sincerus item est locus ap. *eund. Tit.* 6. *Tac. A.* 1, 4. annis, quibus exulem egerit. *Id. ib.* 25. agere se pro equite.] [*Omninoque se *agere* est i. q. se gerere. *Tac. H.* 3, 2. quanto ferocius ante se egerint. *Sall. Jug.* 56. tanta mobilitate sese Numidae agunt. ¶ [*Elegantem h. v. usum commemorat *Cort.* ad *Sall. Jug.* 85, 3. Bellum parare, simul et aerario parcere; cogere ad militiam, quos nolis offendere; domi forisque omnia curare; et ea *agere* inter invidos etc. Ita *Cic.* saepe *facere* addit, ut *Tusc.* 5, 32. An Scythes Anacharsis potuit pro nihilo pecuniam ducere: nostrates philosophi *facere* non potuerunt? V. plura l. l.] ¶ *Axim* pro *egerim* dixerunt antiqui, teste *Festo* in *Axitiosi. Pacuv.* apud *Non.* 2, 895. et 10, 7. Ut quae egi, ago, vel axim, verruncent bene. V. *Voss. l.* 5. *de Grammat. c.* 41. ¶ *Actum agere*, etc. vide supra in ACTUS, a, um. ¶ *Actum est*, *Age*, *Agedum*, etc. V. supra suis loc. ¶ [Particip. *Agens* et *Actus* V. supra suis locis. *Acturus* apud *Liv.* 22, 60. Quae apud vos acturus sum. *Agendus* apud *Caes. B. G.* 2, 20. Caesari omnia uno tempore erant agenda. *F.*] ¶ [*Confunduntur in libris: *agere* et *augere*, v. ad *Aur. Vict. Caes.* 13, 10. — et *angere Graev.* ad *Herenn.* 4, 43, 270. — et *obire*, ad *Ov. Trist.* 2, 230. — et *habere*, ad *Ov. Her.* 16, 302. *Met.* 9, 107. *Fast.* 3, 245. ad *Vell.* 2, 31. ad *Liv.* 30, 45, 2. ad *Hor. epod.* ult. 81. ibique *Fea.* — et *jacere* ad *Vell.* 2, 80. — *dicere* v. *Oud.* ad *Herenn.* 1, 8, 7. — et cogere, v. supra. — et *gerere*, v. *Spald.* ad *Quint.* 10, 1, 91. — *acturum* et *staturum*, *Drak.* ad *Sil.* 9, 645. *agebat* et *erat*, *Cort.* ad *Sall. Jug.* 101, 6.]

*AGOCE, es, oppidum in finibus Aegypti et Aethiopiae situm. *Plin.* 6, 29, 35.

ĂGŌGAE, arum, f. plur. fossae, per quas profluit aqua ad lavandas metallorum fodinas: ita dictae, ut videtur, Hispano vocabulo: quamquam et a Graeco ἀγωγαὶ, vel ἀγωγοὶ commode duci possint. *Plin.* 33, 4, 21. [Hic *MSS.* apud *Harduinum* habent *agangas. F.*]

ĂGŌGĒ, vox Graeca, ἀγωγὴ, hoc est ductus, ductio: in re musica dicitur, cum per ordinem sonus sequitur, quemadmodum e contra *ploce*, πλοκὴ, est cum diversi soni sociantur. Ita *Capell.* 9. p. 323.

ĂGŌLUM, baculum pastorale, quo pecudes aguntur. *Festus.* [Videtur esse ab ἀγελαῖος, armentalis [*est haec *Scaligeri* sententia.]; vel ab *ago* factum est *agulum*, ut a *cingo cingulum*, deinde *agolum*, mutato *u* in *o*. *F.*]

ĂGŌN, ōnis, m. ἀγὼν, -ῶνος, Graeca vox certamen significans, sed sine bello, et ludorum causa institutum, in quo inducebantur homines, qui vel cursu, vel lucta, vel alia quapiam dote corporis certarent, victoresque praemiis afficerentur: quales fuerunt apud Graecos Olympii et Pythii agones, et apud Latinos ludi Capitolini, Albanique, et alii, ad Graecorum imitationem invecti. *Plin. ep.* 4, 22. Gymnicus agon apud Viennenses ex cujusdam testamento celebrabatur. Et *ib.* Non esse restituendum Viennensibus agona. Et *ib.* Placuit agona tolli, qui mores Viennensium infecerat, ut noster hic omnium. ¶ *Agon musicus*, de quo *Suet. Ner.* 22. et 23., dictus est, in quo committebantur citharoedi, tibicines, aut etiam poetae. [*De agone musico et gymnico disputat, locis Graecorum scriptorum allatis, *Manut.* ad *Cic. Fam.* 7, 1. *argum.*] ¶ [*Agon Capitolinus* institutus fuit a Domitiano Aug. ann. U. C. 839., a Chr. n. 86. Fortasse hujus agonis dies vagus et incertus erat, quem ideo *conceptivum* rite appellaveris. Celebratum fuisse constat usque ad ann. a Chr. n. 238., imperantibus Balbino et Maximo Augg.; quinquennalis vero dictus est, quia quarto quoque anno completo, et quinto redeunte renovabatur; quod arguitur ex *Censorin. de Die nat.* 18. Capitolinorum agonum primus a Domitiano institutus fuit, duodecimo ejus et Ser. Cornelii Dolabellae consulatu. Itaque hoc nunc anno (nempe 238. *p. Chr. n.*) qui celebratus est agon, undequadragesimus numeratur. *Suet. Dom.* 4. Instituit et quinquennale certamen Capitolino Jovi triplex, musicum, equestre, gymnicum. Certabant et prosa oratione Graece Latineque, ac praeter citharoedos chorocitharistae quoque, et psilocitharistae: in stadio vero cursu etiam virgines. Plura de hoc *Agone* videsis apud *Morcell.* in *Giornale Bibliot. T.* 1. p. 180. et 339. *F.*] ¶ *Nunc demum agon est*, proverbium, quo significatur necessitas ingruens experiendi, et agendi, νῦν γάρ ἐστι ἀγών. *Suet. Ner.* 45. Statuae ejus a vertice currus appositus est cum inscriptione Graeca, Nunc demum agona esse; et, Traheret tandem. ¶ Agones olim dicebant montes. *Paul.* ex *Festo* in *Agonium:* scil. quia initio ludi in montibus fiebant. ¶ [*Volunt etiam agones esse i. q. victimas, ii, qui sequuntur *Scal.* ad *Fest.*; nam pro agonei victimae in *Isid. gl.* emendant agones. Scribendum autem est *Agoniae*, quod v.]

ĂGŌNĀLĬĂ, lium, vel liorum, libus, n. plur. 3. festa apud Romanos quotannis celebrari solita V. Id. Januar. in honorem Jani, ut habetur apud *Ov. Fast.* 1, 317., item XII. K. Jun., (*Ov. Fast.* 5, 721.)

et III. Id. Decembr., eratque is dies nefastus mane. Rationem nominis alii aliam tradunt, vel quod *Agonius* olim dictus sit Janus, quod praesit rebus agendis; vel quia minister mactaturus hostiam interrogabat sacrorum praesidem illis verbis, *Agone?* vel quia ipsae hostiae mactatae dictae sunt olim *Agoniae;* vel demum quia pecudes mactandae non veniant, sed *agantur.* Lege *Ovid. loc.* prius *cit., Senec. Controv.* 2, 11. *ad fin.* et *Fest.* in *Agonium.* ℙ De ratione genitivi V. quae dicemus in SATURNALIA.

ĀGONĀLIS, le, adj. ad Agonalia pertinens. *Varr. L. L.* 5, 3. Dies Agonales, per quos rex in regia arietem immolat: dicti ab Agone? eo quod interrogatur a principe civitatis, et princeps gregis immolatur. *Ov. Fast.* 1, 318. Janus Agonali luce piandus erit.

ĀGONENSIS porta, *porta Salaria*, una ex portis Urbis Romae, quae et Collina, et Quirinalis dicitur. Ita dicta est, quod per eam ad Quirinalem collem ibatur, qui olim *Agonus* dictus est teste *Festo*, vel quia fortasse circa ea loca Agonalia celebrabantur. *Festus* in *Agonium.* ℙ *Agonenses* Salii dicti sunt ii, qui in Quirinali monte sacrarium habuerunt, a rege Hostilio instituti. Iidem et Collini appellati sunt. Memorantur a *Varr. L. L.* 5, 3.

ĀGONĬĀ, ae, f. hostia, quae in sacrificiis adhibetur: ab agendo ita dicta. *Festus.* ℙ [**Vulg. Luc.* 22, 44. et factus in agonia, Gr. καὶ γενόμενος ἐν ἀγωνίᾳ, quod significat summam perturbationem et consilii inopiam. *Bail. Auct.*]

ĀGONĬĀ, orum, n. plur. eadem quae Agonalia, prisco vocabulo; item pecudes, quae mactantur in eorum sacris. *Ov. Fast.* 5, 721. Ad Janum redeat, qui quaerit, Agonia quid sint. ℙ *Id. Fast.* 1, 331. Et pecus antiquus dicebat Agonia sermo. ℙ In singulari numero *Festus:* Agonium dies appellabatur, quo rex (*sacrificulus*) hostiam immolabat.

ĀGONISTA, ae, m. ἀγωνιστής, certator, vel certaminis praeses. Vox Graeca ab ἀγωνίζω, certo. *August. serm.* 343. *fin.*

ĀGONISTARCHĂ, ae, m. ἀγωνιστάρχης, agonum, seu certaminum praefectus, cui parebant ii, qui in agonibus sese exercebant. *Inscr.* ap. *Grut.* 38, 5. M. Aurelius M. Aug. lib. Apollonius agonistarcha Commodianus.

ĀGONISTĬCUS, a, um, adj. ad agona, seu certamen pertinens. *Tertull. Coron. mil.* 13. Nunquid et agonisticae causae disputabuntur, quas etc.

ĀGONIS, olim dictus est mons Quirinalis. *Fest.* in *Agonium.*

ĀGONĬUM, ii. V. AGONIA.

ĀGONĬUS, ii, m. Deus praeses rebus agendis, cui Agonalia dicata erant. *Fest.* in *Agonium.*

*AGONIZO, 1. ἀγωνίζω, certo. *Vulg. Sirac.* 4, 27. pro justitia agonizare.

ĀGONOTHĒSĬĂ, ae, f. ἀγωνοθεσία, agonis, seu certaminis designatio: estque munus agonothetae. *Impp. Gratian., Valentin.* et *Theod. Cod. Theod.* 12, 1, 109. Nec cogi ad agonothesiam volumus invitos. ℙ Legitur etiam apud *Ulp. Dig.* 10, 2, 20., sed Graece: est enim Graeca vox, ab ἀγών, certamen, et τίθημι, pono.

ĀGONŎTHĔTĂ et Āgŏnŏthĕtēs, ae, m. ἀγωνοθέτης, praeses agonum, seu certaminum. Is purpura indutus, curruque per circum vectus, honoratiore loco sedebat, certatores admittebat, victoribus praemia dividebat. Hinc nonnunquam ab ipsis Romanis imperatoribus hoc munus peractum est. *Spartian. Hadrian.* 13. Multa in Athenienses contulit, et pro agonotheta resedit. *Tertull. ad Martyr.* 3. Bonum agonem subituræ estis, in quo agonothetes Deus vivus est. Adde *Arcad. Dig.* 50, 4, 18. §. 17. *a med.* et *Inscr.* ap. *Grut.* 499, 6. et aliam ap. *Murat.* 626, 1.

ĀGONŎTHĔTĬCUS, a, um, adj. ἀγωνοθετικός, ad agonem pertinens. *Agonothetici fundi*, et *Agonotheticae possessiones*, de quibus mentio fit in *cod.* 11, 61, 14. et *ib.* 69, 5., dicuntur, qui agonum seu certaminum sumptibus deputati erant.

*AGORACRITUS, i, Phidiae in arte sculpendi discipulus. *Plin.* 36, 5, 4. *n.* 3.

ĀGORĀNŎMUS, i, m. ἀγορανόμος, magistratus apud Graecos, qui foro rerum venalium praeerat: habebatque circa annonam idem munus, quod aedilis apud Romanos. *Pl. Capt.* 4, 2, 43. Edictiones aedilicias hic habet quidem: mirumque adeo est, ni hunc fecere sibi Aetoli agoranomum. [**id. Curc.* 2, 3, 6.]

*AGRA, ae, oppidum Aeolidis. *Plin.* 6, 28, 32.

*AGRAE, arum, oppidum Arcadiae. *Plin.* 4, 6, 10.

*AGRAEI, orum, populus Graeciae, *Liv.* 33, 18. qui etiam AGRIANES appellantur, *ib.* 32, 34. ℙ Populus in Arabia deserta. *Plin.* 6, 28, 32. (*Edit. Elz.* habet *Agrei.*)

AGRĀGANTĪNUS, a, um, adj. ut *Agragantinus fons* ap. *Plin.* 35, 15, 51. *h. e.* qui ex eo monte oritur, qui *Agragas*, seu *Acragas* appellatur, estque in Siciliae ora australi, ubi nunc oppidum *Agrigentum:* de quo *Virg. A.* 3, 703. Arduus inde Agragas ostentat maxima longe Moenia magnanimum quondam generator equorum. ℙ *Agragantini*, orum, sunt ejus oppidi incolae. *Plin.* 35, 9, 36. *n.* 2. Zeuxis Alcmenam Agragantinis donavit. ℙ *Agragantinus* idem est atque *Agrigentinus*, quam vocem videsis infra.

AGRĀLIS, le, adj. agrarius. *Frontin. de Colon. prope fin.* Testimonia sive vocabula agralia.

AGRAMMĂTOS, i, m. ἀγράμματος, qui litteras penitus nescit. *Vitruv.* 1, 1. Non enim debet, nec potest esse architectus grammaticus, uti fuit Aristarchus, sed non agrammatos.

AGRĀRIS, ris, m. agricola, homo agrarius. *Aur. Vict. Ep.* 41. Agraribus sane, ac rusticantibus, quia ab eo genere ortus, altusque erat, satis utilis. Ita legi in plerisque MSS. et in quibusdam etiam edit. optimis codicib. testatur *Gruter.* cum aliis multis.

AGRĀRĬUS, a, um, adj. ἄγροικος, ad agros pertinens. *Cic. Att.* 1, 19. Agraria lex, *h. e.* de dividendis plebi agris publicis, (nunquam, inquit *Liv.* 2, 41. sine maximis motibus rerum agitata. Coepit autem ferri circa annum U. C. 268.) *Id. Off.* 2, 22. Agrariam rem tentare, *h. e.* niti, ut lex agraria perferatur. *Ulp. Dig.* 43, 8, 2. Agraria via, *h. e.* quae est in agris, vel in agros ducit. *Liv.* 27, 21. Triumvir agrarius, *h. e.* qui agro dividendo, et assignando colonis praeest. *Aur. Vict. Ep.* 40. Galerius ortus parentibus agrariis. ℙ [*Agrariae stationes*, et absolute *agrariae* dicebantur praesidia militum, quae in castellis et aggeribus publicis explorandi causa constituebantur; sic dictae, ut distinguerentur a castrensibus stationibus. *Ammian.* 14, 3. Quia Mesopotamiae tractus omnes crebro inquietari sueti, praetenturis, et stationibus servabantur agrariis. *Veg. Mil.* 1, 3. Si longior expeditio emergit, in agrariis plurimum detinendi sunt tirones, procul que habendi a civitatis illecebris. *Auct. de Re mil.* in *Notit. Dignit. Imper.* Quas quidem munitiones possessorum distributa sollicitudo sine publico sumptu constituat, vigiliis in his et agrariis exercendis. *F.*] ℙ Leges agrarias latas a C. Caesare et Nerva Impp. de non movendis loco terminis agrorum privatorum, memorat *Callistr. Dig. l.* 47. *t.* 21. qui *De termino moto* inscribitur, *l.* 3. ℙ *Agrarii*, orum, dicuntur a *Cic.*, qui agros cupiunt, et agrariam legem, ut perferatur, enixe et seditiose student, *Catil.* 4, 2. Gracchus, qui agrarios concitare conatus est. *Id. Phil.* 7, 6. Sollicitabit rursus agrarios. [**Sic* etiam *Liv.* 3, 1. agrarii se in spem legis erexerant, i. e. qui cupide divisionem agrorum expetebant.]

AGRĀTĬCUM, i, n. quod persolvitur nomine redituum ex agris. *Imppp. Valentin., Valens* et *Gratian. Cod. Theod.* 7, 20, 11. Nihilque illis, qui messium tempus adsolent aucupari, agratici nomine deferatur.

*AGRAVONITAE, arum, Illyriae populus. *Liv.* 46, 26.

AGREDŪLĂ. V. ACREDULA.

[**AGRESTĪNUS*, a, um, adj. in agro nascens, idem q. agrestis. *Commodian. Instruct.* 67, 7. Inter agrestina benefactis lilia sitis. ℙ Est etiam cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 627, 5. Placidiena L. F. Agrestina. *F.*]

AGRESTIS, e, adj. ἄγροικος, χωρικός, qui ex agris est, vel ad agros, et rus pertinet, rusticus. *Tibull.* 2, 5, 28. Falx agrestis. *Virg. A.* 7, 111. Poma agrestia. *Colum* 8, 8. Semina agrestia. Et *Plin.* 8, 21, 30. Tauri silvestres majores agrestibus. *Nep. Pelop.* 2. Vestitu agresti, quo minore suspicione facerent iter. *Plin.* 37, 3, 11. *n.* 2. Agrestes feminae monilium vice succina gestantes. *Cic. Att.* 2, 16. *extr.* Te in Arpinati videbimus, et hospitio agresti accipiemus, quoniam maritimum hoc contempsisti. *Sen. Agam.* 733. Alumnus agrestis, *h. e.* Aegisthus, quia in agris a capris nutritus fuit. [**Lucr.* 5, 1397. Musa.] ℙ Substantive *agrestes, ium*, sunt homines rustici, qui in agris degunt. *Cic. Mur.* 29. Non est haec oratio habenda aut cum imperita multitudine, aut in aliquo conventu agrestium. *Virg. A.* 9, 11. collectos armat agrestes. *Tibull.* 1, 1, 39. Fictilia antiquus primum sibi fecit agrestis Pocula. ℙ Translate *agrestis* ponitur pro rudi, inculto, duro, quales esse solent agrestes homines. *Cic. Senect.* 14. Dominus agrestis, et furiosus. *Id. Or.* 1, 25. Sunt quidam vultu, motuque corporis vasti, atque agrestes. Et 8. Fera agrestisque vita. [**Sall. Cat.* 6, 1. Aborigines, genus hominum agreste.] *Id. Or.* 2, 11. Rustica vox et agrestis. [**Quint.* 9, 4, 56. ἄῤῥυθμον, quod est inscitum et agreste.] *Id. Or.* 2, 3.] Rhetorici libri, quos tu agrestes putas. *Id. Tusc.* 5, 27. Quae barbaria India vastior, aut agrestior? in ea tamen gente etc. *Id. Leg.* 1, 14. *extr.* Non modo docti, verum etiam agrestes erubescunt. *Cic. Or.* 3. Agrestiores Musae dicuntur Jurisprudentia, et ceterae artes, quae non comprehenduntur humanitatis nomine, nec elegantiae quidquam aut suavitatis habent. ℙ Ferinus. *Ov. Met.* 9, 96. vultus Achelous agrestes, Et lacerum cornu mediis caput abdidit undis. *Propert.* 2, 24, 13. *de Io.* agrestem detraxit ab ore figuram Juppiter. ℙ [Comp. *Agrestior* Sup. *Agrestissimus* ap. *Cassiod. ep.* 7, 4. Rhaetias sic appellatas judicamus, quando contra feras et agrestissimas gentes, veluti quaedam plagarum obstacula disponuntur. *F.*]

AGRESTĬUS, adv. comparativ. *Spart. Hadrian.* 3. Cum orationem imperatoris in senatu agrestius pronuncians risus esset.

[AGRĔUS, ei, m. ἀγρεύς, venationi praefectus. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Fabrett. p.* 88. *n.* 165. Sex. Aufustius Agreus. *F.*]

*AGRĬANES, um, m. plur. 3. populi Paeoniae. *Liv.* 33, 18. Iidem ab *eod.* 32, 34. dicti sunt Agraei. *Bail. Auct.*

[AGRĬCĒ, ēs, f. 1. ἀγρίκη, agrestis, quae in agris vivit. Cognomen muliebre Romanum. *Inscr.* ap. *Mur.* 1412, 1. D. M. Valeriae Agrices Sex. Valerius Zosimus. *F.*]

*AGRICIOR, oris, adj. compar. *Auct. Itin. Alex. M.* 62. sed ferventius obvians, re provisa, plerosque Alexander dissicit, nec obsequi consilio sinit, adeo torrenti turbine et alacritate, uti Darius ipse, exemplo hostis et pudore agricior etc. Ita cod. Videtur *Majo* esse hellenissimus pro ἀγροικότερος. *Bailey* in *Auct.* putat, si quid mutandum sit, scribi posse *agroicior.* Videant alii. cf. ABROICUS.

AGRĬCŎLĂ, ae, m. γεωργός, ex *ager* et *colo*, cultor agri. Est autem nomen generale. Nam agricolarum alii aratores sunt, alii vinitores, nonnulli arboratores, multi etiam pastores. Neque eos solum complectitur, qui in agris degunt, sed quicumque agrorum cultura, rusticaque exercitatione delectantur. *Cic. Rosc. Am.* 16. Qui suos liberos agricolas assiduos esse cupiunt. *Id. Dejot.* 9. Dejotarus diligentissimus agricola. [**Flor.* 1, 11, 13. Quinctius — triumphalis agricola.] ℙ [*Agricola* fuit etiam cognomen Cn. Julii, soceri Taciti historici, qui ejus vitam scripsit. *F.* ex *B. A.*] ℙ *Dii agricolae*, qui agrorum culturae praesunt, Ceres, Bacchus, Fauni, et similes. *Tibull.* 2, 1, 36. Redditur agricolis gratia Coelitibus. ℙ *Agricolum* pro *agricolarum* dixit *Lucr.* 4, 587. Et genus agricolum late sentiscere etc.

AGRĬCŎLĀRIS, e, adj. ad agricolas spectans. *Pallad. Insition.* 3. Bis septem parvos, opus agricolare, libellos.

AGRĬCŎLĀTĬO, onis, f. agricultura. *Colum.* 1, 9. Agricolatio frugalitatem requirit. Adde in *proem.* 1, 1. et 4, 1. et alibi. ℙ Etiam *Ciceroni* tribuitur a quibusdam. *Senect.* 16. Qui se agricolatione oblectabant. Verum alii plerique rectius leg. *agri cultione*, vel *agricultione.*

AGRĬCŎLĀTOR, oris, m. agri cultor. Legitur apud *Plin.* 1., ubi dicitur summatim inesse libro decimo octavo *natura frugum et cerealium, ac studia agricolatoris.* Sed *Harduin.* aliter edidit ex MSS.

AGRĬCŎLOR, aris, atus sum, dep. 1. γεωπονέω, agrum colere. *Capitol. Albin.* 11. *ad fin.* Agricolandi peritissimus, ita ut etiam georgica scripserit.

AGRĬCULTĬO, onis, f. agricultura. *Cic. Verr.* 2, 3, 97. Quid est enim Sicilia, si ei agricultionem sustuleris? Adde *Senect.* 16. quem locum *Nonius* quoque affert 8, 40., sed divisim *agri cultio* legit: quod et alii tum eo, tum priore loco faciunt.

AGRĬCULTOR, oris, m., qui agrum colit. *Liv.* 26, 35. Servos agricultores rempublicam abduxisse. *Paul. Dig.* 22, 3, 25. §. 1. Si is, qui indebitum queritur, sit miles, vel agricultor, et forensium rerum expers. ℙ Legitur et divisim *agri cultor.*

AGRĬCULTŪRĂ, ae, f. agrorum cultura, γεωργία. *Cic. Off.* 1, 42. Omnium rerum ex quibus aliquid acquiritur, nihil est agricultura melius. *Caes. B. G.* 6, 22. Agriculturae studere. ℙ Revera duae voces sunt, quae usu in unam coaluerunt: sed saepe tamen divisim legitur apud scriptores *agri cultura.*

AGRĬFŎLĬUM. V. AQUIFOLIUS.

AGRĬGENTĪNUS, a, um, adj. ad Agrigentum pertinens. *Lucr.* 1, 716. Quorum Agrigentinus cum primis Empedocles est. *Plin.* 31, 7, 41. Agrigentinus sal. ℙ *Agrigentini*, orum, sunt ejus oppidi incolae. *Cic. Verr.* 2, 2, 50.

AGRĬGENTUM, i, n. urbs Siciliae, in ora Australi ad ostia Agragantis fluvii, Graece Acragas dicta a monte, cui imposita est. Ab hac urbe Empedocles philosophus, et Phalaris tyrannorum saevissimus originem duxerunt. *Plin.* 3, 8, 14. Oppidum Acragas, quod Agrigentum nostri dixere.

AGRĬMENSOR, oris, m. γεωμέτρης, agrorum metator, decempedator. *Ammian.* 19, 11. Cum Innocentio quodam agrimensore. *Cassiod. Var.* 3. 52. Agrimensorem peritissimum adhibere. ℙ Potest etiam divisim scribi *agri mensor.*

*AGRIMENSORIUS, a, um, adj. ad agrimensorem pertinens, ut *Glossae agrimensoriae*, quas ed. *Rigalt. Bail. Auct.*

AGRĬMENSŪRĂ, ae, f. γεωμετρία, ars metiendi agros. *Innoc. de Cas. litter.* p. 223. *Goes.* Secundum artificium agrimensurae.

AGRĬMŌNĬĂ, ae, f. [Eupatorium cannabinum *Linn. F. Odermennig.*] herbae genus, caule lignoso, nigricante, hirsuto, cubitali, foliis quinquefolii aut cannabis, per ambitum incisis quinquepartito,

nigris, plumosis. Eadem *eupatoria* etiam dicitur, quia a Mithridate Eupatore inventa traditur. *Cels.* 5, 27. *n.* 10. Centaurion, vel agrimonia, vel trixago. Adde *Plin.* 25, 6, 29.

*AGRINAE, arum, nomen corruptum, quod legitur ap. *Cic. P's.* 37. ex oppidis Agrinarum et Dolopum. cf. *Orell.*

AGRIODOS, ontis, m. ap. *Ov. Met.* 3, 224. nomen est canis venatici, ductum ab ἄγριος, ferus, et ὀδούς, dens.

*AGRIOFRAGULA, ae (*wilde Erdbeere*) ut nonnulli legi volunt *Petron.* 56. cf. AEROPHAGIA et ACREOPHAGIA.

AGRION Graeci appellant genus quoddam raphani silvestris ab ἄγριος, ferus, silvester, (*Meerrettig*) *Plin.* 19, 5, 26. Raphani genus silvestre Graeci agrion vocant — nostri armoraciam. *Veg. Veterin.* 3, 59. Semen agrii. [*h. l. putatur esse i. q. peucedanum, (*Saufenchel.*)]

*AGRIOPAS, ae, graecus scriptor, qui historiam victorum Olympicorum conscripsit. *Plin.* 8, 22, 34. ℙ Alium commemorat *Plin.* 7, 56. qui plura instrumenta invenisse dicitur.

*AGRIOPE, es, Agenoris conjux, Cadmi mater. *Hygin.* 178, 179.

AGRĬŎPHĂGI, orum, m. pl. populi extremae Aethiopiae versus occidentem, pantherarum et leonum carnibus maxime viventes; unde et nomen habent, nempe ab ἄγριος, ferus, et φάγω, comedo. *Plin.* 6, 30, 35.

AGRĬŎPHYLLON, i, n. ἀγριοφύλλον, herba eadem quae peucedanum. *Appul. Herb.* 95.

AGRIPĔTA, ae, m. agri petitor, *h. e.* qui legem poscit agrariam, nimirum ut agro publico diviso portio aliqua sibi assignetur, et generatim, qui alienas possessiones invadit. *Cic. Att.* 15, 29. Agripetas ejectos a Buthrotiis. [*ib.* 16, 1.] *Id. N. D.* 1, 26. Quod in eam insulam pater ejus agripeta venerat.

AGRIPPA, ae, m. ὁ ἐπὶ πόδας γεννηθείς, qui nascendo pedes prius exserit. *Plin.* 7, 8, 6. In pedes procedere nascentem contra naturam est: quo argumento eos appellavere agrippas, ut aegre partos: qualiter M. Agrippam ferunt genitum, unico prope felicitatis exemplo ad hunc modum genitis. ℙ [*Serv.* ad *Virg. A.* 8, 682., et *Gell.* 16, 6. eadem fere habent: at Agrippa Graeca vox est, ut legitur apud *Vet. Theocr. Scholiast.*, ex ἄγρα, praeda, et ἵππος, [*de quo cf. intpp. ad *Hor. Od.* 1, 6.] V. *Salm. Cast. Plinian. P.* 1. p. 31. et *Suidam* in voce. *F.*] ℙ *Agrippae* Romanorum multi appellati sunt, ut M. Vipsanius Agrippa, [Agrippa Menenius etc. — Alius rex Judaeae. *Tac. A.* 12, 23.]

*AGRIPPENSIS, se, adj. ad Agrippam pertinens, ut Agrippenses incolae urbis Agrippae in Bithynia. *Plin.* 5, 32, 43. *Bail. Auct.*

AGRIPPIANA Septa fuerunt Romae in nona regione Urbis, videnturque fuisse ornamenta campi Agrippae, quem tamen alii in alia regione locant. *Lamprid. Alex. Sev.* 26. Basilicam Alexandrinam instituerat inter campum Martium, et Septa Agrippiana.

AGRIPPĪNA, ae, f. Ἀγριππίνη, M. Agrippae filia, neptis Augusti, uxor Germanici, mater Caligulae. ℙ Alia fuit Agrippina Germanici, et Agrippinae superioris filia, uxor Cn. Domitii Aenobarbi, mater Neronis imp. *Plin.* 7, 8, 6. ℙ Ab hac Neronis matre denominata est Ubiorum metropolis, *Colonia;* eo enim Agrippina veteranorum coloniam deduci voluit, ut urbem, in qua nata erat, splendidiorem redderet, et potentiam suam etiam sociis nationibus ostentaret, ut *Tac. A.* 12, 27. scribit. *Aurel. Vict. Caes.* 33. Accensis militibus per seditionem, Agrippinae occiditur.

AGRIPPĪNENSIS, se, adj. ad Agrippinam pertinens, ut *Agrippinensis Colonia* ap. *Tac. H.* 56., de qua in voce praeced. ℙ *Agrippinenses, ium,* sunt ejus coloniae homines antea Ubii dicti. *Tac. Germ.* 28.

[AGRIPPĪNIANUS, a, um, ad Agrippinam pertinens. *Inscr. Nomentana in Giornale Arcad. T.* 2. p. 206. M. Livio Eroti vestiario de horreis Agrippinianis. Claudia T. F. Moschis viro carissimo. Horrea Agrippinae memorat *P. Victor* in VIII. Regione U. R. Hic vestiarius vestes vendebat prope horrea hujusmodi, quemadmodum ap. *Grut.* 617, 6. P. Fannius Apollonophanes de vico Tusco vestiarius. *F.*]

AGRIUS, ii, m. filius Parthaonis Martis filii, pater Thersitae et Lycopei. Hic cum Oeneum fratrem, patrem Dejanirae, regem Aetoliae, orbum liberis vidisset, regno expulit: quamquam et ipse postea a Diomede expulsus est, Oeneo restituto. *Ov. Her.* 9, 153. Heu devota domus! solio sedet Agrius alto: Oenea desertum nuda senecta premit. *Id. Pont.* 3. 9, 9. Sic forsitan Agrius olim Thersiten facie dixerit esse bona.

AGRIUS, a, um, adj. ἄγριος, Graece significat ferum, agrestem. Hinc ap. *Plin.* 31, 10, 46. *agrium nitrum* est species nitri vilioris, et terra mixti.

AGROICUS, ἄγροικος. V. ABROICUS.

*AGROSPI, Aethiopiae oppidum ad Nilum. *Plin.* 5, 30, 35.

AGROSTIS, is, f. ἄγρωστις, species herbae, foliis parvis calami similibus, atque virgultis per terram serpentibus geniculosis, radice geniculata, dulci, et quae glutinandis vulneribus utilis est. Latini *gramen* vocant. A quibusdam putatur esse *dente canino* (*Hundszahn*) apud Italos. Ideo autem Graeco nomine *agrostis* dicitur, quia ubique in agris, et ruri nascitur. *Appul. Herb.* 77.

AGROSUS, a, um, adjectivum est ab *agro* deductum, quod affertur a *Varr. L. L.* 4, 1. *sub fin.*, et videtur locupletem significare, id est, qui multos agros possidet.

AGRYPNIA, ae, f. insomnia, vigilia, ἀγρυπνία: ab *α* privativa, et ὕπνος, somnus, additis per pleonasmum litteris γρ. *Capell.* 2. p. 27. Ancilla, cui Agrypnia vocabulum est.

[AGRYPNUS, i, m. ἄγρυπνος, insomnis. Nomen servile Romanum. *Inscr.* ap. *Mur.* 886, 1. Agrypnus Caesaris Augusti (sc. servus) Maecenatianus a statuis. *F.*]

AGUMENTUM, i, n. in sacrificiis est, inquit *Varr. L. L.* 4, 22. *sub fin.* quod ex immolata hostia desectum in jecore imponendo agendi causa. Videtur autem esse illud idem, quod *augmen* dicitur ab *Arnob.* 7. p. 230., et inter liba, vel farcimina in sacrificiis adhiberi solita, refertur. Sane apud *Varr.* leg. *augmentum,* ut sit ab *augeo,* quod est verbum sacrorum: et pro *agendi causa,* reponunt *augendi causa.* Nam et *Arnob. loc. cit.* p. 231. hoc sensu augmentum usurpat.

AGUNCŬLA, lae, f. imaguncula. Legit hanc vocem *Pareus in Lex. Plaut.* ap. *Suet. Ner.* 56. et ap. *Cic. Att.* 6, 1. *ad fin.*, sed ap. *Suet.* legendum *icuncula*, ap. *Cic.* vero *planguncula.*

*AGUNTUM, i, oppidum Norici in finibus Rhaetiae. vulgo *Junichen*, aliis *Doblach*, in comitatu Tirolis. *Plin.* 3, 24, 27. Apud *Paul. Diac.* in *Langob.* etiam scribitur Aguntus.

ĀGYIEUS, i, Ἀγυιεύς, (vox trisyllaba) epithethum Apollinis, ab ἀγυιά, vicus urbis, vel via urbis, quia vicis et viis is Deus praeerat, et in iis a Graecis colebatur, ut *Macr. Sat.* 1, 9. testatur. Solebant enim columnas erigere in viis, pro foribus domorum, fastigiatas in acumen desinentes, et Apollini dicatas. *Hor. Od.* 4, 6, 27. Dauniae defende decuse, Camnae, Levis Agyieu. ἀγυιεῦ.

ĀGYLLA, ae, f. Ἄγυλλα, urbs Tusciae, alias Caere vocata, et Agyllina a nomine conditoris, quem *Virg. A.* 8, 479. ex Lydia venisse ostendit nunc *Cervetere*, apud Alsium urbem excisam, juxta oram maris Tyrrheni. *Plinius* tamen a Pelasgis conditam fuisse innuit 3, 5, 8.

ĀGYLLEUS, i, m. (vox trisyllaba) Ἀγυλλεύς, luctator Cleonaeus, staturae praegrandis, nec minor Hercule, palaestra tamen a Tydeo victus. *Stat. Th.* 1, 836. Levat ardua contra Membra Cleonaeae stirpis jactator Agylleus, Herculea non mole minor. *Id. Th.* 10, 259. Insuper Herculeum sibi jungit Agyllea vates. *Herculeum* vocat, vel quia Herculis filius fuit, vel quia vires Herculeis paene aequales in lucta habuit.

ĀGYLLĪNUS, a, um, adj. ad Agyllam pertinens, ut *Agyllina urbs*, hoc est Agylla ap. *Virg. A.* 8, 479. ℙ *Agyllini, orum,* incolae urbis Agyllae. *Virg. A.* 12, 281. Troes, Agyllinique et pictis Arcades armis.

ĀGYRĪNENSIS, se, adj. ad Agyrium pertinens. *Cic. Verr.* 2, 3, 8. Agyrinensis ager. ℙ *Agyrinenses, ium,* sunt Agyrii incolae. *Id. ib.* 28.

[ĀGYRĪNUS, a, um, adj. id. qu. Agyrinensis. *Sil.* 14. 206. Agyrina manus. ℙ *Agyrini, orum,* sunt Agyrii incolae. *Plin.* 3, 8, 18. *F.*]

ĀGYRIUM, ii, n. Ἀγύριον, oppidum Siciliae antiquissimum, patria Diodori Siculi, distans ab Enna 12. mill. pass. Aetnam versus. *Cic. Verr.* 2, 3, 28. ℙ Legitur et *Argyrium.*

[ĀGYRTES, ae, m. parricida quidam, qui in nuptiis Persei occisus fuit. *Ov. Met.* 5, 147. regisque Thoactis Armiger, et caeso genitore infamis Agyrtes. ℙ Alius Agyrtes occiditur in pugna ap. *Stat. Th.* 9, 287. *F.*]

AH

AH (pro qua MSS. libri non pauci A exhibent) per apocopen ab *Aha*, teste *Prisc.* 4. p. 570. interjectio est variis affectibus exprimendis apta. Interdum enim est dolentis, αἴ αἴ. *Virg. Ecl.* 1, 15. Spem gregis, ah! silice in nuda connixa reliquit. *Ter. Heaut.* 5, 1, 61. Ah, nescis quam doleam. Interdum indignantis, et increpantis. *Id. Andr.* 3, 1, 12. Ah, vix tandem sensi stolidus. *Id. Ad.* 4, 7, 6. Ah stulte. *Id. Andr.* 5, 1, 9. Ah rogitas? ℙ Item solantis, et bonum animum habere jubentis. *Id. Eun.* 5, 2, 50. Emoriar, si non hanc uxorem duxero. *Th.* Tamen si pater. *Ch.* quid? ah volet, certo scio. ℙ Item dehortantis. *Ter. Andr.* 5, 6, 2, 27. Ah, ne saevi tantopere. Et 5, 6, 8. Ah, desine. ℙ Interdum etiam ridentis, et gaudentis. *Pl. Curc.* 1, 2, 39. *An.* Male tibi Di faciant. *Pa.* dic isti. *An.* ah. *Pa.* quid est? ecquid lubet? *An.* lubet. ℙ Servit etiam contradictioni. *Cic. Or.* 2, 70. Ah P. C. non ego mihi illum iniquum ejero, verum omnibus. *Ter. Hec.* 5, 1, 17. Meum receptas filium ad te Pamphilum. *Ba.* ah. *La.* sine dicam. [*Bentl.* ad *Lucan.* 5, 615. nonnisi in re morali huic interjectioni locum esse contendit.] ℙ Cum accusativo. *Catull.* 21, 10. Nunc ipsum id doleo, quod esurire, Ah me, me, puer, et sitire discet. οἴ μοί, μοί. [*Recentiores edd. habent: ah meus puer.] ℙ Scribitur et *a* sine aspiratione, ut dictum est, quod docet etiam *Prisc. sub fin. l.* 15., ubi scribit *a* et praepositionem esse, et interjectionem, et nomen. Etiam *Pierius* ap. *Virg. Ecl.* 1, 15., 2, 69. et 3, 47. addito etiam testimonio *Probi Grammatici*, in Mediceo, et Romano codice *a* sine aspiratione se legisse testatur.

AHA, interjectio, idem fere quod *ah*, sed non tam frequentis usus. Increpantis, aut renuentis. *Pl. Truc.* 4, 4, 36. Aha, tace. *Id. Rud.* 2, 4, 6. Aha, nimium familiariter me attrectas. *Id. Bacch.* 1, 1, 54. Manum da, et sequere. *Pi.* aha, minime. ℙ Ridentis, aut mirantis. *Id. Bach.* 4, 7, 11. Aha, Bellerophontem jam tuus me fecit filius.

AHAHE. V. AHU.

[AHALA, ae, f. vetustiori orthographia pro *ala.* Cognomen gentis Serviliae in ejus nummis apud *Morell. Tab.* 1. *n.* 1. *F.* *cf. *Spanhem. Diss.* 10. Tom. II. p. 53. Ita etiam Fasti Capitolini.]

*AHARNA, ae, Etruriae oppidum. *Liv.* 10, 25.

ĀHĒNĀTOR pro *aeneator* legitur ap. *Ammian.* 16, 12. Dato ahenatorum accentu solemniter signo. Sed legendum AENEATORUM. V. AENEATOR.

ĀHĒNĔUS, a, um, adj. χάλκεος, id. q. *aeneus*, soluto diphthongo, et *h* aspiratione inserta ad hiatum vitandum. Vox poetica. *Hor. Ep.* 2, 1, 248. Nec magis expressi vultus per ahena signa, quam per vatis opus mores animique virorum. ℙ Translate ponitur pro forti, firmo, indissolubili. *Hor. Od.* 3, 9, 18. Diductosque jugo cogit aheneo. *Id. Ep.* 1, 1, 60. Hic murus aheneus esto, Nil conscire sibi etc. *Ov. Met.* 1, 125. Tertia post illas successit ahenea proles, *h. e. aetas aenea.* V. AETAS ℙ In his, et aliis exemplis etiam *aeneus* scriptum legitur. V. AENEUS.

ĀHĒNĬPES, vel Aenĭpes, edis, adj. aheneos pedes habens, aeripes, χαλκόπους. *Ov. Her.* 6, 32. Narrat ahenipedes Martis arasse boves. Est qui legit *Narrat et aeripedes:* alii *Narrat aeripedes, h. e. veloces instar aeris,* ἀελλόποδας: alii denique *Rettulit aeripedes. Heinsius* priorem lectionem retinet. *Prudent. adv. Symm.* 1, 351. Cruribus aenipedum, si fas est credere, equorum.

ĀHĒNŎBARBUS. V. AENOBARBUS.

ĀHĒNUM, i, n. χαλκεῖον, vas ex aere, in quo aqua calefit ad lavandum, vel ad alios usus: et differt a *cababo*, qui proprie est vas ad carnes elixandas, et ad pulmentarium coquendum, ut docent *Paul. Dig.* 33, 7, 18. et *Serv.* ad illud *A.* 1, 217. *Litore ahena locant alii.* Hoc tamen discrimen non est perpetuum. Nam *ahenum* usurpatur etiam de vase ad cibos coquendos. *Juv.* 15, 81. totum corrosis ossibus edit Victrix turba, nec ardenti decoxit aheno. Adde *Ov. Met.* 6, 645. ℙ Saepe usurpatur de vase, in quo coquuntur colores ad tingendas lanas, et praesertim purpura. Hinc varia habet epitheta ex iis locis, in quibus purpura magno fuit in pretio. *Ov. Fast.* 3, 822. Hanc (*Pallada*) cole, velleribus quisquis ahena paras. *Martial.* 14, 133. Non est lana mihi mendax, nec mutor aheno: Sic placeant Tyriae, me mea tinxit ovis. *Id.* 10, 16. Quidquid Agenoreo Tyros improba cogit aheno. *Claud. Rapt.* 2, 95. quae vellera tantum Ditibus Assyrii spuma fucantur aheni. *Sen. Herc. Oet.* 663. Sidonium ahenum. *Stat. Silv.* 1, 2, 151. Tyrium. *Sil.* 16, 177. Gaetulum. His et aliis similibus poetarum locis intelligitur purpura. ℙ Scribitur et *aenum* sine aspiratione. V. AENEUS.

ĀHĒNUS, a, um, adj. χάλκεος, idem quod *aeneus*, et *aëneus*: de cujus significatione V. supra suo loco. Sed vox est fere poetica. *Lucr.* 1, 316. Signa ahena. *Virg. A.* 9, 165. Crateres aheni. ℙ *Falces ahenae* post ferri inventionem in opprobrium versae sunt, ut loquitur *Lucr.* 5, 1293., quia tantummodo usum habuerunt in secandis herbis ad veneficia. *Virg. A.* 4, 513. Falcibus et messae ad Lunam quaeruntur ahenis Pubentes herbae. *Ov. Met.* 7, 226. placita partim radice revellit; Partim succidit curvamine falcis ahenae. *Virg. A.* 2, 470. Pyrrhus Exsultat telis, et luce coruscus ahena, *h. e.* splendore armorum. ℙ Ponitur pro duro, forti, munito. *Hor. Od.* 1, 35, 18. Clavos trabales, et cuneos manu Gestans ahena. ℙ Item translate pro duro, inexorabili. *Stat. Th.* 3, 380. ahena precando Flectere corda paro. ℙ Scribitur et *aenus* sine aspiratione.

AHEU. V. AHU.

ĀHŌRUS, vel Aorus, ἄωρος, Graece dicitur, qui immatura morte praeventus est: ab *α* privativa, et ὥρα, tempus. Utitur *Tertull. Anim.* 57. ubi et *biaeothanatos* legitur, quae vox itidem Graeca est βιαιοθάνατος, et significat eum, qui violenta morte perit: a βίαιος, violentus, et θάνατος, mors.

AHU, vel aheu, vel ahahe, ἰού, interjectio index animi perturbati. *Ter. Eun.* 5, 2, 60. Ahu, tace obsecro. *Alii leg.* Au, *alii* Ah. [*Au praeferendum.]

AI

AI, *αἴ*, Gr. interjectio est dolentis, et lamentantis, *Ov. Met.* 10, 215. his litteris inscriptum fuisse ait florem, qui ex sanguine Hyacinthi pueri, ictu disci occisi, natus est, quibus dolor Phoebi amantis declarabatur. Alii hoc ipsum de flore Ajacis narrant. Versus *Ovidii* sunt: Nec satis hoc Phoebo est. (is enim fuit auctor honoris) Ipse suos gemitus foliis inscribit, et ai ai Flos habet inscriptum, funestaque littera ducta est. *Colum.* 10, 174. Et male damnati moesto qui sanguine surgunt Aeacii flores. *Ovidii* locus ad Hyacinthum refertur, *Columellae* ad Ajacem: sed hic vult *Heins.* legi *Aeacidae.*

AJAX, ācis, m. *Αἴας*, duorum fortissimorum Graecorum nomen fuit, quorum alter a patre Telamone *Telamonius* cognominatus, proximam ab Achille fortitudinis laudem obtinuit in Graecorum exercitu: alter rex Locrensium ab Oilei patris sui nomine *Oileus* dictus est. Ajax Telamonius contendit cum Ulysse de armis Achillis, quibus Ulyssi assignatis, ob indignationem in furorem versus suo se ense interfecit. Ejus cruor in florem hyacinthum mutatus fingitur. *Ov. Met.* 13, 390. Nec quisquam Ajacem possit superare, nisi Ajax. ¶ Alter Ajax, cum Cassandram captivam post Trojae excidium in templo Palladis temerario ausu vitiasset, ab ipsa Pallade ictus est fulmine, et cum sua navi exustus, tota insuper Graecorum classe disjecta. *Virg. A.* 1, 45. Unius ob noxam, et furias Ajacis Oilei. ¶ Ajax inscripta erat tragoedia ab Augusto inchoata de Ajace Telamonio: quam cum, non succedente stilo, abolevisset (quod fiebat impacta scriptis spongia) interrogantibus amicis *Quidnam Ajax ageret*, facete respondit: *Ajacem suum spongiae incubuisse. Suet. Aug.* 85. ¶ Jocus est M. Antonii oratoris apud *Cic. Or.* 2, 66., qui Sex. Titio dicenti, se esse Cassandram, multos, inquit, possum tuos Ajaces Oileos nominare. ¶ Ajax cognominatus fuit etiam unus ex regis Antiochi elephantis. *Plin.* 8, 5, 5. Antiocho vadum fluminis experienti renuit Ajax, alioquin dux agminis semper.

AJENS, entis, particip. verbi *ajo. Appul. Met.* 5. p. 178, 34. Sic ajens vasculum tradidit. ¶ Pro *eo*, quod vulgo dicitur *affirmativus. Cic. Top.* 11. Negantia contraria ajentibus.

AJENTĬA, ae, f. *Capell.* 4. p. 115. et 119. Ajentia opponitur negationi.

AĬGLEUCOS, *ἀείγλευκος*, vinum dulce, et quod musti naturam non amisit, cum nunquam ferbuerit: ab *ἀεί*, semper, et *γλεῦκος*, mustum. *Plin.* 14, 9, 11. Medium inter dulcia, vinumque est, quod Graeci aigleucos vocant, *h. e.* semper mustum. Id evenit cura, quoniam fervere prohibetur: sic appellant musti in vina transitum. *Cato R. R.* 120. et *Colum.* 12, 29. eadem fere docent.

AIN'. V. AJO.

*AĪNUS, *Ἀείνους*, unus ex aeonibus Valentini ap. *Tertull. adv. Val.* 8.

AJO, is, n. 3. *φημί*, idem quod loquor, dico. Est autem verbum defectivum, cujus usitatiora tempora et personae subjectis exemplis monstrantur. *Pl. Capt.* 1, 1, 3. Scio absurde dictum hoc, derisores dicere: at ego ajo recte. *Hor. Sat.* 2, 7, 57. Non sum moechus, ais. *Ter. Andr.* 5, 4, 4. Nisi quid pater ait aliud. *Id. ib.* 2, 1, 21. Hodie uxorem ducis? *Pa.* aiunt. *Hor. Sat.* 1, 9, 12. o te, Bollane, cerebri Felicem, ajebam tacitus. *Diomed.* 1. p. 371. agnoscit *ajebamus. Pl. Men.* 3, 3, 9. Te surripuisse, ajebas. *Id. Capt.* 3, 5, 18. Ita vosmet ajebatis. *Sall. Cat.* 49. Tarquinium a Cicerone immissum ajebant. *Cic. Verr.* 2, 1, 18. Debere eum ajebat, etc. [*Ait plerumque dixerunt veteres in oratione obliqua; contra *inquit* in or. directa. cf. quos laudat *Herz.* ad *Sall. Cat.* 48, 3.] ¶ *Ajunt, ut ajunt, quomodo ajunt*, usurpantur cum proverbium aliquod refertur. *Ter. Andr.* 4, 5, 10. Ut quimus, ajunt, quando ut volumus, non licet. *Cic. Or.* 2, 57. Docebo sus, ut ajunt, oratorem eum, etc. *Id. Pison.* 28. Claudus, quomodo ajunt, pilam, etc. v. *Burm.* ad *Anth. Lat.* 1. p. 437. ad *Prop.* 2, 13, 35. Etiam *quod ajunt* reperitur, ap. *Propert.* l. l. quem usum ibi defendit *Burm. Jahn.*] ¶ *Ait* pro edicit, ut *ait lex, ait praetor*, est formula juris. *Ulp. Dig.* 24, 3, 64. Dabit autem, ut ait lex Julia, quod ad eum pervenit. *Id. Dig.* 49, 14, 16. Ait Divus Trajanus: quicumque professus fuerit, etc. *Id. Dig.* 24, 1, 32. Ait oratio, fas esse eum, etc. ¶ Saepe ponitur pro affirmare, et opponitur *nego. Cic. Off.* 3, 23. Diogenes ait, Antipater negat. *Id. Fin.* 2, 22. Quasi ego id curem, quid ille ajat, aut neget. *Pl. Rud.* 2, 4, 14. Vel tu mihi ajas, vel neges. *Appul. Apolog.* Ajant Deos abnuere. ¶ *Ain'*, ais ne? *Pl. Amph.* 1, 1, 188. Ain' vero? *So.* ajo enimvero. Et 2, 2, 167. Ain' heri nos advenisse huc? *Al.* ajo. ¶ *Ain' tu? ain' tandem? ain' vero?* sunt percontantis cum admiratione. *Pl. Asin.* 3, 3, 133. Impetrasti. *Ar.* ain' vero? *Le.* certe inquam. *Cic. Att.* 12, 6. Ain' tu? verum hoc fuit? sine me? *Id. Fam.* 9, 21. Ain' tandem? insanire tibi videris, quod imitere verborum meorum, ut scribis, fulmina? [*Cic. Top.* 1, 15, 23. ain tandem? interpellantis est cum admiratione, quae simulat se non credere ea, quae ab altero praeter exspectationem dicuntur. *Beier.* Alios hujus generis locos collegit *Manut.* ad *Cic. Fam.* 9, 21. *init.*] Et cum plurali numero. *Liv.* 10, 25. Ain' tandem? inquit, num castra vallata non habetis? ¶ Sunt praeterea hujus verbi aliae quaedam personae, ac tempora minus usitata. Nam *ajerunt* dixit *Tertull. Fuga in persecut.* 6. *ad fin.* Infinitum *ajēre* pro affirmare legitur apud *Augustin. Trinit.* 9, 10. Imperativum *ai* usurpavit *Naevius* apud *Priscian.* 10. p. 906. Et *Pl. Truc. a.* 5. *v.* 49. Id ai, amabo et *aibant* pro *ajebant* dixit *Accius ib.* Ad haec praeteritum, *ai, aisti, ait* affert *Probus Grammat. p.* 1482., et *aitis* secundam pluralem praesentis *Alcuin. p.* 2118., sed neuter exempla affert Latini scriptoris: quamquam *aisti* legitur apud *Augustin. ep.* 54. *a med.* et *ep.* 174. ¶ Praeterea *ait* tertia persona praeteriti probari posse videtur illo *Ov. Her.* 11, 49. Nec tenui vocem, Quid, ait, tua crimina prodis? Oraque clamantis conscia pressit anus. Et *Virg. A.* 2, 153. Sustulit exutas vinclis ad sidera palmas..... Testor numen, ait, etc. Sed in his, et similibus aliis, in quibus *ait* cum alio verbo praeteriti temporis jungitur, non est necesse ipsum quoque esse praeteritum. ¶ Participium *ajens* vide supra suo loco. ¶ Olim *aiio, aiis, aiit* scribebant, atque ita factitatum a *Cicerone* docet *Quint.* 1, 4. (*al.* 5.), sed tum consuetudo, tum poetarum licentia (ut prima syllaba corripi posset) alterum *i* extrivit.

AĪTHALĒS, herba eadem, quae aizoon (Hauswurz): ab *ἀεί* semper, et *θάλλω*, vireo. *Appul. Herb.* 123.

AJŪGĂ. V. ABIGA.

AJUS, ji, m. Deus quidam apud Romanos. Cum Romae in Nova via, silentio noctis, audita esset vox humana major, quae magistratibus nunciari jubebat, Gallos adventare, eaque eventu postea comprobata fuisset, Romani ei Deo templum eodem loco erexerunt, ut ait *Varr.* apud *Gell.* 16, 17., eumque, quia quis esset ignorabatur, *Ajum Locutium, et Ajum Loquentem* appellaverunt. *Cic. Div.* 2, 32. Ajus iste Loquens, quando eum nemo norat, ajebat et loquebatur, et ex eo nomen invenit: posteaquam et sedem, et aram, et nomen invenit, obmutuit. *Liv.* 5, 50. Jussumque templum in Nova via Ajo Locutio fieri. Ita legitur in plerisque opt. editionib. In aliquib. *Ajo* omittitur: in aliis *Allocutio* habetur. Est qui leg. *Ajo Locuto.*

AJŪTOR, aris, dep. 1. adjuto. *Pacuv.* apud *Non.* 2, 41. Ajutamini, et defendite.

AĬZOON, oi, n. *ἀείζωον*, genus herbae alio nomine sedum, ita dictum, quod semper vireat: *ἀεί*, semper, et *ζωός*, vivus. *Plin.* 25, 13, 102. ubi duo ejus genera facit, majus, quod et amerimnon, et ambrosiam, et sedum magnum, et oculum, et digitellum appellant (sempervivum tectorum *Linn.*): et minusculum, quod et erithales vocant, etc. (sedum acre *Linn.*)

AL

AL. *Ausonius in Technopaegn. Grammaticomastix:* Dic quid significent catalecta Maronis? in his al Celtarum posuit, sequitur non lucidius tau. Et quod germano mixtum male letiferum min? *Scalig. in comment. ad Catal. Virg.* has ambages ita explicat. *al* inquit positum esse pro *allium; tau* pro *taurus; min* pro *minium.* Nam *Virgilius* in quodam carmine in Tullium Cimbrum rhetorem, quod affertur a *Quint.* 8, 3, 28. eum Cimbrum reprehendit, quod declamando male verba pronunciaret, et *al* pro *allium* diceret, *tau* pro *taurus*, et *min* pro *minium*, perperam decurtans verba more gentis suae. Ejus carminis versus est, ut quidem *Scalig.* emendat: *Tau Gallicum, min ipsum, et al ei illisit.* Al. leg. *et al male illisit.* Alii aliter. V. *Scalig. loc. cit.* et [*Spalding.* ad *Quint. loc. cit.*, ubi variantes omnes hujus loci lectiones colligit. V. etiam *Turneb. l.* 23. *c.* 30. *F.*]

ĀLĂ, ae, f. *πτερὸν*, membrum illud, quo aves volant: vox contracta ex antiquo *axilla*, ut *Cic. Or.* 45. docet. [At rectius fortasse, deducendo ab *ἄλω, volvo, volvendo circumago. F.* *Innumerabiles notationes recenset *Voss.* in *Etym.*, certe non pejores hac novissima *Furl.*] *Id. Divin.* 2, 26. Galli plausu premunt alas. *Ov. Met.* 8, 201. Librare corpus in alas. Et 216. Movere alas. *Virg. A.* 3, 228. quatere. *Martial.* 13, 70. explicare. Et *Plin.* 10, 38, 54. expandere. *Virg. A.* 4, 252. Niti alis. [*Ov. Met.* 8, 818. de Fame: geminis amplectitur alis (sacrilegum); ubi nonn. libri: *ulnis*, quod glossam sapit. Eadem varietas *ib.* 11, 63. Saepe Diis fictitiis alae tribuuntur; cf. *Burm.* ad priorem locum et ad 8, 13.] ¶ A similitudine *ala* dicitur pars concava sub brachio hominis, qua humero annectitur, quia in ea pili, tamquam pennae, nascuntur, *μασχάλη:* quo loco, quia sudor colligi solet, teter aliquando odor fit. *Hor. Epod.* 12, 5. Polypus, an gravis hirsutis cubet hircus in alis. *Plin.* 24, 19, 120. Alarum graveolentiam decoctum foeni emendat. *Id.* 21, 20, 83. Halitus oris et alarum vitia. *Id.* 35, 15, 52. Virus alarum et sudores. ¶ In illo *Liv.* 30, 34. Ala deinde et umbonibus pulsantes, in summotos gradu illato, etc. *ala* sumitur pro toto brachio, vel humero, quo Romani impellebant hostes. [*Cf. *Id.* 9, 41. scutis magis, quam gladiis geritur res, Umbonibus incussaque ala sternuntur hostes; ubi cf. *Lips. Isid. orig. lib.* 11. ala, inquit, summi humeri pars posterior, quem l. laudat *Stroth.*] ¶ In animalibus etiam ala dicitur sinus inferior, qua priora crura armis adhaerent. *Plin.* 11, 40, 95. Elephas tantum sub armis duas (mammas habet) nec in pectore, sed citra in alis occultas. *Id.* 9, 51, 74. de ranis. Ranae superveniunt, prioribus pedibus alas feminae mare apprehendente, posterioribus clunes. ¶ In arboribus *ala* dicitur pars earum cava, qua rami stipiti adhaerent: sic in herbis ala est cavum illud inter caulem, et ramulum, unde nova proles enascitur. *Plin.* 16, 7, 10. de robore. Gignunt alae ramorum ejus pilulas, corpore, non pediculo adhaerentes. *Id.* 25, 5, 18. de parthenio herba. Geniculis densis, alarum cavis multis, semine in geniculis dependente. *Id.* 22, 18, 21. de chamaeleone. Viscum gignit album sub alis foliorum, *h. e.* qua parte folia adhaerent ramis. Adde 27, 9, 47. ubi de dipsaco. ¶ Scribit *Serv.* ad *G.* 1, 75. a quibusdam *alas* dici etiam calamos lupinorum, ut Aelius: *Alae ex lupino, surculi sine foliis.* Cato in Originib. Alae ex lupino, etc. Varronem tamen *de L. L.* alam culmum fabae dicere. Sed haec ut vera sint, vetustate certe obsoleverunt. ¶ Translate *alas velorum* dixit *Virg. A.* 3, 520. quia velis tanquam alis naves procedunt. [*Hoc modo absolute non dici posse *alas* pro *velis* monet *Burm* contra *Heins.* ad *Ov. Trist.* 1, 1, 91.] Eadem ratione dicuntur de remis navium. *Prop.* 4, 6, 47. classis centenis remiget alis. Contra *remi* de alis avium. *Ov. Met.* 5, 558. super fluctus alarum insistere remis. V. REMIGIUM. ¶ Praeterea poetice tribuuntur alae iis rebus, quae velocissime moventur. *Virg. A.* 5, 319. et fulminis ocior alis. [Multa hujus generis collegit *Victor. VV. LL.* XXVI, 13. *Beier.*] ¶ In aedificiis alae dicuntur structurae ad latera aedium, dextra et sinistra protensae, ut columnarum ordines, vel porticus: quas Graeci quoque *πτερὰ*, et *πτέρυγας* appellant. *Vitruv.* 4, 7. et 6, 4. ¶ In re militari *alae* dicuntur, ut definit *Cincius* ap. *Gell.* 16, 4., *ordines* seu turmae *equitum* in antiquo ordine aciei Romanae: *quod circum legiones dextra sinistraque, tanquam alae in avium corporibus, locabantur*, tutandi nimirum peditis causa. Gr. *εἶλαι*, et *ἶλαι.* Neque tamen soli equites *alae* dicebantur, sed etiam pedites, ut pluribus ostendit *Lipsius l.* 2. *de milit. Rom. Dial.* 7. Utrique autem intelligendi sunt socii, aut auxiliares milites; neque enim Romani milites in alas disponebantur. [*Recte dubitare videtur *Bremi* ad *Suet. Tib.* 30. an necesse sit, ubique intelligere *alam* de sociorum militibus, alamque latiori sensu pro *equitatu* in universum dici putat illo et *Aug.* 33. tribunatus legionum et praefectura alarum. Apud *Liv.* 42, 58. equitum sacrae alae putantur esse, quae regis corpus tuentur. Etiam de aliorum populorum equite dicitur, *Nep. Eum.* 1. praefuit alterae equitum alae (apud Macedones). Plura de h. v. congesserunt *Manut.* ad *Cic. Fam.* 2, 17. *fin. Schelius* ad *Hyginum*, quibus adde *Ernest.* ad *Tac. A.* 4, 73. — Abusus est h. v. *P. Latro decl. in Cat.* 5. nec alae muliebres ab eo coetu religioso ac nocturno prorsus abfuisse indicatae sunt, ubi *Cort.* alae dictae esse videntur pro: *sociae, auxiliares;* quod haud improbabile est nisi mavis simpliciter intelligere pro *turba, agmina.*] Qui toti alae praeerat, *praefectus alae* appellabatur, et *decuriones alarum* qui triginta duos equites regebant, et affirmat *Veget. Mil.* 2, 14. Milites cujusque alae quingenti ferme erant, ut colligitur ex *Liv.* 10, 29., aliquoties tamen mille erant, et ala tunc *milliaria* appellabatur. *Inscr.* ap. *Grut.* 482, 4, 5, 7. et 8., *Liv.* 37, 40. *Id.* 31, 21. Dextera ala (in alas divisum socialem exercitum habebat) in prima acie locata est. *Cic. Off.* 2, 13. Cum te Pompejus alae alteri praefecisset. ¶ Hujusmodi alae equitum peditumve multis oppidis nomen dedere, vel iis, in quae praesidii causa missae sunt, vel iis, unde eligebantur, vel denique iis, quorum agro donabantur post emerita stipendia. Hujusmodi sunt *Ala Flaviana, Ala nova*, etc. de quibus V. Geographos. ¶ Extra rem militarem *alas* dixit *Virg.* equites venantes circa nemus dispositos in modum alarum militarium, ad cingenda circum loca, ne ferae evadant, *A.* 4, 121. Dum trepidant alae, saltusque indagine cingunt. [*Melius *Servio* interpretantur recentiores edd. de pinnis funiculo illigatis, quibus terrentur cervi et in retia aguntur. Cf. *Heyn.* ¶ Confunduntur in mss. *ala* et *ulna;* v. nos supra; — et *aura*, *Ov. Trist.* 1, 1, 91. *alae* et *irae*, *Bentl.* ad *Lucan.* 2, 93.]

*ALA NOVA, oppidum Pannoniae superioris. *Antonin. Itin.*

ĀLĂBANDĂ, ae, f. et Alabanda, orum, n. plur. urbs Cariae olim opulentissima, et deliciis affluens, *Ἀλάβανδα, ἡ*, et *Ἀλάβανδα, τά*, condita ab Alabando Caris filio, qui pro Deo habitus est, ut *Cic. N. D.* 3, 15. et 19. narrat. *Plin.* 5, 29, 29.

Alabanda libera, quae conventum eum cognominavit. *Juven.* 3, 70 Hic Andro, ille Samo, hic Trallibus, aut Alabandis, etc.

ÀLABANDENSIS, se, adj. Alabandenses, ium, Ἀλαβανδεῖς, sunt Alabandarum incolae. *Cic. N. D.* 3, 19. Alabandenses quidem sanctius Alabandum colunt. [**Cic. Fam.* 13, 56. in antiquioribus edd. gr. forma legebatur: *Alabandeis. Schütz.* vulgatam restituit: *Alabandenses.*]

*ALABANDÈNUS, a, um, adj. ad Alabandam pertinens, id. qu. Alabandensis. *Liv.* 45, 25. Mylassenses, Alabandenosque circa Orthosiam acie vicerunt. *Bail. Auct.*

ÀLÀBANDEUS, ĕos et ĕi, m. Ἀλαβανδεύς, vox quadrisyllaba, Alabandicus, ut Hierocles Alabandeus. *Cic. Brut.* 95. Adde *Vitruv.* 7, 5.

ÀLÀBANDI, orum, m. plur. iidem qui Alabandenses. *Cic. N. D.* 3, 15. Multos habent ex hominibus Deos, Alabandum Alabandi, etc.

ÀLÀBANDICUS, a, um, adj. ad Alabandam pertinens, Ἀλαβανδιακός. *Plin.* 37, 7, 25. Carbunculi Alabandici, *h. e.* qui nascuntur quidem in Orthosia caute, sed Alabandae perficiuntur. *Id.* 19, 9, 56. Cannabis Alabandica optima plagarum praecipue usibus. *Gratius Cyneg.* 46. At pauper rigui custos Alabandicus horti Cannabias nutrit silvas. *Plin.* 21, 4, 10. Alabandica rosa.

ÀLÀBANDĪNA, gemma est ab Alabanda oppido appellata, colore carchedonii, sed rariore. *Isid. Orig.* 16, 13.

ÀLÀBANDUS, i, m. Ἀλάβανδος, Deus Alabandorum. V. ALABANDA. ℙ Adjective. *Vitruv.* 3, 1. *sub fin.* Hermogenes Alabandus.

[ALABANENSES, ium, m. plur. populus, seu incolae cujusdam urbis in Hispania Tarraconensi, fortasse ab urbe, quae *Alabana* vocabatur. *Plin.* 3, 3, 4. *Harduin.* putat nomen trahere ab urbe *Alaba*, quae a *Ptolomaeo* memoratur; sed, si ita esset, ejus incolae Alabenses non Alabanenses vocarentur. *F.*]

ÀLÀBARCHES. V. ARABARCHES.

ÀLÀBASTER. V. ALABASTRUM.

ÀLÀBASTRĪTĒS, ae, m. ἀλαβαστρίτης, marmoris genus candidi coloris, quod etiam *onychites*, vel *onyx* dicitur, quia humani unguis candorem refert. Sic autem dictus est, quia ex eo maxime alabastra, *h. e.* vasa unguentaria fiebant. *Plin.* 36, 8, 12. Hunc (*onychem*) aliqui lapidem alabastriten vocant, quoniam optime servare incorrupta dicitur. ℙ Est etiam gemma, ita dicta, quod circa Alabastron, quae Aegypti urbs est, plurima nascitur, candore interstincto variis coloribus, teste *Plin.* 37, 10, 54.

ÀLÀBASTRUM, i, n. et Alabaster, i, m. ἀλάβαστρον, et ἀλάβαστρος, genus pyxidis unguentariae pyro similis, hoc est longitudine fastigiata in pleniorem orbem desinens, vel etiam forma turbinata, sine ansulis, ut colligitur ex *Plin.* 9, 35, 56., unde et nomen traxit: ab *α* privativa, et λαβή, ansa. Hujusmodi vasorum materia erat ex onyche marmore, quod ad unguenta servanda maxime idoneum est, et inde *alabastrites lapis* est appellatus. *Plin.* 13, 2, 3. Unguenta optime servantur in alabastris. *Cic. fragm.* ap. *Non.* 15, 17. Quibus etiam alabaster unguenti putere videatur. *Martial.* 11, 9. Quod Cosmi redolent alabastra, focique Deorum. ℙ Ipsa quoque hujus vasis figura *alabaster* dicitur. *Plin.* 21, 4, 10. *de rosa.* Germinat primo inclusa granoso cortice: quo mox intumescente, et in virides alabastros fastigato, paulatim rubescens dehiscit, ac sese pandit. ℙ [Hujus nominis est urbs Aegypti inter Cynopolin et Antinoopolin. *Plin.* 37, 8, 32. Topazion circa Thebaidis Alabastrum oppidum nascitur. [**Id.* 5, 9, 11. Ab iis oppida Mercurii, Alabastron, Canum et Herculis; quo loco genitivus esse videtur; nam sic laudat etiam *Ptol.*: Ἀλαβαστρῶν πόλις.] ℙ *Jablonsk. Opuscul. T.* 1. p. 21. putat *alabastrum* esse vocem Aegyptiam, et significare *lapidem candidum pretiosum. F.*]

ÀLÀBASTRUS, i, m. Ἀλάβαστρος, fluvius Aeolidis, qui ex Ida monte profluens per Troadem regionem decurrit. *Plin.* 5, 30, 32.

ÀLÀBĒTĀ, ae, m. genus piscis in Nilo, quem vel mustelam, vel lampetram esse, vel similem his, quidam suspicantur. *Plin.* 5, 9, 10.

*ALABUS, i, vel Alabis, is, vel Alabon, onis, Siciliae fluvius. Cf. *Hesych. Sil.* 14, 288. habet Alabis. *B. A.*

ÀLĂCER, cris, cre, *et hic, et haec* alacris, *et hoc* alacre, adj. πρόθυμος, erectus, promptus, paratus, gestiens, hilaris: ab ἄδακρυς, *h. e.* sine lacrimis, laetus: vel quasi non lacer, sed intentus sensibus universis: vel quasi *alis acer*, festinus, velox. Prima notatio est *Donati* ad *Ter. Eun.* 2, 3, 13., reliqua afferuntur ab *Ascon.* in *Verr.* 1, 2, 6. Differt a *laeto*, nam *laetus* est qui gaudet, et gaudium etiam vultu ostendit: at *alacer* est is, cui omnes sensus in loco quisque suo vegeti sunt et intenti: quae sunt verba *Asconii ibid.*, qua re paratiores sumus ad agendum. *Cic. Mur.* 24. Videbant Catilinam alacrem atque laetum. *Id. Coel.* 28. An timebant, ne tot unum, valentes imbecillum, alacres perterritum superare non possent? *Caes. B. G.* 3, 19. Ad bella suscipienda Gallorum alacer et promptus est animus. *Nep. Paus.* 2. Alacrior ad rem gerendam factus. *Auct. ad Herenn.* 2, 30. Alacrior ad maleficia. *Cic. Fam.* 5, 12. *ad fin.* Alacrem animo esse. [**Ibique Manut. Id. Inv.* 1, 53. multos alacres exspectare, i. e. erectos, cupidos.] Et pro erecto, prompto, sine laetitia. *Stat. Theb.* 1, 425. Sic alacres odio, nullaque cupidine laudis Accensi incurrunt. Adde *Ter. Eun.* 2, 3, 12. quid es tristis, quidve es alacris? [**i. e.* commotus, incitatus, *Ruhnken.* interprete; nam ut alii interpretantur, *laetus*, id loci sensus respuit.] ℙ Ponitur etiam simpliciter pro levi, celeri, agili. *Sall. fr.* ap. *Veget. Milit.* 1, 9. *extr.* Cum alacribus saltu, cum velocibus cursu certabat. ℙ Item pro laeto. *Virg. A.* 6, 685. Isque ubi tendentem adversum per gramina vidit Aenean, alacris palmas utrasque tetendit. *Tac. Ann.* 11, 17. Alacre vulgus. *Nazar. Paneg. ad Constantin.* 1. Alacris ac beata devotio. [**Interdum gaudio* additur. *Phaedr.* 2, 5, 21. ille adsilit, donationis alacer certae gaudio; ubi similia collegit *Burm.* Hinc voluptas ipsa alacris dicitur, ut quidem nunc legitur *Virg. Ecl.* 5, 58. Ergo alacris silvas et cetera rura voluptas — tenet. Noster, ut olim legebatur, conjungit alacres silvas i. e. laetas.] ℙ Translate dicitur etiam de animalibus. *Cic. Div.* 1, 33. Equum alacrem laetus aspexit. *Auct.* ad *Herenn.* 2, 19. Feras bestias videmus alacres et erectas vadere, ut alteri bestiae noceant. Et de rebus inanimis. *Claudian. Eutrop.* 2, 280. Alacres enses, *h. e.* promptos paratosque ad caedendum. ℙ *Alacre* more adverbii pro alacriter. *In supposit. Amph. Plaut. scena quae incipit, Dii vostram fidem* 41. Compellemus alacre. [**Superlativus non reperitur.*]

[ÀLÀCHROĒS, um, m. plur. populi Africae, juxta aras Philaenorum, qui etiam Lotophagi appellantur. *Plin.* 5, 4, 4. ℙ *Halachroes* forte rectius scripseris, sunt enim ex ἅλς, mare, et χρώς, color, *h. e.* marini coloris. *Bail. Auct.*

ÀLĂCRĬTĀS, atis, f. προθυμία, animi et corporis vigor atque ardor ad agendum. *Cic. Att.* 2, 7. Mira sum alacritate ad litigandum. [**Tac. Agr.* 35. finem orationis ingens alacritas consecuta est statimque ad arma discursum.] *Id. Phil.* 4, 1. Afferre alicui summam alacritatem reipublicae defendendae. *Id. Att.* 16, 3. Addere alicui alacritatem scribendi. *Id. N. D.* 2, 63. Canum alacritas in venando. ℙ In plurali numero. *Gell.* 19, 12. Vigores quidam mentium, et alacritates. ℙ Sumitur etiam pro laetitia gestiente, et sese foras prodente. *Cic. Tusc.* 4, 16. Cupiditas avide semper aliquid exspectans, et inanis alacritas, id est laetitia gestiens, non multum differunt ab amentia. Et 5, 16. *ad fin.* Vir temperatus, constans, sine metu, sine aegritudine, sine alacritate ulla, sine libidine. In MS. apud *Verburg.* habetur *alacritudine.* Pro *ulla* leg. *Bentlej. futili.* [**Id. Divin.* 2, 26. Galli victores alacritate et laetitia ad canendum excitantur. — Pro leniori quodam gaudio dictum est *Cic. Fam.* 2, 9. qui et summa voluntate et egregia animi alacritate cesserit, i. e. hilaritate.] ℙ Item pro gaudio ex insperato eventu. *Liv.* 2, 10. *a med.* Simul fragor rupti pontis, simul clamor Romanorum alacritate perfecti operis sublatus.

ÀLĂCRĬTER, adv. alacri animo, prompte, cupide, προθύμως. *Ammian.* 14, 2. Militem in certamen alacriter consurgentem revocavere ductores. *Justin.* 1, 6. Repetito alacrius certamine.

ÀLĂCRĬTŪDO. V. ALACRITAS.

ĀLĂGĂBĂLUS. V. ELAGABALUS.

ÀLĂMANNI, vel Alemanni, orum, m. plur. Ἀλαμαννοί, gens antiquissima Germaniae, qui olim inter Rhenum, Danubium, ac Moenum sedes habuere, sed cum strenuissimi bellatores essent, praesertimque ex equo pugnandi peritissimi, fama rerum gestarum, et nomine quoque suo totam Germaniam implevere, quae postea *Alamannia*, seu *Alemannia* dicta est: hodieque Alamannorum vocabulo Germani omnes significantur. *Aurel. Vict. Caes.* 21. Alamannos gentem populosam, ex equo mirifice pugnantem, prope Moenum amnem devicit. *Claud. II. Cons. Stilich.* 17. Haec Alamannorum spoliis, Australibus illa etc. *Sidon.* 5, 375. Romano exierat populato trux Alamannus. ℙ [*Steph. Byz.* Ἀλαμανοί, ἔθνος Γερμανοῖς πρόσχωρον. Alamani, gens Germanis finitima, quae toti Germaniae nomen dedit, quandoquidem nunc de ejus nomine *Alemannia* dicitur. *Serv.* ad *Virg. G.* 4, 271. et *Isid. Or.* 9, 2. falso statuunt a Lemanno flumine eos appellatos fuisse. *Agathias* vero *l.* 1. [**p.* 27. *ed. Bonn.*] ex Asinio Quadrato inquit, esse homines convenas et permixtos, et hoc valere apud eos eorum nomen *Alemanni. Pinedus* ad *Steph.* addit, hoc voc. corruptum esse ex vulgari *alleman-nen*, quod sonat *omnes homines. F.*]

ÀLĂMANNIA, vel Alemannia, ae, f. regio Alamannorum, de qua V. in voce praeced. *Claud. I. Cons. Stilich.* 234. quoties sociare catervas Oravit, jungique tuis Alamannia signis.

ÀLĂMANNĬCUS, vel Alemannicus, a, um, adj. ad Alamannos pertinens. *Ammian.* 27, 2. Tentoria Alamannica diripere. ℙ *Alamannicus* dictus est Antoninus Caracallus ob devictam Alamannorum gentem. *Spartian. Caracall.* 10. Cum Germanici, et Parthici, et Arabici, et Alamannici nomen adscriberet, etc. Ex quibus verbis colligitur *Alamannos* quondam a Germanis fuisse distinctos, qui postea una eademque gens habiti sunt.

ÀLĂMANNUS, vel Alemannus, a, um, adj. ad Alamannos pertinens. *Alamannus* dictus est Gratianus imperator, quod apud Argentariam Galliae oppidum triginta Alamannorum millia in bello exstinxit, ut *Aurel. Vict. Epit.* 47. scribit. *Inscr.* ap. *Grut.* 159, 7. ubi *Alamanus* uno *n* scribitur.

*ALANDER s. Alandrus, i, m. fluvius Phrygiae majoris. *Liv.* 38, 15. Alandri fontes. *ib.* 18. ad Alandrum flumen.

ÀLĀNI, orum, m. plur. Ἀλανοί, populi Sarmatiae Europaeae juxta paludem Maeotidem, ferocissimi olim et bellicosissimi, equestrique maxime pugnae genere gaudentes: ita dicti vel a monte, vel a flumine *Alano*: quorum regionem quidam eam putant esse, quae nunc *Lituania* dicitur [*minime!]: sed nihil tamen certi definire licet, cum de ea re non consentiant Scriptores. *Plin.* 4, 12, 21. inter Scythas collocat. Alii Asiaticos, Europaeos alii fuisse dicunt, alii rectius et in Asia, et in Europa ponunt. V. Geographos. Eos pulcros paene omnes fuisse, et proceros scribit *Ammian.* 31, 2., et vitam egisse in plaustris (quod de *Hamaxobiis* ab aliis dicitur) vagos, nullo certo lare, carne et lacte victitantes, et equini pecoris valde studiosos, nullis matrimoniorum legibus, et humanae caedis cupidissimos, quique detractas hostibus pelles pro phaleris ad equos sternendos uterentur. *Martial.* 7, 29. Nec te Sarmatico transit Alanus equo. *Claud. Rufin.* 1, 312. Massagetes caesamque bibens Maeotida Alanus. *Alii leg.* patriamque bibens Maeotin Alanus. [**Suet. Dom.* 2. Parthiam incursione lacessunt. cf. *Joseph. B. I.* 7, 7, 4.]

[ÀLANNĬCUS et ALANNĪNUS, a, um, adj. Jovis cognomen apud Brixienses, quod a *land*, regio, deducit *Sponius*, ita ut Jovem regionis illius proprie significaret, nisi malis ab Alanis derivatum. *Inscr.* ap. *Spon. Misc.* p. 117. I. O. M. (*Jovi Optimo Maximo*) Alannico M. Nonius Agathonicus V. S. (*votum solvit*). Item alia apud *Murat.* 8, 7. I. O. M. Alannino. *F.*]

ÀLĀNUS, a, um, adj. ad Alanos pertinens. *Claud. B. Get.* 583. Alana gens.

ÀLĂPA, ae, f. ῥάπισμα, ictus manu expansa in maxillam inflictus. Differt a *colapho*, qui fit digitis in pugnum compressis. *Juven.* 8, 192. ridere potest qui Mamercorum alapas. *Mart.* 5, 61. O quam dignus eras alapis, Mariane, Latini etc. Uterque poeta notat morem scenicorum hominum, qui risus movendi causa alapis se mutuo caedebant, capita rasa praebentes, et buccas inflantes, quo sonantiores essent ictus, magisque ridiculi. V. SALAPITTA. *Phaedr.* 5, 3. Ducere gravem alapam alicui. *Sidon ep.* 3, 13. *alaparum procellas* lepide memorat in parasiti descriptione. ℙ Inter alios ritus qui servabantur a dominis servum manumittentibus, unus erat, ut levem ei alapam infligerent. Hinc *Phaedr.* 2, 5. *extr.* Multo majoris alapae mecum veneunt, *h. e.* multo carius libertas a me venditur.

*ALAPATOR, oris, qui aliis alapas impingit. Sed est vox incerta; nam *Gloss. Lat. Gr.* alapator per καυχήτης, quum explicat, alienam ab h. v. interpretationem praebet.

ÀLĂPISTA, ae, m. ludio, qui in scena alapis inflictis acceptisque risum movet. *Arnob.* 7. p. 239. [s. p. 300. *ed. Herald.*] Delectantur stupidorum capitibus rasis, alapistarum sonitu atque plausu. V. SALAPITTA.

*ALAPO, 1. *Gloss. Gr. Lat.* ῥαπίζω, expalmo. Utitur h. v. *Bonavent. Part.* 1. *Stim. Div. Amor.* 13. sustinet alapari.

*ALAPUS, i, m. parasitus propter mercedem alapas ferens, in *Gl. Isid.* V. *Barth. Advers.* 19, 22.

*ÀLĀRICUS, ī, Gothorum rex, qui Romam cepit. *Claud. B. Get.* 431, 492, 546, 623.

ÀLĀRIS, re, adj. id. q. alarius. *Liv.* 10, 40. Cum cohortibus alaribus. Et absolute. *Tac. An.* 15, 10. Alares Pannonii robur equitatus. ℙ [Absolute *alaria* sunt πτερύγια, sive alae vestis croceae quas mulieres inter saltandum adducunt, ne pedes earum impediantur. *Auct. Catal. Virg.* 5, 21. Nec dein movere lumbos in crocotula Prensis videbo alaribus. Ita legit *Scaliger* approbante *Heynio* pro *altaribus. F.*]

ĀLĀRĬUS, a, um, adj. pertinens ad alas militares, de quibus in ALA diximus. Itaque *alarii equites*, *alariae cohortes* sunt id. qu. alae militum: quae in Romano exercitu sociis, aut auxiliaribus constabant. *Caes. B. C.* 1, 73. Cohortes alariae, et legionariae. *Liv.* 40, 40. Alarii equites. Et absolute. *Cic. Fam.* 2, 17. Alarii transpadani. Adde *Caes. B. G.* 1, 51. [*ubi cf. *Herz.* et quos laudat. Maxime vero *Manut.* ad *Cic. Fam.* 2, 17.]

*ALASI, orum, populus Libyae, in finibus Garamantum. *Plin.* 5, 5, 5.

ÀLASTOR, oris, m. 3. unus e quatuor equis currum Plutonis trahentibus, ἀλάστωρ, quae vox

Graece pestem inter alia significat, vel etiam ultorem, punitorem: ab ἀλαστέω, indignor ob mala. Reliquorum nomina sunt Aethon, hoc est ardens, ab αἴθω, uro: Nycteus, hoc est nocturnus, νυκτεύς, a νύξ, κτός, nox: et Orphnaeus, hoc est tenebrosus, ὀρφναῖος ab ὄρφνη, tenebrae: quae omnia Inferorum Deo aptissime conveniunt. Claud. Rapt. 1. in fin. Orphnaeus crudele micans, Aethonque sagitta Ocior, et Stygii sublimis gloria Nycteus Armenti, Ditisque nota signatus Alastor, Stabant ante fores juncti. ¶ Alastor fuit etiam unus ex sociis Sarpedonis Lyciae regis, ad Trojam occisus ab Ulysse, de quo ipse gloriatur apud Ov. Met. 13, 257.

ALATERNUS, i, f. arbuscula, seu frutex folia habens inter ilicem et olivam, ut ait Plin. 16, 26, 45., nullum neque fructum, neque semen ferens, ideoque inter infelices arbores enumerata a Macrob. Sat. 2, 16. Pastum e foliis, ac teneris ramorum cacuminibus gratissimum praebet capris, teste Colum. 7, 6.

ALATOR, oris, m. Serv. ad illud Aen. 4, 121. Dum trepidant alae, saltusque indagine cingunt, alatores esse ait, qui in venando dextra et sinistra feras compellunt clamoribus in plagas incurrere, et alio divertere tentantes prohibent, quibusdam quasi alis saltus cingendo. [*v. ALA.] Isid. Or. 10. in fin. Quatuor sunt venatorum officia: vestigatores, indagatores, alatores et pressores.

ALATUS, a, um, adj. alas habens, πτερωτός, πτερόεις, Virg. A. 4, 259. Ut primum alatis tetigit magalia plantis, de Mercurio loquitur, qui fingitur habere in pedibus alas, h. e. talaria. ¶ Translate ponitur pro veloci. Ov. Fast. 3, 415. Sextus ubi Oceano clivosum scandit Olympum Phoebus, et alatis aethera carpit equis.

ALAUDA, ae, f. κορυδαλὸς, avis parva, apicem in capite gerens ex pennis erectis: ex quo et galerita, et cassita appellata est, quia galeri similem habet verticem capitis; postea Gallico vocabulo alauda, ut scribit Plin. 11, 37, 44. [*Gallicum esse h. v. tradit etiam Marcell. Emp. 39. avis galerita, quae gallice alauda dicitur.] ¶ Haec avis etiam legioni nomen dedit, quam conscripserat Caesar privato sumptu ex Transalpino milite, ut est apud Suet. Caes. 24., quia ejus milites, alaudarum more, omnes in galeis cristas, seu apices insigniores, majoresque gestare consueverant. [*Quintam appellatam fuisse docet Oud. ad h. l.] Cic. Att. 16, 8. Antonium cum legione Alaudarum ad urbem pergere. Id. Phil. 13, 2. Huc accedunt Alaudae ceterique veterani. ¶ [Est etiam cognomen virile Romanum apud Martial. 12, 57. Ancillariolum tua te vocat uxor, et ipsa Lecticariola est: estis, Alauda, pares. F.]

*ALAUNA, ae, oppidum Galliae Celticae s. Lugd. Tab. Peuting. Etiam Britanniae oppidum, Ptol.

ALAUSA, ae, f. 1. vilis quidam piscis in Mosella fluvio maxime proveniens. Auson. Mosell. 127. Stridentesque focis, obsonia plebis, alausas. Alii leg. alosas. Videtur autem esse is, qui ab Italis laccia, aut cheppia appellatur, a Gallis alose, a Rheni accolis Else.

ALAZON, ontis, m. ἀλάζων, jactator, gloriosus: ab α intensivo, et λάζομαι, sumo, quia alazon proprie dicitur, qui multum sibi sumit, et ultra promittit quam vires ferant. [*His meliora docent lex. grr.] Pl. Mil. 2, 1, 8. Alazon Graece huic nomen est Comoediae: id nos Latine Gloriosum dicimus. ¶ [Est etiam fluvius Albaniam ab Iberia disterminans. Plin. 6, 10, 11. ¶ Est insuper cognomen Romanum. Inscr. apud Murat. 1521, 2. Aufidius Alazon. F.]

ALBA, ae, f. margarita, ita dicta a colore. Lamprid. Elagab. 21. Fabam cum electris, et oryzam cum albis exhibens: albas praeterea in vicem piperis, etc. Salmas. ad h. l. affert alia exempla in hanc rem ex Venant. Etiam Suidas ἄλβα, inquit, οἱ μάργαροι.

ALBA, ae, et Alba Longa, f. Ἄλβα, urbs fuit in Latio, ab Ascanio condita, sub monte, qui ab ea Albanus appellatus est, XVI. M. P. a Roma. Vulgatior fama est, ab omine porcae albae ibidem inventae Albam esse dictam, ut ex Varr. R. R. 2, 4. et Virg. A. 8, 43. habetur. [*Sed illud parum est probabile. Melius ii statuere videntur, qui Albam ejusdem originis putantes cum Alpibus eo nomine significari existimant locum editiorem s. montem. v. Voss. Etym. s. v. ALBUS.] Longa vero dicta est, quod in longitudinem aedificata esset. Nunc in ruinis jacet. Illam circumstant castra Albano, Gandolfo et Marino. Virg. A. 8, 48. Ascanius clari condet cognominis Albam. Id. A. 1, 274. regnumque ab sede Lavini Transferet, et longam multa vi muniet Albam. [*Plura de ea narrat Liv. toto primo libro. Vice versa dicebatur, et Longa Alba et Alba longa. Liv. 1, 3.] Enn. ap. Donat. de Barbarism. p. 1772. et ap. Attil. Fortunatian. Olli respondet rex Albai Longai. ¶ Aliae quamplures sunt urbes ita cognominatae, ut Alba Marsorum seu Fucentis, in Marsorum finibus sita ad Fucinum lacum, [*Plin. 3, 12, 17. Eandem in finibus Aequorum ponit Liv. 10, 1. Etiam simpliciter Alba appellatur. Liv. 1. 1. Sil. 8, 509. Cic. Att. 9, 6. Pomp. in Cic. Att. 8. post ep. 12. Etiam Caes. B. C. 1, 15. de hac Alba intelligendus esse videtur.] Alba Pompeja, in Liguria, ad Tanarum fluvium, [*Plin. 3, 5, 7. porro alia Alba in agro Piceno sita erat; Procop. Goth. 2, 7.]; Alba, s. Alba Augusta et Alba Helviorum in Gallia Narbonensi, [*Plin. 3, 4, 5. etiam Alba Helvia dicta, ib. 14, 3, 4. h. Viviers; in eadem provincia aliud erat oppidum ejusdem nominis, quod Ptol. Albiorum fuisse dicit; id putatur h. esse Alps.] Porro Alba Julia, [*antea Apulum, in Dacia sita, nomen accepit a Julia, Caracallae matre; denique Alba in Hispania Tarraconensi, caput Vardulorum; h. Estella; hinc Albanenses, Plin. 3, 3, 4. Eodem auctore 3, 1, 3. Alba cognomen fuit oppidi Urgao in Hispania Baetica. ¶ Postremo fluvius ita appellatus est in Hisp. Tarracon., Blandam inter et Emporias; Plin. 3, 4, 4. (h. fluvius Ter in Catalonia.)] ¶ Alba fuit etiam cognomen Aemilii cujusdam, Verris familiaris. Cic. Verr. 2, 3, 62. [*et rex, qui Albae imperavit. Ov. Met. 14, 612. Id. Fast. 4, 43.]

ALBAMEN, inis, n. et

ALBAMENTUM, ti, n. album, pars alba alicujus rei. Apic. 2, 5. Cum liquamine intestini, et albamine porri. Adde 3, 2. et 4, 3. Ubique autem alii leg. albumen. Id. 5, 3. Albamentum ovi. Id. 6, 9. Cum albamentis ovorum tritis.

ALBANENSIS, se, adj. ad Albam urbem pertinens. Albanenses, ium, sunt populi Hispaniae in Vardulis: quorum urbs Alba et ipsa appellatur. Plin. 3, 3, 4.

ALBANIA, ae, f. regio ad litus maris Caspii, Ἀλβανία, cujus populi Albani appellantur. V. ALBANUS. Plin. 6, 13, 15. Flumina per Albaniam decurrunt in mare, Casius et Albanus. Solin. 15. Rex Albaniae. Gell. 9, 4. In ultima quadam terra, quae Albania dicitur.

[ALBANIACUS, a, um, adject. ad Albaniam pertinens. Inscr. ap. Grut. 745, 9. Valeriae Valerin. Albaniacae femin. mirae fidei. F.]

[ALBANIENSIS, e, adject. ad Albaniam pertinens. Inscr. apud Murat. 1021, 6. Sulpicia Prima Albaniensis. F.]

ALBANUS, a, um, adject. ad Albam pertinens. Liv. 1, 28. Albanus exercitus. ib. Albanus populus. ib. 27. Albana pax, h. e. inita ab Albano populo cum Romanis. ¶ Albanum vinum inter pretiosa enumerat Plin. 14, 2, 4. Ibi enim eugeniae uvae feliciter proveniunt: translatae degenerant. [*Appellantur etiam Albanae nuces, quae vulgo Avellanae dicuntur. V. suo loco. Illam scripturam probat Scalig. et Cerda in notis ad Isid. gloss. p. 330. Ceterum cf. de Albanis et Avellanis Salm. ad h. l. T. 1. p. 602. et Hofmann. Var. Lectt. III. c. 15, 16. Jahn.] ¶ Albana comissatio apud Martial. 12, 48. est epulum, quod Quinquatribus Domitianus in Albano monte praebere solebat. ¶ Albanae columnae, quas memorat Quint. 5, 13, 40. et Suet. Aug. 72. sunt e lapide in Albano monte exciso, qui nunc Italice peperino appellatur, quia, cinerei cum sit coloris, parvulas habet micas veluti piperis interspersas. Albanas etiam lapidicinas refert Vitruv. 2, 7. ¶ Albani, orum sunt Albae incolae. Liv. l. c. Albanorum exercitus. Et c. 29. Egressis urbe Albanis. ¶ Albani etiam dicuntur populi, qui hodie Georgiani, quorum regio ad mare Caspium sita est, ipsumque mare, quod ante eos jacet, Albanum appellatur. Plin. 6, 10, 11. et ib. 13, 15. Ideo autem dicti sunt Albani, eorumque regio Albania, quod albis capillis ibi nascuntur homines, ut scribit Solin. 15. vel ab Albano monte Italiae, quod inde in ea loca ii populi ab Hercule deducti sint, ut Justin. 42, 3. tradit. [*Minime!] ¶ Albanus lacus, nunc lago di Castel Gandolfo, lacus in Albano nemore prope Albam Longam, de quo vaticinium fuit, nunquam potiturum Vejis Romanum, priusquam ejus aqua emissa foret. Liv. 5, 15. ¶ Albanus mons est ille, ad cujus radices Alba Longa sita fuit. Liv. 1, 3., Plin. 3, 5, 9. ¶ Denique Albanus fluvius est Albaniae. Plin. 6, 13, 15. [*Albanum sc. praedium. Cic. Att. 4, 11. 7, 5.]

ALBARIUM, ii, n. κονίαμα, materia alba, et diluta, quae tectorio illinitur ad parietes dealbandos: quae plerumque calx est. Plin. 36, 24, 59. Usus gypsi in albariis. Id. 35, 16, 5. Tectoriorum albaria interpolare.

ALBARIUS, ii, m. qui albarium parietibus inducit, κονιατής, et κονιάτης. Imp. Constantin. Cod. Theod. 13, 4, 2. Architecti, laquearii, albarii, tignarii, etc. Inscr. opt. notae apud Grut. 642, 11. C. Ateio Philadelpho albario, etc.

ALBARIUS, a, um, adj. Albarium opus est idem qu. albarium, hoc est, albus color, plerumque ex calce diluta, qui parietibus inducitur, κονίαμα. Plin. 36, 23, 55. Contra in albario opere, ut macerata calx ceu glutinum haereat. Vitruv. 7, 2. totam albarii operis conficiendi rationem docet. ¶ Albarius tector apud Tertull. Idolol. 8. est idem qui albarius, hoc est qui albarium opus parietibus inducit.

ALBATUS, a, um, part. v. albo, λευχείμων, vestibus albis ornatus, cui contrarium est atratus. Cic. Vat. 13. Cum ipse epuli dominus albatus esset, tu in templum Castoris cum C. Fidulo atrato, ceterisque tuis furiis funestum intulisti. [Adde Hor. Sat. 2, 2, 61. *Graeci dicebant λευκῇ, λαμπρᾷ, καθαρᾷ ἐσθῆτι, v. quos laudat Hdf. ad h. l. et Pers. 2, 41.] ¶ Albata dicta est una ex factionibus ludorum Circensium, quae nempe albis vestibus utebatur. Plin. 8, 42, 65. Excusso e carceribus auriga albato corace occupavere prima. Alii leg. albati equi palmam occupavere. Inscr. apud Grut. 337. Diocles agitator vicit Prasinis CCXVI., Venetis CCV., Albatis LXXXI. F.]

ALBEDO, inis, f. candor, albitudo, λευκότης. Appul. Apolog. Si perniciosa illa albedo intus cohibita, etc. Sev. Sulpic. Hist. sacr. 1, 16. Quarum species in modum coriandri seminis, glaciali albedine erat. Cassiod. ep. 12, 4. ad fin. Albedo ibi decora est, et serena puritas. ¶ Apud Appul. alii leg. dulcedo, alii mucedo.

ALBEGMINA. V. ABLEGMINA.

ALBELIO, onis, f. et ex eo Albeliunculus, li, m. diminut. tegmen capitis significant, legique dicuntur apud vet. Juvenal. Scholiast. ad sat. 8. et 9. sed nihil certi neque ab auctore, neque a lectione, quae aliis alia est, pro harum vocum usu afferri potest. [*cf. Cramer. ad h. l. in sua h. Schol. ed.]

ALBENS, entis, part. verbi albeo, qui albet, ὑπόλευκος. Tac. A. 1, 61. Ossa albentia. Id. ib. 6, 37. Albentes spumae. Id. ib. 15, 64. Membra in pallorem albentia. Caes. B. C. 1, 68. Albente coelo. [*cf. de hac formula Quint. 8, 3, 35. et Spalding. ad h. l.]

ALBENSIS, se, adj. ab Alba oppido deductum, non tamen ab Alba Longa, ex qua fit tantum Albanus, ut Varr. L. L. 7, 18. et Charis. 1. p. 81. docent. Hinc Albenses Pompejani apud Plin. 17, 4, 3. sunt Albae Pompejae incolae. ¶ Praeterea Albenses dicuntur incolae Albae Fucentis, seu Marsorum apud Eund. 3, 5, 9. et Fest. in voce Albesia. ¶ Albenses nuces olim in pretio fuerunt, quas e Syria in Latium intulerat L. Vitellius, et in suo rure (quod Albense dicebatur) apud Albam Fucentis conseverat. Plin. 15, 19, 21. et ib. 22, 24.

ALBEO, es, n. λευκαίνομαι, albus sum. Ov. Her. 13. fin. caput, quod videam canis albere capillis. Virg. A. 12, 36. campique ingentes ossibus albent. Adde Sil. 4, 252. ¶ Praeteriti albui, quod a nonnullis affertur, exempla nondum vidimus.

ALBESCENS, entis, part. v. albesco, qui albescit, ὑπόλευκος. Hor. Od. 3, 14, 25. Albescens capillus. Plin. 11, 37, 86. Albescens medulla. Id. 18, 35, 80. Albescentes stellae. Paul. Dig. 28, 2, 25. Albescente caelo.

ALBESCO, is, n. albere incipio, albico, λευκανθίζω. Cic. Acad. 4, 33. Mare quod nunc, quia a sole collucet, albescit, et vibrat. Plin. 10, 3, 4. Aquilarum albescunt inedia pennae. Virg. A. 4, 586. ut primum albescere lucem Vidit. Id. G. 1, 367. videbis Flammarum longos a tergo albescere tractus.

ALBESIA, ium, n. plur. scuta quibus Albenses, qui sunt Marsi generis, usi sunt. Haec et decumana vocabantur, quod essent amplissima, ut decumani fluctus. Festus.

ALBIANUS, a, um, adj. ab Albio deductum. Est autem Albius nomen gentilicium apud Romanos. Cic. Caec. 10. Albianum judicium. Id. Cluent. 30. Albiana pecunia.

ALBICANS, antis, part. v. albico, qui albicat, ὑπόλευκος. Plin. 10, 3, 3. Albicans cauda. Id. 25, 8, 50. Albicans color. Catull. 63, 87. albicantis loca litoris adiit.

ALBICANTER, adv. albicando. Solin. 30. sub fin. Hyacinthus lapis pretiosus, vitiis non parce obnoxius, nam plerumque aut violaceo diluitur, aut nubilo obducitur, aut albicantius in aquaticum eliquescit.

ALBICASCO, is, n. 3. albescere incipio. Matius ap. Gell. 15, 25. Jam jam albicascit Phoebus, et recentatur Commune lumen hominibus voluptasque. Alii leg. albicassit, quod esset futurum conjunctivi antique dictum pro albicaverit: quemadmodum levasso pro levavero dixere. Verum hoc pacto non satis constructio constaret propter sequens recentatur.

ALBICERA olea, genus est oleae, ita dictae ab albo colore, et cerae simili. Plin. 15, 5, 6. ex Catone. ¶ Apud Cat. R. R. 6. et Varr. R. R. 1, 24. vocatur olea albiceris. Apud Macr. Sat. 2, 6. dicitur olea albigerus: quod fortasse mendum est.

ALBICERATA ficus dicta est a colore albo, ceraeque simili: de qua Colum. 10, 417. Albaque quae servat flavae cognomina cerae. Plin. 15, 18, 19.

*ALBICI, orum, m. plur. Ἀλβίοικοι, populi Massiliensium proximi. Caes. B. C. 1, 34. [*56. 57. 2, 2.] Albicos, barbaros homines, qui in Massiliensium fide antiquitus erant, montesque supra Massiliam incolebant, ad se vocaverant. Bail. Auct.

ALBICO, as, n. ὑπόλευκός εἰμι, aliquantum albus sum. Plin. 27, 5, 23. Mutat colorem, sed ex nigro albicare incipit. Et ib. 13, 113. Thlaspi flos albicat. Et 37, 10, 62. Leucochrysos sicut cry-

stallus albicat. ¶ Absolute pro album omnino esse, *Hor. Od.* 1, 4, 4. Nec prata canis albicant pruinis. ¶ Passiva voce significatione neutra. *Varr.* ap. *Non.* 2, 58. Ubi rivus praecipitatur, atque offensus aliquo a scopulo lapidoso albicatur.

[ALBICO, onis, m. 3. qui albicat. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 1122, 6. Eppupa Albiconis filia. *F.*]

ALBICOLOR, oris, adj. λευκόχροος, qui est albi coloris. *Coripp.* 1, 429. Albicolor campus.

ALBICOMUS, a, um, adj. comas albas habens, λευκόθριξ. *Venant. de vita S. Martini* 4, 2. Floribus albicomis dum lilia pollice carpo.

*ALBICRATENSIS, e, *Plin.* 33, 4, 23. metallum hujus nominis appellat, quod nomen habet ab oppido quodam Gallico; *Hard.* conjicit ab Albicis.

ALBIDULUS, a, um, adject. ὑπόλευκος, diminutivum ab albidus. *Pallad.* 3, 25. *ante med.* Liquorem dimittunt saporis jucundi, sed coloris albiduli.

ALBIDUS, a, um, adj. ὑπόλευκος, aliquantum albus. *Ov. Met.* 3, 73. *de dracone vulnerato*, plenis tumuerunt guttura venis, Spumaque pestiferos circumfluit albida rictus. *Colum.* 2, 9. Granum quod extrinsecus albidum, intus etiam conspicitur candidum. *Cels.* 5, 28. *n.* 4. Pus crassius et albidius. *Plin. ep.* 8, 20. Color caeruleo albidior lacus. *Cels.* 5, 26. *n.* 20. Pus crassissimum albidissimumque.

*ALBIGA, ae oppidum in Gallia Celt. s. Lugdun. Dicitur civitas Albigensium in *not. urb. Gall.*, et urbs Albigensis apud *Gregor. Turon.* Hodie *Alby* dicitur.

*ALBIGAUNUM, i, Liguriae opp. *Mela* 2, 4. vel Albingaunum, ap. *Tac. H.* 2, 15., vel Albium Ingaunum, ap. *Plin.* 3, 5, 7. Populus dicitur Albingauni, orum *Liv.* 29, 5.

*ALBIGENSES, ium, m. incolae Albigae. *Notit. Imp.* Equites cataphractarii Albigenses.

*ALBIMIANA, sc. castra, oppidum Belgii. *Anton. Itin.*

ALBINEUS, a, um, adj. ὑπόλευκος, albidus. *Pallad.* 4, 13. *de colorib. equor.* Colores hi praecipui, badius, aureus, albineus, russeus, etc. Et mox. Sequentis meriti varius cum pulcritudine, nigro, vel albineo, vel badio mixtus.

[ALBINGANUENSIS, se, adject. ad Albium Ingaunum pertinens, Liguriae urbem, nunc *Albenga. Inscr.* ap. *Murat.* 1021, 7. Plebs urbana Albinganuensium. *F.*]

ALBINIANUS, a, um, adject. ad Albinum pertinens, quod est nomen viri proprium. *Spartian. Sever.* 10. Ab Albinianis Severi duces victi sunt. Adde *Tertull. ad Scapul.* 2.

*ALBINIA, ae, Hetruriae fluvius, h. Albegna. *Tab. Peuting.*

ALBINOVANUS, i, m. C. Pedo Albinovanus poeta heroicus, ut ex *Quintil.* 10, 1, 90. et ex *Senec. Suasor.* 1. cognoscimus, vixit Augusto imperante, nec alius est, ad quem *Ovidius* epistolam scripsit, quae est *Pont.* 4, 10. A *Martiale* accensetur epigrammatum lasciviorum scriptoribus in *epist. praefixa l.* 1. Fabulatorem elegantissimum appellat *Senec. ep.* 122. Siderem, hoc est sublimem *Ovid. Pont.* 4, 16, 6. Sunt tamen qui putant ideo sidereum dici, quod etiam de coelo et sideribus quaedam scripserit. Porro ex *ep.* 10. *ejusdem libri v.* 71. intelligimus eum conscripsisse Thesei res gestas. Condidit etiam de navigatione Caesaris Germanici carmen, cujus versus aliquot affert *Senec. Suasor.* 1. Ei praeterea tribuuntur duae illae elegiae de obitu Maecenatis, et de morte Drusi ad Liviam: tametsi sunt, qui aliter sentiunt, praesertim de secunda. [*Cf. *Spalding.* ad *Quint.* 6, 3, 61. Ac de eodem *Voss.* de *poet. Latt.* p. 32.] ¶ Alius ab isto est *Celsus Albinovanus*, ad quem est *Horatii ep.* 8. *l.* 1. quae incipit: *Celso gaudere, et bene rem gerere Albinovano*, etc.

[ALBINTIMILIENSIS, se, adject. ad Albium Intimelium pertinens, vel Albintimilium, ut legitur apud *Fabrett.* p. 135. *n.* 104., Liguriae urbem, nunc *Ventimiglia.* [*cf. *Varr. R. R.* 3, 9, 17. *Tac. H.* 2, 13.] *Inscr.* ap. *Murat.* 1022, 1. Albintimilienses. *F.*]

ALBINUS, i, m. albarius, qui parietes albario opere expolit. *Imp. Const. Cod.* 10, 64, 1. Musivarii, deauratores, albini, quos Graeci κονιάτας appellant. ¶ Praeterea *Albinus* fuit cognomen familiae R. in gente Postumia. [*e. g. A. Postumius Albinus, qui cum Q. Fulvio a. u. c. 579. censor fuit; cf. *Cic. Verr.* 2, 1, 41. *Liv.* 41, 27. Porro A. Postumius Albinus, qui cum L. Lucullo paullo ante tertium bellum Punicum Consul fuit. Scripsit hicce graece *historiam graecae linguae. Cic. Brut.* 21. *Id. Acad.* 4, 45. *Gell.* 11, 8. *Macr. Sat. praef.* Idem auctor fuit *Annalium*, latine scriptorum. *Macrob. ib.* 2, 16.] ¶ Est etiam nomen proprium imperatoris Romani, qui *Clodius Albinus* dictus est, quod contra consuetudinem puerorum, qui nascentes solent rubere, candidissimus in lucem prodiit, ut scribit *in ejus vita c.* 4. *Capitolinus.*

ALBION, onis, f. nunc Anglia. Ἀλουίων *Ptolemaeo*, Britannia, insula maxima Europae in Oceano, Galliae et Germaniae adjacens. Dividitur in duo regna, in Britanniam primam, seu Angliam, et Britanniam secundam, seu Scotiam *Plin.* 4, 16, 30. Sic dicta ut videtur ab albis rupibus, quas mare alluit. ¶ Fuit etiam *Albion* nomen filii Neptuni, qui una cum fratre Bergione contra Herculem stetit et pugnavit, ut scribit *Mela* 2, 5., et ab eo interfectus est. Ejus pugnae locus in Narbonensi Gallia *Lapideus campus* dictus est. Fabulantur enim, cum dimicantem Herculem tela defecissent, ab invocato Jove adjutum fuisse imbre lapidum, qui adeo multi passim eo loco et late jacent, ut pluisse credas, inquit *Mela loc. cit.* ¶ [Etymon est ab Celtico vocabulo *Alb*, sive *Alp*, unde Alpes. *Serv.* ad *G.* 3, 474. et *Isid. Orig.* 14, 8. *F.*]

ALBIONA, ager trans Tiberim dicitur a luco Albionarum: quo loco bos albasacrificabatur. *Festus.*

*ALBIPLUMIS, e, adj. qui est albis plumis. *Anthol. Lat.* III. p. 273. *ed. Burm.*

ALBIS, is, m. (*die Elbe*), fluvius Germaniae. Oritur in finibus Silesiae: suscipit Multam fl., deinde Egram, postea Salam, et Ortellam. In meridiem primum, deinde in occasum, postea in septentrionem per Boemiam et Saxoniam fluens, inter Ducatus Bremensem et Holsatiae, infra Hamburgum et Glucstadium, Oceano Germanico miscetur. Hunc Romani voluerunt esse terminum sui imperii. *Tac. G.* 41. In Hermunduris Albis oritur, flumen inclytum et notum olim, nunc tantum auditur. [**Vell.* 2, 106.] *Claud. Mamertin. in Genethl. Maxim. Aug. c.* 16. Qua horridus secat Albis Germaniam. *Claud.* IV. *Cons. Hon.* 450. et ingentes Albin liquere Cherusci. ¶ *Vopiscus Prob.* 13. *Albam* vocat.

ALBITIES, ei, f. vel Albitio, onis, f. *albitudo*, *Appul. Herb.* 20. Nasturcii semen tritum albitiem furfuris de capite ejiciet. Alii leg. *albitionem.*

ALBITUDO, inis, f. λευκότης. *Pl. Trin.* 4, 2. 32. Ad istanc capitis albitudinem, i. e. canos capillos.

*ALBIUM, i, cf. ALBINGAUNUM et ALBINTIMILIENSIS.

*ALBIUS, a, um, adj. e. g. gens Albia. ¶ Subst. nomen gentilicium, ut Albius Tibullus. *Hor. Sat.* 1, 4, 1.

ALBO, as, a. 1. album facio, λευκόω. *Priscian. Perieg.* 431. Hoc fuscat niveas, hoc albat gurgite nigras.

ALBOGALERUS, i, m. pileum capitis, quo flamines Diales utebantur, quod fiebat ex pelle hostiae albae Jovi caesae, adfixum habens apicem virgula oleaginea. *Festus.* Adde *Varr.* ap. *Gell.* 10, 15. *in fin.*, qui tamen non *albogalerum*, sed *album galerum* vocat.

ALBOGILVUS color dicitur, qui mixtus est ex albo et gilvo. Utitur hac voce *Serv. ad Virg. G.* 3, 82.

ALBOR, oris, m. λευκότης. De ovi albumine plerumque usurpatur. *Pallad.* 11, 14. *circa med.* Si quis ovorum trium lagenae infundat alborem. *Scribon. Compos.* 24. Diluitur fere ovi albore. *Plin. Valerian.* 1, 19. Passerini ovi alborem. Adde *Apic.* 1, 6. ¶ Quidam Lexicographi afferunt etiam locum *Varronis*, quem nos nusquam invenimus.

ALBUCUS, i, m. asphodeli caulis. V. ASPHODELUS. *Appul. Herb.* 32. A Graecis dicitur asphodelus, Latinis hastula regia, aliquibus albucus. ¶ Describitur a *Plin.* 21, 17, 68. Albucus est asphodeli caulis.

*ALBUCIUS, i, m. nomen Romanum. *Hor. Sat.* 2, 1, 48. *B. A.*

ALBUELIS, lis, f. genus vitis, quae, ut ait *Colum.* 3, 2., utilior est in colle, quam in campo; in arbore, quam in jugo; in summa arbore, quam in ima, ferax, et materiae frequentis, et uvae. Adde *Plin.* 14, 2, 4. *n.* 4.

*ALBUGINOSUS, a, um, ap. *Veget. Vet.* 3, 56. videtur positum pro ictericus. *B. A.*

ALBUGO, inis, f. λεύκωμα, λεύκωσις, macula alba in cornea oculorum tunica ex abscessu coacti humoris coalescens, et visum laedens. *Plin.* 32, 7, 24. Ranae oculi albuginem sanant. *Id.* 24, 5, 11. Oculorum albugines cedri succo inungere. *Id.* 29, 6, 38. Pupillarum albugines. ¶ Est etiam genus furfuris, seu porriginis inter capillos exoriens, colore albo. *Id.* 26, 15, 90. Callithrix albugines in capite tollit.

ALBULA, ae, f. nunc *il Tevere*, fluvius Etruriae, Romam interluens, ab albo colore aquae, qui postea Tiberis a Tiberino Silvio Albano rum rege ibi exstincto dictus est. *Virg. A.* 8, 331. fluvium cognomine Tibrim Diximus: amisit verum vetus Albula nomen. *Ov. Fast.* 4, 68. et tanto est Albula pota Deo. ¶ Praeterea *Albula*, vel *Albulae*, *arum* (subaudi *aquae*) sunt aquae sulphureae admodum salutares, egelidae, hoc est tepidae in Tiburtino agro juxta Romam, teste *Plin.* 31, 2, 6. ita dictae, quia albido sunt colore, nunc *bagni di Tivoli*, τὰ Ἄλβουλα ὕδατα vocat *Strabo. Martial.* 1, 13. Canaque sulphureis Albula fumat aquis. *Suet. Aug.* 82. Quoties nervorum causa marinis, Albulisque utendum esset. *Plin. loc. cit.* Juxta Romam Albulae aquae vulneribus medentur, etc. ¶ Praeterea Albula fluvius est Piceni in Marchia Anconitana, in cujus ostio Tervium oppidum fuit, nunc *Ragnola. Plin.* 3, 13, 18. ¶ [Albulam *Stat. Silv.* 1, 3, 75. facit Nympham, seu Deam, quae tenet hanc aquam. Illic sulfureos cupit Albula mergere crines. *F.*]

[ALBULEUS, a, um, adj. ad aquas Albulas pertinens. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 393. Debilis Albuleis steterat qui gurgite Samis, Articulum medicis ut tenuaret aquis. *F.*]

ALBULUS, la, um, adj. ὑπόλευκος, diminutiv. ab *albus. Catull.* 29, 9. Albulus columbus. *Martial.* 12, 99. cui rector aquarum Albula navigerum per freta pandit iter, *h. e.* per marinas undas, quae spumas agendo albescunt.

ALBUM, i, n. λεύκωμα, albus color, pars alba alicujus rei. *Virg. G.* 3, 56. maculis insignis, et albo. cf. *Voss.* Et *Ecl.* 2, 41. sparsis etiam nunc pellibus albo. *Liv.* 40, 51. Columnas poliendas albo locavit. [*Etiam de aliis coloribus neutrum adjectivi usurpatur pro macula alicujus coloris. Cf. *Burm.* ad *Ov. A. A.* 1, 291.] *Cels.* 6, 6. *n.* 7. Album ovi. *Id.* 7, 7. *n.* 6. et 12. Album oculi. [**Colum.* 6, 17, 7. album in oculo est i. q. albugo sive macula alba in oculo, quae visum laedit.] ¶ De tabula, in qua perscribebantur praetorum edicta actiones, interdicta, actionum formulae, item litigatorum nomina, actionesque, et alia hujusmodi ad forum, civilesque contentiones spectantia: ratio, quia ea tabula dealbata erat gypso illito; proponebaturque in publico, ut ab omnibus legi posset. Si quis vero vel foedasset, vel vitiasset, vel quocumque modo corrupisset, capitis reus erat, quia praetoris majestas contempta videbatur. *Paul. Sentent. l.* 1. *t.* 14. Qui album raserit, corruperit, sustulerit, mutaverit, quidve aliud propositum edicendi gratia turbaverit, extra ordinem punitur. *Senec. ep.* 48. Sedere ad album, *h. e.* circa praetoris formulas et judiciorum occupari. *Quintil.* 12, 3. *ad fin.* Alii se ad album, ac rubricas transtulerunt et formularii, vel leguleji quidam esse maluerunt. [*Locum *Pl. Pers.* 1, 2, 22. v. sub ALBUS.] ¶ Ex hoc praetoris albo nomen inditum est aliis tabellis, in quibus variae res perscribebantur, et publice proponebantur. Hinc et pontifex maximus suum conficiebat album, in quo teste *Cic. Orat.* 2, 12. perscribebat res omnes singulorum annorum, illudque proponebat domi, potestas ut esset populo cognoscendi: hi nunc *Annales* appellantur. *Album judicum* continebat nomina judicum; *senatorum* senatores; *decurionum* decuriones; *citharoedorum* citharoedos, etc. *Suet. Claud.* 16. Splendidum virum albo judicum erasit. *Tac. A.* 4, 42. [*et *Lips.* ad h. l.] Eradere aliquem albo senatorio. *Ulp. Dig.* 50, 3, 1. Decuriones in albo ita scriptos esse oportet, ut, etc. *Suet. Ner.* 21. Nomen suum in albo profitentium citharoedorum adscribere. *Sen. Benef.* 3, 7. *in f.* Mittere aliquem in album. *Liv.* 1, 32. Referre in album. *Plin. praef. Hist. natur.* Esse in albo. ¶ Vet. Tab. Aen. ap. *Murat.* 582. *ante med.* Omnia in tabulam in album referunda curato, *h. e.* in tabulam dealbatam, ἓν διὰ δυοῖν. V. ENDIADYS. ¶ [*Album, i, sc. promontorium. *Plin.* 3. *praef.* Africae est promontorium; h. *Cabo Spartel;* Graecis dicitur *Ampelusia*, *id.* 5, 1. *init.*] ¶ Aliud ejusdem nominis promontorium est in Phoenicia, h. *Capo Scandalio*, inter Tyrum et Ptolemaidem ad Ecdippam urbem. *Plin.* 5, 19.

ALBUMEN, inis, n. λεύκωμα, quod est in ovo album. *Plin.* 28, 6, 18. Illinit sole usta cum ovi albumine.

ALBUMENTUM, ti, n. idem quod albumen. *Veget. Vet.* 2, 57. Intingere in ovi crudi albumento.

ALBUNA et Albunea, ae, f. 1. Deae nomen, quae in nemore quodam agri Tiburtini colebatur. A Graecis dicitur *Λευκοθέα*, Leucothea. Creditur fuisse Ino Athamantis uxor, quae viri furorem metuens, una cum Melicerta filio se in mare praecipitavit. Alii Sibyllam Tiburtinam fuisse existimant, quae ob admirabilem sapientiam a vicinis populis Dea credita est. *Lactant.* 1, 1. Decimam (*Sibyllam*) nomine Albuneam, quae Tiburi colitur ut Dea, juxta ripas amnis Anienis: cujus in gurgite simulacrum ejus inventum esse dicitur, tenens in manu librum: cujus sacra senatus in Capitolium transtulerit. *Tibull.* 2, 5, 69. Quodque Albuna sacras Tiberis per flumina sortes Portarit, sicco perlueritque sinu. *Albana* et *perlueritque* quidam legunt. *Suidae* in *Σίβυλλαι* est *Ἀλβουναία.* ¶ Est etiam *Albunea* fons, et nemus in Tiburtinis altissimis montibus, ita dictus vel ab albo aquarum colore, vel ab Albuna Dea, cui sacer locus ille fuit. *Virg. A.* 7, 83. lucosque sub alta Consulit Albunea. *Hor. Od.* 1, 7, 12. domus Albuneae resonantis.

ALBURNUM, i, n. στέαρ δένδρου, pars tenerior in ligno multarum arborum, statim post corticem, quae velut adeps earum est. (nos: *Splint.*) *Plin.* 16, 38, 72. Proximi (cortici) plerisque adipes: ii vocantur a colore alburnum; mollis ac pessima pars ligni, etiam in robore facile putrescens, teredini obnoxia: quare semper amputabitur. Subest huic caro, etc.

ALBURNUS, i, m. [*proprie adj. contractum ex alburinus] *Montagna di Sicignano, M. della Peti-*

na, mons Lucaniae, in Lucanorum et Picentium conf. apud Silarum fluvium, et Auletam oppidum, unde Tanager fluvius profluit; ita dictus a candore verticis. *Virg. G.* 3, 146. Est lucos Silari circa, ilicibusque virentem Plurimus Alburnum volitans, cui nomen asilo, etc. ¶ Est etiam nomen Dei a Romanis culti in eo monte: quem *Tertull. Apol.* 5. a. M. Aemilio imperatore divinitate donatum dicit, et *adv. Marc.* 1, 18. a quodam Metello. ¶ Item vilis pisciculi in Mosella fluvio. *Auson. Mosell.* 126. et alburnos, praedam puerilibus hamis.

ALBUS, a, um, adj. λευκός, nomen coloris notissimi, quod a *candido* ita differt, ut *album* pallori conjunctum sit, quale est plumbum, *candidum* vero splendori, quale est in nive, ut docet *Serv.* ad *G.* 3, 82. Hinc *albo* opponitur atrum, *candido* nigrum. Hoc tamen discrimen passim a scriptoribus negligitur. [*cf. *Voss.* ad *Virg. G.* 3, 82. 4, 373.] *Festus* putat *album* derivatum esse a Graeco ἄλφος, quod albae vitiliginis speciem significat, nempe ut ex ἄμφω derivatum fuisse *ambo* constat. [*cf. *Voss. Etym.*] *Cic. Leg.* 2, 18. Color albus praecipue decorus Deo est, tum in ceteris, tum maxime in textili. *Id. Tusc.* 5, 39. Alba et atra discernere. *Id. Div.* 2, 3. Quae alba sint, quae nigra, dicere. *Pl. Bacch.* 5, 1, 15. Alba barba. [*Prop.* 3, 3, 46. alba senecta, ibique *Burm.*] — *Album aes* est, quod admixtam habet certam mensuram plumbi argentarii, quocum conflatum ebibit colorem. *Plin.* 16, 11, 22. Coquere lento igni tota die, utique vase aeris albi. *Albis dentibus deridere* est affectato risu subsannare, et ita diducto ore, ut dentes denudentur. *Pl. Ep.* 3, 3, 48. *Albus, an ater sis, nescio:* proverb. de eo, quem omnino, quis sit, ignoramus: et contemptum significat. *Cic. Phil.* 2, 16. Vide quam te amarit is, qui albus, aterve fueris ignorans, fratris filium praeteriit. *Catull.* 93. Nil nimium studeo, Caesar, tibi velle placere, Nec scire, utrum sis albus, an ater homo. Adde *Hor. Ep.* 2, 2, 189. *Alba linea signare* est aliquid facere negligenter, et nullo discrimine. Ductum est autem proverbium a linea, seu funiculo fabrorum, quae si nullo inficiatur colore, nullam relinquit notam, quam sequantur, adeoque temere procedendum illis est in opere perficiendo. Alii sic exponunt, ut ducatur a lineis albis, quas pictores deformaturi tabulam, telae primo appingunt, adeoque sine ulla cura ducunt, cum varios supra colores postea inducturi sint. *Lucil* ap. *Non.* 4, 450. Nam discrimen non facit, signat alba linea. *Turneb. l.* 29. *c.* 27. *Adversarior.* legit, *neque signat alba linea. Gell. praefat.* Illi omnes multa, et varia lectitantes, in quas res cumque inciderant, alba, ut dicitur, linea, sine cura discriminis, solam copiam sectati converrebant. *Albo rete aliena bona oppugnare* ap. *Pl. Pers.* 1, 2, 22. est fraudibus, doctisque dolis, et sub aliqua honesti specie latentibus aliena bona captare. Al. leg. *albo ariete*, et respici ajunt ad machinam bellicam, quo muri subruuntur: Al. *albo pariete*, et alludi ad album praetoris, ut dicatur de iis, qui lites consectantur, et falsa praetendendo jura, aliena bona invadunt. [*Nihil mutandum, sed intelligendum ita, quasi scripserit: albo *tanquam* rete (pro reti), i. e. albo praetoris sive formulis et actionibus ex albo sumtis oppugnare bona, iisque adversarium irretire.] *Alba avis* proverbio dicitur de re inusitata, rara et admiratione digna, quod paucae admodum sint aves albo colore. *Cic. Fam.* 7, 28. Quasi avem albam, videntur bene sentientem civem videre. ¶ *Albus ventus* dicitur, qui nubila fugat. *Hor. Od.* 1, 7, 15. Albus Notus. *Id. ib.* 3, 27, 19. Albus Iapyx, ut *Virg. G.* 1, 460. clarus Aquilo. — Albi sc. montes, in Creta, nive obducti. *Plin.* 16, 33, 60. 31, 3, 26. Alii dictos volunt ab albedine rupium. ¶ Sumitur interdum *albus* pro pallido. *Martial.* 8, 26. Non tot in Eois timuit Gangeticus arvis Raptor. In Hyrcano qui fugit albus equo. *Id.* 3, 58. Albo otio pallere. *Pers.* 3. *sub. fin.* Timor albus. [*V. quae de hac sign. annotavit *Hdf.* ad *Hor. Sat.* 2, 2, 21.] ¶ Item pro sicco, fervido et veluti candenti. *Martial.* 10, 62. Albae leone flammeo calent luces. ¶ Item pro albato. *Id.* 1, 56. Vivat et urbanis albus in officiis. Potest etiam alia ratione hic locus explicari, de eo scilicet, qui curis fori, et urbanis negotiis anxius, et pallidus est. Lege integrum epigr. [*Posterior ratio melior. Sed vere pro *albatus* legitur *Juven.* 1, 111. nuper in hanc urbem pedibus, qui venerat albis, i. e. dealbatis. Intellige de servis peregrinis, qui, quum venderentur, Romae pedibus albatis prostabant. cf. *Rupert.* Item *alba*, *orum* simpliciter pro albis vestibus legitur. *Ov. Fast.* 4, 619. Alba decent Cererem: vestes cerealibus albas sumite. Hunc usum pluribus interpretatur *Hdf.* ad *Hor. Sat.* 1, 2, 36. et 124. *Albus* et *candidus* quid differant docet *Weichert.* de Medea 1. p. 13. ¶ Item translate pro fausto, laeto, auspicato, felici; nam quae alba sunt, superis Diis tribuuntur, atra vero inferis et sunt tristis ominis. *Hor. Od.* 1, 12, 27. simul alba nautis Stella refulsit, *h. e.* Castorum sidus. *Sil.* 15, 53. Sed current albusque dies, horaeque serenae. *Pers.* 1, 110. Per me equidem sint omnia protinus alba. Hinc *album calculum adjicere alicui rei* ap. *Plin. ep.* 1, 2. est approbare. (V. CALCULUS.) Et *gallinae filius albae* ap. *Juven.* 13, 141. est fortunatus, est nobilis. De alba gallina prodigium narrat *Suet. Galb.* 1. ad quod fortasse hoc loco *Juvenalis* respexit. ¶ *Albae sententiae* sunt splendidae, apertae, perspicuae. *Sen. controv. in paref.* Sententiae, quas optime Pollio Asinius albas vocabat, simplices, apertae, nihil occultum, nihil insperatum afferentes, sed vocales et splendidae. [*cf. *Frotscher.* ad *Quint.* 10, 1, 101.] ¶ Albus fuit etiam primitivum cognomen gentis Postumiae, ut in *Fast. Capitol.* ap. *Grut.* 289. Sp. Postumius A. F. P. N. Albus Regillus. ¶ Gradus *Albior et Albissimus* afferuntur quidem a *Varr. L. L.* 7, 39., sed non sunt in usu; nam quod *albissimus* ap. *Cels.* 5, 26. *n.* 20. quidam legunt, optimae quaeque edition. habent *albidissimus.* ¶ [*Albus* et *altus* commutantur in libris. cf. *Burm.* ad *Ov. Met.* 8, 33.]

[ALCAEUS, i, m. fortis, validus, ab ἀλκή, robur. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Mur.* 839, 5. M. Pacilius Alcaeus. ¶ Alcaeus poeta. V. ALCAICUS. *F.*]

ALCĀĬCUS, a, um, adj. ad Alcaeum pertinens. Ἀλκαϊκός. Fuit autem *Alcaeus* poeta lyricus ex Mytilene urbe, quem laudat *Quint.* 10, 1, 63. *Hor.* quoque *Od.* 2, 13, 26. *sonantem aureo plectro* dicit. Itaque ab eo *Alcaicum* hendecasyllabum dictum est, quod is primus invenit, teste *Diomed.* 3. p. 510., quale est illud *Hor. Od.* 1, 9. *Vides ut alta stet nive candidum.* Alia ibi hendecasyllaborum genera *Diomedes* enumerat, alia item alii Grammatici, quos consule. *Sid. Carm.* 1. *l.* 9. p. 13. Dum metro quatitur chorda Glyconico, Nec non Alcaico, vel Pherecratio.

*ALCĂMĔNES, is, m. Ἀλκαμένης [ab ἀλκή, robur, et ἀμενής, non fortis, *h. e.* viribus imbecillus. *F.*] Fuit statuarius nobilis, Phidiae discipulus, de quo *Cic. N. D.* 1, 31. et *Plin.* 34, 8, 19. *B. A.* ¶ [Fuit etiam cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Marin. Inscriz. Alb.* p. 96. Q. Lollius Alcamenes. *F.*]

ALCĂTHOË, ēs, f. 1. Ἀλκαθόη, eadem quae Megara, oppidum Achajae. V. v. seq. *Ov. Met.* 7, 443. Tutus ad Alcathoem, Lelegeia moenia, limes, Composito Scirone patet.

*ALCĂTHOUS, i, m. Pelopis filius, qui caedis Chrysippi fratris suspectus, Megaram venit, occisoque leone, qui Euripum, Megarei regis filium, necaverat, a rege adscitus est gener, et regni successor. Hinc Megara urbs Alcathoi appellata est, ubi ille tanquam Deus deinceps habitus fuit. Dum Alcathous Megaram muris cingeret, Phoebi cithara cuidam turri imposita resonandi facultatem eidem tribuit. *Ov. Met.* 8, 14. et *Auct. Cir.* 101. rem narrant. *Ov. A. A.* 2, 421. Alcathoi, qui mittitur urbe Pelasga Bulbus.

ALCE vel Alces, is, f. Ἀλκή, (cervus alces *Linn.* *das Elennthier*) genus ferae in Hercynia silva, quam describit *Caes. B. G.* 6, 26. capreae similem, tum figura, tum varietate pellis, paullo tamen majorem, mutilis cornibus, et crura sine nodis, articulisque habentem, ut si aliquo afflicta casu concidat, erigere se non possit: ideoque acclinem arbori somnum captantem. [*Fabulae. Cf. *Herz.* l. l.] *Plin.* 8, 15, 16. describit, jumento similem, ni proceritas aurium, et cervicis distinguat. Quod autem *Caesar* addit, nullos alcem articulos in cruribus habere, id *Plin.* tribuit *achli. Solin.* etiam 20. alcem facit mulo similem, adeoque propenso labro superiore, ut nisi retrocedens, pasci non queat. At hoc idem de achli *Plin.* tradit. V. ACHLIS. Sed non debet mirum videri, de feris hujusmodi parum cognitis diversa scribi ab auctoribus, cum et de obviis saepe inter se dissideant. *Salmas.* ad *Solin.* asserit legi *alces*, non *alce* in recto casu singulari, ibi: *Est et alces mulis comparanda:* adeoque in genitivo dicendum *alcis*, non *alces. Plin. loc. cit.* in accusativo sing. *alcem* dixit. *Caes. loc. cit.* in recto plur. *alces.* ¶ Apud *Ov. Met.* 3, 217. alce est nomen canis, ductum ab ἀλκή, robur, vires. ¶ [*Item Alce est oppidum in Hisp. Tarracon. *Liv.* 40, 48. 49. ¶ Item nomen meretricis, *Gell.* 4, 11. ¶ Item fluvii in Bithynia. *Plin.* 5, 32, 43.]

ALCĔA, ae, f. ἀλκέα, herba est ex genere malvarum silvestrium teste *Diosc. l.* 3. *c.* 164. folia habens verbenacae similia, caules tres aut quatuor, foliorum plenos, florem rosae, radices albas cum plurimum sex, cubitales, obliquas, in pingui solo nascens. *Plin.* 27, 4, 6.

ALCĔDO, vel Halcedo, inis, et Alcyŏne, es, ἀλκυόνη, ης, vel ἀλκυών, όνος, (alcedo hispida *Linn.*, *martin-pêcheur* Gallorum G. *Eisvogel*, *Königsfischer*) avis maritima, paulo major passere, pennis purpureis, candidis admixtis, collo gracili et procero, rostro subviridi, longo et tenui, nidificans in litore maris, et in arena pariens. Statim autem atque ova posuit, mare, si antea procellosum fuerit, mitescit et tranquillissime quiescit 14. dies, donec pullos nido eduxerit. Hos 14. dies nautae praesumptae serenitatis observant, quos et *alcyoneos* et *alcyonidas* dies appellant, quibus nullos motus procellosae tempestatis horrescant. Alcyones nidos maxime admirabiles describit *Plin.* 10, 32, 47. [*cf. *Voss.* ad *Virg. G.* 1, 399.] ¶ Hinc poetae ansam fabulandi arripuerunt, Alcyonem filiam Aeoli fuisse, qui in gratiam filiae, dum illa in litore ova parit, et fetus educat, ventos inclusos servat. V. ALCYONE. *Varr. L. L.* 6, 5. Haec avis nunc Graece dicitur ἀλκυών, a nostris halcedo: haec hieme quod pullos dicitur tranquillo mari facere, eos dies alcyonios appellant. Adde 4, 13. Utroque autem loco scribitur *halcedo* cum aspiratione; derivant enim Etymologi ab ἅλς, ἁλὸς, mare. *Pl. Poen.* 1, 2, 142. Jam hercle tu peristi, nisi illam mihi tam tranquillam facis, quam mare est olim, cum alcedo pullos educit suos. *Front. de fer. Als.* 3. An alcedo cum pullis suis tranquillo otio dignior est, quam tu cum tuis liberis? *Cod. Palimps.* aspiratione caret.

ALCĔDONĬA, orum, neutr. plur. ἀλκυονίδες, dies sunt hiberni fere 14., quibus alcedo ova parit in litore maris, et fetus educat, quo tempore summa ventorum est tranquillitas. Hinc jlocaliter *Pl. Cas. prol.* 26. Tranquillum est: alcedonia sunt circum forum. *Front. de fer. Als.* 3. Mare ipsum ajunt, ubi alcedonia sint, fieri feriatum.

ALCĒS. V. ALCE.

ALCESTĒ, ēs, et Alcestis, estis, Ἄλκέστη et — ις, filia Peliae et Anaxibiae Biantis filiae, Admeti Pheraeorum regis conjux, quae maritum tanto amore dilexit, ut pro eo perire non recusaverit. Cum enim rex aegrotaret, oraculo nunciatum est ei, posse eum adhuc vivere, si foret aliquis ex affinitate, vel amicitia, qui pro eo sponte mortem subiret. Ceteris id abnuentibus, sola uxor promisit, et viro praestitit, abscisso ei prius fatali capillo a Mercurio, quo mori impediebatur: sed postea ab inferis revocata est, et marito opera Herculis restituta. *Hygin. fab.* 51. et 251. Hinc *Martial.* 4, 75. Arserit Evadne flammis injecta mariti, Nec minor Alcestin fama sub astra ferat. Al. leg. *Alcestem. Juven.* 6, 652. spectant subeuntem fata mariti Alcestim, et similis si permutatio detur etc. ¶ *Alcestis* titulus est etiam tragoediae *Eupiridis* de Alceste; item poematis *Laevii* veteris poetae Latini, de quo *Gell.* 19, 7.

[ALCETĬENSIS, se, adj. ad Alcetiam pertinens, Pannoniae superioris coloniam, nunc *Zeistmaur. Inscr.* ap. *Grut.* 345, 8. Aelii Flavii Dec. et IIVIR. et flamin. Alcetiensium. *F.*]

ALCEUS, i, m. Ἀλκεύς, disyllab. pater fuit Amphitryonis, ex cujus uxore Alcmena a Iove compressa natus est Hercules, qui inde *Alcides* dictus est, Ἀλκείδης. *Serv.* ad *A.* 6, 392.

ALCHELUCĬA, a *Martian. Dig.* 39, 4, 16. §. 7. enumeratur inter varias species pertinentes ad vectigal, quales sunt cinnamomum, piper, costum et hujusmodi. In editione *Torrent.* appositus est asteriscus, nota dubiae lectionis. In editione *Haloandri* pro *alchelucia* est *agallochus*, quod est lignum ex Arabia et India advectum, maculatum, odoratum, gustu subamarum, ἀγάλλοχον. *Dioscor. l.* 1. *c.* 21.

ALCHĬMĬA, ae, f. ars est transmutandi metalla, et viliora in pretiosiora vertendi, ἀλχημία: barbara vox a *Firmic.* usurpata *Mathes.* 3, 15., ubi *Voss. in Etymol.* asserit in MSS. legi *chimia.*

ALCI, orum, v. ALCIS.

ALCĬBĬADES, is, m. Ἀλκιβιάδης, vir summus Atheniensis, genere, divitiis, pulchritudine corporis, magnitudine animi, excellentia ingenii: cujus vitam habemus a *Plutarcho* et *Corn. Nep.* V. etiam *Justin. l.* 4. et 5. ¶ In vocativo singulari est *Alcibiade*, Graece Ἀλκιβιάδη. *Liv.* 39, 36. Vestrum est, Areu et Alcibiade, qui nunc nos accusatis etc.

ALCĬBĬĂDĒUS, a, um, adj. ad Alcibiadem pertinens, Ἀλκιβιάδειος. *Arnob.* 6. p. 198. Hermas Alcibiadei ad corporis similitudinem fabricatos.

[ALCĬBĬON, ii, n. ἀλκίβιον, herba adversus serpentium morsus remedium habens. *Plin.* 27, 5, 21. *F.*]

[ALCĬDĂMĀS, antis, m. Ἀλκιδάμας, luctator insignis, quod ipsum declarat nomen, qui nempe robore suo domare possit alios, apud *Stat. Th.* 10, 500. ¶ Alius est ap. *Ov. Met.* 7, 369., qui in Cea insula admirabundus vidit columbam natam e filiae suae corpore. *F.*] *¶ Item rhetor antiquus inprimis nobilis, qui scripsit laudationem mortis. *Cic. Tusc.* 1, 48. (Olim male h. l. Alcidamus.)

ALCĪDES, ae, m. Ἀλκείδης, Hercules, ita dictus ab avo Alceo. Quidam putant ita appellatum esse a fortitudine; quae Graece ἀλκή dicitur. *Virg. A.* 8, 203. Alcides aderat, taurosque hac victor agebat. *Id. ib.* 10, 320. genitorque Melampus Alcidae comes. *Id. ib.* 6, 123. Quid memorem Alciden? et mi genus ab Jove summo. (*Sidon.* 6, 11. ultimam in *Alciden* corripit, non imitandus.) *Ov. Her.* 9, 75. Non fugis, Alcide etc.

[ALCĬMĂCHUS, i, m. ἀλκίμαχος, strenuus in pugna, ab ἄλκιμος, fortis, et μάχομαι, pugno. [*Fuit pictor nobilissimus; *Plin.* 35, 11. et 40, 32.] ¶ Item nomen servile in *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 687. *n.* 98. Alcimachus Neronis Claudii Caesaris Augusti Germanici corporis custos. *F.*]

ALCĬMĔDĒ, ēs, f. Ἀλκιμέδη, Clymeni vel Autolyci filia, uxor Aesonis, mater Iasonis. *Hygin. fab.* 14., *Val. Fl.* 1, 317. et *Stat. Th.* 5, 236.

ALCIMĔDON, ontis, m. sculptor nobilis. *Virg. Ecl.* 3, 37. et 44.

ALCĬMUS, i, m. nomen viri proprium ab ἄλκιμος, fortis. *Alcimus Ecditius Avitus* Isicii senatoris, et Viennae Allobrogum episcopi filius, eique in ea sede successor, floruit tum vitae sanctitate, tum scriptis circa A. C. 500. ediditque multa tum soluta oratione, tum carmine, ex quibus non pauca adhuc exstant. Ejus sermo, et stilus est, ut illis temporibus, non contemnendus. ¶ *Latinus Alcimus Alethius* rhetor circa A. C. 360. laudatur ab *Auson. Profess.* 2. ¶ [Fuit etiam cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Mur.* 959, 4. C. Julius Alcimus. *F.*]

ALCĬNOUS vel Alcĭnus, Ἀλκίνοος, Nausithoi filius, rex Phaeacum in Corcyra insula justissimus, idemque ditissimus, cujus aedes fuerunt magnificentissime exstructae, et viridaria bifera erant. Diligentissimus enim hortorum cultor fuit, adeo ut *Alcinoi horti* in proverbium abierint. *Virg. G.* 2, 87. Pomaque et Alcinoi silvae, *h. e.* pomiferae arbores. *Stat. Silv.* 1, 3, 81. Quid bifera Alcinoi laudem pomaria? Hinc etiam *Alcinoo dare poma*, *h. e.* noctuas Athenas. *Ov. Pont.* 4, 2, 10. et *Martial.* 7, 41. V. NOCTUA. ¶ *Juventus Alcinoi* ap. *Hor. Ep.* 1, 2, 28. proverbialiter dicitur de iis, qui voluptatibus et deliciis nimis dediti sunt. Nam Alcinous ap. *Hom. Od.* ϑ. inducitur ut studiosus conviviorum et chorearum, deditus musicae et exquisito cultui corporis. ¶ Idem tamen etiam justissimus fuisse traditur, ut dictum est. Judex enim electus inter Jasonem et Medeae patrem, qui misso Absyrto filio eum armis persequebatur, ut Medeam redderet, sapientissima sententia litem composuit. *Hygin. fab.* 23. ¶ Munificum quoque et hospitalem fuisse testatur. *Ov. Pont.* 2, 9, 42. propter exceptum hospitio Ulyssem naufragum, et large insuper donatum. *Hygin. fab.* 125.

[**ALCIPPĒ**, ēs, f. Haec mulier elephantum peperisse dicitur *Plin.* 7, 3, 3. Fortasse idem ostentum est, quod narrant *Liv.* 27, 11. et *Val. Max.* 1, 6., puerum nempe elephantino capite natum fuisse. *F.*]

ALCIS, ĭdis, f. Ἀλκὶς, ab ἀλκὴ, robur. Ita cognominata fuit Minerva apud Macedonas. *Liv.* 42, 51. Sacrificio Minervae, quam vocant Alcidem, confecto.

[**ALCIS**, is, m. numen a Naharvalis, Germanica gente, cultum, quod Romani Castorem et Pollucem esse putabant. Praeerat ludo ejus sacerdos muliebri veste indutus. *Tac. G.* 43. *F.* Probabilius est, esse Alcis dativum. Cf. *Hess.* ad h. l.]

ALCĬTHŎĒ, ēs, f. Ἀλκιθόη, Minyae filia, Thebana, quae cum Bacchum, ejusque orgia contemneret, ceterisque mulieribus sacra celebrantibus, cum sororibus et ancillis lanificio operam daret, ab irato Baccho in vespertilionem cum sociis mutata est, telae autem in vitem et hederam. *Ov. Met.* 4, 1. et 12.

ALCMAEO et Alcmaeon, ŏnis, m. Ἀλκμαίων, ονος, Amphiarai vatis, et Eriphyles filius, qui ut patri obsequeretur, matrem ipsam interfecit. Post peractum scelus, cum furiis agitaretur, ad Phegeum flumen confugit expiandi causa, sed ejus filiae Alphesiboeae amore captus, eam in uxorem duxit, et monili, quod detractum matri Eriphylae abstulerat, donavit. Erat autem illud ex auro et gemmis valde pretiosum, quod illa acceperat ab Adrasto, vel, ut alii volunt, Polynice, praemium scilicet ob detectum Amphiaraum maritum, qui ne ad bellum Thebanum traheretur, a quo se non reversurum praeviderat, latitabat. Porro Alcmaeon, cum nullum furoris remedium apud Phegeum inveniret, ad Acheloum se contulit, cujus idem filiam Callirhoen duxit, a qua cum pretiosum illud monile posceretur, ineptissimus homo promisit, et ad Alphesiboeam repetendi causa rediit, quo cum pervenisset, commisso cum ejus fratribus acri certamine, illatisque et acceptis vulneribus, omnes occubuerunt. *Hygin. fab.* 71, 73. et 245., ubi tamen scribit Alcmaeonem non ab Alphesiboeae fratribus, sed ab ipso Phegeo patre fuisse interfectum. Adde *Ov. Met. fab.* 9, 10., ubi innuit, Amphiarai filiis ex Callirhoe susceptis datum a Jove, matris precibus, ut ante tempus juvenes fierent, quo celerius patris necem in Phegeo ulciscerentur. ¶ *Pl. Capt.* 3, 4, 30. et *Cic. Acad.* 4, 28. in recto casu singulari *Alcmaeo* dixerunt: *Hygin.* vero *Alcmaeon.*

ALCMAEŎNĬUS, a, um, adj. ad Alcmaeonem pertinens. *Propert.* 3, 3, 63. Aut Alcmaeoniae furiae, aut jejunia Phinei, *h. e.* furiae, quae vexasse dicuntur Alcmaeonem interfecta matre.

ALCMĀNĬUM metrum dictum est ab Alcmane poeta lyrico, qui illud vel invenit, vel saepe usurpavit. Fuit is Graecus poeta, qui pediculorum morbo obiit, teste *Plin.* 11, 33, 39. Constat hoc metrum trimetro brachycatalecto, quale est illud: *Spernis decorae virginis thoros.* *Ita Serv. in art. de centum metris* p. 1818.

ALCMĒNĀ, ae, et Alcmene, es, f. Ἀλκμήνη, filia Electryonis filii Persei et Andromedae, uxor Amphitryonis filii Alcei fratris Electryonis. Haec, dum Amphitryo maritus belli causa abesset, Jovem sub figura mariti advenientem et domo et lecto excepit, qui ejus concubitu praeter modum oblectatus, eam ipsam noctem duplo, vel, ut alii volunt, triplo longiorem fecit, et Herculem generavit, cum jam septem menses ex vero Amphitryone gravida esset. Quare duobus postea elapsis mensibus, ex Jove Herculem, ex Amphitryone Iphiclum uno partu edidit. *Hygin. fab.* 29. et alii. Apud *Arnob.* 5. p. 145. legitur, novem noctibus Jovem cum ea fuisse. Haec fabula est argumentum Amphitryonis Plautini. *Propert.* 2, 18, 25. Juppiter Alcmenae geminas requieverat Arctos, Et coelum noctu bis sine rege fuit. ¶ *Plautus* pro *Alcmena* semper *Alcumena* usurpat. Est enim hoc nomen deductum ab ἄλκιμος robustus, fortis, quod ab ἀλκὴ robur; ut sit quasi Ἀλκιμήνη: ceteri poetae fere *Alcmena* vel *Alcmene*, Graeca positione. *Ov. Met.* 9, 276. Argolis Alcmene, questus ubi ponat aniles. *Senec. Herc. Oet.* 1825. Quis poscet Alcmenes onus? *Claudian. epigr. de laud. Herc.* 48. tibi faciant, Alcmena, pavorem. ¶ In argumento Amphitryonis *Plauti*, quod quidam *Prisciano*, alii *Sidonio* tribuunt, legitur *Alcumenas* in genitivo singulari more scilicet Dorico: nam Dores inflectunt Ἀλκιμήνα, ας: qua ratione etiam *auras* pro *aurae* dictum esse a *Virg. A.* 11, 801. notat *Servius.* ¶ Alcumena est etiam titulus cujusdam tragoediae *Euripidis*, in qua inducitur Juppiter foedam tempestatem ciens, dum Alcmena parit. *Plaut. Rud.* 1, 1, 4.

ALCON, ōnis, m. Cretensis sagittarius peritissimus comes Herculis. Hic positos supra capita hominum anulos trajiciebat; capillos spiculis sagittarum rumpebat; sagittas sine ferro, positis ex adverso gladiorum, aut lancearum mucronibus, findebat: cujus filium cum draco invasisset, tanta arte direxit sagittam, ut ea currens in serpentis deficeret vulnere, nec filium laederet. Haec *Servius* ad illud *Virg. Ecl.* 2, 11. Aut Alconis habes laudes, aut jurgia Codri. ¶ [*Item nomen servi graeculi, *Hor. Sat.* 2, 8, 15. ¶ [Est etiam cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 834, 1. M. Hedias Alcon. *F.*]

ALCŬĬNUS, i, m. Flaccus Alcuinus, seu Albinus, Bedae presbyteri auditor, Abbas monasterii S. Martini Turonensis, natione Anglus, Caroli M. praeceptor, saeculo octavo floruit, scripsitque multa Latine, et quidem non infeliciter pro illa aetate: cujus consilio Carolus M. celebre gymnasium Parisiis instituit.

ALCYON et Halcyon, ŏnis, f. ἀλκυὼν, eadem quae alcedo, et alcyone. *Propert.* 1, 17, 2. desertas alloquor alcyonas. *Virg. G.* 1, 398. pennas in litore pandunt Dilectae Thetidi alcyones. *Servius* hoc loco notat, hanc vocem, cum avem significat (nam et nomen proprium mulieris esse potest) communis generis esse: nullo tamen id exemplo probat. V. ALCEDO [*et Voss. l. l.]

ALCYŎNĒ vel Halcyone, es, f. Ἁλκυόνη, et Ἀλκυόνη, filia Aeoli, et Aegiales, quae prae nimio amore Ceycis mariti sui, qui naufragio perierat, se in mare praecipitavit: quos ambos Juppiter miseratus mutavit in aves sui nominis; de quarum natura V. in ALCEDO. Appellatur autem *alcyone* ἀπὸ τοῦ ἐν ἁλὶ κύειν, *h. e.* quia in mari nidificat, et pullos educit. Quare scribendum putant *halcyone* cum aspiratione: contra alii aspirationem tollunt ex aucturitate *Eustath.*, qui negat vocabulum ullum esse aspiratione notandum, quod incipiat ab αλ sequente κ. *Ov. Met.* 11, 746. Incubat alcyone pendentibus aequore nidis. Et 567. Nominat alcyonen, ipsisque immurmurat undis. V. *Eund. ib. fab.* 9. et 10. ¶ *Alcyone* altera fuit Atlantis filia, una ex Plejadibus, quae a Neptuno compressa duos peperit filios Rian, vel Hyrean, et Aphoceum. *Hygin. fab.* 157. et 192. De hac *Ov. Her.* 19, 133. Lucidaque Alcyone, Circeque, etc.

ALCYŎNEUS et Halcyoneus, i, m. Ἁλκυονεύς (vox trisyllaba) unus ex Gigantibus Terrae filiis, qui Caelitibus bellum intulere. Hic deceptus consilio Minervae, quae hortabatur, ut altius a terra se extolleret, cujus contactu invictus reddebatur, dum audacter altiora peteret, ab Hercule domitus, et sagittis confossus occubuit, et sub Vesevo oppressus est. Ejus septem filiae patris ruinam deflentes se in mare praecipitavere, et in aves alcyones mutatae dicuntur. *Claud. Rapt.* 3, 185. fractane jugi compage Vesevi Alcyoneus per stagna pedes Tyrrhena cucurrit?

ALCYŎNĒUS et Halcyoneus, a, um, adj. Ἀλκυόνειος, ad alcyonem pertinens. *Alcyonei dies* dicuntur, quibus alcyones nidificant, et pariunt, quo tempore maxima maris tranquillitas esse solet, praesertim in Siculo, et Atlantico. *Colum.* 11, 2., ubi tamen al. aliter leg. ¶ *Alcyonēum medicamen*, vel *Alcyoneum* absolute, et *Alcyonĭum*, ἀλκυόνειον et ἀλκυόνιον, medicamentum quoddam optimum ad eluendas e vultu maculas, quod quidam apud *Plin.* 32, 8, 27. ex alcyonum nido fieri existimant. Unde *Ovid. medic. fac.* 77. Adjice et e querulo volucrum medicamina nido: Ore fugant maculas, alcyonea vocant. Alii apud *Plin. loc. cit.* e sordibus tenuioribus spumae marinae crassescentibus; alii e limo, vel quadam maris lanugine fieri illud putant, miram ad lichenas, lepras, lentiginesque tollendas vim habens. Quatuor ejus genera enumerat *Plin. ib.* Meminit et *Cels.* 5, 6. et 5, 18. *n.* 26., et inter rodentia, seu exulcerantia recenset.

ALCYŎNĪDES dies iidem sunt, qui *alcyonei.* *Plin.* 10, 32, 47. Fetificant bruma, qui dies alcyonides vocantur, placido mari per eos dies, et navigabili, Siculo maxime.

ALDHELMUS, vel Adelhelmus, vel Anthelmus (totidem enim modis legitur) Schireburgensis, apud occidentales Saxones in Anglia episcopus, vitae sanctitate celeber, scriptis etiam claruit, tum carmine, tum soluta oratione: vixit autem saeculo Christi octavo, quo Latinae linguae vigor et nitor magna ex parte interciderat.

***ALĒ**. es, Ciliciae oppidum. *Plin.* 5, 27, 22.

ĀLĔĀ, ae, f. κύβος, proprie significat ludum tesserarum, sed generatim accipitur pro omni ludo, in quo nihil, aut certe parum ars et ingenium proficit, sed a fortunae varietate, casuque eventus pendet. *Isid. Orig.* 18, 60. scribit dictam esse a quodam milite Graeco nomine *Alea*, qui in bello Trojano eam invenerit, qua in re vix habet, qui assentiatur. *Voss. in Etymol.* deduci putat ab ἀλᾶσθαι, quod significat vagari, incertum esse, quia nihil ea est incertius: [hoc probandum videtur F. Dubito.] *Cic. Phil.* 2, 23. Alea ludere. *Id. Phil.* 13, 11. In lustris, popinis, alea, vino, tempus aetatis omne consumere. *Id. ib.* 2, 23. In alea aliquid perdere. *Suet. Aug.* 70. Indulgere aleae. *Id. Domit.* 21. Oblectare se alea. *Id. Cal.* 41. Prosperiore alea uti. *Tac. G.* 24. Exercere aleam. *Pl. Curc.* 2, 3, 76. Provocare aliquem in aleam. ¶ Dicitur etiam *aleam ludere*, et *in alea ludere.* [*et alea ludere; quare haec in libris fere ubique confunduntur. cf. *Burm.* et *Oud.* ad *Suet. Aug.* 70.] *Edict. Praetor.* apud *Ulp. Dig.* 11, 5, 1. Si quis eum, apud quem alea lusum esse dicetur, verberaverit. *Paul. ib.* 11, 5, 4. Repetitio ejus, quod in alea lusum est. *Ulp. loc. cit.* Qui aleae ludendae causa vim intulerit. *Juven.* 8, 10. si luditur alea pernox. In quodam carm. apud *Suet. Aug.* 70. Aliquando ut vincat, ludit assidue aleam. ¶ [*De aleae ludo agunt *Salm.* ad *Vopisc. Procul.* T. II. Hist. Aug. Script. p. 260. *Burm.* ad *Anth. Lat.* I. p. 519.] ¶ Etiam apud Romanos aleae ludus legibus interdictus fuit, ut videre est *Dig. l.* 11. *tit.* 5. qui est *De aleatoribus.* Saturnalibus tamen permittebatur, ut ex *Martial.* 4, 14. et 5, 84. et *Suet. Aug.* 71. colligitur. *Hor. Od.* 3, 24. *sub fin.* seu malis vetita legibus alea. *Cic. Phil.* 2, 23. Lege, quae est de alea, condemnatus. *Et paulo supra.* De alea condemnatus. ¶ *Jacta est alea* proverbio dicitur, cum res fortunae arbitrio omnino commissa est. Ductum est proverb. a dicto Jul. Caesaris, qui arma laturus contra rempublicam, cum aliquantisper in finibus suae provinciae, quasi reversurus constitisset, repente demum transmisso flumine Rubicone, *Eatur*, inquit, *quo Deorum ostenta, et inimicorum iniquitas vocat: jacta alea est.* *Suet. Caes.* 32. ¶ Translate *alea* sumitur saepissime pro discrimine, dubitatione, incerto eventu, fortuna. *Cic. Div.* 2, 15. *ad fin.* Non perspicitis, aleam quandam inesse hostiis deligendis? [*Ita *Ov. A. A.* 1, 376. Talibus admissis alea grandis inest; quem l. comparat *Ern.*] *Liv.* 1, 23. In dubiam imperii servitiique aleam ire. *Id.* 37, 36. *in fin.* Alea belli. *Id.* 42, 59. Dare summam rerum in aleam non necessariam. *Colum.* 3, 21. Subire aleam. *Sen. Benef.* 3, 11. Adire. *Varr. R. R.* 1, 4. Ubi salubritas non est, cultura non aliud est, atque alea domini vitae ac rei familiaris. *Id. ib.* 18. Sequentes non aleam, sed rationem aliquam. *Colum. praefat.* Maris, et negotiationis alea. *Hor. Od.* 2, 1, 6. Periculosae plenum opus aleae. *Luc.* 6, 7. Alea fati. *Plin. praefat. H. N.* M. Tullius extra omnem ingenii aleam positus, *h. e.* extra omnem dubitationem, quin sit omnibus ingenio praeferendus. ¶ *Emere aleam* est emere rem incertam, ut jactum retis, missilium, et hujusmodi. *Ulp. Dig.* 18, 1, 8. et *Paul. ib.* 18, 4, 7. ¶ Denique Ălēă est epithetum Minervae. V. ALEUS. ¶ Fuit etiam Alea, Ἀλέα nomen oppidi in Arcadia. *Plin.* 4, 6. cf. ALEUS.

ĂLĔĀRIS, re, adj. alearius, aleatorius, ut *tabella alearis* apud *Cael. Aurelian. Chronic.* 2, 1.

ĂLĔĀRĬUS, a, um, adj. Amicitia alearia dicitur, quae ludi aleatorii occasione nascitur: proinde non vera, sed falsa amicitiae species habenda. *Ammian.* 28, 4. Cum omnes amicitiae Romae tepescant, solae aleariae sociales sunt, et affectu nimio connexae.

ĂLĔĀTOR, oris, m. κυβευτὴς, qui saepe alea ludit. *Cic. Cat.* 2, 10. In his gregibus omnes aleatores, omnes adulteri, omnes impuri impudicique versantur. *P. Syr.* in *Trochaic.* Aleator quanto in arte est melior, tanto est nequior.

ĂLĔĀTŎRĬUS, a, um, adj. ad aleam, vel aleatorem pertinens, κυβευτικός. *Cic. Phil.* 2, 27. Damna aleatoria. *Augustus* apud *Suet.* 71. Lusimus

per omnes dies, forumque aleatorium calfecimus. *Gell.* 18, 13. Aleatorio ritu. ℙ *Aleatorium* absolute, locus ubi alea luditur, κυβευτήριον. *Sidon. ep.* 2, 2. *a med.*

ĀLĔBAS vel Ālĕvas, ae, m. Ἀλήβας, Larissaeorum in Thessalia crudelissimus tyrannus, ab ipsis tamen satellitibus interfectus, quos ad corporis custodiam adhibebat. *Ov. Ib.* 322. Quosque putas fidos, ut Larissaeus Alebas, etc. Et 511. Lapsuramque domum subeas, ut sanguis Alebae. *Sanguis Alebae* est *Scopas* ex Alebae progenie, qui subita domus ruina, dum accumberet, oppressus fuit: a qua calamitate divinitus Castorum beneficio Simonides poeta servatus fuit, ut narrat *Phaedr.* 4, 24. [**Quint.* 11, 2, 14. ℙ Fuit etiam hoc nomine insignis statuarius. *Plin.* 34, 8.]

*ALEBECE, es, opp. in Gallia Narbonensi, h. Riez. *Plin.* 3, 4, 5. *Hard.* mavult legi *Albioece*, ob populum, qui Albioeci dicuntur.

ĀLĔBRĬA veteres usurpabant pro *bene alentia. Festus.*

ĀLEC vel Ālex et Hālec, ēcis, n. et f., interdum etiam m. γαρέλαιον, si *Plinium* audimus 31, 8, 44., primo et proprie significat faecem gari, seu muriae imperfectam, nec colatam: deinde transiit et ipsum in cibos, et notat genus quoddam salsamenti garo, et muriae similis, sed tamen distincti ab iis. Conficiebatur enim ex quibusdam minutis pisciculis, vel ex eorum intestinis salito liquamine aspersis, maceratis et tabefactis. Pervenit deinde, ut addit *Plin.* etiam ad ostreas, echinos, urticas, cammaros, mullorumque jocinora (hoc *Apicii* inventum fuit) et ad luxuriam transiit. Ex quo intelligimus duplicis generis esse alecem, vilis nempe ac pauperum, et pretiosi ac divitum mensis aptum. *Pl. fr.* ap. *Non.* 2, 395. Qui mihi olera cruda ponunt, halec danunt. *Hor. Sat.* 2, 4, 73. ego faecem primus et alec, Primus et inveni piper album. *Faecem et alec* pro eodem dixit, hoc est alecem ex faece, ut *Virg. G.* 2, 192. *pateris libamus et auro*: ἐν διὰ δυοῖν. V. FAEX. [**cf. Hdf.* ad h. l.] *Plin. l. c.* Alece scabies pecoris sanatur, infusa per cutem incisam. *Apic.* 7, 6. Thymum, cepullam, dactylum, alecem colatum, melle et vino temperabis. *Martial.* 3, 77. Capparin et putri cepas alece natantes. ℙ Est etiam hoc nomine pisciculus quidam vilis, ita dictus vel quod alece aptissime condiatur, vel quod ex eo primum alec fieri coeperit. *Isid. Orig.* 12, 6. et *Colum.* 8, 17. cujus verba V. in ALECULA. Sunt qui putant non piscem aliquem peculiarem hoc nomine significari, sed generatim viles pisciculos, qui alece condiri solent. ℙ Ad scriptionem quod attinet, sunt qui appingunt aspirationem derivantes a Graeca voce ἅλς, ἁλός, sal: sed saepius sine aspiratione scriptum legitur. Apud *Plinium* in omnibus fere editionibus legitur *alex* in recto casu: apud *Horatium* vero *alec*, et in antiquissimis quibusdam codicib. etiam *allec* duplici *ll*: quam scriptionem admisit in *Horatio* suo *Bentlejus.* ℙ Monet *Priscian.* 6. p. 686. carere plurali numero. ℙ Translate ponitur pro faece et re vili. V. ALLEX.

ĀLĔCĀTUS vel Halecatus, a, um, adj. alece conditus. *Apic.* 7, 6. Jus alecatum. Incertum tamen est, an *Apicii* haec verba sint, quae tituli instar sub finem ejus capitis leguntur.

ĀLECTO, us, f. Ἀληκτώ, οῦς, una ex tribus Furiis Inferorum, quae Latine sonat *non cessans*: ab α privativa et λήγω, cesso: quia a suppliciis sumendis de improbis nunquam cessat. *Virg. A.* 7, 341. Gorgoneis Alecto infecta venenis. Et 324. Luctificam Alecto dirarum ab sede sororum, τὴν Ἀληκτώ. ℙ Genitivum *Alectus* apud Latinos scriptores nondum vidimus: poterit tamen sine reprehensione usurpari ex Gr. analogia, τῆς Ἀληκτόος, οῦς.

ĀLĔCTŌRĬA, ae, f. gemma crystallina specie, magnitudine fabae, quae in ventriculo galli gallinacei inveniri dicitur. Gallus enim Graece ἀλέκτωρ dicitur. *Plin.* 37, 10, 54. ℙ Haec vox revera adjectivum est, et subintelligitur *gemma*. Quare *alectorius lapis* ap. *Solin.* legitur l., tametsi *Salmas.* aliter edidit. [*Rhinantus crista Galli, *Linn. Hahnenkamm.*]

ĀLĔCTŌRĬUS. V. ALECTORIA.

ĀLĔCTŎRŎLŎPHOS, i, f. ἀλεκτορόλοφος, herba est tussientibus utilis, foliis galli gallinacei cristae similis, caulem tenuem, semenque nigrum in siliquis habens, sic dicta ab ἀλέκτωρ, gallus, et λόφος, crista. Hinc a Latinis crista dicitur, teste *Plin.* 27, 5, 23.

ĀLĔCŬLĂ et Halecula, ae, f. genus vilis cujusdam pisciculi, de quo in ALEC diximus. *Colum.* 8, 17. Pisces jacentes, quia dentibus carent, aut lambunt cibos, aut integros hauriunt: itaque praeberi convenit tabentes aleculas, et salibus exesam chalcidem, putremque sardiniam etc. ℙ Videtur etiam usurpari pro ipso alece. *Id.* 6, 8. Proderit allium pinsitum cum oleo per nares infundere, vel sale, vel cunela defricare fauces, vel eandem partem allio tunso, et alecula linire. Potest tamen intelligi etiam pisciculus alece conditus. ℙ In quibusdam antiquis codd. ap. *Colum.* et *Hallecula*, et *Hallicula* reperitur scriptum.

ĀLĒIUS, a, um, adj. Ἀλήϊος. Aleii campi, πεδίον Ἀλήϊον, sunt in Lycia, vel ab urbe Ale, quae ibi fuerit: vel ab α privativa et λήϊον, seges, quod fuerint inculti: vel denique ab ἄλη, ης, erratio; quia fabulantur Bellerophontem post occisam Chimaeram, voluisse Pegaso insidentem super astra conscendere: a Jove deturbatum, cum gravi ruina in hos campos decidisset, caecum igne Jovis, et casu ipso claudum, diu per illos erravisse. *Ov. Ib.* 257. Quique ab equo praeceps in Aleia decidit arva. [**Plin.* 5, 27, 22.] *Cic.* vertens *Homeri* versum, *Tusc.* 3, 26. Qui miser in campis moerens errabat Aleis, pro *Aleiis*: synaeresis. *Hygin. fab.* 57. Decidit in campos Aleios. *Avien. Perieg.* 1046. Hic caespes late producit Aleius arva.

*ALELE, es, oppidum in Africa. *Plin.* 5, 5, 5.

ĀLĔMANNI cum derivatis. V. ALAMANNI.

ĀLĔMŌNĂ vel Alimona, ae, f. Dea Romanorum alendis in utero fetibus praeses. *Tertull. Anim.* 37.

ĀLĔMŎNĬDĒS, idae, m. patronym. filius Alemonis, nempe Myscelus, qui ex Graecia in Italiam Herculis monitu veniens, Crotonem aedificavit. *Ov. Met.* 15, 19. et 26.

ĀLĔO, ōnis, m. κυβευτής, aleator. *Naev.* ap. *Fest.* Ganeo, lurco, aleo. *Catull.* 29, 2. Nisi impudicus, et vorax, et aleo. Al. leg. *helluo*. Et 6. Es impudicus, et vorax, et aleo. *Scaliger* notat, hunc versum in quibusdam MSS. deesse. *Sall. Catil.* 14. Quicumque impudicus, adulter, ganeo, aleo etc. Alii omittunt *aleo*. [*Recte.] *Tertull. Fuga in persecut.* 13. Fures balnearum, et aleones, et leones.

*ALEOS, vel Aleon, fluvius Ioniae prope Erythras. *Plin.* 5, 29, 31. et 31, 2, 10.

*ALERIA, ae, Corsicae oppidum. *Plin.* 3, 6, 12. *Flor.* 2, 2. *Anton. Itin.*

ĀLĔS, alĭtis, m. et f. [*femininum multo usitatius] ὄρνις. (est ab *ala*) generale nomen eorum animalium, quae alas et pennas habent, et ova pariunt: quare minus late patet quam *volucris*, quae vox dicitur de omni eo, quod volat, sive pennas habeat, sive non. Quare vespertilionem *volucrem* proprie dicemus, non *alitem*, quia alas quidem habet, non autem pennas. Hoc tamen discrimen non est perpetuum. *Virg. A.* 1, 394. Jovis ales lapsa plaga aetheria, *h. e.* aquila. *Id. A.* 5, 506. exterrita pennis. Et *A.* 12, 247. fulvus Jovis ales. *Hor. Od.* 3, 4. *in f.* ales additus custos. *Plin.* 23, 1, 17. Alites villaticae, *h. e.* gallinae, anseres, palumbi, et aliae, quae in villis aluntur. ℙ Apud Latinos augures *alites* dicuntur, teste *Festo* in *Oscines*, quae augurium alis et volatu ferunt; *oscines*, quae ore et cantu. [*Multis hoc confirmat *Manut.* ad *Cic. Fam.* 6, 6, 13.] *Cic. N. D.* 2, 64. Quamquam aves quasdam et alites, et oscines, ut nostri augures appellant, rerum augurandarum causa esse natas putamus. *Id. Div.* 1, 53. Tum huc, tum illuc volent alites: tum a dextra, tum a sinistra parte canant oscines. *Id. Fam.* 6, 6. Non igitur ex alitis involatu [*l. volatu], nec e cantu sinistro oscinis, ut est in nostra disciplina, tibi auguror. Adde *Plin.* 10, 19, 22. [*Hinc ales pro augurio. *Hor. epod.* 10, 1. mala ales, i. e. malum augurium. et *Bentl.* ad h. l. De secundo augurio *id. ib.* 16, 23.] ℙ Saepe a poetis adjective usurpatur, et ponitur pro alato et volanti, et tribuitur iis, quae alas habent, licet aves non sint. *In carm.* ap. *Cic. Inv.* 1, 19. Angues ingentes alites juncti jugo. *Ov. Met.* 2, 714. et *Stat. Th.* 4, 605. Deus ales, *h. e.* Mercurius, qui alas in pedibus habere fingitur. *Id. Am.* 3, 12, 24. Victor Abantiades alite fertur equo, *h. e.* Pegaso, qui alatus fuisse dicitur. *Claud. I. Cons. Stilich.* 2, 408. Fama ales. [**Pacuv.* ap. *Cic. Rep.* 3, 9. alitum anguium currus. *Beier.*] ℙ Translate sumitur pro volanti, veloci, agili. *Virg. A.* 8, 430. tres ignis, et alitis Austri. *Ov. Met.* 10, 587. passu volat alite virgo. *Sil.* 3, 365. alite plumbo, *h. e.* glande plumbea, quae funda mittitur. [**Ammian.* 31, 7. alite velocitate regressae sc. manus vastatoriae.] *Prudent. Psychom.* 323. ales arundo nervo pulsa fugit, *h. e.* sagitta. ℙ Ales canorus apud *Hor. Od.* 2, 20, 15. et absolute ales *ib.* 1, 6, 2. accipitur pro cygno, seu poeta. Scriberis Vario Maeonii carminis aliti, *h. e.* Vario poetae epico, qualis fuit Homerus; *ales* vero *carminis* idem est ac poeta qui canit carmen. *Id. Od.* 4, 2, 25. ℙ *Aliti* in ablativo. *Sen. Med. sub fin.* Ego inter auras aliti curru vehar. Ita enim videtur postulare ratio metri: neque repugnant Grammatici. ℙ In genitivo plurali *alitum* facit, et additu *u* metri causa *alituum*. *Martial.* 13, 61. Inter sapores fertur alitum primus. *Virg. A.* 8, 27. Alituum, pecudumque genus sopor altus habebat. [*Ita etiam *Ammian.* 19, 2. inaestimabiles copiae in modum alituum ferebantur.] ℙ *Ales* cum verbo pluralis numeri. *Ov. Met.* 5, 297. hominemque putat Jove nata locutum: Ales erant, numeroque novem sua fata querentes. At opt. editiones habent: *Ales erat*, quod praestat, nam Musa, hominem, non picam locutam putaverat.

ĀLĔSĂ. V. HALAESA.

ĀLĔSCO, is, n. αὐξάνω, idem quod cresco: ab *alo, is*. *Varr. R. R.* 1, 44. Quae nata sunt, in fundo alescunt. Et 2, 4. Alescendo roborari. *Lucr.* 2, 1128. Donicum alescendi summum tetigere cacumen.

*ALESIA et Alexia, ae, f. Ἀλεσία, Ἀλησία, Ἀλεξία, urbs Galliae Celticae s. Lugd. in Mandubiis, h. Alise, Dep. de la côte d'or. *Caes. B. G.* 7, 68. *B. C.* 2, 47. *Vell.* 2, 47. *Bail. A.*

ĀLĒTHĪĀ, ae, f. unus est ex aeonibus haereticorum, ap. *Tertull. advers. Valentinian.* 12. Est autem Graeca vox ἀλήθεια, et veritatem significat.

ALETINUS, a, um, adj.

ALETIUM, ii, n. V. SALENTINUS.

ĀLĒTRĪNĀS et Alatrinas, atis, adj. ad Aletrium, sive Alatrium, Graece Ἀλήτριον, Latii oppidum pertinens, nunc *Alatri*, in Hernicis, inter Anagniam et Soram, de quo *Frontin. de Colon.* p. 102. *Goes.* et *Inscr.* ap. *Grut.* 424, 7. *Cic. Cluent.* 16. Ex Aletrinate municipio. ℙ *Aletrinates, um*, sunt incolae Aletrii. *Cic. ib.* 20. et *Plin.* 3, 5, 9.

ĀLĒTRĪNENSIS, se, adj. id. q. Aletrinas. *Cic. Balb.* 22. Aletrinensis foederatus. Alii aliter legunt. [**cf. Orelli.*]

ĀLĒTRĪNUS, a, um, adj. *Aletrini, orum*, apud *Plin.* 3, 11, 16. sunt incolae urbis Aletrii in Hirpinis, prope Compsam, nunc *Calitri*. *Inscr.* ap. *Reines. cl.* 3. *n.* 83. S. P. Q. Aletrinus.

ĀLĒTŪDO, ĭnis, f. corporis pinguedo. *Festus.*

ĀLĔVAS. V. ALEBAS.

*ALEU, Arabiae felicis insula. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

ĀLĒUS, a, um, adj. id. q. *Alius*, cum pro *Elio* sumitur, hoc est ad Elidem Achajae urbem pertinens. *Pl. Capt. prol.* 31. Summo genere captum esse equitem Aleum. ℙ Et *Alei, orum* sunt Elidis incolae. *Id. ib.* 2, 2, 30. Cum ei in Aleis tanta gratia est, ut praedicas. ℙ Sic *Alis, idis*, pro *Elis, idis*, ab eodem dictum est. V. ELIS. ℙ *Alea Minerva* dicitur a *Stat. Th.* 4, 288. propter templum, quod in Arcadia habuit, ei dicatum ab Aleo Aliphantis filio, Arcadiae rege. Vel ita cognominata est ab Alea urbe Arcadiae. ℙ De campis Alēis V. in ALEIUS.

ĀLEX. V. ALEC.

ĀLĔXANDER, dri, m. Ἀλέξανδρος, filius Philippi regi Macedoniae, et Olympiadis filiae Neoptolemi regis Molossorum, cognomento *Magnus*, natus ex duabus in Graecia praestantissimis familiis, nempe ex Herculis et Aeaci posteritate, forma fuit humana paene augustiore, cervice celsa, laetis oculis, et illustribus, malis ad gratiam rubescentibus, reliquo etiam corpore non sine majestate decorus. Plures habuit praeceptores, inter quos *Aristotelem*, ex cujus disciplina decem ferme annis informatus est. Mortuo patre, annos natus viginti regni administrationem suscepit. Graecia universa sibi parere coacta, bellum intulit Dario regi Persarum, eumque devicit cum multis aliis regibus: Asiam, et totum paene orientem subegit, aliquam etiam Indiae partem. Sed ultra Liberi Patris terminos progredi ausus non est, frequenti praesertim seditione militum. Plures urbes variis in locis condidit, quas a suo nomine appellavit. Cum ex India in Macedoniam reverteretur, ab Antipatro Macedoniae praefecto veneno aquae Stygiae sublatus est, Babylone, in convivio apud Thessalum Medicum, anno aetatis XXXII. regni XII. Sed *Sen. ep.* 83. et *Solin.* 9. narrant, Alexandrum intemperantia bibendi exstinctum fuisse. Ejus res gestae a multis scriptae sunt, praecipue a *Plutarcho*, et a *Q. Curtio*. De eo etiam mentio facta est in sacris Libris, *lib.* 1. *Machab.* ℙ Alii fuere hoc nomine celebres viri. [*ac 1) tyrannus Pherarum in Thessalia. *Cic. Div.* 1, 25. *Invent.* 2, 49. Pheraeus dictus *Cic. Off.* 2, 7. *Nep. Pelop.* 5. 2) rex Epiri, *Liv.* 8, 3. 3) Priami filius, idem Paris dictus. *Cic. Fat.* 15. *Auct.* ad *Herenn.* 4, 30. Interdum utrumque nomen ponitur, ut Euphranoris statua, quae vulgo audiebat: Alexander Paris. *Plin.* 34, 8. et 19, 16. 4) Maced. regis Persei filius, *Liv.* 42, 52. 45, 39. 5) Aegypti rex, qui Romanos Aegypti reges fecit. *Cic. Agr.* 2, 16. 6) Graecus poeta et historiarum scriptor, cognomine Lychnus; *Cic. Att.* 2, 22. 7) Cornelius Alexander, cognomine Polyhistor, multa historica et alia scripsit. *Plin.* 3, 17. 9, 35, 56. 8) Imperator Alexander Severus; aliique minus noti.] ℙ Etiam *Alexandrus* in nominativo singulari posse usurpari ait *Charis* 1. p. 64., sed nullum affert exemplum.

ĀLĔXANDRĪA, ae, f. Ἀλεξάνδρεια, cognomento Magna, nunc *Scanderia*, urbs Aegypti, in ora, ab ostio Canopico 12. M. P. in Occ. Condita est ab Alexandro Magno Olympiade 112. ante Salvatoris adventum anno 320. intra spatium 17. dierum cum sex millibus murorum passibus, ad effigiem Macedonicae chlamydis, orbe girato laciniosa, anguloso dextra laevaque procursu. Sed postea amplificatam Dinocrates architectus dicitur metatus esse mirabili ingenio 15. M. P. laxitate. *Plin.* 5, 10, 11. ℙ Hoc nomine multae aliae urbes numerantur: [*quarum praecipuae hae sunt: 1) in Troade *Cic. Acad.* 4, 4. *Plin.* 5, 30, 33. Interdum appellatur Alexandria Troas, ut *Liv.* 35, 42. 37, 35. et simpliciter Troas, *Plin. ib. Paul. Dig.* 50. 15, 8. 2) in Ariana, quae dicitur Alexandria Arion (pro Ariorum), *Plin.* 6, 17, 21., et simpliciter Alexandria,

Plin. ib. 23, 25. 3) in Bactriana, *id. ib.* 4) in Margiana, *id. ib.* 16, 18. 5) in Sogdiana et Caramania, *ib.* 23, 27. 6) in Assyria, *Plin.* 6, 13, 16. 7) in Cilicia apud Issum, *id.* 5, 27. 8) in Susiana, ad sinum Persicum, antea Charax dicta; *id.* 6, 27, 31. ℙ Item nomen nutricis Neronis. *Suet. Ner.* 50.] ℙ Etiam *Alexandrea* scribi solere, testatur *Prisc.* 2. p. 588., atque ita exaratum legitur in plerisque codd. apud *Hor. Od.* 4, 14, 35. et in *Inscrr. duab.* ap. *Grut.* 376, 3. et 525, 2.

ALEXANDRIĀNUS, a, um, adj. ad Alexandrum pertinens, ut *Alexandriani sodales* apud *Lamprid. Alex. Sever.* 63. instituti in honorem Alexandri Severi inter Deos post mortem relati. Al. leg. *Alexandrini. Inscr.* ap. *Grut.* 365, 7. Leg. VII. Gem. Severianae Alexandrianae. Sic *Antoniniani* ab Antonino.

ALEXANDRĪNUS, a, um, adj. ad Alexandriam pertinens praecipue eam, quae est in Aegypto, ut *Alexandrinae naves* ap. *Suet. Aug.* 98., ex quibus collecta classis supportando frumento maxime (quamquam et aliis mercibus) in Italiam ab Augusto instituta fuit. ℙ *Alexandrina vita atque licentia*, apud *Caes. B. C.* 3, 110., quod Alexandrini populi voluptatibus et deliciis maxime diffluerent. Sic *Alexandrinae deliciae* ap. *Quintil.* 1, 2. quod in proverbium abiit. Videtur autem *Quintil.* intelligere Alexandrinos pueros, qui dicacitate, et verborum licentia dominos oblectabant, garruli praeter ceteros, et ridiculi, adeoque in deliciis habiti. ℙ *Alexandrinum opus* dicitur genus marmorandi, sive incrustandi parietes duplici de marmore, ab Alexandro Severo Aug. institutum. *Lampr. Alex. Sev.* 25. Alexandrinum opus marmoris de duobus marmoribus, hoc est, de porphyretico et Lacedaemonio primus instituit, Palatio exornato hoc genere marmorandi.

ĂLEXANDRŎPŎLIS, is, f. urbs Parthorum condita ab Alexandro Magno. *Plin.* 6, 25, 29.

ĂLEXĒTER, ēris, m. ἀλεξητήρ, propulsator, depulsor, defensor, auxiliator: ab ἀλέξω, arceo, depello. *Alexeter* ap. *Plin.* 34, 8, 19. *n.* 2. est nomen signi a Polycleto facti. Ita enim eo loco legit *Harduin.* Verba Plinii sunt: Item (fecit Polycletus) *Mercurium, qui fuit Lysimachiae: Herculem, qui Romae: Alexetera arma sumentem: Artemona, qui* etc. Quidam leg. *Herculem, qui fuit Romae, alexeteria arma sumentem*, hoc est arma depulsoria, et ad arcendum ac defendendum apta. Alii aliter.

ALEXIA v. ALESIA.

ĂLEXĬCĂCUS, i, m. ἀλεξίκακος, depulsor malorum: epithetum Apollinis, et Herculis, quod ii mala arcere ab hominibus crediti sunt: ab ἀλέξω, arceo, depello et κακὸν, malum. Scribit hanc vocem *Varr. L. L.* 6, 5. Graecis litteris: Latinis *Lactant.* 5, 3. Simulacrum sub Herculis Alexicaci nomine constitutum.

ĂLEXĬPHARMĂCON, i, n. ἀλεξιφάρμακον, medicamentum contra venena, et veneficia, ab ἀλέξω, arceo, depello, et φάρμακον, medicamentum. *Plin.* 21, 20, 84. Nec magis alia herba convenit medicamento, quod alexipharmacon vocant.

ĂLEXĬRHOĒ, ēs, f. Ἀλεξιρόη, nympha filia Granici amnis ex Ida Phrygiae monte profluentis, quae ex concubitu Priami Aesacon peperit. *Ov. Met.* 11, 763. ubi alii legunt *Alyxithoe.* V. AESACUS.

ĂLEXIS, is, vel idis, m. Asinii Pollionis puer, quem Virgilius ejus amore captus a Pollione dono accepit, et de eo scripsit secundam eclogam, ubi *v.* 1. Formosum pastor Corydon ardebat Alexin, et *v.* 6. O crudelis Alexi, nihil mea carmina curas. *Serv.* ad hunc locum addit, ab aliis per Alexin intelligi Caesarem Augustum, ab aliis ejus puerum. ℙ Fuit etiam hoc nomine servus amanuensis T. Pomponii Attici, de quo *Cic. Att.* 7, 2. Alexidis manum amabam, etc. et *ib.* 16, 14. In tuis quoque epistolis Alexim videor agnoscere. ℙ [Alexis fuit etiam nobilis statuarius, Polycleti discipulus. *Plin.* 34, 8, 19. ℙ Item insignis comoediographus. *Gell.* 2, 23. et 4, 12. *F.* ex *B. A.*]

[ĂLEXĬUS, ii, m. ἀλέξιος, defensorius, propulsorius. Nomen servile Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 584, 2. Alexius Caesaris Aug. ab bybliothece. *F.*]

*ALFATERNI, orum, incolae oppidi Nuceriae Alfaternae. *Plin.* 3, 8, 9.

*ALFELLANI, orum, incolae oppidi alicujus in Hirpinis. *Plin.* 3, 11, 16. *Hard.* mavult legi *Affilani*, cf. *Affile.*

ALFENUS, i, m. P. Alfenus Varus Cremonensis jureconsultus, Servii Sulpicii discipulus, rerumque antiquarum non incuriosus, ut ait *Gell.* 6, 5., plurimum auctoritatis habuit, et consul fuit una cum P. Vinucio A. Ch. 2. U. C. 755. Ejus meminit *Pompon. Dig.* 1, 2, 2. [*Cf. de eo *Hdf.* ad *Hor. Sat.* 1, 3, 130.]

ALGA, ae, f. βρύον θαλάσσιον, μνίον, herba est in mari nascens, cujus plura genera referunt herbarii, sed generatim accipitur a Latinis pro omni herba in marinis aquis nascente, eisque innatante, et quae fluctuum agitatione ad litus ejicitur (Verisimiliter fucus vesiculosus *Linn.* Meertang.). *Hor. Od.* 3, 17, 9. cras foliis nemus Multis, et alga litus inutili Demissa tempestas ab Euro Sternet. ℙ Itaque saepe pro re vilissima. *Id. Sat.* 2, 5, 8. Et genus, et virtus, nisi cum re, vilior alga est. *Virg. Ecl.* 7, 42. projecta vilior alga. ℙ Est tamen quoddam algae genus, quod Graece φῦκος, et Latine *fucus* dicitur, lactucae simile: hic tingendis purpura lanis adhibebatur. V. FUCUS. Ejus quoque plura genera recenset *Plin.* 26, 10, 66. Adde 32, 6, 22. ubi *algam maris* appellat, et adversus serpentes prodesse, ex *Nicandro* tradit.

*ALGAE, arum, Etruriae oppidum, prope Centumcellas. *Anton. Itin.*

ALGENS, tis, part. *algeo*, algidus. *Ov. A. A.* 2, 214. Algentis manus est calfacienda sinu. *Plin.* 14, 2, 4. *n.* 3. Vites meliores algentibus locis, quam calidis. *Stat. Th.* 3, 469. algentes laxavit sole pruinas. *Plin.* 20, 11, 46. Olusatri succus algentes calefacit potus. ℙ *Algentia folia* piceae dicit *Plin.* 16, 10, 19. quia horrida sunt, et veluti frigore usta. ℙ *Algentes togas* appellat *Martial.* 12, 36. et 14, 137. quae adeo tritae sunt vel leves, ut iis indutos algere faciant.

ALGENSIS, e, adj. qui in alga nascitur, vel nutritur. *Plin.* 9, 37, 91. Purpurarum genera plura, pabulo et solo discreta: lutense putri limo, et algense enutritum alga, vilissimum utrumque.

ALGĔO, es, alsi, alsum, n. 2., ψύχομαι, patior frigus, frigidus sum: cui *aestuo* opponitur. *Cic. Tusc.* 2, 14. Erudiunt juventutem venando, currendo, sitiendo, algendo, aestuando. Sic *Hor. A. P.* 413. Multa tulit fecitque puer, sudavit, et alsit. *Naevius* ap. *Cic. Or.* 2, 70. Sapiens, si algebis, tremes. *Ter. Ad.* 1, 1, 11. Ego, quia non rediit filius, quae cogito! Ne aut ille alserit, Aut uspiam ceciderit, aut perfregerit Aliquid. *Plin.* 17, 24, 37. *de vitium morbis.* Aegrotant, et cum alsere, laesis uredine attonsarum oculis. ℙ Translate. *Juvenal.* 1, 74. Probitas laudatur et alget, *h. e.* negligitur, non colitur. ℙ *Festus* scribit *algeo* dictum esse a Graeco ἀλγέω, doleo, quia frigus dolorem affert.

ALGESCO, is, n. algore corripior. *Prud. Apoth.* 210. rabiem flammarum algescere cogit. [*Scheller.* huc pertinere vult locos a Nostro supra laudatos sub ALGEO, *Ter. Ad.* 1, 1, 11. et *Plin.* 17, 24, 37. quod sane melius habet.]

ALGĬĀNA, genus est oleae apud Latinos, quam commemorat *Colum.* 5, 8.

ALGĬDENSIS, se, adj. ut raphanus Algidensis, qui circa Algidum montem nascebatur, longus, et translucidus. *Plin.* 19, 5, 26. *n.* 3.

ALGĬDUM, i, n. *Rocca del Papa*, opp. Latii in alto monte, Tusculo finitum, a Roma 12. M. P. Dictum est ex aeris algore. Similiter ipse mons *Algidus*, et silva monti subjacens, in cujus ingressu Regillus lacus est, *Algida* dicitur; nunc *Selva dell' Aglio.* De monte *Hor. carm. saec. sub fin.* Quaeque Aventinum tenet, Algidumque Diana, etc. *Id. Od.* 1, 21, 6. Algido gelido. Et *Od.* 3, 23, 9. Algido nivali. ℙ De oppido *Flor.* 1, 11. Sora et Algidum terrori fuerunt. ℙ Adjective. *Ov. Fast.* 6, 721. Volscos, Aequosque fugatos Viderat in campis Algida terra tuis. *Martial.* 10, 30. Tusculanos Algidosque secessus.

ALGĬDUS, a, um, adj. κρυόεις, κρυερὸς, frigidus: *Catull.* 63, 70. Algida Idae nive amicta loca colam. *Naevius* ap. *Cic. Or.* 45. Vos qui accolitis Istrum fluvium atque algidam, subaudi *regionem.* ℙ Substantive. *Symmach. ep.* 3, 50. Ut aestas mihi Praenestino algido frangeretur.

ALGĬFĬCUS, a, um, adj. ψυχροποιὸς, frigus inducens. *Gell.* 19, 4. Quod timor omnis sit algificus.

ALGOR, ōris, m. ψῦχος, κρύος, ab algeo, idem quod frigus, et proprie frigus vehementius. *Sall. Cat.* 5. Corpus patiens inediae, vigiliae, algoris. *Tac. Hist.* 3, 22. Confectus algore atque inedia. *Plin.* 15, 4, 5. Oleo natura tepefacere corpus, et contra algores munire. ℙ Pro hieme. *Plin.* 8, 39, 59. Viperae alias vel annua fame durant, algore modo dempto.

ĂLGŌSUS, a, um, adj. alga abundans. *Plin.* 32, 9, 31. Vivunt in algosis, sc. locis. *Auson. ep.* 7, 42. Algosum litus.

ALGUS, i, m. id. q. algor. *Lucr.* 5, 746. hiems sequitur, crepitans ac dentibus algus. Alii leg. algor. *Id.* 3, 773. Sollicitae volitant morbis, algoque, fameque. Alii leg. alguque, ut sit ab *Algus, us*, 4. declinat. Nam etiam *Pl. Most.* 1, 3, 36. Nisi ego illam anum interfecero siti, fameque, atque algu. Et *Rud.* 2, 7, 24. Tu vel suda, vel peri algu. Et *in fragm. Vidular.* ap. *Priscian.* 6, 699. Moerorem, paupertatem, algum, famem. Adde *Accium*, *Varron.* et *Lucil.* ap. *Non.* 2, 28. ℙ *Charis.* vero 1. p. 23. ponit *algu, u*, neutrius generis, sed nullo exemplo confirmat.

ĂLĬĂ, ae. V. ALLIA.

ĂLĬĀ, ablativus adjectivi *Alius* absolute adverbii modo positus, omissa δι' ἔλλειψιν voce *via. Lucr.* 6, 986. Nam penetrare alia sonitus, aliaque saporem Cernimus e succis, alia nidoris odores. Al. leg. *alio.* [*Ita *Eichst.*, ut nobis quidem aliisque multis videtur, parum recte.] *Pl. Rud. prol.* 9. Juppiter nos pergentes alium alia disparat. *Flor.* 2, 12. Cum alia minitatus, alia irrepsisset. *Liv.* 44, 43. Equites sine duce relicti, alii alia in civitates suas dilapsi sunt.

ĂLĬACMON, onis, m. Ἀλιάκμων, fluvius rapidissimus Macedoniae, qui illam a Thessalia separat, et in Aegaeum mare inter Pydnam et Dium influit. *Caes. B. C.* 3, 37. Moratus ad flumen Aliacmonem. *Claud. B. Get.* 179. Et frustra rapidum damnant Aliacmona Bessi. ℙ Scribitur etiam *Alyacmon* et *Haliacmon.*

ĂLĬĀS, adv. ἄλλοτε, [*ortum esse putat *Herz.* ad *Caes. B. G.* 5, 57. ex *aliais* (ut familiās); *Ruhnken.* ad *Ter. Andr.* 3, 2, 49. dicit esse addendum *horas.*] proprie significat alio loco vel tempore, et hinc translate alio modo. Atque quum ad tempus refertur, tum de praeterito, quam de futuro, saepe etiam de indefinito dicitur. *Cic. Acad.* 4, 3. Quibus de rebus et alias saepe nobis multa quaesita sunt. *Id. Div.* 2, 2. Sed haec alias pluribus: nunc ad institutam disputationem revertamur. *Id. Fam.* 7, 6. Sed plura scribemus alias. *Id. Div.* 2, 7. Itaque et illi alias aliud de iisdem rebus sentiunt. [*Cf. *Cic. Or.* 2, 7. *Id. Tusc.* 1, 29. 3, 30. *Ter. Andr.* 3, 2, 49. quando alias malim quam hodie fieri nuptias? *Liv.* 44, 36. rationes alias reposcito: nunc auctoritate veteris imperatoris contentus eris. *Nep. Hann.* 11, 7. neque tum solum, sed saepe alias — pepulit adversarium. Saepius additur *ante. Liv.* 2, 22. Nunquam alias antea publice privatimque. *Id.* 32, 5. Si quando unquam ante alias. Cf. *Plin. Pan.* 48, 1. Sic *B. Crus.* ap. *Suet. Cal.* 43. utrumque servari mavult.] ℙ Cum aliis particulis *raro*, *non*, *saepe*, [*semper*] et similibus. *Liv.* 45, 20. Raro alias quisquam rex tanto favore est auditus. *Id. ib.* 7. Non alias ad ullum spectaculum tanta multitudo occurrit. *Cic. Tusc.* 4, 4. Quod cum saepe alias, tum nuper studiose egimus. [**Suet. Tib.* 18. semper alias sui arbitrii; tunc etc. *Id. Vesp.* 22. et super coenam et semper alias. Sic *Oud.* et *Bremi*; alii male *super aleas. Id. Tit.* 8. pestilentia, quanta non temere alias.] *Virg. G.* 1, 487. Non alias coelo ceciderunt plura sereno Fulgura. *Hor. Sat.* 1, 4, 63. Alias justum sit, nec ne poema. Adde *Od.* 3, 5, 46. et *Ep.* 2, 1, 17. ℙ Reperitur etiam in oratione; neque bis modo, sed et ter, et quater; habetque eandem fere vim atque *interdum*, aut *modo. Cic. Fin.* 2, 27. Nec potest quisquam alias beatus esse, alias miser. [*Gr. τότε μὲν — τότε δέ. *Caes. B. G.* 2, 29. illi, alias eruptione tentata, alias cuniculis — actis. *Ib.* 3, 21. 5, 57. Ter repetitur *Plin.* 7, 55, 56. alias immortalitatem animi, alias transfigurationem, alias sensum inferis dando.] Quater recurrit *Cic. Inv.* 1, 52. Licebit alias transire omnes argumentationes, alias ad partitiones singula genera referre, alias ab auditore, qui desideret, quaerere, alias haec facere, etc. [*Sic etiam semel positum est i. q. aliquando; *Plin.* 26, 3, 7. Quinque res maxime communium auxiliorum professus, abstinentiam cibi, alias vini, fricationem corporis, ambulationem, gestationes. ℙ Nonnunquam pro *alias* repetito ponuntur aliae particulae, *interdum*, *plerumque*, *aliquando*, et hujusmodi. *Cic. Or.* 3, 54. Geminatio verborum habet interdum vim, leporem alias. [**Suet. Caes.* 81. ipsi sibi visus est per quietem interdum supra nubes volitare, alias cum Jove dextram jungere. *Cic. Sen.* 15. alias minore, plerumque majore. *Iustin.* 4, 1. alias — alias — nunc.] *Plin.* 7, 15, 13. Partus alias letalis, alias una senescens, aliquando alvo citatiore excidens. ℙ [*Secundo loco est i. q. alio loco; sed hujus significationis exempla et rara et plerumque dubia, interdum etiam corrupta sunt. Laudat Noster *Justin.* 4, 1, 9. Nusquam alias tam torrens fretum. Alii huc referunt *Cic. Fin.* 1, 3. facete is quidem, sicut alias, i. e. aliis locis; potest vero etiam ad tempus referri. *Plin.* 24, 14, 75. Idaeus rubus appellatus est, quoniam in Ida non alias nascitur; sed h. l. *Gron.* et *Harduin.* legunt *alius.* Alia exempla non novimus.] ℙ Tertio loco est i. q. alio modo, ἄλλως, alioquin, ceterum, et quae hujus generis sunt. *Curt.* 8, 1, 24. Debilitatum vulnere jacuisse, non alias quam simulatione mortis, tutiorem. Hoc sensu etiam bis ponitur: *Ulpian. Dig.* 33, 8, 8. §. 8. alias accipiendum legatum peculii, si ipsi servo legatur; alias, si alii, i. e. alio modo s. sensu. — *Tac. A.* 3, 73. non alias magis indoluisse Caesarem ferunt, quam quod desertor — ageret, i. e. non alia de causa. *Ulp. ib.* 47, 4, 1. §. 2. non alias tenebitur iste libertus, quam si dolo quid dissipasse proponatur, i. e. hoc uno modo, hac una lege s. conditione. *Marcian. ib.* 39, 7, 6. ut non alias valere velit, quam sua manu signatos (codicillos).] *Tac. A.* 16, 1. Ne reges Numidarum, et alias infensi, cupidine auri ad bellum accenderentur. [**Suet. A.* 94. quum incognitum alias haberet. *Id. Tib.* 71. quanquam alias promtus et facilis; sed h. l. optimi codd. *alioquin.* V. *Graev.* et *Oud. Bremi* autem retinet h. l., quem v.] *Plin.* 25, 2, 5. Homerus, multus alias in admiratione Circes, gloriam herbarum Aegypto tribuit. *Plinio* seniori familiaris admodum haec locutio est. *Id.* 12, 3, 7. Pomum ipsum alias non manditur. *Ap-*

pul. *Met.* 9. p. 219, 18. Dolio, quod erat in angulo semiobrutum, sed alias vacuum, hominem abscondit.

ALĬBI, adv. ἀλλαχοῦ, alio in loco. *Cic. Att.* 13, 52. *fin.* Cum praeteriret, omnis armatorum copia dextra sinistra ad equum, nec usquam alibi, sc. stabat. [*Liv. 2, 23. militia alibi sc. facta.] *Liv.* 38, 46. Exercitus trifariam dissipatus, alibi primum, alibi postremum agmen, alibi impedimenta, inter vepres delituit. *Id.* 44, 35. Medium spatium torrentis alibi aliter cavati. *Virg. Ecl.* 1, 42. Nec tam praesentes alibi cognoscere Divos. *Plin.* 34, 14, 41. Haec [*sc. aqua] alibi, atque alibi utilior, etc. [*i. e. hoc loco utilior est atque alio. Conjunctum cum adj. *alius* brevitati inservit. *Liv.* 34, 33. jussit alios alibi fodere. *Id.* 9, 2. alium alibi pascere. ℙ Saepe post se habet particulam *quam*. *Tac. A.* 1, 77. Ne alibi, quam in theatro, pantomimi spectarentur. *Liv.* 5, 52. Num alibi, quam in Capitolio, pulvinar suscipi potest? *Tac. Hist.* 1, 4. Evulgato imperii arcano, posse principem alibi, quam Romae, fieri. *Plin.* 32, 10, 43. Silurus et alibi, quam in Nilo nascitur. *Quint.* 11, 1, 47. Pleraque quae natura non sunt reprehendenda, alibi, quam mos permiserit, turpia habentur, *h. e.* alibi, quam ubi mos permiserit. *Appul. Flor. n.* 18. Facilius laudes vestras alibi gentium, quam apud vos praedicarim. [*Suet. A.* 23. cf. *Hor. Tursell.* p. 58. *ed. Schwarz.*] ℙ Pro in alia re. *Liv.* 30, 35. Nec spem salutis alibi, quam in pace impetranda, esse. [*Id. 7, 31. nolo alibi quam in innocentia spem habere.] *Cels.* 6, 6. *n.* 8. Videlicet hic quoque, ut alibi, cum secunda vana fuerint, contrariis adjuvantibus. *Ter. Andr.* 2, 5, 9. Neque istic, neque alibi tibi usquam erit in me mora. [*Id. Heaut.* 2, 3, 38. nic sciri potuit, aut nusquam alibi, i. e. nulla alia occasione. Etiam ad homines interdum refertur: *Id. Hec.* 3, 1, 14. priusquam hanc uxorem duxi, habebam alibi animum amori deditum, i. e. in alia femina.]

ALĬBĬLIS, le, adj. θρεπτικός, ad alendum aptus. *Varr. R. R.* 2, 11. Lac est omnium rerum, quas cibi causa capimus, maxime alibile. Et *ib.* Casei cum molles sunt, maxime alibiles. ℙ Passive de eo qui facile alitur, et crescit, et pinguescit. *Varr. R. R.* 3, 9. de pullis gallinarum. Prodigendi in solem, et in sterquilinium, ut se volutare possint, quod ita alibiliores fiunt. [*Schneiderus* ex *Crescentio* praefert *validiores*, quod maxime probandum, nam crebro motu fortiores quidem, non pinguiores pulli fieri solent. *F.*]

ĂLĪCA, ae, f. duplex est, nativa, et facticia. Nativa est genus frumenti, quod a Graecis χόνδρος appellatur, et videtur esse illud idem, quod ab Italis dicitur *spelta*, n. Spelt. Est autem species zeae *duplicis*, hoc est, quae spicas profert geminis granorum versibus: (est enim altera species *simplex* dicta, quia simplici granorum ordine constat) quaeque a Latinis generali vocabulo *semen* appellata est. Hinc *Plin.* 18, 7, 10. et 22, 25, 61. diserte alicam refert inter genera frumenti. Adde *Cat. R. R.* 76., ubi *alicam primam* appellat. ℙ Alica facticia est sorbitio, vel puls ex alica nativa confecta. Tundebatur enim alicae granum pila lignea, excussisque ejus tunicis, iterum concidebatur, et in particulas minutiores comminuebatur. Ex quo tria alicae facticiae genera erant; alterum *grandissimum* (quod et aphaerema Graeco vocabulo dictum est) ex granis alicae confectum, quibus tunicae solummodo excussae essent: alterum *secundarium*, cum praeterea grana ipsa in minutiores particulas contusa erant: tertium *minimum*, cum in tenuissimas. Granis alicae hoc modo tusis admiscebatur creta, vel gypsum, vel lac ad candorem inducendum: cum vero uti ea opus esset, eluebatur diligenter creta, ne noceret stomacho, ipsaque alica vel mulso, vel alio quopiam condimento imbuebatur, habebaturque in deliciis. *Martial.* 13, 6. Nos alicam, mulsum poterit tibi mittere dives: Si tibi noluerit mittere dives, eme. *Id.* 2, 37. Stillantemque alica sua palumbum. *Martial.* hoc loco intelligit palumbum coctum, et alica aspersum condiendi gratia: vel palumbum saginatum alicae granis, atque prae adipe stillantem. ℙ In medicina etiam multus erat alicae usus: torrebantur enim ejus grana, et dabantur ad sistendam alvum: vel decocta, additoque lacte et melle, sumebatur ab iis, qui ex longo morbo ad tabitudinem redacti essent; item syntexi laborantibus, etc. Nam hujusmodi sorbitio valde alibilis habebatur. Utilis etiam erat in sola aqua decocta, et colata, expresso succo: quae *alica elota* dicitur a *Cels.* 6, 6. et *Plin.* 22, 25, 61. ℙ Adulterabatur cum fiebat e zea in Africa proveniente, quae est latioribus spicis et nigrioribus, et brevi stipula. Praeterea cum fiebat adhibitis tritici granis. Illud etiam alicae genus, quod ex hordeo semimaturo tosto, et molito fieri, scribit *Pallad.* 7, 12., inter adulterina recensendum videtur. V. alia huc pertinentia apud *Plin.* 18, 11, 29. *n.* 1. et 2. item 22, 25, 58. ℙ Sunt qui scribunt *halica* cum aspiratione, et sic ejus derivata halicarius, halicastrum: sed non est, cur aspiratione notetur Latina vox, quae, si *Festo* credimus, ab *alendo* derivata est. [*Bene monet *Scheller.*, videri h. v. adjectivum esse, alicus, a, um, sc. farina.]

ĂLĬCĀRĬUS, a, um, adj. ad alicam pertinens. *Alicariae meretrices*, inquit *Festus*, appellabantur in Campania, solitae ante pistrina alicariorum versari quaestus gratia: sicut eae, quae ante stabula sedebant, prostibulae dicebantur. Porro in Campania laudatissima fiebat alica, teste *Plin.* 18, 11, 29. *n.* 1. Hinc *Pl. Poen.* 1, 2, 53. An te ibi vis inter istas versarier prosedas, pistorum amicas, reliquias alicarias, miseras, coeno delibutas, servilicolas sordidas? *Alicarius*, *ii*, est qui alicam vel molit, vel conficit. *Fest. loc. cit.* Ante pistrina alicariorum versari. *Lucil.* ap. *Charis.* 1. p. 75. Nemo est alicarius posterior te. *Charis.* hic notat, quamvis *alica* rectius scribatur quam *halica*, tamen hoc loco *Lucilium* aspirationem adhibuisse. [*Pistrina alicariorum, *Fest.* s. v. Alicariae.]

ĂLĬCASTRUM, i, n. [*sc. frumentum] genus frumenti *alicae* simile. *Colum.* 2, 6. quatuor recenset adorei genera, far Clusinum, vennuculum rutilum, vennuculum candidum, et semen trimestre, quod dicitur alicastrum: idque ait pondere et bonitate esse praecipuum. Adde *Isid. Orig.* 17, 3. Etiam *Plin.* 22, 25, 68. trimestris tritici mentionem facit, ex quo panis fit, qui *sitanius* dicitur. Itali dicunt *marzolo*, quia Martio mense seritur, et aestate metitur.

ĂLĬCŬBI, ἐνιαχοῦ, in aliquo loco, uspiam, usquam. *Cic. Flacc.* 29. Omnino mallem hic alicubi in Custrumino aut in Capenati *(agro)* paravisses. *Ter. Adelph.* 3, 5, 7. Utinam hic prope adesset alicubi. [*Etiam pluries ponitur: *Senec. Tranq.* 2. ut alicubi obstes tibi, alicubi irascaris, alicubi instes.]

ĂLĬCŬLA, lae, f. genus vestis brevioris, ita dictae, quod alas, hoc est brachia injecta contineбat, ut scribit *Velius Longus de Orthogr.* p. 2229., ubi addit, ideo rectius scribi sine aspiratione: vel potius quod quasdam lacinias velut alas habebat, eratque e chlamydum genere, ut ostendit *Ferrar. de Re vest.* p. 2. *l.* 3. *c.* 1., ubi refellit *Cujacium*, qui *l.* 10. *Observat. c.* 18. putavit aliculam fuisse speciem togae. *Martial.* 12, 82. Brumae diebus, feriisque Saturni Mittebat Umber aliculam mihi pauper: Nunc mittit alicam: factus est enim dives. *Martial.* notat avaritiam *Umbri*, qui dives factus potionem mittebat, cum antea vestem mittere consuevisset: simulque ludit in vocibus *alica*, et *alicula*, quasi haec sit diminutivum ab illa, et videri possit *Umber* auxisse dona sua, cum revera minuerit. *Petron. fr. Trag.* 40. *Burm.* Barbatus ingens, fasciis cruralibus alligatus, et alicula subornatus polymita. *Scheffer. ad h. l.* observat, cum hic venatorius cultus describatur, *aliculam* inter venatorias quoque vestes annumerandam esse. *Ulp. Dig.* 34, 2, 24. recenset inter vestes pueriles his verbis: *Puerilia* sunt *togae*, *praetextae*, *aliculae*, *chlamydes*, et *pallia*, *quae filiis nostris comparamus*. Ita enim ibi legendum cum optim. ed. Torrentina, et aliis; licet in quibusdam, quod fortasse ea vox minus intellecta fuit, legatur *togae praetextae*, *alicubi et chlamydes*, etc. ℙ Sunt qui putant scribendum *allicula* duplici *ll*, quia apud *Hesych.* legitur ἀλλίξ, quae exponitur a quibusdam tunica manicata.

ĂLĬCUNDĔ, adv. πόθεν, ex aliquo loco. *Cic. Caecin.* 16. Omnis enim vis est, quae aut decedere nos alicunde cogit, aut prohibet accedere. *Id. Fin.* 5, 11. Praecipitare aliquem alicunde. ℙ Interdum refertur ad personas, aut res. *Cic. Att.* 10, 1. Non quo alicunde audieris, sed te ipsum putare. [*Ter. Ph.* 2, 1, 70. sumere argentum alicunde.] De rebus: *Ter. Ad.* 2, 2, 34. Minas decem corradet alicunde. [*Id. Hec.* 3, 1, 6. nam nos omnes, quibus est alicunde aliquis objectus labor. — Priores syllabae omittuntur: *Suet. Cal.* 4. sicunde discederet. *Cal.* 51. sicunde hostis appareat.]

ĂLID. V. ĂLIS.

[ĂLĬDAEUS, i, m. maris peritus, ex ἅλς, mare, et δάϊος, peritus, dempta aspiratione. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 981, 2. A. Lucilius Alidaeus. *F.*]

ĂLĬĒNĀTĬO, onis, f. ἀλλοτρίωσις, actus quo aliquid alienatur, et ad alium transmittitur. *Pomp. Dig.* 18, 1, 67. Alienatio tum fit, cum dominium ad alium transferimus. *Sen. Ben.* 5, 10. Venditio est alienatio, et rei suae, jurisque in ea sui in alium translatio. *Cic. Or.* 42. et *Leg.* 3, 20. Alienatio sacrorum, *h. e.* qua sacra propria alicujus gentis, aut familiae per fictam quandam coemptionem, et venditionem in aliam transferuntur. ℙ Translate sumitur pro disjunctione et separatione animorum, cum inter aliquos amicitia dissolvitur, et amor ab uno in alium transfertur. *Cic. Phil.* 2, 1. Tuamque a me alienationem ad cives impios tibi gloriae fore putavisti. *Id. Q. Fr.* 1, 4. Subita defectio Pompeji, alienatio consulum, etc. [*Tac. An.* 2, 43. Germanico alienatio patrui amorem apud ceteros auxerat.] *Id. Amic.* 21. Alienationem et disjunctionem facere. *Tac. Hist.* 2, 60. Tunc interfecti centuriones promptissimi Othonianorum: unde praecipua in Vitellium alienatio per Illyricos exercitus, *h. e.* multorum militum Illyricorum exercituum alienatio, et defectio a Vitellio facta est. Apud *Caes. B. C.* 2, 31. *alienatio exercitus* est ejus fuga et dissipatio. ℙ *Alienatio mentis* est commotio vehemens, et perturbatio tanta, ut homo non sit amplius sui compos. *Cels.* 4, 2. Doloris capitis notae sunt horror validus, nervorum resolutio, oculorum caligo, mentis alienatio, etc. Adde *Plin.* 21, 21, 89. ℙ Hoc sensu etiam *alienatio* absolute dicitur. *Sen. ep.* 78. Dolor capitis quo incitatior est, eo citius in alienationem stuporemque convertitur.

ĂLĬĒNĀTOR, oris, m. qui rem aliquam in alterius dominium transfert. *Imp. Anastas. Cod.* 1, 8, 9. Orthodoxae fidei venditor, vel quocumque modo alienator.

ĂLĬĒNĀTUS, a, um, part. v. *alieno*, alienus factus, in alterum translatus, ἠλλοτριωμένος. *Ulp. Dig.* 50, 16, 67. Alienatum non proprie dicitur, quod adhuc in dominio venditoris manet: venditum tamen recte dicitur. *Id. ib.* 28, 7, 2. Parte *(ususfructus)* alienata, conditio deficit. *Nep. Amilc.* 2. Oppida alienata restituit patriae, *h. e.* quae per defectionem aliis dominis se dediderant. [*Sall. Jug.* 48, 1. urbs maxima alienata, ager hostibus cognitus etc. *Liv.* 22, 22. pars insulae — prodita atque alienata.] ℙ Translate dicitur de eo, qui ab alicujus amicitia recessit, et amorem suum, ac favorem in alium transtulit, ἀλλοτριωθείς. *Nep. Alcib.* 5. Neque vero his rebus tam amici Alcibiadi sunt facti, quam timore ab eo alienati. *Cic. Att.* 1, 17. *med.* Animus alienatus et offensus. *Sall. Jug.* 70. Voluntate alienatus. *Tac. Hist.* 4, 49. Alienato animo esse erga aliquem. ℙ Item de eo qui ab alicujus amicitia rejectus est. *Sall. Cat.* 36. Meque falsa suspicione alienatum esse sentiebam. [*Lenius dictum est pro repulsum, neglectum, ut bene *Herz.* quem v. cf. ALIENO.] ℙ Item pro alieno, abhorrenti. *Cic. Fin.* 3, 5. A falsa autem assensione magis nos alienatos esse, quam a ceteris rebus, quae sunt contra naturam, arbitrantur. ℙ Item pro perturbato, commoto; et dicitur de homine, qui ex morbo sui compos non sit. *Suet. Aug.* 101. Unum omnino, ante efflatam animam, signum alienatae [*ἐξισταμένης] mentis ostendit, quod subito pavefactus, a quadraginta se juvenibus abripi questus est. *Sall. Or. de rep. ord.* 2, 12, 6. Qui in somniis exercitus, furibundus atque amens alienata mente feraris. *Liv.* 25, 39. Alienatus sensibus. [*Tac. H.* 2, 28. non vultu alienatus, i. e. mutatus, i. e. iram suam non prodens.] *Id.* 3, 48. Alienatus ad libidinem animus, *h. e.* perditus in libidinem, et quodammodo a se ipso avulsus. [*Libri h. l. non idem praebent; v. *Drak.* al. *ab* libid., i. e. per libidinem; al. *libidine*, absolute.] ℙ Alienata membra dicuntur a medicis, quae ex vulnere, ictu, aut morbo intermortua, sensum amiserunt. *Cels.* 5, 26. *n.* 23. Ex his colligi potest, utrum id, quod alia parte dependens, alia inhaerebit, si alienatum adhuc non est, suturam, an fibulam postulet. *Sen. ep.* 89. *a med.* Tunc incipit medicina proficere, ubi in corpore alienato dolorem tactus expressit. *Plin.* 23, 4, 38. Spodium purgat ulcera, alienata explet, excrescentia erodit.

ĂLĬĒNĬGĔNA, ae, adj. comm. gen. ἀλλοεθνής, alio loco genitus, externus, extraneus: ab *alienus*, et *genus*. Proprie dicitur de hominibus; translate de aliis etiam rebus. *Cic. Dejot.* 3. Homo longinquus et alienigena. *Id. Font.* 10. Testes alienigenas domesticis anteferre. [*Id. Cat.* 3, 10. alienigenae hostes. *Liv.* 26, 13.] *Id. Flacc.* 27. Nec quid alienigenae de vobis loqui soleant, sed quid vosmetipsi de genere vestro statuatis, memineritis. *Id. Leg.* 2, 10. Suos Deos, aut alienigenas colere. [*Suet. Aug.* 48. regna alienigenis (i. e. diversae gentis hominibus) contribuit.] *Val. Max.* 6, 5. *n.* 1. *ext.* Ne alienigenae justitiae obliti videamur. *Gell.* 2, 24. Neque vino alienigena, sed patrio usuros. ℙ Si propria vis spectetur, differunt *alienigena*, et *externus*, quod *alienigena* significat eum, qui ex externis, et peregrinis parentibus genitus est, licet fortasse apud nos habitet: *externus* vero eum, qui praeter parentes etiam domum extra nos habet: et praeterea *externus* etiam latius patet. Hoc discrimen spectasse videtur *Curt.* 5, 11. Custodiam corporis tui externus, et alienigena non deposcerem. Et 6, 3. Illi ejusdem nationis sunt; nos alienigenae et externi.

ĂLĬĒNĬGĔNO, as, a. 1. alienare, alteri tradere. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 69. *n.* 34. Monumentum vendere aut alienigenare, etc.

ĂLĬĒNĬGĔNUS, a, um, adj. ἐξωτικός, extraneus, peregrinus. *Val. Max.* 1, 5. *n.* 1. *ext.* Alienigena exempla. Et 2, 1. *ad fin.* studia. Et 6, 2. *n.* 1. *ext.* mulier alienigeni sanguinis. ℙ Item ex diversis rebus genitus, ἑτερογενής, ἀνομοιομερής. *Lucr.* 1, 859. Scire licet, nobis venas et sanguen et ossa Et nervos alienigenis ex partibus esse, *h. e.* ex alimentis, quae multiplicis sunt generis.

[ĂLĬĒNĬGER, a, um, adj. id. q. alienigenus. *Inscr.* in *Novell. Letter. Fiorent. T.* 14. p. 678. Ne quis alienigerum corpus inferre vellit. Fortasse in lapide insculptum est *alienigenum*. *F.*]

ĀLĬĒNĬTĀS, atis, f. vox est, qua medici appellant quidquid in humano corpore alienum corruptumve est, et morbum inferens. *Cael. Aur. Tard.* 5, 4. Non adhibita recorporativa curatione, cum solius auferendae alienitatis intentione medici capiantur. Adde *Acut.* 3, 3. ¶ Pro alienatione etiam aliquando usurpant. *Id. Acut.* 2, 39. Ad mentis alienitatem detrahendam.

ĀLĬĒNO, as, avi, atum, a. 1. ἀλλοτριόω, alienum, vel alium esse facio. *Pl. Amph.* 1, 1, 143. Certe aedepol tu me alienabis nunquam, quin noster siem. *Plin.* 20, 18, 75. Sagopenium, quod apud nos gignitur, in totum transmarino alienatur, *h. e.* omnino aliud est, ac transmarinum. ¶ Speciatim *alienare mentem alicujus* est ita immutare, et a se diversam facere, ut sui compos homo non sit, ἐξιστάναι: sic *alienari mente* est extra se, et quodammodo alienum a se esse, ἐξίστασθαι. *Liv.* 42, 28. *extr.* Junonis iram ob spoliatum templum, alienasse mentem ejus ferebant. *Plin.* 28, 8, 27. Quod si successerit, alienari mente, ac vel ex equo hominem decidere. ¶ Absolute. *Sen. Quaest. nat.* 2, 53. Odor sulphuris, quia natura gravis est, saepius haustus alienat. V. ALIENATIO et ALIENATUS. ¶ Saepius sumitur pro ad alterius dominium transferre, vendere. *Cic. Agr.* 2, 13. Alienare vectigalia. *Ulp. Dig.* 4, 7, 4. aliquid alicui. ¶ Si proprie loquamur, differunt inter se *alienare*, et *vendere*, ut docet *Ulp. Dig.* 50, 16, 67. Nam *vendere* est rem suam accepto pretio alteri destinare: *alienare* est insuper ipsam rem alteri tradere. Itaque *alienare* majorem importat rei remotionem. *Cic. Verr.* 2, 4, 60. Pretio parvo ea, quae accepissent a majoribus, vendidisse atque alienasse. *Id. Agr.* 2, 21. Venire vestras res proprias, atque in perpetuum a vobis alienari. ¶ Pro separare, removere. *Ter. Heaut.* 5, 2, 26. Ita nos alienavit. [*i. e. e familia ejecit. Sic *Ruhnk.*, qui comparat *Liv.* 41, 8. ne quis quem civitatis mutandae causa suum faceret neve alienaret, i. e. mancipio daret. Cf. *Drak.* et ALIENUS.] Sed varie ibi legunt codd. et editt. *Justin.* 18, 3. Cum velut occisos alienasset, *h. e.* e conspectu removisset, occuluisset. ¶ A medicis *alienari* dicitur pars aliqua corporis, quae corrumpitur, et emoritur. *Cels.* 7, 16. Intestina momento alienantur, externo et insueto spiritu circumdata. *Id.* 8, 10. Siquidem id, quod adstrictum est, alienatur, et cancro opportunum est. V. ALIENATUS. ¶ Translate est disjungere ab amore, favore et amicitia, offensum reddere. *Cic. Prov. cons.* 9. Quibus eum omnibus eadem respublica reconciliavit, quae alienarat. *Id. Att.* 1, 14. *ad fin.* Alienare a se omnes bonos. [*Liv. 44, 27. Gentium regem sibi alienavit.] *Id. Fam.* 3, 6. Alienare a se voluntatem alicujus. *Vell.* 2, 112. Alienare sibi animum alicujus. *Tac. Hist.* 1, 59. Ne supplicio ejus ferox gens alienaretur. *Cic. Fin.* 3, 5. Simul atque natum sit animal, ipsum sibi conciliari, et commendari ad se conservandum; alienari autem ab interitu, iisque rebus, quae interitum videantur afferre, *h. e.* recedere, abhorrere. ¶ Eximere, immunem facere, *Impp. Gratian., Valentinian. et Theod. Cod. Theod.* 12, 1, 84. Quos aut objectus debilitatis alienat, aut senectus pigra remoratur. ¶ [Particip. *Alienaturus* apud *Liv.* 38, 33. Nihil aeque alienaturum animos civitatis videbatur. *Alienandus* apud *Cic. Agr.* 2, 13. De vestris vectigalibus non fruendis, sed alienandis. *F.*]

ĀLĬĒNUS, a, um, adj. ἀλλότριος, qui alterius est, seu ad alium pertinet, [*qui alius sive diversi est hominis vel loci]. *Cic. Off.* 1, 9. Difficilis est cura rerum alienarum. [**Quint. Decl.* 248. (p. 444. *Burm.*) hoc possumus tueri alienarum rerum exemplo, ubi v. *Burm.*] *Liv.* 35, 43. Virtutem et bonum alienum oderunt. *Ter. Andr.* 1, 1, 125, Alieno more vivere. [**Sall. Cat.* 7. semper regibus aliena virtus formidolosa est. *Id. ib.* 58, 12. alienae opes, i. e. alterius, quae nihil omnino ad illam pertinebant. Cf. *Herz.* ad h. l. *Liv.* 1, 46. mulier alieni viri sermonibus adsuefacta. Plerumque opponitur *suus;* ut *Suet. Aug.* 45. alienis quoque muneribus ac ludis. *Id. Cal.* 36. *Claud.* 15. *Ib.* 2. alieni arbitrii fuit, i. e. alii paruit; *coll. Plin. ep.* 6, 14. *Suet. Dom.* 20. epistolas alieno formabat ingenio, i. e. alius scribebat. *Flor.* 3, 6, 2. sub alieni belli tumultu, i. e. Mithridatici, non sui belli, quod ipsi (Cilices) gerebant. *Liv.* 3, 62. alieno Marte pugnabant sc. equites, dimissis equis tanquam pedites. Cf. *Lindem.* ad *Pl. Mil.* 2, 3, 3. et quos ibi laudat *Pl.* locos. *Hor. Sat.* 2, 3, 19. aliena negotia curare, Gr. πολυπραγμοσύνη, cf. *Hdf.* ad h. l. *Ov. Met.* 3, 139. aliena cornua, de Actaeone in cervum mutato. *Virg. G.* 2, 149. alienis mensibus, non aestivis. *Plin.* 29, 1, 8. alienis pedibus ambulamus (lecticariorum), alienis oculis agnoscimus (anagnostarum), aliena memoria salutamus (nomenclatorum) aliena vivimus opera (medicorum).] Substantivi more. *Sall. Cat.* 5. Alieni appetens, sui profusus. *Cic. Fam.* 3, 8. Cum natura semper ad largiendum ex alieno fuerim restrictior. [**Suet. Tit.* 7. abstinuit alieno, ut siquis unquam. Et plur. numero: *Ammian.* 23, 1. aliena pervadere molienti, i. e. Parthorum terras, opp. Romanae.] Hinc aes *alienum* est pecunia, quae alteri debetur, τὸ χρέος. *Sall. Cat.* 34. Propter magnitudinem aeris alieni. *Cic. Verr.* 2, 4, 6. Esse in aere alieno. *Id. Fam.* 5, 6. Habere aes alienum. *Id. Att.* 13, 46. Aes alienum facere. Sic *Off.* 2, 16. suscipere. Et ad *Q. Fr.* 1, 1, 8. contrahere. Et *Cat.* 2, 9. In aes alienum incidere. *Sall. Cat.* 14. et 25. Aes alienum grande conflare. *Cic. Font.* 1. Aere alieno oppressum esse. *Caes. B. C.* 3, 22. Laborare ex aere alieno. *Cic. Fam.* 11, 10. Aere alieno aliquem obstringere. *Id. ib.* 15, 4. Liberare aliquem aere alieno. *Id. Sull.* 56. Aes alienum dissolvere. *Id. Phil.* 11, 6. Aere alieno exire. [**Sall. Cat.* 25, 3. aliena nomina, i. e. debita ab aliis contracta. Cf. *Herz.*] ¶ Saepe *alienus* sumitur pro eo, qui nullo nobis cognationis, propinquitatis, aut amicitiae vinculo est conjunctus. [**Pl. Capt.* 1, 2, 43. alienus quum aegre feras, quid me patrem par facere est? *Vell.* 2, 76. quod alieno testimonium redderem, in eo non fraudabo avum meum. Sic permultis locis is maxime intelligendus est, qui ad familiam non pertinet, quod ipsum addit *Ter. Ad.* 3, 2, 28. alienus est ab nostra familia. Hinc absolute. *Id. Heaut.* 5, 4, 6. ne istuc in animum inducas, alienum esse; v. *Ruhnk.* ad h. l. et ALIENO. *Ovid. Rem.* 681. aliena puella, i. e. alienata, extranea; v. quos laudat *Burm. id. Met.* 10, 340. aliena a sanguine. *Ter. Hec.* 1, 2, 83. alienum ab se videt. Hinc saepe opponuntur alieni et propinqui, ut *Cic. Amic.* 5. — *Suet. Dom.* 12. alienissimae hereditates, i. e. quae nullo cognationis aliove jure ad eum pertinent. Latiori etiam sensu *Tac. H.* 1, 38. alienos dicit barbaros, servos etc.] Huc etiam referri potest, quod dixit *Appul. Met.* 8. Lancea mali Thrasylli me tibi fecit alienum, *h. e.* occidendo fecit, ut tuus amplius non sim. *Pl. Stich.* 3, 2, 31. Apud me coenant alieni novem. *Cic. Mil.* 28. Etsi aequabiliter in rempublicam, in privatos; in longinquos, in propinquos; in alienos, in suos irruebat. *Id. Fam.* 1, 9. *circa med.* Tantum enitor, ut neque amicis, neque etiam alienioribus desim. [*Multa collegit ad h. l. *Manut.*] *Id. Fam.* 3, 6. Ut tuum factum alieni hominis, meum vero conjunctissimi et amicissimi esse videatur. *Caes. B. G.* 6, 30. Multi ex finibus suis egressi, se suaque omnia alienissimis crediderunt. *Liv.* 29, 29. Non alienus sanguine regibus, *h. e.* non omnino extra regiam consanguinitatem. Hinc metaphorice: alienum esse in aliqua re, i. e. rudem ejus atque imperitum esse. *Cic. Fin.* 1, 6, 17. Epicurus in physicis totus est alienus; quod *ib.* 8, 26. ipse sic explicat: si quae in his corrigere volebat, deteriora fecit. (Male Noster ita explicabat h. l.: alienus est, quia omnia ex aliorum placitis docet, nihil fere de suo.) ¶ Item pro remoto, averso, abhorrente, [*Cf. de hac significatione *Herz.* ad *Sall. Cat.* 1. infra 1.] *Cic. Verr.* 2, 2, 26. Letilius quidam, homo non alienus a litteris. *Id. Div.* 1, 38. Neque hoc Dii alienum ducunt majestate sua. [*Et absolute *Suet. Caes.* 44. *Rhet.* 1. non alienum erit, i. e. hujus loci erit. Plerumque addito casu; *Tac. An.* 2, 2. aliena ipsorum moribus.] *In quodam decreto Tib. Sempronii Gracchi* apud *Gell.* 7, 19. Alienum videtur esse dignitate reipublicae. *Sen. Quaest. nat. init.* 4. Ambitioni alienus. *Sall. Cat.* 41. Domus non aliena consilii, i. e. non expers, conscia. *Cic. Fin.* 1, 4. Quis alienum putet ejus esse dignitatis, quam, etc. *Colum.* 3, 21. Alienissimus vitae rusticae. *Ov. Fast.* 1, 396. non alienus joci. *Lucr.* 6, 67. alienus pacis. [*De constructione cum genit., dativo et ablativo, praepositione *a* vel addita vel omissa, v. *Heins.* et *Burm.* ad *Ov. l. l.*, *Burm.* et *Spald.* ad *Quint.* 6, 3, 33. (alienum tempore, loco etc.) *Manut.* ad *Cic. Fam.* 9, 14, 5. Praepositio *a* in eleganti sermone raro omittitur ac loci, in quibus omissa est, plerumque dubii sunt. Sed v. *Gernh.* et *Beier.* ad *Cic. Off.* 1, 13, 41.] ¶ Item pro non amico, offenso, alienato. *Cic. Fam.* 2, 17. Si omnibus est malevolus, minus offendor in me: sin a me est alienior, nihil, etc. *Id. Dejot.* 9. Alieno animo esse in aliquem. *Ter. Ad.* 3, 2, 4. Alieno animo esse ab aliquo. [*Aliter intelligendus *Sall. Cat.* 37, 1. neque solum illis aliena mens erat, qui conscii conjurationis, etc., h. e. eo usque insaniae et vecordiae processerant. Cf. *Herz.* ad h. l.] *Cic. Amic.* 8. *in fin.* Habere animum alienum ab aliquo. *Tac. Hist.* 2, 74. Muciani animus nec Vespasiano alienus, et in Titum pronior. *Cic. Fam.* 15, 4. *a med.* Ex alienissimis amicissimos reddere. ¶ Item pro non conveniente, inutili, inepto. *Cic. Caec.* 9. Id dicit, quod illi causae maxime est alienum. *Ter. Ad.* 1, 2, 30. Alieniore aetate post faceret tamen. *Nep. Milt.* 6. Cujus victoriae non alienum videtur, quale praemium Miltiadi sit tributum, docere. *Ov. Trist.* 3, 3, 19. Aliena loqui. *Nep. Them.* 4. Alienissimo sibi loco, contra opportunissimo hostibus, conflixit. [*Monet *Brem.* ad h. l. reperiri hoc modo saepe cum voc. *locus*, ut *Caes. B. G.* 1, 15. rarius autem cum aliis verbis, ut *Sall. Cat.* 56. alienum suis rationibus existimans. Adde *Vell.* 2, 3. quicquid publice salutare non esset, privatim alienum existimans. *Sall. Jug.* 1, 5. quodsi homines bonarum rerum tanta cura essent, quanto studio aliena ac nihil profutura — petunt; in quibus ll. ipsa oppositionis ratio veram h. v. vim docet. Ceterum ad h. l. cf. *Cort.*, qui monstrat philosophis *aliena* ea dici, quae alias *fortuita* dicuntur, prorsus ut Gr. ἀλλότριος eodem modo usurpant.] *Cels.* 4, 5. Sumendi cibi faciles, et stomacho non alieni. *Cic. Fam.* 15, 14. Considera, ne in alienissimum tempus cadat adventus tuus. *Id. Brut.* 1. Vir egregius alienissimo reipublicae tempore exstinctus. *Varr. R. R.* 3, 16. Exspectare, ut suo potius tempore mercatorem admitterent, quam celerius alieno. [**Aliena verba* rhetores dicunt, ubi de verborum delectu et usu praecipiunt, quae non sunt oratori accommodata sed historico aut poëtae. V. *Cur. Fortunat. Rhet.* p. 70. ed. *Pith.* Cicero autem *Or.* 24. *aliena verba* opponit *propriis*. *Ern. lex. technol. lat.* p. 16.] ¶ Praeterea *alienus* dicitur a medicis de membro aliquo corporis corrupto et emortuo. *Scrib. Comp.* 201. Idem emplastrum, si os scabrum, aut putre vetustate vitii factum est, expurgat et educit quantum ejus alienum est. V. ALIENATUS et ALIENO. ¶ *Alienus* pro immuni. *Impp. Honor. et Theod. Cod. Theod.* 11, 20, 4. Hunc a collatione esse jubemus alienum.

ĀLĬFER. V. vocem sequentem.

ĀLĬGER, ra, um, adj. πτερωτὸς, alas gerens, alatus. *Stat. Silv.* 3, 3, 80. summi Jovis aliger Arcas nuntius, *h. e.* Mercurius. *Virg. A.* 1, 663. his aligerum dictis affatur amorem. *Id. ib.* 12, 249. Aligerum agmen, *h. e.* agmen avium. *Ov. Fast.* 4, 562. aligero tollitur axe Ceres, *h. e.* curru, quem trahunt alati dracones. Quidam hoc loco legunt *alifero*, sed *Heinsius* praefert *aligero*. ¶ [*Aligeri* substantive sunt Cupidines alati. *Sil.* 7, 458. Dumque hic aligeris instat Cytherea, *h. e.* precibus fatigat Cupidines, filios suos. ¶ *Aligero XII. legionis* est in *Inscr.* ap. *Reines. cl.* 8. *n.* 30. pro *Aquiligero*. *F.*] ¶ In genitivo plur. *aligerum* pro *aligerorum* habet *Val. Fl.* 7, 171.

ĀLĬĪ, orum, sunt populi *Alidis*. V. ALIS. *Pl. Capt. prol.* 24. Postquam belligerant Aetoli cum Aliis. Et 27. captivos Alios commercari.

ĂLĬMENTĀRĬUS, a, um, adj. σιτικὸς, ad alimentum pertinens. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 6. Legem viariam, non dissimilem agrariae Rulli, et alimentariam, quas jubet aediles metiri, jactavit. Fortasse, inquit *Manutius*, intelligit legem de frumento plebi gratis dividundo. *Ulp. Dig.* 2, 15, 8. Alimentaria causa. *Martian. Dig.* 48, 13, 4. Alimentaria ratio. [**Ammian.* 20, 8. alimentariae rei gratia. *coll.* 21, 12.] ¶ *Alimentarii, orum*, dicuntur, quibus testamento alimenta relicta sunt. *Ulp. Dig.* 2, 15, 8. Si alibi domicilium heres, alibi alimentarius habeat. *Capitol. Anton. Pio* 8. et in *Inscr.* ap. *Grut.* 1022, 6. et 7. Pueri et puellae alimentariae, *h. e.* quibus Trajanus et Hadrianus Impp. alimenta assignaverant. [*V. *Andr. Guil.* progr. de pubertatis termino ex disciplina Romm. (*Kilon.* 1804.) p. 21 — 29. et *Paufleri* spec. I. II. de pueris et puellis alimentariis. Dresd. 1809. 1810. 4. *Beier.*) ¶ *Inscr.* ap. *Grut.* 1092. 7. Pecunia alimentaria, *h. e.* in alimenta pauperum eroganda.

ĂLĬMENTUM, ti, n. τροφὴ, id quo animantis corpus alitur, et vita sustentatur. *Cic. Univ.* 6. Nec vero desiderabat aut alimenta corporis, aut detractionem confecti et consumpti cibi. *Suet. Tib.* 54. Druso adeo alimenta subducta, ut tomentum e culcita tentaverit mandere. *Cels.* 2, 18. Plus alimenti est in pane, quam in ullo alio. *Plin.* 17, 13, 20. Omnia celerius adolescunt stolonibus ablatis, unamque in stirpem redactis alimentis. *Quint.* 2, 16. Reponere alimenta in hiemem. *Cels.* 8, 1. Subministrare alimenta alicui. ¶ Apud JCtos *alimenta* non pro cibo solum, sed et pro aliis rebus, quae homini sunt ad vitam necessariae, sumuntur. *Jabolen. Dig.* 34. *t.* 1. qui est *De alimentis*, vel cibariis legatis, *l.* 6. Legatis alimentis, cibaria, et vestitus, et habitatio debebitur, quia sine his ali corpus non potest. ¶ Pro quacumque *re*, qua alitur quidpiam et augetur. *Ov. Met.* 14, 532. picem et ceras, alimentaque cetera flammae. *Id. ib.* 1, 271. Concipit Iris aquas, alimentaque nubibus affert. ¶ Translate. *Ov. Met.* 2, 769. alimenta vitiorum. *Tac. Hist.* 2, 96. *fin.* Alimentum famae. *Liv.* 35, 23. *ad fin.* Addidit alimenta rumoribus adventus Attali. ¶ [*Apud *Cic. Rep.* 1, 4. alimenta sunt quae Graecis θρέπτρα dicuntur, i. e. praestitorum alimentorum remuneratio. Verba ita habent: Alimenta a nobis exspectat patria: ut eam quasi senem parentem, quae nos enutrivit, alamus. *Beier.*]

[ĂLĬMENTUS, i, m. Cognomen gentis Cinciae ex *Liv.* 26, 23. L. Cincius Alimentus. Et 29, 20. M. Cincius Alimentus. *F.*]

*ALIMNE, es, f. oppidum Phrygiae majoris *Liv.* 38, 14.

ĂLĬMŎDĪ, est dictum pro aliusmodi, inquit *Festus*. V. ALIUS.

ĂLĪMŎN, i, n. ἡ ἄλιμος, videtur composita vox

ex α priv. et λιμὸς *fames*, *h. e.* famem sedans *Plin.* 22, 22, 33. Asphodelon ab Hesiodo quidam alimon appellari existimavere, quod falsum arbitror. Est enim suo nomine alimon, non parvi et ipsum erroris inter auctores. Alii enim fruticem esse dicunt, foliis oleae, coqui autem haec ciborum gratia. Alii olus maritimum esse dixere, salsum, et inde nomen. *Plin.* hic perperam nullum facit discrimen inter *ălimon* (quod ab α pr. et λιμὸς, *fames*) et inter *hălimon* (ab ἅλιμος *maritimus*, quod ab ἅλς, *mare*). V. HALĬMON. *Solin.* Graece scribit 12. Herba ἄλιμος dicitur: ea admorsa diurnam famem prohibet. *Plato* etiam *de Legib.* tradit, Epimeniden ex malva et asphodelo compositionem ἄλιμον sibi parasse, qua se a fame et siti diu vindicaret. V. ASPHODELUS. [*Plin.* 17, 24, 37. et cytisus necatur eo, quod alimon vocant Graeci; sed *Hard.* halimon. Hoc loco videtur esse noxia quaedam herba. Ita *Scheller.*]

ĂLĬMŌNĬA, ae, f. idem quod alimentum. *Pl. Pers.* 1, 2, 1. Quaestus alimoniae. *Gell.* 16, 15. Amisso omni naturalis alimoniae fundamento, homo exhaustus intereat. *Suet. Cal.* 42. Filia nata, paupertatem conquerens, collationes in alimoniam atque dotem puellae recepit. [*al. *alimonium*; v. *Burm.* et *Oud.*] *Prudent. Cathem.* 5, 19. Picea alimonia flammae. *Appul. Met.* 5. p. 115, 27. Blandis alimoniarum obsequiis saginare aliquem.

ĂLĬMŌNĬUM, ii, n. id. q. alimonia. *Varr. R. R.* 3, 16. *n.* 15. Haec omnia vocant a mellis alimonio, alvos. Et 1, 8. Alimonium vitis. [*Tac. A.* 11, 16. infectus alimonio, servitio, cultu.] *Paul. Dig.* 25, 3, 4. Necare videtur, qui alimonia denegat. *Ita Torrentin.*, alii *alimoniam*. *Arnob.* 5. p. 167. Qui temperatus ab alimonio panis, cui rei dedistis nomen castus, *h.e.* abstinentia ab esu panis.

ALĬMONTĬA mysteria. *Arnob.* 5. p. 176. Jamdudum me fateor haesitare, circumhiscere, tergiversari, tricas, quemadmodum dicitur, conduplicare tellenas, dum pudor me habet Alimontia illa proferre mysteria, quibus in Liberi honorem patris ithyphallos subrigit Graecia, et simulacris virilium fascinorum territoria cuncta florescunt etc. Pergit deinde *Arnob.* edisserere originem phallicorum sacrorum, quae quidam putant, ita dicta esse, quasi ἀλήμονα, *h. e.* vagantia, ab ἀλάομαι, vagor, vel quia celebrabantur in honorem Bacchi toto orbe vagantis, ut aditum ad Inferos inveniret; vel quia homines his sacris dediti vagari solebant cum phallis ligneis, et circumcursare. Alii rectius legunt *Alimuntis illa* etc., *h. e.* quae in Alimunte Atticae oppido fiebant, [teste *Clem. Alexandr. Protrept.* p. 29. *ed. Potteri. F.*]

[ALINDENSIS, se, adj. ad Alindam pertinens, mediterraneam Cariae urbem, nunc *Mugla*, in cujus nummis ap. *Eckhel. D. N. V. T.* 2. p. 575. *ΑΛΙΝΔΕΩΝ.* *Plin.* 5, 28, 29. Othronienses, Alindenses, Erippini. Perperam apud *Harduinum* legitur *Orthronienses*, *Halydienses*, *seu Hyppini*. *F.*]

ĂLĬO, adv. ἄλλῃ, ἄλλοσε, ἑτέρωσε, in alia loca: cum verbis motus ad locum. *Ter. Eun.* 2, 2, 49. Fortasse tu profectus alio fueras. *Cic. Att.* 9, 17. Arpinum ne mihi eundum sit, an quo alio. *Liv.* 38, 30. Si quando Romam, aliove quo mitterent legatos. *Id.* 39, 36. Quo alio, nisi ad nos, confugerent? ¶ Item ad aliam rem, vel ad alios. *Cic. Or.* 1, 29. Sed, si placet, sermonem alio transferamus. *Id. Fam.* 1, 4. Qui a te causam regiam alio transferebant. ¶ Item ad alium finem. *Cic. Fin.* 2, 9. Appellet haec desideria naturae; cupiditatis nomen servet alio. *Liv.* 7, 18. Plebem nusquam alio natam, quam ad serviendum. *Nep. Them.* 6. Hoc longe alio spectabat, atque videri volebant. [*Tac. A.* 1, 18. alio vertunt, i. e. ad aliud consilium. ¶ *Alio* et *aquilo* confusa esse vult *Burm.* ad *Prop.* 2, 4, 4. Item conf. *alio* et *illo* vel *aliquo*; v. *Frotscher.* ad *Quint.* 10, 1, 34.]

ĂLĬŎQUĪ et Alioquin, adv. εἰ δὲ μή, ἄλλως, quantum ad alias res, ceteroquin, alias. *Liv.* 43, 19. Exercitum reducit ad Oeneum oppidum in potestatem redigendum, et alioqui opportune situm. *Id.* 27, 27. Mors Marcelli cum alioqui miserabilis fuit, tum quod nec pro aetate. [*Id.* 30, 29. Hannibal tumulum cepit, tutum alioquin, nisi quod etc. *Id.* 10, 35. alioquin pro victis esse. Ad locum referri volunt hanc particulam ap. *eund.* 35, 21. Saxum ingens sive imbribus, sive terrae motu leviore, quam ut alioquin sentiretur, labefactatum — procidit. Ac videtur haec ratio commodissima esse.] *Suet. Vitell.* 2. Aulus in consulatu obiit, praelautus alioqui famosusque coenarum magnificentia. [*cf. *Oud.* ad h. l.] ¶ Item, si aliter sit, nisi hoc sit. *Cic. Leg.* 2, 25. Credo, minimam olim istius rei fuisse cupiditatem: alioquin multa exstarent exempla majorum. *Tac. A.* 2, 38. Dedit tibi Augustus pecuniam, sed non ea lege, ut semper daretur: languescet alioqui industria, intendetur socordia. [*Cic. Or.* 15. alioquin quonam modo ille in bonis haerebit et habitabit suis? *Quint.* 2, 17, 33. alioqui ubi injusta causa est? Et hoc modo etiam verti potest: ceterum, praeterea. *Plin. ep.* 2, 9. afficior cura; — et alioquin meus pudor, mea existimatio — in discrimen adducitur. *Id. ib.* 10, 42. incendium — est latius sparsum; primum violentia venti, deinde inertia hominum —; et alioqui nullus — in publico sipho etc. *Tac. H.* 2, 27. 3, 32. *Quint.* 2, 14, 4. Ne putemus igitur quum praesertim plurimis alioqui Graecis sit utendum.] ¶ Item aliqua alia re, aut modo. *Hor. Sat.* 1, 4, 3. Si quis dignus erat describi, quod malus, aut fur, Quod moechus foret, aut sicarius, aut alioqui Famosus, multa cum libertate notabant. [*cf. *Schwarz.* ad *Plin. Pan.* 53, 1. et *Observ.* 47. p. 554.] ¶ Falsum est, quod quidam docuit, *alioqui* ante consonantes poni, *alioquin* ante vocales: promiscue enim ponitur.

ĂLĬORSUM et Aliorsus, adv. ἄλλοσε, versus alium locum: syncope pro *aliovorsum*. *Pl. Truc.* 2, 4, 49. Mater ancillas jubet aliam aliorsum ire. *Ammian.* 22, 10. Impetus aliorsus tendentes frenare. *Gell.* 7, 15. Jumentum aliorsum duxerat, quam quo utendum acceperat. *Id.* 12, 1. *ad fin.* Infans aliorsum datus, *h. e.* alteri feminae datus nutriendus. ¶ Est etiam ad aliam rem. *Gell.* 17, 1. Sed id aliorsum pertinet, atque alio loco dicetur. ¶ Item alio modo, alia ratione. *Ter. Eun.* 1, 2, 1. Vereor, ne illud gravius Phaedria tulerit, neve aliorsum, atque ego feci, acceperit. [*Ammian.* 21, 12. Summa coepti prudentis aliorsum evasit. cf. 14, 10. 25, 10.] ¶ Usus est etiam *Cato* teste *Festo*.

ĂLĬŎVERSUS et Alioversum, et prisco loquendi more *Aliovorsus* et *Aliovorsum*, adv. est versus alium locum. Sed ponitur etiam pro alio fine, alia ratione. *Pl. Aul.* 2, 4, 8. Atqui ego istuc aliovorsum dixeram, non istuc, quod tu insimulas. *Lactant.* 1, 17. Stoici alioversus Deos interpretantur, et quia non pervident, quid sit in vero, conantur eos cum rerum naturalium ratione conjungere.

ĀLĬPES, ĕdis, adj. comm. gen. πτερόπους, alas habens in pedibus. *Ov. Fast.* 5, 300. Sacra Dei alipedis, *h. e.* Mercurii, qui alas in pedibus habere fingitur. Sic *Met.* 4, 753. mactatur vacca Minervae, Alipedi vitulus. ¶ Pro veloci, ὠκύπους. *Lucr.* 6, 765. Alipedes cervi. *Virg. A.* 12, 484. Alipedumque fugam cursu tentavit equorum. *Id. ib.* 7, 277. *alipedes* absolute dixit, equos intelligens. ¶ In ablativo singulari et *alipede* facit, et metri causa *alipedi*. *Val. Fl.* 5, 612. Atque hanc alipedi pulsantem corpora curru etc.

ĂLĬPHĀNUS. / ĂLĬPHA. } V. ALLIFANUS, ALLIFA.

*ALIPHERA et ALIPHIRA, ae, Arcadiae oppidum, Gr. Ἀλίφειρα, *Polyb.*, Ἀλιφήρα, *Pausan. Liv.* 28, 8. 32, 5. priorem habet scripturam. Hinc ejus incolae ALIPHIRAEI, *Plin.* 4, 6, 10.

ĀLĬPĪLUS, i, m. qui in balneo lavantium pilos sub alis evellit, παρατίλλων, δρωπακιστής. *Sen. ep.* 56. Alipilum cogita, tenuem et stridulam vocem subinde exprimentem, nec unquam tacentem, nisi dum vellit alas, et alium pro se clamare coegit. [*Inscr.* ap. *Grut.* 812, 6. M. Octavius Primigenius alipilus a Tritone, *h. e.* in balneo quod a Tritone nomen acceperat. *F.*]

[ĂLĪPĬON, onis, m. diminut. ab ἀλιπής, pinguedine carens, ex α privat. et λίπος, pinguedo. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 70, 6. Q. Calpurnius Alipion. *F.*]

ĂLIPTES, ae, m. ἀλείπτης, qui ungit: ab ἀλείφω, ungo. Speciatim hoc nomine appellabatur is, qui in arena luctaturos, vel in balneo lavantes ungebat. *Quint.* 11, 3. unctorem appellat. [*Hoc sensu saepe usurpat *Coelius Aurel.*, teste *Manut.* ad *Cic. l.* proxime laudatum. Sed *id. ib.* docet, apud *Cic. Cels.*, alios usurpari h. v. pro gr. γυμναστής, i. e. eo, qui exercitationibus athleticis praeerat. V. pluribus *Manut.*] *Cic. Fam.* 1, 9. *ante med.* Sed vellem non solum salutis meae, quemadmodum medici, sed ut aliptae, etiam virium et coloris rationem habere voluissent. *Cels.* 1, 1. Sanus homo nullis obligare se legibus debet, ac neque medico, neque alipta egere. *Sen. ep.* 56. Cum in aliptem inertem, et hac plebeja unctione contentum incidi, audio crepidum illisae manus humeris, quae prout plana pervenit, aut concava, ita sonum mutat. *Juven.* 3, 76. geometres, pictor, aliptes. [*cf. *Rupert.* ad h. l.]

ĂLĬQUĀ, adv. πῇ, per aliquem locum. *Liv.* 26, 27. Si qui evasissent aliqua. ¶ Item aliqua ratione. *Virg. Ecl.* 3, 15. Et si non aliqua nocuisses, mortuus esses. *Ter. Ph.* 5, 1, 19. Atque id porro aliqua uxor mea resciseeret. *Pl. Merc.* 2, 2. *in f.* Ne ad illam me animum adjecisse, aliqua sentiat. [*cf. de h. v. ad *Ov. Trist.* 3, 4, 75. et *Drak.* ad *Sil.* 13, 224. quo loco alii libri *olim*, alii *oblique*.] In his et aliis hujusmodi intelligitur *via*, aut *ratione*.

ĂLĬQUAMMULTUM, adv. aliquantum, vel valde. *Appul. Apolog.* p. 276, 8. Haec defensio aliquammultum a me remota est. Alii leg. *aliquomultum*, *h. e.* multum.

ĂLĬQUAMMULTUS, a, um, adj. aliquantum multus. *Cic. Verr.* 2, 4, 25. Sunt vestrum aliquammulti, qui L. Pisonem agnoverunt. *Appul. Met.* 11. p. 113, 17. Post aliquammultum temporis. *Id. Apolog.* p. 320, 10. Aliquammultis diebus.

ĂLĬQUAMPLŪRĒS, ium, adj. aliquanto plures. *Tertull. Apolog.* 12. Iidem estis, qui Senecam aliquampluribus et amarioribus de vestra superstitione perorantem reprehendistis. Alii leg. *Senecam aliquem pluribus* etc.

ĂLĬQUANDĬŪ, adv. temporis, ἐπὶ χρόνον, aliquo tempore, non autem longo admodum. *Cic. Cluent.* 9. Ut non, aliquando condemnatum esse Oppianicum, sed aliquandiu incolumem fuisse, miremini. *Id. Am.* 19. *Nep. Dat.* 11. Cum aliquandiu in colloquio fuissent. *Liv.* 2, 10. Cunctati aliquandiu sunt, dum alius alium, ut proelium incipiant, circumspectant: pudor deinde commovit aciem. *Id.* 3, 32. Admiscerentur ne plebeji, controversia aliquandiu fuit: postremo concessum patribus etc. ¶ Scribitur et *aliquamdiu*.

ĂLĬQUANDO, adv. ποτὲ, ἐνίοτε, aliquo tempore: et jungitur verbis tum praeteriti, tum praesentis, tum futuri temporis. *Cic. Sull.* 5. Lentuli poena compressus convertit se aliquando ad timorem, nunquam ad sanitatem. *Id. Off.* 3, 3. Liceret ei dicere, utilitatem aliquando cum honestate pugnare. *Quint.* 5, 13. Confirmatio aliquando totius causae est, aliquando partium. [*Liv.* 45, 23.] *Cic. Cat.* 4, 10. Quod si aliquando concitata manus ista plus valuerit, me tamen meorum factorum nunquam poenitebit. *Id. Or.* 1, 58. Concedis, adhuc artem omnino non esse, sed aliquando futuram. *Id. Mil.* 26. Illucescet aliquando ille dies. *Martial.* 12, 44. Et serves aliquando negligenter. *Ov. Met.* 2, 391. Orbatura patres aliquando fulmina ponat. [*Cic. Off.* 3, 7, 34. non aliquando anteponeremus utilia honestis — induxit eam repugnantiam, i. e. interdum, quam significationem plerumque habet in affirmativa sententia, quae a negativa pendet. *Beier. Suet. A.* 43. aliquando nihil praeter venationem edidit. *Id. Cal.* 52. saepe — *aliquando* — *ac modo* — *modo* — *nonnunquam* — *plerumque vero* etc. se excipiunt.] ¶ Videtur etiam eandem interdum vel similem vim habere atque *olim*, vel *quondam*, cum verbis praeteriti temporis. [*Olim*, quo utitur Noster, est i. q. ullo aliquo tempore; ne refer igitur ad tempus diu praeterlapsum.] *Cic. Fam.* 6, 6. Veritus sum deesse saluti Pompeji, cum ille aliquando non defuisset meae. [*Liv.* 31, 9. ne quid praetermitteretur, quod aliquando factum esset, ludos vovere consulem jussit. *Suet. Tib.* 10. si quando indiguisset sui respublica. *Id. ib.* 67. si quando autem de moribus meis dubitaveritis. *Ammian.* 14, 6. quum esset aliquando virtutum omnium domicilium Roma.] ¶ Similem etiam significationem adverbio *tandem* nonnunquam habet: quae particula saepe etiam adjungitur majoris explicationis gratia. *Cic. Cluent.* 19. Collegi me aliquando et ita constitui, fortiter esse agendum. *Id. Or.* 48. Aliquando, idque sero, usum loquendi populo concessi. *Id. Cat.* 2, 1. Tandem aliquando Catilinam ex urbe ejecimus. *Id. Quint.* 30. Spes est, et hunc miserum, et infelicem aliquando tandem posse consistere. [*Suet. Aug.* 70. aliquando ut vincat.]

ĂLĬQUANTILLUS, a, um, adj. diminut. ab aliquantulus. *Pl. Capt.* 1, 2, 33. Neque unquam quicquam me juvat, quod edo domi: foris aliquantillum etiam quod gusto, id beat.

ĂLĬQUANTISPER, adv. δι᾽ ὀλίγου χρόνου, idem fere est quod *aliquandiu*, sed brevius tamen tempus notat: paulisper. *Pl. Pseud.* 1, 5, 158. Concedere aliquantisper hinc mihi intro libet. *Ter. Ad.* 4, 5, 5. Cur non ludo hunc aliquantisper? *Flor.* 2, 18. Aliquantisper vivere. Adde *Justin.* 1, 8. *Quadrigar.* et *Caecil.* ap. *Non.* 11, 20.

ĂLĬQUANTO, adv. id. q. *aliquantum*, πολλῷ; sed illud comparativis jungitur, hoc positivis, ἐπὶ πόσον. *Cic. Fam.* 9, 26. Epulamur una non modo non contra legem, sed etiam intra legem, et quidem aliquanto. *Id. Caec.* 4. Aliquanto post. *Id. Inv.* 2, 51. Postea aliquanto. *Id. Sull.* 20. Profectus est aliquanto ante. *Id. Verr.* 2, 4, 34. Aliquanto amplius. *Pl. Aul.* 3, 6, 3. Aliquanto rectius. *Nep. Dion.* 3. *in f.* Aliquanto crudelior. [*Suet. Cal.* 49. al. majora moliens. *Galb.* 18. *Tit.* 6. cf. *Ernest.* ad *Suet. Caes.* 86. *Brem.* ad *Nep. Dion.* 3, 3. *Spald.* ad *Quint.* 1, 12, 4. Plus esse *aliquanto* quam *paullo*, cum quo saepe confunditur, intelligitur ex *Cic. Quint.* 12. paullo post: si non paullo, at aliquanto.]

*ALIQUANTORSUM, adv. i. q. aliquanto versum (aliquem locum). *Ammian.* 22, 8. perlati aliquantorsum longius, quams perabamus, pergamus ad reliqua.

ĂLĬQUANTŬLO, adv. id. q. *aliquantulum*, sed comparativis jungitur. *Vopisc. Aurel.* 34. Aliquantulo tristior. Ita legit *Gruter.* ex MSS. Vulgati habent *aliquanto*.

ĂLĬQUANTŬLUM, adv. satis multum, diminut. ab aliquantum, quod v. *Cic. Divin.* 1, 33. Cum aliquantulum progressus esset. *Auct.* ad *Her.* 4, 9. Si haec aliquantulum dimiserimus. *Ter. Andr.* 2, 6, 16. Aliquantulum subtristis. ¶ Cum comparativo. *Id. Eun.* 1, 2, 51. Aliquantulum avidior. *Gell.* 1, 1. Aliquantulum breviora.

ĂLĬQUANTŬLUS, a, um, adj. diminutivum ab aliquantus. *Hirt. B. Afr.* 21. Aliquantulum fru-

menti numerum in sua praesidia congesserat. ¶ Saepius substantivi more usurpatur, sequente genitivo. *Cic. Inv.* 2, 9. Aliquantulum suspicionis. *Liv.* 21, 12. Aliquantulum muri discussit. Et 30. agri. *Suet. Ner.* 48. *in f.* aquae tepidae.

ĂLĬQUANTUM, adv. ποσόν τι, nonnihil, sat magna ex parte, v. v. seq. *Cic. Fam.* 4, 6. Litteris lectis aliquantum acquievi. *Id. Fin.* 3, 14. Aliquantum procedere. *Id. Fam.* 5, 13. Aliquantum labefactatus. *Pl. Asin.* 2, 3, 20. ventriosus. ¶ Cum comparativo. *Ter. Heaut.* 1, 2, 27. Fortasse aliquantum iniquior erat. *Liv.* 1, 7. *a med.* Habitum formamque viri aliquantum ampliorem augustioremque humana intuens.

ĂLĬQUANTUS, a, um, adj. ποσός τις. [*nunquam paucitatem, ut Noster explicat, sed semper multitudinem, quamvis aliquatenus restrictam (relativam, ut hodie loquuntur, non absolutam) significat. Sic Graeci πλῆθος ὅσον, ἄφθονοι ὅσοι dicere solent. V. de vv. aliquanto, — tum, — tulum *Brem.* ad *Nep.* 10, 3, 3. et quos laudat ad h. l.] *Sall. Jug.* 77. Aliquanto numero hostium potiti. Et 113. Timor aliquantus, sed spes amplior. *Id. fr.* ap. *Macr. Sat.* 2, 9. Aliquantam partem gloriae dempserat. *Liv.* 38, 27. Per aliquantum spatium secuti. *Id.* 25, 35. *ad fin.* Aliquantum emensus est iter. *Appul. Apol.* p. 320, 1. Aliquantam pecuniam debere. ¶ Neutro genere more substantivi sequente genitivo. *Cic. Att.* 7, 13. *ad fin.* Aliquantum animi afferre alicui. *Id. Fam.* 1, 7. *ad fin.* Aliquantum laudis. Et 7, 25. Aliquantum noctis assumere. *Sall. Jug.* 66. Aliquantum armorum et equorum. Et *Liv.* 44, 33. Aliquantum ea res duci famae et auctoritatis apud milites adjecit. [*Id.* 37, 42. 41, 17. aliquantum loci. *Id.* 30, 8. temporis. *Id.* 28, 21. irae. cf. 29, 18, 35.] *Suet. Caes.* 81. Aliquantum vasculorum. ¶ *Aliquanti*, aliquot. *Pallad.* 1, 19. Frumenta refrigerentur aliquantis diebus. *Spart. Hadr.* 7. *in f.* Pessimis aliquantis multa largitus est. *Aur. Vict. Caes.* 33. Aliquanti in coelestium numerum referuntur, aegre exsequiis digni. *Eutrop.* 4. *sub fin.* Aliquanta oppida capere. *Liv.* 26, 23. *ad fin.* aliquanti sacerdotes. Ita *Lips.* ex MSS., alii omnes *aliquot.* [*Praeferunt hoc *Gron.* et *Drak.*, quod nusquam alias *Liv.* ita locutus sit. ¶ [*Aliquanti pro aliqui dixit *vet. Schol. Juv.* 4, 115. aliquanti de his. *B. A.*]

ĂLĬQUĀTĔNUS, adv., μέχρι τινὸς, usque ad aliquam partem, sive ex aliqua parte, aut aliqua ratione. *Plin.* 27, 12, 80. Caulibus aliquatenus rubentibus. *Petr. Satyr.* 102. Apertis aliquatenus labris. *Quint.* 10, 1, 74. Philistus ut multo infirmior Thucydide, ita aliquatenus lucidior. [*Spald.* mavult *aliquanto.*] *Sen. ep.* 116. Aliquatenus, inquis, dolere, aliquatenus timere permitte: sed illud aliquatenus longe producitur, nec ubi vis, accipit finem. [*Suet. Pers.* a quo inductus aliquatenus in philosophiam est.]

ĂLĬQUI in recto singulari pro *aliquis* ajunt *Voss. de Grammat.* 6, 8. et *Pareus in Lex. Plaut.* usurpatum legi a *Cat.*, *Cic.*, *Plaut.*, *Gell.*, *Varr.* et *Liv.* in veterib. eorum libris, et MSS., quae loca non indicamus, quia incerta lectio est. ¶ [Certissima est lectio *Cic. Rep.* (edente *A. Maio*) 1, 44. Deligitur aliqui, plerumque dux. Et 3, 16. Improbis semper aliqui scrupus in animis haereat. Idem *A. Maius* fatetur hanc scripturam non infrequentem esse apud Ciceronem, ideoque ad *Cic. fr. sex Orationum Mediol. edita ann.* 1817. p. 140. miratur, cur *Forcell.* locorum omnium, qui ad hanc scripturam firmandam afferuntur, incertam lectionem pronunciet. *F.* *Praeter hos locos alia indicavit *Zumpt. gr. lat.* §. 35. p. 116. *ed.* IV. Praeterea v. *Hdf.* ad *Cic. N. D.* p. 378. et *Beier.* ad *Cic. Off.* 3, 7, 53. qui cum *Schuppio* in *Seebod. krit. Bibl.* 1820. no. 12. p. 995. hoc discrimen statuit inter aliquis et aliqui, ut *aliquis* certum quendam subindicet; *aliqui* vagius ponatur, quum scriptores, quod vel revera nesciunt vel quod nolunt diligentius notare, significant. Pluribus hoc persequitur *Lindem.* ad *Cic. Inv.* 2, 6.]

[ĂLĬQUĬLĬBET, 'aelibet, odlibet vel idlibet, adj. idem ac quilibet. *Cael. Aurel. Chron.* 1, 4, 70. Aliqualibet causa. *F.*]

ĂLĬQUIS, qua, quod et quid, pronom. τὶς, quidam, quasi *alius quis*, et significat personam, aut rem incertam. (Quid differant *aliquis* et *quidam*, dicemus in QUIDAM, quid *aliquis* et *ullus*, in ULLUS.) Usurpatur vel absolute, vel adjuncto nomine. *Cic. Marcell.* 6. Non est tua ulla culpa, si te aliqui [*gr. ἔστιν οἳ] timuerunt. [*Si dixisset *nonnulli* vel *quidam* esset multo definitius certosque homines diceret, quos posset ipso eorum nomine appellare. Cf. de hoc discrimine *Weber. Uebungsschule* p. 1. 1. Et apud poetas quidem *aliquis* interdum idem esse videtur, quod *quidam*, ut *Ov. Met.* 10, 560. forsitan audieris aliquam certamine cursus superasse viros; ubi v. *Burm.* et ad ej. *Rem* 589. Scriptores autem quum *aliquis* dicunt, opponitur semper *nullus*, et sententia ipsa affirmativa esse debet. Quod etsi plerumque a bonis scriptoribus observatur, negligitur tamen a *Plin. ep.* 8, 19. doleo maximam feminam eripi oculis civitatis, nescio an aliquid simile visuris; ubi, ut in sententia negativa, *quicquam* esse deberet. Eodem modo *aliquid aliquando* junguntur in affirmatione, simul vero minuendi habent vim. *Cic. Rep.* 1, 9. *extr.* ut aliquid aliquando de doctrinae studiis admoneamur, np. quod raro nobis obtingit. *Id. Or.* 1, 21, 95. non despero fore aliquem aliquando. — Haec postrema *Beiero* debemus.] *Id. Or.* 1, 22. Alicui Graeculo otioso. ¶ Saepe *aliquis* regit ablativum cum praepositione *ex* vel *de:* item genitivum. *Cic. Coel.* 3. Aliquis ex vobis robustioribus. *Id. Att.* 5, 18. *ad fin.* Mitte ad nos de tuis aliquem tabellarium. *Id. Leg.* 3, 7. Aliquem de tribus nobis. *Id. Att.* 13, 15. Exspectabam aliquem meorum. *Id. Partit.* 8. Trium rerum aliqua consequemur. *Ter. Andr.* 1, 5, 15. Aliquid monstri alunt, *h. e.* aliquod monstrum. [*Suet. Ner.* 48. aliquid secretioris latebrae — desideravit, i. e. ullam latebram.] *Liv.* 26, 5. Ne aliquid indefensi relinquerent. [*Sed adduntur etiam nominativi adjectivorum, ut *Cic. Senect.* 19. aliquid extremum. *Liv.* 27, 43. improvisum. *Virg. A.* 9, 186. 10, 574. magnum.] *Id.* 22, 13. Cum popularibus et aliquibus principum. *Ulp. Dig.* 18, 7, 1. Aliquo loci morari. ¶ [*Aliquis omittitur apud v. *inquit;* sic Gr. φησὶ pro φασί. cf. *Hdf.* et *Bentl.* ad *Hor. Sat.* 1, 4, 79. et *Gron.* ad *Liv.* 34, 3.] ¶ *Aliquid* et *aliquod* idem significant, sed usu differunt, nam *aliquod* adjectivum est, et cum alio nomine semper jungitur: *aliquid* solum more substantivi usurpatur, vel etiam aliquando casum post se habet. *Nep. Att.* 2. Detrimentum aliquod afferre. *Cic. Divin.* 2, 48. Tanquam oraculum aliquod. *Id. Off.* 2, 11. Qui furatur aliquid. *Id. Dejot.* 13. Nihil a me arbitror praetermissum, sed aliquid ad extremam causae partem reservatum: id autem aliquid est, te ut Dejotaro reconciliet oratio mea. [*Sed tenendum est, veteres, ut Plautum, etiam *aliquid* adjective usurpasse, dicentes *aliquid nomen* ac simm. cf. *Lindem.* ad *Cic. Inv.* 2, 7. p. 539.] ¶ Jungitur etiam aliis adjectivis, et praesertim cum *unus* elegantem habet usum: et quamvis significationem non mutet, addit tamen vim quandam et leporem. *Cic. Or.* 2, 3. Majorem aliquam esse causam eorum adventus, suspicati sunt. *Id. Acad.* 4, 10. *ad fin.* Illos, qui omnia incerta dicunt, quasi desperatos aliquos relinquamus. *Id. Off.* 1, 32. Implicari aliquo certo genere vivendi. *Id. Fin.* 3, 19. Vir bonus utilitati omnium plus, quam unius alicujus, aut suae consulit. *Id. Off.* 2, 12. Ad unum aliquem confugere. *Id. Cluent.* 66. Istam ipsam quaestionem, dicite, quis obsignavit? unum aliquem nominate. *Id. Or.* 2, 72. Firmissima quaeque (*argumenta*) maxime tueor, sive plura sunt, sive aliquod unum. *Id. ib.* 3, 33. Sin aliquis excellit unus e multis, effert se, si unum aliquid affert, ut etc. [*Cic. Verr.* 2, 2, 52. unum aliquem diem nonnunquam eximere ex mense dicuntur Siculi. Atque est hic horum pronominum ordo vulgaris. Inverso ordine collocavit *Cic. Rep.* 1, 32. aliquis unus pluresve divitiores. *Beier.*] ¶ *Aliquis* pro aliquis alius. *Cic. Cat.* 1, 8. Catilina, dubitas, si hic morari aequo animo non potes, abire in aliquas terras? *Q. Cic. Petit. Cons.* 5. Qui abs te tribum, aut centuriam, aut aliquod beneficium sperant. Est qui hic aliter legit. [*Cic. Rep.* 4, 14. quum certi propter divitias aut genus aut aliquas opes (i. e. alias quas) rempublicam tenent, est factio. cf. *Moser.* ad h. l. et *Gernh.* ad *Cic. Off.* 1, 11, 35. Cf. *ib.* 1, 18. Septenarium tragicum de Zodiaco: cum capra aut nepa aut exoritur nomen aliquod belluae. *Id. Amic.* 27, 5. semper aliqui (h. e. alii post alios) anquirendi sunt. *Ib.* §. 10. Studia cognoscendi semper aliquid atque discendi. *Ib.* c. 10. §. 5. contentio vel uxoriae conditionis vel commodi alicujus. *Beier.* *Auct.* ad *Her.* 1, 4, 10. ab aliquo firmissimo nostrae causae adjumento. cf. *ib.* 2, 17, 88. Sic etiam apud alios praeter Ciceronem. *Liv.* 34, 38. aut ipse occurrebat, aut aliquos mittebat. cf. 35, 19. Sic apud *Suet. Tib.* 47. quae ab aliquo (i. e. ullo alio, ὑφ᾽ οὗτινοςοῦν) ederentur etc. nihil mutandum est. V. *Oud.* ad h. l. Noster laudavit *Tac. A.* 1, 4. Tiberium ne tum quidem — aliquid quam iram etc. meditatum, ubi v. quos laudat *Ern. Vell.* 1, 17. praeterito eo, — aliquid, in quo nitamur, conquirimus. Sed repериuntur etiam conjuncta aliquis alius. *Suet. Cl.* 40. si quem alium, et se liberum esse, i. e. non minus se liberum esse quam quemvis alium.] ¶ Cum vocibus numerum significantibus. *Pl. Men.* 5, 5, 47. Elleborum potabis aliquos viginti dies, *h. e.* circiter viginti. Alii leg. *aliquot.* *Varr. R. R.* 1, 2. Aliqua folia quinque. Alii leg. *alia.* *Cato R. R.* 156. eadem habet verba: in quibus eadem est varia lectio, quae tamen passim exploditur a Criticis. Sic *Id. Or.* ap. *Non.* 2, 909. Ut quadringentos aliquos milites ad verrucam illam ire jubeas. Simile est illud *Appul. Met.* 2. Introductis quibusdam septem testibus. Et *sub fin.* Tres quidam vegetis corporibus. ¶ Interdum regit verbum pluralis numeri more nominis collectivi. *Ter. Adelph.* 4, 4, 24. Aperite aliquis actutum ostium. *Pl. Men.* 4, 2, 111. Aperite, atque Erotium aliquis evocate. ¶ In partitionibus modo *aliquis* geminatur, modo aliae particulae subjiciuntur. *Quint.* 4, 2. In narratione ut aliqua neganda, aliqua adjicienda, aliqua mutanda, sic etiam aliqua tacenda. *Plin.* 24, 15, 89. Quam aliqui echiten vocant, alii laginem, nonnulli scammoniam. *Colum.* 2, 2. Aliquae fossae fiunt patentes, quaedam ita obcaecantur etc. ¶ Post particulam dubitivam *si* saepius ponitur *quis*, quam *aliquis;* quod tamen etiam optime ita collocatur. *Cic. Senect.* 20. Sensus moriendi, si aliquis esse potest, isque etc. Sunt qui aliter leg. *Id. Amic.* 24. Si aliquem, cui narraret, habuisset. *Id. Phil.* 13, 1. Si aliquid de summa gravitate Pompejus dimisisset. [*cf. de hac re *Frotscher.* progr. de locis quibusd. *Xenoph. Mem. Socr. Lips.* 1819. *Seebod. Krit. Bibl.* 1819. p. 231. et 1093. et 1820. p. 386. Dicunt Latini *si*, *sin*, *nisi quis*, ubi nulla est oppositio; dicunt autem *si aliquis*, ubi oppositio cum vi quadam facienda est. Interdum *si quis* est i. q. quicunque, ut Gr. εἴτις pro ὅστις. *Quint.* 1, 1, 11.] ¶ *Esse aliquem*, et *esse aliquid* significat esse in aliquo numero, existimatione, aut pretio, non omnino inutilem, aut ineptum esse, τὶ εἶναι. *Cic. Att.* 3, 5. *ad fin.* Meque, ut facies, velis esse aliquem, quoniam qui fui, et qui esse potui, jam esse non possum. [*Nec solum de personis, sed etiam de rebus. *Cic. Fam.* 6, 1, 16. quin aut aliqua republica sis futurus etc. et *ib.* 2. §. 7. aliquo statu reipublicae, i. e. etsi non integro eoque, qui esse debet, at saltem non prorsus deplorato.] *Juven.* 1, 73. Aude aliquid brevibus Gyaris, et carcere dignum, Si vis esse aliquis. Al. leg. *aliquid* [*male. cf. *Ruperti.*]. *Cic. Att.* 4, 2. Si unquam in dicendo fuimus aliquid. *Id. Fam.* 6, 18. Qui liber si est talis, qualem tibi videri scribis, ego quoque aliquid sum. *Id. Tusc.* 5, 36. An quidquam stultius, quam quos singulos, sicut operarios barbarosque contemnas, eos esse aliquid putare universos? [*Quare etiam i. q. singularis. *Quint.* 6, 3, 6. non ratione aliqua. *Beier.* — De formulis: si quid accideret etc. v. ACCIDO etc.] ¶ *Est aliquid*, formula qua utimur, cum aliquid non plane rejiciendum et contemnendum significamus [*ut Gr. τὶ pro μέγα τι] *Cic. Att.* 3, 15. Quod te cum Culeone scribis de privilegio locutum, est aliquid: sed multo est melius abrogari. *Id. Senect.* 3. Est istuc quidem, Laeli, aliquid: sed nequaquam in isto sunt omnia. *Ov. Fast.* 6, 27. Est aliquid nupsisse Jovi, Jovis esse sororem. [*Huc refer *Hor. Sat.* 1, 4, 11. et esse aliquid (i. e. sat multum) quod tollere possis, de quo loco v. *A. Wolfii* disputationem. *Prop.* 4, 7, 1. sunt aliquid manes. *Ov. Am.* 1, 12, 3. omina sunt aliquid. *coll. Fast.* 1, 484. *Met.* 13, 241. *Quint. prooem. lib.* 1. *fin.* est aliquid eloquentia. cf. *Burm.* ad *Ov. A. A.* 3, 755. In rebus amatoriis *aliquid* et *quiddam* quum dicunt poetae, plus intelligunt quam dicunt. *Prop.* 2, 18, 11. quae si forte aliquid vultu mihi dura negarat. cf. *Burm.* Et sic ipse *Cic.* de re venerea in verecunda aposiopesi, *Tusc.* 3, 18. *fin.* si vero aliquid etiam . . . tum plane luctum omnem absterseris?] *Dicere aliquid* dicuntur, qui non absurda penitus in medium proferunt, λέγειν τι. *Cic. Tusc.* 1, 10. Hic ab artificio suo non recessit, et tamen dixit aliquid. [*cf. *Hermann.* ad *Vig.* p. 731. *n.* 113.] *Fiet aliquid* est dictum non desperantis de rei exitu, licet difficilis videatur. *Ter. Andr.* 2, 1, 13. Credo, impetrabo, ut aliquot saltem nuptiis prodat dies: interea fiet aliquid. Adde *Pl. Merc.* 2, 4, 25. et *Truc.* 2, 4, 15. ¶ *Ad aliquid*, πρός τι. nomen *ad aliquid* apud Grammaticos *Char.* 2. p. 129. et *Prisc.* 2. p. 580., est illud, quod per se solum non subsistit, sed ad aliquid aliud refertur, ut *pater*, *mater*, *frater* etc., quae *relativa* dicuntur a Scholasticis. *Quint.* 1, 6. (al. 10.) Iidem cum interrogantur, cur aper apri, et pater patris faciat, illud nomen simpliciter positum, hoc ad aliquid esse contendunt. ¶ *Aliquid* adverbii more. *Cic. Dejot.* 13. Vereor, ne, tibi illum succensere aliquid, suspicere. *Plin.* 5, 9, 10. Aliquid fessus. [*Hinc formulae *si quid* et *nisi quid.* *Cic. Fam.* 2, 15. nisi quid me Etesiae morabuntur.] ¶ *Alicui* in versu trisyllabum. *Tibull.* 4, 7, 1. Tandem venit amor, qualem texisse pudore, Quam nudasse alicui, sit mihi fama minor. Adde *Ov. Trist.* 4, 7, 7. ¶ *Aliqui* in ablativo singulari pro *aliquo.* *Pl. Aul. prol.* 24. Aut ture, aut vino, aut aliqui semper supplicat. *Id. Truc. a.* 5. *v.* 30. Gaudere aliqui me volo: nam quamquam es bella, malo tuo es, nisi tuo ego aliqui gaudeo. *Id. Most.* 1, 3, 18. Te, scapha, donabo ego profecto hodie aliqui. ¶ Veteres dixisse *aliques* in recto plurali, testatur *Charis* 2. p. 133., nam et *ques* pro *qui* usurpatum, fuit. ¶ Etiam *aliqui* pro *aliquis:* de quo V. suo loco. ¶ [*Aliquis* et *alius* saepissime permutantur. V. intpp. ad *Ov. Her.* 12, 80. *Met.* 4, 445. *Lindem.* ad *Cic. Invent.* 2, 13.]

ĂLĬQUISPĬAM, aliquapiam, aliquodpiam, et aliquidpiam, pronom., idem quod aliquis, *piam* adjectio syllabica est, quae quid significet. V. in PIAM. *Cic. Sext.* 29. Si aliquapiam vi expelleretur ex hac urbe. Alii leg. *aliqua quapiam.* [*Vulg.

Orell. retinuit, laudato *Gron.* ad *Liv.* 41, 6, 12.] *Id. Tusc.* 3, 9. Aliquodpiam membrum tumidum. Alii leg. *aliquod quippiam. Quintiliani* etiam locum quidam addunt, item *Cic. Div.* 2, 50. [*et 65.] et *Tusc.* 3, 9., sed ibi quoque incerta lectio est.

ĂLĪQUISQUAM, aliquaquam, aliquodquam, et aliquidquam, pronom. id. q. aliquis. *Liv.* 41, 6. *fin.* Nec Lycios Rhodiis, nec ullos alicuiquam, qui nati liberi sint, in servitutem dari placere. Al. aliter leg. [*v. voc. praeced.] *Cic. Div.* 2, 50. Qui negat, aliquidquam Deos nec alieni curare, nec sui. Alii leg. *quidquam.* Adde *N. D.* 2, 65. sed dubia itidem lectione.

ĂLĪQUO, adv. ποῖ, ad vel in aliquem locum. *Ter. Ad.* 3, 4, 21. Aliquo profugiet militatum. *Id. Heaut.* 3, 3, 11. Concedas hinc aliquo ab ore eorum aliquantisper. *Id. Ad.* 5, 2, 11. Interea in angulum aliquo abeam. [*Id. ib.* 4, 7, 26. aliquo abjicienda est. *Ib.* 4, 3, 25. illum aliquo concludissem. *Id. Heaut.* 4, 6, 5. *Hec.* 3, 3, 53. *Liv.* 1, 6. inferre se aliquo. *Id.* 1, 11. nomina dare aliquo, i. e. inter eos, qui proficisci s. deduci in aliquem locum velint. *Id.* 6, 22. prospectum capere aliquo. Additur *terrarum* in ep. *Bruti*, quae exstat in *Cic. Fam.* 11, 1. Hinc si quo etc. *Cic. Att.* 8, 2. si quo misit. ℙ Significat etiam *ad aliquem locum. Liv.* 27, 28. si quo eorum opera opus esset.]

ĂLĪQUOMULTUM. V. ALIQUAMMULTUM.

*ALIQUOSECUS, adv. laudant *Ulp. de off. Procons.* 1. *Bail. A.*

ĂLĪQUOT, τινὲς, nomen indeclinabile pluralis tantum numeri, omnis generis, significat idem quod nec multi, nec pauci [*aliquot sunt plures quam unus aliquis; quot sint nihil refert. Cf. *Wolf.* ad *Suet. Caes.* 10. Quomodo differat ab *nonnulli* docet *Herz. Caes. B. G.* 3, 2.] *Ter. Andr.* 3, 3, 2. Aliquot me adiere. *Cic. Fam.* 7, 18. Accepi aliquot epistolas. *Id. Univ.* 1. Cum aliquot saecula viguissent. *Ter. Ph.* 5, 5, 4. Aliquot hos sumam dies.

ĂLĪQUOTFĀRĬAM, adv., in aliquibus locis, ut *multifariam* in multis locis. Unde derivetur, quidque significet adjectio *fariam* v. in BIFARIAM. *Varr. R. R.* 1, 2. In Picentium agro aliquotfariam in singula jugera dena cullea vini fiunt.

ĂLĪQUŎTĬES, adv., ὁσάκις, ἐνίοτε, aliquot vicibus. *Cic. Quint.* 1. Qui hanc causam aliquoties apud te egit. *Id. Font.* 11. Nisi aliquoties ex ipsis accusatoribus audissem. Adde *Liv.* 7, 18.

ĂLĪQUŎVERSUM et antique Aliquovorsum, adv., versus aliquem locum. *Pl. Cas.* 2, 4, 18. Ego pol istam jam aliquovorsum tragulam decidero.

ĂLIS, pro *alius*, et Ălid pro *aliud*, antiquum loquendi genus, usurpatum legitur a *Lucr.* 1, 1108. Namque alid ex alio clarescet, etc. [*ib.* 264. 3, 983. 5, 258. 1304. 1455.] Sic alid ex alio peperit discordia tristis. Et a *Catull.* 66, 28. quo non fortius ausit alis. *Plaut.* quoque apud *Fest.* dixit *ali rei* pro aliae rei. Accedunt testimonia Grammaticorum *Charisii*, (qui 2. p. 133. etiam *Sallustii* locum profert) et *Priscian.* 13. p. 959., qui saepe veteres ita locutos testantur. Non ubique tamen eadem lectio est eorum locorum, quae attulimus.

ĂLIS, ĭdis, f. id. q. Elis, idis, quod est Achajae oppidum. *Pl. Capt. prol.* 9. Eumque hinc profugiens vendidit in Alide. Et 26. Emit ibidem in Alide, etc. Ita legendum admonuit *Turneb. l.* 23. *c.* 24. tum ex antiquis libris, tum quia cum ibi agatur de bello Aetolorum, verosimilius est cum Eliensibus eos bellantes induci, quos aliquando cum his bellum gessisse ex *Polybio* constat, quam cum *Aulidis*, (quod in aliis editionib. quibusdam legitur) qui sunt Boeotiae populi. *Turnebum* secuti sunt *Taubmannus*, *Operarius* in editione ad us. Delph., *Ernestius*, [*Lindem.*] aliique.

ĂLISMA, ătis, n. ἄλισμα, herba est in aquosis locis nascens, quae alio nomine damasonion et lyron vocatur, foliis plantaginis venosis, sed angustioribus, et magis laciniosis, et in terram convexis, caule simplici, tenui, cubitali, capite thyrsi, radicibus densis, tenuibus ut veratri nigri, acribus, odoratis, nigris. Alterum genus ejusdem in silvis provenit, nigrius, et majoribus foliis. *Plin.* 25, 10, 77.

*ALĪSO s. Alison, onis, fluvius Germaniae, qui in Luppiam influit. *Dio.* 54, 33. ℙ Castellum, Ἀλεισον, *Ptol.* 2, 11. h. *Vesalia*, propter Alisonem fl. situm. Cf. intpp. ad *Tac. A.* 2, 7. *Vell.* 2, 120. h. *Isenburg.*

*ALISONTIA, ae, Germaniae fluvius, qui Mosellae miscetur. *Auson. Mosell.* 371. h. *die Eltz.*

ĂLĬTER, adv., ἄλλως, alio modo, secus. *Cic. Att.* 6, 6. Assentior: fieri non potuit aliter. *Id. Amic.* 20. Aliter amicitiae stabiles permanere non possunt. *Id. ib.* 24. Aliter cum tyranno, aliter cum amico vivitur. *Cels.* 3. 3. *ad fin.* Cum aliter aliterque in eodem morbo febres accedunt. *Plin.* 2, 93, 95. Diffusae per omne naturae subinde aliter atque aliter numen erumpens. *Suet. Rhet.* 1. Aliter atque aliter exponere. ℙ *Aliter esse* est alio modo affectum, aut animatum esse. *Ter. Ad.* 3, 5, 46. Sin aliter vester animus est. [*Similiter *id. ib.* 3, 5, 5. si aliter de hac re est ejus sententia. Quare aliter existimare, statuere etc. quod in utramque partem et de credendo et de dubitando dici potest. Cf. *Herzog.* ad *Caes. B. G.* 7, 44.] ℙ Cum adverbiis, quae comparativum amant, ut *longe*, *multo*, *nihilo*, etc. *Cic. Rosc. Am.* 47. *sub fin.* Verum longe aliter est. *Varr. R. R.* 2, 3. Nec multo aliter tuendum hoc pecus. *Ter. Ph.* 3, 2, 44. Ego hunc esse aliter credidi: iste me fefellit: ego isti nihilo sum aliter, etc., *h. e.* ego hunc esse alio ingenio, aliis moribus putavi: iste me fefellit: ego erga hunc non aliter sum animatus, etc. ℙ Saepe etiam habet post se particulas *ac*, *atque*, *et*, *quam*, etc. *Cic. Att.* 16, 13. Ne sim salvus, si aliter scribo, ac sentio. *Suet. Oth.* 6. Non aliter ac si conscius et particeps foret. *Cic. Fam.* 2, 3. Aliter, atque ostenderam, facio. *Id. Verr.* 2, 1, 46. Quod iste aliter, atque ut edixerat, decrevisset. *Id. Att.* 10, 11. De puero aliter ad te scripsit, et ad matrem de filio. *Id. Verr.* 2, 1, 9. Ne aliter quam ego velim, meum laudet ingenium. [*Suet. Aug.* 48. nec aliter universos quam membra imperii curae habuit. Cf. *ib.* 95. *Id. Caes.* 45. nec ut unquam aliter, quam etc.] *Liv.* 3, 51. Negabant se aliter ituros, quam si decemviri deponerent insignia. [*Suet. Aug.* 40. non aliter se daturum, quam si. *id. Tit.* 8.] *Suet. Tib.* 24. Recepit imperium, non aliter tamen, quam ut, depositurum se quandoque, spem faceret. *Liv.* 45, 11. Non aliter classem revocaturum, nisi sibi tota Cypro cederet. *Ov. Fast.* 2, 209. Non aliter, quam cum Libyca de rupe leones Invadunt sparsos lata per arva greges. [*Etiam *a* sequitur. *Mela* 1, 9. cultores regionum multo aliter a ceteris agunt. Cf. *Praep. A.*] ℙ *Hoc aliter* apud *Varr. R. R.* 2, 3. De seminio caprarum dico eadem, quae Atticus in ovibus: hoc aliter, ovium semen tardius esse, contra caprile, mobilius esse, *h. e.* hoc diversum sentio et dico: ita *hoc amplius.* V. AMPLIUS. ℙ Pro *alioquin*, vel *ceterum. Sall. Cat.* 30. *in fin.* Aliter sine populi jussu, nullius earum rerum consuli jus est, *Cic. Off.* 1, 39. Aliter ampla domus decori domino saepe fit, si est in ea solitudo. [*Liv.* 4, 10. aliter, tam abeuntibus quam manentibus se hostem infensum. Sed ejusmodi loci facile ad primam explicandi rationem revocari possunt.]

ĂLĬTOR. V. ALTOR.

*ALITUDO, inis, f. *Gloss. gr. lat.* τροφή, cibus, alitudo.

ĂLĬTŪRĂ, ae, f. τρέψις, nutricatio. *Gell.* 12, 1. Alituram feram, et saevam criminatus est.

ĂLĬTUS, ūs, m. id. q. alitura. *Donat. Vit. Virgil. n.* 6. Parentibus quotannis aurum ad abundantem alitum mittebat.

ĂLĬTUS, a, um, part. v. *alo*, nutritus, τεθραμμένος. *Curt.* 8, 10. Caesis sivis flammam excitaverunt, quae igni alita, etc. *Ulp. Dig.* 27, 3, 1. Quod tam conjunctae personae alitae sunt. *Val. Max.* 7, 2. *n.* 8. Non oportere in urbe nutriri leonem: sin autem sit alitus, etc. Et 4. Triumphis alita virtus. *Id.* 9, 3. *n.* 8. Alita miseriis impotentia. Adde *Liv.* 30, 28., ubi tamen alii leg. *altus.* Etiam *Ciceronis* loca aliquot afferri possunt, in quibus itidem variat lectio. [*Cf. *Cort.* ad *Sall. Jug.* 63, 2. de hoc et simm. particc.]

ĂLĬŬBI, adv. ἄλλῃ ποι, ἄλλῃ πῃ, compositum ex *alius*, et *ubi*, atque idem significans quod *alibi. Plin.* 10, 30, 45. Merulae circa Cyllenen Arcadiae, nec usquam aliubi candidae nascuntur. [*Id.* 26, 7, 12. in Arabiae montibus nec aliubi nasci putavere.] Saepe geminatur: *Varr. R. R.* 1, 44. Ut ex eodem semine aliubi cum decimo redeat, aliubi cum quintodecimo. [*Plin.* 34, 14, 41. in nostro orbe aliubi vena — praestat, — aliubi factura etc., i. e. hic — illic. *Id.* 11, 14, 14. aliubi mellis copia, aliubi magnitudine.] *Senec. ep.* 35. *extr.* animum natare aliubi atque aliubi apparere. [*Sed in seq. loco Senecae ut *Plin.* 9, 54, 79. quando eadem aquatilium genera aliubi atque aliubi meliora etc. est i. q. diversis in locis.] *Senec. Benef.* 3, 6. Veneficii, parricidii aliubi atque aliubi diversa poena est, sed ubique aliqua.

ĂLĬUM, ii, n. V. ALLIUM.

ĂLĬUNDE, adv. ἀλλαχόθεν, ex alio loco, ex alia persona, ex alia re. *Plin.* 33, 7, 40. Cinnabaris neutro ex loco invehitur ad nos, nec fere aliunde, quam ex Hispania. *Cic. Ligar.* 1. Cum tu id neque per te scires, neque audire aliunde potuisses. *Id. Att.* 11, 13. Et a tuo villico sumpsimus, et aliunde mutuati sumus. [*Catull.* 61, 153. repetitum aliunde eat.] *Liv.* 24, 45. Qui aliunde stet semper, aliunde sentiat, i. e. a partibus alicujus. *Cic. Fam.* 5, 13. Quam quidem laudem sapientiae statuo esse maximam, non aliunde pendere. [*Cic. Or.* 24. Verbum aliunde sumtum, i. e. tropicum.] *Id. ib.* 2, 9. *fin.* Dicendi copiam aliunde petere. ℙ Jungitur etiam cum pronom. *alius. Liv.* 44, 12. Alii aliunde coibant. *Ter. Ph.* 2, 2, 19. Aliis aliunde est periculum.

ĂLĬUS, a, um, adject. idem ac Eliensis, V. supra ALII et ALIS.

ĂLĬUS, alia, aliud, genit. alīus, dat. alii, etc. pronom. ἄλλος, alter (differunt tamen, quod *alius* de pluribus dicitur, *alter* de duobus, v. ALTER.) diversus, dissimilis. *Cic. Verr.* 2, 1. 26. Hic tum alius ex alia parte: enimvero, etc. *Id. Coel.* 3. Aliud est maledicere, aliud accusare. *Id. Top.* 22. Comparationum duo sunt genera, unum de eodem et alio, alterum de majore et minore. [*Liv.* 37, 35. aliam ne urgerent fortunam, i. e. aliorum. *Id.* 21, 12. vinci animos, ubi alia (muri, munimenta) vincantur. *Id.* 44, 10. simul desperatione alia salutis, i. e. alio modo sui servandi. *Tac. H.* 1, 13. non tam unum aliquem fovebat, quam alium.] ℙ In distributionibus modo *alius* repetitur, modo aliae particulae substituuntur. *Liv.* 32, 5. *ad fin.* Quae minus tuta erant, alia fossis, alia vallis, alia turribus muniebat. (Adde *Cels.* 3, 3. ubi *alius* decies repetitur.) *Cic. Fam.* 15, 4. Cum aliis Q. frater, aliis C. Pomtinus, reliquis M. Annejus praeessent. *Id. Verr.* 2, 5, 56. Proferebant alii purpuram, tus alii, gemmas alii, vina nonnulli Graeca. *Id. Tusc.* 5, 13. Alias bestias nantes, alias volucres, serpentes quasdam esse gradientes; earum ipsarum partim solivagas, partim congregatas; immanes alias, quasdam cicures, nonnullas abditas. *Tac. Hist.* 4, 23. Alii superstantes proeliarentur, pars occulti muros subruerent. [*Interdum in altero membro *alii* omittitur. *Liv.* 5, 21. *Tac. A.* 1, 63. castra metari placuit, ut opus et alii proelium inciperent. Cf. *Ern.* ad h. l. et *Gron.* ad *Liv.* 3, 37. *Suet. Caes.* 89. alius alio casu periit, pars — pars — nonnulli, ubi v. *Oud. id. Aug.* 100. alii — quidam — nonnulli. *Id. Tit.* 17. *Galb.* 3. Ita etiam Graeci; non igitur est, quod talia vituperet *Schwarz.* ad *Tursell.* p. 80. sq.] ℙ Saepe repetitur *alius* vel eodem, vel diverso casu, vel additis adverbiis *alio*, *alibi*, et similibus; habetque elegantem significationem. *Cels.* 3, 3. *in fin.* Cum aliter aliterque in eodem morbo febres accedunt, non easdem in ordinate redire, sed alias aliasque subinde oriri. *Liv.* 1, 8. Alia atque alia appetendo loca. [*Suet. Aug.* 97. aliis atque aliis causis, i. e. usque novis.] *Cic. Fam.* 7, 24. Habes Sardos venales: alium alio nequiorem. *Id. Off.* 1, 7. Ut ipsi inter se aliis alii prodesse possent. [*De simili locutione cf. *Herz.* ad *Caes. B. G.* 2, 26.] *Id. Q. Fr.* 3, 1, 7. Ideo multa conjecta sunt, aliud alio tempore. *Id. Verr.* 2, 1, 22. Signa et ornamenta alia alio in loco intuebantur. *Suet. Vesp.* 6. Cum ceteros alii alium alia de causa improbarent. *Liv.* 1, 21. Duo reges, alius alia via, ille bello, hic pace, civitatem auxerunt. *Id.* 44, 43. Equites alii alia dilapsi sunt. Sic 7, 39. Cum alii alio mitterentur. *Id.* 44, 33. Jussit alios alibi fodere. *Cic. Or.* 2, 7. *fin.* Illi alias aliud iisdem de rebus sentiunt, et 19. Aliter ab aliis digeruntur. [*Cic. Fam.* 8, 1. aliud sentire et loqui, pro: aliud sentire aliud loqui. *Id. Att.* 12, 40. aliud — aliud est i. q. partim, partim.] ℙ *Alius ex alio* significat unam rem post aliam: quod *Sall. Jug.* 6. *alium post alium* dixit. *Cic. Fam.* 9, 19. Me quotidie aliud ex alio impedit. *Liv.* 7, 39. Alias ex aliis nectendo moras. *Alius super alium* eod. sensu. *Liv.* 3, 56. Quae impie per biennium, alia super alia es ausus. *Id.* 1, 25. Duo Romani, super alium alius. Ubi adverte, *alium* dici de duobus. [*Suet. Ner.* 49. urgentibus aliis super alios nuntiis. v. *Tursell.* ed. *Schwarz.* p. 86. *n.* 27. *β.*] ℙ *Alius* interdum regit ablativum sine praepositione. *Brut.* et *Cass. ad Anton. inter ep. Cic. Fam.* 11, 2. Nos ab initio spectasse otium, nec quidquam aliud libertate communi quaesisse, exitus declarat, *h. e.* nihil aliud praeter libertatem. Sunt qui leg. *a libertate.* [*V. *Manut.* ad h. l.] *Hor. Ep.* 1, 16, 18. Neve putes alium sapiente, bonoque beatum. [*Cf. *Both.* ad h. l. II. p. 183.] *Phaedr. prol.* 3, 41. Si accusator alius Sejano foret. ℙ Jungitur eleganter cum adverbio *longe* [*et *multo. Quint.* 10, 1, 41. nec multo aliud de novis sentio, i. e. aliter. V. *Frotscher.* ad h. l. et in *add.* p. 265.]: habet etiam post se particulas *ac*, *atque*, *et*, *quam*, *praeter*, et similia his. *Cic. Att.* 11, 10. Longe alia nobis, ac tu scripseras, nunciantur. *Id. Fam.* 1, 9. *a med.* Non alius essem, atque nunc sum. [*Poetae pro *alius atque* dicunt *alius*, *alius. Virg. G.* 1, 421. et pectora motus nunc alios, alios dum nubila ventus agebat, concipiunt.] *Id. Coel.* 28. Lux longe alia est solis, et lychnorum. *Id. Or.* 2, 69. Numquid aliud ferret praeter arcam? *Cels.* 2, 28. Panis fermentatus, et quisquis alius, quam ex tritico est. [Ad hunc *Celsi* loc. ita *Targa.* Libri omnes habent: Et quisquis alius quam ex tritico est. Ego addidi vocem *qui*, ut sit *quam qui e. t. e.* Librarius eam omisit deceptus a similitudine antecedentis vocis *quam.* Et haec quidem recte. *Burmannus* enim ad *Petr. Sat.* 86. et *Brunsius* [*Ruhnken.* dicere voluit] ad *Ter. Andr.* 3, 3, 13. demonstrant, apud optimos quosque scriptores post *alius* sequi *atque*, *ac*, *et*, nunquam vero jungi solere *quam*, nisi particulae negativae *non*, *nihil*, et similes praecedant. *F.* *Bene hoc monet. Quare fit, ut in sententia negativa cum *ullus* conjungatur. *Cic. Att.* 5, 10. non alius ullus sermo nisi de te. Raro in sententia affirmativa sequitur *quam* ut ap. *Suet. Ner.* 2. quod alium quam se cooptassent.

Sed notanda est h. l. formula: *nihil aliud, quam*, οὐδὲν ἄλλο; *Suet. Aug.* 98. quum ille nihil aliud responderet, quam seq. acc. c. infin. *id. Gramm.* 10. quum sibi sciat nihil aliud suadere, quam ut etc. et sine *ut*, *id. Aug.* 32. ex quorum sordibus nihil aliud quam voluptas inimicis quaereretur. *id. Tib.* 11. nihil aliud secessu devitasse se, quam suspicionem. Cf. *Hoogeven.* ad *Vig.* p. 532. *ed. Herm. B. Crus.* in cl. Suet., unde haec hausimus, hoc *nihil aliud*, inquit, ita in ore fuit Romanis, ut omisso, quod sensu addendum erat, *facere*, orationi insererent pro *tantum*. V. *Lamb. Bos.* p. 646. ed. *Schaefer. Suet. Caes.* 20. ut nihil aliud quam per edicta obnuntiaret. *Id. Aug.* 83. *Ner.* 43. *Id. Claud.* 10. fluctuantes, nec quicquam adhuc quam frementes, i. e. nihil amplius. Laudat idem V. D. *Gronov.* ad *Liv.* 4, 26. 26, 2. 31, 24. *coll.* 40, 50. edd. ad *Tursell.* p. 88. et *Perizon.* ad *Sanctii Min.* p. 821. ed. *Scheid.* Quomodo autem differat *nihil aliud quam* et *nihil aliud nisi* v. *Krebs.* p. 599. ¶ [*Interdum ponitur *alius* eo sensu quo vulgo *alter* ponitur. Ita jam reperitur apud Plautum ac deinde Appulejum, veterum imitatorem. Cf. *Lindem.* ad *Pl. Capt. Argum. Acrost.* v. 2. et 9. Afferuntur quidem aliorum quoque scriptorum loci; sed in his caute versandum est. *Suet. Tit.* 7. alium Neronem et opinabantur et praedicabant (Titum) ubi *alter* esset ὁ ἄλλος; sed *alius* est ἄλλος; non de duobus tantum Neronibus, sed de pluribus Neronibus cogitat scriptor. *Tac. A.* 5, 10. (Aegaeum mare) — marique alio (i. e. Adriatico) Nicopolin ingressus; quo loco male exponunt *altero*; non enim de duobus tantum cogitat: aliud mare est i. q. non jam Aegaeo amplius. De duobus autem loquitur *Liv.* 24, 27. quo aliae partis hominibus animus accederet; cf. *id.* 9, 2. sed ante intrandae primae angustiae sunt — aut — aut per alium saltum evadendum. Cf. *Graev.* ad *Cic. p. Red.* 5. Adde *Curt.* 9, 8, 5. Et in enumeratione: *Caes. B. G.* 1, 1. unam partem incolunt Belgae, aliam Aquitani, tertiam Celtae; ibique *Herz.*] ¶ Ponitur interdum pro *reliquus*. *Liv.* 7, 19. Tercenti quinquaginta octo delecti, qui Romam mitterentur: vulgus aliud trucidatum. *Id.* 2, 23. Primo se agro paterno exuisse, deinde fortunis aliis. [*Gloss. Liv.* alia addit, ut 7, 26. alia multitudo coll. 24, 1. 41, 18. 40, 12. 1, 12. 3, 17. 38, 24. aliaque sanctitate et gravitate vitae hujus matronalis etc. *ibidemque* 26. sed *Drak.* et *Burm.* illo loco malunt *reliquaque*, quod negat *Ernest.* l. l. Eodem sensu passim ponitur *alia* absolute, ad morem Graecorum. Ex *Sall.* ap. *Serv.* ad *Virg. A.* 3, 594. alia sanctus, ut *Vell.* 2, 46. cetera sanctissimus, ubi v. *Ruhnken.* Est etiam *alius* is qui prorsus diversus est ab alio antea appellato, eique oppositus. V. *Walch. Emend. Liv.* p. 59. sq.] ¶ *Alium facere* est immutare. *Pl. Trin.* 1, 2, 123. Pro Dii immortales, verbis paucis quam cito alium fecisti me! alius ad te veneram. *Id. Poen. prol.* 126. Valete, adeste, ibo: alius nunc fieri volo, *h. e.* aliam personam comicam induere volo. ¶ *Alia omnia.* V. OMNIS. ¶ *Alias res agere.* V. AGO. [*Similiter dicunt: alia curare. *Pl. Mil.* 3, 3, 55. *Pa.* insistite hoc negotium sapienter. *Ac.* Alia cura. *Ter. Ph.* 2, 1, 5. atqui reperi jam; alia cura.] ¶ Reperitur etiam genitivus *alii*, et *aliae* pro *alius*, et dativus *alio* et *aliae* pro *alii*. *Varr. R. R.* 1, 2. Ad alii Dei aram. *Cato* apud *Priscian.* 6. p. 694. Tum uti eos mutem, et alii modi sim. (*pro* aliusmodi. Hinc factum est *alimodi*, quod affertur a *Festo.*) *Cic. Div.* 2, 13. Si aliae pecudis jecur nitidum est, aliae horridum. [*Inscr.* ap. *Cotugno*, *Mem. di Venafro* p. 293. Lysias sibi, et si volet Papia Irena conliberta, alio nemini. *Gell.* 9, 4. Nulli aliae causae obnoxia. *F.* **Id.* 2, 28. an cujus aliae rei causa.] *Pl. Mil.* 3, 1, 207. Qui nisi adulterio, studiosus rei nullae aliae est. Adde *Lucr.* 3, 932. et *Liv.* 24, 27. *sub fin.* Praeterea *Festus* asserit, *Plautum* dixisse *ali rei* pro *aliae rei*. ¶ *Alium* pro *aliorum*. *Lucr.* 1, 882. Sanguinis, aut alium, nostro quae corpore aluntur. Adde 2, 910. Utrobique tamen alii aliter leg. ¶ [**Alii* et *illi* commutantur. V. *Ruhnken.* ad *Vell.* 1, 4, 2. et 2, 13, 3. *Alius* et *altus*, *Burm.* ad *Quint.* 10, 1, 44.]

ĂLĬUSMŎDI, duo genitivi coalescentes in unam vocem, et quasi in adjectivum indeclinabile. *Cic. Inv.* 2, 6. Res aliusmodi est, ac putatur. *Caes. in Anticat.* ap. *Priscian.* 6. p. 694. Quem aliusmodi, atque omnes natura finxit.

ĂLĬUSVĪS, aliavis, aliudvis, pronom., quivis alius. *Cic. Att.* 3, 4. Cicerones nostros meo potius labore subdoceri mallem, quam me aliumvis magistrum quaerere.

ĂLĬŪTĀ, veteres pro aliter dicebant. Hinc est illud in legibus Numae apud *Festum*. Si quis aliuta faxit, ipsos (*h. e.* ipsus) Jovi sacer esto. *Pl. Rud. prol.* 10. Alium aliuta disparat. Al. hic *alia* legunt.

*ALLABA vel Allava, ae, Siciliae fluvius. *Anton. Itin.*

ALLĀBOR et Adl., eris, apsus sum, dep. 3. juxta, vel ad aliquam rem labor, aut fluo, προσρέω. *Virg. A.* 10, 292. mare crescenti allabitur aestu. *Liv.* 25, 16. Angues duo ex occulto allapsi. *Cic. Div.* 2, 27. Humor allapsus extrinsecus. *Virg. A.* 12, 319. viro stridens alis allapsa sagitta est, *h. e.* in virum incidit. *Senec. Hippol.* 666. Allapsus genibus, *h. e.* provolutus. *Virg. A.* 9, 474. Nuncia fama ruit, matrisque allabitur aures. ¶ De navigantibus. *Id. A.* 3, 131. antiquis Curetum allabimur oris, *h. e.* navigamus, appellimus.

ALLĂBŌRO et Adl., as, avi, atum, a. 1. ἐπιπονέω, circa aliquam rem laboro. *Hor. Ep.* 8, 20. Ore allaborandum est tibi. *Id. Od.* 1, 38, 5. Simplici myrto nihil allabores, *h. e.* laborando nihil addas. Adde *Cic. Brut.* 49., ubi tamen al. id laboras. [*Sic *Orell.*]

*ALLACTO, as, a, 1. idem ac lacto, a praepos. *ad* et *lacto*. *Marcell. Empir.* 8. Mulier, quae puerum allactat. *Bail. A.*

ALLAEVO et Adl., seu Allēvo, et Adlevo, as, avi, atum, a. 1. ἐπιλειαίνω, id. q. laevo, seu levo, laevigo, planum facio. *Colum.* 3, 15. Vitem totam exputare, nodosque et cicatrices allevare. *Id.* 4, 25. Cum allevare quid debet, scalpro utitur. *ib.* Major pars operis ductim potius, quam caesim facienda est, nam ea plaga, quae sic efficitur, uno vestigio allevatur. ¶ De scriptione V. in LĒVIS in fin.

ALLAMBO et Adl., is, a. 3. ἐπιλιχμάζω, id. q. lambo. *Prudent. Hamartig.* 135. virides allambunt ora cerastae. [*Martian. Cap.* 4. (p. 63. *ed. Vulc.*) quum sanguis assurgens allambere feminam attentaret.] ¶ Translate est attingere. *Auson. Mosell.* 359. Te rapidus Gelbis, te marmore clarus Erubrus Festinant famulis quamprimum adlambere lymphis. *Quint. Decl.* 10, 4. Allambentes flammae.

*ALLANTENSIS, e, incolae urbis Allantes, (Ἀλλάντη) in Macedonia. *Plin.* 4, 10, 17.

ALLAPSUS et Adlapsus, a, um, particip. V. ALLABOR.

ALLAPSUS et Adl., us, m. πρόσρησις, actus allabendi, accessus. *Hor. Epod.* 1, 19. Ut assidens implumibus pullis avis Serpentium allapsus timet. *Appul. Met.* 5. Prope fontis allapsum domus regia est.

ALLASSON, ontis, adj. ἀλλάσσων, mutans, varians: vox Gr. ab ἀλλάσσω, muto. *Allassontes calices* dicuntur vitrei calices versicolores, hoc est ita picti, ut colorem subinde, prout moventur, mutent, ut in collis columbarum videmus. *Hadrian. Imp. in quadam ep. ad Servian. Cons.* ap. *Vopisc. Saturnin.* 8. Calices tibi allassontes versicolores transmisi.

ALLĀTRO et Adl., as, avi, atum, n. 1. προσυλακτέω, idem quod latro, vel contra aliquem latro. *Aurel. Vict. Vir. ill.* 49. In Capitolium intempesta nocte eunti nunquam canes allatraverunt. [**Arntzen.* latraverunt.] ¶ Translate. *Plin.* 4, 5, 9. Tot sinus Peloponnesi oram lancinant, tot maria allatrant, *h. e.* cum sonitu et murmure illisarum litori undarum alluunt. Eodem modo locutus est 2, 68, 68. V. LATRO, as. ¶ Pro conviciari, obtrectare, criminari, dictis amarioribus lacessere. [**Quint.* 8, 6, 9. ut Livius Scipionem a Catone allatrari refert. *Colum. praef.* 1, 9. quemque.] *Sil.* 8, 292. nigro allatraverat ore Victorem invidia. *Liv.* 38, 54. Cato allatrare Africani magnitudinem solitus erat. *Martial.* 5, 61. Adlatres licet usque nos, et usque, Et gannitibus improbis lacessas. Et 2, 61. Adlatrare nomen alicujus. [*Penultima in h. v. semper producitur; sed in *circumlatro* ap. *Avien. Perieg.* 48. corripitur, ita ut recte anceps dici queat.]

ALLĀTŪRUS et Adlaturus, a, um. } V. AFFERO.
ALLĀTUS et Adlatus, a, um. }

ALLAUDĀBĬLIS, le, adj. laudabilis. *Pl. Pers.* 4, 5, 1. Dedisti operam allaudabilem. Alii leg. *laudabilem*, alii *adjutabilem*.

ALLAUDO et Adl., as, a. 1. ἐπαινέω, idem quod laudo, vel valde laudo, *ad* enim auget aliquando. *Pl. Merc. prol.* 84. Agit gratias mihi, atque ingenium allaudat meum.

ALLĀVO. V. ADLAVO.

ALLECTĀTĬO, onis, f. actus alliciendi. *Quint.* 1, 10, 32. Chrysippus etiam nutricum, quae adhibentur infantibus, allectationi suum quoddam carmen assignat, *h. e.* cantilenae, qua nutrices alliciunt infantes ad quiescendum. [*Sed cf. *Spald.* ad h. l.]

ALLECTĬŌ et Adl., onis, f. ἐπίλεξις, actus allegendi, electio, assumptio ad aliquid, [*ut in collegium, in societatem aliquam, veluti militum, sacerdotum etc.] *Capitol. M. Anton. Phil.* 11. Hispaniis exhaustis, Italica allectione verecunde consuluit, *h. e.* cum Hispaniae non haberent amplius, quos ad bellum darent milites, delectus per Italiam habendo, consuluit, etc. *Tertull. Monogam.* 12. Allectio in clerum. *Capell.* 1. p. 2. Adlectio connubialis. [*Allectio deinde inprimis beneficium Caesarum dicitur, quum decreto suo alicui alicujus muneris dignitatem tradunt, qua ille nondum functus est, ut consulatum, antequam praetura functus est.] Ita *Capitol. Pert.* 6. Jussit eos, qui praeturas non gessissent, sed allectione accepissent, post eos esse, qui vere praetores fuissent, *h. e.* qui assumpti fuissent inter praetorios viros, et ornamenta praetoria obtinuissent, licet praeturam nunquam administrassent. [**Cod. Theod.* 6, 4, 10. allectionis quaerendus est honor. *Symmach. ep.* 7, 97. ut beneficio allectionis utatur. Cf. *Gothofr.* ad *Cod. Theod. l. l.* Qui hoc beneficio ab imperatoribus ornati erant, *allecti* dicebantur. Cf. *Gothofr. ib.*]

ALLECTO, as, a. 1. frequentativum ab allicio, καταθέλγω. *Cic. Sen.* 16. *ad fin.* Ad agrum fruendum non modo non retardat, verum etiam invitat atque allectat senectus. *Id. Amic.* 26. Allectare atque invitare. *Colum.* 2, 3. Boves ad aquam duci oportet, sibiloque allectari, quo libentius bibant.

ALLECTOR et Adl., oris, m. qui allicit, et invitat, verbale ab *allecto*, *as*, ἐφελκόμενος. *Colum.* 8, 10. Turdi, qui ab aucupibus in hunc usum nutriti, quasi allectores sint captivorum, moestitiamque eorum mitigent intervolando. ¶ Est etiam nomen muneris, seu officii: verbale ab *allĕgo*, *is*. *Inscr.* ap. *Grut.* 471, 9. L. Tauricio Florentii Taurici Tauriciani filio Veneto allectori Galliae, patrono nautarum Araricorum. *Ib.* 375, 3. L. Blaesio allectori Galliarum ob allecturam fideliter administratam, etc. *Ib.* 245, 7. Ti. Claudius Felix, et P. Lolius Paris allectores, cultores Silvani, etc. *Ib.* 83, 14. Cn. Domitius Cn. F. Firmus sacerdos Isidi triumphali basim S. P. D. D. adlector collegi ipsius. His locis significantur ii, qui suscipiendis tributis fiscalibus a R. imperatoribus allegabantur in provincias, qui in vet. Glossario λογογράφοι dicuntur: de quibus mentio fit etiam in *Cod. Theod.* 12, 6, 12. Iidem *ib. l.* 13. dicuntur quoque *allecti*, ut etiam apud *Sidon. ep.* 5, 7. Eorum munus et *allegatio* dicebatur, ut est *ib. l.* 11., et *allectura*, ut est in *Inscr.* supra allata. [At *Gothofr. ib.* legendum rectissime arbitratur *adlectio. F.*] Cf. supra ALLECTIO.

ALLECTŪRA et Adl., ae, f. munus allectorum. V. vocem praeced.

ALLECTUS et Adl., a, um, part. ab *allĕgo*, ἐπίλεκτος, assumptus, adscitus, adjunctus. *Suet. Ner.* 1. Inter patricios adlecti. *Id. Caes.* 80. Peregrini in Senatum adlecti. *Id. Vesp.* 9. Honestissimus quisque Italicorum ac provincialium in ordinem senatorium, et equestrem adlectus. *Vell.* 2, 89. Praetoribus adlecti duo. *Inscr.* ap. *Grut.* 347, 1. Adlectus ad munera praef. legionis VII. *Ib.* 1088, 12. Claudiae Ruphinae allectae ab ordine in dec. Augustal. *Ib.* 318, 7. Adlectus aedilis. *Ib.* 412, 5. Adlectus decurio. *Ib.* 99, 9. Adlectus in ordinem decurionum. *Ib.* 174, 3. Civis adlectus. *Ib.* 484, 2. Adlectus in curiam Lugdunensium nomine incolatus. *Varr. L. L.* 5, 7. Collegae, qui una lecti, et qui in eorum locum suppositi sublecti, additi, adlecti. ¶ Cum de senatoribus sermo est, *Adlecti* dicebantur apud Romanos, ut docet *Festus*, qui propter exiguum senatorum numerum ex equestri ordine in senatum assumebantur; atque ita distinguebantur a *Patribus*, *h. e.* ab iis, qui erant patricii generis, nimirum descendentes ab iis, quos primum Romulus, instituens senatum, Patres vocaverat, et a *Conscriptis*, *h. e.* iis, qui prima aut altera electione in senatum post Patres adsciti fuerant, et eorum familiae posteris. Hujusmodi allectionum exempla sub imperatoribus multa habentur. V. *Suet. Caes.* 41. et *Vesp.* 9. ¶ Etiam in aliis ordinibus sui *allecti* fuere. *Inscr.* ap. *Grut.* 449, 1. Adlectus supra numerum Sevirum Augustal. Sic *adlecti* inter tribunos, inter quaestores, inter praetores passim apud eund. *Gruterum.* Hi autem temporibus imperatorum fieri solebant, fruebanturque insignibus et honoribus iisdem, quibus ii, qui vel tribunatum, vel quaesturam, vel praeturam gesserant. V. *Capitol. Pert.* 6. *ad fin.*, cujus verba ad hanc rem pertinentia attulimus in ALLECTIO. [*Cf. *Cod. Theod.* 6, 23, 1. *Ib.* 24. leg. 8, 9, 10.] ¶ Praeterea *adlecti* aliquando dicti sunt, qui tributis fiscalibus exigendis per provincias allegabantur. V. ALLECTOR. ¶ Item adjuncti ad sodalicia scenicorum, seu comoedorum, qui et *adlecti* absolute, et *adlecti scenae*, et *adlecti scenicorum* appellabantur, ut videre est in *Inscr.* ap. *Grut.* 1089, 6., 330, 1. et 2. et alibi. ¶ Est etiam *adlectus* participium verbi *allicio*. *Quint.* 7, 2. Allectus consuetudine peccandi.

*ALLEGĀMEN, inis, n. *Guil. Brit. Phil.* 2, 37. at comes haec contra dabat allegamina regi.

ALLĒGĀTĬO, onis, f. παραγγελία, actus allegandi, cum aliquis ad alium mittitur. *Cic. Verr.* 2, 1, 51. Cum sibi omnes ad istum allegationes difficiles, omnes aditus arduos, ac potius interclusos viderent, *h. e.* cum viderent difficile esse aliquem mittere ad istum, qui deprecaretur. *Id. ib.* 16. Quanta iste cupiditate, quibus allegationibus illam sibi legationem expugnavit! ¶ Item actus efferendi aliquid in excusationem, aut probationem alicujus rei. *Ulp. Dig.* 48, 5, 2. Si maritus uxorem ream faciat, an lenocinii allegatio repellat maritum ab accusatione? *Hermogen. Dig.* 4, 4, 17. Allegatio circumventionis. *Paul. Dig.* 23, 2, 60. Falsis allegationibus a tutela se excusare. *Appul. Met.* 10. p. 241, 26. Allegationes utrinque exami-

nare. ℙ [*Est etiam id quod hodie JCti appellant *rescriptum* s. decretum imperatorium. *Cod. Theod.* 16, 5, 37. ibique *Gothofr.* ℙ Denique i. q. allectio s. munus allectoris; *ib.* 12, 6, 11.]

ALLĒGĀTUS, us, m. idem quod allegatio. *Pl. Trin.* 5, 2, 18. Allegatu meo venit, [*i. e. a me subornatus; in malam partem dictum. V. ALLEGO.] *Gell.* 13, 20. Hic allegatus et hic arbitratus pro allegatione proque arbitratione dicuntur.

ALLĒGĀTUS et Adl., a, um, part. ab *allēgo*, missus. *Ter. Andr.* 5, 3, 28. Ne credas a me adlegatum hunc senem, [*i. e. submissum, quod in malam partem dictum est. Cf. *Ruhnk.* ad h. l. et ALLEGO.] *Plin.* 8, 1, 1. Allegata precibus tellure, *h. e.* assumpta, adhibita, et velut missa ad deprecandum. Alii aliter leg. *Cic. Verr.* 2, 1, 53. Necessarios istius ad eum adlegatos esse dicebat. ℙ Item is, cui alicujus rei cura demandata est, [*quem vulgo appellamus *deputatum;* deputatorum autem est adire indicem et indicia audire. v. *Gronov.* ad *Liv.* 26, 11, 9. quem laudat *Ern.* in *cl. Cic.*] *Cic. Cluent.* 13. Crimen hoc indicio Avilii probabatur, in quo, inter adlegatos, Oppianici nomen primum esse constabat. *Id. Q. Fr.* 2, 3. Nerius index edidit ad adlegatos Cn. Lentulum, et C. Cornelium. [Hic *adlegati* appellantur, qui audiendis indiciis et probationibus dati fuerant. *F.* **ad allegatos* dictum est ut *ad judices.*] *Inscr.* opt. notae, Patavii detecta ann. 1773. in fronte fornicis pontis antiquissimi, et a Dominico Polcastro peculiari *Opusc.* illustrata, relata etiam in ejusd. *Fasc. Rom. Inscr.* p. 79. L. Clo. C. Albarenius C..... Pomponius Q..... nius L. F. T. Ulla C. Pompon..... Scapula adlegatei pontem faciendum D. D. S. (*h. e.* de decurionum sententia) locarunt, idemque probarunt. Censuit idem auctor *adlegatos* hic appellari ministros muneris provincialis, quod nempe decurionum legati in municipiis et coloniis habebant officii adjutores. [Sed fortasse ita appellantur Seviri, quibus extra ordinem a municipio Patavino pontis faciendi cura demandata fuerat. *F.*]

ALLĒGO et Adl., as, avi, atum, a. 1. παραπέμπω, est mittere ad aliquem locum, vel hominem, sed privatim, (nam publice *legare* dicimus) et fere alicujus rei petendae gratia. *Liv.* 36, 11. Cum patrem, primo allegando, deinde coram ipse rogando fatigasset. *Cic. Verr.* 2, 1, 57. Petit a me Rabonius, et amicos allegat: facile impetrat. *Id. Fam.* 15, 4. *ad fin.* Extremum illud est, ut, quasi diffidens rogationi meae, philosophiam ad te allegem. Haec igitur tecum agit de mea laude, cui negari a Catone fas esse non puto. *Id. Rosc. Am.* 9. Homines nobiles allegat iis, qui peterent, ne, etc. *Id. Fam.* 15, 10. Allegarem te ad illos, qui, etc. *Pl. Amph.* 2, 2, 42. Alium ego isti rei allegabo, *h. e.* alii istam rem committam. Sic *Id. Epid.* 3, 3, 46. Allegare aliquem ad aliquod negotium. *Apul. Apolog.* 309, 13. Allegare preces Deis, *h. e.* preces ad Deos mittere. Ita *Mamertin. Gratiar. act. ad Julian.* 18. *Appul. de Deo Socrat.* p. 44, 33. ℙ [*Interdum in malam partem dicitur, i. e. per fraudem aliquem subornare. *Pl. Poen.* 3, 5, 28. eum allegaverunt suum qui servum diceret. coll. *Id. Trin.* 5, 2, 18. Cf. *Ruhnk.* ad *Ter. Andr.* 5, 3, 28. et ALLEGATUS, i.] ℙ Est etiam proferre, adducere, afferre aliquid probandi, vel excusandi gratia. *Plin. ep.* 3, 15. Petis, ut libellos tuos legam; adhibes preces, allegas exemplum. *Just.* 15, 1. Priorem se petitum ab Alexandro allegat; nec fecisse se, sed occupasse insidias. *Quint.* 4, 1. Allegare dignitatem alicujus. *Plin. Pan.* 70. *fin.* Allegare decreta. *Ib.* Hoc senatui allegandum putasti, *h. e.* apud senatum proferendum, senatui manifestandum. [*Exempla ex *Plin.* collegit *Schwarz.* ad h. l.] *Suet. Aug.* 5. Cum Lectorius, in deprecanda graviore adulterii poena, praeter aetatem atque natales hoc quoque patribus conscriptis allegaret, se esse possessorem, etc. *Tac. Hist.* 4, 84. Mandata regis sui Scydrothemidi allegant, *h. e.* exponunt, [*alii: ei transmittunt, sc. per interpretem.] *Suet. Aug.* 47. Allegare merita erga populum Romanum. *Stat. Ach.* 2, 224. Allegantque suos utroque a sanguine divos, *h. e.* referunt, citant. Hac significatione saepissime usurpatur a Jurisconsultis. ℙ Apud *Ulp. Dig.* 40, 12, 27. *allegare se ex servitute in ingenuitatem* est eas allegare probationes et causas, quibus aliquis e servitute in libertatem vindicari possit. ℙ [Particip. *Allegans* ap. *Suet. Aug.* 47. *F.*]

ALLĒGO et Adl., is, egi, ectum, a. 3. καταλέγω, adscisco, adjungo, coopto, legendo addo. *Liv.* 10, 6. Ut quatuor pontifices, quinque augures de plebe omnes allegerentur. [**Caes. B. G.* 6, 13. suffragio Druidum allegitur.] *Suet. Aug.* 49. Allegere certum numerum militum in sui custodiam. *Id. Cl.* 24. aliquem in senatum. *Id. Vit.* 1. inter patricios. *Id. Tib.* 51. Negavit alia se conditione allecturum, quam si, etc. *Callistr. Dig.* 50, 6, 5. *n.* 12. Allegere ab omni aetate in corporibus, *h. e.* ex omni aetate. *Sen. Agam.* 812. Allegi coelo, *h. e.* inter Deos referri. *Hieronym. adv. Jovinian.* 1. *n.* 34. Interdum et pontificum vitio accidit, qui non meliores, sed argutiores in clerum allegunt. [*Inscr.* ex Pompejorum ruinis eruta, apud *Morcell. de Stil. Inscr. T.* 1. p. 234. *edit. Patav.* Hunc decuriones ob liberalitatem cum esset annorum sexsaginta ordini suo gratis adlegerunt. ℙ [Particip. *Allegendus* ap. *Tert. ad Nat.* 2, 13. Perspiciamus itaque causas allegendae mortalitatis in coelum. *F.* ℙ *Confunduntur *allegere* et *deligere*, quorum hoc illius glossa est. V. intpp. ad *Caes.* l. l.]

ALLĒGŎRĬA, ae, f. ἀλληγορία, vox Graeca, Latine *inversio*, ab ἄλλο, aliud, et ἀγορέω, dico, loquor, est tropus sententiarum, quo aliud verbis, aliud sensu ostenditur. Apud *Ciceronem* fere Graece scripta legitur in optimis quibusque codicib., apud alios etiam Latine. *Quint.* 8, 6. At ἀλληγορία, quam inversionem interpretamur, aliud verbis, aliud sensu ostendit. *Ib.* Habet usum talis allegoriae frequenter oratio. Et sic saepe *eod. cap.* et alibi. *Arnob.* 5. p. 186. Allegoriarum explanatio.

ALLĒGŎRĬCĒ, adv. ἀλληγορικῶς, per allegoriam. *Arnob.* 5. p. 183. Pars allegorice scripta, indubitabili altera sermone, rectoque. *August. de Genes. ad lit.* 4, 28. Figurate atque allegorice. Adde *Tert. adv. Marcion.* 3, 5. *in fin.*

ALLĒGŎRĬCUS, a, um, adj. ἀλληγορικὸς, per allegoriam dictus. *Arnob.* 5. p. 183. Lex allegorica. Et p. 186. Allegoricae ambages.

ALLĒGŎRĪZO, as, n. 1. ἀλληγορεῖν, allegoriis in dicendo uti, figurate loqui. Usi sunt *Tertull. Resurr. carn.* 27. *et Hieronym. ep.* 61. *ad Pamm.* 3.

ALLELUIA, ἀλληλούϊα, vox sacrorum Bibliorum, quae significat *laudate Dominum.* Est autem Hebraica dictio הַלְלוּיָהּ, et revera duae voces sunt: nam הַלְלוּ significat *laudate;* יָהּ vero est unum ex decem nominibus, quibus apud Hebraeos Deus appellatur, ut docent *D. Hieronymus*, et *Isid. Or.* 6, 19. ℙ Si litterarum Hebraicarum rationem spectes, *halleluia* scribendum esset; vel *halleluiah*, sed usus plerumque in similibus aspirationem tollit. Est per se vox quinque syllabarum, sed Latini poetae quadrisyllabam faciunt, qui etiam ad Latinum morem omnia trahentes, ultimam syllabam corripiunt, cum apud Hebraeos natura longa sit; nam scribitur per יָה, quod est natura longum. *Paulin. Nolan. epist.* 32. *ad Sever. c.* 5. *in fin.* Alleluja novis balat ovile choris. ℙ Secunda syllaba Hebraice est natura brevis, licet a Graecis per η scribatur, qui non in hoc solum, sed et in spiritu appingendo ab Hebraeis recesserunt. Quare reprehendendi non sunt, qui Hebraicam quantitatem secuti, eam corripuerunt, ut *Sidon. ep.* 2, 10. in *carm.* Responsantibus alleluja ripis, et *Prudent. Cathemer.* 4, 72. Amen reddidit, alleluja dixit.

*ALLENIMENTUM vel Adl., i, n. remedium leniendi aliquid. *Ammian.* 27, 3. allenimenta — tumultus opperiens. Cf. *Vales.* p. 480.

ALLĒVĀMENTUM, ti, n. allevatio. *Cic. Sull.* 23. *in fin.* Sulla et secundas fortunas amittere coactus est, et in adversis sine ullo remedio atque allevamento permanere.

ALLĒVĀTĬO, onis, f. actus allevandi et extollendi, ἀνακούφισις. *Quint.* 11, 3, 8. Humerorum raro decens allevatio, atque contractio est. ℙ Translate est levamen, solatium. *Cic. Fam.* 9, 1. Etsi tot, tantisque rebus urgemur, ut nullam allevationem quisquam non stultissimus sperare debeat. (*Gebhardus* ait in quodam MS. vidisse se *alleviationem.*) *Id. Fin.* 1, 12. Dolor in longinquitate levis, in gravitate brevis esse solet; ut ejus magnitudinem celeritas, diuturnitatem allevatio consoletur, *h. e.* levitas.

*ALLEVATITIUS, a, um, adj., *Vet. interpr. Iren.* 1, 34. in superiora allevatitius abreptus, i. e. in altum sublatus.

ALLĒVĀTOR, oris, m. qui allevat. *Tert. adv. Marcion.* 4, 36. Allevator humilium, destructor superborum.

ALLĒVĀTUS et Adl., a, um, part. v. *allevo*, sublevatus, sublatus. *Tac. Ann.* 1, 22. Adlevatus circumstantium humeris. *Flor.* 4, 11. Naves turribus atque tabulatis allevatae, castellorum et urbium specie ferebantur. *Sall. Jug.* 99. Si quae vetustate radices eminebant, laqueis vinciebat, quibus allevati milites facilius ascenderent. [**Quint.* 11, 3, 94. allevata manu, i. e. sublata. *Hirt. B. Alex.* 20. allevati scutis.] ℙ Translate. *Tac. Hist.* 1, 52. Vitellius hiberna legionum cum cura adierat: redditi plerisque ordines, remissa ignominia, allevatae notae, *h. e.* exemptae, sublatae. *Cic. Att.* 7, 1. Bono animo esse coepisse, quod Acastus ea, quae vellem, de allevato corpore tuo nunciaret, *h. e.* a morbo recreato.

ALLĔVĬO, as, a. 1. leve facere. Translate. *Cic. Inv.* 1, 42. Reprehensio est, per quam argumentando adversariorum confirmatio diluitur, aut infirmatur, aut alleviatur, *h. e.* elevatur, pondus ei, et probabilitas adimitur. Ita legitur in aliquot MSS. et antiquitus editis libris. In aliis *allevatur.* In editione *Victorii* etiam *levatur.* [*Cf. *Lindem.* ad h. l.] *Justin. novell. Constit.* 13. *a med.* Alleviare curas alicui. *Vulg. Jes.* 9, 1. alleviata terra Zabulon.

ALLĔVO et Adl., as, avi, atum, a. 1. ἐπαίρω, sublevo, in altum tollo, de imo, et ubi quid jacet, vel projectum est, sursum levo. *Quint.* 1, 11, 10. (11, 10, 79.) Supercilia allevare, et demittere. [**Id.* 11, 3, 41. brachium. *Ib.* 142. pollicem. *Ov. Met.* 6, 249. artus.] *Tac. Ann.* 12, 19. Allevare supplicem. *Suet. Cal.* 36. Faciem alicujus manu. *Sen. ep.* 80. velum. *Curt.* 8, 14. oculos. *Id.* 9, 5. se clypeo. *Sen. ep.* 72. *ad fin.* aliquem in coelum. [**Quint.* 6, 3, 97. homini lapso, et ut allevaretur, roganti. Cf. ALLEVATUS. Sensu neutrali: *Flor.* 4, 2, 10. eloquentia, spiritu, consulatu allevabatur, i. e. nitebatur iis et sic attollebatur.] ℙ Translate est levare, lenire, mitigare. *Cic. Brut.* 3. Allevare sollicitudines alicujus. *Vetus poeta* apud *Eund. Tusc.* 3, 29. Aliorum aerumnam dictis allevare. *Curt.* 4, 15. Allevare animum a moerore. *Quint. decl.* 5. *init.* Allevare afflictum. *Inscr.* ap. *Grut.* 453. *sub Vespas.* Magno tritici modo annonam P. R. adlevavit. ℙ Absolute. *Cic. Att.* 12, 39. Allevor, cum loquor tecum absens. *Pl. Pers.* 2, 5, 3. Ubi se allevat, ibi me allevat, *h. e.* cum se levat aegritudine, me consolatur. *Ov. Trist.* 3, 8, 31. nec viribus allevor ullis, *h. e.* nulla ope medica recreor. ℙ *Allevari* etiam dicuntur, qui efferuntur, et aliis antecedunt. *Flor.* 4, 2. C. Caesar eloquentia, et spiritu, et jam consulatu allevabatur. ℙ *Allevare* pro elevare, infirmare, V. supra in ALLEVIO. ℙ Pro laevigare V. ALLAEVO.

ALLEX, allĭcis, m. ἐφελκόμενος, qui allicit, allector. *Pl. Poen.* 5, 5, 31. Tu ne hic amator audes esse, allex viri? *h. e.* cinaede. [*Ita Noster. Melius recentiores h. l. explicant. *Allex* enim est i. q. pollex pedis, ut explicant *Gloss. Isid.*, (v. ALLUS) quem Noster laudat; hinc allex viri per jocum i. q. homuncule; homo, qui est magnitudine pollicis.] Alii leg. *alex*, vel *hallex*, et exponunt faex virorum, [*male.] V. ALEC.

ALLĬA et Alia, ae, f. *Caminate*, aut *Rio de Mosso*, Ἀλλίας, et Ἀλίας, fluvius Sabinorum, per Crustuminos in Tiberim apud Eretum oppidum influens, undecimo ab Urbe lapide. Valde memorabilis Romanis fuit, quia ibi Galli, Brenno duce, eorum exercitu ad internecionem caeso, postea ad Urbem accedentes, ipsam quoque post triduum ferro et igni vastarunt. Id quia accidit XV. K. Aug. anno ab Urbe C. 365., cum diem in fastis inter atros referri, et nefastum esse voluerunt. V. *Liv.* 5. *a cap.* 37. Hinc *Virg. A.* 7, 717. Quosque secans infaustum interfluit Allia nomen. *Luc.* 7, 408. cedant feralia nomina Cannae, Et damnata diu Romanis Allia fastis. ℙ Rectius duplici quam simplici *l* scribitur, ut ostendunt antiqua monumenta non una, et praeter cetera *Cenotaphium Pisanum C. Caesaris*, in quo *pro Alliensi* scriptum est. *Servio* igitur *ad loc. Virg. cit.* cave credas, qui ut contrarium probet, perperam affert male intellectum *Lucani* locum 7, 633. Quas aliae clades, etc., quod jam monuit *Noris. ad Cenotaph. Pisan. Dissert.* 4. *c.* 6. [*Cf. *Appulej. de orthogr.* fr. 6. ubi v. *Osann.* not. p. 28.]

ALLĬĀNUS, a, um, adj. *Alliana lina* olim magno in pretio fuere: ita dicta ab Alliana regione Italiae inter Padum, et Ticinum amnes, ubi proveniebant. *Plin.* 19, 1, 2.

ALLĬĀTUS, a, um, adj. *Pl. Most.* 1, 1, 45. Tu tibi istos habeas turtures, pisces, aves: sine, me alliatum fungi fortunas meas, *h. e.* olentem allium, quod in mea paupertate saepe comedo. Alii legunt, et fortasse rectius *alliato*, ut sit *alliatum, ti*, quo significatur quodcumque edulium allio conditum, [*hoc melius.] Nam condire allio cibos pauperum est, praesertim apud Latinos, quibus allium cibus erat militum, remigum, et hujusmodi popelli.

ALLĬCĔFĂCĬO, acis, a. 3. id. q. allicio. *Sen. ep.* 118. Quod invitat ad se, et allicefacit, verisimile est. *Gronov.* ita ex conjectura legendum censet, cum vulgo et MSS. et edd. habeant *allicere facit.* At *Muret.* et *Lipsius* divinationem *Pintiani* secuti *allicit facie* reduxerunt. Idem *Gronov.* etiam apud *Cic. Off.* 1, 17, 56. ita legi vult.

ALLĬCĔFACTUS, a, um, part. ab *allicefacio*, invitatus, allectus. *Suet. Vit.* 14. Nobiles viros, omnibus blanditiis tantum non ad societatem imperii allicefactos, vario genere fraudis occidit.

ALLĬCĬO et Adl., is, exi, ectum, a. 3. ἐφελκύω, ἐπάγομαι, traho, attraho, induco, illicio, invito: ex *ad*, et *lacio*. *Cic. Fam.* 2, 15. Adolescentem non tam allicere volui, quam alienare nolui. [*Ac saepe de locis dicitur, quae deliciis suis nos trahunt et invitant. V. *Cuper. Obss.* II. *c.* 14.] *Id. Div.* 1, 39. Magnes ferrum ad se allicit et trahit. *Pl. Poen.* 3, 3, 58. Rex sum, si illum hodie hominem ad me allexero. [**Suet. Caes.* 28. nec minore studio reges atque provincias alliciebat, i. e. sibi conciliabat.] *Cic. Or.* 1, 8. Hominum mentes di-

cendo allicere. *Id. Off.* 2, 6. Hominum studia ad utilitates nostras allicere atque excitare. *Id. Verr.* 2, 5, 71. Nostris officiis aliorum benevolentiam allicere. *Id. Man.* 9. Allicere aliquem ad misericordiam. *Id. Phil.* 2, 45. ad recte faciendum. *Quint.* 3, 1. juventutem ad cognitionem eorum, quae, etc. *Ov. Fast.* 6, 681. Merum allicit somnos. *Lucr.* 6, 182. sonus adlicit aures, *h. e.* lacessit, provocat sensum audiendi. [*Id. ib.* 1, 9. allici et compelli.] ¶ *Charis. sub. init. l.* 3. et *Diomed.* 1. p. 364. ponunt *alliceo, es*, eadem forma, qua *augeo, luceo*, etc. Addit etiam *Diomed. allicio* Veterum esse: sed contra stat usus. ¶ Praeteritum *allicui* pro *allexi* usurpatum fuit a *Pisone histor.* apud *Priscian.* 10. p. 877. Cujus unius praemio multorum allicuit animos. Adde *Hygin. Astron.* 2, 7. ¶ [Particip. *Allectus*. V. in ALLECTUS. *Alliciendus* apud *Ov. A. A.* 3, 510. Comibus est oculis alliciendus amor.

ALLĪDO et Adl., is, isi, isum, a. 3. ἐπερείδω: ex *ad*, et *laedo*: est ad aliquid impingendo laedere, aut frangere. *Catull.* 64, 66. Omnia quae toto delapsa e corpore passim Ipsius ante pedes fluctus sails allidebant. Alii leg. *alludebant.* [*Quod multi praeferunt.] *Lucr.* 4, 296, ut si quis prius, arida quam sit Cretea persona, allidat pilaeve, trabive. *Caes. B. C.* 3, 27. Allidere aliquid ad scopulos. ¶ Translate. *Cic. Q. Fr.* 2, 6. *ad fin.* Hoc incommodum consolantur quotidianae damnationes inimicorum, in quibus me perlubente, Servius allisus est, ceteri conciduntur, *h. e.* adductus quidem est in aliquod condemnationis, ut naufragii, periculum, ex quo tamen emersit, ceteri merguntur, damnantur. *Colum.* 1, 3. Imbecilliorem agrum quam agricolam esse debere: quoniam cum sit colluctandum cum eo, si fundus praevaleat, allidi dominum, *h. e.* velut impegerit, damno affici, jacturam facere. *Senec. Tranquill. anim.* 3. *ad fin.* Ille vir fuerit, qui periculis undique imminentibus, armis circa, et catenis frementibus, non alliserit virtutem, nec absconderit, *h. e.* non abjecerit, perdiderit, quasi ultro in scopulos navem mittens.

ALLĪENSIS et Alienis, se, adj. ad Alliam pertinens, ut *Alliensis pugna*, qua Romani a Gallis ad Alliam caesi sunt: et *Alliensis dies*, quo die ea pugna facta est, qui infaustus, ater nefastusque Romanis habebatur tum propter acceptam eam ingentem cladem, atque inde captam Urbem; tum quia eodem die, sed alio anno tercenti Fabii ad Cremeram caesi fuerant ad unum: qui dies fuerat a. d. XV. K. Sextil., ut *Liv.* 6, 1. docet. *Cic. Att.* 9, 5. Majores nostri funestiorem diem esse voluerunt Alliensis pugnae, quam Urbis captae, quod hoc malum ex illo: itaque alter religiosus etiam nunc dies, alter in vulgus ignotus. *Suet. Vit.* 11. Magis deinde ac magis omni divino humanoque jure neglecto, Alliensi die pontificatum maximum cepit. ¶ Hinc postea funestissimum aliquem diem significare volentes, *Alliensem* indicabant; ex quo Pisani diem mortis C. Caesaris Aug. filii lugubrem et atrum esse volentes, *pro Alliensi lugubrem memoriae prodi* jusserunt, ut legitur in *Cenotaph. Pisan. C. Caes.*

*ALLĪENI, orum, oppidum Galliae Transpadanae. *Tac. H.* 3, 6. Nonnulli legunt *Alieni.* Putatur esse *Ferrara.*

ALLĪFAE, Alliphae, Aliphae, aut Alifae (tot enim modis scriptum legitur) arum, f. plur. Ἀλιφαὶ, Ἀλλίφαι, nunc *Alife*, oppidum Samnii prope Vulturnum, inter Teanum, et Venafrum, nunc paene excisum. *Liv.* 9, 38. C. Marcius Rutilus Allifas de Samnitibus vi cepit. *Sil.* 8, 537. Allifae, et Clanio, contemptae semper Acerrae. Quidam hoc loco legunt *Allife*, ut sit *Allife, es.* Apud *Liv.* 8, 25. in quibusdam libris legitur *Allifium, ii.*

ALLĪFĀNUS vel Allifenus, a, um, adj. ad Allifas pertinens. *Cic. Agr.* 2, 25. Allifanus ager. ¶ [Cognomen Romanum. *Inscr.* apud *Grut.* 750, 10. Manilius Allifenus. *F.*] ¶ *Allifanum vinum* olim in pretio fuit. *Sil.* 12, 526. hinc Allifanus Iaccho haud inamatus ager. ¶ Creta figulari abundabat is ager, ex qua grandia pocula fiebant. *Hor. Sat.* 2, 8, 39. Invertunt Allifanis vinaria tota, sc. poculis, ibique *Hdf.* ¶ *Allifani, orum*, sunt Allifarum incolae. *Plin.* 3, 5, 9.

*ALLIGĀMEN, inis, n. *Gloss. gr. lat.* ἀπόδεσμος.

*ALLĬGĀMENTUM, i, legitur apud *Schol. Germanici t.* 11. p. 63. ed. *Buhl. Gl. Gr. Lat.* δέμα.

ALLĬGĀTĬO et Adl., onis, f. actus alligandi, ἐπίδεσις. *Vitr.* 8, 7. Alligationibus continere aliquid. Adde 7, 3. ¶ Speciatim dicitur de ligatura vitium, aliarumque arborum. *Colum.* 11, 2. Arbustorum sive putatio, sive alligatio finienda est.

ALLĬGĀTOR et Adl., oris, m. qui alligat, προσδετής. *Colum.* 4, 13. Sequitur alligatoris cura, cujus officium est, ut rectam vitem producat in jugum. Adde *c.* 17, 20. et 26.

ALLĬGĀTŪRĂ, ae, f. ἐπίδεσις, alligatio. *Colum. Arbor.* 8. Infra insitionem, et alligaturam leviter vitem vulnerato. ¶ [*Dicitur etiam de ligatura, qua vulnera constringuntur. *Scrib. Larg. Comp.* 209. sine alligatura enim interdum — sanat ea, quae etc.]

ALLĬGĀTUS et Adl., a, um, part. v. *alligo*, ligatus, colligatus, adstrictus, ἐπιδεδεμένος. *Sen. Brevit. vit.* 13. *a med.* Sulla in circo leones solutos dedit, cum alioquin alligati darentur. *In epit. Livii.* Sarmentis ad cornua boum alligatis. *Liv.* 7, 24. Alligatum vulnus, ¶ *Alligati* dicuntur servi viliores et nequiores, qui ligati asservantur, et in vinculis opus faciunt. *Colum.* 1, 9. Vineta plurimum per alligatos excoluntur. ¶ *Alligatus calculus*, in ludo latrunculorum, est ad incitas redactus, *h. e.* eo loco, ut moveri non possit, quin ab adversario capiatur. *Sen. ep.* 117. *ad fin.* Ut sciat, quomodo alligatus exeat calculus. ¶ Translate. *Cic. Or.* 3, 44. *in fin.* Verba neque alligata sint, quasi certa aliqua lege versus, neque ita soluta, ut vagentur. *Id. Amic.* 12. Ne existiment ita se alligatos, ut ab amicis peccantibus non discedant. [*Auct. dial. de or.* 13. alligati adulatione; alii *cum adulatione.* V. intpp.] *Id. Cluent.* 64. Alligatus nuptiis. *Varr. L. L.* 5, 7. *a med.* Alligatus sponsu. *Martial.* 8, 64. Lac alligatum, *h. e.* coagulatum.

ALLĬGO et Adl., as, avi, atum, a. 1. ἐξαρτάω, ad aliquid ligo, vincio. *Inscr.* ap. *Grut.* 715, 10. Atimeto Lib., cujus dolo filiam amisi, restem et clavom, unde sibi collum alliget. *Cic. Verr.* 2, 5, 28. Alligare aliquem ad palum. [*Ib.* 4, 42. aliquem ad statuam. *Macrob. Sat.* 2, 3. jocum Ciceronis laudat, qui quum Lentulum conspiceret, quis, inquit, generum meum ad gladium alligavit?] ¶ Speciatim dicitur de vitibus, quae ad alias arbores adminiculi causa colligantur. *Colum.* 4, 13. Observare debebit, ne in alliganda materia flexum pali sequendum putet. *Id. ib.* 20. Vites, quae curvae sunt et distortae, non aequaliter alligantur. ¶ Sumitur etiam generatim pro simplici ligo, colligo, vincio, unio, jungo. *Tac. Germ.* 24. Victus voluntariam servitutem adit: quamvis junior, quamvis robustior alligari se, ac vaenire patitur. [*Cf. *Ern.* ad h. l.] *Martial.* 12, 91. Alligare caput lana. *Vetus Poeta* apud *Cic. Tusc.* 2, 17. et *Just.* 15, 3. Alligare vulnus. *Plin.* 32, 6, 22. Tingendis lanis ita colorem alligans, ut elui postea non possit. *Eod. sensu Id.* 9, 38, 62. Buccinum pelagio admodum alligatur. [*Lucan.* 9, 526. silvarum fons causa loco, qui putria terrae alligat; ad quem l. *Bentl.* comparat *Sen. ep.* 55. arenae, quae humore alligantur.] ¶ Translate. *Cic. Att.* 8, 16. Ne forte qua re impediar atque alliger. *Id. Cluent.* 54. Lex omnes mortales alligat, et 55. Alligare populum R. novo genere quaestionis. *Id. Planc.* 33. Non modo beneficio, sed etiam benevolentiae significatione alligari. *Id. Rosc. Com.* 12. Alligare aliquem stipulatione. *Varr. L. L.* 4. *in fin.* Alligare pecuniam, *h. e.* stipulatione alicui obligare. *Just.* 24, 1. Alligari in foedera societatis. *Ter. Eun.* 4, 7, 39. Alligare se furti. *Cic. Flacc.* 17. Alligare se scelere. *Pacuv.* apud *Non.* 2, 869. Vultum alligat quae tristitias? *h. e.* adducit, corrugat, adstringit: cui contrarium est *explicare frontem.*

ALLĬNO et Adl., is, levi, litum, a. 3. ἐπιχρίω, ungendo induco, inungo: ex *ad*, et *lino, is.* [*Ita *Plin.* 13, 12, 23. et bulbos epiphoris idem (Theodorus) allinit et sic lippitudini medetur. *Coll. ib.* 20, 9, 40.] Ac de aliis: *Hor. Art. P.* 445. Vir bonus et prudens versus reprehendet inertes, Culpabit duros, incomptis allinet atrum Transverso calamo signum, *h. e.* incomptos inducet, delebit. ¶ Pro adjungere, adnectere, agglutinare. *Plin.* 13, 12, 23. Adlinere schedam supina tabula. ¶ Translate. *Cic. Verr.* 1, 2, 6. Nulla nota, nullus color, nullae sordes videbantur his sententiis allini posse. *Sen. ep.* 7. Allinere alteri vitia sua. ¶ [*i. q. oblino. *Pallad.* 1, 41, 3. omnibus juncturas adlines. ¶ Adlinire legitur ap. *eund.* 1, 41. extr. *Febr. tit.* 33. *Maj. tit.* 8, 1.]

ALLĪSĬO et Adl., onis, f. verbal. ab *allido*, actus allidendi. *Trebell.* XXX. *Tyrann.* 8. Multa duorum digitorum allisione contrivit, *h. e.* digitos allidendo et impingendo.

ALLĪSUS et Adl., a, um, particip. ab *allido.* *Caes. B. C.* 3, 27. Remigum pars ad scopulos allisa interficitur. *Claud.* IV. *Cons. Hon.* 627. In latus allisis clypeis, *h. e.* collisis, et in latera aliorum impactis.

ALLĪVESCIT. V. ADLIVESCIT.

ALLĪUM et Alium, ii, n. σκόροδον, genus oleris, quo vescimur, et in condimentis utimur, gravissimi odoris. *Varr.* ap. *Non.* 3, 67. Atavi nostri cum allium ac caepe eorum verba olerent, tamen optime animati erant. *Pl. Most.* 1, 1, 38. At te Dii omnes perdant: oboluisti allium. *Id. Poen.* 5, 5, 34. Plenior alii ulpicique, quam Romani remiges. *Virg. Ecl.* 2, 11. Allia, serpyllumque, herbas contundit olentes. *Pers.* 5, 188. Si non Praedictum ter mane caput gustaveris alli. *Hor. Ep.* 3, 3. cicutis allium nocentius. *Plin.* 19, 6, 32. Allium ad multa medicamina prodesse creditur. ¶ *Allium cum sale obsignare* proverbio dicitur de praeparcis et tenacibus. *Pl. Pers.* 2, 3, 15. ¶ Apud Aegyptios allium pro numine colebatur, ut scribit *Plin. loc. cit.* V. etiam *Juvenal.* 15, 9. ¶ Ratio *l* duplicandi magis placet *Dausquejo*, quam simplicem adhibendi: et haec tamen probabilis est. Vide *Pier. ad Virg. loc. lit.* Sunt qui *halium* scribunt, quasi ab *halo* descendat: sed hoc usu non obtinuit.

ALLOBRŎGĒS. V. ALLOBROX.

ALLOBRŎGĬCUS, a, um, adj. ad Allobroges pertinens, ut *Allobrogica vitis* apud *Plin.* 14, 2, 4. *n.* 3., quae in regione Allobrogum provenit. ¶ *Allobrogicus* dictus est Q. Fabius Maximus Q. Fabii Maximi Aemiliani filius, ob devictos Allobrogas, cum eorum exercitum CXXX. mill. hominum ad Isaram fluvium cecidisset. *Vell.* 2, 10. Huc respexit *Juvenal.* 8, 13. Cur Allobrogicis et magna gaudeat ara, etc., *h. e.* titulis, et imaginibus majorum suorum, qui Allobrogici dicti sunt ob virtutem bellicam.

ALLOBROX, ŏgis; *et in plur. num.* Allobroges, ogum, m. populi Galliae Narbonensis inter Isaram fluvium, Alpes Grajas, lacum Lemanum, et Rhodanum, quorum praecipua urbs Vienna prope Rhodanum sita. Hi multa cum populo Romano bella gessere, non semel etiam devicti, rebellarunt, commodam nacti occasionem. Hinc *Hor. Ep.* 16, 6. Novisque rebus infidelis Allobrox. *Juven.* 7, 114. Rufum, qui toties Ciceronem Allobroga dixit, *h. e.* crasse et barbare loquentem more Allobrogum. *Cic. Cat.* 3, 5. Litterae ad senatum Allobrogum, populumque.

ALLŎCŪTĬO et Adl., onis, f., actus alloquendi, alloquium, προσφώνησις. *Plin. ep.* 2, 20. Postquam signatum est testamentum, mutat personam, vertit allocutionem. *Ascon. in Verr.* 1, 2, 7. *a med.* Quasi tractantium allocutionem inducit. [*Suet. Tib.* 23. coacto senatu inchoataque allocutione.] Et pro hortatione militari, qua utitur imperator milites cohortans ad pugnam. Saepe in nummis stat imperator in suggestu subjectos milites adloquens: et ὑπόγραμμα, *Adlocutio*, ut in nummo Caligulae apud *Eckhel. D. N. V. T.* 6. p. 268. [*Forc. laudaverat *Patini* in *Mus. Theupol.* p. 408.] ¶ Sumitur speciatim pro alloquio, et sermone, quem alicujus consolandi causa adhibemus, παραμυθία. *Catull.* 38, 5. Qua solatus es allocutione? *Senec. Cons. ad Helv.* 1. Novis verbis, nec ex vulgari et quotidiana sumptis allocutione opus erat homini ad consolandos suos, etc.

ALLŎCŪTUS. V. in ALLOQUOR.

ALLOEOTĬCUS, a, um, adject. ἀλλοιωτικὸς, virtutem habens transmutandi: ex ἀλλοιόω, immuto, alium reddo. *Alloeotica* dicitur vis in stomacho animalis mutandi cibi, et in chilum vertendi. Est autem Graeca vox, quae in quibusdam edd. *Macr. Sat.* 7, 4. scribitur Latinis litteris, in plerisque aliis rectius Graecis.

ALLOPHYLUS, et Latina scriptione Allofilus, a, um, adj., ἀλλόφυλος, qui alienae est gentis, externus, alienigena, ab ἄλλος, alius, et φυλή, quae tum tribum, tum aliquando etiam genus, seu gentem significat. *Sulpic. Sever. hist. sacr.* 1. passim hac voce eos appellat, qui Philistaei in Scripturis dicuntur. *Tertull. Pudic.* 7. Lex vetus adimit conjugium allophylorum. Adde *Hieron. ep. ad Eustoch.* 27. ¶ Paenultima natura longa est, et a Graecis poetis passim producitur: a Latinis tamen corripitur. *Prudent. Hamartig.* 502. Allophylus tua castra velit delere tyrannus. *Id. Enchir.* seu *Diptyh. de Sampsone*, *n.* 18. faces caudis circumligat, in sata mittit Allophylum, pro *Allophylorum.* Sic *Paulin. Nolan. de S. Fel. Natal. carm.* 8, 23, 70. Credite, non armis, neque viribus esse timendos Allophylum populos. Adde *Tert. adv. Marc.* 4, 37.

ALLŎQUĬUM et Adl., ii, n., παραμυθία, sermo cum alio: praesertim si alliciendi, aut consolandi gratia fiat. *Liv.* 1, 34. *ad fin.* Ipse quoque fortunam benigno alloquio, comitate invitandi, beneficiisque quos poterat sibi conciliando, adjuvabat. *Id.* 25, 24. *extr.* Ut alloquio leni perlicerent hostes ad dedendam urbem. *Tac. Hist.* 3, 36. Alloquio, exercitioque firmare militem. *Hor. Epod.* 13. *in fin.* Illic omne malum vino cantuque levato Deformis aegrimoniae, Dulcibus alloquiis. *Ov. Trist.* 1, 4, 3. Attonitum quique memini carissime, primus Ausus es alloquio sustinuisse tuo. Et *ib.* 7, 17. ingenti prostratum mole sodalem Visere, et alloquii parte levare tui? *Appul. Met.* 4. Blando alloquio solari aliquem. V. ALLOCUTIO et ALLOQUOR.

ALLŎQUOR et Adl., ĕris, oquutus, vel ocutus sum, dep. 3. προσειπεῖν, ad aliquem loquor. *Cic. Cluent.* 61. Quem nemo recipere tecto, nemo alloqui, nemo respicere vellet. *Virg. A.* 6, 466. Extremum fato quod te adloquor, hoc est. *Tac. Hist.* 3, 37. Mox senatum, composita in magnificentiam oratione, allocutus, etc. *Suet. Caes.* 33. In alloquendo, exhortandoque. *Id. Galb.* 18. Allocuturus milites. *Pl. Amph.* 1, 1, 26. Diis gratias agere, et alloqui, *h. e.* salutare, precari. ¶ Sumitur speciatim pro verba facere consolandi gratia, παραμυθέομαι. *Varr. L. L.* 5, 7. Adlocutum mulieres ire ajunt, cum eunt ad aliquam locutum consolandi causa. *Senec. Troad.* 619. Alios parentes alloqui in luctu decet: tibi gratulandum est.

ALLŪBENTĬĂ et Adl., ae, f., id. q. lubentia,

ibido, voluntas, προθυμία. *Appul. Met.* 1. p. 105, 2. Jam adlubentia proclivis est sermonis et joci, t scitum est cavillum, *h. e.* jam adest voluntas oquendi et jocandi, etc. Al. leg. Jam ad lubentiam proclives erant sermones et joci, etc.

ALLŪBESCENS et Adl., entis, part. ab *allubescit*, gratificans, placens, gratus. *Appul. Met.* 2. . 114. *Oud.* Occursantis linguae illisu nectareo rona cupidine adlubescenti.

ALLŪBESCIT et Adl., ebat, impers. 3., lubet, placet, ἐπαρέσκει. *Pl. Mil.* 4, 2, 12. Est nimium epida, nimisque nitida femina: hercle vero jam llubescit primulum. ℙ Personaliter etiam usurpatur pro gratificari, lubentem obsequi. *Appul. Met.* 7. p. 192, 40. Illa basiare volenti promptis aviolis allubescebat. *Capell.* 1. p. 10. Stella Maris connubiorum copulis allubescat. ℙ Apud *Eund. Met.* 9. p. 218, 27. allubescere aquis, est ad aquas bibendas lubentem accedere, ad eas bibendas promptum ac lubentem esse.

ALLŪCĔO et Adl., es, uxi, n. 2. προσλάμπω, id. q. uceo, vel ad aliquid luceo. *Suet. Vitell.* 8. Flagrante triclinio ex conceptu camini, inquit, Bono animo estote, nobis alluxit. *Sen. ep.* 92. Vide autem, quale sit, die non esse contentum, nisi aliquis igniculus alluxerit. ℙ Translate. *Pl. Pers.* 4, 3, 46. Nescis, quid instet boni: nequidquam tibi fortuna faculam lucrificam allucere vult, *h. e.* adesse tibi occasionem lucri faciundi. [*Aug. Conf.* 11, 23. Dilucescant allucente misericordia tua, Domine. *F.* ex *B. A.*]

ALLŪCĪNĀTĬO, ALLUCINOR. V. ALUCINOR.

ALLŪCĬTA. V. ALUCITA.

ALLŪDĬO et Adl., as, n. 1. id. q. ludo, jocor, alludo. *Pl. Stich.* 2, 2, 58. Quando adbibero, alludiabo: tunc sum ridiculissimus. *Id. Poen.* 5, 4, 64. Etiam me meae latrant canes? *Ag.* at tu herle alludiato.

ALLŪDO et Adl., is, usi, usum, n. cum aliquo ludere, jocari, colludere, προσπαίζω. *Ov. Met.* 2, 864. de Jove in bovem mutato. Et nunc alludit, viridique exsultat in herba, Nunc latus in fulvis niveum deponit arenis. *Plin.* 9, 8, 8. Delphinus praebens se tractandum, et alludens natantibus. *Ter. Eun.* 3, 1, 34. Forte habui scortum: coepit ad id alludere. [*Quint.* 6, 11, 18. idque Cicero Trebatio alludens — appellat, . e. cum eo jocans. Cf. *Gesner.*] *Suet. Caes.* 22. Negante quodam per contumeliam, facile hoc ulli feminae fore, respondit quasi alludens in Assyria quoque regnasse Semiramin, etc. [*i. e. quasi per jocum addens, rem convertens in jocum. Male Noster explicabat: referens ad regnum a Semiramide occupatum et ad imperium sibi occupandum. Nam hac significatione nonnisi apud scriptores cadentis latinitatis reperitur. V. infra. Illo modo etiam intellige *Virg. A.* 7, 117. heus mensas consumimus, inquit Iulus; nec plura alludens, i. e. subridens, jocans.] Adde *Justin.* 1, 4., *Phaedr.* 3, 19. et *Stat. Silv.* 2, 6, 101. *Cic. Or.* 1, 56. *ad fin.* Galba autem alludens varie et copiose, multas similitudines afferre, multaque pro aequitate contra jus dicere, *h. e.* urbane, et quasi ludendo disputans [*ut aut de sententia deducat aut in suam adducat.] *Fulgent. Myth.* 2, 13. alludere argutiam, i. e. comminisci, rem argutam ludendo dicere. *Senec. Tranq.* 10. *a med.* Prope posita, speique nostrae alludentia sequamur, i. e. faventia. ℙ De rebus inanimis. *Plin.* 26, 7, 22. *a med.* Tripolium in maritimis nascitur saxis, ubi alludit unda, neque in mari, neque in sicco, *h. e.* ubi unda accedens, recedensque veluti ludit. *Cic. Top.* 7. et *Quint.* 5, 14. *sub fin.* Litus est, qua fluctus alludit. Al. leg. *eludit* minus recte. Eadem ratione *Ov. Met.* 4, 342. alludentes undas dixit, et *Stat. Theb.* 9, 336. extremis adludunt aequora plantis. [*Cf. *Gesner.* ad *Colum.* 4, 20, 2. et *Drak.* ad *Sil.* 7, 259.] *Senec. Thyest.* 155. Et curvata suis fetibus ac tremens Alludit patulis arbor hiatibus, *h. e.* arbor pomis onusta supra Tantalum veluti ludit, ramos subinde quassans et porrigens, ita tamen, ut ab eo jam jam apprehensuro statim recedat. *Val. Fl.* 6, 664. Ac velut ante comas, ac summa cacumine silvae Lenibus alludit flabris levis Auster. ℙ Cum accusativo. *Catull.* 64, 66. Omnia quae toto delapsa e corpore passim Ipsius ante pedes fluctus salis alludebant. *Nemes. Ecl.* 4, 10. nec est animus solitos adludere fontes. [*Ov. Met.* 2. *argum.* 13. de tauro: paullatim singulas alludens.] Etiam *alludere aliquem* pro *ad aliquem*, omissa praeposit., quae inest in verbo. *Solin.* 5. *a med.* Ibi epulantes alludit flamma, quae flexuosis excessibus vagabunda, quem contigerit, non adurit. ℙ Est etiam dicere, vel facere aliquid, sensum alio referendo. *Val. Max.* 3, 7. *n.* 4. *ext.* Phidias quoque Homeri versibus egregio dicto allusit. ℙ [*Alluo*, *alludo* et *allido* confunduntur. V. ad *Virg.* 3, 510.]

ALLŬO et Adluo, is, ui, a. ἐπικλύζω, juxta fluo, madefacio: ex *ad* et verb. *luo*, quod est ejusdem significationis, ac *lavo*. De aquis proprie dicitur. Maria enim et flumina alluere dicuntur loca, ad quae feruntur, quaeve attingunt. *Cic. Or.* 30. Ita jactantur fluctibus, ut nunquam alluantur. *Id. Verr.* 2, 5, 37. Non alluuntur a mari moenia extrema. *Id. Leg.* 2, 3. Fluvius divisus aequaliter in duas partes latera haec alluit. *Virg. A.* 8, 149. Et mare, quod supra, teneant, quodque alluit infra. ℙ Translate. *Cic. Flacc.* 26. *in fin.* Urbs barbariae fluctibus alluitur. ℙ [Particip. *Alluens* ap. *Senec. Hippol.* 1232. Me ludat amnis ora vicina alluens. *F.* *Confunduntur *alluo* et *alludo* v. v. praeced. *Abluere* et *alluere*, v. intpp. ad *Virg. A.* 8, 149. Porro *all.* et *applaudere*, cf. ad *Ov. Met.* 4, 342.]

ALLUS vel Hallus, i, m. pollex pedis scandens super proximum digitum, quod velut insiluisse in alium videatur; quod Graece dicitur ἅλλεσθαι. Haec *Festus* sub littera A, qui sub H *hallus* scribit: et sane si Graeca origo, quam assignat, vera est, aspiratio est adhibenda. Hic idem *allus* in quibusdam *Festi* codicib. *allex* dicitur, ut et in *Gloss. Isid.*

ALLŪSĬO et Adl., onis, f. ludus cum aliquo. *Arnob.* 7. p. 229. Si manu viperam mulceas, petat illa te morsu, nihilque illa prosit allusio.

ALLŪVĬES, ei, f. πρόσκλυσις, aquarum exundatio, qua loca antea sicca alluuntur, et aquis obteguntur. *Liv.* 1, 4. In proxima alluvie pueros exponunt, *h. e.* loco proximo, quo extra ripas suas Tiberis aquae pertinebant, *Colum.* 3, 11. Valles, quae fluminum alluvie, et inundationibus concreverint, *h. e.* creverint ex limo et sabulo ab inundante flumine comportato. *Appul. Met.* 11. p. 260, 29. Turbido fluctuum tumore posito mare quietas alluvies temperabat. ℙ Etiam *Ciceroni* vox haec tribuitur a quibusdam *Q. Fr.* 3, 7. Romae, et maxime Appia ad Martis mira alluvies. Sed plerique alii leg. *proluvies*.

ALLŪVĬO et Adl., onis, f. alluvies. *Appul. de Mundo* p. 67, 41. Terra aquarum saepe alluvionibus mersa. ℙ A JCtis alluvio dicitur incrementum latens, quod agro adjicitur a flumine alluente, et limi terraeque aliquid sensim congerente, ita ut ager ille paulatim crescat: illudque additamentum domino agri cedit. *Cajus. Dig.* 41, 1, 7. Quod per alluvionem agro nostro flumen adjecit, jure gentium nobis acquiritur. Per alluvionem autem id videtur adjici, quod ita paulatim adjicitur, ut intelligere non possimus, quantum quoquo temporis momento adjiciatur. *Paul. Dig.* 12, 6, 15. Alluvione aliquid alicui accedere. *Ulp. Dig.* 19, 1, 13. Si decem jugera alluvione accreverint. *Cic. Orat.* 1, 38. Jura alluvionum, et circumluvionum. Adde *Callistrat. Dig.* 41, 1, 12. Differunt autem *alluvio* et *circumluvio*, quod *alluvio* dicitur cum ager ex aliqua tantum parte flumine alluitur, et crescit: *circumluvio* cum undique flumine cingitur, atque in modum insulae circumdatur.

[ALLŪVĬUM, ii, n. idem significat q. ALLUVIO. *Isid. de different. verbor. n.* 40. Alluvium est consumptio riparum ex aquis; colluvium autem congregatio sordium, quae fit a fluxione multa. *F.*]

ALLŪVĬUS ager dicitur, quem paulatim fluvius in agrum reddit. *Var. auctor. de Limitib.* p. 293. *Goes.*

*ALMA, ae, mons Pannoniae inferioris. *Vopisc. Prob.* 18. *Eutrop.* 9, 11. eundem ALMUM appellat. cf. intpp. ad *Vell.* 2, 112. ℙ Etruriae fluvius. *Anton. Itin. Marit.*

*ALMANA, ae, Macedoniae oppidum ad Axium fluvium. *Liv.* 44, 26.

ALMĬPŎTENS. V. ALTIPOTENS.

*ALMĬTAS, atis, f. ab almus, a, um. *Gloss. gr. lat.* ἀνατροφή.

ALMĬTĬES, ei, f. εὐπρέπεια, ut exponitur a *Charis.* 1. p. 25., hoc est decor, decora forma. *Paul.* ex *Festo*: Almities, habitus almarum rerum, *h. e.* pulcrarum.

ALMO, onis, m. *Acquataccio*, parvus fluvius agri Romani prope portam Capenam, ex via Appia in Tiberim labens, in quo sacerdotes Cybeles Deae simulacrum, et cultros sanguinolentos, et sua vulnera solebant abluere. *Ov. Fast.* 4, 337. et sqq., *Stat. Silv.* 5, 1, 222., *Sil.* 8, 365., *Martial.* 3, 47. et *Lucan.* 1, 600. ℙ Almo etiam Deus illius fluminis, pater Larae Nympha e, ex qua Mercurius Lares genuit. *Ov. Fast.* 2, 599. et sqq.

*ALMON, is, Thessaliae oppidum, ab aliis dictum *Salmon*, ut ait *Plin.* 4, 8, 15.

*ALMOPII, iorum, Macedoniae populus eo loco habitans, ubi Haemus et Scardus montes conjunguntur. *Plin.* 4, 10, 17. Cf. *Thuc.* 2, 99. qui eos *Almopes*, eorum terram *Almopiam* appellat.

*ALMUM, i, Moesiae superioris urbs. *Tab. Peuting.*

ALMUS, a, um, ὄμπνιος, τρόφιμος, adjectivum est poeticum significans id, quod vitam, vel nutrimentum quoquo modo praebet, aut tuetur, quasi *alens*. [*Primam hanc signif. explicat *Bentl.* ad *Hor. Sat.* 2, 4, 13.] Itaque de Diis dicitur, iis praesertim, qui vitam victumque dare hominibus creduntur, ut sunt Ceres, Venus, (aliis quoque, quibus hoc minus apte convenit, in signum honoris et venerationis: qua ratione etiam sacerdotibus tribui solet.) item de tellure, de luce ac die, qua vivendo fruimur, et similibus. *Hor. Od.* 1, 2, 43. Almae filius Majae. *Id. ib.* 4, 15. *extr.* Almae Veneris progenies. *Virg. G.* 1, 7. Alma Ceres. Et 2, 330. Almus ager. *Lucr.* 2, 390. Liquor almus aquarum. [*Hor. Sat.* 2, 4, 13. ut magis alma (ex emend. *Bentl.*) rotundis, sc. ovis. v. *Bentl.* et *Hdf.*) *Virg. G.* 2, 233. Almae vites. *Id. A.* 1, 306. Alma lux. *Hor. Carm. saec.* 9. Alme Sol. *Senec. Agam.* 74. Alma nox, quia scilicet quiete nocturna et somno vita maxime alitur. *Virg. A.* 2, 664. Alma parens. *Stat. Ach.* 2, 383. Alma ubera. *Pl. Curc.* 2, 3, 79. Alma nutrix. *Virg. A.* 7, 774. Alma Trivia. *Id. ib.* 10, 215. Alma Phoebe. *Ib.* 220. Alma Cybele. *Ov. Fast.* 4, 722. Alma Pales. *Virg. A.* 6, 74. et 117. Alma Sibylla. *Prop.* 4, 10, 51. Alma sacerdos. *Lucr.* 2, 969. Alma dulcedo. *Hor. Od.* 4, 4, 41. Alma adorea, *h. e.* gloria, quae alit virtutem. Sic *Tibull.* 1, 11, 67. Alma pax. *Sil* 11, 12. Alma Carthago, *h. e.* altrix virorum. *Hor. Od.* 3, 4, 42. Almae Musae, *h. e.* studiorum altrices. *Ennius* apud *Cic. Off.* 3, 29. Alma fides, quia nimirum Dea habita est: vel quia fide alitur humana societas. ℙ *Festus*, et cum eo quaedam Vet. Gloss. *almum* exponunt etiam sanctum; item pulcrum: quae notiones fortasse in quibusdam scriptorum exemplis locum habere poterunt, in quibus alicui significatio alendi non arrideret. Neque enim improbandae sunt.

[ALMYRIS, ĭdis, f. ἁλμυρίς, salsilago, et translate lepos, urbanitas. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Murat.* 519, 3. Maecia T. L. Almyris. *F.*]

*ALNETUM. i, n., locus alnis consitus. *Guil. Brit.* 8, 303. Difficiles ubi densa vias alneta tenebant. *Bail. Auct.*

ALNĔUS, a, um adj., qui ex alno est. *Vitruv.* 5, 12. Si mollis locus erit, palis ustulatis alneis, aut oleagineis, ut robusteis configatur. Adde 3, 3.

ALNUS, i, f., κλήθρα, arbor in aquosis et paludosis locis nascens, cortice scabro, ligno molli, foliis latis, rotundioribus, nervosis, et viscido humore obsitis. Ejus materies humido loco defixa quam diutissime durat: cum alioquin extra terram facile corrumpatur: quare apprime utilis est in aquoso loco aedificantibus: ob idque a *Vitruv.* 2, 9. et a *Plin.* 16, 40, 79. laudatur. *Cic. fragm.* ap. *Macr. Sat.* 6, 4. Alnorum umbracula. ℙ Cavatur etiam in tubos ad aquaeductus, ut *Plin. ib.* 42, 81. scribit. Praeterea fabricandis navibus est aptissima. Hinc *Virg. G.* 1, 136. ait, prima parva navigia fluminibus trajiciendis ex alno cavata fuisse facta. *Stat. Th.* 6, 106. Alnus amica fretis. *Sil.* 3, 458. Alnus fluminea. *Lucan.* 3, 442. et fluctibus aptior alnus. ℙ Hinc etiam aliquando per synecdochen a poetis pro navi ponitur. *Claudian. Rapt. P. praef.* 1, 3. Qui dubiis ausus committere flatibus alnum. *Lucan.* 2, 426. nullasque vado qui Macra moratus Alnos. Adde 3, 520. *Virg. G.* 2, 451., *Sil.* 12, 521. [*cf. *Drak.*], *Juvenal.* 3, 266. et *Stat. Theb.* 3, 23. ℙ Eadem translatione ponitur etiam pro alia quapiam re ex alno facta. *Lucan.* 2, 486. ut spumeus alnos Discussa compage feras, *h. e.* sublicas pontis. *Id.* 4, 422. obliquas excipit alnos, *h. e.* trabes alneas. ℙ Poetae aliquando fabulantur, Phaetontis sorores ejus casum lamentantes in totidem alnos fuisse conversas: aliquando in populos mutatas dicunt. *Virg. Ecl.* 6, 621. Phaetontiadas musco circumdat amarae Corticis, atque solo proceras erigit alnos. *Claudian. Fescenn. nupt. Honor.* etc. 14. Et Padus electriferis Admoduletur alnis. V. *Virg. A.* 10, 190.

ĂLO, is, alui, alitum et altum, a. 3. αὔξω, incrementum do, augeo. *Hor. Od.* 4, 2, 5. Monte decurrens velut amnis, imbres Quem super notas aluere ripas. [*Tac. H.* 5, 6. Libanus amnem Jordanem alit funditque.] ℙ Universim significat nutrire, educare, alimentis sustentare. *Cic. N. D.* 2, 19. Multa quibus animantes aluntur, augescunt et pubescunt. *Id. Tusc.* 1, 19. Aletur et sustentabitur iisdem rebus, quibus astra sustentantur et aluntur. *Id. N. D.* 1, 26. Cum agellus eum non satis aleret. *Id. Off.* 1, 8. Alere exercitum suis fructibus. [*Caes. B. G.* 1, 18. magnum numerum equitatus suo sumtu semper alere, i. e. τρέφειν, vel habere et sustentare, non solum cibo, sed etiam mercede. Cf. *id.* 8, 47. latrociniis se susosque alere. Cf. *Herz.* ad illum locum et ad *Sall. Cat.* 14, 2. coll. *Auson. Popma.* Est igitur plus quam *nutrire*.] *Id. N. D.* 2, 51. Ali lacte. *Id. Rosc. Am.* 20. Alere canes. *Nep. Arist. in f.* aliquem publice. ℙ De inanimatis rebus, quae nutrimento aliquo indigent. *Cic. N. D.* 2, 46. Stellae aluntur terrae vaporibus. *Plin.* 24, 15, 89. *ad fin.* Clematidis folia illita infantibus capillum alunt. *Id.* 14, 2, 4. *n.* 6. Vitis spionia alitur nebulis. *Justin.* 4, 1. Alere incendium. ℙ Translate. *Cic. Tusc.* 1, 2. Honos alit artes. *Id. Brut.* 8. Alere gloriam. *Id. Invent.* 1, 3. audaciam. *Id. Brut.* 33. ingenium. *Id. Cat.* 1, 12. spem alicujus. *Tibull.* 2, 7, 3. Spes alit agricolas. *Cic. Sext.* 38. furorem alicujus impunitate diuturna. *Id. Off.* 1, 30. Mens alitur discendo. *Id. Catil.* 3, 11. Memoria vestra nostrae res alentur, sermonibus crescent. *Liv.* 28, 24. Insita hominibus libido alendi de industria rumores. *Nep. Phoc.* 1. Alere luxuriam. *Id. Att.* 21. morbum. *Just.* 8, 1. contentiones. [*Tac. H.* 4, 18. conatus, *Sil.* 11, 556. alit animos favor.] *Liv.* 31, 15. [*Cic. Fam.* 10, 23.]

bellum. *Ov. Rem.* 746. Divitiis alitur luxuriosus amor. *Caes. B. G.* 7, 33. Ne tanta et tam conjuncta populo Romano civitas, quam ipse semper aluisset, omnibusque rebus ornasset, ad vim atque ad arma descenderet, [*i. e. tueri, fovere. Cf. de hac signif. et synonymis, h. v. *Herz.* ad h. l. ℙ [*Confunduntur *alere* et *habere*, v. *Drak.* ad *Sil.* 11, 556. *Burm.* ad *Ov. Her.* 12, 170. ad *Met.* 9, 539.] ℙ Participia *Alitus* et *Altus*, v. suis locis.

ĂLŎĒ, ēs, f, ἀλόη, herba scillae similis amarissimi succi, foliis pinguibus et crassis, et in modicam latitudinem se fundentibus, iisque striatis, et in spinulas retusas desinentibus. Gignitur in India et in Arabia. Ejus succus multos habet in medicina usus, sed praecipue solvendae alvo, cum paene solus medicamentorum, quae id praestant, confirmet etiam stomachum, ut *Plin.* 27, 4, 5. scribit; ubi addit duo esse ejus genera: alterum arenosum, nigrum, ac durum, quod improbandum; alterum pingue ac nitidum, rufi coloris, friabile, et jocineris modo coactum, quod a *Dioscoride l.* 3. *c.* 25. ἡπατίζον, *h. e.* hepati simile, a *Pallad.* 11, 14. hepatica, a *Macro c. ult. de aloe* hepatea appellatur. *Cels.* 2, 12. Medicamenta stomachum fere laedunt: ideoque omnibus catharticis aloe miscenda est. *Id.* 1, 3. Aloen sumere. *Macer loc. cit.* Sunt aloes species geminae: quae subrubet, et quae Intus sicut hepar, cum frangitur: haec hepatea Dicitur et magnas habet in medicamine vires: Vilior est, piceo quae fracta colore videtur. ℙ Translate. *Juven.* 6, 180. Plus aloes, quam mellis habet, *h. e.* plus amaritudinis, quam dulcedinis. ℙ [*Pallad. loc. cit.* et *Veget. Vet.* 1, 14. neutro genere usurpant, at optimi codd. et editt. *Schneideri* feminino. *F.*]

ĂLŎEUS, i, m. Ἀλωεὺς, trisyllab. nomen est Gigantis Thessali, Titanis et Terrae filii, qui Iphimediam uxorem habuit, quae duos ei filios peperit, Otum et Ephialten, qui singulis mensibus novem digitis crescebant. Alii ex adulterio cum Neptuno genitos tradunt. Hi cum ab Aloeo ad bellandum contra Superos immissi fuissent, Martemque ipsum catenis oneratum abducerent, ab Apolline et Diana sagittis confixi sunt. *Serv.* ad *Aen.* 6, 582. et ad *G.* 1, 280. et *Hygin. fab.* 28. etc. Hinc *Lucan.* 6, 410. Impius hinc prolem Superis immisit Aloeus. *Claud. B. G.* 68. gemini fratres, genuit quos asper Aloeus. [*Apollod. 1, 7, 4.]

*ALŎGI et ALOGIĀNI, orum, ἀλογιανοί, haeretici fuerunt, sic vocati tanquam sine verbo, propterea quod ἐν τῷ λόγῳ, *h. e.* Dei filio, qui patris verbum appellatur, divinitatem non agnoscerent, Joannis evang. respuentes. V. *Coel.* 16, 17. *Bail. Auct.*

ĂLŎGĬĂ, ae, f. ἀλογία, actio sine ratione: ab α privativa, et λόγος, ratio. *August. ep.* 86. *ad Casul. presbyt.* Quid est autem alogia, quod verbum ex Graeca lingua usurpatum est, nisi cum epulis indulgetur, ut a rationis tramite devietur? etc. Sed ille alter quocum eo loco disputat *Augustinus* usurpaverat paulo supra eo sensu, quem tunc obtinebat, scilicet pro convivio sine sermone, et cum silentio celebrato, atque adeo intelligebat spirituale animae convivium ad mensam Domini in Eucharistia, ad quod cum silentio ac pietate accedendum est. Dixerat enim *alogia Domini refici*: ideoque jejunandum esse censebat Dominica die, qua die tale convivium a Christianis celebrari solet. *Augustinus* id arguens vocem eo sensu exponit, quo a Graecis proprie usurpatur. Lege integrum locum. ℙ Speciatim sumitur pro dicto, aut actione inepta et stulta. *Sen. Apocoloc.* 7. Citius mihi verum, ne tibi alogias excutiam. ℙ [Adjectivorum modo. *Petron. fragm. Tragur.* 58. *Burm.* Non didici geometrias, critica, et alogias naenias. *F.*]

ĂLŎGISTĂ. V. ANECLOGISTUS.

ĂLŎGUS, a, um, adj. ἄλογος, ratione carens: vox Gr. ab α privativa, et λόγος, ratio. *August. ep.* 86. *ad Casul.* Animalia ratione carentia dicuntur aloga. *Capell.* 6. *sub fin.* alogam lineam eam dicit esse, quae nulla ratione alteri respondet. Et 9. p. 321. aloga spatia vocum appellat, de quibus rationem reddere, et proportionem assignare non possumus: similiter *ib.* p. 329. alogos pedes metricos, quorum nulla ratio praestatur, sed incondita quaedam compositio profertur.

ĂLŌIDAE, arum, m. plur. Ἀλωεῖδαι, [*παῖδες Ἀλωῆος *Hom.*] Aloei filii Otus et Ephialtes. V. ALOEUS. *Claud. B. G.* 73. nec pervenere juventae Robur Aloidae, *h. e.* non pervenere ad juventutem: nam novem tantum annos nati interfecti sunt. [*cf. ad h. l. *Barth.* Deinde *Schol.* ad *Apoll. Rhod.* 1, 482. *Tzetz.* ad *Lycophr.* p. 174. *Berkel.* ad *Steph. Byz.* s. v. Ἀλώιον; quos collectos a *Burm.* ad *Anth. Lat.* nobis indicavit *Jahn.*] *Virg. A.* 6, 582. Hinc et Aloidas geminos, immania vidi Corpora, qui magnum manibus rescindere Coelum Aggressi, etc. Adde *Ov. Met.* 6, 117.

*ALŌNE, es, insula prope Ioniam, Teum inter et Lebedum; scribitur etiam Halone. *Plin.* 2, 82. et 5, 31, 38. ℙ insula Propontidis. *Id.* 25, 32, 44. ℙ Etiam Hispaniae oppidum, inter Carthaginem novam et Lucentum. *Mela*, 2, 6. ℙ Etiam Britanniae oppidum. *Anton. Itin.*

*ALONI, orum, populi Mesopotamiae. *Plin.* 6, 26. *B. A.*

*ALONTIGICĔLI, orum, populi Hispaniae. *Plin.* 3, 1. *B. A.*

ĂLŎPĒ, ēs, f. Ἀλόπη, Cercyonis filia, quae a Neptuno compressa puerum peperit, Hippothoum appellatum, quem inscio patre nutrici exponendum dedit. Hunc ab equa nutritum, dein a pastore collectum Cercyon, re cognita, iterum projici jussit. Alopen vero filiam leto dedit, cujus corpus Neptunus in fontem commutavit, qui Alope et ipse est nominatus. *Hygin. fab.* 187. ℙ Fuit etiam hujus nominis urbs in Locride. *Plin.* 4, 7, 12. et *Liv.* 42, 56.

*ĂLŎPĔCE, es, f. insula Scythiae, prope Chersonesum tauricam. *Plin.* 4, 12, 26.

ĂLŌPĔCĬA, ae, f. ἀλωπεκία, genus morbi, quo capilli ex capite defluunt, interdum etiam barba: ita dictum ab ἀλώπηξ, εκος, vulpes, quia eo saepissime laborare vulpes creduntur. Usurpatur plerumque in plur. numero. *Plin.* 20, 22, 87. Sinapi utuntur ad alopecias, psoras, lepras. *Id. ib.* 5, 20. Alopecias fricare tusis caepis. Et 22, 21, 30. Cinis e radice asphodeli alopecias emendat. *Id.* 28, 8, 31. Alopecias explet cinis hippopotami, *h. e.* capillis explet ea loca, quae alopeciis glabra facta sunt. *Id.* 32, 4, 14. Alopeciarum inanitas. *Id.* 23, 6, 54. Cotonea cocta in vino alopeciis capillum reddunt. *In sing. num. Theod. Prisc.* 1, 6. Alopecia ex cognomento vulpium cognomentum accepit.

ĂLŌPĔCĬĀS, adis, f. genus piscis marini apud *Plin.* 32, 11, 53., quem *Id.* 9, 43, 67. vulpem marinam appellat. Nam Graece ἀλώπηξ, εκος, vulpem significat.

ĂLŌPĔCĬŌSUS, a, um, adj. qui capillorum profluvio laborat. Legitur in titulo *c.* 6. *l. Theod. Prisc.*

ĂLŌPĔCIS, ĭdis, ἀλωπεκὶς, genus vitis, quae uvam producit caudas vulpium imitantem: ab ἀλώπηξ, εκος, vulpes. *Plin.* 14, 3, 4.

*ĂLŌPĔCONNĒSUM, i, f. oppidum Thraciae situm in Chersoneso thracica, haud longe ab Imbro insula. *Mela* 2, 2. *Plin.* 4, 12, 23. eum in insulis numerat, fortasse per errorem.

ĂLŌPĔCŪRUS, i, f. ἀλωπεκοῦρος, herba similis vulpinae caudae: ab ἀλώπηξ, εκος, vulpes, et οὐρά, cauda. *Plin.* 21, 17, 61.

ĂLŌROS, (us), i, f. oppidum Macedoniae, et quidem Pieriae ad sinum Thermaicum. *Plin.* 4, 10, 17. — Alia Aloros in Paeonia fuit, h. *Dianoro*; unde Aloritae, arum. *Plin.* 4, 10.

ĂLŌSA, ae, v. ALAUSA.

[ALPENSIS, se, idem q. Alpinus. *Inscr.* apud *Vernazza Diplom. d'Adriano* p. 68. Cohors I. Alpensium peditum.]

ALPES, ium, f. Ἄλπεις, montes excelsi, qui Italiam separant a Gallia, et a Germania, ita dicti, ut videtur, a candore nivium, quia perpetuis fere nivibus albescunt, lingua Sabinorum, qui *alpum* dixere, quod posteri Latini *album*. Ita *Festus* in voce *Album*. [*Sic etiam *C. L. Schlichter., de nive*, p. 2. h. v. derivat. *Beier*] ℙ Multiplices Alpes sunt, et varia pro locorum diversitate sortiuntur nomina; Maritimae, seu Litoreae, Cottiae, Grajae, Poeninae, Summae, Lepontiae, Rhaeticae, Tritendinae, vel Noricae, Juliae, vel Carnicae, etc., de quib. V. Geographos. *Cic. Prov. cons.* 14. Alpibus Italiam muniit natura. *Id. Pison.* 33. Alpium vallum contra ascensum transgressionemque Gallorum opponere. *Id. Catil.* 4, 6. Manavit non solum per Italiam, verum etiam transcendit Alpes. *Id. Phil.* 5, 13. *ad fin.* Furorem Antonii Alpium muro cohibere. *Virg. G.* 3, 474. Aeriae Alpes. *Hor. Sat.* 2, 5, 41. hibernae. ℙ In singulari numero. *Ov. Art. am.* 3, 150. Nec quot apes Hyble, nec quot in Alpe ferae. *Juvenal.* 10, 152. opposuit natura Alpemque, nivemque. *Lucan.* 1. *sub fin.* Alpis nubiferae colles. *Claud. II. Cons. Stilich.* 285. frondosa fertur ab Alpe. ℙ *Varr.* ap. *Serv.* ad *A.* 10, 13. quinque vias enumerat, quibus transiri possunt: una quae est juxta mare, per Ligures: altera qua Annibal transiit: tertia, qua Pompejus ad Hispaniense bellum profectus est: quarta, qua Asdrubal de Gallia in Italiam venit: quinta, quae quondam a Graecis possessa est, quae exinde Alpes Graecae appellantur. ℙ Ponitur etiam pro alio quovis monte excelso. *Sidon. carm.* 9, 43. Admissoque in Athon tumente Ponto, Juxta frondiferae cacumen Alpis Scalptas classibus isse per cavernas. *Sil.* quoque 2, 333. *geminas Alpes* dixit, Pyrenaeos montes etiam intelligens: eademque ratione locuti sunt *Prudent.* περὶ στεφ. 3, 538. et *Sidon. carm.* 5, 594.

ALPHĂ, ἄλφα, nomen primae Graecorum litterae, sicut *beta*, βῆτα, secundae. *Juvenal.* 14, 209. Hoc discunt omnes ante alpha, et beta puellae, *h. e.* antequam legere discant. ℙ Hinc joculariter dicitur de eo, qui primas tenet in re aliqua: quemadmodum *beta* de eo, qui secundas. *Martial.* 5, 26. Quod alpha dixi, Codre, paenulatorum Te nuper, aliqua cum jocarer in charta; Si forte bilem movit hic tibi versus, Dicas licebit beta me togatorum.

ALPHĂBĒTUM, ti, n. series litterarum, ab alpha, ἄλφα, et beta, βῆτα, quae sunt duae priores Graecorum litterae. *Tertull. Praescript. adv. Haeret.* 50. et *Hieronym. ep.* 125. *ad Rusticum.* Quod addi solet ex titulo *c.* 10. *l.* 37. *Plin. De quibusdam gemmis per alphabeti ordinem*, id nullius est auctoritatis. Nam *l.* 1. *n.* 54. habetur: De gemmis litterarum ordine.

ALPHĒIAS, ădis, f. Ἀλφειιὰς, Arethusa nympha in fontem Elidis versa, cujus aquae cum Alpheo flumine, qui eam perdite adamavit, miscentur. *Ov. Met.* 5, 487. Cum caput Eleis Alpheïas extulit undis. V. ARETHUSA.

ALPHĒNUS. V. ALFENUS.

ALPHĒSIBOEA, ae, f. Ἀλφεσίβοια, Phegei fluminis filia, Alcmaeonis conjux, quem cum fratres Alphesiboeae, quod eam deseruerat, et aliam duxerat, interfecissent, dicitur ipsa prae amore conjugis suos fratres obtruncasse. Alii rem aliter narrant. *Propert.* 1, 15, 15. Alphesiboea suos ulta est pro conjuge fratres; Sanguinis et cari vincula rupit amor. V. ALCMAEO.

ALPHĒSĪBOEUS, i, m. nomen pastoris cujusdam apud *Virg. Ecl.* 5. et 8. ab ἀλφέω, invenio, et βοῦς, bos.

ALPHĒUS, i, m. Ἀλφειὸς, nunc *Orfea*, *Carbon*, *Darbon*, fluvius Peloponnesi, qui ex Stymphalo monte per Arcadiam, et Elidem regiones in sinum Chelonitem ad occ. apud Triphyliam urbem influit, et Olympiam alluit. Dictus videtur ab ἀλφὸς, quae est species vitiliginis albae, quia ejus aqua maculas ejusmodi tollere creditur. Poetae fabulam secuti tradunt, Alpheum occultis meatibus subter mare labi, et Arethusae fonti apud Syracusas urbem Siciliae misceri. V. ARETHUSA. *Ov. Met.* 5, 599. Quo properas Arethusa? suis Alpheus ab undis, etc. *Id. ib.* 2, 250. Aestuat Alpheos, ripae Spercheides ardent. *Id. Amor.* 3, 6, 29. Quid? Non Alpheon diversis currere terris, etc. *Alpheos*, et *Alpheon* sunt Graecae positiones pro *Alpheus*, et *Alpheum*. *Martial.* 6, 85. Viderat Alphei praemia, *h. e.* certamina Olympia, quae quarto quoque anno apud Alpheum celebrabantur. ℙ Alphei aqua Jovi gratissima existimata est; qua de causa Jovis Olympii statua ea aspergebatur, et sacrificiorum cineres abluebantur: Unde *sacer Alpheus* dicitur a *Senec. Med.* 81. et *Thyest.* 116.

ALPHĒUS, a, um, adj. Ἀλφεῖος, ad Alpheum pertinens. *Virg. A.* 10, 179. Hos parere jubent Alpheae ab origine Pisae, *h. e.* Pisarum urbs in Italia, quam condidisse dicuntur Arcades ex Pisis, et Elide Arcadiae oppidis in Italiam transvecti, Alpheus autem fluvius per Arcadiam fluit. *Claudian. B. Get.* 575. Alpheae ripae.

ALPHĬCUS, i, m. qui alphis medetur. Hoc sensu intelligendum quidam putant illud *Martial.* 9, 96. Alphicus ante fuit, coepit nunc Olficus esse. *Olficum* autem interpretantur eum, qui olfacit τὸ αἰδοῖον τῶν γυναικῶν. ℙ Alphicus pro eo, qui alpho laborat, legitur a quibusdam apud *Gell.* 4, 2. V. ATYPUS.

*ALPHION lacus vitiligines tollit. *Plin.* 31, 2. Cf. sub ALPHEUS. *B. A.*

*ALPHĬTUM, i, n. ἄλφιτον, proprie farina hordeacea, tum generatim ad victum necessaria. *Auct. Itin. Alex. M.* (edente *A. Maio*) 48. Eoque milites jussos quisque secum alphita esui potuive gestitaret, ea cuncti conferrent. *Bail. Auct.*

*ALPHIUS, i, vel Alfius, foenerator ille, cujus meminit *Hor. ep.* 2. Idem dixisse fertur vel optima nomina non appellando fieri mala. V. *Colum.* 1, 7. ℙ Flavii cujusdam Alfii mentio fit ap. *Plin.* 9, 8. *B. A.*

ALPHUS, i, m. ἀλφὸς, genus vitiliginis albae, hoc est morbus, quo cutis maculis quibusdam, ceu guttis albis, subasperis, et non continuis foedatur, ita ut quaedam guttae dispersae esse videantur, ut describit *Cels.* 5. *sub fin.*, ubi primo Graece usurpat, et *paulo post*: Eos, quos alphos vocari dixi, hoc medicamento perungunt. Adde *Theod. Priscian. de Diaeta* 15.

ALPĬCUS, a, um, adj. id. q. alpinus. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 230. *n.* 607. Per arva, perque montes Alpicos. *Nep. Ann.* 3. Ad Alpes posteaquam venit, Alpicos conantes prohibere transitum concidit. Al. leg. *Alpinos.*

[ALPĪNŬLĂ, ae, f. diminut. Alpinae. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 319, 10. Julia Alpinula hic jaceo infelicis patris infelix proles. Illius patris Julii Alpini mentio est in *Inscr.* ap. *Eund.* 546, 3. *F.*]

ALPĪNUS, a, um, adj. ad Alpes pertinens. *Liv.* 21, 43. Alpinae gentes, *h. e.* quae Alpes incolunt. *Virg. A.* 8, 661. Alpina gaesa, *h. e.* quibus Alpinae gentes utuntur in bellis. *Ov. Met.* 14, 794. Alpinus rigor, *h. e.* frigus, quod in summis Alpibus esse solet. *Virg. Ecl.* 10, 47. Alpinae nives. *Id. A.* 4, 442. Alpini Boreae. *Valgius* ap. *Serv.* ad *A.* 11, 457. Navigat Alpini flumina magna Padi, *h. e.* cujus origo in Alpibus. *Ov. Fast.* 6, 358.

Alpinus hostis, *h. e.* Galli, qui superatis Alpibus in Italiam descenderunt, et Romam expugnarunt. V. *Liv.* 5. *a c.* 34. ¶ [Absolute *Alpinus*, qui ex Alpibus est, Alpes habitat. *Inscr.* ap. *Grut.* 574, 5. Qui militat in cohorte III. Alpinorum. ¶ Alpinus fuit etiam malus poeta, qui Memnonia, sive Memnonis Aurorae filii bella cecinit. *Hor. Sat.* I, 10, 36. Turgidus Alpinus jugulat dum Memnona. *F.*]

ALPIS. V. supra ALPES.

ALPOCA et Alpocatis, quid sit, ignoro. *Not. Tir.* 133.

*ALSA, ae, fluvius in agro Veneto, haud longe ab Aquileja, h. *Ause*, auctore *Hard.* ad *Plin.* 3, 18, 22.

ALSIDENA, species caepe apud *Plin.* 19, 6, 32. Caepe genera apud Graecos ..... alsidena. [*Est adject. Alsidenus, a, um.]

ALSIENSIS, se, adj. ad Alsium oppidum pertinens. *Cic. Mil.* 20. Sciebat in Alsiensi esse, supple *agro*, vel *rure*. *Liv.* 27, 38. Alsiensis populus. [*Inscr.* Alsii nuper reperta, et ab *A. Maio V. C.* edita ad *Frontonis Ferias Alsienses* p. 205. *edit. Rom.* D. M. T. Aelio Eutycho Proc. Aug. N. Villae Alsiensi heredes. *F.*]

ALSIETINUS, a, um, adj. *Alsietinus lacus*, nunc *Lago di Martignano*, est in Etruria: ex quo concipiebatur ductus aquae Alsietinae, de qua *Front. Aquaeduct.* 11. et 71. ¶ Haec aqua dicta est *Augusta*, quia ab Augusto perducta fuit. *Front. cit. art.* 11. V. doctas et laboriosas adnotationes *Jo. Poleni ad cit. art.* 71.

ALSINE, ēs, f. ἀλσίνη, herba similis helxines, sed minor, minusque hirsuta, nascitur in hortis, et maxime in parietibus: incipit a media hieme, arescit aestate media: cum prorepit, musculorum aures imitatur foliis: hinc myosoton eam quidam appellavere, a μῦς, mus, et οὖς, ὠτὸς, auris: cum teritur, odorem cucumeris reddit. Dicta est ab ἄλσος, lucus, quod in nemorosis umbrosisque locis provenit. *Plin.* 27, 4, 8.

ALSIOSUS, a, um, adj. δύσριγος, qui frigore facile laeditur. *Varr. R. R.* 2, 3. Stabulatur pecus melius, ad hibernos exortus si spectat, quod est alsiosum. *Plin.* 21, 10, 34. *in fin. de abrotono, et adonio herbis.* Seritur utrumque aestate: alsiosa enim admodum sunt; et sole tamen nimio laeduntur.

ALSIUM. V. in voce sequente.

ALSIUS, a, um, adj. δύσριγος, idem quod alsiosus. *Lucret.* 5, 1014. Ignis enim curavit, ut alsia corpora frigus Non ita jam possent coeli sub tegmine ferre. Quidam malunt *algida*. ¶ A *Cicerone* usurpatur comparative tanquam a positivo *alsus*, quod non est in usu, et significat frigidum, refrigerantem, estque vel a praeterito *alsi* verbi *algeo*, vel a Graeco ἄλσος, lucus; luci enim aestate jucundum frigus servant. *Att.* 4, 8. Antio nihil quietius, nihil alsius, nihil amoenius. *Id. Q. Fr.* 3, 1. Jam ἀποδυτηρίῳ nihil alsius, nihil muscosius. *Inscr.* ap. *Gud.* 214, 12. Ti. Flavii Alsi. Videtur hic *Alsi* esse ab *Alsus*, quia in *us* fere desinunt cognomina apud Romanos, nomina vero in *ius*; ut ex. c. P. Gabinius Urbanus. ¶ Denique *Alsius* adjectivum est ab *Alsium*, Ἄλσιον, quod est oppidum Etruriae in ora littorali, Romanorum quondam Colonia, teste *Vell.* 1, 14., nunc excisum. Dictum est ab Aleso Argivo ejus conditore. *Sil.* 8, 476. Nec non Argolico dilectum litus Aleso Alsium, et obsessae campo squallente Fregellae. *Rut. Itin.* 223. Alsia praelegitur tellus, Pyrgique recedunt.

*ALSUCA, ae, Rhaetiae oppidum. *Paul. Diac. Lang.* 3, 31.

*ALTA RIPA, oppidum inter Wormatiam et Spiram, h. *Altrip. Notit. Imper.* ¶ Item in Pannonia inferiori oppidum. *Tab. Peut.*

*ALTABA, ae, Numidiae oppidum. *Anton. Itin.*

ALTANI venti, ἀπόγειοι ἄνεμοι, venti e terra erumpentes, ut *Plin.* 2, 43, 44. docet. *Serv.* vero ad illud *A.* 7, 27. *Cum venti posuere* scribit flatum omnem, qui ripae est, aut pelagi, altanum vocari. *Isid. Orig.* 13, 11. ait *altanum* dici ventum a pelago flantem, quia scilicet ab alto spirat, hoc est mari: fortasse ita appellatus ab Altano oppido Brutiorum. Denique *Vitr.* 1, 6. Altanum non tanquam ventum aliquem e terra, aut mari erumpentem accipit, sed enumerat inter ventos ordinarios, qui ab aliqua coeli regione spirant. Itaque scribit: *dextra et sinistra circa Austrum Euronotus et Altanus flare solet; circa Africum Libonotus et Subvesperus* etc. Quare per *altanum* videtur intelligere ventum flantem inter meridiem et occidentem, qui Ital. dicitur *Ostro verso Garbino*, (Süd-West) medius scilicet inter Africum et Libonotum.

*ALTANUM, i, v. voc. praeced.

ALTAR, ris, n. idem quod altare. *Prudent.* περὶ στεφ. 2. *de S. Vincent.* 515. Altar quietem debitam Praestat beatis ossibus. Et *ib.* 9. *de S. Eulal. sub fin.* Ossibus altar et impositum.

*ALTARA, ae, Numidiae oppidum. *Anton. Itin.*

ALTARE, ris, n. βωμός, θυμέλη, locus ad sacrificandum aptus, in quo adoletur victima: dicturque, si *Festo* credimus et *Servio*, ab *altus*, quia proprie significat suggestum a terra exaltatum, in quo Diis tantum superis sacra fiunt: quare differt ab *ara*, quae humilior est, et tum inferis, tum superis Diis convenit. Praeterea in ara aut supplicatur, aut libatur tantum, in altari victima adoletur. Ad haec, altare Deorum esse dicitur, ara mortuorum. Haec afferri solent discrimina ab eruditis, et praesertim a *Serv.* ad *Ecl.* 5, 66. et ad *A.* 2, 515. [*Ara genus est, altare species. Nam altare adj. esse videtur altaris, i. q. altus, ut supplendum sit verbum aliquod, ut ornamentum.] Hinc *Virg. Ecl.* 5, 66. en quatuor aras: Ecce duas tibi, Daphni, duoque altaria Phoebo; *aras* primo posuit generali significatione, qua et *altaria* comprehenduntur: deinde distinguit, ut quae Daphnidi eriguntur, *arae* sint, quae Phoebo, *altaria*. *Plin.* 15. *sub fin.* Ut ne propitiandis quidem numinibus accendi ex his altaria, araeve debeant. *Plin. Pan.* 1. Inter aras et altaria. ¶ Hae tamen differentiae non semper a scriptoribus servantur. Promiscue enim *altare* et *ara* passim ponuntur. *Virg. Ecl.* 8, 64. molli cinge haec altaria vitta. Sermo est hic de sacris magicis, quae inferis Diis fiebant. ¶ Est etiam aliud discrimen inter *altare* et *aram* (et ipsum tamen perraro servatum) ut ara dicatur proprie suggestus inferior, et veluti pes et fulcimentum, quo mensa, quae est *altare*, sustinetur. Hinc *Solin.* 9. Ara est in cacumine, Jovi dicata, cujus altaribus si qua de extis inferuntur etc. *Prud.* περὶ στεφ. 14. *de S. Roman.* 49. Altaris aram funditus pessundare. *Just.* etiam huc respexisse videtur, cum inquit 24, 2. Sumptis in manus altaribus etc., ubi tangit veterem morem jurandi tactis aris: de quo V. in ARA. *Quint. decl.* 12, 26. Aris altaria imponere. Alii aliter leg. [*Burm.* conjicit *donaria*. Vulg. autem nobis quidem recte habere videtur. Sic *Lucan.* 3, 404. structae diris altaribus arae. V. quae ad h. l. congesserunt *Bentl.* et *Gronov.* cf. de his locis *Hard.* ad *Gron. diatr.* in *Stat.* I. p. 229. sq.] ¶ Saepe altare ponitur in plurali numero, licet de uno tantum sermo sit. *Liv.* 21, 1. Fama est, Annibalem altaribus admotum, tactis sacris, jurejurando adactum etc. *Cic. Har. resp.* 5. Ab altaribus religiosissimis fugatus. *Id. Cat.* 1, 9. A cujus altaribus saepe istam dexteram etc. *Tac. A.* 16, 31. Altaria et aram complexa. ¶ *Libare altaria*, apud *Virg.* quid sit V. in LIBO, as.

ALTARIUM, ii, n. id. q. altare. *Sever. Sulpic. Hist. sacr.* 1, 19. Altarium ex duodecim lapidibus sub monte constituit. *Hieron. ep.* 69. ad *Ocean.* Vespere in circo, mane in altario. [Adde *Inscr.* ap. *Mur.* 344, 3. Et altarium cum columella marmorea ornavit. Pertinet haec inscriptio ad ann. 191. post. Chr. natum. *F.*]

ALTATUS, a, um, part. v. *alto*, sublatus in altum. *Sidon. ep.* 2, 2. Jam ver decedit aestati, et per lineas sol altatus extremas in axem Scythicum porrigitur.

ALTE, adv., ὑψοῦ, excelse, sublimiter. *Varr.* ap. *Non.* 1, 244. Ascendere in malum (*navis*) alte. *Cic. Phil.* 2, 12. Cruentum alte extollens pugionem. *Id. Tusc.* 5, 13. Tollere se a terra altius. *Id. Or.* 28. Alte cadere. *Suet. Aug.* 94. Cum aquila altissime volasset. *Virg. A.* 4, 443. Alte consternunt terram frontes, *h. e.* altum in terra cumulum facientes. *Pierius* testatur in aliquod exemplaribus legi *altae*, quod minus elegans est. *Curt.* 7, 11. Alte aliquid constituere. *Virg. A.* 1, 337. Suras alte vincire. *Hor. Sat.* 2, 8, 10. Puer alte cinctus, *h. e.* alte cincta habens vestimenta, ne ministrantem impediant: quem *alticinctum* appellat *Phaedrus*. ¶ Significat etiam profunde, βαθέως. *Cic. Div.* 2, 23. Cum sulcus altius esset impressus. *Liv.* 1, 41. Ferrum haud alte in corpus descendisse. *Virg. G.* 3, 422. Alte abdere caput. *Cels.* 5, 26. *n.* 30. Caro alte vulnerata. *Sen. de Ira* 3, 4. Anhelitus crebri, tractique altius gemitus. [*Ov. Met.* 6, 266. non alte percusso corde sagitta. Cf. ALTUS et *Burm.* ad *Petron.* 136. *Albinov. el. ad Liviam* 111. alte cum juvenis patriis excidit ictus equis; ibique *Heins.*] ¶ Translate. *Plin. ep.* 8, 4. Ingenium altissime assurgit. *Vell.* 2, 35. Ille dies virtutem Catonis, jam in multis rebus conspicuam, atque praenitentem, altissime illuminavit, *h. e.* maxime, ducta translatione a sole, qui, quo est altior, eo majorem effundit lucem. *Cic. Cluent.* 21. Incipit longo et alte petito prooemio, *h. e.* prima quaeque rei initia, et causas dicendo persequens. [*Cf. *Cic. Fam.* 3, 5. ubi *alte* est, i. q. ex alto. Hinc *id. Rep.* 4, 4. alte repetere, ubi cf. *Moser.* p. 420. (Adde *Tac. H.* 4, 12. id bellum — altius expediam.) *Cic. Rep.* 6, 23. (*Somn. Sc.* 7.) alte spectare, coll. *Tusc.* 1, 34. ubi additur explicatio: et velle in coelum migrare. *Id. Rep.* 3, 4. quorum animi altius se extulerunt et aliquid dignum dono Deorum aut efficere aut excogitare potuerunt. *Beier.*] Sic *Virg. G.* 4, 285. altius omnem Expediam, prima repetens ab origine, famam. *Curt.* 6, 7. Altius iram supprimere, *h. e.* abditius occultare. [*Tac. A.* 2, 82. altius animis moerebant. *Id. ib.* 4, 41. altius metuere, i. e. graviora. *Ib.* 54. altius percellere aliquem, i. e. ad perniciem usque.] *Cic. Verr.* 1, 2, 7. Altius aliquid perspicere, *h. e.* interius, acutius, melius, ut etiam *Ascon. ib.* exponit. Sic *Plin. ep.* 5, 15. Altissime inspicere. [*Tac. A.* 1, 32. id militares animos altius conjectantibus — indicium fuit.] *Cic. Or.* 25. Verbum aliquod transferre altius, *h. e.* metaphoricam ei significationem dare a propria valde remotam. *Albinov.* 1, 379. Alte natus, *h. e.* nobili genere natus.

ALTEGRADIUS vel Altigradius, a, um, adj. alte gradiens et erecto corpore. *Tertull. de veland. virg.* Bestia brevi capite, protracta cervice, cetera altegradia. Alii leg. *altegrada* et *altigrada*.

ALTELLUS Romulus dicebatur, quasi altus in tellure; vel quod tellurem suam aleret; sive quod aleretur telis, vel quod a Tatio Sabinorum rege postulatus sit in colloquio pacis, et alternis vicibus audierit locutusque fuerit. Sicut enim fit diminutive a macro macellus, vafro vafellus, ita ab alterno altellus. Haec *Paulus* ex *Festo*, ad quem sane perbene *Jos. Scal.* Veteres, *inquit*, grammatici, qui tam anxie etyma verborum rimantur, quid aliud, quam cum ratione insaniunt? Rectius fortasse, si putes, *altellus* esse diminut. ab *altus* particip. verbi *alo*.

ALTER, ra, rum, gen. alterius, dat. alteri etc. [*ὁ ἄλλος, ὁ δεύτερος] ὁ ἕτερος, id. q. alius, sed de duobus tantum, cum *alius* de pluribus dicatur. Quidam, teste *Festo*, arbitrantur factum esse a Graecis dictionibus ἄλλος et ἕτερος. *Cic. Fam.* 6, 3. Neque confirmatione nostra egebat virtus tua; neque erat ea mea causa atque fortuna, ut cui ipsi omnia deessent, alterum confirmarem. *Liv.* 40, 59. Alter consulum Q. Fulvius triumphavit. Et 52. Alter ex censoribus petiit ab senatu etc. *Suet. Aug.* 11. Alterum e consulibus in pugnae tumultu interemptum. [*Caes. B. G.* 7, 59. altera ex parte, alteram tenebat; ubi v. *Herz. Suet. Caes.* 41. pro parte dimidia — pro parte altera. Nihil refert, utrum alter ille amicus sit an inimicus, quod ubique ex nexu sententiarum colligitur:] *Nep. Pelop.* 1. alterius factionis principes, i. e. adversae. [*Suet. Tib.* 11. studiosiorem partis alterius.] Hinc *Festus* docet in auguriis alteram avem dictam esse, quae prospera non erat. Pertinet huc formula *alter ambove*, usitata in senatusconsultis, in quibus aliquid consulibus mandatur. *Cic. Phil.* 5, *in fin.* Utique C. Pansa, A. Hirtius consules alter, ambove rationem agri habeant. Cf. etiam *Phil.* 8, 9, 11. et 14., ubi *Cic.* sententiam in senatu dicit. Sic *Liv.* 30, 23. Absente consulum altero, ambobusve. In veteri S. C. ap. *Front. Aquaed.* 100. *extr.* Q. Aelius, Paulus Fabius Coss. ambo, alterve etc. In plur. numero usurpatur non solum cum iis nominibus, quae carent singulari, sed etiam cum aliis. *Auct.* ad *Her.* 3, 20. Duplices similitudines esse debent, unae rerum, alterae verborum. *Cic. Att.* 14, 18. Adductus sum tuis unis et alteris litteris. *Id. Tusc.* 5. *in fin.* Ad Brutum nostrum hos libros alteros quinque mittemus; nam et quinque priores *de Finibus* Bruto inscripserat. *Sall. Jug.* 21. Utrique alteris freti. *Varr. L. L.* 7, 9. *extr.* Alteri totidem. ¶ Repetitur eleganter vel eodem, vel diverso casu. *Cic. Planc.* 35. Quorum alter exercitum perdidit, alter vendidit. [*Non uno modo hoc variatur; vel omittitur *alter* in altero membro ipsumque nomen ponitur, ut *Cic. Fin.* 2, 30. Epaminondae, Leonidae mortem. — Quorum alter (Epam.) quaesivit — Leonidas autem etc.; *Liv.* 24, 23. altera metu dedida hosti, pertinacior — confixa est; vel sequitur *hic*, *iste*, *ille* etc. *Cic. Rosc. Am.* 6. alter — gladiator habetur, hic autem etc. *Ib.* quorum alteri Capitoni cognomen est, iste, qui adest, Magnus appellatur; *Flor.* 4, 7. alterum corporis aegritudo, illum etc. Adeo *alter* — *alter* — *alius*; *Ammian.* 14, 11. alter in vincula ducitur, alter insperatae praeficitur potestati, alius etc.] Ponitur autem pluralis, quum duo illi non singulis, sed pluribus constant, ut *Id. Fam.* 6, 3. Alteri dimicant, alteri victorem timent. [*Caes. B. G.* 7, 17. quorum alteri adjuvabant, alteri etc. *Cic. Fin.* 3, 9. non modo his tribus (philosophis), sed etiam alteris tribus (appellantur *ib.* 2, 9.), qui etc. *Cic. Tusc.* 1, 38. nec ad vivos pertineat, nec ad mortuos? alteri nulli sunt, alteros non attingit.] *Ter Ad.* 1, 3, 50. Curemus aequam uterque partem: tu alterum, Ego item alterum. *Cic. Fam.* 6, 4. Alteros propemodum jam sumus experti, de altero nemo est, quin cogitet. *Id. Somn. Scip.* 2. Uterque numerus plenus, alter altera de causa habetur. *Id. N. D.* 2, 49. Milvo est quoddam bellum quasi naturale cum corvo: ergo alter alterius ova frangit. *Plin. ep.* 6, 5. Mihi peracerbum fuit, quod sunt alter alteri, quid pararent, indicati. *Liv.* 5, 11. Qui noxii ambo, alter in alterum causam conferant. *Sall. Jug.* 81. Carthaginienses et Cyrenenses alteri alteros aliquantum attriverant. [*Saepe hoc modo pluralis sequitur, quod illustrarunt *Burm.* ad *Vell.* 1, 16. ad *Prop.* 1, 5, 30. *Oud.* ad *Caes. B. G.* 3, 30.] ¶ Cum *alter* bis ponitur, et ad duo praecedentia refertur, prius priori fere respondet, posterius posteriori. *Cic. Off.* 1, 26. Philippum Macedonum regem rebus gestis et gloria superatum a filio, facilitate et humanitate video superiorem fuisse. Itaque alter (*Philippus*) semper magnus; alter (*filius*)

saepe turpissimus fuit. [*Cf. Brem. ad Suet. Claud. 20.] Aliquando tamen res contra se habet. Cic. Quint. 1. Quae res in civitate duae plurimum possunt, eae contra nos ambae faciunt, summa gratia et eloquentia: quarum alteram (eloquentiam) vereor, alteram (gratiam) metuo. Adde Off. 3, 18. et 1, 12. et alibi. [*Cf. Burm. ad Quint. 9, 2, 6. coll. Spald. ib.] ¶ In enumerationibus alter ponitur pro secundo, seu pro eo qui secundo loco est. Hor. Od. 4, 5, 31. Alteris te mensis adhibet Deum. Cic. Sen. 9. Ne nunc quidem vires desidero adolescentis (is enim erat locus alter de vitiis senectutis) non plus quam etc. Et ib. Quadriennio post alterum consulatum. Id. Verr. 2, 1, 7. Ut primo die populus Romanus judicaret; alter dies amicis istius spem defensionis afferret; tertius dies sic hominem prosterneret, ut etc., deinde reliquis diebus etc. Id. Phil. 1, 13. Proximo, altero, tertio, reliquis consecutis diebus non intermittebas etc. Et Verr. 2, 2, 76. Alterum, tertium, quartum, permulta erant ejusmodi nomina. [*Cf. Tursell. p. 93. ed. Schwarz.] ¶ Et post adjectiva numeralia, ubi itidem est i. q. secundus. Id. Fam. 12, 25. Accepi tuas litteras, quas mihi Cornificius altero vicesimo die reddidit, h. e. vicesimo secundo. Virg. Ecl. 8, 39. Alter ab undecimo tum me jam ceperat annus, h. e. decimus tertius. Liv. 3, 33. Anno trecentesimo altero, quam condita Roma erat, h. e. trecentesimo secundo. Manil. 4, 466. Vicesima et altera laedit, h. e. vicesima secunda. Ita quidem his locis exponunt Manut. ad Cic. l. l., Serv. et Jos. Scal. ad Manil. tum l. l., tum 1, 549., eosque secuti alii permulti: et quod ad Livium attinet, favet Dionys. Halic. l. 10. Alii non minoris eruditionis viri miras his lites excitarunt, contendentes acriter, in hujusmodi locis alter non pro secundus poni, sed pro alius, ut alter ab undecimo sit duodecimus, vicesimus alter sit vicesimus primus: [*minime!] aut si malis adhuc alterum pro secundum poni, ita intelligendum esse, ut undecimus et vicesimus unum aliquid cum superioribus componat; alter vero huic adjectus sit post illum primus, adeoque de numeris veluti duobus dicatur, ut notat Ruaeus ad Virg. l. c. ex Sigon. l. 1. emendat. c. 16., ubi contra Robortellum hac de re disputat ad locum Livii citatum. Sane cum dicitur alterum poni pro secundum, non videtur ita accipi posse, quasi duo significet, sed unum post primum. [*Omnino!] Ita Auct. dial. de Or. 34. extr. Uno et vicesimo aetatis anno Caesar Dolabellam, altero et vicesimo Asinius Pollio C. Catonem iis orationibus insecuti sunt, quas etc. Casaub. et alii ex historia legendum putant tertio et vicesimo anno aetatis anno Caesar Dolabellam etc. Inscr. ap. Grut. 926, 8. Memoriae Sex. Vigelli Aquinat., qui ann. attigit centens. set alterum et nonagens. perpet. inoffensa valetud. exegit, reliquos septem et d. XIIX. decubuit, et occubuit. Donatus etiam in illo Ter. Andr. 1, 1, 49. Sed postquam amans accessit pretium pollicens, Unus et item alter, alter ait duos significare, nam tres erant amatores, ut ib 60. dicitur. Sed non videtur apta haec explicatio. Non enim Terentius vult illis verbis tres omnes amatores complecti, sed ostendere, eos accessisse primo quidem unum, deinde alterum usque ad tres. [*V. Ruhnken. ad h. l. Namque unus et alter saepe quidem definito numero est i. q. duo, ut Gr. εἷς καὶ ἕτερος e. g. Cic. Cluent. 26. unus et alter dies intercesserat, quum etc. [Suet. Tib. 63. unum et alterum Consulares — usque eo detinuit, ubi v. B. Crus.; ac de rebus: Ov. Her. 15, 182. et sub ea versus unus et alter erunt; praecipue vero de rebus, quae diversis temporibus acciderunt: Suet. Cal. 56. una alteraque conspiratione detecta. Vesp. 4. uno atque altero proelio; plura v. in cl. Suet. p. 133. et Schwarz. ad Plin. 45, 1. coll. 52, 2. et, quem laudat Noster, Castalion. Obss. dec. 3. c. 1. Sed multo saepius unus et alter indefininite dicitur pro plures, v. Ruhnk. l. l. qui provocat ad Burm. ad Petron. 108. et Ov. Amor. 2, 5, 22.] ¶ Altero quoque die est secundo quoque die. Cels. 4, 12. ad fin. Altero quoque die vinum, vel aquam bibere. Adde 3, 13. Sic Colum. 5, 8. Olea non continuis annis, sed fere altero quoque fructum affert, i. e. alternis. Altera die quam est secunda die post. Liv. 31. 14. Altera die, quam a Brundusio solvit, in Macedoniam trajecit. [*Suet. Vit. 3. altero die quam correptus est.] ¶ Alter idem, alter ego dicuntur de eo, qui valde nobis conjunctus est vinculo amicitiae. Cic. Amic. 21. Amicus est tanquam alter idem. Id. Fam. 7, 5. Vide quam mihi persuaserim, te me esse alterum. Et Auson. praefat. 2, 15. Communemque habitas alter ego Ausonium. Quare etiam de iis, qui in re aliqua sunt valde similes. Cic. Verr. 2, 5, 33. in f. Cleomenes qui alterum se Verrem cum luxuria atque nequitia, tum imperio putabat. Id. Fam. 5, 8. Me, sicut alterum parentem, et observat et diligit. Sic altera patria, altera Roma, ap. Flor. 2, 6. et 3, 5. Huc et illa spectant Virg. Ecl. 5, 49. Fortunate puer, tu nunc eris alter ab illo, h. e. illi similis, sed post illum. Nep. Pelop. 4. Haec fuit altera persona Thebis, sed tamen secunda, ita ut proxima esset Epaminondae, h. e. fuit par virtute Epaminondae, sed tamen secundum ab eo locum tenuit. [*Cf. Brem.] Eumen. Pan. ad Const. Aug. 14. Fronto Romanae eloquentiae non secundum, sed alterum decus. Ad dissimilitudinem refer ap. Hor. Od. 4, 10, 6. Quoties te in speculo videris alterum. ¶ Alterum tantum est aliud tantundem, τοσοῦτον ἕτερον. Liv. 10, 46. Militibus ex praeda centenos binos asses, et alterum tantum centurionibus atque equitibus divisit. Id. 1, 37, Neque tum Tarquinius de equitum centuriis quicquam mutavit, numero tantum alterum adjecit. Alii leg. Alterum tantum: alii Alterum tamen. Cic. Or. 56. Pars pedis altero tanto, aut sesqui major. Nep. Eum. 8. Via altero tanto longior. Jul. Dig. 28, 2, 13. Filius altero tanto amplius habebit, quam uxor. Auct. B. Hisp. 30. Erat acies tredecim aquilis constituta, cum levi armatura millibus sex; praeterea auxiliares accedebant prope alterum tantum. Callistr. Dig. 49, 14, 3. in fin. Totum cum altero tanto solvere. ¶ Interdum etiam pro alteruter. Cic. Acad. 4, 43. Non potest igitur uterque esse sapiens, quoniam tantopere dissentiunt, sed alter. Id. Att. 11, 18. Quorum fortasse utrumque erit: alterum certe. Liv. 40, 20. Hos tanquam medicos, nec in alterius favorem inclinatos miserat rex. [*Ov. A. Am. 3, 520. ut mea de vobis altera amica foret. Quint. 7, 1. Plura collegit Frotscher. ad Quint. 10, 1, 26. — Cic. Rep. 3, 3, 6. in altera (cod. Vat. aliter) sit utra — prudentiae diligenda. Male h. l. intpp. alterutra scripserunt. V. Moser. p. 343. Beier.] ¶ Item pro alius. Phaedr. 1, 19. Canis parturiens cum rogasset alteram, Ut fetum in ejus tugurio deponeret. Cic. Off. 1, 2. Nulla vitae pars, neque si tecum agas quid, neque si cum altero contrahas, vacare officio potest. Pl. Bacch. 2, 3, 22. Scelestiorem nullum illuxere alterum. Id. Asin. 3, 4, 85. Neque me Athenis est alter hodie quisquam, cui etc. Hor. Ep. 2, 3, 174. Permutet dominos, et cedat in altera jura. Sen. ep. 66. Alter adolescens decessit, alter senex, aliquis praeter hos infans: alius inter coenandum solutus est, alterius continuata mors somno est etc. Id. Quaest. nat. 4, 7. Rationem hujus rei quidam quaerunt. Alteri negant posse fieri, ut etc., alteri suspicari ipsos ajunt etc. [*Suet. Caes. 61. Tib. 58. Ner. 45. Liv. 10, 2. altero itinere. Sed volunt h. l. corrigi. V. Drak. Sed, ut optime ait B. Crus., in omnibus ejusmodi locis proprie de duobus tantum sermo est, quorum priori comparatur vel opponitur alter. Ita etiam Tac. H. 2, 96. tanquam apud alterius civitatis Senatum populumque. Cf. Graev. ad Cic. Quint. 5. Broukh. ad Tib. 4, 1, 18. quos laudat Hdf. ad Hor. Sat. 1, 1, 40.] Sic contra alius saepe ponitur pro alter, v. nos supra sub ALIUS. ¶ Alterae pro alteri fem. gen. in dativo sing. Ter. Heaut. 2, 3, 30. Hoc ipsa in itinere alterae Dum narrat. Plaut. Rud. 3, 4, 45. Huic alterae patria quae sit, nescio. Adde Nep. Eum. 1., ubi tamen alii aliter leg. ¶ Genitivus alterius paenultimam habet brevem. Reperitur tamen aliquando producta. Terentian. p. 2432. Adesto Iambe praepes, et tui tenax Vigoris: adde concitum celer pedem, Nec alterius indigens opis veni. Aliud exemplum ex eodem affert Prisc. 6. p. 695. ¶ [*Confunduntur alter et ater; v. ad Virg. A. 3, 33.]

ALTER, ĕris. V. HALTER.

ALTĔRAS ponebant pro eo, quod est adverbium alias. Paul. ex Festo.

ALTĔRĀTĬO, onis, f. Vox barbara est et philosophis relinquenda. Nam quod affertur ex Quint. 10, 1, 19. his verbis: Lectio non cruda, sed multa alteratione mollita: legendum profecto est, iteratione. Cf. Burm.

ALTERCĀBĬLIS, le, adj. altercatione plenus. Arnob. 5. p. 156. Altercabilem sermonem conserere.

***ALTERCANGENON**. V. ALTERCUM.

ALTERCĀTĬO, onis, f. διαδικασία, [*Gloss. Philox. ἀμοιβαῖος λόγος] contentio, disceptatio cum jurgio, qualis est, cum duo invicem disputant oratione intercisa, et intermixtis jurgiis. Hinc altercatio perpetuae orationi opponitur apud Liv. 4, 6. Res a perpetuis orationibus in altercationem vertisset. [*Tac. H. 4, 7. per altercationem ad continuas et infestas orationes provecti sunt.] Cic. Att. 1, 16. a med. Redeo ad altercationem: surgit pulchellus puer: objicit mihi etc. Id. Fam. 1, 2. Idibus Jan. in senatu nihil est confectum, propterea quod dies magna ex parte consumptus est altercatione Lentuli et Caninii. Id. Att. 4, 13. Facere altercationes. Id. N. D. 1, 6. in f. Oriri altercationem cum aliquo de aliqua re. h. l. est philosophica disputatio. Liv. 35, 17. E disceptatione altercationem facere. [*Suet. Tib. 2. in altercatione et jurgio.] Pl. Aul. 3, 5, 11. In maximam illuc populi partem est optimum: in pauciores avidos altercatio est, h. e. disputabile et controversum est. ¶ Speciatim dicitur de parte actionis forensis, in qua actor et defensor non perpetua ratione utuntur, sed interrogationibus utrinque, et responsionibus adhibitis etiam aliquando conviciis se petunt: de quo agendi genere Quint. 6, 4. praecepta tradit. Cic. Brut. 44. Illa ipsa censoria contra Domitium collegam non est oratio, sed quasi capita rerum, et orationis commentarium paulo plenius: nulla est enim altercatio clamoribus unquam habita majoribus. Quint. 2, 4. 28. Propositis ex parte diversa respondere, altercationibus velociter occurrere.

ALTERCĀTOR, oris, m. qui altercatur, ἐρίζων: proprie est alternis loqui etiam sine jurgio. Quint. 6, 4. Bonus altercator vitio iracundiae careat. Id. ib. Turbidus et clamosus altercator. V. ALTERCATIO. Front. ad Verum Imp. 1. Scilicet hoc te a centurionibus, vel primipilaribus elegantissimis altercatoribus didicisse?

ALTERCOR, aris, atus sum, dep. 1. et Alterco, as, avi, atum, n. 1. διαδικάζομαι, disputare acriter, jurgium cum aliquo habere, pertinaciter aliquid contra alium defendere. Caes. B. C. 3, 19. Labienus altercari cum Vatinio incipit. Ter. Andr. 4, 1, 29. Cum patre altercasti dudum. Liv. 3, 68. Mulierum ritu inter nos altercantes. P. Syr. ap. Gell. 17, 14. Nimium altercando veritas amittitur. Pacuv. ap. Non. 7, 12. Cur illa hic mecum altercata est? ¶ Significat etiam alternatim loqui, et jungitur accusativo. Appul. Met. 2. p. 115, 40. Dum hunc et hujusmodi sermonem altercamur. ¶ Speciatim est agere in foro non perpetua oratione, sed interrogationibus et responsionibus cum adversario contendere. Cic. Brut. 43. Crassus in altercando invenit parem neminem. [*Laudat Ern. cl. Cic. Budaeum ad Pandect. p. m. 48.] V. ALTERCATIO. ¶ Translate. Hor. Sat. 2, 7, 52. Altercante libidinibus tremis ossa pavore. [*Monet Hdf. esse h. l. simpliciter i. q. adversari, pugnare. Exempla plura non exstant.] ¶ Passive impersonaliter. Just. Inst. 4, 13. §. 10. Ne dum de his altercatur, ipsius negotii disceptatio protelatur, h. e. disputatur, contenditur.

ALTERCŬLUM et

ALTERCUM, i, n. genus herbae, quae et hyoscyamus appellatur. Ab Appul. Herb. 4. vocatur alterculum. Scrib. Comp. 181. scribit, dictam esse altercum ex eo, quod qui eam biberint, caput grave venisque distentum habent, et mente abalienantur cum quadam verborum altercatione. Adde Plin. 25, 4, 17., [*qui altercum etiam altercangenon appellat; quanquam Hard. h. v. omisit.]

ALTERNĀMENTUM, ti, n. id. q. alternatio. Claud. Mamertin. de statu anim. 3, 8. Sine alternamento reciproci aeris.

ALTERNĀTIM, adv. ἀμοιβαίως, alternis, per vices. Claudius Quadrigar. apud Non. 2, 64. Item gaudium, atque aegritudinem alternatim sequi. Ammian. 29, 2. in fin. Admovere marmori manus utriusque digitos alternatim, et pectori. [*Cf. Nolten. p. 414.]

ALTERNĀTĬO, onis, f. per vices successio, ut Festus exponit. Macr. Sat. 7, 5. Communes locos in utramvis partem inventorum alternatione tractare, h. e. alternis aliquid inveniendo. Appul. Trismeg. [*s. in Asclep. p. 92, 18.] Alternatio partium. Id. Met. 10. p. 243, 12. Pedes incertis alternationibus commovere, h. e. modo una, modo alia ratione. ¶ Apud JCtos alternatio sumitur interdum pro disjunctione, seu pro enunciatione disjunctiva, ut verbi gratia cum ita loquimur, ut nihil certi definiamus. Ulp. Dig. 47, 10, 7. Certum eum dicere, Labeo ait, qui dicat nomen injuriae, neque sub alternatione, puta illud, aut illud, sed illam injuriam se passum. Id. Dig. 13, 4, 2. Mixta rerum alternatio locorum alternationi ex necessitate facit actoris electionem, h. e. locorum, vel rerum disjunctiva assignatio, ita ut neque certa res, neque certus locus aliquis assignetur: ut v. g. si quis dare aliquid promisit Ephesi, aut Capuae, vel qui promisit Stichum, aut Pamphilum. Id. Dig. 11, 3, 9. Qui cum extraneo agit, sive receperit, sive corruperit, agere potest: qui cum socio, sine alternatione, id est si corruperit.

ALTERNĀTUS, a, um, part. alterno ordine dispositus. Plin. 29, 4, 20. Nervis cervi alternatis, et dorcadis, h. e. ita illigatis, ut post cervinum nervum sequatur nervus dorcadis, post hunc rursus cervinus, et sic deinceps. Sil. 11, 60. Atque alternatos sociato consule fasces. Id. 9, 354. inter varias Fortuna utrinque virorum Alternata vices. Id. 1, 554. dubio vestigia nisu Alternata trahens [*de claudo loquitur. V. Drak.] Et Senec. ep. 44. Ex splendidis sordidisque alternata series. Adde Colum. 2, 2. ¶ Apud JCtos. Ulp. Dig. 28, 7, 8. Si sub jurisjurandi conditione sit institutus, aut si decem dederit, hoc est alternata conditione, ut aut pareat conditioni, aut juret. V. ALTERNATIO.

ALTERNĒ, adv. alternatim, alternis. Plin. 11, 37, 51. Supercilia homini et pariter, et alterne mobilia, h. e. ut vel ambo pariter moveantur, vel modo unum, modo alterum. Senec. Quaest. nat. 7, 12. a med. Alterne arcus solis visitur.

ALTERNIS. V. ALTERNUS.

[**ALTERNĬTĀS**, ātis, f. id. q. alternatio. Priscian. 2. p. 595. Quaedam (nomina) r ante nus ha-

bentia, ut noctu nocturnus, diu diurnus, heri, alternitatis causa, hesternus, *h. e.* alternando *s* pro *r*. *F.*]

ALTERNO, as, avi, atum, a. 1. ἀμείβω, vicissim alterum duorum ponere, intermissa, non continuata serie ponere. *Plin.* 15, 3, 3. Oliva alternare fructus cogitur, decussis germinibus, neque enim olea continuo biennio uberat, ut *Colum.* 5, 9. loquitur. *Plin.* 10, 33, 49. Hirundines in fetu summa aequitate alternant cibum, *h. e.* ita distribuunt pullis, ut nemo illorum bis, ante quam alius vescatur, accipiat. Ita enim scribit *Aristot. H. An.* 9, 7., a quo haec *Plin.* hausit. *Id.* 7, 13. Aliae feminas tantum generant, aut mares; plerumque et alternant, *h. e.* primo marem pariunt, deinde feminam, postea rursus marem, et sic deinceps: vel post binos mares binas pariunt feminas, etc. *Colum.* 5, 6. *sub init.* Dabimus operam, ut in ordinibus disponendis pari numero vernaculas (*ulmos*) et atinias alternemus. *Suet. Ner.* 1. Modo continuare praenomen per ternas personas, modo alternare per singulas, h. e. alternatim uti. *Ov. Her.* 6, 38. alternant spesque timorque fidem, *h. e.* modo fiduciam spes affert, modo timor adimit. *Id. Met.* 15, 409. Alternare vices [**Ammian.* 14, 11. accidentium vices alternans (Nemesis).] *Sil.* 9, 92. dum sorte vicissim Alternat portae excubias. ℙ Passive. *Plin.* 18, 23, 52. Terra nimis pinguis alternari potest ita, si, *etc.* gracilior et in annum tertium cesset, *h. e.* ejus satio annum intermitti potest: quod *Virg. G.* 1, 71. dixit: *alternis cessare novales.* ℙ Neutrorum more sine casu, qui tamen facile intelligitur. *Plin.* 37, 10, 60. Hieracitis alternat milvinis, nigrisque veluti plumis, *h. e.* variat colorem. *Id.* 31, 3, 23. Aquae haustu frigidissimae, non perinde tactu sunt, alternante hoc bono. *Id.* 16, 6, 8. Arborum fertilitas omnium fere alternat. [**Id.* 10, 29, 43. canere coepisse et cum symphonia alternasse.] *Virg. A.* 4, 287. Haec alternanti potior sententia visa est, *h. e.* modo hoc, modo illud animo volventi. [**Id. G.* 3, 220. Illi alternantes magna vi proelia miscent.]

ALTERNUS, a, um, adj. ἀμοιβαῖος, qui vicissitudinem habet, et non continuato, sed intermisso ordine fit. *Cic. Orat.* 3, 50. Pedes aut choreos, aut heroos, aut alternos esse oportebit, etc. Horum vicissitudines efficient, ut neque ii satientur, etc. [**Cic. Cluent.* 51. quum ex duabus orationibus capita alterna recitanda jussisset, i. e. nunc ex altera oratione caput, nunc ex altera.] *Liv.* 8, 30. *in fin.* Alternis paene verbis T. Manlii factum laudans. *Cels.* 3, 2. Bibenda aqua, postero die etiam vinum, deinde invicem alternis diebus modo aqua, modo vinum. *Id.* 3, 21. Alterno quoque die post cibum vomitus. Alii rectius leg. *altero.* *Plin.* 14, 2, 4. §. 4. Alternis annis. *Cic. Arch.* 10. Epigramma alternis versibus longiusculis. [**i. e.* elegiacis, ut ap. *Ov. Her.* 15, 5. Forsitan et, quare mea sint alterna, requiras, i. e. cur elegi sint, ut ipsa explicat. V. intpp. ad h. l. et *Gron.* ad *Stat. c.* 8.] *Plin.* 2, 82, 84. Alterno pulsu. *ib.* Alterno motu, *h. e.* cum motus alter alteri renititur. *Id.* 10, 23, 30. Grues alternis pedibus insistentes. *Hor. Od.* 1, 4, 7. Alterno pede terram quatere. *Ov. Pont.* 4, 2, 6. Per alternas vices. [**Virg. A.* 11, 226. alterna Fortuna.] Et *Colum.* 3, 2. Alterna vice annorum. *Claud.* III. *Cons. Hon.* 58. Alterna Thetys, *h. e.* mare fluens, et refluens. [**V.* de hac signif. *Drak.* ad *Sil.* 15, 229.] *Ov. Her.* 4, 89. Quod caret alterna requie, durabile non est, *h. e.* requie interposita labori. *Hor. A. P.* 81. Alterni sermones, i. e. dialogi. *Virg. A.* 12, 233. Vix hostem, alterni si congrediamur, habemus, *h. e.* si ita congrediamur, ut tantummodo secundus quisque ineat pugnam: uno verbo, si dimidium nostri exercitus solummodo congrediatur. [**Id.* 6, 121. (Castorem) Pollux alterna morte redemit.] Sic *Pers.* 5, 155. Huncine, an hunc sequeris? subeas alternus, oportet, Ancipiti obsequio dominos alternus oberres, *h. e.* ambobus vicissim servias, uni post alium. *Catull.* 109. (al. 108.) 6. Alternum foedus amicitiae, *h. e.* mutuum. Alii rectius leg. *aeternum.* Cum genitivo. *Sil.* 9, 295, Alternusque animae mutando Castore Pollux. ℙ In omnibus causis, in quibus rejectio judicum permittebatur, servabatur alterna rejectio, ut scilicet alterna vice reus rejiceret, quos volebat, deinde actor. *Cic. Verr.* 2, 2, 13. Senatus ex aliqua civitate, qui judicet, datur, cum alternae civitates rejectae sunt. *Id. Planc.* 15. Facere rejectionem judicum alternorum. *Id. Vatin.* 11. Legem ferre de alternis consiliis rejiciendis, *h. e.* integris decuriis judicum. [**Cf. Ern. ind. LL.* Lex Vatinia.] ℙ *Alternis,* et interdum *alterna* adverbii more pro *alternis vicibus, alterna vice,* ἀμοιβαίως. *Virg. Ecl.* 3, 59. Alternis dicetis: amant alterna Camenae. *Liv.* 2, 2. *a med.* Agere varie, rogando alternis, suadendoque coepit. *Sen. ep.* 120. *ad fin.* Qualitatis verae tenor permanet: quidam alternis Vatinii, alternis Catones sunt, *h. e.* sunt moribus inconstantes. *Plin. ep.* 5, 6. Alternis metulae surgunt, alternis inserta sunt poma, *h. e.* alternis ordinibus. *Appul. Met.* 10. p. 247, 10. Ciliis alterna connivens, [**Cf. Herz.* ad *Caes. B. G.* 7, 23.] ℙ *Alterni* pro ambo, vel utrique rarum est, et poeticum. *Stat. Silv.* 1, 3, 25. nec te mitissimus amnis Dividit: alternas servant praetoria ripas. *Claud. Cons. Mall. Theod. prol.* 16. Contulit alternas Pythius axis aves. Adde *Auson. Mosell.* 286. ℙ [**Confunduntur alt.* et *aeternus;* v. *Drak.* ad *Sil.* 15, 229. et *Burm.* ad *Prop.* 1, 16, 48.]

ALTĔRO, as, a. 1. Verbum minus Latinum. Affertur ex *Ov. Fast.* 1, 373. Ille suam faciem transformat, et alterat arte. Sed *Heins.* cum melioribus libris legit: *sua faciem transformis adulterat arte.* In *Gloss.* tamen *Philox.* est, *Altero,* ἑτερόω.

ALTERORSUS. V. ALTRORSUS.

ALTERPLEX, ĭcis, adj., id. q. duplex, [**Gr.* eod. sensu στρεψίμαλλος dicitur. V. *Casaub.* ad *Pl. Cist.* 4, 2, 64.] ut *Paul.* ex *Festo* exponit. *Laelius poeta* apud *Appul. Apolog.* Taeniae alterplices bicoloreae. Alii aliter leg. ℙ Sunt qui *duplex* ap. *Fest.* exponunt dolosum, versutum.

ALTERTRA est alterutra. *Festus.*

ALTĔRŬTER, genitiv. alterutrius, et alterius utrius, dat. alterutri, etc. ἑκάτερος, alter ex duobus. *Cic. Verr.* 1, 1, 18. Utrum te perfidiosum, an praevaricatorem existimari mavis? video necesse esse alterutrum. *Pompej.* ad *Marcell.* et *Lentul. post. ep. Cic. Att.* 12, 1. Dellio mandaram, ut alteruter vestrum ad me veniret. *Cic. Marc.* 7. Si in alterutro peccandum sit, malo videri nimis timidus, quam parum prudens. *Nep. Dion.* 4. Ne cum inter se timerent, alteruter alterum praeoccuparet. *Cic. Fam.* 6, 3. Cum sit necesse alterutrum vincere. Alii leg. *alterumutrum.* *Hor. Ep.* 1, 18, 54. Alterutrum velox victoria fronde coronet. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 8. *ad fin.* Alterutram ad conditionem descendere. Alii leg. *alteramutram.* *Cic. Att.* 10, 1. Solon capite sanxit, si quis in seditione non alterutrius partis fuisset. Alii leg. *alterius utrius.* *Id. Fam.* 9, 6. Quam illud ingens malum alterutrius exercitus. Hic quoque al. *alterius utrius.* *Prisc.* 6. p. 692. docet, plerumque dici *alterutra alterutrius,* etc., reperiri tamen etiam usurpata *alterautra, alterumutrum,* et *alterius utrius:* et hujus posterioris exempla alia, praeter ea, quae modo attulimus, affert ex eodem *Cic. in fragm.* et *ex Catone.* Addit *Charis.* 2. p. 132. dictum fuisse etiam a Veteribus *alterutrae* in genit. et dat. femin. pro *alterutrius,* et *alterutri.* Hinc *Gell.* 2, 12. Alterutrae parti sese adjungere. Alii aliter leg. ℙ *Alteruter* pro *uterque.* *Colum. praef.* 12. Cum victus, et cultus humanus, non uti feris in propatulo, sed domi, et sub tecto accurandus erat, necessarium fuit alterutrum, foris et sub dio esse, qui labore et industria compararet, intus qui tectis reconderet atque custodiret. ℙ Ab *Appul. dogm. Plat.* 3. propositiones *alterutrae* appellantur, quae sunt inter se tum qualitate, tum quantitate contrariae, et in scholis *contradictoriae* dici solent, quia necesse est earum alterutram veram esse, ut *Omnis voluptas est bonum,* et *Quaedam voluptas non est bonum.*

ALTĔRŬTERQUĔ, alterutraque, alterutrumque, genit. alterutriusque, etc., idem quod uterque. *Plin.* 20, 7, 26. Nec ulla res in cibis aviditatem incitat, inhibetque eadem: in causa alterutraque modus est.

ALTHAEĂ, ae, f. ἀλθαία, alterum ex malvarum generibus, silvestre scilicet, cui grande folium, et radices candidae: ita dicta ab excellentia effectus, ut *Plin.* loquitur 20, 21, 84. nempe ab ἀλθαίνειν, curare, mederi. Multos enim habet in medicina usus. A Latinis appellatur ibiscum, vel hibiscum, teste *Appul. Herb.* 38. et *Pallad.* 11, 14., tametsi alii aliam ab hoc esse putant. ℙ Est etiam nomen proprium mulieris filiae Thestii, quae fuit uxor Oenei regis Aetoliae, et mater Meleagri, quem ex concubitu duplici, mariti et Martis concepit. *Hygin. fab.* 171., *Ov. Met.* 8, 446. V. MELEAGER. ℙ Item oppidum Hispaniae Tarrac., caput Olcadum. Ita legi volunt ap. *Liv.* 21, 5. pro *Carteja.*

ALTĬCINCTUS, a, um, adj. ὑψίζωνος, alte cinctas vestes habens, et dicitur de homine negotioso. Tales enim alte cingunt vestimenta, ut in opere expeditiores sint. *Phaedr.* 2, 5. Ex alticinctis unus atriensibus. ℙ Dicitur et *alte cinctus.* *Senec. ep.* 92. *in fin.* Diserte Maecenas ait: Nec tumulum curo; sepelit natura relictos: Alte cinctum putes dixisse: habuit enim ingenium et grande et virile, nisi illud secum discinxisset, *h. e.* industrium, navum, fortem. [*Not. Tir.* p. 127. Altecinctus. *F.*]

ALTĬCŎMUS, a, um, adj. altas habens comas. De arboribus. *Tertull. carm. De judicio Domini* c. 8. Nec sic alticoma est umbra crispata cupressus.

[ALTĬCUS, i, m. ἀλτικὸς, saltator. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 601. *n.* 9. L. Novius Alticus. *F.*]

ALTĬGRADUS. V. ALTEGRADIUS.

ALTĬJŬGUS, a, um, (ut *multijugus*) adj. altum jugum habens, ut altijugi montes. *Paulin. Nolan. Nat. XIII. S. Fel. edit. Murat.* 660. Altijugos montes interjacet.

ALTĬLĀNĔUS, a, um, adj. altam, seu longam habens lanam. *Servius* ad illud *A.* 12, 170. *intonsamque bidentem,* notat, eam quae hic *intonsa* dicitur, a pontificibus appellari *altilaneam.* Adde *Inscr.* ap. *Marin. Frat. n.* 32., ubi verveces et arietes altilanei memorantur in sacrificiis mactati. *Passeri Paralip.* ad *Demspter. Etrur.* p. 264. *Anxirtates* ait fuisse eos vocatos, quod ἄνευ ξυροῦ, *h. e.* novaculae expertes essent. Fortasse sunt, de quibus *Varr. R. R.* 2, 2. Qui lana multa sint et molli, villis altis, et densis toto corpore.

ALTĬLĬĀRĬUS, i, m. qui altiles aves nutrit et saginat; qui et *fartor* dicitur. *Inscr.* ap. *Don. cl.* 8. *n.* 4. Priscus L. Varii Ambiboli aviarius altiliarius. Alia apud *Murat.* 906, 9. C. Julius Aug. Lib. altiliarius. [*Gloss. Philox.* Altiliarius, ὀρνιθοτρόφος. *B. A.*]

ALTĬLIS, le, adj. σιτιστός, animal quod ali et saginari potest ad cibum humanum: et dicitur de iis, quae in villis, et cohortibus, seu vivariis inclusa tenentur, ut sunt gallinae, anseres, anates, item pisces, et quaedam etiam quadrupedia, ut lepores, etc. *Varr. R. R.* 2, 1. Boves altiles ad sacrificia saginati, dicuntur opimi. *Plin.* 9, 56, 56. Altiles cochleae. Absolute altilis cum dicitur, plerumque de avibus altilibus intelligitur. *Juvenal.* 5, 166. ecce dabit jam Semesum leporem, atque aliquid de clunibus apri: Ad nos jam veniet minor altilis. (Adde *ib.* 114.) *Hor. Ep.* 1, 7, 35. Satur altilium. ℙ Saepe sumitur pro saginato, pingui, *Auct. Priap.* 32. Collatas sibi quae suisque membris Formicas facit altiles videri. *Plin.* 10, 50, 56. Ne quid volucre poneretur praeter unam gallinam, quae non esset altilis. *Id.* 17, 24, 36. *n.* 3. Atque etiam farina saginati cossi, hi quoque altiles fiunt. [**Gloss. ms. Vossian.:* altitia studio saginata vel volatilia; altilis pasta alendo. Cf. ad haec vv. *Burm.* ad *Anthol. lat.* II. p. 506. qui scribi vult *ab* alendo. Haec *Jahn.*] ℙ Et per similitudinem non solum de animalibus, sed de herbis etiam dicitur. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 474, 1. Q. Popillio Q. L. Macro herbar*um* altil*ium,* et lignor*um* negotiatori. *Plin.* 19, 4, 19. *n.* 2. Ecce altiles spectantur asparagi, *h. e.* arte veluti saginati, ponderosi, crassi. *Tertull.* etiam *de Spectac.* 18. altiles homines dixit athletas ali solitos summa cura, ut essent viribus ad certandum valentissimi. ℙ Translate pro opulento. *Pl. fragm. Cist.* ap. *Non.* 2, 30. Divitiis maximis, dote altili atque opima. [**Nonius. Marc.* p. 72. *ed. Merc.* Altilis non solum pingue, ab alendo, sed etiam opulentum. *Idem.*] ℙ Active pro alente, nutriente. *Macr. Sat.* 7, 4. Acceptum sanguinem quodammodo defaecant, et quod in eo aquosum est, venae in vesicam refundunt, liquidum vero et altilem sanguinem singulis totius corporis membris ministrant.

ALTĬLŎQUĬUM, ii, n. sermo sublimis. *Messal. Corvin. de Progen. Aug.* 11. Hoc loco, Imperator maxime, cum te persaepe altiloquio tuo disserentem diutabire animadvertissem, etc.

ALTĪNĀS, ātis, adj. comm. gen. ad Altinum pertinens. *Colum.* 7, 2. Oves Gallicae pretiosiores, earumque praecipue Altinates. *Grat. Cyneg.* 130. Taxique pinusque Altinatesque genistae. ℙ *Altinates, tium,* sunt Altini incolae. *Plin. ep.* 3, 2. Arrianus Maturius Altinatium princeps est.

ALTĪNUM, ni, n. nunc *Altino,* Ἄλτινον, oppidum in litore Adriatici maris, ad ostium Silis fluvii, in cujus agro oves laudatissimae fuerunt. *Martial.* 14, 155. Velleribus primis Apulia, Parma secundis Nobilis, Altinum tertia laudat ovis. *Plin.* 3, 16, 20. et *ib.* 18, 22. ℙ [Est etiam urbs Pannoniae. *Anton. Itin.* p. 244. *ed. Wessel. F.*]

ALTĪNUS, a, um, adj. ad Altinum pertinens. *Colum.* 6, 24. Melius in hos usus Altinae vaccae probantur, quas ejus regionis incolae cevas appellant: eae sunt humilis staturae, lactis abundantes, propter quod remotis earum fetibus, generosum pecus alienis educatur uberibus. *Harduin.* malebat legere *Alpinae* ex loc. seq. *Plin.* 8, 45, 70. Plurimum lactis Alpinis vaccis, quibus minimum corporis, plurimum laboris capite, non cervice junctis. *Tert. Pall.* 3. Altinae oves.

[ALTĬPENDŬLUS, a, um, adj. qui ex alto pendet. *M. Aurel. Anton.* inter epist. *Fronton.* ad *M. Caes.* 4, 6. Aliquot reliquimus altipendulos vindemiae superstites. *F.*]

ALTĬPĔTA, ae, comm. gen. alta petens. *Paul. Nolan. ep.* 12. *a med.* Levitas omnis altipeta est.

[ALTĬPĔTAX, ācis, comm. gen. id. q. altipeta. *Strabo Gallus* 6, 1. Haud secus altipetax semente cucurbita vili, *h. e.* quae claviculis suis in altum serpit. *F.*]

ALTĬPŎTENS, entis, adj. qui in alto, hoc est in coelo potest. *Capell.* 2. p. 32. *de Mercurio.* Qui solus ante currum, Et candidos jugales Altipotens parentis Memorem ciere virgam. Alii leg. *almipotens:* quod etiam *potentem* significat, seu *alere,* et *fovere potentem.*

ALTĬSŎNUS, a, um, adj. ὑψήχης, qui in alto, vel ex alto sonat. *Cic. in carm. de Mario Divin.* 1, 47. Hic Jovis altisoni subito pinnata satelles. *Vetus poeta* apud *Eund. Tusc.* 3, 19. O pater, o patria, o Priami domus, Septum altisono cardine

templum. *Claud. epist. ad Serenam* 27. Altisonus maritus, *h. e.* Juppiter. Sic *Senec. Herc. Oet.* 530. Altisonus parens. ¶ Translate. *Juvenal.* 11, 179. Maronis altisoni carmina, *h. e.* sublimis, grandiloqui.

ALTISPEX, ĭcis, comm. gen. adj. qui alte suspicit. *Accius in Astyanacte* ap. *Non.* 4, 330. Hunc altispicem regionum fac, etc. Videntur autem esse verba cujuspiam hortantis, aut jubentis, Astyanactem in altam turrim duci, et inde praecipitem dari. Alii aliter legunt.

ALTĬTHRŎNUS, a, um, adj. in alto throno sedens. *Juvenc. in prologo.* Judex altithroni genitoris gloria Christus. Adde *Venant. Fortun.* 1. *de vita S. Martini.* 1.

ALTĬTŎNANS, antis, adj. comm. gen. ὑψιβρεμέτης, qui ex alto tonat. *Cic. in carm. Divin.* 1, 12. Nam pater altitonans stellanti nixus Olympo. *Lucr.* 5, 744. Altitonans Vulturnus.

ALTĬTŎNUS, a, um, adj. altitonans. *Varr.* apud *Probum comment. ad Virg. Ecl.* 6. Mundus domus est maxima, quam quinque altitonae flammeae zonae cingunt.

ALTĬTŪDO, inis, f. ὕψος, excelsitas. *Cic. Off.* 3, 16. Altitudo aedium. *Id. Agr.* 2, 19. montium. ¶ Translate. *Cic. Brut.* 17. Elatio atque altitudo orationis, i. e. sublimitas. *Id. Rabir. Post.* 16. Altitudo fortunae et gloriae. *Gell.* 17, 2. Demonstrat altitudinem animi, fiduciamque. Adde *Cic. Partit.* 22. ubi altitudo animi ponitur pro fortitudine in capiendis incommodis, et maxime injuriis. [**Id. Fam.* 4, 13, 7. quid sit forti et sapienti homine dignum, quid gravitas, quid altitudo animi, quid etc.] Et *Liv.* 4, 6. *extr.* ubi est magnitudo, magnanimitas, et cum modestia, et aequitate jungitur. ¶ Item profunditas. V. ALTUS. *Caes. B. G.* 4, 17. Altitudo fluminis. *Ib.* 25. maris. *Cic. Verr.* 2, 5, 27. Opus in mirandam altitudinem depressum. *Id. Divin.* 1, 43. Cum ad infinitam altitudinem terra desedisset. *Id. Verr.* 2, 4, 48. *ad fin.* Spelunca infinita altitudine. *Cels.* 7, 7. *n.* 9. Altitudo plagae. ¶ Translate. *Sall. Jug.* 100. Ad simulanda negotia altitudo ingenii incredibilis, *h. e.* velut profundum quoddam, alteque demersum ingenium, ac penitus reconditum, quo sensa nostra non facile ab aliquo reteguntur, atque adeo nostra consilia magis in tuto sunt. Graece βαθύτης. [*cf. *Ern.* s. h. v. in *cl. Cic.*] Simili ratione *altitudo animi* dicitur, qua praeditus non facile detegit animi motus, sed novit abdere diu, cum res postulat. Hanc *Tac. Ann.* 3, 44. Tiberio tribuit, quem valde tectum semper fuisse, tum ex eodem *Tacito*, tum ex *Suetonio* notum est. [*cf. *Ern.* ad h. l.] *Cicero* quoque hac notione usurpat *Off.* 1, 25, 88. ut quidem cum multis legit et explicat *Muretus* apud *Verburg.*, nam alii *lenitudo*, vel *lentitudo:* quod magis placet. [*Minime vero. Cf. *Gernh.* et *Beier.* ad h. l., quorum hic explicat: hilaritas, comitas et mansuetudo de industria, fastidii dissimulatio, versuta patientia.]

ALTĬVĂGUS, a, um, adj. qui alte vagatur, altus, sublimis. *Sisebutus* Visigothorum in Hispania rex ab anno 612. ad 620. in *Antholog. Latin. Burmann. T.* 2. p. 329. Non ululans lunam mulier praedira per umbras Detrahit altivago e speculo. Alii legunt *altivaga e specula*, nempe ex alto detrahit; nonnulli vero explicant *speculum* de ipsa luna; nam veteres eam quoddam solis speculum esse putabant.

ALTĬVŎLANS, antis, adj. omn. gen. ὑψιπέτης, qui alte volat. *Ennius* ap. *Cic. Div.* 1, 48. Genus altivolantum *Lucr.* 5, 434. Altivolans solis rota. *Auson. Technopaegn. de hist.* Altivolans grus.

ALTĬVŎLUS, a, um, adj. id. q. altivolans. *Plin.* 10, 19, 21. Aves uncos ungues habentes sunt omnes fere altivolae, praeter nocturnas.

ALTĬUSCŬLE, adv. aliquantum alte. *Appul. Met.* 8. *ad fin.* Altiuscule suspensus. *Id. ib.* 2. p. 117, 34. Fasciola praenitente altiuscule sub ipsas papillas succinctula.

ALTĬUSCŬLUS, a, um, adj. aliquantum altus. *Suet. Aug.* 73. Usus est calceamentis altiusculis, ut procerior, quam erat, videretur.

ALTO, as, a. 1. in altum tollo, extollo. *Sidon. in carm. ep.* 9. *l.* 8. Altat lamina marginem comarum. Hinc *altatus:* sed neutra vox auro comparanda.

ALTOR, oris, m. τροφεὺς, quit alit, atque educat. *Cic. N. D.* 2, 34. Omnium rerum, quae natura administrantur, seminator, et sator, et parens, ut ita dicam, atque, educator, et altor est mundus. In quibusdam MSS. *Grutero* teste legitur *alitor.* *Sen. Herc. Fur.* 1247. Sive me altorem vocas, seu tu parentem, *h. e.* nutricium. *Sall.* ap. *Lact.* 1, 21. *ad fin.* Curetes altores Jovis. Adde *Tac. Ann.* 6, 37. et *Stat. Silv.* 2, 1, 69. ¶ *Altoris* nomine terram coluit Antiquitas, quia ex ea aluntur omnia, quae nata sunt, ut ait *August. Civ. Dei* 7, 23. *extr.*

ALTRINSĔCUS, adv. ex altera parte, ἑτέρωθεν. *Pl. Merc.* 5, 4, 16. Perge: ego assistam jam hinc altrinsecus. *Id. Ps.* 3, 2, 73. Si nostrum sumet, tu teneto altrinsecus. *Id. Rud.* 4, 4, 112. Ensiculus est aureolus primum litteratus: post altrinsecus est securicula. *Appul. Met.* 2. Gladiolo solito cinctus altrinsecus, *h. e.* ad alterum latus. ¶ Videtur etiam significare ex utraque parte. *Lactant. de opific. Dei* 8. Aurium duplicitas incredibile est, quantam pulcritudinem prae se ferat, quod tum pars utraque similitudine ornata est, tum ut venientes altrinsecus voces facilius colligantur. *Latin. Pacat. Paneg. ad Theod.* 2. Aestus omnes, quibus altrinsecus jactor. Adde 33.

ALTRIX, īcis, f. quae alit, θρέπτειρα. Hinc terra altrix dicitur, in qua alti et educati sumus. *Cic. Flacc.* 26. Eorum eadem terra parens, altrix, patria dicitur. *Virg. A.* 3, 273. Et terram altricem saevi exsecramur Ulyssis. *Prop.* 4, 1, 38. Sanguinis altricem nunc pudet esse lupam. *Sil.* 1, 218. Altrix bellorum, bellatorumque virorum Tellus. [**Hor. od.* 3, 4, 10. altricis extra limen Apuliae; ubi alii *nutricis;* ex glossa, ut videtur.] ¶ Speciatim sumitur pro nutrice. *Ov. Met.* 11, 683. altrici, quae luctus causa, roganti, Nulla, ait Halcyone, nulla est. *Stat. Th.* 1, 602. et *Silv.* 2, 1, 96. animasque a stirpe recentes Abripere altricum gremiis. Adde *Sen. Hippol.* 251. et *Herc. Oet.* 450. et *Gell.* 12, 1. *a med.*

ALTRORSUS, adv. in aliam partem. *Appul. Met.* 9. p. 230, 7. Pudicissima illa uxore altrorsus disclusa. Quidam legunt *alterorsus.*

ALTROVORSUM, adv. versus alteram partem. *Pl. Cas.* 3, 2, 25. Verum altrovorsum cum eam mecum rationem puto, etc., *h. e.* cum ex altera parte considero.

ALTUS, us, m. alitura, alimentum. In sexto casu singulari *Macr. Sat.* 1, 20. *in fin.* Terrae, vel rerum naturae altu nutritur universitas.

ALTUS, a, um, part. v. *alo*, *is*, τεθραμμένος, alitus, nutritus. *Varr.* ap. *Non.* 4, 8. Altus alieno sumptu. *Cic. Brut.* 10. Urbs in qua et nata et alta est eloquentia. *Id. N. D.* 2, 46. Vapores, quibus altae et renovatae stellae, etc. *Apic.* 6, 6. Avem sapidiorem, et altiorem facies, et ei pinguedinem servabis, si, etc.

ALTUS, a, um, adj. ὑψηλὸς, sublimis, excelsus. *Virg. Ecl.* 1. *in fin.* Alti montes. [**Ov. Met.* 1, 591. alta nemora. *Id. ib.* 3, 179. silvae. *Virg. A.* 2, 448. alta decora; coll. *Sil.* 3, 144. *Stat. Th.* 5, 422.] *Cic. Leg.* 2, 26. Columellam tribus cubitis ne altiorem. [**Colum.* 1, 9, 14. vir altus.] *Cic. N. D.* 2, 40. Ultimus, et a domiciliis nostris altissimus coeli complexus. *Id. Verr.* 2, 3, 41. Editus in altum. *Plin.* 2, 38, 38. Vapor ex alto cadit, rursumque in altum redit. *Virg. A.* 12, 295. Desuper altus equo graviter ferit. *Id. A.* 1, 297. Maja genitum demittit ab alto, *h. e.* e coelo. [*Ita etiam *Liv.* 44, 10. nec minus quam in altum magnitudine Atho mons excurrit. — Atque ut de loco ita de dignitate: *Cic. Dom.* 37. altissimus dignitatis gradus.] De *voce* quum dicitur, est vox plenior, canora, ut ab omnibus exaudiri possit. *Sen. Troad.* 196. Haec fatus alta voce. *Catull.* 42, 18. Conclamate iterum altiore voce. Sic *Quint.* 11, 3. Altissimus sonus. [*Usitatius fere est dicere *magna voce*, v. *Burm.* ad *Ov. Tr.* 4, 9, 24.] ¶ Cum genitivo mensurae. *Vitr.* 4, 3. Triglyphi alti unius, et dimidiati moduli, lati in fronte unius moduli. Et 10, 19. Turrem ne minus altam cubitorum sexaginta. *Plin.* 36, 13, 19. *n.* 4. Singula latera pedum lata tricenum, alta quinquagenum. [*Et cum ablativo: *Pallad. Jan.* 10, 3. quodsi scrobes fieri placeat, faciemus tribus pedibus altas.] ¶ Duplicem autem altitudinem significat, ut notat *Serv.* ad *A.* 1, 3., superiorem, et inferiorem: quare de iis etiam dicitur, quae profunda sunt, βαθύς. Sic maria, aut flumina *alta* dicuntur, ubi multas habent aquas, et a fundo altiores: sic fossae, putei, etc. *alti* dicuntur, quorum fundus a terrae planitie longe distat. *Caes. B. C.* 3, 77. Altissima flumina. *Id. ib.* 1, 25. Altior aqua. *Pl. Mil.* 4, 4, 14. Ex alto puteo sursum ad summum ascendere. *Cic. Tusc.* 3, 6. Altae stirpes, *h. e.* in profundum defixae. *Id. Phil.* 4, 5. Altissimae radices. *Sen. Troad.* 48. et *Petr. Sat.* 136. Altum vulnus. [*Ita *Gell.* 5, 2. coll. *Sil.* 4, 292. altum tota metitur cuspide pectus, i. e. cuspis alte in pectus penetravit. V. *ib.* 6, 580. ubi *leve* vulnus opponitur.] *Virg. A.* 1, 428. Alta fundamenta. ¶ *Altum* absolute pro mari alto, et a litore remoto. *Caes. B. G.* 4, 24. Quod naves, propter magnitudinem, nisi in alto constitui non poterant. Et 28. Naves in altum provectae. *Cic. Fin.* 4, 23. Ex alto emergere. *Virg. A.* 1, 3. multum ille et terris jactatus, et alto. [**id. G.* 1, 324. et 443.] Hinc translate. *Cic. Tusc.* 4, 18. Ipsa sibi imbecillitas indulget, in altumque provehitur imprudens. *Id. Or.* 3, 36. Quo cum ingressus esses *(oratione)* repente te quasi quidam aestus ingenii tui procul a terra abripuit, atque in altum a conspectu paene omnium abstraxit. ¶ Altus quum ad animum, et quae ad animum pertinent, refertur, sublimem significat. *Cic. Or.* 57. Aristoteles neque humilem, nec abjectam orationem, nec nimis altam et exaggeratam probat. *Id. Tusc.* 2, 4. Vir excelsus, et altus, et humana despiciens. *Id. Fin.* 5, 20. Alto animo esse. [**Id. ib.* 2, 16. altiorem fieri, i. e. elatiores animos sumere v. *Goerenz.*] *Id. Mil.* 8. Homo sapiens et alta mente praeditus, multa vidit. Alio sensu *Quint.* 6. *prooem.* Mens placida, et alta, *h. e.* tranquilla, ut solent esse maria alta. *Hor. Od.* 4, 9, 42. Judex alto vultu rejicit dona nocentium, *h. e.* vultu despicienti. [*Cf. *Petron. Sat.* 5. *id.* 91. supercilium altum. *Ov. Met.* 6, 109. *id. Her.* 4, 150. fastus altaque verba, i. e. fortia, ut loquitur *Prop.* 1, 5, 14. ubi v. *Burm.*] *Cic. Amic.* 9. Nihil altum, nihil magnificum, ac divinum suspicere possunt ii, qui suas cogitationes abjecerunt, etc. *Virg. G.* 3, 42. Te sine nil altum mens inchoat. *Plin. ep.* 5, 16. Altioribus se studiis artibusque dedere. *Id. ep.* 9, 33. Altissimum, planeque poeticum ingenium. *Id. ep.* 1, 10. Altissimae conditiones, i. e. quales proficiscuntur ab hominibus altissimis, i. e. opulentae, pingues. ¶ Tribuitur saepe Diis, item hominibus ad excellentiam eorum declarandam ac dignitatem. *Virg. A.* 12, 140. Rex aetheris altus Juppiter. *Id. ib.* 10, 875. Altus Apollo. *Cic. Fin.* 3, 8. Vir altus et excellens, magno animo, vere fortis. *Claud. epigr. de chlamyd. et fren.* 22, 11. altissime princeps. [**Ov. Trist.* 1, 3, 33. alta Roma; refer h. l. ad imperium.] ¶ Translate ab altera notione, qua profundum significat. *Hor. Sat.* 2, 1, 8. et *Liv.* 7, 35. Somnus altus. *Virg. A.* 8, 27. Altus sopor. *Id. ib.* 6, 522. Alta quies. *Plin. ep.* 2, 1. Altissima tranquillitas. *Virg. A.* 10, 63. et *Senec. Consol. ad Marc.* 5. Altum silentium. [**Virg. G.* 1, 486. et altae per noctem resonare lupis ululantibus urbes, i. e. in imis urbibus ululant, ut *Voss.* expl. quem v. *Tac. H.* 2, 24. aggerem viae tres Praetoriae cohortes altis ordinibus obtinuere, i. e. confertis, multis militibus deinceps positis. Cf. *Oberlinus* ad *Veget.* 3, 15.] *Petr. Sat.* 128. Et mentem timor altus habet, *h. e.* qui penitus insedit. Sic *Tac. Ann.* 16, 29. Altior pavor. [**Id. H.* 2, 91. qui altiorem iracundiam ejus verebantur.] Et *Virg. A.* 1, 209. Premere altum corde dolorem. *Id. ib.* 26. manet alta mente repostum. *Id. G.* 3, 505. Atque attractus ab alto Spiritus. *Liv.* 9, 7. Silentium illud obstinatum, et pudorem intuendae lucis, ingentem molem irarum ex alto animo (al. *animi)* cientis indicia esse. [**Plin. ep.* 4, 30, 2. altissima eruditio. *Id. Pan.* 47, 6. altus pudor.] *Curt.* 10, 9. Alta dissimulatione premere consilium. *Id.* 6, 11. Altiore consilio aliquid concipere, *h. e.* velut imo pectore inito. *Vopisc. Numerian.* 14. Denique ut erat altus, risit, et tacuit, *h. e.* tectus, simulator, suorum affectuum celator. V. ALTITUDO. *Quint. Decl.* 6, 4. Pectora hominum alto errore confusa. *Id.* 1, 4. Altissima eruditio. *Senec. de Ira* 1, 16. *a med.* Non ex alto venire nequitiam, sed summo, quod ajunt, animo inhaerere. *Ov. Am.* 2, 4, 16. Velle, sed ex alto dissimulare, puto. ¶ *Ex alto petere* aut *repetere* aliquid, est dicendo sermonem a primis causis, et initiis rei inchoare, longe petito principio uti. *Virg. A.* 8, 395. Quid causas petis ex alto? *Cic. Fam.* 3, 5. Quae de nostris officiis scripserim, ex alto repetita, etc. *Accius* apud *Non.* 4, 8. Cur vetera tam ex alto appetissis dissidia? V. ALTE. ¶ Altus ponitur etiam pro vetusto et nobili. *Ov. Fast.* 4, 305. Claudia Quinta genus Clauso referebat ab alto. *Virg. A.* 6, 500. genus alto a sanguine Teucri. (Adde *A.* 9, 697.) *Val. Fl.* 3, 202. alta gente satus. *Senec. Herc. Fur.* 338. nobiles non sunt mihi Avi, nec altis inclytum titulis genus. Plura congessit *Heins.* ad *Ov. l. l.* [*Cf. *Broukhus.* ad *Prop.* 2, 1, 26. et *Hor. Sat.* 2, 5, 62. altus Aeneas.] ¶ Hinc *alta vetustas* est valde antiqua, primi ab origine homines. *Sil.* 1, 26. Hic Juno ante Argos (sic credidit alta vetustas) Ante Agamemnoniam, etc. ¶ [*Confunduntur in mss. *altus* et *albus*, *Burm.* ad *Ov. Met.* 8, 33. et *Jever.* ad *Luc.* 2, 720. — et *artus*, *Drak.* ad *Sil.* 6, 194. et *Burm.* ad *Ov. Am.* 2, 2, 39. — et *aptus*, *id.* ad *Met.* 2, 498. et 14, 25. — et *ater*, *Burm.* ad *Ov. Am.* 3, 5, 46. — et *alius id. ib.* — et *ille*, *Heins.* ad *Virg. A.* 2, 448. Porro *altior* et *apertior* et *aptior*, v. *Frotscher.* ad *Quint.* 10, 3, 21. *altiora* et *acriora* v. *Ruhnken.* ad *Vell.* 2, 6, 2. et *Heins.* ad *Ov. Rem. Am.* 651.]

ALUCĬNĀTĬO, Allucinatio vel Hallucinatio, onis, f. παράβλεψις, error, oscitantia, et quaedam velut dissolutio animi non advertentis, aut advertere nolentis. *Senec. Vit. beata* 26. Sic vestras alucinationes fero, quemadmodum Juppiter ineptias poetarum. *Arnob.* 6. p. 194. Utrum istud serio, et cum proposito faciatis gravi, an ridendo res ipsas puerili alucinatione ludatis. Et 4. *sub fin.* Si quando animum desidem otiosis vultis alucinationibus occupari. ¶ De ratione scribendi V. ALUCINOR.

ALUCĬNĀTOR, Allucinator vel Hallucinator, oris, m. qui alucinatur. *Paul.* ex *Festo* in *Elucus.* Elucum significat languidum, ac semisomnum, vel ut alii volunt, alucinatorem, et nugarum amatorem, etc.

ALUCĬNOR, Allucinor, Halucinor vel Hallucinor, aris, atus sum, dep. 1. παραβλέπω, διαπταίω, ἀλύω. Variae sunt Eruditorum sententiae de propria hujus verbi et primaria significatione; ex quibus nascitur etiam varia ratio scribendi. Sunt qui putant factum esse ab *allus*, seu *hallus*, quae vox

apud *Festum* significat majorem pedis digitum, ut *hallucinor*, vel *allucinor* scribendum sit, et proprie significet pedem illidere, offendere, impingere; per translationem vero aberrare, falli. *Gell.* etiam 2, 3. testatur, ab antiquis *hallucinor* cum aspiratione fuisse scriptum. Alii a praeverbio (quod vocant) *a* et *luce* conflatum existimant, et dici de iis, qui a luce aberrant, vel potius (quod placet *Voss. in Etymol.*) de iis, qui in nimiam lucem incidentes, oculis veluti capti, minus vident, vel prave cernunt quae objiciuntur: ideoque scribendum *allucinor*, quasi *adlucinor*, hoc est ad lucem offendo. *Fulgent. de prisco serm. n.* 54. scribit, *allucinari* idem esse, ac vana somniare, tractum ab *allucitis*, hoc est culicibus: quae notio sane non displicet; sed in origine assignanda videtur vigilans somniare. Alii denique, atque in his *Cloatius Verus* ap. *Gell.* 16, 12. factum putant a Graeco ἀλύω, quod significat errabunda mente esse: hinc *alucinari* proprie significare incerta mente atque intellectu esse circa rem aliquam, et in ea intelligenda non consistere, ut etiam *Non.* exponit 2, 406., atque adeo oscitantia quadam, aut negligentia advertendi male intelligere, ut somniantibus accidit, ex alia in aliam rem sine advertentia transeuntibus; et ita falli, decipi, errare. Hinc unica *l* scribendum esse, et sine aspiratione; quae scribendi ratio placet *Manutio*, et *Dausquio in Orthograph.* Haec videtur esse propria hujus verbi notio: varias autem illas origines alii expenderint. *Cic. Q. Fr.* 2, 11. Sed quemadmodum coram cum sumus, sermo nobis deesse non solet, sic epistolae nostrae debent interdum alucinari, *h. e.* inquit *Manut.* certa re non proposita loqui, huc illuc errantium more ferri. *Id. N. D.* 1, 26. Ista enim a vobis quasi dictata redduntur, quae Epicurus oscitans alucinatus est, *h. e.* falsa rerum imaginatione et specie deceptus commentus est. *Gell.* 16, 12. Tarditatem quandam animi, ac stuporem, qui alucinantibus plerumque usuvenit. ℙ Apud *Appul. Flor. n.* 18. usurpatum videtur pro decipere, fallere, activa significatione. *Nec quod hic alias*, inquit, *minus alucinatur, comoedus sermocinatur, tragoedus vociferatur*, etc.

ALUCITA vel Allucita, ae, f. *Petr. fr. Sat. Burm.* p. 674. Contubernales (al. *vernales*) me alucitae molestabant. *Fulgent. de prisco serm. n.* 54. interpretatur κώνωπας, hoc est culices, qui nimirum dormientes infestant. Alii intelligunt negotiosos homines, qui officia lucis, et diei pervertunt, et noctu peragunt, interdiu stertentes: ducuntque a praeverbio *a*, et *luceo*, quasi lucifugas. *Papias* exponit *somniatores.* Alii denique aliter legunt. V. vocem praeced.

ALUCUS, i, m. avis eadem quae ulula, ita dicta, quod lucem fugit. *Serv.* ad illud *Virg. Ecl.* 8, 55. *Certent et cycnis ululae*, scribit *aves esse* ἀπὸ τοῦ ὀλολύζειν *nominatas, quas vulgo* alucos *vocant.* Alii leg. *ulucos* eodem sensu. [*Gloss. Philox.* Alucus, bubo, νυκτικόραξ. *B. A.*]

*ALVIABILIS vel rectius alveabilis, e, adj., qui in alvei modum excavari potest. *Auct. It. Alex. M.* 102. *ed. Maio.* hinc ducit in aliam petram celsam stadiis viginti, sed sexaginta ad ambiendam faciem sunt, alviabilem calli, superne aequoream. *Bail. Auct.*

ALVEARE, ris, n. et Alvearium, rii, n. vas, in quo apes nidificant et mellificant, κυψέλη. *Colum.* 9, 11. Cum vetus alveare numero apum destituitur, atque infrequentia ejus aliquo examine replenda est. *Virg. G.* 4, 33. Ipsa autem seu corticibus tibi suta cavatis, seu lento fuerint alvearia vimine texta; *alvearia* quadrisyllabum est, facta synaeresi. *Cic. Oecon.* ap. *Charis.* 1. p. 82. Apes in alvearium concesserant. *Plin.* 12, 20, 43. Vivit in alveariis apum. ℙ Pro loco, in quo sunt alvearia, quod et *apiarium* dicitur, μελιττών. *Varr. R. R.* 3, 16. Circum villam totam alvearium facere. *Ib.* Dic ubi, et cujusmodi facere oporteat alvearium. ℙ Apud *Tertull. adv. Valent.* 31. alvearia conspersionis sunt alvei, in quibus farina subigitur ad panem conficiendum.

ALVEATUS, a, um, adj. in modum alvei excavatus. *Cato R. R.* 43. Sulcos, si locus aquosus erit, alveatos esse oportet.

ALVEOLATUS, a, um, adj. κοιλωτὸς, in modum alveoli cavatus. *Vitr.* 3, 3. Si stylobata ad libellam digeritur, alveolatus oculo videbitur.

ALVEOLUS, i, m. parvus fluminis alveus. *Curt.* 6, 4. Amnis tria fere stadia universus fluit, deinde saxo, quod alveolum interpellat, repercussus etc. ℙ Est etiam vas parvum ad formam parvi alvei, et ad varios usus accommodatum, κυψέλη. *Liv.* 28, 17. Secures, rutra, falces, alveolos, molas, quantum in quadraginta longas naves opus esset. *Juv.* 5, 88. illud enim vestris datur alveolis, quod Canna Micipsarum prora subvexit acuta. *Phaedr.* 2, 5. Alveolo coepit ligneo conspergere humum aestuantem. *Colum.* 8, 5. Totum ovorum numerum in alveolum ligneum conferat, deinde universum leniter in praeparatum nidum transfundat. ℙ Speciatim sumitur pro parvo alveo lusorio. *Varr.* ap. *Gell.* 1, 20. Tesserae, quibus in alveolo luditur. *Cic. Fin.* 5, 20. Alveolum poscere. *Festus* hoc sensu videtur neutro genere usurpare. *Alveolum*, inquit, *tabula aleatoria.* ℙ Alveolus est etiam instrumentum naviculae forma factum quo utuntur textrices. *Hieron. ep.* 130. ad *Demetr. n.* 15. Habeto lanam semper in manibus, vel staminis pollice fila deducito, vel ad torquenda subtemina in alveolis fusa volvantur, aliarumque neta aut in globum collige, aut texenda compone.

ALVEUS, i, m. κύτος, proprie dicitur fossa, per quam fluvius defluit: ab *alvus*, qua ventrem significant, quia ventris cavitatem quodammodo imitatur. Quidam dictum putant, quia *alluit* ripas. *Quint.* 2, 1, 4. Pleno alveo fluere. *Plin.* 4, 4, 5. Alveo navigabili perfodere angustias. *Virg. G.* 1, 203. lembum in praeceps prono rapit alveus amni. *Id. A.* 7, 33. Assuetae ripis volucres, et fluminis alveo, *alveo* dissyllab. per synaeresin. [*Hor. Od.* 3, 7, 28. alveus Tuscus, i. e. Tiberis.] ℙ Scrobes item longiores in modum alvei fluminis, ut binas vites accipiant, *alvei* vocantur, ut *Plin.* 17, 22, 35. *n.* 7. docet. Hinc in balneis fossa cavata ex lapide, vel etiam structilis, habens intus suos gradus ad descendendum, et pulvinum ad innitendum *alveus* dicitur, ut colligitur ex *Vitr.* 5, 10. Videtur autem ejusdem fuisse usus cum labro, figura tantum dissimilis. *Auct.* ad *Her.* 4, 10. Ut in balneum venit, coepit, postquam perfusus est, defricari: deinde ubi visum est, ut in alveum descenderet etc. *Cic. Cael.* 28. Alveus ne ille, an equus Trojanus fuerit, qui etc. Omninoque pro quovis vase ad lavandum. [*Gr. πύελον.] *Capitolin. Albin.* 5. Ut parvuli domus ejus in testudineis alveis lavarentur. *Salm.* ad hunc locum notat, ante inventas balneas non infantes modo, sed etiam viros in hujusmodi alveis lavasse. Inde autem factum est nomen alveis in balneo factis. *Ovid.* quoque *Met.* 8, 652. *faginei alvei* meminit ad lavandum apti. [*Cf. *Vitruv.* 5, 10. quo loco loquitur de lapideo vase, in quo lavatur.] ℙ Fundi quoque navium, quia in formam alvei effinguntur, *alvei* sunt. *Sall. Jug.* 21. Hi alveos navium inversos pro tuguriis habuere. *Liv.* 23, 34. Non armamenta modo, sed etiam alvei navium quassati erant. Ac per synecdochen dicitur de tota navi. *Ov. Fast.* 3, 591. Assiliunt fluctus, imoque a gurgite pontus Vertitur, et canas alveus haurit aquas. *Prop.* 3, 5, 32. Portabat sanctos alveus ille viros. ℙ Praecipue autem *alvei* dicuntur parva quaedam navigia, ut lintres, cymbae, quae vel sunt ex uno cortice in modum alvei cavato, vel quocumque alio modo alvei figuram referunt. [*Gr. μονόξυλον. V. *Scheffer. de milit. naval.* 1, 3.] *Vell.* 2, 107. Cavatum ex materia alveum conscendere. *Virg. A.* 6, 412. simul accipit alveo Ingentem Aeneam; gemuit sub pondere cymba. ℙ Ad haec, alveus dicitur de vase concavo in alvei modum ad varios usus. *Plin.* 16, 11, 22. Omnia illa fiunt a picea resina ferventibus cocta lapidibus, in alveis validi roboris, aut, si alvei non sint, struis congerie. *Liv.* 1, 4. Cum fluitantem alveum, quo expositi erant pueri, tenuis in sicco aqua destituisset. ℙ Item pro alveari. *Plin.* 11, 10, 10. Struunt apes orsae a concameratione alvei. Et 16, 15. Apes alveo se continent. *Id.* 7, 15, 13. Profluvio mulierum alvei apium emoriuntur. Hinc *Appul. Met.* 4. p. 150, 37. nobis promte convolantibus et domus alveo receptis demonstrat horreum, i. e. in interiora domus. ℙ Item pro tabula lusoria, qua tesseris, et calculis luditur. *Plin.* 37, 2, 6. Transtulit alveum cum tesseris lusorium e gemmis duabus, latum pedes tres. *Suet. Claud.* 33. Ita essedo alveoque adaptatis, ne lusus confunderetur. *Val. Max.* 8, 8. *n.* 2. Alveo, et calculis vacare. *Varr.* apud *Non.* 2, 312. Equus sine ephippio, balneum non quotidianum, alveus rarus, *h. e.* ludus. ℙ *Paul.* apud *Festum* in *Naustibulum* neutro genere extulisse videtur. *Naustibulum*, inquit, *alveum ad navis similitudinem factum.* ℙ [*Confunduntur *alveus* et *antrum*, v. ad *Virg. G.* 4, 44.]

ALVINUS, a, um, adj. ὑγροκοίλιος, qui alvi fluxu laborat. *Plin.* 21, 27, 99. Vincapervinca alvinis imposita multum prodesse dicitur. *Id.* 25, 7, 37. Radix Nymphaeae adversatur alvinis.

ALUM, i, n. et Halus, i, f. σύμφυτον πετραῖον, [*Beinwell, Schwarzwurz*, Symphytum officinale *L.*] herba similis cunilae bubulae, foliis parvis, ramis tribus aut quatuor a radice, cacuminibus thymi, surculosa, odorata, gustu dulcis, salivam ciens, radice longa rutila: nascitur in petris. *Plin.* 27, 6, 24. Alum nos vocamus, Graeci symphyton petraeum, simile cunilae, etc. *Id.* 26, 7, 26. Halus autem, quam Galli sic vocant, Veneti cotoneam, medetur lateri. *Appul. Herb.* 59. addit, a Latinis vocari etiam *inulam rusticam*, et *consolidam.* ℙ Etiam allii quoddam genus in agris sponte nascens, *alum* vocant, quod adversus improbitatem alitum depascentium semina coctum, ne renasci possit, abjicitur, statimque quae devoravere aves, stupentes manu capiuntur. *Plin.* 19, 6, 34.

ALUMEN, inis, n. (*Alaun*), salsugo terrae ad crystalli colorem accedens: Graeci στυπτηρίαν vocaverunt, ἀπὸ τοῦ στύφειν, quod est adstringere. Habet enim in medicina vim adstringendi. Duo ejus potissima genera sunt, liquidum, et concretum. *Liquidum* aliud est candidum, aliud nigrum. [*Cf. *Scribon. Larg. compos.* 227.] Fit autem omne ex aqua limoque, hoc est terrae exsudantis natura: corrivatum hieme aestivis solibus maturatur. Laudatissimum fit in Aegypto, proximum in Melo insula, quod inde Melinum appellatur. Alumen *concretum* in varia genera et ipsum dividitur, quorum praecipuum est quod Graeci σχιστὴν, στυπτηρίαν, Latini *scissile*, et *scissum*, et *fissum* vocant. Hoc fit e lapide chalcite, in capillamenta quaedam canescentia dehiscens; estque velut sudor quidam ejus lapidis in spumam coagulatus. Haec ex *Plin.* 35, 15, 52., ubi *Harduin.* notat nostrum alumen, quod *de rocca* Itali appellant, in ea *Plinii* descriptione designatum non videri. Alii contra putant esse illud, quo infectores etiam utuntur, *h. e.* Aegyptium. Viderint alii. [*Beckmann.* in *Gesch. d. Erf. t.* II. p. 92. sqq. alumen veterum quod nos h. *vitriolum* appellamus, fuisse contendit. Qua de re alii dubitant.] ℙ [*Isid. Orig.* 15, 2. Alumen vocatum a lumine, quod lumen coloribus praestat tingendis. At rectius fortasse hujus vocis etymon duxeris ab ἐάλυμαι praet. perf. pass. verb. ἀλύω, foveo, tempore macero. *F.* Alii derivant ab ἅλμη, i. e. salsugo; *Voss. Etym.* ab ἄλειμμα, i. e. unguentum; sed haec incerta.]

ALUMENTO pro *Laomedonte* a veteribus Romanis nec dum assuetis Graecae linguae dictum est: sic *Melo* pro Nilo, *Catamitus* pro Ganymede, *Alphius* pro Alpheo dicebatur. *Festus:* ad quem locum *Jos. Scalig.* defendit non *Alumento*, sed *Laumento* legendum esse. V. CATAMITUS.

ALUMINARIUS, ii, m. est vel artifex, qui circa alumen laborat, vel negotiator, qui alumen vendit. *Inscr.* ap. *Grut.* 642, 9. C. Terentius C. L. Anteros aluminarius.

ALUMINATUS, a, um, part. ab inusit. *alumino, as*, στυπτηριωτὸς, ut *aqua aluminata*, quae transit per venas aluminis, apud *Plin.* 31, 6, 32. Adde *Marcell. Empir.* 25.

ALUMINOSUS, a, um, adj. aluminatus, ut *aluminosi fontes*, *Vitruv.* 8, 3. Adde *Plin.* 31, 3, 28.

ALUMNA, ae, f. quae ab aliquo alita est et educata, ἡ τρόφιμος. *Pl. Cist.* 4, 2, 96. Nostra haec alumna est tua profecto filia. *Suet. Cl.* 39. Ducturus contra fas Agrippinam uxorem, non cessavit filiam, et alumnam, et in gremio suo natam, et educatam praedicare. *Cic. Div.* 1, 9. *de ranis.* Vos quoque signa videtis, aquai dulcis alumnae. ℙ De puellis, quae a parentibus abjectae, a praetereuntibus sublatae aluntur. V. ALUMNUS. ℙ Translate. *Cic. Brut.* 12. Jam bene constitutae civitatis quasi alumna quaedam eloquentia, *h. e.* colitur, et crescit in civitate jam bene constituta. ℙ Significat etiam altricem, activo sensu. *Sil.* 9, 533. Non Teucros delere aderam, sed lumen alumnae Annibalem Libyae, etc. Verba haec sunt Palladis, quae ideo Libyam alumnam appellat, quia secundum quosdam dicitur esse filia Neptuni, et Tritonidis Africae paludis, ut *Id. ib.* 297. significat. *Plin.* 3, 5, 6. Italia omnium terrarum alumna eadem, et parens. *Flor.* 3, 21. Cliens et alumna Urbis Ostia, *h. e.* ad quam appellebant commeatus, quibus Roma alebatur. Alii aliter utrumque locum *Plin.* et *Flor.* accipiunt; et fortasse rectius. Nam priore loco *Italiam omnium terrarum alumnam* dici ajunt, quod ab aliis terris alatur, quae ad eam opes suas transvehunt. Posteriore autem *Ostiam alumnam Romae*, quia ejus colonia erat, et quasi filia, ejusque ope in urbem, portumque celebrem creverat. *Varr.* apud *Non.* 2, 138. Cana veritas Atticae philosophiae alumna, *h. e.* quae alit quodammodo, fovet, et sustinet philosophiam. Et hoc tamen exemplum alii ita explicant, ut *veritas* dicatur *alumna* philosophiae, quia ab hac nutritur quodammodo, et illustratur.

ALUMNANDUS, a, um, part. fut. pass. verbi inusit. *alumno*, alendus, educandus. *Appul. Met.* 10. p. 249, 41. Natam puellam prodidit vicinis alumnandam.

ALUMNATUS, a, um, part. praet. pass. verbi *alumno*, alitus, educatus. *Capell.* 9. *sub init.* In penetralibus virginis, secretisque sanctionibus alumnatae. *Appul. Met.* 6. p. 182, 36. Adolescentem istum, quod meis manibus alumnatus sit, profecto scitis. Adde *ib.* 9. ℙ Deponenti forma pro eo, qui educavit, et aluit. *Id. Met.* 8. p. 209, 8. Canes rabidos, quos ad tutelae praesidia curiose fuerant alumnati.

ALUMNUS, ni, m. τρόφιμος, qui alitur ab aliquo, et educatur. *Hor. Ep.* 1, 4, 8. Quid voveat dulci nutricula majus alumno. *Tac. A.* 1, 44. Rediret legionum alumnus, *h. e.* in castris natus, et in contubernio legionum educatus, ut *Id. ib.* 41. loquitur. *Id. ib.* 15, 34. Vatinius sutrinae tabernae alumnus. [*Ita saepe apud poetas: *Virg. A.* 11, 33. comes caro datus ibat alumno. *Ib.* 6, 595. et Tityon, terrae omnipotentis alumnum. *Ov. Met.* 4, 523. Bacchus alumnus Inonis *coll. ib.* 421. (quem l. laudavit *Furl.* sed inepto loco) alumnum lumen, i. e. Bacchus qui alumnus fuerat Inonis sive cujus ipsa fuerat nutrix. Multa simm. collegit ad h. l. *Heins.* (ut *Stat. Th.* 8, 224. et, quae etiam Noster habet, *Avien. Descript. orb.* 495. *de Tibri.* Romanosque lares lapsu praelam-

bit alumno. *Prudent.* περὶ στεφ. 12. *de S. Cass.* 31. moderator alumni gregis, *h. e.* discipulorum.) quem v. Adde *Ov. ib.* 2, 634. alumnus stirpis divinae, i. e. Aesculapius. Omninoque latiori sensu saepe est, i. q. filius, incola terrae alicujus, ut *Cic. Verr.* 2, 5, 66. Italia alumnum suum etc. et *Val. Fl.* 8, 233. alumni fluminum, i. e. accolae. Cf. *Weichert.* ad h. l. Quin de pecudibus dicitur, ut in locis *Hor.*, quos statim subjunxit Noster.] ¶ De vernulis, qui domi, vel ruri aluntur a dominis. *Hor. Od.* 3, 18, 3. Faune, abeas parvis aequus alumnis, *h. e.* ne eos territes, et agites. Credebant enim, pueros per rura a Faunis agitari terriculamentis. Alii rectius [omnino!] intelligunt fetus pecoris, qui ruri aluntur, haedos, agnos, vitulos. *Id. ib. Od.* 23, 7. aut dulces alumni Pomifero grave tempus anno, sc. sentient. ¶ [*Alumnus*, Graece θρεπτός [*ἔκθετος], proprie is dicitur, qui liber natus, a parentibus suis inhumaniter abjectus, ferisque et avibus expositus, a praetereuntibus sublatus educatusque fuerat, quod ex *Plin. ep.* 10, 71. *ad Trajan.*, et hujus responsione colligitur. Itaque alumnus altoris servus habebatur, ideoque saepissime servile nomen retinebat, aut illum tanquam patronum agnoscebat. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 349. *n.* 19. Aelius Aug. Lib. Saturninus a diplomatibus Sardonychi alumno fidelissimo. Et *ib. n.* 22. Smaragdo Julia C. F. Trebonia alumno pientissimorum piissimo et dulcissimo. Et p. 350. *n.* 26. M. Ulpio Aug. Lib. Florido patrono optimo et bene merenti M. Ulpius Philetus Alumnus, M. Ulpius Telesphorus, Ulpia Paramone liberti. Et p. 351. *n.* 37. D. M. Graphices Saenia Doxa alumnae optimae. *F.*] ¶ Translate. *Cic. Fin.* 4, 26. Aristoteles, aliique Platonis alumni, *h. e.* discipuli. *Id. Fam.* 9, 14. Quasi alumnum disciplinae meae. *Id. Phil.* 7, 3. Ego itaque pacis, ut ita dicam, alumnus, qui quantuscumque sum, sine pace civili certe non fuissem, etc. *Plin.* 7, 7, 5. Alumnus fortunae. *Martial.* 12, 60. [*dies alumnus Martis, i. e. Kalendae Martiae, qui dies ejus dies natalis erat.] *Stat. Th.* 6, 378. pius artis alumnus Aetheriae, *h. e.* in arte augurandi veluti educatus. *Id. ib.* 7, 733. quercus alumna vadi. *Prudent.* alumnos carceris dixit περὶ στεφ. 2, 137. lictores et carnifices, qui reorum supliciis aluntur. ¶ Active pro eo, qui alit, et educat, ut praeter alios *Caper de Verb. dub. in fin.* docet. *Pl. Merc.* 4, 5, 7. Herus atque alumnus tuus. [*Forcellinus* perperam hunc *Pl.* locum in exemplum attulit, nam ibi loquitur herus minor cum sua nutrice: adducendus potius fuerat locus *Isid. Orig.* 10, 1. Et qui alit, et qui alitur, alumnus dici potest, id est, et qui nutrit, et qui nutritur; sed melius tamen qui nutritur. *F.*] Illo modo usus est *Capell.* 1. p. 11. Vector ejus cygnus impatiens oneris atque etiam subvolandi, alumna stagna petierat, i. e. ipsum nutrientia. ¶ *Alumnum* pro *alumnorum* est *Pacuvii* apud *Non.* 4, 25.

ALUNTĪNUS et Aluntius, a, um, adj. ad Aluntium [*Gr. Ἀλούντιον, *Dion. Hal.* Ἀλόντιον *Ptol.*] Siciliae oppidum pertinens, in ora occidentali, in colle edito, nunc oppidum S. Philadelphi, vel, uti putant alii, S. Marci; hujus oppidi mentio est apud *Plin.* 3, 8, 14. *Cic. Verr.* 2, 3, 43. Tyndaritarum nobilissimam civitatem, Cephalaeditanam, Alentinam perditas esse intelligetis. *Lege* Aluntinam. ¶ *Aluntini*, *orum* sunt incolae urbis Aluntinae. *Id. Verr.* 2, 4, 23. Archagathus Haluntinus. *Lege* Aluntinus. [**Orell.:* Halentinus.] In nummis apud *Eckhel. D. N. V. T.* 1. p. 197. est *ΑΛΟΝΤΙΝΩΝ.* ¶ *Aluntium vinum*, quod in eo agro provenit. *Plin.* 14, 9, 11. [Plura ex his addidit. *F.*]

[ĂLUS, i, m. Deus Romanorum, fortasse ita appellatus ab alendo. *Inscr.* quae exstat in villa Savoldiorum, pagi Brixiani, cui nomen *Roncadelle* tertio ab urbe lapide, quamque exscripsit *Jo. Labus V. C.* Alo Sex Nigidius Sollonius V. S. L. M. (*h. e.* votum solvit libens merito). *F.*]

ĂLŪTĂ, ae, f. βύρσα, pellis, aut corium mollius ad calceamenta, et sacculos, et alia hujusmodi opera. [*Visconti Mus. Pio-Clem. T.* I. p. 120. *edit. Mediol.* vocis etymon esse putat ab *alumine*, quod eo utebantur coriarii ad coria concinnanda. *F.*] *Caes. B. G.* 3, 13. Pelles pro velis, alutaeque tenuiter confectae. *Martial.* 7, 35. Inguina succinctus nigra tibi servus aluta. *Auson. Edyll.* 4, 30. quod fallax scuticam praetexit aluta. ¶ Pro calceo. *Juvenal.* 7, 192. Appositam nigrae lunam subtexit alutae. *Martial.* 12, 26. rupta cum pes vagus exit aluta. *Id.* 2, 29. Aluta coccina. *Ov. A. Am.* 3, 271. Aluta nivea. ¶ Pro sacculo. *Juvenal.* 14, 282. ut tenso folle reverti Inde domum possis, tumidaque superbus aluta. ¶ Fuit etiam alutae usus aliquis in fucanda facie. *Ov. A. Am.* 3, 201. Arte supercilii confinia nuda repletis, Parvaque sinceras velat aluta genas. ¶ Allegorico et obsceno sensu, pro mentula languida, frigida. *Martial.* 11, 60. Ulcus habet, Priami quod tendere possit alutam.

ALŪTĬA, vel Alutia, orum. V. ELUTIA.

*ALUTAE. V. ALVONA.

ĂLŪTĀCĬUS, a, um, adj. qui est ex aluta. *Marcell. Empir.* 23. *sub fin.* Malagma inducere in pellem alutaciam. *Id.* 26. Alutacia pellicula.

ĂLŪTĀRĬUS, a, um, adj. id. q. alutacius. *Marcell. Empir.* 15. *circa med.* Brassicae stirpes combustae, et in pulverem redactae, et cum axungia subactae, atque emplastro alutario parotidibus impositae, *h. e.* emplastro alutaciae pelliculae inducto.

ALUTATĬUS. V. ELUTACIUS.

*ALUTRENSES, ium, incolae oppidi alicujus in Italia superiore, ut in Istria vel Carnia. *Plin.* 3, 19, 23.

*ALVONA, ae, Liburniae oppidum. *Plin.* 3, 21, 25. et *Tab. Peut.* h. Albona. Ab hoc oppido (Ἄλωος, *Steph. Byz.*) nomen habere videntur *Alutae*, v. *Plin. ib.*

ALVUS, i, f. κοιλία, γαστήρ, [*κῶλον v. ἡ κάτω κοιλία. Cf. *Plin.* 11, 79.] pars corporis in animali, stomacho subjecta, in quo sunt intestina. Nam quod scribit *Festus*: *Alvus venter feminae ab alendo dicta est*, usum contra habet, cum etiam de mare aeque usurpetur. *Cic. N. D.* 2, 54. Alvi natura subjecta stomacho, cibi et potionis est receptaculum. *Id. ib.* 3, 22. Aesculapius purgationem alvi primus invenit. Et 2, 50. Alvum purgare. *Plin.* 10, 44, 61. exonerare. *Id.* 20, 3, 8. inanire. *Hieron. ep.* 133. *ad Ctesiph. n.* 7. relevare. *Cels.* 1, 3. solvere: quod et *alvum ciere*, *ducere*, *subducere*, *dejicere*, *elicere*, *liquare*, *mollire*, etc. dicitur. Sic *Id.* 2, 7. Pluribus diebus non descendit alvus. Et 2, 12. *n.* 2. Cui satis alvus reddit quotidie. *Alvum bonam facere* dixit *Cato R. R.* 114. et 115., dixit eodem sensu *alvum movere*, etc. Sic dicitur *fluens*, et *liquida alvus* apud *Cels.* 2, 6. Eodemque sensu *alvus cita*, *fusa*, *soluta*, etc. Contra vero adstringere alvum, apud eund. *Cels.* 1, 3. quod etiam dicimus *alvum cohibere*, *comprimere*, *supprimere*, *firmare*, *sistere*, *inhibere*, etc. Sic dicitur *alvus adstricta* apud *Eund. ib.* et eadem significatione *alvus dura*, *compressa*, etc. quae omnia V. etiam suis locis. ¶ In plur. num. *Plin.* 19, 5, 26. *n.* 2. Sapor raphani medicamenti instar ad eliciendas alvos. ¶ Interdum *alvus* sumitur pro morboso alvi fluxu. *Colum.* 6, 7. Alvus corpus ac vires carpit, operique inutile reddit. ¶ Item per metonymiam pro ipsis alvi excrementis. *Cels.* 2, 6. Alvus quoque varia, pestifera est. Et mox. Alvus liquida, eademque vel nigra, vel pallida, vel pinguis. ¶ [*Alvus superior* est ventriculus. *Cato R. R.* 156. Alvum si voles dejicere superiorem, sumito brassicae, quae levissima erit, pondo IIII., inde facito manipulos aequales tres, colligatoque. [*Cf. *Schneider.* ad h. l.] Huc etiam retrahendus locus *Cic. N. D.* 2, 50. Vomitione canes, purgatu autem alvum ibes Aegyptiae curant. Et *ejusd. ib.* 54. Cum alvi natura subjecta stomacho, cibi et potionis sit receptaculum. F.] ¶ Nonnunquam sumitur pro muliebri utero. *Cic. Div.* 1, 20. Cum praegnans Dionysium alvo contineret. *Id. Cluent.* 12. Spes illa, quam in alvo commendatam a viro continebat. *Pl. Stich.* 2, 1, 5. Me illa in alvo menses gestavit decem. ¶ Saepissime ponitur pro alveari, in quo apes mellificant, quia ad formam alvi excavatum est. *Varr. R. R.* 3, 16. Media alvo, qua introeant apes, faciunt foramina parva, dextra, ac sinistra. *Plin.* 21, 12, 43. Alvi melle plenae. Et 14, 47. Alvos optimas e cortice, secundas ferula, tertias vimine. *Varr. loc. cit.* docet, *alvos* hoc sensu dictas esse a *mellis alimonio*. ¶ In genere masculino. *Accius* ap. *Priscian.* 5. p. 654. Gravido concepit in alvo. *Id.* ap. *Eund.* 6. p. 718. et apud *Non.* 3, 21. Frigidissimus alvus. *Colum.* 10, 146. materno pullulat alvo. Alii leg. *arvo.* Adde *Calvum*, *Ael. Cinn.* et *Laber.* apud *Charis.* 1. p. 61.

ALYACMON. V. ALIACMON.

*ALYATTA, ae, *Steph. Byz.* s. ALYATTI, orum, Bithyniae oppidum. *Liv.* 38, 18.

ĂLYATTES, is, et ei, m. Ἀλυάττης, ου, Ion. εω, Lydorum rex Croesi pater, cujus memoriae exstructum est monumentum apud Sardos, maxima impensae parte ab ancillis in hoc opus collata, quae omnes apud Lydos corpore quaestum faciunt. *Plin.* 2, 12, 9. Defectus solis, qui Alyatte rege factus est. *Hor. Od.* 3, 16, 41. si Mygdoniis regnum Alyattei Campis continuem. *Bentlej.* ita legendum affirmat ex optim. codicib. vel sic: *Si Mygdoniis regnum Aliattium*, etc. Priori modo *Aliattei* est genitivus casus ab *Alyattes*, ut ab *Ulysses* fit *Ulyssei*, ab *Achilles Achillei*, etc. Altero *regnum Alyattium* est adjectivum possessivum. Vulgo legitur *Alyattici*, et exponi solet Croesi a patre Alyatte ita appellati, sed *Alyatticus* non est patronymicum ab *Alyatte*, ut substantivi more positum, ejus filium significare possit.

ĂLYATTĬCUS. V. vocem praeced.

[ĂLYPĬĂ, ae, f. ἀλυπία, vacuitas doloris, laetitia. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 619, 12. Ulpia Alypia. *F.*]

ĂLYPON, i, n. ἄλυπον, cauliculus est molli capite, non dissimilis betae, acris gustatu ac lentus, mordensque vehementer, et accendens. Ita describit *Plin.* 27, 4, 7. ubi *Harduin.* negat ullam esse plantam nostra aetate, quae cum isto congruat. [*Ex sententia *Sprengel.* est Globularia alypum *L. die dreizähnige Kugelblume.*]

[ĂLYPUS, i, m. ἄλυπος, doloris et tristitiae expers. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 36, 1. T. Claudius Alypus. *F.*]

ĂLYSSON, i, n. ἄλυσσον, frutex ita dictus, *quod a cane morsos* (al. leg. *emorsos*, al. *commorsos*) *rabiem sentire non patitur*, inquit *Plin.* 24, 11, 57., nempe ἀπὸ τοῦ λύσσαν κυνὸς ἰᾶσθαι, ut est apud *Dioscor. l.* 3. *c.* 105.

ĂLYTARCHĂ et Ălytarchēs, ae, m. ἀλυτάρχης, sacer magistratus, qui praeerat ludis, qui fiebant in honorem Deorum; ab ἀλύτης, [*i. e. ῥαβδοφόρος, lictor. V. *Etym. M.* et *Lex. de Spirit.* p. 210.] circuitor et ἄρχων princeps, praeses, quia nimirum is magistratus praeerat iis, qui virgam ferentes ad submovendam turbam, et ad seditiones cohibendas in sacris certaminibus apud Eleos (*Etymol. M.* in *V.* Ἀλυταρχής), Pisaeos (*Marm. Arundell.* 8.), Antiochenos, et fortasse etiam alibi adhibebantur. *Impp. Grat.*, *Valentin. et Theodos. Cod. Theod.* 10, 1, 12. Alytarchae urbis Antiochenae plantandi plures, excidendi unius cupressi, jubemus tribui facultatem. *Impp. Honor. et Theodos. ibid.* 15, 9, 2. Cunctos judices admonemus, ut ludorum quidem intersint festivitati; verum expensarum non excedant duorum solidorum librata impendia: exceptis alytarchis, Syriarchis, agonothetis, itemque Asiarchis et ceteris, quorum nomen votiva festivitatis solemnitas dedicabit. [Plura ex his addidit *F.*]

ĂLYTARCHĬĂ, ae, f. alytarchae dignitas et officium. *Imp. Leo Cod. Just.* 1, 36, 1. Titulos qui alytarchiae, et Syriarchiae muneribus in prima Syria deputati sunt, per officia tam viri spectabilis Comitis Orientis, quam viri clarissimi Rectoris provinciae, flagitari praecipimus: alytarchiae quidem ludi cura Comitis Orientis et ejus officio: Syriarchiae vero sollicitudine Moderantis provinciam, ejusque apparitoris, exerceantur.

*ALYTIS, is, f. herba perdicalis s. perdicium. *Appul. Herb.* 81.

*ALYZĬA, Ἀλυζία *Thuc.* et *Strab.* vel ALYZĒA s. Alyzīa, Ἀλύζεια *Steph. Byz.* oppidum Acarnaniae. *Cic. Fam.* 16, 2, 3. *Plin.* 4, 1, 2.

AM

AM, praepositio loquelaris, ut *Festus* loquitur, hoc est inseparabilis, quae per se posita nihil significat, in compositione idem valet ac *circum*, ex Graeco ἀμφὶ [*Dor. ἀμπί. cf. *Koen.* ad *Greg. Cor.* p. 344. *ed. Schaef.*; hinc vel *am*, (*an*) vel *amb*, vel *amp.*] contracto, quemadmodum ab ὑπὸ fit sub. Quidam putant, antiquitus fuisse separabilem, afferuntque fragmentum illud *Cat. Orig.* apud *Macr. Sat.* 1, 14. *Am terminum*, *h. e.* circum terminum: super quo tamen miras eruditi lites excitarunt. [*Separabilis praepositio nunquam esse potuit. Nam ap. *Cat.* quidem legendum esse videtur: amterminum, i. e. circumterminum; nam nihil aliud h. l. docere vult, quam v. *am* (unde *annus*, quare etiam in ed. *Zeun.* exhibetur *an*) esse i. q. *circum*, quod statim alio exemplo probat, addens *ambire* esse i. q. *circumire:* ubi nemo ipsum hanc praep. divulsisse statuet. Cf. *Pontan.* ad h. l.] Si componatur cum verbis a vocali incipientibus, assumit *b* euphoniae causa, ut *ambarvalis*, *ambesus*, *ambio*, *ambustus:* si cum incipientibus a *p*, manet integra, ut *amputo*, *amplector:* si cum alia quapiam consonante, *m* in *n* mutatur, ut *anquiro*, *anfractus*, etc. ¶ Olim *am* pro *eam* Veteres usurparunt. *Lucr.* 3, 445. Corpore qui nostro rarus magis am cohibessit. Alii aliter legunt. V. INCOHIBESCO.

AMA. V. HAMA.

ĂMĀBĬLIS, le, adj. ἐράσμιος, dignus amore. *Cic. Att.* 5, 19. Filiolam tuam et amo, et amabilem esse certo scio. Et 12, 9. Cetera noli putare amabiliora fieri posse ulla litore, prospectu maris, etc. *Id. Fam.* 7, 20. Amabilior mihi Velia fuit, quod te ab ea sensi amari. *Id. Amic.* 14. Amabilissimum nodum amicitiae tollere. *Id. Part.* 6. Amabiles mores. *Senec. ep.* 36. Adolescens hilaris et amabilis turbae. *Senec. Controv.* 4, 26. *a med.* Dixit illam amabilem sententiam: da itaque nunc poenas misericors.

ĂMĀBĬLĬTĀS, atis, f. φιλότης, morum comitas, formaeve venustas, ad amorem alliciens. *Pl. Stich.* 5, 4. *in fin.* Si amabilitas tibi nostra placet, si tibi ambo accepti sumus. *Id. Poen.* 5, 4, 1. Amabilitati animum adjicere, *h. e.* in eo studium ponere ut amabilis sis. Possis tamen utroque loco *amabilitatem* amorem intelligere. [*Hoc minus recte haberet.]

ĂMĀBĬLĬTER, adv. ἡδέως, γλυκέως, suaviter, humaniter, ita ut tibi amorem concilies. *Antonius ad Cic. post ep.* 13. *l.* 14. *ad Att.* Si humaniter, et sapienter, et amabiliter in me cogitare vis, facilem profecto te praebebis. *Hor. Ep.* 2, 1, 147. Libertasque recurrentes accepta per annos Lusit amabiliter, donec jam saevus apertam in rabiem verti coepit jocus. ¶ Item cum amore, *Ov. A. Am.* 3, 675. Spectet amabilius juvenem: suspiret ab imo, etc. *Petr. Sat.* 112. Vultum suum super cervicem Gitonis amabiliter posuit.

*AMAGETOBRIA, ae, V. MAG.

*AMALCHIUS OCEANUS, mare septentrionale circa Germaniam. *Hecat.* ap. *Plin.* 4, 13, 27.

*AMALOCIA et Amalusta, ae, herba Chamaeleon (*Camille*), *Appul. Herb.* 23.

AMALTHEA, ae, f. Ἀμάλθεια, filia Melissi, seu Melissei Cretensium regis, quae una cum sorore Melissa Jovem puerum in Creta insula caprino lacte nutrivit. Narrat *Hygin. fab.* 139. cum Saturnus Jovem recens natum quaereret, ut eum devoraret, quod sciebat, ab eo sibi regnum ademptum iri, Amaltheam occuluisse eum in arbore, et ne vagitu proderetur, impuberes aliquot convocasse, dedisse eis clypeola aenea, et hastas, quibus vagienti puero obstreperent, ne a Saturno exaudiretur. Quo *Hygini* loco pro *Amalthea* legitur etiam in quibusdam codicib. *Adamantaea:* alii legendum censent *Adrastea*. Nam Melissi filiae a quibusdam *Adrastea*, et *Ide* nominantur. Alii dicunt *Amaltheam* nomen esse non filiae Melissi, sed caprae, cujus lacte ea Jovem aluit. Haec igitur capra, quae duorum haedorum mater erat, cum aliquando cornu in arbore fregisset, sublatum illud Nympha, et cinctum recentibus herbis, et plenum pomis Jovi obtulit: qui postea rerum potitus et haedos, et matrem, et ipsum quoque cornu in coelum transtulit, et sidera fecit. Posita autem sunt capra quidem humero, haedi autem in sinistra manu aurigae. Cum exoriuntur, et occidunt pluviam plerumque ferunt, et tempestatem. V. *Hygin. Astron.* 2, 13. et 3, 12. et *Ov. Fast.* 5, 111. et deinceps. *Id. ib.* 115. Nais Amalthea Cretaea nobilis Ida. ¶ Addunt alii, hoc idem cornu, antequam in coelum transferretur, ab Jove Nymphis nutricibus redditum fuisse, addito promisso, se, quidquid optassent, ex eo largiter suppeditaturum. Hinc *Amaltheae cornu*, κέρας Ἀμαλθείας, Graeco proverbio de locuplete abundantia dicitur: Latine *cornucopia*, vel *cornu copiae*. *Hor. Od.* 1, 17, 14. hinc tibi copia Manabit ad plenum benigno ruris honorum opulenta cornu. V. CORNU COPIAE. Hinc etiam, qui libros scripsere varii argumenti, ad commendandam operam suam, eos inscribere soliti sunt Graeco illo titulo Κέρας Ἀμαλθείας, ut significarent, quidquid lectores cuperent, in eo opere certo inventuros, ut vel lactis gallinacei sperare ibi haustum possent, ut *Plin.* loquitur *praef. Hist. nat.*, quod et *Gell.* innuit in sua: quem V. etiam 1, 8. Eadem ratione *Amalthea* (et *Amaltheum*) dicta est Attici, et Ciceronis bibliotheca, quod omnis generis libros contineret. *Cic. Att.* 1, 16, *ad fin.* Epigrammatis tuis, quae in Amaltheo posuisti, contenti erimus. *ib.* Velim ad me scribas, cujusmodi sit Ἀμαλθεῖον tuum, quo ornatu, qua τοποθεσία: et quae poemata, quasque historias de Ἀμαλθεία habes, ad me mittas. *Id. ib.* 2, 1. *ad fin.* Amalthea mea te exspectat, et indiget tui. ¶ Est etiam nomen Sibyllae Cumanae apud *Lactant.* 1, 6., de qua *Tibull.* 2, 5, 67. Quidquid Amalthea, quidquid Marpessia dixit: Herophilae Phoebo grata quod admonuit. [*Cf. *Heyn.* ad h. l.]

*AMANDAE, arum, Indiae populus Indum inter et Hydaspen. *Plin.* 6, 20, 23.

AMANDATIO, nis, f. ἀπόπεμψις, actus amandandi. *Cic. Rosc. Am.* 15. Tamen ne haec attenta vita et rusticana, relegatio atque amandatio appellabitur?

AMANDATUS, a, um, part. v. *amando*, ἀποπεμφθείς, procul missus, relegatus. *Cic. Dom.* 25. Me expulso, Catone amandato. *Id.* ad *Quir.* 4. *in fin.* Infra mortuos amandatus. *Tac. Hist.* 4, 56. Amandatus in Frisios. *Gell.* 12, 1. *ad fin.* Oblivio filii amandati ad aliam nutricem.

AMANDO, as, avi, atum, a. 1. ἀποπέμπω, alio mitto, longe ire jubeo, removeo, relego, [*plerumque cum contemtu quodam dicitur. Cf. *Matthiae* ad *Cic. Rosc. Am.* l. l.] *Cic. Rosc. Am.* 15. An amandarat hunc sic, ut esset in agro, ac tantummodo aleretur ad villam? *Id. Verr.* 2, 5, 27. Amandare hominem Lilybaeum. *Id. Att.* 7, 13. in Graeciam. *Id.* ad *Quir.* 4. *in fin.* infra mortuos. *Id. N. D.* 2, 56. *in fin.* Natura res similes procul amandavit a sensibus.

AMANIENSES, ium, m. plur. populi incolae Amani montis. *Cic. Fam.* 2, 10.

AMANS, tis, part. v. *amo*, qui amat, amicus, φιλῶν. *Cic. Q. Fr.* 3, 8. Hirrus quam se ipse amans sine rivali! *Id. Fam.* 9, 6. Homines, ut cognovi, amantes tui. *Id. Att.* 9, 19. Boni cives amantes patriae. *Id. Rabir. Post.* 16. Veterem amicum suum, studiosum, amantem, observantem sui. *Id. Q. Fr.* 1, 1, 5. Si quem forte cognosti tui amantiorem, quam temporis. *Id. Fam.* 16, 7. Ad nos amantissimos tui veni. *Ov. Pont.* 2, 9, 46. Amans cruoris. ¶ Tribuitur et rebus inanimis, quibus amor, et benevolentia significatur. *Cic. Fam.* 5, 15. Lenissimis et amantissimis verbis uti. *Id. Cluent.* 5. Quo ipsum nomen amantius indulgentiusque maternum, hoc, etc. Adde *Ov. Fast.* 6, 113. ¶ Saepissime absolute usurpatur pro amatore. Differunt tamen proprie loquendo *amans*, et *amator*, ut innuit *Cic. Tusc.* 4, 12., quod *amans* dicitur qui revera amat: *amator*, qui proclivis est ad amandum, quique potest aliquando sine amore esse: quemadmodum *iracundus* dicitur qui facile irascitur, quique potest aliquando etiam sine ira esse; *iratus* vero, qui iram habet. Hoc tamen discrimen non est perpetuum. V. AMATOR. *Prop.* 2, 13, 65. Durius in terris nihil est quod vivat amante. *Ter. Andr.* 3, 3, 23. Amantium irae amoris integratio est. *Ov. A. Am.* 1, 633. Juppiter ex alto perjuria ridet amantum. ¶ [In *Inscrr.* saepissime usurpatur *amantissimus* passive, pro eo nempe qui multum amatur; quod scilicet est pro *amatissimus*. *Inscr.* ap. *Grut.* 781, 7. C. Fabius Placentinus sibi, et Coeliae Olympiadi uxori amantissimae et suis. *F.*]

AMANTER, adv. cum amore, φιλικῶς. *Cic. Fam.* 5, 19. Exspectare amanter adventum alicujus. *Id. Att.* 2, 4. Amanter aliquid, diligenterque conficere. *Id. ib.* 6, 2. Obsecrare aliquem amantissime. *Id. Amic.* 1. Conjunctissime et amantissime vivere cum aliquo. *Id. Fam.* 3, 6. Hoc meo facto valde delector: nihil enim potuit fieri amantius. *Tac. A.* 1, 43. Melius et amantius.

*AMANTES, ium, v. AMANTIA.

AMANTIA, ae, f. amor. *Pl. Truc.* 4, 2, 4. Prome venustatem, amantiam, gaudia. Alii leg. Prome venustatem amanti tuam, etc. [*Omnino. Hoc igitur voc. e lexicis tollendum est.]

AMANTIA, ae, f. oppidum Macedoniae Illyricae, seu maritimae in ora occidentali, apud Celydni fluminis ostium, inter Bullidem et Oricum: nunc *Porto Raguseo*. *Caes. B. C.* 3, 40. Qui commeatus Bullide, atque Amantia importari in oppidum prohibebat. Adde *Cic. Phil.* 11, 11. ¶ Hujus oppidi incolae appellantur *Amantiani* ab eodem *Caes. ib.* 12., et *Amantes* a *Plin.* 3, 23, 26., et *Amantini* 4, 10, 17. Quamquam *Amantini* [*etiam Amanteni dicti, Ἀμαντηνοί, *Ptol.*] apud *eund. Plin.* 3, 25, 28. sunt etiam Pannoniae populi.

AMANTIANI et AMANTINI. V. vocem praeced.

AMANUENSIS, is, m. ὑπογραφεύς, servus, cujus opera dominus in scribendo, epistolas praesertim, utitur, qui et *servus a manu* dicitur: unde haec vox originem habuit. *Suet. Tit.* 3. Notis quoque excipere velocissime solitum, cum amanuensibus suis per ludum, jocumque certantem. *Id. Ner.* 44.

*AMANUM PORTUS, Hispaniae oppidum in finibus Vardulorum cis Iberum. *Plin.* 4, 20, 34. Deinde Flaviobriga dicta est. *id. ib.*

AMANUS, ni, m. *Monte nero*, *Areuna*, *M. di Scanderona*, mons Syriae, qui illam a Cilicia discludit, maxime in longitudinem patens, ut qui a mari Cilicio usque ad Euphratem fluvium protenditur. Ibi sunt portae, per quas in dictas provincias trajectus est, quae *Amanicae* et *Ciliciae* appellantur a veteribus, apud Issum, Alexandriam, et Myriandrum. *Lucan.* 3, 244. Cappadoces, duri populus non cultor Amani.

AMARACINUS, a, um, adj. ἀμαράκινος, qui est ex amaraco herba. *Plin.* 13, 1, 2. Amaracinum unguentum. *Id.* 21, 22, 93. Oleum amaracinum. ¶ *Amaracinum, i,* absolute ponitur pro unguento amaracino, quod laudatissimum in Coo insula olim fiebat, ut *Plin. l. l.* scribit. *Lucr.* 4, 1171. postesque superbos Ungit amaracino. *Id.* 2, 846. Sicut amaracini blandum, stactaeque liquorem. ¶ *Serv.* ad *A.* 1, 693. fabellam narrat huc pertinentem, quam V. in v. seq. ¶ *Nihil cum amaracino sui:* proverbium ap. *Gell. praef. sub fin.* de iis, qui nullum cum re aliqua commercium habent, vel qui nullam ex re aliqua voluptatem capiunt. Sues enim amaracinum maxime fastidiunt, teste *Lucr.* 6, 973. amaracinum fugitat sus.

AMARACUS, i, m. et f. et Amaracum, i, n. ἀμάρακος, (*Majoran*) genus herbae, quae et *sampsuchum* dicitur, valde vivax, radices habens multifidas, in summo terrae haerentes, semen ferens copiosum, odoremque acrem et gratum, et propterea coronis aptissima. Quidam ajunt, esse eam, quam Itali vocant *majorana*, aut *persa:* alii negant. *Plin.* 21, 11, 39. Amaracus, quem Phrygium cognominant. *Id. ib.* 22, 93. Sampsuchum, sive amaracum scorpionibus adversatur. *Id.* 13, 1, 2. Iris Illyrica et amaracus Cyzicena. ¶ Quidam hanc de amaraco fabulam tradunt: Amaracum fuisse filium Cynarae regis Cypri, qui cum unguentarium vas, quod ferebat, lapsus fregisset, vel nimio unguenti odore laesus, et dolore fracti vasis intabuisse, et Deorum miseratione versum fuisse in herbam odoriferam sui nominis. ¶ [Fuit etiam cognomen Romanum. *Inscr.* ap. Fea, *Framm. cons.* p. 110. Salvius Amaracus Aug. Lib. *F.*]

AMARANS, antis, part. ab inusit. *amaro*, *as*, amarum faciens, πικραίνων. *Ruf. Fest. Avien. in epist. ad Flav. Myrmecium* ap. *Pithoeum lib.* 4. *Collect. epigr.* et *poem. veter.*, quod penitus fellitus amarans Ora sapor, nil dulce meo sinit esse palato.

AMARANTUS, i, m. (*Tausendschön*), ἀμάραντος, herba speciem ferens verius quam florem, sine odore; quique gaudet decerpi, laetius renascens. Alexandrino palma, qui decerptus asservatur, madefactus aqua revirescit, et hibernas coronas facit: ab α privativa et μαραίνομαι, marcesco. *Plin.* 21, 8, 23. *Ov. Fast.* 4, 439. Has, hyacinthe, tenes, illas, amarante, moraris: Pars thyma, pars casiam, pars meliloton amant. ¶ Scribitur [*male] *amaranthus*.

[AMARANUS, a, um, adj. ad Amaranum pertinens, nunc *Montemarano*, mons et oppidum prope Abellinum in Hirpinis. *Inscr.* ap. *Romanelli Topogr. Napol. T.* 2. p. 321. Heraiscus Eggiae Nerullae Servus Jovi Amarano aram posuit, *h. e.* Jovi, qui in eo monte colebatur. *F.*]

*AMARDI, orum, Scythiae populus, intra Imaum, *Plin.* 6, 17, 19. *Mel.* 3, 5. ¶ Etiam populum Mediae hujus nominis novit *Strab.* 11. p. 350.

AMARE, adv. πικρῶς, acerbe, aspere, acriter. *Pl. Truc.* 1, 2, 78. E linguis dicta dulcia datis, corde amare facitis. *Sen. Benef.* 5, 23. Admonebo ergo non amare, non palam sine convicio. *Appul. Met.* 5. *in f.* Amare coercere. *Ascon. in Div. Verr.* 8. et 16. Amare dicere aliquid. *Cajus Dig.* 21, 1, 18. exigere aliquid ab aliquo. *Paul. ib.* 24, 1, 28. aliquem tractare. *Macr. Sat.* 1, 2. Amarius aliquem reprehendere. *Suet. Tib.* 54. Amarissime congestis probris.

AMARESCO, is, n. πικραίνομαι, amarus fio. *Pallad.* 2, 15. *a med.* Arbores amygdali servandae sunt a pecore, quia si rodantur amarescunt.

AMARICO, as, a. 1. amarum facio et translate concito, ad iram provoco. Usurpatum est a *Plin. Valer.* 1, 17. et ab *August. Enarr.* in *Psalm.* 65. *n.* 15. Ecce repulsi sunt qui amaricant. [*Vulg. Apocal.* 10, 10. Amaricatus est venter meus. *F.*]

AMARITAS, atis, f. πικρότης, amaritudo. *Vitr.* 2, 9. *a med.* Larix vero non solum ob succi vehementem amaritatem ab carie non nocetur etc. Al. aliter leg.

AMARITER, adv. amare. *Hieron. ep.* 23. ad *Marcellam*, *n.* 1. Petrus amariter flens.

AMARITIES, ei, f. amaritudo, πικρότης. *Catull.* 68, 18. Quae dulcem curis miscet amaritiem. [*Vet. Gloss.* habet alteram formam: amaritia.]

AMARITUDO, inis, f. πικρότης, πικρία γεύσεως, amarus sapor. *Varr. R. R.* 1, 66. Oleas albas nisi condieris, propter amaritudinem illas respuit palatum. *Plin.* 21, 21, 92. Amaritudo absinthii. *Id.* 24, 14, 77. Radices summae amaritudinis. Et in plur. num. *Id. ib.* 11, 64. Amaritudines hebetare. ¶ Translate. *Just.* 38, 5. Amaritudo decretorum. *Val. Max.* 4, 1. *n.* 6. *ext.* odii. *Plin.* 36, 5, 4. *n.* 2. carminum, *h. e.* maledicentia, mordacitas. Sic *Quint.* 10, 1, 117. Ut amari sales, ita amaritudo ipsa frequenter ridicula est. *Plin. ep.* 6, 8. Nosti facetias hominis: quas velim attendas, ne in bilem et amaritudinem vertat injuria. *Id. ep.* 1, 16. *a med.* Quantum illis (*versibus*) leporis, dulcedinis, amaritudinis, amoris inseris! *h. e.* aculei, quo vitia pungit et notat. *Val. Max.* 4, 4. *sub init.* Divitiarum frons hilaris, multis intus amaritudinibus referta, *h. e.* miseriis *Mamertin. Gratiar. act.* 20. Amaritudo injuriae. [*Quint.* 1, 1, 20. amaritudinem (discendi) semel praeceptam reformidet.] ¶ *Amaritudo vocis*, Graece πικροφωνία, est, cum vox supra modum ac paene naturam vocis humanae acerba est. *Quint.* 11, 3. *ad fin.*

AMAROR, oris, m. πικρότης, amaritudo. *Lucr.* 4, 224. dilutaque contra Cum tuimur misceri absinthia, tangit amaror. *Virg. G.* 2, 246. At sapor indicium faciet manifestus, et ora Tristia tentantum sensu torquebit amaror. Al. leg. *amaro*, sed invito *Gell.* 1, 21. quem cf.

AMARULENTUS, a, um, adj. id. q. amarus, vel valde amarus: et translate acris, mordax, maledicus. *Gell.* 3, 17. Timon amarulentus librum maledicentissimum conscripsit. *Macr. Sat.* 1, 7. Amarulenta dicacitas.

AMARUS, a, um, adj. πικρός, saporem habens dulci contrarium, asperum, insuavem. Si *Etymologos* audimus, videtur dici proprie de sapore salso, qui in aqua marina percipitur. Hinc *Virg. Ecl.* 10, 5. Doris amara. Saepius tamen dicitur de aliis ingratis saporibus, qui salsi non sunt, et dulcibus opponuntur. *Cic. Fin.* 2, 12. Sensus judicat dulce, amarum, lene, asperum. *Id. N. D.* 3, 13. Animal sentit et calida et frigida, et dulcia et amara. *Virg. Ecl.* 1, 79. Amarae salices. *Plin.* 11, 6, 5. Amariores succi. *Id.* 21, 7, 19. Iris gustu amarissima. *Id.* 25, 6, 27. Amarus gustus. *Id.* 11, 7, 6. Amarus sapor. *Catull.* 27, 2. Inger mi calices amariores, *h. e.* meraciore et vetustiore vino plenos: vinum autem vetus amaritudinem, seu austeritatem quandam induit. *Cels.* 1, 3. Os amarum, *h. e.* amarorem sentiens amarae salivae, seu humoris. Apud *Ov. Pont.* 1, 1, 24. *Messis amara* dicitur, quae ad plenam maturitatem non pervenit; fruges enim immaturae immaturus cibus sunt. ¶ Translate est ingratus, insuavis. *Plin.* 18, 12, 30. Fructus ipse amarus et odore. Sic *amarus sonus* auribus ingratus. *Stat. Th.* 10, 553. Tuba fores sonitu perfringit amaro. Et latiori sensu i. q. tristis durus, acerbus, asper. *Tibull.* 2, 4, 11. Nunc et amara dies, et noctis amarior umbra est. *Ov. Trist.* 5, 4, 15. Ferre casus patienter amaros. *Id. ib.* 2, 29. amara pericula ponti. [*Cf. *Broukh.* ad *Prop.* 4, 7, 5.] *Virg. Ecl.* 3, 109. quisquis amores Aut metuet dulces, aut experietur amaros. *Hor. Od.* 2, 16, 26. amara laeto risu temperare. *Id. ib.* 4, 12, 20. Cadus amara curarum eluere efficax. *Val. Max.* 7, 6. Amarissimae leges necessitatis. [*i. e. necessitate contra voluntatem inductae. Cf. de hac signif. *Barth.* ad *script. Venat.* p. 132. sq.] *Virg.*

A. 4, 203. Amarus rumor, *h. e.* tristia et adversa afferens. *Stat. Th.* 5, 393. Deprensaeque cadunt volucres, et messis amaro Strata gelu. ¶ Item pro mordaci et maledico. *Ov. Trist.* 3, 11, 31. Incessere aliquem dictis amaris. *Id. Pont.* 4, 14, 37. Vexare mores hominum scriptis amaris. *Quint.* 10, 1. Amari sales. *Virg. A.* 10, 900. Hostis amare, quid increpitas? ¶ Item pro moroso, difficili, fastidioso. *Cic. Att.* 14, 21. Amariorem me senectus facit: stomachor omnia. *Ter. Hec.* 4, 4, 88. Amarae mulieres sunt, non facile haec ferunt. *Sen.* etiam *de Ira* 1, 4. *amaros* dicit, quos Aristoteles πικροὺς, nimirum qui iram diu servant, et difficile deponunt, nisi ulti. ¶ *Amarum* absolute pro *amare* adverbio. *Appul. Met.* 6. p. 178, 26. Contortis superciliis subridens amarum, *h. e.* risu indignatione mixto. Adde *Ammian.* 21, 9. *in f.* ¶ [*Confunduntur *amarus* et *avarus.* V. *Burm.* ad *Ov. Trist.* 4, 10, 51. (*Virg. A.* 3, 44.) et *Broukh.* ad *Prop.* 1, 8, 38. — et *iniquus*, *id.* ad *Ov. Fast.* 6, 607. ac saepius.]

ĂMĂRYLLIS, ĭdis, f. Ἀμαρυλλὶς, nomen puellae rusticae, quam saepe nominat *Virg. in Ecl.* imitatus *Theocr.* Graeca vox est et exponitur in lexico *Varini* per πορνεία, i. e. scortum: alii honestiore nomine *amorem* interpretantur. [*Furl.* derivari vult ab ἀμάρα, i. e. sulcus in prato. Utrumque nihili est.] In accusativo singulari est *Amaryllida* ap. *Virg. Ecl.* 1, 5. In vocativo *Amarylli*, *ib.* 37. ¶ Quidam putant *Virg.* in Bucolicis non uno in loco hoc nomine designare urbem Romam, ut *Ecl.* 1, 30. Postquam nos Amaryllis habet, Galatea reliquit; et alibi: quod et *Serv.* ad h. l. observavit. [*Haec nemo jam credit.] *Ang. Polit. l.* 1. *ep.* 2. scribit, triplex urbi Romae nomen fuisse: unum hoc, quod vulgo usurpamus, *Roma;* alterum arcanum, quod *Amaryllidis* voce innuisse *Virg.* videtur; (quamquam alii *Valentiam* fuisse dicunt) tertium sacrificiis debitum *Anthusam*, Graece Ἀνθοῦσαν, hoc est *florentem*, vel *Floram.*

[ĂMĂRYNCEUS, ei, m. Ἀμαρυγκεὺς, quadrisyllab. ad Trojam profectas est cum navibus undevicenis. *Hyg. fab.* 97. *F.*]

ĂMĂRYNTHIS Diana, cujus meminit *Liv.* 35, 38. Ita cognominata est ab Amaryntho vico apud Eretriam Euboeae urbem.

ĂMASCO, is, n. 3. amare incipio. *Diomed.* 1. p. 334. Ab *amo* veteres inchoativo modo dixerunt *amasco.* Unde et *amascos* amatores dicebant, et Plautus in *Truc.* (3, 1, 13.) *Mundulos istos amascos.* Naevius. *Nunc amasco primulum.* Haec *Diomed.*, cujus editiones aliquot omittunt *Naevii* locum. In *Plauto* plerique omnes leg. *amasios.*

ĂMASCUS, i, m. amasius. V. vocem praeced.

ĂMĂSENUS, *Toppia*, vel *Fiume dell' Abbazia*, fl. Volscorum in Latio, qui ex agro Privernate in Pontinam paludem, et mare Tyrrhenum haud procul a Tarracina, et Circaeis descendit. *Virg. A.* 7, 685. et ibi *Servius.* ¶ Alter idem in Latio est, qui ex finibus Aletrinorum in Lirim fl. labitur per agrum Frusinatem et Verulanum. ¶ Amasenus quoque, nunc *Judicello*, fl. est Siciliae, qui Catanam urbem interluit, et modo fluit, modo arescit. *Ov. Met.* 15, 279., ubi tamen leg. alii *Amenanus.*

*AMASĪA, ae, Ἀμάσεια, oppidum Ponti, in quo Strabo natus est. *Plin.* 6, 3, 31.

ĂMĀSĬO, onis, m. id. q. amasius. *Appul. Met.* 7. p. 197, 20. *de asino.* Festivus hic amasio. *Prud.* περὶ στεφ. 10, 181. Nubunt puellae, saepe luduntur dolis, Amasionum comprimuntur fraudibus.

ĂMĀSIS, is, m. Ἄμασις, nomen proprium regis Aegypti, cujus tumulus fuit una pyramidum, ut innuit *Lucan.* 9, 155. Non mihi pyramidum tumulis evulsus Amasis. Hic legem condidit, ut quisque quotannis apud praesidem rationem vitae redderet, demonstraretque, unde viveret, aut quo quaestu sustentaretur, qui hoc non faceret, morte afficeretur. Hanc legem Solon ab Aegyptiis transtulit ad Athenienses. Multa de hoc *Plutarchus in Symposio septem Sapientum*, et *Diogenes Laertius in vita Periandri.*

ĂMĀSĬUNCŬLĂ, ae, f. amatrix: ita dicta blanditiae causa. Legitur in *Fragm. Trag. Petr.* 75. *Burm.*

ĂMĀSĬUNCŬLUS, li, m. diminutivum ab *amasius. Petr. Trag.* 45. *Burm.* Rixam inter zelotypos et amasiunculos.

ĂMĀSĬUS, ii, m. ἐραστὴς, amans, amator. *Pl. Cas.* 3, 3. *in fin.* Miserrimum hodie ego hunc habebo amasium. *Gell.* 7, 8. Delphinos Venerios esse et amasios. *Id.* 19, 9. Nostros quoque poetas amasios ac Venerios fuisse.

*AMASIUS v. AMISIUS.

ĂMASTRA, ae, f. oppidum antiquum Siciliae. *Sil.* 14, 267. [*Dicitur etiam *Amestratus*, *Cic. Verr.* 2, 3, 43. et *Mutistratus*, *Polyb. Strab. Ptol.* h. Mistretta.]

ĂMASTRĬĂCUS, a, um, adj. ad Amastrim urbem pertinens: quae est in Paphlagonia in ora maris Euxini, Ἄμαστρις. *Ov. Ib.* 320. Aut ut Amastriacis quondam Lenaeus ab oris, etc. [**Plin.* 6, 2, 2. *Catull.* 4, 13.]

[ĂMASTRĬĀNUS, a, um, adj. id. q. Amastriacus. *Amastriani*, *orum* sunt incolae urbis Amastris. *Plin. ep.* 10, 99. Amastrianorum civitas, Domine, et elegans et ornata. *F.*]

*AMASTRIS v. vv. praecedd.

ĂMĀTA, ae, f. Ita a pontifice appellabatur virgo Vestalis, cum ad ministerium Vestae capiebatur, quod prima, quae hoc ritu capta fuit, hoc fuerit nomine. *Capi* autem idcirco dicebatur, quod veluti bello capta, a parente, vel ab eo, in cujus potestate erat, manu a pontifice maximo apprehensa abducebatur. Haec *Gell.* 1, 12. ¶ [Item uxor Latini regis. Veniliae Deae soror, auctore *Serv.* ad *Virg. A.* 7, 343. *F.*]

[AMATAE, arum, m. populi Indiae ad Indum fluvium. *Plin.* 6, 20, 23. *F.*]

*AMATHEI, orum, Arabiae felicis populus. *Plin.* 6, 28, 32.

ĂMĂTHUNTĬĂ, ae, f. dicta est Venus ab Amathunte Cypri urbe, ei sacra. V. AMATHUSIUS.

ĂMĂTHŪS, untis, f. *Limisso*, urbs Cypri in ora meridionali, inter Curias et Citium, Veneri sacra. *Virg. A.* 10, 51. Est Amathus, est celsa mihi Paphos, atque Cythera. *Ov. Met.* 10, 531. Piscosamque Gnidon, gravidamque Amathunta metalli.

ĂMĂTHŪSĬĂCUS, a, um, adj. ad Amathuntem pertinens. *Ov. Met.* 10, 227. Lactentes vitulos, Amathusiacasque bidentes. *Heins.* monet legendum *Amathusiadasve* a recto *Amathusĭas*, ădis. Sic ap. *Symmach. ep.* 1, 8. Amathusias renidens, *h. e.* Venus: ut ipse idem emendat. Nam hic quoque alii aliter.

ĂMĂTHŪSĬAS, ădis. V. vocem praeced.

ĂMĂTHŪSĬUS, a, um, adj. ab Amathunte urbe. *Amathusia* dicta est olim tota Cyprus, teste *Plin.* 5, 31, 35. ¶ Venus etiam, quod Amathunte, et in tota Cypro colebatur. *Tac. A.* 3, 62. Delubrum Veneri Amathusiae ponere. *Ov. Am.* 3, 15, 15. Culte puer, puerique parens Amathusia culti. Adde *Virg. Cir.* 242. et *Catull.* 68, 51. Utroque loco *Scalig.* cum aliis legit *Amathuntia:* quod idem est. Utroque autem loco absolute more substantivi usurpatur.

ĂMĀTĬO, onis, f. actus amandi, ἔρως: et dicitur fere de amore venereo. *Pl. Cas.* 2, 5, 20. Tua mihi odiosa est amatio. *Id. Poen.* 5, 2, 136. Acerba amatio. *Id. Rud.* 4, 5, 14. Inepta, atque odiosa amatio. Et in plural. num. *Id. Merc.* 4, 4, 53. Te Dii Deaeque perduint tua cum amica, cumque amationibus. *Id. Capt. sub fin.* Neque in hac (*fabula*) subagitationes sunt, neque ulla amatio, *h. e.* nulli inhonesti amores inducuntur.

ĂMĀTOR, oris, m. φιλῶν, qui amat, amicus. *Cic. Att.* 1, 20. Papirius Paetus vir bonus, amatorque noster. *Nep. Att.* 18. Amator antiquitatis. *Cic. Univ. fin.* sapientiae. *Hor. Ep.* 1, 10, 1. Urbis amatorem Fuscum salvere jubemus Ruris amatores. [**Cic. Att.* 14, 10. pacis. *Id. Fam.* 9, 15, 11. amator tuus, i. e. amicus, ut *Ter. Eun.* 4, 3, 23. *Ib.* 4, 7, 27. et 5, 4, 14.] ¶ Saepe accipitur in malam partem pro amante venereo, ἐραστής. Differt tamen ab *amante*, quod ut ait *Donat.* ad *Ter. Andr.* 1, 1, 49., *amator* fingere potest, non enim semper amat: *amans* autem vere amat. V. AMANS. *Cic. Tusc.* 4, 12. Inter ebrietatem et ebriositatem interest: aliudque est amatorem esse, aliud amantem. *Id. Coel.* 20. Utrum hic adulter, an amator. *Id. Verr.* 2, 3, 63. *fin.* Alba tuus antiquissimus non solum amicus, verum etiam amator. *Hor. Ep.* 1, 1, 38. Invidus, iracundus, iners, vinosus, amator. *Juven.* 6, 547. Amator tener. *Prop.* 2, 2, 26. blandus, et 2, 21, 4. pulcher. *Pl. Mil. a.* 5. *v.* 38. Quis erat igitur? *Sce.* Philocomasio amator, *h. e.* amator Philocomasii. ¶ Etiam adjective accipitur. *Appul. Met.* 5. Ferro caput excideres meum, quod istos amatores oculos tuos gerit.

ĂMĀTORCŬLUS, i, m. ἐρωτύλος, diminut. ab amator. *Pl. Poen.* 1, 2, 27. Vix amatorculos invenimus.

ĂMĀTŌRĬĒ, adv. ἐρωτικῶς, more amatoris, qua amantem venerium significat. *Cic. Phil.* 2, 31. Epistola amatorie scripta. *Pl. Merc.* 3, 3, 20. Amatorie loqui.

ĂMĀTŌRĬUS, a, um, adj. ἐρωτικὸς, ad amorem pertinens, vel alliciens. *Cic. Tusc.* 4, 33. Anacreontis tota poesis amatoria est. *Ib.* 34. Frui voluptate amatoria. *Ib.* 3, 29. Amatorius sermo. *Suet. Cal.* 50. Amatorium medicamentum, *h. e.* ad amorem inducens, quod et *philtrum* dicitur. Sic *Plin.* 8, 22, 34. Amatorium virus. Et *Paul. recept. Sentent.* 5, 23, 14. Amatorium poculum. Et *Plin.* 9, 25, 41. Amatoria veneficia. ¶ *Amatorium*, *ii*, absolute pro medicamento, seu veneficio, et generatim pro vi et efficacia ad amorem inducendum, φίλτρον. *Plin.* 28, 8, 27. Hyaenae caverna sinistro lacerto alligata, si quis mulierem respiciat, amatorium est tam praesens, ut illico sequatur. *Id.* 20, 5, 15. Orpheus amatorium inesse staphylino dixit. *Id.* 28, 8, 27. Dissolvere amatoria. *Quint.* 7, 8, 2. [*cf. 7, 3, 10. 8, 5, 31.] Amatorium alicui dare. *Senec. ep.* 9. Ego tibi monstrabo amatorium sine medicamento, sine herba, sine ullius veneficae carmine: si vis amari, ama.

ĂMĀTRIX, īcis, f. quae amat, ἐράστρια. *Mart.* 7, 69, 1. Sappho amatrix. *Pl. Asin.* 3, 1, 8. Satis dicacula es amatrix. *Id. Poen.* 5, 5, 25. Adire ad amatricem. ¶ Adj. *Martial.* 7, 15. Amatrices aquae, *h. e.* amantes. Adde 10, 4.

ĂMĀTŪRIO, ūris, n. 4. amare cupio, aut paro: verbum meditativum ab *amo*, *as*, quod tanquam Latinum agnoscunt *Diomed.* 1. p. 336. et *Prisc.* 8. p. 825., sed nullo exemplo confirmant.

ĂMĀTUS, a, um, part. v. *amo*, dilectus, ἠγαπημένος. *Hor. Od.* 3, 27, 47. Frangere enitar modo multum amati Cornua tauri. *Id. Epod.* 17, 20. Amata nautis multum et institoribus. *Tac. G.* 40. Pax et quies tunc tantum amata. ¶ Substantive est id. q. amasius. *Ammian.* 22, 9. Adonia ritu veteri celebrari evenerat; amato Veneris apri dente ferali deleto, *h. e.* amasio. *Gell.* 16, 19. Arionem Periander amicum habuit amatumque. ¶ *Amatissimus* pro *amantissimus* legendum saepe in antiquis inscriptionibus. V. AMANS.

[AMAXĪTIS, is, f. ἀμαξῖτις, fortasse rectius *Hamaxitis.* Herba eadem quae agrostis. *Appul. Herb.* 77. *F.*]

ĂMĀZON, ŏnis, f. Ἀμάζων, Amazones fuere feminae bellicosissimae, quae Sarmatiam ad Tanaim fluvium primum incoluerunt, deinde in Cappadocia ad Thermodontem consederunt. Earum arma erant arcus cum sagittis, securis, hasta, et pelta lunata. Dictae sunt Amazones, quasi sine mamma, ab α priv. et μαζὸς, mamma. Mos enim fuit Amazonibus, interfectis maribus, quos genuissent, servare feminas, earumque infantium mammas dextras inurere, ne impedimento essent ad pugnam conserendam, et ne sagittarum jactus impediretur. At in omnibus, quae adhuc exstant, antiquis anaglyptis videre est passim Amazones utraque mamma praeditas, quia fortasse sculptores, quod visu ingratum foedumque foret, repraesentare noluerint. Vel dictae sunt ab α, et μάζα, i. e. puls, seu panis, quasi sine pane, eo quod non pane vescerentur, sed carnibus. Alii ab ἅμα, et ζῆν cum aspiratione in principio, tanquam in commune viventes dictas putant. Alii a nympha *Amazonide* filia Samornae. Alii ab *Amazone* puella Dianae sacerdote, et regina Ephesi. Ab his Ephesus urbs Asiae condita est. Origo, regnum, et res gestae Amazonum a *Justin.* 2, 4. disertissime descripta sunt. *Curtius* etiam 6, 5. ubi de Thalestri ultima earum regina verba facit, Amazonum cultus et mores breviter persequitur. *Senec.* item *Hippol.* 387. vestitum Amazonicum eleganter depingit. *Virg. A.* 11, 648. medias inter caedes exsultat Amazon. *Id. ib.* 660. pictis bellantur Amazones armis. *Val. Fl.* 5, 89. Amazon Mavortia. *Senec. Agam.* 218. Peltata Amazon. *Claud. carm. Fescenn.* 32. Saevae Amazones. ¶ Translate dicitur ab *Ov.* de puella Amoris castra sectante 2. *A. Am. fin.* quicumque meo superarit Amazona ferro. Et 3. *in.* Arma dedi Danais in Amazonas: arma supersunt, Quae tibi dem, et turbae, Penthesilea, tuae.

ĂMĀZŎNĬCUS, a, um, adj. ad Amazonas pertinens. *Plin.* 3, 5, 6. Amazonicae parmae figura. Adde *Suet. Ner.* 44. ¶ *Amazonicus* et *Amazonius mons* in Amazonum regione, *h. e.* in Cappadocia, ad cujus radices labitur Thermodon fluvius, memoratur a *Plin.* 5, 27, 27. et 6, 3, 4.

ĂMĀZŎNIS, ĭdis, f. id. q. Amazon: derivativum nomen pro primitivo. *Val. Fl.* 4, 602. Inclyta Amazonidum gens. *Virg. A.* 1, 490. agmina. *Prop.* 3, 12, 15. turma. ¶ Amazonis titulus fuit poematis a quodam Marso vili poeta confecti: de quo *Martial.* 4, 29. Saepius in libro memoratur Persius uno, Quam levis in tota Marsus Amazonide.

ĂMĀZŎNĬUS, a, um, adj. id. q. Amazonicus. *Hor. Od.* 4, 4, 20. et *Ov. Pont.* 3, 1, 95. Amazonia securis. *Ov. Her.* 4, 2. Amazonius vir, *h. e.* Hippolytus Hippolytes Amazonis ex Theseo filius. *Senec. Hippol.* 232. Amazonium genus. ¶ [*Amazonium, sc. oppidum, Ponti oppidum, cujus meminerunt *Mel.* 1, 19. *Plin.* 6, 3, 4.] ¶ Amazoniam vocabat Commodus Imp. Martiam quandam concubinam, quam pictam in Amazone diligebat: unde in honorem ejus Decembrem *Amazonium* ejus adulatores appellabant. *Lamprid. Comm.* 11. et *Ipse Comm.* ap. *Capitol. Alb.* 2.

AMBACTUS, i, m. Gallica [*vel potius Celtica] lingua, inquit Festus, apud *Ennium* servum denotat. *Vet. Gloss. Philox.* Ambactus, δοῦλος μισθωτὸς, ὡς Ἔννιος. Ambacti fuisse videntur iidem ac soldurii. Nonnulli putant, esse domesticum Gallorum [*imo Germanorum!] verbum, et eum significare, qui alterum assectatur, assiduusque minister et comes ejus est; ex *amt* munus, et *achten* curare. Adde in versione Gothica *epist. D. Pauli ad Rom.* 13, 3. et 4. bis legi *andbahts Goths*, *h. e.* minister Dei, et *ib.* 15, 8. διάκονος vertitur *andbaht.* Frustra igitur sunt qui e Latina lingua hanc vocem explicare conantur. Praeterea nummus Gallicus apud *Pellerin Recueil de Médaill. T.* 1. *tab.* 3. habet parte antica caput bovis, cum inscript. AMBACTUS. Incertum tamen est, utrum sit nomen hominis, an dignitatis, an denotet id quod

tali dicunt *distretto* [*gewandt], hac enim significatione usurpatur hodieque in Flandria. *Caes. B. G.* 6, 14. Equitum (Galliae), ut quisque genere copiisque amplissimus, ita plurimos circa se ambactos clientesque habet, nempe *Caes.* verbum *andbaht*, Romanis barbarum, interpretatus est Latino clientis vocabulo. [Haec ex *Oberlin. Comm.* in *Caes.* V. SOLDURII addidit. *F.*]

AMBADĔDO, is, a. 3. ab *amb*, *ad*, et *edo* compositum, significat proprie circum edere, et generatim absumere, vorare. *Pl. Merc.* 2, 1, 15. Dixit, capram suae uxoris dotem ambadedisse. Et mox: Ut una illaec capra uxoris simiae dotem ambadederit. *Acidalius* putat jlocalariter fictum esse a vocibus *ambo*, et *edo*, et ludere *Plautum* in eo, quod dicat, capram unam potuisse integram dotem arrodere.

AMBĀGE, f. *ablativ. sing.*, *et in plur. num.* Ambages, gum, gibus, proprie significat viarum circuitum, circuitionem, anfractum, viam obliquam a recta decedentem, atque ideo longiorem, περίοδος, ab *amb* [*i. e. ἀμφί, s. dorica dialecto ἀμπί, unde molliori pronuntiatione *amb*, quod semel monuisse sufficiat, v. *Koen.* ad *Gregor. Cor.* p. 344. ed. *Schaefer.*] circum, et *ago*, *is*; vel ab *ambio*, ut est apud *Varr. L. L.* 6, 3. Est autem nomen in iis tantum casibus usitatum, quos ponimus. Quamvis enim *Charis.* 1. p. 25. ponat rectum singularem *ambages*, et genitivum *ambagis*, horum tamen usum nondum vidimus. *Ov. Met.* 8, 160. de labyrintho Daedali: turbatque notas, et lumina flexum Ducit in errorem variarum ambage viarum. *Virg. A.* 6, 29. de eod. Daedalus ipse dolos tecti, ambagesque resolvit. *Plin.* 36, 13, 19. *n.* 2. Itinerum ambages. *Claud. IV. Cons. Honor.* 226. longis illuc ambagibus itur. *Id. Cons. Prob. et Olybr.* 34. remotas Tethyos ambages, *h. e.* maris varios circuitus flexusque. *Appul. Met.* 7. p. 194, 35. Hordeum frictum, et sub eadem mola meis quassatum ambagibus. [*Cf. *ib.* 9. p. 221, 35.] *Plin.* 2, 9, 6. Luna multiformi ambage torsit ingenia contemplantium. ℙ Saepius translate sumitur pro longo et obscuro verborum circuitu, implexa, captiosave sermonis perplexitate, qua verum involvitur et obscuratur, gr. αἰνίγματα. *Virg. G.* 2, 45. non hic te carmine ficto, Atque per ambages, et longa exorsa tenebo. *Liv.* 9, 11. *fin.* Vix pueris dignas ambages fallendae fidei exquirere. *Pl. Cist.* 4, 2, 81. Sed quaeso, ambages, mulier, mitte, atque hoc age. [*Pompej. comm. Art. Dom.* p. 73. *ed. Lind.* noli te in diversas ambages mittere.] *Ter. Heaut.* 2, 3, 77. Quas, malum, ambages mihi narrare occipit? *Hor. Ep.* 1, 7, 82. ne te longis ambagibus ultra, Quam satis est, morer. *Id. Sat.* 2, 5, 9. Quando pauperiem missis ambagibus horres, [*i. e. sine longa verborum circuitione, simpliciter, aperte. Cf. *Hdf.* Sic etiam in aliis locis, quos laudat Noster, nonnisi de ista verborum circuitione intelligendum est, neque necesse est, ubique de obscuritate cogites. *Ov. Met.* 3, 692. praebuimus longis ambagibus aures; cf. intpp.] Sic *Id. ib.* 10, 19. Si licet, et, falsi positis ambagibus oris, Vera loqui sinitis. *Id. ib.* 7, 760. de Sphinge, et praecipitata jacebat Immemor ambagum vates obscura suarum, *h. e.* captiosarum interrogationum, et aenigmatum, quibus praetereuntes fatigaverat. *Senec. Oedip.* 216. Ambage nexa Delphico mos est Deo Arcana tegere. [*Lucan.* 1, 637. multa tegens ambage canebat. *Bentl.* mavult *flexa* pro *multa*; quod exemplis adstruit.] *Tac. A.* 12, 63. Redditum oraculum: quaererent sedem caecorum terris adversam. Ea ambage Chalcedonii monstrabantur. Et *A.* 2, 54. Ferebatur Germanico per ambages, ut mos oraculis, maturum exitium cecinisse. Et *ib.* 11, 34. Aperire ambages, et veri copiam facere. *Plin.* 7, 55, 56. Post sepulturam variae manium ambages, *h. e.* variae implexaeque de defunctorum statu conjecturae et sententiae, ut ipse statim exponit. ℙ Dicitur etiam de factis, quibus obscurum aliquid innuitur. *Plin.* 19, 8, 53. Tarquinius Superbus legatis a filio missis decutiendo papavera, sanguinarium illud responsum ac facti ambage reddidit. *Liv.* 1, 56. de L. Jun. Bruto. Aureum baculum inclusum corneo ad id baculo tulisse donum Apollini dicitur, per ambages effigiem ingenii sui. *Plin.* 10, 49, 70. Etiam sine his immensa vitae ambage circa auguria, *h. e.* perplexitate.

AMBĀGIO, onis, f. videtur id. esse, q. *ambages*, qua circuitionem significat. *Varr. L. L.* 3. Ambagio dicta ut ambustum, quod circum ustum est.

AMBĀGIŌSUS, a, um, adj. ambagibus abundans, περίπλοκος. *Gell.* 14, 1. *ad fin.* Ambagiosa conjectatione nitentes.

AMBĀGO, inis, f. id. q. *ambages*. *Manil.* 4, 303. Sic altis natura manet consepta tenebris, Et verum in coelo est multa cum ambagine rerum, *h. e.* obscuritate, incertitudine. *Serv.* ad *A.* 2, 297. docet, veteres dixisse tantummodo *ambages*, non *ambago*. V. COMPAGO.

*AMBARRI, orum, Galliae populus, *Caes. B. G.* 1, 11. habitans inter Aeduos et Allobroges, h. la Bresse (Dep. de l' Ain.)

AMBARVĀLIS hostia, ab ambiendis arvis dicta, victimae genus erat quotannis pro frugibus sacrificari solitum. Hujusmodi enim hostiis, antequam caederentur, arva solebant lustrari. *Servius* ad illud *Virg. Ecl.* 3, 77. Cum faciam vitula pro frugibus. Et ad illud *Ecl.* 5, 75. et cum lustrabimus agros. Et ad illud *G.* 1, 345. Terque novas circum felix eat hostia fruges: notat, iis locis hoc ambarvale sacrum designari (quod saepe de porca fecunda et gravida fieri consueverat, et *ambarvalia* dicitur ab eruditis) quia *am* hoc est circum *arva* victima caedenda ter ducebatur. *Festus*: Ambarvalis hostia est, quae rei divinae causa circum arva ducitur ab iis, qui pro frugibus faciunt. Idem repetit *Macr. Sat.* 3, 5. Adde *Vopisc. Aurel.* 20. Hoc sacrificium (quod describitur a *Tibull.* 2, 1. [*et *Vulp.* ad h. l. p. 142.]) peragebatur a sacerdotibus, qui *Fratres arvales* dicebantur: quorum collegium ex duodecim constabat. Deceptum enim fuisse pravo codice *Festum*, cum *duobus fratribus* scripsit, notat *Scalig.* ad vocem *Ambarvales.* [*Duo h. l. confundit Noster, ut monstrat *Voss.* ad *Virg. G. l. l.* Nam altera Ambarvalia instituebantur ab incolis singulorum vicorum Cereri et Baccho, ideoque *privata* appellari possunt. Altera sunt *publica*, a Romulo instituta, quum fratres Arvales veterem agrum Romanum intra quintum et sextum lapidem solenni lustratione ambirent. Multis de hoc disserit *Voss. l. l.*] Ceterum *Marin. Frat. Arv. p. xxix.* subdubitat, num reapse Fratres Arvales ambarvale sacrificium peragere solerent. V. ARVALIS. *F.* *Cf. quae paullo ante addidimus.]

[AMBĀTUS, i, m. ἄμβατος, pro ἀνάβατος, scansilis, qui ascendi potest. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 702, 7. L. Postumius Ambatus. *F.*]

AMBAXIOQUI, circumeuntes catervatim. *Festus.* Legit *Scaliger*: *ambaxi, qui circumeunt, et catervatim.*

AMBE, vox est in compositione solummodo locum habens, et significat *circum*, ducta a Graeco ἀμφί. [*Cf. *Ambage.*] Hinc fit *ambages*, ut *Varr. L. L.* 6, 3. docet, et *ambio*, *ambitus*, ut docet *Voss. l.* 2. *de Grammat. c.* 18. [*Est, ut diximus, graeca praep. ἀμπί pro ἀμφί, quae integra servatur in *ambivium*; in aliis apocopen passa est, *amb* v. *amp* ante vocalem; *am* ante consonam, v. c. amp — ulla (pro *olla*); am — truo; am — segetes. *Beier.* V. *Rudd.* 1. p. 318.]

AMBĔDO, dis, di, sum, a. 3. περιφάγω, circum edo: ex *amb*, hoc est, circum, et *edo*. *Tac. Ann.* 15, 5. Vis locustarum ambederat quidquid herbidum, aut frondosum, etc. Ita legendum cum opt. codd. et ex opt. Criticor. sententia: non *abederat*, tanquam sit ex *abedo*. *Alfen. Dig.* 41, 1, 38. Flumen paulatim primum omnem agrum ambedit: deinde et viam sustulit. ℙ Pro *ambedit* usurpari potest etiam *ambest*, ut docet *Festus*; qui addit *ita tertiae personae verbum esse, ut nullam aliam habeat declinationem*: quibus verbis significare videtur, non, sicut *ambest*, dici posse etiam *ambes* pro *ambedis*, *ambestis* pro *ambeditis*, etc.

AMBEGNĀ vel Ambiegna hostia apud veteres dicebatur ea, quae ab utroque latere agnis comitata ad sacrificium ducebatur: quasi *ambiagna*, vel ab *amb*, circum, et *agnus*. *Festus* habet *ambegna*, docetque ita speciatim appellatos fuisse bovem, et vervecem, quando eo comitatu mactabantur. *Baebius Macer* apud *Fulgent. de prisco Sermon. n.* 6. scribit ita dictas fuisse oves, quae geminos peperissent, et Junoni sacrificarentur. *Varr. L. L.* 6, 3. habet *ambiegna*, additque vocem fuisse propriam augurum. ℙ In loco *Fulgentii* quidam legunt *ambigna*.

AMBENS, pro *ambedens*, part. casibus carens, ab *ambesse* pro *ambedere*, hoc est consumere. *Lucr.* 5, 397. Ignis enim superavit, et ambens cuncta perussit. ℙ Sunt qui putant dictum esse pro *ambiens*, hoc est circumiens.

AMBESTRIX, icis, f. quae ambedit. *Ammian.* 29, 3. Cum duas haberet ursas saevas hominum ambestrices.

AMBĔSUS, a, um, part. v. *ambedo*, περιφαγείς, circumquaque esus, exesus. *Virg. A.* 3, 257. ambesas malis absumere mensas. *Id. ib.* 5, 752. Robora ambesa flammis. *Pierius* hoc loco ait, in antiquis aliquot codicibus scriptum esse *ambessa* ea ratione, qua et *fussus*, et *aussus*, et *odiossus* olim scribebatur: quae omnia sustulit usus. *Senec. Hipp.* 1266. Membrum multo vulnere ambesum, *h. e.* laceratum, attritum, avulsum. Al. leg. *abruptum.*

[AMBIĀLUS, i, m. qui ambit, honores quaerens. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Gud.* 320, 9. C. Rufius C. L. Ambialus. *F.*]

AMBIĀNI, orum, olim Ambianum, m. populi Galliae Belgicae ad Somonam fluvium, quorum urbs [*teste *Ptol.* dicta est Samarobrīva a veteribus; a recentioribus, *Anton. Itin.* et *Ammian.* 15, 27. etiam Ambiani, unde] nunc *Amiens*. *Plin.* 4, 17, 31., *Caes. B. G.* 2, 4. ℙ [*Ambianus, a, um,* adj. Ambiani accola. *Grut.* 726, 1. Claudiae Lepidillae ex provincia Belgica Ambianae fecerunt liberi ejus Lepidus et Trebellius matri optimae. *F.*]

*AMBIĀTĪNUS, vicus in Treveris, *Suet. Cal.* 8. Alii legunt: *Ambitarinus.*

*AMBIBĀRI, orum, Ἀμβιβάριοι, Galliae populus, *Caes. B. G.* 7, 75. Ex sententia *Reichard.* Ambieres (Normandie).

[AMBIBŬLUS et Ambibolus, i, m. ex *am* circum, et *bibulus*, circum bibulus. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Murat.* 323, 2. Annio Vero III. et Eggio Ambibulo coss., *h. e.* ann. a Chr. n. 126. Item alia apud *Don. cl.* 8. *n.* 4. L. Varius Ambibolus. *F.*]

AMBĬDENS ovis appellatur, quae superiores, et inferiores habet dentes. *Festus.*

AMBIEGNĀ. V. AMBEGNA.

AMBIENTER, adv. cum ambitione, cupide. *Sidon. ep.* 7, 9. Ambienter expetere.

AMBĬFĀRIAM, adv. *Appul. Apolog.* p. 276, 3. Ambifariam dissolvere dictionem. Et *Flor.* 4. *n.* 18. p. 360, 25. Anceps argumentum ambifariam proposuit. De vocis etymo V. BIFARIAM.

AMBĬFĀRIĒ, adv. id. q. ambifariam. *Mamert. de Statu anim.* 1, 3. Ambifarie subditus passioni.

AMBĬFĀRIUS, a, um, adj. *Arnob.* 5. p. 181. Ambifariae fabulae. Et p. 182. Ambifaria obtentione velatus. *Arnob.* his locis non tam *duplicem*, quam *ambiguum* significare voluit.

AMBĬFORMĬTER, adv. *Arnob.* 5. p. 183. Ambiformiter dictum, *h. e.* ambigue, dubia, et ancipiti significatione.

AMBĬGĀ, ae, f. vox Graeca, ἄμβιξ, ικος, qua significatur vasculum pyramidis figura in acutum tendens, e testa vel vitro, ut docet *Coel. Aurel. Tard.* 4, 7. Meminit etiam *Apic.* 6, 7.

AMBĬGĔNUS, a, um, adj. qui est duorum generum. *Eugen. Toletan. carm.* 22. Haec sunt ambigena, quae nuptu dispare constant. Burdonem sonipes generat commixtus asellae.

AMBĬGO, is, n. 3. ἀμφισβητέω, ex *amb*, circum, et *ago*, *is*, [*pr. animum in diversas partes ago, i. e.] dubito, et inter duas, aut plures sententias utram eligam, anceps sum. In praeteritis non est in usu. *Justin.* 29, 4. Tot malis obsessus, cui rei primum occurreret, ambigebat. *Curt.* 3, 3. Alexandrum regnum Asiae occupaturum, haud ambigere. *Tac. Ann.* 12, 65. Ne quis ambigat, decus, pudorem, corpus, cuncta regno potiora habere. *Id. ib.* 1, 10. Imperitos animos quaenam post Augustum militiae conditio, ambigentes. *Gell.* 14, 2. In hac causa, de qua tu ambigis. *Cic. Or.* 3, 29. Omnis res habet naturam ambigendi, *h. e.* ut de ea dubitari, et quaeri possit in utramque partem. Hinc passive impersonaliter, [*i. q. incertum est, non constat, in utramque partem judicatur.] *Cic. Or.* 2, 26. In eo genere, in quo quale quid sit, ambigitur. *Hor. Ep.* 2, 1, 55. Ambigitur quoties, uter utro sit prior. *Tac. Ann.* 6, 28. Aspici aliquando in Aegypto eam volucrem, non ambigitur. *Plin.* 33, 1, 4. Quamquam et de nomine ipso ambigi video. ℙ Pro disputare cum aliquo, controvertere, quaerere. *Cic. Fin.* 2, 2. Ut inter eos, qui ambigunt, conveniat, quid sit id, de quo agatur. *Id. Or.* 36. Ambigere de vero. [*Liv.* 1, 3. haud nihil ambigam, (quis enim rem tam veterem pro certo affirmet?)] Ideoque etiam pro litigare, judicio, aut armis de aliqua re certare. *Cic. Invent.* 2, 42. Ambigunt agnati cum eo, qui est heres, si filius, etc. *Id. Caec.* 8. Ambigere de fundo. *Id. Verr.* 2, 1, 45. de hereditate. *Ter. Heaut.* 3, 1, 94. de finibus. *Liv.* 40, 15. de regno. *Id.* 21, 31. Regni certamine ambigebant fratres. ℙ Interdum passivorum more usurpatur cum nominativo patiente, ut vocant Grammatici. *Cic. Or.* 2, 24. *ad fin.* Nihil est quod inter homines ambigatur, *h. e.* in quaestionem adducatur. Et 26. In iis causis, quae propter scriptum ambiguntur. *Id. ib.* 1, 57. In eo jure, quod ambigitur inter peritissimos. *Lucr.* 3, 1088. Ambigitur status. ℙ Sunt qui derivant ab *amb*, et *ago*, et proprie idem esse quod circumdo, ambio, circumeo: atque hinc factas esse voces *ambactus* [*v. supra s. h. v.] et *ambages*. Hoc sensu dixisse *Tac. A.* 6, 15. Ne tecta quidem urbis unquam adiit, deviis plerumque itineribus ambigens patriam et declinans. Verum hic locus aliter ab aliis explicatur: et sunt etiam qui lectionem sollicitant. Quidam enim *ambiens* reponere tentarunt: alii sic distinguere malunt: *Deviis plerumque itineribus ambigens, et patriam declinans,* hoc est errans, tanquam ambiguus, quo pergeret. [*Illud praestat. Videtur *Tac.* h. v. usus esse novo modo, respiciens ejus etymon. *Ern.* ita explicat: ambagibus circumibat urbem et declinabat, quoties ad eam accessisset.]

AMBĬGŬĒ, adv. ἀμφιβόλως, dubie, obscure. *Cic. N. D.* 1, 31. Ambigue loqui. *Id. Or.* 32. Ambigue dicere aliquid. *Id. Or.* 2, 26. Aliquid ambigue scriptum. *Aur. Vict. de Vir. ill.* 35. Apollo ambigue respondit: Ajo, te Aeacida Romanos vincere posse. *Tac. Hist.* 3, 35. Ambigue agere, *h. e.* dubia fide. *Id. Ann.* 2, 21. et *Hist.* 4, 66. Ambigue pugnare, *h. e.* dubia fortuna, et ancipiti victoria.

AMBĬGŬĬTĀS, atis, f. ἀμφιβολία, duplex, seu multi-

plex et dubia verbi alicujus significatio, atque adeo obscura. *Cic. Invent.* 1, 40. Ambiguitate nominis errare. [**Quint.* 5, 10, 106. vocum.] *Liv.* 41, 18. Ambiguitas verbi. *Quint.* 7, 2. *a med.* Solvere ambiguitatem. *Id.* 8, 2, 15. vitare. *Senec. ep.* 9. In ambiguitatem incidendum est, si exprimere ἀπάθειαν uno verbo voluerimus, et impatientiam dicere. ℙ In plur. num. *Id. ep.* 108. Relictis ambiguitatibus, et syllogismis, et cavillationibus. *Quint.* 1, 10, 5. Exquisitas ambiguitates.

AMBĬGŬUS, a, um, adj. ἀμφίβολος, dubius, incertus, qui duplicem, aut etiam multiplicem significationem habere potest. Dicitur enim proprie de verbis, quae duplici ratione possunt explicari, ut *Cic.* docet *Or.* 34. *fin.* et *Festus* ubi ait, simul verbi originem indicans: *Ambiguum est, quod in ambas agi partes animo potest:* latiore autem significatione de quacumque re incerta, dubia, obscura. *Cic. Top.* 25. Id autem contingit, cum scriptum ambiguum est, ut duae differentes sententiae accipi possint. *Id. Or.* 29. Verba ambigua distinguere. *Id. Div.* 2, 56. Oracula ambigua. *Id. Tusc.* 3, 9. Ambiguum nomen. [*Hinc *Hor. Od.* 1, 7, 29. ambiguam tellure nova Salamina futuram, i. e. dubiam, dubii nominis fore propter novam Salamina in Cypro condendam. Minus recte nobis *Döring.* explicare videtur: veteris Sal. gloriam obscuratum iri.] *Suet. Tib.* 24. Ambigua responsa. *Liv.* 6, 2. Esse ambigua fide in amicitia alicujus. [**Id.* 21, 52. ambiguo favore gratiam victoris spectare, i. e. utrique parti ita favere, ut neutri plus aut minus tribuatur negeturve. *Id.* 40, 8. haud ambiguus rex, i. e. certus rex futurus. *Gell.* 3, 14. femina bonis atque honestis moribus, non ambigua pudicitia. Eodem fere modo *Ov. Her.* 10, 62. ambiguae appellantur maris viae; certae enim viae in terra.] *Virg. A.* 1, 661. Domus ambigua, *h. e.* in qua habitant homines dubiae fidei. Et 2, 98. spargere voces ambiguas, *h. e.* suspicionum et criminum plenas. Et *Plin. ep.* 4, 2. Puer acris ingenii, sed ambigui. *Hor. Od.* 2, 5. *extr.* Puer vultu ambiguo, *h. e.* qui etiam puella videri potest. *Claud. Eutr.* 1, 462. Ambigui mares, *h. e.* eunuchi. *Ov. Met.* 2, 9. Ambiguus Protheus, *h. e.* qui in varias saepe figuras vertitur. [*Idem appellatur ap. *Sil.* 7, 435. ambiguus vates, quod *Drak.*, ut h. l., de varia ejus multiplicique forma explicat. Minus recte alii interpretantur: qui ambigue loquitur. Paullum alio modo *Ov. Am.* 1, 4, 8. vir ambiguus, i. e. Centaurus; sed *Met.* 4, 2, 80. est i. q. hermaphroditus. *Id. Am.* 3, 12, 28. Virgo ambigua, quod *Burm.* de Sphinge intelligit. *Id. Met.* 7, 271. inque virum soliti vultus mutare ferinos ambigui prosecta lupi, de lupo fabuloso, qui pro lubitu nunc in hominem nunc in lupum mutatur, n. Währwolf.] *Tac. A.* 2, 88. Ambiguus proeliis, bello non victus, *h. e.* qui in proeliis modo victoriam retulit, modo cladem. *Ambigua proles*, quae geminos originis auctores habet. *Virg. A.* 1, 180. Agnoscit prolem ambiguam, geminosque parentes. ℙ *Ambiguae res* sunt dubiae et adversae. *Tac. A.* 1, 64. Caecina secundarum, ambiguarumque rerum sciens, eoque interritus. ℙ Cum genitivo, Graecorum more: non tamen apud oratores. *Tac. A.* 1, 7. Ambiguus imperandi. *Id. ib.* 2, 40. pudoris ac metus. *Id. Hist.* 3, 43. futuri. ℙ *Ambiguum*, *i*, absolute ponitur pro verbo, aut re ambigua. *Cic. Or.* 2, 26. Ambiguorum complura sunt genera. [*I. e. ancipitium s. eorum, quae plus uno modo intelligi possunt. Ita *Auct. Her.* 1, 6. exordiemur ab — imitatione, depravatione, inversione, ambiguo, suspicione etc., quo loco explicat Toxita: ambiguum est, quum nescitur, in quam partem debeat accipi aliquid. *Ib.* 1, 12. ex ambiguo controversia nascitur, quum scriptum duas aut plures sententias significat; quod *ib.* exemplis illustratur. Genera ambigui recenset *Ernest. lex. techn. lat.* p. 17. et *id. techn. gr.* s. v. ἀμφιβολία. Ita *Suet. Cal.* 27. ambigui joci versiculus. *Id. Aug.* 75. tituli ambigui et obscuri.] *Brut.* ad *Cic. Fam.* 11, 11. Ego tamen non habui ambiguum, *h. e.* non fui dubius. *Hor. Ep.* 1, 16, 28. Servare in ambiguo. *Tac. Agr.* 5. Non sane alias magis in ambiguo Britannia fuit, *h. e.* in discrimine. *Pl. Trin.* 2, 4, 193. Esse in ambiguo. *Lucr.* 4, 1130. Relinquere in ambiguo. *Ov. Met.* 1, 765. Ambiguum, Clymene precibus Phaetontis, an ira Mota magis.

*AMBILATRI, orum, populus Galliae Aquitanicae. *Plin.* 4, 19, 33. Fortasse iidem, qui

*AMBILIATI, orum, sive ut alii legunt, Ambialiti, Galliae populus. *Caes. B. G.* 3, 9. Ex sententia *Reichard.* h. Abbeville.

AMBĬO, is, ivi et ii, ĭtum, a. 4. κυκλόω, περιβάλλω, circumeo: ab *am*, i. e. ἀμφί, circum, et *eo*, *is*. Habet autem duplex praeteritum imperfectum *ambibam* et *ambiebam*. [*Illa forma nonnisi apud poetas reperitur, ac nihil esse videtur, nisi contractio longioris formae: Alii statuunt duas formas *ambio*, unde ambitio, et antiquiorem *ambeo*, unde ambitus.] *Cic. Univ.* 9. Ut terram lunae cursus proxime ambiret. *Ov. Met.* 5, 360. curruque atrorum vectus equorum Ambibat Siculae cautus fundamina terrae. *Lucan.* 1, 592. jubet pavidis a civibus urbem Ambiri. [**Cic. Att.* 4, 3. Clodius vicatim ambire. *Liv.* 2, 3. legati, tanquam ad id, quod agi videbatur, ambientes etc.] ℙ Est etiam circumdare, cingere. *Curt.* 4, 2, Muros, turresque urbis praealtum mare ambiebat. *Vell.* 2, 101. Insula, quam amnis Euphrates ambiebat. *Suet. Aug.* 95. Circulus ad speciem caelestis arcus orbem solis ambiit. *Virg. A.* 10, 243. clypei oras ambiit auro. *Tac. A.* 1, 68. Ambire vallum armis. *Id. ib.* 15, 43. Ut propriis domus muris ambirentur. *Plin.* 37, 10, 60. Gemma pallida ambiente circulo aurei coloris. ℙ Quoniam vero apud Romanos mos erat, ut qui honores in republica et magistratus petebant, circuirent singulos, prensarent dexteras, rogarentque, ut se suffragiis adjuvarent, factum est, ut *ambire* capiatur pro honores quaerere, suffragium populi captare, φιλοτιμεῖσθαι, [*σπουδάζειν.] *Cic. Phil.* 11, 8. Quod si comitia placet in senatu habere, petamus, ambiamus. [**Cic. Rep.* 1, 31. ambiuntur, rogantur a candidatis cives, qui mandant imperia etc. *Beier.*] *Suet. Caes.* 18. Cum ambienti, ut legibus solveretur, multi contradicerent. *Pl. Amph. prol.* 74. Ambire sibi magistratum. ℙ Et generatim pro petere, rogare, quaerere magno studio aliquid, et precibus adhibitis favorem affectare. *Pl. Amph. prol.* 69. Ambire palmam histrionibus, *h. e.* palmam histrionibus captare per favorem, non ex meritis. *Suet. Aug.* 31. Cum in Vestalis demortuae locum aliam capi oporteret, ambirentque multi, ne filias in sortem darent. *Tac. Germ.* 18. Pauci, qui ob nobilitatem plurimis nuptiis ambiuntur, *h. e.* quorum favorem et gratiam plurimi captant datis in matrimonium filiabus. Sic *Virg. A.* 7, 333. Ambire aliquem connubiis. *Id. ib.* 4, 284. quo nunc reginam ambire furentem Audeat affatu, *h. e.* interpellare et rogare. *Hor. Od.* 1, 35, 5. Ambire fortunam sollicita prece. Cum infinitivo *Stat. Silv.* 2, 252. hunc ipse Coo plaudente Philetas, Callimachusque senex, Umbroque Propertius antro Ambissent laudare diem, *h. e.* cupissent. Sic *Tac. A.* 2, 43. Donec ultro ambiretur consulatum accipere, *h. e.* rogaretur, ut acciperet.

[AMBĬO, ōnis, m. qui ambit. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Mur.* 1786, 8. C. Herennii C. F. Ambionis. *F.*]

AMBĬTĬO, onis, f. περιβολή, actus circumdandi, circuitio. *Solin.* 22. Vimineos alveos circumdant ambitione tergorum bubulorum. Adde 35. *Minut. Octav.* 4. Ita assedimus, ut me ex tribus medium lateris ambitione protegerent. ℙ Frequenter usurpatur pro petitione honorum eo sensu, quo in *Ambio* dictum est, σπουδαρχία. *Cic. Tusc.* 2, 26. Quid de nostris ambitionibus, quid de cupiditate honorum loquar? *Id. Sull.* 4. Quod mea me ambitio, et forensis labor ab omni illa cogitatione abstrahebat. *Id. Verr.* 2, 2, 53. Magistratum summa ambitione a populo contendere. Adde *Q. Fr.* 3, 1, 4. et 3., et *Or.* 2. [Coll. *Or.* 1, 1. Adeoque laudat hanc ambitionem *Cic. Planc.* 18. Hoc igitur, reipublicae quidem, tempore significat gratiae studium, ut egregie docet *Gron.* ad *Liv.* 45, 36, 8. et *Heusing.* ad *Cic. Off.* p. 251. b.] Et generatim pro quacumque petitione, et enixis precibus. *Just.* 1, 3. Cum admitti magna ambitione aegre obtinuisset. ℙ Saepius accipitur in malam partem pro nimio studio captandi gratiam ac favorem hominum: ex quo fit, ut malis etiam artibus interdum quis utatur, et civilis vitae rationi adversantibus. [*φιλοτιμία.] *Cic. Off.* 1, 25. Miserrima est omnino ambitio, honorumque contentio. *Sall. Cat.* 10. Ambitio multos mortales falsos fieri subegit. Et 56. Inter bonos et malos discrimen nullum: omnia virtutis praemia ambitio possidet. *Hor. Sat.* 1, 4, 26. Laborare ambitione misera. *Id. Ep.* 2, 2, 206. Carere ambitione inani. ℙ Hinc dicitur de quacunque re ad captandam gratiam instituta. *Nep. Dion.* 2. Magna eum ambitione Syracusas perduxit, *h. e.* magno comitatu ac pompa ad favorem honoremque captandum. [*Similiter expl. *Beier.* vv. *Cic. Off.* 1, 30, 108. in C. Laelio multa hilaritas: in ejus familiari Scipione major ambitio, de specie atque pompa in dicendo, laudans *Hor. A. P.* 447. ambitiosa ornamenta, i. e. ambitione quaesita. Aliter *Schütz.* quem v. in *cl. Cic.*] *Tac. G.* 27. Funerum nulla ambitio, *h. e.* pompa et ostentatio. [**Id. Agr.* 40. quibus magnos viros per ambitionem aestimare mos est, i. e. per externum splendorem. Cf. *Plin. Pan.* 83, 8.] *Sall. fr.* 3. *Hist. in ep. Pompeji ad senat.* Hiemem in castris inter saevissimos hostes, non per oppida, neque ex ambitione mea egi, *h. e.* non ex ratione et amplitudine imperatoriae dignitatis, et ut gloriae meae, favorem militum captando, inservirem. *Gracch.* ap. *Gell.* 15, 12. Versatus sum in provincia, quomodo ex usu vestro existimabam esse, non quomodo ambitioni meae conducere arbitrabar. [*Omnino sub Caesaribus saepenumero ambitio est i. q. vanae gloriae affectatio, quam significationem optime illustrat *Spald.* ad *Quint.* 1, 2, 22. et licet ipsa vitium sit ambitio. *Id.* 10, 7, 21. declamatores quosdam perversa ducit ambitio. Eodem modo etiam *Hdf.* explicat *Hor. Sat.* 1, 10, 84, ambitione relegata te dicere possum. (Noster h. l. ad sqq. traxerat.) Plura ex *Quint.* collegit *Spald.* l. l., quem v. Quod nonnulli huc trahunt ex *Cic. Fam.* 13, 31. neque id ambitione adductus facio; *coll. ib.* §. 5. et 17. et simm., id ne intellige hoc modo, sed apud hunc semper est i. q. placendi studium.] Ad idem redit, quod habet *Quint.* 12, 11, 14. Detinent praeceptores pueros in scholis diutius partim cupiditate mercedulae, partim ambitione, quo difficilius sit, quod pollicentur, *h. e.* superbia et commendatione artis suae. ℙ Saepe etiam sumitur pro adulatione, assentatione, blanditiis, quia qui aliquid ab alio petunt, ejusque suffragium, aut favorem captant, facile ad adulandum, nimisque blandiendum delabuntur. *Cic. Brut.* 69. *ad fin.* Non puto existimare te, ambitione me labi, (i. e. ut mihi amicos conciliem) quippe de mortuis. *Tac. Hist.* 1, 1. Ambitionem scriptoris facile adverseris: obtrectatio, et livor pronis auribus accipiuntur. [*Saepius etiam leniore sensu pro placendi studio; ita (quem l. Noster supra posuerat) *Suet. Caes.* 28. quod per ambitionem data esset (civitas) i. e. ad conciliandos illorum hominum animos. *Livius*, ut 5, 36. ne id, quod placebat, decerneret in tantae nobilitatis viris, ambitio obstabat, i. e. studium Fabiis placendi. *Cic. Verr.* 2, 2, 35. non ambitionis neque beneficiorum collocandorum, sed pecuniae colligendae causa. Hinc saepe est, quod Noster omisit, i. q. *cupiditas*: *id. Cluent.* 27. quum quinque judices Oppianicum sive imprudentia sive misericordia, sive aliqua suspicione, sive ambitione adducti absolverent, ubi *Graev.* ambitionem interpretatur in judice hanc esse, quum non habet rationem justi in pronuntiando, sed nominum gratiae plus tribuit quam aequo; quum gratiae captandae causa aliquem absolvit. Ita etiam de aliis hominibus, qui sine cupiditate aliquid faciunt. *Suet. Aug.* 25. coronas quam parcissime et sine ambitione tribuit, i. e. sine cupiditate. *Id. Cal.* 22. magisteria sacerdotii ambitione et licitatione maxima comparabant. *Id. Aug.* 42. posse quandoque per ambitionem restitui, i. e. in gratiam vulgi. *Id. Oth.* 4. nullo igitur officii aut ambitionis in quemquam genere omisso, i. e. nullis blanditiis. Apud *Just.* 12, 15. *ambitio* vulgi est quod 13, 3. dicit *adulationem* vulgi.]

AMBĬTĬOSĒ, adv. φιλοτίμως, cum ambitione et studio obtinendi honores: et generatim studiose, demisse, humiliter [*ita ut saepe decorum migremus,] ad gratiam favoremque captandum. *Liv.* 1, 35. Ambitiose petere regnum. *Quint.* 6, 3. *a med.* Ambitiosissime petere provinciam. *Cic. Fam.* 3, 7. An ego tibi obviam non prodirem? praesertim cum in isto genere multo etiam ambitiosius facere soleam, quam honos meus, et dignitas postulat. [*i. e. non, ut expl. *Manut.*, studiosius, sed ut *Graev.* ad h. l. docet, humilius, indecentius. Ita *Suet. Aug.* 25. v. AMBITIOSUS.. Cf. *Ern.* ad *Tac. H.* 2, 49. *Cort.* ad *Cic. Fam.* l. l.] *Id. ib.* 13, 69. Haec ad te eo pluribus scripsi, ut intelligeres, me non vulgariter, nec ambitiose, sed ut pro homine intimo, ac mihi pernecessario scribere, [*loquitur de commendatione quae serio fit, non ut ei quem commendamus gratiae captandae causa assentemur. Cf. *Gron.* ad *Liv.* 45, 36, 8.] *Id. Att.* 15, 1. Corrigere orationem non ambitiose, *h. e.* non parce ac indulgenter ad captandam gratiam auctoris. *Tac. Hist.* 1, 10. Ambitiose colere amicitias. *Id. ib.* 4, 40. Manifestum reum ambitiosius, quam honestius defendere, *h. e.* magis ad captandam gratiam, quam etc. *Id. ib.* 3, 13. Ambitiose, avareque habere provinciam, *h. e.* nimios sumptus faciendo, atque adeo expilando provinciales. *Id. Agr.* 29. Ferre casum aliquem ambitiose *h. e.* affectata constantia ad captandam opinionem virtutis. *Martial.* 1. *in ep. ad lect.* Ambitiose tristis, *h. e.* affectato severus et gravis.

AMBĬTĬOSUS, a, um, adj. περιβάλλων, qui ambit, circumit, aut circumdat. *Plin.* 5, 15, 15. Jordanis amnis amoenus et quatenus locorum situs patitur, ambitiosus. *Hor. Od.* 1, 36. *extr.* Lascivis hederis ambitiosior, *h. e.* Damalis habilis agilisque in circumplectendo amatore suo. *Solin.* 11. Creta stipata magnis et ambitiosis oppidis. Alii translate accipiunt pro nobilibus, superbis. ℙ Translate est qui honores quaerit, ambitque et prensat singulos ad captanda suffragia et favorem: et generatim qui honoris, aut gratiae conciliandae causa aliquid petit, aut agit, φιλόδοξος: tum in bonam, tum in malam partem. *Cic. Fl.* 18. Qui ita sit ambitiosus, ut omnes vos, nosque quotidie persalutet. *Id. Fam.* 13, 1. A me hoc contendit homo minime ambitiosus, minime in rogando molestus. *Id. Q. Fr.* 1, 2, 2. Ne forte me in Graecos tam ambitiosum factum esse mirere, *h. e.* tam studiosum captandae Graecorum gratiae. [**Id. Verr.* 2, 3, 84. ambitiosi homines aut benigni.] *Ov. Pont.* 3, 1, 84. Pro nostris ut sis ambitiosa malis, *h. e.* ut pro me ambias ac depreceris. *Tac. Hist.* 2, 57. *in f.* Asiaticus foedum mancipium et malis artibus ambitiosum. *Suet. Aug.* 42. Salubris magis princeps, quam ambitiosus. [*In ratione dicendi *ambitiosus Quint.* 8, 3, 26. orator is dicitur, qui stu-

diosius, quam par est, vetusta et obsoleta verba sectatur. Cf. *Ernest. lex. techn. lat.* p. 18.] ℙ De eo, qui ab aliis ambiri vult et rogari. *Tac. A.* 3, 33. Sexus muliebris saevus, ambitiosus, potestatis avidus. *Id. Agr.* 30. Si locuples hostis est, avari; si pauper, ambitiosi. *Ov. Fast.* 5, 297. Nos quoque tangit honos: festis gaudemus et aris: turbaque caelestes ambitiosa sumus. *Gellius* quoque 9, 12. notat *ambitiosum* dici et de eo, qui ambit, et de eo, qui ambitur. *Just.* 30, 2. Ambitiosae pulcritudinis scortum, *h. e.* quae ab omnibus ambiebatur. [**Ov. Trist.* 1, 9, 18. ambitiosa domus, i. e. quae ambitur. *Jahn.*] ℙ Tribuitur et aliis rebus. *Cic. Att.* 1, 18. Ambitiosae et fucosae amicitiae, *h. e.* quae ambitione, et publicis officiis nituntur, non virtute et concordia voluntatum. *Id. Fam.* 6, 12. Non tam ambitiosae rogationes quam necessariae. *Id. ib.* 6. Justae et officio incensae, non inanes et ambitiosae voluntates, *h. e.* voluntates, quae causam habent aliquid petendi [*ut gratiosi et multum pollere videantur], non quae sola aliis gratificandi gratia, et favoris aucupandi petunt. *Quint.* 11, 1. Ambitiosissimum gloriandi genus est deridere. *Tac. Hist.* 2, 49. Ambitiosae preces, [*h. e. summae, accuratissimae. cf. *Ern.* ad h. l.] *Suet. Dom.* 8. Ambitiosae sententiae, *h. e.* per ambitionem extortae, [*imo eae, quae ex placendi alicui studio s. ex cupiditate prodierunt, v. AMBITIO, et *Bremi* ad h. l.] *Tac. Hist.* 1, 83. et 2, 12. Ambitiosum imperium, *h. e.* quod per ambitionem obtinetur, precarium. *Id. ib.* 1, 12. Rumores ambitiosi, *h. e.* per ambitionem de industria quaesiti, et sparsi. *Id. Agr.* 42. *in fin.* Ambitiosa mors, *h. e.* ultro adita captandae gloriae causa apud posteros. *Martial.* 12, 69. Ambitiosa atria, i. e. magnifica. [**Plin.* 29, 1. medicinam appellat artem ambitiosam, i. e. quae se ostentat et jactat.] *Lucan.* 4, 375. Et quaesitorum terra pelagoque ciborum Ambitiosa fames. *Suet. Aug.* 25. Ambitiosius id existimans, quam domus suae majestas postularet, *h. e.* humilius, demissius factum ad captandum favorem, quam, etc. *Hor. A. P.* 447. Recidere ornamenta ambitiosa, *h. e.* nimis quaesita et luxuriantia, [*v. nos supra s. *ambitio.*] *Quint.* 1, 2, 22. Ambitiosis utilia praeferre, *h. e.* iis, quae ad ostentationem, aut gloriam quaeruntur, [*v. *Spald.* ad h. l.] *Claud. IV. Cons. Honor.* 593. ambitiosa colus, *h. e.* quae aurea fila net. ℙ [*Confunduntur in libris *amb.* et *invidiosus*; *Ov. Met.* 8, 277.

AMBĪTOR, ōris, m. qui ut honores consequatur, discurrendo et rogando suffragia quaerit, ut *Serv.* ad *A.* 4, 283. loquitur. *Lamprid. Alex. Sever.* 28. Ita patronis auctoribus damnatus ambitor est. *Paulin. Nolan. ep. ad Pammach.* 13, 16. Aeternae laudis ambitor.

[AMBĪTRĒBĬUS, a, um, adj. qui est circa fluvium Trebiam, ex *ambe* circum, et *Trebia*. *Tabula Aliment. Velej* edita a Petro *De-Lama, col.* 1. *lin.* 2. Fundus Quintiacus, qui est in Velejate pago ambitrebio. *F.*]

AMBĪTŪDO, ĭnis, f. ambitus, circuitus. *Legitur* ap. *Appul. Trismeg.* 95. *ed. Elmenh.*

AMBĪTUS, a, um, part. v. *ambio*, cinctus, circumdatus, κυκλωθείς. *Ov. Met.* 1, 36. Tum freta diffundi, rapidisque tumescere ventis Jussit, et ambitae circumdare litora terrae. Adde 15, 288. ℙ Item rogatus, prensatus, ambitione petitus. *Cic. Planc.* 4. Populus facit eos, a quibus maxime est ambitus. *Val. Fl.* 5, 621. Ambitus senex. *Claud. Rufin.* 1, 180. Ambiti honores. Adde *Sall. fr.* ap. *Serv.* ad *A.* 4, 283.

AMBĬTUS, us, m. circuitus, in gyrum conversio. *Cic. Univ.* 9. Absolutum perfectumque annum tunc compleri denique, cum se octo ambitus, confectis suis cursibus, ad idem caput retulerint. *Hor. A. P.* 17. Et properantis aquae per amoenos ambitus agros. *Plin.* 2, 23, 21. Ambitu breviore luna currit, quam sol. *Tac. Ann.* 6, 28. Post longum saeculorum ambitum. *Suet. Tib.* 71. Pluribus, et per ambitum verborum rem enunciare, i. e. per ambages: Atque ad idem redit, quod dixit *Plin.* 15, 30, 39. Id quoque, quod daphnoides vocatur, lauri genus in nominum ambitu est. Nam alii Pelasgum, alii cupetalon, alii stephanon Alexandri vocant; est igitur i. q. multa habet nomina; non addiderim, quod dicit *Forc.*: ad ostentationem usque. *Petr. Sat.* 132. Alligata mutuo ambitu corpora, *h. e.* amplexu. ℙ Item circulus, orbis, circumferentia. *Suet. Aug.* 94. Terrarum et coeli ambitus. *Id. Claud.* 21. Ambitus lacus. *Plin.* 36, 5, 4. *n.* 4. Ambitus parmae. *Id.* 25, 6, 36. Folia ambitu serrato. *Id.* 16, 36, 65. Per ambitum. *Tac. Ann.* 1, 61. Castra lato ambitu. *Id. ib.* 4, 49. Quatuor millia passuum ambitu amplecti. ℙ In sepulcris *ambitus* dicitur locus circa sepulcrum relictus circumeundi causa, et sacrificandi: qui locus eodem jure gaudet, quo ipsum sepulcrum. *Pomp. Dig.* 47, 12, 5. Ut ad sepulcra, quae in fundis sunt, iter ei, aditus, ambitus funeris faciendi causa sint. *Inscr.* ap. *Grut.* 1081, 1. Ad id monumentum itum, aditum, ambitum, atque haustum, etc. Similiter ambitus aedium est spatium circa aedes relictum circumeundi causa: quod *Festus* scribit esse duorum pedum et semis. *Cic. Top.* 4. P. Scaevola id solum esse ambitus aedium dixit, quod parietis communis tegendi causa tectum projiceretur. ℙ Translate dicitur de circuitu verborum, quae et *periodus* appellatur, [*et latine conversio, continuatio, comprehensio.] *Cic. Brut.* 44. Comprehensio et ambitus ille verborum (si sic periodum appellari placet) erat contractus et brevis. *Id. Or.* 12. Arguti certique et circumscripti verborum ambitus. Et 50. Perfectus et completus verborum ambitus. [**Id. ib.* 66. de justa ambitus forma agit. Cf. *Aquila Rom. de fig.* p. 17.] *Liv.* 27, 27. Multos circa unam rem ambitus fecerim, si omnia exsequi velim. ℙ Item de studio, quod adhibetur in captandis suffragiis, et favore hominum, vel ad adipiscendos honores et magistratus in republica, vel ad aliud quidpiam obtinendum, φιλοτιμία, δέησις, παραγγελία, et plerumque in malam partem accipitur pro prava captatione favoris, quae vel largitione fit ad corrumpendum, vel precibus et petitionibus, quae quodammodo vim inferant, etc. Ratio hujus significationis in AMBIO explicata est. Porro de ambitu variae latae sunt leges, variaeque poenae indictae ad illum coercendum. *Cic. Or.* 2, 25. Raro illud datur, ut possis liberalitatem ac benignitatem ab ambitu atque largitione sejungere. *Id. Mur.* 2. Lex ambitus. *Suet. Aug.* 34. Lex de ambitu. *Id. Caes.* 41. Condemnare de ambitu. *Cic. Cluent.* 41. Damnatus ambitus. *Ib.* Judicium ambitus. *Ib.* Accusare aliquem ambitus. *Id. Coel.* 31. Deferre nomen alicujus de ambitu. *Flor.* 3, 17. Reus ambitus. *Sall. Cat.* 18. Interrogare aliquem legibus ambitus. [*Cf. *Herz.* ad h. l. qui laudat *Heinecc. Ant. Rom.* 4, 18, 78. et *Ern. in ind. legg.*, aliaque addit.] *Tac. Ann.* 12, 59. Pervincere contra ambitum alicujus. *Id. ib.* 13, 6. Deligere ducem pecuniosum et gratia subnixum per ambitum. *Nep. Att.* 6. Effusae ambitus largitiones. *Senec. Med.* 399. Segnis hic ibit dies, Tanto petitus ambitu, tanto datus? i. e. tanto studio. [**Tac. H.* 1, 19. legati quoque foeda inconstantia nominati, excusati, substituti, ambitu remanendi aut eundi; cf. *Ern.* ad h. l.] ℙ Sumitur enim interdum etiam generatim pro quacumque excellendi cupiditate, superbia, ostentatione. *Senec. ep.* 84. Relinque ambitum: tumida res est, vana, ventosa: nullum habet terminum: tam sollicita est, ne quem ante se videat, quam ne post se alium. [**Quint.* 12, 10, 3. proprius quidam intelligendi ambitus, i. e. vana ostentatio. Comparat *Gesner. Plin.* 34, 2, 3. Ac sic fere etiam locum vexatissimum putamus explicandum *ejusd.* 10, 1, 16. Excitat qui dicit spiritu ipso, nec imagine et ambitu rerum, sed rebus incendit, i. e. vana quadam et inani magnificentia et ostentatione (n. *Prunk*), quae fere est sententia *Handii*, ni fallimur *Cens. Jenensis.* Aliorum sententias v. ap. *Frotscher.* ad h. l.] *Flor.* 1, 16. Samnitum gens aureis et argenteis armis, discolori veste usque ad ambitum armata, i. e. ambitiose. [**Plin. epp.* 3, 2, 4. caret ambitu; ideo se in equestri gradu tenuit, i. e. ambitione, ut in sq. exemplo.] *Prudent. Cath.* 10, 56. Ambitus funeris.

*AMBIVARETI, orum, Aeduorum clientes. *Caes. B. G.* 7, 75. 90.; h. *Amberieu*, ut vult *Reichard.*

*AMBIVARITI, orum, etiam Galliae populus, ea in regione, ubi h. est *Breda*. *Caes. B. G.* 6, 9.

AMBĪVĬUM, ii, n. idem quod bivium, ἀμφοδος. *Varr.* ap. *Non.* 6, 15. Hic in ambivio navem conscendimus palustrem, quam nautici equisones per viam conducerent loro.

*AMBIVIUS TURPIO, actor nobilissimus. Cf. inscriptionem *Ter.* Andriae, Eun. etc. Porro *Cic. Sen.* 14. *Symmach. ep.* 1, 25. 10, 2. *Auct. Dial. de or.* 20. ibique *Lips.*

AMBO, onis, m. apud ecclesiasticos scriptores infimae aetatis est suggestus seu pulpitum, in quo stant concionaturi, ita dictus vel ab *ambiendo*, quia intrantem ambit et cingit: vel potius a Graeco ἄμβων, quo significatur quidquid eminet ac protuberat rotunda figura. Ea enim solet esse talium suggestuum forma. Legitur quidem apud *Varr. L. L.* 4, 24., sed primum non hoc sensu. Ait enim (ex restitutione *Turnebi l.* 22. *c.* 9. et *Scalig. in Conjectan.*) *Umbones* a Graeco quod *ambones*, hoc est dicti a Graeco *ambones*, quia in medio protuberant. Deinde idem *Scalig.* putat, scriptum ibi fuisse ἄμβωνες Graecis litteris. Quod autem vulgo ibi legi solet, *Umbones aut a Graeco, vel quod ambones*, non videtur habere sententiam. Nulla enim, praeter ἄμβων, occurrit vox apud Graecos, ex qua *umbo* derivari possit.

AMBO, ambae, ambo, ἄμφω, adjectivum pluralis tantum numeri, quod *duo* significat, sed simul conjunctos. Sic differt ab *uterque*, ut si dicam: *ambo fecerunt domum*, significat duos conjuncta opera unam domum fecisse: at *uterque fecit*, vel *fecerunt domum*, valet perinde, ac si dicam, a duobus duas domos fuisse factas. Tametsi fortasse hoc discrimen perpetuum non est. [*Cf. de hoc discrimine *Ramsh.* gr. lat. p. 331. *Weber*, *Uebungsschule* p. 38, 54.] Praeterea *ambo* cum verbis semper pluralis num. jungitur: *uterque* et cum singularis. *Ter. Andr. prol.* 10. Qui utramvis recte norit, ambas noverit. *Cic. Att.* 6, 1. *sub fin.* Sumus enim ambo belle curiosi. *Ter. Eun.* 1, 2, 89. Minas viginti pro ambobus dedi. *Id. Hec.* 1, 2, 88. Ad exemplum ambarum. *Id. ib.* 3, 1, 10. Ambas scio reverituras. *Prop.* 2, 16, 18. Ambos una fides auferet, una dies. ℙ In accusativo plurali masculino non solum *ambos* dicimus, sed et *ambo*: ut *duo* pro *duos*; quod Graeco more effertur. Graeci enim τοὺς ἄμφω dicunt, et τοὺς δύο. *Hor. Sat.* 2, 3, 180. Jurando obstringam ambo, uter aedilis fuerit, vel, etc. *Cic. Fam.* 5, 8. Quos quidem ego ambo unice diligo, sed, etc. Ita optimi libri multi, et MSS. quos secuti sunt *Gruter.*, *Gronov.* [*ad *Liv.* 8, 3. 35, 21. Adde *Drak.* ad *Sil.* 17, 527.] et alii primi subsellii viri. Adde loca non una, quae ex *Plauto* congerit *Pareus in Lexic. Critic.*, ex *Livio Gronovius*, et ex *Virg. Terent. Afran. Charisius* 1. p. 96. Quibus omnibus fit, ut dubitare hac de re nullatenus liceat. [*Reperitur etiam *ambo* pro *ambae*. *Pl. Merc.* 2, 7, 1. si ambo (caprae) in uno loco essent.] ℙ Quod vero scripsere quidam, *ambo* masculinum habere ultimam longam, neutrum brevem, verum non est. *Val. Fl.* 7. *in fin.* Amplius ambo truces, ambo abscessere minantes. ℙ *Ambo* pro duo. *Virg. A.* 6, 540. partes se via findit in ambas.

AMBRĂCĬA, ae, f. Ἀμβρακία, urbs Epiri (in Thesprotia) ad sinum Ambracium ex ea denominatum, quondam regia Pyrrhi Epirotarum regis, ita dicta ab Ambrace rege Thesproti filio. *Plin.* 4, 1, 1., *Liv.* 38, 4. [**Caes. B. C.* 3, 36. *Cic. ep.* ad *Brut.* 6.] ℙ In Ambraciae agro optimi olim haedi alebantur, summoque in pretio Romanis, ut est apud *Gell.* 7, 16.

AMBRĂCĬAS terra. V. AMBRACIUS.

AMBRACIENSIS, e, adj. ad Ambraciam pertinens. *Liv.* 38, 43. Ambracienses legati. ℙ *Ambracienses, ium*, Ambraciae incolae *Liv. ib.*

AMARĂCIŌTĒS, ae, m. Ἀμβρακιώτης, ad Ambraciam pertinens, at *Ambraciotes vinum*, quod in agro Ambraciensi provenit. *Plin.* 14, 7, 9. Ambracioten vinum laudare. V. ABROTONITES.

AMBRĂCIUS, a, um, adj. ad Ambraciam pertinens. *Plin.* 4, 1, 3. Maxime nobilitatus Ambracius sinus, *il golfo dell' Arta*, vel *di Prevenza*. *Liv.* 38, 4., *Mela* 2, 3. In eo Augustus Antonium cum Cleopatra classe devicit. *Stat. Silv.* 2, 2, 8. Ambraciae frondes, *h. e.* coronas laureas, quae praemio dabantur in certaminibus gymnicis Actiacorum ludorum prope Ambraciam. *Ovid. Her.* 15, 164. Ambracia est terra petenda mihi. Alii leg. *Ambracias terra petenda mihi*; ut sit a recto *Ambracias, iădis.*

AMBRĪCES, inquit *Festus*, sunt regulae, quae transversae asseribus, et tegulis interponuntur. [Quidam *ibid.* male legunt *sunt tegulae*, *quae*, etc. Has Galli dicunt *lambris*, conjuncto scilicet cum voce articulo. *F.*]

AMBRŌNES fuerunt gentes quaedam Gallicae, quae subita inundatione maris cum sedes suas amisissent, rapinis se alere coeperunt. Has cum Cimbris, Teutonicisque Marius delevit. Hinc tractum est, ut turpis vitae homines *Ambrones* dicantur. Haec *Festus.* Hinc in *Gloss. Isid.* legitur: Ambro, devorator, consumptor patrimoniorum, decoctor, luxuriosus, profusus. [At fortasse Ambro *Isidori* deducendus ex Hispana voce *hambre*, fames. *F.*] Ceterum quod *Ambrones*, qui Cimbrorum pars fuerunt, et memorantur ab [**Liv. epit.* 68.] *Eutrop.* 5, 1., ob subitam inundationem patrias sedes relinquere coacti sint, ridiculum et falsum esse ait *Strabo*, quem refert *Scalig.* ad *Fest.*

AMBRŌSĬA, ae, f. ἀμβροσία, fingitur in fabulis esse Deorum cibus, sicut *nectar* potio: ab α privativa, et βροτός, mortalis, quod ea mortalibus vesci non liceat, vel quod vescentes immortales reddat. Revera adjectivum est, sed usurpatur absolute more substantivi. *Homerus* ambrosiam semper de cibo usurpavit, nectar vero de potu; contra autem *Sappho*: plurimi vero scriptores *Homerum*, pauci *Sapphonem* secuti sunt. *Ov. Pont.* 1, 10, 11. Nectar et ambrosiam, latices epulasque Deorum Det mihi formosa nava Juventa manu. *Cic. Tusc.* 1, 26. Non enim ambrosia Deos, aut nectare, aut Juventate pocula ministrante laetari arbitror. *Catull.* 99, 2. Suaviolum dulci dulcius ambrosia. ℙ Apud *Cic. Or.* 2, 57. Orator *ambrosia alendus* proverbiali locutione dicitur, qui paene ad Deos accedat eloquentia, et suavitate dicendi, et immortalitate dignus sit. Contra *foenum esse* ibidem dicuntur insulsi oratores et rudes. ℙ Dicitur etiam *ambrosia* esse unguentum [*non necesse sic statuas] Deorum (teste *Serv.* ad *A.* 1, 407. et *ib.* 12, 419.) odoratissimum et efficacissimum ad vires, vitamque roborandam. *Virg. G.* 4, 415. liquidum ambrosiae diffundit odorem, Quo totum nati corpus perduxit: at illi Dulcis compositis spiravit crinibus aura, Atque habilis membris venit vigor. *Virgilius* loquitur de Aristaeo, qui a matre Cyrene ita unctus fuit, ut visum alloqui-

umque Protei sustinere posset. Simili ratione locutus est *Ov. Met.* 14, 606. Rursus *Virg. A.* 12, 419. Spargitque salubris Ambrosiae succos, etc. ℙ Sermo est de Venere medicante vulnus Aeneae. ℙ Est etiam hoc nomen multis herbis commune, sed praecipue illi, quae et *botrys*, et *artemisia* dicitur, densa, ramosa, tenuis trium fere palmorum, tertia parte radice breviore, foliis rutae circa imum caulem, in ramulis semen habens uvis dependentibus, odore vinoso: qua de causa et *botrys* dicta est a quibusdam. Nam *βότρυς* Graece uvam significat. *Plin.* 27, 4, 11. ℙ Aliam iisdem nominibus herbam describit *Id. ib.* 8, 31. fruticosam, luteis ramulis, semine circa totos nascente in modum uvae, foliis cichorio similibus, in ripis torrentium provenientem. ℙ Denique hoc nomine appellatum fuit quoddam antidotum, quod Zopyrus Ptolemaeo regi composuisse dicitur, cujus conficiendi rationem docet *Cels.* 5, 23. Sic *Marcell. Empir.* 23. memòrat medicamentum Junii Prisci, quod appellatur ambrosia.

AMBRŎSĬĂCUS, a, um, adj. Ambrosiaca vitis memoratur a *Plin.* 14, 3, 4. *n.* 8. inter eas, quae insignes uva sunt, et fortasse ita dicta est a dulcedine.

AMBRŎSĬĀNUS, a, um, adj. ad Ambrosium pertinens (quod est nomen viri proprium) ut Ambrosiana basilica. *Aug. Conf.* 9, 7.

AMBRŎSĬĒ, es, seu Ambrosia, ae, f. *Ἀμβροσίη*, filia fuit Atlantis ex Plejone, quae una cum aliis quinque sororibus in caelum translata est, factumque sidus, quod Hyades appellatur. *Hygin. fab.* 182. et 192.

AMBRŎSĬUS, a, um, adj. *ἀμβρόσιος*, qui est ex ambrosia Deorum cibo. *Martial.* 8, 39. Ambrosiae dapes. ℙ Item qui est ex ambrosia unguento Deorum, ut in *Ambrosia* dictum est. [*Minime. Est epith. ornans, ut apud Homerum, de iis, quae ad Deos pertinent.] *Virg. A.* 1, 407. Ambrosiaeque comae divinum vertice odorem Spiravere, *h. e.* ambrosia illitae. *Stat. Th.* 9, 731. ambrosio tum spargit membra liquore, Spargit equum, ne quo temeretur vulnere corpus, etc. ℙ Sumitur etiam generatim pro dulci, suavi, jucundo. *Sil.* 7, 210. Ambrosiis Ariusia pocula succis. *Colum.* 10, 408. *de pomis Persicis.* Ambrosios praebent succos oblita nocendi. ℙ Item pro immortali, divino, eximie pulcro, et coelestium digno, hoc enim sonat Graeca vox *ἀμβρόσιος* (ex privat. et *βροτός*, mortalis, *ἀ* (*ἀν*, *ἀμ*), nec opus est (quod nonnulli faciunt) ad catachresin confugere. *Claud. Nupt. Hon. et Mar.* 110. de Venere: Ambrosioque sinu puerum complexe ferocem. *Appul. Met.* 8. p. 205, 26. Ambrosium corpus. *Ib.* 11. p. 258, 39. Ambrosii pedes. *Ib.* 10. p. 254, 4. Ambrosius color. *Ib.* Labias modicas ambrosio rore purpurantes. *Prud. Symm.* 1, 276. nectar ambrosium.

AMBRŎSĬUS, ii, m. ex Liguriae, et Aemiliae praeside sub Valentiniano imperatore archiepiscopus Mediolanensis, excellentis ingenii vir, magnus Ecclesiae Catholicae doctor, non vitae modo sanctitate, sed et eximia doctrina celebris, floruit saeculo Christi quarto, scripsitque quamplurima ad religionem illustrandam, moresque recte instituendos, summa gravitate, et eloquentia singulari, cujus praesagium manifestum olim apes circa os ejus infantis dormientisque volitantes dederant. Quamquam vero in iis multa sint, ut illis temporibus, barbariem sapientia, inest tamen ubique nitor quidam Latinus, et majestas sermonis, sparsis identidem solidae, et priscae eruditionis luminibus, quae satis ostendunt, doctissimum Scriptorem in veterum Latinorum lectione diu multumque fuisse versatum. ℙ [Fuit etiam cognomen liberti ex gente Cocceja. *Inscr.* ap. *Murat.* 2043, 1. M. Coccejus Aug. Lib. Ambrosius. *F.*]

[AMBRŌTUS, i, m. *ἄμβροτος*, immortalis. Cognomen libertinum. *Inscr.* ad. *Grut.* 388, 5. D. M. Ti. Claudii Quir. Alexandri Bacchilus, et Ambrotus Lib. patrono. *F.*]

*AMBRUSSUM, i, oppidum Galliae Narbonensis. *Anton. Itin.*

*AMBRYSUS, i, *Ἄμβρυσος*, Phocidis oppidum. *Liv.* 32, 18. *Plin.* 4, 3, 4. Scribitur etiam Ambryssos, *Paus. Phoc.* 36. et Amphrysus. *Steph. Byz.*

AMBUBAJĂ, ae, f. herba eadem quae *Ambubeja.* Legitur apud *Plin. l.* 1. in *indice* 1, 20. *n.* 30. V. AMBUBEJA.

AMBŬBAJĂ, ae, f. mulieres Syrae ita appellatae, quae Romae in Circo, aliove loco prostibulis destinato habitantes, corpore quaestum faciebant, simulque lucellum captabant pulsando quaedam organa musica, quae secum e Syria attulerant: qua de re *Juvenal.* 3, 62. Jam pridem Syrus in Tiberim defluxit Orontes, Et linguam, et mores, et cum tibicine chordas Obliquas, necnon gentilia tympana secum Vexit, et ad Circum jussas prostare puellas. *Auct.* quoque *Priapeor.* videtur eas describere *carm.* 27. Est autem Syra vox ab ܐܒܘܒܐ (vel Arab. أَنْبُوبٌ tibia, seu fistula, vel ab ejus plurali אֲבוּבַיָּא, seu אַנְבּוּבַיָּא. Ita cum *Acrone* veteri *Horatii* Scholiaste plerique Critici. Neque enim placet, quod alii [**Turneb.* in *adv.* 11, 23.] quidam scripsere, dictas fuisse ab *am*, vel *ambe* circum, quod circa Bajas habitarent. Illa etiam nimis longe petita notatio videtur, qua alii derivant ab *ambuleja* herba, putantque ambubajas fuisse circulatrices, omnium malorum remedia vanissime pollicentes, et quae saepe iis, quae conficiebant, medicamentis eam herbam admiscebant. Haec ex *Voss. in Etymol.*, *Casaub. ad Sueton.* et aliis. *Hor. Sat.* 1, 2, 1. Ambubajarum collegia, pharmacopolae, Mendici, mimae, balatrones, etc. *Suet. Ner.* 27. Coenitare inter scortorum totius urbis, ambubajarumque ministeria. [*Cf. ad hos locos *Heind.* et *Casaub.*, qui uterque probant illam notationem. Aliam proposuit *B. Crus.* in *cl. Suet.*, qui: Quid, inquit, si Latinum (nomen) statuamus ab *ambubajare*, vulgari voce pro circumferre? Nihil saltem decernendum in tanta communis idiomatis ignorantia. Ceterum cf. de h. v. *Messerschmidt* de Ambubagis (sic enim scribit) 1753., quam diss. nobis indicavit *Beier.*] ℙ In singulari numero legitur apud *Petron. fr. Trag.* 74. *Burm.*

AMBUBEJĂ, ae, f. herba, quae et *intubum erraticum*, et *cichorium silvestre* appellatur. *Cels.* 2, 30. ℙ Apud *Plin.* 20, 8, 29. nominatur *ambula* (ut quidem legit *Harduinus* ex MSS. suis omnibus: nam in vulgatis est *ambugia.*) quasi indita appellatione ab *ambulando*: quod satis apte convenit cum altera *intubi erratici* nomenclatione. [Eadem apud *Plin. l.* 1. in indice *l.* 20. *n.* 30. *ambubaja* appellatur: ceterum *Bodaeus* in notis ad *Hist. plant. Theophr.* censet vocem hanc mendosam esse, et legendum *ambuleja. F.*]

AMBUGIĂ et AMBŬLĂ. V. AMBUBEJA.

AMBŬLĀCRUM, i, n. *περίπατος*, locus circa aedes ad ambulandum, vel cum tecto, vel sub dio positus, arboribus utrinque consitis ad umbram inducendam, vel alia quapiam ratione: qui ambulatio a *Cicer.* et *Vitruv.* dicitur. *Pl. Most.* 3, 2, 68. Gynaeceum aedificare, et balneas, et ambulacrum, et porticum. *Gell.* 1, 2. Propulsabamus caloris incommoda lucorum umbra ingentium, longis ambulacris, et mollibus aedium posticum refrigerantibus.

AMBŬLĀTĬLIS, le, adj. ambulatorius, mobilis, non affixus, *εὐκίνητος*. *Vitruv.* 10, 13. Regulae scalari forma compactae, quibus includuntur aerei modioli fundulis ambulatilibus ex torno subtiliter subactis.

AMBŬLĀTĬO, onis, f. *πορεία*, actus ambulandi. *Cic. Fin.* 5, 1. Constituimus, ut ambulationem pomeridianam conficeremus in Academia. *Id. Att.* 2, 3. Sed haec ambulationibus compitaliciis reservemus, *h. e.* cum per otium compitalibus una. *Cels.* 1, 2. Ambulatio plana. Sic *ib.* Ambulatio recta melior, quam flexuosa. ℙ Sumitur et pro loco, in quo animi causa ambulatur, qui et ambulacrum dicitur, *περίπατος*. *Cic. Q. Fr.* 3, 1, 1. Nihil restabat praeter balnearia, et ambulationem, et aviarium. *Ib.* 2. Hedera convestivit qua basim villae, qua intercolumnia ambulationis. *Plin.* 36, 12, 18. Ambulatio pensilis. ℙ Ambulationes aliae apertae, aliae tectae. *Senec. Tranq. anim.* 15. In ambulationibus apertis vagandum, ut caelo libero et multo spiritu augeat attollatque se animus. *Varr. R. R.* 5, 5. Circum fluvii ripas ambulatio sub dio. *Vitruv.* 5, 9. Hypaethrae ambulationes habent magnam salubritatem. De tectis. *Colum.* 1, 6. Ambulationes meridiano aequinoctiali subjectae sint, ut hieme plurimum solis, et aestate minimum recipiant.

[AMBŬLĀTĪVĂ, ae, f. eadem ac pompa, supplicatio. *Inscr.* ap. *Donat.* 232, 3. *Iovi Optimo Maximo* pro salute Cl. Pompejus Faustus Dec. Col. Eq. Aedil. II. viral. Praef. Coll*egii* Fabrum, itemque patronus duxit Coll*egium Supra Scriptum* in ambulativis V. Kal. Aug. *F.*]

AMBŬLĀTĬUNCŬLĂ, lae, f. brevis ambulatio. *Cic. Fam.* 2, 12. Cum una mehercule ambulatiuncula, atque uno sermone nostro omnes fructus provinciae non confero. ℙ Item parvum ambulacrum, *Id. Att.* 13, 29. Tecta ambulatiuncula addenda est.

AMBŬLĀTOR, oris, m. *περιπατητικός*, qui huc et illuc ambulat. *Colum.* 1, 8. Villicus, ut ait Cato, ambulator esse non debet, *h. e.* otiosus esse, et huc illuc vagari. (Eodem sensu dicitur *ambulatrix*: quod V.) *Martial.* 1, 42. Transtiberinus ambulator, Qui pallentia sulphurata fractis Permutat vitreis.

AMBŬLĀTŌRĬUS, a, um, adj. *πορευτικός*, qui ambulat, aut qui moveri, et transferri potest: qui *ambulatilis* a *Vitruv.* dicitur. *Plin.* 21, 14, 47. Utilissimum operculum alvorum a tergo esse ambulatorium, ut proferatur intus, si magna sit alvus: id paulatim reduci, fallente operis incremento. *Vitruv.* 10, 19. Ostendit se invenisse turres ambulatorias, quas etiam dissolutas in exercitu circumferre solebat. Adde *Hirt. B. Alex.* 2. [*Descripsit has turres *Veget. Mil.* 4, 17. coll. *Lips. Poliorc.* 1, 4. 2, 4.] ℙ Est item ad ambulandum inserviens. *Ulp. Dig.* 8, 5, 8. Superque ea tigna porticum ambulatoriam facere. ℙ Translate tribuitur rebus incorporeis. *Id. ib.* 24, 1, 32. Ut ambulatoria sit voluntas ejus usque ad vitae supremae exitum, *h. e.* mutabilis, et quae ex una re in aliam transferri potest. *Id. ib.* 40, 7, 34. Quae causa facit ambulatoriam, ut ita dixerim, conditionem, *h. e.* quae ab uno in alium transit. Sic *Justin. Cod.* 6, 2, 22. Ambulatoria actio. Et *Paul. Dig.* 23, 5, 10. Ambulatoria legis potestas.

AMBŬLĀTRIX, īcis, f. quae ambulat, et vagatur. *Cato R. R.* 143. Villica ad coenam ne quo eat, neve ambulatrix siet.

AMBŬLĀTŪRĂ, ae, f. actus ambulandi. Est nimirum incessus ille equorum, quem Galli adhuc *l'amble*, et Itali *ambio, ambiadura* [*nos: *der Pass.*] vocant. *Veget. Veter.* 4, 6. Persarum equi solius ambulaturae quadam gratia discernuntur a ceteris: gradus est minutus, et creber, et qui sedentem delectet et erigat, nec arte doceatur, sed naturae veluti jure praestetur. *Id. Veter.* 2, 5. Ambulaturae gratiam perdit. Alii leg. *ambulans graviter pergit.*

AMBŬLĀTUS, us, m. facultas, vel actus ambulandi. *Arnob.* 1. p. 28. Christus scitur ambulatum dedisse contractis.

AMBULEJĂ. V. AMBUBEJA.

AMBŬLO, as, avi, atum, n. *βαδίζω*, eo, incedo, gradior. Proprie tamen differunt *ire*, et *ambulare.* Nam *ire* est gradiendo progredi, et ulterius pergere: *ambulare* est incedendo spatia facere, et in sua vestigia reflecti, ire et redire: quod et etymologia confirmat, qua *ambulare* factum docet *Voss.* ab *ὀμπολῶ* (quo praeter alios *Pindarus*, qui Dorice scripsit, usus est) pro *ἀναπολῶ*, quod significat *ἀναστρέφω*, hoc est *verto*, et interdum *ἀναστρέφομαι*, vertor, teste *Eustath.* ad *Il. α.* Hinc apud JCtos in definitione itineris haec duo verba separantur. *Ulp. Dig.* 8, 3, 1. Iter est jus eundi, ambulandi homini. Et mox: Via est jus eundi, et ambulandi, etc. Hinc etiam *ambulare* saepe sumitur pro animi causa iter habere, *περιπατέω*: quod qui faciunt, ire et redire multoties eadem via solent. *Pl. Mil.* 2, 2, 96. Non domi est abiit ambulatum. *Cic. Acad.* 4, 16. Ambulare cum aliquo in hortis. *Id. Or.* 2, 14. Ambulare in sole. *Suet. Dom.* 19. Ambulare pedibus per urbem. ℙ Hoc sensu est etiam militare verbum. *Veget. Mil.* 1, 27. Vetus consuetudo permansit, ut ter in mense tam equites, quam pedites educantur ambulatum: hoc enim verbo hoc exercitii genus nominant. V. ibi reliqua. ℙ Nihilominus usu frequentissimo factum est, ut accipiatur etiam generatim pro incedere, ingredi, pergere, iter facere, *Plin.* 10, 38, 54. Aves aliquae ambulant, ut cornices, saliunt aliae, ut passeres. *Ib.* 65, 86. Aegyptii mures bipedes ambulant. *Cic. Att.* 9, 4. *in fin.* Si enim recte ambulaverit is, qui hanc epistolam tulit, in ipsum diem tuum incidit. *Id. Quint.* 25. Neminem esse, qui possit biduo, aut summum triduo septingenta millia passuum ambulare. *Id. Att.* 8, 14. Eo modo Caesar ambulat, ut timeam, ne citius ad Brundisium accesserit. *Pl. Capt.* 4, 2, 120. Bene ambula, et redambula; formula, qua abeuntibus bene precabantur. Sic *Id. Capt.* 2, 3, 92. Bene ambulatio. Et *Truc.* 2, 4, 18. Benene ambulavisti? Per jocum dicunt comici *Ambulare in jus.* i. e. adire judicem litigandi causa. *Curc.* 5, 2, 22. et *Ter. Ph.* 5, 7, 43. ℙ Activorum more cum accusativo. *Cic. Fin.* 2, 34. Cum Xerxes tantis classibus, tantisque copiis maria ambulavisset, terramque navigasset. [**Ovid. Fast.* 1, 122. ambulat illa vias, et *Heins.* ad h. l. Ita *Auct. B. Afr.* 75. ire iter, quos locos laudat *Burm.* ad *Prop.* 2, 19, 50.] *Quint.* quidem 1, 5, 38. ambulare viam dicit esse soloecismum per detractionem: sed non auditur a Grammaticis. Et passive. *Plin.* 23, 1, 16. Si statim bina stadia ambulentur. Et impersonaliter. *Varr. L. L.* 5. *init.* Sedetur, ambulatur, loquitur. *Gell.* 2, 2. Cum sedeatur, ambuletur, discumbatur. ℙ Tribuitur et rebus inanimis. *Cato R. R.* 1. Amnis, qua naves ambulant. *Plin.* 5, 9, 10. Nilus immenso longitudinis spatio ambulans. *Id.* 37, 9, 47. Asteria gemma lucem velut intus ambulantem ex alio atque alio loco reddens. ℙ Translate. *Plin.* 10, 50, 71. Quod deinde caput translatum, per omnes leges ambulavit, *h. e.* hoc legis caput in aliis postea latis legibus sumptuariis insertum est. *Ulp. Dig.* 37, 11, 2. Ambulat cum domino bonorum possessio. *Cajus Dig.* 4, 4, 15. Emptio ambulat per plures personas, *h. e.* transit. ℙ Sunt qui credant hoc verbum syncopen pati in illis Hadriani versibus apud *Spartian.* in *Vit. ejusd.* 16. Ego nolo Florus esse, Ambulare (*lege* Amblare) per tabernas, Latitare per popinas, Culices pati rotundos. ℙ [Part. *Ambulans. Martial.* 7, 48. Nos offendimur ambulante coena, *h. e.* in qua fercula cito inferuntur et auferuntur. *F.*]

AMBURBĀLĒ sacrificium idem, quod *Amburbium.* Legitur apud *Serv.* ad *Ecl.* 3, 77., nisi forte corrigendum est *Amburbiale.*

AMBURBĬĀLIS, le, adj. Amburbiales hostiae dicebantur, quae circum terminos urbis Romae ducebantur. Ita *Festus*: nempe ab *amb* circum, et *urbs.*

AMBURBĬUM, ii, n. sacrificium quotannis fieri

solitum a Romanis ad lustrandam Urbem, et expiandam: quo solemni pompa circumibatur urbs, et mactandae hostiae circumducebantur: ab *amb* circum, et *urbs*. *Serv.* ad *Ecl.* 3, 77. Hinc *Vopisc. Aurelian.* 20. Lustrata urbs, cantata carmina, amburbium celebratum, ambarvalia promissa. Describitur hoc sacrum a *Lucano* 1, 592.

AMBŪRO, is, ussi, ustum, a. περιφλέγω, circum uro: ab *amb* circum, et *uro*, tametsi generatim etiam accipitur pro comburere. *Cic. Mil.* 32. Ut Clodius sine exsequiis, sine lamentis, oblitus cruore et luto amburereur abjectus. *Pl. Epid.* 5, 2, 9. Qua qua tangit, omne amburit. *Id. Mil.* 3, 2, 22. Nimis calebat, amburebat gutturem. *Suet. Tib.* 6. Amburere partem vestis, et capillos. V. AMBUSTUS. ℙ [Part. *Amburens* ap. *Front. ad amic.* 1, 18. Amburens ahenum. *F.*]

AMBURVO. V. AMPTRUO.

AMBUSTĬO, onis, f. περίκαυσις. *Plin.* 23, 4, 44. Myrteum oleum medetur eruptionibus et ambustionibus. V. AMBUSTUS.

AMBUSTŬLĀTUS, a, um, adj. ambustus. *Pl. Rud.* 3, 4, 65. Te ambustulatum objiciam magnis avibus pabulum.

AMBUSTUS, a, um, part. v. *amburo*, περιφλεχθείς, proprie est circum ustus, ut in AMBURO diximus: vel ita ustus, ut aliquid tamen adhuc restet, quod ignis non absumpserit: sed et generatim combustus. [*Cic. Sext.* 68. Herculis corpus ambustum. *Id. Verr.* 2, 1, 27. Hadrianus — vivus exustus est — Verres sociorum ambustus incendio tamen ex illa flamma periculoque evasit.] *Suet. Cl.* 21. Ambustum theatrum. *Hor. Od.* 4, 11, 25. Phaeton ambustus. *Tac. Hist.* 5, 12. Magna vis frumenti ambusta. [*Hor. Sat.* 1, 10, 64. libris propriis ambustus; ubi cf. *Hdf.* qui laudat *Markl.* in *ep. crit.* p. 108. *Ov. Met.* 2, 209. ambustaque nubila fumant; ubi alii *combusta.*] ℙ Translate de eo dicitur, qui crimine capitali accusatus vix evasit. *Cic. Mil.* 5, Hujus ambusti tribuni pleb. intermortuae conciones, *h. e.* T. Munatii Planci, qui cum concionaretur eo ipso tempore, quo propter crematum Clodii corpus curia conflagravit, coactus est flammis accedentibus a concione cessare, ut *Ascon.* narrat. *Liv.* 22, 35. Qui damnatione collegae, et sua prope ambustus evaserat. [*Cic. Harusp.* 3. quum illum Clodium ambustum religiosissimis ignibus cognovi. — Est vero etiam id quod debilitatus, laesus] ut *Cic. Dom.* 43. qui ambustas fortunarum mearum reliquias suas in domos comportari juberent.] ℙ *Ambustum, ti,* absolute est laesio alicujus membri ab igne, vel nimio frigore. *Plin.* 24, 8, 35. Sambucus refrigerat inflammationem, maxime recentis ambusti. *Id.* 21, 7, 19. Iris natura est fervens, tractataque pustulas ambusti modo facit. *Id.* 24, 4, 5. Gallae nucleus sedat ambusta. *Id.* 35, 15, 52. Ambustis prodest alumen. *Id.* 20, 20, 82. Coriandrum sanat ambusta. ℙ De eo, qui frigore nimio laeditur, et sensum amittit. *Tac. A.* 13, 35. Ambusti multorum artus vi frigoris, et quidam inter excubias exanimati sunt. *Val. Fl.* 4, 70. Ambusta pruinis lumina, *h. e.* oculos. V. URO. ℙ [Fuit etiam *Ambustus* inter Romana cognomina gentis Fabiae: primusque sic appellatus est M. Fabius Q. F. M. N. Vibulanus, qui consul fuit an. U. C. 312., deinde alii plures, ut ostendit *Bapt. Borghesius V. C. Framm. de' Fasti Capitolini P. II.* p. 7. et seqq. Ignota vero de causa ita cognominatus est, licet *Dacierius* ad *Festum* V. *Pullus*, et deinde *Forcellinus* in hac voce affirmaverint, ideo sic primum appellatum fuisse Q. Fabium Eburnum, qui consul fuit ann. U. C. 638., quia fulmine ambustulatus vel alio quopiam modo ab igne laesus fuit, quapropter etiam Jovis pullus dictus est. *F.*]

AMCAESA. V. ANCESA.

AMECABUNDUS. V. AMORABUNDUS.

AMĔCUM et Amecam pro *amicum*, et *amicam* dixisse veteres testatur *Festus* in voce *Amicitiae*.

*AMELAS, Lyciae oppidum. *Plin.* 5, 27. *B. A.*

AMELLUS, i, m. (Aster Amellus *Linn.*, al. Aster Atticus, purpurne ital. Sternblume,) herba est, seu potius frutex, ut dicitur a *Columella* 9, 4. in irriguo solo proveniens, floremque ferens gratissimum apibus, colore aureo, sed foliis circa, quae plurima sunt, violaceis, sapore aspero. Ita eum describit *Virg. G.* 4, 271. Est etiam flos in pratis, cui nomen amello Fecere agricolae, etc., ubi addit, hujus herbae radices coctas in vino praesens esse remedium apibus morbo aliquo laborantibus. *Servius* notat dictum esse a *Mella* fluvio Galliae Cisalpinae (qui a *Catullo* 67, 33. *Melo*, vel, ut alii rectius leg., *Mela* appellatur, et ex Brenno monte ortus prope Brixiam decurrit) quia in ripis plurimus invenitur.

[AMEMPTUS, i, m. ἄμεμπτος, inculpatus, irreprehensibilis, ab α privativa, et μέμφομαι, reprehendo. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 52. *n.* 299. Ti. Claudio Amempto. *F.*]

AMEN, ἀμὴν, adv., Hebraice אָמֵן, significans vere, certe, vel fiat. *Suid.* in V. interpretatur πεπιστευμένως, ἀληθῶς. Primam vocalem habet longam natura. *Auson. Eph. in Orat. in fin.* Et responsuris ferit aera vocibus amen. Adde *Prudent. Cath.* 4, 72. *Paulin.* ergo *Nolan. poem.* 17. *ad Nicet* 117. et *Venant. Fortun.* qui corripuere, non sunt imitandi.

AMĔNĀNUS, i, m. Ἀμενάνος, fluvius Siciliae, nunc *Judicello*, Aetnae proximus, per Catanam fluens. *Ov. Met.* 15, 279. Nec non Sicanias volvens Amenanus arenas, etc. Ubi vulgo *Amasenus* legitur; cum tamen hoc nomine nullus sit fluvius in Sicilia, inquit *Heins. ad h. l.* ℙ Adjective *Amenana flumina* dixit *Id. Fast.* 4, 467., ubi alii minus recte *Amasena*, eodem *Heinsio* docente.

ĀMENS, entis, adj. ἄνοος, qui a mente sua discessit, vel de statu mentis dejectus est, hoc est qui sine consilio, animoque est, quo sapimus, mente motus, perturbatus, consternatus, extra se ex affectu aliquo vehementi positus. *Virg. A.* 2, 314. Arma amens capio. Et 321. cursuque amens ad litora tendit. *Id. A.* 4, 279. Aeneas aspectu obmutuit amens. *Id. ib.* 12, 776. Amens formidine. *Curt.* 6, 9. Periculi magnitudine amens et attonitus. *Liv.* 32, 12. Repentino terrore amens. Adde *Ov. Met.* 3, 628. [*et *Heins.* ad *Met.* 4, 690.] Cum genitivo habet *Virg. A.* 4, 203. Amens animi. [*Cf. *Rudd.* II. p. 73.] Tribuitur etiam rebus inanimis, diciturque de iis, quae mentem perturbant, et de statu suo movent. *Catull.* 63, 197. Amenti furore caecus. *Claud. Rufin.* 1, 256. Amens terror. [*Lucan.* 6, 279. impetus amens, et *Cort.* ad h. l.] Item de iis, quae per amentiam fiunt. *Cic. Att.* 7, 10. Amentissimum consilium. ℙ Saepe significat dementem, insanum. *Cic. Pison.* 9. Cum quidem tu, o vecors et amens, amplexus es, etc. *Id. Phil.* 5, 13. Homo amentissimus, atque omnibus consiliis praeceps ac devius. *Id. Fam.* 12, 14. Laodiceni multo amentiores ultro arcessierunt. ℙ Sunt qui putant interesse aliquid inter *amentem*, et *dementem*. V. AMENTIA. ℙ [*Confunduntur in codd. *amens* et *gemens*. V. ad *Ov. Am.* 1, 7, 51.]

ĀMENTĀTIO, onis, f. actus jaculandi. Deinde ipsum jaculum, sive telum. *Tertull. Nation.* 1, 10. Quo machaeris vestris amentationibusque cadatis. In plerisque *Tertulliani* codd. legitur admentationibus.

AMENTĀTUS, a, um, part. v. *amento*, amentis, seu loris instructus: et dicitur de missilibus, quae amento vinciuntur, ut validius, longiusque jaci possint. *Cic. Brut.* 78. Etsi praeceptis ornamenta non satis opima dicendi, tamen, ut hastae velitibus amentatae, sic apta quaedam et parata singulis causarum generibus argumenta traduntur. (Allegorice *argumenta* sunt hastae, *amenta* sunt praecepta, inquit *Manut.*) *Id. Or.* 1, 57. A quo cum amentatas hastas [*i. e. apta et parata argumenta] acceperit, ipse eas oratoris lacertis viribusque torquebit. *Claud. Cons. Mall. Theod.* 322. puer amentatus, *h. e.* loro vinctus, ut in pegma librato corpore ascendere saltu possit. Sunt qui aliter leg.

ĀMENTĬA, ae, f. ἄνοια, ἀπόνοια, dementia. Nihil enim ab hac differt: quidquid nonnulli subtilius disputantes dicunt. *Cic. Tusc.* 3, 5. Animi affectionem lumine mentis carentem, nominaverunt amentiam, eandemque dementiam. *Id. Verr.* 2, 2, 42. Amentia atque audacia praeditus. *Id. Mil.* 32. Injicere alicui amentiam. *Id. Verr.* 2, 4, 34. Flagrare cupiditate atque amentia. ℙ Sumitur etiam pro sola mentis consternatae, et de suo statu dejectae turbatione, ut in AMENS dictum est, ἔκστασις. *Ov. Met.* 5, 509. Mater ad auditas stupuit, ceu saxea, voces, Attonitaeque diu similis fuit: utque dolore Pulsa gravi gravis est amentia, etc. Hoc sensu usurpatur etiam a *Tertull. Anim.* 21. et *adv. Marcion.* 4, 22.

AMENTĪNUS. V. AMINTINUS.

ĀMENTO, as, avi, atum, a. amento aptato jaculari, telum missile amento prehensum torquere. *Lucan.* 6, 221. Cum jaculum parva Libys amentavit habena. *Sil.* eleganter de ventis usurpavit, qui taedas accensas in hostilem navem conjectas majore impetu impellunt, quemadmodum telo missili amentum auget cursum: 14, 421. Inde atros alacer, pastosque bitumine torquet, Amentante Noto, Poenorum aplustribus ignes. V. huic similem locum in v. seq. ℙ Translate. *Tertull. adv. Marcion.* 4, 33. Cui famulatam videns Pharisaeorum cupiditatem, amentavit hanc sententiam: Non potestis Deo servire, et mammonae, *h. e.* velut amentatam hastam contorsit. ℙ [*Gloss. gr. lat.* ἀποῤῥοῶ, amento. Verbum gr. significat, h. l. non ad amentum sed ad amentiam referri. *B. A.*]

ĀMENTUM, ti, n. lorum, quo vinciuntur missilia tela ad validius jaculandum. Vires enim addit ejusmodi vinculum, ut patet in funda. [Quidam deducunt a praet. pass. ἧμμαι verbi ἅπτω, necto, quasi *ammentum*, deinde *admentum*, mox *amentum;* alii ab inusit. ἀμέω pro ἀμάω, attraho. *F.* *Gr. τὸ ἅμμα τῶν ἀκοντίων, ὅθεν κατέχεται ἡ λόγχη. *Beier.* ad *Cic. Amic.* 27, 1. Comparat ἱμάω, ἀμάω i. e. traho; unde *hamus* et ἱμάς, *amentum.*] Hinc *Sil.* 4, 14. *hasta juvatur amento*, quod fuisse inventum Aetoli Martis filii, *Plin.* 7, 56, 57. narrat. *Liv.* 37, 41. Humor arcus fundasque, et jaculorum amenta emollierat. *Caes. B. G.* 5, 48. Epistola ad amentum tragulae deligata. *Virg. A.* 9, 665. Intendunt acres arcus, amentaque torquent, *h. e.* tela amentis prehensa jaciunt. *Ov. Met.* 12, 321. Inserit amento digitos, nec plura moratus, In juvenem torsit jaculum. *Sil.* 9, 508. flatus Poenorum tela secundant, et velut amento contorta hastilia turbo Adjuvat. ℙ *Festus* addit, *amentum* dici etiam loreum vinculum, seu ligulam, qua soleae colligantur: dictumque esse a Graeco ἅμμα, vinculum, etc. *Plin.* 34, 6, 14. *ad fin.* Statua sedens, soleisque sine amento insignis. ℙ [*Scribitur etiam in nonn. codd. *agmentum*, quasi *agumentum* ab *agendo* dictum. Cf. *Cort.* ad *Lucan.* 6, 221. coll. *Delr.* ad *Sen. Hipp.* 812. Egerunt praeterea de h. v. *Barth.* ad *Stat. Th.* 4, 153. et *Rittersh.* ad *Gunther.* 10, 326. *p.* 194. quos idem laudat.] ℙ [In *Not. Tir.* p. 84. legitur *Admentum* pro *Amentum*, quemadmodum et *Admentatio* apud *Tertull.* pro *Amentatio. F.*]

ĀMĔRĬA, ae, f. h. *Amelia*, Ἀμερία, urbs Umbriae ante Persicum bellum annis nongentis septuaginta quatuor condita, uti ex *Catone* narrat *Plin.* 3, 14, 19. Ocriculo vicina a Narnia sex M. P. in ortum: unde vites Amerinae, et salix Amerina laudantur.

AMERIMNON. V. AIZOON.

[ĀMĔRIMNUS, i, m. ἀμέριμνος, securus, ab α privat. et μέριμνα, cura. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 33, 4. Domino Soli *Votum Solvit* Ti. Claudius Amerimnus lictor curiatus. *F.*]

ĀMĔRĪNUS, a, um, adj. ad Ameriam pertinens. *Cic. Rosc. Am.* 6. Sex. Roscius municeps Amerinus. ℙ *Amerini, orum* sunt ejus urbis incolae. *Plin.* 3, 14, 19. ℙ *Amerina salix* laudatur a *Plin.* 24, 9, 37. Ex ea vimina fiebant aptissima ad vites colligandas, ut etiam ex *Colum.* 4, 30. colligitur. *Virg. G.* 1, 265. Atque Amerina parant lentae retinacula viti. *Amerina pira Plin.* 15, 15, 16. enumerat inter serissima: de quibus *Stat. Silv.* 1, 6, 18. Et massis Amerina non perustis. Etiam *Amerina poma* laudantur ab *eodem Plin.* 15, 14, 15. et a *Colum.* 5, 10. ℙ *Amerina via* in Etruria fuit una ex novem viis militaribus, quae in Flaminiam incidebant. Ejus mentio fit in veteri lapide apud *Grut.* 446, 4. ℙ [*Amerinum castellum, *Tab. Peut.*, situm erat ad lacum Vadimonis. Hinc Amerina praedia, *Plin. ep.* 10, 20. quae prope illud castellum erant.]

*AMERIOLA, ae, f. oppidum Latii (alii in Sabinis ponunt) *Plin.* 3, 5, 9. *Liv.* 1, 38.

ĀMES, ĭtis, pertica, seu furca aucupalis, ut *Festus* loquitur, qua rete suspenditur, et extenditur, στάλιξ. *Hor. Epod.* 2, 33. Aut amite levi rara tendit retia, Turdis edacibus dolos. *Pallad.* 10, 12. Nunc in amitibus apparetur aucupium noctuae. ℙ Dicitur etiam de aliis rebus. Itaque *amites basternarum* dicuntur ab *eodem Pallad.* 7, 2. vectes longi, quibus basterna, *h. e.* lectica jumento imponitur ad portandum. Ejus verba sunt: Duo brevissimi temones figurantur, velut amites basternarum. ℙ De genere nihil certi afferri potest: *Voss.* masculinum praefert.

[*ĀMESTRĀTĪNUS, a, um, adj. ad Amestram, sive Amastram, sive Amestratum pertinens, non ignobilem Siciliae urbem, mare versus ad Halaesum fluvium, [*Cic. Verr.* 2, 3, 43.] nunc *Mestretta*, in cujus nummis est ΑΜΗΣΤΡΑΤΙΝΩΝ apud *Eckhel. D. N. V. T.* 1. p. 197. Ejus meminit *Sil.* 14, 266. Comitata Menaeis Venit Amastra viris. *Cic. Verr.* 2, 3, 39. Amestratini miseri impositis ita magnis decumis, ut ipsis reliqui nihil fieret, nonne tamen numerare pecunias coacti sunt? *F.* et *B. A.*]

ĀMĔTHYSTĬNĀTUS, a, um, partic. ab inusit. *amethystino*, amethystinis vestibus indutus. *Martial.* 2, 57. Amethystinatus media qui secat septa.

ĀMĔTHYSTĪNUS, a, um, adj. colorem purpureum amethysti habens, ut amethystinae vestes ap. *Martial.* 1, 97., quae saepe etiam *amethystina* absolute dicuntur. Et amethystinae lanae, *in lemmate distich.* 154. *l.* 14. Sic absolute *Juvenal.* 7, 135. purpura vendit Causidicum, vendunt amethystina. ℙ *Amethystini trientes* sunt pocula amethystis ornata. *Martial.* 10, 49. Cum potes amethystinos trientes, etc. Alii putant alludi ad colorem vini amethysto similem. Alii etiam leg. *Cum potes amethystino trientes*. *h. e.* poculo ex amethysto gemma facto.

ĀMĔTHYSTIZONTES, ἀμεθυστίζοντες, carbunculi, quorum externus igniculus in amethysti violam exit. *Plin.* 37, 7, 25.

ĀMĔTHYSTUS, i, f. ἀμέθυστος, gemma est colorem habens purpurae aliquantum accedentem, sed qui tamen non ex toto in igneum, sed in vini colorem deficit: ab α privativa, et μεθύω, ebrius sum, ut ait *Plin.* 37, 9, 50., quia usque ad vini colorem non accedit: priusquam enim degustet, in violam desinit fulgor. Hinc lepide *Martial. distich.* 14, 154. cujus lemma est *Amethystinae lanae.* Ebria Sidoniae cum sim de sanguine conchae, Non video, quare sobria lana vocer. ℙ Sunt etiam qui putarunt dictam amethystum, quod ebrietati resisteret, ut *Plin. ib.* scribit. ℙ Porro inter amethystos, quas variis in regionibus reperiri docet *Plin. ib.*, ut in Arabia Petraea, in Armenia minore, in Ga-

latia, in Aegypto, etc., principatum tenent Indicae, quae absolutum felicis purpurae colorem habent, ad quem officinae tingentium dirigunt vota. Summo enim in pretio habetur, blandus aspectu, neque in oculos, ut carbunculi, vibrans: viweturque esse is, qui ab Italis dicitur *violetto*, vel *violetto chiaro*. Quinque amethystorum genera *Plin. loc. cit.* enumerat, eorumque differentes colores describit. *Ov. A. Am.* 3, 181. Hic Paphias myrtos, hic purpureas amethystos. *Plin. loc. cit.* Principatum amethysti Indicae tenent. ¶ *Amethystus* etiam dicitur quoddam genus vitis: de qua V. INERTICULUS. ¶ In masculino genere usurpatur ab *Isid. Orig.* 16, 9. ¶ [Fuit etiam cognomen libertinum. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 631. M. Antonius Panerotis Aug*usti* L*iberti* L*ibertus* Amethystus. *F.*]

ĀMĒTOR, ŏris, comm. gen. ἀμήτωρ, qui matre caret. Vox Graeca ab α privativa, et μήτηρ, mater: quemadmodum *apator* dicitur, qui caret patre, ἀπάτωρ, ab α privativa, et πατήρ, pater. Utraque vox usurpatur a *Tertull. Praescr. adv. haeret. in fin.*

*AMFLEXUS, a, um, part. ab amflecto i. q. circumflexus. Sic habet *ed. Gron. Melae* 3, 2. Galliae ora grandi circuitu amflexa, ad occidentem littus advertit.

AMFRACTUS. V. ANFRACTUS.

*AMFRAGOSUS, a, um, *Gloss. gr. lat.* περιοδεύσιμος τόπος, amfr. locus.

ĀMĬĂ, ae, f. piscis marinus pelamidi vel scombro similis, rostro acuto, ventre crasso, cauda tenui, in figuram lunae in cornua curvatae, pinnis ejus conformatis, dorso caeruleo, ventre argenteo. Dictus videtur ab α privativa, et μία, *una*, quia nunquam solus conspici solet. Saepe dimicat cum delphinis, eosque morsu lacerat. Adeo autem facile crescit, ut, teste *Plin.* 9, 15, 19., ejus incrementum singulis diebus intelligatur. *Rondeletius l.* 8. *c.* 9. scribit a popularibus suis appellari *Byza.*

ĂMĬANTUS, ti, m. ἀμίαντος, (*Asbest, Erdflachs*) ab α privativa, et μιαίνω, inquino, contamino, lapis est in Cypro nascens, friabilis, et scissili alumini similis, ex quo scribit *Dioscorides l.* 5. *c.* 156. telas texi, quae in ignem conjectae ardeant quidem, sed flammis invictae nitidiores extrahantur. Creditur etiam, ex eo facta olim fuisse ellychnia, quae igni non absumerentur. Quidam putant esse alumen plumosum officinarum. Certe seplasiarii pro alumine scissili nonnunquam supponunt. *Plin.* 36, 19, 31. Amiantus alumini similis nihil igni deperdit.

ĂMĪCĂ, ae, f. ἐρωμένη, ἑταίρα, mulier impudice amata. Sic enim honesto vocabulo meretrices appellare fas est. *Cic. Att.* 10, 10. Cytheridem secum lectica aperta portat, altera uxorem: septem praeterea conjunctae lecticae amicarum sunt. *Ter. Andr.* 1, 3, 11. Sive ista uxor, sive amica est, gravida e Pamphilo est. *Id. Heaut.* 1, 1, 52. Amicam habere prope in uxoris loco. *Id. Hec.* 4, 1, 36. Introire ad amicam. [*Paul. Dig.* 50, 16, 144. Massurius scribit, pellicem apud antiquos eam habitam, quae cum uxor non esset, cum aliquo tamen vivebat, quam nunc vero nomine amicam, paulo honestiore concubinam appellari. ¶ Honesto etiam sensu amica dicitur, cum nempe mulier mulierem hoc nomine appellat. *Inscr.* ap. *Grut.* 865, 17. Claudiae Ti. F. Secundae Sempronia L. F. Fortunata amicae F*ecit*, et C. Largius Euphemius conjugi sanctissimae. *Ter. Hec.* 4, 2, 16. Tuas amicas te et cognatas deserere, mea causa, nolo. *F.*]

ĂMĪCĂBĬLIS, le, adj. φιλικὸς, amicus, *Pl. Mil.* 4, 4, 8. Date operam amicabilem. Plerique alii leg. *adjutabilem*. *Imp. Justin. Cod.* 6, 58, 15, *n.* 5. Si qui casus jam evenerint, et per judicialem sententiam, vel amicabilem transactionem sopiti sunt. Alii leg. *amicalem*. *Firmic. Mathes.* 5, 5. Amicabili praeclarorum virorum consortio conjungi. V. etiam v. seq.

ĂMĪCĀLIS, le, adj. id. q. amicabilis. *Appul. de Mundo* p. 75, 9. Deus hospitalis, amicalis. *Ulp. Dig.* 17, 1, 10. §. 7. Qui non animo procuratoris intervenit, sed affectionem amicalem promisit. *Sidon. ep.* 1, 3. Scamnis amicalibus deputantur. Alii leg. *amicabilibus*. [*Not. Tir.* p. 59. Amicalis. *F.*]

ĂMĪCĀRĬUS, rii, m. μαστρωπὸς, qui amicam alicui conciliat, aut vendit, leno. Affertur a *Diomed.* 1. p. 313., sed nullo confirmatur Latini scriptoris exemplo.

ĂMĪCE, adv. φιλοπρεπῶς, cum amore et benevolentia. *Cic. Amic.* 2. Tu qui mihi tantum tribui dicis, quantum ego nec agnosco, nec postulo, facis amice. *Id. Fin.* 1, 10. *med.* Amice et benevole erga aliquem. *Id. Div. in Verr.* 9. Familiarissime atque amicissime vivere cum aliquo. *Id. Off.* 1, 26. *fin.* Vivere simpliciter, fideliter, vitaeque hominum amice. *Caes. B. C.* 2, 17. Amicissime loqui de aliquo. [*Hor. Od.* 3, 2, 1. amice pati, i. e. aequo animo.] ¶ Comp. *Amicius* ap. *Front. ad M. Caes.* 1, 6. Quin cottidio aliquid reperias, quod circa me jucundius atque amicius facias.

[ĂMĪCILLĂ, ae, f. diminut. amica, est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 1131, 10. Clodio Principali Cornelia Amicilla amico *fecit* b*ene* m*erenti*. *F.*]

ĂMĪCĪMEN, ĭnis, n. id. q. amictus, apud *Appul. Met.* 11. p. 261, 9. Mulieres candido splendentes amicimine. *ib.* Rudi contectus amicimine.

AMICĪNUM, n. et Amicinus, i, m. utris pediculus, ex quo vinum diffunditur. *Festus. Gloss. Philox.* Amicinus, ἀσκοῦ στόμα.

ĂMĬCĬO, ĭcis, icui, et ixi, ictum, a. 4. ἀμπέχω, operio, circumtego, vestio: ab *am*, circum, et *jacio*, ut *Varr. L. L.* 4, 30. docet. *Suet. Vesp.* 21. Dum salutabatur, et calceabat ipse sese, et amiciebat. *Id. Cal.* 22. Amiciri veste. *Pl. Pers.* 2, 5, 6. Amicibor gloriose, *amicibor* antique dictum est pro *amiciar*. Et translate. *Ov. Fast.* 1, 153. amicitur vitibus arbos. *Hor. Ep.* 2, 1. *in fin.* Et piper, et quidquid chartis amicitur ineptis. ¶ Praeterita duo habet *amicui*, et *amixi*: atque hoc posterius usitatius esse, notant Grammatici. *Brutus* ap. *Diomed.* 1. p. 364. Qui te toga praetexta amicuit. *Varr. ib.* Celerius mater amixit. Tertium quoque praeteritum *amicivi* afferri solet: de quo nullum adhuc exemplum vidimus. ¶ Quomodo differant *amicio* et *induo*, V. in AMICTUS, a, um. ¶ [Part. *Amiciendus* apud *Front. ad M. Caes.* 2, 1. Vobis quibus purpura et cocco uti necessarium est, eodem cultu nonnunquam oratio quoque amicienda est. *F.*]

ĂMĪCĬTER, adv. amice. *Pl. Pers.* 2, 3, 3. Quia meo amico amiciter hanc commoditatis copiam danunt. *Pacuv.* ap. *Non.* 11, 11. Quando amico amiciter fecisti.

ĂMĪCĬTĬĂ, ae, f. φιλία, consensio voluntatum ex benevolentia proveniens. *Cic. Amic.* 6. Est autem amicitia nihil aliud, nisi omnium divinarum humanarumque rerum cum benevolentia et caritate summa consensio. *Id. Cluent.* 42. Est mihi amicitia cum aliquo. *Id. Planc.* 33. Amicitia est inter aliquos. *Nep. Ann.* 2. Esse in amicitia cum aliquo. *Cic. Fam.* 15, 14. Amicitiam colere. *Id. Amic.* 14. contrahit significatio virtutis. *Id. Fam.* 3, 8. gerere. *Id. Att.* 2, 20. Recipere aliquem in amicitiam. *Id. Fin.* 1, 20. Tueri amicitiam. *Id. Dejot.* 9. Jungere amicitias cum aliquibus. [*Suet. vit. Hor.* amicitiam ingerere.] *Id. Verr.* 2, 2, 43. Vir plurimis amicitiis. *Id. Amic.* 13. Expetere amicitias. *Id. Rosc. Am.* 38. comparare. *Id. Brut.* 81. Conferre se ad amicitiam alicujus. *Ter. Hec.* 5, 1, 38. Uti amicitia alicujus. *Caes. B. G.* 3, 22. Dedere se amicitiae alicujus. *Nep. Eumen.* 1. Accedere ad amicitiam alicujus. *Id. Alcib.* 7. Parere sibi amicitiam. Et 5. Pervenire in intimam amicitiam alicujus. *Cic. Verr.* 2, 5, 32. Manere in amicitia. *Id. Amic.* 10. Deserere jura amicitiae. *Id. Fin.* 2, 25. Funditus evertere amicitiam. *Id. Amic.* 2. 20. Dissociare amicitias. 21. dimittere, dissuere et discindere. Removere se ab amicitia alicujus. 22. *fin.* dirumpere. *Nep. Conon.* 2. Deficere ab amicitia alicujus. *Cic. Planc.* 19. Repudiare amicitiam alicujus. *Liv.* 42, 25. Renuntiare amicitiam alicui. ¶ De foedere et concordia, quae est inter populos. *Liv.* 38, 18. Legati Oroandensium cum venissent amicitiam petentes. *Id.* 34, 31. Violare amicitiam populi R. *Sall. Jug.* 8. Colere amicitiam populi R. *Caes. B. G.* 4, 16. et *Justin.* 12, 2. Pacem et amicitiam cum rege aliquo facere. [*Plura de hoc Rom. more tradit *Liv.* 27, 4. De amicitiae renuntiatione, mos qui publice obtinebat, privatimque, cf. *Lips. exc.* ad *Tac. A.* 2, 70.] ¶ Interdum ponitur pro ipso amico. *Suet. Tib.* 51. Omnes amicitias et familiaritates, etiam quibus ea funeris curam moriens demandarat, intra breve tempus afflixit; uno ex his equestris ordinis viro, etc. Adde *Tac. A.* 4, 40. et *ib.* 5, 2. ¶ Tribuitur et irrationabilibus. *Plin.* 19, 8, 45. Amicitia est rutae cum fico in tantum, ut nusquam laetior proveniat, quam sub hac arbore. *Id.* 16, 17, 29. Amicitia vitium. ¶ *Amicitiai* pro *amicitiae* in genitivo singulari more suo dixit *Lucret.* 5, 83.

ĂMĪCĬTĬĒS, ei, f. amicitia. *Lucr.* 5, 1018. Tunc et amicitiem coeperunt jungere. Adde *Plin.* apud *Charis.* 1. p. 94., ubi docet veteri dignitate ita dici: ceterum rationis via dici debere *amicitia*.

ĂMĪCO, as, a. 1. προσάγομαι, concilio, placo, amicum facio, propitium reddo. *Stat. Th.* 3, 470. Ac prior Oeclides solita prece numen amicat.

ĂMĪCŌSUS, a, um, adj. qui multas amicas habet. Affert *Diomed.* 1. p. 313., sed nullo confirmat exemplo.

ĂMICTŌRĬUM, ii, n. amictus, seu fascia linea, qua mulieres pectus mammasque cingebant et tegebant. Legitur in titulo *distich.* 149, 1, 14. *Martial. Hieronym. in Isaj.* 2, 3. *v.* 23. Mulieres habent sindones, quae vocantur amictoria. ¶ Latiori significatione usurpatur *amictorium*, et *linteamen amictorium* in *Cod. Theod.* 8, 5, 48. pro quocumque amictu, ut etiam *Du Fresne in Glossar.* adnotavit.

ĂMICTUS, a, um, adj. περιβεβλημένος, i. q. indutus. *Cic. Brut.* 14. Amictus laena. *Id. Phil.* 2, 34. toga. *Id. Or.* 3, 32. Pallium, quo amictus, soccos, quibus indutus esset, etc. Ex his colligitur discrimen inter *amicire*, et *induere*: nempe illud dicitur proprie de vestibus exterioribus, et laxioribus, quae hominem tegunt magis, quam vestiunt: *induere* de interioribus, et magis corpori adhaerentibus. Sic *Appul. Apolog.* Non modo indutui et amictui sacerdotibus, sed opertui quoque in rebus sacris. *Id. Flor. n.* 9. Habebat indutui ad corpus tunicam interulam, *etc.*, habebat cinctui baltheum, *etc.*, habebat amictui pallium candidum, quod superne circumjecerat. Tametsi hoc discrimen non est perpetuum. ¶ Hinc translate i. q. tectus, circumdatus. *Hor. Epod.* 17, 22. Ossa amicta pelle. *Id. Od.* 1, 2, 31. Nube candentes humeros amictus Apollo, (quod et *Virg.* dixit *A.* 1, 520.) *Id. Ep.* 1, 16, 3. Amicta vitibus ulmus. *Flor.* 1, 16. Amicti vitibus montes. Quidam leg. *amici*. [*Male. Eadem varietas *Ov. Met.* 10, 100. ubi v. *Heins.* Explicat hunc usum v. *amictus id.* ad *Ov. Fast.* 1, 153.] *Cat.* 63, 70. Loca algida Idae amicta nive. *Id.* 64, 311. Colus amicta lana. ¶ [**Amictus* et *amicus* confunduntur. V. paullo ante.]

ĂMICTUS, us, m. ἐπίβλημα, proprie videtur esse vestis exterior et laxior, ut toga, pallium, chlamys, et hujusmodi, quae amiciunt, circumdant, teguntve corpus, ut diximus in voce superiore: quamquam etiam universim pro omni vestitu ponitur. *Tib.* 1, 9, 13. Frustra jam vestes, frustra mutatur amictus. *Cic. Att.* 6, 1. *med.* Quam statuam esse ejusdem, status, amictus, anulus, imago ipsa declarat. *Virg. A.* 5, 421. Duplicem ex humeris rejecit amictum, *h. e.* ex duplici crassoque panno confectum, ut contra *Serv.* exponit *Octav. Ferrar. De re vestiar. P.* 2. *l.* 1. *c.* 9. *Ovid. Art. am.* 2, 297. Sive erit in Tyriis, Tyrios laudabis amictus. *Sil.* 7, 447. Purpureos alius vestis religabat amictus, *h. e.* vestem amicientem et fluentem. [*Cf. *Drak.*, qui laudat *Broukh.* ad *Tib.* 1, 9, 5. Amictus semper exterior, vestis interior est. Amictus fluxi qui sint explicat *Burm.* ad *Anthol. Lat.* 1. p. 70. et 265. et ad *Prop.* 1, 2, 1.] *Cic. Or.* 2, 22. Imitari amictum alicujus, aut statum, aut motum, *h. e.* modum gestandi togam, [*sive compositionem togae, quum quis ad dicendum surgit. Cf. *Gesner.* ad *Plin. ep.* 2, 3.] quod apertius *Quint.* 11, 3, 156. Est aliquid in amictu: quod ipsum aliquatenus temporum conditione mutatum est. Nam veteribus nulli sinus: perquam breves post illos fuerunt. ¶ Et pro quolibet velamento seu tegumento. *Virg. A.* 3, 545. Velare capita amictu Phrygio. [*De capitis tegumento saepius dicitur. v. *Burm.* ad *Prop.* 2, 22, 21. coll. 18, 69. *id.* 2, 19, 81. amictus plebejus.] *Id. ib.* 1, 416. Et multo nebulae Dea fudit amictu. *Lucr.* 6, 1132. coeli mutemus amictum, *h. e.* aerem, quo amicimur et ambimur. *Sil.* 12, 613. terras caeco nox condit amictu, *h. e.* tenebrarum quasi velamine. Sic *Stat. Th.* 1, 631. nebularum amictus. ¶ *Amictui esse* est ad vestiendum aptum esse. *Cic. Tusc.* 5, 32. Mihi amictui est Scythicum tegmen; calceamentum, solorum callum. Sic *Varr. L. L.* 4, 30. Habere amictui purpuram. Adde loca *Appuleji* allata in voce superiore. ¶ *Quem mater amictum dedit, sollicite custodire*, proverbialis locutio apud *Quint.* 5, 14. a Graecis sumpta, qua utimur in eos, qui acceptis semel praeceptis ita inhaerent, ut ne latum quidem unguem discedere audeant: vel qui ab opinione aliqua, quam olim imbiberint, deduci nulla ratione possunt. ¶ Translate. *Colum.* 10, 69. et curvi vomere dentis Jam virides lacerate comas, jam scindite amictus, *h. e.* herbas, quae terram tegunt et vestiunt.

ĂMĪCŬLĂ, ae, f. τὸ ἐρώτιον, diminut. ab amica. *Cic. Orat.* 2, 59. Rixari de amicula. Adde *Plin. ep.* 3, 9, 13. [**Suet. Cal.* 33.]

ĂMĪCŬLĀTUS, a, um, adj. amiculo indutus, vestitus. *Solin.* 52. *ante med. de India.* Pars nudi, pars obscena tantum amiculati.

ĂMĪCŬLUM, li, n. ἀμφίεσμα, parvus amictus, vestis brevior, vel strictior, qua corpus amicitur et circumtegitur, eo sensu, quo in AMICTUS, a, um dictum est. *Cic. Div.* 2, 69. Amicae amictus amiculo. *Nep. Dat.* 3. Agresti duplici amiculo circumdatur. ¶ Quemadmodum autem dicimus *amictui esse*, ita et *amiculo esse*. *Sall. fr.* ap. *Macr. Sat.* 2, 9. Toga picta plerumque amiculo erat accumbenti. ¶ Apud *Festum* in *Corolla*, ubi dicitur, novam nuptam tulisse sub amiculo corollam de floribus, intelligendum est sub flammeo. ¶ Translate. *Front. de eloq.* Novissimum namque homini sapientiam colenti amiculum est gloriae cupido.

ĂMĪCŬLUS, li, m. diminut. ab amicus: et usurpatur blanditiae causa. *Cic. Verr.* 2, 3, 34. Quid de Docimo amiculo meo? *Hor. Ep.* 1, 17, 3. Disce, docendus adhuc quae censet amiculus. *Cat.* 30, 2. Jam te nil miseret, dure, tui dulcis amiculi.

ĂMĪCUS, i, m. φίλος, qui honeste amat et arcto familiaritatis et benevolentiae vinculo conjunctus est. *Cic. Verr.* 2, 3, 63. *fin.* Alba tuus antiquissimus non solum amicus, verum etiam amator. V. AMATOR. *Id. Amic.* 4. Ex omnibus saeculis vix tria aut quatuor nominantur paria amicorum. *Ter. Andr.* 1, 1, 39. Parare amicos. *Id. ib.* 2, 2, 36. Orare amicos alicujus. *Liv.* 26, 50. Amicus populi Romani sis. Al. leg. *populo R.* Adde 39,

7, 10. [*et *Drak.* ad h. l. qui dativum ubique in hac formula praefert.] et 35, 18., ubi eadem lectionis varietas. *Hieronym. in Mich.* 2, 7, 7. Amicus diu quaeritur, vix invenitur, difficile servatur. Sic et ipsi patroni, et quibus praestamus obsequia, *amici* dicuntur. Ita *Horatius* appellat Maecenatem patronum suum. *Epod.* 1. Ibis Liburnis inter alta navium, Amice, propugnacula. *Id. Od.* 2, 18, 12. Nec potentem amicum Largiora flagito. Sic *Juv.* 3, 57. *Magnos amicos* dixit: et 6, 312. ¶ Quatuor amicorum paria celebravit antiquitas, Theseum et Pirithoum, Orestem et Pyladem, Achillem et Patroclum, Tydeum et Polynicem. ¶ *Amici* etiam dicuntur populi aut principes, qui pace et foedere inter se conjuncti vivunt. *Cic. Phil.* 11, 13. Dejotarus ex animo amicus, unus fidelis populo R. [*Liv.* 37, 54. socio atque amico regi. *Suet. Caes.* 11. rex Aegypti socius atque amicus a Senatu appellatus. — In his formulis *socius* plus est, quam *amicus*; nam qui socius erat, idem erat amicus; sed non omnis amicus erat socius, qui habebatur singularis honos, non ille omnibus attributus. Haec *Ern.* in *cl. Liv.*] ¶ *Amici principum* dicebantur eorum consiliarii ac familiares et adjutores rerum gerendarum. [*Hoc factum est a Caesaris tempore, qui se cinxerat multitudine virorum ob fidem vel virtutem bellicam sibi probatorum. Nos appellamus *aulicos* iique insignes sunt vel muneribus aulicis, vel potentes singulari Imperatoris favore, vel ad splendorem comites. Dicuntur isti amici etiam *cohors amicorum*, *Cal.* 19. *Ner.* 5. *Galb.* 7. quod nomen ipsum arguit, primos, Caesarem et Augustum, ex bello armorumque vi ad principatum pervenisse. Praeterea cf. *Ern. exc. XV.* ad *Suet.* Hausimus haec ex cl. *Suet. B. Crus.*] Hi et *Comites* dicti a comitando: quod cum facerent, praecedere solebant: nam servi et minus honorata ministeria sequebantur: unde et *pedissequi* dicti. Illi autem *anteambulones* et *antepedes* dicebantur. Horum exempla habes apud *Nep. Milt.* 3., *Eumen.* 12. et *De regib.* 3., *Curt.* 4, 1. et alibi saepe, et alios. ¶ *Amicum* pro *amicorum* est *Pl. Merc.* 2, 3, 51. Mandata amicum amicis tradam. Adde *Ter. Heaut. prol.* 24.

ĂMĪCUS, a, um, adj. qui amat, benevolus, favens, [*is qui vel dicto vel facto aliquid adjuvat; is qui salutis alicujus est studiosus; contrarium sign. inimicus. V. *Brem.* ad *Nep. Milt.* 1. 1.] φίλος. *Cic. Q. Fr.* 1, 2. *in fin.* Tribuni plebis sunt nobis amici. *Ter. Hec.* 3, 3, 29. Amicus animus. *Cic. Att.* 7, 1. Ut ego amicior invenirer Cilicum aerariis, quam nostro. *Id. Fam.* 3, 3. Successor conjunctissimus et amicissimus. *Nep. Dion.* 3. Amicus non magis tyranno, quam tyrannidi. *Id. Milt.* 3. Amicior omnium libertati, quam suae dominationi. *Virg. A.* 2, 737. Numen amicum. *Ov. Fast.* 3, 833. de Pallade: studiis adsit amica meis. *Hor. Ep.* 1, 2, 26. Amica luto sus. ¶ Tribuitur et rebus inanimis, quae scilicet vel apta sunt alicui rei, vel juvant. *Virg. A.* 2, 255. per amica silentia lunae. *Id. G.* 4, 115. irrigare imbres amicos. *Hor. Epod.* 10, 9. Sidus amicum. *Stat. Silv.* 5, 2, 38. Tempus amicum fraudibus. *Ov. Trist.* 1, 4, 18. Navis fertur vento amico. [*Plura hujus generis collegit *Heins.* ad *Ov. A. Am.* 1, 585.] Sic fere *amica manus* ea est, quae agit in solitaria Venere. *Martial.* 9, 42. Veneri servit amica manus. *Auct. Priap.* 33, 6. Falce manu posita, fiet amica manus. ¶ *Amicum est mihi*, hoc est placet. *Hor. Od.* 2, 17, 2. Nec Diis amicum, nec mihi, te prius Obire Maecenas. ¶ Comparativum *amicitior* pro *amicior* legi volunt plerique Critici in illo *Cic. Fam.* 3, 2. Quod neque tibi amicitior, quam, etc. *Ib.* 3. Nec te amicitiori potuisse provinciam tradere. Et *Symmach. ep.* 4, 7. Te famae ejus amicitiorem. Ita enim haberi in plerisque MSS. *Appul. Apolog.* p. 286, 17. Amicitiorem esse mediocritati. [*Sed unice probanda est forma *amicior*, quod multis docuit *Drak.* ad *Liv.* 2, 15, 6. quem v. *coll. Cort.* ad *Sall. Jug.* 10, 5. ¶ Commutantur in libris *amicus* et *amictus*; v. AMICTUS.; *amicus* et *mitis*, v. intpp. ad *Ov. Met.* 13, 440.]

*AMIDA, ae, f. Mesopotamiae oppidum. *Ammian.* 18, 6. *(Procop.)*.

ĂMĬLCAR, căris, m. Ἀμίλκαρ, Carthaginensium dux, Annibalis pater, qui filium irreconciliabili illo erga Romanos odio primus imbuit. *Sil.* 2, 229. At senior Siculis exsultat Amilcar in armis. ¶ Plures item alii hoc nomine fuerunt, quos nominat *Liv. de B. Pun.* ¶ De quantitate paenultimae in obliquis casibus, V. quae dicemus in ANNIBAL. ¶ Scribitur et *Hamilcar*.

[ĂMILLUS, i, m. ab ἅμιλλα, contentio, dempta aspiratione, ut saepe usuvenit apud Latinos, litigiosus. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Murat.* 65, 5. Q. Vibius Amillus. Adde ap. *Martial.* 7, 62. *F.*]

AMĪNĔUS vel potius Ammĭnĕus, a, um, adj. ut *Amineae vites*, *Amineum vinum*, ita dictum ab Aminea regione: de qua *Macr. Sat.* 2, 11. Aminei fuerunt, ubi nunc Falernum est. Ubi alii leg. ex quodam MS. *Salernum* [*est scribendi vitium] alii *Salentum*, propterea quod *Virg. G.* 2, 96. et 97. Falerna vina ab Amineis distinguit. *Philargyr.* autem ad h. *Virg.* l. ex *Arist. in Polit.* tradit, Amineos fuisse populos Thessaliae, qui suae regionis vites in Italiam transtulerint: atque illis inde nomen impositum. *Servius ib.* scribit *Amineum vinum* ita dici, quasi *aminium*, hoc est sine minio, seu rubore, quia est album. Verum haec origo et nimis subtiliter excogitata videtur, nec usquequaque vera est. Nam Amineae uvae nigrae recensentur a *Plin.* 14, 3, 4. *n.* 8. et *Colum.* 3, 2., ubi multa enumerat Aminearum vitium genera, unum tantum designat, quod albidas uvas ferat, ut notat *Pierius ad Virg. l. l.* Ceterum laudatissima vina ex Amineis uvis habebantur, et optime aetatem ferentia. Hinc *firmissima* ea appellat *Virg. l. l.* ¶ Magna porro lis est inter Grammaticos de scriptione et quantitate paenultimae. Nam versum *Virg. l. l.* plerique cum *Servio* ita legunt: *Sunt etiam Ammineae vites, firmissima vina:* atque ita habetur in Mediceo codice, et in altero quoque Vaticano, testatur *Pierius*. Sic *Auson. ep.* 18. *in fin.* *Solus qui Chium miscet et Ammineum* Graeceque Ἀμίνειον scriptum legitur. Alii contra legunt: *Sunt et Amineae vites*, etc., vel addita diphthongo *Aminaeae*, eo quod *Ptolemaeus l.* 3. Ἀμίναιον dicat esse Campaniae oppidum, unde haec ducta est appellatio. Etiam in *Dig.* 33, 6, 16. legitur *Aminaeum* tum apud *Hăloandr.*, tum in celebri editione *Torrentini*. Sic *Seren. Sammon.* 29, 544. Succus Aminaeae vitis cum pane medetur. Et 37, 708. Aut in Aminaeo cochleas haurire Lyaeo. Quamquam hoc loco alii reponunt *Bithyno*. Omnino prior scribendi ratio, et quantitas Ammĭnĕum praeferenda videtur. [*Hanc probat etiam *Voss.*, quanquam illud verum est, Graecos dixisse, Ἀμιναῖος et Ἀμίνειος. Saepe autem quantitas vv. immutata est.] In *vet. monum.* apud *Grut.* 215, 2. habetur *Aminea*, sed quantitas syllabae inde colligi nequit.

[AMINTĪNUS, vel, ut scribit *Anonym. Norisian.*, Amentinus, i, m. Cognomen Romanum consulis ann. U. C. 293. *Fasti Capitol.* apud *Grut.* 289. P. Volumnius M. F. M. N. Amintinus Gallus. Deductum censemus a pago Amentino, cujus mentio est in *Inscr.* ap. *Odoric. Syll.* p. 186. *F.*]

[AMISENUS, i, m. ad Amisum pertinens, nunc *Simiso*, maritimam Ponti urbem, in cujus nummis apud *Eckhel. D. N. V. T.* 2. p. 348. ΑΜΙΣΗΝΩΝ. *Plin. ep.* 10, 93. Amisenorum civitas et libera et foederata legibus suis utitur. *F.*]

*AMISIA, ae, fluvius Germaniae, h. *Ems. Tac. A.* 1, 60. 63. Etiam Amisius, *Mela* 3, 3. *Plin.* 4, 14, 28. Amasiam *Strab.* Amasium *Ptol.* appellant.

AMISSĬBĬLIS, le, adj. verb. qui amitti potest. Vox est *Augustini de Trinit.* 5, 4. et 15. 13.

ĂMISSIO, onis, f. actus amittendi, ἀποβολή. *Cic. Fam.* 4, 3. Omnium rerum amissio et desperatio recuperandi. *Id. Pison.* 17. Amissio oppidorum. *Ib.* 18. *fin.* dignitatis.

ĂMISSUS, us, m. amissio. *Nep. Alc.* 6. Siciliae amissum et Lacedaemoniorum victorias culpae suae tribuebant. Est qui legit *admissum*. [*Male. Est ἅπαξ λεγόμενον.]

ĂMISSUS, a, um, part. v. *amitto*, perditus, elapsus, ἀποβληθείς. *Cic. Verr.* 1, 2, 5. Amissae classes. *Id. Prov. cons.* 8. Amissum tempus. *Id. N. D.* 3, 35. Amissa salus. *Id. Att.* 9, 5. Amissa causa reipublicae. *Id. in Sen. in fin.* et *Nep. Timoth.* 3. Recuperare amissa. *Justin.* 38, 9. Amissus exercitus. *Cic. Att.* 15, 11. Amissae occasiones.

*AMISUS, i, f. Ἀμισός, oppidum in Ponto, h. *Simiso. Cic. Man.* 8. *Mel.* 1, 19. *Plin.* 37, 8, 37. Amisum habet *id.* 6, 2, 2. Cf. AMISENUS.

ĂMĬTA, ae, f. πατραδέλφη, patris mei soror, nam matris soror matertera dicitur, ut *Paul. Dig.* 38, 10, 10. docet. *Cic. Cluent.* 10. Cluentia, quae amita hujus Aviti fuit. Adde *Liv.* 39, 11. ¶ *Amita magna* est avi mei soror, *Paulus ib.* ¶ *Amita major* dicitur avi et aviae amita, seu soror proavi et proaviae, *Paulus ib.* et *Fest.* in *Major.* ¶ *Amita maxima* est soror abavi, quae et *abamita* dicitur. *Ib.* ¶ *Festus* dictam esse scribit quasi *avitam*, quia ab antiquioribus ita appellabatur. Hinc nonnulli putarunt paenultimam esse producendam. At *Pers.* 6, 52. si mihi nulla Jam reliqua ex amitis, patruelis nulla, proneptis, etc. ¶ Aliam originem tradit idem *Fest.* quod ita dicatur, quia *a patre meo amata est:* nam plus sorores a fratribus diligi solent quam fratres. Sed hoc nimis acute excogitatum videtur.

[ĂMĬTERNENSIS, is, m. id. q. Amiterninus. *Inscr.* ap. *Reines.* cl. 1. *n.* 234. Locus Datus Decurionum Amiternensium. *F.*]

ĂMĪTERNĪNUS, a, um, adj. ad Amiternum pertinens. *Colum.* 10, 422. Quaeque Amiterninis defertur bunias arvis. ¶ *Amiternini, orum* sunt ejus oppidi incolae. *Plin.* 3, 12, 17. ¶ Dicti sunt ab *am* circum, et *Aternus*, quia circa fontes illius amnis incolunt. *Varr. L. L.* 4, 5.

ĂMĪTERNIUS. V. v. seq.

ĂMĪTERNUM, i, n. *S. Vittorino*, Ἀμίτερνον, oppidum Sabinorum in Aprutio ad Aternum amnem. Patria fuit Crispi Sallustii. Ejus ager napis et caepis quondam celebris fuit, teste *Plin.* 18, 13, 35. et 19, 6, 32. et *Martial.* 13, 20. ¶ [Ex hoc oppido factum est nomen gentilicium *Amiternius. Inscr.* Amiterni reperta apud *Marin. Frat. Arv.* p. 214. M. Amiternius municipum *Libertus* Jucundus, *h. e.* Jucundus servus municipii Amiternini, qui a municipibus libertate donatus Amiternii nomen, ut mos erat, sibi adscivit. *F.*]

ĂMĪTERNUS, a, um, adj. id. q. Amiterninus. *Virg. A.* 7, 710. Amiterna cohors. *Martial.* 13, 20. Amiternus ager.

ĂMĪTHĀON, onis, m. vir Argivus, pater Melampodis. *Ov. Met.* 15, 325. Sive quod indigenae memorant, Amithaone natus, etc. ¶ Scribitur et *Amythaon*, [*Ἀμυθάων, *Apollod.*]

ĂMĪTHĀONĬUS, a, um, adj. *Virg. G.* 3, 550. Phillyrides Chiron, Amithaoniusque Melampus, *h. e.* Amithaonis filius. *Prop.* 2, 2, 18. Amithaonia domus. V. MELAMPUS. ¶ Hinc Melampus Amithaonis filius absolute *Amithaonius*, appellatur a *Colum.* 10, 348. Hinc Amithaonius, docuit quem plurima Chiron, Nocturnas crucibus volucres suspendit. ¶ Scribitur et *Amythaonius*.

ĂMĬTĪNA, ae, f. et

*AMITĪNUM, i, Latii oppidum. *Plin.* 3, 5, 9. ¶ Amitini, orum, Etruriae populus, *ib.* 3, 5, 8.

ĂMĬTĪNUS, i, m. *Paul. Sentent.* 4, 11, 4. Quarto gradu veniunt amitinus, amitina, id est, amitae filius, filia. ¶ *Amitini*, *orum*, m. et *Amitinae*, *arum*, f. filii, et filiae fratris, et sororis meae, ut habetur *Dig.* 38, 10, 1. et 10., quod sic est intelligendum, ut ita inter se appellentur, verbi gratia, duo filii, quorum alter ex fratre meo, alter ex sorore mea natus est. Nam si uterque ex duobus meis fratribus natus sit, dicuntur *patrueles:* si ex duabus sororibus *consobrini:* tametsi hos omnes communi vocabulo *consobrinos* vulgus vocat, ut *Cajus ib.* docet.

ĀMITTO, is, isi, issum, a. 3. abire, sinere, dimittere, amandare, ἀφίημι, ἀποπέμπω. Compositum ex *a* pro *ab* longe, procul, et mitto. *Cic. N. D.* 2, 49. Usque eo premere earum capita mordicus, dum illae captum amitterent. *Pl. Capt.* 2, 2, 82. Et te et hunc amittam hinc: alio pacto abire hinc non potes. [*Id. ib. Arg. acr.* v. ibique *Lindem. id. Most.* 2, 2, 2. *Amph.* 2, 2, 217.] *Id. Men.* 5, 8, 6. Quia te servavi, me amisisti liberum. *Ter. Andr.* 5, 3, 27. Vis me uxorem ducere, hanc me vis amittere? *Id. Ph.* 3, 2, 22. Neque quo amittam a me invenio, neque uti retineam, scio. *Id. Eun.* 2, 3, 2. Virginem e conspectu amisi meo. Et *Varr.* ap. *Non.* 2, 111. Singulos lectos stratos, ubi habuimus, amisimus propter cariem et tineam, *h. e.* abjecimus, recusavimus. *Cic. Verr.* 2, 4, 20. Amittere praedam de manibus. [*Liv.* 29, 32, 6. saucium prope e manibus amisit. *Id.* 30, 24. ne tanta ex oculis manibusque amitteretur praeda. Apud *Cic. Coel.* 27, 66. de manibus emiserit — dedit *Orell.*; antea *amiserit*. Similiter *id. Rosc. Am.* 53, 154. sensum omnem humanitatis ex animis amittimus, i. e. abjicimus, deponimus, ut explicat *Forc.* qui h. l. laudavit infra. *Donat.* ad *Ter. Heaut.* 3, 1, 71. (quem *Matth.* laudat ad h. l.) nam quod nos, inquit, dicimus dimittere, antiqui etiam dicebant amittere.] Et omissa praeposit. quae inest in ipso verbo. *Pl. Mil.* 2, 5, 47. Amittere praedam manibus, *quasi dicat* mittere a manibus. *Id. Poen.* 1, 2, 191. Tibi hanc amittam noxiam unam, *h. e.* tibi ignoscam. Huc spectant et illa *Cic. Caec.* 5. Amittere occasionem. *Id. Att.* 8, 3. *a med.* Amittere tempus. *Ter. Ad.* 3, 2, 49. Si inficias ibit, testis mecum est anulus, quem amiserat, i. e. quem miserat. ¶ Saepe etiam ponitur pro perdere, jacturam facere, ἀποβάλλω. Differunt tamen *perdere* et *amittere*, quod *amittimus* etiam vitio alieno, *perdimus* dumtaxat nostro: *amittimus* id, quod recuperare possumus, *perdimus id*, quod omnino perit. Tametsi hoc discrimen non semper verum est. *Auct.* ad *Her.* 4, 44. Decius amisit vitam, at non perdidit: re enim vilissima maximam redemit. *Cic. Verr.* 1, 2, 5. Classes amissae et perditae. *Id. Phil.* 10, 5. *in f.* Amittere jus exercitus et imperii. *Id. Or.* 1, 40. civitatem. *Id. Sen.* 4. oppidum. [*Suet. Cl.* 6. domus, quam incendio amiserat.] *Id. Fam.* 4, 6. filium, *sc.* per mortem. [*Suet. Vesp.* 3. sponsam ex valetudine amisit. *Id. Cal.* 12. Juliam ex partu.] *Id. Rosc. Com.* 4. Litem aut obtinere aut amittere. *Nep. Ep.* 9. animam. *Id. Dion.* 7. Reconciliare milites, amittere optimates, *h. e.* eorum favorem. *Id. Eum.* 10. fidem, *h. e.* perfidum fieri. *Just.* 11, 12. spem. [*Suet. Tib.* 15. jus, quod adoptione amiserat. *Liv.* 31, 18. hominum praedam omnem amisit, (de eo, qui nondum habuit). Similiter amittere is dicitur, qui alicujus rei non substantiam, sed usum perdidit. *Sil.* 4, 242. elisa incussis amisit calcibus ora, i. e. calcatus ab equo ita est, ut confusis lineamentis nosci non posset. V. *Barth.* et *Drak.* ad h. l. *Suet. Gr.* 9. memoriam amittere.] *Amittere corpus.* V. CORPUS. *Amittere verba*, prae pudore, aut metu loqui non posse. *Aurel. Vict. Epit.* 12.

Perinde trepidavit, ut colore mutato, verbis amissis, vix consisteret. ¶ Partic. *Amissurus* ap. *Pl. Asin.* 3, 3, 21. Cur ego minitaris, tibi te vitam esse amissurum? *Amittendus* ap. *Caes. B. G.* 3, 18. Conclamant omnes, occasionem negotii bene gerendi amittendam non esse. *F.*] ¶ *Amissis* per syncopen pro *amiseris* dictum est a *Pl. Bacch.* 5, 2, 70. Et *amisti* pro *amisisti* a *Ter. Eun.* 2, 2, 10. et *Hec.* 2, 2, 9. ¶ [*Confunduntur *amittere* et *emittere*, v. supra et ad *Ov. Met.* 15, 650., *am.* et *omittere*, v. *Burm.* ad *Phaedr.* 1, 13, 10. qui queritur haec duo vv. difficulter dignosci. Sed adi *Brem.* et *Goer.* ad *Cic. Fin.* 1, 17, 56. qui hoc discrimen faciunt: *amittit*, qui habet; omittit, qui vel praeterit vel non suscipit. Praeterea est *amittere* invite, *omittere* sponte a se dimittentis. Cf. etiam *Burm.* ad *Vell.* 2, 39, 1.]

*AMMAENSIS, e, quod ad Ammaeam, (Ἀμμαια *Ptol.*), Lusitaniae oppidum pertinet. *Plin.* 37, 2, 9. Ammaensibus jugis. Sic *Hard.* Idem habet etiam *Ammiensis*, *e*, 4, 22, 25.

[AMMEDARENSIS, is, ad Ammedaram, sive Admedaram, [*Tab. Peut.*, vel Ammaedaram, *Ptol.* vel Admedaram et Ammedaram, *Anton. Itin.*] urbem Africae inter Carthaginem et Cirtam, pertinens. *Inscr.* ap. *Mur.* 1056, 2. De regione Admederensium. Adde aliam ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 405. Ammedarenses. V. *Morcell. Afr. Christ. T.* 1. p. 74. *F.*]

AMMI, ĭos, et Ammĭum, ii, n. ἄμμι et ἄμμιον, herba est cumino simillima, adeo ut idem esse putetur a nonnullis, quod cuminum Aegyptium; tametsi exilior est et candidior. *Plin.* 20, 15, 58. Est cumino simillimum, quod Graeci vocant ammi. *Ib.* 24, 100. Foeniculi seminis et ammii et apii denariorum senum etc. Adde *Scribon. Compos.* 121. ¶ Scribitur et *ami* et *amium* unica *m.*

AMMĬĀNUS MARCELLINUS, natione Graecus, patria, ut plerique volunt, Antiochenus, professione miles, vixit saeculo Christi IV. sub Constantio, et proximis imperatoribus usque ad Theodosii tempora, scripsitque historiam rerum gestarum a principatu Nervae usque ad obitum Valentis libris XXXI., quorum priores XIII. interciderunt. Ejus stilus est is, qui Graeci hominis et militis Latine scribentis esse potest, ut ipse de se fatetur in fine *lib. ult.*, horridus nempe et barbarie usquequaque aspersus, plus etiam aliquanto, quam ea tempora ferebant. Ceterum gravis plane ac serius scriptor est, et veritatis studiosissimus, ob idque legi dignus.

AMMĬNĔUS. V. AMINEUS.

AMMĪROR, pro Admiror legitur in quibusdam edd. *Hyg. fab.* 29. et *Gell.* 5, 14. [*Hanc scripturam e vestigiis codicum rescriptorum sequitur *Beier.* in sua Laelii Ciceroniani edit.]

AMMITTO, pro Admitto legitur in multis codd. *Valer. Fl.* 2, 399. tales ammittere curas. Et 6, 304. ammissis habenis etc., quod etiam *Beda* docuit *de Orthogr.* p. 2329. [V. v. praeced.]

AMMĬUM. V. AMMI.

AMMOCHRYSUS, i, m. ἀμμόχρυσος, nomen gemmae. Vox Graeca ab ἄμμος, arena, et χρυσὸς, aurum, nam ut docet *Plin.* 37, 11, 73., arenarum similitudo est in ammochryso, velut auro arenis mixto. ¶ Quidam scribunt *Hammochrysus.*

*AMMODES promontorium, ἀμμῶδες, i. e. arenosum, sc. ἄκρον, Ciliciae. *Mel.* 1, 13.

AMMODYTES vel Ammodĭtes, ae, m. ἀμμοδύτης, genus serpentis in Africa, similis viperae, longitudine cubitali, in arenis degentis (unde et nomen traxit, nempe ab ἄμμος, arena, et δύνω, subeo, ingredior,) adeoque simile earum colore pellis, ut transeuntes fallat. *Solin.* 27. *a med.* Sunt et ammodytae, est et cenchris: elephantiae etc. *Lucan.* 9, 716. Concolor exustis atque indiscretus arenis Ammodytes, spinaque vagi torquente cerastae. Alii scribunt *hammodytes.* Qui vero pro *y* substituunt *i*, Latinorum consuetudine id faciunt, qui *υ* Graecum modo in *u* vertunt, modo in *i*, saepe etiam retinent.

AMMON, ōnis, Ἄμμων, ωνος, cognomen Jovis, qui in desertis Libyae sub arietis forma colebatur, ab arena, quae a Graecis ἄμμος dicitur, quod ejus templum in arenis situm esset. Nam cum Liber pater per desertum Libyae exercitum duceret, universa jam Asia devicta, et siti admodum laboraret, implorasse a patre auxilium dicitur: quo facto apparuit ei extemplo aries, quem dum fugientem persequitur, pervenit illo duce ad fontem amoenissimum. Desiderio potitus, existimans arietem illum fuisse Jovem, ei templum mirae magnitudinis in arena constituit, et Deum vocavit *Ammonem*, quasi Jovem arenarium. Nonnulli dicunt, Ammonem Jovem esse dictum ex nomine *Ammonis* pastoris, qui primus illic templum exstruxit. Hujus meminere *Suidas* et *Aristophanes.* Fortasse haec ratio appellationis melior est, quod lingua Aegyptia *Ammon* Juppiter dicitur. Denique alii tradunt cultum esse ab Aegyptiis hoc nomine in memoriam illius metamorphoseos, cum in convivio sedens cum aliis Diis, superveniente subito Typhoeo gigante, timore correptus se in arietem immutavit, ceteris quoque sub alia animalium forma se celantibus: qua de re *Ov. Met.* 5, 327. At *Jablonsk. in Panth. Aegyptiac. l.* 2. *c.* 2. ostendit, Aegyptios primitus lingua sua *Amun*, *h. e. lucidum* vocasse solem signum Arietis verno tempore ingredientem: Graecos vero similitudine vocis deceptos Ἄμμωνα appellasse, ineptisque fabulis locum dedisse. Haec enim habet *Plutarch. De Is.* et *Osir.* Ἴδιον παρ' Αἰγυπτίοις ὄνομα τοῦ Διὸς εἶναι τὸν Ἀμοῦν, ὃ παράγοντες ἡμεῖς Ἄμμωνα λέγομεν. Locus nunc *Canzaron di Mahoma* dicitur in Libya in confinio Cyrenaicae regionis apud Garamantes. ¶ In eo templo celebre fuit oraculum, confluentibus undique populis consulendi causa: cujus responsa semper ambigua erant, et in utramque partem intelligi poterant. ¶ Locum hunc, templumque, et ipsum oraculum a *Lucan.* 9, 511. et *Curt.* 4, 7. describuntur. *Lucan. l. c.* Ventum erat ad templum, Libycis quod gentibus unum Inculti Garamantes habent: stat corniger illis Juppiter, ut memorant, sed non aut fulmina vibrans, Aut similis nostro, sed tortis cornibus Ammon. *Virg. A.* 4, 198. *de Iarba.* Hic Ammone satus rapta Garamantide Nympha. V. ibi *Serv.*, ubi hac de re multa. ¶ *Ammonis cornu* inter sacratissimas Aethiopiae gemmas, aureo colore arietini cornu effigiem reddens, promittitur praedivina somnia repraesentare. *Plin.* 37, 10, 60. ¶ Scribitur et *Hammon* cum aspiratione: rectius tamen sine ea.

AMMŌNĔO, es, pro Admoneo legitur in multis codd. *Phaedri* 1, 27. et 3, 10. *sub fin.* et alibi: et *Val. Fl.* 3, 147. et 5, 12. et alibi: et *Macr. Somn. Scip.* 1. et 5. [*V. AMMIROR.]

AMMŌNĬĀCUS, a, um, adj. ἀμμωνιακὸς. *Ammoniacus sal* est quoddam nativi salis genus, quod in Libya sub arenis invenitur: unde et nomen habet, nempe ab ἄμμος, arena. Similis est colore alumini scissili, longis glebis, neque perlucidis, ingratus sapore, sed medicinae utilis. Probatur quam maxime perspicuus rectis scissuris. Ita *Plin.* 31, 7, 39., ubi et alia multa de eo. Quod vero in officinis est *sal ammoniacus* vel *armoniacus*, facticius est, vel saltem ab illo adulteratus. *Ov. Medicam. fac. sub fin.* Cumque Ammoniaco mascula tura sale. ¶ *Ammoniacum*, *ci*, est lacrima destillans ex arbore quadam prope Ammonis templum, instar resinae, aut gummi, variosque habens usus in medicina: hodieque in officinis *gomma ammoniaca* aut *armoniaca* appellatur: tametsi adulteratur facile, aut arte similis nativae efficitur. Adulteratur etiam arenis velut nascendo apprehensis. Itaque quam minimis glebis probatur, et quam purissimis, ut scribit *Plin.* 12, 23, 49. Adde 24, 6, 14. etc. *Cels.* 5, 5. Purgant lacerti stercus, sanguis columbae, ammoniacum, bdellium (quod in omnia idem, quod ammoniacum potest: sed hoc valentius est) abrotonum, ficus arida etc. *Id.* 5, 18. *n.* 7. 9. 10. 13. et 6, 6. *n.* 28. appellat *thymiama ammoniacum*, quia in collyriis adhibitum, suffitu oculis prodest.

AMMŌNĬAS, ădis, f. dicebatur navis, qua populorum munera et victimae ad Ammonis templum ex transmarinis regionibus transvehebantur. *Plin.* 35, 10, 36. *n.* 20. Fecit nobilem Paralum et Ammoniada, quam quidam Nausicaam vocant. V. PARALUS.

*AMMONITAE, arum, populi Arabiae Petraeae. *Plin.* 6, 29.

AMMŎNĬTRIX. V. ADMONITRIX.

AMMŎNĬTRUM, i, n. ἀμμόνιτρον, massa est constans ex arena molis trita et tertia parte nitri, ex qua recocta fit vitrum purum et candidum: ex ἄμμος, arena, et νίτρον, nitrum. *Plin.* 36, 26, 66.

*AMMONIUS, a, um, hinc Ammonii, orum, populus Arabiae felicis. *Plin.* 6, 28, 32. ¶ Incolae urbis Ammon. *Herod.* 4, 181. ¶ Ammonius, i. m. medicus Alexandrinus, dictus etiam Lithotomus. *Cels. praef.* 1. 7. *ib.* c. 26.

AMMŎVĔO, es, pro Admoveo legitur in multis codicibus *Val. Fl.* 3, 502. faciemque ammoverit urbi. *Id* 5, 241. Dixit et amota pariter etc.

[AMMŬDĀTES, is, m. nomen cujusdam numinis apud Romanos, cujus mentio tantum est apud *Commodian. Instruct.* 18. *v.* 3. Ammudatemque suum cultores more colebant. Monet *Rigaltius*, terminationem nominis esse Persicam et Ammudium agrum Persicum memorari a *Procopio.* Sed tamen nihil certi de hoc numine hinc statui potest. *F.*]

AMMŬLĀ. V. HAMULA.

AMNĀCUS, i, m. herba alio nomine parthenium, et leucanthes, et perdicium, et muralis herba, flore albo, odore mali, sapore amaro, in hortorum sepibus nascens. *Plin.* 21, 30, 104. [*Glaskraut*]

[AMNAS, ădis, f. ἀμνὰς, agna. Cognomen muliebre Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 757, 6. P. Aelius Cissus sibi et Ligariae Amnadi pos. *F.*]

AMNENSIS, se, adj. ad amnem situs, περιποτάμιος. *Festus:* Amnenses dictae urbes ad amnem sitae.

AMNESTĬĀ, ae, f. ἀμνηστία, Gr. vox, rerum praeteritarum, et praecipue injuriarum oblivionem significans, ab *α* privativa, et μνάομαι, recordor, qua voce usus creditur *Cic.* in quadam oratione ad senatum habita in aede Telluris, de pace cum Antonio facienda, quae hodie non exstat. Ita enim *Phil.* 1, 1. de ea oratione loquens ait: In quo templo jeci fundamenta pacis: Graecum etiam verbum usurpavi, quo tum in sedandis discordiis usa erat illa civitas (*Athenae*) atque omnem memoriam discordiarum oblivione sempiterna delendam censui. *Vell.* 2, 58. hac eadem de re disserens, ita scribit: Et illud decreti Atheniensium celeberrimi exemplum, relatum a Cicerone, oblivionis praeteritarum rerum, decreto patrum comprobatum est. *Nep. Thras.* 3. *legem oblivionis* appellat, Graeci ψήφισμα τῆς ἀμνηστίας. *Suet. Cl.* 11. Omnium factorum dictorumque veniam et oblivionem in perpetuum sanxit ac praestitit. *Id. Tib.* 4. Cunctis abolitionem facti decernentibus. Latine *Vopisc. Aurel.* 39. Amnestia etiam sub eo delictorum publicorum decreta est, de exemplo Atheniensium; cujus rei etiam Tullius in Philippicis meminit. Quidam codd. habent Ἀμνηστία etiam sub eo, etc. *Mur. l.* 2. *Var. l. c.* 15. pernegat, ἀμνηστίαν fuisse verbum, quod usurpasse se eo loco *Cic.* indicat, sed μὴ μνησικακεῖν, hoc est non recordari veteris injuriae, non esse malevolo animo ob acceptam injuriam: quo verbo utebantur Graeci in decreto τῆς ἀμνηστίας. Contradicit *Manut.* cum aliis.

AMNĬCŎLĂ, lae, m. et f. περιποτάμιος, qui apud amnem colit, seu habitat. *Ov. Met.* 10, 96. Amnicolaeque simul salices et aquatica lotos.

AMNĬCŬLUS, i, m. parvus amnis. *Liv.* 36, 22. *ad fin.* Ab altero amniculo, quem Melana vocant, Claudium opposuit.

AMNĬCUS, a, um, adj. ποτάμιος, ad amnem pertinens. *Plin.* 16, 36, 66. Amnici calami. *Id.* 3, 25, 28. Insula in Savo Metubarris (hodie *Zagrabia*) amnicarum maxima, *h. e.* earum, quae ab amnibus fiunt. *Solin.* 37. Pisces amnici. *Auson. Mosell.* 205. Super amnica terga, *h. e.* undas amnis. *Prud.* περὶ στεφ. 11. *sub fin.* Amnicus liquor. *Appul. Met.* 6. p. 181, 24. Amnica stipe vectori data, *h. e.* pretio pro transvectione amnis.

AMNĬGĔNĂ, ae, comm. gen. in amne genitus, vel amnis filius, ποταμογενής. *Val. Fl.* 5, 585. quid si amnigenam mirere Choaspen? *Auson. Mosell.* 116. Amnigenas inter pisces. Alii leg. *amnigenos* ut sit ab adj. *Amnigenus*, *a*, *um.*

AMNIS, is, m. ποταμὸς, fluvius: ab *am*, circum et *nare*, fluere, quoniam flexuoso meatu labitur. Vel dicitur ab *ambio.* Omnia enim flumina circumeunt, ideoque cornuta pinguntur. Ita derivant *Fest* et *Varr. L. L.* 4, 5. *Cic. N. D.* 2, 39. Liquore perlucidi amnium. *Id. ib.* 7. Profluens amnis. *Id Leg.* 2, 10. Animi labes nec diuturnitate vanescere, nec amnibus ullis elui potest. *Pl. Poen.* 3, 3, 15. Qui nescit, qua deveniat ad mare, eum oportet amnem quaerere comitem sibi. *Id. Trin.* 4, 2, 101. Advehi aqua advorsa per amnem. *Tac. A.* 1 3, 2. In amnem Rhenum projicere. [**Ov. Met.* 1 137. amnis vicinus Sardibus, i. e. Pactolus. *Me* 3, 1. Baetis uno amne decurrit. *Virg. A.* 7, 65 amnis Eridani. Hinc *sidus Eridani* appellatur e ipsum *amnis.* *Cic. Arat.* 384.] *Id. ib.* 12, 1 Transgredi amnem. 35. evadere. *Curt.* 9, 2. e *Liv.* 21, 5. vado trajicere. *Curt.* 4, 7. et *Virg G.* 3, 447. Secundo amne. *Curt.* 10, 1. Ad verso amne. *Cic. Or.* 12. Sedatus amnis. *Ho Od.* 3, 29, 40. quietus. *Id. ib.* 1, 31, 8. t citurnus. *Id. Sat.* 1, 10, 62. rapidus. *Id. Ep.* 2, 43. volubilis. *Virg. A.* 12, 514. Spumosi amne *Lucan.* 8, 374. Violenti vorticis amnis. *Id.* 1, 20 tumidus. Ac de torrente. *Virg. A.* 4, 164. ruun de montibus amnes. *Plin. Pan.* 82. Nec deformi tate ista saltem flumina carebant atque amne [**Forc.* h. l. cum aliis explicat per *lacus*, quo fieri non potest. Proprie dicitur etiam h. l., na *Plin.* similia vv. hoc modo cumulare solet. intpp. ad 7, 4.] ¶ De mari per catachresin: ni malis respicere ad vocis originem, qua ab *ambi* vel *am* pro circum deducitur. Nam mare unive sas terras amplectitur. *Tibull.* 2, 5, 62. et qu fluitantibus undis Solis anhelantes abluit amn equos. [*Cf. *Broukh.* ad h. l., qui ex *Ov. Fas* 5, 82. qui (Oceanus) terram liquidis, qua pate ambit aquis — monstrat, ideo amnem dici Oce num. Homerus semper πόταμον appellat.] *Id.* 4, 18. Jam nox aetherium nigris emensa quadr gis Mundum, caeruleo laverat amne rotas. Hu referri possunt *Virg. G.* 4. 233. et *Stat. Achil.* 49. quae loca V. ¶ Per synecdochen ponitur p aqua. *Virg. A.* 12, 417. hoc fusum labris sple dentibus amnem inficit. Ideoque pro fluxione c juscumque humoris. *Pallad.* 11, 14. *sub fin.* Nu condiunt, primo amne musti spumantis egesto, qu bus moris est gypso vino medicari. ¶ In sex casu duplicem habet positionem, *amne*, et *amn* ut docet *Prisc.* 7. p. 766. et alii. *Liv.* 21, 5. Vo ticoso amni delatus. Et 27. Trajecto amni. Ad *Virg. Hor.* etc. [*Vide de hac ablat. forma *Ben* ad *Hor. Sat.* 1, 5, 72. et quos laudat *Cort.* ad *Luca* 3, 667.] ¶ Reperitur etiam in genere feminin *Pl. Merc.* 5, 2, 18. Neque mihi ulla obsistet amn *Varr. R. R.* 3, 5. Ubi confluit altera amnis. *A cius* ap. *Non.* 3, 11. Antiqua amnis. Adde *Festu* in voce *Petronia amnis* et in *Corius.*

*AMNON, onis, Arabiae felicis fluvius. *Plin.* 6,28. *B. A.*

ĂMO, as, avi, atum, a. 1. φιλέω, ἀγαπάω. Est ab ἀμάω, [*capio, apprehendo] colligo ulnis segetem, seu meto; hinc benevolentia complector, carum habeo. [*Pluribus hoc persequitur *Beier.* ad *Cic. Lael.* 27, 1.] Differunt *amare* et *diligere*, quod *amare* est ex appetitu, *diligere* ex ratione. Hinc *amare* dicuntur etiam bruta animalia, *diligere* soli homines. Hinc etiam *amare* plus est quam *diligere:* quia appetitus amans ardentius, vehementiusque fertur in rem amatam, quam ratio, quae cautius, ut ita dicam et lentius. *Cic.* ad *Brut.* 1, 1. Clodius valde me diligit, vel, ut ἐμφατικώτερον dicam, valde me amat. *Id. Fam.* 9, 14. Quis erat, qui putaret, ad eum amorem, quem erga te habebam, posse aliquid accedere? tantum accessit, ut mihi nunc denique amare videar, antea dilexisse. *Id. ib.* 13, 47. Eum a me non diligi solum, verum etiam amari. [*Collegit hos ll. *Manut.* ad *Cic. Fam.* 3, 9.] *Id. Fragm.* ap. *Non.* 4, 78. et 5, 3. Me aut amabis, aut, quo contentus sum, diliges. ¶ Contra alia ratione plus est *diligere*, quam *amare*, hoc est aestimabilius. Nam *diligimus* propter virtutem; *amamus* propter voluptatem: *diligimus* ratione, ut dictum est, et quasi delectu adhibito, unum prae alio amplectimur; *amamus* impetu quodam et cupiditate. *Cic. Verr.* 2, 4, 23. Archagathus homo nobilis, qui a suis et amari et diligi vellet. [*Id. Amic.* 9. Ego admiratione quadam virtutis ejus, ille vicissim opinione fortasse nonnulla, quam de meis moribus habebat, me dilexit.] *Cic. Fam.* 15, 7. Te semper amavi, dilexique. *Ter. Eun.* 1, 2, 16. Non quo quemquam plus amem, aut plus diligam, eo feci, sed etc. ¶ Ceterum haec discrimina non semper servantur a scriptoribus: itaque generatim *amare* est amore, aut studio amplecti. [*Quid sit amare, *Cic.* ipse definit duobus locis: *Fin.* 2, 24. quid autem est amare, nisi velle bonis aliquem affici quam maximis, etiamsi ad se ex iis nihil redeat. Et *Amic.* 27, 1. amare autem nihil aliud est, nisi eum ipsum diligere, quem ames, nulla indigentia, nulla utilitate quaesita, et *Beier.* ad h. l.] *Cic. Q. Fr.* 1, 1, 5. Amare aliquem ex animo. *Id. Att.* 2, 20. Amare aliquem, carumque habere. *Id. Cat.* 3, 5. unice patriam et cives. *Id. Fam.* 15, 20. Aliquem amore singulari. *Ter. Andr.* 4, 5, 67. plus quam oculos suos. *Pl. Capt.* 2, 3, 60. corde. *Cic. Fam.* 7, 5. *fin.* Cura, ut valeas, et me, ut amas, ama. *Virg. Ecl.* 5, 89. dignus amari. *Cic. Att.* 6, 1. Cicerones pueri amant inter se, discunt, exercentur, *h. e.* amant se invicem. Adde *Ter. Ad.* 5, 3, 42. [*Pl. Capt.* 2, 3, 60. corde amare inter se; coll. *ib.* v. 42. et *Lindem.* ad h. l.] ¶ Saepissime significat inhonesto amore captum esse, scortari, vel absolute, vel cum addito. *Ter. Andr.* 1, 2, 14. Meum gnatum rumor est amare. Et 20. Omnes qui amant, graviter sibi dari uxorem ferunt. *Id. Hec.* 1, 2, 40. Amare mulierem ut cum maxime. [*Sall. Cat.* 11, 6. Ibi primum insuevit exercitus P. R. amare, potare. Cf. *Cort.* et *Hdf.* ad *Hor. Sat.* 2, 3, 250.] [*Et leniori sensu i. q. amore alicujus teneri:] *Id. Andr.* 3, 2, 39. misere. *Id. Heaut.* 1, 1, 45. perdite. *Pl. Most.* 1, 3, 87. medullitus. *Id. Poen.* 5, 2, 132. et *Pseud.* 1, 2, 69. a lenone, *h. e.* opera lenonis, vel illam, quae est in potestate lenonis. [*Vide nos sub *A.* Locum *Quint.* 11, 1, 82. amare in matrimonium, quam loquendi rationem *Spald.*, quem v., recte portentosam dicit, omisimus.] ¶ Saepe etiam est delectari, studiosum esse. *Nep. Att.* 1. Amare litteras. *Virg. Ecl.* 5, 61. otia. *Hor. Ep.* 2, 2, 58. non omnes eadem mirantur, amantque: Carmine tu gaudes, hic delectatur iambis. [*Tibull.* 3, 3, 20. falso plurima vulgus amat, i. e. miratur.] Et 77. Amare nemus, et fugere urbes. [*Virg. G.* 2, 486. flumina amem silvasque inglorius. coll. *A.* 3, 134. ibique *Heyn.* et *Burm.* ad *Grat.* 390.] *Cic. Sext.* 49. Amare nomen, orationem, vultum, incessum alicujus. *Hor. Od.* 1, 2. *extr.* Hic ames dici pater atque princeps. *Cic. Fam.* 9, 16. Delectarunt me tuae litterae, in quibus primum amavi amorem tuum. *Ennius* ap. *Gell.* 20, 10. Spernitur orator bonus, horridu' miles amatur. ¶ *Amare aliquem de aliqua re*, vel *in aliqua re* eleganter dicimus, cum ostendere volumus gratam eum nobis rem fecisse, atque ob id nos ad omnia amoris et benevolentiae officia esse obstrictos. *Ter. Eun.* 3, 2, 3. Ecquid nos amas de fidicina istac? *h. e.* propter fidicinam istam, quam tibi dono dedi? *Cic. Att.* 7, 2. De rauduscuło multum te amo. *Id. Fam.* 13, 62. Et in Atilii negotio te amavi. *Id. Att.* 1, 3. Te multum amamus, quod ea abs te diligenter, parvoque curata sunt. Huc et illa pertinent *Ter. Ad.* 5, 8, 22. Si vos tantopere istuc vultis, fiat. *Aesch.* bene facis: merito te amo. *Pl. Poen.* 1, 2, 40. Soror, parce, amabo. *Anter.* quiesco. *Adelph.* ergo amo te. *Quintil.* referens jocum *Domitii Afri* in litigatorem ingratum, et conspectum ejus vitantem, ne gratias agere cogeretur, 6, 3, 93. Amas me, quod te non vidi. [*Imo sic: Amas me, quod te non vidi? i. e. nonne gratias mihi habes, quod te videre dissimulavi? Sic *Spald.* quem v.] *Cic. Att.* 13, 52. Hospes tamen non is, cui diceres, amabo te, eodem ad me cum revertere. ¶ *Amare se* est se mirari, sibi placere. *Cic. Har. resp.* 9. Quam volumus licet, P. C., ipsi nos amemus, tamen nec numero Hispanos, nec robore Gallos, nec calliditate Poenos superavimus. *Id. Q. Fr.* 3, 8. O Dii, quam ineptus! quam se ipse amans sine rivali! *Id. Att.* 4, 16. *circa med.* Dices: tu ergo haec quomodo fers? belle mehercule; et in eo me valde amo. *Id. Off.* 1, 9. *ad fin.* Facile, quod cujusque temporis officium sit, poterimus, nisi nosmetipsos valde amabimus, judicare. [*Hor. Sat.* 1, 2, 54. verum hoc se amplectitur uno, Hoc amat, hoc laudat, i. e. hoc se amat, se laudat. V. *Hdf.*] ¶ *Si me amas*, *amabo*, *amabo te*, formulae sunt obsecrantis et obtestantis. [*Lindem.* ad *Pl. Mil.* 3, 3, 26. talia per ellipsin explicat: amabo te, si dicas quod quaero, facias quod volo etc. Deinde absolute dicta esse, ut quaeso, precor, oro etc. quod et nobis videtur.] *Cic. Q. Fr.* 2, 10. Adduc, si me amas, Marium. *Id. Att.* 5, 17. Si quidquam me amas. *Ter. Eun.* 1, 2, 70. Id, amabo, adjuta me. Et 50. Id agite, amabo. *Cic. Q. Fr.* 2, 10. Amabo te, advola. *Id. Att.* 2, 2. Cura, amabo te, Ciceronem nostrum. Huc et illa referri debent, in quibus *amare* ponitur pro amanter orare, rogare ideoque fit, ut sequatur *ut.* *Ter. Eun.* 3, 3, 31. Si istuc ita certum est tibi, amabo te, ut illuc transeas, ubi ille est. *Pl. Men.* 2, 3, 71. Scin' quid te amabo ut facias? *Id. ib.* 3, 3, 1. Menedeme, amare ait te multum Erotium, ut ad aurificem deferas, etc. [*Et seq. *ne.* *Cic. Q. Fr.* 1, 4. amabo te, ne adsignes. Ceterum haec eadem esse cum antecedentibus facile vides.] ¶ *Ita me Dii ament* vel *amabunt* est dictum affirmantis, et urbane jurantis: *Ter. Andr.* 5, 4, 44. Ita me Dii ament, credo. *Id. Hec.* 2, 1, 9. Non, ita me Dii bene ament, mi Laches. *Id. Ph.* 1, 3, 13. Ita me Dii bene ament, ut mihi liceat tamdiu quod amo frui. *Id. Heaut.* 3, 1, 54. Sic me Dii amabunt, ut tuarum miseritum est, Menedeme, fortunarum. *Id. Hec.* 1, 2, 31. Ita me Dii amabunt, haud propterea te rogo, ut hoc proferam, sed ut, etc. ¶ Translate *amare* tribuitur rebus inanimis. *Hor. Od.* 1, 25, 3. amatque janua limen, *h. e.* cum semper clausa sit, amare videtur. *Plin.* 13, 4, 7. Palma toto anno bibere amat. *Hor. Od.* 2, 3, 9. Quo pinus ingens albaque populus Umbram hospitalem consociare amant. *Sall. Jug.* 34, 1. Clamore, vultu, saepe impetu, atque aliis omnibus, quae ira fieri amat. [*Cf. *Cort.* qui gr. exempl. laudat. et *Bentl.* ad *Hor. Sat.* 1, 4, 87. Sic etiam nonnulli intelligi voluerunt *Prop.* 2, 1, 60. solus amor morbi non amat artificem; sed *Burm.* melius h. l. interpretatur *non amare* per adversari, odisse.] *Tac. A.* 4, 9. Eadem decernuntur, plerisque additis, ut ferme amat posterior adulatio. *Hor. Od.* 3, 16, 9. Aurum per medios ire satellites, Et perrumpere amat saxa potentius Ictu fulmineo. *Id. Epod.* 8, 15. libelli Stoici inter sericos jacere pulvillos amant. Φιλέω apud Graecos, ut notavit etiam *Quintil.* 9, 3., eadem ratione usurpatur: et videtur quodammodo reduci ad verbum *soleo*, quia quae amanter facimus, saepe facimus. Hinc neutra constructione *Auson. Gratiar. act. ad Gratian. init.* Quod solum nostrae opis est, gratias ago, verum ita, ut apud Deum fieri amat, sentiendo copiosius, quam loquendo ¶ *Amasse* pro *amavisse* legitur apud *Gell.* 10, 18. et *Ov. Her.* 7, 164. et alios. Sic *amasti* pro *amavisti*, *amarim* pro *amaverim*, *amassem* pro *amavissem*, cum cognatis personis, passim apud Latinos scriptores. *Amasso*, *is*, *it*, etc. pro *amavero* antiquum est. *Pl. Cas.* 5, 4, 22. Si unquam posthac amasso Casinam. *Id. Mil.* 4, 2, 16. Hanc quidem nihil tu amassis. *Id. Curc.* 4, 4, 22. Bene me amassint. ¶ [*Part. fut. pass. *amandus* saepe significat i. q. qui dignus est amari, qui debet amari. *Ov. Fast.* 2, 182. ursa quae fuerat summo nuper amanda Jovi. v. *Burm.* ad h. l. qui laudat *Malasp.* ad *Cic. Att.* 4, 15. *Periz.* ad *Sanct. Min.* 1, 15, 8. Cf. *Hor. Od.* 4, 11, 34. amanda vox. ¶ Confunduntur a librariis *amare* et *habere*, v. *Burm.* ad *Ov. Am.* 3, 12, 6. et *Her.* 20, 228. ubi etiam alios locos laudat. Porro *amare* et *avere*, v. *Gron.* ad *Pl. Merc.* 4, 4, 15. *Bentl.* ad *Hor. Sat.* 1, 4, 87. et *Drak.* ad *Sil.* 12, 451.]

[AMOCENSIS, e, adj. ad Amocam urbem conventus Cluniensis in Hispania pertinens. *Inscr.* ap. *Grut.* 324, 10. Paetiniae Paternae Patern. Fil. Amocensi Cluniens. ex gente Cantabror. *F.*]

ĀMŎDO, adv. ἀπαρτὶ, *Hieronym. adv. Jovinian.* 1, 3. *ex Isaj. c.* 58. Amodo filios faciam. *Paulin. Nolan.* 8, 28. Amodo jam resilire via properetis iniqua.

[ĂMOEBĒ, es, f. ἀμοιβὴ, permutatio, retributio. Nomen muliebre servile Romanorum. *Inscr.* ap. *Murat.* 1006, 9. Juliae Erotidi matri Amoebes Antoniae Drusi L., *h. e.* matri Amoebes libertae Antoniae Drusi uxoris, *F.*]

ĂMOEBAEUS, a, um, adj. ἀμοιβαῖος, mutuus, alternus: ab ἀμείβω, commuto, permuto. *Amoebaeum carmen* est, docente *Festo*, et *Serv.* ad *Virg. Ecl.* 3, 29., in quo aliqui ex aequali numero versum canunt, *h. e.* totidem versibus alterni sibi mutuo respondent, et ita se habet responsio, ut aut malum, aut contrarium aliquid dicat. Quamquam haec postrema conditio non semper necessaria est. Hujusmodi carminis exemplum habet apud *Virg. cit. Ecl.* 5. ¶ *Amoebaeus pes* apud *Diomed.* 3. p. 478, est pes quinque syllabarum, quarum duae sunt longae, totidem breves, ultima longa, ut *incredibiles.* Huic contrarius est *antamoebaeus*, ἀνταμοιβαῖος, constans ex duabus brevibus, totidem longis, et brevi, ut *manifestare.* *Id. ib.* p. 479.

AMOEBEUS, i, m. Ἀμοιβεὺς (vox trisyllaba) citharoedus Atheniensis magni nominis: de quo *Ov. A. Am.*, 3, 399. Tu licet et Thamyran superes, et. Amoebea cantu, Non erit ignotae gratia magna lyrae

ĂMOENĀTUS V. in ĂMOENO.

ĂMOENĒ, adv., cum amoenitate, jucunde, suaviter, τερπνῶς. *Plin. ep.* 4, 23. Habitare amoenissime. *Pl. Mil.* 2, 5, 2. Inde ignem in aram, ut Ephesiae Dianae Arabico fumificem odore amoene, *h. e.* ut amoeno odore aram incendam in honorem Dianae. *Appul. Met.* 10. p. 254, 31. Venas ecce cum magno favore caveae in ipso meditullio scenae, dulce subridens, constitit amoene, *h. e.* decenter, et cum quadam veluti amoenitate vultus atque habitus. ¶ Translate. *Gell.* 14, 1. *a med.* Haec nos sicca et incondita et jejuna oratione attigimus: at Phavorinus latius ea et amoenius et splendidius et profluentius exsequebatur.

*AMOENIA v. AMOENUS.

ĂMOENĬTĀS, ātis, f. τερπνότης, jucunditas, suavitas, voluptas, quae ex amoenis rebus percipitur: et fere dicitur de locis. *Cic. Q. Fr.* 3, 1, 1. Amoenitas fluminis. Et 4. hortorum. *Id. N. D.* 2, 39. Amoenitates orarum et litorum. [*Id. Rep.* 2, 4.] *Id. Leg.* 2, 1. Hoc tempore anni et amoenitatem hanc, et salubritatem sequor. *Nep. Att.* 13. Domus amoenitas non aedificio, sed silva constabat. [*Flor.* 2, 11, 4. feritas eorum Asiatica amoenitate mollita est.] ¶ Translate. *Plin. praef. H. N.* Amoenitates studiorum quaerere, *h. e.* ea quae delectant et jucunda sunt. *Gell.* 10, 3. Amoenitas orationis. *Id.* 12, 1. *in fin.* verborum. *Id.* 7, 7. ingenii. *Tac. A.* 5, 2. vitae. *Pl. Stich.* 2, 1, 5. Amoenitates omnium venerum, atque venustatum. *Id. Capt.* 4, 1, 7. Hic me amoenitate amoena amoenus oneravit dies, *h. e.* voluptate perfudit. ¶ In blanditiis. *Pl. Cas.* 2, 3, 13. Uxor mea, mea amoenitas, quid tu agis? *Id. Mil.* 1, 2, 152. Mea vita, mea amoenitas, meus ocellus.

ĂMOENĬTER, adv. amoene, hilare, τερπνῶς. *Gell.* 20, 8. Anianus poeta in fundo suo agitare erat solitus vindemiam hilare atque amoeniter.

ĂMOENO, as, avi, atum, a. εὐφραίνω, amoenum facio, exhilaro. *Cassiod. ep* 2, 40. *de Musaeo:* Felices animas septem chordarum pulsibus amoenabat. *Cyprian. ep.* 2. *c.* 1. Amoenare oculos. *Sidon. ep.* 1, 9. Tetrica sunt amoenanda jocularibus. *Salvian. Gub. Dei.* 7. *med.* Omnis regio aut consita pomis aut amoenata lucis, aut irrigata fontibus.

ĂMOENUS, a, um, adj. τρυφερὸς, ἁβρὸς, aspectu jucundus, et dicitur fere de locis, quae situ, et naturali quadam suavitate jucunditatem et voluptatem afferunt. *Festus* scribit amoena dici loca, quia ad se *amanda* alliciant. [*Mire! Rectius derives a *munus.* Cf. *Schneider. gr. lat.* 1. p. 77.] *Cic. Or.* 2, 71. Devertere in locum amoenum et salubrem. *Id. Att.* 16, 3. Praediola belle aedificata, et satis amoena. *Justin.* 38, 7. Coelum Asiae amoenius urbium multitudine. *Ennius* ap. *Cic. Div.* 1, 20. Amoena salicta. *Hor. Ep.* 1, 10, 6. Amoenum rus. *Id. Od.* 2, 3, 14. Amoenae rosae. *Id. Od.* 3, 4, 7. aquae et aurae. *Virg. A.* 6, 638. Amoena vireta Fortunatorum nemorum. *Plin. Pan.* 50. Amoenior villa. *Tac. Hist*, 3, 30. Amoenissima aedificia. *Plin.* 35, 10, 37. *ad fin.* Amoenissima parietum pictura. ¶ *Amoena*, *orum* absolute, loca amoena. *Tac. A.* 3, 7. Per amoena Asiae atque Achajae. *Id. Hist.* 3, 76. Amoena litorum. [*Quod habet *gl. lat. gr.* amoenia, ἀκταί, id corrigendum est in amoena. V. *Pontan.* ad *Macr. Sat.* 2, 12. *Voss. Etym.* s. v. Amoenum.] ¶ Translate. *Id. A.* 15, 55. Amoena vita. [*Liv.* 4, 44. cultus amoenior, loquitur de Vestali, quae liberius voluptatibus indulgebat.] *Id. ib.* 2, 64. et 13, 3. Amoenum ingenium. *Aur. Vict. Epit.* 1. *a med.* Quodque est laeti animi vel amoeni, oblectabatur omni genere spectaculorum, *h. e.* amoenitatibus dediti. *Gell.* 2, 26. Amoenissima verba. *Id.* 16, 3. Amoenissimi sermones. *Id.* 18, 5. Amoeniores litterae. *Id.* 11, 2. Nimis lecto amoenoque cultu victuque esse. *Id.* 19, 11. Amoeni homines. *Id.* 7, 8. Puer delphino amoenus, *h. e.* gratus, dilectus. [*Differt a *jucundus*, quod derivatur a *juvo.* V. *Weber. Uebungssch.* p. 75. 69. ¶ Commutantur in mss. *amoenus* et *opacus.* V. *Burm.* ad *Ov. Met.* 14, 330.]

ĀMŌLĬOR, īris, ītus sum, dep. 4. ἀποθέω, ab uno in alium locum molior, hoc est amoveo, removeo: ab *a* praeposit. et *molior:* et dicitur proprie de iis, quae magno conatu et molimine dimoventur. *Tac. A.* 1, 50. Amoliri obstantia silvarum. *Plin.* 11, 10, 10. Amoliuntur omnia e me-

dio. *Sisenn.* ap. *Non.* 2, 35. Impedimentum omne de cunctis itineribus amoliuntur. *Lucan.* 5, 354. quantum Fortuna humeris jam pondere fessis Amolitur onus, *h. e.* humeros exonerat. Hinc, plerumque per jocum, *amoliri se* i. e. recedere. *Pl. Truc.* 2, 7. *fin.* Sed ego cesso me hinc amoliri: ventre dum salvo licet! *Ter. Andr.* 4, 2, 24. Hinc vos amolimini: nam mi impedimento estis. *Pacuv.* ap. *Non. l. l.* Non tute hinc e conspectu amolire? *Id. ib.* Nonne hinc vos propere stabulis amolimini? ¶ *Amoliri aliquem* est amandare, ablegare, alio mittere, ἀποπέμπειν. *Curt.* 7, 5. Amoliri aliquem ab oculis. *Gell.* 19, 1. Amoliri a se aliquem. *Tac. Hist.* 1, 13. uxorem. *Id. A.* 2, 42. aliquem specie honoris. Ac translate est arcere, depellere. *Plin.* 32, 2, 11. Religiosum id gestamen amoliendis periculis arbitrantur. *Tac. Hist.* 3, 75. *in fin.* et *Petr. Sat.* 97. Amoliri crimen et invidiam ab aliquo. *Tac. A.* 14, 14. dedecus. *Quintil.* 5, 13, 11. Videndum etiam, simul nobis plura aggredienda sint, an amolienda singula, *h. e.* refutanda. [*Cf. 4, 1, 29. *ib.* 2, 27. 5, 7, 23. 9, 2, 71.] *Liv.* 28, 28. Amolior et amoveo nomen meum, *h. e.* omitto, praetereo. ¶ Passiva significatione. *Pl. Most.* 2, 1, 24. Jube haec hinc omnia amolirier, paragoge pro *amoliri.* Participium *amolitus* itidem passive. [*Liv. 25, 36. amolita onera.] *Appul. de Deo Socrat.* Corpora vel utrimque commixta, sive amolita, seu modificata, etc., *h. e.* separata. Et post: Omnibus exuviis amolitis equum contemplari, *h. e.* detractis. [*Variant interdum libri inter *amoliri* et *emoliri.* V. *Cort.* ad *Lucan.* 5, 354.]

ĀMOLĪTĬO, onis, f. actus amoliendi et removendi. *Gell.* 12, 1. *ad fin.* Ubi infantis aliorsum dati facta ex oculis amolitio est.

AMOLĪTUS. V. AMOLIOR *in f.*

*AMOMIA, ae, f. ab amomo, unguento emortuali sic recentiores vocaverunt. Illud omne, quo defunctorum corpora medicabantur et condiebantur. Quod vulgo detruncato vocabulo *Momiam* vel *Mumiam* appellant. Sic certe *Salm.* ad *Solin.* p. 285. et *Quenstedt.* de *Sepult. Vet.* p. 75. *B. A.*

*AMOMĒTUS, i, Ἀμώμητος, de Attacoris, Indiae populis, volumen scripsit, teste *Plin.* 6, 17. cf. *Ael. H. A.* 17, 6. *B. A.*

ĂMŌMIS, ĭdis, f. ἀμωμίς, arbor amomo similem fructum ferens, quo verum amomum adulterari solet, minus venosa, durior, ac minus odorata. Sed fortasse et ipsum amomum sic appellatur, quod immaturum collectum est vendendi studio. *Plin.* 12, 13, 28. V. v. seq.

ĂMŌMUM, i, n. ἄμωμον, arbor similis labruscae vitis, frutice myrtuoso, palmi altitudine, fructum ferens uvae similem, laudatissimi odoris, qui proprie *amomum* dicitur, ex quo pretiosissimum unguentum fit. Carpitur cum radice, manipulatim leniter componitur, protinus fragile. Laudatur quam maxime Punici mali foliis simile, nec rugosis, colore rufo: secunda bonitas pallido: herbaceum pejus, pessimumque candidum; quod et vetustate evenit. Adulteratur foliis Punicis, et gummi liquido, ut cohaereat, convolvatque se in uvae modum. Haec *Plin.* 12, 13, 28. Adde 16, 22, 34., ubi docet amomi, nardique arbores in alieno solo non provenire: ex quo quidam putant nobis incognitas esse, quamquam alii amomum putant esse plantam, quae dicitur *Hiericunthis*, alii quae *piper hortense*, alii alia. [*Sprengel* putat amomum esse *Cissum vitigineam* Linn., *die weinartige Klimme*; quam Arabes *hamama* vocant. At, quemadmodum res, ita nomen ex oriente deducendum videtur. *F.*] *Virg. Ecl.* 4, 25. Assyrium vulgo nascetur amomum. *Id. ib.* 3, 89. ferat rubus asper amomum. Proverb. de re absurda. ¶ Per synecdochen pro quovis unguento pretioso et puro: quod et Graeca vox indicat, quae purum significat et impermixtum, ab α privativa, et μῶμος, macula, labes. *Martial.* 5, 65. Pinguescat nimio madidus mihi crinis amomo. *Ov. Pont.* 1, 9, 51. Ille tibi exsequias, et magni funus honoris Fecit, et in gelidos funditamoma sinus. *Pers.* 3, 104. crassisque lutatus amomis. ¶ *Amomon* in recto casu singulari Graeca positione dicitur, et legitur apud *Plin.* 26, 7, 19. [*Praefert etiam *Cort.* ad *Lucan.* 10, 168. quem v.]

ĀMOR, ōris, m. ἔρως, benevolentia, caritas, studium. Sunt tamen discrimina aliquot (licet non perpetua) inter *caritatem* et *amorem*, quod *caritas* hominibus tantum convenit, et honesta est dumtaxat, *amor* etiam brutis tribuitur, et tum honestam tum inhonestam dilectionem significat. Praeterea *caritas* ex ratione, et ex justa aestimatione personae amabilis oritur, *amor* ex affectu, et impetu passionis. Ad haec, *caritas* spectatur praecipue erga superiores, ut Deos, patriam, parentes, et alia, quae supra nos excellunt; *amor* erga aequales, aut inferiores, ut *Cic.* significat *Partit.* 16. et apertius 25., ubi sic ait: Amicitiae caritate et amore cernuntur. Nam cum Deorum, tum parentum patriaeque cultus eorumque hominum, qui aut sapientia, aut opibus excellunt, ad caritatem referri solet: conjuges autem, et liberi, et fratres, et alii, quos usus familiaritasque conjunxit, quamquam etiam caritate ipsa, tamen amore maxime continentur. *Id. Or.* 2, 51. Si videaris laborare pro viris bonis, aut certe pro iis, qui illis boni atque utiles sint: namque haec res amorem magis conciliat; illa virtutis defensio caritatem. ¶ Differunt etiam *benevolentia*, et *amor*, quod *amor* est origo et principium *benevolentiae*, quae est veluti quidam habitus ex multis amoris actibus proveniens, et amicitiam constituens: quamquam ne haec quidem differentia perpetua est. *Cic. Amic.* 8. Amor (ex quo amicitia nominata) princeps est ad benevolentiam conjungendam. Interdum et illud inter haec duo interest, quod *benevolentia* sumitur pro dilectione quadam civili et officiosa, *amor* pro ea, quae ex animo provenit, et tenerior est. *Cic. Fam.* 3, 9. Nihil enim est, quod studio et benevolentia, vel amore potius effici non possit. [*Cf. *Manut.*] ¶ Ad Latinum vocis usum veniamus. *Cic. Fin.* 4, 7. Insitus est menti cognitionis amor. *Id. Sull.* 26. Amor consulatus. *Id. Arch.* 11. gloriae. *Hor. Ep.* 1, 7, 85. habendi. *Id. ib.* 16, 52. virtutis. *Id. ib.* 1, 36. laudis. *Cic. Fam.* 2, 7. Magnitudo et vis amoris. *Id. Tusc.* 4, 34. Furor amoris, *h. e.* venereae cupiditatis. *Id. Fam.* 13, 29. Ab his initiis noster in te amor profectus. Et *ib.* 5, 5. Si quid in te residet amoris erga me. *Id. Off.* 2, 9. Amor multitudinis commovetur opinione liberalitatis, *h. e.* amor quo multitudo alios amat, active. *Id. Fam.* 5, 12. Amori nostro plusculum etiam, quam concedit veritas, largiare, *h. e.* amori, quo a te amamur, passive. *Id. Fam.* 15, 21. Respondere amori amore. *Id. ad Brut.* 1, 1. Respondere alicui in amore. *Id. Fam.* 7, 1. Amplecti aliquem amore. *Id. Or.* 2, 51. Conciliare amorem alicui. *Id. Fam.* 9, 14. Habere amorem erga aliquem. Et *Dom.* 39. in rempublicam. Et *Fam.* 10, 28. Habere aliquem in amore. *Id. ib.* 15, 20, Amare aliquem amore singulari. *Id. Verr.* 2, 2, 47. Ardere amore alicujus. Sic *Tusc.* 4, 33. *fin.* Flagrare amore. *Id. Flacc.* 8. et 6. *Verr.* 1. Esse in amore alicui. *Id. Fam.* 5, 2. *fin.* Amore alicujus facere aliquid. *Id. ib.* 10, 3. Amore impulsus. *Catull.* 30, 8. Inducere aliquem in amorem. *Hor. Ep.* 1, 1, 84. sentire amorem. Et *ib.* 2, 37. Torqueri amore. *Virg. A.* 1, 679. Teneri amore. *Curt.* 8, 4. Effundi in amorem alicujus. *Tibull.* 1, 9, 39. Quid faceres, nisi et ipse fores in amore puellae? *h. e.* nisi eam amares. *Ov. Am.* 3, 2, 4. Ne tibi non notus, quem facis, esset amor. *Prop.* 3, 20, 6. Forsitan ille alio pectus amore terit. [*Id.* 1, 3, 44. querebar externo longas saepe in amore moras, ubi externus amor is est, quem amans exercet foris. V. *Broukh.* ad h. l. Omnino tralatitium *Prop.* amorem dicere pro amante. V. *Jever.* ad *Lucan.* 1, 488. p. 107.] ¶ Ponitur interdum pro quacumque naturali cupiditate; et translate tribuitur etiam rebus inanimis. [*Sic Gr. ἔρως usurpant. V. *Voss.* ad *Virg. G.* 3, 285. 292. *Goer.* ad *Cic. Fin.* 1, 19, 62. qui comparat *Tusc.* 4, 37, 75.] *Lucr.* 4, 867. Amor edendi. *Plin.* 17, 10, 12. Quarum radices amore solis atque imbris in summa tellure spatiantur. Hinc *amor est mihi hoc facere*, libet, placet. *Stat. Th.* 1, 697. rore pudico Castaliae flavos amor est tibi mergere crines. *Virg. A.* 2, 10. si tantus amor casus cognoscere nostros. ¶ In plurali etiam numero eleganter usurpatur, ac tum honesto sensu, tum turpi. *Cic. Att.* 5, 10. Amores hominum in te, et in nos quaedam benevolentia. *Id. Div.* 1, 36. Quid amores et deliciae tuae, Roscius? *Id. Att.* 2, 19. Pompejus nostri amores. [*Et ironice *id. Phil.* 6, 5. sed redeo ad amores deliciasque nostras, L. Antonium.] *Id. ib.* 16, 6. Piliae salutem dices, et Atticae, deliciis atque amoribus meis. *Id. Fam.* 7, 33. Est is mihi in amoribus, *h. e.* valde a me amatur. *Id. Off.* 1, 5. Forma honesti si oculis cerneretur, mirabiles amores excitaret sapientiae. [*Apud *Cic. Fin.* 3, 20, 68. amores sancti intelligendi de casto illo puerorum amore, qui magis ad Graecorum quam ad Rom. mores pertinebat. Comparat *Goer.* ad h. l. *Tusc.* 4, 34, 72.] De turpi amore: *Id. Coel.* 19. Amores, et hae deliciae quae vocantur, quae firmiore animo praeditis diutius molestae non solent esse, etc. *Hor. Od.* 2, 9, 10. nec tibi Vespere Surgente decedunt amores, Nec rapidum fugiente solem. *Pl. Merc.* 1, 1, 2. Meos amores eloquar. Nonnunquam *amores* pro eo, qui amatur, ponuntur. *Pl. Poen.* 1, 1, 79. Hem amores tuos Si vis spectare. Adde *Catull.* 10. de Varri scorto. ¶ Apud poetas sunt qui finguntur comites, aut filii Veneris. *Stat. Silv.* 1, 2, 120. ipsi erraretis Amores. *Claud. de laud. Stil.* 2, 356. Pennatique nurum circumstipantur Amores. ¶ Saepissime *amor* est nomen proprium Cupidinis Veneris filii. *Virg. A.* 1, 693. Paret Amor dictis carae genitricis, et alas Exuit, etc. [*Prop.* 3, 13, 4. Amoris iter, de aetate, qua amori indulgere solemus. Cf. *Burm.* ad h. l.] V. CUPIDO. ¶ *Amos* in recto casu singulari pro *amor*, ut *colos* pro *color*, *honos* pro *honor* legitur apud *Pl. Curc.* 1, 2, 2. Ejus amos cupidam me nunc, etc. Perperam putant aliqui, ideo *amos* dictum ibi a *Plauto*, quia blaesa anus loquens inducitur. [*Exhibent antiquiorem hanc formam etiam nonnulli codd. ap. *Virg. A.* 11, 892. ubi alia laudat *Burm.*] V. COLOR, et LALOR in fin.

ĀMŌRĀBUNDUS, a, um, adj. amoribus plenus. *Gell.* 11, 15. Laberius in lacu Averno mulierem amantem, verbo inusitatius facto, amorabundam dixit. Est qui legit *amecabundam* eodem fere sensu. Nam *amecus* et *ameca* pro *amicus* et *amica* olim dictum est, teste *Festo.*

*AMORGUS, v. Amorgos, i, f. insula Aegaei maris, quae ad Sporades pertinet, ubi Simonides Iambographus natus est, h. *Morgo. Tac. A.* 4, 30. *Plin.* 4, 12, 23.

[ĀMŌRĬĀNUS, a, um, adj. ad Ἀμόριον, Amorium pertinens, Phrygiae majoris urbem, nunc *Hargian. Inscr.* ap. *Murat.* 1016, 8. M. Ulpio Aug. Lib. Aphrodisio Amoriano. *F.*]

ĀMŌRĬFER, a, um, adj. amorem inducens. *Venant.* 6, 2, 13. Torsit amoriferas arcu stridente sagittas Forte Cupido volans.

ĀMŌRĬFĬCUS, a, um, adj. idem quod amorifer. *Appul. Herb.* 123. Sempervivum nominatur ab aliquibus stergethron, eo quod amorifica judicetur.

*AMORĪON, v. Amorium, i, etiam Amurium, *Tab. Peut.*, Phrygiae majoris oppidum.

[ĀMORRHAEUS, a, um, Ἀμοῤῥαῖος, ad Amorrhaeos pertinens, populos Palaestinae in Judaea, ita appellatos ab אמרי Emor, filio Chanaanis. *Prudent. Hamartig.* 413. Exercitus ardet Regis Amorrhaei. *F*]

ĀMOS pro *amor.* V. AMOR *in f.*

ĀMŌTĬO, onis, f. actus amovendi, remotio, ὑπεξαίρεσις. *Cic. Fin.* 1, 11. In omni re doloris amotio successionem efficit voluptatis. *Cajus Dig.* 47, 10, 43. Pati amotionem ordinis, *h. e.* amoveri ab ordine, privari ordine.

ĀMŌTUS, a, um, part. v. *amoveo*, sublatus, remotus. *Suet. Ner.* 47. Direptis stragulis, amota et pyxide veneni. *Hor. Sat.* 1, 1, 27. amoto quaeramus seria ludo. *Ter. Andr.* 3, 2, 30. A me opinionem hanc esse amotam volo. *Id. ib.* 1, 2, 10. Amoto metu. ¶ Item ablegatus, vel relegatus. *Tac. A.* 14, 57. Plautum in Asiam, Sullam in Galliam Narbonensem nuper amotos. *Id. ib.* 1, 53. Amotus Cercinam Africi maris insulam, quatuordecim annis exsilium toleravit. ¶ Item furto ablatus. Commode autem utimur, cum minuendae invidiae causa odiosis verbis *furti* aut *direptionis* abstinere volumus. Hinc apud JCtos *res amotae* dicuntur, quas uxor marito surripit durante matrimonio: de quibus est *tit.* 2. *lib.* 15. *Dig.* Nam, ut *ib.* loquitur *Cajus leg.* 2., in honorem matrimonii turpis actio (puta *furti*) adversus uxorem negatur. *Tryphon. Dig.* 42, 1, 52. Si rerum amotarum cum viro agatur. *Hor.* quoque *Od.* 1, 10. ne aperte Mercurium furtum fecisse dicat, cum Apollini boves abduxit, hoc eodem verbo utitur *v.* 8. Te boves olim nisi reddidisses Per dolum amotas, etc. V. AMOVEO.

ĀMŎVĔO, ŏves, ōvi, ōtum, a. 2. ἐξαιρέομαι, a loco moveo, removeo. *Cic. Cluent.* 58. Habere in consilio legem, religionem, aequitatem, fidem; libidinem autem, odium, invidiam, metum, cupiditatesque omnes amovere. *Pl. Truc.* 1, 1, 64. Amovere aliquem loco. [*Sall. Cat.* 23. *amovere* aliquem senatu — vulgo scribitur. Sed legendum est *movere.* V. h. v.] *Cic. Rabir. perduell.* 4. Lex Porcia virgas ab omnium civium corpore amovit. *Id. Har. resp.* 20. Amovere aliquem a procuratione frumentaria. *Id. Att.* 1, 12. Nebulonem illum ex istis locis amove. *Suet. Cal.* 34. Amovere scripta Virgilii et Livii ex omnibus bibliothecis. *Id. Vitell.* 7. turbam creditorum terrore, i. e. a se summovit. *Pl. Pseud.* 5, 1, 35. crapulam, *h. e.* discutere. *Id. ib.* 1, 2, 12. somnum et socordiam ex pectore oculisque. *Id. Asin.* 2, 1, 6. a se segnitiem. *Id. Trin.* 3, 3, 54. suspicionem ab aliquo. *Liv.* 4, 41. enixe culpam ab se. *Tac. A.* 4, 71. metus. Itaque *Amovere se* est recedere. *Suet. Tib.* 10. Statuit repente recedere, seque e medio quam longissime amovere. *Ter. Ph.* 3, 3, 34. Te hinc amove. *Sil.* 17, 224. qui memet finibus unquam Amorim Ausoniae, syncope pro *amoverim.* ¶ Speciatim amovere aliquem est relegare. *Tac. A.* 4, 31. Suilium quaestorem amovendum in insulam censuit. *Id. ib.* 21. Amovere aliquem Cretam. *Id. A.* 13, 9. Amovere suspectos aemulationis. ¶ Ponitur etiam pro furari. Frequentissime hoc sensu usurpatur a JCtis, praecipue dum de furtis filiorum familias, conjugum, fratrum, heredum, sociorum, et hujusmodi familiarium sermo est. Si enim hi aliquid interverterint, aut consumpserint, *amovisse* dicuntur, non *furtum fecisse*, lenitate vocabuli mitigando turpitudinem facti. *Paul. Dig.* 25, 2, 3. Si filiafamilias res amoverit. *Ulp. Dig.* 29, 2, 70. Si quis aliquid ex hereditate amoverit. *Id. ib.* 23, 3, 9. Agetur rerum amotarum, si animo amovendi maritus retineat. Interdum tamen generatim sumitur pro surripere. *Id. ib.* 47, 9, 3. docet aliud esse *amovere*, aliud *rapere:* siquidem amoveri aliquid etiam sine vi potest, rapi autem sine vi non potest. *Id. ib.* 43, 5, 3. Amovere tabulas.

[AMPECTO, is, xi, um, a. 3. verbum compositum ex antiquo *am* circum, et *pecto.* Jocularite

usurpatur a *Pl. Rud.* 3, 5, 36. Extemplo ampectitote crura fustibus. *Acidalius* ita legendum conjecerat pro vulgari *amplectitote*, et quidem recte; nam nemo certe dixerit *amplectere crura* fustibus, sed potius *ampectere* sive *pectere*, quemadmodum alibi apud eundem *Plaut.* legitur *pectere fuste*, *pectere pugnis.* (V. PECTO) et apud *Terent.* eodem sensu *depexum.* Hanc lectionem in textum recepit primus, ut puto, *Bothe*, eique ipse plane assentior. *F.*]

AMPEDĪCES, inquit *Festus*, dicebantur ab antiquis, quod circum penderent (scilicet ab *am* circum, et *pendeo*) quos nunc appendices appellamus. *Voss. in Etymol.* in voce *Pendeo* observat, in compluribus MSS. legi *ampendices*, quod magis ad etymologiam accedit.

AMPĔLĪNUS, a, um, adj. ab ἄμπελος, vitis. *Caecil.* ap. *Non.* 16, 2. Carbasina, molochina, ampelina. De colore aliquo *Caecil.* loqui videtur.

[AMPĔLĬO, onis, m. et f. ἀμπελιὼν, et AMPĔLIS, ĭdis, f. ἀμπελὶς, avis a *Polluce l.* 6. *c.* 9. memorata, ita dicta, quod uvas comedit, quaeque *uvedula* appellatur a *Ducangio* V. *Ampedula.* Cognomina Romana. *Inscr.* ap. *Murat.* 886, 7. Ampelio Liviae *Liberto sarcinatori.* Alia apud *Grut.* 987, 3. Octavia L. L. Ampelio sibi, etc. Alia apud *Murat.* 1495, 1. Rutiliae Ampelidi Atticus B. M. F. *F.*]

AMPĔLĪTIS, ĭdis, f. ἀμπελῖτις, terra quaedam bitumini simillima, usum habens in medicina molliendi et discutiendi: in calliblepharis etiam, et ad inficiendos capillos, ut *Plin.* 35, 16, 56. docet. Nomen habet ex eo, quia vitibus circumlita, vermes interficit, qui earum oculos erodunt; vel quia in ea vites felicius proveniunt. Nam ἄμπελος Graece vitis est. [**Eine Art Erdpech.*]

AMPĔLŎDESMOS, ἀμπελοδεσμὸς, genus herbae [palustris, quam *Virg. A.* 2, 135. et *ib.* 6, 414. ulvam appellat *F.*] adeo sequacis et constantis, ut ea Siculi vites alligare soleant, teste *Plin.* 17, 23, 35. *n.* 26. Unde et nomen traxit. Nam ἄμπελος Graece vitem significat, δεσμὸς, vinculum. [Eadem planta Neapoli etiamnunc storeae et funes fiunt, et in Sicilia etiam retia. *F.*]

L. AMPĔLĬUS, incertum cujus aetatis scriptor. [**Saxius* in *Onom.* I. p. 430 eum ponit circa a. 370 sqq. *Wernsdorf.* ad *Himer. ecl.* p. 286. eodem fere tempore.] Edidit veluti collectaneum rerum toto orbe memorabilium, et *Memorialem librum* inscripsit, stilo simplici nec infelici. Laudatur a *Sidon.* 9, 305. Ampelius quidam una cum Paulino, Symmacho et Messala, quem *Salmas.* eundem illum esse, de quo loquimur, conatur ostendere. *Ammian.* quoque 28, 4. meminit Ampelii cujusdam, Antiochiae nati, voluptuosi hominis, qui primum magister Officiorum fuit, deinde proconsulatus Achajae et Africae, postremo praefecturam Urbis sub Valentiniano III. et Valente III. Aug. Coss. A. C. 370. administravit: quem laudat etiam *Symmach. Ep.* 5, 64. [*Idem esse putatur.]

AMPĔLŎLEUCĒ, ēs, f. ἀμπελολεύκη, vitis alba; ita dicta a colore albo radicum, ab ἄμπελος, vitis, et λευκὴ, alba [*Bryonia alba *L.* (*Zaunrübe, Gichtrübe*)]; sarmenta habet longis et exilibus internodiis geniculata, folia pampinosa ad magnitudinem hederae, et tamen divisa, ut vitium, radicem albam, grandem, raphani similem initio, ex qua caules exeunt asparagi similitudine; semen in uva raris acinis dependens, succo rubente, postea croci. Varios habet usus in medicina, quos fuse persequitur *Plin.* 23, 1, 16.

*AMPELONE, es, f. Arabiae felicis oppidum, Mileti colonia. *Plin.* 6, 28, 32. Ab aliis dicitur Ampis v. Ampe.

AMPĔLŎPRĂSON, i, n. herba in vinetis nascens et folia porri similia habens: unde et denominata est, ab ἄμπελος, vitis, et πράσον, porrum. *Plin.* 24, 15, 86.

AMPĔLOS agria, ἄμπελος ἀγρία, Latine *labrusca* et *uva taminia*, herba est foliis duris cineracei coloris, viticulis longis, callosis, rubentibus, qualiter flos, qui Jovis flamma appellatur, semen ferens mali Punici simile acinis. Varios habet in medicina usus, quos vide ap. *Plin.* 23, 1, 14. et 27, 7, 27.

AMPĔLOS, i, m. puer fuit formosus a Baccho adamatus, de quo V. VINDEMIATOR. *Ov. Fast.* 3, 409. Ampelon intonsum, Satyro, Nymphaque creatum Fertur in Ismariis Bacchus amasse jugis. ¶ [*Item urbs Macedoniae. *Plin.* 4, 10. Item Cretae. *Id. ib.* 12.]

AMPĔLOS Chironia, herba dicta a Chirone inventore, alio nomine bryonia. *Plin.* 23, 1, 17. et 25, 4, 16.

*AMPELUSIA, ae, ἀμπελουσία, ab ἄμπελος, vitis, igitur signif. locum uvis fertilem, est promontorium Africae in Mauret. Tingit., sc. ἄκρα. *Mel.* 1, 5. 2, 16. 3, 10. *Plin.* 5, 1, 1.

AMPHĒMĔRĪNON genus febrium, ἀμφημερινὸς πυρετὸς, febris quotidiana, quae nunquam intermittit: ab ἀμφὶ, circum, et ἡμέρα, dies, quod omnibus diebus accedat, velut circumeundo. *Plin.* 28, 16, 66.

[AMPHĒRISTUS, i, m. ἀμφήριστος, de quo utrinque est contentio, ab ἀμφὶ, circum, et ἔρις, contentio. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Mur.* 778, 2. C. Assidarius Ampheristus. *F.*]

[AMPHĬĂLUS, i, m. ἀμφίαλος circumquaque habens mare, ab ἀμφὶ, circum, et ἅλς ἁλὸς, mare. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Mur. T.* 4. p. 6. *n.* 7. L. Caesius Amphialus. *F.*]

AMPHĬĂRĀĒUS, a, um, adj. sex syllabar. ad Amphiaraum pertinens, Ἀμφιαράειος. *Prop.* 2, 25, 39. Amphiaraeae nil prosunt fata quadrigae.

AMPHĬĂRĀĪDĒS, idae, m. Ἀμφιαραείδης, dicitur Alcmaeon Amphiarai filius. *Ov. Fast.* 2, 43. Amphiaraides Naupactoo Acheloo, Solve nefas, dixit.

AMPHĬĂRĀUS, i, m. Ἀμφιάραος, Argivus, Oeclei, aut, ut alii malunt, Lini et Hypermnestrae filius, vates et augur fuit futurorum peritissimus, qui cum praevideret fore, ut in bello Thebano interiret, domi latitavit. Sed tandem ab uxore proditus, invitus a Polynice ad bellum est pertractus, ubi cum fortiter pugnaret, una cum curru terrae hiatu absumptus est. Propter auguralem scientiam in tanto honore est habitus, ut Graecis Deus haberetur, et ab ejus solo, in quo est humatus, oracula peterentur, ut *Cic. Div.* 1, 40. testatur. Hinc Aonius vir dicitur ab *Ov. de Nuce* 110. *Id. Pont.* 3, 1, 52. Notus humo mersis Amphiaraus equis. V. ALCMAEO et ERIPHYLE, et *Stat. sub fin. l.* 7. *Theb.* et initio *l.* 8., ubi Amphiarai in Inferos casum describit.

AMPHĬBĂLUS, i, m. vel Amphibalum, i, n. amictus, vestis exterior pallio similis, quae aliis vestibus superinduitur: ab ἀμφιβάλλω, circumtego. *Sulpic. Sev. Dial.* 2, 1. Intra amphibalum sibi tunicam latenter eduxit. *Venant. de vita S. Martin.* 42. Amphibali exterius dum membra obtecta laterent. Hic alii leg. *amphibole*, ut sit a recto *amphibole, es*, ἀμφιβολὴ, eodem sensu et notatione. [*Scribitur etiam amphiballus et amphiballum et est Latinorum byrrum v. burrum. Cf. *Burm.* ad *Anthol. Lat.* II. p. 408. qui cf. jubet *Meurs.* in *gloss.* p. 25. et *Vulcan.* ad *Isid. gl.* p. 92.]

[AMPHĬBĬĀNUS, a, um, adj. ad amphibium pertinens, sive ad habentem vitam in utroque elemento. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 250, 3. T. Statilius T. F. Amphibianus. *F.*]

*AMPHIBIUM, sc. animal, in terra et aqua vivens. *Varr. L. L.* 4, 13. Graeci ea, quae in aqua et in terra possunt vivere, vocant Amphibia. *Id. R. R.* 3, 10. *Colum.* 8, 13. Sed ubique gr. scribendum est h. v. *Cic. N. D.* 1, 37. Bestiarum terrenae sunt aliae, partim aquatiles, aliae quasi in utraque sede viventes. *B. A.*

AMPHĬBŎLĒ. V. AMPHIBALUS.

AMPHĬBŎLĬĂ, ae, f. ἀμφιβολία, ἀμφιλογία, ambiguitas, ambiguus sermo, qui duplicem sententiam habere potest, nec quam magis significet, apparet: quale est illud, *statuam auream hastam tenentem.* Variae sunt ejus species, variique solvendi modi: quae omnia *Quint.* 7, 9. persequitur. *Cic. Div.* 2, 56. Amphiboliam versus intelligere. Et *ib.* Illa amphibolia, quae Croesum cepit, vel Chrysippum potuisset fallere. *Auct.* ad *Her.* 2, 11. Cognitio amphiboliarum. Et mox: Amphibolias aucupari. ¶ Dicitur etiam, sed minus recte, *amphibologia*, quae vox videtur esse facta per syncopen ex ἀμφιβολολογία, ex ἀμφίβολον, ambiguum, et λόγος, sermo; et proprie significat potius sermonem de amphibolia, quam amphiboliam ipsam. Nihilominus *amphibologia* Latine usurpatur ab *Isid. Or.* 1. 33. et Graece a *Capell.* 5. p. 149. [*V. de hac diversitate intpp. ad *Auct.* ad *Her.* 1. 1.] ¶ Grammaticam hanc quaestionem de amphibolia et amphibologia disquirit etiam *Voss. De vit. serm. l.* 1. *c.* 11.

AMPHĬBŎLUS, a, um, adj. ἀμφίβολος, ambiguus, dubius. *Capell.* 5. p. 149. Nomen amphibolum facit quaestionem.

AMPHĬBRĂCHYS, yos, m. ἀμφιβραχὺς, pes ex prima et ultima brevibus, media producta, ut *timere:* sic dictus quod in utraque parte brevem habeat, ab ἀμφὶ, utrinque, et βραχὺς, brevis. *Quint.* 9, 4. Longa inter breves, amphibrachys; duabus longis brevem sequentibus, bachius. ¶ Huic pedi contrarius est *amphimacrus*, qui saepius *Creticus* dicitur, constans media brevi inter duas longas, ut *cardines:* ab ἀμφὶ, utrinque, et μακρὸς, longus. *Quint. ib.* Media inter longas brevis faciet amphimacrum. ¶ Pro *Amphibrachys* dicitur etiam *amphibrachus, i*, positione Latina: et ita usurpatur a quibusdam Grammaticis *Aspero Jun.*, *Donato*, *Cledonio*, *Mar. Victorin.*, *Terentian. Maur. cap. De metr.* et aliis.

AMPHĬBRĔVIS, is, m. nomen pedis, qui rectius *amphibrachys* dicitur. Est enim haec vox hybrida, ex Graeco ἀμφὶ, circum aut utrinque, et Latino *brevis* conflata; et legitur ap. *Diomed.* 3. p. 475.

AMPHICTYŎNES, um, m. plur. Ἀμφικτύονες, erant viri tota Graeca probatissimi, qui ex singulis civitatibus selecti bis anno in aliquem locum conveniebant, disceptaturi de communibus Graeciae rebus, et dirempturi controversias, si quae inter aliquas civitates orirentur. Deferebantur enim ad eos graviores causae publicae, a quibus re cognita, finiebantur, rata et perpetua manente sententia. Dicti sunt ab Amphictyone Deucalionis filio, qui primus hoc concilium instituisse dicitur. *Cic. Inv.* 2, 23. Thebani accusantur apud amphictyonas, id est apud commune Graeciae concilium. *Quint.* 5, 10. Agere apud amphictyonas. ¶ [In num. sing. est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Reines. cl.* 17. *n.* 24. Aurelius Amphictyo. *F.*]

AMPHĬCYRTOS, ἀμφίκυρτος, dicitur luna, cum est inter medietatem suam et plenitudinem, hoc est inter septimum et decimum quintum diem incrementi, vel inter decimum quintum et vigesimum primum decrementi. Tunc enim ex omni parte curva est: ab ἀμφὶ, circum, et κυρτὸς, curvus, gibbosus. Legitur ap. *Macr. Somn. Scip.* 1, 6. modo Graecis, modo Latinis litteris scripta. Adde *Firmic. praef.* 4. *Mathes.*

[AMPHĬDĂMAS, antis, m. filius Alei et Cleobules ex Arcadia, Argonautarum in Colchida expeditione comes. *Hyg. fab.* 14. et *Val. Fl.* 1, 376. *F.*]

AMPHĬGĔNĪĂ, ae, f. Ἀμφιγένεια, urbs Messeniae in Peloponneso. *Stat. Th.* 4, 178. Huic parere dati, quos fertilis Amphigenia, Planaque Messene, montanaque nutrit Ithome.

AMPHĬLŎCHI, orum, m. plur. populi Amphilochiae in Epiro. *Liv.* 38, 40.

AMPHĬLŎCHĬĂ, ae, f. regio Epiri, cujus urbs eodem gaudet nomine, inter Ambraciam et Cassiopen. *Cic. Pis.* 40. V. v. seq.

*AMPHILOCHICUS et Amphilochius, a, um, ad Amphilochiam pertinens. *Plin.* 4, 1. Argos Amphilochicum. Apud *Liv.* 38, 10. *Drak.* alteram formam praetulit.

AMPHĬLŎCHUS, i, m. Ἀμφίλοχος, filius Amphiarai Argivi, relicta patria, Amphilochiam in Epiro condidit, quae et *Argos Amphilochicum* dicta ab eo est. *Plin.* 4, 1, 2. ¶ Alius fuit Amphilochus filius Alcmaeonis et Mantus, qui templum habuit Oropi in Attica. *Liv.* 45, 27. Inde Oropum ventum est, ubi pro Deo vates Amphilochus colitur; templumque vetustum est fontibus rivisque circa amoenum. ¶ Fuit etiam Amphilochus Atheniensis scriptor celeberrimus de re rustica, cujus mentionem faciunt *Varr. R. R.* 1, 1., *Colum.* 1, 1. et *Plin.* 18, 16, 43.

AMPHĬMACRUS pes. V. AMPHIBRACHYS.

*AMPHIMALLA, ae, f. Cretae oppidum. *Plin.* 4, 12, 20. et *Steph. Byz.* Eadem Amphimallion dicitur ap. *Steph.* Hinc sinus Amphimales, κόλπος Ἀμφιμαλῆς, *Ptol.* h. Golfo della Suda. *Hard.* et *Cellar.*

AMPHĬMALLUM, i, n. ἀμφίμαλλον, genus vestis ex panno utrinque villoso: ab ἀμφὶ, utrinque, et μαλλὸς, villus. *Plin.* 8, 48, 73. Gausapa patris mei memoria coepere, amphimalla, nostra. [*V. *Vet. Schol.* in *Juven.* 3, 283.]

[AMPHĬMĔDON, ontis, m. ex Libya, qui in aula Cephei regis adversus Perseum pugnans occisus est. *Ov. Met.* 5, 75.

AMPHĬNŎMUS. V. ANAPIS.

AMPHĪON, ōnis, m. rex Thebanus, Ἀμφίων, Jovis et Antiopes, vel secundum aliquos Mercurii filius, a quo accepta lyra adeo suaviter canebat, ut saxa ad struendos muros Thebanos traxisse dicatur. Quod ideo fictum, quia eloquii suavitate homines rudes et incultis moribus ad obsequii civilis pellexit disciplinam, ut est apud *Hor. A. P.* 394., qui *Ep.* 1, 18, 40. innuit, musicam ab Amphione primum inventam fuisse: quod confirmat *Plin.* 7, 56, 57., quemadmodum a fratre ejus Zetho venationem. *Hyg. fab.* 7. narrat, Antiopam, Nyctei regis filiam, uxorem Lyci, cum ab Epapho per dolum vim passa esset, a marito re cognita, ejectam, ab Jove quoque, dum errabunda vagaretur, fuisse compressam. Interea Lycus Dircem uxorem duxit, quae cum zelotypia laboraret propter Antiopam, quam sciebat adhuc a Lyco amari, obscuro in loco vinctam claudi jussit. Illa cum ex Jovis concubitu gravida esset, instante partus tempore ex vinculis effugiens ope Jovis, in montem Cithaeronem, quaerens locum ubi pareret, contendit: sed in ipso itinere doloribus puerperii detenta, in bivio parere coacta est. Geminos autem edidit pueros Zethum et Amphionem, qui a pastoribus educati fuerunt et Zethum quidem ita appellarunt ἀπὸ τοῦ ζητεῖν τόπον, Amphionem autem, ὅτι ἐν διόδῳ, ἢ ὅτι ἀμφὶ ὁδὸν αὐτὸν ἔτεκεν. Qui cum crevissent, matrem ulciscentes, Dircen ad taurum indomitum deligatam vita privarunt, Lycumque interfecerunt. Haec *Hygin.*, qui tamen *fab.* 8. rem aliter narrat. Sed quis in fabulis constantiam scriptorum quaerat? Amphion postea Niobem uxorem duxit, ex qua septem filios et totidem filias suscepit. V. NIOBE. *Hor. A. P.* 394. Dictus et Amphion Thebanae conditor arcis Saxa movere sono testudinis etc. *Ov. Met.* 15, 427. Nec non Cecropiae, nec non Amphionis arces. *Prop.* 3, 13, 29. Et durum Zethum, et lacrimis Amphiona mollem etc. Hanc morum dissimillitudinem in his duobus fratribus tangit etiam *Hor. Ep.* 1, 18, 41.

AMPHĪŎNĬUS, a, um, adj. ad Amphionem pertinens. *Prop.* 1, 9, 10. Aut Amphioniae moenia flere lyrae. *Claud. IV. Cons. Honor.* 531. Sic Amphioniae pulcher sudore palestrae Alcides, *h. e.* Thebanae, cum scilicet circum Thebas venatione exercebatur. Thebis enim Hercules ex Alcmena na-

tus, educatusque est. *Sidon. carm.* 23. *v.* 120. Amphionia ars, *h. e.* musica.

AMPHIPOLIS, is, f. Ἀμφίπολις, nunc *Christopoli*, et Turcis *Emboli*, urbs Macedoniae in Thraciae confinio juxta Philippos, et Apolloniam ad XXX. M. P., a Thessalonica LX. Serris proxima, et sinui Strymonico. Dicta est Amphipolis, quod illam Strymon fl. circumfluit et ambit: ab ἀμφὶ, circum. *Plin.* 4, 10, 17. et *Liv.* 45, 9. et 29. ℙ [*Item Syriae urbs, antea Thapsacus appellata. *Plin.* 5, 24, 21.]

AMPHIPOLITANUS, a, um, adj. ad Amphipolim pertinens. *Justin.* 14. *in fin.* Filium cum matre in arcem Amphipolitanam custodiendos mittit.

AMPHIPOLITES, ae, m. qui est ex Amphipoli urbe, Ἀμφιπολίτης, ut Euphanius Amphipolites, *Varr. R. R.* 1, 1.

AMPHIPROSTYLOS, ἀμφιπρόστυλος, aedes, quae in antica et postica parte columnas habet: vox Graeca ab ἀμφί, circum, vel utrinque, πρὸ ante, et στύλος, columna. *Vitr.* 3, 1. Amphiprostylos *(aedes)* omnia habet ea, quae prostylos, praetereaque habet in postico ad eundem modum columnas et fastigium.

AMPHISBAENĂ, ae, f. ἀμφισβαίνα, serpens venenosa in Libya praecipue nascens, quae terrestrium lumbricorum modo, utrisque extremitatibus, capite scilicet et cauda, acuminatis gignitur, ut difficile possit unum ab altera dignosci, et praeterea tum prorsus, tum retrorsus, cum libuit, facile repit: unde et nomen ab ἀμφὶ utrinque, et βαίνω, gradior. Hinc factum est, ut geminum caput eam habere olim creditum sit, et utrinque venenum fundere, ut *Plin.* 8, 23, 35. et *Solin.* 27. *circa med.* scribunt. *Lucan.* 9, 719. Et gravis in geminum surgens caput amphisbaena.

*AMPHISSA, s. Amphisa v. v. seq.

AMPHISSENSIS, se, et Amphissĭus, a, um, adj. ad Amphissam pertinens, oppidum Phocidis in finibus Locrorum Ozolarum, juxta oram sinus Crissaei ad fluvium cognominem. Dicta est ab Amphissa Macraris et Apollinis filia, vel quod undique montibus cingitur. *Lucan.* 3, 172. [*Inscr.* ap. *Spon. Misc. antiqu.* p. 279. Decim. Secundinus Procons. Curat. et Defens. Amphissensium salutem. *F.*] *Ov. Met.* 15, 703. Laevisque Amphissia remis Saxa fugit.

*AMPHISSOS v. Amphissus, i, Apollinis et Dryopes filius, conditor Oetae urbis ad Oetam montem. *Ov. Met.* 9, 356. et 363.

AMPHĬTANĒ, ēs, f. gemma alio nomine chrysocolla, invenitur in Indiae parte ea, ubi formicae eruunt aurum, auro similis, quadrata figura: affirmaturque natura ejus, quae magnetis; nisi quod trahere quoque aurum creditur. *Plin.* 37, 10, 54. *ad fin.*

AMPHĬTĂPĂ, ae, f. subaudi *vestis*, est enim adj. a Graeco ἀμφιτάπος, ὁ, ἡ, vel ἀμφίταπος, genus vestimenti cubitorii utrinque villosi, ab ἀμφὶ, utrinque, et τάπης, tapes: tapetes enim villosi esse solent. *Varr.* apud *Non.* 14, 24. Dormire super amphitapa bene molli. *Lucil. ib.* Amphitapae villis ingentibus molles. *Id. ib.* Pluma, atque amphitapae, et si aliud quid deliciarum. *Ulp. Dig.* 34, 2, 24. Vestimenta omnia aut virilia sunt, aut puerilia, aut muliebria, *etc.* Virilia sunt, quae ipsius patrisfamilias causa parata sunt, veluti togae, tunicae, palliola, vestimenta stragula, amphitapa (in celebri editione *Torrentini* est *amfitapa*, Latino scribendi modo) et saga, reliquaque similia, etc. Ubi nota adjectivum neutrum pluralis numeri. ℙ Ab *Hesychio* inter χιτῶνας, hoc est tunicas numeratur.

AMPHĬTHALĂMUS, i, m. ἀμφιθάλαμος, genus cubiculi in aedibus. *Vitruv.* loquens de dispositione aedificiorum Graecorum 6, 10. In prostadis dextra ac sinistra, cubicula sunt collocata, quorum unum thalamus, alterum amphithalamus dicitur. *Thalamus* erat viri, et uxoris cubiculum: *Amphithalamus*, ubi ancillae cubabant: ab ἀμφὶ, circum, quia veluti circum thalamum positus erat, hoc est tam prope, ut vocatae ancillae exaudire possent, et ad imperia praesto esse. Est qui legit *antithalamus*, ἀντιθάλαμος, ab ἀντὶ, contra, quod contra, seu e regione thalami positus erat.

[AMPHITHALES, is, m. ἀμφιθαλὴς, ab ἀμφὶ, circum, et θάλλω, floreo, patrimus et matrimus, seu qui utrumque parentem habet superstitem. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Fea Framm. di Fasti* etc. p. 84. L. Allio Amphithale. *F.*]

AMPHĬTHĔĀTRĀLIS, le, adj. ad amphitheatrum pertinens. *Plin.* 11, 24, 28. Amphitheatrale spectaculum. *Claud. Cons. Mall. Theod.* 293. Amphitheatralis pompa. *Martial.* 14, 137. Amphitheatrales usus. *Id.* 11, 70. Amphitheatrales magistri, *h. e.* qui venationibus praeerant, quae in Amphitheatro fiebant.

AMPHĬTHĔĀTRICUS, a, um, id. q. amphitheatralis. *Symmach. ep.* 4, 8. Amphitheatricum spectaculum. ℙ *Amphitheatrica charta* ap. *Plin.* 13, 12, 23. est genus quoddam chartae vilioris et plebejae, ita dictae, quia Alexandriae primum in amphitheatro, vel prope illud conficiebatur. Id autem nomen retinuit etiam postquam aliis in locis fieri coepit, et arte perfici.

AMPHĬTHĔĀTRUM, i, n. ἀμφιθέατρον, aedificium circulari, seu potius ovali forma, in usum spectaculorum exstructum: ita dictum ab ἀμφὶ, utrinque, et θέατρον, theatrum. Prius enim theatra facta sunt forma semicirculari, postea duobus veluti theatris coeuntibus, ovali, et ut loquitur *Cassiod. Variar. ep.* 5, 42. prolixa quadam rotunditate. In iis erant gradus circum undique, et sedilia disposita ad spectandum, in medio spatium, quod *arena* dicebatur, quia arena spargi solebat, ut ludentes commodius insisterent. Praecipua, quae in iis edebantur, erant gladiatorum certamina, venationes, et damnatorum hominum pugnae cum feris, naumachiae, etc. Varia fuere Romae amphitheatra, Caligulae, Claudii, Titi, Domitiani, Trajani, etc. Extra Romam in Italia amphitheatrum Veronense, quod adhuc visitur; extra Italiam aliquot in variis provinciis, quae injuria temporum vel omnino, vel magna sui parte periere, de quibus, deque omni amphitheatrorum constructione adeantur ii, qui ex professo scripsere, inter quos est *Lipsius;* qui non verbis solum accurate descripsit, sed tabulis etiam expressas eorum figuras exhibuit: item *Scipio Maffejus in Verona illustrata. Martial. Spectac.* 1. Omnis Caesareo cedat labor amphitheatro, [*i. e. eo quod Vespasianus incepit, Titus perfecit.]

AMPHĬTRĪTĒ, ēs, f. Ἀμφιτρίτη, filia Oceani, vel Nerei et Doridis, uxor Neptuni, maris Dea. *Claud. Rapt.* 1, 104. Nereia glauco Neptunum gremio complectitur Amphitrite. ℙ Per metonymiam pro ipso mari ponitur. Dicta videtur vel παρὰ τὸ ἀμφοτέρωθεν τρεῖν ποιεῖν, quod undique timorem incutiat aut navigantibus, aut accolentibus; vel παρὰ τὸ ἀμφιτρίβειν τὴν γῆν, quod terras undique atterat, et rodat fluctibus; vel παρὰ τὸ ἀμφιτρέχειν τὴν γῆν, quod terram ambiat. [*Aliae notationes, si cui lubet, reperiuntur ap. *H. Steph. Thes. App.* t. IV. Ex recentioribus *Kanne Mythol.* p. 158. Triton, inquit, est i. q. aqua, mare. *Hesych.* interpretatur Τριτὼ per ῥεῦμα; *Herm.* vertit Ἀμφιτρίτη per *Amfractua* ut Triton per *Tortunus.* v. *Nitsch. lex. myth.* ed. *Klopfer.* p. 183.] *Ov. Met.* 1, 14. nec brachia longo Margine terrarum porrexerat Amphitrite. [*Cf. *Walch.* ad h. l., qui comparat *Eurip. Cycl.* 702.] *Cat.* 64, 11. Illa rudem cursu prima imbuit Amphitriten, *h. e.* prima mare navigavit: de Argo navi loquitur.

AMPHĬTRYO, seu Amphitryon, et Amphitrŭo, ōnis, m. [*de utraque forma praeter gramm. lat. cf. *Gron.* ad *Sen. Agam.* 514. coll. ad *Herc. Oet.* 1247. et *Drak.* ad *Sil.* 2, 192. Alia congessit *Cort.* ad *Lucan.* 5, 134.] Ἀμφιτρύων, filius Alcaei filii Persei, princeps Thebanus, maritus Alcmenae, quae ex Jovis concubitu Herculem peperit: quare et ipse hujus pater habitus est. *Plautus* in ea comoedia, quae inscribitur hujus viri nomine, semper scribit *Amphitruo*, quia antiqui Latini, nondum invecto Graecae linguae studio, Graecas litteras non admittebant, et *v* in *u* vertebant. *Id. ib.* 1, 1, 96. Amphitruo regem Pterelam sua obtruncavit manu. *Ov. Met.* 6, 112. Amphitryon fuerit, cum te, Tirynthia cepit, etc.

AMPHĬTRYONĬĂDĒS, ae, m. Amphitryonis filius. Ita cognominatus est Hercules, quia filius fuit Alcmenae uxoris ejus. Unde *Catull.* 68, 112. Audit falsiparens Amphitryoniades. *Ov. Met.* 15, 48. grates agit ille parenti Amphitryoniadae. *Virg. A.* 8, 214. Amphitryoniades armenta, abitumque parabat. Quidam hoc loco leg. *Amphitryonīdes*, ut sit a Graeco Ἀμφιτρυωνείδης.

AMPHŎRĂ, ae, f. ἀμφιφορεὺς, et per syncopen ἀμφορεὺς, genus vasis vinarii, plerumque fictilis, (nam etiam quandoque ex alia materia fuisse legitur apud *Petr. Sat.* 34. et *Nep. fragm.* apud *Plin.* 36, 7, 12.) ita dicti, quia utrinque prehendi et portari poterat, ab ἀμφὶ, utrinque, et φέρω, porto. Habebat enim utrinque ansas, et fortasse etiam plures duabus; [nam in *Mus. Borbonico Neapolit.* videre est vas magnum aeneum duabus ansis superioribus, totidemque inferioribus praeditum. Ceterum aliter interpretandus locus *Caton. R. R.* 113. Amphoras nolito implere nimium, ansarum infimarum fini, *h. e.* ansarum infimarum tenus, seu usque ad extremitatem inferiorem ansarum. *Sic interpretatur *F.* locum attulit *Forc.*] Ad varios usus inserviebat, sed praecipue ad vina condenda. Nam vinum, quod servari volebant, ex doliis diffundebant in amphoras, et cados bene picatos, ibique habebant, donec usus causa promi placeret, ut *Proculus Dig.* 33, 6, 15. docet. Quare videntur amphorae, quod ad usum spectat, respondere iis vasis, quae Itali appellant *fiaschi*, et Galli *bouteilles*, maxime si vitreae sint, ut est apud *Petr. l. l.*, ubi narrat, illatas in mensam fuisse amphoras vitreas diligenter gypsatas, quarum in cervicibus pittacia erant affixa cum titulo: *Falernum Opimianum annorum centum.* Hinc illa *Horatii* ode quae est 21. *l.* 3. in qua amphoram laudat, ut sibi aequalem, nempe eo ipso anno impletam vino, quo is natus fuerat, et ad ea usque tempora servatam. *Id. A. P.* 22. amphora coepit Institui, currente rota, cur urceus exit? *Id. Od.* 3, 16, 34. Nec Laestrygonia Bacchus in amphora Languescit mihi. *Id. ib.* 8, 10. Corticem adstrictum pice dimovebit Amphorae fumum bibere institutae. [*Erant amphorae majores quam ea vasa, quibus hodie utimur ad vinum conservandum, neque tamen tanta, quanta vulgo esse putantur. *Suet. Tib.* 42. ob epotam in convivio, propinante se, vini amphoram. Qui locus monstrat, non omnes idem potuisse, sed factum tamen esse a potatoribus. ℙ Hinc translate *amphorae* dicuntur homines gulosi ac bibaces, pariter atque *canthari* et *utres*, cf. *Burm. Anth. Lat.* II. p. 594. coll. *Privaeo* ad *Appul. Met.* 3. p. 167. *Jahn.*] ℙ *Amphoram nasiternam* memorat *Cato R. R.* 11., et recenset inter vasa, quibus ad vineam colendam opus est; nempe intelligit vas aquarium ad irrigandum. [*Alii, ut *Schneider.*, post amphoram interpungunt.] ℙ Etiam condendis olivis amphorae destinabantur, et uvis, aliisque hujusmodi fructibus, quae servari solent, ut apud *Colum.* 12, 16. et 47. legitur. Praeterea ad servandum oleum et mel eas inservisse colligitur ex *Catone R. R.* 10., ubi *amphoras olearias* nominat, et ex *Hor. Ep.* 2, 15. ℙ Ad haec *Cato ib.* 11. *amphoras sparteas* refert inter instrumenta vineae: et videntur fuisse vasa rusticana ex sparto contexta in amphorae figuram. *Turn. l.* 7. *v.* 23. scribit, putare se, sparteas amphoras adhibitas fuisse in vino metiendo: nam si fictiles fuissent, tractando saepe, uti metiendo fit, facile fractae fuissent. ℙ Fuit etiam earum usus Romae in angiportis, ubi constituebantur amphorae curtae ad exonerandas vesicas populi Romani Quiritium. Colligitur id ex *C. Titio Lucilii aequali* apud *Macr. Sat.* 2, 12. Tale sepulcrum pro olla sepulcrali imprecatur lenae *Prop.* 4, 5, 73. ℙ Denique est amphora genus mensurae liquidorum, quae Latine etiam *quadrantal* dicitur, teste *Festo* ad vocem *Quadrantal*, et duas urnas continet, ut est apud *Fann. De ponderib. et mens.* 63., hoc est congios VIII., sextarios XLVIII., heminas XCVI., ponderis vero libras LXXX. [*Cf. *Hdf.* ad *Hor. Sat.* 1, 1, 54.] Quamquam ut incerta omnia de veterum mensuris sunt, ita varie a variis amphorae ratio traditur. *Cic. Font.* 5. Titurium Tolosae quaternos denarios in singulas vini amphoras portorii nomine exegisse. ℙ Quod vero *Fannius ib.* 61. addit: *quam me violare liceret, Sacravere Jovi Tarpejo in monte Quirites;* innuit morem Romanorum, ut mensuras, et pondera in Capitolio custodirent, ut inde quoties res exigeret, et de legitima mensura dubitaretur, veritas peti posset. Hinc *Capitolina amphora* ponitur pro amphora justae mensurae. *Capitol. Maximin.* 4. Bibisse illum saepe in die Capitolinam amphoram constat. ℙ In genitivo plur. saepe facit *amphorum* pro *amphorarum*, praesertim cum adjectivis numeralibus, ut *Charis.* 1. p. 41 observat. *Cic. Fam.* 12, 15. Naves onerariae quarum minor nulla erat duum millium amphorum. *Plin.* 6, 22, 24. Magnitudo navium ad terna millia amphorum. *Liv.* tamen 21, 63. Navem quae plus quam trecentarum amphorarum esset. *Plin.* 9, 30, 48. Polypi caput amphorarum quindecim capax.

AMPHŎRĀLIS, le, adj. Apud *Plin.* 37, 2, 10 *amphorale vas* est amphorae mensuram capiens.

AMPHŎRĀRĬUS, a, um, adj. *Vinum amphorarium* dicitur a *Proc. Dig.* 33, 6, 16. quod in amphoras diffunditur servandi causa, ad differentiam doliaris.

[AMPHŎRŬLĂ, ae, f. parva amphora. Translate. *Isid. Or.* 29, 31. Monile ornamentum e gemmis est; hoc etiam et serpentum dicitur, qui constat ex amphorulis quibusdam aureis, gemmisque variis in modum facturae serpentis. *F.*]

AMPHRYSĬĂCUS, a, um, adj. ad Amphrysum pertinens. *Stat. Silv.* 1, 4, 105. Aut Amphrysiac pastor de gramine carpsi, *h. e.* herba ad ripa Amphrysi fluminis proveniente.

AMPHRYSĬUS, a, um, adj. ad Amphrysum (Apollinem pertinens. [*Monet *Scheller.* hoc sens non tam a fluvio Amphryso derivandum vider quam ab Ambryso vel Amphryso, Phocidis o pido prope Delphos.] *Virg. A.* 6, 394. Qua contra breviter fata est Amphrysia vates, *h.* Apollinea: loquitur enim de Sibylla Cumaea. *A son. ep.* 7, 16. Amphrysia fata, *h. e.* oracula, libri Sibyllini, quos Apollinis instinctu Sibyll scripsisse putabantur. V. v. seq. [*Ov. Met.* 1 703. Amphrysia saxa, ubi de Italia inferiore se mo est, correxerunt *Heins.* et *Burm.* in Amphissia

AMPHRYSUS et Graeca positione Amphrysos, m. Ἄμφρυσος, fluvius Thessaliae parvus, Halu oppidum alluens, et juxta Othrys montis radic in Sperchium amnem decurrens. Celebris est ap poetas, qui fabulantur circa eum fuisse laetissin pascua Admeti regis Thessaliae, ubi Apollo ej armenta novem annos pavit, cum aliquando Jove irato divinitate spoliatus fuisset; qua de V. in ADMETUS et in CYCLOPS. *Ov. Met.* 580. Apidanusque senex, lenisque Amphrysos Aeas. *Virg. G.* 3, 1. Te quoque magna Pal

t te, memorande, canemus, Pastor ab Amphryso. ¶ Legitur et *Amphrisus* Latina vocali.

AMPIRVARE. V. AMTRUO.

AMPLĒ, adv. εὐρέως, μεγαλείως, εὐπόρως, late, magno numero. *Cels. praef. post med.* Qui ample valetudinarios nutriunt, quia singulis summa cura consulere non sustinent, ad communia ista confugiunt. ¶ Metaphorice dicitur a. de splendore ex magnis sumtibus in aliquam rem impensis redundante: i. e. copiose, magnifice. *Cic. Verr.* 2, 4, 27. exornare ample magnificeque triclinium. *Id. Phil.* 9. *fin.* efferre aliquem supremo die suo quam amplissime. b. de liberalitate: *id. Phil.* 5, 19. agri militibus amplissime dati et assignati. c. de dignitate: *id. Verr.* 2, 4, 46. gerere honores amplissime ac magnificentissime. d. de dignitate orationis s. de genere sublimi: *Cic. Brut.* 55. Duo genera oratorum, unum attenuate presseque, alterum sublate ampleque dicentium. [**Cic. Tusc.* 5, 9. Theophrastus (de summo bono) non est ausus elate et ample loqui, quum humiliter demisseque sentiret.] Hinc *Flor.* 4, 2, 65. Satis ample sonabant in Pompejani nominis locum Cato et Scipio, *h. e.* satis amplum et magnum nomen habebant. *Plin.* 18, 3, 3. Amplissime laudare aliquem. ¶ Comp. *Amplius* V. infra suo loco.

AMPLECTOR, ĕris, exus sum, dep. 3. περιβάλλω, circum necto, complector, comprehendo, cingo, quod brachiis extensis homines facere solent: ab *am* circum (ut docet *Festus* in *Amtermini*) et *plecto*, cingo, necto. *Pl. Poen.* 5, 4, 91. Ambae filiae sumus: amplectamur ambae. *Id. Cist.* 2, 3, 25. et *Rud.* 1, 5, 16. [**H.* v. ut honestiore etiam rem Veneream exprimunt. *Ter. Andr.* 2, 5, 19. si se illam in somnis, quam illum, amplecti maluit. Laudat *Ruhnk.* ad h. l. *Drak.* ad *Sil.* 2, 399.] Amplecti genua alicui. *Pl. Capt.* 3, 4, 120. Compedes amplectuntur crura. *Manil.* 1, 536. domus naturae amplectens pontum terrasque jacentes. *Plin.* 5, 1, 1. Aestuarium amplectitur intra se insulam. *Tac. A.* 12, 24. Sulcus designandi oppidi coeptus, ut magnam Herculis aram amplecteretur. *Liv.* 35, 28. Quantum munimento amplecteretur loci. *Plin. Ep.* 10, 75. Amplecti locum exedra et porticibus. *Virg. Ecl.* 3, 45. Et molli circum est ansas amplexus acantho. ¶ Translate [*non uno modo dicitur. Ac primum quidem est i. q. comprehendo animo vel oratione: *Cic. Font.* 7. quae si judex non amplectetur omnia consilio, non animo ac mente circumspiciet.] *Id. Rosc. Com.* 12. quod ego argumentum pluribus verbis amplecterer: i. e. dicere, persequi, explicare. [**Id. Caec.* 40. Actio, quae nequaquam satis verbis causam et rationem juris amplectitur. *Id. Inv.* 2, 50. Nemo potest omnes res per scripturam amplecti, sed is commodissime scribet etc.] *Virg. G.* 2, 42. non ego cuncta meis amplecti versibus opto, i. e. comprehendere. Et absolute eodem sensu *Plin.* 4, 12, 24. Totius ponti forma breviter amplectenda. *Tac. A.* 1, 34. Quos lex majestatis amplectitur. *Id. Att.* 12, 35. Te vehementer rogo, ut hanc cogitationem toto pectore amplectare h. e. amanter suscipias et serio perpendas. Ac de aliis, ut armis, bello. *Tac. Agr.* 17. magnam Brigantum partem aut victoria amplexus est aut bello. *Id. ib.* 25. amplexus civitates trans Bodotriam sitas. ¶ Deinde, quum ad affectum refertur, est i. q. amo, diligo, faveo, colo. *Cic. Fam.* 6, 6. *fin.* Me amicissime quotidie magis Caesar amplectitur. *Id. Att.* 7, 1. Amplecti aliquem amore. [**Id. Cat.* 4, 3. parvulus filius, quem mihi videtur amplecti respublica. Salsa et amara ambiguitate dicitur ap. *eund. Flacc.* 18. de homine aerarium publicum depilante: Quum rempubl. nimium amplecteretur, peculatus damnatus et bona et senatorium nomen amisit, i. e. quum pecuniae publicae inhiaret. Proprie dicendum fuisset: quum utilitati reip. studeret. Ita *Schütz. incl.*] *Id. Mil.* 27. Amplecti plebem, *h. e.* fovere, delinire, ejus favorem sibi conciliare. *Sall. Jug.* 7. Aliquem in amicis habere, magis magisque in dies amplecti. *Hor. Sat.* 1, 2, 53. hoc se amplectitur uno, *h. e.* se amat, sibi placet. *Cic. Phil.* 10, 9. Amplecti virtutem alicujus. *Id. Fam.* 5, 19. libenter animum alicujus. *Id. ib.* 4, 8. Caesar favet ingeniis; nobilitatem vero et dignitates hominum amplectitur. *Id. ib.* 5, 8. Amplecti officiis amplitudinem alicujus. *Id. Or.* 1, 55. jus civile. *Tac. A.* 15, 59. rempublicam. *Id. ib.* 6, 8. amicitiam alicujus. *Justin.* 22, 7. et 29, 2. spe regnum. [*Deinde est i. q. probo, laudo, magni aestimo. *Cic. Phil.* 10, 4. amplecti virtutem.] *Id. Or.* 1, 24. neque ita amplecti artem, ut etc., neque eam totam repudiare. ¶ *Amplecto, is*, activa forma ut *Prisc.* 8. p. 797. et *Diomed.* 1. p. 379. monent. *Pl. Rud.* 3, 5, 36. Amplectitote crura fustibus. Alii rectius leg. *ampectitote*. V. AMPECTO. *Liv. in Odyss.* apud *Diomed. loc. cit.* Genua amplectens virginem oraret. ¶ Passive. *Lucil.* apud *Prisc.* 8. p. 791. Amplexetur, qui velit: ego non sinam me amplectier. V. AMPLEXUS, a, um. ¶ Etiam *amplector, aris* in prima conjugat. usurpasse veteres, testatur *Prisc. l. l.* Itaque hac forma legitur in quibusdam apud *Pl. Truc. a.* 5. *v.* 32. Hinc particip. *amplectandus* est in quibusdam codd. *Manilii* 4, 803.

*AMPLEXĀBUNDUS, a, um, adj. id. q. amplectens. *Jul. Valer. Res gest. Alex. M.* (edente *A. Maio*) 2, 35. Tumque amplexabundus et contegens regia chlamyde. *B. A.*

AMPLEXĀTUS, a, um, part. ab *amplexor*. *Justin.* 24, 3. Arsinoe corpore suo puerorum corpora amplexata protexit. Translate. *Cic. Ac.* 1, 9. Aristoteles primus species labefactavit, quas mirifice Plato amplexatus erat, [*i. e. suas fecerat, studiose defenderat.]

AMPLEXOR, aris, atus, sum, dep. 1. idem omnino quod *amplector*, eosdemque fere habens usus. *Cic. Fam.* 1, 9. Inimicum meum sic amplexabantur, sic in manibus habebant, sic fovebant, sic, me praesente, osculabantur. Et post: Amplexari aliquem familiariter atque hilare. *Pl. Mil.* 5, 1, 40. Amplexari atque osculari inter se. *Id. Asin.* 5, 2, 32. Facere modum amplexandi. *Id. Rud.* 3, 3, 33. Aram amplexantes. *Id. Truc. a.* 5. *v.* 33. Ego illam patiar alios amplexarier? ¶ Translate. *Cic. Q. Fr.* 2, 12. Appius totum me amplexatur, *h. e.* valde amat, colit, observat. *Id.* ad *Brut.* 1, 11. Amplexari ac tueri judicium suum. *Id. Sext.* 45. *fin.* otium. *Id. Or.* 3, 17. Amplexari voluptatem. *Id. Cluent.* 44. Auctoritatem censorum amplexator. Est qui cum *Prisc.* 8. p. 797. leg. *amplexato*, ut sit ab *amplexo, as*: quod etiam usurpatum legitur. *Accius* ap. *Non.* 7, 14. Amplexa: fructum, quem Dii dant, cape. *Pl. Poen.* 5, 4, 60. Hanc amabo atque amplexabo. Adde *Q. Claud.* ap. *Prisc. l. l.* et *Petr. fr. Trag.* 63. *Burm.* Et passive. *Lucil.* apud *Prisc. l. l.* p. 791. Amplexetur, qui velit, ego non sinam me amplectier, περιπλεκέσθω, ut idem *Prisc.* exponit.

AMPLEXUS, a, um, part. ab *amplector*. *Ov. Her.* 19, 80. Meque tibi amplexo nulla noceret hiems. *Cic. Sull.* 20. Qui tanto amore possessiones suas amplexi tenebant. [**Virg. A.* 8, 124. amplexus dextram, Hom. ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρί, quod melius est, quam quod *Burm.* non damnat, amplexus dextra.] ¶ Passiva significatione, περιπλεχθείς. *Petr.* ap. *Prisc.* 8. p. 791. Animam nostro amplexam pectore. [**Pl. Mil.* 2, 6, 27. Amplexam amicam osculabatur. Sic *Lindem.* Pass. tuetur etiam *Burm.* ad *Ov. Her.* 4, 139. viderit amplexos aliquis. Alii aliter.]

AMPLEXUS, ūs, m. actus amplectendi et cingendi, περιπλοκή, περιβολή. *Cic. Div.* 1, 36. Puer dormiens circumplicatus serpentis amplexu. *Plin.* 5, 9, 9. Inferiorem Aegypti partem Nilus, dextra laevaque divisus, amplexu suo determinat. *Stat. Th.* 6, 255. Collibus incurvis, viridique obsessa corona Vallis in amplexu nemorum sedet. ¶ Saepius dicitur de hominibus. *Virg. A.* 1, 687. Cum dabit amplexus, atque oscula dulcia figet. *Suet. Oth.* 10. Amplexu et osculo aliquem dimittere. [*De amplexu et osculo amoris vel amicitiae v. *Schwarz.* ad *Plin. Pan.* 86, 3.] *Tac. A.* 12, 68. Amplexu tenere aliquem. [**Ov. Her.* 14, 69. amplexu petere aliquem, ibique *Burm.* coll. *Met.* 6, 605. Cf. *Eund.* ad *Petr. Sat.* 86.] *Vell.* 2, 123. Circumfundi amplexibus alicujus. *Sen. Hipp.* 705. Ruere in amplexus. *Ov. Met.* 11, 228. Ire in amplexus. *Lucan.* 4, 176. in amplexus effusas tendere palmas. *Val. Fl.* 1, 316. Haerere amplexibus. *Ov. Met.* 9, 52. Excutere amplexus. *Virg. A.* 6, 698. Subtrahere se amplexu. *Id. ib.* 8, 568. Divelli amplexu. Et 388. Fovere amplexu. ¶ Absolute de re turpi. *Sil.* 11, 399. amplexu multoque mero somnoque virorum profliganda acies; [*et quos *Drak.* ad h. l. laudat,] *Petr.*, *Juv.*, *Ov.*, *Martial.*

AMPLĬĀTĬO, onis, f. amplificatio, augmentum. *Tert. Bapt.* 13. Ubi fides aucta est credendi, addita est ampliatio sacramento. ¶ Est etiam verbum forense, quod significat dilationem sententiae ferendae in aliqua causa. Dicebatur enim ampliatio, ut docet *Ascon.* ad *Verr.* 2, 1, 9., cum judices audita causa, nec penitus adhuc cognita, petebant nova actione doceri, quod significabant datis in tabella litteris *N L*, h. e. *non liquet*: et is qui judicio praeerat, pronunciabat, causam *amplius*, hoc est iterum esse cognoscendam. Ex quo *ampliatio* nata est. [*Cf. ad Ascon. *Robortelli annott.* 2, 25, 81. (in *Gruteri face ed. Frcf.* 1604. *tom.* II.); *Sigon. de judic.* 2, 20. contraque *Ferrat.* ad *Cic. l. l.* Ampliationis locum e Servilia lege de repetundis tenet *comperendinatio*. V. *Klenzii* ad hujus legis c. XIV. annot. 1. *Beier.*] Differt a *comperendinatione*, quia, licet utraque judicii dilationem habeat, tamen *comperendinatio* nascebatur etiam, si judices nihil judicassent, *ampliatio* vero ex eorum incerta et dubitanti sententia: *comperendinatio* erat necessaria, et legis vi instituta, *ampliatio* libera (licet non in omnibus causis) et in judicum potestate posita: *comperendinatio* in tertium diem transferebat actionem, *ampliatio* in quemcumque diem ex arbitratu ejus, qui judicio praeerat: ex causa *comperendinationis* bis tantum causa dicebatur, ex causa *ampliationis* saepius dici poterat, cujus rei testimonia V. in v. seq.: denique in *comperendinatione*, seu secunda actione dicebat priore loco defensor, posteriore accusator, ut *Ascon.* scribit *l. l.*, in *ampliatione* priore accusator, posteriore defensor. Hoc tamen discrimen convellit *M. Anton. Ferrat. l. supra l.* quem consule. Legitur *ampliatio* tum apud *Ascon. l. l.*, tum apud *Senec. Contr.* 1, 3. *fin.* Ampliata est et ipsa ampliatio.

AMPLĬĀTOR, oris, m. qui ampliat. In nummo Antonini Pii apud *Eckhel. D. N. V. T.* 3.*p. 12. S. P. Q. R. ampliatori civium, *h. e.* qui secutus Trajani exemplum soboli Italiae providit constitutis puellis alimentariis. V. ALIMENTARIUS et FAUSTINIANUS. [*Haec debentur *F.*, nam *Forc.* minus recte explicaverat ita: qui quamplurimos in civitatem R. admisit.]

AMPLĬĀTUS, a, um, part. v. *amplio*, amplior seu major factus, μεγαλυνθείς. *Cels.* 7, 5. *n.* 2. Ampliato magis vulnere, arundo avellenda est. *In monumento Ancyr.* apud *Grut.* 232. Ampliato ejus solo. *Hirt. B. Hisp.* 42. Ampliatus honor. *Plin.* 17, 10, 14. Ampliatum miraculum. *Scaev. Dig.* 34, 3. *fin.* Ampliata summa. ¶ De eo cujus judicium dilatum est, ut in AMPLIATIO diximus. *Liv.* 43, 2. Bis ampliatus, tertio absolutus est reus. *Val. Max.* 8, 1. *n.* 11. Cujus causa septies ampliata, ad ultimum octavo judicio absoluta est. [*Inscr.* ap. *Murat.* p. 610, 1. Q. Minucius Scapula accusatus de vi, sententiis condemnatus XV., ampliatus XXXIII. *F.*]

AMPLĬFĬCĀTĬO, onis, f. αὔξησις, augmentum. *Cic. Off.* 1, 8, 25. Amplificatio rei familiaris. *Id. Div.* 2, 14. pecuniae. *Id. Off.* 2, 12. honoris et gloriae. ¶ Apud oratores reperitur [*triplici fere significatione. Quas quoniam Noster non distinxit, accuratius hoc de verbo exposuimus duce *Ern.* in *lex. techn. lat.* Usitatior hujus verbi, inquit, vis haec est, ut amplificare dicamus ea, quae augeamus vel altius tollamus dicendo aut etiam extenuemus et abjiciamus. Ad utrumque enim pertinere amplificationem docet *Cic. Or.* 3, 26, 27. Inprimis autem adhibetur ad animos concitandos, in quo proprium oratoris officium continetur. Cf. *Cic. Partit.* 8. *Quint.* 8, 4. eaque graece dicitur αὔξησις. Cernitur in verbis et elocutione, oratioque ea augetur et extollitur. Cui similis est alia quaedam species, propria generi demonstrativo et inprimis laudibus, de qua v. *Quint.* 3, 7, 6. ubi ejus tanquam synonymum est *ornare*, coll. *Cic. Or.* 3, 27. — Aliud genus amplificationis est, quae *per locum communem instigationis auditorum causa sumitur*, et in *epilogo* adhibetur, docente *Auct.* ad *Her.* 2, 30. ubi v. plura. Eandem appellat *Cic. Inv.* 1, 52. indignationem; cf. *Cic. Part.* 15. Ea est verborum et rerum atque a *Sulpic. Vict. Inst. Rhet.* p. 249. *exaggeratio* dicitur. Tertium denique genus amplificationis est, quod aut iracundiam inducit aut ad misericordiam trahit auditoris animum. Hoc modo usus est h. v. *Auct.* ad *Her.* 3, 13. qui ideo dividit in *cohortationem* et *conquestionem*.]

AMPLĬFĬCĀTOR, oris, m. qui amplificat, et auget, παραυξάνων. *Cic. Tusc.* 5, 4. Nec vero Pythagoras nominis solum inventor, sed etiam rerum ipsarum amplificator fuit. *Id. Fam.* 10, 12. Dignitatis tuae non modo fautor, sed etiam amplificator. *Inscr.* ap. *Grut.* 282, 3. Constantino amplificatori urbis Romae.

AMPLĬFĬCĀTRIX, īcis, f. quae amplificat et auget. *Pacat. Paneg. Theod.* 8. Quos plurima laude dotavit amplificatrix veri vetustas.

AMPLĬFĬCĀTUS, a, um, part. ab *amplifico*, auctus. *Cic. Cat.* 3, 1. Urbs condita et amplificata. *Id. N. D.* 2, 3. Respublica amplificata. ¶ Translate. *Id. Manil.* 16. Auctoritas multis rebus gestis, magnisque judiciis amplificata. *Id. Leg.* 3, 14. Pauci honore et gloria amplificati. *Sall.* 2. *De rep. ordin. med.* Nobilitatis opes diminutae, et jus populi amplificatum. *Caes. B. G.* 6, 12. Gratia et dignitas amplificata.

AMPLĬFĬCĒ, adv. ample, magnifice. *Catull.* 64, 266. Talibus amplifice vestis decorata figuris Pulvinar complexa suo velabat amictu. Alii perperam leg. *amplificae vestis*.

AMPLĬFĬCO, as, avi, atum, a. 1. αὐξάνω, amplum facere, dilatare, ampliare, augere. *Liv.* 1, 44. Amplificare urbem. *Val. Max.* 3, 4. *n.* 2. numerum senatus. *Cic. N. D.* 2, 57. sonum. *Id. Dom.* 9. pretium. *Id. Amic.* 16. fortunam. [**Id. Rep.* 3, 12. divitias.] *Id. Fin.* 1, 11. voluptatem. *Pacuv.* ap. *Cic. Tusc.* 2, 21. dolorem. ¶ Translate. *Id. N. D.* 2. *fin.* Amplificare facultatem disserendi. *Id. Leg.* 3, 14. aliquem honore et gloria. *Plin. Pan.* 69. Amplificare, atque augere aliquem festinatis honoribus. *Caes. B. G.* 2, 14. Aeduorum auctoritatem apud omnes Belgas amplificaturus. ¶ Dicendo rem augere, adhibita amplificatione. *Cic. Or.* 3, 26. *fin.* Summa laus eloquentiae est amplificare rem ornando. [**Suet. Caes.* 66. non negando minuendove, sed insuper amplificando ementiendoque.] *Cic. Or.* 1, 53. Aliquid amplificare, atque ornare dicendo. *Id. Acad.* 4, 2. Amplificare gloriam alicujus. *Id. Fin.* 5, 24. virtutem suis laudibus.

*AMPLĬFĬCUS, a, um, adj. amplus, magnificus [*reperitur in *Frontonis* opp. primum ab *Aug. Majo* editis. Locum accuratius indicare non possumus. *Beier.*]

[AMPLIFLŬUS, a, um, adj. ample fluens, abundans. *Strabo Gallus* 2, 2. Bruma est ampliflui consumptrix saeva laboris. *F.*]

AMPLĬO, as, avi, atum, a. 1. μεγαλύνω, αὐξάνω, amplum facio, augeo. *Cels.* 7, 5. *n.* 1. Ampliare plagam. *Suet. Aug.* 18. templum. [*Lucan.* 3, 276. orbem.] *Suet. Caes.* 44. imperium. *Hor. Sat.* 1, 4, 32. rem, *h. e.* divitias augere. *Tac. Hist.* 2, 78. servitia, *h. e.* augere numerum servorum. *Suet. Ner.* 22. et *Plin. Pan.* 54. numerum. *Suet. Aug.* 41. censum senatorum. *Id. ib.* 45. privilegia. *Callistr. Dig.* 44, 14, 3. pretia praediorum diligenti cultura. *Martial.* 10, 23. Ampliare sibi spatium aetatis. *Scaev. Dig.* 34, 1, 16. *a med.* Ita ut ex usuris aleretur, prout aetatem ampliaret. Et *Julian. ib.* 23, 3, 47. Ampliare dotem. *Plin.* 23, 2, 32. vires. ℙ Translate. *Martial.* 8, 66. Ampliare nomen alicujus, *h. e.* illustrare, amplitudinem conferre. [*Eodem modo *Quint.* 8, 4, 20. Sic quoque solet aliud ex alio augeri, ut quum Hannibalis bellicis laudibus ampliatur virtus Scipionis.] ℙ Speciatim est verbum forense, et significat differre in alium diem alicujus causae sententiam, ut in AMPLIATIO exposuimus. *Cic. Caec.* 10. Cum causam non audisset, et potestas esset ampliandi, dixit, sibi liquere. *Auct.* ad *Her.* 4, 36. Quid fuit judices, quare in sententiis ferendis dubitaveritis, aut istum hominem nefarium ampliaveritis? *Aur. Vict. Vir. ill.* 24. Manlius ab conspectu Capitolii ampliatus est, *h. e.* dilata est ejus sententia ob conspectum Capitolii. V. *Liv.* 6, 20.

AMPLĬTER, adv. ample, largiter, magnifice, δαψιλῶς. *Pl. Cas.* 2, 8, 65. Obsonari ampliter. *Id. Merc. prol.* 98. Accipere aliquem hilare atque ampliter. *Id. Stich.* 5, 4, 10. Facere sumptum ampliter. *Id. Cist.* 2, 3, 55. Occupatus sum ampliter, *h. e.* valde. *Gell.* 2, 6. Laudare ampliter. *Id.* 10, 3. Dicere aliquid ampliter et insigniter, *h. e.* dicere aliquid magnificum et insigne. Adde *Lucil.*, *Pompon.*, *Acc.* ap. *Non.* 11, 19.

AMPLĬTŪDO, inis, f. πλάτος, spatium, aut magnitudo alicujus rei. *Cic. Verr.* 2, 4, 49. Simulacrum quoddam modica amplitudine. [*Suet. Tib.* 74. Apollinem et amplitudinis et artis eximiae. *Id. Caes.* 47. margaritarum.] *Id. Cal.* 35. Egregia corporis amplitudo. *Varr. R. R.* 2, 4. Amplitudo membrorum. *Tac. Hist.* 4, 22. valli. *Id. G.* 26. soli. *Plin.* 6, 26, 30. Oppidum stadiorum LXX. amplitudine. *Id.* 14, 2, 4. *n.* 3. *fin.* Amplitudo foliorum. *Id.* 12, 1, 3. Platanus adolescit in amplitudinem. *Id.* 10, 22, 27. Crescere in amplitudinem. *Auct. Dial. de Or.* 37. Crescit cum amplitudine rerum vis ingenii. (Nusquam simpliciter pro altitudine ponitur, sed ubique simul significatur crassitudo quaedam, quae amplum reddat.) Singulari modo *Gell.* 19, 8, 12. *pluralem* dixit amplitudinem numeri. — Plurali numero utuntur *Cic. Fin.* 4, 7, 18. amplitudines bonorum. *Gell.* 4, 9. amplitudines virtutum. ℙ Translate ponitur pro dignitate, gravitate, praestantia, quam sibi quis comparavit ex multa virtute, sapientia, potentia, rebus gestis, et propter quam amore, cultu, aut admiratione dignus est. *Cic. Inv.* 2, 55. Amplitudo est potentiae, aut majestatis, aut aliquarum copiarum magna abundantia. *Id. Rosc. Am.* 1. Homines, in quibus summa auctoritas est atque amplitudo. *Ib.* Propter nobilitatem et amplitudinem. *Id. Or.* 2, 39. Majestas est amplitudo ac dignitas civitatis. [*Auct. ad *Her.* 2, 12. amplitudo civitatis continetur maxime suffragiis populi et magistratus consilio.] *Cic. Off.* 1, 20. Splendor et amplitudo. *Ib.* 21. Claritas et amplitudo. [*Id. Fam.* 1, 5. amplitudo et dignitas, ubi cf. *Manut.*, qui ad 1, 4. *fin.* amplitudo, inquit, latius patet, quam aut dignitas aut auctoritas; nam et quantumcunque et quacunque re valemus, totum id *amplitudinis* nomine comprehenditur. Dignitas igitur amplitudinis pars est.] *Id. Mur.* 7. Amplitudo nominis. [*Id. Rull.* 2, 18. sacerdotii.] *Id. Mur. ib.* Summa amplitudine dignum putari. *Id. Brut.* 81. Ad summam amplitudinem maxima cum gratia et gloria pervenire. *Id. Tusc.* 2, 26. Amplitudo animi. *Nep. Att.* 18. Amplitudo rerum gestarum. *Plin. praef. H. N.* Amplitudo fortunae. ℙ [*De oratione quum sermo est, *amplitudo* propria virtus est oratoris graviter, ornate, copiose, et cum verborum et sententiarum insigni dignitate dicentis. Opponitur ei tenuitas subtilitasque. Cf. *Cic. Inv.* 2, 16. *fin.*] Sic apud *Gell.* 7, 14. amplit. orationis est copiosum et magnificum dicendi genus. [*In specie *amplitudo orationis*, quam *Cic. Or.* 1. Platoni tribuit, est ἡ πλατύτης τῆς ἑρμηνείας, quam *Plin. ep.* 1, 10. magis ad verbum vertit *Platonicam latitudinem*, qua significatur beata ingenii fecunditas rerumque singularis copia et ubertas. — Haec pleraque hausimus ex *Ern. lex. techn. lat.*]

AMPLĬVĂGUS, ample vagus, late vagans. *Auct.* ad *Her.* 3, 19. Loci praeter modum amplivagas imagines reddunt, et nimis angusti saepe non videntur posse capere, etc. Quidam inepte duas voces *ampli vagus* in unam compingunt. [*Hoc voc. prorsus e lexicis tollendum est.]

AMPLĬUS, πλέον, adverbium est comparativum ab *ample*, et significat plus, aut insuper; variosque habet usus atque elegantes, variamque constructionem. [*Scilicet vel ad tempus vel ad numerum refertur. V. *Freinshem.* ad *Justin.* 3, 3, 5. qui, tam est magnitudinis, inquit, quam continuam vocant, quam numeri. Quomodo differat a *magis*, *potius* et *plus* breviter significat *Herz.* ad *Caes. B. G.* 4, 2.] Primum saepe ponitur absolute. *Cic. Or.* 1, 17. Non luctabor tecum, Crasse, amplius. *Id. Tusc.* 5, 34. Bestiae eo contentae non quaerunt amplius. *Cic. Verr.* 2, 5, 49. Sthenius sese ipsum abs te repetit: nihil amplius. *Id. Fam.* 12, 1. *fin.* Ulta suas injurias est per vos: nihil amplius. [*Ov. Met.* 9, 148. excedam tectis? an, si nihil amplius, obstem? ubi de hac locutione v. *Burm.*, qui se laudat ad *Petr. Sat.* 19. et *Quint. Decl.* 1, 9. et 3, 9. ubi glossema *aget* jam *Gron.* ejecit.] *Id. Rosc. Am.* 50. Quid vis amplius? *ib.* Quid quaeris amplius? *Id. Cat.* 1, 3. Quid est, quod jam amplius exspectes, si, etc.? [*Suet. Tib.* 45. quicquam amplius pati, per εὐφημισμόν de stupro.] *Sall. Jug.* 27. Amplius morari aliquem. *Cic. Har. resp.* 24. Quid enim amplius ad ejus laudem minuendam facere potuisset? *Id. Caecin.* 36. Habetis eum, ut nihil dicam amplius, qui se hominés coegisse fateatur, et est formula, qua utimur, cum acerbum, aut odiosum quidpiam loqui nolle significamus. Sic *Id. Planc.* 7. Nihil dico amplius. *Id. Marcell.* 6. Nihil amplius dicam, quam id, quod omnes verebamur, etc. *Ter. Heaut.* 1, 2, 11. Quam vellem Menedemum invitatum, ut nobiscum esset hodie, amplius, *h. e.* amplius quam factum fuerat. [*Non amplius* plerumque ad tempus refertur: *Suet. Aug.* 97. non amplius se posthac Romae futurum. Etiam subjungitur ea formula interdum numero: *id. Caes.* 25. ter nec amplius.] Interdum *amplius* habet post se genitivum more substantivorum. [*Cic. Cat.* 4, 5. nescio an amplius negotii mihi contrahatur.] *Caes. B. G.* 6, 9. si amplius obsidum velit. ℙ Item ablativum, more comparativorum. *Cic. Ac.* 4, 26. Solem amplius duodeviginti partibus confirmant majorem esse quam terram. *Sall. Cat.* 59. Cum initio non amplius duobus millibus habuisset. *Id. Jug.* 57. Morari amplius opinione. *Lucr.* 3, 966. Amplius aequo. *Julian. Dig.* 39, 6, 19. Non amplius parte capere. *Scaev. ib.* 36, 1, 78. *in fin.* Amplius quadruplo. ℙ Saepe habet post se particulam *quam*. *Cic. Verr.* 1, 2, 13. Paulo amplius, quam privatus. [*Flor.* 1, 14, 1. atque jam amplius quam congredi auderent. *Id. ib.* 18, 8. quum incognitas sibi belluas amplius quam erant, suspicarentur; utroque loco explicant per *plus*; sed facile intelligitur, in his quoque locis esse i. q. ultra.] *Id. ib.* 2, 2, 31. Ne rejiciundi quidem amplius quam trium judicum potestatem facere. *Id. Leg.* 2, 26. De sepulcris nihil est apud Solonem amplius, quam ne quis ea deleat. [*Nihil amplius quam* est, ut *nihil aliud quam* i. q. *tantum*: *Suet. Aug.* 7. ipse nihil amplius quam mirari se rescribit, omninoque saepissime.] *Nep. Ages.* 8. Ut terra tecta esset stramentis, neque huc amplius quam pellis esset injecta. *Id. Thras.* 4. Nolo amplius quam centum jugera. *Suet. Aug.* 17. Nec amplius quam septem et viginti dies. [*Id*, *Tib.* 26. nec amplius quam mox tres consulatus gessit. *Id. Claud.* 4, legato non amplius quam octingentorum sestertiorum prosecutus. *Liv.* 27, 25. negabant unam cellam amplius quam uni Deo rite dedicari posse.] ℙ Saepissime *quam* omittitur, praesertim si cum numeralibus adjectivis jungatur. *Cic. Brut.* 17. Orationes amplius centum quinquaginta. *Id. Att.* 2, 16. Qui ager non amplius hominum quinque millia potest sustinere. [*Liv.* 1, 18, 2. centum amplius post annos. v. *Drak.* ad 21, 29, 3. *Id.* 37, 24, 6. viginti paullo amplius (naves) integrae abscedentes.] *Nep. Dat.* 8. Cum de ipsius exercitu non amplius hominum mille cecidisset. *Caes. B. C.* 3, 99. In deditionem venerunt amplius millia viginti quatuor. *Liv.* 38, 40. Thracum decem haud amplius millia. *Cic. Rosc. Com.* 3. Amplius sunt sex menses. Et *ib.* Amplius triennium est. *ib.* Triennio amplius. [*De hac omissione particulae *quam* v. *Ruhnken.* ad *Vell.* 2, 1, 4. maximeque *Drak.* ad *Liv.* 41, 12, 8. *coll.* 21, 29, 3. Praeterea *Rudd.* II. p. 106. et *Zumpt. gr. lat.* §. 74, 14, 2. qui exempla nomin. accusat. et ablativi, particula *quam* omissa, reperiri docet. Scite etiam *Kritz.* ad *Sall. Cat.* 56, 2. (coll. *Herz.* ad *Caes. B. G.* 4, 12.) illud monet, non perinde esse, utrum e. g. dicas *non amplius duobus millibus habuit*, an: *non amplius duo millia habuit.* Nam in illo pendet ablativus ab *amplius*, i. e. plus comparativorum more, ut diximus, positum; in hoc *amplius* adverbialiter positum, est i. q. *ultra*, et casus (sive nomin. sive accus., sive ablativus est) pendet a verbo.] ℙ *Hoc amplius* formula est, qua et superiora repetimus, et aliquid praeterea addimus, ut *Pompon. Dig.* 32. *l.* 52. docet. [*i. q. insuper, praeterea.] *Cic. N. D.* 2, 12. Bestiis sensum et motum dedit, homini hoc amplius, [*melius *Orell.*: hoc homini amplius] quod addidit rationem. *Id. Fam.* 9, 25. Obtemperare cogito praeceptis tuis: hoc amplius navicularum habere aliquid, etc. *Id. Fin.* 5, 4. Cum uterque pluribus scripsisset, qui esset optimus reipublicae status; hoc amplius Theophrastus, quae essent, etc. *Id.* ad *Brut.* 1, 5. Cui cum essem assensus, decrevi hoc amplius, etc. *Id. Phil.* 13. *sub fin.* Quae cum ita sint, de mandatis litterisque M. Lepidi Servilio assentior; et hoc amplius censeo, etc. Formula qua utebatur in senatu, qui sententiam post alium dicebat, et assentiri se illi affirmans, addendum tamen aliquid pronunciabat. Qua de re V. alia duo exempla apud *Senec. Vit. beat.* 3. et *Qu. nat.* 3, 15. [*Cf. *Cort.* ad *Sall. Cat.* 51, 21.] Idem quod *hoc amplius* est *eo amplius*. *Sall. fr.* ap. *Serv.* ad *A.* 1, 75. Denas alii (uxores) alii plures habent: sed reges eo amplius. [*Suet. Cal.* 15. Inferias his publice instituit: et eo amplius matri circenses etc.] ℙ In testamentis illa quoque formula est: lego Titio tot, et hoc amplius uxori, et liberis ejus tot, quae apud *African. Dig.* 30. l. 105. legitur, i. e. ac praeterea. ℙ In re forensi. *Cic. Verr.* 2, 1, 9. Vel judicari primo poterat, vel amplius pronunciari, *h. e.* differri judicium per ampliationem. (V. AMPLIATIO.) Cum enim judicibus non satis liquebat in causa aliqua, et novam actionem postulabant, is qui causae praeerat, *amplius* pronuntiabat: quod etiam apud *Cic. Brut.* 22. et *Verr.* 2, 1, 29. *in fin.* legitur. [*Utuntur etiam translate in vita communi, ut *Ter. Ph.* 3, 1, 17. Ego amplius deliberandum censeo. Cf. *Briss. form.* 5, 4, 55.] ℙ Et illa formula est *Cic. Fam.* 13, 29. Rogo, ut si quid satisdandum erit, amplius eo nomine non peti, cures, ut satisdetur fide mea. *Id. Brut.* 5. Tibi ego non solvam, nisi prius a te cavero, amplius eo nomine neminem, cujus petitio sit, petiturum. Adde *Rosc. Com.* 12. et *Att.* 1, 8. Hac utebantur in stipulationibus, cum creditor cavebat debitori, affirmando nihil amplius sibi deberi, nihilque se ultra unquam petiturum. Quae integra refertur *Dig.* 46, 8, 23. his verbis: In stipulatione cavetur, non petiturum eum, cujus de ea re actio, petitio, persecutio sit. V. *ib. l.* 15. Huic similis est illa, *amplius non agi* apud *Paul. Dig.* 45, 1, 4. et *Ulp. ib.* 9, 2, 27., habebatque locum in iis stipulationibus, in quibus aliquis promittebat, se de ea re nunquam postea acturum, aut litem intentaturum.

AMPLĬUSCŬLĒ, adv. diminutivum ab *amplius*. *Sidon. ep.* 8, 16. Si vir illustris aliquid insuper ampliuscule scribi depoposcisset, *h. e.* aliquanto uberius et fusius.

AMPLĬUSCŬLUS, a, um, adj. aliquanto amplior. *Appul. Apol.* p. 322, 19. Homo miser ampliuscula fortuna devolutus, *h. e.* spoliatus opibus satis amplis.

AMPLO, as, a. 1. amplifico. *Pacuv.* ap. *Non.* 10, 14. Ubi poetae pro sua parte falsa, conficta que canant, qui causam humilem dictis amplant.

AMPLOCTI pro *amplecti* dixere veteres, teste *Prisc.* 1. p. 552. ea ratione, qua *vorto* pro *verto* et *voster* pro *vester*, etc.

AMPLŬS, a, um, adj. πλατὺς, spatiosus, patens, latus, et ex omni parte sese diffundens, ex ἀνάπλεος sive ἀμπλοῦς, plenus. *Cic. Off.* 1, 39. Ampla domus. *Id. Verr.* 2, 4, 53. Amplissima curia, amplissimum gymnasium. Et *ib.* 34. Amplum et excelsum signum cum stola. *Virg. A.* 3, 353. Amplae porticus. *Plin.* 6, 20, 23. Amplissima insula. *Suet. Aug.* 94. Mortali specie amplior. [*Nep. Reg.* 1, 4. amplissimae pulcherrimaeque formae, ubi *Brem.* Gr. σεμνοπρεπές comparat.] *Hor. Sat.* 2, 2, 101. Amplae divitiae. [*Cic. Verr.* 2, 5, 8. fortunae.] *Liv.* 27, 51. Amplissima vestis, i. e. sumtuosa. *Cic. Quint.* 3. Res pecuaria ampla. *Id. Rosc. Am.* 31. Amplissima pecunia. [*Id. Fam.* 1, 3. magna negotia et ampla et expedita.] *Plin.* 28, 10, 42. Amplior potentia. *Id.* 2, 40, 40. Amplissimi effectus. *Suet. Vesp.* 4. Amplior exercitus. *Papin. Dig.* 31. *l.* 79. Amplius pretium. *Plin.* 5, 9, 10. Ampliores aquae. *Ter. Hec.* 3, 1, 50. Amplior morbus, *h. e.* gravior magisque effundens vires suas. *Plin.* 6, 34, 39. Amplissima dies horarum quindecim, *h. e.* longissima. ℙ Translate. *Cic. Marcell.* 8. Quidquid enim est, quamvis amplum sit, id certe parum est tum, cum est aliquid amplius. *Id. Verr.* 2, 2, 25. Ampla occasio. [*Suet. Rh.* 6. amplissima quaeque causa, h. e. de rebus vel personis maximi momenti, maximae dignitatis.] *Lucr.* 5, 1173. Amplae vires. *Ter. Hec.* 3, 1, 9. Ampliores irae, *h. e.* vehementiores. *Prop.* 3, 4, 32. Poena sera, sed ampla. *Id. ib.* 21, 41. Spes ampla nepotum. [*Flor.* 2, 7, 3. Macedonicum bellum nomine amplius quam spectatione gentis fuit. *Id.* 4, 1, 4. nefas.] ℙ Saepissime ponitur pro praeclaro, illustri, splendido, magnifico. *Cic. Att.* 8, 9. Amplissimae res gestae. *Id. Mil.* 22. Amplis praemiis afficere aliquem. *Id. Verr.* 2, 1, 5. *in fin.* Ne ullum munus aedilitatis amplius, aut gratius populo esse possit. *Id. Prov. cons.* 11. Ampliorem honorem alicui tribuere. [*Suet. Caes.* 76. sed et ampliora etiam h

mano fastigio decerni sibi passus est.] *Nep. Eum.* 4. Amplo funere efferre aliquem. *Id. Cat.* 1. Amplissimus triumphus. [**Suet. Caes.* 16. *Oth.* 1. amplissima verba, i. e. honorifica. *Id. A.* 7. amplius cognomen, sc. Augusti.] ℙ *Amplum est*, praeclarum, magnificum est. *Liv.* 9, 30. Sibi amplum esse, urbem ab se captam frequentari. *Id.* 28, 42. *in fin.* Relinquere Italiam paras, quia tibi amplum et gloriosum est. ℙ Cum refertur ad homines, significat eum, qui dignitate, doctrina, aut nobilitate praestans est, illustris, clarus. *Cic. Rosc. Am.* 30. Is mihi videtur amplissimus, qui sua virtute in altiorem locum pervenit. *Id. Phil.* 3, 8. Et quidem ampli homines, sed immemores dignitatis suae. *Id. Caec.* 36. Homo virtute cognita, et spectata fide amplissimus. [**Apud Tibull.* 4, 1, 97. quis parma seu dextra velit seu laeva tueri, amplior i. e. χρείσσων, v. *Heyn.*] *Id. Verr.* 2, 4, 49. Amplissimum collegium decemvirale. *Id. Mur.* 7. Amplae et honestae familiae. *Caes. B. G.* 4, 12. Amplissimo genere natus. ℙ *Amplissimus ordo* speciatim est senatorius. *Plin. ep.* 10, 3., *Suet. Vesp.* 2. et *Oth.* 8. et JCti in *Dig.* saepe. [**Cic. Rep.* 1, 3. amplissimus honor i. consulatus. *Beier.* Item *Suet. Aug.* 26. amplissimus magistratus. V. *Schwarz.* ad *Plin. Pan.* 77, 8.] Hinc *amplissimi* etiam dicuntur consules ab *Ulp. Dig.* 49, 1, 1. et 35, 1, 48. [**Suet. Vesp.* 9. amplissimi ordines sunt senatorius et equester, ut *Cic. Mil.* 2. V. *Oud.* ad h. l. et *Gron.* ad *Gell.* 1, 4. Et *amplissimi honores* sunt magistratus curules, quibus aliquis in curiam recipiebatur, *Suet. Caes.* 71. *Vit.* 5. Ita *id. Oth.* 1. promoti in ampliorem gradum, quanquam h. l. de militari gradu loqui videtur. *Id. Vit.* 2. quatuor filios amplissimae dignitatis.] ℙ *Amplus orator* dicitur, qui oratione utitur fusa, copiosa et magnifica. *Cic. Orat.* 9. Lysiam causidicum sequuntur, non illum quidem amplum atque grandem, subtilem et elegantem tamen. *Id. Brut.* 68. Pompejus erat oratione satis amplus. Adde 55. Eundem *Att.* 7, 17. *luculentum scriptorem* vocat. ℙ *Ampliores* pro *plures* legitur bis usurpatum a *Cajo Dig.* 30. *l.* 65.

*AMPLUSTRE, v. APLUSTRE.

*AMPREUTAE, arum, Colchidis natio. *Plin.* 6, 4, 4.

*AMPSAGA, ae, Africae fluvius, Numidiam a Mauretania dirimens. *Plin.* 5, 2. 1. et 2. *ib.* 3, 2. *Mel.* 1, 6.

AMPTRŬO. V. AMTRUO.

AMPULLĂ, ae, f. λήκυθος. [Etymon videtur esse ab ἀναπολέω, verso, unde ἄμπολῶ, hinc ampulla. *F.* *Minime vero. Est, ut supra diximus, ortum ex *amb* s. *amp* et *olla.*] vasis genus ex vitro, aut alia materia, turgidum veluti inflato ventre, et angusto ore, quo oleum veteres in balneis servabant; item quo in mensa ad acetum continendum, aliquando etiam ad bibendum utebantur. Ejus formam his verbis *Appul. Florid.* n. 8. describit. Fabricatum sibimet ampullam oleariam, lenticulari forma, tereti ambitu, pressula rotunditate. Figuram exhibet *Pignor. Serv.* p. 40. Ansatam utrinque fuisse, putat *Is. Voss. ad Mel.* 2, 6., et in eo differre ab urceo, qui unicam tantum ansam habeat [*et hinc nomen ejus.]. *Plin.* 20, 14, 54. Ampullae vitreae aceti. *Suet. Dom.* 21. Modicam in ampulla potiunculam sumere. *Martial.* 6, 35. vitreisque tepentem Ampullis potas semisupinus aquam. *Cic. Fin.* 4, 12. Si ad illam vitam, quae cum virtute degatur, ampulla aut strigilis accedat, *h. e.* balneorum usus. [*Cf. *Goer.* ad h. l. et *Pl. Pers.* 1, 3, 44.] ℙ Apud *Pl. Merc.* 5, 2, 86. refertur inter instrumenta, quae secum iter facturi asportabant; seu quod ea oleum ferrent ad ungendos in itinere pedes: qui mos antiquis fuit, teste *Hesych.*, seu quod vinum in ea haberent: qua ratione idem videtur fuisse atque oenophorum, de quo *Pers.* 5, 140. Jam pueris pellem succinctus, et oenophorum aptas, Ocius ad navem, etc. Hinc Festus in voce *Rubidus*, *scorteas ampullas* memorat *vetustate rugosas*, ubi sane intelligit ampullas ex corio ad vinum ferendum, quas Itali vocant *fiasche* et *borraccie* (*Korbflaschen, lederne Reiseflaschen*), quaeque figura cum ampullis conveniunt. ℙ Translate. *Hor. A. P.* 97. Projicit ampullas, et sesquipedalia verba, *h. e.* verba magnifica, turgida, et grandiloqua: ducta similitudine a figura ampullae, quae ventriosa est, et in medio veluti inflata.

AMPULLĂCĔUS, a, um, adj. *Ampullacea pira* dicuntur a *Plin.* 15, 15, 16. quae sunt ampullae figura, collo oblongiore, latiore ventre. *Ampullaceum corium* apud *Colum.* 8, 2. *fin.* videtur esse illud, quod adhibebatur faciendis ampullis, seu oenophoris. V. AMPULLA et AMPULLARIUS.

AMPULLAGĬUM, ii, n. flos mali punici cum parvulo fructu, κύτινος ῥοᾶς, ita dictus a figura ampullae. *Coel. Aur. Tard.* 4, 3. et 5, 2., atque hoc posteriore loco alii leg. *ambulacium.*

AMPULLĀRĬUS, ii, m. qui ampullas facit. *Pl. Rud.* 3, 4, 51. Ut quivis dicat ampullarius, optimum esse opere faciundo corium et sincerissimum. *scil.* ex corio etiam ampullae fiebant, ut in AMPULLA dictum est: vel, ut alii volunt, corio vestiebantur, ut ferendo munitiores essent iter facientibus. Adde *Inscr.* ap. *Grut.* 643, 10. C. Lucius Philomusus ampullarius. ℙ Adjective. *Pl. Stich.* 1, 3, 75. Unctiones malacae ampullariae, *h. e.* quae in balneis fiebant deprompto ex ampullis pretioso unguento. Ita enim legitur in quibusdam editis, et MSS. Alii leg. *crapularias*, quae discutiendae crapulae adhibentur.

AMPULLOR, aris, dep. 1. ampullis verborum uti, magnifice loqui. *Hor. Ep.* 1, 3, 14. Tragica desaevit, et ampullatur in arte.

AMPŬTĀTĬO, onis, f. ἀποκοπή, actus amputandi. *Cic. Sen.* 15. Sarmentorum aliorum amputatio, aliorum immissio. ℙ Pro ipsa materie, quae amputatur. *Plin.* 12, 25, 54. de arbore balsami: Et sarmenta quoque in merce sunt; sestertiis septingentis amputatio ipsa, surculusque veniit, etc. ℙ *Amputatio vocis* est vocis amissio: quam Graeci quoque φωνῆς ἀποκοπήν vocant. *Coel. Aur. Tard.* 2, 6. Vocis amputatio fiet ex clamore nimio, aut frigore, aut ardore; sive ustura faucibus asperatis, vel etiam tumore nimio. Fit autem obtusio sonitus emissae per spiritum vocis, atque hirta, vel aspirationis tractu gravata locutio.

AMPŬTĀTŌRĬUS, a, um, adj. amputandi, et dividendi vim habens. *Theod. Prisc. De diaeta*, 10. Origanum est amputatorium, et siccatorium, et extenuatorium. *Scribon.* quoque hanc amputandi vim medicamentis tribuit, dum de *triphera* medicamento ita loquitur. *Compos.* 230. Uvam nimis jacentem, sine periculo per auriscalpium lana involutum perunctam amputat.

AMPŬTĀTUS, a, um, part. ab *amputo*, caedendo ablatus, ἀφαιρούμενος, ἀποκεκομμένος. *Plin.* 16, 32, 57. Amputatum cacumen ulmi. ℙ Translate. *Cic. Fin.* 5, 13. Amputata et circumcisa inanitas omnis et error, *h. e.* sublata et remota. *Gell.* 6, 5. Decisae et amputatae falsae opiniones. *Id.* 19, 12. Omnibus vehementioris animi vitiis amputatis. [**Jul. Exsuperant.* de *B. C.* 7. (*Cort. Sall.* p. 1077.) s. adversae partes essent amputatae, i. e. afflictae et contusae.] ℙ *Amputata loqui* est dicendo uti verbis non apte cohaerentibus, ut velut trunca oratio sine numero desinat. *Cic. Or.* 51. Et ipsi infracta et amputata loquuntur, et eos vituperant, qui apta et finita pronunciant.

AMPŬTO, as, avi, atum, a. 1. περικόπτω, ἀφαιρέομαι, caedo, abscindo, reseco: ex *am* circum, et *puto*, ut proprie sit circum abscindere, circumcidere. *Paul.* ex *Festo:* Amputata, id est circum putata. *Cic. Sen.* 15. Amputare vitem ferro. *Id. Phil.* 8, 5. In corpore si quid pestiferum est, amputare. *Suet. Galb.* 20. caput alicui. Et 9. manus. *Sen. Thyest.* 761. humeros trunco tenus. Et *ib.* ossa. *Colum.* 6, 32. Scalpello usque ad vivum resecare, et amputare scabiem. *Plin.* 32, 3, 13. (de castore): Amputare testes. Et absolute eod. sensu *Senec. Exc. contr.* 10, 4. *fin.* Amputare exoletos. ℙ Translate. *Cic. Ac.* 4, 45. Circumcidere et amputare multitudinem sententiarum. *Id. Orat.* 2, 21. Volo esse in adolescente, unde aliquid amputem. *Id. Partit.* 5. narrationes. *Sen. Med.* 530. longa colloquia. *Justin.* 24, 7. moras. *Tac. Hist.* 2, 69. numerum legionum, i. e. diminuere. [**Flor.* 2, 18, 10. ad hoc scorta, calones, sarcinae, nisi ad usum necessariae, amputantur, pro quo *Polyb.* habet ἐξήλαυνε τοῦ στρατοπέδου. *Quint.* 8, 3. turpes ac perniciosos amputandos. Posteriorem locum laudavit. *F.* ℙ *Amputare* et *aptare* a libr. confusa. V. *Goerenz.* ad *Cic. Fin.* 5, 14, 39.] ℙ *Amputare* de medicamentis dictum V. in AMPUTATORIUS.

AMPYCĪDĒS, ae, m. patronym. Mopsus Ampyci filius, augur celebris. *Ov. Met.* 12, 455. Nec tu credideris tantum cecinisse futura Ampyciden Mopsum. *Ib.* 8, 316. Ampycidesque sagax.

AMPYCUS, i, m. et Ampyx, ycis, m. vir Oechalius, vel, ut alii volunt, Titarensis, hoc est ex Titaro, Thessaliae oppido, qui ex Chloride filium genuit Mopsum nomine, augurem egregium. Apud *Ov. Met.* 12, 450. legitur *Ampyca* in accus. sing. ℙ [Item Cereris sacerdos, de quo *Ov. Met.* 4, 110. ℙ Fuit et alius Ampycus ope capitis Medusae a Perseo occisus, ut legitur *ib.* 5, 184. *F.*]

AMSANCTUS, i, m. [**Rudolfino Venuti* collocat in Sabina, qui locus dicatur *Monte Catino*, v. *Gelehrte Zeitungs-Anzeigen*, 1766. *n.* 128. p. 1018. *Beier.*] Locus in Italia noxius et letalis ob aquas putridas et foetentes, quod sulphureae sint, et undique silvis angustiisque claudantur, adeo ut sine periculo adiri non possit ob foetorem, et horrorem loci. Inde ei nomen factum. *Amsanctus* enim dicitur ab *am* circum, et *sanctus*, quasi ab omni parte sanctus: hujusmodi autem loca horrida et tenebricosa Antiquis religiosa erant, et Diis sacra. *Cic. Div.* 1, 36. et *Plin.* 2, 93, 95. hunc locum esse ajunt in Hirpinis, nempe prope Compsam, nunc *Consa:* [*Secundum *Vib. Sequ.* Amsanctus Lucaniae lacus est, vaporibus pestilentibus nocens. Legitur nominativus ap. *Claudian. Rapt.* 2, 350. Hactenus nos. *F.* haec addidit: sunt tamen alii qui, quod *Virg. A.* 7, 563. ponit *Italiae medio*, et *Varro* ap. *Plin.* 3, 12, 17. agrum Reatinum vocat *umbilicum Italiae*, absurde admodum paludem Reatinam statuunt esse vallem Amsancti. At, praeterquam quod *Cic.* et *Plin.* in Hirpinis ponunt, etiam nunc locus ille retinet vetus nomen, et *Virg. l. l.* loquitur de tempore remotissimo, quo vivebant Latinus, Aeneas et Turnus, quando scilicet Italiae fines ne ad Rubiconem quidem fluvium patebant. *F.*] ℙ Poetae fabulati sunt, illa esse aditum ad Inferos. V. *Virg. A.* 7, 565. ℙ Scribitur et *Ansanctus* teste *Dausq. in Orthograph.* [*et Ampsanctus.]

AMSĔGĔTES, inquit *Paulus* ex *Festo*, dicuntur, quorum ager viam tangit, *h. e.* qui agrum habent, per quem vicino servitus viae debetur. Est autem *via* hoc sensu jus eundi, jumentum agendi, vehiculum ducendi per agrum vicini. V. VIA. Qui agri hanc servitutem habebant, tenebantur eorum domini viam ita munire, ut facile posset et homo, et jumentum, et vehiculum illa ire. Si non fecissent, jus erat vicino ex XII. Tabulis jumentum qua vellet agere, ut est apud *Cic. Caec.* 19. Legem illam XII. Tabb. ita recitat *Dacer. in Fest.* Amsegetes viam muniunto. Si via immunita escit, qua volet jumentum agito. *Gothofred.* ita refert: Si via per amsegetes immunita escit, qua volet jumentum agito. Si *Paulum* et *Dacer.* sequimur, amsegetes sunt ipsi domini agri culti: si *Gothofred.* ipsi agri. [Sed prior sententia potior habenda. *F.*]

AMTERMĬNI, qui circa terminos provinciae manent. *Paulus* ex *Festo;* quae verba mendosa putat *Scalig.* et ita emendat: *Amtermini qui circa terminos Po. Ro. viciniae manent:* et intelligi eos, qui non erant in agro Romano, sed circum in vicinia; *am* enim circum significat: Graece ἀμφιτέρμονες. Subdit praeterea non solum *amterminos* dictos esse, sed et *amtermines*, quia veteres etiam *termen* dicebant pro *terminus:* errare ideo *Macr.* qui *Sat.* 1, 14. fragmentum illud Catonis *Oratorum am terminum* divisim legat, cum sit junctim legendum *amterminum* ab adjectivo plurali *amtermines.* Est tamen in loco *Macrobii* mira lectionum varietas. ℙ Scribitur et *antermini*, sed rarius.

AMTRŬO, vel Amptruo, as, n. 1. antiquum verbum ab *am* circum, et *trua*, quae est instrumentum ad movendum et agitandum; significat motus et saltus, quos edebant Salii sacerdotes in suis sacris: horum enim qui primus erat, *amtruare* dicebatur, et qui post eum movebantur, et saltitabant invicem motus reddentes, *redamtruare. Lucil.* ap. *Fest.* in *Redamtruare.* Praesul ut amtruat, inde et vulgu' redamtruat olli. Adde *Eund.* et *Pacuv.* ap. *Non.* 2, 739. ℙ Translate. *Pacuv. ib.* Promerendae gratiae simul cum videam Grajos nihil mediocriter redamtruare, opibusque summis persequi, *h. e.* nullam referre gratiam, nihil reponere. ℙ Sunt autem satis multae horum verborum variae lectiones. Nam pro *amtruare* alii reponunt *amburbare*, hoc est saltu corpus reciprocare: alii *ampiroare* eodem fere sensu: pro *redamtruare* legunt alii *redentruare*, vel *redandruare* eadem significatione. Ut ut se res habet, obsoleta haec sunt omnia, et antiquitati relinquenda.

AMULĒTUM, i, n. φυλακτήριον, medicamentum, quod de collo suspenditur, aut alia quacumque ratione adhibetur, praecipue ad amoliendum fascinum: videturque dictum ab *amoliendo:* unde et *amoletum* scriptum legitur in *Vet. Gloss. Plin.* 29, 4, 19. Morborum remedia, veneficiorum amuleta. *Id.* 30, 15, 47. Scarabaeorum cornua adalligata amuleti naturam obtinent. *Id.* 28, 4, 7. Inter amuleta est, editae quemque urinae inspuere. *Id.* 37, 3, 12. Succinum infantibus adalligare amuleti ratione. [*Cf. intpp. ad *Tac. G.* 45, 4.]

ĀMŪLĬUS, ii, m. Ἀμούλιος, Procae filius, et Numitoris frater, qui regnum fratri abstulit, atque omnem ejus stirpem virilem necavit, fratris quoque filiae Rheae Silviae, per speciem honoris cum Vestalem eam legisset, perpetua virginitate spem partus ademit. Sed cum ea furtim a Marte compressa Romulum, et Remum genuisset, ab his regno pulsus, et vita spoliatus est. *Liv.* 1, 3. et 4. Hinc *Ov. Fast.* 3, 67. Romuleoque cadit trajectus Amulius ense. ℙ [Hujus nominis fuit etiam nobilis pictor. *Plin.* 32, 10, 37. Fuit et nuper gravis ac severus idemque floridus, humilis rei pictor Amulius: hujus erat Minerva spectantem aspectans quacumque aspiceretur. *F.*]

AMŪLUM. V. AMYLUM.

ĀMURCĂ, ae, f. ἀμόργη, ab ἀμέργω *premo*, sordes olei, quae praecedunt. Nam quae sequuntur, faeces vocantur. Varios ejus usus et utilitates recenset *Plin.* 15, 8, 8. Ea enim imbui dolia olearia, cadosque, ne bibant oleum: subigi areas terendis messibus, ut formicae rimaeque absint: illini horreorum parietes et pavimenta, et vestium arcas contra teredines et noxia animalia: lora et coria et calceamina axesque et aeramenta contra aeruginem, colorisque gratia elegantioris; praeterea utilem esse in quibusdam arborum morbis, et animalium quoque, etc. Addit *Varr. R. R.* 1, 51. utilem esse ad necandas noxias herbas in agris, etc. *Virg. G.* 3, 448. Aut tonsum tristi contingunt corpus amurca. *Serv.* ad *G.* 1, 194. docet, *amurca* per *c* quidem scribi, pronunciari vero per *g*, ut fit in *Cajus* et *Cneus.*

ĂMURCĀRĬUS, a, um, adj. *Amurcaria dolia* ap. *Caton. R. R.* 10. sunt, in quibus amurca servatur.

ĂMŪSĬĂ, ae, f. canendi imperitia, ἀμουσία. *Varro* ὄνος λύρας ap. *Non.* 1, 54. Quibus suam delectet ipse amusiam et aviditatem speribus lactet suis.

ĂMŪSOS, i, m. ἄμουσος: Gr. vox, qua significatur rudis, indoctus: ab α privativa et μοῦσα, musa. Speciatim vero sic dicitur a *Vitr.*, qui est rudis in Musicis, 1, 1. *a med.* Non enim debet esse architectus musicus, ut Aristoxenus; sed non amusos.

ĂMUSSIS, is, f. κανὼν, προσαγώγιον, regula lignea, vel ferrea perfectae rectitudinis, qua utuntur fabri ad coaequanda opera et ad planam aequalitatem dirigenda. Ita definiunt *Festus* et *Varr.* ap. *Non.* 1, 28., cujus verba sunt: Amussis est aequamentum levigatum, et est apud fabros tabula quaedam, qua utuntur ad saxa leviganda. Et *Sisenna* ap. *Charis.* 2. p. 178. Amussis est tabula rubricata, quae demittitur examinandi operis gratia, an rectum opus surgat. Quare conflatam hanc vocem putant saniores Etymologi ab *am* circum, et *assis* pro *asser*, hoc est tabula. Si huic rectae regulae addatur altera, ita ut rectum angulum efficiat, est *norma*, quae et ipsa ad dirigendas planities apta est, sed alios habet praeterea usus. Aliam tamen alii (ut *Non. l. l.*) huic voci significationem tribuunt, quod nempe sit funiculus ille, quem fabri rubrica illinunt, cum opus probant. Alii quod sit idem, ac perpendiculum, quo erectae rectitudines exiguntur: sed prior notio magis propria videtur. *Auson. Edyll.* 16, 10. Ne quid hiet, ne quid protuberet, angulus aequis Partibus ut coeat, nil ut deliret amussis. ℙ *Ad amussim* est secundum regulam, exacte, perfecte, quia quae ad amussim exiguntur opera, perfecta sunt. *Gell.* 20, 1. Talionem ad amussim aequiparare. *Id.* 1, 4. Judicium factum ad amussim. Al. hic leg. *examussim*, eod. sensu. *Macr. Sat.* 1, 4. Videndum ergo ne magis varietas veteres delectaverit, quam ut ad amussim verum sit, festorum dierum nomina sic vocari, *h. e.* regulariter, ut *Festus* exponit, seu secundum regulas grammaticorum. Adde *Varr.* ap. *Non. l. l.* ℙ *Numerus ad amussim* dicitur a *Varr. R. R.* 2, 1. *fin.*, qui tantus omnino est, quantus dicitur, ut si dicas *numerus centenarius ad amussim* i. e. ipsi centum, nec plus nec minus. ℙ Scribitur et *adamussim* junctis vocibus. ℙ Omissa praeposit. Amussim, inquit *Paul.* ex *Festo*, regulariter: tractum a regula, ad quam aliquid exaequatur, quae amussis dicitur. ℙ Alio sensu *id. ib.* Quidam amussim esse dicunt non tacite: quod mutire interdum dicitur loqui.

ĂMUSSĬTĀTUS, a, um, partic., ad amussim exactus; et translate perfectus. *Pl. Mil.* 3, 1, 38. Amussitata indoles.

ĂMUSSĬUM, ii, n. id. q. amussis; vel opus ad amussim exactum, exaequatum et perfectum. *Vitr.* 1, 6. Collocetur ad libellam marmoreum amussium mediis moenibus, aut locus ita expoliatur ad regulam et libellam, ut amussium non desideretur. V. integrum *Vitr.* locum, et *Plin.* 18, 33, 76. et *ib.* 34, 77. *n.* 1., ubi simile quiddam describitur.

ĂMYCLAE, arum, f. plur. nunc *Vordonia*. [*imo eo loco, quo nunc est vicus *Slavochori*. *Beier.*] Ἀμύκλαι, urbs Laconiae prope Therapnas (unde *Therapnaeas Amyclas* dixit *Martial.* 9, 104. Tyndari regia, in qua nati sunt Castor et Pollux. *Plin.* 4, 5, 8. ℙ Urbs etiam fuit Ausoniorum in Italia in ora maritima inter Tarracinam et Cajetam apud Fundos (unde *Amyclas Fundanas* appellat *Martial.* 13, 115.) condita ab iis, qui cum Glauco Minois filio in Italiam venerant: non longe a loco, in quo adhuc specus Amyclaeum, nunc *Sperlunga*; ex qua mare Amyclaeum, *mare di Sperlunga*. Hujus cives a muribus, vel a serpentibus deleti sunt, ut *Plin.* 3, 5, 9. et 8, 29, 43. narrat, quod cum Pythagoricam sectam sequerentur, abstinebant caede animalium. Sed alii dicunt, Amyclas ab hostibus captas et eversas fuisse ex silentii observantia. Nam saepius falso hostium adventu nunciato, ne civitas inani terrore quateretur, cautum lege est, ne quis amplius hostium adventum nunciaret. Cum igitur aliquando hostes re vera adventassent, nemine nunciare audente, urbs capta est, cives ad unum interfecti. Hinc adagium a *Lucilio* usurpatum: *Mihi necesse est loqui: nam scio, Amyclas tacendo periisse.* Haec omnia congerit *Serv.* ad illud *Virg. A.* 10, 564. ditissimus agri Qui fuit Ausonidum, et tacitis regnavit Amyclis. Sed *Heyn. Exc.* ad h. l. praeclare ostendit haec pertinere ad Amyclas Laconiae, quas a Doriensibus deletas esse proditum est. *Sil.* 8, 530. quasque evertere silentia, Amyclae. *Stat. Th.* 4, 223. Amyclae Apollineae. *Apollineas* vocat, quia ibi templum Apollinis erat, ipsaque urbs ei dicata. *Id.* 7, 163. et *Sil.* 2, 434. et 13, 44. Ledaeae Amyclae. *Ledaeas* dicit propter Ledam matrem Castoris et Pollucis, quae ibi ab Jove compressa fuit. ℙ *Amycle, es*, in sing. numero legitur a quibusdam apud *Sil.* 4, 360. [Cf. *Mel.* 2, 3.]

ĂMYCLAEUS, a, um, adj. Ἀμυκλαῖος, ad Amyclas pertinens. Amyclaeum canem laudat *Virg. G.* 3, 345., quia in tota Laconia, cujus Amyclae oppidum sunt, nobiles gignuntur canes. ℙ *Amyclaei fratres* sunt Castor et Pollux, quos Amyclis Leda ex Jove peperit. *Stat. Th.* 7, 413. Hinc *Ov. Her.* 8, 71. Castori Amyclaeo et Amyclaeo Polluci. *Stat. Silv.* 2, 1, 121. Amyclaea mater. ℙ *Amyclaei olores* dicuntur ab *eod. Stat. Silv.* 1, 2, 142. alludendo ad eum olorem, sub cujus specie Juppiter Ledam compresserat. Hinc *Amyclaeam plumam* dixit *Martial.* 14, 161. cycni plumam intelligens. ℙ *Amyclaeam coronam* appellat idem *Martial.* 9, 74., qua donabantur victores in pugilatu, qui Amyclis maxime frequentabatur. ℙ *Amyclaeum venenum* ap. *Eund.* 8, 28. est genus nobilissimi coloris, quo Amyclis lanae tingebantur; quem alii viridem fuisse putant, alii rectius purpureum, nam cum Tyrio si conferretur, longe deteriorem fuisse, testatur *Ov. Rem. am.* 707. Confer Amyclaeis medicatum vellus ahenis Murice cum Tyrio; turpius illud erit. ℙ *Amyclaeum Canopum* dixit *Sil.* 11, 433. Aegypti oppidum, quia nomen habuit a Canopo Amyclaeo, Menelai gubernatore ibi sepulto. ℙ *Id.* 7, 15. 546. Amyclaeum nepotem vocat Claudium Neronem, qui cum M. Livio Asdrubalem Annibalis fratrem vicit, (qua de re *Liv.* 27. *a. c.* 43.) quia gens Claudia ex Sabinis originem ducebat: hi autem ex Spartanis, in quorum regione Amyclae sunt. Pro Spartano accipitur etiam a *Sil.* 6, 504. et 681., ubi Amyclaeum rectorem appellat Xantippum Lacedaemonium.

ĂMYCLĀNUS, a, um, adj. ad Amyclas pertinens. *Amyclanus sinus* dicitur a *Plin.* 14, 6, 8., qui et Fundanus et Formianus et Cajetanus appellatur: ubi praestantissima olim vina Caecuba in palustribus populetis proveniebant, ut *ib.* docet, et confirmat *Martial.* 13, 115.

***AMYCLAS**, ae, *Lucan.* 5, 539. tum pauper Amyclas. Sumserunt h. v., veluti propium pauperis, a Lucano multi inferioris aetatis poetae. V. *Cort.*

ĂMYCLĪDĒS, ae, m. Hyacinthus, filius Amyclae, qui Amyclas urbem Laconiae condidisse dicitur. *Ov. Met.* 10, 162. Te quoque Amyclide posuisset in aethere Phoebus etc.

ĂMYCTĬCUS, a, um, adj. ἀμυκτικὸς, lacerandi, seu vellicandi vim habens, ab ἀμύσσω, vellico, lacero. *Coel. Aur. Tard.* 2, 6. Adhibenda etiam arteriaca medicamina, quae partes in passione constitutas exerceant, a Graecis amyctica appellata. *Theod. Prisc.* 2, 5. Malagmata amyctica. Adde *ib. cap. ult.*

ĂMYCUS, i, m. Ἄμυκος, Neptuni, et Melies nymphae filius, Bebryciorum rex, qui advenas in Bebrycium nemus ad caestuum certamen provocabat, et insidiis circumventos ibidem interficiebat. Cum itaque Argonautae in Bebryciam venissent, Pollux a rege ad certamen provocatus est, sed in certamine insidias sentiens convocatis sociis, Amycum interfecit: vel, ut alii dicunt, ipse solus occidit, ejusque copias in ultionem paratas proprio exercitu fudit. V. *Val. Fl.* 4. *a. v.* 148. ℙ *Amyci portus* est in Bithynia, seu Bebrycia ad Bosporum Thracium ultra Chalcedonem, celebris Amyci regis morte. *Plin.* 5, 32, 43. ℙ Fuit etiam Amycus unus ex Centauris. *Ov. Met.* 12, 245. ℙ [Item alius Amycus Trojanus, de quo *Virg. A.* 10, 704. Et alius itidem Trojanus, de quo *Id. A.* 12, 509. *F.*]

ĂMYDON, ōnis, f. Ἀμυδὼν; Paeoniae civitas, quae Trojanis auxilia misit, teste *Homero*, *Il.* 2. *Juvenal.* 3, 69. Hic alta Sicyone, ast hic Amydone relicta.

ĂMYGDĂLĂ, lae, f. ἀμυγδάλη. [*Etymolog. M.* et *Athenaeus l.* 2. p. 52. amygdalam ita appellatam putant παρὰ τὸ ἐν τῷ μετὰ τὸ χλωρὸν ὥσπερεὶ ἀμυχὰς ἔχειν πολλὰς, *h. e.* quia in osseo putamine, quod viridi externo proximum est, habet plures strias, sive sulcatas lineas, quas Graeci ἀμυχὰς vocant, ab ἀμύσσω, lacero. *F.*] Nux, quae et *Graeca*, et *Thasia* dicitur: est autem fructus amygdali arboris. *Plin.* 12, 9, 19. Gummi adulteratur amygdala nuce, *h. e.* ut *Id.* 13, 11, 20. exponit, adulteratur verum gummi eo, quod ex amaris amygdalis fit, et est deterius. *Id.* 13, 9, 17. Amygdalae putamen et corium. *Macr. Sat.* 2, 14. Dicendum quae sit Graeca nux: ac simul hoc dicens, amygdalam de lance tulit, et ostendit. *Ib.* legitur amygdale, qui est nominativus gr. ℙ Ponitur etiam pro ipsa arbore. *Plin.* 16, 26, 42. Perdunt facillime fructum ante maturitatem palma, ficus, amygdala, malus. Et 25, 43. Floret prima omnium amygdala mense Januario. *Colum.* 5, 10. *ad fin.* Amygdala si parum ferax erit, etc.

ĂMYGDĂLĀCĔUS, a, um, adj. amygdalam referens. *Plin.* 26, 11, 69. Amygdalaceo folio, flore rosaceo.

ĂMYGDĂLĔUS, a, um, adj. amygdalinus. *Pallad. de insit.* 157. *de pistaciis.* Quin et amygdaleos subeunt pistacia ramos, *h. e.* amygdalae ramis inseruntur.

ĂMYGDĂLĬNUS, a, um, adj. ἀμυγδάλινος, qui est ex amygdala. *Plin.* 15, 7, 7. et 26, 4, 10. Oleum amygdalinum. *Seren. Sammon.* 26. Amygdalinae nucis succus. ℙ *Amygdalina pruna* dicuntur, quae in amygdalae arbore ex insitione proveniunt. *Plin.* 15, 13, 12.

ĂMYGDĂLĪTĒS, ae, m. ἀμυγδαλίτης, dicitur genus tithymali valde similis amygdali foliis. *Plin.* 26, 8, 44.

ĂMYGDĂLŎĪDĒS, i, m. ἀμυγδαλοειδής, ita appellatur ab *Appul. Herb.* 108. species tithymali, qui et masculus dicitur.

ĂMYGDĂLUM, i, n. ἀμύγδαλον, fructus amygdali arboris, qui et *amygdala* dicitur. *Ov. A. A.* 3, 183. Nec glandes, Amarylli, tuae, nec amygdala desunt. *Pallad.* 2, 15. *ad fin.* Amygdala ad legendum maturitatem fatentur, cum fuerint spoliata corticibus. *Scrib. Larg. Comp.* 5. Amagdalorum amarorum P. 2. ℙ Dicitur etiam de arbore. *Colum de arb.* 25. Amygdala si parum feracia erunt, per foratam arborem lapidem adigite.

ĂMYGDĂLUS, li, ἀμυγδάλη, arbor amygdala ferens. *Pallad.* 2, 15. Amygdalus seritur semine, et plantis, quae de majori radice tolluntur. Et *ib.* Teneras nuces amygdalus creabit, si etc.

ĂMYLĀTUS, a, um, adj. amylo mixtus. *Coel. Aur. Tard.* 2, 13. *ad med.* Dandum quoque lac amylatum et panis laganum. *Apic.* 2, 2. Isicia amylata sic facies.

ĂMYLO, as, a. 1. amylo aliquid aspergere et miscere: quod fit in liquidioribus cibis ad spissandum. *Apic.* 7, 6. Amylare jus. Et 5. Amylare fervefactum. Adde 8, 3. *Id. ib.* 2. eodem sensu dixit *amylo obligare.*

ĂMYLUM, et Latinis litteris *Amŭlum*, i, n. ἄμυλον, genus edulii ex tritico aliquot diebus in aqua macerato et antequam acescat, linteo, aut sportis saccato et ad solem densato: ita dictum quod sine mola fit, ut docet *Plin.* 18, 7, 17. nempe ab α privativa, et μύλος, mola frumentaria. Ejus conficiendi rationem fuse tradunt *Cato R. R.* 87., ubi amulum scribitur, et *Plin. l. l.* Habet autem usum tum in medicina, tum in cibis, in quibus addito lacte coqui solet, ut *Cato ib.* addit. Hodie amylo utimur ad firmanda lintea munda. In officinis corrupte *amydum* dicitur. *Cels.* 2, 20. Boni succi sunt triticum, siligo, alica, oryza, amylum.

AMYMNAEI, orum, plur. sunt Thraciae populi, teste *Serv.* ad illud *A.* 1, 320. qualis equos Threissa fatigat Harpalice.

ĂMYMŌNĒ, es, f. fil. Danai, quae dum se silvis jaculando exerceret, Satyrum percussit imprudens, qui impetu in eam facto, vim ei voluit inferre. Imploravit virgo Neptuni auxilium. Sed id ab eo passa est, quod a Satyro formidarat. Praegnans facta Nauplium Palamedis patrem peperit. *Hygin. fab.* 169. At *Serv.* ad *Virg. A.* 4, 377. narrat, Danaum siccitate laborantem misisse filiam ad inquirendam aquam; ab illa repertum fontem, qui subito hiatu terrae receptus exaruit. Eo prodigio Danaus ex Apollinis oraculo templum eidem exstruxit, etc. Amymone inter inquirendum compressa fuit. *Prop.* 2, 20, 47. Testis Amymone, latices cum ferret in arvis, Compressa. V. plura apud *Serv. l. l.* ℙ [Est etiam nomen muliebre Romanum, ab ἀμύμων, inculpatus. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 252. *n.* 35. Hic sita est Amymone Marcii. *F.*]

ĂMYMŌNĬUS, a, um, adj. ad Amymonem pertinens. Cum Amymone in silva aquam quaereret, a Neptuno compressa est, qui beneficii loco, percussa tridenti terra, fontem eduxit, qui Amymonius dictus est. *Hygin. fab.* 169.

ĂMYNTAS, ae, m. Ἀμύντας, pater Philippi Macedonum regis. *Justin.* 7, 4. et *Nep. Reg.* 2. ℙ Item nomen pastoris. *Virg. Ecl.* 3, 66. At mihi sese offert ultro meus ignis Amyntas.

ĂMYNTĬĂDĒS, ae, m. Philippus rex Macedonum, Amyntae filius. *Ov. Ib.* 295. Aut ut Amyntiaden turpi dilectus amore, Oderit, et saevo vulneret ense puer. Loquitur de Pausania adolescente, qui cum frustra apud Philippum questus esset de stupro sibi ab Attalo illato, illum tandem confodit.

***ĂMYNTĬCUS**, a, um, adj. ἀμυντικὸς, ab ἀμύνω, propulso, depulsorius. *Theod. Prisc.* 2, 26. Emplastra amyntica. *B. A.*

ĂMYNTOR, ŏris, m. Dolopum rex, pater Phoenicis, apud *Homer. Il.* 8. Hinc *Ov. Met.* 8, 307. Et cretus Amyntore Phoenix. Et *Her.* 3, 27. Venerunt ad te Telamone et Amyntore nati. Adde *Met.* 12, 364.

ĂMYNTŎRĬDĒS, ae, m. Amyntoris filius, hoc est Phoenix, qui Achillis praeceptor fuit. Hic cum rem habuisset cum concubina patris, et ob eam rem diris ab eo imprecationibus impetitus esset, tentata frustra venia in Thessaliam profugit, et ex nimio fletu oculos amisit. *Ov. A. A.* 1, 337. Flevit Amyntorides per inania lumina Phoenix. Adde in *Ib.* 259.

AMYRUS, i, m. Ἄμυρος, fluvius Thessaliae, ita dictus ab Amyro Neptuni filio. *Val. Fl.* 2, 11.

ĂMYSTIS, ĭdis, f. *Hor. Od.* 1, 36, 14. Neu multi Damalis meri Bassum Threicia vincat amystide, *h. e.* more Thracum bibendi ingens vini poculum uno spiritu et ductu; nam ἀμυστὶ πίνειν significat absque oris et labiorum compressu bibere;

unde ἀμυστίζω, ore hiante bibo et largo haustu; et ἄμυστις, ιδος, largus haustus, ut docet *Pollux l.* 3. *c.* 3., ab α privativa, et μύζω, quod significat claudo, comprimo, et proprie de ore ac labiis dicitur. ℙ Alii putant *amystidem* eo loco *Horatii* esse ipsum poculum largae potioni aptum, quo et Thraces uti solerent in strenuis potationibus: nam et hoc ἄμυστις significat, teste eodem *Poll. ib. c.* 16. et *Macr. Sat.* 5, 31. ex *Callimachi* versu. Utitur hac voce eodemque sensu etiam *Sidon. in prosa post carm.* 22. Ecce misi, quod inter scyphos, et amystidas tuas legas.

AMYTHĀON, AMYTHAONIUS. V. AMITHAON, etc.

*AMYZON, ōnis, Ἀμυζών, Cariae oppidum. *Plin.* 5, 29, 29.

AN

AN, adv. inserviens interrogationi. [*Quoniam, quae F. habebat, nimis manca erant, pleraque refinximus. Ac nuper quidem de hac particula accurate egit *Beier.* in *exc.* II. ad *Cic. Lael.* p. 202 — 238., quem in sqq. secuti sumus. Contractum esse vult hoc voc. ex gr. αὖ (vicissim, rursus, contra) et ex interrogativa particula *ne;* fere ut *Hermann.*, quem *id.* laudat in *exc.* XI. ad *Cic. Off.* 1, 11, 33. p. 335. cui conflatum esse videbatur ab *autne.* Alii eandem esse volunt hanc partic. cum Gr. ἄν, quod fortasse haud paucis magis arrideat, nisi sunt, qui omnino ejusmodi voculas neque ex aliis linguis petendas neque ex aliis vocabulis ortas esse existiment. Sed de his amplius videre, non est hujus loci. — Primum autem inservit haec particula dubitationi; sive, ut utar *Beieri* verbis: particula est animi in re ancipiti et quae difficulter definiri aestimarive possit, iudicanda ultro citro fluctuantis ambigentisque propria. *Cic. Rep.* 1, 12. Dein quum essent perpauca inter se uno an altero spatio collocuti, et *Zell.* ad h. l. coll. *Perizonii diss. de Dictye* fol. 4. b. ed. 1702. 8. *Ib.* 2, 15. Verene — hoc memoriae proditum est — Numam Pythagorae ipsius discipulum, an certe Pythagoraeum fuisse? Cf. *Id. Fam.* 7, 9, 3. et quos locos attulit *Beier.* in *exc.* ad *Off.* p. 337. In his et simm. locis cave *aut* substituas; qua de re et quid intersit v. *Beier.* ad *L.* p. 203. Adde praeterea *Suet. Cl.* 13. casu quodam an divinitus aquila ornari non potuit. Cf. *Wolf.* qui *an* restituit pro *ac*, quod olim edebatur. *Brem.* comparat *ej. Vesp.* 1. centurio an evocatus. *Cic. Fin.* 2, 32, 104. Simonides an quis alius. *Tac. A.* 2, 42. finem vitae sponte an fato implevit. *Ib.* 11, 26. *pr.* — *Ib.* 14, 59. *pr.* respondet praecedenti *sive* v. *seu* pro qua partic. iteranda bis ponitur in *Cic. Brut.* 23. Paucis antequam mortuus est an diebus an mensibus. Adde: *Id. Fam.* 13, 29, 7. sed non plus duobus an tribus mensibus.] ℙ Praecipuus autem hujus particulae usus est in interrogatione. [*Atque apud bonos quidem scriptores hoc modo quum ponitur, huic particulae nonnisi tum locus est, quum in altera interrogationis parte praecedit *utrum (num)*, vel annectitur *ne.* Ii enim loci, ubi in directa oratione cum indicativo reperitur, ita intelligenda sunt, ut altera interrogationis pars suppleatur. Sic *Ter. Eun.* 4, 5, 7. an abiit jam a milite? i. e. q. utrum intus est, an etc. *Cic. Pis.* 5. an potest ulla esse excusatio? *Id. Phil.* 1, 6. an me censetis decretarum fuisse, ut etc. Sic etiam *annon*, ubi instando interrogamus. *Ter. Andr.* 3, 5, 15. An non dixi, hoc esse futurum? *Cic. Caec.* 18. An non cum voluntas et consilium et sententia interdicti intelligatur, stultitiam singularem putabimus in verborum errore versari? Adde *Phil.* 1, 5. et *Liv.* 2, 38. Alia res est in his. *Cic. Tusc.* 5, 32. An Scythes Anacharsis potuit pro nihilo pecuniam ducere, nostrates philosophi non poterunt? Nam h. l. facit *an* (et saepius etiam *an vero*) formulam argumentandi a minore ad majus, ut *Id. Cat.* 1, 1, 3. An vero Scipio Gracchum interfecit: Catilinam — nos perferemus? Ubi v. quos comparat *Matth.* Ita *Quint.* 10, 3, 29. An vero — hoc cogitatio praestat, ut obvios non videamus: non consequemur idem, si et voluerimus? Ubi *Wolffius*, *An*, inq. vel *an vero*, saepe apud Fabium (*et alios) duas enuntiationes interrogativas ita *jungit*, ut ex re confessa, quae priori proponitur, in posteriori fiat conclusio ad dubiam. Alia multa laudat *Frotscher.*] *Cic. Or.* 1, 9. an vero tibi Romulus ille aut pastores et convenas congregasse, aut finitimorum vim repressisse eloquentia videtur etc. *Id. Mil.* 12. An vero, judices, vos soli ignoratis? [*Id. ib.* 23. Causa Milonis semper a Senatu probata est: videbant enim sapientissimi homines facti rationem, praesentiam animi, defensionis constantiam. An vero obliti estis etc.?] ℙ In dupplici vel multiplici interrogatione oratio itidem est vel *directa* vel *indirecta.* Atque 1) exempla *directae* orationis haec sunt: *Ter. Andr.* 1, 2, 13. hoc intellextin, an nondum etiam? *Cic. Att.* 16, 8. Romamne venio an hic maneo, an Arpinum fugio? *Liv.* 21, 10. Utrum hostem an vos an fortunam utriusque populi ignoratis? *Cic. Acad.* 4, 29. Utrum ea vestra an nostra culpa est? *Id. Rosc. Am.* 27. ipse percussit, an aliis occidendum dedit? *Id. Verr.* 2, 3, 36. Utrum — abstulit? — an dedit? an — ademit? an — commutavit? *Id. Rosc. Am.* 41. iine — indigni erant? an iste non commovebat? an res videbatur? — 2) Saepissime autem reperitur in oratione indirecta. Tum vero quadruplex est harum enuntiationum forma: 1) utrum (num) — an; 2) + — an; 3) — ne — an; 4) + — ne (annexum). Cf. *Zumpt. Gr. lat.* p. 410. Exempla praebet *Beier. exc.* §. 5. *Ov. Met.* 1, 585. *nescit* vitane fruatur an sit apud manes. *Cic. Att.* 7, 12. *in.* Inde utrum consistere uspiam velit, an mare transire, *nescitur.* *Liv.* 1, 46. Tarquinius Superbus Prisci Tarquinii filius neposne fuerit, *parum liquet.* *Cic. Or.* 61. *quaesitum est*, in totone circuitu orationis, an in principiis solum, an in extremis, an in utraque parte etc. *Cic. Fam.* 7, 16. id utrum Romano more locutus sit, an quomodo Stoici dicunt, postea *videro.* *Id. Pis.* 10. in quo nemo potest dicere utrum iste plus biberit, an vomuerit, an effuderit. Ita legendum, non *aut* vomuerit. Sic *Suet. Aug.* 86. tuque dubitas, Cimberne Annius an Ver. Fl. imitandi sint tibi; — an potius etc. ubi quod *Brem.* legi voluit *aut* Ver. Fl. vereor ut recte habeat. Nam sic etiam *Cic. Inv.* 1, 53. secundus locus est, per quem — ostenditur, an ad omnes, an —, an —, an — etc. ubi etiam alii *aut* volebant. V. *Ochsner.* ad *Ecl. Cic.* p. 123. Sic reperitur post *dubitare*, *in dubio est*, *incertum est*, *non sat scio*, similibus, quorum omnium exempla exhibet *Beier.* l. l. — Particulae interr. prioris membri interdum reticentur. *Cic. Or.* 3, 55. refert etiam, qui audiant, senatus, an populus, an judices; frequentes, an pauci, an singuli. *Tac. A.* 2, 22. Caesar de se nihil addidit, metu invidiae, an ratus conscientiam facti satis esse. *Id. ib.* 14, 7. longum utriusque silentium, ne irriti suaderent; an eo descensum credebant, ut etc. *Id. ib.* 1, 11. incertum metu an per invidiam. Tum vero *ne* interdum alteri demum membro inseritur. *Liv.* 2, 40. Sine, priusquam complexum accipio, sciam, inquit (Veturia), ad hostem *an* ad filium venerim; captiva mater*ne* in castris sim. — ℙ *Annon* et *necne* sic differre praecipiunt: illud poni, quum verbum prioris membri repetatur, *necne*, ubi simplex negatio sine repetito verbo sequatur. Sed haec regula saepe negligitur: Omittitur verbum in his: *Ter. Ph.* 1, 2, 97. Pater ejus rediit, annon? *Ib.* 5, 6, 12. Sed isne est, quem quaero, annon? *Id. Hec.* 4, 1, 43. roga velitne an non uxorem. *Varr. L. L.* 8, 61. quod sit, an non: nihil commovet analogiam; cf. *Liv.* 8, 13. Ponitur in his: *Pl. Merc.* 2, 3, 13. qui scio, quid sit ei animi, venirene eam velit, *an non* velit. Cf. v. 120. Nescio, inquam, velit ille illam, *necne*, abalienarier. Etiam post *necne* reperitur verbum, vel apud *Cic. Div.* 1, 39, 86. Fiat necne fiat, id quaeritur. — Nunquam autem, quod probe notandum, in priori membro *an* ponitur ita, ut in altero sequatur *ne;* nam *Cic. Cat.* 2, 6, 13. *an* illud dudum expunctum est: Quaesivi a Catilina, [*an*] nocturno conventu apud M. Laecam fuisset, necne. Quanquam *Hor.* ita locutus est *Sat.* 1, 4, 124. an hoc inhonestum et inutile factum, necne sit, addubites. Cf. *Hdf.* ad h. l. Scriptores hic fere *utrum* ponunt. Cf. de his particulis interrogativis eorumque discrimine *Krebs*, *Anleitung* etc. *ed.* V. §. 359. ℙ Apud sequioris demum aetatis scriptores fit, ut in interrogationibus obliquis *an* signum interrogationis sit. (De dubiis hujus generis apud *Cic.* locis v. *Zumpt. Gr. lat.* p. 287. ed. IV.) Ita jam *Hor. Od.* 4, 7, 17. quis scit, an adjiciant hodiernae crastina summae tempora Dî superi; h. e. quis pro certo affirmet adjecturos hodierno diei crastinum Deos superos? quocum comparat *Beier.* p. 217. *Cic. Senect.* 20, 10. Moriundum certe est: et id incertum, an eo ipso die? Mortem igitur etc. *Sen. Ep.* 29. *pr.* Non possum scire, an ei profuturus sim, quem admoneo etc. *Plin. Ep.* 8, 24, 14. nescio an jure, certe aequitate postulationis meae victus — accessit. *Tac. A.* 4, 74. Neque senatus in eo cura erat, an imperii extrema dehonestarentur. Est vero, inq. B. p. 207. ea harum formull. natura, ut neque affirment neque negent, sed dubie de re pronuntient: cujus ambiguitatis augendae gratia solent orationi obliquae subjici demum. *Sen. controv.* 4, 28. an habeam *nescio:* accepisse me scio. *Id. Q. Nat.* 7, 23. hoc an cometae alii fecerint, nescio: duo nostra aetate fecerunt.] — Raro tantum reperitur *an* in utraque obliquae interrogationis parte. *Cic. Att.* 2, 6. Dubitem, an hic an Antii considam. *Cels.* 3, 6. *med.* Videndum, an adstrictum corpus sit, an profluat. *Quint.* 7, 1. *med.* videndum est, an unum aliquid respondeamus an plura. *Plin.* 15, 1, 2. Multa alia hujus generis congessit *Beier.* p. 206. sq. ℙ *An* cum *ne* ita saepe jungitur, ut in unam veluti vocem coalescant. *Cic. Pis.* 1. Nam quid ego de consulatu loquar? parto vis anne gesto? *Id. Ac.* 4, 29. Cum interrogetur, tria pauca sint, anne multa. [*Cic. Man.* 19, 57. Gabinio dicam anne Pompejo, an utrique. V. quos locos comparat *Matthiae.*] *Augustus* in *epist.* apud *Suet.* 69. — Anne refert, ubi et in quam erigas? Ita in oratione et directa et indirecta reperitur, qua de re disputavit *Oud.* ad *Appul. Met.* 1. p. 5. quem *Brem.* laudat ad h. l.] ℙ An? pro annon? *Ov. Her.* 17, 247. An fera Centauris indicere bella coegit Astracis Haemonios Hippodamia viros? [*Ita nonnisi usurpatur in oratione directa, non in obliqua, quare *Bremio* ap. *Suet. Aug.* 54. interrogatusque ab eo, an essent alii digniores? legendum videtur vel *annon*, vel *an* ironice intelligendum. Sed *Beier.* p. 228. esse putat, simplicem nescientis interrogationem, in qua ex sequiore usu loquendi *an* pro *ne* posita sit, ut Augustus affirmationem exspectans videatur inde voluisse suadere: *ergo hos potius eligeret.* ℙ An cum verbis *nescio*, *dubito*, et similibus, per quandam urbanitatem interdum negationem includit, et ei parti jungitur, quam affirmare velle videmur. *Cic. Fam.* 9, 15. Est quidem id magnum, atque haud scio, an maximum. *Nep. Thras.* 1. Si per se virtus sine fortuna ponderanda sit, dubito an hunc primum omnium ponam. Interdum cum *credo* junctum habet vim quandam dubitandi simul, et affirmandi. *Sulpic.* ad *Cic. Fam.* 4, 5. An illius vicem, credo, doles? In illo vero *Lucretii* inest etiam ironia 5, 175. An, credo, in tenebris vita, ac moerore jacebat, Donec diluxit rerum genitalis origo? [*Tam paucis *Forc.* doctrinam difficillimam absolvit. Nos vero infra uberius de his agemus s. vv. HAUD et NESCIO; idque eo magis, quod in illo *exc. Beier.*, tam saepe nobis laudato, in quo simul omnes viri docti, qui de his rebus egerunt recensentur inde a p. 228. sqq., haec doctrina tanta eruditione et sagacitate tractata est, ut possit cuivis satisfactum videri. Interea igitur adi illum librum.] ℙ *An numquid* pleonasmus est apud *Arnob.* 6. p. 195.

[ĂNĂ, ἀνά, vox medica et pharmaceutica, omnium parem modum (ut *Cels.* 3, 27. loquitur) indicans, ex Graeco ἀνά, quod aequas partes seu aequabilem distributionem notat. *Veget. Veter.* 3, 2. Folii capparis, folii myrti silvestris, folii cypressi ana uncias tres diligentissime deteres. *Id.* pluribus in locis. *F.* Est graeca praepositio ἀνά, quae cum numeralibus conjuncta vim distributivam habet. V. *Matth. Gr. gr.* §. 579, 3.]

ĀNĂ et Anas, ae, m. nunc *Guadiana*, Ἄνας, fluvius Hispaniae Baeticam a Lusitania magna ex parte disterminans. Oritur autem in Tarraconensi, nec procul a fonte suo se in diversa stagna fundit, ac se ipse premit subinde angustioribus alveis, mox in totum sub terram conditur, et rursus post aliquot passuum millia emergit, tandemque in Atlanticum mare infunditur. *Plin.* 3, 1, 3. [*Id.* 4, 22, 35. *Mel.* 2, 6. 3, 1. *Caes. B. C.* 1, 38.] et *Prudent.* περὶ στεφ. 3, 188. [*h. l. ut ap. *Mel.* 2, 6. nominativus *Anas* legitur; alteram formam, *Ana*, *Scheller.* se adhuc reperisse negat.]

ĂNĂBAPTISMUS, i, m. ἀναβαπτισμός, iteratus baptismus. Legitur apud *August. enarr. in Ps.* 38.

ĂNĂBĂSIS, ἀνάβασις, vox Graeca ascensum significans: ab ἀναβαίνω, ascendo. Hinc datum nomen herbae, quae Latine *equisetum* [*Pferde-Rossschwanz*, *Kannenkraut*] dicitur, quia prope arbores nascens super eas scandit. *Plin.* 26, 7, 20. et *ib.* 13, 83.

ĂNĂBĂSIUS, ii, m. ἀναβὰς, velox nuncius, qui equo, curruve conscenso celeriter aliquid alio perfert: ab ἀναβαίνω, conscendo. *Hieron. adv. Ruf.* 3, 1. *ad f.* Idcirco ne cereales, et anabasii tui per diversas provincias cucurrerunt, ut laudes meas legerent?

ĂNĂBĀTHRUM, i, n. ἀνάβαθρον, pulpitum, pegma, tabulatum, quod ascenditur ludorum spectandorum causa: ab ἀναβαίνω, ascendo. *Juven.* 7, 45. Nemo dabit regum, quanti subsellia constant, Et quae conducto pendent anabathra tigillo.

*ĂNĂBOLĀDIUM, ii, n. ἀναβολάδιον. Amictorium lineum feminarum, quo humeri operiuntur, quod Graeci et Latini sindonem vocant. Haec habet *Isid. Or.* 19, 25. *B. A.* [In *Not. Tir.* p. 158. legitur *Anabolarium*. *F.*]

[ĂNĂBŎLĬCĀRIUS, ii, m. confector vestium anabolicarum sive anaboliorum. *Jur. civ. Antejust. Reliq.* (edente *A. Maio*) p. 38. Anabolicarii a tutelis curationibusque habent vacationem. *F.*]

ĂNĂBŎLĬCUS, a, um, adj. ἀναβολικός. *Vopisc. Aurel.* 45. Vectigal ex Aegypto urbi Romae Aurelianus vitri, chartae, lini, stuppae, atque anabolicas species aeternas constituit, *h. e.* merces ad vestiendum pertinentes: ab ἀναβάλλω, vestio. *Salm.* exponit merces, quae navibus advehantur: nam ἀναβάλλειν significat etiam in naves imponere: designari autem eas merces, quae quotannis ab Aegyptiis Romam navibus portabantur vectigalis nomine. *Turneb. l.* 18. *c.* 17. docet ab aliquibus lectum esse *anatolicas*, hoc est orientales, ab ἀνατολή, oriens: ipse autem legendum censet *embolicas*, eodem sensu, quo *Salm.*, ab ἐμβάλλειν, quod et ipsum saepe significat onerare naves.

ĂNĂBŎLĬUM, ii, n. ἀναβόλιον, vox Graeca pallium significans: ab ἀναβάλλω, amicio. Legitur *Inscr. Don. cl.* 1. *n.* 91., ubi dicitur quidam ex

voto donum obtulisse Aesculapio inter cetera torquem aureum et anabolium. Videtur fuisse pallium simile illi, quod Telesphorus Aesculapii socius in antiquis monumentis gestare solet.

*ANABUCIS, Africae oppidum prope Syrtes. *Anton. Itin.* et *Tab. Peut.*

*ANABURA, orum, Pisidiae oppidum. *Liv.* 38, 15.

ĂNĂCAMPSĔROS, ōtis, f. ἀνακαμψέρως, ωτος, herba, quam *Hesych.* etiam evulsam extra terram vivere scribit. Creditum est a Magis eam illi vim inesse, ut ejus tactu redirent amores etiam cum odio depositi, ut scribit *Plin.* 24, 17, 102. Certe ex ea re nomen sortita est, nempe ab ἀνακάμπτω, redeo, revertor, et ἔρως, amor.

ĂNĂCEPHĂLAEŌSIS, is, f. ἀνακεφαλαίωσις, brevis repetitio eorum, quae in oratione sparsim et fuse dicta sunt: ab ἀνά, rursum, et κεφαλή, caput. *Quint.* 6, 1. vocat partem perorationis. Est autem Graeca vox, Graece usurpanda [*et scribenda.]

ĂNĂCĒS, um, m. plur. ἄνακες, epitheton est trium Deorum, qui Διόσκουροι, *h. e.* Jovis filii sunt. *Cic. N. D.* 3, 21. Διόσκουροι, etiam apud Grajos multis modis nominantur: primi tres, qui appellantur Anaces Athenis, ex Jove rege antiquissimo et Proserpina nati, Tritopatores, Zagreus, Eubuleus, Dionysus: secundi duo, Jove tertio et Leda, Castor et Pollux: tertii dicuntur a nonnullis Alco, Melampus et Tmolus Atrei filii, qui Pelope natus est. [Ita edidit *Schütz.*, [*et *Orell.*] probante *Creuzero:* quidam legunt *Anactes* pro *Anaces. F.*]

[ĂNĂCHARSIS, ĭdis, m. Ἀνάχαρσις, philosophus Scythes, Solonis temporibus, de quo *Cic. Tusc.* 5, 32. An Scythes Anacharsis potuit pro nihilo pecuniam ducere? Illius epistola fertur his verbis: Anacharsis Hannoni salutem. Mihi amictui est Scythicum tegmen, calceamentum solorum callum, cubile terra, pulpamentum fames: lacte, caseo, carne vescor, etc. *Sidon. carm.* 2, 165. Quidquid laudatum est Scythicis Anacharsis in arvis. Adde *Plin.* 7, 56, 57. *in f.* [*qui narrat, ab eo ancoram bidentem inventam esse.]

ĂNĂCHĪTĒS, ae, m. ἀναχίτης, gemma omnium pretiosissima, quam notiore vocabulo adamantem vocamus, dicta, quod vanos metus, animique lymphationes credatur abigere, et adversus venena habere vim antidoti. *Plin.* 37, 4, 15.

ĂNĂCHŌRĒSIS, is, vel eos, f. ἀναχώρησις, vox Graeca recessum solitudinemque significans. *Sidon. in conc. post. ep.* 9. *l.* 7. Quamvis illum Paulis, Antoniis conferendum sectatae anachoreseos praerogativa comitetur.

ĂNĂCHŌRĒTA, ae, m. ἀναχωρητής, qui in solitudinem secedit: ab ἀναχωρέω, secedo. *Sulp. Sever. Dial.* 1, 18. Laudabo anachoretas, mirabor eremitas, Martinum semper excipiam. *Sidon. carm.* 16, 97. Anachoreta tremit, qui quamquam frigora portet, etc. Perperam *Sidon.* primam producit, tertiam corripit. ℙ Ex eodem *Sulpic. l. c. c.* 15, 16. *et seq.* satis colligitur hoc esse discrimen inter *Anachoretas*, et *Eremitas*, quod *Eremitae* in solitudinibus certa tabernacula habebant, et casas, quibus carebant *Anachoretae*, vagi per deserta habitantes. ℙ Scribitur et *Anachorita*, sed minus recte: nam Graecum η in *e* Latinum fere transit.

ĂNĂCHYLIS, is, f. ἀναχυλίς, herba eadem quae consolida, et inula rustica: ita dicta, quia commanducata succum salivalem provocat: a χυλός, succus. *Appul. Herb.* 59.

ĂNĂCLĂSIS, is, f. ἀνάκλασις, figura est rhetorica sententiarum, cum id, quod ab altero dictum est, non in eam mentem, quae intelligitur, sed in aliam, aut contrariam convertitur. Ita definitur a *Rutil. Lup. fig. sent.* 1. Est autem Graeca vox ab ἀνακλάω, refringo, repercutio, et Graece usurpanda. Hanc eandem figuram *Quint.* 9, 3. vocat *antanaclasin*, quam vide suo loco.

[ĂNĂCLĒTUS, i, m. ἀνάκλητος, revocatus. Nomen servile Romanum. *Inscr.* ap. *Murat.* 498, 6. Quin. Pastor Anacletus. *F.*]

ĂNĂCLINTĒRIUM, ii, n. ἀνακλιντήριον, pars lecti, qua pulvillus ponitur reclinando capiti, vel potius ipse pulvillus: ab ἀνακλίνω, reclino. *Spart. Ael. Vero*, 5. Lectum eminentibus quatuor anaclinteriis fecerat. ℙ Legitur et *anacliterium*, extrito *n.*

ĂNĂCOELĬASMUS, i, m. ἀνακοιλιασμός, medicamentum, quo alvus cietur: Graeca vox a κοιλία, venter. Legitur apud *Coel. Aurel. Tard.* 14. *n.* 213.

ĂNĂCOENŌSIS, ἀνακοίνωσις, figura est rhetorica sententiarum, Latine *communicatio*, cum aut ipsos adversarios consulimus, aut cum judicibus deliberamus. Haec habet *Jul. Rufin. fig. sent. et elocut.*

ĂNĂCOLLĒMA, ătis, n. ἀνακόλλημα, cataplasma conglutinans a κόλλα, gluten. *Veget. Veter.* 2, 17. Ex oleo roseo, et ovi albo anacollema facies. Scribitur et *anacollima*.

ĂNĂCOLŪTHON, ἀνακόλουθον, quasi inconsequens, interdum est figura, interdum vitium orationis, cum non redditur quod superioribus respondeat: ut si in oratione ponatur μὲν, et non sequatur δὲ: Ita si ponatur *tot* non praecedente *quot*, aut *tantum* sine *quantum*. *Virg. A.* 2, 331. Millia quot magnis unquam venere Mycaenis. Et *ib.* 3, 541. Sed tamen idem olim curru succedere sueti. In his enim *tot*, et *quamquam* non praemittuntur. Anacoluthon est etiam illud *Plauti*, in quo male invicem verba respondent, *Rud.* 5, 2, 5. Ergo dare ei negatis quicquam. [*His meliora et uberiora reperies ap. *Hermann.* ad *Vig.* p. 894. coll. *Stallb.* ad *Plat. Eutyphr.* p. 30. *Rudim.* II, 298. 398. *Ramshorn.* Gr. Lat. p. 702. sqq.] ℙ Dicitur et anacoluthia, ἀνακολουθία, latine *inconsequentia*. Sunt autem ambae Graecae voces, et Graece scribendae: ab α privativa, et ἀκολουθέω, sequor.

ĂNĂCRĔON, ontis, m. Ἀνακρέων, Graecus poeta Lyricus ex Teo oppido insulae cognominis in Ionia, [*floruisse dicitur a. ante *Chr.* 559. usque ad a. 474.] a quo Anacreonticum carmen denominatum est: cujus non unum genus enumeratur a Grammaticis. V. ANACREONTEUS. Nobilis est amore in Bathyllum Samium puerum. Ejus autem poesis tota amatoria est, ut *Cic. Tusc.* 4, 33. *ad f.* testatur. Libidinosum valde, et ebriosum fuisse, colligitur ex *Senec. ep.* 88. Mortuus est autem acino uvae passae strangulatus, ut *Plin.* 7, 7, 5. et *Val. Max.* 9, 12. *ext. n.* 8. narrant. *Hor. Od.* 4, 9, 9. Nec si quid olim lusit Anacreon, Delevit aetas. *Id. Epod.* 14, 9. Non aliter Samio dicunt arsisse Bathyllo Anacreonta Teium. [*Cf. *Groddeck. hist. Gr. litt.* p. 60. sq. et quos laudat.]

ĂNĂCRĔONTĒUS, Ἀνακρεόντειος, et Anacreontius, Ἀνακρεόντιος, et Anacreonticus, a, um, adj. ad Anacreontem pertinens, ut *Anacreonteum metrum* ap. *Diomed.* 1. p. 512., quod *Anacreontium* dicitur a *Serv.* in *Centimetr.* p. 1818. Sic *Anacreontion colon* apud *Quint.* 9, 4., quo loco est qui legit *Anacreonticon*. *Fulgent. Myth.* 1. Anacreontica sacra.

ANACTES. V. ANACES.

ĂNACTŎRĬA, ae, f. nunc *Vonizza*, Graece Ἀνακτόρεια et Ἀνακτορία, urbs Epiri ad sinum Ambracium ab Actio XL. stad. introrsus recedens. *Plin.* 4, 1, 1. ℙ *Anactoria* etiam dicta est quondam Miletus Ioniae urbs, ab Anactore, seu Anacte rege. *Id.* 5, 29, 31.

ĂNACTŌRĬUM, ii, n. ἀνακτόριον, herba quae et gladiolus [*Schwertel] dicitur, *Appul. Herb.* 78. ℙ Ita etiam appellatur ea, quam artemisiam vocant. *Id. ib.* 10. [*Beyfuss] ℙ Ita autem appellantur quasi *regiae:* nam ἀνακτόριος regium significat, ab ἄναξ, rex. ℙ Item oppidum Acarnaniae, cujus meminit *Pl. Poen. prol.* 87. et 93.

ĂNACTŌRĬUS, a, um, adj. ad Anactoriam pertinens. *Sil.* 15, 299. Nunc et anactoria signa ostentavit in ora, Ambraciosque sinus, etc.

ĂNĂDĒMA, ătis, n. ornamentum capitis, mitrae, vel coronae, aut fasciae simile, quo caput redimitur, ἀνάδημα: ab ἀναδέω, redimio, corono. *Lucr* 4, 1122. Et bene parta patrum fiunt anademata mitrae, *h. e.* patrimonia relicta a patribus insumuntur in corollas, mitras, fascias, et hujusmodi luxus ornamenta. Adde *Paul. Dig.* 34, 2, 27., ubi docet mitras, et anademata licet corpus tegant, tamen ornamentorum, non vestis esse.

ĂNĂDENDRŎMĂLĂCHE, ἀναδενδρομαλάχη, herba, *hibiscus* [*Eybisch] Latine dicta. Ita vocatur a *Galeno*, quasi arborescens malva: a δένδρον, arbor, et μαλάχη, malva. *Appul. Herb.* 38.

ĂNĂDESMUS, i, m. ἀναδεσμός, ligamen. *Theod. Prisc.* 3, 1. Levi anadesmo aliquid continere.

ĂNĂDĬPLŌSIS, ἀναδίπλωσις, figura rhetorica verborum, Latine *conduplicatio*, cum idem verbum in eadem periodo geminatur: ab ἀναδιπλόω, reduplico, a διπλόος, duplus. *Capell.* 5. p. 175. V. CONDUPLICATIO. ℙ Apud *Sidon. ep.* 8, 11. dicuntur versus *per anadiplosim sine principiisque connexi*, in quibus ultimum verbum prioris initium est posterioris, ut in illo *Virg. A.* 10, 18. sequitur pulcherrimus Astur, Astur equo fidens. *Auson.* quoque in *Tecnopaegn.* plures hujusmodi versus composuit. Hanc anadiplosim agnoscit etiam *Charis.* 4. p. 250.

ĂNĂDYŎMĔNĒ, es, Ἀναδυομένη, hoc est emergens, sursum exsistens: ab ἀναδύω, emergo, prodeo. Ita vocata est Venus e mari exiens, ab Apelle picta, et ab Augusto dicata in delubro patris Caesaris; cujus inferiorem partem corruptam qui reficeret, nemo repertus est, inquit *Plin.* 35, 10, 36. *n.* 12. Significatur ab *Ov. A. A.* 3, 223. nobile signum, Nuda Venus madidas exprimit imbre comas. Adde *Pont.* 4, 1, 30. [*Antip. Sidon.* in *Anthol. Gr. l.* 4. Τὰν Ἀναδυομέναν ἀπὸ ματέρος ἄρτι θαλάσσας Κύπριν. *F.*]

*ANAETIA, ae, regio Armeniae, quae ab Euphrate alluitur. *Plin.* 5, 24. *init.* ed. Elzev. In ed. Hard. est Anaiticam. V. Anaiticus. *B. A.*

*ANAGALLICUM aliquoties legitur apud *Veget. Veterin.*, sed nemo quid sit, explicat. *Ali Gallici* nomen substituit semel *Rhodius* ad *Scribon. Larg. comp.* 83. *Allii Gallici* conjicit *Morgagn. ep.* 4, 38. V. *Gesneri* Lexicon Rusticum (in fine ed. suae Scrr. R. R.) *B. A.*

ĂNĂGALLIS, ĭdis, f. ἀναγαλλίς, herba, quae et chorchoron [*Gauchheil] appellatur, in hortis, et aquosis locis nascens frutice tenero, foliis pusillis, rotundis, in terra jacentibus. Est autem duplicis generis; mas flore phoeniceo, femina caeruleo. Ita describitur a *Plin.* 25, 13, 92., ubi recenset etiam varios ejus usus in medicina.

ĂNAGLYPHA. V. ANAGLYPTA.

ĂNAGLYPHĀRĬUS, ii, m. ἀναγλύπτης, qui anaglypta opera facit. V. v. seq. Legitur apud veterem Juven. Schol. ad sat. 9. v. 145. qui auctoritatis incertae est.

ĂNAGLYPTA, orum, n. plur. *opere a basso rilievo*, (en bas relief,) ἀνάγλυπτα, vasa, pocula, aut alia hujusmodi opera sculpta caelatura exstante, qualia aspera signis appellat *Virg. A.* 5, 267., et describit *Ecl.* 3, 37. sq.: ab ἀναγλύφω, sculpo: ἀνὰ autem in compositione saepe significat *sursum*. *Plin.* 33, 11, 49. Nunc anaglypta in asperitatemque excisa, circa linearum picturas quaerimus. *Martial.* 4, 39. Nec mensis anaglypta de paternis. ℙ Adjective. *Inscr.* ap. *Grut.* 174, 7. Legavit trullam argenteam anaglyptam, Lares argenteos septem, etc. ℙ In *Plin. l. c.* legunt alii *anaglypha*, quod idem est; Graece enim ἀνάγλυφος, et ἀνάγλυπτος idem sonant, et ejusdem originis sunt.

ĂNAGLYPTĀRĬUS, a, um, adject. ad anaglypta pertinens, ut Anaglyptarius caelator. *Inscr.* ap. *Murat.* 981, 9.

ĂNAGLYPTĬCUS, a, um, adj. ἀναγλυπτικός, exstanti caelatura sculptus. *Sidon. ep.* 9, 13. *in carm.* Geruli caput plicantes Anaglyptico metallo Epulas superbiores Humeris ferant onustis, *h. e.* vasis anaglyptis ex metallo. V. ANAGLYPTA.

ĂNAGNĬA, ae, f. nunc *Anagni*, urbs Latii in monte, caput Hernicorum a Roma XXXVII. M. P. Ferentinum versus V., Soram vero XV., a Praeneste XIV. *Virg. A.* 7, 684. Hernica saxa colunt, quos dives Anagnia pascis. *Servius* notat divitem ideo dici, quia fertilem circa habet agrum, vel quia ibi Antonius postquam Cleopatram duxerat, nummos cudi jussit. [*Cf. *Liv.* 45, 16. *Plin.* 34, 6, 11.]

ĂNAGNĪNUS, a, um, adj. ad Anagniam pertinens. *Cic. Dom.* 30. Municipes Anagnini. *Inscr.* ap. *Murat.* 1023. S. P. Q. Anagninus. ℙ*Anagnini, orum*, Anagniae incolae, aut cives. *Cic. Phil.* 2, 41. *Plin.* 3, 5, 9. ℙ [*Anagninum sc. praedium. *Cic. Att.* 12, 1. *coll. ib.* 15, 26.]

ĂNAGNŌRĬZŎMĔNĒ, ἀναγνωριζομένη, quae agnita est, cum prius quibus parentibus, et qua conditione esset, ignoraretur. Ita inscripta fuit una ex Comoediis *Statii Caecilii*, et citatur a *Festo* in *Summussi*.

ĂNAGNOSTĒS, ae, m. ἀναγνώστης, lector: ab ἀναγινώσκω, lego. Anagnostae dicti sunt servi, quos eruditi homines, et elegantioris cultus studiosi habere solebant, ut inter coenandum, aut cum libuisset, legerent doctorum hominum poemata, syntagmata, historias pascendi ingenii gratia: quos *Suet. Aug.* 78. et *Plin. ep.* 3, 5. et 8, 1. Latino vocabulo *lectorem* appellant. *Cic. Att.* 1, 12. *ad f.* Puer festivus, anagnostes noster Sositheus decesserat, meque plus, quam servi mors debere videbatur, commoverat. *Nep. Att.* 13. In familia erant pueri litteratissimi, anagnostae optimi, et plurimi librarii. Et *ib.* 14. Nemo in convivio ejus aliud ἀκρόαμα audivit, quam anagnostem. V. *Gell.* 3, 19., ubi habes exemplum de anagnosta coenis adhibito. Ideo autem Graecis hisce vocabulis Latini utebantur, quia eorum servi plerumque Graeci generis erant. ℙ Etiam in theatris anagnostae publice olim legebant, poetas praesertim, ut est apud *Gell.* 18, 5.

ĂNĂGŌGĒ, es, f. ἀναγωγή, subvectio, elatio: ab ἀνάγω, sustollo, erigo. Est hoc nomine rhetoricum schema, quo sensus aliquorum verborum ad altiora tollitur: qui proinde *Anagogicus* sensus, ἀναγωγικός, dicitur, ut cum, verbi gratia, quae de urbe Hierusalem in S. Scriptura traduntur, ad caelestem aeternamque gloriam transferimus. Utraque vox Graeca est, adhibeturque ab Hieronymo in *Ezech.* plus semel, et in *Isaj.* 1, 1. 3. Bos juxta anagogen refertur ad Israel. ℙ Apud medicos *anagoge* est fluor sanguinis ab inferioribus partibus, ut pulmone, vel stomacho ascendentis ad os: nausea, vel tussicula exclusus. *Coel. Aur. Tard.* 2, 9.

ĂNĂGRAMMĂ, ătis, n. ἀνάγραμμα, et Anagrammatismus, i, ἀναγραμματισμός, transmutatio, vel transpositio litterarum, ut *Laudator, adulator; Galenus, angelus*. Utraque vox Graeca est, et Graece usurpanda. Praeterea anagrammatum inventio (ut inquit *Morhof. in Polyhist.* 1, 3, 6.) nescio quid plebeji et jejuni habet; nec sane decet multum elegantes poetas, qui ad antiquitatis genium scribere contendunt.

ANAGRAMMATISMUS. V. v. praec.

*ANAGRĂPHE, es, ἀναγραφή, perscriptio *Ulp. Dig.* 42, 5, 15. ubi anagraphen vocat, quod alibi inventarium et repertorium et synopsin appellat. *B. A.*

ĂNĂGYROS, i, f. ἀνάγυρος, herba fruticosa est, quam aliqui acopon vocant, gravis odore, flore oleris, semenque gignit in corniculis non brevibus,

simile renibus, quod durescit per messes. *Plin.* 27, 4, 13. [*n. *Stinkbaum, Baumbohne.* Anagyris foetida, *Linn.*]

[ĂNĀĪTĬCUS, a, um, adj. ad Anaitin pertinens. Anaitica regio apud *Plin.* 5, 24, 20. Euphrates fluit Derxenem primum, mox Anaiticam Armeniae regiones a Cappadocia excludens. ¶ Anaiticus lacus *ib.* 16, 36, 64. Calami probatiores Gnidii, et qui in Asia circa Anaiticum lacum nascuntur. *F.*]

[ĂNĀĪTIS, ĭdis, f. Ita appellata Dea est apud Armenios, qui olim, ut ceteri orientales populi, a dextra in sinistram partem legebant vocem *Diana*; observandum praeterea est ab ipsis etiam nunc litteram, quae Latine D, pronunciari ut T. Cum itaque vox *Diana* nihil aliud significet, quam Deam aliquam, mirum non est, ipsos tum Dianam, tum Venerem eodem nomine appellasse, et in illius templo, teste *Strab. l.* 11. *ad f.* virgines publice prostitui solitas, antequam matrimonium inirent. [*cf. *Klopferi lex. myth.* p. 191.] *Plin.* 33, 4, 24. Aurea statua prima omnium nulla inanitate in templo Anaitidis posita dicitur, numine gentibus illis sacratissimo: direpta est Antonii Parthicis rebus.

ĂNĂLECTĂ, orum, n. plur. ἀνάλεκτα, purgamenta coenarum, et quisquiliae ciborum, quae sub mensam cadunt, ita dictae a colligendo, quia post coenam everruntur et colliguntur: ab ἀναλέγω, colligo. *Martial.* 7, 20. Colligere longa turpe nec pudet dextra Analecta, quidquid et canes reliquerunt. *Id.* 14, 82. In pretio scopas testatur palma fuisse: Sed pretium scopis nunc analecta dabunt, *h. e.* scopae e palma factae semper in pretio fuerunt, sed nunc, hoc est tempore Saturnalium (eo enim tempore apophoreta dabantur, de quibus toto eo libro agit *Mart.*) majore in pretio erunt propter analecta, quia nimirum crebra passim convivia fient; atque adeo multae adhibebuntur scopae ad eorum purgamenta everrenda. Al. leg. *Otia sed scopis nunc analecta dabunt.* ¶ Sunt qui putant non *analecta, orum* accipiendum esse, sed *analecta, ae,* m. 1. ὁ ἀναλέκτης, hoc est servus, qui purgandis pavimentis, et a sordibus extergendis operam dat. Itaque apud *Martial.* leg. ex optimis quibusd. codicib. primum quidem: *Colligere longa turpe nec putat dextra, Analecta, quidquid et canes reliquerunt, h. e.* quidquid servus colligens, et canes reliquerunt. Alterum vero sic: *Otia sed scopis nunc analecta dabit, h. e.* servus analecta non utetur scopis: alludendo ad ea pavimenta, quae ita erant delicato opere elaborata, ut scopis everri non deberent, sed vel spongia, vel peniculo molliori, ne corrumperentur: vel ad ea, de quibus *Plin.* loquitur 36, 25, 60., a quodam Soso inventa, et *Asarota* appellata, in quibus purgamenta coenae, quaeque everri solent, veluti relicta, facta erant parvis e testulis, tinctisque in varios colores: atque adeo scopis auferri nullo modo poterant.

ĂNĂLECTĂ, ae, m. ἀναλέκτης, servus mediastinus, qui reliquias et purgamenta coenarum humi inter coenandum projecta colligit: ab ἀναλέγω, colligo. V. v. praec. Apud *Senec. ep.* 27. quidam Calvisius Sabinus praedives opinionem eruditionis affectabat: idem tamen nullius ingenii, aut memoriae erat. Itaque subsidio sibi pararat servos, qui poetas multos edidicerant, et quaerenti versus ex tempore suggerebant; quos ille tam male reddebat, ut in medio versu saepe excideret. Satellius Quadratus, qui diviti supparasitabatur, et homini tardo ineptoque illudebat, suasit, *ut Grammaticos haberet analectas, h. e.* qui ea verba, quae ipsi recitanti excidebant, colligerent, quemadmodum servi analectae colligebant ea, quae convivis excidebant. Ita *Turneb. l.* 24. *c.* 33. et *Lips.*

[ĂNĂLECTĀRĬUS, ii, m. qui analecta colligit, scoparius. *Inscr.* ap. *Murat.* 77, 3. Genio sancto castrorum Peregrinorum Aur. Alexander analigearius (lege *analectarius*), quod peregre restitutus (legendum fortasse *constitutus*) vovit, aedilis castrorum libens solvit. *Petr. Fr. Trag.* 34. *Burm.* Insecutus est lecticarius (lege *analectarius*) argentumque inter reliqua purgamenta scopis coepit verrere. *Burm.* ad hunc locum adnotat: Si *analectarius* in usu esset, id libenter amplecterer; nam de analectis agi manifestum est.

ĂNĂLECTĬDES, um, f. ἀναλεκτίδες, dicuntur quibus e xylino lino, vel quavis materia puellae tanquam pulvinulis constipant scapulas prominentes, ut videri pleniores possint. *Ov. A. A.* 3, 273. Conveniunt tenues scapulis analectides altis. *Heinsius* multiplicem hujus loci lectionem recenset, et praefert illam, quae habet *analectrides* eodem prorsus, quo dictum est, sensu. Nam λέκτρον Graece significat lectulum, et *analectrides* possunt accipi pro lectuli pulvillis. *Jos. Scal. in Conj. ad Varr.* p. 60. legit *omaletides*, ὁμαλητίδες, quod humeros nimirum aequos, et ὁμαλοὺς, reddebant. *Turneb. l.* 4. *c.* 23. ometides, *h. e.* humerales fascias: ab ὦμος, humerus. Alii denique alia.

ĂNĂLEMMĂ, ătis, n. ἀνάλημμα, Graece etiam structuram sive suggestum significat, ut *Hesych.* et *Suid.* exponunt. *Vitruv.* 9, 4. hoc vocabulo improprie usum fuisse, recte admonuit *Salm. Exerc. Pl.* p. 520. Itaque analemma proprie est substructio, sive suggestus lapideus quadratus, aut rotundus, in quo horologium sciothericum ponebatur. *Vitr. l. c.* Umbrarum aequinoctialium magnitudinibus designantur analemmatorum formae, ex quibus perficiuntur, ad rationem locorum, et umbrae gnomonum, horarum descriptiones. Analemma est ratio conquisita solis cursu, et umbrae crescentis a bruma observatione inventa, e qua per rationes architectonicas circinique descriptiones est inventus effectus in mundo.

ĂNĂLĪMOTĬCUS, a, um, famem arcens, a λιμὸς, fames, ut *analimotici cibi* ap. *Theod. Prisc.* 2, 24. seu *l.* 2. *par.* 2. *c.* 11., ubi alii legunt *aneleptici*, h. e. non uncti, non pingues: ab α privativa, et ἀλείφω, ungo.

ĂNĂLŎGĬA, ae, f. ἀναλογία, proportio, convenientia, similitudo. Itaque *Vitr.* 3, 1. eam proportionem, ex qua symmetria partium in architectura nascitur, ἀναλογίαν Graece dici affirmat. *Varr. L. L.* 8, 4. Corrigere lectos impares ad consuetudinem communem et ad aliorum tricliniorum analogias. Adde *Cic. Univ.* 4. *ad f.* ¶ Speciatim analogia est, ut definit *Varr. L. L.* 9, 4., similis similium declinatio, hoc est, dicitur de proportione et similitudine, quam habent inter se verba, ex qua earum declinatio, aut genus, aut conjugatio dignoscitur; verbi gratia, ex eo quod *amor* in genitivo facit *amoris*, recte colligitur, etiam *torpor* similiter facere; ex eo quod *funiculus* est masculini generis, cognoscitur etiam *funis* ejusdem generis esse; ex eo quod *prandeo, pendeo, spondeo* faciunt in infinito *prandēre, pendēre* etc., intelligitur etiam *ferveo* similem in infinitivo habere positionem. *Cic.* Graece usurpat *Att.* 6, 2. Sed me ἀναλογία deceperat Φλιοῦς, Ὀποῦς, Σιποῦς, quod Ὀπούντιοι, Σιπούντιοι etc. Latine *Quint.* 1, 6. Omnia tamen haec exigunt acre judicium: analogia praecipue, quam proxime ex Graeco transferentes in Latinum, proportionem vocaverunt. Ejus haec vis est, ut id quod dubium est, ad aliquid simile, de quo non quaeritur, referat, ut incerta certis probet. Et *ib.* Analogia dictum aliquid tueri. *Id. ib.* 5. Analogiam sequi. ¶ Dicitur etiam de aliis rebus, quae sibi aliqua proportione respondent. *Sen. ep.* 120. Hoc verbum cum Latini Grammatici civitate donaverint, ego damnandum non puto, nec in civitatem suam redigendum. Utar ergo illo, non tanquam recepto, sed tanquam usitato: quae sit haec analogia, dicam. Noveramus corporis sanitatem; ex hac cogitamus esse aliquam et animi: noveramus corporis vires: ex his collegimus esse et animi robur.

ĂNĂLŎGĬCUS, a, um, adj. ἀναλογικὸς, ad analogiam pertinens. *Gell.* 4, 16. C. Caesar in libris analogicis.

ĂNĂLŎGUS, a, um, adj. proportionem habens et similitudinem, ἀνάλογος. *Varr. L. L.* 9, 3. Ex eodem genere quae res inter se aliqua parte dissimiles rationem habent aliquam, si ad eas duas alterae res duae collatae sunt, quae rationem habeant eandem, quod ea verba bina habent eundem λόγον, dicitur utrumque separatim analogon, simul collata quatuor analoga. *Id. ib.* 7, 16. Analogi grabati, *h. e.* simili forma facti.

*ANALPHABETUS, a, um, ἀναλφάβητος, qui ne elementarias quidem litteras novit. *Fulgent. Myth.* 1, 3. Abecedarium vocat. *B. A.*

[ANAMIS vel Andanis, fluvius Caramaniae in Asia. *Plin.* 6, 23, 27.]

[ĂNAMNESTUS, i, m. ἀνάμνηστος, in mentem revocatus. Cognomen Romanum. *Inscr.* in *Anthol. Rom. T.* 10. p. 91. L. Geminius Anamnestus. *F.*]

ĂNANCAEUM, et Graece Anancaeon, i, ἀναγκαῖον, genus grandioris poculi, quod necessario hauriendum erat ab iis, qui in bibendi certamine se provocabant: ab ἀναγκαῖος, necessarius. Ita quidam exponunt. *Turn. l.* 21. *c.* 12. observat, ἀνάγκη apud *Hesych.* esse urnam judicialem, ex quo putat *anancaeum* dictum, quod urnae judicialis magnitudinem aequaret. *Casaub.* in *Athen. l.* 2. *c.* 3. notat veterem quendam Graecum poetam appellare ἀνάγκαν γλυκεῖαν turbationem mentis, quae ex nimio potu evenit, *h. e.* dulcem delirandi necessitatem: hinc fortasse tale poculum anancaeum dici potuisse, quod hanc necessitatem inducat. *Varr.* ap. *Non.* 15, 36. Ad Sybaritanam praedam, in qua sunt tripodes, craterae, anancaea populo nobilium Tarentinarum. Al. leg. *anancaea pocula nobilium* etc. *Pl. Rud.* 2, 3, 31. Ubi est leno Labrax? *Am.* perit potando, opinor. Neptunus magnis poculis hac nocte eum invitavit. *Tr.* Credo hercle, anancaeo datum quod biberet. *Casaub. l. c.* scribit alludere *Plautum* ad sorbitionem cicutae necessariam et fatalem sontibus in Graeciae aliquot urbibus: vel ad haustum illum e flumine Lethaeo, qui nemini mortalium non est necessarius. Alii aliter et legunt et interpretantur.

ĂNANCHĪTIS, ĭdis, f. ἀναγχῖτις, gemma, qua in hydromantia dicunt evocari imagines Deorum. *Plin.* 37, 11, 73., ubi alii leg. *anancitis*, ut sit ab ἀνάγκη, necessitas: *Salm.* in *Solin.* leg. *anagogitis*, ut sit ab ἀνάγω, sursum duco, abduco. Adde *Isid. Orig.* 16, 14.

ĂNANTĂPŎDŎTON, ἀνανταπόδοτον, schema, cum oratio aliquo membro, aut verbo, quod subaudiri oporteat, destituitur. Vox Graeca et Graece usurpanda. V. APODOSIS.

*ANAON, onis, portus Liguriae. *Anton. Itin. B. A.*

ĂNĂPAESTĬCUS, a, um, adj. ut *Anapaesticum carmen*, quod anapaestis constat. *Cic. Tusc.* 3, 24. Nec siletur illud potentissimi regis anapaesticum, sc. carmen. *Sidon. ep.* 4, 3. Anapaesticae juncturae. ¶ *Serv.* ad *Virg. Ecl.* 8, 78. hemistichium illud, *Veneris, dic, vincula necto*, ait esse anapaesticum trimetrum hypercatalecticum: hujusmodi autem versus esse Cupidini consecratos.

ĂNĂPAESTUM, i, n. ἀνάπαιστον, versus constans pedibus iis, qui anapaesti vocantur. Est autem adjectiva vox, et subintelligitur *carmen. Cic. Or.* 56. Elegit ex multis Isocratis libris triginta fortasse versus Hieronymus, plerosque senarios, sed etiam anapaesta. *Gell. praef. ad f.* Mutuabor ex Aristophanis choro anapaesta pauca.

ĂNĂPAESTUS, i, m. ἀνάπαιστος, pes poeticus constans duabus syllabis brevibus et tertia longa, ut *sapiens, legeres*: ideoque ἀντιδάκτυλος vocari solet, quia dactylo est quidem temporibus par, sed contrarius tamen et retroactus, ut *Quint.* 9, 4. loquitur. Hinc etiam nomen est sortitus, nempe ab ἀναπαίειν τῷ δακτύλῳ, quod repercutiat quodammodo dactylum. Est autem haec vox revera adjectivum, et subintelligitur *pes*, quando absolute ponitur. *Cic. Tusc.* 2, 16. Nec adhibetur ulla sine anapaestis pedibus hortatio. *Id. Or.* 3, 47. Quare primum ad heroum nos dactyli et anapaesti et spondei pedem invitat. ¶ Pro versu, qui ex anapaestis constet. *Cic. Or.* 56. Ita factus est anapaestus is, qui Aristophaneus nominatur.

[ĂNĂPAUMĂ, ae, f. ἀνάπαυμα, quies. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 6. *n.* 38. Sallustia Ͻ. L. Anapauma. *F.*]

ĂNĂPAUŎMĔNOS, ἀναπαυόμενος, Graeca vox, quae cessantem, desinentem, aut requiescentem significat. *Anapauomenos* dicta est Protogenis tabula, in qua fecerat Satyrum tibias tenentem et columnae innixum tanquam otiosum. *Plin.* 35, 10, 36. *n.* 20. ¶ Alia ab Aristide Thebano, in qua Biblidem pinxerat ex amore fratris Cauni vita functam, *Anapauomene* dicta est, ἀναπαυομένη τοῦ βίου. *Id. ib.* ¶ Denique *Anapauomenos, h. e.* cessans, dictus est fons Jovis in Dodone a meridie semper increscens usque ad medium noctis, ab eo sensim deficiens in tantum, ut meridie omnino fluere desinat. *Id.* 2, 103, 106.

ĂNĂPHĒ, es, f. Ἀνάφη, nunc *Nanfio*, insula maris Cretici sponte enata, teste *Plin.* 2, 87, 89. et *Ov. Met.* 7, 461. ¶ [Est quoque cognomen Romanum ab α privativa et ἁφὴ, tactus, *h. e.* intacta. *Inscr.* ap. *Grut.* 966, 1. Caesia Anaphe. *F.*]

ĂNĂPHŌNĒSIS, is, f. ἀναφώνησις, apud medicos est exercitatio vocis, quae arte fit ad eam tuendam et conservandam. Graeca dictio a φωνὴ, vox, quae legitur apud *Coel. Aur. Tard.* 1, 1. et 5.

ĂNĂPHŎRĂ, ae, f. ἀναφορὰ, emersio, in altum subvectio: ab ἀναφέρω, sustollo, sublevo. Ab astronomis *anaphorae* dicuntur ascensiones signorum, quae fiunt ab oriente circumactu quotidiano mundi. *Plin.* 7, 49, 50., *Firm. Math.* 3, 3. ¶ Est etiam schema sermonis, Latine repetitio, qua eadem dictio in principio versuum, aut commatum repetitur, ut illud *Virg. A.* 1, 665. Nate meae vires, mea magna potentia solus Nate, patris summi etc., et *Cic. Verr.* 2, 2, 10. Verres calumniatores apponebat, Verres adesse jubebat, Verres cognoscebat, Verres judicabat. ¶ Haec eadem dicitur etiam *Epanaphora*, ἐπαναφορὰ ap. *Capell.* 5, p. 175. ab ἐπὶ, super et ἀναφέρω, refero, repeto. ¶ Denique *anaphora* dicitur a *Diomed.* 2. p. 440. cum allocutio non convenienter respondens, aliud refert occulte, ut ap. *Sall.* (*Cat.* 17. *extr.*) Sed antea item conjuravere pauci, in quibus Catilina: de qua quam brevissime potero dicam, *h. e.* de qua conjuratione. Ita *Diomed.*

ĂNĂPHŎRĬCUS, a, um, adj. ἀναφορικός. Apud *Firm. Math.* 3, 13. dicuntur anaphorici, qui cruenta, seu vitiosa sputa rejiciunt, malaque tussi laborant: ab ἀναφέρω, rejicio, emitto. ¶ *Anaphorica horologia.* V. ANAPORICUS.

ĂNĂPHYSĒMĂ, ătis, n. ἀναφύσημα, efflatus, vel evaporatio: ab ἀναφυσάω, efflo. *Appul. de Mundo* p. 62, 31. Anaphysemata Graeci vocant eos spiritus, qui de profundo vel hiatibus terrae explosi ad superna aeris solent evadere.

ĂNĂPIS et Amphinomus fratres Siculi ex Catania urbe fuere, quorum alter patrem, alter matrem ex Aetnae incendiis, mirabili constantia per medium ignem vadentes, et suis humeris exportantes, feliciter eripuerunt; quos flammae inviolatos, tanquam et ipsae tantam pietatem admirarentur, reliquerunt: ob quod factum statuae ipsis erectae sunt, divinique paene honores habiti: eorum etiam locus sepulcri *campus piorum* cognominatus est, teste *Solin.* 5. De his et *Sen. Benef.* 3, 37., *Sil.* 14,

197., *Val. Max.* 5, 4. *n.* 4. *ext.* et *Claud. Edyl.* 7, 41. de piis fratribus. Cur non Amphinomo, cur non tibi, fortis Anapi, Aeternum Siculus templa dicavit honos? Hos fratres cernere est in nummis Cataniae, Sex. Pompeji et gentis Herenniae apud *Morell.* in pietatis exemplum propositos. P *Anapis* ab aliis *Anapus* dicitur, ab aliis *Anapius.*

ĂNĂPLĒRŎTĬCUS, a, um, adj. ἀναπληρωτικός, replens. *Veget. Veter.* 2, 26. Anapleroticum vulneri medicamentum imponere, *h. e.* quod carnem excrescere faciat et vulnus impleat: ab ἀναπληρόω, impleo.

ĂNĂPŎRĬCUS, a, um, adj. ap. *Vitr.* 9, 9. describuntur *horologia anaporica*, quasi retro gradientia, ab ἀνὰ, quod in compositione saepe significat *retro* et πορεύομαι, gradior, quia in his est tympanus, qui retrogrado motu horarum spatia significat. Alii tamen legi volunt *anaphorica*, ἀναφορικά, ab ἀναφέρω, sustollo, erigo; quae sane derivatio aptior est: quod in hujusmodi horologii tympano descripta erant signa coelestia quae emersione et ascensione suis temporibus ostendebantur et anaphoras suas faciebant. V. ANAPHORA.

ĂNĀPUS, i, m. *Anapo*, Ἄναπος, fluvius Siciliae, qui oritur apud Bussemam castrum, decurrit per agrum Syracusanum et mari excipitur a Syracusis mille passibus. *Ov. Fast.* 4, 469. Praeterit et Cyanen et fontes lenis Anapi.

*ANARIACAE, arum, Hyrcaniae populus ad mare Caspium. *Plin.* 6, 16, 18. coll. *ib.* 13, 15.

ĂNARRHĪNON, ἀνάῤῥινον, herba anagallidi similis, radice nulla, aut perexigua, semine vitulinas nares imitante, unde et nomen habet, nempe a ῥὶν, ῥινός, naris. Eadem et *antirrhinon* dicitur *Plin.* 25, 10, 80.

*ANARTI, orum, et Anartes, um, *Caes. B. G.* 6, 25., populus Daciae septemtrionalis, in hod. Transsylvania et Vallachia.

ĂNAS, ănătis, f. νῆττα, avis ex genere amphibiorum, quassagipenna, tremipeda, buxeo rostro, dicta ab assiduitate natandi, ut scribit *Varr. L. L.* 4, 13. Graeci quoque νῆσσαν, vel νῆτταν a νεῖν, hoc est nando appellavere. [*Pompej. gramm. Comm. artis Don. segm.* 20. p. 283. *ed. Lindem.* Anet illa, id est, quasi anicula contremiscit. Unde etiam *anates* ducuntur, quod in frigore semper vivant et tremant: in aqua enim vivunt. *F.*] *Martial.* 13, 52. Tota quidem ponatur anas, sed pectore tantum, Et cervice sapit: cetera redde coquo. *Id.* 3, 93. Et anatis habeas uropygium macrae. *Cic. N. D.* 2, 48. Anatum ova gallinis supponere. *Varr. R. R.* 3, 11. Qui volunt greges anatium habere. Quidam hic quoque leg. *anatum.* P *Anas* praeterea dicitur morbus anuum, seu vetularum, ut *Festus* docet, estque ab *anus*, veluti contractum ab *anitas* (quod non est in usu) ut censet *Voss. in Etym.* ad vocem *Anus.*

ĂNAS, fluvius Hispaniae. *Plin.* 3, 1, 3. V. ANA.

ĂNASSUM, i, m. flumen post Tiliaventum in Forojuliensi tractu, in quod influit Varramus non longe ab Aquileja. *Plin.* 3, 18, 22. Tiliaventum majus minusque, Anassum, in quod Varramus defluit. Alsa, Natiso cum Turro praefluentes Aquilejam coloniam.

ĂNASTĂSIS, is, f. ἀνάστασις, resurrectio: vox Graeca ab ἀνίστημι, resurgo. *Lactant.* 7, 23. De anastasi philosophi quoque dicere aliquid conati sunt. Et *ib.* Anastasin mortuorum futuram esse consentiunt.

ĂNASTĂSĬUS, a, um, adj. ad Anastasium (nom. prop.) pertinens, ut Anastasia lex, ab Fl. Valer. Anastasio R. Imp. lata. *Imp. Just. Cod.* 5. *tit.* 13. *extr.*, ubi al. leg. *Anastasiana.* P [Est etiam cognomen Romanum, ab ἀνάστασις, surrectio. *Inscr.* ap. *Mur.* 801, 9. M. Calventius Anastasius. *F.*]

ĂNASTŎMŎTĬCUS, ἀναστομωτικός, aperiens, laxans. V. APERTIVUS.

ĂNASTRŎPHĒ, ēs, f. ἀναστροφή, inversio, ab ἀναστρέφω, inverto, praepostero ordine colloco. Dicitur hoc nomine schema verborum, quo inverso ordine verba collocantur, ut *Saxa per et scopulos* et *Qua de re* etc. V. HYPERBATON. Est autem Graeca vox et Graece scribenda. Latine *reversio* dicitur a *Quint.* 8, 6. *post med.*

ĂNĂTĀRĬUS, a, um, adj. νησσαῖος, ad anatem pertinens. *Anataria aquila* ap. *Plin.* 10, 3, 3. est genus quoddam aquilarum, quod circa lacus et stagna degit, atque anates, ceterasque aquaticas aves venatur: quam venationem *Id. ib.* describit. P *Anatarius* absolute in *Gloss. Vet.* exponitur νηττοφύλαξ, hoc est anatum custos et curator.

[ĂNĂTELLON, ontis, m. ἀνατέλλων, exoriens. Cognomen virile Romanum. *Inscr.* ap. *Mur.* 2087, 11. M. Gavio Anatellonti Gavia Fortunata colliberto bene merenti fecit. *F.*]

ĂNĂTHĒMA, ătis, n. ἀνάθημα, Diis dicatum donarium. Quamquam haec vox non de omni re Diis consecrata a Graecis usurpatur, sed de illis tantum, quae suspendi aut collocari in excelso, et in conspectu statui poterant, ut templo ornamento essent. Unde et *Hesych.* ἀνάθημα, κόσμημα interpretatur. Est autem Graeca vox ab ἀνατίθημι, sursum pono, in altum colloco. *Prudent.* Latine usus est *Psychom.* 540. Dum vetitis insigne legens anathema favillis, Moesta ruinarum spolia insatiabilis haurit. P At *anathĕma, atis*, n. ἀνάθεμα ab eodem verbo ἀνατίθημι, qua significat removere, reponere, separare, est idem ac res exsecrabilis et dimovenda ac projicienda. Hinc apud Ecclesiasticos scriptores usurpatur pro separatione Christiani hominis a communione et consuetudine Christifidelium. *August. ep.* 75. Anathematis injuriam perpeti. Et *ib.* Anathematis sententia ferire. Et *ib.* Anathemate obligatus. *Ib.* Anathemate aliquem plectere. P Ipse homo ita audit ap. *Tertull. adv. Haer.* 6. Dicere aliquem anathema.

[ĂNĂTHĒMĂTIZĀTUS, a, um, part. v. *anathematizo*, ἀναθεματιζόμενος. In *Not. Tir.* p. 180. Anathematizatus. In 1.ª edit. legitur *anatematiarinata*, in 2.ª *anatematiarmata*, sed utrobique male. *F.*]

ĂNĂTHĒMĂTĪZO, as, a. ἀναθεματίζω, anathematis sententia ferio, a communione Fidelium separo. *August. ep.* 75. Anathematizare filium pro peccato patris. Et *ib.* Tota domus ista anathematizata est. P Aliquando generatim ponitur pro rejicere, detestari. *Hieron. ep.* 75. Si errasse non dicerem eum, et haec quotidie non anathematizarem, essem erroris illius socius. P *Salm. in notis ad Tertull. de Pall. p. m.* 181. testatur in veter. quibusd. MSS. et Gloss. editis legi *anathemare* et *anathematus*: quod non est imitandum: tametsi etiam ap. *August. serm.* 164. *de Temp.* 3. et *ep.* 95. *ante et post med.*

ĂNĂTHȲMĬĀSIS, is, f. ἀναθυμίασις, hoc est vapor, exhalatio, halitus. A medicis accipitur pro flatu, aut vapore, qui in stomacho, seu ventre ex cibis gignitur. *Petr. fr. Trag.* 47. *Burm.* Anathymiasis si in cerebrum it, in toto corpore fluctum facit. *Theod. Prisc. part.* 2, 2, 1. Quibus ex anathymiasi caput fuerit inquietatum.

ĂNĂTĬCŬLA, ae, f. νησσάριον, νήττιον, parva anas, et generatim quaecumque avis aquatica minor anate. *Cic. Fin.* 5, 15. Serpere anguiculos, nare anaticulas, evolare merulas. P Usurpatur in deliciis amantium. *Pl. Asin.* 3, 3, 103. Dic igitur me anaticulam, columbam, vel catellum.

*ANATILIA, ae, oppidum in Gallia Narbon., h. *Saint Gilles*; ejus incolae sunt

ANATILII, orum, m. plur. populi regionis Galliae Narbonensis inter Arelatem, et Nemausum: quo loco S. Aegidius ex Graecia adveniens solitariam vitam duxit. *Plin.* 3, 4, 5.

ĂNĂTĪNUS, a, um, adj. νησσαῖος, ad anatem pertinens, seu qui est ex anate. *Pl. Rud.* 2, 6, 49. Utinam fortuna nunc anatina uterer, uti cum exivissem ex aqua, arerem tamen. Est qui legit *anthracina*, hoc est carbonum: nam ἄνθραξ Graece carbonem significat; carbones autem madefacti cito arescunt. Verum prior lectio longe praeferenda est. P *Anatina, ae*, est caro anatis. *Petr. fr. Trag.* 56. *Burm.* Medici mihi jubent saepe anatinam parari. [*Fr. Oriolius* in *Opusc. Letter. Bologn. T.* 1. p. 114. probabiliter conjectat, hic Trimalchionem, qui saepe viderat solemne illud medicorum *ana*, quo utuntur in describendis remediorum compositionibus, ridicule putasse *anatem* indicari, cum nempe ignoraret illud significare partes aequales remediorum sumendas esse. V. ANA. *F.*]

*ANATIS, is, fluvius Mauritaniae Tingitanae. *Plin.* 5, 1. *B. A.*

ĂNĂTŎCISMUS, i, m. ἀνατοκισμός, anniversaria usurae renovatio: cum scilicet qui non solvit usuram pecuniae fenore acceptae, sequenti anno tenetur solvere usuram tum sortis principalis, tum usurae non solutae, quae et ipsa in sortem ingreditur. Vox Graeca ab ἀνατοκίζω, usuram renovo, quod ab ἀνὰ, et τόκος, usura. *Cic. Att.* 5, 5. *ep.* 21. *a med.* Centesimas observare cum anatocismi anniversario. *Ib.* Nihil impudentius Scaptio, qui centesimis cum anatocismo contentus non esset. *Inscr.* ap. *Grut.* 208. Heredes Patulci Diocletis mulctentur sorte una cum anatocismo binae centesimae usurae propter neglectam religionem sepulcrorum clam dirutorum. Haec inscriptio pertinet ad ann. Chr. 79.

ĂNĂTŎLĒ, ēs, f. ἀνατολή, hoc est ortus, oriens. Apud *Hygin. fab.* 183. est nomen unius horarum. P [Est quoque cognomen Romanum. *Inscr.* apud *Maff. Mus. Ver.* 268, 13. Ateia Anatole. *F.*]

ĂNĂTŎMĬA, ae, et Ănătŏmĭcē, ae, *vel Gr.* Ănătŏmĭcē, es, f. ἀνατομική, ars secandi, et considerandi corpora animalium; et est pars medicinae: ab ἀνατέμνω, seco. Latino vocabulo *incisio* recte dici potest: nam *Celsus* verbo *incidere* hac in re non semel utitur. *Macr. Sat.* 7, 15. Plato dum nec anatomica, quae medicinae propria est, abstinet, risum de se posteris tradidit. *Coel. Aur. Acut.* 1, 8. Per apertionem, quam Graeci anatomiam dicunt.

ĂNĂTŎMĬCUS, a, um, adj. ἀνατομικός, ad anatomicam pertinens. *Anatomicus, i*, absolute, (subaudi *medicus*, aut quid simile) est qui in anatomica peritus est. *Macr. Sat.* 7, 13. Libris anatomicorum postea consultis, verum reperi. *Ammian.* 28, 4. *in fin.* Discissarum pecudum exta rimari cum anatomicis. *August. Civ. Dei* 22, 24. Etsi medicorum diligentia crudelis, quos anatomicos appellant, laniavit corpora mortuorum.

ĂNĂTŎNUS, a, um, adj. ἀνάτονος, sursum tendens, vel nimis in altum tendens: vox Graeca ab ἀνὰ, sursum, et τείνω, extendo. Apud *Vitr.* 10, 15. *ad f.* *anatona capitula* balistarum dicuntur earum supremae partes in nimiam longitudinem protensae: quibus *(ib.)* opponuntur *catatona*, a voce Graeca κατάτονος, deorsum tendens, minus altus.

ĂNĂTRĒSIS, is, f. ἀνάτρησις, hoc est perforatio, Graeca vox ab ἀνατετραίνω, perforo, Latinis litteris scripta legitur apud *Coel. Aur. Tard.* 2, 1. *ad f.* ubi *anatresim testae* ponit pro perforatione cranii.

ĂNAUDĬA, ae, f. ἀναυδία, privatio vocis, et loquelae: ab α privat. et αὐδή, vox, sermo. Legitur apud *Coel. Aur. Acut.* 2, 10.

ĂNAURUS, m. Ἄναυρος, nunc *Dimetriada*, fluvius Thessaliae, qui ex Pelio monte in sinum Pagasicum effunditur apud Demetriadem: sic dictus, quod non auram, neque nebulam patiatur. *Vibius Sequester*, et *Lucan.* 6, 370. V. *Turneb. l.* 3. *c.* 2. ubi *Lucan.* ab ignoratione Geographiae defendit.

[ĂNAUSIS, m. Ἄναυσις, Albanorum Heniochorumque rex, procus Medeae; hujus vero pater Aeetes Styro Albanorum regi, illo repudiato, filiam despondere maluit, a quo Anausis postea, cum forte se rivali obtulisset, interfectus est. Historiam narrat *Val. Fl.* 6, 44. *F.*]

*ANAXAGORAS, ae, Ἀναξαγόρας, Clazomenius, philosophus et physicus, Anaximenis Milesii discipulus Athenis erudivit in philosophia Periclem et Euripidem. De eo v. *Cic. Or.* 3, 33. *Id. Brut.* 11. *Id. Acad.* 4, 31. 37. *Id. N. D.* 1, 7. *Quint.* 12, 2, 22. *Gell.* 15, 20. *Val. Max.* 5, 10, 3. *ext.* 7, 2, 9. *ext.* 8, 7, 9. *ext.* *Diog. Laert.* 2, 6. P Plures alii ejusdem nominis fuere, ut Anaxagoras orator, Isocratis discipulus; alius statuarius, alius Grammaticus, quos commemorat *Paus.*

ĂNAXĂGŎRĒUS, a, um, adj. Ἀναξαγόρειος, ad Anaxagoram pertinens. Legitur *Anaxagoreus* ap. *Plin. l.* 1. in Elencho *l.* 2. *n.* 59.

*ANAXANDER, dri, pictor, cujus mentionem facit. *Plin.* 35, 11, 40.

ĂNAXARCHUS, i, m. Ἀνάξαρχος, philosophus Abderita, sectator Democriti. Hic habuit inimicum Nicocreontem Cypri tyrannum, a quo comprehensus, conjectusque in pilam saxeam, ibique ferreis malleis contusus, adeo toleranter pertulit asperrimos illos cruciatus, ut verbum illud memorabile conduplicaverit: *Tunde tunde Anaxarchi follem, Anaxarchum enim non tundis.* Ad ultimum amputationem linguae minitante tyranno, propriis dentibus abscissam linguam in os ejus conspuisse dicitur. Vide *Lucr.* et *Val. Max.* 3, 3. *n.* 4. Hinc *Ov. Ib.* 573. Aut ut Anaxarchus, pila minuaris in alta: Ictaque pro solidis frugibus ossa sonent.

ĂNAXĂRĔTĒ, puella Cypria Salaminia regali stirpe, mira pulcritudine. Hanc Iphis infimae sortis insane amabat. Sed ab illa semper spretus ad ejus fores se suspendit. Puella in lapidem viso cadavere versa est. *Ov. Met.* 14, 699.

[ĂNAXĒNOR, ŏris, m. vir princeps, ab ἄναξ, rex, et ἠνὴρ, Jonice pro ἀνὴρ, vir. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 71. *n.* 53. C. Voltilius C. L. Anaxenor. *F.*]

*ANAXILAUS, i, m. Ἀναξίλαος, Messenius, qui Messanam in Sicilia condidit, Rheginorum fuit tyrannus. De eo V. *Macr. Sat.* 1, 11. *Justin.* 4, 2. *B. A.*

*ANAXIMANDER, i, Ἀναξίμανδρος, philosophus et physicus, Milesius, primus mappas geographicas et globum terrestrem fecisse dicitur. *Cic. Div.* 1, 50. *Id. N. D.* 1, 10. *Id. Acad.* 4, 37. *Diog. Laert.* 2, 1. Idem horoscopi inventor. *Gell.* 3, 3. P Alius historiarum scriptor fuit, de quo *Diog. L.* 2, 2.

*ANAXIMENES, is, Ἀναξιμένης, philosophus Milesius, Anaximandri discipulus. *Cic. Acad.* 4, 37. *Id. N. D.* 1, 10, 11. *Diog. Laert.* 2, 3. P Alius rhetor fuit, *Quint.* 3, 4, 9.

[ĂNAZARBĒNUS, a, um, adj. *Anazarbeni* sunt incolae Anazarbi, urbis mediterraneae Siciliae ad Pyramum fluv., nunc *Ainzarba*, in cujus nummis ap. *Eckhel. D. N. V. T.* 3. p. 42. ΑΝΑΖΑΡΒΕΩΝ. *Plin.* 5, 27, 22. Anazarbeni, qui nunc Caesaraugustani. Apud *Hard.* legitur perperam fortasse *Caesarea Augusta. F.*]

[ĂNAZĒTĒSIS, is, f. herba eadem, quae Latinis consolida. *Appul. Herb.* 59. *F.*]

ANCAESA et Amcaesa dicta sunt ab antiquis vasa, quae caelata appellamus, quod circum caedendo talia fiant: ab *am* circum, et *caedo, is. Festus.*

ANCAEUS, i, m. Neptuni et Astypalaeae Phoenicis filius, Samiorum rex, agriculturae studiosissimus, cui a servo praedictum est, cum servos nimio labore premeret, nullum illum ejus vineae, quam tum plantabat, vinum bibiturum. Postea coacta ejus vineae vindemia, jussit sibi ex lacu vinum hauriri, increpans eum, qui futurum praedixerat, ut nunquam ejus vineae vinum biberet. Sed

calicem ori admoturo nunciat quidam aprum mirae magnitudinis vineam vastare. Abjecto itaque poculo, cum aprum vellet interficere, ab illo dente ictus interiit. Ex quo est Graecum proverb. apud *Fest.* in *Manum* et *Gell.* 13, 17. Πολλὰ μεταξὺ πέλει κύλικος καὶ χείλεος ἄκρου, *h. e.* Multa cadunt inter calicem supremaque labra: cui respondet quod *ib. Gell.* ex *Catone* refert, *Inter os et offam multa intervenire posse:* Itali dicunt, *Tra la spiga, e la man quel muro è messo.* ¶ Alius fuit Ancaeus ex Parrhasia oppido et regione Arcadiae Actoris et Eurythemistidis filius, qui ab apro Calydonio interfectus est, ut narrat *Ov. Met.* 8, 391. ¶ Item alius Tegeates, Lycurgi et Antinoes filius, unus ex Argonautis. *Hygin. fab.* 14. Sed hi omnes interdum confunduntur. Alios praeterea Ancaeos refert idem *Hygin.* et alii.

ANCĂLĂ, ae, et Gr. Ancalē, es, f. poples: ἀγκάλη, quae vox significat quidem ulnam brachii, vel potius ejus curvaturam, ab ἀγκών, flexus, curvatura; sed per similitudinem potest etiam ad genu transferri. *Coel. Aur. Tard.* 5, 1. Usque ad mediam natem, ac superius ad inguen, vel ad ancalem perveniens, atque suram. Et *ib.* Plurimi ex talo, atque ancala venam dividentes, sanguinem detraxerunt.

*ANCALĪTES, um, Britanniae populus. *Caes. B. G.* 5, 21. *Cambden.* eos ponit eo loco quo nunc est *the Hundred of Henley. B. A.*

ANCĀRĬUS, ii, m. asinus, ἀγγάριος, quam vocem Graeci a Persis accepisse dicuntur et universim significat quemvis onera bajulantem; sed quia asini ad id maxime apti sunt, speciatim de iis dici potest. *Lucil.* ap. *Non.* 1, 78. Hic, inquam, rudet e rostris, atque ejulitabit Concursans veluti ancarius, clareque quiritans. Alii leg. *angarius*, hoc est *nuncius*, quod vox ἀγγάριος significat. Alii aliter. V. *Turneb. l.* 17. *c. ult.* ¶ Etiam *Ancharius* scriptum legitur.

ANCĀTUS. V. in ANCON, cubitus.

ANCEPS, ancĭpĭtis, adj. omn. gener. ἀμφικάρηνος, utrinque habens caput. Haec videtur propria significatio. Alia enim sunt a *caput* composita, quae in *ceps* exeunt, ut *biceps*, *triceps*, *praeceps* etc. *Am* autem est a Graeco ἀμφὶ, utrinque: tametsi *Festo* magis placet [*ut multa insulsa] a *capiendo* derivari, quod ex utraque parte aeque capiatur: itaque dici potest generatim *anceps* esse, quod ex utraque parte idem, atque adeo geminum est. Est igitur proprie i. q. binis capitibus instructus. *Ov. Fast.* 1, 95. Tum sacer ancipiti mirandus imagine Janus Bina repens oculis obtulit ora meis. [*Sic etiam *Ov. Met.* 14, 334. ibique *Burm.* ¶ Hinc *anceps* est omnino i. q. dupplex, a quo ita differt, ut *dupplex* nonnisi de duabus rebus, quae singulae per se constant, dicatur; *anceps* autem semper de uno aliquo, quod separari non potest. V. *Brem.* ad *Nep. Them.* 3, 3.] Duplex autem est aliquid, a) vel forma: *Ov. Met.* 8, 397. Ancipitemque manu tollens utraque securim, *h. e.* acie utrinque praeditam. *Ov. Met.* 12, 337. ab ancipitis delapsus acumine montis, *h. e.* duplicem habentis verticem. Alii leg. *ancipiti delapsus acumine. Lucil.* ap. *Non.* 4, 32. Vecte atque ancipiti ferro effringam cardines. *Nonius* h. l. legebat *ancipites cardines* et exponit *dupplices*, *h. e.* qui utrinque valvas tenent. *Liv.* 5, 1. ancipitia munimenta, *h. e.* alia in urbem, alia in hostem spectantia, ut ipse exponit. b) vel natura: *Cic. N. D.* 1, 37. Bestiarum terrenae sunt aliae, partim aquatiles, aliae quasi ancipites in utraque sede viventes, i. e. amphibia. Translate *Cic. Or.* 3, 16. anceps sapientia, i. e. quae dupplicem facultatem complectitur dicendi et faciendi. ¶ Porro id *dupplex* dicimus, quod a duobus lateribus vel partibus instat. *Cic. Man.* 4. Cum duobus in locis disjunctissimis, a binis hostium copiis bellum terra marique gereretur, vos ancipiti contentione distracti etc. *Curt.* 3, 7. ancipiti acie opprimi, utrinque ingruente [*et a fronte et a tergo. V. intpp. ad *Caes. B. G.* 7, 76. coll. *Herz.* ad 1, 26.] *Caes. B. C.* 3, 72. anceps terror, i. e. intra extraque munitiones. *Liv.* 37, 11. ancipitia tela, *h. e.* quae a duobus partibus jaciuntur. coll. *Nep. Them.* 3, 3. anceps periculum. [*Hinc transl. *Liv.* 27, 17. anceps odium sc. transfugarum, i. e. contractum tam apud eos, ad quos accedunt, quam apud eos, quos deseruerunt.] ¶ Hinc etiam id anceps dicimus, quod ex duabus causis proficiscitur: *Cic. Off.* 1, 3. Cum utilitas ad se rapere, honestas contra revocare ad se videtur, fit ut distrahatur deliberando animus afferatque ancipitem curam cogitandi. ¶ Dupplex quod ad sensum vel intellectum est i. q. ambiguus. *Hor. Sat.* 2, 5, 34. anceps jus, i. e. controversum, varium, multiplex. Haud absimile est *Cic. Or.* 3, 27. ancipites disputationes, i. e. quibus in utramque partem de re aliqua disseritur. [*Ipse *Cic. Or.* 3, 36, 145. ita explicat: neque defatigabor ante, quam illorum ancipites vias rationesque et pro omnibus et contra omnia disputandi, percepero.] Eodem modo a Grammaticis *ancipitia vocabula* dicuntur, quae ambiguam habent significationem, et in utramque partem exponi possunt, ut venenum, valetudo, tempestas etc. *Gell.* 12, 9. *Auct.* ad *Her.* 4, 14. verborum ancipites aut multiplices potestates.] Huc etiam refer *Hor. Sat.* 2, 1, 34. Lucanus an Appulus anceps, i. e. incertum. ¶ Hinc demum oritur ea significatio, qua est i. q. dubius, incertus, ideoque periculosus. *Curt.* 3, 8. anceps fides, *h. e.* dubia et cui periculose creditur. *Lucan.* 9, 46. ancipites animos tenere. [*Id.* 1, 266. expulit ancipiti discordes urbe tribunos, i. e. ut explicat ipse 2, 477. urbes Latii dubiae varioque favore ancipites. Cf. *Cort.*] *Tac. A.* 4, 73. Tractus in anceps Cethegus, h. e. in ambiguum. *Id.* 5, 1. *Cic. Marcell.* 5. Incertus exitus et anceps fortuna belli. *Id. Fam.* 5, 12. Ancipites variique casus habent admirationem, [*i. de causis ambiguis.] *Id. Or.* 2, 44. Aggredi causam ancipitem. [*Cic. Inv.* 1, 15. *Auct.* ad *Her.* 1, 3. idem *dubium* appellat. Cf. *Quint.* 4, 1, 10. Namque illud anceps genus causae est, in quo aut judicatio dubia est, aut causa et honestatis et turpitudinis particeps, ut et benevolentiam pariat et offensionem. V. *Ernest.* lex. techn. lat. p. 20.] *Id. Somn. Scip.* 2. Anceps fatorum via. *Plin.* 7, 45, 46. Ancipites morbi. *Id.* 23, 1, 14. Labrusca anceps in purgationibus *Tac. ib.* 1, 36. In ancipiti est respublica, *h. e.* in discrimine. *Id. Hist.* 1, 5. Vox pro republica honesta, ipsi anceps, *h. e.* periculosa. [*Tac. A.* 11, 26. ne scelus inter ancipitia probatum, mox veris pretiis aestimaret.] *Nep. Dat.* 7. ancipitibus locis premi, *h. e.* iniquis et periculosis. [*Omnino *anceps* plus est quam *periculosus*, ut intelligitur ex *Vell.* 2, 79, 3. dubia et interdum ancipiti fortuna.] ¶ In ablativo singulari et *ancipite* facit et *ancipiti:* quamquam hoc frequentius. *Gell.* 12, 2. *in fin.* In re ancipite. ¶ Reperitur etiam *ancipes* in recto singulari, ex quo per syncopen *anceps* factum videtur. *Pl. Rud.* 4, 4, 114. Post altrinsecus est securicula ancipes.

[ANCHARĬA, ae, f. Faesulanorum Dea, eadem fortasse ac Nemesis, ab ἄγχω, strangulo, laudata a *Tertull. Apolog.* 24. Unicuique provinciae et civitati suus Deus est, ut Syriae Atargatis, Faesulanorum Ancharia. (Alii leg. *perperam Esculanorum*, alii *Asculanorum*). *Inscr.* ap. *Reines. cl.* 2. *n.* 23. L. Magilius L. F. Paullinus Variscus III. vir (*fortasse legendum* IV. vir) signum Anchariae sua pecunia restitu. L. D. D. D. *F.*]

ANCHARĬANUS, a, um, adj. deductum ab Ancharia familia Romana. *Cic. fr. pro Vareno* ap. *Quint.* 5, 13, 74. In familiam Ancharianam incidisse.

ANCHARĬUS. V. ANCARIUS.

[ANCHĀTES, is, m. nomen ducis in exercitu Persae contra Aeetem Colchorum regem, ejusdem Persae fratrem. *Val. Fl.* 5, 132. Doctus et Anchates patulo vaga vincula gyro Spargere. *F.*]

[ANCHĔMŎLUS, i, m. Rhoeti Marrubiorum regis filius, qui cum Casperiae novercae stuprum intulisset, a patre ad supplicium petitus, ad Turnum in militiam profugit. Haec *Serv.* ad *Virg. A.* 10, 389. Hinc Sthenelum petit et Rhoeti de gente vetusta Anchemolum, thalamos ausum incestare novercae. *F.*]

[ANCHĬĀLĒ, es, f. et Anchĭālus, i, m. ab ἀγχίαλος, mari proximus. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Mur.* 1286, 15. Albania Anchiale. Et 746, 7. C. Statius Anchialus. Adde *Cic. Fam.* 13, 45. memorare Anchialum L. Equatii equitis R. servum, et *ib.* 13, 23. L. Cossinium L. L. Anchialum. ¶ Hinc patet ita appellatum fuisse puerum meritorium *Martialis*, quem a Judaeo quodam poeta adamari his verbis dolet 11, 94. Illud me cruciat, Solymis quod natus in ipsis Paedicas puerum, verpe poeta, meum. Ecce negas, jurasque mihi per templa Tonantis: Non credo; jura, verpe, per Anchialum, *h. e.* per nomen pueri tibi dilecti et credam, te illum non paedicare. Ita locum interpretatur *N. Rigaltius. F.*] Alii putant, *Anchialum* esse nomen divinum apud Judaeos ex חי et אלה, *h. e.* per Deum viventem, vel et חחי עלם, *h. e.* per eum qui vivit in aeternum. *Is. Voss.* ad *Mel.* 1, 8. *in f.* negat, hanc vocem esse Hebraicam, cujus linguae imperitissimus fuit *Martialis*, et pro *Anchialum* legit *Ancharium*, *h. e.* asinum. Male enim audiebant Judaei, *Petr.* teste in *fr. Trag.* p. 683. *Burm.* et *Tertull. Apol.* 16., quod asinum tanquam numen adorarent (quamquam in loco *Petronii* valde dubia est lectio). In vetustissimo codice legitur *Ancholium*, ex quo unius litterae mutatione *Voss.* quoque legit *Ancharium*. V. ANCARIUS. ¶ Graeca positione *Anchialos*, *i*, f. nunc *Anchialo* et *Achelo*, urbs Thraciae apud oram maris Euxini. *Ov. Trist.* 1, 9, 35. Thynniacosque sinus, et ab his per Apollinis urbem Alta sub Anchiali moenia findat iter.

ANCHĪSAEUS, a, um, adj. possess. ab Anchise. *Virg. A.* 5, 761. Tumuloque sacerdos, Et lucus late sacer additur Anchisaeo. ¶ Scribitur et *Anchiseus.*

ANCHĪSES, ae, m. Ἀγχίσης, Capyos filius ante bellum Trojanum nemorum latebras et solitudines coluisse fertur, gregibus et armentis intentus, quibus cum vacaret, a Venere adamari coepit et cum ea concubuit, unde natus est Aeneas, apud Simoenta Trojae fluvium, ut scribit *Serv.* ad *A.* 1, 621. et ipsemet *Virg. ib.* Porro cum se Veneris concubitu usum fuisse jactasset, ab eadem oculis est privatus. Propterea dicunt, eum Trojanorum consiliis non interfuisse. Ardente Troja cum nulla salutis spes appareret, senio confectum Aeneas humeris imposuit, secumque Drepanum usque Siciliae urbem vexit, ubi fatis concessit, ut est apud *Virg. A.* 3. *in f.* Alii volunt, in Italiam pervenisse, ut notat *Serv.* ad *A.* 1, 271. et alibi. ¶ In accusativo et *Anchisem* habet et saepe *Anchisen* Graeco more. *Virg. A.* 3, 82. Occurrit, veterem Anchisen agnoscit amicum, τὸν Ἀγχίσην. In vocativo et ablativo habet etiam *Anchisa* pro *Anchise*, ὦ Ἀγχίση; nam Graecum η et in *e* et in *a* vertitur. *Virg. ib.* 3, 475. Conjugio, Anchisa, Veneris dignate superbo. *Id. ib.* 5, 244. Tum satus Anchisa, cunctis ex more vocatis etc. V. AEACIDES. ¶ Veteres dixere etiam *Anchisa* in recto casu, ut notat *Quint.* 1, 5., a quo illud *Anchisa* in vocativo trahi potest, ut *Voss.* adscribit. *Hyginus* quoque *fab.* 94. *Anchisam* in quarto casu dixit.

ANCHĪSĬĂDĒS, ae, m. patronym. Aeneas Anchisae filius. *Virg. A.* 6, 348. Dux Anchisiade, nec me Deus aequore mersit etc.

ANCHĪSĪTES, ventus ab Anchisia Epiri portu spirans. *Cic. Att.* 7, 2. Flavit ab Epiro lenissimus Anchisites. Ita legit *Turneb. l.* 20. *c.* 16. Alii reponunt *Auster mitis:* alii *Onchesmites* ab Onchesmo ejusdem Epiri portu, quod rectius.

ANCHISTRUM. V. ANCISTRUM.

*ANCHŎA, ae, s. Anchoe, Ἀγχόη, oppidum cum lacu ejusdem nominis. *Plin.* 4, 7, 12. Ita *Hard.* Antea leg. Anichia.

ANCHŎMĂNES, nomen est herbae, quae et *dracontea* appellatur: fortasse dicta ab ἄγχω, suffoco, strangulo, quia obstruendi meatum spiritus vim habeat. *Appul. Herb.* 14.

ANCHŎRA cum derivatis. V. ANCORA.

ANCHŪSA vel Ancusa. ae, f. ἄγχουσα, herba est lactucae foliis, cujus radix digitali crassitudine sicut papyri modo, manus inficit sanguineo colore, lanas pretiosis coloribus praeparat, variis aegritudinibus prodest, imprimisque leprae et lentigini, si ea liniatur. *Plin.* 22, 20, 23. (Anchusa tinctoria *Linn.*, (n. *Ochsenzunge.*)

ANCĬAE. V. ANTIAE.

ANCĪLĒ, is, n. (ἀγκύλιον vocat *Plut. in Numa;* ex quo nonnulli *ancyle* scribunt cum *Non.* 18, 11.) scutum fuit parvum et oblongum, superiore et inferiore sui parte rotundum, media angustius, lateribus mediis convexa curvitate se contrahentibus, extimam oram usquequaque recisam habens minutis incisuris: unde et nomen habet, quasi *amcisum*, ab *am* circum, et *caesus. Ov. Fast.* 3, 376. Idque ancile vocat, quod ab omni parte recisum est: Quaque notes oculis, angulus omnis abest. *Varr. L. L.* 6, 3. *med.* Ancilia dicta ab ancisu, quod ea arma ab utraque parte, ut peltae Thracum, incisa. *Fest.* in *Mamur.:* Ancile sic est appellatum, quia ex utroque latere erat recisum, ut summum infimumque ejus latus pateret. Figuram exhibet nummus Antonii Pii, quem videsis apud *Nieuport. Rit. Rom. Tab.* 5. *n.* 4., ubi duo sunt ancilia, sub quibus legitur ANCILIA. Hujusmodi scutum Numae Pompilii tempore de coelo cecidisse credebatur, accepto una oraculo, tamdiu staturum R. imperium, quamdiu illud Romae mansisset. Quare Numa jussit, undecim alia ejusdem formae fieri, quibus coeleste misceretur, ne internosci posset et auferri, quod Mamurii Veturii artificis opera factum est, qui praemii loco petiit, ut suum nomen inter carmina Salii canerent, cum hujusmodi scuta per Urbem circumferrent. Quotannis enim mense Martio per urbem a Saliis collo appensa circumferebantur cum solemni saltatu et carminibus; dicebanturque tum *ancilia moveri*; idque per triginta dies, quibus elapsis, iterum condebantur in templo Martis, ubi asservari solebant. Durante autem tali solemni, summa religio erat, ne publice aliquid gereretur, quod ad arma et bellum spectaret. *Suet. Oth.* 8. Expeditionem inchoavit, nulla ne religionum quidem cura, sed et motis, nec dum conditis ancilibus, quod antiquitus infaustum habebatur. Adde *Tac. H.* 1, 89., et v. SALII. ¶ Addit *Serv.* ad illud *Virg. A.* 8, 3. *Utque impulit arma*, in more fuisse, ut qui belli curam susceperat, antequam ad id administrandum proficisceretur, in sacrarium Martis introiret et ancilia primum, mox et hastam Dei commoveret, addita voce, *Mars vigila.* ¶ Si ancilia sua sponte moverentur (quod non semel accidisse creditum est) prodigii loco habebatur et quod bellum portenderet. V. *Jul. Obseq. De prodig.* 104. et *Epit. Liv.* 68. ¶ Praeter ancile sex alia fuere religiosissime custodita Romae tanquam imperii pignora: acus Matris Deum, quadrigae fictiles Vejorum, (de quibus V. in RATUMENA) cineres Orestis, sceptrum Priami, velum Ilionae et Palladium. *Serv.* ad *A.* 7, 188. ¶ De scuto militari quocumque. *Virg. ib.* Succinctus trabea, laevaque ancile gerebat. *Lu-*

can. 9, 479. populos ancilia nostra ferentes. ℙ Adjective. *Val. Max.* 1, 1. *n.* 9. Sex lictoribus praecedentibus arma ancilia tulit. *Charis.* 1. *p.* 62. Arma ancilia lustrare. *Juven.* 2, 126. Sudavit clypeis ancilibus. ℙ In genitivo plurali *ancilium* facit juxta Grammaticorum regulas, sed ex usu etiam *anciliorum*, quemadmodum et *Saturnalium* et *Saturnaliorum* dicitur. *Hor. Od.* 3, 5, 10. Anciliorum nominis et togae Oblitus, aeternaeque Vestae.

ANCILLĂ, ae, f. δμωὴ, mulier serva. Nomen deductum putavit *Festus* ab Anco Martio, quod is in bello magnum feminarum numerum ceperit; sive quod antiqui *anculare* dicebant ministrare. Ex quo Dii quoque, ac Deae feruntur coli, quibus nomina sunt *Anculi* et *Anculae.* [*Istae nugae sunt. Rectius ii, qui putant esse diminut. ab anus, anicilla, ancilla.] *Ter. Andr.* 3, 1, 3. Ab Andria est ancilla haec. *Cic. Mil.* 10. Cum muliebri et delicato ancillarum puerorumque comitatu. *Sall. Jug.* 12. Occultans se in tugurio mulieris ancillae. *Serv.* ad *A.* 1, 413. Sunt elocutiones, quarum una pars plena est, quae si convertantur, habent aliquid superfluum, ut in Sallustio: *In tugurio mulieris ancillae*, bene addidit *ancillae.* At si dicas *ancillae mulieris*, erit superfluum *mulieris:* ancilla enim et conditionem ostendit, et sexum. Haec *Serv.*, cui similia ex *Quint.* reperies in FRATER. ℙ Translate. *Plin.* 2, 63, 63. Terra usus mortalium semper ancilla. ℙ Per contemptum dicitur etiam de hominibus, qui alicui rei nimis addicti sunt, turpiterque inserviunt. *Sall. fr. or. Lepidi in Sullam.* Fusidius ancilla turpis, honorum omnium dehonestamentum. *Trebell. Claud.* 5. Gallus Antipater, ancilla honorum et historicorum dehonestamentum. Alii leg. *ancillariorum et historicorum*, etc.

ANCILLĀRĬŎLUS, a, um, adj. qui amore ancillarum captus est. *Martial.* 12, 58. Ancillariolum tua te vocat uxor. *Senec. Benef.* 1, 9. Si quis nulla se amica facit insignem, nec alienae uxori annua praestat; hunc matronae humilem, et sordidae libidinis, et ancillariolum vocant.

ANCILLĀRIS, re, adj. ad ancillas spectans, δούλειος, δουλικὸς, δουλοπρεπὴς, illiberalis, ad serviendum idoneus, servilis. *Cic. Tusc.* 5, 20. Ita sordido ancillarique artificio regiae virgines, ut tonstriculae, tondebant barbam et capillum patris. *Ammian.* 26, 6. Ancillaris adulatio, [*i. e. foeda, sordida. Cf. *Salm. Scriptt. H. A. T.* II. p. 360.]

ANCILLĀRĬUS, ii. V. ANCILLA.

ANCILLĀTUS, us, m. ministerium, servitus. *Arnob.* 7. p. 221. Ancillatum servuli pavibunda trepidatione imitatus. [Ita edidit *Orell.* ex cod. MS. et edit. princ. ubi legitur *ancillarum servuli pavibundas trepidationes imitatus:* At *Salm.* edid. *ancillatrum servuli pavibundis trepidationibus imitatus.* Sed hujus formae exempla non suppetunt, cum e contrario *famulatus* a *famula*, et hujusmodi permulta saepissime occurrant. *F.*]

ANCILLOR, aris, atus sum, dep. δουλεύω, famulor, ministro: et translate nimis alicui addictus sum, et turpiter inservio. *Appul. Dogm. Plat.* 1. p. 9, 17. Cetera membra ancillari, et subservire capiti. *Titinn.* apud *Non.* 2, 26. et 4, 116. Dotibus deliniti, ultro etiam uxoribus ancillantur. ℙ Particip. *Ancillans. Accius* ap. *Non. ib.* Quam invita ancillans, dicto obediens viri. *Plin.* 2, 97, 99. Ancillante sidere. *Latin. Pac. pan. ad Theodos.* 2. Facundiae ancillantis necessitas, *h. e.* servilem in modum blandientis.

ANCILLŬLĂ, ae, f. θεραπαινίδιον, παιδάριον, diminut. ab *ancilla. Ter. Ph.* 4, 3, 60. Uxori emenda ancillula est. *Ov. Rem.* 639. Nec veniat servus, nec flens ancillula, etc. ℙ Translate. *Cic. Fin.* 2, 21. Praesto esse virtutes, ut ancillulas, etc. *Id. Or.* 1, 55. *in f.* Juris scientiam eloquentiae tanquam ancillulam, pedissequamque adjungere.

ANCĬPES. V. ANCEPS.

ANCĪSUS et Amcisus, us, m. περικοπή. In sexto casu singul. *Varr. L. L.* 6, 3. *med.* Ancilia dicta ab ancisu, quod ea arma ab utraque parte, ut peltae Thracum, incisa.

ANCĪSUS et Amcisus, a, um, part. ab inusit. *ancido*, recisus, accisus, circumcisus: ab *am*, circum, et *caesus. Lucr.* 3, 661. Omnia jam seorsum cernas ancisa recenti Vulnere tortari.

ANCISTRUM, i, n. ἄγκιστρον, scalprum hami forma aduncum, quo utuntur chirurgi: a voce Graeca allata, quae hamum significat. *Coel. Aur. Tard.* 5, 1. *ad f.* Ancistris ex utraque parte cutem praetendere. Al. leg. *anchistris.*

*ANCLA, ae, f. (quod legebatur apud *Suet. Tib.* 51., nunc recte mutatum est in ANTLIA, quod v.) *Salm.* exponit instrumentum, quo aqua hauritur de puteis, quod veteres *haustrum* appellabant. Hinc *anclare* pro *haurire; Gloss. vett.* anclare, ἀντλῆσαι, *exanclat* ἀρύεται. *Gloss. lat. Gr.* p. 16. ed. *Vulc.* ancleat ἀρύεται (v. ANCLATOR.) Cf. *Scal.* ad *Festum* p. 19. Hinc *exanclare* scribitur apud *Non.* p. 107. et 292. et exponitur *exhaurire.* Sic ubique scribendum esse contendit *Muret.* V. L. 13, 17. et *Gifan.* in *Muret. epp.* II. p. 23. p. 625. Rectius vero his rejectis *Davis.* ad *Cic. Tusc.* 1, 49. derivat a gr. ἀντλεῖν. Qua de re pluribus agit, ex quo haec hausimus, *Burm.* ad *Anthol.* Lat. II. 460. coll. *Voss.* in *Etym.* p. 199., quos auctores nobis indicavit *Jahn.*

ANCLABRIS, mensa ministeriis divinis apta: Vasa quoque aenea, quibus sacerdotes utuntur, anclabria appellantur. *Festus*, qui in voce *Escariae* scribit, dicta haec esse ab *anclare*, quod est haurire et ministrare.

*ANCLACAE, arum, populus pone paludem Maeotidem, *Plin.* 6, 7, 7.

ANCLĀRE, est haurire et ministrare. *Liv. Andr.* ap. *Prisc.* 6. p. 684. Vinum quoque, quod libabant, anclabatur. *Id.* ap. *Fest.* Florem anclabant Liberi ex carchesiis. *Scalig.* legendum putat *anculabant* ab *anculare*, eod. sensu. Alii leg. *antlare, antlabant.* Est enim a Graeco ἀντλῶ, ut *Fest. ib.* docet, vel proprie est ab ἀγκύλω, *h. e.* incurvato corpore haurio ad ministrandum. [*Cf. quae *Goerenz.* ad *Cic. Ac.* 2, 34, 108. de his vocc. disputat.]

*ANCLĀTOR, oris, m. ὑπηρέτης. *Vet. Gloss. B. A.*

*ANCLENA, ae, f. instrumentum ferreum forte. *Gl. Isid.* Quid si *Antlema* legendum, Gr. ἄντλημα, quod in Evang. *Jo.* 4, 11. Augustinus vertit hauritorium, i. e. haustorium? Haec *Gesnerus. B. A.*

ANCON, ōnis, m. ἀγκὼν, ῶνος, vox Graeca, quae significat cubitum, seu potius curvaturam cubiti in brachiis. Apud *Vitr.* 3, 3. *sub fin.* ancones sunt partes normae, quae simul junctae rectum angulum faciunt. Eadem ratione *ancones* dicuntur ab *eod.* 8, 6. extrema capita chorobatae (quod est instrumentum librandis aquis accommodatum) quae normae modo angulata sunt. ℙ Apud *Eund.* 4, 6. ancones sunt, ut quidem exponit *Philander*, mensulae, quae capitibus suis volutarum more plicantur ad S majoris, et oblongi formam, et poni solent in rationibus ostiorum, propendentes ab ima corona, secundum antepagmenta, ad libramentum imi supercilii, quorum figuram exhibent *Id. Philand.* et *Bald. in Lex. Vitruv.* Dicuntur autem *ancones*, non quia ipsi in modum cubiti flexi sint, sed quia propendentes cum adjecta regula normae similem angulum faciunt. Vocantur etiam *prothyrides*, προθυρίδες, a πρὸ, ante, et θύρα, janua [*n. *Kragsteine*]; quia in anterioribus januarum ornamentis locum habent, ut dictum est. *Vitr. ib.* ℙ Praeterea sunt *ancones* apud *Eund.* 10, 13. et 21. ferrea, vel lignea retinacula in modum cubiti, aut normae curvata, quibus trabes, aut lapides in machinis alligantur et connectuntur, [**Haken; die Kolbenstangen an der Wasserorgel.*] ℙ Item furcillae ligneae in summo habentes cornua bina, ἀγκῶνα, hoc est cubitum brachii referentia. His venatores utuntur vel ad suspendenda retia; vel potius, ut alii volunt, ad terrendas aves, injecta iis cornibus formidine, et in altum sublata. *Grat. Cyneg.* 87. Lineaque exstructis lucent anconibus arma. ℙ Item *Paul. Dig.* 33, 7, 13. inter instrumenta tabernae cauponiae enumerat *ancones*, quos *Turn. l.* 18. *c.* 23. scribit esse calices non rotundos, sed in cubitum flexos, et angulum facientes. Fortasse his similia sunt ea vasa, quae vocantur *Retorten.* Fortasse etiam intelligit *Paulus* ea pocula, quae Graeco vocabulo *Virg.* vocat *carchesia.* Carchesii autem figuram ita describit *Macr. Sat.* 5, 21., ut sit poculum procerum, et circa mediam partem compressum, ancatum mediocriter (*h. e.* curvum cubiti modo; ab *ancus* quod V. infra) ansis a summo ad infimum pertinentibus. In vulg. codd. pro *ancatum* legitur *ansatum*, quod hoc loco minus congruere videtur: *ancatum* autem ex conjectura *Is. Pontani* ad *Macr.* ℙ Denique *ancones* sunt ligna transversa sellarum, arrectariis infixa et annexa, quibus sedentes cubita superponimus: ita dicta, quia cum arrectariis normalem angulum efficiunt. *Coel. Aur. Tard.* 2, 1. *a med.* Sella tonsoria sedeant aegrotantes, quae sit obliquis anconibus fabricata, quibus incumbentes sese levare nitantur.

ANCON, onis, f. et Ancōna, ae, f. *Ancona*, urbs Italiae cum portu in ora maris Adriatici, in regione Piceni ad Cumerum promontorium, in ipso flectentis se orae cubito, unde et nomen traxit: nam ἀγκὼν Graece cubitum vel cubiti flexum significat. Condita est a Graecis, qui Syracusas incolebant, et inde aufugerant propter Dionysii tyrannidem. Hinc *Juven.* 4, 40. Ante domum Veneris, quam Dorica sustinet Ancon. *Cic. Phil.* 12, 9. Si Anconam Ventidius venerit. *Plin.* quoque 2, 72, 74. et 14, 6, 8./*n.* 5. *Ancon* usurpavit pro *Ancona.* Adde *Melam* 2, 4. [*Ancona, inq., dicta, quia in angusto duorum promontoriorum ex diverso exeuntium inflexu cubitu (ἀγκῶνος) imagine sedet. Adde *Plin.* 3, 13.]

ANCONĪTĀNUS, a, um, adj. ad Anconam pertinens. *Anconitani, orum*, sunt ejus oppidi incolae. *Inscr.* ap. *Grut.* 465, 6. Decuriones et plebs coloniae Anconitanorum.

ANCŎRĂ, ae, f. ἄγκυρα, ferreum instrumentum duobus instructum veluti brachiis aduncis, quod alligatum fune in mare jacitur, et fundo adhaerens naves detinet: a voce Graeca allata, quae videtur esse ab ἀγκύλος, aduncus. *Virg. A.* 6, 3. tum dente tenaci Ancora fundabat naves. *Plin.* 9, 31, 51. Ancoris navigia infrenare. [**Tac. A.* 2, 23. non adhaerere ancoris, non irrumpentis undas exhaurire poterant.] *Caes. B. G.* 4, 29. Naves deligatae ad ancoras. Et *ib.* 28. Jacere ancoras. *Cic. Att.* 1, 13. solvere. Et *Caes. B. C.* 1, 31. tollere. (Unde trs. *ancoras tollere* apud *Varr. R. R.* 3, 17. est abire, discedere, etc.) *Liv.* 22, 19. vellere. *Cic. Verr.* 2, 5, 34. praecidere, *h. e.* funes, quibus naves religantur. *Nep. Them.* 8. Tenere navem in ancoris. Sic *Caes. B. G.* 4, 23. Exspectare in ancoris. Et *B. C.* 3, 102. Consistere ad ancoram. Et 28. Naves in ancoris constiterunt. *Hirt. B. Afr.* 63. commorari. *Flor.* 2, 2. Stare in ancoris. *Quint. decl.* 12, 23. Frumentum ad ancoras perdere, *h. e.* navibus ancorae alligatis: et est proverbialis locutio, cum amittimus nostra incuria aliquid, quod in tuto erat. ℙ *Non.* 13, 16. scribit ancoras etiam dici funes, quibus antennae tenentur; affertque locum *Lucilii* his verbis: *Funis enim praecisu' cito, atque ancora soluta.* Ubi alii pro *ancora* rectius legunt *anquina:* sic enim postulat ratio carminis. V. ANQUINA. ℙ Translate etiam *ancora* ponitur pro spe, refugio, praesidio. *Sil.* 7, 24. ancora fessis Ultima cur Fabius. *Ultimam* autem dixit, quia in navi plures erant ancorae, quarum quae maxima a Graecis ἱερὰ dicta, a Latinis *sacra*, non nisi in summis periculis jaciebatur, quia in ea ultima spes erat navigii servandi. [*Cf. *Drak.* ad h. l.] ℙ Denique *ancora* per similitudinem dicitur quodvis ferramentum utrinque aduncum. *Pallad.* 1, 40. Bipedas constitues ferreis ancoris colligatas. ℙ Scribitur et *anchora* ex quadam consuetudine, quae tamen nec semper, nec ubique obtinuit. Ceterum rectius est aspirationem omittere, quae in Graeco ἄγκυρα nulla est, atque ita scriptum esse a veteribus, testatur *Serv.* ad *A.* 3.

ANCŎRĀGO, vel Anchŏrāgo, ĭnis, m. nomen piscis apud *Cassiod. ep.* 12, 4. in Rheno praecipue nascentis, quem ita dictum putant, quod os habeat instar ancorae incurvatum. Sunt, qui arbitrantur, eundem esse ac *Salmonem*, item qui *Sturionem.* Sed haec incerta sunt, variisque tantummodo variorum ingeniorum conjecturis fulta.

ANCŎRĀLIS, vel Anchŏrālis, le, adj. ad ancoram pertinens. *Appul. Met.* 11. p. 265, 7. Navis absoluta strophiis ancoralibus, *h. e.* soluta a funibus, quibus ad ancoram alligatur. ℙ *Ancorale, lis*, absolute est funis, quo ancora religatur. *Liv.* 37, 30. *ad fin.* Tractum ancorale, et implicitum remis latus alterum detersit. *Id.* 22, 19. Ancoralia incidere. *Plin.* 16, 8, 13. Usus suberi ancoralibus maxime navium.

ANCŎRĀRĬUS, vel Anchorarius, a, um, adj. ancoralis. *Caes. B. C.* 2, 9. Storeae ex ancorariis funibus tres. *Liv.* 22, 19. Alii resolutis loris ancoram vellunt: alii, ne quid teneat, ancoraria incidunt, *h. e.* ancorarum retinacula. Alii rectius leg. *ancoralia.* ℙ [*Mons *Ancorarius* in Mauritania. *Plin.* 13, 15, 29. *B. A.*]

*ANCTUS. V. ANGO in f.

ANCŬLĀRE, est ministrare. V. ANCLARE.

ANCŬLI et Anculae sunt Dii et Deae, qui majoribus Diis ministrabant, quique in *Inscr. n.* 32. et 43. apud *Marin. Frat. Arval.* vocantur *Famuli Divi.* Confer *Eund. ib.* p. 373. V. supra *Festum* in V. ANCILLA. Ita porro vocati fuerunt, non quod a servis et ancillis colerentur, sed potius quod ipsi Diis majoribus ministrarent, quasi famuli, quales fuerunt Ganymedes Jovis pocillator, Iris Junonis ministra.

ANCUNŬLENTAE, inquit *Festus*, feminae menstruo tempore appellantur: unde trahitur inquinamentum. *Scalig.* notat *ancunulentae* dictum esse pro *ancoenulentae*, a voce *coenum:* ex quo *cunire* apud eundem *Fest.* est stercus facere, pro *coenire*: unde factum est *inquinare:* qua ratione dixere *moenio* et *poenio* pro *munio, punio*, mutato *oe* in *u.*

ANCUS, i, m. ἄγκος, λορδὸς, qui ita curvum habet brachii cubitum, ut illud exporrigere non possit. *Festus.* Hinc teste *Serv.* ad *A.* 6, 816. et *Valer. Antiate* ap. *Val. Max. de nominibus R.* factum est nomen Anco Martio, qui quartus fuit Romanorum rex, Numae Pompilii nepos, ejus filia ortus. *Hor. Ep.* 1, 6, 27. Ire tamen restat, Numa quo devenit, et Ancus. V. *Liv.* 1, 32.

ANCYRĂ, ae, f. nunc *Anguri* et *Angora*, urbs Galatiae primaria. Dicta est ab ancoris navium captarum a Mithridate, quas Ptolemaeus Aegypti rex suppetias Gallograecis miserat. Nam ἄγκυρα Graece ancora est. *Claud. Eutr.* 2, 98. Ad muros, Ancyra, tuos auctore repertum, etc. Adde *Plin.* 5, 32, 42. ℙ Alia est ejusdem nominis in Phrygia, sed minus celebris. *Plin.* 5, 52, 41.

ANCYRĀNUS, a, um, adj. ad Ancyram pertinens. *Claud. Eutr.* 2, 416. Fregit luxuries Ancyranique triumphi. ℙ *Ancyranum monumentum* sunt

tabulae inventae in suburbio Ancyrae Galatiae, quae continebant indicem rerum ab Augusto gestarum; videntur paulo post ejus mortem exaratae. Mutilae tamen multis in locis ad nos pervenerunt. Praeterea in multis peccant contra Latinitatem, ut et *Casaub.* adnotavit: ex quo apparet a Graeco homine et Latinae linguae imperito fuisse exaratas. Exstant apud *Grut.* p. 230.

*ANDABALIS, is, oppidum Cappadociae. *Anton Itin. B. A.*

ANDĂBĀTĂ, ae, m. gladiator, qui ex equo, frontem oculosque tectus, pugnat, ut docet *Lips. Sat.* 2, 12. Alii putant fuisse genus lusus, in quo ludentes oculis clausis se invicem petebant. *Turneb. Advers.* 2, 10. scribit, olim post curricula Circensia interdum solitos fuisse binos homines, noctis tenebris, in curru depugnare, quorum alter auriga erat, alter in eundem currum ascendens cum eo caeca pugna certabat, dicebaturque *andabata* a Graeco *ἀναβάτης*, hoc est ascensor, *d* inserto. *Cic. Fam.* 7, 10. Tu in re militari multo es cautior, quam in advocationibus, qui neque in Oceano natare volueris, studiosissimus homo natandi; neque spectare essedarios, quem antea ne andabata quidem fraudare poteramus, *h. e.* non poteramus avertere a spectandis andabatis pugnantibus. Alii plerique leg. *andabatam:* qua ratione constructio est satis involuta. V. *Manut.* et alios interpr. Alii reponunt antanabata, alii etiam anabata, quae voces idem valent, ab *ἀναβαίνω*, et *ἀντὶ ἀναβαίνω*, ascendo, et contra ascendo. *Hieron. adv. Helvid.* 3. More andabatarum gladium in tenebris ventilans. *Id. adv. Jov.* 1, 36. Melius est clausis, quod dicitur, oculis andabatarum more pugnare, quam directa spicula clypeo non repellere veritatis. ℙ *Varro* Satyram conscripsit de hominum caecitate et erroribus, eamque inscripsit *Andabatae:* cujus fragmenta affert *Non.* in Lusciosi 2, 512. et alibi.

*ANDANIA, ae, Peloponnesi oppidum, Megalopolin inter et Messenen. *Liv.* 36, 31.

*ANDANIS, is, Caramaniae fluvius, idem fortasse, quem *Arrian.* Ananium appellat. *Plin.* 6, 23, 27.

*ANDARAE, arum, Indiae populus. *Plin.* 6, 19, 22.

*ANDARISTENSIS, e, adj. ad Andaristum pertinens, oppidum Peagonum in Macedonia, nunc *Erisso*, alias *Vostanza*, cujus meminit *Ptol.* 3, 13. *Andaristenses, ium*, sunt incolae hujus oppidi apud *Plin.* 4, 10, 17. *B. A.*

ANDARTĂ, ae, f. nomen est cujusdam Deae a Britannis cultae, in *Inscr.* ap. *Grut.* 88, 9. et 10. quam *Dio* Graece *Ἀνδράστην* appellat, ut notat *Marq. Gud. ad Phaedr.* 1, 25. Eo autem nomine Victoriam colebant.

*ANDALIS, is, Aethiopiae oppidum. *Plin.* 6, 30, 34.

[ANDAUTŎNĬENSIS, e, adj. ad Andautonium pertinens, Pannoniae superioris urbem, non procul a Siscia, a *Ptol.* memoratam 2, 15. et in *Itin. Anton.* p. 266. *Wessel. Dautoniam* perperam appellatam. *Inscr.* ap. *Amadut. Anecd. Litter. T.* 2. p. 462. Res*publica* Andaut. *Andreas Blascovich* in *Dissert. Zagrab.* edit. anno 1781. satis prolixe agit de loco hujus urbis et de cit. Inscr. *F.*]

ANDĔGĀVI, orum, m. plur. [*et Andecavi] populi Galliae Celt. seu Lugd. inter Turones et Nannetes, quorum regio Andegavia, [**Ptol.* *Ἀνδεκάουοι*] nunc *l'Anjou* dicitur, terminata a Sept. Cenomanensi prov., ab Occ. Britannia, a Mer. Pictaviensi prov., ab Or. Tauronico agro. Urbs vero primaria olim dicta est Juliomăgus, deinde Andes, Andegavis, Andegavum, nunc *Angers*, ad Meduanam fluvium. *Plin.* 4, 18, 31.

[ANDĔLŌNENSIS, e, adj. ad Vasconum oppidum pertinens in Hispania citeriore, a *Ptol.* 2, 6. *Ἄνδελος* dictum, sed ex Inscriptione mox citanda fortasse *Andelona* est appellandum. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 428, 5. Sempronia Firmi Andelonensis an. xxx. H. S. E.

*ANDĔRA (Andira) orum, *Ἄνδειρα*, Mysiae oppidum. *Plin.* 5, 30, 33.

*ANDERIDON (vel Anderitum, *Tab. Peut.*) Galliae Aquitanicae oppidum, in Gabalorum agro.

*ANDERISAE, arum, Hispaniae Baeticae oppidum. *Plin.* 3, 1, 3.

ANDES, ium. m. plur. populi Galliae, iidem qui Andegavi. *Caes. B. G.* 2, 35. ℙ Est etiam *Andes, is*, m. vicus agri Mantuani, quem hodie *Pietola* dici ait *Dantes Purg.* 18, 83., patria Virgilii, ut docet *Donat. in ejus vita.* V. *Scip. Maff. Veron. illustr. par.* 2. *l.* 1. p. 6.

*ANDETRIUM, i, Dalmatiae oppidum. *Plin.* 3, 22, 26. Eadem Andretium, in *Tab. Peut.*

ANDĪNUS, a, um, adj. ab Ande Mantuani agri vico. Andinus dictus est Virgilius eo loco natus. *Sil.* 8, 595. Mantua Musarum domus, atque ad sidera cantu Evecta Andino. Plerique alii leg. *Aonio*: quidam *Ascraeo.* [*Illud recte habet.]

*ANDIUM, i, insula inter Britanniam et Galliam. *Anton. Itin.*

*ANDIZELES, Pannoniae populus. *Plin.* 3, 25, 28. Apud *Strab.* Andizetii dicuntur.

*ANDOLOGENSES, ium, Hispaniae Tarrac. populus. *Plin.* 3, 3, 4.

*ANDOMATUNUM, i, v. Andomatunnum, oppidum Galliae Belg. in Lingonibus. *Anton. Itin.*

ANDRACHNĔ, es, f. *ἀνδράχνη*, herba eadem quae *portulaca*, aut *porcilaca.* Est autem duplicis generis: *sativa*, seu *hortensis*, foliis latis, caulibus pluribus, luteo folio: *agrestis*, quae et *andrachne*, a *Plin.* 13, 22, 40. *andrachne agria* dicitur, *h. e.* agrestis, Latine *illecebra*, et ipsa in hortis et vineis nascens, tota terrae prostrata, nec humo surgens, radice et ramis crassiusculis, foliis minutis, ab officinis *crassula minor* dicta, et *vermicularis*, de qua *Plin.* 25, 13, 103. verba facit. De hac fortasse loquitur et *Colum.* 10, 376. Humidaque Andrachne sitientes protegit antes.

[ANDRAGĀTHUS, i, m. vir bonus, ab *ἀνὴρ*, vir, et *ἀγαθὸς*, bonus. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Murat.* 199, 3. C. Julio Paulino Andragatho. *F.*]

[ANDRAGMO, ōnis, m. homines frangens, ab *ἀνὴρ*, homo, et *ἀγμίζω*, frango, concutio. Nomen equi. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 277. *n.* 169. Vivit Scorpus equis his: Pegasus, Elates, Andragmo, Cotynus.

[ANDRĔAS, ae, m. *ἀνδρέας*, animosus. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 867, 13. C. Quintius Andreas. ℙ Fuit etiam hoc nomine medicus memoratus a *Cels. praef. l.* 5.; hinc malagma Andreae *ib.* 5, 18.

ANDRĔMAS, herba eadem, quae Andrachne. *Appul. Herb.* 103.

*ANDREMON, (Andraemon) is, Dryopes conjux, Amphissi pater. *Ov. Met.* 11, 333. 363. 13, 357. Alii intelligunt Thoantem, *Hom. Ἰλ. β*, 638.

ANDRĬĂ. V. ANDRIUS.

*ANDRIACA, ae, vel Andriace, es, f. Libyae oppidum. *Plin.* 5, 27, 28.

ANDRĪCUS, i, m. *ἀνδρικὸς*, fuit servus Ciceronis. *Cic. Fam.* 16, 14. ℙ Item Ciliciae fluvius. *Plin.* 5, 27, 22. ℙ Item Andrĭcus, cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 1151, 2. L. Cornelius Andricus.

[ANDRISCUS, i, m. *ἀνδρίσκος*, diminutivum nomen, parvus vir, ut *satyriscus* a *satyrus.* Est nomen servi, qui ex infima faece populi pro filio Persei Macedoniae regis semet venditando Macedonas contra Romanos suscitavit. *Vell.* 1, 11. *Liv. Epit.* 49. *Flor.* 2, 14.

ANDRĬUS, a, um, adj. qui est ex Andro insula. *Ter. Andr.* 5, 4, 3. Andrium ego Critonem video. ℙ *Andria, ae*, absolute est mulier Andria: eoque nomine inscripta est prima *Terentii* fabula, in qua inducitur puella ex Andro, nomine *Glycerium*, quae primas partes, conclusionemque totius Comoediae tenet. ℙ [*Item oppidum Phrygiae majoris, *Plin.* 5, 32, 41.]

*ANDROBŪLUS, i, nobilis statuarius. *Plin.* 34, 8, 19. *n.* 26.

*ANDROCALIS, is, Aethiopiae oppidum. *Plin.* 6, 29, 35.

*ANDROCLAS, adis, v. Androdas.

[ANDRŎCLĔĂ, ae, f. gloria viri, ab *ἀνὴρ*, vir, et *κλέος*, gloria. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Murat.* 928, 16. Julia Androclea. *F.*]

[ANDRŎCLES, is, m. sive Androclus, i, m. *ἀνδροκλῆς*, vir gloriosus, ab *ἀνὴρ*, vir, et *κλέος*, gloria. Hoc nomine fuit servus quidam, quem, Caligula imperante, leo in amphitheatro agnitum (ejus enim pedem vulneratum aliquando in silvis curaverat) ab impetu bestiarum protexit. *Sen. Ben.* 2, 19. *Gell.* 5, 14.

ANDRŎDĂMAS, antis, m. *ἀνδροδάμας*, lapis est ex genere haematitarum, colore nigricante, pondere ac duritie insignis, qui attritus coti succum reddit sanguineum: ita dictus *ἀπὸ τοῦ ἄνδρας δαμάζειν*, a domandis viris, quod propter duritiem domet superetque vires frangere conantium. *Plin.* 36, 20, 38. ℙ Est et gemma hoc nomine, quae et pyrites dicitur, argenti nitorem habens, ut adamas, quadrata, semperque tessellis similis: cui magi putant nomen impositum ab eo, quod impetus hominum et iracundias domet. *Plin.* 37, 10, 54. [*Secundum *Bruckmann*, *ein würflicher silberfarbiger Markasit.*]

ANDRŎDAS, et melius Androclas, annus sexagesimus tertius vitae humanae ab Aegyptiis dictus est, quem alii climactericum vocant, ut *Firmic.* auctor est *Math.* 4, 14. Ducitur ab *ἀνὴρ*, *ἀνδρὸς*, vir, et *κλάω*, frango, quod ea aetate hominum vires frangantur.

[ANDRŎDUS, i, m. *ἀνδρώδης*, magnanimus, virilis. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Murat.* 604, 3. D. Masurius Androdus. *F.*]

ANDRŎGĔŌNĔUS, a, um, *Ἀνδρογεωνεῖος*, ad Androgeum pertinens. *Catull.* 64, 77. Androgeoneae poenas exsolvere caedis. ℙ Sunt qui scribunt *Androgeonaeus*, *Ἀνδρογεωναῖος.*

ANDRŎGĔUS, i, et Androgeos, o, m. *Ἀνδρόγεως*, *ω*, filius Minois, et Pasiphaes, qui ab Atheniensibus, et Megarensibus per invidiam occisus est, quod palaestra ceteros superaret. Minos suscepto adversus hostes bello, primo Megarenses subegit, deinde Athenienses, eosque adstrinxit sibi singulis annis adolescentes nobiles mittere, qui Minotauro devorandi in Androgei memoriam objicerentur. Porro Androgeum occisum, ab Aesculapio fuisse ad vitam revocatum, *Prop.* 2, 1, 61. significat. *Ov. Heroid.* 10, 99. Viveret Androgeos utinam, nec facta luisses Impia funeribus, Cecropi terra, tuis. *Id. Met.* 7, 458. Androgeique necem justis ulciscitur armis. *Virg. A.* 6, 20. In foribus letum Androgeo. *Servius* monet, quosdam hic subaudire *posuit*, ut *Androgeo* sit dativus, non genitivus. [*Ap. *Heyn.* legitur Androgei, quem v.] ℙ In accusativo *Androgeōna* usurpat positione Graeca *Prop. l. c.* tanquam a recto *Androgĕon, ōnis.*

*ANDRŎGYNĔ, es, f. virago, femina animum virilem agens. *Val. Max.* 8, 4. Amaesia Lentia rea causam suam maximo populi concursu egit: quam, quia sub specie feminae virilem animum gerebat, androgynem appellabant. *B. A.*

ANDRŎGYNUS, i, m. *ἀνδρόγυνος*, hermaphroditus, monstrum hominis de utroque sexu participans, ab *ἀνὴρ*, *ἀνδρὸς*, vir, et *γυνὴ*, femina. *Cic. Div.* 1, 43. Quid ortus androgyni? nonne fatale quoddam monstrum fuit? *Liv.* 27, 11. Sinuessae natum ambiguo inter marem ac feminam sexu infantem; quos androgynos vulgus, ut pleraque, faciliore ad duplicanda verba Graeco sermone, appellat. *Lucil.* ap. *Non.* 8, 84. Imberbi androgyni, barbato moechocinaedo. *Plin.* 7, 3, 3. scribit suo tempore magis in usu fuisse, ut *hermaphroditus* diceretur, quam *androgynus.* ℙ *Id. Plin.* 7, 2, 2. ex *Calliphane* Graeco scriptore tradit, supra Nasamonas, confinesque illis Machlyas, androgynos esse utriusque naturae, inter se vicibus coeuntes: additque ex *Aristotele*, dextram mammam iis virilem, laevam muliebrem esse.

*ANDROLITIA, ae, oppidi nomen, de quo *Plin.* 5, 29.

ANDRŎMĂCHĔ, es, et Andromacha, ae, f. *Ἀνδρομάχη*, Aetonis regis Thebarum, quae in Cilicia sunt, filia, et Hectoris Trojani uxor, et mater Astyanactis, quae a virili pugna nomen sortita est. Fuit enim virili animo, et quaedam veluti virago: ab *ἀνὴρ*, *ἀνδρὸς*, vir, et *μάχη*, pugna. Hanc mortuo Hectore Pyrrhus in Graeciam adduxit, et ex ea Molossum filium suscepit, postea Heleno vati Priami filio eam uxorem tradidit, regnique portionem eidem assignavit. *Virg. A.* 3, 319. Hectoris, Andromache, Pyrrhin' connubia servas? Et 487. et longum Andromachae testentur amorem. ℙ Est hoc nomine Tragoedia ab *Ennio* conscripta, cujus fragmenta aliquot afferuntur a *Varr.*, *Non.* et aliis. ℙ *Nihil ad Andromacham*, proverb. apud *Tertull. Pudic.* 8. *ad fin.* de re extra propositum dicta, *οὐδὲν πρὸς ἔπος*, vel *πρὸς Διόνυσον.* Ductum videtur ab aliquo poeta, qui in Tragoedia Andromaches extra rem vagaretur.

*ANDRŎMĂCHUS, i, m. *ἀνδρομάχος*, ab *ἀνὴρ*, vir, et *μάχομαι*, pugno, cum viro, seu viris decertans. Cognomen Romanum *Inscr.* ap. *Murat.* 1764, 20. C. Vibius Andromachus. *B. A.*

ANDRŎMĔDĔ, es, et Andromeda, ae, f. *Ἀνδρομέδη*, Cephei, et Cassiopes filia. Ob matris superbiam, quae se Nereidas forma antecellere gloriabatur, a Nymphis scopulo fuit alligata, et ceto devoranda exposita, sed a Perseo illac opportune iter faciente, occiso monstro, et liberata, et in uxorem ducta est. Postremo Minervae beneficio inter astra collocata dicitur, propter Persei merita, et ornata tribus et viginti stellis. Oritur autem in parte piscium duodecima, Cassiopeam versus. *Hygin. Astron.* 2, 11. et 3, 10., ubi sideris figuram describit, et stellarum numerum XX. esse asserit: alii XXII., alii XXIII. Fabulam describunt *Ov. Met.* 4, 668. et *Manil.* 5, 538. ℙ *Ov. Her.* 15, 35. placuit Cepheia Perseo Andromede patriae fusca colore suae. Et 18, 151. Andromedan alius spectet, claramque Coronam. *τὴν Ἀνδρομέδην.* *Colum.* 11, 2. Prid. Cal. Septemb. Andromeda vesperi exoritur. Adde *Cic. N. D.* 2, 43. ℙ Est etiam titulus Tragoediae a Livio Andronico scriptae, cujus fragmentum citat *Non.* 1, 311., item *Ennii*, et *Accii.*

ANDRON, ōnis, m. *ἀνδρών, ῶνος*, pars domus longitudine angustior, in qua viri seorsum a mulieribus morantur, convivia agitant, etc. *Paul.* ex *Festo.* Intellige apud Graecos, in quorum aedibus separata erant cubicula, coenacula, et alia pro mulieribus, et pro viris: ab *ἀνὴρ*, vir. *Vitruv.* 6, 10. et *Fest.* Huic opponitur *Gynaeceum*, in quo feminae habitant. ℙ Ceterum Latini *andronem* vocant itinera, (quae et *mesaulae* dicuntur, quod inter duas aulas media sint interposita) seu loca angusta in aedibus, per quae ab una in aliam aedium partem, ab uno in aliud cubiculum transitur, Italice *androni*, aut etiam *corridoj. Vitr. l. c.* ℙ Locus item angustior inter duos parietes, extra aedes, quales sunt, qui relinqui solent inter duas domos, ut pluvia tecto collecta eo descendere possit, *andron* dicitur. *Plin. ep.* 2, 17. Tam alti abditique secreti illa ratio, quod interjacens andron parietem cubiculi, hortique distinguit, atque ita omnem sonum media inanitate consumit.

*ANDRONA, ae, Cyrrhesticae regionis in Syria

oppidum, cujus nomen et vestigia superare videntur in *Andreem* vel *Andrene*, oppido desolato, haud longe a Beroea (*Aleppo*). *Anton. Itin.*

ANDRONICUS, i, m. Ἀνδρόνικος (virorum victor, ab ἀνήρ, vir, et νίκη, victoria) nomen viri proprium. *Andronicus* conditione servus, et post manumissionem *L. Livius Andronicus* dictus, poeta Latinus, varias scripsit fabulas, aliaque opera, quorum fragmenta multa exstant apud *Non.* et alios Grammaticos. Primus omnium fabulam Romae docuit A. U. DXIV. [*240 a. c. n.] C. Claudio Centone Caeci filio, et M. Sempronio Tuditano Coss., anno ante natum *Ennium*, ut *Cic. Brut.* 1, 18. et *Tusc.* 1, 1. refert. Adde *Voss. Instit. Poet.* 2, 2. et *Gell.* 17, 21. Fuit autem servus M. Livii Salinatoris, cujus et liberos erudierat, ob id libertate donatus. Floruit annis plus fere CLX. post Sophoclis, et Euripidis mortem, post Menandri annis circiter quinquaginta duobus, major natu, quam *Plautus*, et *Naevius*, ut *Cic.* et *Gell.* l. c. docent. Neque solum docuit, sed et egit fabulas suas, placuitque adeo, ut saepius revocaretur a populo, et repetere cogeretur: quam ob rem cum vocem obtudisset, venia petita, puerum ad canendum ante tibicinem statuit, atque ita gesticulationem tacitus peragens, aliquanto magis vigente motu canticum egit: quem morem alii postea histriones secuti sunt, quorum ad manum cantari coeptum est, diverbiis tantum ipsorum voci relictis, ut *Liv.* 7, 2. et *Val. Max.* 2, 4. *n.* 4. narrant. *Cic. l. c.* ejus fabulas non satis dignas fuisse dicit, quae iterum legerentur. Primus certe fuit, qui Latine versibus scripsit: ajuntque, vel ipsi *Ennio* rancida ejus scripta et obsoleta videri solita. Nihilominus illis temporibus vehementer placuit. Narrat enim *Festus* in *Scribas* cum bello Punico secundo carmen scripsisset, quod a virginibus est cantatum, quia inde prospere respublica geri coepta est, publice attributam fuisse in Aventino Aedem Minervae, in qua ponerentur dona in honorem ejus a scribis, hoc est poetis, et histrionibus. Plura his de rebus V. apud *Lil. Girald. de Hist. Poet. Dial.* 8. ℙ Alius fuit *M. Pompilius Andronicus* grammaticus, natione Syrus, de quo *Suet. Gr.* 8.

ANDRONITIS, itĭdis, f. ἀνδρωνῖτις, locus in peristyliis aedium Graecarum, ubi versantur viri sine interpellationibus mulierum, ut *Vitr.* loquitur 6, 10., cui opponitur *Gynaeconitis*, in qua versantur feminae: ab ἀνήρ, vir. *Vitr. ib.*

ANDRONIUS, a, um, adj. ad Andronem pertinens, medicum Graecum, qui Ἀνδρών, ῶνος est appellatus. *Cels.* 6, 14. Andronium medicamentum memorat uvae, quae in fine faucium nasci solet, curandae perutile, ibique ejus confectionem docet. *Id.* 5, 20. *n.* 4. Andronis pastillum, et 6, 18. *n.* 2. Andronis compositionem appellat.

ANDROS, i, et Andrus, i, f. *Andro*, Ἄνδρος, insula maris Aegaei una Cycladum, cum oppido cognomine, Euboeae, et Atticae litoribus opposita. *Plin.* 4, 12, 22. Circa Delum in orbem sitae Cyclades: prima earum Andrus cum oppido. *Ov. Met.* 13, 660. Euboea duabus, Et totidem natis Andros fraterna petita est. ℙ Est alia hoc nomine insula in mari Hybernico prope Britanniam, nunc *Berdesey* et *Enkly* dicta. *Plin.* 4, 16, 30.

ANDROSACES, ἀνδρόσακες, herba est in maritimis Syriae locis copiosissime proveniens, alba, amara, carens foliis, folliculos in cirris habens, et in folliculis semen. *Plin.* 27, 4, 9. [*Secundum *Gouan*, (*Flor. Monspell.*) bestiola in plantis vivens: Madrepora Acetabulum, *Linn.*]

ANDROSAEMON, ἀνδρόσαιμον, herba est similis hyperico, cauliculis tamen majoribus, ac magis rubentibus. Folia habet alba rutae figura, semen papaveris nigri, comas odore resinoso. Gignitur in vineis. Varios habet in medicina usus, de quibus V. *Plin.* 27, 4, 10. Nomen habet ab ἀνήρ, ἀνδρὸς, vir, et αἷμα, sanguis, quia humano sanguini similem succum comae ejus tritae emittunt. Dicitur et *ascyron*. *Plin. ib.* [*Secundum *Sprengel.* hypericum perforatum *Linn.*]

*ANDROTION, onis, scriptor quidam de re rustica. V. *Varr. R. R. Colum.* 1, 1.

ANDRUARE est recurrere, a Graeco ἀναδραμεῖν. *Festus.* Idem esse videtur q. *amtruare*. V. AMTRUO.

[ANDRUNCŬLUS, i, m. parvus andron. *Not. Tir.* p. 162. Andrunculus. *F.*]

*ANDUS, a, um, adj. ad Andes pertinens, populos Galliae. *Lucan.* 1, 438. In nebulis, Meduana, tuis marcere perosus Andus jam placida Ligeris recreatur ab unda, *h. e.* qui ex Andibus est. *B. A.*

ANECLOGISTUS, i, m. ἀνεκλόγιστος, qui rationem suae administrationis reddere non tenetur. Vox Graeca ab α privativa, et ἐκλογίζομαι, rationem subduco. *Ulp. Dig.* 26, 7, 5. §. 7. Quidam decedens filiis suis dederat tutores, et adjecerat: Eos aneclogistos esse volo. Et *ib.* Ut aneclogisti essent, etc. Ita legitur in edit. *Torrentini*. Apud *Haloandr.* Graecis litteris scribitur. In aliis quibusd. edd. habetur *alogistas*: quod videtur esse corruptum, nam ἀλόγιστος Graece significat rationis expertem.

[ANELLĀRIUS, ii, m. qui anellos facit, aut vendit. *Not. Tir.* p. 161. Anellarius. *F.*]

ANELLUS et Annellus, li, m. δακτυλίδιον, parvus anulus. *Cic. Fin.* 5, 1. *extr.* Cujus imaginem non modo in tabulis, sed etiam in poculis et in anellis habent. Ita leg. *Non.* 2, 7. Al. *annulis.* [*Ita *Goerenz.* Illius scripturae ullum vestigium in codd. exstare negat. V. ipsum, sed V. ANULUS.] *Hor. Sat.* 2, 7, 9. saepe notatus Cum tribus anellis, modo laeva Priscus inani. *Pl. Epid.* 5, 1, 33. Anellus aureolus. Adde *Lucr.* 6, 911. ℙ Vocis etymon V. in ANULUS.

*ANEMO, onis, fluvius Italiae superioris in Gallia Cispadana, h. *Amone.* *Plin.* 3, 15. ℙ Animo audit *Tab. Peut. B. A.*

ANĔMŌNĒ, es, f. ἀνεμώνη, herba florem habens ejusdem nominis, quem fabulantur ortum esse ex lacrimis Veneris Adonidem deflentis, alii ex cruore ipsius Adonidis ab apro interempti. Est autem plurium generum; nam centum et quinquaginta anemones genera vidisse se in horto regio, testatur *Harduin.* ad *Plin.* 21, 11, 38. Dicta est autem ab ἄνεμος, ventus, quia scribit *Plin. ib.* 23, 94. quorundam hujus generum florem non, nisi vento spirante, aperiri. At *Hesych.*, quod flos facile vento corrumpatur et decutiatur.

[ANĔMŪRIENSIS, e, adj. ad Anemurium pertinens, Ciliciae urbem litoralem, cum promontorio cognomine, de qua *Plin.* 5, 22., 27. [*Liv.* 33, 20. *Mela* 1, 13. *B. A.*], nunc *Scalamura*, vel *Anamura.* In nummis apud *Eckhel. D. N. V. T.* 3. p. 46. est *ΑΝΕΜΟΥΡΙΕΩΝ.* *Tac. A.* 12, 55. Obsessa civitas Anemuriensis. *F.*]

[ĂNĔMŪRIUS, ii, m. ventus secundus, ab ἄνεμος, ventus et οὔριος, secundus, prosper. Nomen servile Romanum. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 296. *n.* 257. Anemurius libertus. *F.*]

ĂNENNOETOS, ἀνεννόητος, hoc est incomprehensibilis, vel cujus non est memoria, atque adeo aeternus: ab α privativa, et ἐννοέω, cogito, vel recordor: unus est ex aeonibus Valentini ap. *Tertull. adv. Valent.* 35.

ĂNEO, es, n. γηρᾶν, anum esse. Legitur in *Gloss. Philox.*, et praeterea affertur a *Flavio Capro sub init. l. de Orthogr.* sed sine exemplis. Idem dicendum de *Anesco*, quod est inchoativum ab *Aneo*, et *ibid.* ab *eod.* affertur. [At *Pompej. gramm.* in *Comm. art. Donati sect.* 20. Dicebant *quieo*, et *seneo*, unde *aneo.* Legimus enim *anet illa*, id est, quasi anicula contremiscit.]

[ĂNĔSEUS, i, m. quiescens, ab ἄνεσις, quies, relaxatio. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Murat.* 1313, 8. Cornelius Aneseus. *F.*]

[ĂNĔSIS, eos, f. ἄνεσις, relaxatio. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Gud.* 342, 5. Canuleja Anesis. *F.*]

*ANESUM, ἄνησον, *Scribon.* saepius pro *anisum.* Sic Annessum ap. *Pallad. Feb.* 24. in *ms. Pal. B. A.*

ĂNETHĀTUS, a, um, adj. anetho conditus. *Apic.* 7, 6. Jus anethatum. *Id.* 6, 9. Mittis in pullum anethatum; *anethatum* quidam hoc loco volunt esse substantivum, quod significet condimentum ex anetho, in quod pullus mittendus sit.

ĂNĒTHUM, i, n. ἄνηθον, [*Anethum graveolens *L.*] herba foeniculo similis, caule fistuloso, striato, foliis tenuissime in capillamenta dissectis, flore in umbella luteo, in quo semina insunt acris saporis, sed grati, odore item grato. Nascitur in hortis, et deciduo semine quotannis se propagat. Usum habet non in condimentis solum, sed etiam in medicina. *Plin.* 19, 8, 52. Gith pistrinis, anisum, et anethum culinis, et medicis nascuntur. *Virg. Ecl.* 2, 48. Narcissum et florem jungit bene olentis anethi. *Servius* hoc loco addit fabulam, fuisse Anethum pulcherrimum puerum, qui casu nescio quo in sui nominis florem versus sit.

*ANETIA, ae, nomen oppidi ap. *Plin.* 5, 24.

ĂNĔTĬCUS, a, um, adj. ἀνετικὸς, hoc est remittens, remissionem habens: ab ἀνίημι, remitto, relaxo. *Theod. Prisc.* 3, 3. Aneticis temporibus curationes disponere, *h. e.* tempore, quo vis morbi remittit.

ĂNEURYSMĂ, ătis, n. ἀνεύρυσμα, est tuber, in quo sanguis conspiratus, uberis venae similis invenitur, ut ait *Veget. Vet.* 2, 30. Est autem Graeca vox, qua dilatatio arteriae significatur.

*ANEXETASTUS, ἀνεξέταστος, rationibus reddendis sive subducendis solutus. *Scaev.* 23, 2. D. de pecul. legat. Cf. Aneclogistus. *B. A.*

[ĂNEXĬA, ae, f. ἀνεξία, tolerantia. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Murat.* 1689, 8. Julia Anexia. *F.*]

[ANFRACTĀRIUS, ii, m. qui graditur per anfractus, seu qui per anfractus loquitur. *Not. Tir.* p. 132. Anfractarius. *F.*]

ANFRACTUOSUS et Amfractuosus, a, um, adj. plenus anfractibus. *Augustin. serm.* 135. *de Temp.* (*al.* 59.) *a med.* Non quaerentes verba locutionis anfractuosae.

ANFRACTUS et Amfractus, us, m. et Anfractum, i, n. σκολίωμα, περίοδος, obliqui viarum flexus in se recurrentes: ab *am*, circum, et *frango*, quod recta via crebris Maeandris usquequaque sit interrupta, et veluti fracta. *Nep. Eum.* 8. Duae erant viae, quarum brevior per loca deserta: illa autem, qua omnes commeabant, altero tanto longiorem habebat anfractum. *Caes. B. G.* 7, 46. Oppidi murus ab planitie, recta regione, si nullus anfractus intercederet, MCC. passus aberat. *Petr. Sat.* 8. Per anfractus obscurissimos egressus. *Varr. L. L.* 6, 2. *a med.* Leges jubent in directo pedum octo esse, in anfracto sexdecim, id est in flexu. Loquitur *Varr.* de latitudine viarum, quae inter agros sunt. *Cajus. Dig.* 8, 3, 8. Viae latitudo ex lege XII. Tabular. in porrectum octo pedes, in anfractum, id est ubi flexum est, sexdecim. ℙ Ponitur et pro circuitione. *Cic. Somn. Sc.* 2. Cum aetas tua septenos octies solis anfractus, reditusque converterit: *anfractum* vocat solis cursum, quia is oblique per Zodiacum decurrit. Sic *annui anfractus id. Leg.* 2, 8. sunt curriculi annorum, quos sol annua conversione dimetitur. *Val. Fl.* 6, 239. mollis anfractus levioris equi, *h. e.* flexus et circumactio equi modo hac, modo illac. *Lucan.* 1, 605. longis anfractibus circumire urbem. ℙ *Anfractus maris*, aut *terrae* sunt sinuosi recessus, quibus mare terram alluit. *Lucan.* 5, 416. Nec maris anfractus, lustrandaque litora nobis, Sed recti fluctus. *Acc.* ap. *Non.* 3, 16. Super Oceani stagna alta patris terrarum anfracta revisam. ℙ Per similitudinem dicitur de quacumque tortuositate. *Varr.* ap. *Non. l. c.* Cum irrigavit cavata aurium anfracta. *Plin.* 11, 37, 45. Cornua arietum convoluta in anfractum. *Cic. N. D.* 2, 18. Nihil pulcrius ea figura (*globi*, aut *circuli*) quae nihil asperitatis habere, nihil offensionis potest, nihil incisum angulis, nihil anfractibus, nihil eminens, nihil lacunosum. *Val. Fl.* 7, 523. immensis recubantem anfractibus anguem, *h. e.* voluminibus praelongi corporis. Adde *Stat. Th.* 5, 520. ℙ Translate, i. q. ambages. *Cic. Div.* 2, 61. Quid opus est circuitione et anfractu, ut sit utendum interpretibus somniorum potius, quam directo? *Quint.* 6, 1. Atrocitas crescit ex his, quid factum sit, a quo, in quem, quo animo, quo tempore, quo loco, quo modo: quae omnia infinitos anfractus habent, *h. e.* infinitas vias et rationes argumentorum. *Cic. Partit.* 6. Oratio sit circumscripta non longo anfractu, sed ad spiritum vocis apta. *Id. Cluent.* 56. Vita tranquilla et quieta, remota a procellis invidiarum, et hujuscemodi judiciorum anfractu.

ANFRACTUS et Amfractus, a, um, part. ab inusit. *anfringo*, περιοδεύσιμος, flexus, tortuosus, anfractus habens. *Ammian.* 29, 5. Tumuli per anfracta undique spatia in sublime porrecti, nullique pervii, nisi indigenis. [*Hinc anfractum, i, subst. i. q. anfractus. *Varr. L. L.* 6, 2. v. ANFRACTUS, us.]

ANGARIA, ae, f. ἀγγαρεία, dictio Persica a Graecis passim recepta, ut *Suidas* docet. Ἄγγαροι enim apud Persas dicebantur, qui regi inserviebant in perferendis huc illuc nunciis, et bajulandis oneribus. Hinc *angaria* significat officium et servitutem, quam praestare coguntur subditi principi in perferendis vel litteris, vel oneribus, vel legatis ipsis, aut nunciis; sive equo, sive navi, sive ipsis hominibus uti velint; sed praesertim si hominibus. [*Frohndienst.*] *Arcad. Dig.* 50, 4, 18. §. 29. Neque ab annona, neque ab angariis, neque a veredo, neque a nave, neque ab hospite recipiendo excusare se possunt. *Hermog. ib.* 50, 5, 11. Angariarum exhibitio. *Paul. ibid.* 10. praestatio. Adde *Veget. Mil.* 1, 1, 3., 2, 22. et alibi: tametsi ubique pro *angarias* reponendum *agrarias* censet *Turneb.* cum aliis doctis viris, *l.* 4. *c.* 7. Etiam temporibus *Ciceronis* haec vox in usu aliquo fuit, ut constat ex fragmentis *Nigidii* ejus aequalis, in quibus ea legitur apud *Gell.* 19, 14. [*h. e. sunt qui legant *angari*, ut intelligantur homines, qui perferendis illis ministeriis destinati sunt.] ℙ Vide *Cod. Theod. l.* 8. *t.* 5. et *Cod. Justin. l.* 12. *t.* 51., ubi de hujusmodi rebus agitur.

ANGARIĀLIS, le, adj. ad angarias pertinens. *Imp. Const. Cod. Theod.* 8, 5, 4. Angarialem copiam habere, *h. e.* facultatem utendi angariis in itinere faciendo.

ANGARIO, as, a. 1. ἀγγαρεύω, est cogere ad aliquid publice perferendum. *Ulp. Dig.* 49, 18, 4. Angariare naves. *Augustin. ep.* 5. *circa med.* Cum angariante duplicandam viam. Adde *Paulin. Nolan. ep.* 37. *al.* 27. ℙ *Arat. Hist. Apost.* 2, 902. Haec semel hoc pia jussa canunt; angariat, inquit. Licet hic *Arator* malus auctor prosodiae antepaenultimam producat, alii corripiendam putant. V. ANCARIUS.

*ANGARIS, mons Palaestinae. *Plin.* 5, 13, 14.

ANGARIUS. V. in ANCARIUS.

*ANGARUS, i, V. Angaria.

*ANGEA, ae, Thessaliae oppidum. *Liv.* 32, 13. transgressi in Thessaliam Cymines et Angeas primo impetu potiti sunt; Angeas est genit. graecus.

ANGĔLĂ, ae, f. coelestis spiritus, generis feminini. *Tertull. adv. Val.* 32. *in fin.* V. ANGELUS.

ANGĔLICUS, a, um, ἀγγελικός, ad nunciandum aptus: nam ἀγγέλλειν, nunciare est. Hinc *angeli-*

rum metrum scribit *Diomed.* 2. p. 512. inventum esse ab Stesichoro, tanquam celeritate nunciis aptum. Unam enim ultimam syllabam detraxit hexametro, et fecit tale: *Optima Calliope miranda poematibus.* Sunt hujus metri aliae species, quas referunt *Mar. Victor. art. gr.* 2. p. 2531. et *Plotius de Metris* p. 2633. ¶ Item ad Angelos pertinens. *Prud.* etrast. 11. *de Manna.* Panibus angelicis albent tentoria patrum. Adde Ecclesiasticos Scriptores passim.

ANGELIFICATUS, a, um, part. ab inusit. angelifico, in Angeli naturam versus. *Tert. Resurr. carn.* 25. Caro in regno Dei reformata et angelificata.

ANGELLUS, i, m. γωνίδιον diminutivum ab *angulus.* *Lucr.* 2, 426. Sunt etiam, quae jam nec laevia jure putantur Esse, neque omnino flexis mucronibus una, Sed magis angellis paulum prostantibus. Alii leg. *angululis.* *Arnob.* 7. p. 253. Lapis coloris furvi atque atri, angellis prominentibus inaequalis. Ita ex MS. *Stewechius* et *Oberlinus* ediderunt; alii habent *angulis.* *F.*]

[ANGELTICE, es, f. ars aliquid enunciandi, ab ἀγγελτικός, ad nunciandum aptus. *Diomed.* 3. p. 450. Exegetici, vel enarrativi (poematis) species tres sunt, angeltice, historice, didascalice. Angeltice est, qua sententiae scribuntur, ut est Theognidis liber, item chriae. *F.*]

ANGELUS, i, m. ἄγγελος; nuncius. Vox Graeca ab ἀγγέλλω, nuncio. *Sen. ep.* 20. *a med.* Nec ego Epicuri angelus scio etc. Ita quidem legitur in aliquot codd., in aliis aliter; et suspecta omnibus fere Criticis ea lectio est. ¶ Speciatim accipitur pro coelesti spiritu, qui Dei nuncius et minister est, passimque legitur apud Ecclesiae Scriptores *August.*, *Tert.*, *Prud.*, *Hieron.*, *Arnob.* etc.

ANGERONA, ae, f. Ἀγγερώνη, Dea Romanorum, super qua variae sunt scriptorum opiniones. *Festus* et *Jul. Modestus* ap. *Macr. Sat.* 1, 10. scribunt, ei sacra Romae fuisse instituta, cum angina omne genus animalium consumeretur. *Verr. Flacc.* ap. *Macr. ib.* ait, ita dici, quod angores ac animi sollicitudines propitiata depellat: vocat autem *Angeroniam.* In *vet. Glossar.* dicitur Dea consilii atque opportunitatum. Denique *Macr.* ipse *ib.* et *Plin.* 3, 5, 9. satis indicant, fuisse Deam silentii, quod etiam auctoritate *Sophoclis* confirmat *Scalig. in Conject.* ad *Varr. L. L.* 5, 3., qui ideo mallet scribi *Angenora*, quia *angit*, hoc est cohibet *os.* Ejus simulacrum erat in sacello Deae Volupiae, ore obligato et obsignato, vel, ut alii volunt, digito ori admoto et silentium indicante; quod qui suos dolores anxietatesque dissimulat, perveniat patientiae ac taciturnitatis beneficio ad maximam voluptatem, ut *Massurius* scribit *c. l. Macr.* Sacrificabatur ei XII. Kal. Januar., et quidem ad navalia, teste *Varr. l. c.* Porro *Macr. Sat.* 3, 9. addit, fuisse quosdam, qui putarent, alterum Romae nomen et Numen, in cujus tutela urbs Roma fuit, quodque arcanis caerimoniarum evulgare nefas erat, ne ab hostibus aliquando evocari posset, *Angeronam* fuisse: vel potius, ut *Plin. l. c.* scribit, ob id maxime Angerona culta fuit, ne arcanum illud evulgaretur; ejusque silentio commendatum est. [*Cf. *Voss.* ad *Virg. G.* 1, 498. p. 207.]

ANGERONALIA, ium vel iorum, sunt festa et sacra Deae Angeronae. *Festus* in V. *Angeronae.* *Varr. L. L.* 5, 3. Angeronalia ab Angerona, cui sacrificium fit in ara ad navalia. [(Ita legendum probavit *Fogginius* ad *Fast. fr. Verrii Fl.* p. 79., cum antea legeretur *sacrificium fit in curia. Accalia* etc. Haec enim leguntur apud eund. *Varr. L. L.* 4, 34. Porta Romanula habet gradus in navalia ad Volupiae sacellum.) *F.*]

ANGINA, ae, f. συνάγχη, (*würgende Bräune*) genus morbi acutissimi, quo fauces anguntur ac strangulantur et subus maxime et canibus infestus. *Pl. Most.* 1, 3, 61. In anginam ego me nunc velim verti, ut veneficae illi fauces prehendam. *Cels.* 2, 10. Angina strangulari. *Plin.* 23, 2, 29. Anginas discutere. *Festus:* Anginam vinariam habere dicuntur, qui vino suffocantur. Adde *Lucil.* ap. *Non.* 1, 150. [*Cf. *Plin.* 8, 50. *Arist. H. A.* 8, 21, 1. sqq. βράγχος appellatur. *Beier.*] ¶ Translate *anginam mentis* dixit *Tertull. Anim.* 48., cum scilicet mens ex corporis mala constitutione obruitur et veluti strangulatur. ¶ Historiam de angina Demosthenis, quam narrat *Gell.* 11, 9. V. in SYNANCHE. ¶ *Angina* pro *ancora*, V. ANQUINA.

ANGIPORTUS, us, m. et Angiportum, ti, n. στενωπός, via angusta inter domos, sive ex uno capite exitum non habens, sed in aliquam domum privatam, aut locum conclusum desinens: sive utrinque in viam consularem exiens. *Festus* et *Varr. L. L.* 4, 32. dici ajunt quasi *angustum portum.* Nam *portus* non solum significat stationem navium, sed etiam privatam domum, ut ex Leg. XII. Tab. idem *Festus* docet in *Portum:* et latiore significatione locum quemlibet conclusum, quo importantur merces et inde exportantur, quemadmodum *Ulp. Dig.* 50, 16, 59. definit, et ex eo *angiportum* dictum affirmat. *Cic. Div.* 1, 32. Ex horreis effusum frumentum vias omnes, angiportusque constraverat. *Auct.* ad *Her.* 4, 51. Angiporto toto deerrare. [*Monstrat ad h. l. *Oudend.* fuisse h. v. etiam generis neutrius. Cf. quos laudat, p. 390. ed. *Lindem.*] *Ter. Ad.* 4, 2, 39. Id quidem angiportum non est pervium. *Pl. Ps.* 4, 2, 6. Hoc est sextum a porta proximum angiportum: in id angiportum me devorti jusserat. *Id. fr.* ap. *Non.* 3, 1. Quasi carnificis angiporta purgitans. *Catull.* 58, 4. Nunc in quadriviis et angiportis. *Hor. Od.* 1, 25, 10. Flebis in solo levis angiportu.

ANGITIA et Anguitia, ae, f. Aeetae filia et soror Medeae et Circes, quae Marsis remedia contra venena ostendit, et isto nomine pro Dea est a Marsis et Marrubiis culta: unde Silva Angitia, nunc *Selva d' Albi*, in finibus Marsorum, inter Albam et lacum Fucinum. V. *Solin.* 2. [*Salm. Exerc. Plin.* p. 60.] *Serv.* ad *A.* 7, 750. vult hoc nomine intelligi ipsam Medeam, quae, quia malas herbas, et contra venenorum vim remedia monstraverit, pro Dea habita sit, ita dicta, quia carminibus suis serpentes angeret. *Sil.* 8, 500. Aetae prolem Angitiam mala gramina primam Monstravisse ferunt, tactuque domare venena, Et lunam excussisse polo, stridoribus amnes Frenantem, ac silvis montes nudasse vocatis. *Virg. A.* 7, 759. Te nemus Angitiae, vitrea te Fucinus unda etc. ¶ Qui *Anguitia* malunt, ita dici ajunt, quod summam in angues potestatem habuerit. ¶ [Hoc nomine fuit etiam urbs in loco, ubi nunc *Luco*, prope lacum Fucinum, (cujus incolas *Plin.* 3, 12, 17. *Lucenses* appellat) ita appellata ab eadem Dea Angitia, cui nemus erat dicatum. Detecta est haec parva urbs an. a Chr. n. 1808., ibique etiam reperta est haec *Inscr.* ap. *Romanell. Topogr. Napolit. T.* 3. p. 220. Sex. Paccius.... et Sex. Paccius M. F. II. *viri* Quinq. murum vet*ustate* consumtum a solo *restituerunt* ex Pecunia Publica Angitiae. ¶ *Angitiae, arum*, videntur fuisse Deae quaedam, quarum nullus auctor meminit, praeter *Inscr.* ap. *Mur.* 113, 1. Fuficia C. Fuficii Amandi F. Justa Magi*stra* Angitiis D*onum* D*edit.* Haec videtur dedicata in honorem Angitiae simul, ac sororum ejus Medeae et Circes. *F.*]

ANGLI, orum, m. plur. Ἀγγειλοὶ *Ptol.* Ἄγγιλοι *Procop. B. Goth.* 4. populi Suevorum ad mare Suevicum in Germania, in circulo Saxoniae inferioris ad septentrionem et occidentem, qui nunc sunt major pars Ducatus Meckleburgensis. Hi postea mare transvecti et occupata Britannia, nomen ei Angliae dedisse dicuntur. Horum meminit *Tac. G.* 40. [*Cf. *Hess.* et *Dilthey.*]

ANGO, is, anxi, a. 3. proprie significat constringere, suffocare, strangulare: ab ἄγχω, quod idem sonat. Hinc *Virg. A.* 8, 260. Corripit in nodum complexus et angit inhaerens Elisos oculos et siccum sanguine guttur. *Id. G.* 3, 496. quatit aegros Tussis anhela sues, ac faucibus angit obesis. *Sil.* 13, 584. Atque angens utraque manu sua guttura livor. Adde *Stat. Th.* 6, 270. ¶ Ponitur etiam generatim pro stringere, in angustum redigere. *Lucan.* 6, 106. At liber terrae spatiosis collibus hostis Aere non pigro, nec inertibus angitur undis; Sed patitur saevam, veluti circumdatus arcta Obsidione, famem. *Hor. Sat.* 2, 2, 64. hac urget lupus, hac canis angit. [*Cf. *Doering.* ad h. l.] *Colum.* 11, 3. *a med.* Stirpes praefractae angunt oculos spongiarum et quasi excaecant, nec patiuntur asparagum emittere. ¶ Item latiori significatione pro dolorem aut incommodum afferre, cruciare, vexare. *Plin.* 10, 60, 79. Ardeolae in coitu anguntur, *h. e.* laborant, incommodum sentiunt. ¶ Saepissime refertur ad animum et significat cruciare, vexare, sollicitum reddere, animum in angustum redigere et veluti suffocare. *Cic. Q. fr.* 3, 3. Me illa cura sollicitat angitque vehementer. *Id. Sen.* 19. Angere et sollicitum habere aliquem. *Id. Att.* 9, 1. Angi exspectatione alicujus rei. *Id. Amic.* 3. decessu amicorum. Et *ib.* suis incommodis. [*Tac. A.* 15, 28. neque infamia Paeti angebatur, i. e. non eum infamare studebat.] *Id. Att.* 2, 18. et 7, 22. de aliqua re. *Id. ib.* 5, 10. intimis sensibus. *Id. Fam.* 4, 3. praecipuo quodam dolore in miseriis communibus. *Id. ib.* 16, 14. et *Brut.* 2. Angi animo. *Pl. Ep.* 3, 1, 6. Angi animi. *Liv.* 2, 7. Haec cum indignitate angerent consulis animum. *Id.* 29, 1. Parentes eorum ea cura angebat. *Lucan.* 2, 681. curis mordacibus angere animum. [*Coll. *ib.* 64. et *Cort.* ad h. l.] *Pl. Cas.* 2, 1, 10. Angere animum alicujus dictis incommodis. *Gell.* 1, 3. Ea res in fine quoque vitae ipso animum ejus anxit. [*Cf. *Goer.* ad *Cic. Fin.* 1, 12, 41. et *Ellendt.* ad *Cic. Brut.* 38, 142. coll. 97, 331., ubi inter *angere* et *tangere* (quae persaepe in libris confunduntur) hoc discrimen facit: *angere* dici de perpetua s. duranti aegritudine et molestia; *tangere* de tali, quae repente incidens ad animum penetrat, ut *Liv.* 1, 53. 3, 17. *Cic. Att.* 1, 19. V. TANGO. — De *urgere*, *angere* et *tangere* disputat *Burm.* ad *Ov. A. A.* 3, 541.] ¶ Supinum *anxum*, et partic. *anxus*, quae afferuntur a *Prisc.* 10. p. 895., obsoleta sunt, et carent etiam exemplis. Ab his tamen est adjectivum *anxius.* *Anctus* quoque, aliud participium ibidem allatum, obsoletum est; tametsi legi apud *Festum* putat Scaliger, *Anctos*, *excruciatos*, ubi vulgo legitur *antios.* [*Vet. Gloss.* Anctos, ἀναγκασθέντας; item Ancti, ἀγχόμενοι. *B. A.*]

ANGOR, ōris, m. proprie significat vim morbi fauces constringentem et strangulantem, quae saepius *angina* dicitur. *Plin.* 8, 27, 41. Occupat illico fauces earum angor. [*Liv.* 5, 48. angore vexari.] ¶ Translate dolorem animi, tristitiam, sollicitudinem, angustiam animi, ἄχθος, λύπη. *Cic. Tusc.* 4, 8. Angor est aegritudo premens. *Id. Off.* 2, 1. Dedere se angoribus. *Id. Phil.* 2, 15. Conficere aliquem angoribus. *Id. Amic.* 13. *in f.* Capere angorem pro amico. *Suet. Tib.* 49. Metu et angore agi ad vitae fastidium [*Prorsus ita *Cic. Fin.* 1, 18, 60. quae (futura) quia certa esse non possunt, conficiuntur et angore et metu; ubi *Goer.* *angorem* minus recte ad corpus referri vult. *Id. Tib.* 7. non sine magno angore animi.] ¶ Quomodo differat ab anxietate V. in ANXIETAS.

*ANGRIVARII, orum, populi Germaniae inferioris, inter Amisiam ac Visurgim flumina. *Tac. G.* 33. et 34. *Id. A.* 2, 8. et 19. *B. A.*

*ANGUEN, ĭnis, n. id. q. anguis, ut *sanguen* pro *sanguis.* *Jul. Valer. res gest. Alex. M.* (edente *A. Maio*) 1, 29. Coronatis optimatium mos est Herois templum scandere, cui talia scilicet anguina obsequio famulentur. *B. A.*

ANGUESCO, is, n. 3. anguem fieri. *Tert. Pall.* 3. Cervus serpente pastus, veneno anguescit in juventutem. Alii rectius leg. *languescit.*

ANGUEUS, a, um, adj. ab anguis, id. q. anguinus, sed rarioris usus. *Solin.* 24. *de Libya.* Flexuoso meatu aestuarium e mari fertur, adeo sinuosis lateribus tortuosum, ut visentibus procul lapsus angueos fracta vertigine mentiatur.

ANGUICOMUS, a, um, adj. angues crinium loco habens. *Ov. Met.* 4, 698. Gorgonis anguicomae Perseus superator. Adde *Stat. Th.* 1, 544.

ANGUICULUS, i, m. ὀφίδιον, diminut. ab anguis. *Cic. Fin.* 5, 15. Serpere anguiculos.

ANGUIFER, a, um, adj. anguem ferens. *Prop.* 2, 2, 8. Gorgon anguifera. *Prud. Hamartig.* 131. Anguiferum caput. ¶ *Anguifer, i*, absolute est sidus Graeco nomine *Ophiuchus.* *Colum.* 11, 2. XI. K. Julii anguifer, qui a Graecis dicitur ὀφιοῦχος, mane occidit, tempestatem significat. V. OPHIUCHUS.

ANGUIGENA, ae, comm. gen. angue natus. *Ov. Met.* 3, 531. Quis furor anguigenae, proles Mavortia, vestras Attonuit mentes? *anguigenas* vocat Thebanos, quos fabulantur ortos ex dentibus anguis a Cadmo seminatis, ut est ap. *Eund. sub init. ejusd. libri.*

ANGUILLA, ae, f. ἔγχελυς, [*Muraena anguilla *L.*] sic dicta ab anguis forma, ut *Varr.* docet *L. L.* 4, 12. *Juven.* 5, 103. Vos anguilla manet longae cognata colubrae. ¶ *Anguilla est, elabitur*, proverbium de iis, qui valde callidi sunt et dolis quoslibet decipiunt. *Pl. Ps.* 2, 4, 56. *Ps.* Ecquid argutus est? *Ch.* malorum facinorum saepissime. *Ps.* Quid, cum manifesto tenetur? *Ch.* anguilla est: elabitur. ¶ Anguillis, inquit *Plin.* 9, 23, 39. tergus crassius, eoque verberari solitos tradit Verrius praetextatos. *Isid. Or.* 5, 27. Anguilla est, qua coercentur in scholis pueri: quae vulgo scutica dicitur. Huc facit illud *Hesych.* Σκυτάλαι ὄφεων εἰσὶ φλαγέλλια, λῶροι.

ANGUILLARIUS, a, um, adj. *Proc. Dig.* 18, 1, 69. Rutilia emit lacum Sabatenem anguillarium, *h. e.* anguillis copiosum, ut quidam interpretantur. Alii leg. *angularium*, *h. e.* angulos habentem, non rotundum, vel positum in angulo fundi. [*Gloss. Vet.* angularius, γωνιαῖος. *B. A.* At *Cellar. Geogr.* 2, 9. *n.* 20. probabili conjectura putat, esse glossam ortam ex nomine oppidi recentioris huic lacui adjacentis, quod nunc *Anguillara* appellatur. *F.*]

ANGUIMANUS, i, m. elephas dicitur, propter proboscidis (quae ejus manus dicitur) agilitatem in quamvis partem, anguium instar. *Lucr.* 2, 536. in genere anguimanos elephantos. Et 5, 1302. Inde boves Lucas turrito corpore tetros Anguimanos belli docuerunt vulnera Poeni.

ANGUINEUS, a, um, adj. ad angues pertinens, ὀφιώδης. *Ov. Trist.* 4, 7, 12. Gorgonis anguineis cincta fuisse comis. [*Cf. *Burm.* ad h. l. et ad *Quint.* 11, 3. p. 1035.) ¶ Item qui ad anguis similitudinem accedit, ut *Anguineus cucumis*, hoc est oblongus et ad anguis similitudinem contortus, ap. *Colum.* 2, 9. et 7, 10., qui erraticus ab aliis dicitur, ut est ap. *Plin.* 20, 2, 4. ¶ Etiam *Prop.* haec vox tribuitur 4, 8, 10. et *Catull.* 64, 193. etc., sed tum his, tum allatis locis malunt Critici non uni, *anguinus* reponi: inter quos *Brouk.* ad *Prop. l. c.* *anguineus* vocem minus Latinam putat. [*Prorsus hoc voc. damnat *Burm.* ad *Prop.* l. l. omnibusque locis, quos Noster laudat, *anguinus* reponendum esse censet.]

ANGUINUS, a, um, adj. ὀφιώδης, ὄφειος, anguineus. *Pac.* ap. *Cic. Div.* 2, 64. Quadrupes capite brevi, cervice anguina, aspectu truci. *Plin.* 30, 5, 12. Anguinus adeps. *Id. ib.* 3, 8. Anguina vernatio, *h. e.* pellis, quam angues vere deponunt. *Id.* 20, 2, 6. *Cato R. R.* 73. Pellem anguinam, ubi videris, tollito et condito. *Varr. R. R.* 1, 2. *ad fin.* Anguinus cucumis. V. ANGUINEUS. ¶ *Anguinum, i*, n. absolute. *Plin.* 29, 3,

12. Angues innumeri aestate convoluti, salivis faucium, corporumque spumis artifici complexu glomerantur: anguinum appellatur. sc. ovum intelligit, quod ex eo complexu nascitur.

ANGUIPES, ĕdis, comm. gen. adj. *Anguipedes* dicti sunt Gigantes a poetis, qui finxere eos pedibus tortuosis, et in anguium volumina desinentibus: quo significarent, ut ait *Macr. Sat.* 1, 20. nihil eos rectum, nihil superum cogitasse, totius vitae eorum gressu, atque processu in inferna mergente. *Ov. Met.* 1, 183. centum quisque parabant Injicere anguipedum captivo brachia coelo. Hic tamen videtur substantive usurpari.

ANGUIS, is, m. et f. ὄφις, serpens, draco. *Serv.* ad illud *A.* 2, 204. *gemini tranquilla per alta immensis orbibus angues*, docet, proprie *angues* esse aquarum, *serpentes* terrae, *dracones* templorum. Fortasse hoc sensu usurpat *Plin.* 29, 4, 22. Neque anguis venenatus est, nisi per mensem luna instigatus. *Harduin.* vertit *un couleuvre.* ¶ Verum hoc discrimen vix unquam servatur. Anguis enim saepissime de terrestribus dicitur. *Cic. Div.* 2, 29. Si emissio feminae anguis mortem afferebat T. Graccho, emissio autem maris anguis erat mortifera Corneliae. *Id. ib.* 28. Anguis vectem circumjectus. *Id. N. D.* 1, 36. Angues volucres vento invectae. *Tac. A.* 11, 11. Unam anguem in cubiculo visam. Adde *Varr.* ap. *Non.* 3, 9. ¶ Proverbii vim habet illud *Virg. Ecl.* 3, 93. latet anguis in herba. Itali dicunt *la gatta ci cova.* ¶ Ponitur etiam pro re abominanda. *Pl. Merc.* 4, 4, 21. Odisse aliquem aeque atque angues. *Hor. Ep.* 1, 17, 30. Cane pejus et angui vitare aliquid, *angue* legitur in aliis codd., sed utroque modo recte desinit in ablativo, ut *Prisc.* docet 7. p. 766., qui hoc ipso *Hor.* loco legit *angui;* additque pro altera terminatione (quae tamen certior est) illud *Stat. Th.* 4, 485. Angue ter excusso. Sic *Prop.* 3, 3, 62. Tisiphones atro si furit angue caput. [*Cf. de his formis *Cort.* ad *Lucan.* 3, 667.] ¶ Est etiam *anguis* sidus coeleste, qui et *Draco* dicitur, de quo est in fabulis, appositum fuisse a Junone (quam quidam Hesperi et Hesperidum matrem fuisse dicunt) ad custodiam horti Hesperidum, quem cum Hercules eo missus ab Eurystheo ad poma auferenda, occidisset, ab ea fuisse inter sidera collocatum. Alii fabulantur Minervam cum Gigantes oppugnaret, objectum ab ipsis serpentem mirae magnitudinis, arreptum contorsisse in astra, et ad ipsum axem coeli fixisse. Ejus enim locus est ad septentriones, inter duas Arctos, quas sinuosis flexibus complectitur. Constat stellis quindecim: vel, ut alii volunt, vigintiquinque, vel, ut alii, triginta et una. *Hyg. Astron.* 2, 3. et *ib.* 3. 2. et *Serv.* ad illud *Virg. G.* 1, 244. Maximus hic flexu sinuoso elabitur anguis Circum, perque duas in morem fluminis Arctos. Adde *Cic. N. D.* 2, 42., ubi ex *Arato* describit. ¶ Aliud est sidus *anguis* dictus, idem *hydra*, trium signorum longitudinem occupans, Cancri, Leonis et Virginis, constans stellis viginti septem, ut docet *Hyg. Astron.* 3, 39., tametsi alii plures assignant. Medio corpore sustinet Craterem et prope extremam caudam Corvum rostro corpus ejus tundentem et ad Craterem tendentem. Ejus fabula est hujusmodi. Cum Apollo convivium Jovi pararet, vel, secundum alios, sacrificare vellet, misit corvum ad fontem, aquam puram petitum, qui sumpto uncis pedibus cratere, dum ad hauriendam aquam pervolaret, vidit in arbore ficus adhuc immaturas: exspectaturus itaque dum maturescerent, ibi aliquamdiu moratus est. Tandem maturatis ficis saturatus, rostro hydrum cepit, et una cum cratere aqua pleno accessit ad Apollinem, excusans tarditatem, quod cum eo hydro diu sibi pugnandum fuisset, antequam aquam hauriret. Iratus Apollo corvum et hydrum et craterem in coelum quidem transtulit, sed ita collocavit, ut corvus sitiens ad craterem quidem contenderet, sed ab hydro impediretur, cujus propterea caudam assiduo rostri ictu tunderet. Haec tria sidera eodem fere tempore et oriuntur et occidunt. *Ov. Fast.* 2, 243. Continuata loco tria sidera Corvus et Anguis et medius Crater inter utrumque jacet. Idibus illa latent etc. *Serv.* de hoc eodem *Angue*, quem Australem vocat, intelligendum ait illud *Virg. G.* 1, 205. Haedorumque dies servandi et lucidus Anguis. [*Sed V. *Voss.*] Adde *Vitr.* 9, 7. et *Hyg. Astron.* 2, 40. et *ib.* 3, 39. ¶ Denique tertium est sidus coeleste, *Anguis* nomine, estque ille, quem Anguitenens, seu Ophiuchus in manu tenere fingitur. V. OPHIUCHUS. ¶ [*Anguis et *ignis* commutantur in libris. V. *Goer.* ad *Cic. Ac. pr.* 2, 28, 89. (p. 165.) *Jev.* ad *Lucan.* 1, 549.]

ANGUĬTĔNENS, entis, omn. gen. ὀφιοῦχος, sidus coeleste, qui etiam *Anguifer* dicitur et Graeco vocabulo *Ophiuchus*. *Cic. N. D.* 2, 42. Atque haec quidem a tergo, propter caput autem Anguitenens, quem etc. Adde *Manil.* 5, 384. V. OPHIUCHUS.

ANGUĬTĬĂ. V. ANGITIA.

*ANGŬLĀNUS, a, um, adj. ad Angulum pertinens, urbem Vestinorum, nunc *Civita Santangelo*. *Plin.* 3, 12, 17. Vestinorum Angulani, Pinnenses, Peltuinates. *Ptol.* vocat Ἄγγολον. *B. A.*

ANGŬLĀRIS, re, adj. γωνιαῖος, angulos habens. *Cato R. R.* 14. Pilae ex lapide angulari, *h. e.* quadrato. [*De *lapide angulari* cf. *J. M. Heusing.* actt. schol. VI. p. 127. *Beier.*] *Colum.* 5, 3. Extremi agrorum ordines, quos vocant angulares. ¶ Substantive *angularis* est genus vasis coquinarii ab angulari forma sic appellati. *Apic.* 5, 3. Angularem accipies. *Id.* 7, 4. In angularem refundis simul cum ofellis, *h. e.* in ollam vel cacabum angularem.

ANGŬLĀRĬUS, a, um, adj. id. q. angularis. *Inscr.* optimae notae ap. *Grut.* 207, 2. Nive angolaria (lege *angulariam*) caementam altiorem ::-ε facito, *h. e.* caementam, quae in angulo ponenda est. Eodem sensu Christus a *D. Petro ep.* 1, 2, 6. vocatur *lapis angularis.* Hinc in *Gloss. Phil.* Angularius, γωνιαῖος. V. ANGUILLARIUS.

ANGŬLĀTĬLIS, le, id. q. angularis. *Auct. incert. de Term. agr.* ap. *Goes.* p. 303. In fontem quatuor-angulatilem descendet.

ANGŬLĀTIM, κατὰ γωνίας, adv. per angulos. *Appul. Met.* 9. p. 237, 26. Angulatim cuncta sedulo perlustrari jubent. *Sidon. ep.* 7, 9. Paucis angulatim fringultientibus.

ANGŬLĀTUS, a, um, part. v. *angulo*, γωνιαῖος, angulos habens. *Cic. N. D.* 1, 24. Corpuscula quaedam levia, alia aspera, rotunda alia, partim angulata etc. ¶ [Est etiam cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Mur.* 871, 6. Ulpius Angulatus. *F.*]

ANGŬLO, as, a. in angulum flecto. *Ambros. ep.* 42. Serpens tortuosis angulatur anfractibus.

ANGŬLŌSUS, a, um, adj. angulatus, plures habens angulos, γωνιώδης. *Plin.* 37, 12, 75. Gemmis angulosis minima gratia. *Id.* 16, 23, 35. Angulosa folia. *Id.* 15, 24, 29. Angulosi acini. *Id.* 4, 4, 5. Peloponnesus inter duo maria, platani folio similis propter angulosos recessus.

ANGŬLŬLUS, li, m. parvus angulus. V. ANGELLUS.

*ANGULUM, i, n. vel Angulus, i, m. Ἄγγολος *Ptol.*, oppidum Italiae, in agro Vestinorum, hodie *Civita di Santo Angelo*. *Anton. Itin. B. A.*

ANGŬLUS, i, m. [*ab ἀγκύλος, i. e. aduncus, curvus.] γωνία, Geometris dicitur id quod constat ex duabus lineis in idem punctum desinentibus, quod ibi angustus sit locus. Hinc in aedificiis *anguli* dicuntur, ubi duo parietes coeunt. Item in agris et regionibus, ubi duo latera conveniunt, atque in acutum desinunt, *angulus* appellatur. *Cic. N. D.* 2, 18. Figura, quae nihil habet incisum angulis, nihil anfractibus. *Caes. B. G.* 5, 13. Hujus lateris alter angulus, qui est ad Cantium etc. *Plin.* 37, 10, 66. Gemma plurium angulorum. *Id.* 11, 37, 54. et 24, 14, 77. Anguli oculorum, κάνθοι ὀφθαλμῶν. *Id.* 2, 82, 84. parietum. *Id.* 12, 13, 29. Angulus acutus. *Lucr.* 4, 355. obtusus. *Cic. Tusc.* 1, 17. Ferri in terram et in mare ad angulos pares, recte decidere et veluti lineam angulos aequales efficere. *Sen. Qu. nat.* 5, 17. Meridianus circulus horizonta rectis angulis secat. ¶ Saepe ponitur pro secessu, loco remoto, infrequenti. *Cic. Cat.* 2, 4. *in f.* Nemo non modo Romae, sed nec ullo in angulo totius Italiae fuit, quem etc. *Hor. Od.* 2, 6, 13. Ille terrarum mihi praeter omnes Angulus ridet. *Ter. Ad.* 5, 2, 10. In angulum aliquo abire. *Sen. ep.* 95. Cessat omne studium; et liberalia professi, sine ulla frequentia, desertis angulis praesident, *h. e.* scholis vacuis discipulorum. [*Vell.* 2, 102, 3. per omnes angulos terrarum orbis.] ¶ Translate. *Cic. Caec.* 29. Me ex hoc, ut ita dicam, campo aequitatis ad istas verborum angustias, et ad omnes litterarum angulos revocas. ¶ De sinu maris. *Cato* ap. *Charis.* p. 185. Mare velis florere videres ultra angulum Gallicum. ¶ Per syncopen. *Fann. de Ponder.* 59. Pes longo spatio, latoque notetur in anglo. At meliores editiones habent: *Pes longo spatio atque alto latoque notetur.*

ANGUSTĀTUS, a, um, part. v. *angusto*, coarctatus, angustus. *Cic. Somn. Scip.* 6. Terra angustata verticibus, lateribus latior. Plerique omnes leg. *angusta.* *Plin.* 17, 8, 4. Putei ore angustati.

ANGUSTĒ, adv. arcte, στενῶς. *Cic. fr.* ap. *Macr. Sat.* 2, 3. Recepissem te, nisi anguste sederem. *Caes. B. C.* 1, 59. Non longo ab castris progressi spatio, ut celerem receptum haberent, angustius pabulabantur. Et 3, 45. Ut quam angustissime Pompejum contineret. ¶ Deinde maxime dicitur de tenuitate e. g. frumenti etc. *Caes. B. C.* 3, 16. Anguste uti re frumentaria. *Id. ib.* 5, 24. Eo anno frumentum, propter siccitates, angustius provenerat. ¶ Translate. *Cic. N. D.* 2, 7. Disputare aliquid uberius et fusius aut concludere brevius angustiusque. [*Cic. Tusc.* 5, 31. angustius se habere (in disputando), i. e. pluribus difficultatibus urgeri. De oratione quum dicitur, est i. q. exiliter, tenuiter, s. sine oratoria gravitate et vi et copia, quanquam cum subtilitate quadam et concinnitate. *Id. Partit.* 40. et *Brut.* 33. Dialectici angustius disserere dicuntur, i. e. tenuius et exilius, quoniam a copia dicendi oratoria abhorrent. Cf. *Ern. lex. techn. lat.* p. 21.] *Id. Or.* 33. Definire aliquid presse et anguste. *Id. Brut.* 84. Anguste et exiliter dicere. [*Adde *Cic. Mur.* 16, 28. neque quidquam tam anguste scriptum est, quo etc., i. e. tenuiter ut exiliter, ideoque obscure. Loquitur de formulis ICtorum.]

ANGUSTĬA, ae, f. στενοχωρία, locus angustus. Saepius plurali numero effertur quam singulari. *Sall. Cat.* 61. Multitudo hostium ne circumvenire queat, prohibent angustiae loci. *Suet. Aug.* 45. Angustiae vicorum. [*Liv.* 28, 1. angustiae saltibus crebris inclusae.] *Tac. A.* 15, 43. itinerum. *Cic. Agr.* 2, 32. Corinthus posita in angustiis atque in faucibus Graeciae. *Id. N. D.* 2, 7. Angustiae fretorum. *Id. Tusc.* 1, 20. Penetrare per angustias. *Nep. Dat.* 8. Claudere adversarios angustiis locorum. *Justin.* 17, 1. Angustiis includi. *Curt.* 4, 5. In angustiis deprehendi. Ac de aliis rebus: *Cic. Or.* 3, 46. Angustia spiritus. *Plin.* 21, 21, 92. Angustiae urinae. *Id.* 37, 10, 62. Coire in angustias. [*i. e. parcius vivere.] ¶ Hinc translate verborum angustiae dicuntur [*de brevibus et contortis conclusiunculis in disputando maxime et in philosophando. *Cic. Acad. pr.* 2, 35. quum sit campus, in quo exsultare possit oratio, cur eam in tantas angustias et in Stoicorum dumeta compellimus?] *Cic. Caec.* 29. Me ex hoc, ut ita dicam, campo aequitatis ad istas verborum angustias, et ad omnes litterarum angulos revocas. *Id. N. D.* 2, 7. Angustia conclusae orationis non facile se ipsa tutatur. [*i. e. subtilitas. Cf. ANGUSTE.] ¶ De tempore quum dicitur brevitatem significat. *Cic. Or.* 3, 61. Edidi quae potui, non ut volui, sed ut me temporis angustiae coegerunt. *Id. Verr.* 2, 1, 56. Diem praestituit operi faciundo calendas Decembres: locat circiter idus Septembres: angustiis temporis excluduntur omnes. *Cic. Fil. ad Tir. Fam.* 16, 21. Excusationem angustiarum tui temporis accipio: scio enim, quam soleas esse occupatus. *Cic. Or.* 1, 1. Sed tamen in his vel asperitatibus rerum, vel angustiis temporis obsequar studiis nostris. ¶ *Angustiae pecuniae, rei familiaris, aerarii*, etc. sunt tenuitas, exiguitas, indigentia. *Cic. Partit.* 32. Aes alienum, angustiae rei familiaris. *Id. Fam.* 12, 30. Incredibiles angustiae pecuniae publicae. *Id. Agr.* 2, 14. Permulta quae senatus propter angustias aerarii vendenda censuit. Et absolute. *Cic. Fil. ad Tir. Fam.* 16, 21. Huic ego locum in proximo conduxi, et, ut possum, ex meis angustiis illius sustento tenuitatem. Adde *Tac. A.* 1, 75. Sic *Caes. B. C.* 2, 17. Angustiae rei frumentariae. *Tac. A.* 1, 35. stipendii. Et 2, 38. fortunae. ¶ *Angustia rerum* idem fere est ac tenuitas, et inopia fortunarum. *Tac. ib.* 4, 72. Tributum iis Drusus jusserat modicum, pro angustia rerum, ut in usus militares coria boum penderent. *Auct. Dial. de Or.* 8. Quo notabilior paupertas, et angustia rerum nascentes eos circumsteterunt. Etiam in universum dicuntur *angustiae* pro difficultatibus quibus aliquis ita premitur, ut quo se vertat, nesciat. *Cic. Quint.* 5. Qui hunc in summas angustias adductum putaret. *Id. Acad.* 4, 35. Compellere aliquem in angustias. *Caes. B. C.* 1, 54. Cum in his angustiis res esset. [*Adde: nisi in eas angustias petitionis incidisset, sc. quae fuere temporibus Marianis, quum pauci ad consulatum pervenire possent, quod Marius ei semper imminebat.]

ANGUSTĬCLĀVĬUS, ii, m. qui angustum clavum in tunica gerit, vel quod sit equestris ordinis, vel quod equestria ornamenta habeat, quae interdum etiam tribuni militum, licet plebeji essent, consequebantur. *Suet. Oth.* 10. Interfuit huic bello pater meus Suetonius Lenis, tertiae decimae legionis tribunus angusticlavius. V. CLAVUS.

ANGUSTĬTĀS, atis, f. idem quod angustia. *Acc.* ap. *Non.* 2, 38. Saxum id facit angustitatem.

ANGUSTO, as, avi, atum, a. 1. στενοχωρέω. *Lucan.* 5, 232. Qua maris angustat fauces saxosa Carystos. *Id.* 4, 326. nulloque humore rigatus Aeris alternos angustat pulmo meatus. *Sen. Cons. ad Helv.* 11. Servorum turba, quae quamvis magnam domum angustet. *Id. Cons. ad Polyb.* 29. Nimis angustat gaudia sua, qui iis tantummodo, quae habet ac videt, frui se putat. *Id. Tranq.* 8. Angustanda sunt patrimonia, ut minus ad injurias fortunae simus expositi. *Catull.* 64, 355. Iter caesis angustans corporum acervis. *Stat. Th.* 4, 827. de Hercule: rabidi cum colla minantia monstri Angeret, et tumidos animam angustaret in artus, *h. e.* constringeret, cohiberet. *Id.* 12, 665. At procul ingenti Neptunius agmina Theseus Angustat clypeo, *h. e.* claudit agmen. *Claud.* VI. *Cons. Hon.* 526. viridique angustat iaspide pectus, *h. e.* stringit, colligit vestes ante pectus.

ANGUSTUS, a, um, adj. στενὸς, arctus, strictus, brevis: ab *ango*, qua stringere significat. *Cic. Leg.* 3, 17. Angusti pontes. *Sall. Jug.* 97. Iter angustum. [*Plin. Pan.* 22, 4. trames. *Luc.* 2, 709. limes.] *Caes. B. G.* 1, 2. Angustos fines habere. [*i. e. nimis angustos, cf. *Herz.*] *Hor. Ep.* 1, 7, 29. Angusta rima. [*Virg. G.* 2, 75. angustus in ipso nodo sinus, i. e. parva quaedam cavitas, facta in ipso nodo in cortice. Cf. *Cerda* et *Voss.*] *Ov. Trist.* 3, 10, 27. papyrifero qui non angustior amne. *Caes. B. C.* 1, 25. Fauces por-

s angustissimae. *Tibull.* 1, 4, 71. Angustis habenis equum compescere, *h. e.* adductis et stringenbus. *Ib.* 6, 27. Angustum agmen turbae, *h. e.* ensum, et iter angustans. *Cic. Or.* 1, 61. Angustus spiritus Demosthenis. *Plin.* 21, 4, 10. Angustus odor rosae, *h. e.* non late se spargens. *Angustus clavus* quid sit. V. *Clavus.* ℙ Substantive. *Virg. A.* 2, 332. et *Tac. Hist.* 4, 35. Angusta viarum. ℙ Dicitur etiam de tempore, et ponitur pro brevi. *Ov. Amor.* 3, 7, 25. Angusta nox. *Id. Trist.* , 10, 8. et *Stat. Th.* 1, 442. Angusta dies. *Lucan.* 4, 447. Angustum tempus. ℙ Translate. *Cic. Or.* 2, 14. Disputationes angustae et concisae. t 3, 30. Minutae et angustae concertationes, [*i. ejusmodi concertationes, quae in rerum singularum pertractatione haerent, quibus opp. disputationes de universis rerum generibus, s. loci communes. Adde *Cic. Fin.* 4, 3, 7. pungunt (Stoici) uasi aculeis, interrogatiunculis angustis.] Hinc ntelligitur simul, quod sine metaphora dixit *Cels.* , 5. *n.* 2. Sagitta magna vi fertur et ipsa angusta est, i. e. tenuis, subtilis s. acuta. *Id. Or.* 56. i et angusta quaedam atque concisa, et alia est ilatata et fusa oratio. [*Aliter intellige ap. *Tac. A.* 2, 87. unde angusta et lubrica oratio sub principe, qui libertatem metuebat, adulationem oderat; i. e. nescis, quibus verbis tuto utaris, ne in icendo offendas.] *Prop.* 2, 1, 40. Callimachus ngusto pectore, *h. e.* qui non utitur grandiloquenia. [*Cf. *Burm.* ad h. l., qui comparat 2, 25, 44. ncipe jam angusto versus includere torno etc. aliosue locos, quibus efficitur, in his *elegiam* opponi *versui heroico.*] *Cic. Planc.* 22. Venire in angustum, i. e. parcius vivere, *Id. Acad.* 1, 10. Perturbationes animi contrahere, et in angustum deducere, *h. e.* coercere, compescere. *Id. Amic.* 5. Contracta res et adducta in angustum. *Id. Off.* 1, 7. Concludi in exiguum et angustum. ℙ Saepe ponitur pro tenui, paupere. *Hor. Od.* 3, 2, 1. Angusta pauperies. *Juven.* 3, 164. Haud facile emergunt, quorum virtutibus obstat Res angusta domi. [*Tac. A.* 2, 33. qua (republica) tenui, angustas civium domos; postquam eo magnificentiae venerit etc. igitur i. q. tenuiter instructa domus.] *Sen. Th.* 452. Tutus angusta mensa capitur cibus. *Cic. Fam.* 3, 8, 28. Angustior liberalitas. Et absolute: *Pompon. Dig.* 7, 8, 22. Legatarius angustus. ℙ *Res angustae* interdum idem sunt ac res adversae, quia homines in angustum cogunt, et opprimunt. *Hor. Od.* 2, 10, 20. Rebus angustis animosus atque Fortis appare. *Ter. Heaut.* 4, 2, 2. in angustum cogi i. e. premi difficultatibus. *Caes. B. G.* 2, 25. res est in angusto. *Cels.* 8, 4. spes est in angusto. Hinc etiam intelligitur, quid sit *fides angusta*, i. e. q. labefacta et afflicta, cum pauci inveniuntur, qui aes alienum dissolvant, aut pecunias alteri credant. *Caes. B. C.* 3, 1. Cum fides tota Italia esset angustior, neque creditae pecuniae solverentur. ℙ De homine autem quum dicunt, intelligendum de homine, qui est animo vili et abjecto; sic enim loquitur *Cic. Off.* 1, 20. angustus animus. *Id. Fin.* 1, 18. homines minuti et angusti, eodem sensu. ℙ [*Angustus* et *augustus* passim in libris commutantur. V. intpp. ad *Plin. Pan.* 23, 6. *Drak.* ad *Liv.* 5, 41. 2.]

ĂNHĒLANS, antis, part. v. *anhelo*, qui crebro et graviter respirat, ἀσθμαίνων. *Auct. ad Her.* 4, 33. Anhelans ex imis pulmonibus prae cura spiritus ducebatur. *Ter. Hec.* 5, 3, 25. Confugere anhelantem domum. *Virg. A.* 10, 837. aeger, anhelans. *Pers.* 5, 10. anhelanti folle premere ventos. ℙ Spirando emittens, efflans. *Cic. N. D.* 2, 44. gelidum valido de pectore frigus anhelans Capricornus. *Stat. Th.* 11, 17. campus anhelans sulphure coelesti. *Sil.* 9. 286. unda freti Torquet anhelantem spumanti vertice pontum. ℙ Translate. *Cic. Cat.* 2, 1. Catilina anhelans scelus, *h. e.* spirans scelus animo conceptum. [*Cf. *Matth.* ad h. l.] *Auct. ad Her.* 4, 55. Anhelans ex imo pectore crudelitatem. *Iustin.* 9, 1. *a med.* Mercibus distractis anhelantem [*i. e. cupidam et desiderii plenam] inopiam paululum recreavit.

ĂNHĒLANTER, adv. anhelando: et per translationem cupide, festinanter. *Ammian.* 16, 10. Alium anhelanter, rabido flatu ventorum, lenunculo se commisisse piscantis. Alii *rectius* leg. *anhelante rabido flatu ventorum*, *h. e. spirante.*

ĂNHĒLĀTIM, adv. anhelanter. *Tibull.* 1, 9, 37. Et dare anhelatim pugnantibus uvida linguis Oscula, etc. Ita legi in quibusdam libris testatur *Broukh.* At *Vulp. Heyn.* aliique *anhelanti* merito praeferunt.

ĂNHĒLĀTĬO, onis, f. πνευμάτωσις, ἆσθμα, respiratio, praesertim quae crebrior est, et vehementior. *Plin.* 9, 7, 6. Piscium anhelatio aestivo calore. *Id.* 23, 1, 24. Hoc genus vini utile in flationibus, tussi, anhelationibus. ℙ Insolens est hujus vocis usus apud *Eund.* 37, 6, 23. de gemmis: Quaedam in iis coelestis arcus anhelatio est, *h. e.* quaedam adumbratio coloris unius in alterum inclinantis, qualis solet esse in arcu coelesti. At alii rectissime legunt *aemulatio.*

ĂNHĒLĀTOR, oris, m. ἀσθματικός, qui anhelatione laborat. *Plin.* 22, 23, 49. Laser anhelatoribus, et in tussi vetusta cum porro ex aceto datur. *Id.* 21, 21, 89. Thymum prodest et orthopnoicis, et anhelatoribus.

ĂNHĒLĀTUS, a, um, part. ab *anhelo*, ἐκπνευσθείς, magno spiritu, et veluti anhelitu emissus. *Cic. Or.* 3, 11. Nolo, verba exiliter exanimata exire, nolo inflata, et quasi anhelata gravius. *Ov. Fast.* 4, 491. Alta jacet vasti super ora Typhoeos Aetnae, Cujus anhelatis ignibus ardet humus. *Id. Her.* 12, 15. Isset anhelatos non praemedicatus in ignes, *h. e.* efflatos e naribus taurorum acripedum. *Sil.* 14, 380. Celsaque anhelatis exsurgens ictibus alnus; Caerula nigranti findit spumantia sulco, *h. e.* navis impulsa remis, qui magna vi, et cum anhelitu a remigibus moventur. *Id.* 5, 604. Iraque anhelatum proturbat pectore murmur.

ĂNHĒLĬTUS, us, m. ἆσθμα, spiritus ore ductus emissusque, respiratio, praesertim vehementior et crebrior. *Cic. Off.* 1, 36. Nimiae celeritates gressus cum fiunt, anhelitus moventur, vultus mutantur, ora torquentur. *Pl. Asin.* 2, 2, 61. Non vides, me ex cursura anhelitum etiam ducere? ℙ Pro simplici respiratione. *Pl. Epid.* 2, 2, 21. Recipere anhelitum. *Id. Merc.* 1, 2, 4. Vix suffero anhelitum. *Plin.* 9, 7, 6. Anhelitum reddere ac per vices recipere. ℙ De morbosa respiratione. *Id.* 35, 15, 51. Bitumen tussim veterem et anhelitus emendat, i. e. ἆσθμα. ℙ Hinc omnino pro vapore, et qui eum sequitur, odore. Sic *anhelitus terrae* est vapor ventosus e terra erumpens. *Cic. Div.* 2, 19. Placet Stoicis, eos anhelitus terrae, qui frigidi sint, cum fluere coeperint, ventos esse, cum autem se in nubem induerint, etc. Adde *ib.* 1, 50. *Cic. in Sen.* 7. Odor unguentorum, vini anhelitus. *Ov. A. A.* 1, 521. Nec male odorati sit tristis anhelitus oris.

ĂNHĒLO, as, avi, atum, a. 1. [*et anelo, v. *Appul. orthogr. fr.* 63.] ἀσθμαίνω, [*intrans.] crebro et vehementius solito respirare, ut fit post cursum, aut alium laborem corporis: ab *halo*, spiro. *Ov. Rem.* 394. Principio clivi vester anhelat equus. *Id. Fast.* 2, 295. Nullus anhelabat sub adunco vomere taurus. ℙ Translate. *Virg. A.* 8, 421. striduntque cavernis Stricturae chalybum, et fornacibus ignis anhelat, *h. e.* quasi anhelando e fornacibus exspirat. De ipsa terra ab equo Domitiani graviter pressa dixit *Stat. Silv.* 1, 1, 56. Insessaque pondere tanto Subter anhelat humus. Idem [*transit.] construit cum accusativo. *Stat. Th.* 11, 7. Phlegrae ceu fessus anhelet proelia, *h. e.* ob laborem proelii cum gigantibus Phlegrae initi. *Anhelare crudelitatem*, *scelus*, *etc.* eleganter translate dicuntur, etc. V. in ANHELANS. ℙ Significat etiam spirando emittere. *Lucan.* 6, 92. Antraque letiferi rabiem Typhonis anhelant. *Martial.* 6, 42. Siccos pinguis onyx anhelat aestus, *h. e.* marmor onyx emittit aestus siccos, et similes radiis solis. *Val. Fl.* 3, 208. mugitor anhelat Vesvius. *Pers.* 1, 14. scribere grande aliquid, quod pulmo animae praelargus anhelet, *h. e.* quod magno spiritu, et veluti anhelando proferat (*verba anhelata* dixit *Cicero*). Sic *Stat. Th.* 11, 241. haec trepido vix intellectus anhelat.

ĂNHĒLUS, a, um, adj. ἀσθματικός, crebro, et vehementer respirans, anhelans. Adjectivum fere poeticum. *Virg. G.* 1, 250. et *Ov. Met.* 15, 417. Equi anheli solis. *Virg. A.* 6, 48. Pectus anhelum *Id. G.* 2, 135. Senes anheli, *h. e.* qui asthmate laborant. Ideoque i. q. fessus. *Stat. Th.* 12, 600. vires anhelae, *h. e.* anhelantes, fessae. ℙ Cum genitivo. *Sil.* 15, 721. Celtae longi laboris anheli, *h. e.* ob longum pugnandi laborem. ℙ De eo quod anhelare facit. *Ov. Met.* 11, 347. Cursus anhelus. *Id. Pont.* 1, 10, 5. Anhelae febres. *Lucr.* 4, 874. Anhela sitis. *Virg. A.* 12, 790. Adsistunt contra certamina Martis anheli. Alii leg. *certamine*, *h. e.* anhelantes ex labore certaminis. *Id. G.* 3, 497. Tussis anhela. *Claud. Rapt.* 3, 383. fastigia montis anheli. *Stat. Th.* 4, 680. Tempus erat, medii cum solem in culmina mundi Tollit anhela dies.

ĂNHYDROS, i, f. herba, quae et narcissus, dicitur ἄνυδρος, ab α privativa, et ὕδωρ, aqua, quia longe ab aqua in montanis locis nascitur. *Appul. Herb.* 55. ℙ [*Est etiam hoc nomine insula in mari Aegaeo. *Plin.* 5, 31, 38. *B. A.*]

ĂNĬATRŎLŎGĪCOS, medicinae artis imperitus, ἀνιατρολογικός: vox Graeca ab α privativa, et ἰατρός, medicus, etc. *Vitr.* 1, 1. *a med.* Architectus non debet esse medicus, ut Hippocrates, sed non aniatrologicos. Alii leg. *aniatrologētus*, ἀνιατρολόγητος, quod rectius est, et idem significat, ab α privativa, et ἰατρολογέω, de medicina dissero.

ĂNĬCELLĂ, ae, f. diminutivum ab anicula. *Varr. L. L.* 8, 45. hanc vocem ita affert, ut videatur de ejus usu non dubitare; tametsi neminem alium usurpantem adhuc vidimus. V. ANUCELLA. [Hoc voc. ap. *Frontonem* corruptum est in *anucella*, q. V. *Beier.*]

ĂNĪCĒTUM, i, m. ἀνίκητον, nomen est aniso a quibusdam inditum, teste *Plin.* 20, 17, 72., quasi invictum: ab α privativa, et, νικάω, vinco, quod aliis omnibus medicamentis utilitate praestet. Alii id nomen anetho tribuunt.

[ĂNĪCĒTUS, i, m. ἀνίκητος, invictus. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Murat.* 1676, 13. T. Flavius Anicetus. *F.*]

ĂNĬCĬĀNUS, a, um, adj. ab *Anicio*, quod est nomen viri proprium: (ut Anicius Julianus, de quo *Symm.* in *Auct. ep.* 1. Cedenti cui non praeluxit Anicius unus.) Aniciana pyra laudantur a *Caton. R. R.* 7., a *Colum.* 5, 10. et a *Plin.* 15, 15, 16., et inter generosiora referuntur. ℙ *Anicianae lapicidinae* apud *Plin.* 36, 22, 49. et *Vitr.* 2, 7. dictae videntur, quod Aniciorum familia aliquando eas possederit. Erant autem in agro Tarquiniensi, circa lacum Volsiniensem. ℙ *Aniciana lectica*, et *Anicianum octophorum*, hoc est cujusdam Anicii, de quo *Cic. Q. Fr.* 2, 10. ℙ *Aniciana nota* apud *Eund. Cic. Brut.* 83. *in fin.* est quae apposita fuerat vinis diffusis circa annum U. C. 590. L. Anicio Gallo, et M. Cornelio Coss., atque id vinum omnium vetustissimum erat tempore Ciceronis.

ĂNĬCLĂ. V. v. seq.

ĂNĬCŬLĂ, ae, f. γραΐδιον diminut. ab anus, vetula. *Senec. ep.* 77. *sub fin.* Anicula gloriatur senectute longa. *Cic. Div.* 2, 15. Haec, mihi jam crede, ne aniculae quidem existimant. *Id. N. D.* 1, 34. Ista, quae vos dicitis, sunt tota commentitia, vix digna lucubratione anicularum. *Ter. Andr.* 1, 4, 4. Importunitas aniculae. ℙ *Anicla* per syncopen. *Prud.* περὶ στεφ. 6, 149. Heros, virgo, puer, senex, anicla. Est qui legit *anulla.*

ĂNĬCŬLĀRIS, re, adj. ἀρχαῖος, ad aniculam pertinens, vel anicula dignus, anilis. *Aug. enarr. in Psalm.* 38. *ante med.* Delirare tibi videor, avare, cum haec loquor; anicularia tibi videntur haec verba.

*ANIDUS, i, mons Liguriae. *Liv.* 40, 38. Ligures ab Anido montibus descendere. Ubi *Muretus* mavult: ut Ligures Capuam de montibus descenderent. *B. A.*

ĂNĬEN, ēnis, et Anio, onis, m. et Anienus, i, m. *il Teverone*, Ἀνίων, fluvius Sabinorum in agro Tiburtino, qui oritur ex Trebanis, seu Trebulanis montibus, ex alto scopulo magna mole praecipitans, et in Tiberim a Roma III. mill. pass. prolabitur. *Cic. fr. pro Cornel.* ap. *Priscian.* 6. p. 684. Trans Anienen. *Cato ib.* Quindecim millia Anien abest. *Stat. Silv.* 1, 5, 25. Quas praeceps Anien, atque exceptura natatus Virgo juvat. *Id. ib.* 3, 70. Illis ipse annis Anienus fonte relicto. *Prop.* 4, 7, 86. Accessit ripae laus, Aniene, tuae. *Ov. Met.* 14, 329. Quasque Anienis aquae, cursuque brevissimus Almo, etc. *Hor. Od.* 1, 7, 13. Et praeceps Anio, et Tiburni lucus. ℙ *Serv.* ad *A.* 1, 277. fabulatur, Iliam post editos Romulum et Remum, hujus fluvii uxorem fuisse: alii pro Aniene Tiberim reponunt. ℙ Ex hoc flumine duo diversis temporibus aquaeductus facti sunt, ad aquam in Urbem perducendam, quorum posterior *Anio novus*, prior *Anio vetus* dictus est, ut docet *Front. Aquaed.* 13., ubi eorum rationem omnem fuse persequitur. *Aur. Vict. Vir. ill.* 33. Aquam Anienem in urbem inducere. In quadam *Inscr.* ap. *Grut.* 176, 1. legitur *Anienem novam*, sed subaudiendum est *aquam.* Eadem ratione locutus est *Front. l. c.* ℙ Usus obtinuit, ut *Anio* in recto casu frequentius dicatur, quam *Anien*; et in obliquis saepius *Anienis*, *Anieni*, quam *Anionis*, *Anioni*: tametsi *Anionis* habet *Ennius*, ut docet *Servius* ad *A.* 7, 683., et legitur etiam in quodam senatusconsulto apud *Front. Aquaed.* 125. Ipse quoque *Front.* passim *Anionis* usurpat.

ĂNĬĒNĬCŎLĂ, lae, m. et f. ad Anienem habitans. *Sil.* 4, 225. Anienicolae Catilli. *Id.* 12, 751. Anienicolae Nymphae.

ĂNĬENSIS, se, adj. ad Anienem pertinens. *Aniensis Tribus* Romana una ex rusticis fuit in agro Tiburtino, per quem Anio defluit, facta a censoribus P. Sempronio Sopho, et P. Sulpicio Saverrione, una cum Terentina, M. Fulvio Paeto, et T. Manlio Torquato Coss. circa A. U. 454. ut apud *Liv.* 10, 9. *in fin.* legitur. *Cic. Planc.* 22. Prioribus Comitiis Aniensem a Plotio, Terentinam a Plancio tibi esse concessam. *Inscr.* ap. *Grut.* 195, 2. M. Plautius M. F. Anien. Lucanus etc.

ĂNĬĒNUS, a, um, adj. ad Anienem pertinens. *Virg. G.* 4, 369. Unde pater Tiberinus, et unde Aniena fluenta. *Prop.* 1, 20, 8. Aniena unda. Et 3, 14, 4. Aniena lympha.

ĂNĬĒNUS, i, m. V. ANIEN.

ĂNIGROS, i, m. Ἄνιγρος, fluvius Peloponnesi in Elide, vel potius Aetolia, in Evenum fluvium labens, in quo Centauri ab Hercule vulnerati abluerunt sua vulnera. Unde cum antea haberet aquas purissimas, Centaurorum sanguine sordidae redditae sunt et impurae. *Ov. Met.* 15, 281. Ante bibebatur, nunc quas contingere nolis, Fundit Anigros aquas, postquam (nisi vatibus omnis Eripienda fides) illic lavere bimembres Vulnera, clavigeri quae fecerat Herculis arcus.

*ANILIA, amentia, fatuitas. *Gloss. Isid. B. A.*

ĂNĪLIS, le, adj. γραϊκός, ad anum pertinens. *Ov. Met.* 13, 533. ad litus passu processit anili. *Virg. A.* 7, 416. Aniles vultus. *Id. ib.* 9, 489. Aniles curae. ℙ Urbane *Cic. Tusc.* 1, 39. Pellantur istae ineptiae paene aniles. *Id. Div.* 2, 60.

Quam multi contemnunt somnia, eamque superstitionem imbecilli animi atque anilis putant. *Id.* N. *D.* 2, 28. Superstitiones paene aniles. *Id. ib.* 3, 5. et *Hor. Sat.* 2, 6, 77. Fabellae aniles, narrationes insulsae et minime credibiles.

ĀNĪLĬTĀS, ātis, f. senectus feminarum, γῆρας, γραότης. *Catull.* 61, 161. Usque dum tremulum movens Cana tempus anilitas Omnibus omnia annuit.

ĀNĪLĬTER, adv. γραϊκῶς, more anus. *Cic. N. D.* 3, 39. Dicere aliquid non superstitiose atque aniliter, sed physica constantique ratione.

ĀNĪLĬTOR, aris, dep. 1. anum fieri, senescere. *Appul. de Mundo* p. 67, 39. Terram nec occasibus fatigari, nec saeculis anilitari. *Elm.* [et *Oud.* ita legunt freti auctoritate similis loci apud *Aristot.* τὴν ἀγήρω φύσιν ὁμοίως τηρεῖ, quem *Appul.* in Latinum vertit: *F.*] alii perperam leg. *debilitari.*

ĀNĬMĂ, ae, f. ἄνεμος, ventus, aer: a v. Gr. allata, [*cujus etymon est ἄνω, ἄημι, i. e. spiro.] Etymologi derivant ab *animus*, quomodo a *dominus* est *domina*. At *Cic.* contra *Tusc.* 1, 9. scribit *animum* ab *anima* dictum esse. *Pl. Aul.* 2, 4, 23. Cum it dormitum, follem obstringit ob gulam, ne quid animae forte amittat dormiens. *Coc.* Etiamne obturat inferiorem gutturem tum, ne quid animae forte amittat dormiens? *Virg. A.* 8, 403. Quantum ignes animaeque valent. *Claud. Rapt.* 1, 239. nec talibus unquam Spiravere Notis animae. *Lucr.* 5, 237. Aurarumque leves animae, calidique vapores. *Hor. Od.* 4, 12, 2. Impellunt animae lintea Thraciae. ₽ De aere elementari. *Cic. Univ.* 5. Inter ignem et terram aquam Deus, animamque posuit. Adde *Tusc.* 1, 19., *Varr. R. R.* 1, 4., *Virg. Ecl.* 6, 23. et *Lucr.* 1, 715. ₽ Speciatim accipitur pro spiritu, seu halitu, qui ore accipitur, ac redditur. *Pl. Asin.* 5, 2, 44. Dic, amabo, an foetet anima uxoris tuae? *Id. Merc.* 1, 2, 15. Animam nequeo vortere: nimis nihili tibicen siem. *Cic. Verr.* 2, 3, 58. Qui non modo animum integrum, sed ne animam quidem puram [*i. de impuritate oris et foetore] conservare potuisset. *Virg. G.* 2, 134. animas, et olentia Medi Ora fovent illo, etc. *Varr.* ap. *Non.* 4, 2. Phrygios per ossa cantus liquida canit anima, *h. e.* spiritus, quo inflatur tibia. *Cic. Or.* 3, 49. *in fin.* Ne circuitus ipse verborum sit aut brevior, quam aures exspectent, aut longior, quam vires atque anima patiatur. *Id. ib.* 1, 61. Cum spiritus ejus esset angustior, tantum continenda anima in dicendo est assecutus, ut, etc. *Id. N. D.* 2, 54. Ducere animam spiritu. *Ter. Ph.* 5, 6, 29. Animam comprimere. *Id. Ad.* 3, 2, 26. recipere. Alii leg. *animum.* [*Illud habet *Ruhnk.*, qui laudat *Ph.* 5, 6, 29. et *Valcken.* ad *Eur. Phoen.* v. 858.] *Tac. A.* 6, 50. Interclusa anima. [**Luc.* 4, 370. artavit clusitque animam. Cf. *Cort.*] *Plin.* 20, 9, 35. et 22, 25, 64. Animae gravitas, i. e. male olens. Hinc explicandum quod dixit *Phaedr.* 3, 1. animam amphorae, i. e. halitum odorum, qui inde exhalat ex vini reliquiis. ₽ Saepissime sumitur pro vita, *h. e.* pro ea facultate, qua vivimus et sentimus, quaeque nobis cum brutis animantibus est communis: [*Scil. Veteres philosophi animam (i. e. vitam) ponebant in spiritu; mentem autem in sanguine, qua de re pluribus egit *Voss.* ad *Virg. G.* 2, 383. p. 439.] atque hac ratione distinguitur ab *animo*, qui proprius hominis est, ψυχή. *Plin.* 2, 5, 7. Deus totus est sensus, totus visus, totus auditus, totus animae, totus animi, totus sui. *Juven.* 15, 148. indulsit communis conditor illis Tantum animas, nobis animum quoque. *Senec. ep.* 58. Animantia quemadmodum divido? ut dicam, quaedam animum habent, quaedam tantum animam. *Id. ib.* 4. Difficile est animum perducere ad contemptionem animae. *Cic. Rosc. Am.* 50. Si tibi omnia sua praeter animam tradidit. *Sall. Cat.* 54. Non agitur de vectigalibus, non de sociorum injuriis: libertas, et anima nostra in dubio est. *Cic. Cat.* 4, 9. De vita vestra, de conjugum vestrarum, ac liberorum anima, de fortunis omnium hodierno die vobis judicandum est. *Id. Sext.* 38. Si tunc P. Sextius animam, quam vix retinuit, edidisset. *Ov. Trist.* 3, 3, 42. Accedent animae tempora parva meae. *Cic. Tusc.* 1, 9. Agere animam. Et *ib.* et *Mil.* 18. *in f.* efflare. *Ov. Met.* 15, 527. exhalare. *Virg. A.* 1, 98. effundere. [**Nep. Ep.* 9, 3. emittere, et *ib. Brem.*] *Ov. Met.* 5, 106. exspirare. Et *ib.* 7, 591. finire. *Nep. Ann.* 1. deponere. *Id. Eum.* 4. Eum anima reliquit. *Curt.* 7, 7. Anima eum defecit. *Sall. Jug.* 16. Relinquere alicui animam. *Ter. Ad.* 3, 5, 52. Animam relinquam potius, quam illas deseram. *Id. ib.* 3, 2, 16. Alicui exstinguere. *Pl. Mil.* 3, 1, 137. adimere. *Virg. A.* 9, 443. auferre. *Ov. Met.* 6, 539. eripere. Et *Pl. Men.* 5, 5, 7. Privare aliquem anima. *Virg. A.* 6, 436. projicere. *Id. G.* 4, 204. dare. [**Ib.* 3, 495. reddere. *Prop.* 2, 10, 43. ponere, *coll. ib.* 20, 57. Cf. *Burm.* ad *eund.* 1, 6, 26. et ad 2, 10, 43.] *Virg. A.* 9, 349. Purpuream vomere animam, *h. e.* sanguinem, in quo anima, hoc est vita continetur. Sunt qui aliter leg. V. *Servium.* [*Ita de sanguine explicat *Cort.* locos *Luc.* 5, 279. non anima galeam fugiente ferire, et 7, 622. ensem expulerit moriens anima; similia ad h. l. afferunt *Bentl.* et *Cort.*] *Tac. A.* 1, 42. Trahere animam precariam inter infestos, etc. Hinc *animam debere* apud *Ter. Ph.* 4, 3, 56. dicitur is, qui adeo immodico aere alieno obstrictus est, ut et ipse quoque creditori addicendus sit, secundum antiquum morem, quo debitores, qui solvendo non essent, nexi creditoribus tradebantur: quod et Graeci dicunt, teste Donato, καὶ αὐτὴν τὴν ψυχὴν ὀφείλειν. ₽ Non raro *anima* accipitur pro animo, hoc est pro parte hominis nobiliori et immortali. *Cic. N. D.* 1, 31. Anima rationis consiliique particeps. *Sall. Jug.* 2. Ingenii facinora, sicut anima, immortalia sunt. *Suet. Caes.* 88. Stella crinita per septem dies fulsit: creditumque est, animam esse Caesaris in coelum recepti. *Cic. Verr.* 2, 5, 53. Causa in anima sensuque meo penitus affixa atque insita. Adde *Ov. Met.* 15, 158. ₽ Translate. *Flor.* 4, 3. Corpus imperii haud dubie nunquam coire et consentire potuisset, nisi unius praesidis nutu, quasi anima et mente regeretur, *anima imperii* est ejus vita, *mens* ratio et consilium, quo gubernatur. [**Id.* 4, 3, 6. anima imperii imperator, prorsus ut nos loquimur: *die Seele.* Ita etiam ad eundem modum intelligentes loquuntur Grammatici: *Pomp.* p. 67. ed. *Lind.* accentus quasi anima vocis est. Similia attulit editor. Similiter *igni* anima tribuitur. Cf. *Barth.* ad *Claud. Ol.* 218. *Rapt.* 386. coll. *Heins.* ad *Ov. Met.* 7, 77. et *Cort.* ad *Luc.* 4, 78] ₽ Nonnunquam ponitur pro ipso homine. *Hor. Sat.* 1, 5, 41. Plotius, et Varius Sinuessae, Virgiliusque Occurrunt, animae, quales nec candidiores, etc. *Tac. Hist.* 4, 32. Vos Treveri et ceterae servientium animae, [*i. e. servilia ingenia.] Adde *Stat. Th.* 1, 659. [**Virg. A.* 11, 24. animae egregiae. *Luc.* 5, 322. detegit imbellis animas nil fortiter ausa seditio. Ita fere *Virg. A.* 3, 67. animas condere sepulchro. Alii intelligunt de Manibus, v. *Heyn.* ut ap. *Prop.* 3, 12, 33. *animae silentes* sunt Manes. Utrumque conjungit *Hor. Sat.* 1, 8, 29. manes animas elicere, ubi v. *Fea.* — Sed etiam illa interpretatio non spernenda est, eaque defenditur loco *Luc.* 6, 529. animas viventes infodit busto.] ₽ Adhibetur quandoque in blanditiis, diciturque de iis, quos aeque caros habemus, atque animam nostram. *Cic. Fam.* 14, 14. Vos, meae carissimae animae, quam saepissime ad me scribite. Et *ib.* 18. Considerandum vobis etiam atque etiam, animae meae, etc. Sic *Hor. Od.* 1, 3, 8. animae dimidium meae. ₽ Raro *animae* dicuntur de ratione carentibus. *Lact.* 3, 8. Animae rationis expertes. *Stat. Th.* 2, 246. Hi fibris, animaque litant, *h. e.* victima, vel vita victimae. *Enn.* ap. *Varr. L. L.* 4, 10. Ova parire solet genu' pennis condecoratum, Non animas, *h. e.* non animalia viva. Ac, quod per catachresin *Pl. Amph.* 2, 2, 41. *animam putei* dixit, aquam intelligens. ₽ Improprie dicitur de vegetanti plantarum vi, nam et ipsae *vivere* dicuntur. *Senec. ep.* 58. Sunt quaedam quae animam habent, nec sunt animalia: placet enim, satis et arbustis animam inesse: itaque et vivere illa, et mori dicimus. Adde *Plin.* 17, 21, 35. *n.* 1. et 31, 1, 1., qui etiam 17, 2, 2. terrae animam tribuit, hoc est humorem illum et vim, qua plantas producit, et vegetat. Sic animam uvae appellat succum uvae, quem habet a vite, in ea dependens, aut ubi statim decerpitur, quo durante et ipsa durat, 14, 1, 3. Adde 13, 4, 9. *ad f.* ubi simile quid legitur. ₽ Dativus et ablativus pluralis rectius, et magis Latine est *animis*, quam *animabus.* Ita enim *Cic. Fam.* 14, 14. Tullius Terentiae, et pater Tulliolae, duabus animis suis. *Animabus* tamen legitur apud *Sen. Contr.* 2, 10. *in.*, ut quidem putat *Voss. Gramm.* 4, 4. Nam plerique alii omnino aliter. V. ASINA. ₽ In genitivo singulari *animai* pro *animae* aliquoties legitur apud *Lucr.* ut 1, 112., 3, 151., 4, 886. et alibi: qui genitivus antiquus est, et solis postea poetis, et parce etiam relictus.

ĀNĬMĀBĬLIS, le, adj. animam habens, ac spirans, vel animam vitamque aliis praebens, ἀνεμώδης. *Cic. N. D.* 2, 36. Terra sita in media mundi parte, circumfusa undique est hac animabili spirabilique natura, cui nomen est aer. Sunt qui rectius leg. *animali.* [*Ita *Orell.* quem v.]

ĀNĬMADVERSIO, onis, f. ἐπίστασις, ἐπιλογισμὸς, consideratio, attentio, notatio. *Cic. Or.* 55. Notatio naturae et animadversio peperit artem. *Id. Off.* 1, 29. Excitanda animadversio, [*i. e. attentio in nosmetipsos.] et diligentia, ut ne quid temere ac fortuito, inconsiderate negligenterque agamus. *Id. Arch.* 7. Si ex his studiis delectatio sola peteretur, tamen, ut opinor, hanc animadversionem humanissimam ac liberalissimam judicaretis, *h. e.* hanc animi attentionem et operam, quae studiis datur. Alii leg. *animi adversionem*, eod. sensu. [*Ita cum recentioribus *Orell.*] ₽ Est etiam castigatio, reprehensio. *Cic. Or.* 57. Nec enim effugere possemus animadversionem, si semper iisdem pedibus uteremur. ₽ Item punitio; et est ejus, qui jurisdictionem et cognitionem habet, κόλασις. V. ANIMADVERTO. *Cic. Cluent.* 46. Animadversio vitiorum. *Id. Phil.* 1, 2. Animadversio Dolabellae cum in audaces sceleratosque servos, tum in impuros et nefarios liberos. *Id. Fin.* 1, 10. Continere exercitum metu animadversionis. *Suet. Aug.* 24. Animadversione capitali punire aliquem. [**Vell.* 2, 68, 5. ut censoria potius nota quam animadversione dictatoria contentus esset. Eodem modo conjungit *Suet. Tib.* 19. animadversionum et ignominiarum genera, ibique *Brem.*] *Papin. Dig.* 1, 20, 1. Nemo dicit animadversionem legatum proconsulis habere, mandata jurisdictione, *h. e.* jus gladii, quod est proprium ejus, qui merum imperium habet, ut docet *Ulp. ib.* 2, 1, 3. ₽ Transfertur etiam ad quamlibet punitionem. *Cic. Rosc. Am.* 24. Animadversionis paternae metus. *Lact.* 4, 4. Animadversio domini adversus fugitivos.

ĀNĬMADVERSO, as, v. ADVERSO, as.

ĀNĬMADVERSOR, oris, m. qui animadvertit et attente observat. *Cic. Off.* 1, 41. Si acres ac diligentes esse volumus animadversores vitiorum, magna saepe intelligemus ex parvis. Alii non satis probe leg. Si acres ac diligentes judices esse volumus, animadversosque vitiorum etc., *h. e.* punitores, κολασταί.

ĀNĬMADVERSUS, us, m. animadversio, castigatio. *Lamprid. Alex. Sev.* 25. Severus est appellatus a militibus ob austeritatem: et in animadversibus asper in quibusdam fuit. Alii plerique leg. *animadversionibus.*

ĀNĬMADVERSUS, a, um, part. ab animadverto, διανοηθεὶς, consideratus, perspectus, cognitus. *Cic. Or.* 1, 27. Oratoris peccatum, si quod est animadversum, stultitiae peccatum videtur. *Tac. A.* 15, 74. In praesens haud animadversum, post arma Julii Vindicis ad auspicium et praesagium futurae ultionis trahebatur. *Virg. G.* 2, 259. et *ib.* 3, 123. His animadversis. ₽ Item castigatus, punitus, κολασθείς. *Suet. Ner.* 16. Multa sub eo et animadversa severe et coercita, nec minus instituta. *Paul. Dig.* 48, 24, 3. Corpora animadversorum ad sepulturam danda sunt, *h. e.* supplicio ultimo affectorum.

ĀNĬMADVERTO et antiquo loquendi more Animadvorto, is, rti, rsum, a. 3. βάλλομαι εἰς νοῦν, animum adverto, [*quod ipsum multis in locis nunc restitutum est, cf. ADVERTO.], attendo, considero, cognosco. *Cic. Cat.* 1, 8. Quid est Catilina? ecquid attendis? ecquid animadvertis horum silentium? *Id. N. D.* 3. 37. Nonne animadvertis ex tot tabulis pictis, quam multi votis vim tempestatis effugerint? *Id. Fam.* 11, 27. *a med.* Dignitas tua facit, ut animadvertatur quidquid facias. *Id. Amic.* 8. Quod quidem quale sit, etiam in bestiis quibusdam animadverti potest. *Id. N. D.* 2, 9. Animadversum saepe est, cum cor animantis evulsum ita palpitaret, ut etc. *Id. Fam.* 3, 5. Animadverti enim [*i. e. intellexi], et didici ex tuis litteris, te habuisse rationem, ut etc. *Suet. Caes.* 82. Ut animadvertit undique se strictis pugionibus peti. *Cic. Off.* 1, 12. Illud etiam animadverto, quod qui proprio nomine perduellis esset, is hostis vocaretur, lenitate verbi tristitiam rei mitigante. Al. leg. *mitigatam.* (Si priorem lectionem retines, nota constructionem, *animadverto quod.*) *Ter. Ph.* 3, 1, 3. Alios tuam rem credidisti magis, quam tete, animadversuros, *h. e.* curaturos, servaturos. [**Cic. Fam.* 5, 20. *med.* Illud me non animadvertisse, moleste ferrem, *ut* ascriberem etc., i. e. me ad illud animum non advertisse, non id meditatum esse, ut etc.] *Varr. R. R.* 2, 4. Sues animadvertuntur a facie et progenie et regione coeli. Cum accusativo et praeposit. ad *Gell.* 6, 2. Animadvertere ad verba. ₽ [*Est etiam i. q. reprehendere. *Suet. Tib.* 68. quae omnia ingrata atque arrogantiae plena, et animadvertit Augustus in eo; ubi bene *Ern.* animadvertuntur, inquit, quae ita in sensus cadunt, ut displiceant et vel reprehendantur, vel saltem rideantur.] ₽ Speciatim adhibebatur, cum lictores aut alii magistratui praeeuntes, clamabant, ut ab obviis decederetur, assurgeretur, caput aperiretur et alia honoris signa praeberentur. *Liv.* 24, 44. *ad f.* Consul animadvertere proximum lictorem jussit; et is ut descenderet ex equo, inclamavit. *Suet. Caes.* 80. Consule theatrum introeunte, cum lictor animadverti ex more jussisset, etc. ₽ Est etiam verbum judiciale ac praetorium, et significat cognita causa punire, κολάζειν. In edicto Praetoris apud *Ulp. Dig.* 47, 10, 15. Si quis adversus ea fecerit, prout quaeque res erit, animadvertam. Adde 4, 4, 1. et 11, 5, 1. etc., ubi eadem formula legitur. *Cic. Verr.* 2, 1, 17. Magistratum nummos poposcit, cum ille non daret, animadvertit. Et *ib.* 4, 23. *in f.* Tu qui institueras animadvertere in eos, qui perperam judicassent. *Id. Fam.* 5, 2. Animadvertere in aliquem indicta causa. *Sall. Cat.* 52. verberibus in cives. *Ulp. Dig.* 48, 19, 8. in aliquem gladio. *Id. ib.* 8, 8. in servos ultimo supplicio. ₽ *Animadvertendus, a, um*, part. passivum, cognoscendus ad vindictam et punitionem. *Cic. Caec.* 12. Res in primis a magistratibus animadvertenda. *Id. Rosc. Am.* 40. Ea sunt animadvertenda peccata maxime, quae difficillime praecaventur. *Ter. Andr.*

1, 4, 28. O facinus animadvertendum. *Id. ib.* 1, 1, 129. Ea primum ab illo animadvertenda injuria est, *scil.* ea prima injuria est ab illo profecta, quae animadversione et objurgatione digna sit.

*ANIMAEQUUS, a, um, ἰσόψυχος, εὐγνώμων, aequo animo praeditus, aequi animi. *Vulg. Marc.* 10. *v.* 49. Animaequior esto. θάῤῥει. *Gloss. Lat. Gr.* Animaequus, ἰσόψυχος. *B. A.*

ĂNĬMAL, ālis, n. [*pro *animale*, neutr. adj. *animalis* ab anima], ζῶον, substantia animata sensibilis. Dicitur de omni vivente. [**Cic. Ac. pr.* 2, 12. quum inter inanimum et animal hoc maxime intersit. *Id. Somn. Sc.* 9. inanimum est omne, quod pulsu agitatur externo, quod autem animal est, id motu cietur interiore et suo. *Id. N. D.* 3, 12. *Fin.* 5, 14. Eodem modo mundus animal dicitur: *Cic. Univ.* 4. animal unum aspectabile, in quo alia omnia animalia continentur, mundus. Cf. *ib.* 3.] ℙ De homine: *Id. Leg.* 1, 7. Animal providum et sagax homo. [**Id. Fin.* 2, 13. homo appellatur divinum animal.] Et interdum contumeliose de homine indocto, et qui nulla moveatur ratione, quomodo et belua, et pecus. *Id. Pis.* 9. *ad f.* Complexus es funestum illud animal, ex nefariis stupris, etc. ℙ Interdum de beluis tantummodo, *Varr. L. L.* 6, 5. Multa ab animalium vocibus translata in homines. Et de minutis quibuscumque bestiolis. *Plin.* 28, 4, 6. Si quod animal aurem intraverit. [*Omninoque de quibuscumque bestiis. V. locum *Cic. N. D.* 2, 47.]

ĂNĬMĀLIS, le, adj. aereus, ab *anima*, qua aerem flatumque significat, ἀερώδης. *Cic. N. D.* 3, 14. Natura animantis vel terrena, vel ignea, vel animalis, vel humida. Adde *Tusc.* 1, 17. [**Id. N. D.* 2, 36. principio terra sita in media parte mundi circumfusa undique est hac animali (*athembar*) spirabilique natura, cui nomen est aër.] ℙ Item animam seu vitam habens, ἔμψυχος. *Lucr.* 1, 227. Animale genus. *Id.* 2, 727. Animalia corpora. *Cic. Univ.* 9. Colligata corpora vinculis animalibus. *Id. Ac.* 4, 37. *in f.* Quaedam animalis intelligentia per omnia permeat et transit. *Id. Inv.* 2, 1. Ut mutum in simulacrum ex animali exemplo [**lebende Originale*] veritas transferatur. ℙ *Animalis hostia* dicta est, qua sola victimae anima, hoc est vita Deo sacratur; carnes vero in sacerdotum, aliorumque usum cedunt: et distinguitur a *consultoria*, quae eo fine caeditur, ut per ejus exta inspecta Deorum voluntas disquiratur. *Macr. Sat.* 3, 5. et *Serv.* ad *A.* 3, 231. et *ib.* 4, 56. ℙ *Animales Dii* dicti sunt, quorum origo animalis erat, hoc est, qui, cum homines essent, Dii facti sunt. *Labeo* enim apud *Serv.* ad *A.* 3, 168. scribit esse quaedam sacra, quibus animae humanae vertantur in Deos, qui appellantur animales, quod de animis fiant. Hi autem, subdit *Servius*, sunt Dii Penates, et Viales.

[ĂNĬMĀLĬTER, adv. more animalis. *Augustin. Retr.* 1, 26. *ad f.* Item quod dixi, spiritualiter summos angelos vivere, infimos vero animaliter. *F.*]

*ANIMANDA, orum, n. plur. ab animo, as, i. q. animalia. *Auct. Itin. Alex.* (ed. *A. Majo*) *c.* 77. In hunc modum sarcinis transportatis, non superstantibus tantum fida militibus, sed annantibus quoque animandis, etc. *B. A.* [*Est vox nihili; f. *animantibus* legendum.]

ĂNĬMANS, antis, part. v. ψυχῶν, animam vitamque tribuens. *Plin.* 11, 23, 27. Terrae halitus animans florem. ℙ Item habens animam, animalis, ἔμψυχος. *Cic. N. D.* 3, 4. Deos Vellejus multique alii ne animantes quidem esse concedunt. *Id. ib.* 2, 8. Mundus est animans, composque rationis. ℙ Absolute more substantivi, ut animal. *Cic. Univ.* 11. *in f.* Ita orientur animantes, quos et vivos alatis, et consumptos sinu recipiatis. *Lact.* 2, 11. Eo alimento animantes esse nutritos. [*Mascul. genere nonnisi apud hunc scriptorem reperitur; apud alios scriptores, *Lucr. Cic. Plin.* feminino genere usurpatur; in neutro genere tantum plurali numero apud *Cic.* reperitur.] *Lucr.* 2, 941. sensus animantem quamque tuentur. *Cic. N. D.* 2, 47. Animantium aliae coriis tectae sunt, aliae villis vestitae, aliae spinis hirsutae, etc. *Id. Univ.* 4. Animantia, quae sunt nobis nota, sunt omnia in quaedam genera partita. *Lucr.* 1, 350. Dissipat in corpus sese cibus omne animantum. Interdum ponitur pro homine. *Hor. Sat.* 2, 1, 39. sed hic stilus haud petet ultro Quemquam animantem. ℙ Inter *animal*, et *animans* hoc interest, quod *animal* dicitur de iis tantum, quae sensitivam habent animam: *animans* aliquando latius patet, et plantas etiam complectitur. Itaque *Plin.* 2, 63, 63. hac latiore notione *pestifera animantia* dixit significans omnia ea, quae noxia hominibus a terra gignuntur. Adde *Senec. ep.* 58. Aliud discrimen tradit *Front.* quod nempe *animantia animus* facit: *animalia animam* habent. Contra tamen est usus, quo animantia fere dicuntur de brutis, quae *animam* habent non *animum*, ut supra in ANIMA dictum est.

ĂNĬMĀTĬO, onis, f. [**ἐμψύχωσις*] *Cic. Univ.* 10. Erant autem animantium genera quatuor, quorum unum divinum atque coeleste, alterum pennigerum et aerium, tertium aquatile, terrestre quartum. Divinae animationis maxime speciem faciebat ex igne, etc., *h. e.* speciem animantium divinorum: ea ratione qua *animans* pro animata, seu animali ponitur. Eodem modo locutus videtur *Tert. Anim.* 19.

ĂNĬMĀTOR, oris, m. qui animam dat. *Tert. Apol.* 48. Spiritus omnium animarum animator. *Prud.* περὶ στεφ. 10, 788. Novit animator solus, et factor tui. ℙ Translate. *Capell.* 1. p. 13. Cum vivos etiam vultus aeris, aut marmoris signifex animator inspirat.

ĂNĬMĀTRIX, īcis, f. *Tert. adv. Gnost.* 12. Dilectio fugatrix timoris et animatrix confessionis, *h. e.* quae dat animos et constantiam ad libere profitendum.

ĂNĬMĀTUS, us, m. idem quod anima et vita. In sexto casu sing. *Plin.* 11, 3, 2. Animatu carere.

ĂNĬMĀTUS, a, um, part. ab *animo*, ἔμψυχος, qui animam habet. *Cic. Top.* 18. Animata inanimatis anteponantur. *Id. Somn. Sc.* 3. Stellae divinis animatae mentibus. *Plin.* 19, 2, 8. Spartum vulsum, in acervo animatum, *h. e.* adhuc viride et vivum. Al. melius leg. *adunatum.* ℙ Est etiam anima praeditus, qui antea inanimatus fuerat. *Ov. Met.* 14, 565. In Nymphas animata classe marinas, *h. e.* navibus in Nymphas versis. ℙ Saepe idem est q. affectus motu aliquo animi, aut voluntatis, διακείμενος πρός τινα. *Cic. Fam.* 6, 6. Causam, quam Pompejus animatus melius quam paratus suscepit. *Id. Phil.* 9, 5. Qui quamquam non adest, tamen sic animati esse debetis, ut si ille adesset. *Pl. Men.* 1, 3, 20. Hoc animo decet animatos esse amatores probos. *Cic. Amic.* 16. Ut quemadmodum in se quisque, sic in amicum sit animatus. *Id. Verr.* 2, 4, 67. Syracusanam civitatem, ut abs te affecta est, ita in te esse animatam videmus. *Id. Fam.* 15, 1. Socii infirme animati, et novarum rerum exspectatione suspensi. *Nep. Cim.* 2. Insulas nonnullas bene animatas confirmavit, alienatas ad officium redire coegit. *Ulp. Dig.* 48, 4, 11. Hostili animo adversus rempublicam animatus. *Suet. Vit.* 7. Male animatus erga principem exercitus. *Justin.* 14, 1. Ut quomodo circa se animati essent, cognosceret. *Varr.* apud *Non.* 3, 67. Avi et atavi nostri, cum allium ac caepe eorum verba olerent, tamen optime animati erant. *Varro* ludit in ambiguo vocis *animatus*, qua ducitur ab *anima*, quae et halitum oris significat. *Macr. Sat.* 1, 11. Animatus in necem alicujus. ℙ Cum infinito. *Pl. Truc. a.* 5. *v.* 74. Si quid animatus es facere, fac jam ut sciam. ℙ Item qui habet multum animi, animosus, θυμικός. *Id. Bacch.* 4, 9, 18. Milites armati, atque animati probe. *Accius* ap. *Non.* 4, 2. Cum animatus iero, satis armatus sum. ℙ *Animatae tegulae* quid sint V. in HAMATUS. [*Superlat. animatissimus, ap. *Auct. Itin. Alex.* 13. ed. *A. Majo.* *B. A.*]

*ANIMESCO, is. *Gloss. Gr. Lat.* θυμοῦμαι, animesco, irascor. *B. A.*

ĂNĬMĬCĪDA, ae, m. animam occidens. Ita Latine vertitur ab *Imp. Justin. Cod.* 1, 1, 6. *sub fin.* Graecum Psychophthoros, quod V. suo loco.

ĂNĬMĬTUS, adv. ex animo, impense, sincere, ψυχόθεν. *Non.* 2, 608. hanc vocem affert tanquam sit in usu apud Latinos. Scribit enim, *oculitus* (quod est usurpatum a *Plauto*) dictum esse, ut *animitus*, *medullitus*. Nihilominus, praeter vet. Onomost. nullum aliud Latini scriptoris exemplum adhuc vidimus.

ĂNĬMO, as, avi, atum, a. animam seu flatum inspirare, ἐμφυσάω. *Appul. Flor.* 3. p. 341, 25. Duas tibias uno spiritu animavit. *Arn.* 6. p. 196. animare buccinas. ℙ Saepius est animam, seu vitam dare, ἐμψυχόω. *Pacuv.* ap. *Cic. Divin.* 1, 57. Quidquid est hoc, omnia animat, format, alit, auget, creat. *Plin.* 7, 15, 13. Semen animatur corporaturque. *Ov. Met.* 4, 618. Animare guttas cruentas capitis Gorgonei in angues. *Claud. Nupt. Hon. et Mar.* 188. Mavortia signa rubescunt Floribus et subitis animantur frondibus hastae. *Pall.* 4, 10. Animare arbores quotidianis rigationibus. *Tac. G.* 29. Mattiaci ipso terrae suae solo, ac coelo acrius animantur, *h. e.* ferociores animos sortiuntur et tolerantiores. [*Neque vita tantum, sed etiam certo quodam ingenio, certa indole instruere, ut *Cic. Div.* 2, 42. *f.* Utcumque temperatus sit aer, ita pueros orientes animari atque formari, ex eoque ingenia, mores etc. fingi. Supra h. l. attulerat *Forc.*] ℙ Translate. *Stat. Silv.* 2, 2, 64. Si quid Apellei gaudent animasse colores. *Claud. Rapt.* 3, 386. Qualis pestiferas animare ad crimina taxos Torva Megaera ruit, *h. e.* facem e taxi arbore accendere ad nocendum hominibus. Ignem enim quondam animal esse creditum est. ℙ Pro incitare, προθυμίαν ἐμβάλλειν. *Macr. Sat.* 7, 3. Ut hortatu vestro Eustathius, quae de scommate paulo ante dixerit, animetur aperire. *Anon. Laud. Herc. v.* 91. *inter opp. Claud.* In nova sanguineos animasti vulnera rictus. ℙ Pro reficere, recreare. *Hygin. fab.* 126. Quem Eumaeus casa recepit, cibo potuque animavit.

ĂNĬMŌSE, adv. θυμοειδῶς, προθύμως, magno et constanti animo, intrepide, fortiter. *Cic. fr.* ap. *Non.* 4, 2. Nimis animose ferox. *Id. Off.* 1, 26. Haec praescripta servantem licet magnifice, graviter, animoseque vivere, i. e. sine timore. *Id. Phil.* 4, 2. Animose et fortiter facere aliquid. *Sen. Benef.* 6, 37. Animosius dicere aliquid. *Val. Max.* 8, 2. *sub f.* Animosius se gerere in re aliqua. *Suet. Caes.* 47. Animosissime comparare gemmas, toreumata, signa, *h. e.* cupide, prompte, sine metu impensae. [*Vocabulum in primis locum habet in certamine plurium, quo ardor crescit. *Wolf.* ad h. l.] Sic *Paul. Dig.* 10, 2, 29. Animose liceri. *Senec. ep.* 73. *ante med.* Animosius a mercatore, quam a vectore solvitur votum: et ex ipsis mercatoribus effusius gratus est, qui, etc.

ĂNĬMŌSĬTAS, ātis, f. θύμωσις, animi impetus, spiritus, vis, contentio. *Ascon. in Verr.* 2, 1, 3. Plus significavit dicendo *spiritus*, quam si animositatem contentionemve dixisset. *Ammian.* 16, 12. Abjecta resistendi animositate. *Arn.* 3. *sub in.* Conspirare animositate consensionis ad fidem alicujus rei abrogandam. *Sidon. ep.* 4, 3. Equi potentis animositas. ℙ Apud *Macr. Somn. Sc.* 1, 6. sumitur pro parte animae, quam *irascibilem* vocant Scholastici. Scribit enim tres esse animae partes, quarum prima est ratio, quam λογιστικὸν appellant; secunda animositas, quam θυμικὸν vocant; tertia cupiditas, quae ἐπιθυμητικὸν nuncupatur. Eodem sensu 2, 12. *animositates* in plurali numero dixit.

ĂNĬMŌSUS, a, um, adj. ἀνεμώδης, spirans, perflans. *Virg. G.* 2, 441. silvae, Quas animosi Euri assidue franguntque, feruntque. *Ov. Amor.* 1, 6, 51. impulsa est animoso janua vento. *Id. Met.* 6, 134. animosa guttura, *h. e.* per quae meat spiritus. ℙ Item animatus, ἔμψυχος. *Prop.* 3, 7, 9. Gloria Lysippo est animosa effingere signa, i. e. plena vitae, quasi spirantia. ℙ Translate est plenus animi, impetum animi habens, minime timidus, θυμοειδής. *Cic. Mil.* 34. Gladiatores timidos et supplices odisse solemus, fortes et animosos servare cupimus. *Id. Sen.* 20. Animosior senectus est, quam adolescentia, et fortior. *Hor. Od.* 2, 10, 20. Rebus angustis animosus atque Fortis appare. *Ov. Trist.* 4, 6, 3. Equus animosus. *Id. Fast.* 5, 59. Animosa bella gerere, *h. e.* quae magnum animum postulant. Sic *Mart.* 12, 14. Animosa pericula. *Varr. R. R.* 1, 17. Mancipia esse oportet neque formidolosa, neque animosa. [*Hinc adeo i. q. superbus. *Ov. Met.* 6, 206. En ego (Latona) vestra parens, vobis animosa creatis, i. e. quod vos creavi animorum plena.] ℙ Allegorice. *Stat. Th.* 6, 395. Frigus animosum, *h. e.* timor cum animositate conjunctus. ℙ *Emptor animosus* dicitur, qui cupidus promptusque est ad emendum, nec ullo impensarum metu deterretur. *Jabolen. Dig.* 17, 1, 36. Eodem sensu *animosus corruptor* dicitur Otho a *Tac. Hist.* 1, 24. quia magno animo, et nullis sumptibus parcente donabat, ut a Galba ad se favorem hominum traheret. Sic *Prud. Psych.* 874. mille talentis Margaritum ingens, opibusque et viribus hastae Addictis, animosa Fides mercata parabat. V. ANIMOSE. ℙ Interdum pro iracundo, vel furioso accipitur, si *Nonio* credimus, qui 4, 2. affert illud *Novii* sive *Naevii:* Dabo tibi virum validum, virum animosum. Et illud *Lucilii:* Animosa Thessalia, etc. Sed haec aptius ad primam translatam notionem referuntur.

ĂNĬMŬLA, ae, f. ψυχάριον, ψυχίδιον, dimin. ab *anima*. Usurpatur vel contemptus vel blanditiae causa. *Serv. Sulpic.* ad *Cic. Fam.* 4, 5. In unius mulierculae animula si jactura facta est, tantopere commoveris? *Ammian.* 28, 1. Homo Sardus eliciendi animulas noxias, et praesagia sollicitare larvarum perquam gnarus. *Hadrian. Imp. in carm.* ap. *Spartian.* 25. Animula vagula, blandula, etc. *Poet. Vetus* ap. *Gell.* 19, 11. Animula aegra et saucia Concurrit ad labias mihi. *Inscr.* ap. *Don. cl.* 10, 99. Aeliae P. F. Marciae animul. incomparabil. Parentes. Adde alias duas apud *Grut.* 304, 1. et 322, 1.

ĂNĬMŬLUS, li, m. θυμίδιον, dimin. ab *animus*. Usurpatur maxime in blanditiis. *Pl. Cas. a.* 1. *v.* 4. Mi animule, mea vita. *Id. Men.* 2, 3, 10. Animule mi, mihi mira videntur, hic te stare foris.

ĂNĬMUS, i, m. ἄνεμος, proprie significat ventum, flatum, spiritum: id enim valet Graeca vox allata. Atque hoc sensu usurpari vult *Serv.* ad *Virg. A.* 1, 61. (57.) ubi Aeolus ventorum *mollitque animos, et temperat iras*, hoc est flatus compescit. Verum quidquid sit de hac interpretatione, frequentius multo et tutius usurpatur *anima* in hac significatione. [**Serv.* explicatio dudum explosa est. *Animi* ventorum vehemens eorum impetus est, quo feruntur. V. *Wunderl.* ad h. l.] ℙ Interdum ponitur pro *anima*, hoc est pro vita, ψυχή. *Virg. A.* 10, 487. Una eademque via sanguis animusque sequuntur. Huc et illa pertinent *Curt.* 4, 6. Linqui animo. [**Caes. B. G.* 6, 38. relinquit animus Sextium, gravibus acceptis vulneribus, i. e. vis illa, qua vivimus vigemusque. Cf. *Herz.* ad h. l.] Sic *Pl. Amph.* 5, 1, 6. Animo male est: aquam velim. Adde *Curc.* 2, 30, 33. ℙ Sed fere *animus* est pars hominis nobilior, incorporea, immortalis, quem scribit *Cic. Tusc.* 1, 9. ab *anima* dictum esse, hoc est a vita, quia eatenus inesse in nobis animus in-

telligitur, quatenus in vita sumus. V. supra in ANIMA exempla non una, in quibus *animus* cum *anima* conjungitur, et ab ea distinguitur. *Cic. Leg.* 2, 11. Omnium quidem animos immortales esse, sed fortium bonorumque divinos. [*Omnino de meliori hominis parte dicitur ac corpori opponitur. *Vell.* 2, 23, 5. animos extra moenia, corpora intra muros habere. Ubi cf. *Ruhnk.* qui laudat *Drak.* ad *Liv.* 39, 47. Adde eundem ad 9, 9, 18.] ℙ Raro *animus* dicitur de anima brutorum animalium. *Cic. Tusc.* 1, 33. Bestiae, quarum animi sunt rationis expertes. *Appul. de Deo Socr. sub f.* Equum ipsum nudum, et solum corpus ejus, et animum contemplamur. [*Quae hinc sequuntur, eorum ordinem ex parte immutavimus. — Ac distinguebant veteres animae nostrae duas maxime partes, alteram qua cogitamus et judicamus; alteram qua volumus et appetimus. Licet de utraque facultate usurpent voc. *animi*, ita tamen hoc factum est, ut proprie et κατ' ἐξοχὴν animum dicerent facultatem sentiendi, appetendi, cupiendi; de ea igitur priori loco agemus. *Cic. Cat.* 1, 8. animus aequus. V. AEQUUS. *Id. Att.* 7, 7. tranquillissimus animus. Hinc in specie de singulis: a) i. q. voluntas, propositum, consilium. *Cic. Fam.* 14, 11. Nobis erat in animo Ciceronem ad Caesarem mittere. *Id. Rosc. Am.* 18. Nam istum exheredare in animo habebat. *Pomp.* ap. *Auct. B. Hisp.* 26. Cohortes animo habeo ad vos mittere. Al. leg. *in animo.* V. HABEO. [*Saepe codd. in praepos. vel addenda vel omittenda fluctuant. Apud *Liv.* quidem reperitur 1, 48. *extr.* 3, 64. omittitur 44, 25. *in.* v. *Gron.* ad h. l. coll. *Drak.* ad 29, 36, 7. et *Cort.* ad *Sall. Iug.* 11. *extr.* Interdum animus et voluntas conjunguntur, ut *Cic. Fam.* 5, 20. *sub f.* pro animi mei voluntate. Cf. *Manut.* Nota est formula *hoc animo* (hac mente) de qua v. *Herz.* ad *Caes. B. G.* 7, 28. In hac significatione fere singularem in usu esse docet *Drak.* ad *Liv.* 2, 39, 12. Sed etiam pluralem (animi) de uno homine sic dici demonstrat *Burm.* ad *Phaedr.* 2, 2, 5. quem idem laudat.] *Virg. A.* 4, 639. fert animus, i. e. vult, decernit, destinat. [*Suet. Caes.* 84. fuerat animus conjuratis, seq. infinitivo, Cf. *id. Cal.* 56. plerisque non defuit animus, bacchantem adoriri.] *Ter. Andr.* 4, 1, 17. animo morem gerere. *Id. Ad.* 1, 1, 8. animo obsequi. *Ov. Met.* 12, 566. indulgere. Porro huc refer *Pl. Amph. prol.* 58. Teneo quid animi vestri super hac re siet. *Ter. Eun.* 5, 7, 14. Quid illi credis animi tum fuisse, ubi, etc.? Et *Ph.* 3, 1, 1. Multis modis cum istoc animo es vituperandus. *Ter. Eun.* 4, 7, 46. Jamdudum animus est in patinis. *Inducere animum*, et *in animum.* V. INDUCO ℙ Omnino autem latiori plerumque sensu animus dicitur pro motibus et affectibus animi, amore, odio, ira, desiderio, timore, audacia [*stupore, moerore] etc. quae ratione regi debent, τὸ παθητικόν. [*Saepe numero hoc maxime sensu genit. *animi* multis adjectivis addi solet, qua de re V. *Drak.* ad *Liv.* 6, 10, 3.] *Hor. Ep.* 1, 2, 62. Ira furor brevis est: animum rege, qui nisi paret, Imperat. *Liv.* 30, 14. *in f.* Vincere animum. *Pl. Trin.* 2, 2, 24. Depugnare cum animo suo ab ineunte aetate. Et *ib.* Servire animo. V. integrum locum. *Ter. Andr.* 1, 2, 17. animum suum explere, i. e. se satiare amore. Plura exempla collegit *Ruhnk.* ad h. l. *Suet. Caes.* 46. villam, quia non tota ad animum ei responderat, diruit. [*Pl. Ps.* 1, 3, 8. in rem quod sit praevortaris, quam re adversa animo auscultes, i. e. ne perturberis, ut *Gron.* explicat, quem V. De *moerore* intellige ap. *Ter. Heaut.* 2, 2, 3. concurrunt multae opiniones, quae mihi animum (sc. curis jamjam perturbatum) exaugeant. De *spe* dixit *Tac. Agr.* 30. magnus mihi animus est, hodiernum diem — initium libertatis fore. — Adde praeterea haec: *Stat. Epiced. in patr.* 33. vix haec in munera solvo primum animum, i. e. redeuntem a stupore, quo adhuc nimius dolor mentem obnubilaverat. Cf. *Gron. diatr.* p. 518. *ed. Hand.* Adde *Plin.* 35, 10, 19. Aristides Thebanus omnium primus animum pinxit et sensus hominis expressit, quos vocant Graeci ἤθη, item perturbationes etc., i. e. vivide tales vultus pinxit, quales proditores sunt animi et sensuum. V. *Gron. diatr. Stat.* p. 594. ed. *Hand. Quint.* 10, 1, 113. Asinio Pollioni — et consilii et animi satis, quo l. *Frotscher. animum* explicat spiritum, πνεῦμα, θυμός (*Feuer.*), quo sensu fere pluralis usitatior est. Omnino *animus* et appetitio animi est i. q. ὁρμή Graecorum. V. *Goer.* ad *Cic. Fin.* 4, 21, 58. coll. *Acad. pr.* 2, 8, 24.] Quare etiam blandientium est vocabulum de iis, quos amore complectimur. *Ter. Eun.* 1, 2, 15. Ne crucia te, obsecro, anime mi, mi Phaedria. *Pl. Rud.* 4, 8, 1. Mi anime, mi Trachalio. ℙ Praecipue vero est i. q. θυμός, fortitudo. *Cic. Fam.* 5, 2. Virtute atque animo resistere temeritati. *Id. ib.* 6, 14. Animo magno fortique esse. *Id. Att.* 3, 2. Animo perculso et abjecto esse. Cui opp. *ib. Fam.* 5, 16. *ad f.* imbecillo animo esse. — *Id. Or.* 2, 20. Acer et praesens animus. *Caes. B. C.* 1, 32. Tenuis atque infirmus animus. *Id. B. G.* 7, 70. Nostris animus augetur. *Varr. R. R.* 2, 5. et *Cic. Att.* 5, 18. Bono animo es. [*Cic. Rep.* 6, 10. ades animo et omitte timorem.] Hinc *cadere animis*, ect. V. CADO. Contra. *Ter. Heaut.* 3, 2, 31. Addere alicui animum. Et *Andr.* 2, 1, 33. Reddere alicui animum. *Ov. Fast.* 1. 147. Sumere animum. Frequentius autem hoc sensu usurpatur in plurali numero. *Cic. Man.* 22. *extr.* Quae civitas est in Asia, quae unius tribuni militum animos ac spiritus capere possit? *Liv.* 1, 34. Lucumoni, omnium heredi bonorum, cum divitiae jam animos facerent. [*Lucan.* 2, 569. Galliane rebellis aetasque impensa labori Dant animos? Saepissime hoc modo de uno dicitur. V. quos laudat *Cort.* ad h. l. et *Burm.* ad *Virg. A.* 1, 579. Conjungitur saepe cum v. ira et iracundia, ut *Ov. Her.* 3, 85. vince animos iramque tuam. Cf. *Burm.* ad *Prop.* 1, 5, 12. coll. 2, 4, 8. *Drak.* ad *Liv.* 7, 10, 8. pectus animorum iraeque tacitae plenum. *Stat. Th.* 11, 525. unde animi saevaeque manus?] *Ter. Hec.* 3, 5, 56. Quia paululum vobis accessit pecuniae, Sublati animi sunt. *Cic. Dom.* 55. Efferre animos. Sic *Pl. Truc.* 2, 8, 10. tollere. Et *Virg. A.* 9. 127. Tollere alicui animos dictis. *Phaedr.* 2, 2. Animos ejusdem pulcra juvenis ceperat. [*Saepeque pro fastu, superbia, ad quem significatum jam ex superioribus nonnulla trahi possunt. Sic *Prop.* 2, 1, 23. animi Carthaginis altae. Cf. *Burm.* ad h. l. et ejus patruum ad *Virg. A.* 10, 357.] Eodem modo dicitur etiam de rebus inanimis. *Virg. A.* 7, 382. de turbine buxeo. Dant animos plagae. *Stat. Th.* 3, 671. Ut rapidus torrens, animos cui verna ministrant Flumina. *Virg. G.* 2, 51. Exuerint silvestrem animum, *h. e.* naturalem asperitatem et infecunditatem. ℙ Notanda est hic, quae eodem pertinet, formula *Animi causa* aut *gratia* est animi relaxandi causa, per voluptatem, per ludum et jocum. *Cic. Rosc. Am.* 46. Animi et aurium causa. [*Cf. *Matth.* ad h. l. et *Goer.* ad *Cic. Fin.* 2, 17, 56.] Paulo ante dixerat *animi relaxandi causa;* ex quo intelligitur, in hac phrasi ellipsim esse. [*Noli credere.] *Id. Fam.* 7, 2. Hic simiolus, animi causa, me, in quem inveheretur, delegerat. *Pl. Trin.* 2, 2, 53. Praeterea aliquantum animi causa in deliciis disperdidit. *Id. Epid.* 2, 2, 51. Quasi tu cupias liberare fidicinam animi gratia. *Sen. Benef.* 4, 17. Nec quisquam tantum a naturali lege descivit, et hominem exuit, ut animi causa malus sit. *Caes. B. G.* 7, 77. Quid ergo Romanos in illis munitionibus, animine causa quotidie exerceri putatis? Adde *Sen. de Ira* 3, 18. *ad f.* et *Plin. praef. H. N.*, ubi *animi causa* est id. quod [*dixit *Juvenalis* ita: quoniam animus ita volebat, hoc ei placebat, n. *aus Liebhaberei.*] Sed eadem formula etiam significare videtur i. q. sponte et libenter. *Sen. Cons. ad Helv.* 6. Nullum invenies exsilium, in quo non aliquis animi causa moretur. ℙ [*Sed, ut diximus, animus etiam de ea animae nostrae parte dicitur, qua cogitamus, judicamus; quo sensu saepius *mens* dicitur, Gr. φρήν, νοῦς. Sic *Cic. Rep.* 1, 39. animi partes, i. e. facultates, vires. *Ib.* 3, 3. instrumenta. *Ib.* 6, 12. animi lumen (i. e. praestantiam) ostendere.] *Cic. Fam.* 4, 17. animo complecti aliquid. *Id. Ad.* 1, 1, 5. cogitare in animo. *Cic. Agr.* 2, 24. (*Ter. Ad.* 3, 4, 55.) cogitare aliquid cum animo. *Nep. Ages.* 4. Meditari animo. *Liv.* 34, 2. statuere apud animum. [*Suet. Aug.* 86. sensum animi quam apertissime exprimere. *Id. Vesp.* 5. cogitare et volvere animo. Hoc sensu interdum otiose additum videri potest; quare dubius est locus *Auct. ad Her.* 4, 17. nam necesse est *animo* eam comprobet *tacitus* auditor, ubi alii omissum volunt ob v. *tacitus;* v. intpp.] Huc refer loquendi rationes: *adjungere, adjicere, applicare animum ad aliquam rem*, i. e. incumbere ad aliquid, attendere. Sic *appellere, inducere, adhibere, advertere animum* [*animo, animos* v. *Drak.* ad *Liv.* 4, 27. 8. *Cort.* ad *Sall. Jug.* 69, 1.] et paene infinita, quae V. suis locis. [*Ingentem numerum locorum, ubi *animus* conjungitur cum *subst.*, ut animus Victor, contemtor, contemplator, consul etc. etc. collegit *Bentl.* ad *Hor. od.* 4, 9, 39.] ℙ Quare nonnunquam *animus*, et *mens* conjunguntur, et tunc *animus* est spiritus, quo vivimus, movemur, et intelligimus; *mens* est ratio, qua animus regitur: vel *animus* ponitur pro voluntate et affectibus animi, *mens* pro ratione. *Liv.* 37, 45. Animos, qui nostrae mentis sunt, eosdem in omni fortuna gessimus, gerimusque: neque eos secundae res extulerunt, nec adversae minuerunt. *Caes. B. G.* 1, 39. Ut non mediocriter omnium mentes animosque perturbaret. *Id. B. C.* 1, 21. Tanta erat summa rerum exspectatio, ut alius in aliam partem mente atque animo traheretur. *Virg. A.* 6, 11. *de Sibylla.* magnam cui mentem animumque Delius inspirat vates. *Gell.* 2, 1. Tanquam quodam secessu mentis atque animi facto a corpore. *Id.* 15, 2. Neque mentem animumque ejus consistere. *Ter. Andr.* 1, 1, 137. Mala mens, malus animus, *h. e.* mala mens, et ratio, atque inde prava voluntas, prava consilia, et affectus. Dicitur etiam *mens animi.* V. in MENS. Nota porro haec: *Cic. Fam.* 13, 62. Semper in animo habui, te in meo aere esse i. e. putavi, opinatus sum, (non ut supra in eadem formula i. q. hac voluntate fui). *Nep. Eum.* 11. animo si isto eras, cur non in proelio cecidisti? — Eodem refer formulam *animo meo*, i. e. mea sententia. *Pl. Bacch.* 3, 2, 10. Nam pol equidem, meo animo, ingrato homine nihil impensius est. *Cic. Sext.* 22. Hoc, meo quidem animo, summi in patriam amoris mei signum debet esse certissimum. Pari fere modo dicitur *ex animo*, quod significat sponte et sincere, non de composito ac per simulationem, cui *de industria* opponitur. *Ter. Andr.* 4, 4, 55. Paulum interesse censes, ex animo omnia. Ut fert natura, facias, an de industria? *Id. Eun.* 1, 2, 95. Utinam istuc verbum ex animo ac vere diceres. [*Cic. N. D.* 2, 67. sive ex animo id fit, sive simulate. *Vell.* 2, 48, 4. mox simulatione contra Pompejum et Caesarem, sed animo pro Caesare stetit.] ℙ Est porro animus i. q. sentiendi ratio s. voluntas, qua alicui vel bene vel male volumus. *Cic. Fam.* 3, 6. Qui, quo animo inter nos simus, ignorant. *Id. ib.* 5, 2. Pro mutuo inter nos animo. *Id. ib.* 18. *in f.* Meus animus erit in te liberosque tuos semper, quem tu esse vis, et qui esse debet. *Id. ib.* 2. Animo non mobili, sed stabili esse in aliquem. *Caes. B. G.* 1, 6. Esse bono animo in aliquem. [*Referas huc *Suet. Oth.* 8. animus fidesque, i. e. bene alicui velle et fidelem esse. Hoc autem latius patet: nam etiam in universum dicitur *animus* de interna comparatione et habitu, quem consuetudine vel studio assumsimus, de ingenio, moribus dicitur, ut qui ex cujusque cogitandi et sentiendi ratione oriuntur. *Suet. Cl.* 1. fuisse creditur non minus gloriosi quam civilis animi. *Id. Vit.* 7. facili ac prodigo animo. *Tib.* 24. impudentissimo. *Vell.* 2, 25, 3. animus dupplex et diversissimus in eodem homine; atque conjunctim *id. ib.* 112, 7. animi atque ingenii pravitas *coll.* 2, 35, 3. *Suet. Tib.* 52. animi fluxioris remissiorisque vitae erat (Drusus) i. e. parum constanter bonum et rectum sequebatur. Apte comparat *Bremius Ter. Heaut.* 5, 2, 9. animo omisso esse i. e. negligenti, v. *Ruhnk.* et *Sall. Cat.* 14. molles et fluxi animi. *Cic. Fam.* 2, 17. *fin.* animus jejunus, i. e. humilis et infirmus, cui opp. erectus et excelsus. Cf. *Manut. Hor. Sat.* 1, 2, 10. Sordidus atque animi parvi. Saepeque omnino parvus, angustus, pusillus etc. de avaris dicitur. V. quae *Hdf.* ad h. l. Ita etiam de inanimis reperitur; *Virg. G.* 2, 50. exuerint silvestrem animum, i. e. naturam.] ℙ Denique etiam ad memoriae vim refertur. *Virg. Ecl.* 9, 51. Omnia fert aetas, animum quoque. *Ter. Andr.* 1, 5, 47. Etiam nunc mihi scripta illa dicta sunt in animo Chrysidis. ℙ [*Confunduntur *animus* et *annus.* Cf. *Burm.* ad *Ov. A. Am.* 1, 191. *Drak.* ad *Sil.* 1, 187. et maxime ad *Liv.* 32, 5, 2. *Burm.* ad *Quint.* 1, 1. *init. animus* et *amicus*, *Drak.* ad *Liv.* 9, 6, 8. *coll.* 8, 19, 11. *animus* et *arma*, *id.* ad *eund.* 22, 5, 8. *animo* et *omnino* vel *magnitudine*, v. intpp. ad *Vell.* 2, 33, 3.]

ĀNĬO, onis. V. ANIEN.

ĀNĬSŎCYCLI, orum, m. plur. ἀνισόκυκλος, vox Graeca, qua significantur plures circuli continuati, quorum unus alteri aequalis non est: ab α privativa, ἴσος, aequalis, et κύκλος, circulus. Apud *Vitr.* 10, 1., ubi de machinis disserit, legitur *anisocyclorum versationes.* Quo loco quid sibi velint *anisocycli*, est expedire perdifficile. Alii enim cum *Turneb. Adv.* 9, 20. suspicantur fuisse organa, multos orbes habentia, quosdam majores, quosdam minores, ut facili nisu, majorum impulsione reliqui orbes moverentur, et molitio alicujus rei fieret, aut expulsio. Alii putant intelligi helicam vel cochleam, quae inaequales habet obliquosque circulos (*Schrauben*). Alii esse quidem cochleas, sed ex ferreo filo in inaequales circulos flexo, quales sunt mulierum cincinni: quod filum contractum compressumque, deinde remissum, expellit magno impetu, quod impositum est (*Springfedern*). Figuram habes apud *Bald. in Lex. Vitr.* [At *Schneider.* ex quodam *Cod.* legendum conjicit *axiculorum*, ut Graecorum ἀξόνια, quos Latini orbiculos vocant. *F.*]

ĀNĪSUM, i, n. ἄνισον, aliquando et ἄννισον, item ἄνησον, herba est radice gracili, caule rotundo, concavo, et apio simili, e cujus geniculis rami enascuntur multi, coriandri modo, in quorum cacuminibus haerent umbellae latae minutis candidisque floribus constantes, folio simplici, aut trifido (nam multiplex est genus) profunde serrato; semen ferens parvum, colore fere cinereo, odore ac sapore gratissimo, dulci cum quadam acrimonia, quod et ipsum *anisum* dicitur, adhibeturque passim in ciborum condimentis: et praeterea aliquos etiam in medicina usus habet, quos *Plin.* 20, 17, 72. recenset. *Id.* 19, 8, 13. Gith pistrinis, anisum et anethum culinis, et medicis nascuntur. ℙ Usurpatur et *anisus*, i, m. a *Theod. Prisc. de diaeta*, 10.

*ANITAS, atis, f. anilitas. *Gloss. gr. lat.* γραότης, Anitas. *B. A.*

*ANITORGIS, is, oppidum Hispaniae Baeticae. *Liv.* 25, 32.

ĀNĬUS, ii, m. Apollinis filius, et sacerdos rex Deli, pater Andri, a quo Andros insula denominata est. *Virg. A.* 3, 80. Rex Anius, rex idem

hominum, Phoebique sacerdos. *Serv.* ad *l. l.* hujusmodi fabulam narrat. Habuit Anius ex Dorippe uxore tres filias, quas, ne unius tantum Dei esset tutus auxilio, Libero patri dicavit, qui parem ei reddens gratiam effecit, ut quidquid una earum attigisset, verteretur in fruges, quidquid altera in oleum, quidquid tertia in vinum. Agamemnon ad Trojanum bellum proficiscens, quo facilius aleret exercitum quem ducebat, eas rapere tentavit; quae cum vinctae abducerentur, a Libero in totidem columbas mutatae, effugerunt. V. etiam *Ov. Met.* 13, 632. ℙ Alius fuit anius filius Aeneae ex filia Anii regis, *Serv. ibidem.*

ANNĂ, ae, f. Ἄννα, Beli filia, soror Didonis, quae postquam mortuam sororem vidit, et Carthaginem ab Iarba Getulorum rege occupatam, relicta sede patria ad Battum regem, qui Melitae insulae imperabat, deinde ad Aeneam in Italia regnantem accessit, ab eoque benigne excepta est. Mox ob Laviniae odia, in somnis, ut cederet, monita, in Numicium fluvium se praecipitem dedit. Inde Anna Perenna dicta Romanis, et pro Dea culta. *Ov. Fast.* 3, 546. Idibus est Annae festum geniale Perennae. V. ibi multa ad hanc rem. V. etiam *Silium* 8, 50. et deinceps. [**Macr. Sat.* 1, 12. Annae Perennae ideo sacrificari narrat, *ut annare perennareque commode liceat,* i. e. ut faciliter per totum annum vivere liceat. Hinc *Scheller.* non male *femin.* v. *annus* esse censet.]

*ANNAEUS, nomen gentile apud Romanos, ut Annaeus Seneca, A. Lucanus, A. Florus.

ANNĀLIS, le, adj. ἐνιαύσιος, annum durans. *Varr. R. R.* 1, 27. Tempora duorum generum sunt, unum annale, quod sol circuitu suo finit, alterum menstruum, quod luna circumiens comprehendit. Et *ib.* Solis cursus annalis. *Ulp. Dig.* 14, 2, 1. Annalis actio. *Paul. ib.* 38, 17, 6. Annalis bonorum possessio. ℙ De annali clavo V. in CLAVUS. ℙ *Annalis lex* dicebatur, quae praescribebat annorum numerum ad magistratus capessendos. *Cic. Phil.* 5, 17. Legibus enim annalibus cum grandiorem aetatem ad consulatum constituebant, adolescentiae temeritatem verebantur. *Liv.* 40, 43. *inf.* narrat, cum L. Villius trib. pl. legem annalem tulisset, Q. Fulvio Flacco, et L. Manlio Acidino Coss., ejus familiae inde cognomen inditum fuisse, ut *Annales* appellarentur. ℙ Lepidum Ciceronis jocum de quodam *Sex. Annali* refert *Quint.* 6, 3. *ad f.* ℙ Absolute *Annalis, lis,* subaudi *liber,* et frequentius in plur. numero *Annales, lium,* subaudi *libri,* sunt illi, in quibus singulis annis, et singulis diebus res memorabiles et bellicae, et urbanae breviter atque ordine perscribuntur. Differunt autem ab historia, quia haec menses et dies saepe omittit, deinde prolixe res narrat, afferendo causas, describendo loca, interponendo conciones, etc. V. *Gell.* 5, 18, et *Cic. Or.* 20.: annales chartas vocat *Prud. adv. Symm.* 1, 798. ℙ Ab *Actis* quomodo differant, V. in ACTA, orum. ℙ Apud Romanos Annales a Pontifice Maximo scribebantur, et domi proponebantur, potestas ut esset populo cognoscendi. Hinc *Annales Maximi* dicebantur, non a magnitudine, inquit *Festus,* sed quod eos Pontifex Max. consecrasset. Atque haec fuit Historia ab initio rerum Romanarum usque ad P. Mutium Scaevolam: post quem uberiore stilo scribi coepta est, a M. Catone, Fabio Pictore, Antistio Pisone, Coelio Antipatro, et aliis, ut *Cic. Or.* 2, 12. narrat. ℙ Alia ratione distinguit *Serv.* ad illud *A.* 1, 377. Et vacet annales nostrorum audire laborum. Historia, *inquit,* est eorum temporum, quae vel vidimus, vel videre potuimus, dicta ἀπὸ τοῦ ἱστορεῖν, id est videre. Annales vero sunt eorum temporum, quae aetas nostra non novit: unde Sallustius ex Historia, Livius ex Annalibus et Historia constat. Haec *Serv.* Verius tamen prius discrimen videtur. Quamquam haec duo confunduntur interdum. *Liv.* 43, 13. Ea pro dignis habere, quae in meos annales referam. *Cic. Q. Fr.* 1, 1, 3. Honore, et dignitate, et aetate praestat Tubero, quem ego arbitror, praesertim cum scribat historiam, multos ex suis annalibus posse deligere, quos velit et possit imitari. *Id. Dom.* 32. Ut annales populi R. et monumenta vetustatis loquuntur. *Id. Att.* 12, 23. Quibus Coss. ea legatio Romam venerit, scriptum est in tuo annali. *Id. Brut.* 15. Est sic apud illum in nono annali. *Nep. Ann.* 13. Atticus in annali suo scriptum reliquit. *Plin.* 7, 28, 29. Q. Ennius T. Caecilium, fratremque ejus praecipue miratus, propter eos sextumdecimum adjecit annalem. *Ov. Fast.* 1, 7. Sacra recognosces annalibus eruta priscis. ℙ *Annalia, ium,* absolute, in quadam *Inscr.* ap. *Grut.* 116, 2. sunt sacrificia solemnia ex voto quotannis fieri solita, de quibus loqui videtur *Caj. Dig.* 50, 16, 233. Post Kalendas Januarias die tertio pro salute principis vota suscipiuntur.

*ANNAMATIA, ae, oppidum Pannoniae inferioris. *Anton. It.* et *Tab. Peut.*

ANNĀRĬUS, a, um, adj. id. q. annalis. *Festus:* Annaria lex dicebatur ab antiquis, qua finiuntur anni magistratus capiendi. *Lamprid. Commod.* 2. Venia legis annariae impetrata, consul factus est. *Arn.* 2. p. 91. In potestatibus obeundis leges conservatis annarias.

ANN. V. ADN.

ANNĚ. V. in AN.

ANNECTO et Adn., is, exui, exum, a. 3. ἐπιπλέκω, προσείρω, ad aliquid necto, conjungo. *Sall. fr.* ap. *Serv.* ad *A.* 11, 770. Lintea operimenta ferreis laminis in modum plumae adnexuerant. *Petr. Sat.* 97. Annectere pedes et manus institis. *Cic. N. D.* 2, 54. Ad linguam stomachus annectitur. *Plin.* 3, 5, 8. Nona regio annectitur septimae. *Id.* 5, 29, 31. Cum insulae essent, Alexander annexuit continenti. *Val. Max.* 2, 5. *sub f.* Adnectere remedia corporibus aegrorum. *Id.* 2, 6. *n.* 14. *ext.* Adjice Celtibericam fidem, junge Thraciae sapientiam, annecte Lyciorum callide quaesitam rationem etc. ℙ [Partic. *Annectens* ap. *Plin.* 4, 1, 2. Insulam continenti annectens. *Annectendus* ap. *Solin.* 1. *n.* 29. Quibus annis annectendus est primus annus. *F.*]

ANNELLUS. V. ANELLUS.

*ANNESTUS et Annestum, i, oppidum Arabiae Felicis, a Gallo deletum. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

ANNEXĬO et Adn., onis, f. connexio, ἐπιπλοκή. *Pallad.* 4, 10. *sub f.* Germinantes oculos aliqua inter se annexione conglutina.

ANNEXUS et Adn., us, m. ἐπιπλοκή, annexio. *Tac. H.* 3, 34. Cremona annexu connubiisque gentium adolevit floruitque.

ANNEXUS et Adn., a, um, part. v. *annecto,* junctus, connexus, προσαρτούμενος. *Cic. Inv.* 2, 51. Funiculus a puppi religatus scapham annexam trahebat. *Id. ib.* 1, 18. Exordium annexum orationi. *Plin.* 10, 37, 53. Epistolae annexae pedibus columbarum. *Sen. ep.* 95. *a med.* Virtutes separatae sint, an annexae.

ANNĬĀ Via, de qua mentio est in *Inscr.* ap. *Grut.* 446, 4., videtur fuisse ramus Flaminiae prope Urbem. A quonam dicta sit, non constat. Alia ap. *Eund.* 149, 5. . . . . viam Augustam ab via Annia extra portam ad Cereris silice sternendam curarunt pecunia sua pro Ludis. [**Annia* Cornificia, soror natu minor Marci Antonini philosophi. *Capitol. Antonin.* 1. ℙ Annia Faustina consobrina et uxor ejusdem Imperatoris. *Id. Marc.* 1. *Lamprid. Commod.* 7. *B. A.*]

ANNĬĀDAE, arum, qui sunt ex Annia familia Romana illustri. *Claud. Cons. Prob.* et *Ol.* 8. nec te latuere potentes Anniadae. Adde *Prud. c. Symm.* 1, 553.

*ANNIĀNUS, a, um, adj. ad Annium vel Anniam pertinens. *Cic. Verr.* 2, 1, 46. In illo capite Anniano de mulierum hereditatibus. ℙ Fuit et Annianus, i, poeta Latinus sub Antonino et Adriano Imperatoribus. *Gell.* 7, 7. et 20, 8. *B. A.*

ANNĬBAL et Hannibal, ălis, m. Ἀννίβας, nomen viri Carthaginiensis. Quamvis autem plures fuerint sic appellati, super omnes tamen celebratur Amilcaris filius, qui secundo bello Punico in Hispaniam trajecit, Saguntum aliasque urbes expugnavit: inde superatis Alpibus in Italiam venit, multisque cladibus et praecipue Cannensi, rem Romanam paene evertit. Post varios denique casus, cum Italiam sexdecim annos acerrimo bello vexasset, in Africam revocatus, a Scipione Africano majore devictus est. Postea metu Romanorum, qui cum sibi tradi petebant, primo Ephesum ad Antiochum regem, deinde in Bithyniam ad Prusiam profugit. Sed cum ne apud eum quidem tutus esset, veneno absumpto, quod in anulo servabat, mortem sibi conscivit. V. *Liv. tota Dec.* 3. et *Nep.,* qui ejus vitam conscripsit. ℙ [**Annibal,* filius Gisconis, nepos Hamilcaris a Gelone victi, a Carthaginiensibus Egestanis auxilio missus, aliquot primo urbes cepit, sed mox ab Hermocrate, exule Syracusano, male exceptus est. *Just.* 22, 23. ℙ *Annibal,* dictus Senior, in Sardinia a C. Sulpicio Paterculo, Consule Romano, superatus, paullo post, classe insuper omissa, a suis in crucem actus est. *Liv.* 42, 28. et 29. *Just.* 33, 1. seqq. *B. A.*] ℙ Ad scriptionem quod attinet. *Dausq. in Orthogr.* mavult scribi *Annibal* sine aspiratione, neque caret validis argumentis. Contra *Manut.* praefert *Hannibal* ex antiquissimis quibusdam codd. et aliquot etiam lapidibus. ℙ Paenultima in obliquis casibus fere a poetis corripitur, *Mart.* 4, 14., *Hor. Od.* 4, 8, 16., *Sil.* passim etc. Sed tamen *Val. Prob.* ap. *Gell.* 4, 7. produci eam posse ajebat, auctoritate *Plauti* et *Ennii:* quibus adde versum *Varr.* ex ejus fragment. ap. *Non.* 1, 242. *Noctu Annibalis cum fugavi exercitum.* [*Syll. *bal* ex hebr. *baal* orta esse videtur, ideoque posset produci. Sed usus respuit.] Idem dicendum de aliis similibus nominibus Poenorum, *Asdrubal, Amilcar, Hiempsal* etc.

*ANNIBALIĀNUS, i, memoratur *Vopisco* in *Prob.* 22. Duces praeclarissimos instruxit. Nam ex ejus disciplina Carus, Diocletianus, Constantius, Asclepiodorus, Annibalianus etc. *B. A.*

ANNĬCĔRĬI, orum, dicti sunt philosophi sectae Aristippi Cyrenaici, in qua celebris fuit inter alios Anniceris, Ἀννίκερις, quidam Cyrenaeus, qui Platonem quondam captivum, cum Aeginae venderetur, proprio aere redemisse dicitur. Fuit autem auctor et princeps unius ex multis sectis, quae ex Cyrenaica repullularunt. *Cic. Off.* 3, 34.

ANNĬCŬLUS, a, um, adj. ἐνιαύσιος, qui est unius anni. *Varr. R. R.* 2, 5. Tauros, unum anniculum, alterum bimum. *Nep. Att.* 19. Virginem vix anniculam provigno suo despondit. *Plin.* 9, 41, 65. Anniculo grano languidus succus: idem a quadrimo evanidus. *Colum.* 7, 9. Annicula aetas. *Ulp. Dig.* 1, 6, 6. Anniculus filius. *Cato R. R.* 17. Anniculae nuces pineae. *Varr. R. R.* 1, 65. Cum fuerit vinum anniculum, proruito.

ANNĬFER, a, um, adj. per totum annum ferens. *Plin.* 16, 26, 44. Citreae et juniperus et ilex anniferae habentur, novusque fructus in his cum annotino pendet. ℙ Apud eund. *Plin.* 19, 7, 36. dicuntur *anniferae* eae plantae, quae caulem ferunt unum tantum annum durantem, remanente radice: quae ἐπετειόκαυλοι appellantur a *Theophrasto.*

ANNĬHĬLĀRĔ, ἐξουδενόω. Legitur quidem ap. *Hieron. ep.* ad *Sunn.* et *Fretel.* 106, 57., sed refertur, una cum *annullare* et *nullificare,* inter portenta verborum, quae apud imperitos inveniri solent. *Tertull.* tamen *adv. Psych.* 15. ex *Apost. Rom.* 14, 3. Qui manducat, ne nullificet non manducantem, *h. e.* ne contemnat, nihili faciat. Al. leg. *vilificet.* Vulgata habet *spernat.*

*ANNIHILĀTOR, *Gloss. Gr. Lat.* ἐξουδενητής. *B. A.*

ANNĪSUS et Adn., us, m. actus annitendi. *Symm. ep.* 5, 74. Ut probabiles voluntates alieno etiam adjuventur annisu.

ANNĪSUS et Adnixus, a, um, part. ab *annitor,* incumbens, innixus. *Virg. A.* 12, 92. hasta ingenti annixa columnae. *Tac. A.* 3, 61. Latona oleae annisa. *Val. Max.* 5, 3. *n.* 3. Annixus genibus. ℙ Item conatus, hoc est qui nixus est aliquid facere et conatum adhibuit. *Virg. A.* 1, 148. Cymothoe, simul et Triton annixus, acuto Detrudunt naves scopulo: *Serv.* notat, *annixus* antiquum esse, recentius vero *annisus* aut *adnisus.* *Id. ib.* 5, 226. Quem petit et summis adnixus viribus urget. *Liv.* 5, 25. *ad f.* Et patres hoc idem de intercessoribus legis annisi. *Tac. H.* 5, 8. Temere superstitionem et mores Graecorum dare annixus. *Appul. Apol.* Haec omnia, annixus impenso studio, persuadet.

ANNĪTOR et Adn., ĕris, isus et ixus sum, dep. 3. ἐνσκήπτω, ad aliquam rem niti, hoc est incumbere, inniti. *Cic. Amic.* 23. *in f.* Natura solitarium nihil amat, semperque ad aliquod tanquam adminiculum annititur. V. alia in voce praeced. [*Et cum dat. *Virg. A.* 9, 229. hastae.] ℙ Est etiam conari, laborare, ut aliquid fiat, κατασπουδάζειν. *Liv.* 21, 8. Poeno, cepisse jam se urbem, si paululum adnitatur, credente. *Plin.* 7, 53, 54. Omni ope, ut viveret, annisus est. *Sall. Jug.* 87. Mihi acrius adnitendum est, uti neque vos capiamini etc. *Liv.* 8, 16. Omni ope annisi sunt; ut etc. *Plin. Pan.* 25. Omni ope adniti, ne quis e plebe etc. *Sall. Jug.* 47. Adniti summo studio ad aliquid patrandum. *Flor.* 1, 9. Ex summo studio anniti ad augendam majestatem. *Liv.* 27, 14. Poenis ad obtinendum hesternum decus adnitentibus. *Sall. Cat.* 19. Piso in Hispaniam pro praetore missus est, adnitente Crasso, i. e. favente. Atque cum infinito. *Tac. H.* 4, 8. Etiam mediis patrum annitentibus retinere morem. V. aliud ejusdem exemplum in ANNISUS. [**Ib.* 5, 8. *Liv.* 10, 41. anniterentur vincere.] ℙ Cum accusativo communi. *Plin. ep.* 6, 18. Rogas, ut agam Firmanorum causam: quod ego quamquam plurimis occupationibus distentus, adnitar, i. e. perficere conabor. *Adniti de re aliqua* est conari rem aliquam obtinere. *Cic. Att.* 6, 8. Ego nisi Bibulus adniteretur de triumpho, aequo animo essem. [**Anniti* pro aliquo dixit *Liv.* 2, 52.] ℙ Partic. *annitendus* more activorum interdum effertur. *Gell.* 2, 12. *ad f.* Si in concordia annitenda parum auctoritatis habuerint, *h. e.* procuranda.

ANNĪVĂGUS. V. OMNIVAGUS.

ANNĪVERSĀRĬĒ, adv. quovis anno vertente. *August. ep.* 118. *in f.* et *Doctr. Christ.* 2, 29.

ANNĪVERSĀRĬUS, a, um, adj. ἐτήσιος, qui singulis annis vertentibus fit, hoc est quotannis. *Cic. Verr.* 2, 4, 39. Mercurium sacris anniversariis colere. *Id. ib.* 48. *in f.* Festos dies anniversarios agere. *Id. N. D.* 2, 38. Coelum constantissime conficiens vicissitudines anniversarias. *Liv.* 4, 45. Aequorum velut anniversariis armis adsuerat civitas. Et *Flor.* 1, 12 Anniversarii hostes, *h. e.* qui quotannis lacessunt. [**Suet. Aug.* 81. valetudines anniversariae ac tempore certo recurrentes.] *Varr. R. R.* 1, 16. Coloni habent anniversarios vicinos, quibus imperant, medicos, fullones, fabros etc., *h. e.* quorum opera quotannis utuntur. *Suet. Aug.* 81. Anniversariae valetudines, ac tempore certo recurrentes.

*ANNĬUS, i, nomen gentile Romanorum, ut T. Annius Milo, amicus Ciceronis, T. Annius Cimber, amicus Antonii, P. Annius Asellus, civis Romanus ap. *Cic. Verr.* 2, 1, 41. ℙ Annius Fetialis Historiam seu Annales rerum Romanarum condidisse fertur. *Plin.* 34, 6. ℙ Annius, a, um, adj.

ad Annium vel Anniam pertinens, ut Annia via, quod V. suo loco. *B. A.*

*ANNIXE vel Adnixe, adv. pro enixe habent *Appul. Met.* codd. duo ap. *Oud.* p. 101. Locus est p. 117. *Elm. B. A.*

ANNIXUS. V. ANNISUS.

ANNO et Hanno, ōnis, m. Ἄννων, nomen nonnullorum virorum Carthaginiensium: quorum unus, temporibus Philippi Macedonis, privatis opibus potens, in libera republica regnum affectavit, sed post varios conatus, insidiasque civibus paratas, ab iisdem captus, virgis caesus, deinde effossis oculis, manibus cruribusque fractis, cruci affixus est. V. *Just.* 21, 4. Alter Anno a Carthaginiensibus cum exercitu missus contra Agathoclem Siciliae tyrannum, in pugna interfectus est. V. *Eund.* 22, 6. Alius denique tempore belli secundi Punici, factionis Barchinae princeps fuit, cumque auctor pacis semper esset, nequaquam exauditus est. *Liv.* 21, 3. et 9. et 22, 12. ¶ De scriptione idem esto judicium, ac de *Annibal.* q. V.

ANNO, as, n. 1. *Annare* est annum transigere, annum agere. Habet locum in quadam precandi formula, qua utebantur, cum sacra faciebant Annae Perennae, *ut annare, perennareque commode liceret*, ut legitur ap. *Macr. Sat.* 1, 12. ¶ *Anno, as*, compositum a *no, as*, V. in ADNO.

ANNOMĬNĀTĬO. V. AGNOMINATIO.

ANNON. V. in AN.

ANNŌNĂ, ae, f. εὐθενεία, [*τὸ σιτηρέσιον, ἡ σιτάρκεια] res frumentaria et quidquid ad annuum victum necessarium est, ab *annus*. [*Etymologias nonnullas recenset *Gron. diatr. Stat.* p. 267. *ed. Hand.* ac docet *annonam* esse unius anni fructus s. proventum, ut *pomona* proventum pomorum significat, de quo cf. *Salm.* ad *Solin. c.* 22. (al. 35.)] *Tac. H.* 3, 48. Clausis annonae subsidiis, inopiam, ac discordiam hosti facere. *Id. ib.* 4, 68. Praeficere aliquem annonae. *Id. ib.* 1, 11. Provincia annonae fecunda. *Cic. Verr.* 2, 3, 98. Annona pretium, nisi in calamitate fructuum, non habet. *Id. Dom.* 5. Difficultas annonae. *Liv.* 38, 35. Annona compressa. *Tac. A.* 1, 7. Praefectus annonae. *Inscr.* ap. *Mar. Frat. Arv.* p. 402. T. Elufrio T. F. Stell. Meliori, quod annonam sufficientem civitati pecunia sua praestiterit. Ac de aliis, ut speciatim *annona musti* dicitur a *Colum.* 3, 21. ea vini copia, quae per annum familiae est necessaria. Sic *annona lactis* etc. ¶ Saepe ponitur pro ipso pretio rerum, quae ad victum necessariae sunt. *Caes. B. C.* 1, 52. Jam ad denarios quinquaginta in singulos modios annona pervenerat. *Mart. Dig.* 50, 1, 8. Cogere aliquem vilius praestare frumentum, quam annona exigat. *Sen. Qu. nat.* 4, 13. Habet institores aqua et annonam variam. *Cic. Div.* 2, 27. Annona carior. *Liv.* 26, 20. arctior. Et 2, 52. laxior. *Suet. Aug.* 25. gravior. *Plin.* 18, 10, 20. *n.* 2. media. *Tac. A.* 4, 6. acris plebem fatigat. *Id. ib.* 6, 13. Gravitas annonae. *Id. ib.* 2, 87. saevitia. *Quint. Decl.* 12, 4. incendium. *Cic. Dom.* 5. caritas. Et *Man.* 15. vilitas. *Id. Dom.* 5. Annona ingravescit. *Plin.* 6, 22, 24. augetur. Sic *Caes. B. C.* 1, 52. crescit. *Suet. Tib.* 34. Temperare annonam macelli. *Cic. Mil.* 27. levare. Sic *Liv.* 2, 34. laxare. *Id.* 26, 20. *in f.* Annona laxat. Contra. *Pacat. Pan. Theod.* 32. *sub f.* arctare annonam. *Varr. R. R.* 3, 2. excandefacere. Et *ib.* incendere. Sic *Ulp. Dig.* 47, 11, 6. onerare. *Plin.* 33, 13, 57. flagellare. *Vell.* 2, 77. Annona gravis urit plebem. ¶ Translate. *Hor. Ep.* 1, 12, 24. Vilis amicorum est annona, bonis ubi quid deest, *h. e.* res amicorum redundant, et vili pretio dantur bonis viris indigentibus; nam vir bonus *nil nisi verum orabit et aequum.* Satyrice *Juv.* 9, 100. His opibus nunquam cara est annona veneni. ¶ Interdum absolute ponitur pro annonae abundantia. Est enim vocabulum mediae significationis, ut *valetudo*, *venenum* etc. *Cic. Dom.* 6. *in f.* Commutatam annonam dicebant: quae, quia rursus in meo reditu facta erat durior, a me, cujus adventu fore vilitatem boni viri dictitabant, annona flagitabatur. *Tac. A.* 1, 2. Pellicere populum annona. ¶ Sic contra pro annonae caritate. *Pl. Trin.* 2, 4, 83. Coena hac annona est sine sacris hereditas, *h. e.* ad coenam invitari in tanta caritate annonae, est veluti hereditas sine oneribus. Alii ita leg. *Coena haec annona* etc., hoc est coena haec annua, ut *annona* sit adjective positum ab *annonus, a, um;* quod tamen non est temere probandum. [*Illud omnino recte habet; est *hac annona* pro *hac tempestate*, quum tam cara jam sit annona.] ¶ Nonnunquam sumitur pro cibariis militum, quae constabant ex frumento, vino, aceto et sale, tum larido et caseo. Hinc *Veg. Mil.* 3, 3. Frumenti, vini, aceti, nec non etiam salis omni tempore necessitas declinanda. Et *Vulcat. Avid.* 5. Praeter laridum ac buccellatum panem atque acetum militem in expeditione portare prohibuit. *Spart.* vero *Hadr.* 10. Cibis etiam castrensibus in propatulo libenter utens, hoc est, larido, caseo et posca. *Veg. Mil.* 1, 19. In arduis expeditionibus necessitas imminet annonam pariter et arma portandi. *Ammian.* 17, 9. Annona decem et septem dierum, quam in expeditionem pergens vehebat cervicibus miles. ¶ In plur. numero *annonae, arum*, usurpantur in *Cod. Just.* 1, 52, 10, 16., 11, 24., et significant pensiones annuas, vel menstruas frumenti et aliarum specierum annonariarum, quae distribuuntur pro alimentis, aut stipendio. ¶ Speciatim etiam significant panes, qui cibarii loco alicui pro operae mercede dari solent, ut docet *Salm.* ad illud *Lamprid. Alex. Sev.* 41. Ut annonas acciperent fullones et vestitores etc. Et *ib.* Annonas singulas vix binas. Et 42. Ceteri annonas binas, aut ternas accipiebant, ita ut mundas singulas consequerentur. *Annonae mundae* sunt panes mundi, teneri, nivei, mollique siligine facti: quibus opponuntur sordidi, cibarii, castrenses et furfuracei, ut hoc loco *Casaubonus* notat. Adde *Cod. Theod.* 7, 5., qui est *de Excoctione et translatione annonarum*, ubi de pane castrensi et buccellato sermo est. ¶ De annonis aerariis, V. AERARIUS. ¶ Olim *Annona* pro Dea culta est, quae anni proventus fortunaret. Ejus habitus erat mulieris dextrum humerum brachiumque nudum habentis, reliquo corpore vestito, dextra spicas et sinistra cornu copiae tenentis. Ita enim ejus effigies visa est in quadam ara in Capitolio, cui Inscriptio erat apposita ap. *Grut.* 81, 10. Annonae Sanctae Aelius Vitalio etc.

ANNŌNĀRĬUS, a, um, adj. ad annonam pertinens. *Veg. Mil.* 3, 3. Ut pabula, frumentum, ceteraeque annonariae species maturius exigantur. *Trebell.* XXX. *Tyrann.* 18. Annonaria provisio. Et 24. Annonariae regiones, *h. e.* provinciae, quae annonam praestabant pro tributo, ut ibidem *Salm.* multis docet. *Impp. Arc.* et *Hon. Cod. Theod.* 11, 22. 4. Annonaria functio, *h. e.* munus conferendi res ad annonam necessarias. *Hermog. Dig.* 49, 14, 46. Debere aliquid ex causa annonaria. ¶ *Annonarius* absolute est is, qui militari annonae erogandae praeest. *Imp. Const. Cod. Theod.* 8, 1, 3. Annonarios et actuarios conditionales esse praecipimus: annonariis vero singulas annonas protinus subministrent Officia. *Inscr.* ap. *Grut.* 479, 6. C. Valerio C. F. Pap. Mariano Praefecto Quinquennali, Auguri adlecto Annonario Leg. III. Italic. ¶ *Annonaria lex.* V. vocem sequentem.

ANNŌNĬĀNUS, a, um, adj. id. q. annonarius. *Annoniana lex* lata est a P. Clodio, teste *Ascon. in Pis.* 4., qua sanctiebatur, ut frumentum populo, quod antea semis aeris ac trientibus in singulos modios dabatur, gratis daretur. Al. ap. *Ascon.* leg. *Annonaria lex*, quod maxime probandum.

ANNŌNOR, āris, dep. 1. annonam conquirere: et est militare verbum, ut *frumentor*, *lignor* et alia hujusmodi. *Capitol. Gord.* 29. In ea loca deducti sunt milites, in quibus annonari non possent. Alii leg. annona *haberi* non posset. *Salm.* et *Grut.* priorem lectionem amplectuntur.

*ANNOS, otis. *Vet. Gloss.* Annos, annua, πολυετής. Est autem annua h. l. i. q. anus. *Gl.* Annua, γραῦς, πολυετής. Haec *Scal.* ad Festum, vid. Amosio, annuo, pro quo legi vult Annos, annua. Et ab hoc *Annos, annotis*, derivat nomen *Annotinus*, quod V. *B. A.*

ANNŌSĬTĀS, ātis, f. multorum annorum aetas. *Impp. Val. Theod. Arc. Cod. Theod.* 12, 1, 113. Nemo se annositate tueatur. *August. ep.* 251. (al. 269.) Hieme iter tam prolixum non suffero cum annositate algida, quam mecum fero.

ANNŌSUS, a, um, adj. πολυετής, qui est multorum annorum, antiquus, vetustus. *Plin.* 4, 12, 26. Gens, quos Hyperboreos appellavere, annoso degit aevo. *Ov. Fast.* 2, 571. Annosa anus. *Hor. Od.* 3, 17, 13. cornix. *Plin.* 24, 1, 1. Annosae arbores. *Id.* 23, 1, 22., *Tib.* 3, 6, 58. et *Ov. Am. A.* 2, 418. Annosum vinum. *Hor. Sat.* 2, 3, 274. balba feris annoso verba palato, *h. e.* tu senex loquendo balbutis. *Id. Ep.* 2, 1, 26. Annosa volumina vatum. *Ov. Met.* 7, 237. senecta. *Id. Trist.* 5, 2, 11. vetustas. *August. Conf.* 1, 7. Annosior aliquis. *Id. Ep.* 3, 1. *extr.* Annosissimus homo.

ANNŌTĀMENTUM et Adn., i, n. id. q. annotatio. *Gell.* 1, 7. Veterum allocutionum copiam his annotamentis inspersimus. Adde 17, 2.

ANNŌTĀTĬO et Adn., onis, f. *Gell. praef.* Facta in commentariis eadem disparilitas, quae fuit in annotationibus pristinis. *Plin. ep.* 7, 20. A te librum meum cum annotationibus tuis exspecto. ¶ Pro simplici adscriptione. *Imp. Phil. Cod.* 4, 19, 5. Privata testatio, seu annotatio. ¶ Apud JCtos annotatio accipitur interdum pro perscriptione nominis alicujus et ejus absentis in reos relatione, ut requirendus ac judicandus advocetur. *Macer. Dig.* 48, 17, 4. ¶ [Interdum imperator ad supplices libellos vel ad quaesita magistratuum respondebat, quod *rescriptum* dicebatur; cum vero ultro scribebat, neque praecessisset supplex libellus, aut magistratuum consultatio, hujusmodi scriptum *epistola* vocabatur. Tandem tum rescriptis, tum epistolis a quaestore vel alio officiali exaratis solebat princeps propria manu nomen suum apponere (ut colligitur ex *Cod.* 1, 23, 3.), saepe etiam adnotationem, quae paucis perstringeret totius rescripti vel epistolae summam. Judices vero compendium temporis facturi solam imperatoris adnotationem legebant actoribus et petitoribus, vel sibi ab aliis recitari patiebantur, ceteris posthabitis, quae fusius continebat rescriptum. Ne igitur concisa adnotatio aliquid ambigui vel etiam pugnantis cum rescripti vel epistolae verbis prae se ferret, imp. *Constantinus* hanc legem edixit, quae exstat in *Fragm. Cod. Theod.* 1, 2, 1. editis a *Peyronio V. C.* Imp. Constantinus A. Antiocho Praef. Vigilum. Adnotationes nostras siue rescriptione admitti non placet, ideoque officium gravitatis tuae observet, sicut semper est custoditum, ut rescripta vel epistolas potius ipsas, quam adnotationes solas existimes audiendas. Dat. III. Kal. Jan. Triviris, Volusiano et Anniano Coss. (314.) Adde *Impp. Honor.* et *Theod. Cod.* 5, 8, 1. et *Impp. Diocl.* et *Maxim. ib.* 9, 16, 5. *F.*]

ANNŌTĀTĬUNCŬLĀ et Adn., ae, f. brevis annotatio. *Gell.* 19, 7. His nos inter viam verborum Laevianorum annotatiunculis oblectabamus. Adde 17, 21. *in fin.*

ANNŌTĀTOR et Ad., oris, m. qui annotat. Pro observatore maligno et insidioso, *Plin. Pan.* 49. Non ante medium diem distentus solitaria coena spectator, annotatorque convivis tuis immines. ¶ De eo, qui refert in codicem tributa, et annonas. *Impp. Constant. et Constans Cod. Theod.* 12, 6, 3.

ANNŌTĀTUS et Adnotatus, us, m. id. qu. annotatio. In sexto casu. *Val. Max.* 9, 12. *n.* 1. *ext.* Mortes dignae annotatu.

ANNŌTĀTUS et Adnotatus, a, um, adj., animadversus, observatus. *Plin.* 9, 7, 6. Saepe annotata piscium aestivo calore quaedam anhelatio. ¶ *Annotatus* apud JCtos dicitur, qui absens reus factus, et in reorum albo adscriptus est, requirendus et judicandus. *Mart. Dig.* 48, 17, 1. Requirere adnotatos.

ANNŌTĪNUS, a, um, adj., ἐπέτειος, unius anni ab *annus*. *Plin.* 16, 26, 44. Novus fructus in his cum annotino pendet. *Colum.* 4, 24. Ungues custodum annotinos resecato. *Caes. B. G.* 5, 8. Multitudine navium perterritae, quae cum annotinis privatisque commodi causa fecerat, amplius DCCC una erant visae. *Dionys. Voss.* merito eos ridet qui putarunt *annotinas naves* esse, quibus annona vehitur. Nam et Graecus Caesaris interpres vertit τὰς τοῦ πρόσθεν ἔτους. [*tinus* est pro *tenus*, ut in diutinus etc.]

ANNŌTO et Adn., as, avi, atum, a. 1. ἐπισημαίνω, notam apponere, et memoriae causa adscribere aliquid, aut addiscendi causa observare et scribendo adjicere. *Colum.* 12, 3. Ut quodcumque opus esset, sciret, unde daret, et meminisset atque adnotaret, quid, et quando, et cui dedisset. *Quint.* 1, 4. De quibus in Orthographia pauca annotabo. *Plin. ep.* 3, 5, 10. Librum legere, annotare et excerpere. Et *ib.* Annotare cursim. Et *ib.* 13. Annota quae putaveris corrigenda. [*Id.* 9, 26, 5. visus es mihi in scriptis meis annotare quaedam ut tumida, quae ego sublimia arbitrabar. Cf. *Schwarz.* ad *Plin. Pan.* 56, 1.] *Suet. ill. Gr.* 24. Exemplaria emendare, distinguere, et annotare. *Plin. alter* 7, 48, 49. Qua in re et illud annotare succurrit, unum omnino quinquennium fuisse, quo senator nullus moreretur. Et *ib.* 53. Et quos nostra annotavit aetas. *Id.* 34, 6, 11. Non omittendum quod Annales adnotavere, tripedaneas, etc. *Suet. Ner.* 41. Cum annotasset insculptum monumento militem Gallum, ab equite Romano oppressum. Et *Lact.* 5, 3. *ad f.* Ausus est libros suos nefarios, ac Dei hostes φιλαληθεῖς annotare, *h. e.* inscribere. *Plin.* 3, 5, 9. Haec litora fontibus calidis rigantur, praeterque cetera in toto mari conchylio, et pisce nobili annotantur, *h. e.* celebrantur, nobilitantur. *Harduin.* ¶ *Annotare* dicitur praeses, praetor aut judex, qui aliquem absentem delatum alicujus criminis inter reos scribit: quo facto edicit, ut requiratur, judicioque sistatur, ne absens, et indicta causa damnetur: qua de re plura JCti. *Arrius Menand. Dig.* 49, 16, 4. Annotare aliquem requirendum. *Martian. ib.* 48, 17, 1. Non est irroganda in absentem poena, sed absens requirendus annotandus est, ut copiam sui praestet, etc. Similiter *annotare* dicitur praeses, cum aliquem jam peractum reum refert inter eos, qui puniendi sunt. *Plin. ep.* 10, 97. Fuere alii similis amentiae, quos quia cives Romani erant, adnotavi in Urbem remittendos. *Suet. Cal.* 27. Cum ad saginam ferarum muneri praeparatum carius pecudes compararentur, ex noxiis laniandos adnotavit, i. e. animadvertit. [*Cf. *Plin. ep.* 7, 20, 6. quin etiam in testamentis debes annotasse. Cf. *ej. Pan.* l. l.] *Ulp. Dig.* 3[…] *l.* 1. Deportatos autem eos accipere debemus, quibus princeps insulas adnotavit.

ANNŬĀLIS, le, adj. ad annum pertinens. *Arn[…]* 1. p. 22. Cur luna semper in motu indemnis cre[…]ditur annualibus causis lucem semper, atque obscuritatem resumens, *h. e.* causis quotannis recurrentibus. Alii rectius leg. *animalibus.* ¶ Item agniculus. *Paul. Sent. tit.* 3, 7. *post med.* Ovibus legatis agni non continentur, nisi annuales sint. ¶ Item annum durans. *Inscr.* ap. *Murat.* 4, 8. C[…] Jul. Valentinus IIII. Vir primus annualis, etc.

*ANNUATIM, adv. per singulos annos. Vall. Elegant. 6, 477. citat locum Plin. 2. (locus est 12. 18.) Herodoto teste, qui tradit singula millia talentum annuatim thuris pensitasse Arabes regibus Persarum. Ubi pro annuatim edd. Hard. et Froben. (Basil. 1530.) cum plerisque, puto, aliis habent annua. Herodoti verba sunt ἀνὰ πᾶν ἔτος. Onomast. Vet. Annuatim, κατ' ἔτος. B. A.

ANNULUS. V. ANULUS.

ANNULLO, as, a. 1. V. ANNIHILARE.

ANNŬMĔRĀTĬO et Adn., onis, actus annumerandi, ἐπαρίθμησις. Modestin. Dig. 27, 1, 13. Annumeratio dierum, qui in viam computantur, excedit quinquaginta dies.

ANNŬMĔRĀTUS et Adn., a, um, adj. numeratus, recensitus. Cic. Inv. 1, 45. Si dicemus, infirmum aliquid annumeratum. Colum. 12, 3. Cuique sua annumeravimus, atque annumerata ipsi exscripsimus.

ANNŬMĔRO et Adn., as, avi, atum, a. 1. ἐπαριθμέω, numero. Cic. Div. in Verr. 17. Pecuniam annumerare et reddere alicui. Id. Opt. gen. Or. 5. Non annumerare verba lectori, sed appendere. Sil. 6, 620. Fabius mirabile quantum Gaudebat reducem patriae annumerare reversus, Duxerat egrediens quam secum in proelia, pubem, h. e. servare, et eodem numero restituere. ¶ Est etiam in aliquorum numero ponere, in eundem numerum referre. Cic. Div. 2, 1. His libris annumerandi sunt sex De republica. Id. Brut. 57. His duobus annumerabatur nemo tertius. Id. Rosc. Am. 32. Verum ego forsitan, propter multitudinem patronorum in grege annumerer. Quidam MSS. habent in gregem. Ov. Pont. 4, 16, 4. et mihi nomen Tunc quoque cum vivis annumeraret, erat. Tac. Hist. 4, 5. Qui sola bona, quae honesta; mala tantum quae turpia: potentiam, nobilitatem, ceteraque extra animum, neque bonis, neque malis annumerant. Ov. Trist. 5, 4, 20. Se quoque in exemplis annumerare solet. Paul. Dig. 32. l. 97. Servi, quos paterfamilias inter urbanos annumerare solitus sit. Pompon. ib. 33, 10, 1. Instrumentum domesticum, quod neque argento aurove facto, vel vesti annumeratur. Ulp. ib. 19, 2, 9. Imperitia culpae est annumeranda. [*Quid differant annumerare alicui et enumerare in obiter tangit Ellendt. ad Cic. Brut. 20, 75.]

ANNUNCĬĀTĬO et Adn., onis, f. actus annunciandi, προσαγγελία. Quidam afferunt Cic. Fat. 12. sed ibi legendum est enunciatio. Habent tamen Augustin. Serm. 18. de Sanctis, et Lact. 4, 21. et Arn. 7. p. 248.

ANNUNCĬĀTOR et Adn., oris, m. qui annunciat. Tert. adv. Marc. 4, 7. Romulus ascensus sui in coelum habuit Proculum affirmatorem: Christus vero descensus de coelo sui non invenit annunciatorem. Augustin. Serm. de Sanct. init. 14. Paulus ex persecutore Christianorum annunciator factus est Christi.

ANNUNCĬO et Adn., as, avi, atum, a. 1. προσαγγέλλω, idem fere quod nuncio: et fere dici de eo, qui bonam rem nunciat, notat Donat. ad Ter. Ad. 4, 2, 8., tametsi id non est usquequaque verum. Plin. 7, 52, 53. Annunciare multa e longinquo. Et ib. Annunciavere propere, exanimatum illum. ¶ Annunciare salutem alicui est salutem mittere, jubere aliquem salvere. Cic. Att. 12, 1. Eique aut scribes salutem, aut annunciabis. Alii leg. nunciabis, h. e. scribes si rusticatur, nunciabis si tecum in urbe est. ¶ Pro narrare usurpavit non semel Appul. Met. 8. init. Ignem propter assidens inter servorum frequentiam sic annunciabat. Adde ib. circa med. et l. ad f. ¶ Scribitur et Annuntio, sed minus recte.

ANNUNCĬUS et Adn., ii, m. qui annunciat, ἄγγελος. Appul. de Deo Socr. p. 52, 28. Sub quodam arboris opacae umbraculo signum illud annuncium sensit, ne prius transcenderet, etc.

ANNŬO et Adn., is, ui, utum, a. 3. προσνεύω, capitis nutu assentio, approbo, affirmo: cui contrarium est Abnuo. Cic. Or. 2, 70. Potest fieri, inquit, ut is iratus dixerit. Annuit Silus. Potest etiam, ut tu non recte intellexeris. Id quoque toto capite annuit. Id. Phil. 13, 3. Quaeram ex ea, etiamne fuerit serviendum; si annuerit, nae ego istam sapientiam non audiam. Pl. Truc. prol. 4. Quid nunc? daturine estis, an non? annuunt. Virg. A. 4, 128. non adversata petenti Annuit. Id. ib. 11, 797. Sterneret ut subita turbatam morte Camillam, Annuit oranti: reducem ut patria alta videret, Non dedit. Id. G. 1, 40. Da facilem cursum, atque audacibus annue coeptis, h. e. nutu propitio approba, secunda, confirma. Adde A. 9, 625. Sic Plin. ep. 1, 22. ad f. Superest, ut promissis Deus annuat, h. e. ut quae alii promittunt, Deus approbet et firmet. Tac. A. 12, 48. in f. Annuere crimini. Id. ib. 15, 16. paci. Sequente infinitivo. Liv. 28, 17. Amicitiam se Romanorum accipere annuit. Id. 32, 39. Cum annuisset se venturum. Virg. A. 11, 19. ubi primum vellere signa Annuerint Superi. [*Prop. 1, 1, 31. annuere alicui facili ore, i. e. favere alicui. Cf. Broukh. ad h. l., qui comparat Mart. 2, 24. ore sereno annuere.] ¶ Est etiam simpliciter nutum, aut signum capite dare. Tac. A. 15, 58. Flavio assistenti, annuentique, an distringeret gladium, caedemque patraret, renuit. Adde locum Plauti in fine hujus vocis. ¶ Nonnunquam regit accusativum rei, et dativum personae, et significat nutu indicare vel promittere se daturum, vel facturum aliquid. Virg. A. 1, 254. Nos tua progenies, coeli quibus annuis arcem. Id. ib. 12, 187. Sin nostrum annuerit nobis victoria Martem. Serv. hic ait, hypallagen esse, pro Sin Mars noster annuerit nobis victoriam. Val. Fl. 1, 40. Hanc mihi militiam annue. Adde Hor. Od. 4, 6, 22. ¶ Annuere aliquem est nutu indicare, designare. Cic. Verr. 2, 1, 61. Erepta esset facultas eorum, quos iste annuerat. Ascon. cum aliis multis ita legit: at aliter Manut., aliter Lambinus, aliter etiam alii. [Schützius tamen fidenter edidit, quos, ubi iste annuerat, etc. F. *Orell. vulg. retinuit.] Annuere nutum eodem modo, quo currere cursum, servitutem servire, et hujusmodi. Liv. 7, 3. ad f. Annuite, Patres Conscripti, nutum numenque vestrum invictum Campanis, h. e. praebete assensum vestrum, etc. Annuere aliquid per Stygem est affirmare jurando per Stygem, id ita futurum. Virg. A. 9, 105. Dixerat, idque ratum Stygii per flumina fratris, Per pice torrentes, atraque voragine ripas Annuit, et totum nutu tremefecit Olympum. Adde ib. 10, 115. Hinc pro affirmare generatim. Tac. A. 14, 60. Vi tormentorum victis quibusdam, ut falsa annuerent. ¶ In illo Ennii apud Prisc. 10. p. 882. Annuit sese mecum decernere ferro, Prisc. monet, paenultimam esse productam. Alii legendum censent annuvit quemadmodum pluvit, pro pluit olim dictum est. Annuvit autem ab indicativo Annueo, es, derivant. Nam et abnueo pro abnuo dixit Enn. ¶ Pro annuam, as, at, legitur aliquando annuim, is, it. Catull. 61, 161. Usquedum tremulum movens Cana tempus anilitas Omnia omnibus annuit etc.; potest tamen esse etiam praesens Indicativi. ¶ Supinum Annutum affertur quidem a Prisc. l. c.; sed adhuc exemplis caret. ¶ Inter annuere et innuere hoc statuit discrimen Non. 5, 65., quod innuere sit facie significare, annuere concedere. Et ib. 71. inter nutare, annuere, et nictare veteres ait hoc interesse voluisse, ut nutare capitis, annuere vel innuere narium vel labiorum, nictare oculorum esset. Pl. Asin. 4, 1, 39. Neque illa ulli homini nutet, nictet, annuat. Haec tamen discrimina nec perpetua, nec fortasse vera sunt.

ANNUS, i, m. ἔτος, ἐνιαυτός, λυκάβας, ἔννος, tempus, quo sol per zodiacum cursum suum conficit, scil. spatium 12. mensium, seu 365. dierum, et 6 horarum, minus 12. minutis. [Ducitur ab ἄνω, perficio, littera n geminata: itaque annus proprie est id quod perfecte redit in se, vel quod in se per sua vestigia volvitur, F.] ut ait Virg. G. 2, 402. [*Cf. Voss. qui de etymologia pluribus agit; et ad ejusd. Ecl. 4, 5.] Annus enim est circulus, teste Varr. L. L. 5, 2. Serv. ad A. 5, 85. Annus, secundum Aegyptios, indicabatur ante inventas litteras picto dracone, caudam suam mordente. ¶ Annus solaris est 12. mensium, ut dictum est: annus lunaris 30. dierum paulo minus, quo spatio luna zodiacum percurrit. Annus Saturni est spatium triginta annorum: Magnus 12954. annorum, qui tum efficitur, cum solis, et lunae, et quinque errantium ad eandem inter se comparationem, confectis omnium spatiis, est facta conversio, ut est ap. Cic. N. D. 2, 20. Adde in Hortens. ap. Serv. ad A. 1, 273. Romulus annum a Martio inchoavit, Numa a Januario, additis duobus mensibus. Ov. Fast. 1, 39. et 43. ¶ Dividitur etiam in civilem, naturalem, et astronomicum, de quibus V. Mathematicos et Chronologos: nos ea, quae ad usum Latinae linguae pertinent, attexamus. Nep. Ages. 8. Cum annorum octoginta in Aegyptum ivisset. Ulp. Dig. 30. l. 30. Esse annorum viginti. Scaev. ib. 32. l. 33. Esse annis sexdecim. Nep. Dion. 5. Quinquaginta annorum imperium, h. e. quod quinquaginta duravit annos. Tac. Hist. 1, 49. Hunc exitum habuit Galba tribus et septuaginta annis, h. e. annum jam habens septuagesimum tertium. Cic. Brut. 4. Annos natus viginti septem. Id. ib. Crassus habebat quatuor et triginta annos, totidemque annis mihi aetate praestabat. Plin. 16, 44, 85. Haec aedes nunc circiter annum 450. habet. Juven. 13, 58. Praecedere quatuor annis. Ov. Met. 1, 750. Aequalis alicui annis. Cic. Sen. 10. Quartum annum ago et octogesimum. Id. ib. 7. ad f. Nemo est tam senex, qui se annum non putet posse vivere. Id. ib. 6. vivere ad annum centesimum. Id. ib. 5. Vixit annos septuaginta. Plin. 7, 48, 49. Sammula centum decem annis vixit. Id. ib. Corvinus centum annos implevit. Cic. Sen. 5. Centum et septem complevit annos. Tac. A. 13, 19. Vergens annis, h. e. senescens. Stat. Th. 1, 415. Integer annorum. Virg. A. 9, 246. Gravis annis. Id. ib. 2, 339. Maximus annis. Juven. 3, 282. Improbus annis, i. e. petulans ob a. Ter. Eun. 2, 2, 5. Pannis annisque obsitus. Antonius apud Cic. Phil. 13, 10. Intra finem anni vertentis. V. VERTENS. [*Cf. Heind. ad Hor. Sat. 1, 1, 36. inversum annum, i. e. τετραμμένον, περιπλόμενον, i. e qui ad finem vergit. Contra vertens dicitur, i. e. περιτελλόμενος, περιτροπέων, si ad tempus respicitur, quo constat integer annus, et anno vertente est i. q. intra anni tempus.] Suet. Tib. 54. Anno ineunte. [*Id. ib. 61. ineunte anno novo, quod jure defendit Oud. ad h. l.] Hor. Od. 3, 18, 5. Anno pleno, h. e. confecto. [*Liv. 6, 1, 4. neque eum abdicare se dictatura, nisi anno circumacto, passi sunt, i. e. nisi elapso anno. V. Drak. ad h. l.] Cic. Off. 2, 21. Nondum centum et decem anni sunt, cum lata est lex. Pl. Stich. 1, 1, 29. Viri nostri domo ut abierunt, hic tertius annus. Sic Cic. Phil. 8, 9. in f. Est jam annus, ut repulsam tulit. Sunt qui hic aliter leg. [*Orell. ita: C. Frater (ejus est enim annus) jam rep. tulit. Ergo huc non pertinet h. l.] Id. fr. pro Cornel. ap. Ascon. Lex anno post, quam lata sit, abrogata. Liv. 3, 51. in f. Anno ante. Cic. fr. pro Cornel. ap. Ascon. Anno decimo sexto post reges exactos. Id. ib. Postero anno. Id. Har. resp. 8. Anno superiore. Liv. 2, 56. Consules prioris anni. Id. ib. 16. in f. Hoc anno Romae triumphatum. Et ib. 18. Eo anno proelium fuit. Et ib. 48. Principio anni. Et ib. 52. Initio statim anni. Cic. Div. 1, 25. Anno exeunte. Sic Liv. 2, 64. Extremo anno. Tac. A. 6, 27. Extremo anni. Id. ib. 5, 11. Exitu anni. Id. ib. 15, 47. Fine anni. Nep. Them. 9. in f. Dare alicui annum temporis. Ter. Heaut. 2, 2, 11. Mulieres dum moliuntur, dum comuntur, annus est, quod et proverbio dicitur de longo aliquo tempore. Varr. R. R. 2, 5. et Pollio ad Cic. Fam. 10, 33. ad f. Anni tempus. Annos ferre [*gerere] est vivere. V. FERO [*et cf. interim Graev. ad Cic. Fam. 4, 5. add. Val. Fl. 6, 795. et Burm. ad Petron. 43.]. ¶ Poetae saepe annum pro parte anni usurpant. Virg. Ecl. 3, 57. Formosissimus annus, h. e. ver. Hor. Ep. 2, 29. Annus hibernus. Id. Od. 3, 23, 8. Annus pomifer, h. e. autumnus. Stat. Silv. 1, 3, 8. Pisaeumque domus non aestuat annum, h. e. aestatem, quo tempore Pisis Olympici ludi fiebant. [*Hoc modo etiam genit. anni singulis anni tempestatibus additur, ut Suet. Caes. 35. hieme anni; ita faciunt ne hiems possit de tempestate intelligi, ut Serv. ad Virg. A. 2, 311. docet. Cf. Oud. et B. Crus. ad Suet. Caes. 35. Gell. 2, 21. 17, 10. 19, 5.] ¶ Annus meus, tuus, etc. est, quo primum petere magistratus licet. Cic. Agr. 2, 2. Est illud amplissimum, quod hoc honore me affecistis, prima petitione; quod anno meo. Id. Att. 1, 1. Si in nostrum annum inciderit, firmior candidatus fore videatur. Id. Fam. 10, 25. Ut si aedilis fuisses, post biennium tuus annus esset, h. e. petendae praeturae. [*Cic. Phil. 8, 9. f. V. supra.] ¶ Annus, aetas, vel aetatis tempus. Prop. 4, 5, 57. et 2, 15, 31. Dum vernat sanguis, dum rugis integer annus. ¶ Saepe ponitur pro iis, quae eo anno accidunt, ut sunt bella, paces, pestilentia, annonae caritas, abundantia, etc. Liv. 2, 60. Turbulentior inde annus excepit. Cic. Fam. 5, 16. Gravissimus et pestilentissimus annus. Pl. Most. 3, 1, 1. Annus scelestus argento fenori. Prop. 4, 8, 14. Fertilis annus. [*Alia hujus generis collegit Gron. diatr. p. 264. sq. ed. Hand. Adde Tac. Agr. 31. annum in frumentum aggerare. Alia affert Ruhnk. in praef. ad Schelleri lex. et Burm. ad Prop. l. l.] Luc. 3, 452. Agricolae raptis annum flevere juvencis, h. e. anni proventus, v. Cort. Tac. Germ. 14. in f. Arare terram et exspectare annuum, h. e. frugum maturitatem. Stat. Silv. 3, 2, 22. Pharius annus, h. e. annona ex Aegypto proveniens. ¶ Accusativus annum significat integrum anni tempus. Caes. B. G. 7, 32. Regiam potestatem annum obtinere. Liv. 2, 7. Matronae annum, ut parentem, eum luxerunt. ¶ Ablativus anno significat anno praeterito, cui horno opponitur. Lucil. ap. Non. 2, 403. Utrum anno, an horno te abstuleris a viro. Pl. Men. 1, 3, 22. Quatuor minis ego emi istanc anno uxori meae. [*Id. Amph. prol. 91. etiam histriones anno quum hic Jovem invocarunt. V. Gron. ad h. l.] ¶ Ponitur etiam pro integro anni tempore. Liv. 3, 39. in f. Qui anno jam prope senatum non habuerint. Aur. Vict. Vir. ill. 10. extr. Corpus ejus matronae anno luxerunt. Plin. 18, 18, 48. Uno boum jugo conseri anno quadragena jugera, justum est. ¶ Ad annum post annum, et ponitur ad pro abhinc, quod de futuro tempore dici non solet. Cic. Or. 4, 24. Ut tibi, Caesar, faciendum est ad annum. Id. Att. 5, 2. Quem ad annum tribunum plebis videbam fore. ¶ In annum est in tempus integri anni. Liv. 37, 2. in f. Prorogare alicui imperium in annum. Hor. Ep. 1, 18, 109. Provisae frugis in annum Copia. Et ib. 11, 23. Differre aliquid in annum. ¶ In hoc anno pro hoc anno eo modo dicimus, quo in hoc tempore pro hoc tempore. Itaque in hoc anno solebat addi in quibusdam Interdictis praetoris, ut indicat Cic. Fam. 15, 16. ¶ Additur etiam in, quando ab aliqua particula numerali pendet, ad significandas temporis vices. Cic. Rosc. Am. 46. Ter in anno. Varr. R. R. 2, 11. Bis in anno. Liv. 39, 13. Tres in anno dies statos habere. ¶ Aliquando etiam, licet rarius, particula in omittitur. Plin. 2, 73, 75. Bis anno absumun-

tur umbrae. Sic *bis die* dixit *Virg. Ecl.* 3, 34. ¶ *Anne* in vocativo, *Auson. Prec. Edyll.* 8, 1. Jane veni, novus anne veni, renovate veni sol. *Claud. Cons. Prol. et Ol.* 267. O consanguineis felix auctoribus anne. ¶ [*Confunduntur in libris *animus* et *annus*, V. ANIMUS *in f.* — *anni* et *arma Burm.* ad *Ov. Her.* 1, 105. *id.* ad *A. Am.* 1, 181. aliisque ll. *Drak.* ad *Sil.* 2, 94. et ad *Liv.* 6, 38, 1. *anni* et *ausa*, V. *Heins.* ad *Ov. A. Am.* 1, 83.]

ANN. V. ADN.

ANNŬUS, a, um, adj. ἐπέτειος, ἐνιαύσιος, qui unius anni spatio continetur. *Cic. Fam.* 15, 14. *ad f.* Ne quid mihi ad hanc provinciam, quam et senatus, et populus annuam esse voluit, temporis prorogetur. *Id. Att.* 5, 13. Primum illud praefulci atque praemuni, ut simus annui; ne intercaletur quidem, *h. e.* ut unum annum simus in provincia. *Id. ib.* 6, 5. Annuum tempus. *Ov. Her.* 11, 29. Nec somni faciles, et nox erat annua nobis. *Hor. Od.* 4, 5, 11. spatio longius annuo Dulci detinet a domo. *Pl. Poen.* 1, 2, 45. Penus annuus, *h. e.* qui in unum annum sufficit. *Id. Asin.* 5, 2, 36. Annua vita. [*Annua, bima, trima dies vocabantur ii dies, quibus, (idque tribus pensionibus) dos post divortium reddenda erat. Cf. *Manut.* ad *Cic. Fam.* 6, 18.] *Suet. Aug.* 30. Annui magistratus. *Tac. Hist.* 3, 46. Imperium annuum. *Nep. Ann.* 7. Annui reges. *Plin.* 8, 39, 59. Annua fame durare. *Id.* 7, 46, 47. Praedium large sufficiens victibus annuis. *Tac. Agr.* 22. Annuae copiae. *Plin.* 15, 2, 3. Plurimum aetatis oleo annuo est. ¶ Item qui singulis annis recurrit, anniversarius. *Cic. Inv.* 1, 34. Annuae commutationes. *Id. N. D.* 2, 39. *in f.* Annuae varietates frigorum et calorum. *Virg. G.* 1, 339. Annua sacra. *Tac. A.* 14, 12. Annui ludi. *Cic. Verr.* 2, 3, 48. Annuus labor, *scil.* agricolarum. Et *ib.* 54. fructus. *Tibull.* 2, 1, 48. Deponit flavas annua terra comas. *Id.* 4, 1, 172. Tondeturque seges maturos annua partus. *Plin.* 11, 39, 94. Quadrupedibus pilum cadere, atque subnasci, annuum est. *Id.* 28, 8, 27. Annua vice. Sic 10, 20, 22. Annuis vicibus caudam amittere. *Id.* 12, 1, 2. Annui sapores sponte venientes. *Cic. Fam.* 7, 23. Estne aut tui pudoris, aut nostri, primum rogare de die: deinde plus annua postulare? i. e. ac deinde postulare, ut ultra anni tempus prolongetur. Adde *Capell.* 6. p. 193. ¶ *Annuum*, *i*, n. absolute, et frequentius *annua*, *orum*, sunt ea, quae alimentorum causa praebentur alicui quotannis. *Papin. Dig.* 33, 1, 10. Uxori praeter id, quod a Maevio annui nomine accipiebat, aureos centum dari volo. *Ulp. ib. l.* 14. Si cui annuum relictum fuerit. *Suet. Tib.* 50. Juliam uxorem et peculio concesso a patre, praebitisque annuis fraudavit. *Plin. ep.* 10, 40. Publici servi annua accipiunt.

ĂNODYNĂ medicamenta sunt, quae somno dolorem levant, ut definit *Cels.* 5, 25., ubi tamen hac voce Graece utitur. Nam ἀνώδυνος significat dolorem tollens, ab *α* privativa, et ὀδύνη, dolor. Latinis tamen litteris usurpatur a *Marc. Emp.* 25. Medicamentum, quod facit ad omnes membrorum dolores, quod anodynon appellatur. Et a *Coel. Aur. Tard.* 1, 1. Apponenda malagmata dolori contraria, quae anodyna vocantur. *Id. ib.* 2, 4. scribit, quae Graeci *anodyna* vocaverunt, Latine *indoloria* dici posse. ¶ [Usurpatur etiam num. sing. *Anodynum*, *i*, n. collyrium, de quo *Nicol. Myrepsus* p. 660. *Tochon d' Annecí*, *cachets antiques des médecins oculistes* p. 43. Q. Junii Tauri anodynum ad omnem lippitudinem. *F.*]

ĂNŎMĂLĬĂ, ae, f. inaequalitas, varietas, dissimilitudo, et *Anomalus*, *a*, *um*, ἀνώμαλος, inaequalis, varius, dissimilis: ab *α* privativa, et ὁμαλός, planus, laevis. Transfertur hinc ad nomina et verba. *Anomalia* igitur apud Grammaticos est inaequalitas declinationum, vel conjugationum, quae consuetudinem sequitur: et *anomala* nomina, aut verba dicuntur, quae aliqua ratione a recta norma quinque declinationum, vel quatuor conjugationum aberrant: cui *Analogia* contraria est. *Varro* vocem *anomalia* modo Graece usurpat, saepius Latine, ut *L. L.* 7, 9. Cum putarent sequendam συνήθειαν, dissimilitudinemque, quae in consuetudine est: quam etiam vocant ἀνωμαλίαν: cum, ut ego arbitror, utrumque sit nobis sequendum, quod in declinatione voluntaria sit ἀνωμαλία, in naturali magis analogia. Et *ib.* 8, 1. Neque anomalia, neque analogia est repudianda. Et *ib. sub f.* Si confecissent, quod volunt, ut in Latina lingua esset anomalia. Et *ib.* 9. Cum ab his ratio, quae a similitudine oriretur, vocaretur analogia, reliqua pars appellaretur anomalia, etc. Ceterum saepissime Latina appellatione *dissimilitudinem* appellat. Quod attinet ad vocem *Anomalus*, ea Latine usurpatur a vet. Grammaticis, ut *Diomed.* 1. p. 314. Nominum genera numero saepe plurali mutantur, et sunt anomala. *Prisc.* 8. p. 833. Anomala verborum id possunt ostendere, ut prosum, prodes, etc. Adde *Capell.* 3. p. 71. ¶ De anomalia et analogia verba facit etiam *Gell.* 2, 25. ¶ *Anomalus*, extra rem grammaticam, universim ponitur pro reminime regulari et inconvenienti. *Capell.* 1. p. 13. Ne in thalamum primaeva affectione festinans, cum discurrendum esset, totis noctibus repigritior paululum simularet anomalum.

ĂNŎMĂLUS. V. in v. praeced.

ĂNŌNIS, nis, f. ἄνωνις, [*Ononis antiquorum *L. Hauhechel.*] herba ex genere spinosarum, ramosa, foeno Graeco similis, fruticosior tamen, et hirsutior, odore jucunda, post ver spinosa, folio rutae simili, toto caule foliata in modum coronae: post fruges in arvis sponte nascitur, maxime vivax: aratris inimica: ex quo recentiores herbarii *restim bovis*, et *aratri remoram* appellarunt, quia spinis et ramis suis saepe aratra in medio sulco remoratur. Dicitur et *ononis*, *idis*, ὄνωνις, habetque aliquos etiam in medicina usus, quos *Plin.* 27, 4, 12. recenset. *Id. ib.* Anonin quidam ononida malunt vocare, ramosam, etc. Adde 21, 16, 58.

ĂNŎNŎMASTOS, ἀνονόμαστος, hoc est non nominatus, vel nomen non habens, ab *α* privativa, et ὄνομα, nomen: unus est ex aeonibus *Valentini*, apud *Tert. adv. Valent.* 35.

ĂNŌNYMOS, ἀνώνυμος, hoc est sine nomine, ab *α* privativa, et ὄνυμα, nomen. Ita appellata est quaedam herba, quae afferebatur e Scythia, apprime utilis ad vulnera, ex aqua tusa, et imposita: item pota mammis et praecordiis percussis; item sanguinem exscreantibus. *Plin.* 27, 4, 14. Anonymos non inveniendo nomen invenit.

[ANOPTES, enis, m. ex *α* privat. et ὄπτομαι, video, qui invisibilis est. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Donat.* 428, 26. Sex. Virginii Anoptenis. Alia apud *Maff. Mus. Ver.* 274. S. M. Vipsanius Anoptes. *F.*]

ĂNORMIS. V. ABNORMIS.

ĂNŌTĔRĬCUS, a, um, adj. ἀνωτερικὸς, hoc est superior: ab ἀνώτερος compar. ab ἄνω, sursum. *Medicamenta anoterica* dicuntur Graeco vocabulo a *Coel. Aur. Tard.* 4, 3., quae stomacho, et superiori ventri medendo inserviunt, quibus opponuntur, quae Graece dicuntur ὑπήλατα, quae inferiori ventri injiciuntur, et alvum subducunt.

ANQUĪNA, ae, f. funis navis, quo ad malum antenna constringitur, ut interpretatur *Isid. Or.* 19, 4. *Helvius Cinna* apud *Eund. l. c.* Atque anquina regit stabilem fortissima cursum. *Lucil.* ap. *Non.* 13, 16. Funis enim praecisu' cito, atque anquina soluta. ¶ Quidam volunt legi *angina*, vel *anguina*, et ita dici, quia angit et constringit. Alii itidem *angina* legunt, et ancoram significare ajunt a Graeco ἄγκυρα, mutato *ρ* in *ν*.

ANQUĪRO, is, isivi, itum, a. 3. ἀναζητέω, ἐξετάζω, diligenter circumquaque quaero, ut habet *Festus*, inquiro, quaero, investigo: ab *am* circum, et *quaero*. Hinc in quibusdam *Festi* MSS. pro *anquirere* legitur *amquirere*, ut *Voss. in Etym.* ad vocem *Quaerere* adnotavit. *Sen. Hipp.* 1274. At vos per agros corporis partes vagas Anquirite. *Cic. Off.* 1, 4. Generi animantium omni a natura tributum, ut quaecumque ad vivendum sint necessaria, anquirat et paret. *Id. Amic.* 23. Si quis ea asperitate est et immanitate naturae, congressus ut hominum fugiat atque oderit; tamen is pati non possit, ut non anquirat aliquem, apud quem evomet virus acerbitatis suae. *Id. ib.* 27. Semper aliqui anquirendi sunt, quos diligamus, et a quibus diligamur. ¶ Est etiam cogitando, vel disputando rei alicujus veritatem investigare [*quo sensu plerumque intrans. usurpatur.] *Cic. Off.* 1, 3. Aut anquirunt, aut consultant, conducat id, necne, etc. *Id. Fat.* 9. Ad illam contentionem revertamur, in qua quid valeat id, quod fieri possit, anquiritur. *Lucr.* 4, 1182. Protrahere in lucem, atque omnes anquirere nisus, *h. e.* investigare et detegere. *Tac. A.* 12, 6. Nec diu anquirendum, quin Agrippina anteiret, *h. e.* ambigendum, consultandum. ¶ Saepe etiam est verbum judiciorum, et significat inquirere ad crimen aliquod cognoscendum, [*praecipue de tribunis sic dicitur.] *Liv.* 6, 20. Anquirere de perduellione. *Tac. A.* 3, 12. de morte alicujus. *Liv.* 8, 33. capite de aliquo, ob rem bello male gestam. *Id.* 2, 52. et 26, 3. Anquirere capitis. *Id. ib.* pecunia. ¶ In omnibus his sunt qui aliter legant: sed jamdiu est, cum Critici fere omnes queruntur, hoc verbum passim a sciolis et librariis indoctis corruptum esse, et in *inquiro* aut *acquiro* perperam mutatum. [*Qua de re V. *Goer.* ad *Cic. Leg.* 1, 1, 4. ad *ej. Fin.* 4, 7, 16. *Cort.* ad *Sall. Jug.* 13, 6.]

ANQUĪSĪTĒ, adv. diligenter, accurate. *Gell.* 1, 3. Anquisite satis, satisque sollicite aliquid quaerere. Et 4, 11. Sed qui diligentius, anquisitiusque carmina Empedoclis arbitrati sunt, etc. Priore loco alii *inquisite*, posteriore *scitiusque* legunt. *Id.* 1, 3. Anquisitius et exactius, pressiusque disserere. Hic quoque alii *inquisitius*.

ANQUĪSĪTĬO, onis, f. investigatio, inquisitio. *Varr. L. L.* 5, 9. citat *commentarium anquisitionis M. Sergii Manii*, *qui capitis accusavit T. Trogum*; et videtur esse libellus, in quo praescripta sint ea quae servantur a judice, cum de aliquo anquirit.

ANSĂ, ae, f. λαβὶς, τὰ ὦτα, manubrium, quo vas aut poculum manu prehendi et teneri potest. *Virg. Ecl.* 3, 45. duo pocula fecit et molli circum est ansas amplexus acantho. *Id. ib.* 6, 17. attrita pendebat cantharus ansa. *Martial.* 14, 106. Urceus ansa panda. *Ov. Her.* 16, 252. Ansa tortilis. *Id. Met.* 8, 653. curva. *Cato R. R.* 113. Amphoras nolito implere nimium, ansarum infimarum fini, i. e. usque ad partem inferiorem ansarum. Hinc *Plin.* 14, 21, 27. praecipit, dolia vini nunquam implenda esse. ¶ De aliis rebus. *Ansa ostii* est annulus ferreus ostio infixus, ad aperiendum, claudendum, vel etiam pulsandum, κορώνη. *Petr. Sat.* 96. Videbamus nos omnia per foramen valvae, quod paulo ante ansa ostii disrupta laxaverat. *Ansa crepidae* vinculum, et habenula, qua soleae et crepidae pedi alligantur. *Plin.* 35, 10, 36. *n.* 12. Ferunt, a sutore reprehensum, quod in crepidis una intus pauciores fecisset ansas. *Tibull.* 1, 9, 14. Ansaque compressos colligat arcta pedes. Sic *Cels.* 6, 18. *n.* 8. Panniculus, qui duas ansas habet. *Ansa gubernaculi* est summa pars, quam gubernator manu tenet. *Vitr.* 10, 8. ¶ *Ansa staterae* est pars illa, quae manu tenetur, habetque annulo suspensum scapum, qui in ea versatur. *Vitr. l. c.* ¶ *Ansae ferreae* dicuntur ab eodem 2, 8. unci ferrei, quibus addito plumbo inter se parietes, aut parietum lapides vinciuntur, [*Klammer*]. *Prop.* quoque 4, 1, 141. ansam tribuit unco et ejus rostris. ¶ Translate. *Cic. Caec.* 6. *in f.* Iste hac sextula se ansam retinere omnium controversiarum putat. V. SEXTULA. *Id. Sext.* 10. Etiam sermonis ansas dabat, quibus reconditos ejus sensus tenere possemus, *h. e.* sermone suo dabat indicia, quibus ejus sensus cognosceremus. *Id. Amic.* 16. *ad f.* Optare, ut quam saepissime peccet amicus, quo plures det tanquam ansas ad reprehendendum. *Id. Planc.* 34. Si locus habet reprehensionis ansam aliquam, nescio cur, etc. *Pl. Pers.* 4, 4, 119. non tu illum vides quaerere ansam, infectum ut faciat? *h. e.* captare occasionem, λαβὴν ζητεῖν dicunt Graeci eod. sensu. *Ammian.* 28, 1. Offerre alicui ansam lucrandi.

ANSANCTUS. V. AMSANCTUS.

ANSARIUM. V. FORICULIARIUM.

ANSĀTUS, a, um, adj. qui ansam habet, ὠτώεις. *Varr. L. L.* 4, 26. Capulae a capiendo, quod ansatae, ut prehendi possint. *Colum.* 9, 15. Id vas ansatum simile angustae ollae figuratur. ¶ *Ansatae* absolute apud *Ennium* sunt jaculamenta cum ansa seu amento. *Id.* apud *Non.* 18, 30. ansatas mittunt e turribus. *Hieron. Columna* ex valde probabili conjectura legit *ansatas mittunt e turribus hastas*, ut hemistichium rectius constet, et integra sit locutio. Nam idem *Enn.* ap. *Macr. Sat.* 6, 1. dixerat, *ansatis concurrunt undique telis*. Sunt tamen qui putant, *ansata tela* dici, quae circa medium cuspidis duas veluti furculas, seu minores cuspides in modum ansae conversas, et utrinque exstantes habent, quales sunt quas, vocamus *Hellebarden*; alii vero esse ea, quae amento praedita sint, ut primum in hostem immitti, deinde retrahi possint. ¶ Jculariter a *Pl. Pers.* 2, 5, 7. dicitur *ansatus homo*, qui brachia ita gestat ad latus utrumque conversa et applicata, et, ut Idem *ib. v.* 6. loquitur, ita *subnixis alis* se infert, ut vas ansatum referat.

ANSĔR, ĕris, m. [*et fem. V. in f.] χὴν, ηνὸς, avis ex genere altilium, satis vulgo nota: cujus jecur in praecipuis coenarum deliciis olim habebatur. Romae autem anseres publice in Capitolio alebantur, earumque cibaria censores ante omnia alia locabant, quod cum illud a Gallis obsideretur, iique noctis silentio jam jam occulta via essent in arcem evasuri, canibus etiam, non modo hominibus, dormientibus, earum clangore, alarumque crepitu excitatus Manlius, facile eos deturbare inde potuit, et rem Romanam servare, ut apud *Liv.* 5, 47. legitur. Addit *Serv.* ad *A.* 8, 652. in more fuisse, ut quotannis eo die, quo id accidit, anseres auro, et purpura ornati in lecticis circumferrentur: contra canes, qui nihil senserant, cruci suffigerentur. Quod vero *Virg. ib.* 655. *argenteum anserem* memorat, alludit ad anserem ex argento conflatum, qui ob id factum in Capitolio positus est. Alii *argenteum* putant dici ab albo colore. *Cic. Rosc. Am.* 20. Anseribus cibaria publice locantur, et canes aluntur in Capitolio, ut significent, si fures venerint. *Plin.* 10, 22, 26. Et anseri vigil cura, Capitolio testata defenso, per id tempus canum silentio proditis rebus. *Martial.* 3, 58. Argutus anser. *Id.* 13, 58. Aspice, quam tumeat magno jecur ansere majus: Miratus dices, hoc, rogo, crevit ubi? *Juven.* 5, 114. Anseris ante ipsum magni jecur anseribus par. *Plin. l. c.* scribit, fartilibus anseribus jecur in magnam amplitudinem crescere, quod exemptum quoque lacte mulso augebatur. *Pers.* 6, 71. satur anseris extis. *Martial.* 3, 82. catellas anserum exta lambentes, *exta anseris* sunt jecinora anserina, in ciborum deliciis habita, ut dictum est. *Hor. Sat.* 2, 8, 88. Pinguibus et ficis pastum jecur anseris albi, *albi anseres* prae ceteris in pretio erant tum ob suavitatem in cibis, tum ob plumam, quae laudatissima et mollissima, praecipue interior, et

ad farcienda pulvinaria aptissima. ¶ Anser Amyclaeus apud Virg. Cir. 489. est is, in quem transformatus Juppiter Ledam decepit et vitiavit, Amyclis Laconiae oppido. Tametsi plerique alii non in anserem, sed in cycnum mutatum Jovem fabulantur. Sed facile unum pro altero poni potest: quia cycni in anserum genere a naturae consultis censeri solent. ¶ Anser in sacrificiis Junonis mactabatur, ut innuit Liv. l. c., item Isidis et Osiridis, ut est apud Juven. 6, 539. et Ov. Fast. 1, 453. Fuit etiam Priapo sacer, ut colligitur ex Petr. Sat. 137. ¶ Anser dictus est quidam malus poeta, qui Antonii triumviri laudes scripsit: donatus ob id amplo fundo in agro Falerno: ad quem, teste Servio, allusit Virg. illis versibus Ecl. 9, 35. Nam neque adhuc Varo videor, nec dicere Cinna Digna, sed argutos inter strepere anser olores. Et Cic. Phil. 13, 5. Hi qui nunc Mutinam oppugnant, D. Brutum obsident, de Falerno anseres depellantur, h. e. possessione priventur. Erat autem Anser in castris una cum Antonio, in obsidione Mutinae. Ov. etiam poetis obscena scribentibus annumerat Trist. 2, 435. Cinna quoque his comes est, Cinnaque procacior Anser. ¶ Anseris medulla mollior proverbio dicitur qui mollissimus est moribus, et ingenio. Catull. 25, 2., Auct. Priap. 64. ¶ [Varr. R. R. 3, 10, 3. saepius utitur in genere feminino, cum de feminis parientibus loquitur. Singulae non plus quam ter in anno pariunt. F. [*Cf. Schneider. gr. lat. P. II. T. 1. p. 7. et Bentl. ad Hor. Sat. 1. 1.]

ANSERARIUM, ii, n. locus, in quo inclusi anseres aluntur. Habetur haec vox in titulo c. 14. l. 8. Colum. ubi legitur. De anseribus educandis et anserario constituendo. Verum hujusmodi tituli Columellae non sunt. [*Gloss. Gr. lat. anserarius, χηνοβοσκός. B. A.]

ANSERCULUS, i, m. parvus anser, anserinus pullus, χηνάριον. Colum. 8, 14. Ne noceri possit exclusis anserculis, quos enecant urticae, si teneros pupugerint.

ANSERINUS, a, um, adj. χήνειος, ad anserem pertinens. Plin. 10, 22, 29. Anserini generis sunt chenalopeces, etc. Id. 11, 47, 107. Visae etiam serpentes anserinis pedibus. Id. 30, 8, 22. Anserinus adeps. Id. 29, 6, 38. Anserinum fel. Et ib. 5, 33. Anserinus sanguis. Ulp. Dig. 32. l. 68. Anserina lana.

*ANSIBARII, orum, populus Germaniae inferioris. Tac. A. 13, 55. 66.

ANSULA, ae, f. parva ansa. Appul. Met. 11. p. 258, 37. Laeva cymbium dependebat aureum, cujus ansulae, qua parte conspicua est, insurgebat aspis, caput extollens arduum, etc. Vet. Schol. ad Hor. Sat. 1, 4, 34. Romae videmus hodieque foenum velut ansulam factum in cornulo bovis, quo signum datur transeuntibus, ut eum vitent. ¶ Ab eodem Met. 4. p. 143, 41. accipitur pro anulo, vel unco ferreo parieti impacto, quo alligantur jumenta. Pro anulo etiam, qui in digito fertur, usurpavit August. Doct. Christ. 2, 20. et pro anulo catenae Confess. 8, 5. ¶ Pro vinculis crepidae. Val. Max. 8, 12. in f. Qui in opere suo moneri sese a sutore de crepida, et ansulis passus, etc. Adde Sidon. ep. 8, 11. in carm. 14. V. ANSA.

ANTACHATES, ae, m. ἀνταχάτης, gemma, quae pro achate est, mulieribus grata, quod cum uritur, myrrham redolet. Plin. 37, 10, 54., ubi alii aliter legunt.

ANTAE, arum, f. plur. παραστάδες, ἄνται, pilae lapideae, seu columnae structiles quadratae, quae ad latera ostiorum utrinque ponuntur vel duae, vel quatuor, vel plures, in frontibus aedium. Dictae sunt antae vel ab ante praeposit. quia in fronte aedium fiunt, vel a Graeco ἀντάω, [*imo ab ἀντί, unde ἀνταῖος] occurro, quia aedem adeuntibus veluti occurrunt, vel ab antes, quod V. infra suo loco. Paul. in Epit. Festi. Antes sunt extremi ordines vinearum; unde etiam nomen trahunt antae, quae sunt latera ostiorum. Nonius quoque 1, 124. deducit ab antibus, et antas dici ait columnas quadras. Sed non quaecumque quadrae columnae antae sunt, sed eae tantum, quae in frontibus aedium sunt, ad latera ostiorum, ut dictum est. Vitr. 3, 1. Aedium autem principia sunt, e quibus constat figurarum aspectus; et primum in antis: quod Graece ναὸς ἐν παραστάσι dicitur. Adde 4, 4. et 7., ubi de antarum proportione cum columnis disserit. Videntur antae proprie locum habere in aedibus sacris: tametsi et in non sacris construi aliquando soleant. ¶ Hinc in antis esse aedes dicitur, quae hujusmodi pilas in fronte habet, [*mit Eckwandpfeilern]. Vitr. l. c. In antis erit aedes, cum habebit in fronte antas parietum, qui cellam circumcludunt, et inter antas in medio columnas duas, supraque fastigium, ea symmetria collocatum, quae in hoc libro fuerit praescripta. In vet. Inscr. ap. Grut. 207. In eo pariete medio ostii lumen aperito: ex eo pariete antas duas ad mare vorsum projicito: insuper id limen robustum imponito: insuper id et antas mutulos robustos projicito extra parietem, etc. Projicere antas est eas ita construere, ut extra parietem multum emineant. Fiunt enim antae non ad ornatum tantummodo, sed etiam ad muniendam et sustinendam structuram: et ob id longius a pariete projiciuntur, quo validius sustineant. Sed cum ita fiunt, magis proprie vocantur anterides, seu erismae, quam antae, [*Gegenpfeiler.]

*ANTAEOPOLIS, is, oppidum Aegypti superioris prope Arabiam. Hinc nomos Antaeopolites. Plin. 5, 9, 9.

ANTAEUS, i, m. Ἀνταῖος, gigantis Libyci nomen, Neptuni ex Terra filii, magno ac procero corpore, quippe qui in 40. cubitos excreverit. Hic cum Hercule congressus, quoties membra labore defessa essent, tactu terrae recreabatur. Qua re animadversa Hercules alte sublatum terrae contactu prohibuit, et pectori suo arctius adstrictum enecavit. Scribit Plut. Sertorium Romanorum ducem apud Tygaenam opp. effosso sepulcro Antaei cadaver invenisse. Fabulae interpretatio est, Antaeum regem Mauritaniae fuisse, qui in regno suo multis victus certaminibus, exercitum semper potentiorem reficiebat, sed extra regnum eductus in Libyam, tunc demum superatus profligatusque est. Euseb. in Chron. ad ann. Mundi 3950. scribit, Antaeum palaestricae artis fuisse doctissimum, et quorumcunque certaminum, et ob id fictum, quod fuerit filius Terrae, et ab ea viribus restauraretur. Juven. 3, 89. collum cervicibus aequat Herculis Antaeum procul a tellure tenentis. De Antaeo plura Lucan. 4. a v. 590. ¶ Antaei frater est Busiris, et ipse ab Hercule victus. Ov. Ib. 399. Frater ut Antaei, quo sanguine debuit, aras Tinxit, et exemplis occidit ipse suis. ¶ Scribitur et Anthaeus. ¶ [*Fuit et Antaeus pictor quidam apud Plin. 34, 8. ¶ Item medicus. Id. 28, 1. Ita ed. Hard. Al. leg. Antheus. B. A.]

ANTAGONISTA, ae, m. ἀνταγωνιστής, adversarius: ab ἀντί, contra, et ἀγωνίζω, pugno. Hieron. Vit. Hilar. ad f. Quo scilicet antagonistas haberet in proximo.

ANTAMOEBAEUS. V. AMOEBAEUS.

ANTANACLASIS, is, f. ἀντανάκλασις, ex adverso refractio. Figura, cum id, quod ab altero dictum est, non ea mente, qua dictum est, intelligitur, sed in aliam, aut contrariam accipitur. Hujusmodi de ea exemplum affert Quint. 9, 3. Cum Proculejus quereretur de filio, quod is mortem suam exspectaret; et ille dixisset, se vero non exspectare; imo, inquit, rogo exspectes. Fit etiam antanaclasis, cum non ex eodem verbo, sed ex diverso vicinum accipitur, ut si dicas, supplicio afficiendum, quem supplicatione dignum judicaris, ut Quint. ib. subdit: nam supplicium cum fere poenam significet, aliquando et pro precibus ponitur. Est autem Graeca vox: ab ἀντί, contra, et ἀνακλάω, refringo, et a Quint. Graece usurpatur.

[ANTANDRIUS, a, um, adj. ad Antandrum, urbem Mysiae Aeolidis, pertinens. Cic. Q. Fr. 1, 2, 2. Ego levissimum hominem Megaristum Antandrium omni mea comitate sum amplexus, h. e. ex Antandro. F.]

ANTANDROS, i, Antandrus, i, f. nunc S. Dimitri, Ἄντανδρος, urbs Mysiae Aeolidis, seu Phrygiae minoris, maritima sub Ida monte, olim Edonis dicta et a Cimmeriis populis per longum tempus habitata: unde et Cimmeris appellata est, teste Plin. 5, 30, 32. Cur autem Antandros sit vocata, duplex causa nominis jactatur. Alii Ascanium Aeneae filium, cum ibi regnaret, captum a Pelasgis, ea se redemisse commemorant: alii ab his putant conditam, quos ex Andro insula vis et seditio exegerat. Hi Antandrum quasi pro Andro ab ἀντί, pro, et Ἄνδρος, Andros: illi quasi pro viro, ab ἀνήρ, ἀνδρός, vir, accipi volunt. Haec Mela 1, 18. Virg. A. 3, 5. sub ipsa Antandro etc. ¶ Antandros etiam cognominata est ipsa Andros insula et prius Cauros, teste Plin. 4, 12, 22.

ANTAPOCHA. V. APOCHA.

ANTAPODOSIS. V. APODOSIS.

*ANTARADOS vel Antaradus, i, Syriae urbs, in Antiochena vel Seleucide. Anton. Itin. Plin. 5, 20. ed. Elzev. V. Arados. B. A.

ANTARCTICUS. V. ARCTICUS.

*ANTARIANI, orum, populi Scythiae Asiaticae, intra Imaum. Plin. 6, 17. B. A.

ANTARIUS, a, um, adj. Antarii funes, πρότονοι σχοῖνοι, in machinis tractoriis sunt ii, qui alteri capiti machinae erigendae, dextra et sinistra illigantur, atque ita eam regunt, ut dum erigitur, in neutram partem inclinet. Vitr. 10, 3. Antarii funes ante laxi collocentur. ¶ Alio sensu antarium bellum dicitur a Paulo ex Festo et a Serv. ad A. 11, 156., quod nimium proxime et ante ipsam urbem fit et quasi ante aras.

[ANTAS, ntis, m. a part. ἀντάς, ἄντος, verbi ἀντάω, qui occucurrit. Cognomen Romanum. Inscr. ap. Grut. 319, 8. M. Ulpius Antas. F.]

ANTE, [*De etym. disputat Scheid. ad Sanct. Min. p. 224., qui ablat. putat vocis obsoletae antis, i. e. eminentia, ut ante sit i. q. in eminentia, in fronte, Gr. ἀντί. Voss. in Etym. id. putat esse cum gr. ἄντα, i. e. coram.] πρό, praepositio accusativum casum regens, cui opponitur retro et post. Accommodatur autem 1. ad locum [*ideoque ad praestantiam] et II. ad tempus. [*Nam quod addit Forc. „ad personas" id itidem referri debet vel ad locum vel ad tempus. Ante autem ita differt a prae, ut illud plerumque intransitivam vim habeat, i. q. quietem alicujus rei indicet; prae contra transitivam, i. e. ad actionem et motum spectet. Hinc quod dicit Caes. B. G. 1, 21. equitatum omnem ante se mittit, est idem ac si dixisset: ante se ponit. Quod id. B. C. 1, 51. dicit: ante missis, id vulgo dicitur: praemissis. V. Herz. ad illum locum.] Primum igitur refertur ad locum: Cic. Rosc. Am. 5. Ante tribunal tuum, M. Fanni, ante pedes vestros, judices, inter ipsa subsellia caedes futurae sunt. Et ib. Ante oculos vestros. Id. Mil. 10. Ante suum fundum. Id. Div. 1, 33. Ante praetorium. Et ib. Ante oppidum Nolam. Id. Verr. 1, 2, 3. Dicere causam ante judicem. [Suet. Cal. 42. stipes, quas plenis ante eum manibus — turba fundebat.] Auct. ad Her. 1, 14. in f. Venire ante imperatorem. Nep. Dat. 3. Vinctum ante se Thyum agebat. [*Liv. 10, 28, 16. prae se agere sese formidinem, quod Liv. in universum praefert; cf. Drak. Notanda est formula: ante aedes ponere aliquid, ut Prop. 2, 11, 27. quoniam ejusmodi dona fere in adversa templorum parte et in foribus templi appendebantur. Cf. Burm. l. l. et Broukh. ad Tib. 1, 1, 19. Sic Lucan. 2, 127. ante ipsum penetrale (non est i. q. in, ut olim explicabant); quocum comparat Cort. Cic. Verr. 2, 2, 66. ante ipsum Serapin, i. e. in primo aditu. Huc refer etiam, quod Noster in f. attulit Liv. 27, 18. fluvius ab tergo, ante (i. e. in fronte) circaque oram omnem cingebat. Cf. de hac significatione Duker. ad Liv. 21, 5, 10.] Caes. B. C. 1, 55. Ante ceteras cohortes procurrerat. ¶ Hinc transfertur ad praestantiam, sive, ut Forc. loquitur, adhibetur in comparationibus. Balbus ad Cic. Att. 8, 15. Eum, quem ante me diligo. [*In eadem formula utitur Suet. Caes. 50. ante alias dilexit, i. e. prae aliis, in primis, ἐν πρώτοις. Cf. B. Crus. in cl. sub h. h. Tursell. p. 109. ed. Schw. et Tac. A. 1, 27. is ante alios aetate et gloria belli. Id. Hist. 5, 12. muri labore et opere ante alios.] Liv. 35, 14. Tu me vero, inquit, et ante Alexandrum, et ante Pyrrhum et ante omnes alios imperatores esse. Tac. A. 13, 54. Nullos mortalium armis aut fide ante Germanos esse. Liv. 1, 9. Longe ante alias pulchritudine insignis. Virg. A. 1, 347. scelere ante alios immanior omnes. Nep. Att. 3. Unus ante alios carissimus. [*Sal. Cat. 53, 3. gloria belli Gallos ante Romanos fuisse, i. e. eos superasse. V. quae comparat Cort. In sqq., quae laudat Kritz. ad h. l. ante altioris gradus signif. habet: Jug. 10, 7. unde hos te, ne quid aliter eveniat, providere decet, coll. 15, 1. verba ante facta ponere.] Ante omnia interdum significat, priusquam omnia alia fiant. Cels. 7, 30. n. 2. Alvus ante omnia ducitur. Adde 8, 2. Interdum valet idem ac praecipue, maxime. Liv. 2, 7. Eo ante omnia insignis, quia matronae annum luxerunt. Et 7, 4. Ante omnia invisum ipsum ingenium atrox. [*Nonnulla de hac locutione habet Burm. ad Virg. A. 2, 40. et plura in misc. obss. VIII. p. 369. IX. p. 250. Ante omnia dicunt porro in enumerandis argumentis, quum primum ponitur. Exempla v. ap. Frotscher. ad Quint. 10, 2, 4. — Haec formula haud raro confunditur cum simili ad omnia; qua de re V. Ruhnk. ad Vell. 2, 23, 6. et quos laudat, Broukh. ad Prop. 2, 8, 7. et Liv. 35, 32.] ¶ Refertur II. ad tempus. Cic. Cat. 4, 3. Qui honos togato habitus est ante me nemini, h. e. ante mea tempora. Sic Virg. G. 1, 125. Ante Jovem nulli subigebant arva coloni. Cic. Verr. 2, 1, 45. Mortuus est ante istum praetorem, h. e. ante quam hic praetor esset. Id. Div. 1, 39. Ante philosophiam patefactam. Id. Fam. 1, 3, 17. Ut ad eam voluntatem, si quam in illum ante has meas litteras contulisti etc., h. e. antequam has meas litteras acciperes. Liv. 1, 59. Per hunc castissimum ante regiam injuriam sanguinem juro, h. e. antequam a Tarquinio vitiaretur. [*Interdum haec hujus praepos. vis interpretes latuit et in errores induxit. Luc. 6, 145. castrorum in plebe merebat ante feras Rhodani gentes scil. impugnatas, hinc i. q. ante bellum Gallicum, ut Cort. bene explicat. Sic Val. Fl. 7, 11. nox erat ante tuos vultus, h. e. antequam tuos vultus viderem. Stat. Silv. 3, 2, 73. ante rates, h. e. antequam naves mare moverent. Alia id. attulit l. l. et ad v. 551. ante feras volucresque sedet, i. e. antequam ferae et volucres sedeant; (Bentl. legi vult videt.)] ¶ Saepe habet post se particulam quam. Suet. Caes. 9. Ante paucos dies, quam aedilitatem iniret. Id. Ner. 56. Ante paucos, quam periret, menses. Colum. 5, 5. Si sulci ante annum fiant, quam vineta conserantur. [*Hos locos alii ita intelligunt, ut antequam pro conjunctione habeant; accus. autem accusativum temporis esse dicant. Quod etsi non falsum est, tamen illud quoque verum est, in his constructionibus ante vim praepos. retinere. Sic etiam habet in exemplis seqq., ubi advv. temporis adduntur.] Jungitur adverbiis temporis in o, ut multo, paulo, tanto etc. Liv. 27, 42. Multo ante noctem

copias reduxit. *Id.* 31, 24. Aliquanto ante lucem. *Sulpic.* ad *Cic. Fam.* 4, 12. Paulo ante lucem. ¶ Saepe etiam inter substantivum et adjectivum interponitur. *Liv.* 31, 24. Quae Chalcidem dies ante paucos prodiderat. *Suet. Caes.* 81. Paucos ante menses. *Id. Tib.* 61. Aliquot ante annos. *Plin.* 15, 18, 20. Tertium ante diem. [*Suet. Aug.* 22. memoriam ante suam.] ¶ Post ponitur etiam suo casui [*praecipue post relat.] *Nep. Chabr.* 3. Athenienses diem certam Chabriae praestituerunt, quam ante, domum nisi redisset etc. *Cic. Att.* 6, 1. *a med.* Diem statuo satis laxam, quam ante si solverint, dico me centesimam ducturum. Quib. loc. notanda est loquendi ratio in praefiniendo tempore cujuspiam rei faciendae. Non enim ipsum diem ponunt, quem praestituunt, sed *ante quem diem:* et videntur significare *antequam dies ille elabatur.* [*Utrumque falsum est. Nam *dies*, genere feminino quum usurpant veteres, non simpliciter *diem* significat, sed certum quoddam tempus, quo sensu nos dicimus: *Termin.* Raro tantum hoc sensu masc. reperitur, ut in loco *Caes.* cf. DIES.] *Caes. B. C.* 1, 11. Neque ante quem diem iturus sit, praefinire. *Sall. Cat.* 37. Ceterae multitudini diem statuit, ante quam liceret sine fraude ab armis discedere. *Cic. N. D.* 3, 34. *extr.* Ut quod quisque a sacris haberet, id ante diem certam in suum quodque fanum referret. *Id. Att.* 6, 2. Ut ex Cypro equites ante diem certam decederent. ¶ Haec loquendi ratio orta est ex usu praep. *ante* in designandis mensium diebus: qui usus duplex est: alter integer, alter per ellipsim, seu omissionem particulae. Itaque dicunt v. g. *tertio calendas Septembris* et *ante diem tertium calendas Septembris.* In primo subintelligitur *ante*, ut integra locutio sit, *tertio die ante calendas Septembris.* In altero quidam volunt esse ἀναστροφὴν, hoc est inversionem verborum, quae naturali ordine ita collocandae sint, *diem tertium ante calendas Septemb.* et illud *diem tertium* esse accusativum temporis. Alii, quia in antiquis codicib. MSS. scriptum est breviatis litteris *a. d. III. cal. Sept.*, aliquando ita legerunt, *ad diem tertium calendas Septembris:* quae phrasis Latina certe esset, sed repugnat cum optimis quibusque editt. Interpretes et Critici fere omnes, qui *ante diem* legendum esse contendunt et illud *ad diem* ortum habuisse ex inscitia legentium aut exscribentium veteres codices. Sed quidquid sit hac de re, illud sane certum est, *tertio calendas Septembris* et *ante diem tertium calendas Septembris*, idem omnino significare, hoc est diem trigesimum Augusti: nam in numerandis calendarum diebus tum dies, de quo agitur, tum dies termini computatur. *Cic. Phil.* 3, 8. Edixit, ut adesset senatus frequens a d. VIII. calendas Decembr., *h. e.* vigesimo quarto die Novembris. *Liv.* 41, 16. Latinae feriae fuere a. d. III. non Maji. *Id.* 40, 59. Ante diem quartum idus Martias. ¶ Interdum *ante* jungitur cum praepositionibus *in* et *ex*, quae modo divisim, modo junctim scribi solent, *inante, exante:* et conjunguntur saepe cum verbis motum significantibus. *Cic. Phil.* 3, 8. Diem edicti obire neglexit: in ante diem quartum calend. Decembris distulit, *h. e.* distulit in diem vigesimum octavum Novembris. *Id. Att.* 3, 17. De Q. Fratre nuncii nobis tristes, nec varii venerunt ex ante diem non. Jun. usque ad prid. cal. Sept., *h. e.* ex ante diem nonarum etc. *Id. Cat.* 1, 3. Qui dies futurus esset in ante diem VI. cal. Novemb. Et *ib.* Caedem te optimatium contulisse in ante diem V. cal. Novemb. *Liv.* 45, 3. Latinae edictae a consule sunt in ante diem IV. et III. et prid. id. Nov. Et *ib.* 2. *in f.* Supplicatio indicta est ex ante diem V. Idus Oct. cum eo die in quinque dies. Adde 41, 16. et *Varr. R. R.* 1, 28. ¶ *Inante* extra calendas. *Prop.* 2, 2, 51. Si quis vult fama tabulas anteire vetustas: Hic dominam exemplo ponat inante meam, *h. e.* ponat ante se et sibi in exemplum proponat dominam meam. Al. leg. *in arte.* [*Hoc unice in *Prop.* probandum est, ut docte monstrat *Burm.* ad h. l., qui omnes recenset, qui obsoletum illud *inante*, a *Scal.* intrusum, vel defenderunt vel rejecerunt.] *Veg. Mil.* 1, 20. *ad f.* Sinistrum pedem in ante habere. ¶ *Ante diem, ante tempus* interdum significat ante legitimum tempus, contra naturae ordinem. *Ov. Met.* 1, 148. Filius ante diem patrios inquirit in annos. *Cic. Amic.* 3. Factus est consul bis: primum ante tempus, iterum suo tempore. *Suet. Aug.* 26. Magistratus et honores capere ante tempus. [*Ante *hoc tempus* et ante *id tempus* ita differunt, ut hoc pertineat ad tempus rerum, de quibus agit scriptor; illud ad tempus, quo scriptor scribit. Cf. *Brem.* ad *Nep. Timoth.* 2, 3.] ¶ III. Saepe sine casu affertur *adverbii* more pro *antea* variosque post se particulas adsciscit. *Cic. Fin.* 5, 12. Si aut manibus ingrediatur quis, aut non ante, sed retro. *Id. Att.* 7, 14. De quibus ante ad te falsum scripseram. *Id. Fam.* 15, 14. Et feci ante et facio nunc. *Cels.* 8, 10. *ad f.* Cetera et ante et post, eadem facienda sunt. *Id.* 7, 29. Ante caput, deinde reliqua pars auferatur. *Id.* 6, 6. *n.* 8. Ante tonderi; deinde in balneo caput fovere; tum detergere etc. *Plin.* 33, 1, 6. *in f.* Nummos ante apud nos, mox coepisse anulos. *Liv.* 2, 52. Ut in publico periculo ante, sic tum in suo. *Id.* 30, 34. Et paulo ante non adjuti et tunc exclusi. [*Poetae non semper diserte oppositionem per particulas *tum, deinde* etc. exprimunt. *Val. Fl.* 6, 664. Ac velut ante comas ac summa cacumina silvae lenibus attulit flabris levis Auster: at illum protinus immanem miserae sensere carinae, *h. e.* ab initio quidem lenis erat; mox autem, s. tum vero etc. Sic simpliciter positum est i. q. *olim. Ov. Fast.* 1, 337. Ante, Deos homini quod conciliare valeret, Far erat et puri lucida mica salis. *Forc.* qui hos ll. attulit, ab reliquis sejunxerat.] *Cic. Part.* 39. Quae paulo ante praecepta dedimus, quaeque proxime. *Liv.* 37, 8. Sicut ante dictum est. [*Non prorsus idem esset: *sicut supra dictum est.* Ante enim semper ad tempus pertinet; *supra* ad locum vel ad rem. cf. *Manut.* ad *Cic. Fam.* 11, 10.] *Cic. Tusc.* 3, 14. Longe ante videre aliquid. *Id. Phil.* 2, 33. Quod tanto ante praedixeras. *Suet. Tib.* 67. Multo ante prospicere. [*Additur interdum *ante* vv. cum *prae* compositis. *Cic. Inv.* 2, 50. iisdem ratiocinationibus, quibus ante praedictum est. Sic ed. *Orell.* laudans se ad *Cic. Planc.* p. 126. (suae edit.) Ita *Ter. Andr.* 1, 5, 4. nonne oportuit praescisse me ante. *Suet. Aug.* 96. Bellorum omnium eventus ante praesensit. De his loquendi formulis ap. *Liv.* agit *Gron.* ad 36, 17, 12. (ante praecavere, praemeditari etc.) et ad 21, 20, 8. et *ib.* 32, 7. (ante praecoccupare, prius praecipere et simm.) Non prorsus in his additum *ante* abundare ex exemplis ibi allatis intelligitur. *Ante dicere* pro *praedicere Cic. Div.* 2, 6. *fin.* Haec qui ante dicunt, quam rationem sequantur, vides.] *Liv.* 41, 11. Paucis ante diebus. *Id.* 40, 49. Annis duodecim ante. Et *ib.* Ante annis octo. *Id.* 38, 52. Ante annis septendecim. [*Cf. *Herz.* ad *Caes. B. G.* 3, 20.] *Id.* 40, 40. Biduo ante. *Id.* 41, 27. Biennio ante. *Cic. Amic.* 3. Anno ante quam mortuus est. *Virg. Ecl.* 1, 60. Ante leves ergo pascentur in aethere cervi, Quam nostro illius labatur pectore vultus. *Cic. Quint.* 17. Dici vix potest, quam multa sint, quae respondeatis ante fieri oportere, quam ad hanc rationem extremam necessariam devenire. [* *Ante* et saepius *post* omittuntur sequente *quam. Ante* tantummodo in dictionibus *pridie quam et postridie quam*, de quibus v. suis ll. *Brem.* ad *Suet. Caes.* 35.] ¶ Interdum sequenti dictioni per figuram, quae ὑφ᾽ ἓν, vel ὑφὲν Graece dicitur, coalescit. *Virg. A.* 1, 202. neque enim ignari sumus ante-malorum, *h. e.* malorum praeteritorum, τῶν ἔμπροσθεν κακῶν. *Quint. decl.* 5, 15. Ille elegit, qui recipit antemeliorem. *Capitol. Gord.* 24. Ante-consilia alicui suggerere. [*Eam figuram e bonis scriptoribus dudum removerunt editores. Cf. *Burm.* et *Broukh.* ad *Prop.* 1, 1, 2. *Cort.* ad *Luc.* 2, 509., quibus calculum adjecit *Drak.* ad *Liv.* 2, 52, 7. — Horridis scriptt. hoc relinquendum. ¶ Antiquiores *ante* etiam cum *ablat.* composuisse docet *Pompej.* p. 406. *ed. Lind.* afferens ex *Pacuv.:* ante templo. Monet editor, in iis quae supersint, tale quid non inveniri. Omnino de hac re dubites.] ¶ *Ante* et *arte* in libris comm., de quo multis disputat *Burm.* ad *Prop.* 2, 2, 51. quem locum supra attigimus; coll. *Drak.* ad *Liv.* 36, 11, 9. *ante* et *ad*, v. intpp. ad *Liv.* 21, 5, 10. et 40, 12, 3. *ante* et *aut* V. quos laudat *Drak.* ad *Liv.* 10, 35, 19. *ante* et *autem*, *id. ib.* 27, 25, 7.

ANTĔA, adv. [*ultima syll., ut in *interea*, producitur. *Hor. ep.* 11, 1. *Catull.* 4, 10.; quare sunt, qui ortum putant ex *ante* et ablat. *eā*, quae compositionis ratio etiam in *ante hac* et simm. obtinuit.] prius, ante hoc tempus, πρότερον, πάλαι, quasi ante ea: id. q. *ante*, sed solum de tempore dicitur. *Cic. Att.* 7, 3. *a med.* Non accusabimur posthac, neque hercule antea negligentes fuimus. *Id. Fam.* 1, 2. Tempus hoc magis idoneum, quam unquam antea. *Id. ib.* 9. *ad f.* Appius in sermonibus antea dictitabat, postea dixit etiam in senatu. *Id. Att.* 4, 3. Antea, cum judicium nolebat, habebat difficilem causam, post etc. *Id. Mil.* 21. Semper antea cum uxore; tum sine ea. *Id Man.* 5. *in f.* Hunc audiebant antea, nunc praesentem vident. *Id. Fam.* 4, 15. Etsi antea scripsi, tamen hoc tempore etc. *Id. ib.* 3, 6. Te antea, quam tibi successum esset, decessurum fuisse. [*Observat *Ern.* in *cl.* hunc unum esse locum, in quo bonae edd. hanc scripturam sequantur. In aliis locis libri fere fluctuant inter *ante quam* et *ante quum.* Illud praefert *Duker.* ad *Liv.* 35, 26.] *Liv.* 8, 8. Clypeis antea usi sunt, deinde scuta pro clypeis fecere. *Plin.* 4, 11, 18. Oppidum Poneropolis antea, mox Philippopolis, nunc Trimontium dicta. ¶ *Antea* et *prius*, cum de tempore dicitur, nihil aut significatione aut usu differunt. Hinc jocatur *Cic.* cum Attico, quod mallet is *prius*, quam *antea*, 15, 13. Quod ad te antea, atque adeo prius scripsi (sic enim mavis) etc.

ANTĔACTUS, a, um, adj. προπεποιημένος, ante actus, seu factus. *Cic. Inv.* 2, 11. et *Verr.* 2, 3, 62. Vita anteacta. *Lucr.* 1, 234. Anteacta aetas. *Id.* 3, 845. Anteactum tempus. *Id. ib.* 986. Anteacta vetustas. *Nep. Thras.* 3. Accusare aliquem rerum anteactarum. *Ov. Am.* 2, 8, 25. Anteacta fateri. *Id. Met.* 12, 115. Male credere anteactis. ¶ Scribitur etiam *ante actus* [*id quod hodie alteri praefertur.]

*ANTEAEDIFICIALIS, e, adj. *Dict. Cret.* 5, 12. Ara Jovis anteaedificialis V. not. Obrechti. *B. A.*

ANTĔĂGO, is, egi, actum, a. 3. ante ago, seu duco. *Sil.* 4, 30. tum crine soluto Anteagitur conjux. Rectius scribes *ante agitur.*

ANTĔAMBŬLO, ōnis, m. qui ante ambulat. *Anteambulones* dicti sunt non solum servi, qui dominum praecedebant, viam facturi in turba et nuncium ejus adventus laturi; sed etiam liberi homines, qui honoris et officii causa magnos dominos praecedebant, vel ob clientelam, vel ut sportulam acciperent: qui mos hodieque durat in comitandis magnis viris, quos honoratiores amici praecedere solent. *Martial.* 2, 18. Sum comes ipse tuus, tumidique anteambulo regis. *Id.* 10, 74. quamdiu salutator, Anteambulones et togatulos inter, Centum merebor plumbeos die toto? *Id.* 3, 7. Centum miselli jam valete quadrantes. Anteambulonis congiarium lassi. Adde *Suet. Vesp.* 2 [*et quae ad h. l. collegit. *B. Crus.*]

*ANTEAQUAM. V. ANTEA.

ANTĔBĂSIS et Antĭbăsis, [*ita rectius] is, f. Legitur apud *Vitr.* 10, 17., videturque esse eadem atque illa, quam *ib.* 15. Graeco vocabulo ἀντίβασιν appellat, estque membrum catapultae aut scorpionis quod quale sit, non est facile definire. [*Est posterior eaque minor columna (majori opposita) in basi balistarum.]

*ANTEBELLO, as. *Gloss. gr. lat.* προπολεμῶ, antebello. *B. A.*

ANTĔCĂNIS, is, m. sidus coeleste, qui *canis minusculus* a *Vitr.* dicitur 9, 7., quia ante canem majorem (qui frequentius *canis*, et *canicula* appellatur) exoritur: nam ejus ortus incidit in idus Jul., caniculae autem septimo cal. Aug., ut *Colum.* 11, 2. docet. Gr. dicitur προκύων, a πρὸ, et κύων, canis. Constat tribus stellis; habetque locum in coelo prope lacteam viam sub Geminis, et Cancro, pedibus tangens circulum Aequinoctialem. *Hyg. Astron.* 3, 35., qui *ib.* 2, 4. hanc de eo fabulam narrat. Cum Icarius seu Icarus, Erigones pater, a pastoribus ebriis fuisset occisus, canis nomine *Mera* seu *Maera*, qui eum comitabatur, ad Erigonem rediit, et vestem ejus dentibus tenens ad domini cadaver perduxit: ubi illa patris desiderio absumptam vitam finivit: canis quoque inedia periit, vel, ut alii scribunt, in proximum puteum se conjecit. Horum casum miseratus Juppiter, omnes in coelum transtulit: ubi Icarius appellatur *Bootes*, Erigone *Virgo*, canis *Procyon*, item *canicula*: tametsi *canicula* saepius canem majorem designat, ut dictum est. Alii fabulantur fuisse canem Orionis: alii catellam Helenae, quae cum Trojam navigaret, eam in mare demersam a Jove in coelum transferri impetravit. *Cic. N. D.* 2, 44. et hic Geminis est ille sub ipsis Antecanis, Grajo Procyon qui nomine fertur. Alii leg. *Antecanem*, *h. e.* est ille qui appellatur *ante canem*, ut duae hae voces ὑφὲν coalescant, ut *proconsule.* [*Ita recentiores edd. omnes.] Ceterum vox haec *antecanis* minus usitata fuit apud Latinos, quam *Procyon*, licet apud *Cic.*, *Hor.*, et *Manil.* inveniatur, qui poetica licentia eam usurpasse videntur: amant autem poetae Graeca vocabula. Nam *Plin.* 18, 28, 68 *n.* 2. scribit, sidus, quod Procyon dicitur, apud Romanos nomen non habere: qui profecto si *antecanis* vulgo diceretur, non ignorasset. ¶ Scribitur et *Anticanis.*

ANTĔCANTĀMENTUM, i, n. cantio solemnioribus sacris praemissa. *Appul. Met.* 11. p. 261, 24 Majorum antecantamenta votorum. Alii leg. *antecantamina.* [*Illud *Elm.* et *Oud.* praeferunt.]

[ANTECANTATIVUS, a, um, qui ante canitur *Marius Victorin.* p. 2500. Haec in carminibus, quae mutuo annexa ita ex se pendent, ut alterum sine altero audiri non possit, προῳδικὰ, et ᾠδικὰ (corrige ἐπῳδικὰ) vocaverunt, id est antecantativa, e praecantativa (corrige *postcantativa*) ut sit in hexametro προῳδικὸν ipsum epos (dele *epos*), et ᾠδικὸν (corrige ἐπῳδικὸν) versus pentameter, qui e subjungitur in elegiis. Item cantativum (corrige *antecantativum*) erit trimeter iambicus, ut, *Ibi Liburnis inter alta navium:* erit simeter postcantativum, *Amice propugnacula.* Ita emendat *Burettu Mem. Litt. T.* 10. p. 247. *F.*]

ANTĔCĂPIO, is, epi, aptum, a. 3. προλαμβάνω occupo, ante occupo. *Tac. A.* 15, 2. Nam Me dos Pacorus anteceperat. *Id. Hist.* 4, 66. Fretu loco, quia pontem Mosae fluminis anteceperat. *Antecapere tempus* est praevenire. *Sall. Jug.* 2 Maxime festinans tempus legatorum antecapere *Id. Cat.* 58. Optimum factu ratus, noctem, qua instabat, ante capere, ne quid eo spatio novare tur. *Id. ib.* 13. Non famem aut sitim, neque fr gus, neque lassitudinem operiri, sed ea omnia l xu antecapere, *h. e.* non exspectare dum esurire aut sitirent, etc., sed ea provenire ingurgitand se epulis, etc. ¶ Scribitur et *ante capio* divisin

ANTĔCAPTUS. V. ANTECEPTUS.

ANTĔCĒDENS, tis, part. v. *antecedo*, προεστώς, ιρούων, praecedens, antepositus. *Cic. Fat.* 11.)mnia quae fierent fieri causis antecedentibus. [*i. e. quae vi sua rem efficiunt necessario. Cf. c. 15.] *Auct. ep. ad Octav.* (quae aliquando *Ciceronis* credita fuit). Quae non insequens hora antecedente calamitosior? *Plin.* 13, 8, 16. Antecedens annus. ℙ *Antecedentia* apud rhetores dicuntur, quae rem et actionem aliquam antecedunt; sicut *consequentia*, quae consequuntur. *Cic. Part.* 2. [*Id. Top.* 12. locus ex antecedentibus, est conclusio e causis, quae sc. effectum antecedunt.] ℙ Est item superior, major. *Cic. Brut.* 21. Aetate paulum his antecedens Ser. Galba. *Id. Inv.* 2, 22. Observantia, per quam aetate, aut sapientia, aut honore, aut aliqua dignitate antecedentes veremur et colimus. *Marcell. Dig.* 23, 2, 4. Antecedentis gradus homines non possunt eas ducere, quas iis qui inferioris dignitatis sunt, ducere non licet.

ANTĔCĒDO, is, essi, essum, a. 3. προέρχομαι, anteeo, praecedo. *Brut.* ad *Cic. Fam.* 11, 13. Biduo me Antonius antecessit. *Caes. B. G.* 7, 35. *in f.* Antecedere magnis itineribus. *Cic. Att.* 8, 9. Pompejus expeditus antecesserat legiones. *Id. Top.* 23. Si huic rei illa antecedit, huic non antecedit. *Titinn.* ap. *Non.* 9, 7. Ubi ambitionem virtuti videas antecedere. *Cels.* 1, 2. Exercitatio semper antecedere cibum debet. [*Vell.* 1, 4, 1. antecedentis columbae volatu cursum directum esse. Ibi *Grut.* comparat *Curt.* 4, 7, 15. corvi, modico volatu signa antecedentes.] ℙ Saepe est superare, praestare, majorem esse. *Cic. Off.* 1, 30. Quantum natura hominis pecudibus antecedit. *Id. Brut.* 21. Antecedere alicui aetate. *Justin.* 34, 3. aliquem aetate. *Pl. Ps.* 1, 5, 118. alicui virtute. *Nep. Thras.* 1. aliquem honore. *Id. Reg.* 2. multo ceteros rerum gestarum gloria. *Id. Alc.* 11. aliquem in aliqua re. Et *ib.* 9. Nemo eum in amicitia antecessit. *Curt.* 8, 1. Antecedere fidem magnitudine rerum, *h. e.* excedere fidem. *Petr. Sat.* 17. Latrocinia antecessura fabulas, *h. e.* tanta latrocinia, ut ne in fabulis quidem simile aliquid inveniatur. *Plin.* 16, 1, 3. Antecedere pretio. Et 36, 24, 58. Maltha duritiam lapidis antecedens. [*Cf. de construendi rationibus *Rudd.* II. p. 136.] ℙ Passive *Auson. Gratiar. act.* 3. Quaeque animi nostri celeritas dictum instar affectat, beneficiis praeeuntibus anteceditur.

ANTĔCELLO, is, a. 3. ὑπερέχω, praesto, supero, praecello, excello, major sum. *Cic. Verr.* 2, 4, 5. Causa, quae magnitudine injuriae et re criminibus ceteris antecellit, *Id. ib.* 4, 53. Aedes quae, quae longe ceteris antecellunt. *Id. N. D.* 2, 47. *in f.* Sensus hominum multo antecellit sensibus bestiarum. *Id. Mur.* 13. Dicendi consuetudo longe et multum isti vestrae exercitationi antecellit. *Id. Arch.* 3. Antecellere omnibus ingenii gloria. *Id. Inv.* 1, 4. Qui qua re homines bestiis praestent, ea in re hominibus ipsis antecellat. [*Cic. *Mur.* 17. Q. Catulus humanitate antecellens. *F.*] ℙ Cum accusativo, i. q. superare, κρείττονα εἶναι. *Cic. fr. pro Corn.* ap. *Prisc.* 10. p. 897. Qui eloquentia ceteros antecellis. Ita leg. plerique Lexicographi: alii *ceteris*. [*Ita *Orell.* cf. *Rudd.* II. p. 136.] *Val. Max.* 3, 8. *n.* 1. Qua constantia victoriae quoque gloriam antecellit. *Tac. Hist.* 2, 3. Ne honore nullo regium genus peregrinam stirpem antecelleret. *Id. A.* 14, 55. *in f.* Antecellere omnes fortuna. Adde *Plin.* 8, 44, 69. ℙ Neutrorum more sine accusativo. *Cic. Div.* 1, 41. In Syria Chaldaei cognitione astrorum, sollertiaque ingeniorum antecellunt. ℙ Passive. *Auct. ad Her.* 2, 30. An ad inferiores, qui omnibus his rebus antecelluntur. ℙ Supino caret: praeteritum *antecellui* a plerisque ei tribuitur: de quo nondum exempla vidimus. Posset tamen defendi analogia: nam *excello* habet *excellui*.

ANTĔCEPTUS, a, um, part. v. *antecapio*, προειλημμένος, ante captus, praeoccupatus. *Cic. N. D.* 1, 16. Appellat πρόληψιν Epicurus, anteceptam animo rei quandam informationem [*Begriff a priori*]. Ita meliores libri habent. ℙ Legitur et *antecaptus*. *Liv.* 5, 38. Non loco castris antecapto. *Appul. Met.* 4. Divinato et antecapto meo cogitatu. Alii divisim scribunt *ante captus*, praesertim in loco *Livii*.

ANTĔCESSĬO, onis, f. πρόοδος, actus antecedendi, praecursio. *Cic. Univ.* 10. *ad f.* Flexiones Deorum, et inter ipsos Deos concursiones, quaeque in orbibus eorum conversiones antecessionesque eveniunt. *Id. Off.* 1, 4. Homo causas rerum videt earumque progressus, et quasi antecessiones non ignorat. *Id. Top.* 13. Cum tripartito distribuatur locus hic, in consecutionem, antecessionem, repugnantiam, *h. e.* in locum a consequentibus, ab antecedentibus, et a contrariis.

ANTĔCESSĪVUS, a, um, adject. qui antecedit, ηγούων. *Tert. Virg. vel.* 4, Prius est subjectivum antecessivo.

ANTĔCESSOR, oris, m. πρόδρομος, qui antecedit. In militia *antecessores* dicuntur, qui antecedunt agmen. *Suet. Vit.* 17. Irruperant jam agminis antecessores, ac nemine obvio rimabantur, ut fit, singula. Adde *Hirt. B. Afr.* 12., ubi *antecessores* cum *speculatoribus* conjungit; ex quo apparet *speculatores* esse, qui explorandi causa praemittuntur; *antecessores* autem, qui antecedunt, ut locum metandis castris deligant, viam muniant, opportuna loca occupent, etc., ut etiam *Turn.* 24, 16. docet. *Caesar* hos non semel *antecursores* appellat. ℙ *Antecessores* etiam olim dicti, qui jura ac leges profitebantur, ac publice docebant: quod antecederent ac deducerent discipulos in penetralia artis, προηγούμενοι: vel quod dignitate ceteris antecederent. Semper enim juris prudentes in magno honore habiti sunt. *Imp. Justin. Cod.* 1, 17, 2. *a med.* Triboniano necnon Theophilo et Dorotheo, viris illustribus et facundissimis antecessoribus arcessitis. Adde *Eund. in epist. ad JCtos Theoph., Doroth.* etc. *quae Digestor. corpori praefig.* Hinc *Tert. Virg. vel.* 1. *in f.* Spiritum S. vocat *antecessorem*, quia magister est Ecclesiae: et eadem ratione Apostolos omnes *antecessores* appellat *adv. Marc* 1, 20. et *ib.* 5, 3. ℙ Sumitur etiam *antecessor* pro eo, qui in aliquo munere jam fuit, cui *successor* opponitur, qui et *decessor* dicitur. *Paul. Dig.* 5, 1, 55. Licet ab antecessore numerus finitus sit, solet tamen successor unum edictum dare. *Ulp. ib.* 27, 9, 9. Antecessor praesidis. Adde *Appul. Florid. n.* 9. et 15. et *vet. lapid.* ap. *Grut.* 637, 1.

ANTĔCESSUS, a, um, part. ab *antecedo*, praeteritus, anteactus, qui praecessit. *Petr. Sat.* 17. Ubi antecessa latrocinia didicistis. Alii leg. *antecessura*: alii aliter. ℙ Absolute *in antecessum dare, solvere, accipere*, etc. est dare aut accipere aliquid ante tempus constitutum, *ante* quam dies *cedat*, hoc est adveniat, dandi, aut accipiendi. Haec loquendi formula sumpta est ab argentariis, et mercatoribus. *Glossa vetus*: In antecessum, εἰς προχρείαν. *Sen. Ben.* 4, 32. *in f.* Ego quid cui debeam, scio: aliis post longam diem repono, aliis in antecessum; ac prout occasio, et reipublicae meae facultas tulit. *Id. ep.* 7. *ad f.* Unum haec epistola in debitum solvet; duo in antecessum accipe. *Id. ep.* 118. Bene credi tibi scio: itaque in antecessum dabo. In plurali num. *Quint. decl.* 12, 20. Prosit mihi, quod apud negotiatores solet: in antecessus dedi. Alii leg. *antecessum*. ℙ Translate. *Flor.* 4, 12. Adeo certa victoriae spe, ut praedam in antecessum pactione dividerent, *h. e.* antequam eam obtinuissent. *Id.* 3, 21. Quasi desperata victoria ne inulti perirent, in antecessum sanguine senatus sibi parentabant, *h. e.* justa sibi faciebant, antequam morerentur. Sunt qui hoc loco aliter leg.

ANTĔCOENA, ae, f. prima coenae fercula. *Lips. antiq. lection.* 3. ita hanc vocem interpretatur, et legi putat *in indice Metelli Pontificis* ap. *Macr. Sat.* 2, 9., ubi tamen non *antecoena*, sed *ante coenam* legitur. V. COENA.

ANTĔCOENĬUM, ii, n. πρόδειπνον, cibus ante coenam. *Isid. Orig.* 20, 2. Merenda est cibus, qui declinante die sumitur, quasi post meridiem edenda, et proxima coenae, unde et antecoenia a quibusdam vocantur. ℙ Translate. *Appul. Met.* 2. p. 121, 29. Gladiatoriae Veneris antecoenia. *Appul.* hoc loco *antecoenia* sumit non eo sensu, quo *Isid.* sed pro primis coenae ferculis ante concubitum, data metaphora a gladiatoribus, qui ante certamen largo cibo reficiebantur.

ANTĔCURRENS, tis, part. v. inusit. *antecurro*, qui ante currit et praecedit, προτρέχων. *Vitr.* 9, 4. Stella solem antecurrens.

ANTĔCURSOR, oris, m. προτρέχων, πρόδρομος, qui ante currit. In re militari *antecursores* dicuntur, qui exercitum praecedunt, loca explorant, vias muniunt, castrorum metandorum situs observant, et primi proelia tentant cum hostibus, si forte occurrant. *Caes. B. G.* 5, 47. Ab antecursoribus de Crassi adventu certior est factus. *Id. B. C.* 1, 16. Cum antecursoribus Caesaris proelio commisso. Adde 3, 36. et *Tert. Monog.* 8. et *adv. Marc.* 4, 33., ubi Joannem Baptistam *antecursorem* vocat, quia Christi adventum praenunciavit. *Id. Resurr. carn.* 22. flores urbane dicit *frugum antecursores*.

ANTĔCURSŌRĬUS, a, um, adj. Apud *Appul. Met.* 9. p. 325. *ed. Vulc.* legitur a quibusdam *antecursoria potio*, hoc est quae principio coenae sumitur, et coenam ipsam praecedit. Alii leg. *accursoria*, alii [*Elm.* p. 227, 32. et *Oud.* p. 637.] rectius *occursoria*. V. OCCURSORIUS.

ANTĔDĪCO, is, xi, ictum, a. 3. praedico, πρόφημι. *Cic. Phil.* 1, 10. Antedicere ea, quae vitari possunt. *Id. Div.* 2, 6. *in f.* Haec qui antedicunt, quam rationem sequantur vides. ℙ Etiam divisim scribitur *ante dico*. [*Omnino. V. ANTE.]

ANTĔDICTUS, a, um, part. v. *antedico*, antea dictus, προφαντός. *Amm.* 16, 12. Ut antedictus docuerat perfuga. *Id.* 29, 5. Caput urbi illatum est antedictae. *Scrib. Comp.* 163. Propter antedictam causam. ℙ Rectius scribitur divisim *ante dictus*.

ANTĔĔO, is, ivi, a. 4. πρόειμι ante eo, praecedo. *Cic. Agr.* 2, 34. Anteibant lictores, non cum bacillis, sed, ut hic praetoribus anteeunt, cum fascibus duobus. *Virg. A.* 12, 84. de equis. Qui candore nives anteirent, cursibus auras. *Hor. Od.* 1, 35, 17. Te semper anteit saeva necessitas. *Suet. Caes.* 57. Anteire vehiculo. ℙ Saepissime ponitur pro superare, antecedere, excellere. *Cic. Phil.* 9, 1. Cum Sulpicius aetate illis anteiret, sapientia omnibus. Alii leg. *illos*, et *omnes*. *Id. Off* 2, 10. et *Nep. Thras.* 1. Anteire aliquem virtutibus. *Id. Chabr.* 4. omnes auctoritate. *Justin.* 1, 3. omnes mollitia et lascivia. *Tac. Hist.* 4, 13. multo ceteros regia stirpe. *Id. A.* 15, 18. gravitate sumptuum reditus. *Gell.* 19, 9. Sicut in voluptatibus cultus atque victus, ita in cantilenarum quoque multis anteiretis. Cum infinito. *Sil.* 5, 353. Herbarum hic succis, ferrumque e corpore cantu Exigere, et somnum tacto misisse chelydro, Anteibat cunctos. Ac similiter, seq. *quid*, *id.* 14, 455. Idem, quid Boreas, quid vellet crastinus Auster, Anteibat, i. in scientia, i. e. praesciscebat. [*Cf. quem *Drak.* laudat, *Barth. adv.* 22, 14. Eodem modo *anticipator* legitur ap. *Auson.* V. suo loco.] ℙ Passive. *Cic. Sull.* 8. Nec se aequales tui, propter istam causam, abs te anteiri putant. *Senec. Cons. ad Marc.* 3. *sub f.* Grave est a deterioribus honore anteiri. *Tac. Hist.* 2, 101. Ne ab aliis apud Vitellium anteirentur. ℙ Nonnunquam est praevenire. *Tac. A.* 6, 29. *in f.* Scaurus, ut dignum veteribus Aemiliis, damnationem anteiit. *Id. ib.* 15, 38. Incendium anteiit remedia velocitate mali. *Ter. Andr.* 3, 3, 24. Anteeamus, dum tempus datur. Alii divisim scribunt *ante eamus*. Hinc explicandum quod dixit *Tac. A.* 5, 3. auctoritati alicujus anteire, i. e. eam praevenire ideoque rei resistere tanquam superiorem se gerendo. — [*Liv.* 38, 31. aetatem honoribus anteire, i. e. negligere in aliquo leges annales.] ℙ In futuro *antibo* pro *anteibo* legitur apud *Tac. A.* 5, 6. Sic *antisse* pro *anteisse* ap. *Eund. ib.* 4, 40., et *antissent* pro *anteissent ib.* 3, 69., et *anteat* pro *anteeat* altero *e* extrito. *Ov. A. Am.* 2, 2, 726. nec cursus anteat illa tuos.

ANTĔFACTUS, a, um, part. v. inusit. *antefacio*, antea factus. *Gell.* 17, 7. Utrum in postfacta furta lex valeret, an etiam in antefacta. ℙ *Antefacta, orum*, sunt res gestae. *Liv.* 37, 53. Conveniens esse antefactis dicent. *Vitr.* 9, 7. Uti possint antefacta, et futura ex ratiocinationibus astrorum explicare. *Cic. Dej.* 13. Multa se arbitratur et peperisse antefactis, et habere in animo, etc. ℙ Scribitur etiam (et quidem rectius) divisim *ante factus*.

ANTĔFĔRO, ers, tuli, latum, anom., προφέρω, ante, prius fero. *Tac. A.* 1, 8. Ut (*in exsequiis Augusti*) legum latarum tituli, victarum ab eo gentium vocabula anteferrentur. Et 3, 76. Viginti familiarum imagines antelatae sunt. *Virg. A.* 6, 677. Dixit, et antetulit gressum, *ante tulit* divisim hic plures legunt. ℙ Saepius ponitur pro anteponere, προτιμάω, προκρίνω. *Cic. Fam.* 1, 9. Bibuli fortunam omnium triumphis victoriisque anteferre. *Id. Partit.* 1. Ista tua studia vel maximis occupationibus meis anteferrem libenter. *Id. Agr.* 2, 3. Qui me antetuleritis nobilitati. *Nep. Ages.* 4. Antetulit irae religionem. *Cic. Fam.* 5, 20. Me antelaturum voluntatem tuam commodo meo. *Id. ib.* 6, 6. Iniquissimam pacem justissimo bello anteferre. *Id. Att.* 6, 8. Anteferre se alicui. *Id. Sull.* 32. aliquem alicui honore, gratia, fortunis. *Id. Or.* 7. Longe omnibus unum anteferre Demosthenem. *Nep. Them.* 1. Ut anteferatur huic nemo, pauci pares putentur. *Cic. Prov. Cons.* 11. Cum ipse ceteris esset omni honore antelatus.

ANTĔFIXUS, a, um, part. ab inusit. *antefigo*, fixus, et impactus ante aliquam rem. *Tac. A.* 1, 61. Truncis arborum antefixa ora. ℙ Apud *Vitr.* 10, 15. *antefixa* dicitur columella anterior in catapultae basi, ita appellata, quia ante aliam columellam, quae ipsam basim sustinet, fixa et collocata est. Ita enim *Turn. Adv.* 2, 4. divinat. Porro in verbis *Vitr.* pro *antefixa latitudo foraminum*, etc. legunt alii *antefixae latitudo*, etc., ut rectius constet sententia. ℙ Praeterea *antefixa* dicuntur parva signa, corollae, aliaque hujusmodi ornamenta ex opere figulino, quae tectis aedium adfiguntur sub stillicidio, ut *Festus* exponit. *Liv.* 26, 23. In aede Concordiae Victoria, quae in culmine erat, fulmine icta decussaque, ad Victorias, quae in antefixis erant, haesit, neque inde procidit. Alii aliter leg. *Id.* 34, 4. Corinthi et Athenarum ornamenta laudantes mirantesque, et antefixa fictilia Deorum Romanorum ridentes.

ANTĔGĔNĬTĀLIS, le, adj. *Plin.* 7, 55, 56. Quanto facilius certiusque, sibi quemque credere, ac specimen securitatis antegenitali sumere experimento? *h. e.* experimento sumpto ab iis, quae antequam gigneremur, fuere.

ANTĔGESTUS, a, um, part. ab inusit. *antegero*, antea gestus, antefactus. *Paul. Dig.* 15, 1, 47. Creditor cum venditore ex antegesto agere potest. ℙ Scribitur etiam (et rectius) divisim *ante gestus*.

[ANTĔGRADUS, a, um, adj. qui ante graditur: opponitur autem *retrogrado*. *Not. Tir.* p. 155. Antegradus. *F.*]

ANTĔGRĔDĬOR, ĕris, essus sum, dep. 3. προβαίνω, anteeo, praecedo, ante gradior, vel de spatio, ut *Cic. N. D.* 2, 20. *ad f.* Stella Veneris lucifer Latine dicitur, cum antegreditur solem; cum subsequitur autem, hesperos; [*vel de tempore, *id. Off.* 1, 27. quicquid est enim, quod deceat, id tum apparet, quum antegressa est honestas, i. e. honestate demum antegressa apparet decorum.]. ¶ Particip. *antegressus, a, um*, qui praecessit. *Cic. Fat.* 10. Omnia quae fiunt, causis fiunt antegressis, κατὰ προηγουμένας αἰτίας. *Id. Div.* 1, 14. *inf.* Cum paene innumerabiles res eodem modo evenirent, iisdem signis antegressis.

ANTĔHĂBĔO, es, ui, habitum, a. 2. προτιμάω, praefero, antefero, antepono. *Tac. A.* 4, 11. *inf.* Ne divulgata atque incredibilia veris antehabeant.

ANTĔHAC, adv. πρὸ τοῦ, ante hoc tempus. *Ter. Andr.* 1, 2, 16. Quod antehac fecit, nihil ad me attinet. Et *ib.* 2, 1, 3. Ut animus in spe atque in timore usque antehac attentus fuit, ita postquam, etc. *Cic. Fam.* 12, 23. Antehac quidem sperare saltem licebat, nunc etiam id ereptum est. ¶ Significat etiam ante illud tempus. *Sall. Cat.* 26. Sed ea saepe antehac fidem prodiderat, creditum abjuraverat. *Tac. A.* 3, 25. Ut antehac flagitiis, ita tunc legibus laborabatur. ¶ Disyllabum est apud *Hor. Od.* 1, 37, 5. Antehac nefas depromere Caecubum.

*ANTEIDEA sic ed. *Drak. Liv.* 22, 10. V. ANTIDEA.

ANTĔLĀTUS. V. in ANTEFERO.

ANTĔLĬUS, ii, m. Ἀντήλιος. Antelii Graecis erant Dii, qui ante domorum januas collocabantur, ostiorumque praesides habebantur: quemadmodum apud Latinos Jani, et Limentini. *Hesych.* docet ἀντήλιον dici ἴσον τῷ ἡλίῳ φαινόμενον, *h. e.* quod contra solem apparet, et per catachresim significare βωμὸν ἢ θεὸν ἀντικρὺ ἡλίου ἱδρυμένον, aram vel Deum sub dio, et contra, seu sub sole collocatum. Tales autem erant Antelii, ab ἀντὶ, contra, et ἥλιος, sol: quorum meminit *Tert. Idol.* 15. et *Mil.* 13. *in f.* ¶ Scribitur et *Anthelius*, Ἀνθήλιος, quod propius Graecae scriptioni accedit: tametsi *Hesych.* aspirationem omittit.

*ANTELLA, ae, f. quasi Antesella. *Isid.* 20, 16. in instrumento equorum. *B. A.*

ANTĔLŎGĬUM, ii, n. prologus, fabulae prooemium. Hibrida vox ex Latino *ante*, et Graeco λόγος, sermo. *Pl. Men. prol.* 13. Huic argumento antelogium quidem hoc fuit.

ANTĔLŎQUĬUM, ii, n. initium loquendi, exordium, προοίμιον. *Symm. ep.* 1, 77. Quorsum spectet hoc anteloquium, breviter explicabo. Alii leg. *alloquium*. *Id. ep.* 8, 23. Anteloquio aliquid complecti. ¶ Pro primo loquendi loco. *Macr. Sat.* 7, 4. Hic assensi omnes Praetextato anteloquium detulerunt. *Id.* 1, 24. *a med.* Philosophia honoranda est anteloquio: unde meminerit Eustathius, primum sibi locum ad disserendum, omni alia professione cedente, concessum.

ANTĔLŪCĀNUS, a, um, adj. ἀμφίλυκος, λυκαυγής, qui ante lucem matutinam est vel fit. *Cic. Fam.* 15, 4. *circa med.* Ex antelucano tempore usque ad horam diei decimam. *Id. Tusc.* 4, 19. *ad f.* Industria antelucana opificum. *Id. Cat.* 2, 10. Coenae antelucanae, *h. e.* tota nocte usque ad mane per summam luxuriam productae. *Vitr.* 1, 6. Antelucanus spiritus, *h. e.* ventus. *Plin.* 18, 6, 7. *n.* 2. Antelucanae aurae. Et *ib.* 26, 63. et *Colum.* 11, 2. Antelucana lucubratio.

ANTĔLŪCĬO, adv. id. qu. *Anteluculo*. *Appul. Met.* 1. *p.* 107, 8. Antelucio aufugere. *Id. ib.* 9. p. 223, 30. Antelucio recubans adhuc.

ANTĔLŪCŬLO, adv. λυκαυγῶς, ante lucem. *Appul. Met.* 1. p. 108, 36. Anteluculo furtim evadere, et viam, licet trepido vestigio, capessere.

ANTĔLŪDĬUM, ii, n. praeludium, quod pompam sacrificalem praecedit. *Appul. Met.* 11. p. 260, 31. Ecce pompae magnae paulatim praecedunt anteludia.

ANTĔMĔRĪDĬĀLIS, le, adject. antemeridianus. *Capell.* 6. p. 195. Antemeridiales horae.

ANTĔMĔRĪDĬĀNUS, a, um, idem q. antemeridialis, προμεσημβρινός, qui est vel fit ante meridiem. *Cic. Att.* 13, 23. Antemeridianis tuis litteris heri statim rescripsi. *Id. Or.* 3, 6. Antemeridianus sermo. Et *ib.* 30. Antemeridiana ambulatio.

ANTĔMĔRĪDĬE, adv. pro ante meridiem. *Not. Tir.* 74. Antemeridie.

ANTĔMITTO, is, isi, issum, a. 3. προπέμπω, praemitto. *Solin.* 25. de elephantis. Flumen transituri minimos antemittunt. *Caes. B. G.* 1, 21. Equitatum omnem antemittit. *Id. B. C.* 1, 51. Imprudentesque antemissis equitibus aggreditur; [*usitatius est hoc sensu dicere *praemissis*; cf. *Herz.* ad *Caes. B. G.* 1, 21.] ¶ *Arbores antemissae* apud Scriptores rei agrariae sunt, quae ante agrorum fines plantantur et intactae relinquuntur; ex quibus nec frondes, nec ramos caedunt, ut magnitudine ceteris praestent, designandorum finium gratia. *Sicul. Flacc. de Condit. agror.* p. 4. et 10. *Goes.* et *Aggen. Urbic. Comm. in Frontin. ib.* p. 45. etc. ¶ Scribitur etiam divisim *ante mitto*.

ANTEMNAE, arum, f. plur. oppidum Sabinorum, nunc excisum, ita dictum, quod *ante amnem* Anienem erat situm, uti docent *Serv.* ad illud *Virg. A.* 7, 631. Ardea, Crustumerique, et turrigerae Antemnae, et *Varr. L. L.* 4, 5. [*Plin.* 3, 5, 9. Singularem habet *Sil.* 8, 367. *Cat. Orig.* apud *Prisc. VI.*]

ANTEMNAS, atis, adj. m. et f. *Antemnates* sunt Antemnarum incolae. *Liv.* 1, 9. et 10.

*ANTEMOENIO, is, a. 4. legitur ap. *Pl. Mil.* 2, 2, 66. antemoeni aliqua nos, quod recte nobis cum *Putschio* restituisse videtur *Lindem.* — Vulgo ex *Gron.* conjectura legitur *antevenito*. Sed codd. constanter *ante moenia*.

ANTĔMŎNENS, entis, part. ab inusit. *antemoneo*, qui ante monet. *Val. Fl.* 5, 259. monstrisque minacibus urbem Territat antemonens semper Deus. ¶ Rectius divisim scribes *ante monens*.

ANTĔMŪRĀLĔ, lis, n. προτείχισμα, propugnaculum muri exterius. *Hieron. Hom.* 2. *Origenis, quam ipse Latinam fecit, sub fin.*

ANTĔMŪRĀNUS, a, um, adj. ante murum positus. *Ammian.* 21, 12. Vallum antemuranum, caespitibus fultum, insidiantes ab omni discrimine defendebat.

ANTENNĂ, ae, f. κεραία, lignum transversum in navis malo, cui velum alligatur. *Virg. A.* 3, 549. Cornua velatarum obvertimus antennarum, *cornua antennarum* sunt earum extremitates: *velatas* dixit, quia velorum parte extrema involutae sunt; vel generatim, quia vela habent alligata. *Val. Fl.* 1, 623. Antenna prona laevo cornu sustulit undam. *Hor. Od.* 1, 14, 5. malus celeri saucius Africo, Antennaeque gemunt. *Ov. Trist.* 3, 4, 9. Effugit hibernas demissa antenna procellas. *Hirt. B. Al.* 45. Demittere antennas ad medium malum. *Lucan.* 9, 328. Suffigere lintea antennae summae. ¶ Scribitur et *antemna*, sed minus frequenter.

*ANTENO, *Cic. Att.* 15, 20., est vox nihili, quae varie ab edd. corrigitur. *Schütz.* recepit *Gron.* emendationem λεπτύνει.

ANTĒNOR, ŏris, m. Ἀντήνωρ, rex Thraciae. Habuit filios Helicaonium, Polydamantem etc., ex quibus Helicaonius uxorem duxit Laodiceam, Polydamas Lycastem, ambas Priami filias. Cum filiis in auxilium Trojanorum venit. Sed existimatus est urbem prodidisse. Nam praeterquam quod Graecorum legatos hospitio suscipiebat et Helenae restitutionem frequenter suadebat, Ulyssem simulato habitu intra moenia vidit, nec indicavit. Eo die, quo Ilium captum est, cum multitudine Henetorum, qui expulsi propter seditionem ex Paphlagonia, amisso rege Philemone ad Trojam, sedes et ducem quaerebant, discessit ex Troade, venit in Italiam ad ultimum sinum maris Adriatici, ibique expulsis Euganeis, qui inter mare et alpes habitabant, urbem condidit. Locus ille, in quem ex navibus egressus est, Troja dictus est, urbs primo *Antenorea*, deinde *Patavium*. *Serv.* ad illud *Virg. A.* 1, 246. Antenor potuit, mediis elapsus Achivis, Illyricos penetrare sinus etc. *Ov. Fast.* 4, 75. Adjice Trojanae suasorem Antenora pacis.

ANTĒNŎRĔUS, a, um, adj. ad Antenorem pertinens: et fere pro Patavino ponitur. *Martial.* 1, 77. Flacce, Antenorei spes et alumne Laris. *Id.* 4, 25. Faunus Antenoreus, *h. e.* qui incolit et tuetur Patavinum agrum.

ANTĒNŎRĬDAE, arum, m. plur. Ἀντηνορίδαι, Antenoris filii. *Virg. A.* 6, 484. Tres Antenoridas. ¶ Patavini etiam, quibus Antenor urbem dedit, Antenoridae dicuntur a *Serv.* ad *A.* 1, 252., cui adde *Messal. Corvin. de progen. Aug.* 10.

ANTĔNUPTĬĀLIS, le, adj., qui ante nuptias fit, ut antenuptialis donatio. *Just. Novell. const.* 2, 1. et alibi.

ANTĔOCCŬPĀTĬO, onis, f. πρόληψις, actus anteoccupandi. Est hoc nomine figura rhetorica, id. q. occupatio. *Cic. Or.* 3, 53. Ad hilaritatem impulsio, anteoccupatio. *Quint.* 9, 1, 31. haec eadem verba repetit. [*Id.* 9, 2. *praesumtionem* appellat. *Jul. Rufin. de Schem.* p. 36. *praeceptionem* vel anteoccupationem interpretatur Gr. προκατάληψιν.] Sed apud utrumque alii rectius *ante occupatio* divisim scribunt: apud *Quint.* alii *aut occupatio*. [*Exemplum hujus figurae *Wolff.* in *vers. germ. Cic. de Or.* laudat *Cic. Planc.* 17. *ab init.*]

ANTĔOCCŬPO, as, avi, atum, a. 1. *Cic. Or.* 40. Ut anteoccupet, quod putat opponi. ¶ Rectius scribes divisim *ante occupo*.

ANTĔPAENULTĬMUS, a, um, adj. tertius ante ultimum. *Capell.* 3. p. 60. Syllaba antepaenultima. *Diom.* 2. p. 425. Accentus acutus tria loca teneat, ultimum, paenultimum, antepaenultimum. ¶ Legitur et *antepenultimus*. [*Rectius. V. PAENE.]

ANTĔPAGMENTUM, i, n. vocabulum est architectorum, quod ita describitur a Daniele Barbaro. *Festus: Antepagmenta valvarum ornamenta, quae antis adpanguntur*, i. e. *adfiguntur*. Uterque autem respexit *Vitr.* 6, 4., in quo agitur de ostiorum antepagmentis. Ceterum antepagmenta non solum in ostiis locum habent, sed etiam in projecturis mutulorum sub stillicidio; et fortasse etiam in aliis aedium partibus, ubi aliquid adpangitur et ad ornamentum, vel munimentnm adfigitur. *Cato R. R.* 14. Villae fundamenta ex caementis, et calce supra terram pede, ceteros parietes ex latere, jugamenta et antepagmenta, quae opus erunt, ex lapide indito. *Vitr.* 4, 7. Supra parietes trajecturae mutulorum projiciantur: item in eorum frontibus antepagmenta figantur. *Vet. lapis* ap. *Grut.* 207. Tegulas primores omnes in antepagmento ferro figito. *Vitr.* 4, 6. Ostiorum autem et eorum antepagmentorum in aedibus hae sunt rationes etc. Et *ib.* Corona summa quae supra antepagmentum superius imponitur etc. ¶ *Salm. Ex. Plin.* p. 1216. ait, antepagmenta lignea fuisse: in quo putat errasse *Philandrum*, quod lapidea fecerit et ab *antis* non distinxerit. Certe ap. *Grut.* in lapide citato haec habentur, *Facito antepagmenta abiegnea:* tamen non videtur absurdum, ex structura etiam, et ex lapidibus aliquando fieri potuisse. Nam et res hujusmodi *adpangi* dicuntur, tum in lateribus ostiorum, tum in coronis fastigii, tum alibi. Qua in re magnum momentum habere debet *Catonis* locus modo allatus *c.* 14. Ubi tamen non est dissimulandum, Gryphianas editiones et Venetam anni 1472. sic habere: Villa lapide fundamenta calce supra terram pede, ceteros parietes ex latere, jugamenta et antepagmenta, quae opus erunt, indito. ¶ Legitur et *antipagmentum* (ea ratione, qua *antisto* pro *antesto* dicitur) et ita scriptum est in codd. *Festi*.

*ANTEPANNI erant fasciae vel lora, quibus anterior pars vestis praetegebatur, sed placet conjectura *Salmasii* ad *Vopisc. Aurel.* p. 575. *Hack.* colligit hoc ex *Hesychio*, Ἀντίπανον, παρατούριον, κράσπεδον. *B. A.*

ANTĔPĂRO, as, a. 1. ante praeparo, προπαρασκευάζω. *Prop.* 1, 8, 36. Et quas Elis opes anteparat equis. ¶ Rectius scribes *ante paro* divisim.

ANTĔPARTĂ, orum, n. plur. antea parta et acquisita. *Naev.* ap. *Charis.* 2. p. 189. Adolescentes qui anteparta patria peregre prodigunt. *Pl. Trin.* 3, 2, 16. Itane tandem majores famam tradiderunt tibi tui, ut virtute eorum anteparta per flagitium perderes? *Id. Truc.* 1, 1, 42. Unde anteparta demus postpartoribus. ¶ Scribitur et *ant[e] parta* divisim.

ANTĔPASSĬO, onis, f. προπάθεια, primi motu[s] cupiditatis, qui vel nobis invitis insurgunt, animumque perturbant. *Hieron. ep.* 79. ad *Salvinam* *n.* 9. Difficile est, quin potius impossibile perturbationum initiis carere quempiam, quas significantius Graeci προπαθείας vocant: nos, ut verbum vertamus e verbo, antepassiones possumus dicere.

ANTĔPĔDES, um, m. vox ex *ante* et *pedes* i[n] unam dictionem per ὑφὲν conflata, qua significantur ii, qui dominum officii causa comitantes praecedunt, quos *anteambulones* appellat *Martial.* Hu[-] jusmodi autem erant amici et clientes: nam serv[i] fere sequebantur, vel circumstabant. *Agroet. Orthogr.* p. 2274. Circumpedes sunt obsequia servorum: antepedes amicorum. *Cass. Var. in formula curae Palatii*, 7, 5. Utau rea virga decoratus, inter obsequia numerosa, antepedes regios prim[us] videaris incedere etc. Alii hic divisim scribunt *a[nte] pedes*. Sic ap. *Juv.* 7, 143. Respicit hoc primu[m] qui litigat, an tibi servi Octo, decem comites post te an sit sella, togati Ante pedes. ¶ Praeterea *antepedes* dicuntur priores pedes. *Cic. Ara[t.]* 454. At caput et totum sese Centaurus opacis Eri[-] pit e tenebris, linquens vestigia parva Antepedum

ANTĔPENDŬLUS, a, um, adj. ante penden[s] *Appul. Met.* 2. p. 125, 4. At illa crinibus antependulis hinc inde dimotis, etiam in moerore luculentam proferens faciem etc. *Id. ib.* 5. p. 168, 2[-] Pererrantes crinium globos decoriter impeditos, alio[s] antependulos, alios retropendulos.

ANTĔPĔRĔO, is, n. 4. *Aus. epigr.* 34. Si t[e-] neas, cariemque pati te charta necesse est, Incip[e] versiculis anteperire meis.

ANTĔPĪLĀNUS, i, m. Antepilani in Romana m[i-] litia erant, qui in prima et secunda acie pugna[-] bant, ante pilanos, hoc est ante triarios, qui p[i-] *lani* dicuntur a *Varr. L. L.* 4, 16. et ab *Ov. Fas[t.]* 3, 129. Nam in prima acie erant *hastati*, in s[e-] cunda *principes*, in tertia *pilani* seu *triarii*. *Li[v.]* 8, 8. Robustior aetas, quibus principibus nom[en] est, hos sequebantur, scutati omnes insignibus m[a-] xime armis: hoc XX. manipulorum agmen antep[i-] lanos appellabant, qui sub signis jam alii dece[m] ordines locabantur: ex quibus ordo unusquisque tr[es] partes habebat: earum unamquamque primum p[i-] lum vocabant etc. (vel ut *Lips. de Mil. Rom. di[al.]* 2, 3. legit *unamquamque primam Pilum vocabant* Et *cap.* 9. *in f.* Nam et rorarii procurrebant int[er] antepilanos, addiderantque vires hastatis ac pri[n-] cipibus. ¶ Meminit *Liv.* antepilanorum etiam [...] 10., sed tum hic, tum in duobus superioribus l[o-] cis mavult *Patric. Rei milit. Rom.* 4, 5. voc[em] hanc mutari in *antesignani* ob eam potissimum r[a-] tionem, quod *Livii* verba *cit. c.* 8., *quia jam s[ub] signis*, cohaerere nequeant cum illis, *antepilan[os] appellabant*. Verum si totus simul *Liv.* locus c[...]

deretur usque ad verba *pilum vocabant*, facile ap-
aret, cur ii, qui *signa* praecederent, *antepilani* ocarentur. ℙ Alia ratione *antepilani* accipiuntur b *Ammiano*, qui 16, 12. eos ita vocat, qui in rima acie ante signa pugnabant, ut *ib. Vales.* dvertit. ℙ Translate. *Id.* 28, 1. de quodam Simlicio. In cruento enim certamine cum Maximino, elut antepilano suo, contendens, superare eum in uccidendis familiarum nobilium nervis studebat. *Salm. de Re mil. Rom. c.* 19. hoc loco legendum utat *antesignano.*

ANTĔPOLLĔO, es, n. 2. supra aliquem polleo. *Appul. Met.* 1, 104, 20. Quae civitas cunctae Thesaliae antepollet. *Id. ib.* 7, 189, 35. Toto vertice unctos antepollebat.

ANTĔPŌNO, is, sui, ositum, a. 3. προτίθημι, nte aliquem pono. *Tac. A.* 15, 32. Equitum Ronanorum locos sedilibus plebis anteposuit. Hinc: dendum proponere aliquid. *Pl. Men.* 2, 2, 2. Boum anteponam prandium pransoribus. *Id. Curc.* , 1, 73. Quid antepones Veneri a jentaculo? *h. e.* uid appones Veneri in jentaculum? ℙ Saepius surpatur pro praeferre, anteferre, primas dare, προτιμάω. *Cic. Or.* 1, 21. *in f.* Longe Academiae lli a Lyceo tuum hoc suburbanum gymnasium anteponam. *Id. Amic.* 5. Amicitiam anteponere reus omnibus. *Id. Q. Fr.* 1, 2, 2. *ad f.* se alicui. *Nep. Ep.* 2. aliquem alteri in familiaritate. ℙ Aliuando effertur per metathesim seu transpositioiem. *Tibull.* 1, 1, 20. Libatum agricolae ponitur nte Deo, *h. e.* apponitur Deo agricolae. *Cic. Off.* , 17. *a med.* Malitia mala bonis ponit ante. [*Ut , 84. in *Ennii* versu.]

ANTĔPŎSĬTUS, a, um, part. v. *antepono*, ante ppositus. *Pl. Rud.* 2, 6, 24. Coena anteposita Thyestae et Tereo. *Tac. A.* 1, 50. Nullo metu, on antepositis vigiliis. *Id. ib.* 12, 56. Anteposita ropugnacula. ℙ Item praepositus, praelatus, *Tac. ib.* 12, 69. Antepositus filio privignus. ℙ *Antepostus* per syncopen apud *Terent. de Litter.* p. 388. Vocalibus apte sedet anteposta cunctis.

ANTĔPŎTENS, entis, adj. antepollens, supra lios potens. *Pl. Trin.* 5, 1, 1. Hic homo est mnium hominum praecipuis voluptatibus gaudiisue antepotens, *h. e.* abundans voluptatibus et gauiis: ea ratione qua dicitur *muneribus Veneris potens* ab *Hor. Od.* 4, 10, 1.. et *pietate potens* a *Prop.* 3, 21, 21. Alii tamen leg. *anteponendus.* *Male.]

ANTĔPRAEDĪCO, is, ixi, ictum, a. 3. id. q. raedico, addito *ante* per pleonasmum. *Cic. Phil.* , 3. Testificor, denuncio, antepraedico. ℙ Retius leges *ante praedico* divisim.

ANTĔPRAECURSOR, oris, m. idem q. praecur- r, addito *ante* per pleonasmum. *Tert. Bapt.* 6. oannes antepraecursor Domini fuit. ℙ Legitur et *nte praecursor* divisim.

ANTĔQUAM, πρὶν ἄν, πρὶν ἤ, priusquam: adv. emporis, quod fere jungitur indicativo, interdum t conjunctivo. [*In narratione plerumque sequiur conjunct. impf. et plusquampf.; quum vero raes. sequitur, promiscue indicat. et conjunct. poitur. Ita *Zumpt.* p. 419. ed. IV. coll. *Ramshorn. r. lat.* p. 579.] *Cic. Verr.* 2, 2, 1. Antequam de ncommodis Siciliae dico, pauca mihi videntur esse e provinciae dignitate dicenda. *Id. Phil.* 1, 1. ntequam de republica, Patres Conscripti, dicam a, quae dicenda hoc tempore arbitror, exponam obis etc. *Id. Fam.* 7, 14. Dabo operam, ut stuc veniam, antequam plane ex animo tuo effluo. *d. Brut.* 13. Antequam delectata est Atheniensium ivitas hac laude dicendi, multa jam memorabilia ffecerat. *Id. Phil.* 12, 9. Cui fui semper amicus, ntequam reipublicae est factus inimicus. *Id. Att.* , 7. Equidem antequam tuas legi litteras, in hoinem ire cupiebam. *Id. Or.* 3, 36. Neque defaigabor, antequam percepero. ℙ Saepe per tmeim dividitur interjecto aliquo verbo. *Cic. Fam.* , 2. Si ei contigisset, ut te ante videret, quam vita discederet. *Virg. A.* 4, 27. Ante, pudor, uam te violo. V. alia in ANTE. ℙ Per anastrohen etiam, hoc est transpositis vocibus, adhibeur. *Lucr.* 3, 987. quam nascimur ante. *Martial.* , 36. Victricem laurum, quam venit ante, vies. Adde *Prop.* 2, 19, 66. *Tibull.* 1, 3, 9. ℙ Jungitur etiam infinitivo. *Cic. Quinct.* 17. Dici ix potest, quam multa sint, quae respondeatis nte fieri oportere, quam ad hanc rationem extreum necessariam devenire. *Facciol.* ad hunc loc. it: Duriusculum videtur, sed est Ciceronis. *Ern.* onjicit: extremum necesse sit, devenire. *Schutz.* ero *Ern.* conjecturam in textum recepit. *F.* *Alii liter de hoc loco sentiunt. Sed *infin.* per anacouthon videtur positus esse pro *deveniatis*, ut antecedens *respondeatis* suadet.]

ANTĔRĬDES, dum, f. ἀντηρίδες, ἀντερείσματα, ilae structiles in imo latiores et paulatim ad sumum usque decrescentes, quae exterius adstruunur parietibus ad eos muniendos et fulciendos *Strebepfeiler.*] Vox ipsa Graeca est ab ἀντί, ontra, et ἐρείδω, figo, firmo, fulcio. Eandem nnino originem, similemque significationem habet *erisma*, *atis*, n. et *erisma*, *ae*, f. ἔρεισμα. *Vitr.* 10, 1. Scansoria machina catenationibus et transversariis et plexis colligationibus et erismatum fulturis continetur. *Id.* 6, 11. In frontibus anterides, sive erismae sint, una struantur, eaeque inter se distent tanto spatio, quanto altitudo substructionis est futura, crassitudine eadem, qua substructio. Procurrant autem ab imo, deinde contrahantur gradatim etc. ℙ Etiam lignea fulcimenta ex trabibus, quae structuram sustinent, *anterides* dicuntur. *Hesych.* Ἀντηρίδες τὰ ἀντερείδοντα ξύλα, ἢ λίθινα κατασκευάσματα. *Gloss. vet. Tibicines,* ἀντηρίδες. Priore *Vitr.* loco intelligit *Philander* quippiam simile fusti illi, qui divaricatus scalas fulcit ac sustinet, quibus rustici decerpendis uvis ac pomis uti solent.

ANTĔRĬDĬON, ii, n. ἀντηρίδιον, obliquum sustentaculum aliquam rem fulciens: diminutivum ab ἀντηρίς, ίδος. *Vitr.* 10, 17. *ad f.* appellat *anteridion* membrum quoddam balistae ab officio quod habet sustinendi et fulciendi. Ubi alii leg. *anteridum*, ut sit genitivus a plurali *anterides*: sed minus recte.

ANTĔRĬOR, oris, comparativum ab *ante*, ut docet *Prisc.* 3. p. 599. et significat eum, qui est ante et refertur ad locum. *Caes. B. C.* 3, 63. Milites in anteriorem vallum tela jaciebant. Alii leg. *interiorem*, al. rectius *exteriorem*. [*Sic recte *Oud.*] *Amm.* 16, 8. Anterior chlamydis pars. *Id.* 25, 3. Ad speculanda anteriora progressus. ℙ Refertur etiam ad tempus et significat eum, qui ante fuit. *Symm. ep.* 6, 59. Anteriores litterae tuae, quas mox aliae consecutae sunt. *Sulpic. Sev. Hist. sacr.* 1, 52. Anteriores reges. *Hieron. ep.* 124. *ad Avitum n.* 3. Anterior culpa. *Prud. adv. Symm.* 2, 96. Anterior chao, *h. e.* antiquior. ℙ *Harduin.* tribuit etiam *Plin.* tribus locis in *lib.* 1. *ejus Hist. nat. nempe* ad fin. indicis *lib.* 24, 26. et 34.

ANTĔRIS, idis. V. ANTERIDES.

ANTĔRĬUS, adv. prius, priore loco, πρότερον: comparat. ab *ante*. *Sidon. ep.* 2, 9. Mane quotidiano partibus super hospite prima et grata contentio, quaenam potissimum anterius edulibus nostris culina fumaret.

ANTERMĪNI. V. AMTERMINI.

ANTĔRŌS, ōtis, m. Ἀντέρως, ωτος, Cupido tertius, ex Marte et Venere tertia natus apud *Cic. N. D.* 3, 23. Dictus est quasi Cupido Cupidini contrarius: ab ἀντί, contra, et ἔρως, amor, Cupido. Posset etiam exponi *amori par*, aut *aeque venustus atque Amor*, quia praepositio ἀντί etiam *instar* significat. Alii interpretantur amorem, quo quis amantem se redamat [*ita recentiores demum usurpant.], alii, ut est apud *Paus. in Att.* intelligunt ultorem eorum, qui amanti mutuo amore non respondent. [*Et sic apud *Cic.* et omnino veteres intell. h. v.] ℙ In plur. numero *Anterotes* dicuntur quaedam gemmae ex amethystorum genere, quia colore valde amoeno sunt et amabili. *Plin.* 37, 9, 40.

ANTES, ium, m. plur. sunt omnes arvorum, hortorum et vinearum ordines ad lineam ducti. De vitibus: *Sidon. ep.* 8, 8. Quousque pondus ligonis obtusi nec perfossis antibus ponis? *Virg. G.* 2, 417. Jam canit extremos effetus vinitor antes. [*Vet. gl.* Antes, στίχοι ἀμπέλων.] *Fest.* h. *Virg.* locum procul dubio respexit, cum scripsit, antes esse extremos ordines vinearum. De oleribus: *Colum.* 10, 376. Humidaque andrachne sitientes protegit antes. [*H. l. Noster ait *antes* esse areolas hortorum, quae quadratam lineam seu figuram referunt, quia *Non.* 1, 124. scribit antes esse quadraturas, unde et *antas* dictas esse quadras columnas. Sed prior posita significatio in omnibus locis sufficit.] ℙ Ceterum haec vox multo adhuc latius patet. Translate enim usurpatur a *Cat. fr. rei milit.* ap. *Serv.* l. et *Philargyr.* ad *Virg. l. l.* Pedites, inquit, quatuor agminibus, equites duobus antibus ducas, *h. e.* Pedites quadrato agmine ducas, cujus agminis latera equites tegant, veluti duae lineae seu alae. [*Vet. Gl.* antium, ταξέων, ὄρχάτων.] ℙ Advertendum autem, nonnullos veteres Grammaticos *antes* confundere cum *antis* et *anteridibus*. Nam *Isid. Orig.* 15, 7. scribit, *antes* esse partes anticas januarum, quibus opponantur *postes*. At in editione *Arevali* legitur *antae*. *Serv.* vero ad *c. l. Virg.* ait, *antes* a quibusdam dici macerias, quibus vineta clauduntur et ita appellari a lapidibus eminentioribus, qui interponuntur ad materiam sustentandam; sed proprie *antes* esse eminentes lapides, vel columnas ultimas, quibus fabrica sustinetur, et appellari *antes* ἀπὸ τοῦ ἀντιστήκειν; ad quam etymologiam etiam extremos ordines vinearum trahi posse, qui *antestant*. ℙ Sunt, qui putant, etiam a *Vitr.* antes usurpari eodem sensu, quo *antae*; inter quos est *Danetius* in Lexico, qui tamen more suo nullum locum *Vitr.* assignat.

ANTESCHŎLĀNUS, i, m. πρόσχολος subdoctor, hoc est qui sub magistro est in schola. Alii volunt esse principem inter discipulos, qui ingenio et diligentia ceteris antecellit, et a magistro supra ceteros honoratur *Petr. Sat.* 81. Veritus, ne Menelaus anteschоlanus, inter cetera mala, solum me in diversorio inveniret. Sunt qui leg. *aut scholanius*.

ANTĔSIGNĀNUS, i, m. πρόμαχος τῶν σημείων. Antesignani in Romana militia fuere, non qui ante omnem aciem collocati erant, et primi omnium pugnam inibant, ut velites, antecursores, etc., sed milites legionarii fortissimi et promptissimi, qui ante signa stabant ad eorum custodiam. Porro signa non semper eundem in acie locum obtinebant, sed pro ejus varia dispositione variisque praeliorum rationibus, modo in media acie erant, modo ante ipsam, modo in unum omnia collata locum, modo sparsa. Ubicumque autem essent, muniebantur et ante, et retro valida militum manu, qui *antesignani*, et *postsignani* dicebantur. Ceterum quia praecipua signa, ut Aquilae legionum, fere in secunda acie stabant inter principes, factum est, ut aliquando *hastati*, licet propria haberent signa, quia ante majora et totius exercitus nobilissima stabant, *antesignani* sint appellati: quo pacto eos appellare videtur *Curt.* 4, 6. Plura de his V. apud eos, qui ex professo haec persequuti sunt, quos inter *Carol. Guischard Memoir. antiqu. et histor.* p. 106. *Cic. Phil.* 2, 29. Fueras in acie Pharsalica antesignanus. *Caes. B. C.* 1, 43. Legiones tres ex castris educit, acieque in locis idoneis instructa, unius legionis antesignanos praecurrere, atque occupare eum tumulum jubet. *Id. ib.* 57. Delectos ex omnibus legionibus fortissimos viros antesignanos, centuriones Caesar ei classi attribuerat. *Liv.* 22, 5. Pugna exorta est, non illa ordinata per principes, hastatos, ac triarios; nec ut pro signis antesignani, post signa alia pugnaret acies, etc. *Id.* 9, 39. Nihil ab ulla parte movetur fugae: cadunt antesignani; et ne nudentur propugnatoribus signa, fit ex secunda prima acies. Adde *Varr.* ap. *Non.* 18, 4. ℙ Aliis temporibus *antesignani* dicti sunt, qui ante omnia signa, atque adeo ante omnem aciem ibant: quos et *campigenos* vocari scribit *Veg. Mil.* 2, 7., ideo sic nominatos *quia eorum opera atque virtute exercitui vigens vis crescit in campo*: nempe ii ante signa ibant, et militibus praescribebant quomodo incedendum esset, qua ratione eundum in hostem, aut recedendum, aut consistendum, etc. Apud *Veget.* est qui legit *antesignarii*, ut et apud *Liv.* 4, 47. ex quibusdam MSS. ℙ Hinc translate *antesignanus* ponitur pro duce, aut pro eo, cujus hortatu, aut exemplo aliquid facimus. *Appul. Met.* 4. p. 147, 12. Antesignani nostri partem, qua manus humerum subit, prorsus abscindimus, [*Paullo ante idem vexillarius appellatur. Intelligit autem latronem.]

ANTĔSĬNISTRĀ. *Serv.* in illo *Ecl.* 9, 10. *Ante sinistra cava monuisset ab ilice cornix;* indivise legendum putat *antesinistra*, ut sit adjectivum, et significet cornicem volasse ab antica ad sinistram partem, hoc est anteriore parte templi, quod capturatus auspicia lituo designaverat: idem tamen sensus, etiamsi *ante sinistra* divisim legatur, fieri potest.

ANTESTĀTUS, a, um, part. ab *antestor*. In fragmento quodam Leg. XII. Tab. dicitur *antestatus* passiva significatione, qui in testem vocatus est ab aliquo adversarium suum in jus trahere volente. Ejus fragmenti haec sunt verba: *Si vis vocationi fuat, antestaminor: ni it, aurem capito antestati.* Ita *Lips. epistol. quaest. ep.* 4, 26. *Lambin.* ita emendat, ut vox *antestatus* significet eum, qui in testem vocavit: *Si vis vocationi fuat, antestatus im* (h. e. *eum*) *capito*, etc. [At omnibus praestat lectio *Funccii Leg. XII. Tabul. tab.* 1. *leg.* 2. Ni eat, antestaminor, igitur eum capito. V. ANTESTOR. *F.*] ℙ In *epit. Institut. Caji tit.* 6. antestatus est idem, qui libripens.

ANTESTO et Antisto, as, steti, statum, n. 1. προΐσταμαι, praesto, antecello, ante alios sto. *Cic. Inv.* 2, 2. Crotoniatae multum omnibus corporum viribus, et dignitatibus antesteterunt. *Gell.* 7, 5. Gestu, et vocis claritudine, et venustate ceteris antestabat. *Claud. Quadrigar.* ap. *eund. Gell.* 9, 13. Virtute ceteris antistabat. [*Cum accus. habet *Appul. Met.* 4. p. 146, 5. *Elm.* ceteros robore; quem l. laudat *Rudd.* II. p. 137. sed *Oud. ceteris* recepit. Accus. etiam legitur *Mel.* 3, 6. Scandinavia magnitudine alias (insulas) antestat. *Q. Met. Numid* ap. *Gell.* 12, 9. qua in re quanto universi me unum antistatis.] *Nep. Arist.* 1. Eloquentia antistat innocentiae. Adde *Lucr.* 5, 22. *Cato R. R.* 156. Brassica est, quae omnibus oleribus antistat. *Cat.* 9, 2. Antistans mihi millibus trecentis. [*Absolute *Cic. Rep.* 3, 18. Pompejus antistat.]

ANTESTOR, aris, atus sum, dep. 1. προσκαλέω μαρτυρέω, in testem vocare. Unde dicatur, non convenit inter Etymologos. Alii enim ab *ante* et *testor* derivant, quod testes vocare solemus, antequam res fiat: alii ab *am*, circum, et *testor*: alii dici putant pro *attestor*, converso *t* in *n*. Est autem verbum proprium fori, desumptum ex fragmento veter. Leg. XII. Tab. quod refert *Porphyr.* vetus *Hor.* interpres ad *Sat.* 1, 9. *sub f.* V. in ANTESTATUS. Mos autem erat, ut qui aliquem in

jus vocabat, et nolentem pertrahere volebat, aliquo teste uteretur, quo vocationem suam judici probare posset. Interrogabat autem eum, quem testem designabat, his verbis: *Licet antestari?* quo respondente, *Licet*, adversarium in jus vocabat. Quod si is adhuc recusaret, aurem ejus quem in testem vocaverat, leniter tangebat admonendi causa, ut pro se contra reum testimonium interponere meminisset. *Plin.* 11, 45, 103. Est in aure ima memoriae locus, quem tangentes antestamur. *Hor. Sat.* 1, 9, 74. casu venit obvius illi Adversarius, et, quo tu turpissime? magna Exclamat voce: et, licet antestari? ego vero Oppono auriculam: rapit in jus. *Pl. Pers.* 4, 9, 10. Nonne antestaris? *Sa.* tuan' ego causa, carnufex, cuiquam mortali libero aures atteram? *Id. Curc.* 5, 2, 23. Licet te antestari? *Mi.* non licet. Et *ib.* 25. Antestari servum. Adde *Poen.* 5, 4, 58. ℙ *Antestamino* sive *antestaminor* vetus imperativum pro *antestator*, est in Leg. XII. Tabul. ap. *Gothof.* tab. 1. Sic *praefamino* apud *Caton. R. R.* 141. pro *praefare*, et *profitemino* pro *profiteatur* in vet. Tab. aen. apud *Murat.* 582. *initio.* ℙ Passive pro in testem vocari. *Liv.* ap. *Prisc.* 8. p. 792. Impubes libripens esse non potest, neque antestari, προσδιαμαρτυρηθῆναι, ita enim *Prisc.* exponit. Hinc particip. *antestatus* passivae significationis, quod V. ℙ Pro testari, testem aliquem appellare, extra judicium. *Cic. Mil.* 25. *in f.* Te, Magne, tamen antestaretur. Alii leg. *attestaretur.* [*Illud melius.]

ANTĔVĔNĬO, is, eni, entum, a. 4. praevenio, προφθάνω. *Sall. Jug.* 52. Exercitum Metelli antevenit. Et *ib.* 60. Magnis itineribus antevenire aliquem. *Pl. Trin.* 4, 2, 66. Tempori huic hodie anteveni [*tempus *Claud.* 23, 152. laudat Rudd. II. p. 137.]. *Sall. Jug.* 93. Consilia et insidias hostium antevenire. *Cato* ap. *Non.* 2, 143. Quod compluriens usuvenit, omni tempore anteventum est. ℙ Est etiam antecellere, superare, anteire. *Tac. A.* 4, 18. Beneficia usque eo laeta sunt, dum videntur exsolvi posse: ubi multum antevenere, pro gratia odium redditur. *Pl. Cas.* 2, 3, 1. Amor omnibus rebus et nitoribus nitidis antevenit. *Sall. Jug.* 4. Antevenire aliquem per virtutem.

ANTĔVENTŬLUS, a, um, adj. Comae et crines *anteventuli* dicuntur, qui ante frontem veniunt, et pendent, quos *Appul. Met.* 5. vocat antependulos. *Id. ib.* 9. p. 231, 5. Discerptae comae pleramque ejus anteventulae tegebant faciem. *Id. Flor. n.* 3. p. 342, 2. Crines ejus remulsis antiis, et promulsis capronis anteventuli et propenduli.

ANTĔVERSĬO, onis, f. actus antevertendi et praeveniendi. *Ammian.* 21, 5. *in f.* Expertus quid in rebus tumultuosis anteversio valeat et praegressus.

ANTĔVERTO, s. Antevorto, is, rti, rsum, a. 3. φθάνω, praevenio, anticipo, praeverto. *Cic. N. D.* 2, 20. Stella Mercurii anno fere vertente, signiferum lustrat orbem, neque a sole longius unquam unius signi intervallo discedit, tum antevertens, [*i. e. antecedens] tum subsequens. *Id. Mil.* 17. Vidit necesse esse Miloni proficisci Lanuvium illo ipso die: itaque antevertit. *Id. Amic.* 4. Idipsum cum tecum agere conarer, Fannius antevertit. *Caes. B. G.* 7, 7. Qua re nunciata Caesar omnibus consiliis antevertendum existimavit, ut Narbonem proficisceretur. [*Pluribus de h. l. agit *Herz.* et explicat ita: prae omnibus ceteris consiliis ineundis in eo elaborandum existimavit, ut etc. Omnibus consiliis ablativum esse vult; nobis idem videtur.] *Pl. Capt.* 4, 2, 60. Pol moerores mi antevortunt gaudiis, *h. e.* veniunt ad me ante gaudia. *Ter. Eun.* 4, 5, 12. Miror, ubi ego huic anteverterim, *h. e.* ubi hanc praevenerim. *Tac. A.* 13, 30. Antevertere damnationem veneno. ℙ Significat etiam anteponere, praeferre. *Pacat. Pan. Theod.* 9. Quod ego tuum otium aliorum negotiis anteverto. ℙ Deponentis forma. *Pl. Bacch.* 3, 5, 1. Rebus aliis antevertar, Bacchis, quae mandas mihi, Mnesilochum ut requiram, *h. e.* illud aliis rebus antevertam, ut requiram Mnesilochum. Ita legitur in plerisque optim. codicib. Al. tamen hab. *antevortam.*

ANTĔVĬDENS, entis, particip. ab inusit. *antevideo*, qui praevidet. *Val. Fl.* 6, 581. Nunc quo se raperet, nunc quo diversus abiret, Antevidens. ℙ Scribi potest etiam divisim.

ANTĔVĬO, as, n. 1. per viam eundo praecedo. Usurpatur a *Venant. Fort. carm.* 4, 26. *a med.*

ANTĔVŎLO, as, a. 1. volando praecedere. *Claud. de phoenice* 21. Antevolant Zephyros pennae. *Sil.* 12, 600. Fulvius antevolans agmen. *Virg. A.* 12, 455. Antevolant, sonitumque ferunt ad litora venti. *Id. ib.* 9, 47. Turnus ut antevolans tardum praecesserat agmen. ℙ Apud *Virg.* rectius divisim scribes *ante volo.*

ANTĔVORTA, ae, f. 1. Dea, quae res praeteritas curare dicebatur, sicut *Postvorta* futuras. Alio nomine *Porrima* appellatur ab *Ov. Fast.* 1, 633. et a *Serv.* ad *A.* 8, 336. Apud *Macr. Sat.* 1, 7. Antevorta et Postvorta dicuntur *Divinitatis aptissimae comites*, quia Deus tum longe praeterita, tum futura optime cognoscit. V. PORRIMA.

ANTĔURBĀNUS, a, um, adj. qui est ante, et prope urbem. *Festus:* Anteurbana praedia, urbi propinqua.

ANTHAEUS. V. ANTAEUS.

ANTHALĬUM, ii, n. ἀνθάλιον, genus herbae, cujus pomo mespili magnitudine et rotunditate, sine nucleo, sine cortice, folio cyperi, Aegyptii utuntur in cibis: ita dictae ab ἀνά, et θάλλω, regermino. *Plin.* 21, 15, 20.

[ANTHĀRĪNUS, i, m. flos vernus, ab ἄνθος, flos, et ἄρινος pro ἤρινος idem quod ἐάρινος, vernus. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 521, 5. C. Antonio Antarino. Extrita nempe aspiratione, ut saepe fit apud Romanos pro *Antharino. F.*]

ANTHĒDON, onis, f. ἀνθηδών, όνος, genus mespili, pomum ferens ceteris minus; sed odoratius, et quod diutius servatur. Quidam putant dici ab Italis *pomo imperiale. Plin.* 15, 20, 22. Mespilis tria genera, anthedon, setania; tertium degenerat anthedoni tamen similius, etc. ℙ [*Est etiam apis, quae τὰ ἄνθα comedit: hinc deducendum cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Murat.* 1591, 3. Nonia Sex. L. Anthedo.] ℙ Est etiam hoc nomine urbs Palaestinae maritima inter Ascalonem, et Gazaeorum portum, nunc *Larissa*, aliis *Daron. Plin.* 5, 13, 14. ℙ Item oppidum Boeotiae, in litore contra Euboeam, patria Glauci. *Ov. Met.* 7, 232. Carpit, et Euboica vivax Anthedone gramen. ℙ Denique portus in sinu Saronico, qui nunc *Golfo di Egina. Id. ib.* 4, 5.

ANTHĒDŎNĬUS, a, um, adj. ad Anthedonem urbem pertinens. *Stat. Th.* 9, 291. Thisbaeumque Lycam, Anthedoniumque Lycetum. Et *ib.* 328. Anthedonius hospes, *h. e.* Glaucus.

ANTHĒLĬUS. V. ANTELIUS.

ANTHELMUS. V. ALDHELMUS.

[ANTHĒMĒRUM, i, n. ab ἄνθεμον, flos, collyrii genus apud *Jochôn cachets des Oculistes* p. 71. Junii Tauri anthemerum ad epiphor., et omnem lippitudinem. *F.*]

ANTHĒMIS, ĭdis, f. ἀνθεμίς, genus herbae, quae et *chamaemelon* dicitur, quia odorem mali habet. *Plin.* 22, 21, 26.

ANTHĒMĬUM, ii, n. herba eadem quae anthemis, apud *Aemil. Macr. c. de Camomilla.*

ANTHĒMUM, i, n. herba parva a radice folia quina habens, caules longos duos, florem roseum; ad ejiciendos calculos utilissima. *Plin.* 26, 8, 55. *n.* 9.

*ANTHĒMUS, untis, Ἀνθεμοῦς, Macedoniae regio, in Mygdonia, cum urbe cognomine. *Plin.* 4, 10. ℙ Item oppidum Mesopotamiae. *Ib.* 6, 26. *Anthemusia* dictum. *Ib.* 5, 24. et Anthemusias, adis, sc. urbs, πόλις, *Tac. A.* 6, 41. ℙ Quin et Sami insulae vetus nomen fuit *Anthemus* vel *Anthemusa. Plin.* 5, 31. suffragante Strab. ℙ Item fluvius Colchidis. *Plin. l. l.* et c. 5. *B. A.*

[ANTHĒMŪSĬUS, a, um, adj. cf. *Anthemus.* ℙ Ad Anthemuntem pertinens, ut Anthemusia sc. regio, Macedoniae ager, ap. *Ammian.* 14, 9. dicta et *Anthemusium Eutr.* 8, 2. *B. A.* Cognomen libertinum a patriae nomine derivatum. *Inscr.* ap. *Grut.* 606, 4. et 5. Athemusius Aug. Lib. *F.*]

ANTHĒRAE compositiones dicuntur a medicis, quae vel floridum colorem habent, vel certorum florum admixtione fiunt (nam ἀνθηρὸς floridum significat) quae praecipue adhibentur in ulceribus oris. Earum exemplum duplex *Cels.* 6, 11. ponit. *Id. ib.* 15. Satis proficit anthera, humido ulceri arida inspersa. *Plin.* 24, 9, 42. Quo medici utuntur vice gallae in compositionibus, quas antheras vocant.

ANTHĔRĪCOS, i, m. ἀνθέρικος, caulis asphodeli. *Plin.* 21, 17, 68. et 22, 22, 32. Anthericas porro Graeci appellant cujuslibet plantae, quae spicas gerit, summitates. Hinc Homer. *Il.* Υ. 227. ἵπποι Ἄκρον ἐπὶ ἀνθερίκων καρπὸν θέον οὐδὲ κατέκλων.

[ANTHESPHŎRUS, i, m. floriger, ab ἄνθος, flos, et φέρω, fero. Nomen servile. *Inscr.* ap. *Murat.* 925, 7. Anthesphorus Epagathi Lib. *F.*]

*ANTHĒNE, es, Ἀνθήνη, Steph. Byz. oppidum Laconiae, forte idem, quod *Anthane* ap. *Plin.* 4, 5. ubi mavult *Harduin.* legere *Anthea. B. A.*

ANTHĬAS, ae, m. ἀνθίας, genus piscis, cujus capturam ingeniosam describit *Plin.* 9, 59, 85. Adde *Ov. Halieut.* 45.

[ANTHĪMUS, i, m. ἄνθιμος, floridus. Cognomen Romanum. *Inscr.* apud *Murat.* 1723, 5. Q. Passerius Anthimus. *F.*]

ANTHĪNUM Mel, ἄνθινον μέλι, mel verno tempore constructum ex primis floribus. Nam ἄνθινος floreum significat. *Plin.* 11, 14, 14. Mel vernum, ex floribus constructo favo, quod ideo vocatur anthinum. ℙ *Anthinae* vocantur insulae quaedam circa Ephesum. *Id.* 5, 31, 38.

*ANTHĬUM, i, Thraciae oppidum, ad Pontum Euxinum. *Plin.* 4, 11. *B. A.*

ANTHŎLŎGĬCA, n. plur. ἀνθολογικά, ab ἄνθος, flos, et λόγος, sermo. *Libri Anthologicon* sunt, qui variarum rerum veluti flores, et exquisitiores sententias collectas ex variis scriptoribus continent. *Plin.* 21, 3, 9. De floribus supra dictis, scripsit Theophrastus apud Graecos: ex nostris autem inscripsere aliqui libros Anthologicon: flores vero persecutus est nemo, quod equidem inveniam. *Anthologicon* est Graecus genitivus pluralis, ἀνθολογικῶν.

ANTHŎLŎGŪMĔNA, n. plur. ἀνθολογούμενα, quasi dicas florilegia, hoc est collectiones variarum rerum selectarum, et veluti flores uno comprehensa libro: ab ἄνθος, flos, et λέγω, dico. *Plin.* 20, 8, 32. Diodotus, qui anthologumena scripsit. *Harduin.* ita legendum censet ex quibusdam MSS., non ut est in editis, *antilegomena*, quod significat contrarie dicta.

ANTHRĀCĬAS, ae, m. ἀνθρακίας, gemma est apud *Solin.* 37. *extr.* quibusdam veluti scintillantibus stellis coruscans, carbonis accensi instar: nam ἄνθραξ, ακος, Graece carbonem significat. [*Kohlenkarfunkel.*] Haec eadem a *Plin.* 37, 11, 27. vocatur *Anthracitis, itidis*, Ἀνθρακῖτις. ℙ Alia est *anthracitis* in Thesprotia fossilis, igneo colore, et quae in ignem conjecta velut intermortua exstinguatur, contra aqua perfusa exardescat. *Id. ib.* 7, 73.

ANTHRĂCĪNUS, a, um, adj. ἀνθράκινος, id. q. ater: nam ἄνθραξ, Gr. carbonem significat. *Varr.* ap. *Non.* 16, 14. Propinquae adolescentulae etiam anthracinis, proximae amiculo nigello, capillo demisso sequerentur luctum. Alium *Plauti* locum V. in ANATINUS.

ANTHRĀCĪTES, ae, m. lapis ex genere haematitarum, ita dictus, quia accensorum carbonum colorem imitatur, ἀνθρακίτης: ab ἄνθραξ, ακος, carbo. *Plin.* 36, 20, 38. (*eine Art von Blutstein.*)

ANTHRĀCĪTIS. V. ANTHRACIAS.

ANTHRAX, ăcis, m. ἄνθραξ, vox Gr. carbonem significans. A *Vitr.* 7, 8. dicitur *anthrax* rudis gleba minii, antequam tractationibus ad minium perveniat, quia carbonis accensi similis est, ferreum subrufum colorem habens, et rubro pulvere conspersa. ℙ A Medicis *anthrax* dicitur abscessus quidam rubens pustulis aut nigris, aut sublividis, aut pallidis, et acri inflammataque vi carnem perurens, latine *carbunculus.* ℙ Paenultima in obliquis casibus brevis est, sed producitur ab *Aemil. Macr. de Herb. c. de sabina*, ubi ait: Sic juvat anthracas, bona quae plebs ulcera dicit. Adde *c. de nasturtio:* nec tamen est imitandus.

ANTHRISCUS, i, f. herba est inter silvestria olera annumeranda, scandici similis, nisi quod folia habet crassiora, et minus odorata. *Plin.* 22, 22, 38., qui 21, 15, 52. usurpat neutro genere.

ANTHRŌPŎGRĂPHUS, i, m. ἀνθρωπογράφος: ita cognominatus est Dionysius quidam pictor apud *Plin.* 35, 10, 37., quia nihil aliud, quam homines pinxit: ab ἄνθρωπος, homo, et γράφω, pingo.

ANTHRŌPŎLATRA, ae, m. ἀνθρωπολάτρης, *h. e.* adorans hominem: ab ἄνθρωπος, homo, et λατρεύω, colo. Dicitur de Nestorianis haereticis, qui Jesum Christum solum hominem esse volebant. *Imp. Just. Cod.* 1, 1, 5. et 6. *a med.*

ANTHRŌPŎMORPHĪTAE, arum, m. ἀνθρωπομορφῖται, dicti sunt haeretici quidam, Deum homini similem, humanaque forma praeditum putantes: ab ἄνθρωπος, homo, et μορφή, forma. *August.* *Haeres. ad Quodvultdeum.*

ANTHRŌPŎPHĂGUS, i, m. ἀνθρωποφάγος, vox Gr. ab ἄνθρωπος, homo, et φάγω, vescor. *Anthropophagi* cognominati sunt quidam populi Scythiae ap. *Plin.* 4, 12, 26. et 6, 17, 20. Item Aethiopiae, ap. *Eund.* 6, 30, 35., quod olim humana carne vescerentur.

*ANTHRŌPOS, ἄνθρωπος, i. e. homo. Sic dictus est Aeon haereticorum ap. *Iren.* 1. etc. 1. *B. A.*

ANTHUS, i, m. ἄνθος, avis quaedam, quae equi hinnitum imitari dicitur; quaeque perpetuas cum aegitho inimicitias gerit. *Plin.* 10, 42, 57. et 74, 95. [*Putatur esse Motacilla flava *L.* (*die gelbe Bachstelze.*)]

[ANTHUS, i, m. et ANTHŪSA, ae, f. ex ἄνθος, flos, et ἀνθοῦσα, florida. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 123. Q. Volusius Q. L. Anthus. Alia apud *Grut.* 593, 6. Anthusa Asclepiad. Caesaris Servi Filia. *F.*]

ANTHYLLĬON, ii, n. ἀνθύλλιον, herba lenti simillima, quae in vino pota vesicam vitiis liberat et sanguinem sistit. *Plin.* 26, 8, 51. Eadem vocatur *Anthyllum* ab eod. 21, 29, 103. [*Cressa cretica *L.* (*das kretische Harzkraut, nach Sprengel.*)]

ANTHYLLIS, idis, f. ἀνθυλλίς, herba est chamaedrios similitudine, flore purpureo, gravi odore, radice intubi. *Plin.* 26, 15, 90. [*Teucrium Iva L. Ajuga Iva, n. *Schreb.*, *der Bisam - Günsel* ex sententia *Sprengel.*]

ANTHŸPŎPHŎRA, ae, f. ἀνθυποφορά, vox Gr. ab ἀντί, contra, et ὑποφορά, objectio, est figura sententiarum, prolepsi valde similis, vel potius prolepsis pars, qua adversarii rationem, qualem afferre eum posse putamus, proponimus, eamque ipsi solvimus: ut in illo *Virg. A.* 4, 603. Verum anceps pugnae fuerat fortuna: fuisset. *Quint.* 9.

. et 3. Graece usurpat: at Latine *Sen. Contr.* , 7. *sub f.* Deinde anthypophoram sumpsit etc.

*ANTIADES, um, f. plur. ἀντιάδες, tonsillae, uae post inflammationem induruerunt. *Cels.* 7, 2. et 14. §. 8. ff. de *Aedil. Edict. B. A.*

ANTIAE, arum, f. plur. [*ab *ante*] capilli sunt nuliebres demissi in frontem, ut *Fest.* definit: sed tiam de viris dicuntur. *Appul. Flor. n.* 3. *p.* 342, . *de Apolline.* Crines ejus remulsis antiis et pronulsis capronis anteventuli et propenduli. Adde *Tertull. Pall.* 4. ℙ Esse hoc nomen feminini generis et carere singulari numero, docet *Charis.* 1. . 20. V. CAPRONAE.

*ANTIANA, ae, oppidum Pannoniae inferioris. *Tab. Peut. B. A.*

ANTIĀNUS, a, um, ad Antium pertinens. *Plin.* , 6, 12. Ultra Tiberina ostia in Antiano Astura, . *e.* in mari, quod Antiatem agrum alluit. *Cic. r.* ap. *Non.* 4, 130. Hercules Antianus, *h. e.* Antii cultus.

ANTĬAS, ātis, adj. omn. gen. qui est ex Antio atii oppido. *Gell.* 1, 7. Valerius Antias. *Liv.* , 14. Interdictumque mari Antiati populo est. *Id.* , 9. Credo, rem Antiatem diuturniorem manere, iis cordi fuisse. *Id.* 8, 12. Cum stativa in agro ntiati habuisset. ℙ *Antiates, ium,* sunt populi ntii incolae. *Liv.* 8, 14. *in f.* Naves Antiatium artim in navalia Romae subductae, partim incenae. Alii leg. *Antiatum.*

[ANTĬĀTĬCUS, a, um, ad Antiates pertinens. ognomen gentis Maeniae in nummis apud *Eckhel.* . *N. V. T.* 5. p. 240. ob Antiates devictos a C. Maenio Cos. an. U. C. 416. P. MAEnius ANTiaticus. *F.*]

ANTĬĀTĪNUS, a, um, adj. ad Antium pertinens, t *Antiatinae Fortunae* ap. *Suet. Cal.* 57., nempe uae Fortunae, quarum una prospera, altera adersa responsa reddebant, ideoque a *Martial.* 5, 1. ppellatae *veridicae sorores.* Alii perperam leg. *Aniatinae sortes.* Et *Antiatina Ceres* in *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* p. 82.

ANTĬBACCHIUS, i. m. ἀντιβακχεῖος, antibachius versus dicitur a *Diomed.* 3. p. 513., qui quauor pedibus antibacchis constat: qualis est hic: *Mariti beati -paremus nepotes.* V. v. seq.

ANTĬBACCHUS, i, m. ἀντίβακχος, pes metricus lem, qui *Bacchius a brevi,* qui nempe constat rima brevi et duabus longis, ut *Poetae. Terent. e pedib.* p. 2414. Antibacchus autem tunc erit, um brevem primam locabis et duas longas dein. *Auson. Ep.* 4, 93. Ut claudat choriambon antibachus. [*Santen.* ad *Terent.* p. 88. et seq. plura haet de hoc pede, quem consulesis. V. BACCHIS. *F.*]

ANTĬBĂSIS. V. ANTEBASIS.

ANTĬBŎRĔUM horologium, ἀντιβόρειον, apud *itr.* 9, 9. esse videtur *Baldo* horologium solare in lano aequatoris descriptum et polum ipsum Boreaem respiciens, ab ἀντὶ, contra, et βορεῖος, Borelis. Sed quia tale horologium Australem aeque, c Borealem polum respiceret, hanc alii interpretionem rejiciunt; neque tamen in re perobscura, uid magis certi afferri possit, satis vident.

ANTĬCĂNIS. V. ANTECANIS.

ANTĬCĂRIENSIS. V. ANTIKARIENSIS.

ANTĬCĂTĔGŎRĬĂ, ae, f. ἀντικατηγορία, mutua ccusatio: ab ἀντὶ, contra, et κατηγορέω, accuso: t est genus judicialis controversiae, cum duo litiatores idem crimen invicem intentant, vel aliud nus, aliud alter, ut docet *Quint.* 3, 10., qui 7, . addit, a quibusdam Latine dici *concertativam.* pse autem Graece usurpat, ut et *Capell.* 5. p. 152., t Latine *August.* 3. contra *Crescon.* 26. et 74. *in f.*

ANTĬCĂTO, onis, m. Cum M. Cato (ille qui Iticae sibi mortem conscivit) ne in C. Caesaris poestatem veniret, ob morum sanctitatem, vitae inocentiam et excellentem virtutem a Cicerone fuiset vehementer laudatus in quodam libello, qui ad os non pervenit; C. Caesar contra eum duos conecit libros, quos *Anticatones* inscripsit, quibus et iceroni respondit et varia Catoni vitia objecit: ed et hi temporum injuria periere. *Gell.* 4, 16. aesar in Anticatone etc. *Juv.* 6, 337. duo Caesais Anticatones. [*Quint.* 1, 5, 68.]

*ANTICENSOR, oris, m. Grammaticus Bekkeri nect. gr. tom. III. p. 1097. ἀντικένσωρ. Attulit *Osann. epimetr.* II. ad *Auct. lex. gr.* p. 182.

*ANTICHRĒSIS, ἀντίχρησις, mutuus usus. Sic nim is contractus dicitur, quo pignus ita datur, t quoad debitor satisfaciat, creditor eo utatur, ruatur usurae nomine *Martial.* in l. 33. D. de *pignorat. action. B. A.*

ANTĬCHRISTUS, i, m. Ἀντίχριστος, qui se Christo opponit et contraria ejus sanctissimis dogmatis omines docet: vel qui se pro Christo venditat. *Tert., Lactant., Prud., August.* et alii Ecclesiae criptores.

ANTICHTHŎNES, um, m. plur. ἀντίχθονες, iilem qui *Antipodes:* ab ἀντὶ, contra, et χθὼν, χθονὸς, terra, quia oppositam pedibus nostris teram incolunt, ut Hispani et Indi. Sed notandum x *Is. Voss.* ad *Melam.* 1, 1. Antichthones a veteibus accipi pro iis omnibus, qui oppositam terram Australem inhabitare credebantur, etiamsi in superiore nostro hemisphaerio degerent. Ita semper ab Antoecis et Antipodibus distinguuntur. *Plin.* 6, 22, 24. Taprobanem alterum orbem terrarum esse diu existimatum est, Antichthonum appellatione. *Mela l. c.* Terra zonis quinque distinguitur: mediam aestus infestat, frigus ultimas; reliquae habitabiles paria agunt anni tempora, verum non pariter: Antichthones alteram, nos alteram incolimus. Illius situs ob ardorem intercedentis plagae incognitus, hujus dicendus est etc.

[ANTĬCĬĀLIS, e, qui pertinet ad anticam partem. V. ANTICUS. Hinc *Not. Tir.* p. 92. Anticialis, Antistes, *h. e.* qui omnibus antistat. *F.*]

*ANTICIMOLIS, idis, f. oppidum Paphlagoniae, cujus meminit *Strabo, Anticinōlis* appellatum a *Mela* 1, 19. *B. A.*

ANTĬCĬPĀTĬO, onis, f. πρόληψις, anticipata cognitio alicujus rei. *Cic. N. D.* 1, 16. Quae est enim gens, aut quod genus hominum, quod non habeat sine doctrina anticipationem quandam Deorum? quam appellat πρόληψιν Epicurus, id est anteceptam animo rei quandam informationem, sine qua nec intelligi quidquam, nec quaeri, nec disputari potest. Et *ib.* 17. Fateamur constare illud etiam, hanc nos habere sive anticipationem, ut ante dixi, sive praenotionem Deorum. Sunt enim rebus novis nova ponenda nomina, ut Epicurus ipse πρόληψιν appellavit, quam antea nemo eo verbo nominarat. ℙ Alio sensu *Arn.* 3. p. 107. *anticipationes, ionum* dicit principia ambulationis, seu primos motus, quos animal ambulaturum facit. ℙ Apud rhetores *anticipatio* eadem est figura, quae occupatio, et πρόληψις. *Jul. Rufin. de schematis λέξεων.*

ANTĬCĬPĀTOR, oris, m. qui anticipat. Habetur in quadam Oratione ad Deum, quae est in *Ephem. Ausonii;* ab aliis *Paul. Nolano* tributa *carm.* 5. (al. 4.) 9. Ipse Dei Verbum, Verbum Deus, anticipator Mundi, quem facturus erat, *h. e.* qui ante noverat et capiebat mundum, quam faceret.

ANTĬCĬPĀTUS, a, um, part. ab *anticipo,* ante captus, praeceptus, προκαταληφθείς. *Cic. N. D.* 1, 27. Ita est informatum anticipatumque mentibus nostris, ut homini, cum de Deo cogitet, forma occurrat humana. *Arn.* 6. p. 192. Anticipata cognitio. *Ov. Met.* 3, 234. per compendia montis Anticipata via est. *Suet. Claud.* 21. Ludi saeculares anticipati, nec legitimo tempori reservati. ℙ [Anticipata aetas dicitur puerorum cum morte immatura tolluntur. *Inscr.* ap. *Alessi Ricerche stor. crit. d' Este p.* 285. D. M. Crispinillae filiae def. ann. IIII. innuptae infelici Crispinus alumnae et Fortunata mater anticipatae aetatis infel. pos. *F.*]

ANTĬCĬPO, as, avi, atum, a. l. προλαμβάνω, ante capio, praecipio, ante occupo, anteverto. *Cic. Att.* 8, 14. Quid igitur proficis, qui anticipes ejus rei molestiam, quam triduo sciturus sis? *Suet. Tib.* 61. Anticipare mortem. *Stat. Th.* 6, 442. viam. *Max. Gall.* 1, 275. Sed mihi venturos melius praevertere casus, Atque infelices anticipare dies. ℙ Cum absolute usurpatur, fere significat praevenire. *Plin.* 2, 47, 47. Venti per singulas intercalationes uno die anticipantes. *Lucr.* 5, 657. Sol idem sub terras ille revertens Anticipat, coelum radiis accendere tentans. *Varr.* ap. *Non.* 2, 13. Anticipate atque addite calcar. ℙ Pro superare, vincere. *Auson. Epist.* 4, 69. Scillite decies non si purgeris aceto, Anticipesque tuo Samii Lucumonis acumen.

*ANTICIRRHA, ae, v. Anticyra.

[ANTĬCLĒA seu Anticlia, ae, f. Ἀντίκλεια, filia Autolyci, quam Sisyphus, cum ad Laertem duceretur, compressit, ex quo concubitu natus est Ulysses, qui tamen quod post nuptias ortus est, Laertis habitus filius; hinc ap. *Ov. Met.* 13, 31. Ajax Ulyssem vocat per contemptum *sanguine cretum Sisyphio.* Vide *Hyg. fab.* 201. et *Serv.* ad *A.* 6, 529. *F.*]

*ANTĬCLĪDES, ae, Ἀντικλείδης, scriptor nobilis ap. *Plin.* 7, 56. Scripsit, inter alia, librum περὶ νόστων, *h. e.* de reversione Graecorum ab expeditione Trojana. V. *Athen.* 11. p. 465. *Euseb. Praep.* 4. p. 157. *B. A.*

ANTĪCUS, a, um, adj. Inter ceteros honorum titulos, quibus se Imperator Justinianus appellat initio Institutionum suarum, est et *Anticus,* a devictis, ut ferunt, Antis, qui fuisse dicuntur populi accolae paludis Maeotidis, ex genere Hunnorum, quos variis proeliis ad internecionem delevit.

ANTĪCUS, a, um, adj. ὁ πρόσθεν, qui in anteriori parte et ante nos positus est: sicut *posticus,* qui post nos est. *Cic. Univ.* 10. In anticam partem pelli. *Festus in posticum:* Quae ante nos sunt, antica; et quae post nos sunt, postica dicuntur. Et dextram anticam, sinistram posticam dicimus. Sic etiam ea coeli pars, quae sole illustratur ad meridiem, antica utique nominatur, quae ad septentrionem est, postica. Haec *Festus,* qui sub littera *A* docet, *anticum* absolute positum fuisse a veteribus pro janua domus: intellige eam, quae in fronte aedium est. *Varr.* quoque *L. L.* 6, 2. scribit partem meridianam templi, quod capit augur, *anticam* dici, septentrionalem *posticam;* quia auspicia captaturi versa facie ad meridiem stabant. Hinc vetus Glossa: Antica, μεσημβρία. Adde *Serv.* ad *Ecl.* 9, 15. ℙ In re agraria *antica* dicitur pars agri, quae occidentem spectat; *postica,* quae orientem, ut colligitur ex *Hyg. lim.* p. 150. et ex *fragm. Agr. incert. auctor. de limit.* p. 215. *Goes.,* et explicatur in ejusdem *Goesii* indice ad vocem *Postica:* ubi addit videri sibi, falli *Festum,* qui posticam lineam in agris dividendis ab oriente ad occasum spectare dixit: non enim *lineam* posticam dici, sed regionem, seu partem agri divisi. ℙ [*Ita olim scriptum est pro *antiquus,* quod *V. in f.*]

ANTĬCYPRĬOS, pes metricus. V. CYPRIOS.

ANTĬCYRĂ, ae, f. nunc *Suola,* urbs litoralis Phocidis inter Crissam et Siphas Boeotiae oppidum versus isthmum Corinthiacum. Dicta est etiam *Anticyrrha* [*Anticirrha], quia Cyrrhae oppido opposita est. *Plin.* 4, 3, 4. ℙ [*Oppidum Locridis ad sinum Corinthiacum, *Liv.* 26, 26. Eadem Anticirrha scribitur.] ℙ Est etiam hoc nomine insula maris Aegaei in sinu Maliaco, in qua helleborum abunde provenire dicitur, cujus succus epotus utilissimus sit ad purgandam insaniam melancholicam. Hinc amentes solent proverbio Anticyram mitti, et ipsa Anticyra a poetis pro medicina contra amentiam poni solet. *Ov. Pont.* 4, 3, 53. I, bibe, dixissem, purgantes pectora succos, Et quidquid tota nascitur Anticyra. *Hor. Sat.* 2, 3, 165. ambitiosus et audax Naviget Anticyram. Et *v.* 82. Danda est hellebori multo pars maxima avaris: Nescio an Anticyram ratio illis destinet omnem. Et *plur. num. Pers.* 14, 16. Anticyras melior sorbere meracas. *Hor. A. P.* 300. tribus Anticyris caput insanabile. ℙ Verius tamen videtur Anticyram amentibus commendari, non quia ea insula helleboro abundet, quod laetius alibi et praestantius nascitur; sed quod in ea tutissime bibitur, admixto sesamoide ibi nascente et hellebori vim temperante, ne noceat. Ita enim colligitur ex *Plin.* 22, 25, 64. et 25, 5, 21. et ex *Gell.* 17, 15.

[ANTĬCYRENSIS, se, ad Anticyram pertinens. *Anticyrenses, ium,* sunt incolae Anticyrae. *Inscr.* ap. *Mur.* 598. Neque veniret in dubium inter Anticyrenses quoque et Delphos. *F.*]

[ANTĬCYRĬCON, i, n. Ἀντικυρικὸν, ad Anticyram pertinens. *Plin.* 22, 25, 64. Est etiam aliud sesamoides Anticyrae nascens, quod ideo aliqui Anticyron vocant. *Hesych.* Ἀντικύρικον, ὁ ἐλλέβορος. *F.*]

ANTĬDACTYLUS pes est contrarius dactylo, hoc est qui constat duabus brevibus et ultima longa, ut *fremerent, scopulos. Mar. Victor.* 1. *Gramm.* p. 2488.

ANTĬDĔĂ, id. q. *antea,* sicut *postidea* idem est ac *postea:* antiquum utrumque verbum. Posterius usurpatur a *Plauto* non semel. V. suo loco. Prius vero legitur in veteri formula veris sacri vovendi ap. *Liv.* 22, 10. Si antidea senatus populusque jusserit fieri, ac faxit, eo populus solutus, liber esto. Ita *Lipsius* legendum censet *l.* 1. *antiq. lect. c.* 22. In editis est *si ante id ea senatus etc.* [*vel anteidea.]

ANTĬDĔO, is, pro *anteeo, is,* non semel usurpatur a *Plauto,* inserto *d* ad hiatum vitandum: ut *Cas.* 2, 3, 9. Munditiis munditiam antideo, *h. e.* supero, vinco. Et *Cist.* 2, 1, 3. Omnes homines supero, atque antideo cruciabilitatibus animi. *Pers.* 5, 2, 2. Omnibus antideo facile. Et *Trin.* 2, 4, 145. Campas genus multo Syrorum jam antidit patientia, *h. e.* Campas genus multo superat genus Syrorum patientia.

ANTĬDĔUS, i, m. V. ANTITHEUS.

ANTĬDHAC, adv. idem quod *antehac,* inserto *d* ad hiatum tollendum. *Pl. Aul.* 2, 8, 26. Cui in re tali jam subvenisti antidhac. *Id. Cas. Prol.* 88. Quod fecistis antidhac. *Id. Cist.* 1, 1, 1. Cum enim antidhac te amavi, tum etc.

*ANTĬDŌRUM, i, n. ἀντίδωρον, Latine Remuneratio: quo nomine Ulpianus usus est in l. 25. §. 8. D. *de petit. hered.* Plane (inquit) si antidora acceperunt, dicendum est eatenus locupletiores factos, quatenus acceperunt, velut genus quoddam hoc esset permutationis. *B. A.*

[ANTĬDŌRUS, i, m. ἀντίδωρον, remuneratio. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 259. Q. Maius Antidorus. *F.*]

ANTĬDŎTUM, i, n. et Antidotus, i, f. ἀντίδοτον, medicamentum contra venenum: ab ἀντὶ, contra, et δοτὸς, datus. *Cels.* 5, 23. Antidota raro, sed praecipue interdum necessaria sunt, quia gravissimis casibus opitulantur. *Gell.* 17, 16. Hujus regis antidotus celebratissima est, quae Mithridatios vocatur. *Scribon. Compos.* 171. Antidotus, quam quotannis componebat. *Caj. Dig.* 18, 1, 35. Ut ex his antidoti conficiantur. *Quint.* 7, 2. Antidotum alicui dare. *Phaedr.* 1, 14, 3. venditare. ℙ [*Translate. *Suet. Cal.* 29. antidotum adversus Caesarem? *h. e.* quod auxilium, quae medela adversus eum, qui omnia potest? Sed ita loquitur, quoniam praecedit: fratrem, quem metu venenorum praemuniri medicamentis suspicabatur.] ℙ Interdum generatim sumitur pro quovis medicamento,

quod valetudinis causa sumitur, licet nullum veneni periculum praecesserit. *Spart. Hadr.* 23. Denique accepto largius antidoto, ingravescente valetudine per somnum periit.

*ANTIDOTUS, i, nobilis pictor. *Plin.* 35, 11, 40.

ANTIENSIS, e, adj. ad Antium Latii oppidum pertinens. *Val. Max.* 1, 8. *n.* 2. Antiensis templi hospitio usus.

*ANTIGENA, ae, c. προγεννηθείς. *Gloss. Lat. Gr.* *B. A.*

*ANTIGENES, is, Ἀντιγένης, pastoris incertum, an choraulae nomen apud *Virg. Ecl.* 5, 89. *B. A.*

*ANTIGENIDES et Antigenidas, ae, musicus, Alexandri M. ad bellum incitator, qui discipulo suo Ismeniae, cum scite canens populo minus probaretur, *Mihi*, dixit, *cane et Musis*: admonens, prorsus esse contemnendum imperitae multitudinis judicium. *Plin.* 16, 36. *Cic. Brut.* 50. *Gell.* 17, 17. *Val. Max.* 3, 7. *B. A.*

ANTIGERIO, adv. quod antiqui pro *valde* dixerunt, teste *Festo*. Etiam *Quint.* 1, 6, 40. et 8, 3, 25. tanquam obsoletum damnat.

[ANTIGONA, ae, f. et Antigonus, i, m. Ἀντίγονος, ex ἀντὶ, contra, et praet. γέγονα verbi γίγνομαι. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Mur.* 162, 2. Aelia Antigona. Alia ap. *Marin. Inscr. Alb.* p. 81. Sex. Pompejus Antigonus. *F.*]

ANTIGONE, es, f. Ἀντιγόνη, filia Oedipi regis Thebanorum, quae patri caeco in exsilium acto viae dux fuit: occisa a Creonte tyranno, vel, ut alii volunt, viva sepulta, cum fratrum suorum Eteoclis et Polynicis cadavera cremasset et iis justa persolvisset. Haemon Creontis filius ejus amator ad ejus tumulum se ipse gladio transfixit, vel, ut alii narrant, et se, et ipsam interfecit, cum patrem pro ejus vita exorare non potuisset. Ejus tragoedia a Sophocle conscripta est. *Juven.* 8, 228. longum tu pone Thyestae Syrma, vel Antigones, seu personam Menalippes. *Hyg. fab.* 72. ℙ Antigone alia Laomedontis filia, cum de formae praestantia certare cum Junone ausa fuisset, ab ea in ciconiam versa est. *Ov. Met.* 6, 93. ℙ Dicitur etiam *Antigona, ae*, Latina positione. V. in CIRCE.

*ANTIGONEA, ae, Ἀντιγόνεια, Ἀντιγονία, Epiri oppidum, in Chaonia. *Liv.* 32, 5. et 43, 23. ℙ Item oppidum Macedoniae, in Mygdonia. *Plin.* 4, 10. ℙ Et aliud oppidum Macedoniae, in Chalcidica. *Liv.* 44, 10. ℙ Fuit et urbs Arcadiae, olim dicta Mantinea. *Plin.* 4, 6. ℙ Item Troadis oppidum, Troas etiam et Alexandria nuncupatum. *Plin.* 5, 30. *B. A.*

*ANTIGONENSIS, se, adj. ad Antigoneam pertinens, Epiri urbem in Chaonia. Hinc *Antigonensis ager* ap. *Liv.* 43, 23. *Antigonenses, ium*, incolae illius urbis. *Plin.* 4, 1, 1. *B. A.*

*ANTIGONUS, i, m. Ἀντίγονος, unus ex ducibus *Alexandri M.*, qui primus post Alexandrum in Asia regnare coepit. Pater fuit Demetrii Poliorcetis. *Nep. Eum.* 5. sqq. *Cic. Off.* 2, 14. *Justin.* 13. 14. 15. ℙ Antigonus I. Gonatas, Demetrii Poliorcetae filius, Antigoni pronepos, Macedoniae rex. *Justin.* 17, 1. 24, 1. 25, 1. 2. et 3. 26, 1. sqq. ℙ Antigonus II. Rex Macedoniae, tutor Philippi, Doson (i. e. Δώσων, daturus, quod multa promitteret, pauca praestaret) etiam appellatus. *Cic. Off.* 2, 14. *Justin.* 28, 3. et 29. ℙ Item scriptor de re rustica, patria Cymaeus. *Varr. R. R.* itemque *Colum.* 1, 1. ℙ Item statuarii nomen. *Plin.* 34, 8. et 35, 10. *B. A.*

*ANTIGRAPHARIUS, i, m. Ἀντιγραφεύς. V. *Justin. de Confirm. Digest.* ep. 2, 9., ubi laudat Constantinum magnificentissimum Comitem sacrarum Largitionum et Antigrapharium sacri scrinii. Nempe *Antigrapharius*, Ἀντιγραφεύς, qui commissas alterius fidei rationes ipse quoque tractat, quos recentior aetas Contrarotulatores appellavit. Custodes dixeris e *Cic. de L. Agrar.* 9. *Ulp.* 3, 2. *de Administr. tut.* Observatores et custodes actus alieni. *Gloss. Gr. Lat.* Ἀντιγραφεύς, Dictator, Rescriptor. Adi *Salm.* ad *Hist. Aug.* p. 480. seq. V. Antigraphus. *B. A.*

[ANTIGRAPHUM, i, n. Ἀντίγραφον, exemplar descriptum, vel depictum. *Not. Tir.* p. 155. Antegraphum (lege *Antigraphum.*) *F.*]

*ANTIGRAPHUS, i, m. ἀντίγραφος, inter notas criticas semicirculus, qui dextram spectat et punctum intra se habet. Sic certe pingitur ⊃ in antiquo libro *Is. Orig.* 1, 20. et adscribitur: Antigraphus cum puncto apponitur, ubi in translationibus diversus sensus habetur. In *Gothofr.* est operiosior figura Ɣ.

[ANTIKARIENSIS, e, adj. ad Antikariam pertinens, Baeticae urbem, nunc *Antequera*. *Inscr.* ap. *Grut.* 110, 5. Genio municipii Antik*ariensis*. Adde alias ap. *Mur.* 1026, 3. et 4. *F.*]

ANTILEGOMENA. V. ANTHOLOGUMENA.

*ANTILENA et Antelena, ae, f. cingulum, quo equi pectus cingitur, ut in *Gloss. Isid.* habetur. *Gloss. Phil.* Antilena, ἱμὰς ἵππων, et Antelena, διερηστὴρ (sive rectius, ut *Martin.* διερειστὴρ) ὅ ἐστιν ἵππων περὶ τὸ στῆθος. Contrarium est *Postilena*, quam V. videsis suo loco. Adi *Scheffer.* de re vehic. 1, 11. *B. A.*

ANTILIBANUS, i, m. *Abbellinas*, Ἀντιλίβανος, mons Syriae, vel Phoeniciae, oppositus Libano monti valle longa interjecta. *Cic. Att.* 2, 16.

ANTILOCHUS, i, m. Ἀντίλοχος, Nestoris filius major natu, occisus in bello Trojano ab Hectore, vel, ut alii volunt, a Memnone; de quo *Juven.* 10, 253. et *Hor. Od.* 2, 9, 14.

[ANTILOGUS, i, m. Ἀντίλογος, ex ἀντὶ, contra, et λέγω, dico, qui contradicit. Cognomen Romanum. *Inscr.* in *Novell. Letter. Fiorent.* an. 1785. p. 579. A. Cervius Antilogus. *F.*]

*ANTIMACHUS, i, m. Ἀντίμαχος, Claro, ex Jonia oriundus, vel, ut alii volunt, Colophonius, poeta Graecus, tempore Socratis et Lysandri, de Homeri aetate ac genere egit. Is, cum poema quoddam obscurum recitaret, atque omnes praeter Platonem, quod parum intelligerent, discessissent, *Plato* inquit, *mihi pro omnibus*. *Cic. Brut.* 51. *Catull. Epigr.* 96. v. ult. *Prop.* 2, 34, 45. ℙ Item unus ex filiis Aegypti, *Hygin. fab.* 170. ℙ Et nobilis statuarius, de quo *Plin.* 34, 8. *B. A.*

ANTIMETABOLE, f. ἀντιμεταβολή, ex adverso mutatio, figura, qua verba contraria ratione repetuntur, ut: *Non, ut edam, vivo; sed, ut vivam, edo.* Est autem Graeca vox ab ἀντὶ, contra, et μεταβάλλω, commuto: et Graece usurpatur a *Quint.* 9, 3. Latine autem ab *Isid. Or.* 2, 21. Ab *Auct.* ad *Her.* 4, 28. dicitur *commutatio*.

*ANTIMISIUM, ii, non reperitur quidem in iis scriptoribus, qui hodie exstant; sed explicatur in *Zonarae lex.* p. 193. ita: Ἀντιμίσιον παρὰ Ῥωμαίοις τράπεζα πρὸ τοῦ δικαστηρίου κειμένη. V. *Koehler.* in *Wolf. Anal.* IV. p. 314.

[ANTINAS, atis, omn. gen. ad Antinum pertinens, Marsorum oppidum, nunc *Civita d' Antina*. Male ap. *Plin.* 3, 12, 17. legitur *Atinates* pro *Antinates*. *Inscr.* ap. *De Sanctis*, *Antino città* etc. p. 40. Montanus populi Antinatium Marsor. Servus Arcarius. *F.*]

[ANTINOE, es, f. et Antinous, i, m. ab ἀντὶ, contra, et νοῦ, mens. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 670, 4. Arrius Antinous pater fecit Arriae Antinoae filiae dulcissimae. *F.*]

[ANTINOEUS, a, um, adj. ad Antinoum, famosum Hadriani Imp., pertinens. *Hieron. de Vir. ill.* c. 22. Ait enim Hegesippus: Tumulos mortuis templaque fecerunt, sicut usque hodie videmus; e quibus est et Antinous servus Hadriani Caesaris, cui et gymnicus agon exercetur Antinoeus, civitatemque ex ejus nomine condidit et statuit prophetas in templo. Apud *Vallars.* legitur ex illius codice *Antinojus*, sed textus Graecus Hegesippi ap. *Euseb. Hist. l.* 2. c. 8. habet ἀγὼν Ἀντινόειος. Hujusmodi agon Antinoeus exercebatur apud Mantineam. *Paus. l.* 8. c. 9. *Id. Hieron.* in *Isaj. l.* 1. c. 2. v. 7. Ut Hadrianus Antinoum consecrarit in Deum, templumque ei ac victimas et sacerdotes instituerit, et ex eo Aegypti civitas ac regio nomen acceperit. *F.*]

*ANTINOI urbs, Ἀντινόου πόλις Ptolemaeo, fuit in Aegypto, in Heptanomide. *Ammian.* 22, 40. ℙ Fuit autem Antinous Bithynicus juvenis, ab Adriano Imperatore adamatus, cui, ut creditur pro Imperatoris salute, ex magica disciplina, mortuo, templum apud Mantineam constituit. V. *Spartian.* in *Hadrian.* 14. *B. A.*

ANTINOMIA, ae, f. ἀντινομία, legum contrarietas et pugna: ab ἀντὶ, contra, et νόμος, lex. *Quint.* 7, 7, 1. Proximum est de legibus contrariis dicere, quia constat, in antinomia duos esse scripti et voluntatis status. *Id. ib.* 10, 2. Scriptum et voluntas habet in verbis vocis quaestionem: quod idem in antimonia petitur.

*ANTINOUS, i, Ἀντίνοος, procus Penelopes superbus, ab Ulysse in convivio bibens sagitta transfixus. *Prop.* 4, 5, 7. ℙ V. etiam Antinoi Urbs. *B. A.*

ANTIOCHENSIS, se, adj. ad Antiochiam pertinens. *Ammian.* 14, 7. Antiochensis plebs. ℙ *Antiochenses, ium*, sunt Antiochiae incolae. *Tac. H.* 2, 80. et 82. *Justin.* 39, 1. et *Caes. B. C.* 3, 102. ℙ Apud *Val. Max.* 3, 7. *n.* 1. dicitur *Antiochensis pecunia*, quae ab Antiocho rege est, non ab Antiochia: quo sensu usurpatur etiam *Antiochenus*.

ANTIOCHENUS, a, um, adj. ad Antiochiam pertinens, ut *Antiochenus ager* ap. *Venant.* 8, 5. *ad f.* ℙ Item pertinens ad regem Antiochum. *Gell.* 4, 18. Antiochenae pecuniae rationem reddere. Adde 7, 19. *in f.* Utroque loco sermo est de pecunia, quam Africanus superior accepisse creditus est ab Antiocho rege, ut aequioribus conditionibus pacem ei populi R. nomine daret.

ANTIOCHEUS, a, um, adj. ad Antiochum pertinens, Ἀντιόχειος. *Cic. Ac.* 4, 36. Qui ista Antiochea contemnit, *h. e.* Antiochi philosophi dogmata. Adde *Att.* 13, 19. ℙ Dicitur et *Antiochius*.

[*Sed hanc formam, ut observat *Goer.* ad *Acc. l. l.* nonnisi recentiores quaedam edd. exhibent.]

ANTIOCHIA, ae, f. Ἀντιόχεια, urbs Syriae primaria quondam, cum floreret, ad Orontem fluvium: ita dicta a conditoris patre, hoc est ab Antiocho patre Seleuci, ut ap. *Justin.* 15, 4. legitur. *Auson. Clar. urb.* 3. *Tertia Phoebeae lauri domus Antiochia*: quia scilicet prope eam urbem lucus fuit lauro cupressoque abundans et Apollini Dianaeque sacrum. [*Appellatur et Antiochia Epidaphnes, sc. ἐπὶ Δάφνης, prope Daphnem vicum, ut dicit Strabo. Cf. *Hard. Plin.* 5, 21. Antiochia libera, Epidaphne cognominata.] Fuere hoc nomine aliae permultae urbes in Aegypto, in Cilicia, in Mesopotamia, in Pisidia, in Macedonia etc., adeo ut decem et octo enumerent *Steph.* et *Eustath.*, quarum tamen non paucae omnino deletae sunt vel bellorum, vel temporum injuriis: illa autem, quam posuimus, omnium fuit celeberrima: quam etiam *Cic.* laudat *Arch.* 3. [*Memoratu dignissimas attulit *Bail. in Auct.*, quas adjecimus: ac fuit Assyriae urbs. *Plin.* 6, 27. ℙ Oppidum Cariae; *ib.* 5, 29. ℙ Antiochia, cognomine Tralles, *Plin.* 5, 29. ℙ In Margiana, *Id.* 6, 16. ℙ Aliud in Mesopotamia, postea Edessa dictum. *Id.* 5, 24. ℙ Et aliud, Mesopotamiae, in Mygdonia, quod et Nisibis, hodie *Nisibin*; *id.* 6, 13. ℙ Fuit et Caesarea, Pisidiae urbs primaria, Antiochia appellata. *Plin.* 5, 27. Cf. *Act. Apost.* 13, 14. ℙ Macedoniae opp., cujus incolae Antiochenses dicti a *Plin.* 4, 10. ℙ Syriae urbs, in Commagena. Antiochia ad Taurum dicta, cujus meminit *Ptol.* De ea fortasse *Plin.* 5, 24. ℙ Syriae provincia, dicta Syria Antiochia et Antiochene (ex Antiochia ad Orontem urbe ibi sita), et Seleucis. *Plin.* 5. 12. *Mela* 1, 11. et 12. *extr.* ℙ Denique insula fuit Antiochia in Propontide. *Tab. Peut.*] ℙ Scribi potest et *Antiochēa*, ut etiam *Prisc.* monet 2. p. 588., quemadmodum *Alexandria* et *Alexandrea*. ℙ Graece etiam Ἀντιοχία per ι scriptum legitur.]

ANTIOCHIENSIS, e, adj. ad Antiochiam Macedoniae pertinens: cujus populi Antiochienses dicuntur a *Plin.* 4, 10, 17.

ANTIOCHINUS, a, um, adj. Antiochius. In Fast. Capitol. ap. *Grut.* 293. Bellum Antiochinum. *Cic. Fam.* 9, 8. Tibi dedi partes Antiochinas. Al. leg. *Antiochianas*, alii *Antiochenas*. [*Illud bene habet. Est autem intelligendus Antiochus Ascalonita, auctor Academiae quintae, quae ad Stoicorum rationem propius accedebat. Ita *Matth.* ad h.l.]

*ANTIOCHIS, idis, f. Ἀντιοχίς, quae ad Antiochum pertinent. *Plin.* 2, 67. Antiochidis pars terrae. *B. A.*

ANTIOCHIUS, a, um, adj. ad Antiochum, vel Antiochiam pertinens. Ἀντιόχειος. *Cic. Ac.* 4, 22. *de Antiocho phil.* Ut ii, qui se sequerentur, Antiochii vocarentur. *Syria Antiochia* dicta est illa Syriae pars, in qua Antiochia sita est. *Mela* 1, 12. Reliqua pars Syriae, cui Antiochiae cognomen additur. *Plin.* 5, 21, 18. Promontorium Syriae Antiochiae.

ANTIOCHUS, i, m. nomen multorum Syriae regum, [*quos breviter hic recensemus: Antiochus I. Soter, Seleuci filius, ejusque nominis primus. *Val. Max.* 5, 7. *Justin.* 36. et 38. ℙ Antiochus Magnus, Syriae rex, Hannibalem recipit, postea, a L. Scipione devictus, intra Taurum regnare jubetur, Asia, qua ille mulctabatur, Attalo donata. *Cic. Or.* 2, 18. *Id. Verr.* 1, 21. et *Sext.* 27. et *Dejot.* 13. *Nep. Han.* 2. et 7. sqq. *Liv.* 31, 14. 33, 13. sqq. et 35, 13. sqq. ℙ Antiochus Epiphanes, Magni filius, post Seleucum fratrem regnavit annos duodecim; a Popilio jubetur abscedere Alexandria. *Liv.* 45, 12. *Cic. Phil.* 8, 7. *August. Civ. Dei* 17, 8. ℙ Antiochus Asiaticus, Antiochi X. Pii et Selenes filius, Seleuci Cybiosactis frater, per Siciliam transiens, a Verre expilatur. *Cic. Verr.* 4, 27. Huic Pompejus regnum Syriae ademit et solam Commagenen cum particula Mesopotamiae reliquit, unde Rex Commagenus appellabatur. *Cic. Fam.* 15, 1. *post init. Caes. B. C.* 3, 4. ℙ Antiochus cognomine Eupator patri Antiocho Epiphani successit. *Justin.* 34. ℙ De Antiocho, Grypho cognomine, a naso aquilino scilicet. V. *Justin.* 39. ℙ Antiochum XIII. commemorat *Id.* 13, 21. ℙ Antiochus, vetustis opibus ingens et inservientium Romanis regum ditissimus, Vespasiani partibus accessit. *Tac. H.* 2, 81. ℙ Item nomen philosophi Ascalonitae ex secta veteris Academiae, qui Ciceronem et Brutum auditores habuit. *Cic. Ac.* 4, 4. *N. D.* 1, 3. et *Brut.* 91. ℙ Fuit et Antiochus literatus T. Pomponii Attici servus, de quo *Cic. Fam.* 13, 33. ℙ Antiochus Gabinius, libertus Gabinii. *Id. Att.* 4, 16. ℙ Item alius libertus. *Id. Flacc.* 36. ℙ Et servi nomen. *Id. Caec.* 8. ℙ Item in signis comoedus, de quo *Juv. sat.* 3. p. 98. ℙ Item tonsor quidam apud *Martial.* 11, 85. *B. A.*]

ANTIOPA, ae, f. Ἀντιόπη, Nyctaei filia et uxor Lyci Thebanorum regis. Hanc cum Jupiter in satyrum mutatus compressisset, Lycus repudiavit uxoremque Dircem superinduxit, quae Antiopam in carcerem conjecit. Verum instante partus tempore, illa ruptis vinculis in Cithaeronem monte

; recepit, ubi Amphionem et Zethum peperit, qui pastoribus inventi et educati, maternae injuriae ltores exstiterunt, Lyco cum Dirce uxore interfeto. Qua de re est Pacuvii tragoedia. *Pers.* 1, 77. unt, quos Pacuvius et verrucosa moretur Antioa, aerumnis cor luctificabile fulta. [*Cf. *Cic. Fin.* , 2.] P Alia fuit Antiopa Aeoli filia, ex qua eptunus duos genuit filios Boeotum et Hellen. *Hyg. fab.* 157. P Item alia filia Martis, una ex mazonibus, quam Hercules cum bello captivam ecisset, Theseo donavit, qui in matrimonium quiem duxit, sed postea Apollinis oraculo monitus nterfecit. *Hyg. fab.* 30. et 241. P [*Fuit etiam ntiopa uxor Pieri, mater Pieridum. *Cic. N. D.* , 21. *B. A.*]

ANTIOS, id est excruciatos, ait *Festus*. Sed *caliger* contendit legendum *anctos* (tanquam parcipium passivum ab *ango*). Nam in veteri Glosario haberi: Antos ἀναγκασθέντας: Ancti: ἀγχόμενοι. P [Est quoque cognomen Romanum ab ἀντίος, dversus. *Inscr.* ap. *Grut.* 640, 7. L. Valerius L. . Antios. *F.*]

ANTIPAGMENTUM. V. ANTEPAGMENTUM.

*ANTIPATER, atri, m. Ἀντίπατρος, Joali filius, iles Philippi, deinde inter Alexandri M. duces, t regni successores, discipulus et ipse Aristoteles, Cassandri pater. *Justin.* 11, 7. et 12. 13, 5. tc. *Cic. Off.* 2, 14. *Curt.* 6. et seqq. P Item lius, Cassandri filius, Macedoniae rex, gener Lymachi. *Justin.* 16. P Item e cohorte nobilium uerorum Alexandri M. conjurationis in regem Iermolao particeps. *Curt.* 8, 6. P Item philosohus Cyrenaicus, oculis captus. *Cic. Tusc.* 5, 36. Fuit et Antipater philosophus ac poeta Sidonis, de quo *Cic. Or.* 3, 50. et *de Fato* 3. Adde *uint.* 10, 7. P Item Tarsensis, Stoicus, Diogeis Babylonii discipulus. *Cic. Off.* 3, 12. *Id. Div.* 1, 3. et 20. et 2, 15. *Id. Acad.* 4, 6. P Et yrius philosophus, Ciceronis aequalis. *Id. Off.* , 24. P Hi tres Antipatri (ait *Ernestus*) saepe a octissimis hominibus permiscentur. P Fuit et L. oelius Antipater, scriptor luculentus, juris civis peritus, L. Crassi oratoris familiaris. *Cic. eg.* 1, 2. *Id. Or.* 2, 12. et *Brut.* 26. *Val. Max.* , 7. V. s. v. COELIUS et *Voss. de Hist. Lat.* 1, 8. Antipater Derbetes familiaris fuit Ciceronis. *Cic. am.* 13, 73. P De Antipatro, nobili toreuta, V. *lin.* 33, 12. *B. A.*

ANTIPATHES, ἀντιπαθής, lapis est nigri coloris, nec translucens, qui fascinationibus resistere icitur. *Plin.* 37, 10, 54. et *Lael. carm.* ap. *Appul. polog.* p. 294, 10. P Apud *Plin. l. c.* est gen. em., quia est quasi adjectivum nominis *gemma*; pud *Appul. l. c.* est gen. neutr., quia cum philtro omponitur. Philtra omnia undique eruunt, Antiathes illud quaeritur.

ANTIPATHIA, ae, f. ἀντιπάθεια, dissidium, et iscordia naturalis quarundam rerum inter se, quas est inter aquam et ignem, inter feles et mures, tc.: ab ἀντὶ, contra, et πάθος, passio, affectus. Iuic opponitur συμπάθεια. *Plin* 37, 4, 15. De iscordia rerum, concordiaque, quam antipathiam t sympathiam appellavere Graeci, etc. *Id.* 34, 5, 43. Ferrum a rubigine vindicatur cerussa, et ypso, et liquida pice. Haec est temperatura, a iraecis antipathia dicta. *Sic* 20, 4, 13. Ubi acrior aphani medicina admota sit, hyssopum dari pronus imperant: haec antipathia est. *Id.* 24, 9, 1. Antipathia myrices contra lienem.

*ANTIPATRIA, ae, Illyridis vel Macedoniae opidum. *Liv.* 31, 27. *B. A.*

ANTIPHATES, ae, m. Ἀντιφάτης, rex Laestryonum crudelissimus, qui hospites mactabat, et omedebat; cujus meminit *Ov. Met.* 14, 234. et alii. Hinc *Sidon. carm.* 22, 1. Bistonii stabulum egis, Busiridis aras, Antiphatae mensas, et Tauica regna Thoantis, etc. *Juven.* 14, 20. Antihates trepidi Laris, ac Polyphemus. P Alius fuit ntiphates filius nothus Sarpedonis, occisus a Turo. *Virg. A.* 9, 696.

*ANTIPHELLOS vel Antiphellus, i, oppidum yciae. *Plin.* 25, 27. *B. A.*

ANTIPHERNA, orum, n. plur. τὰ ἀντίφερνα, boa, quae a marito loco dotis uxori donantur: ab ντὶ, contra, et φερνή, dos. *Imp. Justin. Cod.* 5, , 20. Quasi antipherna haec possunt intelligi, et on simplex donatio.

[ANTIPHILUS, i, m. fuit nobilis pictor, Apelis aemulus. *Plin.* 35, 10. *Quint.* 12, 10. P Item lius pictor apud *Plin.* 35, 11. *B. A.* P Est etiam ognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 790, 7. C. ulius Antiphilus. *F.*]

*ANTIPHON, ontis, Ἀντιφῶν, Rhamnusius, Soratis aequalis, sophista. Ab hoc boni rhetores licti *Rhamnusii*. *Cic. Brut.* 12. *Quint.* 3, 1. et 2, 10. P Antiphon, servus, histrio, apud *Cic. Att.* 4, 15. P Item nomen comicum. *Id. Or.* 2, 9. P Fuit et Antiphon, conjector quidam somniorum, ὀνειροκρίτης, qui libros scripsit de interpretaione somniorum. *Cic. Div.* 1, 20. et 51. et 2, 0. *B. A.*

[ANTIPHONA, ae, f. ἀντιφώνη. *Isid. Or.* 6, 19. ntiphona ex Graeco interpretatur vox reciproca, duobus scilicet choris alternatim psallentibus ordine commutato, sive de uno ad unum, quod genus psallendi Graeci invenisse traduntur. De Antiphonarum origine et progressu V. *Ducange Glossar.* in V. *Antiphona*.

ANTIPHRASIS, is, f. ἀντίφρασις, dictio, quae vi etymologiae contrarium significat, ut si dicas, *Parcas* derivari a *parco*, quia minime parcunt; *lucum* dici, quia minime *luceat*; *bellum*, quia minime *bellum*; *Eumenides* ita appellari, quia sunt minime benevolae, etc. Quae tamen omnia inepta sunt. *Hieron. ep.* 62. *adv. Jo. Hierosol.* 3. Ne per antiphrasim a suo homine discrepare videantur. P Est etiam antiphrasis, ἀντίφρασις, inter species ironiae ap. *Quint.* 8, 6., qui tamen Gr. usurpat. Est etiam Gr. vox, et Gr. scribenda ab ἀντὶ, contra, et φράζω, dico, loquor.

ANTIPODES, ŏdum, m. plur. ἀντίποδες, ἀντίχθονες, populi, qui habitant in parte terrae nobis opposita et subjecta: ab ἀντὶ, contra, et ποῦς, ποδὸς, pes, quia adversis vestigiis stare videntur contra nostra vestigia, ut ait *Cic. Ac.* 4, 39. Ex veteribus nonnulli putarunt *antipodes* esse figmentum, ut videre licet apud *Plut. in lib.* περὶ τοῦ ἐμφαινομένου προσώπου τῷ κύκλῳ τῆς σελήνης. *Lact.* 3, 23., *August. Civ. Dei* 16, 9., *Lucr.* 1. *sub f.* et *Plin.* 2, 65, 65. Nunc tamen adeo certum est, esse antipodes, ut nullus sit ambigendi relictus locus. *Cic. l. c.* Nonne dicitis esse e regione nobis, e contraria parte terrae, qui adversis vestigiis stent contra nostra vestigia, quos antipodas vocatis? P [*Item homines pedibus supinis sive in capite stantes. *Jul. Valer. res gest. Alex. M.* 3, 31. Cum his homines senis manibus portentuosi: immo antipodes etiam, etc. ubi cod. habet antopodes. *B. A.*] P Festive *Seneca* sic appellat luxuriosos homines, qui noctu potant, interdiu dormiunt, tanquam si in adverso nobis orbe starent, ubi cum apud nos dies est, tenebrae sunt. Ejus verba sunt *epist.* 122. Sunt quidam in eadem urbe antipodes, qui ut M. Cato ait, nec orientem unquam solem viderunt, nec occidentem. P V. ANTICHTHONES.

ANTIPOLIS, is, f. nunc *Antibes*, urbs in Gallia Narbon. cum portu, quam Latinum oppidum appellat *Plin.* 3, 4, 5., quia Latii jure donatum fuit. Adde *Melam* 2, 5. P *Antipolis* etiam dictum est vetus oppidum Latii eo loco situm, ubi postea Janiculum, quia erat ex adverso urbis Saturniae ultra Tiberim conditae. *Plin.* 3, 5, 9.

ANTIPOLITANUS, a, um, adj. ad Antipolim pertinens, ut *Antipolitani thynni*, qui scilicet capiuntur in mari circa Antipolim, ex quibus muria conficiebatur. *Martial.* 13, 103. *de muria.* Antipolitani, fateor, sum filia thynni: Essem si scombri, non tibi missa forem. Adde 4, 89.

ANTIPTOSIS, is, f. ἀντίπτωσις, figura est Grammaticorum, qua casus pro casu ponitur: ut in illo *Virg. A.* 10, 653. *conjuncta crepidine*, pro *crepidini*. Et *ib.* 11, 56. *nec sospite dirum Optabis nato funus pater*, pro *sospiti*, etc. Vox Gr. est ab ἀντὶ, contra, et πίπτω, cado; quam tamen Latinis litteris scribit *Serv.* ad loca *Virg.* citata et alibi.

ANTIQUARIA, ae, f. mulier rerum antiquarum studiosa, et praecipue quae delectatur antiquis scriptoribus. *Juven.* 6, 451. odi Hanc ego, quae repetit volvitque Palaemonis artem, Servata semper lege et ratione loquendi; Ignotosque mihi tenet antiquaria versus.

*ANTIQUARIA, ae, oppidum Hispaniae Baeticae. *Anton. Itin.* Hodie est *Antequera*. *B. A.*

ANTIQUARIUS, ii, m. φιλάρχαιος, qui est antiquitatis studiosus, maxime in verbis et sermone, et antiquos scriptores aliis antefert. *Auct. Dial. de Or.* 21. Nec quemquam adeo antiquarium puto, ut Coelium ex ea parte laudet, qua antiquus est. Adde 42. et *Suet. Aug.* 86. [*h. l. opp. cacozeli.] P Item librarius, qui codices vetustos describit, παλαιογνώστης, ἀρχαιογράφος, καλλιγράφος. *Edict. Dioclet.* p. 22. Librario, sive antiquario in singulis discipulis menstruos X quinquaginta. *Isid. Or.* 6, 14. Librarii iidem et antiquarii vocantur: sed librarii sunt, qui et nova et vetera scribunt, antiquarii, qui tantummodo vetera, unde et nomen sumpserunt. *Imppp. Valent.*, *Valens et Grat. Cod. Theod.* 4, 8, 2. Antiquarios ad bibliothecae codices componendos, vel pro vetustate reparandos, quatuor Graecos, et tres Latinos scribendi peritos legi jubemus. *Imp. Leo Cod.* 12, 19, 10. Antiquarios, qui habentur in scriniis memoriae, etc. *Auson. ep.* 16. *ad Prob.* Oblata per antiquarios mora. Adde *August. serm.* 44, 3., ubi *antiquarium* generatim sumit pro exscriptore, seu amanuensi, scribendi perito. Quo pacto etiam *Sidon.* usurpat *ep.* 9, 16.

ANTIQUARIUS, a, um, adj. *Antiquaria ars* est qua scite et docte antiqui codices leguntur, recensentur et describuntur: quod qui faciunt, *antiquarii* nominantur. *Hieron. ep. ad Flor.* 5, 1. Habeo alumnos, qui antiquariae arti serviant.

ANTIQUATIO, onis, f. actus antiquandi. *Imppp. Gratian.*, *Valent. et Theod. Cod.* 6, 55, 4. Infamiae abolitionem permittimus, et ceterarum poenarum antiquationem.

ANTIQUATUS, a, um, part. v. *antiquo*, antiquando sublatus. *Liv.* 5, 55. Antiquata lex. *Impp. Dioclet. et Maxim. Cod.* 8, 10. *l.* 5. Antiquatum edictum.

ANTIQUE, adv. παλαιῶς, antiquorum more. *Tac. G.* 5. Proximi, ob usum commerciorum, aurum et argentum in pretio habent: interiores simplicius et antiquius permutatione mercium utuntur, *h. e.* magis secundum antiquos, atque incorruptos hominum mores; atque adeo justius, sanctius. *Lucil.* ap. *Non.* 5, 17. Quanto antiquiu', quam facere hoc, fecisse videris, *h. e.* quanto melius. Al. aliter leg. P Pro olim, antiquitus, πάλαι. *Solin.* 11. *ante med.* Titanas in ea antiquissime regnasse, ostendunt ritus religionum.

ANTIQUITAS, ātis, f. ἀρχαϊσμὸς, vetustas, antiquum tempus. *Cic. Fin.* 1, 20. Fabulae ab ultima antiquitate repetitae. [*Id. Div.* 2, 33. errabat enim multis in rebus *antiquitas*, quam vel usu jam, vel doctrina, vel *vetustate* immutatam videmus, in quo loco *antiquitas* vulgari sensu intelligendum, vetustas autem est i. q. longinquitas temporis. Sic *Hand.* ad *Wopk. lectt. Tull.* p. 209. (l. II. c. V.)] *Cic. Font.* 14. Antiquitas generis. *Suet. Ner.* 38. Quidquid visendum, atque memorabile ex antiquitate duraverat. *Nep. Att.* 20. Requirere aliquid ab aliquo de antiquitate, *h. e.* de rebus antiquis. [*Id. ib.* 18, 1. antiquitatis amator, i. e. rerum ant., historiae. Comparat *Brem. Cic. Or.* 1, 5. Adde *Brut.* 59, 214. memoriam antiquitatis colligere. *Ellendt.* explicat *ib.* quid sit *iter antiquitatis* ap. *Cic. Or.* 1, 60, (256.) i. e. quod instituitur per antiquitatem quasi peregrinantibus.] *Tac. A.* 6, 21. Antiquitas obscura. [*Cic. Or.* 50. habet autem ut in aetatibus auctoritatem senectus, sic in exemplis antiquitas.] *Id. ib.* 14, 20. Antiquitas spectaculorum. *Id. ib.* 4, 16. Quaedam ex horrida illa antiquitate ad praesentem usum flectere. P Pro ipsis hominibus antiquis. *Cic. Leg.* 2, 11. Antiquitas proxime accedit ad Deos. *Plin.* 12, 19, 42. Fabulose narravit antiquitas. *Id.* 19, 4, 19. *n.* 1. Antiquitas nihil prius mirata est, quam, etc. Adde *Curt.* 7, 3. P *Antiquitates* nonnunquam sumuntur pro historia rerum antiquarum. Nam multi scriptores libros suos, in quibus antiquas res persequebantur, *Antiquitates* inscribere soliti sunt, ut *Plin. praef. H. N.* docet. *Gell.* 5, 13. Hujus moris multa sunt testimonia in antiquitatibus perscripta. *Id.* 11, 1. Varro in antiquitatibus rerum humanarum scripsit, etc. *Atejus Capito* apud *eund.* 13, 12. In antiquitatibus Romanis legisset. P Porro quia antiqui incorruptis ac simplicissimis moribus fuisse creduntur, hinc interdum *antiquitas* sumitur pro antiquis moribus, vitae bonitate, ac simplicitate. *Cic. Rabir. Post.* 10. P. Rutilius, qui documentum fuit hominibus nostris virtutis, antiquitatis, prudentiae, *sanctitatis* quidam leg., sed minus recte. [*Id. Sext.* 3. gravissimae antiquitatis vir.] Huc refer, quod Noster sejunxerat. *Cic. Planc.* 18. Haec enim plena sunt officii, plena observantiae, plena etiam antiquitatis. *Plin. ep.* 5, 15. Cornuto quid melius, quid sanctius, quid in omni genere laudis ad exemplar antiquitatis expressius? *Sall. fr.* ap. *Serv.* ad *G.* 2, 209. Tantum antiquitatis, curaeque majoribus pro Italica gente fuit. Est qui mallet *anxietatis*. [*Forc.* h. l. explicat cum *Serv.* per *caritatem*, *amorem*. Sed idem est quod in antecedentibus exemplis. V. *Cort.* l. l. p. 1003. *Gron.* ad *Liv.* 1, 32. dictum vult pro: tantum antiquae et primae curae, per ἓν διὰ δυοῖν, quod idem non necesse est.]

ANTIQUITUS, adv. ἀρχαίως, πάλαι, olim, tempore antiquorum. *Caes. B. G.* 2, 4. Belgas ortos esse a Germanis, Rhenumque antiquitus transductos. *Id. ib.* 7, 32. Cum singuli magistratus antiquitus creari, atque regiam potestatem annum obtinere consuessent. *Nep. Att.* 13. Tectum antiquitus constitutum. *Plin.* 18, 18, 47. Credo antiquitus factitatum. *Id. Pan.* 31. Percrebuerat antiquitus, urbem nostram, nisi opibus Aegypti, ali non posse. *Id. ib.* 82. Jam inde antiquitus. P Dicitur interdum de non multum antiquo tempore. *Caes. B. C.* 2, 22. Panico vetere, atque hordeo corrupto alebantur, quod ad hujusmodi casus antiquitus paratum, in publicum contulerant.

ANTIQUO, as, avi, atum, a. 1. παλαιόω, proprie significat *in morem pristinum reducere*, ut *Festus* exponit. Itaque *antiquare rogationem*, aut *legem* est eam omnino tollere, et rem, de qua ferebatur, in pristino et antiquo statu, nihil innovando, relinquere. V. ABROGO. V. etiam initium hujus Operis in A littera. *Cic. Leg.* 3, 17. Vos demum, ut video, legem antiquastis sine tabella. *Id. Off.* 2, 21. Cum legem agrariam ferret, quam tamen antiquari facile passus est. *Id. Att.* 1, 13. et 14. Antiquare rogationem.

ANTIQUUS, a, um, adj. ἀρχαῖος, priscus, vetus, multi temporis: ab *ante*. Differunt tamen, si proprie loquamur, *antiquus*, et *vetus*: nam, ut *Manut.* ad *Cic. Fam.* 11, 21. observat, *antiquus* opponitur novo, *vetus* recenti. Praeterea *antiquus* dicitur, qui, ut docet *Corn. Fronto Differ. vocab.* p. 2192., supra nostra tempora est: *vetus*, qui jam

habet aetatem, sed quae tamen et in nostra tem-
pora incidere potest, quo modo dicimus *vetus vi-*
num, calceus, etc. Quare *antiquus* longius tempus
significat. [*Distinctius etiam explicavit *Lindem.*
ad *Pl. Mil.* 3, 1, 156. Antiqua, inq., sunt, quae
ante fuerunt; vetera, quae *diu* fuerunt; *nova*, quae
ante non fuerunt, quae nunc primum proveniunt;
recentia, quae non diu exstiterunt, adhuc novita-
tis specie se commendant. — Quare *antiquus* quum
de moribus dicitur, in laude poni potest; *vetus* et-
iam in vitio, est enim i. q. inveteratus. Sic *Pl. l.*
l. Quin tu istanc orationem hinc veterem (i. e.
quali olim utebantur) amoves? Cf. *Lindem.* etiam
ad *Capt.* 1, 2, 29. *Trin.* 2, 2, 106. De reliquis
synonymis V. suo loco. De *priscus* et *vetus Ruhnk.*
ad *Vell.* 1, 16, 3.] Porro cf. *Pl. Pers.* 1, 2, 1.
Veterem atque antiquum quaestum meum alimo-
niae servo atque obtineo. Et *Most.* 2, 2, 45. Sce-
lus jamdiu antiquum et vetus, etc. [*Cf. *Popma*
ad h. l.] Haec tamen discrimina non semper a
scriptoribus servantur. [*Primum autem significat
antiquus i. q. prior, anterior, ac dicitur de iis,
quae ante vel fuerunt vel facta sunt. *Cic. Rab.*
perd. 9. Causa antiquior memoria tua. *Id. Att.*
9, 9. Tres epistolas tuas accepi. Igitur antiquis-
simae cuique respondeo, [*paucis diebus ante scri-
pta erat. De brevi tempore saepe dici docet *Burm.*
ad *Virg. A.* 4, 458.] *Id. Q. Fr.* 3, 1, 3. Anti-
quior dies in tuis erat adscripta litteris, quam in
Caesaris. [*Lucan.* 6, 722. carcer antiquus in quo
anima ante fuit, i.e. pristinus. Cf. *Burm.* ad *Val. Fl.*
8, 9. antiquus somnus.] Hinc comparativus *anti-*
quius est i. q. *prius*. *Colum.* 2, 2. Est antiquius
facere agrum quam colere. — Ac de hominibus
quum dicitur, sunt ii, qui ante nostra tempora
vixerunt. *Hor. Sat.* 2, 2, 89. Rancidum aprum
antiqui laudabant. *Id. ib.* 1, 4, 117. Traditum ab
antiquis morem servare. [*Cic. Leg.* 1, 21, 55.
antiqui (philosophi) simpliciter appellantur veteris
Academiae philosophi. Cf. *Goer.* ad *Cic. Fin.* 2, 12, 35
Apud *Eund. Brut.* 30, 116. opp. Stoici et antiqui ora-
tores; de quo l. cf. *Ern.*] ℙ Hinc apud poetas passim
antiqui iidem sunt qui *senes*. *Virg. A.* 9, 646. forma
tum vertitur oris Antiquum in Buten. *Ulp. Dig.* 50, 3,
1. Inter duumvirales antiquissimus quisque prior.
ℙ Porro huc refer formulam *Facere in antiquum*
apud *Liv.* 33, 40. *extr.* est in pristinum statum re-
stituere. V. integrum loc. (Quod autem Noster
laudavit *antiquum* adverbialiter positum pro *olim*
Ov. Fast. 1, 641. Furius antiquum populi supe-
rator Etrusci Voverat et voti solverat ante fidem;
— ibi in recentioribus edd. legitur *antiquam* —
fidem.) ℙ Quare etiam latiori sensu est i. q. prae-
teritus, transactus. *Ov. Trist.* 3, 12, 2. Longior
antiquis visa Maeotis hiems. *Id. Pont.* 1, 5, 37.
Saucius ejurat pugnam gladiator: et idem Imme-
mor antiqui vulneris, arma capit. *Val. Fl.* 2, 394.
planctusque per omnes It facies antiqua domos.
Luc. 6, 721. invisaque claustra timentem Carceris
antiqui. ℙ Secundo loco est antiquus i. q. *ex lon-*
go tempore fuit vel factum est. *Cic. Verr.* 1, 2,
5. statua antiquo artificio facta. *Hor. Sat.* 2, 2,
104. antiqua templa Deum. *Nep. Dat.* 2. antiquo
genere natus. *Hor. ep.* 2, 1, 28. antiquissima scri-
pta. [*Virg. A.* 12, 897. Saxum, h. e. quod ex
longo tempore aliquo loco jacuit.] ℙ Eleganter
antiquus dicitur de moribus, quibus homo jamdiu
imbutus est et assuetus. *Ter. Her.* 5, 4, 20. Tu
ecastor morem antiquum atque ingenium obtines,
Ut unus hominum homo te vivat nusquam quis-
quam blandior. *Id. Heaut.* 3, 1, 26. Ne tua du-
ritia antiqua illa etiam adaucta sit. *Id. Andr.* 4,
5, 22. Optime hospes Crito, antiquum obtines.
Pl. Most. 3, 2, 102. Antiquum hoc obtines tuum,
tardus ut sis. ℙ Ex antiquitate fere nobilitas et
dignitas rebus accedit. Hinc *antiquus* nonnunquam
est idem ac nobilis. *Virg. A.* 1, 535. et *ib.* 3. 164.
Terra antiqua potens armis, atque ubere glebae.
Id. ib. 12, 540. Priverno antiqua Metabus cum
excederet urbe. Sic *antiquior*, prior, dignior. *Gell.*
5, 13. Massurius Sabinus antiquiorem locum ho-
spiti tribuit, quam clienti. ℙ Quia vero quae an-
tiqua sunt, meliora esse creduntur, et antiqui ho-
mines melioribus, simplicioribus sanctioribusque
moribus fuisse videntur, factum est, ut *antiquus*
in bonam partem sumatur, et sit idem ac bonus,
ingenuus, simplex, integer. *Cic. Rosc. Am.* 10. In
qua muliere etiam nunc vestigia antiqui officii re-
manent. *Id. Quint.* 18. Antiquam officii rationem
diligere. *Ter. Ad.* 3, 4, 78. Homo antiqua vir-
tute ac fide. *Plin. ep.* 10, 9. Victoria maxima,
pulcherrima, antiquissima, *h. e.* memoranda, et
similis antiquarum, quotquot celeberrimae sunt.
Id. ib. 2, 11. Hoc ipsum pulcrum et antiquum,
senatum nocte dimitti, etc., *h. e.* conforme anti-
quae laudabili consuetudini. Eodem modo locutus
est *Pan.* 76. ℙ Hoc modo *antiquus homo* dicitur,
qui est probis moribus, ingenua natura, multa, et
interdum etiam nimia simplicitate. *Cic. Rosc. Am.*
9. Homines antiqui, qui ex sua natura ceteros fin-
gerent, cum ille confirmaret et appromitteret, cre-
diderunt. *Id. Att.* 9, 15. Vide, quam sim anti-
quorum hominum: te hanc rem gravius putavi la-
turum esse, quam me. *Plin. ep.* 2, 9. Vir sanctus, antiquus, disertus. ℙ *Antiquior*, potior, carior, melior, et qui magis curae est, aut aestimatur: et *antiquissimus*, carissimus, potissimus. *Cic. Fam.* 11, 5. Nec habui quidquam antiquius, quam ut Pansam statim convenirem. *Id. Q. Fr.* 2, 1. Judiciorum causam suscepit, antiquissimamque se habiturum dixit. *Id. Phil.* 13, 3. Praecipit, ne quid ita existimem antiquius. *Id. Att.* 7, 3. Ne dubitaris, quin quod honestius, id mihi futurum sit antiquius. *Id. Div.* 2, 37. Antiquior ei fuit laus et gloria, quam regnum. *Id. Att.* 10, 8. Navalis apparatus ei semper antiquissima cura fuit. *Id. ib.* 12, 5. De Tullia mea tibi antiquissimum esse video: idque ita ut sit, te vehementer rogo. *Liv.* 1, 32. Longe antiquissimum ratus sacra publica, ut ab Numa instituta erant, facere. *Suet. Cl.* 11. Nihil antiquius duxit, quam ut, etc. ℙ Olim scriptum est etiam *anticus*.

ANTIRRHĪNON. V. ANARRHINON.

*ANTIRRHĪUM, i, Ἀντίῤῥιον ἄκρον, promontorium Achaiae, seu Aetoliae, contra Rhium promontorium. *Plin.* 2, 90. et 4, 2. Hodie est *S. Andrea. B. A.*

ANTĪSĂGŌGĒ, es, f. ἀντεισαγωγὴ, hoc est contraria inductio: ab ἀντὶ, contra, et εἰσάγω, induco infero. Est hoc nomine rhetorica figura, cum ex una re aliud, quam exspectari posse videatur, inferimus, ut Cicero de rege Ptolemaeo. Difficilis ratio belli gerendi: at plena fidei, plena pietatis. Haec *Capell.* 5. p. 172.

ANTĪSCĬI, orum, m. plur. ἀντίσκιοι, populi circa circulum aequinoctialem habitantes, qui aliquo anni tempore umbras solis meridianas nostris contrarias habent: ab ἀντὶ, contra, et σκιὰ, umbra. *Ammian.* 22, 15. *extr.* Sicut apud Meroen Aethiopiae partem, aequinoctiali circulo proximam dicitur evenire, ubi per nonaginta dies umbrae nostris in contrarium cadunt: unde antiscios ejus incolas vocant. *Plin.* 2, 74, 76. eadem loquendi forma utitur, sed vocem *antiscii* non usurpat.

ANTISCŎRŎDON, n. ἀντισκόροδον, ita appellatur a Graecis genus quoddam allii, quod Latine *ulpicum* dicitur. *Plin.* 19, 6, 34. A *Colum.* 11, 3. dicitur ἀφροσκόροδον, et allium Punicum.

ANTĬSIGMĂ, ătis, n. ἀντίσιγμα, ab ἀντὶ, contra, et σίγμα, nota, quam Claudius Caesar in scribendo adhiberi volebat pro *ps*, hac figura ƆC, ita dicta quia constat duobus SS (qui olim ad figuram C accedebant apud Graecos) contra invicem positis: quem tamen imitatus est nemo. *Prisc.* 1. p. 558. ℙ Est etiam inter notas criticas, conversum nempe sigma, sic Ɔ. *Isid. Or.* 1, 20. Antisigma ponitur ad eos versus, quorum ordo permutandus est, sic et in antiquis auctoribus positum invenitur. *Id. ib.* Ͽ antisigma cum puncto ponitur in iis locis, ubi in eodem sensu duplices versus sunt, et dubitatur, qui potius eligendus sit.

*ANTISIODORUM, i, oppidum Galliae Aquitanicae, hodie *Auxerre.* Rectius (ait *Schellerus*) dicitur Antesiodorum, et sic habent *Anton. Itin.* et *Tab. Peut. Ammian.* 16, 2. Antosidorum appellat. *B. A.*

ANTĪSŎPHISTĂ, ae, m. ἀντισοφιστής. Antisophistae dicuntur, qui contraria invicem asserunt, et se mutuo oppugnant: ab ἀντὶ, contra, et σοφιστὴς, sophista. [*Sed, ut *Brem.* ad *Suet.* l. l. observat, *sophistae* hac aetate dicuntur, qui vulgo *Grammatici* dicuntur.] *Suet. Tib.* 11. Moto inter antisophistas graviore jurgio. *Id. Gr.* 9. Fuit naturae acerbae in antisophistas. Adde *Quint.* 11, 3.

ANTISPASTĬCUS, a, um, adj. ἀντισπαστικός. *Antispasticum metrum* est, quod constat pedibus antispastis praecipue; nam et alios pedes admittit. Plura autem sunt hujus metri genera, quae vide apud *Diomed.* 3. p. 505., et alios grammaticos.

ANTISPASTUS, i, m. unus est ex pedibus metricis duplicibus, constans ex iambo, et trochaeo, hoc est brevi, duabus longis et brevi, ut *Medullina, Saloninus.* Ita *Diomed.* 3. p. 478. Inde dictus videtur, quia quodammodo in diversum, seu contrarium trahit tempora syllabarum, cum ejus prima, et ultima breves sint, mediae duae longae: ab ἀντὶ, contra, et σπάω, traho.

ANTISPŎDOS, i, m. ἀντίσποδος, cinis, qui vicem legitimi spodii, eo deficiente, supplet, et quo verum spodium adulterari solet, ab ἀντὶ, pro, vice. *Plin.* 34, 13, 35.

*ANTISSA, ae, Ἄντισσα, oppidum in Lesbo, in boreali parte insulae, hodie *Petra. Liv.* 45, 31. *Plin.* 5, 31. *Ov. Met.* 15, 287. *B. A.*

[ANTISSAEUS, a, um, adj. ad Antissam pertinens, in cujus nummis apud *Eckhel. D. N. V. T.* 2. p. 501. *ΑΝΤΙΣ.* *Antissei, orum* sunt incolae illius urbis. *Liv.* 45, 31. Ad traducendos Methymnam Antissaeos Labeonem miserunt. *F.*]

ANTISTĀTUS, us, m. excellentia: ab *antisto, as. Tert. adv. Valent.* 13. Angelorum comparaticius antistatus.

ANTISTES, istĭtis, m. et f. προστάτης, qui ante alios stat, qui aliis praeest et imperat. *Colum.* 3, 21. Vindemiatoribus singulis totidem antistites dare, qui observent, quique praecipiant, ne acerbae uvae cum maturis demetantur. [*Male olim h. l. nonnulli habebant *antistitores.*] *Tert. Apol.* 1. Antistites imperii Romani. *Id. Pall.* 4. *ad f.* Antistes latrinarum, *h. e.* femina, quae meretricibus in lupanari prostantibus praeest. *Catull.* 9, 1. Veranni, omnibus e meis amicis Antistes mihi millibus trecentis, *h. e.* qui omnibus aliis antistas in mea amicitia. Alii rectius leg. *antistans.* V. ANTESTO. ℙ Frequentissime dicitur de iis, qui sacris praesunt, et in templis sacrificia, aliosque religiosos ritus administrant. *Cic. Dom.* 39. Vos qui estis antistites caerimoniarum et sacrorum. *Id. ib.* 1. Antistes Deorum immortalium. *Nep. Lys.* 3. Antistites Jovis. *Liv.* 23, 11. templi. *Cic. Div.* 2, 54. *ad f.* Cum antistitibus agamus. ℙ In feminino genere. *Val. Max.* 1, 1. *n.* 1. Ne Deae vetusti ritus perita deesset antistes. *Tert. Cultu fem.* 1. Templi aeditua et antistes pudicitia. V. *Eund.* supra. ℙ Apud Christianos Scriptores *Antistes* idem est qui Episcopus, ut videre est apud *Justin. Cod.* 1. 3. 18. 22. 25. et alibi. ℙ Eleganter *antistes* dicitur, qui in aliqua facultate excellens, ejus veluti sacra et arcana omnia novit, eamque rite colit et administrat. *Cic. Or.* 2, 46. Artis dicendi antistes. *Ov. Trist.* 3, 14, 1. Cultor et antistes doctorum sancte virorum. *Plin.* 7, 30, 31. Plato sapientiae antistes. *Quint.* 11, 1. Antistes juris. *Id. decl.* 8, 9. medicae artis. *Lactant.* 5, 2. philosophiae. *Colum.* 11, 1. Antistites artium. *Gell.* 14, 4. Judex, qui est justitiae antistes.

*ANTISTHĔNES, is et ae, m. Ἀντισθένης, Socratis discipulus, Diogenis praeceptor, princeps sectae Cynicae. *Cic. N. D.* 1, 13. *Id. Or.* 3, 17. Pluralem numerum usurpat *Gell.* 14, 1. *post med.* Ut exsistant — Socratae simul et Antisthenae et Platones multi. ℙ Alius Antisthenes, qui de pyramidibus scripsit, auctore *Plin.* 36, 12. *B. A.*

*ANTISTIĀNA, ae, Hispaniae citerioris urbs, inter Barcinonem et Tarraconem. *Anton. Itin.* Hodie, ajunt, est *Villa Franca. B. A.*

ANTISTĬTĂ, ae, f. ἱερίς, mulier sacerdos, sacrorum praeses. *Virg. Cir.* 166. Ictaque barbarico Cybeles antistita buxo. *Ov. Met.* 13, 410. tractata comis antistita Phoebi. *Pollio* ap. *Charis.* 1. p. 77. Antistita Veneris. *Cornel. Sever. ib.* Antistita numinis. *Pl. Rud.* 3, 2, 10. Antistita Veneria. *Cic. Verr.* 2, 2, 45. Illius fani antistitae, probatae ac nobiles mulieres. (Ita leg. *Gell.* 13, 20., *Charis. l. c.* et *Prisc.* 5. p. 650. In vulgatis multis est *antistites.*) Adde *Varr.* ap. *Charis. l. c.*, *Accium* ap. *Non.* 8, 20. et *Inscr.* ap. *Grut.* 62, 9.

ANTISTĬTĬUM, ii, n. dignitas antistitis, excellentia, praeeminentia. *Capell.* 2. p. 34. Ante hanc quaedam augustioris vultus femina, ac sacro lumine resplendens venerabili antistitio praeminebat.

*ANTISTIUS, i, m. cognomen Romanum, v. g. Antistius Labeo, JCtus, de quo *Plin.* 35, 4. et *Fest.* in *Proculinat;* Antistius Burrhus, a *Capitolino* in *Pertin.* 4. memoratus; Antistius Sosianus, de quo *Tac. A.* 13, 28. et alibi. ℙ Antistia, ae, f. Rubellii Plauti uxor. *Id. ib.* 14, 22. *B. A.*

ANTISTO. V. ANTESTO.

ANTISTOECHON vel Antistichon, ἀντίστοιχον, figura dictionis, qua littera pro littera ponitur, ut *olli* pro *illi*, *Upilio* pro *Opilio*. Est autem Gr. vox, et Gr. scribenda, ab ἀντὶ, pro, vice, et στοῖχος, quod interdum litterarum seriem significat. Latinis litteris scripta legitur apud *Serv.* ad *A.* 1, 425. et *G.* 1, 185. V. ANTITHESIS.

ANTISTRĔPHON argumentum dicitur, quod referri contra, convertique potest in adversarium quod Latine *reciprocum* dici potest: ἀντιστρέφον, ab ἀντὶ, contra, et στρέφω, converto. Hujus rei exempla affert *Gell.* 5, 10. et 11. et 9, 16. Fere autem Gr. scribitur, cum Graeca sit, tametsi apud *Gell. l. c.* 5, 11. Latine legitur.

ANTISTRŎPHĒ, es, et Antistrōphă, ae, f. et Antistrŏphon, i, n. ἀντιστροφὴ, et ἀντίστροφον, conversio in contrariam partem: ab ἀντὶ, contra, et στρέφω, converto. Apud Lyricos poetas est pars quaedam carminis: de qua sic *Marius Victorin.* 1. p. 2501. Antiqui Deorum laudes carminibus comprehensas, circum aras eorum euntes canebant cujus primum ambitum, quem ingrediebantur ex parte dextra, στροφὴν vocabant: reversionem autem sinistrorsum factam, completo primo orbe, *antistrophon* appellabant. Deinde in conspectu Deorum soliti consistere cantici reliqua prosequebantur appellantes id *epodon.* Hactenus *Victorinus.* Itaque *antistrophon*, seu *antistrophe* dicta est ea pars carminis, quae in ejusmodi reversione, et contrario ambitu canebatur priori strophae velut e contrario respondens. Constabat autem totidem versibus, atque ejusdem metri ac *strophe*, ut docet *Voss. Instit. poet. l.* 2. *c.* 16. et *l.* 3. *c.* 14. Addit *Macr. Somn. Scip.* 2, 3. hac conversione et motu significasse veteres motum stellarum, *per stropham* quidem *rectum orbis stelliferi motum*, *per antistropham* autem *diversum* vagarum stellarum *regressum.* Hujusmodi στροφὴ, et ἀντιστροφὴ habebat locum etiam in saltationibus tragicis. ℙ Est etiam

ıtistrophe figura elocutionis, Latine *conversio*, ım multa periodi membra in idem verbum repeti-ım desinunt: et est contraria *Epanaphorae*, in ıa membra periodi ab eodem verbo saepius inci-ıunt, ut in illo *Cic. in fr. pro M. Fontejo.* Fru-ıenti maximus numerus e Gallia, peditatus am-lissimae copiae e Gallia, equites numero plurimi Gallia. *Capell.* 5. p. 175. ℙ Praeterea a gram-ıaticis *antistrophe* dicitur, cum inversa constru-tione verba ponuntur, ut in illo *Virg. G.* 2, 267., ıo *mox digesta feratur*, pro *translata digeratur*. a *Serv.* qui (ut et *Capell.*) Latinis litteris scribit.

ANTITHALAMUS. V. AMPHITHALAMUS.

ANTITHESIS, is, f. ἀντίθεσις, ab ἀντί, pro, ice, et τίθημι, pono: figura grammaticorum, qua ttera pro littera ponitur, ut *olli* pro *illi*, *impete* ro *impetu*. Ita definiunt *Charis.* 4. p. 249. et *Dio-ed.* 2. p. 437. Ubique autem Graece usurpant. . ANTISTOECHON.

ANTITHETON, i, n. ἀντίθετον, contrapositum: b ἀντί, contra, et θετός, positus: figura est rhe-ırica, qua contrariis contraria opponuntur, ut in lo Ciceronis: *Vicit pudorem libido, timorem au-acia.* Et: *Non nostri ingenii, vestri auxilii est.* lia praeter haec exempla affert *Quint.* 9, 3., ubi ldit Latine dici *contrapositum*, et ab aliquibus iam *contentionem*. Adde *Cic. Or.* 49. et 50. ℙ atine usurpatur a *Pers.* 1, 85. crimina rasis Li-rat in antithetis. Adde *Capell.* 5. p. 174. et *Front.* l *Anton. Aug.* 2, 6.

ANTITHEUS, i, m. ἀντίθεος, qui pro Deo se erit: ab ἀντί, pro, vice, et θεός, Deus. *Arn.* 4. . 134. Magi haruspicum fratres in suis accitioni-ıs memorant, antitheos saepius obrepere pro ac-tis: esse autem hos quosdam materiis ex crassio-bus spiritus, qui se Deos fingant, nesciosque endaciis, et simulationibus ludant. *Lactant.* 2, per *antitheum* intelligit Diabolum, quia vero eo aequare se olim ausus est, et divino cultu ıli ab hominibus postulat. ℙ Scribitur et *anti-ıus*, quae vox hybrida est.

ANTIUM, ii, n. nunc *Anzio*, oppidum Latii, ılonia Romanorum, in ora maris Tyrrheni, Vol-orum quondam caput, ubi fuit celebre templum ortunae, de qua *Hor. Od.* 1, 35. Patria fuit eronis, distabatque ab urbe Roma XXX. M. P., ınc paene totum in ruinis jacet. *Plin.* 3, 5, 9. Ejus populi *Antiates*, et adjectivum *Antiatinus* . suis loc.

ANTIUS, a, um, adj. *Antia lex* sumptuaria fuit, ta ab Antio Restione ad coercendam nimiam lu-ıriam, et sumptus coenarum: qua cavebatur, ne ıi in magistratu esset, vel magistratum capturus set, aliquo ad coenam, praeter certas personas, aret. Et de ipso Restione illud memorabile fer-r, nunquam quoad vixit, foris postea coenasse, testis fieret contemptae legis, quam ipse bono ıblico pertulerat. Eam tamen, quamvis esset ptima, obstinatio luxuriae, et vitiorum firma con-ırdia, nullo abrogante, brevi irritam fecit. *Gell.* , 24. et *Macr. Sat.* 2, 13. ℙ *Antios*, excrucia-s. *Fest.* V. supra ANTIOS.

ANTIZEUGMENON, n. ἀντιζευγμένον, hoc est junctum: ab ἀντί et ζεύγνυμι, jungo, figura est, ıa plura membra uno concluduntur verbo, ut, *uorum ordo ab humili fortuna, sordida, turpi ra-one abhorret.* Huic contrarium est *Diazeugmenon*, αζευγμένον, hoc est disjunctum, a διαζεύγνυμι, dis-ıngo, cum scil. singulis membris singula diversa erba redduntur, ut Capuam occupabunt, Atellam ımmunient, Nuceriam obtinebunt, cetera oppida raesidiis devincient. Haec *Capell.* 5. p. 176.

ANTLARE. V. ANCLARE.

ANTLIA, ae, f. ἀντλία, machina ad hauriendam x imo loco aquam, quae pedum alterno nisu, et gitatu aquas per modiolos atque haustra attollit. *lartial.* 9, 19. Sed de valle brevi, quas det si-entibus hortis, Curva laboratas antlia tollit aquas. *uet. Tib.* 51. Condemnare aliquem in antliam, ; ἀντλίαν καταδικάζειν. [*Cf. *Pithoeus adv.* 2, 13. *thn.* et nos s. ANCLIA.]

*ANTONA, ae, flumen Britanniae, quod *Poly-r. Virg.* testatur Vejum dici, incolis *the Wie.* eminit *Anton.* in *Itin.* ubi *Camdenus* mavult le-ere *Auvona*, ut sit fluvius, quem hodie *the Avon* ıncupant. *B. A.*

*ANTONACUM. V. Antunnacum.

ANTONIANUS, a, um, adj. ad Antonium ali-ıem pertinens. *Cic. Fam.* 12, 25. *ad f.* Respu-ica Antoniano latrocinio liberata, *h. e.* M. Anto-i, in quem sunt Ciceronis Philippicae. Sic *Sen. en.* 2, 25. et *Vell.* 2, 74. Plancus Antonianarum ljutor partium. ℙ *Antonianae, arum* (subaudi *rationes*) ipsae Philippicae Ciceronis. *Gell.* 7, 11. 13, 1. et 21. Sed Antoniana dicendi ratio apud *ic. Verr.* 2, 5, 13. refertur ad M. Antonium ora-ırem, et descripta est *ib.* 1.

ANTONIASTER, tri, m. diminutivum ab *Anto-ius* eo modo, quo a *surdus* fit *surdaster*: et simul ıntemptum quendam adsignificans. *Cic. fr. pro arено* apud *Prisc.* 3. p. 617. Erucius hic noster ntoniaster.

ANTONINIANUS, a, um, adj. ad Antoninum pertinens. *Lampr. Anton. Diadum.* 2. Antoninia-num edictum. Et *ib.* Pueros Antoninianos, et puel-las Antoninianas. *Id. Elag.* 24. Stravit plateas, quas Antoninianas vocavit. *Capit. Anton. Pio* 13. Meruit et flaminem, et circenses, et templum, et sodales Antoninianos. *Eutr.* 8, 20. *Antoninianas* scribit dictas esse thermas ab Antonino Caracalla constructas. [*Reperitur haec forma in codd. ap. *Aur. Vict. Caes.* 21, 1. ubi v. *Arntzen.*]

ANTONINIAS, ădis, f. Hoc titulo Gordianus senior inscripsit poema, in quo triginta libris per-secutus est res gestas Antonini Pii, et M. Anto-nini philosophi, ea ratione, qua *Aeneidem* ab Ae-nea *Virgilius*; *Achilleidem* ab Achille *Statius*; *Ilia-dem* ab Ilio *Homerus* denominaverunt. *Capitolin. Gord.* 3.

ANTONINUS, i, m. Ἀντωνῖνος, diminutivum ab *Antonius.* Fuit nomen nonnullorum Romanorum imperatorum, quorum celeberrimi fuere virtutibus quidem Antoninus Pius, et Antoninus philosophus, vitiis autem Antoninus Caracalla, et Elagabalus, etc. Eorum vitam V. apud Scriptores historiae Au-gustae.

ANTONINUS, a, um, adj. id. q. Antonianus. *Lepid.* ad *Cic. Fam.* 10, 34. Castra ad flumen Ar-gentium contra Antoninos feci. Al. leg. *Antonios*, al. *Antonianos.* Eadem lectionis varietas est in illo *Lentuli* ad *Cic. Fam.* 12, 14. *ad f.* Primus ego leges Antoninas fregi. [*Schütz.* Antonias.] Sic *Hirtino* proelio pro *Hirtiano* quidam defendunt ap. *Pollion.* ad *Cic. Fam.* 10, 33. *a med.*

*ANTONIOPOLITA, ae, m. ad Antoniopolin per-tinens, Lydiae urbem, quae a Maeandro alluitur. *Antoniopolitae, arum*, sunt incolae illius urbis. *Plin.* 5, 29, 30. *B. A.*

ANTONIUS, ii, m. Ἀντώνιος, nomen proprium civis Romani. Fuere hoc nomine multi in utraque Antoniorum familia, patricia, et plebeja, sed in hac praesertim, ex qua fuit M. Antonius celeber-rimus orator, a Cicerone tantopere laudatus. Al-ter etiam M. Antonius, qui triumvir fuit cum Au-gusto, et Lepido, ex plebeja familia ortus est, M. Antonii oratoris nepos. Hic Ciceronis non mo-do inimicus fuit, sed etiam interfector. Postea captus amore Cleopatrae, una cum ipsa, et exer-citu ejus navali certamine ad Actium ab Augusto victus, et Alexandriae obsessus, sponte gladio in-cubuit. Ejus vitam habes apud *Plut.* ℙ *Antonia, ae*, nomen est feminarum in familia Antoniorum. *Plin.* 35, 10, 36. *n.* 16. meminit templi dicati An-toniae triumviri filiae; majorine, an minori (nam duas is habuit) incertum.

ANTONIUS, a, um, adj. ad Antonium pertinens. V. ANTONINUS adject.

*ANTONNACENSIS, e, [*et Antunnacensis] adj. ad Antonnacum, *Venant.* 10, 10, 63. Antonnacen-sis castelli promptus ad arces. *B. A.*

*ANTONNACUM, i, et Antunnacum oppidum Gal-liae Belgicae, quod a Rheno alluitur. Antonini *Itin.* et *Tab. Peutinger.* Dictum et Antonacum *No-tit. imper.* Hodie est *Andernach*, oppidum non in-celebre. *B. A.*

ANTONOMASIA, ae, f. ἀντονομασία, tropus est, quo ponitur aliquid pro nomine proprio, ut *Ever-sor Carthaginis* pro Scipione: ab ἀντί, pro, vice, et ὄνομα, nomen: Latino vocabulo *pronominatio* dicitur. *Quint.* 8, 6, 29. Ut id, quod est apposi-tum, si a proprio diviseris, per se significet, et faciat antonomasiam. *Id.* 9, 1. Ἐπίθετον quoniam plerumque habet antonomasiae partem, etc. ℙ *Pronominatio* appellatur ab *Auct. ad Her.* 4, 31.

ANTONOMASIVUS, a, um, adj. ad antonoma-siam pertinens. *Serv.* ad *A.* 2, 171. appellat *anto-nomasiva* illa adjectiva, quae uni proprie conveni-unt, ut *Tritonia* Minervam significat proprie, nec ullam aliam: *epitheta* autem ait esse, quae variis possunt vel personis, vel rebus apponi. Utitur prae-terea hac voce et *ib.* 615. et ad *A.* 5, 704. et ad *ib.* 10, 668., neque tamen est facile usurpanda.

*ANTORIDES, ae, pictor nobilis, Aristippi filii Aristidis Thebani, filius. *Plin.* 35, 10. *B. A.*

ANTRAS *Festus* interpretatur convalles, vel ar-borum intervalla. *Scal.* suspicatur legendum *an-cras.* Nam in veteri *Glossar.* legitur: Ancrae, ἄγ-γεα, αὐλῶνες. Et in *Gloss. Isid.* Angrae intervalla arborum, vel convalles. Addit fortasse etiam scri-bendum *anceae*, vel *angeae*, scilicet a Graeco ἄγ-γεα. Sed haec omnia incerta sunt.

ANTROARE, gratias referre. *Festus.*

*ANTRON, onis, Ἀντρών, Thessaliae oppidum, in Phthiotide, ad fretum Euboicum. *Liv.* 14, 42. et 67. *B. A.*

*ANTRONIA, ae, oppidum Magnesiae. *Mela* 2, 3. *B. A.*

*ANTROS, i, insula in aestu Garumnae fluvii, ex Pyrenaeo monte delapsi. *Mela* 3, 2. *B. A.*

ANTRUM, i, n. ἄντρον, specus, vel caverna: vox poetis, quam aliis usitatior. *Virg. A.* 6, 42. Excisum Euboicae latus ingens rupis in antrum. *Id. Ecl.* 1, 76. viridi projectus in antro. *Prop.* 2, 23, 28. Antra roscida jugis muscosis. *Id.* 4, 4, 3. Antrum hederosum. [*Cf. *Broukh.* ad *eund.* 1, 2, 11.] *Mart.* 13, 60. Gaudet in effossis habitare cu-niculus antris. [*Antra musea* artificiose facta ap-pellantur et opponuntur cavernis a natura factis. De iis V. *Plin.* 36, 21, 42. quem laudat *Voss.* ad *Virg. G.* 2, 264. Plura de antris disputat *Bentl.* ad *Hor. od.* 1, 32, 1.] ℙ *Sidon. ep.* 9, 13. *a med. in carm.* 2. *antra palati* dixit, cavitates et spatia intelligens. Et *ep.* 1, 2. antra narium. *Prud. Psych.* 6. et 774. pectoris. *Juven.* 4, 21. *clausum antrum* lecticam. ℙ [*Confunduntur in libris *antrum* et *umbra*, cf. *Bentl.* l. l. *antra* et *undae* V. *Burm.* ad *Luc.* 2, 433.]

*ANTONOMASTICE, adv. i. q. per antonoma-siam fit. Legitur ap. *Gram. lat. ined.*, cujus fragm. excerpsit *Sinner. Cat. Bibl. Bern.* p. 551. ubi haec leguntur: ab augeo habetur augustus — unde et antonomastice Octavianus dictus est Octavianus Au-gustus. Attulit *Osann.* in epim. II. ad Auct. lex. gr. p. 182.

[ANUBIACUS, i, m. sacerdos Anubidis, ut Isia-cus est sacerdos Isidis. *Inscr.* ap. *Murat.* 158, 1. D. Fabio D. filio Floro electo Anubiaco. *F.*]

[ANUBIO, onis, m. diminut. Anubidis. Cogno-men Romanum. *Inscr.* in *Novell. Letter. Fiorent.* an. 1786. p. 295. A. Albius Anubio.

ANUBIS, ŭbis, et ubidis, m. Ἄνουβις, vox Ae-gyptia, quae *aureum* significat. Ita porro appella-tur, quod ejus simulacrum ex solido auro confla-tum, et vultu canino praeditum repraesentabat Ho-rizontem, sive, ut Latini dicunt, circulum finito-rem. Filius fuit Osiridis, ex hujus sorore Neph-thy genitus, qui Isidis et Osiridis perpetuus comes et custos fingitur, quales hominum solent esse ca-nes, ideoque a Graecis Mercurius fuit appellatus, et ejus imago caduceum tenet in antiquis monu-mentis. Cum igitur Horizon, sive circulus finitor solem primus ostendat, et velut in hemisphaerium nostrum immittat, eundemque occidentem conspe-ctui nostro subtrahat, Anubin canino vultu finxe-runt, quod custos sit utriusque limitis solaris: du-plex vero in caduceo serpens designat duplex he-misphaerium, superius nempe et inferius, et ge-minus in caduceo serpens persimilis est cursui so-lis obliquo, et virga intermedia Horizontem re-praesentat, qui utrumque hemisphaerium jungit, ac separat. Statis itaque temporibus Anubin cum pompa per urbem circumducebant, ut ex *Juven.* 6, 533. colligitur. *Virg. A.* 8, 698. Omnigenumque Deum monstra, et latrator Anubis. [*Metius Ce-ler. Propempt.* 112. cur servet Pharias Lethaeus ja-nitor aras; de quo v. *Gron. diatr.* p. 308. *ed. Hand.*] *Ov. Am.* 2, 13, 11. *ad Isid.* Per tua sistra pre-cor, per Anubidis ora verendi. *Spart. Carac.* 9. Commodus sacra Isidis ita celebravit, ut et Anu-bin portaret, et pausas ederet. De eodem loquitur *Appul. Met.* 11. Hic, horrendum! ille Superûm commeator, et Inferûm, nunc atra, nunc aurea facie sublimis, attollent canis cervices arduas, lae-va caduceum gerens, dextra palmam virentem qua-tiens. Plura de hoc nomine habet *Jablonsk.* in *Pan-theo Aegyptiac. l.* 5. *c.* 1. [*et *Nitzsch. myth. Lex.* ed. *Klopfer.* p. 229. sqq.] ℙ In accusativo et *Anu-bin* legitur, et *Anuben. Prop.* 3, 9, 41. Ausa Jovi nostro latrantem opponere Anubin. *Plin.* 33, 9, 46. Tingit et Aegyptus argentum, ut in vasis Anu-ben suum spectet.

[ANUCELLA, ae, f. ead. quae *Anicella*, quam v. videsis supra suo loco. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Murat.* 1412, 13. Valeria Calliope, quae et Anucella Areto marito digniss. *Front. ad Ami-cos* 1, 18. *in f.* Redit igitur oratio donum meam, et mecum denuo mansitavit anucella. *Vet. Schol. ibid.* Ab anu anucella. *F.*]

ANULARIS et Annularis, re, adj. ab *anulus*, δακτυλικός. *Anularis color* dicitur a *Plin.* 35, 6, 30. qui fit ex creta admixtis vitreis gemmis contri-tis, quae a pauperibus in anulis gestari solent. Verba *Plinii* sunt: Anulare quod vocant, candidum est quo muliebres picturae illuminantur. Fit et ipsum ex creta, admixtis vitreis gemmis ex vulgi anulis, unde et anulare dictum. Hinc facile est intelligere, quid sit *anularia creta*, quae tum hoc *Plinii* loco paulo sup. memoratur, tum apud *Vitr.* 7, 14.

ANULARIUS et Annularius, a, um, adj. ut *anu-laria creta* apud *Plin.* et *Vitr.* V. v. praec. ℙ *Scalae anulariae* locus fuit Romae in regione octa-va: sed unde dictus sit, non constat. Quidam pu-tant ita appellatum fuisse ab officinis anulariorum, quae ibi essent: alii ab anulis ex iis scalis depen-dentibus: alii denique, quod eae scalae in cochleae formam, atque adeo anularem, seu orbicularem constructae essent. *Suet. Aug.* 72. Habitavit pri-mo juxta Romanum forum supra Scalas anularias, in domo, quae Calvi oratoris fuerat.

ANULARIUS et Annularius, ii, m. δακτυλιοποιός, artifex, qui anulos facit. *Cic. Acad.* 4, 26. Quid si in ejusmodi cera centum sigilla hoc anulo im-pressero? ecquae poterit in agnoscendo esse distin-ctio? an tibi erit quaerendus anularius aliquis, etc. *Inscr.* apud *Murat.* 965, 6. Q. Musius L. Q. L. Primus anularius. In alia apud *eund.* 2015, 5. men-tio est *Collegii Anulariorum.*

ANULATUS et Annulatus, a, um, adj. δακτυ-

λιωτὸς, anulo ornatus. *Pl. Poen.* 5, 2, 20. Atque, ut opinor, digitos in manibus non habent, quia incedunt cum anulatis auribus. ℙ Apud *Appul. Met.* 9. p. 222, 30. homines *anulati pedes* dicuntur, qui compedibus vincti sunt. [*Cf. *ib.* p. 234, 15. anulatos laxari, i. de servis.]

ĀNULLA, ae, f. parva anus. V. ANICULA.

[ĀNULLĪNUS, i, m. Ab *anu* fit *anulla*, hinc *anullinus* deducitur, ad aniculam pertinens. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 313, 5. C. Cornelio Anullino II. Cos., *h. e.* iterum consule anno a Chr. n. 199. *F.*]

ĀNŬLUS et Annulus, i, m. δακτύλιος, circulus ferreus, vel aureus, vel ex alia quapiam materia, qui in digitum manus sinistrae minimo proximum inferri solet. Ducitur ab *anus* [*nam *anus* est apud antiquiores i. q. anulus. V. ANUS *in f.*] sive *annus*, Graece ἴνος, proprie id quod in se redit. Cum vero usus obtinuisset, ut *annus* duplici *nn* scriberetur, ita et *annulus* scriptus aliquando. Haec scribendi ratio *Cellario* placet, et *Dausquio*. At *Manutius* veterem consuetudinem sequitur, *anulus* unica *n* scribendi, quae potior videtur, id testantibus vetustis marmoribus; in optimis tamen libris utraque scriptio invenitur. *Varr. L. L.* 5, 2. Tempus a bruma ad brumam, dum sol redit, vocatur annus, quod ut parvuli circuli annuli, sic magni dicebantur circites anni; unde annus. V. ANNUS. [*Ideo etiam *Grotef.* hanc scripturam praefert in *orth.* §. 142. Sed *Schneider. gr. lat.* I. p. II. p. 422. cum *Forc.* iisque quos laudat, *anulus* praefert. Eandem ut antiquiorem et in optimis libris repertam praefert *Oud.* ad *Suet.* et *B. Crus.*] Prisci *angulum* appellavere. *Atejus Capito* ap. *Macr. Sat.* 7, 13. docet, olim anulos in alterutra manu, atque in quolibet digito ferri consuevisse: postea, cum anulis, qui primo rudes fuerant, et parvi pretii, valde pretiosae gemmae inseri coepissent, in laevam manum [*Suet. Ner.* 20. non sine anulo in laevis. Cf. *Brem.*] translatos esse, quae otiosior et quietior, ne crebro motu et officio manus dexterae pretiosi lapides frangerentur, aut excuterentur. Deputatus etiam est laevae manus digitus minimo proximus, ut *ib. Macr.* et *Gell.* 10, 10. notant, quia credebant, ex humanorum cadaverum sectione, nervum quendam de corde natum, pergere usque ad eum digitum, et illic desinere implicatum ceteris, et ideo visum veteribus, ut ille digitus anulo, tanquam corona, circumdaretur. ℙ Triplex anulorum genus enumerat *Isid. Or.* 19, 32. *Ungulum*, qui gemmam habet, quia sicut ungula carni, ita gemma anuli auro adhaeret: *Samothracium*, qui aureus quidem est, sed palam habet ferream; a loco, ubi fiebat, appellatus: et *Thynium*, qui totus purus est, ita dictus, quia in Bithynia primum fabricatus est, olim *Thyna* dicta. Praeterea anuli alii erant *solidi*, hoc est ex solida materia facti; alii *pervii*, et *cassi*, ut eos *Fabius Pictor* appellat ap. *Gell.* 10, 15., qui concavi intus erant, ut aliquid continere possent: quales tantummodo Flamini Diali permittebantur. In hujusmodi anulis amuleta includere mos erat: atque hujus formae fuit Annibalis anulus, ex quo sumpto veneno sibi mortem conscivit. ℙ Anuli primo Romanis ferrei fuere, deinde ex aere, argento, auro aliove mixto metallo facti sunt, item ex ebore, succino, vel etiam integra gemma: sed de ferreis praecipue, et aureis anulis dicendum est, quorum usus communior et notabilior. Ferreos anulos promiscue omnes olim gestabant, senatores, equites, plebes; neque enim tam ad ornatum, quam signandi causa anulus gestabatur. Mox crescente luxuria aurei anuli invecti, qui primis quidem temporibus iis tantum concedebantur, qui legationem obire debebant, qui ideo aureum anulum una cum viatico a publico accipiebant, ut tradit *Plin.* 33, 1, 4., sed eo in publicum tantum prodeuntes utebantur, domi ferreum sumebant signandi causa. Postea vero promiscue patricii gerere coeperunt, demum equites, qui aureo anulo a plebejis distinguebantur. (Bello Punico secundo non equites solum, sed et alii, militari aliquo dignitatis gradu decorati, ut tribuni, quaestores, etc., aureo anulo utebantur. V. *Camill. Silvestr. in not.* ad *Juven.* 10, 165.) Deinde omnibus ingenuis usus aurei anuli est concessus, sed non libertinis, qui si eo uti vellent, a principe impetrare tenebantur; et tum pro ingenuis habebantur, et ad honores, quibus fruebantur ingenui, admittebantur. Unde *Ulp. Dig.* 40, 10, 6. Libertinus, si jus anulorum impetraverit, quamvis jura ingenuitatis salvo jure patroni nactus sit, tamen ingenuus intelligitur. Postremo *Justinian.* in *Authent. Collat.* 6, 7, 78. omnibus libertinis jus aurei anuli dedit. Servi, quando anulo usi sunt, ferreum solummodo habuerunt: tametsi ultimis temporibus auro illinere ausi sunt, vel etiam ex auro, sed decolorato in modum ferri gestarunt, ut *Plin. l. c.* docet. ℙ Feminae et ipsae ferreo primum, mox aureo anulo usae sunt: sed etiam post invectos aureos solemne erat sponsae mittere ferreum arrhabonis loco. Binos aureos tantummodo eas gestasse scribit *Isid. Or.* 19, 32. Nam viri, ii praecipue, qui deliciis studebant, plures aliquando habere consueverunt, adeo ut in omnibus digitis suus inesset, vel in uno digito plures, ut ex *Mart.* 5, 61. et 11, 59. colligitur. Quin et aestivos, hibernosque anulos habere in luxu fuit, illos leviores, hos majores gravioresque, ut est ap. *Juven.* 1, 28. ℙ Anuli usus multiplex fuit. Nam eo utebantur ad signandum. Hic est anulus *signatorius*. Pars autem, qua sigillum imprimitur, sive gemmam habeat, sive non, *pala* dicitur. Utebantur etiam in sponsionibus et arrhae nomine dabatur, aut in pignus alicujus rei deponebatur: item in sponsalibus, ut dictum est: quem *anulum pronubum Tert. Apolog.* 6. appellat. *Cic. Off.* 3, 9. Anulum induere. *Plin.* 33, 1, 6. Induere anulum pollici. *Id. ib.* Anulo uti. Et *ib.* Anulum deponere. *Suet. Aug.* 100. Ponere anulos aureos, sumere ferreos. *Id. Caes.* 33. Detrahere sibi anulum. *Id. Tib.* 73. aptare digito. *Macr. Sat.* 7, 13. digito inserere. *Ter. Hec.* 4, 1, 59. in digito habere. *Pl. Curc.* 2, 3, 67. Obsignare tabulas anulo. *Sen. ep.* 8. Tabulis testamenti anulum imprimere. *Cic. Acad.* 4, 26. *in f.* Sigillum in cera anulo imprimere. *Curt.* 3, 7. Epistola anuli sigillo impressa. *Mart.* 9, 88. Anulus signat lagenam. *Tac. A.* 2, 2. Utensilia anulo claudere, *h. e.* signo anuli impresso claudere. *Id. Hist.* 1, 13. Donare aliquem anulis, *h. e.* in equestrem ordinem cooptare. [*Suet. Vit.* 12. aureis anulis aliquem donare, de equite. V. *Kirchmann. de anulis*, c. 15. 16. Sed *Nep. Eum.* 2, 1. cui Alexander moriens anulum dederat, i. e. cui regnum administrandum tradiderat. Nam signum fuit, eum, qui acciperet, heredem institui.] Sic *ib.* 2, 57. Honorare aliquem anulis. *Suet. Caes.* 33. Jus anulorum, *h. e.* equestris dignitas. *Pl. Curc.* 2, 3, 77. Opponere anulum, *h. e.* deponere in sponsione. [*Ornatui inserviunt, *Suet. Ner.* 20. v. supra et intpp. ad h. l. — Porro *id. Aug.* 100. exsequiarum die ponendos anulos aureos ferreosque sumendos. cf. *Kirchmann.* de anulis c. 22.] ℙ *Anuli curam habere* ap. *Justin.* 43, 5. *in f.* est curam habere anuli, quo princeps epistolas signat. ℙ *Sedere alicui ad anulos* ap. *Eum. Paneg.* ad *Const.* 15. est ad sinistram alicujus sedere; nam in sinistra anuli gestantur. Sunt tamen qui ibi aliter leg. ℙ Sumitur etiam *anulus* pro quovis circulo ad alium quempiam usum. *Plin.* 13, 9, 18. Lignum firmae duritiae, ex quo velares detornant anulos, *h. e.* ligneos circulos, quibus aulaea, velaque appenduntur. *Id.* 15, 29, 37. Virgei anuli, *h. e.* virgae in modum anuli contortae. ℙ *Mart.* 3, 29. et 11, 37. anulos dixit de circulis catenarum et 14, 169. de ansula, qua trochus mittitur, et 2, 66. de cincinno capillorum in circulum contorto. ℙ In architectura *anulus* est inter columnarum ornamenta. *Vitr.* 4, 3. Crassitudo capituli dividatur in partes tres, e quibus una plinthus cum cymatio fiat, altera echinus cum anulis, tertia hypotrachelion. *Anuli* hoc loco sunt fasciolae tres in ordine Dorico, positae inter echinum et hypotrachelion atque ita formatae, ut non sint ejusdem perpendiculi, sed suprema, quam proxima, haec, quam infima, exstantior sit. ℙ Est etiam diminutivum ab *anus*, i. *Cato R. R.* 159. Intertrigini remedium, in viam cum ibis, absinthii Pontici surculum sub anulo habeto.

*ANUNĒA (Hanunea) ae, oppidum Syriae, in Commagena. *Anton. Itin. B. A.*

ĀNUS, us et uis, f. γραῦς, mulier vetula, ita dicta ab annorum multitudine, nam antiqui, quibus mos fuit consonantes in scribendo non geminare, *anus* pro *annus* scribebant: vel ab *α* privativa, et νοῦς, mens, quia vetulae mulieres plerumque delirae esse solent. Utramque etymologiam *Festus* tradit, [sed prior admittenda; vel potius vox deducenda ab ἀνύω, perficio, ad finem perduco. *F.*] *Cic. Tusc.* 1, 21. Quae est anus tam delira, quae ista timeat? *Id. N. D.* 1, 8. Anum fatidicam Stoicorum audite. [*Saepe pro saga a poetis dicitur. *Tibull.* 1, 5, 12. *Hor. Sat.* 1, 9, 3. ibique *Hdf.*] *Plin.* 13, 24, 47. Vel pueri, vel anus vilissima opera. *Pl. Cist.* 4, 1, 8. Quid nuncias super anu? *Lucil.* ap. *Gell.* 4, 16. Nocere anu. *Hor. Epod.* 17, 60. Ditasse Pelignas anus. ℙ In genitivo et dativo singulari facit etiam *anuis*, *anui*. *Ter. Heaut.* 2, 3, 46. Ejus anuis causa. *Pl. Curc.* 1, 2, 16. Vindemia haec huic anui non satis est soli. *Tac. A.* 13, 21. Operam anui rependere. Adde *Ter. Heaut.* 4, 1, 26. *Varr.* ap. *Non.* 8, 91. [*Varronisque frr.* p. 312. 320. 321. ed. *Bipont.*] et *Enn.* ap. *eund.* 7, 58., ubi tamen al. aliter leg. ℙ Adjective. *Catull.* 68, 46. charta loquatur anus. *Plin.* 17, 5, 5. Anus terra. *Id.* 15, 19, 21. Fici anus distillant gummium lacrima. [*Suet. Ner.* 11. anus matronae: *id. Oth.* 2. libertinam — quamvis anum ac paene decrepitam.] *Mart.* 1, 106. Testa anus. ℙ *Anus quod vult somniat*, proverb. de quo V. in SABINI.

ĀNUS, i, m. πρωκτὸς, pars posterior, qua animal excrementa ejecit. Etymon est ab ejus rotunditate. V. ANULUS. *Cic. Fam.* 9, 22. Anum appellas alieno nomine: cur non suo potius? *Cels.* 7, 30. Ani vitia, ubi medicamentis non vincuntur, manus auxilium desiderant. Et paulo post: Ne anus ipse suppuret. *Seren. Sammon.* 1110. Excruciant turpes anum si forte papillae. [*Scrib. Comp.* 227. Hoc medicamento peruncto interius ano. *F.*] ℙ Anus est etiam ipse anulus. *Pl. Men.* 1, 1, 9. Tum compenditi anum lima proterunt. Alii leg. januam.

*ANXA, ae, oppidum Calabriae, in Sallentinis, antea Callipolis appellatum. *Plin.* 3, 11. Hodie est *Gallipoli. B. A.*

*ANXANTĪNUS, a, um, adj. ad Anxantum pertinens, Marsorum oppidum, nunc *Poggio Filippo. Plin.* 3, 12, 17. Marsorum Anxantini. *B. A.*

*ANXĀNUS, a, um. *Plin.* 3, 12, 17. Intus Anxani cognomine Frentani. *B. A.*

[ANXAS, tis, comm. gen. ad Anxanum Frentanorum oppidum, nunc *Lanciano*, pertinens. *Inscr.* ap. *Mur.* 367, 1. Patronus civitatis Anxatium Frentanorum. *F.*]

[ANXIĀNUS, a, um, ad idem oppidum pertinens. *Frontin. de Colon.* p. 125. *Goes.* Ager Anxianus est assignatus, ut ager Fidenatis. *Inscr.* ap. *Romanelli Top. Nap. T. III.* p. 56. Anxiano adstante ordine. Videtur hujus oppidi nomen fuisse etiam *Anxia*, nam apud *eund. Inscr. Mutila*: dedit uberis Anxia lactem. *F.*]

ANXIĒ, adv. φροντιστικῶς, sollicite, cum anxietate. *Plin.* 11, 52, 114. Ne in se quisque et auguria anxie quaerat. *Sall. Jug.* 84. Neque tam anxie laturum fuisse, si etc., *h. e.* moleste, aegre. *Id. Or.* ad *Caes. de Rep. ord.* 2. *ad f.* Animus quanto in secundis rebus florentior fuit, tanto in adversis asperius, magisque anxie agitat. *Suet. Ner.* 23. Trepide anxieque certare. *Justin.* 1, 4. Anxie prosequi aliquem. *Gell.* 20, 6. Anxie et scrupulose loqui. *Macr. Sat.* 5, 18. Vir scrupulose et anxie doctus. Et *ib.* 7, 7. Anxie diligens.

ANXIĔTĀS, ātis, f. ἀθυμία, ἀδημονία, nimia cura et sollicitudo, quae animum inquietum et anxium tenet. *Cic. Tusc.* 4, 12. docet *anxietatem* et *angorem* proprie loquendo ita differre, ut *iracundiam* et *iram*: neque enim quicumque anxii sunt, eos semper angi, neque qui anguntur, omnes anxios esse. Saepius tamen pro ipso angore et nimia sollicitudine sumitur. *Plin.* 7, 53, 54. Quem divortii anxietate diximus mortuum, *h. e.* dolore ob repudiatam uxorem. *Auct. dial. de Or.* 23. et *Curt.* 4, 13. Anxietas animi. ℙ Ponitur interdum pro summa cura, qua animus intenditur et impense alicui rei adjungitur. *Id. ib.* 39. Cura et diligens anxietas stili. *Gell.* 1, 3. Anxietas et quasi morositas disputationis. *Quint. prooem.* 8. *ad f.* Quaerendi, judicandi, comparandi anxietas, dum discimus, adhibenda est, non cum dicimus.

ANXIĔTŪDO, inis, f. anxietas. *August. Conf.* 9, 3. Macerabatur anxietudine. *Paulin. Nolan. ep.* 14. *ad Delphinum*, *ad f.* Gravissimae anxietudinis poenam lucrari.

ANXIFER, a, um, adj. ἀλγηρὸς, angorem anxietatemque ferens. *Cic. Div.* 1, 13. Tu tamen anxiferas curas requiete relaxas. *Id. Tusc.* 2, 9. Nunc dolorum anxiferi torquent vertices.

ANXĬO, as, a. anxietatem, seu sollicitudinem afferre. *Appul. Met.* 4. p. 155, 14. Tristitia animi, languore corporis, damnisque ceteris anxiatum iri praedicunt.

[ANXIŌSUS, a, um, adj. qui molestus et incommodus est. *Coel. Aur. Tard.* 3, 2. Quod est dormituris anxiosum. *F.*]

ANXĪTŪDO, inis, f. anxietas. *Cic. fr. de Rep.* ap. *Non.* 2, 32. [*II, 41.] Anxitudo prona ad luctum, et moerens, semperque ipsa se sollicitans. *Accius ib.* Ubi cura est, ibi anxitudo. *Pacuv. ib.* Tristitia, atque animi intoleranda anxitudo.

ANXĬUS, a, um, adj. ἄθυμος, περιαλγής, qui animi inquietudine et dolore angitur, qui aegritudine et angore premitur, nimis sollicitus, inquietus, tristis. *Cic. Tusc.* 4, 12. docet, *anxium* proprie dici, qui pronus est ad aegritudinem animi: *neque enim omnes anxii, qui anguntur aliquando, nec qui anxii semper anguntur.* Nihilominus saepissime dicitur de eo, qui in angore est. Caret gradibus comparativo et superlativo. *Cic. Fin.* 2, 17. Anxio animo aut sollicito esse. *Id. Tusc.* 4, 15. Aegritudines anxiae atque acerbae. *Id. Sen.* 18. Morosi et anxii et iracundi et difficiles senes. *Tac. A.* 14, 13. Anxius, an obsequium senatus, an studia plebis reperiret. *Sall. Cat.* 47. Anxius, quid facto opus sit. *Id. Jug.* 6. Anxius, ne bellum oriatur. *Id. ib.* 11. Ira et metu anxius. *Tac. Hist.* 2, 92. odio. *Id. A.* 1, 14. invidia. *Id. Hist.* 2, 1. animo. *Plin. ep.* 4, 21. Cujus ego pro salute hoc sum magis anxius, quod unicus factus est. *Sall. fr.* ap. *Arausian. Mess.* Anxius animi, atque incertus. *Albinov.* 1, 398. mentis. *Ov. Met.* 1, 623. furti, *h. e.* sollicitus, ne furtum fiat. *Id. Her.* 20, 198. Anxia sunt vitae pectora nostra tuae, *h. e.* sollicita sunt de vita tua. Sic *Tac. Hist.* 3, 38. Anxius sui, *h. e.* de se sollicitus. Et *A.* 4, 12. potentiae. *Plin.* 15, 18, 20. securitatis. *Suet. Ner.* 36. ea re. *Id. Vit.* 8. omni adverso. *Liv.* 25, 40. *sub f.* gloria alicujus, *h. e.* sollicitus, ne ab aliquo rerum gestarum gloria vincatur. *Quint.* 11, 1. de fama ingenii. [*Suet. Cal.* 19. de successore anxius.] *Curt.* 3, 2. de instantibus cu-

ris. *Luc.* 8, 592. ad eventum alicujus rei. *Tac. A.* 4, 74. Anxium esse erga aliquem. *Id. ib.* 2, 65. Habere aliquem anxium, *h. e.* inquietum tenere. ℙ Cum accusativo *vicem*. *Liv.* 8, 35. Stupentes tribuni et suam vicem magis anxii, [*at hic accus. absolutus est neque pendet ab *anxius.*] ℙ *Anxium judicium* habere aliquis dicitur, qui in judicando haesitat, et perplexus est. *Tac. A.* 1, 80. Ut callidum Tiberii ingenium, ita anxium judicium. ℙ *Anxia elegantia* est curiosius exquisita et affectata. *Gell.* 15, 7. Elegantia orationis neque morosa, neque anxia, sed facilis et simplex. ℙ Pro molesto, infesto, difficili. *Plin.* 12, 8, 18. Spina myrrhae similis, accessu, propter aculeos, anxio, [*habet vim activam h. l. nam anxios reddit tangentes.]

ANXUR, ŭris, m. et n. nunc *Terracina*, urbs Latii in Campania Romana, in ora maris Tyrrheni, apud ostia Ufentis fluvii, ad radices montis, sed arcem tamen habens in montis edito loco sitam: dicta *Anxur* lingua Volscorum, et a Latinis *Terracina*, ut *Festus*, et *Plin.* 3, 5, 9. docent. *Hor. Sat.* 1, 5, 26. atque subimus Impositum saxis late candentibus Anxur. *Porphyr. Hor. Schol.* notat, eum montem saxa habere coquendae calci aptissima: atque ideo *saxa candentia*, et *Anxur candidum* a scriptoribus dictum. *Mart.* 5, 1. salutiferis candidus Anxur aquis. Et 6, 42. superbus Anxur. *Id.* 10, 58. Anxuris aequoris placidos recessus. ℙ In eo oppido colebatur *Juppiter Anxur*, qui Graece ἄξυρος dicitur, nempe facie pueri, et intonsi, ab α privativa, et ξυρός, culter tonsorius, aut novacula: quod eandem nondum esset expertus. *Serv.* ad *A.* 7, 799. Hinc et *Axur* scribi potest, ut habetur in nummo gentis Vibiae apud *Morell. Thesaur. Num. Famil. T.* 2. *tab.* 2., ubi Juppiter sedet seminudus, imberbis et radiatus, ut Apollo. Sed et *Anxur* optima scriptio est, si fides habenda antiquis codicibus: eamque acriter defendit *Dausquius* in *Orthograph.* [*Drak.* ad *Sil.* 8, 392.] ℙ Idem dicitur etiam *Juppiter Anxŭrus*, vel *Anxurus* adjective. *Virg. A.* 7, 799. queis Juppiter Anxurus arvis Praesidet, et viridi gaudens Feronia luco. *Pierius* tamen monet in quibusdam antiq. codicib. legi *Queis Juppiter Anxuris arvis*, vel *Anxyris*; imo etiam *Anxiris* per *i* Latinum, ab iis, qui Graece nesciebant, scriptum. ℙ *Anxur* etiam dicitur fons juxta Anxur fluens. *Serv.* ad *cit. A.* 7. De eo *Vitr.* narrat 8, 3., quod mortiferus esset bibentibus, ab incolis obstructum fuisse.

*ANXŪRĀS, atis, m. ad Anxur pertinens Campaniae oppidum. *Liv.* 27, 38. Ea die hi populi ad senatum venerunt: Ostiensis, Alsiensis, Antias, Anxuras, Minturnensis, Sinuessanus. *B. A.*

ANXŪRUS. V. ANXUR.

ĂNYTUS, i, m. vir Atheniensis, qui una cum Melito et Lycone Socratem de falsa religione accusavit, et occidi curavit. *Hor. Sat.* 2, 4, 3. qua via vincunt Pythagoran, Anytique reum, doctumque Platona. Adde *Ov. ib.* 559.

*ANZABAS, ae, V. ADIABAS.

A O

*AOBRĪGA, ae, oppidum Hispaniae Tarraconensis, quod et Abobrica. Aobrigensis civitas audit *Inscr.* ap. *Res.* (in Cellarii Geogr.) *B. A.*

*AOEDE, es, f. ἀοιδή, cantus. Nomen unius musae apud *Cic. N. D.* 3, 21. Jam musae primae quatuor natae Jove altero, Thelxinoe, Aoede, Arche, Melete. *B. A.*

[ĀOEDĬMUS, i, m. ἀοίδιμος, celeber, famosus. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Murat.* 1752, 3. L. Terentius Aoedimus. *F.*]

*ĀON, onis, m. Ἄων, Neptuni filius, pater Dymantis, a quo Aones dicti, ut refert *Lact. Schol.* ad *Stat. Th.* 1, 34. et ad *Ach.* 1, 19. *B. A.*

ĀŎNES, um, m. plur. Ἄονες, montes Boeotiae, inter quos est Helicon, et ibi fons Aganippe musis sacer. *Virg. Ecl.* 6, 64. Tum canit, errantem Permessi ad flumina Gallum Aonas in montes ut duxerit una sororum; Utque viro Phoebi chorus assurrexerit omnis. *Aonas* accusativus est pro *Aones*. ℙ *Aones* etiam dicuntur Boeotiae populi, montium incolae: dicti ab Aone Onchesti filio Apullo, qui ob seditionem patria pulsus in Boeotiam venit, et in ejus montibus regnavit. *Serv.* ad *Virg. l. c.*

ĀŎNĬĀ, ae, f. Ἀονία, pars Boeotiae montuosa, in qua sunt *Aones montes* dicti ab Aonibus populis antiquis Boeotiae. In his est Helicon musis sacer, et fons Aganippe. *Serv.* ad *Virg. Ecl.* 6, 64. et *ib.* 10, 12. scribit etiam ipsam Boeotiam omnem *Aoniam* appellari, quod legitur etiam apud *Gell.* 14, 6.

ĀŎNĬS, ĭdis, f. adj. Ἀονίς. *Aonides*, *um*, in plur. num. dicuntur musae, quia in Helicone Aoniae monte, ubi fons Aganippe, habitant, eaque loca omnia iis sacra sunt. *Ov. Met.* 5, 333. Poscimur, Aonides; sed forsitan otia non sint, etc. *Juven.* 7, 58. cupidus silvarum, aptusque bibendis fontibus Aonidum.

ĀŎNĬUS, a, um, adj. ad Boeotiam pertinens, quae et *Aonia* appellatur. *Ov. Met.* 3, 339. Aoniae urbes. *Id. Fast.* 1, 490. Aonia humus. *Id. Met.* 12, 24. Aoniae undae, *h. e.* mare Boeotiam alluens. *Id. ib.* 7, 763. Aoniae Thebae, *scil.* quia Thebae Boeotiae urbs est. *Id. ib.* 9, 112. et *ib.* 395. *Aonium* vocat Herculem, quia Thebis natus est. *Id. de nuce* 110. *Aonium virum* appellat Amphiaraum, augurem Argivum, qui bello Thebano periit: quia fuit peritus divinandi, et amicus musis. *Id. Met.* 1, 313. absolute *Aonios* pro Boeotiis, vel pro populis Boeotiae montanis posuit. ℙ *Aonius Deus* est Bacchus, qui Thebas patriam habuit. *Ov. A. Am.* 2, 380. positoque decore Fertur, ut Aonii cornibus icta Dei. Adde *ib.* 1, 312. ℙ *Aonius fons* est Aganippe, musis sacer, quia est in Helicone Boeotiae monte. *Ov. Fast.* 3, 456. Cum levis Aonias ungula fodit aquas. ℙ Hinc saepissime *Aonius* dicitur de re aliqua ad musas pertinente. *Ov. Fast.* 4, 245. Aoniae Camenae. *Id. Trist.* 4, 10, 39. Aoniae sorores. *Id. Am.* 1, 1, 12. Aonia lyra. *Id. A. Am.* 3, 547. Aonii vates. *Stat. Ach.* 1, 10. Aonium nemus. *Id. Silv.* 5, 1, 113. Aonius vertex, *h. e.* Parnassi montis, qui non longe ab Aoniis Boeotiae montibus distat. Apud *eund. ib.* 3, 3, 32. Aonias inferias alicui sacrare est, in ejus exsequiis carmen funebre pangere.

ĀŎRĂTOS, ἀόρατος, hoc est invisibilis, ab α priv., et ὁράω, video: unus est ex aeonibus Valentini apud *Tert. adv. Valent.* 35.

ĀORNOS, i, f. ἄορνος πέτρα, petra apud Indos praeceps et invia, ita dicta ob admirandam altitudinem, quasi ipsis etiam avibus inaccessa: ab α privativa, et ὄρνις, ιθος, avis. Scribit *Plut.* Alexandrum, cum intellexisset hanc petram teneri ab homine meticuloso, dixisse: Nunc locus iste facillimus est captu. V. *Curt.* 8, 11. [*Aornis audit *Auct. Itin. Alex. M. c.* 112.] ℙ Est et *Aornos* locus in Epiro, ita dictus a pestifera exhalatione: nam supervolitantes aves eo odore exanimatae decidere dicuntur. *Plin. prooem.* 4. ℙ Etiam Avernus ex eadem causa nomen traxit, *scil.* ab ἄορνος. Hinc apud *Virg. A.* 6, 242. ubi describit locum, qua Aeneas ad Inferos descendit, ita legunt quidam: *Unde locum Graji dixerunt nomine Aornon.* Quamquam *Pierius* in omnibus suis codicibus *Avernum* se legisse testatur: et ita habetur etiam in editionib. princ. ℙ [*Fuit etiam oppidum Epiri, *Plin. prooem.* 4, 1. et *Steph. Byz.*]

*AORSI. V. ADORSI.

ĀOUS, i, m. *la Polonna*, aut *Vajussa*, fluvius Macedoniae, qui Stymphaliam, et Elymiotas percurrit, et fluit in mare Ionium. *Plin.* 3, 23, 26.

A P

ĂPĂGĔ, abduc, ἄπαγε: interjectio est a Graecis ducta, ab imperativo verbi ἀπάγω, abduco, removeo et a Latinis usurpata tanquam formula abigentis, amolientis, aut fastidientis aliquid. Usurpatur autem vel sine casu. *Pl. Amph.* 1, 1, 154. Apage, non placet me hoc noctis esse. *Id. Capt.* 2, 1, 15. Quo fugiamus? *Lo.* in patriam. *Ca.* apage, haud nos id deceat. ℙ Vel cum accusativo. *Vatin.* ad *Cic. Fam.* 5, 10. Apage te cum nostro Sex. Servilio. *Ter. Eun.* 5, 2, 65. Neque pol servandum tibi quidquam dare ausim, neque te servare: apage te. *Pl. Cas.* 2, 8, 24. Apage te a dorso meo. *Id. Amph.* 2, 1, 32. Apage te a me. *Id. Bacch.* 3, 1, 5. Apage istas a me sorores, quae hominum sorbent sanguinem. *Id. Merc.* 1, 2, 33. Apage istiusmodi salutem, quae cum cruciatu advenit. ℙ *Apage sis* est recede, vel remove, si vis. *Ter. Eun.* 4, 6, 18. num formidolosus, obsecro, es mi homo? *Ch.* apage sis. Egon' formidolosus? *Pl. Poen.* 1, 2, 15. Apage sis: negotii quantum in muliere una est!

ĂPĂLĂ vel Hapăla ova, ἁπαλὰ ᾠά, ova tenera et recentia, vel certe in teneritudinem cocta, sorbilia, nam ἁπαλός, tenerum et molle significat. *Scribon. Compos.* 104. Apala ova proderunt, vel intubi cocti, vel crudi ex aceto. *Apic.* 7, 17. In ovis apalis piper, ligusticum, nucleos etc. *Marcell. Empir.* 20. Et apala proderunt ova et intubi cocti. *Coel. Aur. Tard.* 2, 7. Ova apala, vel pultes parvissimo oleo confectae. ℙ Qui scribunt *hapala*, adhaerent Graecae voci ἁπαλὸς, quae spiritu aspero notatur.

ĂPĂLĀRĔ, is, n. in *Gloss. Isid.* exponitur cochlear, cujus praecipuus usus erat in sumendis ovis teneris et sorbilibus, quae *apala* dicuntur, licet et ad alia adhiberetur. *Auson. ep.* 21. Jam patinas implebo meas, ut parcior ille Majorum mensis apalaria succus inundet. Sunt qui scribunt *hapalare*: nam ἁπαλὸς Graece spiritu aspero notatur. Sunt etiam, qui tum ap. *Isid.*, tum ap. *Auson.* legendum putant *Applare* et *Applaria*, eod. sensu.

ĂPĂMĒĂ et Apamīa, ae, f. nunc *Haman*, Ἀπάμεια, urbs Coelesyriae ad Orontem fluvium et Marsya amne divisa, qui statim in Orontem labitur. Condita est a Seleuco Nicanore et dicta de nomine Apamae sororis, vel uxoris, vel matris ejus. *Liv.* 38, 13. et *Plin.* 5, 23, 19. ℙ *Apamia* alia urbs est Bithyniae, colonia Colophoniorum, etiam Myrlea dicta, nunc *Apami*: appellata ab uxore Prusiae regis, qui Annibalem recepit. *Plin.* 5, 32, 40. ℙ Alia est Apamea magnae Phrygiae nunc *Apamiz*, sita in radice montis Signiae, circumfusa Marsya, Obrima et Obriga fluminibus in Maeandrum cadentibus. *Plin. ib.* 29, 29. Hujus meminit etiam *Cic. Att.* 5, 16. et *Fam.* 2, 17. ℙ [*Sunt aliae praeterea *Apameae*, ut urbs Mediae, Raphane cognominata. *Plin.* 6, 14. ℙ Alia, in Mesopotamia, ad Euphratem fluvium, exadverso Zeugmatis. *Plin.* 5, 24. et 6, 26. ℙ Et alia in Assyria ad Tigrim, in Sittacena regione. *Plin.* 6, 27. ℙ Alia, in Babylonia. *Id.* 6, 27. *B. A.*]

*APAMENII, orum, pro Apameni, *Justin.* 39, 1. edd. *Duker.* et *Graev. B. A.*

ĂPĀMENSIS, se, adj. ad Apameam pertinens. *Cic. Att.* 5, 21. Forum institueram agere Laodiceae Cibyraticum et Apamense etc. Intelligit Apameam Phrygiae majoris.

ĂPĀMĒNUS, a, um, adj. ad Apameam pertinens, ut *Apamena regio* ap. *Plin.* 5, 29, 31., ubi intelligit regionem Apameae Phrygiae majoris. ℙ *Apamenum vinum* inter meliora recensetur a *Plin.* 14, 7, 9., et mulso praecipue convenire dicitur. Nascebatur circa Apameam magnae Phrygiae. Ejus quoque uva erat laudatissima in cibis. *Lamprid. Elag.* 21. Misit et uvas Apamenas in praesepia ejus suis.

ĂPĀMĒUS, a, um, adj. ad Apameam pertinens. *Apamei*, *orum*, ap. *Plin. ep.* 10, 57., *quae est Trajani* ad *Plin.* sunt Apameae urbis incolae: intelligit autem Apameam Bithyniae.

ĂPARCTĬAS, ae, m. ἀπαρκτίας, ου, ventus spirans a septentrione recta contra Austrum, a *Plin.* 2, 47, 46. Latina voce *Septentrio*, a *Gell.* 2, 22. *Septentrionarius* dictus. Nam *Aparctias* Graeca vox est ab ἀπὸ, ab, et Ἄρκτος, ursa, quia ab ea parte spirat, ubi sunt Ursae. *Plin. l. c.* A septentrionibus Septentrio, interque eum et exortum solstitialem Aquilo: Aparctias et Boreas dicti. [*Cf. *Gron.* ad *Liv.* 37, 11, 12.] *Appul. de Mundo.* p. 62. *Elm.* Eurus quamvis sit ventus orientis, idem tamen Aparctias incipit nominari, cum eum oriens aestivus effundat. Ita MSS. et editiones plurimae; [at *Oud.* multo rectius edidit: *Idem tamen a parte Caecias accipit nomen*, *cum eum oriens aestivo effundit. F.*]

APARĪNE, es, f. ἀπαρίνη, [*Galium Aparine, *L.* (*Klebkraut*)] genus est herbae ramosae, hirsutae et quae quina, vel sena in orbem circa ramos folia habet per intervalla, semine rotundo, duro, concavo, subdulci. Nascitur in agris frumentariis, aut hortis, pratisve, asperitate foliorum etiam vestibus adhaerescens. *Plin.* 27, 5, 15.

[ĂPĀTE, es, f. ἀπάτη, fraus. Cognomen muliebre Romanum. *Inscr.* ap. *Mur.* 1780, 1. Cornelia Apate. *F.*]

ĂPĂTHĪĂ, ae, f. ἀπάθεια, vacuitas affectuum, qualem in viro sapiente Stoici requirebant: ab α privativa, et πάθος, affectus animi. Ea semel Latine usus est *Gell.* 19, 12. *ad f.* Sic isti apathiae sectatores, qui videri se esse tranquillos et intrepidos et immobiles volunt etc.

ĂPĀTOR. V. in AMETOR.

ĂPĀTŪROS, i, ἀπάτουρος, fanum fuit in oppido cognomine, in Asia ad Bosphorum Cimmerium, dicatum *Veneri dolosae*, hoc est fallacis et dolis usae in occidendis Gigantibus, qui se adorti fuerant. Illa enim Hercule in auxilium invocato, tamdiu hic illic latuisse dicitur, donec singillatim ab Hercule excepti ad unum interfecti sunt: ab ἀπατάω, fallo, decipio. Ejus fani meminit *Plin.* 6, 6, 6. ℙ Hinc *Apaturia*, *orum*, sacra Graecorum in honorem Veneris dolosae, in quibus sumptuosae coenae fiebant. *Tert. Apol.* 39. *ad f.*

APE apud antiquos dicebatur *prohibe*, *compesce*, teste *Festo*. Hinc *vet. Gloss.* Ape, κώλυσον: apet ἀποσοβεῖ.

*APELAURUS, i, Arcadiae locus, in terra Stymphalia. *Liv.* 33, 14. *B. A.*

ĂPĒLĬŌTES et Aphelĭōtes, ae, m. ἀπηλιώτης, et ἀφηλιώτης, ventus ab oriente aequinoctiali spirans contra Favonium, Latino nomine *Subsolanus*: ab ἀπὸ, ab, et ἥλιος, sol, quia ab oriente sole oritur. *Plin.* 2, 47, 46. Ab oriente aequinoctiali Subsolanus, ab oriente brumali Vulturnus: illum Apelioten, hunc Eurum Graeci appellant. *Cat.* 26, 1. Furi, villula nostra non ad Austri Flatus opposita est, nec ad Favoni, Nec saevi Boreae, aut Apeliotae. ℙ Apud *Gell.* 2, 22. et *Sen. Qu. nat.* 5, 16. scribitur Graece ἀφηλιώτης per aspiratam, quia aspero accentu ἥλιος notatur. Sed ἀπηλιώτης, dempta aspiratione legitur apud *Arist. Met.* 2, 6. et alios. Itaque utroque modo recte scribi potest.

ĂPELLĂ, ae, m. nomen proprium Judaei cujusdam Romae degentis tempore *Horatii*, vel paulo ante; de quo is *Sat.* 1, 5, 105. credat Judaeus Apella, Non ego. *Acro* et *Porphyr.* veteres *Hor. Scholiastae* putant *apella* esse nomen commune Judaeis omnibus, quia cum circumcisi sint, pellem seu praeputium in virili membro non habeant: ut sit Graecorum more composita vox ab α privativa et *pellis*. Quod placuit *Alcimo Avito*, qui Judaeos hac voce indicavit 5, 364. Jam prope centenum

compleverat advena lustrum In regnis, Aegypte, tuis Judaeus apella. Verum hujusmodi compositiones a Latinae linguae natura fere alienae sunt: neque audiendi curiosiores quidam grammatici, qui vocum etymologias subtilius exquirentes, *anus* ab *α* et *νοῦς*, *amens* ab *α*, et *mens; apes* ab *α*, et *pes*, et his similia alia comminiscuntur. Cujusdam *Apellae* Chii artificis meminit etiam *Cic. Att.* 12, 19. et *Fam.* 10, 17. mentio est alius *Apellae*, ex quo etiam apparet nomen proprium viri fuisse, a Graeco ἀπελλῆς [*Gr. nomina in ας latine saepe terminantur in *a*]: nam saepe Graeca nomina Judaeos per ea tempora sibi imposuisse, non semel legitur etiam in sacris libris N. T., cum inter Graecos degerent. [*Bentl. epist.* ad *Mill.* p. 520. *ed. Lips.* „Judaei habitabant trans Tiberem et multo maximam partem erant Libertini, ut fatetur *Philo* in legat. ad Cajum. Apella autem libertinorum nomen est etc. Sensus igitur est: Credat superstitiosus aliquis Judaeus Transtiberinus.“ Ita jam antea, quem citat *Hdf.* l. l. *Gataker. adv. Miscell. Posthum.* c. 35. p. 790. C.]

*APELLAS, ae, insignis statuarius, cujus meminit *Plin.* 34, 8. *B. A.*

*APELLEI, orum, populi Scythiae. *Plin.* 6, 17, 19. *B. A.*

APELLES, is, m. Ἀπελλῆς, vir Cous, pictor eximius suorum temporum, qui floruit eodem aevo cum Alexandro M., a quo etiam tanti fiebat, ut a nullo alio praeter eum, pingi vellet: atque is quidem in arte sua adeo excelluit, ut non modo, qui ante se fuerant, ingenio, artificio, industria superaverit, sed etiam futuros postea pictores vicisse usque ad sua tempora, *Plin.* pronunciaverit 35, 10, 36. *n.* 10., ubi multa alia de eo, praecipuasque ejus tabulas recenset. ℙ Hoc nomen apud Latinos est tertiae declinationis *Apelles, lis, li, lem, les, le:* cujus rei exempla sunt apud *Plin. l. c.*, at apud Graecos est primae, ὁ Ἀπελλῆς, λοῦ, λῇ, λῆν, λῆ: quos secutus *Plautus* dixit *Apella* in vocativo pro *Apelle:* nam Graecum η et in *e*, et in *a* verti potest: nisi forte dicas, vocativum *Apella* a recto *Apella, ae* deduci: quod in simili docuit *Voss.:* sed hujus positionis exempla nondum vidimus. *Pl. Poen.* 5, 4, 101. O Apella, o Zeuxis pictor, etc.

APELLEUS, a, um, adj. ad Apellem pertinens, Ἀπέλλειος. *Prop.* 1, 2, 22. Qualis Apelleis est color in tabulis. *Stat. Silv.* 5, 1, 5. Ut vel Apelleo vultus signata colore, Phidiaca vel nata manu. *Mart.* 7, 83. Apelleum opus. *Auson. epigr.* 106, 2. Cyprin Apellei cerne laboris opus. *Mart.* 11, 10. Apellea ars.

APELLĪNEM dicebant antiqui pro Apollinem, teste *Festo.*

[APĒMANTUS, i, m. ἀπήμαντος, illaesus, sine calamitate aut detrimento. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Amadut. Monum. Matth. T.* 3. p. 149. *n.* 3. Ti. Claudius Apemantus. *F.*]

ĂPĒNĀRĬUS. V. APINARIUS.

ĂPENNĪNĬCŎLA, ae, m. et f. Apennini incola. *Virg. A.* 11, 700. Apenninicolae bellator filius Auni.

ĂPENNĪNĬGĔNĂ, ae, m. et f. qui apud Apenninum genitus est et inhabitat. *Ov. Met.* 15, 432 Apenninigenae quae proxima Tibridis undis. *Claud. Fl. Cons. Hon.* 505. Apenninigenis cultas pastoribus aras.

ĂPENNĪNUS, i, m. Ἀπεννῖνος ὄρος. [Etymon est a *pen*, quod Celtica lingua collem significat, hinc Alpes Penninae, deinde *Apenninus. F.*] Mons est, seu potius multorum montium inter se colligatorum series et quasi catena, quae ab Alpibus maritimis ad extremos usque Salentinos et Brutios Italiam per medium secat continuo jugo et apud Hirpinos in duo veluti capita, seu cornua divisa, altero ad Acram Japygiam in Salentinis, altero ad Leucopetram promontorium in Brutiis finitur. Pro locorum diversitate varia sortitur nomina, excelsus maxime inter agrum Parmensem et Lucensem. *Virg. A.* 12, 703. gaudetque nivali Vertice se attollens pater Apenninus ad auras. *Pater* dicitur vel ob dignitatem, quia omnium Italiae montium maximus est, vel quia veluti pater est multarum silvarum et fluminum, quae ex eo decurrunt. *Ov. Met.* 2, 226. Aeriaeque Alpes et nubifer Apenninus. ℙ *Apenninus* adjective positum V. in APONINUS. ℙ Sunt qui putarunt scribendum esse *Apoeninus*, quasi Alpes Poeni, quod per eos montes Annibal exercitu transierit; sed usus contradicit. ℙ *Apeninus mons* et *Apeninum jugum* unica consonante *n* legitur in *Marmore* pervetusto; pertinet enim ad an. U. C. 638., ap. *Grut.* p. 204. *l.* 18.

ĂPER, apri, m. κάπρος, porcus silvester. De hujus vocis origine ita *Varr. L. L.* 4, 20. Apri ab eo, quod in locis asperis: nisi a Graecis, quod hi κάπρους. [Hoc unice verum. Sic piscem, quem Latini *aprum* appellant, *Aristot.* appellat κάπρον. V. infra.] ℙ Fuit in deliciis ciborum apud Romanos. *Juven.* 1, 140. quanta est gula, quae sibi totos Ponit apros, animal propter convivia natum! *Virg. Ecl.* 7, 29. Setosus aper. *Id. ib.* 10, 56. Acres venari apros. *Id. A.* 1, 324. Spumans aper. *Ov. Met.* 10, 550. Fulmen habent acres in aduncis dentibus apri. *Mart.* 9, 104. Arcadius aper, *h. e.* aper Erymanthius in Arcadia ab Hercule interfectus, quem *Id. Spectac.* 27. Maenalium vocat. Adde 5, 66. [*Laureus* aper *currensne* dici debeat, disputant *Bentl.* et *Fea* ad *Hor. epod.* 5, 29.] ℙ Apri descriptionem habes ap. *Ov. Met.* 8, 282. et *Appul. Met.* 8. p. 514. *Oud.* ℙ *Apros immittere liquidis fontibus* proverbiali locutione dicitur a *Virg. Ecl.* 2, 59., *h. e.* imprudenter facere aliquid, quod totum evertat negotium, quo de eras sollicitus: nam apri puras undas coenosas reddunt. ℙ *Uno saltu duos apros capere* aliud proverb. apud *Pl. Cas.* 2, 8, 42., pro quo Itali dicunt *pigliar due colombi ad una fava:* una fallacia duos decipere. ℙ Dicitur *aper* non de mare solum, sed etiam de femina, ut innuit *Varr. L. L.* 7, 24. Neque tamen ideo feminino genere effertur: quod quidam putant, qui ap. *Phaedr.* 2, 4. legunt *aprum insidiosam* contra consensum librorum, qui *insidiosum* habent, licet de femina sermo sit. Sic. *Virg. A.* 2, 355. *lupos* dixit catulos habentes, non *lupas:* et *Plin.* 9, 8, 7. *Delphini pariunt catulos.* Et *ib.* 13, 15. *Vitulus parit in terra.* Invenitur tamen *apra, ae*, usurpatum ab eodem *Plin.* 1. *Art.*, ut est ap. *Prisc.* 6. p. 698. ℙ Fuit olim *aper* (quem *porcum* appellat *Festus*) inter signa militaria Romani exercitus, ut testatur *Plin.* 10, 4, 5. ℙ Est etiam piscis genus. *Id.* 11, 51, 112. Et is, qui aper vocatur in Acheloo amne, grunnitum habet. [*Cf. *Aristot. H. A.* 4, 9.] *Enn.* ap. *Appul. Apol.* p. 486. *Oud.* Mitylenae pecten, aperque apud Ambraciae amnem. *Hessel. in not.* ad *Enn.* ita utroque loco legendum putat et falli eos, qui *caper* reponunt. Nam Graece quidem κάπρον dici, qui Latine *aper.* [At *Oud.* ita legendum probat: Mitylenae est pecten, charadrumque apud Ambraciaï. *F.*] ℙ Denique *Aper* est inter cognomina, vel nomina civium Romanorum. *Auct. Dial. Or.* 2. et *Lamprid. Comm.* 2. Sic in *Inscr.* ap. *Grut.* 692, 8. A. Laelius Aper.

*APERANTIUS, a, um, adj. ad Aperantiam pertinens, regionem in Thessalia, sub Pindo et Oeta montibus, Epirum versus, de qua *Liv.* 36, 33. et 38, 3. *Aperantii, orum*, sunt populi illius regionis. *Id.* 43, 22. *B. A.*

APĔRIBILIS. V. APERTIBILIS.

APĔRIO, ĕris, erui, ertum, ire, a. 4. ἀνοίγω, pando, quod clausum erat, patefacio. Etymologi deducunt ab *ad*, et *pario*, quia et *aperire* est in lucem edere. *Ter. Heaut.* 2, 3, 35. Aperire ostium. *Cic. Att.* 5, 11. *ad f.* et *ib.* 6, 3. *ad f.* Aperire epistolam. Et 1, 13. Litterae aut interire, aperiri aut intercipi possunt. *Suet. Caes.* 83. et *Plin.* 7, 52, 53. Aperire testamentum. *Virg. A.* 11, 884. Aperire alicui viam. *Cic. Fam.* 6, 11. alicui reditum ad suos. *Plin.* 9, 8, 9. exitum. *Sall. Cat.* 61. iter ferro. *Claud. B. Get.* 315. fugam inclusis. *Plin.* 12, 11, 23. Arbor florem aperire incipit solis exortu. *Id.* 2, 47, 47. Ver aperit navigantibus maria. [*Cf. *Burm.* ad *Virg. A.* 1, 146.] *Juven.* 9, 98. Fuste aperire caput, i. e. findere. *Cic. Fam.* 9, 18. Aperire ludum, instituere. *Paul. Dig.* 8, 2, 40. parietem, *h. e.* perfodere, januam in eo, vel fenestram facere. Et *Scaev. ib. l.* 41. januam in publico. *Ulp. ib.* 39, 2, 24. *sub f.* puteum, i. e. effodere. [*Tac. G.* 16. solent et subterraneos specus aperire.] *Id. ib.* 43, 11, 1. Viam aperire est ad veterem altitudinem latitudinemque restituere. *Virg. G.* 1, 417. Candidus auratis aperit cum cornibus annum Taurus, *h. e.* signum tauri apparet, cum vernum tempus incipit. [*Eodem modo *Consules annum aperire* dicuntur *Plin. Pan.* 58, 4. quia Kal. Jan. consulatum ineunt. Cf. *Gierig.*] ℙ Saepe est detegere. *Cic. Off.* 1, 35. *ad f.* Ne, si quo casu evenerit, ut corporis partes quaedam aperiantur, aspiciantur non decore. *Id. Phil.* 2, 31. Aperire caput. *Plin.* 28, 6, 17. Aperire capita aspectu magistratuum. [*Explicat hunc usum *Cort.* ad *Sall. fr.* p. 997. Plerumque enim veteres Romani, nisi in itinere essent, lacinio togae caput operiebant; atque hinc facile intelligitur, cur dixerint *caput aperire.*] *Tac. Agr.* 38. Dies faciem victoriae latius aperuit, i. e. monstravit. [**Id. Hist.* 4, 29. novam aciem dies aperuit.] *Liv.* 22, 6. Cum calescente sole dispulsa nebula aperuisset diem. [**Stat. Silv.* 5, 1, 254. tristes tenebras aperire, i. e. discutere. Cf. *Gron. diatr.* p. 493. *ed. Hand.* et *Drak.* ad *Liv.* 26; 17, 14. depulsa sole nebula aperuit diem.] *Virg. A.* 6, 406. aperit ramum, qui veste latebat. ℙ *Aperire locum aliquem*, patefacere, ut adiri possit ab aliis, *Liv.* 42, 52. Incognitum famae aperuerint armis orbem terrarum. *Mela* 3, 6. *ante med.* Britanniam tamdiu clausam aperit ecce principum maximus. [*Cf. *Broukh.* ad *Tib.* 1, 3, 36. Et translate *Tac. Hist.* 4, 64. aperuit terras omnes, uti lucem diemque, natura hominibus, i. e. liberas et communes esse voluit. Ut autem locus aperiri dicitur, ita etiam, quod Noster omisit, gentes aperiri dicuntur, ad quos primum accessus armis et bello aperitur. *Tac. G.* 1, 1. gentes ac reges, quos bellum aperuit. Locis ibi a *Passow.* allatis adde *Cort.* ad *Luc.* 4, 352. *Cic. Man.* 8. et *Broukh.* ad *Tibull.* 1, 3, 36.] *Val. Fl.* 1, 169. pelagus quantos aperimus in usus! ℙ *Aperire se* est se manifestare. *Cic. N. D.* 2, 20. Stella vespertinis temporibus delitescit, matutinis se aperit. *Plin.* 31, 3, 24. Marcia aqua in specus mersa, in Tiburtino se aperit. Eleganter *aperire se* dicuntur, quae a longe venientibus paulatim conspiciuntur. *Virg. A.* 3, 205. Quarto terra die primum se attollere tandem Visa, aperire procul montes. *Id. ib.* 275. Et formidatus nautis aperitur Apollo. ℙ Translate. *Cic. Off.* 2, 15. Nec ita claudenda est res familiaris, ut eam benignitas aperire non possit; nec ita reseranda, ut pateat omnibus. [*coll. *Ov. Trist.* 4, 5, 5. portus fideles aperire alicui, et qui h. l. imitatus est, *Qu. Decl.* 9, 16. portum benignitatis aperire. Cf. *Burm.* utroque loco.] *Id. ad Brut.* 1, 10. Sceleratissimorum consiliorum fontes aperire. *Id. Tusc.* 1, 3. *in f.* fontes philosophiae. *Id. Verr.* 2, 5, 71. locum suspicioni. *Liv.* 9, 27. alicui occasionem. [*Haud absimile est, quod legitur apud *Suet. Tib.* 28. Si hanc fenestram aperueritis, i. e. si hoc permiseritis. Porro adde: *Tac. A.* 2, 70. mors Germanici Syriam aperuisset, i. e. alii praesidi locum fecisset. *Id. Hist.* 2, 71. Ut Valenti et Caecinae vacuos honoris menses aperiret (i. e. ut prius ad honores pervenirent) coartati aliorum consulatus etc.] *Cic. Or.* 1, 18. sententiam suam. [**Sall. Cat.* 57. aperit docetque, quod bene defendit *Kritz.* contra *Cort.*, qui *docet* deleri volebat. Interdum a librariis addi *aperit* docet *Drak.* ad *Liv.* 37, 10, 5.] *Nep. Dion.* 8. alicui suos sensus. [*Cf. *Brem.* ad h. l. et quem laudat *Ruhnk.* ad *Ter. Andr.* 4, 1, 8. Eodem modo usurpatur: se indicare.] *Id. Paus.* 3. *in f.* Exspectandum dum se ipsa res aperiat. [**Qu. prooem.* l. 1. §. 3. latius se aperiente materia.] *Id. Pelop.* 3. Hoc aperuit ejus dementiam. *Id. Eum.* 13. Quid sentirent, aperuerunt. *Cic. Fin.* 1, 9. Occulta et involuta aperire. [**Tac. Hist.* 2, 78. has ambages (i. e. oracula) — fama tunc aperiebat. *Qu.* 12, 2, 10, ambigua aperire, perplexa discernere. *Id.* 8, 3, 11. (genus demonstrativum) aperit omnes dicendi artes ornatumque orationis exponit.] *Id. ib.* 4, 24. Aperire dubia. *Ter. Andr.* 4, 1, 8. Aperire se. *Auct. ad Her.* 2, 31. Si de clementia, humanitate, misericordia nostra, qua in alios usi sumus, aperiemus, *h. e.* verba faciemus, disseremus, explicabimus. [**Cic. Or.* 33. involutae rei notitia definiendo aperienda est, i. e. communem notionem obscuriorem ad definitionem perspicuam revocare.] ℙ Singularis est locus *Cic. Att.* 5, 1. De Oppio factum est, ut volui, et maxime quod DCCC. aperuisti, *h. e.* ostendisti te daturum, si urgeret [*s. expedivisti.]; quod ex alio *ejusd. ib.* 4. arguitur. Ait enim: De Oppio bene curasti, quod ei DCCC. exposuisti. ℙ In futuro *aperibo* pro *aperiam* dictum est antiquo more. *Pl. Truc.* 4, 2, 50. Ego aedepol jam tua probra aperibo omnia. Adde *Pompon.* apud *Non.* 10, 15. ℙ Quidam volunt usurpari posse *aperii* in praeterito pro *aperui.* Sic enim legi apud *Cic. Att.* 7, 3. *in f.* Scis, quos aperierimus: ubi alii *aperuerimus.* ℙ Particip. [*Aperturus* apud *Liv.* 38, 55. *in f.* Et se aperturum aerarium dixisse, qui, ut clauderetur, effecisset. *F.* *Commutantur in libris *aperire* et *apparere*, V. intpp. ad *Liv.* 44, 28. — et *operire*, *Drak.* ad *Liv.* 1, 56, 8. et intpp. ad *Tac. A.* 4, 71.]

ĂPĔRĬTĪVUS. V. APERTIVUS.

*APEROPIA, ae, f. Ἀπεροπία, maris Aegaei insula, Argolidi adjacens, e regione Hermiones. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

ĂPERTĂ, inquit *Festus*, Apollo vocabatur, quia patente cortina responsa ab eo darentur. *Scalig.* putat ita dictum lingua Tarentina pro ἀπερῶτα, hoc est ἠπειρώτης, quod transmarinus Deus esset, et peregrinus. Nam regiis temporibus Apollo Romanis ignotus erat. V. etiam *Voss. Etym. in* Aperio.

ĂPERTĒ, adv. φανερῶς, manifeste, clare, plane. *Cic. Verr.* 1, 2, 7. Aperte palamque dicere. *Id.* ad *Brut.* 1, 5. His verbis aperte indicat, posse, etc. *Id. Acad.* 4, 6. *a med.* Aperte mentiri. *Id. Att.* 16, 3. Ad Balbum scripsi apertius. *Id. Verr.* 2, 2, 64. *in f.* Quam apertissime planissimeque explicare aliquid. *Id. Or.* 2, 36. Ponere aliquid aperte falsum. ℙ Est item publice, palam, coram aliis, cui occulte opponitur. *Cic. Or.* 12. Non ex insidiis, sed aperte ac palam facere aliquid. *Id. Planc.* 14. Eum ipsum dolorem tulit paulo apertius. *Id. Att.* 14, 13. Laetitiam apertissime tulimus omnes. *Tac. A.* 11, 28. Non jam secretis colloquiis, sed aperte fremere. *Id. ib.* 13, 1. Venenum proconsuli inter epulas datum apertius, quam ut fallerent. *Plin. Pan.* 62. Aperte favere alicui. ℙ [*Commutantur in libris *aperte* et *apte.* Cf. *Burm.* ad *Qu.* prooem. p. 8. et ad 1, 2. p. 32.]

ĂPERTĬBĬLIS, le, adj. aperiendi vim habens. *Coel. Aur. Acut.* 3, 3. *in f.* Omne quod fuerit acre, sive immodice apertibile. Et *ib.* 4. Superunctiones tenuabiles et apertibiles. Utroque loco alii leg. *aperibilis.*

ĂPERTĬO, onis, f. ἄνοιξις, actus aperiendi. *Varr. R. R.* 1, 63. Quod cum periculo introitur

recenti apertione, ita ut quibusdam sit interclusa anima, aliquanto post promere, quam aperueris, oportet. *Pall.* 1, 6. In vite vel arbore quae facienda sunt, perage ante apertionem floris et gemmae. Adde *Appul. Met.* 11. p. 266, 22. ℙ *Apertio* absolute vulgo dicebatur cum solemni statoque die Deorum templa aperiebantur sacrorum renovandorum gratia, et omnia signa, vasa aliaque sacra commovebantur. *Serv.* ad *A.* 4, 301.

ĂPERTĪVUS, a, um, adj. aperiendi vim habens. *Coel. Aur. Acut.* 3, 4. Unguenta acriora, et provocativa, et apertiva, quae anastomotica appellant. Ἀναστομωτικὸς Gr. eundem habet sensum. Alii leg. *aperitiva*.

ĂPERTO, as, a. 1. frequentat. ab *aperio*. *Pl. Men.* 5, 5, 12. Quaeso, cur apertas brachium?

ĂPERTOR, oris, m. ἀνοίγων, qui aperit. *Tert. carm. adv. Marcion.* 2, 3. *ad f.* Joannes baptismi primus apertor.

*APERTULARIUS, i, m. *Isidor.* Effractor, sive qui operta aperit. *Vet. Gloss.* Apertularius, θυρεπανοίκτης. *B. A.*

ĂPERTŪRA, ae, f. actus aperiendi, idem quod apertio, ἄνοιξις. *Vitr.* 4, 6. *in f.* Forium ornamenta fiunt valvata, et aperturas habent in exteriores partes, *h. e.* cum aperiuntur, in exteriorem aedium partem volvuntur. *Ulp. Dig.* 28, 5, 3. Aperturae tabularum dilatio necessarii heredis jus non mutat. ℙ Item foramen, locus apertus. *Vitr.* 5, 5. Relinquantur aperturae inferiorum graduum cubilibus. *Id.* 10, 9. Relictis aperturis ad aquam intus concipiendam. ℙ Est etiam sectio partis abruptae, sive detritae, quam sarcinator facit in veste, vel quovis alio panno, ut novum sufficiat. *Edict. Diocl.* p. 211. Sarcinatori in veste subtili aperturae cum subsutura olosericae ✠ quinquaginta.

ĂPERTUS, a, um, part. v. *aperio*, ἀνοικτὸς, patefactus, reclusus. *Cic. Verr.* 2, 4, 20. Statuerunt se nihil tam clausum, neque tam reconditum posse habere, quod non istius cupiditati apertissimum promptissimumque esset. *Suet. Aug.* 82. Apertae fores. *Cic. Div.* 1, 1. Coelum ex omni parte patens atque apertum propter planitiem magnitudinemque regionum. *Virg. G.* 2, 280. Apertus campus. [*Cf. *Drak.* ad *Sil.* 11, 417.] *Plin.* 2, 46, 45. Aperto mari navigare. [**Tac. Agr.* 10. *id. A.* 2, 23.] *Cic. Verr.* 2, 4, 49. Apertus et propatulus locus. *Liv.* 32, 21. Peloponnesus nulli apertior neque opportunior, quam navali bello. [**Liv.* 36, 10, 7. urbs sita in plano, aperta, campestri undique aditu, et ad h. l. *Duker.* et *Drak.*] *Virg. A.* 8, 585. exierat portis equitatus apertis. Et *ib.* 1, 161. Apertum coelum, *h. e.* serenum. Sic *ib.* 591. Apertus aether. Et *G.* 1, 393. Aperta serena. [*Cf. *Arntzen.* ad *Aur. Vict. Or. G. R.* 14, 3.] *Cic. Verr.* 2, 5, 40. Apertae naves, *h. e.* quae nullum habent tectum: quibus tectae et constratae opponuntur. [*Cf. *Drak.* ad *Liv.* 31, 22, 8. et erant Atticae tres apertae naves, ubi alii male *aptae.*] ℙ *Apertum, i*, absolute ponitur pro loco aperto. *Plin.* 10, 8, 9, Volare in aperto. *Id.* 8, 32, 50. Prodire in aperta. *Hor. Od.* 3, 12, 10. Fugere per apertum. *Liv.* 1, 33. Castra in aperto posita. *Tac. A.* 2, 23. Auster naves disjecit in aperta Oceani, *h. e.* in medium Oceanum. Hinc, quoniam in apertis locis nihil obstat, translate *in aperto esse* est i. q. facile esse. *Tac. Hist.* 3, 56. Cum fessos hieme, atque inopia hostes aggredi in aperto foret. *Id. Agr.* 1. Agere memoratu digna pronum magisque in aperto erat. Adde *ib.* 33. [*et 38.] ℙ Saepe apertus ponitur pro detecto, nudo. *Turpil.* et *Varr.* ap. *Non.* 4, 5. et 6. Apertae surae. [**Ov. Met.* 2, 339. et aperto pectore fovit (al. saevit) nomen, ibique *Burm.* Hinc metaph. ut *nudus* usurpatur pro non munitus. *Caes. B. G.* 7, 25. nec facile adire apertos ad auxiliandum animadvertebant, i. e. nulla munitione ab hostium telis defensos. Contrarium est *tegere* et *tectum esse*. V. *Herz.* Aliter autem *Cic. Fin.* 1, 18. o praeclaram beate vivendi et apertam (i. e. munitam) et simplicem et directam viam.] *Varr. ib.* capite aperto esse. [*Apud *Pl. Capt.* 3, 1, 16. aperto capite est i. q. impudenter. cf. *Lind.*] ℙ Et pro eo, quod palam fit, cui occultus opponitur, ἐμφανής. *Cic. Cat.* 2, 1. Illum ex occultis insidiis in apertum latrocinium conjecimus. *Id. Manil.* 24. Simultates partim obscurae, partim apertae. [**Liv.* 25, 24, 3. non furtim, sed vi aperta gerebatur res.] ℙ Translate sumitur pro manifesto, claro, cui *obscurus* opponitur. *Cic. Inv.* 1, 20. Aperta narratio. [*Cf. *id. or.* 2, 80. ubi explicat. *Quint.* 4, 2, 36. aperta et dilucida oratio junctim dicitur; de his locis cf. *Ern. lex. techn. lat.* p. 22.] *Id. N. D.* 2, 2. Aperta et perspicua res. *Id. Att.* 8, 3. Apertus dolor. *Gell.* 6, 4. Apertis verbis dicere. [**Quint.* 10, 3, 21. apertus animi motus, i. e. affectus, qui se aperit sive prodit. Cf. *Spald. Cic. Fin.* 1, 9, 30. altera, occulta quaedam et quasi involuta aperiri; altera, promta et aperta judicantur, i. e. judicio in plena sua luce ponuntur. Etiam de homine ipso dicitur: *Quint.* 10, 1, 119. Trachalus sublimis et satis apertus fuit, i. e. perspicuus, dilucidus.] *Virg. A.* 11, 360. Aperta pericula. *Nep. Con.* 2. et 3. Apertum est hoc mihi, *h. e.* cognitum perspectumque. *Sall. Jug.* 5. Pauca supra repetam, quo ad cognoscendum omnia illustria magis, magisque in aperto sint. *Cic. Cluent.* 17. Quis unquam audacior? quis nocentior? quis apertior in judicium adductus est? *h. e.* manifestior reus. *Justin.* 3, 7. Aperto proelio dimicare. ℙ *Apertus* interdum dicitur, qui simplex et sincerus est, nec dissimulare aut tegere quidquam novit. *Cic. Fam.* 1, 9. *a med.* Novi animum tuum cum magnum et excelsum, tum etiam apertum et simplicem. *Id. Amic.* 26. Apertum pectus. In malam partem. *Id. Mur.* 25. Catilinam excitavi, atque eum de his rebus jussi, si quid vellet, dicere: atque ille, ut semper fuit apertissimus, non se purgavit, sed indicavit, etc., *h. e.* impudens atque audax. ℙ [*Confunduntur in libris saepissime *apertus* et *opertus*. Cf. *Bentl.* et *Fea* ad *Hor. Sat.* 1, 2, 86. *ad ejusd. epist.* 2, 1, 268. *Burm.* ad *Ov. Am.* 1, 10, 16. maximeque *Drak.* ad *Liv.* 39, 14, 9. et quos ibi laudat. — Male *Heins. apricus* pro *apertus* legi vult ap. *Ov. Trist.* 5, 4, 9. *Apertior, altior, aptior* confusa *Quint.* 10, 3, 21. ubi V. *Spald.* et *Frotscher. apertus* et *aptus*, *Quint.* 1, 2. *fin. apertus* et *aptus*, *Drak.* ad *Liv.* 31, 22, 8. et 34, 46, 4.]

ĂPES. V. APIS.

ĂPEX, apicis, m. primo et proprie significat virgulam, quae in summo pileo Flaminum lana circumdata, et filo colligata erat, ut *Serv.* ad *A.* 10, 270. docet: ab antiquo verbo *apere*, quod ritu Flaminum alligare significat. Ea autem virgula in pileo Flaminis Dialis oleagina erat, ut docet *Festus* in *Albogalerus*. ℙ Deinde sumitur pro ipso pileo sacerdotali cum hujusmodi virgula in modum coni assurgente, quod erat sacerdotum insigne, ut nunc mitra Episcoporum. Ejus triplicem figuram ex antiquis lapidibus exhibet *Philipp. Ruben. elect.* 2, 25. Varius autem erat pro variis sacerdotum generibus. Nam suus erat et proprius Flamini Diali, suus aliis Flaminibus, et sacerdotibus: et fere fiebat ex pellibus ovillis, sumptis ex hostia caesa, cum sua lana, et gestabatur a Flamine quidem Diali semper, cum in publicum prodiret; ab aliis, cum rem divinam erant facturi: habebatque ligamenta, quae *offendices* dicuntur, quibus sub mento alligabatur, vel si aestus esset, post cervicem demittebatur. *Fabius Pictor* ap. *Gell.* 10, 15. Dialis nodum in apice, neque in cinctu, neque alia in parte ullum habet, *h. e.* in apice solummodo nodum habet (quo scilicet lana circumdata alligabatur, ut dictum est) et in nulla praeterea alia parte. *Id. ib.* Diali sine apice sub divo esse, licitum non est: sub tecto uti liceret, non pridem a pontificibus constitutum. *Liv.* 6, 41. Apicem Dialem alicui imponere. *Val. Max.* 1, 1. *n.* 4. Sulpicio inter sacrificandum apex e capite prolapsus, sacerdotium abstulit. *Cic. Leg.* 1, 1. Ab aquila Tarquinio apicem impositum putent, etc. Hoc loco non sacerdotalem pileum, sed profanum intelligit; neque enim Tarquinius eo tempore sacerdos erat. V. *Liv.* 1, 34. V. GALERUS. [*Hinc etiam de tiara, regum Persarum insigni, *Ammian.* 18, 5. apicis nobilitatus auctoritate; *coll.* c. 8. ubi ipse *tiaram* appellat.] ℙ De ipso sacerdotio. *Senec.* ap. *Lact.* 17, 6. *sub f.* Homo honestus non apice, purpurave, non lictorum insignis ministerio. ℙ Hinc factum est, ut apex frequenter sumatur pro fastigio et summitate cujuscumque rei, ἄκρον. *Sil.* 12, 709. et *Juven.* 12, 72. Apex montis. [*Neque tamen simpliciter *apex* pro monte dicitur. Cf. *Mart. Laguna* ad *Lucan.* 2, 666. in *ed. Cort.*] *Plin.* 36, 10, 15. obelisci. *Colum.* 5, 25. falcis, *h. e.* mucro. *Plin.* 11, 37, 44. Apices volucrum, *h. e.* cristae in capite. *Virg. A.* 7, 66. arboris. *Id. ib.* 12, 492. galeae, *h. e.* crista in galeae cono eminens. *Ov. Met.* 10, 279. Flamma ter accensa est, apicemque per aera duxit, *h. e.* surrexit et ascendit in modum apicis sacerdotalis. [**Ammian.* 26, 7. signorumque apicibus aquilisque summissis.] ℙ Apud *Stat. Theb.* 10, 782. *apicem sibi poscere in astris*, est poscere inter Deos referri, sive quod heroes post mortem astra fieri, persuasio fuit: astra vero ignei apices dici possunt; sive quod mos erat stellam pro apice appingi capitibus heroum in Deos translatorum: cujus rei exempla habes apud *Val. Fl.* 3, 188., *Sil.* 13, 863., *Plin.* 2, 25, 23. et *Suet. Caes.* 88. ℙ Translate. *Cic. Senect.* 17. Atque ejus extrema aetas hoc beatior, quam media, quod auctoritatis plus habebat, laboris vero minus: apex autem senectutis est auctoritas, *h. e.* summa dignitas et quasi fastigium. *Hor. Od.* 1, 34, 14. hinc apicem rapax Fortuna cum stridore acuto Sustulit; hic posuisse gaudet, *h. e.* culmen honorum, aut divitiarum. *Pacat. Paneg. Theod.* 6. Romani fastigii apex. *Arnob.* 2, p. 76. Tenere summum apicem perfectionis. [*Omnino hujus aevi scriptores hoc voc. lubenter utuntur, ut *Ammian.* 26, 6. ad apicem summae potestatis assumi; 30, 8. dignitatum apices maximi; ac saepius. Adeo, ut *vertex*, de personis ipsis dignitate aliqua conspicuis, hac aetate dictum esse videatur, ut bene monet *Ernest.* in *Gloss. Amm.*, quem V.] ℙ Interdum *apex* dicitur virgula extensa jacens supra vocalem, quam appingebant veteres ad ostendendum, eam vocalem longam esse, et ad tollendam legentium dubitationem in iis verbis, quae plura et inter se diversa significant: ut in *malus*, *aret*, *venit*, *legit*, etc. Ita docet *Scaurus* in fine suae Orthographiae. *Quint.* 1, 7. Longis syllabis omnibus apponere apicem, ineptissimum est. Et *ib.* Malus utrum arborem significet, an hominem non bonum, apice distinguitur. Hinc translate de minutis rebus dicitur: *Ulp. Dig.* 17, 1, 29. Disputare de apicibus juris, *h. e.* de stricto legum sensu, et summo jure. *Arnob.* 3. *init.* Nullum apicem quaestionis praetermittere, *h. e.* nullam vel subtilissimam quaestionis partem. ℙ Item etiam ductuslitterarum. *Gell.* 13, 30. Vix ipsos litterarum apices potui comprehendere. Adde 17, 9. ℙ Item per synecdochen epistola, aut scriptura qualibet. *Sidon. ep.* 1, 5. Egresso mihi Rhodanusiae nostrae moenibus cursus publicus usui fuit, utpote sacris apicibus accito, *h. e.* litteris principis. *Id. ep.* 6, 8. Apicum oblator, *h. e.* qui litteras fert. *Imp. Justin. Cod.* 2, 8, 6. *in f.* Augusti apices, *h. e.* Rescriptum imperatoris. Adde *ib.* 11, 42, 11.

ĂPEXĀBO, ōnis, m. genus farciminis, quod in sacris adhibebatur, et fiebat ex tenuissimo intestino farto (quod alio nomine *hilum* appellatur) ita dictum, ut *Varro* docet, quia in summitate quiddam habebat simile apici capitis. Verba *Varronis* sunt *L. L.* 4, 22. Quod in hoc farcimine summo quiddam eminet, ab eo, quod ut in capite apex, apexabo dicta. *Arnob.* 7. p. 229. Quid sibi haec volunt, apexabo, hirciae, silicernia, longabo? quae sunt nomina, et farciminum genera, hirquino alia sanguine, comminutis alia inculcata pulmonibus.

ĂPHĂCĂ, ae, f. ἀφάκη, [*Vicia cracca *L. Vogelwicke.*] herba est in arvis nascens, paulo altior lente, foliis admodum tenuibus, terna, aut quaterna semina nigra in siliquis ferens. Ita *Plin.* 27, 5, 21. describit. Quidam putant, esse eandem ac viciam silvestrem.

ĂPHĂCE, es, f. ἀφάκη, herba ex genere olerum, et intubaceorum, quae subinde marcescente flore emittit alium, tota hieme, toto vere usque in aestatem, ut *Plin.* 21, 15, 52. scribit. Haec autem soli Aegypto cognita est, ut notat *Hard.*

ĂPHAEĂ, ae, f. Ἀφαία, cognomen Britomartis nymphae Cretensis, ita dictae ab Aeginetis ἀπὸ τοῦ ἀφανισθῆναι [*sic!], quod vim Minois regis, qui ejus virginitati insidiabatur, effugerit. [*Imo ab α priv. et φαίνω appareo, i. e. quae cerni nequit, invisibilis. Ejus historiam praecipue *Paus.* 2, 30. et pluribus etiam *Anton. Lib.* persecuti sunt.] Nam cum is prae amore eam assidue sectaretur, et jam jam vim videretur illaturus, dicitur illa e scopulo se praecipitem dedisse, et in piscatorium rete incidisse, indeque ope Dianae ereptam fuisse. *Virg. Cir.* 303. *de Britomarti.* Unde alii fugisse ferunt, et nomen Aphaeae Virginis assignant, etc. Ita legit, et interpretatur *Scalig*, (nam alii aliter) ex *Pausania* rem enarrans. Itaque Aeginetae *Aphaeam* cognominaverunt, Cretenses vero *Dictynnam*, quia δίκτυα Graece retia dicuntur. Quia vero etiam Diana Dictynna appellata est, quod cum venatu admodum delectaretur, retia invenisse dicitur; factum est, ut nonnulli *Britomarten* eandem ac Dianam esse putaverint. [*De mytho V. Lex. mythol. *Nitschii* s. v. *Britomartis*, ed. *Kl.* p. 426.]

ĂPHAERĔMĂ et Aphaerēma, atis, n. ἀφαίρεμα, et ἀφαίρημα, genus alicae factitiae, quod fiebat ex zea, eatenus tantummodo tusa, quoad ejus cortices, seu tunicae a grano excussae essent: ab ἀφαιρέω, aufero. *Plin.* 18, 11, 29. *n.* 2. Ita alicae fiunt tria genera, minimum, ac secundarium: grandissimum vero aphaerema appellant. V. ALICA.

ĂPHAERĔSIS, is, f. ἀφαίρεσις, figura est, quae a principio dictionis litteram, vel syllabam aufert, ut *pone metum*, pro *depone*. Graeca vox ab ἀφαιρέω, aufero, demo. *Serv.* ad *A.* 1, 546. Temnitis pro contemnitis per aphaeresin dictum. Adde *ib.* 669.

ĂPHANNAE, arum, f. 1. plur. Ἄφανναι, nomen obscuri cujusdam oppidi, de quo V. AFFANIAE.

[ĂPHANTĬCIUS, a, um, adj. ad aphanticum pertinens, id est agrum sterilem et incultum, ab ἄφαντος, evanidus. *Impp. Valentin. et Valens Cod. Theod.* 5, 15, 12. *inter fragm.* a *Peyronio edita.* Per Italiam aphanticiae jugerationis onere consistentibus patrimoniis superfuso. *Cod.* habet *afanticiae. F.*]

[ĂPHANTĬCUM, i, n. ager squalidus et incultus, ab ἄφαντος, evanidus, parvos ferens fructus. *Imp. Theodos. Cod. Theod.* 13, 11, 3. Fundus aphanticorum mole depressus. *Cod.* habet *afanticorum. F.*]

ĂPHĂRĒIUS, a, um, adj. *Ov. Met.* 8, 304. Et duo Thestiadae, et proles Aphareia Lynceus, *h. e.* filius Apharei. Quidam leg. *Ephyreia.*

ĂPHĂREUS, i, m. Ἀφαρεύς, trisyllab., rex Messeniorum. Item unus Centaurorum, qui a Theseo occisus fuit. *Ov. Met.* 12, 341.

*APHAS, Molossorum fluvius, Ἄϊας *Steph.* hodie *Inacho* dictus. *Plin.* 4, 1. *B. A.*

[ĂPHĒ, ēs, f. ἁφὴ, contrectatio, ab ἅπτω, necto. Est cognomen muliebre Romanum. *Inscr.* ap. *Viscont. Monum. Scip.* p. 58. *Tab.* 6. *n.* 2. Cornelia Aphe. ℙ Saepius scribitur *Haphe*, quam vocem V. suo loco. *F.*]

[ĂPHĔLĔA, eae, f. ἀφέλεια, simplicitas. Cognomen muliebre Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 991, 2. Postumiae Apheleae. *F.*]

ĂPHĔSAS, antos, m. Ἀφέσας, mons Peloponnesi in Argia regione, apud Lernam paludem et silvam Nemaeam: ex quo se primum demisisse dicitur Perseus volanti Pegaso vectus, cum ad exstinguendam Gorgonem mitteretur: ita dictus ἀπὸ τοῦ ἀφεῖναι, dimittere. *Stat. Th.* 3, 460. Mons erat audaci seductus in aethera dorso; Nomine Lernaei memorant Aphesanta coloni. *Lact. Scholiast. Statii* vult esse montem Tarsi in Cilicia. A *Plin.* 4, 5, 9. dicitur *Apesantus* Latina et terminatione et scriptione.

[ĂPHĔTOS, sive Aphetus, ἄφετος, dimissus, liber. Cognomen libertinum Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 606, 8. Sulpitiae Olympiadi Aphetos Aug. L. *F.*]

ĂPHIDNAE, arum, Atheniensium vicus, ab Aphidna Thesei socio sic appellatus, ubi Theseus Helenam raptam occultavit. *Sen. Hipp.* 24. Parvas alius Calcet Aphidnas.

*APHLE, es, vicus Susianae. *Plin.* 6, 27. *B. A.*

[APHLĔĂ, ae, f. quae non nugatur, ab α privat., et φλέω, nugor. Cognomen muliebre Romanum. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 477. *n.* 148. Matrinia Aphlea. *F.*]

[APHNĪUS, i, m. ἀφνειὸς, dives: Nomen servile Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 669, 5. Aphnio, qui vixit ann. XIII. mens. XI. dieb. XVI. *F.*]

[ĂPHŎBĒTUS, i, m. ἀφόβητος, metu non perculsus, non metuens. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 373, 2. L. Appio Aphobeto. *F.*]

APHRACTUS, i, f. ἄφρακτος (intellige ναῦς) vox Graeca, qua significatur genus quoddam longioris navigii: ab α priv., et φράσσω, munio, quia caret tecto, quo a superiori parte muniatur, et a Latinis *navis aperta* dicitur, cui opponitur κατάφρακτος, hoc est *navis tecta*. In hujusmodi navibus sedebant navigantes in ima carina, nautae vero in tabulatis, quae brevia ad puppim et proram erant, ut quae opus erant commodius exsequi possent. *Cic. Att.* 5, 13. Navigavimus tardius propter aphractorum Rhodiorum imbecillitatem. Et *ib.* 6, 8. Nos Etesiae vehementissimae tardarunt: detraxit viginti ipsos dies etiam aphractus Rhodiorum. *Id. ib.* 5, 11. Graece usurpat, et neutro genere. Ἄφρακτα, inquit, Rhodiorum habebam. Et 12. Jam nosti ἄφρακτα Rhodiorum.

[APHRĂDAS, ae, m. ἀφραδὴς, temerarius, inconsultus. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 250. *n.* IV. L. Aurelius Aphradas. *F.*]

[APHRISSA, ae, f. herba eadem ac dracontea. *Appul. Herb.* 14. *F.*]

ĂPHRŌDES, m. et f. ὁ καὶ ἡ ἀφρώδης, spumans, spumeus, ab ἀφρὸς, spuma. *Appul. Herb.* 53. Herba ceratitis, sive aphrodes, *h. e.* papaver agreste, quia colore spumam refert. De hoc eodem *Plin.* 27, 12, 93. Peplis, quem aliqui sycen, alii meconion, alii mecona aphrode vocant, τὴν μήκωνα ἀφρώδη. V. APHRON.

APHRŎDĪSĬĂ, ae, f. urbs Apuliae, alio nomine *Venusia*, condita a Diomede, et dicata Veneri, quo eam in se iratam et impedientem, ne patrias sedes invenire posset, placaret. *Serv.* ad *A.* 11, 246.

APHRŎDĪSĬĂ, orum, n. plur. τὰ Ἀφροδίσια, dies festus Veneri sacer: qui cur ita dicatur, V. in APHRODISIACE. *Pl. Poen.* 1, 1, 62. Ego in aedem Veneris eo, nisi quid vis, Milphio; Aphrodisia hodie sunt. *Id. ib.* 1, 2, 44. Diem pulcrum et celebrem, et venustatis plenum; dignum Veneri pol, cui sunt Aphrodisia hodie.

APHRŎDĪSĬĂCĒ, es, f. gemma quaedam ex candido in rufum colorem inclinans, apud *Plin.* 37, 10, 54. ita dicta, vel quia Veneri sacra est, vel quia roseum Veneris colorem refert. Venus autem ἀφροδίτη Graece dicitur; quia e spuma maris nata creditur, quae Graece ἀφρὸς: vel ex ἀπὸ, ab, et ῥοδίτης, roseus, a ῥόδον rosa: qui flos est Veneri sacer, ejusque color ei tribuitur. *Virg. A.* 1, 406. avertens rosea cervice refulsit.

[APHRŎDĪSĬĀNUS, a, um, adj. idem q. Aphrodisiensis. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Don. cl.* 5. *n.* 62. C. Veturio Aphrodisiano. *F.*]

APHRŎDĪSĬAS, ădis, f. Ἀφροδισιάς, insula in sinu Persico Veneri sacra. *Plin.* 6, 25, 28. ℙ Item alia prope Gades. *Id.* 4, 22, 36. ℙ Item oppidum Scythiae. *Id.* 4, 11, 18. ℙ Item urbs Cariae, apud Maeandrum fluvium: item promontorium in eadem regione. *Id.* 5, 28, 29. etc. [*Hodie est *Geyra*. ℙ Item Asiae regio, in Aeolide. *Plin.* 5, 30. *Liv.* 37, 21. *B. A.*] ℙ *Aphrodisias* etiam dicitur *Acorus* herba, de qua V. suo loco. *Appul. Herb.* 6. A Graecis dicitur acoros, aphrodisias, Italis Veneria, radix nautica, etc.

APHRŎDĪSĬENSIS, se, adj. *Aphrodisienses* absolute dicuntur populi Cariae, quorum oppidum est Aphrodisias. *Plin.* 5, 29, 29.

APHRODISIUM, ii, n. Ἀφροδίσιον, olim fuit templum Veneris situm in Latio prope Antium: nunc in ruinis jacens. *Plin.* 3, 5, 9. ℙ Alia sunt hoc nomine seu loca, seu templa Veneris; de quibus V. Geographos.

[APHRODISIUS, a, um, adj. ἀφροδίσιος, venereus. Cognomen Romanum frequens. *Suet. Gramm.* 19. Scribonius Aphrodisius. *Inscr.* ap. *Mur.* 1130, 2. A. Nerio Aphrodisio. Alia apud *Grut.* 390, 3. Juliae Aphrodisiae. *F.*]

APHRODĪTA, ae, et Ăphrŏdītē, es, f. Ἀφροδίτη, Venus. Notationem V. in APHRODISIACE. Primam positionem, quae Latina est, usurpat *Auson. Ecl. in distich. de Mensib.* 8. est Marti namque Aphrodita comes. Alteram, quae Graeca, habent *Censorin. de die nat.* 22. et *Capell.* 1. p. 4.

*APHRODITOPOLITES, ae, Aphroditopolis incola, quae urbs Aegypti fuit, in Heptanomide. *Plin.* 5, 9. *B. A.*

APHRON, i, n. ἄφρον, genus papaveris silvestris, de quo diximus in voce *Aphrodes*, cum qua eandem habet et significationem, et Graecam originem. *Plin.* 20, 19, 79. Alterum e silvestribus genus heraclion vocatur, ab aliis aphron. ℙ [*Aphron, onis*, m. et f. 3. ab ἄφρων, insipiens, demens. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 390, 3. Atisiae Aphroni. *F.*]

APHRONITRUM, i, n. ἀφρόνιτρον, spuma nitri, quam proxima (inquit *Plin.* 31, 10, 46. *n.* 3.) medicorum aetas tradidit in Asia colligi, in speluncis, e molibus distillantem: ab ἀφρὸς, spuma, et νίτρον, nitrum. A *Vitr.* 7, 11. vocatur *flos nitri*, ut adnotavit *Salm. Solin.* p. 1079., licet quidam id negent. *Mart.* 14, 58. Rusticus es: nescis, quid Graeco nomine dicar: Spuma vocor nitri, dicor et aphronitrum. *Trebell. Gallien.* 6. Sine aphronitris esse non possumus? *h. e.* sine pastillis aphronitri, qui optimi e Lydia Romam mittebantur. *Stat. Silv.* 4, 9, 37. Panes viridantis aphronitri. ℙ Apud *Veget. Vet.* 3, 3. et 4, 27. scriptum legitur Latina ratione *afronitrum*. ℙ [*Galenus l.* 9. *Simpl.* et *Aetius l.* 2. *c.* 60. tradunt, florem vel spumam nitri albam esse, et triticeae farinae similem, aphronitrum vero neutiquam farinosum esse, sed coactum compactumque. Veterum autem spumam nitri et aphronitrum fuisse videtur miscella ex *nitrato di calce, soda, potassa, e di parti terree, (Kalksalpeter, Aschensalz, Potasche und erdigen Theilen.)*

APHTHAE, arum, f. plur. ἄφθαι, ulcera sunt oris, cum molesto caloris sensu conjuncta, pueros maxime infestantia, cum lacte minus sano utuntur. Incipiunt a gingivis, deinde palatum totumque os occupant: tum ad uvam faucesque descendunt: quibus obsessis, non facile fit, ut puer convalescat. Haec *Cels.* 6, 11. qui tamen ipsam vocem Graece usurpat. Est enim Graeca ab ἅπτομαι, accendor. *Marcell. Empir.* 11. Galbanum melle dilutum ulcera in ore, quae Graeci aphthas vocant, illitum sanat.

APHTHICUS, a, um, adj. ἀφθικὸς, aphthis laborans. *Ulp. Dig.* 21, 1, 10. Quaesitum est, an balbus, et blaesus, et aphthicus, isque qui tardius loquitur, et varus, et vatius sanus sit? et opinor eos sanos esse. Ita legit *Coel. Rhod. l.* 16. *c.* 20., et ita corrigenda censet verba illa *Coel. Sabini* ap. *Gell.* 4, 2. Balbus autem, et aphthicus vitiosi magis, quam morbosi sunt, etc. Sed utroque loco rectius opt. cod. habent *atypus*.

APHYĂ, ae, et Gr. Aphye, es, f. ἀφύη, genus pisciculi minimi, qui e spuma aquarum fervente ob admissum imbrem nasci dicitur, ita dictus ab α privativa, et φύω, gigno, quia non editur more ceterorum animalium: alii tamen derivant ab ἀφρὸς, spuma. A Latinis *apua* dicitur, a Gallis quibusdam *anchois*, aut *anchoïe*, [*Clupea Encrasicolus L. Sardelle.*] ab aliis *menuise*, ut *Harduin.* docet; ab aliis *merlan*, ut *Danetius* scribit *in Lexico*. *Plin.* 31, 8, 44. Apuam nostri, aphyen Graeci vocant, quoniam is pisciculus e pluvia nascitur. *Id.* 32, 11, 53. Aurata, asellus, acharne, aphya, alopecias, etc. ℙ Etiam *Cicero* hanc vocem usurpasse creditur, et urbane posuisse pro faece plebis, et vili popello, *Att.* 4, 11. Perscribe ad me, quid primus dies, quid secundus, quid censores, quid Appius, quid illa populi Aphya, etc. Plerique omnes tamen legunt *Apuleja*, *h. e.* Apulejus Saturninus, quem propter libidinum infamiam *Apulejam* vocat.

*APĬA, ae, f. *h. e.* terra, regio (Ἀπία γῆ vel Ἀπίη γαίη *Hom. Il. A.* 270. et *Γ.* 49.), vetus nomen Peloponnesi. *Plin.* 4, 4. *B. A.*

ĂPĬĀCĬUS, a, um, adj. ex apio confectus. *Hyg. fab.* 74. Ludos puero funebres instituerunt, in quibus victores apiaciam coronam accipiunt.

ĂPĬĂCUS, a, um, adj. ad apium pertinens. *Apiaca brassica* dicitur, quae foliorum densitate et crispitudine apio similis est. *Plin.* 19, 8, 41. *n.* 1. Cato brassicae genera facit tria: unam extensis foliis, caule magno: alteram crispo folio, quam apiacam vocat, etc. *Cato R. R.* 157. Altera brassica est crispa, apiacon vocatur: haec est aspera, et natura bona ad curationem. *Harduin.* in aliquot MSS. *Plinii* legi ait *apianam* eod. sensu.

ĂPĬĀNUS, a, um, adj. ab apibus deductum. *Apiana uva* est ea, quem dicimus *Muskateller*, quia apibus valde placet. *Plin.* 14, 2, 4. *n.* 3. Apianis apes dedere cognomen, praecipue earum avidae. *Colum.* 12, 45. *ad f.* Apianum vinum. Adde 3, 2., ubi tria apianarum vitium genera distinguit. ℙ *Apiana* etiam dicitur herba chamaemelon apud *Appul. Herb.* 23., fortasse quia et ipsa apibus grata est. ℙ *Apianus* ab apio, V. in v. praec.

ĂPĬĀRĬUM, ii, n. μελισσὼν, locus ubi apes consident, seu ubi alvei apium tenentur, quod et *mellarium*, et *alvearium* nominatur. *Colum.* 9, 5. Non est dubitandum, quin aedificio junctum apiarium maceria circumdemus. *Gell.* 2, 20. docet hanc vocem non multum antiquam esse: veteres autem *mellarium* dixisse, aut Graece μελισσών.

ĂPĬĀRĬUS, ii, m. μελιττουργὸς, qui apes curat. *Plin.* 21, 10, 31. Thymum augurium mellis est: proventum enim sperant apiarii large florescente eo.

ĂPĬASTELLUM, i, n. herba, quae batrachion, et apium rusticum, et herba scelerata dicitur. *Appul. Herb.* 8. ℙ Etiam bryonia hoc nomine appellari dicitur ab *eod.* 66., ubi *Humelbergius* putat esse vocem corruptam ex *ophiostaphyle*, quod et ipsum inter nomina bryoniae recensetur a *Dioscoride* 4, 184., ut vulgus imperitorum paulatim ex *ophiostaphyle apiastellum* fecerit.

ĂPĬASTRĂ, ae, f. μελισσοφόνος, avis quaedam apibus inimica, colore pennarum viridi, alio nomine *merops*. Haec *Serv.* ad illud *Virg. G.* 4, 14. Absint et picti squalentia terga lacerti Pinguibus a stabulis, meropesque, aliaeque volucres.

ĂPĬASTRUM, i, n. (*Melisse*) μελισσόφυλλον, herba est apibus gratissima, odorem citri habens: ex quo et *citrago* dicitur a quibusdam. *Varr. R. R.* 3, 16. et *Plin.* 21, 9, 29. et 20, 11, 45. ℙ Est etiam apium agreste, id quoque gratum apibus, ἀγριοσέλινον. *Plin.* 21, 12, 41. et *Colum.* 9, 8. *ad f.*

ĂPĬĀTUS, a, um, adj. ab apio. *Apiatae mensae* dicuntur factae e ligno ita maculoso, seu guttato, ut denso apii semine, et granis congestis aspersum videatur. Alii ita dici putant ab apibus, quasi earum stercoribus aspersae sint: sed prior interpretatio magis accedit ad *Plinii* mentem, cujus haec sunt verba 13, 15, 30. Magna vero post has (*mensas undatim crispas*) gratia crispis, densa veluti grani congerie: quas ob id a similitudine apiatas vocant.

ĂPĪCĂ ovis dicitur, quae sub ventre nuda est, et glabra, sine lana: a Graeco ἄπειχος, ab α privativa, et πειχὸς, lana. *Festus.* Apica dicitur ovis, quae ventrem glabrum habet. *Varr. R. R.* 2, 2. Ovis ventrem habeat pilosum: itaque quae id non haberent, majores nostri apicas appellabant, ac rejiciebant. Adde *Plin.* 8, 48, 75.

ĂPĪCĀTUS, a, um, apice tectus, hoc est pileo sacerdotali. *Ov. Fast.* 3, 397. His etiam conjux apicati cincta Dialis Lucibus impexas debet habere comas.

ĂPĪCĬĀNUS, a, um, adj. ab Apicio. *Plin.* 19, 8, 41. Apiciana coctura, *h. e.* coquendi ratio ab Apicio excogitata. *Tert. Anim.* 33. Apiciana condimenta. *Apic.* 4, 2. Apiciana patina. *Id.* 7, 4. Apicianae ofellae.

ĂPĪCĬUS, ii, m. nomen proprium hominis R. Hoc nomine tres Romae fuere gulae studio noti: quorum primus circa tempora Caesaris natus est; alter sub Tiberio; tertius sub Trajano fuit. Sed secundi maxime gula celebrata est, quem omnium nepotum altissimum gurgitem *Plin.* 10, 48, 68. vocat. Hic ille est, qui cum HS millies in culinam congessisset, neque plus HS centies de patrimonio sibi superesse intelligeret, veneno vitam finivit, metu ne sibi esuriendum deinceps esset, ut *Sen. Cons.* ad *Helv.* 10. narrat. *Mart.* 2, 69. Ipse quoque ad coenam gaudebat Apicius ire. ℙ Exstat *De re culinaria* liber ipsius nomine; sed qui vel alterius Apicii est, vel alienis accessionibus interpolatus. Multa enim ibi leguntur, quae non solum aetate cujuscumque ex illis tribus Apiciis indigna sunt, sed vocibus etiam permultis barbariem sonantibus sunt admixta. ℙ Fuere, qui scriberent *Appicius* duplici *pp*, ab *Appius* derivantes; item qui *Apitius* per *t*: sed utrumque contra plerosque antiquos libros, lapides, et consuetudinem.

ĂPĪCĬUS, a, um, adj. ad Apicium pertinens. *Apiciae uvae* dictae sunt a quodam Apicio, qui eas vel primus invexit, vel impense coluit. *Cato R. R.* 24. Vinum Graecum hoc modo fieri oportet. Uvas Apicias percoctas bene legito, etc. *Id. ib.* 6. et *Varr. R. R.* 1, 25. et *Plin.* 14, 4, 5. Apicium Lucanum, sc. vinum. Etiam *Macr. Sat.* 2, 16. Apiciam uvam memorat.

[ĂPĪCLĂ, ae, f. id. apicula. Est cognomen muliebre Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 661, 8. Duilliae L. L. Apiclae. *F.*]

ĂPĪCŬLĂ, ae, f. μελίττιον, parva apis. *Plin.* 7,

, 21. Fabricatam navem, quam apicula pinnis sconderet. *Pl. Curc.* 1, 1, 10 Egon' apicula-m opera congestum non feram, ex dulci oriun-im, melliculo dulci meo? *h. e.* non feram favum ellis amicae meae?

[ĂPĬCŬLĀRĬUS, ii, m. id. q. apiarius, seu qui iicularum curam habet. *Inscr.* ap. *Murat.* 909, 11. . Livii L. L. Homeri apicular. *F.*]

ĂPĬCŬLUM, i, n. filum, quo Flamines velatum oicem gerunt, ut *Festus* definit. Filum autem hoc co velamen lanae significat, ut in simili explicat *iv.* 1, 32. Vult ergo *Festus*, apiculum dici vela-en illud laneum, quo apex Flaminis circumdatus t, ut in APEX diximus. *Scaliger* haec *Festi* ver-licet defendi posse concedat, mallet tamen ita gere: *Apiculum*, *filum*, *quo Flamines velati*, *api-m regerunt.* Pone enim regerebant apicem, ne ravis esset summis aestatis caloribus: amentis iim, quae *offendices* dicebantur, sub mentum ad-ictis religabant, ut cum vellent, regererent, et one pendere sinerent. Nam duarum rerum neces-tate semper obstrictus erat Flamen, nunquam ido capite in publicum prodeundi, ac nunquam oicem dimittendi. Ergo cum filo (*h. e.* velamine) ropter aestus diei velati erant, apicem tamen ge-abant, sed non in capite, ut dictum est. Haec *alig.* Hoc itaque filum, seu velamen diminutiva oce *apiculum* dictum fuerit, quia ipso apice levius at et subtilius.

ĂPĬDĂNUS, i, m. nunc *Pidanemo*, *Epideno*, flu-us Thessaliae, qui ex Bormio monte Gomphos, Pharsalum praeterfluens, in Peneum supra La-ssam labitur, acceptis Enipeo, Melace, et Phoe-ce. *Ov. Met.* 7, 228. Multa quoque Apidani pla-erunt gramina ripis.

*ĂPĬENNĀTES, um, m. plur. Umbriae populi. *lin.* 4, 14, 19. *B. A.*

*ĂPĬLAS, ae, flumen Macedoniae. *Plin.* 4, 10. *. A.*

ĂPĬLASCUS, ŭdis, dicitur aurum, quod post-iam effossum est, pilis cuditur, et fingitur in teres. *Plin.* 33, 4, 21. Quod effossum est, tun-tur, lavatur, uritur, molitur in farinam. Nam iod ad pilas cudunt, apilascudem vocant. *Har-iin.* ex MSS. ostendit illud *apilascudem* ortum esse vitiosa repetitione illorum verborum *ad pilas udunt:* itaque legendum: *Uritur*, *molitur in fa-nam*, *ac pilis cudunt.* Sane *apilascudem* monstrum ocis est. [*Recte *Scheller.* omisit.]

[ĂPĪLES, is, m. ab ἀπειλέω, minitor, minax. ognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 836, 11. L. alerius Apiles. *F.*]

ĂPĪNA et Trica, f. duo fuere oppida Apuliae a iomede deleta funditus: sed et dum starent, adeo lia et ignobilia, ut in proverbium de re qualibet na, futili et nugatoria per ludibrium verterentur, *Plin.* 3, 11, 16. narrat. *Martial.* 1, 114. Quae-mque lusi juvenis, et puer quondam, Apinasque ostras, quas nec ipse jam novi, etc. *Id.* 14, 1. int apinae tricaeque, et si quid vilius istis. V. RICAE.

ĂPĪNĀRĬUS, ii, m. γελωτοποιὸς, μῶκος, σάννας, urra, vel ludius, qui tum dictis, tum gestibus diculis, et aliquid repraesentando oblectat ac ri-m movet. Duci fortasse potest ab *apina*, qua o nugis ponitur. *Salmas.* tamen ad *Trebell. Gal-n.* 8. censet dici a Graeco ἀφάνα, vel ἀφάνη, iod apud *Suid.* legitur, et rem ridiculam aut nu-toriam significat. *Trebell. l. c.* Cyclopea etiam serunt omnes apinarii, ita ut miranda quaedam, stupenda monstrarent. V. *Salmas. l. c.* ubi hac re plura. Quidam leg. *apenarius*, aut *apennarius.*

ĂPĬO. V. APO.

*ĂPĬŎLAE, arum, oppidum Latii. *Plin.* 3, 5. *iv.* 1, 35. *B. A.*

*ĂPĬON, onis, Ἀπίων, nobilis Grammaticus, qui πλειστονίκης dictus h. e. Multivictor, a crebris ctoriis. Eum Tiberius Caesar *Cymbalum mundi* ppellabat. *Plin.* in *praef. N. H.* *Id.* 35, 10. 36, . 37, 5. *Gell.* 5, 14. 6, 8. 10, 10. ℙ Fuit et pion cognomen Ptolemaei ex Sagidis Nothi, Li-vae regis, qui regnum moriens testamento Popu-Romano reliquit. In hoc inclytae civitates erant erenice, Ptolemais et Cyrene. *Liv.* epit. 70. *B. A.*

APIOS Ischas. V. RAPHANOS Agria. ℙ [*Apios ii radices videtur vocare *Pallad. April.* 3. Apios ajores facies, si semen, quantum tribus digitis omprehendi potest, linteolo clauseris rariore, et evi fossa obrueris. *B. A.*]

ĂPĬRŎCĂLUS, i, m. ἀπειρόκαλος, hoc est decori dis, et imperitus, ineptus: vox Graeca ab ἄπει-ς, imperitus, rudis, et καλὸς, decorus, hone-us. *Gell.* 11, 7. Alter quoque a lectionibus id enus paucis apirocalus. Vett. edd. Graece scri-int ἀπειρόκαλος, et quidem rectius.

ĀPIS, is, f. animal parvum volatile notum, mel-s artifex. *Varr. R. R.* 3, 16. Apes nascuntur irtim ex apibus, partim ex bubulo corpore pu-efacto. *Ov. Met.* 13, 928. Non apis inde tulit llectos sedula flores. *Cic. Tusc.* 2, 22. Apis acu-um sine clamore ferre non possumus. *Martial.* , 43. Et thyma Cecropiae Corsica ponis api. *olum.* 9, 2. Quam Juppiter in apem convertit. ℙ In genit. plurali et apum habet, et *apium. Ov. Met.* 15, 383. Melliferarum apium sine membris corpora nasci. *Cic. Har. reps.* 12. atque in apum fortasse examine, etc. Adde *Colum.* 9, 2., 3, 5. et 8. et *Gell.* 2, 20. ubi *apum* legitur: et *Varr. l. c.*, *Sil.* 8, 635. ac *Plin.* 11, 3, 2. et *ib.* 11, 11., ubi *apium*: et notat *Hard.* frequentius hoc in ejus-dem MSS. reperiri. [*De genitt. *apum* et *apium* v. omnino *Drak.* ad *Liv.* 4, 23, 4.] ℙ Nomina-tivus singularis *apes* pro *apis* affertur quidem a *Prisc.* 3. p. 613. et 6. p. 703. tanquam usitatus, sed nullo confirmatur exemplo. [*Sic nonnulli libri ap. *Quint. Decl.* 13, 16., ubi *Burm.* praeter *Prisc.* lo-cum *Weizium* laudat ad *Petron. catal.* p. 226. quo-rum plura laudat *Drak.* ad *Liv.* 4, 25, 3.] ℙ Scribit *Varro l. c.* apes habitas esse musarum vo-lucres, quod, si quando displicatae sint, cymba-lis et plausibus numero reducunt in locum unum. ℙ De apum natura et solertia in mellificiis, deque earum servandarum ratione V. *Varr. l. c.*, *Colum.* 9, 2. et seq. *Plin.* 11. c. 5. et seq. et *Virg. G.* 4. ℙ De earum origine hujusmodi fabulam tradit *Ser-vius* ad *A.* 1, 434. Apud Isthmum anus quaedam nomine Melissa fuit (*μέλισσα Graece apem signifi-cat*). Hanc Ceres sacrorum suorum secreta cum docuisset, interminata est, ne cui ea, quae didi-cisset, aperiret: sed cum mulieres accessissent, ut ab ea primo blanditiis, post precibus et praemiis elicerent, ut sibi a Cerere commissa patefaceret, et illa in silentio perstaret, ab eisdem iratis dis-cerpta est: quam rem Ceres, immissa pestilentia, ulta est; de corpore vero Melissae apes nasci fecit. Tangit hanc fabulam etiam *Colum.* 9, 2.

ĀPIS, apis, m. Ἆπις, bos erat ab Aegyptiis cul-tus, tamquam Deus, de quo haec narrat *Plin.* 8, 46, 71. Bos in Aegypto etiam numinis vice coli-tur: Apim vocant. Insigne ei in dextro latere can-dicans macula, cornibus lunae crescere incipientis. Nodus sub lingua, quem cantharum appellant (hoc est nigra macula scarabaei specie, quem κάνθαρον Graeci dicunt). Non est fas eum certos excedere vitae annos: mersumque in sacerdotum fonte ene-cant, quaesituri luctu alium, quem substituant; et donec invenerint, moerent, derasis etiam capi-tibus: nec tamen unquam diu quaeritur. (*Mela* 1, 9. scribit, putare Aegyptios, non coitu pecoris nasci eum, sed divinitus, et coelesti igne conce-ptum.) Inventus deducitur Memphim a sacerdoti-bus. Delubra ei est gemina, quae vocant thalamos, auguria populorum. Alterum intrasse, laetum est; in altero dira portendit. Responsa privis dat, e manu consulentium cibum capiendo. Germanici Caesaris manum aversatus est, haud multo postea exstincti. Cetero secretus, cum se proripuit in coe-tus, incedit summotu lictorum; grexque puerorum comitatur, carmen honori ejus canentium: intelli-gere videtur, et honorari velle. Hi greges repente lymphati futura praecinunt. Femina bos semel ei anno ostenditur, suis et ipsa insignibus, quam-quam aliis: semperque eodem die et inveniri eam, et exstingui tradunt. Hactenus *Plinius.* *Augusti-nus* autem *Civ. Dei* 18, 5. narrat, Apim fuisse re-gem Argivorum, qui cum in Aegyptum transvectus (addunt alii, Isidem ibi uxorem duxisse, et ali-quanto tempore regnasse, multaque Aegyptiis bona attulisse) ibique mortuus esset, pro Deo habitus cultusque est, et *Serapis* appellatus. Cur autem pro Api Serapis dictus sit, rationem ex *Varrone* assignat, quod scilicet sarcophagus, in quo cada-ver mortui ponitur, σορὸς Graece dicitur. Cum igitur Aegyptii Apim adhuc in sarcophago, seu conditorio positum, antequam ei templum excita-rent, colere coepissent, *Sorosapin*, vel *Sorapin* appellarunt: deinde mutata littera, *Serapin.* Qui constituerunt etiam, ut quisquis eum hominem di-xisset fuisse, capite poenas daret: quam ob rem in templo Serapis et Isidis erat etiam simulacrum, quod digito ori admoto, admonebat, ne quis illos homines fuisse diceret. Ipsum autem bovem, quem in Serapis memoriam colebant, quoniam eum sine sarcophago vivum venerabantur, *Apim* dicebant, non *Serapim.* Haec ex *Augustino*, quorum multa alii ad Osirim referunt. At *Jablonsk.* in *Pantheo Aegypt. l.* 4. c. 2. ostendit Apidem taurum fuisse symbolum Nili fluvii, ut etiam apud Graecos, bo-ves flumina repraesentabant: ac multa alia *Id. ib.* affert ad illustrandum hoc Aegyptiorum numen ap-prime idonea. *Ov. Amor.* 2, 13, 11. Per tua si-stra precor, per Anubidis ora verendi: Sic tua sa-cra pius semper Osiris amet: Pigraque labatur cir-ca donaria serpens: Et comes in pompa corniger Apis eat. ℙ Declinatur etiam *Apis*, *ĭdis*, ut *Se-rapis. Paulin. Nolan. Nat. XI. S. Fel. edit. Murat.* 85. Aegyptus in Apide demens.

ĂPISCOR, ĕris, aptus sum, dep. 3. τυγχάνω, idem fere quod *adipiscor* (quod est multo usitatius) consequor, [*cf. ADIPISCOR.] *Cic. Att.* 8, 14. *ad f.* Ait, eum nescio quo penetrasse itineribus, occultandi sui causa an maris apiscendi. *Sisenn.* ap. *Non.* 2, 2. Postero die legatos Iguvium rede-untes apiscitur i. e. invenit, [*imo: consecutus est.] Hinc translate: mente aliquid, i. e. intelligere. *Lucr.* 1, 447. Nec quae sub sensus cadat ullo tempore nostros; Nec ratione animi quam quisquam possit apisci. ℙ Deinde, quoniam fere persequimur ali-quem, ut eum comprehendamus, est i. q. compre-hendere. *Lucr.* 6, 1234. Quippe etenim nullo ces-sabant tempore apisci Ex aliis alios avidi contagia morbi. *Pl. Epid.* 5, 2, 3. Sine, me hominem api-sci, *h. e.* assequi. Deinde latiori sensu i. q. obti-nere, c. accusativo. *Sulpic.* ad *Cic. Fam.* 4, 5. *ad f.* Vidimus magnam ex ea re te laudem apisci. *Tac. A.* 4, 1. Summa apiscendi libido. *Id. ib.* 4, 16. Qui id Flaminium apisceretur. *Pl. Capt.* 4, 1, 8. Sine sacris hereditatem sum aptus effertis-simam. *Catull.* 64, 145. dum aliquid cupiens ani-mus praegestit apisci. Hoc sensu etiam cum geni-tivo construitur: *Tac. A.* 3, 45. dum dominationis apisceretur. Cf. *Lips.* ad 3, 55. et nos sub ADI-PISCOR. Sunt qui apud *Cic.*, *Sulpic.* et *Tac.* fere *adipisci* substituunt: sed jamdiu est, cum querun-tur critici hoc verbum tum in his, tum in aliis locis, ut et apud *Sall.*, *Varr.*, *Liv.* 1, 3. et 6. et alios, a sciolis, aut ab imperitis librariis depra-vatum esse. De participio *aptus* alia exempla ex *Accio*, *Pacuvio*, et *Lucilio* affert *Non.* 4, 3. ℙ Passiva significatione. *C. Fannius* apud *Priscian.* 8. p. 791. Haec apiscuntur, *h. e.* ἐπιτυγχάνονται, ut ipsemet *Prisc.* interpretatur: alii leg. *adipiscun-tur.* ℙ [Particip. *Apiscendus* ap. *Tac. A.* 1, 31. Praebuit juveni facultatem apiscendi favoris. *Ma-nil.* 3, 145. Ultimus et totam concludens ordine summam, Rebus apiscendis labor est, qui continet omnes Votorum effectus, *h. e.* opibus acquirendis. *F.*]

[ĂPĪSĬON, i, n. herba, alias isatis. *Appul. Herb.* 69. *F.*]

*ĂPĪTĂMI, orum, Arabiae populi. *Plin.* 3, 28. *B. A.*

ĂPĬUM, ii, n. σέλινον, herba ab apibus dicta, quibus est gratissima; cujus plura sunt genera. Id enim, quod sponte in humidis nascitur, helio-selinum vocatur (hoc est apium palustre, ἑλειοσέ-λινον, ab ἕλειος, palustris) uno folio, nec hirsu-tum. Rursus in siccis hipposelinum (ἱπποσέλινον, hoc est apium majus: ἵππος enim in compositione auget) pluribus foliis, simile helioselino. Tertium est oreoselinum (*h. e.* montanum, ab ὄρος, mons) ci-cutae foliis, radice tenui, semine anethi, minu-tiore tantum. Item sativum, seu hortense, quod et ipsum differentias habet in folio denso, crispo, aut rariore et leviore: item caule tenuiore, aut crassiore. Et caulis aliorum candidus est, alio-rum purpureus, aliorum varius. Haec ex *Plin.* 19, 8, 37. ℙ Apii sativi multus est usus in condimen-tis, vocaturque alio nomine petroselinum (tametsi *petroselinum* etiam aliam herbam ab apio diversam significat.) V. PETROSELINUM. ℙ Adhibeba-tur apium in coronamentis convivalibus, ut colli-gitur ex *Hor. Od.* 1, 36, 16., *ib.* 2, 7, 24. et *ib.* 4, 11, 3. [*Praecipue adhibebant ad coronas apium palustre, Apium graveolens *L. Sellerie*, cf. *Voss.* ad *Virg. G.* 4, 121. ℙ In magnis Graeciae ludis Nemeae corona ex apio donabatur, qui vicisset, ut est apud *Plin.* 19, 8, 46., *Juven.* 8, 226. et *Marcell. Empir. c. de apio*, ubi addit, primum Herculem hujusmodi coronam meruisse: scribit etiam, ideo *apium dictum*, *quod apex hanc* (her-bam) *ferre solebat Victoris*, *veterum fieret dum more triumphus.* Sed homini medico notationem ineptam afferenti ignoscendum est.

ĂPLĂNES, ἀπλανής, hoc est non vagus, non errans: vox Graeca ab α privativa, et πλάνη, er-ror, erratio: et apud *Macr. Somn. Scip.* 1, 9. et 11. Latinis litteris scripta legitur.

ĂPLŪDĂ et Appluda, ae, f. κυρήβιον, palea mi-nutissima frumenti, quae et *acus* dicitur, quae in terendis spicis in area excutitur, et evolat. Ita dicta pro *aplauda* (ea ratione, qua *cludo* pro *clau-do* dicitur) ab *applaudendo*, hoc est excutiendo, quia terendo excutitur: ex quo malunt alii *applu-da* scribere duplici *pp:* tametsi in libris *apluda* saepius legitur. *Festus:* Apluda est genus minu-tissimae paleae frumenti, sive panici; de qua Nae-vius: Non hercle apluda est hodie quam tu ne-quior. *Plin.* 18, 10, 23. Milii, et panici, et se-samae purgamenta apludam vocant, et alibi aliis nominibus. ℙ Accipitur etiam pro furfuribus, quia furfures cum aceribus quandam habent affinitatem. Utraque enim frumenti purgamenta sunt: *apluda* cum in area teritur, *furfures*, cum pinsitur, aut molitur in farinam. *Non.* 2, 11. et *Gell.* 11, 7. Apludam veteres rustici frumenti furfurem dixe-runt. *Gell. l. c.* affert haec verba cujusdam cau-sidici sui temporis: *Hic eques Romanus apludam edit*, *et floces bibit.* Addit autem tum is, tum *Non.* etiam a *Plauto* in *Astraba*, seu *Clitellaria* hanc vocem hoc sensu usurpatam fuisse, sed inter obsoletas esse censendam. ℙ Denique *Festus* ad-dit, putare nonnullos apludam esse sorbitionis li-quidissimum genus, quod flatu dejiciatur, et quasi adplaudatur. Sed hujus notionis nullum aliud sup-petit testimonium. ℙ *Voss. Etymol.* monet, in quibusdam MSS. *Festi* legi *aploda.*

ĂPLUSTRĔ, is, n. et in plur. num. Aplustria et Aplustra, *Paul.* ex *Festo* ait, esse navium or-namenta, ita dicta, quia erant amplius quam es-

sent necessaria usu: ideoque et *amplustra* dicta. [*Nemo hodie probabit.] *Voss.* mavult dici a Graeco ἄφλαστον, hoc est summa puppis pars: sed quidquid sit de origine, *aplustre* significat navis ornamentum ex tabulis confectum, et in summitate puppis positum, et plerumque in modum pinnarum, aut cristae formatum, et versus proram recurvum, cujusmodi in columna Trajana, et in aliquot nummis conspicitur; afferturque ejus figura a *Scheffero de Mil. nav. l.* 2. *c.* 6. In medio aplustris fixum erat baculum, cui alligatae erant fasciae et taeniae versicoloriae, quae per aera ludebant; erantque veluti parva vela, ex quarum agitatione ventus cognosci poterat, cum mali vela submissa erant. *Lucan.* 3, 585. dum pugnat ab alta Puppe Tagus, Grajumque audax aplustre retentat. [*v. *Cort.*] Et *ib.* 672. at hi tortum validis aplustre lacertis, Avulsasque rotant excusso remige sedes. *Sil.* 14, 422. torquet Poenorum aplustribus ignes. *Id.* 10, 325. Et transtra, et mali laceroque aplustria velo. [*Docte h. v. *Heins.* et *Drak.* illustrant ad h. l.] *Rutil. Itiner.* 1, 513. Inconcussa vehit tranquillus aplustria flatus: Mollia securo vela rudente tremunt. *Lucr.* 4, 438. Navigia, aplustris fractis, obnitier undis. *Cic. Arat.* apud *Prisc.* 7. p. 769. Navibus absumptis fluitantia quaerere aplustra. *Salm. ex. Plin. p. m.* 573. legit *Navibus aut summis*, etc., et *aplustra fluitantia* interpretatur fasciolas illas in aplustri positas, et vento agitatas. Adde *Lucr.* 2, 555., *Juven.* 10, 136., *Manil.* 1, 692., *Appul. de dogm. Plat.* 3., ubi negat, aplustre esse partem navis, et *Sidon. ep.* 8, 12. ¶ Ad locum *Silii* citatum notant interpretes, in quibusdam ejus MSS. codicib. scriptum esse *amplustre*, ut supra ex *Festo* admonuimus. [*Sic scripserunt, quoniam ex *amplius* derivabant. V. *Drak.* ad *Sil.* l. l.]

APLYSĬAE, arum, f. plur. pessimum spongiarum genus, quia elui non possunt: ab α privativa, et πλύνω, lavo. *Plin.* 9, 45, 69.

ĂPO, is, a. alligo, vinculo connecto: a Graeco ἄπτω, ligo, ut docet *Voss. Etym.* Est autem verbum antiquum et obsoletum, cujus mentio fit solum a quibusdam veteribus grammaticis. *Festus* in *Apex.* Dictus est ab eo, quod comprehendere vinculo antiqui apere dicebant. *Serv.* ad *A.* 10, 270. Apere veteres ritu Flaminum alligare dicebant: unde apicem dictum volunt. ¶ Legitur etiam *Apio* in quibusdam antiquis Glossis. Hinc *Isid.* 19, 30. Apex appellatus ab apiendo, id est a ligando. ¶ Ab hoc verbo nasci participium *aptus*, docet *Festus l. c.*

ĂPŎCĂLO, hoc est recedo, legitur a quibusdam *in fr. Tragur. Petr.* 67. *Burm.*, ubi alii alia. Nihil enim certi eo loco statui potest. V. APOCULANIUS.

ĂPŎCĂLYPSIS, is, f. ἀποκάλυψις, revelatio, manifestatio mysteriorum alicui facta, ab ἀποκαλύπτω, revelo, manifesto. *Tert. adv. Marcion.* 5. Apocalypsim Joannis Marcion respuit.

ĂPŎCARTĔRĒSIS, is, f. ἀποκαρτέρησις, hoc est inediae tolerantia usque ad vitam finiendam: ab ἀποκαρτερέω, inediam tolero. Vox Graeca, et Graecis litteris scripta legitur apud *Quint.* 8, 5. *ad f.*, at Latinis apud *Tert. Apol.* 46. Lycurgus apocarteresim optavit, quod leges ejus Lacones emendassent. Adde *adv. Marcion.* 1, 14. *ad f.*

ĂPŎCĂTASTĂSIS, is, f. ἀποκατάστασις, hoc est restitutio in pristinum statum seu formam: ab ἀποκαθίστημι, restituo, reddo, repono in locum pristinum. Speciatim dicitur de cursu solis, aut lunae aliorumve planetarum, cum post praefinitum aliquod tempus sub idem signum redeunt. Graecis verbis scripta legitur apud *Colum.* 3, 6. et apud *Firmic. Math.* 3, 1., at Latinis apud *Appul. Trismeg.*

ĂPŎCATASTĬCUS, a, um, adj. ἀποκαταστικὸς, in eundem locum restitutus, ut *Apocatasticus Mars* apud *Sidon. ep.* 8, 11. *a med.* V. v. praec. ¶ *Capell.* 7. p. 240. docet numerum quinarium etiam apocatasticum esse, quia sive cum aliis imparibus, sive cum sui generis numeris sociatus, se semper ostendit, et licet per varias multiplicationes traductus, sese quodammodo restituit, et conservat.

ĂPŎCHA, ae, f. ἀποχὴ, acceptilatio, scriptum, quo creditor pecuniam se accepisse testatur, et debitorem liberat: ab ἀπέχω, recipio: et est vocabulum JCtorum. *Ulp. Dig.* 46, 4, 19. inter acceptilationem et apocham illud esse discrimen docet, quod *acceptilatione* omni modo liberatio contigit, licet pecunia soluta non sit: *apocha* non alias, quam si pecunia soluta sit. *Scaev. ib.* 12, 6, 67. §. 3. Cum reperiantur apochae solutae pecuniae. *Ulp. ib.* 47, 2, 27. Apocham alicui surripere. ¶ Apochae respondet *antapocha*, et est scriptum, quo debitor se pecuniam debitam creditori solvisse testatur, ἀνταποχή. *Imp. Justin. Cod.* 4, 21, 18. Apochae susceptori antapocham reddere. ¶ *Apoca* legitur in *Inscr. ined.* in *Giorn. Pis. T.* 16. p. 192. Tabulariis in singulis apocis numm. XX. V. integram *Inscr.* in V. PROFESSIONARIUS.

ĂPŎCHĀRE, barbarum verbum, ab *apocha* deductum, videtur id. esse, q. apocham conficere et debitori reddere. *Apochandi licentia*, et *apochandi praesumptio* inhibetur et damnatur ab *Impp. Valentiniano et Valente Cod. Theod.* 11, 2, 1. et 2., quibus verbis intelligi videtur mos contra leges inductus, ut qui annonae species conferre debebant, pecuniam pro iis solverent rectoribus provinciarum apochamque reciperent, tanquam legi satisfecissent, cum tamen ea ratione annonaria res Romae non sublevaretur.

[**ĂPŎCHĂTĬCUS**, a, um, adj. ad apocham pertinens *Not. Tir.* p. 151. Apochaticus. *F.*]

ĂPŎCLĒTI, orum, m. plur. V. APOLECTUS.

ĂPŎCŎLŎCYNTŌSIS, is, f. ἀποκολοκύντωσις, quasi dicas incucurbitatio: ab ἀπὸ, et κολοκύντη, cucurbita: titulus est libelli festivissimi, quem *Seneca* composuit de morte Claudii. Est autem, quemadmodum *apotheosis* relatio inter Deos, sic *apocolocyntosis* quasi relatio inter cucurbitas: quam vocem commentus est *Seneca*, ut fatuum Claudii ingenium et cucurbitae simile notaret.

ĂPŎCŎPE, es, f. ἀποκοπὴ, hoc est amputatio, figura est grammaticorum, qua in fine vocis una vel plures syllabae detrahuntur: ut *Endo sua do* (pro *domo*). Item *Proras detondete et despoliate guberna* (pro *gubernacula*). Haec *Mar. Victorin.* p. 2499. Ceterum, quum Graeca vox sit, Graece usurpanda, quamvis hoc *l. c.* Latinis litteris scripta sit.

ĂPŎCŎPUS, a, um, adj. ἀπόκοπος, abscissus, spado, eunuchus: ab ἀποκόπτω, abscindo. *Firmic. Math.* 3, 14. *n.* 8. Inefficaces, et apocopos reddent, et qui nihil agere possint.

ĂPOCRĬSĬĀRĬUS vel Apocrisarius, ii, m. ἀποκρισιάριος, legatus alicujus, vel procurator, qui pro eo respondet: ab ἀποκρίνομαι, respondeo, a quo ἀπόκρισις, responsio. *Justin. Novell. Constit.* 123, 25.

ĂPOCRŎTUS, a, um, adj. ἀπόκροτος, percussus, male tractatus: a κροτέω, pulso. *Firmic. Math.* 7, 3. *in f.* Nascentur servi, miseri, apocroti, oligochronii, et infelices.

ĂPOCRYPHUS, a, um, adj. ἀπόκρυφος. *Apocryphi libri*, *apocrypha opera* dicuntur a scriptoribus Ecclesiasticis, quorum occultus aut incertus est auctor: ab ἀποκρύπτω, occulo: adeoque carent auctoritate, et publice in Ecclesia legi prohibentur: et propterea canonicis, et ἁγιογράφοις opponuntur: qua de re plura *Justus Fontaninus de antiquitat.* Hortae *l.* 2. *c.* 3. Hac voce praeter *Hieron.*, *August.* et *Isid.* usus est etiam *Tert. Anim.* 2. et *Resurr. carn.* 63.

ĂPŎCŪLĀNĬUS Orcus pro homine valde bibaci, et qui pocula omnia tanquam Orcus absorbeat, putant quidam legi *in fragm. Tragur. Petr.* 62. *Burm.*, ubi ait: *Erat autem miles fortis, tanquam Orcus apoculanius. Nos circa gallicinia*, etc. Alii autem ita legunt: *Erat autem miles fortis tanquam Orcus. Apoculamus nos circa gallicinia;* hoc est recedimus, abimus, discedimus, ut sit verbum *apoculare* a Graeco ἀποκυλίειν, quod significat amovere, amoliri volvendo. Similiter autem legi putant *ib.* 67. *Ego me apoculo.* Sed utrobique alii alia.

ĂPŎCYNON, ἀπόκυνον, ossiculum in ranae rubetae sinistro latere, quod si in aquam dejectum fuerit, statim fervere ferunt; amorem item, et jurgia concitare, si in potionem addatur, etc. Sic dictum est, quoniam canum impetus eo cohibentur: ab ἀπὸ, ab, et κύων, κυνὸς, canis. *Plin.* 32, 5, 8.

ĂPŎDERMUS, a, um, adj. Apodermum isicium apud *Apic.* 2, 2. est, in quo sunt nuclei, et amygdala depilata: nam ἀπόδερμον significat cutem, seu corticem detractum. Alii minus recte leg. *apothermum*, hoc est calidum, a θερμὸς, calidus, quia, inquiunt, ad amygdala decorticanda calida aqua opus est.

ĂPŎDES. V. APUS.

ĂPŎDICTĬCUS, a, um, adj. ἀποδεικτικὸς, apodixin, hoc est evidentem probationem habens. *Gell.* 17, 5. Usus esse existimabat argumento M. Tullium non probo, neque apodictico, sed, etc.

ĂPŎDĬOXIS, ἀποδίωξις, rejectio est, cum eludimus ab adversario proposita, hac vel simili formula: *Quid attinet de his rebus dicere, cum ad causam nihil faciant?* Graeca vox ab ἀποδιώκω, expello.

ĂPŎDIXIS, is, f. ἀπόδειξις, significat probationem evidentem, ut interpretatur *Quint.*, apud quem modo Graecis, modo Latinis litteris scripta legitur 5, 10. [*Ἀπόδειξιν oratores Graeci opponunt λόγῳ *h. e.* sermoni, rumori. Quare recte *Ernest.* in *lex. techn. lat.* p. 23. statuere videtur, ἀπόδειξιν esse ejusmodi argumentum, quod facto et certa re gesta vel scripto etiam nitebatur, ut etiam suadet *Quint.* interpretatio.] Sic *Gell.* 17, 5. Apodixin vocari, cum ea, quae dubia aut obscura sunt, per ea, quae ambigua non sunt, illustrantur, etc. Rectius tamen Graece usurpatur: est enim Graeca vox, ab ἀποδείκνυμι, ostendo, demonstro. ¶ Latine scripsit etiam *Petr. c.* 132. Rogo te, mihi apodixin defunctoriam redde, *h. e.* redde mihi signum illud evidens, quo defungi soles munere tuo. V. si vacat *Gronov. Observ. l.* 4. *c.* 13. *ad f.*

ĂPŎDŎSIS, is, f. ἀπόδοσις, hoc est redditio. Sumitur interdum pro altera periodi parte, quae respondet primae, quae *protasis* dicitur. ¶ Item pro figura, qua singula periodi membra singulis redduntur, et respondent, quae *distributio* Latine dici potest, ut in illo *Ter. Andr.* 1, 5, 42. adeon' me ignavum putas? Adeon' porro ingratum, aut inhumanum, aut ferum, Ut neque me consuetudo, neque amor, neque pudor Commoveat, etc.? *Donat. ib.* ¶ Item pro altera exordii parte. Fere autem Graecis litteris scribitur. Est enim Graeca vox, ab ἀποδίδωμι, reddo. ¶ Huic respondet antapodosis, ἀνταπόδοσις, hoc est *redditio contraria*, ut interpretatur *Quint.* 8, 3., et fit cum praecedit similitudo, et res sequitur, propter quam explicandam similitudo allata est, ut in illo *Cic. Mur.* 13. Ut ajunt in Graecis artificibus eos auloedos esse, qui citharoedi fieri non potuerint; sic nonnullos videmus qui oratores evadere non potuerunt, eos ad juris studium devenire. Similitudo sine antapodosi est in illo *Virg. A.* 2, 356. Inde lupi ceu Raptores atra in nebula, quos, etc. *Quint. l. c.* semel Graecis, semel Latinis litteris scribit. *Serv.* etiam ad *A.* 9, 454. Latine utitur, et fieri docet etiam tunc, cum commemorantur ea, quae non sunt ante praedicta.

*__APODŌTI__ et Apodoti, orum, Ἀπόδωτοι, Ἀποδοτοὶ, populi Aetoliae. *Liv.* 32, 34. *ed. Drak.* ubi *ed. Gronov.* habet Apodeotas. *B. A.*

ĂPŎDYTĒRĬUM, ii, n. ἀποδυτήριον, locus in balneis, in quo loturi deponebant vestes, quae interim dum lavabant, a capsariis servabantur: ab ἀποδύω, exuo. *Cic. Q. Fr.* 3, 1, 1. In balneariis assa in alterum apodyterii angulum promovi. *Plin. ep.* 5, 6. Apodyterium balinei laxum, et hilare excipit cella frigidaria. Et *ib.* Apodyterio superpositum est sphaeristerium.

ĂPŎGAEUS, a, um, adj. ἀπόγειος, et ἀπόγαιος, a terra veniens: ex ἀπὸ, ab, et γαῖα, terra. *Plin.* 2, 43, 44. Videmus, ventos, quos vocant altanos, e terra consurgere: qui quidem cum e mari redeunt, tropaei vocantur; si pergunt, apogaei.

ĂPŎGRĂPHUM, i, n. ἀπόγραφον, exemplar libri, vel tabulae pictae ab autographo descriptum: ab ἀπογράφω, describo. *Plin.* 35, 11, 40. Hujus tabulae exemplar, quod apographon vocant, L. Lucullus duobus talentis emit. *Cic. Att.* 12, 52. Graece scribit. Utitur autem de libris philosophicis a se quodammodo descriptis non e Graeca lingua in Latinam versis.

ĂPŎLACTIZO, as, a. proprie significat calcibus ferire, aut calcare: est enim Graecum verbum ἀπολακτίζειν, ab adverbio λὰξ, calcibus: translate autem significat nihili facere, despicere, aspernari. *Pl. Epid.* 5, 2, 13. Apolactizo inimicos omnes.

*__ĂPŎLAUSTUS__, i, m. ἀπόλαυστος, voluptati serviens, in quo voluptas percepta est. Cognomen Romanum plurium libertinorum. *Capitol. Ver.* 8. Habuit et Agrippam histrionem, cui cognomentum erat Memphi, quem et ipsum ex Syria veluti tropaeum Parthicum adduxerat; quem Apolaustum nominavit. *Lamprid. Commod.* 7. Cum etiam Apolaustus, aliique liberti aulici pariter interempti sunt. *B. A.* [*Inscr.* ap. *Marin. Iscriz. Alb.* p. 26 C. Varius Apolaustus. *F.*]

ĂPŎLECTUS, i, m. Apolecti dicuntur frusta pelamidum concisarum saliendi gratia: ab ἀπολέγω, seligo, quia non omnes earum partes, sed selectae conciduntur. *Plin.* 9, 15, 18. Pelamides in apolectos, particulatimque consectae, in genera cybiorum dispertiuntur. ¶ Ipsae quoque pelamides quae sunt in suo genere maximae, quia sunt aptae, ut in frusta concidantur, *apolecti* dicuntur. *Id.* 32, 11, 53. ¶ *Apolecti*, *orum*, m. ἀπόλεκτοι in Graecia dicebantur viri aliquot selecti, ex quibus constabat concilium civitatis, ad quod pertinebat decernere de plurimis rebus, quae sine universo populi concilio transigi poterant: ab ἀπολέγω, seligo. *Liv.* 35, 34. Concilium quidem universae gentis non habuerunt; per apolectos autem (ita vocant sanctius concilium: ex delectis constat viris) id agitabant, ut, etc. *Id.* 36, 28. *ad f.* In concilio delectorum, quos apolectos vocant. Pro *apolecti* plures alii malunt *apocleti*, ἀπόκλητοι, hoc est vocati, ab ἀποκαλέω, voco. [*Sic cum *Drak.* recentiores edd.]

ĂPOLLĬNĀRĬĂ, ae, f. herba, quae et strychnos appellatur. *Appul. Herb.* 74.

ĂPOLLĬNĀRIS, re, adj. ad Apollinem pertinens. *Hor. Od.* 4, 2, 9. Pindarus laurea donandus Apollinari. *Liv.* 3, 63. Apollinaris circus, *h. e.* Flaminius, Apollini sacer. *Id.* 10, 8. Apollinare sacrum. *Cic. Phil.* 10, 3. Apollinares ludos facere. ¶ *Apollinares ludi* fiebant quotannis Romae in honorem Apollinis: et primum quidem voti sunt bello Punico secundo, victoriae obtinendae causa, e carminibus Marcii illustris vatis; et cum singulis annis fierent, certum tamen anni tempus non habebant: sed elapsis aliquot annis, lege lata a P. Licinio Varo Praetore urbano, celebrari coepti sunt III. Non. Quintil. (tametsi ipsis Nonis incepisse aliquando *Manut.* colligit ex *Cic. ad Attic.* 16. duobus locis, *in tractatu de Legib. Rom. c.* 3) et per aliquot dies durabant, quorum tamen certus numerus definiri non potest. V. *Manut. l.*

: *Liv.* 25, 12. et 27, 23., ubi plura de eorum in-
itutione. *Cic. Att.* 2, 19. Ludis Apollinaribus
iphilus tragoedus in nostrum Pompejum petulan-
·r invectus est. *Plin.* 35, 10, 36. *n.* 19. Sub die
ıdorum Apollinarium. ¶ *Apollinaris,* herba eadem
st, quae hyoscyamus, et Apollinaris minor. *Plin.*
6, 14, 87. Item solani species, quam et derceam
raeci vocant, *Appul. Herb.* 22., ubi addit, ita
ppellatam esse ab ipso Apolline, qui eam inve-
isse fertur.

ĂPOLLĬNĔUS, a, um, adj. ad Apollinem perti-
ens. *Ov. Met.* 1, 473. Apollineae medullae, *h. e.*
or et pectus Apollinis. *Id. ib.* 15, 533. Apolli-
ea proles, *h. e.* Aesculapius Apollinis filius. *Id.*
. 9, 454. Frater Byblidis Apollineus, *h. e.* filius
Iileti filii Apollinis. *Id. ib.* 13, 631. Apollinea
rbs, *h. e.* Delus. *Stat. Th.* 11, 12. mater, *h. e.*
atona. *Mart.* 10, 12. Vercellae Apollineae, *h. e.*
bi Apollo colebatur: vel ubi colebantur assidue
berales disciplinae, quarum praeses est Apollo.
Ov. Met. 11, 8. Apollineus vates, *h. e.* Orpheus
eritissimus poeta. *Id. ib.* 264. Apollinea ars, *h. e.*
rs vaticinandi. *Id. Trist.* 3, 3, 10. eandem intel-
igit artem medicam: utriusque enim et medendi,
t vaticinandi inventor habetur Apollo. *Id. Fast.*
, 91.· Apollinea laurus. *Claud. Rapt.* 3, 373.
pollineum nemus, *h. e.* lauretum: laurus enim
pollinis arbor dicitur.

ĂPOLLO, ĭnis, m. Ἀπόλλων, ωνος, Latonae Jo-
isque filius, uno partu cum Diana editus in in-
ula Delo. Plures Apollines *Cic.* enumerat *N. D.*
, 23., quorum primus est Vulcani et Minervae
lius, Athenarum custos: alter Corybantis filius,
atus in Creta, cujus de illa insula certamen cum
ove fuisse traditur: tertius Jove et Latona natus,
uem ex Hyperboreis Delphos ferunt advenisse:
uartus in Arcadia, quem Arcades Nomionem ap-
ellant, quod ab eo se leges ferunt accepisse, quae
όμοι Graece dicuntur. Sed praecipue de Apolline
atonae filio loquuntur poetae, cujus nomen Grae-
um est, Ἀπόλλων: ejusque etymologia varie a va-
iis traditur. V. *Voss. Etym.* in *Sol.* ¶ Est autem
pollo idem ac *Sol*, et *Phoebus:* item Liber pater,
eu Bacchus, ut docet *Serv.* ad *A.* 6, 78. et *Macr.*
Sat. 1, 18., ubi hac de re plura. Hinc *Luc.* 5, 71.
Parnassum montem ait et Baccho et Phoebo sa-
rum esse, *cui numine mixto Delphica Thebanae
eferunt trieterica Bacchae.* Addit *Serv.* ad *Ecl.* 5,
6. ex *Porphyrio*, triplicem esse Apollinis potesta-
em, et eundem esse Solem apud Superos, Libe-
um patrem in terris, Apollinem apud inferos: unde
tiam tria insignia circa ejus simulacrum esse, *ly-
am*, quae nobis coelestis harmoniae imaginem
ıonstrat; *gryphen*, seu *gryphum*, qui eum etiam
errenum numen ostendit; *sagittas*, quibus infer-
alis Deus et noxius judicatur. ¶ Dicitur inven-
or ac pater quatuor utilissimarum artium, sagit-
andi, vaticinandi, medendi, et carmina faciendi,
imulque lyra canendi. Sagittandi artem tum osten-
isse dicitur, cum adhuc puer sagittis Pythonem
onfixit, unde et Pythius cognominatus est. V.
PYTHON. Vaticinandi pater dictus est propter
ıulta oracula edita, praesertim Delphis, ubi diu
laruit; quare et *Delphicus* est appellatus. V.
DELPHI. In medendi vero arte adeo laudatur, ut
ilium suum Aesculapium etiam mortuos ad vitam
evocandi rationem docuerit: quod cum is semel
sset ausus, a Jove fulmine ictus est. V. AESCU-
LAPIUS. Porro quod ad poesim pertinet, Apollo
praeses dux ac pater musarum passim dicitur a
poetis. *Ov.* etiam *Her.* 16, 180. ab eo moenia
Trojae condita fuisse tradit, collectis saxis lyrae
ono: quam artem et Amphion postea, et Orpheus
ıb eo accepere, ideo *Apollinei vates* dicti. ¶ Ha-
itus est etiam pastorum Deus, quod fertur ali-
uando Admeti armenta pavisse. V. ADMETUS.
Hinc pastor dicitur a *Virg. G.* 3, 2. ¶ Huic Deo
aurus praecipue cara fuit propter Daphnem nym-
ham ab eo adamatam, et in eam arborem con-
ersam. V. DAPHNE et LAURUS. ¶ Variis co-
nominibus appellatur, praesertim ductis a variis
ocis, in quibus praecipue cultus est, ut Delius,
Clarius, Lycius, Pataraeus, Thymbraeus, Actius,
t sexcenta hujusmodi. ¶ Intonsus fingitur et im-
erbis, perpetuaque juventa ac pulcritudine flo-
ens, quia nihil sole pulcrius. Hinc formosus, pul-
her, flavus passim a poetis dicitur. Pingitur au-
em cum laurea corona, lyram seu citharam ma-
u tenens, vel cum pharetra et arcu. Ejus habi-
um pompamque poetice describit *Tibull.* 3, 4. a *v.*
3. et *Sidon. carm.* 22. *v.* 64. et *sqq.* Alia multa,
uae de Apolline fabulati sunt veteres V. apud My-
hologos. *Hor. Sat.* 2, 5, 60. Divinare etenim
nagnus mihi donat Apollo. *Id. Od.* 1, 31, 1. Quid
ledicatum poscit Apollinem, etc.? *Martial.* 2, 89.
Carmina quod scribis musis et Apolline nullo.
Cic. N. D. 3, 23. Apollinum antiquissimus is,
uem, etc. ¶ [*Apollinis urbs magna in Aegypto
Superiore fuit vel Thebaide. *Plin.* 5, 9. Dicta et
Apollonopolis. ¶ Apollinis oppidum dictum est
Meroe. *Id.* 6, 30. ¶ Apollinis promontorium in
Africa Propria fuit, in Zeugitana, prope Uticam,
regione Sardiniae. *Id.* 5, 4. ¶ Aliud Apollinis
promontorium, in Mauritania Caesariensi. *Id. ib.* 2.
¶ Apollinis Phaestii portus, in Locride. *Id.* 4, 3.
B. A.]

ĂPOLLŎDŌRĒUS, a, um, Ἀπολλοδώρειος, ad Apollodorum pertinens. Apollodori rhetoris, Pergameni et Caesaris Augusti praeceptoris saepe meminit *Quint.*, ut 2, 11., 12, 15. et 3, 1. Apollonius Pergamenus, qui praeceptor Apolloniae Caesaris Augusti fuit, et Theodorus Gadareus; hi diversas opiniones crediderunt, appellatique inde Apollodorei et Theodorei.

ĂPOLLŎDŌRUS, i, m. Ἀπολλόδωρος (ab Ἀπόλλων Apollo, et δῶρον, donum, *h. e.* Apollinis donum) Plures fuerunt hujus nominis viri illustres. Apollodorus Atheniensis comicus, fabulas scripsit XLVII., fuit quinquies victor, teste *Suida.* Ab eodem *Hecyram* suam *Terentius* expressit, nec non *Phormionem.* ¶ Apollodorus Celeus, (*lege* Gelous) comicus e Gela fuit Siciliae urbe σύγχρονος τοῦ κωμικοῦ Μενάνδρου, teste eod. *Suida.* ¶ Apollodorus Tarsensis, tragicus, memoratus a *Suida*, qui fabularum ab ipso scriptarum nomina profert. ¶ Apollodorus Atheniensis, grammaticus, Asclepiadae filius, Aristarchi grammatici, item Panaetii Rhodii, et Diogenis Babylonii, philosophorum Stoicorum, discipulus; scripsit Chronicon, Attalo secundo Philadelpho, Pergami regi dicatum. Scripsit etiam Bibliothecae libros tres, qui ad nos pervenerunt. De eo *Cic. Att.* 12, 23., *Macr. Sat.* 1, 13., *Gell.* 17, 4. ¶ Alius Pergamenus, rhetor, Cassidii (*al.* Callidii) itemque Caesaris Augusti praeceptor ac familiaris, auctor sectae Apollodoreae fuit, Theodoro oppositae. Scripsit et de rhetorica. *Suet. Aug.* 89. V. *Quint.* in APOLLODOREUS. ¶ Apollodorus Alexandrinus, comicus (quem laudant *Calepin.* et *Forc.*) omnino ignotus. Fuit tamen Apollodorus Carystius, comicus, multis veterum laudatus, qui cum Apollodoro Geloo saepius confunditur, *Polluce* eos aperte distinguente. ¶ Apollodorus quoque ex Epicuri discipulis fuit, cognomento κηποτύραννος. Scripsit XL. volumina, teste *Laertio l.* 10., qui Apollodorum Epicureum appellat. Adde *Cic. N. D.* 1, 34. ¶ Fuere et medici duo Apollodori, Tarentinus, et Citiensis, a patria cognominati. *Plin.* 14, 7, 9. et 20, 4, 13. ¶ Apollodorus, tyrannus Cassandreae. *Cic. N. D.* 3, 33. ¶ Apollodorum Lemnium, rei rusticae scriptorem, memorat *Varr. R. R.* 1, 1. ¶ Fuit et hoc nomine pictor insignis Atheniensis, de quo *Plin.* 35, 9, 36. ¶ Et statuarius nobilis. *Id.* 34, 8, 19. ¶ Alius Amphipolitanus ab Alexandro Babylone discedente relictus, ut cum Menete regioni Babyloniae et civitati praeesset. *Curt.* 5, 1. ¶ Alius Erythraeus, historicus, Sibyllam Erythraeam civem suam fuisse tradidit. *Lactant.* 1, 6. ¶ Apollodorus Damascenus, architectus, floruit sub Trajano et Hadriano, a quo relegatus, deinde interfectus est. Scripsit πολιορκητικά, sive librum de machinis obsidionalibus. *Spartian. Hadrian.* 19. ¶ Apollodorus Pyragrus, Agyrinensis, memoratus *Cic. Verr.* 2, 1, 31. ¶ [*Haec ex *Appendice Jacobi Bailey* ad *Lex. Forc.* addidit *Furl.*, iis omissis, qui vel incerti sunt, vel in graecis tantum auctoribus commemorantur. Plura habent *Scip. Tettius* Neap. in commentario de Apollodoris; *Jonsius*, de Hist. philos. script. 17. et *Th. Gale* in diss. de scriptoribus mythol., editioni Apollodori Bibliothecae Parisiensi 1675 praemissa, quos idem laudavit *Bailey.*]

ĂPOLLŌNĬĂ, ae, f. Ἀπολλωνία, nomen est aliquot celebrium urbium, quarum praecipuas enumerat *Bail.*, [*ut Apollonia in Epiro, quae memoratur a *Strab.* 17. quam de urbe in Acarnaniae insula, Echinadum una, intelligendam putat *Ortelius*, vel de Apollonia, Aetoliae urbe, memorata a *Liv.* 28, 8. ¶ Item Cretae oppidum. *Plin.* 4, 12. ¶ Item Syriae, testibus *Strab.*, *Appian.* et *Steph.* ¶ Et Thraciae, ad Pontum Euxinum. *Plin.* 34, 7. 4, 11. *Mel.* 2, 2. ¶ Et Macedoniae, in Chalcidica. *Plin.* 4, 10. *Liv.* 45, 28. ¶ Item oppidum in Mygdonia, teste *Plin. ib.* ¶ Item Illyriae urbs, inter Dyrrachium et Aulonem. *Cic. Phil.* 11, 11. *Id. Fam.* 3, 29. *Caes. B. C.* 3, 12. ¶ Item oppidum Cyrenaicae, cum portu cognomine. *Plin.* 5, 5. *Mel.* 1, 8. ¶ Et in Samaria maritimum, inter Caesaream et Joppen. *Plin.* 5, 13. Apollonias audit *Anton. Itin.* ¶ Et in Mysia, ad flumen Rhyndacum. *Plin.* 5, 30. ¶ Fuit et Apollonia insulae nomen in Ponto Euxino. *Id.* 6, 12.] *B. A.*

ĂPOLLŌNĬĀTES, ae, et is, m. qui est ex Apollonia urbe. *Cic. N. D.* 1, 12. Diogenes Apolloniates. ¶ *Apolloniatae, atarum*, et *Apolloniates, tum*, et *tium*, Ἀπολλωνιαταὶ, Apolloniae populi. *Plin.* 5, 29, 29. Hydissenses, Apolloniatae, Trapezopolitae. *Id.* 4, 13, 27. Apolloniatarum insula circa Istrum. *Id.* 3, 11, 16. Apolloniatum oppidum. *Id.* 2, 106, 110. Nymphaei crater dira Apolloniatis suis portendit. *Liv.* 24, 40. Juventus Apolloniatium. Et 26, 25. Apolloniatium fines.

ĂPOLLŌNĬĀTĬCUS, a, um, adj. ad Apolloniam pertinens. *Plin.* 35, 15, 51. Apolloniaticum bitumen, *h. e.* quod circa Apolloniam Epiri urbem effoditur, de quo etiam *Vitr.* 8, 3. verba facit.

ĂPOLLŌNĪDENSIS, se, adj. ad Apollonideam pertinens, Lydiae urbem inter Pergamum et Sardes, in cujus nummis apud *Eckhel. D. N. V. T.* 3. p. 92. *ΑΠΟΛΛΩΝΙΔΕΩΝ.* Hujus urbis nomen firmatur ex insigni basi Puteolana peculiari commentario illustrata a *Laur. Gron. Antiquit. T.* 7. p. 433. *Cic. Flacc.* 29. Haec Apollonidenses, occasione facta, ad Flaccum detulerunt. *Tac. A.* 2, 47. Philadelpheni, Aegeates, Apollonidenses. *Plin.* 5, 30, 33. Ad eam conveniunt Attalenses, Pantaenses, Apollonidenses. ¶ Apud *Cic.* et *Plin. l. c.* male editum est *Apollonidienses.*

*APOLLŌNĪDES, ae, Ἀπολλωνίδης, incertae aetatis auctor, Europae περιπλοῦν scripsit. *Plin.* 7, 2. *B. A.*

ĂPOLLŌNĬENSIS, se, adj. ad Apolloniam urbem pertinens. *Cic. Verr.* 2, 3, 43. Apolloniensis civitas. ¶ *Apollonienses, ium*, sunt Apolloniae urbis cives. *Justin.* 9, 2.

*APOLLŌNIUS, i, m. Ἀπολλώνιος, Alabandensis, dicendi magister clarissimus, mercede docuit rhetoricam, sed minus idoneos noluit docere, dimisso discipulorum singulo quoque, quem ad aliam potius artem putabat esse aptum. *Cic. Or.* 1, 28. *Id. ib.* 17. *Suet. Caes.* 4. Vixit in Rhodo. V. MOLON. ¶ Alius, Syrus, Platonicus. *Spartian. in Hadr.* 2. ¶ Apollonius Thyanaeus, professione fuit philosophus Pythagoricus, re ipsa autem Magus consummatus. Vitam ejus scripsit Philostratus. *Ammian.* 21, 14. (al. 28.) *Lactant. Instit.* 5, 2. ¶ Alius, Panormitanus, de quo *Cic. Verr.* 5, 7. ¶ Apollonius, libertus P. Crassi M. F. doctus. *Id. Fam.* 13, 16. ¶ Plures Apollonios laudat *Vossius* de *Hist. Gr.* 1, 22. *Jonsius* de Script. *Hist. Phil.* 3. 9. itemque *Meursius* in tractatu de Apolloniis. *B. A.* [Item cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 2. *n.* V. P. Annius Apollonius. Alia ap. *Murat.* 1128, 5. Albia Apollonia. *F.*]

[ĂPOLLŌNOS *gonos* vocatur herba forte eadem quae Apollinaris. *Appul. Herb.* 90. *F.*]

*ĂPOLLŌNOSHĬĔRĪTĂ, ae, m. ad urbem Lydiae pertinens, Apollonoshieron (*h. e.* Apollinis fanum) dictam, in cujus nummis apud *Eckhel. D. N. V. T.* 3. p. 93. *ΑΠΟΛΛΩΝΙΕΡΙΤΩΝ.* *Plin.* 5, 29, 30. Apollonoshieritae, Mesotimolitae, et alii ignobiles. *B. A.* et *F.*

[ĂPOLLŌPHĂNES, is, m. Apollo apparens, qui videtur Apollo, ab Ἀπόλλων, et φαίνω appareo. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 77, 2. Q. Lollius Apollophanes. *F.*]

*APOLLOPOLĪTES NOMOS vel Apollonopolites Nomos, praefectura, cujus caput Apollinis urbs magna. *Plin.* 5, 9. V. Apollo in f. *B. A.*

ĂPŎLŎGĀTĬO, onis, f. id. q. *apologus*, hoc est fabulosa narratio. *Quint.* 5, 11. *ante med.* Αἶνον Graeci vocant λόγους μυθικοὺς: nostrorum quidam non sane recepto in usum nomine, apologationem.

ĂPŎLŎGĒTĬCUS, a, um, adj. ἀπολογητικὸς, ad defensionem causae pertinens: ab ἀπολογέομαι. V. v. seq. Tertullianus librum suum, quo Christianorum contra Gentiles causam tuetur, *Apologeticum* inscripsit. Est etiam Hieronymi *Apologeticon* ad Domnionem.

ĂPŎLŎGĬĂ, ae, f. ἀπολογία, oratio qua se quis, et sua facta defendit, aut excusat, aliorumque accusationes, et argumenta refellit, ab ἀπολογέομαι, dicendo refello, refuto, confuto. Est *Appuleji* liber hoc titulo inscriptus. Utitur etiam *Hieron. in Rufin.* 2, 4. et 6. et alibi.

ĂPŎLŎGO, as, a. *Sen. ep.* 47. Retulit illi gratiam servus, ille in primam decuriam conjectus, et ipse illum invicem apologavit, et ipse non judicavit domo sua dignum. *Ablegavit* malebant quidam, tum quod *apologavit* insolens verbum est, et semibarbarum, tum quod totus hic locus corruptus videtur: at *Lipsius* ex consensu librorum *apologavit* retinet, et interpretatur, convicio affecit, vel notavit, a Graeco ἀπολέγω, quod et rejicere, repudiare significat.

ĂPŎLŎGUS, i, m. ἀπόλογος, narratiuncula ficta, et fabulosa, ea praesertim, in qua animalia rationis expertia, et plantae loquentes inducuntur, quales sunt fabellae *Aesopi*, *Phaedri*, etc., ex quibus aliquod vitae praeceptum eruitur. Differt a *fabula*, quae est narratio major, et proprie μῦθος dicitur: fere autem possibilia et verisimilia continet, qualia sunt hominum, ac Deorum facta. Ita porro se habent inter se, ut omnis apologus fabula dici possit, non tamen contra. Nam epopeja, v. gr., tragoedia, comoedia *apologi* dici non possunt. Itaque *fabula* est nomen tum generis, tum speciei, *apologus* speciei tantum. Dictus est ex ἀπὸ, ab, et λέγειν, dicere, quia in hujusmodi fabulis aliud significari volumus, atque ipsa sonat narratio, et ab illo, quem habent, sensu ad alium traducere: vel dictus est, quasi λόγος ἀπὸ λόγου, quia aliud aperte dicit, aliud innuit. [*Cf. Graeca lex.] *Cic. Inv.* 1, 17. Incipere ab aliqua re, quae vel apologum, vel fabulam, vel aliquam contineat irrisionem. *Auct.* quoque *ad Her.* 1, 6. apologum et fabulam conjungit. Rursus *Cic. Or.* 2, 66. Ad hoc genus adscribamus etiam narrationes apologorum. *Pl. Stich.* 4, 1, 32. Agere alicui apologum,

h. e. narrare. Usurpant praeterea *Quint.* 6, 3., *Gell.* 2, 29. et *Suet. ill. Rh.* 1. [*De apologo cf. *Hist. de l' Acad. des Inscr. et belles lettres* 1741 — 43. *n.* 3. *Beier.*]

[*ĂPOLŪTUS, i, m. pro apolytus, ἀπόλυτος, solutus, liberatus. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Murat.* 961, 5. L. Junio Apoluto. *F.*]

*APONIĀNA, ae, insula Lilybaeo proxima. *Auct. B. Afric.* 2. Eandem cum Aegusa putat esse insulam Cluverius. *Polyb.* 1, 60. τὴν Αἰγοῦσαν νῆσον, τὴν πρὸ Λιλυβαίου κειμένην. *B. A.*

ĂPŎNĪNUS, a, um, adj. ad Aponum pertinens, ut *Aponinae sortes* ap. *Vopisc. Firm. Sat.* 3., h. e. quae in Aponi fonte mittebantur, ut est apud *Suet. Tib.* 14. Ita hunc locum legere malunt *Casaubon.*, *Gruter.* et *Salmas.*, qui similiter corrigendum putant locum *Trebell. Claud.* 10. Cum in aponino (supple *fonte*) de se consuleret, responsum hujusmodi accepit, etc., tametsi libri omnes utroque loco habent *Apenninus*, ut sit ab Apennino monte, [ubi Juppiter colebatur. Vox *Apenninus*, cum olim unico *n* scriberetur, (V. APENNINUS et *Inscr.* mox citand.) a librariis in *Aponinus* corrupta est. Hinc *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 79, 5. Jovi Apenino T. Vivius Carmogenes, Sulpicia Euphrosyne conjux V. S. D. D. Adde apud *Claud. VI. Cons. Honor.* 501. et seqq. multa haberi de Jovis delubro in Apennino. V. PENNINUS. *F.*]

ĂPŌNO, is, a. 3. id. q. depono, unico *p*, ex praepositione *a*, et *pono:* vel quasi *abpono;* diciturque ea ratione, qua *afui*, *afore*, *afuturus* pro *abfui*, etc. quae V. suis loc. *Pl. Poen.* 4, 2, 35. Onus urget. *Mi.* at tu apone. *Id. Cas.* 2, 6, 11. Apone hic sitellam. *Ter. Heaut.* 1, 1, 36. At istos rastros interea tamen apone, ne labora. Adde alia exempla ejusdem rationis, quae *Pareus in Lex. Crit.* congerit: quibus nihil obstantibus *Salmas.* ad *Vospic. in Aurel. c.* 7. et alii praeterea eruditi viri [**Bentl.* et *Ruhnken.* ad *Ter.*] duplici *p appono* ubique scribendum censent; ita enim haberi in probatis MSS. et editis libris.

ĂPŌNUS, i, m. *Abano*, Ἄπονος, fons calidis aquis manans, et saluberrimis (unde nomen invenit ab *α* privativa, et πόνος, labor, aegritudo) in nostro agro Patavino sub ipsis Euganeis montibus, sex circiter passuum millibus Patavio distans, olim religione Gentilium superstitiosorum apprime cultus, summoque in pretio habitus. Ejus non solum aquae, sed et coenum ipsum morbosis membris utilissime imponitur. Meminit *Plin.* 2, 103, 106. et 31, 6, 33. Laudat eum, et eleganter describit *Claud. carm. (idyll.)* 3, al. 6. quod incipit: *Fons Antenoreae vitam qui porrigis urbi;* ubi multa memorantur, quae temporum longo tractu mutata sunt. Deletum est etiam funditus Geryonis templum, in quo oracula petebantur, quod prope eum fontem fuisse constat. Neque ulla exstant vestigia muri, quo Theodoricus Ostrogothorum rex Aponum circumdari jusserat; aut magnificarum aedium cum balneis, quas exstruendas curaverat, demandata ejus rei provincia cuidam Aloysio architecto Patavino, ut videre est apud *Cassiod. Variar. ep.* 2, 39. Porro quemadmodum mos fuit Romanorum jaciendi sortes in fontes, quos sacros esse existimabant; ita in hoc quoque factitatum est, ex quo Tiberium Romani imperii mox obtinendi sortem traxisse, jactis aureis talis, narratur a *Suet. in ej. vita* 14. Vota etiam ab aegrotantibus Apono facta, recuperataque valetudine soluta, ostendunt veteres Lapides non uni, circa ea loca paucis abhinc annis eruti, in quorum uno, qui adhuc Patavii exstat, legitur: C. Acutius C. F. Maturus A. A. V. S. L. M., *h. e. Aquis Aponi Votum Solvit Libens Merito.* Plura de *Apono* habes apud *Scardeonium Portenarium*, et *Ursatum*, qui Patavinam historiam condiderunt. *Martial.* 6, 42. Nec fontes Aponi rudes puellis, *h. e.* in quos puellae non descendunt cum viris promiscue lavaturae, ut Romae fieri solebat; sive metu incendii, de quo in citata *Cassiodori* epistola, sive potius ob insignem Patavinarum pudicitiam. ℙ Adjective *Id.* 1, 62. Censetur Apona Livio suo tellus. ℙ [Est etiam cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Don. cl.* 7. *n.* 118. Ti. Claudius Aponus. *F.*]

ĂPŎPHĂSIS, ἀπόφασις, negatio, abnuentia, depulsio, ab ἀπόφημι, nego, figura est rhetorica, cujus tale exemplum ponit *Quint.* 9, 2. Non agam tecum jure summo, non dicam quod forsitan obtinerem, etc. [*V. de ea pluribus *Ernest. lex. techn. Gr. rhet.* p. 41.] ℙ Est etiam index bonorum, vulgo *inventarium* dictum: et in hac significatione est ab ἀποφαίνω, ostendo, exhibeo, profero. Utroque autem modo Graeca vox est, et Graece scribenda.

ĂPŎPHLEGMĂTISMUS, i, m. ἀποφλεγματισμὸς, medicamentum ad exigendam ex capite pituitam et ore excernendam: ex ἀπὸ, ab, et φλέγμα, pituita. *Coel. Aurel. Tard.* 1, 4. Apophlegmatismum quoque adjicientes. Adde 2, 4.

ĂPŎPHLEGMĂTĪZĀRE, ἀποφλεγματίζειν, apophlegmatismum adhibere. Usurpatur a *Theod. Prisc.* 2, 3.

ĂPŎPHŎRĒTĂ, orum, n. plur. ἀποφόρητα, munuscula, quae Saturnalibus diebus dari solebant convivis in fine mensae, domum asportanda: ab ἀποφέρω, aufero, asporto. *Martialis* hoc titulo inscripsit librum suum decimum quartum, in quo recenset varias res, quae pro apophoretis dari solebant, et singulis suum addit distichon. Explicat autem quid sint in primo epigrammate illis versibus: *Divitis alternas, et pauperis accipe sortes: Praemia convivae det sua quisque suo.* Neque Saturnalibus solum, sed et aliis temporibus, si libuisset, apophoreta dari, praesertim ab imperatoribus solebant. *Suet. Vesp.* 19. Sicut Saturnalibus dabat viris apophoreta, ita et calendis Martii feminis. *Id. Cal.* 55. Agitatori Eutycho, comissatione quadam, in apophoretis vicies HS. contulit. V. *Eund. Aug.* 75. Legitur haec vox etiam apud *Petr. in fr. Trag.* 40. 56. et 60. *Burm.* [primo tamen loco usurpatur adjectivi modo. Porcelli ex coptoplacentis facti apophoreti fuerunt. *F.* **Vet. Schol. Juv.* 6, 203. Solebant enim antea per nuptias recedentibus dulcia erogare pro apoforetis. *B. A.*] ℙ Praeterea dicta sunt *Apophoreta* etiam illa munera, quae ab editoribus ludorum mitti solebant amicis post ludos confectos, ut *Lips. Sat.* 1, 16. docet ex *Symm. ep.* 2, 80. (*al.* 81.), additque ejusmodi munus etiam *apophoreticum* dici: quam vocem usurpatam videmus ab eodem *Symm. ep.* 5, 54. (*al.* 56.) et *ep.* 9, 109. (*al.* 119.) ℙ *Apophoreta*, *ae*, f. apud *Isid. Or.* 19, 4. est vas escarium planum, ferendis apophoretis aptum: sed caret adhuc exemplo idonei Latini scriptoris.

ĂPŎPHŎRĒTĬCUM, i, n. id. q. apophoreta. V. v. praec.

ĂPOPHTHEGMĂ, ătis, n. ἀπόφθεγμα, brevis et acuta sententia, sive acutum dictum, sive responsio, non cujuslibet, sed illustrium tantum virorum. Est autem Graeca vox ab ἀποφθέγγομαι, sententiose loquor, et Graece scribenda. Latine dicitur *facete dictum*, et *breviter et commode dictum* a *Cic. Amic.* 1. et *Off.* 1, 29., item *simpliciter dictum.* ℙ Hujusmodi ἀποφθεγμάτων volumina collegisse Catonem, indicat *Cic. Off.* 1, 29., idemque fecisse Caesarem, scribit ad Paetum *Fam.* 9, 16. *Manutius* quoque et *Erasmus* hujusmodi collectiones edidere.

ĂPŎPHYGIS, is, f. ἀποφυγὴ, pars summa, et infima scapi columnae, qua basi, aut capitulo jungitur, in modum anuli facta, totumque scapum cingens: de qua plura *Bald.* in *Lex. Vitr.* ad 4, 7., ubi ea vox legitur. Addit *Barbarus* ad *Vitr.* 3, 3. et cum eo *Philand. l. c.* in Dorica quidem, Ionica et Corinthia columnarum ratione apophygim esse partem extremam scapi, at in Tuscana esse partem summam basis, qua columna incumbit, Italice *cinta*, [**Anlauf und Ablauf des Säulenstammes.*] ℙ Ratio hujus nominis est hujusmodi. Qui primum columnas ex integris arborum truncis fecere, earum capita ferreo anulo religabant quo essent firmiores, neque ad pondus finderentur. Ille anulus ἀποφυγὴ dictus est, *h. e.* effugium, remedium contra scissiones, fissionesque columnarum: ab ἀποφεύγω, effugio, evado. [*Noli credere.] ℙ *Vitr.* 4, 1. pro apophygi *apothesim* nominat, eadem significatione, ut quidem *Philand.* et *Barbar.* interpretantur. Est autem ἀπόθεσις, depositio, ab ἀποτίθημι, depono: et ita dicta videtur ea columnae pars, quia ibi se quodammodo columna deponit et incumbit.

ĂPŎPLĂNĒSIS, ἀποπλάνησις, *i. e.* aberratio, figura rhetorica, qua differendo, obscurando, tergiversando judicem in errorem trahimus: quod *Cicero* facit in causa Cluentii, qui reus erat veneficii. Est autem Graeca vox, et Graece scribenda: ab ἀποπλανῶμαι, aberro, evagor. *Cic. Or.* 3, 53. *ad f.* vocat *erroris inductionem.*

ĂPŎPLECTĬCUS, a, um, adj. ἀποπληκτικὸς, apoplexia ictus, stupidus, attonitus. *Firm. Mathes.* 3, 14. *n.* 8. Morientur autem aut spastici, aut colobici, aut apoplectici, seu phrenetici. Adde 5. *n.* 8. et *Coel. Aur. Acut.* 3, 5., ubi tamen non semel etiam *apoplectus* legitur, a Graeco ἀπόπληκτος, quod idem est.

ĂPŎPLECTUS. V. vocem praeced.

ĂPŎPLEXĬĂ, ae, f. Apoplexis, is, f. ἀποπληξία, et ἀπόπληξις, subita percussio, qua totum corpus, et mens stupet, et sensu ac motu privatur: ab ἀποπλήττω, percutio, quod tanquam letali percussu repentinum faciat casum, ut *Coel. Aur. Acut.* 3, 5. loquitur. Latini veteres, quia credebant a sanguine proficisci, *ictum sanguinis* vocaverunt. *Capitol. Anton. Philos.* 14. *in f.* Apoplexi arreptus periit. Al. leg. *apoplexia.* *Id. Verr.* 9. Morbo, quem apoplexin vocant, correptus. *Coel. Aur. l. c.* Apoplexia dicta est, quod, etc. *Tert. Anim.* 53. Apoplexis interior ruina. *Firm. Mathes.* 3, 7. *n.* 8. Mors illi per spasmum aut apoplexim fertur.

ĂPŎPRŎEGMĔNĂ. V. PRODUCTUS.

[ĂPOPSIS, is, f. ἄποψις, specula villae, locus, ex quo prospectatur. *Front. de fer. Als.* 3. In apopsi jucundiores tibi esse videntur. *F.*]

ĂPOR, vetus verbum pro *apud.* *Festus.* Quidam censent legendum *apur*, ex quo mutato *r* in *d* factum sit *apud:* alii *apot.*

ĂPŎRĬĀTĬO, onis, f. dubitatio, haesitantia animi, perplexitas, angustia animi, ab ἀπορία, anxietas. *Tert. adv. haeret.* 49. Quoniam ipse fuerit de aporiatione conceptus, atque prolatus.

[ĂPŎRĬES, ei, f. id. q. aporia, paupertas, ab ἀπορία. *Not. Tir.* p. 157. Apories. *F.*]

*ĂPŎRĬOR, ari, ἀπορέω, dubito, haesito, incertus sum. *Vulgat. Esai.* 59. v. 16. et 2. *Corinth.* 4, 8. Adde *Ambros. serm.* 85. p. 384. *B. A.*

*ĂPŎRIS, idis vel idos, vicus Phrygiae majoris. *Liv.* 38, 15. *B. A.*

[ĂPŎRUS, i, m. ἄπορος, haerens, haesitans. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 876, 3. L. Minicius Cl. Aporus. *F.*]

ĂPOSCŎPON, ontis, ἀποσκοπῶν, hoc est in scopum intuens, et collimans. Aposcoponta vocarunt celebrem Antiphili pictoris tabulam, in qua Satyrum fecerat ad scopum collimantem, ut est apud *Plin.* 37, 11, 40. *n.* 32., ubi *Hard.* ex MSS. legit *aposcopeuonta*, ἀποσκοπεύοντα, quod idem est.

ĂPŎSĬŎPĒSIS, is, f. ἀποσιώπησις, hoc est reticentia, obticentia, interruptio: ab ἀποσιωπάω, reticeo, in medio sermone conticesco: figura est rhetorica, qua in media oratione aliquid tacetur vel ex ira, vel ex sollicitudine, et quasi religione, vel alia transeundi causa, ut in illo *Virg. A.* 1, 135. Quos ego — sed motos praestat componere fluctus. Et ap. *Quint.* 9, 2. Communis autem — tametsi ignoscite mihi, judices, etc. *Id. ib.* 3. *a med.* Hanc quidam aposiopesim putant, frustra. Et *ib.* Quae si aposiopesis est, etc. Postremis his duobus locis docet *Quint.* tum dici aposiopesim, cum quod reticetur, incertum est, vel certe longiori sermone explicandum. Cum enim patet quod omittitur, aut uno alterove tantum verbo suppletur, synecdoche grammaticalis, vel ellipsis rectius dicitur. ℙ Alia exempla hujus figurae habes apud *Ov. Her.* 13. *in f.* et 20, 51. et apud *Sil.* 9, 55. et 10, 290. et *Stat. Th.* 3, 280.

ĂPOSPHRĂGISMĂ, ătis, n. ἀποσφράγισμα, figura anuli palae insculpta ad signandum. Vox Graeca a σφραγίζω, signo, sigillum imprimo. *Plin. ep.* 10, 16. *in f.* Signata est anulo meo, cujus est aposphragisma quadriga. *Not. Tir.* p. 161.

ĂPOSPLĒNOS, ἀπόσπληνος, dicitur herba rosmarinus, apud *Appul. Herb.* 79., quia spleni exsiccando utilissima est: ex ἀπὸ, ab, et σπλὴν, ηνὸς, splen.

ĂPOSTĂSĬĂ, ae, f. defectio a vera religione, ἀποστασία; ab ἀφίσταμαι, deficio, recedo. *August. in Op. imperf. c. Julian.* 56. et 57.

ĂPOSTĂTĂ, ae, m. ἀποστάτης, desertor, qui duce suo deserto ad hostes transfugit: ab ἀφίσταμαι, deficio, recedo. A Christianis scriptoribus ita nominatur, qui a Fide desciscit. *Tert. adv. Marc.* 5, 11. Apostata Marcion. *Sedul.* 5, 138. de Juda proditore: Tunc vir apostolicus, nunc vilis apostata factus.

ĂPOSTĂTĬCĒ, adv. ἀποστατικῶς, apostatarum more. *Imp. Justin. Cod.* 1. *in ep. ad Jo. Papam* §. 1. Ecclesiae contradicere Judaice et apostatice.

ĂPOSTĂTĬCUS, a, um, adj., ἀποστατικὸς, qui per apostasiam a fide defecit. *Tert. adv. Marc.* 4, 5. Facilius apostaticum invenias, quam Apostolicum. *Sedul.* 5, 375. Plebis apostaticae, Dominum quae caeca negasset.

ĂPOSTĂTO, as, n. ἀφίσταμαι, ἀποστατέω, a Fide deficio: verbum barbarum, usurpatum a *Cyprian. ep.* 1, 2. *ad Cornel. de pace lapsor.* Inter eos qui vel apostataverunt, etc.

ĂPOSTĒMĂ, ătis, n. ἀπόστημα, vomica, abscessus, suppuratio, concursus mali humoris in aliquam partem corporis abscedens, et in pus ac saniem degenerans, vox Graeca ab ἀφίσταμαι, abscedo. *Plin.* 30, 5, 12. Utuntur ad omnia, quae intumescunt, et quae apostemata vocant. *Id.* 28, 15, 61. Panos, et apostemata sanguis ursinus discutit.

ĂPOSTŎLĀTUS, us, m. ἀποστολὴ, Apostoli officium, seu dignitas. *Tert. adv. Marc.* 1, 20. Petrum, ceterosque columnas Apostolatus. *Sidon. ep.* 7, 4. Apostolatus vestri patrocinio.

ĂPOSTŎLĬCUS, a, um, adj. ἀποστολικὸς, ad Apostolos pertinens. *Tert. Praescr. adv. haeret* 32. Apostolica aetas. Et *ib.* Ecclesiae. Et *ib.* Apostolica doctrina. *Prud. Ham.* 524. Oris Apostolici testis sententia prodit. ℙ *Apostolici viri*, et interdum absolute *Apostolici*, dicebantur Apostolorum fideles discipuli, et qui in Euangelio praedicando constantes adjutores erant, et orthodoxi. *Tert. l. c.* Habere aliquem auctorem ex Apostolis, vel Apostolicis viris.

ĂPOSTŎLUS, i, m. Ἀπόστολος, hoc est missus, dimissus; vox Graeca ab ἀποστέλλω, mitto, dimitto. A JCtis *apostoli* dicuntur litterae, quae ab eo a quo appellatum est, ad eum, qui de appellatione cogniturus est, dantur, quae scriptum habent, a quo datae sint, qui appellet, et ad quem appellet, et adversus quem, et a qua sententia: et vocantur alio nomine *appellatoriae:* item *dimissoriae*, quia per eas causa ad eum, qui appellatus est, dimittitur, ut *Modestin. Dig.* 50, 16, 106. explicat *Macer ib.* 49. *tit.* 6. *qui* De libellis dimissoriis *inscribitur*, *l.* 1. Quas litteras dimissorias, sive apostolos appellant. *Modestin. ib.* 14, 9. Interea d

essit rea; nihilominus tamen Apostoli redditi sunt. *Paul. Sent.* 5, 33. Litterae dimissoriae dirigantur, quae vulgo apostoli appellantur. *Impp. Dioclet. et Maxim. Cod.* 7, 62, 6. Apostolos alicui dare. ℙ Apud Christianos scriptores κατ᾽ ἐξοχὴν Apostoli dicuntur Jesu Christi D. N. legati, missi per universum terrarum orbem ad evulgandum Euangelium gratiae Dei. *Tert. Praescr. adv. haeret.* 20. Apostoli, quos haec appellatio missos interpretatur. *Prud. Ham. v.* 508. Doctor Apostolus.

ĂPOSTRŎPHĒ, es, et Apostropha, ae, f. ἀποστροφή, hoc est aversio, ab ἀποστρέφω, averto. Est hoc nomine figura rhetorica (quam *Quint.* itidem *aversionem* appellat 9, 2.) et fit cum in media oratione sermonem orator a judice, vel ab auditore avertit repente, et in alium convertit, ut in illo *Cic. Lig.* 3. *ad f.* Quid enim, Tubero, tuus ille districtus in acie Pharsalica gladius agebat? Sic dicitur ἀποστροφή ab *eod. Quint. ib.* 3. illud *Virg. G.* 2, 170. haec Decios, Marios, magnosque Camillos, Scipiadas duros bello, et te maxime Caesar; ubi ex improviso mutatur incepta forma loquendi: atque hac persaepe utuntur poetae. *Capell.* 5. p. 171. Apostrophe est in aliquem districta conversio, etc. *Ascon.* ad illa verba *Cic. Verr.* 2, 1, 9. *Hic tu fortasse eris diligens*, etc. Apostropha ad ipsum Hortensium, qua ostendit, etc. Adde *Hieron. in Hierem.* 13.

ĂPOSTRŎPHOS et Apostrophus, i, m. ἀπόστροφος, hoc est aversus, apud grammaticos est semicirculus aversus ad summam litteram consonantem appositus, cui vocalis est subtracta, ut *Tanton' ne crimine dignum?* Ita describit *Diomed.* 4. p. 430. Adde *Prisc. in l. de accentib.* p. 1287. et *Donat.* p. 1742., qui omnes Latinis litteris scribunt.

ĂPŎTAMĬA, ae, f. Graeca vox, quae Latine cella penuaria: a ταμίας, promus condus. Latine scripta legitur apud *Coel. Aurel. Acut.* 3, 21.

ĂPŎTĔLESMA, ătis, n. ἀποτέλεσμα, hoc est effectio, effectus, ab ἀποτελέω, efficio, perficio. Ab astrologis ita appellatur effectus stellarum, hoc est quidquid ex astrorum convenientia, mutuoque respectu in natali cujusque efficitur boni, vel mali. *Firm. Mathes.* 8, 5, 18. et alibi saepe.

ĂPŎTHĒCA, ae, f. ἀποθήκη (unde Itali derivarunt *bottega* [*quod primus observavit *Manut.* ad *Cic. Fam.* 8, 6. *post. med.* ubi simul exponit de discrime inter *taberna*, *apotheca* et *officina*]), repositorium, cella, in qua aliquid servandum reponitur, ut sunt horreum, cella vinaria, carnarium, et alia ejusmodi in aedibus loca, in quibus cujuscumque generis fruges reconduntur: ab ἀποτίθημι, repono. *Cic. Vatin.* 5. Cum omnium domos, apothecas, naves furacissime scrutarere. *Id. Phil.* 2, 27. Nihil erat clausum, nihil obsignatum, nihil scriptum: apothecae totae nequissimis hominibus condonabantur. *Hor. Sat.* 2, 5, 6. neque illic Aut apotheca procis intacta est, aus pecus. *Ulp. Dig.* 33, 7, 12. *a med.* Instructo fundo et bibliothecam, et libros qui illic erant, ut quoties venisset, uteretur, contineri constat: sed si quasi apotheca librorum utebatur, contra erit dicendum. ℙ Saepe specialiter dicitur de cella, in qua vina servantur. Est autem discrimen, licet fortasse non perpetuum, inter *cellam vinariam*, et *apothecam*: nam *cella vinaria* constituitur in ima aedium parte, in qua it vinum, et in cupis, doliis culleariis aliisque majoribus vasis servatur ad usum familiae: at *apotheca* erat apud veteres in editiore aedium parte, quemadmodum et horrea, in qua recondebantur amphorae et cadi, ceteraque minora vasa, servandis etiam in multos annos vinis accommodata. Hinc *Colum.* 1, 6. partem villae fructuariae dividi ait in cellam oleariam, torculariam, vinariam, defrutariam, foenilia, paleariaque, et apothecas, et horrea. Et paulo post monet, apothecas recte superponi fumario et balneis, ex quibus fumus exoritur, quoniam vina celerius vetustescunt, quae fumo praecocem maturitatem trahunt. *Plin.* quoque *ep.* 2, 17. apothecam et horreum in edita turri esse sita testatur, in Laurentino suo. Hinc *Hor. Od.* 3, 21, 7. invitat amphoram, ut descendat Corvino jubente, etc. et *ib.* 28, 7. vult, eam deripi horreo. Et *ib.* 3, 11. laudat amphoram fumum bibere institutam. Contra cellas vinarias, non in subterraneis, at certe in plano aedium fuisse satis indicant *Varr. R. R.* 1, 13. *ad f. Plin.* 14, 21, 27. *Colum. l. c.* et *Vitr.* 6, 9. ℙ Nunc exempla addantur, quibus apotheca pro vini repositorio accipitur. *Plin.* 14, 14, 16. Apothecas fuisse, et diffundi solita vina, etc. et *ib.* 4, 6. Tantum pecuniarum detinent vini apothecae. *Ulp. l. sup. c.* Vina, quae in apothecis sunt. V. integrum locum. *Id.* 47, 2, 21. In apotheca amphoras esse vini, etc. *Arn.* 7. p. 236. Vinum omne, quod in cellis atque aphothecis est conditum. ℙ Inter officia domus Augustae fuit servus ab apotheca triclinii. *Inscr.* ap. *Don. cl.* 7. n. 34. P. Avidio P. F. Sergia Matrinio Caes. N. ab apotheca triclinii, etc.

ĂPŎTHĒCO, as, a. 1. in apothecam recondo. *Venant. epist. praef. carm.* 6. *l.* 5. Quod ille torcularet in fletu, iste apothecaret in fructu.

ĂPŎTHĔŌSIS, is, f. ἀποθέωσις, consecratio, seu relatio hominis demortui inter Deos: Graeca vox ab ἀποθεόω, inter Deos refero, Deum facio. Hanc primus instituit Augustus, qui Julium Caesarem Deum fecit, et ut Deum coli jussit, ut est apud *Suet. Caes.* 88. Ritus, qui in apotheosi servabantur, accurate *Herodian.* 4, 2. describit. *Tert. Apol.* 34. *extr.* Maledictum est, ante apotheosin Deum Caesarem nuncupari. ℙ *Apotheosis* inscriptum est *Prudentii* carmen, in quo agit de divinitate Christi, et de aliis ad illam pertinentibus.

ĂPŎTHERMUM. V. APODERMUS.

ĂPŎTHĔSIS. V. in APOPHYGIS.

ĂPOXYŎMĔNOS, ἀποξυόμενος, hoc est destringens, abstergens: vox Graeca ab ἀποξύω, derado, destringo. Fuit hoc nomine celebris statua a Lysippo facta hominis se fricantis strigili in balneo, et destringentis, de qua *Plin.* 34, 8, 19. *n.* 6.

ĂPOZĔMA, ătis, n. ἀπόζεμα, decoctum, hoc est aqua, in qua aliquid decoctum sit: ab ἀποζέομαι, fervefio. *Aemil. Macer de Herb. c. de apio.* Vel semen potius, vel apozema proderit ejus. *Apoxima* corrupte legitur in quibusdam editionib., ut et *Janus Cornar.* adnotavit.

ĂPOZYMĀRE, hoc est fermentare, fervefacere, a ζυμόω, fermento: verbum barbarum, quod legitur apud *Theod. Prisc.* 1, 19. Sales triti, ac in linteolo ligati aceto infunduntur, et ex hoc vulnus tamdiu apozymandum est, vel infundendum, donec sanguinem eliciat, *h. e.* tamdiu aceti acrimonia irritandum, et accendendum, etc.

APPANGO et Adp., is, a. 3. ad aliquid pango, affigo. *Paul.* ex *Festo* in *Antipagmenta.* Antipagmenta valvarum ornamenta, quae antis adpanguntur, id est adfiguntur. V. APPINGO.

[APPĂRĀMENTUM, i, n. id. q. apparatus. *Fabrett.* p. 609. *n.* 79. Taurobolium fecerunt cum suis hostiis et apparamentis. *F.*]

APPĂRĀTĒ, adv. ἀδεῶς, cum apparatu, magnifice. *Cic. Att.* 13, 52. Edit, et bibit ἀδεῶς, et jucunde; opipare sane, et apparate. *Liv.* 31, 4. Ludi scenici magnifice apparateque facti. *Plin. ep.* 1, 15. Potes apparatius coenare apud multos; nusquam hilarius.

APPĂRĀTĬO, onis, f. κατασκευή, apparatus, [*proprie significat curam, quae ponitur in iis quae vel necessaria vel utilia sunt ad negotium aliquod conficiendum. *Vitr.* 2, 10. Quoniam de apparationibus est explicatum, *h. e.* de comparatione materiei, ex qua aedificia fiunt. [*Auct. ad Her.* 2, 4. si ex altera parte vires, pecunia, consilium, scientia, apparatio (i. e. variae rei peragendae molitiones) videbitur fuisse.] Praecipue de magno et sumtuoso apparatu. *Cic. Off.* 2, 16. Laudare magnificentiam et apparationem popularium munerum. ℙ Translate. *Cic. Inv.* 1, 18. Exordium debet habere splendoris, et festivitatis, et concinnitudinis minimum, propterea quod ex his suspicio quaedam apparationis [*i. e. meditationis antea institutae], atque artificiosae diligentiae nascitur. *Auct. ad Her.* 1, 8. Alterum genus narrationis est, quod intercurrit nonnunquam, aut fidei, aut criminationis, aut transitionis, aut alicujus apparationis, vel laudationis causa, *h. e.* [*praeparationis certorum locorum] cum in media oratione breviter narratur aliquid ad sternendam veluti materiam et praeparanda ea, quae dicturi deinceps sumus.

APPĂRĀTOR, oris, m. qui apparat. *Liv.* 44, 9. Interdum plures ab apparatoribus ludi armati inducebantur. Plerique al. leg. *plures apparatioribus ludis*, etc. [*Omnino. Cf. 31, 4. ludi apparate facti.] *Inscr.* ap. *Murat.* 511, 1. Rogator Mag. Quinq. Conleg. Apparat. Annal. iterum. Ipse *Murat.* quid sibi velit illud *Apparat.* se ignorare fatetur, [*sed putat esse i. q. *apparator.*]

APPĂRĀTŌRĬUM et Adp., ii, n. ἐξαρτιστήριον, locus prope sepulcrum muro circumdatus ac tectus, ad lustrationem sepulcri, et coenas anniversarias funebres inter propinquos amicosque celebrandas, ut quidem interpretatur *Fabrettus*, qui has affert *Inscriptiones c.* 3. *n.* 609. Hoc adparatorium pertinet ad monimentum Q. Aquilii Dionysii, etc. et *n.* 110. Porticum cum apparatorio, et compitum a solo pecunia sua fecerunt, etc. *Gloss. Vet.* Ἐξαρτιστήριον, apparatorium, *scil. ab* ἐξαρτίζω, apparo, instruo. *Reinesius cl.* 17. *n.* 14. priorem Inscriptionem et ipse affert, et *adparatorium* interpretatur *ustrinum*, qui erat locus, in quo parabatur rogus ad cremanda cadavera: hoc autem male confirmat auctoritate *Servii*, qui ad *A.* 3, 22. docet, apparatum mortuorum vocari *funus;* non vero, ut *Reines.* asserit, funus mortuorum appellari *apparatum.* In altera (quae habetur etiam in *Antiquit. Benevent. cl.* 6. *n. ult.* et explicatur ib. p. 276.) nulla est mentio sepulcri, sed epuli et lustrationis. ℙ *Jo. Rhod.* in notis ad *Scribon. Compos.* 212. in priore Inscript. legit *apparitorium*, quod non habet hic locum.

APPĂRĀTRIX, icis, f. quae apparat. *Hieron. ep.* 18. ad *Damas. de Seraphim. n.* 14. Apparatrices in coelestibus virtutes.

APPARATUS et Adp., us, m. παρασκευή, apparatio, [*dicitur interdum active, τὸ παρασκευάζειν. *Suet. Ner.* 56. in ipso sacrificii apparatu. *Id. ib.* 12. inter buthysiae apparatum.] *Cic. N. D.* 1, 8. (de apparatione ad creationem mundi) desidero ministros, machinas, omnem totius operis designationem et apparatum. Plerumque autem passive, i. q. apparatur, s. quod apparatum est; quo sensu etiam de singulis rebus, e quibus apparatus constat, dicitur, i. e. de instrumentis, suppellectili etc. *Suet. Aug.* 96. Apparatus rei divinae, *h. e.* instrumenta sacrificii. *Plin.* 13, 1, 1. Darii, *h. e.* supellex. *Id.* 22, 23, 47. argenteus. *Ulp. Dig.* 14, 4, 5. tabernae, *h. e.* instrumenta. *Plin.* 14, 19, 24. Apparatus vini, *h. e.* ea quae pertinent ad vinum servandum. *Id.* 36, 6, 5. marmorum. Ac de bellico apparatu, i. e. machinis, balistis etc. *Cic. Acad.* 4, 1. belli instrumenta et apparatus. [*Alio modo haec junxit *Suet. Caes.* 37. triumphum egit, diverso quemque apparatu et instrumento; h. l. refer *app.* ad praedam, argentum etc., quibus triumphus splendorem et magnificentiam nanciscebatur; *instrum.* ad vestes, ad fercula etc. cf. *ib.* 84.] *Nep. Eum.* 5. apparatum et munitiones incendere et disjicere. [*Liv.* 34, 33. omnem apparatum oppugnandarum urbium muris admoverunt. — Ac de hominibus: *Liv.* 9, 7. dimissus auxiliorum apparatus. Porro *id.* 25, 14. plaustrorum et jumentorum. *Id.* 26, 47. captus et ingens apparatus belli.] Ac de aliis: *Cic. Att.* 6, 9. apparatus triumphi. [*Liv.* 28, 29. supplicii. *id.* 10, 38. sacri. *Cic. Rep.* 2, 14. apparatum sacrorum perfacilem esse voluit Numa.] *Id. Off.* 2, 16. ludorum venationumque apparatu pecunias profundere. [*Sic in ludis scenicis apparatus dicitur de omnibus iis, quibus oculorum potius quam aurium voluptas quaeritur. *Cic. Fam.* 7, 1. apparatus spectatio tollebat omnem hilaritatem (sc. quae peti poterat ex ipsa fabula). Quid enim delectationis habent sexcenti muli in Clytemnestra; aut in equo Trojano craterarum tria millia etc.] ℙ Praecipue autem de ea apparatione dicitur, quae copiam ac magnificentiam habet adjunctam, [*unde voc. nostrum *Pracht* originem duxit.] *Cic. Off.* 1, 8. Delectant enim magnifici apparatus, vitaeque cultus cum elegantia et copia. *Id. Or.* 25. epularum apparatus. [*Et plur. numero *Suet. Vit.* 13. singuli apparatus (epularum). cf. *ib.* 10.] *Id. Vatin.* 13. Omitto epulum populi R., festum diem argento, veste, omni apparatu ornatuque visendo. [*Plura hujus generis collegit *Gron. Stat. diatr.* p. 81. sq. ed. *Hand.*] *Id. Fam.* 9, 19. Tenui apparatu contentum esse. *Tac. Hist.* 2, 62. Exhausti conviviorum apparatibus principes. *Cic. Somn. Scip.* 1. Apparatu regio accipere aliquem. Sic *Nep. Paus.* 3. Apparatu regio uti. ℙ Hinc translate: *Cic. Brut.* 76. Praecepta dicendi, quae si minorem habent apparatum (sunt enim exilia), tamen habent ordinem, et quasdam errare in dicendo non patientes vias. [*Loquitur h. l. de ornatu, qui in elocutione adhibetur; cf. *ib.* 78. et *Ernest. lex. techn. lat.* p. 24.] *Id. Or.* 1, 53. Dicere causam nullo apparatu, pure et dilucide. ℙ [*Confunduntur *apparatus* et *commeatus*, *Liv.* 22, 37. ibique *Drak.* De commeatu intellexisse videtur *Forc.* supra in loco *Nep. Eum.* 5. quod nobis secus videtur.]

APPĂRĀTUS et Adp., a, um, part. v. *apparo*, παρασκευασμένος, adornatus, instructus. *Pl. Merc.* 5, 2, 10. Apparatus sum, ut videtis. *Ter. Andr.* 5, 2, 6. Omnia apparata jam sunt. *Cic. Inv.* 1, 34. Domus omnibus instructior rebus et apparatior. *Id. Sext.* 54. Ludi apparatissimi et magnificentissimi. *Suet. Ner.* 9. Apparatissimum funus. [*Id. Tit.* 7. munus edidit apparatissimum largissimumque.] *Sen. ep.* 83. *sub f.* Apparatissimae epulae. [*Liv.* 23, 4, 3. apparatis accipere epulis, ibique *Drak.*] ℙ Translate. *Auct. ad Her.* 1, 7. In exordienda causa servandum est, ut lenis sit sermo, et usitata verborum consuetudo, ut non apparata oratio esse videatur, [*i. e. studiosius et exquisitius facta, multa cura praeparata, prorsus eo modo, quo dicuntur epulae apparatae.] Sic *id. ib.* 7. Exordium nimium apparatis verbis compositum, i. e. exquisitis, cum artis cura et studio elatis. cf. *Ernest.* l. l. in v. praec.]

APPĀRENTĬA, ae, f. actus apparendi, manifestatio, ἐπιφάνεια. *Tert. adv. Marc.* 1, 19. Pax Euangelii illaesa, et inconcussa ab apparentia Christi usque audaciam Marcionis. ℙ Item externus rei aspectus. *Firm. Mathes.* 5, 8. Homines venusti, bene compositi, bonae apparentiae, et qui ornatis versibus delectentur.

APPĀRĔO, et Adp. ēres, arui, aritum, n. 2. φαίνομαι, prodire, adesse, praesto esse: ex *ad* et *pareo.* *Cic. Flacc.* 12. Si qua uspiam navicula praedonum apparuisset. *Id. Div.* 2, 68. Equus mecum una demersus, rursus apparuit. [*Suet. Aug.* 10. eum fugisse ac post biduum demum apparuisse.] *Id. prooem. Parad. ad f.* Quoniam illud majorum vigiliarum opus in tuo nomine apparuit, i. e. tuo nomine inscriptum editum est. *Id. Or.* 1, 9. Nullum in eo eloquentiae vestigium apparet, i. e. in eo visitur. [*Suet. Aug.* 73. instrumenti parsimonia apparet etiam nunc.] *Id. fragm.* ap. *Prisc.* 6. p. 706. Unde appares, o Socrate? an quidem dubium non est, quin ab Alcibiade? *Pl. Capt.* 2, 3, 97. Jam ego apparebo domi. *Cic. Div.* 2, 30. *in*

f. Anguis ille, qui Sullae apparuit immolanti. *Caes. B. G.* 7, 82. Cum lux appareret. [*Cf. *Tib.* 4, 1, 65. queis nunquam dies apparuit. *Suet. Vesp.* 23. quum stella crinita in coelo apparuisset.] Huc refer illa quoque, quae *Forc.* in fine posuerat: nam *apparere opera* aut *promissum* dicitur, cum quod debebatur, praestitum est. *Cato R. R.* 2. Si opus non apparet, dicit villicus, sedulo se fecisse, servos non valuisse, etc. Adde *Pl. Ps.* 3, 2, 60. [*et *Macr. Sat. praef.* 1. singulorum latent voces, omnium apparent.] Sic apud *Eund. Trin.* 2, 4, 17. Ratio apparet, i. e. apparet, eam recte habere. [*Similiter *Cic. Phil.* 2, 34. ubi merces apparet? i. e. ubi apparet illud, quod pro tanta mercede didiceris? Sic *clav. Cic.* Omnino in his graeca loquendi ratio valet. *Ter. Eun.* 2, 3, 19. Fac sis, promissa appareant. *Apparere ad aliquem* apud *Varr.* idem est qu. *apparere alicui*, hoc est cognosci, et perspici ab aliquo, seu alicui manifestum esse. Verba ejus sunt *R. R.* 1, 40. Illud quod apparet ad agricolas, id videndum diligenter.] Ac praecipue de iis dicitur, qui in judicio adsunt: *Cic. Sull.* 2. in quibus subselliis haec ornamenta ac lumina reip. viderem, in his me apparere nollem. *Cic. Cluent.* 53. Quid sibi illi scribae, quid lictores, quid ceteri, quos apparere huic quaestioni video, volunt? ℙ Hinc speciatim *apparere alicui* dicuntur, qui alteri ministrant, et praesto sunt ad obsequium, ut lictores, accensi, viatores magistratibus (ex quo et *apparitores* dicti) etc., item servi dominis, et ministri principibus. *Liv.* 2, 55. Quatuor et viginti lictores apparere consulibus. *Id.* 3, 33. Collegis novem singuli accensi apparebant. *Nep. Eum.* 13. Eumenes cum ab anno vigesimo septem annos Philippo apparuisset, et tredecim apud Alexandrum eundem locum obtinuisset, etc. *Virg. A.* 12, 849. de Diris. Hae Jovis ad solium, saevique in limine regis Apparent. *Pompon.* ap. *Gell.* 12, 10. Qui postquam tibi appareo, atque aeditumor in templo suo, etc. [*Cf. *Drak.* ad *Liv.* 9, 46, 2. et *Manut.* ad *Cic. Fam.* 13, 54. In libris h. l. confunditur cum *appetere*.] ℙ Saepe significat constare, manifestum esse, videri. [*Nunquam tamen idem est, quod *videri*, sed semper respondet Graeco voc. φαίνεσθαι. Id quod optime intelligitur ex *Nep. Att.* 4, 1. Sic enim Graece loquebatur, ut Athenis natus videretur. Tanta autem suavitas erat sermonis Latini, ut appareret, in eo nativum quendam leporem esse etc.] *Cic. Phil.* 2, 34. Non dissimulat, apparet, esse commotum. *Nep. Eum.* 10. Quas impendere jam apparebat omnibus. *Liv.* 42, 43. Apparituram, quibus populis societatem jungi displicuisset. [*Saepe *Liv.* nullo casu addito. V. *Drak.* ad 21, 2, 2.] *Cic. Fam.* 4, 7. De quo quid sentiam, nihil attinet dicere, cum appareat, ipse quid fecerim. *Id. Fam.* 5, 19. Quid rectum sit, apparet; quid expediat, obscurum est. *Id. Brut.* 25. Fuit, ut apparet ex orationibus, scriptor sane bonus. *Id. Or.* 1, 16. Apparet atque exstat, utrum simus earum rudes, an didicerimus. [**Pl. Men.* 2, 1, 14. acum invenisses, si appareret, jam diu, i. e. si alicubi exstaret, ut expl. *Gron.* quem V.] *Cic. Flacc.* 16. *ad f.* Sive confictum est, ut apparet, sive, etc. *Plin. praef. H. N. ad f.* Inde apparet paratos esse, etc. *Id.* 36, 26, 67. Ex quo apparet antiquior origo. *Id.* 35, 12, 44. Quo apparet antiquiorem fuisse. *Id.* 8, 44, 69. *ad f.* Atheniensium monumentis apparet. *Id.* 12, 21, 46. Ut ipso nomine apparet. *Liv.* 32, 34. Apparet id etiam caeco, *proverb.* [*Notandum illud quoque apud *Liv.* 2, 31, 11. apparuit caussa plebi, i. e. manifesta erat; *coll.* 22, 34, 9. cui non id apparere, id actum esse etc. Absolute utuntur participio, ut *Quint.* 12, 8, 10. apparentia vitia, opp. quae latent. *Id.* 9, 2, 46. fictio apparens magis quam confessa.] ℙ Interdum construitur *apparere* ut verba personalia, graeco more. *Cic. Fin.* 3, 7. Membra nobis ita data sunt, ut ad quandam rationem vivendi data esse appareant, pro *appareat:* δοκοῦσι. [**Goerenz.* h. l. argutatur. Similiter *Suet. Ner.* 1. ut appareret degenerasse Nero, i. e. degeneratus (esse). Cf. *Bremi.* ad *Cic. Fin.* 1, 10, 34. *Suet. Rhet.* 1. paullatim et ipsa (rhetorica) utilis honestaque apparuit, ὠφέλιμος ἐφαίνετο, quod comparat *B. Crus.* ℙ Confunduntur in libris *apparere* et *appetere*, V. supra. — et *apparare*, *Drak.* ad *Liv.* 6, 2, 4. — et *aperire*, *id. ib.* 3, 15, 9.]

[APPARESCO, is, n. 3. idem q. appareo. *Ennod. ep.* 7, 19. Qui maximus apparescat in foribus. *F.*]

APPĀRĬTĬO, onis, f. παράστασις, officium, et obsequium ministri apparentis magistratui, et ad jussa exsequenda parati, ut in voce APPAREO dictum est. *Cic. Fam.* 13, 54. In longa apparitione singularem, et prope incredibilem patris Marcilii fidem, abstinentiam, modestiamque cognovi, *h. e.* in munere interpretis. ℙ Pro quocumque famulicio. *August. ep.* 75. Vir spectabilis venit ad Ecclesiam, apparitione paucorum suae potestati congrua comitatus. ℙ Pro ipsis apparitoribus. *Cic. Q. Fr.* 1, 1, 4. Quos ex necessariis apparitionibus tecum esse voluisti. *Ammian.* 15, 3. Apparitionis praefecturae praetorianae princeps. *Ulp. Dig.* 4, 2, 23. Apparitione praesidis interveniente. *Impp. Theod. et Arcad. Cod.* 11, 70, 1. Apparitione judiciaria aliquid alicui attribuere, *h. e.* praesentia, et auctoritate judicis una cum suis apparitoribus et ministris rem transigentis. ℙ [**Onomast. vet.* Apparitio, ἐπιφάνεια.]

APPĀRĪTOR et Adparitor, oris, m. παραστάτης, κλητὴρ, δορυφόρος; nomen generale omnium, qui magistratui alicui apparere solent, ejusque imperio praesto esse, ut accensi, viatores, interpretes, lictores, scribae, praecones, etc., item custodes corporis, qui principem comitantur. *Cic. Q. Fr.* 1, 1, 4. Sit lictor non suae, sed tuae lenitatis, apparitor. *Id. Phil.* 2, 22. *in f.* Quis unquam apparitor tam humilis, tam abjectus? *Id. Verr.* 2, 3, 25. Hoc quoque attendite, apparitores a praetore assignatos habuisse decumanum. *Liv.* 1, 40. Apparitores regii. *Suet. Tib.* 11. Prodire cum apparitoribus. *Prud.* περὶ στεφ. 111. Apparitores sed furenti suggerunt. *Prud.* constanter tertiam ab initio syllabam toto illo hymno semper corripit. ℙ Interdum nomine *apparitorum* veniunt solum honoratiores servi magistratus, et distinguuntur a lictoribus, quorum officium erat vilissimum omnium. *Suet. Dom.* 14. Ut quoties gereret consulatum, equites Romani praecederent eum inter lictores, apparitoresque. *Val. Max.* 7, 3. *n.* 9. Praecedere in modum lictorum et apparitorum. ℙ De variis variorum magistratuum apparitoribus multa habes in *Cod. Justin. l.* 12. *a tit.* 53., ubi *tit.* 55. enumerantur etiam apparitores militares, qui magistratibus militaribus inserviebant, de quibus et *Hirt. B. Afr.* 37. Caesar imperat, apparitores, speculatoresque omnes ut sibi praesto essent. Adi *Lamprid. Alex. Sever.* 52.

APPĀRĬTŌRĬUM, ii, n. locus, ubi morantur apparitores, seu custodes corporis, σωματοφυλάκιον. Vetus lapis apud *Rhod. ad Scribon. Compos.* 212. Sed V. APPARATORIUM.

APPĀRĬTŪRĂ, ae, f. 1. παράστασις, munus, et officium apparitoris, apparitio. *Suet. Gr.* 9. Orbilius Pupillus Beneventanus, primo apparituram magistratibus fecit, deinde in Macedonia corniculo, mox equo meruit.

APPĀRO et Adparo, as, avi, atum, a. 1. παρασκευάζω, paro, adorno, instruo, comparo. *Cic. Phil.* 5, 19. *in f.* Facilius apparabitis ea, quae tempus et necessitas flagitat. *Ter. Andr.* 4, 1, 32. Apparare nuptias. *Id. Heaut.* 1, 1, 74. coenam. *Cic. Verr.* 2, 4, 20. Ornare et apparare convivium. *Id. Q. Fr.* 3, 8. *ad f.* ludos. *Id. Manil.* 12. *in f.* bellum. [**Liv.* 7, 20, 2. nec arma aut bellum quisquam apparare; saepe ita *Livius*. Cf. *Drak.* ad h. l.] *Suet. Aug.* 47. triumphum. *Pl. Epid.* 3, 2, 18. auxilium alicui. *Cic. Mil.* 10. iter ad caedem faciendam. *Suet. Cal.* 51. et *Hirt. B. Al.* 7. fugam, *h. e.* moliri. Sic *Pl. Epid.* 3, 3, 27. Hanc aedepol rem apparabat. Et *Poen.* 5, 2, 139. Apparare fabricam, *h. e.* fallaciam struere. ℙ Cum infinito. *Id. Asin.* 2, 4, 28. Vah, delenire apparas. *Suet. Aug.* 47. Apparans trajicere. *Stat. Th.* 4, 670. meamque exscindere gentem Apparat. ℙ Absolute *Ter. Eun.* 3, 5, 35. Dum apparatur [*sc. id quod ad rem necessarium est], virgo in conclavi sedet. [*Raro ita reperitur. *Nep. Hann.* 7, 1. quum in apparando acerrime esset occupatus. Sic etiam interdum *comparare*, de quo v. V. *Brem.* ad *Nep. Thras.* 2, 2. et quos laudat *Cort.* ad *Sall. Cat.* 6, 5. *Ruhnk.* ad *Ter. Andr.* 1, 5, 19.] ℙ Translate. *Auct.* ad *Her.* 1, 3. Apparare animum auditoris ad audiendum. *Cic. Q. Fr.* 2, 3. *ad f.* Apparare crimina in aliquem. ℙ [*Confunduntur in libris *apparare* et *apparere*. cf. *Apparere*.]

APP. V. ADP.

APPELLĀTĬO, onis, f. ὀνομασία, προσηγορία, actus appellandi, hoc est nominandi, nominatio, nomen. *Cic. Dom.* 50. Regum appellationes venales erant. *Tac. A.* 3, 56. Ne regis aut dictatoris nomen assumeret, ac tamen appellatione aliqua cetera imperia praemineret. *Suet. Caes.* 77. Nihil esse rempublicam; appellationem [*i. e. merum nomen] modo sine corpore ac specie. *Plin.* 7, 13, 11. Salutare aliquem appellatione patris. *Id.* 2, 45, 45. Mares appellatione quoque ipsa venti sunt. *Id.* 5, 8, 8. Neque nominum ullorum inter eos appellatio est, *h. e.* non appellant se ullo nomine proprio. *Id.* 15, 30, 40. *in f.* Distinguere aliquid appellatione. *Quint.* 9, 3. ad illud *Persii* 1, 8. *nostrum istud vivere triste Aspexi;* infinito verbo est usus pro appellatione, *h. e.* pro nomine substantivo: *vivere* pro *vita*. Et 1, 4, 19. sqq. scribit, fuisse, qui *vocabulum* ab *appellatione* diducerent, ut esset *vocabulum* corpus visu tactuque manifestum, ut *domus*, *lectus;* at *appellatio*, cui vel alterum deesset, ut *ventus*, *coelum*, vel utrumque, ut *Deus*, *virtus*. Ipse tamen addit, haec sibi non approbari. Aliam differentiam tradit *Diomed.* 1. p. 306. sed et haec nihil ad usum pertinet. ℙ *Appellatio litis* apud *Cic. Rabir. Post.* 5. est ratio ac formula litis sive intentandae, sive aestimandae; ubi tamen alii conjiciunt legendum *illatio*, alii *aestimatio*. [**Orell.* e vestigiis codd. legendum esse suspicatur: *quam per lationem*.] ℙ *Appellatio litterarum* est earum nominatio, atque adeo pronunciatio. *Cic. Brut.* 74. Suavitas vocis, et lenis appellatio litterarum bene loquendi famam confecerat. *Quint.* 11, 3. Laudatur in Catulo suavis appellatio litterarum. ℙ Saepe sumitur pro provocatione ab uno ad alium judicem. *Liv.* 42, 34. *in f.* Jus appellationis. [**Id.* 3, 56, 13. et appellatio provocatioque adversus injuriam magistratuum, ibique *Glarean.*] *Plin.* 6, 22, 25. Appellatio ad populum. *Suet. Ner.* 17. Cautum, ut appellationes a judicibus ad senatum fierent. *Id. Cal.* 16. Magistratibus liberam jurisdictionem, et sine sui appellatione concessit, *h. e.* sine appellatione ad se. Sic *Cic. Quint.* 20. *in f.* Intercessit appellatio tribunorum, *h. e.* ad tribunos. *Scaev. Dig.* 49, 1, 24. Appellationem interponere. *Ulp. ib.* 13. improbare. *Martian. ib.* 6. admittere. *Ulp. ib.* 5, 5. recipere.

APPELLĀTĪVUS, a, um, adj. Apud grammaticos *appellativum nomen* est, quod commune est pluribus, ut *homo*, *virtus:* cui opponitur *proprium*, quod uni tantum, ut *Plato*, *Roma*. *Ascon. in Verr.* 2, 1, 24. *Janitorem* cum dixisset, addidit *quendam*, ut ostenderet, non appellativum nomen esse, sed proprium. Adde *Charis.* et *Prisc. in. l.* 2.

APPELLĀTOR, oris, m. qui appellat ad alium judicem. *Cic. Verr.* 2, 4, 65. *ad f.* Nihil aegrius factum est, quam ut manus ab illo appellatore abstinerentur. *Paul. Sentent.* 5, 4. *ad f.* Convicium judici ab appellatoribus fieri non oportet.

APPELLĀTŌRĬUS, a, um, adj. ad appellationem pertinens, quae fit ad alium judicem, ut *Appellatoria tempora* apud *Ulp. Dig.* 49, 5, 5. *h. e.* intra quae permittitur appellatio. *Et appellatorii libelli* apud *Eund. ib.* 1, 1., de quib. V. APOSTOLUS.

APPELLĬTO, as, a. 1. frequentativum ab appello. *Gell.* 18, 9. *in f.* Antiqui nostri narrationes sermonesque insectiones appellitaverunt. *Appul. Apol.* p. 279, 24. Hoccine est, quod appellitabatis? *Festus:* Appellitavisse, appellasse. ℙ Particip. *Appellitatus* apud *Tac. A.* 4, 65. Montem eum Caelium appellitatum a Caele Vibenna. Adde *fragm. orat. Claudii Imp.* apud *Grut.* 502. *lin.* 22. *col.* 1.

APPELLO et Adp., as, avi, atum, a. 1. προσαγορεύω, nominare: vocare: ex *ad*, et antiquo et inusitato *pello*, *as*, loquor. [*Non est simpliciter i. q. nominare, cf. *Herzog.* ad *Caes. B. G.* 7, 4.] neque est haec prima significatio; quare in seqq. ordinem paullo alium fecimus. Ac primum quidem est i. q. alloquor, i. e. verba ad aliquem facio, eum compello.] *Cic. Cluent.* 26. Tum appellat hilari vultu hominem Bulbus, ut blandissime potest: Quid tu, inquit, Paete? etc. [**Tac. Agr.* 40. libertum illum, ne appellato quidem eo, remeasse, i. e. eo salutato.] *Id. Manil.* 5. Appellare aliquem superbius. *Id. Agr.* 2, 24. aliquem asperius. *Id. Verr.* 2, 3, 58. verbo graviore. *Pl. Bacch.* 5, 2, 50. aliquem illepide. *Suet. Ner.* 25. milites. *Pl. Aul.* 2, 2, 23. Paucis est, Euclio, quod te volo de communi re appellare. [**Suet. Tib.* 29. in appellandis venerandisque, i. e. cum honore verborum alloquendis, ut interpretatur *B. Crus.* cf. etiam *eund. ib.* 72. et *Caes. B. G.* 7, 54.] Sic etiam *appellare* aliquem litteris, i. e. per litteras alloqui. *Cic. Fam.* 15, 20. Quo tolerabilius fer mus igniculum desiderii tui, crebris nos litteris appellato. [*Praecipue autem i. q. alloqui aliquem ita, ut eum aliquid rogemus. *Nep. Att.* 8, 3. Itaque appellatus est a Flavio, ut ejus rei princeps esse vellet etc. *Cic. Quint.* 31. quem praeter te appellet, habebat neminem. *Id. Fam.* 12, 28. senatus saepius pro tua dignitate appellaretur, si etc. *Suet. Caes.* 34. appellatisque de rep. patribus. Etiam i. q. alloqui aliquem insidiose, ut ad aliqui permoveamus. Sic *Liv.* 26, 38. Appellare aliquem de proditione, i. e. pellicere. *Quint.* 4, 2, 98 aliquam de stupro. Et absolute eodem sensu *appellare aliquam*, apud *Sen. Controv.* 2, 15. et *Ulp Dig.* 47, 10, 15. est blanda oratione feminae alicujus pudicitiam attentare. ℙ Porro alloqui debitorem sumitur pro debitorem sui debiti admonere et rem debitam repetere: sive id judiciaria via fiat sive alia quacumque ratione. *Cic. Quint.* 12. quater hoc sensu usurpat. [*Ex h. l. simul apparet plus esse quam *admonere*. V. *Manut.* ad *Cic. Fam* 16, 24.] *Id. Att.* 13, 22. Attributos quod appellas, valde probe. *Ad tribunos* quidam leg., se minus recte: neque enim hoc loco de appellation judiciaria sermo est, sed de conventione debitorum *Id. Att.* 1, 8. *in f.* Tulliola tuum munusculum flagitat, et me, ut sponsorem, appellat. *Id. Phi* 2, 29. Appellare aliquem de pecunia, *h. e.* ut pecuniam solvat. Et omissa praeposis. *Quint.* 5, 1 Heres eras, et pauper, et magna pecunia appellabaris a creditoribus. *Alphius* apud *Colum.* 1, Vel optima nomina non appellando fieri mala. γρα μη. *Sen. Ben.* 1, 2. Avarus exactor ad horam diem appellat, *h. e.* praefiniendo diem et horam solvendi. Adde *id.* 4, 39. Hinc translate *appella solum* est cura et cultu illud sollicitare ad fructu reddendum. *Plin.* 16, 33, 60. *de cupressu.* In Creta, quocumque in loco terram moverit quispiam vi naturali haec gignitur, protinusque emicat: il

ro etiam non appellato solo, ac sponte, maxime ie in Idaeis montibus plurima, etc. ℙ Alloquiur eos quoque, a quibus auxilium exspectamus. inc est i. q. vocare, invocare, in auxilium roga. Cic. Flacc. 2. Quem enim alium appellem? uem obtester? quem implorem? senatumne? at is se auxilium petit a vobis, etc. Id. Verr. 2, 5, 2. Vos etiam atque etiam imploro et appello, anctissimae Deae, quae, etc. Id. Quint. 30. Qui eus appellandus est? cujus hominis fides imploanda? ℙ Hinc saepe est verbum forense, et poitur pro provocare ab uno ad alium judicem, ἀποκλέω. [*V. Lex. jurid. ex Brisson. Hotom. Pratej. ujac. (Genev. 1615.) p. 122. Beier.] Cic. Verr. , 5, 65. Appellare praetorem. Id. Quint. 20. praetore tribunos appellare. Quidam leg. ad trinnos, sed invitis plerisque Criticis et optim. codd. *Semper, quantum scimus, Cicero omnesque auae aetatis scriptores, ut etiam monuit Gesner. hac significatione casum sine praepositione pount; cf. etiam Drak. ad Liv. 9, 26, 10. et, quem obis indicavit Beier., Titium in suspect. p. 176.] t passive. Id. ib. Tribuni appellabantur. Paul. ig. 4, 4, 39. Appellare ad imperatorem. Ulp. . 49, 1, 1. in fin. et Paul. ib. 9, 1. adversus aliuem. Scaev. ib. 1, 28. contra aliquem. Modestin. . 48, 2, 18. adversus sententiam praesidis. Id. . 49, 1, 19. ex sententia. Paul. ib. 8, 3. a senentia. Imp. Alex. Cod. 7, 16, 4. de sententia juicis. ℙ Sumitur etiam generatim pro in jus voare. Cic. Off. 1, 25. Cavendum est etiam, ne ajor poena quam culpa sit, et ne iisdem de caus alii plectantur, alii ne appellentur quidem. Quoniam, quem alloquimur, nomine suo compelamus, est i. q. nominare, vocare. Cic. Or. 1, 56. ppellare aliquem nomine. Sic Id. Verr. 1, 36. et aes. B. G. 2, 25. Appellare aliquem nominatim. ic. Fam. 9, 22. Suo quamque rem nomine appelare. Id. Phil. 13, 10. O Spartace! quem enim te otius appellem? Id. Univ. 9. et Inv. 2, 26. Apellare nomen alicujus. Et 11. Appellare aliquem ratrem, Id. Amic. 1. et 2. aliquem sapientem. ep. Arist. 1. Cognomine justus est appellatus. *Cic. Amic. 5, 11. qui ita se gerunt, ita vivunt, t eorum probetur fides etc. sintque magna contantia, ut hi fuerunt, modo quos nominavi; hos iros bonos, ut habiti sunt, sic appellandos puteus.] Virg. A. 5, 540. Appellare aliquem victoem, h. e. pronunciare. Sic Cic. Att. 5, 17. aliuem regem. Caes. B. G. 7, 4. rex ab suis appelatur, i. e. declaratur. Liv. 3, 44. virgini manum njecit, serva sua natam (servamque appellans) sse. [*Forc. h. l., minus recte in libris scripto, nale interpretatus erat appellans per affirmans, diens. Sed parenthesi posita hoc nec opus esse nec ieri posse, quivis videt.] Plin. 37, 11, 73. Colos ppellavit chrysolithum aureus, chrysoprasum heraceus, melleus melichrota. Id. 28, 1, 1. Appelare auctores, i. e. citare. Sic appellari in lege liquid dicitur, de quo in ea mentio fit. Cic. Caec. 9. Utimur eodem jure in aedibus, quae in lege on appellantur. Cic. Fam. 1, 9. Nutu et significatione appellare aliquem, h. e. designare, indiare. Pl. Trin. 4, 2, 82. Si appellasses, responlisset, h. e. si vocasses. Cic. Phil. 1, 13. Te autem, M. Antoni, absentem appello. Id. Cluent. 24. Te appello, Oppianice, te T. Atti: audete negare. ℙ Appellare litteras est litterarum potestatem voce, et lingua assequi, et suo sono pronunciare. Cic. Brut. 34. Nam de sono vocis, et suavitate appellandarum litterarum, noli exspectare quid dicam. V. APPELLATIO. ℙ Appellare pro applicare olim usurpatum esse, quidam asserunt ex Non. 4, 12., sed ibi legendum est appellere. ℙ Appellassis pro appellaveris. Ter. Ph. 5, 1, 15.

APPELLO et Adp., is, appŭli, ulsum, a. 3. προσορμίζω, applicare, admovere; ex ad, et pello, is, hoc est ad aliquem locum pello. Frequentissime usurpatur in re nautica. Cic. Verr. 2, 1, 18. Cum Persae mille numero navium classem ad Delum appulissent. Liv. 8, 3. Eo anno Alexandrum Epiri regem in Italiam classem appulisse constat. Quidam leg. classe. [*Disputant ad h. l. Duker. et Drak. utrum in hac formula praestet dicere classem an classe. Atque accusativus quidem nititur auctoritate librorum, atque omnino in plerisque locis ac dicendi generibus a veteribus praefertur. Pluribus hac de re agunt ad h. l. quos dixi, duumviri.] Virg. A. 3. sub f. Hinc me digressum vestris Deus appulit oris. Curt. 4, 2. Navigia litori appellere. [*Meliores scriptores fere accus. praeferunt; cf. Liv. 28, 52, 3.] Passive. Cic. Att. 13, 21. Cum ad villam nostram navis appelleretur. Id. Verr. 2, 5, 25. Appellitur navis Syracusas; et 28. Alios ex Hispania fugientes ad Siciliam appulsos esse. Vell. 2, 107. Ripae suorum appulsus est. ℙ De aliis rebus. Varr. R. R. 2, 5. a med. Armentum aestate ad aquam appellendum bis, hieme semel. Id. ib. 2. Oves ad bibendum appellunt. Ulp. Dig. 43, 13, 1. §. 11. Appellere pecus in flumen. Pl. Rud. 4, 3, 104. Ad ignotum arbitrum me appellis. Caes. B. C. 1, 26. Turres ad opera Caesaris appellebat. Lucil. apud Non. 4, 12. Aggere in jaciendo primum id dant operam, ut quamprimum appellant. Lucr. 6, 750. Palladis ad templum Tritonidos almae, Quo nunquam pennis appellunt corpora raucae Cornices. Manil. 5, 685. Appellere fluctum ex aequore in aliquem locum, h. e. deducere, derivare. Ter. Andr. 4, 5, 12. Haud auspicato huc me appuli. Alii leg. attuli. [*Ita Bentl. ex mss., quem V.] Sen. Controv. 1, 2. Appellere ferrum, h. e. gladium admovere, gladio minari. ℙ Absolute. Accius apud Cic. Div. 1, 22. Visus est in somnis pastor ad me appellere. Val. Fl. 2, 445. Dardaniis tunc primum puppis arenis Appulit. Virg. A. 7, 39. Ausoniis exercitus appulit oris. Liv. 37, 21. Ad insulam, quam Bacchium vocant, appulerunt. Suet. Tit. 5. Cum Puteolos oneraria nave appulisset. Id. Galb. 10. Navis Dertosam appulit. Et cum accusativo sine praeposit., quae inest in ipso verbo. Tac. A. 2, 24. Sola Germanici triremis Chaucarum terram appulit. [*Cf. id. ib. 4, 27. Intransitive enim dicunt appellere pro se appellere. Recte igitur legitur Suet. Ner. 27. hortantium ut appelleret. Cf. Reiz. ad eund. Aug. 98. quem laudat B. Crus. in cl. Injuria igitur vituperat hunc usum Vorst. de lat. m. susp. c. 16. quem laudat Drak. ad Liv. 29, 31, 11.] ℙ Translate. Ter. Andr. prol. 1. Poeta cum primum animum ad scribendum appulit, h. e. applicavit, adjunxit. Id. ib. 2, 6, 15. Animum ad uxorem appulit. Cic. Or. 2, 37. Valde hercule timide, tanquam ad aliquem libidinis scopulum, sic tuam mentem ad philosophiam appulisti. Id. Rabir. perd. 9. Nec tuas unquam rationes ad eos scopulos appulisses, ad quos S. Titii afflictam navem videres. Pl. Bacch. 3, 1, 12. Appellere aliquem ad probrum, flagitium, h. e. adducere, inducere. Id. Asin. 3, 3, 43. aliquem ad mortem, h. e. adigere. ℙ Praeterit. appulsi pro appuli Ulp. Dig. 42, 19, 1. Si quis jus habens pecoris appellendi, plura pecora appulserit, non in omnibus, etc. Ita edit. Torrentin. et al., Haloander cum al. habet appulerit. ℙ De jure appellendi, hoc est pecora ad aquam ducendi, de quo fit mentio tum loc. cit., tum tit. 20. leg. 2. et alibi, V. Jurisconsultos. ℙ [*Confunduntur in libris appellere et applicare; v. Drak. ad Liv. 29, 31, 11. (Quanquam etiam sic locutus est Justin. 2, 4, 21. quum Hercules ad littus Amazonum applicuit.) Appuli et attuli, v. Bentl. ad Ter. l. l. et Drak. ad Sil. 1, 426. coll. 9, 395. ad Liv. 23, 17, 8.]

APPENDĔO, es, a. 2. idem quod appendo. Apic. 8, 7. ad f. Exossas porcellum, et aptabis sicut oenogaratum, et ad fumum suspendes, et appendeas, et quantum appendeas, tantum salis in ollam mittis, etc. [*Pompon. Dig. 38, 17, 10. non appenderit, sed apprehenderit legendum est.]

APPENDĬCĬUM, ii, n. appendix, additamentum, Hieron. ep. 10. ad Furiam. Pudicitia sine comitibus, et appendiciis suis, continentia, et parcitate, fidem sui facere non potest. ℙ Speciatim dicitur id, quod alicui morbo accedit: quo sensu usurpatur a Coel. Aurel. Tard. 4, 8. et ib. 5, 4.

APPENDĬCŬLA, ae, f. breve additamentum, corollarium, accessio. Cic. Rabir. Post. 4. Est enim haec causa, quo ea pecunia pervenerit, quasi quaedam appendicula causae judicatae, atque damnatae.

APPENDIX, īcis, f. προσθήκη, quod alii adjunctum est, quasi ex eo pendeat, additamentum, accessio. Cic. Hortens. ap. Non. 1, 199. Vidit enim quod videndum fuit, appendicem animi esse corpus, nihilque esse in eo magnum. Liv. 21, 5. Carpetanorum cum appendicibus Olcadum, Vaccaeorumque, centum millia fuere. Varr. R. R. 3, 9. vocat appendicem in tractatu De gallinis partem eam, in qua ostenditur ratio, quemadmodum saginentur. Quatuor enim in iis animadvertenda esse docet, de emptione, de fetura, de ovis, et de pullis: hisce adjiciendam appendicem, partem quintam, de iis saginandis. Similiter 1, 16. vocat appendices fundi ea, quae sunt quidem extra fundum, sed tamen ad ipsum pertinent, ut regio vicina, quam videndum est, an sit infesta, nec ne; via, apta ne sit ad exportandum, et importandum, quae opus sunt; oppida, aut viciniae, unde emere, aut ubi distrahere fundi fructus possis, etc. Appul. Apol. Has quoque appendices defensionis meae idcirco necessarias, quia accusationi rependuntur, attente audis. ℙ Idem Appul. magis proprie hac voce usus est, respiciens ad ejus originem a verbo pendeo, ut dictum est. Ita enim habet Met. 8. p. 211, 27. Seque in praealtissimum puteum, appendicem parvulum trahens, praecipitat, h. e. infantulum secum trahens, sibi annexum et appensum. ἄρτημα. Et 5. p. 169, 10. Psyche statim resurgentis ejus crure dextro manibus ambabus arrepto, sublimis evectionis appendix miseranda, etc., h. e. appensa Cupidini in altum volatu ascendenti. ℙ Est genus spinae, quae appendix dicitur, quoniam baccae puniceo colore in ea appendices vocantur, ut Plin. 24, 13, 70. scribit. Harduin. putat esse eam, quam Galli vocant aubépine, et vulgus officinarum oxyacantham: alii eam, quae a Gallis dicitur épine-vinette, et in officinis Berberis dumetorum, [*Berberis vulgaris L.] ℙ Scribit Festus olim ampedices dictos esse ab antiquis, quos nunc appendices appellamus; ex quibus verbis colligi fortasse potest, hanc vocem etiam masculino genere efferri: tametsi ejus rei nullum aliud exemplum adhuc vidimus.

APPENDO et Adp., is, endi, ensum, a. 3. ex ad, et pendo, significat ad aliquid pendere, hoc est suspendere, et usurpatur pro suspendere in statera, vel libra ad pondus cognoscendum, σταθμίζω, ταλαντεύω. Cic. Phil. 2, 38. Tanti acervi nummorum apud istum construuntur, ut jam appendantur, non numerentur pecuniae. Colum. 12, 3. a med. Promis et cellariis aliquid appendentibus aut metientibus intervenire. ℙ Appensum dare. Cic. Verr. 2, 4, 25. Appendere aurum aurifici, h. e. dare ad pondus, ut Varr. R. R. 3, 17. loquitur. Id. Rosc. Am. 49. Tibi optima fide sua omnia concessit, adnumeravit, appendit. Plin. 9, 55, 81. Sex millia numero muraenarum mutuo appendit, h. e. appensas mutuo dedit. Ulp. Dig. 23, 3, 34. Pater puellae id aurum in dotem viro appendit. ℙ Translate. Cic. opt. gen. Or. 5. In quibus non verbo necesse habui reddere, sed genus omnium verborum, vimque servavi: non ea me adnumerare lectori putavi oportere, sed tanquam appendere. ℙ Pro propria hujus verbi significatione, qua suspendere significat, afferuntur a multis Lexicographis haec Plinii verba: Atque uvas jam maturas ad solem appendere; quae nos adhuc invenire non potuimus.

APPENSOR, oris, m. ζυγοστάτης, ponderator. August. cont. Crescon. Gr. 3, 73. Callidus examinator appensorque verborum. Adde Tract. in Joan. 20. ad f.

APPENSUS, a, um, part. v. appendeo, ponderatus, σταθμισθείς. Liv. 5, 49. Nondum omni auro appenso. ℙ Pro suspensus, afferri solet illud Cic. Tusc. 5, 21. Gladium e lacunari seta equina appensum demitti jussit. Sed plerique omnes leg. aptum.

APPENSUS, us, m. nomen verbale ab appendo. Appul. de Mundo p. 58, 18. Post lunam vero pars est, quae sancti aetheris finibus coercetur, cujus mensu, et appensu distincta est naturae mutabilis regio, etc. [Oud. rectius legit: Post eam vero partem, quae, etc., cujus mensa appensaque distinximus, est et natura immutabilis regio. F.]

APPĔTENS et Adp., entis, part. v. appeto, ὀρεγόμενος, cupidus, optans. Cic. Manil. 3. Appetens gloriae, atque avidus laudis. Id. Amic. 14. Nihil est appetentius similium sui, nihil rapacius quam natura. Id. Tusc. 2, 24. Sumus natura studiosissimi appetentissimique honestatis. Tac. Hist. 4, 6. Appetentior famae. Plin. 31, 6, 36. Aegri appetentes vini. Gell. 16, 3. Appetens edendi. Plin. ep. 7, 31. Hunc hominem appetentissimum tui complectere, apprehende, immo et invita. ℙ In malam partem pro avido, avaro. Cic. Agr. 2, 8. Jubet Rullus, homo non cupidus neque appetens, habere comitia Rullum. εἰρωνικῶς. Id. Or. 2, 43. Animus gratus, non appetens, non avidus. Sall. Cat. 5. Alieni appetens, sui profusus.

APPĔTENTER, adv., cupide, ἐπιθυμητικῶς. Cic. Off. 1, 10. Ut ne cupide quid agerent, ne appetenter. nec appeterent alii malunt, sed et prior lectio suos habet auctores, Gruterum inprimis [*cui adde Beier. ad h. l., qui et docte et lepide defendit.]. Appul. Met. 7. p. 192, 40. Partes subreptas clanculo, et praegustatas a se potiones offerebat hilaris; at illa sumebat appetenter.

APPĔTENTĬA, ae, f. ὄρεξις, appetitio, cupiditas, desiderium. Plin. 19, 8, 38. Lactucae cibi appetentiam faciunt. Cic. Tusc. 4, 7. Libido efficit effrenatam appetentiam. Plin. 23, 1, 22. Liberalium artium appetentia. Aur. Vict. Epit. 15. Appetentia gloriae.

APPĔTĪBĬLIS, le, adj. qui optari potest, expetibilis, ἐπιθυμητός. Appul. Dogm. Plat. 2. p. 19, 8. Sollicitudinem et laborem appetibiles dicebat esse. Macr. Sat. 1, 1. Sermones ut castitate integri, ita appetibiles venustate.

APPĔTISSO, is, a. 3. idem quod peto. Accius apud Non. 4, 8. cur vetera tam ex alto appetissis dissidia, Agamemnon?

APPĔTĪTĬO, onis, f. actus appetendi, hoc est tendendi et accedendi ad rem aliquam, ut prehendi, et haberi possit. Cic. Div. 1, 23. Cum dormienti ei sol ad pedes visus esset, ter eum frustra appetivisse manibus, cum se convolvens sol elaberetur, et abiret: ei magos dixisse ex triplici appetitione solis, triginta annos Cyrum regnaturum esse, portendi. ℙ Saepius est animi impetus ad rem aliquam cupiendo tendentis, appetitus, cupiditas, ὄρεξις, ἐπιθυμία, ὁρμή. Cic. Acad. 4, 8. Illud perspicuum est, constitui necesse esse initium, quod sapientia, cum quid agere incipiat, sequatur; idque initium esse naturae accommodatum: nam aliter appetitio [*Begehrungskraft] (eam enim esse volumus ὁρμήν) quia ad agendum impellimur, et id appetimus, quod est visum, moveri non potest. [*Id. Fin. 3, 7. appetitio animi. Deinde est ipse actus appetendi (Begierde)]: Id. N. D. 3, 13. Nullum potest esse animal, in quo non et appeti-

tio sit, et declinatio naturalis. *Id. Off.* 2, 5. Cohibere motus animi turbatos, quos Graeci πάθη nominant; appetitionesque, quas illi ὁρμάς, obedientes efficere rationi. [*De discrimine inter *appetitionem* et *animi motum* V. *Goerenz.* ad *Cic. Fin.* 4, 21. *in.*] *Id. ib.* 1, 4. Huic verbi videndi cupiditati adjuncta est appetitio quaedam principatus. *Id. ib.* 3, 6. Detractio aut appetitio alieni. *Sen. ep.* 124. Appetitionis et fugae arbitrium. ℙ Speciatim pro appetentia ciborum. *Gell.* 16, 3. Post imperatam inediam tridui, omnis ejus appetitio pristina elanguit.

APPĔTĪTOR et Adp., oris, m. qui appetit, et delectatur aliqua re, ὀρεγόμενος. *Lamprid. Alex. Sev.* 40. Boni linteaminis appetitor fuit, et quidem puri. *Ammian.* 25, 5. Laudum etiam ex minimis rebus intemperans appetitor. *Arnob.* 4. p. 136. Incestorum appetitor.

APPĔTĪTUS, us, m. ὁρμή, facultas partis inferioris animi, qua cupimus ea, quae sunt naturae accommodata, fugimus quae sunt contra naturam. *Cic. Off.* 1, 28. *in f.* Duplex est enim vis animorum, atque naturae: una pars in appetitu posita est, quae est ὁρμή Graece, quae hominem huc atque illuc rapit; altera in ratione, quae docet et explanat, quid faciendum fugiendumve sit. *Id. ib.* Efficiendum, ut appetitus (i. e. cupiditates) rationi obediant. *Id. ib.* Contrahere, et sedare appetitus. *Id. N. D.* 2, 12. *in f.* Regere appetitus animi ratione. *Pacat. Pan. Theod.* 12. Appetitus alienae rei. ℙ Actus appetendi, *h. e.* invadendi, aggressio, irruptio. *Ammian.* 30, 5. E statione proxima reprimebat barbaricos appetitus.

APPĔTĪTUS, a, um, part. ab *appeto*, invasus, petitus. *Cic. Dom.* 5. Appetitus lapidibus. *Id. Rosc. Am.* 11. Vita alicujus ferro et insidiis appetita. *Id. Quint.* 31. Ignominiis omnibus appetitus. ℙ Item optatus. *Cic. Pis.* 28. Non fugit ejus amicitiam, cum esset praesertim appetitus.

APPĔTO, onis, m. qui immodice appetit, praedo. *Laber.* apud *Non.* 2, 43. Diverticulis praeditae viae alienum appetonibus.

APPĔTO et Adp., is, tivi, et tii, itum, a. 3. ad aliquid accedere prehendendi causa: ex *ad*, et *peto, is*, quasi vehementer peto. *Cic. Div.* 1, 23. Appetere aliquid manibus. Et 2, 41. Puer lactens cum Junone, Fortunae in gremio sedens, mammam appetens. *Plin.* 7, 53, 54, A. Manl. Torquatus obiit, dum in coena placentam appeteret. *Id.* 11, 45, 103. Appetere dextram osculis, *h. e.* oscula ad dexteram dirigere, sive iis eam contingas, sive non. Huc fortasse pertinet illud *Cic. Sen.* 18. Salutari, appeti, decedi, assurgi, etc. [*Quint.* 11, 3, 124. illud quoque raro decebit, cava manu summis digitis pectus appetere.] ℙ Hinc ponitur et pro invadere, aggredi. *Plin.* 8, 16, 17. Ungues non nisi appetendo protendunt, *h. e.* non exserunt, nisi cum praedam invadunt. *Id.* 10, 3, 3. Aquila aquaticas aves appetit, mergentes se subinde, donec sopitas lassatasque rapiat. *Cic. fr.* apud *Quint.* 5, 10. Cum cottam appetisset, telum ei e manibus ereptum est. *Id. Planc.* 29. *in f.* et *Rosc. Am.* 11. Appetere vitam alicujus ferro atque insidiis. *Caes. B. C.* 2, 35. humerum gladio. *Ov. A. Am.* 3, 568. genas ungue. [*Tib.* 1, 6, 70. oculos.] *Liv.* 7, 26. Os oculosque hostis rostro et unguibus appetiit. *Ulp. Dig.* 38, 2, 14. Appetere aliquem judicio. *Id. ib.* 48, 5, 27. aliquem per calumniam. ℙ Item simpliciter pro accedere. *Cic. ad Brut.* 1, 2. Adeone copiis abundat, ut is, qui ex Asia fugere dicebatur, Europam appetere conetur? *Id. N. D.* 2, 39. Mare terram appetens. [*Liv.* 1, 8. crescebat interim urbs, munitionibus alia atque alia appetendo loca, i. e. amplius spatium complectendo. Et hoc loco et praecedente graphice dictum est; ut homines manibus vel brachiis aliquid appetunt, ita mare terram app. dicitur. *Tac. Agr.* 10. dispecta est et Thyle, quam hactenus nix et hiems appetebat.] *Id.* 5, 19. Vejosque fata appetebant. [*Alii h. l. *Vejis*, al. *Vejorum.* Sed illud probat *Drak.*] ℙ Impersonaliter saepe significat adventare, instare, [*imminere] prope esse; et refertur ad tempus. *Caes. B. G.* 6, 35. Dies appetebat septimus, quem ad diem constituerat, etc. *Tac. A.* 4, 51. Appetente jam luce. *Liv.* 5, 44. Ubi nox appetit. [*Similiter *tempus*, (comitia) *ver*, *hiems appetere* dicuntur, de quibus vide quae habet *Drak.* ad *Liv.* 8, 38, 3. et 10, 20, 9. *Pl. Aul.* 1, 1, 36. Quo pacto celem herilis filiae Probrum, propinqua partitudo cui appetit. *Sen. Cons. ad Marc.* 23. *extr.* Appetit finis, ubi incrementa consumpta sunt. ℙ Saepissime refertur ad animum, et significat vehementer petere, ac velle, quaerere, cupere, optare, in utramque partem, ὀρέγομαι. *Cic. Tusc.* 4, 6. Ut bona natura appetimus, sic a malis natura declinamus. *Id. Fin.* 1, 9. Voluptatem appetere, dolorem aspernari. *Id. Rosc. Am.* 18. Alienos agros cupide appetere. *Id. Dom.* 38. regnum. *Caes. B. G.* 1, 40. cupidissime amicitiam alicujus. *Cic. Agr.* 2, 23. sibi aliquid. [*Quint.* 10, 2, 9. summa. *Id. ib.* 34. nomen consulis. *Id. Rosc. Com.* 7. aliquid per avaritiam. *Id. Verr.* 2, 5, 2. Conari appetere partem aliquam laudis ex aliqua re. *Suet. Cal.* 11. Studiosissime appetere artes scenicas. *Id. Rh.* 1. rhetoricam. [*Senec. Thyest.* 472. Nec abnuendum imperium, nec appetendum. *F.*] *Cic. Leg.* 2, 21. ad jus pontificium civile. Ac de re mala, laboriosa, molesta. *Cic. Phil.* 3, 14. Quod agendum atque faciendum, idem non modo non recusem, sed appetam etiam atque deposcam. *Id. Har. resp.* 4. Inimicitias non solum suscepit propter salutem meam, verum etiam appetivit. *Id. Mil.* 36. Ego inimicitias potentium pro te appetivi. *Suet. Ner.* 2. Appetere mortem timore. ℙ Cum infinito. [*Cic. Fin.* 5, 20. ut appetat animus aliquid agere semper.] *Stat. Th.* 1, 234. gremium incestare parentis Appetiit. ℙ Refertur etiam ad appetentiam edendi. *Suet. Aug.* 76. Secundarium panem, et pisciculos minutos, caseum bubulum manu pressum, et ficos virides, biferas maxime, appetebat. *Martial.* 9, 27. Appetitur posito vilis oliva lupo. ℙ *Appetere ad aliquem* pro competere, hoc est pertinere, aut convenire. *Pompon. Dig.* 1, 2, 2. *a med.* Alioquin per se eorum scripta non talia exstant, ut ea ad omnes adpetant. Ita *Torrentin.*, at *Haloander* edidit, *ut ea omnes adpetant.* ℙ [*Saepe numero in libris permutantur *appetere* et *apparere*, quod librarii pro illo substituerunt. V. *Drak.* ad *Liv.* 37, 32, 14. et quos ibi laudat, coll. eodem ad 8, 38, 3. et 10, 20, 9. *Burm.* ad *Quint.* 2, 10, 1.]

APPIA Via, et absolute Appia, ae, f. ὁδὸς Ἀππία, maxima et nobilissima viarum Romanarum, a porta Capena Capuam usque ducens, saxo quadrato strata ab Appio Claudio C. F., qui postea Caecus cognominatus est, cum censuram gereret una cum C. Plautio Venoce, circa annum Urbis 442. M. Valer. Max. et P. Decio Mure Coss., ut apud *Liv.* 9, 29. et *Frontin. de Aquaed.* 5. legitur. *Aur. Vict. Vir. ill.* 34. scribit, Appium viam Brundusium usque stravisse: sed fallitur; nam a Capua Brundusium longo post tempore perducta est, tametsi a quo non constat. Alii Augustum fuisse putant, alii Jul. Caesarem, alii alios. *Stat. Silv.* 2, 2, 12. Appia longarum teritur regina viarum. Al. pro *longarum*, leg. *tersarum.* ℙ *Appia aqua* ab eodem Appio censore deducta est, et appellata. Concipiebatur in agro Lucullano via Praenestina inter milliarium sextum et octavum, ut est apud *Frontin. l. c.*, ubi de ea plura.

APPIĀNUS, a, um, adj. ab *Appio* deductum. *Liv.* 3, 51. Appiana libido. *Tac. A.* 11, 29. Appianae caedis molitor Narcissus. ℙ *Appiana mala* inter laudatiora enumerantur a *Plin.* 15, 14., ita dicta a quodam Appio Claudio, qui primus ex insitione scandianorum cum cotoneo, ea protulisse fertur. Sunt autem rubenti colore, odore cotoneorum, magnitudine scandianis aequalia. *Plin. l. c.* ℙ *Appianum, i*, genus est coloris viridis, (e quadam terra, quae *Appiana* dicta est) similis chrysocollae. *Plin.* 35, 6, 29. [*Appianum, sc. castellum, fuit in Rhaetia.] ℙ *Appiani, orum*, sunt populi conventus Synnadensis in Phrygia majori, quorum urbs Graece Ἀππία, et Ἀπία dicitur. *Plin.* 5, 29, 29. ℙ *Appiani legati*, de quibus verba facit *Cic. Fam.* 3, 7. dicti sunt, qui ab Appianis populis missi erant ad Ciceronem, cum proconsul in Cilicia esset.

*APPIARĬA, ae, oppidum Moesiae inferioris. *Tab. Peut. B. A.*

APPĬAS, ădis, f. patronymicum a nomine *Appius. Cic. Fam.* 3, 1. *ad Appium Pulcrum.* Idque me (quoniam tu ita vis) puto non invita Minerva esse facturum: quam quidem ego, si forte de tuis sumpsero, non solum Pallada, sed etiam Appiada nominabo, *h. e.* si Minervae statuam ex magna, quae tibi est signorum copia, emero, non solum, etc. ℙ *Appias* dicta est Nympha, vel saliens aquae Appiae, et *Appiades* vocatae Nymphae marmore insculptae, quae ornatus gratia circa eam salientem erant dispositae in foro Julii Caesaris prope templum Veneris Genitricis, non longe a basilica Julia, in qua lites agitabantur, quaeque ideo Veneris sociae videri poterant. *Ovid. Rem. Am.* 659. Turpe, vir et mulier, juncti modo, protinus hostes: Non illas lites Appias ipsa probat. *Id. A. Am.* 1, 81. Subdita qua Veneris facto de marmore templo Appias expressis aera pulsat aquis. *Id. ib.* 3, 451. Has *(puellarum ab amatoribus suis proditarum)*, Venus, e templis multo radiantibus auro Lenta vides lites, Appiadesque tuae. Alii aliter locum hunc interpretati sunt; sed primus *Turneb. Adv.* 5, 17. rem acu tetigit, probante *Bentl.* ad *Hor. Od.* 1, 22, 14.; deinde *Viscont. Mus. Pio-Clem. T.* 1. p. 216. *edit. Mediol.* eam interpretationem unice probandam ostendit ex marmoreis statuis Nympharum, quae eo loci, paucis abhinc annis, solo erutae sunt. [*Ultima addidit *F.*]

APPĬĔTĀS, atis, f. vox ficta a *Cic. Fam.* 3, 7. ad significandam per jocum nobilitatem generis, quam Appius Claudius jactabat, et Ciceronem novum hominem contemnebat. Idem dic de voce *Lentulitas*, quae ibidem legitur. Verba *Cic.* sunt: Etiamne tu has ineptias, ullam Appietatem aut Lentulitatem valere apud me plus, quam ornamenta virtutis existimas?

APPINGO et Adp., ingis, inxi, ictum, a. 3. παραγράφω, idem quod pingo, vel pingendo addo: ex *ad*, et *pingo. Hor. A. P.* 29. Qui variare cupit rem prodigialiter unam, Delphinum silvis appingit, fluctibus aprum. ℙ Translate est adscribere, addere. *Cic. Att.* 2, 8. *in f.* Epistolam superiorem restitue nobis, et appinge aliquid novi. *Front. de eloq.* Ut colorem vetusculum adpingeres. ℙ Posset etiam hoc sensu deduci a *pango*, a quo est *compingo* et *impingo.* [*Minime.]

*APPIOLAE, v. Apiolae. *B. A.*

APPIŌSUS, a, um, adj. *Veg. Vet.* 2, 2. et 10. scribit, appiosum fieri animal, cum noxius sanguis ejus cerebri membranam ex una parte pertundit, et dolore nimio praegravat: cujus morbi signa esse, cum in praesepio incumbit, oculos tensos habet, micat auriculis, visus caliginem patitur, et in gyrum agitur, tanquam si ad molam esset. In quibusdam MSS. legitur *oppiosus.* [Cum vero etiam *opiosus* sit in libris antiquis, et jumentum hoc morbo affectum somnolentum sit, ab opio forte ita vocatum divinabat *Platnerus*, cujus conjectura probabilis videtur. *F.*]

*APPISCĀTUS, a, um. Magnam inde appiscatus infamiam ex *Lucil.* ap. *Prisc.* adfert *Laurenb.* in *Antiqu.* et exponit, adeptus, tanquam si fuerit ab apiscor: cum tamen, si recte per duplex P scribatur, potius ad piscandi notionem referendum sit. *B. A.*

APPĬUS, ii, m. praenomen Romanum. Multi celebres viri in Romana republica sic appellati exstitere, in gente Claudia, quorum aliquot enumerat *Suet.* initio vitae Tiberii. Primus hoc praenomine fuit Appius Claudius Sabinus, qui consulatum gessit una cum P. Servilio Prisco circa A. U. 259., antea *Accius* vel *Attius*, vel *Atta Clausus* dictus ab *Atto*, quod est nomen Sabinum. Nam e Sabinis Romam venerat sex circiter annis post reges exactos suorum turbulentas discordias fugiens, et inter patres allectus fuerat, ut habetur apud *Liv.* 2, 16. Postea *Appium* dictum esse quidam putant a corona appii, quam meruerat. Sed hoc videtur esse commentum ad ejus nominis originem investigandam.

APPLARE. V. APALARE.

APPLAUDO et Adpl., audis, ausi, ausum, n. 3. ἐπικροτέω, manuum aut pedum et vocis strepitu et plausu favorem ostendere. *Pl. Pers.* 5, 2, 13. Agite, applaudamus. *Id. Ps.* 5, 2, 32. Si vultis applaudere, atque approbare hunc gregem et fabulam, in crastinum vos vocabo. *Id. Men.* 5, 9, 100. Nobis clare applaudite. *Cic. Sext.* 54. Quid ego nunc dicam, quibus viris, aut cui generi civium maxime applaudatur? ℙ Proprie significat allidere, seu collidere rem aliquam cum alia, ita ut sonitum edat: ex *ad*, et *plaudo.* V. APPLAUSUS et APPLODO. *Nemesian.* 3, 33. Applauditque manu mutilum caput.

APPLAUSOR et Adpl., oris, m. qui applaudit. *Plin. Pan.* 46. Populus ille, aliquando scenici imperatoris spectator et applausor.

APPLAUSUS et Adpl., a, um, part. v. *applaudo*, ἐπικεκροτημένος, pulsatus, leviter percussus. *Ov. Met.* 4, 352. Ille cavis velox applauso corpore palmis Desilit in latices. *Sil.* 16, 357. ipse asper, nec qui cervicis amaret Applausae blandos sonitus. *Tib.* 2, 1, 66. Applauso tela sonat latere.

APPLAUSUS, us, m. collisio manuum, aut pedum cum sonitu, item vocis murmur ad favorem significandum, ἐπικρότησις. *Cic. Div.* 2, 50. Noster Ennius, qui magno applausu loquitur, assentiente populo. Al. leg. *plausu*, quae vox *Ciceroni* est familiarior, [*et sic *Ern. Orell. al.*]

[APPLECTO et Adpl., simul plecto. *Not. Tir.* p. 107. Adplectitur. *F.*]

APPLEX, ĭcis, comm. gen. adj. cujus comparat. est *Applicior:* a *plico, as*, eadem forma qua *complex:* idem est q. applicatus, conjunctus, adhaerens. *Appul. Met.* 10. p. 249, 21. *E.* Quoties nates recellebam, accedens toties nisu rabido, et spinam prehendens meam, appliciore nexu inhaerebat. ℙ Quidam ex conjectura leg. *applicatiore*, sed prior lectio constans est in libris. *Oud.* [*p. 721.] legendum putat *applicitiore*, ut sit comparativum ab *applicitus.*

APPLĬCĀTĬO, onis, f. actus applicandi, adjunctio, accessio, προσεικείωσις. *Cic. Amic.* 8. A natura mihi videtur potius, quam ab indigentia orta amicitia, et applicatione magis animi cum quodam sensu amandi, quam cogitatione, quantum res illa utilitatis esset habitura. ℙ *Jus applicationis* erat ortum ab Atheniensibus, apud quos si quis opulento ac potenti civi se applicuisset, hoc est in ejus se clientelam dedisset, ut ab eo defenderetur; isque intestato mortuus esset; poterat dives jure applicationis hereditatem defuncti clientis adire. Hujus juris meminit *Cic. Or.* 1, 39. [*Cf. APPLICO.]

APPLĬCĀTUS et Adpl., a, um, part. ab *applico*, adjunctus, admotus, adhaerens, προσαπτόμενος. *Varr. R. R.* 2, 7. Qualis futurus sit equus e pullo conjectari potest, si caput habet non magnum, si oculis est nigris, naribus non angustis, auribus applicatis, *h. e.* brevibus et capiti adhaerentibus, non longis, et dependentibus. *Plin.* 4, 4, 5. Corinthus

pplicata colli, *h. e.* acclinis. *Id.* 11, 37, 88. Nervi pplicati ossibus. *Id.* 30, 5, 14. Stomachi dolo-em sedant applicati saepius. ℙ Est etiam appul-us, admotus litori, cum de navibus sermo est. *'aes. B. C.* 3, 101. Applicatae ad terram naves. Translate. *Cic. Inv.* 1, 25. Studium est animi ssidua et vehemens ad aliquam rem applicata, ma-na cum voluptate, occupatio. *Id. Fin.* 4, 13. mne animal applicatum est ad se diligendum. *Na-ar. Pan. ad Constantin.* 10. Pietas semper appli-ata prudentiae, i. e. adjuncta.

APPLĬCĬTUS et Adpl., a, um, id. q. applicatus, dmotus, adjunctus, adhaerens. [*Haec forma in onis scriptoribus non reperitur.] *Plin. ep.* 2, 17. *med.* Applicitum est cubiculo hypocaustum per-xiguum. *Quint.* 1, 2. *ad f.* Vites arboribus ap-licitae. *Petr. Sat.* 91. Applicitus parieti. *Scaev. Dig.* 32. *l.* 39. Domum meam cum horto applicito bertis meis concedi volo. *Justin.* 11, 15. Appli-ito captivo, i. e. quum accederet ad eum, vel: uum adhiberetur sc. interpres. ℙ *Maetian. Dig.* 6, 1, 7. Morbo applicitus, *h. e.* implicitus, de-entus. ℙ Eleganter *Quint.* 4, 2. *ad f.* In parvis ebus sit ille pressus, et velut applicitus rei cultus, de ornatu narrationis agit). ℙ Comp. *Applicitior* . in APPLEX.

APPLĬCO et Adpl., as, avi, atum, et icui, ici-um, a. 1. προσορμίζω, adjungo, admoveo: ex *ad* t *plico*. [*Boni scriptores perf. — *ui* et sup. — *atum* raeferunt.] *Cic. Tusc.* 5, 27. Applicare se ad lammam. *Id. Inv.* 2, 13. se alicui in itinere. *Caes. B. G.* 6, 27. se ad arborem. *Colum.* 11, 2. *ante ned.* Sarmenta egerere, et ad sepem applicare. *Liv.* 32, 30. Applicare castra flumini. *Id.* 26, 44. t *Curt.* 4, 2. moenibus scalas. *Plin.* 30, 7, 20. *ub f.* catulos stomacho ac pectori, medicinae cau-a. Sic *Id.* 33, 4, 25. Aurum applicatur vulne-atis et infantibus. Et *Colum.* 6, 12. linamenta. *Ov. Fast.* 4, 851. oscula feretro. *Id. ib.* 3, 750. sellum ulmo. *Suet. Ner.* 25. sudarium ad os. *Virg. A.* 12, 303. aliquem terrae, i. e. prosternere. *d. ib.* 10, 536. ensem, i. e. figere. *Plin.* 11, 2, 1. ed ubi visum in eo praetendit? ubi gustatum ap-licavit? i. e. in quanam corporis parte sensum ustandi posuit? Loquitur de minutissimis inse-tis. Applicare boves aliquo, apud *Ov. Fast.* 1, 43. est ducere, appellere. ℙ Saepe usurpatur in e nautica, et significat appellere, hoc est ad ri-am aut litus admovere: et dicitur tum de navi-us, tum de ipsis hominibus navigantibus. *Liv.* 7, 12. *ad f.* Applicare classem in Erythraeam. *Id.* 8, 17. naves terrae. *Cic. Inv.* 2, 51. navem ad aufragum natantem. *Virg. A.* 1, 616. Quae vis immanibus applicat oris? *Ov. Her.* 16, 125. pplicor in terras, Oebali nympha, tuas. Et apud equiores interdum absolute, ita tamen, ut accu-ativus *se* aut *navem* intelligatur. *Justin.* 2, 4. um Hercules ad litus Amazonum applicuit. Et . 12. Applicare aliquo. *Auct. B. Hisp.* 37. *in f.* d terram. Et omissa praepositione, quae inest in pso verbo. *Ulp. Dig.* 1, 16, 4. Proconsuli ne-essitatem impositam, per mare Asiam applicare. Translate multos elegantesque habet usus. *Cic. Fin.* 2, 12. Applicare voluptatem ad honestatem, . e. cum honestate conjungere. *Martial.* 6, 28. num annum bis senis messibus, *h. e.* addere. *Cic. Or.* 1, 39. se ad aliquem quasi patronum. V. AP-LICATIO. *Ennius* ap. *Cic. Tusc.* 3, 19. Quo ac-edam? quo applicem? ductum a navigantibus. *Ter. Andr.* 5, 4, 21. Ille egens applicat Primum ad Chrysidis patrem se. *Cic. Cluent.* 16. applicare se d familiaritatem alicujus. *Nep. Arist.* 12. Ut ci-itates Graeciae ad Atheniensium societatem se ap-licarent. *Cic. Verr.* 2, 2, 1. Sicilia se ad ami-itiam fidemque populi R. applicuit. *Id. Brut.* 91. *d f.* Me ad Molonem applicavi, *h. e.* audiendi, t discendi causa. *Id. Amic.* 14. Applicare et ad-ungere se ad virtutem. *Id. Off.* 1, 32. se ad phi-osophiam, ad jus civile, ad eloquentiam. *Ter. Heaut. prol.* 23. se ad studium musicum. *Hor. Od.* , 11, 8. aures alicui rei. Sic *Id. carm. saec. sub* . aures amicas votis. *Ter. Andr.* 1, 2, 22. ani-num ad deteriorem partem. Contra *Pl. Trin.* 2, , 34. animum ad frugem. *Cato* ap. *Gell.* 11, 2. e ad convivia. *Ulp. Dig.* 50, 6, 2. se ad munera t honores. *Colum.* 3, 10. aliquem alicui officio. *Pompon. Dig.* 10, 2, 45. idoneum servum rei com-nuni, *h. e.* praeficere. *Quint.* 7, 3. finitionem in em, *h. e.* accommodare, aptare. *Id.* 7, 10. *in f.* erba verbis, *h. e.* apta complexione colligare. *Paul. Dig.* 19, 2, 54. et 22, 1, 17. alicui usuras, . e. usurarum solvendarum onus alicui adjungere. *Plin. ep.* 10, 66. alicui crimina, i. e. injungere. Rursus *Paul. Dig.* 34, 2, 9. Demonstratio *mu-iebria* neque vesti, neque mundo applicari potest, . e. dici de mundo, aut veste. V. integr. loc. ℙ *Commutantur passim *applicare* et *abdere;* cf. *Burm.* ad *Virg. A.* 10, 536. — et *appellere*, *id. ib.* , 377.] ℙ *Applicituros* ap. *Justin.* 2, 12. Quo pplicituri erant, symbolos proponi curat.

APPLŌDO et Adpl., is, osi, osum, a. 3. ἐπι-ροτέω, ad aliquid pulso, allido: ex *ad*, et *plodo* ro *plaudo*, eo modo, quo *coda* pro *cauda* dicitur, *plostrum* pro *plaustrum*, et *plotus* pro *plautus*, etc. Hinc *applodere aliquem terrae* est terrae affligere. *Appul. Met.* 6. p. 184, 34. Incussis in eam *(anum)* posteriorum pedum calcibus protinus applodo ter-rae. Et *ib.* 9. p. 236, 21. (p. 670. *Oud.*) Arreptis ejus pedibus utrisque, sublimem elatum terrae gra-viter applodit. Alii utroque loco leg. *applaudo. Hygin. fab.* 126. Qui cum luctati essent, et Ulys-ses Irum applosisset. *Festus* quoque *applaudo* usur-pat in hac significatione in *Apluda.* Sunt qui *aplu-dam* sorbitionis liquidissimum putent genus, quod flatu dejiciatur, et quasi adplaudatur. *Voss. in Etym.* notat in quibusdam MSS. *Festi* legi *applo-datur.* ℙ Applodere pedem, *h. e.* pede terram pul-sare, est apud *Hieron. ep.* 50. *ad Domnion.* 2.

APPLŌRO et Adpl., as, avi, atum, a. 1. προσ-δακρύω, idem quod ploro, vel cum alio ploro. *Hor. Epod.* 11, 12. Contraque lucrum nil valere candidum Pauperis ingenium querebar applorans tibi. *Senec. Qu. nat.* 4, 2. *ante med.* Cum jam ad-ploraveris, mersosque credideris, longe ab eo, in quem ceciderant, loco navigant.

APPLŌSUS et Adpl., a, um, part. v. *applodo*, allisus, applausus. *Spart. Get.* 3. Ovum applosum ad terram frangere. *Lamprid. Elag.* 6. Seriam applosam frangere.

APPLŪDA. V. APLUDA.

APPLUMBĀTUS. V. ADPLUMBATUS.

APPLŬO et Adpl., is, n. 3. idem quod pluo. *Plin.* 9, 16, 23. Arundines quamvis in palude pro-gnatae, non tamen sine imbre adolescunt: et alias ubicumque pisces in eadem aqua assidui, si non appluat, exanimantur. *Hard.* ex omnib. libr. de-fendit scribendum esse *si non affluat*, hoc est si nova subinde ac recens aqua non accedat.

APPŌNO et Adp., is, osui, ositum, a. 3. προσ-τίθημι, ἐπιτίθημι, prope pono, admoveo, adjungo, addo: ex *ad*, et *pono. Petr. Sat.* 135. Apponere cucumam foco. *Pl. Men.* 2, 2, 55. aliquid ad ignem. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 1. manus ad os. [*Et trans-late *Sen. Contr.* 4, 25. et ad hanc controversiam Graeci apposuerunt manum, pro quo usitatius est *imponere manum.* Sed vide de ejusmodi commuta-tionibus *Ruhnk.* ad *Vell.* 2, 100, 1.] *Cic. Verr.* 2, 1, 55. Omnes columnae machina apposita de-jectae. Ac pro simplici *pono: Ter. Andr.* 4, 3, 10. Hunc ante nostram januam appone. *Pareus* in *lex. crit.* vult *apone.* [*Sed male. V. APONO. — Ne-que *apponere* h. l. simpliciter est i. q. *ponere*, non magis quam *Pl. Poen.* 4, 2, 35. *Sy.* At onus urget. *Mi.* at tu appone etc. et *Ter. Heaut.* 1, 1, 36. at istos rastros interea tamen appone; utroque loco est i. q. ad pedes ponere, deponere.] ℙ Item addere. *Hor. Od.* 2, 5, 14. Aetas illi, quos tibi dempserit, Apponet annos. *Pl. Mil.* 3, 3, 30. Ap-ponere novum aliquid alicui rei de suo. *Id. Trin.* 4, 3, 18. laborem ad damnum. *Gell.* 1, 13. In-structius fore arbitramur hoc, si exemplum appo-suerimus. *Apponere aliquid lucro* est lucro addere. *Hor. Od.* 1, 9, 14. Quem sors dierum cumque da-bit, lucro Appone. Sic *apponere aliquid gratiae* est gratiae, et beneficii loco habere. *Ter. Andr.* 2, 1, 31. Neutiquam officium liberi hominis esse puto, cum is nihil promereat, postulare, id gratiae ap-poni sibi. *Apponere modum* vitiis, vitia moderari. *Cic. Tusc.* 4, 18. Qui vitiis modum apponit, is partem suscipit vitiorum. Etiam scribendo addere, i. e. adscribere. *Cic. Fam.* 13, 6. Reliquis episto-lis tantum faciam, ut notam apponam eam, quae mihi tecum convenit. *Id. Pis.* 30. Apponere notam ad malum versum. ℙ *Apponere alicui rectorem* ap. *Suet. Aug.* 48. est alicui rectorem dare. [*Cf. *Oud.* ad h. l. et *Brem.* ad *Nep. Dion.* 4, 4.] Sic Appo-nere alicui paedagogum, et *Id. Claud.* 2. scruta-tores salutatoribus, *Id. ib.* 35. aliquem alicui pro janitore, *Id. Aug.* 91. Eadem ratione, Appo-nere custodem alicui, apud *Cic. Div. in Verr.* 16. et, Apponere accusatorem alicui, apud *Eund. Verr.* 2, 1, 29. et *ib.* 5, 41. *in f.* est submittere, sub-ornare aliquem, qui alterum accuset, et, Appo-nere calumniatores, *Id. Verr.* 2, 2, 10. et, Appo-nere sibi praevaricatorem, *Id. Phil.* 2, 11. hoc est sibi comparare et corrumpere ad colludendum. ℙ Saepe est tricliniare verbum, et significat inferre mensae, et convivis edendum dare. *Cic. Tusc.* 5, 32. Abduxit legatos ad coenam in Academiam: iis apposuit tantum quod satis esset, nullo apparatu. *Id. Verr.* 2, 4, 22. Coenam isti dabat; apposuit patellam, in qua etc. *Id. Att.* 6, 1. *circa med.* Quid te in vasis fictilibus appositurum putem? *Plin.* 8, 51, 78. Apponere solidum aprum in epu-lis. *Suet. Cal.* 37. convivis panes et obsonia. *Id. Galb.* 12. coenam lautiorem. *Virg. A.* 4, 602. ali-quid mensae. *Hor. Sat.* 2, 8, 68. ne panis adu-stus, Ne male conditum jus apponatur. ℙ Praete-ritum *apposivi* pro *apposui* antiquum est. *Pl. Mil.* 3, 3, 30. De meo nihil his novum apposivi. V. PONO in f. [*Appul.* in *Hermog.* 1. cibatum ap-posiverunt. ℙ Confunduntur a librariis *appono* et *oppono*, qua de re videndus est maxime *Gron.* ad *Gell.* 6, 9. qui in v. *apponendi* semper notionem addendi, adjiciendi inesse ait; in v. *opponendi* im-pedimentum aliquod significari. Eadem de causa *Fea* ad *Hor. Sat.* 1, 9, 77. recepit ex nonnullis li-bris: *auriculam appono* pro vulgata *oppono*, quod lubens et ultro faciat. Sed h. l. recte habet *op-pono*, quia Horatius auriculam ei obvertit, quo facilius prehendere possit. Cf. etiam *Heins.* ad *Ov. Am.* 3, 14, 10. et *Heyn.* ad *Tib.* 1, 8, 76. *Burm.* ad *Virg. G.* 3, 213.]

APPORRECTUS, a, um, part. ab inusitat. *ap-porrigo*, extensus, prope porrectus ad aliquid. *Ov. Met.* 2, 561. at intus Infantemque vident, appor-rectumque draconem.

APPORTĀTIO et Adp., onis, f. actus apportan-di. *Vitr.* 2, 9. Cujus materiei si esset facultas apportationibus ad urbem, maximae haberentur in aedificiis utilitates.

APPORTĀTUS et Adp., a, um, part. v. *appor-to*, allatus. *Cic. Verr.* 2, 5, 48. in urbe nostra quod signum, quae tabula picta est, quae non ab hostibus victis capta atque apportata sit? *Appul.* 9. Utribus secum apportatis.

APPORTO et Adp., as, avi, atum, a. 1. ἐπιφέρω, εἰσφέρω, affero, adveho: ex *ad*, et *porto:* quare proprie motum ad locum significat, ut *asporto* mo-tum de loco. *Cic. Off.* 1, 42. Mercatura multa undique apportans. *Id. Verr.* 2, 1, 21. Servilius quae signa atque ornamenta ex urbe hostium ca-pta, belli lege, atque imperatorio jure sustulit, ea populo Romano apportavit. *Id. ib.* 2, 3, 82. Ap-portare frumentum ad difficillima loca. Al. hic ali-ter leg. *Pl. Stich.* 3, 1, 11. Apportare magnas divitias domum. *Cic. Verr.* 2, 1, 56. Lapidem caedere, et apportare machina sua. *Varr. R. R.* 3, 14. Cochleae, quae de Illyrico apportantur. *Plin.* 35, 6, 25. Indicum apportatur ex India. ℙ Saepe ponitur pro afferre. *Ter. Heaut.* 4, 4, 25. Ille haud scit, paulum lucri quantum ei damni ap-portet. *Id. Ad.* 5, 4, 2. Res, aetas, usus, sem-per aliquid apportat novi. *Id. Andr.* 1, 1, 46. Ap-portare malum. *Lucr.* 5, 222. Anni tempora ap-portant morbos. *Caecil.* ap. *Cic. Sen.* 8. Senectus apportat vitia. Item pro nunciare. *Ter. Andr.* 3, 1, 18. Apportare nuncium alicui. *Id. ib.* 5, 2, 17. Quidnam apportas? *Lucr.* 5, 101. Apportare ali-quid auribus. ℙ *Apportare adventum aliquo* inso-lenti phrasi dixit *Pl. Amph.* 3, 1, 5. *h. e.* aliquo venire.

APPOSCO. V. ADPOSCO.

APPŎSĬTĒ, adv. ἐπιτηδείως, apte, accommodate. *Cic. Inv.* 1, 5. Dicere apposite ad persuasionem. Et paulo post: Medici officium est curare ad sa-nandum apposite. *Gell.* 2, 23. Praeclare et appo-site et facete scribere.

APPŎSĬTĬO et Adp., onis, f. πρόσθεσις, actus apponendi, adjunctio. *Coel. Aur. Acut.* 3, 5. Ap-positio cucurbitae cum scarificatione. *Lamprid. Commod.* 5. Criminis appositio. *Cic. Par.* 1, 3. Sed haec videri possunt obscuriora, cum sine ap-positione exemplorum lentius disputantur. Al. leg. *expositione:* alii illa omnia verba *sine appositione exemplorum* expungenda censent ex multorum MSS. auctoritate. ℙ Est etiam hoc nomine figura locu-tionis. V. EPEXEGESIS.

APPŎSĬTUM et Adp., i, n. ἐπίθετον, id quod alteri apponitur, seu adjungitur: et speciatim in re rhetorica est verbum, vel sententia, quae alteri ad explicandum adjicitur. *Quint.* 8, 2. Apposita, quae epitheta dicuntur, ut *dulce mustum*, et *cum dentibus albis*, etc. *Id. ib.* 6. Ornat enim ἐπίθετον, quod recte diximus *appositum:* a nonnullis *sequens* dicitur. Eo poetae et frequentius et liberius utun-tur, etc. Et paulo post: Si dicas *ille qui Cartha-ginem et Numantiam evertit*, antonomasia est; si adjeceris *Scipio*, appositum.

APPŎSĬTUS et Adp., us, m. πρόσθεσις, actus apponendi. *Plin.* 23, 9, 82. Myrtidanum vulvae prodest appositu, fotu, illitu. *Id.* 24, 5, 13. Gal-banum abortus non exeuntes trahit appositu, vel suffitu. Adde 24, 6, 15. et *Arnob.* 2. p. 91. sem-per tamen in ablativo casu, extra quem exempla nondum vidimus.

APPŎSĬTUS et Adp., a, um, part. v. *appono*, παράθετος, prope positus, admotus. *Sen. Qu. nat.* 2, 6. Aer continuus terrae est, et sic appositus, ut statim ibi futurus sit, unde illa discessit. *Plin.* 37, 8, 33. Callais gemma nascitur in rupibus, le-viter adhaerens, nec ut agnata petris, sed ut ap-posita. [*Tac. A.* 2, 6. naves appositis utrimque gubernaculis.] *Cic. Inv.* 2, 4. Gladium propter appositum e vagina eduxit. *Tac. A.* 2, 7. Castel-lum Luppiae flumini appositum, i. e. finitimum. *Plin.* 3, 18, 22. Decima regio Italiae, Adriatico mari apposita. *Id.* 12, 1, 5. Platanus itineri ap-posita, *h. e.* viae vicina. *Id.* 8, 28, 42. Apposita aure ad glaciem. *Id.* 21, 23, 94. Anemonae vel-lere appositae menstrua cient. Hinc fit, ut etiam ad similitudinem ac viciniam referatur. *Cic. Inv.* 2, 54. Fidentiae contrarium est diffidentia: auda-cia non contrarium, sed appositum est, ac propin-quum, et tamen vitium est. Porro de hominibus, qui alicui adduntur: *Liv.* 2, 18. Lartius modera-tor et magister consulibus appositus. *Suet. Cl.* 2. Appositus alicui paedagogus, *h. e.* datus, ut do-ceat, et observet. ℙ In re tricliniari. *Cic. Att.*

14, 6. et 21. Apposita secunda mensa. *Id. Caes.* 43. Apposita obsonia. ℙ Item pro re seposita et reposita. *Sen. Ben.* 4, 20. Si quis intelligit, adeo per hoc se nihil consecuturum, ut multa etiam ex apposito acquisitoque perdenda sint, num libens in detrimenta descendet? *reposito* alii leg. et rectius. ℙ *Appositum* in re rhetorica V. supra suo loco. ℙ Translate *appositus* dicitur, qui inclinatus est ad aliquid, eique libenter accedit, et adhaeret. *Quint.* 4, 3. *ad f.* Judicis quoque noscenda natura est, juri magis, an aequo sit appositus. ℙ Saepissime sumitur pro apto, idoneo, accommodato, ἱκανὸς, κατασκευαστὸς, πρόσθετος, habetque hoc sensu suos gradus. *Cic. Verr.* 2, 1, 11. Menses mihi tres cum eripuissetis ad agendum maxime appositos. *Id. Att.* 3, 14. Locus minime appositus ad tolerandam calamitatem. *Varr. R. R.* 1, 7. Ager alius est ad vitem appositus, alius ad frumentum, alius ad aliam rem. *Cic. Verr.* 2, 5, 41. *in f.* Homo bene appositus ad istius audaciam. *Id. Verr.* 2, 4, 57. Operarius multo appositior ad deferenda, quam ad auferenda signa. *Varr. R. R.* 2, 10. Non omnis apta natio ad pecuariam: Galli appositissimi, maxime ad jumenta. *Id. ib.* 3, 9. Appositissimae gallinae ad partum sunt anniculae, aut bimae. *Id. ib.* 2, 7. Equus aeger appositus ad medendum.

APPŌTUS et Adp., a, um, adj., qui multum potavit, bene potus: ex *ad* et *potus*: *ad* autem saepe in compositione auget. *Pl. Amph.* 1, 1, 126. Credo edepol solem dormire, atque appotum probe. *Id. Curc.* 2, 3, 75. Postquam coenati atque appoti, talos poscit, provocat me. Adde *Gellium* 7, 7.

APPRĔCOR. V. ADP.

APPRĔHENDO et Adp., endis, endi, ensum, a. 3. λαμβάνω, prehendo, arripio, capio. *Suet. Tib.* 53. Apprehendere manu aliquem. Et 72. manum alicujus osculandi causa. *Ter. Ph.* 5, 6, 24. aliquem pallio. *Pl. Amph.* 5, 1, 64. angues manu. *Id. Rud.* 4, 4, 27. Si in mari reti apprehendi, qui tuum potius est, quam meum? *Cic. N. D.* 2, 47. Vites sic claviculis adminicula tanquam manibus apprehendunt. *Id. ib.* 1, 20. Atomi cohaerescunt inter se, et aliae alias apprehendentes continuantur. *Plin.* 10, 74, 11. *n.* 24. et 11, 24, 28. Apprehendere aliquid morsu. *Id.* 32, 2, 5. Mordicus apprehendere aliquid. *Id.* 20, 15, 57. Quantum apprehenderint tres digiti. ℙ Interdum est occupare, potiri. *Cic. Att.* 19, 8. Necesse est, istum, ut confidere videtur, apprehendere Hispanias. *Caes. B. C.* 3, 112 Caesar, hostibus in pugna occupatis, militibusque expositis, Pharum apprehendit atque ibi praesidium posuit. Sic *apprehendere hominem* est eum vi capere, et captivum facere. *Gell.* 5, 14. *ad f.* A militibus visus, apprehensusque sum, et ad dominum deductus. *Ulp. Dig.* 9, 2, 5. Apprehendere furem. ℙ Translate. *Cic. Cluent.* 19. Quidquid ego apprehenderam, statim accusator extorquebat e manibus. *Quint.* 10, 2. Apprehendere aliquid cum judicio. *Plin.* 14, 22, 28. palmam *Ulp. Dig.* 13, 7, 11. possessionem alicujus rei. *Pacat. Pan. ad Theod.* 9. homines beneficiis. ℙ *Apprehendere* pro intelligere usurpavit *Tert. adv. Valent.* 11. et *Cael. Aur. Acut.* 3, 15. ℙ Pro comprehendere, complecti, *Julian. Dig.* 45, 1, 56. Personam filii apprehendere, *intellige* in stipulatione. *Pompon. ib.* 28, 2, 10. casum aliquem testamento. *Cael. Aur. Tard.* 5, 4. una praeceptione omnia. ℙ Poetae *apprendo* usurpant per contractionem, metri causa. *Caecil.* apud *Gell.* 15, 9. Quos neque ut apprendas, neque ut mittas, scias. *Sil.* 13, 653. Et nebulis similes animas apprendere certat. ℙ Scribitur etiam *apprae hendo.* V. PREHENDO.

APPRĔHENSĬBĬLIS et Adp., le, adj. qui apprehendi, hoc est intelligi potest. *Tert. adv. Valent.* 11. et *Coel. Aur. Acut.* 3, 15.

APPRĔHENSĬO, onis, f. actus apprehendendi. *Macr. Sat.* 3, 2. in illud *Virg. A.* 12, 201. *Tango aras; medios ignes*, etc. Eandem vim nominis ex apprehensione significat. ℙ Pro intellectione, seu cognitione non semel usurpatur a *Coel. Aur.* ut *Acut.* 1, 8. *ib.* 2, 28. et *Tard.* 5, 4. etc.

APPRĔHENSUS et Adp., a, um, part. ab *apprehendo*, arreptus, captus. *Suet. Cl.* 15. Pede apprehenso detinere aliquem. *Ulp. Dig.* 48, 19, 8. Ne tempus duplicetur, quo adprehensus in carcere fuerit. Contracte dicitur *apprensus* a poetis. *Stat. Silv.* 3, 4, 43. et apprensa traxisset fortius urna.

APPRENSO et Adp., as, a. 1. verbum poeticum frequentativum ab *apprehendo*. *Grat. Cyn.* 239. Mandit humum, celsasque adprensat naribus auras.

APPRĔTĬĀTUS et Adp., a, um, adj. pretio aestimatus. *Tert. Resurr. carn.* 20. Appretiatus triginta argenteis. [**Vulg. Matth.* 27, 9. et acceperunt triginta argenteos pretium appretiati, τοῦ τετιμημένου.]

APPRĔTĬO et Adp., as, a. 1. pretio aestimare. *Tert. Resurr. carn.* 9. Cujus passiones sibi appretiat.

APPRĬMĀ et Adp., id. qu. *apprime*: nomen adverbii vice positum a *Virg. G.* 2, 134. Flos apprima tenax: quemadmodum, sera comantem narcissum, dixit *G.* 4, 122. et, pede terram crebra ferit, *ib.* 3, 500. *Pierius* notat in aliquot codd. legi *apprime*, quo casu ultima syllaba corripitur poetica licentia, ut in *superne* factum est a *Lucr.* 4, 440. et ab *Hor. Od.* 2, 20, 11., item *inferne* ab eodem *Lucr.* Fortasse etiam legi possit *ad prima* distinctis duabus vocibus, ut verterit Graecum ἐπὶ τὰ πρῶτα. [*Et sic hodie scribitur; v. sub AD.]

APPRĬMĒ et Adp., adv. μάλα, μάλιστα, πάνυ, in primis, valde, perquam. *Cic. Fin.* 3, 9. Id apprime recte dicitur. Alii melius leg. *a primo rectissime dicitur.* [*Et sic *Goer.* quem V.] *Varr. R. R.* 3, 2. *sub f.* Albucius homo apprime doctus. *Ter. Eun.* 5, 5, 10. Scis, fratrem ejus apprime nobilem? *Id. Andr.* 1, 1, 34. Id arbitror apprime in vita esse utile, ut ne quid nimis. [**Nep. Att.* 13, 4. artifices apprime boni.] ℙ Jungitur et cum verbis. *Pl. Trin.* 2, 2, 92. Apprime probare aliquid. *Appul. de Deo Socr. prope f.* Apprime potuit obtingere Socrati, *h. e.* Socrati praecipue potuit contingere. *Id. Florid. n.* 3. Apprime callere fidibus. ℙ Raro cum superlativis. *Claud. Quadrigar.* apud *Gell.* 7, 11. Qui apprime summo genere gnatus erat.

APPRĬMO et Adp., adverb. id. q. *apprime.* V. vocem praeced. et PRIMUS.

APPRĬMO, is. V. ADPRIMO.

[APPRĬMŬLUS, a, um, adj. diminut. ab *apprimus.* Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 518, 4. C. Avidio Apprimulo. *F.*]

APPRĬMUS et Adp., a, um, longe primus. *Livius* in *Odyss.* ap. *Gell.* 7, 7. Vir summus adprimus Patroclus.

APPRŎBĀTĬO et Adp., onis, f. comprobatio, συγκατάθεσις, συμφώνησις. *Cic. Brut.* 49. *in f.* Efficiatur autem ab oratore, necne, ut ii, qui audiunt, ita afficiantur, ut orator velit, vulgi assensu et populari approbatione judicari solet. *Id. Tusc.* 2, 1. Effectus eloquentiae est audientium approbatio. *Id. Off.* 1, 28. Movere approbationem alicujus. [**Liv.* 23, 23. cum ingenti approbatione hominum. In specie approbatio testium est, quum eos ideneos esse ex auctoritate et vita eorum et constantia testimoniorum probamus. *Auct.* ad *Her.* 2, 6. V. *Clav. Cic.* et *Ernest. lex. techn. lat.* p. 24.] ℙ Sumitur interdum pro inclinatione animi et voluntate. *Cic. Acad.* 4, 17. Ne vinolenti quidem quae faciunt, eadem approbatione faciunt, qua sobrii: dubitant, haesitant, revocant se interdum, iisque quae videntur, imbecillius assentiuntur. Adde *ib.* 12. ℙ Est etiam pars argumentationis, per quam id quod expositum est, rationibus firmatur, ut *Cic. Inv.* 1, 37. loquitur. *Id. ib.* Approbationem adjungere. Et *ib.* 36. Haec propositio indiget approbationis. [*Et simpliciter i. q. confirmatio *Cic. Inv.* 1, 54. approbatio assumtionis *(des Untersatzes).* Latiori significatu utitur *Auct.* ad *Her.* 2, 6. ubi approbatio est oratio, qua defensor et accusator utitur ad extremum, confirmata jam suspicione.]

APPRŎBĀTOR et Adp., oris, m. qui approbat, comprobator, δοκιμαστής. *Cic. Att.* 16, 7. Quamvis non fueris suasor et impulsor profectionis meae, approbator certe fuisti. *Gell.* 5, 21. Quos subscriptores approbatoresque hujus verbi habemus.

APPRŎBĀTUS et Adp., a, um, part. v. *approbo*, δοκιμασθεὶς, comprobatus, probatus. *Cic. Fin.* 3, 8. Omnium assensu approbatus. [**Suet. Aug.* 8. approbata cito etiam morum indole, i. e. probata, commendata. V. *Freinshem. ind. Flori*, quem laudat *B. Crus.*] ℙ Item argumentis firmatus. *Tac. A.* 3, 12. Vos oro, ne objecta crimina pro approbatis accipiatis. ℙ [*Approbatum est in foro, id quod homines, quum dubium esset, quale haberi oporteret, sua constituerunt auctoritate. Ipsa *Cic.* verba sunt *Inv.* 1, 30.]

APPRŎBĒ et Adp., adv. valde probe. *Pl. Trin.* 4, 2, 115. Mihi concrederet, nisi me ille, et ego illum nossem approbe. Adde *Gell.* 7, 7.

APPRŎBO et Adp., as, avi, atum, a. 1. δοκιμάζω, comprobo, laudo, assentior. *Cic. Q. Fr.* 3, 4. Ego meum consilium (praesertim si tu non improbas) vehementer approbo. *Id. ib.* 2, 1. Approbare sententiam alicujus. *Id. Arch.* 10. magno clamore aliquid. [**Liv.* 7, 37, 41.] *Cic. Pis.* 3. una voce et consensu. *Id. Fam.* 2, 15. Quod actum est, Dii approbent. [*Proprie hoc sensu Dii dicuntur *approbare* ea, „quibus nutum numenque benignum praestant; quae prosperant et fortunant.“ Exempla V. ap. *Gron.* ad *Pl. Amph. prol.* 13.] *Cic. Fam.* 1, 9. *a med.* Diis hominibusque approbantibus. *Id. ib.* 7, 23. Facere aliquid musis omnibus approbantibus. ℙ Est etiam rationibus ostendere, argumentis confirmare, aut alia quacumque ratione demonstrare. *Cic. Inv.* 1, 36. *ad f.* Hoc autem, quia ipsum ex re perspicitur, et verum esse intelligitur, nihil attinet approbari. *Tac. A.* 1, 44. Approbare industriam et innocentiam alicujus, *h. e.* ostendere eum industrium, et innocentem esse. *Suet. Aug.* 46. Iis, qui e plebe sibi filios, filiasve approbarent, singula nummorum millia dividebat, *h. e.* iis qui sibi ostendebant, se habere filios, vel filias. *Id. Galb.* 6. Praesenti quoque Cajo talem et se, et exercitum approbavit, ut etc. *Plin.* 7, 56, 57. Approbare aliquid monumentis. *Id.* 30, 13, 42. Ossa anguium eundem approbant effectum, *h. e.* ostendunt et praestant. ℙ Cum infinito. *Suet. Aug.* 17. Et quo magis, degenerasse eum a civili more approbaret. *Plin.* 9, 57, 83. Motu demum corporum vivere eos approbant, *h. e.* ex motu corporum ostendunt eos vivere. ℙ Item aliquid probe factum ostendere, quo sensu *Cic.* fere *probare* dixit. *Tac. A.* 15, 59. Dum ipse majoribus, dum posteris mortem approbaret. *Id. Agr.* 42. Operam suam in approbanda excusatione offerre. [**Ib.* 5. prima castrorum rudimenta Suet. Paullino approbavit, i. e. ita perfecit ut probarentur ei.] *Stat. Silv.* 2, 6, 47. Elin adit, primosque Jovi puer approbat annos, *h. e.* in certaminibus Olympicis Jovi offert, eique gratos reddit. ℙ Item commendare, ostendere aliquid probum esse. *Plin.* 11, 42, 97. Duobus Alpes generibus pabula sua approbant. *Id.* 34, 7, 18. Approbare satis artem suam. ℙ *Approbare opus alicui* dicitur redemptor, vel conductor, qui opus repraesentat locatori ita factum, ut conventum erat. *Vitr.* 9, 3., *Phaedr.* 4, 24. et *Paul. Dig.* 19, 2, 24. [*Etiam de hac significatione cf. *Gron.* l. supra l. ℙ *Approbare* et *probare* commutantur passim. V. *Goer.* ad *Cic. Fin.* 3, 8, 29.]

APPRŎBRĀMENTUM. V. OPPROBRAMENTUM.

APPRŎBUS et Adp., a, um, adj. valde probus *Caecil.* ap. *Gell.* 7, 7. Hierocles hospes est mihi adolescens adprobus.

APPRŎMISSOR et Adp., oris, m. qui pro alio promittit, qualis est fidejussor. *Pompon. Dig.* 45, 1, 5. Satis acceptio est stipulatio, quae ita obligat promissorem, ut adpromissores quoque ab eo accipiantur, id est qui idem promittant. *Ulp. ib.* 46, 3, 43. In omnibus speciebus liberationem et accessiones liberantur, puta adpromissores, hypothecae, pignora.

APPRŎMITTO et Adp., is, isi, issum, a. 3. pro alio promitto, ἀνεγγυάω: et est verbum juris. *Cic. Rosc. Am.* 9. Cum ille confirmaret, sese nomen Sex. Roscii de tabulis exempturum, praedia vacua filio traditurum; cumque T. Roscius Capito, qui in decem legatis erat, appromitteret, crediderunt. *Id. Att.* 5, 1. De Oppio factum est, ut volui, et maxime quod DCCC appromisisti. *Aperuisti* plerique omnes hoc loco leg. ex constanti codicum fide V. APERIO.

APPRŌNO, as, a. 1. ex *ad*, et *pronus. Appul. Met.* 1. p. 111, 4. E. (p. 62. *Oud.*). Oppertus paululo planiorem ripae marginem, complicitus in genua appronat se, *h. e.* flexis genibus, et prono corpore inclinat se.

APPRŎPĔRO et Adp., as, avi, atum, a. 1. idem quod propero, vel valde propero, festino, ἐπισπεύδω. *Cic. Q. Fr.* 2, 10. *in f.* Adduc, si me amas, Marium; sed approperate. *Id. Att.* 4, 6. *ad f.* Eumque, ut approperet, adhorteris. *Id. Mil.* 17. Approperare ad cogitatum facinus. Cum infinito. *Ov. Met.* 15, 583. portasque intrare patentes Appropera. ℙ Regit etiam accusativum, [*graeco more.] *Tac. A.* 16, 14. Atque ille, hausto veneno, tarditatem ejus perosus, intercisis venis mortem approperavit. *Liv.* 4, 9. Coeptumque opus adeo approperatum est, ut sole orto, etc. *Id.* 27, 25 *a med.* Ita addita Virtutis aedes adproperato opere.

APPRŎPINQUĀTĬO, onis, f. actus appropinquandi, προσπέλασις. *Cic. Fin.* 5, 11. Anguntur appropinquatione mortis confecti homines senectute. Adde *Sen.* 19. *M. Aur.* ap. *Front. ad M. Caes.* 5, 45. Eo accedit adpropinquatio partus Faustinae.

APPRŎPINQUO et Adp., as, avi, atum, n. 1. ἐγγίζω, propinquus fio, accedo; et dicitur tum de loco, tum de tempore. *Caes. B. C.* 3, 9. Jamque hiems appropinquabat. [**Liv.* 3, 34. dies comitiorum. *Id.* 5, 39. lux.] *Cic. Q. Fr.* 3, 8. Ejus rei maturitas nequedum venit, et tamen appropinquat. *Id. Fam.* 2, 6. et *ib.* 4, 6. Tuus adventus appropinquat. *Id. Fin.* 3, 14. *in f.* Catulus ille, qui jam appropinquat, ut videat, *h. e.* cui appropinquat cernendi tempus. *Id. Phil.* 4, 4. *in f.* Illi poena, nobis libertas appropinquat. *Id. Fin.* 4, 23. *ad f.* Qui ad summam jam aquam appropinquant. [**Liv.* 40, 58. ad juga montium.] *Auct. B. Hisp.* 3. Iniquum in locum appropinquare. *Caes. B. G.* 5, 44. Centuriones, qui jam primis ordinibus appropinquabant, *h. e.* qui prope erant, ut primos militiae gradus consequerentur. ℙ Passive impersonaliter. *Id. B. C.* 1, 79. Cum ejusmodi locis esset appropinquatum.

APPRŎPRĬĀTĬO, onis, f. Legitur apud *Coel. Aur. Tard.* 2, 13., ubi alii *appropiatio* legunt, *h. e.* accessus.

APPRŎPRĬO, as, a. 1. proprium facio, assigno, attribuo. Verbum est cadentis Latinitatis, usurpatum a *Coel. Aur. Tard.* 4, 3. *ad f.*

APPRŎXĬMO et Adp., as, n. accedo, appropinquo. *Tert. adv. Jud.* 11. Approximavit vindicta civitatis.

APPUGNO. V. ADPUGNO.

APPŬLEJUS. V. APULEJUS.

APPŬLUS. V. APULUS.

APPULSUS et Adp., us, m. actus appellendi, accessus, qui navigio fit ad terram, προσόρμισις

iv. 27, 30. Hostem portubus, et litorum appulsu rcere. *Tac. A.* 2, 6. Insula Batavorum, in quam onvenirent praedicta, ob faciles appulsus. ℙ De ccessu pecoris ad aquam bibendi causa, et de co, itemque jure appellendi pecoris ad eum loım. *Ulp. Dig.* 43, 19, 1. Cum amplior numerus ecoris ad aquam appelleretur, quam deceret aplli, posse universum pecus impune prohiberi, ıia junctum pecus ei pecori, cui appulsus debear, totum corrumpat pecoris appulsum. ℙ Item quocumque alio accessu. *Cic. N. D.* 1, 10. Pars rrae appulsu solis exarsit, pars obriguit nive pruaque longinquo solis abscessu. Et *ib.* 2, 56. *ad f.* igoris et caloris appulsus sentire. *Id. Div.* 1, 30. ibus modis Deorum appulsu homines somniare, *e.* Diis accedentibus et rerum imagines immittenous. *Appul. Met.* 6. p. 176, 15. (p. 395. *Oud.*) vium appulsu linguae blandientis longe mellitum. Ejusmodi savium a Graecis dicitur καταγλώττμα.]

APPULSUS et Adp., a, um, admotus, part. v. *pello, is*, et fere in re navali usum habet. *Cic. err.* 2, 5, 17. Navis appulsa Veliam est. Et *ib.* . Alios ad Siciliam appulsos esse dicebat. *Tac.* 5, 21. Appulsae lintres. *Id. ib.* 4, 84. Appule litori naves. V. APPELLO.

APRA, ae, f. V. in APER.

APRARIUS, a, um, adj. ad apros pertinens, πριός. *Paul. Dig.* 33, 7, 22. Retia apraria, et tera, quae venationis instrumento continebuntur. lde *Sent.* 3. *t.* 7. *circa med.*

APRICATIO, onis, f. consessio ad solem in loco rico, ἡλίωσις. *Cic. Att.* 7, 11. Unam mehercule cum apricationem in illo Lucretino tuo sole ma-n, quam omnia istiusmodi regna. *Id. Sen.* 16. lescere apricatione vel igni. *Colum.* 8, 8. Egread apricationem.

APRICITAS, atis, ἡλίωσις, locus apricus. *Plin.* 16, 18. Regio Margiane apricitatis inclytae. *stin.* 36, 3. Apricitas naturalis ac perpetuæ tedi aeris. ℙ Apud *Colum.* 7, 4. et 8, 15. *apricis diei* est serenitas et calor.

APRICLUS. V. APRICULUS.

APRICO, as, avi, atum, a. 1. apricum, et soli positum reddere. *Pallad.* 1, 38. Ventis frigidioous altus paries resistat, qui locum possit defens sedibus apricare. ℙ Pro calefacere, fovere. *ul. Nol. carm.* 13. *ad Cyther.* 311. Martinianum scipit fraternitas, Tectoque apricat, et cibo.

APRICOR, aris, atus sum, dep. 1. εἱληθερέω, ἡλιομαι, est in aprico loco esse, hoc est in loco li exposito versari. *Varr.* apud *Non.* 2, 65. Lit videre multos quotidie hieme in sole apricari. *lum.* 8, 4. Habere clausam (*gallinam*) oportet plum vestibulum, quo prodeat, et ubi apricetur. *c. Tusc.* 5, 32. Alexander offecerat Diogeni aprinti. Adde *Plin.* 36, 25, 60.

APRICULUS, i, m. parvus aper. Est hoc none pisciculus quidam ita dictus, quod quandam m terrestri apro habet similitudinem, Graece πρίσκος. *Appul. Apol.* p. 296, 34. Quaesitus vendis apris piscis apriculus. *Ennius* apud *Eund.* p. 299, 15. dixit *apriclum* per syncopen, metri usa: laudatque eum, qui apud Tarentum capitur.

APRICUS, a, um, adj. προσήλιος, soli exposis: cui *opacus* opponitur. *Festus* et *Serv.* ad *A.* 312. volunt esse ab *α* privativa, et φρίκη, horr, frigus, quia loca soli exposita etiam per hiem tepescunt [*satis mire!]: [vel est syncop. pro *ericus, h. e.* aperto coelo et soli expositus, ut *ticus*, et *posticus* ad situm referuntur. *F.* cum *oss.* in *Etym.*] *Cic. Part.* 10. *ad f.* In locis et a naturalia, salubres, an pestilentes; opaci an stilentes; opaci an aprici, etc. *Id. Fam.* 16, . Apricus hortus. *Sen. Prov.* 4. Vallis aprica. *Liv.* 21, 37. inferiora vallis apricos quosdam col-habent.] *Colum.* 11, 3. *ante med.* Brassicam cis apricioribus a Calend. Martiis deponere. *Plin.* , 16, 28. Buxus amat aprica. *Id.* 21, 7, 20. rica Alpium. *Hor. Sat.* 1, 8, 15. Aggere in rico spatiari. ℙ De iis, quae apricis locis gaunt. *Hor. Od.* 1, 26, 7. Apricos necte flores. *rg. A.* 5, 128. apricis statio gratissima mergis. *rs.* 5, 179. Aprici senes. *Colum.* 1, 5. Aedifiım sinistrum soli et apricis flatibus, *h. e.* venqui veniunt a meridionali parte. ℙ Pro sereno calido. *Colum.* 11, 3. *ante med.* Apricus coeli tus. *Id.* 9, 14. *a med.* Apricissimus dies. ℙ anslate *proferre in apricum* est in lucem edere, *r. Ep.* 1, 6, 24. Quidquid sub terra est, in ricum proferet aetas. ℙ Comp. *Apricior* et Sup. *ricissimus.* V. supra.

APRILIS, is, m. Ἀπρίλιος, Θαργηλιών, vel potius ουνυχιών (V. *Ponteder. Antiquit. Latin. Graec. ist.* 22.) secundus anni mensis apud Romanos; dictus quasi *aperilis*, quod terram aperiat ad oducendas herbas et fruges: vel quasi *Aphrilis*, ἀφρός, spuma, quod Venus, cui sacer est, ex uma maris orta dicitur, ex quo et Ἀφροδίτη apllatur. [*Illud proba.] *Ov. Fast.* 4, 61. et seq. qui omnia ad Deos refert, secundum tantumdo etymon probat; at *Varr. L. L.* 5, 4. *a med.* *Cincius* apud *Macr. Sat.* 1, 12. primum, negantes nomen Veneris, ne sub regibus quidem, apud Romanos vel Latinum vel Graecum fuisse; et ideo non potuisse mensem a Venere nominari. *Voss. in Etymol.* tertium ex *Jos. Scalig.* etymon affert, ab *aper*, quod eo mense porcus sacrificabatur. *Ov. Fast.* 4, 901. Sex ubi, quae restant, luces Aprilis habebit. Revera adjectivum est, et cum absolute usurpatur, *mensis* subintelligitur. *Ov. l. c.* 621. Occupat Apriles Idus cognomine Victor Juppiter. ℙ Fuit etiam cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Murat.* 1104, 5. P. Servilius P. F. Pal. Aprilis IIVir. etc. Et nomen servile. *Ib.* 888, 5. et 1266, 7. et 1489, 4.

APRINEUS, a, um, adj. id. q. *aprinus. Hygin. fab.* 69. Aprinea pelle opertus. Al. leg. *aprina.*

APRINUS, a, um, adj., ad aprum pertinens, aprugnus. *Lucil.* ap. *Charis.* 1. p. 63. Viscus aprinum. *Plin.* 28, 16, 62. Aprinum fel. *Id. ib.* Aprinus pulmo. *Id.* 28, 15, 60. Aprina vesica. *Varr. L. L.* 4, 19. Aprinus porcus, *h. e.* aper.

[APRIO, onis, m. diminut. Apri. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 459, 8. L. Praesentius L. Lib. Aprio. *F.*]

APROEGMENA. V. in PRODUCTUS.

APRONIA, ae, f. herba, quae et bryonia dicitur. *Plin.* 23, 1, 17.

APRONIANUS, a, um, adj. ab *Apronio*, quod est nomen proprium Romanum. *Cic. Verr.* 2, 3, 11. Veniendum erat ad eos contra Apronium, qui nondum etiam Aproniani convivii crapulam exhalassent. ℙ *Aproniana cerasa* sunt omnium maxime rubentia, pendentque uno pediculo plura. Eorum meminit *Plin.* 15, 25, 30. ℙ A JCtis *Senatusconsulti Aproniani* fit mentio *Dig.* 36, 1, 26., quod *Brissonius* dictum ait a quodam Aproniano, qui consul fuit temporibus M. Aurelii Imp.

*APROS, i, oppidum et colonia Thraciae. *B. A.*

APROXIS, is, f. herba, cujus radicem Pythagoras tradidit e longinquo ignes concipere. *Plin.* 24, 17, 101.

[APRUCO, onis, f. herba, alias saxifraga. *Appul. Herb.* 97. *F.*]

APRUGINEUS, a, um, adj. id. q. *aprugnus. Solin.* 32. Hippopotamus ungulis bifidis, aprugineis dentibus.

APRUGNUS, a, um, adj. id. q. aprinus, κάπριος. *Pl. Pers.* 2, 5, 4. Aprugnum callum. *Plin.* 8, 51, 78. Aprugnus lumbus. *Id.* 28, 11, 47. Aprugnus adeps. *Salmas.* ad *Spartian.* in *Ael. Vero* 5. et *ad Capitolin.* in *Maxim. Jun.* 2. affirmat in antiquis quibusdam codd. etiam *aprunus* legi. ℙ *Aprugna, ae*, absolute est aprugna caro. *Capitolin. l. c.* Ut non nisi aprugnam, anates, grues, et omnia captiva ederet. ℙ Scribitur etiam *apruna. Edict. Dioclet.* p. 15. Aprunae Ital. p. 1. ✠ sedecim.

[APRULLA, ae, f. diminut. ab Apro. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 323, 2. Caeciliae D. F. Aprullae. *F.*]

[APRUNCULUS, i, m. parvus aper. *Not. Tir.* p. 174. Aprunculus. *F.*]

*APRUSA, ae, Umbriae fluvius, Ariminum oppidum alluens. *Plin.* 3, 15. *B. A.*

[APRUSTANUS, a, um, adj. *Aprustani, orum*, incolae Aprusti oppidi mediterranei M. Graeciae in sinu Scylletico, nunc *Argusto. Plin.* 3, 11, 15. Mediterranei Brutiorum, Aprustani tantum. *F.* ex *Bail.*]

*APSILAE, arum, gens Scythica, Lazis vicina. *Plin.* 6, 4. Eorum etiam *Justinianus* meminit in Novellis suis. Sub Colchorum ditione fuisse scribit *Agathias* 3, 15. *ad f. B. A.*

APSIS. V. ABSIS.

*APSOROS vel Apsorus, i, Ἄψορος, insula maris Adriatici, Istriae adjacens. *Mela* 2, 7. qui male, judice *Cellario*, Apsoron et Apsyrtidem tanquam diversas insulas prodidit. *B. A.*

*APSUS, i, Ἄψος, Illyridis fluvius, inter Dyrrachium et Apolloniam, medio loco inter Panyasum et Genusum flumina. *Caes. B. C.* 3, 13. et 19. *Liv.* 31, 27. *B. A.*

APSYCTOS, i, f. ἄψυκτος, gemma est nigra, ac ponderosa, quae excalfacta igni dicitur septenis diebus calorem continere: ab *α* privativa, et ψυκτὸς, refrigeratus. *Plin.* 37, 10, 54.

[APTATURA, ae, f. actio aptandi. *Edict. Dioclet.* p. 20. Mulomedico tonsurae et aptaturae pedum in capite uno ✠ sex. Hic videtur indicari comparatio et aequatio pedum vel ungularum equorum vel jumentorum. *Ita *F.* Videant doctiores.]

APTATUS, a, um, part. v. *apto*, accommodatus, appositus, convenienter adjectus, ἁρμοζόμενος. *Plin.* 35, 10, 36. *n.* 11. Tabula amplae magnitudinis in machina, aptata picturae. *Id.* 28, 13, 55. Sanguis hircinus cibo aptatus, *h. e.* praeparatus in cibum. [*Et absolute *Suet. Tib.* 65. aptatis navibus, i. e. praeparatis.] *Quint.* 10, 7. *ad f.* Aptatus ad praesens tempus. *Cic. Or.* 3, 40, Hoc verbum est ad id aptatum, quod ante dixerat. *Sen. ep.* 59. In oratione pressa sunt omnia, et rei aptata. [*Liv.* 21, 27. paratas aptatasque habebat pedes lintres.] ℙ Item colligatus, compactus. *Ammian.* 23, 4. Testudo compaginatur, axibus roborata longissimis, ferreisque clavis aptata. ℙ [*Aptatus et *aptus* quid differant docet *Bentl.* ad *Hor. A. P.* 65.]

APTE, adv. εὐαφῶς, proprie significat conjuncte, connexe, arcte. *Cic. Univ.* 5. Mundi corpus ita apte cohaeret, ut dissolvi nullo modo queat. *Id. Hortens.* ap. *Non.* 4, 3. Altera est nexa cum superiore, et inde apteque pendens. [*Collato h. l. emendat *Hand.* ad *Wopkens. lectt. Tull.* II, 12. p. 206. ap. *Cic. N. D.* 2, 58, 145. nariumque item et gustandi et *apte* tangendi magna judicia sunt, pro quo vulgo legitur *arte.* Trahas huc etiam *Liv.* 1, 10. fabricato ad id apte ferculo.] V. APTUS. ℙ Hinc saepius generatim sumitur pro accommodate, congruenter, apposite, convenienter, εὐαρμόστως. *Cic. Fin.* 3, 14. Cothurni laus est ad pedem convenire. *Plin.* 11, 16, 16. Apte compositi flores. [*Suet. Tib.* 57. assimulasse aptissime visus est h. e. verissime.] *Liv.* 4, 37. Apte locare equitem. [*Id.* 1, 34. capiti apte (pileum) reponit.] *Varr. L. L.* 6, 3. *ante med.* Cocus apte cibum curat. *Cic. Off.* 1, 41. Facere aliquid apte. *Id. ib.* 1. Apte, distincte, ornate dicere. *Id. Partit.* 8. *in f.* Dicere aliquid ad tempus apte. *Id. Or.* 1, 32. Loqui ad rerum dignitatem apte. *Id. Or.* 44. Verba inter se quam aptissime cohaereant extrema primis. Et *ib.* Comprehensio numerose et apte cadat. *Plin.* 2, 62, 62. Aptius suis referentur locis. *Id.* 19, 5, 24. Cucurbitae aptissime seruntur Parilibus. ℙ [*Confunduntur *apte, arte, aperte*, de quibus V. *Wopkens.* l. l. *Heins.* ad *Ov. A. Am.* 3, 485. et *Burm.* ad *ejusd. Rem. Am.* 34.]

[APTENSIS, se, adj. ad Juliam Aptam pertinens, coloniam Latinam Galliae Narbonensis in Provincia, nunc *Apt en Provence*, cujus meminit *Plin.* 3, 4, 5. *Aptenses, ium* sunt incolae illius coloniae. *Inscr.* ap. *Spon. Miscell.* 164. C. Allio C. F. Volt. Celeri IIII Viro Flam*ini*, Augur*i* Col*oniae* I*uliae* Aptensium. *F.*]

*APTERON, i, oppidum Cretae. *Plin.* 4, 12.

[APTHONETUS, sive Aphthonetus, i, m. ἀφθόνητος, invidiae non obnoxius, qui talis est, ut ei non invideatur. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 403, 5. L. Dudistius Apthonetus. *F.*]

[APTHORUS, pro Aphthorus, i, m. ἄφθορος, incorruptus. Nomen servile Romanum. *Inscr.* ap. *Fea, Var. di notiz.* p. 173. Apthorus Primillae medicae conjugi optimae et castae, et sibi. *F.*]

[APTIFICO, as, a. 1. aptum facio. *Not. Tir.* p. 54. Aptificat. *F.*]

APTO, as, avi, atum, a. 1. ἁρμόζω, προσάπτω, aliquid rei alicui convenienter jungere, accommodare. *Colum.* 12, 54. Cum autem eam tabulam sic aptaveris, gravia pondera superimponito. *Cels.* 2, 11. Os cucurbitulae corpori aptatur, imprimiturque donec inhaereat. *Suet. Tib.* 73. Aptare anulum digito. *Hor. Epod.* 7, 2. enses dexteris. *Virg. A.* 10, 131. nervo sagittas. *Id. A.* 9, 364. aliquid humeris, *h. e.* imponere asportandi causa. *Id. ib.* 3, 472. classem velis, *h. e.* accommodare, ut vela facere possis: vel accommodare vela navibus, ut sit hypallage. *Sen. Ag.* 425. Ad militares remus aptatur manus, *h. e.* miles ad remigandum se comparat. *Plin.* 36, 22, 50. Lapides laesi in subterranea structura aptantur utilius. [*De hac significatione, qua *aptare* est i. q. *annectere* cf. *Serv.* ad *Virg. A.* 4, 289. et maxime 482. coll. *Burm.* ad *Prop.* 1, 13, 17.] ℙ Significat etiam parare, praeparare. *Hor. Sat.* 2, 2, 110. metuensque futuri, In pace, ut sapiens, aptarit idonea bello. [*Plin. Pan.* 18, 2. arma, moenia, viros aptant. Praecipue enim h. v. utuntur de omnibus, quae aliquo modo ad bellum pertinent, rebus. *Sall. fr.* ap. *Non.* (p. 979. *ed. Cort.*) non aptis armis, i. e. paratis. Cf. APTUS.] *Suet. Tib.* 65. Aptare naves. [*i. e. instruere, componere, ornare, ut multis docet *Burm.* ad *Ov. Met.* 11, 456. *Liv.* 22, 5. aptanda *ad* pugnam classe. *Id.* 22, 5. arma capienda aptandaque pugnae.] *Virg. A.* 10, 588. se pugnae. *Pompon.* ap. *Non.* 4, 3. Heus aptate pueri munde et ampliter convivium. ℙ Translate. *Hor. Od.* 2, 12, 1. Nolis longa ferae bella Numantiae mollibus Aptari citharae modis. *Quint.* 12, 2. Aptare se ad primum velut aspectum orationis. *Id. ib.* 10. Aptare sententias vocibus. *Ulp. Dig.* 7, 9, 1. Haec stipulatio ad fideicommissa etiam aptari debet. ℙ [*Commutantur a librariis *aptare* et *artare*, cf. *Cort.* ad *Lucan.* 8, 955. *aptari* et *armari*, cf. *Burm.* ad *Ov. Met.* 11, 456. Ac saepissime *aptare* et *optare*, cf. *Fea* ad *Hor. ep.* 1, 1, 69. et *Burm.* ad *Prop.* 1, 13, 17. et ad *Virg.* pluribus locis.]

[APTOR, oris, m. qui aptat. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 851, 4. C. Poppeus Aptor. *F.*]

APTOTA nomina, ἄπτωτα, sunt quae carent casibus, ut *fas, dicis:* ab *α* privativa, et πίπτω, cado, quia a prima sui positione non cadunt, ut ait *Diomed.* 1. p. 287. et *Prisc.* 5. p. 669. Est autem Graeca vox, et Graece scribenda.

*APTUNGENSIS, e, adj. ad Aptungim spectans. Fuit autem Aptungis Africae oppidum, in regione Pentapolitana, incolis Lungitaria, teste *Ludovico Marmolio. Augustin. ep.* 86. *B. A.*

APTUS, a, um, part. v. *apio*, vel *apo*, colliga-

tus, vinctus, connexus, cohaerens, ἁπτόμενος. *Festus* ducit ab *apo*. V. APO. At *Serv.* ad *Virg. A.* 4, 482. et *ib.* 11, 202. ἀπὸ τοῦ ἄπτεσθαι, quod est annecti, connecti. *Cic. Tusc.* 5, 21. Fulgentem gladium e lacunari seta equina aptum demitti jussit, *appensum* quidam leg. sed minus recte. *Id. Or.* 71. Facilius est apta dissolvere, quam dissipata connectere. *Lucr.* 5, 806. Crescebant uteri terrae radicibus apti. *Id.* 6, 1065. inter se singlariter apta. *Id.* 5, 556. et 559. Conjuncta atque uniter apta. *Gell.* 6, 2. Ex quibus apta connexaque est. *Cic. Univ.* 5. Qua ex conjunctione coelum ita aptum est, ut sub aspectum et tactum cadat, *h. e.* compactum, et suis partibus colligatum. *Virg. l. c.* ex *Ennio:* axem stellis fulgentibus aptum, *h. e.* coelum, cui sunt affixae stellae et adnexae. *Lucr.* 5, 1204. eodem sensu dicit, *stellisque micantibus aethera fixum.* *Servius* exponit conjunctum, vicinum; nam *axem* intelligit, non totum coelum, sed coeli cardines, circa quos coelum vertitur; in quibus nullae sunt stellae, sunt tamen iis vicinae. [*Prorsus improbanda haec *Servii* interpretatio.] Monet *Pier.* ad *cit. A.* 11, 202. in aliquot codicibus legisse se *haptum* cum aspiratione, vel quia sit ab ἅπτεσθαι, ut dictum est, vel quia ab ἅπτειν, qua significat accendere, inflammare. Quidam enim *axem aptum stellis* interpretati sunt accensum collucentemque stellarum lumine. Sed aspirationem appingere usus vetat, et ratio. Nam *aptus*, utut e Graeco descendat, Latinissima vox est. Idem *Enn.* ap. *Cic.* 3, 29. O fides alma, apta pinnis, et jusjurandum Jovis! *h. e.* quae pennas, seu alas affixas habet: et alludit ad levitatem hominum in fide servanda: vel ad morem pingendi alatos multos Deos. Fides autem pro Dea a Romanis culta fuit. [*Cf. *Beier.* Similiter *Tibull.* 1, 9, 70. et Tyrio prodeat apta sinu, ubi vide *Broukh.* et *Heyn.*] Alia exempla ex *Cat.*, *Varr.*, *Sall.*, *Lucil.* etc., in quibus *aptus* connexum colligatumque significat, congerunt *Non.* 4, 3, et *Voss. Etym.* ad v. *Apio.* ℙ Hinc translate. *Cic. Tusc.* 5, 12. Cui viro ex se ipso apta sunt omnia, quae ad beate vivendum ferunt, nec suspensa aliorum aut bono casu aut contrario, pendere ex alterius eventis et errare coguntur; huic optime vivendi ratio comparata est, *h. e.* qui totus ex seipso pendet, neque rebus externis indiget. Expressit autem illud *Platonis in Epitaph.* Οὕτω γὰρ ἀνδρὶ εἰς ἑαυτὸν ἀνήρτηται πάντα τὰ πρὸς εὐδαιμονίαν φέροντα, etc. Eodem modo *Parad.* 2, 1. locutus est. *Id. Fin.* 4, 19. Ordo rerum conservatus, et omnia inter se apta et connexa. [*Cic. Fin.* 2, 14. quartum (genus) sequitur, — aptum ex illis tribus. *Liv.* 1, 46. malum malo aptissimum.] *Id. Or.* 70. Efficiatur aptum illud, quod fuerat diffluens ac solutum. *Id. Off.* 1, 18. Honestum, ex quo aptum est officium, *h. e.* a quo pendet officium. *Id. Tusc.* 5, 14. Non satis optabilis est rudentibus apta fortuna, *h. e.* a rudentibus pendens. [*Id. Legg.* 1, 22, 56. vita apta virtute; ibique *Goer.*] *Id. Caec.* 18. Non ex verbis aptum pendere jus, sed, etc. Quidam minus recte leg. *totum.* *Id. N. D.* 3, 1. Multa dicere etiamsi minus vera, tamen apta inter se et cohaerentia. Quare aptus est etiam i. q. cohaerens, concinnus. Ita *aptus versus* is est, in quo syllabae omnes convenienter cohaerent, et juxta leges metricas colligatae sunt. *Cic. Parad.* 3. *sub f.* Si versus pronunciatus est syllaba una brevior aut longior, exsibilatur et exploditur: in vita tu, qui omni versu aptior esse debes, ut in syllaba peccare te dices? Et *Scriptor verbis aptus et pressus* dicitur a *Cic. Or.* 2, 13., qui verba rebus ita proprie ac stricte accommodat, ut nihil redundet. [*V. quae de h. l. disputavit *Ernest. lex. techn.* p. 24. — Atque ut h. l. ipse scriptor *aptus* dicitur, ita etiam *aptus* de oratione dicitur. *Aptum* autem et *congruens* orationis genus quum junctim commemoratur, id hanc habet vim, ut de magnis elate, de parvis tenuiter dicatur. Sic *Cic. Or.* 3, 15. et *ib.* 55. V. pluribus *Ernest.* l. l. Denique *aptum* dicendi genus cum *numeroso* ita jungi solet, ut concinnitas illa notetur, quam absolutus verborum ambitus desiderat. Sic *Cic. Or.* 50. Huc refer etiam *Cic. Brut.* 17, 68. et ut aptior sit oratio (sic *Ellendt.*), ipsa verba compone et quasi coagmenta; *apta* enim, inquit, oratio, est bene composita, ordinata.] ℙ Quia vero *aptus* is dicitur, *qui convenienter alicui junctus est*, ut loquitur *Festus* in *Apex*, hinc translate sumitur pro accommodato, apposito, convenienti, idoneo, ἐπιτηδὴς, εὐάρμοστος. *Cic. N. D.* 3, 34. Pallium laneum aptum ad omne anni tempus. *Id. Mil.* 20. Locus aptior ad insidias. *Id. Or.* 1, 54. Calcei habiles et apti ad pedem. *Id. Tusc.* 1, 36. Cum id non habeas, quod tibi nec usu nec natura sit aptum. *Id. Brut.* 62. Oratores aptissimi turbulentis concionibus. [*Liv.* 2, 23. lenibus remediis aptior.] Et 95. Haec genera dicendi aptiora sunt adolescentibus. *Liv.* 38, 21. Deprehensi genere pugnae, in quod minime apti sunt. *Ovid.* de Vertumno *Met.* 14, 765. formas Deus aptus in omnes. *Nep. Att.* 16. Ut judicari [*judicare] difficile sit, cui aetati fuerit aptissimus. *Cic. Or.* 22. Aptum esse et consentaneum tempori et personae. [*Liv.* 3, 17. nec interpretando sibi quisque jusjurandum et leges aptas faciebat, sed suos potius mores ad ea accommodabat.] *Id. Verr.* 2, 2, 54. et *Or.* 1, 22. Natum aptumque esse ad aliquid. *Id. Partit.* 15. Congruens et aptus. [*Liv.* 36, 22. fornices in muro erant apti ad excurrendum, i. e. juvabant excursiones, non, ut alii volunt *adaptati.*] *Id. Fin.* 4, 17. et *Off.* 1, 4. Aptus et accommodatus. *Plin.* 5, 24, 20. Et de Euphrate hoc in loco dixisse, aptissimum erit. [*Aptus plerumque quidem addito casu construitur; sed saepe etiam absolute ponitur. *Prop.* 4, 9, 50. et manibus duris apta puella fui, ad quem l. *Broukh.* permulta hujus generis attulit, quanquam de vera hujus loci scriptura valde dubitatur. Sed saepe de personis dicitur: *Tibull.* 4, 1, 63. apta (Circe) vel herbis, aptaque vel cantu veteres mutare figuras, i. e. idonea, perita; coll. *ib.* v. 82. te non alius belli tenet aptius artes, i. e. melius. Apud *eund.* 1, 4, 54. apta oscula recte interpretari videntur: quae non nimium detrectanti dantur. Cf. *Ov. Her.* 15, 131. seq. Sed etiam rebus additur: *Tibull.* 1, 7, 60. hic apta jungitur arte silex. De discrimine inter *aptus* et *aptatus.* V. quem supra laudavimus *Bentl.* ad *Hor. A. P.* 65. coll. *Broukh.* ad *Prop.* 4, 6, 22.] ℙ *Homo aptus alteri* interdum dicitur, qui alterius naturae et ingenio accommodatus est. *Cic. Fam.* 12, 30. O hominem semper illum quidem mihi aptum, nunc vero etiam suavem! ℙ *Aptus exercitus*, quasi habilis, *h. e.* expeditus et regi facilis, qualis est qui non ita multis militibus constat. *Liv.* 10, 25. Profectus apto exercitu, et eo plus fiduciae ac spei gerente, quod non desiderata multitudo erat. Similiter *aptus lar*, parvus, et qui facile coli potest. *Hor. Od.* 1, 12, 43. Saeva paupertas, et avitus apto Cum lare fundus. ℙ *Aptus*, adeptus V. APISCOR. ℙ [*Commutantur *aptus* et *gratus*, quorum hoc illius glossema est. V. intpp. ad *Ov. Met.* 1, 681. ad *Am.* 2, 7, 24.]

ĂPŬĂ, ae, f. genus piscis. V. APHYA. Incertae lectionis est *Catulli* locus 93, 7. quem ita legit *Jos. Scaliger:* Et Volusî Annales apuam porgentur ad ipsam: apuam pisciculi genus interpretatus est, quos pisciculos muria conditos chartis ineptis amiciebant, uti et hodie fit: hoc enim fatum est malorum librorum, ut ait in suis ad hunc locum Commentariis *Jo. Ant. Vulpius*, qui tamen *Vossium* secutus legere et scribere maluit: Aduam morientur ad ipsum. [*Sic recentiores edd.] V. PADUA. ℙ [Est etiam hoc nomine oppidum Liguriae ad Macram fluvium, in Tusciae confinio, nunc *Pontremoli:* cujus incolae *Apuani* dicuntur a *Liv.* 40, 41. *F.*]

ĂPUD, παρὰ, πρὸς prope, juxta, praepos. quae accusat. regit. Scribitur etiam in aliquot antiquis lapidibus, quos affert *Dausq.* in *Orthogr.*, *aput*, ea scilicet ratione, qua *adque* pro *atque*, et *quodannis* pro *quotannis* scriptum fuit etiam Augusti aevo. [*V. AD *in f.*] Affines enim sunt *t* et *d.* *Apud* autem recte deducitur ab ἀπὸ Graecorum, quae praepositio nexum et copulam indicat, et particula δὲ vel τὲ; hinc ultima littera rejecta *apud* vel *aput* exstitit. [*Sic etiam alii exstitisse arbitrantur, ut *Scheid.* ad *Sanctii Min.* p. 233. Alii, ut *Döderl. lat. Syn.* III. p. 276. etymon putat *apere*, unde *aptus.* Quicquid horum sit, nexum quendam s. viciniam ac proqinquitatem propriam hujus praepos. vim. esse negari non potest. Etenim, ut dicit Noster, est i. q. prope, juxta, ideoque interdum cum *ad* confunditur; deinde est i. q. coram; adeoque i. q. *in*, modo latiore termino.] Refertur autem tum ad locum ac metaph. ad tempus tum ad personam, [*ita quidem ut non tantum ad ea quae extra nos in rerum natura, sed etiam ad ea, quae in nobis atque in animo tantum nostro sunt, pertineat.] Differt autem a *penes*, quod *apud* solam fere proximitatem aut conjunctionem significat; *penes* praeterea dominium ac potestatem, ut docent *Festus* et *Ulp. Dig.* 50, 16, 63. [*Intelligitur hoc ex his locis: *Cic. Brut.* 42, (152.) existimo, juris civilis magnum usum et apud Scaevolam et apud multos fuisse, i. e. multos habuisse juris civ. usum; sed non dicit *penes*, quia hoc non simpliciter est i. q. habere, sed in potestate habere. Sic *id. Leg.* 2, 13, 33. quae scientia mihi videtur apud majores fuisse dupliciter. *Tac. A.* 3, 1. minorem esse apud victos animum.] ℙ Diximus igitur primum referri ad locum: *a*) *Cic. Fam.* 15, 4. Apud oppidum Cybistra castra feci. [*Id. ib.* 2. castra ad Cybistra feci. In ejusmodi locis, etsi proprie *ad* majorem quandam viciniae significationem includit quam *apud;* tamen, quod non necesse est, haec ubique accurate discernatur, interdum promiscue ponuntur. Apte praeter illos locos comparat *Rudd.* II. p. 282. *Cic. Fam.* 15, 3. quum ad me venissent ad castra ad Iconium. Et *Ep. seq.* Legato imperavi ut castra in Lycaonia apud Iconium faceret. Sic *Tac. A.* 2, 24. plures apud insulas longius sitas ejectae, pro quo exspectes: *ad* insulas.] *Id. Or.* 2, 3. Cum in lecto Crassus esset, et apud eum Sulpicius sederet. Hinc latiori etiam sensu de multis aliis, in quibus aliqua ad locum aliquem relatio cogitatur. *Tac. A.* 1, 9. jus apud cives, modestiam apud socios (fuisse) sc. sub Augusti imperio. *Id. ib.* 13, 22. validior apud libidines principes. *Liv.* 23, 43. quae apud hostes fierent. *Id. ib.* 46. apud Romanos militare. *Id.* 24, 5. moderato regi facilis erat favor apud Syracusanos. Hinc etiam pro dativo dictum volunt, ut *Tac. H.* 1, 20. decuma pars liberalitatis apud quemque relicta. *Id. ib.* 11, 27. sacrificare apud Deos; ubi loci notio primaria est, prorsus ut apud *Plin. Pan.* 35, 1. apud mare agere gratias, ut nos: *bei Jemand Dank abstatten.* *Suet. Aug.* 35. supplicare apud aram; (*ad aram* majorem viciniam significaret). Ac Tacitus ut omnino hanc praep. amat, dicit adeo *A.* 11, 16. retinere apud vexilla, quod vulgo dicitur: sub vexillis. Eadem res est, ubi pro *coram*, *aliquo praesente* dictum explicant, ut] *Cic. Verr.* 2, 2, 20. apud senatum verba facere. *Id. Phil.* 5, 5. dicere pro reo apud consilium. *Id. Or.* 1, 11. loqui apud populum. [*Quocum cf. *Tac. A.* 16, 27. laudare aliquem apud rostra.] *Cic. Inv.* 2, 23. accusare aliquem apud alium. [*Caes. B. G.* 5, 27. *Suet. Caes.* 55. *Liv.* 21, 42. Haec apud Romanos Consul, sc. verba facit. *Tac. A.* 1, 41. recens dolore et ira apud circumfusos ita coepit. *Id. ib.* 15, 3. secutam Caesaris vocem, qua reconciliatum se Thraseae apud Senecam jactaverit. *Id. H.* 2, 79. exercitus V. Non. Jul. apud eum juravit, i. e. eo praesente. Quocum cf. quod *Tac.* frequentat: *apud aures alicujus*, e. g. *H.* 1, 26. apud aures Galbae quaedam eluserat. *Id. Agr.* 45. apud aures nostras (i. e. nobis praesentibus) ominabatur. *Id. A.* 2, 39. crebrescit — apud imperitissimi cujusque promtas aures. *b*) Quoniam quod apud aliquem fit, id etiam ita cogitari potest, tanquam quod ab eo fiat, est *apud* interdum ad sensum i. q. *ab.* *Cic. Off.* 1, 11. tantopere apud nostros justitia culta est, ut etc. h. e. a nostris. *Nep. Praef.* Pleraque nostris moribus sunt decora; quae apud illos turpia putantur. [*Ad sensum idem esse vides, quod: *ab illis*; sed ad ipsam notionem aliquantum interest, utrum dicas: justitia a populo colitur, an: apud populum colitur; hoc enim quum dicis, significas esse in populo multos, qui colant, ac terrae vel civitatis notio primaria est. Eadem ratio in plerisque aliis locis obtinet. Sic *Tac. A.* 1, 9. apud prudentes vita ejus varie extollebatur. *Id. ib.* 4, 72. id aliis quoque nationibus arduum, apud Germanos difficilius tolerabatur. *Id. Agr.* 22. Apud quosdam acerbior in conviciis narrabatur (Agricola). *Id. H.* 2, 26. apud paucos ea ratio ducis probata. *Liv.* 8, 8. si apud principes quoque haud satis prospere esset pugnatum. *Id.* 24, 21. tumultuatum erat apud milites. *Id. H.* 2, 91. apud civitatem — funesti ominis loco acceptum.] *c*) Interdum a loco, quanquam rarius, ad tempus transfertur. *Cic. Mur.* 36. Fuit eodem ex studio vir eruditus apud patres nostros Q. Tubero. *Ter. Eun* 2, 2, 15. apud saeculum prius. *Tac. A.* 2, 33. aliam apud Fabricios (i. e. tempore Fabriciorum) aliam apud Scipiones pecuniam.] *d*) Hinc etiam ad animum hominum eaque quae ad eorum opinionem, sensum, judicium pertinent, refertur. *Cic. Rab. Post.* 14. Subinvisum apud malevolos Postumi nomen. *Id. Att.* 4, 1. consequi gratiam apud viros bonos. *Id. Fam*, 1, 9. praemia apud me minimum valent. [*Tac. H.* 2, 76. satis clarus est apud timentem, quisquis timetur, i. e. satis clarus videtur etc. *Liv.* 29, 22. apud praeoccupatos Locrensium clade animos nullum misericordiae locum habuerunt.] ℙ Sequitur is usus, ubi *apud* idem esse videtur quod *in.* Videamus locos. *Cic. Verr.* 2, 4, 22. is coenam isti dabat apud villam in Tyndaritano. [*Hic locus, praeterquam quod excusationem habet ab iteranda praepos. *in*, (in villa in Tynd.), etiam ex familiari loquendi excusatur. *Ter. Ad.* 4, 1, 1. apud villam est. Cogitarunt enim veteres ita quum loquerentur de termino latiore erant horti etc. ad villam, qui simul comprehendebantur sub villae nomine. Comici alia similia habent: *Pl. Epid.* 1, 1, 51. id argentum ab Danista apud Thebas sumpsit foenore. *Ter. Andr.* 1, 5, 19. apud forum, tibi uxor ducenda est, inquit; ibique *Ruhnk. ib.* 2, 1, 2. apud forum modo e Davo audivi. Et 4, 4, 6. quid turbae est apud forum (Locus olim vexatissimus *Liv.* 41, 9. praetor — qui esset apud forum, jam a *Drak.* ex Perizonii conj. correctus est, quem V. Ceterum apte cum Terentianis locis comparat *Schaefer.* in *gloss. Liv.* locos *Soph. Trach.* 371, πρὸς μέσῃ ἀγορᾷ pro qu… *ib.* 423. Ἐν μέσῃ ἀγορᾷ. Sic *ib.* 524. τηλαυγεῖ πα… ὄχθῳ. Hic, proprie ut videtur, vitae communis usu apud argenteae aetatis Scriptores in vulgarem usum abiit, atque apud hos non amplius de discrimine cogitandum esse videtur.] Cf. *Tac. A.* 3, 15. Adjutor Germanico datus, rebus apud Orientem administrandis. *Id. ib.* 12, 61. Sententiam militum secuta patrum consulta; nec dubitatum est apud provincias. *Id. ib.* 4, 13. Ut civitati Cibyraticae apud Asiam, Aegirensi apud Achajam motu terrae labefactis subveniretur. [*Multis haec augeri possunt. *Suet. Vesp.* 5. Apud Judaeam (i. e. in Judaea, finibus non statutis). *Tac. A.* 3, 71. apu…

ıtium, i. e. Antii. *Aur. Vict. Epit.* 40, 8. apud ırsum periit. Cf. *Arntzen.* qui de hoc apud se-iiores Scriptores loquendi usu laudat *Vorst.* ad *ılpit. Sev. Hist. sacr.* 2, 11. Adde *Rudd.* II. p. 2. et quae exempla ex *Suet.* collegit *B. Crus.* in-ave p. 149.] Addit Noster praeterea haec: *Cic. err.* 2, 4, 22. Eupolemus, qui apud exerci-m cum L. Lucullo est. (*h. e.* est in exercitu uculli amicitiae causa, vel discendae militiae, non ilitandi. Sic *Plin.* 33, 11, 50. Pompejum Pauli-m, quod XII. pondo argenti habuisset apud exer-tum, ferocissimis gentibus oppositum scimus.) Adde rmulam illam usitatissimam *Sall. Rep. ord.* 2. Sic ud animum meum statuo. ℙ [*In omnibus his *apud* iietem significat, nunquam autem motum adversus iquem locum, cui significando *ad* inservit. Ex-ınt tamen duo loci, qui hinc excipiendi sunt: *Pl. il.* 2, 5, 70. atque apud hunc eo vicinum. Recte c a multis correctum ex familiari sermone defen-ndum esse censet *Lindem.* Nos prorsus ita: *bei mand gehn* pro *zu Jemand gehn.* Similem locum udat *Pomp. comm. A. Gr.* p. 395. Conisturgim ud legiones venit. Oratio familiaris in his et milibus, ut etiam Homerus (et omnes Graeci) lent, per celeritatem quandam cogitandi *aliquo nire* et *aliquo esse* in unum conjungit. Adde lo-m a *Gesn.* allatum in *vet. Inscr.* Romae: *ut ego ssim Dulcius et celerius apud eum venire.*] ℙ raeterea has formulas nota: *Apud aliquem* saepe gnificat in ejus domo. *Cic. Fam.* 1, 2. et *Verr.* 4, 22. Coenare apud aliquem. [*Hinc prorsus nos loquimur: *Gell.* 2, 22. apud mensam.] *Id. am.* 13, 69. Apud eum ego sic Ephesi fui, tan-iam domi meae. *Id. Att.* 1, 7. Apud matrem cte est. Et *ib.* 8. Apud te est, ut volumus. tiam si dominus absit. *Id. Att.* 15, 3. *extr.* Bru-m apud me fuisse gaudeo: modo et libenter fue-t, et sat diu. [*Cf. *Manut.* ad *Cic. Fam.* 1, 2. *ed. coll. ib.* 9. p. 123. ed. Lips.] ℙ Est etiam *ud aliquem* in ejus scriptis. *Cic. Div.* 1, 26. Ut riptum apud Coelium est. *Id. Fin.* 5, 10. Ut e apud Terentium, qui, etc., *h. e.* in comoedia erentii. *Id. Leg.* 2, 26. De sepulcris nihil est ud Solonem amplius, *h. e.* in legibus Solonis. *lin.* 11, 33, 39. Invenio apud auctores. [*Igitur rum latine scribunt, qui quid *in* Livio aliquid repe-ri dicunt, quum de loco scriptoris agunt; *in* enim m tantum recte dicitur, quum virtutem aliquam l vitium scriptoris vel laudamus vel vituperamus. ecte igitur *Quint.* 10, 2, 15. in magnis quo-e auctoribus incidunt aliqua vitiosa. Cf. *Frot-her.*] ℙ *Apud se esse* est compotem mentis esse, aesenti animo esse, ἐν ἑαυτῷ εἶναι. *Ter. Andr.* 4, 5. Tu fac, apud te ut sies. *Id. ib.* 5, 4, . Vix sum apud me; ita animus commotu' est etu. *Id. Heaut.* 5, 1, 48. Prae iracundia non m apud me. *Petron. Sat.* 129. Ex qua hora in-riam accepit, apud se non est. ℙ Interdum *apud* o casui postponitur. *Tac. A.* 4, 5. Misenum ud et Ravennam. *Id. ib.* 43. Montem apud Ery-m. *Suet. Dom.* 9. Qui ante quinquennium pro-mum aerarium apud pependissent. Al. leg. *apud rarium.* [*Ita *B. Crus.* et *Brem.* Significat au-m pendere apud aerarium i. q. pendere in tabula, ae aerario (i. e. templo Saturni) affixa est. ℙ-onfunduntur *apud* et *ad.* V. nos sub AD *in f.* et de *Goer.* ad *Cic. Fin.* 2, 24.]

APULEJUS et Appulejus, i, m. nomen proprium, uo non uni cives Romani appellati fuere. ℙ L. pulejus ex Madaura Africae urbe oriundus, ora-r, jurisconsultus, et philosophus Platonicus flo-uit saeculo Christi II. circa tempora M. Antonini hilosophi; scripsitque multa, quorum pleraque ex-tant, Latino sermone, multa etiam dicendi co-ia, acumine, et doctrinae eruditionisque appara-ı. (V. *Lips. epistolic. quaest. l. ep.* 2, 22.) Sti-s tamen ejus innovandi lascivia nimium prurit, lerumque affectatus et audax, nec imitatione di-nus. ℙ *Appulejus* duplici *pp* defenditur a *Manut. Orthogr.* ex aliquot antiquis libris et lapidib.: erum et *Apulejus* unico *p* habet, quo se tueri pos-it. [*Osann.* ad *Apulejos* p. 14. et in *ephem. schol.* 1828. p. 958. auctoritate lapidum et MSS. utrum-ue pari modo defendi monstrat, eosque vituperat, ui recentiore tempore *Appulejus* tanquam veriorem cripturam commendant. Nos, quoniam *Voigtl.* ita b initio recepit, in hoc opere *Appulejus* retinuimus.]

APULEJUS et Appulejus, a, um, adj. *Cic. Or.* , 25. et 49. Lex Apuleja, *h. e.* lex de majestate ata, ut creditur, a L. Apulejo Saturnino trib. ple-is C. Mario VI. L. Valerio Coss. circa A. U. 653., ui occasionem dederant motus Romae concitati ob ellum Cimbricum. Sed quid peculiariter ea cave-etur, non est facile definire: illud certe legimus, nquit *Manut. de leg. Rom. c.* 21., hac lege damna-um C. Junium Norbanum, quia seditione populi oncitata, quod ad majestatem pertinuit, Q. Ser-ilium Caepionem innocentem damnaverat. Alia b eodem lata fuit de coloniis, ut in singulas olonias ternos cives Romanos facere C. Marius osset. *Cic. Balb.* 21. ℙ Alia item ab eodem la-a, agraria fuit, ut divideretur populo Romano s ager, quem C. Marius pulsis Cimbris bello occupaverat: de qua *Appian. l. de Bell. civ.* 1. ℙ Item alia, qua in exsilium pelli jubebatur Q. Metellus Numidicus consul, quod in priorem legem agrariam jurare noluisset: quam innuit *Cic. Sext.* 16. et alibi.

[APULENSIS, se, adj. ad Apulum pertinens, Daciae olim, nunc Transilvaniae urbem, quaeque etiam colonia Alba Julia appellata est, fortasse ab Julia Domna Caracallae Imp. matre, nunc vero *Weissenburg.* *Ulp. Dig.* 50, 15, 1. Colonia Apulensis. *Inscr.* ap. *Grut.* 346, 5. T. Aelius Lupus Eq. R. Pontif. et II viral. Coloniae Apulensis.

ĂPŪLĬA, ae, f. nunc *Puglia*, Ἰαπυγία, Ἀπουλία, Italiae regio inter Apenninum montem ad Mer. et mare Adriaticum ad Bor. in regno Neapolitano. Duae sunt, quae Aufido fluvio dividuntur, una Daunia, nunc *Puglia piana*, et *Capitanata*, in qua Garganus mons, et Sipontum Metr., quae occidentalis est, et Tipherno, seu Phiterno fluvio sejungitur a Frentanis in Occ. Altera Peucetia, nunc *Terra di Bari*, et *Puglia*, in qua Barium Metrop. quae in ortum vergit, ibique desinit, ubi Salentini, id est Messapia, seu Iapygia, et Calabria Borealis, nunc *Terra d'Otranto* subsequuntur. *Hor. Sat.* 1, 5, 77. Incipit ex illo montes Apulia notos Ostentare mihi. *Id. Epod.* 3, 16. Apulia siticulosa. Celebris fuit laudatissimis lanis. *Martial.* 14, 155. Velleribus primis Apulia, Parma secundis Nobilis: Altinum tertia laudat ovis. ℙ Est etiam quoddam veli genus. *Tert. Spectac.* 20. Deus etiam extra cameras et gradus et apulias oculos habet. Nempe in theatris et amphitheatris ornatus gratia, seu potius ad excludendos solis radios velaria extendebantur, quae quandoque purpurea erant; hoc itaque colore praestantissimae lanae, ut verosimile est, imbuebantur, quales ex Apulia a *Martial. l. c.* laudantur. Unde et velis nomen inditum Apuliarum. ℙ Scribitur et *Appulia* duplici *pp.* [*Sed haec scriptura minus bona, si, quod admodum probabile est, Apulia derivanda est ab antiquo Italorum vocabulo *apa* i. e. *aqua*, et *apula* pro *aquula*, unde nomine a terra deinde ad incolas translato Apuli dicti sunt eorumque terra *Apulia.* Ni fallor, haec est *Niebuhrii* sententia. Librorum optimorum auctoritate defendunt eandem scripturam *Cort.* et inprimis *Mart. Laguna* ad *Lucan.* 2, 608.] Sunt qui putant, unica *p* tunc solum scribi, cum prima syllaba corripitur, ut in illo *Hor. Od.* 3, 4, 10. *Altricis extra limen Apuliae;* sed etiam cum producitur, unico *p* scripta legitur in optim. codd. Praeterquam quod non regionis, sed mulieris nomen esse creditur a multis Interpretibus hoc *Hor.* versu. [*Male.] Quin *Bentl.* satis acute lectionem totam sollicitat, et mallet *Altricis*, seu *Nutricis extra limina sedulae.* [*Sine causa. V. intpp.]

ĂPŪLĬCUS, a, um, adj. id. q. Apulus. *Hor. Od.* 3, 24, 3. Caementis licet occupes Tyrrhenum omne tuis, et mare Apulicum. Al. *Punicum* vel *Ponticum* perperam leg.

ĂPŪLUS et App., a, um, adj. *Pugliese*, ad Apuliam pertinens. *Hor. Od.* 4, 14, 26. Qui regna Dauni praefluit Appuli. *Id. Sat.* 2, 1, 38. Apula gens. *Id. Od.* 1, 33, 7. Apuli lupi. ℙ Scribitur et *Appulus.* V. APULIA.

ĂPUS, ŏdis, m. ἄπους. Hoc nomine vocantur aves, quae et *cypseli*, ex genere hirundinum, ita dictae ab α privativa, et πούς, ποδός, pes, quod careant usu pedum. Nidificant in scopulis. Hae sunt, quae toto mari cernuntur, nec unquam tam longo naves, tamque continuo cursu recedunt a terra, ut non circumvolitent eas apodes. Cetera genera residunt et insistunt: his quies, nisi in nido, nulla: aut pendent aut jacent. *Plin.* 10, 39, 55.

*APYRE, es, oppidum Lyciae, Ἀπέῤῥαι, *Ptolemaeo.* *Plin.* 5, 27. *B. A.*

ĂPYRĒNUS. V. APYRINUS.

ĂPYRĔTUS, i, m. ἀπύρετος, febri carens, ab α privativa, et πυρετὸς, febris. *Theod. Prisc.* 2. Si apyreti fuerint.

ĂPYRĪNUS et Apyrēnus, a, um, adj. ἀπύρινος, et ἀπύρηνος, qui caret nucleo: ab α privativa, et πυρήν, nucleus: et dicitur de pomis. Itaque *apyrenum* dicitur dulcis mali Punici genus, non quod nullos habeat nucleos seu grana, sed quod habeat minus lignosa et teneriora. *Plin.* 13, 19, 34. Apyrenum, cui lignosus nucleus abest: candidior ei natura, et blandiores sunt acini, minusque amaris distincti membranis. *Senec. ep.* 85. Sic sapiens imperturbatus dicitur, quomodo apyrina dicuntur, non quibus nulla inest duritia granorum, sed quibus minor. *Martial.* 13, 43. Lecta suburbanis mittuntur apyrina ramis. *Colum. Arbor.* 23. et *l.* 5. *c.* 10. Apyrenus fructus mali Punici.

ĂPYRON sulphur, ἄπυρον, hoc est quod ignem non est expertum: ab α privativa, et πῦρ, ignis: genus sulphuris; quod et vivum appellatur, et nascitur solidum, hoc est gleba (cetera enim liquore constant, et conficiuntur oleo incocta) quo solum ex omnibus generibus medici utuntur. Haec *Plin.* 35, 15, 50. A *Celso* Graecis litteris scribitur 5, 18. ℙ *Aurum apyron*, *h. e.* igne non excoctum. *Plin.* 21, 11, 38.

ĂPYRŌTUS. V. ACAUSTUS.

AQ

ĂQUĂ, ae, f. ὕδωρ, humor gelidus, unum ex quatuor elementis, ex quibus mundus constat. [*Etymon alii esse putant celticum voc. *Ach*, i. e. aqua; V. *Kärcher.* eph. scholl. a. 1828. p. 915.; alii derivari volunt ab *ago* pro *agua*, trisyll. V. *Osann.* ad *Appulej. de orthogr.* p. 59. et Nostrum in f.] *Cic. Att.* 1, 16. Aquae marinae. *Virg. G.* 4, 61. Aquae dulces. [*Hor. ep.* 1, 15, 16. ibique *Fea; dulci* opp. *deterrima Sat.* 1, 5, 7. Pro dulcis mavult *Bentl.* jugis.] *Plin.* 14, 9, 11. Aqua puteana. *Colum.* 12, 9. fontana. [*Suet. Aug.* 82. saliens.] *Colum.* 6, 22. fluvialis. *Ov. Met.* 8, 335. pluvialis. Et *Cic. Mur.* 9. pluvia. *Hor. Od.* 3, 10, 20. coelestis. [*Liv.* 4, 30. 5, 50.] *Gell.* 19, 5. nivalis. *Cic. Q. Fr.* 3, 1, 2. profluens. *Plin.* 31, 3, 21. stagnans aut pigra. *Cels.* 2, 29. tenera, quam *Id.* 2, 30. opponit durae, *h. e.* quae tarde putescit. *Varr. L. L.* 4, 26. viva, *h. e.* quae e terra erumpit et decurrit. [*Aquae *mutae*, i. e. tranquillae. Exempla V. apud *Broukh.* ad *Prop.* 1, 15, 29. — *Aquae magicae* apud *Prop.* 4, 1, 102. *Ov. Am.* 1, 14, 40. uterque *Burm.* interpretantur de aqua Avernali seu Stygia, qua magae in sacris utebantur, quaque aspergebant ea, quibus nocere volebant.] *Ulp. Dig.* 43, 19, 1. quotidiana, *h. e.* qua quis quotidie uti potest. *Cic. Q. Fr.* 3, 1, 2. Ducere aquam per fundum alicujus. *Id. Div.* 2, 32. deducere ad utilitatem agri. [*Suet. Aug.* 42. perductis pluribus aquis (de aquaeductu Agrippae. *Id. Cl.* 20. aquarum ductum a Cajo inchoatum perfecit. *Id. Aug.* 37. cura aquarum, (quod fuit novum officium ab Augusto excogitatum.)] *Hor. Sat.* 1, 1, 60. haurire. *Cic. N. D.* 2, 9. trahere e puteo. *Id. Verr.* 2, 1, 26. Perfundere aliquem aqua. *Pl. Pers.* 5, 1, 17. Dare aquam manibus. [*Omittitur saepe numero *aqua* in formulis *frigidam bibere*, et *calida lavare.* *B.* Pleonasmus esse videtur *Liv.* 5, 44. prope rivos aquarum.] Adde *ib.* 14. Hinc poetice *aquam liberam* aut *servam* bibere dicitur, qui servus aut liber est. *Ov. Am.* 1, 6. *in f.* sic unquam longa relevere catena, Nec tibi perpetuo serva bibatur aqua. *Petr. fr. Trag.* 71. Tamen, me salvo, cito aquam liberam gustabunt. ℙ *Praebere aquam*, coenam dare, nam aquae seu calidae, seu frigidae multus erat usus in coena, et qui convivium praebebat, idem et balneum exhibebat ante cibum, et aquam abluendis manibus, etc. *Hor. Sat.* 1, 4, 87. E quibus unus amet (al. *avet*) quavis [*i. e. quovis modo] aspergere cunctos Praeter eum qui praebet aquam. ὕδωρ παρέχειν eodem sensu dixisse *Athen. lib.* 4. notat *Lambinus.* Sunt qui ita legunt: *quavis aspergere cunctos, Praeter eum, qui praebet, aqua.* Et *aqua quavis aspergere* exponunt, undecumque petito risu lacessere, dictis perfundere. [*V. *Hdf.* ad h. l. qui rectius locum intellexit quam *Fea.*] Quo pertinet illud *Pl. Cist.* 1, 1, 35. Nostro (meretricum) ordini palam blandiuntur (matronae); clam, si occasio usquam est, aquam frigidam subdole suffundunt, [*h. e.* hominum erga nos calidum amorem minuunt, veluti aquam frigidam suffundendo. *Hanc explicationem, quae ne latina quidem est, quamque non intelligo, adscripsit *F.* At *Forc.* habebat ita: clam, si occasio usquam est, aquam frigidam subdole suffundunt, *h. e.* obtrectant, maledicunt. Ceterum cf. *Gron.*] ℙ *Aspergere aquam alicui* dicitur, qui dicto vel facto timorem adimit: locutio proverbialis ducta ex eo, quod animo defectis affusa aqua succurri solet. *Pl. Truc.* 2, 4, 15. Ah, aspersisti aquam! jam rediit animus. V. similem loc. *Mil.* 4, 8, 22. ℙ *In aqua scribere* proverb. de re, quae statim evanescit. *Catull.* 70, 3. *de inconstant. fem. amor.* cupido mulier quod dicit amanti, In vento et rapida scribere oportet aqua. καθ' ὕδατος γράφειν. *Lucian.* ℙ *Aquam a pumice postulare.* V. PUMEX. ℙ Aqua, et ignis sunt duo elementa, quae, ut ait *Festus*, humanam vitam maxime continent. *Cic. Amic.* 6. Non aqua, non igni, ut ajunt, pluribus locis utimur, quam amicitia. ℙ Hinc *aqua et igni interdicere* est in exsilium pellere, quia sine his vivi non potest. *Cic. Phil.* 1, 9. Leges, quae jubent, ei, qui de vi, itemque ei, qui majestatis damnatus sit, aqua et igni interdici. *Serv.* ad *A.* 12, 119. scribit, quia aqua et ignis adhibentur in foederibus ineundis, ideo iis, quos a nostro consortio arcere volumus, aqua et igni interdici. ℙ Hinc etiam mos fuit, ut idem *Festus* scribit, ut sponsae nuptiarum die aquam et ignem ab sponso acciperent: quem morem tangit etiam *Varr. L. L.* 4, 10. *Serv.* ad *A.* 4, 167. et *Scaevola Dig.* 24, 1, 66. ℙ Eadem ratione *aquam et terram poscere*, γῆν καὶ ὕδωρ αἰτεῖν, proverb. bellum indicere. *Liv.* 35, 17. Persae aquam terramque ab Lacedaemoniis petierunt. ℙ De rebus simillimis proverbiale est illud *Pl. Mil.* 2, 6, 70. Ex uno puteo similior nunquam potest aqua aquae sumi, quam haec est, atque ista hospita. V. OVUM. ℙ De more utendi aqua ad lavandum post opus venereum, quod aperte indicat *Ov. Amor.* 3, 7. *extr.* et alibi. V. etiam AQUARIOLUS. [*Semper in hac formula veteres dicunt: *aquam sumere.* Cf. *Ov. A. Am.* 3, 96.

Mart. 2, 50, 2. et Burm. ad Ov. Amor. l. l. Eodem spectat Cic. Coel. 14. aquam adduxi ut inceste uterere? Non tantum meretrices hoc factitabant, sed etiam honestae mulieres. Suet. Aug. 94. illamque (Atiam) expergefactam, quasi a concubitu mariti, purificasse se. Obscoenum hunc aquae usum etiam significari putant Cic. Att. 1, 16, 23. narra patrono tuo, qui Arpinates aquas concupivit: nosti enim marinas. Sed h. l. ex scholiis Ambros. et uno cod. legendum est Marianas, qua de re V. pluribus Beier. ad Cic. Or. in Clod. et Curionem fr. 4, 3. (p. 32.); nam aquae Marianae est i. q. fundus Marianus. Praeterea cf. nos sub AQUARIUS.] ℙ Aqua pro baptismo utitur Tert. Baptism. 20. Deinde Dominus post aquam segregatus indeserta quadraginta dierum jejunia emensus. ℙ [*Jam in specie aqua de certis quibusdam aquarum generibus dicitur. Primum autem opponitur terrae; hinc dicitur a) de mari. Cic. Verr. 2, 3, 83. Enna mediterranea est maxime. Coge ut ad aquam tibi frumentum Ennenses metiantur, i. e. ad littus maris. Ov. Pont. 2, 7, 30. laborum quos ego sum terra, quos ego passus aqua. [*Id. Fast. 2, 78. 3, 586. Ac metaph. id. ib. 2, 864. alia aqua linter mihi naviget, i. e. aliam operis partem inchoabo.] b) de lacu. Cic. Div. 1, 44. Albana, i. e. lacus Albanus. c) de fluvio, rivo. Liv. 1, 27. in aquam ruebant. Ov. Fast. 4, 48. Tuscae, i. e. Tiberis. Cf. id. ib. 2, 864. Hinc de aqua, quae ex fluvio, rivo, etc. ducitur ad rigandum rus. Hoc sensu aqua data, et aqua adtributa distinguuntur a Front. Aquaed. 129. Et in his hortis, praediis, locis, quorum hortorum, praediorum, locorum dominis possessoribusve aqua data vel adtributa est, erit, saliat, distribuatur, dividatur. Morcellus de stil. Inscr. Lat. T. 1. p. 281. ed. Patav. inter aquam datam, et aquam adtributam hoc discrimen optime censet fuisse, ut aqua data ea diceretur quae in privatorum fundos semper influeret, aqua vero adtributa, quae nec quotidie, nec nisi aliquot horis derivari posset; aut, si quotidiana esset, quotidie quidem, ut ait Ulp. Dig. 43, 20, 1., ea quis uti posset, si vellet, quotidie tamen non duceretur. [*Eodem modo etiam dicitur alicui aquam permittere, i. e. permittere, ut quis aquam ducat in rus suum. Cf. Gell. 7, 20. quem laudat Ruhnk. ad Vell. 2, 81, 2. Hinc passim aquae simpliciter pro ipso fundo Cic. Clod. fr. l. supra l., ad quem pertinent (quanquam quia ante de caldis Bajarum aquis dixerat, per verborum lusum) ponuntur. V. nos supra, ubi de obscoeno aquae usu egimus.] d) de pluvia. [*Hor. Od. 3, 17, 12. cornix augur aquae. Cf. Ov. Fast. 3, 286. 6, 198.] Hinc de inundatione, nimia imbrium vi orta. Liv. 24, 9. et 38, 28. aquae magnae et aquae ingentes eo anno fuere. e) In plurali numero saepe κατ᾽ ἐξοχὴν aquae dicuntur de Bajis et thermis, ut Varr. L. L. 8, 41. notat. Cic. Planc. 27. Destiti stomachari, et me unum ex iis feci, qui ad aquas venissent. Id. Fam. 16, 24. Puto, utrumque ad aquas. Hinc multa in orbe terrarum oppida nomen accepere, quae, quia prope celebriores aquarum fontes aut thermas condita sunt, ab iis nomen accepere, ut Aquae Sextiae, quae nunc Aix, Aquae Statyellorum s. Statyellae, quae nunc Acqui (in Liguria), Aquae Augustae, quae modo Bajona, Aquae Taurinae, quae Acquapendente. [*Eaedem etiam dicuntur aquae Tauri, (in Etruriae) quae nunc Bagni di Vicarello, cujus incolae Aquenses, quod v. V.] et alia, de quib. V. Geographos. f) de aqua clepsydrae. Hinc hae formulae: aquam dare est concedere causidico tempus ad agendam causam. Metiebantur enim tempus dicendi clepsydra, quae paulatim effundendo aquam, horarum spatia significabat. Plin. ep. 6, 2. Equidem quoties judico, quantum quis plurimum postulat aquae, do. Hinc aquam perdere dicuntur, qui tempus agendae causae inutiliter consumunt. Quint. 11, 3. ante med. Vitium nimiae tarditatis et difficultatem inveniendi fatetur, et segnitia solvit animos, et (in quo est aliquid) temporibus praefinitis aquam perdit. Aqua haeret aliud proverb. est de eo, qui in re difficili et impedita versatur, et progredi nequit: ductum ab aqua, quae obice opposito sistitur, et stagnat, sive ea in clepsydra sit, sive in alio quopiam profluente. Cic. Off. 3, 33. Dicit ille quidem multa multis locis, sed aqua haeret, ut ajunt. Id. Q. Fr. 3, 8. In hac causa mihi aqua haeret. g) de quovis humore, aquae simili, ut de lacrimis. Prop. 3, 4, 10. Illius ex oculis multa cadebat aqua. De urina intelligunt plerique illud Petr. Sat. 94. Extra cellam processit, tanquam aquam peteret, etc. Addunt et loca Ov. A. Am. 3, 96. et 620., quae tamen aliter explicanda putant Heins. ad Ov. cit. 3. A. Am. 96. et alii. h) [*de hydrope. Cels. 2, 8. aqua inter cutem. Suet. Ner. 5. decessit morbo aquae intercutis. V. INTERCUS.] ℙ Genitivus, et Dativus aquai pro aquae et poeticus, et antiquus est, legiturque apud Lucr. 1, 454. ubi est dativus, 2, 662., 3, 428., ubi genitivus, et alibi saepe; item aqud Cic. Prognost. quorum aliquot versus recitat Div. 1, 9. ℙ Putant quidam primam syllabam produci in illo Lucr. 6, 551. Fit quoque ubi in magnas aquae vastasque lacunas. Voss. tamen Etymol. censet aqua hic esse trisyllabum [*V. supra.], ea ratione, qua relliquus, vel rellicuus quadrisyllabum facit Id. 1, 550. et 2, 953., tametsi utrobique alii aliter legunt. [*Plura ex his, et ex parte ordinem significatuum debemus Kürchero, l. l. ℙ A librariis perfunduntur aquae et equi, V. Burm. Auct. el. ad Liv. 229. et Cort. ad Lucan. 4, 102. aves et aquae, Heins. ad Claud. Cons. Hon. 208.]

*AQUACŬLO, as, n. 1. Vet. Lex. apud Taubman. ad Plaut. p. 1049. Aquaculat, lenocinatur. V. et Turneb. Advers. 14, 12. B. A.

ĂQUAEDUCTĬO, onis, f. aquae deductio, aquaeductus, ὑδραγωγία. Vitr. 7, 14. a med. Vehemens spiritus in aquaeductione solet nasci, ita ut etiam saxa perrumpat. Ulp. Dig. 39, 3, 10. Nihil interesse, utrum praecedat voluntas aquaeductionem, an subsequatur.

ĂQUAEDUCTUS, us, m. ὑδραγωγία, significat tum aquarum deductionem, cum scilicet aliquo derivatur aqua ad bibendum, aut ad irrigandum, tum ipsam structuram, qua aqua deducitur, sive ea subterranea sit, per cuniculos, sive ex opere arcuato: cujus duplicis aquaeductuum generis antiquis usitati non una adhuc exstant vestigia, Romae praesertim. Cic. Caec. 26. Aquaeductus, haustus, iter, actus, h. e. jus aquae ducendae ad agrum irrigandum (de quo etiam Ulp. Dig. 8, 3, 1. verba facit.) Id. Att. 13, 6. De aquaeductu probe fecisti, etc. ℙ Dicitur et aquae ductus divisim. Plin. 16, 42, 81. Pinus, piceae, alni ad aquarum ductus in tubos cavantur. [*Cf. AQUA.] ℙ De aquaeductibus Urbis Romae exstat commentarius Sexti Julii Frontini.

ĂQUAELĪBRĀTOR, oris, m. architectus, qui aquarum libramenta perquirit ad aquaeductus faciendos. Imp. Constantin. Cod. Theod. 13, 4, 2. Aurifices, specularii, carpentarii, aquaelibratores, etc. Rectius tamen legitur divisim aquae librator.

ĂQUAELĬCĬUM. V. AQUILICIUM.

ĂQUAEMĂNĪLĔ. V. AQUIMINALE.

ĂQUĂGĬUM, ii, n. quasi aquae agium, ut ait Festus, est id. q. aquaeductus, ὑδραγωγία. Pomp. Dig. 43, 20, 3. Is, qui jus aquae quotidianae habet, vel fistulam in rivo ponere, vel aliud quodlibet facere potest; dummodo ne fundum domino, aut aquagium rivalibus deterius faciat. Eadem fere habet ib. 8, 3, 15. Ex quibus loc. colligi videtur, differre aquagium ab aquaeductu, quod illud natura factum sit, hic manu et arte.

[**ĂQUĀLĬCŬLUM**, i, n. pellis aqualiculi. Edict. Dioclet. Ungellae quattuor, et aqualiculum pretio quo caro distrahitur. F.]

ĂQUĀLĬCŬLUS, i, m. id. q. ventriculus, in quo cibi concoquuntur. V. AQUALICUS. Proprie est ventriculus porci, ut habent Isid. Or. 11, 1., Apic. 7, 7. et Schol. Pers. ad 1, 57. ℙ Sumitur etiam pro ventriculo hominis vel equi. Senec. ep. 90. Cibus cum pervenit in ventrem, aqualiculi fervore concoquitur; tunc demum corpori accedit. Veg. Veter. 1, 40. Primum venter esse, qui aqualiculus nominatur, totius corporis obtinet dominatum, in cujus capacitate cibus potioque miscetur. ℙ Est etiam id. q. imus venter, in quo sordes excrementaque corporis continentur. Pers. 1, 57. cum tibi, calve, Pinguis aqualiculus propenso sesquipede exstet. ℙ Scripsere quidam aqualiculum proprie significare alveum, in quo porci sorbent; translate autem sumi pro imo ventre, et pro stomacho. At potior videtur sententia Casaubon. ad Pers. l. c. putantis, ideo eam partem ita vocatam, quia inde urina, quemadmodum ex aquali aqua, effunditur.

ĂQUĀLĪCUS, i, m. id. q. aqualiculus, qui illius est diminutivum, hoc est ventriculus. Et quidem pro ventriculo suis sumitur ab Apic. 7, 7., quam plerique putant propriam esse tum aqualici (si modo haec vox certa est: nam apud Apicium tutior lectio est aqualiculus) tum aqualiculi significationem.

ĂQUĀLIS, le, adj. ad aquam pertinens. Varr. ap. Non. 1, 221. Nubes aquales frigido velo leves Coeli cavernas aureas subduxerant, Aquam vomentes inferam mortalibus.

ĂQUĀLIS, lis, m. ὑδρία, vas quo aqua manibus datur. Pl. Curc. 2, 3, 33. Datin' isti sellam, ubi assidat, cito, et aqualem cum aqua? Id. Mil. 3, 2, 39. Aqualis bilibris, ubi fem. gen. usurpatur, intellecta nempe hama, alibi vero urceo. Adde Varr. L. L. 4, 25.

ĂQUĀNUS, a, um, adj. qui est ex aqua. Tert. de carne Christi 9.

ĂQUĀRĬŎLUS, li, m. Aquarioli, teste Festo, dicti sunt mulierum impudicarum sordidi asseclae, πορνοδιάκονοι. Sic Appul. Apol. p. 323, 35. E. aquariolum uxoris vocat eum, qui uxori suae lenonis officium praestabat, ut ex ejus adulteriis ditior fieret. Proprie autem sic appellati videntur ii, qui vilissimum exhibebant meretricibus ministerium aggerendi ipsis aquam, qua Veneri operatae lavarent: multus enim fuit aquae usus in lupanaribus, cum lavare totum corpus solerent, quo foeditatem quoquo modo eluerent, et ad alios excipiendos fierent paratiores. Deinde traducta est appellatio ad eos quoque, qui turpi amore iis addict essent; et ad eos, qui lenonia arte viros ad eas pertraherent. Lamprid. Comm. 2. in f. Aquam gessit, ut lenonum minister; ut probris natum magis, quam ei loco eum crederes, ad quem fortuna provexit. Tert. Apol. 43. Si qui forte vere de sterilitate Christianorum conqueri possint, primi erunt lenones, perductores, aquarioli.

ĂQUĀRĬUS, a, um, adj. ad aquam pertinens, ὑδατικός. Varr. L. L. 4, 25. Vas aquarium. Paul. Sent. 3, 7. a med. et Cato R. R. 11. Rota aquaria, h. e. ad aquam hauriendam. Pallad. 1, 42. Mola aquaria. Gell. 16, 11. Psylli re aquaria defecti, h. e. aquae inopia laborantes. Cic. Vatin. 5. Cum tibi magno clamore aquaria provincia sorte obtigisset, h. e. aquarum et aquaeductuum curandorum. Cur autem addat magno clamore, Lips. l. 1. Antiq. lection. c. 12. rationem reddit. [*Neque Forc. explicatio recte habet neque Lipsius intellexit, quid esset magno clamore. Hic enim l. l. intelligit de obscoeno aquae usu eorum, qui stuprum passi sunt. Melius Turn. et Manut. Nam aquariae provinciae, quae quaestoribus obtingerent, dicebantur maritimae, ut Puteolana et Ostiensis; de illa agit Cic. l. l. et ad earum „munus et procurationem pertinebat, quicquid mari evehebatur aut importabatur; ea provincia, quod ob negotiationem et mercaturam quaestuosissima esset eademque negotii et molestiae plenissima nec sane splendida, quum obveniebat cuipiam, populus succlamabat, ob furta rapinas et capturas, quod tum, ut opinor, vehementius fecit, quod obvenisset homini avido furaci et improbo.“ Ita Turn. V. Clav. Cic. Schützii (nam Ernest. secutus est Lipsium). Altera, Ostiensis quidem, commemoratur Cic. Mur. 8. in f. tu (Sulpicium alloquitur) habuisti illam, cui, quum quaestores sortiuntur, acclamari solet, Ostiensem etc. Cf. Matth. ad h. l.] Plin. 34, 14, 41. et 36, 20, 38. Aquariae cotes, h. e. quae in acuendo aqua perfunduntur. Colum. 2, 8. et Pallad. 10, 3. Aquarii sulci, h. e. per quos aqua ex agro decurrit; qui et elices appellantur. Coel. Aur. Tard. 1, 4. Aquarius canis. ℙ Aquarium, ii, absolute locus, in quo aquari possunt tum homines, tum animalia. Cato R. R. 1. Operariorum copia siet, bonumque aquarium, oppidum validum prope siet. Alii perperam leg. boumque, ibique aquarium. ℙ Item vas ad aquam fundendam. Hygin. Astr. 3, 28. Effusio aquae cum aquario ipso, etc. In quibusdam MSS. aquali legitur. Plin. ap. Charis. 1. p. 95. quaerit, aquarium, an aqualium dici debeat; et statuit aquarium rectius esse; dicique, ut a laterale laterarium, scutale scutarium, sic ab aquale aquarium. ℙ Aquarius, ii, m. 2. est servus, qui aquam aggerit ad usus necessarios. Juven. 6, 331. veniet conductus aquarius. Hieron. ep. 108. ad Eustoch. epit. Paulae 3. a med. Gabaonitas ob dolos et insidias, in aquarios, lignariosque damnavit. ℙ Item qui aquarum curam habet, aquarum architectus, aut qui quocumque modo aquis publicis curandis inservit. Coel. ad Cic. Fam. 8, 6. Nisi ego cum tabernariis et aquariis pugnarem, etc. Erat autem Coelius, cum haec scriberet, aedilis. Imp. Zeno Cod. 11, 42, 10. Universos autem aquarios, vel aquarum custodes, quos hydrophylacas nominant, qui omnium aquaeductuum custodes deputati sunt, etc. Adde Frontin. Aquaeduct. saepe. ℙ Denique Aquarius nomen est undecimi signi in coelesti Zodiaco, qui Graece Ὑδροχόος dicitur, hoc est aquam fundens, in quod sol mense Januario ingreditur: constat stellis quatuordecim, et figuratur ut puer urnam habens, et aquam effundens, quam repraesentant stellae viginti quatuor: tametsi alii aliter numerant. Fabulantur poetae hunc fuisse Ganymedem, qui Jovis pincerna fuit, ob id meritum inter astra collocatum. Alii fingunt, esse Deucaliona, quod eo regnante magnum aquarum diluvium fuit. Alii denique alia commenti sunt. V. Hygin. Astr. 2, 29. et ib. 3, 28. Hor. Sat. 1, 1, 36. inversum contristat Aquarius annum. Adde Cic. Arat. ubi saepe Aquari in genitivo usurpat pro Aquarii, metri causa, v. 56. 172. 176. 179. et alibi.

ĂQUĀTĔ, adv. dilute. Plin. Valer. 1, 10. Cerotum temperare aquatius. Coel. Aur. Tard. 1, 4. Vinum aquatissime temperatum, h. e. multa aqua dilutum.

ĂQUĀTĬCUS, a, um, adj. qui in aqua vel circa aquam vivit aut provenit, ἔφυδρος. Plin. 8, 27, 41. et 10, 3, 3. Aquaticae aves. Id. 16, 36, 64. Aquatici frutices. Et ib. 37, 67. Aquaticae arbores. ℙ Ponitur etiam pro aquoso, humido. Plin. 18, 11, 27. Aquaticus panis, h. e. qui multa aqua subigitur. Ov. Met. 2, 853. Aquaticus Auster. Plin. 16, 36, 66. In aquaticis natus calamus. ℙ Aquaticus color, aquae similis. Solin. 30. sub f. Hyacinthus aut violaceo diluitur, aut nubilo obducitur, aut albicantius in aquaticum eliquescit.

ĂQUĀTĬLIS, le, adj. id. q. aquaticus. Cic. N. D. 2, 60. Vescimur bestiis et terrenis, et aquatilibus, et volatilibus. Colum. 7, 9. Aquatilis silva. Plin. 31, 1, 1. Aquatilium in medicina beneficia, h. e. animalium in aquis degentium. ℙ Aquae sa-

rem habens, ὑδαρής. *Plin.* 19, 12, 61. Sunt res succi cunilae, origani, amari absinthii; aquales cucumeris, cucurbitae, lactucae. ℙ [*Aquatilia* bsolute est morbus jumentorum. *Veg. Veter.* 2,). Si aquatilia in articulis, vel in gambis fuent. *Id. ib.* 1, 25. *Gesnerus* putat aquatilia esse uae appellantur hydatides; in lemmate vocantur *zoenae:* fortasse sunt quae Itali vocant *le galle.* *Wasser- oder Fellblasen.*) *F.*]

AQUĀTIO, onis, f. ὑδρευσις, actus aquandi, colectio et importatio et usus aquae: estque saepe ilitare vocabulum. *Caes. B. G.* 4, 11. Quatuor illibus passuum aquationis causa procedere. *Auct. Hisp.* 8. Regio habens copiosam aquationem, *e.* aquarum copiam ad usum exercitus. *Id. B. fr.* 51. Aquatione longa et angusta uti. ℙ Exa rem militarem. *Plin.* 6, 23, 26. A Copto caelis itur, aquationum ratione mansionibus dispotis. *Pallad.* 4, 17. *in f.* et 3, 19. *in f.* Salices quationibus adjuvandae, *h. e.* irrigationibus. *Colm.* 7, 5. Mutare pabula, et aquationes totius egionis. *Plin.* 32, 7, 24. Ranae multae variaeue per aquationes autumni nascentes, *h. e.* ex pluiis autumnalibus. Usus est etiam *Cic. Off.* 3, 14. ic aquatio [i. e. hoc loco aqua dulcis hauritur. lii aliter explicant. V. *Beier.*

ĀQUĀTOR, oris, m. ὑδροφόρος, qui aquandi misterium, praesertim in exercitu facit. *Caes. B.* . 1, 73. Aquatores ab equitatu premi nostro. *iv.* 41, 1. Ut idem aquatoribus esset praesidium. [*A librariis confunduntur *aquator* et *amator* ut ult ex *Eldickii* sententia *Burm.* ad *Prop.* 1, 20, 23.]

ĀQUĀTUS, a, um, adj. aquam referens, dilus, fluidus: cui opponitur crassus, spissus, durus. *allad.* 4, 1. Cum vites non aquato, sed spisso umore lacrimabunt. *Sen. Qu. nat.* 1, 3. *ad f.* urpura eodem conchylio non in unum modum it: interest, quamdiu macerata sit: crassius mecamentum, an aquatius traxerit. *Plin.* 28, 9, 33. mne lac vernum aquatius aestivo. *Scribon. Comps.* 35. Collyrium aquatum, *h. e.* maxime dilum et fluidum. Et *ib.* 26. Collyrium aquatissium. ℙ Aqua mixtus. *August. Conf.* 6, 2. Ponem aquatam madidi nauseant. Et *mox.* Vim aquatissimum.

ĀQUENSES, ium, m. plur. cognomine Taurini, nt populi Etruriae, ita dicti ab oppido, quod *quae Taurinae* appellatur, Ital. nunc *Acquapenente,* quia situm est prope aquas seu thermas aurinas. *Plin.* 3, 5, 8. ℙ *Aquenses* cognomine *tatiellenses* sunt incolae urbis Liguriae, quae *quae Statiellae* dicitur, nunc *Acqui.* *Plin.* 31, 2, Augent numerum Deorum nominibus variis, ursque condunt, sicut Puteolos in Campania, Staellas in Liguria, Sextias in Narbonensi provina. *Inscr.* ap. *Spon. Miscell.* p. 164. Gennenses, quenses Statiell*enses.* [*Alii scribunt Statyellae.]

ĀQUICALDENSES, ium, m. plur. populi Hispaae citerioris in Catalaunia, quorum oppidum *quae calidae,* nunc ab Hispanis *Caldes* dicitur, ucis quatuor a Barcinone distans. *Plin.* 3, 3, 4.

ĀQUICELUS, li, m. *Plin.* 15, 10, 9. scribit, nuos pineos in melle decoctos *aquicelos* a Taurits vocari.

ĀQUIDŪCUS, a, um, adj. aquam ducens et excans, ὑδραγωγός. *Coel. Aur. Tard.* 3, 8. *a med.* ti aquiducis medicaminibus, quae Graeci hydraga vocaverunt.

[ĀQUIFLĀVIENSIS, se, adj. ad Aquas Flavias rtinens, Lusitaniae urbem, nunc *Chaves.* *Aquiavienses, ium* sunt incolae illius urbis. *Inscr.* ap. *rut.* 162, 4. Aquiflavienses fontem lapideum de o *Faciendum Curarunt.*

ĀQUIFŎLIUS, a, um, adj. folia aculeata haens, quasi *acuifolius.* *Ilex aquifolia* [*ilex aquiolium *L.* *Stecheiche, Stechpalme*] est ilicis genus, lia aculeata habens et pungentia, quae a scriptobus modo inter frutices, modo inter arbores enueratur, quia magna alibi, alibi parva provenit. *lin.* 16, 6, 8. duo ilicis genera facit, alterum fois oleae similibus, quod in Italia provenit; altem foliis aculeatis, quod in provinciis nascitur, aquifolia ilex vocatur. Alii plura fecerunt gera: quos consule apud *Aldrovand.* et alios. ℙ st et alterum *aquifoliae ilicis* genus, sed parvum, frutici magis, quam arbori simile, facile in Hipania proveniens, ac ferens coccum tingendis las aptissimum, et ob id maxime pretiosum. *Id.* , 8, 12. ℙ Dicitur et *aquifolia, ae,* absolute. *l.* 16, 18, 30. Montes amant aquifolia, buxus, ex, juniperus. ℙ Item *aquifolium, ii,* n. *Id.* 16, , 41. Vere germinant aquifolium, terebinthus, aliurus. *Id. ib.* 43, 84. In laminas secantur buum, palma, aquifolium, ilex. ℙ Adjective. *Cato R.* 31. Vectes aquifolios, iligneos, laureos, lmeos, facito, uti sient parati. Adde *Plin.* 16, , 84. ubi haec eadem verba repetit. ℙ Scribitur *agrifolius* (quia ipsa arbor ἀγρία aliquando votur a *Theophr.*) *acrifolius,* et *acrufolius.*

ĀQUIFŬGA, ae, m. et f. qui aquas fugit, idque cit ex morbo, qui *hydrophobia* appellatur, ὑδροόβος. *Coel. Aur. Acut.* 3, 15. Aquifugas cito inrire.

ĀQUĬGĔNUS, a, um, adj. in aquis natus. *Tert. adv. Marc.* 2, 12. Inter aquigena et terrigena animalia.

ĀQUĬLĂ, ae, f. ἀετός, [*derivant vel ab *aquus* et *acies,* i. e. acer visu; vel ab ἀγκύλος, i. e. curvus, vel ab *aquilus* (quod V.); *Kürcher.* in *eph. sch.* a. 1828. p. 916. putat etymon esse *ago* et proprie significasse i. q. avis (ὄρνις, *Aar.*] avis ex genere rapacium, maximis valens viribus, ceterarumque pugnacissima ac generosissima: ob id avium regina appellata: acutissimo, ut creditur, visu praedita, adeoque forti acie, ut contra solem stare apertis oculis, et ne connivere quidem dicatur: eo experimento pullos suos agnoscens, et aversantes rejiciens, tanquam degeneres. (V. *Lucan.* 9, 902. et *Claud. praef. ad III. cons. Honor.*) quod alii non acumini, sed obtusae aciei adscribendum putant. Multa de aquilis *Plin.* 10, 3, 3. ubi sex earum genera facit, et naturas describit. *Hor. Od.* 4, 4, 31. nec imbellem feroces Progenerant aquilae columbam. ℙ A poetis dicitur Jovis ministra et armigera, quae ei fulmina suggerit, quaeque Ganymedem surreptum sublatumque ad eum attulisse fingitur: ipsum quoque Jovem, ne a Saturno devoraretur, clam in Cretam detulisse, et adversus Gigantes proelianti in victoriae augurium obvolasse, telaque suppeditasse: ob quae merita tandem in coelo collocata sit, et factum sidus novem, et secundum alios undecim stellis constans, quod capite caudam Delphini, cauda viam lacteam paene pertingit, alis autem hinc aequatorem, inde tropicum Cancri. Haec pleraque ex *Serv.* ad *A.* 1, 398. *Plin. l. c.* scribit, ideo eam Jovis armigeram judicari, quia nunquam fulmine laedatur. *Serv. ib.* addit aliam de aquila fabulam: nempe fuisse quendam puerum formosissimum, nomine ἀετόν, in Creta insula, Jovi valde carum, et a Junone ob zelotypiam in avem sui nominis conversum (ἀετὸς enim aquila est), et ab Jove tandem in coelum translatum. Aliam et *Hygin. Astr.* 2, 16. Meropem quendam Co insulae regem, uxorem habuisse Ethemeam ex genere Nympharum. Hanc quia Dianam colere desiisset, ab ea sagittis figi coeptam, tandemque a Proserpina vivam ad inferos abreptam. Ejus desiderio Meropem mortem sibi consciscere voluisse: misertam Junonem, ejus corpus in aquilam convertisse, et inter sidera collocasse: ne si hominis effigie eum collocaret, conjugis adhuc memoria ac desiderio afflictaretur. Addit, nonnullos dixisse, hanc fuisse aquilam, quae Jovis jussu socium Veneris in Acheloo lavantis, ad Mercurium ejus amore captum, in Amithaonium detulerit: quem persequens Venus, ad eum pervenit: qui voti compos factus aquilam, cujus ope ad optata pervenerat, in coelum transtulit. ℙ In auguriis volatus aquilae omnium prosperrimus a Romanis habitus est: quam ob causam aquilae signum in exercitu ferre instituerunt. Itaque principem locum inter signa exercitus aquila obtinebat, quae longae infixa perticae gestabatur, alis plerumque expansis, et in unguibus habens fulmina; fere etiam ex argento conflata. Singulae legiones suam habebant aquilam, sub qua etiam socii tum in agmine, tum in acie stabant: et quamvis ex aliis etiam animalibus signa militaria essent, apro, lupo, sphinge, etc., tamen aliquando abdicata ea fuere: quod primum omnium fecisse C. Marium, scribit *Plin.* 10, 4, 5. aquila semper retenta, et primarii signi loco habita. V. *Lips. de militia Rom.* 4. *Dial.* 5. *Stewech. ad Veget.* 2, 6. et alios. [*De discrimine inter aquilam, quae est totius legionis, et *signa,* quae sunt cohortium V. *Schwarz.* ad *Plin. Pan.* 82, 4.] *Lucan.* 1, 6. infestisque obvia signis Signa, pares aquilas, et pila minantia pilis. *Id.* 5, 238. Victrices aquilae, i. e. exercitus victrices. *Auct. B. Hisp.* 30. Erat acies tredecim aquilis constituta, *h. e.* legionibus, metonymia. *Juven.* 14, 197. Ut locupletem aquilam tibi sexagesimus annus Afferat, *h. e.* honorem et commoda primipili. ℙ *Tac. Hist.* 3, 71. memorat *Aquilas sustinentes fastigium* Capitolii; et vel aquilas intelligit e ligno factas ornatus gratia, quibus templi fastigium innitebatur, vel certe mutulos, ac trabes, tabulatave ita disposita, ut vel aquilas, vel aquilarum alas aliqua ratione imitarentur: cujusmodi a Graecis ἀετοί, et ἀετώματα appellantur, ut est apud *Pollucem l.* 7. *c.* 27. V. AETOMA. ℙ *Aquilae senectus* proverbio dicitur de senibus, qui magis bibaces sunt, quam edaces; dicitur enim aquila, cum ad senectutem pervenerit, quia superius rostrum adeo crescit, ut aduncitas aperiri non queat, aliquandiu quidem solo praedae sanguine nutriri, paulatim vero eo nutrimento non sufficiente, fame exstingui, quod et *Plin.* scribit 10, 3, 4. Legitur hoc proverbium apud *Ter. Heaut.* 3, 2, 10. ℙ Alio sensu dicitur *aquilae senectus* de iis, qui etiam in senectute actuosi sunt, et reipublicae prosunt: quia aquila vel vetula generositatem retinet: et eodem sensu ob eandem rationem dicitur *equi senectus.* Utrumque conjunxit *Auson. Profess.* 4, 22. ℙ Est etiam *aquila* genus piscis, de quo *Plin.* 9, 24, 40. [*Raja aquila *L.,* *Meeradler,* ex genere planorum piscium, i. e. rajarum.] ℙ Fuit etiam cognomen frequens apud Romanos, ut gentium Pontiae, Arruntiae, Juliae, Vediae, ex *Suet. Caes.* 78., *Inscr.* ap. *Murat.* 2004, 2., *Tac. A.* 12, 15. et *Hist.* 2, 44. ℙ *Aquilai* pro *Aquilae* in genitivo sing. habet *Cic.* in *Arateis* 372.

*AQUILARĬA, ae, oppidum Africae propriae in Zeugitana. *Caes. B. C.* 2, 23. *B. A.*

*AQUILEGIUM, i, n. τέναγος collectio aquae. *Plaut.* locus incertus: Si pluet aquilegio me juvabo. *Onomast. Vet.* Aquilegium, χρουνός. *B. A.*

ĀQUILĔGUS, a, um, adj. aquam legens, seu colligens, ut *Rotae aquilegae* ap. *Tert. Anim.* 33. sunt quae situlis quibusdam aquam hauriebant et effundebant. ℙ *Aquilegus, i,* absolute est idem qui *aquilex.* *Inscr.* ap. *Grut.* 94, 3. Alexis aquilegus V. S. L. M. *Alia* ap. *Murat.* 489, 4. M. Aurelius Vestinus aquilegus. Adde *Cassiod. Variar. ep.* 3, 53., ubi narrat, qua industria hujusmodi homines ex Africa plerumque oriundi aquam subter latentem detegerent.

ĀQUILEJA, ae, f. *Aquileja,* Ἀκυληΐα, urbs Carnorum primaria in decima regione Italiae, ad Natisonem fluvium (nunc *Natissa* [*imo *Aglar*]) inter Juliam Concordiam (nunc *Concordia*) et Tergeste (nunc *Trieste*) sita. [Huc colonia Latina adversus Gallos Transalpinos an. U. C. 573. a Romanis primum deducta, ut narrat *Liv.* 40, 34., et haud ita multo post aucta novis colonis. *Id.* 43, 17. Tribui Velinae adsignata fuit. Nomen ab aquila, cum urbs conderetur, dextra advolante, derivat *Imp. Julian. or.* 2. *de gestis Constantii,* et *Eustath.* ad *Dionys.* *v.* 381. *Is. Voss.* ad *Melam* 2, 4. ab aquarum copia, quasi *Aquilegiam* appellatam fuisse putat. Ab Imp. Maximino gravi, licet irrita, obsidione vexata an. a Chr. nat. 238., *F.*] deinde ab Attila an. 452., et a Langobardis an. 590., incensa et devastata, nunc paene tota in ruinis jacet. *Martial.* 4, 25. Et tu Ledaeo felix Aquileja Timavo. *Sil.* 8, 604. Nec non cum Venetis Aquileja superfluit armis. Alii minus recte leg. *Aquileia perfurit armis.*

ĀQUILĒJENSIS, se, adj. ad Aquilejam pertinens, coloniam in Italia. *Liv.* 39, 45. Aquilejensis ager. ℙ [*Aquilejenses, ium* sunt incolae illius coloniae. *Id.* 43, 17. Postulantibus a senatu Aquilejensium legatis, ut numerum colonorum augeret, M. et D. familiae ex S. C. scriptae, triumvirique, qui eos deducerent, missi sunt. *F.*]

ĀQUĬLENTUS, a, um, adj. ab *aqua,* ut a *mustum* est *mustulentus,* a *vinum vinolentus,* etc. *Varr.* ap. *Non.* 4, 318. *de luna.* Tum contremula, aquilenta, apud alta litora Oriris, ac relucens nobilis omnibus, *h. e.* pluviam inducens; vel marino humore conspersa: credebantur enim olim sol et luna marinis aquis tingi in ortu et occasu. Etiam *Ciceroni* haec vox tribuitur *N. D.* 2, 19. Regio, quae tum aquilenta est, tum australis. Ita enim haberi in multis optimae notae MSS. testantur *Grut.* et *Gron.* Editi tamen libri *Aquilonalis* exhibent, vel [*sic *Orell.*] *Aquilonaris.* [Fortasse legendum *Aquilonia,* in qua voce idem fere est litterarum ductus qui in *Aquilenta.* *F.*]

ĀQUĬLEX, ĕgis, et icis, m. peritus scrutandi aquarum venas in usum puteorum et aquaeductuum, quem *aquarum indagatorem* vocat *Colum.* 2, 2., ita dictus ab *aquis legendis,* hoc est inquirendis, ὑδροσκόπος, ὑδροφάντης. *Varr.* ap. *Non.* 2, 8. Tuscus aquilex. *Plin.* 26, 6, 16. Tussilago silvestris ubi nascitur, subesse aquas credunt: et hoc habent signum aquileges. Adde *Plin. alter. ep.* 10, 46. et *Senec. Qu. nat.* 3, 15. ℙ Habet etiam *aquilicis* in obliquis casibus: ut dictum est: et hac ratione dicitur ab *aquis eliciendis.* *Aur. Arcad. Dig.* 50, 6, 6. Aquilices, tubarii, cornuarii, arcuarii, etc. Ita legitur in optimis edd. *Haloandri,* *Torrentini,* et aliis. *Budeus* reponendum putat *aquileges.* *Tert. adv. Marc.* 3, 5. Nec statim aquilicem, et agricolam se Deus repromisit. *Gloss. Vet.* Aquilices, οἱ τὰ ὑδραγώγια ἐργαζόμενοι, οἱ ἀνοχετάριοι, ποταμῖται, ὑδροσκόποι. *Serv.* ad *Virg. G.* 1, 109. Scrutatores vel repertores aquarum aquilices dicuntur.

ĀQUĬLĬĀNUS, a, um, adj. ab *Aquilio,* quod est nomen proprium hominis Romani. Hinc *Aquiliana stipulatio* denominata ab *Aquilio Gallo* Jurisconsulto, qui fuit Ciceronis familiaris. Ejus mentio fit *Dig.* 2, 15, 2. 4. 5., 4, 3, 38. et alibi. Formula vero ejusmodi stipulationis habetur *ib.* 46, 4, 18. Sic Aquiliana definitio, *Cic. Off.* 3, 15. ℙ Scribitur et *Aquillianus* duplici *ll.*

ĀQUĬLĪCES, icum, m. plur. iidem qui *aquileges.* V. AQUILEX.

ĀQUĬLĬCIUM, ii, n. dicitur, cum aqua pluvialis remediis quibusdam elicitur, ut quondam si creditur, manali lapide in urbem ducto. Ita exponit *Festus,* apud quem et *aquaelicium* legitur: ab *aqua,* et *elicio, is.* Hinc *aquilicium Jovi immolare* apud *Tert. Apol.* 40. est victimas Jovi immolare ad impetrandam pluviam in siccitatibus.

ĀQUĬLĬFER, ĕri, m. qui aquilam, quod est signum praecipuum legionis, in exercitu portat, signifer, ἀετοφόρος. *Caes. B. G.* 5, 37. Cum aquilifer magna multitudine hostium premeretur, aqui-

lam intra vallum projecit. *Suet. Aug.* 10. Aquilifero legionis suae graviter saucio. V. *Vegetii* locum ad V. IMAGINARIUS, ii.

AQUILIGER, ri, m. idem qui aquilifer. Habetur in quadam Inscriptione apud *Reines. cl.* 8. *n.* 30. Quamvis ibi *aliger* legatur, *aquiliger* corrigendum esse, idem *Reines.* recte censet.

AQUILINUS, a, um, adj. ἀέτειος, ad aquilam pertinens. *Pl. Ps.* 3, 2, 63. Aquilinae ungulae. *Appul. Met.* 2. p. 115, 24. *E.* Aquilinus aspectus, *h. e.* valde acutus. V. AQUILA. ¶ *Aquilinas pateras* ex *Varrone* affert *Non.* 15, 21., sed legendum *culignae, paterae.*

*AQUILIO, onis, m. in Vet. Gloss. explicatur κέντρον βοῶν ἢ σκορπίων. Fuerit igitur ab *acus*, ut *aculeus*, stimulus ad boves, aut illud, quo pungunt parva animalia. *B. A.*

AQUILIUS et Aquillius, ii, (utriusque scriptionis exstant vet. lapides allati a *Manut. in Orthogr.* [*cf. *Heusinger.* ad *Cic. Off.* 3, 15, 61. qui duplici *l* in nummis reperiri docet]) nomen proprium hominis Romani, dictum ab aquilo colore, hoc est nigro, ut *Festus* docet, vel potius fusco. ¶ Adjective *Aquilia lex* lata a C. Aquilio Gallo trib. pleb. fuit de damno injuria dato: continebat autem tria capita, quorum primum, et tertium referuntur *Dig. l.* 1. *t.* 2. *qui est* Ad legem Aquiliam, *leg.* 2. et 27. secundum non exstat, quia jam in desuetudinem abierat. V. ibi de ea plura. Meminit etiam *Cic. Brut.* 34.

AQUILLITANI. V. ACHILLITANI.

AQUILO, ōnis, m. (*Greco Tramontana*), Βορέας, ventus septentrionalis frigidissimus, ita dictus a vehementissimo volatu instar aquilae, ut *Festus* putat. Flat inter septentrionem, et ortum solstitialem contra Libonotum. *Plin.* 2, 47, 46. ¶ Graeco vocabulo *Boreas* appellatur. Latini scriptores, et praesertim poetae, eum cum Septentrionali vento saepe confundunt; et Aquilonem nominantes, saepe septentrionalem plagam designant, ob vicinitatem, et affectuum similitudinem. Quin et per synecdochen pro omni vento usurpant, qui vehementissimi flatus sit. ¶ De Aquilone haec a poetis emanavit fabula: Fuisse eum Orithyiae maritum, quam ex Graecia in Thraciam rapuerat, patrem Chionae, itemque Zethae, et Calais. Cum Latonam ex Jove gravidam Python serpens Junonis jussu persequeretur, Juppiter Aquilonis curae eam commisit, qui statim sublatam puellam ad Neptunum pertulit, qui eam tutatus est. *Hyg. fab.* 140. Addit *Serv.* ad *A.* 3, 209. Aquilonem seu Borean dedisse filiam Cleobulam nuptui Phineo Thracum, vel Arcadiae regi, qui ex ea suscepit duos filios, quos postea, mortua matre, cum aliam duxisset uxorem, hujus falsa accusatione ambos obcaecavit: quam nepotum injuriam persequens Aquilo avus, Phineum pari caecitatis poena affecit, et ad Pelagias insulas detulit, appositis insuper Harpyiis, quae eis cibos abriperent, somnosque turbarent. Haec omnia alii aliter narrant. *Virg. A.* 4, 310. Et mediis properas aquilonibus ire per altum. *Martial.* 5, 9. Centum me tetigere manus aquilone gelatae.

AQUILONALIS, le, adj. Aquilonaris, Borealis, Βορειαῖος *Cic. N. D.* 2, 19. Regio, quae tum est Aquilonalis, tum Australis. Alii aliter leg. V. AQUILENTUS.

AQUILONARIS, e, adj. ad Aquilonem, seu septentrionem pertinens, Βορειαῖος. *Vitr.* 9, 6. Piscis Aquilonaris, *h. e.* alter Piscium coelestium, qui septentrionem versus collocatus est. Adde locum. *Cic.* in AQUILENTUS.

AQUILONIGENA, ae, m. et f. ab Aquilone genitus: et est poetica septentrionalium populorum cognominatio. *Auson. Mos.* 407. Aut Italum populos, Aquilonigenasque Britannos.

*AQUILONIA, ae, Italiae oppidum, in Hirpinis, ad Aufidum flumen, hodie *Cerdogna. Liv.* 10, 38. 39. 41. 42. 43 et 44. Hinc AQUILONI, orum, Aquiloniae incolae *Plin.* 4, 11. ubi fortasse legendum Aquilonienses. *B. A.*

AQUILONIUS, a, um, adj. Βορειαῖος, ad Aquilonem pertinens: et saepe pro septentrionali sumitur, ea ratione, qua in AQUILO dictum est. *Plin.* 17, 2, 2. Aquilonia hiems, *h. e.* frigus ab Aquilone vento inductum. *Id.* 2, 49, 50. Aquilonius typhon. *Id. ib* 97, 99. Luna Aquilonia, *h. e.* versus septentrionem sita. *Id.* 18, 26, 65. Aquilonius Piscis. V. AQUILONARIS. *Id.* 27, 13, 118. Aquilonia loca. *Stat. Th.* 3, 432. Ismarii, Aquilonia pignora, fratres, *h. e.* Aquilonis filii Zethae et Calais. Sic *Prop.* 1, 20, 25. Aquilonia proles.

AQUILUS, a, um, adj. fuscus, subniger: ab *aqua* deducta vox. Nam cum antiqui, ut *Festus* docet, duos omnino naturales colores noscerent, album scilicet, et nigrum, tertium inter utrumque medium ab *aqua*, cujus incertus est color, *aquilum* dixere. Hanc notationem rident alii, et ab *aquila* dicunt [*ut vice versa alii ab *aquilus* ortum esse volunt *aquila*, ut nomen habeat a colore nigricante]. *Pl. Poen.* 5, 2, 152. Statura haud magna, colore aquilo. *Suet. Aug.* 79. Colorem inter aquilum candidumque. *Casaub.* eum esse putat, qui est in iis, quos solis aestus torruit. [*cf. *Oud.*] *Arnob.* 3. p. 108. Dii aquili, caesi, ravi.

AQUIMINALE, is. V. v. seq.

AQUIMINARIUM, ii, n. χέρνιπτρον, genus aquarii vasis, quod inter escaria, et ea, quae ad mensam pertinent, contineri, docet *Ulp. Dig.* 34, 2. *leg.* 19. *n.* 12. et *Pomp. ib.* 21. Videtur autem esse vas lavandis manibus aptum: ex quo *aquimanarium* scribendum esse quidam censent, ab *aqua* scilicet, et *manare*. Ideo autem inter escaria vasa enumeratur, quia ante, et post mensam aqua manibus datur. In *ed. Dig. Haloandri* et *Torrentini* legitur *aquiminarium* tum locis cit., tum 33, 10, 3. Apud *Paul. Sent.* 3, 6. habetur *aquiminale*, pro quo *Cujac.* cum aliis mallet *aquaemanile*. At *Varr.* ap. *Non.* 5, 32. habet *aquaemanale*, et urceolum esse ait, quo in trulleum aqua effunditur: quae omnia eodem recidunt.

AQUINAS, ātis, adj. omn. gen. ad Aquinum oppidum pertinens. *Tac. Hist.* 2, 63. Colonia Aquinas. *Hor. Ep.* 1, 10, 27. Nescit Aquinatem potantia vellera fucum, *h. e.* colorem facticium, purpurae similem, quo Aquini lanae tingebantur, sed purpura longe deteriorem. *Sil.* 12, 528. mox et vicinus Aquinas. ¶ *Aquinates, um*, Aquini cives et incolae. *Cic. Cluent.* 68. Propter vicinitatem Aquinatium.

*AQUINIUS, i, malus poeta, quicum Ciceroni fuit amicitia. *Cic. Tusc.* 5, 22. *Catull.* 14, 18. ubi alii legunt Aquinos, ob metrum. [*Non est necesse.] *B. A.*

AQUINUM, i, n. Ἀκούινον, municipium, postea colonia Volscorum in Latio, non longe a Casino. *Plin.* 3, 5, 9. Fuit patria Juvenalis poetae, *Juven.* 3, 319., et Imp. Pescennii Nigri, *Spart. Pescenn.* 1., et D. Thomae Theologorum principis, qui inde *Doctor Aquinas* dicitur.

AQUIPEDIUS. V. ACUPEDIUS.

AQUIPENSER. V. ACIPENSER.

AQUIPES. V. AGIPEDES.

AQUITANIA, ae, f. (olim *Aremorica* dicta) nunc *Guienne* et *Guascogne*, Ἀκουιτανία, una ex quatuor Galliae partibus: olim complectebatur totam illam regionem, quae a Ligeri fluvio ad Pyrenaeos et Oceanum extenditur. Nunc a Circio Oceanum habet, qui *Aquitanicus sinus* dicitur, ab Occ. Hispaniam, a Septentr. Lugdunensem provinciam, a Merid. Narbonensem. *Plin.* 4, 17, 31.

[AQUITANENSIS, se, adj. id. q. Aquitanus. *Inscr.* ap. *Grut.* 440, 3. Praef. vehicul. trium prov. Gall. Lugdunens., Narbonens. et Aquitanens. *F.*]

AQUITANICUS, a, um, adj. ad Aquitaniam pertinens. *Plin.* 4, 19, 33. Aquitanicus sinus. *Id.* 26, 1, 3. Aquitanica provincia.

AQUITANUS, a, um, adj. Aquitanicus. *Tibull.* 2, 1, 33. Gentis Aquitanae celeber Messala triumphis. ¶ *Aquitani, orum*, Aquitaniae populi. *Plin.* 33, 6, 31.

AQUIVERGIUM, ii, n. locus depressus, in quem aqua ex editiore parte defluit. Legitur apud *Innocent. de Casis litter.* p. 225. *Goes.* et p. 234.

AQUOR, aris, atus sum, dep. 1. ὑδρεύω, verbum militare, quod significat aquam haurire, et comportare in usum militum. *Caes. B. C.* 1, 78. Premebantur Afraniani pabulatione, aquabantur aegre. *Sall. Jug.* 98. Miles gregarius castris aquatum egressus. *Hirt. B. G.* 8, 40. Oppidanorum multitudo aquatum unum in locum conveniebat. ¶ Commode de apibus. *Virg. G.* 4, 193. Sed circum tutae sub moenibus urbis aquantur. *Plin.* 11, 18, 19. Apibus insidiantur aquantibus ranae. ¶ Translate. *Id.* 18, 17, 45. *Solum crassum et pingue* aquari gaudet, ut praepinguis et densa ubertas diluatur, *h. e.* crebros imbres bibere. Ita legit *Harduin.*, alii aliter.

AQUOSITAS, ātis, f. humor. *Coel. Aur. Acut.* 2, 35. Si defectione fuerit stomachus affectus, fluor sequitur salivarum, et humecta aquositas, et nausea.

AQUOSUS, a, um, adj. ὑδατώδης, copiam aquae habens. *Colum.* 5, 10. *de ficis.* Locis frigidis, et autumni temporibus aquosis praecoces serito. *Plin.* 18, 17, 46. Aquosior ager. *Cato R. R.* 34. Aquosissimus locus. *Plin. l. c.* et *Virg. Ecl.* 10, 66. Aquosa hiems. *Virg. A.* 8, 429. Nubes aquosa. *Id. ib.* 4, 52. Aquosus Orion. *Prop.* 4, 3, 52. Crystallus aquosa, *h. e.* nitida, et pellucens velut aqua. Hinc *Isid.* 16, 13. scribit, crystallum esse aquosi coloris. Vel *aquosam* dicit, quia revera crystallus ex aqua nivali, frigoris vi concreta fit, ut *Plin.* 37, 2, 9. docet. *Hor. Od.* 2, 2, 15. Languor aquosus, *h. e.* morbus hydropis. Apud *Ov. Her.* 3, 53. Mater aquosa est Thetis.

AQUULA, ae, f. ὑδάτιον, pauca aqua. *Cic. Or.* 1, 7. Platanus, quae mihi videtur non tam ipsa aquula, quae describitur, quam Platonis oratione crevisse. *Id. ib.* 2, 39. Ubi non seclusa aliqua aquula teneatur, sed unde universum flumen erumpat. *Pl. Curc.* 1, 3, 3. Suffundere aquulam.

AR

AR, idem quod *ad* apud veteres: quod postea obsolevit. *Pl. Truc.* 2, 2, 17. Ar me advenias. Alii aliter leg. ¶ In compositione semper locum habuit in verbo *arcesso* [*et *arbiter.*] Alia etiam enumerat verba *Prisc.* 1. p. 559., in quibus olim *ar* pro *ad* dicebatur, ut *arcenas, arventores, arvocatos, arfines, arvolare, arfari*, pro *advenas, adventores*, etc. Sic *arfuerunt, arfuisse* in veteri S. C. de Bacchanalib. apud *Fabrett. Inscr.* c. 6. p. 427. et *arvorsarius* in veteri Tab. apud *Grut.* 507. *l.* 15. [*in lege Servilia c. VIII. lin. 20.]

ĀRA, ae, f. βωμός, locus exstructus saepe quadrata forma, sacrorum causa: quae quomodo ab *altari* differat, in ea voce diximus. [*De hoc discrimine. V. *Nic. Heins.* ep. ad *Cuper.* 430. Tom. II. p. 717. sqq. coll. *Turneb.* in adv. et *Scal.* ad *Manil.*] Varias Etymologi hujus vocis origines assignant, ut *Varr. L. L.* 4, 4. *ad f. Serv.* ad *A.* 2, 515., *Isid. Orig.* 5, 4. et alii: quae omnia *Voss.* in *Etymol.* collegit. *Macr. Sat.* 3, 2. *ex eodem Varr.* docet, prius *asas* et *ansas* dictas fuisse, et commutatione litterarum factas esse *aras*, eo modo quo *Valesii* et *Fusii* dicti sunt prius, quos nunc *Valerios* et *Furios* dicimus. Porro *asas*, et *ansas* ideo dictas esse, quia mos erat precantium et jurantium aras tenere manibus: quod confirmat *Serv.* ad illud *Virg. A.* 4, 219. Talibus orantem dictis, arasque tenentem Audiit omnipotens. Sic *A.* 12, 201. Tango aras, medios ignes, et numina testor. *Cic. Flacc.* 36. Qui si aram tenens juraret, crederet nemo. *Pl. Rud.* 5, 2, 46. Tange aram hanc. *La.* tango. *Gr.* per Venerem hanc jurandum est tibi, etc. Adde *Nep. Ann.* 2. [*De hoc usu nemo dubitat, sed etymologia falsa est. Simplicissima enim haec est, ut derivetur ab αἴρω, i. e. tollo, unde fit, ut *ara* proprie dicatur de quavis eminentia, de crepidine et simm. Hinc explicandus] *Virg. A.* 6, 177. aramque sepulcri congerere arboribus coeloque educere certant, [*quem locum imitatus est *Sil.* 15, 388. ubi cf. *Barth.* et *Drak.*] *Serv.* ad h. l. [*Satis mire] aram pro pyra in modum arae exstructa accipiendum putat. Hinc porro intelligendus *Virg. A.* 1, 112. Tres notus abreptas in saxa latentia torquet: Saxa vocant Itali mediis quae in fluctibus, aras. [*De h. l. cf. *Heyn.* exc. IV. ubi pluribus agit de v. *ara*. Fere omnes autem, qui de ea egerunt, collegit *Arntzen.* ad *Aur. Vict. or. G. R.* 7, 5. Noster autem haec addit:] *Arae* ab Italis Latine loquentibus dicta sunt saxa et crepidines pelagi tranquillo quidem mari exstantes, et quae facile cerni possunt, at agitato fluctibus latentes et paene invisibiles, in quas incurrentia navigia diffinduntur. cf. *l. l. Varr. de ora marit.* ap. *Serv.* ad *Virg. l. c.* Sciunt, periculose se navigare, ac verentur in pelago latentem insulam: quem locum vocant aras. *Serv.* docet, dictas esse aras hujusmodi saxa sparsa inter Africam, Siciliam, Sardiniam, et Italiam, quod ibi Afri, et Romani foedus inierunt, et fines imperii sui illic esse voluerunt. [*Hae nugae.] Addit, quosdam tradere, insulam fuisse iis locis (quod indicare videtur et *Varr. l. c.*) quae tandem superfuso mari latuerit, exstantibus tantummodo quibusdam saxis, super quae Poenorum sacerdotes rem divinam facere soliti fuerint. Hinc *Claudium Quadrig. Ann.* 1. ap. *Eund. ib.* scribere, *aras Neptunias* fuisse appellatas. [*V. AEGIMURUS.] Denique subdit, putare alios, hujusmodi appellationem tractam esse a Graecis, qui βωμοὺς, hoc est *aras*, ea saxa vocant. [*Huc etiam refer, quod legitur apud *Cic. Phil.* 14, 13. milites contectos publicis operibus atque muneribus *eaque exstructione*, quae sit ad memoriam aeternitatis *ara virtutis*; ex quo l. apparet esse monumentum in sepulcro militum in proelio caesorum. V. sub f. h. v. Sic *Suet. Ner.* 50. Lunensis ara, i. e. monumentum e marmore Lunensi.] ¶ Praecipue autem dicitur de loco, ubi sacrificia fiunt. *Cic. Div.* 1, 45. Consecrare aram alicui Deo. [*Nomen Dei Deaeve ipsi arae erat inscriptum. Hinc *ara* interdum omittitur, ut *Cic. Legg.* 2, 23, (58.) in ea scriptum HONORIS. cf. *Goer.*] *Id. Dom.* 53. Dedicare aram. *Id. Har. resp.* 13. Detrahere sacerdotem ab ipsis aris et pulvinaribus. *Suet. Aug.* 15. Exstruere aram numini. *Tac. A.* 14, 30. Adolere aras cruore. *Ov. Am.* 2, 13, 23. Dare tura aris fumosis. [*Hinc saepe arae *calidae.* V. *Burm.* ad *Val. Fl.* 2, 98. *Lucan.* 6, 559. Nocturnas aras commememorat idem *Val. Fl.* 6, 440. de Medea agens: nocturnis qua nulla potentior aris.] *Virg. A.* 4, 453. Imponere dona aris turicremis. *Id. ib.* 2, 202. Mactare taurum ad aras. [*De *aris gramineis* v. *Fabrett.* ad *Col. Traj.* c. 6. p. 159. et *Drak.* ad *Sil.* 4, 703.] ¶ Aras autem manibus tenebant precantes et jurantes. [*Locos V. supra ab init.] Hinc tactas aras rumpere, *Prop.* 3, 19, 15. juramentum violare tacta ara dictum. Al. leg. *pactas aras*, h. e. pacta ante aras, et interposita religione firmata. ¶ Exstruebantur arae non solum in templis, sed etiam in viis ac plateis sub dio: cujus rei testimonium exstat apud *Pl. Aul.* 4, 1, 20. et *Most.* 5, 1, 45. ¶ Per synecdochen *arae* ponuntur pro religione et rebus sacris. *Cic. N. D.* 3, 40. Est mihi tecum pro aris et focis certamen, *h. e.* pro religione et pro patria. *Id. Att.* 7, 11. Non est, inquit, in pariet-

s respublica, at in aris et focis. [*Egregie *Er-st.* in *cl. Cic.* arae, inquit, et foci, quum jun-ntur, cave putes, aras de templis, focos de ae-bus privatis intelligi, ut vulgaris opinio fert in o proverbio: pro aris et focis pugnare; — sed rumque dicitur de privatis aedibus, in quibus ara at Deorum Penatium, patriorum, in impluvio, cus autem in atrio, isque Larium erat. Haec e. Locis a Nostro allatis adde haec: *Cic. Dom.* . unius cujusque vestrum sedes, aras, focos; et . 41. et *extr.* hic arae, hic foci, hic dii penates. *ejot.* 3. *Phil.* 8, 3. templa, penates, aras, fo-s. Plura V. l. l. et quos ibi laudat. *Plin. Pan.* , 7. domesticae arae focique.] ℙ Saepe *ara* po-tur pro perfugio. Nam rei, et praesertim servi, aras confugientes, perfugium ibi habebant et ylum, ut inde sine piaculo abstrahi non possent. uod si eos aliquando avelli necesse esset, ignis movebatur. Sic enim eos non ab hominibus, sed Deo divelli existimabant. Ejus rei exemplum ud *Pl. Most.* 5, 1, 64. et *Rud.* 3, 4, 56. habe-r. *Ter. Heaut.* 5, 2, 22. Nemo accusat, Syre, : nec tu aram tibi, Nec precatorem pararis. *Ov. rist.* 5, 6, 14. Quae patuit, dextrae firma sit a meae. *Cic. N. D.* 3, 10. Omnium talium re-m ratio reddenda est: quod vos cum facere non testis, tanquam in aram confugitis ad Deum. *l. in Senat.* 5. Qui nisi in aram tribunatus con-gisset, vim praetoris effugere non potuisset. *Id. err.* 2, 2, 3. Confugere ad aram legum, *h. e.* ibunal praetoris, et ad judices, qui leges servant vindicant. ℙ Est etiam *Ara* signum coeleste si-m ad australem plagam sub cauda Scorpii prope rculum antarcticum, constans stellis quatuor se-undum *Hygin.* et secundum alios septem: quod iis nominibus *Turibulum*, et *Sacrarium*, et *Lar* pellatur. Fabulantur esse illam aram, in qua era fecerunt Dii, et societatem sanxerunt contra itanas coelo bellum inferentes, exstructamque se a Cyclopibus. *Cic. N. D.* 2, 44. ex *Arateis:* de Nepae cernes propter fulgentis acumen Aram, iam flatu permulcet spiritus Austri. Adde *Hyg. stron.* 2, 39. et 3, 38. ℙ *Fabrettus Inscr. c.* 2. p. 7. et 108. plures affert inscriptiones, in quibus *a* ponitur pro urna seu cippo sepulcrali, qui am figura refert. ℙ *Aram* pro *area* quidam pu-nt usurpari a *Tert. Pall.* 5. Soleo de qualibet argine, vel ara medicinas moribus dicere, *h. e.* viarum crepidinibus, vel areis seu plateis. Sed hil prohibet, quin de ara proprie dicta intelliga-r. Nam etiam in publicis viis et plateis arae sitae erant, ut dictum est: et notat *Salmas. ad l.* licuisse aliquando iis pro suggestu uti. Apud *arr.* quoque *aram* pro *area* usurpari credunt non lli *R. R.* 1, 54. Uva quae descendat in aram, in carnarium ascendat, *h. e.* quae in area sicce-r, et siccata servetur in carnario ad edendum. t *Pontedera Oper. Post. T.* 1. p. 208. *aram* pu-t appellari locum in villa eminentem, qui fit pa- in quadratum constitutis et transversis perticis ligatis, superposita crate, storeave, in qua uva ta disponitur, ut siccetur, exinde de carnario spenditur. *F.*] Hinc *Idem Varr. L. L.* 4, 4. *am* ab *area* deduci posse indicat: quare non est surdum *aram* pro *area* sumere. *Auson. Popm.* o *ara* legit *area* ex conjectura. ℙ [*Confundun-r a librariis *arae* et *arces;* V. quae congesserunt *ntl.* et *Fea* ad *Hor. carm. sec.* 65. *Drak.* ad *Sil.* , 237. *arae* et *curae*, *Suet. Dom.* 17. ubi tamen *tem.* librorum scripturam *curae* non prorsus dam-t. *arae* et *aurae*, *Heins.* ad *Ov. Her.* 1, 110. et *ont.* 2, 8, 68. *Burm.* ad *Virg. A.* 7, 593. *arae orae*, *Drak.* ad *Sil.* 13, 81. *Burm.* ad *Virg. A.* , 269. et ad *Ov. Met.* 11, 546. *aris* et *agris*, *uker.* ad *Flor.* 3, 13, 4. *Burm.* ad *Ov. Met.* 11, 6. *Arntzen.* ad *Aur. Vict. Vir. Ill.* 23, 5] ℙ onnulla sunt Orbis terrae oppida, quae ab aris ibi iquando excitatis nomen accepere, ut *Ara Caesa-s*, *Ara Ubiorum*, etc., quae V. apud Geographos.

ĂRĂBARCHES, ae, m. Ἀραβάρχης, (ut putat *ciatus l. l. Praetermissor.*) dicebatur publicanus, i praeerat exigendo vectigali de pecoribus, quae Arabia in Aegyptum adducebantur: cujus offi-um *Arabarchia* vocabatur. V. v. seq. Hinc *Ju-n.* 1, 130. *Nescio quis Aegyptius aut Arabarches*, i alii putant notari Crispinum, de quo alibi *Ju-n.*, alii alios. *Cic.* etiam *Att.* 2, 17. Antonium *rabarchen* appellat, quasi Aegyptium publicanum: torquebat enim ingentia vectigalia, quae postea odigebat, ait *Plutarch.* Alii ea voce non Anto-um, sed potius Pompejum notari verosimilius vo-nt, qui Arabiam devicerat; et dici quasi Arabum incipem, *h. e.* latronum. Alii minus recte *Hala-rches* scribunt, ut significet salis praefectum, λαβάρχην. *Cujacius* utrobique tam apud *Cic.*, iam apud *Juven.* legit *Alabarches:* quae quidem ctio placet plerisque eruditorum. Ἀλάβα enim riptura vel atramentum est. Vectigalium autem tio Latine etiam *scriptura* dicitur: quare *Alabar-es* magistrum scripturae significat, seu quod idem t, vectigalium praefectum. Adde *Cic. Att.* 2, 16. mpejo exprobrare, quod novum vectigal in monte ntilibano constituisset. [*Postrema haec scriptura ab edd. praefertur, quia maxime in Pompejum cadit, quod sic ei exprobratur. Scilicet se vectigalia P. R. valde auxisse jactabat.]

ĂRĂBARCHĬA, ae, f. dignitas et officium Arabarchae. *Imppp. Gratian., Valentin. et Theodos. Cod.* 4, 61, 9. Usurpationem totius licentiae submovemus circa vectigal Arabarchiae per Aegyptum constitutum, nihilque super traductione animalium, quae sine praebitione solita minime permittenda est, temerarie per licentiam vindicari concedimus. Hic etiam retinendum *Alabarchiae*, de qua voce supra in ARABARCHES.

ĂRĂBĬA, ae, f. Ἀραβία, pars Asiae, ab Arabe filio Apollinis ex Babylone. Terminos habet a Septent. Syriam, et Euphratem fluvium, ab Or. sinum Persicum, ab Occ. sinum Arabicum, a Merid. mare Arabicum, seu partem Oceani Indici. ℙ Triplex est. Prima est *Petraea*, Nabathaea. Secunda est *Deserta*, *Scenetis* Ptol. ἀπὸ τῆς σκηνῆς, quod gens vaga, et sine aedificiis in tentoriis habitet. Tertia est *Felix*, seu *Beata*, εὐδαίμων, quae et Panchaia inter Petraeam, et Desertam, et sinum Persicum ad Sept., et sinum Arabicum ad Austr. inter Occ. et Or. longissime excurrens, mari Rubro Indiam versus definita, in qua Sabaei populi, multaque regna continentur, et avis Phoenix reperiri dicitur, et tus, et sardonyx gemma nascitur. *Plin.* 5, 11, 12., *Solin.* 33., *Mela* 1, 10. Arabia in provinciam primum redacta a Trajano Imp. *Eckhel. T.* 6. p. 420. ℙ Est etiam hoc nomine urbs in Arabia Felici in ora litorali maris Arabici. *Mela* 3, 8. ℙ Prima syllaba, quae natura brevis est, metrica necessitate produci potest. *Prop.* 2, 8, 20. Et domus intactae te tremit Arabiae. Sic in ARABIUS. [*Quare duplici *r* scribi jussit *Nestor. in vocabul.* p. 9. et p. 156. *V. Burm.* l. l. Neque tamen opus. Eadem ratio est, quae in *Italia* — ◡ ◡ ◡, Sicania — ◡ ◡ ◡ et simm., in quibus metrum dactylicum vim suam habebat. V. *Jahn.* ad *Hor. od.* 4, 4, 9. ed. II. qui nobiscum haec communicavit.] ℙ Adjective *terra Arabia* dicitur a *Pl. Trin.* 4, 2, 88. Advecti ad Arabiam terram sumus. Sic *Sicilia insula* ap. *Eund. Rud.* 2, 6, 60., *terra Graecia* ap. *Gell.* 1, 1., *terra Italia*, *Id.* 2, 6. ex *Catone*, et *Varr. R. R.* 1, 9. Et *Thessalia regio*, *Appul. Met.* 1. *sub f.* Et *Campania terra*, *Tibull.* 1, 10, 33. Et *Celtiberia terra*, *Catull.* 39, 17. Et *Umbria terra*, *Gell.* 3, 2. Eadem ratione *Libya citrus* dictum est a *Varr.* ap. *Non.* 2, 132.

[**ĂRĂBĬĀNUS**, a, um, adj. ad Arabiam pertinens. *Arabianus* est cognomen Romanum, nam Claudii Arabiani mentio est apud *Spartian. Sever.* 13., et Flavii Arabiani apud *Vopisc. Aurelian.* 47. *F.*]

[**ĂRĂBĬCĀRĬA**, ae, f. quae odores Arabicos vendit, vel tractat. *Inscr.* ap. *Murat.* 939, 9. Aurelia Valeria Arabicaria V. S. F., *h. e.* voto soluto fecit. *F.*]

ĂRĂBĬCĒ, adv. Ἀραβικῶς, Arabico more. *Pl. fr.* ap. *Diomed.* 1. p. 378. Facite, olant aedes Arabice, *h. e.* ex odoribus Arabicis, ut et *Festus* exponit. *Solin.* c. 33. Arabice sacri vocantur, *h. e.* Arabum lingua.

ĂRĂBĬCUS, a, um, adj. qui est ex Arabia, Ἀραβικός. *Pl. Mil.* 2, 5, 2. Dianae fumificare odore Arabico, *h. e.* ture, quod multum provenit in Arabia. *Plin.* 2, 67, 67. Arabicus sinus. *Id.* 14, 20. 25. Arabica resina. *Id.* 24, 12, 65. Spina Arabica, *h. e.* acacia. ℙ Arabica *scil.* gemma. *Plin.* 37, 10, 54. Arabica ebori simillima est: putant contra dolores nervorum prodesse habentibus. *Isid. Orig.* 16, 14. Arabica ex patria dicta, adspectu eburnea est.

ĂRĂBĬLIS, le, adj. qui arari potest, ἀρόσιμος. *Plin.* 17, 5, 3. Campus nullis, cum siccus est, arabilis tauris, post imbres vili asello.

[**ĂRĂBĪNUS**, a, um, adj. id. q. Arabicus, Arabinus est cognomen Romanum, nam Septimii Arabini senatoris mentio est apud *Lamprid. Alex. Sev.* 17. *F.*]

ĂRĂBISSA, ae, f. mulier Araba. Dicitur *Hieronym.* usus hac voce, vertens e Graeco *Eusebii Chronicon.*

***ARABITAE**, arum, qui Arabim fluvium accolunt. *Curt.* 9, 10. *B. A.*

ĂRĂBĬUS, a, um, adj. id. q. Arabicus. *Prop.* 2, 2, 25. Nec si qua Arabio lucet bombyce puella, *h. e.* veste serica, quae laudatissima texitur ab Arabis. Sic *Id.* 1, 14, 19. Arabium limen, *h. e.* aedes, aut conclavia pretiosis sericis aulaeis ornata. *Plin.* 13, 23, 44. Arabium genus capparis. *Pl. Poen.* 5, 4, 6. Arabius odor, *h. e.* turis, et aliorum aromatum, quorum ferax Arabia est. *Charis.* 1. p. 99. legit *Arabus.* ℙ Apud *Prisc. Perieg.* 865. et 870. duplici *rr* scribitur, nempe ad producendam primam syllabam, sed V. supra s. v. ARABIA.

***ARABONA** vel ARRABONA, ae, oppidum Pannoniae superioris, hodie *Raab. Notit. Imper.* Ptolemaeo est Ἀῤῥαβών. *B. A.*

ARABRĪGENSIS, se, adj. ad Arabrigam pertinens, Lusitaniae oppidum, teste *Ptolemaeo. Arabrigenses, ium* sunt incolae ejusdem oppidi. *Plin.* 4, 22, 35. Ammienses, Aranditani, Arabrigenses. *Inscr.* ap. *Grut.* 926, 4. Vibia Crispa Rufini Arabrigensis (uxor). Adde apud *Eund.* 162, 3. ℙ Apud *Plin. l. c.* et alibi mendose legitur *Arabricenses. F.* et *B. A.*

ĂRABS, ăbis, omn. gen., Ἄραψ, qui est ex Arabia: tum adjective, tum substantive. *Tibull.* 3, 2, 24. Eoique Arabes, dives et Assyria. *Manil.* 4, 652. et 752. Molles Arabes. *Virg. G.* 2, 115. Eoasque domos Arabum. [**Prop.* 2, 22, 17. Arabum gramina. V. *Burm.* ad h. l.] *Ov. Met.* 10, 478. Palmiferos Arabas, Panchaeaque rura relinquit. *Prop.* 3, 11, 8. Pastor Arabs. *Martial.* 3, 65. Messor Arabs.

***ARĂBUS**, i, Ἄραβις Ptolemaeo, Ἄρβις Straboni, Arriano Ἀράβιος, flumen in Gedrosia. *Curt.* 9, 10. ubi legendum videtur Arabim. *B. A.* [*Ed. *Zumpt.* Arabum.]

ĂRĂBUS, a, um, adj. id. q. Arabs et Arabicus: tum substantive, tum adjective. *Virg. A.* 7, 604. Sive Getis inferre manu lacrymabile bellum, Hyrcanisve parant. *C. Cassius* ap. *Charis.* 1. p. 99. Arabi mirifico animo erga nos fuerunt. *Lucil. ib.* Arabus artemo. *Pl. Poen.* 5, 4, 6. Arabus, murrhinusque omnis odor. Ita leg. *Charis. ib.*, alii *Arabius. Ov. Her.* 15. 76. Non Arabo noster rore capillus olet, *h. e.* myrrha, cujus apud Arabes copia est. [*De forma *Arabus* pro *Arabius* v. *Heins.* ad h. l. Sic *Lavinus* pro *Lavinius* etc. Cf. *Jahn.* ad *Ov. Met.* 8, 288. 12, 173. *Virg. A.* 1, 1.] *Plin.* 36, 21, 41. Arabus lapis ebori similis, dentifriciis accommodatur crematus. V. ARABICUS.

***ARACHA**, oppidum Susianae. *Ammian.* 23, 21. Ptolemaeo est Ἄρακκα. V. ARECTAEUS. *B. A.*

***ARACHIDNA**, ae, f. planta, quae memoratur *Plin.* 21, 15, 52. ἀραχίδνα *Theophr.*, est Lathyrus amphicarpos *L. die unterirdische Platterbse.*

ĂRACHNĒ, es, f. Ἀράχνη, nomen puellae Lydiae, quae cum de lanificio ausa fuisset cum Pallade certare, a victrice Dea percussa radio in araneam est commutata. *Ov. Met.* 6. *init.* Scribit *Plin.* 7, 56, 57. Arachnem linum et retia, filium ejus Closterem fusos invenisse. *Suidas* docet, ἀράχνιον filum esse et licium tenuissimum, et ἀράχνην fem. gen. telam, seu texturam, masc. vero gen. pusillum animal, dictum, quod rara molliaque habeat vestigia: derivatur enim *arachne* ab *Hebr.* ארג texuit, vel ab ἄρω, apto, et ἄχνα vel ἄχνη, lanugo, ita ut arachne ea sit, quae adaptat fila instar lanuginis tenuia. Hinc itaque a poetis fabulae occasio sumpta est. [*Meliora V. in lex. myth. *Klopferi.*] ℙ *Arachne* praeterea est genus horologii solaris, cujus inventorem alii *Eudoxum* astrologum fuisse tradunt, alii *Apollonium*, ut est apud *Vitr.* 9, 9. Videtur autem ita appellatum esse, quia lineas habebat ita dispositas, ut aranearum telas in orbem textas referrent.

ĂRACHNĒĂ, ae, f. Ἀράχνεια, eadem quae Arachne, ut *Calliopea* pro *Calliope. Manil.* 4, 135. ipsa suismet Asseruit Pallas manibus, dignumque putavit, Seque in Arachnea magnum putat esse triumphum.

***ĂRĂCHOTOSCRĒNĒ**, es, f. Ἀράχωτος κρήνη, *h. e.* fons Arachotos. *Ammian.* 23, 6. *a med.* Exadversum Arachosia visitur, quam ab Indo fluviorum maximo amnis multo minor exoriens aquarum alluit amplitudine, efficitque paludem Arachotoscrenem appellatam. *B. A.*

ĂRĂCHŌSĬA, ae, f. nunc *Arachote*, Ἀραχωσία, regio olim Persidis, nunc Magni Mogolis, divisa ab India flumine Indo in Occ. Est in ea oppidum, et flumen ejusdem nominis. *Plin.* 6, 23, 25.

ĂRĂCHŌSĬUS, a, um, adj. ad Arachosiam pertinens. *Arachosii* sunt ejus populi. *Justin.* 13, 4. et *Curt.* 4, 12. et alibi.

[**ĂRĂCHŌTAE**, arum, m. plur. populi Arachosiam incolentes, iidem qui Arachosii. *Prisc. Perieg.* 1003. Oritas, Aribasque simul, linique Arachotas Utentes laenis. *F.*]

ĂRĂCĬA ficus, genus et ficus albae, pediculo minimo, latissimae, apud *Plin.* 15, 18, 19., ubi alii leg. *Aratia*, a Graeco Ἀράτειος, quasi a quodam Arato denominata sit. ℙ Est etiam Aracia, Ἀρακία, insula sinus Persici, cum monte praealto, Neptuno sacra. *Plin.* 6, 25, 28.

***ARACILLUM**, i, Hispaniae Tarraconensis oppidum, in Cantabria. *Flor.* 4, 12. Fortasse id. q. Aracoelis appellatur in *Anton. Itin. B. A.*

***ARACTENE** V. ARECTAEUS.

ĂRĂCYNTHUS, i, m. Ἀράκυνθος, mons est Acarnaniae, ut docent *Plin.* 4, 2, 3. et *Solin.* 7., in quo est Dirce fons Minervae sacer. *Steph.* et *Serv.* ad *Virg. Ecl.* 2, 24. docent esse montem Thebanum in Boeotia: et fortasse utroque loco ejusdem nominis mons est. *Virg. l. c.* Amphion Dircaeus in Actaeo Aracyntho. V. ACTAEUS. *Prop.* 3, 13. 41. victorque canebat Paeana Amphion rupe, Aracynthe, tua.

[**ĂRĂDĒUS**, a, um, adj. ad Aradum pertinens, nunc *Ruad*, insulam ad oram Phoenices in confinio Seleucidis, in cujus nummis apud *Eckhel. D. N. V. T.* 3. p. 393. est *ΑΡΑΔΙΩΝ*, quamque memorat *Plin.* 5, 17, 20. et *Prisc. Perieg.* 539. Nec procul est Arados, Phoenices aequore cincta. *Inscript.* ap. *Donat.* 288, 5. D. M. Ti. Claudii Apol-

linaris V. Vict., nat. (*h. e.* quinqueremi Victoria, natione) Aradeus. Hic *Aradeus* est idem atque *Aradius*. *F.*]

[ĂRĀDĬCUS, a, um, adj. id. q. Aradeus, ad Aradum pertinens Phoeniciae insulam. *Inscr.* ap. *Don. cl.* 6. *n.* 32. Cl. Aradica. *F.*]

*ARADOS vel Aradus, i. Cretae oppidum. *Plin.* 4, 20. ed. *Hard.* ubi ed. *Elzev.* habet Rhamnus. *B. A.*

*ARAEGENÚE vel Araegĕnus (ut mavult Valerius) oppidum in Gallia Celtica, caput Viducassium. *Tab. Peut.* *B. A.*

ĂRAEOSTYLOS. V. DIASTYLOS.

*ARAMAEI, orum, populi Scythiae. *Plin.* 7, 17. *B. A.*

ĂRĀNĔĂ, ae, f. ἀράχνη, (vocis etymon V. in ARACHNE.) id. q. araneus. *Pl. Stich.* 2, 2, 24. Operam omnem aranearum perdere, et texturam improbam. *Virg. G.* 4, 247. aut invisa Minervae Laxos in foribus suspendit aranea casses. *Plin.* 11, 24, 28. et *Senec. ep.* 121. *sub f.* solertiam ejus in texendo describunt. ℙ Item aranei tela, ἀράχνιον. *Ov. Met.* 4, 178. non illud opus tenuissima vincant Stamina, non summo quae pendet aranea tigno. *Lucr.* 4, 728. Obvia cum veniunt, ut aranea bracteaque auri. *Plin.* 24, 9, 37. Salicis fructus ante maturitatem in araneam abit, *h. e.* convertitur in tenuia filamenta, araneorum telis similia.

ĂRĀNĔANS, antis, part. v. *araneo* inusitati. *Araneantes fauces* dictae sunt ab *Appul. Met.* 4, p. 152, 34. per quas diu cibus non transiit atque ob id quasi obductae sunt araneorum telis.

ĂRĀNĔŎLĂ, ae, f. parva aranea. *Cic. N. D.* 2, 48. Ut in araneolis aliae quasi rete texunt, ut si quid inhaeserit, conficiant; aliae ex inopinato observant, et si quid incidit, arripiunt.

ĂRĀNĔŎLUS, li, m. id. q. araneola. *Virg. Cul.* 1. Lusimus, Octavi, gracili modulante Thalia, Atque, ut araneoli, tenuem formavimus orsum. ℙ Hunc versum quidam referunt etiam inter fragmenta *Petronii.*

ĂRĀNĔŌSUS, a, um, adj. araneorum telae similis, ἀραχνώδης. *Plin.* 11, 19, 21. Araneosa fila. *Id.* 24, 12, 66. Araneosa lanugine obducta folia. *Id.* 21, 15, 51. Caulis araneosus in mandendo, cum coctus est, *h. e.* qui in minuta fila abit. *Id.* 29, 4, 27. Asterii vomitus araneosus, *h. e.* Asterion vomere materiam similem araneorum filis. ℙ Item araneorum telis plenus. *Catull.* 25, 3. Situs araneosus. ℙ Translate. *Auct. Priap.* 83, 29. Araneosus obsidet fores situs, *h. e.* paedor ex senectute; loquitur enim de pudendo mulieris vetulae.

ĂRĀNĔUM, ei, n. ἀράχνιον. *Phaedr.* 2, 8, 23. Tollere haec aranea quantum est laboris! ℙ Item morbus vitium et olivarum, cum veluti telae araneosae involvunt fructum, et absumunt. *Plin.* 17, 24, 36. *n.* 7.

ĂRĀNĔUS, i, m. ἀράχνη, animal notum, tenuem texens telam ad captandas muscas, etc. Ejus plura genera persequitur *Plin.* 11. *c.* 24. et solertiam texendi concinne admodum describit. Adde *Senec. ep.* 121. *sub f.* *Lucr.* 3, 384. Nec nebulam noctu, nec aranei tenuia fila Obvia sentimus; *aranei* hoc loco trisyllabum est per synaeresim: quo pacto *Virg. A.* 6, 280. Ferreique Eumenidum thalami. ℙ Adjective *Plin.* 18, 17, 44. *n.* 3. Phalangion, bestiola aranei generis. *Id.* 29, 4, 27. Urina similis araneis textis. ℙ *Mus araneus* genus est parvi muris, morsum venenatum habentis, quem Graeci μυογάλην et μυγαλῆν vocant: a μῦς, mus, et γαλῆ, mustela, quia ex mure et mustela nasci creditur. *Colum.* 6, 17. Mus araneus, quamvis exiguis dentibus, non exiguam pestem molitur. *Plin.* 8, 58, 83. In Italia muribus araneis venenatus est morsus. ℙ *Araneus* etiam dicitur piscis quidam spinae in dorso aculeo noxius, quem quidam eundem esse putarunt ac draconem marinum: sed falli eos ostendit *Harduin.* ad *Plin.* 9, 48, 72., ubi is de eo verba facit, ut et 32, 11, 53. [Est araneus idem ac draco, qui *Trachinus draco* Linn., Italice *dracéna*, Gallice *la vive*, Venetiis *varagno* appellatur. *F.*]

ARAPENNIS. V. AREPENNIS.

[ĀRĂPHUS, i, m. sine sutura, non sutilis, ab α privativa, et ῥαφὴ, sutura. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Murat.* 475, 12. A Camillius Arafus. Hic *Arafus* legitur sine aspiratione more solito apud Romanos pro *Araphus*. *F.*]

ĂRAR, ăris, et Ărăris, is, m. nunc *la Saone*, fluvius Galliae Celticae, Sequanos ab Aeduis separans, ac paulo infra Lugdunum in Rhodanum influens. *Caes. B. G.* 1, 12. Flumen est Arar, quod per fines Aeduorum et Sequanorum in Rhodanum influit incredibili lenitate, ita ut oculis, in utram partem fluat, judicari non possit. *Claud. Consul. Mall. Theod.* 53. Lentus Arar, Rhodanusque ferox, et dives Iberus. *Id. Ruf.* 2, 111. Quos Rhodanus velox, Araris quos tardior ambit. *Plin.* 3, 4, 5. Segnis Arar. *Sil.* 15, 504. Arar pigerrimus undae. *Virg. Ecl.* 1, 63. Aut Ararim Parthus bibat, aut Germania Tigrim. ℙ Posterioribus temporibus *Sauconna* est appellatus, ut est apud *Ammian.* 15, 11., ex quo factum est *Saona.*

*ARARAUCELES, plur. num. Africae populi, in Cyrenaica regione. *Plin.* 5, 5. *B. A.*

ĂRĂRĬCUS, a, um, adj. ad Ararim pertinens. *Inscr.* ap. *Grut.* 375, 3. L. Besio patrono nautarum Araricor et Rhodanicor. Adde 472, 1. et *Sidon. ep.* 1, 8. At in *Not. Tir.* p. 152. legitur *Arariacus.*

*ARASENSES, populi oppidum quoddam Galatiae, Arasum puta vel Arasam dictum, incolentes. *Plin.* 5, 32. *B. A.*

ĂRĂTER, tri, m. pro Aratrum dicebant antiqui. *Hyg. de Limit. constit.* p. 204. *Goes.* Mensura territorii usque fieri debet secundum legem D. Augusti: *Qua falx et arater ierit.* Sic alibi.

ĂRĀTĒUS, a, um, adj. Ἀράτειος, ad Aratum pertinens. *Cic. Div.* 2, 5. Nostra quaedam Aratea memoriter a te pronunciata sunt, *h. e.* Arati phaenomena a Cicerone in Latinum conversa carmine heroico. *Cinna* ap. *Isid. Orig.* 6, 12. Haec tibi Arateis multum invigilata lucernis Carmina, queis ignes novimus aerios.

ĂRĀTĬO, onis, f. ἄροσις, ipse arandi actus. *Plin.* 18, 20, 49. *n.* 3. Aratione per transversum iterata, occatio sequitur. [*Hinc i. q. agricultura. *Cic. Tusc.* 5, 31. fructuosa.] ℙ Nonnunquam sumitur pro ipso arvo, seu agro culto. Nam, ut recte inquit *Valla Eleg.* 4, 2. nomina, quae positionem habent in *io*, latius significare solent, nec actionem modo, sed rem etiam et corpus significant. *Plin.* 27, 8, 36. *de calsa herba:* Nascitur in arationibus. ℙ Speciatim *Arationes* dicebantur agri publici pop. R., qui aratoribus colendi dabantur, impositis decumis. *Cic. Phil.* 2, 39. Hae quondam arationes agri Campani et Leontini in populi R. patrimonio fructuose ferebantur. *Id. Verr.* 2, 3, 98. Arationes tota Sicilia desertas, atque a dominis relictas esse cognoscitis.

ĂRĀTĬUNCŬLĂ, lae, f. parva aratio, hoc est parvus ager arabilis. *Pl. Truc.* 1, 2, 45. Male vertit res pecuaria mihi apud vos: nunc vicissim volo habere aratiunculam pro copia hinc apud vos.

ĂRĀTOR, oris, m. ἀρότης et ἀροτὴρ, qui arat, et sumitur tam pro bove, quam pro homine bovem ducente. *Plin.* 18, 19, 49. *n.* 2. Arator nisi incurvus praevaricatur. *Ov. Fast.* 1, 698. cedebat taurus arator equo. Hic *arator* adjective usurpatur, ut etiam *venator;* quam vocem V. ℙ *Aratores* saepe dicebantur non tam illi, qui arabant suum rus, quam opulenti homines, et fere equestris ordinis, qui maximas arationes habebant, publico agro conducto: quod genus hominum *Cic. Agr.* 2, 31. et saepe in *Verrinis* laudat, ut honestissimum atque optimum. *Id. Verr.* 2, 3, 55. Scribit Metellus, aratorum esse penuriam. Hoc cum scribit, illud ostendit, dejectos, ejectos, fortunis omnibus expulsos esse populi R. socios atque amicos. [*Cf. quae de h. v. disseruit *Frank.* in *misc. critt.* a *Seebod.* editis II. 2. p. 313.] ℙ Est etiam *Arator* signum coeleste in sphaera barbarica (V. SPHAERA) sub signo Virginis, quem Orona Aegyptii vocant, qui dicitur esse Triptolemus, qui primus fruges serere, et aratri usum homines docuisse fertur. *Serv.* ad *G.* 1, 19. ex *Varr.* et *Nigid.*

ĂRĀTOR, oris, m. poeta Christianus fuit, Romanus subdiaconus, qui Acta Apostolorum hexametro carmine conscripsit. Floruit saeculo Christi sexto, ususque est stilo carminis, pro illa aetate non spernendo.

ĂRĀTŌRĬUS, a, um, adj. ad arandum pertinens. *Paul. Recept.* 3, 7. *ante med.* Boves aratorii. *Imp. Constant. Cod.* 8, 17, 7. Instrumentum aratorium.

ĂRĀTRĀRE, seu Artrare, est segetes jam enatas rursus arando proscindere. *Plin.* 18, 20, 49. *n.* 3. Salassi cum subjectos Alpibus depopularentur agros, panicum, miliumque jam excrescens tentavere. Postquam respuebat natura, inararunt. At illae messes multiplicatae docuere, quod nunc vocant artrare, id est aratrare, ut credo, tunc dictum. Hoc fit vel incipiente culmo, cum jam is bina ternave emiserit folia, etc. Hactenus *Plin.*, ex quo colligimus, ejus tempore verbum *artrare* in usu apud rusticos fuisse, et ex *aratrare* factum esse.

*ARATRIFRAGIS vel Aratrifrăgi, vermiculus. V. *Plin. Valer.* 1, 22. et 54. Cf. *Reines. Var. Lect.* 1, 16. et 3, 4. *B. A.*

ĂRĀTRUM, tri, n. ἄροτρον, instrumentum, quo aratur: cujus inventor ab aliis Buzyges Atheniensis, ab aliis Triptolemus fuisse dicitur, ut apud *Plin.* 7, 56, 57. legitur. *Cic. Phil.* 2, 40. Ut aratrum circumduceres, cujus vomere portam Capuae paene perstrinxisti. *Id. Hortens.* ap. *Non.* 4, 439. Subigere terram aratris. *Id. N. D.* 2, 63. *ad f.* Vires boum ad aratra extrahenda. *Virg. G.* 1, 98. Perrumpere terram aratro. Et 494. Moliri terram aratro incurvo. Et *G.* 2, 513. Dimovere terram aratro. *Id. A.* 7, 539. Aratro terram vertere. *Lucr.* 5, 210. pressis terram proscindere aratris. ℙ Veteres novam conditiri urbem, locum moenium designabant aratro, quod a vacca et tauro sub jugo junctis trahebatur, illud suspendendo, ubi portae locus futurus erat. Contra cum evertere vellent, disjectis moenibus, aratrum solo inducebant, ut nulla urbis imago relinqueretur. *Serv.* ad *A.* 5, 755., *Sen. Clem.* 1, 26., *Cato* ap. *Isid. Orig.* 15, 2. et *Hor. Od.* 1, 16, 20. ℙ *Arater* pro *aratrum*, V. supra suo loco.

ĂRĀTUS, us, m. idem quod aratio, hoc est arandi actus. *Dictys. B. Trojan.* 2, 41. Utraque pars aratui insistere, frumenta parare.

ĂRĀTUS, a, um, part. ab *aro*, ἀρόσιμος, aratro proscissus et subactus. *Ov. Fast.* 1, 703. Terrae aratae. *Id. Met.* 7, 122. Arati agri. *Id. Medic. fac.* 46. Vultus aratus rugis. ℙ *Arata* absolute sunt agri culti. *Prop.* 1, 6, 32. Lydia Pactoli tinguit arata liquor.

ĂRĀTUS, i, m. Ἄρατος, poeta Cilix, ex Solis urbe, idemque astronomus suorum temporum peritissimus, tempore Ptolemaei Philadelphi scripsit Φαινόμενα, et Διοσήμεια, in quibus situm motumque explicat stellarum apparentium. Quod opus in Latinum vertere Claudius, et Germanicus Caesar, Cicero adhuc adolescens, et Rufus Festus Avienus. *Ov. Amor.* 1, 15, 15. Nulla Sophocleo veniet jactura cothurno: Cum sole, et luna semper Aratus erit. ℙ [*Fuit et Aratus Sicyonius, auctor foederis Achaici, qui patriam a tyranno oppressam liberavit. *Cic. Off.* 2, 30. Cf. *Plut.* in *Arato* et *Polyb. B. A.*] ℙ Paenultimam corripuit *Sidon.* contra aliorum morem *carm.* 23, 112. Non hic, si voluit, vacante cura, Quis sit sideribus notare cursus, Diversas Arato vias cucurrit. Idem ante *Sidon.* fecit *Paulin. Nolan. carm.* 19, 125. [*Idem etiam *Claud. Mamert.* carm. contra poetas vanos (*Claud. Op.* p. 346. ed. Plantin.) Aut Arati numeros, et picta Manet horis astra. *B. A.*]

*ARAURA, ae, Galliae Narbonensis oppidum, in agro Volcarum Tectosagum, ad Araurim fluvium. *Anton. Itin.* Antiquum nomen fuit *Cessero. Plin.* 3, 4. Hodie est *S. Tiberi.* *B. A.*

*ARAURIS, is, flumen in Gallia Narbonensi, hodie *Heraut* dictum. *Plin.* 3, 4. *ed. Hard.* ubi *ed. Elzev.* habet Araris. Ἀραύριος Ptolemaeo. *B. A.*

ARAUSENSIS et Arausiensis, se, adj. ad Arausionem pertinens, [nunc *Orange*, urbem Galliae Narbonensis mediterraneam, ad rivum *Eigue*, coloniam Secundanorum a *Plin.* 3, 4, 5. appellatam, quod illuc legio secunda a triumviris deducta fuit. *F.*] *Inscr.* ap. *Spon. Miscell.* p. 98. Junio Tito XV. Vir. Arausens. Et p. 156. Geminia Titulla Arausiensis mater sacrorum hic adquiescit.

[ĂRAVĂCUS, a, um, adj. ad Aravam pertinens Pannoniae inferioris oppidum, etiamnum *Arava* appellatum. *Aravaci, orum* sunt incolae illius oppidi apud *Plin.* 3, 25, 28., ubi perperam *Hard.* legit *Eravisci* pro *Aravisci*, a *Ptolemaeo l.* 2. *c.* 16. vocati Ἀράβισκοι. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 775. L. Domitio L. F. Quir. Rogato Praef. Eq. alae I. Aravacorum. Alia apud *Grut.* 36, 9. M. Modestius Repentinus Dec. alae I. Aravacorum. *B. A.* et *F.*]

[ARAVI, orum, m. plur. Lusitaniae populi non procul a Tago. *Inscr.* ap. *Grut.* 162, 3. Municipia provinciae Lusitaniae stipe conlata, quae opus pontis perfecerunt, Transcudani, Aravi, Meidubrigenses. *F.* et *B. A.*]

*ARAXATES, flumen Sogdianam rigans. *Ammian.* 23, 26. *B. A.*

ĂRAXES, is, m. nunc *Aras*, Ἀράξης, fluvius Armeniae majoris, qui illam a Media separat: oritur 6. M. P. ab Euphrate, Artaxatam rigat in mare Caspium se exonerat inter ostia Cyri et Cambysis fluvii. Ejus cursus accurate describit *Mela* 3, 5. Adde *Plin.* 6, 9, 9. *Virg. A.* 8, 728. et pontem indignatus Araxes. ℙ *Item Persidis fluvius. *Curt.* 5, 4. et 5. *B. A.*

ĂRAXEUS, a, um, adj. ad Araxem pertinens. *Avien. Perieg.* 30. *de Tanai fluv.* Scissus Araxeo prius aequore, jam suus, unda Effluit in Scythiam. *Avien.* hoc loco, vel aliud ab Araxe jam dicto flumen significat, vel per *Araxeum aequor* latos aliquos agros intelligit, per quos tum Araxes, tum Tanais decurrens in plura flumina derivetur, et scindatur: deinde rursus in unum coeat.

*ARAXOS, i, Peloponnesi promontorium, in Elide. *Mela* 2, 3. *post med.* Dictum Araxum (promontorium) a *Plin.* 4, 5. *B. A.*

*ARBA, ae, insula Liburniae, in ora sinus Flanatici. *Plin.* 8, 21. *B. A.*

*ARBĂCES, is, Ἀρβάκης, Medorum rex primus, qui una cum Belocho, Babyloniae praefecto, facta conjuratione, bellum adversus Sardanapalum inter feminas deprehensum fecit, eumque vicit. *Vell.* 1, 6. ubi in quibusdam edd. mendose legitur *Pharnaces.* A *Justino* 1, 6. Arbactus dicitur. ℙ Paenultima brevis est, quemadmodum in Pharnăces. *B. A.*

*ARBALO, onis, oppidum Germaniae inferioris, in Cheruscis vel Hessis. *Plin.* 11, 17. *B. A.*

*ARBELA, orum, n. nunc *Irbil*, Ἄρβηλα, Persiae civitas, ad quam ab Alexandro M. et Dario de imperio orbis terrarum certatum est; *Curt.* 4, 9. et 5, 1. *Plin.* 37, 10. *Arbelum* audit ap. *Auct. It. Al. M.* 64. ℙ Fuit et perantiqua Siciliae urbs, *Steph.* Ἀρβέλη. Cives ejus stolidos abjectosque fuisse patet ex proverbio: quid non fies Arbelas profectus. *Sil.* 14, 272. ubi alii leg. *Arabeja.* *B. A.*

*ARBĬI, orum, (*Arbitae* apud *Curt.* 9, 10.) po-

puli Indis finitimi, non procul ab Arianis et Gedrosiis. Sunt, qui in Gedrosia ponunt. *Plin.* 6, 23. ¶ Item populi Carmaniae. *Id.* 6, 25. *B. A.*

ARBILLA, arvina, id est pinguedo corporis, inquit *Festus:* ad quae verba notat *Voss. Etym.* in V. aries, *arbillam* dictam esse pro *arvillam* (facile enim *u* in *b* vertitur, ut dicemus initio litterae B) et esse diminutivum ab *arvina* ea ratione, qua ab *ovinus* est *ovillus*, a *suinus suillus.* V. ARVINA. [*Huc pertinet illud Hesychii, Ἄρβιλη, κρέας (legunt Viri docti στέαρ), Σικελοί. *B. A.*]

*ARBIS, is, Carmaniae flumen, Gedrosiam percurrens, inque sinum Persicum influens. *Plin.* 6, 24. Artabius vocatur ab *Ammiano* 23, 29. ¶ Item oppidum Gedrosiae ad Arbim flumen. *Plin.* 6, 23. *B. A.*

ARBĬTER, itri, m. conscius, testis vel inspector: quia arbiter rem totam cognoscit, antequam ferat sententiam. Etymologi volunt hanc esse primam ac propriam hujus vocis significationem. [*Hanc enim *Forc.* ultimam fecerat.] Derivant enim ab *ar* pro *ad*, et *bito*, eo, quasi notet eum, qui ad inspiciendum accedit. Hinc *arbitrari* ponitur etiam pro inspicere. [*Hoc unice probandum.] At *Lennep. Analog. Ling. Gr.* p. 273. contendit *arbiter*, et Graece ἀρβιτὴρ, esse ab inusit. ἀρβίω pro ἄρω necto, compono. *Auct.* ad *Her.* 2, 4. Spes celandi quae fuerit, quaeritur ex consciis, arbitris, adjutoribus, etc. *Cic. Off.* 3, 31. Surrexit e lectulo, remotisque arbitris, ad se adolescentem jussit venire. *Id. Att.* 15, 16. Haec loca venusta sunt; abdita certe, et si quid scribere velis, ab arbitris libera. [*Id. *Verr.* 5, 31. locus ab arbitris remotus. Praeterea cf. intpp. ad *Vell.* 2, 14, 3. *Pl. Capt.* 2, 1, 29. *Poen.* 3, 3, 50. *Cort.* ad *Sall. Cat.* 20, 1. et *Muncker.* ad *Ov. Met.* 5. *arg. fab.* 3.] *Pl. Mil.* 2, 2, 3. Mihi quidem jam arbitri vicini sunt, meae quid fiat domi, i. e. speculatores. *Id. Trin.* 1, 2, 109. Circumspice dum te, ne qui adsit arbiter. *Id. Cas. a.* 1. *v.* 55., *Liv.* 27, 28. et *Justin.* 21, 4. Agere aliquid sine arbitro. *Curt.* 3, 12. Secretorum omnium arbiter. [*Cic. *Flacc.* 36. quis est decisionis arbiter? quis interfuit, eamque factam esse et quomodo facta sit, testari potest? Est igitur h. l. i. q. quis praesens s. testis fuit?] Hinc arbitri dicuntur spectatores theatri; tum quia fabulam spectant, tum quia de ea judicant. *Pl. Amph. prol.* 15. Ita huic facietis fabulae silentium; itaque aequi et justi hic eritis omnes arbitri. Ac de rebus inanimis. *Hor. Ep.* 1, 11, 26. Locus effusi late maris arbiter, *h. e.* qui late prospectat mare. ¶ Passive *arbiter* is est, qui aditur; hoc modo ita appellatur judex, non a lege datus, sed ab iis qui litigant, electus, qui totius rei habet potestatem, ut de ea ex aequo et bono, ut sibi videbitur, sententiam ferat, διαιτητής: in quo differt a *judice*, qui judicat secundum leges et juris formulas: arbiter vero et leges benigne interpretatur, et aequitatem magis sequitur, quam juris rigorem. Praeterea judex ex officio causas judicat; arbiter, si velit, detrectare potest delatam causam. [*Cf. *Clav. Cic.* et de hoc discrimine quae Noster laudat s. v. ARBITRIUM.] *Sen. Ben.* 3, 7. Judicem formula includit et certos, quos non excedat, terminos ponit: arbitri libera et nullis adstricta vinculis religio et detrahere aliquid potest et adjicere, et sententiam suam, non prout lex aut justitia suadet, sed prout humanitas et misericordia impulit, regere. *Ter. Heaut.* 3, 1, 93. Simus et Crito, vicini nostri, hic ambigunt de finibus: Me cepere arbitrum. *Cic. Off.* 1, 10. Dare arbitrum aliquibus de re aliqua. *Id. Leg.* 1, 20. Esse arbitrum inter aliquos. [*Liv. 2, 33. (Menenius Agrippa) interpres (mediator) arbiterque concordiae civium.] *Id. Att.* 15, 1. Statuere aliquem arbitrum alicujus rei. *Id. Off.* 3, 16. Adigere aliquem arbitrum. V. ADIGO. *Paul. Dig.* 4, 8, 19. Compromittere in arbitrum. Rursus *Cic. Rosc. Com.* 4. Esse arbitrum in aliquam rem. Et *ib.* Adire ad arbitrum. Et *ib.* Confugere ad arbitrum. Et *ib.* Sumere aliquem arbitrum. V. totum illum locum, ubi multa de discrimine inter arbitrum et judicem. ¶ Dixi, arbitrum delatam causam detrectare posse, si judicare nolit: quod est intelligendum de iis, qui ab ipsis litigantibus eliguntur. Sunt enim arbitri, qui dabantur a praetore ex formula legis, de quibus idem est dicendum ac de ceteris judicibus. Habebant enim idem jus et potestatem in causis cognoscendis: sed dicuntur *arbitri*, quia dabantur fere in causis bonae fidei, hoc est quae arbitratu boni viri, et ex aequo et bono aestimandae ac definiendae sunt; et in suis sententiis (quae ob id *arbitria* appellantur) adscribebant formulas *ex fide bona*, vel *quantum aequius melius sit dari*, etc., quibus significatur, sententias eas non ex stricto jure, sed ex aequitatis ratione proficisci. Causae autem, ad quas dijudicandas dabantur arbitri a praetore, erant *familiae erciscundae*, *communi dividundo*, *finium regundorum*, *pro socio*, *tutelae*, *rei uxoriae*, et aliae hujusmodi, de quibus Jurisconsulti. V. *Proculum Dig.* 17, 2, 76. ¶ Translate *arbiter* dicitur de quocumque judice. *Hor. Od.* 3, 20, 11. Arbiter pugnae. *Stat. Silv.* 4, 9, 17. annonae. *Ov. Her.* 16, 69. *de Paride.* Arbiter es formae: certamina siste Dearum. *Mart.* 7, 71. Sic palmam tibi de trigone nudo Unctae det favor arbiter coronae, *h. e.* favor, qui tanquam judex victoriam ludenti adjudicat. *Plin.* 5, 27, 27. Taurum montem appellat *innumerarum gentium arbitrum*, hoc est tanquam *finium regundorum arbitrum*, quia multarum gentium regiones disterminat. ¶ Quia vero arbiter totius rei, de qua judicat, facultatem et arbitrium habet, ut *Festus* loquitur, nonnunquam accipitur pro domino, et qui de re aliqua, ut libet, statuit et disponit. Hinc *Hor. Od.* 1, 3, 15. Notum ventum vocat arbitrum Adriae. Et *Sen. Herc. Fur.* 582. Plutonem arbitrum mortis. Et rursus *Hor. Od.* 2, 7, 25. arbitrum bibendi appellat magistrum convivii, et modimperatorem, qui leges bibendi convivis dabat. Et *Ov. Her.* 9, 45. dicit Eurystheum arbitrum irae Junonis, quia pro arbitrio imperabat Herculi, quae Junonis iram explerent. *Id. Trist.* 5, 2, 47. Augustum Caesarem arbitrum imperii. Et *Fast.* 3, 73. Martem armorum arbitrum. Sic apud *Tac. A.* 2, 73. *Arbiter rerum* est rerum dominus. Et *ib.* 13, 14. Arbitrum regni agere. [*Liv.* 27, 28. sine arbitro agere, i. e. suo arbitratu.]

ARBĬTĔRIUM, ii, n. id. q. arbitrium, hoc est arbitri judicium ac sententia. Ita legitur in *Pandectis Florentinis*, ex quibus fideliter *Torrentinus* exscripsit, *Dig.* 2, 8, 9. et 4, 8, 3, 7, 16, 19. et 21. et alibi: nec abhorret a Latina analogia: tametsi in aliis editionibus *arbitrium* restitutum est. Etiam in vet. Inscript. optimae notae apud *Grut.* 550, 1. habetur *arbiterium* pro arbitrio, ac voluntate, [et in *Not. Tir.* p. 52. *F.*]

ARBĬTRA, ae, f. *Hor. Epod.* 5, 50. O rebus meis non infideles arbitrae Nox, et Diana, *h. e.* testes, consciae, et simul praesides rerum mearum.

ARBĬTRĀLIS, le, adj. ad arbitrum pertinens. *Macr. Sat.* 7, 1. Ut inter te, et Vettium velut arbitrali judicatione componam.

ARBĬTRANS, antis, particip. V. in ARBITROR.

ARBĬTRĀRĬO, adv. V. v. seq.

ARBĬTRĀRĬUS, a, um, adj. διαιτητικὸς, ad arbitrum pertinens, arbitralis. *Papinian. Dig.* 22, 1, 3. In his judiciis, quae non sunt arbitraria. *Ulp. ib.* 13, 4, 2. Arbitraria actio, *h. e.* quae ex arbitrio judicis pendet, qua, nisi arbitrio judicis, is, quo cum agitur, actori satisfaciat, condemnari debeat, ut *Justin. Instit.* 1, 4, 6. exponit. Et dicitur etiam *arbitraria actio*, cum in ea non restricte certum quid postulatur, sed id tantum, quod aequius melius judici videbitur. V. Jurisconsultos, qui accuratius de his disputant. ¶ De his, quae a voluntate nostra pendent. *Gell.* 18, 10. *extr.* Motus in arteria naturalis, non arbitrarius. ¶ De eo, quod in controversiam venit, et geritur apud arbitrum, ut loquitur *Festus.* Unde *arbitraria communium parietum* apud *Vitr.* 2, 8. sunt judicia de pretio et valore communis parietis: tametsi alii legunt *arbitria*, et quidem rectius. ¶ Jlocaliter *arbitrarius* ponitur a *Plauto* pro incerto, dubio, *Amph.* 1, 1, 216. Hoc quidem profecto certum est, non arbitrarium. ¶ Hinc *arbitrario* adv. pro dubie. *Id. Poen.* 3, 5, 42. Nunc pol ego perii certo, non arbitrario.

ARBĬTRĀTĬO, onis, f. *Gell.* 13, 20. hanc vocem ponit tanquam usitatam. Inquit enim: Hic *allegatus*, et hic *arbitratus* pro *allegatione* proque *arbitratione* dicuntur. *Imp. Valentin.* in lege agraria apud *Scriptor. Rei Agrar.* p. 342. *Goes.* Artis hujus peritis omne commisimus sub fideli arbitratione judicium. Alii leg., sed minus recte, *arbitrio notiorem.*

ARBĬTRĀTOR, oris, m. idem qui arbiter, hoc est dominus, et moderator. Hinc *pentapylon Jovis arbitratoris* locus fuit Romae in regione decima, teste *P. Vict.* Sic et *Juppiter arbitrator* in *Inscr.* ap. *Gud.* 7, 5. ¶ Arbitrator castrorum P. R. dicitur Mars. *Inscr.* ap. *Grut.* 1088, 7. Manilius Aug. libertus Xanthus aedituus Aed. Mart. arbitrator, castrorum P. R. *Lege:* aedituus Aedis Martis arbitratoris, etc. [At haec *Inscr.* ex *Ligorio* est, et plura continet quae spuriam esse ostendunt. Satis sit, quod Manilius dicitur Aug. libertus, cum nullus Augustus, vel Augusta ex ea gente fuerit, a quibus id nominis acciperet. *F.*]

ARBĬTRĀTRIX, icis, f. *Tert. c. Marc.* 2, 12. *in f.* Justitia in Domino inventa est arbitratrix operum ejus, *h. e.* moderatrix.

ARBĬTRĀTUS, us, m. sententia et voluntas, libitum, θέλημα. *Pl. Asin.* 4, 1, 21. Tuus arbitratus sit: comburas, si velis. *Id. Rud.* 5, 2, 68. Meus arbitratus est, lingua quod juret mea. *Id. Amph.* 1, 1, 102. Dedunt se, divina humanaque omnia, urbem et liberos In ditionem atque arbitratum cuncti Thebano poplo. *Cat. R. R.* 149. Si quid dominus emptori damni dederit, viri boni arbitratu resolvetur. ¶ Frequentius usurpatur in ablativo casu. *Cic. Fin.* 1, 21. Facere aliquid suo arbitratu, et *Fam.* 7, 1. Vivere suo arbitratu. *Pl. Aul.* 4, 4, 20. Agedum, excutedum pallium. *St.* tuo arbitratu. [*Similes formulas affert *Lindem.* ad *ej. Trin.* 4, 3, 150.] Rursus *Cic. Inv.* 1, 25. In victu considerare oportet, apud quos, et quo more, et cujus arbitratu sit educatus, i. e. quo duce, cujus disciplina usus sit. In sepulcro C. Cestii apud *Grut.* 185, 2. Opus absolutum ex testamento diebus CCCXXX. arbitratu Pontii P. F. Cla. Melae heredis et Pothi L.

ARBĬTRĀTUS, a, um, part. V. in ARBITROR.

ARBĬTRĬUM, ii, n. proprie [*Forc.* enim hoc in f. posuerat] est, ut in *arbiter* vidimus, i. q. praesentia, testimonium alicujus, qui aliquid audit aut videt, ἐπίσκεψις. *Sever. Aetn.* 195. arcent aditu, divinaque rerum cura sine arbitrio est. Adde *Grat. Cyn.* 331. [*Cf. etiam *Sen. Hipp.* 601. En locus, ab omni liber arbitrio vacat; idem versus etiam *Herc. Oet.* 484. legitur. *Ov. Met.* 4, 224. Res, ait, arcana est, famulae discedite; neve eripite arbitrium matri, secreta loquenti, ad quem l. similia laudat *Heins.*] ¶ Secundo loco est i. q. judicium et sententia, quae ab arbitro datur, δίαιτα. Hinc res *esse in arbitrio* dicitur a *Pompon. Dig.* 10, 2, 47. quae apud arbitrum disceptatur, ejusque sententiam exspectat. Et *recipere* aut *suscipere arbitrium* dicitur arbiter, qui causam suscipit dirimendam. *Ulp. Dig.* 4, 8, 9. et *Paul. ib. l.* 4. et alibi. *Cic. Rosc. Com.* 4. Aliud est judicium, aliud arbitrium: judicium est pecuniae certae, arbitrium incertae: ad judicium hoc modo venimus, ut totam litem aut obtineamus, aut amittamus: ad arbitrium hoc animo adimus, ut neque nihil, neque tantum, quantum postulavimus, consequamur. V. dicta in ARBITER. *Id. Off.* 3, 15. et *Top.* 17. Arbitrium rei uxoriae. *Id. Quint.* 3. Arbitrium pro socio condemnari, *h. e.* condemnari judicio, quod dicitur *pro socio*, hoc est de societate: de quo V. *Dig. l.* 17. *c.* 2. Est autem concisa loquendi formula, a jure petita: tametsi alii mallent *arbitrii*, alii *arbitrio*, alii *ad arbitrium:* alii denique *arbitrium* tollendum putant, tanquam irrepserit ex glossemate. Translate. *Sen. Clem.* 2, 7. Clementia liberum arbitrium habet: non sub formula, sed ex aequo et bono judicat. ¶ Ponitur etiam pro quocumque judicio. *Hor. Od.* 4, 7, 21. Cum semel occideris, et de te splendida Minos Fecerit arbitria. *Nep. Con.* 4. Permisit ei, quem vellet, eligere ad dispensandam pecuniam. Id arbitrium Conon negavit sui esse consilii, sed ipsius, qui optime suos nosse deberet, *h. e.* illud judicium atque electionem. *Liv.* 24, 45. libera de quoque arbitria agere. [*V. nos sub AGO. p. 119. *Col.* III. et cf. *Gron. obss.* 4. p. 175. Libera arbitria sunt h. l., quae nos dicimus *Machtsprüche.*] *Gell.* 13, 20. Virgilius diversis in locis *urbes* et *urbis* dixit, arbitrio consilioque usus auris. ¶ Saepe sumitur pro voluntate, arbitratu, facultate et libertate faciendi aliquid, θέλημα. *Cic. Rosc. Am.* 45. Jovis nutu et arbitrio coelum, terra mariaque reguntur. *Id. Or.* 8. Ad arbitrium et nutum alterius se fingere et accommodare. *Id. Verr.* 1, 2, 10. Magnas accusatoris minas ad nostrum arbitrium libidinemque eludemus. *Id. Or.* 2, 16. *ad f.* Mentes eorum, qui audiunt, ad arbitrium suum movere. Et *Mur.* 9. Vivere ad arbitrium aliorum, non ad suum. *Id. Verr.* 2, 5, 63. *ad f.* Secundum arbitrium tuum testes dabo. *Id. Att.* 15, 13. Orationem tibi misi: ejus custodiendae et proferendae arbitrium tuum, sc. est. *Liv.* 2, 9. Arbitrium vendendi salis, similis ei, quam nostri *appalto (Pacht)* vocant. Et 37, 1. Permittere alicui liberum arbitrium de re aliqua. Et 32, 37. liberum arbitrium pacis ac belli Quintio permissum. [*Cf. 31, 11. *Id.* 30, 12. in arbitrium crudele ac superbum venire. 10, 24. arbitria fortunae (de sorte). et *ib.* in senatus *arbitrio* se fuisse, et in *potestate* populi futurum. Saepe haec ita se excipiunt. *Cic. Phil.* 6, 2. quid enim ille unquam arbitrio suo fecit etc., ubi paullo ante negatur *unquam in sua potestate* fuisse.] *Tac. Hist.* 1, 46. Agere omnia arbitrio alterius. *Id. A.* 15, 17. *in f.* Relinquere aliquem arbitrio suo. *Id. Hist.* 4, 62. Esse in arbitrio alicujus. *Id. A.* 6, 51. Obtinere arbitrium rei Romanae, *h. e.* imperium, summam potestatem. [*cf. *Suet. Caes.* 5.] *Curt.* 6, 1. et 8, 1. Agere arbitrium alicujus rei, *h. e.* de ea pro voluntate statuere. [*Tac. A.* 15, 60. arbitrium mortis breve, i. e. breve alicui sponte morienti tempus permittere, quo de genere mortis deliberet.] *Senec. ep.* 73. *a med.* Contigit illi pingue otium et arbitrium sui temporis. *Suet. Cl.* 2. Alieni arbitrii esse. Contra. *Id. Tib.* 18. Nihil non de consilii sententia egit; semper alias sui arbitrii, etc. *Cic. Parad.* 5, 1. Arbitrio suo carere. *Liv.* 37, 52. *ad f.* et *Plin.* 29, 3, 12. Arbitrii mei est hoc facere. ¶ *Arbitria funeris* ap. *Cic. Dom.* 37. et *Pis.* 9. *in f.* [*cf. de h. l. *cl. Cic.*] et *in Senat.* 7. sunt mercedes et pretia, quae solvuntur vespillonibus aliisque ministris libitinariis pro funere. Et dicuntur *arbitria*, quia in locandis conducendisve funeribus solebat adhiberi arbiter, quia ea quanti locari conducive possent, spectatis facultatibus et dignitate defuncti ex aequo et bono aestimaret: qua de re *Ulp. Dig.* 11, 7, 12. §. 6. et alibi.

ARBITRO, as. V. in v. seq.

ARBITROR, aris, atus sum, dep. 1. [*Si recte in superioribus statuimus, etiam in hoc v. prima significatio, quam etiam in h. v. *Forc.* infra posuerat, debet esse] observandi, vel auscultandi, speculandi, ea ratione, qua *arbiter* pro teste aut conscio sumitur. *Pl. Capt.* 2, 1, 24. Secede huc procul, ne arbitri dicta nostra arbitrari queant. *Id. Aul.* 4, 1, 21. Hinc ego et huc et illuc potero quid agant arbitrarier. *Appul. Met.* 2. p. 127, 20. Curiose arbitrari aliquid. [*Saepe ita *Appul.* ut *ib.* 3. p. 138, 23. per rimam arbitrari. *Ib.* 10. p. 246, 16. jam patefacto cubili proxime consistens, coram arbitratur. 7. *init.* arbitrabar, cujusmodi consilium caperetur; ac saepius.] Itaque si, ut in ultimo loco, ad animum transfertur, est i. q. advertere, considerare, perpendere. *Gell.* 4, 11. Qui diligentius scitiusque carmina Empedoclis arbitrati sunt, κυάμους hoc in loco testiculos significare dicunt. ℙ Deinde est i. q. sententiam dare, judicare: et dicitur de arbitris, quoniam hi in suis sententiis verbo *arbitror* saepe utebantur. *Scaev. Dig.* 4, 8, 44. Si in eo, quod utroque praesente arbitratus est, arbitrio paritum non esset. *Paul. ib.* 6, 1, 35. Alioquin nec rem arbitrabitur judex mihi restitui. Ad hanc significationem pertinet formula *arbitrari fidem alicui*, i. e. fidem habere: locutio petita ab arbitris, qui arbitrando, hoc est sententiam dicendo aliquid alicui adjudicant. *Pl. Bacch.* 3, 6, 41. Si pergis parum mihi fidem arbitrarier. *Appul. Apol.* Cui ego fidem arbitratus, causam morbi esse, etc. [*Sic habet *ed. Vulc.* p. 500. Sed in *Elmenh.* p. 306, 38. sic legitur: cui ego fidens, arbitratus etc.] ℙ Judicandi sensu usurpatur etiam passive, ut infra dicetur. Ceterum verbo *arbitror* uti solebant etiam testes, licet jurati aliquid deferrent. *Cic. Font.* 9. Qui illud verbum consideratissimum nostrae consuetudinis, *arbitror*, quo nos etiam tunc utimur, cum ea dicimus jurati, quae comperta habemus, quae ipsi vidimus, ex toto testimonio suo sustulit, atque omnia se scire dixit. Sic apud *Liv.* 3, 13. exstat testimonium M. Volscii per vocem *arbitror* conceptum. Et 4, 40. C. Julius trib. pleb. Sext. Tempanium excitat ad testimonium dicendum his verbis: Sexte Tempani, quaero de te, arbitrerisne, C. Sempronium consulem aut in tempore pugnam inisse, aut, etc.? ℙ Hinc latiori significatione est omnino i. q. puto, existimo, censeo, opinor, ἡγοῦμαι. *Ter. Eun.* 1, 2, 30. Civemne? *Th.* arbitror: certum non scimus. *Cic. Q. Fr.* 2, 1. Ego, quod ad me attinet (idemque arbitror ceteros) idcirco taceo, quod, etc. *Id.* ad *Brut.* 1, 2. Quinque cohortibus quid se nam facturum arbitratus est? *Id. Cluent.* 63. Tamen, ut arbitror, auctoritate advocatorum adducti in veritate manserunt. *Ter. Eun.* 5, 6, 9. Here, primum te arbitrari, quod res est, velim. ℙ Passive. *Coelius* ap. *Prisc.* 8. p. 792. Ex scriptis eorum, qui veri arbitrantur, ὑπολαμβάνονται, existimantur, ut *Prisc.* exponit. *Ulp. Dig.* 4, 8, 27. Quia per eum factum est, quo minus arbitretur, *h. e.* arbitri sententia feratur. Et *ib.* 11, 7, 12. Sumptus funeris arbitrantur pro facultatibus, vel dignitate defuncti, *h. e.* judicis arbitrio aestimantur. *Pl. Epid.* 2, 2, 82. Continuo arbitretur uxor tuo gnato, *h. e.* oculis velut quaeratur, et prospiciatur [*pertinet igitur ad primam speculandi notionem]: qua ratione *prospicere alicui maritum* dixit *Plin. ep.* 1, 14. Vel, eligatur, deturque uxor filio tuo: ducta loquendi ratione a judicibus, qui arbitrando aliquid alicui adjudicant. Hinc *Arbitrandus* particip. *Ulp. Dig.* 2, 15, 8. Modus autem pro aetate ejus, qui transigit, arbitrandus est. ℙ Porro passive pro considerare, perpendere. *Gell.* 1, 13. Anceps quaestio, et in utramque partem a prudentibus viris arbitrata est, *h. e.* judicata. ℙ Activa forma. *Pl. Stich.* 1, 2, 87. Probiores, credo, arbitrabunt, si probis narraveris. *Id. Ps.* 4, 2, 57. Te si arbitrarem dignum, misissem tibi. ℙ Particip. *Arbitrans* ap. *Nep. Alc.* 9. Non satis tuta eadem loca sibi arbitrans. *Arbitraturus* ap. *Appul. Met.* 4. p. 148. 8. Suspendit se fenestra, sagaciter prospecturus omnia, praesertim domus attiguae fortunas arbitraturus, *h. e.* exploraturus.

ARBOR, oris, f. δένδρον, significat plantas majores et solidiores, ut pinum, quercum, abietem, fraxinum, vitem, et alias hujusmodi, quae altius a terra exeunt, et ramos protendunt. *Cic. Or.* 3, 46. In arboribus truncus, rami, folia sunt, etc. *Id. Fin.* 5, 14. Arbor novella et vetula. *Id. Sen.* 17. Serere arbores. *Id. Div.* 2, 14. caedere. *Id. Att.* 15, 4. Excisa arbor, non evulsa. *Id. Flacc.* 17. Arbor fici. *Liv.* 24, 3. abietis. *Suet. Aug.* 94. palmae. *Pallad.* 5, 5. citri. Et in eod. casu *Suet. Vesp.* 5. Arbor cupressus. *Prop.* 3, 21, 33. Penthea non saevae venantur in arbore Bacchae, *h. e.* ad quam confugerat, ut se a Baccharum furore tutaretur, ut est apud *Theocrit. Idyll.* 26, 10., vel ut earum sacra specularetur, ut est apud *Eurip. in Bacchis*, 1093. [*Ov. Met.* 1, 106. arbor Jovis, i. e. quercus. *Id. Fast.* 3, 193. Phoebi, i. e. laurus. *Id. A. Am.* 2, 518. Palladis, i. e. olea. ℙ Plura arborum nomina collecta habes apud *Ov. Met.* 10, 90. *et seqq.* et *Stat. Th.* 6, 98., aliquot apud *Virg. A.* 6, 180., *Sil.* 10, 531. et *Colum.* 7, 9. ℙ Arbores infelices et damnatae religione existimantur, quae neque seruntur unquam, neque fructum ferunt, ut *Plin.* 16, 26, 45. docet. Earum aliquot enumerat *Macr. Sat.* 2, 16. Hinc arbores felices a *Frontone ad Amic.* 2, 6. vocantur, quae baccis et pomis onustae sunt. ℙ *Arbor infelix* dicitur etiam crux. *Liv.* 1, 26, 1. 1, caput obnubito, arbori infelici suspende. *Cic. Rabir.* 4. Tu qui in campo Martio crucem ad civium supplicium defigi et constitui jubes. *Id. paulo post.* Tu libentissime commemoras ea verba: Caput obnubito, arbori infelici suspendito? ℙ Per synecdochen dicitur de malo navis, quem *arborem mali* appellat *Virg. A.* 5, 504., ubi *Serv.* advertit eodem modo locutum esse ut *A.* 8. 231., ubi *montem Aventini* dixit. *Paul. Sent. l.* 2. *t.* 3. Nave, vel arbore vi tempestatis amissa. *Lucan.* 9, 332. Arboribus caesis flatum effudere prementem. *Sil.* 3, 129. pendentibus arbore nautis. ℙ Similiter in torculari *arbores* dicuntur bini stipites erecti, et parvo intervallo ita juncti, ut preli lingulam, vel caput recipere possint; (nostrates dicunt *der Baum oder Bengel einer Presse*). *Cato R. R.* 18. Inter duas arbores, quod loci supererit, robore expleto, eo plumbum infundito, superiorem partem arborum digitos sex altam facito, siet. *Plin.* 18, 31, 74. Palis affixa arbori stella, a palis arcas lapidum attollente secum arbore. ℙ Item pro quacumque lignea materia. *Id.* 12, 1, 2. Arbore sulcamus maria, terrasque admovemus: arbore exaedificamus tecta. *Virg. A.* 10, 207. centenaque arbore fluctus Verberat assurgens, *h. e.* centum remis. *Ov. Her.* 12, 8. Pelias arbor, *h. e.* navis Argo. *Stat. Th.* 12, 769. ferrataque arbore magnos Molitur jactus, *h. e.* hasta. ℙ Est etiam nomen marini piscis in Oceano Gaditano, quem in tantum dispansum esse brachiis, veluti ramis, scribit *Plin.* 9, 4, 3., ut ex ea causa fretum nunquam intrasse credatur. ℙ In recto casu dicitur etiam poetice *arbos* pro *arbor*, a *Virg. Ecl.* 3, 56., *G.* 2, 57. *A.* 3, 27. et alibi; ab *Ov. Met.* 2, 212., *Fast.* 1, 153. et aliis. ℙ In obliquis etiam casibus *arbosem* pro *arborem* dixisse olim veteres, testatur *Festus*.

[ARBŎRĀRĬA, ae, f. herba, aliter hedera nigra. *Appul. Herb.* 98. *F.*]

ARBŎRĀRĬUS, a, um, adj. ad arbores pertinens, ut *picus arborarius*, hoc est, qui arbores rostro excavat, apud *Plin.* 30, 16, 53. Sic arborarii proventus apud *Solin.* 11. et 23. Et *arborariae falces* apud *Cat. R. R.* 10. et *Varr. R. R.* 1, 22., quibus arbores putantur.

ARBŎRĀTOR, oris, m. δενδροτόμος, qui arbores putat, qui et *frondator* dicitur. *Plin.* 18, 33, 76. Frondem medio die arborator ne caedito. Adde *Colum.* 11, 1. *ante med.*

ARBŎRESCO, is, n. δενδρόομαι, arbor fio, in arborem cresco. *Plin.* 19, 4, 22. In Arabia malvas septimo mense arborescere.

ARBŎRĒTUM, i, n. δενδρών, idem quod arbustum. *Claud. Quadr.* ap. *Gell.* 17, 2. Convalles, et arboreta magna erant. *Gellius* addit *arbustum* celebratius, hoc est usitatius verbum esse.

ARBŎRĔUS, a, um, adj. qui est arboris, δενδρώδης. *Plin.* 16, 36, 65. Arundini Indicae arborea amplitudo. *Id.* 21, 15, 51. Arborea folia. *Virg. G.* 1, 55. Arborei fetus, *h. e.* poma. *Varr. L. L.* 4, 31. Arboreae falces, *h. e.* putatoriae. *Prop.* 3, 14, 28. Arborea coma, *h. e.* frondes. *Ov. Met.* 10, 129. Arborea umbra. *Virg. A.* 1, 194. Cervi cornibus arboreis, *h. e.* magnis.

ARBOS. V. ARBOR.

ARBUSCŬLĂ, ae, f. δενδρίον, parva arbor. *Varr. R. R.* 3, 15. In eo arbusculas esse oportet, quae ferunt glandem. *Colum.* 5, 11. *ad f.* Arbuscula fici. *Id.* 10. Transferre arbusculas. ℙ *Arbuscula crinita*, ob similitudinem, dicitur a *Plin.* 11, 37, 44. apex capitis pavonum. ℙ Est etiam hoc nomine machina quaedam lignea, seu potius machinae pars, apud *Vitr.* 10, 20., et est lignum seu trabecula erecta habens in imo cavitatem, eique insertam rotam cum suo axe, in summo foramina duo, per quae trajiciuntur vectes versandi causa. Hujusmodi machinae subjiciuntur testudinibus, aliisque militaribus machinis, ad eas, cum opus fuerit, quoquoversus ducendas. Graece dicuntur ἁμαξόποδες, hoc est curruum pedes, quia iis, tanquam pedibus currus, aliaeque machinae moventur. Figuras habes apud *Baldum in Lex. Vitr.* et apud *Jo. Anton. Rusconi*, *l.* 10. *de Architect. c.* 20. ℙ Nomen proprium cujusdam mimae, apud *Hor. Sat.* 1, 10, 77. et *Cic. Att.* 4, 15.

[ARBUSCŬLAR, aris, n. locus arbusculis consitus. *Not. Tir.* p. 119. Arbuscular. *F.*]

*ARBUSCULŌSUS, a, um, adj. Σύνδενδρος. *Gloss. Gr. Lat. B. A.*

ARBUSTĪVUS, a, um, adj. *Arbustivus locus* est id. qui *arbustus*, hoc est arboribus consitus. *Colum.* 3, 13. Ex omni sive arbustivo, sive silvestri loco, quem vineis destinaverimus, omnis frutex, atque arbor erui debet. ℙ *Arbustiva vitis* dicitur, quae arboribus applicatur, ut stare et crescere possit. Tria enim vitium genera enumerat *Colum. Arbor.* 4., primum earum, quae per se stant sine adminiculo; alterum earum, quae humi projecta repunt; tertium earum, quae arboribus alligatae in sublime procedunt. Hinc *arbustiva positio* apud *Eund.* 4, 1. est, qua vitis in altum educitur: cui opponitur *positio humilis*. Et *mustum arbustivum aminaeum* apud *Eund.* 12, 41. quod ex aminaea vite arbori alligata exprimitur.

ARBUSTO, as, a. 1. δενδροφυτέω, agrum arboribus consero ad maritandas vites. *Plin.* 17, 23, 35. *n.* 22. Transpadana Italia, praeter supradictas, cornu, populo, tilia, acere, orno, carpino, quercu arbustat agros.

ARBUSTUM, i, n. δενδρών, θάμνος, locus arboribus consitus, arboretum: et praesertim in quo sunt arbores sustinendis vitibus aptae. *Virg. Ecl.* 1, 40. Ipsi te fontes, ipsa haec arbusta vocabant. *Cic. Sen.* 15. *ad f.* Nec vero segetibus solum et pratis et vineis et arbustis res rusticae laetae sunt, sed etiam hortis et pomariis. *Plin.* 17, 23, 35. *n.* 22. Nobilia vina non nisi in arbustis gigni, et in his quoque laudatiora summis, sicut uberiora imis. V. ibi plura de arbustis. Et *ib.* 11. Transferre ulmum in arbustum. *Colum. Arbor.* 16. Constituere arbustum. *Pallad.* 11, 4. Arbustum facere. [*Cf. *Voss.* ad *Virg. G.* 2, 358. p. 395.] ℙ Translate *expressa arbusto convicia* dixit *Hor. Sat.* 1, 7, 28., hoc est ex pectore expressa, feraci maledictorum. Ducitur allegoria a vindemiatoribus ac frondatoribus, qui dum frondationi, aut vindemiae sunt intenti, in praetereuntes viatores, veluti decussa ex arbore, congerere convicia solent, et ab iis vicissim dictis lacerari. [*Haec artificiosiora. V. *Hdf.*] ℙ Per synecdochen ponitur pro arbore. *Cato R. R.* 7. Copulare vitem arbusto. *Lucr.* 1, 187. E terraque exorta repente arbusta salirent. Adde *ib.* 352.

ARBUSTUS, a, um, adj. arbustum habens, δενδρήεις. *Plin.* 10, 29, 41. Larius lacus, amoenus arbusto agro. [*Cic. de Rep.* 5, 2. Ob easque causas agri, arvi et arbusti et pascui lati atque uberes definiebantur, etc. *B. A.*] ℙ *Arbusta vitis* dicitur ab *Eod.* 17, 23, 35. *n.* 25. quae arbori applicata est: quae *arbustiva* etiam appellatur. ℙ *Res arbustiores* dixit *Tert. adv. Marc.* 2, 29., hoc est feliciores et feraciores; sumpta metaphora ab arbustis luxuriantibus: vel robustiores, validiores, quaeque arbustis, non surculis similes sunt. Quidam putant legendum *austeriores*: alii *arbustiviores*.

ARBŪTĔUS, a, um, adj. qui est ex arbuto arbore. *Virg. G.* 1, 166. Arbuteae crates. *Id. ib.* 11, 65. virgae. *Ov. Met.* 1, 632. frondes. *Id. ib.* 104. Arbutei fetus, *h. e.* fructus arbuti. *Stat. Th.* 1, 584. clausa arbutei sub cortice libri Membra tepent, *h. e.* arborei, lignei.

ARBŪTUM, i, n. κόμαρον, fructus arbuti arboris, qui et *unedo* dicitur. *Lucr.* 5, 938. quae nunc hiberno tempore cernis Arbuta puniceo fieri matura colore. *Virg. G.* 1, 144. cum jam glandes atque arbuta sacrae Deficerent silvae. Adde *ib.* 2, 520. [*et *Voss.* ad h. l., qui non fructus tantum arbuti arbuta dici docet, sed etiam frondes cum fructibus immaturis.] ℙ Pro ipsa arbore arbuti. *Id. ib.* 3, 300. jubeo frondentia capris Arbuta sufficere. *Id. ib.* 4, 181. *de apib.* pascuntur et arbuta passim, Et glaucas salices, etc. ℙ Et per synecdochen pro quavis arbore. *Rutil. Itin.* 1, 31. fontes si mittere vocem, Ipsaque si possent arbuta nostra loqui.

ARBŪTUS, i, f. [**Erdbeerbaum*, Arbūtus Unedo *L.*] κόμαρος, arbor folio citro similis, sed raris frondibus, et non deciduis, cujus fructus *arbutum*, et *unedo* vocatur. *Virg. G.* 2, 69. Inseritur vero ex fetu nucis arbutus horrida. *Ov. Met.* 10, 101. pomoque onerata rubenti Arbutus.

ARCA, ae, f. κιβωτὸς, cista, capsa, armarium, ab *arcendo* [*quocum comparandum est gr. εἴργω], ut *Varro* docet *R. R.* 4, 28., quod ab ea clausa arceantur fures. Sumitur pro loculo seu sarcophago. *Plin.* 13, 13, 27. Cn. Terentium scribam repastinantem offendisse arcam, in qua Numa situs fuisset. Adde *Val. Max.* 1, 1. *n.* 12. et *Aur. Vict. Vir. ill.* 42. *in f.* et *Inscr.* ap. *Grut.* 482, 2. ℙ De loculo, vel sandapila, in qua cadaver ad tempus reponitur, postmodum perpetuae sepulturae tradendum, est locus *Caji Dig.* 11, 7, 7. Adde *Hor. Sat.* 1, 8, 9. [**Hdf.* ad h. l. conferre jubet *Kirchmann. de funer. Rom.* 2, 8, 9.] et *Lucan.* 8, 736. ℙ Est et arca vestiaria, in qua vestes reponuntur. *Cato R. R.* 11. [*Omnino, quodvis receptaculum, quo quid conditur. *Suet. Cal.* 59. arca ingens rariorum venenorum plena. *Id. Tib.* 63. arca, in qua sortes Praenestinae.] ℙ Frequentissime pro receptaculo nummorum. *Cic. Parad.* 6, 1. Animus hominis dives, non arca appellari solet. *Colum.* 3, 3. Ea res arcam patrisfamilias exhaurit. *Juvenal.* 11, 26. inter *arcam* et sacculum distinguit, ut illa sit locupletum, hic pauperum: Ignoras quantum ferrata distet ab arca Sacculus. ℙ *Ex arca solvere* est praesenti pecunia: cui opponitur *solvere ex mensa*, scil. argentariorum. Colligitur hoc ex *Donato* ad *Ter. Ad.* 2, 4, 13. et ad

Ph. 5, 7, 29., ubi addit, in chirographis addi solere *domo ex arca sua*, vel *ex mensae scriptura.* Haec adnotavit etiam *Brisson. de Formul. l.* 6. Quare *arca* accipitur quodammodo pro pecunia praesenti. Hinc *Cic. Att.* 1, 9. Ne dubitaris mittere et arcae nostrae confidito. Adde *Sen. ep.* 26. *ad f.* ℙ Saepe etiam idem est ac fiscus, hoc est ea, in qua pecunia publica reponitur. *Symm. ep.* 10, 33. Cum fiscus in tempore, quod praebendum fuerat, non haberet ex arca quaestoria. *Cassiod. Variar. ep.* 2, 24. Arca Vicarianae sedis. *Imppp.*, *Valentin.*, *Theodos. et Arcad. Cod.* 12, 50, 4. et *Imppp. Gratian.*, *Valentinian. et Theodos. Cod. Theod.* 8, 1, 12. Arca fiscalis, *h. e.* in quam pecunia publicorum tributorum infertur. *Symm. ep.* 10, 42. Arca vinaria, *h. e.* in qua sunt pecuniae vectigales ex vino. Sic *arca olearia*, et *frumentaria* apud *Hermogenian. Dig.* 50, 4, 1. et *Imppp. Valentinian.*, *Theodos. et Arcad. Cod. Theod.* 12, 11, 2. Eademque ratione *arcam Numinis* dixit *Prud. περὶ στεφ.* 2, 122. publicam Ecclesiae pecuniam intelligens. Adde *Inscr.* ap. *Grut.* 386, 4. ℙ [*Porro dicitur de omnibus, quae aliquo modo arcae formam referunt; dicuntur igitur] *Arcae* loca secretiora et obscuriora, roboreis axibus munita, vel in publico carcere, ad reos custodiendos; vel etiam in privatis domibus, ad coercendos servos. *Cic. Mil.* 22. *ad f.* Servi subito arrepti in quaestionem, tamen separantur a ceteris, et in arcas conjiciuntur, ne quis cum iis colloqui possit. *Festi* etiam verba huc pertinent, in voce *Robum.* Robus quoque in carcere dicitur is locus, quo praecipitatur maleficorum genus, quod ante arcis robusteis (*h. e.* tabulis in modum arcae compactis) includebatur. ℙ Agrimensoribus *arcae* sunt limites quadrati, in modum arcae constructi: Hinc *arca finalis*, *quadrifinalis*, *arca trifinii*, etc. apud auctores *Rei Agrar.* p. 119. 221. 223. 271. *Goes.* et alibi passim. Alii tamen his in locis *arcas sepulcrales* intelligunt in agrorum finibus locatas, quae terminorum vices supplerent. ℙ Praeterea *arca* dicitur machina lignea ex trabibus tabulisque in modum arcae compacta, sed sine fundo, quae in aquas demittitur; ejusque medium spatium (exclusa haustoriis machinis aqua) congestis caementis aliaque materia impletur: qua ratione fundantur moles ad concludendos portus muniendosque contra impetum fluctuum. *Vitr.* 5, 12. ℙ Denique *arca* in tectis aedium videtur esse universa dispositio trabium, quae tectum sustinent: referunt enim opercula arcarum sepulcralium, quae fastigiata in modum culminis tecti visuntur. *Vitr.* 6, 3. et 4. ℙ In quadam *Inscript.* optimae notae apud *Grut.* 1033, 8. legitur *arka.*

*ARCA, ae, Ἄρκα, oppidum Phoeniciae. *Plin.* 5, 18. Arcae, arum, audit *Antonin. Itin.* Hinc Arcenus, a, um, *Lamprid. Al. Sev.* 1. et 5. Arcena urbs. *B. A.*

ARCĂDES. V. ARCAS.

ARCĂDĬĂ, ae, f. Ἀρκαδία, regio in meditullio Peloponnesi, pars Achajae, a mari undique remota, habens a Sept. Achajam propriam, a Mer. Messeniam, ab Or. Argiam et Laconiam, ab Occ. Elidem. Dicta est ab Arcade Jovis filio ex Callisto Lycaonis filia, qui Pelasgos in deditionem redegit. Dicta etiam est *Lycaonia*, a Lycaone rege patre Callistus; item *Parrhasia*, a Parrhasia ejus urbe, et regione; item *Pelasgia*, a Pelasgo rege sapiente viro, qui cultioris vitae populis illis auctor fuit, et victum ex stirpibus herbarum, arborumque frondibus transtulit ad glandem, maximeque ad fagineam. Tota montosa est, habetque asinos procerissimos, qui ob corporis magnitudinem in proverbium abierunt. V. ARCADICUS. Habet et lapidem ἄσβεστον, hoc est inexstinguibilem. *Plin.* 4, 6, 10., *Solin.* 7. et *Stat. Th.* 4, 284. et sqq.

[ARCĂDĬĂCUS, a, um, adj. id. q. Arcadicus. *Not. Tir.* p. 181. Arcadiacus. *F.*]

ARCĂDĬCUS, a, um, adj. ad Arcadiam pertinens. *Liv.* 1, 5. A Pallanteo, urbe Arcadica, Palatium appellatum. *Pl. Asin.* 2, 2, 67. Asinos Arcadicos vendere. *Juvenal.* 7, 160. Arcadicus juvenis, *h. e.* bardus, stupidus: et alludit ad asinos, qui maximi in Arcadia sunt: qua de re etiam *Pers.* 3, 9. Arcadiae pecuaria rudere credas.

ARCĂDĬUS, a, um, adj. Arcadicus, Ἀρκάδιος. *Sen. Herc. Fur.* 229. Arcadia quatere nemora Maenalium suem. *Mart.* 9, 104. Arcadius aper. *Sen. Oedip.* 477. Arcadium sidus, *h. e.* Ursa. *Prop.* 1, 18, 20. Arcadius Deus, *h. e.* Pan. *Stat. Th.* 7, 39. Arcadius galerus, *h. e.* petasus Mercurii, qui in Cyllene, Arcadiae monte natus dicitur, et aliger Arcas ab *Eod. Silv.* 3, 3, 80. appellatur. *Ov. Fast.* 1, 462. Arcadia Dea, *h. e.* Carmenta Evandri mater. *Id. Am.* 3, 6, 30. Arcadia virgo, *h. e.* Arethusa venatrix nympha Arcadiae. *Stat. Th.* 2, 70. Arcadia virga, *h. e.* virga Mercurii.

[ARCAE, arum, f. plur. nunc Arce, urbs Volscorum in Italia, inter Arpinum et Fabrateriam in monte sita. *Inscr.* in *Bibliot. Analit. Napol. Giugno.* 1814. p. 350. . . . . . do Dec. et plebs Arkarum (*archaice* pro Arcarum) patrono. *F.*]

ARCĀNE. V. ARCANO.

[ARCĀNI, orum, m. plur. incolae Arcarum, urbis Volscorum. *Liv.* 8, 19. Legati Fabraterni et Lucani (lege *Arcani*) Romam venerunt, orantes, ut in fidem reciperentur. *F.*]

ARCĀNO, adv. occulte, ἀποῤῥήτως. *Caes. B. C.* 1, 19. Ipse arcano cum paucis familiaribus suis colloquitur. *Pl. Trin.* 2, 4, 117. Arcano tibi ego hoc dico, ne ille ex te sciat. *Cic. Att.* 16, 3. Hunc tu translatum in macrocolum, lege arcano convivis tuis. Ita legisse videtur etiam *Charis.* 2. p. 173. et 179. Alii perperam leg. *lege in Arcano convivis tuis*, hoc est in villa Q. Fratris, quae *Arcanum* appellabatur, de qua V. ARCANUM. ℙ *Arcane* pro *arcano*, et inde *arcanius*, *arcanissime* non probantur ab eodem *Charis. l. c.* Nihilominus videtur *arcanius* usurpasse *Colum.*, cujus haec verba sunt 3, 2. *in f.* Sed de hac sententia, quamquam et ipse paulo ante idem censuerim, quid tamen arcanius judicem, suo loco mox dicam, *h. e.* quale sit occultius judicium meum et nulli adhuc manifestatum.

ARCĀNUM, i, n. nempe praedium: fuit villa Q. Ciceronis, ad orientem urbis Arcarum in loco declivi, [qui nunc *Fontana buona*, et *Casa di Cicerone* appellatur, ubi anno 1814. plurimae inscriptiones repertae, quae gentem Tulliam memorant. *Cic. Q. Fr.* 3, 1. In Arcano a. d. IV. Id Sept. fui: ibi Messidium cum Philoxeno, aquamque, quam ii ducebant non longe a villa, belle sane fluentem vidi, praesertim maxima siccitate: uberioremque aliquanto sese collecturos esse dicebant. Adde *ib.* 3, 9. et *Att.* 10, 2. *F.*]

ARCĀNUS, a, um, ἀπόῤῥητος, occultus, secretus, ignotus, tacendus. *Festus:* Arcani sermonis significatio trahitur sive ab arce, quae tutissima pars est urbis; sive a genere sacrificii, quod in arce fit ab auguribus, adeo remotum a notitia vulgari, ut ne litteris quidem mandetur, sed per memoriam successorum celebretur: sive ab arca, in qua quae clausa sunt, tuta manent: cujus ipsius origo ab arcendo pendet. *Cic. Fin.* 2, 26. At quicum joca, seria, ut dicitur, quicum arcana, quicum occulta omnia? Tecum optime: deinde etiam cum mediocri amico. *Virg. A.* 4, 422. arcanos tibi credere sensus. *Id. ib.* 6, 72. Arcana fata. *Plin. Pan.* 34. Secretae et arcanae opes. Et 49. Arcana cubilia. *Mart.* 5, 84. Popina arcana. *Tac. A.* 2, 54. Arcanus fons. *Id. G.* 40. Arcanus terror. *Id. A.* 12, 47. Arcanum foedus, *h. e.* sacrum: sacra enim celari mos est. *Mart.* 7, 27. Arcanum garum, *h. e.* reconditum et exquisitum. [*Liv.* 31, 18. arcana consilia.] ℙ In specie de eo dicitur, quod occultam et magicam atque adeo sacram vim habet. *Stat. Silv.* 3, 4, 92. arcanos iterat Cytherea liquores. *Claud. Rapt. Pros.* 3, 402. arcano perfudit robora succo. [*Eodem refer *Sil.* 2, 427. infernis Hannibal aris Arcanum Stygia libat cum vate cruorem, ubi ideo cruor ille arcanus appellatur, quod in fossam magicam infunditur. V. *Heins.* Omnino *arcana sacra* saepissime dicuntur. Locos collegit *Bentl. ad Hor. od.* 3, 2, 26. In specie arcana sacra *Tac. G.* 18, 6. de ritibus solennibus nuptiarum dicuntur, quod aliorum sententiis praeferimus. Etiam ad personas refertur. *Hor. l. l.* arcana Ceres, ubi V. *Bentl.*] ℙ Porro dicitur de eo, qui tegit, ut nox arcana apud *Ov. Her.* 9, 40. et *Stat. Silv.* 1, 3, 71. Sic *Plin.* 7, 52, 53. *ad f.* Petiit, ut aliquem ex arcanis mitteret, *h. e.* ex iis, qui fidi erant, et arcana servabant. Quod vero quaedam edition. hab. *a caris*, rejicit *Hard.* ex constanti MSS. auctoritate. *Pl. Trin.* 2, 4, 155. Cave sis, dixeris, me tibi dixisse hoc. *Ph.* dixisti arcano satis. ℙ *Arcanus* dictus est Juppiter, quia infans arcano subductus patri Saturno eum vorare cupienti, Curetum diligentia servatus est, et ob id aliquando arcanis sacris cultus. Hoc cognomine is appellatus est Praeneste. *Inscr.* ap. *Don.* p. XLI. P. Acilio P. F. Men. Paullo cultores Jovis arkani etc. Adde aliam apud *Fabrett. c.* 5. *n.* 352. ℙ *Arcanum* absolute pro re arcana, et tacenda. *Virg. A.* 7, 123. Arcana fatorum. *Tac. A.* 2, 59. Arcana dominationis. Et 36. imperii. *Id. ib.* 6, 21. Indicem arcani esse. *Plin. Pan.* 23. Proferre arcanum. *Juvenal.* 9, 116. prodere. *Curt.* 4, 6. celare. *Id.* 6, 10. tacere. *Hor. Ep.* 1, 18, 37. scrutari alicujus. Et *ib.* commissum tegere. *Id. Od.* 1, 28, 9. Admittere aliquem arcanis. *Id. Sat.* 2, 1, 30. Credere alicui arcanum. [*Liv.* 23, 22. si quid unquam arcani sanctive ad silendum in curia fuerit.]

ARCĀRĬUS, ii, m. Arcarii dicuntur, qui accepta et expensa arcarum tractant (*Cassirer*). *Lampr. Alex. Sev.* 43. Arcarios instituit, qui de arca fisci ederent munera. Sic Arcarius Pontificialis apud *Symm. ep.* 1, 62. [*Fragm. jur. antejustinian.* a *Maio* edita p. 38. Arcarii Caesariani, qui in foro Trajani habent stationes, ex sacris constitutionibus multifariam emissis habent immunitatem. *F.*] ℙ In familia etiam *arcarii* dicuntur servi, qui domini pecuniam administrant. *Scaev. Dig.* 40, 5, 41. Stichus arcarius, probante domino, nomina fecit, etc. Adde *Inscr.* ap. *Grut.* 641, 7, 8. [*Addiderat *Forc.* arcarium esse etiam arcarum artificem, laudans *inscr.* ap. *Grut.* 641, 7. sed correxit *Furl.*, quoniam h. l. de servis illis, quos describit, intelligendum est.]

*ARCĀRĬUS, a, um, adj. qui ex arca promitur. *Gajus. Instit. l.* 3. §. 131. *edit.* a *Goeschenio.* Alia causa est eorum nominum, quae arcaria vocantur; in his enim rerum, non litterarum obligatio consistit: quippe non aliter valent, quam si numerata sit pecunia; numeratio autem pecuniae jure naturali facit obligationem: qua de causa recte dicemus, arcaria nomina nullam facere obligationem, sed obligationis factae testimonium praebere. Unde proprie dicitur, arcariis nominibus etiam peregrinos obligari, quia non ipso nomine, sed numeratione pecuniae obligentur, quod genus obligationis juris gentium est. V. ARCA. *B. A.* et *F.*

ARCAS, ădis, m. Ἀρκάς, nomen Jovis filii ex Callisto, a quo Arcades originem ducunt. *Hyg. fab.* 176. et *Astron.* 2, 4. ubi addit, post mortem translatum esse in coelum, et factum sidus prope Ursam. V. ARCTOPHYLAX. ℙ Est etiam adj. omn. gen. et significat eum, qui est ex Arcadia. *Mart.* 5, 66. Nemeae terror, et Arcas aper. *Virg. A.* 12, 517. Et juvenem exosum nequidquam bella Menoetum Arcada. *Stat. Th.* 7, 94. Arcadas aras adire. *Id. Silv.* 5, 2, 123. Arcadas metas versare. *Sil.* 6, 636. Arcas mater. ℙ *Arcades, dum, οἱ Ἀρκάδες*, Arcadiae populi. *Virg. Ecl.* 10, 32. soli cantare periti Arcades. *Id. A.* 10, 397. Arcadas accensos monitu et praeclara tuentes. ℙ Arcades vetustate gentis adeo gloriari soliti sunt, ut ante solem et lunam natos se dicerent. Cujus fabulae causam affert *Censorin. die natal.* 19. his verbis: Arcades trimestrem annum primo habuisse dicuntur, (quod et *Plin.* tradit 7, 48, 49.) et ob id προσέληνοι sunt appellati; non, ut quidam putant, quod ante nati sint, quam lunae astrum, sed quod prius habuerint annum, quam is in Graecia ad lunae cursum constitueretur. *Ov. Fast.* 2, 289. Ante Jovem genitum terras habuisse feruntur Arcades: et luna gens fuit illa prior. V. *Stat. Th.* 4, 275. et sqq. ℙ *Arcas pius* apud *Mart.* 9, 35. est Mercurius, qui natus est in Cyllene Arcadiae monte. Adde *Lucan.* 9, 661. Et absolute *Stat. Silv.* 5, 1, 106. tardumque sub astris Arcada linquit. ℙ Denique ab *Eod. Th.* 8, 745. et 12, 805. et 806. Arcas dicitur Parthenopaeus filius Atalantae Arcadis, et Meleagri.

ARCĀTŪRA, ae, f. arcae structura: et sumitur pro limite agrorum. *Cassiod. Variar.* 3, 52. Miramur, fuisse litigatum, quod aut terminis testibus, aut jugis montium, aut fluminum ripis, aut arcaturis constructis, aliisque signis evidentibus constat esse definitum. V. ARCA.

[ARCEBĬON, i, n. quaedam herba apud *Plin.* 22, 21, 25. Est et alia herba proprio nomine onochiles, quam alii anchusam vocant, alii arcebion. *F.* *Dioscor. ἀλκιβιάδιον appellare putatur.]

ARCĀTUS. V. ARQUATUS.

ARCĔLA. } V. v. seq.
ARCĔLĂCĂ. }

ARCELLĂ, ae, f. κιβώτιον, parva arca, arcula. *Festus* in *Arca.* Arca diminutivum facit arculam, et arcellam, ut a porco porculum et porcellum, etc. Hinc non semel legitur apud rei Agrariae scriptores, qui tum *arcellam*, tum *arcam* inter varias limitum agrariorum formas enumerant. *Frontin. de Colon.* p. 119. *Goes.* Adde p. 260. et 308. V. ARCA. ℙ *Arcellam*, vel, ut alii edidere, *arcelam* inter vitium genera enumerat *Colum.* 3, 21., quam quidam putant dictam esse tanquam diminutivum ab *arcera*, quod ramis sese curvantibus, in similitudinem arcerae, disponi ab agricolis soleat. *Id. Colum. ib.* 2. et 7. recenset itidem inter vites *arcellatam*, vel, ut in aliis editionibus legitur, *arcelatam*, seu *arcelacam* [*sic *Schneider.*]: quam dictam existimant pro *arculatam*, hoc est in modum arcus dispositam. Alii *arcellatam* exponunt arcella circumdatam, nempe quo radices terra tectiores et tutiores sint. Sane *arcella* seu *arcela*, et *arcellata* seu *arcelaca* idem omnino vitis genus significare apud *Columellam* videntur: sed unde dictae sint, et quam tandem vitem designent, definire est admodum difficile.

[ARCELLĀRĬUS, a, um, adj. Lapis ex *Pighio* apud *Begerum* in *Spicilegio Antiquit.* p. 103. Atriensis arcellarius, fere idem ac topiarius. Arcellarii simpliciter non dicuntur, sed atrienses arcellarii. Hi ab *arcellis* dicti videntur, uti *Arcarii* ab *arcis. F.*]

ARCELLŪLĂ, lae, f. diminutivum ab *arcella:* quo usi sunt veteres teste *Diomede* 1. p. 313.

*ARCENUS V. ARCA.

ARCĔO, es, arcui, a. ab ἀρκέω, propulso, quod idem significat q. ἔργω vel εἴργω, prohibeo, veto, ne aliquis accedat, removeo, prohibeo, defendo: tum proprie, tum translate. *Plin.* 12, 1, 5. Platanus solem aestate arcet, hieme admittit. *Cic. Phil.* 5, 13. *ad f.* Qui illum non ut consulem recepit, sed ut hostem arcuit Gallia. *Id. Phil.* 1, 40. *inf.* Non enim te dominus modo illis sedibus, sed quivis amicus arcebit. *Id. Leg.* 2, 10. Quid est, cur paupertatem Deorum aditu arceamus? *Id.*

Cat. 1. in f. Tu Juppiter, hunc a tuis aris, a tectis urbis, a moenibus, a vita fortunisque civium arcebis. *Id. Leg.* 1, 14. Si homines ab injuria poena, non natura arcere deberet. *Id. Off.* 1, 34. Adolescentia a libidinibus arcenda est. *Id. Phil.* 11, 2. Arcere aliquem progressu. *Id. Tusc.* 1, 37. aliquem reditu. *Vell.* 2, 32. *extr.* aliquem rapinis, *h. e.* impedire, ne rapinas faciat. *Virg. A.* 8, 73. aliquem periclis. *Hor. Ep.* 1, 8, 10. quempiam veterno funesto, *h. e.* veternum ab eo propulsare. *Cic. Parad.* 3, 2. homines ab improbitate. *Ov. Trist.* 3, 10, 19. frigora pellibus et braccis sutis. *Tac. A.* 1, 39. vim extremam. *Liv.* 3, 8. bellum. *ib.* populationes. *Id.* 26, 20. Punica classis Tarentum adcita ad arcendos commeatus praesidii Romani. [*Tac. H.* 4, 64. terras et coelum clauserant Romani, ut colloquia congressusque nostros arcerent.] ℙ Cum accusativo et dativo. *Virg. G.* 3, 155. asilum Arcebis gravido pecori. [*i. e. a pecore. Cum accusativo dictum vult *Ernest.* apud *Liv.* 26, 41, 6. arceamus *transitum* hostis, quod explicat per: *transeuntes hostes.* Vide *Gloss. Liv.* Habet autem *arceamus transitu hostes Drak.*, quem cf.] ℙ Cum infinito. *Ov. Pont.* 3, 3, 56. Quam lex furtivos arcet habere viros. *Id. Met.* 3, 88. plagamque sedere Cedendo arcebat. *Stat. Silv.* 2, 1, 34. nec te lugere severus Arceo. *Id. Th.* 1, 455. tecto coelum prohibere quis iste Arcuit? Adde *Sil.* 13, 341. et 5, 51. et *Sen. Hipp.* 806. [*V. *Gron. elenchus antidiatr.* II. p. 264. *ed. Hand.* Sic adeo *Tac. A.* 3, 7. ubi V. intpp.] ℙ *Arcere aquam pluviam* est impedire, ne e suo alveo exeat, et vicini fundo noceat: qua de re V. JCtos *Dig.* 39. *tit.* 3., qui est *De aqua et aquae pluviae arcendae. Cic. Mur.* 9. *in f.* Ille scit, ut hostium copiae, tu, ut aquae pluviae arceantur. ℙ Pro coercere, hoc est continere, ut *Festus* docet, ἀρκέομαι. *Cic. N. D.* 2, 54. Alvus arcet et continet, sive illud aridum sit, sive humidum, quod recipit. *Id. Somn. Scip.* 4. Orbis coelestis extimus, qui reliquos omnes complectitur, summus ipse Deus, arcens et continens ceteros. *Id. Tusc.* 2, 21. Hos quidem ut famulos, vinclis ac custodia arceamus. *Id. N. D.* 2, 60. *in f.* Flumina arcere, dirigere, avertere, *h. e.* ripis coercere. ℙ Translate. *Cic. Har. resp.* 3. Videbam illud scelus tam importunum, audaciam tam immanem adolescentis furentis non posse arceri otii finibus: erupturum illud malum aliquando ad perniciem civitatis. ℙ *Arcere familiam* est coercere, in officio continere, apud *Fest.* in *Noverca*, ubi ait: Noverca dicitur, quam quis sublatis liberis novam uxorem ducit arcendae familiae gratia. *Id.* in *Arcere* hanc eandem notionem jam docuerat, ut dictum est. Alii leg. *augendae*, alii *arcessendae.* ℙ Lepidus est jocus in illo *Plauti Mil. a* 5. *v.* 33. Si posthac prehendero ego te hic, arcebo testibus, *h. e.* coercebo, puniam testiculos tibi avellendo; simulque ludit in ambiguo: posset enim et hoc modo explicari: propulsabo te hinc testibus adhibitis, et domum meam ultra accedere prohibebo, tamquam adulterum. ℙ Videtur etiam aliquando usurpari pro arcessere, accire. *Cic. Quint.* 22. Praestituendae horae ad arbitrium nostrum: judex ipse arcebitur. *Arcessetur* plerique habent: alii quidam mallent *arcibitur* ab *arcio* pro *accio.* [*Orell. retinuit *arcebitur.*] *Festus* in *Sagmina.* Sagmina vocantur verbenae, id est herbae purae, quia ex loco sancto arcebantur a consule, praetoreve legatis proficiscentibus, etc. Alii exponunt, ex arce vellebantur. V. *Liv.* 1, 24. et 30, 43. ℙ Supinum *arcitum*, et per syncopen *arctum*, seu *artum*, quod ab *arceo* derivare volunt Etymologi, non est in usu: nisi quod *coerceo* facit *coercitum.* ℙ [*Confunduntur saepissime *arcere* et *arguere*, (*arcuisse, arguisse*), qua de re V. *Drak.* ad *Liv.* 6, 25. *Ruhnk.* ad *Vell.* 2, 120. *Burm.* ad *Ov. Met.* 2, 505. et quae ibi laudat.]

ARCĔRĂ, ae, f. φορεῖον, ab arca deducitur, ut docet *Varr. L. L.* 4, 31. *ad f.*, et significat plaustrum tectum undique ex tabulis, quasi arca quaedam magna: quo vehiculi genere senes et aegroti cubantes vectabantur. Ante lecticas in usu fuit, et his inventis postea desiit. Cum eam adhiberi opus erat, stragula veste sternebatur. Hinc illud *in leg. XII. Tab.* apud *Gell.* 20, 1. Si in jus vocat; si morbus aevitasve vitium esit (*h. e.* erit), qui in jus vocabit, jumentum dato, si nolet, arceram ne sternito. Et *Varro* ap. *Non.* 1, 270. Vehebatur cum actore vehiculo senex, aut annosus, cui arceram, si non vellet, non sterneret. *Id. Non. ib.* testatur etiam Ciceronem hoc vocabulo usum esse.

ARCĔRĀNĔĀ. V. ATTERRANEA.

*ARCESĪLAS, ae, vel Arcesilaus, i, m. Academicus, Polemonis discipulus, ex Pitane Aeoliae civitate oriundus. *Cic. Or.* 3, 18. *Id. Acad.* 1, 12. et 4, 24. et *De Fin.* 5, 31. *Mela* 1, 18. *Sen. Ben.* 2, 10. *Pers. sat.* 3, 78. *Lactant. de Instit.* 3, 5, 6. Cf. *Laert.* 4, 28. sqq. *B. A.*

*ARCĔSĬLĀUS, i, m. Ἀρκεσίλαος, pictor insignis, Tisicratis filius. *Plin.* 35, 11. ℙ Item sculptor apud *eund.* 36, 5. ℙ Arcesilaus, philosophus. V. Arcesilas. *B. A.*

ARCĒSĬUS, i, m. Ἀρκείσιος, filius Jovis, pater Laertae patris Ulyssis. *Ov. Met.* 13, 144. Nam mihi Laertes pater est, Arcesius illi. Alii perperam leg. *Acrisius.* ℙ *Arcesius* dicitur Mercurius in *Inscr.* ap. *Grut.* 53, 10. ἀπὸ τοῦ ἀρκέσαι καὶ βοηθῆσαι, quod victum et vitae necessaria reliqua sufficiat, auxilium in omnibus suppeditet, et rem familiarem augeat, inquit *Reines.* ad *Inscr. cl.* 1. *n.* 81. Apud *Grut.* est *Arcecius*, ductum ab arcendis malis; quod minus placet.

ARCESSĪTOR, oris, m. qui arcessit, seu vocat. *Plin. ep.* 5, 6. *in f.* Nemo arcessitor ex proximo. ℙ Item qui accusat. *Ammian.* 29, 1. *in f.* Verba placentia arcessitori loqui.

ARCESSĪTUS, us, m. vocatus. *Cic. N. D.* 1, 6. Cum ad eum ipsius rogatu arcessituque venissem. *Pl. Stich.* 2, 3, 3. Salve: tuo arcessitu venio huc. *Ammian.* 31, 10. Docet, arcessitu Valentis Gratianum mox signa moturum. ℙ Extra ablativum casum exempla nondum vidimus.

ARCESSĪTUS, a, um, part. ab *arcesso*, vocatus, invitatus, adscitus. *Liv.* 3, 9. *extr.* Consules extemplo arcessiti. *Prop.* 3, 15, 13. Quod si, Bacche, tuis per fervida tempora donis Arcessitus erit somnus in ossa mea. *Hor. Sat.* 2, 3, 261. Quo rediturus erat non arcessitus. *Justin.* 11, 10. *in f.* Arcessitis auxiliis. *Colum.* 2, 16. Arcessita et advecta humus. ℙ Translate est longius petitus, affectatus, de industria quaesitus. *Cic. Or.* 2, 93. Cavendum est, ne arcessitum dictum putetur. *Petr. Sat.* 139. Arcessito sermone lassare aliquem. *Suet. Cl.* 21. Frigida et arcessita joca. *Quint.* 2, 4. Arcessitae descriptiones. *Id.* 9, 3. Innatus, non arcessitus. ℙ Scribitur et *accersitus. Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 581. *n.* LXXXVI. Qui bixit Ann. IIII. M. VIII. Dies V. Accersitus ab Angelis VII. Id. Jan.

ARCESSO, is, ivi, itum, a. 3. προσκαλέω, μεταπέμπω, advoco, adducendum seu afferendum curo. In praeteritis est quartae conjugationis, in aliis temporibus tertiae, ut *capesso*, *lacesso*: in infinito activo fere est tertiae; in passivo utriusque: ita enim usus obtinuit. [*Infin. passivi *arcessivi* a multis improbatus, defenditur ab *Heusing. obss. antib.* p. 451., laudante *Caes. B. G.* 5, 11. *Sall. Jug.* 62. *Nep. Att.* 21. (quibus locis nonnulli editorum *arcessi* scribendum curarunt); praeterea *Curtii*, *Frontini*, *Livii*, locos enumerat, quibus *Döderl. lat. Synon. und Etym.* P. III. p. 282. alia addit, quem V. Praeterea cf. *Drak.* ad *Liv.* 3, 45. et contra eum *van Staveren.* ad *Nep. Att.* 21.] *Cic. Att.* 1, 18. Te exspectamus, te desideramus, te etiam arcessimus. *Id. Rosc. Am.* 18. Cum ab aratro arcessebantur, qui consules fierent. *Id. Q. Fr.* 3, 1, 2. Chilonem arcessiveram Venafro. *Id. in Senat.* 11. Quo die nos comitiis centuriatis arcessivit in patriam. *Nep. Att.* 21. Agrippam generum ad se arcessiri jussit. *Liv.* 3, 45. Placere itaque, patrem arcessi. [*al. *arcessiri*] *Pl. Cas.* 3, 2, 1. Ut properarem arcessere hanc ad me vicinam meam. *Id. Cist.* 1, 3, 48. Jussit arcessi eam domum. *Cic. Att.* 15, 13. Qui nuntiaret Bassum arcessi, Cassium exspectari. *Pl. Rud.* 4, 4, 12. Abiisti hinc herum arcessitum. *Id. Cas.* 3, 4, 10. Dixeras, tuam arcessituram esse hinc uxorem meam. *Plin.* 29, 1, 8. Arcessere aliquem a Gadibus. [*Notandus est *Livii* locus 32, 32. factio arcessit Romanos, i. e. effecit seditione sua, ut Romani ad se opprimendam accurrerent. Ita *Gloss. Liv.*] *Caes. B. G.* 1, 31. quempiam mercede, *h. e.* conducere. *Colum.* 6, 2. *ad f.* boves ex longinquo. *Cic. Att.* 16, 11. librum alicujus. *Id. Fam.* 7, 23. aliquid vectura. *Pl. Bacch.* 2, 3, 120. aurum. *Sall.* apud *Prisc.* 10. p. 902. aurum mutuum. *Tac. H.* 4, 71. tormenta aut missilia tela. ℙ *Arcessere sibi malum jumento suo* proverbialiter dicitur a *Pl. Amph.* 1, 1, 171. pro sua opera sibi ipsi calamitatem et damnum creare. Itali dicunt simili, non eadem sententia, *aguzzarsi il palo in sul ginocchio.* ℙ Saepe sumitur pro in judicium vocare, et reum facere, accusare, *Cic. Off.* 2, 14. Arcessere innocentem judicio capitis. *Id. Dejot.* 30. aliquem capitis. *Id. Rabir. perd.* 9. quempiam in summum capitis periculum aliquo crimine. *Sall. Jug.* 37. aliquem pecuniae captae, *h. e.* accusare, quod pecunia se corrumpi siverit. *Tac. A.* 2, 50. majestatis. *Id. ib.* 4, 29. tumultus hostilis. [*Suet. Tib.* 53. simulans, se veneni arcessi (al. *arcessiri*) i. e. insimulari; etenim si quem accusamus, ei aliquid culpae damus; sed posuit alterum. V. *Wolf.* et *Brem. Id. Claud.* 37. arcessi (etiam h. l. alii *arcessiri*) statim ac mori jussus est, i. e. accusari mortique dari. Ita *B. Crus.* Aliter *Brem.*, qui *arcessi* primaria significatione capit.] Sic metaphorice *Nigid.* ap. *Gell.* 19, 14. Graecos inscitiae. ℙ Urbane, aut translate elegantes habet usus. *Cic. Or.* 2, 27. A capite, quod velimus, arcessere, et unde omnia manant videre, *h. e.* petere. *Id. Top.* 9. Cum a genere ducetur argumentum, non erit necesse, id usque a capite arcessere, *h. e.* repetere. *Id. Or.* 3, 38. *in f.* Translationes orationi splendoris aliquid arcessunt, *h. e.* augent, conciliant. *Petr. Sat.* 37. Longe arcessere fabulas. *Curt.* 10, 5. divinos honores, *h. e.* quaerere, captare. *Id.* 8, 13. *in f.* gloriam ex periculo. *Cels.* 3, 18. somnum medicamentis. ℙ Legitur et *Accerso* in optimis libris multis tum MSS. tum editis: defenditurque a nonnullis doctis viris. *Charis.* 1. p. 227. et *Diomed.* 1. p. 375, quos non pauci posterioris aetatis grammatici secuti sunt, ita distingunt, ut *accerso*, vocare significet, *arcesso*, accusare. Verum *arcesso* multo firmiora habet argumenta: deducitur enim ab *arcio* pro *accio*, quod *advocare* significat, ex *ad* et *cio* (*ar* autem supra monuimus pro *ad* usurpari, praesertim in compositis) Quam etymologiam probant *Prisc.* 1. p. 559., *Velius Longus* p. 2252., *Manut.* ad *Cic. Fam.* 7, 23., *Voss. Etymol.*, et alii quamplurimi. Praeterea antiquiores multo sunt codices, in quibus *arcesso* legitur, ut *Manut. l. c.* et *Pier.* ad *A.* 10, 11. testantur. Quod vero discrimen docuerunt *Charis.* et *Diomed.*, sane nullum id est, cum passim *arcessere* et pro vocare, et pro accusare usurpatum legatur: nam et qui accusat, in judicium vocat. Et quod *Diomed. arcesso* ab *arceo* derivat, futile videtur et absurdum, cum *arceo* contrariam habeat significationem. Plura V. apud *Voss. Etym.* et *Dausq. Orthogr.* [*Etiam recentiore tempore de h. v. lites motae sunt, cf. *Fea* ad *Hor. ep.* 1, 5, 7. *Drak.* ad *Liv.* 9, 9, 12. *Lagomars.* in *nott.* ad *Poggium.* (in *Seebod. misc. crit.* II, 3. p. 433. sqq. quorum plurimi *arcesso* defendunt, derivantes illud cum *Prisc.* l. l. et *Forc.* ab *arcio* s. *accio.* His accessit *Lindem.* ad *Cic. Inv.* 2, 31. qui cum hac derivatione comparat similem v. *lacio* unde *lacessere.* Has lites nuperrime componere studuit *Döderlein.* in libro saepius nobis laudando: *lat. Synon. und Etymologien*, P. III. p. 281. sq. ita quidem, ut utramque formam linguae legibus haud repugnare asserat. Negat enim derivari posse ab *cio*, et esse potius *arcessere* (*accersere*) frequentativum verbi *accedo* (*arcedo*) ut *incessere* intensivum sit v. *incedere;* usurpari autem causativa signif., qua etiam *incessere* reperiatur. Plura V. apud ipsum. Egregie sane ita intelligitur, cur in optimis nonnullis iisque antiquissimis libris scriptum reperiatur *accerso* (v. *Manut.* l. l.). Simul vero etiam analogia ejus sententiam valde commendat.] ℙ [Particip. *Arcessens* apud *Liv.* 38, 30. Jamdiu arcessentibus Aegiensibus. *Arcessiturus* v. supra. *Arcessendus* apud *Liv.* 10, 47. Inventum in libris, Aesculapium ab Epidauro Romam arcessendum. *F.*]

*ARCEUTHINUS, a, um, ἀρκεύθινος, juniperinus. *Vulgat.* 2. *Paralip.* 2, 8. Ligna arceuthina. *B. A.*

*ARCHAEOPŎLIS, is, f. Ἀρχαιόπολις, oppidum olim in Lydia. *Plin.* 5, 29.

[ARCHAEUS, a, um, adj. id. q. archaicus. *Vet. Schol.* ad *Hor. Sat.* 1, 4, 1. Hi primi archaeas comoedias scripserunt: nempe Eupolis, Cratinus, Aristophanes. *F.* *Est graecum voc. ἀρχαῖος, quod etiam habet *Diomed. A. Gr.* 3. p. 482. archaeae comoediae character, quem locum nobis indicavit *Jahn.*]

ARCHĀĬCUS, a, um, adj. ἀρχαϊκὸς, quidquid ad antiquorum simplicitatem est. *Hor. Ep.* 1, 5, 1. Si potes archaicis conviva recumbere lectis, *h. e.* humili brevique forma. Al. leg. *archiacis*, id est ab Archia artifice sic vocatis. [Haec enim habet *Porphyr. ib.* Archias breves lectos fecit, inde archiaci dicti, sicut a Boeto Boetos dicimus. *Sic legendum. V. *Bentl.*]

ARCHĀISMUS, i, m. ἀρχαϊσμὸς, antiquitas. Figura, qua more veterum loquimur, vel scribimus, ut illud *Ter. Eun.* 4, 3, 7. Nescio quid absente nobis turbatum est domi. Est autem Graeca vox, et Graece scribenda.

*ARCHANGĔLICUS, a, um, adj. *Hieron.* in *Isaj. l.* 7. *c*, 17. *v.* 13. Archangelicum fastigium. *B. A.*

ARCHANGĔLUS, i, m. Ἀρχάγγελος, angelorum princeps. *Hieron. Rufin.* 1, 6. Archangelus non dicitur, nisi qui prior est angelorum. Adde *Tert. adv. Valent.* 19.

ARCHE, es, f. ἀρχὴ, hoc est principium. Unus est ex aeonibus Valentini haeretici, apud *Tert. adv. Valent.* 35. ℙ [Item una ex quatuor Musis ex secundo Jove natis. *Cic. N. D.* 3, 21. ℙ Est quoque cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 7. *n.* XLI. Octavia Arche. *F.*]

ARCHĔBŪLĒUM seu Archĕbūlīum metrum denominatum est a quodam Archebuleo poeta, non quod ipse invenerit, sed quod eo solo carminis genere in suis poematis usus est. Nam et Stesichorus et Pindarus, et Simonides promiscue adhibuerunt. Ejus autem metri tale ponit exemplum *Serv.* in *Centim.* p. 1822. Dea somnifero bona Curriculo relucet. V. *Atil. Fortunatian. ib.* p. 2673. Meminit etiam *Diomed. ib.* p. 513.

*ARCHELĀIS, idis vel idos, f. Cappadociae urbs et colonia. *Plin.* 6, 3. ℙ Et regio Palaestinae. *Id.* 13, 4. Ita nobilitas in Judaea, nec in tota, sed Hierichunte maxime. Quamquam laudatae et Archelaide et Phaselide, etc. *B. A.*

[ARCHĔLAS vel Archĕsilas item Archĕlāus vel Archĕsilaus, ai, m. princeps populi. Cognomen

Romanum frequens, cujus plura exempla collegit *Marin. Frat. Arv.* p. 691. *F.*]

*ARCHELĀUS, i, m. Ἀρχέλαος, Atheniensis vel Milesius, philosophus, Physicus, Anaxagorae discipulus, praeceptor Socratis. *Cic. Tusc.* 5, 4. Cf. *Laert.* 2, 14. ℙ Item summus astrologus tempore Panaetii. *Id. Div.* 2, 42. ubi alii Anchialus legunt, minus recte. ℙ Et rex Macedoniae, Perdiccae filius, fortunatissimus putatus. *Id. Tusc.* 5, 12. *Justin.* 7, 4. V. *Buherium* ad locum *Cic.* et *Spanhem.* de *Us. et Praest. Numm.* T. I. p. 376. ℙ Alius, rex Cappadociae, qui libellum conscripsit περὶ λίθων, de gemmis scilicet. *Plin.* 37, 3. Invisus fuit Tiberio, quod eum Rhodi agentem nullo officio coluisset. Hinc Liviae literis illectus, postquam in urbem venit, mox in Senatu accusatus, finem vitae, sponte an fato, implevit. *Tac. A.* 2, 42. *Suet. Tib.* 37. *extr. Vell.* 2, 39. ℙ Et Comanorum sacerdos, gener Ptolemaei regis Aegypti, qui Alexandriam, Ptolemaeo Aulete pulso, occuparat. *Cic.* pro *Rabir.* 8. Cf. *Strab.* 12. p. 334. Fuit autem filius Archelai, ducis Mithridatici contra Sullam in Graecia. ℙ Item unus ex Alexandri M. ducibus, cui Susas urbem, ab Abulite deditam, cum praesidio trium millium militum tuendam tradidit. *Curt.* 5, 2. ℙ Archelaus, scriptor physicus inter alia forte rem rusticam tractavit. *Varr. R. R.* 2, 3. et 3, 11, 12. et 16. *Plin.* 8, 50. et 55. Quidam eundem fuisse putant cum Atheniensi vel Milesio philosopho, de quo supra. ℙ Laelius Archelaus Grammaticus. V. Laelius. *B. A.*

*ARCHEMĂCHUS, i, Ἀρχέμαχος, libellum scripsit de rebus Euboicis. *Plin.* 7, 56. *B. A.*

ARCHĔMŎRUS. V. LANGIA.

ARCHEŌTA vel Archiota, ae, m. ἀρχειώτης, archivii curam gerens. *Arcad. Dig.* 50, 4, 18. §. 10. Ei quoque, qui custodes aedium, ut archeotae, vel logographi, vel tabularii, etc. Legitur et *Archiota.*

ARCHĔTYPUM, i, n. ἀρχέτυπον, quod est primigenium, seu primo ab ipso auctore factum: ab ἀρχή, principium, et τύπος, forma, imago: et dicitur saepe de signis et tabulis pictis. *Macr. Sat.* 7, 14. Sic fit ut videatur imago archetypo suo grandior. *Varr. R. R.* 3, 5. Dic alterum genus ornithonis, qui constitutus a te sub Casino fertur, in quo diceris longe vicisse archetypon inventoris nostri, etc. *Plin. ep.* 5, 10. Ut pictores pulcram absolutamque faciem raro, nisi in pejus, effingunt, ita ego ab hoc archetypo laboro et decido. ℙ Adjective. *Juvenal.* 2, 7. Et jubet archetypos pluteum servare Cleanthas. ℙ *Martial.* 7, 10. *archetypas nugas* dixit epigrammata sua propria manu scripta. *Id.* 12, 70. Sic tanquam tabulas, scyphosque, Paule, Omnes archetypos habes amicos, *h. e.* uteris amicis tanquam tabulis, aut signis archetypis, quibus delectaris sine impensa.

ARCHEZOSTIS, is, f. planta, eadem, quae vitis alba. *Plin.* 23, 1, 16.

*ARCHĪĀCUS, a, um. V. ARCHAICUS.

[ARCHIAS, ae, m. Ἀρχίας, ab ἀρχω, incipio, vel etiam impero. Cognomen fuit A. Licinii poetae Antiocheni, pro quo exstat M. Tullii oratio. *F.*]

ARCHIĀTRIA, ae, ἀρχιατρία dignitas, et officium archiatri. *Imp. Julian. Cod. Theod.* 13, 3, 8. Qui archiatriae ipsius dignitate dignus habeatur.

ARCHIĀTRUS *et Graeca terminatione* Archiatros et Archiater, tri, m. ἀρχιατρός: vox Graeca ab ἀρχή, principatus, vel ab ἄρχων, princeps, et ἰατρός, medicus. *Inscr.* ap. *Grut.* 632, 4. M. Livio Celso tabulario Scholae Medicorum M. Livius Eutychus archiatros, etc. Alia *ib.* 5. A. Actius Calus archiater S. et Juliae Primae conjugi incomparabili. Addĕ *Impp. Honor. et Theod. Cod.* 12. *t.* 13., et *Impp. Valentinian. et Valens Cod. Theod.* 13, 3, 8. et 9. Varie autem hanc vocem exponunt eruditi. Alii putant archiatrum dici medicum principis: alii principem in arte medica, vel alicujus medicorum collegii primarium et caput. Sane legenti *leg.* 8. *cit. Cod. Theod.* patet, non modo eos, qui principi in palatio inserviebant, sed et qui per urbem aegris curandis operam dabant, archiatros fuisse appellatos. Ceterum archiatrus sacri palatii non artem medicam solum exercebat, sed et judiciariam potestatem habebat ad dirimendas controversias inter subjectos sibi medicos obortas: et ob id in magna erat existimatione ac dignitate. V. *Hieron. Merc. var. lect. l.* 4. *c.* 1., ubi ex professo hac de re verba facit. [Sed optime de archiatris disserit *Olivierius Marm. Pisaur.* p. 152., qui putat medicos fuisse appellatos, qui medicinam suo periculo exercebant, archiatros vero, qui in municipiis et coloniis ab decurionibus electi salario publico honorabantur. ℙ Paenultimam corripit *Paul. Petr.* 2, 697. Miramur cito tam multa et tam magna videntes Archiatri fomenta pii, miremur et illam, Quam meruit medicus Christo medicante medelam. Non imitandus. *F.*]

ARCHĪBŬCŬLUS, li, m. princeps victimariorum, ab ἀρχός, princeps, et βουκόλος, bubulcus. Ita vocatus videtur primus inter sacerdotes Bacchi, ut Archigallus inter sacerdotes Cybeles. *Inscr.* ap. *Grut.* 27, 4., quae pertinet ad an. 376. a. Chr. n. Ulpius Egnatius Faventinus archibuculus Dei Liberi. Adde aliam anni ejusdem apud *Eund.* 28, 2. Aliam affert etiam *Odericius Dissert.* p. 131, 161., quae multa habet de hoc sacerdotio, sed tamen nihil inde extricabis ad firmandam vocis significationem.

ARCHĪDĪĀCŎNUS, i, m. ἀρχιδιάκονος, primarius inter diaconos. *Hieron. ad Pammach. ep.* 61, 4., et *Sidon. ep.* 4, 25. *Archidiācon* in recto casu dixit *Venant. de vita S. Martini* 3, 38. metri causa; non imitandus.

ARCHIĔPISCŎPUS, i, m. ἀρχιεπίσκοπος, primus episcoporum. In *epist. Justiniani ad Joann. summ. Pontif. Cod.* 1, 1. post *leg.* 3. et alibi, [et in *Not. Tir.* p. 191. *F.*]

ARCHIĔREUS, ei, m. ἀρχιερεὺς, sacerdotum primarius: vox Graeca ab ἄρχων, princeps, et ἱερεύς, sacerdos. *Inscr.* ap. *Grut.* 313, 8. L. Aurelio Apolausto Augg. liberto, archieri Synhodi et Augg., etc. τῷ ἀρχιερεῖ. *Lamprid. Alex. Sever.* 28. *in f.* Lacessiverant eum conviciolis Syrum archisynagogum eum vocantes, et archierea, τὸν ἀρχιερέα.

ARCHIĔROSYNA, ae, f. ἀρχιερωσύνη, dignitas archierei. *Imppp. Gratian., Valent. et Theodos. Cod. Theod.* 12, 12, 112. In consequenda archierosyna ille sit potior, qui patriae plura praestiterit, nec tamen a templorum cultu observatione Christianitatis abscesserit.

ARCHIFLĀMEN, ĭnis, m. primus inter flamines. Legitur in *Inscr.* non optimae notae ap. *Murat.* 525, 4. Est autem vox hybrida ex Graeco ἄρχων, et Latino *flamen.* Apud *Grut.* 29, 12. dicitur *primus flamen.*

ARCHĪGALLUS, i, m. primus inter sacerdotes Cybeles, qui Galli vocabantur. V. GALLI. *Firm. Math.* 3, 6. et 7. *Inscr.* ap. *Grut.* 30, 2. et 308, 7. C. Camerius Crescens archigallus Matris Deum Magnae Idaeae. [*Fragm. Juris Antejustinian.* edita ab *A. Maio* p. 40. Item is, qui in portu pro salute imperatoris sacrum facit ex vaticinatione archigalli, a tutelis excusatur. *Tert. Apol.* 25. Cum, M. Aurelio apud Sirmium reipublicae exempto die XVI. Kal. April., archigallus ille sanctissimus die IX. Kal. earundem, quo sanguinem impurum lacertos quoque castrando libabat, pro salute imperatoris Marci jam intercepti solita aeque imperia mandabat. *Serv.* ad *A.* 9, 16. Archigalli Matris Deûm cultores. *Plin.* 35, 10, 36. *n.* 5. Parrhasius pinxit et archigallum, quam picturam amavit Tiberius princeps. *F.*]

[ARCHĪGĔNES, is, m. primogenitus, ab ἀρχή, initium, et γείνομαι, gignor, nascor. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Murat.* 3, 6. P. Caesius Archigenes. ℙ Fuit hoc nomine medicus quidam Trajani tempore. *Juvenal.* 6, 235. *F.*]

ARCHĪGĔRON, ontis, m. ἀρχιγέρων, hoc est princeps seniorum: ab ἄρχων, princeps, et γέρων, senex: estque haec appellatio primariae cujusdam dignitatis in civitate. Legitur in *Cod. Justin. l.* 1. *t.* 4. *qui est* De episcop. audient. *l.* 5. et in *Cod. Theod.* 14, 27, 1.

ARCHĪGŬBERNUS, i, m. ἀρχικυβερνήτης, ἀρχικύβερνος, nautarum praefectus, summus nauclerus. *Jabolen. Dig.* 36, 1, 46. Sejus archigubernus ex classe Britannica. *Haloander* edidit *archicubernius*, quidam alii minus recte *archigubernulus.* In celebri edit. *Torrentini* legitur *archigubernus.* V. v. seq.

[ARCHĪGYMNĂSĬUM, ii, n. locus, in quo milites, aut athletae nudi exercentur. *Murat.* 796, 8. T. Aurelio Candido navarcho archigym. Bern. Cl. Praet. Misen. Hic *Murator.* et *Rezzonicus Disquis. Plin. T.* 1. p. 177. explicant *archigymnasii verni classis Praetoriae Misenensis;* at *Dorvillius* ad *Chariton.* p. 600. putat legendum *archigyberno classis*, etc., quemadmodum in *Inscr.* ap. *Marin. Iscriz. Alb.* p. 132. T. Titinio Juliano Gyb. IIII. Fort., *h. e.* gyberno quadriere Fortuna. V. ARCHIGUBERNUS. *F.*]

*ARCHILACHĪTAE, arum, populi circa Tauricam Chersonesum degentes. *Plin.* 4, 12. Legitur et Arcilachitae. *B. A.*

ARCHĪLŎCHĪUS, a, um, adj. ad Archilochum pertinens, Ἀρχιλόχειος. *Archilochium metrum* dicitur, quo Archilochus frequenter usus est. Ejus plura sunt genera, quae enumerant grammatici, *Diomed.* 3. p. 509. et sqq., *Serv. in Centim.* p. 1819. et 1820., et alii. ℙ Ponitur etiam pro maledico, contumelioso, conviciis pleno. *Cic. Att.* 2, 21. Archilochia in illum (*Pompejum*) edicta Bibuli populo ita sunt jucunda, ut eum locum, ubi proponuntur, prae multitudine eorum, qui legunt, transire nequeant. De Archilocho V. v. seq.

ARCHĪLŎCHUS, i, m. Ἀρχίλοχος, poeta Parius, Romuli temporibus vixit, teste *Cic. Tusc.* 1, 1. Celebris fuit iambico carmine, quod ab eo inventum est; quo adeo acer evasit et mordax, ut invectus in quemdam Lycambem, qui filiam suam, nomine Neobulen ei pactam, alteri in matrimonium collocaverat, eum ad suspendium adegerit. De ejus ingenio judicium V. ap. *Quint.* 10, 1, 59 *Hor. Ep.* 1, 19, 23. Parios ego primus iambos Ostendi Latio numeros, animosque secutus Archilochi, non res, et agentia verba Lycambem.

ARCHĪMAGĪRUS, i, m. ἀρχιμάγειρος, princeps et magister coquorum, vel qui coquinae praeest: nam μάγειρος coquum significat. *Juvenal.* 9, 109. Finxerunt pariter librarius archimagiri, etc. [*Inscr.* in *Giorn. Arcad. T.* 13. p. 587. T. Aelius Aug. Lib. Primitivus archimagirus. *Sidon. ep.* 2, 9. Studiis hisce dum nostrum singuli, cuique ut libuerat, occupabantur, ecce et ab archimagiro adventans, qui tempus instare curandi corpora, moneret. Idem *archimagirus* in *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Veron.* 319, 3. appellatur *praepositus coquorum*, et apud *Grut.* 580, 12. qui illius vice fungebatur, dicitur *vicarius supra cocos. F.*]

ARCHĪMANDRĪTA, ae, m. ἀρχιμανδρίτης, praepositus monachorum, praefectus monasterii, quem nunc Syra voce abbatem appellant: ab ἀρχή, principatus, et μάνδρα, claustrum, septum. Nam monachi in conclusis domibus degunt sub uno capite et moderatore totius familiae. Μάνδρα exponitur etiam spelunca: et monachi olim in speluncis et cavis montium habitabant. *Sidon. ep.* 8, 14. Parsimoniae saltibus consequi affectans Memphiticos et Palaestinos archimandritas. Adde *Justinian. in ep.* ad *Jo. Papam Cod. tit. De summa Trinit.*, etc. et *Alcim. Avit. sub init. ep.* 2.

ARCHĪMĒDES, is, m. Ἀρχιμήδης, vir Syracusanus, admirando ac prope divino ingenio, quo nemo unquam praestantior fuit in geometria, in arithmetica, in astronomia, in machinali arte, in omnibus mathematicis disciplinis. Quasi terrestris Deus construxit sphaeram vitream, in qua sidera, ut in coelo, movebantur. Decem annos Syracusas suis machinis ab hostibus defendit. Sed tandem urbs capta est. Marcellus interdixerat, ne unus Archimedes interficeretur. A milite tamen ignaro, quis esset, interfectus est, cum in pulvere quaedam describens attentius, urbem esse captam non sentiret. Vixit post Dionysium. Ejus elogium habemus a *Sil.* 14. *a v.* 341. Sepulcrum a Cicerone Siciliae praetore repertum est. V. *Liv.* 24, 34. et 35, 31., et *Cic. Fin.* 5, 19., *Tusc.* 1, 35., *N. D.* 2, 35. et *Tusc.* 5, 23. ℙ Mirum ejus inventum in deprehendenda mensura argenti auro mixti narrat. *Vitr.* 9, 3. ℙ [*Archimedi in secundo casu dixit *Cic. Rep.* 1, 14. ubi V. *Maji* annotationem. *B. A.*]

ARCHĪMĒDĒUS et Archimedīus, a, um, adj. ad Archimedem pertinens, Ἀρχιμήδειος. *Capell.* 6. p. 191. Archimedea manus. *Mar. Victor.* p. 2547. Archimedius loculus, *h. e.* ab Archimede factus.

ARCHĪMĪMA, ae, f. mimarum princeps. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 707. *n.* 285. Claudiae Hermionae archimimae sui temporis primae, etc.

ARCHĪMĪMUS, i, m. ἀρχίμιμος, mimorum seu histrionum princeps. *Suet. Vesp.* 19. Favo archimimus personam ejus ferens, imitansque, ut est mos, facta ac dicta vivi. *Grut.* 1089, 6. Nobilis archimimus communi mimor. adlectus.

ARCHĪNAUTA, ae, m. nautarum primus. *Inscr.* ap. *Murat.* 845, 4. M. Porcius M. F. Claud. Satullinus archinaut. Clas. Rave. vivus fecit sibi, etc.

ARCHĪNĔANISCUS, i, m. ἀρχινεανίσκος, vox Graeca ab ἀρχή, principatus, et νεανίσκος, adolescens: qua significatur princeps juventutis. *Inscr.* ap. *Grut.* 331, 5, Ti. Cl. Domnioni Suciniano archineanisco, *h. e.* archineanisco Suciniano, seu magistro vel sacerdoti juvenum. Videtur hic fuisse primus ex sacrificulis ejus ordinis, qui suciniani sunt creati. V. SUCINIANUS.

ARCHIŌTA. V. ARCHEOTA.

*ARCHIPHERECITA, ae, m. Novella 146, 1. Judaeus vel magistratus vel sacerdos, voce hybrida, velut princeps capitum doctrinae, τῶν פרקי. *B. A.*

ARCHĬPĪRĀTA, ae, m. ἀρχιπειρατής, praedonum dux. *Cic. Off.* 2, 11. Ille qui archipirata dicitur, nisi aequabiliter praedam dispertiat, aut interficitur, aut relinquitur. [**Liv.* 37, 11.]

[ARCHĬPĪRĀTĬCUS, a, um, adj. ad archipiratam pertinens. *Not. Tir.* p. 79. Archipiraticus. *F.*]

*ARCHIPPE, es, vetus urbs Italiae, in Marsis. *Plin.* 3, 12. ℙ Hinc nomen regis, ab Archippe urbe in lacum Fusinum dissoluta, finxit *Virg. A.* 7, 750. V. *Salm.* ad *Solin.* p. 59. *B. A.*

ARCHIPRAEGUSTĀTOR, oris, m. praegustatorum primus. *Inscr.* ap. *Gud.* 201, 5. C. Octavius C. L. Antilochus Aug. archipraegustator et architricliniarchus H. S. E. [Hanc inscriptionem merito suspectam habet *Marin. Frat. Arv.* p. 617.; eam enim putat *Gudio* suppositam fuisse, ut alias multas, a *Ligorio* sublestae fidei viro. Hinc ab his vocibus *Archipraegustator* et *Architricliniarchus* abstinendum. *F.*]

ARCHIPRESBYTER, ĕri, m. ἀρχιπρεσβύτερος, primus inter presbyteros. *Hieron. ep.* 4. *ad Rusticum circa med.* Singuli ecclesiarum episcopi, singuli archipresbyteri, singuli archidiaconi, etc.

ARCHISĂCERDOS, otis, m. primus inter sacerdotes: vox hybrida. *Venant. carm.* 3, 13, 1. Culmen honorificum, patrum pater, archisacerdos.

[ARCHĬSELLĬUM, ii, n. princeps sedes. *Not. Tir.* p. 163. Archisellium. *F.*]

[ARCHĬSYNĀGŌGA, ae, f. ἀρχισυναγωγή, princeps synagoga. *Not. Tir.* p. 193. Archisynagoga. *F.*]

[ARCHĬSYNĀGŌGĬCUS, a, um, adj. ad archisynagogam pertinens. *Not. Tir.* p. 9. Archisynagogicus. *F.*]

ARCHĬSYNĀGŌGUS, i, m. ἀρχισυνάγωγος, synagogae praefectus, primus inter sacerdotes Judaeorum. *Hadrian. in epist. ad Serv.*, quam refert *Vopisc.* in *Saturn.* 8. Nemo illic archisynagogus Judaeorum, nemo Samarites, nemo Christianorum presbyter, etc. Adde *Lamprid. Alex. Sev.* 28. *in f.* et *Impp. Arcad. et Hon. Cod. Theod.* 16, 8, 13. et 14.

ARCHĬTAS. V. ARCHYTAS.

ARCHĬTECTĂ, ae, f. quae architecturae arte valet. *Plin.* 10, 71, 91. In quo vel praecipua architectae naturae vis, *h. e.* naturae opificis solertia. Ita legit ex MSS., et exponit *Hard.* Alii leg. *praecipua naturae architectio*, ut sit *architectio, onis*, f., hoc est architecturae ars: alii *architectatio*. Sed utraque vox vitanda est, donec certior auctoritas reperiatur.

ARCHĬTECTĀTĬO. V. vocem praecedentem.

ARCHĬTECTĀTUS, a, um, partic. V. in ARCHITECTOR, aris.

[ARCHĬTECTĬĀNUS, a, um, adj. ad architectum pertinens. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 99, 9. P. Cornelius Thallus P. Cornelii Architecti filius nomine P. Cornelii Architectiani filii sui. *F.*]

ARCHĬTECTĬO. V. ARCHITECTA.

ARCHĬTECTON, ŏnis, m. ἀρχιτέκτων, ονος, idem quod architectus. Sed *architectus* positionis Latinae est, *architecton* Graecae. *Solin.* 32. *ad f.* Quam metatus est Dinocrates architecton. *Pl. Most.* 3, 2, 73. Nam sibi laudasse hasce ait architectonem Nescio quem, esse aedificatas has sane bene. *Senec. ep.* 90. Felix illud saeculum ante architectonas fuit. ℙ Translate. *Pl. Poen.* 5, 2, 150. Me quoque dolis jam superat architectonem.

ARCHĬTECTŎNĬCĒ, es, f. ἀρχιτεκτονική, ars aedificandi, architectura. *Quint.* 2, 21. Aliae quoque artes minores habent multiplicem materiam, velut, architectonice. Namque ea in omnibus, quae sunt aedificio utilia, versatur.

ARCHĬTECTŎNĬCUS, a, um, adj. ἀρχιτεκτονικός, ad architectonicen pertinens. *Vitr.* 9, 4. Rationes architectonicae. *Sidon. ep.* 8, 4. Parietes ad concinentiam architectonicam fabre locati. *architectoricam* quidam codices habent, sed minus recte.

ARCHĬTECTOR, aris, atus sum, dep. ἀρχιτεκτονέω, fabricor, adhibita architecturae arte construo. *Vitr.* 9, 4. Naturalis potestas ita architectata est, collocavitque cardines, etc. *Auct. ad Her.* 3, 19. Cogitatio quamvis regionem potest amplecti, et in ea situm loci cujusdam ad suum arbitrium fabricari et architectari. ℙ Translate. *Cic. Fin.* 2, 16. Architectari voluptates, *h. e.* comminisci, disponere, parare. ℙ Passiva significatione in praeteritis. *Nep. fr.* ap. *Prisc.* 8. p. 792. Aedes Martis est in circo Flaminio, architectata ab Hermodoro Salaminio. ℙ Particip. *architectandus*. *Vitr. Praef.* 7. *ad f.* Jovem Olympium architectandum Cossutius suscepisse memoratur, *h. e.* templum Jovis Olympii construendum.

ARCHĬTECTOR, oris, m. id. q. *architecton*. Tribuitur a quibusdam *Plauto*: nos tamen nondum vidimus. [*Ita in *Pl. Most.* 3, 2, 73. legebat *Turnebus*. *Jul. Valer. res gest. Alex. M.* 1, 23. Adhibitis architectoribus, qui ex arte nobiles etc. Nisi legendum architectonibus. *B. A.*] Hinc

ARCHĬTECTŎRĬCUS. V. ARCHITECTONICUS.

ARCHĬTECTŪRA, ae, f. ἀρχιτεκτονική, ut definitur a *Vitr.* 1, 1., est scientia pluribus disciplinis, et variis eruditionibus ornata, cujus judicio probantur omnia, quae a ceteris artibus perficiuntur, opera. Ea nascitur ex fabrica et ratiocinatione. *Id. ib.* 3. tres ejus enumerat partes, aedificationem, gnomonicen, et machinationem. *Cic. Off.* 1, 42. Quibus artibus aut prudentia major inest, aut non mediocris utilitas quaeritur, ut medicina, ut architectura, etc. *Plin.* 11, 24, 28. Specus ipse qua concameratur architectura!

ARCHĬTECTUS, i, m. ἀρχιτέκτων, vox Graeca ad Latinam positionem traducta, qua proprie significatur praefectus, seu princeps structorum: ab ἀρχή, principatus, et τέκτων, faber, opifex, quod a τεύχω, fabricor, struo. Itaque accipitur pro eo, qui architecturae artem callet, et in aedificiis aliisque structuris symmetriam, decorem ac distributionem omni studio consectatur: qua de re multa a *Vitr.* 1, 1. et 2. disputantur. *Cic. Or.* 1, 14. Philo architectus, qui Atheniensibus armamentarium fecit. *Id. Dom.* 18. Uti iisdem operum architectis. ℙ Translate ponitur pro auctore, machinatore, artifice alicujus rei. *Cic. Fin.* 1, 10. Inventor veritatis, et quasi architectus beatae vitae Epicurus. *Id. Brut.* 31. Stoici architecti paene verborum. *Id. Cluent.* 22. Princeps atque architectus sceleris. *Appul. Apol.* Omnium simulationum architectus. ℙ *Architectus architecto invidet* proverbium de iis, qui in eadem arte versantur, cujus similitudo aemulationem et invidiam conciliare solet. Usurpavit hoc proverb. *Virg.*, ut in ejus vita refert *Donatus*. ℙ Differt a fabro, quod *faber* solam ponit in construendo operam manuariam, *architectus* praeterea consilium et dispositionem totius operis. *Cic. Fam.* 9, 2. Non deesse, si quis adhibere volet, non modo ut architectos, verum etiam ut fabros ad aedificandam rempublicam. *Pl. Mil.* 3, 3, 44. Adsunt fabri architectique haud imperiti. ℙ [Fuit etiam cognomen Romanum V. ARCHITECTIANUS. *F.*]

[ARCHĬTIS, idis, f. nomen Veneris apud Assyrios et Phoenices. *Macr. Sat.* 1, 21. Apud Assyrios Veneris Architidis et Adonis maxima olim veneratio viguit, quam nunc Phoenices tenent. Simulacrum hujus Deae in monte Libano fingitur capite obnupto, specie tristi, faciem manu laeva intra amictum sustinens; lacrimae visione conspicientium manare creduntur propter Adonin ab apro interemptum.

ARCHĬTRĪCLĪNĬARCHUS, i, m. primus inter ministros triclinii, ἀρχιτρικλινίαρχος. V. ARCHIPRAEGUSTATOR.

[ARCHĬTRĪCLĪNĬUM, ii, n. primum triclinium. *Not. Tir.* p. 162. Architriclinium. *F.*]

*ARCHĬTRĪCLĪNUS, i, m. idem qui tricliniarchus. *Hieron.* in *Isaj. l.* 1. *c.* 1. *v.* 23. Quod Dominus noster aquas in vinum verterit, et tale vinum, quod miretur architriclinus. *B. A.*

ARCHĪUM et Archīvum, i, n. ἀρχεῖον, γραμματοφυλάκιον, Graeca vox, ab ἀρχή, principatus: et significans primo aedes magistratuum, et regiam, et palatium, et judiciale forum: deinde locum, in quo tabulae et acta publica asservantur, Latine *tabularium*; quia hujusmodi loca fere in principis, aut magistratuum aedibus, et curia, aut iis vicina sunt. Posteriore hac significatione usurpatur a Latinis. *Ulp. Dig.* 48, 19, 9. Ne eo loci sedeant, quo in publico instrumenta deponuntur, archio forte, vel grammatophylacio. *Tert. Apol.* 19. Reseranda antiquissimarum gentium archiva, Aegyptiorum, Chaldaeorum, etc. *Id. adv. Marc.* 4, 7. De censu Augusti, quem testem fidelissimum Dominicae Nativitatis Romana archiva custodiunt. V. ORTHOGRAPHUS. ℙ Pro templo, seu potius pro templi adyto, ubi congregabantur magistratus sacerdotum, accipi videtur a *Mela* 3, 8. *in f.*, ut quidem *Is. Voss.* legit et exponit. Verba *Melae* sunt: Cum adolevit (*Phoenix*), ossa pristini corporis inclusa myrrha Aegyptum exportat, atque in urbem, quam Solis appellant, fragrantibus archio bustis inferens, sese memorando funere consecrat. Alii pro *archio* legunt *nardo*.

ARCHŎLEON, ontos, m. genus quoddam leonum. *Capitol. Gord. III. c.* 33. Fuerunt sub Gordiano Romae elephanti XXXII., leones mansueti LX., archoleontes X., camelopardali X., etc. *Salmas.* legendum censet *argoleontes*, *h. e.* leones albos, ab ἀργός, albus; *Jos.* vero *Scalig.* legit *agrioleontes*, *h. e.* leones feros, ab ἄγριος, agrestis.

ARCHON, tis, m. Ἄρχων, summus principatus Athenis (quemadmodum etiam apud Abydenos, Aphrodienses, Byzantinos, Daldianos aliosque, quos recenset *Morisanus Inscr. Regin.* p. 53. F.) sicut suffes apud Carthaginienses, Romae dictator. Fuerunt, teste *Suida*, archontes novem, quorum sex *thesmothetae*, hoc est, legislatores dicebantur, unus *rex*, unus *polemarchus*, et praeter hos unus princeps collegii, et praefectus, qui per excellentiam *archon*, et *hegemon*, et *prytanis* vocabatur, quod prytanibus praeerat. Ut enim Romae praetor judicibus praeerat, atque ideo judex quaestionis, et quaesitor dictus est, ita hic summus archon Athenis, quod prytanibus judicibus praeerat, prytanis etiam dicebatur. Prytanes 50. viri erant, qui deni singulis mensibus in orbem vicem mutantes judicabant. *Vell.* 1, 2. Codri filius Medon primus archon Athenis fuit. Et *ib.* 8. Tum Athenis perpetui archontes esse desierunt, cum fuisset ultimus Alcmaeon: coeperuntque in denos annos creari, quae consuetudo in annos LXX. mansit: ac deinde annuis commissa est magistratibus respublica. *Cic. Fat.* 9. Morietur Epicurus archonte Pitharato. Adde *Tert. adv. Marc.* 4, 42.

*ARCHOUS, i, fluminis nomen Apameam Mesenes, oppidum in Babylonia, alluentis. *Plin.* 6, 27. *B. A.*

ARCHYTAS, ae, m. Ἀρχύτας, Tarentinus, Aestiei, vel, ut alii volunt, Mnesarchi filius, philosophus Pythagoricus, praestantissimus astrologus, et geometra, quem laudat *Cic. Tusc.* 5, 22. et *Sen.* 12. Ejus fuit inventum columba lignea volatilis, ut est apud *Gell.* 10, 12. ℙ Alius fuit Archytas Mitylenaeus, musicus. Alius qui de agricultura scripsit, cujus meminere *Varr.* et *Colum.*, uterque *R. R.* 1, 1. ℙ [*Item Hori Babylonii pater. *Prop.* 4, 1, 77. *B. A.*] ℙ Scribitur et *Architas*. ℙ *Sidon. carm.* 2, 176. *Archyta* dixit in recto casu, et mediam syllabam corripuit: non imitandus.

ARCI, masc. gen. in recto casu pluralis numeri pro *arcus*, antiquum est. *Varr.* ap. *Non.* 2, 71. Eoque pecuniam magnam consumpsisset, quod arci, quos summo opere jecerat, fessi pondere, diu facti, celeriter corruissent.

*ARCĬDĀVA, ae, Daciae oppidum. *Tab. Peut. B. A.*

ARCĬFĪNĀLIS, le, adj. et *Arcifinii agri* a scriptoribus Rei agrariae appellantur, qui a populis bello victoribus occupantur, et ejectis privatis dominis, sive hostes ii sint, sive non, excoluntur: unde et *occupatorii* dicti sunt. Vocantur autem *arcifinales*, et *arcifinii*, quia nullis propriis finibus continentur, sed quantum quisque excoluit, aut spe excolendi sibi reservavit, arcendo a finibus suis vicinum, *arcifinalem* dixit. Ita *Sicul. Flacc. de Condit. agror.* p. 3. *Goes.* Adde *Front. de Agror. qualitat. ib.* p. 38., ubi vocem *arcifinius* Varroni attribuit, et *Aggen. Urbic.* p. 45. ℙ Aliam hujus appellationis rationem tradit *Isid. Orig.* 15, 13. arcifinium agrum dici, quia non continetur certis linearum mensuris, sed arceantur fines ejus objectu fluminum, montium, arborum. ℙ *Arcifinio more possidere agrum*, apud *Hygin. Limit. constit.* p. 160. est agrum habere non servatis antiquis suis ac legitimis terminis, sed prout occupare libuit, ut dictum est.

ARCĬFĪNĬUS, a, um, idem quod arcifinalis. V. v. praec.

ARCĬO, is, ivi, a. 4. προσκαλέω, idem quod *accio* et *arcesso*: ab *ar* pro *ad*, et *cio*, *is*. *Cic. Att.* 5, 1. Tu invita mulieres, ego arcivero pueros. Al. leg. accivero, *ab* accio, is. Adde *Liv.* 5, 8. *in f.* cum eadem lectionis varietate. [*V. nos sub ARCESSO.]

[ARCĪON, i, n. ἀρκεῖον, herba est quae personata Latine dicitur. *Plin.* 25, 9, 66. Personata, quam nemo ignorat; Graeci vero arcion vocant. *F.*]

ARCĬPŎTENS, entis, omn. gen. adj. κλυτότοξος, qui arcu potest, sagittandi peritus: epitheton Apollinis. *Val. Fl.* 5, 17. Arcipotens adverte, precor, nunc denique Apollo. ℙ In quodam epigrammate *de Signis coelestib.*, quod *Virgilio* tribui solet, legitur *arcupotens*, quod magis accedit ad analogiam. V. ARCITENENS.

ARCIRMA. V. ARCUMA.

ARCĬSELLĬUM, ii, n. sella arcuata: ab *arcus*, et *sella*: vel ita formata, ut possit et arcae vicem praestare. *Petr. fr. Trag. Burm.* 75. Arcisellium de suo paravit, et duas trullas. Alii aliter leg.

ARCĬTĔNENS, entis, omn. gen. adj. τοξοφόρος, Apollinis et Dianae epitheton, ab arcu tenendo, quod semper cum arcu et pharetra pingeretur. *Virg. A.* 3, 75. Quam pius Arcitenens oras et litora circum, etc. *Accius* ap. *Non.* 4, 291. Quod utinam me suis arcitenens telis mactasset Dea. ℙ Scribitur et *Arquitenens*. *Arnob.* 1. p. 20. Arquitenentes Diana et Apollo. [*Sic *cod. Med.* et alii apud *Virg.* l. l.] ℙ Est etiam signum coeleste, *h. e.* Sagittarius. *Cic. Arat.* 181. Subeunt vestigia magni Arcitenentis, etc. V. SAGITTARIUS et ARCIPOTENS.

ARCĪVA Avis. V. ARCULA.

*ARCOBRIGENSIS, se, adj. ad Arcobrigam pertinens, Hispaniae citerioris urbem. Absolute *Arcobrigensis* est incola illius urbis. *Plin.* 3, 3, 4. Arcobrigenses, Andologenses. *F. ex B. A.*

ARCTĀTĬO, onis, f. actus arctandi. *Varr. L. L.* 4, 1. scribit, verborum veterum et novorum differentiam spectari ex varia litterarum commutatione, quam qui animadverterit, facile posse scrutari verborum origines: commutari autem verba *litterarum vel demptione*, *vel additione*, *vel arctatione*, *aut commutatione*, etc. Arctatio litterarum hoc loco est, cum duae litterae in unam coalescunt, ut *cum* pro *quum*, *murus* pro *moerus*. ℙ Scribitur et *Artatio*.

ARCTĀTUS, a, um, part. ab *arcto*, στενωθείς. *Cels.* 6, 18. *n.* 8. *a med.* Fasciae arctatae. *Plin.* 8, 10, 10. Arctati in rugas cancelli. *Liv.* 45, 56. In praemiis, in honoribus omnia arctata. *Vell.* 1, 16. Arctati temporis spatium. Et *ib.* Arctatus angustiis temporum. Et 2, 10. Arctata numero felicitas, *h. e.* pauci numero felices fuerunt. *Mart.* 12, 5. Arctatus labor, *h. e.* brevior factus. *Tib.* 4, 1, 91. equum celerem *arctato* compescere freno, cui opponitur *ib. effusas* permittere habenas. ℙ Scribitur et *Artatus*.

ARCTĒ et Arte, adv. στενῶς, stricte. *Pl. Epid.* 5, 2, 29. Arcte colligare. *Cic. Parad.* 1. *ad f.* Arcte tenere aliquid. *Id. Div.* 1, 46. Arctius complecti aliquem. *Id. ib.* 28. Arcte et graviter dormire, i. e. alte. *Curt.* 3, 6. Interclusus spiritus arcte meabat, *h. e.* difficulter, et cum sonitu, arctatis morbo faucibus. *Sall. Cat.* 62. Reliqua signa in subsidiis arctius collocat, *h. e.* densioribus ordinibus. *Pl. Asin.* 1, 1, 63. Arcte contenteque habere aliquem, i. e. duriter tractare aliquem. *Id. Merc. prol.* 64. Cohibere aliquem arcte, eod. sensu. *Cic. Fat.* 14. Arctius adstringi ratio non potest. *Plin. ep.* 2, 13. Arcte et familiariter diligere aliquem. Et *ep.* 6, 8. Arctissime diligere, i. e. vehementer. *Gell.* 10, 6. Arctius et pressius conflictari. *Sall. Jug.* 68. Ire quam arctissime. ℙ *Arcte appellare* apud *Ov. Pont.* 4, 12, 10. est vocem aliquam brevi paenultima pronunciare. ℙ

[*Confunduntur in libris arcte, apte, arce. V. Oud. ad Caes. B. G. 7, 23.]

[ARCTE, es, f. ἀρκτῆ, ursina, scilicet pellis. Cognomen Romanum. Inscr. ap. Fabrett. p. 715. n. 367. Octavia Arcte. F.]

ARCTĬCUS, a, um, adj. Ἀρκτικὸς, ad Arctum, hoc est Ursam pertinens, quod est signum coeleste, in septentrionali plaga situm. Hinc Circulus arcticus est ad polum septentrionis, cui opponitur antarcticus, ἀνταρκτικὸς, positus in polo meridionali, et arctico recta oppositus. Circulus arcticus nobis, quibus sphaera obliqua est, et latitudo septentrionalis conspicuus est; antarcticus non apparet. Hyg. Astron. 1, 6. Circulus arcticus appellatur, quod intra eum Arcti simulacra, ut inclusa, perspiciuntur. Et paulo supra. Circulus, qui notius et antarcticus appellatur. Appul. de Mundo. Vertex antarcticus. Capell. 6. p. 193. Antarcticae terrae.

ARCTIM pro arcte quidam leg. apud Cic. Att. 12, 44., sed perperam; nam pro nec arctim legendum Cartejae.

[ARCTĬON, i, n. ἄρκτιον, herba apud Plin. 27, 5, 16. Arction aliqui arcturum vocant; similis est verbasco foliis, nisi quod hirsutiora sunt; caule longo, molli, semine cumini. F.]

ARCTO, as, avi, atum, a. 1. στενόω, stringo, constringo, in arctum comprimo. Plin. 17, 23, 35. n. 26. Vitis contineri debet vimine, non arctari. Colum. 12, 43. Transversos fustes spisse arctare. Stat. Th. 4, 156. inexhaustis arctantur tela pharetris. Mart. 1, 2. Libri, quos arctat brevibus membrana tabellis, h. e. in arctum colligatos continet. Id. 2, 90. Atriaque immodicis arctat imaginibus, h. e. occupando veluti arctiora et angustiora facit. Sic Plin. 3, 6, 13. Etiamnum angustias eas arctantibus insulis parvis. Petr. Sat. 85. Dies solemnis ludum arctaverat, h. e. litterarium ludum clauserat. ℙ Translate. [*Pl. Capt. 2, 2, 54. fortuna humana fingit arctatque ut lubet, i. e. quae ampla sunt, ea in angustias redigit, atterit, συστέλλει. Cf. Lindem. ad h. l.] Ulp. Dig. 42, 1, 2. Arctare aut prorogare tempus. Id. ib. 38, 9, 1. Arctare aliquem, h. e. breve tempus ei praestituere. Id. ib. 1, 11, 2. Arctare se, i. e. parcius vivere ac sumtus comprimere. Pacat. Pan. Theod. 32. ad f. Arctare annonam, i. e. efficere caritatem frumenti. ℙ Scribitur et Arto. ℙ [*Commutantur in codicibus artare et aptare, V. Cort. ad Lucan. 8, 655. — et arcere, id. ib. 3, 398. — et adstare, V. Schwarz. ad Plin. Pan. 23, 2.]

*ARCTONNĒSOS, i, Ἄρκτων νῆσος, i. e. ursorum insula. Ita dicta est olim Cyzicus. Plin. 5, 32. ed. Hard. In ed. Elzev. impressum Arconnesos. B. A.

ARCTŎPHYLAX, ăcis, m. Ἀρκτοφύλαξ, alio nomine Bootes, signum juxta majorem Ursam, quod ex viginti et tribus sideribus constat. Hic Arcas est Callistus Ursae majoris filius, qui puer XV. annorum cum in venatione in matrem incidisset, jam jam occisurus, ipso momento a Jove una cum matre in coelum translatus fuisse fingitur. Alias fabulas ad hanc rem pertinentes V. apud Hyg. Astron. 2, 4. Dicitur autem Arctophylax, i. e. custos Ursarum: ab Ἄρκτος, ursa, et φύλαξ, custos. Nam in coelo ita situs est, ut non solum majoris, sed etiam minoris Ursae curam gerere videatur. Bootes quoque dicitur, seu Vociferans, quia et in coelo magna voce videtur vociferari, et in Ursam ferri. Denique dicitur Ductor boum. Nam ut ex figura Ursa major etiam Plaustrum majus, et Ursa minor etiam Plaustrum minus dicitur, ita Arctophylaci etiam bubulci nomen impositum est, quia est instar bubulci, qui currum sequitur. Cic. Arat. et N. D. 2, 42. Arctophylax, vulgo qui dicitur esse Bootes, Quod temone quasi junctam prae se quatit Arcton. ℙ Paenultimam in obliquis produxisse creditur a nonnullis Manil. 1, 609. Permeat Arctophylaca petens per membra Draconis. Sed Voss. Gramm. 2, 38. putat legendum Arctophylacta: alii versum ipsum esse spurium.

[ARCTOPHYLLUM, i, n. ἀρκτόφυλλον, herba eadem ac caerefolium. Appul. Herb. 104. F.]

ARCTOS, i, et interdum terminatione Lat. Arctus, i, f. Ἄρκτος, vox Graeca, quae ursum, vel ursam significat. Accipitur pro duobus signis coelestibus borealibus, quae dicuntur Arcti, vel Ursae, item Septentriones, item Currus, vel Plaustra. Dicuntur Ursae, quia Callisto in ursam mutata esse fingitur. Dicuntur Septentriones, quia ita hae stellae sitae sunt, ut ternae quaeque proxime inter se trigonum, seu triangulum efficiant: vel a bobus junctis. Triones enim, ut scribit Varro, rusticorum vocabulo boves vocabantur, quasi terriones vel teriones, hoc est, idonei arandae terrae et colendae. Dicuntur Currus, vel Plaustra, ἅμαξαι, quia plaustris similia videntur. Nam ex septem stellis duae pariles uno in loco sunt, quae pro bobus accipiuntur, reliquae quinque plaustri figuram designant. ℙ Arcti septentrionali polo innixae vehuntur, arctico circulo clausae, et ita collocatae, ut utraque resupinata alterius contegat caput, sed caput ejus, quae superior est, ad caudam inferioris contendat. Una dicitur Ursa major, Plaustrum, vel Currus major, Septentrio major, Helice. Haec Callisto fuisse fertur Lycaonis Arcadiae regis filia, quae studio venationis se Dianae adjunxit, a qua mirifice amabatur; sed quodam die sola in silvis deprehensa a Jove compressa est, quod facinus cum aliquandiu celasset, tandem jussa cum ceteris virginibus lavari, tumore uteri crimine detecto, a Diana e choro expulsa est. Peperit in silvis filium, qui Arcas est appellatus. Statim a partu a Junone in ursam mutata est. Cum XV. annos vitam ferinam vixisset, quodam die in filium incidit, quo arcum intendente, a Jove et ursa, et filius inter sidera translati sunt. Constat ex septem et viginti stellis. Hanc Graeciae populi in navigando observant. Fabulam narrat Ov. Met. 2, 409. et Fast. 2, 155. ℙ Altera dicitur Ursa minor, Plaustrum, vel Currus minor, Septentrio minor, et Cynosura, id est, canis cauda. Haec fuit Cynosura una ex illis Nymphis, quae in Creta in monte Ida lacte caprino Jovem aluerunt. Hoc merito et ipsa et sorores in coelum translatae sunt prope polum borealem. Alii quod Ov. de Callisto, id de Cynosura tradunt, alteramque cum altera confundunt. Cynosuram Sidonii in navigando aspiciunt. Cic. N. D. 2, 41. Circum polum Arcti duae feruntur, nunquam occidentes. Ex his altera apud Grajos Cynosura vocatur, altera dicitur esse Helice. Pleraeque edd. hic habent ἄρκτοι Graece. Virg. G. 1, 138. Pleiadas, Hyadas, claramque Lycaonis Arcton. Id. A. 6, 16. gelidas enavit ad Arctos. ℙ Utrumque hoc sidus, quia intra circulum arcticum circa polum vertitur, (qui nobis est semper conspicuus) nunquam occidit, sed singulis temporis horis supra nostrum horizontem visitur. Quae res dedit locum fabulandi poetis, Junonem cum vidisset pellices suas in coelum fuisse translatas, impetrasse a Tethy nutrice sua, ne unquam in ejus aquis tingerentur. Ita narrat Serv. ad illud Virg. G. 1, 246. Arctos Oceani metuentes aequore tingi. Ov. Fast. 2, 192. canamque rogat Saturnia Tethyn, Maenaliam tactis ne lavet Arcton aquis. ℙ De hujusmodi fabulis ad utramque Arcton pertinentibus V. etiam Serv. l. c. et Hyg. Astron. 2, 1. et 2. ℙ In illo Prop. 2, 18, 25. Juppiter Alcmenae geminas requieverat Arctos; geminas Arctos significat duas noctes per quandam metalepsin, eo modo quo dicimus quatuor lunas, hoc est quatuor menses. ℙ Interdum Arctos ponitur pro populis septentrionalibus. Claud. VI. Cons. Honor. 336. Atque indignantes in jura redegerat Arctos. Lucan. 3, 74. Gallorum tantum populis, Arctoque subacta. ℙ Apud Germanic. Arat. 25. et 62. legitur in recto casu plurali Arctoe, retenta Graeca positione Ἄρκτοι: cui simile est liroe apud Plautum. V. LIROE. [*Adde Hdf. ad Cic. N. D. 2, 41. (105.) qui h. l. in prosa oratione Ciceronis hanc formam recepit.]

ARCTŌUS, a, um, adj. Ἀρκτῷος, ad Arctos pertinens, septentrionalis. Mart. Spectac. 15. Arctous polus. Id. 5, 69. Arctoa gens. Id. 10, 6. Arctoi soles et sidera. Lucan. 1, 53. Arctous orbis. Id. 10, 250. Arctoum frigus. Sen. Oedip. 606. Arctoae nives. Id. Herc. Oet. 1565. sedes.

ARCTŪRUS, i, m. Ἀρκτοῦρος, stella in signo Bootae, et inter ejus crura posita, cujus ortus et occasus tempestates facit. Oritur a canicula fere post diem quinquagesimum. Cic. N. D. 2, 42. ex suo carm. Arat. Huic (Booti) subter praecordia fixa videtur Stella micans radiis Arcturus nomine claro. ℙ In fabulis est, fuisse Icarium patrem Erigones, qui cum a quibusdam pastoribus, quod eos multo vino inebriaverat, fuisset fustibus occisus, in coelum translatus sit. Ita Hyg. fab. 130. Saepe autem non tam pro stella in signo Bootes, quam pro toto ipso Boote ponitur a poetis, qui ideo Arcturus dicitur, hoc est custos ursae (ut dictum est in Arctophylax) ab ἄρκτος, ursa, et οὖρος, custos, ex quo intelligitur cur idem Hyg. l. c. Icarium scribat esse Arcturum, et Astron. 2, 4. esse Booten. V. ANTECANIS. Virg. A. 1, 744. Arcturum, pluviasque Hyadas, geminosque Triones. Pl. Rud. Arcturum inducit prologum facientem. ℙ Pro ipso autumni tempore, quo Arcturus oritur. Virg. G. 1, 67. At si non fuerit tellus fecunda, sub ipsum Arcturum tenui sat erit suspendere sulco. ℙ Est etiam herba, quae alias arction dicitur. Plin. 27, 5, 16. V. ARCTION.

ARCTUS, a, um, στενὸς, constrictus, angustus, particip. ab arceo, ut volunt Etymologi: ea ratione, qua a farcio farctus. Cic. Or. 65. Nec tamen haec ita sunt arcta et adstricta, ut ea cum velimus, laxare nequeamus. Id. Verr. 2, 1, 5. Arctioribus vinculis teneri. (Hinc translate. Arctae leges ap. Plin. 16, 4, 5. sunt severae et servatu difficiles. Sic arcta jura ap. Lucr. 5, 1146.) Lucan. 6, 108. Arcta obsidio. Hor. Ep. 1, 5, 29. Arcta convivia, h. e. in quibus multi sunt convivae, et anguste accumbunt. Id. ib. 2, 1, 60. Arctum theatrum. [*Hor. Od. 3, 12, 11. arctum fruticetum. Sic Bentl. quem V.] Plin. 6, 22, 24. Arctissimus alveus. [*Tac. A. 12, 63. arctissimum inter Europam et Asiam divortium (de Bosporo). Ov. Trist. 1, 10, 47. arctae Symplegades.] Id. 18, 11, 29. Cernere aliquid arctiore cribro. Ulp. Dig. 21, 1, 14. §. 7. Mulierem ita arctam, ut mulier fieri non possit, sanam non videri constat. ℙ Translate eleganter habet usus. Cic. Att. 6, 2. Arctissima vincula amoris. Curt. 3, 12. Arcta propinquitate conjunctus. Id. ib. 2. Tempora somni arctiora, quam noctis, h. e. breviora. [*Tac. A. 4, 58. arctus comitatus i. e. qui constat paucis.] Hor. Sat. 2, 6, 82. Arctum animum solvere, h. e. angustum, depressum, sollicitum. Cic. Somn. Scip. 1. Arctus somnus. Suet. Ner. 46. Arctissimae tenebrae. [*Cf. Ern. ad h. l.] Sil. 7, 280. Arcta fames urget. Suet. Tib. 8. Arcta annona. [*Hor. Od. 1, 12, 43. arcto Lare, et Bentl. ad h. l. et ad Ejusd. ep. 1, 7, 58. Tac. A. 4, 26. arctus commeatus.] Hinc arctae res dicuntur angustae, miserae, in discrimen adductae. Tac. Hist. 3, 69. Misso nuncio, qui circumsideri ipsos, et ni subveniretur, arctas res nunciaret. Flor. 2, 6. Arctae et afflictae res. Ov. Pont. 3, 2, 25. Rebus in arctis ferre opem alicui. Liv. 39, 32. Arcta petitio, i. e. minori cum spe suscepta, sc. ob multitudinem petitorum. Arcta fortuna sunt facultates angustae et exiguae. Stat. Silv. 5, 3, 117. quamquam fortuna parentum Arctior expensis. ℙ Arctum, i, absolute. [*Sensu proprio: Liv. 2, 50. multiplicatis in arcto ordinibus. Id. 34, 15. caeduntur in portis suomet ipsi agmine in arcto haerentes. Cf. Virg. A. 11, 879. sq. Gloss. Liv.] Translate: Hor. A. P. 134. Desilire in arctum. Plin. 8, 16, 17. Colligere volumina in arctum. Id. Praef. 37. In arctum coacta rerum naturae majestas. Ov. Met. 9, 682. Sollicitat precibus, ne spem sibi ponat in arcto. [*Liv. 26, 17. ne in arcto res esset.] ℙ Scribitur et Artus, extrita c. Quin notat Pier. ad Virg. A. 1, 292. in veteribus paene omnibus codd., non Virgilianis tantum, sed aliorum etiam auctorum, plerumque ita inveniri: quod ipsum docent alii permulti Lambin., Dausq., Gronov. etc. ap. Drak. ad Sil. 7, 280. et Brouck. ad Tib. 1, 5, 53. [*V. Nolten. p. 25. coll. Grotefend. II. p. 149. ℙ *Commutantur in codd. artus et ater; V. Drak. ad Sil. 7, 280. et quos ibi laudat, quibus adde Cort. ad Lucan. 6, 95. — et altus, V. Drak. ad Sil. 6, 194. ad Liv. 9, 13. Bentl. ad Hor. Od. 3, 13, 11. Heins. ad Ov. Trist. 1, 10, 47. et Gron. diatr. p. 268. ed. Lips.]

ARCŬĀRĬUS, a, um, adj. ad arcus pertinens. Veg. Mil. 2, 11. Habebant etiam fabricas scutarias, loricarias, arcuarias, in quibus sagittae, missilia, cassides omniaque armorum genera formabantur. ℙ Arcuarius, ii, absolute, qui arcus sagittarios facit. Aur. Arc. Dig. 50, 6, 6. Tubarii, cornuarii, arcuarii.

ARCŬĀTĬLIS, le, adj. arcuatus. Sidon. ep. 2, 2. In triclinium venitur, quod arcuatili camino saepe ignis animatus pulla caligine infecit.

ARCŬĀTĬM, adv. per arcus, in modum arcus. Plin. 29, 6, 39. Millepeda animal est e vermibus terrae, pilosum, multis pedibus arcuatim repens, h. e. sinuatim, et quosdam velut arcus efficiendo dum repit. Festus in Tullios: Vehementes projectiones sanguinis arcuatim fluentis.

ARCŬĀTĬO, onis, f. structio in arcum formata. Front. Aquaed. 18. Trajicere aquaeductus substructionibus et arcuationibus. Id. ib. 121. Partes ductuum, quae arcuationibus sustinentur.

ARCŬĀTUS, a, um, part. ab arcuo, in modum arcus curvatus, vel arcus et fornices habens. Liv. 1, 21. Ad id sacrarium flamines bigis, curru arcuato vehi jussit, [*i. e. adoperto, tecto.] Plin. ep. 10, 46. Perducere aquam arcuato opere. ℙ Item qui regio morbo laborat. V. ARQUATUS.

ARCŬBALLISTA, ae, f. genus quoddam minoris ballistae, habentis inclusum arcum ligneum, ad jacienda missilia: nam quaedam erant ballistae, quae non arcuato ligno, sed nervo, aut fune extento, vel alia ratione jaciebant, ut videre est in figuris, quas Lips. 3. Poliorc. Dial. 3. exhibet. Veg. Mil. 2, 15. Erant tragularii, qui ad manuballistas vel arcuballistas dirigebant sagittas. Adde 4, 22.

ARCŬBALLISTĀRĬUS, ii, m. qui arcuballista missilia jacit. Veg. Mil. 4, 21. Admotis turribus, funditores lapidibus, sagittarii jaculis, manuballistarii vel arcuballistarii sagittis e muris submovent hostes.

ARCŬBĬAE, arum, f. plur. qui excubant in arce, ut Festus exponit: ab arx, et cubare, ut Voss. derivat Etym. in V. Arx, ubi addit in quibusdam Festi MSS. legi arcubii. [*Minime cohaeret h. v. cum voc. arx, sed est i. q. accubiae, ut rectissime observat Döderl. lat. Etym. etc. II. p. 162.]

ARCŬLA, ae, f. κιβώτιον, parva arca, in qua aliquid reponitur. Cic. Off. 2, 7. Perscrutari arculas muliebres. Id. Att. 2, 1. Meus liber totum Isocratis μυροθήκιον, atque omnes ejus discipulorum arculas consumpsit, h. e. arculas unguentarias: sed ἀλληγορικῶς loquitur. ℙ De parvo sepulcro. Inscr. ap. Grut. 1031, 4. P. Minacio P. F. Ocric. Albino P. Minacius fratri carissimo arculam Tiburtinam, etc. Adde Martian. Dig. 11, 7, 39. ℙ De tabula pictorum. Varr. R. R. 3, 17. Picto-

res loculatas magnas habent arculas, ubi discolores sint cerae. Alii leg. *areolas* eodem sensu. ¶ De nummorum receptaculo. *Afran.* ap. *Fest.* in V. *Tamne.* Tamne arcula tua plena est aranearum? (Sic *Catull.* 13, 7. nam tui Catulli Plenus sacculus est aranearum.) ¶ In organo hydraulico est conceptaculum aeris, quod in Italia a multis dicitur *il sommiero*, (*die Windlade*). *Vitr.* 10, 13. ¶ In palaestris, aliisque exercitiorum locis videntur fuisse arculae, in quibus parata jacerent tela, jacula, hastae, ut pharetrae sagittis continendis destinatae erant. Hinc translate *Quint.* 12, 3. Neque ego sum nostri moris ignarus oblitusve eorum, qui ad arculas sedent, et tela agentibus subministrant, *h. e.* suppeditant arma patronis causas agentibus. ¶ *Arcula avis*, teste *Festo*, dicebatur, quae in auspiciis vetabat aliquid fieri: ab *arcendo*. *Scalig.* pro *arcula* legit *arciva*, ex eadem origine. Sic enim haberi in *Vet. Gloss.* Arcivus, εἰρκτικὸς, κωλυτικὸς, hoc est, arcens, vetans.

ARCŬLĀRĬUS, ii, m. qui arculas praesertim muliebres facit. *Pl. Aul.* 3, 5, 45. Textores, limbolarii, arcularii ducuntur.

ARCŬLĀTA, orum, n. plur. dicebantur circuli, qui ex farina in sacrificiis fiebant. *Festus.*

ARCŬLUM, i, n. est virga ex malo Punico incurvata, quae fit quasi corona, et ima summaque inter se alligatur vinculo laneo albo: quam in certis sacrificiis regina (*h. e.* regis sacrificuli uxor) in capite habebat: Flaminica autem Dialis in omni sacrificatione uti debebat. Haec *Serv.* ad *Virg. A.* 4, 137. ¶ Hoc idem *Festus* vocat inarculum.

ARCŬLUS, i, m. diminut. ab *arcus.* Docet *Festus*, sic appellatum fuisse circulum, quem capiti imponebant ad sustinenda commodius vasa, quae ad sacra publica capite portabantur; qui etiam *cesticillus* dicitur. Erat enim ritus apud Athenienses, postea ad alias quoque nationes translatus, ut virgines nobiles Dianae sacra capite gererent in canistris, circulis quibusdam suppositis, ut firmius inhaererent. ¶ Docet etiam, *Arculum* putari Deum, qui tutelam arcarum gereret.

ARCŬMA, ae, f. est genus plaustri modici, quo homo gestari possit. Haec *Festus*, ad quem locum *Scalig.* scribit, videri fuisse modicum plaustrum, unius hominis capax, quod a servis, non a jumentis traheretur: quale a *Petron.* vocatur *chiramaxium.* Addit *Voss. Etymol.* in quodam MSS. legi *Arcirma*, et in *Gloss. Philox.* Arcirma, ἁμάξις, hoc est parvum plaustrum: [quod ita fuerit appellatum ab arcuata figura. *F.*]

ARCŬO, as, avi, atum, a. 1. κάμπτω, in modum arcus curvare. *Plin.* 29, 6, 39. Illam autem (*millepedam*) quae non arcuatur, sepa Graeci vocant, *h. e.* quae arcuatim non repit, ut paulo supra *Id.* loquitur.

ARCŬPOTENS. V. ARCIPOTENS.

ARCUS, us, m. τόξον, instrumentum ex ligno, aut alia materia, quod intento nervo incurvatur et emittitur ad jaciendas sagittas. *Cic. Sext.* 7. Arcus intentus in aliquem. *Ov. Amor.* 3, 3, 29. flexibilis et *ib.* 1, 1, 24. sinuosus. *Virg. A.* 5, 507. adductus. *Id. ib.* 11, 874. laxus. [**Lucan.* 7, 514. Solutus, ubi *Bentl.* et *Cort.* malunt *sonans*, citra necessitatem.] *Hor. Od.* 3, 27, 67. remissus. [**Prop.* 1, 7, 15. si certo puer hic concusserit arcu, i. e. qui non aberrat. Exempla V. apud *Burm.* ad h. l.] *Virg. A.* 8, 704. et *ib.* 9, 665. Intendere arcum. *Id. ib* 5, 500. incurvare. *Id. ib.* 11, 654. Spicula arcu dirigere. *Ov. Am.* 1, 1, 24. Lunare arcum. *Pers.* 3, 60. dirigere in aliquem. *Plin.* 9, 8, 7. Arcu emittere sagittam. *Pl. Trin.* 3, 2, 99. Arcum et pharetram et sagittas sumere. ¶ Ob similitudinem dicitur *arcus* Iris coelestis, ἶρις. *Cic. N. D.* 3, 20. Arcus ipse ex nubibus efficitur quodam modo coloratus. [**Liv.* 30, 2. 41, 21.] *Virg. A.* 5, 88. ceu nubibus arcus Mille trahit varios adverso sole colores. *Id. G.* 1, 381. et bibit ingens arcus. Adde *Prop.* 3, 3, 54. V. BIBO. *Hor. A. P.* 18. Arcus pluvius, *scil.* quia inter signa pluviae habetur, ut *Virg. l. c.* docet. *Tibull.* 1, 4, 38. Imbrifer arcus. *Plin.* 18, 35, 80. Arcus cum sunt duplices, pluvias nunciant; a pluviis serenitatem non perinde certam. V. *Eund.* 2, 59, 60. et *Sen. Qu. nat.* 1, 5. et 6., ubi plura de hac re. ¶ In architectura *arcus* dicitur structura in modum arcus curvata, ἀψίς, καμάρα. Hujusmodi sunt, qui substruuntur ad sustinendas aedes aut pontes; et qui ad aquae ductus erigendos, ubi locus depressior est, et qui eriguntur clari alicujus triumphi causa, ideo *triumphales* appellati, quorum aliquot adhuc visuntur Romae, et circa Urbem imperatoribus dicati, ob insignes ab iis partas victorias. *Ov. Met.* 3, 159. nam pumice vivo, Et levibus tophis nativum duxerat arcum. *Juvenal.* 3, 11. Substitit ad veteres arcus, madidamque Capenam. *Cenotaph. Pisanum C. Caesaris Augusti F.* Utique arcus celeberrimo coloniae nostrae loco constituatur, ornatus spoliis devictarum, aut in fidem receptarum ab eo gentium: super eum statua pedestris ipsius triumphali ornatu, circaque eam duae equestres inauratae C. et L. Caesarum statuae ponantur. *Suet. Claud.* 1. Decernere alicui marmoreum arcum cum tropaeis. ¶ [Arcus videtur esse instrumentum nobis ignotum, arcendis foribus aptum. *Hor. Od.* 3, 26, 7. Hic, hic ponite lucida Funalia, et vectes et arcus Oppositis foribus minaces. Alii leg. *harpas*, alii *hamos. F.* **Arcendis* quid sibi velit in hac explicatione vix intelligo, imo dicere debebat *effringendis.* Ceterum *arcus* h. l. proprie intelligendus esse videtur, neque de instrumento certo cogitandum.] ¶ Denique *arcus* dicitur de quacumque re in arcum composita. *Virg. A.* 3, 533. Portus curvatur in arcum. *Id. G.* 2, 26. silvae pressos propaginis arcus Exspectant, *h. e.* ramos in terram deflexos propagandae stirpis causa. *Ov. Met.* 3, 42. de serpente in cursum concito: Ille volubilibus squamosos nexibus orbes Torquet, et immensos saltu sinuatur in arcus. *Prop.* 4, 6, 25. acies geminos lunarat in arcus. ¶ *Arcus*, pars circuli apud mathematicos. *Sen. Qu. nat.* 1, 10. Coronam si diviseris, arcus erit; si direxeris, virga. *Colum.* 5, 2. *ad f.* Esto arcus, cujus basis habeat pedes sexdecim. ¶ Obscena metaphora usus est *Appul. Met.* 2. Arcum meum en ipse vigor attendit, et oppido formido, ne nervus rigoris nimietate rumpatur. ¶ In dativo plurali facit *arcubus*, nam *arcibus* est ab *arx*, *arcis*, ut *Prisc.* docet 8. *ad f.* ¶ Reperitur etiam in genere feminino. *Ennius* de Iride loquens apud *Prisc.* 6. p. 712. Arcus ubi aspicitur mortalibu' quae perhibetur. Al. leg. *arquus.* ¶ Item *arcus*, *arci*, 2. declinationis. *Varr. ap. Non.* 2, 71. Quod arci, quos summopere jecerat, celeriter corruissent. *Cic. N. D.* 3, 20. de eadem Iride: Cur auten arci species non in Deorum numero reponatur? etc. Ita legunt plerique cum *Prisc. l. c.* Quidam malunt *arqui.* V. ARQUUS. [*Cf. *Hdf.* ad h. l. ¶ Permutantur *arcus* et *artus*, V. *Bentl.* ad *Lucan.* 8, 295.]

[ARCŪSA, ae, f. opitulans, arcens malum, ab ἀρκέω, arceo. Cognomen Romanum. *Inscr.* apud *Murat.* 1295, 5. Octavia Arcusa. *F.*]

ARDĔĀ, ae, f. (*Reiher*) ἐρωδιὸς, avis quaedam in aquaticis et piscosis locis degens, et pisces ostreasque devorans, cujus tria genera ponit *Plin.* 10, 60, 79. Primus est *leucon*, hoc est ardea alba; alterum est *asterias*, hoc est ardea stellaris, ita dicta, quia sublimi volatu stellas petere videtur, secundum illud *Virg. G.* 1, 364. notasque paludes Deserit, atque altam supra volat ardea nubem: ubi *Serv.* putat, *ardeam* dictam esse, quasi *arduam* ab arduo volatu. Tertium genus est *pellos*, hoc est ardea cinerea, ita dicta a colore pennarum: a πελλὸς, fuscus. Ipse autem *Plin.* tum hic, tum alibi *ardeolam* pro *ardeam* semper diminutivo vocabulo appellat. ¶ Fuit etiam hoc nomine urbs Latii, Rutulorum metropolis, inter Ostiam et Antium, condita a Danae Persei matre, ut *Plin.* scribit 3, 5, 9., et post Turni mortem incensa ab Aenea; ex cujus cineribus *Ov. Met.* 14, 573. fabulatur ardeam avem natam esse. Restituta postea fuit, et denuo aliquando diruta. *Virg. A.* 7, 411. locus Ardea quondam Dictus avis, et nunc magnum tenet Ardea nomen. *Serv.* ad *h. l.* docet, dictam esse ab augurio avis ardeae in ea condenda capto. Scribit enim *Plin.* 11, 37, 52. *Hard.* ardeam leucon optimi augurii esse, cum ad austrum volat septentrionemve.

ARDĔAS, atis, adj. omn. gen. ad Ardeam urbem pertinens. *Cic. N. D.* 3, 18. Cum fana circuimus in agro Ardeati. *Plin.* 35, 10, 37. Ardeas templum. ¶ *Ardeates*, *um*, et *ium*, sunt Ardeae incolae. *Liv.* 5, 44. Pavidos Ardeates consultare. *Id.* 4, 7. Ardeatium defectio. ¶ Olim declinabant *Ardeatis*, *te. Cato* ap. *Prisc.* 4. p. 629. Pometinus, Ardeatis, Rutulus.

ARDĔĀTĪNUS, a, um, adj. ad Ardeam pertinens. *Sen. ep.* 105. Bonam valetudinem in Ardeatino tueri, *supple* agro, *vel* tractu. *Nep. Att.* 14. Ardeatinum praedium.

ARDĔĀTIS. V. ARDEAS.

ARDELICENSIS, e. V. ARILICENSIS.

ARDĔLĬO, onis, m. πολυπράγμων, homo inquietus, et huc atque illuc cursitans, omnia se scire praedicans, et omnibus se immiscens; nullum autem bene perficiens. ¶ Ducunt ab *ardela* pro *ardeola*, ut a *tabella* est *tabellio*, quod ardelio ejus avis more huc illuc volitet: alii ab *ardendo*, hoc est festinando. Nam et hanc verbo *ardeo* notionem *Non.* 4, 16. tribuit. *Phaedr.* 2, 5, 1. Est ardelionum quaedam Romae natio Trepide concursans, occupata in otio, Gratis anhelans, multa agendo nihil agens, Sibi molesta, et aliis odiosissima. *Mart.* 2, 7. Vis dicam, quid sis? magnus es ardelio. V. integrum epigramma, ut et 4, 79. Utroque enim loco ardelionis mores describuntur.

*ARDELIUNCŬLUS, i, m. *Vet. Schol.* in *Juven.* 8, 145. ubi al. leg. albeliunculus. V. Albelio, itemque D. A. G. *Cramer.* ad locum Scholiastae. *B. A.*

ARDENS, entis, part. ab *ardeo*, flagrans, inflammatus, αἴθων. *Sall. Jug.* 61. Sudes, pila, praeterea pice et sulphure taedam mixtam, ardentia mittere. *Mart.* 14, 94. Aqua ardens, i. e. bulliens, quocum cf. *Flor.* 4, 2. *Ardens mare ventis*, i. e. turbatum, concitatum. *Tubero* apud *Gell.* 6, 4. Sol ardentissimus. *Plin.* 2, 47, 47. Ardentissimum tempus aestatis. *Id.* 20, 20, 81. Ardens febris. *Id.* 27, 9, 46. Cocco Gnidio color cocci, vis ardens. Sic *Mart.* 9, 75. Ardens falernum. Et *Virg. G.* 3, 564. Ardentes papulae, *h. e.* carnem adurentes et exedentes. ¶ *Ardens color* dicitur valde splendens et ignem referens. *Plin.* 21, 4, 10. Ardentissimus color. *Virg. A.* 10, 261. Clypeus ardens. *Id. G.* 4, 99. Apes ardentes auro. *Ardentes oculi* dicuntur homini irato. *Id. ib.* 4, 450. ¶ Translate. *Cic. Leg.* 2, 17. Vidimus eos ardentes cum cupiditate, tum metu, tum conscientia. *Id. Or.* 3, 32. *in f.* Graeci ardentes his studiis. *Id. Phil.* 4, 2. Antonius ardens odio vestri. *Id. Rosc. Am.* 31. Qui ardens avaritia feratur infestus in suos. *Id. Att.* 11, 9. Ardentes dolore. *Id. Phil.* 2, 18. amore. *Val. Max.* 9, 3. *n.* 8. indignatione. *Sall. Cat.* 5. Animus ardens in cupiditatibus. [*V. de hac constructione *Cort.* et quos laudat.] *Cic. Fin.* 2, 19. Mortem ardentiore studio petere, *h. e.* vehementiore. *Id. Or.* 38. Ardens oratio. [*Agit de h. l. *Ernest. lex. techn. lat.* p. 27. ubi plura de hoc verbo (ardens orator, ardens motus, gestus, simm.) collegit et explicavit.] *Id. Att.* 14, 10. *ad f.* Ardentes in eum litteras ad me misit. *Id. Phil.* 4, 5. Ardens et erectus ad libertatem recuperandam, *h. e.* inflammatus desiderio. *Flor.* 4, 2. Ardentissimus dux. *Virg. A.* 6, 5. Juvenum manus emicat ardens. ¶ Cum genitivo. *Stat. Th.* 1, 661. ardentem, tenuit reverentia, caedis Latoidem. ¶ *Ardens* absolute de eo, qui amore flagrat. *Ov. Met.* 14, 691. Miserere ardentis, etc.

ARDENTER, adv. περικαῶς, cum calore. *Plin.* 12, 19, 42. Austros ibi tam ardenter flare. Alii leg. *ardentes.* ¶ Translate est vehementer, cupide, valde. *Cic. Tusc.* 4, 17. Ardenter cupere aliquid. *Id. ib.* 5, 6. Gravius, ardentiusque sitiens voluptates. *Plin. ep.* 6, 4. Ardentissime diligere.

ARDĔO, es, arsi, arsum, n. 2. καίομαι, flagro, conflagro, cremor. Dicitur non solum de rebus igne flagrantibus, sed etiam de ipso igne accenso. *Cic. Div.* 1, 53. Caput arsisse Servio Tullo dormienti, quae historia non prodidit? *Id. Dom.* 24. Domus ardebat in palatio non fortuito, sed oblato incendio. *Ov. Met.* 2, 620. rogumque parari Sensit, et arsuros supremis ignibus arcus. *Stat. Th.* 8, 474. Igne tuo, Thebane, rogum concedimus: arde. [**Stat.* in *Epic. patris* 66. ardens maritus, i. e. qui crematur rogo. V. *Gron.* in *diatr.* p. 521. *ed. Hand.*] *Hor. Sat.* 1, 5, 71. sedulus hospes Paene arsit, macros turdos dum versat in igne, *h. e.* incendio aedium conflagravit. Et *ib.* 8, 44. Largior arserit ignis. [*Adde *Virg. A.* 2, 311. Apud *Tac.* 15, 50. in ardente domo etc. alii proprie dictum volunt, alii, ut *Acidal.* intelligit domum crebris luminibus et facibus illustrem. Ego cum aliis locum corruptum putarim.] ¶ Translate latissimum habet usum. *Cic. Fin.* 5, 31. Ardere podagrae doloribus, *h. e.* cruciari. (V. similem loc. *ib.* 2, 28. *sub f.*) *Id. Att.* 5, 6. Cum arderet Syria bello. *Flor.* 3, 5. Ardet novis motibus Asia. *Suet. Caes.* 70. Ardente in Africa bello. [**Tac. H.* 2, 66. atrox praelium arsisset, i. e. exarsisset.] *Liv.* 28, 24. *in f.* Totam Hispaniam arsuram bello. [**Virg. A.* 2, 347. terra ardet armis, ibique *Burm.*] *Liv.* 2, 29. *extr.* Furor, quo nunc omnia ardent. *Phaedr.* 3, 16, 15. et *Claud. Rufin.* 1, 104. ardere siti. *Liv.* 44, 38. *ad f.* ardentes siti fauces. — Ardere oculi dicuntur homini irato. *Cic. Verr.* 2, 4, 66. Cum spumas ageret in ore, arderent oculi, etc. — De coloribus, qui fulgorem igni similem emittunt. *Virg. A.* 4, 262. Tyrioque ardebat murice laena. *Id. ib.* 11, 602. campique armis sublimibus ardent. V. ARDENS. ¶ Saepe refertur ad animum, et dicitur de iis, qui cupiditate aliqua vehementi aguntur; et tum in bonam, tum in malam partem. *Cic. Att.* 2, 19. *in f.* Ardere dolore et ira. *Id. ib.* 10, 4. furore. Et 16, 13. studio historiae. *Id. Tusc.* 4, 17. desiderio alicujus rei. *Id. Leg.* 2, 17. cupiditate, metu, conscientia. *Ter. Ad.* 3, 2, 12. iracundia. *Justin.* 8, 4. odio alicujus. *Flor.* 3, 11. *in f.* cupiditate auri. *Cic. Mil.* 15. Omnia tum in illum odia civium ardebant desiderio mei. *Id. Q. Fr.* 2, 15. *ad f.* Res ardet invidia, *h. e.* laborat. Sic *Liv.* 5, 11. Cum arderent invidia patres et tribuni. Et *Pl. Cas.* 5, 3, 1. Maximo ego ardeo flagitio, *h. e.* maximo scelere teneor et ejus invidia laboro. Et *Plin. ep.* 4, 11. Ardere infamia. In specie *ardere amore alicujus* est aliquem vehementer amare. *Cic. Verr.* 2, 2, 47. Ardebat amore illius hospitae. *Sen. Herc. Oet.* 370. Brevique in illas arsit Alcides face. Et absolute. *Ov. Met.* 8, 62. Ex aequo captis ardebant mentibus ambo. *Id. ib.* 8, 50. merito Deus arsit in illa. *Hor. Od.* 2, 4, 7. Arsit Atrides medio in triumpho Virgine rapta. *Sil.* 5, 15. Nympha ardens puero. — Cum accusativo. *Virg. Ecl.* 2, 1. Formosum pastor Corydon ardebat Alexin. *Hor. Od.* 3, 9, 5. Donec non aliam magis arsisti. Ita *Bentl.* Alii alia. *Gell.* 7, 8. Delphini pueros miris modis arserunt. [*Praeter *Bentl.* cf. *Heins.* ad *Virg. A.* 7, 623.] ¶ Absolute saepe adhibetur ad exprimendos alios animi impetus. *Cic. Or.* 3, 45. Tantum est flumen verborum, tam in-

tegrae sententiae, ut mihi non solum tu incendere judicem, sed ipse ardere videaris. [*V. ARDENS, et quem ibi laudavimus *Ernest.*] *Ov. Met.* 6, 609. ardet, et iram Non capit ipsa suam. *Sall. Or. ad Caes. de Rep. ord.* 1. *sub f.* Ad reprehendenda aliena facta aut dicta ardet omnibus animis. *Caes. B. G.* 6, 34. Omnium animi ad ulciscendum ardebant. [*Prop.* 3, 11, 21. ardent victrices et flammae pectora praebent, i. e. morae impatientes sunt. V. *Burm.*] *Virg. A.* 12, 3. ultro implacabilis ardet. Et *ib.* 71. Ardet in arma magis. [*V. *Burm.* ad *eund. ib.* 2, 347. *Tac. H.* 1, 43. ardere in caedem alicujus.] *Stat. Th.* 4, 337. tunc bella tibi, ferrumque quod ardes, Ipsa dabo. — Et cum infinito. *Ov. Met.* 5, 166. Nescit utro potius ruat; et ruere ardet utroque. *Virg. A.* 4, 281. Ardet abire fuga. [*V. *Heins.* ad *eund. ib.* 11, 895.] *Val. Fl.* 6, 45. Nescius, heu! quanti thalamos ascendere monstri Arserit. ℙ Videtur activa significatione usurpari pro comburere, in illo *Virg. G.* 4, 425. Jam rapidus torrens sitientes Sirius Indos Ardebat. *Serv.* enim exponit *siccabat.* Potest tamen accusativus *sitientes Indos* referri ad participium *torrens.* [*Omnino.] ℙ Praeteritum *ardui* pro *arsi*, quod legitur in quodam lapide apud *Grut.* 121., non est facile usurpandum. [Atqui habemus praeterit. subjunct. *arduerint* in *Inscr.* apud *Marin. Frat. Arval. n.* 43. Quod ictu fulminis arbores sacri luci attactae arduerint. V. *Eund. l. c.* p. 659. *F.*] ℙ [*A librariis confunduntur *ardere* et *arere*, V. quos laudat *Heins.* et *Burm.* ad *Ov. Her.* 4, 174. *Met.* 8, 289. — et *audere*, *Burm.* ad *Virg. A.* 2, 347. 11, 895. — et *fulgere*, *id. ib.* 11, 202. — et *haerere*, *Heins.* ad *Ov. Met.* 13, 906. — et *albere*, *id. ib.* 11, 176.]

ARDĔŎLA, ae, f. avis eadem, quae *ardea* apud *Plin.* 10, 60, 79., 11, 37, 52. et alibi. V. ARDEA.

ARDESCO, is, n. 3. φλέγομαι, ardens fio, ignem concipio. *Lucr.* 6, 174. omnia motu Percalefacta vides ardescere. *Plin.* 37, 3, 12. Succinum rapacissimum ignium, et si juxta fuerit, celerrime ardescens. ℙ Translate est concitari, inflammari, fervere. *Plin.* 8, 45, 70. Solus animalium eo stimulo ardescit. *Virg. A.* 1, 717. Expleri mentem nequit, ardescitque tuendo. *Lucr.* 4, 1083. ardescit dira cuppedine pectus. *Id.* 5, 895. Ardescere venere. *Ov. Met.* 5, 41. in iras. *Tac. A.* 11, 25. in incestas nuptias. *Id. ib.* 3, 54. Aeger et flagrans animus libidinibus ardescit. *Id. ib.* 16, 29. Voce, vultu, oculis ardescere. *Virg. A.* 11, 607. Adventusque virum fremitusque ardescit equorum. Sic *Tac. A.* 3, 17. Questus magis ardescebant. *Id. Hist.* 5, 18. Ardescens pugna. *Sil.* 11, 304. Ardescere Lyaeo. ℙ Dicitur mucro gladii ardescere, cum ejus acies adeo vehementer acuitur, ut caedendo paene urat. *Tac. A.* 15, 54. Pugionem vetustate obtusum asperari saxo, et in mucronem ardescere jussit. Alii leg. *et mucronem ardescere jussit.* Sic *Lucan.* 7, 139. Nec gladiis habuere fidem, nisi cotibus asper Exarsit mucro.

*ARDIAEI, orum, populi Illyridis, Ardyaei *Liv.* 27, 30. ubi V. *Gron.* Dicti et Vardaei vel Bardaei. V. Barde. *B. A.*

*ARDONĒAE, Apuliae oppidum. *Liv.* 24, 30. *B. A.*

ARDĬFER, a, um, adj. ardorem ferens, inflammans. *Varr.* ap. *Non.* 4, 27. et 211. Non videtis, ut parvulus Amor ardifera lampade aride agat amantes aestuantes?

ARDOR, oris, m. καῦμα, vehemens calor et incendium. *Cic. Ac.* 4, 37. Fore aliquando, ut omnis hic mundus ardore deflagret. *Id. Sen.* 15. Vitis vestita pampinis nimios solis defendit ardores. *Plin.* 14, 16, 18. Refrigerare ardores corporum in morbis. ℙ Pro fulgore et splendore. *Cic. de II. suo Cons. Div.* 1, 11. Concursusque graves stellarum ardore micantes. *Hyg. Astron.* 4, 14. Ardor officit oculis. [*Cic. N. D.* 2, 41. ardor coelestis, qui aether vel coelum nominatur.] ℙ *Ardor oculorum* est fulgor, indicium erecti et acris animi. *Cic. Balb.* 21. Ille imperatorius ardor oculorum. Sic *Vell.* 2, 35. Ardor oris. ℙ Translate. *Liv.* 34, 1. In medio ardore belli Punici. ℙ Saepe refertur ad animum, et ponitur pro impetu, vehementia, cupiditate. *Cic. Coel.* 31. Cupiditas vincendi, ardor mentis ad gloriam. *Id. Or.* 1, 30. Studium et ardor quidam amoris. *Id. Brut.* 24. Ardor animi non semper adest; isque cum consedit, omnis illa vis et quasi flamma oratoris exstinguitur. *Liv.* 6, 13. Vultum hostis ardore animi micantem ferre non potuit. *Cic. Fin.* 1, 13. Omnium cupiditatum ardore restincto. [*Interdum veteres ex metaphora exciderunt: *Tac. H.* 2, 76. ardor ac ferocia militis deteritur. *Quint. Decl.* 4, 5. ne hunc ardorem fugientis animae dilatione laxetis, et *Burm.* ad h. l.] *Tibull.* 4, 12. Dissimulare ardorem, *h. e.* amorem. *Suet. Oth.* 9. et *Liv.* 8, 16. Ardor militum pugnam deposcentium. *Justin.* 3, 5. Injicere ardorem militibus. [*Tac. A.* 2, 15. orationem ducis secutus militum ardor; (is ardor plerumque emicabat laeta acclamatione, qua dictis assentiebant.)] *Ov. Met.* 8, 828. furit ardor edendi, *h. e.* immensa fames. ℙ Pro dolore. *Lucr.* 3, 252. Sive voluptas est sive est contrarius ardor. ℙ [*Confunduntur a librariis *ardor* (pro *amore*) et *error.* *Heins.* ad *Ov. Am.* 1, 10, 9. ad *Met.* 10, 342.]

ARDŬINNA cognominatur Diana in *Inscr.* ap. *Grut.* 314, 3. et fortasse ita denominata est, quod coleretur in silva Arduenna, quae est in Gallia Belgica, de qua *Caes. B. G.* 5, 3. Conjecturam hanc approbat *Selden. de Diis Syris, syntagm.* 2. *c.* 2. [*Id.* 6, 29. Est et Ardenna, ae, nempe apud *Venant. Fortunat. carm.* 7, 4. Ardenna, orum, pluraliter dixit *Tac. A.* 3, 42. *B. A.*] ℙ Haec eadem in alia *Inscr. ib.* 40, 9. dicitur *Ardoinna.*

ARDŬĬTĀS, atis, f. ἀπόκλιμα, altitudo, locus arduus et ascensu difficilis. *Varr. R. R.* 2, 10. Neque enim senes, neque pueri callium difficultatem, ac montium arduitatem atque asperitatem facile ferunt.

ARDŬO, is, pro *adduo, is*, (quod ex *ar* ad, et *duo, is*) hoc est *do, as*, legitur in *leg. XII. Tab.* ap. *Plin.* 21, 3, 5. Qui coronam parit, ipse pecuniave ejus virtutis ergo arduitor, *h. e.* dator ei. Ita legit *Lips. l.* 4. *Epist. Quaest. ep.* 26. At *Harduin.* reponit *duitor:* alii *arguitor.*

ARDUS pro aridus. V. ARIDUS.

ARDŬUS, a, um, adj. ἀνάντης, ἀνωφερής, altus, acclivis et ascensu difficilis. *Cic. Verr.* 2, 4, 23. Oppidum erat difficili ascensu atque arduo. *Sall. Cat.* 7. Locus asper atque arduus. *Liv.* 7, 34. Collis aditu arduus. *Ov. Met.* 2, 63. Ardua via. ℙ *Arduum* absolute, locus arduus. *Hor. Od.* 2, 19, 21. Scandere per arduum. *Virg. A.* 5, 694. tonitruque tremiscunt Ardua terrarum et campi. [*Tac. A.* 2, 46. visa in arduo, quae plana fuerint.] *Id. ib.* 11, 9. Excidere ardua castellorum, *h. e.* castella in arduo loco sita. ℙ *Arduus*, erectus, celsus, altus. *Hor. Sat.* 1, 2, 88. Ardua cervix equi. [*Sil.* 11, 245. colla.] *Gell.* 4, 1. Ardua supercilia, *h. e.* elata et superbiam indicantia. *Ov. Am.* 1, 14, 12. Ardua cedrus. *Id. Met.* 1, 151. Arduus aether. *Virg. A.* 9, 53. de Turno: et campo sese arduus infert. ℙ Translate ponitur pro difficili, molesto, laborioso. *Cic. Or.* 33. Magnum opus omnino et arduum, Brute, conamur: sed nihil difficile amanti puto. *Id. Inv.* 2, 54. Rerum arduarum ac difficilium perpessio. *Id. Leg.* 1, 13. Difficilem atque arduam sectam sequi. *Plin.* 17, 4, 3. Solum arduum opere, difficile cultu. *Id.* 2, 46, 45. Res ardua inventu. *Liv.* 8, 16. Id arduum factu erat. [*Tac. A.* 12, 15. nec fuit societas in arduo. *Id. H.* 1, 85. arduus rerum omnium modus.] *Sall. Cat.* 3. Arduum videtur res gestas scribere. *Gell.* ad haec *Sall.* verba ita scribit 4, 13. Arduum Sallustius non pro difficili tantum, sed pro eo quoque ponit, quod Graeci δυσχερὲς aut χαλεπὸν appellant, quod est tum difficile, tum molestum quoque et incommodum et intractabile. [*Sic *Tac. A.* 1, 11. arduum — regendi cuncta onus, i. e. molestum. Huc etiam referendus videtur locus *Id. H.* 2, 76. omnes — aestimare debent, an, quod inchoatur, Reip. utile, ipsis gloriosum, aut promtum effectu, aut certe non arduum sit. *Oberl.* i. q. *impossibile* esse putat.] *Cic. Inv.* 1, 47. Hoc magnae atque arduae cogitationis indiget. ℙ *Res arduae* interdum sunt res adversae. *Hor. Od.* 2, 3, 1. Aequam memento rebus in arduis Servare mentem; non secus in bonis Ab insolenti temperatam Laetitia. ℙ Gradus *arduior* et *arduissimus* vetustae voces sunt. *Cato* ap. *Prisc.* 3. p. 600. Quod iter longius arduiusque erat a curia. *Id. ib.* Asperrimo atque arduissimo aditu.

*ARDYAEI, orum, Ἀρδυαῖοι. V. ARDIAEI. *B. A.*

ĀRE *Lucretii.* V. in AREFACIO.

ĀRĔA, ae, f. [*quod *Buttmann.* in *Lexil.* 1. p. 244. ab ἔρα, i. e. terra, humus derivat, est proprie] locus in urbe purus, h. e. vacuus, in quo aedificari potest. *Varr. L. L.* 4, 4. Loca in urbe pura, areae. [*Cf. *Fest.* s. h. v.] *Florentin. Dig.* 50, 16, 211. locus sine aedificio, in urbe, area, rure autem ager appellatur. [*Hor. ep.* 1, 10, 13. Si ponendae domo quaerenda est area primum.] Quare etiam de eo loco, qui dirutis aedibus manet: *Cic. Att.* 4, 1. *ad f.* Pontifices si sustulerint religionem, aream praeclaram habebimus. [*Inscr.* Pompeiis reperta in urbis planitie, *Descriz. di Pompei Mus. Borbon. T.* 1. p. 14. M. Tullii M. F. area privata. *F.*] *Vitr.* 1, 7. Divisis angiportis et plateis constitutis, arearum electio ad opportunitatem et usum communem civitatis est explicanda, aedibus sacris, foro reliquisque locis communibus. *Suet. Vesp.* 8. Vacuas areas occupare et aedificare. *Liv.* 4, 16. Domum deinde, ut monumento area esset oppressae nefariae spei, dirui extemplo jussit. [*Id.* 1, 55. area libera a ceteris religionibus, i. e. in qua nondum templum sacratum est.] *Ulp. Dig.* 7, 4, 10. Aedes ad aream redigere. ℙ In hujusmodi areis, ut et in campo Martio, fiebant aliquando a juvenibus ludicra certamina, et exercitationes, eoque conveniebant otiosi homines spectandi et confabulandi causa. *Hor. Od.* 1, 9, 18. nunc et campus et areae Lenesque sub noctem susurri Composita repetantur hora. [*Sic etiam de aliis locis planis. *Vitr.* 8, 3. areae salinariae i. e. plana ad mare loca, in quibus solis calore ex aqua marina sal efficitur.] — Translate in universum dicitur pro campo, i. e. loco ubi exercitationis fiunt. *Ov. Am.* 3, 1, 25. cane facta virorum: Haec animo, dices, area digna meo est, h. e. materia meo ingenio apta. Hac ratione usurpatur etiam campus. [*Cic. Att.* 9, 18. area scelerum, i. e. locus ubi scelera commode exerceri possunt; alii expl. copiam scelerum; alii aliter legunt.] ℙ Hinc in specie dicitur de aliis. Ac primum quidem locus vacuus relictus ante aut post optimatum aedes, vel in medio earum, *area* dicitur. Haec area a tribus partibus cingebatur amplis porticibus, ut venientium turba consistere posset, antequam januam domus ingrederentur dominum summo mane salutaturi. Haec area cum porticibus et tabernis vestibulum appellabatur. In his areis quadrigae saepe erant aeneae, statuae equestres aut signa Deorum; hinc area Apollinis, area Mercurii, Spei, Isidis, etc. [*cf. *Plin. Pan.* 52, 3.]; erant nempe quae Venetiis *campi* vocantur. *Plin. ep.* 6, 20. Resedimus in area domus. *Ulp. Dig.* 43, 22, 1. Si area ab utraque parte aedium sit. *Cajus ib.* 8, 2, 1. Avertere stillicidium in aream vicini. Adde *Paul. ib. l.* 19. [*Hinc etiam pro ipsa domo dicitur. *Declam. Porcii Latr.* 5. (p. 1082. *ed. Cort.*) devolaverunt in aream ipsam nefariae conjurationis. Cf. *Cort.*, qui monet apud *Tert.* dici adeo pro *conventu*, laudans *Spanhem. opp.* p. 338.] ℙ Porro i. q. planities, in qua frumenta secta (hanc significationem *Forc.* primam posuerat) teruntur et arescunt, ἅλως, ἅλων, ut *Varr. L. L.* 4, 4. *ad f.* docet. *Virg. G.* 1, 178. Area cum primis ingenti aequanda cylindro, Et vertenda manu, et creta solidanda tenaci. [*Cf. ad h. l. *Voss.* et *Hdf.* ad *Hor. Sat.* 1, 1, 45.] *Cato R. R.* 91. et 129., *Colum.* 2, 20. et *Pallad.* 7, 1. areae conficiendae rationem docent. *Scaev. Dig.* 34, 1, 15. Messium et arearum tempore. ℙ In hortis *area* dicitur spatium quadratum et oblongum, cetero solo altius, bene subactum et coaequatum, ubi semina jaciuntur; relictis circa semitis, per quas adiri commode possit. *Varr. L. L.* 5, 7. *circa med.* Olitor disserit in areas sui cujusque generis res. *Colum.* 11, 3. Humus refossa in areas dividitur, quae tamen sic informandae sunt, ut facile runcantium manus ad dimidiam partem latitudinis earum perveniant. *Pallad.* 1, 34. Areae faciendae sunt angustiores, et longae, ut, etc. Adde *Plin.* 19, 4, 20. ℙ Dicitur etiam de geometrarum figuris. *Gell.* 1, 20. Planum est, quod in duas partes solum lineas habet, qua latum est, et qua longum; qualia sunt triquetra et quadrata, quae in area fiunt, sine altitudine. ℙ Dicitur etiam *area* locus purgatus, in quo aucupes spargunt grana ad aves alliciendas. *Pl. Asin.* 1, 3, 64. Auceps quando concinnavit aream, offundit cibum: aves assuescunt. Et *ib.* 67. Aedes nobis area est, auceps sum ego. ℙ *Area sepulturarum* apud *Tert. ad Scapul.* 3. est locus, in quo sunt sepulcra. Sic *area* pro loco rogi sumitur a *Stat. Th.* 6, 57., [et sensu eodem in plurimis inscriptionibus, quas legere est apud *Marin. Iscriz. Alb.* p. 118. In *Cenot. Pis.* haec habemus: Utique locus apud eam aream, quo ea strues congerantur, componantur, pateat quoquoversus pedes ✕L. En igitur area posita prope sepulcra pro ustrino, seu loco quo strues lignorum in annuis parentalibus succensa. *F.*] ℙ In coelo *area* dicitur circulus fulgoris, qui aliquando solem, lunam, et alia etiam sidera circumnectit, qui et *corona* appellatur. *Sen. Qu. nat.* 1, 2. Tales splendores Graeci areas (nempe ἅλωνας: nam ἅλων, sive ἁλὼν *aream* significat) vocavere, quia fere terendis frugibus loca destinata sunt rotunda. ℙ *Mart.* 10, 24. Vitae tribus areis peractis, *h. e.* tribus vitae spatiis, pueritia, juventute et senecta, ut *Turneb.* exponit *l.* 30. *c.* 30. Eodem sensu explicatur a *P. Scriver.* illud ejusdem 7, 32. Per varias artes, omnis quibus area servit, *h. e.* omnis hominum aetas. Alii per *aream* intelligunt spatium vigintiquinque annorum, quemadmodum in area Circi [*Ov. Fast.* 4, 10. Nunc teritur nostris area major equis.] in ludis vigintiquinque missus fiebant, ut *Varro* apud *Serv.* ad *Virg. G.* 3, 18. docet. Sed utroque *Martialis* loco alii aliter. V. AUREUS. ℙ Denique *area* est morbus capitis, interdum et menti, cum summa ejus cuticula emoritur, pili primum extenuantur, deinde excidunt, et si ictus is locus sit, sanguis exit liquidus, et mali odoris. Hujus duo sunt genera, alterum quod *alopecia* dicitur; alterum quod ὀφίασις. *Cels.* 6, 4. Arearum quoque, duo genera sunt, etc. V. ibi reliqua. Sic autem dicitur, quod areas quasdam, hoc est loca pilis nudata efficiat. *Mart.* 5. de quodam calvo: Nudum est in medio caput, nec ullus In longa pilus area notatur.

ĀRĔĀLIS, le, adj. ad aream pertinens, ἁλωειινός. *Serv.* ad illud *Virg. G.* 1, 166. et mystica vannus Iacchi, *h. e.* cribrum areale.

*AREĀTAE, arum, populi Sarmatiae, Thraciam ultra Haemumque montem, ubi nunc est Bulgaria. Dicti etiam Arraei. *Plin.* 4, 11. Arraei Sarmatae, quos Areatas vocant. ubi *Harduin.* mavult Areotas (Ἀρεώτας) vel potius Aroteres legere. *B. A.*

*ARECOMĪCI, orum, populi Galliae Narbonensis, Volcis proximi. Arecomicorum oppidum fuit Nemausus, hodie aliis *Avignon*, aliis *Nismes*. *Mela* 2, 5. *Plin.* 3, 4. *B. A.*

ĂRECTĒUS vel Arectaeus vel Aracteus, a, um, adj. *Arectei campi* ap. *Tibull.* 4, 1, 142. sunt campi circa Babylonem, ubi fuit Arech, seu Arach oppidum, cujus mentio fit *Genes.* 10, 10. Gyndes Radit Arectaeos haud una per ostia campos. Eos *Strabo l.* 16. Ἀρκτακηνὴν χώραν appellat; sed Ἀρακιηνὴν legendum esse monent *Scalig.* et *Casaubon.* Apud *Tibull.* sunt qui aliter legunt. [*Salmas.* (in *Solin.* p. 840.) legit Areccaeis, ab Arecca seu Aracca, oppido Susianae. *B. A.*]

ĂRĔFĂCĬO, acis, eci, actum, a. anom., ξηραίνω, aridum facio, sicco. *Varr. L. L.* 4, 4. *ad f.* Qui arefacit ardor est solis. *Gell.* 12, 1. Istae prodigiosae mulieres fontem illum sanctissimum corporis arefacere et exstinguere laborant. ¶ *Arfacio* per syncopen. *Cato R. R.* 69. Postea amurcam eximito et arfacito: ubi arebit, etc. ¶ Audaci transpositione divisit *Lucr.* 6, 962. Principio terram sol excoquit et facit are. ¶ Particip. *Arefaciens* apud *Vitr.* 2, 1. Alii luteas glebas arefacientes struebant parietes.

ĂRĔFACTUS, a, um, part. v. *arefacio*, ἀπόξηρος, aridus factus. *Plin.* 13, 22, 33. Caulis arefactus. *Id.* 34, 13, 35. Mora immatura in sole arefacta. *Cels.* 5, 27. *n.* 7. Polium arefactum in duas potiones dividendum est. [*Suet. Vesp.* 5.]

ĂRĔFĪO, is, actus sum, ξηραίνομαι, aridus fio. *Plin.* 32, 7, 26. Arefieri in furno.

ĂRĔLAS, atis, et Ărĕlāte, es, f. nunc *Arles*, urbs Galliae Narbonensis ad Rhodanum fluvium, olim Colonia Sextanorum, quoniam e legione sexta coloni olim eo deducti sunt. *Caes. B. C.* 1, 36. Naves longas Arelate facere instituit. *Auson. clar. Urb.* 8. Pande, duplex Arelate, tuos, blanda hospita, portus, Gallula Roma Arelas, etc., et *epist.* 24, 81. Utque duplex Arelas, Alpinae tecta Viennae. *Duplicem* vocat, quia olim in duas partes dividebatur, Rhodano interfluente.

ĂRĔLĀTENSIS, se, adj. ad Arelatem pertinens. *Plin.* 10, 42, 57. Arelatensis ager. *Scaev. Dig.* 33, 2, 34. Respublica Arelatensium.

ĂRĔMŎRĬCUS, a, um, adj. ad Aremoricam pertinens. Est autem Aremorica regio Galliae Celticae, nunc *Bretagne*, ad Oceanum sita. *Caes. B. G.* 7, 75. Universis civitatibus, quae Oceanum attingunt, quaeque eorum consuetudine Aremoricae appellantur. *Armoricae* hic rectius legitur: nam *ar mor* Celtarum lingua significat *ad mare*. *Auson. Prof.* 10, 15. Gentis Aremoricae. *Id. epist.* 9, 35. Sunt et Aremorici qui laudent ostrea Ponti.

ĂRĒNĂ, ae, f. ἄμμος, minutissimus pulvis: ab *arendo*, quia caret omni humore et succo, unde et plurimum aquae bibit. Ejus tria sunt genera, ut *Plin.* 36, 23, 54. et *Vitr.* 2, 4. et 5. docent, fossicia, fluviatilis et marina. *Virg. G.* 1, 114. Arena bibula. *ib.* 189. sicca. *ib.* 70. sterilis. *Id. A.* 5, 374. fulva. *Hor. Od.* 1, 28, 1. numero carens. *Ov. Met.* 2, 577. mollis. *Juven.* 3, 55. tanti tibi non sit opaci Omnis arena Tagi, quodque in mare volvitur aurum. [*Virg. G.* 4, 291. arena nigra, i. e. limus; nam poetice arena ponitur pro *humo*, ut *id. ib.* 1, 105. pinguis arena. *Lucan.* 2, 417. Nilus stagnaret arenas.] ¶ In plurali numero. *Virg. G.* 3, 350. torquens flaventes Ister arenas. *Id. ib.* 2, 232. summas aequabis arenas. *Hor. Od.* 3, 4, 31. Arentes arenae. [*Cf. *Bentl.* ad h. l.] Adde *Virg. G.* 2, 106. et alibi, *Ovid.* saepe, *Val. Fl.* non semel, *Suet. Aug.* 80., *Plin.*, *Petron. fragm.* et alios. Haec ideo coacervavimus, quia *C. Caesar* in *lib. de Analog.* ap. *Gell.* 19, 8. in plurali numero usurpari negavit. ¶ *Arenae mandare semina*, proverb. oleum et operam perdere. *Ov. Her.* 5, 115. Quid facis Oenone? quid arenae semina mandas? Non profecturis litora bubus aras. ¶ *Arena* pro loco arenoso, *Cic. Agr.* 2, 27. Arenam aliquam aut paludes emere. ¶ De arenae usu in aedificiis multa *Plin.* et *Vitr. locis sup. citat.* ¶ Saepe ponitur pro litore, aut portu. *Virg. A.* 1, 176. Egressi optata potiuntur Troes arena. *Id. ib.* 5, 34. Et tandem laeti notae advertuntur arenae. *Id. ib.* 6, 316. Arcere aliquem arena. [*Multa collegit *Burm.* ad *Prop.* 1, 8, 11.] ¶ Per metonymiam sumitur pro amphitheatro, quia spargi arena solet, ne qui exercentur aut pugnant, labantur. *Mart. Spectac.* 21. Quidquid in Orpheo Rhodope spectasse theatro Dicitur, exhibuit, Caesar, arena tibi. *Juven.* 4, 100. quod cominus ursos Figebat Numidas Albana nudus arena. [*Suet. Ner.* 53. in amphitheatri arena. *Id. Tit.* 8.] *Triphon. Dig.* 11, 4, 6. Dare se in arenam, *h. e* offerre se ad pugnandum cum bestiis, aut cum gladiatoribus. [*Hinc dicitur pro arte gladiatoria et muneribus gladiatorum. *Suet. Tib.* 35. in opera Scenae arenaeque edenda. *id. Cal.* 30. Nunquam autem, quod probe tenendum, ponitur *arena* pro circo et stadio, quanquam et haec arena sternebantur. Copiosius haec demonstravit *Lips.* in libris: *de amphitheatro* et *de amphitheatris extra Romam*, *Antverp.* 1604. 4. sive in Opp. ejus III. p. 993 — 1068. et in *Graevii thes. AA. RR.* IX. p. 1269 — 1319.] ¶ Pro iis, qui in theatro exercentur. *Juven.* 3, 34. Quondam hi cornicines et municipalis arenae Perpetui comites. ¶ Hinc dicitur de quocumque alio loco, in quo pugnatur, aut quolibet exercitii genere luditur. *Flor.* 4, 2. Prima civilis belli arena Italia fuit. *Plin. ep.* 6, 12. Vectio Prisco quantum plurimum potero, praestabo, praesertim in arena mea, hoc est apud centumviros. ¶ Scribitur et *harena* cum aspiratione: quam scriptionem admittunt *Varr.* apud *Serv.* ad *Virg. A.* 1, 176., *Charis.* 1. p. 80. *Vel. Long. Orthogr.* p. 2238. et alii vet. grammatici. Docent enim *arenam* esse ab *arendo*, at *harenam* ab *haerendo*, quod in fabricis haereat. Et quidem *Charis. l. c.* scribit *harenam* gratius sonare. Nec desunt vetera monumenta, ut est apud *Manut. Orthogr.*, in quibus aspiratio adhibetur. Nihilominus *arena* sine aspiratione eruditis magis placet, tum quod ea origo ab *haerendo* levior sit, et paene futilis, tum quod consuetudo obtinuit, ut fere passim *arena* scriberetur: tametsi qui aspirationem addunt, damnari jure non possunt. [*Scheller.* hoc voc. proprie *adj.* fuisse putat *arenus*, *a*, *um* (ut terrenus) ab areo, ut sit i. q. arena sc. terra.] ¶ Arenae montes in Hispania Baetica. *Plin.* 3, 1. *ed. Hard.* ubi antea legebatur Ariani m. Montem Ariorum appellat *Anton.* in *Itin.* Hodiernum nomen *Sierra Morena*. *B. A.*

ĂRĒNĀCĔUS, a, um, adj. qui est ex arena, arenosus, ψαμμώδης. *Plin.* 17, 7, 4. Terra argillacea, tofacea, arenacea. *Id.* 30, 15, 46. Arenacea duritia. *Id.* 21, 16, 59. Arenaceum semen, *h. e.* arenae simile.

*ARENĀCUM, i, Galliae Belgicae urbs, permunita et elegans, in Geldriae Ducatu, hodie *Arnhem* dicta. *Tac. Hist.* 5, 20. Arenatium audit *Tab. Peuting.* Harenatium autem *Anton. Itin. B. A.*

ĂRĒNĀRĬUS, a, um, adj. ad arenam pertinens. *Ammian.* 29, 1. In modum arenariae ferae ad ultimam rabiem saevire, *h. e.* quae in arena theatri depugnat. ¶ *Arenarius lapis*, quem *Virg. G.* 2, 348. bibulum vocat, est lapis foraminibus plenus, hauriendoque humori idoneus. *Servius.* ¶ *Arenarius*, *ii*, m. qui in theatro pugnat, ut bestiarius, gladiator, etc. *Petr. Sat.* 126. Quaedam feminae sordibus calent: arenarius aliquas accendit, aut perfusus pulvere mulio, aut histrio. *Arcad. Dig.* 22, 5, 21. Si ea rei conditio sit, ut arenarium testem, vel similem personam admittere cogamur. Adde *Capitolin. M. Aurel.* 19. et *Maecian. Dig.* 36, 1, 5. [*Adde praeterea hos locos: *Cod. Justin.* 3, 27, (al. 28.) 11. in arenam non damnato, sed sua sponte arenario constituto, legitimae successiones integrae sunt, sicuti civitas et libertas manet; sed etc. *ib.* 5, 27, 1. *coll.* 5, 5, 7. *Callistr. Dig.* 38, 1, 38. *Tert. de spect.* 22. etenim ipsi auctores et administratores spectaculorum quadrigarios, scenicos, xysticos, arenarios illos amantissimos etc. *Firm. Astron.* 8, 10. *Symm. ep.* 5, 59. Praeter haec loca, quae in veterum scriptis exstant, legitur h. v. in duabus inscriptionibus, quarum altera, Mutinae reperta, exstat apud *Murat. thes.* p. 511. *n.* 3. D. M. Q. Alfidio Q. L. Hylae VI. vir foro Sempronii collegii arenariorum Romae negotianti lanario Alfidia Severa patri pientissimo. Altera, anno 1817 vel 1818 Treveris reperta, doctissime explicata est ab *Eichstadio*, in quatuor libellis academicis, quos edidit annis 1819. 1827. 1828. Hanc quidem ita legendam censet: In honorem domus divinae Genio arenariorum, consistentium Coloniae Augustae Treverorum, Axsillius Avitus, sicut ipsi votum est, sacrum novum monumentum donat dedicat. — Jam quum exstitissent VV. DD., qui in his titulis *arenarios* explicari vellent *arenae fossores*: Eichstadius argumentis gravissimis evincit, in illa quidem inscript. Mutinensi aliquo modo ferri posse eam interpretationem, sed in altera *arenarios* eosdem esse, qui in aliis locis *bestiarios*. Egregie autem duo arenariorum genera distinguenda esse monet (V. BESTIARIUS); alterum enim erat eorum, qui vel mercede conducebantur, ut cum bestiis pugnarent, vel ipsi ultro, virium et virtutis ostentandae causa, in arena cum bestiis congrediebantur, ut populum delectarent; alterum eorum, qui ob admissa scelera damnabantur ad bestias. Plura de his reperies in libris laudatis, praesertim in *supplem. tertio* (anni 1828). p. 5. sqq.] ¶ Primus numerorum arenarius, apud *Tertull. Pall.* 6. est arithmeticus, qui prima supputandi elementa pueros docet; quem ita appellari quidam volunt, quia in arena fingebat ductus numerorum, chartae deleticiae loco. *Salmas.* scribit ex eo dici *arenarium*, quia arenae sunt aliquando ψῆφοι, sive calculi, quibus olim ad computandum utebantur. V. ABACUS. Alii aliter exponunt. ¶ *Arenaria*, *ae*, et *Arenarium*, *ii*, locus ubi arena fossicia effoditur. *Cic. Cluent.* 13. In arenarias quasdam extra portam Exquilinam perductus occiditur. *Varr. R. R.* 1, 2. *ad f.* Neque lapicidinae, neque arenariae ad agriculturam pertinent. *Vitr.* 2, 4. Si non erunt arenaria, unde fodiantur et 6. *ad f.* Arenariae fossiciae. ¶ Non imitanda licentia usus est, antepaenultimam breviando *Lucil.* ap. *Non.* 1, 78. Concursans uti arenarius, clareque quiritans. ¶ Scribitur et *harenarius*. V. ARENA.

ĂRĒNĀTĬO, onis, f. inductio arenati, hoc est calcis arena mixtae, in parietes. *Vitr.* 7, 3. *a med.* Tectoria fundata arenationis et marmoris soliditate.

ĂRĒNĀTUS, a, um, adj. ad arenam pertinens. *Vet. Inscr.* optimae notae apud *Grut.* 207. Quae lita non erunt calce arenato, lita politaque et calce uda dealbata recte facito. Et apud *Caton. R. R.* 18. bis legitur *calce arenato*, *h. e.* calce mixto cum arena, nam *calx* etiam masculino genere usurpatur. V. CALX. ¶ *Arenatum*, *i*, n. substantive, calx arena mixta, qua in tectoriis parietum et pavimentis utimur, ut *marmoratum*, *i*, n. pro *opere marmorato* et *tabulatum*, *i*, n. pro *opere tabulato* utuntur Latini scriptores. *Vitr.* 7, 4. Pro arenato testa dirigatur. *Plin.* 36, 23, 55. Tectorium quidem, nisi ter arenato et bis marmorato inductum est, non satis splendoris habet. Et mox. Arenatum inducere.

*ARĒNE, es, f. Ἀρήνη, Messeniae oppidum. *Plin.* 4, 5. *B. A.*

ĂRĒNĬFŎDĪNĂ, ae, f. locus ubi arena effoditur, arenarium. *Ulp. Dig.* 7, 1, 13. Lapicidinas vel cretifodinas vel arenifodinas instituere. Adde 24, 3, 7.

ĂRĒNĬVĂGUS, a, um, adj. qui per arenam vagatur. *Lucan.* 9, 941. Vidit arenivagum surgens fugiensque Catonem.

ĂRĒNŌSUS, a, um, adj. ψαθυρὸς, arena abundans. *Virg. A.* 4, 257. Litus arenosum Libyae. *Plin.* 23, 3, 36. Urina arenosa. *Id.* 33, 6, 33. Lapis scabrior et arenosior. *Id.* 27, 4, 5. Ut quod sit arenosissimum subsidat.

ĀRENS, tis, part. v. *areo*, aridus, humore carens. *Tac. A.* 15, 42. Loca arentia. *Virg. G.* 1, 109. Arva arentia. *Id. A.* 3, 350. Arens rivus Xanthi. *Id. G.* 4, 268. Rosae arentes. *Id. A.* 12, 522. Ignes immissi in silvam arentem. *Ov. Her.* 4, 174. Arentem sitim levare unda. *Hor. Epod.* 14, 4. Arente fauce trahere pocula. *Sil.* 10, 511. arentique cruore squalebat barba. *Virg.* eodem sensu dixit *concretos sanguine crines*, *A.* 2, 277.

ĂRĒNŬLĂ, ae, f. dimin. ab arena, ψαμμάθιον, arena tenuissima. *Plin.* 30, 3, 8. Arenulae, quae inveniuntur in cornibus cochlearum.

ĀRĔO, es, ui, n. 2. ἄζομαι, aridus sum, siccus, et sine humore. *Ov. Met.* 2, 211. tellus Fissaque agit rimas et succis aret ademptis. *Pl. Rud.* 2, 6, 49. Utinam fortuna nunc anatina uterer, uti cum exivissem ex aqua, arerem tamen. *Cato R. R.* 76. In qualo, ubi arescant, tracta componito: ubi arebunt, componito pariter. *Ov. Met.* 6, 355. Et fauces arent, vixque est via vocis in illis. [*Liv.* 44, 32, 9.] *Id. A. Am.* 2, 606. Garrulus in media Tantalus aret aqua, *h. e.* sitit. *Sen. Ben.* 3, 8. Arere siti. V. ARENS. ¶ [*A librariis permutantur *arere* et *ardere*. Cf. *Heins.* ad *Ov. Met.* l. l. et ad *Her.* 4, 174.]

ĀRĔŎLĂ, ae, f. parva area. *Plin. ep.* 2, 6. Diaeta cingit areolam, quae quatuor platanis inumbratur. In *vet. Inscr.* ap. *Grut.* 589, 4. habetur *ariola*. ¶ De spatio quadrato in hortis, de quo in AREA dictum est. *Colum.* 10, 362. Ter circum areolas et sepem ducitur horti. *Id.* 11, 2. Semina in areolas disserere. ¶ De tabula, in qua pictores ceras discolores habebant. *Varr. R. R.* 3, 17. Pictores loculatas magnas habent areolas, ubi discolores sint cerae. Alii leg. *arculas*, quod potius probandum.

ĂRĔŎPĂGĪTĂ et Areopagītes, ae, m. Ἀρειοπαγίτης, judex Areopagi. *Cic. Phil.* 5, 5. Si Lysiades citatus judex non responderit, excuseturque Areopagites esse. *Id. Off.* 1, 22. Consilium Solonis, quo primum constituit Areopagitas. *Id. Balb.* 12. Vidi nostros cives Athenis in numero judicum atque Areopagitarum. ¶ Scribitur et *Ariopagita*.

ĂRĔŎPĂGĪTĬCUS, a, um, adj. ad Areopagitas pertinens. *Sidon. ep.* 9, 9. Gymnasia Areopagitica. *Enn.* ap. *Varr. L. L.* 6, 2. *ad f.* Areopagiticam ea de re vocant petram. *Scalig. in Conjectan. ad Varr.* ita hunc locum legit, alii aliter.

ĂRĔŎPĂGUS (Areopagos), i, m. Ἀρειοπάγος vel Ἀρηοπάγος, vicus Athenarum, in quo judicia exercebantur. Sed fere accipitur pro ipso templo et loco judicii. Dictus est ab Ἄρης, Mars et πάγος, vicus, quasi vicus Martis, quia in eo vico Marti templum constitutum fuerat. Sed aliqui dicunt, Martem, cum Halirrhotium Neptuni filium, qui vim Alcippae filiae suae intulerat, occidisset, a Neptuno homicidii reum factum esse, causaque a duodecim Diis in illo vico cognita, sex sententiis fuisse absolutum: hoc fuisse Athenis primum capitis judicium, exinde locum illum *Areopagum* coepisse appellari. Ibi selecti judices severissimi et sapientissimi graviores causas, praesertim capitales, incorrupta justitia expediebant: cautumque erat lege inviolabili, ne qui causam dicebat, prooemio uteretur, ne moveret affectus, aliasque persuadendi subdolas artes adhiberet, eo consilio, ne cui plus in misericordia, quam in causa, spei esset, et ne judices a justa sententia averterentur. Quam ob

causam ipsi velamine ante se posito et fere noctu sententiam dabant, ut tantummodo facta cognoscerent, personas non viderent. Tacentes etiam judicabant: ex quo natum est Graecum proverbium Ἀρεοπαγίτου στεγανώτερος, Areopagita tectior aut taciturnior. Ob haec summa erat Areopagitarum auctoritas, ad quos ex omnibus orbis terrae partibus non solum homines, sed Deos quoque accessisse disceptaturos, fabulati sunt poetae. Neque solum capitalia judicia, sed et graviora reipublicae negotia eorum consilio administrabantur. *Cic. N. D.* 2, 29. Atheniensium rempublicam consilio regi Areopagi. *Id. Div.* 1, 25. Sophocles ascendit in Areopagum. *Sen. Tranq.* 3. *ad f.* In qua civitate erat Areopagos, religiosissimum judicium. *Juven.* 9, 101. Areopagum appellat *curiam Martis.* Et *Tac. A.* 2, 55. *Areum judicium.* V. AREUS. ¶ Paenultima dubiae est quantitatis. Et sane qui dicunt, Areopagum esse pagum, seu vicum Martis, producendam ajunt, quia prima in *pagus* producitur a Graeco πηγή, Dorice παγά, fons, ut *Festus* et *Serv.* ad *G.* 2, 382. docent. Verum alii multo rectius Areopagum interpretantur saxum, seu rupem aut collem Martis, quia curia Atheniensium, quae erat Areopagus, in edito saxo sita erat: atque ita corripienda est paenultima, quomodo corripitur prima in πάγος, (saxum seu collis) in illo *Homeri Odyss.* ε, 405. Ἀλλ' ἀκταὶ προβλῆτες ἔσαν, σπιλάδες τε, πάγοι τε. Sed tamen observandum est, unam eandemque esse originem vocis πάγος apud Graecos et alterius *pagus* apud Latinos. V. annotata ad V. PAGUS. Apud *Eurip. Iph. in Taur. v.* 1470. vel 1483. est versus iambicus: Καὶ πρίν γ' Ἀρείοις ἐν πάγοις ψήφους ἴσας. Ex quo apparet brevem esse paenultimam in *Areopagus.* V. AREOPAGITICUS. ¶ [*Vulgari illi Areopagi etymologiae fidem derogat *Varro* apud *Augustin. de civit. Dei* 18, 10. notante *A. Majo* ad *Cic. Rep.* 1, 27. *B. A.*]

AREPENNIS, is, m. Gallica vox, qua significatur semijugerum, vel semijugeri mensura, ut *Colum.* 5, 1. docet. *Isid.* 15, 15. ab *arando* ductam putat, sed cum eam *ib.* Baeticam esse pronunciet, *Colum.* vero Gallicam, absurdum videtur ejus originem a Latinis deducere. *Scalig.* putat, Latinam quidem vocem esse, sed frequentius a Gallis usurpatam. V. *Voss. Etym.* in *Arvipendium* [*et quae de h. v. congessit *Burm.* ad *Anthol.* lat. II. p. 659.] ¶ Legitur et *Arapennis* [et *Aripennis* in *Not. Tir.* p. 63. Posterioribus temporibus et *arpennum* dixere et *agripennus* et *arpentum*: hinc Galli nunc vocant *arpent. F.*]

ARES, is, m. Ἄρης, Mars. Graeca vox, qua utitur *Plaut.*, apud quem Geta servus joculariter ita militem alloquitur *Truc.* 2, 7, 54. Si tu ad legionem bellator clues, at ego in culina Ares. Alii aliter leg. ¶ Est etiam i. q. aries, ita enim appellabant prisci Latini. *Varr. L. L.* 4, 19. Aries, quod eum dicebant ares veteres, nostri arviga. *Id.* ap. *Non.* 2, 557. Si non plus testiculorum offenderis, quam in castrato pecore in Apulia, vincor non esse masculum arem. Alii hic quoque intelligunt *Martem:* alii aliter leg. ¶ [Fuit etiam *Ares, etis* cognomen Romanum. *Inscr.* in *Monum. Matth. T.* 3. p. 157. *n.* 39. Ossa Q. Vitellii *Quinti Auli Liberti* Aretis. *F.*] ¶ Graeci poetae primam syllabam modo corripiebant, modo producebant, teste *Lucilio* ap. *Scaur. Orthogr.* p. 2255., quod Latinis negatum esse notat *Mart.* 9, 12.

ĀRESCO, is, n. ξηραίνομαι, aridus fio. *Pl. Rud.* 2, 7, 16. Da mihi vestimenti aliquid aridi, dum mea arescunt. *Cic. Partit.* 17. Cito arescit lacrima, praesertim in alienis malis. *Tac. A.* 13, 57. Arescens unda. Et *ib.* 58. Mortuis ramalibus et arescente trunco. *Plin.* 8, 38, 57. Lyncum humor glaciatur, arescitque in gemmas carbunculis similes.

[ĀRESCON, ntis, m. ἀρέσκων, placens. Nomen servile Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 634, 3. Arescon et Callistus Liberti.

[ĀRESCŪSA, ae, f. ἀρέσκουσα, placens, oblectans. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 484, 1. Trebellia Arescusa.

*ARESTORIDES, ae, V. ARISTORIDES.

ĀRĔTĀLŎGUS, i, m. ἀρεταλόγος, placita loquens ad sui ostentationem et aliorum oblectationem. *Juven.* 12, 15. risum fortasse quibusdam Moverat, ut mendax aretalogus. *Suet. Aug.* 74. Aut acroamata et histriones interponebat, ac frequentius aretalogos. Ad quem locum *Casaubonus:* Aretalogos censeo appellatos miseros philosophos, mera hominum mendicabula, sectae fere Cynicae aut Stoicae, qui cum scholam et sectatores non haberent, convivia beatorum frequentabant et Romulidas saturos variis de virtute et vitiis disputationibus oblectabant. [*Compara etiam *Rupert.*] Alii *aretalogos* ajunt esse circulatores quosdam, qui in compitis mira de suis pharmacis pollicentur: vel fabulosorum voluminum scriptores, ut *amadisii* et similium. *Salmas. in not.* ad *Vopisc. Aurel.* 42. enumerat inter varias nimorum species. V. ETHOLOGUS [*et *clav. Cic.* s. h. v.]

*ARĔTE, es, f. Ἀρήτη, Alcinoi regis Phaeacum uxor. *Hyg. fab.* 23. *B. A.* Item cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 330, 4. Fabia Arete. *F.*]

*ARĔTHO, onis vel Arethon, ontis, Ἀρέθων, Athamaniae et Epiri fluvius, in sinum Ambracium influens. *Liv.* 38, 3 et 4. Dictus et Arachthus. *B. A.*

ĀRĒTUS, i, m. ἄρητος, funestus. Nomen servile Romanum. *Inscr.* ap. *Murat.* 1412, 13. Valeria Calliope Areto marito dignissimo. *F.*]

ĀRĔTHŪSĂ, ae, f. Ἀρέθουσα, fluvius Siciliae apud Syracusas: unde pro ipsis Syracusis ponitur a *Sil.* 14, 117. Poetae fabulantur virginem fuisse venatricem, Dianae comitem, amatam ab Alpheo fluvio Elidis; cum Alphei vim post longum cursum effugere non posset, Dianae miseratione in fontem versam fuisse, ac ne amatoris aquis pollueretur, per subterraneos cuniculos in Ortygiam fugisse Siciliae insulam apud Syracusas, ibique uberrimo aquarum gurgite emergere, unde Syracusae *Arethusides* dictae sunt: Alpheum fuisse insecutum occultis subter mare meatibus et apud Syracusas in Arethusam fluere. Hanc fabulam narrat *Ov. Met.* 5, 572. Vera autem explicatio est, apud Pisas in Elide ingentem fontem esse, qui in duos alveos Alpheum et Arethusam dividitur. *Virg. G.* 4, 344. Et tandem positis velox Arethusa sagittis. Adde *A.* 3, 694. Est etiam quarundam urbium et fontium nomen in Graecia, Syria et alibi; de quibus V. Geographos. ¶ [*Fuit et Arethusa mons Euboeae. *Plin.* 4, 12. ¶ Item Boeotiae. *Plin.* 4, 7. ¶ Et lacus Armeniae majoris, per quem perfluit Tigris flumen. *Id.* 2, 103. et 6, 27. ¶ Item oppidum Macedoniae, in Mygdonia. *Id.* 4, 10. ¶ Et Syriae oppidum, in Seleucide, ad Orontem fluvium, Emesam inter et Epiphaneam. *Anton. Itin.* ¶ Et Arabiae Felicis urbs. *Plin.* 6, 28. *B. A.*] ¶ [Est et cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 814, 2. Ulpia Arethusa. *F.*]

ĀRĔTHŪSAEUS, a, um, adj. ad Arethusam pertinens. *Claud. Rapt.* 2, 60. Quas Arethusaei latices, quas advena nutrit Alpheus.

ĀRĔTHŪSIS, idis, f. adj. ab Arethusa. *Ov. Fast.* 4, 873. Usque Syracusas Arethusidas abstulit armis Claudius.

ĀRĔTHŪSĬUS, a, um, adj. ad Arethusam pertinens. *Sil.* 14, 356. Erigitur subitas in spes Arethusia proles, *h. e.* Syracusani. V. ARETHUSA. ¶ Est quoque incola Arethusae urbis Syriae ad Orontem inter Emesam et Epiphaniam, in cujus nummis apud *Eckhel. D. N. V. T.* 3. p. 310. est ΑΡΕΘΟΥΣΑΤΩΝ. *Plin.* 5, 23, 19. Arethusii, Beroeenses, Epiphaneenses. ¶ [*Et Macedonicae A. incolae, *Plin.* 4, 10. *B. A.*]

ĀRĒTĪNUS et Arretinus, a, um, adj. ad Aretium pertinens. *Mart.* 1, 54. Sic Aretinae violant crystallina testae. *Id.* 14, 98. Aretina nimis, ne spernas vasa monemus. ¶ *Aretini, orum,* sunt Aretii populi. *Plin.* 3, 5, 8.

ĀRĒTĬUM, ii, n. nunc *Arezzo*, urbs Etruriae, ab Areta Jani filio condita, una ex primis XII. Tuscorum coloniis, sita in monte: cujus ager terra abundat aptissima ad fictilia coquenda, ut *Plin.* 35, 12, 46. testatur. Siligine etiam nobilis est, ut legitur apud *Eund.* 18, 9, 20. *n.* 1. ¶ Scribitur et *Arretium* duplici *rr*, et ita legitur in *vett. Inscriptt.* ap. *Grut.* 372, 12., 520, 3., 1028, 2., 1029, 7., et probat *Manut.*

*ARETRĒBAE (Arotrebae) vel Arrotrebae, arum, populi Hispaniae Tarraconensis, ad littus boreale, postea Artabri appellati. *Plin.* 3, 20 et 22. *B. A.*

*ARĒVACI, orum, m. plur. Ἀρειουάκοι, populi Hispaniae Tarraconensis, inter Segoviam et Methymnam Campestrem. *Plin.* 3, 3, 4. Arevacis nomen dedit fluvius Areva. Nunc *Arlanza* vocant. [*Scribuntur etiam Arevacae, Ἀρειουάκαι. *B. A.*]

ĀRĒUS, a, um, Ἄρειος, ad Martem pertinens, Graeca vox. *Tac. A.* 2, 55. Offensus urbi (*Atheniensium*) propria quoque ira, quia Theophilum quendam Areo judicio falsi damnatum, precibus suis non concederent, *h. e.* judicio Areopagi, qui locus a Marte cognominatus est. V. AREOPAGUS. ¶ [*Fuit et Areus Bithyniae flumen. *Plin.* 5, 32. ¶ Item philosophi Alexandrini nomen, qui ab Augusto imperatore in honore valde est habitus. *Suet. Aug.* 89. ¶ Et rhetor quidam apud *Quint.* 2, 15. et 3, 1. ¶ Et libertus apud *Cic. Att.* 5, 9. *B. A.*] ¶ Scribitur et *Arius.*

ARFĔRĬĂ Aqua, quae inferis libabatur, dicta a ferendo; sive vas vini, quod sacris adhibebatur. Haec *Festus*, ubi *Scalig.* notat, *arferiam* dici pro *adferiam*, ab *adferendo*, ea ratione, qua *arcio* pro *accio*, seu *adcio* dictum est, *ar* adhibito pro *ad. Glossae Philox.* Adferial, ὕδωρ τὸ ἐπὶ νεκροῖς σπενδόμενον.

ARGAEUS, i, m. Ἀργαῖον ὄρος, mons excelsissimus Cappadociae inter Caesaream et Sebastiam centum fere mill. pass. extensus, cujus cacumina etiam aestate nivosa sunt. Pascua fert optima generosis equis educandis. *Claud. Eutr.* 1, 248. Et Scythicis mutant Argaei pabula silvis. *Id. Ruf.* 2, 31. volucrumque parens Argaeus equorum.

ARGAEUS, a, um, adj. ad Argaeum montem pertinens, Ἀργαῖος. *Claud. laud. Seren.* 191. delectus equorum, Quos Phrygiae matres, Argaeaque gramina pastae Semine Cappadocum sacris praesepibus edunt. *Id. epigr.* 23. de equo phal. etc. Argaeae nives.

ARGANTHŌNĬĂCUS, a, um, adj. ad Arganthonium pertinens, qui Tartessiorum rex fuit et centum quinquaginta annos a *Plin.* 7, 48, 49. et *Censorin. de Die nat.* 17., centum viginti, a *Val. Max.* 8, 13. *n.* 4. *extern.* et a *Cic. Sen.* 19. vixisse dicitur: a *Sil.* 3, 396. tercentum. *Id. ib.* Arganthoniacos armat Carteja nepotes.

*ARGANTHONIUS, i, m. V. v. anteced. ¶ Item mons Bithyniae, ὄρος Ἀργανθώνιον Straboni, Arganthus dictus *Prop.* 1, 20, 33. *B. A.*

ARGĒI, orum, m. plur. loca quaedam Romae appellabantur, quod in iis sepulti essent quidam Argivorum illustres viri, qui cum Hercule Argivo Romam venerant et in Saturnia subsederant. *Liv.* 1, 21. Multa alia sacrificia locaque sacris faciendis, quae Argeos pontifices vocant, dedicavit. *Varr. L. L.* 4, 8. scribit hujusmodi loca in septem et viginti partes urbis disposita fuisse. *Ov. Fast.* 3, 791. Itur ad Argeos. ¶ Apud *Fest.* legitur *Argea* in neutro plurali, ubi tamen alii cum *Scalig.* reponunt *Argei.* ¶ Praeterea *argei* dicta sunt simulacra hominum triginta e scirpeis virgultis facta, quae quotannis de ponte sublicio publice jaciebantur in Tiberim a sacerdotibus, vel, ut scribit *Festus*, a virginibus Vestalibus. *Varr. L. L.* 6, 3. *circa med.* et *Ov. Fast.* 5, 621., ubi varias hujus ritus causas assignat. Adde *Fest.* in *Sex.*

ARGĔMĂ, atis, n. [*ἄργεμα] morbus oculorum, cum parvum quoddam ulcus in medio circulo oculi nascitur, partem quidem aliquam candidi, partem etiam nigri comprehendens. Id extra iridem rubicundum, intra vero candidum apparet: ex quo et nomen traxit, scilicet ab ἀργὸς, albus. *Plin.* 28, 11, 78. Fel caprinum cum vino contra albugines et caligines et pterygia et argema. *Id.* 25, 13, 92. Anagallidis succus discutit argema rubens. V. ALBUGO.

ARGĔMON, i, n. ἄργεμον, herba est, quae Latine *lappa canaria* dicitur, philanthropo non absimilis, quae in suum medicinis adhibetur. *Plin.* 24, 19, 116.

ARGĔMŌNĒ, es, f. ἀργεμώνη, herba, quae *inguinalis* a Latinis appellatur, quoniam inguinum morbis prodest, passim in vepribus nascens. Graecum hoc nomen ex eo nacta est, quod argema etiam et nubeculas oculorum discutiat. *Plin.* 26, 9, 58.

ARGĔMŌNĬĂ, ae, f. herba est folia habens, qualia anemone, divisa apii modo, caput in cauliculo papaveris silvestris, item radicem; succum croci colore acrem et acutum. Nascitur et in arvis apud nos. Nostri tria genera ejus faciunt et id demum probant, cujus radix tus redoleat. Haec *Plin.* 25, 9, 56.

ARGENNON, argentum percandidum. *Festus.* Ad quae verba recte monet *Scalig.* legendum esse *argennon, argenteum, percandidum*, hoc est vocem *argennon* significare argenteum, percandidum, a Graeco ἀργεννὸς, quod ab ἀργὸς, albus.

*ARGENNOS, i, insula Joniae. *Plin.* 5, 31. *B. A.*

[ARGENTĀBŬLUM, i, n. bracteola, seu scobs argentea, qua dapes, mensas, pavimenta, capillos etiam illuminare solebant ditiores Romani. *Petr. fr. Trag.* 56. Puer super hoc positus officium apophoreta recitavit: *Argentum sceleratum:* adlata est perna, supra quam argentabula erant posita, *h. e.* perna argentata; dictum autem argentum *sceleratum* joculariter, nam Graece σκέλος est crus, seu perna. Ita locum, in quo *Cod. Tragur.* habet *acetabula*, restituendum et interpretandum putat *Fr. Oriolius* in *Opusc. letter. di Bologna T.* 1. p. 114. *F.* Vulgo legitur *acetabula.*]

ARGENTĀCEUS, a, um, adj. idem quod argentarius. *Apic.* 2, 2. Amygdala lota ex creta argentacea, ut ad candorem perducantur. Alii leg. *argentaria* et quidem rectius.

*ARGENTĀNUM, i, oppidum Italiae inferioris, in Bruttiis. *Liv.* 30, 19. *B. A.*

ARGENTĀRĬĂ, ae, f. taberna argentarii. *Pl. Epid.* 2, 2, 13. Per omnem urbem sum defessus quaerere, per medicinas, per tonstrinas, per myropolia et lanienas, circumque argentarias. *Liv.* 26, 27. Pluribus simul locis circa forum incendium ortum: eodem tempore septem tabernae, quae postea quinque et argentariae, quae nunc novae appellantur, arsere: *novas argentarias* dixit ad discrimen veterum, quas in eodem foro Tarquinius Priscus exstruxerat, de quibus *Pl. Curc.* 4, 1, 19. Sub Veteribus ibi sunt, qui dant, quique accipiunt fenore. ¶ Praeterea *argentaria* dicitur ars et officium argentarii, de quo V. in ARGENTARIUS, ii. *Cic. Caecin.* 4. M. Fulcinius, qui Romae argentariam non ignobilem fecit. *Id. ib.* Argentariam dissolvere. *Ulp. Dig.* 2, 13, 4. exercere. Et *ib.* administrare. ¶ Denique *argentaria* est argentifodina. *Liv.* 34, 21. Vectigalia magna instituit ex ferrariis argentariisque. ¶ Revera adjectivum est, et intelligitur *taberna*, vel *ars*, vel *fodina.*

*ARGENTARIA, ae, Ἀργεντοναρία, urbs Galliae Belgicae, in regione Rauracorum. *Ammian.* 31, 27. *Aur. Vict. Epit.* 47. A. *Ptol.*, ut et in *Tab. Peut.* appellatur *Argentuaria. B. A.*

ARGENTĀRĬUM, ii, n. locus, in quo argentea

vasa reponuntur, ἀργυροθήκη. Ulp. Dig. 34, 2, 19. n. 8. Quod non in argentario paterfamilias ponere solebat.

ARGENTĀRĬUS, a, um, adj. ad argentum, vel ad pecuniam pertinens, ἀργύρεος. Plin. 35, 17, 58. Creta argentaria, h. e. quae nitorem argento reddit. Id. 33, 5, 26. Argentaria metalla. Id. 34, 9, 20. et ib. 17, 48. Plumbum argentarium, h. e. album et argento simile, quale est stanni purgatioris quoddam genus. Jabol. Dig. 34, 2, 39. Argentarius faber. Pl. Ps. 1, 3, 65. Argentaria inopia, h. e. i. q. argenti. Id. Epid. 5, 2, 7. Argentariae opes. Id. Men. 2, 3, 26. Sunt meretrices omnes elecebrae argentariae, h. e. quae pecuniam omnem amatorum eliciunt et ad se trahunt. Id. Ps. 1, 1, 103. Invenire alicui auxilium argentarium. Liv. 26, 11. Taberna argentaria. Ulp. Dig. 2, 13, 4. Argentariae mensae exercitor, h. e. argentarius, de quo mox. Caj. ib. l. 10. Argentarias rationes edere. Inscr. ap. Don. cl. 1. n. 97. Argentaria et auraria pondera. Suet. Vesp. 1. Coactiones argentarias facere. V. COACTIO. Scaev. Dig. 40, 7, 40. ad f. Argentarius coactor. V. COACTOR. Inscr. ap. Fabrett. c. 4. n. 180. Faber argentarius. Alia ap. Murat. 945, 5. Argentarius vascularius. ℙ Mons Argentarius, nunc monte Argentaro, est in ora litorali Etruriae contra Igilium insulam. Rutil. Itin. 1, 315. ℙ [Alter mons Argentarius in Hispania Baetica. Avien. Ora marit. 291. At mons paludem incumbit Argentarius. Id. paulo post ita dictum narrat, quod ejus latera stanno niteant, at Strabo l. 3. propter argenti fodinas, quae in eo sunt. F.]

ARGENTĀRĬUS, ii, m. est is, qui in argento, seu in pecunia negotiatur et lucrum quaerit, ἀργυραμοιβός, κολλυβιστής, ἀργυροπράκτης, τραπεζίτης. Late autem patet argentariorum professio. Nam ii erant, qui pecuniis permutandis aut fenori dandis lucrum faciebant: item qui pecunias apud se depositas custodiebant, earumque rationes conficiebant, reddituri postea dominis, lucro aliquo accepto. Duplici autem de causa apud eos pecuniae deponebantur, aut sine fenore propter fidem publicam, ut tutiore loco, quam in privatis aedibus, asservarentur aut sub usuris ipsis credebantur, quas deinde fenori collocabant. Praeterea etiam ad alios pertinentia negotia gerebant, fidejubebant, constituebant: et si quis, verbi gratia, pecunias fenori poneret, vel acciperet, emeret aliquid, vel venderet, solveret, aut crederet, accedebat ad argentarium, qui ejus contractus tabulas perscribebat, quod hodie publici tabularii facere solent. Nam argentariorum codicibus et tabulis plurimum habebatur fidei: ad quos probationis ergo decurrebatur. Ut enim loquitur Caj. Dig. 2, 13, 10., eorum officium atque ministerium publicam habet causam, atque adeo auctoritatem. Hujus rei gratia multae erant Romae in foro argentariorum tabernae publice constitutae, ut commodum esset hominibus ex tota urbe eo convenientibus, negotiorum suorum acta perscribenda curare, quae argentarii apud se retinebant, quandocumque opus esset, exhibituri, accepto tamen lucello, quod eis ex lege praestituebatur. Ad has tabernas etiam auctiones fieri solebant, quibus argentarii intererant. Denique ii emendis vendendisque quibusdam rebus operam dabant, praesertim auri atque argenti speciebus, numis veteribus, vasis caelatis, gemmisque et aliis, quae vel ipsi emebant, majore pretio distracturi, vel ab aliis vendenda sumebant, ut reservato sibi lucro aliquo, pecuniam ex iis coactam dominis persolverent. [*Cf. Suet. Ner. 5.] Non modo privatos, sed etiam Imperatores Romae, vel in municipiis sive coloniis argentariam per suos libertos exercuisse, constat ex Inscriptione quam legesis infra in V. COACTOR. Cic. Caecin. 6. Fundus addicitur Aebutio: pecuniam argentario promittit Aebutius. Et ib. Se habere argentarii tabulas, in quibus sibi expensa pecunia lata sit. Pl. Aul. 3, 5, 53. Itur, putatur ratio cum argentario: Impransus miles adstat, aes censet dari. Ubi disputata est ratio cum argentario, Etiam plus ipsus ultro debet argentario. Suet. Ner. 5. Argentarios pretiis rerum coemptarum fraudare. Scaev. Dig. 46, 3, 88. Res vendendas per argentarios dedit: argentarii universum redactum venditionis solverunt, etc. ℙ [Argentarius absolute idem est etiam qui argentarius faber. Inscr. ap. Marin. Frat. Arv. p. 248, 1. De basilica vascularia aurario et argentario. Alia ap. Murat. 528, 1. Ex corpore aurariorum et argentariorum. Hic Marinius l. c. contendit sic legendum pro pausariorum et argentariorum. F.]

ARGENTĀTUS, a, um, adj. argento tectus, vel ornatus. Albinov. 2, 65. Argentata sandalia. Liv. 9, 40. Argentati milites, h. e. habentes scuta argento caelata. Lampr. Elag. 4. extr. Sella argentata. Et 29. argentata vehicula. ℙ Jlocaliter Pl. Ps. 1, 3, 78. Semper tu ad me cum argentata accedito querimonia, h. e. querere mecum, sed simul argentum affer.

ARGENTĔŎLUS et Argentiolus, a, um, adj. diminut. ab argenteus. Pl. Rud. 4, 4, 125. Post est sicilicula argenteola et duae connexae maniculae. [Front. de Or. 1. Laminae interdum argentiolae in cloacis inveniuntur: cave, ne cloacas purgandas redimamus. ℙ Argenteolus, i, substantive. Vet. Schol. ad Juven. 14, 291. In argenteolos sive nummos. F.]

ARGENTĔUS, a, um, adj. ἀργύρεος, qui est ex argento. Cic. Cat. 9. Aquila argentea. Tac. G. 5. Argentea vasa. Plin. 37, 7, 31. Argentea bractea. Id. 19, 3, 15. Denarius argenteus. Et absolute. Tac. G. 5. Numerus argenteorum facilior usui est promiscua et vilia mercantibus. Argenteus valebat primo decem asses, qui fere respondent triginta solidis Venetis; deinde bello Punico secundo (h. e. ante Chr. n. anno CCXVIII.) assibus duarum unciarum percussis, valor argentei ad sexdecim asses ascendit. Ejus nota fuere bigae, et quadrigae: inde bigati et quadrigati dicti. V. Plin. 33, 3, 13. V. DENARIUS. ℙ [*Deinde est i. q. argento ornatus. Liv. 20, 39. auream olim atque argenteam Samnitium aciem — occidione occisam. (Praecedit h. l.: per picta atque aurata scuta transire Romanum pilum etc.) Cic. Mur. 19. argentea scena, i. e. argentata.] ℙ Praeterea argenteus dicitur, qui argenti colorem refert. Virg. A. 8, 655. Argenteus anser. Plin. 2, 25, 22. Fit et candidus cometes argenteo crine, ἀργυροκομήτης. Id. 16, 18, 31. Arbor folio argenteo. Id. 24, 19, 112. Herba flore argenteo. Id. 37, 10, 54. Gemma argentei coloris. Ov. Met. 3, 407. Fons nitidis argenteus undis. Hinc flumen argenteum, et absolute Argenteus est fluvius Galliae Narbonensis inter Olbiam et Forum Julii in mare mediterraneum influens, Gallice Argens, ita dictus ab argenteo aquarum colore. Plin. 3, 4, 5. et M. Lepidus ad Cic. Fam. 10, 34. ℙ Translate et localiter Pl. Ps. 1, 1, 44. Remittere alicui salutem argenteam, h. e. pecuniam. Id. ib. 1, 3, 103. Amica tua facta est argentea, h. e. vendita est, argento permutata est.

*ARGENTIA, ae, Italiae superioris oppidum, in Gallia Cispadana, Mediolanum inter et Bergamum. Itin. Hierosol. B. A.

ARGENTIEXTEREBRONĪDES, seu divisis vocibus, Argenti exterebronides, vox localiter composita, et ficta a Pl. Pers. 4, 6, 21., significat eum, qui fraude et fallaciis argentum ab aliquo exterebrat, seu elicit et extorquet. Sunt qui leg. extenebronides, h. e. qui pecuniam in arcae tenebris latere non patitur, sed vel furatur, vel prodige effuseque spargit. Ita Gevart. et Lambin. Sed non aeque placet.

ARGENTĬFEX, ĭcis, qui circa argentum elaborat, atque ex eo opera facit. Varr. L. L. 7, 33. hanc vocem affert, innuitque non esse usu receptam: neque enim, ut aurificem, sic argentificem dici.

ARGENTĬFŌDĪNĀ, ae, f. fodina argenti, ἀργυρεῖον. Varr. L. L. 6, 33. Ubi fodiatur argentum, argentifodina dicitur, non, ubi fodiatur ferrum, ferrifodina. Adde Vitr. 7, 7., Plin. 33, 6, 31. ℙ Potest et divisim scribi argenti fodina. Varr. R. R. 1, 2. Quemadmodum exerceri oporteat argenti fodinas.

[ARGENTILLUS, a, um, adj. diminutivum argentei. Cognomen Romanum. Inscr. ap. Grut. 1117, 1. T. Travius T. L. Argentillus aurifex. Alia ap. Fabrett. p. 391. n. 260. Argentillae conjugi Alexander B. M. F. F.]

*ARGENTĪNI, orum, populi Apuliae, incolae forte oppidi cujusdam ibi siti, cui nomen Argentiae fuit. Plin. 3, 11. B. A.

ARGENTĪNUS DEUS. V. AESCULANUS.

ARGENTŎRĀTENSIS, e, adj. ad Argentoratum pertinens, ut Argentoratensis pugna, apud Ammian. 17. init. Argentoratenses campi apud Aur. Vict. Epit. 42. Est autem Argentoratum (quam Argentoratus fem. gen. appellat Ammian. 15, 11.) urbs Germaniae, caput Alsatiae, ad Rhenum, (Strasburg) ita appellata ab argenti collectione a Romanis ibi facta et censu celebrato.

ARGENTŌSUS, a, um, adj. ἀργυρώδης, argentum admixtum habens. Plin. 33, 5, 29. Ita ferruminatur aurum, quod argentosum vocant.

ARGENTUM, i, n. [*cujus etymon est gr. ἀργός, i. e. candidus; ex hoc voc. formantur ἀργήεις, ἀργής etc., hinc dorica forma ἀργᾶς, ex qua argentum ut a Τάρας Tarentum factum est, ut bene Döderl. Syn. III. p. 193.] ἀργύριον, metallum post aurum pretiosissimum, candidissimi coloris. Hor. Ep. 1, 1, 52. Vilius argentum est auro, virtutibus aurum. Plin. 33, 6, 31. Argenti vena. V. ibi plura de argento, quod invenisse primum Erichthonium Atheniensem scribit 7, 56, 57., ut alii volunt, Aeacum: Cassiodor. vero Variar. ep. 4, 34. Indum Scythiae regem primo reperisse tradit. Plin. 37, 4, 15. Argenti pallor. Id. ib. 10, 54. Argenti nitor. Id. 16, 36, 66. Tibias ex argento facere. Virg. A. 9, 263. et ib. 5, 267. Pocula perfecta argento. Cic. Tusc. 5, 21. Argentum caelatum, h. e. signa, et alia caelata ex argento. Id. Div. 1, 36. Caelare aliquid argento. Id. Verr. 2, 5, 25. Argentum factum, h. e. vasa et alia instrumenta ex argento, (quod Valerian. Imp. dixit ap. Trebell. Claud. 14. argentum in opere.) et ib. argentum signatum, h. e. pecunia argentea. [*Liv. 26, 47. argentum factum signatumque.] Id. 37, 46. Argentum infectum, h. e. in massis, non elaboratum. Sen. Tranq. 1. Argentum grave. V. GRAVIS. Juven. 9, 141. Argentum purum, h. e. non caelatum. Pl. Ps. 1, 1, 95. nummus argenti. Ter. Ph. 5, 3, 6. Talentum argenti Pl. Pers. 4, 6, 1. Argenti probati minae. Gell. 6, 5. Argentum purum putum, h. e. purgatissimum. ℙ Argentum vivum est genus quoddam metalli liquidi, colore quidem argento similis, fluida vero natura aquae. Ejus duplex est genus, alterum facticium, quod ex minio excoquitur et hydrargyrus vocatur. Plin. 33, 6, 32. Est et lapis in his venis (argenti), cujus vomica liquoris aeterni argentum vivum appellatur, venenum rerum omnium. Exest ac perrumpit vasa, permanans tabe dira. Omnia ei innatant, praeter aurum: id unum ad se trahit etc. Hactenus Plin. Vocatur autem argentum, quia colorem argenti habet, ut dictum est; vivum, quia mobilissimum est, nec unquam consistit. ℙ Argentum aere solutum dixit Sall. Cat. 33, 2. cum nempe ex lege Valeria, lata an. U. C. 668. [*86. a. C. n.] a L. Valerio Flacco consule suffecto, de qua V. Vell. 2, 33., debitoribus permissum est ut pro denario sestertium, h. e. pro asse quadrantem solverent. Ex quo patet, etiam sestertium aereum, non modo argenteum in usu apud Romanos fuisse. ℙ Saepe argentum sumitur pro opere aliquo argenteo, ut sunt vasa cujuscumque generis, aliaque instrumenta, quibus utimur ex argento facta. Hor. Ep. 2, 2, 180. Gemmas, marmor, ebur, Tyrrhena sigilla, tabellas, argentum, vestes Gaetulo murice tinctas Sunt qui non habeant. Cic. Tusc. 5, 51. Argentum plenum artis. Pl. Ps. 1, 2, 29. Tu argentum eluito. Plin. ep. 3, 1. Apponere coenam in argento puro, h. e. in vasis argenteis non caelatis. Ulp. Dig. 34, 2, 20. Argentum escarium. Pompon. ib. l. 22. potorium. Scaev. ib. 40. viatorium, et ib. balneare. ℙ Inter officia domus Augustae enumeratur servus ab argento, vel ad argentum, ut legitur in Inscr. ap. Grut. 582, 6. et 9. et 578, 5., et significat eum, qui argenteae supellectilis curam habet. ℙ Saepissime sumitur pro pecunia: itemque universim pro divitiis. Ideo autem Latini argentum saepius quam aurum, pro pecunia et divitiis sumunt, quia prius argentum, quam aurum habuere, ut Plin. 33, 3, 15. docet, et mos fuit, ut populus Romanus victis gentibus in trubuto semper argentum imperitaret, non aurum. Latinos imitantur Galli: Itali vero aurum eo sensu usurpant. Ter. Ph. 3, 3, 24. Quantum opus est tibi argenti? loquere. Phaedr. solae triginta minae. Id. Ad. 5, 9, 20. Argentum sumere ab aliquo. [*Suet. Ner. 44. exigere argentum pustulatum, i. e. purissimum.] Id. ib. 4, 4, 18. solvere. Id. ib. 3, 4, 43. numerare. Id. Ph. 4, 4, 1. Emungere aliquem argento. Hor. Ep. 1, 18, 23. Quem tenet argenti sitis importuna, famesque. Sall. ap. Sen. ep. 114. Exercitum argento facere, h. e. pecunia parare.

*ARGENUS (genit.) PORTUS in Gedrosia fuit, prope Alexandriam. Plin. 6, 23. B. A.

*ARGESTAEUS CAMPUS in Graecia fuit. Liv. 27, 33. ed. Drak., si lectio certa. B. A.

ARGESTES, is, m. Ἀργέστης, (Nordwest,) ventus spirans ab occidente solstitiali inter septentrionem et circium, seu inter thrasciam et zephyrum, recta contra eurum. Latine corus dicitur; Graece autem ἀργέστης, quia ἀργεστὴς etiam velocem significat. Plin. 2, 47, 46. ℙ Sen. Qu. nat. 5, 16. distinguit inter corum et argestem, quia, inquit, cori violenta vis est et in unam partem rapax; argestes fere mollis est, et tam euntibus communis, quam redeuntibus. Haec Sen. scribit contra Plin. l. c. et Aristot. Met. 2, 6., qui asserunt caurum et argestem unum eundemque ventum esse, et violentum ac sternacem spirare. ℙ In fabulis Argestes dicitur Aurorae filius. Serv. ad Aen. 1, 136. ex Hesiodo.

ARGĒUS, a, um, adj. Ἀργεῖος, id. q. Argivus, hoc est Graecus. Hor. Od. 2, 6, 5. Tibur Argeo positum colono, h. e. conditum a Tiburno, quia una cum duobus fratribus Catillo et Cora e Graecia in illa Latii loca venerat, ut Serv. ad Aen. 7, 670. docet. Adde Plin. 16, 44. Sic Ov. Am. 3, 6, 46. Tibur Argeum.

ARGI. V. ARGOS.

ARGĪĀ, ae, f. Ἀργεία, Adrasti Argivorum regis filia, Polynicis uxor, cujus in pugna interfecti cadaver, contra edictum Creontis Thebanorum regis, cum sepelisset, ab eodem Creonte interfecta fuit: quam postea Theseus, illato Creonti bello, eoque interfecto ultus est. Stat. Th. 2, 266. infaustos donante marito Ornatus Argia geris, dirumque monile. V. etiam Th. 12. ℙ [*Fuit et Argia Inachi uxor, mater Ius. Hyg. fab. 145. B. A. ℙ Est etiam nomen servile. Inscr. ap. Mur. 1241, 4. D. M. Argaei sacrum Argia filia. F.]

ARGĪLĒTĀNUS, a, um, adj. ad Argiletum pertinens. Mart. 1, 4. ad librum suum: Argiletanas mavis habitare tabernas, Cum tibi, parve liber, scrinia nostra vacent. ℙ Argiletana porta dicta est a quodam Argillo. V. v. seq. ℙ Argiletanum

aedificium, quod est in Argileto situm. *Cic. Att.* 1, 14. *sub f.*

ARGILETUM, i, n. locus in Urbe in regione undecima, in principio vici Tusci, sub Coeliolo, inter circum Max. et Aventinum, ubi quondam nemus fuit, postea plurimae bibliopolarum, sutorum aliorumque opificum meritoriae tabernae. Dictum est, ut ait *Varr. L. L.* 4, 32. *ad f.*, vel ab *argilla*, quod argillosa ea terra fuerit, (Veteres *argila* scribebant: neque enim geminabant consonantes) vel, quod pluribus placet, a quodam Argo ibi occiso et sepulto. Sed quis iste fuerit Argus, non conveniunt. Quidam dicunt fuisse hospitem Euandri, qui cum ipsi mortem machinaretur, ab ejus sociis, vel ab ipso Euandro, auxiliante sibi Hercule, re cognita, interfectus sit. Hinc *Virg. A.* 8, 345. Nec non et sacri monstrat (*Euander*) nemus Argileti, Testaturque locum et letum docet hospitis Argi. Alii scribunt fuisse filium Danaes et Phinei, venisse in Italiam cum fratre Argeo, et ibi fuisse occisum per insidias ab Aboriginibus. Alii fuisse filium cujusdam haruspicis Tusci, ab ipso patre interfectum, quod arcanum quoddam ejus responsum Romanis revelasset. Alii denique putant, appellatum esse *Argiletum* a quodam Argillo senatore, qui quod suasisset in senatu post Cannensem pugnam, ut pacem a Poenis postularent, acriter carptus sit, domo ejus solo aequata et loco Argileto dicto. *Serv.* ad *loc. Virg. cit.*, ubi addit, Argiletanam portam (quae qualis fuerit alio nomine, non constat) putare quosdam denominatam esse a Cassio Argillo, qui eam vel fecerit, vel refecerit. ℙ Argileti meminit etiam *Cic. Att.* 12, 32. ℙ Per tmesim divisit bis *Mart.* 1, 118. Argi nempe soles subire letum. Et 2, 18. Argique letum multus obsidet sutor.

ARGILLA, ae, f. ἄργιλος et ἄργιλλος, ex ἀργὸς, albus, terra cretosa et tenax, qua figuli utuntur ad vasa facienda. *Cic. Pis.* 25. Quid cessat hic homulus ex argilla et luto fictus Epicureus? *Caes. B. G.* 5, 43. Glandes ferventes ex argilla fusili fundis jacere in casas, *h. e.* testas glandibus similes ex argilla fusili, qualis est, ex qua statuae fictiles fiunt. *Hor. Ep.* 2, 2, 8. Argilla uda. Adde *Colum* 3. 11. *ad f.*

ARGILLACEUS, a, um, adj. ἀργιλώδης, qui ex argilla est, aut qui tenax est in modum argillae. *Plin.* 17, 7, 4. Est enim alba terra, argillacea, tofacea, arenacea.

ARGILLOSUS, a, um, adj. ἀργιλώδης, argilla abundans. *Varr. R. R.* 1, 9. Terra argillosa, aut lapidosa. *Colum. Arbor.* 17. Colles sicci et argillosi. Adde *Plin.* 31, 3, 28.

*ARGINUSAE, arum, Ἀργινοῦσαι, insulae tres maris Aegaei, prope Lesbum, Arginussae appellatae a *Cic. Off.* 1, 24. et Argenussae a *Plin.* 5, 31. Est et Arginusa, ae, numero singulari. *Plin.* 5, 31. et 8, 58. *B. A.*

ARGIPHONTES, is, m. Ἀργειφόντης, hoc est occisor Argi: a φένω, occido: est epithetum Mercurii, qui jussu Jovis occidit Argum pluribus oculis ante et retro instructum appositumque a Junone custodem Ius in vaccam versae. *Arnob.* 6. p. 209. Mercurius pinnatus, Argiphontes. *Macr. Sat.* 1, 19. docet, Mercurium nihil aliud esse, quam solem, et dici occidisse Argum, quia adventu solis stellae evanescunt, quae sunt veluti tot coeli oculi. V. ARGUS.

*ARGITHEA, ae, urbs Athamaniae. *Liv.* 38, 1. *B. A.*

ARGITIS, is, f. genus vitis albam ferentis uvam (ab ἀργὸς, albus) vastam materiam et breve latumque folium mittens, cujus fructum nisi mature colligas, ad terram decidit et putrescit. *Isid. Or.* 17, 5. et *Colum.* 3, 2.

ARGIVUS, a, um, adj. Ἀργεῖος, ad Argos pertinens. *Cic. Brut.* 13. Quis enim aut Argivum oratorem, aut Corinthium, aut Thebanum scit fuisse temporibus illis? *Hor. Od.* 3, 16, 11. Augur Argivus, *h. e.* Amphiaraus. ℙ Sumitur et universim pro Graeco. *Virg. A.* 2, 254. Argiva phalanx. *Id. ib.* 11, 242. Argiva castra. *Id. ib.* 2, 393. Argivus ensis. *Id. ib.* 3, 547. Juno Argiva, *h. e.* quae Graecis favebat. ℙ *Argivi, orum*, sunt ipsi Graeci. *Val. Max.* 5, 1. *n.* 4. *extern.* Cum Argivorum invasisset urbem. *Virg. A.* 1, 40. Classis Argivum, i. e. Argivorum. Adde *ib.* 5, 672.

ARGO, us, f. Ἀργώ, prima navis fuisse dicitur, qua Iason una cum flore juventutis Graecae in Colchidem navigavit, vellusque aureum a Medea adjutus in Graeciam reportavit. Volunt autem appellatam ab Argo architecto, de quo *Val. Fl.* 1, 93. ad carum Tritonia devolat Argum, Moliri hac puppim jubet, et demittere ferro Robora. Alii ap. *Serv.* ad *Ecl.* 4, 34. a velocitate dictam putant, quod ἀργὸς significet velocem, celerem; alii ab Argivis, qui in ea vecti fuerunt, *Cic. Tusc.* 1, 20.; alii denique a longitudine derivant ejus etymologiam, nempe ab Hebr. אֹרֶךְ, longitudo, vel a Syriaco ܐܪܘܟ longus, quia scribit *Plin.* 7, 56, 57. primum Danaum nave in Graeciam ex Aegypto advenisse; sed nave longa primum Iasonem: quamvis poetae hunc omnino asserunt omnium primum intrasse maria, eamque gloriam uni navi Argo tribuunt. ℙ In genitivo habet *Argus* Graeca positione τοῦ Ἀργόος, οῦς: in ceteris casibus *Argo*; et hoc item Graece. *Virg. Ecl.* 4, 34. Alter erit tum Tiphys, et altera, quae vehat Argo Delectos heroas. *Prop.* 2, 20, 39. cum rudis Argus Dux erat ignoto missa columba mari. *Varr.* ap. *Charis.* 1. p. 94. Argo citiremem. ℙ A Minerva post peractam navigationem in coelum translata est, quod sua ope et consilio facta fuerat, et quod prima omnium percurrisset pelagus. Est autem sidus constans secundum *Hyg. fab.* 14. stellis tredecim, secundum alios quadraginta quinque, aut sexaginta tribus. Sita est in parte australi post tropicum Capricorni, puppi prope Centaurum, prora tangens terga Canis majoris. *Cic. Arat.* 126. At canis ad caudam serpens praelabitur Argo. *Colum.* 11, 2. Decimo Cal. Octobr. Argo navis occidit: tempestatem significat, interdum pluviam.

Tom. I.

ARGOLICUS, a, um, adj. idem quod Argivus vel Graecus, Ἀργολικός. *Plin.* 4, 5, 9. Argolicus sinus, nunc *Golfo di Napoli di Romania.* *Virg. A.* 5, 52. Argolicum mare. *Id. ib.* 3, 283. Urbes Argolicae. *Id. ib.* 9, 202. Argolicus terror. *Sen. Herc. Oet.* 1932. Argolicus leo, *h. e.* quem juxta Cleonas in Nemaea silva Argolidis Hercules confecit. *Ov. Fast.* 4, 71. Jam moenia Tiburis udi Stabant, Argolicae quod posuere manus, *h. e.* Argeorum qui Tibur condiderunt. V. ARGEUS.

ARGOLIS, idis, f. Ἄργεια, Ἀργολίς, regio Peloponnesi, in qua urbs Argi et Mycene etc. ad plagam orientalem, ubi sinus Argolicus, Achajae et Arcadiae contermina. *Plin. prooem.* 4. et *Mela* 2, 3. ℙ Est etiam adj. fem., et significat Argivam. *Ov. Met.* 9, 276. Argolis Alcmene. *Id. Rem. Am.* 535. Argolides puppes.

ARGONAUTAE, arum. m. plur. Ἀργοναῦται, heroes illi qui cum Iasone Argo navem conscenderunt et Colchos profecti sunt, numero amplius quinquaginta, quorum nomina recensent *Val. Fl.* 1, 353. et *Hyg. fab.* 14. Horum praecipui fuere Castor et Pollux, Telamon, Orpheus, Hercules et Hylas puer: cognominati a navi, qua navigaverunt: nam Ἀργὼ est Argo, ναύτης, nauta. *Plin.* 36, 15, 23. Argonautae eo pro ancora usi. ℙ Argonautarum porticus Romae fuit in Septis, in qua picti erant Argonautae, cujus meminit *Mart.* 3, 20. ℙ Ludit in hac voce idem *Mart.* ad Graeca verba respiciens, quibus ἀργοναύτης etiam pigrum nautam significat, ab ἀργὸς, ignavus, piger. Itaque sic claudit epigramma De pigris nautis 3, 67. At vos tam placidas vagi per undas Tota luditis otium carina. Non nautas puto vos, sed Argonautas.

ARGONAUTICA, orum, n. plur. τὰ Ἀργοναυτικά, scripta eorum, qui Argonautarum expeditionem litteris tradiderunt. Ita inscribitur poema *Valerii Flacci* de Argonautis, quod hodieque exstat, sed mutilum. Nam morte praeventus absolvere non potuit.

ARGOS, n. et in plur. num. Argi, orum, m. τὸ Ἄργος, urbs celeberrima Peloponnesi, caput Argiae, seu Argolidis, non procul a Mycenis, cognominata ab Argo rege. Dicta est etiam *Argos Hippium*, ab ἵππος, equus, quia ejus ager pascua equis aptissima habuit: item *Argos Dipsion*, hoc est siticulosum, a δίψος, sitis, quia olim aquarum penuria laboravit, cui tamen postea effossis quamplurimis puteis subventum est. *Plin.* 4, 5, 9. et 7, 56, 57. ℙ In ea Juno praecipua religione culta fuit, cujus signum palmite redimitum fingebatur, subjecto pedibus corio leonino etc. *Tert. Cor. milit.* 7. ℙ Hujus nominis declinatio in singulari numero Graeca est, in plurali Latina. Latini autem in singulari solummodo rectum quartumque casum usurparunt. *Hor. Od.* 1, 7, 9. Aptum dicit equis Argos, ditesque Mycenas. *Ov. Her.* 14, 34. Securumque quies alta per Argos erat. *Virg. A.* 7, 286. Inachiis sese referebat ab Argis. [*Cf. *Brem.* ad *Nep. Them.* 8, 1.] ℙ Sunt aliae hujus nominis urbes, ut Argos Amphilochium in Epiro, quae nunc *Anfiloca*, Argos Pelasgicum in Thessalia, nunc *Armiro*, item aliud Argos Hippium in Italia in regione Apuliae Dauniae, condita a Diomede et postea *Arpi* appellata: item aliae, de quibus V. Geographos. ℙ Interdum sumitur pro tota Graecia. *Lucan.* 10, 60. quantum impulit Argos, Iliacasque domos facie Spartana nocenti.

ARGOUS, a, um, adj. Ἀργῷος, ad Argo navem pertinens. *Hor. Epod.* 16, 57. Non huc Argoo contendit remige pinus. *Val. Fl.* 6, 116. Magnanimos Minyas, Argoaque vela canentem. *Id.* 7, 573. Argoa ratis. *Id.* 8, 294. Argoi cornua mali. *Id.* 5, 436. Texitur Argoa pinus Pagasea securi, *h. e.* quam adhibuit Argus, qui Argo navem fecit. *Prop.* 3, 21, 13. Argoa columba, *h. e.* qua duce Argonautae navem inter Symplegadas direxere.

ARGUMENTALIS, le, adj. *Ascon. in Div. Verr.* 1. Narrationem in exordio multi admirantur, ac reprehendunt, sed non recte. Est enim argumentalis narratio ad priorem divisionem, *h. e.* quae continet argumenta et probationes prioris divisionis.

ARGUMENTALITER, adv. per argumenta et probationes. Usus est *Aggen. Urbic. Commentar. in Frontin.* p. 64. *Goes.*, sed non est imitandus.

ARGUMENTATIO, onis, f. ἐπιχείρημα, συλλογισμός, probatio rei alicujus per argumenta. Duo autem significat, ut *Cic.* docet *Inv.* 1, 40. *in f.*, primo ipsum argumentum seu inventum, aliquam in rem probabile aut necessarium [*cf. *Quint.* 4, 2, 108.]: deinde ejus inventi artificiosam explicationem et expolitionem, quae fit pluribus verbis et amplificatione. ℙ Saepius tamen in secunda significatione adhibetur. *Quint.* 4, 2, 79. Num expositio haec longior esse debeat, et paulo verbosior praeparatione, et quibusdam argumentis: argumentis dico, non argumentatione. *Cic. Part.* 13. Argumentatio est explicatio argumenti. [*Auct. ad Her.* 2, 14.] *Id. Rosc. Am.* 35. Etiamne in tam perspicuis rebus argumentatio quaerenda est, aut conjectura capienda? *Id. N. D.* 3, 4. Perspicuitas argumentatione elevatur, [*i. e. augetur explicandis argumentis.] *Id. Fin.* 5, 4. Probabilis argumentatio. ℙ [*Denique est i. q. ratiocinatio, syllogismus. *Cic. Inv.* 1, 32. concludere argumentationem, i. e. argumentari, conclusionem efficere, intp. *Kirchero.* Locum attulerat Forc., sed prioribus exemplis immistum. *Ib.* 34. argumentationis summa, i. e. propositio major. — Ceterum egit de h. v. *Ern. lex. techn. lat.* p. 28.]

ARGUMENTATOR, oris, m. συλλογιστής, qui argumentis utitur. *Tert. Anim.* 38. Auferenda est enim argumentatoris occasio. *Id. Car. Christi* 24. Multiformes argumentatores.

ARGUMENTATRIX, icis, f. quae utitur argumentis. *Tert. Spectac.* 2. Sapiens argumentatrix sibi videtur ignorantia humana.

ARGUMENTATUS, a, um, part. ab *argumentor.* *Cic. Brut.* 80. Cum essem argumentatus quantum res ferebat. ℙ Passiva significatione, πιστωθείς. *Aufustius* ap. *Prisc.* 8, 792. Omnia argumentata nomina. *Aufustium* hunc veterem scriptorem citat etiam *Festus* in *Genium.*

ARGUMENTOR, aris, atus sum, dep. 1. ἐπιχειρέω, συλλογίζομαι, argumentis utor ad aliquid probandum, et ipsa argumenta latius explico. V. ARGUMENTATIO. *Cic. N. D.* 3, 4. Neque ego in causis, si quid est evidens, de quo inter omnes conveniat, argumentari soleo. *Id. Dom.* 9. Cum etiam es argumentatus amoris hoc esse signum. *Id. Verr.* 2, 1, 57. Quid argumentamur, quo pecunia pervenerit? fecit ipse indicium. *Id. Att.* 3, 12. Tu quidem sedulo argumentaris, quid sit sperandum. *Liv.* 39, 36. *in f.* Nec, jure an injuria caesi sint, argumentari refert. *Cic. Inv.* 2, 44. Argumentari de voluntate alicujus, *h. e.* argumentis, vel conjecturis voluntatem alicujus ostendere. *Colum.* 3, 10. Argumentari in aliqua re. *Auct.* ad *Her.* 4, 35. Argumentari et conjectura prosequi. ℙ *Argumentari aliquid* est aliquid pro argumento et probatione afferre. *Cic. Cluent.* 24. Atque ego illa non argumentabor, quae sunt gravia vehementer, eum corrupisse, qui in periculo fuerit, eum, qui metuerit, eum, qui etc. *Liv.* 33, 28. Argumentari multa probabiliter.

ARGUMENTOSUS, a, um, adj. *Quint.* 5, 10, 10. docet, *argumentosum opus* dici, quod est numerosum, hoc est copiosum, multi ingenii, multaeque operae ac molis, et in quo perficiendo scriptor, vel artifex multum insudaverit. *Sidon. ep.* 9, 9. Scripseras gravia mature, profunda sollicite, dubia constanter, argumentosa disputatorie. *Acron.* ad *Hor. Sat.* 2, 3, 70. *Nodosi.* Scrupulosi, diligentis in accipiendis cautionibus; vel argumentosi, qui multis vinculis teneat debitores. ℙ Quaedam veteres editiones tribuunt et *Liv.* 7, 2., reliquae omnes et MSS. abdicant.

ARGUMENTUM, ti, n. ἐπιχείρημα. Est id, unde natura alicujus rei cognosci potest; signum, indicium, conjectura. *Cic. Cat.* 3, 5. *in f.* Cum illa certissima sunt visa argumenta, atque indicia sceleris, tabellae, signa, manus, denique uniuscujusque confessio; tum multo illa certiora, color, oculi, vultus, taciturnitas. *Id. Verr.* 1, 2, 6. Quae res pertenui nobis argumento indicioque patefacta est. *Id. Coel.* 29. Scire cupio, quid habeat argumenti ista manumissio. *Id. Verr.* 2, 5, 19. Si argumento est, Mamertinos pecunias tibi non dedisse, quia scriptum non habent; sit argumento, tibi gratis constare navem, quia etc. *Id. Phil.* 2, 16. Quod autem idem moestitiam meam reprehendit, idem jocum, magno argumento est, me in utroque fuisse moderatum. *Plin.* 12, 15, 35. Unguentarii myrrham digerunt haud difficulter, odoris atque pinguedinis argumentis, *h. e.* ex signis odoris aut pinguedinis diversa myrrhae genera distinguunt. *Id.* 2, 42, 42. Argumento haud dubio conjectari. *Id.* 15, 3, 3. Argumentum est, quod nisi ante Favonium collectae, novas vires resumunt. *Id. ib.* 15, 40. In argumentum, quoniam ibi libertatem publicam meruisset etc. *Id.* 10, 36, 52. Mares negantur anno diutius durare, argumento, [*i. e. cui rei arg. s. documento est], quia nulla appareat nigritudo in rostro. *Petr. Sat.* 137. Amoris est hoc argumentum, non malignitatis. *Juven.* 9, 82. Libris actorum spargere gaudes Argumenta

viri, *h. e.* liberos ex te natos. ℙ Ratio certa vel probabilis, indicium rei alicujus praestans, qua colligitur aliud per aliud, et id quod est dubium, per id quod dubium non est, confirmatur, ut *Quint.* 5, 10, 11. loquitur: vel, ut brevius definit *Cic. Top.* 2., est ratio, quae rei dubiae facit fidem. *Id. N. D.* 3, 4. Multis argumentis, Deos esse, docere voluisti. *Ib.* Affers omnia argumenta, cur Dii sint. *Id. Tusc.* 1, 36. Premere argumentum etiam atque etiam. *Id. ib* 3, 6. Adstringere breviter argumenta. *Id. Or.* 1, 19. Refellere aliquid argumentis. *Id. Brut.* 78. Argumenta firma ad probandum. *Id. Or.* 2, 40. Ducere argumenta ex conjunctis. *Quint.* 2, 17, 34. Solvere argumenta. *Pl. Rud.* 3, 3, 84. Quo argumento socius non sum, et fur sum, fac dum ex te sciam. ℙ Argumentum, qua indicium vel causam significat, differt a ratione, seu ratiocinatione. *Cic. Or.* 2, 53. Argumentum ratio ipsa confirmat, quae simul atque emissa est, adhaerescit, *h. e.* inventum probabile ad persuadendum confirmat ratiocinatio. *Id. Div.* 2, 11. Argumentis et rationibus docere aliquid. *Id. Verr.* 2, 2, 47. Quid tandem habuit argumenti aut rationis res, quamobrem etc.? ℙ Item est perspicua similitudo duarum rerum. *Plin.* 22, 15, 17. Ex argumento nomen accepit scorpio herba. Semen enim habet ad similitudinem caudae scorpionis. *Id.* 2, 4, 3. Coelum quidem haud dubie coelati argumento dicimus, *h. e.* quia est sideribus distinctum et veluti coelatum. *Id.* 3, 8, 14. Ab hoc dehiscendi argumento Rhegium Graeci nomen dedere oppido. *Id. ib.* 16, 20. Padum Ligurum lingua Bodincum vocari, quod significet fundo carentem: cui argumento adest oppidum vetusto nomine Bodincomagum. ℙ Item pro imagine, quae fabellam, vel historiam aliquam exhibet insculptam aut depictam. *Virg. A.* 7, 791. At levem clypeum sublatis cornibus Io Auro insignibat, jam setis obsita, jam bos; Argumentum ingens. *Cic. Verr.* 2, 4, 56. Ex ebore diligentissime perfecta argumenta erant in valvis: ea detrahenda curavit omnia. [*Bene sequenti significationi hanc anteposuit *Kärcher.* in libello: *de opt. L. L. cond. rat.*] ℙ Item quod Galli vocant *armes parlantes. Plin.* 36, 5, 4. *n.* 14. Nec Sauron atque Batrachum obliterari convenit, qui fecere templa Octaviae porticibus inclusa. Negata inscriptione, hoc tamen alio loco et modo usurparunt. Sunt certe etiamnum in columnarum spinis insculpta nominum eorum argumenta, lacerta atque rana. Scilicet lacertam Graeci σαῦρον vel σαύραν, et ranam βάτραχον vocant. ℙ Praeterea accipitur pro eo, quod narrando vel scribendo proponimus, *h. e.* pro materia omni destinata ad scribendum, et de qua in aliquo opere tractatur, ὑπόθεσις. *Quint.* 2, 4. tres enumerat narrationum species: fabulam, argumentum, historiam. Argumentum autem esse dicit, quod falsum, sed vero simile comoediae fingunt. *Id.* 5, 10. Et fabulae ad actus scenarum compositae argumenta dicuntur; et orationum Ciceronis thema velut exponens Pedianus, *Argumentum*, inquit, *tale est.* Et ipse Cicero ad Brutum ita scribit (*fragm.* ap. *Quint.* 5, 10.): Veritus fortasse, ne nos in Catonem nostrum transferamus illinc mali quid; etsi argumentum simile non erat. *Cic. Att.* 10, 15. Dare alicui argumentum epistolae. *Id. ib.* 9, 10. Scribere aliquid nullo argumento proposito. [*Liv.* 7, 2. qui (*Livius Andronicus*) ab saturis ausus est primus argumento fabulam serere, i. e. fabulas scribere, quae totae uno argumento constarent. *Suet. Aug.* 85. libri. *Id. Tib.* 44. fabulae. *Id. Ner.* 25. quo cantionum quove fabularum argumento vicisset. *Id. Cal.* 57. spectaculum, quo argumenta inferorum explicarentur, i. e. res et facta, quae in Orco esse dicuntur.] *Id. Coel.* 3. Quis est, qui isti aetati non possit, quam velit petulanter, etiamsi sine ulla suspicione, at non sine argumento, maledicere? [*i. e. non sine aliqua ratione, sine specie aliqua. Id enim quod subest alicui rei, ejus rei formam ac speciem efficit. *Kärcher.* l. l. in superioribus posuit h. l. addito altero ex *ead. or.* 27. Verum haec tota fabella veteris et plurimarum fabularum poëtriae, quam est sine argumento, (i. e. quam nihil ei subest, quod verum sit?) quam nullum invenire exitum potest? — Paullo ante dixit: *fictas insidias.* Quocum loco compara *Liv.* 3, 44. fabulam apud ipsum auctorem argumenti peragit, i. e. eam rem narrat ex fictione auctoris. Hinc factum est, ut saepe argumentum id ipsum sit quod *fabula*, i. e. vel tragoedia vel comoedia, de qua significatione videndus *Burm.* ad *Cic. Coel.* 27.] — Sic etiam intelligendum h. v. in loco *Ennii*, in quo alii pro documento poni putant apud *Gell.* 2, 29. *in f.* Hoc tibi erit argumentum semper in promptu situm, Ne quid exspectes amicos etc. Sed *argumentum* hoc loco nihil est aliud quam fabula, seu fabulae materia: quo sensu usurpavit *Cic. l. l.*, cui adde *Phaedr.* 4, 10. et 15. et 5, 3., ubi *argumentum* idem omnino est ac fabula. *Auct.* ad *Her.* 1, 8. Argumentum est ficta res, quae tamen fieri potuit, ut argumenta comoediarum. *Cic. N. D.* 1, 20. Tragici poetae cum explicare argumenti exitum non possunt, confugiunt ad Deum.

[ARGUMĪNOS, i, f. herba, aliter mercurialis. *Appul. Herb.* 82. F.]

ARGŪO, is, ui, utum, a. 3. ἐλέγχω, ostendo, demonstro, probo, affirmo. Videtur esse ab ἀργός, albus vel celer, quique ideo facile in oculos incurrit. [*Ab eodem voc. derivat etiam *Kärcher.* l. l., sed simul cohaerere vult cum Germanorum *arg*, quod initio significasse putat *aliquid vehemens.* Sed habet etiam quo placeat sententia *Döderl. syn. et etym.* II. p. 163. derivantis ab *argruo*, i. e. adgruo, (ut dicimus *congruo, ingruo* et cf. *Voss.* in *Etym.*, qui haec eadem esse putat cum *ruo*, *g* inserta.), unde, ad rhomatismum evitandum, *arguo* factum sit, ut *crebesco* = *crebresco.* Hoc modo *arguendi* propria significatio est *adoriri aliquem*, sed non factis et manu, sed solis verbis, impugnare aliquem rationibus, accusare, cf. ARGUTUS. Ex priori ratione proprie significat i. q. manifestum reddere aliquid a) verbis, b) rationibus. 2) manifestum reddere aliquem i. q. accusare, quem ordinem, quoniam etiam *Forc.* instituit, intactum relinquimus, iis suppletis quae addenda videbantur.] Est igitur i. q. enuntiare, affirmare. *Pl. Bacch.* 3, 3, 65. quum peribat vidi, non ex auditu arguo. *Liv.* 30, 23. Speculatores non legatos venisse arguebat. *Hor. ep.* 1, 19, 6. Laudibus arguitur vini vinosus Homerus. *Ov. Trist.* 4, 3, 80. Apparet virtus arguiturque malis, i. e. se manifestat, se cognoscendam praebet. Sic etiam *Cic. Parad.* 1. quod autem non licet, id hoc uno tenetur, si arguitur non licere. Eodem modo etiam de rebus: *Hor. Epod.* 11, 9. amantem et languor et silentium arguit. *Virg. A.* 4, 13. Degeneres animos timor arguit, i. e. prodit. ℙ Saepe significat aliquem quasi manifestum reddere, hoc est accusare, reprehendere, ostendere aliquem reum esse, κατηγορέω. *Cic. Rosc. Am.* 41. Servos ipsos neque accuso neque arguo. [*Vell.* 2, 53, 4. quod adjeci, non ut arguerem, sed ne arguerer. *Ib.* 68. *Ov. Met.* 11, 173. arguitur tamen (sententia Tmoli) atque injusta vocatur Unius sermone Midae. *Ib.* 5, 73. *Lucr.* 4, 489. quos locos laudat *Kärcher.* l. l. —] Non uno modo construitur. *Cic. Coel.* 1. arguere aliquem facinoris. [*Hoc multo frequentissimum. Rarior *ablat.* vel ablat. addita praep. *de*: *Cic. Verr.* 2, 5, 18. quempiam aliquo crimine. *Id. Inv.* 2, 11. *ad f.* argui de aliquo crimine. [*Id. Rosc. Am.* 29. de quibus quoniam verbo arguit. Sequi etiam *ex*, quod habet *Gesner.*, laudans *Cic. Sull.* 25. id inspecto loco falsum esse reperies. Sequitur autem infinitivus: *Cic. Rosc. Am.* 13. occidisse patrem Roscius arguitur. [*Suet. Claud.* 16. qui sibimet vim ferro intulisse arguebatur. *Id. Galb.* 7. vendidisse arguebatur: i. e. convincebatur (non solum: accusabatur), quod notandum est.] Additur etiam ad accus. *ut*, ὡς. *Justin.* 22, 3. Hunc ut dominum et tyrannum, illum ut proditorem arguentes. [*Suet. Ner.* 7. aliquem ut subditivum. *Id. Oth.* 10. quasi fugisset ex acie.] Non minus recte sequitur accusativus rei. *Suet. ill. Gr.* 22. Arguere soloecismum factum ab adversario. *Id. Tit.* 5. temeritatem alicujus. *Curt.* 6, 11. mendacium alicujus. [*Et cum *accus. participii* pro *infinitivo*, Graeco more *Suet. Cal.* 38. arguebat et perperam editos census. Saepe lenius est quam accusare, et est ut Gr. ἐλέγχειν, i. q. *reprehendere, rügen*, *Suet. Caes.* 75. conjurationes non ultra arguit; vel i. q. refutare, refellere: *id. vit. Ter.* quod et ipsum Fenestella arguit, (praecedit: quod fieri nullo modo potuisse F. docet). cf. *id. Cal.* 8. *Tit.* 5. Et nulla persona addita: *id Gr.* 1. jure arguit L. Cotta, i. e. contra probat, regerit.] ℙ Supinum est *argutum.* Hinc *argutum iri* apud *Fest.* est in discrimen vocari, accusari. Reperitur tamen participium *arguiturus*, tanquam ab *arguitum. Sall. fr.* apud *Prisc.* 10. p. 882. Quos advorsum multi ex Bithynia volentes occurrere, falsum filium arguituri. ℙ *Charis.* 3. p. 221. et *Diomed.* 1. p. 376. docent hoc verbum passive sumptum mutari praeteritum a *convincor*: sed apud antiquos etiam *argutus sum* legi. Hinc *Pl. Amph.* 3, 2, 2. Ita me probri, stupri, dedecoris a viro argutam meo! *Id. Ps.* 2, 4, 56. Argutus malorum facinorum.

ARGUS, i, m. Ἄργος, nomen proprium regis Argivorum, filii Apis, a cujus nomine Argivi appellati sunt. Hoc regnante coepit uti frugibus Graecia et habere segetes in agricultura, delatis aliunde seminibus. Post obitum Deus haberi coepit, templo et sacrificiis honoratus est. ℙ Fuit praeterea Argus filius Phrixi [*vel *Polybi*, *Hyg. fab.* 14.], qui aurato ariete in Colchidem transvectus est. ℙ Fuit et alius Argus Aristoris filius πανόπτης a Graecis cognominatus, quod totus oculis constaret, quem poetae fabulantur a Junone constitutum fuisse custodem Ius Inachi filiae in bovis speciem conversae. Hunc postea Mercurius Jovis jussu interfecit, unde ἀργειφόντης cognominatus est. Juno autem oculos ejus avis suae, hoc est, pavonis caudae inseruit. Mystice autem Argus est coelum stellarum luce distinctum, quibus inesse quaedam species coelestium videtur oculorum. Io terra est, quam Aegyptii bovis imagine in hieroglyphicis litteris exprimebant. Hanc Argus, hoc est, coelum stellatum nocturno tempore desuper videtur observare. Mercurius sol est, qui Argum tunc dicitur occidere, cum luminis sui magnitudine stellas omnes obscurat, earumque conspectum mortalibus eripit. V. *Macr. Sat.* 1, 19. Fabulam Argi narrat *Ov. Met.* 1, 624. ℙ Denique *Argus* dictus est navis illius architectus, quae ab illo *Argo* appellata est, qua Iason in Colchidem navigavit. *Val. Fl.* 1, 93. et 314. V. ARGO. ℙ Adjective *Argus* est Argivus. *Pl. Amph. prol.* 98. Amphitruo natus Argis ex Argo patre. Confirmat *Non.* 8, 34.

ARGŪTĀTĬO, onis, f. δυσχέρεια, strepitus. *Catull.* 6, 11. Tremulique quassa lecti Argutatio inambulatioque, i. e. crepitantis lectuli quasi garrulitas.

ARGŪTĀTOR, oris, m. τεχνικὸς, argutus sophista, acutulus et minutus doctor, in disserendo tamen non impiger. *Gell.* 17, 5. *in f.* Processisset autem argutatori isti fortasse an reprehensio, si etc.

ARGŪTĒ, adv. κομψῶς, σοφιστικῶς, στωμύλως, acute, ingeniose, subtiliter, astute. *Cic. Coel.* 8. Acute arguteque respondere. *Id. Or.* 28. Callide arguteque dicere [*i. e. cum exquisito ornatu. Cf. *Ernest. lex. rhet.* p. 30.] *Id. Or.* 2. *in f.* Argutissime disputare de rebus difficillimis. *Id. Brut.* 14. Acute arguteque conjicere aliquid. *Pl. Trin.* 4, 2, 132. Argute obrepere, i. e. callide. *Arnob.* 5. p. 181. Argutius fingere aliquid. *Cic. Brut.* 11. Ut aliquid dicere possint argutius, licere ait rhetoribus ementiri aliquid in historiis.

ARGŪTĬA, ae, f. [*De singulari h. v. V. *in f.*] Proprie dicitur de garrulitate soni, seu de subtili vocis varietate. *Plin.* 10, 29, 43. de luscinia: Sed eae tantae tamque artifices argutiae a quindecim diebus paulatim desinunt. [*Porro est i. q. vigor quidam, qui alicui rei inest, τὸ ἐναργές, (*das Sprechende, Ausdrucksvolle*), quem significatum recte K. secundo loco ponit;] praecipue sic dicitur de artis operibus, ut statuis, picturis. *Plin.* 34, 18, 19. *n.* 6. de Lysippo: Propriae hujus videntur esse argutiae operum, custoditae in minimis quoque rebus. Et 35, 10, 36. *n.* 5. Parrhasius primus symmetriam picturae dedit, primus argutias vultus, elegantiam capilli etc. h. e. vim, leporem, gratiam. Cf. *Car. Dati* in *vitis pictor.* in vita Parrhasii *n.* 8. Eodem fere modo *argutiae digitorum* dicuntur celeres (et affectati) digitorum motus adhibiti in gesticulando ad verba magis explicanda, (*tändelndes, geziertes Fingerspiel* vertit *Schütz.*). *Cic. Or.* 19. Nulla mollitia cervicum, nullae argutiae digitorum, non ad numerum articulus cadens. V. in ARGUTUS similem ejusdem *Cic.* locum. ℙ Item de ingeniosis inventis, i. e. lepor; etiam hoc modo de artis operibus praecipue dictum esse videtur: *Plin.* 35, 10, 37. Jam piscantes, aucupantesque — sunt in ejus exemplaribus: nobiles, palustri accessu villae, succollatis sponsione mulieribus, labantes trepidique feruntur: plurimae praeterea tales argutiae facetissimi satis. Sed etiam de aliis: *Pl. Bacch.* 1, 2, 19. argutias exordiri contra aliquem, i. e. salibus pungere. *Id Most.* 1, 1, 1. Exi e culina foras, mastigia, qui mihi inter patinas exhibes argutias, h. e. dicteria in me jacis; vel malitiosos sermones et fallacias profers, ut exponit *Non.* 4, 14. Hinc in universum i. q. acumen, inventum acutum, subtile, ingeniosum: tum in bonam, tum in malam partem, et fere in plurali numero. *Cic. Brut.* 45. Hujus orationes tantum argutiarum, tantum urbanitatis habent, ut etc. *Id. Or.* 31. Argutiae et acumen Hyperidis. [*Cic. Lael.* 13. sed nihil est, quod illi (*Graeci*) non persequantur suis argutiis, i. e. subtilitatibus. Nonnisi in hac significatione reperitur etiam] in singulari numero. *Gell.* 3, 1. Importuna atque audax argutia. *Id.* 12, 2. Levis et quasi dicax argutia. *Pallad. Insit. in prooem.* Scio, quod inclinet argutia famulorum. Adde *Appul.* 1. *init.*

ARGŪTĬŎLA, ae, f. parva, aut brevis argutia, σοφισμάτιον. *Gell.* 9, 14. *in f.* Non enim puto argutiolam istam recipiendam, ut *die* dictum quasi *ex die* existimemus, *h. e.* subtiliorem et acutiorem interpretationem. *Id.* 2, 7. Argutiola frivola et inanis, *h. e.* subtilis sententiola. Adde 18, 1.

ARGŪTO, as, a. 1. loquaciter proloqui, obstrepere loquendo. *Prop.* 1, 6, 7. Illa mihi totis argutat noctibus ignes, Et queritur nullos esse relicta Deos.

ARGŪTOR, aris, atus sum, dep. 1. loquacem esse, loquendo obstrepere. *Pl. fr.* ap. *Non.* 1, 340. Superaboque omnes argutando praeficas. *Lucil.* ap. *Eund.* 4, 14. Agite, fures, mendacia argutamini. *Naev. ib.* 34. Quando ad ludos venit, alii cum tacent, totum diem argutatur, quasi cicada. Adde *Enn. ib.* et *Petr. fr. Trag.* 46. *Burm.* ℙ Significat etiam argutias loqui, σοφίζομαι. *Pl. Amph.* 1, 1, 192. *Me.* Ego tibi istam hodie scelestam comprimam linguam. *So.* haud potes: bene pudiceque asservatur. *Me.* pergin' argutarier? ℙ Significat etiam subsilire, pedes celeriter movendo: quia *argutus* etiam celerem significat, *ut Servius* ad *Virg. Ecl.* 4, 34. docet. *Tit.* ap. *Non.* 4, 34. Terra haec est, non aqua, ubi tu solitus argutarier pedibus, cretam dum condepsis, vestimentaque eluis, *h. e.*

fulloniam facis. [*Hanc signif. *Kärcher.* l. l. primam fecit.]

ARGŬTŬLUS, a, um, adj. diminut. ab *argutus.* *Cic. Att.* 13, 18. Ego interea admonitu tuo perfeci sane argutulos libros ad Varronem, *h. e.* qui subtiles et acutas disputationes de rebus abstrusis continent. Significat autem quatuor libros Academicorum. *Appul. Met.* 1. p. 117, 20. Fotis famula forma scitula, et moribus ludicra, et prorsus argutula, *h. e.* facete loquax.

ARGŪTUS, a, um, part. ab *arguo.* [*Hinc voc. non raro, quod ad sensum attinet, respondet Gr. ὀξύς, quod significat omne id, quod aliquo modo vel sensus vel animum percellit. Facile hoc cur ita sit intelligitur, si *Döderleinii* originationem, de qua diximus sub ARGUO, veram esse sumimus.] Primum igitur ad sensus pertinet; a) ad auditum, i. e. qui multum sonat, stridulus et canorus, λιγύφθογγος. *Prop.* 1, 18, 30. Argutae aves. *Virg. G.* 1, 377. Arguta hirundo. *Mart.* 11, 19. Argutae cicadae. [*Virg. Ecl.* 9, 36. olor argutus. Hinc translate de Musis, i. e. canorus: *Hor. od.* 4, 6, 25. arguta Thalia. Adeoque de poetis: *id. ep.* 2, 2, 90. vexat furor argutos poetas, et quae alia hujus generis laudat *Bentl.* ad h. l.] *Id.* 6, 89. Arguto pollice petere matellam, *h. e.* crepitante. *Ov. A. Am.* 1, 80. Argutum forum, *h. e.* strepitu plenum propter voces contentionesque litigantium. *Mart.* 11, 22. et *Sil.* 17, 18. Argutum aes. *Virg. G.* 1, 143. Arguta serra. *Id. Cir.* 178. Argutae chordae. *Id. Ecl.* 7, 1. Arguta ilex, *h. e.* quae vento agitata strepit. Sic *ib.* 8, 22. Argutum nemus. [*Catull.* 68, 72. Solea. V. infra.] *Colum* 9, 5. *in f.* Argutae valles. *Prop.* 1, 18, 26. Arguto dolore queri, *h. e.* clamoso. V. infra de h. l. — Quare ponitur etiam pro celeriter et saepe loquenti, loquaci, verboso. *Pl. Truc.* 2, 6, 12. Strenui nimio plus prosunt populo, quam arguti et cati. Facile sibi facunditatem virtus argutam invenit. Sine virtute argutum civem mihi habeam pro praefica. *Id. Trin.* 1, 2, 162. Nihil est profecto stultius, neque stolidius, neque mendaciloquius, neque argutum magis, quam urbani assidui cives, quos scurras vocant. ¶ b) De odore, i. e. acutus, acris, penetrans. *Plin.* 15, 3, 4. Odor in tenui argutior, et is tamen etiam in optimo brevis. *Pallad.* 3, 25. et 4, 10. de ficu: Argutus sapor. ¶ Porro [*„id quod omnino perspicua indolis suae signa prae se fert; quod facile cognoscitur, quale revera est = perspicuus, haud dubius, haud ambiguus." *Kärcher.*] *Prop.* 2, 2, 34. Aureus argutum sternuit omen amor; (quanquam *Macr.* pro *argutum* legit *augustum.* V. STERNUO.) *Cic. Div.* 2, 12. *in f.* sunt enim, qui vel argutissima haec exta esse dicant, i. e. ad significandum aptissima. Eodem modo *argutae litterae* dicuntur, in quibus minute significatur et ostenditur aliquid, et de re tota diligentissime quis fit certior. *Cic. Att.* 6, 5. Obvias mihi litteras quam argutissimas de omnibus rebus crebro mittas. Sic *Cael.* ad *Cic. Fam.* 8, 1. Quod tibi pollicitus sum, me omnes res urbanas diligentissime tibi perscripturum, data opera paravi, qui sic omnia persequeretur, ut verear, ne tibi nimium arguta haec sedulitas videatur. ¶ „Plenus vigoris vel vigorem prae se ferens" *Idem.* Sic *Cic. Or.* 3, 59. Manus autem minus arguta, digitis subsequens verba, non exprimens, *h. e.* minus actuosa, et mobilis, ut non singula verba, sed universam sententiam gestu declaret. [*Cf. *Gell.* 1, 5. Hortensius — quod manus ejus inter agendum forent argutae admodum et gestuosae; qui locus egregie ostendit, quid sibi velit *argutus.*] Et *Leg.* 1, 9. et *Ov. Amor.* 3, 2. *extr.* et 3, 9. Oculi nimis arguti, quemadmodum animo affecti simus, loquuntur. Et *Virg. G.* 3, 80. de notis equi generosi: illi ardua cervix, Argutumque caput, brevis alvus, etc., *h. e.* ita apte compositum, ut equi generositatem vel primo aspectu satis ostendat. Tales autem solent esse, qui breve caput habent. Unde *Serv.* illud *argutum* interpretatur *breve. Pallad.* etiam 4, 13. arguta corpora in pullis equinis eodem sensu dixit. *Catull.* 68, 72. Arguta solea, *h. e.* bene aptata pedi, ut ejus pulcritudinem ostendat. Quin potius est stridens. Hinc *Hieron. ep.* 117. *n.* 7. Stridor caligae. V. STRIDOR. ¶ Item acutus, subtilis, quique est ingenio celer et promptus, ut rem aliquam paucis verbis celeriterque arguere, hoc est ostendere et subjicere oculis valeat. Dicitur tum de personis, tum de rebus. *Cic. Brut.* 17. de Catone: Quis illo gravior in laudando? acerbior in vituperando? in sententiis argutior? in docendo edisserendoque subtilior? [*C. Memmius, (apud *Cic. Brut.* 70.) ut litteris Graecis perfectus et latinarum fastidiosus, *argutus orator* appellatur verbisque dulcis, i. e. orator, qui nimias elegantias aucupatur. *Id. ib.* 95. *argutum* et *sententiosum* Asiaticae dictionis genus commemorat, sententiis non tam gravibus et severis, quam concinnis et venustis instructum. Sic *Ernest. lex. rhet.* p. 30.] Et *Pison.* 29. Poema facit ita festivum, ita concinnum, ita elegans, nihil ut fieri possit argutius, i. e. summis leporibus conditum. *Id. Or.* 2, 61. Dicta argutissima. *Id. Opt. gen. Or.* 2. Argutae sententiae. [*Cic. Or.* 12. datur etiam venia concinnitati sententiarum, et arguti certique et circumscripti verborum ambitus conceduntur, i. e. nimio quodam artis et elegantiae studio concinnati. Cf. cum h. l. locos ex *Plin.* s. v. ARGUTIA allatos, qui prorsus huc faciunt.] *Prop.* 1, 18, 26. Argutus dolor, *h. e.* ingeniose simulatus, [*supra interpretatus est *clamosus*, quod minus quadrat.] et 3, 19, 18. Arguta historia. *Hor. A. P.* 364. Acumen argutum, i. e. acre ingenium. ¶ Praeterea pro vafro, callido, astuto. *Hor. Ep.* 1, 14, 42. Calo argutus. *Veg. Mil.* 3, 6. Fidelissimi et argutissimi milites. *Pl. Ps.* 2, 4, 56. *Ps.* Ecquid argutus est? *Ch.* malorum ut facinorum saepissime Ludit *Plaut.* in ambiguo. Cum enim interrogatio sit de astuto et vafro; responsio indicat, accusatum saepe fuisse et reprehensum, adeoque convictum etc. ¶ Item significat deprehensum, accusatum. V. ARGUO. ¶ Comp. *Argutior* et Sup. *Argutissimus* v. supra.

*ARGȲNA, ae, oppidum Locridis. *Plin.* 4, 3.

ARGYNNŬS vel Argynus, i, m. Ἄργυννος, (ab ἀργός, albus, seu velox, et ὕννος equuleus, hinnus) puer Boeotus, filius Leuconis, nepos Athamantis, pronepos Sisyphi, abnepos Aeoli. Hunc impense adamavit Agamemnon, exstinctoque in Cephiso amne, in quo natare crebro solebat, solemnem tumulum exstruxit, juxtaque Veneri templum dedicavit, quam ab illo casu appellavit Ἀργυννίδα. Alii dicunt in mari natantem obiisse. Alii Agamemnon accensum fuisse illius pueri amore, cum in Cephiso nantem vidisset, exstinctumque alio nescio quo mortis genere humasse etc. *Prop.* 3, 5, 51. Sunt Agamemnonias testantia litora curas. Quae notat Argynni poena natantis aqua. Al. leg. *Qua notat Argynni poena natantis aquas.* Alii: *Qua natat Argynni poena minantis aquae.* Brouck. priorem lectionem praefert: sed tertia longe praestat. ¶ Varie hujus pueri nomen a Graecis scriptoribus appellatur. *Steph.* περὶ πολ. vocat Ἄργεννον: *Plut. in opusc. mor.* περὶ τοῦ τὰ ἄλογα λόγῳ χρῆσθαι, dicit Ἀργαῖον: *Athen. l.* 13. *c.* 8. Ἄργυννον, alii Ἄργυνον. ¶ [Fuit etiam cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Mur.* 1561, 12. C. Sufenati C. L. Argynno. *F.*]

ARGYRANCHĒ, es, f. ἀργυράγχη, Graeca vox ab ἀργύριον, argentum, pecunia, et ἄγχω, strangulo. Legitur apud *Gell.* 11, 9. V. SYNANCHE et ANGINA.

ARGYRASPIDES, um, m. plur. ἀργυράσπιδες, milites, qui clypeos argenteis laminis tectos habent: ab ἀργύριον, argentum, et ἀσπὶς, clypeus. *Liv.* 37, 40. Ab eadem parte regia cohors erat: argyraspides a genere armorum appellabantur. Adde *Curt.* 4, 13. et *Justin.* 12, 7. ¶ Legitur et *Argyroaspides* ap. *Lamprid. Alex. Sev.* 50.

*ARGYRE, es, Indiae insula, ultra Gangem. *Plin.* 6, 21. Mela 3, 7. prope f. *B. A.*

ARGYRĬPĂ, ae, f. oppidum Apuliae Dauniae, alio nomine Arpi. *Virg. A.* 11, 245. Ille urbem Argyripam patriae cognomine gentis Condebat. *Serv.* docet hoc nomen corruptum esse ab *Argos Hippium*, de quo V. supra in ARGOS.

ARGYRĪTIS, itĭdis, f. ἀργυρῖτις, hoc est argentea. Ita appellatur genus spumae ex argento factae: de qua V. *Plin.* 33, 6, 35. [*cf. *Voss.* ad *Virg. G.* 3, 449. nos: *Silberglätte.*]

*ARGYRITUS, fluvius, cujus meminit *Jul. Valer.* 3, 38. rer. gest. Alex. M. 6. *f.* *Mela* 3, 7. *Plin.* 6, 23. *B. A.*

[ARGYRĪUS, ii, m. ἀργύρειος, argenteus. Nomen servile Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 1070, 2. Argyrius lanarius. *F.*]

ARGYRŎCORINTHĬUS, a, um, adj. ἀργυροκορίνθιος, ex illo aere Corinthio factus, quod nitore argento quam proxime accedere, *Plin.* 34, 2, 3. tradit. *Inscr.* ap. *Grut.* 48, 1. Sanctissimo Herculi invicto crateram argyrocorinthiam cum basi sua et hypobasi marmorea, sua pecunia donum dederunt etc.

ARGYRŎDĂMAS, antis, m. ἀργυροδάμας, lapis adamanti similis, argenteo colore: ita dictus, quasi argenteus adamas. *Plin.* 37, 10, 54.

[ARGYROS, i, f. herba, aliter mercurialis. *Appul. Herb.* 82. *F.*]

ARGYRŎTOXUS, i, m. ἀργυρότοξος, argenteum arcum habens: ab ἀργύριον, argenteum, et τόξον, arcus: epithetum est Apollinis, qui arcu et sagittis armatus fingitur, et quia enascens per summum orbis ambitum, velut arcus quidam figuratur alba et argentea specie, ex quo arcu radii in modum emicant sagittarum: quae sunt verba *Macr. Sat.* 1, 17. V. ARCIPOTENS et ARCITENENS.

*ARGYRUNTUM, i, oppidum Liburniae. *Plin.* 3, 21. *B. A.*

*ARIA, Ἀρεία, vel Arīa, ae, Ἀρία sc. terra γῆ, Asiae regio fuit, medio inter Hyrcaniam, Gedrosiam, Indiamque loco, Ariana regio (et nude Ariana) dicta *Plin.* 6, 23. Hodie, ajunt, est Corazan. ¶ Fuit et Aria Ponti Euxini insula, non longe a Colchis, alio nomine Chalceritis. *Plin.* 6, 12. *B. A.*

*ARIĂCAE, arum, Scythiae populi, cis Imaum. *Plin.* 6, 17. *B. A.*

*ARIĂCOS, i, oppidum Mysiae vel Tarodis. *Plin.* 5, 32. *B. A.*

[ARGYRUS, i, m. ἄργυρος, argentum. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 814, 8. Sex. Perperna Argyros. *F.*]

ĂRIADNA, ae, et Ariadnē, es, f. Ἀριάδνη, filia Minois regis Cretae ex Pasiphae uxore. Thesei amore capta, qui ab Atheniensibus ex foedere cum Minoe in Cretam Minotauro devorandus missus fuerat, ei arma et filum dedit, ut labyrinthi vias signaret et monstro interfecto incolumis evaderet. Victor Theseus cum Ariadna in patriam reversus est. Sed beneficii immemor abductam in Chium seu Naxon insulam ibi deseruit. A Baccho in uxorem ducta est. Interea Bacchus in Indiae expeditionem proficiscitur. Indis victis, inter ceteras captivas duxit in Graeciam regis filiam praestantissima forma. Ariadne igitur etiam a Baccho relicta est. Cum in litore fleret, Bacchus eam in coelum transtulit, et coronam quandam, quam Venus Ariadne fuerat largita, novem gemmis ornatam astris intulit, gemmasque in novem stellas transformavit. Atque haec est Corona septentrionalis, vel Gnossia, sita in parte coeli septentrionali, inter Booten et Herculem. *Ov. A. Am.* 3, 35. Quantum in te, Theseu, volucres Ariadna marinas Pavit, in ignoto sola relicta solo. *Hyg. Astron.* 2, 5. Haec (*corona*) existimatur Ariadnes fuisse, a Libero patre inter sidera collocata. V. ibi plura hac de re.

ĂRIADNAEUS, a, um, adj. Ἀριαδναῖος, ad Ariadnam pertinens. *Ov. Fast.* 5, 346. Bacchus amat flores, Baccho placuisse coronam, Ex Ariadnaeo sidere nosse potes. *Manil.* 5, 21. Ariadnaea corona.

[ĂRĬAGNE, es, f. valde casta, ex ἀρι particula augendae significationi inserviens, et ἁγνή, casta. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 747, 7. Ulpiae Ariagne. *F.*]

*ARIALBINUM, i, oppidum Galliae Belgicae, in Raurarorum agro. *Tab. Peut.* Artalbinum audit *Anton. Itin. B. A.*

*ARIALDŪNUM, i, oppidum in Hispania Baetica. *Plin.* 3, 1. *B. A.*

*ARĪANI, orum, populi Asiae, qui et Arii dicti. *Plin.* 6, 25. *B. A.*

ARIĀNIS, ĭdis, f. ἀριανίς, herba ignei coloris, cujus tactu magi tradunt ligna oleo peruncta accendi. Nascitur apud Arianos Scythicam gentem. *Plin.* 24, 17, 102.

ARIĀNUS, a, um, adj. ad *Arium* haeresiarcham pertinens. *Hieron. adv. Luciferian.* 7. Orbis Arianus. ¶ *Ariani*, *orum*, Arii sectatores. *Hieron. ib.* et *August. Haeresib.* 49. ¶ Scribitur et *Arrianus*, sed minus recte. V. ARIUS.

*ARIARĀTHES, is, Cappadociae rex, qui Alexandri M. temporibus vixit. *Justin.* 13, 6. ¶ Item Ariobarzanis filius; et alius, Ariobarzanis frater. *Cic. Fam.* 15, 2. *Id. Att.* 13, 2. *B. A.*

*ARIARATHĪRA, orum, Ἀριαράθειρα (cod. Pal. Ἀριαράθιρα) Ptolemaeo, oppidum Cappadociae, Arathia nuncupatum *Anton. Itin. B. A.*

*ARICA, ae, insula inter Galliam Britanniamque, Anglis *Little Sack. Anton. Itin. B. A.*

ĂRĪCĬĂ, ae, f. nunc *l'Aricia*, Ἀρικία, col. olim et urbs Latii, nunc oppidum Campaniae Romanae a Roma 16. M. P. Condita dicitur ab Hippolyto Thesei filio, et a nomine conjugis appellata. Gignit porros mirae magnitudinis, quos *Plin.* 19, 6, 33., et *Mart.* 13, 19. laudant. Juxta hanc urbem Silva Aricina fuit, in qua Aegeria Nympha; item lacus Aricinus, qui et Lacus Triviae, et Speculum Dianae: item clivus Aricinus, ubi multi stare solebant mendici stipem a praetereuntibus Appia via postulantes: de quo *Mart.* 2, 19. ¶ *Sil.* 4, 369. Ariciam *immitem* appellat, quia olim ibi Dianae Taurica sacra fiebant, in quibus humana victima immolabatur. ¶ [*Item Nymphae nomen, Hippolyti uxoris, postquam ille a Diana in Italiam translatus fuisset. *Virg. A.* 7, 762. *B. A.*]

*ĂRICĪNUM, i, n. genus caulis. *Plin.* 19, 8. *B. A.*

ĂRĪCĪNUS, a, um, adj. ad Ariciam pertinens. *Mart.* 10, 68. Aricina regio. *Juven.* 4, 117. Dignus Aricinos qui mendicaret ad axes. V. ARICIA. ¶ *Aricini, orum*, sunt Ariciae incolae. *Liv.* 2, 14.

*ARICONĬUM, i, n. Britanniae oppidum, in regione Silurum. *Anton. Itin. B. A.*

*ARIDAEUS, i, m. Philippi nothus, Alexandri frater, cui successit, quamvis ab Alexandro praeteritus. *Justin.* 9, 8. 12, 15. et 13, 3. *Curt.* 10, 17. post init. Dictus et Philippus *Nep. Phoc.* 3. *Justin.* 13, 3.

ĀRĬDĒ, adv. *Varr.* ap. *Non.* 4, 27. Non videtis, unus ut parvulus Amor ardifera lampade aride agat amantes, *h. e.* urat, crucietque. Alii leg. *arida.*

[ĀRĪDĒLUS, i, m. ἀρίδηλος, praeclarus. Nomen servile Romanum. *Inscr.* ap. *Gud.* 271, 8. Aridelus conjugi rari exempli feminae. *F.*]

ĀRĬDĬTĀS, atis, f. ξηρασία, siccitas. *Plin.* 11, 35, 41. Omnem humorem absorbens ariditatem ampliat. *Id.* 15, 29, 37. Myrtus siccata usque in ariditatem in umbra. ¶ In plur. num. *Arnob.* 2, 69. Ad terram decident imbres, ariditatibus temperamenta laturi. ¶ Item ipsa res arida. *Pallad.* 3, 21. Rosaria dolabris circumfodiuntur, et aridi-

tas, i. e. aridae virgae, universa reciditur. Et *ib.* 4. Lenticula cum fimi ariditate miscenda est. *Colum.* hoc idem tradens 2, 10. *circa med.* fimo arido permisceri debet. Simile est illud ejusd. *Pallad. ib.* 9. *ad f.* Si legatur maturitas cum acerbitate, *h. e.* maturae uvae cum acerbis.

ĀRĬDŬLUS, a, um, adj. diminut. ab *aridus.* *Catull.* 64, 316. de Parcis nentibus: Laneaque aridulis haerebant morsa labellis.

ĀRĬDUS, a, um, adj. ξηρὸς, humore carens, siccus. *Cic. Pison.* 40. Arida folia laureae. *Id. Fat.* 4. Exsiccatus atque aridus. *Virg. G.* 1, 79. Aridum solum. *Id. ib.* 3, 197. Nubila arida. *Plin.* 33, 4, 21. Montes aridi sterilesque. *Hor. Epod.* 17, 34. Cinis aridus. *Id. Od.* 3, 17, 13. Lignum aridum. *Pl. Rud.* 3, 4, 59. Ficis aridis victitare. *Id. ib.* 2, 7, 16. Vestimenta arida. *Virg. G.* 4, 98. Aridus et sicco terram spuit ore viator, *h. e.* sitiens. *Id. ib.* 3, 458. Arida febris, *h. e.* quae aridos et sitientes facit. *Lucr.* 3, 931. Arida sitis. *Id.* 4, 872. Aridus calor. Adeo ad colorem refertur: *Plin.* 12, 26, 59. Arbor folio convoluto, arido colore, i. e. qualis est in aridis foliis. ¶ Significat etiam macrum, exilem. *Auct. Priap.* 32. Uvis aridior puella passis, cui opponitur quae habet *corpus solidum, et succi plenum*, ut est apud *Ter. Eun.* 2, 3, 26. Sic *Ov. A. Am.* 3, 272. Arida crura. *Hor. Epod.* 8, 5. Aridae nates. *Id. Od.* 2, 11, 6. Arida canities. ¶ *Aridum, i,* absolute dicitur de terra sicca et opponitur mari aut flumini. *Caes. B. G.* 4, 24. Fluctibus consistendum, et cum hostibus erat pugnandum: cum illi aut ex arido, aut paululum in aquam progressi tela conjicerent. *Id. ib.* 29. Subducere naves in aridum. [*Ov. Met.* 13. *arg. fab.* 2. animadvertit eum — in aridam ejectum, sc. terram. Sed *Burm. aridum* leg. esse censet; illius enim ellipseos, nisi in scriptura sacra, exempla non exstant.] ¶ Translate *aridus* ponitur pro exiguo, tenui, misero. *Cic. Rosc. Am.* 27. Aridus victus. *Id. Quint.* 30. Vita horrida atque arida. [*Cf. *Burm.* ad *Quint.* 2, 3. p. 134.] *Mart.* 10, 75. Sportula arida. *Id. ib.* 87. Aridus cliens, *h. e.* pauper. ¶ Item pro praeparco, tenaci, avaro. *Ter. Heaut.* 3, 2, 15. Habet patrem quendam avidum, miserum, atque aridum. *Pl. Aul.* 2, 4, 18. Pumex non aeque est aridus, atque hic est senex. ¶ Illa etiam translata sunt. *Cic. Or.* 2, 38. Genus sermonis affert non liquidum, non fusum ac profluens, sed exile, aridum, concisum ac minutum. *Auct. ad Her.* 4, 11. Aridum et exsangue genus orationis. [*Graeci appellabant τὸ ξηρὸν, ubi vel minutis brevibusque membris et particulis composita esset oratio, vel justo tenuioribus humilibusque verbis elata. V. *Ernest. Lex. techn. rhet. graec.* s. v. ξηρὰ σύνθεσις. Sic etiam Latini in his, quae Noster attulit; de quibus plura *Idem, lex. rhet. lat.* p. 31. sq. Loquitur autem *Auct.* ad *Her.* h. l. de Diogene dialectico, qui in summa subtilitate rerum omni orationis suavitate et concinnitate caruisset. Cf. *Senec. Contr.* 34. qui saepius rhetores et declamatores *aridos* vocat, eodem sensu, et *Gron.* ad h. l.] *Auct. Dial. de Or.* 19. Aridissimi libri. *Quint.* 12, 10. Aridus orator. *Id.* 2, 4. Magister aridus. [*Alio sensu h. v. de pueris utitur *Suet. Gr.* 4. ne scilicet sicci omnino atque aridi pueri rhetoribus traderentur, i. e. elementis litterarum haud satis imbuti, quasi primis fontibus irrigati, ut *B. Crus.* interpretatur.] ¶ Dicitur etiam de sono et strepitu. *Lucr.* 6, 118. Aridus unde aures terget sonus. *Virg. G.* 1, 357. aridus altis Montibus audiri fragor. *Non.* 4, 31. interpretatur horrificum, acutum. *Servius* etiam ad *loc. Virg. cit.* exponit nimium. Docet enim aridum sonitum esse, qualis ex aridis arboribus, cum franguntur, fieri solet: omne enim quod aridum est, cum frangi coeperit, nimium sonum efficere. [*V. *Voss.*] ¶ *Aridum argentum* apud *Pl. Rud.* 3, 4, 21. Tu senex, si istas amas, huic arido argento est opus. *Non.* 4, 31. interpretatur purum, lucidum. Alias interpretationes ingeniose comminiscitur *Turneb. l.* 26. *c.* 2. At praestat ita explicare: Si istas mulieres a me velis abducere, argentum, *h. e.* pecunia mihi pauperrimo danda est. ¶ Veteres *ardus* dixere per syncopen. *Lucil.* ap. *Non.* 2, 48. Ardum, miserrimum atque infelix, lignum sambucum vocant. *Inscr.* ap. *Grut.* 207. Caementa arda.

ARIĒNA, pomi nomen, quo sapientes Indorum vivunt. *Plin.* 12, 6, 12.

[ARĬENSIS, se, adj. ad Ariam pertinens, Baeticae oppidum, quod nonnulli credunt *Aria*, vel *Arizza* prope Hispalin. *Arianos montes* in hoc tractu memorat *Plin.* 3, 1, 3. In antiq. edd. apud *Hard.* legitur *Arenae montes.* In *Itin. Anton.* est *Ariorum montes*, quibusdam *Sierra Morena.* At *Inscr.* ap. *Murat.* 1099, 6. Curatori coloniae Ariensium. *F.*]

ĂRĬES, iĕtis, m. κριὸς, mas ovium, qui integer est, et servatur ad generandam sobolem. *Varr. L. L.* 4, 19. docet, Veteres *ares* pro *aries* dixisse. *Virg. Ecl.* 3, 95. ipse aries etiam nunc vellera siccat. ¶ Ab hujus similitudine *aries* dicta est machina bellica ad muros subruendos apta, eratque praelonga et praegravis trabs, ferrata altera extremitate, in modum saepe arietini capitis, quae multa militum manu, magna vi, repetitisque ictibus in muros impacta, facile quantumvis crassas structuras diruebat. De ejus inventione et usu lege *Vitr.* 10, 19., *Stewech.* ad *Veg. Mil.* 4, 14. et *Lips. l.* 3. *Poliorcet. dial.* 1. et *l.* 5. *dial.* 8., ubi variae arietis formae, exhibitis figuris, describuntur. *Cic. Off.* 1, 11. Aries murum percutit. *Virg. A.* 2, 491. labat ariete crebro Janua, et emoti procumbunt cardine postes. *Id. ib.* 12, 706. quique imos pulsabant ariete muros. ¶ [*Per eandem similitudinem arietes (s. capreoli) dicuntur fulcra (*Streben, Querbalken zum Stützen*), quibus innituntur cantherii et vites. *Cic. Top.* 17. Jacere telum, voluntatis est, ferire quem nolueris, fortunae. Ex quo aries ille subjicitur in vestris actionibus: Si telum manu fugit magis, quam jecit, *h. e.* defensio, qua velut ariete adversarii accusationem evertitis. [*Hanc explicationem improbat *Ern.* in *cl. Cic.* Etenim probat *Gesner.* ad *Varr. R. R.* p. 329. qui putat ductam metaphoram e re rustica, ubi arietes s. capreoli cantherios fulciunt, cui etiam v. *subjiciendi* favet. Multum sane hoc praestat. Simul h. l. recte uteris ad explicandum Caesaris locum, qui statim sequitur.] Alio sensu *arietem subjicere.* V. in SUBJICIO. ¶ Caesar (*B. G.* 4, 17.) in descriptione pontis sui super Rhenum effecti, sublicas obliquas adactas tignis rectis pontem sustinentibus, *pro ariete subjectas* dicit, quia scilicet arietis in aliquem irruentis figuram imitari videbantur. Graecus etiam interpres δίκην κριοῦ vertit. Alii tamen legunt *pro pariete.* [*Et hanc scripturam defendit *Herzog.* ad h. l. quem V.] ¶ Est etiam *aries* inter marinas beluas, teste *Plin.* 9, 5, 4. et 44, 67. ¶ Denique *aries* est unum ex duodecim signis Zodiaci, primumque locum in eo occupans, quod cum sol ingreditur, hiemem depellit, et laeto vere annum aperit. De hoc hujusmodi fabulam narrat *Hyg. fab.* 133. Liber cum in India aquam quaereret, nec inveniret, subito ex arena aries dicitur exstitisse, quo duce aqua inventa, petiit a Jove, ut eum arietem in astra referret. *Id. Astron.* 2, 20. scribit, putari illum arietem, qui Phrixum et Hellen per Hellespontum transtulit: qui pelle aurea instructus fuisse dicitur, quae ei tamen, antequam in coelum transferretur, detracta fuit et Colchis reposita. Sunt tamen qui dicunt, non arietem illum fuisse, sed insigne ac nomen navis, qua Phrixus et Helle navigarunt, ut ex *Tac. A.* 6, 34. colligitur. Porro ipsum sidus constat stellis tredecim, positumque est inter Pisces et Taurum. *Vitr.* 9, 5. Sol cum Arietis signum init. *Manil.* 2, 246. Ut Leo et Arcitenens, Ariesque in cornua tortus. ¶ Quod nonnulli afferunt ex *Plaut. Pers.* 1, 2, 22. Albo ariete aliena oppugnare bona; al. leg. *albo rete.* V. in ALBUS. In obliquis casibus a poetis metri necessitate tertia syllaba producitur, vel cum secunda conjungitur per synaeresin, ut prima produci possit. *Stat. Th.* 1, 492. Apparet aut celsum crebris arietibus urbis Inclinare latus. Adde *Virg. A.* 2, 491.

ĂRĬĔTĀRĬUS, a, um, adj. ad arietem pertinens. *Vitr.* 10, 19. Testudo arietaria, *h. e.* qua tegitur machina bellica, aries dicta. *Id. ib.* Arietaria machina.

ĂRĬĔTĀTĬO, f. κριοκόπησις, actus arietandi, concussio. *Sen. Qu. nat.* 5, 13. Nonnunquam calor, quem modo sol fecit, modo ipsa arietatio magnorum inter se corporum conglobationem nubis rumpit.

ĂRĬĔTĀTUS, a, um, part. ab *arieto*, ariete percussus, impactus, illisus. *Sen. ep.* 56. Arietata inter se arma. *Id. Ira* 3, 4. Arietatos inter se dentes.

ĂRĬĔTĪNUS, a, um, adj. ad arietem pertinens. *Plin.* 29, 4, 27. Arietina ungula. *Id.* 30, 8, 22. Arietinus pulmo. *Pallad.* 4, 3. de ficu: Arietina cornua. ¶ *Arietinum cicer* est genus ciceris ita dicti, quia est arietino capiti simile. *Plin.* 18, 12, 32., *Petron. Sat.* 35. et *Colum.* 2, 10., apud quem quidam leg. *arietillum.* ¶ *Arietinum oraculum* quid vocaverint veteres, intelligi potest ex *Gell.* 3, 3. Ex Freto, Plauti Comoedia, duos hos versus exscripsimus, ut historiam quaereremus oraculi arietini. Nunc illud est, quod arietinum responsum magnis ludis dicitur: Peribo, si non fecero; si faxo, vapulabo. Videtur autem oraculum seu responsum arietinum dictum fuisse, quemadmodum *ceratinas* dixit *Quint.* 1, 10., seu cornutas argumentationes Stoicorum, vel dilemmata, quasi arietes gemino cornu ferientes. Ad ambiguitatem tamen oraculi Jovis Ammonis, cornuti scilicet, respicere etiam posset hujusmodi effatum. Narrat enim *Serv.* ad *Virg. A.* 4, 196. Jovi Ammoni templum et simulacrum cum capite arietino constitutum, quod ideo fingitur, quia satis ejus involuta sunt responsa.

ĂRĬĔTO, as, avi, atum, a. 1. κορύπτω, κριοκοπέω, in aliquem incurro arietis instar. Ita *Accius* apud *Cic. Div.* 1, 22. Aries cornibus connititur et in me arietat. Deinde in universum i. q. impingo, percutio. *Pl. Truc.* 2, 2, 1. Quis est, qui tam proterve nostras aedes arietat? *Virg. A.* 11, 890. Arietare in portas. *Curt.* 9, 7. Arietare aliquem in terram. *Sen. Ira* 2, 3. Acies arietant inter se, *h. e.* cum impetu concurrunt. *Id. ep.* 107. Longam viam ingressus es; et labaris oportet, et arietes, et cadas, et lasseris, et exclames. *Id. Vita beat.* 8. Arietare in aliqua re, *h. e.* incidere, incurrere, offendere. *Id. Tranq.* 1. *a med.* Ubi aliquid animum insolitum arietari percussit, *h. e.* turbari, agitari, vexari. *Plin.* 2, 82, 84. Innoxium cum concurrentia tecta contrario ictu arietant. ¶ Metri causa *arietat* trisyllabum est per synaeresin secundae et tertiae vocalis. *Virg. l. c.*, *Sil.* 4, 149. et *Val. Fl.* 6, 368. V. ARIES *in f.*

ĀRĬFĬCUS, a, um, adj. arefaciens, aridum reddens, exsiccans. *Coel. Aur. Tard.* 4, 1. Phlebotomia est arifica carnis, et mollifica corporis. Quidam leg. *rarifica.*

[ĂRĬGNOTUS, i, m. valde notus, ab ἄρι particula significationem augente, et γνωτὸς, notus. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 515, 204. CN. Domitii Arignoti. *F.*]

*ARĪI, orum, populi Asiae ulterioris, Ariam vel Arianam incolentes, dicti et Ariani. *Manil.* 4, 802. In *Plin.* 6, 23. Arion est genitivus Graecus (Ἀρεί-ων vel Ἀρίων) pro Ariorum. Ceterum inter Arios et Arianos discrimen statuere videtur *Plin.* 6, 25. Habet (Parthia) ab ortu Arios, a meridie Carmaniam et Arianos. ¶ Item Germaniae populi. *Tac. G.* 43. ¶ Mons Ariorum. *B. A.*

ARILĀTOR. V. ARRILATOR.

[ARILICENSIS, se, ad Arilicam pertinens, oppidum in ora lacus Benaci, qua Mincius effluit, nunc *Peschiera.* *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 146, 3. Item dedit Coll*egio* naut*arum* Arilic*ensium* HS XII. N. *Alia* ap. *Grut.* 449, 6. In Collegio naviculariorum Ardelicensium. Corrige *Arilicensium*, ut probat *Maff. l. c.* Vox enim videtur negligentia *Velseri*, qui lapidem Gruterianum excepit, corrupta fuisse. *F.*]

[ARĬMANĬUS, ii, m. unus ex nominibus, quibus Pluto appellabatur a Persis. V. *Hesych.* V. Ἀρειμανής. *Diogen. Laert. prooem.* Τῷ μὲν (*h. e.* Ἀγαθοδαίμονι) ὄνομα εἶναι Ζεὺς καὶ Ὀρομάσδης, τῷ δὲ (*Κακοδαίμονι*) Ἅδης καὶ Ἀρειμάνιος. *Inscr.* ap. *Viscont. Mus. Pio-Clem. T.* 2. p. 25. *ed. Mediol.* Deo Arimanio Agrestius *Vir Clarissimus* defensor, magister et pater patrum voti *Compos Dedicavit.* V. AGATHODAEMON et SUMMANUS.

ĀRĪMASPI, orum, m. plur. Ἀριμασποὶ, populi Sarmatiae Europaeae, in Moscovia, ubi nunc Ingria, et Duc. Novogradensis et Plecoviensis. Etymon vocis habes apud *Herod.* 4, 27., nempe a Scythicis vocabulis ἄριμα, unus, et σποῦ, oculus. Unicum in media fronte habere crediti sunt oculum, et cum gryphis auri custodibus continue proeliari. *Plin.* 7, 2, 2., *Gell.* 9, 4. et *Mela* 2, 1. Hoc tamen profecto est fabulosum. Neque enim altero oculo caruisse credendi sunt, sed cum arcu et sagittis excelluerint, quas cum dirigerent, alterum, ut fit, oculum claudebant, assiduique in eo studio essent, uno tantum oculo uti dicti sunt. Similis huic est de centauris fabula et historia. *Lucan.* 7, 756. Quodque legit dives summis Arimaspus arenis.

ĀRĪMĬNENSIS, se, adj. ad Ariminum pertinens. *Epod.* 5, 42. Folia Ariminensis. *Plin.* 10, 21, 25. Ariminensis ager. ¶ *Ariminenses, ium*, sunt Arimini incolae. *Cic. Verr.* 2, 1, 14.

ARĪMĬNUM, i, n. *Rimini*, Ἀρίμινον, urbs Aemiliae in ora maris Adriatici, ad ostia Arimini fluvii, qui nunc dicitur *Marecchia*, et ipsi oppido nomen dedit, teste *Festo.* Conditum est P. Sempronio et Appio Claudio Coss., deinde ampliatum ab Augusto, et ornatum ponte lapideo mirae structurae, denique a Liburnis dirutum, a Diocletiano repositum est, qui arcum triumphalem in eo exstruxit. *Plin.* 3, 15, 20. et *Eutrop.* 2, 16. et 3, 8. *Lucan.* 1, 231. Vicinumque minax invadit Ariminum, ut ignes, etc.

[ARIMPHAEUS, a, um, adj. ad Arimphaeos pertinens, incolas Scythiae prope Riphaeos montes, qui mares et feminae capillus juxta feminis virisque in probro existimatur. *F.*]

ARINCĂ, ae, f. Gallicum vocabulum, quo significatur frumenti quoddam genus, quod nunc a Gallis in Delphinatu appellatur *riguet*, ut ex *Nic. Charier. Harduinus* docet *Plin.* 18, 8, 19. Arinca Galliarum propria, copiosa et Italiae est. Et *ib.* 10, 20. *n.* 4. Ex arinca dulcissimus panis: ipsa spissior quam far, et major spica; eadem et ponderosior, etc. *Id. ib.* et 22, 25, 57. docet, Graece *olyran* dici. [Haec descriptio in *far adoreum* convenire videtur, de quo *Gesner.* ad *Colum. l.* 2. *c.* 9. *F.* *V. ARVIGA.]

*ARIOBARZĀNES, is, m. Ἀριοβαρζάνης, Cappadociae rex. *Cic. Fam.* 2, 17. et 15, 2. *Id. Att.* 5, 20. et *de Prov. Cons.* 5. *B. A.*

ARIŎLOR, etc. HARIOLOR.

ĀRĪON et Ario ōnis, m. Ἀρίων, citharoedus nobilis, et poeta Lyricus ex Methymna Lesbi civitate, qui primus dithyrambos creditur invenisse. Venit in magnam Graeciam, et Tarenti diu habitavit, ubi, et in aliis urbibus, arte sua ingentem pecuniae vim cumulavit. Cum in patriam rediret,

nautae de eo interficiendo deliberarunt, ut illius opibus potirentur. Arion nonnihil spatii ab iis sibi concedi postulavit, quo veluti cycnus moriturus suas sibi exsequias caneret. Quod cum impetrasset, stans celsa in puppi, carmen orthium Diis marinis cecinit, eoque peracto, se in mare praecipitem dedit. Statim delphinus accurrit, et exceptum dorso Arionem vexit ad Taenarum Laconiae promontorium, unde citharoedus sese ad Periandrum Corinthiorum tyrannum contulit. Periander immissis navigiis cum militibus nautas comprehendit, qui rem, uti gesta erat, confessi, gravissimo supplicio sunt affecti. Hoc merito delphinum Juppiter astris recepit, et stellas novem jussit habere, ut narrat *Ov. Fast.* 2, 80. et seqq. Paulo minutius rem edisserunt *Gell.* 16, 19. ex *Herod.* et *Serv.* ad illud *Virg. Ecl.* 8, 56. Orpheus in silvis, inter delphinas Arion. *Ov. l. c.* 83. Quod mare non novit, quae nescit Ariona tellus? *Gell. l. c.* Vetus et nobilis Ario cantator fidibus fuit. ¶ Est etiam *Arion* nomen equi, quem primum omnium Neptunus, percussa terra tridenti, produxisse fertur et Adrasto Argivorum regi donasse, qui a Nereidibus nutritus, et vocalis et fatidicus fuit. *Claud.* IV. *Cons. Hon.* 553., *Stat. Silv.* 1, 1, 52. et *Th.* 11, 443.

ĀRIONIUS, a, um, adj. ad Arionem pertinens. *Ov. Fast.* 2, 93. Nomen Arionium Siculas impleverat urbes. *Id. A. Am.* 3, 326. et *Prop.* 2, 20, 18. Arionia lyra.

*ARIOVISTUS, i, Ἀριόβιστος, rex Germanicus, temporibus Julii Caesaris vixit. *Caes. B. G.* 1, 31. seqq. *B. A.*

ARIPENNIS. V. AREPENNIS.

[ARIS, idis, f. ἀρὶς, herba apud *Plin.* 24, 16, 94. Est et aris, quae in Aegypto nascitur, similis aro, minor tantum, minoribusque foliis, et utique radice, quae tamen olivae grandis magnitudinem implet. *F.*]

*ARISBA, ae, vel Arisbe, es, f. oppidum Troadis, Mitylenaeorum colonia. *Virg. A.* 9, 264. *Plin.* 5, 30. ¶ Item Lesbi oppidum. *Mela* 2, 7. *Plin.* 5, 31. *B. A.*

ĂRISTA, ae, f. ἀθήρ, extrema spicae pars, quae prima arescit, veluti spinis seu aculeis constans, quibus frumentum ab avium minorum morsu tuetur. *Varr. R. R.* 1, 48. Arista, quae ut acus tenuis longa eminet e gluma; proinde ut grani theca sit gluma, et apex arista. *Cic. Sen.* 15. Fundit frugem spici ordine structam, et contra avium minorum morsus munitur vallo aristarum. *Ov. Her.* 5, 111. Et minus est in te, quam summa pondus arista. *Id. Trist.* 4, 1, 57. Aestu numerare aristas, proverb. de re impossibili. *Hieron. ep. ad Theoph.* 82, 5. Super aristas gradi, proverb. de eo, qui gradum non figit, et sententiam certo non statuit: quia qui super aristas graditur, ne ab iis laedatur, pedem minime firmat. ¶ Quandoque accipitur pro spica ipsa, imo pro frumento. *Ov. Fast.* 5, 357. maturis albescit messis aristis. *Virg. G.* 1, 8. Liber, et alma Ceres, vestro si munere tellus Chaoniam pingui glandem mutavit arista. ¶ Dicitur etiam de spica nardi, ut est apud *Plin.* 12, 12, 26. Hinc *Ov. Met.* 15, 398. casias et nardi lenis aristas. *Stat. Silv.* 5, 3, 43. odoratas nec Arabs decerpsit aristas. ¶ Per metalepsin ponitur pro aestate, vel anno. *Virg. Ecl.* 1, 70. Post aliquot mea regna videns mirabor aristas. *Claud.* IV. *Cons. Hon.* 371. Necdum decimas emensus aristas. [*Virg.* locus, ad cujus similitudinem *Claud.* suum effinxisse videtur, ab *Heynio*, quem jam plerique omnes sequuntur, melius explicatus est, ita ut hujus significationis unus auctor putandus sit *Claudianus*, qui *Virg.* perperam intellexit.] ¶ A similitudine dicitur *arista* de pilis corporis, qui, cum inhorrescimus, erigi aristarum instar solent. *Varr. L. L.* 5, 6. In corpore pili, ut arista in spica hordei, horrent. *Pers.* 3, 115. Alges, cum excussit membris timor albus aristas. ¶ In tabula marmorea apud *Grut.* 341. arista est nomen equi Circensis, vel a pilis horrentibus, vel a levitate, vel a membrorum tenuitate, aut macritudine. ¶ Pro ossiculis et spinis piscium. *Auson. Mosell.* 85. Squameus herbosas Capito inter lucet arenas, Viscere prae tenero fartim congestus aristis. Adde *ib.* 119. ¶ Pro herbis aridis inutilibus ac silvestribus. *Val. Fl.* 7, 365. validas scopulis effodit aristas. ¶ [*Permutantur a librariis *aristae* et *avenae*, *Virg. G.* 1, 226. et *Voss.* ad h. l. — et *arenae*, V. *Burm.* ad *Calpurn.* 2, 74. coll. *Virg. A.* 7, 809.]

[ĂRISTAENĒTUS, i, m. optimas laudabilis, ab ἄριστοι, optimates, et αἰνετός, laudabilis. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 465, 5. et 6. C. Sallio Aristaeneto. *F.*]

*ARISTAEUM, i, n. Thraciae oppidum, in Haemi montis radicibus situm. *Plin.* 4, 11. *B. A.*

ĂRISTAEUS, i, m. Ἀρισταῖος, filius Apollinis ex Cyrene filia Pelei fluminis Thessaliae, in Arcadia diu regnavit, primusque dicitur olivae, coaguli lactis, mellisque usum homines docuisse. Pastor etiam fuit, et cum Eurydicen Nympham, Orphei uxorem vitiare voluisset, et illa fugiens a serpente fuisset occisa, Nympharum iracundia cuncta animalia et apes amisit: quas reparare ex bubulis visceribus putrefactis, monstrante matre, didicit, ut narrant *Virg. G.* 4, 317. et *Serv. ib.* Hinc *Ov. Pont.* 4, 2, 8. Quis mel Aristaeo, quis Baccho vina Falerno, Triptolemo fruges, poma det Alcinoo? V. NOCTUA ubi simile proverb. ¶ *Justin.* 13, 7. multa de hoc Aristaeo narrat, ab iis quae dicta sunt, non parum discrepantia.

*ĂRISTĂGORAS, ae, m., auctor Graecus, qui de rebus Aegyptiacis scripsit. *Plin.* 36, 12, 17. *B. A.*

*ARISTANDER, drus, vel dros, dri, Telmessius vates celeberrimus, temporibus Alexandri M. vixit. *Curt.* 4, 2. Scripsit de re rustica. *Varr. R. R.* itemque *Colum.* 1. Item de portentis. *Plin.* 17, 25. *B. A.*

ĂRISTARCHĒUS, a, um, adj. Ἀριστάρχειος, ad Aristarchum pertinens. *Aristarchei, orum*, qui Aristarchi more aliorum scripta et dicta carpunt. *Varr. L. L.* 7, 34. Relinquitur de casibus, in quo Aristarchei suos intendunt nervos.

ĂRISTARCHUS, i, m. Ἀρίσταρχος, nomen grammatici Alexandrini, qui tantum sibi in Homeri poemate permisit, ut versus, quos vellet, velut suppositicios partus ab Homeri familia submoveret, ut testatur *Cic. Fam.* 3, 11. Hinc *Aristarchos* vocamus alienorum scriptorum censores, etiam in bonam partem. *Ov. Pont.* 3, 9, 23. Corrigere at res est tanto magis ardua, quanto Magnus Aristarcho major Homerus erat. *Cic. Pis.* 30. Quoniam te non Aristarchum, sed Phalarim grammaticum habemus, qui non notam apponas ad malum versum, sed poetam armis persequare. *Id. Att.* 1, 14. Orationes meae quarum tu Aristarchus es. ¶ [*Fuit etiam poeta Tegeaeus, de quo mentionem fecit *Festus* in *Prolato*, et *Pl. Poen. prol.* 1. *B. A.*]

ĂRISTĀTUS, a, um, adj. aristam habens. *Festus* in *Restibilis.* Restibilis ager dicitur, qui biennio continuo seritur farreo spico, id est aristato: quod ne fiat, solent, qui praedia locant, excipere. *Farreo spico* intelligere videtur omne genus seminis, quod aristam habet, ut far, triticum, hordeum, ut vult *Salmas.*, quae genera humorem terrae valde exsugunt, et agrum macrum reddunt. *Plin.* 18, 10, 20. *n.* 4. docet far in Aegypto sine arista nasci.

*ARISTE, es, f. sic dicta est encardia gemma apud *Plin.* 37, 10. ed. *Hard.* Antea legebatur *cardisce.* V. *Cardisce. B. A.*

*ARISTĒAS, ae, m. Castrobii filius, Proconnesius poeta, scripsit Ἀριμάσπεια carmina et Θεογονίαν versibus fere mille. *Plin.* 7, 2 et 52. Vidisse se Aristeae libros testatur *Gellius* 9, 4.

*ARISTĒRA, ae, f. ἀριστερὰ *h. e.* sinistra, insula maris Aegaei, contra Argolidem. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

*ARISTEREON, ἀριστερεὼν, verbenaca herba. *Appul. de herb.* 3 et 72. *Eustath.* ad *Odyss.* Z. ex *Pausania*: Ἀριστερεὼν, φυτὸν ἐπιτήδειον εἰς καθαρμούς. *B. A.*

ĂRISTĬDA. V. HOLCUS.

ĂRISTĪDES, is, m. Ἀριστείδης, vir Atheniensis, Lysimachi filius, Themistoclis fere aequalis, ob insignem abstinentiam justus cognominatus. Cum Themistocle certavit de principatu, cujus, cum major esset apud cives auctoritas et potentia, in exilium missus est, sed post sextum annum restitutus, multam reipublicae navavit operam domi belique: cumque diu publicam pecuniam administrasset, tamen in tanta paupertate decessit, ut, qui efferretur, vix reliquerit, ut loquitur *Nepos* in ejus vita. *Id. ib.* 2. Justitia factum est Aristidis, ut etc. *Ov. Pont.* 1, 3, 71. Pulsus Aristides patria Lacedaemona fugit. ¶ Alius Aristides Thebanus eximius pictor fuit, Apellis tempore, qui primus omnium animum pinxit, et sensus hominis expressit, item perturbationes, durior paulo in coloribus. *Plin.* 35, 10, 36. *n.* 19. ¶ [*Fuit et Aristides nobilis statuarius. *Plin.* 34, 8. *B. A.*] ¶ Alius fuit Milesius, qui *Milesia* scripsit, *h. e.* amatorias quasdam et lascivas narrationes. *Ov. Trist.* 2, 413. Junxit Aristides Milesia crimina secum: Pulsus Aristides nec tamen urbe sua. Et *ib.* 443. Vertit Aristiden Sisenna: nec obfuit illi Historiae turpes inseruisse jocos.

ĂRISTĬFER, a, um, adj. aristas ferens. *Prud. Cath.* 3, 51. Fundit opes ager ingenuas, Dives aristiferae segetis.

ĂRISTĬGER, a, um, id. q. aristifer, ἀθηροφόρος. *Vet. Inscr.* ap. *Murat.* 30, 3. Cereri almae, frugiferae, aristigerae, thesmophorae, etc.

[ĂRISTILLUS, i, m. diminut. aristi, ab ἄριστος, optimus. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 757, 4. L. Marcius Aristillus. *F.*]

ĂRISTIPPĒUS, a, um, adj. ad Aristippum pertinens. *Cic. Fin.* 2, 6. Illud Aristippeum contemnere.

ĂRISTIPPUS, i, m. Ἀρίστιππος, philosophus ex Cyrene urbe Libyae in Africa, vel ex Larissa, ut *Plato* scribit *in Menone.* Posuit summum bonum in voluptate, quae sensum movet. Fuit princeps et auctor Cyrenaicorum et Anniceriorum. Primus Socraticorum mercede philosophatus est. *Cic. Fin.* 2, 6. Aristippus, qui voluptatem summum bonum dicit. *Hor. Ep.* 1, 1, 18. Nunc in Aristippi furtim praecepta relabor. ¶ Fuit et alter Aristippus hujus nepos ex filia, *Matrodidactus* dictus, quasi *a matre doctus.* Hic in navigio a tempestate deprehensus timuit et expalluit, et interrogatus a quodam, quare philosophus timeret, cum ipse contra nihil timeret; festive respondit, non eandem sibi et illi causam esse, quoniam is non esset magnopere sollicitus pro anima nequissimi nebulonis, ipse pro Aristippi anima timeret. *Gell.* 19, 1.

*ARISTIUS, i, praenomine Marcus, tribunus militum Caesaris. *Caes. B. G.* 7, 42. *Cic. Fam.* 2, 18. ubi al. leg. *Aristo.* ¶ Fuit et Aristius Fuscus, Grammaticus et Orator, de quo *Hor. sat.* 1, 9, 61. V. et *od.* 1, 22. et *ep.* 1, 12. *B. A.*

ĂRISTO, onis, m. Ἀρίστων, ονος, philosophus, Chius patria, discipulus Lysiae, et Zenonis, cognominatus est Scepticus, id est quaesitor, considerator, a σκέπτομαι, circumspicio, speculor, delibero. Nihil enim sciri putabat posse, sed de omnibus dubitabat et inquirebat. Neque formam Dei intelligi posse censebat, neque in Diis sensum esse dicebat, dubitabatque, omnino Deus animans, necne esset. Nihil bonum dixit esse, ut Stoici, nisi quod rectum et honestum esset. Praeterea rerum differentiam sustulit; ex. gr. dicebat, nihil interesse inter optime valere, et gravissime aegrotare. Idcirco tanquam naturam ipsam excludens, ab omnibus rejectus fuit. *Cic. N. D.* 3, 31. Si verum est, quod Aristo Chius dicere solebat, nocere audientibus, etc. *Id. Leg.* 1, 13. Sive Aristonis difficilem atque arduam, sed jam tamen fractam et convictam sectam secuti sunt. Alii fuere hoc nomine philosophi, Ceus, Cous, Pellaeus, etc.

*ĂRISTOBŪLUS, i, m. Ἀριστόβουλος, nobilis pictor, de quo *Plin.* 35, 11. *B. A.* [Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 729, 9. Sex. Rubrius Aristobulus. *F.*]

*ĂRISTOCLES, is, m. Ἀριστοκλῆς, pictor, pictoris Nicomachi filius ac discipulus. *Plin.* 35, 10. *B. A.* [Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Gud.* 317, 18. Claudia Ti. Claudii Aristocli (pro *Aristoclis* ut *Achillei* pro *Achillis*) filia *F.*]

*ĂRISTOCLĪDES, is, Ἀριστοκλείδης, nobilis pictor, pinxit aedem Apollinis Delphis. *Plin.* 35, 11. *B. A.*

ĂRISTOCRĂTĬA, ae, f. ἀριστοκρατία, optimatum principatus, cum scilicet respublica non unius, neque omnium, sed optimatum tantummodo prudentia consilio et auctoritate geritur. Vox Graeca est, et Graece usurpanda, ab ἄριστος, optimus, et κράτος, imperium, vel κρατέω, imperium obtineo. Idem, quod ad usum attinet, dicendum de adj. *Aristocraticus*, Ἀριστοκρατικὸς, et de adverb. *Aristocratice*, Ἀριστοκρατικῶς.

[ĂRISTOCRĬTUS, i, m. optimus judex, ab ἄριστος, optimus, et κριτής, judex. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 783, 2. T. Flavio Aristocrito. *F.*]

*ĂRISTŌDĒMUS, i, m. Ἀριστόδημος, insignis statuarius, de quo *Plin.* 34, 8. ¶ Item pictor, pater ac praeceptor Nicomachi, pictoris insignis. *Id.* 35, 10. *B. A.* [Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 84. *n.* 148. Julius Aristodemus. *F.*]

*ĂRISTOGĪTON, ōnis, m. Ἀριστογείτων, et Harmodius, liberatores tyrannidis Pisistrati, quibus statuae in foro ab Atheniensibus positae. *Plin.* 7, 23. et 34, 8. Cf. *Thucyd.* 6, 56. seq. *Aelian. V. H.* 11, 8. *Herod.* 5, 55. *B. A.*

*ĂRISTŎLĀUS, i, m. Ἀριστόλαος, celebris pictor, Pausiae, celebris pictoris, filius. *Plin.* 35, 11. *B. A.* [Nomen servile. *Inscr.* ap. *Murat.* 1308, 13. Aurelia Secunda Aristolao marito. *F.*]

ĂRISTŎLOCHĬA, ae, f. ἀριστολοχία, et ἀριστολόχεια, (*Osterluzei*) herba est, cujus quatuor genera *Plin.* 25, 8, 54. enumerat: unum feminae, tuberibus radicis rotundis, foliis inter malvam et hederam, nigrioribus mollioribusque: alterum masculae, radice longa quatuor digitorum, baculi crassitudine: tertium longissimae tenuitatis, vitis novellae, (sarmentis) cujus sit praecipua vis: quae et clematitis vocatur; omnia colore buxeo, caulibus parvis, flore purpureo, et ferentia bacculas parvas, ut capparis. Quartum genus, quae et plistolochia dicitur, tenuior quam proxime dicta, densis radicis capillamentis, junci plenioris crassitudine. Latine *malum terrae* appellatur: Graece autem ideo aristolochia dicta est, quia optime opitulari creditur puerperis in partu: ab ἄριστος, optimus, et λοχὸς, gravida, vel τὰ λόχια, purgamenta partus. [*Aliam originem vocis tradit *Cic. Div.* 1, 10. aristolochia (quae nomen ex inventore repperit —); *Davis.* ad h. l. *aristolochiam serpentariam* a *Cic.* significari ait, coll. *Theophr.* 9, 22.] Habet praeterea alios quamplurimos in medicina usus. V. *Plin. l. c.* Adjective *Cic. Div.* 2, 20. *in f.* Scammoneam, aristolochiamque radicem.

*ĂRISTŎMĂCHUS, i, m. Ἀριστόμαχος, Atheniensis, scripsit de vini apparatu. *Plin.* 14, 19. *B. A.* [Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 750, 13. P. Aelius Aristomachus. *F.*]

[ĂRISTŎMĔNES, is, m. optimum animum habens, ab ἄριστος, optimus, et μένος, animus. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Torremuzza Inscr. Sicil.* 181, 49. Aemilio Aristomeni. *F.*]

*ĂRISTON, ōnis, m. Ἀρίστων, celebris statuarius et caelator, Mitylenaeus. *Plin.* 33, 12. et 34, 5. Adde *Gell.* 11, 18. ¶ Item pictor insignis, Ari-

stidis Thebani, nobilis pictoris, filius. Id. 35, 10. ℙ Ariston, philosophus, Chius. V. Aristo. B. A.

ĂRISTŌNĔUS, a, um, adj. Ἀριστόνειος, ad Aristonem pertinens. Cic. Fin. 4, 15. Si omnino nos negligimus, in Aristonea vitia et peccata incidemus.

*ĂRISTŌNĪCUS, i, m. Ἀριστόνικος, Eumenis regis filius, Asiam invasit, et Pergamense regnum a Romanis Attalo donatum vi retinere conatus, Consulem Licinium Crassum vicit, sed anno post a Consule M. Perpenna superatus, in carcere strangulatus est. Flor. 2, 20. Vell. 2, 4. Justin. 36, 4. Eutrop. 4, 9. B. A.

*ĂRISTŌNĪDAS, ae, m. statuarius insignis. Plin. 34, 14. post init. B. A.

*ĂRISTŌNĪDES, ae, insignis pictor, de quo Plin. 35, 11. B. A.

ĂRISTŌPHĂNES, is, m. Ἀριστοφάνης, facetissimus poeta comicus, ex Lindo Rhodi oppido, lege vero Atheniensis, patre Phillo, al. Philippo. Atticae linguae splendore adeo excelluit, ut Dionysio roganti aliquem ejus sermonis eruditum, hunc miserint. Docuit Fabulas LIV. Fuit inventor versus tetrametri et octometri. Deos novos et peregrinos e civitate ejecit. Fuit maledicus, et in carpendis hominum vitiis liberrimus ac mordacissimus. Socratis aemulus fuit, quem exagitat et insectatur in Nubibus. Filios habuit Ararotem, Philaretum, comicos omnes. Hor. Sat. 1, 4, 1. Eupolis, atque Cratinus Aristophanesque poetae. ℙ [*Aristophanes Mallotes scripsit de re rustica. Varr. R. R. 1. ℙ Aristophanes, Byzantinus Grammaticus, temporibus vixit Ptolemaei Euergetae. Discipulus fuit Eratosthenis, et Aristarchi critici praeceptor. Quint. 1. et 10, 1. Cic. Or. 3, 33. Fin. 5, 19. et Att. 16, 11. B. A.] ℙ [Est etiam cognomen Romanum, ab ἄριστος optimus, et φαίνω, appareo, qui optimus videtur, optimati similis. Inscr. ap. Murat. 1255, 5. M. Herennius Aristophanes. F.]

ĂRISTŌPHĂNĒUS, a, um, adj. ad Aristophanem pertinens, Ἀριστοφάνειος. Cic. Or. 56. Ita factus est anapaestus is, qui Aristophaneus nominatur. V. ANAPAESTUS. ℙ Legitur et Aristophanius, ut Aristophanium metrum apud Serv. in Centimetr. p. 1818.

[ĂRISTŌPHĂNĬCUS, a, um, adj. ad Aristophanem pertinens. Hieron. in Isaj. l. 15. c. 54. v. 11. Ut possit illud Aristophanicum dicere cum Socrate: Ἀεροβατῶ καὶ περιφρονῶ τὸν ἥλιον, quod nos in Latinum sermonem vertere possumus: Scando aerem, solemque despicio. F.]

*ĂRISTŌPHON, ontis, m. Ἀριστοφῶν, insignis pictor, de quo Plin. 35, 11. B. A. [Cognomen Romanum. Inscr. ap. Fabrett. p. 751. n. 583. T. Flavius Aristophon. F.]

ĂRISTŌPHŎRUM, inquit Festus, est vas, in quo prandium fertur, ut discus: nempe ab ἄριστον, prandium, et φέρω, fero.

ĂRISTŌRĪDES, ae, m. Ἀριστορίδης, adj. patronym. et significat Argum illum, qui centum oculis instructus appositus fuit a Junone custos Ius in vaccam conversae. Ejus enim pater fuit Aristor Crotopi filius. Ov. Met. 1, 624. Donec Aristoridae servandam tradidit Argo. Scal. in castigationib. Catull. carm. 65. errasse ait Ovidium, cum Aristor non hujus, sed alterius Argi pater fuerit, a quo Argo navis fabricata est. Hujus autem patrem fuisse Agenorem. ℙ Scribitur et Arestor, Arestorides. [*Ita melius habet, nam Graeci semper Arestor.]

ĂRISTŌSUS, a, um, adj. aristis abundans. Venant. ep. 9, 3. Ad hordeaceae frugis aristosa cibaria fastidioso nimium dente transire.

ĂRISTŌTĔLES, is, m. Ἀριστοτέλης, philosophus e Stagira urbe Macedoniae, unde Stagirites dictus est, filius Nicomachi medici ex Phaestiade. Fuit parvus, gibbosus, deformis, balbutiens. Sed excelluit ingenii magnitudine. Septendecim annos natus Athenas profectus est, ubi viginti annis Platonis se auditorem praebuit. Deinde a Philippo in Macedoniam evocatus, decem annis Alexandrum instituit, cui quam fuerit carus, vel illud abunde magno est argumento, quod Stagiram patriam ejus, quam diruerat, in gratiam ejus instauraverit. Alexandro deinde in Asiam profecto Athenas rediit, et in Lyceo tredecim annis philosophiam professus est. Fuit institutor Peripateticorum. Docebat enim deambulando, quod Graeci περιπατεῖν dicunt. Motus Isocratis gloria coepit eloquentiam tractare, et philophiam cum eloquentia conjungere. Fuit auctor disserendi de omnibus rebus in utramque partem. Multa scripsit, in quibus non dubitavit aliquando a Platone magistro suo dissentire. Denique accusatus, quod de Diis non recte sentiret, cedens invidiae abiit in Chalcidem, ibique reliquum vitae transegit. Alii alias mortis ejus causas narrant. Excessit aetatis anno 63. sub idem fere tempus, quo et Demosthenes. Juvenal. 2, 7. Si quis Aristotelem similem, vel Pittacon emit. ℙ Aristoteli apud Appul. Apol. [*Cic. Att. 13, 28. V. A. Maj. ad Cic. Rep. 1, 14. B. A.] est genitivus casus, ut Achilli. V. ACHILLES.

ĂRISTŌTĔLĒUS, ĂRISTŌTĔLĬCUS. V. v. seq.

ĂRISTŌTĔLĬUS et Aristoteleus, a, um, Ἀριστοτέλειος et Ἀριστοτέλιος, ad Aristotelem pertinens. Cic. Or. 3, 19. Aut vobis haec Carneadia, aut illa Aristotelia vis comprehendenda est. Et ib. 21. Aristotelio more. Id. Att. 2, 1. Aristotelia pigmenta. Al. hoc loco leg. Aristotelica. Id. Fam. 1, 9. ad f. Scripsi Aristoteleo more. Id. ib. 7, 19. Topica Aristotelea. Hic quoque alii Aristotelica.

[ĂRISTUS, i, m. ἄριστος, optimus. Cognomen Romanum. Inscr. ap. Fabrett. p. 256. n. 72. Flavius Aristus. F.]

ĂRISTOXĔNUS, i, m. Tarentinus, philosophus, medicus, musicus, discipulus Lampri, Zenophili, Aristotelis, cui morienti convicium dixit, quod sibi Theophrastum in scholae successione praeponeret. Excelluit in musicis. Posuit animum in harmonia corporis. Cic. Or. 3, 33., Tusc. 1, 10. et alibi.

ĂRITHMĒTĬCĀ, ae, f. ἀριθμητική (subaudi ars, nam revera adjectivum est) est scientia tractans de numeris, et supputandi ratione: ab ἀριθμὸς, numerus. Sen. ep. 88. Numerare me docet arithmetica, et avaritiae commodare digitos. Vitr. 1, 1. Per arithmeticen sumptus aedificiorum consummantur, mensurarum rationes explicantur. Plin. 35, 10, 36. n. 8. Omnibus litteris eruditus, praecipue arithmetice et geometrice.

ĂRITHMĒTĬCUS, a, um, adj. ἀριθμητικός, ad numeros pertinens, seu ad arithmeticam artem. Vitr. 10, 16. Nisi qui arithmeticis rationibus numeros, et multiplicationes habent notas, h. e. regulis arithmeticae. ℙ Arithmetica, orum, τὰ ἀριθμητικά, idem sunt ac scientia arithmetica. Cic. Att. 14, 12. in f. Homo remotus a dialecticis, in arithmeticis satis exercitatus. ℙ Arithmeticus, i, qui arithmetica callet. Inscr. ap. Reines. cl. 1. n. 2.

ĂRITHMUS, i, m. ἀριθμὸς, Graeca vox numerum significans. Tert. adv. Marc. 4, 23. et 28. appellat Arithmos eos libros Sacrae Scripturae, qui Latine Numeri inscribuntur.

[ARITHRILLIS, idis, f. herba eadem ac mercurialis apud Appul. Herb. 82. F.]

[ĂRITĬENSIS, se, adj. ad Aritium [*Aritium Praetorium, Anton. Itin.] pertinens, Lusitaniae oppidum a Ptol. memoratum l. 2. c. 5., nunc Benavente. Inscr. ap. Fabrett. p. 673. n. 13. Jusjurandum Aritiensium, h. e. eorum, qui Aritium incolunt. F.]

ĀRĪTŪDO, inis, f. ξηρασία, ariditas, siccitas. Pl. Rud. 2, 6, 39. O scirpe, scirpe, laudo fortunas tuas, qui semper servas gloriam aritudinis. Varr. ap. Non. 2, 23. Frigus calore atque humore aritudinem miscet. Haec verba ipse Varro habet L. L. 4, 10., quae Scalig. putat esse Ennii. Adde R. R. 1, 12.

*ARIVĀTES, um, populi Pannoniae. Plin. 3, 25. B. A.

ĂRĪUS. V. AREUS. ℙ Arius est etiam nomen proprium cujusdam haeresiarchae, Graece Ἀρεῖος. Sunt qui scribunt Arrĭus, paenultima etiam correpta. Prud. Psychom. 794. Hac sese occultant Fotinus et Arrius arte. Arator. Act. Apost. 1, 5, 444. fusa ruit Arrius alvo. Neuter tamen est imitandus. Nam Arrĭus duplici rr, et paenultima correpta est nomen proprium Romanum, de quo non una affert antiqua monumenta Manut. Orthogr., ubi tamen addit, etiam Arĭus unico r legi in duob. antiq. lapidibus. ℙ [*Est et Arius, i, nomen fluvii per Ariam regionem perfluentis. Plin. 6, 23. Arias audit Ammian. 23. sub f. B. A.]

ĂRĬUSĬUS. V. ARVISIUS.

*ARLAPE, oppidum Norici. Anton. Itin. ℙ Hinc ARLAPENSIS, e, adj. ut Arlapensis classis in Notit. Imper. B. A.

ARMĂ, orum, n. plur. ὅπλα, instrumenta, quibus utuntur homines in bello, ut corpus adversus hostium ictus muniant, vel ut hostes laedant. Prioris generis sunt galea, lorica, cassis, ocreae, scutum, etc. [*Liv. 1, 43. arma his imperata, galea, clypeum, ocreae, lorica, omnia ex aere. Cf. Virg. A. 2, 734. Ib. 7, 10. versicolori veste, pictisque et auro caelatis refulgens armis.], secundi gladius, hasta, telum, sagittae, etc. Serv. ad A. 4, 495., Festus et Isid. 18, 5. derivant ab armus, eo quod arma vel humeros tegunt, ut lorica et scutum, vel ab humeris pendent, ut gladius. Varr. L. L. 4, 24. deducit ab arcendo. Proprie enim videntur significare ea quibus tegimur, ut lorica et scutum. Virg. A. 10, 841. At Lausum socii exanimem super arma ferebant. Albinov. 1, 235. periit arma inter et enses. Colum. 12, 3. Seorsum arma ac tela seponere. [*Liv. 1, 25. agitatio anceps telorum armorumque.] Sall. Cat. 43. Armorum atque telorum portationes. [*Al. 42, 2. Cf. ad h. l. Cort. et quos laudat Salm. et Popma. Ac sane haec loca verum discrimen ostendunt. Sed etymologia Varr. nulla est. Derivantur enim arma rectius a Gr. etymo ἄρω, i. e. apto, adapto. Hinc etiam intelligitur, cur arma proprie significarint ea instrumenta, quibus nos defendimus, et inprimis clypeum, (V. Gutberlet de Saliis p. 67. Beier.) quo interdum solo utebantur. Virg. A. 12, 491. colligere se in arma, i. e. se occultare pone clipeum. Ceterum cf. Gloss. Liv., ubi locos Livianos, qui huc faciunt, collectos et explicatos reperies; et Heyn. ad Virg. A. 1, 118.] ℙ Saepius tamen pro omni armorum genere usurpantur. Nam ut docet Caj. Dig. 50, 16, 41. armorum appellatio non tantum utique scuta et gladios et galeas significat, sed et fustes et lapides. [*Quod addit „lapides", id non omnino verum est. Nam etsi recte habet, dici arma de iis quoque instrumentis, quibus invadimus aliquem; tamen nonnisi de rebus dicitur, quae manu tenentur, i. e. quibus cominus pugnatur, ὅπλα ἀγχέμαχα. Telum autem, βέλος, ea significat, quibus eminus pugnatur, ὅπλα τηλεβόλα. Haec docet id. Caj. Dig. 50, 17, 233. qui locus totus conferendus est. Disseruit de eo pluribus Brem. ad Nep. Dat. 11, 3. qui Caji locum laudat et interpretatur.] Cic. Caec. 21. Arma alia ad tegendum, alia ad nocendum. Id. Rabir. perd. 7. Capere arma. Id. Tusc. 2, 24. sumere. Virg. A. 6, 184. Accingi armis. [*Tac. H. 1, 36. complecti aliquem armis. V. intpp. ad h. l.] Ov. Met. 14, 798. Induere arma. [*Liv. 5, 49. aptare. Id. 26, 51. curare et tergere.] Cic. Fam. 6, 2. deponere aut abjicere. Id. Off. 3, 22. Decertare armis cum hoste. Nep. Milt. 1. Dimicare armis cum aliquo. [*Armis cur additum sit recte explicat Brem. ad h. l.] Vell. 2, 56. Ferre arma contra aliquem. Id. ib. 85. submittere. Nep. Amilc. 1. in f. tradere. Caes. B. G. 1, 49. Esse in armis, [*i. e. bellare. Suet. Caes. 69.] Caes. B. C. 1, 42. Conquiescere tota nocte sub armis. Plin. 6, 19, 22. Habere L. millia peditum in armis. Tac. A. 11, 16. Armis equisque exercitus. Virg. A. 8, 80. Instruere aliquem armis. Sen. Troad. 775. Tractare arma. Virg. A. 7, 235. Bello et armis experiri aliquem. Vulcat. Avid. Cass. 6. Ludere armis, h. e. armis se exercere. [*Quint. 10, 5, 20. arma decretoria, i. e. pugnatoria, ut loquitur Suet. Cal. 54. Opponuntur arma lusoria (rudes etc.) apud Senec. Ep. 117. Scilicet gladiatores gravioribus armis discunt, quam pugnant, auctore Senec. contr. praef. lib. 4. Quint. 1. 1. et 6, 4, 6. metaphorice his vocibus utitur. Cf. Spald. et Frotscher. Ammian. 15, 5. armorum magister fuit hoc tempore dignitas quaedam, i. e. magister militum. Cf. 27, 12. Id. 25, 8. armorum magister per Gallias. Cf. ARMATURA. ℙ Saepenumero ponitur abstractum pro concreto, i. e. arma pro armatis. Liv. 22, 37. levium armorum auxilia (nonn. codd. armatorum). V. Drak. ad h. l. et 43, 18, 4. Id. 35, 35, 9. in armis decurrere. Sic Gr. ἐν ὅπλοις pro ἔνοπλος. Cf. Gloss. Liv. Prop. 4, 2, 52. arma feri Tatii; cf. Burm. ad 3, 11, 51. Liv. 41, 12. nulla usquam apparuerunt arma; ac saepissime apud omnes scriptores. Eodem modo pro ipso exercitu dicuntur. Tac. A. 1, 2. arma Lepidi et Antonii cesserunt in Augustum. Id. H. 2, 32. Hispanias armis non ita redundare. Liv. 21, 26, 6. obtinere armis. Cf. Drak. Id. 9, 9. nostro supplicio liberemus Romana arma.] ℙ Ad arma vox est incitantis ad arma capienda. Liv. 3, 15. Alternae voces, ad arma, et, hostes in urbe sunt, audiebantur. Caes. B. C. 1, 69. Conclamatur ad arma, atque omnes copiae exeunt. [*Etiam simpliciter arma, arma! Permulta exempla e poetis collegit Heins. ad Sil. 11, 133.] ℙ Saepe arma capiuntur pro bello. Cic. Att. 7, 3. Armorum exitus semper incerti. Id. Phil. 6, 4. Propter aes alienum venire ad arma. Id. Fam. 14, 5. Res spectat ad arma. Vell. 2, 57. Principatum armis quaesitum, armis tenere. Nep. Ann. 2. Inferre arma Italiae. [*Liv. 3, 14. ab externis armis otium fuit. Cic. Fam. 2, 16. arma civilia. Hor. Od. 4, 14, 52. arma componere. Tac. A. 12, 32. coeptare. Liv. 30, 14. aliquem in arma agere praecipitem.] Cic. Phil. 8, 11. Discedere ab armis. Id. Ligar. 3. in f. Esse in armis. Liv. 45, 3. Denunciatione armorum terrere urbes. Et ib. 20. Avocare aliquem ab armis. Virg. A. 6, 612. Sequi arma. Id. ib. 815. Movere viros in arma. [*Liv. 7, 29. adversus Sabinos mota arma. Id. 21, 5. Id. 4, 45. Aequorum jam velut anniversariis armis assuerat civitas. Bene ad h. l. monet Ern. in Gloss. ideo arma dici pro bello, quoniam olim perpetuus miles non fuerit, nec arma prius, quam sub initium belli sumta sint. Quare sibi opponuntur Liv. 3, 35. pace — armis.] Virg. A. 9, 22. Vocare in arma. Cic. Rabir. perd. 7. Vocare ad arma. [*Liv. 9, 32. (42, 2.) ire ad arma, ut Cic. Phil. 14, 1. ire ad saga.] Virg. A. 2, 87. Mittere aliquem in arma. [*Tac. H. 2, 1. arma bellumque. Liv. 3, 69. arma et bellum spectare. V. alia apud Drak. ad h. l. Id. Epit. l. 79. per vim atque arma. V. Drak.] Et in specie pro proelio. Virg. A. 2, 337. In flammas et in arma feror. Adde v. 655. ℙ Translate arma dicuntur ea omnia, quibus utimur vel ad muniendum, vel ad laedendum. Virg. A. 12, 6. Tunc demum movet arma leo. Id. Cul. 176. de serpente: naturae comparat arma. Ov. Met. 15, 471. Horrificum contra Borean ovis arma ministrat, i. e. vestes. ℙ Hinc etiam illa, quibus nitimur, et quorum fiducia aliquid agimus. Cic. Or. 1, 38. Armis prudentiae defendere causas. Id. Sen. 3. ad f. Aptissima sunt arma senectutis, artes exercitationesque virtutum. Id. Har. resp. 4. ad f. Arripere arma judiciorum

et legum. *Virg. A.* 2, 98. hinc spargere voces In vulgum ambiguas, et quaerere conscius arma, *h. e.* fraudes, vel dolos, ut *Serv.* exponit. *Quint.* 2, 16. Arma facundiae. [**Petr. Sat.* 5. quatiat Demosthenes arma; et *Burm.* ad h. l. p. 23. sq.] ¶ Praeterea *arma* dicuntur multarum artium instrumenta. *Virg. G.* 1, 160. Dicendum et, quae sint duris agrestibus arma, Queis sine nec potuere seri, nec surgere messes. *Id. A.* 1, 181. Tum Cererem corruptam undis, Cerealiaque arma Expediunt, *h. e.* instrumenta panis conficiendi. *Id. ib.* 5, 15. Colligere arma jubet, validisque incumbere remis, *h. e.* vela, rudentes, et alia ad naves pertinentia. *Id. ib.* 6, 353. Navis spoliata armis, *h. e.* gubernaculo. [**Ov. A. Am.* 2, 50. Nescius (Icarus) haec humeris arma parata suis; *alas* intelligit, sed simul alludit ad navium arma.] *Mart.* 14, 36. Tondendis haec arma tibi sunt apta capillis. [**Liv.* 35, 23. arma equestria, i. e. armamenta, quibus opus est ad equum regendum et exornandum.] ¶ *Armis et castris*, omni conatu, ut *viris equisque, remis velisque. Cic. Off.* 2, 24. Armis et castris tentata res est ab omni genere hominum. ¶ Denique *arma* sumi posse videntur pro insignibus nobilium domuum, quae plerumque armis insculpta esse solent. Antiquus enim est mos ille figendi arma ante januas. *Virg. A.* 1, 247. Hic tamen ille urbem Patavî, sedesque locavit Teucrorum, et genti nomen dedit armaque fixit Troia. [*Cf. 4, 490.] *Id. ib.* 5, 360. clypeum Danais de poste refixum. Adde *Hor. Ep.* 1, 1, 4. Praeterea *Tiraquell. de nobilit. c.* 6. *n.* 19. quatuor affert *Virgilii* locos *A.* 1, 187., 3, 469., 6, 507. et 10, 80., in quibus *arma* pro insignibus accipi posse putat. Sunt tamen ea loca ejusmodi, ut nihil inde certi conficiatur. [*Omnino. Etenim in omnibus his locis proprie h. v. utuntur. Arma enim in templis suspendebant et Diis dedicabant. V. *Burm.* ad *Calpurn. Fl. Decl.* 15. p. 811. et intpp. ad locos allatos.] ¶ *Armum* pro *armorum* dixit *Pacuvius* ap. *Cic. Or.* 46. et *Accius* ap. *Non.* 9, 1., sed *Cic.* improbat. ¶ [*Permutantur *arma* et *anni*, *Drak.* ad *Liv.* 6, 38, 1. maximeque ad *Sil.* 2, 94. et quos ad h. l. laudat. — et *animi*, *id.* ad *Liv.* 22, 5, 8. — et *arva*, *Drak.* ad *Sil.* 4, 295. 9, 383. et *Heins.* ad *Ov. Fast.* 2, 195. — et *ora*, *Broukh.* ad *Prop.* 3, 11, 53. 4, 4, 32. *Drak.* ad *Sil.* 4, 166. — et *parma*, *Liv.* 25, 18, 15.]

*ARMALCHAR, i. e. flumen regium, Euphratis fluvii cornu seu excursus. *Plin.* 6, 26. Ἀρμακάλης audit *Eusebio*, et *Naarmalcha* (Hebraeis (נהר מלכא) *Ammian.* 24, 21. et Ναρμάχα *Isid. Charac.* et Ναρμαλάχης *Zosimo. B. A.*

ARMĂMAXĂ, ae, f. genus lecticae seu sellae gestatoriae undique clausae, quae apud Persas praecipue in usu fuit. *Curt.* 3, 3. Quindecim inde, quas armamaxas appellant, sequebantur: in his erant liberi regis et qui educabant eos. *Tert. Spect.* 7. indicat etiam in sacris pompis armamaxas locum habuisse. ¶ Quidam scribunt *harmamaxa*, eo quod Graece spiritu aspero notetur, ἁρμάμαξα. Alii sine aspiratione scribendum putant, ducuntque ab ἅμαξα, currus, et αἴρω, tollo, subveho, quod humeris hominum tollatur: tametsi alii docent mulis junctis trahi solitam. [*V. Lexx. Grr.]

ARMĀMENTĂ, orum, n. plur. ἐργαλεῖον, σκεῦος, collectio instrumentorum, quibus in aliqua arte utimur. Hinc *armamenta navium* sunt remi, vela, ancorae, rudentes, antennae et alia, quibus navis instruitur. *Suet. Aug.* 17. Navis, in qua vehebatur, fusa armamenta et gubernaculum diffractum. *Pl. Merc.* 1, 2, 80. Complicare et componere armamenta. *Ov. Met.* 11, 456. Aptarique suis pinum jubet armamentis. Adde *Cic. Arat.* 197. [**Liv.* 21, 49. *tollere* armamenta (veniebant sublatis armamentis, i. e. elatis velis antennisque) cui opp. *ib. demere* armamenta, i. e. contrahere vela.] ¶ Interdum tamen vela *armamenti* nomine non comprehenduntur. *Caes. B. G.* 3, 14. Cum omnis Gallicis navibus spes in velis armamentisque consisteret. *Sen. Ben.* 6, 15. Stringere vela, demittere armamenta. *Liv.* 36, 44. Vela contrahit, malosque inclinat, et simul armamenta componens opperitur insequentes naves. Apud *Eund.* 21, 49. *ad f.* et 33, 48. *ad f.* vela et antennae *armamenta* sunt. ¶ *Plin.* 18, 11, 29. *n.* 2. vocat *armamenta* pilum, et pilam quibus grana teruntur. Sic *armamenta vinearum* appellat pedamenta et vincula, quibus vites sustinentur 17, 21, 35. ¶ Denique *armamenta ad inclusos cantus* apud *Eund.* 16, 36, 66. ubi de arundinibus loquitur ad tibias aptis, sunt ipsae tibiae, quae sunt instrumenta, quibus sonus in iis inclusus variatur.

ARMĀMENTĀRĬUM, ii, n. ὁπλοθήκη, repositorium armorum, et fere navalium: quale fuit illud, quod Athenis Philon aedificavit mille capax navium, ut apud *Plin.* 7, 37, 38. legitur; quale item amplissimum illud, quod hodie Venetiis cernitur. *Cic. Rabir. perd.* 7. Ex aedificiis armamentariisque publicis arma populo dare. Adde *Liv.* 31, 23. [**Id.* 26, 51. 28, 35. *Cic. Har.* 14. armamentarium Telluris. Hinc per jocum *Juven.* 13, 83. armamentaria coeli.] *Inscr.* ap. *Fea, Var. di not.* p. 87. C. Vedennius C. F. qui Moderatus Antio..... architectus armament. imp., *h. e.* armamentarii imperatoris Vespasiani, vel Domitiani. *Sen. Tranq.* 3. Qui armamentario praeest. — [*Ultima addidit *F.*]

ARMĀMENTĀRĬUS, a, um, adj. ad armamentarium pertinens, seu ad curam armorum. *Inscr.* ap. *Grut.* 253, 5. Tito Aelio Hadriano Pio Trib. Pot. Cos. Des. II. scribae armamentarii posuerunt. Alia *ib.* 100, 7. C. Aquilius C. F. Cla. Mela ex decuria armamentaria. Haec Juliae Concordiae erat, ibi enim sagittae, Veronae scuta, Mantuae loricae fiebant.

ARMĀRĬŎLUM, i, n. parvum armarium. *Pl. Truc.* 1, 1, 33. Aut empta ancilla, aut aliquod vasum argenteum, aut armariola Graeca, etc. ¶ De repositorio librorum. *Sidon. ep.* 8, 16. Per armariola et zotheculas nostras non remanserunt digna prolatu. Adde *Hieron. in Matth.* 3, 21.

ARMĀRĬUM, rii, n. σκευοθήκη, capsa, arca, repositorium in quo nummi, vasa, libri aliaque reconduntur. *Cic. Cluent.* 64. Cum esset in aedibus armarium, in quo sciret esse nummorum aliquantum, et auri, noctu armarii fundum exsecuit. *Petr. Sat.* 29. Grande armarium in angulo vidi, in cujus aedicula erant Lares argentei positi, Venerisque signum marmoreum et pyxis aurea non pusilla. *Pl. Capt.* 4, 4, 10. Recludere armarium. [*Interpretatur *Turn.* bene h. l. de promtuario cibi, panis etc.] *Vitr. Praef.* 7. Educere volumina ex armariis. *Cato R. R.* 11. Armarium promptuarium. *Hieron. ep.* 22. ad *Eustoch. n.* 32. Stipare armaria vestibus. *Plin.* 29, 5, 32. Senectus anguium reposita in arcis armariisque tineas necat. *Arcae* et *armaria* figura differunt: *arcae* enim depressiores sunt et humi collocantur; *armaria* altiora et plures in se velut arculas pluteosque continent. *Paul. Dig.* 33, 10, 3. Capsas et armaria librorum aut vestium aut armorum gratia parata. *Armaria* et *capsae* in eo differunt, quod capsae plerumque parvae sunt, et mobiles; *armaria* etiam capaciora et aedium parietibus interdum affiguntur, ut tolli non possint. *Vopisc. Tacit.* 8. Habet bibliotheca Ulpia in armario sexto librum etc. [*Est etiam i. q. ἀρχεῖον, tabularium publicum. V. *Gutberlet de myster. Cabir.* p. 139. *Beier.*] ¶ *Armarium muricibus praefixum*, in quo Attilium Regulum inclusum fuisse scribit *Gell.* 6, 4., fuit instrumentum in modum arcae, habens infixos tribulos ferreos aculeatos etc. ¶ *Armarium distegum* inter loca sepulcralia recensetur in quadam *Inscr.* ap. *Grut.* 383, 4., et videtur fuisse cella condendis corporibus defunctorum comparata, vel potius ipsum monumentum in duas partes, veluti in duas contignationes divisum.

*ARMĀTOR, oris, m. ὁπλιστής *Gloss. Cyrill. B. A.*

ARMĀTŪRĂ, ae, f. ὁπλισμὸς, habitus armorum, vel ipsa arma. *Cic. Fam.* 7, 1. Armatura varia peditatus et equitatus. *Id. Att.* 6, 1. Dejotarus habet cohortes nostra armatura. *Caes. B. G.* 2, 10. Numidae levis armaturae. Et absolute *levis armatura* ponitur pro militibus leviter armatis, in quorum numero sunt ferentarii, sagittarii, funditores, ballistarii, ut *Veg. Mil.* 2, 2. docet. Hi enim missilia tantummodo leviora, brevesque parmas et gladios habent. *Cic. Phil.* 10, 6. *extr.* Nostrae sunt legiones, nostra levis armatura, noster equitatus. *Id. Brut.* 37. Equites, pedites, levis armatura. *Id. Div.* 2, 10. Excursio levis armaturae. Contra *armatura gravis* sunt milites gravioribus armis utentes, ut sunt legionarii, quorum arma sunt scutum, ensis, pilum, verutum, praeterea galea, lorica, ocreae aliaque gravis ponderis. *Liv.* 26, 5. Magna parte impedimentorum relicta in Brutiis et omni graviore armatura. Adde *Veg. l. c.* 15. ¶ Etiam *armatura* absolute pro cujusdam generis militibus ponitur. Hinc *armaturae duplares* dicti sunt milites, qui binas annonas consequebantur, *simplares*, qui singulas, ut legitur apud *Veg.* 2, 7., ubi per *armaturas* intelligit milites juniores levis armaturae, ut colligitur ex *Eod.* 2, 15. et 17. et 3, 14., et observat *Stewech. Inscr.* ap. *Mur.* 801, 8. D. M. L. Calpurnii veteran. Leg. II. L. Calpurnius Armoriotius Comitatus armatura Leg. ejusdem. Hinc *tribuni armaturarum* legitur apud *Ammian.* 14, 11., et *rectores armaturarum*, 15, 4. Est tamen advertendum, non easdem esse apud *Ammian.* et apud *Veg.* armaturas. Nam *Vegetius* intelligit milites juniores exercitus leviter armatos, ut modo dictum est. *Ammian.* vero intelligit milites ex comitatu imperatoris, qui erant sub magistro officiorum, et dividebantur in armaturas juniores et seniores: videnturque nomen habuisse ex eo, quod peculiari armaturae insignioris genere armati essent. At *armaturae* apud *Veg.* dicti sunt ex eo, quod armatura appellatur etiam ab *eod. Veg.* 1, 13. et 2, 23. exercitium militare, quo hujusmodi milites militarem artem a campidoctoribus docentur. *Salm.* ad *Spartian. Hadrian.* 26. docet non omne militare exercitium *armaturam* dici, sed illud solum, cum milites omnes armati sub signis decurrentes in campo proludunt, et verae pugnae simulacrum edunt: esse autem *exercitium armorum* cum singuli milites arma tractare discunt. De hac *armatura* multa disserit etiam *Vales.* ad *Ammian.* 14, 11. ¶ Sed et *Suet. Tit.* 8. appellat *armaturam Thracum* genus pugnae, qua gladiatores ii pugnabant, qui Thraces seu Threces dicebantur [*nos dicimus: *eine Waffenart.*]

ARMĀTUS, us, m. idem quod armatura. *Liv.* 37, 40. Eodem armatu Cares et Cilices mille et quingenti. et *ib.* 41. Toto fere gravi armatu. *Front. princ. hist.* Ne armatu quidem sustinendo adsueti milites. ¶ Extra ablativum casum exempla nondum vidimus.

ARMĀTUS, a, um, part. v. *armo*, ὁπλισμένος, arma habens. *Cic. Caec.* 21. Armatos, si Latine loqui volumus, quos appellare vere possumus? opinor eos, qui scutis telisque parati ornatique sunt. *Sen. Ben.* 5, 4. Tam tibi par sum, quam multis armatissimis nudi aut leviter armati. *Virg. A.* 9, 678. Armatus ferro. *Ov. Met.* 2, 848. Dextra Jovis armata trisulcis ignibus. *Prop.* 2, 9, 9. Manus armata sagittis. *Tibull.* 1, 4, 8. Priapus armatus falce. *Curt.* 3, 2. Armati bipennibus levibusque scutis. *Plin.* 8, 25, 37. Armatus unguibus. *Id.* 11, 37, 45. Armatus cornu. *Virg. G.* 1, 255. Classes armatae. *Ulp. Dig.* 43, 15, 1. Vi armata uti adversus aliquem. *Id. ib.* 47, 12, 3. *ad f.* Manu armata aggredi aliquem. ¶ *Armatum concilium*, in quo consultaturi conveniunt ferro et armis instructi: qui mos fuit Gallorum, quoties de re gravissima ageretur, ut videre est apud *Caes. B. G.* 5, 54. et *Liv.* 21, 20. ¶ *Armata Venus* culta est a Lacedaemoniis, ut est apud *Quint.* 2, 4. Estque de ea lepidum *Ausonii* epigramma 42. et 43. Causa hujus ritus editur a *Lactant.* 1, 20. *a med.*, quod cum Lacedaemonii Messenios obsiderent, et illi furtim deceptis obsessoribus egressi ad diripiendam Lacedaemonem cucurrissent, a Spartanis mulieribus fusi fugatique sunt etc. Propter hujus facti memoriam aedem Veneri armatae simulacrumque posuerunt. ¶ *Armati anni* dicuntur, qui aguntur inter arma, bellum gerendo. *Sil.* 11, 591. Ut longa imperia, atque armatos proroget annos. [**Armatae preces* quae sint, explicat ipse *Cic.* verbis Platonis ad *Att.* 9, 13. αἱ τῶν τυράννων δεήσεις οἶσθ᾽ ὅτι μεμιγμέναι ἀνάγκαις. cf. *Ov. Met.* 2, 397.] ¶ *Armati orum*, sunt homines armati, ὁπλῖται. *Nep. Dion.* 9. Navem armatis ornare, *Id. Milt.* 5. Decem millia armatorum. Adde *Liv.* 37, 28. *ad f.* et 42, 51. ¶ Translate *armatus* est instructus, munitus, tectus. *Cic. Agr.* 2, 32. Urbs armata muris. *Virg. A.* 12, 856. Sagitta armata felle veneni. *Cic. Dom.* 55. Incredibili audacia armatus. *Id. Phil.* 7, 9. Erecti, citati, parati, armati animis esse debemus. *Plin.* 11, 17, 17. Armatus majestate. *Sil.* 11, 206. Armatum fide pectus. *Id.* 1, 188. Mens armata dolis. [**Liv.* 4, 53. Consul hoc decreto armatus. *Aur. Vict. de Vir. Ill.* 73. Marius Senatus consulto armatus; et *Arntzen.* ad h. l. et V. sub ARMO. *Armati* et *arma* saepe a librariis permutantur. V. ARMA.] ¶ *Armatus* adjectivum ab *armus* deductum. *Festus:* Armata dicebatur virgo sacrificans, cui lacinia togae in humerum erat rejecta. *Scalig.* ad hunc locum docet, virginem sacrificantem intelligendam esse maximam virginem Vestalem, quae in veteribus nummis visitur saepe habitu togae pone rejectae et disco libatorio dextra vinum invergens.

*ARMENDON, insula prope Cretam, promontorio Sammonio objecta. *Plin.* 4, 12, 20. *B. A.*

*ARMĔNE, es, f. Ἀρμένη et Ἁρμένη, Paphlagoniae vicus aut oppidulum, cum portu. *Plin.* 6, 2. *Mela* 1, 19. *med. B. A.*

ARMĔNĬĂ, ae, f. Ἀρμενία, regio Asiae inter Taurum et Caucasum montes sita, et a Cappadocia ad Caspium mare usque protensa. Appellata est ab Armeo seu Armenio Thessalo Iasonis comite, ut inquit *Strabo*, vel ab Armeno quodam Rhodio, ut ex Antipatri sententia tradit *Steph.* Duplex est, major scilicet et minor. Major *Turcomania* et *Curdistan*, fere tota sub dominio Turcarum est ultra Euphratem. Minor *Anatoli*, tota paret Turcis et est inter Cappadociam ad Occ. et Sept., Euphratem fluvium ad Or., Syriam et Ciliciam ad Austr. *Plin.* 6, 9, 9. Hinc *Lucan.* 2, 638. populos utraque vagantes Armenia.

ARMĔNĬĀCUS, a, um, adj. ad Armeniam pertinens. Ἀρμενιακός. *Plin.* 30, 2, 6. Armeniacus triumphus. *Id.* 7, 39, 40. Armeniacum bellum. ¶ *Armeniacus* cognominatus est M. Aurelius Antoninus philosophus una cum collega L. Aurelio Vero ob res prospere gestas in Armenia adversus Parthos, ut est apud *Capitol. M. Antonin. philos.* 9. et *Inscr.* ap. *Grut.* 253, 2. et 260, 2. ¶ *Armeniacum malum*, quod et *Armeniacum* absolute dicitur, μῆλον Ἀρμενιακὸν, (*Apricose*) fructus arboris Armeniacae, (quae et *Armeniaca, ae*, absolute) ita appellatum quod ex Armenia primum advenerit, medius est inter persicum et prunum. Osse enim ad prunum, carne ad persicum accedit: est etiam pruno rotundior, persico minor: nisi quod insitione cultus in majorem molem excrescit. *Colum.* 5, 10. Sorbi quoque et armeniaci et persici non minima

est gratia. *Id.* 11, 2. *sub f.* Possunt etiam his diebus cerasi et tuberes et armeniacae ceteraeque arbores, quae primae florent, inseri commode. Adde *Plin.* 15, 13, 12.

*ARMENITA, ae, fluvius Etruriae, in mare Tuscum influens, ubi Forum Aurelii situm. *Tab. Peut.* *Arnina* est *Itin. marit.* hodie autem *Fiore. B. A.*

ARMENIUM. V. in v. seq.

ARMENIUS, a, um, adj. Ἀρμένιος, ad Armeniam pertinens. *Cic. Att.* 2, 7. Armenii reges. *Virg. Ecl.* 5, 29. Armeniae tigres. quia scil. in Armenia abundant. *Nep. Dat.* 8. Decem millia peditum Armeniorum. *Flor.* 4, 2. Armenios triumphos in Pompejanis theatris cantare. *Varr. L. L.* 4, 20. Armenia lingua. ¶ *Armenii, orum,* sunt populi Armeniae, Ἄρμενοι. *Mart.* 5, 59. Numquid apud Parthos Armeniosque latet? *Ov. Trist.* 2, 227. Nunc petit Armenius pacem. ¶ *Armenium, ii,* Ἀρμένιον, genus pigmenti caerulei (n. *Bergblau*), ex quodam lapide fit ex Armenia advecto, ut *Plin.* 35, 6, 12. docet. *Varr. R. R.* 3, 2. Nuncubi vides hic citrum aut aurum? num miniam aut armenium? Adde *Vitr.* 7, 5. *ad f.* Multa de hoc *Salmas. Ex. Plin.* ad *Solin.* p. 1152. ¶ Est etiam id. q. Armeniacum malum. *Colum.* 10, 404. Armeniisque et cereolis prunisque Damasci calathi. *Pallad.* 12, 7. *ante med.* Armenia prunis melius adhaerescunt.

*ARMENOCHALYBES, um, populi Asiae ulterioris, in Iberia. *Plin.* 6, 10. *B. A.*

ARMENTĀLIS, le, adj. ad armentum pertinens, ἀγελήτης, ἀγελαῖος. *Virg. A.* 11, 571. Armentalis equa, *h. e.* quae inter armenta feturae causa pascitur, ut *Serv.* exponit. *Symm. ep.* 6, 17. Reliquias longe aegritudinis armentali lacte depellere. *Prud. Cath.* 7, 166. Armentales viri, *h. e.* qui armenta curant. *Id. tetrastich.* 4. Armentale culmen, *h. e.* casa pastoralis. *Sidon. ep.* 2, 2. *a med.* Camena armentalis fistulae septiforis, *h. e.* qua pastores canunt. Adde *Calpurn.* 1, 29.

ARMENTĀRĬUS, a, um, adj. ad armenta pertinens, ἀγελαῖος. *Solin.* 5. *post med.* Unguentum medicum contra armentarios morbos. *Appul. Met.* 7. Armentarius equiso, *h. e.* custos armenti equarum. ¶ *Armentarius, ii,* absolute est armenti custos. *Lucr.* 6, 1250. Praeterea jam pastor et armentarius omnis. *Varr. R. R.* 2, 5. *ad f.* Armentarium meum crebro, ut aliquid legat, curo. *Virg. G.* 3, 344. Armentarius Afer. ¶ *Armentarius* cognomento dictus est Galerius Maximianus imperator, quia ortus erat ex parentibus agrariis, et pastor armentorum fuerat, ut est apud *Aur. Vict. Ep.* 40.

ARMENTĪCĬUS et Armentitius, a, um, adj. id. q. armentalis, ἀγελαῖος. *Varr. R. R.* 2, 5. Pecus armenticium sic contuendum, lactentes cum matribus ne cubent. *Id. ib.* 10. Greges armenticii et caprini, quibus rupes ac silvae ad pabulandum cordi.

ARMENTĪVUS, a, um, adj. armentalis, armenticius. *Plin.* 28, 17, 68. Fimi taurini maxime, sed et bubuli; de armentivis loquor etc. Quidam leg. *armentinis*, sed minus recte.

ARMENTŌSUS, a, um, adj. armentis abundans. *Gell.* 11, 1. Italia armentosissima.

ARMENTUM, i, n. ἀγέλη, majorum bestiarum grex. *Fest.* et *Serv.* ad *G.* 3, 49. scribunt *armentum* proprie id genus pecoris dici, quod est idoneum ad opus armorum, ut sunt equi et boves. Nam equis in bellum curritur, clypei vero boum coriis armantur. *Varro* autem *L. L.* 4, 19. boves *armenta* vocari voluit, quasi *aramenta*, tertia littera sublata, quod eorum praecipue opera in arandis agris utamur. Proprie dicitur de grege equorum et boum, qui simul aluntur fetus et lactis caseique gratia; et quidem frequentius de grege boum. *Pompon. Dig.* 50, 16, 89. Boves magis armentorum, quam jumentorum genere appellantur. *Cic. Att.* 7, 7. Ut bos armenta, sic ego bonos viros sequar. *Id. Phil.* 3, 12. Caedit greges armentorum, reliquique pecoris, quodcumque nactus est. *Tac. G.* 21. Luitur homicidium certo armentorum ac pecorum numero. *Plin. ep.* 2, 17. Multi greges ovium, multa ibi equorum boumque armenta. ¶ De solis bobus. *Plin.* 11, 37, 44. Cornua mobilia, ut aures, Phrygiae armentis. *Ov. Met.* 15, 84. Quippe equus et pecudes armentaque gramine vivunt. ¶ De solis equis. *Virg. A.* 3, 540. Bello armantur equi: bellum haec armenta minantur. ¶ In singulari numero. *Plin.* 8, 42, 66. de equis: Amissa parente in grege armenti. *Id.* 11, 49, 110. Testes pecori armentoque ad crura decidui. *Colum.* 7, 1. Asellus tardius deficit, quam ullum aliud armentum. Adde *Virg. G.* 3, 71. et *Ov. Fast.* 2, 277. et alibi. ¶ Aliquando dicitur de gregibus aliorum animalium. *Virg. A.* 1, 188. tres litore cervos Prospicit errantes: hos tota armenta sequuntur. *Id. G.* 4, 395. Armenta immania Neptuni, *h. e.* beluae marinae. *Plin.* 7, 2, 2. Armenta cynocephalorum. ¶ Item generatim de quocumque grege, etiam minuto, rarius tamen. *Plin.* 8, 16, 17. Omnium, quos venatus, aucupia, piscatusque alebant, quibusque vivaria, armenta, aviaria, piscinae, aviaria in cura erant. ¶ Interdum *armentum* de singulis bobus dicitur, sed et hoc perraro. *Hyg. fab.* 118. Hecatombe Graece dicitur, cum centum armenta occiduntur. *Lact. Plac. Narrat. fab. Ov.* 1, 10. Quia speciosior ceteris armentis. ¶ Olim etiam *armenta, ae,* f. usurpatum fuit, ut *Fest.* et *Non.* observant. *Pacuv.* ap. *Non.* 3, 3. et *Serv.* ad *A.* 3, 540. Tu pascere curvifrontes armentas soles. *Enn. ib.* Ad armentas ipsius easdem.

ARMĪDOCTOR, oris, m. qui armorum tractandorum artem milites docet, ὁπλοδιδάσκαλος: qui et *campidoctor* dicitur. *Salmas.* ad *Lamprid. Alex. Ser.* 53. hanc vocem ex conjectura tribuit *Vegetio* 1, 13., ubi sic legit: *Illo exercitii genere, quod armaturam vocant et ab armidoctoribus traditur.* Alii autem leg. *a campidoctoribus*, alii *a primis doctoribus*, ut *Idem* testatur. [At in *Not. Tir.* 75. Armidoctor. *F.*]

*ARMIFACTOR. ARMIFACTORĬA. ARMIFACTŪRA, ae, f. *Novell.* 85, 1. *B. A.*

ARMĬFER, a, um, adj. ὁπλοφόρος, ὁπλίτης, arma ferens, bellicosus. *Albinov.* ad *Liv.* 22. Dea armifera, *h. e.* Pallas. *Ov. Fast.* 3, 681. de Marte: Armifer armiferae correptus amore Minervae Uror. *Sil.* 4, 45. Gentes armiferae. *Stat. Silv.* 1, 2, 96. Armiferos memorare labores, *h. e.* bellicos. *Id. Th.* 6, 831. Armiferae irae. *Sen. Med.* 468. Arvum armiferum, *h. e.* arma ferens: alluditque ad dentes serpentis seminatos a Iasone, ex quibus armati homines exstiterunt.

*ARMIGĀTUS, a, um, adj. ad humeros alligatus. *Vulg. Sam.* 2, 6, 14. *B. A.*

ARMĬGER, i, m. ὁπλοφόρος, qui lanceam, scutum galeamque ferens armatum dominum in proelio sequitur: quod officium olim etiam a summis viris praestabatur. Nam Patroclus armiger Achillis fuit, Achates Aeneae. *Cic. Dom.* 5. Sergius armiger Catilinae. *Pl. Merc.* 5, 2, 11. Egomet mihi comes, calator, equus, agaso, armiger. *Ov. Met.* 15, 386. et *Virg.* A. 9, 564. Armiger Jovis, *h. e.* aquila. *Stat. Ach.* 1, 55. Armigeri Tritones. V. CONCHISONUS. *Virg. A.* 9, 648. Armigerum esse alicui. ¶ In illo *Stat. Silv.* 2, 2, 76. Armiger hac magni patet Hectoris: significatur promontorium Miseni, quod a Miseno ibi sepulto nomen habet. Fuit autem Misenus olim armiger Hectoris, postea tubicen Aeneae. V. *Virg. A.* 6 *a. v.* 164. ¶ *Armigera, ae,* f. *Ov. Met.* 3, 165. de Diana: Nympharum tradidit uni Armigerae jaculum, pharetramque, arcusque retentos. Adde *ib.* 5, 619. ¶ Simpliciter pro eo, qui arma habet. *Accius* ap. *Cic. Fam.* 7, 33. Quod haec pennigero, non armigero in corpore tela exerceantur. *Curt.* 3, 12. Ille cum paucis armigeris in tabernaculum pervenit. Mox *armatos* dicit et *satellites.* ¶ Vel pro bellicoso. *Sil.* 7, 87. Phoebumque, armigerumque Deum, primamque Dionem, *h. e.* Martem. ¶ *Armiger sulcus* dicitur a *Claud. I. Cons. Stilich.* 324. eodem sensu, quo *armiferum arvum* a *Seneca.* V. ARMIFER. ¶ *Armigerus* in recto singulari habetur in *Inscr.* non opt. notae ap. *Mur.* 824, 6.

ARMĪLAUSĂ, ae, f. ἀρμελαύσιον, vestis rubri plerumque coloris, militari sago similis, quae armis superinduitur: ita dicta, quod ante atque retro divisa et aperta est, in armos tantum clausa, quasi *armiclausa*, ut *Isid. Or.* 19, 22. *ad f.* describit. *Paul. Nol. ep.* 17, (al. 13.) 1. Quem primo monachali caliga et veste mirati, cum praeterea facie non minus, quam armilausa ruberet. *Id. ep.* 22, (al. 7,) 1. Sibi ergo ille habeat armilausam suam et suas caligas etc. *Schol. Juv.* ad 5, 143. *viridem thoraca* exponit *armilausam.* Legitur *armelausa* et *armilausia.*

ARMĪLE. V. ARMILLUM.

ARMILLĂ, ae, f. ψάλιον, ψέλλιον, brachiale, hoc est circulus seu annulus ex auro, argento, aliave materia, quo brachia ornantur: quo milites olim virtutis causa ab imperatoribus donabantur. *Plin.* scribit 33, 2, 10. armillas datas fuisse tantum civibus Romanis, non vero externis. *Festus* docet, putari dictam esse ab *armo*, quod antiqui humerum cum brachio *armum* vocabant. *Liv.* 10, 44. Quatuor centuriones, manipulumque hastatorum armillis, aureisque coronis donavit. *Claud. Quadrigar.* ap. *Gell.* 9, 13. Torque atque armillis decoratus. *Plin.* 28, 11, 47. Vulpinam linguam habentes in armilla, lippituros negant. *Cic. Rep.* 4. usus est, teste *Prisc.* p. 1220. Adde *Inscr.* ap. *Grut.* 1096, 4. ¶ Armillae etiam a mulieribus gestantur: cujus rei testimonium habes apud *Pl. Men.* 3, 3, 13. et apud *Ulp. Dig.* 34, 2, 26. ¶ A similitudine dicuntur *armillae* ferrei anuli parvi, quibus aliquid ad firmitatem cingitur. *Vitr.* 10, 6. Ferreos cnodaces uti subscudes in capitibus scaporum implumbavit, et armillas in materia ad cnodaces circumdandos infixit. ¶ *Armilla petasonis* ap. *Apicium* 7, 9. videtur esse caro armi, vel ut putat *Humelberg.*, pellis, quae armo tanquam armilla inhaeret.

ARMILLĀTUS, a, um, adj. armillis ornatus. *Suet. Ner.* 30. Armillata turba. *Id. Cal.* 52. Manuleatus et armillatus in publicum processit. *Prop.* 4, 8, 24. Armillati canes, *h. e.* vincti colla collaribus, quae sunt armillis similes.

ARMILLUM, i, n. genus est urceoli vinarii, ut *Varr.* ap. *Non.* 15, 33. interpretatur. *Festus* addit adhibitum fuisse in sacris, docetque ita dictum, quod arma, hoc est humero deportetur. Hinc *anus ad armillum redit:* proverb. de iis, qui ad ingenium, ad notas artes, et ad solita vitia revertuntur. Anus enim in vinum valde propensae sunt. *Lucil.* ap. *Non.* 2, 45. Hinc a me, hinc licet anus rursum ad armillum. *Appul. Met.* 9. p. 230, 22. At illa ad armillum revertit, et ad familiares feminarum artes accenditur. ¶ Dicitur et *armile, is. Appul. Met.* 6. p. 132, 15. Interea Cupido amore nimio peresus ad armile redit. Hoc loco *armile* quidam ducunt ab *armis*, et interpretantur instrumentum, seu armamentarium versutiarum ac fraudum.

ARMĪLUSTRĬUM et Armilustrum, i, n. ὁπλοκαθάρσιον, ὁπλοκάθαρμος, festum fuit, inquit *Festus*, apud Romanos [*XIV. Cal. Novembr.], in quo armati rem divinam faciebant, ac dum sacrificarent, tubis canebant, armorum et exercitus lustrandi et expiandi causa. [*Gutberlet de Saliis* p. 108. intelligit h. v. de pugna imaginaria militum armatorum. *Beier.*] Locus etiam, in quo hujusmodi lustratio fiebat, eodem nomine appellatus est. *Varr. L. L.* 4, 32. *a med.*, ubi *armilustrum* legitur, et 5, 3. *a med.*, ubi *armilustrium* bis in editione *Scal.* Alii ita leg. hoc posteriore loco: Armilustrium ab eo quod in armilustro armati sacra faciunt: ut distinguat *Varro* unum ab alio, et *armilustrium* sacrificium, *armilustrum* locum ipsum appellet. [*Hoc recte habet. *Liv.* 27, 37. inde iterum novemdiale instauratum, quod in Armilustro lapidibus visum pluere.] Apud *P. Vict. de regionib. Urbis Romae* in regione decima tertia legitur *vicus Armilustri*, et in veteri monumento apud *Grut.* 250. habetur *Vico Armilustri* in eadem regione.

*ARMĬNĬUS, ii, m. Cheruscorum dux fortissimus, qui Varum cum exercitu ejus delevit. Dein a Germanico duplici proelio superatus, illo in orientem avocato, Maroboduum et Inguiomerum patruum sibi adversantes vicit. Tandem anno XII. sui principatus, aetatis vero XXXVII. dolo Adgandestrii Cattorum principis, frustra a Tiberio venenum poscentis, occubuit. *Vell.* 2, 118. *Flor.* 4, 12., *Tac. A.* 1. et 2. *B. A.*

ARMIPOTENS, entis, omn. gen. adj. κρατερὸς, ὁπλοκράτωρ, qui armis et bello valde potest. *Virg. A.* 6, 500. Deiphobe armipotens, genus alto a sanguine Teucrum. *Id. ib.* 9, 717. Mars armipotens. *Id. ib.* 2, 425. Divae armipotentis ad aram, *h. e.* Palladis. *Stat. Silv.* 3, 2, 20. Ausonia armipotens. Adde *Ulp. Dig.* 50, 15, 1.

ARMĬPŎTENTĬĂ, ae, f. virtus armorum, et belli. *Ammian.* 18, 5. Armipotentia fretus, successibusque magnificis.

ARMĬSŎNUS, a, um, adj. qui armis sonat, aut strepit. *Virg. A.* 3, 544. Pallas armisona. *Claud. Rapt. Pros.* 3, 67. Antrum armisonum.

*ARMISTAE, arum, Dalmatiae populi. *Plin.* 3, 22. *B. A.*

*ARMĪTES, armati milites. ὁπλῖται οἱ ἐν ἐσχάτῃ τάξει, Armites, *Philoxen.* in *Gloss.* Sunt itaque *triarii* Romanorum, *gravis armaturae* milites, παράταξις ἔνοπλος *Gloss. Lat. Gr.* Cf. *G. Cuper. Obss.* 1, 7. *B. A.*

ARMO, as, avi, atum, a. 1. ὁπλίζω, armis induo aut munio. *Cic. Caec.* 12. Multitudinem hominum cogere, armare, instruere. *Pompej.* ad *Marcell.* et *Lentul. Coss.* post *ep.* 12. *l.* 8. ad *Att.* Armare milites armis iis, quae, etc. *Sall. Jug.* 13. Armare maximas copias. *Val. Fl.* 2, 182. Armare manus ense. *Virg. A.* 11, 682. Sparus armat manus. *Sil.* 7, 3. Armare Ausoniam. *Tac. A.* 12, 56. triremes. *Caes. B. G.* 5, 1. naves. [*Sil.* 6, 365.] *Cic. Planc.* 35. servos in dominos. *Id. Mil.* 25. cohortes contra aliquem. *Nep. Ann.* 10. Armare et excitare regem adversus Romanos. *Virg. A.* 7, 335. Armare aliquem in proelium. *Plin.* 11, 28, 33. Apes armantur aculeis. ¶ Translate ponitur pro munire, instruere. *Justin.* 12, 10. et *Virg. A.* 10, 140. Armare sagittas veneno. *Val. Fl.* 8, 302. flammas unguine picis. [*Manil. Astr.* 5, 657. pontum vinclis armare sequentem, i. e. retibus ductis infestum piscibus reddere. Ita interpretatur *Gron.* ad *Pl. Pers.* 1, 2, 22. coll. *ejusd. diatr.* in *Stat.* I. p. 460. ed. *Lips.* ibique *Hand.*] *Virg. A.* 4, 299. classem, *h. e.* armamentis instruere ad navigandum. *Id. ib.* 3, 540. equos bello. *Mart.* 14, 9. thecam calamis. *Cic. Cluent.* 67. accusatorem omnibus rebus. *Id. Dom.* 1. perditos magistratus Deorum religione. *Id. Mil.* 1. temeritatem concitatae multitudinis auctoritate publica. *Caecin.* ad *Cic. Fam.* 6, 7. Te ad omnia summum atque excellens ingenium armavit. *Nep. Dion.* 8. Armare se imprudentia alicujus. *Cic. Inv.* 1, 1. se eloquentia. *Sil.* 11, 186. nullo nos invida tanto Armavit natura bono. [*Plin. Pan.* 12, 3. quum ferae gentes non telis magis, quam suo coelo, suo sidere armantur?] *Claud. Cons. Prob.* et *Olybr.* 91. pulcherque severo Armatur terrore pudor. *Vell.* 2, 49. Pompejum senatus auctoritas, Caesarem

ilitum armavit fiducia. *Hor. A. P.* 79. Archilohum proprio rabies armavit iambo, *h. e.* concitavit, irritavit. *Virg. A.* 10, 398. mixtus dolor, et udor armat in hostes. *Flor.* 3, 12. Cupido dominandi Caesarem et Pompejum furialibus in exitium eipublicae facibus armavit. [*Ov. Met.* 13, 544. eque armat et instruit ira. Plura collegit *Burm.* d *Quint. Decl.* p. 311. ℙ Permutantur in libris *rmare* et *ornare*, V. *Hess.* ad *Tac. G.* 38, 5. *Burm.* d *Ov. Met.* 12, 462.]

[ARMŌDĬUS, a, um, adj. ἁρμόδιος, congruus, ptus. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Murat.* 63, 4. Vibia Armodia. *F.*]

*ARMON, raphani genus silvestre, quod et *armoracea* dictum. *Plin.* 19, 5. *B. A.*

ARMŎRĂCĔĂ et Armoracia, ae, f. et Armoracium, ii, n. (*Meerrettig*) ῥαφανὶς ἀγρία, ἀρμορακία, genus raphani silvestris, fronde copiosius, quam corpore. *Plin.* 19, 5, 26. *n.* 3. et 20, 4, 12. armoraciam appellat, *Pallad.* 11, 11. armoraceam, *Columm.* 12, 9. armoracium, ejusque cymae condiendae rationem tradit.

ARMŎRĬCUS. V. AREMORICUS.

*ARMOSATA, Ἀρμόσατα *Polybio*, Phrygiae majoris oppidum. *Plin.* 6, 9. *Arsamosata* audit *Tac. A.* 15, 10. adstipulante *Ptolemaeo. B. A.*

*ARMOZĔI, orum, populi Carmaniae. *Plin.* 6, 25. *B. A.*

*ARMŬA, ae, flumen Numidiae. *Plin.* 5, 3. *B. A.*

ARMUS, i, m. μασχάλη, proprie significat humeri commissuram cum brachio: est enim ab ἁρμὸς compages: sed accipitur pro ipso humero: quin usus obtinuit, ut *armus* de brutis animalibus [*opponitur *suffrago*], *humerus* de homine tantum dicatur. *Ov. Met.* 10, 699. de Hippomene in leonem mutato: digiti curvantur in ungues, Ex humeris armi fiunt. *Plin.* 11, 43, 98. Solus homo bipes: uni juguli, humeri; ceteris armi. *Id. ib.* 40, 95. Armi elephantis. *Id. ib.* 39, 94. leonis. *Id.* 8, 17, 23. pantherae. *Id.* 18, 17, 45. talpae. *Hor. Sat.* 2, 4, 44. leporis. ℙ Hoc tamen discrimen non est perpetuum. *Virg. A.* 11, 644. latos huic hasta per armos Acta tremit, duplicatque virum transfixa dolore. Adde *Festum* in voce *Armata*, ubi *pomum in armum legere*, est tantam pomorum vim legere, ut in humeros tollenda sit, si asportare velis. ℙ Item pro brachio hominis. *Lucan.* 9, 831. Invaditque manum, quam protinus ille retecto Ense ferit, totoque simul demittit ab armo. ℙ In illo *Virg. A.* 6, 882. Seu spumantis equi foderet calcaribus armos — ponuntur *armi* pro lateribus equi, quae post anteriores ejus armos sunt: neque enim armi calcaribus fodi solent.

*ARMUZĬA REGIO fuit in Carmania. *Plin.* 6, 23. Hodie est *Ormus. B. A.*

ARNĂ, vox Graeca agnam significans: ab ἄρς, ἀρνὸς, ὁ, καὶ ἡ, agnus, et agna. *Festus:* Arnae caput, agnae caput. Al. leg. *agni* pro *agnae.* ℙ Est etiam municipium Umbriae, [quinque mill. passuum a Perusia distans, nunc *Civitella d'Arno*, memoratum *Sil.* 8, 458. *Inscr.* in *Giorn. Arcad. T.* 3. p. 283. Phileros, qui praefuit templo Arnae, *h. e.* civitatis Arnae. *F.* *Incolae hujus urbis *Arnates* dicuntur. V. paullo infra ARNAS.]

ARNĂCIS, idis, f. ἀρνακὶς, genus vestis puellaris, fortasse ex pellibus agninis, nam ἄρς, ἀρνὸς, agnum significat. *Varro* apud *Non.* 14, 38., ubi male *parnacis* a quibusdam editum est. *Suidas* τὴν ἀρνακίδα exponit pellem agninam una cum lana. Apud *Plat.* in *Sympos.* est genus calceamenti ex agninis pellibus.

[ARNĀLĬA, ae, f. ita cognominatur Minerva, in *Inscr.* ap. *Murat. proleg. T.* 1. p. 50. Minervae Arnaliae Numinib. Augustor. L. Luccejus, Marcellinus Decur. V. S. L. M. *Jos. Bimard. ib.* putat hanc esse vocem Celticam, compositam ex *Ara*, honor, reverentia, et *All*, omnis, *h. e.* cunctis veneranda. [*Satis ridicule.]

[ARNAS, atis, adj. omn. gen. Ad arnam pertinens, Umbriae municipium. *Arnates*, *atum*, incolae illius municipii. *Plin.* 3, 14, 19. *Inscr.* in *Giorn. Arcad. T.* 3. p. 283. Versenus L. F. Lem. Granianus patronus municipii Arnat. Alia *ib.* Vejedio L. F. Clu. Crescenti Aed. II Vir. I. D. Q. Reip. et alimen. Arnat. *F.*]

*ARNE, es, f. Ἄρνη, Boeotiae oppidum. *Stat. Th.* 7, 331. ℙ Aliud, in Thessalia, Boeotorum colonia. *Plin.* 4, 7. *B. A.*

[ARNENSIS, se, adj. ad Arnam pertinens, id. q. Arnas. *Inscr.* ap. *Murat.* 1446, 7. L. Caecilius L. F. Satyrus Arnensis. *F.*]

ARNĬENSIS et Arnensis, e, adj. ad Arnum fluvium pertinens. Fuit hoc nomine tribus Romana, una ex rusticis, omnium remotissima ab urbe Roma, sicut Suburana erat omnium proxima. Constituta fuit circa annum Urbis 369., ut est apud *Liv.* 6, 5., et cognominata ab Arno fluvio Etruriae. *Cic. Agr.* 2, 29. A Suburana usque ad Arniensem nomina vestra proponat. *Inscr.* ap. *Grut.* 129, 5. P. Silius P. F. Arnien. Paetinus IIII Vir. Alia *ib.* 548, 1. C. Julio C. Fil. Arniens. Speratiano, etc. Alia *ib.* 1098, 2. C. Nonio C. F. Arnensi Proculo Cos. ℙ In plerisque aliis antiquis inscriptionib. designatur per litteras *Ar.* vel *Arn.* ℙ In locis *Cic.* et *Livii* in quibusdam editionibus legitur *Narniensis*, ut sit a Narnia Umbriae oppido; et putant quidam, quo tempore haec tribus facta est, non pertinuisse Romanam ditionem usque ad Arnum, ut ex eo una tribus cognominari posset.

[ARNĬON, ii, n. ἄρνιον, herba eadem atque arnoglossa. *Appul. Herb.* 1. *F.*]

ARNŌBĬUS, ii, m. natione Afer, religione primum Gentilis, postea Christianus, professione rhetor, Siccae in Africa diu docuit, et declamavit, habuitque discipulum Lactantium Firmianum, quo vel uno satis commendari posset: floruit sub finem saeculi Christi tertii, Diocletiano imperatore, ut *Hieron. Scrip. Eccles.* docet. Scripsit *adversus Gentes* libros septem eruditissimos et eloquentissimos, quibus Gentilium theologiam et religionem acriter insectatur, et salse admodum irridet. Ejus stilus assurgit ubique, ferturque, velut torrens, magno impetu: sermo ut illis temporibus castigatus, verbis ex antiquo probatoque usu acceptis refertus, subinde tamen novis occurrentibus, aut audacius deductis, ut vel vulgarem nasum habenti redolere Africam facile possint. *Hieronym. ep.* 58. *ad Paulin. n.* 10. Arnobius inaequalis et nimius et absque operis sui partitione confusus.

[ARNOGLOSSA, ae, f. ἀρνόγλωσσα, [*Plantago major *L. Schafzunge*, *Wegerich.*] herba eadem atque arnion, et plantago. *Appul. Herb.* 1. *F.*]

ARNUS, i, m. Ἄρνος, fluvius Tusciae, qui oritur ex Apennino monte in conf. Romandiolae, Florentiam ac Pisas interluit, et in mare Tyrrhenum cadit. *Plin.* 3, 5, 8. ℙ Est etiam *arnus* id. q. agnus, a Graeco ἄρς, ἀρνός; legiturque in vetustissima quadam lege, quae Numae fuisse dicitur, apud *Gell.* 4, 3. his verbis: *Junoni crinibous demissis arnum feminam caidito.*

ĂRO, as, avi, atum, a. 1. ἀρόω, terram aratro scindere seminandi causa. *Hor. ep.* 1, 7, 87. Bos est enectus arando. *Cic. Div.* 2, 23. Cum terra araretur, et sulcus altius esset impressus. *Pl. Merc.* 2, 3, 21. Arare mavelim, quam sic amare. *Hor. Sat.* 2, 6, 11. Arare agrum. *Varr. R. R.* 1, 2. *a med.* arare terram, serere arbores. [*Lucan.* 4, 334. Cancrique sub axe, Qua nudi Garamantes arant, sedere, i. e. inhabitant. *Cort.* ad h. l. laudat *Burm.* ad *Val. Fl.* 1, 25.] ℙ Usurpatur generatim pro colere; et *arare* dicuntur, qui agros habent, ex quibus fructus percipiunt. *Sall. Cat.* 2. Quae homines arant, navigant, aedificant, virtuti omnia parent. *Hor. Epod.* 4, 13. Arat Falerni mille fundi jugera. *Cic. Verr.* 2, 3, 5. Cives Romani, qui arant in Sicilia. V. ARATOR. *Id. ib.* 47. Fieri non poterat, ut plusquam decem medimna ex jugero ararent. ℙ Translate. *Ov. A. Am.* 2, 118. Et venient rugae, quae tibi corpus arent. [*Etiam *cutem sulcare*; V. ad *Ov. Met.* 3, 276.] ℙ Poetice transfertur ad navigationem. *Virg. A.* 2, 780. vastum maris aequor arandum. *Ov. Trist.* 1, 2, 76. Latum mutandis mercibus aequor aro. [*Plura hujus generis collegit *Heins.* ad *Ov. Am.* 2, 10, 33.] ℙ In re venerea. *Pl. Asin.* 5, 2, 24. et *Truc.* 1, 2, 48. et alii. ℙ *Arare litus* proverbio est operam perdere. *Ov. Her.* 5, 116. [*et *Heins.* ad h. l.] ℙ In illo *Tibulli* 1, 7, 16. Frigidus intonsos Taurus arat Cilicas: *Brouckus.* censet *arare* positum esse pro disterminare, dividere, quia Taurus mons Cilicas a Pamphilia disterminat, ducta translatione a sulcis, quibus secatur ager, et quodammodo dividitur. Alii leg. *alat.* [*Aliam interpretationem h. l. proposuit *Heyn. obss.* p. 70.]

*AROCELITĀNI, orum, Aracilli oppidi incolae. *Plin.* 3, 3, 4. V. *Aracillum. B. A.*

*AROCHA, ae, flumen Italiae inferioris, in Bruttiis, in sinum Scylaceum influens. *Plin.* 3, 10. *B. A.*

[ĂROGUS, i, m. ἀρωγὸς, auxiliator, defensor. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Murat.* 2077, 1. Cornelio Arogo. Alia apud *Fabrett.* p. 401. *n.* 294. *F.*]

ĂRŌMĂ, ătis, n. ἄρωμα, quarundam herbarum fructus odoris et saporis gratissimi, quibus utimur, vel ad fovendum ventriculum, vel ad appetentiam provocandam, ut sunt zinziber, piper, saccharum, et similia, quae vulgo *species* vocant. Usurpatur fere in plurali numero. *Colum.* 12, 20. Aromata contusa et cribrata paulatim insperges. ℙ In singulari numero *Prud.* περὶ στεφ. 8, 72. Mollisque ephebus tinctus aromate. *Id. Apoth.* 826. Solus odor sparsi spiramen aromatis efflat. Adde *Martian. Dig.* 39, 4, 16. §. 7. ℙ In dativo et ablativo plur., ut alia multa similia, habet *aromatis* pro *aromatibus.* *Appul. Flor.* 4, 19. p. 362, 26. Membra omnia aromatis perspersa.

ĂRŌMĂTĀRĬUS, ii, m. qui in aromatis negotiatur, ἀρωματοπώλης. *Inscr.* ap. *Murat.* 511, 4. T. Annius T. F. Col. Philippus Magister quinquenn. Collegii Aromatariorum.

ĂRŌMĂTĬCUS, a, um, adj. ἀρωματικὸς, ad aromata pertinens. *Spartian. Hadr.* 19. In honorem socrus suae aromatica populo donavit, i. munera. *Sedul.* 5, 324. Cum munere matres Messis aromaticae venere ad tumulum. ℙ [*Aromaticum*, *i*, n. absolute est collyrium ab *Oribasio* p. 50. et *Aetio* p. 659. memoratum. *Tochôn cachets des oculistes* p. 17. Psoricum, aromaticum, crocodes. *F.*]

ĂRŌMĂTĪTES, ae, m. ἀρωματίτης, gemma quaedam, ita dicta ab odore et colore myrrhae: quam quidam putant esse ambram. *Plin.* 37, 10, 54. Aromatites et ipsa (i. gemma) in Arabia traditur gigni, etc. ℙ *Aromatites vinum* odoramentis conditum. *Plin.* 14, 13, 15. Aromatite delectari. *Id. ib.* 16, 19. *n.* 5. Aromatiten invenio factitatum, etc. V. *ib.* rationem ejus conficiendi. V. ABROTONITES.

*AROMATIZO, are, a. 1. aromatis unguo. *Vulgat. Sirac.* 24, 20. Balsamum aromatizans, *h. e.* aromata olens. *B. A.*

ĂRONĔUS, a, um, adj. ad Aaronem pertinens. *Paulin. Nolan.* 22, 27. prisca sub imagine sanctum Foedus Aroneis pignoribus geritur.

ĂROS, i, f. et Aron, i, n. (Arum Dracunculus *L. Natterwurz.*) genus bulbi in Aegypto maxime proveniens, scillae proximum amplitudine, foliis lapathi, caule recto duum cubitorum, baculi crassitudine, radice mollioris naturae, quae edatur et cruda. *Plin.* 19, 5, 30. et 24, 16, 91. ℙ Positione Latina est *Arum*, *i.*

*AROSAPES, Indiae flumen, in Gedrosia, in mare Indicum influens. *Plin.* 6, 23. *Arusaces* appellatur a *Mela* 3, 7. etc. *B. A.*

[ARPĂGĬUS, ii, m. pro *Harpagius*, extrita, ut saepe fit, aspiratione, raptus, ab ἁρπάζω, rapio. Ita appellantur qui admodum juvenes moriuntur. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 506. C. Corfonius Epafroditus, Corfonia Maximilla fecerunt filio suo, qui vixit ann. III. mensibus sex, mater et pater Arpagi VivaS, *h. e.* rapte, tamen in aeternum vivas. Alia apud *Mazoch. de Ascia* p. 29. Multis annis vivat, qui dixerit, Arpagi, tibi terram levem. *F.*]

[ARPĀNUS, a, um, adj. ad Arpos pertinens, Apuliae Dauniae oppidum, i. q. Arpinus. V. ARPINUS. *Frontin. de Coloniis* p. 91. *Goës.* Ager Canusinus, item Arpanus. *F.* *Adde *Drak.* ad *Liv.* 24, 45.]

ARPI, orum, m. plur. *Arpi*, oppidum Apuliae Dauniae a Diomede conditum. *Plin.* 3, 11, 16. Arpi aliquando Arpos Hippium Diomede condente, mox Argyripa dictum. ℙ Arpos *disertos* appellat *Mart.* 4, 55. propter Horatium, qui in ejus oppidi finibus natus est.

ARPĪNAS, atis, adj. omn. gen. ad Arpinum pertinens. *Cic. Agr.* 3, 2. Meus paternus avitusque fundus Arpinas. *Id. Att.* 1, 16. *a med.* Arpinates aquae. *Id. ib.* 12, 12. Insula Arpinas. *Id. ib.* 16, 13. Iter Arpinas. ℙ *Arpinates*, *tum*, sunt Arpini incolae. *Cic. Off.* 1, 7. Ut ager Arpinas Arpinatum dicatur, Tusculanus Tusculanorum. Adde *Att.* 4, 7. ubi *Arpinatium* legitur pro *Arpinatum*, et *ib.* 15, 15. et *Plin.* 3, 5, 9. [et in *Inscr.* reperta in Arcano, Q. Ciceronis villa, edita vero in *Bibliot. Analit. Napol. Giugno*, 1814. p. 350. Q. et M. Tullius Q. et M. F. F. Ciceronibus III. vireis Aed. pot. municipii Arpinatium. Huic Inscriptioni lux affulget ex *Cic. Fam.* 13, 11. Constituendi municipii causa, hoc anno aedilem filium meum fieri volui, et fratris filium, et M. Caesium: is enim magistratus in nostro municipio, nec alius ullus creari solet. *F.*] ℙ *Arpinas* absolute per antonomasiam designat Ciceronem. *Symm. carm. ep.* 1, 1. de Hortensio: Contra Arpinatem qui stetit eloquio. Item Marium apud *Sidon. carm.* 9, 259. ℙ Olim declinabant *Arpinatis*, *te.* *Cato* ap. *Prisc.* 4. p. 629. Si quis mortuus est Arpinatis, ejus heredem sacra non sequuntur.

ARPĪNUM, i, n. nunc *Castellaccio*, oppidum Latii, in Samnii confinio, in colle excelso, apud Fibrenum fluvium, patria M. T. Ciceronis, et C. Marii. *Cic. Att.* 2, 8.

ARPĪNUS, a, um, adj. ad Arpinum pertinens. *Mart.* 11, 51. Arpinus agellus. *Id.* 10, 19. Chartae Arpinae, *h. e.* scripta Ciceronis qui Arpinas fuit. ℙ Item ad Arpos pertinens, Apuliae Dauniae oppidum. *Liv.* 24, 45. Dasius Altinius Arpinus. [*Drak.* ad h. l. vult ex v. *Arpi, orum*, Apuliae oppido, semper formari *Arpinus*; Arpinas autem pertinere ad Arpinum. Obstat tamen locus *Mart.* a Nostro allatus.] ℙ *Arpini*, *orum*, ejus oppidi cives. *Id. ib.* 47.

[ARQUĀTŪRĂ, ae, f. id. q. arcuatio. *Not. Tir.* p. 163. Arquatura. *F.*]

ARQUĀTUS, a, um, adj. idem quod arcuatus: ab *arquus* pro *arcus.* *Ov. Met.* 11, 589. induitur velamina mille colorum Iris, et arquato coelum curvamine signans, etc. Alii leg. *arcato.* *Arnob.* 2. p. 59. Arquata sellula. ℙ *Arquatus morbus*, ἴκτερος, idem est ac regius morbus, cum flava bilis per totum corpus, et praecipue in oculos diffunditur, et flavo colore inficit. Dicitur autem *arquatus*, quia virorem quodammodo arqui Iridis imitatur, ut *Non.* 5, 14. putat. [Hinc hodieque Neapoli hic morbus dicitur vulgo *solartato. Caes.* [*scribe *Cels.*] 3, 24. Aeque notus est morbus, quem interdum arquatum, interdum regium nominant. *F.*] ℙ Item qui arquato morbo laborat, ἰκτερικός. *Varr.* ap. *Non.* 1, 151. Ut arquatis et veternosis, quae lutea non sunt, aeque ut quae sunt, lutea videntur, sic, etc. *Plin.* 20, 11, 44. Semen apii datur et arquatis ex vino albo. *Colum.* 7, 5.

Vetus urina remedio est etiam pecori arquato. Al. leg. *arcuato* eodem sensu. Adde *Lucr.* 4, 333.

ARQUĬTĔNENS, entis, adj. arcitenens, epitheton Apollinis. *Naevius* ap. *Macr. Sat.* 6, 5. Apollo pollens sagittis inclytus arquitenens. *Hostius ib.* Invictus Apollo arquitenens. *Arnob.* 1. p. 20. Arquitenentes Diana, et Apollo. *Virg. A.* 3, 75. Quam pius arquitenens, etc. Alii hoc loco legunt *arcitenens.*

ARQUĬTES, um, sunt arcu praeliantes, ut *Festus* exponit: ab *arquus* pro *arcus.* Usitatiore vocabulo *sagittarii* dicuntur. [*V. *Reines. V. L.* 2, 14. p. 237. *B. A.*]

[ARQUO, as, are, a. 1. id. q. arcuo. *Not. Tir.* p. 163. Arquat. *F.*]

ARQUUS, i, m. id. q. *arcus*, veterum scriptione. *Non.* tamen 5, 14. statuit discrimen, ut *arcus* dicatur fornix suspensus; *arquus* qui in coelo apparet, quem Irim poetae dicunt: quo sensu *Lucr.* 6, 525. Tum color in nigris exsistit nubibus arqui. Adde *Cic. N. D.* 3, 20., ut quidem legit *Charis.* 1. p. 93. et *Enn.* ap. *Prisc.* 6. p. 712., et V. ARCUS *inf.*

ARRA. V. ARRHA. ARRĂBO. V. ARRHABO. ARRĀLIS. V. ARRHALIS.

ARRECTĀRĬUS, a, um, adj. arrectus, directus ad perpendiculum, cui contrarius est *transversarius.* *Vitr.* 7, 3. Sin autem in craticiis tectoria erunt facienda, quibus necesse est etiam in arrectariis, et transversariis rimas fieri, etc., *h. e.* in asseribus rectis et transversis, ex quibus craticii parietes constant.

ARRECTUS et Adr., a, um, part. v. *arrigo*, erectus, directus, ὀρθούμενος. *Virg. A.* 5, 426. Constitit in digitos extemplo arrectus uterque. *Id. ib.* 1, 55. Arrectisque auribus adstant. *Id. ib.* 2. 206. Anguium pectora arrecta inter fluctus. *Id. ib.* 4, 280. Arrectaeque horrore comae. *Id. ib.* 9, 754. Serpens arrectis horret squamis. *Id. ib.* 10, 892. Tollit se arrectum quadrupes. *Liv.* 21, 35. *ad f.* Pleraque Alpium ab Italia ut breviora, ita arrectiora sunt, i. e. praerupta. Quidam leg. *arctiora.* *Mart.* 10, 55. Arrectus penis, et *Auct. Priapeor.* 69. ὀρθιάνης. Arrectus procus, *h. e.* qui arrectum penem habet. ¶ Translate ponitur pro excitato, intento. *Virg. A.* 1, 583. His animum arrecti dictis. *Sall. Jug.* 91. Postquam plebis animos arrectos videt. Et 98. Consulis animus paululum arrectus. *Id. fr. in Or. Phil. c. Lepid.*, Reliquiae belli arrectae. *Virg. A.* 5, 138. laudumque arrecta cupido. *Id. G.* 3, 105. Arrectae spes. *Id. A.* 5, 643. mentes. *Id. ib.* 11, 452. stimulis haud mollibus irae. *Liv.* 8, 37. Arrecti animi ad bellandum. [*Tac. H.* 3, 48. ad vetus certamen.], *Tac. A.* 3, 11. Arrecta civitas omnis, quanta fides amicis Germanici, quae fiducia reo, etc., *h. e.* intenta et excitata, admiransque, quam parum fidei in amicis Germanici, quanta fiducia reo esset. ¶ Comp. *Arrectior.* V. supra. ¶ [*Confunduntur *arrectus* et *erectus*, V. *Drak.* ad *Sil.* 7, 686. *Eund.* ad *Liv.* 8, 37, 2. et *Burm.* ad *Virg. A.* 5, 138.]

ARRĒPO ARREPTANS. V. ADREPO, ADREPTANS.

[ARREPTĬCĬUS, ii, m. fanaticus, μαινόμενος, θεόληπτος, spiritu malo correptus. *Augustin. Civ. Dei* 2, 4. Veniebamus etiam nos aliquando adolescentes ad spectacula ludibriaque sacrilegiorum; spectabamus arrepticios, audiebamus symphoniacos etc. Vet. Interpres Italus ita vertit: *Vedevamo gli saltatori, udivamo gli sonatori.* *Hierom. c.* 29. *v.* 26. Ut sis dux in domo Domini super omnem virum arrepticium et prophetantem. Hinc *Reg.* 1. *c.* 16. *v.* 23. Spiritus Domini malus arripiebat Saul. *F.*]

ARREPTUS et Adr., a, um, partic. ab *arripio.* *Ov. Met.* 6, 552. Arreptamque coma, flexis post terga lacertis, Vincla pati cogit. [*Liv.* 3, 48. cultro arrepto. *Suet. Ner.* 26. pileo vel galero, i. e. sumto, sed cum vehementia quadam. *Liv.* 6, 8. arrepto repente equo. *Id.* 34, 20. cohortes arreptas in urbem inducit.] *Virg. A.* 11, 459. Arrepto tempore. *Cic. Att.* 7, 13. *ad f.* Hic sermone aliquo arrepto pro mandatis abusus est. *Suet. Vit.* 2. Inter Sejani conscios arreptus, [*i. e. deprehensus captusque. *Liv.* 3, 58. subinde arreptus a P. Numitorio Sp. Oppius invidiae proximus, sc. ad quaestionem. *Id.* 2, 23. (3, 56.) uno aut altero arrepto (in carcerem abducto) quieturos alios.]

ARRETĬUM. V. ARETIUM.

ARRHA et Arra, ae, f. ἀῤῥαβὼν, id quod dari solet ad confirmationem contractus. Arrha autem instituta videtur in auctionibus, cum aeris aliquantulum daretur, quia plaustra gravis aeris eo vehi incommodum esset. *Isid. Orig.* 5, 3. Interest in loquendi usu inter pignus et arram. Nam pignus est, quod datur propter rem creditam, quae dum redditur, statim pignus aufertur. Arra vero est, quae primum pro re bonae fidei contractu empta ex parte datur, et postea completur. Est enim arra complenda, non auferenda; unde qui habet arram, non reddit, sicut pignus, sed desiderat plenitudinem. *Plin.* 33, 1, 6. Argumento est consuetudo vulgi ad sponsiones etiamnum anulo exsiliente, tracta ab eo tempore, quo nondum erat arrha velocior. *Cajus Dig.* 18, 1, 35. Quod arrhae nomine pro emptione datur, non eo pertinet, quasi sine arrha conventio nihil proficiat, sed ut evidentius probari possit, convenisse de pretio. *Capitol. Maxim. jun.* 1. Manserunt apud eum arrae regiae, *h. e.* pignora sponsaliorum. *Plin.* 29, 1, 8. mortis arrham vocat id, quod veluti pignus pretii numerandi medicis datur, ut paulo post aegrum quasi sanaturi occidant. ¶ Qui cum aspiratione scribunt, Graecae scriptioni adhaerent. Docent enim Etymologi *arrham* dictam esse per apocopen ab *arrhabo*, ἀῤῥαβὼν; qui aspirationem exterunt, Latinam consuetudinem sequuntur, qua nomina externa ad Latinam declinationem traducta, Latinis etiam litteris scribi solent.

ARRHĂBO et Arrăbo, ōnis, m. ἀῤῥαβὼν, id quod pignoris loco alicui datur; estque Hebraea vox, ab עָרַב, spondere, fidejubere, a quo עֵרָבוֹן, *arrhabon:* quam originem si spectes, producenda est paenultima. *Ter. Heaut.* 3, 3, 42. Reliquit filiam adolescentulam: ea relicta huic arroboni est pro illo argento. *Pl. Mil.* 4, 1, 11. Hunc arrabonem amoris primum a me accipe. *Claud. Quadrigar.* apud *Gell.* 17, 2. Cum tantus arrabo penes Samnites populi Romani esset. Subdit *Gellius:* Arrhabonem dixit sexcentos obsides; et id maluit quam pignus dicere, quoniam vis hujus vocabuli in ea sententia gravior acriorque est. Sed nunc arrhabo in sordidis verbis haberi coeptus: ac multo videtur rectius arra; quamquam arrha quoque veteres saepe dixerunt. Haec *Gellius.* ¶ Accipitur etiam pro arra. *Pl. Most.* 3, 1, 114. Aedes quanti destinat? *Tr.* talentis magnis totidem, quot ego et tu sumus, sed arraboni has dedit quadraginta minas. *Id. Rud. prol.* 45. Minis triginta sibi puellam destinat, Datque arrabonem et jurejurando alligat. ¶ Perridiculus sed et frigidiusculus est jocus Stratilacis servi apud *Eund. Truc.* 3, 2, 20. Tene hoc tibi: rabonem habeto, mecum ut hanc noctem sies. *As.* Perii! rabonem? quam esse dicam hanc beluam? quin tu arrabonem dicis? *St.* ar facio lucri: ut Praenestinis conia est ciconia. ¶ Qui *arrhabonem* scribunt cum aspiratione, Graecas litteras sequuntur; qui sine aspiratione, consuetudinem Latinam, ut et in *Arrha* dictum est.

ARRHĀLIS et Arralis, le, adj. ad arrham pertinens. *Impp. Dioclet. et Maximian. Cod.* 4, 49, 3. Ex arrali pacto personalis dumtaxat actio paciscentibus praeparatur.

*ARRHĒNE, es, regio Armeniae majoris. *Plin.* 6, 27. *B. A.*

ARRHĔNĬCUM, i, n. ἀῤῥενικὸν, id. q. arsenicum. Nam et Graecae ἀῤῥενικὸν, et ἀρσενικὸν idem sonant. *Plin.* 28, 15, 60. Vitia quae in eadem parte serpunt, jecur eorum combustum cum charta et arrhenico sumat. *Hard.* ita legendum docet ex quamplurimis libris editis et MSS.

ARRHĔNŎGŎNON, i, n. ἀῤῥενόγονον, ita Graece cognominatur satyrion herba, quasi masculos generans: ab ἄῤῥην, ἄῤῥενος, masculus, et γονὴ, genitura; quia cujusdam satyrii speciei semen testium simile est, ut *Theophrast, l.* 9. *c.* 19. prodidit. *Plin.* 26, 10, 63. V. THELYGONON.

ARRHĒTOS, ἄῤῥητος, hoc est qui dici non potest: ab α privativa, et ῥέω, dico: unus est ex aeonibus Valentini haeretici. *Tert. adv. Valent.* 35.

*ARRĬA, ae, matrona Romana vel Patavia, generis nobilitate et pudicitia insignis, uxor Paeti, quae, damnato viro quod particeps fuisset Scribonianae conjurationis sub Claudio, prior se gladio confodit, eundemque denique extrahens viro tradidit, suo exemplo exhortans, ut fortiter moreretur. *Mart.* 1, 14. *Tac. A.* 16, 34. *Plin. ep.* 3, 16. *B. A.*

ARRĪDĔO et Adr. es, isi, isum, προσγελάω, ad aliquid rideo, ridendo applaudo vel approbo. *Pl. Truc.* 2, 1, 14. Oportet laenam probam arridere quisquis veniat, blandeque alloqui. *Cic. Tusc.* 5, 20. Hic cum quidam familiaris jocans dixisset: Huic quidem certe vitam tuam committis; arrisissetque adolescens; utrumque jussit interfici. [*Id. Or.* 2, 56. cum arrisisset ipse Crassus. *Ib.* 33.] *Hor. A. P.* 101. Ut ridentibus arrident, ita flentibus adsunt Humani vultus. *Ter. Ad.* 5, 4, 10. Clemens, placidus, nulli laedere os, arridere omnibus. [*Liv.* 41, 20. notis arridere.] *Id. Eun.* 2, 2, 19. His ultro arrideo et eorum ingenia admiror: quidquid dicunt, laudo etc. [*Proprium est adulatorum. Cf. *Donat.* ad h. l.] *Prisc.* 18. p. 1201. minus recte exponit *irrideo.* *Cic. Somn. Scip.* 2. Leniter arridere. *L. Piso* 3. *Ann.* ap. *Gell.* 6, 9. Cn. Flavius id arrisit, i. e. hoc videns risit. [*Cic. N. D.* 1, 28. video, quid arriseris.] Passive. *Cic. opt. gen. Or.* 4. Cum aut non adhibeantur ad causas, aut adhibiti derideantur: nam si arrideantur, esset id ipsum Atticorum. ¶ Translate. *Petr. Sat.* 133. Et quandoque mihi fortunae arriserit hora, Non sine honore tuum patiar decus. *Lucr.* 2, 32. Praesertim cum tempestas arridet etc. ¶ *Arridere aliquem*, *h. e.* ad aliquem, arridere alicui. *Auct. Dirarum* 108. Vos nunc alloquitur: vos nunc arridet ocellis. ¶ Saepe significat placere. *Cic. Att.* 13, 21. Inhibere illud tuum, quod valde mihi arriserat, vehementer displicet. *Hor. Sat.* 1, 10, 88. quibus haec sunt qualiacumque, Arridere velim. ¶ Partic. *Arridens* ap. *Sil.* 1, 398. Cui saevum arridens.

ARRĬGO et Adr., is, exi, ectum, a. 3. ἵστημι, ὀρθόω, erigo, dirigo, in rectum tollo: ex *ad* et *rego.* *Enn.* ap. *Macr. Sat.* 7, 4. Arma arrigunt: horrescunt tela. *Virg. A.* 10, 726. leo comas arrexit. *Ter. Andr.* 5, 4, 30. Arrigere aures, ducta loquendi ratione ab animalibus, quae aures mobiles habent. *Pl. Rud.* 5, 2, 6. Suo hic mihi sermone arrexit aures. *Mart.* 11, 62, 10. Arrigere linguam non potest. ¶ Habet obscenum sensum tum active cum accusativo apud *Auct Priapeor.* 82. *extr.* Et inquietus inguine arrigat tumor; tum absolute et neutrorum more apud *Suet. Aug.* 69. *Mart.* 3, 76. Arrigis ad vetulas, fastidis, Basse, puellas, et 10, 91. et 11, 46. etc. στύω, στύομαι. ¶ Translate est excitare. *Sall. Cat.* 40. Vetus certamen animos eorum arrexit. [*Liv.* 45, 30. libertas praeter spem data arrexit, sc. animos, quod voc. praecedit.] *Id. Jug.* 86. Eos non paulum oratione sua Marius arrexerat. *Virg. A.* 12, 251. Arrexere animos Itali. ¶ [*Confunduntur *arrigere* et *erigere.* V. *Cort.* ad *Sall. Cat.* l. l. et cf. ARRECTUS.]

ARRILĀTOR et Arilator, oris, m. πραγματευτὴς, μεταπράτης, negotiator, mercator, qui empturiens data arra sibi postulat credi: ab *arra*, ut *Scalig.* ad *Fest.* et *Voss. Etym.* censent. *Paulus* ex *Festo*: Arilator, qui etiam cocio appellatur, dictus videtur a voce Graeca, quae est αἶρε, tolle, quia sequitur merces, ex quibus quid cadens lucelli possit tollere. Sunt etiam qui ab *ara* derivant, propterea quod in Gloss. vet. etiam βωμοφόρος exponitur: alii a diminutivo *arula*, et scribunt *arulator.* Legitur etiam *arilator* et *arrulator.* Sed ut origo et scribendi ratio dubia sit, vera certe esse videtur significatio, quam posuimus. Usus est hac voce *Laberius* ap. *Gell.* 16, 7. V. *Voss. Etym.*

[ARRĪNUS, i, m. ab ἄῤῥιν, ινος, naso carens, vel translate naris obesae. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 23, 8. K. Aemilius K. F. Quir. Arrinus. Hinc ex more Latinorum scribitur sine aspiratione pro *Arrhinus.* *F.*]

ARRĬPĬO et Adr., is, ipui, eptum, a. 3. προσαρπάζω, statim corripio, vi prehendo, capio, ex *ad* et *rapio*, quasi ad me rapio. *Virg. A.* 9, 561. simul arripit ipsum Pendentem et magna muri cum parte revellit. *Suet. Galb.* 20. Arripere caput capillo. *Pl. Rud.* 3, 4, 64. aliquem barba. *Ter. Ad.* 3, 2, 18. et *Liv.* 1, 48. Arripere aliquem medium. *Pl. Curc.* 5, 1, 7. Manum arripere mordicus. *Arripi somno* est corripi. *Justin.* 11, 13. Confectum curis Alexandrum somnus arripuit. ¶ Pro simplici *capio*, aut *prehendo* sine vi. [*De *vi* in hoc v. per se non est cogitandum; verum celeritatis ac cujusdam vehementiae notio ei semper adhaeret. Loci igitur qui sequuntur, nihil differunt a superioribus.] *Nep. Alc.* 10. Hunc sequi se jubet, et id, quid in praesentia vestimentorum fuit, arripuit. *Pl. Merc.* 3, 3, 18. Coquum aliquem arripere, prandium qui percoquat. *Id. Curc.* 2, 3, 79. Talos arripere, invocare Herculem; jactare basilicum. *Id. Capt.* 4, 4, 7. gladium. *Liv.* 35, 36. arma. *Tac. Hist.* 3, 23. scutum e strage. [*Id. A.* 3, 36. arrepta imagine Principis; loquitur de supplice, qui ad arcendam injuriam ad eam tanquam ad aram confugit.] Et 41. Arripere naves, *h. e.* capere et conscendere. ¶ Pro aggredi, invadere, occupare [*ubi de repentino impetu cogitant]. *Virg. A.* 9, 13. turbata arripe castra. *Id. ib.* 11, 531. Arripere locum. *Tac. Hist.* 4, 17. *ad f.* Proinde arriperent vacui occupatos: integri fessos. [*Ac translate de iis quoque, qui verbis tantum aliquem aggrediuntur, i. e. perstringere]: *Hor. Sat.* 2, 1, 69. de Lucilio: primores populi arripuit, populumque tributim, *h. e.* delegit, sumpsit, quos versibus carperet, in quos inveheretur. ¶ Translate elegantes habet usus. [*Ac primum quidem de rebus dicitur, quas oblatas tenemus, ut iis uti possimus.] *Cic. Sext.* 32. Arripere sibi cognomen ex aliorum imaginibus. *Id. N. D.* 2, 65. aliquid ad reprehendendum. *Id. Dom.* 5. causam aliquam ad incendia, caedem, rapinas. [*Tac. A.* 15, 54. suspiciones.] *Id. Flacc.* 8. facultatem laedendi, quaecumque detur. et *Or.* 1, 57. patrocinium aequitatis. [*Id. ib.* 59. vox et gestus subito sumi et aliunde arripi non potest; juris utilitas, quamvis repente vel a peritis vel de libris depromi potest.] et *Fin.* 3, 2. verba de foro. *Id. Mur.* 6. maledictum ex trivio. *Pl. Mil.* 2, 2, 65. opem et auxilium ad rem aliquam. *Val. Max.* 1, 5. *n.* 3. omen. *Arripere occasionem* est occasionem statim capere, nec differre, quod oblatum est. *Liv.* 35, 12. *ad f.* Et primam quamque occasionem recuperandi ea, quae bello amisissent, arrepturos. *Suet. Rhet.* 6. Arripiente eo conditionem. [*Cic. Fam.* 5, 12. ad properationem meam quiddam interest, te non exspectare, donec ad locum venias, sed statim causam illam totum et tempus arripere.] Sic *Ter. Eun.* 3, 5, 23. Submonuit me Parmeno ibi servus: quod ego arripui. ¶ [*Porro est i. q. accipere, sed adjuncta notione vel vehementiae vel studii, quo ad aliquam rem fe-

rimur.] Cic. N. D. 3, 11. Quaerit Socrates, unde animam arripuerimus, si nulla fuerit in mundo. [*Id. Div. 2, 11. Genus divinandi — naturale, quod animus arriperet aut exciperet extrinsecus ex divinitate.] Ac sine casu: Id. Fin. 2, 29. Maximus dolor, qui simulatque arripuit, interficit. ¶ De animo quum dicitur, est i. q. cupide ac celeriter apprehendere. Cic. Sen. 21. ad f. Pueri celeriter res innumerabiles arripiunt. [*Saepe ita de docilibus dicitur, ut docet Heins. ad Ov. Met. 8, 241.] Praecipue autem refertur ad studia litterarum. Cic. Sen. 8. Avide arripere litteras Graecas. Nep. Cat. 3. Litterarum studium etsi senior arripuerat, tamen etc. [*Cf. Brem. ad h. l. De eodem Catone Cic. Mur. 30. haec (philosophiae studia) arripuit.] ¶ Pro rapere in jus accusando. Suet. Caes. 23. Statim quaestor ejus in praejudicium aliquot criminibus arreptus est, ubi Torrentius: Elegans verbum, et quod aviditatem accusatoris exprimit. [*Id. Vit. 2. post praeturae honorem inter Sejani conscios arreptus. Praecipue de magistratibus, qui quum se munere abdicarunt, in jus vocantur: Liv. 2, 54. abeuntes magistratu (Consules) Cn. Genucius Tribunus pl. arripuit. Id. 6, 6. arreptus a viatore, i. e. in jus raptus. Cf. id. 3, 58. sub ARREPTUS.] ¶ Quae addunt plerique Lexicographi, arripere ad quaestionem: arripi in carcerem: arripere se foras, et alia hujusmodi; rectius ad verbum Abripio pertinent: tametsi non desunt, qui etiam in his arripio defendunt. [*Sic e. g. Cic. Pis. 34. legendum est: familias abripuerunt; ac fere ubique haec vv. commutantur. V. Burm. ad Prop. 2, 22, 7. et nos sub ABRIPIO. Commutantur etiam arripere et eripere; Burm. ad Virg. A. 2, 619. coll. 7, 119.]

ARRISIO, onis, f. actus arridendi, applausus risu factus. Auct. ad Her. 1, 6. ad f. Interpellatio aut arrisio.

ARRISOR, oris, f. qui arridet, adulatur. Sen. ep. 27. Stultorum divitum arrosor, et quod sequitur, arrisor.

ARRIUS, nomen proprium Romanum; [hinc gens Arria Romae nobilis fuit. Id fortasse derivandum ab Ἄρης, Mars, vel ab ἄρειος, bellicosus, vel ab Aruns nomen proprium apud Etruscos. Hujus gentis origo repetenda ex Campania, uti probat Bartolem. Borghesi V. C. in opere, cui titulus: Della gente Arria Romana Dissert., in qua multa et exquisita eruditione plenissima legesis huc pertinentia. V. ARIUS. F.]

ARRODO et Adr., is, osi, osum, a. 3. abrodo, circumrodo. V. ARROSUS. ¶ Translate. Cic. Sext. 33. Ut illa ex vepreculis extracta nitedula Rempublicam conaretur arrodere. Sidon. ep. 7, 6. Lupus Ecclesiasticas caulas clandestino morsu arrodit.

ARROGANS, antis, part. v. arrogo; ἀλαζών, qui sibi temere atque insolenter tribuit, quae non habet. Caes. B. C. 3, 1. Ne arrogans in praeripiendo populi beneficio videretur. Cic. Font. 12. Induciomarus iste minax atque arrogans. Id. Dom. 12. Quid est tam arrogans, quam de religione, de rebus divinis, caeremoniis, sacris pontificum collegium docere conari? [*Cic. Verr. 2, 1, 60. tantum dicam, paucos homines, ut levissime dicam, arrogantes, hoc adjutore Q. Opimium per ludum et jocum fortunis omnibus evertisse; de quo l. V. Schütz. in cl. Cic. Id. Fam. 5, 4. arrogans crudelitas.] Tac. A. 11, 21. Adversus superiores tristi adulatione, arrogans minoribus, inter pares difficilis. Quint. 12, 3. sub f. Pigritia arrogantior. [*Tac. A. 1, 3. arrogans moderatio.] Quint. Decl. 7, 12. Arrogantissime percussorum, evasisse te putabas, [*i. e. in arrogando superbissime, ut Cic. Phil. 10, 9. quorum (veteranorum) etiamsi complecterer virtutem; tamen si essent arrogantes, non possem ferre fastidium, i. e. si suopte nutu mentes ordinis senatorii gubernare et omnia ejus dicta facta ad suam voluntatem referri velint. Ita Schütz.] Quint. Decl. 8, 9. Arrogantissima persuasio. Macr. Sat. 1, 11. Arrogantissimum proverbium.

ARROGANTER, adv. ἀλαζονικῶς. Cic. Att. 6, 1. Ad me autem, etiam cum rogat aliquid, contumaciter, arroganter, ἀκοινωνήτως solet scribere. Id. Ligar. 10. Arroganter petere aliquid. Id. ad Brut. 1, 4. Arroganter praejudicare aliquid, et ad arbitrium suum revocare. Id. Mur. 37. Nihil dicam arrogantius. Id. Inv. 2, 3. Temere atque arroganter assentiri alicui rei. Caes. B. G. 1, 40. Arroganter facere. Tac. Agr. 16. Arroganter consulere in deditos. [*Cic. Fam. 11, 13. arroganter sustinent, sc. hostem, i. e. animose et cum contemtu hostis.] Gell. 9, 15. Praefari arrogantius et elatius, quam decet. Oros. 7, 25. Arrogantissime excipere aliquem. Et 35. in f. Arrogantissime praesumere.

ARROGANTIA, ae, f. ἀλαζονεία, [*πλεονεξία], vitium, quo quis bona, quae non habet, sibi assumit. Differt a superbia, quia superbus turgescit iis bonis, quae re vera habet, arrogans temere et impudenter bona sibi vendicat, quae non habet. Differt etiam ab insolentia, quae est ejus, qui affluentibus rebus, et arridente fortuna, cui non est assuetus, aequam mentem servare nescit, et licere sibi omnia putat. Quamquam haec discrimina perpetua non sunt. Cic. Off. 1, 26. Superbiam, fastidium, arrogantiamque fugiamus. [*Tac. Agr. 9. (Agricola, ubi officio satisfactum) tristitiam et arrogantiam et avaritiam exuerat; h. l. arr. esse videtur severus vultus et majestas quaedam, qualis decet judicem et Romanum contra provinciales.] Cic. Inv. 1, 28. Ex arrogantia odium, ex insolentia arrogantia. Id. Divinat. in Verr. 11. Cum omnis arrogantia odiosa est, tum illa ingenii atque eloquentiae multo molestissima. Id. Mur. 24. Sermo plenus arrogantiae. Id. Or. 38. Extimescere crimen arrogantiae. Auct. ad Her. 1, 5. Laudare officium suum sine arrogantia. Id. 1, 1. Assumere sibi aliquid inanis arrogantiae causa. Caes. B. G. 1, 46. Uti arrogantia. Cic. Q. Fr. 3, 6. Minuere arrogantiam. Id. Cluent. 39. Gravis et intolerabilis arrogantia. [*Tac. A. 13, 2. arrogantia tristis.] Quint. 4, 1. Laborare opinione arrogantiae. ¶ Pro pertinacia, obstinatione. Liv. 37, 56. in f. Cessuros se potius arrogantiae Antipatri, quam causam turbandae pacis praebituros.

ARROGATIO et Adr., onis, f. υἱώσις, actus arrogandi, h. e. assumendi, adsciscendique aliquem in filium. Differt ab adoptione, quia adoptio est eorum, qui sub patria potestate sunt: arrogatio eorum, qui sunt sui juris. Illa per praetorem fit, haec per populum comitiis curiatis: unde et nomen traxit, quia per populi rogationem fit. Ejus autem rogationis formula haec est apud Gell. 5, 19. Velitis, jubeatis, Quirites, uti L. Valerius L. Titio tam jure legeque filius sibi siet, quam si ex eo patre, matreque familias natus esset; utique ei vitae necisque in eo potestas siet, uti patri endo filio est. Haec uti dixi, ita vos, Quirites, rogo. Adde Modestin. Dig. 1, 7, 1., ubi Cajus ib. 1, 7, 2. aliam tradit rationem, cur arrogatio dicatur, nempe quia et is, qui arrogat, rogatur, id est interrogatur, an velit, eum quem arrogat, justum sibi filium esse; et is qui arrogatur, rogatur, an in id consentiat. Aur. Vict. Caes. 2. Tiberius in Augusti liberos e privigno redactus arrogatione. ¶ Translata a populo in principes reipublicae administratione, hujus auctoritate arrogationes fieri coeptae sunt, ut ex Cajo l. c. et ex Justin. in Institut. 1. tit. 11. colligitur.

ARROGATOR et Adr., oris, m. qui aliquem sibi in filium arrogatione assumit. Cajus Dig. 1, 7, 2. Subjici potestati arrogatoris. Adde Ulp. ib. 19. et 22. et Modestin. 40.

ARROGATUS et Adr., a, um, part. v. arrogo, υἱωθεὶς, in alienam familiam arrogatione assumptus. Aur. Vict. Caes. 13. Nerva Trajanum arrogatum accepit. Marcell. Dig. 1, 7, 18. Si arrogatus permansisset in statu suo.

ARROGO et Adr., as, avi, atum, a. 1. ex ad et rogo, quasi ad me rogo. Arrogare sibi aliquid est per temeritatem attribuere, et vindicare sibi aliquid; assumere id, cui impar sis, ἀλαζονεύομαι. Cic. Rosc. Am. 32. Non enim mihi tantum derogo, tametsi nihil arrogo, ut te copiosius, quam me, putem posse dicere. Id. Planc. 1. Quamquam mihi non sumo tantum, judices, neque arrogo, ut Cn. Plancium suis erga me meritis impunitatem consecuturum putem. Id. Fam. 4, 1. in f. Ego tibi tantum tribuo, quantum mihi fortasse arrogo. Id. Brut. 85. Arrogare sibi sapientiam. Quint. prooem. l. 1. sibi nomen insolentissimum. Tac. Hist. 1, 30. sibi nobilitatem aut modestiam. Sall. Jug. 88. sibi aliquid ex aliena virtute. Hor. A. P. 121. Jura neget sibi nata: nihil non arroget armis, h. e. omnia in armorum vi posita esse putet. ¶ Arrogare aliquid alicui est tribuere vel afferre; et in bonam quoque partem accipitur. Hor. Od. 4, 14, 36. Fortuna Laudemque et optatum peractis Imperiis decus arrogavit. Id. Ep. 2, 1, 35. Scire velim, pretium chartis quotus arroget annus. ¶ Arrogare aliquem est in propriam familiam assumere; ea ratione, quae in ARROGATIO explicata est. Modestin. Dig. 1, 7, 1. Adoptantur filii familiarum; arrogantur qui sui juris sunt. Ulp. ib. 22. Arrogare aliquem in locum filii. Marcell. ib. 23, 2, 32. Dare se arrogandum alicui. Adde Capitolin. Antonin. 4. et Gell. 5, 19. ubi hac de re plura. Ideo autem arrogare dicitur, qui aliquem in filium assumit, quia rogat, seu interrogat populum, ut suam arrogationem approbet, ut Gell. ib. docet, et diximus in ARROGATIO; vel quia is, qui assumitur interrogatur, an velit, ut ex Cajo ib. docuimus. Quo pertinet illud Pl. Rud. 5, 2, 45. Venus haec volo arroget te. Nam, ut ait Turneb. l. 26. c. 2., in stipulatione est adstipulator plerumque, ut in promissione adpromissor: stipulator rogat, adstipulator adrogat: cujus vice Venus hoc loco fungitur, ad cujus aram initur pactum de reddendo vidulo, accepta pecunia. ¶ Arrogare dictatorem consuli apud Liv. 7, 25. est dictatorem creare, et consuli inducere, ut in eum imperium habeat: quia etiam dictator per quandam rogationis speciem aut a senatu, aut a populo poscebatur, quamvis soli fere consuli eum dicere liceret. [*Hi igitur duo loci (Liv. et Plauti) primitivam hujus voc. significationem referunt; reliquae enim ex hac demum originem duxerunt.]

ARROSOR, oris, m. qui arrodit. Sen. ep. 27. Stultorum divitum arrosor, h. e. qui eorum bona abligurit. Lips. in quodam suo codice legebat abrasor eod. sensu.

ARROSUS, a, um, part. v. arrodo, abrosus [*vel adrosus.] Plin. 8, 57, 82. Mures, arrosis Lanuvii clypeis argenteis, Marsicum portendere bellum. Id. 11, 30, 36. Formicae semina arrosa condunt. Id. ib. 37, 85. Sues spirantes a muribus arrosae.

[ARROTANS, tis, part. ab inusitat. arroto, circum torquens, idem ac rotans. Sidon. ep. 6, 1. Quis febriens, arrotanti tactu pulsum distinguat incolumem? h. e. tactu incerto. F.]

*ARRUBIUM vel Arubium, oppidum Moesiae inferioris. Tab. Peutinger. B. A.

ARRUGIA, ae, f. χρυσωρυχία, cuniculus subterraneus, ex quo effoditur aurum. Plin. 33, 4, 21. Arrugias id genus vocant: siduntque rimae subito, et opprimunt operatos. Id. ib. Aurum arrugia quaesitum non coquitur, sed statim suum est. In Suppositis Aul. Plauti legitur arrogia.

ARRULATOR. V. ARRILATOR.

*ARRUNTIUS vel Aruntius, i, sub Augusto scripsit stylo Sallustiano bellum Punicum. Sen. ep. 114. post med. et praef. in l. 7. Controv. Plin. 3. et 5. Tac. A. 1, 8. Diversus ab eo, cujus meminit Sen. benef. 6, 38. ¶ Arruntius, Consul, An. U. C. 732. inter scriptores illustres, scripsit Geographica. De eo V. Tac. 6, 47. 48. ¶ Item medicus insignis. Plin. 29, 1. B. A.

ARS, artis, f. τέχνη [*Quoniam nimis perfunctorie in hac v. versatus est Forc., de ea accuratius egimus, maxime duce Schützio in cl. Cic. Ac primum monet Furl., derivari h. v. ab aliis (Donat. ad Ter. Andr. 1, 1, 4. et Isid. Or. 1, 1.) ab ἀρετή, virtus; ab aliis ab ἄρος, utilitas, quod est ab ἄρω necto, apto, ut mens est a μένος. Posterius praeferendum est, ita quidem, ut ars proprie sit i. q. concinna dexteritas, hinc omnino i. q. facultas rem aliquam sive utilem sive jucundam efficiendi. Diomed. 2. p. 414. ita explicat: ars est rei cujusdam scientia, usu vel traditione vel ratione percepta, tendens ad usum aliquem vitae necessarium. Latissime autem patet usus h. v., ac nunc latius nunc angustius intelligendum est. Primum autem ars ad dexteritatem corporis et manuum refertur. Cic. N. D. 2, 22. Zeno — censet artis maxime proprium esse creare et gignere; quodque in operibus nostrarum artium manus efficiat, id multo artificiosius naturam efficere. Id. Ac. pr. 2, 7. artes eae, quarum omne opus est in faciendo atque agendo. Id. Off. 2, 3. ea quae inanima diximus, pleraque sunt hominum operis effecta, quae nec haberemus, nisi manus et ars accessissent etc. Enumerat ib. in artibus: medicinam, navigationem, agriculturam, metallifodinam, architecturam, alia. Appellantur autem artium aliae liberales s. ingenuae,] Plin. prooem. l. 14. artes liberales. [*Quint. Decl. 4, 9. honestae.] Cic. Fam. 4, 3. ingenuae; [*aliae illiberales sive sordidae, i. e. quae a servis et opificibus exercentur. De utrisque cf. locum Cic. Off. 1, 42. et Or. 3, 32. Hippias Eleus etc. etc., ubi singulas artes utriusque generis recenset. Jam addamus alias loquendi formulas a Nostro allatas.] Cic. Or. 55. Notatio naturae et animadversio peperit artem. [*coll. Div. 1, 14. ars est effecta, eadem saepe animadvertendo atque notando.] Id. ib. 43. factitare artem aliquam. Id. ib. 2, 38. tradere artem disserendi, i. e. dialectica. Ov. Her. 16, 364. instruere aliquem arte sc. sagittandi. Id. A. Am. 1, 459. discere artes. Hor. ep. 1, 14, 44. exercere artem. Cic. Off. 1, 42. versari in arte aliqua. Ov. Am. alicui rei. Ac de singulis artibus: Quint. 2, 17. imperatoria. Tac. A. 12, 12. militares, h. e. quibus 1, 15, 14. valere arte. Plin. 8, 51, 77. adhibere artem bellum administratur. [*Paullo aliter Liv. 25, 19. tanquam eaedem militares et imperatoriae artes essent, i. e. militis et imperatoris.] Id. Agr. 39. civiles, h. e. quibus domi et pacis tempore civilis vita excolitur. [*Eaedem ab Liv. 9, 42. urbanae dicuntur, i. e. juris peritia et eloquentia; opp. militares. Tac. A. 13, 2. diversa arte ex aequo pollere, i. e. alter bellica, alter civili. Liv. 25, 40. belli.] Quint. 2, 17. rhetorica. Plin. 2, 25, 23. musica. Id. 25, 2, 3. medendi. ¶ [*Ars interdum absolute ponitur pro certa aliqua arte: Prop. 2, 10, 8. Tunc ego sim Inachio notior arte Lino, i. e. arte canendi. Tac. A. 1, 73. inter alios ejusdem artis, sc. histrionum. Sic κατ' ἐξοχὴν ars dicitur pro arte navigandi. V. Barth. ad Stat. Th. 3, 29. coll. Sil. 4, 715 Luc. 7, 127. — Ov. Trist. 4, 10, 16. Imus ad insignes Urbis ab arte viros, i. e. vel ab arte Grammatica (v. infra); vel poetice singularis positus est pro plurali, (i. e. artes liberales), ut vult Burm., quem V.] Sic dicitur homo alicujus artis, qui artem aliquam callet et profitetur. Plin. 9, 8, 8. Arion citharoedicae artis. Id. 30, 2, 6. ad f. Apion grammaticae artis. Adde 7, 39, 40. Eodem sensu interdum ars ponitur pro exquisito artificio, diligentia, cura. [*Cic. Acad. 2,

14. majore quadam opus est vel arte vel diligentia.] *Virg. A.* 1, 643. Arte laboratae vestes. *Ov. Her.* 3, 32. Et tripodas septem pondere et arte pares. *Mart.* 10, 47. Convictus facilis, sine arte mensa. *Ov. A. Am.* 1, 113. Plausus tunc arte carebat, *h. e.* erat simplex et sincerus. Et 2, 506. Qui canit arte, canat; qui bibit arte, bibat. *Gell.* 3, 5. Arte compositus capillus. ℙ Ac poetice pro opere artis. *Hor. Od.* 4, 8, 5. divite me scilicet artium, Quas aut Parrhasius protulit, aut Scopas. *Virg. A.* 5, 259. clypeum efferri jussit, Didymaonis artes. ℙ Porro „ars dicitur complexus praeceptorum, quibus ipsorum artificiorum doctrina continetur (*Theorie, Kunsttheorie*)" *Schütz.*] *Auct.* ad *Her.* 1, 1. ars est praeceptio, quae dat certam viam rationemque faciendi aliquid. [*Cic. Or.* 2, 11. non omnia, quaecunque loquimur, mihi videntur ad artem et ad praecepta esse revocanda. *Ib.* 2, 7. eloquentia res mihi videtur facultate praeclara, arte mediocris. Et quod statim sequitur: nam ars earum rerum est, quae sciuntur; arti opp. facultas (*Theorie der Praxis*). Quae in his *ars*, ea in aliis locis *scientia* dicitur. *Cic. Rep.* 1, 2. ars, quum ea non utare, scientia tamen ipsa teneri — potest. Sic artes dicuntur pro rationibus doctrinae: *id. ib.* 3, 4. philosophi verbis et artibus aluerunt naturae principia. V. *Moser.* ad h. l. Inprimis κατ' ἐξοχήν saepe *ars* appellatur ars rhetorica, (dialectica, physica, cf. *Goer.* ad *Cic. Fin.* 3, 15, 49.) et *artes* libri de arte rhet. scripti.] *Quint.* 2, 15. Haec opinio originem ab Isocrate (si tamen revera ars, quae circumfertur, ejus est,) duxit. [*Cic. Fin.* 4, 3. de Peripateticis: quam multa non solum praecepta in artibus, sed etiam exempla in orationibus bene dicendi reliquerunt. *Quint.* 10, 1, 15. exempla sunt potentiora etiam ipsis quae traduntur artibus; et *ib.* §. 47. nonne omnes litium ac consiliorum explicant artes, i. e. praecepta rhetorica. V. *Spald.*] *Cic. Inv.* 1, 6. neque eo dico, quod ejus (Hermagorae) ars mihi mendosissime scripta videatur; nam satis in ea videtur ex antiquis artibus (i. e. libris de arte rhet. scriptis) ingeniose et diligenter — collocasse. *Ib. paullo post*: dicere ex arte. *Auct.* ad *Her.* 4, 4. scribere ex arte.] *Cic. Top.* 8. Itaque in oratoriis artibus, quaestionis genere proposito, quot ejus formae sint, subjungitur absolute, i. e. in praeceptis artis oratoriae. ℙ Eodem prorsus modo magis etiam in specie dicitur de libris, in quibus agitur de ipsa arte Grammatica. *Serv.* ad *A.* 7, 787. Legitur in Arte, quod *tam*, *magis* positivo tantum junguntur. Sic *Ars Phocae, Cledonii* etc. apud *Putsch.* ℙ [*Porro, quod Noster prorsus omisit, *ars* dicitur de iis doctrinis, quae non actione, sed certa scientia continentur, nos *Wissenschaft*. *Cic. Or.* 1, 20. (Charmadas) artem vero negabat esse ullam, nisi quae cognitis penitusque perspectis et in unum exitum spectantibus et nunquam fallentibus rebus contineretur etc., quae *ib.* leguntur. *Id. ib. c.* 23. nam si ars ita definitur, ex rebus penitus perspectis planeque cognitis atque ab opinionis arbitrio sejunctis scientiaque comprehensis, non mihi videtur ars oratoria esse ulla; sin autem etc. *Id. ib.* 1, 3. mathematici — recondita in arte et multiplici subtilique versantur. Et *ib.* artium omnium laudatarum procreatrix quaedam et quasi parens ea quam φιλοσοφίαν Graeci vocant. ℙ Hoc latius etiam patet, et comprehendit voc. artis omnes simul doctrinas, quae in operibus aut negotiis efficiendis elaborant. Cf. supra l. ex *Cic. Acad. pr.* 2, 7. *Cic. Fin.* 5, 6. Antiochus negabat ullam esse artem, quae ipsa a se proficisceretur. — Quoniam igitur ut medicina valitudinis, navigationis gubernatio, sic vivendi ars est prudentia; necesse est eam quoque ab aliqua re esse constitutam atque profectam. Alia exempla Ciceronis V. apud *Schütz.* l. l.] *Cic. Q. Fr.* 1, 1, 9. §. 60. Me non pudebit dicere, nos ea, quae consecuti sumus, his studiis et artibus esse adeptos, quae sint nobis Graeciae monumentis disciplinisque tradita. *Id. Coel.* 30. Ejus prima aetas dedita disciplinis fuit iisque artibus, quibus instruimur ad hunc forensem usum, ad remp. capessendam, ad honorem, gloriam, dignitatem. *Id. Or.* 1. instructum esse magnarum artium disciplinis. *Id. Fam.* 7, 3. optimarum artium scientia. *Nep. Att.* 12. optimis artibus eruditus. Intellige de poesi. ℙ [*Porro ars s. *artes* significant i. q. mores et studia, vel vitae rationem, ideoque vel virtutes (prudentia, sollertia, industria) sunt; vel vitia, (doli, fraudes). *Pl. Trin.* 1, 2, 35. si in te aegrotant artes antiquae tuae, i. e. vivendi ratio, qua olim usus es. *Id. ib.* 2, 1, 6. utram potius harum artem mihi expetessam? V. *Lind.* — *Tac. A.* 11, 24. jam moribus, artibus, affinitatibus nostris mixti.] *Hor. Od.* 3, 3, 9. Hac arte Pollux et vagus Hercules Innixus arces attigit igneas, *h. e.* justitia et constantia. [*Cic. Man.* 13. multae sunt artes eximiae, hujus administrae comitesque virtutis (i. e. fortitudinis); cf. *Matth.* ad h. l. *Id. ep. Qu. Fr.* 1, 1, 90. contende, ut omnia illa tuis artibus superasse videare; (praecedit paullo ante: quoniam ejusmodi theatrum virtutibus tuis datum est); bene autem addit *Matth.* artes non tam esse virtutes, quam earum loco et tempore exercendarum scientia. Adde *Cort.* ad *Sall. Cat.* 2, 4.] *Ter. Andr.* 1, 1, 4. Quid est, quod tibi mea ars efficere hoc possit amplius? i. e. mea industria, sed cum prudentia agendi conjuncta, quae etiam *solertia* appellatur. *Id. Ad.* 4, 7, 24. Nempe tua arte viginti minae pro psaltria periere. *Tac. Agr.* 27. Ars ducis. [*Ov. Rem. Am.* 713. mores quoque confer et artes. *Id. Met.* 6, 58. cultusque artesque virorum. *Hor.* 4, 1, 15. centum puer artium. — Bonis artibus (*Nep. Att.* 12. optimis artibus eruditus) opponuntur *malae*. *Tac. A.* 14, 57. Tigellinus malas artes, quibus solis pollebat, gratiores ratus, si principem societate scelerum obstringeret. Hinc in specie pro calliditate, dolo, fraudibus. *Liv.* 2, 51. Capti eadem arte sunt, qua ceperant Fabios. [*Lucan.* 4, 449. arte antiqua parat Cilix fraudes innectere ponto. *Ib.* 744. *Virg. A.* 7, 477.] *Ib.* 1, 661. At Cytherea novas artes, nova pectore versat Consilia. *Id. ib.* 2, 152. Ille dolis instructus et arte Pelasga. *Ov. Her.* 12, 50. Decipere aliquem arte. *Id. ib.* 17, 142. Ludere aliquem arte. Adde *A. Am.* 1, 242. ℙ Artes pro musis, quae artium praesides sunt. *Phaedr. prol.* 3, 18. Tonanti sancta Mnemosyne Jovi Fecunda novies artium peperit chorum. ℙ [*Commutantur a librariis *ars* et *arx*, *Drak.* ad *Liv.* 1, 56, 3. et ad *Sil.* 13, 770. et quos utroque loco laudat. — et *Mars*, *Drak.* ad *Sil.* 7, 713. *artes* et *artus*, *id. ib.* 16, 403.; *ars* et *pars*, *Drak.* ad *Liv.* 1, 72. *Goer.* ad *Cic. Ac.* pr. 6. §. 25. et 2, 28, 92.; *arte* et *ante Drak.* ad *Liv.* 36, 11, 9.; *arte* et *apte*, *id. ib.* 23, 1, 6. et quos laudat; V. etiam nos sub APTE *in f.*; *ars* et *dos*, *Burm.* ad *Ov. A. A.* 1, 596.; *ars* et *res*, *Goer.* ad *Cic. Acad.* 2, 9, 29.]

*ARSA, ae, f. oppidum Hispaniae Baeticae, inter Juliam Restitutam et Sisaponem. *Plin.* 3, 1. V. etiam ARSUS. *B. A.*

ARSĂCES, is, m. Ἀρσάκης, nomen proprium Parthorum regis, cujus memoriae hunc honorem Parthi tribuerunt propter quaesitum constitutumque ab eo regnum, ut omnes deinde reges suos Arsaces appellaverint, quemadmodum Aegyptii reges suos vocaverunt Ptolemaeos, quin et Parthi ipsi ab eo *Arsacidae* dicti sunt. *Justin.* 41, 5.

ARSĂCĬDAE, arum, m. plur. Arsacis Parthorum regis successores, seu posteri. *Tac. Hist.* 1, 40. Pacorum avito Arsacidarum solio depulsuri. V. v. praec. *Lucan.* 8, 217. vocesque superbo Arsacidae perferre meas. Et 306. O utinam non tanta mihi fiducia saevis Esset in Arsacidis! *Id.* 10, 51. Arsacidum dominus, *h. e.* Alexander M., qui Persas devicit. *Arsacidum* pro *Arsacidarum*.

ARSĂCĬUS, a, um, adj. ab Arsace deductum, et ponitur pro Persico. *Mart.* 9, 36. Scis, quid in Arsacia Pacorus deliberat aula.

*ARSAGALĪTAE, arum, populi Indiae, trans Indum flumen. *Plin.* 5, 20. *B. A.*

*ARSAMOSATA. V. ARMOSATA. *B. A.*

*ARSANĪAS, ae, m. flumen Armeniae majoris, in Euphratem fluens. *Plin.* 5, 24. et 6, 27. *Tac. A.* 15, 15. *B. A.*

ARSE VERSE Tuscorum lingua significat *averte ignem*. Nam *arse* averte, *verse* ignem constat appellari: unde *Afranius* ait: Inscribat aliquis in ostio Arse Verse (legit *Scalig.* Arse Verse in ostio). Unde apparet superstitio veterum, qui ad deprecandum incendium inscribebant in ostio id, quod ad eam rem faceret, ut testatur *Plin.* 28, 2, 4. [Etiam parietes incendiorum deprecationibus conscribuntur. Porro *Arse* ab Hebr. הָרַס, *vertit*, et *Verse* ab אֵשׁ, *ignis*, a quo ut, addito digammate, fit *Vesta* Romanorum Dea, sic addito rursus R (qua Tusca vocabula redundant) fit *Versa* seu *Verse*. *F.* *Nobis hae nugae videntur.]

[ARSELLĀ, ae, f. herba, alias argemonia. *Appul. Herb.* 31. *F.*]

[ARSENĀRĬUS, a, um, adj. ad Arsenam pertinens, Mauretaniae Caesariensis, antea Numidiae, coloniam Latinam inter Quizam et Cartennam, a mari tribus passuum millibus ex *Plin.* 5, 1, 1., quae nunc *Arzen* appellatur. *Inscr.* ap. *Don. cl.* 5. *n.* 5. Praef. Cohortis VII. Lusitan. et nation. Getulic. Arsen. quae sunt in Numidia. A *Mela* 1, 6. *Arna*, a *Plin. l. c. Arsennaria*, aliter ab aliis appellatur, sed ex nostro lapide *Arsenam* vocandam arbitror. *F.* et *B. A.*

ARSĒNĬCUM, ci, n. ἀρσενικόν, succus est mineralis, pinguis, inflammabilis, compositus ex pinguedine sulphurea, hydrargyro et spiritu salis candido. Duplex est, candidum, proprie *arsenicum*, et flavum, quod *auripigmentum* dicitur. *Plin.* 34, 28, 56. V. AURIPIGMENTUM. ℙ Creditur dictum a mascula et praesenti vi, quam habet hominis interimendi. Nam ἀρσενικός Graece masculum significat.

ARSĔNŎGŎNON. V. in ARRHENOGONON.

*ARSI, orum, populi Arabiae Felicis. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

*ARSĬA, ae, Istriae fluvius. *Plin.* 3, 26. Illyrici longitudo a flumine Arsia ad flumen Drinium DCCC M. *Flor.* 2, 5. Illyrii seu Liburni sub extremis Alpium radicibus agunt inter Arsiam Titiumque flumen. Adde *Plin.* 3, 5. *B. A.*

*ARSĬA SYLVA in terra Hetruscorum fuit, Romanorum cum Veientibus et Hetruscis pugna celebris, ab Arsio heroe sic dicta. *Liv.* 2, 7. init. *Val. Max.* 1, 8. *B. A.*

*ARSIBILIS, e, adj. καύσιμος, Arsibilis, cremabilis *Vet. Gloss.* *B. A.*

ARSINEUM, i, n. est ornamentum capitis muliebris, ut *Festus* interpretatur. *Cato Orig.* apud *eund.* in *Ruscum*. Arsinea, rete, diadema, coronas aureas etc. Ita legit *Scalig.* alii *arsinia*; alii aliter.

*ARSINŎE, es, f. Ἀρσινόη, Ptolemaei Lagi filia, Ptolemaeorum Philadelphi et Cerauni soror, Lysimachi Macedonum regis uxor, mortuo marito, a fratre Ceramo, Macedoniae regnum ambiente et nuptias ejus ideo petente, decepta, illum in urbem suam Cassandream ultro invitat, filiosque suos Lysimachum sexdecim annos natum, Philippumque triennio minorem, utrumque forma insignem, coronatos occurrere jubet; quos Ptolemaeus ad occultandam fraudem cupide et ultra modum verae affectionis amplexus, osculis diu fatigat. Ubi vero ad portam ventum est, occupari arcem jubet, pueros autem interfici; qui cum ad matrem, in gremio ejus inter ipsa oscula trucidantur. Arsinoe vero spoliata filiis, scissa veste et crinibus sparsis, cum duobus servulis ex urbe protracta, Samothraciam in exsilium abiit, eo miserior, quod mori cum filiis non potuit. Mater fuit celebris Berenices, cujus capillum inter sidera Conon Mathematicus, gratiam regis Euergetae aucupatus, figmento retulit. De quo crine *Callimachus* elegiam composuit, conversam Latine a *Catullo epigr.* 67. V. omnino *Justin.* l. 17. et 24. ℙ Item alia, Ptolemaei Auletae filia minor, Cleopatrae soror, quae, dum Caesar in regia Alexandriae obsideretur, vacuam possessionem regni sperans, ad Achillam se ex regia contulit, unaque cum illo bellum administrare coepit: sed mox controversia de principatu inter eos orta, cum uterque utrique insidiaretur, Arsinoe per Ganymedum nutritium suum Achillam interfici curat, atque hoc modo imperium obtinet. *Lucan.* 10, 519. seqq. Ipsa dein ab Antonio, in gratiam Cleopatrae, interfecta est. *Hirt. B. Alex.* 4. et 33. Cf. *Appian de Bell. Alex.* 5. ℙ Item soror et uxor Ptolemaei Philadelphi, post mortem sub nomine Veneris Zephyritidis pro dea culta. Templum habuit, quod sub exitum mariti ita construxit architectus Dinocrates, ut testudo tecti magnete concamerata esset. Qui lapis cum ingenita vi ferrum attrahat, simulacrum Arsinoes ferro factum in medio aere suspensum tenuit. *Plin.* 34, 14. ℙ Item alia, uxor Agae Cyrenensium regis, quae filiam Berenicen filio fratris mariti adimere conata, ut illam Demetrio, quem parum pudice amabat, traderet, pulsa est. *Justin.* 26. c. ult. ℙ Item Hyadum una. *Hygin. fab.* 182. ℙ Fuit et Arsinoe variarum urbium nomen; quarum una in Aegypto inferiore fuit, ad sinum Arabicum. *Plin.* 5, 9. ℙ Altera fuit in Cyrenaica, dicta etiam Teuchira. *Plin. l. l.* et *c.* 5. *Mela* 1, 8. ante med. ℙ Tertia in Cilicia. *Plin.* 5, 27. ℙ Quarta etiam in Cilicia, ad partem australem. *Plin.* 5, 31. ℙ Quatuordecim urbes hoc nomine fuisse ex veteribus monumentis constat. Nos earum tantum mentionem fecimus, quarum Latina est auctoritas. *B. A.*

[ARSĪNŎĒTĬCUS, a, um, adj. ad Arsinoen, Ciliciae oppidum, pertinens. *Plin.* 36, 22, 47. Cotes Ciliciae ex oleo et aqua pollent, ex aqua Arsinoeticae. *F.*]

[ARSĪNŎĒUM, i, n. sic appellatum fuit monumentum, quod Ptolemaeus Philadelphus Arsinoae sorori suae eidemque uxori ponendum curavit. *Plin.* 36, 9, 14. *n.* 3. Hic obeliscus fuit in Arsinoeo potius a rege, munus amoris in conjugem eandemque sororem Arsinoem. *F.*]

ARSIS, sis, f. ἄρσις, dicitur elevatio vocis, sicut θέσις positio est, ut in voce *arma*, *ar* elevatio est, *ma* positio, ut docet *Diomed.* 3. p. 471. et p. 501. Est autem Graeca vox ab αἴρω tollo. Latino usurpatur a *Capell.* 9. p. 328.

[ARSŪRA, ae, f. in lemmate *Appul. Herb.* 118. habetur: Ad arsuram stomachi, *h. e.* ad sitim sedandum. Donec alia afferatur hujus vocis auctoritas, jure Latii donandum non esse equidem arbitror, cum minime innotescat quisnam et cujus aetatis sit illius lemmatis auctor. *F.*]

ARSUS, a, um, part. *ardeo*, excoctus, tostus. *Plin. Valer.* 2, 9. Ovi duri medium arsum manducare. ℙ *Arsa* fuit cognomen Romanum. *Liv.* 3, 9. C. Terentillus Arsa tribunus plebis.

ARTĂBA, ae, f. ἀρτάβη, mensura aridorum apud Aegyptios, quae tribus modiis Romanis et tertia unius parte constabat. *Rhemn. Fann. de Ponder.* 89. Est etiam terris, quas advena Nilus inundat, Artaba, cui superat modii pars tertia post tres; Namque decem modiis explebitur artaba triplex. Adde *Isid. Or.* 15, 26.

*ARTABĀNUS, i, Parthorum rex, ex Arsacidarum genere. *Justin.* 42, 2. *Tac. A.* 1, 3. seqq. ℙ Item unus ex Xerxis ducibus. *Nep. Reg.* 1. *Justin.* 3, 1. *B. A.*

*ARTABARĪTAE, arum, Aethiopiae populi. *Plin.* 6, 3. *B. A.*

*ARTABRI, orum, populi Hispaniae Tarraconensis, nomen ducentes ab Artabro promontorio, quod hodie *Cap finis terrae. Mela* 3, 1. post med. ℙ *Artabrum promontorium* meminit *Plin.* 2, 108. ℙ *Artabrus* in singulari numero habet *Sil.* 3, 362. *B. A.*

*ARTACABĀNE, es, oppidum Asiae ulterioris, in Aria (Ariana) regione. *Plin.* 5, 23. *B. A.*

*ARTACAEON, insula in Propontide, cum oppido cognomine. *Plin.* 5, 32. *B. A.*

ARTĂCIĒ, es, f. Ἀρτακίη, fons apud Laestrygonas. *Tibull.* 4, 1, 59. Incultos adiit Laestrygonas, Antiphatenque, Mobilis Artacie gelida quos irrigat unda.

*ARTACOĀNA, orum, oppidum Ariae (Arianae) regionis. *Plin.* 6, 23. *Artacacna* audit *Curt.* 6, 6, 36. *B. A.*

*ARTAGERA, ae, oppidum Armeniae majoris. *Vell.* 2, 102. *B. A.*

*ARTALBĪUM, i, oppidum Galliae Belgicae, in regione Rauracorum. *Anton. Itin.* Dictum *Arialbinum* in *Tab. Peut. B. A.*

*ARTAMIS, fluvius Bactrianae. *Ammian.* 23, 26. *B. A.*

*ARTĀTUS, i, Illyridis Graecae fluvius, in Penestia regione. *Liv.* 43, 19. Hodie *Fiume della Istria. B. A.*

ARTĀTUS. V. ARCTATUS.

ARTAXĂTĂ, orum, n. plur. *Tauris, Tiflis,* Ἀρτάξατα, urbs Armeniae majoris ad Araxem fluvium, in Georgiae regno. *Juven.* 2, 170. Sic praetextatos referunt Artaxata mores. *Sidon. carm.* 2, 445. Depopuletur ovans Artaxata Caspia consul. [*Tac. A.* 2, 56. habet *Artaxata, ae. B. A.*]

*ARTAXERXES, is, Ἀρταξέρξης, diversorum Persiae regum nomen fuit. Artaxerxes Longimanus (μακρόχειρ) patrem habuit Xerxem. *Nep. Reg.* 1. *Justin.* 3, 1. ℙ Artaxerxes Mnemon, Darii Nothi filius. *Nep. Reg.* 1. *Justin.* 5, 11. ℙ Hujus filius fuit Artaxerxes Ochus. *Justin.* 10, 3. ℙ Significationem nominis habes *Herod.* 6, 98. *B. A.*

ARTĒ, adv. V. ARCTE.

[ARTĔMAS, ae, m. ἀρτεμής, incolumis. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Marin. Iscriz. Alb.* p. 201. Aelius Artemas. *F.*]

[ARTĔMĔDĬUM, i, n. herba, aliter dictamnus. *Appul. Herb.* 62. *F.*]

[ARTĔMĬCLĒA, ae, f. gloria Dianae, ab Ἄρτεμις Diana, et κλέος, gloria. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Mur.* 1085, 2. Flavia Artemiclea. *F.*]

*ARTĔMĬDŌRUS, i, m. Ἀρτεμίδωρος, Ephesius Geographus, vixit Olymp. CLXIX. ut *Marcianus Heracleotes* testatur in *Periplo*, p. 97. Terras descripsit et maris περίπλουν libris undecim. Hujus ἐπιτομὴ τῶν γεωγραφουμένων laudatur a *Schol.* ad *Apoll. Rhod.* et γεωγραφούμενα a *Diod. Sic. Plin.* 2, 108, 5, 6. et 9. Artemidorus philosophus Trajani tempore fuit. Ejus elogium V. apud *Plin. ep.* 3, 11. Item insignis pugil et pancratiastes, Trallianus. *Mart.* 6, 77, 3. ℙ Et statuarius apud *Plin.* 36, 5. post med. ℙ Et pictor. *Mart.* 5, 41, 1. *B. A.* [Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Mur.* 439, 1. F. Flavius Artemidorus. *F.*]

ARTĔMIS, idis, f. Ἄρτεμις, Graecis eadem est, quae Diana, Luna et Lucina et Ilithyia: de qua *Macr. Sat.* 1, 15. et *ib.* 7, 16. verba facit. *Artemis Ilithyia* nominatur a *Plin.* 25, 7, 36. V. v. seq.

ARTĔMĬSĬĂ, ae, f. Ἀρτεμισία, Mausoli Cariae regis uxor, insignis pudicitiae, quae virum ultra humanae affectionis fines amasse perhibetur. Nam et mortui cineres vino commisto ebibit et memoriae ejus splendidissimum erexit sepulcrum. *Gell* 10, 18. ℙ [Item insula Tyrrhenica, quae et Dianium dicta. *Plin.* 3, 6. Hodie est *Gianuti. B. A.*] ℙ *Artemisia* quoque dicta est herba quaedam insignis, absinthii modo fruticosa, majoribus foliis pinguibusque (*Beifuss*). Ejus duo sunt genera: alterum latioribus foliis; alterum tenuioribus et non nisi in maritimis nascens. Sunt qui in mediterraneis eodem nomine appellant, simplici caule, minimis foliis, floris copiosi erumpentis, cum uva maturescit, odore non injucundo, quam quidam botryn, alii ambrosiam vocant. *Plin.* 25, 7, 36. Artemisia uxor Mausoli adoptavit herbam, quae antea parthenis vocabatur. Sunt qui ab Artemide Ilithyia cognominatam putant, quoniam privatim medeatur feminarum malis. Adde *Appul. Herb.* 10.

*ARTEMISĬUM, i, n. Ἀρτεμίσιον, promontorium vel littus, ad quod primum Graecorum cum Xerxe fuit praelium commissum. *Nep. Them.* 3. De oppido, ut videtur, intelligit *Plin.* 4, 12. quod fortassis est *Ptolemaei* Ἀρτέμιδος ἱερὸν, *Dianae fanum,* in medio littoris ortum spectantis locatum. *B. A.*

*ARTEMISĬUS, i, Ἀρτεμίσιον ὄρος, mons Arcadiae. *Plin.* 4, 6. *B. A.*

*ARTĔMĪTA, ae, f. Assyriae civitas, D. stad.

a Seleucia distans, ad orientem exposita. *Tac. A.* 6, 41. In Mesopotamia ponit *Plin.* 6, 26. *B. A.*

*ARTEMITĀNUS, a, um, ad Artemitam spectans. *Cic. Att.* 1, 19. ante med. et *Graev.*, ubi in ed. *Ernest. Arretinos* editum. *B. A.*

[ARTĔMĪTIS, ĭtidis, f. patronymicum ab Artemide. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Mur.* 1430, 4. Ligariae Artemitidi. *F.*]

ARTĔMON et Artemo, onis, m. ἀρτέμων, ονος, velum quoddam in navi, ab ἀρτάομαι, appendor, suspendor: sed quale illud sit, non satis inter eruditos constat. *Bayfius de re navali*, p. 121. putat esse velum majus, quod etiam Itali vocant *artimone*, ut est in Lexico Academicorum *della Crusca.* At *Scheffer. de milit. nav.* 5, 2. secutus *Isid. Or.* 19, 3. tradit esse velum parvum, quod in summitate mali supra majus velum appenditur, et dirigendae potius navis causa, quam agendae adhibetur. Hinc *Labeonem* ap. *Jabolen. Dig.* 50, 16, 242. docere, *malum navis esse partem, artemonem non esse*, quod *artemon magis additamento, quam pars navis sit.* [*A nobis dicitur *Bramsegel.*] Atque haec videtur esse vera significatio hujus vocis: cui argumento sunt etiam ea, quae *ib. Labeo* addit. Inquit enim, ideo malum esse partem navis, quia sine eo pleraeque naves inutiles: quod idem dicendum esset etiam de artemone, si esset velum majus, ut putat *Bayfius*, quia sine hujusmodi velo navis non agitur: praesertim si loquamur de antiquorum navibus, quae non erant tot velis instructae, ut nunc sunt, navigandi arte ad summum perducta. ℙ Sunt etiam qui putant, esse velum figurae triangularis, quod ad puppim navis extenditur. Denique fuere qui *artemonem* malum ipsum navis interpretarentur. Sed vero propius, ut dixi, *Schefferus* accedit. ℙ Praeterea *artemon* dicitur trochlea pluribus orbiculis instructa et in ima parte tractoriae machinae collocata, cui respondet altera in summo machinae posita: per quas trajiciuntur ductarii funes, qui manu hominum tracti, ingentia pondera facili negotio ad summum perducunt. Hujusmodi trochlea a *Dan. Barbaro* appellatur Italice *pastecca*, ab aliis *calcese* (nobis vel in universum *der Kloben*, vel in specie *der dritte Kloben beim Hebezeuge*). V. eum et *Rusconium in architect. Vitruv.*, ubi figuram exhibent. Hoc sensu est ab ἀρτάω, tollo, suspendo. *Vitruv.* 10, 5. In radice machinae collocatur tertia trochlea: eam Graeci ἐπάγοντα, nostri artemonem appellant. ℙ *Lucil.* ap. *Charis.* 1. p. 99. et *Isid. l. c.* in recto casu singulari habent *artemo:* at *Labeo l. c.* artemon. ℙ [*Artemon, pictor insignis, de quo *Plin.* 35, 11. ℙ Et statuarius. *Id*, 36, 5. ℙ Item medicus. *Id.* 28, 1. *B. A.*]

ARTĔNĂ. V. ARYTENA.

*ARTĔNA, ae, urbs Italiae, Volscorum, a Romanis capta. *Liv.* 4, 61. *B. A.*

ARTENCATĂ. V. ATTERRANEA.

ARTĔRĬĂ, ae, f. (*Luftröhre*) ἀρτηρία, ductus seu canalis, per quem animal spiritum ore in pulmones trahendo et expellendo respirat: ab ἀήρ, aer, et τηρέω, servo, quia vitalem aerem servat. *Plin.* 11, 37, 66. Arteria ad pulmonem atque cor pertinens. Et *ib.* 51, 112. Pulmone et arteria carere. *Id.* 20, 6, 22. Porrum capitatum pulmonis et arteriae vitia sanat. *Id.* 22, 25, 66. Arteria exulcerata. *Id.* 27, 12, 105. Arteriae scabritia. Adde *Gell.* 17, 11. et *Scribon. Compos.* 72, 73. et 74. ℙ Haec eadem dicitur *aspera arteria*, Graece τραχεῖα ἀρτηρία, quod interius inaequalis est et scabra. *Cic. N. D.* 2, 54. Cum aspera arteria (sic enim a medicis appellatur) ostium habeat adjunctum linguae radicibus. *Cels.* 4, 1. Deinde duo itinera incipiunt: alterum asperam arteriam nominant, alterum stomachum. ℙ Usurpatur saepe in plurali numero, quia arteria in inferiore parte, qua pulmoni adnectitur, in plures dividitur ramos, quos βρόγχια Graeci appellant. *Auct.* ad *Her.* 3, 12. Laeduntur arteriae, si acri voce compleantur. Et mox *ib.* Arteriae reticendo acquiescunt. *Gell.* 10, 26. Clamor per arterias et per fauces gradiens (*fauces* sunt ostia superiora arteriarum). *Suet. Vit.* 2. Arterias et fauces fovere. *Id. Ner.* 25. Adstante phonasco, qui moneret, parceret arteriis. *Plin.* 22, 23, 48. Arteriae exasperatae. ℙ Reperitur etiam *arteria, orum*, neutr. gen. *Lucr.* 4, 529. Praeterradit enim vox fauces saepe, facitque Asperiora foras gradiens arteria clamor. ℙ Praeterea sumitur *arteria* pro conceptaculo spiritus vitalis sanguine admixti, quod sub vena per totum corpus diffunditur, (*Pulsader*). Differt a *vena*, quia per hanc sanguis influit in cor; per *arteriam* vero a corde in totum corpus diffluit: praeterea *vena* quieta est et immobilis; *arteria* micat et pulsi indicat motum cordis. Differunt etiam in structura de qua V. Anatomicos. *Cels.* 2, 10. Juncta est vena arteriis, his nervi. Et *ib.* Arteria incisa non coit, neque sanescit. *Cic. N. D.* 2, 55. *a med.* Sanguis per venas in omne corpus diffunditur, et spiritus per arterias. Et *ib. in f.* Venae et arteriae a corde tractae et profectae. *Sen. Quaest. nat.* 3, 15. In nostris corporibus et venae sunt et arteriae: illae sanguinis, hae spiritus receptacula. *Plin.* 11, 37, 88. Arteriarum pulsus citatus, aut tardus etc. Quod vero mox subdit, *ib.* 89. Arteriae carent sensu: nam et sanguine; hoc dicit ex veterum quorundam medicorum opinione, quae satis jam experientia confutata est. Verum diceret, si per *arterias* nervos intelligeret, qui sunt vera solius spiritus receptacula.

ARTĔRĬACĒ, es, f. ἀρτηριακή, medicamentum ad fovendam ac sanandam asperam arteriam, ut verbi gratia cum asperata est et vocem amisit etc. *Cels.* 5, 25. *n.* 17. Arteriace vero hoc modo fit: casiae, iridis, cinnamomi, nardi p. 1. etc. *Plin.* 23, 7, 71. Fit ex pomo panchrestos stomatice, eadem arteriace appellata. Adde *Scribon. Compos.* 74. et 75.

ARTĔRĬĂCUS, a, um, adj. ἀρτηριακός, ad asperam arteriam pertinens. *Arteriaca medicamenta* dicuntur, quae tussim movent et humorum in pectus labentium expulsionem irritant et adjuvant, Graece ἀμυκτικά dicta. *Coel. Aur. Tard.* 2, 6. Adhibere medicamenta arteriaca.

ARTĔRĬOTŎMĬĂ, ae, f. ἀρτηριοτομία, sectio arteriae a medico facta sanguinis mittendi causa; ab ἀρτηρία, arteria, et τέμνω, seco. *Coel. Aur. Tard.* 1, 1. *ad f.* Item arteriotomiam probant et usturam.

*ARTHĒDON, onis, Troadis insula. *Plin.* 5, 31. ed. *Hard.* Ed. *Elzev.* habet *Artheidon. B. A.*

*ARTHĪTAE, arum, Dalmatiae populi. *Plin.* 3, 22.

ARTHRĒSIS, is, f. id. q. arthritis, ἄρθρησις. Male corripuit paenultimam *Prud.* περὶ στεφ. 1, 495. Nodosa torquet quos podagra et arthresis. ℙ Legitur et *arthrisis.*

ARTHRĪTĬCUS, a, um, adj. ἀρθριτικός, qui articulari morbo laborat. *Cic. Fam.* 9, 23. Non enim arbitror cocum etiam te arthriticum habere.

ARTHRĪTIS, idis, f. ἀρθρῖτις: morbus articulorum, ex humore aliquo vitioso in artubus decumbente, cujus species sunt *podagra, ischias*, et alia id genus: Graeca vox ab ἄρθρον, articulus, artus. *Vitr.* 1, 6. Vitia autem sunt, quae difficulter curantur, gravitudo, arthritis, tussis, pleuritis, phthisis. [Doctissimus *Morgagni* in *epist.* ad *Polenum Exerc. II. Vitr.* p. 142. legendum censet *ravitudo arteriae* seu *arteriarum*, vocemque *arthritis* a vestigiis codicum, primaeque editionis, et a *Vitruvii* sententia omnino ait recedere. Non enim *arthritis* locum habet inter vitia cetera, quae hoc in loco a *Vitruvio* memorantur, quaeque ad thoracem, pulmones, asperam arteriam, ad summum ad pituitariam membranam attinent. *Arthretis* primus dedit *Jocundus* in sua *Vitruvii* edit., quod postea in *Arthritis* commutatum est. *Schneiderus* habet *gravitudo arteriaca.* Viderint eruditi, quidnam retinendum sit. V. GRAVITUDO. *F.*]

ARTĬCŬLĀMENTUM, i, n. διάρθρωσις, articulorum commissura. *Scribon. Comp.* 206. Ad luxatum omne et ejectum, et repositum articulamentum bene facit. *Id. ib.* 214. Contusa vel incisa articulamenta. *Et ib.* 263. Articulamentorum dolor.

ARTĬCŬLĀRIS, re, adj. ἀρθριτικός, ad articulos pertinens. Articularis morbus est idem qui arthritis, ἀρθρῖτις. *Plin.* 20, 17, 73. Anisum lenit articulares morbos. *Suet. Galb.* 21. Manibus pedibusque articulari morbo distortissimis. *Scribon. Comp.* 101. Prodest ad articularem morbum, quem ἀρθρῖτιν vocant. ℙ *Prisc.* 12. p. 938. appellat pron. demonstrativum *hic, haec, hoc, pronomen articulare*, quia articuli vice fungitur.

ARTĬCŬLĀRIUS, a, um, adj. id. q. articularis. *Cato R. R.* 157. Articularium morbum purgat brassica. *Plin. Prooem.* 23. Folia vitium mitigant articularios morbos. *Id.* 25, 5, 22. Helleborum nigrum medetur articulariis morbis. Adde 22, 13, 15. ℙ *Articularius, ii*, absolute dicitur, qui articulario morbo laborat. *In suppositis Mercat. Plauti, scena quae incipit: Syra non redit.* Nec podagricus nec articularius est, quem rus ducunt pedes. ℙ *Articularia pronomina* dicuntur a quibusdam Grammaticis *hic, iste*, quia more articulorum cum nominibus declinantur. *Serv. in artem secund., Donat. p.* 1785., et *Prisc.* 2. p. 574.

ARTĬCŬLĀTĒ, adv. distincte, clare, articulatim. *Gell.* 5, 9. Eoque nisu et impetu spiritus vitium nodumque linguae rupit, planeque et articulate elocutus est. *Cic. Att.* 6, 5. *in f.* Valebis igitur et puellae salutem articulate dices. *Manutius* hic, Erat, inquit, adhuc infans Attica, quae neque satis integre proloqui, neque loquentem quiret intelligere, nisi articulate pronunciasses. At optimae edd. habent *Atticulae.*

ARTĬCŬLĀTIM, adv. per articulos, membratim, ἐνάρθρως. *Pl. Epid.* 3, 4, 52. Istic homo articulatim te concidit. *Id. fr.* ap. *Gell.* 3, 3. Comminuere aliquid articulatim. *Vet. Poeta* ap. *Cic. N. D.* 3, 26. Obtruncare et articulatim dividere. *Ascon. argum. Milon. a med.* Articulatim consecare. ℙ Translate est distincte, seorsum. *Lucr.* 4, 557. necesse est verba quoque ipsa plane exaudiri discernique articulatim. *Cic. Leg.* 1, 13. Quae fuse olim disputabantur ac libere, ea nunc articulatim distincteque dicuntur. *Varr. L. L.* 9. *sub f.* Articulatim explicare aliquid.

ARTĬCŬLĀTĬO, onis, f. in arboribus est, cum veluti per articulos seu nodos crescunt. Plin. 16, 25, 41. Tunc cernitur excrescentium cacuminum articulatio. Adde 17, 21, 35. n. 5. ¶ Est etiam morbus vitium peculiaris, qui tribus de causis accidere solet: una vi tempestatum germinibus ablatis; altera in supinum excisis; tertia culturae imperitia laesis. Omnes enim earum injuriae in articulis sentiuntur. Haec Plin. 17, 24, 37. n. 6.

***ARTICULĀTOR**, oris, m. μελοκόπος Gloss. Gr. Lat. Forte qui in frusta et articulos dissecat. B. A.

ARTĬCŬLĀTUS, a, um, part. ab articulo, distinctus veluti per articulos. Articulata vox dicitur a Prisc. init. lib. 1. quae exit in verba et sensum aliquem ejus, qui loquitur, significat: sicut inarticulata quae illi est contraria. Solin. 52. a med. Psittacus articulata verba penitus eloquitur. Arnob. 7. p. 217. Articulatas voces exprimere. Adde Augustin. Doctr. Christ. 3, 29.

ARTĬCŬLEJĀNUS, a, um, adj. ab Articulejo deductum. Martian. Dig. 40, 5, 51. Sed Articulejano senatusconsulto cavetur, ut in provinciis praesides provinciae cognoscant, licet heres non sit ejus provinciae, h. e. facto ab Articulejo Paeto consule, qui una cum Trajano consulatum gessit an. 101. a Chr. n., ut putat Brissonius.

ARTĬCŬLO, as, avi, atum, a. 1. διαρθρόω, in articulos veluti divido, distinguo. Hinc articulare voces est eas in verba distinguere, et proferre. Lucr. 4, 548. Hasce igitur penitus voces cum corpore nostro Exprimimus, rectoque foras emittimus ore, Mobilis articulat verborum daedala lingua. Arnob. 3. p. 111. Labia habere cum dentibus, quorum inflictu et mobilitate multijuga lingua sonos articulet, et vocem in verba conformet. Appul. Flor. n. 12. p. 349, 5. Articulare verba.

ARTĬCŬLŌSUS, a, um, adj. ἀρθρώδης, articulis seu nodis plenus. Plin. 24, 16, 93. Radix articulosa. ¶ Translate. Quint. 4, 5. ad f. Evitanda concisa nimium et velut articulosa partitio, h. e. in plurimos articulos et partes divisa.

ARTĬCŬLUS, i, m. ἄρθρον, junctura unius ossis vel membri cum alio, nodus, articulamentum. Est autem diminutivum ab artus, us. Plin. 11, 37, 88. Nervi nodos corporum, qui vocantur articuli, aliubi interventu, aliubi ambitu, aliubi transitu ligantes. Id. ib. 67. Cervix articulorum nodis jungitur. Id. 11, 43, 99. Hominis digiti articulos habent ternos, pollex binos. Id. 8, 45, 70. Articulus suffraginis. Id. 10, 37, 52. Articuli alarum. Id. 8, 41, 63. Summus caudae articulus. Caes. B. G. 6, 27. Crura sine nodis et articulis. Cels. 5, 18. et Cic. Att. 1, 5. Dolores articulorum. Pers. 5, 58. cum lapidosa chiragra Fregerit articulos. Hor. Sat. 2, 7, 15. Chiragra contudit articulos. Quint. 2, 12. Gladiatorem vehementis impetus excipit adversarii mollis articulus, h. e. mollis flexus articulorum manus et corporis. Contra Sen. Ben. 2, 6. Presso articulo aliquid agere. [*Cf. Spald.] Hinc translate apud Quint. 11, 1, 70. molli articulo tractare aliquem est eum leviter perstringere. Alio modo transtulit Plin. 37, 13, 77. quum dicit Articulos montium, colles intelligens, et clivos leniter assurgentes, ad similitudinem articulorum in corpore. ¶ In illo Cels. 8, 19. extr. Potest tamen conditus articulus canaliculo aliquo contineri: articulus non est junctura, sed os, quod in junctura alteri ossi adnectitur: eodem vero sensu usurpatur etiam positivum artus. V. h. v. ¶ Per synecdochen pro digitis ponuntur. Ov. Pont. 2, 3, 18. sollicitis supputat articulis. Id. Her. 10, 140. Litteraque articulo pressa tremente labat. Adde Prop. 2, 25, 80. ¶ [Exactum ad articulum dicitur id, quod opposito digiti articulo experimur, num leve et recte fabrefactum sit. Eodem sensu dicitur homo factus ad unguem. V. UNGUIS. Inscr. in aenea statera Herculani reperta, edita vero a Car. Rosinio Dissert. Isagog. p. 55. tab. 8. Tiberio Claudio Caesare Augusto, Vitellio III. Consulibus, (h. e. an. 47. a Chr. n.) exacta ad articulum, cura aedilium. Haec nempe statera in ponderario Herculanensi ad examen revocata fuit ab aedilibus num congrueret cum archetypo. F.] ¶ In plantis articulus dicitur nodus, qui subinde excrescit ad similitudinem articuli digitorum. Cic. Sen. 15. de vitibus: Exsistit tanquam ad articulos sarmentorum ea, quae gemma dicitur. Plin. 17, 24, 37. n. 5. Aut in pedes, hoc est radices irrumpit vis morbi; aut in articulos, hoc est cacuminum digitos. Id. 16, 24, 36. Folia nervos, callumque, et articulos in superiore habent parte. Id. 18, 17, 45. et Colum. 2, 12. ad f. Seges it in articulum, h. e. cum genicula, seu nodos culmi profert. ¶ Hinc, quod articuli partes efficiunt, translate de aliis dicitur: Aug. Caes. in ep. ad Liviam ap. Suet. Cl. 4. Quid est, quod dubitemus, quin per eosdem articulos et gradus producendus sit, per quos frater ejus productus fuit? h. e. per easdem honorum partes et gradus. Fere ut Plin. 2, 16, 13. ubi de stellarum situ et motu agit, medii articuli latitudinum, i. e. mediae latitudinum partes seu puncta. ¶ Saepe transfertur ad orationem, ac dicitur de particulis, quae vinciunt orationem. Auct. ad Her. 4, 11. Genus orationis fluctuans et dissolutum, eo quod sine nervis et articulis fluctuat huc et illuc. Cic. Or. 3, 48. Continuatio verborum soluta multo est aptior atque jucundior, si est articulis membrisque [*κόμμασι καὶ κώλοις] distincta, quam si continuata et producta. Hinc comparatio illa: Cic. Or. 2, 88. multa sunt verba, quae quasi articuli, connectunt membra orationis; intellige particulas, quas solemus appellare conjunctiones. Speciatim est minima periodi pars. Auct. ad Her. 4, 19. Articulus dicitur, cum singula verba intervallis distinguuntur, caesa oratione hoc modo: Acrimonia, voce, vultu adversarios perterruisti; item: Inimicos invidia, injuriis, potentia, perfidia sustulisti. ¶ Apud grammaticos articuli sunt minimae orationis partes, quae una cum nominibus declinantur, quales sunt Graecis ὁ et ὅς, et Latinis hic, haec, et quis, quae. Has enim voculas articulos appellat Varr. L. L. 9, 1., et priorem quidem articulum finitum esse docet, posteriorem infinitum. Ceterum Latini articulos proprie non habent, ut Graeci. Quint. 1, 4. Noster sermo articulos non desiderat: ideoque in alias partes orationis sparguntur. Interdum articulus accipitur pro quavis orationis parte. Pompon. Dig. 35, 1, 4. Articulus Tum extremi quinquennii tempus significat. Id. ib. 34, 2, 35. Articulus Est praesentis temporis demonstrationem continet. Id. ib. 28, 5, 29. Hoc articulo Quisque omnes significantur. ¶ Item pro particula seu membro orationis. Julian. Dig. 36, 1, 27. Si detracto hoc articulo: Quisquis mihi heres erit, substitutus ita fuerit, etc. ¶ Item pro parte, sectione, capite. Cajus Dig. 1, 8, 1. Summa rerum divisio in duos articulos diducitur. Papinian. ib. 5, 9. In multis nostri juris articulis. ¶ Item saepe pro parte brevi temporis. Plin. 18, 25, 59. Hi cardines singulis articulis temporum dividuntur. Id. ib. 35, 79. Octo articuli lunae. Id. 17, 2, 2. Articulus austrinus, h. e. tempus, quo auster flat. ¶ In articulo est statim, nulla mora interposita. Legitur in Cod. Justin. 1, 33, 3. ¶ Eleganter sumitur pro momento temporis, et opportuna rei gerendae hora. Cic. Quint. 5. Tum iste, qui hunc in summas angustias adductum putaret, ut eum suis conditionibus in ipso articulo temporis adstringeret, assem sese negat daturum, nisi, etc. Ter. Ad. 2, 2, 21, Illud vide, ut in ipso articulo oppressit! Curt. 3, 5. In quo me articulo rerum mearum fortuna deprehenderit, cernitis. Pl. Men. 1, 2, 31. Commoditatis omnes articulos scio. ¶ Articulus causae dicitur id, in quo causa vertitur, et de quo maxime agitur. Arnob. 7. p. 243. Ventum est ergo, dum loquimur, ad ipsum articulum causae, ventum ad rei cardinem, etc. Huc pertinet illud Julian. Dig. 1, 3, 12. Non possunt omnes articuli singulatim aut legibus, aut senatusconsultis comprehendi.

ARTĬFEX, fĭcis, m. et f. τεχνίτης, qui artem aliquam exercet; dictus ex eo, quod arte quippiam faciat. Sumitur autem non solum pro eo, qui artem mechanicam exercet, sed etiam qui liberalem. Cic. Fam. 5, 12. Illi artifices corporis simulacra ignotis nota faciebant. Id. Mur. 13. Ut ajunt in Graecis artificibus, eos auloedos esse, qui citharoedi fieri non potuerint. Nep. Att. 13. Erant in ea familia pueri litteratissimi, anagnostae optimi, et plurimi librarii: pari modo artifices ceteri, quos cultus domesticus desiderat, apprime boni. Cic. Arch. 5. [*id. Quint. 25.] Artifices scenici. (qui et artifices absolute a Pl. Amph. prol. v. 70. et Liv. 5, 1., et 39, 22. [*et Duker. ad h. l. et Nep. Chabr. 1, 3.] dicuntur.) Quint. 5, 12. Artifices statuarum. Sen. ep. 9. Artifici jucundius est pingere, quam pinxisse. Curt. 5, 1. Non vates modo, sed etiam artifices cum fidibus sui generis ibant. Petr. Sat. 109. Artifex peritus, i. e. auceps. De aurigis dicit Plin. 7, 53. extr.; et gladiatores τεχνῖται appellantur in Chron. Alex. p. 660. ed. Merc. V. Wesseling. ad Diod. 4. p. 214. Haec ex cl. Cic.] Gell. 1, 5. Artifex rhetoricus. ¶ Translate. Cic. Or. 1, 6. Graeci dicendi artifices et doctores. Id. Fin. 2, 11. Artifex callidus comparandarum voluptatum. Sen. ep. 9. faciendarum amicitiarum. Quint. 11, 1. summus tractandorum animorum, h. e. Cicero. Id. Declam. 10, 9. Artifex in lacrimas alicujus, h. e. qui ingeniosus est, ut alicui luctum creet. Cic. Verr. 2, 5, 71. ad corrumpendum judicium. Tac. Hist. 2, 86. serendae in alios invidiae. Q. Cic. Petit. cons. 12. Cotta in ambitione artifex. Ov. A. Am. 1, 656. Quam necis artifices arte perire sua. ¶ Hinc ponitur pro auctore et effectore. Cic. Univ. 2. Artifex mundi Deus. Plin. 2, 1, 1. Artifex omnium natura. Sen. Agam. 983. Sceleris infandi artifex. Cic. Or. 48. Consuetudo artifex suavitatis. Et ironice: Ter. Ph. 2, 1, 29. O artificem probum! — omninoque saepius est i. q. vafer, callidus, astutus. Virg. A. 2, 125. et mihi jam multi crudele canebant Artificis scelus. Id. ib. 11, 406. Vel cum se pavidum contra mea jurgia fingit Artificis scelus, h. e. artifex sceleratus, quo pacto a Plauto dictum est scelus viri. ¶ Saepe usurpatur more adjectivorum, pro perito. Suet. Tit. 7. Tam artifices saltationis, ut mox scenam tenuerint. Id. Cal. 32. Miles decollandi artifex. Tac. A. 12, 66. Locusta artifex veneni. [*Sall. Jug. 35, 5. per homines talis negotii artifices, i. e. qui usum insidiarum habent. V. Cort., qui laudat Davis. ad Caes. B. C. 1, 58.] Prop. 2, 1, 60. Artifex morbi, i. e. medicus, artifex morbi sanandi. Plin. 6, 30, 35. Nobilitas ignea artifex ad formanda corpora. Id. 8, 16, 21. Vir tam artificis ingenii. [*Quint. Decl. 10. artifices manus. V. de hac locutione Heind. ad Cic. N. D. 2, 6, 150. Broukh. ad Prop. 2, 23, 8. et Burm. ad Eund. 1, 2, 8. Barth. ad Stat. Ach. 1, 332. Sic etiam Gell. 12, 1. inter ipsas artifices naturae manus. Cic. Brut. 25. hoc in oratore Latino primum mihi videtur — apparuisse — artifex ut ita dicam stilus.] Artifex equus, freno assuetus, et peritus vehendi. Ov. A. Am. 3, 555. Sed neque vector equum, qui nuper sensit habenas, Comparibus frenis artificemque regat. ¶ Cum infinito. Pers. prol. 10. Magister artis, ingeniique largitor Venter, negatas artifex sequi voces. ¶ Passive dicitur de eo, quod artificio elaboratum est. Quint. 9, 4. Motus artifex. Solin. 35. Artifici plaga vulnerare corticem. Plin. 12, 25, 54. Manus libratur artifici temperamento. Id. 8, 40, 61. Artifex dimicatio. Id. 10, 29, 63. Tantae tamque artifices argutiae. Pers. 5, 40. Artifex vultus. Prop. 2, 31, 8. Quatuor artifices vivida signa boves, h. e. summo artificio elaboratae.

ARTĬFĬCĬĀLIS, e, adj. arte constans, ab arte profectus, ἔντεχνος. Quint. 6, 4. Artificialis ratio. Id. 12, 8. ad fin. Artificiale genus probationis.

ARTĬFĬCĬĀLĬTER, adv. artificiose, τεχνικῶς. Quint. 2, 17. Sed nec illa omittenda sunt, qua in re alius se inartificialiter, alius artificialiter gerat.

***ARTIFICĪNA**, ae, f. officina. Isid. Gloss. Artificina, in qua artes exercentur. B. A.

[**ARTĬFĬCĬŎLUM**, i, n. diminutivum ab artificium. Not. Tir. p. 89. Artificiolum. F.]

ARTĬFĬCĬŌSĒ, adv. τεχνικῶς. Cic. Or. 1, 41. Qui illa artificiose digesta generatim componerent. Id. N. D. 2, 22. Quodque in operibus nostrarum artium manus efficiat, id multo artificiosius naturam efficere. Auct. ad Her. 4, 4. Artificiosissime facere aliquid.

ARTĬFĬCĬŌSUS, a, um, adj. ἔντεχνος, arte constans, ab arte proveniens. Cic. Fin. 2, 5. Loqui de re obscura, ut physici, aut artificiosa, ut mathematici. Id. Div. 1, 33. Ea genera divinandi non naturalia, sed artificiosa dicuntur. [*Eodem modo opponuntur memoria artificialis et naturalis, Auct. ad Her. 3, 16 — 24. ¶ In specie artificiosum dicitur, quod ad artis praecepta accommodatum est. Auct. ad Her. 3, 9. ordo artificiosus, et 3, 11. artificiosae dispositiones, i. e. ad artis praecepta factae; ib. 3, 10. artificiosam dispositionem artificiose commutare.] ¶ Item artificio plenus, ingeniose factus. Cic. N. D. 2, 55. Venae toto corpore intextae vim quandam incredibilem artificiosi operis divinique testantur. ¶ Item artificium habens, vim artis possidens, arte, aut ingenio pollens. Cic. N. D. 2, 22. Zeno ita naturam definit, ut eam dicat ignem esse artificiosum, ad gignendum progredientem via. Auct. ad Her. 4, 4. Quod si artificiosum est intelligere, quae sunt ex arte scripta, multo est artificiosius ipsum scribere ex arte. Cic. Inv. 1, 35. Rhetores elegantissimi atque artificiosissimi.

ARTĬFĬCĬUM, ii, n. τεχνιτεία, τεχνίτευμα, τέχνη, ars, vel artis exercitatio, professio artificis. Cic. Off. 1, 42. Jam de artificiis et quaestibus, qui liberales habendi, qui sordidi sint, etc. Id. Fin. 3, 2. Ne opifices quidem tueri sua artificia possent, nisi, etc. Id. Rosc. Am. 17. Oblivisci artificium et studium deponere. Martian. Dig. 32, 63. Scire plura artificia. Et ib. Versari in artificio. Paul. ib. 6, 1, 31. Discere artificium aliquod. Callistrat. ib. 38, 1, 38. Exercere artificium. [*Cic. Or. 1, 28. in artificio perquam tenui et levi (arte scenica). Auct. ad Her. 2, 30. de arte oratoris: artificii significandi causa. Cic. Rosc. Am. 17. artificium accusatorium.] Ulp. ib. 13, 7, 25. Instruere servos artificiis. Sen. Ben. 6, 17. Sordidissimi artificii institor. Id. ep. 112. vocat artificium cultum vinearum et agriculturam. [*Cic. Tusc. 5, 20. ancillare. Id. Fam. 7, 13. metuo ne artificium tuum tibi parum prosit; i. ICti. Ceterum de discrimine artificii et ministerii cf. Cujac. Obss. 9, 17.] ¶ Est etiam idem ac scientia, industria, ingenium, quod adhibetur ab artifice in opere faciendo. Cic. Verr. 2, 4, 33. Simulacrum singulari opera artificioque perfectum. Id. ib. 21. Omnia antiquo opere et summo artificio facta. Et paulo sup.: Ut intelligatis, in homine intelligentiam fuisse, non avaritiam; artificii cupidum, non argenti fuisse, h. e. emblematis, quod de turibulo argenteo avulserat. [*Id. ib. 4, 59. hic ornatus, haec opera atque artificia, signa, tabulae pictae, Graecos — delectent. Auct. ad Her. 4, 4. quae certis signis artificii notata sunt; ib. vis artificii.] ¶ Praeterea ponitur pro scientia cujuscumque rei, quae ex arte ac studio provenit, disciplina, institutione, praeceptione. Cic. Or. 1, 32. Non esse eloquentiam

x artificio, sed artificium ex eloquentia natum. *Est igitur quod nos dicimus Theorie, quod Auct. d Her. 2, 31. artificium praeceptorum appellat. b. 3, 2. Scientia cujusdam artificii nonnunquam licitur prudentia. ib. 4, 16. artificium memoriae, . e. ars, qua traduntur praecepta artis memoriae.] Id. ib. 2, 19. Componere artificium de jure civili, i. e. quod nos dicimus System.) ¶ Item pro calliditate, arte, peritia. Id. Or. 1, 17. Id ipsum uod contra me locutus es, artificio quodam es onsecutus, ut et mihi, quae ego vellem non esse ratoris, concederes, et ea ipsa, etc. Caes. B. G. , 29. Non virtute, neque acie vicisse Romanos, ed artificio quodam et scientia oppugnationis. Cic. Fam. 9, 16. Non jam satis est consilio pugnare; rtificium quoddam excogitandum est. Id. Verr. , 4, 40. Opus est non solum ingenio, verum etam artificio quodam singulari. [*Auct. ad Her. , 2. summum artificium.] Id. Planc. 9. Viciniias non assueta mendaciis, non fucata, non fallax, on erudita artificio simulationis. Caes. ad Oppium post ep. 8. l. 9. Cic. ad Att. Quorum artificiis effectum est, ut respublica in hunc statum proveniret, i. e. fallaciis, malis artibus.

*ARTIGI, oppidum Hispaniae Baeticae, inter Juliam Restitutam et Cordubam. Anton. Itin. B. A.

ARTIGRAPHUS, i, m. qui artem grammaticam docet: vox hybrida ex Latino ars, et Graeco γράφω, scribo: quam usurpat Serv. ad A. 1, 108.

*ARTIGULA, ae, insula Nili, in Aethiopia. Plin. 6, 29. B. A.

ARTIO, is, ivi, itum, a. 4. arcte immitto, adigo: ab artus pro arctus, Cato R. R. 40. Surculum aridum praeacutum inter librum et stirpem artito primores digitos duos. Et ib. Surculum aridum, quem artiveras, eximito; eo artito surculum, quem inserere voles. Et 41. Duos surculos artito ad medullam. Novius ap. Non. 10, 10. Artivit linguam in palatum.

*ARTISELLIUM, ii. V. ARCISELLIUM.

ARTITUS, a, um, adj. bonis artibus instructus, ut Festus explicat. Gloss. Artitus, πάντεχνος, δαίδαλος. Sunt tamen qui apud Fest. legunt bonis artubus; vel si artibus retineas, ab artus nihilominus deducendum existimant, non ab ars: quia artus in dativo plurali et artubus habet et artibus. Itaque artitum ajunt significare robustum. Hinc illud Pl. Asin. 3, 2, 19. Ubi saepe causam dixeris, pendens adversus octo artitos, audaces viros, valentes virgatores. Al. leg. astutos. Turneb. l. 24. c. 31. probat artitos ab artibus, hoc est disciplinis, atque ita loqui Plautum dicit, quasi ille in judicio se defenderit adversus disertos et eloquentes viros: sed simul ludere in ambiguo, cum virgatores subjungat. ¶ Est praeterea idem ac constrictus, particip. ab artio, is. Prud. περὶ στεφ. 1, 71. Nexibus manus utrasque flexus involvit rigor, Et chalybs artita colla gravis ambit circulis. Id. praef. Psych. 33. ruptis expeditus nexibus Artita bojis colla liber erigit. Utroque loco al. rectius leg. attrita.

ARTO, as. V. ARCTO.

ARTOCOPUS. V. ARTOPTA.

ARTOCREAS, ătis, n. edulium pane et carne constans; vox Graeca ab ἄρτος, panis, et κρέας, caro. Pers. 6, 50. Oleum, artocreasque popello largior, h. e. epulum populo praebeo. Quidam putant, viscerationem intelligi, in qua vero simile est, non solam carnem, sed et panem distribui solitum fuisse. [Quod confirmat Inscr. ap. Amaduzzium Anecd. Rom. T. 1. p. 464. Dedicatione artocrea populo Cuprensi dedit. F.]

ARTOLAGANUS, ni, m. ἀρτολάγανος, panis genus delicatissimi, quod cum pusillo vino, lacte, oleo et pipere coquitur, ut Athen. l. 3. c. 28. docet: ab ἄρτος, panis, et λάγανον, placenta. Plin. 18, 11, 17. Panis varia genera, alias ab obsoniis appellati, ut ostrearii; alias a deliciis, ut artolagani; alias a festinatione, ut speustici. Cic. Fam. 9, 20. Dediscendae tibi sunt sportellae et artolagani tui. ¶ Quidam putant artolaganos esse quas Itali dicimus frittelle, nempe pasta quasi liquida fritta nell' olio. [*Pfannkuchen.]

ARTOPTA, ae, f. ἀρτόπτη, vas, in quo panis coquitur, nec quivis panis, sed lautior et delicatior: ab ἄρτος, panis, et ὀπτάω, coquo, asso. Pl. Aul. 2, 9, 4. Ego hinc artoptam ex proximo utendam peto. Plin. 18, 11, 28. Artoptam Plautus appellat in fabula, quam Aululariam scripsit: magna ob id concertatione eruditorum, an is versus poetae sit illius. Quidam hoc Plinii loco perperam artoptam interpretantur de muliere panifica. Juven. 5, 72. dextram cohibere memento: Salva sit artoptae reverentia, h. e. verere artoptam in domini delicias, velut in usum sacrum, comparatam, neque audeas tangere panem in ea coctum: ubi praesertim Graecam appellationem Juvenalis irridet more suo. Hic tamen interpretes fere omnes artoptam dicunt panis dispensatorem et custodem, quasi sit ἀρτόπτης, masc. gen. ab ἄρτος et ὄπτομαι, video. Sed neque satyrica urbanitas, neque consequentium verborum contextus patiuntur, ut a prima significatione recedamus. Henninius panem assum intelligit, quam explicationem sumpsit a Ferrario Elect. l. 2. c. 10. Verum panis hujusmodi non artopta, sed artopticius dicitur, h. e. in artopta assatus, qua de re consulendi Graeci scriptores Pollux. l. 10. c. 25. et Athenaeus l. 3. c. 28. ¶ Neque vero est praetermittendum in vet. edit. an. 1473. legi artocopi ab ἄρτος, panis, et κόπος [a κόπτω, seco, id est servi, qui secando et distribuendo pani praepositi erant. In supra allato Juvenalis loco legendum profecto est: Salva sit artocopi reverentia: primum quia omnes omnino codd. et principes editiones artocopi habent, quia reipsa servus erat distribuendo pani, ut alter secandis carnibus praepositus; tum etiam quia jam in versu praecedente panis siligineus his verbis designatur: Sed tener et niveus mollique siligine factus Servatur domino; alioquin inutilis haec esset et inelegans ejusdem rei repetitio. Adde locum Firmic. Math. 8, 20. Decima octava pars Tauri si in horoscopo fuerit inventa, faciet artocopos vel pistores. *Ita F.; nam Forc. ita scripserat: „ab ἄρτος et κόπος labor, i. e. panis elaborati; vel ipsius pistoris, qui panem hunc delicatum elaboravit.“ Sed hodieque alii aliter de h. l. judicant. V. Rupert., qui artoptae habet.]

ARTOPTICIUS, a, um, adj. Artopticius panis dicitur a Plin. 18, 11, 27., qui in artopta coquitur, sicut furnaceus, qui in furno. V. Athen. l. 3. c. 28.

ARTOTROGUS, i, m. ἀρτοτρῶγος, nomen est parasiti apud Pl. Mil. 1, 1, 9., ab ἄρτος, panis, et τρώγω, rodo, comedo.

ARTOTYRITAE, arum, m. plur. ἀρτοτυρῖται dicti sunt haeretici quidam, qui panem et caseum ad altare offerebant: ab ἄρτος, panis, et τυρὸς, caseus. Augustin de Haeresib. n. 28.

ARTRARE. V. ARATRARE.

ARTUA. V. in ARTUS.

ARTUATIM, adv. per artus, membratim. Firmic. Math. 7, 1. Intra viscera matris artuatim concisus.

ARTUATUS, a, um, adj. artuatim dissectus, laniatus. Firmic. Math. 6, 31. a med. Ut sic artuatis visceris partibus, membra omnia crudelis artificii praesidio proferantur. ¶ [*Nova significatione Auct. Itin. Alex. 111. Ingenio inferior quam artuatas, ubi scribendum forte artubus censet Maius. B. A.]

[ARTULUS, i, m. diminutivum ab artus. Nomen servile. Inscr. ap. Mur. 992, 3. Artulus Augusti servus. F.]

ARTUS, uum, ubus, m. plur. ἄρθρα, commissurae, quibus ossa et membra corporis junguntur. Festus docet, esse vel a Graeco ἄρθρον, vel ab arto pro arcto, quod per artus membra membris artentur. Cic. N. D. 2, 60. Digitorum contractio facilis facilisque porrectio propter molles commissuras et artus. Plin. 11, 45, 101. Artus suffraginum. Id. 31, 6, 32. Luxata corpora in artus redeunt. Tac. H. 4, 81. Artus elapsi in pravum. Quint. praef. 6. Artus moti loco. Cic. Brut. 60. Dolor artuum. Suet. Cal. 28. Membra et artus et viscera hominis tracta per vicos. Gell. 20, 1. Membra et artus inopis debitoris laniatu distrahere. Lucr. 2, 282. flecti per membra, per artus. His et aliis in locis, in quibus artus et membra conjunguntur, non semper artus pro juncturis sumuntur, sed est quaedam Latini sermonis proprietas, qua saepe duae voces idem significantes jungi solent. [*Negat B. Crus. ad haec Forc. vv., ea in universum dici posse. Sed, inquit, quaevis lingua in viva descriptione partes singulas enumerat, quamvis vere diversas, et h. l. (Suet. Cal.) ad oculos quasi depingitur saevitia in dilaniandis corporibus, ubi a membris ad commissuras membrorum, inde ad viscera discerpenda carnifices progrediuntur. Haec ille. Prorsus ita Plin. Pan. 52, 5. cernere laceros artus, truncata membra; et ad h. l. Gierig.] ¶ Saepe enim artus accipiuntur pro membris, τὰ μέλη. Ov. Her. 20, 117. Corrumpere febribus artus. Virg. A. 2, 173. salsusque per artus Sudor iit. Id. ib. 253. sopor fessos complectitur artus. Tac. A. 13, 16. Venenum ita cunctos ejus artus pervasit, ut vox pariter et spiritus ejus raperetur. Id. ib. 35. Ambusti multorum artus vi frigoris. Id. Agr. 11. Rutilae Caledoniam habitantium comae, magni artus. Id. ib. 37. Laceri artus. Cic. Or. 1, 26. Tota mente atque omnibus artubus contremiscere. [*Lucan. 4, 290. tunc frigidus artus alligat torpor, et Cort. ad h. l.] ¶ Artus constringere apud Scribon. Compos. 104. est membra comprimendo perfricare. ¶ Translate artus dicitur de arboribus. Plin. 14, 1, 3. Stat per se vitis sine ullo pedamento, artus suos in se colligens. ¶ Item de robore et fortitudine. Q. Cic. Petit. cons. 10. Ἐπιχαρμεῖον illud teneto, nervos atque artus esse sapientiae, non temere credere. ¶ Phaedr. Append. fab. 4. tribuit artus nodis et laqueis retis. [At nihili facienda haec Phaedri auctoritas: nam hujus Appendicis fabulae, ut jam constat, non sunt e Phaedri penu, sed a Burm. ex antiquis codd., qui fabulas illas prosa oratione scriptas continebant, pro arbitrio numeris suis redditae, ac magna ex parte interpolatae fuerunt. F.] ¶ In dativo plurali etiam artibus olim scribebant pro artubus, ut colligitur ex Vel. Long. de Orthogr. ap. Putsch. p. 2229. et Ter. Scauro ib. p. 2260. Adde dicta in ARTITUS. ¶ In singulari numero. Val. Fl. 4, 310. qua primo cervix committitur artu. Lucan. 6, 754. tunc omnis palpitat artus. ¶ Etiam haec artua in neutro genere usurpatum legitur. Pl. Men. 5, 2, 102. Ut ego hujus membra atque ossa atque artua comminuam illo scipione. ¶ [*Confunduntur artus et arctus. V. Broukh. ad Tib. 1, 5, 53. et Drak. ad Sil. 7, 280. artus et artes, Fea ad Hor. Od. 3, 6, 22.]

ARTUS, a, um. V. ARCTUS.

*ARTYNIA, ae, stagnum Mysiae, unde oritur Rhyndacus fluvius. Plin. 5, 32. B. A.

[ARUCCITANUS, a, um, adj. ad Aruccin pertinens, urbem Hispaniae Baeticae, a Plin. 3, 1, 3. memoratam, nunc Moura. Inscr. ap. Grut. 46, 11. Herculi Deo invicto et reip. Aruccitanae patrono Aruccitani D. D. Alia ib. 238, 7. Civitas Aruccitana. Alia ib. 368, 1. Qui tumultuario Baeticae bello multa pro republica Aruccitana fortissime gessit. F.]

*ARVA, ae, f. oppidum Hispaniae Baeticae. Plin. 3, 1. ed. Hard. Antea legebatur Axatiara. B. A.

*ARVAE, arum. V. Arvum ad f. ¶ Arvae, arum, oppidum Asiae ulterioris, in Hyrcania. Curt. 6, 4. extr. B. A.

ARVALIS, e, adj. ad arvum pertinens. Arvales fratres dicti sunt, qui sacra publica faciunt, propterea ut fruges ferant arva, quemadmodum Varr. L. L. 4, 15. docet. Fuit autem collegium duodecim sacerdotum institutum a Romulo, qui nutrici suae Accae Larentiae, quod ipsa ex duodecim filiis maribus unum morte amiserat, in illius locum sese filium dedit, seque et ceteros ejus filios Fratres Arvales appellavit. Hi gestabant pro insigni spiceam coronam vitta alba illigatam, eorumque honor non nisi vita finiebatur, et exsules etiam comitabatur, ut apud Plin. 18, 2, 2. legitur. Verosimile videtur duodecim semper numero fuisse, licet in Inscriptionibus, quae de iis supersunt, modo sex, modo octo, ad summum novem, nunquam plures numerentur. In demortui locum cooptabatur novus Frater Arvalis a collegio in aede Concordiae in Capitolio, aut in Regia congregato, et quidem per suffragia, praemissa quadam precatione cooptationis; aliquoties tamen renunciabatur ab imperatoribus per tabellas, quae Fratribus Arvalibus mittebantur in haec verba: Ti. Claudius Caesar Augustus Fratribus Arvalibus collegis suis salutem. In locum N. N. Fratrem Arvalem Collegam vobis nomino N. N. Collegii praeses vocabatur magister, qui annuus erat, licet iterum et tertio idem munus obire potuerit. Eligebatur is die secunda festi Deae Diae, h. e. XIV vel IV. Kal. Jun. in luco ejusdem Deae, magisterium vero inibat XVI. Kal. proximi Januarii, quo die scilicet celebrabantur Saturnalia. Magistri vice, quoties hic valetudine aliave causa impeditus adesse non poterat, fungebatur unus ex Fratribus Arvalibus, qui promagister dicebatur. Eadem die etiam flamen eligebatur, qui annuus itidem erat, hujus vicem agebat proflamen. Erat etiam qui praetoris nomine in quibusdam sacris operabatur. Sacrorum ministri erant pueri quatuor, patrimi et matrimi, ingenui, et senatorum filii, qui quidem sacrificiis astabant modo praetextati, modo riciniati. Erat etiam aedituus, qui et a sacris Fratrum Arvalium vocabatur, erant praeterea calatores, publici, h. e. servi, commentarienses et scriba. Fratres igitur Arvales quotannis celebrabant sacrificium Deae Diae, quae quidem Ceres fuisse videtur. Id per triduum fiebat, nempe XVI. XIV. et XIII, vel VI. IV. et III. Kal. Jun. Indicebatur vero populo hujusmodi festum primis anni diebus in Capitolio, in pronao aedis Concordiae a collegii magistro, qui lautis prius manibus, et velato capite, sub divo columine, h. e. sub atrii fastigio, contra orientem haec pronunciabat: Quod bonum, faustum, felix, fortunatum, salutareque sit imperatori, conjugi ejus, totique domui eorum, Populo Romano, Quiritibus, Fratribusque Arvalibus, mihique, sacrificium sollemne Deae Diae hoc anno erit ante diem XVI. Kal. Junias domi; XIV. Kal. Junias in luco, et domi; XIII. Kal. Junias domi consummabitur. Animadvertendum porro est, hoc festum modo XVI. XIV. et XIII., modo vero VI. IV. et III. Kal. Junias celebratum fuisse; qua vero de causa, incompertum adhuc est. Primo die Romae in domo magistri, aut promagistri, vel in Palatio in templo Augusti Fratres Arvales prima luce sumptis praetextis et coronis spiceis vittatis sacrificium Deae Diae concipiebant ture et vino tantum, Deam unguentabant, fruges aridas et virides, h. e. spicas novas illuc illatas, panesque laureatos tangebant, iterum Deam unguentabant, deinde in cathedris consedebant praetextati, ibique praetextis positis ad balneum sese conferebant; post meridiem a balneo iterum in cathedris consedebant, mox lautis manibus coenatoria alba accipiebant, et in tricliniaribus discumbebant, post epulas praetextas recipiebant, et super toralibus segmentatis discumbentes ture et vino faciebant, ministrantibus pue-

ris praetextatis, et per eosdem, et publicos ad aram perferebant libatas fruges, et unguenta et coronas accipiebant, et facibus accensis cum mantelis canipas, *h. e.* canistra, in quibus erant fruges, tangebant, quas per calatores domum quisque suam cum rosis mittebant. Deinde bellariorum secunda mensa afferebatur et dividebatur inter praesentes sacerdotes et ministros, sportulas etiam accipiebant singuli sacerdotes denarios C., pueri vero XXV., divisisque rosis *feliciter* clamabant, domumque redibant. XIV. autem vel IV. Kal. Junias in lucum Deae Diae ad V. ab Urbe lapidem via Campana conveniebant prima luce, ibique magister ad aram duas porcilias, quae piaculares vocabantur, immolabat luci coinquiendi et operis faciundi gratia, mox vacca alba, quae honoraria appellatur, ad foculum immolata, in tetrastylo, *h. e.* in porticu quadrata, in subselliis marmoreis una cum sacerdotibus consedebant, tum reversus ad aram reddebat extas porciliares antea elixas et ex aruspicina rite inspectas: item in Circo, in foculo, argenteo cespite ornato, extam vaccinam reddebat, et in tetrastylum in codice cavebat, *h. e.* nomen suum in libro ad hoc posito scribebat, quo constaret se ibi adfuisse et sacrum fecisse, mox praetextam deponebat, et in papilionem suum redibat. Post meridiem sacerdotes praetextati conveniebant in tetrastylum, et in subselliis consedebant, cavebantque, se adfuisse et sacrum fecisse, et positis praetextis porcilias piaculares, et sanguinem earum epulabantur; tum sumptis iterum praetextis, capite velato, vittis spiceis coronati lucum escendebant, submoto prius per publicos populo, ibique per magistrum vel promagistrum et flaminem immolabant agnam opimam, et hostiae litationem inspiciebant. Perfecto sacrificio, omnes ture et vino faciebant, deinde reversi in aedem in mensa sacrum instaurabant ollis, et ante aedem in cespite magister tantum et flamen sacrificabant. Item foras ad aram reversi dabant thesauros, (quidnam hi fuerint, ignoratur) item magister et flamen scyphos argenteos cum simpuviis, et acerras ferentes ture et vino faciebant, et ante ostium stabant; tunc duo ex eorum collegio cum publicis ad fruges petendas a populo prospectante discedebant, et reversi easdem dextera dabant, laeva recipiebant, deinde ad alterutrum sibi reddebant, publicisque tradebant; iterum in aedem intrabant, et ollas, in quibus exta coqui solebant, precabantur, et ostiis apertis per clivum jacebant; deinde in subselliis marmoreis consedebant, et panes laureatos, et alia quaedam per publicos partiebantur, et spiceis coronis, quibus redimiti erant, ante aram projectis, Deas iterum unguentabant, *h. e.* Deam Diam, et Junonem Diae (quae fuisse videtur ejus filia Proserpina), deinde aedes claudebatur, omnibus praeter sacerdotes foras egressis. Tunc Fratres Arvales, intus clausi succinctique, libellis acceptis, carmen tripodabant, *h. e.* saltando concinebant, in verba haec:

(*ter*) Enos Lases juvate.
(*ter*) Neve lucrue marmar sins incurrere in pleores.
(*ter*) Satur furere Mars limen sali, sta berber.
(*ter*) Semunis alternei advocapit conctos.
(*ter*) Enos Marmor juvato.
(*quinquies*) Triumpe.

Post tripodationem, signo dato, et ostiis apertis, publici ingrediebantur, et libellos e manibus sacerdotum recipiebant. Mox novus anni sequentis magister et flamen eligebantur, deinde praetextis positis in tetrastylo discumbentes epulabantur apud magistrum, *h. e.* in papilione magistri, ibique post epulas, sportulas, coronas convivales et bellaria inter se partiebantur. Porro aliquantisper ibidem commorati, ad Circum, qui in luco Deae Diae erat, progrediebantur, et unus ex quatuor pueris ingenuis patrimis et matrimis aut praetextatus aut riciniatus, soleatus coronatusque, populo prius submoto, supra carceres escendebat, signumque cum mappa alba mittebat bigis, quadrigis et desultoribus, iis ludis praesidente uno ex Fratribus Arvalibus, et victores palmis et coronis argenteis honorabantur. Quibus peractis vespere jam adventante Romam redibant, et in domo magistri ea omnia peragebant, quae primo die fecerant, coena tantum excepta, nam haec in luco celebrata fuerat. Tertio tandem et ultimo festi die, *h. e.* XIII. vel III. Kal. Junias in domum magistri ad consummandum Deae Diae sacrificium conveniebant, eaque omnia instaurabant, quae primo die peregerant. ¶ *Cajet. Marinius* videtur addubitare, num reapse Fratres Arvales ambarvale sacrum facerent: etenim veteres scriptores, qui Arvales memorant, nunquam eos ambarvale fecisse affirmant, quique ambarvale sacrum nominant, nullam Arvalium Fratrum mentionem faciunt. Praeterea certum omnino est, ambarvale quotannis factitatum ad agros suovetaurilibus lustrandos, hasque hostias ter circum novas fruges perferri solitas, unde ambarvalis et lustrationis nomina: sed nihil horum agebatur in hisce sacris arvalibus, et suovetaurilia ab Arvalibus immolabantur ad lucum duntaxat lustrandum. Putat igitur, eodem ferme tempore, quo festum Deae Diae publice, ambarvale sacrum a singulis patribusfamilias in arvis suis privatim celebratum fuisse, in eoque carmen cantari consuevisse ab arvali diversum. Cum vero minime liceret in lucum Deae Diae ferrum inferre, sacrificium piaculare fiebat, ut a Diis operandi venia impetraretur; nec tamen ideo totum Arvalium collegium, sed calatores tantum et ceteri ministri in lucum sese conferebant. In hujusmodi sacrificio immolabatur porca et agna opima, ob ferrum scilicet illatum scripturae et sculpturae marmoris causa; opere autem perfecto, aliud huic simile sacrificium fiebat, quod appellabatur ob ferrum elatum. Constat ex *Inscriptionibus* in lucum ivisse Fratres Arvales vel ad festum Deae Diae peragendum, vel ad inculpenda in marmore collegii acta, vel ad eruendam ficum, quae in fastigio aedis Deae Diae innata erat, aedemque reficiendam, vel ad expiandas et eruendas arbores attactas a fulmine, aut vetustate collapsas, et ad reficiendas temporales luci aras. Ad haec duo postrema, causa operis inchoandi, piaculum fiebat suovetaurilibus majoribus, *h. e.* hostiis adultis, non lactentibus, deinde aliae hostiae, in variis luci locis, pluribus Diis Deabusque immolabantur. Nempe Arvales ante ostium aedis Deae Diae eidem immolabant boves feminas II., Jano patri arietes II., Jovi verveces II. altilaneos, Marti arietes altilaneos II., Junoni Deae Diae (*h. e.* Proserpinae) oves II., Deo sive Deae oves II., Virginibus, Divis oves II., Famulis Divis verveces II., Laribus verveces II., horum Matri oves II., Deo sive Deae, in cujus tutela erat lucus locusque, oves II., Fonti verveces II., Deo Summano (*h. e.* Plutoni, cum ageretur de fulminibus nocturnis) verveces II., Florae oves II., Vestae oves II., Vestae Matri oves II., Adolendae, Commolendae vel Coinquendae, et Deferundae (quae quidem Deae ipsaemet sunt) oves II., deinde ante Caesareum, sacellum scilicet imperatoribus eorumque uxoribus et filiis sacrum, totidem verveces, quot ipsi numero erant, quibus peractis licebat ferro uti in luco vel in aede Deae Diae, perfectoque opere eadem reficiebantur iisdem hostiis immolatis, ut prius factum fuerat opere nondum inchoato. Haec erant, quorum causa in lucum sese conferebant Fratres Arvales. ¶ Romae vero conveniebant plerumque in Capitolio, ibique aut in aede Deae Opis, aut in pronao aedis Concordiae, aut apud aram Providentiae, modo ante cellam Junonis reginae; aliquando in Regiam in via sacra, modo ante domum Domitianam, aut in Palatium in aede nova, modo in templum Divis Imperatoribus dicatum, praeter domum magistri, de qua supra diximus. Haec in loca conveniebant, ut festum Deae Diae indicerent, ut referrent quidquid accidisset in ejusdem Deae luco, ut collegas cooptarent, ut votivis ludis adessent, ut vota nuncuparent ob salutem, securitatem et incolumitatem imperatoris, ob ejus natalem, consulatum, itum et reditum in urbem, quod Pater patriae fuisset appellatus, quod filium adoptasset, quod uxorem creandorum liberorum causa duxisset, ob Augustae partum et incolumitatem ejusque consecrationem, ob detecta nefaria consilia contra imperatorem, ad honorandam memoriam Cn. Domitii Aenobarbi, ob restitutionem et dedicationem Capitolii ab Tito imperatore habitam, ac tandem ob solemnia vota, quae concipiebantur quotannis III. Non. Januar. propter felicitatem Domus Augustae. Tunc vero maximo religionis apparatu, praeeunte praecentore, fiebat precatio Jovi, Junoni, Minervae et aliquoties etiam Deae Saluti. ¶ Dii, quibus sacrificabant hisce in festis Fratres Arvales, sunt Juppiter, Juno, Minerva, publica Salus, Salus Augusti, Populi R., Deorum Providentia, Concordia, Fecunditas, Felicitas, Spes, Fortuna ducis, Dii Penates, Lar vialis, Genius imperatoris, Juno Augustae, Divus Augustus, Diva Augusta, Divus Claudius. Diis maribus bovem, raro taurum; feminis vaccam, et quandoque geminam unicuique hostiam immolabant. ¶ Collegium Fratrum Arvalium permansisse constat ex *Inscriptionibus* usque ad Gordiani tempora, *h. e.* circiter ad an. Chr. 235. Num viguerit postea, ignoratur; vero tamen simile est, ad an. Chr. circiter 400. desiisse una cum reliquis gentilium sacerdotum collegiis. ¶ Haec ex opere *Cajetani Marinii*, cui titulus: *Degli atti e Monumenti de' Fratelli Arvali scolpiti già in tavole di marmo, ed ora racolti, diciferati e comentati. Roma.* 1795. *Tom.* 2. in 4. [addita sunt a *Furl.*; paucissima tantum sunt *Forcellini.*]

[ARVALUS, i, m. arvorum Deus, qui Saturnus fuisse putatur, *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. CLXXX. Deo Arvalo Saturno Sex Commodus Valer. V. S. L. M. *Id. ib.* Diis patriis Herculi, Apollini, Arvalo. Ceterum has inscriptiones, quas ex *Octavio Rossi* sublestae fidei auctore refert *Spon. Miscell.* p. 115., improbant ut spurias *Mur. Inscr.* p. 62, 8., *Maffej. Art. Cr. Lapid.* p. 427. et ipse *Marin. ib.* p. 812. *F.*]

*ARUCAE, oppidum Hispaniae Baeticae, i. fortasse q. Arunci. *Anton. Itin. B. A.*

ARVĔHO, is, id. q. adveho; *ar* enim olim pro *ad* dictum est. *Cato R. R.* 138. Boves feriis conjungere licet. Hoc licet facere: arvehant ligna, fabalia, frumentum. Et 135. Trapetum ubi arvectum erit, ubi statues, ibi et commodato.

[ARVENSIS, se, adj. ad Arvam Baeticae urbem pertinens a *Plin.* 3, 1, 3. memoratam. *Inscr.* ap. *Grut.* 476, 1. Ordo municipii Flavii Arvensis. *F.*]

ARVERNI, orum, m. plur. populi Galliae Aquitanicae, quorum regio nunc *l' Auvergne*, oppidum *Clermont*, oriundi a Trojanis, et ob id Romanos fratres appellare quondam ausi. *Lucan.* 1, 427. Arvernique ausi Latio se fingere fratres, Sanguine ab Iliaco populi. *Plin.* 4, 19, 33. ¶ Adjective *Arvernum vinum* laudatur a *Plin.* 14, 1, 3.

ARVĪGA, ae, id. q. aries. *Varr. L. L.* 4, 19. Aries, quod eum dicebant ares veteres, nostri arviga: hinc arvignus. *Voss. Etymol.* in voce *Aries* putat *arviga* esse accusativum Graecae positionis a nominativo *arvix*, et Latinum accusativum esse *arvigem*, quo mox *Varro* utitur, ubi docet in pontificalibus libris arvigem dici eam hostiam, quae cornua habet. *Festus* scribit *harviga*, et de ea sic loquitur: Harviga dicebatur hostia, cujus adhaerentia inspiciebantur exta. *Donat.* ad *Ter. Ph.* 4, 28. habet *haruga* et interpretatur *hostiam ab hara, in qua concluditur et servatur;* nisi forte mendosa ea lectio est. *Vel. Long. in Orthogr.* habet *aringa*, p. 2233. *Scalig.* in *Conjectan. ad Varr.* ubique putat legendum *aringa*.

ARVIGNUS, a, um, adj. id. q. arietinus. *Varr. L. L.* 4, 19. V. ARVIGA.

ARVĪNA, ae, f. λίπος, significat (ut interpretatur *Suet. in lib. de Vitiis corpor.* apud *Serv.* ad *Virg. A.* 7, 627.) durum, pingue, quod est inter cutem et viscus, *h. e.* inter cutem et carnem. Alii pro larido speciatum accipiunt, quod est pingue suillum. *Virg. l. c.* Et spicula lucida tergent Arvina pingui. [*Cf. *Heyn.*, qui comparat Hom. ἀργῆτι δημῷ, i. e. suillo adipe.] *Pier.* monet in quodam cod. legi *arbina:* ex qua ortum est diminutivum *arbilla*. [*Aloys. Lanzius, Saggio di Ling. Etr. T.* 2. p. 678. putat, arvinam esse adipem cujuscumque victimae, sebum vero ruminantium tantum, ut ait *Nonius* 5, 22., arvinam vero appellari, quod victimis caesis apertis ἀρύεται, trahitur, interposito nempe digammate V. ἀρύω, inde *arvio, arvinus. F.*] ¶ Pro pinguedine generatim. *Prud. Cath.* 7, 9. Arvina putrem ne resudans crapulam, Obstrangulatae mentis ingenium premat. *Sidon. epist.* 8, 14. Aestuans turgidi ventris arvina. ¶ *Arvina* fuit agnomen A. Cornelii Cossi, qui dictator de Samnitibus triumphavit. *Fasti Capitol.* ap. *Grut.* p. 297. *col.* 1. et *Liv.* 8, 38.

*ARVIPENDIUM, ii, σχοῖνος γεωμετρικός, *Gloss. vet.* V. *Scal.* ad *Pl. Mil.* 5, 14. *B. A.*

ARVĪSIUS, a, um, adj. *Arvisium vinum* dictum est ab Arvisio monte Chii insulae, ubi optimum fit, ut *Plin.* 14, 7, 9. et *Vibius Sequester de mont.* docent. *Virg. Ecl.* 7, 71. Vina novum fundam calathis Arvisia nectar. *Sil.* 7, 210. et ambrosiis Arvisia pocula succis. ¶ Pro *Arvisius* alii legunt *Ariusius*. Nam Graece apud *Strabon. l.* 14. legitur Ἀριουσία χώρα, et apud *Athen. l.* 1. c. 25. οἶνος Ἀριούσιος. *Pierius* ad *loc. Virg. cit.* docet nihil certi statui posse ex MSS. *Virgilii*, quorum alii aliam lectionem exhibent.

ARVIX, igis, V. ARVIGA.

ĀRŬLA, ae, f. parva ara. *Cic. Verr.* 2, 4, 3. Ante hosce Deos erant arulae, quae etc. In *Papiriano jure* ap. *Macr. Sat.* 3, 11. Mensa arulaeque eodem die, quo aedes ipsae, dedicari solent. *Arnob.* 3. p. 114. Arulae pecorum sanguine delibutae. ¶ *Arulae* etiam dicti sunt a Campanis, teste *Plin.* 17, 11, 15., cumuli terrae adaggeratae circa ulmos, quia brevi humilique arae similes sunt.

ARULĀTOR. V. ARRILATOR.

[ARULENSIS, se, adj. pertinens ad ignotum sodalicium in colonia Ostiensi, fortasse ab arula seu parva ara ita appellatum, quod sodales in minori alicujus numinis ara facerent sacra. *Inscr.* ap. *Marin. Iscriz. Alb.* p. 56. L. Licinio L. fil. Pal. Herodi sodali Arulensi. Item alia apud *Grut.* 398, 7. Sodalis Aru . . . . *F.*]

ĀRUM. V. AROS.

*ARUNCI, oppidum Hispaniae Baeticae, nempe in ripa Baetica Anae fluvii, i. fortasse q. Arucae. *Plin.* 3, 1. *Cellarius* scribit *Arucci*. *B. A.*

ĀRUNCUS, ci, m. villus a caprarum mento dependens: a Graeco ἄρυγγος Dorice pro ἤρυγγος. Hoc idem narrat *Aristot.* IX. 3. *Plin.* 8, 50, 76. Dependet omnium mento villus, quem aruncum vocant: hoc si quis apprehensam ex grege unam trahat, ceterae stupentes spectant.

*ARUNDA, oppidum Hispaniae Baeticae. *Plin.* 3, 1. *B. A.*

ĀRUNDIFER, a, um, adj. ferens arundines. *Ov. Fast.* 5, 637. Tibris arundiferum medio caput extulit alveo.

ĀRUNDĬĀCĔUS, a, um, adj. καλαμοειδής, similis arundini. *Plin.* 18, 7, 5. Frumentis folium arundinaceum.

ĀRUNDĬNĀRĬUS, ii, m. [negotiator calamorum, quibus aut Cnidiis aut Memphiticis et Niloticis utebantur veteres ad scribendum. V. ARUNDO. *F.*]

Inscr. ap. Reines. cl. 11. n. 27. A. Aemilius A. L. harundinarius. Hic vero harundinarius cum aspiratione, ut aliquando et harundinetum et harundo, quas voces V.]

[**ARUNDENSIS**, se, adj. ad Arundam pertinens, Baeticae oppidum a Plin. 3, 1, 3. et Ptolemaeo memoratum, quod nunc Ronda. Inscr. ap. Mur. 1029, 5. Ordo Arundensis. F.]

ARUNDINATIO. V. ARUNDULATIO.

ARUNDINETUM, i, n. καλαμών, locus arundinibus consitus. Cato R. R. 6. Ibi cacumina populorum serito, et arundinetum. Id. ib. 24. et Varr. R. R. 1, 24. Salicem Graecam circum arundinetum seri oportere. Plin. 10, 8, 10. Ex silvis et arundinetis excitare aves. ¶ [Harundinetum legitur apud Fabrett. Inscript. p. 324. n. LX. F.]

ARUNDINEUS, a, um, adj. καλάμινος, qui est ex arundine. Virg. A. 10, 710. Arundinea silva. Plin. 8, 32, 50. Arundineae paniculae. Stat. Th. 6, 174. Arundineae ripae, h. e. arundinibus consitae. Colum. 4, 29. Arundinei cuneoli. Id. 9, 13. Arundinei canales. Ov. Trist. 4, 1, 12. Pastor arundineo carmine mulcet oves, h. e. sono fistulae arundineae. ¶ Item arundini similis. Plin. 24, 16, 93. Dracontion radice arundinea. ¶ Arundinea ficus apud Macr. Sat. 2, 16. est genus fici maculas habens arundinum foliis similes, ut est apud Plin. 15, 18, 19. Sunt qui apud Macr. legendum putant hirundinea, ut sit eadem, quae Chelidonia. Nam χελιδὼν hirundinem significat.

ARUNDINOSUS, a, um, adj. arundinibus abundans, καλαμώδης. Catull. 36, 13. Quaeque Ancona, Cnidumque arundinosam Colis.

ARUNDO, undĭnis, f. κάλαμος, aquaticus frutex in longam altitudinem excrescens, cortice lignoso et inarescente, fissili, praeacuta semper acie, geniculatus, leni fastigio tenuatus in cacumine, crassiore paniculae coma, radice vivaci, et ipsa geniculata. Cetera, quae ad accuratiorem ejus descriptionem pertinent, apud Plin. 16, 36, 64. legere poteris. [Vocis etymon quidam deducunt ab ἀρύω, impello [*hanc significationem ego non novi, nec puto alii], quippe quae facillime a vento impellatur. F. *alii ab aridus; alii ab αἴρω, i. e. tollo, me tollo.] Hor. Sat. 2, 3, 248. equitare in arundine longa. Virg. G. 2, 414. Fluvialis arundo. Id. A. 10, 205. Glauca arundo. Id. Ecl. 7, 12. tenera. Ov. Met. 13, 891. viva et procera. Id. A. Am. 2, 77. tremula. [*Hor. Sat. 1, 8, 6. importunas aves arundo terret fixa, i. de summa arundinis parte, quae spissior est et facile vento movetur.] ¶ Differt a canna, quae est et ipsa arundinis genus, sed minor graciliorque: tametsi unum pro altero promiscue a scriptoribus passim usurpatur. Colum. 4, 32. Ea est autem arundineti senectus, cum vel exaruit situ, vel ita densatum est, ut gracilis, et cannae similis arundo prodeat. Id. 7, 9. circa med. Degener arundo, quam vulgus cannam vocat. Ov. Met. 8, 335. tenet ima lacunae Lenta salix, ulvaeque leves, juncique palustres, Viminaque, et longa parvae sub arundine cannae. ¶ Fluviorum Dii plerumque arundine coronati finguntur, quia arundines amant aquam. Hinc Ov. Met. 9, 2. cum sic Calydonius amnis Coepit, inornatos redimitus arundine crines. Adde Virg. A. 10, 205. et ib. 8, 34. ¶ Magnus est arundinis usus in piscatu. Nam hamo ex arundine lino appenso pisces captantur. Pl. Rud. 2, 1, 15. Hisce hami, atque hae arundines sunt nobis quaestu et cultu. Tibull. 2, 6, 23. Haec laqueo volucres, haec captat arundine pisces. Ov. Met. 13, 923. Moderari arundine linum. ¶ Item in aucupio. Nam calamis visco illitis insidiae avibus tenduntur. Petr. Sat. 109. Tectis arundinibus tangere volucres. Allegorice Pl. Bacch. 1, 1, 17. Duae unum expetitis palumbem: perii, arundo alas verberat. ¶ Etiam ad scribendum arundine usi sunt. Nam chartam exarabant calamis acuminatis, et atramento illitis, ut nos calamo. Pers. 3, 11. Inque manus chartae, nodosaque venit arundo. Tunc querimur, crasso calamo quod pendeat humor, etc. Mart. 1, 4. Neve notet lusus tristis arundo tuos, h. e. calamus severi scriptoris. Auson. ep. 7, 49. Nec jam fissipedis per calami vias Grassetur Cnidiae sulcus arundinis. Cnidiam arundinem dicit, quia ex arundine Cnidi insulae probatissimi fiebant calami ad scribendum, ut Plin. l. c. docet. Hinc Mart. 9, 14. Acidaliam arundinem dixit. V. ACIDALIUS. ¶ Ex arundinibus majoribus fiebant baculi ad varios usus. Hinc arundo Indica, apud Plin. 16, 36, 65. V. GRAMINEUS. Petr. 134. Arundinem ab ostio rapuit, iterumque nihil respondentem mulcavit: ac nisi primo ictu arundo quassata verberantis impetu minuisset, forsitan etiam brachia mea caputque fregisset. Pl. Stich. 2, 3, 23. Efferte huc scopas, simulque arundinem, ut operam omnem aranearum perdam. Varr. R. R. 1, 8. docet arundine etiam vites fulciri quod hodieque passim videre est in agro Romano. Adde Plin. l. c., qui scribit etiam ad domos contegendas arundinem utilem esse: quod et Mart. indicat 14, 38. et Liv. 35, 27. [*Et poetice de pectine textorio, qui constat arundinibus, Ov. Met. 6, 55. Stamen secernit arundo. V. Voss. ad Virg. G. 1, 294.] In illo Prop. 2, 20, 71. Jam licet et Stygia sedeat sub arundine remex, etc, quidam arundine cymbam Charontis significari putant: et allusisse poetam ad ea quae scribit Plin. l. c. et 7, 2, 2. circa med. de arundibus Indicis, quas arboreae magnitudinis esse dicit, singulaque earum internodia navigiorum vicem praestare: et 7, 56, 57. a med. Naves in Nilo fieri ex papyro, scirpo et arundine. Quo pertinet illud Juven. 5, 89. Canna Micipsarum prora subvexit acuta. Alii intelligunt de arundinetis circa Stygem enatis, quod praestat: alii de pertica, seu virga, qua portisculus remigibus signum dat: alii denique de tuguriolo arundinibus tecto, sub quo Charon consisteret, et cymbam subduceret. ¶ Usus aliquos arundinum in medicina refert Plin. 17, 28, 47. in f. et 24, 11, 50. Insignis vero est locus Suet. Aug. 80. Coxendice et femore et crure sinistro non perinde valebat, ut saepe etiam inde claudicaret: sed remedio habenarum atque arundinum confirmabatur, h. e. fasciarum et fulcimentis arundineis. [Ita legit et interpretatur B. Crus. adnotat. ad hunc locum, cum alii aliter legant et interpretentur. F.] Fissa arundine luxata ossa confirmantur. Cato R. R. 160. ¶ De pertica mensorum Prud. Psych. 826. Aurea planitiem spatiis percurrit arundo Dimensis. Respicit ad Apocalyps. 21, 16. ¶ A poetis per synecdochen ponitur pro sagittis. Nam arundinibus primo nudis, postea ferro armatis in bello multum usa est antiquitas. Virg. A. 7, 499. actaque multo Perque uterum sonitu, perque ilia venit arundo. Id. ib. 4, 73. haeret lateri letalis arundo. ¶ Item pro tibia seu fistula, quae ex arundine praecipue fit: multaque hac de re Plin. l. c. et Solin. 5. a med. disserit. Virg. Ecl. 6, 8. Silvestrem tenui meditabor arundine musam. Ov. Met. 11, 154. Et leve cerata modulatur arundine carmen. Suet. Caes. 32. Arundine canere. ¶ Scribitur et harundo cum aspiratione, quam scriptionem probat Eutyches ap. Cassiodor. de Orthogr. 9. et Agroet. de Orthogr. p. 2272., ubi ita distinguit, ut arundo sit frutex ab ariditate dicta; harundo sagitta: sed hoc discrimen nullum est. Legitur etiam in quodam veteri Calendario apud Grut. p. 138. Monet Brisson. de verb. signif. l. 8. in Pandectis Florentinis modo cum aspiratione legi, modo sine. Ceterum usitatior multo et probatior est ea scriptio, qua omissa aspiratione scribitur.

ARUNDULATIO, onis, f. suppositio arundinum ad ramos arborum fulciendos. Varr. R. R. 1, 8. Canusini in harundulatione in ficis. [Pontedera malebat in harum jugatione. Schneiderus mavult legere arundinatione, quod profecto probandum. F.]

ARUNGUS pro Averruncus legitur in quadam vet. edit. Gell. 5, 12. in f. Alii leg. Averruncus.

***ARUNS**, tis, m. vates Tuscus. Lucan. 1, 585. ¶ Item miles Trojanus, qui Camillam occidit. Virg. A. 12, 94. ¶ Item frater Tarquinii Superbi, maritus Tulliae, a qua sublatus est, ut Tarquinio nuberet, qui sororem Tullii, uxorem suam, similiter veneno peremit. Liv. 1, 34. ¶ Et Tarquinii Superbi filius natu maximus, qui in ea pugna, quae ad Regillum lacum facta est, Junium Brutum interemit, et ab illo vicissim hasta trajectus est. Liv. 1, 5. et 2, 6. ¶ Et filius Porsenae. Id. 2, 10. B. A.

ARUPINAS, atis, m. qui est ex Arupino seu Arupeno oppido Iapydiae, nunc Kärnthen, quod Graece Ἀρούπειον, nunc Aversperg dici putant, vel Rovigno in Istria inter Parentium et Polam. Tibull. 4, 1, 110. Testis Arupinas et pauper natus in armis. Est qui legit Arupinis. ¶ [*Arupium audit oppidum hoc Anton. Itin. Arypium autem Tab. Peut. B. A.]

ARURA, ae, f. ἄρουρα, vox Graeca, qua significatur ager satus, vel ipsa seges: ab ἀρόω, aro. Vel. Long. de Orthogr. apud P. p. 2246. Filicem ita credo dictam, quod sit minus felix arurae. ¶ Marcell. Empir. 8. ante med. Lacertae, quae in segetibus morantur, quas Graeci aruras vocant.

***ARUSINI CAMPI** sic dicti forsan ab Arusia vel Arusio oppido quodam, in Lucania vel in Hirpinorum finibus sito. Flor. 1, 18. Frontin. Strateg. 4, 1. B. A.

ARUSPEX, etc. V. HARUSPEX.

ARUTENA. V. ARYTENA.

ARVUM, i, n. proprie significat campum aratum, nec dum satum, ut Varr. R. R. 1, 29. et Fest. docent: ab aro, as, deducta voce, ut Id. Varr. L. L. 4, 4. sub f. auctor est. Videtur autem prima sui origine esse adjectivum, quod sit idem quod aratum vel arabile. Pl. Truc. 1, 2, 47. Non arvus hic, sed pascuus est ager. Isid. Orig. 15, 13. Omnis ager, ut Varro docet, quadrifarius dividitur. Aut enim arvus est ager, i. e. sationalis, aut consitus, etc. Adde Hor. ep. 1, 16, 2. ¶ [*Exempla feminini generis haec sunt]: Naevius ap. Non. 3, 15. Quaque incedunt, omnes arvas obterunt. Pacuv. ib. Postquam calamitas plures annos arvas calvitur. [*Ad neutrum autem, quod mox substantivum factum est, arvum supple solum vel novale; est igitur i. q. Ackerland. Cf. Döderl. syn. et etym. III. p. 8.] ¶ Accipitur generatim pro agro, sive is aratus satusve, aut consitus sit, sive non: et usurpatur absolute more substantivi. Sall. Jug. 95. Numidae pabulo pecoris magis, quam arvo student. Cic. N. D. 1, 44. Prata et arva et pecudum greges diliguntur isto modo, quod fructus ex eis capiuntur. [*Tac. G. 26. arva per annos mutant et superest ager. Suet. Ner. 31. rura insuper arvis et vinetis et pascuis varia.] Varr. R. R. 1, 7. Ex arvo aeque magno, sed male consito, minus multum, et minus bonum faciebant vinum. Virg. G. 2, 263. Optima putri Arva solo. Hor. Od. 3, 4, 15. Arvum pingue. Ov. Pont. 4, 15, 7. fertile. Id. ib. 2, 5, 33. sterile. Id. Met. 7, 129. fetum. Virg. A. 6, 744. Laeta arva. Id. G. 1, 125. subigere arva. Id. ib. 507. squalent abductis arva colonis. Id. ib. 2, 353. hiulca siti findit canis aestifer arva. Ov. Fast. 3, 151. Arva olivifera. Sil. 7, 207. uvifera. Al. leg. vitifera: al. vinifera. ¶ Interdum per synecdochen ponitur pro regione. Ov. Pont. 4, 7, 3. Aspicis en, praeses, quali jaceamus in arvo. ¶ Per metonymiam sumitur pro segete. Virg. G. 1, 316. cum flavis messorem induceret arvis Agricola. ¶ Pro litore etiam usurpatur ab Eod. A. 2, 209., ut monet Servius. ¶ Arva Neptunia pro mari posuit Id. A. 8, 695. eo modo, quo ib. 6, 724. campos liquentes. ¶ Eleganter transfertur ad muliebrem naturam. Lucr. 4, 1100. ut muliebria conserat arva, Virg. G. 3, 135. Genitale arvum. ¶ [*Commutantur in libris arvis, oris, agris, V. Cort. ad Lucan. 1, 224. Drak. ad Sil. 5, 260. et quos ibi laudat. Arva et herbae, Burm. ad Virg. G. 1, 339. arva et arma V. ARMA.]

ARX, arcis, f. ἄκρα, ἄκρος, locus excelsus, cacumen, vertex. Dicta est auctore Varr. L. L. 4, 32. ab arcendo, quod is sit locus munitissimus urbis, a quo facillime possit arceri hostis: sed fortasse verior vocis notatio est ab ἄκρος, per metathesin ἄρκος; nam propria et primaria ejus notio est summus et excelsus locus; unde hoc nomen montibus etiam tribuitur. Virg. G. 1, 240. Mundus ut ad Scythiam Riphaeasque arduus arces Consurgit. Ov. Met. 1, 467. umbrosa Parnassi constitit arce. Stat. Th. 1, 114. abrupta qua plurimus arce Cithaeron Occurrit coelo. Sil. 3, 496. Primus inexpertas adiit Tirynthius arces, h. e. Alpium cacumina. Virg. G. 2, 534. rerum facta est pulcherrima Roma, Septemque una sibi muro circumdedit arces, h. e. septem colles. Petr. Sat. 116. Impositum arci sublimi oppidum. Stat. Th. 4, 175. Arx galeae. ¶ Item pars munitissima urbis, ἀκρόπολις: quia fere in editiori loco construi solet, vel in ipsa urbe, vel prope. Neque audiendus est Solin., qui c. 1. docet, arcem ab Arcadibus esse appellatam, quod ii in editis montium jugis habitaverint. Cic. Or. 2, 67. Tarento amisso, arcem tamen retinuit. Id. Pis. 34. in f. Cum oppido desperassent, munire arcem coeperunt. Nep. Them. 2. Arcem alicui tradere, reliquum oppidum relinquere. Id. Pelop. 1. Arcem oppidi occupare. Id. Timol. 3. Munire arcem ad urbem obsidendam. ¶ Ponitur generatim pro urbe, oppido. Hor. A. P. 398. Amphion Thebanae conditor arcis. Hinc arcem absolute pro urbe Roma dixit Prud. in Symm. 1, 4. ¶ Arces igneae sunt coeli apud Hor. Od. 3, 3, 10. Quo sensu Aetherias arces dixit Ov. Trist. 5, 3, 19. et Arcem coeli Virg. A. 1, 254. ¶ Arces sacrae sunt templa apud Hor. Od. 1, 2, 3., nisi malis intelligere Capitolium, quod arcis nomine saepissime significatur. [Inscr. ap. Fabrett. p. 116. n. 297. P. Aelio P. F. Pal. Tironi Salio arcis Albanae. Alia apud Marin. Frat. Arv. p. 663. Severae Virgini Vestali maximae arcis Albanae. F.] ¶ Praesertim cum de auguriis accipiendis sermo est, quia edito loco auguria captantur. Liv. 1, 18. Numa deductus in arcem, in lapide ad meridiem versus consedit. Id. ib. 24. Fecialis ex arce graminis herbam puram attulit. Cic. Off. 3, 16. Cum in arce augurium acturi essent augures. V. AUGURACULUM. ¶ Translate arx corporis dicitur caput, quia ceteris membris altius est, ibique tanquam in arce omnia sensuum organa natura collocavit. Sen. Oedip. 185. tum vapor ipsam Corporis arcem flammeus urit. Claud. IV. cons. Hon. 234. hanc (animam) alta capitis fundavit in arce. ¶ De loco, quod munitione et potentia ceteris antecellit, unde praesidium opemque petere licet, et quo, ut in tutum, perfugere. Cic. Cat. 4, 6. Videor mihi hanc urbem videre, lucem orbis terrarum, atque arcem omnium gentium, etc. Id. Ligar. 7. Africa omnium provinciarum arx, nata ad bellum contra hanc urbem gerendum. Tac. Hist. 3, 13. Classis arx commeatuum. [*Id. A. 11, 31. arx dominationis, et Ern. ad h. l.] Cic. Sull. 28. Munite communem arcem bonorum, obstruite perfugia improborum. Id. Pis. 5. Cui templum illud fuit, te consule, arx civium perditorum, receptaculum veterum Catilinae militum, castellum forensis latrocinii, etc. Id. Cluent. 57. Constituere praesidia defensionis in arce legis. Id. Div. in Verr. 5. Lex repetundarum arx sociorum. Id. Fam. 1, 9. Invadere in arcem causae, h. e. aggredi ad infirmandum id, quo maxime causa adversarii nititur. Id.

Div. 1, 6. Arcem Stoicorum defendere. ¶ Item fastigium, apex, et quidquid est summum in re qualibet. *Stat. Silv.* 2, 2, 131. Celsa mentis arx. *Lucan.* 7, 593. Attingere arcem juris, *h. e.* summum imperium tenere. [*Sed *Cort.* hoc dici posse negat et aliter interpungit.] *Sil.* 13, 771. Perduci ad summas arces laudum. *Sidon. carm.* 2, 173. Platonis ingenium, quod in arce fuit. *Auct. Dial. de Orat.* 10. Arx eloquentiae. *Prisc. Praef. Grammat.* Arcem musicae possidere. ¶ *Arcem ex cloaca facere* proverb., *h. e.* rem abjectam verbis nimis extollere et amplificare. Habetur apud *Cic. Planc.* 40. ¶ [*Commutantur a librariis saepissime *arx* et *urbs*, V. *Bentl.* ad *Hor. Od.* 1, 7, 6.; *Burm.* ad *Virg. A.* 8, 357. ac saepius; *Fea* ad *Hor. A. P.* 394. — et *axis*, *Burm.* ad *Ov. Am.* 3, 10, 21. — et *arae*, *Barth.* ad *Stat. Th.* 5, 644. *arces* et *tecta*, *Burm.* ad *Virg. A.* 4, 260.]

*ARYCANDA, Ἀρύκανδα, Lyciae oppidum, forte ad Arycandum flumen. *Plin.* 5, 27. *B. A.*

*ARYCANDUS, i, m. Lyciae flumen. *Plin.* 5, 27. *B. A.*

*ARYMPHAEI, orum, populi Asiae Scythicae, ultra Pontum Euxinum. *Mela* 1, 19. *extr.* *B. A.*

ĂRYTĒNĂ et per syncopen Artena, ae, est vas ab hauriendo sic appellatum, ait *Festus:* nempe ab ἀρύτω, haurio, a quo est ἀρύταινα quam inter vasa balneatoria *Pollux.* *l.* 7. *c.* 33. et *l.* 10. *c.* 17. enumerat. Quidam putant esse speciem matulae. In *Gloss. Philox.* dicitur esse vas in sacrificiis adhibitum. Apud *Lucil.* teste *Charis.* 1. p. 95. legitur *arutena* Latino more Graecam *υ* in *u* vertendi. *Scalig.* ad *Fest.* *artena* legendum censet.

[ĂRYTHMUS, a, um, adj. ab *α* privativa, et ῥυθμὸς, numerus, *h. e.* numero carens. *Capell.* 9. p. 328. *Grot.* Alia tempora sunt, quae eurhythmica nominantur, alia quae arythma. Grotius sic legendum monet pro *arythmata*. Quid vero significent *tempora arythma*, ipse paulo post explicat *Capella:* quae sibi nulla omnino lege consentiunt, ac sine certa ratione conjuncta sunt. ¶ Quamvis apud *Capellam* scriptum sit *arythma* sine aspiratione, reponendum est *arhythma*. *F.* et *B. A.*]

AS

AS, assis, m. ab *aes* extrita altera diphthongi vocali, ut *Varr. L. L.* 4, 36. docet, tria significat, certum pecuniae genus, ponderis, et mensurae. Primo itaque significat pecuniam ex aere factam, qua usi sunt Romani prioribus quidem temporibus rudi, postea signata: illa appendebatur libra, ita ut tot dicerentur asses, quot essent librae aeris (unde emere *per aes et libram*, de quo V. in MANCIPIUM) haec numerabatur. Duravit illa usque ad tempora Servii Tulli, qui primus, teste *Plin.* 33, 3, 13., assem ad certam figuram et magnitudinem conformavit, et signavit nota pecudum (ovis aut bovis, aut vervecis, aut suis) unde et *pecunia* dicta: habuitque librae pondus (unde *aes grave.* V. GRAVIS) usque ad bellum Punicum primum: quo tempore imminutum est, et constitutum, ut asses sextantali pondere, hoc est duarum unciarum ferirentur, detractis a libra quinque partibus: atque ita ex libra una aeris, quae prius unicum assem efficiebat, sex asses cusi sunt. Hanc deminutionem *Fest.* in *Sextantarii* factam esse ait bello Punico secundo, *Plin. loc. cit.* primo: quod verius est. Mutata etiam fuit prior nota, et ex altera parte Janus geminus, ex altera rostrum navis impressum. Deinde bello Punico secundo A. U. 536., [*218. a. C. n.] Q. Fabio Max. dictatore, iterum imminutum est assis pondus, detracta uncia: itaque ex una libra aeris asses duodecim, unciae pondere cusi sunt. Denique circa A. U. 563. [*191. a. C. n.] L. Cornelio Scipione, C. Laelio Nepote coss. lege lata a C. Papirio Carbone trib. pleb. statutum est, ut asses, qui unciales erant, semunciales fierent; atque hac ratione ex una aeris libra asses vigintiquatuor fecere. Quod assis pondus etiam sub imperatoribus, Plinii tempore, multoque etiam post duravit. Hae ponderis assium imminutiones factae sunt ob inopiam pecuniae, qua respublica laborabat: ideoque detracto assis pondere, mansit semper idem pretium, quod ad Venetae pecuniae valorem redactum, fere valet duos solidos, vel Romanam monetam, quae *bajocco* dicitur, [*et apud nos 4 vel $4\frac{1}{2}$ *Pfennige.*] *Cic. Off.* 2, 17. M. Sejus in caritate asse modium populo dedit. *Gell.* 20, 1. Crumena assium plena. *Cato* apud *Senec. ep.* 94. Quod non opus est asse carum est. *Hor. Sat.* 1, 1, 43. Vilis as. *Id. Ep.* 2, 2, 27. Perdere omnia ad assem. Sic *Plin. ep.* 1, 15. Reddere impendium ad assem. *Mart.* 1, 104. Asse cicer tepidum constat. *Id.* 9, 6. *in f.* Asse emere aliquid. *Plin.* 19, 4, 19. *n.* 2. Cibus uno asse venalis. *Id.* 12, 23, 49. Ammoniaci optimi pretium in libras, asses quadraginta. *Id.* 33, 13, 57. Lomentum quinis assibus aestimatum. *Catull.* 5, 3. Omnes unius aestimemus assis, *h. e.* vili pretio. Sic 42, 13. Non assis facere aliquid. *Plin. ep.* 2, 20. Assem para, et accipe auream fabulam, *h. e.* praemium: et videtur alludere ad circulatores, qui assis mercede fabellas populo venditabant. ¶ *Assem habeas, assem valeas*, proverb. apud *Petron. fragm. Trag.* 77. *Burm.*, quo significatur tanti fieri homines, quantum possident divitiarum. ¶ *Assem elephanto porrigere* proverbialis locutio ab Augusto usurpata in quendam militem, qui libellum ei supplicem, sed admodum timide porrexerat. Elephanti enim, ut narrat *Plin.* 8, 5, 5., ita aliquando cicurabantur, ut stipem a populo oblatam proboscide exciperent, quam tamen, qui dabant, non sine timore aliquo et trepidatione porrigebant. Referunt hoc proverbium *Quint.* 6, 3. et *Macr. Sat.* 2, 4. ¶ Mos fuit veteribus Romanis, ut novae nuptae ad maritum venientes tres asses ferrent, quorum alterum ipsi marito dabant; alterum in pede habentes in foco Larium familiarium ponebant; tertium in sacciperione tenebant, et mox in compito vicinali donabant. Rem narrat ex *Varr. Non.* 12, 50. ¶ Partes assis pondus librae habentis, sunt duodecim, quot scilicet sunt unciae: enumeranturque ab *Ulp. Dig.* 28, 5, 48. *uncia, sextans, quadrans, triens, quincunx, semis* seu *semissis, septunx, bes, dodrans, dextans, deunx.* Dicitur *sextans*, quia est sexta pars assis, nempe unciae duae; *quadrans* quarta pars, nempe tres unciae, quae quater ductae efficiunt duodecim; *triens* habet quatuor uncias, et est tertia pars assis, quia quatuor ter ductae duodecim conficiunt; *quincunx* significat quinque uncias; *semissis* est quasi *semi as*, hoc est sex unciae; *septunx* habet septem uncias; *bes* octo, de quo V. suo loco; *dodrans* habet novem uncias, et dicitur a *dempto quadrante*, quia tres desunt ad duodecim; *dextans* dicitur a *dempto sextante*, quia desunt duae; *deunx* habet undecim uncias, et dicitur a *dempta uncia.* [*Ratio igitur, numeris ad nostrum computandi modum descripta, ita habet:

uncia $= \frac{1}{12}$ s. duodecima.
sextans $= \frac{2}{12} = \frac{1}{6}$ s. sexta.
quadrans $= \frac{3}{12} = \frac{1}{4}$ s. quarta (etiam *triuncis* dicta).
triens $= \frac{4}{12} = \frac{1}{3}$ s. tertia.
quincunx $= \frac{5}{12}$ s. sextans cum quadrante.
semis s. semissis $= \frac{6}{12} = \frac{1}{2}$ s. dimidia pars assis.
septunx $= \frac{7}{12}$ s. quadrans cum triente.
bes s. bessis $= \frac{8}{12} = \frac{2}{3}$ s. bini trientes assis.
dodrans $= \frac{9}{12} = \frac{3}{4}$ s. terni quadrantes, quibus *deest quadrans.*
dextans $= \frac{10}{12} = \frac{5}{6}$ s. quini sextantes, quibus *deest sextans.*
deunx $= \frac{11}{12}$ undecim unciae, quibus *deest uncia.*

Cf. *Grotef.* gr. lat. II. p. 211., ubi plura etiam reperiuntur.] Ipsa quoque uncia dividitur in *semunciam;* in *sicilicum*, hoc est quartam unciae partem; in *sextulam*, hoc est sextam unciae partem, etc. ¶ Porro hujusmodi as libralis, cum hisce suis partibus accipitur frequenter pro toto aliquo, quod in partes duodecim dividi possit: et praesertim pro hereditate, ut *Ulp.* docet *loc. cit.* Hinc *heres ex asse*, cui omnia defuncti bona relicta sunt; *ex semisse*, qui dimidium obtinuit; *ex triente*, cui tertia pars obtigit, etc. *Plin. ep.* 5, 5. Instituere aliquem heredem ex asse. *Mart.* 7, 66. Relinquere aliquem heredem ex asse. *Papinian. Dig. l. c. l.* 66. Asse nominatim dato, vel duodecim unciis distributis, residua portio non invenitur. Et *mox.* Assis residuum accipere. *Ulp. ib.* 36, 3, 3. Debere legatum ex asse, vel ex parte. *Martian. ib.* 34, 9, 2. Auferre hereditatem ex asse. *Cic. Caecin.* 6. Facere aliquem heredem ex deunce, et semuncia, ex duabus sextulis, etc. *Suet. Caes.* 83. Instituere heredes ex dodrante, ex quadrante, etc. ¶ Dicitur etiam de aliis rebus, ut de tota summa rei, de qua societas mercaturae initur, de integro fundo, de integro alicujus rei pretio, et de summa usurae (V. USURA), et similibus. *Procul. Dig.* 17, 2, 76. Nerva constituit, ut tu ex triente socius esses, ego ex besse. *Julian. ib.* 21, 2, 39. Bessem fundi emere ab aliquo. *Paul. ib.* 6, 1, 8. Quadrans, et semissis fundi. *Ulp. ib.* 17, 1, 12. Exsolvere bessem pretii pro praedio. ¶ Hinc *in assem* significat in totum, in integrum, in solidum. *Scaev. Dig.* 39, 5, 35. Quaesitum est, utrum in assem Sticho actio detur eorundem nominum, quae in peculio habuit, an utrisque heredibus pro portionibus hereditariis. *Ulp. ib.* 36, 4, 5. Satisdare in assem. *Id. ib.* 42, 7, 1. Si non in assem, in aliquid tamen satisfacere creditoribus. *Modestin. ib.* 20, 6, 9. Vendere fundum in assem. *Colum.* 2, 13. *ad f.* Ut sit in assem autumnalis satio modiorum CCL. *Id. ib.* paulo post *in asse* dixit pro *in assem* eod. sensu: Sic in asse fiunt octo menses, et dies decem. ¶ *Ex asse*, omnino, prorsus, universim. *Macer Dig.* 2, 8, 15. Ex asse, aut ex parte possidere aliquid. *Sidon. ep.* 2, 1. Ut sanguinem, fortunasque miserorum, quas ille ibi ex parte propinaverat, hic ex asse misceret. *Id. ep.* 6, 12. Metiri ex asse vota alicujus. *Id. ep.* 8, 6. *circa med.* Rem ex asse cognoscere. *Id. ep.* 2, 2. Ex asse turbatus. ¶ Accipitur etiam *as* cum suis partibus pro certo quodam plenoque pondere, quale est librae, ut *Fannius Ponder. v.* 41. et *Auson. in Eclogar. de rat. lib.* 10. docent. *Ov. Medic. fac.* 55. Par ervi mensura decem madefiat ab ovis, Sed cumulent libras hordea nuda duas. Et quae prima cadunt vivaci cornua cervo, Contere: in haec solidi sexta face assis eat. ¶ Item pro certa quadam plenaque mensura. Sic in re agraria *as* est idem ac jugerum, ut *Colum.* 5, 1. diserte docet; qua significatione etiam partes assis usurpantur, ut ibidem videre est. *Plin.* 18, 19, 49. *n.* 2. Proscindere semissem, iterare assem. ¶ Est etiam idem ac pes. *Colum. ib.* 3. bis hac ratione usurpat. ¶ *As* et *as publicus* interdum ponitur pro tributo, aut vectigali. *Cassiod. Var. epist.* 12, 10. et *Impp. Honor. et Theodos. Cod. Theod.* 11, 28, 12. ¶ Mathematici praesertim Pythagorici, qui senarium numerum omnium perfectissimum esse dicunt, eundem vocant *assem*, et in sex partes dividunt, ut est apud *Vitr.* 3, 1. quarum nomina haec sunt: *sextans, triens, semissis, bes, quintarium.* Unciae respondet *sextans*, quia est sexta pars assis: *triens* duo significat, et est tertia pars: *semissis* est assis dimidium, hoc est tres: *bes* est quatuor, hoc est duae tertiae assis partes: *quintarium* sunt quinque. Supra sex si addas unitatem, appellant ἔφεκτον, ab ἐπὶ, supra, et ἕκτος, sextus: si addas duo, *tertiarium*, Graece ἐπίτριτον, ab ἐπὶ, supra, et τρίτος, tertius, quia est tertia pars supra sex, seu assem: si addas tria, *sesquialterum*, Graece ἡμιόλιον, ab ἥμισυ, dimidium, et ὅλος, totus, quia est integer as cum dimidia parte: si addas quatuor, appellant *bes alterum*, Graece ἐπιδίμοιρον, ab ἐπὶ, supra, et δίμοιρον, quod significat duas partes totius in tres divisi; quatuor autem addita ad sex continent assem, et duas ejus partes: quod si assi addas quinque, eum numerum dicunt *quintarium alterum*, Graece ἐπιπεντάμοιρον, ab ἐπὶ supra, πέντε, quinque, et μοῖρα, portio, pars: denique διπλασίονα appellant senarium senario, seu assem assi additum, hoc est numerum perfectum duplicatum, a διπλοῦς, duplex. [*Cf. *Grotef.* l. l.] *Vitruvius* autem haec omnia enarrans assem pro unitate sumit, dum inquit: Cum ad supputationem crescat, supra sex adjecto asse, ἔφεκτον. Quod illorum opinionem probat, qui putarunt *as* esse a Graeco εἷς, unus, pro quo Dores et Siculi dixerunt αἵς, Tarentini ἅς. Nos hoc loco haec addidimus, non quod quidquam faciant ad Latinum sermonem, quia Latini assem semper in duodecim secant partes, ut dictum est; sed ut haec ipsa conjunctim explicata habeantur, quae deinceps iterum occurrent, fere omnia suis locis. ¶ Reperitur etiam *assis* in recto casu singulari pro *as:* ita enim usurpat vetus *Persii Scholiastes* ad 2, 59. Item *Donatus* ad *Ter. Ph.* 1, 1, 9.

ĀSĂ, ae, f. id. q. ara: antiqua vox, nec in usum facile advocanda. *In fragm. antiq. legis* ap. *Gell.* 4, 3. Pelex asam Junonis ne tagito: si taget, Junoni crinibous demissis arnum feminam caidito. Adde *Serv.* ad *A.* 4, 219. et V. dicta in ARA.

*ASACHAE, arum, populi Aethiopiae. *Plin.* 6, 30. *Asachaei* audiunt *ib.* 8, 13. et *Solin.* 30. *B. A.*

*ASAEI, orum, populi Scythiae vel Sarmatiae Asiaticae. *Plin.* 6, 17. *B. A.*

*ASAMA, fluvius Mauritaniae Tingitanae, dictus et Asana. *Plin.* 5, 1. *B. A.*

*ASAMPATAE, arum, gens Scythica. *Plin.* 6, 7. *B. A.*

*ASANA. V. *Asama.*

*ASANUM, i, oppidum Dalmatiae. *Tab. Peut.* *B. A.*

*ASAR, Aethiopiae oppidum, prope Meroen insulam. *Plin.* 6, 30. *B. A.*

ĀSĂRŌTĬCUS, a, um, adj. asaroti opere elaboratus, tessellatus. *Sidon. carm.* 23, 56. aureasque portas Exornas asaroticis lapillis.

ĀSĂRŌTUM, i, n. ἀσάρωτον, genus pavimenti tessellati, hoc est parvis lapillis varii coloris strati: Graeca vox, et per se adjectivum. *Plin.* 36, 25, 60. Pavimenta originem apud Graecos habent elaborata arte, picturae ratione, donec lithostrota expulere eam. Celeberrimus fuit in hoc genere Sosus, qui Pergami stravit quem vocant asaroton oecon, quoniam purgamenta coenae in pavimento, quaeque everri solent, veluti relicta, fecerat parvis e testulis, tinctisque in varios colores. Mirabilis ibi columba bibens, et aquam umbra capitis infuscans. Apricantur aliae, scabentes sese in canthari labro. Hactenus *Plin.* Dictum est autem *asarotum* ab *α* privativa, et σαίρω, verro, scopis purgo, quoniam in hujusmodi pavimento, quasi purgamenta coenae remansissent humi, sic erant depicta et expressa. *Stat. Silv.* 1, 3, 54. Splendor ab alto Defluus, et nitidum referentes aera testae Monstravere solum, varias ubi picta per artes Gaudet humus, superatque novis asarota figuris. [Alii minus recte hunc locum vexant; at *Viscont. Mus. Pio-Clem. T.* 7. p. 228. *edit. Mediol.* ita legendum probat; additque, ea verba, *testae referentes aera nitidum*, significare fenestras vitro clausas aut lapide speculari; deinde poetam affirmasse

mum pictam, seu musivum opus *superare* novis ...quisitisque figuris mirabile illud asarotum Per...mi a Plinio laudatum. *F.*]

ASĂRUM, i, n. ἄσαρον, [*Asarum Europ. *L.* ...aselwurz.] teste *Plin.* 12, 13, 27. herba folia ha...ens similia hederae, rotundiora tamen et mollio...a, florem purpureum, radicem Gallici nardi, se...en acinosum, saporis calidi et vinosi. Aliqui nar...um silvestre vocant, quia nardi vim habet. *Id.* ..., 6, 16. dicit ideo asarum vocari, quia in coro...as non additur; nempe ab α privativa, et σαίρω, ...uod etiam *ornare* exponitur.

ASBESTĪNUM, i, n. *intellige* linum, dicitur ge...us quoddam lini, quod igne non absumitur: ab ...priv., et σβέννυμι, exstinguo, consumo. *Plin.* 19, ..., 4. Inventum jam est etiam, quod ignibus non ...bsumeretur. Vivum id vocant; ardentesque in fo...is conviviorum ex eo vidimus mappas, sordibus ...xustis splendescentes igni magis, quam possent ...quis. Regum inde funebres tunicae, corporis fa...illam ab reliquo separant cinere. Nascitur in de...ertis adustisque sole Indiae, ubi non cadunt im...res, inter diras serpentes, assuescitque vivere ar...endo, rarum inventu, difficile textu propter bre...itatem. Rufus de cetero colos, splendescit igni. ...um inventum est, aequat pretia excellentium mar...aritarum. Vocatur a Graecis asbestinum, ex ar...umento naturae. Haec *Plinius*. Videtur idem vo...ari et *amiantus*, quam v. videsis.

ASBESTOS, nomen gemmae apud *Plin.* 37, 10, ...4., quae in Arcadiae montibus invenitur, coloris ...erreì; ita dictae, ut docent *Solin.* 7. *ante med.* et *Augustin. Civ. Dei* 21, 7., quia semel accensa ne...uit exstingui: ab α privativa, et σβέννυμι, exstin...uo. ℙ [Est etiam cognomen Romanum. *Inscr.* ...p. *Lupoli de Inscr. Corfiniensi* p. 105. A. Plautius ...sbestus. *F.*]

ASBŎLUS, canis Actaeonis: ab ἄσβολος, fuligo, ...a colore pilorum. *Ov. Met.* 3, 218. et villis Asbo...us atris.

*ASBYSTAE, arum, populi Africae, ultra Cy...renaicam. *Plin.* 5, 5, 5. *B. A.*

ASCĀLĂBOTES, ae, m. ἀσκαλαβώτης, [*Lacerta ...ecko *L.*] animal ex genere stellionum, in Italia ...non nascens, plenus lentiginosis maculis, et stri...dorem acerbum habens. *Plin.* 29, 4, 28. V. STEL...LIO.

ASCĂLĂPHUS, i, m. Ἀσκάλαφος, filius Acheron...tis et Orphnes, Avernalis nymphae, *al.* Acherontis ...et Stygis. Hic vidit Proserpinam, quae a Plutone ...rapta fuerat, septem grana mali Punici ex arbore ...decerpti in horto comedentem. Cum Ceres filiae ...suae reditum a Jove ea lege impetrasset, si nihil ...apud Inferos gustasset cibi, Ascalaphus eam pro...didit. Indignata Proserpina sibi Ascalaphi indicio ...negatum esse reditum, convertit eum in bubonem, ...avem funestam, et tristium semper rerum nunciam. *Ov. Met.* 5, 533. et *Serv.* ad *A.* 4, 462. ℙ Asca...laphus alius fuit Martis et Astyoches filius. Alius ...Lyci et Pernidis filius (nisi forte idem est cum ...filio Martis) unus ex procis Helenae, qui cum tri...ginta navibus ad Trojam venit, ibique a Deiphobo ...occisus est. *Hyg. fab.* 81. 97. 113. et 159. et *Serv.* ...ad *A.* 10, 470.

ASCĂLĬA, ae, f. ἀσκαλία, cactus, carduus sati...vus (*Artischocke*). *Plin.* 21, 16, 57. [*Plinii* vv. ...haec sunt: semen ei lanuginis, quam pappon vo...cant: quo detracto et cortice, teneritas similis ce...rebro palmae est: vocant ascalian (*Theophr.*: καλοῦσι δὲ αὐτὸ ἀσκαλίαν). — Significat igitur imam par...tem in flore cacti, qua vescimur, (*n. der essbare Boden der Artischocke, der sogen. Käse*). Ceterum ...v. ἀσκαλία Graecis lexicis addenda est.]

ASCĂLŌNĬUS, a, um, adj. ad Ascalonem perti...nens, quae est urbs Palaestinae maritima, Graece Ἀσκάλων, Latine *Ascalo* ap. *Plin.* 5, 13, 14. ℙ Hinc *Ascalonia caepa*, quae et *Ascalonia* absolute, genus caepae capite non admodum crasso, de qua multa *Plin.* 19, 6, 32., Italis *scalogno* et *scalogna* (*Schalotte*): ita dicta quod in agro Ascalonis abun...de proveniat. *Colum.* 11, 3. *ad f.* Capita maxima generis Ascalonii.

[ASBAMAEUS, a, um, adj. Asbamaeus Jupiter in Cappadocia appellatus esse traditur ab *Ammian.* 23, 6. Apud Asbamaei quoque Jovis templum in Cappadocia stagno effluens fons cernitur. *F.*]

*ASCANDALIS, oppidum Lyciae. *Plin.* 5, 27. *B. A.*

ASCĀNĬUS, ii, m. qui et Ilus et Iulus dictus, Ἀσκάνιος, Aeneae ex Creusa Priami regis filia natu maximus, qui incensa Troja, una cum patre in Italiam venit, et post ejus mortem Lavinii regnavit annos octo et triginta, Albam longam condidit, eoque regni sedem transtulit. *Liv.* 1, 3. et *Serv.* ad *A.* 1, 11. dicunt duos habuisse Aeneam filios hoc nomine, alterum ex Creusa, ex Lavinia alterum, incertumque esse, a quonam Alba condita sit. De Ascanio Creusae filio *Virg. A.* 1, 271. puer Ascanius, cui nunc cognomen Iulo Additur: Ilus erat, dum res stetit Ilia regno. *Serv.* hic addit, dictum esse ab Ascanio Phrygiae fluvio, de quo *Virg. G.* 3, 270. et *Plin.* 5, 32, 40. ℙ Aliis etiam nominibus hic Ascanius appellatus est, nempe Dardanus et Leontodamas, ad exstinctorum fratrum solatium, teste eodem *Serv.* ad *A.* 4, 159. ℙ [*Ascania, ae*, insula maris Aegaei, non procul a Creta, prope Anaphen Theramque insulas. *Plin.* 4, 12. ℙ Fuit et *Ascania, ae*, Phrygiae locus vel regio. *Id. ib.* 32. In loco, qui Ascania Phrygiae vocabatur. *B. A.*]

ASCĀNĬUS, a, um, adj. *Ascanius lacus* est in Bithynia prope Nicaeam, nunc *lago di Nicea*, de quo *Plin.* 5, 32, 43., ubi et *Ascanium sinum* memorat in Propontide. Et *ib.* 40. Ascanium flumen. ℙ *Ascanius portus* est in Troade, in Aeoliae confinio, qua Ionicae regioni jungitur. *Id.* 5, 30, 32. ℙ *Ascaniae insulae* sunt in mari Aegaeo ante Troada. *Id. ib.* 31, 38.

ASCAULES, is, m. ἀσκαύλης, tibicen, utricularius, qui tibia utri inserta, inflataque sonat: ab ἀσκός, uter, et αὐλός, tibia. *Mart.* 10, 3. credis hoc, Prisce, Voce ut loquatur Psittacus coturnicis, Et concupiscat esse Canus ascaules? *Canus* fuit choraules nobilissimus tempore Galbae, cujus meminit *Id.* 3, 5. et *Suet. Galb.* 12. *Id. Ner.* 54. hujusmodi artificium vocat *utriculariam*, nempe artem.

ASCENDENS, tis, part. ab *ascendo*, qui ascendit. *Vitr.* 10, 19. appellat *ascendentem machinam* eam, quae occulto quodam artificio et expeditis machinationibus in sublime crescit; cujus usus praecipue est in oppugnationibus urbium. ℙ *Ascendentes* dicuntur a JCtis in linea consanguinitatis parentes et majores, a quibus procreati sumus; sicut *descendentes*, qui a nobis nati sunt. *Paul. Dig.* 23, 2, 68. Incestum committit, qui ex gradu ascendentium vel descendentium uxorem duxerit.

ASCENDĬBĬLIS, le, adj. qui ascendi potest. *Pomponius in armor. judicio*: Tum prae se portant ascendibilem semitam, quam scalam vocant. Ita refert *Lactant.* seu *Lutat. vet. Scholiast. Statii ad Th.* 10, 841., quem penes hujusce rei sit fides. Videntur autem verba illa, *quam scalam vocant*, ab alio adjecta esse explicandi gratia.

ASCENDO et Adscendo, is, endi, ensum, a. 3. ἀναβαίνω: ex *ad* et *scando*: sursum sive ad aliquid editum scando. *Cic. Or.* 2, 24. Lex peregrinum vetat in murum ascendere. [*Id. Att.* 1, 13. in castellum.] *Virg. A.* 9, 507. Scalis ascendere muros. [*Codices saepe variant in vv. *ascendere* et *escendere*; V. quos laudat *Arntzen.* ad *Aur. Vict. Vir. Ill.* 58, 3. Rectius tamen habet *ascendere* in locis allatis; *escendere* enim est fere i. q. in locum arduum scandere. V. *Oud.* et *Wolf.* ad *Suet. Caes.* 61.] *Cic. Div.* 1, 28. Adversam ripam equo ascendere. *Caes. B. G.* 1, 21. Ascendere jugum montis. *Nep. Them.* 8. et *Epam.* 4. et *Pl. Merc.* 2, 1, 35. Ascendere in navem. *Tac. A.* 2, 75. classem. *Ter. Ad.* 4, 5, 69. navem. *Lucr.* 5, 1300. currum. *Cic. Sen.* 10. in equum. *Liv.* 23, 14. equum. *Cic. Att.* 4, 2. in concionem. Et *Verr.* 2, 4, 23. et *Fam.* 15, 4. in oppidum. [*Liv.* 42, 38. ad Gitanas Epiri oppidum decem millia ab mari quum ascenderent, i. e. in altiorem regionem progrederentur. *Kreyssig.* scr. *escenderent*, sed non opus. (Cf. *Drak.* ad 41, 22. Delphos ascendit.) Sic etiam absolute, nullo casu addito: *id.* 5, 47. ascendens hostis. *φ.*] *Plin. Pan.* 61. propius ad aliquid. *Mart.* 11, 99. Sedeas in alto tu licet tribunali, Et e curuli jura gentibus reddas: Ascendet illa basiator, atque illa. [*Tibull.* 4, 1, 12. Deus ascensurus olympum. *Caes. B. G.* 1, 79. Si mons erat ascendendus. *F.*] ℙ Passive. *Plin.* 36, 13, 19. *n.* 2. Coenacula excelsa, porticusque ascenduntur nonagenis gradibus. [*Vitr.* 3, 3. cum dextro pede primus gradus ascendatur.] V. ASCENSUS, a, um. ℙ Translate. *Cic. Off.* 2, 18. Non ut ne affligantur, sed ut altiorem gradum ascendant. Al. leg. *ad altiorem*. [*Illud praeferendum.] *Id. Dom.* 28. Quibus tanquam gradibus mihi videor in coelum ascendisse. *Id. Brut.* 81. Ad summam amplitudinem pervenisset, ascendens gradibus magistratuum. *Id. Mur.* 27. Ascendere unum gradum dignitatis. [*Eodem prorsus modo etiam absolute dicitur: *Plin. Pan.* 58, 3. An consularis viri triumphalisque filius, quum tertio Consul crearetur, ascendit? i. e. dignitate auctus est?] *Cic. Partit.* 4. A minoribus ad majora. *Id. Brut.* 68. ad honores. *Id. Or.* 36. Ornatus ille mirabilis, propter quem ascendit in tantum honorem eloquentia. *Id. Cluent.* 55. Ascendere in summum locum civitatis. [*Id. Mil.* 35. gloriam esse, cujus gradibus etiam homines in coelum viderentur ascendere, translate de iis, qui se felicissimos existimant.] *Curt.* 7, 1. ad gradum aliquem amicitiae. *Brut.* in *ep.* 4. *l.* 1. *Cic. ad Brut.* Timeo, ne Caesar tuus altius ascendisse se putet decretis tuis, quam, etc. [*Liv.* 7, 30. usque ad nos contemtus Samnitium pervenit, supra non ascendit, i. e. alios non tetigit.] *Cic. Or.* 3, 61. Vox gradatim ascendit. *Lucr.* 2, 137. Sic a principiis ascendit motus, et exit Paulatim nostros ad sensus. *Val. Fl.* 6, 45. Ascendere thalamum, *h. e.* matrimonium contrahere. ℙ [*Confunduntur *ascendere* et *escendere*, V. supra. *ascendere* et *accendere*, V. *Drak.* ad *Sil.* 3, 671. — et *accedere*, V. *Drak.* ad *Sil.* 13, 182. ad *Liv.* 28, 16.]

ASCENSĬBĬLIS, le, adject. qui ascendi potest *Coel. Aur. Tard.* 3, 1. Ascensibili itinere gradiantur.

ASCENSĬO et Adscensio, onis, f. ἀνάβασις, ascendendi actus. *Pl. Rud.* 3, 1, 6. Ad hirundininum nidum visa est simia, Ascensionem ut faceret, admolirier. ℙ Translate. *Cic. Brut.* 36. Quorum (*oratorum*) quae fuerit ascensio, et quam in omnibus rebus difficilis optimi perfectio atque absolutio, etc., *h. e.* profectus, progressus. Alii leg. *ascensio*. [*Male.]

ASCENSOR et Adscensor, oris, m. ἀναβάτης, qui ascendit. *Hieron. in Rufin.* 1. *in f.* Ascensor montis Dominici.

ASCENSUS et Adscensus, us, m. ἀνάβασις, significat tum actum ascendendi, tum ipsum locum, quo ascenditur. *Cic. Or.* 1, 61. Inambulans atque ascensu ingrediens arduo. *Id. Verr.* 2, 4, 23. Ipse in oppidum accedere noluit, quod erat difficili ascensu atque arduo. *Ov. Met.* 11, 150. Nam freta prospiciens late riget arduus alto Tmolus in ascensu. [*Liv.* 5, 47. animadverso saxo ascensu aequo, i. e. cujus ascensus opportunus, facilis erat, minus molestiarum praebebat. *φ. Id.* 28, 16. iniquus ascensus.] *Claud. III. cons. Honor.* 46. Ascensu vincere montes. *Eumen. Pan. ad Constantin.* 19. Quod supererat ascensui, extentis corporibus aequabant. *Liv.* 25, 36. Hosti aditum ascensumque difficilem praebere. *Cic. Dom.* 21. Repellere aliquem ab aditu atque ascensu templi. *Liv.* 27, 18. Planitiem crepido haud facilior in ascensum ambibat. Et *ib.* Mollioris ascensus viam invenire. Et in plurali num. *Id.* 36, 24. Scalis ascensus tentare. ℙ *Ascensus siderum* apud *Plin.* 29, 4, 15. est eorum exortus et elevatio supra nostrum horizontem, vel cum versus Arcticum polum elevantur. ℙ Translate. *Cic. Leg.* 3, 3. Ollisque ad honoris ampliores gradus is primus ascensus esto. *Id. Har. resp.* 20. Hic primus est aditus ad popularem jactationem atque ascensus. [*Id. Planc.* 25. in virtute multi ascensus, i. e. gradus.]

ASCENSUS et Adscensus, a, um, part. ab *ascendo*, ascensu superatus. *Suet. Tib.* 2. Ascenso simul curru. *Prop.* 4, 3, 63. Ne, precor, ascensis tanti sit gloria Bactris, *h. e.* ne tanti aestimes partam gloriam ob subacta Bactra.

ASCĒTĒRĬA, orum, n. plur. ἀσκητήρια, sunt loca, in quae secedunt homines divinarum rerum contemplationi addicti: ab ἀσκέω, exerceo, quod ibi in piis exercitationibus occupantur. Quidam putant eadem esse ac monasteria, sed manifesto distinguuntur in *Cod. Justin.* 1, 3, 33. et 41.

ASCĒTRĬAE, arum, f. plur. ἀσκήτριαι mulieres Deo dicatae et divinarum rerum contemplationi addictae, atque ob id a ceterorum hominum coetu solitariam vitam degentes: ita dictae ab ἀσκέω, exerceo, quia in divinis exercitationibus occupantur. Harum fit mentio in *Novell. Constitut. Justin.* 123.

ASCHĒTOS, i, m. ἄσχετος, nomen est equi apud *Stat. Th.* 6, 524., ita dicti a velocitate et impetu: ab α privativa, et σχέω, habeo, retineo.

ASCĬA, ae, f. σκέπαρνον: [videtur esse ab ἀξίνη, securis, vel potius ab assula, vel ab asse, eo quod ea assulas eximit, vel asses secando exaequat. *F.*] Instrumentum ferreum, quo utuntur fabri lignarii ad ligna dolanda et polienda, ferrum habens latum et incurvum, manubriumque breve, ita ut tractari una manu possit: quod inventum fuisse a Daedalo *Plin.* 7, 56, 57. scribit: licet alii alium inventorem assignent. Ejus figura visitur in vet. lapide apud *Grut.* 644, 2. et alibi: item apud *Mur. Inscr.* 534., etc. *Plin.* 16, 40, 76. *n.* 3. Tilia celerrime ascias retundit. *Lex XII. Tab.* ap. *Cic. Leg.* 2, 23. Rogum ascia ne polito. ℙ *Asciam suis cruribus illidere*, proverb. apud *Appul. Met.* 3. de iis, in quorum perniciem vertitur, si quid moliuntur. Sic *Petron. fragm. Tragur.* 74. *Burm.* Ipse mihi asciam in crus impegi. ℙ Item instrumentum ferreum simile dolabrae, quo utuntur rustici terrae fodiendae, herbis evellendis, radicibus exstirpandis. *Pallad.* 1, 43. Secures simplices, vel dolabratas: sarculos vel simplices, vel bicornes; vel ascias in aversa parte referentes rastros. *Murator.* mallet *rostrum*: *Mazzochius* rejicit: at nihil mutandum. ℙ Item quo utuntur fabri caementarii in calce maceranda, rutrum. Est autem ejusdem fere figurae cum illo fabri lignarii, nisi quod longius manubrium habet et aciem obtusiorem. *Vitr.* 7, 2. Sumatur ascia et quemadmodum materia dolatur, sic calx in lacu macerata ascietur: si ad asciam offenderint calculi, non erit temperata etc. *Pallad.* 1, 14. Ascia calcem, quasi lignum dolabis. ℙ Videtur etiam esse ferramentum lapicidarum ad saxa polienda, ἀξίνη. *Hieron. ep.* 106. *in f.* Λαξευτήριον, pro quo Latinus *asciam* vertit, nos genus ferramenti interpretamur, quo lapides dolantur. Huc enim pertinere putantur lapides plurimi inscriptionum sepulcralium, in quibus aut ascia depicta est, aut adjecta verba *sub ascia posuit*, ut apud *Grut.* 760, 3., aut *consummatum hoc opus sub ascia est*, ut apud *Reines. cl.* 6. *n.* 112., aut *ad asciam dedicatum posuerunt*, ut apud *Gud.* 237, 6., aut *hoc sax. sub asc. ded. est*, ut apud *Grut.* 709, 5., aut denique, quod frequentissimum est in Gallicis mo-

numentis, praesertim Lugdunensibus et viciniae, *sub ascia dedicavit*, vel per notas *S. A. D.* Postrema haec formula hucusque valde torsit eruditorum ingenia: variasque ejus interpretationes commenti sunt. *Alex. Symmachus Mazzochius* edita epistola sane longa, in qua XXX. et amplius doctorum virorum interpretationes recitat, suam adjicit, et *dedicare* ait esse usui tradere, encaeniare: quod fit cum primum sepulcro cadaver infertur: (tunc enim religiosum esse incipit, ut *Mart. Dig.* 1, 8, 6. et *Gall. Ael.* ap. *Fest.* in *Religiosus* docent.) *Asciam*, qua significat instrumentum fabrum caementariorum, per metonymiam sumi pro ipsa muri structura et fabrica. Itaque *sub ascia dedicare* esse sub ipsa sepulcri structura, *h. e.* statim ac perfectum est, vel cum parum abesset, ut perficeretur (V. *Plin. ep.* 6, 10.) usui traditum esse, cadavere, vel cineribus eo illatis. Quod legitur in *Inscr.* ap. *Mur.* 537, 3. Se vivo ab ascia fecit monimentum muro cinctum: ab *ascia* esse a primo asciae usu, cum fundamenta substruuntur, seu ab initio structurae. (Contra vero quod legitur in lap. apud *Maff. Mus. Ver.* 166, 1. A solo et ab ascia; ipse *Maffejus* significari vult, a principio constructionis ad finem.) Pergit *Mazzochius* similia esse *sub ascia posuit* ap. *Grut.*, et *consummatum sub ascia est*: item *ad asciam dedicatum posuerunt*; quae supra indicavimus. Quoties vero in hujusmodi lapidib. alius est qui sepulcrum posuit, alius qui dedicavit, ut apud *Grut.* 631, 7. Divitia Domitiola conjugi Karissimo ponendum curavit et filii sub ascia dedicaverunt: sententiam esse, positum quidem fuisse a Divitia sepulcrum, sed a filiis cadavere patris eo statim condito dedicatum. Si quando legatur aliquis *vivus sibi sub ascia dedicavisse*, ut apud *Grut.* 646, 14. et 991, 4. et apud *Spon. Antiquit. Lugdun.* 4. *p. m.* 60., sic intelligendum, ut vivus monimentum exstruxerit, et statim post moriens illatus sit, epigraphe ab alio posita. Si quaeratur, cur in Lugdunens. potissimum inscriptionibus asciae mentio fiat, respondet *Mazzochius* nusquam magis, quam in ea provincia sepulcra violari consuevisse, vel diruendo, vel inarando, vel alienum mortuum inferendo, praesertim si vel imperfecta essent, vel vacua et nondum usurpata. Itaque et asciam appingere et formulam adscribere morem fuisse, ut sciretur, eum locum jam esse religiosum, ac proinde non violandum. Exemplum haberi ejus rei apud *Sidon. ep.* 3, 12. ℙ *Muratorius* in fine *T.* 1. *Inscr. Thes.*, omnium qui de re scripsere, hoc est *Aldi Manutii*, *Reinesii*, *Fabretti*, *Mazzochii* et *Mabillonii* conjecturas refert, et sibi non placere fatetur: suam autem profert. Cum enim asciae figura, quae in lapidibus appingitur, saepe ligonis, aut securiculae formam referat, ait, putare se, illud *sub ascia* continere hortationem et preces ad posteros, ut locum sepulcri purgatum servent, nec sinant stirpibus, herbis, vepribus horrescere et impediri. Hoc pluribus copiose confirmat, quae ibi legenda prostant. ℙ Alia ratione *Jac. Facciolatus* magister meus haec intelligenda putat. Nam S. C. et decreto pontificum cautum erat, ut postquam mortui cadaver, aut cineres in sepulcrum illati essent, liceret nemini locum illum religiosum factum attingere aut mutare, nisi a praeside provinciae venia peteretur, et ad collegium pontificum referretur. Id cum provincialibus Roma longe dissitis perincommodum esset, asciam sepulcris et formulam apponebant, ut significarent, aedificatum quidem esse sepulcrum et usui traditum; sed non exaedificatum, et extrema manu politum, et adhuc sub ascia positum, quo liceret domino aut heredibus mutare aliquid, addere, ampliare, aut transferre, tanquam inchoatum tantummodo et imperfectum. ℙ [*Morcellus*, qui rem hanc postremo attigit, *de Stilo Inscr. Latin. T.* 2. p. 76. *edit. Pat.* litem jam diremptam existimat a *Maffejo*, cujus opinionem probat, ac per eam formulam *sub ascia dedicavit* nihil aliud significari ait, quam *novum intactumque addixit*, sive *ab ascia* statim tribuit, adsignavit. Hanc autem explicationem novo exemplo confirmat. Citat enim radulam aeneam *Musei Kircheriani*, quam templi donarium fuisse putat, et in qua legitur SUB ASCIA P., per quae verba significari putat, *instrumentum ante dicatum, quam quisquam uteretur.* Ex hoc autem exemplo illud etiam se didicisse addit, *asciam* pro quocumque instrumento accipi, quo opus quodlibet perficiatur. *F.*]

ASCIA Loca, ἄσκια, dicuntur ea, in quibus nullae sunt solis umbrae, quod contingit cum sol est in meridie, et vertici incolentium imminet, ut fit sub torrida zona statis anni temporibus. Graeca vox ab α privativa, et σκιά, umbra. Legitur apud *Plin.* 2, 73, 75.

*ASCIBURGIUM, i, Galliae Belgicae oppidum, in ripa Rheni situm, inter Geldubam et Vetera. *Tac. H.* 4, 33. et *G.* 3. Adde *Tab. Peut.* Hodie est *Asburg*. *B. A.*

ASCIO, as, a. 1. ascia dolare, cum de ascia lignaria sermo est: item calcem subigere, cum de ascia caementariorum fabrum loquimur. V. locum *Vitr.* in ASCIA, ae.

[ASCIOLA, ae, f. parva ascia. *Isid. Or.* 19, 19. Ascia ab astulis dicta, quas a ligno eximit, diminutivum nomen est asciola. Haec vox legitur etiam in *Not. Tir.* p. 193. *F.*]

ASCISCO cum derivatis. V. ADSCISCO.

ASCITAE, arum, haeretici quidam. V. in ASCODROGITAE.

ASCITES, ae, m. ἀσκίτης, species hydropis, cum humoris aquosi copia in membrana abdominis interiore, velut in utre quodam continetur. Graeca vox, ab ἀσκὸς, utris. *Coel. Aur. Tard.* 3, 8. et *Plin. Valer.* 3, 12. *Celsus* enim 3, 21. Graecis litteris scribit.

*ASCLEPIADES, ae, m. Ἀσκληπιάδης, medicus Prusiensis, ex Bithynia, Philosophicus nominatus. *Cic. Or.* 1, 14. *Cels.* 3, 4. *Coel. Aurel. Tard.* 3, 8. *Plin.* 26, 3. et 7, 37. *Appul. Flor.* med. p. 32, 13. ℙ Item Eretricus philosophus, oculis captus. *Cic. Tusc.* 5, 39. ℙ Asclepiades Mendes scripsit θεολογούμενα. V. *Mendes*. ℙ Et alius philosophus, qui tempore Juliani Imperatoris vixit. *Ammian.* 1, 22. ℙ Asclepiades poeta. V. *Asclepiadeus, a, um*. *B. A.*

ASCLEPIADEUS, a, um, adj. Ἀσκληπιάδειος, ad Asclepiadem pertinens. *Asclepiadeum metrum* dictum est ab Asclepiade poeta Graeco, qui fuit discipulus Isocratis, et aliquot tragoedias scripsit: atque hoc metrum vel invenit, vel frequentavit. Tale est illud *Hor. Od.* 1, 1, 1. Maecenas atavis edite regibus. *Diomed.* 3. p. 508. ℙ Scribitur et *Asclepiadius*.

ASCLEPIAS, adis, f. ἀσκληπιάς, [*Asclepias Vincetoxicum *L. gemeine Schwalbenwurz.*] herba est folia hederae habens, ramos longos, radices numerosas, tenues, odoratas, floris virus grave semen securidacae; nascitur in montibus. *Plin.* 27, 5, 18.

*ASCLEPIODORUS, i, m. Ἀσκληπιόδωρος, insignis statuarius. *Plin.* 34, 8. ℙ Item pictor celebris, qui Apellis temporibus vixit. *Id.* 35, 10. *B. A.* [Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 277, 10. Marcius Asclepiodorus. *F.*]

ASCLEPIODOTON, i, n. ἀσκληπιόδοτον, medicamentum praestantissimum et exquisita arte compositum, praesentissimum aegro remedium, tanquam si ab ipso Aesculapio datum sit: ab Ἀσκλήπιος, Asclepius, seu Aesculapius, et δίδωμι, do. Gentiles ita appellabant ea medicamenta, quibus sumptis statim convalescebant. Legitur apud *Tert. Apol.* 23. Iste ipse Aesculapius medicinarum demonstrator, alia die morituris Socordio et Thanatio et Asclepiodoto vitae subministrator, nisi se daemonem confessus fuerit Christiano mentiri non audens, ibidem illius Christiani procacissimi sanguinem fundite. ℙ [Sed locum *Tertulliani* attentius legenti apparebit, Asclepiodotum non pharmaci, sed hominis nomen esse ab Aesculapio in vitam revocati. Si tamen cum *Forcellino* velis esse pharmacum quoddam, cur non ille *Socordium* et *Thanatium* suis locis posuit, et interpretatus est, cum non minus, quam Asclepiodoton, pro pharmacis debeant agnosci? *F.*]

*ASCLEPIODOTUS, i, m. Ἀσκληπιόδοτος, vitam Diocletiani descripsit. *Vopisc.* in *Aurel.* 44. V. et in *Probo* 22. *B. A.* [Cognomen Romanum. *Tac. A.* 16, 33. Cassius Asclepiodotus. *Inscr.* ap. *Marin. Iscriz. Alb.* 203. Aemili Asclepiodote. *F.*]

[ASCLEPION, ii, n. panacis herbae genus sic dictum, quod Asclepius, seu Aesculapius filiam suam Panaceam appellavit. *Plin.* 25, 4, 11. *F.*]

ASCLEPIUS, ii, m. Ἀσκλήπιος, idem qui Aesculapius apud Graecos. V. CATAMITUS. Atque hoc nomine appellatus legitur in *Inscr.* ap. *Grut.* 21, 2., apud *Don. cl.* 1. *n.* 92. et apud *Hyg. fab.* 14. 202. 274. et alibi. ℙ *August. Civ. Dei* 8, 26. Asclepium facit Aesculapii nepotem. ℙ Est inter opera *Appuleji* libellus de natura Deorum, a Trismegisto ad Asclepium quendam inscriptus, quem quidam, in Latinum versum fuisse ab *Appulejo* olim putarunt. Plures tamen Eruditi eam versionem alii inferioris aevi scriptori attribuunt.

*ASCLETARIO, onis, Mathematicus, de quo *Suet. Dom.* 15. *B. A.*

ASCODROGITAE, arum, m. plur. haeretici quidam, qui in suis ecclesiis utrem inflatum ponebant, et coopertum venerabantur, circaque eum lascivientes more bacchantium discurrebant, quorum mentio fit in *Cod.* 1, 5, 18., et ita appellati sunt ab ἀσκὸς, uter: unde et *Ascitae* dicuntur, ut est apud *Augustin. Haeres.* 62.

*ASCOMARCI, orum, populi Scythici, ultra Maeotidem paludem. *Plin.* 6, 7. *B. A.*

ASCONIUS PEDIANUS vel Paedianus, Patavinus, grammaticus doctissimus, scripsit breves commentarios in quasdam orationes Ciceronis, qui adhuc exstant, stilo puro, et supra grammaticum, suaque aetate non indigno. *Servius* enim ad *Virg. Ecl.* 3, 105. scribit, vixisse eum tempore Virgilii, quod plerique alii eruditi confirmant, arguuntque μεταχρονισμοῦ D. Hieronymum, qui multo serius ejus aetatem ponit, et mortuum esse septimo anno Domitiani, scribit. Quidam vero, ut eum excusarent, duos Asconios commenti sunt, alterum grammaticum, alterum historicum. Memoratur etiam a *Quint.* 1, 7, 24. et 5, 10, 9. [*Vixit sub *Claudio* vel ad summum *Nerone*. Cf. *Marcl.* praef. ad quat. *Cic. orr.* p. LXXVI. *ed. Wolf.*] ℙ Dictus est *Pedianus*, quia in gentem Peuiam adoptatus fuit: scribiturque sine diphthongo in *Inscr.* ap. *Grut.* 987, 15., et corripitur a *Sil.* 12, 212. ut et *Pedius* a *Pers.* 1, 85. Nihilominus Ἀσκώνιος Παιδιανὸς scribitur a *Suida*, et aliis Graecis scriptoribus.

ASCOPERA, ae, f. ἀσκοπήρα, sacculus coriaceus in modum utris factus, quo viator pedes necessaria utensilia secum portat: sicut *hippopera* dicitur, qua viator eques utitur. Graeca vox ab ἀσκὸς, uter, et πήρα, pera. *Suet. Ner.* 45. Ascopera collo deligata.

*ASCORDUS, i, Macedoniae flumen, in confinio Thessaliae. *Liv.* 44, 7. *B. A.*

ASCRA, ae, f. Ἄσκρα, vicus Boeotiae, in aspero et sterili loco positus, in dextera parte Heliconis montis, ubi *Hesiodus* vitam duxit. *Ov. Pont.* 4, 14, 31. Esset perpetuo sua quam vitabilis Ascra; Ausa est agricolae Musa docere senis.

ASCRAEUS, a, um, adj. Ἀσκραῖος, ad Ascram pertinens: et dicitur de Hesiodo. *Virg. Ecl.* 6, 70. Ascraeus senex. *Id. G.* 2, 176. Ascraeum carmen. *Ov. Fast.* 6, 14, Ascraeae oves, *h. e.* quas pavit Hesiodus Ascrae, ubi rusticam et pastoralem vitam aliquandiu egit. ℙ *Ascraeus* absolute pro Hesiodo. *Ov. Amor.* 1, 15, 11. Vivet et Ascraeus, dum mustis uva tumebit. ℙ Heliconius et ad Musas pertinens, quia Ascra ad radices Heliconis fuit. *Prop.* 2, 8, 29. Nondum etiam Ascraeos norunt mea carmina fontes.

ASCRIBO et Adscribo, is, ipsi, iptum, a. 3. προσγράφω, significat scribendo addere, subscribere. *Cic. Verr.* 2, 3, 66. Hoc quidem non reprehendo, quod ascribit ACCENSUS. [**Id. Agr.* 2, 20. Non credo ascripturum esse MAGNO. Est hoc modo etiam i. q. ἐπιγράφειν. *Suet. Aug.* tumulo — ascripserant. *Id. Ner.* 45. *Galb.* 2. Cum praep. *ad*, *Id. Aug.* 70. ad statuam ejus ascriptum est.] *Id. Dom.* 44. Non est ausus suum nomen emptioni illi ascribere: posuit scilicet Scatonem illum etc. *Id. Caecin.* 33. Hoc tibi respondeo, ascripsisse eundem Sullam in eandem legem: Si quid jus non esset etc. Et *ib.* Nam nisi esset, hoc in omnibus legibus non ascriberetur. [**Suet. Ner.* 21. Suum nomen in albo ascribi jussit, quo loco praep. *in* notanda, non autem loco movenda.] *Cic. Att.* 1, 5. Terentia tua magnos articulorum dolores habet et te sororemque tuam et matrem maxime diligit, salutemque plurimam tibi ascribit et Tulliola, deliciae nostrae. — [*Ascribere igitur is tantum dicitur, qui ipse superiora scripsit, non qui alienis litteris aliquid mandat. Ascripserant scilicet *Ter.* et *Tull.* iis litteris, quas ad Ciceronem miserant, non iis, quas nunc Attico mittit; utraque enim aberat. Cf. *ib.* 6, 1. Alexis quod mihi toties salutem ascribit, est gratum, sc. in iis litteris, quas tuo nomine mihi scribit. Is enim puer Attici amanuensis fuisse videtur *Barthol. Riccio epist.* 1, 4. *Beier.* Similiter *Suet. Ner.* 17. cautum — ne quis alieni testamenti scriptor legatum sibi ascriberet.] ℙ Saepe sumitur generatim pro adjungere, annumerare, addere. *Cic. Rabir. Post.* 1. Ascribat ad judicium suum meam sententiam. *Id. Q. Fr.* 1, 1, 5. Si quem forte tui cognosti amantiorem, hunc ad tuum numerum libenter ascribito. *Id. Phil.* 2, 13. *in f.* Tu vero ascribe me talem in numerum. *Id. Off.* 3, 10. *in f.* Ascribere aliquem ad amicitiam. *Id.* ad *Dolabell. post ep.* 17. *l.* 14. *ad Att.* socium laudibus alicujus. *Id. Balb.* 8. poenam foederi. *Liv.* 39, 42. notam motis senatu, *h. e.* infamiae notam addere. *Cic. Manil.* 19. aliquem comitem alicui. *Id. Flacc.* 30. tutorem alicui. *Id. Arch.* 4. aliquem in civitatem, *h. e.* civem facere. Et *ib.* civitati. *Hor. Od.* 3, 3, 35. ordinibus Deorum. *Tac. H.* 2, 94. aliquem militiae. *Id. Germ.* 46. Fennorum nationes Germanis, an Sarmatis ascribam, dubito. ℙ Speciatim *ascribere* est homines in coloniam mittendos alicui agro attribuere, et veteribus colonis addere. *Liv.* 32, 7. Colonosque eo trecentos ascripserunt. [**Id.* 31, 49. colonos Venusiam ascripserunt.] *Id.* 35, 9. Tertia pars agri dempta est, quo postea, si vellent, novos colonos ascribere possent. Adde 33, 24. et 38. et 34, 42. et 8, 14. ℙ Pro attribuere, imputare. *Cic. N. D.* 3, 37. Bonos exitus ascribere et attribuere Diis immortalibus. Al. aliter leg. *Plin.* 10, 5, 6. Jovi aquila ascribitur. *Pacat. Paneg. Theod.* 8. Bellicae rei gloriam fortunae ascribere. *Claudian. I. Cons. Stilich.* 79. nec si quid iners atque impia turba Audeat, ascribis juveni. *Papir. Just. Dig.* 49, 1, 21. Ascribere alicui damnum. [*Cic. Inv.* 1, 49. Quare hoc incommodum Scipioni ascribendum videtur. *F.*]

ASCRIPTIO et Adscriptio, onis, f. προσγραφή, adjectio in scriptura. *Cic. Caecin.* 33. Declarat ista ascriptio, esse aliquid etc. Dixerant autem antea, *ascripsisse* Sullam in eandem legem: Si quid jus non esset, rogari etc.

ASCRIPTICIUS et Adscripticius, a, um, adj. ascriptus, ascitus, annumeratus, allectus, προσ-

γεγραμμένος, ἐπείσακτος. Ascripticius civis opponitur originario. *Cic. N. D.* 3, 15. Quos quasi novos et ascripticios cives in coelum receptos putant. ℙ *Ascripticii servi* seu *coloni* dicuntur, qui alicui agro colendo ascripti et attributi sunt, ut ei agro adhaerescant, et quasi ipsius praedii pars sint, bonaque omnia agri domino acquirant: differuntque ab *originariis*, qui ibi nati sunt, et ab ipsa nativitate ei colendo addicti. *Impp. Valentin., Valens et Gratian. Cod.* 11, 47, 6. et alibi. ℙ *Ascripticii milites*, V. in v. seq. ℙ Scribitur et *adscripticius.*

ASCRIPTĪVUS et Adscriptivus, a, um, adj. idem quod ascripticius, ascriptus, allectus. *Ascriptivi milites* dicti sunt, qui olim ascribebantur inermes, qui succederent armatis militibus, si quis eorum deperisset, et legionum numerum supplerent. Ita *Varr. L. L.* 6, 3. *a med.* ad illud *Plauti Men.* 1, 3, 1. Extra numerum es mihi. *Pe.* idem istuc aliis ascriptivis ad legionem fieri solet. *Festus* hos eosdem appellat *ascripticios*, quos et *accensos* et *velatos* et *ferentarios* et *rorarios* appellatos fuisse, docet. Quamquam *ferentarii* et *rorarii* ab his distincti fuisse videntur. ℙ Aliud ascripticiorum militum genus. V. in VACANS.

ASCRIPTOR et Adscriptor, oris, m. προσγραφεύς, qui adscribit, subscriptor: et translate qui aliquid approbat favetque. Nam qui subscribit, approbat id, cui subscribit. *Cic. Dom.* 19. Ille novicius Ligur, venalis ascriptor tuus. *Id. in Senat.* 4. Dubitatis, quo animo fuerit in me conservando futurus, cum in restituendo auctorem fuisse ascriptoremque videatis? Et *ib.* 10. Non modo salutis defensor, verum etiam ascriptor dignitatis meae. (*Hotomann.* monet, his duobus posterioribus *Cic.* locis tangi morem in senatu servari solitum, ut senatusconsultis apponerentur eorum nomina quorum de sententia facta essent.) *Id. Agr.* 2, 9. Collegas suos adscriptores legis agrariae non repudiabit.

ASCRIPTUS et Adscriptus, a, um, part. v. *ascribo*, scribendo additus, προσγεγραμμένος: et generatim additus, allectus, ascitus. *Cic. Q. Fr.* 3, 1, 3. Antiquior dies in tuis erat ascripta litteris, quam in Caesaris, *Suet. Vit.* 14. Libertus coheres alteri ascriptus. *Plin.* 25, 6, 27. Herba Mithridatis ipsius manu ascripta, *h. e.* addita catalogo aliarum herbarum et descripta. ℙ *Ascriptus civis* dicitur, qui non origine, sed allectione in civitatem ascitus est. *Cic. Arch.* 4. Archias Heracleae ascriptus. Et *ib.* Legati hunc ascriptum Heracliensem dicunt. ℙ *Ascriptus miles* dicitur, qui extra ordinem et ita adscitus, ut commodis fruatur, labore careat. *Lamprid. Alex. Sev.* 15. Jurejurando deinde se constrinxit, ne quem ascriptum haberet, ne annonis rempublicam gravaret. ℙ Speciatim dicitur de iis, qui in colonias nomina dederunt, ut ceteris colonis adderentur: ut *Festus* docet. *Tac. A.* 14, 27. Veterani Tarentum, et Antium ascripti. V. ASCRIBO ℙ Item attributus. *Plin.* 25, 4, 11. Panaces Diis inventoribus ascriptum. *Paul. Dig.* 19, 2, 54. Servus colonae ascriptus. *Id. ib.* 40, 7, 10. Ascriptus libertati. ℙ Item definitus, praescriptus, fatalis. *Phaedr.* 4, 10, 7. Tamen, sceleste, spiritu culpam lues, Olim cum adscriptus venerit poenae dies.

ASCRIVIUM, i, n. Dalmatiae oppidum, hodie (ait *Harduinus*) *Cattaro*. *Plin.* 3, 22. *B. A.*

*ASCŬA, ae, Hispaniae oppidum. *Liv.* 23, 27. ed. *Drak.* ubi in ed. *Gronov. Asenam. B. A.*

ASCŬLĀNENSIS, e, et

ASCŬLĀNUS, a, um, et

ASCŬLĪNUS, a, um, ad Asculum pertinens, oppidum mediterraneum Apuliae Dauniae, cognomine *Satrianum*, nunc *Ascoli di Satriano;* Graece Ἄσκλον. *Inscr.* ap. *Lupoli Iter Venus.* p. 174. Asculanensium colonia.... pat. col. qui ob honorem quinquennalitat., etc. *Frontin. de Colon.* p. 110. Ager Asculinus. ℙ Olim *Auseculanus* vel *Ausculanus* scribebatur. Sic in nummis apud *Mionnet Descript. des médaill. T.* 1. *Supplem.* p. 262. ΑΥΣΚΛΩΝ. *Plin.* 3, 11, 16. Auseculani, Abellinates cognomine Protropi. *Inscr.* ap. *Grut.* 414, 1. P. Fundanio P. F. Pap. Prisco patron. civit. Auscul. ℙ *Asculanus* etiam pertinet ad Asculum oppidum Piceni ad Truentum fluvium in confinio Aprutii, de quo *Plin.* 3, 13, 18. *Id.* 7, 43, 44. Asculanus triumphus, *h. e.* quem egit Pompejus capto Asculo bello sociali. Apud *Cic. Font.* 14. Asculani sunt ejus oppidi incolae. ℙ *Silius* 8, 440. metri causa Asclum dixit Graecorum more. ℙ Apud *Vell.* 2, 16. legitur: *Minatius Magius atavus meus Asculanensis;* at *Guarinius Ricerche sulla Citta di Eclano* p. 94. et seqq. invicte probavit ibi legendum esse *Aeculanensis*, atque ideo *Vellejum* non Asculi, sed Aeculani seu Aeclani natum fuisse. [Pleraque ex his adjecit *F.*]

*ASCURIS, idis, f. Thessaliae palus, in confinio Macedoniae. *Liv.* 44, 2. *B. A.*

*ASCURUM, i, oppidum in Mauritania Tingitana. *Auct. B. Afr.* c. 23. *B. A.*

ASCYRŎĪDES, is, n. ἀσκυροειδὲς, herba ascyro similis, majores tamen ramos habens, ferulaceos, omnino rubentes, capitula parva, lutea, semenque in calyculis pusillum, nigrum, resinosum. *Plin.* 27, 5, 20.

ASCYRON, i, n. ἄσκυρον, herba, quae et *androsaemon* appellatur, quod V.

ASDRŬBĂLĬĀNUS, a, um, adj. ad Asdrubalem pertinens. Fuit hic frater Annibalis, in proelio prope Fanum urbem a Claudio Nerone, et M. Livio una cum exercitu caesus. *Sidon. ep.* 1, 5. Fanum Asdrubaliano funere infectum. V. *Liv.* 27, 43. et sqq.

*ASEL, Aethiopiae oppidum. *Plin.* 6, 30. *B. A.*

ĂSELLĂ, ae, f. ὀνίσκη, diminut. ab *asina*, ut *asellus* ab *asinus*. *Ov. A. Am.* 3, 290. Ut rudit ad scabram turpis asella molam. [*Ac saepius legitur ap. *Colum.*] ℙ [Est quoque cognomen Lucretii praetoris apud *Ascon. comment. orat. Cic. in Toga Candida. F.*]

*ASELLĬO SEMPRONIUS, Historicus, ac Tribunus militum sub Scipione Aemil. *Gell.* 2, 13. et 13, 3. *B. A.* ℙ Alius est, cujus mentionem facit *Val. Max.* 9, 7. *n.* 4. Caput Sempronii Asellionis praetoris urbani. *F.* *Cf. *Liv. Epit.*l. 74. et intpp. ad h. l.]

ĂSELLŬLUS, i, m. diminut. ab *asellus*. *Arnob.* 3. p. 109. Si aselluli, canes, porci humanum aliquid saperent.

ĂSELLUS, i, m. ὀνίδιον, ὀνίσκος, diminut. ab *asinus*. *Virg. G.* 1, 273. Saepe oleo tardi costas agitator aselli, Vilibus aut onerat pomis. [**Hor. Sat.* 1, 9, 20.] *Cic. Att.* 1, 16. Asellus onustus auro. *Varr. R. R.* 2, 6. Aselli dossuarii, *h. e. Saumthiere.* ℙ Item furca, pertica, fulcrum alicui rei sustinendae. *Pallad.* 1, 18. cupas asellis altioribus impositas possumus collocare. Al. leg. *basellis.* ℙ Est etiam nomen piscis marini, ita dicti, quod sit colore cinericio, ut *Varr.* docet *L. L.* 4, 12. Ejus duo genera docet esse *Plin.* 9, 17, 18., alterum quod appellatur *callarias*, mole minor, alterum *bacchus* dictus, qui non nisi in alto capitur. Hujus magnum pretium fuit apud antiquos post acipenserem et lupum, ut *Nepos*, et *Laber.* ap. *Plin. ib.* tradidere. *Hard.* eorum opinionem rejicit, qui putant asellum eundem esse ac *merluche* Gallorum. Nec minus fortasse errant, qui eum faciunt, qui ab Italis *nasello* (*Schellfisch*) dicitur. *Auct. Halieut.* 131. Et tam deformi non dignus nomine asellus. ℙ Apud *Petr. Sat.* 24. proverbii modo legitur: *Post asellum diaria non sumo;* hoc est post pretiosum et delicatum cibum non comedo vilia. Sed latet praeterea obscenus sensus. Nam *asellus* dicitur etiam de homine magnis conditionibus instructo. *Juven.* 9, 92. atque alium bipedem sibi quaerit asellum. *Hieron. ep.* 27. *n.* 3. Verum revertimur ad nostros bipedes asellos. ℙ Translate significat corpus humanum pronum ad libidinem. *Hieron. Vit. S. Hilar.* Ego, aselle, faciam ut non calcitres, nec te hordeo alam, sed paleis; fame te conficiam, et sitis gravi onerabo pondere: per aestus indagabo et frigora, ut cibum potius quam lasciviam cogites. ℙ Apud *Petr. Sat.* 31. *asellus Corinthius cum bisaccio in promulsidari positus* non est vas, aut amphora aurita, sed vere asellus ex aere Corinthio factus, et ad ornatum luxumque in mensa positus, ut saniores docent interpretes. ℙ Asellus in via cum lassus fuerit, diverticula quaerit. *Hieron. ep.* 107. *ad Laetam. n.* 10. Sensus est, a nimio labore et fatigatione abstinendum, ne pertaesi omnia deponamus. ℙ Praeterea est *asellus* nomen duarum stellarum in signo Cancri. Juppiter enim bello adversus gigantes edixit, ut omnes Dii sibi opem ferrent. Adfuerunt Satyri quoque, et Sylvani asinis insidentes, qui, cum in conspectu hostium essent, consternati sunt, eoque perstrepuere tumultu, ut gigantes metu perterriti diffugerent. Asini ergo princeps causa victoriae Diis fuerunt. Hoc merito a Jove inter sidera collocati sunt. Exiguum inter has duas stellas spatium nubecula occupat, quam *Praesepia* dicunt. Porro hanc fabulam narrat *Hyg. Astron.* 2, 23., ubi etiam addit aliam de iisdem hoc modo. Bacchus furore objecto a Junone cum fugeret per Thesprotiam, ad Jovis Dodonaei templum tendens, pervenit ad paludem quandam, quam duorum asellorum ope feliciter transvectus, eos inter astra collocavit. (V. etiam *Lactant.* 1, 21.) *Plin.* 18, 35, 80. Sunt in signo Cancri duae stellae parvae, Aselli appellatae, exiguum inter illas spatium obtinente nubecula, quam Praesepia appellant. Haec cum sereno coelo apparere desierit, atrox hiems sequitur. ℙ *Vicus Asellus* fuit Romae in regione tertia. *P. Vict. de reg. Urb. Rom.* ℙ Denique *Asellus* cognomen viri proprium, apud *Cic. Or.* 2, 64. Cognomen certe fuit in gente Claudia, ut Ti. Claudius Asellus apud *Liv.* 27, 41. et 28, 10.

ĀSĒMAE Tunicae, χιτῶνες ἄσημοι, sunt tunicae simplices, nullamque purpuram intextam, nullum clavum assutum habentes: ab α privativa, et σῆμα, signum, nota. *Lampr. Alex. Sev.* 33. *in f.* Chlamydes hirtas Severi, et tunicas asemas ad usum revocavit suum.

*ASĒNI, orum, Indiae populi, trans Indum, quorum caput Bucephala. *Plin.* 6, 20. *B. A.*

*ASGILĬA, ae, f. insula Aeoliae adjacens. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

ĀSĬĂ, ae, f. Ἀσία, una ex tribus orbis terrae partibus, ut antiquis cognitus fuit, quae reliquas simul acceptas magnitudine superat. Nam quarta, quae est America, post linguae Latinae interitum detecta est. Dicta est ab *Asia* nympha, Oceani, et Tethyos filia, Japeti conjuge, ex qua Prometheum ortum ferunt; sive, ut quidam volunt, ab *Asio* Manei Lydi filio. In orientem maxime extensa est, habetque ab ea parte Oceanum Eoum, a meridie Indicum, ab occidente sinum Arabicum, et Aegaeum mare, a septentrione Scythicum, seu Tartaricum. Accuratiorem ejus descriptionem V. apud geographos, et *Plin.* 5. *a c.* 9. deinceps. *Cic. Manil.* 6. eam laudat ab ubertate soli et divitiis. Hinc *ditem* appellat *Hor. Sat.* 1, 7, 19., et *pingues Asiae campos* vocat *Ep.* 1, 3, 5. *Virg. G.* 3, 30. Addam urbes Asiae domitas, pulsumque Niphatem. ℙ Est etiam nomen nymphae Nereidis, Nerei, et Doridis filiae, ut est apud *Hyg. Prooem. fab.*, et primam syllabam producit *Virg. G.* 4, 343. Atque Ephyre, atque Opis, et Asia Deiopea; quem versum ita scande, docente *Pierio: Atq' Ephyre, at-qu' Opis, et-Asia-Deiopea.* ℙ De *Asia palude*, V. ASIUS. ℙ [*Etiam urbis nomen in Lydia. V. *P. Petitus* de Amazonibus p. 239. *Beier.*] ℙ Secale, quod est genus frumenti, Taurini sub Alpibus *asiam* vocant, teste *Plin.* 18, 16, 40.

ĀSĬĂCUS, a, um, adj. ad Asiam pertinens. *Ov. Met.* 12, 588. Ecquid, ubi Asiacas casuras aspicis arces, Ingemis? etc. Ita quidam leg., sed plerique alii multo rectius: Ecquid ubi has jam jam casuras aspicis arces.

ĀSĬĂGĔNES, is, m. in illo *Sidon. carm.* 7, 80. Sulla, Asiagenes, Curius, Paulus, Pompejus; est L. Cornelius Scipio, qui devicto Antiocho, Asiaticus cognominatus est, ut est apud *Liv.* 37, 58. Sunt qui mallent legere *Asiagetes*, [sed perperam; nam nonnulli codices *Livii* habent *Asiagenes;* et *Inscr.* ap. *Viscont. Monum. degli Scipioni.* Cornelius L. F. L. N. Scipio Asiagenus Comatus annoru gnatus XVI. Hic fuit filius Scipionis, qui Asiaticus fuit appellatus. *F.*]

ĀSĬĀNĒ, adv. Asiano more. *Quint.* 12, 10. Neque Attice pressi, neque Asiane sunt abundantes.

ĀSĬĀNUS, a, um, adj. ad Asiam pertinens. *Liv.* 31, 2. His legationibus responsum est, curae Asianam rem senatui fore. ℙ *Asiani, orum*, sunt Asiae populi. *Cic. Att.* 1, 17. *a med.* Asiani questi sunt in senatu, etc. Adde *Plin.* 21, 26, 98. ℙ Appellat *Asianos Quintil.* eos, qui dicendi genus *Asiaticum* sequuntur. *Prooem.* 8. et 9, 4. et 11, 10. V. ASIATICUS.

ĀSĬARCHĂ, ae, m. Ἀσιάρχης, qui asiarchiae dignitate decoratus est. *Impp. Honor.* et *Theodos. Cod. Theod.* 15, 9, 2. ℙ Est autem *Asiarchia, ae*, Ἀσιαρχία, supremum Asiae sacerdotium annuum, et omnium sacrorum, ludorum, spectaculorum certaminumque publicorum praesidatus, quae dignitas non nisi opulentissimis et nobilissimis viris concedi solebat, propterea quod sumptuosissima erat, et magno splendore administranda. Vide *Eckhel. D. N. V. T.* 4. p. 207.

ĀSĬĀTĬCĬĀNUS, a, um, adj. ad Asiaticos pertinens. *Inscr.* ap. *Donat.* 238, 2. Scaenici Asiaticiani, et qui in eodem corpore sunt, vivi sibi fecerunt. *F.*]

ĀSĬĀTĬCUS, a, um, adj. ad Asiam pertinens. *Cic. Manil.* 7. Bellum Asiaticum. Et *ib.* Asiaticae pecuniae. *Plin.* 5, 27, 28. Asiaticum mare. *Id. ib.* 25. Asiatica jurisdictio. *Id.* 15, 12, 11. Asiatica persica. *Id.* 35, 10, 36. *n.* 7. Asiaticum picturae genus. *Cic. Or.* 8. Inclinata, ulalantique voce, more Asiatico, canere. ℙ *Asiatica* absolute sunt mala ex Asia, quae *Plin.* 15, 12, 11. appellat *Asiatica persica. Colum.* 10, 412. Frigoribus pigro veniunt Asiatica fetu. ℙ *Asiaticus* cognominatus est L. Cornelius Scipio Africani majoris frater ob devictam Asiam, debellatumque Antiochum, ut est apud *Liv.* 37, 58. V. etiam *Gell.* 7, 19. ℙ *Asiatici oratores* dicuntur a *Cic. Brut.* 13. qui genus dicendi tumidum, nimisque redundans sequuntur, quod *Asiaticum genus* ab eodem appellatur *ib.* 95. Nam cum Asianorum ingenia inaniora esse soleant, ut est apud *Liv.* 45, 23., ut eloquentia e Piraeeo evecta est, et tota Asia peregrinari coepit, facile fuit, ut se externis oblineret moribus, omnemque illam salubritatem Atticae dictionis, quasi sanitatem, perderet, et in ubertatem verborum nimis luxuriantem degeneraret. *Quint.* 12, 10. Antiqua quidem illa divisio inter Asianos, et Atticos fuit, cum hi pressi et integri, contra inflati illi et inanes haberentur; et in his nihil superflueret, illis judicium maxime ac modus deesset. ℙ *Asiaticum dicendi genus* duplex fuit: unum sententiosum et argutum, sententiis non tam gravibus et severis, quam concinnis et venustis: alterum non tam sententiis frequentatum, quam verbis volucre atque incitatum, qualis Ciceronis tempore Asia tota

fuit, nec flumine solum orationis, sed etiam exornato et faceto genere verborum. *Cic. Brut.* 95.

[**ASIDONENSIS**, se, adj. ad urbem Hispaniae Baeticae spectans, cui nomen Asido, a *Plin.* 3, 1, 3. memoratam, ubi nunc *Xerez de la frontera. Inscript.* ap. *Grut.* 870, 10. Fabiae Cn. F. Priscae Asidonensi. *F.*]

ĀSĪLUS, i, m. οἶστρος, (*Bremse*) genus muscae gregibus infestissimae, quam aculeum in ore habere *Plin.* 11, 28, 34. scribit. *Virg. G.* 3, 146. Est lucos Silari circa, ilicibusque virentem Plurimus Alburnum volitans, cui nomen asilo Romanum est, oestrum Graji vertere vocantes: Asper, acerba sonans, quo tota exterrita silvis Diffugiunt armenta, etc. [*Cf. *Voss.* ad h. l.] *Sen. ep.* 58. docet, hanc vocem suo tempore desiisse usurpari tanquam nimis antiquam: quod et *Plin. l. c.* significat, ubi *asilo* nominato, *sive tabanum*, inquit, *dici placet.*

ĀSĬNĂ, ae, f. ἡ ὄνος, femina asini. *Varr. R. R.* 2, 8. Ex equo et asina fit hinnus. *Paul. Dig.* 33, 7, 18. Asina molendaria. ¶ In dativo, et ablativo plurali habet *Asinis* magis Latine, quam *Asinabus.* Nam, ut docent grammatici, nomina feminina primae declinationis in iis casibus desinunt in *is:* sic *filiis* rectius dicitur, quam *filiabus*, *equis* quam *equabus*, *libertis*, quam *libertabus. Plin.* 11, 40, 95. Mammae asinis a fetu dolent. ¶ Hoc intellige cum aut epithetum, aut ipsa verborum constructio satis per se genus indicat, nec ullam parit ambiguitatem. Nam ad distinctionem adhibendam, et vitandam ambiguitatem licet aliquando hac positione in *abus* uti. Et sic legimus *filiabus*, *equabus*, *libertabus*, etc. V. suis locis. ¶ Fuit etiam *Asina* cognomen Romanum, propriumque familiae in gente Cornelia (ut Cn. Cornelius L. F. Cn. N. Scipio Asina, apud *Grut.* 297. *col.* 2.) ex eo natum, quod princeps ejus empto fundo, seu filia data marito, cum sponsores ab eo solemniter poscerentur, asinam cum pecuniae onere produxit in forum, quasi pro sponsoribus praesens pignus. Ita *Macr. Sat.* 1, 6.

[**ĀSĬNAEUS**, a, um, adj. ad Asinen pertinens. Tres fuere urbes hoc nomine appellatae: una Messeniae, altera Laconiae, tertia Argolidis. *Plin.* 4, 5, 7. Asinaeus sinus ab oppido Asine. *F.*]

ĀSĬNĀLIS, le, adj. ὀνικὸς, asinarius. *Appul. Met.* 4. p. 153, 3. Asinali verecundia ductus.

ĀSĬNĀRĬUS, a, um, adj. ad asinum pertinens. ὀνικός. *Cato R. R.* 10. Molas asinarias duas, trusatiles unas, *h. e.* quae ab asinis versantur. ¶ *Asinaria via* fuit inter Latinam et Labicanam; e *porta* itidem *Asinaria* nuncupata exibat, et duobus circiter ab Urbe millibus passum vias Latinam Appiamque secabat, et Ardeatinam pertingebat; ita appellata videtur a gente Asinia, ut ab aliis gentibus aliae quaedam urbis viae et portae: nunc clausa est, ejusque vestigia apparent prope portam, quae nunc *Lateranense*, aut *di S. Giovanni Laterano* dicitur. Ejus meminit *Festus* in V. *Retricibus.* ¶ *Asinarius*, *ii*, absolute est qui asinos pascit, custodit et agit, ὀνηγός, ὀνοφορβός. *Cato R. R.* 10. et *Varr. R. R.* 1, 18. Bubulcum, asinarium, subulcum. Adde *Suet. Aug.* 87. *Appul. Met.* 7. Mulierem putantes asinariam, concedebant liberos abitus. ¶ Asinarii per convicium dicuntur Christiani apud *Tert. Apol.* 16. et *adv. Gent.* 11. crimine, ut ibi ostenditur, ab Judaeis tracto, qui adorare caput asininum falso credebantur, vulgata nempe a *Tac. Hist.* 5, 4. fabula. *Tert. Apol.* 16. Hoc forsitan improbandum, quod inter cultores omnium pecudum bestiarumque asinarii tantum sumus. ¶ *Asinaria* inscribitur una ex *Plauti* Comoediis, quia in ea memoratur pecunia ex asinorum venditione collecta.

*__ASINASTRA__ (ficus), *Macr. Sat.* 2, 16. V. *Asinusca. B. A.*

*__ASĪNE__, es, f. Messeniae oppidum. *Plin.* 4, 5. *Mela* 2, 3. *post med. B. A.*

*__ASĪNES__, ae, fluvius Siciliae. *Plin.* 3, 8. *B. A.*

ĀSĬNĬĀNUS, a, um, adj. apud *P. Vict. de reg. Urb. Rom.* fuerunt in regione Urbis octava, et dicti sunt ab aliquo Asiniae gentis. *Cic. Cluent.* 13. Asinianum crimen.

ĀSĬNĪNUS, a, um, adj. ὀνικὸς, ὄνειος, ad asinum pertinens. *Varr. R. R.* 2, 8. Asininus pullus. Et *ib.* 38. stercus. *Plin.* 8, 21, 30. pilus. *Id.* 17, 9, 6. fimum. *Id.* 28, 14, 58. lac. *Appul. Met.* 6. Inepta prorsus et asinina cogitatio. *Fulg. Mythol.* 3, 9. Asininae aures. ¶ *Asinina pruna* cognominata sunt a vilitate, ut idem docet 15, 13, 12., sunt enim sine gustu, iisque rustici saginare sues solent.

ĀSĬNĬUS, ii, m. nomen gentile Romanum ab asinis ductum, quemadmodum *Porcius* a porcis, etc. Fuit autem gens plebeja, ex qua orti sunt inter alios C. Asinius Gallus orator et poeta, Asinius Pollio, qui fuit consul, etc. *Vell.* 2. 128. *Val. Max.* 8, 13. *extern. n.* 4. apud *Cic. Fam.* 10, 31. et *sqq. Hor. Od.* 2, 1, 13. *Virg. Ecl.* 4. V. *Suidam.*

[**ĀSĬNO**, onis, m. augmentum asini, magnus asinus. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Murat.* 518, 1. L. Valerius Ursio L. Valerio Asinoni filio pientissimo. *F.*]

ĀSĬNUS, i, m. ὄνος, jumentum equo simile in multis, minus tamen et deformius, pilo longiore et horridiore, praelongis auriculis, insignique tarditate; sed idem laboris omnium patientissimum. Inter multa asinorum genera celebres fuere Arcadici (V. ARCADIA), et Reatini, ut *Plin.* docet 8, 43, 68. Adde *Colum.* 7, 1., ubi plura de his. *Cic. N. D.* 2, 64. Mulorum utilitates et asinorum, quae certe ad hominum usum paratae sunt. *Afr. Dig.* 32. *l.* 58. et *Ulp. ib.* 33, 7, 12. Asinus machinarius. V. MACHINARIUS. ¶ Hoc animal Priapo sacrum est, eique immolabatur, seu quia hortis est inimicus; avidissime enim olera appetit, et areolas nullo discrimine proculcat: seu quia olim dicitur cum Priapo de conditionis magnitudine certasse, victusque poenas morte dedisse, ut *Hyg. Astron.* 2, 23. narrat; tametsi *Lactant.* 1, 21. victum fuisse ipsum Priapum, asserit: seu tandem quia ruditu eundem Priapum detexerit, cum Vestae dormienti insidiaretur, ut apud *Ov. Fast.* 6, 320. legitur. *Id. ib.* 345. Lampsacos hoc animal solita est mactare Priapo: Apta asini flammis indicis exta damus. Hoc tamen distichon eruditi plerique *Ovidio* abjudicant, sed minus recte. ¶ Per convicium dicitur de homine stulto, stupido, tardo, duro. *Ter. Heaut.* 5, 1, 3. In me quidvis harum rerum convenit, quae sunt dicta in stultum: caudex, stipes, asinus, plumbeus. *Cic. Pis.* 30. Quid nunc te, asine, litteras doceam? non opus est verbis, sed fustibus. *Pl. Ps.* 1, 2, 4. Neque ego homines magis asinos unquam vidi. *Cic. Att.* 4, 5. Scio te voluisse, et me asinum germanum fuisse, *h. e.* stupidum, qui quae suasisti, non feci, nec salutaria esse intellexi. ¶ Translate significat corpus humanum ad libidinem proclive. *Paul. Nolan. carm.* 21, 617. Sic fortis anima mortificans asinum suum. ¶ Usurpatur etiam ad irrisionem. *Ter. Eun.* 3, 5, 49. Tum equidem istuc os tuum impudens videre nimium vellem: Qui esset status, flabellum te tenere, asinum tantum. ¶ In illo *Catull.* 97, 10. Et non pistrino traditur atque asino: *asinum* volunt multi significare metam molendariam, quae a Graecis quoque ὄνος dicitur. In his est *Vulpius*, qui locum praeclare illustrat. [*At eo modo idem bis diceret *Catullus.* Imo intelligendum est: et non traditur pistrino, sc. in quo pinsatur; vel asino, i. machinario, sc. quem agitet. Ita *Kürcher. ephem. schol. l. l.*, nescio utrum ex sua an ex alius sententia.] ¶ *Asinus ad lyram*, ὄνος λύρας, subaudi ἀκροατής, proverbium de homine hebete, et ad litteras minime nato. Ductum est ex eo, quod cum pleraque animalia lyrae sono delectari quodammodo videantur, solus asinus nihil prorsus eo movetur; sumptumque est ex *Varr.*, qui quandam e suis satyris Ὄνος λύρας inscripsit. *Gell.* 3, 16. refert fragmentum ex alia ejusdem satyra, quae inscribitur *Testamentum*, his verbis: *Si filii erunt ὄνοι λύρας, exheredes sunto. Hieron. ep. ad Marcellam* 27, 1. Asino lyra superflue canit. ¶ Qui asinum non potest, stratum caedit, proverb. apud *Petr. fr. Trag.* 45. *Burm.* de iis, qui cum non possunt verum injuriae acceptae auctorem ulcisci, in debiliorem et innocentem saeviunt. ¶ Asinus in tegulis apud *Eund. ib.* 63. videtur esse proverbium de re nova, insolita, stupenda ac prodigiosa.

ĀSĬNUSCĂ, genus est quoddam uvae parvi pretii, nec aspectu gratae. *Plin.* 14, 3, 4. *n.* 9. et *Macr. Sat.* 2, 16.

ĀSĬO, ōnis, m. ὦτος, genus avis, seu potius noctuae, de quo ita *Plin.* 10, 23, 33. Otus bubone minor est, noctuis major, auribus plumeis eminentibus: unde et nomen illi (*nempe* ab οὖς, ὠτὸς, *auris*, *die Ohreule.*) quidam Latine asionem vocant: imitatrix alias avis, ac parasita, et quodam genere saltatrix. *Id.* 29, 6, 38. Asio noctuarum est genus, quibus pluma aurium modo micat.

ĀSIS, ĭdis, f. adj. quae est ex Asia. *Ov. Met.* 9, 447. Aegeas metiris aquas, et in Aside terra Moenia constituis. *Id. ib.* 5, 648. Jam super Europen sublimis et Asida terram Vectus erat juvenis. *Asida* accusativus est Graecae positionis, poetis familiaris, pro *Asidem. Heins.* autem legit *terras* ex optimo cod., qua ratione *Asida* substantive usurpatur pro *Asiam.*

ASĬSĬNĀTES, um, Asisii cives. *Vetus Lapis* ap. *Grut.* 21, 11. Municipium Asisinatium. Adde *Plin.* 3, 14, 19., ubi *Hard.* ex MSS. legit *Asirinates. Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 237. Bonum eventum municipio, municipibus et incolis Asisinatibus Tiresius Primigenii Lib. Campanus VIvir Aug. S. C. L. D. Est autem Asisium nunc *Assisi* Umbriae municipium, Ἀσίσιον Ptolemaeo, inter Perusiam et Fulginium. ¶ Sunt qui scribunt *Assisium.*

ĀSĬVĔHĬDĂ. V. in CALYBA.

ĀSĬUS, a, um, adj. Asia palus est in Lydia regione Asiae, olim *Maeonia* dicta, ut est apud *Plin.* 5, 29, 30., cui cohaeret fluvius Caystrus. *Virg. A.* 7, 701. sonat amnis, et Asia longe Pulsa palus. ¶ Dicta est ab ipsa provincia, quae olim et *Asia* nominabatur, ejusque populi *Asii*, teste *Strabone* 13., Caystrus autem ab aliis Maeander minor dictus est. Hinc *Asia prata*, quae circa eum fluvium, ac paludem sunt. *Virg. G.* 1, 383. Jam varias pelagi volucres, et quae Asia circum Dulcibus in stagnis rimantur prata Caystri. ¶ *Asia myrtus*, quae plurima ibi provenit. *Catull.* 61, 21. Floridis velut enitens Myrtus Asia ramulis. ¶ De *Asio lapide*, V. ASSIUS.

[**ASMĔNUS**, i, m. ἄσμενος, gaudens, gratus, libens. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 264. *n.* 91. Macci Asmeno. *F.*]

*__ASNAUS__, i, mons Macedoniae, quem inter et Aeropum montem Aous fluvius decurrit. *Liv.* 32, 5. *B. A.*

*__ASOI__, orum, Indiae populi, cis Gangem. *Plin.* 6, 21. *B. A.*

ĀSŌMĂTUS, a, um, adj. ἀσώματος, incorporeus: Graeca vox ab α privativa, et σῶμα, corpus. Legitur apud *Capell.* 3. *init.*

ĀSOPĬĂDES, ae, m. Ἀσωπιάδης, est Aeacus Asopi nepos. Fuit enim filius Aeginae, cujus pater Asopus. *Ov. Met.* 7, 484. Huic Asopiades, petis irrita dixit, et urbi, etc.

ĀSŌPIS, ĭdis, f. Ἀσωπὶς, Aegina Asopi filia, quam Juppiter in ignem versus compressit, et Aeacum genuit. *Ov. Met.* 6, 113. *de Jove.* Aureus ut Danaen, Asopida luserit igneus. Adde *ib.* 7, 616. ¶ Asopis etiam dicta est Evadne nympha, filia ejusdem Asopi, quam Nilus fluvius adamasse fertur. *Ov. Am.* 3, 6, 41. *de Nilo.* Fertur in Evadne collectam Asopide flammam Vincere gurgitibus non potuisse suis. ¶ Adjective *Stat. Th.* 4, 370. Hic jam dispersos errare Asopide ripa. V. ASOPUS. ¶ Etiam Euboea olim Asopis dicta est, teste *Plin.* 4, 12, 21. ¶ Item Phliasia, quae est Achajae regio. *Id. ib.* 5, 7.

ĀSŌPUS, i, m. Ἄσωπος, fluvius Boeotiae, item Thessaliae, [*__Liv.__ 36, 22.] item Macedoniae, item Achajae, item Lydiae. [*__Plin.__ 5, 29.] ¶ De Asopo fluvio Achajae, seu Boeotiae (quem alii regem Boeotiae dicunt) fabulantur, eum Oceani, et Terrae filium fuisse, liberos habuisse Hypseum, et Aeginam, licet alii filiam Aeaci nepotis Asopi faciant: Aeginam a Jove vitiatam fuisse, Asopum adeo aegre tulisse, ut furore commotus undis in sidera bellum moverit: Juppiter iratus fulmine illum interfecerit. Alii alias etiam narrant fabulas, quas referre omnes nimis longum esset. *Ov. Am.* 3, 6, 33. Quid referam Asopon, quem cepit Martia Thebe, etc. V. *Stat. Th.* 7, 315.

ĀSŌTĬĀ, ae, f. prodigalitas, luxus, incontinentia in sumptibus, ἀσωτία et ἀσωτεία. V. ASOTUS. *Gell.* 10, 17. Est persona divitis avari, et parci, sumptum plurimum, asotiamque adolescentis viri deplorantis. Veteres edit. Graece habent ἀσωτίαν τε. *Id.* 19, 9. Ut in tali asotia, atque nequitia artium vinceretis.

ĀSŌTUS, a, um, adj. ἄσωτος, incontinens in sumptibus voluptatum parandarum causa, luxus et ganeae studio perditus, nepos. Vox Graeca ab α privativa, et σώζω, servo, salvum et incolumem reddo. Est enim ἄσωτος ὁ δι' ἑαυτὸν ἀπολλύμενος, ut interpretatur Aristoteles *l.* 4. *de Morib. c.* 1. hoc est qui per se, suaque opera perit. *Cic. Fin.* 2, 7. et 8. non semel hanc vocem Latine usurpat, et qui sint asoti, demonstrat. *Id. N. D.* 3, 31. asotis opponit *acerbos*, hoc est eos, qui voluptatem omnem etiam honestam excludunt, et acerbam quodammodo, tristemque vitam vivunt.

ASPĂLĂTHUS, i, m. ἀσπάλαθος, spina candida, in Aegypto nascens, magnitudine arboris modicae, flore rosae, cujus radix ob odoris suavitatem in unguentis expetitur. *Plin.* 12, 24, 52. [*__Schneider. in lex. gr.__ putat esse spartium spinosum *L.*] ¶ Ex hac fit etiam oleum, ut *Id.* 15, 7, 7. docet. Usi sunt etiam ad condiendum vinum aromatiten, teste *Eod.* 14, 16, 18. *n.* 5. ¶ Alius ab hoc videtur esse frutex eodem nomine appellatus, quem describit *Id. l.* 24. *c.* 13., et in Nisyro, et Rhodiorum insulis nasci tradit. Fortasse est is, quem nunc lignum Rhodium appellant.

ASPĂLAX, ăcis, f. inter herbas hortenses enumerat *Plin.* 19, 6, 31., sed quae ea sit, incompertum esse notat *Harduinus.*

*__ASPARAGIUM__, i, Illyridis Graecae oppidum, circa Dyrrachium, ad Genusum flumen. *Caes. B. C.* 3, 30. *extr. c.* 41. *init.* et *c.* 76. *B. A.*

ASPĂRĂGUS, gi, m. ἀσπάραγος, herba est foeniculi folio, nudum caulem, seu turionem prius emittens, quam folia, parvis baccis, et cum maturuerint, rubris: cujus duplex est genus, silvestre alterum, quae et *corruda* dicitur; alterum hortense. *Plin.* 19, 8, 42. Omnium hortensiorum laudatissima cura asparagis. V. ibi plura de his. *Id. ib.* 4, 19. *n.* 2. Silvestres fecerat natura corrudas, ut quisque demeteret passim: ecce altiles spectantur asparagi, etc. *Juven.* 11, 69. et montani Asparagi, posito quos legit villica fuso. ¶ Scribitur et *aspharagus*, et ita legitur apud *Appul. Herb.* 84.; nam Graece etiam ἀσφάραγος dicitur: frequentius tamen ἀσπάραγος, quo nomine Graeci intelligunt generatim quoscumque teneros caules ad fructus aut seminis productionem crescentes, ut docet *Galen. l.* 2. *Aliment. facult. c.* 58. Qua

acceptione etiam Latini aliquando asparagum usurpant. Plin. 23, 1, 17. Vitis nigrae, seu bryoniae asparagos Diocles praetulit veris asparagis in cibo, urinae ciendae, etc. Id. 21, 15, 54. In totum spina est asparagus, scorpio: nullum enim folium habet. ¶ Velocius quam asparagi coquuntur, proverb. ad exprimendam festinatae rei velocitatem. Augustus Caesar frequenter eo utebatur, ut narrat Suet. Aug. 87. ¶ Apud Non. 17, 1. in verbis Varron., quae ibi recitat, legitur sparagus; sed mendum est.

ASPARGO. V. ASPERGO.

*ASPASIA, ae, f. Ἀσπασία, sophistria Milesia celebris, Socratis in eloquentiae studio magistra, Periclis tandem uxor: de cujus natalibus, artibus, vitae genere, etc. accurate agit Plut. in Pericl. Cic. Inv. 1, 31. ¶ Alia ejusdem nominis, a Cyro primum, mox ab Artaxerxe Mnemone impense amata. Justin. 10, 2. B. A.

[ASPASIUS, ii, m. ἀσπάσιος, amplectendus, acceptus. Cognomen Romanum. Inscr. ap. Grut. 854, 13. P. Aelius Aspasius. F.]

*ASPAVIA, ae, oppidum Hispaniae Baeticae, vulgo Espejo. Auct. B. Hisp. 24. B. A.

ASPECTABILIS et Adspectabilis, le, adj. ὁρατός, qui sub aspectum cadit, visibilis. Cic. Univ. 4. Deus animal unum, aspectabile, in quo omnia animalia continerentur, effecit. Et ib. Corporeum autem, et aspectabile, itemque tractabile omne necesse est esse, quod natum est. ¶ Item dignus qui aspiciatur. Appul. Apolog. p. 282, 14. An tu ignoras, nihil esse aspectabilius homini nato, quam formam suam?

ASPECTAMEN et Adspectamen, inis, n. idem quod aspectus. Claud. Mamert. de statu anim. 2, 12. a med. Sunt ne haec omnia genti mortalium vel convenientia usui, vel jucunda aspectamini? Al. leg. expectamini, eod. sensu.

ASPECTIO et Adspectio, onis, f. βλέψις, actus aspiciendi. Festus in Spectio. Spectio in auguralibus ponitur pro aspectione.

ASPECTO et Adspecto, as, avi, atum, a. 1. ἐφοράω, ἐνοράω, saepe vel attente specto, intueor: frequentativum ab aspicio. Cic. Planc. 42. Quid me aspectas? quid mea promissa repetis? quid meam fidem imploras? Pl. Most. 4, 3, 32. Quaeso edepol huc me aspecta, et responde mihi. Id. Epid. 5, 1, 16. Est ne, ut tibi dixi? aspecta. Id. Amph. 4, 2, 8. Quid me aspectas stolide? ¶ Translate. Virg. A. 1, 424. collem, qui plurimus urbi Imminet, adversasque aspectat desuper arces. Tac. A. 12, 32. Mare, quod Hiberniam insulam aspectat. Id. ib. 1, 4. Omnes exuta aequalitate, jussa principis aspectare, h. e. diligenter attendere. ¶ Pro suspicere, admirari. Lucr. 3, 75. Macerat invidia, ante oculos illum esse potentem, Illum aspectari, claro qui incedit honore.

ASPECTUS et Adspectus, a, um, part. ab aspicio, spectatus, visus. Tac. Agr. 40. in f. Ut plerique viso aspectoque Agricola, quaererent famam, pauci interpretarentur. Sidon. ep. 8, 14. Vultus aspectus.

ASPECTUS et Adspectus, us, m. actus aspiciendi, ὄψις, active: Cic. N. D. 2, 57. Oculi aspectum quo volunt, facile convertunt. Id. Prov. consul. 16. Referre aspectum in aliquem locum. Id. Or. 2, 87. Venire sub aspectum. Id. Univ. 4. Cadere sub aspectum. Id. Or. 68. Res venusta ad aspectum. Id. Verr. 2, 4, 52. Situs urbis praeclarus ad aspectum. Id. N. D. 2, 35. Primo aspectu in animum quiddam se putat videre. Id. Brut. 54. Intelligens dicendi existimator uno aspectu et praeteriens de oratore saepe judicat. Q. Cic. Petit. cons. 1. Ponere multa sub uno aspectu. Cic. Har. resp. 5. Violare sacra Bonae Deae aspectu virili. Id. Tusc. 1, 30. Amittere aspectum. In plural. num. Virg. A. 9, 657. Mortales medio aspectus sermone reliquit. ¶ Sumitur etiam pro praesentia, conspectu. Tac. A. 16, 28. in f. Exuere aspectum alicujus rei. Et ib. 15, 61. in f. Parcere aspectui alicujus. Cic. Sull. 26. Vitare aspectum hominum et lucem. Virg. A. 6, 465. Siste gradum, teque aspectu ne subtrahe nostro. (Aspectu dictum est pro aspectui, qua ratione anu pro anui, concubitu pro concubitui, ornatu pro ornatui usurpatum legitur, ut Gell. 4, 16. et Non. 9, 15. adnotarunt. His adde jussu, nutu, venatu, manu, victu, etc. quae V. suis locis. Sic enim olim a multis declinabantur hujusmodi nomina.) Cic. Fam. 1, 9. Privare aliquem aspectu suo. Id. Cat. 7. Carere aspectu civium. Et ib. Aspectum civium, praesentiamque vitare. Id. Arch. 6. Proferre aliquid in aspectum et lucem, h. e. in publicum edere. Tac. A. 13, 16. Vesci in aspectu propinquorum. Id. Hist. 5, 17. Esse in aspectu. Aur. Vict. Caes. 21. Dare se aspectui alicujus. ¶ Item pro ore, vultu, cum de animalibus sermo est; et pro praesentia, seu re ipsa, quae se offert aspicienda, [*i. e. specie ac figura, qualis cernitur] cum de aliis rebus loquimur. Cic. N. D. 2, 63. Pomorum jucundus non gustatus solum, sed odoratus etiam et aspectus. Id. Phil. 2, 29. aspectus miserabilis auctionis. Hor. Sat. 1, 8, 26. Sagana et Canidia horrendae aspectu. Plin. 11, 18, 19. Apes horridae aspectu. Id. 13, 22, 40. Cortex tristis aspectu. Id. 34, 3, 6. Foedus aspectu. (Nisi malis his et aliis hujusmodi locis aspectu pro supino accipere.) Nep. Iphicr. 3. Fuit et animo magno et corpore, imperatoriaque forma, ut ipso aspectu cuivis injiceret admirationem sui. Gell. 14, 4. Aspectu vehementi et formidabili esse. Tac. A. 14, 10. Vultu et aspectu exterrere legiones. Plin. 8, 42, 64. Bucephalus aspectu torvo. Id. ib. 45, 70. Tauris generositas in aspectu. Id. 9, 9, 11. Tristitia aspectus. Tac. A. 14, 32. Oceanus cruento aspectu. Plin. 35, 10, 37. Urbes pingere blandissimo aspectu. ¶ Item pro specie, et figura. Plin. 24, 19, 113. Herba aspectu roris marini. Id. 10, 40, 56. Caprimulgi grandioris merulae aspectu. ¶ De coloribus. Plin. 37, 7, 25. Carbunculi aspectus nigrioris. Id. 31, 2, 20. Columnae aspectu discolori. ¶ Aspectus morum ab eodem Plin. 11, 52, 114. dicuntur signa et indicia in vultu et aspectu alicujus, ex quibus ejus mores licet cognoscere. ¶ Aspectus siderum dicitur eorum apparentia et praesentia: aspicere enim nos videntur, cum a nobis conspiciuntur. Plin. 2, 68, 68. ¶ Aspectus coeli est totum coelum, quod a nobis conspicitur. Id. 2, 54, 55. In sexdecim partes coelum in eo aspectu divisere Tusci. ¶ Olim aspectus, cti, declinatum est. Accius ap. Non. 8, 15. Mihi miseritudine commovet animum excelsa aspecti dignitas.

*ASPELIA, ae, f. Cypri insulae nomen antiquum. Plin. 5, 21. ubi Spheciam eo vult legi Hard., quod Σφήκεια est Steph. Byz. et Lycophr. in Cass. 447. B. A.

ASPELLO. V. ABSPELLO.

ASPENDIOS, ἀσπένδιος, genus vitis, ex qua libare aris vinum nefas putabant: unde et nomen habuit, nempe ab α privativa, et σπένδω, libo. Ferunt etiam eam nec ab alite ulla attingi. Haec Plin. 14, 18, 22.

ASPENDIUS, a, um, adj. Ἀσπένδιος, ad Aspendum pertinens, quod est oppidum Pamphyliae ab Argivis conditum, ut est apud Mel. 1, 14. [*Cf. Liv. 37, 23.] ¶ Hinc Aspendii, orum, sunt ejus oppidi incolae: Nep. Dat. 8. ¶ Aspendius dictus est quidam insignis citharoedus, qui originem praebuit proverbio intus canere. Cum enim citharoedi dextera manu plectrum teneant, quo chordas pulsant, quod est foris canere; sinistrae vero digitis chordas carpant, ad sonorum differentias exprimendas, quod intus canere dicitur; Aspendius tantae subtilitatis fuisse dicitur, ut sola sinistra utens, universam cantionem complecteretur: qua ratione sonus citharae exiguus quidem erat, et ad ipsum tantum citharoedum, aut certe ad proxime adstantes perveniebat; magnam tamen omnium admirationem tam exquisitae artis excitabat. Hinc callidi fures a Graecis Aspendii citharistae proverbio dicti sunt, quod, ut ille carminis, ita isti furtorum occultatores sunt: et quia, ut ille sinistra utebatur in cithara pulsanda, ita hi eadem utuntur in furtis faciendis. Sinistra enim furtis apta est dicta, ut patet ex Catull. carm. 12. et 47. et Ov. Met. 13, 111. Valet etiam in eos, qui multum intestinis suis commodis consulunt praeter honestatem. Qui etiam dicuntur in se canere, aut sibi canere, quia suam tantum rem ut bene gerant, student, et quidquid agunt, sua tantum causa faciunt, nihil aliorum damna curantes. Cic. Agr. 2, 26. Atque hoc carmen hic tribunus plebis non vobis, sed sibi intus canit. Id. Verr. 2, 1, 20. hujus Aspendii meminit: rem vero totam enarrat ibidem Asconius.

ASPER, a, um, adj. τραχύς. Proprie dici videtur de loco saxis, sentibus et squalore obsito, partesque inaequales et salebrosas habente, atque adeo ad culturam inepto. Graeci enim agricolae hujusmodi loca ἀσπόρους appellabant, ut Jul. Scalig. docet apud Voss. Etymol., ab α privativa, et σπείρω, semino. [*Sed recte ab aliis dubitatur, an h. v. a graeco aliquo etymo derivandum sit.] Hoc sensu Cic. Partit. 10. In locis autem et illa naturalia, maritimi, an remoti a mari; plani, an montuosi; leves, an asperi; salubres, an pestilentes, etc. [*Liv. 25, 36. erat adeo nudus tumulus et asperi soli, ut nec virgulta vallo caedendo, nec terra cespiti faciendo, aut ducendae fossae aliive ulli operi apta inveniri posset. φ.] Suet. Tib. 60. A tergo insulae per aspera et devia erepere. Id. Tit. 8. In asperrima insularum devehi. [*Lucan. 1, 42. aspera Leucas, i. e. scopulosa. Plin. 3, 5, 9. Aspera et confragosa loca. — Hinc translate de oratione, quae salebrosa, horrida, inculta est. Cic. Or. 5. aspera, tristis, horrida oratio. [*Eleganter eam describit Sen. ep. 114. Quidam, inquit, praefractam et asperam compositionem probant: disturbant de industria, si quid placidius effluxit: nolunt sine salebra esse juncturam; virilem putant et fortem, quae aurem inaequalitate percutit. — Suppeditavit nobis h. l. Ern. lex. techn. lat. p. 35. quem V.] Eodemque modo de voce, quae inaequalis et rudis ex asperatis faucibus emittitur. Quint. 11, 3. [*Ac de pronuntiatione: Cic. Or. 3, 57. In vocis et pronuntiationis generibus aliud est asperum aliud lene.] Sic etiam littera r ab Ov. Fast. 5, 481. aspera appellatur. Et asper spiritus dicitur a grammaticis, qui syllabae sonum vehementiorem et asperiorem quodammodo reddit, et in Graecis vocibus appingi solet figura parvae ʿ: cui contrarius est lenis, cujus nota est ʾ inversa. Prisc. 2. p. 572. ¶ Asper etiam dicitur qui asperum reddit. Mart. 11, 87. Leniat ut fauces medicus, quas aspera vexat Assidue tussis, etc. ¶ Universim accipitur pro omni eo, quod inaequalitate superficiei, et scabritie tactum laedit: cui opponitur levis. Cels. 4, 1. Arteria aspera. V. ARTERIA. Mart. 6, 13. Manus aspera. Enn. ap. Appul. Apol. in carm. Aspra ostrea (per syncop. pro aspera. Adde Scribon. Compos. 180.) Virg. Ecl. 10, 49. Glacies aspera. Id. A. 5, 267. et ib. 9, 263. Pocula aspera signis, h. e. quae habent signa exstantia, et quae vasis superficiem inaequalem reddunt. [*Plura hujus generis exempla V. apud Drak. ad Sil. 11, 279.] Sic Claud. Laud. Stil. 2, 89. cingula baccis aspera. Et Val. Fl. 5, 578. Balteus asper. Hinc asper nummus dicitur, qui bene percussus est, et alte expressas notas habet, quales sunt recenter cusi, et qui manibus hominum nondum detriti sunt, totumque pondus suum retinent. Suet. Ner. 44. Exegit ingenti fastidio et acerbitate nummum asperum, argentum pustulatum, etc. Senec. ep. 19. Nec voles, quod debeo, nisi in aspero et probo accipere. ¶ Ponitur etiam pro acuto, et ad pungendum aut caedendum apto. Tibull. 1, 9, 32. nec amplexus aspera barba terit. Virg. A. 2, 379. aspris sentibus anguem premere. Id. Ecl. 3, 89. Rubus asper. Lucan. 7, 139. Nec gladiis habuere fidem, nisi cotibus asper Exarsit mucro. ¶ Hinc translate dicitur a) De saporibus. Est autem proprie asper sapor, qui terreum gustum reddit, ut docet Jul. Scalig. ad l. 2. Theoph. de causis plant. c. 18. Quo pertinet fortasse illud Pl. Capt. 1, 2, 85. Asper meus victus sane est. Par. centesne esitas? He. terrestris coena est, multis oleribus, etc. Ubi et tenuem esse suam coenam significat, et ex natis terra herbis paratam. [*Ideo dicit victum asperum, quoniam in locis scruposis quaerendus sit; de sapore h. l. minime cogitandum. V. Lind. ad h. l. Cf. ib. 3, 1, 37. redibo — ad coenam asperam.] Sed generatim asper dicitur quicumque sapor palatum offendit, cui opponitur lenis. Ter. Heaut. 3, 1, 49. Asperum hoc (vinum) est: aliud lenius, sodes, vide. Plin. 2, 100, 104. Asper sapor maris. Id. 19, 6, 34. Allium asperi saporis: quo plures nuclei fuere, hoc est asperius. Id. 12, 7, 14. Asperrimum piper. Id. 25, 13, 101. Herba asperrimi gustus. Id. 20, 9, 39. Acetum quam asperrimum. b) De odoribus insuavibus et nimis acribus. Plin. 27, 8, 41. Herba odoris asperi. ¶ Porro in universum de iis dicitur, quae aliquo modo pungunt, i. e. vexant; est igitur i. q. infestus, molestus, (periculosus). Liv. 37, 16. et Virg. A. 6, 351. maria aspera. Vell. 2, 113. asperrima hiems. Justin. 2, 1. coelum asperum. [*Tac. G. 2. Germania — aspera coelo; opp. mite coelum. V. intpp. ad h. l.] Hinc ad alia transfertur, quae temporis rigori aliquo modo similia sunt, i. e. difficilis, calamitosus. ¶ Cic. Corn. Balb. 9. In periculis et asperis temporibus. Sall. Cat. 10. Dubias atque asperas res tolerare. Id. Jug. 103. Asperum negotium. Id. Cat. 21. Mala res, spes multo asperior. Virg. A. 8, 318. Venatus asper victu. Omninoque asperum generatim dicitur, quicquid grave est et molestiam ac fastidium creat. Val. Fl. 5, 489. aspera regum juga perpeti. Pompon. Dig. 1, 2, 2. Dominatio nimia atque aspera. Hinc explicandus Virg. A. 8, 364. Aude, hospes, contemnere opes, et te quoque dignum finge Deo, rebusque veni non asper egenis, i. e. infestus, ideoque fastidiosus, aspernator. [*Liv. 22, 59. asperrimos illos ad conditionem pacis, i. e. quod attinet ad conditionem pacis parum mobiles. φ.] ¶ Item pro immiti, duro, intractabili. Cic. Planc. 16. Homo natura asper atque omnibus iniquus. Hor. A. P. 163. monitoribus asper. [*Cic. Fin. 4, 28. Peripatetici — evadunt horridiores, asperiores (i. e. morosiores, difficiliores), duriores oratione et moribus.] Cum infinito. Sil. 3, 387. de equo: Asper frena pati, aut jussis parere magistri. Adeoque pro crudeli, fero, saevo. Virg. A. 12, 124. et ib. 11, 635. Pugna aspera. Sall. Jug. 52. Bellum asperrimum. Virg. G. 3, 57. Bos aspera cornu. Tibull. 1, 6, 20. Aspera turba canum. Ov. Met. 11, 402. Asper lupus. Virg. A. 1, 295. Aspera tunc positis mitescent saecula bellis. Id. ib. 6, 883. Fata aspera. Id. ib. 2, 96. Odia aspera. ¶ Item pro acri, mordaci, maledico. Cic. Brut. 34. Licinius asper, maledicus, genere toto paulo fervidior. Tibull. 4, 4, 14. Dicere verba aspera in aliquem. Hor. Epod. 6, 11. Asperrimus in malos. Cic. Planc. 14. Asperioribus facetiis perstringere. Ov. Pont. 2, 6, 8. Aspera verba. Curt. 7, 1. Vox asperior, i. e. dictum mordens. ¶ Item pro severo, acri, forti, cui opponitur remissus, mollis, [*luxuriosus], effeminatus. Liv. 3, 40. Asperior sententia, cui opponi-

tur lenior. *Vell.* 1, 10. Aspera censura. *Quint.* 4, 3. Aspera lex. *Sil.* 7, 51. Aspera virtus. [**Cic. Mur.* 29. de philosophia morali Stoicorum: accessit his doctrina non moderata nec mitis, sed — paullo asperior (i. e. rigidior) et durior.] *Virg. A.* 1, 18. Carthago studiis asperrima belli. *Justin.* 2, 3. Gens laboribus et bellis aspera. [**Hor. Sat.* 2, 6, 82. asper et attentus quaesitis, i. e. parcus et severus. V. *Hdf.*] *Sen. Med.* 87. Virgo aspera, *h. e.* Diana virilibus severisque studiis dedita, et muliebres artes aversata. Eodem modo *aspera* dicitur Camilla a *Virg. A.* 11, 664. Sic *asperiora studia* apud *Hor. Od.* 3, 24, 53. opponuntur pravis elementis Cupidinis. ℙ Fuit *Asper* cognomen Romanum: et ita primum appellatus est quidam L. Trebonius, quia in tribunatu plebis patres acerbissime insectatus fuerat, ut narrat *Liv.* 3, 65.

ASPĔRĀTĬO, onis, f. actus asperandi, exasperatio. *Macr. Sat.* 7, 12. *sub f.* Calor sensum occupat, et gustatum linguae fervor interpedit: ideo ex asperatione oris praeventa suavitas excluditur. Est qui legit *exasperatione.*

ASPĔRĀTUS, a, um, part. v. *aspero*, asper factus, τραχυνθείς. *Plin.* 29, 6, 34. Alopeciae folio ficulneo asperatae, *h. e.* perfricatae. *Varr. R. R.* 1, 52. Tribulum fit e tabula lapidibus, aut ferro asperata. *Cels.* 6, 6. *n.* 26. Specillo asperato radere palpebras. ℙ Translate. *Tac. Hist.* 3, 38. Vitellius asperatus. Et *ib.* 82. Asperatus proelio miles. *Nazar. Pan. ad Constant.* 17. Natio asperata memoria acceptae cladis. ℙ Per syncopen dicitur *Aspratus. Sidon. ep.* 4, 8. Lima asprata polire aliquid. *Id. carm.* 2, 418. Hic domus aurorae, rutilo crustante metallo, Baccarum praefert leves asprata lapillos.

ASPĔRĒ, adv. τραχέως, χαλεπῶς, σκληρῶς, dure, severe, rigide, acerbe. *Cic. Fam.* 1, 5. Aspere et acerbe accusare aliquem. *Id. Q. Fr.* 2, 6. Aspere tractare aliquem. *Id. Or.* 1, 53. Aspere et vehementer loqui. [**Id. Att.* 2, 22, 5. asperrime loqui in aliquem.] *Id. Planc.* 13. Aspere et ferociter et libere dicere maledicta in aliquem. *Tac. A.* 4, 31. Aspere accipere aliquid. *Cic. Att.* 9, 15. Asperius scribere de aliquo, quam, etc. *Vell.* 2, 7. Asperrime saevire in aliquem. [**Liv.* 3, 50. nihil placet aspere agi.]

ASPERGO et Adspergo, inis, f. ῥανίς, προσράντισις, aspersio, stilla, aut gutta aspersa. *Petr. Sat.* 102. Nec aquae asperginem impossituram aliquam corpori maculam. *Virg. A.* 3, 534. Objectae salsa spumant aspergine cautes. *Ov. Met.* 3, 86. Sanguis virides aspergine tinxerat herbas. *Id. ib.* 14, 796. Flammifera gemini fumant aspergine postes. *Plin.* 22, 21, 30. Trichomanes umbrosas petras, parietumque aspergines sequitur, *h. e.* nascitur in parietibus aquae guttis aspersis, et humentibus. ℙ In recto casu singulari. *Cato R. R.* 128. Delutare parietes, ne aspergo noceat, neque mures cava faciant. *Schneiderus* tamen *curculio* legendum pro *aspergo* probat. ℙ *Aspargine* pro *aspergine* legitur a *Callistrat. Dig.* 14, 2, 4. *in edit. Torrentini*, quod et in loc. cit. *Virg.* legit *Vel. Long. Orthogr.* p. 2234., et alii adstruunt in *Tert. adv. Jud.* 6. et alibi ex quibusdam MSS. ℙ Translate. *Prud. Apoth.* 1005. Fraude carens, omni culparum aspergine liber. ℙ *Prisc.* 5. p. 658. apud *Putsch.* docet, antiquissimos etiam in masculino genere usurpasse.

ASPERGO et Adspergo, ergis, ersi, ersum, a. 3. ῥαίνω, προσπάσσω, respergo, conspergo, perfundo. *Cic. N. D.* 3, 36. Aspergere aram sanguine. *Pl. Epid.* 4, 1, 28. alicui pectus aqua. *Id. Bacch.* 2, 3, 13. Aspergere aquam. (proverbialiter hoc dicit. V. AQUA.) *Plin.* 15, 6, 6. Aspergere olivam sale. *Id.* 8, 38, 57. Corpus adustum leontophoni aliis carnibus. *Cic. Cluent.* 26. guttam bulbo. (Hic festive jocatur *Cic.* in nominibus *Guttae* et *Bulbi.* V. integrum locum.) Apud *Virg. G.* 3, 419. *Aspergere virus pecori* est pecora viru inficere. Hinc translate i. q. admiscere. *Cic. Or.* 26. huic generi orationis aspergentur etiam sales. *Id. Mur.* 31. comitatem et facilitatem gravitati et severitati. *Id. Or.* 2, 59. genus facetiarum mendaciunculis. [**Id. Qu. Fr.* 2, 10. jucunditatis plena epistola hoc aspersit molestiae. Omninoque aliquo modo addere. Sic *Id. Fam.* 2, 16. *ad f.* Hoc aspersi, ut scires me tamen in stomacho solere ridere, *h. e.* addidi epistolae, immiscui, leviter attigi. Praecipue ponitur de mala nota vel vituperatione s. probro in aliquem conjecto. *Cic. Vatin.* 17. Clarissimo viro nonnullam laudatione sua labeculam aspergis. *Id. Planc.* 12. Hunc tu vitae splendorem maculis aspergis istis? *Id. Fam.* 6, 6. Eodem fonte se hausturum intelligit laudes suas, e quo sit leviter aspersus. *Id. Coel.* 10. et *Liv.* 23, 30. Aspergi suspicione. *Cic. ib.* et *Nep. Alc.* 3. Aspergi infamia. *Ulp. Dig.* 37, 14, 17. Aspergere alicui notam. *Auct. ad Her.* 4, 49. Aspergere aliquem lingua, *h. e.* conviciis insectari. Sic *Hor. Sat.* 1, 4, 87. Aqua quavis aspergere cunctos. V. AQUA. ℙ Est etiam idem ac spargo. [*Minime. Etiam in his praepositio vi sua non prorsus caret.] *Virg. G.* 4, 62. Huc tu jussos asperge sapores, Trita melisphylla et cerinthae ignobile gramen. *Plin.* 18, 26, 63. Aspergere glandem bubus, *h. e.* dare. ℙ Aspergere alicui Sextulam. V. SEXTULA. ℙ *Aspergere aures alicujus gemitu*, nimis longe petita translatione dixit *Val. Max.* 3, 3. *n.* 1. *extern.* pro obstrepere auribus gemendo. ℙ Aspersum esse cognitione alicujus rei, est ea esse leviter imbutum. *Gell.* 13, 19. Etiamsi hunc M. Catonem, quis fuerit, ignoras, auditiuncula tamen quadam de Catonis familia aspersus es. ℙ *Aspargo* pro *aspergo* legitur apud *Marcell. Empir.* 36., sed non est imitandus. [*V. de hac forma, quae collegit *Cort.* ad *Lucan.* 1, 385.]

[ASPĔRĪNUS, i, m. ad asprum pertinens. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Murat.* 788, 4. L. Avillius L. F. Asperinus. *F.*]

ASPĔRĬTĀS, atis, f. τραχύτης, τραχυσμός, inaequalitas superficiei, quae tactum laedit: cui contraria est *levitas. Cic. N. D.* 2, 39. Asperitates saxorum. *Plin.* 11, 37, 79. Asperitas denticulata ventris. *Id. ib.* 64. Asperitas imbricata linguae. *Gell.* 2, 6. Asperitas squamarum. *Plin.* 33, 11, 49. Vasa anaglypta in asperitatemque excisa, *aspera signis* dixit *Virg. A.* 9, 263. ℙ De locis inaequalibus, salebrosis, et aditu difficilibus. *Cic. Phil.* 9, 1. Asperitas viarum. *Sall. Jug.* 78. et *Liv.* 32, 12. *in f.* Oppidani locorum asperitate muniti. *Id. ib.* Supervadere omnes asperitates. ℙ De saporibus, qui palatum insuavitate offendunt, ut in ASPER dictum est: cui opponitur *lenitas. Plin.* 14, 19, 24. Mitigare asperitatem vini. *Id.* 12, 10, 21. Asperitas pomi, et *ib.* 9, 20. Asperitas aquarum, *h. e.* salsitudo. *Id.* 9, 35, 58. Asperitas aceti. ℙ De faucibus, voce, et respiratione. *Lucr.* 4, 553. Asperitas vocis. *Tac. G.* 3. Asperitas soni. *Plin.* 30, 4, 11. Lenire asperitatem faucium. *Id.* 22, 24, 51. Asperitatem animae mitigare succo dulciore. Et absolute. *Id.* 27, 12, 165. Bibitur rhacoma contra asperitates, capitis gravitates, etc. ℙ Translate. *Ov. Pont.* 4, 4, 22. et *ib.* 14, 36. Asperitas loci, i. e. ariditas. *Id. Fast.* 4, 88. frigoris. *Tac. A.* 4, 56. hiemis. ℙ Est etiam vox architecturae propria. *Vitr.* 3, 3. Ut aspectus propter asperitatem intercolumniorum haberet auctoritatem, h. e. ut adspectus per vacuas partes, quae intercolumniis efficerentur, majestatem nancisceretur. *Id.* 7, 5. Cum aspectus ejus scenae propter asperitatem eblandiretur omnium visus, i. e. quum adspectus ejus scenae per gratam quandam luminis et umbrae varietatem (*pel contrasto del chiaroscuro* Noster vertit) omnibus vehementer placeret. Hic de pictura loquitur *Vitruv.*, supra autem de architectura. ℙ Saepe refertur ad animum et ad mores. *Ov. Pont.* 1, 6, 8. artibus ingenuis Pectora mollescunt, asperitasque fugit. *Nep. Att.* 5. Habebat avunculum difficillima natura, cujus sic asperitatem veritus est, ut etc. *Cic. Amic.* 23. Asperitas et immanitas naturae. *Vell.* 2, 89. Senatus sine asperitate, nec sine severitate lectus. *Hor. Ep.* 1, 18, 6. Asperitas agrestis et inconcinna gravisque. *Val. Max.* 5, 8. *n.* 1. Asperitas tragica. ℙ Dicitur et de aliis rebus. *Cic. Or.* 2, 53. Nulla est temperatior oratio, quam illa, in qua asperitas contentionis oratoris ipsius humanitate conditur. *Id. Or.* 1, 1. In his vel asperitatibus rerum, vel angustiis temporis. *Ov. Met.* 14, 526. Asperitas verborum. *Tac. A.* 1, 44. Asperitas remedii. *Sall. Jug.* 29. Asperitas belli, *h. e.* difficultas.

ASPĔRĬTER, adv. idem quod aspere. *Naevius* ap. *Non.* 11, 32. Ubi tu nequaquam cubares asperiter. *Plaut.* quoque usus est, teste *Prisc.* 15. p. 1010.

ASPĔRĬTŪDO, inis, f. idem quod asperitas. *Tert. Poen.* 11. Asperitudo sacci et horror cineris. ℙ Translate. *Appul. Met.* 1. p. 103, 20. Asperitudinem fabularum lepida jucunditas levigabit. ℙ Per syncopen dicitur *aspritudo:* estque usitatior. *Cels.* 6, 6. *n.* 26. Extenuare aspritudinem oculorum. Et mox. Ex aspritudine lippitudo fit, atque ipsam deinde aspritudinem auget. *Scribon. Compos.* 113. Cum ungui nulla pateat aspritudo. Adde *ib.* 32. et 33. et iterum *Cels.* 7, 7. *n.* 7. et 15. et 23. et 26, 2.

ASPERNĀBĬLIS et Adspernabilis, le, adj. dignus quem asperneris, contemnendus, contemptibilis. *Accius* ap. *Non.* 2, 854. Facere aliquem aspernabilem. *Gell.* 16, 8. *sub f.* Cognitio aspernabilis et insuavis. *August. Mor. Manich.* 8. Quid stercore aspernabilius?

ASPERNĀMENTUM et Adspernamentum, i, n. contemptus, aspernatio. *Tert. Adv. Marc.* 4, 14. et *Pudic.* 8. Apernamento habere aliquid.

ASPERNANTER et Adspernanter, adv., contemptim. *Ammian.* 31, 4. Quae res aspernanter a nostris inter initia ipsa accepta est. *Sidon. ep.* 7, 2. Haud aspernanter resalutari. *August. Mus.* 4, 9. Hos pedes aspernantius poetae, soluta libentius assumit oratio.

ASPERNĀTĬO et Adspernatio, onis, f. actus aspernandi, et rejiciendi, καταφρόνησις. *Cic. Tusc.* 4, 14. Animorum omnes morbi et perturbationes ex aspernatione rationis eveniunt. *Sen. ep.* 121. *ad f.* Naturales a contrariis aspernationes sunt.

ASPERNĀTOR et Adspernator, oris, m. ἀποπτυστής, qui aspernatur et rejicit. *Tert. adv. Marc.* 4, 15. Divitum aspernator, mendicorum advocator.

ASPERNĀTUS et Adspernatus, a, um, partic. passivae significationis ab *aspernor*, contemptus, rejectus. *Arnob.* 5. p. 175. Aspernatam sumit atque ebibit potionem. *Liv.* 34, 40. Quem Quinctius adspernatum excedere castris jussit. Al. leg. *adspernatus.* Adde 11, 22. *extr.* [*et *Drak.* ad 8, 28, 3. ubi alia affert.] ℙ Activa significatione. *Prop.* 2, 10, 41. Nos aspernata sepultos. [**Cic. Rep.* 3, 22. naturam hominis aspernatus — luet poenas.]

ASPERNOR et Adspernor, aris, atus sum, dep. 1. καταφρονέω, ἀποπτύω, rejicio, respuo, aversor, fugio: ex *ad*, et *sperno*, quasi valde, aut prorsus sperno: saepe enim *ad* in compositione auget. [*Melius h. v. cum *J. M. Heusing. in obss. antib.* p. 327. sq. derivat *Döderl. lat. Syn.* II. p. 179. a praepositione *ab* sive *abs* (ut *asportare* pro *absportare*) et *spernari*, cujus auctoritates affert. Plura V. apud ipsum l. l.] *Cic. Fin.* 2, 10. Animal appetit voluptatem, aspernatur dolorem. *Id. Or.* 2, 37. Philosophiam haec civitas aspernata nunquam est. *Id. Cluent.* 68. Cujus ego furorem atque crudelitatem Deos immortales a suis aris atque templis aspernatos esse confido. *Id. Rosc. Am.* 53. Hanc proscriptionem nisi hoc judicio a vobis rejicitis et aspernamini, videte, etc. *Id. Or.* 3, 25. Gustatus, quod valde dulce est, aspernatur ac respuit. [**Suet. Caes.* 53. oleum — aspernantibus ceteris, solum etiam largius appetisse. *Id. Ner.* 48. panem oblatum.] *Id. Rab. Post.* 16. Virtutem non modo non aspernari ac refutare, sed complecti et augere. *Id. Cluent.* 16. Aspernari sermonem alicujus. *Id. Verr.* 2, 4, 51. Aspernari, contemnere, negligere querimonias alicujus. *Id. Sext.* 13. Aspernari preces. *Stat. Silv.* 1, 2, 105. vultu non aspernata rogari. *Cic. Acad.* 4. *in f.* sententiam alicujus. *Id. Tusc.* 5, 32. liberalitatem regis. *Id. Pis.* 20. Oculis fugere, auribus respuere, animo aspernari malos homines. [*Et i. q. removere, rejicere: *Suet. Vesp.* 8. adolescentulum fragrantem unguento nutu aspernatus.] *Brut.* ap. *Cic.* ad *Brut.* 1, 17. Non aspernari servitutem honorificam. *Nep. Milt.* 1. conditionem aliquam. *Vell.* 2, 65. concordiam. [**Cic. Tusc.* 5, 32. liberalitatem alicujus; sic *id. Fam.* 4, 9. *id. Coel.* 17. oculis pulchritudinem rerum.] *Sall. Cat.* 3. vitia. *Suet. Vesp.* 8. aliquem nutu. [**Liv.* 9, 41. pacem petentes, quod uti ea quum daretur, noluissent, aspernatus, i. e. precibus eorum locum non reliquit, pacem repudiavit. *Id.* 4, 45. curam urbis ut ingratam ignobilemque aspernari, i. e. rejicere. Sic *id.* 6, 4. aspernantium imperium fremitus. *id.* 8, 13. pacem ob agri ademti dolorem aspernabantur. *id.* 8, 28. postquam aspernabantur flagitium aures, i. e. cum horrore accipiebant. *φ.* *Cic. Acad.* 4. *in f.* habeo sententiam tuam, neque eam admodum aspernor. *Id. Att.* 15, 12. Cassius frumentariam rem aspernabatur, i. e. nolebat sibi frumenti curationem imponi. — Eodem redit quod dicit *Cic. Pis.* 1. qui colore ipso patriam aspernaris, oratione genus, moribus nomen, i. e. repudias et abs te alienum esse monstras, nos *verläugnen.* Cf. *Schütz. cl. Cic.*] ℙ Pro contemnere, negligere, despicere. *Ter. Ph.* 2, 3, 23. Nunquam tam graves inimicitias caperem in vestram familiam, quam is aspernatur nunc tam illiberaliter. *Prop.* 2, 10, 41. cave, sis, nos aspernata sepultos. [*Et sine casu: *Liv.* 21, 38. nec temere credendo nec aspernando. *φ.*] ℙ Passiva significatione. *Cic. fragm.* ap. *Prisc.* 8. p. 792. Qui habet, ultro appetitur, qui est pauper, aspernatur. *Hirt. B. Afr.* 93. Postquam intellexit, regem vagum, a suis desertum, ab omnibus aspernari. [*Cf. ASPERNATUS.] ℙ Particip. *Aspernans* ap. *Cic. Fam.* 15, 10. Non aspernante, ut confido, senatu. *Tac. Hist.* 3, 80. Aspernante milite conditiones pacis. *Aspernandus* apud *Virg. A.* 11, 106. haud aspernanda precantes. *Cic. Fam.* 15, 16. Honor non nimis concupiscendus, sed minime aspernandus.

ASPĔRO, as, avi, atum, a. 1. τραχύνω, asperum facio. *Colum.* 8, 3. Asserculi paulum formatis gradibus asperantur ne sint adrolantibus lubrici. *Virg. A.* 3, 285. Et glacialis hiems aquilonibus asperat undas, *h. e.* mare antea quietum et planum, motis undis miscet, et procellosum reddit. (Adde *Val. Fl.* 2, 435. et *Lucan.* 8, 195.) *Prud.* περὶ στεφ. 14, 275. Minervae pectus asperare hydris, *h. e.* asperum et horribile facere. ℙ *Asperari* dicuntur *apes*, cum ex morbo aliquo contrahuntur, horridae fiunt, et macescunt: sicuti e contrario nitidae sunt, cum optime valent. *Varr. R. R.* 3, 16. ℙ Significat etiam acuere. *Tac. A.* 15, 54. Asperare pugionem saxo. *Id. G.* 46. Sagittas inopia ferri asperant ossibus. [*h. l. non est tam *acuere*, quam ossibus spiculorum vice praefixis aptas reddere ad transfigendum. Sic *Lucan.* 6, 801. abrupta saxa asperare.] ℙ Item duriorem reddere. *Pallad.* 3, 31. Limum dysentericae passionis medicabiliter asperare. Contrarium est *levare:* unde *levitas intestinorum.* V. LEVITAS. ℙ *Asperare ignem* est vehementiorem facere, et molestiores

calores accendere. *Val. Fl.* 5, 368. Sirius asperat ignes. ¶ Translate. *Quint.* 9, 4. Asperare compositionem orationis, *h. e.* minus aequabilem reddere. *Stat. Th.* 1, 137. Asperat indomitos praeceps discordia fratres, *h. e.* irritat. [*V. *Barth.* ad h. l. Sic *Sil.* 4, 776. asperat haec (patris imago) foedata genas — Imilce; ubi cf. *Drak.* Eodem modo *acerbare* dicitur.] Et *Tac. A.* 1, 72. Asperare aliquem carminibus. *Id. Hist.* 2, 48. iram victoris. *Id. A.* 2, 29. *in f.* crimina, *h. e.* atrociora facere. [*Jul. Valer. res gest. Alex. M.* 3, 64. Indignatio asperabatur. *B. A.*]

ASPERSĬO et Adspersio, onis, f. ῥάντισμα, ῥαντισμός, actus aspergendi. *Cic. Leg.* 2, 10. Aspersio aquae. [*Cf. de h. l. *Schütz.* in *cl. Cic.* De coloribus utitur h. v. *id. Div.* 1, 13. num Veneris Coae pulchritudinem effingi posse aspersione fortuita putas?] Adde *Macr. Sat.* 3, 1.

ASPERSUS et Adspersus, us, m. aspersio. *Plin.* 8, 37, 56. Calidae aquae aspersu. *Id.* 11, 53, 115. olei. *Id.* 13, 12, 26. aceti *Id.* 14, 20, 25. picis. ¶ Extra ablativum casum exempla nondum vidimus.

ASPERSUS et Adspersus, a, um, part. v. *aspergo*, ῥανθεὶς, ῥαντὸς, inspersus. *Hor. Ep.* 1, 11, 11. imbre, lutoque aspersus. *Juven.* 5, 104. Aspersus maculis. [*Liv.* 41, 13. vaccam aeneam Syracusis ab agresti tauro initam ac semine aspersam. φ. *Prop.* 4, 11, 34. vincire comas adspersas vitta, quod referendum ad ritum nuptialem, quo nubentium crines aqua aspergebantur.] ¶ Est etiam idem ac sparsus. *Plin.* 12, 8, 18. Liquor aspersus oculis. *Suet. Aug.* 18. Flores aspersi. *Prop.* 1, 12, 16. Aspersae lacrimae. *Cic. Div.* 1, 13. Pigmenta temere aspersa in tabula. ¶ Translate. *Cic. Coel.* 10. Aspersus suspicione aut infamia. [*Suet. Ner.* 3. nonnulla infamia aspersus.] *Sil.* 8, 121. Nam somno aspersam dirus me impleverat horror. Al. leg. *Namque asper somno*, etc. *Senec. Herc. Fur.* 135. Aspersa die dumeta, *h. e.* illustrata. [*Mela* 1, 18. aspersus urbibus.]

ASPERŪGO, ūginis, f. herba lappagini, sive lappae canariae similis, asperioribus tamen foliis. *Plin.* 26, 10, 65. [*Asperugo procumbens *L. grosses Klebekraut.*]

[ASPHĂLES, is, m. ἀσφαλής, tutus adversus fortunam, tutus a lapsu. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 316. *n.* 398. A. Saufejus Ɔ. L. Asphales, *F.*]

ASPHALTĬON, ii, n. ἀσφάλτιον, trifolium majore folio, ita dictum ab odore gravi et bituminoso, asphalti simile, ut *Colum.* 6, 17. docet. *Plin.* 21, 9, 30. [*Apud Graecos μινύανθες (τρίφυλλον) appellatur. Verisimiter est Psoralea bituminosa *L.*]

ASPHALTĪTES lacus et Asphaltites, ae, m. absolute, Ἀσφαλτίτης, lacus Palaestinae in Judaea, in quem Jordanis fluvius, Arnon, Vibon, et Zered torrentes fluunt, cinctus altissimis montibus, et ita dictus a bitumine, quod gignit. Nam ἄσφαλτος bitumen significat. *Plin.* 5, 15, 15. et *ib.* 16, 15.

ASPHŎDĔLUS, i, m. ἀσφόδελος, [*Asphodelus ramosus *L.*] herba, alio nomine anthericon dicitur, cum sermo est de spica ejus florescente. Ejus duae sunt species, sexu discretae: marem albucum nominant, feminam hastulam regiam, quod, dum floret, regii sceptri effigiem referat. *Plin.* 21, 17, 68. de eo plura, et 22, 22, 32. enumerat varios ejus usus in medicina. Apud *Pallad.* 1, 37. legitur *asphodilus.* Ejus flores albi in spicae formam dispositi, fragrantissimo odore praediti (hinc eos *Hesych.* εὐόσμους vocat) apibus gratissimi, *Colum.* 9, 4. Alimon etiam dicitur, quia antiquitus Graeci tuberibus hujus plantae vescebantur, dictus etiam a *Plut. Conviv. VII. Sapientum* ἄλιμος et ἄδιψος, quod ea planta Epimenides vitam protraxerit. Male igitur eos carpit *Plin.* 22, 22, 33., qui alimon eandem plantam esse putaverint atque asphodelum. Hinc Graeci gratissimis his tuberibus nec mortuorum manes post mortem carere posse autumabant, cumque fama esset, Hispaniam, quae manes post mortem exciperet, hoc cibo imprimis abundare, orta esse videtur fabula de pratis asphodeli in Hade, sive in Inferno occurrentibus. Hinc etiam *Plin.* 21, 17, 68. narrat, asphodelum ante portas villarum satum esse remedium contra veneficiorum noxas.

*ASPĬAS vel Arpias, ae, Italiae flumen, in Piceno, inter Anconam et Potentiam. *Tab. Peut. B. A.*

*ASPĬCIĀLIS et Adspicialis, e, adj. ὁρατὸς *Gloss. Gr. Lat. B. A.*

ASPĬCĬO et Adspicio, ĭcis, exi, ectum, a. 3. ἐμβλέπω, δέρκω, προσβλέπω, intueor, conspicio, video: ex *ad*, et *specio* vel *spicio.* *Cic. Div.* 1, 33. Subito exaudivit hinnitum respexitque et equum alacrem laetus aspexit. [*Ov. Fast.* 3, 184. quae fuerit nostri si quaeris regia nati, aspice de canna straminibusque domum; h. l. et aliis apud *Ov.* a librariis saepe commutatur cum *inspicere*, quod voc. illius explicatio esse videtur. — *Liv.* 9, 7. ut nemo eorum forum aut publicum aspicere vellet, i. e. ut loquitur *Cic. Sull.* 26. hominum aspectum lucemque vitare. φ.] *Id. Phil.* 2. 30, At etiam aspicis me, et quidem, ut videris, iratus. *Id. Cat.* 3, 5. *in f.* Furtim nonnunquam inter se aspiciebant. *Id. Sull.* 27. Aspicite ipsum, contuemini os. *Pl. Ps.* 1, 2, 9. Aspicere faciem alicujus. *Id. Most.* 5, 1, 55. Surge, aspice dum contra me. *Id. Amph.* 2, 2, 118. Sosia age, me huc aspice, et *v.* 146. Age, aspice huc, sis, nunc jam. *Id. Capt.* 3, 4, 38. Quaeso hercle, agedum, aspice ad me. *Id. Cist.* 4, 2, 25. Ad terram aspice et dispice. *Id. Merc.* 5, 2, 38. Aspice nunc ad sinistram. (Adde *vetus epitaph. Pacuvii* apud *Gell.* 1, 24.) *Id. Mil.* 4, 6, 2. Ad laevam videto, aspicito limis oculis. *Virg. A.* 4, 372. Aspicere aliquid aequis oculis. [*Suet. Aug.* 16. rectis oculis aliquid.] *Plin.* 11, 37, 55. in obliquum. [*Tac. G.* 13, 6. nec rubor inter comites aspici, i. e. conspici, ut saepius *Tac.* V. *Hess*] ¶ De situ rerum inanimatarum. *Colum.* 8, 8. Tabulatum aspicit meridiem, *h. e.* versum est ad meridiem. [*Tac. Agr.* 24. ea pars Britanniae, quae Hiberniam aspicit. Sic saepe poetae, maxime *Virgilius.*] ¶ Translate. *Cic. Rosc. Am.* 22. Ut propter quos hanc suavissimam lucem aspexerit, eos indignissime luce privarit. [*i. e. per quos natus sit. Itaque *lucem aspicere* est etiam i. q. vita frui. *Cic. Att.* 3, 7. Odi celebritatem, fugio homines, lucem aspicere vix possum. *Beier.*] *Id. Or.* 3, 31. Neque tanta tamen est in rebus obscuritas, ut eas non penitus acri vir ingenio cernat, si modo aspexerit. *Nep. Chabr.* 4. Chabrias privatus omnes, qui in magistratu erant, auctoritate anteibat, eumque magis milites, quam qui praeerant, aspiciebant, [*i. e. intuebantur, ut alias loquuntur Latini.] *Senec. Med.* 82. Si forma velit aspici. *Ov. Fast.* 6, 29. Si genus aspicitur, [*i. e. si spectatur; librarii explicant per *arguitur.*] *Albinov.* 1, 345. Quid deceat Drusi matrem, matremque Neronis, Aspice: quo surgas, aspice, mane toro, *h. e.* inspice, considera. *Virg. A.* 2, 690. Juppiter omnipotens precibus si flecteris ullis, Aspice nos, *h. e.* adjuva, quia intuentes Dii juvant. Ita *Servius* exponit. [*Singulari modo usus est *Senec. prov.* 6, 3. quos pro felicibus aspicitis, i. e. habetis.] ¶ Pro visere. *Liv.* 42, 37. Marcio et Acilio Epirus et Thessalia circumeundae assignantur: inde Boeotiam, atque Euboeam aspicere jussi. [*Similiter *id.* 42, 42. ad visendas Larissam et Antrona. φ. Eodem redit.] *Id.* 26, 51. Nunc operibus aspiciendis operam dabat, i. e. cognoscendis, inspiciendis. [*Cf. intpp. ad *Liv.* 42, 5.] et 32, 5. Cum situm omnem regionis aspexisset. *Id.* 42, 67. in Boeotia res aspiciendae. ¶ Partic. *Aspiciens* apud *Ov. Met.* 4, 464. rursus ab illo Sisyphon aspiciens. *Aspecturus* apud *Claudian. Rapt. Pros.* 1, 238. cupidas non aspectura sorores. ¶ *Aspexit* pro *Aspexerit* habet *Pl. Asin.* 4, 1, 25. ¶ [*Permutantur in libris *aspicere* et *suspicere*, V. *Hdf.* ad *Cic. N. D.* 2, 42. — et *inspicere*, V. supra. — et *accipere*, cf. quos laudat *Drak.* ad *Sil.* 5, 573. — et *adjicere*, V. *Burm.* ad *Ov. Am.* 3, 9, 25.]

*ASPĬDEĬON. V. voc. seq. *B. A.*

*ASPĬDĔLON, i, n. lactuca silvatica. *Appul. de herb.* 30. ubi quidam libri *aspideion.* (ἀσπίδειον) *B. A.*

ASPĪLĀTES, ἀσπιλάτης, gemma ignei coloris, quam Democritus tradit in Arabia gigni, et in avium quarundam nido inveniri, eamque ex cameli pilo spleneticis alligatam malo illorum mederi. Est et altera eodem nomine, argentei coloris, lymphaticis utilis. Utriusque meminit *Plin.* 37, 10, 54.

ASPĪRĀMEN et Adspiramen, inis, n. *Val. Fl.* 6, 465. Da precor artificis blanda aspiramina formae, Ornatusque tuos.

ASPĪRĀTĬO et Adspiratio, onis, f. ἐπίπνοια, actus aspirandi, hoc est flandi ad aliquem locum, item motus aeris ad aliquem locum flantis. *Cic. Div.* 1, 36. Et sunt partes agrorum aliae pestilentes, aliae salubres; aliae quae acuta ingenia gignant, aliae quae retusa: quae omnia fiunt et ex coeli varietate, et ex dispari aspiratione terrarum. *Id. N. D.* 2, 33. Animantes aspiratione aeris sustinentur. *Id. Div.* 1, 57. Pingue et concretum esse coelum, ut ejus aspiratio gravis et pestilens futura sit. Et *Lactant.* 7, 3. *in f.* et 4. aspiratio ventorum. ¶ [*Translate, i. e. favor. *Ammian.* 15, 2. aspiratio superni numinis.] ¶ A grammaticis *aspiratio* dicitur littera *h*, qua syllaba vehementiore et quodammodo asperiore sono pronuntiatur: item ejusmodi pronunciatio. *Cic. Or.* 48. Cum scirem ita majores locutos esse, ut nusquam, nisi in vocali, aspiratione uterentur. *Quint.* 1, 4. Nota aspirationis. *Id. ib.* 5. inter varias barbarismi species *aspirationem* enumerat, ut si quis, verbi gratia, *chommoda*, et *hinsidias* diceret, pro *commoda*, et *insidias*, ut ille apud *Catull. carm.* 84. ¶ [*Aspirationis nota apud Romanos erat haec: Ⱶ sive dimidiata litera H. V. *Osann.* ad *Appulejos* p. 73. *Beier.*]

ASPĪRO et Adspiro, as, avi, atum, a. 1. ἐπιπνέω, afflo, spiritum emitto ad aliquem locum. *Cic. N. D.* 2, 55. Pulmones se contrahunt aspirantes. *Plin.* 13, 22, 43. Si minima aspiret aura. *Cels.* 2, 17. Curiose vestimentis involvendus est, ut ne ad eum frigus aspiret. *Virg. A.* 1, 698. ubi mollis amaracus illum Floribus, et dulci aspirans complectitur umbra. *Id. ib.* 7, 8. Aspirant aurae in noctem *h. e.* flatu secundo spirant. ¶ Cum accusativo. *Virg. A.* 5, 606. Irim de coelo misit Saturnia Juno Iliacam ad classem, ventosque aspirat eunti. [*Ammian.* 19, 6. aspiravit auram quandam salutis fortuna. V. *Cort.* ad *Lucan.* 6, 370.] ¶ Passive. *Solin.* 22. Insula aspiratur freto Gallico. ¶ Translate ponitur pro favere, ductum a ventis secundo flatu spirantibus. *Virg. A.* 2, 385. Aspirat primo fortuna labori. *Id. ib.* 9, 525. Vos o Calliope, precor, aspirate canenti. *Ov. Met.* 1, 2. Dii coeptis Aspirate meis. *Auct. ad Her.* 4, 35. Magno se praedicat auxilio fuisse, quia paululum in rebus difficillimis aspiravit, *h. e.* paululum auxilii afflavit. Huc reducitur et illud *Hor. A. P.* 203. Tibia tenuis, simplexque foramine pauco Aspirare, et adesse choris erat utilis, *h. e.* sono suo adjuvare choros, seu histriones in scena agentes, qui ad tibiam fabulas recitabant. [*Doering.* eleganter pro *accinere* dictum esse vult, quod tibia spiritu inflatur. Hoc nobis simplicius esse videtur, eo magis, quod in v. *adesse* demum adjuvandi notio inest.] ¶ Item pro inspirare, infundere. *Quint.* 4. *Prooem.* Ut quantum nobis exspectationis adjecit, tantum ingenii aspiret. *Virg. A.* 8, 373. dictis divinum aspirat amorem, *h. e.* ut *Serv.* exponit, dictis addit venustatem, ut amabiliter sua audiatur oratio. ¶ Saepissime sumitur pro accedere. Ducitur haec loquendi ratio ab iis, qui insequentes spiritu suo proximos afflant, ut *Serv.* ad *Virg. A.* 12, 352. docet. [*Hanc explicationem et artificiosiorem esse nec satis quadrare, proximum statim exemplum docet. Est omnino i. q. spiritum aliquem locum versus emittere; quod quoniam nonnisi propius accedendo fieri potest, pro hoc ipso verbo usurpari coeptum est.] *Lucil.* ap. *Non.* 4, 142. Has e fenestris in caput dejiciam, qui prope ad ostium aspiraverint. *Val. Fl.* 7, 584. Sed non incendia Colchis Aspirare sinit. *Cic. Pis.* 5. Erat domus mea civitate omni referta, cum tu non modo ad eum Ciceronem, quem, etc. nunquam aspirasti, sed, etc. [*i. e. eum convenisti, ut amico opem ferres vel consolarere.] *Id. Tusc.* 5, 9. Occupavi, inquit, te fortuna, atque cepi, omnesque aditus tuos interclusi, ut ad me aspirare non posses. *Id. Verr.* 2, 1, 31. Quando autem homo tanta luxuria atque desidia, nisi Februario mense aspirabit in curiam? *Id. Sull.* 18. Quis tum dicat, in campum aspirasse Sullam? [*i. e. vel e longinquo ad campum appropinquasse. Sic etiam in seqq. exemplis intelligendum.] *Id. Fam.* 7, 10. Subinvideo tibi, ultro te etiam arcessitum ab eo, ad quem ceteri propter occupationem aspirare non possunt. *Id. Brut.* 21. Ex bellica laude aspirare ad Africanum nemo potest. *Id. Or.* 41. Sed haec ad eam laudem, quam volumus, aspirare non possunt. *Gell.* 14, 3. *ad f.* Postea ex alieno certamine ad eos quoque ipsos contagium certationis aspirat. ¶ Inest tamen vis quaedam major, quam in *accedo*, et voluntatem, vel conatum quendam, seu cupiditatem significat tendentis ad rem aliquam: quod tum ex allatis exemplis intelligitur, tum ex his, quae sequuntur. *Virg. A.* 12, 352. nec equis aspirat Achillis. *Cic. Div. in Verr.* 5. *in f.* Quisquam tam impudens reperietur, qui ad alienam causam, invitis iis, quorum negotium est, accedere, aut aspirare audeat? Ubi *Asconius*: Accedere est proximum fieri; aspirare, in eam partem, qua quid quaesitum est, vultum et oculos ac spiritum oris advertere: quod indicat voluntatem ac propositum accedere volentis. [*Recte in *Cl. Cic.* monet *Schütz.* plus esse h. l. *accedere*, quam *aspirare*, (ut in loco infra allato *Caec.* 14. sese excipiunt: *intrare — aspicere — aspirare.*) Est etiam in his, ut supra diximus i. q. appropinquo, sed ita, ut non proxime accedas. Quod addit *Forc.* de cupiditate quadam vel conatu, id per se in voc. ipso minime inest, neque in omnibus locis aptum esset.] *Cic. Verr.* 2, 1, 54. *ad f.* Quid enim quisquam ad meam pecuniam, me invito, aspirat? quid accedit? *Id. Caecin.* 14. Cum mihi ante occurratur, ne, non modo intrare, verum etiam aspicere, aut aspirare possim. ¶ Apud grammaticos significat syllabam vehementiore sono et quodammodo asperiore pronunciare; item spiritum asperum appingere. *Nigid.* ap. *Gell.* 13, 6. Rusticus fit sermo, si aspires perperam. *Quint.* 1, 5. Diu servatum, ne consonantibus aspiraretur, ut in *Graccis*, et *triumpis.* *Id. ib.* 4. Graece aspirare solent Φ.

ASPIS, ĭdis, f. (*Natter, Viper,*) ἀσπὶς, genus serpentis parvi, tardo motu, hebetique visu praediti, sed cujus morsus praesentissimum venenum habet, et per torporem ac somnum inducit mortem, ut *Plin.* 29, 4, 18. docet. *Cic. Rabir. Post.* 9. Demetrium, aspide ad corpus admota, vita esse privatum. *Id. N. D.* 3, 19. Boves igitur et equos, aspidas, crocodilos in Deorum numero reponemus. *Lucan.* 9, 701. Aspida somniferam tumida cervice levavit. ¶ Plura sunt aspidum genera, de quibus *Solin.* 27. *circa med.*, ut *dipsas*, ita dicta quia siti necat, *hypnale*, quia somno; *ptyas*, quia venenum inspuit etc. ¶ *Aspis a vipera mutuatur*, proverbium. *Tert. adv. Marc.* 3, 8. Desinat nunc haereticus a Judaeo, aspis, quod ajunt, a vipera mutuari venenum. ¶ Haec vox Graece etiam scu-

tum significat et hoc sensu adhibetur a *Justiniano novell. Constitut.* 85. *sub f.* ℙ Pro curvatura, aut fornice, V. in ABSIS. ℙ De Aspide oppido. V. CLUPEA. ℙ Fuit et Aspis insula juxta promontorium Spiraeum, in Argolide. *Plin.* 4, 12, 19. ℙ [*Item insula Lyciae. *Id.* 5, 31, 35. *B. A.*]

*ASPLEDON, onis, Ἀσπληδών, oppidum Boeotiae, ad flumen Melam. *Plin.* 4, 7. In Phocide ponit *Steph. Byz.* *B. A.*

ASPLENUM, ni, n. (*Milzkraut*) ἄσπληνον, herba est folia multa habens trientalia, radicem limosam et cavernosam sicut filicis, candidam, hirsutam, caule, flore et semine carens; nasciturque in petris et parietibus opacis et humidis. Hujus foliorum in aceto decocto, per dies quadraginta poto, lienem absumi ajunt: unde et nomen traxit. (ab *α* privativa, et σπλὴν, lien.) *Plin.* 27, 5, 17. V. etiam *Vitr.* 1, 4.

*ASPONA vel Aspuna, Gallograeciae oppidum. *Ammian.* 15. *extr.* *Anton. Itin.* *B. A.*

ASPORTĀTIO, onis, f. actus asportandi, ἀποκομιδή. *Cic. Verr.* 2, 4, 49. *in f.* His signis pulcritudo periculo, amplitudo saluti fuit, quod eorum demolitio atque asportatio perdifficilis videbatur.

ASPORTĀTUS, a, um, part. v. *asporto*, alio avectus. *Cic. Verr.* 2, 1, 20. Signa plaustris evecta et asportata.

ASPORTO, as, avi, atum, a. 1. ἀποκομίζω, abduco, aveho, ex uno in alium locum deporto: ex *abs* et *porto*, extrito *b*. *Cic. Verr.* 2, 4, 49. *in f.* Hoc simulacrum e signo Cereris avellendum asportandumque curavit. *Id. Divin. in Verr.* 9. Non te ex Sicilia litteras in Verrem deportare velle arbitrantur, sed asportare te velle ex Sicilia litteras suspicantur. *Id. Parad.* 1, 2. Cum ceteri ita fugerent, ut multa de suis rebus secum asportarent. *Nep. Them.* 2. Suaque omnia, quae moveri poterant, Troecenem asportant. ℙ Sumitur et pro deportare, abducere: praesertim si navi id fiat. *Virg. A.* 2, 778. nec te hinc comitem asportare Creusam, Fas, aut ille sinit etc. *Pl. Rud. Prol.* 67. Quoniam video virginem asportarier. *Id. Merc.* 2, 3, 19. Asportare ancillam venum trans mare. *Ter. Ph.* 3, 3, 18. Quoquo hinc asportabitur terrarum, certum est persequi.

ASPRĀTILIS, le, adj. asper. *Aspratiles pisces* dicuntur, qui asperas squamas habent. *Plin. Valer.* 5. 8. 10. 25. 36. et 41. *Edict. Dioclet.* p. 15. Piscis aspratilis marini Ital. p. 1. ✠ viginti quatuor, piscis secundi Ital. p. 1. ✠ sedecim. Hi manifesto sunt pisces majores qui propterea asperiores habent squamas et spinas. ℙ *Aspratilis terminus*, hoc est ex lapide non perdolato, apud *Var. Auct. Limit.* p. 305. *Goes.* Sic *aspratilis petra*, *ib.* p. 228.

ASPRĀTUS. V. ASPERATUS.

ASPRĒDO, inis, f. aspritudo, asperitas, τραχύτης. *Cels.* 5, 28. *n.* 15. Circa totum corpus aspredo quaedam fit, et *n.* 2. Aspredine quadam et magnitudine sua. Ita in plerisque opt. editionibus principe A. 1478. Gryphiana, Almelov. et al. Sunt tamen qui ex quibusd. MSS. reponere malunt *aspritudo*.

[ASPRĒNAS, ātis, omn. gen. illustre cognomen Romanum, sed incertae originis, a loco, vel urbe quadam, ut videtur, deductum. Nonius Asprenas, amicus Augusti, de quo *Suet. Aug.* 43. et 56. *Inscr.* ap. *Grut.* 307, 4. L. Nonius Asprenas. *Tac. H.* 2, 9. memorat Calpurnium Asprenatem. *F.*]

ASPRĒTUM, ti, n. locus asper, inaequalis, difficilis, saxis, aut spinetis impeditus, τραχών. *Liv.* 9, 24. Saxa erant et temere jacentia, ut fit in aspretis et de industria etiam, quo locus tutior esset, ab oppidanis congesta. *Id.* 35, 28. Tabernacula statuere in aspretis et inaequabili solo, difficile erat. Adde 36, 15. *ad f.* *Grat. Cyneg.* 241. Aspretis medius qua clauditur orbis.

ASPRĪTŪDO. V. ASPERITUDO.

ASSA. V. ASSUS.

ASSABĪNUS, Deus est Aethiopum, quem illi messi cinnamomi praeferunt, sacrumque ei, antequam metant, faciunt et post messem partem offerunt. Hoc nomine putant alii significari Jovem, alii Solem. *Plin.* 12, 19, 42.

ASSĀMENTA, orum, n. plur. *Plin.* 16, 40, 77. Rigorem fortissime servat ulmus: ob id cardinibus, assamentisque portarum utilissima, quoniam minime torquetur: permutanda tantum sic, ut cacumen ab inferiore sit cardine, radix superior, *h. e.* tabulis sectilibus. Ita habetur in omnibus fere *Plin.* editionibus etiam antiquis A. 1470. et 1472. At iis antiquior A. 1469 habet *crassamentis*, quod etiam in omnibus MSS. suis legi testatur *Harduinus*. Sunt autem *crassamenta* hoc loco crassiora tigna directa et transversa, quibus foris munitur. Multo autem aptius cohaeret haec vox et significatio cum ceteris *Plinii* verbis, quam *assamenta*. [Hactenus *Forcellinus*; at *Schneiderus* in *Ind. Scriptor. R. R.* in V. *Assis* probat legendum *axamentisque*, *h. e.* axibus: hi cardinem superiorem et inferiorem exstantem habebant, qui liminis superioris et inferioris foramini velut axis currus modiolis rotae inserebatur, in eoque vertebatur. Id colligitur ex loco simili *Theophr. Hist. Pl.* 5, 4., quem Plinius respexit. Vides igitur, amandandas esse variantes lectiones hic a *Forcellino* allatas. *F.*] ℙ Sunt etiam *Assamenta* quaedam poematum genera. V. ASSO, as.

ASSĂRACUS, i, m. Trois filius ex Acalide Eumedis filia, qui uxorem habuit Clytodoram Laomedontis filiam, et genuit Capyn, ex quo, et nympha Naide natus est Anchises pater Aeneae ex Venere. Alii dicunt, Assaracum esse filium Erichthonii filii Dardani ex Jove et Electra et genuisse Capyn, ex quo Anchises natus sit, ut apud *Ov. Fast.* 4, 31. et apud *Serv.* ad *A.* 8, 130. legitur. Fuit autem rex Trojae, ut *Id. Serv.* docet ad illud *ib.* 6, 650. Ilusque, Assaracusque et Trojae Dardanus auctor. ℙ Hinc gens Assaraci est Romanus populus ab Aenea descendens, Assaraci pronepote. *Virg. A.* 9, 643. ℙ Frater Assaraci est Ganymedes, sidus Aquarii. *Ov. Fast.* 4, 943.

ASSĀRĀTUM. V. ASSIRATUM.

ASSĀRIUS, a, um, adj. qui ex asse constat. *Cato R. R.* 132. Daps Jovi assaria pecunia, urna vini Jovi caste. Ita legendum probat *Pontedera Op. post.* T. 1. p. 283., nempe *assaria pecunia* ea dicitur, quae as pendat, *h. e.* libralis, ab asse. Alii minus recte legunt: *Daps Jovi assir a pecu in urna vini.* [*Haec a *F.* refeta sunt; *Forc.* explicabat *h. l.* per *assus*; alii interpretantur *assarius* per *assandus.*]

ASSĀRIUS, ii, m. ab antiquis dicebatur pro *as*, ut docent *Varr. L. L.* 7, 38. *a med.* et *Charis.* 1. p. 58. Ex *Varrone* autem colligitur, in usu fuisse, ut in genitivo plurali *assarium* diceretur pro *assariorum*, ut *Equum publicum mille assarium.*

*ASSĀTOR, oris, m. qui assat. *Vet. Gloss.* Assator, ὀπτανεύς, ὀπτανάριος. *B. A.*

ASSĀTŪRA, ae, f. cibi non elixi, sed assati, sive ii tosti sint, sive frixi. Ita enim exponere videtur *Salmas.* ad illud *Vopisci in Aurel.* 49. Convivium de assaturis maxime fuit. Adde *Apicium* 7, 5.

ASSĔCLA et Adsecla, ae, m. πάρεδρος, σύμφορος, assectator, comes, ab *assequendo* dictus, et significat eum, qui alicujus commodi spe alterum sequitur et dicitur plerumque in contemptu. *Front.* p. 2193. docet, *comitem* esse proprie, qui in itinere alterum sequitur; *sodalem* esse nomen adolescentiae; *asseclam*, qui sequitur potentiorem: ita *comitem* esse tutum; *sodalem* amicum; *asseclam* officiosum. Quamquam haec discrimina non semper vera sunt. [*Intellige servum vel scribam aut alius ejus generis hominem, qui magistratum vel quemcunque hominem nobilem ac divitem comitatur. Sic *Schütz.* in *cl. Cic.* Gloss. MSS. (quas laudat *Ruhnken.* ad *Vell.* 2, 83.): assecla, buccellarius, scurra. Glossae editae: assecula, παράσιτος.] *Cic. Div.* 2, 37. Cum ei tetrarchiam eripuisset et asseclae Pergameno nescio cui dedisset. *Id. Verr.* 2, 1, 25. Asseclae legatorum. *Id. fr. pro Cornel.* ap. *Ascon.* Pauci praeterea assentatores eorum atque asseclae subsequuntur. *Id. Att.* 6, 3. Qui potentissimorum hominum contumaciam nunquam tulerim, ferrem hujus asseclae? *Auct. Decl. in Sall.* 8. Omnium mensarum assecla, i. e. parasitus. ℙ In quibusdam MSS. Ciceronis *Sext.* 64. *in f.* legitur *assecula*. ℙ *Charis.* 1. p. 37. docet asseclam esse communis generis: nullo tamen allato exemplo confirmat.

ASSECTĀTIO et Adsectatio, onis, f. ἀκολουθία, παρακολούθησις, actus assectandi: et dicitur fere de comitatu, qui officii causa alicui praestatur. *Q. Cic. Petit. cons.* 9. Et quoniam assectationis mentio facta est, id quoque curandum est, ut quotidiana cujusque generis et ordinis et aetatis utare. *Cic. Mur.* 34. Homines tenues unum habent in nostrum ordinem aut promerendi aut proferendi beneficii locum, hanc in nostris petitionibus operam atque assectationem. ℙ Pro observatione, animadversione: qui enim alterum assectatur, observandi et adnotandi occasionem habet. *Plin.* 2, 20, 18. Latet plerosque, magna coeli assectatione compertum a principibus doctrinae viris superiorum trium siderum ignes esse, qui etc.

ASSECTĀTOR et Adsectator, oris, m. ἀκόλουθος, qui assectatur et comitem se praebet officii aut utilitatis causa. *Cic. Verr.* 2, 2, 11. Cum ab eo quidam vetus assectator et ex numero amicorum non impetraret, uti etc. *Q. Cic. Petit. cons.* 9. Hujus autem rei (*assectationis*) tres sunt partes: una salutatorum cum domum veniunt; altera deductorum; tertia assectatorum. Et *ib.* Assidua assectatorum copia. [*Vell.* 2, 83. humillimus assectator reginae. Sic *Ruhnk.* pro *assentator* correxit. Idem est hoc sensu quod *assecla.*] *Cic. Balb.* 27. Cum ducibus ipsis, non cum comitatu assectatoribusque confligant. *Sen. Tranq.* 1. Assectator comesque patrimoniorum pereuntium populus. *Plin.* 9, 42, 66. Assectator dapis cancer. *Id.* 8, 17, 21. et 18, 28, 68. *n.* 3. Assectator sapientiae sc. philosophus. *Id.* 29, 1, 5. eloquentiae. *Id.* 20, 14, 57. Portii Latronis clari inter magistros dicendi assectatores, i. e. discipuli. *Gell.* 5, 10. Auditor assectatorque Protagorae.

ASSECTĀTUS et Adsectatus, part. V. in v. seq.

ASSECTOR et Adsector, aris, atus sum, dep. 1. ἀκολουθέω, sequor, comitem me alicui praebeo officii aut utilitatis causa. *Cic. Or.* 1, 56. Cum aedilitatem P. Crassus peteret, eumque major natu, etiam consularis, Ser. Galba assectaretur. *Plin.* 33, 12, 54. Cum Arellium Fuscum celebritate assectarentur adolescentium scholae. *Suet. Caes.* 19. Omnibus officiis Pompejum assectatus est, i. e. prosecutus. [*Hor. Sat.* 1, 9, 6.] ℙ *Assectari feminam* apud JCtos dicitur is, qui tacitus frequenter sequitur: ideoque injuriarum tenetur, quia assidua frequentia quasi praebet nonnullam infamiam. Ita *Ulp. Dig.* 47, 10, 15. ℙ Passiva significatione. *Enn.* ap. *Prisc.* 8. p. 792. Assectari se omnes cupiunt. ἀκολουθεῖσθαι. *Alpheus Philologus ib.* Themistocles cum a formoso assectaretur. ℙ Hinc particip. passivum *assectatus*, *a*, *um*. *Festus*: Adsectata femina vel in bonam partem dicitur, velut honorata: vel in malam, quasi ad extremum periculum adducta: *Jos. Scalig.* testatur, in vet. editionibus haberi *affectata*, et ita prorsus legendum esse: affertque in hanc rem locum *Pl. Rud.* 2, 4, 4. Accipiam hospitio, si mox venis, item ut affectatam. Ita nimirum ea verba emendanda esse censet, quae alii aliter ediderunt. Est enim is locus crux Interpretum. V. *Taubmann.*

ASSĔCŬLA et Adsecula, ae, m. idem qui assecla. *Juven.* 9, 48. Vos humili adseculae, vos indulgebitis unquam etc. Quidam leg. *adseclae* paenultima longa. Adde loc. *Cic.* in ASSECLA allatum [*et glossas ibi allatas a nobis.]

ASSĔCŪTOR et Adsecutor, oris, m. qui assequitur, comes. *Capell.* 9. p. 306. Himeros Cupidinis assecutor.

ASSĔCŪTUS et Adsecutus part. in V. ASSEQUOR.

ASSĔDO et Adsedo, onis, m. assessor. Hanc vocem affert *Non. Grammat.* 1, 312., sed nullo confirmat Latini scriptoris testimonio.

ASSĔFŎLĬUM, ii, n. herba alio nomine gramen dicta, et Graece agrostis. *Appul. Herb.* 77.

ASSELLO. V. ADSELLO.

ASSENSIO et Adsensio, onis, f. ὁμολογία, συγκατάθεσις, actus assentiendi, assensus, consensus. *Cic. Acad.* 4, 12. Vitia in ipsorum esse potestate, nec peccare quemquam nisi assensione. *Id. Fat.* 18. Assensio non potest fieri, nisi commota viso. Hinc i. q. approbatio, praecipue eorum, qui oratorem audiunt. *Id. Brut.* 30. Genus orationis exile, nec satis populari assensioni accommodatum. *Id. ib.* 84. Cum surgit is, qui dicturus sit, significetur a corona silentium; deinde crebrae assensiones, multae admirationes. *Id. Inv.* 1, 31. Inductio est oratio, quae rebus non dubiis captat assensionem ejus, quicum instituta est: quibus assensionibus facit, ut illi dubia quaedam res, propter similitudinem earum rerum, quibus assensit, probetur. ℙ [*Interdum hoc voc. librarii commutarunt cum v. *assertio.* V. *Goer.* ad *Cic. Acad. post.* 1, 12.]

ASSENSOR et Adsensor, oris, m. σύμψηφος, qui assentitur, approbator. *Cic. Fam.* 6, 21. Quotidie commemorabam, te unum in tanto exercitu mihi fuisse assensorem, et me tibi. [*Auct.* ad *Her.* 3, 4. non omnes habemus assensores.] *Sen. Hipp.* 1207. Tuque semper, genitor, irae facilis assensor meae, *h. e.* vota a me irato facta exaudiens. *Val. Max.* 6, 3. *n.* 6. Assensor vindictae.

ASSENSUS et Adsensus, us, m. συγκατάθεσις, συμφώνησις, assensio, approbatio, consensus. *Cic. Acad.* 4, 33. Assensu suo comprobare aliquid, et *ib.* 34. Obsistere opinionibus, assensus lubricos sustinere. [*Assensus sustinere est graecum ἐπέχειν. V. *Goer.*] Et 29. Cohibere assensum a rebus certis. *Id. Brut.* 49. Vulgi assensu et populari approbatione judicari solet. *Id. N. D.* 2, 2. Quod ni ita esset, qui potuisset assensu omnium dicere Ennius? Aspice hoc sublime, candens etc. *Liv.* 8, 5. Adsensu populi excepta vox consulis. [*Adde *id. ib.* 5, 9. omnium assensu comprobata oratio. *Ib.* 8, 4. clamare et assensu omnes permiserunt. Praepositionem addit *id.* 3, 72. non silentio modo, sed cum assensu etiam audiri. *Ib.* 4, 36. Et 24, 27. crebriores deinde eae voces et cum haud dubio assensu multitudinis esse. *φ.*] *Plin. Pan.* 71. Jam quo assensu senatus, quo gaudio exceptum est etc. [*Ab *eod. ib.* senatorius assensus appellatur.] *Ov. Met.* 1, 244. Dicta Jovis pars voce probant . . . . . alii partes assensibus implent. ℙ Translate. *Virg. G.* 3, 45. Et vox assensu nemorum ingeminata remugit. *Id. A.* 7, 615. Aereaque assensu conspirant cornua rauco, *h. e.* quasi approbantia ardorem euntium ad pugnam. ℙ Est etiam *assensus*, cum non tam approbandi, quam gaudendi sensus exprimitur. *Liv.* 27, 51. L. Veturius planius omnia, quae acta erant (*in pugna et victoria*) exposuit, cum ingenti assensu, postremo etiam clamore universae concionis, cum vix gaudium animis caperent.

ASSENSUS et Adsensus, a, um, part. ab *assentior*, qui consensit, vel approbavit. *Cic. Att.* 7, 1. Ei assensus est unus familiaris meus Favonius. ℙ Passiva significatione, ὁμολογηθείς. *Cic. Acad.* 4,

31. Multa sequitur probabilia non comprehensa, neque percepta, neque assensa, sed similia veri.

ASSENTĀTĬO, onis, f. actus assentandi, hoc est assentiendi, assensus. *Petr. Sat.* 17. Tacentibus adhuc nobis et ad neutram partem assentationem flectentibus. Quidam leg. *assensionem*. *Impp. Arcad.* et *Honor. Cod. Theod.* 10, 3, 5. Si cui adversus praecepta hujus sanctionis veniendi aditum assentatione praestiterint. *Vell.* 2, 128. Qui M. Tullio tantum tribuere, ut paene assentatione sua quibus vellet, principatus conciliaret, *h. e.* commendatione, favore, suffragio. ¶ Saepius sumitur pro blando assensu quo aliquis alterius gratiam captat, blandis mendaciis et sermone ad gratiam composito, κολακεία, θωπεία. *Cic. Amic.* 25. Nullam in amicitiis pestem esse majorem, quam adulationem, blanditiam, assentationem. [**Plin. Pan.* 85.] *Id. Cluent.* 13. Blanditiis et assentationibus immergere se penitus in consuetudinem alicujus. *Id. Amic.* 24. Assentatio vitiorum adjutrix. *Id. Att.* 13, 28. Assentatio turpis. *Id. Q. Fr.* 1, 1, 5. Graeci diuturna servitute ad nimiam assentationem eruditi. *Id. Amic.* 25. Callida assentatione capere aliquem.

ASSENTĀTĬUNCŬLĂ, ae, f. parva assentatio. *Cic. Fam.* 5, 12. Ac non vereor, ne assentatiuncula quadam aucupari tuam gratiam videar. *Pl. Stich.* 1, 3, 76. Assentatiunculae.

ASSENTĀTOR, oris, m. id. qu. assensor. *Tert. adv. Herm.* 10. Etsi non auctor, sed assentator mali invenitur Deus, *h. e.* qui malum non quidem vult, sed permittit. ¶ Elegantius sumitur pro adulatore, qui ad gratiam captandam alteri in omnibus assentitur, κόλαξ, θώψ. *Cic. Amic.* 26. Semper enim auget assentator id, quod is, cujus ad voluntatem loquitur, vult esse magnum. *Id. ib.* et *Off.* 1, 26. Patefacere aures assentatoribus. [**ib.* 2, 18.] *Id. Caec.* 5. Assentator mulierum. *Guilielmius* inclinabat in *assectator*, ut notat *Gruter.*

ASSENTĀTORĬĒ, adv. cum assentatione, θωπικῶς. *Cic. Q. Fr.* 2, 15. *ad f.* Dubitare te non assentatorie, sed fraterne veto.

ASSENTĀTRIX, icis, f. quae assentatur, adulatrix, κολακίς. *Pl. Most.* 1, 3, 100. Nunc assentatrix scelesta est: dudum adversatrix erat.

ASSENTĬO et Adsentio, is, ensi, ensum, a. 4. συγκατατίθημι, consentire, approbare. *Cic. Att.* 9, 9. Assentio tibi, ut in Formiano potissimum commorer. *Id. Fam.* 1, 1. Advertebantur Pompeji familiares assentire Volcatio. Est qui legit *assentiri.* [*Hoc rectius habet; nam in eodem versu praecedit *assentitur Volcatio.* Sic etiam in seq. loco recentiores edd. deponens praeferunt. Ceterum Ciceroni activum tribuit *Diomed.* 1. p. 377. coll. *Heusing. obss. antib.* c. 4, 450.] *Id. Off.* 1, 6. Ne his temere assentiamus. Al. leg. *assentiamur.* *Liv.* 1, 54. Cum de aliis rebus adsentire se Gabinis diceret. *Tac. H.* 5, 3. Assensere, atque omnium ignari etc. *Pl. Amph.* 2, 2, 192. Mihi quoque assunt testes, qui illud, quod ego dicam, assentiant. *Quint.* 9, 3. *circa med.* Inveni, qui et hoc vocaret πλοκήν: cui non assentio. *Gell.* 6, 5. Hoc ergo assentimus. *Curt.* 4, 13. Omnes Parmenioni assentiebant. V. v. seq. Et adde *Acc.* et *Pompon.* ap. *Non.* 7, 8. *Cic. Div.* 2, 50. Ennius, qui magno plausu loquitur assentiente populo. *Id. Acad.* 4, 21. Sapientem, si assensurus esset, etiam opinaturum. *Tac. A.* 14, 48. Ceteris inde assentientibus. ¶ *Assentire* pro *assentari.* *Pers.* 1, 36. Assensere viri. V. *integrum loc.* ¶ In illo *Liv.* 41, 24. *sub f.* Cum iidem huic orationi, qui litteris regis adsentierant, adsentirentur: lege *adsensi erant.* Error ortus est ex prava scriptione litterae *t*, et conjunctione vocum.

ASSENTĬOR et Adsentior, iris, ensus sum, dep. 4. idem quod assentio, sed magis usitatum. *Varr.* ap. *Gell.* 2, 25. *Sentior* nemo dicit, et id per se nihil est: *assentior* tamen fere omnes dicunt. Sisenna unus *assentio* in senatu dicebat: et eum postea multi secuti: neque tamen vincere consuetudinem potuerunt. *Cic. Fam.* 1, 1. Huic assentiuntur reliqui consulares praeter Afranium, qui assentitur Volcatio. *Id. Acad.* 4, 21. Si ulli rei sapiens assentietur unquam. Et *ib.* Vitiosum est assentiri quidquam aut falsum aut incognitum. *Id. Or.* 1, 9. Cetera, inquit, assensior Crasso. *Id. N. D.* 3, 25. Vehementer assentiri alicui rei. [**Liv.* 24, 30. omnes assensi sunt partibus dividundis, i. e. censuerunt opportuna loca dividenda praefectis esse, ut suae quisque partis tutandae reus sit, quemadmodum *Liv.* antea scripserat.] *Id. Att.* 16, 15. Valde assentiri alicui in aliqua re. Al. aliter leg. Et *ib.* 7, 13. Assentiri alicui de aliqua re. [*ut etiam *Or.* 1, 49.] ¶ Impersonaliter. *Cic. Fam.* 1, 2. Bibulo assensum est.

ASSENTOR, aris, atus sum, dep. 1. idem quod assentior. [*Hoc tamen discrimine. *Assentior*, si mihi de aliqua re persuasum est; *assentor*, si, quod alius dixit, affirmo, sive id serio fiat sive per simulationem.] *Pl. Most.* 1, 3, 89. Nunc ne ejus causa vapulem, tibi potius assentabor. Quidam leg. *assentiar.* [*Minus bene. Cf. *Döderl. Synon.* etc. II. p. 174.] *Vell.* 2, 48. Iis, qui a Caesare dimittendos exercitus contendebant, assentabatur, iis, qui ab ipso, adversabatur. *Tert. Exhort. ad castit.* 4. Cui ergo consilio assentabimur? [**Justin.* 12, 16. assentante majore convivarum parte. *F.*] ¶ Saepius et elegantius sumitur pro ad voluntatem et gratiam loqui, assensum dare alicui in omnibus, obsequendi et placendi causa, adulari, θωπεύω, κολακεύω. *Ter. Eun.* 2, 2, 21. Negat quis, nego: ait, ajo: postremo imperavi egomet mihi, omnia assentari. *Id. Ad.* 2, 4, 6. Vereor coram in os te laudare amplius, Ne id assentandi magis, quam quo habeam gratum, facere existimes. *Cic. Fam.* 3, 11. Mihi ipse assentor fortasse, cum ea esse in me fingo. *Id. Acad.* 4, 14. Ut nihil nobis assentati esse videamur. [**Id. Amic.* 26. Ita fit, ut is assentatoribus patefaciat aures suas maxime, qui ipse sibi assentetur, i. e. sibi ipse nimium tribuat.] ¶ Scribitur et *adsentari.*

[ASSĔQUĒLĂ, ae, f. id quod sequitur. *Marius Victorin.* p. 2500. Nam neque per se versus hexameter sine sequente pentametro elegiacum metrum implebit; neque in epodis singuli versus sine clausulis suis et assequelis audiri poterunt ἐπῳδοί. *F.*]

ASSĔQUOR et Adsequor, eris, quutus, et cutus sum, dep. 3. ἐπικαταλαμβάνω, ἐφικνέομαι, ad eum, quem sequor, pervenio, consequor. [*Aliquantum tamen differunt *consequi* et *assequi.* Nam qui *assecutus* est aliquid, eo quo opera data tenebat, pervenit; qui *consecutus* est aliquid, alicujus voti, quo tenebatur, vel sua vel *aliorum opera* compos fit. V. *Döderl.* III. p. 147. sq.] *Cic. Att.* 3, 5. Si es Romae, jam me assequi non potes: sin es in via, cum eris me assequutus, coram agemus. *Liv.* 28, 16. Adeo citato agmine ducti sunt, ut si via recta vestigia sequentes issent, haud dubie adsequuturi fuerint. [*Saepe *Liv.* sine casu utitur h. v., ut 33, 8. nondum assecuta parte suorum, i. e. quum sui nondum ad ipsum pervenissent; et 24, 20. in Bruttios raptim, ne Gracchus assequeretur, concessit.] *Cic. Tusc.* 1, 39. Nonne modo adolescentes, in cursu, a tergo insequens, nec opinantes assequuta est senectus? Peculiare est illud *Cic. Verr.* 2, 1, 57. Quid ergo? Rabonius istam diem quomodo assequetur? *Asconius* explicat, *quomodo accurret ad diem?* quae scilicet operi cuidam faciendo erat praestituta. ¶ Translate est ad aliquid pervenire, aliquid adipisci. *Cic. N. D.* 2, 19. *in f.* Assequi maturitatem. *Sall. Jug.* 4. magistratum. *Cic. Planc.* 25. gradus honorum. *Curt.* 4. 6. regnum. *Id.* 5, 10. aliquid fraude. *Cic. Or.* 1, 30. aliquid precibus, et *ib.* 29. aliquid in dicendo. *Id. Planc.* 37. immortalitatem. *Id. Off.* 1, 31. Nec quidquam sequi, quod assequi nequeas. *Id. Rosc. Am.* 34. Qua in re nihil aliud assequeris, nisi ut ab omnibus audacia tua cognoscatur. *Justin.* 2, 4. Assequi virtute, ne segnior videare. *Cic. Fam.* 6, 4. *in f.* Quae cum faciam, benevolentiam tuam erga me imitabor, merita non assequar. [*Cf. *Manut.* ad h. l.] Et *ib.* 1, 4. Qui si vitam pro tua dignitate profundam, nullam partem videar tuorum meritorum assequutus. *Auct. ad Her.* 4, 20. Assequi et exaequare aliquid. *Cic. Har. resp.* 9. Assequi prudentiam alicujus. *Plin. ep.* 4, 8. ingenium alicujus aliqua ex parte. *Cic. Leg.* 1, 2. *ad f.* Eum velle dumtaxat imitari videtur: quem si assequi posset, aliquantum ab optimo tamen abesset. [*Assequi igitur plus est quam imitari. Imitatur enim, qui post sequitur; assequitur autem, qui ad eum, quem sequebatur, jam pervenit. Sunt haec verba *Manut.* l. l.] *Id. ad Brut.* 1, 15. Quibus igitur litteris tam accurate scriptis assequi possum, subtilius ut explicem, quae gerantur, quam tibi is exponet? ¶ Ponitur saepe pro intelligere, percipere. *Cic. Inv.* 2, 47. Ut essent, non qui scriptum suum recitarent, sed qui cogitationem assequi possent, et voluntatem interpretari. *Id. Att.* 7, 13. Assequi aliquid conjectura. *Id. ad Pompejum ante ep.* 12. *l.* 8. *ad Att.* aliquid suspicione. *Curt.* 4, 16. aliquid animo. *Caecil.* ap. *Gell.* 20, 1. Obscuritates non assignemus culpae scribentium, sed inscientiae non assequentium. *Id.* 3, 1. Quid istuc sit, videor ferme assequi. ¶ Passive. *Cic. Verr.* 2, 2, 73. *ad f.* Ut hac diligentia nihil horum investigari, nihil assequi potuerit. Al. leg. *haec diligentia — investigare.*

ASSER, ĕris, m. δοκὶς, δοκίδιον, trabecula, tignum parvum integrum, vel fissum, sudis, palus, contus. *Tac. Hist.* 4, 30. Eduxerant Batavi turrim duplici tabulato, quam praetoriae portae propinquantem promoti contra validi asseres, et incussae trabes perfregere. *Caes. B. C.* 2, 2. Asseres pedum duodecim, cuspidibus praefixi, in terra defigebantur. *Liv.* 44, 5. Longi duo validi asseres ex inferiore parte in terra defigebantur: in eos transversi incumbentes tigni injungebantur. *Id.* 30, 10. Asseres ferreo unco praefixi: harpagones vocant, etc. *Id.* 38, 5. Asseribus falcatis detergere pinnas murorum. Adde *Vitr.* 7, 3. *Inscr.* apud *Grut.* 207. *col.* 2. Trabeculas inasserato asseribus abiegneis sectilibus crassis quoque versus unciis quatuor. ¶ Pro vectibus, quibus lecticae gestantur. *Juven.* 7, 132, Perque forum juvenes longo premit assere Medos. Adde 3, 245. et *Suet. Cal.* 58. ¶ Videntur etiam sumi *asseres* pro tabulis sectilibus, quae *asses* vel *axes* frequentius dicuntur. *Vitr.* 4, 2. Supra cantherios templa; deinde insuper sub tegulas asseres, ita prominentes, ut parietes projecturis eorum tegantur, etc. Aptius tamen hic intelliguntur tigilla. *Festus* etiam *asseres* tabulas esse censet. Scribit enim, ita dictos esse, *quod assideant parieti, trabibusque*; quod etymon non quilibet stomachus facile concoquet. [**Kärcher. ephem. schol.* 1828. p. 918. derivat a gr. ἄγνυμι i. e. frangere, quoniam idem sit voc. cum assis et axis, gr. ἄξων.] Apud *Plaut.* quoque *asseres* pro tabulis accipiendos esse quidam putant, *Aul.* 2, 6, 8. Ligna hic apud nos nulla sunt. *Co.* sunt asseres? *Sta.* sunt pol. *Co.* sunt igitur ligna, etc. Sed hic intelligit *Plautus* quamcumque materiem ligneam fabricae quidem utilem, sed quae etiam igni alendo idonea sit. Denique addunt alii locum *Colum.* 6, 19., ubi pro *asseribus* legendum est *axibus.* ¶ Legitur aliquando antique scriptum *axeres* pro *asseres.*

ASSERCŬLUM, i, n. et Asserculus i, m. δοκίδιον, parvus asser. *Cato R. R.* 12. Assercula quinque. *Id. ib.* 152. Facito scopas virgeas ulmeas aridas, in asserculo alligato. *Colum.* 8, 3. Ascensus avibus ad tabulata datur junctis parieti modicis asserculis. *Id.* 12, 50. Asserculos inter se distantes semipedalibus spatiis supra solum ponito, et cannas diligenter spisse textas injicito.

ASSĔRO et Adsero, is, evi, itum, juxta sero. V. ADSERO.

ASSĔRO et Adsero, is, erui, ertum, a. 3. ex *ad*, et *sero*, qua jungere et nectere significat. *Asserere manu* est manu prehendere, et ad se trahere: et dicitur de iis, qui aliquem in libertatem ex servitute vindicant, quia is, qui aliquem ex servo liberum facere volebat, eum manu prehensum ad se adjungebat, manuque capiti ejus imposita liberum esse ajebat. *Varr. L. L.* 5, 7. *a med.* Dicimur asserere manu in libertatem, cum prehendimus. *Ter. Ad.* 2, 1, 39. Neque vendundam censeo, Quae libera est: nam ego liberali illam assero causa manu. Ubi *Donatus:* Ordo est: Ego liberali causa, manu assero; et sunt verba juris: a quibus etiam assertores dicuntur vindices libertatis. *Pl. Poen.* 4, 2, 83. Manu eas asserat suas populares, liberali causa. *Id. Curc.* 5, 2, 68. Si quisquam hanc liberali asseruisset manu. *Id. Pers.* 1, 3, 83. Continuo tu illam a lenone asserito manu. ¶ Huc refer illud *ejusd. Rud.* 4, 3, 33. Pisces cum capio, si quidem cepi, mei sunt; habeo pro meis: nec manu asseruntur, neque illinc partem quisquam postulat, *h. e.* nec quisquam est, qui suos esse dicat, et manu ad se trahat. *Mart.* 1, 16. Gaudia non remeant, sed fugitiva volant. Haec utraque manu, complexuque assere toto, *h. e.* prehende, ne fugiant. ¶ Dicimus etiam *asserere aliquem in libertatem*, ut est in citatis *Varronis* verbis, *h. e.* in libertatem vindicare. Adde *Suet. Vit.* 10. et *Ulp. Dig.* 47, 10, 11. *in f.* Sic *Masur. Sabin. ib.* 40, 14, 2. Ex libertinitate asserere se ingenuitati. ¶ Et *asserere* absolute eod. sensu. *Cic. Flacc.* 17. Cum in causa liberali eum, qui asserebatur, cognatum suum esse diceret, non crediderunt. *Ov. Amor.* 3, 11, 3. Scilicet asserui jam me, fugique catenas. [**Suet. Vesp*, 3. civem pronunciatam, patre asserente. *Id. Gramm.* 3. quanquam asserente matre, permansit tamen in statu servitutis. *Lucan.* 3, 56. namque asserit urbes Sola fames.] ¶ *Asserere in servitutem* est in servitutem rapere. *Liv.* 3, 44. M. Claudio negotium dedit, ut virginem in servitutem assereret. Adde *Suet. Tib.* 2. ¶ Sumitur etiam pro ad se adjungere, arrogare, vindicare, assumere, suum facere. *Justin.* 44, 3. Gallaeci Graecam sibi originem asserunt. *Suet. Oth.* 9. Asserere sibi dominationem. *Id. Cal.* 22. sibi majestatem divinam ex re aliqua. *Ov. Met.* 1, 462. sibi laudes alienas. *Curt.* 8, 1. sibi patrem Jovem. *Quint.* 4, 2. aliquem tanquam filium. *Id.* 12, 1. sibi nomen sapientis. *Id.* 9, 3. Sed haec adeo sunt vulgaria, ut sibi artem figurarum asserere non possint. ¶ Item pro vindicare, tueri, defendere, velut manu capiendo et tenendo. *Flor.* 1, 11. Latini quoque Tarquinios asserebant. *Id.* 3, 16. Saturninus Gracchanas leges asserere non destitit. *Id. id.* 17. Asserere senatum. Et *ib.* 20. Pudorem Romanum Crassus asseruit. *Suet. Claud.* 10. Consules Capitolium occuparant, asserturi communem libertatem. *Id. Caes.* 16. In asserenda dignitate. [*Quocum confert *B. Crus.* in *cl.* apud *eund. Caes.* 33. *defendere* et *ib.* 72. *tueri* dignitatem.] *Vell.* 2, 60. Fata asserebant conditorem et conservatorem Romani nominis. *Mart.* 14, 142. Hoc focale tuas asserat auriculas, *h. e.* foveat, et audiendis malis carminibus liberet. *Id.* 11, 99. Non te cucullis asseret caput tectum, *h. e.* tutum a basiis non reddet. *Quint. Decl.* 5, 6. Asserere aliquid in aliquo per mutuas auxiliorum vices, *h. e.* tueri, et a calamitate vindicare. V. locum. ¶ Item pro liberare, eripere. *Plin. ep.* 2, 10. Habe ante oculos mortalitatem, a qua asserere te hoc uno monimento potes. *Id. ib.* 3, 5. Asserere aliquem ab injuria oblivionis. [*Haec nihil differunt a praecedd.] ¶ *Asserere*

aliquem, vel *aliquid alicui rei* est addicere, adjungere, assignare, tribuere. *Id. ep.* 1, 3. Quin tu humiles et sordidas curas aliis mandas; et ipse te in alto isto pinguique secessu studiis asseris? *Sen. Const. Sap.* 10. Haec non nego sentire sapientem: nec enim lapidis illi duritiam, ferrive asserimus. Sic apud *Ov. Met.* 1, 761. *asserere aliquem* coelo est ejus originem e coelo ductam palam facere, tueri, confirmare. ¶ Apud *Mart.* 10, 35. *asserere aliquid* ponitur pro scribendo aliquid referre, et quodammodo approbare. V. locum. ¶ *Asserere* pro dicere, affirmare. *Tac. A.* 2, 83. Asseruit Tiberius, solitum, paremque ceteris (*clypeum*) dicaturum. [*Dudum h. l. e cod. *Flor.* restitutum est *asseveravit*, quod unice probandum.] *Pallad.* 2, 3. Quae terra si tunc aretur, asseritur per triennium sterilis fieri. *Sen. Excerpt. controv.* 7, 1. *ad f.* Quod Passienus non probabat, asserens, minus verecundum esse, etc. *Quint. Decl.* 7, 6. Non vacat asserere quae finxeris, cum vix prodest et verum fateri. Add. *Justin.* 38, 2. [*H. l. alii legi volunt *asseveret.*] *Arnob.* 1. p. 18. et *Aur. Vict. Caes.* 21. ¶ Afferri solent pro hac notione alia, etiam meliorum scriptorum exempla, ut *Cic. Off.* 3, 13. Qui proscribunt villam (ut ipsi asserunt) bene aedificatam. Sed vetus editio sine loco, et anno, aliaeque longe optimae non habent, *ut ipsi asserunt.* Leguntur tamen in illa A. 1477. Huic addunt *Vet. Poetam* apud *Eund. Or.* 2, 59., *Varr. L. L.* 4, 10., *Caton. in quodam fragm.*, *Auct. ad Her.* 4, 46., *Pl. Rud.* 3, 3, 3., *Caes. B. C.* 3, 15., *Justin.* 38, 2. et alios: quib. omnib. loc. ita dubia est lectio, ut etiam probabilior ea videatur, quae *assero* excludit: qua de re multa *Cellar.* et uterque *Borrich.*, qui miras hac de re lites excitarunt. [*Cf. *Ruhnk.* ad *Vell.* 2, 60. *Hdf.* ad *Cic. N. D.* 1, 5.]

ASSERTĬO et Adsertio, onis, f. vindicatio in libertatem, καρπισμὸς, ut est in *Vet. Gloss.*, et sumitur etiam pro judicio de alicujus libertate constituto, quod et *causa liberalis* dicitur. *Quint.* 3, 6. Sitne liber qui est in assertione. *Id.* 5, 2. Aut cum de eadem causa pronunciatum est, ut in reis deportatis, assertione secunda, et partibus centumviralium. (*Assertio sècunda*, quam memorat etiam 11, 1., est judicium secundum, in quo de libertate alicujus agitur. Licebat enim in hujusmodi causis provocationem facere, atque iterum judicio agere.) *Trajan. ad Plin. ep.* 10, 72. Ideo nec assertionem denegandam iis, qui in libertatem vindicabuntur, puto. [**Suet. Dom.* 8. recuperatores ne se perfusoriis assertionibus accommodarent, i. e. ne judices iis operam darent, qui per calumniam servos in libertatem asserentes dominos justos fraudatum irent. Ita *B. Crus.* quem V. pluribus.] ¶ Item affirmatio. *Arnob.* 1. p. 18. Cum in eadem culpa sit et assertio talis rei, et abnegatio refutatoris increduli. *Id.* 4. p. 141. O Deorum assertio religiosa! *h. e.* ratio probandi Deos esse. *Ciceronem* quoque afferunt quidam *Acad.* 1, 12. et *ib.* 3, 12., sed ibi leg. plerique al. *assensio*, [*quod unice probandum.]

ASSERTOR et Adsertor, oris, m. qui aliquem ex servitute in libertatem asserit, vindex libertatis, καρπιστής. *Suet. Caes.* 80. Populo detrectante dominationem, atque assertores flagitante. *Sen. ep.* 13. Catoni gladium assertorem libertatis extorque. ¶ Translate. *Mart.* 1, 53. de libellis suis: Si de servitio gravi queruntur, Assertor venias. Adde *Lucan.* 4, 214. et *Ov. Remed.* 73. ¶ De eo, qui in servitutem trahit. *Liv.* 3, 44. et 45. appellat *assertorem* M. Claudium, qui Virginii filiam, quasi servam suam, repetebat. ¶ Generatim pro liberatore, vindice, aut defensore. *Suet. Tib.* 2. Claudios omnes assertores dignitatis ac potentiae patriciorum semper fuisse. *Id. Galb.* 9. Assertor generis humani. *Mart.* 1, 25. Qui loquitur Curios, assertoresque Camillos. *Quint.* 1, 6. Verba a vetustate repetita non solum magnos assertores habent, sed, etc. [*Hieron.* in *Isaj. l.* 16, *c.* 58. *v.* 6. Non ergo praecipit, ne exigat unusquisque quod debitum est, maxime quod juste dedit, et juste repetit; alioquin tribuniciae esset seditionis adsertor, *h. e.* approbaret populi Romani seditionem, qua tribuni plebis facti sunt. *Eutrop.* 4, 16. Viriathus assertor contra Romanos Hispaniae, *h. e.* vindex. *Hieron. adv. Jovin. n.* 48. Epicurus voluptatis adsertor. In nummo Galbae apud *Eckhel. D. N. V. T.* 6. p. 298. Mars adsertor. In alio *ib.* Hercules adsertor. *F.*] Apud *Macr. Sat.* 7, 4. assertor quaestionis est, qui de re, quae ambigitur, perite et docte disputare et definire potest, et veritatis quodammodo assertor esse. ¶ [In *Codicis Theodosiani fragm.* a *Peyron.* editis semper *Adsero*, *Adsertio* et *Adsertor* scriptum in codice membranaceo saeculi V. *F.*]

ASSERTORĬUS et Adsertorius, a, um, adj. ad assertorem pertinens, ut Assertoriae lites. *Imp. Justin. Cod.* 7, 17, 1. h. e. in quibus de asserenda alicujus libertate agitur.

ASSERTUM, i, n. assertio, confirmatio. *Capell.* 6. p. 195. Terram in medio mundi immobilem stare, multiplicibus monstratur assertis.

ASSERTUS et Adsertus, a, um, partic. ab *assero. Suet. Aug.* 74. Mena libertinus assertus in ingenuitatem. *Mart.* 7, 52. Asserto orbe.

ASSERVĀTUS et Adservatus, a, um, part. ab *asservo*, servatus, custoditus, φυλαχθείς. *Cic. Arch.* 5. Cum Appii tabulae negligentius asservatae dicerentur. *Plin.* 9, 25, 41. Piscis in sale asservatus.

ASSERVĬO et Adservio, is, ivi, itum, a. 4. idem quod *servio*, nisi quod praeposit. *ad* vim quandam addit. *Cic. Tusc.* 2, 24. Toto corpore, atque omnibus ungulis, ut dicitur, contentioni vocis asserviunt.

ASSERVO et Adservo, as, avi, atum, a, 1. φυλάττω, διατηρέω, idem quod servo, conservo. *Plin.* 9, 15, 18. Asservare pisces sale. Et *ib.* 25, 41. pisces in sale. *Id.* 7, 16, 16. corpora mortuorum in conditorio. *Id.* 7, 56, 57. ignem in ferula. ¶ Aliquem in custodia habere, custodire. *Cic. Cat.* 1, 8. Ut domi meae te asservarem, rogasti. *Id. Verr.* 2, 3, 22. Imperat, dum res judicetur, hominem ut asservent. *Id. ib.* 2, 5, 30. Asservare aliquem liberis custodiis. [**Liv.* 5, 40.] *Id.* 8, 20. aliquem in carcerem. *Pl. Bacch.* 4, 4, 98. aliquem vinctum domi. *Id. Capt.* 1, 2, 6. captivos magna diligentia. *Curt.* 9, 7. Arce, quae quasi negligentius asservata erat, occupata. *Ter. Heaut.* 3, 3, 33. Atqui nunc, here, hic tibi asservandus est. Simili modo usurpavit *Cic. Att.* 10, 16. Consilium nostrum spero vacuum periculo fore. Nam et dissimulabimus (etsi, ut opinor, acerrime asservabimur) custodiemur sc. aliorum attentione. Est igitur fere i. q. observari, sed multo fortius, et quae quidem consilio provideri poterunt, cavebuntur. [Ita legit *Schützius* pro *asservabimus*, quod locum obscurabat. *Id. ib.* 10, 18. Custodiae, quibus asservor, [i. e. speculatores qui me observant. *F.* *Quare etiam confuderunt librarii *asservare* et *observare*. V. *Burm.* ad *Virg. A.* 2, 763.]

*ASSESIĀTES, incolae Asisiae, vel Assesiae, quod oppidum fuit Liburniae. *Plin.* 3, 21. *B. A.*

ASSESSĬO et Adsessio, onis, f. παρεδρία, συνεδρία, actus assidendi, [*cum amicus consolationis causa assidet.] *Cic. Fam.* 11, 27. Oblitumne me putas, qua celeritate ad me Tarento advolaris? quae tua fuerit assessio, oratio, confirmatio animi mei?

ASSESSOR et Adsessor, oris, m. πάρεδρος, συγκάθεδρος, qui ab habente judicandi potestatem assumitur in consilium, ut sibi in causarum cognitione in libellis, edictis, decretis, epistolis assideat et laborum partem sustineat. *Cic. Div.* 1, 43. Lacedaemonii regibus suis augurem assessorem dederunt. *Sen. Tranq.* 3. *ante med.* Urbanus praetor adeuntibus adsessoris verba pronunciat. *Suet. Galb.* 14. Cornelius Laco ex assessore praefectus praetorii. Adde *Dig. l.* 1. *t.* 22. qui est *De officio Assessoris.* [*Cf. *Heinecc. Ant. R.* 4, 6, 9.]

ASSESSŌRĬUS et Adsessorius, a, um, adj. ad assessorem pertinens. *Ulp. Dig.* 47, 10, 5. Sabinus in assessorio ait, etc., *h. e.* in libro De officio assessoris.

ASSESSŪRĂ, ae, f. παρεδρία, officium assessoris. *Ulp. Dig.* 50, 14, 3.

ASSESSUS et Adsessus, us, m. actus assidendi. *Prop.* 4, 11, 49. Quamlibet austeras de me ferat urna tabellas: Turpior assessu non erit ulla meo, *h. e.* nulli feminae, quicum assidere mihi concessum fuerit, dedecori ero.

ASSESSUS et Adsessus, a, um, part. ab *assideo. Sil.* 12, 453. Assessos Capuae muros, *h. e.* obsidione cinctos. Al. leg. *obsessos.* Sed nihil mutandum. V. ASSIDEO.

ASSESTRIX et Adsestrix, icis, f. quae assidet. *Afran.* ap. *Non.* 2, 39. Dimittit adsestricem, me ad sese vocat. Adde *eund. Non.* in voce *Possestrix* 2, 631. ¶ Est autem *assestrix* eadem quae obstetrix, quia puerperae adsidet. Ita interpretatur *Scal.* in *Conject. ad Varr. p. m.* 78. [at *Bothe in fragm. poet. scen.* p. 173. rectius *conciliatricem* intelligit. *F.*]

ASSĔVĒRANTER et Adseveranter, adv. καταφατικῶς, cum asseveratione, affirmate. *Cic. Att.* 15, 19. Statius scripsit ad me, locutum secum esse Q. Ciceronem valde asseveranter, se haec ferre non posse. *Id. Acad.* 4, 19. Haec Antonius fere et Alexandriae tum, et multis annis post, multo etiam asseverantius in Syria, etc.

ASSĔVĒRĀTĒ et Adseverate, adv. *Gell.* 7, 5. Polus histrio tragoedias poetarum nobilium scite atque asseverate actitavit, eleganter et audacter ac fidenter, quod est illorum, qui ea, quae recitant, probe intelligunt, et ex animo pronunciant, βεβαίως.

ASSĔVĒRĀTĬO et Adseveratio, onis, f. κατάφασις, actus asseverandi, affirmatio. *Cic. Att.* 13, 23. Omni tibi asseveratione affirmo, quod mihi credas velim, mihi majori offensioni esse, etc. *Quint.* 4, 2. *a med.* Quorundam probatio sola est in asseveratione et constantia. *Id.* 11, 3. Nulla probatio tam firma est, ut non perdat vires suas, nisi adjuvetur asseveratione dicentis, *h. e.* acri confidentique pronunciatione. *Plin. Pan.* 67. Quae enim illa gravitas sententiarum, quam inaffectata veritas verborum, quae asseveratio in voce, quae affirmatio in vultu! ¶ In illo *Tac. A.* 4, 19. Igitur multa asseveratione, quasi aut legibus cum Silio ageretur, aut Varro consul, aut illud respublica esset, coguntur patres: *asseveratio* est severitatis simulata species. [*Alia laudat *Oberl.* ad h. l.] *Front. Laud. fum.* Summa in hoc genere orationis virtus est adseveratio. ¶ A grammaticis quibusdam dicta est *asseveratio* particula orationis exprimens vehementem affectum et intentionem, atque adeo affirmationem dicentis, ut *heu* vel *eheu. Quint.* 1, 4. Adjiciebant et asseverationem, ut *heu.*

ASSĔVĒRO et Adsevero, as, avi, atum, a. 1. κατάφημι, βεβαιοῦμαι, ἰσχυρίζομαι, constanter serioque affirmo, assero. *Cic. Brut.* 85. Bella ironia, si jocaremur: sin asseveramus, vide, ne religio nobis tam adhibenda sit, quam si testimonium diceremus. *Id. Or.* 71. Neque hoc meum judicium, de quo tantopere hoc libro asseveravi, unquam affirmabo esse verius, etc. *Id. Brut.* 57. Quemadmodum adversarius de quaque re asseveret. *Id. Cluent.* 26. *ad f.* Pulcre asseverat se ab Oppianico destitutum. *Id. Att.* 10, 14. Unum illud firmissime asseverabat, in exsilium se iturum. [**Suet. Vesp.* 5. constantissime asseveravit fore ut etc.] *Tac. Hist.* 3, 22. Asseverare ordinem agminis, *h. e.* affirmate dicere, qualis fuerit ordo agminis. *Pl. Mil.* 3, 1, 163. Sed iidem homines nunquam dicunt, quamquam oppositum est ampliter: jube illud demi; tolle hanc patinam; remove pernam, *etc.* neminem eorum haec asseverare audias, *h. e.* serio dicere, et, velle se, ostendere. *Tac. A.* 13, 18. Viri gravitatem asseverantes, *h. e.* affectantes, ostentantes, prae se ferentes. ¶ *Asseverare aliquid* interdum est probare, confirmare. *Tac. Agr.* 11. Rutilae comae, magni artus Germanicam originem asseverant. ¶ Passive impersonaliter *Cic. Verr.* 2, 2, 10. Quae est ista defensio? utrum asseveratur in hoc, an tentatur? ¶ Apud *Appul.* reperitur non semel pro severum reddere. Nam *asseverare frontem* dixit 3. p. 135, 10. et 8. p. 203, 24. *Met.*, hoc est caperare et ad severitatem componere.

ASSICCATUS et Adsiccatus, a, um, part. ab *assicco*, *sicco*, idem quod siccatus, vel valde siccatus. *Colum.* 1, 6. *ad f.* Plurimum refert non assiccato succo fimum vires continere. *Id.* 12, 9. Faseoli assiccati.

ASSICCESCO et Adsiccesco, is, n. 3. idem quod siccesco, vel prorsus siccesco, quia praeposit. *ad* auget. *Colum.* 12, 9. Caules in cratibus pandere, dum assiccescant.

ASSICCO et Adsicco, as, avi, atum, a. 1. ξηραίνω, idem quod sicco, vel probe sicco: nam *ad* vim verbo addit. *Colum.* 12, 16. Uvam passam foliis ficulneis involvere, et assiccare. Et *ib.* 15. *in f.* Assiccare aliquid in sole. Et *ib.* 50. *a med.* Spongia omnem humorem assiccare. *Id. Arbor.* 28. *in f.* Assiccare aliquid in umbra. *Senec. Consol. ad Polyb.* 26. Assiccare lacrimas.

ASSĬCŪLUS. V. AXICULUS.

ASSĬDĔO et Adsideo, es, edi, essum, a. 2. παρεδρεύω, προσεδρεύω, [*παρακαθίζεσθαι], sedeo, consideo, prope sedeo: ex *ad*, et *sedeo. Pl. Stich.* 1, 2, 35. Asside hic, pater. *An.* non sedeo istic: vos sedete. *Cic. Rosc. Am.* 22. Peroravit aliquando; assedit: surrexi ego. *Id. Div.* 2, 3. Tum in bibliotheca, quae in Lyceo est, assedimus. *Id. Or.* 1, 22. Assidere in schola. [**Suet. Aug.* 64. neque coenavit una, nisi ut in imo lecto assiderent.] *Sall. Jug.* 11. Hiempsal dextra Adherbalem assedit. *Aur. Vict. Caes.* 10. Se utrumque assidere jussit, *h. e.* apud se sedere. [*V. quos laudat *Arntz.* ad h. l. Absolute h. v. utitur *Suet. Tib.* 33. assidebat juxtim vel ex adverso. *Id. Dom.* 11. assidere in toro juxta coegit, i. e. jussit eum proximum sibi locum occupare.] *Pl. Rud.* 2, 6, 48. Assidere apud carbones. *Cic. Fin.* 2, 18. super aspidem. *Pl. Bacch.* 3, 3, 28. in sella. *Suet. Aug.* 64. in lecto. *Id. Ner.* 53. humi. [*V. de his locis ASSIDO.] ¶ *Assidere alicui* est adesse, officii, vel custodiae causa, adsistere, praesto esse. *Cic. Planc.* 11. Principes civitatum Macedoniae, hujus repentino periculo commoti, huic assident, pro hoc laborant. *Id. Pis.* 32. Cum Pompejus Lentulo frequens assideret. *Hor. Epod.* 1, 19. Assidens implumibus pullis avis Serpentum allapsus timet. *Id. Sat.* 1, 1, 81., *Liv.* 21, 53., *Senec. ep.* 9. et *Plin. ep.* 7, 19. Assidere aegro. Sic *Tac. Agr.* 45. valetudini alicujus. [*Multis explicavit hanc vim *Heins.* ad *Ov. Her.* 20, 134. et *Burm.* ad *Prop.* 4, 3, 41.] Item dicitur, de iis, qui afflictis consolandi causa assident. *Cic. Verr.* 2, 5, 63. quum lacrimans in carcere mater noctes diesque assideret, i. e. sedendo maneret. ¶ Interdum absolute ponitur pro fungi officio assessoris, et ita usurpatum legitur a *Tac. A.* 2, 57. et a *Paul.*, *Martian.*, *Papin. JCtis*, *Dig.* 1. 22. 1. 2. 3. 4. 6. ¶ *Assidere alicui rei* est interesse, assiduum esse in re aliqua, operam dare. *Plin. Pan.* 81. Assidere gubernaculis. *Tac. A.* 1, 75. judiciis. *Plin. ep.* 3, 5. *ad f.* tota vita litteris. Adde *Senec. ep.* 72. [*Habet enim h. v. notionem diuturnitatis et assiduitatis.] ¶ Quare etiam dicitur pro *obsidere*, quoniam, qui urbem expugnare student, castra diutina ad eam

habent. Virg. Cir. 268. Ille, vides, nostris qui moenibus assidet hostis. Plin. Pan. 12. An audeant? qui sciant, te assedisse ferocissimis populis etc.? h. e. castris prope positis eos compressisse. [*Gell. 7, 1. assidebat oppugnabatque oppidum.] Et passive Sall. fr. apud Prisc. 8. p. 830. Amisumque assideri sine proeliis audiebat. Ᵽ Et eod. sensu active cum accusativo. Sil. 9, 623. ut qui castella per altos Oppugnat munita locos, atque assidet arces. Quidam leg. obsidet: sed Heins. Drak. et alii assidet acriter tuentur ex MSS., et quibusdam etiam editis libr. [*Virg. A. 11, 304. muros assidet hostis; al. obsidet, quae illius explicatio est. V. Burm. ad h. l. et quos laudat.] Liv. 26, 22. Vix dum requiesse aures a strepitu et tumultu hostili, quo paucos ante menses adsederint prope moenia Romana. Ᵽ Translate Hor. Ep. 1, 5, 13. Parcus ob heredis curam, nimiumque severus Assidet insano, h. e. insano est similis.

ASSĪDO et Adsido, is, n. 3. idem omnino quod assideo, et ejusdem usus: nisi quod in praeterito, et supino assideo frequentius in usu est. [*Non hoc solum discrimen est; nam assidēre est verbum intransitivum et significat aliquo in loco considēre; assīdere autem est verbum reciprocum, et significat i. q. sedem capere, sessum ire; hoc igitur voluntatem sedendi, illud factum ipsum significat. Quare etiam ex locis supra sub assideo allatis huc referendi sunt, ut Cic. Div. 2, 3. Id. Fin. 2, 18. Pl. Bacch. et Rud. Inprimis assidere hoc sensu dicitur de oratoribus, qui quum stantes dixissent, post perorationem assident. Quo pertinet Cic. Rosc. Am. l. l. et Att. 1, 11. mihi ut assedit (sc. post dictam in senatu sententiam) dixit. Id. Or. 37. Sic denique locus Sall. Jug. 11. ubi cum accus. construitur.] Cic. Acad. 1, 4. Et simul, assidamus, inquam, si videtur. Cato R. R. 157. a med. Eo mulier assidat. Varr. R. R. 3, 16. Nulla apum assidit in loco inquinato. Ter. Heaut. 1, 1, 72. Assido: occurrunt servi: soccos detrahunt. Pl. Rud. 3, 3, 26. Assidite hic in ara. Id. Bacch. 3, 3, 28. In sella apud magistrum assidĕres.

ASSĪDŬE et Adsidue, συνεχῶς, continenter, non intermisse, usque. Cic. Div. 1, 34. Gallos gallinaceos sic assidue cantare coepisse, ut nihil intermitterent. Id. Fam. 5, 15. Litterae, quibus assidue utor. Id. Brut. 91. Assiduissime mecum fuit Dionysius. In SCto apud Frontin. Aquaed. 104. Ut salientes publici quam assiduissime aquam in usum populi funderent. Auct. ad Her. 4, 56. Frequenter et assidue. Plin. 11, 53, 115. Assidue recens, h. e. semper. Id. 24, 1, 1. Innumera praeterea alia, quae suis locis dicentur assidue, h. e. diligenter et pluribus verbis. Virg. Ecl. 2, 4. Adsidue veniebat.

ASSĪDŬĬTAS et Adsiduitas, atis, f. [*est i. q. προσεδρεία et proprie, ut etymon demonstrat, de iis negotiis dici debuit, quae sedendo perficimus; transfertur autem latiori sensu ad ea, in quae uno tenore nec intermisse incumbimus. Est igitur i. q. perpetuitas s. crebritas; magna frequentia], συνέχεια, ἐνδελέχεια. Cic. Att. 16, 5. Commutatus est totus et scriptis meis quibusdam, et ib. assiduitate orationis, et praeceptis. Et Off. 2, 21. Assiduitas bellorum, h. e. frequentia. Sic Fam. 16, 25. Assiduitas epistolarum. Et Rosc. Am. 53. molestiarum. [*Suet. Aug. 43. spectaculorum et assiduitate (i. e. saepe repetita celebratione) et varietate etc. omnes antecessit. Id. Dom. 22. concubitus.] Auct. ad Her. 4, 12. Vitare ejusdem verbi assiduitatem nimiam, h. e. crebram repetitionem. Hinc i. q. continua in aliqua re diligentia, [*maxime de diligentia alios conveniendi iisque assistendi, V. ASSIDEO.] Cic. Att. 2, 15. Terentiae pergrata est assiduitas tua et diligentia. Id. ib. 12, 32. Medici assiduitas et tota domus in omni genere diligens. Hinc i. q. perseverantia. Id. Fam. 7, 6. Assiduitate et virtute consequi aliquid. Id. Acad. 2, 5. Assiduitas exercitationis. Ᵽ In plural. num. Cic. Fin. 1, 15. Nec patientia, nec assiduitates, nec vigiliae. Quidam leg. assiduitas. [*Sic edidit Orell. ex melioribus codd.] Ᵽ Speciatim dicitur de frequenti praesentia ejus, qui aliquem honoris et officii causa assectatur, eique frequens assidet, ut asseclae et clientes solent; item amicorum qui candidatos in petitionibus comitantur, iisque praesentia sua favorem conciliant. Q. Cic. Petit. cons. 9. Quotidiana amicorum assiduitas et frequentia. Id. ib. 13. Hominum nobilium voluntas, adolescentulorum frequentia, eorum, qui abs te defensi sunt, assiduitas, ex municipiis multitudo eorum, quos sua causa venisse appareat. Cic. Dejot. 15. Praebere assiduitatem alicui. Ᵽ Item de eo, qui quotidie in foro comparet, et ob oculos versatur, nulique officio deest. Cic. Verr. 2, 1, 39. Nisi forte dubium est, quomodo iste praetor factus sit: homo scilicet aut industria, aut opera probata, aut frugalitatis existimatione praeclara, aut denique, id quod levissimum est, assiduitate. Q. Cic. Petit. cons. 11. Dicendum de illa altera petitionis parte, quae in populari ratione versatur: ea desiderat nomenclationem, blanditiam, assiduitatem, benignitatem, etc. V. quae ibi paulo post sequuntur. Suet. Tib. 10. Ut vitato assiduitatis fastidio auctoritatem absentia tueretur, i. e. continuae praesentiae. Adde Cic. Sext. 3. et Rosc. Am. 51.

ASSĪDŬO et Adsiduo, adv. idem quod assidue. Pl. Mil. 1, 1, 50. Dum talem facies, qualem adhuc, assiduo edes. Id. Truc. 2, 4, 67. Postidea ego tota tecum usque ero assiduo. Adde Cist. 1, 3, 37. et Most. 4, 2, 60. et Plin. 26, 3, 8.

ASSĪDŬO, as, a. 1. assidue vel continuo aliquid facio. Vulgat. Interpr. Siracid. 30, 1. Qui diligit filium suum, assiduat illi flagella.

ASSĪDŬUS et Adsiduus, a, um, adj. συνεχής, ἐνδελεχής, qui jugiter adest alicui rei, frequens, diligens, cum dicitur de personis. Varr. L. L. 6, 5. a med. Qui adest, adsiduus. Ex quibus verbis colligitur, putare Varronem dici adsiduus ab adsum, et assiduus ab assum, quod pro adsum saepe legitur. Festus autem deducit ab assidendo, quod assiduus sit is, qui in ea re, quam frequenter agit, quasi consedisse videatur. Cic. Att. 4, 8. Audivi, Romae esse hominem et fuisse assiduum. Id. Or. 2, 39. Magistri assidui uno opere eandem incudem diem noctemque tundentes. Id. Senect. 16. Bonus et assiduus dominus, [*i. e. non i. q. diligens, sed qui frequenter adest in praediis, ut quid operis fiat, inspicere possit. Cl. Cic.] Cic. Rosc. Am. 7. Cum hic assiduus in praediis esset. Id. Coel. 4. Fuit assiduus mecum, praetore me. Id. Brut. 5. Flagitator non ille quidem molestus, sed assiduus tamen et acer. Id. Rosc. Am. 24. Hae sunt impiis assiduae domesticaeque Furiae. Liv. 2, 48. Vejens hostis assiduus magis, quam gravis. [*Id. 1, 20. flamen Jovi assiduus, i. e. qui perpetuam sacrorum curam obiret. Sic ib. assiduae templi antistites. φ. Explicat hanc signif. pluribus Arntz. ad Aur. Vict. V. Ill. 25. — Liv. 34, 9. cujus (portae) assiduus custos semper aliquis ex magistratibus erat. Nonnulli h. l. referebant semper ad assiduus. De quo pleonasmo egit Duker. ad h. l.] Suet. Tib. 11. Assiduus circa scholas. Prop. 2, 9, 16. Assiduus bella gerit, pro assidue. Sic Pallad. 1, 29. Allio rostra phasianorum debebis assiduus perfricare. Varr. R. R. 2, 9. de canibus: Villatico gregi satis esse duo marem et feminam: ita enim sunt assiduiores. Ᵽ Speciatim assidui dicuntur, qui candidatis adsunt, officii causa, eisque assectatione sua favorem conciliant. Q. Cic. Petit. cons. 9. Qui per aetatem ac negotium poterunt, ipsi tecum ut assidui sint. V. ASSIDUITAS. Pl. Trin. 1, 2, 165. scurras definit urbanos assiduos cives, intelligens eos, qui per fora urbis assidue vagantur, omnia otiosorum hominum conciliabula frequentant, omnium sermonibus adsunt, et sese immiscent, vera et falsa excipientes narrantesque. Ᵽ Assiduus cum dicitur de rebus, ponitur pro continuo aut frequenti. Ov. Met. 2, 70. assidua rapitur vertigine coelum. Lucr. 1, 993. assiduo motu res quaeque geruntur. Suet. Aug. 71. Vasa aurea assiduissimi usus. Cic. Or. 3, 15. Labor assiduus et quotidianus. Id. ib. 1, 33. Assidua ac diligens scriptura. Tac. Hist. 5, 11. Assidua damna. [*Liv. 4, 48. duo assidua bella.] Tac. Agr. 43. Assiduae adulationes. Pl. Asin. 2, 4, 22. Dare operam assiduam alicui rei. Prop. 3, 9, 56. assiduo lingua sepulta mero. Tibull. 1, 1, 6. assiduo luceat igne focus. Hor. Epod. 15, 13. Assiduae noctes. [*Cic. Att. 13, 16. assidui imbres. Id. Fam. 10, 21. febricula assidua, cui opponitur intermittens. Id. Planc. 8. assidua frequentia.] Plin. 15, 21, 23. Sorborum genus assiduum proventu, h. e. semper ubertim proveniens. Claud. Cons. Mall. Theod. 58. Assidui honores. [*Virg. G. 2, 149. assiduum ver. Prop. 1, 19, 24. assiduae minae.] Ᵽ Olim ponebatur etiam pro locuplete; et ita usurpatum invenitur in leg. XII. Tabul., ut refert Gell. 16, 10. Assiduo vindex assiduus esto: proletario quisquis volet vindex esto. Cic. Top. 2. Cum lex assiduo vindicem assiduum esse jubeat, locupletem jubet locupleti. Locuples enim est assiduus, ut ait Aelius, appellatus ab asse dando, (h. e. lex XII. Tabular., nam Aelia Sentia, quod additur in plerisque editionibus, glossema est.) [*Eadem habet Quint. 5, 10, 55.] Cicero his verbis tum notionem vocis ostendit, tum notationem. Est enim ab assibus dandis, ut Gell. l. c. et Charis. 1. p. 58. adnotarunt. Recte igitur proletarius et assiduus opponuntur, quia assidui divites, proletarii pauperes erant. Hoc sensu usurpavit etiam Pl. Amph. 1, 1, 14. Huc pertinet illud Festi docentis, adsiduum militem dictum esse existimari, qui sumptu proprio militabat. Ᵽ Translate Gell. 19, 8. ad f. Classicus assiduusque aliquis scriptor, non proletarius, h. e. notae auctoritatis, non e vulgo. Ᵽ Volunt autem Gell. et Charis. l. c. hanc esse primam propriamque significationem; ab ea alias, quas posuimus, derivari, nec unquam adsiduus sed assiduus scribendum esse. Verba Charisii sunt: Assiduus quidam per d scribunt, quasi sit a sedendo figuratum: sed errant. Nam cum a Servio Tullio populus in quinque classes esset divisus, ut tributum, prout quisque possideret, inferret; ditiores, qui asses dabant, assidui dicti sunt: et quoniam soli in negotiis publicis frequentes aderant, eos, qui frequentes assunt, assiduos ab assibus dixerunt. Hactenus Charisius, [cujus sententiae suffragatur locus Cic. Rep. 2, 22. Servius verbis ac nominibus ipsis fuit diligens, qui cum locupletes assiduos appellasset ab aere dando, eos, qui aut non plus mille quingentum aeris, aut omnino nihil in suum censum praeter caput attulissent, proletarios nominavit. F.] Nihilominus adsiduus passim legitur tum in MSS., tum in editis lib. et in vet. inscript. optimae notae apud Grut. 484, 6. et 950, 8., tum etiam in cod. palimpsesto Cic. Rep. l. c. Quin et atsiduus scriptum vidisse se testatur Pier. ad Ecl. 2, 4. in aliquot Virg. codd., tametsi et ipse fatetur per duplex ss scribi. [Concludendum itaque assiduus scribendum, cum de eo loquimur, qui assem dat; atsiduus vel adsiduus cum de eo, qui adsidet. F. *Nemo hoc faciet. Imo etymologiam illam (ut derivetur assiduus ab aere dando) in falsis illis habebimus, quarum tam multas veteres excogitarunt. Nam etiam in illo XII. tabb. loco assiduus proprie is est, qui aliquo in loco fixam sedem habet, qui agros, praedia, domum possidet (nos dicimus eum ansässig); is sane est is qui locuples, hac ipsa de causa, quod suo gaudet Lare, proprium habens fundum. Ea autem significatio prima putanda est, ex qua paullatim perpetuitatis notio derivata est. Sic jam B. Crus. in cl. Suet. quod mihi unice verum videtur. Nobiscum sentit etiam Beier. in schedis ad nos datis. Notandum tamen, ut disco ex annotatione Döderl. Syn. etc. tom. III. p. 312. in additt., Niebuhrium Röm. Gesch. t. I. p. 470. ed. II. statuere duo diversa vocc. homonyma, alterum derivatum a sedendo, alterum ab asse dando. Neque tamen muto meam sententiam.] Ᵽ Comp. Assiduior. Sup. Assiduissimus. V. supra.

ASSIGNĀTĬO et Adsignatio, onis, f. προσαπόθεσις, actus assignandi, attributio, [*praecipue de agris, qui novis colonis dantur.] Cic. Fam. 13, 8. Cum Caesar Sullanas venditiones et assignationes ratas esse velit, quo firmiores existimentur suae. Id. Phil. 6, 5. Assignatio agrorum. [*Val. Max. 4, 3. n. 7. (de M'. Curio Dentato): Decretis a senatu septenis jugeribus agri populo, sibi quinquaginta: popularis assignationis modum non excessit, i. e. ipse non majorem jugerum numerum accepit, quam qui populo assignatus erat.] Ulp. Dig. 38, 4, 1. Sed et si exheredato filio libertum quis assignaverit, valet assignatio. V. ASSIGNO.

ASSIGNĀTOR et Adsignator, oris, m. qui aliquid alicui assignat seu attribuit. Ulp. Dig. 38, 4, 3. Praeferri filio nepotem assignatoris. V. ASSIGNO.

ASSIGNĀTUS et Adsignatus, a, um, part. ab assigno, attributus, datus. Cic. Verr. 2, 3, 25. Hoc quoque attendite, apparitores a praetore assignatos habuisse decumanum. Id. Somn. Scip. 3. Munus a Deo assignatum defugere. Id. Phil. 5, 19. Agri dati, assignati. Id. Pis. 36. Assignati ordines. V. ASSIGNO. Scaev. Dig. 20, 1, 32. Assignati ei servi culturae necessarii. [In nummo Trajani apud Eckhel. D. N. V. T. 6. p. 439. Regna adsignata. F.] Ᵽ Item traditus, commissus. Ulp. Dig. 4, 9, 1. ad f. Si in navem res missae ei assignatae sunt; an etsi non sunt assignatae, hoc tamen ipso, quod in navem missae sunt, receptae videntur? Senec. ep. 110. Sive assignati sumus, sive neglecti, et fortunae dati, h. e. suo quisque Deo in custodiam traditi.

ASSIGNĬFĬCO. V. ADSIGNIFICO.

ASSIGNO et Adsigno, as, avi, atum, a. 1. προστίθημι, προστάσσω: ex ad, et signo; et dicitur saepissime de agris aliisque locis, quae suis limitibus signata, hoc est divisa et definita alicui tribuuntur. Cic. Phil. 5, 19. Uti consules rationem agri habeant, qui sine injuria privatorum dividi possit; isque militibus ita daretur, assignaretur, ut quibus militibus amplissime dati, assignati essent. Id. Agr. 3, 3. recitans legem Rulli: Quae post Marium, et Carbonem coss. publice data, assignata, vendita, concessa sunt. Id. Phil. 2, 17. Duo millia jugerum alicui assignare. Id. Dom. 44. alicui inferiorem partem aedium. [*Nullo casu addito Liv. 21, 25. qui ad agrum venerant assignandum, sc. deductis coloniis. φ.] V. Sicul. Flacc. p. 18. Goesii, ubi multa de divisis et assignatis agris. Ᵽ Accipitur etiam generatim pro attribuere, dare. [*Cic. Att. 3, 19. mihi ex agro tuo tantum assignes, quantum corpore meo occupari potest, sc. in sepultura.] Liv. 42, 33. in f. Assignare alicui ordinem aliquem in militia. Plin. 25, 4, 8. Mercurio inventionem herbae alicujus. Quint. 12, 10. cuique rei sua nomina. Tac. G. 13. alicui dignationem principis. Id. Hist. 1, 30. alicui imperium. Justin. 13, 4. curam castrorum. Plin. Pan. 36. judicem. Ulp. Dig. 38, 4, 1. alicui libertum. (Is titulus totus est De assignandis libertis.) Assignare libertum apud JCtos est testificari, cujus ex liberis libertum eum esse quis voluit, ut Modestin. Dig. 50, 16, 107. exponit. Ulp. ib. 28, 2, 15. Assignare alicui patrem adulterum. Cels. 3. 18. Alii corporis affectus, qui certis partibus assignari possunt, etc. Colum. 12, 2. in f. Unumquodque facilius consideratur, cum est assignatum suo loco. Quint. 9, 4. Paeon, cui clausulam assignant, h.

e. cui locum dant in clausulis. ℙ Ponitur etiam pro tradere, committere. *Modestin. Dig.* 18, 1, 62. Res aversione empta ad periculum emptoris pertinebit, etiamsi assignata non sit. *Justin.* 14, 4. *in f.* Eumenem assignari custodibus praecepit. *Varr. L. L.* 5, 3. Horti tutelae Veneris assignantur. [*Cum fut. pass. hoc sensu *Liv.* 5, 22. quibus deportanda Romam regina Juno assignata erat.] ℙ Item pro obsignare. *Pers.* 5, 81. Assigna, Marce, tabellas. *Scaev. Dig.* 26, 8, 20. Praesente tutore, sed non assignante instrumento divisionis. *Paul. ib.* 45, 1, 126. Scripsi coram subscribente et assignante domino. Adde *Inscr.* ap. *Grut.* 995, 9. ℙ Translate. *Plin. ep.* 6, 23. Mire concupisco bonos juvenes ostendere foro, assignare famae. [*Similiter *Cic. Oecon.* 1. hunc sexum custodiae et diligentiae assignaverat, i. e. destinaverat; nam praecedit: a natura comparata est opera mulieris ad domesticam diligentiam.] ℙ Saepe est imputare, tribuere, ascribere, causam seu culpam in aliquem transferre. *Cic. Rabir. Post.* 10. Nec vero id homini tum quisquam, sed tempori assignandum putavit. *Id. Brut.* 19. Haec si minus apta videntur huic sermoni, Attico assigna, qui, etc. *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 18. Hoc omne assignatum iri aut pertinaciae meae, aut timori videbam. *Cic. Q. Fr.* 1, 4. Ne improbitati et sceleri meo potius, quam imprudentiae assignes. *Id. Verr.* 2, 5, 50. Assignare culpam fortunae. [*Liv.* 35, 31. ne unius amentiam civitati assignaret, i. e. vitio, crimini daret. *q.*] *Tac. G.* 14. fortia facta gloriae principis. *Vell.* 2, 38. gloriam alicujus rei cuipiam. *Nigid.* ap. *Gell.* 4, 9. Ea res vitio assignabatur. *Gell.* 11, 9. Gloriae quoque hoc sibi assignavit. ℙ Singularis est usus in illo *Quint.* 9, 4, 29. Saepe est vehemens aliquis sensus in verbo: quod si in media parte sententiae latet, transiri intentione [*Spalding.*: transire intentionem] et obscurari circumjacentibus solet: in clausula positum assignatur auditori, et infigitur, *h. e.* injicitur, et veluti obsignando imprimitur.

ASSĬLĬO et Adsilio, is, lui, ultum, n. 3. ἐπιπηδάω, ἀνάλλομαι, ἐπιθορέω, ad aliquid salio, saliendo accedo: ex *ad*, et *salio*. *Val. Fl.* 1, 257. Ut puer ad notas erectum Pelea voces Vidit, et ingenti tendentem brachia passu, Assiluit, caraque diu cervice pependit. *Plin.* 9, 42, 6. Torpedo cornicula exserit, assultantes pisciculos attrahens, donec tam prope accedant, ut assiliat. *Ov. Fast.* 3, 591. Assiliunt fluctus, imoque a gurgite pontus Vertitur. *Sil.* 7, 700. Alipedem planta currum premit, atque volanti Assilit a tergo. *Ov. Met.* 11, 526. miles Cum saepe assiluit defensae moenibus urbis. *Sil.* 10, 2. [*Id.* 15, 695. coll. *Drak.*] Ceu fera, quae, telis circumcingentibus, ultro Assilit in ferrum. *Stat. Th.* 5, 56. innumeris (*insulis*) quas spumifer adsilit Aegon. ℙ Translate *Cic. Or.* 2, 53. Neque assiliendum statim est ad illud genus orationis, etc. [*sc. in quo vis et contentio quaeritur; judices enim antea argumentis persuadendi sunt.] Adde *Senec. Prooem. controv.* 5. ℙ Partic. [*Ov. Fast.* 5, 611. Saepe puellares subduxit ab aequore plantas, Et metuit tactus assilientis aquae. *F.* *Interdum in perf. pro *assilui* reperitur *assilii*, ut *Ov. Met.* 11, 526. Illam autem formam diserte commendat *Prisc.* X. p. 906. ℙ Confunduntur *astitit* et *assilit*, V. ad *Sil.* 15, 695.]

ASSĬMĬLANTER et Adsimilanter, adv., ὁμοίως, cum similitudine. *Nigid.* ap. *Non.* 1, 190. Sunt etiam assimilanter dicta haec canatim, suatim, bovatim, quae ab animalibus sumuntur.

ASSĬMĬLĀTĬO et Adsimilatio, onis, f. similitudo, ὁμοίωσις. *Plin.* 11, 49, 109. Mulierum paucis prodigiosa assimilatio.

ASSĬMĬLĀTUS et Adsimilatus, a, um, particip. verbi *assimilo*, similis factus, ὁμοιωθείς. *Cic. Verr.* 2, 2, 77. Litterae lituraeque omnes assimilatae, expressae, de tabulis in libros transferuntur.

ASSĬMĬLIS et Adsimilis, le, adj. ὅμοιος, idem quod similis, vel valde similis, *ad* enim in compositione saepe auget. *Cic. N. D.* 2, 55. In pulmonibus inest raritas quaedam, et assimilis spongiis mollitudo. *Virg. A.* 6, 603. cadentique Imminet assimilis. *Ov. Pont.* 2, 2, 85. Fratribus assimilis. *Id. Trist.* 1, 5, 27. Assimilemque sui fecit.

ASSĬMĬLĬTER et Adsimiliter, adv. ὁμοίως, similiter, vel prorsus similiter. *Pl. Bacch.* 4, 9, 27. Assimiliter mihi hodie obtigit.

ASSĬMĬLO et Adsimilo, as, avi, atum, a. 1. ὁμοιόω, similem facio. *Cic. Inv.* 1, 28. Simile autem ex specie comparabili; comparabile autem ex conferenda assimilandaque natura judicatur. *Ov. Met.* 5, 6. Inque repentinos convivia versa tumultus Assimilare freto possis. *Claud. carm. de Hystrice* 5. os longius illi Assimilat porcum. *Tac. G.* 9. Nec cohibere parietibus Deos, neque in ullam humani oris speciem assimilare. [*V. nos infra sub ASSIMULO.]

[ASSĬMŬLĀTĪCĬUS, a, um, adj. id. q. assimulatus. *Imppp. Gratian., Valent. et Theodos. Cod. Theod.* 6, 22, 5. Qui insignibus consularium emendicatis atque assimulaticiis vestiuntur. *F.*]

ASSĬMŬLĀTĬO et Adsimulatio, onis, f. actus assimulandi, προσποίησις. *Auct.* ad *Her.* 4, 37. appellat *assimulationem* eam *licentiae* speciem, quae astutiore ratione comparatur, cum aut ita objurgamus eos, qui audiunt quomodo ipsi se cupiunt objurgari; aut id, quod scimus facile omnes audituros, dicimus nos timere, quomodo accipiant, sed tamen veritate commoveri, ut nihilo secius dicamus. V. ibi reliqua.

ASSĬMŬLĀTUS et Adsimulatus, a, um, part. v. *assimulo*, παραποιητός, simulatus, fictus. *Cic. Cluent.* 13. Assimulata familiaritas. *Id. Coel.* 6. Species quaedam virtutis assimulatae. *Quint.* 9, 2. Assimulatus et arte compositus. Et *ib.* Assimulatos hominum sermones dicere διαλόγους malunt. *Tac. A.* 16, 17. Assimulatae litterae.

ASSĬMŬLO et Adsimulo, as, avi, atum, a. 1. προσποιέομαι, simulo, fingo. *Ter. Eun.* 3, 2, 8. Adibo atque assimulabo, quasi nunc exeam. *Id. Heaut.* 5, 1, 15. Assimulare se laetum. *Id. Ph.* 1, 2, 78. se amicum alicujus. *Id. Andr.* 1, 1, 141. nuptias. *Ov. Met.* 14, 655. Innitens baculo, positis ad tempora canis, Assimulavit anum. *Virg. A.* 10, 638. clypeumque, jubasque Divini assimulat capitis. *Sil.* 7, 136. retroque abitum, fictosque timores Assimulat. *Plin.* 8, 30, 44. Assimulare sermonem humanum. ℙ Cum infinito. *Ter. Andr.* 4, 3, 20. Venire me, assimulabo. *Vetus Poeta* (fortasse *Pacuv.*) ap. *Cic. Off.* 3, 26. Ulysses assimulavit furere. *Pl. Cist.* 1, 1, 98. Assimulare amare oportet: nam si ames, extempulo Melius illi multo, quem ames, consulas, quam rei tuae. [*Multa disputata sunt a VV. DD. de formis *assimilare* et *assimulare*. Nimirum volunt alii in quibusdam locis, ubi codices assentiunt, verum esse assim*i*lare; alii ne latinum quidem hoc vocabulum esse affirmantes, ubique assim*u*lare scribendum esse censent. Hoc qui contendunt sunt maxime *Gronov.* in *diatr. Stat.* p. 72. sq. *ed. Lips.* et *Hand.* ad h. l. cum iis quos laudat, quibus alii critici recentiores (*Brem.* ad *Suet. Tib.* 57., *Spald.* ad *Quint.* 7, 10, 9., *Frotscher.* ad *Eund.* 10, 2, 11.) assentiuntur, excepto uno *Passovio*, qui ad *Tac. G.* 9. (ubi *Besselium misc. phil. crit.* 1, 5. aliosque ab eadem parte stantes laudat) etiam assim*i*lare non falsum esse judicat. Et *Gron.* quidem, quod dicatur nonnisi simulare (non similare) et simulacrum (non similacrum): ob analogiam ubique assim*u*lare scribendum esse censet, complectique hoc verbum utramque significationem, tum eam, qua pictor dicatur aliquid simulare (i. e. simile reddere); tum eam, qua notio comparandi insit. Sed unde factum est, ut codices passim varient in utraque forma, quum semper consentiant in vv. insimulare, dissimulare? Id *Handius* inde repetit, quod litterarum *i* et *u* alius apud alius aetatis scriptores usus fuerit. Antiquissimos enim scriptores pronuntiasse ac scripsisse sim*u*lare, assim*u*lare (ut et sim*u*lis pro similis et sim*u*lter pro simi*l*iter); deinde vero, quum vulgus literam *u* medio inter *u* et *i* sono (nostro *ü*) pronuntiare coepisset [optumus maxumus == optimus, maximus etc.], attamen cultioris styli auctores antiquiorem scribendi formam retinuisse; in *Cicerone* igitur et in *Virg.* negat *similare* ferendum esse; concedendum autem scriptoribus aetatis post Augustum ac semper tribuendum recentissimis, ut *Appulejo*. *Passovius* contra, ut diximus, neutram formam damnans, pro cujusvis loci indole ac natura alteram eligendam esse censet, ac vel sim*u*lare vel sim*i*lare scribendum, prout sensus vel similitudinis vel simulationis notionem postulet. Relinquit igitur in *Tac.* l. l. similare. Videamus igitur de caeteris locis, a Nostro allatis. Apud *Cic. Inv.* 1, 28. (v. ASSIMILO) in plurimis codd. reperitur; ipsum tamen synonymum, quod *Cic.* addit, *conferre*, suadet *assimulare* scribendum esse, quod dederunt *Orell.* et *Lindem.* Eadem ratio obtinet in loco *Ov. Met.* 5, 5. (coll. *Burm. ib.* 3, 158.). Omnino probabile est, quum librarii minus nossent rariorem illam *assimulandi* notionem, qua est i. q. simile reddere, eos in iis locis, ubi similitudinis ratio haberi videretur, de suo dedisse assimilare. Sentimus igitur cum *Gron.* et *Handio*, nixi iis argumentis, quae attulimus, in quibus etiam afferendus est locus *Diomed.* p. 364, 4. „Similo non dicimus, sed similis est. Sane dixerunt auctores simulat per u, hoc est ὁμοιάζει, ut *Cic. Rep.* [1, 21. *ed. Or.*] nullum est exemplum; quasi alius assimulare rempublicam. *Virg.* [*A.* 12, 224.] formam assimulata Camerti.“ Jam hujus voc. significationes hae sunt: primum est i. q. similem reddere, imitando similitudinem exprimere: *Quint.* 7, 10, 9. quis pictor omnia, quae in rerum natura sunt, adumbrare didicit? sed percepta semel adumbrandi ratione, assimulabit quicquid acceperit. (Praecedit paullo ante: ut fiat usus et ad *similia* transitus.) Huc pertinet *Tac. G.* 9. et *Cic. Verr.* 2, 2, 77. V. ASSIMULATUS. Passive etiam *Tac. A.* 4, 8. quo (veneno) paullatim irrepente, fortuitus morbus assimularetur, i. e. similitudo referretur morbi. *Id. ib.* 11, 11. fabulosa et externis miraculis assimulata. — Deinde est i. q. comparare, conferre. *Ov. Met.* 5, 5. *Cic. Inv.* 1, 28. V. supra. *Tac. Agr.* 10. Formam totius Britanniae — oblongae scutulae vel bipenni assimulavere. *Id. A.* 1, 28. Id miles — suis laboribus defectionem sideris assimulans. *Coll. ib.* 15, 39. Hinc i. q. referre aliquid quod non est, i. e. fingere, cujus signif. exempla Noster supra attulit.]

[ASSĪNUS, a, um, adj. id. q. assus. *Cato R. R.* 157. Ubi esse volet, carnem assinam dato. Ita legit *Pontedera Op. post.* p. 291., non improbante *Schneidero*, pro *assam dato*, fretus auctoritate codd. qui habent *asinam* prisca scribendi ratione unico *s*, quemadmodum ex *juncus* est *juncinus*. *F.*]

ASSĬPONDĬUM, ii, n. assis pondus, hoc est librae. As enim habuit a principio librae pondus. *Varr. L. L.* 4, 36. Dupondius a duobus ponderibus: quod unum pondus, assipondium dicebatur: id ideo, quod as erat librae pondus.

ASSIR. V. v. seq.

ASSĪRĀTUM, apud antiquos dicebatur genus quoddam potionis ex vino et sanguine temperatum, quod Latini prisci sanguinem assir vocarent. Haec *Festus*: ubi alii leg. *assaratum*, et in *Vet. Gloss.* legitur asser αἷμα, pro *assir*, ut *Scalig.* refert. *Voss.* tamen in *Etymol.* reponit *assir*, additque *assiratum* esse adjectivum, et intelligi vinum. Porro ipsum *assir* usurpatum fuisse putat a *Catone R. R.* 132., quem locum in ASSARIUS, a, um attulimus.

ASSIS, is, m. et f. σανίς, tabula sectilis, vel lignum dissectum planum aut quadratum. *Caes. B. C.* 2, 9. Supra ea tigna transversas trabes injecerunt, easque assibus religaverunt. *Plin.* 36, 25, 62. Pavimentum quernis assibus contabulare. *Colum.* 6, 30. Assibus roboreis constrata stabula. *Gell.* 2, 12. Leges Solonis assibus ligneis incisae. *Vitr.* 7, 1. Ne commisceantur asses aesculini quernis. *Pall.* 1, 9. Ut asses quernae cum aesculeis non misceantur. *Plin.* 26, 11, 74. Mandragorae radix secatur in asses, ut cucumis. Ita enim hoc loco legendum censet *Hard.* ℙ In multis optim. codd. eorum auctorum, quos hic attulimus, habetur *axis* pro *assis*. Nihilominus *assis* rectius scribitur. Apud *Caesar.* et *Gell.* quaedam edd. habent *axeribus*, et apud *Pallad. axeres*: quod *Scalig.* ad *Festum* in *Asseres* antiquae declinandi rationis esse existimat. Veteres enim, sicut *suis sueris*, *Jovis Joveris*, *bovis boveris*; ita *axis axeris* declinasse. Neque putet aliquis *axeres* esse a recto *axer* pro *asser*: nam *asser* non tabulam sectilem, sed tignum seu tigillum significat, ut suo loco dictum est. ℙ *Assis* pro *As* in recto casu. V. AS.

ASSISTO et Adsisto, istis, stiti, παρίσταμαι (ex *ad*, et *sisto*) prope, seu ad aliquid sto, sisto me vicinum, adsto. *Cic. vertens carmen Sophoclis Tusc.* 2, 9. Accede, nate, assiste, miserandum aspice Evisceratum corpus. *Pl. Most.* 4, 2, 2. Mane tu, atque assiste illico. *Id. Ps.* 1, 3, 123. Pseudule, assiste altrinsecus, atque onera hunc maledictis. *Id. ib.* 1, 2, 23. Assistite omnes contra me, et quae loquor, advortite animum. *Ter. Ad.* 2, 1, 15. Hic propter hunc assiste. *Ov. Fast.* 5, 457. Umbra cruenta Remi visa est adsistere lecto. Et 1, 631. Si quis amas ritus veteres, adsiste precanti. *Cic. Verr.* 2, 1, 26, Assistere ad fores alicui. *Id. Leg.* 2, 4. Ut contra omnes hostium copias in ponte unus assisteret. *Caes. B. G.* 6, 17. Assistere in conspectu alicujus. *Virg. A.* 10, 490. Quem Turnus super assistens. [*Absolute: *Plin. Pan.* 40, 1. Nemo observator, nemo castigator assistet, sc. funeri, quod ex antecedd. supplendum.] *Suet. Vit.* 9. ℙ Cum accusativo sine praeposit. quae inest in ipso verbo. *Stat. Th.* 3, 296. soli cui tanta potestas Divorumque, hominumque meis occurrere telis Impune, et media quamvis in caede frementes Hos assistere equos. *Val. Fl.* 5, 640. nec illas Adstiteris impune trabes. ℙ Pro simplici sto, stas, stare. *Lucr.* 2, 358. completque querelis Frondiferum nemus assistens. *Id.* 1, 964. Nec refert, quibus assistas regionibus. *Cic. Fin.* 3, 16. Ita jacere talum, ut rectus assistat. *Ov. Met.* 7, 640. Ac se tollere humo, rectoque assistere trunco, *h. e.* stare erecto corpore. [*Non prorsus in his otiosam esse vim praepositionis, me non monente quivis intelligit.] ℙ Pro adesse, interesse. *Hor. Sat.* 1, 6, 113. vespertinumque pererro Saepe forum: assisto divinis: inde domum me, etc. *Suet. Dom.* 17. Puer assistens curae Larium cubiculi. *Quint.* 1, 2. Neque enim ediscenti, scribenti, cogitanti praeceptor assistit. *Tac. Hist.* 3, 31. Assistere deprecatorem causae. *Id. A.* 13, 4. Consulum tribunalibus Italia, et publicae provinciae assistunt, *h. e.* comparere jura accepturi. ℙ Speciatim ponitur pro adesse alicui in judicio, patrocinandi causa, quod *adesse* elegantius dicimus. *Plin. ep.* 7, 6. Assistebam Vareno jam tantum, ut amicus, et tacere decreveram. Adde *ib.* 10, 85. et *Ulp. Dig.* 6, 1, 54. ℙ Particip. *Assistens* apud *Quint.* 9, 2. Quanto minus aut ipsi, in quos dicimus, aut judices, aut assistentes oderint hanc maledicendi lasciviam, etc. et 11, 1. In quibus vel judici, vel etiam assistentibus ratio nostrae moderationis probari debet. ℙ Praeteritum *astiti* commune est cum *asto*, eadem fere significatione.

*ASSISTRIX, icis, f. quae assistit. *Vulgat. Sa-*

ient. 9, 4. Da mihi sedium tuarum assistri-em sapientiam. Gr. *πάρεδρον*, ut suspicari liceat *ssestricem*. *B. A.*

ASSITUS. V. ADSITUS.

ASSIUS, a, um, adj. ad Assum pertinens. Est utem *Assus* seu *Assos* urbs Troadis, in cujus gro invenitur lapis *Assius* dictus, sarcophagus, issili vena, in quo condita defunctorum corpora ab-umi dicuntur intra quadraginta dies exceptis den-tibus. *Mucianus* specula quoque, et strigiles, et vestes, et calceamenta illata mortuis lapidea fieri, auctor est. Habet etiam aliquos in medicina usus, quos enumerat *Plin.* 36, 17, 27. ℙ Scribitur et *Asius.*

ASSO, as, avi, atum, a. 1. *ὀπτάω*, assum co-quo. [Est ab *ἄζω* id. q. *ἀάζω*, halo, torreo, are-facio. *F.*] *Appul. Met.* 2. p. 119, 12. Cum para-us sim super istum ignem porrectus assari. *Apic.* , 1. Assare jecur porcinum. ℙ *Assare* etiam di-cuntur tibicines, cum canunt tibia, nulla aliorum voce admixta. Poetae quoque *assare* dicebantur, cum in unum solum hominem poema condebant. Et illa poemata dicta sunt *assamenta*, ut est ma-xima pars silvarum *Statii*, et olim Saliorum fuit. Erant enim *assamenta* Janualia, Junonia, Minervia, priva poemata, et carmina in singulos eos Deos conscripta. Haec omnia docet *Scalig.* in *Conjectan. ad Varr. L. L.* 6. p. 78., additque in illo *Ennii* apud *Varr. l. c. Subulo finitimas propter astabat aquas;* pro *astabat* legi posse *assabat.* V. AXA-MENTA et AXARE. ℙ Denique *assare* esse tabulis tegere, contabulare, docent plerique Lexicographi, afferuntque *Vitr.* 7, 1. *Cum assatum fuerit*, etc., sed ibi passim legitur *coassatum*, vel *coaxatum* et-iam in vetustis exemplarib. quae vidimus.

ASSOCIATUS et Adsociatus, a, um, adj. in so-cium adscitus. *Aur. Arcad. Dig.* 1. *t.* 11. Cum dictatores magistros equitum sibi eligerent, qui as-sociati principali curae militiae gratia, etc.

ASSOCIO et Adsocio, as, avi, atum, a. 1. so-cium adjungere. *Stat. Th.* 3, 452. juxtaque Amy-thaone cretus Jam senior, sed mente virens, Phoe-boque Melampus Associat passus, *h. e.* jungit gra-dum. Est autem in his verbis allegoria. V. inte-grum loc. *Claud. B. Gild.* 480. ipsique rudentes Expediunt, et vela legunt, et cornua summis As-sociant malis, *h. e.* jungunt, adnectunt.

ASSOCIUS et Adsocius, a, um, adj. idem quod socius, vel similis. *Cassiod. Var.* 3, 47. Sala-mandra subtile ac parvum animal, lubricis lum-bricis associum.

ASSOLEO et Adsoleo, es, n. 2. idem fere quod soleo, nisi quod praepositio *ad* vim quandam addit significationi. Adhibetur plerumque impersonaliter. *Cic. N. D.* 2, 4. Gracchus ad senatum retulit: senatus, quos assoleret, referendum censuit. Al. rectius leg. *quos ad soleret.* [*Sic *Hdf.*] *Id. Inv.* , 42. In testamento ita scripsit: Si mihi filius genitus unus, pluresve, is mihi heres esto: Dein-de quae assolent, *h. e.* quae addi solent in testa-mentis. *Liv.* 34, 44. Ludos magnos tanta pecu-nia, quanta assoleret, faciendos. *Id.* 40, 54. *ad f.* Cum multa adsoleat veritas praebere vestigia sui. *Ter. Andr.* 3, 2, 1. Adhuc, Archilis, quae asso-lent, quaeque oportet signa esse ad salutem, omnia huic esse video. *Pl. Epid.* 1, 1, 5. Venire salvum gaudeo. *Th.* quid ceterum? *Ep.* quod eo assolet: coena tibi dabitur. *Id. Pers.* 5, 1, 7. Statuite hic lectulos: ponite hic quae assolent. ℙ *Ut assolet*, ut fieri solet, ut fit. *Cic. Phil.* 2, 33. Prima clas-sis vocatur: renuntiatur: deinde, ut assolet, suf-fragia. *Id. Amic.* 2. Cum in hortos Bruti com-mentandi causa, ut assolet, venissemus. [*Monet *Brem.* ad *Suet. Ner.* 7. assolet (sc. fieri) pro fieri solet maxime argenteo aevo usurpari coeptum esse.]

ASSONO. V. ADSONO.

[ASSORINUS, a, um, adj. ad Assorum [**Ἀσσώ-ριον Steph. Byz.*] pertinens Siciliae urbem mediter-raneam ad flumen Chrysam, nunc *Asero*, in cujus nummis apud *Eckhel. D. N. V. T. I.* p. 178. ASSORV. *Cic. Verr.* 2, 4, 44. Hanc virtutem Agrigentino-rum imitati sunt Assorini postea, viri fortes et fi-deles, sed nequaquam ex tam ampla, neque tam ex nobili civitate. *F.*]

[ASSOTANUS, a, um, adj. ad urbem pertinens in Hispania Tarraconensi, quae *Asso* dicitur *Ptol.*, *Assota* a *Luitprando. Inscr.* ap. *Grut.* 174, 4. Pa-tronus Reip. Assotanae. *Alia* ap. *Murat.* 2016, 5. Collegium Assotan.

ASSUDASSIT et Adsudassit, hoc est sudat, vel valde sudat, *ad* enim auget. *Pl. Cas.* 2, 6, 9. Stimulus eo nunc sum tibi: eo dico, corculum as-sudassit jam ex metu. (*Juvenal.* eadem ratione 1. *sub f.* rubet auditor, cui frigida mens est Crimini-bus: tacita sudant praecordia culpa.) Al. leg. *as-sudascit*, ut sit ab *assudasco:* vel *assudescit*, ab *assudesco.* Alii vero, quia ex metu frigus potius oritur, et tremor, mallent *corculum assultascit jam ex metu*, quod praestat.

ASSUDESCO et Adsudesco, is, n. *Varr. L. L.* , 22. *a med.* Dictum assum, quod ab igne assu-descit. V. v. praec.

ASSUEFACIO et Adsuefacio, acis, eci, actum, a. 3. *ἐθίζω*, *προσεθίζω*, assuetum reddo, usu do-ceo. *Cic. Fam.* 4, 13. Orbus iis rebus omnibus, quibus et natura me, et voluntas, et consuetudo assuefecerat. *Id. Brut.* 2. Assuefacere se armis. *Val. Max.* 4, 6. *ext. n.* 1. se equo. *Auct. Dial. de Orat.* 29. parvulos probitati et modestiae. *Val. Max.* 8, 7. *n.* 15. *ext.* se sermoni Persico. *Cic. Prov. cons.* 13. Ceteras nationes imperio populi R. parere assuefecit. *Caes. B. G.* 4, 2. Equosque eodem remanere vestigio assuefaciunt. *Liv.* 3, 52. *extr.* Nec suo sanguine ad supplicia patrum ple-bem assuefaciant. [*Construitur igitur cum dativo atque cum accus. et praep. *ad.* De utraque constru-ctione disputavit *Oud.* ad *Suet. Aug.* 64.] ℙ *Assuefio* passive cum genitivo, Graecorum more. *Lucil.* ap. *Non.* 1, 172. Publicarum rerum assue-fiam, ut scripturarius. *Id. Non.* aliter haec verba refert 4, 315. Publicanus vero ut Asiae fiam scri-pturarius, etc.

ASSUEFACTUS et Adsuefactus, a, um, part. ab *assuefacio*, usu doctus, assuetus, *ἐθισθείς.* *Cic. Cat.* 2, 5. Stuprorum ac scelerum exercitatione assuefactus. *Id. Or.* 3, 10. Quorum sermone as-suefacti qui erunt, ne cupientes quidem poterunt loqui nisi Latine. [**Cic. Brut.* 59. puro sermone assuefacta domus.] *Caes. B. G.* 4, 1. A pueris nullo officio aut disciplina assuefacti. *Tac. A.* 12, 5. *in f.* Luxui aut voluptatibus assuefactus. *Plin.* 10, 43, 60. Corvus assuefactus sermoni. ℙ Cum infinito. *Caes. B. G.* 6, 24. Paulatim assuefacti superari, multisque victi proeliis.

ASSUESCO et Adsuesco, escis, evi, etum, n. 3. *ἐθίζομαι*, usu aliquid disco, assuetus fio. *Cic. Fam.* 9, 22. Ego servo et servabo (sic enim assuevi) Platonis verecundiam. *Cels.* 8, 10. *ad f.* Deligando cogit os assuescere vetustae sedi. *Prop.* 3, 3, 6. Assuescent Latio Partha tropaea Jovi. *Quint.* 10, 1. Optimis assuescendum est. *Tac. Agr.* 21. Per voluptates quieti et otio assuescere. *Suet. Aug.* 38. Assuescere reipublicae. *Liv.* 1, 19. legibus. *Quint.* 2, 4. in re aliqua. *Caes. B. G.* 6, 28. Uri assuescere ad homines et mansuefieri, ne parvuli quidem excepti, possunt. *Cic. Fin.* 5, 2. Ad flu-ctum ajunt declamare solitum Demosthenem, ut fremitum assuesceret voce vincere. *Ov. Trist.* 2, 504. Assuescunt oculi multa pudenda pati. *Virg. G.* 1, 42. votis jam nunc assuesce vocari. *Quint.* 1, 2. Puer assuescat a tenero non reformidare ho-mines. *Vell.* 2, 33. Lucullum Pompejus Xerxem togatum vocare assueverat, *h. e.* solebat. *Suet. Aug.* 49. Cohortes circa finitima oppida dimittere assuerat. *Ov. Met.* 8, 335. Qua se demittere rivi Adsuerant pluvialis aquae. ℙ *Assuescere alicui* in-terdum significat consuetudinem libidinis cum ali-quo habere. *Curt.* 6, 5. ℙ Ponitur etiam active pro assuefacere, ita tamen ut semper verbum ali-quod intelligatur. *Hor. Sat.* 2, 2, 109. qui Pluri-bus assuerit mentem, corpusque superbum. *Stat. Th.* 4, 655. et Icaria Rhodopen adsueverat umbra. V. ICARIUS. *Flor.* 4, 12. Armenios in hoc unum servitutis genus Pompejus assueverat, ut rectores a nobis acciperent. *Vell.* 2. 79. Contrahendo mi-liti ac remigi, navalibusque assuescendo certamini-bus praefectus M. Agrippa. [*V. quae de hac cum accus. constructione hujus v. et aliorum composi-torum (insuescere, consuescere, desuescere) disse-ruit *Bentl.* ad *Hor. Sat.* 1, 4, 105. coll. *Hdf.*, qui comparat Gr. *εἴθισμαι τοῦτο.* Alia V. apud *Cort.* et *Bentl.* ad *Lucan.* 5, 776. Sic etiam intelligen-dus *Virg. A.* 6, 833. Ne, pueri, ne tanta animis assuescite bella, quem locum Noster per hypalla-gen interpretatur pro: ne tantis bellis assuescite animos. Sed minime ea est hypallage, ut diximus. Cum Virgiliano loco comparat *Döderl. Syn.* etc. I. p. 69. locum *Liv.* 21, 33. Galli — perversis rupi-bus juxta invia ac devia assueti decurrunt, conjun-gens ita: Galli juxta assueti invia ac devia; qui est accus. graecus eodem modo ut apud *Virgilium.* (Sic *Liv.* 21, 34. sollicitus omnia 10, 39. paratus omnia 1, 32. cetera egregium *φ.*) Accusativum eodem modo positum habent codd. *Ov. Trist.* 3, 3, 7. nec aquas assuevimus istas; sed vulgo legitur *aquis istis.*] ℙ Cum infinito *Prud. in Symm.* 1, 541. remque Quirini Assuescit supero pollere in sae-cula regno. ℙ Passive impersonaliter. *Liv.* 2, 1. Caritas ipsius soli, cui longo tempore assuescitur. ℙ [*Videntur viris doctis commutata *acquiescere* et *assuescere.* V. ad *Suet. Tib.* 31.]

ASSUETUDO et Adsuetudo, inis, f. *συνήθεια*, consuetudo. *Liv.* 25, 26. Assuetudine mali effera-verant animos. *Id.* 27, 39. Duodecim annorum assuetudine perviis Alpibus factis. *Ov. Met.* 10, 173. longaque alit assuetudine flammas. *Tac. H.* 2, 62. Degenerabat a labore ac virtute miles as-suetudine voluptatum et contemptu ducis. *Id. A.* 1, 11. Tiberio, seu natura sive assuetudine, su-spensa semper et obscura verba. *Varr. L. L.* 8, 14. Amor assuetudinis ad nova vestimenta tradu-cit. ℙ Pro turpi consuetudine libidinis causa. *Tac. A.* 13, 46. Nero assuetudine Actes devinctus.

ASSUETUS et Adsuetus, a, um, part. ab *assue-sco*, assuefactus, suetus, *συνήθης.* *Cic. Or.* 3, 15. Homines labore assiduo et quotidiano assueti. *Id. Planc.* 9. Vicinitas non assueta mendaciis. *Virg. A.* 7, 746. Gens assueta multo venatu nemorum. *Justin.* 31, 1. Assuetus imperio et immoderata li-centia militari. *Flor.* 1, 1. Aves assuetae sangui-ne et praeda. [*Constructionem cum ablat. defen-dit ad h. l. *Freinshem.*, quem laudat *Burm.* ad *Ov. Met.* 13, 554. praedaeque assuetus amore. (*coll.* 15, 484.) V. etiam *Gron.* ad *Liv.* 31, 35. genus pugnae, quo assuerant.] *Vell.* 2, 117. Bel-licae assuetus militiae. *Virg. A.* 7, 490. mensae-que assuetus herili. *Liv.* 22, 18. Hispanorum co-hors assuetior montibus. *Virg. A.* 7, 33. Assue-tae ripis volucres et fluminis alveo. *Id. ib.* 9, 511. Assueti longo muros defendere bello. *Hor. Sat.* 2, 2, 11. Assuetus graecari. *Suet. Dom.* 15. Assue-tus dare laetam sortem. *Plin.* 9, 30, 48. Poly-pus assuetus exire e mari. *Liv.* 38, 17. Romani Gallici tumultus assueti. *Sall. fr.* ap. *Prisc.* 6. p. 707. Male assuetus ad omnes vis controversia-rum. *Sen. Troad.* 152. Manus assuetae ad sceptra. [**Lucan.* 8, 452. sceptris.] *Liv.* 24, 5. Jam inde a puero in omnia familiaria jura assuetus. *Senec. Troad.* 1067. turris assueta Priamo i. e. quam Pria-mus saepe scandere solebat. [**Liv.* 5, 34. regio oculis assueta, i. e. notissima visuque laeta. *φ.*] ℙ Ponitur saepe pro solito, seu pro eo, cui quis assuevit. *Cels.* 1, 3. Sumere cibum assueto levio-rem. *Phaedr. prol.* 3, 14. otium des corpori, ut assuetam fortius praestes vicem. *Vell.* 2, 120. As-suetam sibi causam suscipit. *Plin.* 8, 43, 68. Nec nisi assuetos potant fontes. *Ov. Pont.* 1, 5, 36. Tempus et assueta ponere in arte juvat. *Sil.* 7, 312. Assueto belli de more. *Ulp. Dig.* 19, 2, 15. Solis fervor non assuetus. ℙ *Assueto* absolute. *Ov. Her.* 6, 72. Longius assueto lumina nostra vident. *Stat. Th.* 12, 306. assueto propior premat orbita terras.

ASSULA, ae, f. *σχίδαξ*, *σχίδιον*, segmentum seu fragmentum, quod e ligno, aut asse scissa in lon-gitudinem dissecatur. *Festus* in *Fomites.* Assulae, quae sunt securibus excussae. *Plin.* 16, 11, 22. Flos crudus resinae cum multa assula tenui brevi-que avulsus. *Id.* 9, 15, 18. Melandrya vocantur, caesis quercus assulis simillima. *Id.* 29, 2, 9. As-sulis taedae subjectis. *Pl. Merc.* 1, 2, 20. At et-iam cesso foribus facere hisce assulas? ℙ De fragmento lapidis. *Vitr.* 7, 6. Caementa marmo-rea, sive assulae dicuntur, quae marmorarii ex operibus dejiciunt. ℙ Pro parva asse, (*Schindel*) *Bibaculus* ap. *Suet. Gr.* 11. Depictae minio assu-lae. *Pl. Most.* 2, 2, 23. Pultando pedibus paene confregi assulas. Alii rectius leg. cum Taubm. *hasce ambas:* sc. fores. ℙ In locis *Plinii* citatis 16, 11, 22. et 29, 2, 9. legitur *hastula* pro *assula* in edd. princip. A. 1469. 1470 et 1472. ut et in MSS. quos *Harduin.* habuit. V. ASTULA.

ASSULATIM, adv. per assulas, minutatim, [*per posterius voc. explicat *Non.* p. 72.] *σχιδακηδόν.* *Pl. Capt.* 4, 2, 52. Aperite hasce ambas fores, prius-quam pultando vel [*alii omittunt *vel*] assulatim fori-bus exitium affero. *Pl. Men.* 5, 2, 105. Securim ca-piam ancipitem, atque hunc senem exossabo, dein dedolabo assulatim viscera. [**Döderl. Etym.* etc. I. p. 177. derivare videtur h. v. ab *assilire*, *i* mutata in *u;* cui derivationi obstat locus *Plauti.*]

ASSULITANS et Adsulitans, antis, part. ab in-usit. *assulito* pro *assulto*, assultans, vacillans. *Ca-tull.* 17, 1. O Colonia, quae cupis ponte ludere longo, Et salire paratum habes; sed vereris in-epta Crura ponticuli assulitantis, irredivivus Ne supinus eat. *Voss.* leg. assulis stantis, *h. e.* axicu-lis. [**Assulitans* sane non est voc. et e Lexicis ex-pellendum.]

ASSULOSE, adv. assulatim. *Plin.* 12, 22, 48. Calamus, qui assulose potius, quam raphani modo frangitur, *h. e.* in multas assulas.

ASSULTIM et Adsultim, adv. *πηδητικόν*, per sal-tus, saltando. *Plin.* 11, 24, 28. Phalangia assul-tim ingredientia.

ASSULTO et Adsulto, as, avi, atum, n. 1. *ἐπι-πηδάω*, assilio, saltu accedo: ex *ad* et *salio.* *Plin.* 2, 83, 85. Duo montes inter se concurrerunt, cre-pitu maximo assultantes. *Id.* 8, 40, 61. Canis as-sultans, contraque belluam exsurgens. ℙ Saepe adhibetur in re bellica. *Sil.* 7, 401. Jam cernes Libycum hunc vallo assultare leonem. *Tac. A.* 2, 13. Tertia vigilia assultatum est castris. *Id. Agr.* 26. Assultare tergis pugnantium. *Id. Hist.* 4, 22. Assultare per campos. *Id. A.* 1, 51. Assultare la-tera et frontem exercitus. *Stat. Th.* 11, 243. Por-tarumque moras frenis assultat et hastis.

ASSULTUS, us, m. *ἐπιπήδησις*, saltus ad ali-quem locum. *Virg. A.* 5, 441. Nunc hos, nunc illos aditus, omnemque pererrat Arte locum, et variis assultibus irritus urget. *Tac. A.* 2, 21. As-sultibus et velocitate corporum uti in proelio.

ASSUM. V. ADSUM.

ASSUMO et Adsumo, is, umpsi, mptum, a. 3. *προσλαμβάνω*, sumo, capio, ad me sumo: ex *ad*, et *sumo.* *Cels.* 1, 3. Assumere cibum bis die. Et *ib.* Assumere per cibos et potiones maxime dulcia et pinguia. (*Scribon. Compos.* 200. *de medicamen-tis usurpat.* Et absolute de cibis. *Cels.* 5, 27. *n.* 17. Si fungos inutiles quis assumpsit, i. e. edit.)

Cic. Fam. 7, 25. Aliquantum noctis assumere. *Id. Fin.* 1, 10. voluptatem, depellere [*repellere] dolorem. *Id. Or.* 1, 50. sibi artem aliquam. *Id. ib.* 37. dicendi copiam. *Id. Or.* 62. Genus orationis neque totum assumendum ad causas forenses, neque totum repudiandum. *Id. Or.* 2, 39. Assumere aliquid foris ad probandum, vel refellendum. [**Quint.* 10, 2, 25. quid noceret vim Caesaris, asperitatem Coeli — quibusdam in locis assumere? i. e. foris arcessere et suam facere. Cf. *Frotscher. Id. ib.* 6, 3. paullatim usus assumendus, i. e. in auxilium vocandus.] *Id. Mur.* 14. sibi laudem ex re aliqua. *Id. Balb.* 24. sacra Cereris de Graecia. *Liv.* 2, 22. Hernicos in societatem armorum. *Plin. ep.* 3, 19. aliquem in consilium rei familiaris. [**Tac. Agr.* 13. in partem virium, ut *ib.* 25. Cf. de his et similibus *Ruhnk.* ad *Vell.* 2, 110. et 2, 29.] *Suet. Tib.* 65. sibi collegam in consulatu. *Tac. A.* 15, 54. consilium alicujus. *Plin. ep.* 8, 18. aliquem in nomen. *Id. Pan.* 8. aliquem sibi filium. Et *ib.* 7. aliquem in laborum curarumque consortium. Et *ib.* 83. et *Tac. A.* 12, 5. uxorem. *Justin.* 2, 4. aliquam in matrimonium. *Hor. Ep.* 1, 5, 28. aliquem convivam. *Id. Sat.* 1, 6, 51. aliquem amicum. *Tac. A.* 14, 20. arma. *Id. Hist.* 2, 90. et *A.* 15, 71. sibi nomen aliquod. *Id. Agr.* 3. spem, fiduciam. *Ov. Met.* 15, 421. robur, vires. *Quint.* 10, 2. aliquid in exemplum, *h. e.* ad imitandum. ℙ In argumentationibus *assumi* dicitur id, quod in Scholis *medius terminus* argumenti appellatur. *Cic. Div.* 2, 52. Assumit autem Cratippus hoc modo: Sunt autem innumerabiles, etc. Adde *ib.* 51. ℙ Interdum est tribuere, arrogare. *Cic. Off.* 1, 1. Si id mihi assumo, videor id meo jure quodammodo vindicare. [*Ut *id. Or.* 1, 12. orator tractationem orationis -- sibi assumet, i. e. sibi vindicabit; eam in se positam esse dicet] *Id. Fam.* 1, 9. Neque vero ego mihi postea quidquam assumpsi, neque hodie assumo, quod quemquam jure possit offendere. *Id. Sull.* 30. Dico illud, quod in his causis conjurationis non auctoritati assumam, sed pudori meo. *Id. Planc.* 23. Ut eorum reprehensionem, vos vestrae prudentiae assumere, meae modestiae remittere debeatis. ℙ [*Est etiam aliquid sumere tanquam certum, aliquo modo intelligere. *Ulp. Dig.* 45, 1, 41. easque (Calendas) assumemus. — Et *Cod. Theod.* 9, 42, 6. quam (majestatis quaestionem) si quis sacrilego animo assumit etc., i. e. si quis crimen illud in se admittit, si committit. — De aliis cf. ASSUMPTUS.]

ASSUMPTĬO et Adsumptio, onis, f. actus assumendi, πρόσληψις. *Cic. Fin.* 3, 5. Artes propter se assumendas putamus, quia est in his aliquid dignum assumptione. [*Int. h. l. de approbatione eorum bonorum, quae προηγμένα Stoici dicebant. V. totum locum.] ℙ In argumentationibus *assumptio* dicitur minor propositio, quae ad id, quo de agitur, probandum assumitur, ut ex *Cic. Inv.* 1, 37. et *Quint.* 5, 14. colligitur. *Cic. Div.* 2, 53. Jam assumptione non concessa, nulla conclusio est. ℙ Est etiam adjectum, aut circumstantia. *Mart. Dig.* 28, 5, 46. *extr.* Si in patre, vel patria, vel alia simili assumptione falsum scriptum est, dum de eo, qui demonstratus sit, constet, institutio valet.

ASSUMPTĪVĒ, adv. *Capell.* 5. p. 147. ubi *de constitutione causae assumptiva* disserit. V.

ASSUMPTĪVUS et Adsumptivus, a, um, adj. qui assumitur, προσληπτικός. Constitutio juridicialis assumptiva est ea probationum pars, in qua ratio externa ad defensionem recte facti, vel ad accusationem male facti assumenda est, ut Ann. Milo recte Clodium occidit, qui vitae suae insidiatus est. *Cic. Inv.* 1, 11. Constitutio juridicialis in duas distribuitur partes, absolutam et assumptivam. Absoluta est, quae ipsa in se continet juris et injuriae quaestionem. Assumptiva est, quae ipsa ex se nihil firmi dat ad recusationem; foris autem aliquid defensionis assumit. [*Cf. *ib.* 2, 24. et *Auct.* ad *Her.* 1, 14.] *Quint.* 7, 4. Alterum defensionis genus, in quo factum per se improbabile, assumptis extrinsecus auxiliis tuemur: id vocant προσληπτικήν. Latini hoc quoque non ad verbum transferunt: assumptiva enim dicitur causa. V. *Capell.* 5. p. 146.

ASSUMPTUS et Adsumptus, a, um, part. verbi *assumo*, προσλαμβανόμενος. *Cic. Balb.* 24. Sacra Cereris assumpta de Graecia. *Ov. Met.* 3, 558. Assumptumque patrem, commentaque sacra fateri, *h. e.* adscitum et fictum. [*Ut h. l. *assumtus pater* dicitur, volunt etiam legi *Vell.* 1, 11. assumtis regni insignibus. V. *Ruhnk.* ℙ Porro *assumta verba*, *Cic. Part.* 7. sunt i. q. ἐπίθετα. At apud *Quint.* 10, 1, 121. sunt i. q. translate usurpata, metaphorica.] ℙ Scribitur et *assumtus:* sic *emtus*, *promtus*, et alia id genus: qua de re plura *Dausquius* in *Emtum*.

ASSŬO. V. ADSUO.

ASSŪRĂ, ae, f. *Varr. R. R.* 3, 9. Ego quae requiro sarsurae, assurae, membra de palumbis, de gallinis, dic sodes, Merula. Ita habetur in multis edd., et ita legit *Turneb. l.* 24. *c.* 22., et *assuram* interpretatur assiduitatem et diligentiam in nutricando, curando, habendo: nam assas nutrices dici, quod fere semper assint iis, quos nutriunt, nec vel exiguo divellantur [*minime! V. ASSUS.], ut *Non.* 1, 280. interpretatur. *Sarsuram* a *sarciendo* deduci ait: et sensum esse: peto, ut sarcias et expleas membra omnia, quae ad hanc nutricationem pertinent. In editione principe A. 1472. legitur: Egoque requiro farturae a sura membra de palumbis. De gallinis, etc. Alii alia comminiscuntur. Videtur *Victorio* desperatus locus, item *Schneidero*.

*ASSURAE, arum, oppidum Africae Propriae, in Zeugitana. *Antonini Itin. B. A.*

ASSŪRGO et Adsurgo, urgis, urrexi, urrectum, a. 3. ἐπανίσταμαι, idem quod surgo: ex *ad*, et *surgo*. *Cic. Cluent.* 69. Quae dum laudatio recitatur, vos quaeso, qui eam detulistis, assurgite. *Liv.* 3, 24. et *Tac. Hist.* 2, 99. Ex quo semel fuerit aeger, non modo visum, sed ne assurrexisse quidem ex morbo. *Claud. Epithal. Pallad. et Celer.* 29. Mollibus assurgit stratis. Al. leg. *exsurgit*. *Val. Fl.* 3, 476. intortis assurgens arduus undis. ℙ *Assurgere alicui* est ad conspectum alicujus surgere honoris causa. *Cic. Pis.* 12. An quisquam in curiam venienti assurrexit? *Virg. Ecl.* 6, 66. Utque viro Phoebi chorus assurrexerit omnis. *Ov. Am.* 3, 2, 53. Ruricolae Cereri, teneroque assurgite Baccho. *Sall. fr.* ap. *Non.* 4, 5. Assurgere de sella alicui. Al. leg. *surgere*. *Stat. Th.* 2, 60. honori numinis. ℙ Translate. *Virg. G.* 2, 60. Sunt etiam Ammineae vites, firmissima vina, Tmolius assurgit quibus, et rex ipse Phanaeus, *h. e.* cedit. ℙ Passive impersonaliter. *Cic. Inv.* 1, 30. Ut majoribus natu assurgatur. *Liv.* 9, 46. Cum assurrectum ei non esset. *Plin.* 16, 4, 5. Ludos ineunti semper assurgi, etiam ab senatu, in more est. ℙ In illo *Cic. Senect.* 18. Haec enim ipsa sunt honorabilia, salutari, appeti, decedi, assurgi, deduci, reduci, etc. *assurgi* per figuram ζεῦγμα dictum est: neque enim eadem ratione efferri potest, qua *salutare*, *appetere*, et alia, quae activa sunt. ℙ Pro extolli, (aut crescere). *Virg. G.* 3, 355. Septemque assurgit in ulnas. *Id. ib.* 109. Assurgere in auras. *Id. A.* 11, 283. in clypeum. *Plin.* 13, 22, 42. Ferula assurgens in altitudinem. *Id.* 36, 12, 17. Pyramis assurgit trecentis sexaginta tribus pedibus. *Id.* 4, 12, 22. Delos assurgit Cyntho monte. *Liv.* 22, 4. Paulo latior patescit campus: inde colles adsurgunt. *Tac. Hist.* 4, 23. Pars castrorum in collem leniter assurgens. *Id. A.* 13, 38. Colles clementer assurgentes. *Virg. A.* 4, 86. Non coeptae assurgunt turres, *h. e.* non exstruuntur. [**Id. ib.* 10, 797. subiit (Lausus) mucronem dextra assurgentis Aeneae plagamque ferentis, ubi poeta ipse explicat; nam assurgere dextra est i. q. dextram tollere, ut faciunt aliquem ense petituri.] ℙ Item pro oriri, erumpere. *Virg. A.* 1, 539. subito assurgens fluctu nimbosus Orion. *Val. Fl.* 5, 566. Assurgens nox aurea. *Cels.* 2, 8. Tumores oriuntur, deinde desinunt, deinde rursus assurgunt. ℙ Translate. *Virg. A.* 10, 95. nunc sera querelis Non justis assurgis. *Id. ib.* 12, 494. Tum vero assurgunt irae. *Flor.* 3, 1. Assurgere in ultionem. *Vell.* 2, 51. in triumphum et pontificatum. *Stat. Th.* 10, 227. Gaudet in adversis, animoque assurgit Adrastus. *Quint.* 10, 1. Raro assurgit Hesiodus, *h. e.* raro utitur sublimi dicendi stilo.

ASSŪRĬŬS. V. ASSYRIUS.

ASSUS, a, um, ὀπτὸς, igni tostus: cui opponitur elixus. *Varr. L. L.* 4, 22. dictum putat, quod ab igne assudescit. *Non.* 2, 70. docet, ideo *assos* dici cibos igni tostos, quia sunt sine pigmento saporis alieni, et solo suo sapore conditi: *assus* enim etiam solum significat. Alii derivant ab *ardeo*, quasi *arsum*. [Sed esse videtur ab ἄζω id. q. ἀάζω, halo, torreo, ut sit quasi *aridus*. *F.* *Radix sane est ass = as = ar, unde *areo*.] *Hor. Sat.* 2, 2, 73. simul assis Miscueris elixa. *Cels.* 2, 18. Res eadem magis alit jurulenta, quam assa; magis assa, quam frixa. *Plin.* 30, 15, 51. Assus pulmo praesumptus. *Scribon. Compos.* 221. Assa ova. ℙ *Assum*, *i*, absolute. *Cic. Fam.* 9, 20. Integram famem ad ovum, [*i. e. initium coenae] affero. Itaque usque ad assum vitulinum [*quo claudebatur coena] opera perducitur. V. OVUM. Ab hac significatione descendit altera, qua *assus* pro sicco sumitur, nam assi cibi sicci sunt, et jure carentes. Hinc *assae sudationes* dicuntur a *Celso* 3, 27., quae solo et sicco calore eliciuntur: et opponuntur iis, quae balneo fiunt, ut ipse exponit 2, 17. Graeci ξηροὺς ἱδρῶτας appellant. Hinc locus, seu cella, in qua hujusmodi sudor elicitur, *assum* appellatur. *Cic. Q. Fr.* 3, 1, 1. In balneariis assa in alterum apodyterii angulum promovi, propterea quod ita erant posita, ut eorum vaporarium esset subjectum cubiculis. *Gloss. vet.* Assa cella, ἀφιδρωτήριον. *Senec. ep.* 51. *sudatorium* appellat, *in quod siccus vapor corpora exusturus includitur.* ℙ *Assus sol* dicitur sol siccus, hoc est sine unctione adhibitus, ἥλιος καθαρός. *Cic. Att.* 12, 6. Et pro isto asso sole, quo tu abusus es in nostro pratulo, a te nitidum solem unctumque repetemus, *h. e.* tu in nostro pratulo siccus ad solem inambulasti, neque antea lavisti, aut unxisti corpus: nos non contenti erimus uno et sicco sole, sed prius lavare et ungi volemus. Veteres enim solebant uncti nudum corpus ad solem exponere: idque maxime ad praesidium valetudinis. ℙ *Assa nutrix* dicitur sicca, hoc est, quae non [*amplius] lac praebet infantibus, sed solum diligentiam et munditiam adhibet, ut docet *Vet. Schol.* ad illud *Juven.* 14, 208. *Hoc monstrant vetulae pueris reptantibus assae.* Sic enim is ibi legit, cum in vulgatis etiam antiq. edd. habeatur *pueris poscentibus assem.* [*Haec vera est interpretatio.] At *Non.* 1, 280. alia ratione *assam nutricem* interpretatur. Nempe ita dictam putat, quod assit infantibus, ut supra in ASSURA dictum est. *Inscr.* ap. *Murat.* 1512, 6. Volumniae Dynamidi Volumnia C. F. Procula nutrici assae et libertae *Vixit Annos* CV. *Front. ad Antonin. Imp.* 1. *Ep.* 5. Assae nutricis est infantem magis diligere, quam adultum: succensere etiam pubertati stulta nutrix solet, puerum de gremio sibi abductum, et campo aut foro traditum. ℙ *Assi lapides* sunt sicci, hoc est sine caemento, quibus maceria construitur, [*sive sine calce compacti.] *Servius* ad *G.* 2, 417. ℙ Ab altera hac *assi* notione descendit tertia, qua solum significat, ex eo fortasse ducta, quod cibi assi solo suo condiuntur sapore, sine pigmento saporis alieni, ut *Non.* 2, 70. loquitur. [*Mira interpretatio! Assus nunquam est i. q. solus. Sed ut *assa caro (Röstfleisch)* ea caro dicitur, quae sine jusculo est *(Carbonnade)* fere ut Germani loquuntur, *trocken Brot* dicentes, ut lapides assi, assa nutrix etc. dicta sunt, sic ad eandem analogiam] *assa vox* dicitur ore tantummodo prolata, non adhibitis aliis vocibus tibiae, [*fidium] aut alterius musici instrumenti, ut *Non. l. c.* docet. *Varr. ib.* In conviviis pueri modesti, ut cantarent carmina antiqua, in quibus laudes erant majorum, et assa voce, et cum tibicine. *Cato ib.* Melos alterum in cantibus est bipartitum, unum quod est in assa voce, alterum quod vocant organicon. *Ascon. in Divin. Cic. in Verr.* 17. Cani remigibus celeusma per symphoniacos solebat, et per assam vocem, id est ore prolatam; et ut in Argo navi per citharam. ℙ Simili ratione *assae tibiae* dicuntur, quae solae adhibentur sine voce hominis. *Serv.* ad *G.* 2, 417. Assae tibiae dicuntur, quibus canitur sine chori voce. *Festi* quoque huc pertinent verba: *Assa dicuntur cantus tibiarum:* quae tamen non *Festi*, sed *Pauli Diaconi* ejus epitomatoris, atque adeo mutila et depravata esse, quidam merito suspicantur.

ASSYRĬĂ, ae, f. nunc *Arzerum*, Ἀσσυρία, regio Asiae, contigua Mesopotamiae, et ab ea Tigride fluvio divisa. Appellata est ab Assur filio Sem, ut *Augustin. Cic. Dei* 16, 3. tradit. *Plin.* 5, 12, 13. et 6, 13, 16. ℙ Scribitur et *Assuria* Latinis litteris. V. in v. seq.

ASSYRĬUS, a, um, adj. ad Assyriam pertinens. *Senec. Herc. Oet.* 553. Taurus puellae vector Assyriae, *h. e.* Europes filiae Agenoris Phoeniciae regis. Phoenicia autem veteris Assyriae provincia est. *Justin.* 18, 3. Assyrium stagnum, *h. e.* mare Tiberiadis in Palaestina, quae et ipsa Assyriae veteris provincia fuit. *Virg. Ecl.* 4, 25. Assyrium vulgo nascetur amomum, *h. e.* quod solum in Assyria nascitur, ut *Servius* adnotat. Hoc ipsum *Stat. Silv.* 2, 6, 88. Assyrium gramen appellat. *Virg. G.* 2, 465. Alba nec Assyrio fucatur lana veneno, *h. e.* purpura. *Servius:* Assyrii populi sunt adjacentes Syriae, apud quos primum usus inventus est purpurae. Sic *Sil.* 11, 41. madefacta veneno Assyrio vestis, *h. e.* Tyria purpura. Tyros enim in Syria est. Et *Claud. Rapt. Pros.* 2, 96. vellera Assyrii spumis fucantur aheni. *Colum.* 10, 114. Assyrio venit quae semine radix. *Id.* 11, 3. hoc idem *Syriacam radicem* vocat. V. RADICULA. *Ov. Am.* 2, 5, 40. Assyrium ebur, *h. e.* dentes elephantini, qui ex India advehuntur. Poetae autem saepe conterminas regiones confundunt. Assyria Indiam attingit. *Claud. Phoen.* 86. perfusam murice vestem Assyria signatur acu, *h. e.* Phrygia. *Lucan.* 6, 429. nec Assyria scrutetur sidera cura; scilicet quia Assyrii astrologiae apprime dediti fuere, ut et *Cic.* sub initio *Div.* 1. tradit. *Lucan.* 4, 298. Assyrii scrutator pallidus auri. Al. rectius leg. *Astyrii*, *h. e.* Asturii. V. ASTUR. *Stat. Silv.* 3, 3, 212. liquor Assyrius, *h. e.* amomum. *Mart.* 5, 7. Assyrii nidi, *h. e.* nidi Phoenicis, quae in Assyria vivere dicitur. ℙ *Assyria malus* arbor est Assyriae, Mediae et Persidis, foliis unedonis et lauri simillimis, intercurrentibus spinis, omni anni tempore fructum ferens, quod *malum citreum* et *malum Medicum (Citrone)* appellatur a *Plin.* 15, 14, 14. et 23, 6, 56., succum habens acrem seu acidum, quem *Virg. G.* 2, 126. appellat *tristem tardumque saporem*, ubi plura hac de re. *Plin.* etiam accurate describit 12, 3, 7. Quo vero nomine ab Italis appelletur, utrum *arancio*, an *limone*, an *cedro* (quod veri simillimum videtur), difficile est definire, aliis alia sentientibus. Probabile est, ad omnia haec, eorumque species, tanquam commune nomen transferri.

Vide, si lubet, *Pier. ad cit. G.* 2, 134., *Salmas.* in *Exercitat. Plin. ad Solin.* 46., et praeterea *Matthiol. in Dioscor.*, *Gesner.*, *Heynium* [*maximeque *Vossii* egregiam dissertationem de malo medico s. Assyrio (*der Citrone*) et malo citreo (*der Pomeranze*)] ad *Virg. l. c.* ℙ *Assyrii, orum*, sunt Assyriae populi. *Cic. Div.* 1, 1. ℙ Scribitur et *Assurius* ex consuetudine Latinorum, qui saepe Graecam *υ* in *u* vertunt, ut dicemus in *Sulla*: et ita legitur in quibusdam edd. *Dig.* 45, 1, 1. et alibi.

AST, *αὐτάρ*, *ἀλλά*, idem omnino quod *at;* estque familiarissimum poetis, quamquam et ab oratoribus [*a *Cic.* nonnisi in oratione familiari, ut in epistolis,] non raro usurpatur. [*Ac primum quidem est particula adversativa]: *Cic. Att.* 1, 16. *in f.* Tu crebras a nobis litteras exspecta: ast plures etiam ipse mittito. *Id. ib.* 6, 5. Hoc tu indaga, ut soles: ast hoc magis, etc. *Id. Prognost.* ap. *Prisc.* 18. p. 1170. Ast autem tenui quae candent lumine Phatnae. *Virg. A.* 3, 330. Ast illum, etc. *Ov. Met.* 6, 685. Ast ubi, etc. [*Deinde est i. q. vicissim, contra, atque eo modo simul vim quandam conjunctivam habet. *Pl. Capt.* 3, 5, 25. Si ego hic peribo, ast ille, ut dixit, non rediit, at erit mi hoc factum memorabile, etc., quare nonnulli h. l. legi volunt *atque.* Sed cf. *Cic. Leg.* 2, 8, 19. Divos colunto — et ollos, quos endo coelo merita locaverunt, Herculem etc.: ast olla etc. ibique *Goerenz.* qui legem regiam comparat et infra *ib.* 3, 3, 9.] *Pl. Trin.* 1, 2, 37. neque mores antiquos servas, ast captas novos. [*Quare fit, ut apodosin magna cum vi incipiat, ut *Liv.* 10, 19. ex antiqua formula: Bellona si victoriam duis, ast ego templum tibi voveo, i. e. tum vero. *Id.* 3, 1. quodsi nihil — relinquitur inopi: at ego ad Deos vindices intolerandae superbiae confugiam. *Id.* 36, 1.] ℙ Alios hujus conjunctionis usus refert *Charis.* 1. p. 204., ubi scribit legisse se in Glossis antiquitatum, usurpatam fuisse ab antiquis pro atque, ac, ergo, tamen, tum, cum; sed nullo haec exemplo confirmat.

ASTA. V. ASTENSIS.

[ASTĀBĬLIS vel Adstabilis, le, adj. qui astat. *Not. Tir.* p. 40. Adstabilis. *F.*]

*ASTABŎRAS vel Astabores, Aethiopiae flumen, in Nilum influens. *Plin.* 5, 9. qui de eo, tanquam de laevo Nili alveo, loquitur. Cf. *Mela* 1, 9. *Straboni* et *Ptolemaeo* est Ἀσταβόρας: Ἀσταβόῤῥας *Josepho. B. A.*

*ASTACĒNI, orum, Astacenes, Parthorum regionis incolae. *Plin.* 2, 105. (*al.* 109.) *B. A.*

ASTĂCĒNUS, a, um, adj. ad Astacum oppidum Bithyniae pertinens, ut *Astacenus sinus*, nunc *Golf von Nicomedien. Plin.* 5, 32, 43.

*ASTĂCES, ae, Ponti fluvius. *Plin.* 2, 103. In Ponto fluvius Astaces rigat campos; ubi *Hard.* ut videtur, *Astaces* pro casu secundo accipit. *B. A.*

ASTĂCĪDES, ae, m. Astaci filius, et est quidam Menalippus, qui cum Tydeum in bello Thebano letali vulnere percussisset, ab eo moribundo capite truncatus, et dentibus corrosus fuit. *Ov. Ib.* 515. Astacidaeque modo decisa cadavere trunco, Digna feris, homini sit caput esca tuum. V. *Stat. Th.* 8. *sub f.*

ASTĂCUS, i, m. *ἀστακός*, genus cancri marini, fluviatili cancro valde similis, sed majore tamen mole, colore violaceo exsaturato, et ad nigrum accedente, maculisque variis caeruleis, rubris, candidis asperso. Non unum est astacorum genus: sed *Plinius* marini tantum meminit 9, 31, 51., ut *Hard.* adnotat. ℙ Astacus Menalippi pater, V. voc. praeced. ℙ [*Porro est Astacus, Astacos vel Astacum, i, Bithyniae oppidum, in ora Propontidis. *Plin.* 5, 32. *Mela* 1, 19. ante med. *Ammian.* 22, 12. *Trebell. Poll.* in *Gallienis* 4. ubi V. *Salm.* ut et ad *Solin.* p. 879. *B. A.*]

*ASTAE, arum, Ἀσταὶ *Strab.* et *Steph. Byz.* Thraciae populi; ad Pontum Euxinum, Astii dicti *Liv.* 38, 40. *B. A.*

ASTANS et Adstans, antis. V. ASTO.

*ASTĂPA, ae, Hispaniae Baeticae oppidum. *Liv.* 28, 22. et 23. *Plinio* est Ostippo, judice *Hard. B. A.*

ASTĂPHIS, idis, f. *ἀσταφίς*, uva passa: Graeca vox. *Plin.* 23, 1, 12. Uva passa, quam astaphida vocant, stomachum tentaret, nisi, etc. ℙ *Astaphis agria*, *ἀσταφὶς ἀγρία*, eadem quae *Staphis* ap. *Plin.* 26. 13. V. STAPHIS.

ASTĂPHIUM, ii, n. nomen est ancillae in Comoedia *Plauti*, quae inscribitur *Truculentus:* eademque per blanditiam dicitur *Astaphilitium* diminutiva voce, *ib. a.* 5. *v.* 5.

*ASTĂPUS, odis et i, Ἀστάπους, Ἄσταπος, vel Astapes, is, Aethiopiae fluvius, in Nilum cadens. Sic *Ptolemaeus* et *Strabo. Mela* autem 1, 9. *post init.* de cornu Nili altero, ad Meroem urbem, *Astapem* intelligit, quemadmodum laevum cornu, id Meroen eandem, *Astaboras* appellatur. A *Plinio Astusaspes* nuncupatur Nili dextrum cornu. *B. A.*

ASTARTE, es, et is, f. Ἀστάρτη, Dea Syrorum, et Sidoniorum; estque Venus hujus nominis quarta, Syria Tyroque concepta, quam Adonidi nupsisse proditum est. Ita *Cic. N. D.* 3, 23. At *Varr. L. L.* 4, 10. dicit, Astartem esse apud Phoenices eandem ac Terram, sicut Taautem eundem ac Coelum: qui duo sunt omnium Deorum principes: tametsi hoc loco corruptam esse *Varronis* lectionem censet *Scalig.* in *Conjectan.* Alii cum *Luciano* censent eandem esse ac Lunam. Docent etiam, ita appellatam esse a divitiis, quia haec vox Phoenicum lingua greges significat. Antiquorum autem divitiae olim pecorum gregibus constabant. Denique *Augustin. Quaestion. super Judic.* 7, 17. scribit, a Poenis nomine Astartis appellari Junonem. Hanc in sacris Litteris nomine *Astaroth* designari, tradit praeter alios *Scalig. l. c.* Meminit etiam *Tert. Apol.* 24. et *adv. Gnostic.* 3., sed utrobique masculini generis facit, *Astartes, is*, si modo ea lectio sana est. Nam alii aliter leg., et *Scioppius* priore loco *Adargatis* reponit. V. plura apud *Selden. de Diis Syris, syntagm.* 2. c. 1. [*et cf. *Lex. Myth. Nitzschii.*]

ASTĀTOR et Adstator, oris, m. qui astat, adest, seu praeest. *Inscr.* ap. *Fabrett. c.* 3. *n.* 297. Deo Sancto Numini Deo Magno Libero Patri, et Adstatori, et Conserbatori hujus Collegii Velabrensium.

[ASTECTUS, i, m. *ἄστεκτος*, idem quod *ἄστεγος*: ab *α* privativa, et *στέγω*, tego, tecto carens, seu arcana in pectore non retinens. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 84, 4. P. Gavius Astectus. *F.*]

ASTĒISMUS, mi, m. *ἀστεϊσμός*, Latine urbanitas, est tropus multiplex numerosaeque virtutis. Nam asteismus putatur, quicquid rustica simplicitate caret, et faceta satis urbanitate exponitur, ab *ἄστυ*, urbs, vel *ἀστεῖος*, urbanus, ut illud *Virg. Ecl.* 3, 90. Qui Bavium non odit, amet tua carmina, Moevi. Aliud hujus schematis exemplum affert *Diomed.* 2. p. 458. Adde *Charis.* 4. p. 247. ℙ Scribitur et *astismus:* sed utcumque scribas, Graeca vox est, et Graece usurpanda; licet Latinis litteris legatur apud *Serv.* ad *A.* 2, 547.

*ASTELĔPHUS, i, m. fluvius Colchidis, *Astelephas* dictus a *Plin.* 6, 4. *B. A.*

[ASTENSIS, se, adj. ad Astam pertinens, Liguriae urbem ad Tanarum fluvium sitam, nunc *Asti*, de qua *Plin.* 3, 5, 7. *Spon. Miscell.* p. 158. Civitas Astensis. ℙ Item ad Astam regiam, coloniam Romanam in Hispania Baetica, de qua *Plin.* 3, 1, 3. et *Mela* 3, 1. *Liv.* 39, 21. Ager Astensis. *Auct. B. Hisp.* 26. Equites Romani Astenses. *F.* et *B. A.*]

ASTER, ēris, m. *ἀστήρ*, cognomento *Atticus*, herba est cauliculum habens foliis oblongis duobus, aut tribus; in cacumine capitula stellae modo radiata: unde et nomen traxit; nam *ἀστήρ* stellam significat. Prodest ad inguinum tumores: unde et *bubonion*, a *βουβών*, inguen, et tumor inguinis; et Latino vocabulo *inguinalis herba* appellatur. *Plin.* 27, 5, 19. et *Appul. Herb.* 60. [*Aster Amellus *L.*, *die ital. Sternblume.*] ℙ *Aster*, cognomine *Samius* genus est terrae Samiae, de qua *Plin.* 35, 16, 53. ℙ Graece *aster* stellam significat, ut dictum est: atque hoc sensu Latine legitur apud *Macr. Somn. Scip.* 1, 14.

ASTĔRĬA, ae, et Asterie, es, f. Ἀστερίη, Poli et Phoebes filia, soror Latonae, mater Herculis quarti. *Cic. N. D.* 3, 16. *Hyg. fab. Prooem.* ℙ Alia est Atlantis filia, mater Oenomai ex Marte. *Hyg. fab.* 250. ℙ Alia Titanis filia a Jove adamata, et ab eodem in aquilam converso rapta: quae cum ejus amorem contemneret, in coturnicem mutata est. *Ov. Met.* 6, 108., *Hyg. fab.* 53. *Serv.* ad *A.* 3, 73. hanc Asterien cum priore Poli filia confundit, narratque, cum eam Juppiter vitiare vellet, impetrasse a Diis, ut in avem converteretur: quam cum Juppiter volantem vidisset, afflatam in lapidem mutasse, qui diu sub fluctibus latuit, et tandem super aquas apparuit, et Delos insula facta est. V. ibi plura. ℙ Est etiam nomen gemmae, quae inclusam lucem pupillae modo quandam continet, ac transfundit cum inclinatione, velut intus ambulantem ex alio atque alio loco reddens, eademque contraria soli regerens candicantes radios: unde nomen invenit; nempe ab *ἀστήρ*, stella, vel scintillans radius: Itali vocant *girasole*, [*Katzenauge* Germani.] *Plin.* 37, 9, 47. V. ASTERITES. ℙ Fuit etiam olim nomen duarum insularum Rhodi et Deli, ut legitur apud *Plin.* 5, 31, 36. et 4, 12, 22. ℙ Denique *Asterie* nomen est proprium mulieris, apud *Hor. Od.* 3, 7.

ASTĔRĬĂCE, es, f. a *Celso* 5, 14. enumeratur inter ea medicamenta simplicia, quae carnem alunt, et ulcus implent. Videtur autem intelligere ipsum *asterem Samium*, cui eandem vim tribuit *Galen. Compos. pharmac. secundum loc. l.* 7. c. 4.; at hoc in loco variant codd., hinc *Targa* censet, fortasse legendum *erythace* pro *asteriace.*

ASTĔRĬAS, ae, m. *ἀστερίας*, genus est ardeolarum, de quo diximus in ARDEA.

ASTĔRĬCUM, i, n. *ἀστερικόν*, herba a Latinis *urceolaris* dicta (fortasse quia tergendis urceis apta sit) folio similis ocimo, nigrior tantum, nasciturque in tegulis parietinisque. *Plin.* 22, 17, 20.

ASTĔRĬON, ii, n. *ἀστέριον*, genus phalangii, subnigro colore virgulis albis intertexto, cujus morsus genua labefactat. *Plin.* 29, 4, 27. ℙ Est etiam *Asterion, ontis*, nomen fluvii Argolidis in Peloponneso e monte cognomine per silvam Nemeam effluens, Ἀστερίων. *Stat. Th.* 4, 122. et 714. ℙ Item nomen proprium viri, Cometis filii, qui unus fuit ex Argonautis. *Val. Fl.* 1, 355.

*ASTĔRIS, idis, f. Ἀστερὶς, insula maris Ionii, non procul a Cephallenia Ithacaque. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

ASTĔRISCUS, i, m. *ἀστερίσκος*, parva stella. Sumitur pro notula in modum parvae stellae sic * formata, quae in libris ad distinctionem aliquam appingi solet. *Isid. Or.* 1, 21. docet, asteriscum apponi in iis locis, in quibus aliquid deest. *Hieronym. in Ruf.* 2, 8. Omnia veteris instrumenti volumina obelis asteriscisque distinguere. *August. ep.* ad *Hieron.* 10, 2. Asteriscis notasti quae in Hebraeo sunt, et in Graeco desunt; obeliscis autem quae in Graeco inveniuntur, et in Hebraeo non sunt.

ASTĔRĪTES, ae, m. *ἀστερίτης*, genus basilisci stellatam cutem habentis, qui quidquid viderit, arefacere et occidere dicitur. *Appul. Herb.* 128. ℙ Est etiam gemma eadem quae *Asteria* ap. *Isid. Or.* 16, 10. quam *Capell.* vocat *Astriten* 1. p. 19., et *Plin.* 37, 9, 47. *Asteriam.* V. ASTERIA.

[ASTĔRĬUS, ii, m. *ἀστέριος*, sidereus. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 758, 9. Claudius Asterius. *F.*]

ASTERNO et Adsterno, is, a. 3. *παραστορέω*, *καταστρωννύω*, juxta sterno. *Ov. Met.* 2, 342. Non auditurum miseras Phaetonta querelas Nocte dieque vocant, adsternunturque sepulcro.

[ASTĔRŎPE, es, f. *ἀστεροπή*, fulgur. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 1140, 9. Cominasiae Asterope. *F.*]

ASTHMĂTĬCUS, a, um, adj. *ἀσθματικός*, qui suspirio seu difficultate spirandi laborat, quae Graece *ἆσθμα* dicitur (de qua *Cels.* 4, 4. *n.* 2.). *Plin.* 20, 21, 84. Asthmaticis ac dysentericis in vino bibendum dedit. *Id.* 26, 7, 19. Hyssopum asthmaticis.

*ASTĪCA, ae, vel Astice, es, f. regio Thraciae, circa Pontum Euxinum. *Plin.* 4, 11. *B. A.*

[ASTĬCUS, a, um, adj. *ἀστικός*, urbanus. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Murat.* 1297, 3. L. Annius Asticus. *F.*] ℙ Astici ludi. V. ASTYCUS.

ASTĪFER. V. HASTIFER.

[ASTIGITĀNUS, a, um, adj. ad Astigin pertinens, Hispaniae Baeticae urbem, a *Plin.* 3, 1, 3. memoratam, inter Cordubam et Hispalin, olim *Coloniam Augustam Firmam* cognominatam, nunc *Ecija* in *Andalusia. Inscr.* ap. *Grut.* 1, 5. P. Numerius Martialis Astigitanus. Alia *ib.* 351, 5. Colonia Astigitana. Alia apud *Murat.* 1029, 7. Respublica Astigitana. *F.* et *B. A.*]

ASTĬPŬLĀTĬO et Adstipulatio, onis, f. *συγκατάθεσις*, actus astipulandi, affirmatio. *Plin.* 29, 1, 5. Videbamus senes consulares usque in ostentationem rigentes. Qua de re exstat etiam Annaei Senecae astipulatio. *Quint.* 11, 3. *sub f.* An non haec *misellus* et *pauperculus*, summissa atque contracta; *fortis* et *vehemens* et *latro* erecta et concitata voce dicenda sunt? Accedit enim vis et proprietas rebus tali astipulatione: quae nisi adsit, aliud vox, aliud animus ostendat, *h. e.* affirmatione et vi vocis remissae aut contentae.

ASTĬPŬLĀTOR et Adstipulator, oris, m. *προσεπερωτητής*, qui alteri stipulanti et spondenti quippiam accedit, et simul cum eo astipulatur, quo pacta et conventa firmiora sint: estque valde similis fidejussori. *Auct. ep. ad Octav. sub f.* Esse quendam, cujus avus fuerit argentarius, astipulator pater; uterque vero precarium quaestum fecerit, etc. Designari videntur hoc loco ii, qui in foro ad argentariorum tabernas assistebant, et mercede aliqua accepta, aliorum contractus sua astipulatione et fide firmabant. *Cajus Institut.* (ed. *Goeschenio*) 3, 110. Possumus ad id, quod stipulamur, alium adhibere, qui idem stipuletur: quem vulgo adstipulatorem vocamus. *Id. ib.* 117. Adstipulatorem fere tunc solum adhibemus, cum ita stimulamur, ut aliquid post mortem nostram detur, quod stipulando nihil agimus. Adhibetur autem adstipulator, ut is post mortem nostram agat; qui, si quid fuerit consecutus, de restituendo eo mandati judicio heredi tenetur. ℙ In judiciis *astipulator* dicitur, qui actori aut reo vadimonii facti, vel constituti, vel etiam alterius cujuspiam forensis actionis testis accedit, et simul cum eo adpromittit seu stipulatur. *Cic. Quint.* 18. Testes tot cum astipulatore tuo comparabuntur. *Id. Pis.* 9. Qui, isto non modo propugnatore, tutiorem se, sed advocato, aut astipulatore, paratiorem fore putaret. ℙ Translate est, qui alteri assentitur, ejusque opinionem approbat et confirmat. *Cic. Acad.* 4, 21. Illud falsum esse, et Stoici dicunt, et eorum astipulator Antiochus. *Val. Max.* 7, 1. *in f.* Dum astipulatorem vanae opinionis Deum habere concupiscit.

ASTĬPŬLĀTUS, us, m. idem quod astipulatio. In sexto casu sing. *Plin.* 7, 47, 48. Consecratus est oraculi jussu, et Jovis Deorum summi astipulatu.

ASTĬPŬLOR et Adstipulor, aris, atus sum, dep. 1. συγκατατίθεμαι, alicui stipulanti et spondenti quidquam accedo, simulque stipulor. *Caj. Instit.* (ed. *Goeschenio*) 3, 112. Si verbi gratia ego ita stipulatus sim: Dari spondes? adstipulator sic adstipulari potest: Idem fide tua promittis? vel, Idem fidejubes? vel contra. Idem minus adstipulari potest, plus non potest. ℙ Translate assentior, alterius sententiam approbo, confirmo. *Liv.* 39, 5. Astipulari irato consuli. *Plin.* 7, 48, 49. Hellanicus (prodit) quosdam in Aetolia CC. annos explere: cui astipulatur Damastes, memorans, Pictoreum etiam CCC vixisse. ℙ ASTIPULO, *as*, a. 1. *Jul. Valer. res gest. Alex. M.* 1, 18. Quaeso uti istud astipulare praesenti mihi ut filio praestes. *B. A.*

ASTĬTŬO et Adstituo, uis, ui, utum, a. 3. προσ-τίθημι, statuere, seu collocare apud aliquid: ex *ad*, et *statuo*. *Pl. Capt.* 4, 2, 66. Juben', an non jubes astitui aulas, patinas elui? *Auct. ad Her.* 3, 20. Astituere reum ad lectum aegroti. *Appul. Met.* 9. p. 222, 1. Die sequenti molae matutinus astituor. Et post *init. l.* 3. Ejusque tribunal astituor. [ASTITŪTUS et Adstitutus, a, um, partic. v. *astituo*. *Pl. Cas.* 5, 2, 49. Continuo in genua astituto pectus mihi pedibus percutit. *F.*]

ASTO et Adsto, as, astiti, n. 1. παρίστημι, idem quod sto, vel prope, aut praesens sto, assisto; ex *ad*, et *sto*, *as*. *Virg. A.* 3, 123. Hoste vacare domos, sedesque astare relictas. *Pl. Ps.* 3, 2, 74. Si iste ibit, ito: stabit, astato simul. *Id. Cist.* 2, 3, 53. Adolescens asta, atque audi. *Id. Epid.* 1, 1, 61. Abeo. *Ep.* asta; abire hinc non sinam. *Id. Most.* 1, 4, 11. Cave, ne cadas; asta. *Id. Capt.* 3, 4, 104. Tu subsultas: ego miser vix asto prae formidine. Et *Ter. Ph.* 5, 6, 27. Ad fores Suspenso gradu ire perrexi; accessi, astiti, Animam compressi, aurem admovi. *Pl. Cas.* 5, 2, 41. Astare in genua. *Ov. Met.* 3, 187. in latus obliquum. *Virg. A.* 2, 303. atque arrectis auribus asto. *Pl. Capt.* 3, 5, 6. Ut confidenter mihi contra astitit. *Cic. Arch.* 10. Cum Alexander in Sigeo ad Achillis tumulum astitisset. *Id. Cat.* 4, 2. Astare in conspectu alicujus. *Tac. A.* 12, 36. tribunali. *Suet. Tib.* 61. et *Mart.* 8, 56. mensae. *Suet. Tib.* 32. et *Oth.* 3. pro foribus. *Lucr.* 1, 89. ante aras. *Virg. A.* 3, 150. ante oculos. *Id. A.* 4, 702. Iris supra caput astitit. *Ov. Her.* 14, 89. et *Tac. A.* 2, 9. Astare in ripa. *Sen. Herc. Fur.* 356. juxta aliquem. *Sil.* 17, 478. Astare praesentem alicui. [*Proprium esse h. v. nocturnis visis annotavit *Cort.* ad *Lucan.* 1, 189. Ingens visa duci patriae trepidantis imago — astare. Sic etiam de Diis, ut *Virg. A.* 3, 150., omninoque de aliis quibusque rebus celeriter supervenientibus.] ℙ Cum ablat. sine praeposit. *Tac. A.* 15, 37. Crepidinibus stagni lupanaria astabant. *Stat. Th.* 9, 606. tum limine divae Astitit, et tali nequidquam voce precatur. ℙ Cum accusat. sine praeposit. *ad*, quae inest in ipso verbo. Nam *Prisc.* 18. p. 1181. docet Latine dici *Astitit illum locum*, et *illo*, et *illi*, et *circa illum*. Hinc *Plin. Pan.* 23. Occursantium populus te quoque, te immo maxime astabat. [*Cf. de h. l. quae diximus s. v. ARCTO. Nam *artaret* legendum esse probabile est.] ℙ Translate. *Lucr.* 3, 1092. finis vitae mortalibus astat. *Pl. Amph.* 3, 4, 10. Amanti supparasitor, hortor, asto, admoneo, gaudeo, *h. e.* adsum, praesto sum. *Id. Cas.* 3, 3, 4. Contrivi diem dum asto advocatus cuidam cognato meo. ℙ Particip. *Astans, antis.* *Cic. in Senat.*10. Astante atque audiente Italia tota. *Id. Har. resp.* 6. Maxima frequentia civium astante. *Tac. A.* 3, 14. Inter aliena servitia, et tot astantium visu. ℙ *Astans* pro erectus, aut hirtus. *Plin.* 34, 8, 19. *n.* 1. Phidias fecit Minervam Athenis, quae est in Parthenone astans. *Virg. G.* 3, 545. attoniti squamis astantibus hydri. ℙ Pro manens, vigens, incolumis. *Enn.* ap. *Cic. Tusc.* 3, 19. Adstante ope Barbarica, *h. e.* Priami dum regna manebant, ut *Virg. A.* 2, 22. loquitur. ℙ *Adstassent* est *statuerunt*, ut apud *Festum* legitur, quae tamen verba, ut recte monet *Scalig.*, corrupta sunt, legendumque *Adstassint*, *steterint*. ℙ *Astari* passive *Sall. fragm.* ap. *Non.* 14, 11. Postquam ex sarcinis paludamenta astari, et delectae cohortes intelligi coepere. *astari* hic fortasse positum est pro astitui, collocari; sed totus locus depravatus videtur. In editionib. princip. A. 1476. et 1480, legitur *obstari*. Alii etiam aliter leg. [*Sed in *Cortii* ed. p. 979. legitur *adstare* nihilque de diversitate scripturae ascriptum est.] ℙ [*Partic. *astatus* et *astitus* ap. *Prisc.* V. *Praestitus*. *B. A.*]

ASTŎMĂCHĒTUS, a, um, adj. ἀστομάχητος, ab *α* priv. et στόμαχος, stomachus, stomachi vitio, et translate animi aegritudine carens. *Inscr.* ap. *Grut.* 750, 14. P. Aelio Celeri Clodia Helpis conjugi benemerenti, qui vixit annis XC astomachetus. Alia apud *Reines. cl.* 12. *n.* 124. Fuit hic vitae nitidus, culto (*leg.* cultu) decoratus, formae (leg. forma) speciosus, qui et astomachetus.

ASTŎMI, orum, m. plur. Ἄστομοι, populi ad extremos fines Indiae habitantes, circa fontem Gangis, qui sine ore esse crediti sunt, corpore toto hirti, frondium lanugine vestiti, halitu tantum viventes, et odore, quem naribus trahant ex variis radicibus, floribus et silvestribus malis. Haec ex Megasthene refert *Plin.* 7, 2, 2. Dicuntur autem ἄστομοι ab *α* privativa, et στόμα, os, oris.

ASTRĂBA, ae, f. ἀστράβη, Graeca vox, in *Gloss. Isid.* exponitur tabella, ubi pedes requiescunt. In *Gloss.* etiam Lat. Gr. legitur: *Astrama*, σανὶς ὑποπόδιον: ubi *Salmas. not. ad Spartian. in Carac.* 7., *Voss. Etym.* et alii emendant *astraba*, et putat *Salmas.* intelligi gradus ligneos, vel ferreos, quibus in equum ascenditur; aut lignum illud in ephippiis, quod sessor manu tenet. Ita enim exponitur ab *Hesychio*, et in Etymologico Magno ἀστράβη τὸ ἐπὶ τῶν ἵππων τιθέμενον ξύλον, ὃ κρατοῦσιν οἱ καθεζόμενοι. Significat etiam clitellas, quae asinis vel mulis imponuntur ad vehenda onera: item quodvis jumentum clitellas ferens (ut ex eodem *Hesychio* constat), quod *dossuarium* et *clitellarium* Latine dicitur. Ducitur ab *α* privativa, et στρέφω, verto, torqueo, quia clitella onus aut equitem regit, ne labatur. Hinc *Astraba*, et Latine *Clitellaria* inscripta est una ex fabulis *Plauti* deperditis, cujus aliquot solum fragmenta ad nos pervenere. *Probus* in vita *Virgilii* (si modo aliqua est ei habenda fides) docet, *astrabam* esse vehiculum quoddam; et ideo a *Plauto* inscriptam fuisse eo nomine fabulam, quia in ea mulieres in ejusmodi vehiculis induxit. *Gell.* 11, 7. et *Non.* 2, 11. dubitant, an ea comoedia inter genuinas *Plauti* referenda sit: *Varr. L. L.* 5, 7. et *Festus* in *Subscudes* non dubitant.

ASTRAEA, ae, f. Ἀστραία, Astraei et Aurorae, sive, ut alii malunt, Jovis et Themidos filia, justitiae antistita, quam poetae fabulantur aureo illo saeculo e coelo in terram migrasse, et tandem mortalium sceleribus offensam coelum repetivisse. *Ov. Met.* 1, 149. et Virgo caede madentes Ultima Coelestum terras Astraea reliquit. Adde *Juven.* 6, 19. et *Senec. Octav.* 424. ℙ Apud *eund. Sen. Herc. Fur.* 1068. dicitur Astraea mater Somni, quia beneficio Justitiae secure dormiunt homines. ℙ Est hujus Deae signum in coelesti Zodiaco, quod et *Libra* appellatur. V. LIBRA. *Lucan.* 9, 534. aut Aries donat sua tempora Librae, Aut Astraea jubet lentos descendere Pisces.

ASTRAEUS, a, um, adj. Ἀστραῖος. *Astraei fratres* sunt venti, Astraei filii. *Ov. Met.* 14, 545.

ASTRAEUS, i, m. Ἀστραῖος, unus ex Titanibus, qui cum Aurora concubuit, et ex ea ventos genuit. *Serv.* ad *A.* 1, 136. ex *Hesiodo*, et *Hyg. Prooem. fab.*, qui quatuor ei filios tribuit, Zephyrum, Boream, Notum et Favonium. *Caesar Germ. in Arat.* 104. et *Avien. ib.* 279. hunc faciunt patrem omnium Astrorum et sideris Virginis, quae Astraea esse putatur. ℙ Quidam scribunt *Astreus*, et disyllabum putant, ut *Orpheus*: sed obstat Graeca dictio, qua Ἀστραῖος dicitur ab *Hesiod.*, *Apollod.*, *Arato*, aliis.

ASTRĂGĂLIZONTES, ἀστραγαλίζοντες, hoc est astragalis seu talis ludentes; ab ἀστραγαλίζω, talis ludo. Ita appellabatur signum a Polyclete factum duorum puerorum talis ludentium: quo opere nullum absolutius plerique judicarunt. *Plin.* 34, 8, 19. *n.* 2.

ASTRĂGĂLUS, li, m. et Astragalum, i, n. ἀστράγαλος. Graeca vox significans talum pedis tum in homine, tum in animalibus. Item talum lusorium. Habet etiam alias notiones: sed tum istae, tum aliae Graecorum sunt. Usurpatur Latine a *Vitruvio* pro membro architecturae, quod figura astragalum imitatur: habetque locum in basibus columnarum, in superciliis, in coronis, et alibi. *Vitruv.* 3, 3. Astragali faciendi sunt octavae partis trochili. *Id.* 4, 6. In hyperthyro scalpendum est cymatium, astragalum Lesbium sima sculptura. ℙ Est etiam *astragalus* herba, quae folia habet longa incisuris multis, et obliqua circa radices, caules tres, aut quatuor foliorum plenos, florem hyacinthi, radices villosas, implicatas, rubras, praeduras. Nascitur in petrosis, apricis, et iisdem nivalibus. *Plin.* 26, 8, 29.

*ASTRĂGON, i, castellum Cariae, urbi Stratoniceae vicinum. *Liv.* 33, 18. *post init.*

*ASTRĂGUS, i, fluvius Aethiopiae. *Plin.* 7, 2.

ASTRĀLIS, le, adj. ad astra pertinens, astricus, ἀστρικός. *Augustin. Civ. Dei* 5, 7. *extr.* Falsae et noxiae opiniones de astralibus fatis.

ASTRANGŬLATUS. V. ADSTRANGULATUS.

ASTRĂPE, es, f. ἀστραπή, Graeca vox fulgetrum significans: nomen est tabulae, in qua Apelles fulgetrum pinxit. *Plin.* 35, 10, 36. *n.* 17. Pinxit et quae pingi non possunt, tonitrua fulgetraque: Bronten, Astrapen, Ceraunobolian appellant.

ASTRĂPĬAS, ae, m. ἀστραπίας, gemma nigri aut cyanei coloris, discurrentibus e medio fulminis radiis: unde et nomen habet: ab ἀστραπή, fulgetrum *Plin.* 37, 11, 73.

ASTRĂPOPLECTĂ, n. plur. τὰ ἀστραπόπληκτα, hoc est fulgetro seu fulgore icta: ab ἀστραπή, fulgetrum, et πλήσσω, percutio, ferio. *Senec. Qu. nat.* 1, 15. Ab his (*fulgoribus*) tecta videmus icta sine fulmine, quae astrapoplecta Graeci vocant.

[ASTRAPTON, ontis, m. ἀστράπτων, fulgurans. Nomen servile Romanum. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 3. *n.* 9. Astrapton Caesaris vilicus. *F.*]

*ASTRĀTUS, a, um, *Vet. Schol. in Juvenal. sat.* 16, 8. ed. *Cramero:* Quicunque non est astratus ad militiam, non audet injuriam referre militanti, i. e. allectus, adscriptus, ut exponit *Cramerus*. Vox etiam *Cangio* ignota. *B. A.* [*Nescimus, quomodo V. D. hanc interpretationem explicarit, non enim librum ad manus habemus.]

ASTRĔANS, antis, radios, lucemque astri instar emittens. Vox est paene monstrosa a *Capell.* usurpata 8. p. 273.

ASTRĔPO et Adstrepo, is, ui, itum, n. 3. apud aliquem strepo, vel simul strepo, ἐπικτυπέω, ψοφέω. *Sen. Hipp.* 1022. totum mare Immugit, omnes undique scopuli astrepunt. *Tac. A.* 1, 18. Astrepebat vulgus diversis incitamentis: hi verberum notas, illi canitiem, plurimi detrita tegmina et nudum corpus exprobrantes. *Plin. Pan.* 26. Plerique irritis precibus surdas principis aures astrepebant. ℙ *Astrepere alicui* interdum ponitur pro strepitu ac murmure assentiri et applaudere. *Tac. A.* 11, 17. Astrebebat huic alacre vulgus. Et *ib.* 12, 34. Haec dicenti astrepere vulgus. Et *Hist.* 2, 90. Vulgus, solitas adulationes edoctum, clamore et vocibus astrepebat. ℙ *Astrepere aliquid* est murmure et clamore dicere aut repetere. *Id. Hist.* 4, 49. Magna voce, laeta Pisoni omnia, tanquam principi continuare: obvios, et subitae rei miraculo attonitos, ut eadem astreperent hortari.

ASTRICTĒ et Adstricte, adv. arcte, stricte, strictim, στενῶς. Translate. *Cic. Or.* 3, 48. Illud assentior Theophrasto, qui putat, orationem, quae quidem sit polita, atque facta quodammodo, non astricte, sed remissius numerosam esse oportere, *h. e.* non stricte ligatam (nimis accuratam) numeris, ut versus. *Plin. ep.* 3, 18. *ad f.* Cum ea potius, quae pressius et astrictius, quam illa, quae hilarius et quasi exsultantius scripsi, possint videri, etc. *Sen. ep.* 8. *sub f.* *Alienum est omne, quidquid optando venit.* Hunc versum a te dici non paulo melius et astrictius memini. *Non est tuum, fortuna quod fecit tuum*, h. e. pressius. *Plin. ep.* 1, 20. Non minus non servat modum, qui infra rem, quam qui supra: qui astrictius, quam qui effusius dicit. *Quint.* 10, 1. Densior ille, hic copiosior: ille concludit astrictius, hic latius.

ASTRICTĬO et Adstrictio, onis, f. στύψις, actus astringendi. *Plin.* 27, 10, 59. Herba odoris tetri, gustus amari cum astrictione, *h. e.* cum vi astringendi.

ASTRICTŌRĬUS et Adstrictorius, a, um, adj. στυπτικός, astringendi vim habens. *Plin.* 24, 13, 71. Paliuri folia astrictoriam vim habent.

ASTRICTUS et Adstrictus, a, um, part. ab *astringo*, strictus, constrictus, stricte alligatus, angustus, καθαπτός, προσεσταλμένος. *Cic. Verr.* 2, 4, 42. Quis est hic, qui ad statuam astrictus est? *Tac. A.* 4, 70. Quantum, astrictis faucibus, niti poterat. *Hor. Od.* 3, 8, 10. Corticem astrictum pice dimovere. *Id. Ep.* 2, 1, 174. Astrictus soccus. *Ov. Fast.* 4, 929. Conatusque aliquis vagina educere ferrum, Adstrictum longa sentiat esse mora. *Id. A. Am.* 3, 146. Astrictae comae. *Curt.* 3, 13. vestes. *Id.* 4, 8. Astricti crepidis pedes. *Ov. Pont.* 3, 3, 26. Et coit astrictis barbarus Ister aquis, i. e. gelatis. Et *Trist.* 3, 4, 48. Astricto terra perusta gelu. [*Lucan.* 8, 67. astrictos refovet complexibus artus, i. e. torpentes. Cf. *Cort.* Sic *id.* 6, 750. astrictus cruor.] *Id. Amor.* 3, 1, 50. Limen astrictum, *h. e.* janua obserata et custodita. *Mart.* 11, 40. Astricta frons, *h. e.* contracta. [*Burm.* ad *Prop.* 2, 18, 74. putat astrictam frontem posse h. l. intelligi de fronte avari hominis; avari enim astricti dicuntur. V. infra. Sed hoc argutius.] *Quint.* 3, 3. Equus, cujus astricta sunt ilia. [*Explicat h. l. *Gron. diatr. Stat.* p. 249. ed. Lips. ubi pluribus agit de h. v.] Sic *Prooem.* 8. Astrictum corpus. [*Scilicet *astricta* corpora opp. *fluentibus*, eamque metaphoram ait *Burm.* ad h. l. a medicis sumtam esse qui corpus fluere dicant, quum alvus nimium dejiciat. V. eum l. l. Sed alio etiam sensu *corpus astrictum* dicunt medici. V. sqq.] *Cels.* 2, 2. Astricta tempora, i. e. genae aridae, tabidae. *Id.* 1, 3. Alvus fusior aut astrictior. Et 3, 6. Corpus astrictum, i. e. alvus dura. *Id. Praef.* 1. Genus morbi astrictum, h. e. quum homines sunt alvo obstructa. — ℙ Etiam de gustu dicitur; est autem *gustus astrictus* idem qui astringens, acerbus, στρυφνός. *Plin.* 27, 12, 96. Polygala palmi altitudinem petit, in caule summo foliis lenticulae, gustu astricto. — *Astrictus color.* V. in ASTRINGO. ℙ Translate. *Cic. Verr.* 2, 4, 42. Vinctus et astrictus religioni. *Id. Q. Fr.* 1, 1, 3. Astrictum esse legibus. *Id. Parad.* 1. *init.* voluptatibus. [*Plin. Pan.* 93, 4. non disjunctos nos et quasi dimissos consulatu, sed quasi astrictos et devinctos putemus.] *Lucr.* 4, 1180. in amore. *Ov. A. Am.* 1, 361. Pectora astricta dolore. [*Contrarium est: *gaudio solvi* et similia, de quibus agit *Burm.* ad *Ov. Her.* 13, 116.] *Sall. Jug.* 73. Omnes res exsequi solitus, quae Jugurthae fesso, aut majoribus astricto superaverant. [*Id. ib.* 60, 6. illis

studio suorum astrictis. Utroque loco explicant per *occupatus*. Bene autem observat *Cort.*, propius ad simplicem significationem explicari posse per: *captus*, *attentus*. Hinc etiam intelligi, cur aliquis dicatur *religioni astrictus*, vide supra.] *Cic. N. D.* 1, 7. *in f.* Astrictus necessitate. *Id. Pis.* 13. Quorum mens oppressa praemio, lingua astricta mercede, [*i. e. impedita, obstricta.] Sic *Cic. Sull.* 29. Tanto scelere astrictis hominibus statuerunt nihil auxilii ferri oportere. Adde *Pis.* 39. *in f.* ubi alii leg. *obstrictus*. [Illud recte dictum esse monstrat *Garat.* ad h. l., monente *Orell.*, quanquam recepit *obstrictus*.] *Id. Brut.* 90. Dialectica quasi contracta et adstricta eloquentia putanda est, i. e. in brevitatem redacta. *Id. ib.* 25. Simplex quidem L. Mummius, et antiquus; Spurius autem nihilo ille quidem ornatior, sed tamen astrictior: fuit enim doctus ex disciplina Stoicorum, i. e. brevior, concisior. [*Ac de vinculis numeri oratorii vel poetici]: *Id. Or.* 1, 16. Est finitimus oratori poeta, numeris astrictior paulo, verborum autem licentia liberior. *Id. ib.* 60. Histrio astrictus certa quadam numerorum moderatione et pedum. *Id. Brut.* 95. Comprehensio verborum astricta et perfecta exercitatione. ℙ *Astrictus homo*, in sumptibus parcus. *Prop.* 2, 18, 73. nec poscet garrula, quae te Astrictus ploret saepe dedisse pater. [*V. *Burm.* ad h. l.] Adde *Cic. Fam.* 3, 8. ubi alii leg. *restrictus*. [*Sic *Schütz.* et *Matthiae.*] Sic *Tac. A.* 3, 55. Praecipuus astricti moris auctor Vespasianus fuit, *h. e.* parsimoniae. *Suet. Tib.* 18. Commeatus ad certam formulam astrictus. [*Hic locus huc non pertinet.] *Val. Mal.* 2, 10. *n.* 8. Exiguum patrimonium, astricti continentia mores. *Justin.* 44, 2. Astricta parsimonia. ℙ Comp. *Astrictior*. V. supra.

ASTRĬCUS, a, um, adj. ἀστρικὸς, ad astra pertinens. *Varr.* ap. *Non.* 6, 16. Repente noctis circiter meridiem Cum pictus aer fervidis late ignibus Coeli choreas astricas ostenderet, etc.

ASTRĪDENS et Adstridens, entis, idem quod stridens, vel prope aut in aliquem stridens. *Stat. Th.* 11, 494. de Tisiphone, premit astridentibus hydris, Intentatque faces.

ASTRĬFER, a, um, adj. poet. qui astra fert. *Stat. Th.* 8, 83. astriferos inclinat Juppiter axes. *Val. Fl.* 6, 752. Nox simul astriferas profert mortalibus umbras, *h. e.* quae stellas afferunt. ℙ Item qui in astra translatus est. *Mart.* 8, 28. Quem (Timavum) prius astrifero Cyllarus ore bibit, *h. e.* ore, quod postea una cum Castore inter astra positum fuit, seu quod modo astra sustinet.

ASTRĬFĬCANS, antis, astra faciens, astrificus. *Capell.* 6. p. 191. Hanc mundo assimilem stupuit Trinacria tellus, Archimedea astrificante manu.

ASTRĬFĬCUS, a, um, adj. astra faciens. *Capell.* 2. *init.* Sed purum astrificis coelum scandebat habenis Nox, revocans merso fulgentia sidera Phoebo.

ASTRĬGER, a, um, adj. poet. astra gerens, astrifer. *Stat. Th.* 10, 828. astrigeros Capaneus tollendus in axes. *Claud. B. Get.* 245. astrigera senior cum conjuge Cepheus, *h. e.* Cassiopea. *Solin. fr.* ap. *Pithoeum*, p. m. 267. tibi primum candidus aether Astrigeram faciem nitido gemmavit Olympo.

ASTRĬLŎQUUS, a, um, adj. qui de astris loquitur. *Capell.* 8. p. 273. Viliaque astriloquae praefers commenta puellae.

ASTRĬLŪCUS, a, um, adj. lucens ut astrum, vel astrorum splendore fulgidus. *Capell.* 9. *init.* Ruricolae omnes, cunctique fluctigenae, quamplures etiam astriluci assensere Divi.

ASTRINGO et Adstringo, is, inxi, ictum, a. 3. προστέλλω, idem quod stringo, vel valde stringo, vel juxta aut ad aliquid stringo, arcte ligo. *Cic. Univ.* 4. Vinculorum id est aptissimum, quod ex se, atque de his, quae astringit, quam maxime unum efficit. *Hor. Epod.* 15, 5. Arctius atque hedera procera astringitur ilex. *Cels.* 5, 26. *n.* 24. Fascia sic deliganda est, ut et contineat, nec astringat. *Pl. Capt.* 3, 5, 9. Astringite isti vehementer manus. *Id. Bacch.* 4, 7, 25. Astringite ad columnam fortiter. *Ov. Met.* 11, 75. Astringere vinculum. *Petr. Sat.* 9. *extr.* toto pectore aliquem. Et *Curt.* 5, 1. Coctili laterculo specus structi sunt: totum opus bitumine astringitur. [*Lucan.* 2, 362. balteus haud fluxos gemmis astrinxit amictum.] ℙ Pro contrahere, in angustum cogere, cui opponitur dilatare. *Colum.* 5, 6. Frondes arboris amputare, aut astringere, ne umbra viti noceat. *Cic. N. D.* 2, 54. Alvus tum astringitur, tum relaxatur, atque omne, quod accipit, cogit et confundit. *Senec. ep.* 106. Astringere frontem. *Quint.* 11, 3. vultum superciliis. *Id. ib.* Astringere aut diducere labra. *Virg. G.* 2, 91. durat magis et venas astringit hiantes. ℙ A medicis *astringere* dicuntur ea, quae alvum sistunt, ἐπιστύφειν. *Cels.* 1, 3. Alvum astringit labor, sedile, *etc.* Contra solvit aucta ambulatio atque esca, etc. Adde 2, 30. ℙ Item ea, quae habent vim siccandi, humores depascendi, partesque roborandi. *Scribon. Compos.* 256. Malagma, quod confirmat partem et astringit. ℙ Dicitur etiam de frigore, quia contrahit et cogit. *Curt.* 8, 4. Imbrem vis frigoris concreto gelu astrinxerat. *Id.* 7, 3. Vis frigoris ita astringebat corpora, ut ad surgendum conniti non possent. [**Lucan.* 5, 436. Bosporus undas, et *Cort.* ad h. l.] ℙ Hinc ponitur etiam pro refrigerare. *Plin. ep.* 5, 6. Si natare tepidius velis, in area piscina est; in proximo puteus, ex quo possis rursus astringi, si poeniteat teporis. Al. perperam leg. *abstergi*. *Mart.* 1, 50. remissum corpus astringas brevi Salone, qui ferrum gelat. *Astringor* hac significatione eleganter habet in praeteritio *astrinxi* pro *astrictus sum*; ea ratione, qua *lavi* dicimus pro *lautus sum*, et alia. Ita enim consuetudo obtinuit. *Varr. L. L.* 8. apud *Gell.* 2, 25. ℙ Praeterea *astringere* dicuntur ea, quae sunt acerbi gustus, qualia sunt poma immatura et acida, quae dentes et linguam quodammodo stringunt et ligant. *Plin.* 27, 10, 60. Radix glycysides gustu astringit. ℙ Pro vellicare, leniter titillare. *Plin.* 29, 2, 9. Mutantes aquam, donec linguam astringat leniter, nec mordeat. ℙ Translate. *Pl. Trin.* 3, 2, 73. Astringere affinitatem inter aliquos. *Cic. Prov. cons.* 14. Una atque altera aestas vel metu, vel spe, vel poena, vel praemiis, vel armis, vel legibus potest totam Galliam sempiternis vinculis astringere. *Id. Planc.* 30. *ad f.* Hujus tanti officii servitutem astringam testimonio sempiterno, *h. e.* obligabo, confirmabo. *Id. Off.* 3, 31. Nullum vinculum ad astringendam fidem jurejurando majores arctius esse voluerunt. *Id. Cluent.* 57. Astringi lege. *Flor.* 4, 12. Astringere hostes obsidibus, *h. e.* imperatis acceptisque obsidibus obnoxios tenere. *Cic. Quint.* 5. aliquem suis conditionibus. *Id. Brut.* 10. disciplinam legibus. [*Etiam absolute de disciplina. *Id. Att.* 10, 6. pater nimis indulgens, quicquid ego astrinxi, relaxat. Cf. *Manut.* ad *Cic. Fam.* 7, 1.] *Id. Or.* 3, 44. orationem numeris. *Id. Leg.* 2, 19. Astringi sacris, *h. e.* teneri lege de sacris familiae servandis. *Ulp. Dig.* 50, 6, 2. et *Arcad. ib.* 4. *l.* 18. muneribus, *h. e.* obligari ad munera praestanda. *Cic. N. D.* 1, 7. necessitate. *Plin. ep.* 7, 1. *in f.* Astringere aliquem ad temperantiam. *Suet. Aug.* 49. militem ad certam formulam stipendiorum. *Quint*, 2, 16. se ad servitutem alicujus. *Id.* 7, 3. se ad certa verba. *Ov. Her.* 20, 27. aliquem alicui, *h. e.* subdere, obnoxium reddere. Et *ib.* 16, 319. se in sacra jura. *Suet. Caes.* 84. se jurejurando pro salute alicujus. *Ter. Eun.* 1, 2, 22. suam fidem alicui. *Liv.* 39, 1. Inops regio milites parsimonia astringit. ℙ *Astringere* pro paucis colligere, breviter dicere. *Cic. Tusc.* 3, 6. *in f.* Breviter astringere argumenta. *Quint.* 10, 4. Humilia extollere (*in oratione*), luxuriantia astringere. Hinc de brevitate argumentorum. *Cic. Fat.* 14. Arctius astringi ratio non potest. ℙ Pro obstringere, alligare, *Pl. Rud.* 4, 7, 34. Astringere se et alium furti. *Cic. Phil.* 4, 4. se magno scelere. ℙ *Astringi* color dicitur a *Plin.* 9, 38, 62. qui minus splendidus fit, et quodammodo pressior: cui contrarium est *excitari*. ℙ Ab eodem 36, 26, 65. dicuntur arenae Beli amnis *astringi a morsu marino*, cum undis maris alluuntur, et salis acrimoniam ac mordacitatem imbibunt. ℙ *Astringere flumen ponte* pro jungere dixit *Sil.* 13, 765.

ASTRĬOS et Astrion, ii, ἄστριος, gemma est candida, inquit *Plin.* 37, 9, 48. crystallo propinqua, in India nascens, et in Pallenes litoribus: intus a centro ceu stella lucet fulgore lunae plenae. Quidam causam nominis tradunt, quod astris opposita fulgorem rapiat ac regerat. *Isid. Orig.* 16, 13. Astrion ex India est, crystallo propinqua, etc. [*Recentiores putant esse vel quem nos appellamus *den Sternsapphir*, vel *den Adular.*]

ASTRĬSŎNUS, a, um, adj. *Capell.* 9. p. 308. Astrisonus Juppiter, *h. e.* qui volvendo astra sonum edit.

ASTRĪTES, ae, m. ἀστρίτης, gemma siderum fulgorem referens. *Capell.* 1. p. 19. V. ASTERITES.

ASTRŎARCHĒ, es, f. Ἀστροάρχη, *h. e.* astrorum princeps a Phoenicibus dicta est Dea, quae ab Afris Urania, seu Coelestis dicitur, nempe Venus. *Capell.* 8. p. 273., ubi alii aliter leg.

ASTRŎBŎLOS, i, f. gemma esse dicitur oculis piscium similis, candida luce in sole radians. *Plin.* 37, 9, 50. [**Katzenauge*; secundum alios *Chalcedon.*]

ASTRŎĪTES, ae, m. ἀστροΐτης, gemma est celebrata miris laudibus a magis. *Plin.* 37, 9, 49.

ASTRŎLŎGĬA, ae, f. ἀστρολογία, scientia tractans de natura et motu astrorum, quae et *Astronomia* dicitur. Aliqui ita distinguunt, ut *Astronomia* sit, quae de motu astrorum disserit, *Astrologia*, quae influxum siderum spectat, et ex astris praedicit futura contingentia circa vitam et fortunam hominum. Hinc *Hieron. adv. Pelagian.* 1, 8. tanquam duas diversas artes enumerat. Sed tamen fere Latini scriptores *astrologiae* nomine utramque complexi sunt. *Cic. Div.* 2, 42. Eudoxus Platonis auditor, in astrologia facile princeps. (Hujus meminit etiam *Petr. Sat.* 88.) *Id. Orat.* 1, 16. Ignarus astrologiae. Adde *Off.* 1, 6. *Varr. R. R.* 2, 17. Quas capras etiam astrologia in coelum recepit, non longe ab Tauro. ℙ *Astrologiae* inventor dicitur fuisse Atlas Libyae filius: alii Aegyptiis eam inventionem tribuunt, alii Assyriis, et Belo Babyloniae regi. *Plin.* 7, 56, 57. et 6, 26, 30. ℙ Libri de astrologia tractantes. *Plin.* 18, 25, 57. Occasum matutinum Vergiliarum Hesiodus (nam hujus quoque nomine exstat Astrologia) tradidit fieri, cum, etc.

ASTRŎLŎGUS, i, m. ἀστρολόγος, qui astrologiae scientiam habet. *Cic. Verr.* 2, 2, 52. Iste novus astrologus, qui non tam caeli rationem quam caelati argenti duceret. [**Id. Div.* 2, 42. Archelaus et Cassander summi astrologi illius aetatis. ℙ Deinde is, qui ex astris futura praedicit]: *Id. Div.* 1, 6. Augurum aut astrologorum praedictio. *Id. Fam.* 6, 6. Ut augures et astrologi solent. *Enn.* ap. *Eund. Div.* 1, 58. Non habeo denique nauci Marsum augurem, Non vicanos haruspices, non de circo astrologos, etc. intelligit eos, de quibus *Juven.* 6, 552. et *Suet. Ner.* 36. ℙ Hercules *astrologus* dictus est, quod eo die se flammis injecit, quo futura erat obscuratio solis, inquit *Festus* in *Hercules*: vel potius quod astrologiae peritus fuit, quam eum doctum fuisse ab Atlante *Servius* tradit ad *A.* 1, 745. Unde et pro ipso coelum sustinuisse fingitur.

*ASTRON, i, Mysiae (vel Troadis) fluvius. *Plin.* 5, 30. *B. A.*

ASTRŎNŎMĬA, ae, f. ἀστρονομία, scientia, quae ex ratione motus siderum aliquid colligit, et ad usum vitae transfert: v. g. ad rationem temporis, dierum, mensium, anni constituendam; item ad navigationem, etc. Graeca vox, ut et *astrologia*: sed *astronomia* Latini scriptores parcius usi sunt. *Petr. Sat.* 88. Ubi est dialectica? ubi astronomia? ubi sapientiae consultissima via? *Sen. ep.* 95. Scita vel placita, quae in geometria et in astronomia invenies. Adde *August. Civ. Dei* 18, 39. et *Macr. Somn. Scip.* 2, 4.

ASTRŎNŎMĬCUS, a, um, adj. ad astronomiam pertinens, ἀστρονομικός. *Astronomicon* est liber vel opus de astronomia tractans. Ita inscribitur *Manilii* poema, et *Hygini* liber.

ASTRŎNŎMUS, i, m. ἀστρονόμος, astronomiae peritus. *Firmic. Math.* 5, 13. Faciet divinos sortilegos, astronomos. Adde *ib.* 15.

ASTRŌSUS, a, um, adj. infelix. *Isid. Or.* 10. Astrosus, ab astro dictus, quasi malo sidere natus. ℙ Idem ac lunaticus. *Id.* in *Gloss.* Astrosus, lunaticus. [*Cf. *Barth. Adv.* 19, 22. *B. A.*]

ASTRUCTĬO et Adstructio, onis, f. actus astruendi. *Capell.* 5. p. 149. Illa autem ratio ex oratoris plerumque astructione colligitur, *h. e.* ex probationibus, quas orator addit. *Id.* 9. p. 314. Bene modulanti solertia, quae rhythmicis, et melicis astructionibus continetur, *h. e.* compositionibus musicis.

ASTRUCTOR et Adstructor, oris, m. *Venant. de vita Mart.* 2. *ad f.* Assertor validus, superans fora, jura, togatos, Nobilis astructor, facundus concionator, *h. e.* argumentorum ac rationum inventor ingeniosus ad probanda ea, de quibus dicit.

ASTRUCTUS et Adstructus, a, um, partic. v. *astruo*, appositus. *Appul. Met.* 11. Ad istum modum fusis precibus et astructis lamentationibus.

ASTRUM, i, n. ἄστρον, Graeca vox, quae proprie significat *sidus*, h. e. constellationem, seu signum pluribus stellis constans (ab ἀστὴρ, stella) sicut *aster* unam stellam significat: et ita saepe usurpatur a Graecis, ut *Macr. Somn. Scip.* 1, 14. docet. V. SIDUS. *Virg. G.* 1, 231. orbem Per duodena regit mundi sol aureus astra. *Id. ib.* 218. averso cedens Canis occidit astro. *Mart.* 8, 21. Astrum Ledaeum, *h. e.* sidus Castoris et Pollucis. *Id. ib.* 55. Herculeum astrum, *h. e.* signum Leonis. Adde *Manil.* 3, 318., 2, 666. et alibi saepe. ℙ Saepius tamen ponitur pro stella, ἀστήρ. *Virg. Ecl.* 9, 47. Ecce Dionaei processit Caesaris astrum. *Hor. Od.* 3, 21, 24. fugat astra Phoebus. *Cic. Tusc.* 1, 25. Et astra suspeximus, tum ea, quae sunt infixa certis locis, tum illa non re, sed vocabulo errantia. *Id. N. D.* 2, 46. In aethere astra volvuntur. *Id. ib.* 7. Cursus astrorum dispares. *Id. Div.* 2, 41. Antecellere cognitione astrorum. *Virg. A.* 8, 590. Astrorum ignes. *Id. ib.* 4, 352. Astra ignea. *Id. ib.* 5, 838. Aetheriis delapsus ab astris. *Id. ib.* 2, 460. Turris educta sub astra, *h. e.* in magnam altitudinem: hyperbole poetis familiaris. Sic *Ov. Met.* 1, 316. Mons ibi verticibus petit arduus astra duobus. *Virg. A.* 3, 567. Ter spumam elisam et rorantia vidimus astra. *Id. ib.* 9, 641. Sic itur ad astra, *h. e.* in coelum ascenditur. *Ov. Met.* 9, 272. et *ib.* 15, 846. Inferre aliquem astris. *Hor. Od.* 4, 2, 23. Educere aliquem in astra, *h. e.* laudibus in coelum ferre, et aeterna fama donare. Et eod. sensu *Id. Sat.* 2, 7, 29. absentem rusticus urbem Tollit ad astra. *Virg. Ecl.* 5, 52. Daphnin ad astra feremus. *Cic. Att.* 2, 25. Tollere in astra laudes alicujus. *Hor. Ep.* 2, 187. Natale astrum, *h. e.* sub quo quemque nasci credidit antiquitas: quodque influere unicuique vel faciles, vel duros mores; prosperam, vel adversam afferre sortem putabatur. *Id. Od.* 2,

66 *

17, 21. Utrumque nostrum incredibili modo Consentit astrum. *Petr. Sat.* 44. Malo astro natum esse. ¶ In illo *Stat. Silv.* 1, 1, 97. Ibit in amplexus natus, fraterque, paterque, Et soror: una locum cervix dabit omnibus astris: *astra* ponuntur pro hominibus inter Deos relatis: alluditque *Stat.* ad Julium Caesarem, post cujus mortem stella crinita, quae per aliquot dies in coelo apparuit, ejus anima esse in astrum conversa credita est, ut narrat *Suetonius* in ejus vitae fine. ¶ De sole et luna. *Censorin. de die Nat.* 23. Babylonii a solis exortu ad exortum ejusdem astri diem statuerunt; *astri diem* in quibusd. codicib. desunt. *Cic. Somn. Scip.* 7. Homines annum tantummodo solis, id est unius astri reditu metiuntur.

ASTRŬO et Adstruo, is, uxi, uctum, a. 3. προσοικοδομέω, παροικοδομέω, juxta struo, prope exstruo: ex *ad*, et *struo*. *Plin. ep.* 9, 7. Hae mihi causae utrique (*villae*) quae desunt astruendi. *Colum.* 1, 5. Astruere recens aedificium veteri. *Caes. B. C.* 2, 9. contignationem laterculo, *h. e.* laterculo structo munire. *Justin.* 23, 3. Sicut ante secunda fortuna Italiae Siciliaeque imperium, et tot de Romanis victorias astruxerat; ita nunc adversa destruens, quae cumulaverat, etc. *Scrib. Comp.* 227. Culumare et astruere medicamentum. ¶ Saepissime sumitur pro addere, superaddere. *Ov. A. Am.* 2, 119. Jam molire animum, qui duret, et astrue formae. Quidam leg. *formam*. [*Illud praeferendum, ut monstrant *Heins.* et *Burm.* ad h. l.] *Plin.* 9, 35, 58. Astruere aliquid magnificentiae. *Plin. Pan.* 35. aliquid edicto alterius. *Id. ib.* 74. et *ep.* 3, 2. et *Vell.* 2, 55. aliquid dignitati aut gloriae alicujus. *Plin. Pan.* 46. alicui laudem. *Tac. Hist.* 1, 78. nobilitatem ac decus alicui. [**Id. Agr.* 44.] *Sil.* 4, 8. Astruit auditis, docilis per inania rerum Pascere rumorem vulgi, pavor. *Vell.* 1, 17. Ut Livium quoque priorum aetati astruas, *h. e.* annumeres. *Quint.* 8, 3. An quisquam tam procul a concipiendis imaginibus rerum abest, ut cum illa in Verrem legit (*Verr.* 2, 5, 33.) *Stetit soleatus praetor populi R. cum pallio purpureo, tunicaque talari, muliercula nixus in litore*, non solum ipsum os intueri videatur, et locum, et habitum, sed quaedam etiam ex iis, quae dicta non sunt, sibi ipse astruat? i. e. imaginando superaddat. Hinc i. q. attribuere, ut *Mart.* 3, 20. Ut quae Neroni falsus astruit scriptor. ¶ Pro subornare, instruere. *Curt.* 10, 1. Gentis levissimos falsis criminibus astruxit, monitos, tum demum ea deferre, cum ipse jussisset. ¶ Pro affirmare, asseverare. *Plin.* 12, 18, 41. Periti rerum astruxerunt, non ferre tantum annuo fetu, etc. Ita habetur in edd. antiquis A. 1470. et 1472. et in omnib. MSS., quos vidit *Hard.*: in editione A. 1469. et in aliis fere omnibus legitur *asseverant*. Hanc affirmandi notionem huic verbo tribuunt etiam *Agr. Orthogr.* p. 2268, et *Beda ib.* p. 2334.

ASTU, nomen est neutrum indeclinabile a Graeco ἄστυ, εος, τὸ, urbs, *v* in *u* mutata ex Latinorum consuetudine (quamquam et *asty* interdum, servatis Graecis litteris, legitur) et dicitur per antonomasiam de urbe Athenarum, quemadmodum πόλις de Alexandria apud eosdem Graecos, et *urbs* apud Latinos de Roma; tametsi proprie *Astu* pars Athenarum fuit. *Accius* ap. *Non.* 4, 330. Omnes qui arcem, astuque accolunt cives. *Cic. Leg.* 2, 2. Ut vestri Attici priusquam Theseus eosdem migrare ex agris, et in Astu, quod appellatur, omnes se conferre jussit, etc. *Nep. Them.* 4. Xerxes Thermopylis expugnatis, protinus accessit Astu, idque, nullis defendentibus, incendio delevit. *Id. Alc.* 6. Postquam Astu venit. *Ter. Eun.* 5, 6, 17. An in Astu venit? *Vitr.* 8, 3. Et in Asty, et ad portum Piraeeum ducti sunt salientes. Adde *Praef.* 7. *sub f.*

ASTŬLA, ae, f. σχίδιον, idem omnino quod assula. *Plin.* 16, 11, 22. Flos resinae cum multa astula tenui brevique avulsus. Et *ib.* 12, 23. Nec corpori ipsi (piceae) parcitur, quoniam astula in fructu est, *h. e.* etiam astula piceae abscissa utilitatem habet. Ita posteriore hoc *Plinii* loco habetur in MSS. omnibus, quos vidit *Hard.*, et utroque in edd. princip. A. 1469. 1470. et 1472., nisi quod in his addita aspiratione *hastula* editum est. Alii quidam *assula* malunt. Eadem varietas lectionis est apud *Celsum* 5, 26. *n.* 35. Eadem offensa etiam in filicis astula est. *Casaubon.* enim hanc veram lectionem esse ait: at *Almeloveen.* edidit *in filice est:* multo rectius. Legitur praeterea *astula* ap. *Paul. Nol. carm.* 25. *in natal. Fel.* 10, 137. vicit brevis astula flammam. (*Voss. Etymol.* legit *assula*) Et *ep.* 31. (al. 11.) In segmento paene atomo astulae brevis. Et *Plin. Valer.* 1, 36. Taedas pingues in astulas concides. [*Verior lectio in his omnibus *assula* esse videtur; nam ab *hasta* non videtur derivari posse; contra *assulatim*, quod bis apud *Pl.* legitur, commendat alterum vocabulum, quanquam quodammodo et huic obstat *seq. voc.*, quod, si recte habet, non potest non ex *Plinii astula* formatum esse.] ¶ De astula regia V. in HASTULA. ¶ *Isid. Or.* 17, 6. scribit, astulam a tollendo esse nuncupatam, quasi *abstulam*. Sed *Voss. Etymol.* docet *astulam* pro *assulam* ea ratione dictam esse a Latinis, qua *pultare* pro *pulsare*, *aggretus* pro *aggressus*, et similia.

ASTŬLOSUS, a, um, adj. ut *resina astulosa* ap. *Marcell. Empir. Medicam. sub f.* ubi fortasse intelligit resinam ex astulis piceae, de qua *Plin.* 16, 12, 23., cujus verba in voce superiori retulimus.

ASTŬPĔO et Adstupeo, es, ui, n. 2. ἐπιθαυμάζω, idem quod stupeo, vel valde stupeo, vel ad aliquam rem stupeo. *Senec. Tranq.* 8. Non te pudet quisquis divitiis astupes? *Stat. Th.* 3, 405. cui fida manus proceresque socerque Astupet oranti: *Ov. Met.* 3, 418. Astupet ipse sibi. ¶ Tribuitur etiam rebus inanimis. *Stat. Th.* 2, 13. Tum steriles luci, possessaque Manibus arva, Et ferrugineum nemus astupet, ipsaque tellus Miratur patuisse retro.

ASTUR, ŭris, adj. ad Asturiam pertinens. Est autem *Asturia* provincia Hispaniae Tarraconensis, in ora Boreali Oceani, olim aurifodinis et equis, qui *asturcones* dicuntur, nobilis. *Mart.* 10, 16. Callaicis quidquid fodit Astur in arvis. *Id.* 14, 199. Venit ab auriferis gentibus Astur equus. V. ASTURCO. *Sil.* 1, 252. tremuitque exercitus Astur. *Id. ib.* 231. Astur avarus Visceribus lacerae telluris mergitur imis, Et redit infelix effosso concolor auro. *Id.* 12, 748. Belliger Astur. *Plin.* 4, 20, 34. Asturum regio. *Flor.* 4, 12. Cantabri et Astures, validissimae gentes. ¶ Tradit, vel fingit *Sil.* 3, 332. dictos esse *Astures* ab armigero Memnonis Aurorae filii, cui nomen *Astyr*, qui, domino ad Trojam occiso, in Hispaniam migraverit. ¶ Est etiam *Astur* genus avis, ex accipitrum genere, cujus formam naturamque *Aldrovand. l.* 5. *Ornithol. c.* 1. describit; et putat derivari a Graeco ἀστερίας. *Firm. Math.* 5, 7. *sub f.* Accipitres, falcones, astures, aquilas alere.

ASTŪRA, ae, f. fluvius Hispaniae in Asturia. *Flor.* 4, 12. ¶ Item fluvius, insula, et oppidum Latii apud Circaeos. *Cic. Att.* 12, 40. et alibi.

ASTŬRCO, onis, m. equus ab Asturibus Hispaniae gente, unde venit, appellatus, molli et glomerato alternantium crurum passu incedens, et sessorem non succutiens, atque ob id magno in pretio habitus. [*nos appellamus ejusmodi equos *Passgänger*.] *Plin.* 8, 42, 67. In Hispania Gallaica gens est, et Asturica: equini generis, (hi sunt quos thieldones vocamus, minori forma appellatos asturcones) gignunt, quibus non vulgaris in cursu gradus, sed mollis alterno crurum explicatu glomeratio, etc. *Mart.* 14, 199. cui titulus est *Asturco*. Hic brevis, ad numerum rapidos qui colligit ungues, Venit ab auriferis gentibus Astur equus. *Sil.* 3, 336. Aut inconcusso glomerat vestigia dorso, Aut molli pacata celer rapit esseda collo. *Sen. ep.* 87. Non omnibus obesis mannis et asturconibus et tolutariis praeferres unicum illum equum, ab ipso Catone defrictum? *Auct. ad Her.* 4, 50. Asturconi locus ante ostium suum detur. ¶ Etiam de aliis, qui tolutim, ac molliter gradum glomerant, *asturco* dicitur. Hinc *asturconem Macedonicum* legimus apud *Petr. Sat.* 86. tametsi alii ibi aliter lectionem mutare conati sunt. V. *Varior.* notas in *Burm. ed.*

[ASTŪRENSIS, se, adj. ad Asturam pertinens, urbem Latii, nunc quoque *Astura*. *Asturensis* nomen servile apud *Marangonium Acta S. Victorin.* p. 147. *F.*]

ASTŪRĬA. V. in ASTUR.

[ASTŪRICENSIS, se, adj. ad Asturicam pertinens Asturiae urbem. V. ASTURICUS. *Inscr.* ap. *Grut.* 521, 1. L. Antejo Flavino BeneFiciario Consulis, civi Asturic*ensi*. Alia *ib.* 110, 6. Genio conventus Asturicensis. *F.*]

ASTŪRĬCUS, a, um, adj. ad Asturiam seu ad Astures pertinens, ut Asturica gens apud *Plin.* 8, 42, 67. et *Sil.* 16, 584. Laelius Asturica rapidos de gente jugales. ¶ *Asturica*, nunc *Astorga* urbs est Asturiae, ad fluvium Teram. *Plin.* 3, 3, 4.

ASTŪRIUS, a, um. V. ASSYRIUS.

ASTUS, us, m. πανουργία, calliditas, astutia; et fere in malam partem. Origo, si *Festo* credimus, est a Graeco ἄστυ, urbs, quia qui in urbibus versantur assidue, cautiores et acutiores esse videntur, quam qui in agris et pagis degunt. [*Hoc verum esse nemo facile hodie credat. Addimus igitur *Döderl.* suspicionem, *Syn. etc.* III. p. 217. esse *astus* partic. vetustum e radice *acuo*, formatum ita ut *vastus* a *vacuo*, *testa* a *tego*, aliaque, quae l. l. affert. Hanc derivationem si probas, *astus* proprie est i. q. *acumen*, et *astus* adj. = *astutus* i. q. *acutus*. Ibidem agit V. D. de synonymia vv. *astutus*, *vafer*, *versutus*, *callidus*, quae omnia ad mentem et intelligentiam s. ad acumen pertinere vult, opponique illis *dolum*, si quis malo animo alteri insidietur.] Usurpatur raro in recto casu singulari; interdum in recto et quarto casu plurali; saepissime in ablativo singulari, et quodammodo adverbialiter. *Sil.* 16, 32. Non ars, aut astus belli, vel dextera deerat. *Tac. A.* 2, 20. Astus hostium in perniciem ipsis vertebat. *Id. ib.* 12, 45. Nil tam ignarum barbaris quam machinamenta et astus oppugnationum. *Gell.* 11, 18. Firmare animum ad astus oppugnationum. *Val. Fl.* 5, 222. Exsequi astus. *Petr. Sat.* 97. Ulyxem astu simillimo vicit. *Tac. A.* 2, 64. Astu aggredi aliquem. *Ter. Andr.* 1, 3, 3. et *Ph.* 1, 4, 5. providere aliquid. *Id. Eun.* 5, 4, 2. rem tractare. *Virg. A.* 11, 704. Consilio versare dolos ingressus et astu. *Pl. Capt.* 2, 1, 26. Doli non doli sunt, nisi astu colas. *Id. Poen. prol.* v. 111. Docte atque astu aliquid quaerere. *Ciceroni* quoque tribuerunt quidam *Off.* 3, 16. *in f.* Non placuisse majoribus nostris astus. Sed ibi passim legitur *astutos*. [*Alii libri habent *astutias*. Sed *astutos* recc. edd. praeferunt. ¶ Apud *Liv.* 27, 20. Tarentum captum astu magis quam virtute, multi libri habent *ingenio* pro *astu*. V. *Drak.*] ¶ Adjective *astus, a, um*, pro astutus. *Accius* ap. *Non.* 1, 54. Nisi ut asta ingenium lingua laudem. *Pl. Poen.* 5, 4, 80. Misera timeo, quid hoc sit negotii: mea soror ita stupida est sine animo asto. Ita *Cujacius* refert haec duo loca ad *lib.* 1. *de Feud. tit.* 2., sed aliter res se habet. Rectius enim alii plerique priore quidem loco leg. *astu* pro *asta*; [*Minime damnandum videtur *Död.* adj. *astus, a, um* in *Accio*. Illud autem verum est, aureo aevo h. v. ex usu hominum sublatum esse per alterum, quod est *astutus*. V. *Döderl.* l. l.] posteriore autem sic: *Misera timeo quid hoc sit negotii, mea soror: ita stupida sine animo asto*; ut *asto* sit verbum. Addunt alii et illud ejusdem *Pl. Truc.* 4, 4, 39. Nae istum ecastor hodie astis confertum fallaciis; *subaudi* dimittam: sed alii leg. *astutis*. [*Omnino.] ¶ [*Astus* est etiam nomen servile, et fortasse est ab ἀστὸς, civis, popularis. *Inscr.* ap. *Grut.* 36, 3. Astus villicus. *F.*]

*ASTUSASPES. V. ASTAPUS. *B. A.*

ASTŪTĒ, adv. πανούργως, callide, versute. *Cic. Q. Fr.* 1, 2, 1. Nihil enim nec temere dicere, nec astute reticere debeo. *Id. Att.* 10, 6. Astute aliquid agere. [**Id. Fam.* 11, 28. ibique *Manut.*] *Ter. Eun.* 3, 3, 3. labefactare aliquem. *Pl. Epid.* 2, 2, 96. comminisci aliquid. *Id. Most.* 5, 1, 21. Docte atque astute captare. *Id. Rud.* 4, 7, 14. Consulte docte atque astute cavere. *Varr. L. L.* 9, 1. *ante med.* Sed ne astutius videar posuisse, etc. *Gell.* 18, 4. *ad f.* Levia inaniaque pro gravibus et veris astutissime componere. *Lactant.* 1, 22. Astutissime excogitare.

ASTŪTĬA, ae, f. πανουργία, κακοποιΐα, calliditas, malitia, perversum et callidum ingenium in inveniendis dolis et falliciis: et differt ab *astu*, ut actus ab habitu: *astutia* enim habitum significat; *astus* actum. *Cic. Cluent.* 65. Quod si aut confidens astutia, aut callida esset audacia, vix ullo obsisti modo posset. *Id. Off.* 3, 17. Aliter leges, aliter philosophi tollunt astutias. *Ter. Andr.* 4, 3, 8. Nunc opus est tua mihi ad hanc rem exprompta malitia atque astutia. *Pl. Capt.* 2, 1. *in f.* Inest spes nobis in hac astutia. *Id. ib.* 3, 3, 15. Machinari corde astutiam aliquam. *Id. Epid.* 3, 2, 27. et *Mil.* 2, 2, 82. instituere. *Id. Epid.* 3, 2, 39. Permeditatus dolis, astutiisque onustus. *Id. Mil.* 2, 2, 78. In regionem astutiarum mearum te induco. ¶ Accipitur etiam pro urbana quadam calliditate et solertia, qua et nocemus nemini, et rem nostram provide prudenterque agimus. *Cic. Fam.* 3, 10. Quae ego omnia in expetenda tua amicitia non astutia quadam, sed aliqua potius sapientia secutus sum. ¶ Pro acumine, perspicacia. *Pacuv.* ap. *Cic. Fin.* 5, 11. Quibus (*feris*) abest ad praecavendum astutia.

ASTŪTŬLUS, a, um, adj. diminut. ab *astutus*. *Appul. Met.* 6. p. 184, 29. Nec tamen astutulae anus milvinos oculos effugere potui.

ASTŪTUS, a, um, adj. πανοῦργος, πανουργής ἀστικὸς, astu plenus. Primo significat urbane callidum, solertem, sagacem, et quod in rem suam est diligentissime providentem: ab *astu*, quod ab ἄστυ, urbs. Nam in urbe degentes sagaciores cautioresque esse solent, quam qui in agris, ut ex *Festo* in ASTUS diximus. [*Cf. quae addidimus.] Quod in eodem *Festo* legitur *Astutus, arte tutus*, ne ipsi quidem *Vossio* placet; suntque illa non *Festi*, sed *Pauli Diaconi* verba. *Cic. Verr.* 1, 2, 11. *in f.* Ita fiet, ut tua ista ratio existimetur astuta; meum hoc consilium necessarium. *Ascon. ib. Astuta*: urbana; etenim urbs ἄστυ dicitur. *Cic. Or.* 19. Oratio philosophorum nihil iratum habet, nihil invidum, nihil atrox, nihil mirabile, nihil astutum. *Id. Mur.* 4. Labores, per quos praemia ceperis, cum adeptus sis, deponere, esset hominis et astuti et ingrati. *Plin.* 36, 26, 66. Astuta et ingeniosa solertia. [**Prop.* 3, 7, 54. astuta fuga Parthorum. V. *Burm.*] *Mart.* 12, 89. Solers et astutus. ¶ Saepe in malam partem accipitur pro versuto, malitioso, ad decipiendos alios ingenioso, doli machinandi perito. *Cic. Off.* 3, 13. Hoc celandi genus est hominis non aperti, non simplicis, non ingenui, non justi, non viri boni; versuti potius, obscuri, astuti, fallacis, malitiosi, callidi, veteratoris, vafri. *Gell.* 5, 10. Consilium astutum capere. *Tac. G.* 22. Gens non astuta nec callida. *Pl. Cas.* 5, 1, 6. Nec fallaciam astutiorem ullus fecit poeta. *Cic. Fam.* 3, 8. Quod si quis me astutiorem fingit. *Id. Amph.* 1, 1, 112. Malus,

allidus, astutus admodum. *Hor. Sat.* 1, 3, 62. ro bene sano, Ac non incauto, fictum astutumque vocamus. *Augustin. Civ. Dei* 21, 6. Astutissima calliditas.

ASTY. V. ASTU.

*ASTYĂGES, is, Ἀστυάγης, Mediae rex, pater Mandanae, Cyri, a quo de throno deturbatus fuit, avus. *Justin.* 1, 4. seqq. ℙ Astyages, a Perseo, ope capitis Medusae, in lapidem mutatus. *Ov. Met.* 5, 203. *B. A.*

ASTYĂNAX, actis, m. Ἀστυάναξ (Graece urbis regem significans, ab ἄστυ, urbs, et ἄναξ, rex) ilius Hectoris ex Andromache, natus post inchoatum bellum inter Trojanos et Graecos; etiam *Scamander* dictus. Hunc Ulysses, antequam naves e Sigaeo solverent, e turri dejecit, ne quid reliquiarum superesset, quod excidium Trojae ulciscereur. Sed *Dionysius* narrat, Scamandrum et alios Hectoris filios a Pyrrho in Graeciam captivos ductos fuisse, deinde ab illo dimissos, ad regnum paternum in Troadem rediise ductu Ascanii filii Aeneae, ad quem in agro Dascylitico regnantem se contulerant. *Ov. Met.* 13, 415. Mittitur Astyanax illis de turribus, unde, etc. *Virg. A.* 2, 457. t avo puerum Astyanacta trahebat. *Daret.* 24. habet Astyanact*em*. ℙ Frigidus est jocus *Mart.* , 6. Miratus fueris cum prisca toreumata multum, In Priami cyathis Astyanacta bibes, *h. e.* licet cyathi Priamum ipsum recordentur, tamen inum novum in iis contentum bibes. ℙ [*Item nomen tragoedi apud *Cic. Att.* 4, 15. *med. B. A.*]

[ASTYDAMĪA, ae, f. filia Ormeni. V. ORMENIS. *F.*]

ASTYCUS, a, um, adj. ἀστυκός, ad *asty* seu *astu*, hoc est urbem Athenarum pertinens. Hinc *astyci udi* videntur fuisse, quos Athenienses in honorem Bacchi in urbe instituerant. *Jul. Scalig. Emend. emp.* 5. scribit, fuisse ludos scenicos. Ad horum imitationem etiam Caligula *Syracusis astycos ludos edidisse* legitur apud *Suet. in ejus Vita* 20., ubi lii leg. *asticos* aeque recte; nam et ἀστικός Graece scribitur. Quidam cod. habent *Atticos*, alii *Actiacos*: quidam etiam *hasticos*, quod quidam interpreantur ludos militares, in quibus simulacro quodam pugnae hastis luderetur, quemadmodum in gladiatoriis gladio dimicabatur. [*Alii denique *iselasticos* reponendum putant, quod unice probandum. V. *Sic *B. Crus.*]

ASTYLIS. V. in infra ASTYTIS.

[ASTYLUS, i, m. Ἄστυλος, unus ex Centauris, qui augurio valens fratres monuerat, ne bellum adversus Lapithas sumerent; sed exorto inter nuptias bello ipse sibi timens una cum Nesso Centauro fugam arripuit. *Ov. Met.* 12, 307. Quique suis frustra bellum dissuaserat augur Astylus. ℙ *Hesiod. Scut. Herc.* 185. hunc eundem *Asbolum* vocat, ex quo *Ovidii* locus emendandus, nam secunda syllaba in *Astylus* longa est; derivatur enim ab α privativa, et στῦλος, columna. ℙ Est etiam nomen servile Romanum. *Inscr.* ap. *Donat.* 309, 1. Astylo Caesaris servo. *F.*]

ASTYNOMĒ, es, f. Ἀστυνόμη, Chrysae sacerdotis filia, de qua V. in CHRYSES. ℙ [*Item Amphionis filia. *Hyg. fab.* 69. ℙ Alia, Talai filia, Hippooi uxor, mater Capanei. *Id. fab.* 70. *B. A.*]

*ASTYOCHE, es, f. Ἀστυόχη, Priami filia, uxor Tlepolemi. *Dict. Cret.* 2, 5. *B. A.*

[ASTYŎCHUS, i, m. ἀστύοχος, urbem tuens, ab ἄστυ, urbs, et ἔχω, habeo. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Murat.* 928, 16. Julius Astyochus. *F.*]

ASTYPĂLAEĂ, ae, f. Ἀστυπάλαια, nunc *Stimpalia*, insula est maris Carpathii, una ex Cycladibus, cum urbe ejusdem nominis, ab Astypale Anaei matre nominata. *Plin.* 4, 12, 23. [**Mel.* 2,] *Ov. A. Am.* 2, 82. Cinctaque piscosis Astypalaea vadis.

[ASTYPĂLAEENSIS, se, adj. id. q. Astypalaeius, *Astypalaeenses* sunt incolae insulae Astypalaeae apud *Cic. N. D.* 3, 18. Achillem Astypalaeenses insulani sanctissime colunt. *F.*]

ASTYPĂLAEĬCUS, a, um, adj. ad Astypalaeam pertinens, ut *Astypalaeicae cochleae*, quarum vasos usus in medicina refert *Plin.* 30. c. 4. 6. et 14.

ASTYPĂLAEĬUS, a, um, adj. id. q. Astypalaeicus. *Ov. Met.* 7, 461. Hinc Anaphen sibi jungit, Astypalaeia regna.

*ASTYRA, ae, vel Astyre, es, f. Mysiae, vel Aeolidis, oppidum. *Mela* 1, 18. *Plin.* 5, 30. *B. A.*

ASTYRĬUS. V. in ASSYRIUS.

[ASTYSMUS, i, m. urbanitas sine iracundia (ab ἄστυ, urbs). Ita *Isid. Or.* 1, 37. *F.*]

ASTYTIS, idis, f. ἀστυτίς, ita appellata ab α privativa, et στύω, arrigo, quia Veneri refragatur, genus lactucae rotundae minima radice, latis foliis. *Plin.* 19, 8, 38., ubi alii leg. *astylis*: sed *astytis* defenditur ab *Hard.* auctoritate *Eustathii ad Iliad.* χ.

*ASUM, i, n. oppidum Cretae. *Plin.* 4, 12. Ἄσος et *Steph. Byz.* qui πολίχνιον vocat. *B. A.*

ĀSYLA, ae, f. herba est Latine *ferus oculus* dicta. *Plin.* 25, 13, 92.

ĀSYLUM, i, n. ἄσυλον, templum, aliusve quivis locus inviolabilis, consecrationis lege tutus, ad quem confugientes sine summo piaculo avelli non poterant: ab α privativa, et συλάω, spolio, rapio: vel quasi *asyron*, ab α privat., et σύρω, traho, quod inde extrahi neminem fas esset, ut *Serv.* docet ad *A.* 2, 761. [*Ne crede homini.] ℙ Asylum primum Athenis sibi constituerunt Herculis posteri, veriti vim eorum, qui ab illo fuerant vexati, ut *Serv.* scribit *loc. cit.* Alii a Cadmo primum Thebis apertum fuisse putant. Deligebantur autem ad hoc templa praecipue et luci propter religionem, quae talia loca magis verenda reddit et tuta. Tale fuit templum et lucus Apollinis in Delo insula, *ea religione et jure sanctum, quo sunt templa, quae asyla Graeci appellant*, ut *Liv.* 35, 51. loquitur. Graecos imitatus Romulus, et ipse asylum in ipso urbis primordio, Romae constituit, inter Capitolium et arcem, loco densis arboribus septo; quo ex finitimis populis turba omnis, sine discrimine, liber, an servus esset, avida rerum novarum perfugit: idque primum ad coeptam magnitudinem roboris fuit, ut *Liv.* 1, 8. narrat. Confugientes in asylum rei a legibus tuti erant; neque abstrahi inde poterant, ne loci sanctitas violaretur. *Tac. A.* 3, 60. Crebrescebat Graecas per urbes licentia atque impunitas asyla statuendi: complebantur templa pessimis servitiorum: eodem subsidio obaerati adversum creditores, suspectique capitalium criminum receptabantur. *Liv.* 1, 8. Aperire asylum. *Cic. Verr.* 2, 1, 33. Confugere in asylum. *Gell.* 6, 2. *ad f.* Perfugium ad fati necessitatem tanquam in aliquod asylum.

ĀSYMBŎLUS, a, um, adj. ἀσύμβολος, qui symbolum non dedit, hoc est nullo collato pretio una cum aliis convivio adest, quem *Hor. Od.* 4, 12, 23. vocat *immunem*: ab α privativa, et σύμβολον, vel συμβολή, collatio, collecta, quae fit a singulis ad communes dapes. *Ter. Ph.* 2, 2, 25. Tene asymbolum venire, unctum atque lautum a balneis? Adde *Gell.* 6, 13.

[ASYNCRĬTUS, i, m. ἀσύγκριτος, incomparabilis. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 384, 2. L. Aemilius Asyncritus. *F.*]

ĀSYNDĔTON et Asyntheton, i, n. ἀσύνδετον et ἀσύνθετον, figura, (Latine *dissolutio*) qua, demptis conjunctionibus, dissolute plura dicuntur, ut *Cic.* ait *Or.* 39. Talis est illa apud *Auct. ad Her.* 4, 30. Gere morem parenti, parce cognatis, obsequere amicis, obtempera legibus. Et *Ciceronis* ap. *Quint.* 9, 3. Qui indicabantur, eos vocari, custodiri, ad senatum adduci jussi: in senatu sunt positi etc. ℙ *Asyndeton* est ab α privat. et σύνδετος, colligatus, a συνδέω, simul ligo. *Asyntheton* ab α privativa, et σύνθετος, compositus, coagmentatus, a συντίθημι, compono, conjungo. Quamquam, *asyntheton* hoc schema recte dici, negat *Voss. Instit. Orat.* 5, 2. ℙ Dicitur praeterea ἀσύνδετον a *Charis.* 4. p. 250. cum pluralis dictio singulari verbo concluditur, ut in illo *Virg. A.* 1, 20. *hic illius arma, Hic currus fuit*: Debuit enim dicere *fuerunt*. ℙ Adjective *asyndetus Mercurius* ap. *Sidon. ep.* 8, 11. est astrologorum propria vox, quibus signum aliquod asyndetum dicitur, cum nulla ratione aut aspectu cum alio signo jungitur.

[ĀSYNTRŎPHON, i, n. quoddam fruticis genus. *Appul. Herb.* 87. *F.*]

ĀSYSTĂTOS, a, um, adj. ἀσύστατος, instabilis, ab α privat., et συνίστημι, constituo. *Lactant.* 3, 6. Arcesilas introduxit genus philosophiae ἀσύστατον, quod Latine instabile, sive inconstans possumus dicere. *Id. paulo post.* Quod in scholis proponi solet in asystati generis exemplum.

A T

AT, ἀλλά, sed, verum; conjunctio adversativa, quam ab ἀτάρ (quod eandem fere habet significationem) derivari putat *Voss. Etymol.* in *Ad.* [*Alia excogitavit *Scheid.* ad *Sanct. Min.* p. 670. Videtur autem cognatum esse cum *aut*, omninoque, ut hoc, oppositioni inservit (*Burm.* ad *Anth. Lat.* I. p. 227.) eique gravi (*Hor. Od.* 3, 7, 22.); plane enim tollit priora et seponit vel missa facit, eoque differt a *sed* (orto ex praepos. *se* et *d* paragogico. *V. Jahn.* ad *Ov. Trist.* 5, 7, 13.), quod uti nostrum *sondern* (i. e. *sondere ab*) sententiae partem tollit. Per *at* igitur duae res ita opponuntur, ut aliqua concessionis et affirmationis notio sit adjuncta (si non dives — at bonus est); per *sed* autem mera oppositio et contradictio efficitur (non dives, sed bonus est). Ex his varius hujus particulae usus satis explicari potest. Cf. etiam *Ramshorn.* p. 540.] *Cic. Att.* 7, 11. Non est in parietibus respublica, at in aris et focis. *Id. Mil.* 17. Vidit necesse esse Miloni proficisci illo ipso die, itaque antevertit: at quo die? *Id. Cluent.* 70. Una mater oppugnat: at quae mater? ℙ Jungitur eleganter aliis particulis. *Liv.* 5, 9. Ceteri tribuni nihil contradicere: at enimvero Sergius, Virginiusque intercedere, etc. *Cic. Verr.* 2, 5, 26. At contra quacumque iter fecit, etc. [**Suet. Aug.* 93. *Galb.* 15. *Vit.* 9.] *Pl. Bacch.* 4, 2, 12. Nimis iracunde. *Pi.* at scin', quam iracundus siem? *Id. Amph.* 1, 1, 20. At scin' quomodo? faciam ego hodie te superbum, nisi hinc abis. Estque haec saepe minitantis formula. *Id. Trin.* 5, 2, 63. At jam posthac temperabo. *Ter. Ad.* 2, 1, 7. Leno sum, at ita, ut usquam fuit fide quisquam optima. ℙ *At*, inquit *Festus*, notat etiam rerum differentiam, ut cum dicimus: *Scipio est bellator; at M. Cato orator*: qua ratione vim disjunctivae *et* habere videtur. [*Simpliciter id esse quod *et* ne crede. In hoc exemplo praedicata *bellator*, *orator* tanquam paria sibi opponuntur. Conceditur Scipionem esse bellatorem et hanc laudem esse non negatur; sed additur Catonem oratorem esse, idque et ipsum non minus laudabile esse. Volunt *et* pro *at* positum esse apud *Virg. G.* 2, 50., defenditque eo sensu *Voss.*; sed codd. fluctuant, aliique legunt *et*, alii *aut*, quorum hoc a pluribus praefertur. *Forc.* autem (V. MUTATUS) *et* legit.] ℙ In principiis servit transitioni et continuationi orationis, ut *ac* et *atque*. [*Hoc inde explica, quod sic auditoris vel dubitationem vel interrogationem, quam erat facturus, occupamus, eamque ipsi subjicimus.] *Cic. Dom.* 44. At videte hominis intolerabilem audaciam cum projecta quadam et effrenata cupiditate. *Id. Phil.* 1, 8. At quae est ista tertia decuria? Centurionum, inquit *Serv.* ad *A.* 7, 363. et ad *ib.* 9, 144. docet aliquando non tam conjunctionis vim habere, quam incipiendi, et ad ornatum pertinere. *Appul.* saepe *at enim* usurpat pro *autem*, ut *Met.* 9. At enim casulae parvulae conterminos agros magnos possidebat vicinus dives. ℙ [*Ab initio *at* est se corrigentis. *Tibull.* 1, 10, 5. at nihil ille miser meruit. V. *Klindworth.* ad h. l. *Id.* 2, 4, 21. Ponitur eodem prorsus modo post digressionem. *Tibull.* 1, 10, 25., ubi respicitur ad v. 15.] ℙ Servit frequenter anteoccupationi. *Cic. Phil.* 2, 9. At ego suasi. Scilicet is animus erat Milonis, ut prodesse reipublicae sine suasore non posset. At laetatus sum. Quid? ergo in tanta laetitia, etc. *Id. Fam.* 6, 6. Caesar nunquam, nisi honorificentissime, Pompejum appellat. At in ejus personam multa fecit asperius. Armorum ista, et victoriae sunt facta, non Caesaris. *Id. Att.* 9, 10. At Sulla, at Marius, at Cinna recte, imo jure fortasse. Sed quid eorum victoria crudelius? Adde *Fam.* 9, 6. et *Div.* 2, 21. 29. 31. et 32. [*Saepius per anaphoram bis terque repetitur in enumeratione plurium oppositorum: *Hor. Sat.* 1, 3, 32. at est bonus — at tibi amicus, at ingenium ingens. *Virg. G.* 2, 467. nec — nec —: at secura quies, at latis otia fundis, at frigida Tempe. Sic etiam ab initio orationis ponitur, ita ut oppositio supplenda sit. *Ov. Am.* 3, 7, 1. At non formosa est, at non bene culta puella, at, puto, non votis saepe petita meis! i. e. putet aliquis non esse formosam etc. Minime vero. Est et formosa et culta etc. Igitur tota enunciatio est affirmativa, et ironice intelligenda. V. *Burm.* ad h. l., qui simm. laudat. Sic ab initio periodi ponitur quum is, qui dicit, aliquid reticuit, ut apud *Eund. Her.* 12, 1. At tibi Colchorum (memini) regina vacavi, i. e. tu mei oblitus es, me deseruisti: et tamen etc. Inservit igitur h. l. indignationi, ut imprecationi (V. infra) et exclamationi. Dixerunt de hoc usu *Heins. l. l.*, *Donat.* ad *Ter. Andr.* 4, 1, 43. *Gron.* ad *Justin.* 4, 4, 10. *Burm.* ad *Prop.* 1, 20, 1. Omnino ab initio ponitur, ubi singulare quiddam affertur. *Lucan.* 4, 811. ibique *Cort.* Haud inepte huc traxeris *Hor. Sat.* 1, 5, 60. O, tua cornu Ni foret exsecto frons, quid faceres? — At illi foeda cicatrix setosam laevi frontem turpaverat oris. Est h. l. i. q. nimirum, videlicet.] ℙ Ponitur etiam pro *atqui*, et saepe subjectioni servit. *Cic. Cat.* 1, 11. Quid tandem impedit te? mosne majorum? at persaepe etiam privati in republica perniciosos cives morte multarunt. An leges? at nunquam in hac urbe, etc. *Id. Verr.* 2, 1, 55. Quid ita? ne vitiosum opus fieret? at erat probatio tua. Ne parum locuples esset? at erat, et esset amplius, etc. *Id. Mil.* 6. Quid porro quaerendum est? factumne sit? at constat. A quo? at patet. *Id. Div.* 2, 29. At mors insecuta Gracchum est. Causa quidem, credo, aliqua morbi gravioris, etc. *Ter. Andr.* 4, 1, 56. Parum succedit, quod ago: at facio sedulo. ℙ Pro saltem. *Cic. Quint.* 31. Obsecravit, ut aliquam, si non propinquitatis, at humanitatis rationem haberet. *Id. Verr.* 2, 2, 43. Cognitorem adscribit Sthenio, quem? cognatum aliquem aut propinquum? non. Thermitanum aliquem, honestum hominem ac nobilem? ne id quidem. At Siculum, in quo aliquis splendor dignitasque esset? minime. *Id. Verr.* 2, 5, 27. Si minus supplicio affici, at custodiri oportebat. *Id. ib.* 2, 3, 85. Si non bonam, at aliquam rationem afferre. [**Hor. Sat.* 1, 3, 43. et *Hdf.* in *indice.*] ℙ Interdum servit concessioni. *Cic. Att.* 3, 15. Sed Axius — non ita laudat Curionem. At potuit ille aliquid praetermittere; tu, nisi quod erat, profecto non scripsisti. [*Non video, qui hic concessioni sit locus. Opponuntur sibi *Axius* et *Atticus*; at igitur, quae propria ejus vis, affirmationem efficit, negationi antecedenti oppositam; nam idem sensus est, si transponis membra: tu nihil scripsi-

sti, nisi quod erat: at ille potuit etc.] ¶ Interdum exclamationi et implorationi. *Cic. Verr.* 2, 1, 46. At per Deos immortales, quid est, quod de hoc dici possit? *Hor. Epod.* 5, 1. At o Deorum quisquis in coelo regis, etc. ¶ Interdum exsecrationi et imprecationi. *Ter. Hec.* 1, 2, 59. At te Dii, Deaeque perduint, etc. *Virg. A.* 2, 535. At tibi pro scelere, exclamat, pro talibus ausis, etc. Adde *Pl. Most.* 1, 1, 37. [**Hor. Sat.* 1, 8, 37. mentior at si quid, merdis caput inquiner albis, i. e. at inquiner, si etc. V. *Hdf.* Sic *ib.* 2, 2, 40. V. *Burm.* ad *Prop.* 2, 5, 23.] ¶ Jungitur eleganter cum *vero* et *enim*, habetque varios usus. *At vero* adversativa est saepe. *Cic. Marc.* 4. Nihil est opere aut manu factum, quod aliquando non consumat vetustas. At vero haec tua justitia et lenitas animi florescet quotidie magis. Adde *Off.* 2, 20. et 23. ¶ *At vero* et *at enim* [**ἀλλὰ γάρ, ἀλλὰ δή;* de quorum usu cf. *Heind.* ad *Plat. Prot.* 71.] serviunt etiam occupationi. *Cic. Phil.* 2, 15. At vero Pompeji voluntatem a me abalienabat oratio mea. An ille quemquam plus dilexit, etc. *Id. ib.* 2. At enim te in disciplinam meam tradideras (sic enim dixisti) domum meam ventitaras. Nae tu, si id fecisses, melius famae consuluisses. Adde *Verr.* 2, 5, 17. et *Manil.* 17. et 20. ¶ Adhibetur eleganter *at enim*, cum vehementius adversamur. *Cic. Off.* 1, 40. Bene Pericles, cum casu formosus puer praeteriret, dixissetque Sophocles: O puerum pulcrum, Pericle! At enim praetorem, Sophocle, decet non solum manus, sed etiam oculos abstinentes habere. [*V *Beier.* ad h. l. Etenim talia, ut in graeco sermone, per ellipsin explicanda. Hoc loco ita solvendum: at indignus est persona tua hic sermo. Praetorem enim etc. Alia laudat *Beier.* coll. *Cort.* et *Kritz.* ad *Sall. Cat.* 51, 25.] *Id. Or.* 3, 12. Id si feceris, multa hic hodie vitia ponemus. At enim non sine meo periculo, Crassus inquit, possum, Sulpici, te reprendere. *Ter. Ph.* 3, 2, 2. Audi quod dicam. *Do.* at enim taedet jam audire eadem millies. [*i. e. at nolo audire; taedet enim etc.] *Pl. Ps.* 2, 2, 45. Si dare vis mihi, magis erit solutum, quam ipsi dederis. *Ha.* at enim scin' quid est? reddere hoc, non perdere herus me misit. [*Sic non *at enim* tantum, sed etiam *at* solum ponitur. Atque inprimis eo modo cum gravitate quadam apodosin inchoat. *Pl. Capt.* 3, 5, 26. si ego hic peribo, ast ille, ut dixit, non redit: at erit mi hoc factum mortuo memorabile etc. *Id. Trin.* 2, 4, 127. *Virg. A.* 6, 405. Si te nulla movet tantae pietatis imago: at ramum hunc agnoscas. Et cum quadam indignatione: *Caes. B. G.* 1, 43. si nullam partem Germanorum domum remittere posset, at ne quos amplius Rhenum transire pateretur. *Nep. Iph.* 3, 4. Matrem, inquit, (pluris facio). Id quum omnibus mirum videretur: at, ille, merito, inquit facio. ¶ Ex hoc prosaicorum usu, qui in sententiis conditionalibus post *si non* adhibent *at* (*Gernhard.* ad *Cic. Off.* 1, 11, 35.) ortus est poetarum usus *at* pro *tamen* dicendi. *Virg. A.* 4, 615. hic terminus haeret: at bello audacis populi vexatus et armis — auxilium imploret. V. *Jahn.* ad *Virg. G.* 4, 241. Item pro *attamen* dicitur. *Gron.* ad *Liv.* 34, 37. *Virg. G.* 4, 208. — Raro postponitur a poetis: *Virg. Ecl.* 7, 67. Saepius at si me — revisas. Plura ex his debemus *Jahnio.*] ¶ *At enim* et *at etiam* serviunt nonnunquam indignationi. *Cic. Phil.* 2, 34. Quid indignius, quam vivere eum, qui imposuerit diadema? etc. At etiam ascribi jussit in fastis: C. Caesari dictatori Antonium cons. populi jussu regnum detulisse, etc. *Pl. Trin.* 4, 2, 149. At etiam maledicis? *Ter. Eun.* 4, 4, 1. Exi foras, sceleste: at etiam restitas? *Liv.* 3, 19. *ad f.* At enim divinis humanisque obruti sceleribus, legem vos hoc anno perlaturos dictitatis? ¶ *At at* repetitum, V. infra suo loco. ¶ Olim *at* et *ad* promiscue scribebatur et usurpabatur ob affinitatem, quam *t* et *d* inter se habent: idque observasse se non in codicibus solum, sed etiam in antiquis monumentis testatur *Pierius* ad illud *Virg. A.* 4, 1. *At regina gravi:* ubi *Ad regina* in antiquo codice legisse se ait; et in illo *A.* 3, 371. *meque ad tua limina*, scriptum esse *at tua limina*. Sic *adque* pro *atque* legitur in antiq. inscript. Quae scribendi ratio etiam tempore *Quintiliani* vigebat, ut colligitur ex ejus verbis 1, 7. *sub init.* Sed grammatici eam postea legem statuerunt, ut praepositio per *d*, *ad;* conjunctio per *t*, *at* scriberetur. Quae lex ita paulatim receptissimo usu firmata est, ut nequaquam sit ab ea recedendum. ¶ [*Incredibile est, quam saepe haec particula librariorum oscitantia obliterata sit et cum aliis commutata. Nos potiora tantum commemorabimus. Confunduntur *at* et *ac*. V. *Drak.* ad *Sil.* 6, 190. *Goer.* ad *Cic. Ac.* 2, 2, 5. et locos, de quibus agit *B. Crus.* in *cl. Suet.* s. AC. — *at* et *ait*. V. *Drak.* ad *Liv.* 3, 56, 12. 24, 37, 11. — *at* et *sed*, V. *Lindem.* ad *Cic. Invent.* 1, 10. — *at* et *an*, *Burm.* ad *Virg. A.* 9, 144. Ponitur enim *at* etiam in interrogationibus, ut *Cic. Fin.* 1, 8, 28. At me — censes hoc dicturum fuisse? — *At* et *ab*, *Bentl.* ad *Lucan.* 6, 793. — *at* et *ut*, *Heins.* ad *Ov. Her.* 12, 1. *Drak.* ad *Liv.* 1, 18, 9. *at* et *ah*, *Burm.* ad *Prop.* 2, 5, 23. at — *et*, *Cort.* ad *Lucan.* 1, 141. *Bentl.* ad *Eund.* 10, 136. *at* et *ad*, *Drak.* ad *Liv.* 3, 17, 3. ac saepius. *at* et *aut*, *id. ib.* 2, 45, 5. *at enim* et *etenim*, *Goer.* ad *Cic. Fin.* 2, 27, 87.]

ĂTĂBŬLUS, i, m. ventus Apuliae peculiaris, frigidissimus, qui si flavit circa brumam, omnia exurit arefaciens, ut nullis postea solibus recreari possint, ut ait *Plin.* 17, 24, 37. *n.* 8. Videtur derivari posse ab *ἄτη*, damnum, et *βάλλω*, infero, quia satis perniciem affert. Hunc *Gell.* 2, 22. vocat *Horatianum*, quia ejus meminit *Hor. Sat.* 1, 5, 77. Incipit ex illo montes Apulia notos Ostentare mihi, quos torret Atabulus, et quos, etc. Fortasse idem fuit qui Iapyx, de quo *Id. Od.* 1, 3, 4. V. SCIRON. [*Is ventus est, qui hodie *Sirocco* appellatur. Sic *Hdf.* ad *Hor.* l. l., qui hanc in rem laudat *Brydone's Reise durch Sicilien und Malta*, *Bd.* 1. — ¶ [*Atabuli, orum, Aethiopiae populi. *Plin.* 5, 30. *B. A.*]

ĂTĂBYRĪUS, a, um, adj. ad Atabyrin pertinens, montem in insula Rhodo, in quo templum habuit Juppiter, Atabyrius dictus, cujus meminit *Strab. l.* 14. et *Pindar. Olymp.* 7. *ad f.* *Lactant.* 1, 22. Sic constituta sunt templa Jovi Atabyrio, et Jovi Labrandeo: Atabyrius enim, et Labrandeus hospites ejus atque adjutores in bello fuerunt ¶ *Atabyria, ae*, cognominatur insula Rhodus a *Plin.* 5, 31, 36. Rhodus vocitata est Atabyria ab rege. [**Hesych.* *Ἀταβυρία, ἡ Ῥόδος πάλαι.* Sic enim videtur corrigendum. Vulgo legebatur mendose, *Ἀταβυρία, ἡ ὀγόδος, πάλαι.* *B. A.*] ¶ Fuit etiam *mons Atabyrius*, ibique templum *Jovis Atabyrii*, in Sicilia prope Agrigentum, coloniam Rhodiorum, teste *Polyb.* 9, 22. ¶ *Atabyrius mons* fuit item in Phoenice ex *Josepho Flav. B. Jud.* 4, 6., quem *Itabyrium* vocat *Hieron. ep.* 58. *n.* 8. *ad Paulin.*, qui idem ac mons *Thabor* fuisse videtur, *Id. in Hos. c.* 5. Thabor, quem LXX. *Ἰταβύριον* transtulerunt.

ĂTĂCĪNUS, a, um, adj. ad Atacem fluvium pertinens. *Atacini, orum*, dicti sunt populi Galliae Narbonensis: unde ipse Narbo *colonia Atacinorum et Decumanorum* a *Mela* 2, 5. appellatur. ¶ *Atacinus* etiam dictus est *P. Terentius Varro* poeta ab eodem Atace fluvio, ut docet *Porphyr.* ad illud *Hor. Sat.* 1, 10, 46. experto frustra Varrone Atacino. Fuit enim ex Gallia Narbonensi, floruitque temporibus fere iisdem, quibus *M. Varro*, aut paulo post sub Caesare dictatore, et triumviris. Scripsit Argonautica libris quatuor, secutus Apollonium Rhodium, quem curiose adeo imitatus est, ut ejus interpres dici possit: praeterea bellum Sequanicum, epigrammata quaedam et elegiam, in qua cantavit puellam nomine Leucadiam, quam adamabat, et alia. Sed horum omnium nihil superest, praeter quaedam fragmenta apud *Quint.*, *Prisc.*, *Fest.* et alios. Scripsit etiam Satyram, sed non edidit, teste *Acrone* ad *Hor. l. c.* Hujusmodi de ejus scriptis judicium tulit *Quint.* 10, 1. Atacinus Varro in iis, per quae nomen est assecutus, interpres operis alieni (*Argonautica intelligit*) non spernendus quidem, verum ad augendam facultatem dicendi parum locuples. Ejus meminere etiam *Ov. Am.* 1, 15, 21., *Prop.* 2, 34, 86. et *Stat. Silv.* 2, 7, 77. ¶ Quidam scribunt *Attacinus* duplici *t:* sed si ab Atace fluvio ducitur, primam brevem habet. V. ATAX.

ĀTĂGEN. V. ATTAGEN.

ĂTĂLANTĂ, ae, et Atalante, es, f. *Ἀταλάντη*, (ab *ἀτάλαντος*, incomparabilis) Schoenei filia, in Schyro, vel Sciro urbe Arcadiae nata, vel ut alii malunt, Iasii Argivorum regis filia, virgo forma et viribus corporis praestans, una ex comitibus Dianae. A Meleagro Oenei, et Althaeae filio vocata ad venationem apri Calydonii cum reliqua Achaiae juventute, eum prima sagitta vulneravit. Aper a Meleagro occisus est. Hic Atalantae amore captus illi caput ferae largitus est. Cum eam rem avunculi Meleagri, Althaeae fratres, Plexippus et Toxeus indignarentur, et puellae munus ademissent, a Meleagro interfecti sunt. Althaea stipitem fatalem igni admovit, quo combusto et ipse Meleager consumptus est. *Ov. Met.* 8, 280. et sqq. ¶ Atalanta a nuptiis omnino abhorrebat, silvis tantum et venatu delectabatur. Cum mira corporis velocitate praestaret, procis suis cursus certamen proposuit, in quo victum mortis poena, victorem conjugii sui praemium sequeretur. Multis superatis, tandem ab Hippomene Megarei, et Meropes filio, tribus pomis aureis, quae ei Venus dederat, singillatim in stadium projectis, semel, iterum, tertium a currendo retardata et superata est. Irata Venus, quod sibi gratias non egisset Hippomenes, nec tus dedisset; effecit, ut in via in sacro Cybeles templo concumberent, quod erat in silva. Cybele scelus ulta est, eosque in leones convertit. Atque hi leones sunt, qui Cybeles currum trahunt. *Ov. Met.* 10, 560. et sqq. Sed *Hygin.* duas facit Atalantas, alteram Arcadem Schoenei filiam, Hippomenis uxorem, (quem alii Milanionem appellant) alteram Iasii, quam Meleagro nupsisse dicit, et ex eo Parthenopaeum genuisse, qui inter formosissimos numeratus est. V. *Eund. fab.* 99. 174. 185. et 270. *Serv.* ad *A.* 3, 113. et *Vet. Scholiast. Statii* ad *Th.* 7, 267. ¶ Etiam *Ov. Hyginum* sequitur, sed Atalantam Iasii filiam Milanioni nupsisse dicit, non Meleagro, et *Nonacrinam* vocat *A. Am.* 2, 185., quia erat ex Tegea urbe Arcadiae, ubi *Nonacris* mons. *Id. Met.* 10, 598. Et tegitur festa victrix Atalanta corona. *Id. Am.* 3, 2, 29. Talia Milanion Atalantes crura fugacis, etc. *Heins.* monet, in MSS. legi *Atalantis*, sed *Atalantes* esse retinendum, quod legitur etiam *A. Am.* 3, 775. ¶ Est etiam *Atalanta* et *Atalante* insula Euboeae adjacens. *Plin.* 2, 88, 90. et 4, 12, 23. et *Sen. Qu. nat.* 6, 24.

ĂTĂLANTAEUS, a, um, adj. possess. ab Atalanta. *Stat. Th.* 4, 309. Jamque Atalantaéas implerat nuncius aures. *Manil.* 5, 179. Atalantaei labores. *Stat. Th.* 7, 267. Schoenos Atalantaeus, *h. e.* Schoenos urbs Arcadiae dicta a Schoeneo Boeoto, qui in ea loca migraverat, cujus filia Atalanta prope eam urbem cursu certavit, ut est apud *Pausan.* in *Arcadicis.* ¶ Scribitur et *Atalanteus.*

ĂTĂLANTĬĂDES, ae, m. Parthenopaeus Atalantae filius. *Stat. Th.* 9, 789. Trux Atalantiades.

ATANUVĬUM, ii, n. est poculi fictilis genus, quo in sacrificiis utebantur sacerdotes Potitii. Ita *Festus*, ubi alii leg. *Atavium.* In Glossis *Isidori* legitur *Atanulum*, et *Attanabo*, *genus vasis.* Et in Glossis *Philox.* *Atnanulus*, *ἅγιον ἱερέως σκεῦος, κειμήλιον.* Quae voces aliquam inter se similitudinem habent, et eandem rem significare videntur. V. *Voss. Etym.* ¶ Legitur etiam *Attanulum*, quod ab *Atanuvium* factum esse, putat *Salm. Solin.* p. 830.

ĂTARGĂTIS, quae et Atargata, et Atergatis, et Adergatis, et Adargitis, et Adargidis, item Derceto, et Derce, varie a variis appellatur, Dea Assyriorum, seu Syrorum, de qua videndus *Seldenus de Diis Syris syntagm.* 2. *c.* 3. ubi ea omnia nomina corrupta esse censet ab Addirdaga, quae est Hebraea vox אַדִּיר דָּג, et significat magnificum, seu potentem piscem: additque in hanc migrasse numen Dagon, quod et ipsum derivatur ab Hebraico דָּג seu דָּגָה, piscis. Ejus enim numinis forma superne hominem, inferne piscem referebat. *Atargatis*, seu *Adargatis* legitur apud *Macr. Sat.* 1, 23. et apud *Plin.* 5, 23, 19. V. in ADAD.

*ATARNĔA, ae, f. Mysiae, vel Aeolidis oppidum. *Plin.* 5, 30. Dicitur et Atarne. *Id.* 37, 10. *B. A.*

*ATARNEI, orum, Scythiae populi, ultra Maeotim lacum. *Plin.* 6, 7. *B. A.*

ĂTARNĪTES, ae, f. fuit Hermias Atarnae, seu Atarneae (de qua *Plin.* 5, 30, 32.) urbis Mysiae tyrannus, qui cum a Persarum rege defecisset, ab ejus ducibus circumventus, et in regis potestatem redactus vivus in juvenci pellem insutus fuit. *Ov. Ib.* 321. Atque, ut Atarnites, insutus pelle juvenci. [*Variat scriptura et fluctuat inter *Atarnides*, *Acamites*, *Atharmides*, *Archamites*, *Atamides*, *Acharnides hirsutus*, etc. V. *Turneb. Adv.* 9, 26. *B. A.*]

AT AT (et aliquando conjunctis duabus vocibus *Atat*) interjectio variis affectibus serviens *ἦ ἦ*, *αἶ αἶ.* Modo enim est aliquid de improviso deprehendentis, aut rem diu non cognitam tandem intelligentis. *Ter. Eun.* 4, 5, 1. At at data hercle verba mihi sunt. *Id. Andr.* 1, 1, 98. At at hoc illud est; hinc illae lacrimae, haec illa est misericordia. ¶ Modo timentis. *Id. Eun.* 4, 6, 17. Militem secum ad te quantas copias adducere? At at. *Pl. Aul.* 4, 8, 10. Ille me non videt, at at eccum ipsum. ¶ Modo exclamantis et dolentis. *Pl. Aul.* 3, 1, 8. At at, perii hercle ego miser. ¶ Aliquando est simpliciter adversativa, ut *at.* *Pl. Cas.* 2, 7, 11. At at concedam huc: audio aperiri fores. ¶ Huc pertinent illa quoque *Naevii* in *Tarentilla* apud *Charis.* 2. p. 213. *At at tutae, cave cadas*, *amabo*, ubi libentius legerem *at attate*, vel *attate* solummodo. Et *ejusd. in Coroll. ib.* p. 214. *At tat tat*, et *at tatae*, quod eodem modo emendandum videtur. V. ATTATE. ¶ Legitur etiam *attat* conjunctim, et geminato *t*, praesertim in allatis, aliisque *Pl.* locis, ut *Poen.* 4, 1, 5., *Pers.* 4, 7, 12., *Truc.* 2, 7, 21. etc., sed eadem omnino est significatio.

ĂTĂVĬĂ, ae, f. *ἐπιμάμμη*, abavi, vel abaviae mater, tam ex parte paterna, quam materna; cui respondet *adneptis.* *Caj. Dig.* 38, 10, 1. et *Paul. ib. l.* 10.

ĂTĂVUS, i, m. *ἐπίπαππος*, abavi, vel abaviae pater tam ex parte paterna, quam materna; cui respondet *adnepos*, ut *Caj. Dig.* 38, 10, 1. et *Paul. ib. l.* 10. docent. *Festus* scribit, *atavum* dici, quia tata est abavi, idest pater (al. leg. *tata est avi*) ut pueri usurpare solent. Sed hoc etymon ineptum videtur, cum *atavus* sit pro *adavus*, ex *ad* nempe, et *avus;* ut *adnepos* ex *ad*, et *nepos.* *Pl. Pers.* 1, 2, 5. Pater, avus, proavus, abavus, atavus, tritavus. *Cic. Coel.* 14. Non patruum, proavum, atavum audieras consules fuisse? ¶ Aliquando pro abavo sumitur. *Vell.* 1, 2. Duces recuperandi imperii fuere Temenus, Cresphontes, Aristodemus, quorum atavus (*Hercules*) fuerat. At liquet scribendum esse *abavus*, quod habent recentiores editiones. ¶ Aliquando universim dicitur de majori-

bus. *Colum. Praefat.* 1. *circa med.* Veteres illi Sabini, atavique Romani. *Virg. A.* 7, 7. Turnus avis atavisque potens. *Hor. Od.* 1, 1. Maecenas atavis edite regibus.

ĂTAX, ăcis, m. nunc *Aude*, fluvius provinciae Narbonensis, qui e Pyrenaeo nascitur, Rubrensem lacum permeat, Narbonem alluit, et in Tyrrhenum mare infunditur. Ita *Plin.* 3, 4, 5. et *Mela* 2, 5. Hinc *Lucan.* 1, 403. Mitis Atax Latias gaudet non ferre carinas. Adde *Sidon. carm.* 9, 15.

[ĀTĒ, es, f. ἄτη, culpa, damnum ex culpa proveniens. Ita appellata a Graecis Dea, quae homines vexat, eadem videtur ac Discordia apud Latinos. *Hom. Il.* 19, 91. *Πρέσβα Διὸς θυγάτηρ Ἄτη, ἣ πάντας ἀᾶται Οὐλομένη.* *Inscr.* ap. *Lanzium Sagg. di Lingua Etrusca T.* 2. p. 619. *Votum* Ate Divae Vettonus Erini, et Erinus pater. ₱ Est etiam cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 1046, 9. Venusta Ate. Alia apud *Ignarra* de *Phratriis* p. 200. Justitiae, Nemesi, Atis, quam voverat aram, Numina sancta colens Cammarius posuit, *h. e.* facinorum ultricibus.

*ATEGŬLA, ae, f. Hispaniae oppidum, non procul a Corduba. *Auct. B. Hisp.* 7. 8. et 22. *Attegua* audit *Plin.* 3, 1. Ἀττεγούα *Dioni Cass.* l. 43. *post med. B. A.*

ATEĬUS, vel Atteius. V. CAPITO.

ĀTELLĂ, ae, f. Ἄτελλα, oppidum fuit Oscorum in Campania apud Clanium fluvium, nunc excisum, cui successit *Aversa* duobus mill. passuum ab eo sita. *Sil.* 11, 14. Jamque Atella suas, jamque et Calatia adegit, Fas superante metu, Poenorum in castra cohortes. Adde *Cic. Agr.* 2, 31. ₱ Apud *Petr. fr. Trag.* 53. *Burm.* Atellam facere, est Atellanam fabulam actitare. Alii tamen leg. *Atellanam.*

ĀTELLĀNĬCUS, a, um, adj. ad Atellanas pertinens. *Suet. Tib.* 45. Atellanicum exodium. *Petr. fr. Trag.* 68. *Burm.* Atellanici versus. V. *Atellanus.*

[ĀTELLANĬOLUS, a, um, diminut. ab *Atellanus. M. Aurel.* ap. *Front. ad M. Caes.* 2, 3. Sed eum leges sexaginta inibi sint et Novianae, et Atellaniolae, et Scipionis oratiunculae, ne tu numerum nimis expavescas.

ĀTELLĀNĬUS, a, um, idem quod Atellanicus. *Cic. Div.* 2, 10. Atellanius versus. *Macr. Sat.* 1, 10. Atellania ars. Utroque loco quidam leg. *Atellanicus.* V. v. seq.

ATELLĀNUS, a, um, adj. ad Atellam pertinens. *Cic. Q. Fr.* 2, 14. Municipium Atellanum. ₱ *Atellani, orum*, sunt Atellae oppidi incolae. *Plin.* 3, 5, 9. ₱ *Atellana fabula*, et *Atellana, ae*, absolute genus est poematis maxime jocosum et ridiculum, ideo ita appellatum, tum quia primo et diu Atellanis fabellis, hoc est ab Atellanis petitis, consertum fuit, ut *Liv.* 7, 2. docet; tum quia Oscorum dialectus in eo servabatur; tum demum quia qui illud agebant, Osco more personati inducebantur. Atella autem Oscorum urbs fuit. Hujusmodi fabulae agebantur fere in fine comoediae, aut tragoediae (unde et *Exodia* dicebantur) ad exhilarandos animos affectu aliquo vehementi turbatos, quemadmodum a Graecis Satyrae, et ab Italis nunc ea, quae *Intermezzi* appellamus. *Juven.* 6, 71. Urbicus exodio risum movet Atellanae. *Suet. Ner.* 39. Histrio Atellanarum. *Id. Cal.* 27. Atellanae poeta. *Gell.* 17, 2. Novius in Atellana, quae Parcus inscripta est. *Id.* 12, 10. Pomponii fabula Atellana est, quae ita inscripta est Aeditumus. ₱ *Atellanus, i*, Atellanae fabulae actor. *Suet. Galb.* 13. Atellanis notissimum canticum exorsis. *Cic. Fam.* 9, 16. Nunc venio ad jocationes tuas, cum tu secundum Oenomaum Accii, non, ut olim solebat, Atellanum, sed ut nunc fit, mimum introduxisti. Hoc *Ciceronis* loco innuitur discrimen inter *Atellanas* et *Mimos.* Nimirum *Mimi* fabulae erant Latinae, sed valde lascivae et dicacissimae: contra *Atellanae* modestiores multo, et vetusta rudique ac severa elegantia scriptae. Praeterea mimos agebant histriones, Atellanas sibi Romana juventus retinuit, nec ab histrionibus pollui passa est, ut *Liv. l. c.* scribit. V. plura apud *Manut. ad h. l.* Et universim de Atellanis fabulis consule *Voss. Instit. poet. l.* 2. *c.* 35. [*et *Schober, über die atellanischen Schauspiele der Römer. Lips.* 1825.] ₱ Quidam scribunt *Attellanus* duplici *t*, sed minus recte.

ĀTER, atra, atrum, adj. niger, obscurus, μέλας. Proprie differt a *nigro*, sicut *albus* a *candido.* Nam *ater* minus obscuritatis habet, quam *niger*, sicut *candidus* plus candoris, quam *albus.* Tametsi hoc discrimen non semper a scriptoribus servatur. [*Cf. *Döderl. Syn.* etc. III. p. 195]. [Est ab ἄζω, vel αἴθω, uro, torreo. *F.* **Döderl. ib.* ab *ardeo* mavult derivari.] *Cic. Tusc.* 5, 39. Democritus luminibus amissis, alba scilicet et atra discernere non poterat. *Id. ib.* 3, 5. Atra bilis. *Ov. Amor.* 3, 13, 31. Filius ater. *Id. ib.* 14, 9. Ater capillus. *Lucr.* 6, 1145. sanguis. (Frequenter poetae sanguinem *atrum* vocant, praesertim illum, qui in caedibus effunditur.) [*Et hac de causa *Sil.* 5, 354. atrae ripae, i. e. sanguineae. V. *Drak.* — *Id.* 6, 8. atrum vulnus, de eadem causa.] *Tac. H.* 5, 6. aequor. *Petr. Sat.* 133. Atra vestis. *Hor. Od.* 2, 14, 17. Ater Cocytus. *Id. Epod.* 8, 3. dens. *Id. Od.* 2, 16, 2. Atra nubes. *Id. Epod.* 10, 9. nox. *Id. Sat.* 2, 8, 55. Ater pulvis. *Ov. Met.* 4, 165. color. *Ter. Eun.* 5, 4, 17. panis. [**Tib.* 1, 3, 46. atro viscere pascit aves (Tityus) i. e. jecinore, quod etiam Gr. appellant μέλαν ἧπαρ.] *Pl. Men.* 5, 5, 17. Album an atrum vinum potas? *Id. Poen.* 5, 5, 11. Atrior multo ut siet, quam Aegyptii. *Virg. G.* 2, 130. Atra venena, *h. e.* quia vel nigri sunt succi, vel nigra reddunt corpora, quae infecerint. [*Hinc etiam serpentes atrae dicuntur, *Virg. G.* 1, 129. *Ov. Met.* 3, 64. Nam virus omnia atro colore inficit.] *Hor. Od.* 3, 27, 18. Ater sinus Adriae, *h. e.* procellosus, quia mare agitatum ventis nigrescit. *Lucr.* 6, 258. et *Virg. A.* 5, 693. Atra tempestas, quia nubes solem tegunt, et tenebras inducunt. Sic *Virg. A.* 7, 214. Atra hiems. [**Hor. Sat.* 2, 2, 16. atrum defendens pisces hiemat mare, i. e. tempestuosum; Gr. ita μελαίνειν dicunt de ponto. V. *Hdf.*] *Id. ib.* 1, 169. Atrum nemus, *h. e.* umbrosum. ₱ *Ater* etiam dicitur, qui atratus est. *Hor. ep.* 1, 7, 6. Designatorem decorat lictoribus atris, *h. e.* ministris libitinariis, qui pullis vestibus utebantur. ₱ Translate ponitur pro foedo, turpi. *Hor. A. P.* 3. ut turpiter atrum Desinat in piscem mulier formosa superne. Adde quod pisces permulti sunt atri coloris. *Virg. G.* 3, 430. Atra ingluvies. ₱ Item pro funesto, infelici, lugubri, tristi. *Prop.* 2, 8, 34. Extremi funeris atra dies. *Virg. A.* 3, 64. Atra cupressus. *Id. ib.* 6, 429. dies. *Sen. Hipp.* 1212. lux. *Hor. Od.* 1, 28, 13. mors. *Lucr.* 2, 580. Atrum funus. *Sen. Herc. fur.* 693. Ater luctus. [**Virg. A.* 7, 457. atro lumine fumantis fixit sub pectore taedas, i. infernas, furiales. Omnino de omnibus *ater* dicitur, quae aliquo modo ad orcum pertinent. Cf. *Burm.* ad *Ov. Her.* 11, 103.] ₱ *Atri dies* sunt ominosi, infelices, et in quibus gravis aliquando calamitas reipublicae acciderit: quales erant Romanis dies omnes postridie calendas, nonas, idus, et ante diem quartum calendas, nonas, idus, ut *Gell.* 5, 17., *Paul.* ex *Festo* in *Nonarum*, et *Macr. Sat.* 1, 15. *in f.* et *ib.* 16. docent, ejusque rei causam ibidem tradunt. Addit *Gell.* hos dies imperite a vulgo *nefastos* appellari. Differunt enim. Nam omnes quidem atri dies erant nefasti, sed non omnes nefasti erant atri: verbi gratia, dies festi erant nefasti, sed non atri. Atri dies neque proeliares erant, neque puri, neque comitiales. *Varr. L. L.* 5, 4. Dies postridie calendas, nonas, idus appellati atri, quod per eos dies novi inciperent. *Turneb.* legendum putat *nihil novi inciperent*, ut constet sententia. *Afr.* ap. *Non.* 2, 40. Septembris heri calendae, hodie ater dies. Ratio autem hujus appellationis est, quod veteres felicia omnia albo, tristia et infausta atro colore notabant. V. quaedam huc pertinentia in ALBUS. ₱ Accipitur etiam *ater* pro obscuro, et intellectu difficili. *Stat. Silv.* 5, 3, 156. tu pandere doctus Carmina Battiadae, latebrasque Lycophronis atri. ₱ Item pro livido, maligno, maledico. *Hor. Ep.* 1, 19, 30. atris versibus oblinere aliquem. *Id. Epod.* 6, 15. Atro dente aliquem petere. ₱ Item pro molesto, noxio, tristi. *Hor. Od.* 3, 1, 40. et *ib.* 4, 11, 35. Atra cura. *Id. A. P.* 423. Atrae lites. *Claud. Laud. Stilich.* 1, 279. Atra fames. ₱ Tribuitur et aliis rebus. *Virg. A.* 9, 719. Immisitque fugam Teucris, atrumque timorem. *Lucr.* 6, 253. Atra formido. *Id. G.* 4, 407. Atra tigris, *h. e.* terribilis, metuenda. Sic *Id. A.* 7, 525. Atraque late Horrescit strictis seges ensibus. *Hor. Od.* 3, 4, 17. Atrae viperae. [*V. supra.] ₱ Apud *Virg. A.* 12, 591. Ater odor, est, ut exponit *Serv.*, qui ex atra re ambusta exit. [*Omnino, ut supra vidimus i. q. foedus, teter.] ₱ *Albus an ater*, etc. proverb. V. in ALBUS. ₱ Atrum olus. V. OLUS ATRUM. ₱ Comp. *Atrior.* V. supra. Exempla superl. desunt. ₱ [*Commutantur in codicibus *ater* et *alter*, *Drak.* ad *Liv.* 22, 10. — et *acer*, id. ad *Sil.* 5, 154. 17, 250. *atra* et *arta*, id. ad *Sil.* 7, 280. *Cort.* ad *Lucan.* 1, 547. — et *altus*, *Burm.* ad *Ov. Am.* 3, 5, 45. ad *Met.* 12, 51.]

[ĀTĔRAMNON, i, n. herba quaedam apud *Plin.* 18, 17, 44. Circa Philippos ateramnon nominant in pingui solo herbam, qua faba necatur: teramnon, qua in macro, cum udam quidam ventus afflavit. *Dalechampius*, aliique censent, hanc herbam nusquam omnino gentium fuisse, cum vox *ateramnon*, sicuti et *teramnon*, ex male intellecto *Theophrasti* loco *de Caus. plant. l.* 4. *c.* 14. satis ridicule a *Plinio* conficta fuerit. *Hard.* tamen *Plinium* a tam supinae negligentiae culpa purgare conatus est; quam vero feliciter, judicent eruditi. *F.*]

ĀTERCAUTA. V. ATTERRANEA.

ĀTERGĂTIS. V. ATARGATIS.

*ATERIUS. V. ATERNIA lex. *B. A.*

[ĀTERNENSIS, se, adj. ad Aternum pertinens, oppidum Piceni in Frentanis, nunc *Pescara*, de quo *Liv.* 24, 47. *Frontin. de colon.* p. 120. *Goes.* Alternensis ager lege Augustea est assignatus. *F.* et *B. A.*]

ĀTERNĬĂ Lex denominata est ab A. Aternio Varo Fontinali, qui fuit consul cum Sp. Tarpejo [Montano Capitolino ann. U. C. 300. ut probavit *Bapt. Borghesius* in *Nuovi Framment. dei Fasti Cons. Capitol. P.* 1. p. 72., et *Ang. Maius* et *Cic. de Repub.* 2, 35., ideoque *Aeternia, Ateria, Aterina Hateria*, lex in *Aterniam* commutanda, ubicumque ea apud scriptores Latinos legitur; hujusmodi vero nomen gentilicium ex flumine Aterno derivatum esse constat, ut *Numicia* gens ab flumine *Numico*, *Aufidia* ab *Aufido. F.*] Hi consules legem tulerunt, ut in multis, quae ob aliquod crimen indicebantur, et quae pecore solvi solebant, (nam pecore praecipue constabant illorum temporum divitiae) oves decussibus, boves centussibus aestimarentur. *Festus* in *Peculatus* hanc *legem Tarpejam* vocat; *Gell.* 11, 1. *Aterniam.* Summa autem pecoris multa fere tunc erat duarum ovium, et triginta boum, (quam ne cuiquam excedere liceret, T. Menenius Lanatus, et P. Sestius Capitolinus coss. lege lata A. U. 302. sanxerunt, ut *Fest. ib.* docet: quae lex *Menenia* dicta est) quia scilicet Italia bobus abundabat, ovibus non item. Sed quia saepe eveniebat, ut boves ovesque alias pretii parvi, alias majoris addicerentur; eaque res faciebat inaequalem multae punitionem: idcirco bobus ovibusque pretium Aternia lege constitutum est. Haec ex *Gell. l. c.* Sunt tamen qui putant, *Aterniam* legem fuisse de non excedenda in multis duarum ovium, et triginta boum summa; quod *Meneniae* tribuit *Festus*: et *Meneniam* de aestimatione ovium decussis, et boum centussis; quod *Aterniae* tribuunt *Festus* et *Gellius.*

ĀTERNUS, i, m. nunc *Pescara*, Ἄτερνος, fluvius est Italiae, in ejus quarta regione, ubi Frentani populi, ex Apennino oriens, Aquilam, Teatemque praeterfluens, et in Adriaticum mare influens. *Plin.* 3, 5, 6. et *ib.* 12, 17. ₱ [Aternus fuit etiam cognomen Jovis, qui ibidem colebatur. *Inscr.* ap. *Romanelli Topogr. Nap. T. III.* p. 77. Jovi Aterno L. Veturius Praef. turmae speculat. Valerien. sig. f. ex voto. *F.*]

[ĀTESTAS, atis, omn. gen. ad Ateste pertinens, coloniam Venetiae. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 432, 9. L. Lutevius Atestatis F. sibi, et L. Lutevio L. F. Prisco. ₱ Hinc gens Atestatia nomen habuisse videtur, cujus mentio in *Inscr.* ap. *Jo. Labusium*, *Antichi Monum. Bresc.* p. 90. Primio Staji Arruntii F. sibi et Atestatiae Secundae uxori, Atestatiae Primulae filiae, C. Atestatio Quartioni VI viro Brix. et C. Atestatio Quinto filiis, etc. *F.*]

ĀTESTĔ, is, n. nunc *Este*, [Ἀτέστε, sic *F.*] oppidum Venetiae ad radices Euganeorum montium, qua ad meridiem vergunt, fertilissimo agro dives; [olim ab Athesi alluebatur, nunc a parvo flumine, cui nomen *il Bisato*, a Medoaco minori derivato; distat Patavio XV. mill. pass. Fuit primum colonia Latina, mox municipium, tandem colonia Romana ab Augusto post bellum Actiacum deducta. V. ACTIACUS. Tribui Romiliae seu potius Romuliae adscripta fuit. Ejus historiam scripsit *Isid. Alessi* in eximio opere, cui titulus: *Ricerche Istoriche-crit. di Este. Padova* 1776. *f. F.*] *Plin.* 3, 19, 23. In mediterraneo regionis decimae, coloniae Cremona, Brixia Cenomanorum agro; Venetorum autem Ateste. *Id.* 17, 17, 26. Corellius eques Romanus, Ateste genitus. *Tac. H.* 3, 6. Inde Patavium et Ateste partibus adjunxere. *Vet. epigr.* ap. *Pithoeum p. m.* 85. Hic et Ateste jacet, qui post Antenora nomen Laudibus et titulis tollit in astra suum. ₱ Scribitur et *Atheste.*

ĀTESTĪNUS, a, um, adj. *Estense*, ad Ateste pertinens, ut Sabina Atestina apud *Mart.* 10, 93., quae scilicet Ateste patriam habebat. ₱ *Atestini, orum*, sunt Atestis incolae. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. ver.* 108, 1. Sex Atilius M. F. Saranus procos. ex Senati Consulto inter Atestinos et Veicetinos finis terminosque statui jusit. [(Haec pertinet ad ann. U. C. 619.) Alia apud *Alessi Ricerch. Ist.* p. 83. L. Caeicilius Q. F. procos. terminos finisque ex Senati Consulto statui jusit inter Atestinos Patavinosque. (Haec pertinet ad ann. U. C. 613. vel 638.) *F.*]

*ATESŬI, orum, populi Galliae Lugdunensis. *Plin.* 4, 18. si lectio certa. *B. A.*

*ATHĂCUS, i, oppidum in Macedonia. *Liv.* 31, 34. *B. A.*

ĂTHĂMĀNĬĂ, ae, f. Aetoliae regio, (alii in Epiro constituunt) cujus populi *Athamanes* dicuntur a *Plin.* 4, 2, 3., a *Cic. Pis.* 40. et a *Liv.* 31, 42. et alibi, Ἀθάμανες a Ptolemaeo. *Liv.* 36, 14. Athamania omnis in jus ditionemque Philippi concessit.

ĂTHĂMĀNIS, ĭdis, f. adj. quae est ex Athamania. *Ov. Met.* 15, 311. Admotis Athamanis aquis accendere lignum Narratur, *h. e.* mulier ex Athamania in Dodonaeo fonte exstinctas faces mergens accendit. Est autem Dodonaeus fons in Epiro, cujus hanc accendendarum facum vim narrat etiam *Plin.* 2, 103, 106. Tres tamen editiones principes, quas vidi, itemque *Aldus* ediderunt *Admotis Athamantis aquis*, etc. ut sit *Athamantis, idis*, eodem sensu.

ĂTHĂMANTĒUS, a, um, adj. ad Athamantem pertinens, Ἀθαμάντειος, *Ov. Met.* 4, 496. Inoosque sinus, Athamanteosque pererrant, Inspirantque graves animas. *Stat. Silv.* 5, 3, 143. nunc ra-

mis Phoebi, nunc germine Lernae, Nunc Athamantea protectum tempora pinu, *h. e.* corona ex pinu, quae dabatur in ludis Isthmicis. Hi autem ludi instituti fuerunt ab Athamante in honorem Melicertae filii, qui cum in mare se projecisset, in Deum marinum mutatus est, et Palaemon appellatus, ut *Pausan.* in *Atticis sub f.* narrat. *Mart.* 8, 28. Athamanteum aurum, *h. e.* aureum vellus arietis, quo Phryxus Athamantis filius in Colchidem vectus est.

ATHAMANTĬĀDES, ae, m. patronym. *Ov. Met.* 13, 919. Athamantiadesque Palaemon, *h. e.* Athamantis filius.

ATHĂMANTĬCUS, a, um, adj. ad Athamantem pertinens. *Plin.* 20, 23, 94. Mei duo genera: nobilius Athamanticum vocant, illi tanquam ab Athamante inventum; hi quoniam laudatissimum in Athamante reperiatur.

ĂTHAMANTIS, ĭdis, f. patronym. *Ov. Fast.* 4, 903. Et frustra pecudem quaeres Athamantidos Helles, *h. e.* Athamantis filiae. *Id. Her.* 18, 137. Fluctibus immodicis Athamantidos aequora canent, *h. e.* Hellespontus, in quod Helle Athamantis filia se praecipitavit. ℙ *Athamantis* alio sensu, V. in ATHAMANIS.

ĂTHAMĀNUS, a, um, adj. ad Athamaniam pertinens. *Prop.* 4, 6, 15. Est Phoebi fugiens Athamana ad litora portus.

ĂTHAMAS, antis, m. Ἀθάμας, Aeoli filius Thebarum Thessaliae rex, Inonem inter alias uxores habuit Cadmi et Harmoniae vel Hermiones filiam, ex qua dues sustulit liberos, Learchum et Melicerten. Juno indignata, quod Ino Bacchum ex Semele ejus sorore pellice sua natum nutrivisset, Athamanti furorem immisit, quo ille actus Learchum filium, feram credens, saxo illisum interfecit, uxorem autem cum Melicerta altero filio persequens, et leaenam cum catulo esse dicens, in mare se praecipitare adegit, ubi Deorum misericordia in marinos Deos versi sunt. Ipse autem Athamas, recepta tandem sanitate, in eorum honorem Isthmicos ludos instituit. Haec ex *Hyg. fab.* 2., *Ov. Met.* 4. et *Fast.* 6., *Serv.* ad *A.* 5, 241. et *Pausan.* in *Attic. sub f.* etc. *Ov. Fast.* 6, 489. Hinc agitur furiis Athamas, et imagine falsa. *Id. Met.* 4, 470. et in facinus traherent Athamanta sorores. *Cic. Pis.* 20. Ego te non vecordem, non furiosum, non mente captum, non tragico illo Oreste, aut Athamante dementiorem putem? ℙ Est etiam *Athamas* mons Thessaliae, de quo *Plin.* 4, 8, 15. et 20, 23, 94.

*ATHĀNA, ae, (vel *Athene*, ut *Hard.* habet) f. urbs et emporium Arabiae Felicis. *Plin.* 6, 28. ℙ Athana (Dorice pro *Athene*, Ἀθήνη) idem est quod Minerva apud *Petron.* 58. *med.* *B. A.*

*ATHANAGĬA, ae, f. oppidum Hispaniae Tarraconensis, Ilergetum caput. *Liv.* 21, 61. *B. A.*

*ATHANASĬUS, i, m. Ἀθανάσιος, Praesul Alexandrinus, ab Alexandro ejus civitatis Praesule educatus, olim Diaconus, in Concilio Niceno an. Christi CCCXXV. Arianorum hostis acerrimus. Episcopus Alexandrinus nolens electus est: quod cum Ariani impedire nequirent, Meletianis et Eusebianis juncti, Conciliabulo Tyri instituto, eum *deposuerunt* [*sic! pro: ei munus ademerunt,] et per Constantinum, quem praeoccupaverant, Trevirim exsulatum abire coegerunt. Biennio post a Constante Galliarum rege, ad quem perfugerat, restitutus est. Mox iterum ab Arianis pulsus; sed Sardico Concilio absolutus, rediit ad functionem. Donec tertia vice haereticorum furore pulsus, sexque annos integros in desertis errare coactus, diem supremum obiit A. S. CCCLXXVII. cum Episcopatum Alexandrinum pace belloque gessisset annis quadraginta sex. V. *Hieron. de Script. Eccles.* et *ep.* 7. *ad Lactam.* *Nazianz. Orat. de Athanasio*, *Socrat. Sozom. Theodoret. Sulp. Severum*, etc. *B. A.*

*ĂTHĂNATUS, i, m. ἀθάνατος, immortalis, nomen datum viro prodigiosae fortitudinis, de quo sic *Plin.* 7, 20, 19. Nos quoque vidimus Athanatum nomine, prodigiosae ostentationis, quingenario thorace plumbeo indutum, cothurnisque quingentorum pondo calciatum per scenam ingredi. *B. A.*

ĂTHĒNAE, arum, f. plur. Ἀθῆναι, clarissima urbs Graeciae, metrop. Atticae, inter fl. Cephisum, et Ilissum. Primum dicta est *Cecropia* a conditore Cecrope, postea *Mopsopia* a Mopso, et *Ionia* ab Ione Xuthi filio, et *Athenae* ab Ἀθηνάδα, vel Ἀθηνᾶ, Minerva. ℙ *Plato* scribit, ante diluvium alias Athenas exstitisse et apud Graecos, et apud Aegyptios, quas Pallas condidit, et docuit, ea reipub. forma tradita, quam ipse in suis libris describit. Athenas in Graecia conditas fuisse mille annis ante Aegyptias; Atticam regionem a Vulcano, et Minerva gubernatam fuisse, eosque priscis Atheniensibus rempublicam tradidisse; veteres Athenienses omnium virtutum genere prae ceteris hominibus excelluisse; bellum gessisse cum regibus, et populis Atlantidis insulae, qui in Graeciam venerant, novem mille annis ante suam aetatem; Athenas veteres terrae motu absorptas fuisse. Etiam *Plin.* 4, 7, 11. duas Athenas agnoscit, unam in Attica, (de qua semper intelligendi sunt, qui *Athenas* nominant, nec aliud addunt) alteram in Arabia, *Id.* 6, 28, 32. Tertiam addidit *Varr. L. L.* 7, 18. cujus verba in voce sequent. afferemus. *Steph. de Urb.* novem Athenas memorat. V. v. seq. ℙ Fruges Athenis primum inventas, aut invectas, *Diod. Sicul.* auctor est. Inde frugum parentem *Flor.* 3, 5. vocat. Sed major laus, omnis generis litteras ibi inventas atque excultas fuisse, ut ea urbs communis magistra diceretnr. *Cic. Fl.* 26. Hinc *Athenae* aliquando pro ipsis litteris ponuntur. *Juven.* 15, 110. Nunc totus Grajas, nostrasque habet Orbis Athenas, *h. e.* Romanas et Graecas litteras. ℙ Ratio cur *Athenae* in plurali numero dicerentur, est, quia ut *Steph. de Urb.* tradit, Theseus undecim oppidorum populos in unum coegit, unaque curia et magistratu Athenis constituto, congregavit, et ob id festum συνοικίων, hoc est contuberniorum, in honorem Minervae instituit: quod et *Plut. in Theseo* narrat. Eadem est ratio inclytae nostrae Venetiarum urbis, quae ex multis parvis insulis in eam magnitudinem majestatemque coaluit, quam nunc omnes, qui adeunt, admirantur. ℙ *Athenis loquacior*, proverb. de homine verbosissimo, quod Athenienses loquacissimi habiti sunt. Huic contrarium est *Amyclis taciturnior*, de quo V. in AMYCLAE. Utrumque legitur apud *Sidon. ep.* 8, 6. ℙ *Athenae novae* vocata urbs Mediolanum, quia litteris maxime florebat, ut ex *Plin. ep.* 4, 13. colligitur. *Inscr. Med.* ap. *Grut.* 177, 4. Imp. Caes. T. Aelius Hadrianus Antoninus Aug. Pius aquaeductum in novis Athenis coeptum a Divo Hadriano patre suo consummavit dedicavitque. [*Cf. ATHANA.]

ĂTHĒNAEI, orum, m. plur. Ἀθηναῖοι, populi urbis Athenarum, non quidem ejus Atticae, sed alterius. *Varr. L. L.* 7, 18. Cum trinae fuerint Athenae, ab una dicti Athenaei, ab altera Athenienses, a tertia Athenaeopolitae. *Steph. de Urb.* novem enumerat Athenas, in Attica, in Laconica, in Caria, in Liguria, in Italia, (hoc est fortasse oppidum illud, quod *Liv.* 45, 16. vocat *Minervium*) in Euboea, in Acarnania, in Boeotia, et in Ponto Euxino. Quas vero duas ex iis *Varro* intelligat, (altera enim procul dubio Attica est) difficile est definire.

ĂTHĒNAEŎPŎLĪTAE, arum, m. plur. Ἀθηναιοπολῖται. V. v. praec.

ĂTHĒNAEUM, i, n. Ἀθήναιον, locus erat Athenis Minervae dicatus, ad quem poetae, aliique scriptores Graeci scripta sua deferebant, quemadmodum poetae Latini ad Apollinis templum: item locus, in quo poetae, rhetores, philosophi et alii sua studia profitebantur, idest carmina recitabant, oratorie declamabant, philosophice disputabant, etc. *Lampr. Alex. Sev.* 35. Ad Athenaeum audiendorum et Graecorum et Latinorum rhetorum vel poetarum causa processit. *Aur. Vict. Caesar.* 14. Ludum ingenuarum artium, quod Athenaeum vocant, constituere. Loquitur *Aurel.* de Athenaeo Romae constituto ab Hadriano ad similitudinem Athenarum; quod quidam putant fuisse in Capitolio. ℙ [*Item arx seu castellum Athamaniae. *Liv.* 38, 1. et 39, 25. *B. A.*]

ĂTHĒNAEUS, a, um, adj. Ἀθηναῖος, ad Athenas pertinens, Atheniensis. *Lucr.* 6, 749. Athenaeis in moenibus. Adde *Plin. Hist. nat.* 1. in indice *l.* 8, 11, 12. etc., ubi auctores nominat, a quibus aliquid sumpsit, dicit *v. c.* *Amphilochus Athenaeus*, *Aristander Athenaeus*, etc. ℙ De Athenaeis populis V. supra ATHENAEI. ℙ [*Athenaeus*, *i*, m. Naucratita Grammaticus, tempore M. Aurelii, qui librum *Deipnosophistarum* composuit, varium opus et eruditum, ut Plinius alter Graecus fere dici possit: quod ad nos sane haud integrum pervenit, epitome ejus ab Hermolao Byzantino tantum relicta. V. *Voss. de Hist. Graec.* 2, 15. Sed et integri operis fragmenta quaedam a *Schweighaeusero* habemus vulgata. *B. A.*]

*ATHĒNĀGŎRAS, ae, m. Ἀθηναγόρας, ad Minervae sodalicium pertinens, ab Ἀθήνη, Minerva, et ἀγορά, congregatio. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 488, 4. Virejus Athenagoras. ℙ Fuit etiam hoc nomine scriptor de re rustica. *Varr. R. R.* 1, 1. ℙ Item Graecus, in bello Persico Darii partes amplexus, tandem vinctus Macedonibus traditus. *Curt.* 4, 5. *B. A.*

[ĂTHĒNĀIS, idis, f. Ἀθηναΐς, Minervia. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 488, 4. Virejae Athenaidi. *F.*]

ĂTHĒNĬCA, orum, n. plur. sunt bibliothecae, quasi loca Minervae dicata, in quibus custodiuntur litteraria munumenta. *Trebell.* XXX. *Tyrann.* 10. Epistolam Claudii repertam in Athenicis, inserendam putavi. Al. rectius leg. *archivis.* V. *Salm. ad h. l.*

ĂTHĒNĬENSIS, se, adj. Ἀθηναῖος, ad Athenas Atticas pertinens. *Nep. Ep.* 4. Chabrias Atheniensis. *Id. Dion.* 8. Civis Atheniensis. *Val. Max.* 4, 1. *ext. n.* 4. Atheniensis populus. ℙ *Athenienses*, *ium*, absolute, sunt Athenarum cives, οἱ Ἀθηναῖοι. *Cic. Fl.* 26. Adsunt Athenienses, unde humanitas, doctrina, religio, fruges, jura, leges ortae, atque in omnes terras distributae putantur.

[ĂTHĒNĬO, onis, m. diminutivum ab Ἀθήνη, Minerva, quasi *Minerviolus*, Ἀθηνίων. Cognomen Romanum frequens. *Inscr.* ap. *Smet.* p. 54. *col.* 3. P. Baebius P. L. Athenio. *F.* ℙ *Hoc nomine fuit etiam pictor eximius, Maronites, Glaucionis Corinthii discipulus. *Plin.* 35, 11, 40. ℙ Item Siculus dux fugitivorum, et Siculorum, qui cum fugitivis se conjunxerant. *Cic. Verr.* 2, 2, 54., et *Har. resp.* 12., *Flor.* 3, 19. ℙ Hinc *Cic. Att.* 2, 12. *Athenionem* appellat Sex. Clodium, quia fuit dux servorum Romae tumultuantium, ut Athenio fugitivorum Siciliae. *B. A.*]

[ĂTHĒNIPPUM, i, n. est collyrium apud *Scrib. Comp.* 26. et 27. At *Rhodius* suspicatur *Athenippium* dicendum esse, ab auctore nempe Athenippo. *F.*]

[ĂTHĒNŎDŌRUS, i, m. Ἀθηνόδωρος, Minervae donum, ex Ἀθήνη, Minerva, et δῶρον, donum. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 267, 2. M. Antonius Athenodorus. *F.* ℙ *Fuit etiam statuarius insignis, et sculptor, Rhodius, de quo *Plin.* 34, 8, 19. et 36, 5, 4. *n.* 11. ℙ Item Tarsensis, philosophus Stoicus, Sandonis filius, Caesaris Octaviani praeceptor. *Cic. Fam.* 3, 7., *Suet. Claud.* 4. ℙ Item philosophus Rhodius, de quo *Quint.* 2, 17.]

*ATHĒNŎPŎLIS, is, f. oppidum Galliae Narbonensis littorale, juxta Massiliam. *Plin.* 3, 4. *Mela* 2, 5. *B. A.*

ĂTHĔOS et Atheus, i, m. ἄθεος, qui nullos esse Deos putat: ab α privativa, et θεὸς, Deus, *Cic. N. D.* 1, 23. Diagoras, atheos qui dictus est, posteaque Theodorus, nonne aperte Deorum naturam sustulerunt? *Arnob.* 3. p. 116. Nos impios, irreligiosos vocetis, aut atheos. *Id.* 5. p. 178. Quemquam ex his atheum.

ATHĒRĀ, ae, f. ἀθήρα, pulmenti genus, quod ex olyra vel farre et lacte conficitur. *Plin.* 22, 25, 57. Olyram arincam diximus vocari: hac decocta fit medicamentum (lege *pulmentum*) quod Aegyptii atheram vocant, infantibus utilissimum, sed et adultos illinunt eo. *Hieron. Quaest. in Genes.* 45, 21. Porro θήραν venationem magis potest sonare, quam fruges; tametsi moris sit Aegyptiorum θήραν etiam far vocare, quod nunc corrupte atheram nuncupant. Videtur fuisse idem cibi genus, de quo *Plin.* 22, 21, 28. Est et lotometra, quae fit ex loto sata, ex cujus semine simili milio fiunt panes in Aegypto a pastoribus, maxime aqua vel lacte subacto. *Colum.* 2, 9. Milium pultem praebet, maxime cum lacte non fastidiendam. *Jablonsk. Opusc. T.* 1. p. 14. putat, *atheram* esse, quam etiamnum Aegyptii vocant *dora*, *doura*, vel *dourra.*

ATHERĬĀNUS, a, um, adj. *Cic. Fam.* 9, 18. Tu istic te Atheriano jure delectato: ego me hic Hirtiano. *Cic.* hic ludit in ἀμφιβολία vocis juris, jubetque Paetum frui Atherio ICto, quem secum habuisse videtur, cum ipse apud Hirtium venandi magistrum, jure fervente, quod erat illi in deliciis, delectaretur. V. in JUS. Alii leg. *Ateriano*, alii *Hateriano.* Sunt autem *Atherius*, *Aterius*, et *Haterius* Romana virorum nomina.

ĂTHĔRŌMĂ, ătis, n. ἀθέρωμα, et ἀθήρωμα, abscessus, seu tuberculum in capite fere nascens, cum folliculo, in quo quiddam pulti simile continetur, peculiari tunica inclusum. *Cels.* 7, 6. Atheromati subest quasi tenuis pulticula; meliceridi liquidior humor. *Veget. Veter.* 2, 30. Atheroma est tuber, in quo farinosa congeries invenitur.

ĂTHĔSIS, is, m. nunc *Adige* (*Etsch*), Ἄθεσις, fluvius Venetiae, qui oritur ex Brenno M. Alpium, in Com. Tirolensi, alluit Tridentum et Veronam, labitur in mare Adriaticum inter Fossam Claudiam et Carbonariam postremum Padi ostium. *Virg. A.* 9, 681. Sive Padi ripis, Athesim seu propter amoenum. *Claud. VI. Cons. Hon.* 196. velox Athesis. *Sil.* 8, 595. Tum Verona Athesi circumflua. Adde *Plin.* 3, 16, 20.

ĂTHĔUS. V. ATHEOS.

[ĂTHICTUS, i, m. ἄθικτος, intactus, illibatus. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Marin. Iscriz. Alb.* p. 60. Cn. Caesius Athictus. *F.*]

ATHLA, ae, f. V. ATHLON.

ĂTHLĒTĂ, ae, m. ἀθλητὴς, qui gymnicis in certaminibus lucta, pugilatu, cursu, saltu et hujusmodi pugnat; et praesertim qui lucta aut pugilatu. Ita enim videtur a Latinis plerumque usurpari. Est ab ἆθλος, certamen, vel ab ἀθλέω, certo, pugno. Certabant athletae in circo, in gymnasiis, in amphitheatris, subligaribus virilia tecti Romae, at in Graecia nudi omnino (*Dionys. Halic. l.* 7. p. 473.) oleo seu ceromate uncti, et pulvere conspersi corpus, cujus vires ut alerent servarentque, simplici cibo, et ad nutriendum saginandumque apto utebantur, summoque studio ab iis abstinebant, quae viribus officere possent: artem vero athleticam diligenter perdiscebant a magistris, assiduisque exercitationibus excolebant. *Cic. Sen.* 9. Milo cum jam senex esset, athletasque se in curriculo exercentes videret, etc. *Id. Or.* 68. Ut enim athletas, nec multo secus gladiatores, videmus, nihil nec vitando facere caute, nec petendo vehementer, in quo non motus hic habeat palaestram

quandam, etc. *Id. Tusc.* 2, 23. In stadio cursores exclamant, quam maxime possunt: faciunt idem, cum exercentur, athletae: pugiles vero, etiam cum feriunt adversarium, in jactandis caestibus ingemiscunt. Et *ib.* 17. Aniculae saepe inediam biduum aut triduum ferunt: subduc cibum unum diem athletae: Jovem Olympium, eum ipsum, cui se exercebit, implorabit; ferre non posse clamabit. *Nep. Ep.* 2. Magnitudo virium ad athletarum usum pertinet. *Liv.* 39, 22. Athletarum quoque certamen tum primo (*nempe ann. U. C.* 568. *ante Chr.* 168.) Romanis spectaculo fuit. *Val. Max.* 2, 4. *n.* 7. Athletarum certamen a M. Scauri tractum est munificentia. (nempe ann. U. C. 695., quo is aedilitate functus est.) ¶ Translate. *Varr. R. R.* 2, 1. Vos, qui estis Epirotici, pecuarii athletae, *h. e.* diligentes et strenui in re pecuaria procuranda. Sic 3, 5. Nos athletae comitiorum. Sic *Justin. in epist. ad Theoph. Doroth.* etc. *praefixa libris Digest. a med.* Optimi athletae judiciorum, h. e. strenue pugnantes in forensibus judiciorum certaminibus. ¶ Athletas, quia non lucri, sed virtutis causa se exercent, artem ludicram non facere, ideoque ignominiosam non esse, statuunt Jurisconsulti apud *Ulp. Dig.* 3, 2, 4.

ĂTHLĒTĬCĒ, adv. ἀθλητικῶς, athletarum more. *Pl. Bacch.* 2, 3, 14. Benene usque valuit? *Ch.* pancratice atque athletice.

ĂTHLĒTĬCUS, a, um, adj. ad athletam pertinens, ἀθλητικός. *Cels.* 4, 6. *in f.* Athletico victu corpus firmare, *h. e.* iis cibis, quibus utuntur athletae ad vires firmandas et conservandas. V. COLIPHIUM. *Gell.* 15, 16. Cum Milo jam grandis natu artem athleticam desiisset. ¶ *Athletica, ae,* absolute est athletica ars. *Plin.* 7, 56, 57. Hercules Olympiae athleticam instituit.

ĂTHLON, i, n. ἆθλον, Graeca vox, qua significatur praemium certaminis, quod victori datur: item aliquando labor, quod perfert quis in certamine. *Petr. fr. Trag.* 57. *in f. Burm.* Et habebam in domo, qui mihi pedem opponerent hac, illac: tamen enatavi. Haec sunt vera athla. Al. leg. *haec est vera athla,* ut sit femin. gen. ¶ Apud astrologos sunt *athla* opera, res, labores, studia, certamina, et quicumque casus in vita humana possunt contingere; quorum duodecim classes fecerunt astrologi, et singulis signis coelestibus assignarunt. *Manil.* 3, 162, 172, 193., etc. ¶ *Athla* Herculis dicuntur, qui et labores. *Hyg. fab.* 30. Herculis athla XII. ab Eurystheo imperata. *Ampel.* 2. Sunt qui dicant (geminos esse) Herculem et Theseum, quod similia athla sint adepti. ¶ In *Not. Tir.* p. 174. positione Latina legitur *Atletum,* quod certissime scribendum fuit *Athlum.*

ĂTHLOS, i, m. ἆθλος, Graece est certamen, qualia ab athletis et gladiatoribus edi solebant. Latine *Hyg. fab.* 91. In athlo funebri, quod ei fiebat.

ĂTHOS et Atho, m. nunc *Monte santo, dat. et ablat.* Atho; *accusat.* Athon et Atho, Ἄθως, τοῦ Ἄθω, τῷ Ἄθῳ, τὸν Ἄθω, mons altissimus Macedoniae, instar paeninsulae, LXXV. mill. passuum longitudine in mare Aegeum excurrens, cujus umbra in solstitio ad Lemnon usque insulam extenditur, LXXXVII. mill. passuum distantem, ut apud *Plin.* 4, 12, 23. legitur. Ejus radicis ambitus CL. mill. passuum colligit, ut *Id. ib.* 10, 17. auctor est. Cacumen autem adeo extolli, ut supra nubes evadat, et ab imbribus tutus sit, quidam fabulantur, quod et de Olympo dici solet. Hunc montem Xerxes perfodisse fertur, et a continenti abscidisse, immissoque mari fretum ea navigabile suae classi fecisse, cum in Graeciam tenderet. Narrant *Plin. l. c., Mela* 2, 2. et Graecorum scriptorum permulti: sed haec profecto mendacis Graeciae fabula est. *Juven.* 10, 173. creditur olim Velificatus Athos, et quidquid Graecia mendax Fingit in historia. *Liv.* 44, 11. Nec minus, quam in altum magnitudine Atho mons excurrit. *Mela* 2, 7. Atho monti Lemnos adversa. *Liv.* 45, 30. Ad Toronem ac montem Atho. *Virg. G.* 1, 331. ille flagranti Aut Atho aut Rhodopen aut alta Ceraunia telo Dejicit. *Plin.* 4, 10, 17. Montem Athon Xerxes continenti abscidit. Adde 7, 2, 2. ¶ *Servius in* illo *Virg. A.* 12, 701. *Quantus Athos, aut quantus Eryx,* etc., scribit, veram lectionem esse *Athon*; nam si legeris *Athos*, *thos* esse brevem, et versum non stare. Sed hoc falsum est. Nam etiam *Athos* secundam producit, cum Graece Ἄθως sit. Ceterum declinatur etiam *Athon, ōnis,* Ἄθων, ωνος. *Cic. fr.* ap. *Prisc.* 6. p. 701. Nisi quis Athonem pro monumento vult funditus efficere. *Lucil.* ap. *Gell.* 16, 9. Asperi Athones.

*ATHRIBIS, is vel idis, f. Aegypti oppidum, in Delta. *Plin.* 5, 10. *Ammian.* 22. *prope f. B. A.*

ATHRISMUS vel Athroesmus, i, m. ἀθροισμός, figura est, qua plures sensus breviter expediti in unum locum coacervantur: ab ἀθροίζω, congrego, congero: ut in illo *Cic. Cat.* 3. *init.* Rempublicam, Quirites, vitamque omnium vestrum, bona, fortunas, conjuges, liberosque vestros, atque hoc domicilium clarissimi imperii, etc. Est autem Graeca vox et Graece usurpanda.

[ĂTHYMUS, i, m. ἄθυμος, non animosus. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Donat.* 420, 7. Q. Passerius Athymus. *F.*]

[ATHYRON, ontis, m. ἀθύρων, ludens. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Spon. Miscell.* p. 217. Julius Athyron. *F.*]

ĀTĬA Lex dicta est a T. Atio Labieno trib. pl., qui eam tulit L. Julio Caesare, C. Martio Figulo coss., sanxitque, ut populus sacerdotia (quemadmodum olim lege Domitia) mandaret; cum antea sacerdotes lege Cornelia a pontificum collegio crearentur. *Dio l.* 37.

ĀTĬĀNUS, a, um, adj. ad P. Atium Varum pertinens, qui in Pompeji exercitu legionibus quibusdam praeerat, de quo *Caes. B. C.* 1, 13. [*Cic. Att.* 7, 15. Pompejus ad legiones Atianas est profectus. *Id. ib.* 20. Cnaeus autem Luceriae dicebatur esse, et adire cohortes legionum Atianarum, non firmissimarum. *Caes. l. l.* At Caesar milites Atianos collaudat. ¶ In quibusdam edd. *Caes.* et *Cic.* perperam legitur *Actianus*, vel *Attianus*, vel *Atinianus*, vel *Appianus. F.*]

ĀTĪLĬA Lex de dediticiis lata est a L. Atilio trib. pl. ann. U. C. 544. M. Claudio Marcello IV.: M. Valerio Laevino coss. *Liv.* 26, 33. et 34. ¶ Alia fuit de tutoribus ab alio quodam Atilio lata, ut mulieribus pupillisve non habentibus tutorem, a praetore urbano, et majore parte tribunorum pleb. daretur, qui Atilianus tutor vocabatur. Haec Romae tantum locum habebat: sed lege Julia et Titia prospectum fuit, ut in provinciis quoque similiter a praesidibus tutor daretur. *Caj. Instit.* (ed. *Goeschenio*) 1. *n.* 185., *Ulp.* in *lib. regular. tit.* 11. *De tutel.* §. 18. et *Justin.* 1. *Instit. tit.* 20. ¶ Alia de senisdenis tribunis militum a populo creandis, cum antea a dictatoribus, et consulibus creari solerent, lata fuit a L. Atilio et C. Marcio trib. pl. ann. U. C. 443. V. *Liv.* 9, 30. ¶ Quidam scribunt *Attilia* et *Attilianus* duplici *tt*, sed improbante *Manut. Orthogr.* et *Cod. palimpsesto Instit. Caj.*, tum et *Mart.* 9, 86. Languidior noster si quando est Paullus, Atili. [*Plura ex his addidit. *F.*]

ĀTĬA. V. *Atius.*

*ATILIANA, ae, Hispaniae Tarraconensis oppidum, inter Asturicam et Tarraconem. *Anton. Itin. B. A.*

ĀTĪLĬĀNUS, a, um, adj. ad Atilium pertinens, quod est civis R. nomen. *Cic. Att.* 5, 1. Atiliana praedia. *Val. Max.* 4, 4. *n.* 6. Atiliana virtus, *h. e.* M. Atilii Reguli. ¶ *Atilianus tutor*, qui Atilia lege datur. V. ATILIA.

*ATILIUS vel Attilius, a, um, ad Atilium vel Attilium quempiam pertinens, ut *Atilia lex*, quod V. suo loco. ¶ *Atilius, i,* m. nomen Romanum, ut Atilius Regulus, Atilius Serranus. *Cic. Rosc. Am.* 18. *Val. Max.* 1. et c. 4. Est et M. Atilius Calatinus apud *Cic. N. D.* 2, 23. Addantur Atilius Rufus, Atilius Vergilio, Atilius Verus. *Tac. Agr.* 40. *Id. H.* 1, 41. et 3, 22. Atilium, libertini generis, meminit *Id. A.* 4, 62 et 63. Atilium quendam memorat *Mart. ep.* 9, 63, 1. *B. A.*

[ĀTĪMĒTUS, i, m. ἀτίμητος, inhonoratus. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Marin. Iscriz. Alb.* p. 108. N. Naevius Atimetus. *F.*]

[ĀTĪMĬO, onis, m. diminutivum ab ἄτιμος, inhonoratus. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 742, 3. Sucarius Atimio. *F.*]

ĀTĪNĀ, ae, f. Ἄτινα, urbs olim et colonia Latii in monte apud fines Samnii, inter Soram et Venafrum, nunc quoque *Atina. Virg. A.* 7, 630. Tela novant Atina potens, Tiburque superbum. *Serv.* ad hunc locum docet, Atinam dictam esse a morbis, qui a Graecis ἄται dicuntur, quia circa ea loca gravis est aer propter vicinitatem paludis Pontinae. Sed in hoc peccat contra geographiam. ¶ Atina alia est in regione Venetiae, sed excisa, teste *Plin.* 3, 19, 23. [Hanc tamen illam ipsam urbem esse existimant geographi nonnulli, quae olim Venetae Forojuliensis provinciae caput fuit, quaeque ab aliis *Vedinum*, ab aliis *Hunnium*, a plerisque *Utinum*, ob sententiarum de ejus origine varietatem, dicitur, a nobis vero *Udine.* Quamvis enim *Plin. l. c.* Atinam inter oppida numeret, quae jam interierant, ex urbe tamen vicum factum non negat; ut revixisse post ea tempora videatur, nomenque vetus retinuisse, quod postea, ut plerisque contigit, paulum immutatum est, cujus paenultima ex longa brevis facta sit. Ita *Morcellus Op. Epigr. T.* 4. p. 299. *Edit. Patav.*, qui se huic opinioni ideo accessisse testatur, quod ingentes veterum aedificiorum reliquiae oppidum vetustum, et Romano more exstructum declarent; ac propterea in *Plinii* exemplaribus librariorum mendo *Atina* scriptum esse ait, reponendumque *Utina,* et hoc modo dictae urbis nomen efferendum. Adde *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 309. A. Cervidius A. Fil. Jul. Repostus Utin., *h. e.* Utino, vel Utina. ¶ Alia fuit Atina urbs mediterranea in Lucania, nunc *Atena.* V. ATINAS. *F.*]

ĀTĪNAS, atis, adj. ad Atinam Latii pertinens. *Cic. Planc.* 8. Hic est e praefectura Atinati plena virorum fortissimorum. *Inscr.* ap. *Mur.* 1102, 4. Q. Herio Q. F. Ter. Octavio Justo, patrono Municipii Atinatis Dec. Aug. Arkani VI. VIR. Plebs *Plin.* 3, 5, 9. Atinates, *h. e.* incolae Atinae. ¶ Ad Atinam Lucaniae pertinens. *Plin.* 2, 103, 106. In Atinate campo fluvius (Tanager) mersus post XX. (corrige II.) M. pass. exit. *Id.* 3, 10, 15. Lucanorum Atenates (leg. *Atinates*) Grumentini, Potentini. *Inscr.* ap. *Romanelli, Topograf. Napol. T.* 1. p. 424. Jovi et Diis Penatibus Augustales Atinates. *Frontin. de col.* p. 109. In provincia Lucania praefecturae Paestana, Potentina, Athenas (leg. *Atinas*) et Cousiliensis. [*Plurima ex his addidit. *F.*]

ĀTĪNĬĀ, ae, f. species ulmi. Ulmorum cum duo sint genera, gallicum et vernaculum: illud *atinia*, hoc *nostras* dicitur. Atinia laetior, et procerior est quam nostras: uberiorem etiam frondem emittit, et bubus gratiorem. Fructum fert rariorem, quam nostras, et inter frondes latitantem; adeo ut quidam sterilem eam, neque ullam ferre sameram putaverint. *Plin.* 16, 17, 29. et *Colum.* 5, 6. (ubi *atiniam ulmum* adjective appellat) et *de arbor.* 16. ¶ Scribitur et *Atinea.*

ĀTĪNĬĀ Lex de tribunis plebis, lata fuit a quodam Atinio. Ejus meminit *Gell.* 14, 8. his verbis: Nam et tribunis plebis senatus habendi jus erat, quamquam senatores non essent, ante Atinium plebiscitum. Ex quibus verbis colligi posse videtur lege Atinia cautum fuisse, ut tribuni plebis inter senatores censerentur, iisque senatus habendi ac sententiae dicendae jus esset. V. *Lips. l.* 2. *Elect. c.* 13. et *Sigon. de antiq. Jur. Civ. R. l.* 2. *c.* 2. ¶ Alia fuit de usucapionibus, qua cavebatur, ne res furtivae, aut quoquo modo surreptae, usucapi ullo unquam tempore possent, donec ad dominum suum reverterentur. *Gell.* 17, 7. Legis veteris Atiniae verba sunt: Quod subreptum erit, ejus rei aeterna auctoritas esto. *Paul. Dig.* 41, 3, 4. hoc idem caput refert, sed aliis verbis. *Cic.* etiam hujus legis meminit *Verr.* 2, 1, 42.

ĀTĪNĬĀNUS. V. ATIANUS.

*ATINTANIA, ae, f. Ἀτιντανία, Epiri regio, aliis Macedoniae. *Liv.* 27, 30. 29, 12. et 45, 30. *B. A.*

*ATINUM, i, oppidum Lucanorum mediterraneum, ad ripam Tanagri amnis, hodie *Ateno*, correpta media. *Plin.* 2, 103. *B. A.*

*ATIUS, a, um, ad Atium, quempiam pertinens. Est autem *Atius, i,* m. nomen proprium Romanum, ut M. Atius Balbus. Atii, ait *Hofmannus*, plebeii fuerunt, neque Praeturae gradum excessere, cognominaque Varri, Paulli, et Balbi tulerunt. ¶ *Atia, ae,* f. Ἀττία *Plutarcho*, filia fuit M. Atii Balbi, uxor C. Octavii, mater Augusti. *Suet. Aug.* 44. ¶ *Atii, orum*, ab Ati Trojano, de quo *Virg. A.* 5, 569, 570. Alter Atys, genus unde Atii duxere Latini. Quod Augusti causa scriptum *Servius* ait, qui ex Atia matre natus est. *B. A.*

ĀTĪZOES, ae, f. ἀτιζώης, gemma argenteo nitore fulgens, magnitudine trium digitorum, ad lenticulae figuram, odoris jucundi. *Plin.* 37, 10, 54.

ATLANTES, um, m. plur. Ἄτλαντες, Libyae populi degeneres humani ritus, quibus nec nominum inter se appellatio, sed in universum Atlantes dicuntur. Mos etiam iis est solem orientem et occidentem diris imprecationibus prosequi, ut exitialem ipsis agrisque: neque insomnia visunt, qualia reliqui mortales. *Plin.* 5, 8, 8., *Solin.* 31. et *Mela* 1, 8. ¶ Hoc nomine appellantur etiam gigantes. *Naev.* ap. *Prisc.* 6. p. 679.

ATLANTĒUS, a, um, adj. Ἀτλαντεῖος, ad Atlantem pertinens. *Ov. Fast.* 3, 105. Plejades Atlanteae, *h. e.* Atlantis filiae. *Hor. Od.* 1, 34, 10. Quo Styx et invisi horrida Taenari Sedes Atlanteusque finis Concutitur, *h. e.* extrema Libya, ubi Atlas mons, et Oceanus Atlanticus. *Claud. Nupt. Honor. et Mar.* 280. Atlantei recessus Oceani. *Stat. Ach.* 1, 223. Atlanteus gurges. *Lucr.* 5, 36. Atlanteum litus. ¶ *Atlantei populi* sunt iidem qui *Atlantes* apud *Ammian.* 15, 3.

ATLANTĬACUS, a, um, adj. Atlanticus. *Sil.* 13, 200. Qualis Atlantiaco memoratur litore, etc. *Calpurn.* 4, 83. Si quis Atlantiaci molitur pondus Olympi, *h. e.* coeli, quod Atlas humeris sustinere dicitur a poetis. *Auson. Mosell.* 144. Talis Atlantiaco quondam balaena profundo.

ATLANTĬADES, ae, m. Ἀτλαντιάδης, patronym. ab Atlante. *Ov. Met.* 8, 627. Venit Atlantiades positis caducifer alis, *h. e.* Mercurius Atlantis nepos ex Maja ejus filia. *Id. ib.* 4, 368. Atlantiadem vocat Hermaphroditum Mercurii ex Venere filium.

ATLANTĬAS, ădis, f. patronym. ab Atlante. *Sil.* 16, 136. Aurora obscuri tergebat nubila coeli, Vixque Atlantiadum rubefecerat ora sororum, *h. e.* Plejadum, quae sunt Atlantis filiae. *Auct. Priap.* 69. Circen Atlantiademque Calypso.

ATLANTĬCUS, a, um, adj. ad Atlantem pertinens, Ἀτλαντικός. *Cic. Somn. Scip.* 6. Atlanticum mare, *h. e.* ea Oceani pars, quae Africam ab Occidente alluit, ubi Atlas mons. *Sil.* 10, 185. Atlanticus accola, *h. e.* qui accolit circa Atlantem montem. *Mart.* 14, 89. Accipe felices, Atlantica munera, silvas, *h. e.* lignum citri, quod in

Atlante monte optimum nascitur. *Plin.* 5, 1, 1. et 13, 15, 29. Sic *Lucan.* 10, 144. sectos Atlantide silva Imposuere orbes.

ATLANTIDES, idum, f. plur. Ἀτλαντίδες, filiae Atlantis. Atlas duas uxores habuit, Plejonem et Aethram sorores, filias Oceani et Tethyos, ut alii malunt Deucalionis. Ex Plejone septem filias genuit Electram, Alcyonem, Celaeno, Majam, Asteropem, Taygetem, Meropem: ex Aethra filium suscepit nomine Hyanthem, et septem filias, Ambrosiam, Eudoram, Pasithoem, Coronidem, Plexauridem, Pytho, Tychem. Omnes a Jove honoribus coelestibus dignatae sunt. Illae quae ex Plejone Atlanti natae sunt, positae fuere ante genua Tauri, et *Plejades* atque *Vergiliae* dicuntur: quae ex Aethra, in Tauri capite collocatae sunt: partim in ore, partim juxta cornua, et dicuntur *Hyades* et *Suculae*. *Hyg. fab.* 192. et *Astron.* 2, 21. Hinc *Virg. G.* 1, 221. Ante tibi Eoae Atlantides abscondantur. *Servius* monet, intellgi hoc loco Plejades seu Vergilias. Adde *Colum.* 10, 54. V. alia huc pertinentia in HYADES et PLEJADES.

[ATLANTIGĔNA, ae, m. et f. ex Atlante genitus vel genita. *Vet. Poeta* in *Anthol. Latin. Burm. T.* 2. p. 364. Mensis Atlantigenae dictus cognomine Majae. Maja enim fuit Atlantis filia, quae mensi Majo nomen dedit, ut narrat *Ov. Fast.* 5, 104. *F.*]

ATLANTĬON, ii, n. nomen est extremae colli vertebrae, dorso proximae, ita dictae tum quia sustinet reliquas colli vertebras, tum quia in ferendis dorso oneribus plurimum laborat, ad similitudinem Atlantis, qui coelum humeris sustinere dicitur. *Plin.* 28, 8, 27. Hunc spinae articulum sive nodum, Atlantion vocant: est autem primus.

ATLANTIS, idis, f. adj. ad Atlantem pertinens. *Lucan.* 10, 144. sectos Atlantide silva Imposuere orbes, *h. e.* mensas e citri ligno, quod in silvis Atlantis montis nascitur. *Prop.* 4, 1, 77. fecunda Atlantidos arva Calypsus, *h. e.* Ogygiae insulae, in qua Calypso Atlantis filia regnavit. *Ov. Fast.* 3, 659. Invenies, qui te Nymphen Atlantida dicant. *Id. ib.* 4, 31. Dardanon Electra nesciret Atlantide cretum. ℙ Absolute *Val. Fl.* 2, 72. Jamque sub Eoae dubios Atlantidis ignes Albet ager, *h. e.* Luciferi, quam plerique stellam Veneris dicunt, quidam autem fabulantur dictam esse ab Hespero Atlantis fratre. V. HESPERUS. ℙ De Atlantidibus stellis V. in voce praeced. ℙ *Atlantes, idis*, est etiam nomen insulae, quam *Plato* in *Timaeo*, et in *Critia* ad Herculis columnas fuisse dicit, Libya et Asia majorem, ex qua ad alias insulas, mox ad antipodas hujus nostri orbis facilis esset trajectus: sed terrae concussione, et ingenti eluvione aquarum superfuso mari Atlantico, absorptam fuisse: illud autem mare navibus impervium factum ex multo limo, qui ex ejus insulae reliquiis remanserit. Addit, potentissimos ibi fuisse populos, qui quondam tota Libya Aegyptum usque, et Europa adusque Etruriam imperii sui fines protulerint, donec ab Atheniensibus et Graecis ceteris devicti fugatique sint. Sed hoc est fabulosum, ut innuit etiam *Plin.* 2, 90, 92. ℙ Alia hujus nominis insula memoratur ab eodem *Plin.* 6, 31, 36. contra montem Atlantem sita: sed et ipsa incerta fama traditur. ℙ Quidam geographi putant, *Atlantidis* nomine intellexisse Veteres ipsam Americam, quam cum vere exsistere scirent, sed a nemine aditam, nondum ea navigatione tentata, idcirco in ejus situ describendo errasse, aut etiam a mari absorptam credidisse.

ATLANTĬUS, ii, m. Ita appellatur ab *Hyg. fab.* 271. Hermaphroditus, qui fuit filius Veneris et Mercurii nepotis Atlantis. ℙ Adjective *Sil.* 15, 37. Tunc etiam tentare paras Atlantia regna? *h. e.* Africam, ubi est Atlas. Alii leg. *Atlantica.*

ATLAS, antis, m. Ἄτλας, αντος, filius Neptuni, et Clitones. Regnavit in magna quadam insula, quae ab illo Atlantis dicta est. Nomen etiam mari Atlantico dedit. Sed aliis Iapeti filius fuit ex Clymene, vel ex Asia, vel ex Libya, frater Promethei et Hesperi, rex Mauritaniae. Humeris coelum sustinuisse dicitur, quia primus cursum solis, et lunae siderumque omnium deprehendit, idest astrologiam invenit, et sphaeram construxit. Vel origo fabulae est, quod in montem excelsissimum conversus est, cujus cacumen cerni non potest, coelumque tangere videtur. Cum enim monitus fuisset oraculo, ut sibi a Jovis filiis caveret, intelligens, Perseum, qui devicta Medusa ad eum venerat, filium Jovis esse, a se rejecit, quod Perseus indigne ferens, ostendit ei caput Gorgonis. Atlas statim in montem mutatus est. Historia est, Perseum, Medusa regina devicta, bellum Atlanti intulisse, et Atlantem in montes recessisse. Alii tradunt, tres Atlantes fuisse, unum regem Italiae, patrem Electrae uxoris Coryti; alterum regem Arcadiae, patrem Majae, ex qua natus est Mercurius; tertium Maurum, qui dictus est Maximus, qui primus astrologiam invenit, primus navim construxit. Alii etiam hanc fabulam narrant, Atlantem coelum hospitio excepisse, deprehensum autem, quod illi struxisset insidias, praecipitem datum esse in mare, et exinde mare Atlanticum appellari coepisse, ut Icarium ab Icaro. Hinc proverb. Graecum, *Atlas coelum*, de iis, qui sibi malum arcessunt. *Hyg. fab.* 150. narrat Atlantem ducem fuisse Titanum, qui coelum occupare conati sunt: quibus devictis, super ejus humeros impositum fuisse ipsius coeli fornicem, damnatumque eum ad illud sustinendum. Fabulas de Atlante enarrant *Serv.* ad *A.* 8, 134., ad 1, *ib.* 745. et ad 4, *ib.* 246., *Ov. Met.* 4, 630. et sqq. et alii. *Virg. A.* 4, 246. apicem et latera ardua cernit Atlantis duri, coelum qui vertice fulcit: Atlantis cinctum, assidue cui nubibus atris Piniferum caput et vento pulsatur et imbri: Nix humeros infusa tegit: tum flumina mento Praecipitant senis, et glacie riget horrida barba. *Id. ib.* 6, 797., ubi coelifer Atlas Axem humero torquet stellis ardentibus aptum. *Ov. Met.* 4, 643. Tempus, Atla, veniet, tua quo spoliabitur auro Arbor. *Atla* vocativus est Graecae positionis, ὦ Ἄτλα, pro *Atlas*. ℙ Dicitur interdum de homine magnae staturae. *Juven.* 8, 32. Nanum cujusdam Atlanta vocamus: Aethiopem cygnum. *Atlanta* accusativus est Graecae positionis pro *Atlantem*. ℙ *Atlas* mons Mauritaniae nomen habuit ab Atlante rege. Extenditur ab ora Oceani Atlantici juxta promontorium Gerum ad Occ. usque ad conf. deserti Barcae ad Ort. Fere e medio monte nubes incipiunt, hieme et aestate nivem habet. Duplex est, major et minor, uterque in Mauritania Tingitana. Major, quem coeli columnam vocant, est prope Libyam, et Mauritaniam a Libya inferiore separat. Minor est pars Atlantis majoris, vicinior columnis Herculis. Multa de hoc monte *Plin.* 5, 1. ℙ *Atlantes* pro Telamonibus V. in TELAMONES.

[ĂTMĒTUS, i, m. ἄτμητος, non castratus, ab α privativa, et τέμνω, seco, Nomen equi in *Inscr.* ep. *Fabrett.* p. 273. *n.* 12. *F.*]

ATNĔPOS. V. ADNEPOS.

ĂTŎCĬUM, ii, n. ἀτόκιον φάρμακον, medicamentum, quod feminarum conceptus impedit et sterilitatem inducit: ab α privativa, et τόκος, partus: estque per se adjectivum. *Plin.* 29, 4, 27. *a med.* Vis ea annua est; quam solam ex omni atocio dixisse fas sit: *subaudi* medicamento.

ĂTŎMUS, i, f. ἄτομος, corpusculum minutissimum, quod τομὴν, idest, sectionem non recipit: ab α privativa, et τέμνω, divido. *Democritus* excogitavit innumerabilia quaedam individua corpuscula, quae *atomos* appellavit, quaedam laevia, alia aspera, rotunda alia, partim angulata, curvata quaedam, et quasi adunca, quae huc, et illuc casu et temere in inani concursarent, et aliquando cohaerescerent inter se, et aliis alia apprehendentibus continuarentur: ex his mundum, et omnes mundi partes factas esse, et omnia fieri, quae in mundo gignuntur: motum atomorum aeternum esse, omnia necessitate fieri, ne ab atomis naturalis motus avellendus sit. Hunc et *Epicurus* secutus est. Refellit *Lactant.* mox citandus. ℙ Haec vox per se adjectiva est: quare tum masculino genere usurpatur, tum feminino: sed rectius in feminino, et intelligitur *particula*, aut *substantia*, aut aliquid simile. *Cic. Fin.* 1, 17. Ille atomos, quas appellat, idest corpora individua, etc. *Id. N. D.* 1, 20. In hac immensitate infinita vis volitat atomorum, quae, interjecto inani, cohaerescunt tamen inter se, et aliae alias apprehendentes continuantur. *Vitr.* 2, 2. Democritus atomos, quos nostri insecabilia corpora vocitaverunt. *Lact. Ira Dei* 10. Lucretius quasi oblitus atomorum, quas asserebat. ℙ In singulari num. *Cic. Fat.* 11. De ipsa atomo dici potest, etc. *Paul. Nol. carm.* 20. *Nat. S. Fel.* 7, 277. Nec minimae perferre atomum duramus arenae, scilicet in oculo. ℙ *In atomo*, est momento temporis, ἐν ἀτόμῳ. *Tert. Resurr. carn.* 42. et 51. ex 1. *Corinth.* 15. et *adv. Marc.* 3, 24. In atomo, in momentaneo motu oculi. ℙ Adjective *Tus atomum* apud *Plin.* 12, 14, 32. est genus quoddam turis, quod sectionem passum non est, indivisum, integrum. *Paul. Nol. ep.* 31. (al. 11.) In segmento paene atomo astulae brevis.

*ATONIA, ae, f. Naenia: in *Vet. Gloss.* esse dicitur, quod quid sibi velit, non temere dixerim; nisi forte cantum, in quo tonus non servetur, quod fieri tum in aniculorum naeniis, tum in lugubri cantu, et in hoc non sine arte interdum, videmus. Haec *Gesnerus. B. A.*

ATQUĔ, καὶ, particula copulativa, idem cum *ac* vel *et* significans: et saepius [*semper] ponitur ante voces a vocali incipientes. *Cic. Flacc. init.* Cum in maximis periculis hujus urbis atque imperii, gravissimo atque acerbissimo reipublicae casu, socio atque adjutore consiliorum periculorumque meorum L. Flacco, etc. *Ter. Ad.* 2, 1, 31. Mitte ista, atque ad rem redi. *Liv.* 44, 22. In omnibus circulis, atque etiam, si Diis placet, in conviviis sunt, qui exercitum in Macedoniam ducant. *Cels.* 5, 28. *n.* 17. Oriuntur in pedibus et manibus, atque ungues quoque infestant. *Cic. Leg.* 2, 17. Non solum vita cruciati atque dedecore, verum, etc. *Plin.* 27, 9, 55. Filix singularis, atque non fruticosa. (Adde 37, 8, 27. bis, et 7, 25, 26.) *Ter. Andr.* 1, 5, 64. Propera; atque, audin'? verbum unum cave de nuptiis. *Id. Eun.* 4, 6, 19. Egon' formidolosus? nemo est hominum, qui vivat, minus. *Th.* Atque ita opus est. *Cels.* 7, 23. Urgent enim febres ardentes et vomitus; praeter haec ingens sitis, et linguae aspritudo, etc. Atque neque assumi facile cibus, neque contineri potest. Atque habet hoc loco vim eandem, ac *praeterea*, *ad haec*, *item*, et similium particularum, quae continuandae orationis vim habent. [At utraque editio *Leon. Targa* hic habet *Ac neque. F.*] Quo sensu eleganter usurpatur in principiis, et in transitionibus. [*Priusquam ipsa exempla subjicimus, pauca de origine et natura hujus voc. praemittere liceat. Ortum est non tam ex *autque*, (V. *Beier.* ad *Cic. Off. tom.* I. p. 336. *Obbarius* ad *Hor. Epist.* 1, 10, 40.) vel *acque*, *und wie*, ut aliis placuit, quam ex *at* et *que*, *und aber*, *aber wol* (fere ut nos dicimus *oder aber*). Quae propria significatio multo usu obscurata est, ita quidem, ut particula *atque* in universum aliquid oppositi, quod non suae naturae necessitudine cum praecedenti conjunctum est, externo tamen vinculo, cogitationum decursu facto, prius dicto annectat: praevaletque in plerisque haec annectendi potestas. Nos haec distinguere non possumus, quoniam eadem particula (*und*) et similia et dissimilia conjungimus; interdum tamen alias particulas e. g. *doch*, addimus. — Porro quia nos, si quid vel oppositi vel diversi praegresso annectimus, frequenter dicimus *und noch*, *und dann*, *und ferner*, *und somit*, *nämlich*, etiam huic significationi inservit *atque*, quod hac de causa saepe etiam per *tum*, et *tunc* explicatur. V. infra. — Inde transitionibus inservit; etenim qui dicit vel a propositione ad singulas partes vel ab alia orationis parte ad aliam accedit; quare fit, ut etiam, maxime apud antiquiores, idem sit quod *statim*, de quo infra dicemus. — Denique locus est huic particulae in comparatione, prorsus ut particulae *ac*, quae vocula ita orta est ex *atque* ut *nec* ex *neque*. Etiam huic usui subest primaria significatio supra proposita, qua aliquid oppositi aliquo modo addit. Omnia enim, quae cum aliis prius paullo cogitatis mente conjunguntur, opponuntur iis, oppositaque simul cum iis conjunguntur. Si quis e. g. dicit: hic aliter vivit atque ille, hoc idem est ac si dicas: hic aliter vivit atque ille aliter vivit, i. e. *dieser lebt anders und jener* sc. *lebt anders* = anders *als* jener; eademque ratio est post vocabula *contrarius*, *idem* etc. quae infra afferentur. Sic etiam formula *simul atque* explicanda est. Verbi causa: *Accessit simul atque audivit*, i. e. *er kam zugleich und hörte es* sc. *zugleich* = *er kam sobald ers hörte.* — Debentur haec a nobis relata *Müllero*, Rectori Torgano, qui ea proposuit in scriptione scholastica, quae inscribitur: *Paucula annotata ad editionem Corn. Nepotis Bremianam* p. 9. sqq., unde excerpsit *Lindemann.* ad *Pl. Capt.* 2, 2, 105., cujus interdum ipsa verba retinuimus. Egregie certe ex his apparet, quo vinculo contineantur, quae in seqq. a Nostro de multifaria hujus particulae vi disputata, nullo inter se consilio conjunguntur, neque unius atque ejusdem, sed plurium ac diversarum particularum explicatio esse videntur.] Jam ad *Forc.* redeamus. Primum usurpari dixit in principiis et transitionibus. *Cic. Manil.* 8. Atque ut omnes intelligant, me L. Lucullo tantum impertire laudis, quantum forti viro, etc. [*Id. Off.* 1, 13. atque etiam, si quid singuli — permiserunt, est in eo ipso fides conservanda; nos dicimus *und ferner*. Cf. *Ov. Her.* 1, 31. 2, 83. *Gernhard.* ad *Cic. Off.* 1, 10, 33. *Virg. Ecl.* 7, 6. *A.* 10, 572. 4, 261. ibique *Wunderlich. Jahn.*] *Id. Coel.* 19. Atque scitote, judices, eas cupiditates, quae objiciuntur Coelio, etc. *Id. Verr.* 2, 3, 19. Atque perinde loquor, quasi in eo sit iniquitas ejus reprehendenda. *Id. Off.* 3, 6. Atque si etiam hoc natura praescribit, ut homo homini consultum velit. [*Sic ab initio positum, non tantum copulat, sed etiam concludit. V. *Manut.* ad *Cic. Fam.* 3, 10. *post med.* et quae ibi laudat. Conclusionem ibi quoque efficit, ubi simpliciter copula esse videtur. *Sall. Jug.* 39. licentia atque lascivia, i. e. licentia, et quae inde orta est lascivia, nos: *und somit*. V. plura apud *Cort.* Sic *Cic. N. D.* 1, 15, 39. communemque naturam, universa atque omnia continentem; alii malunt *universam*; *Handius* ad *Wopk.* p. 199. illud probat. Ad hanc vim probe attendendum est, quoniam saepe iis, quae vel obscure vel falso dicta esse videntur, lucem affundit. Interdum hoc modo respondet Gr. καί τοι, additque aliquid antecedentibus, quod aut graviter aut leniter distinguendum est, sive opponitur, sive cum vi quadam apponitur. V. *Gernhard.* ad *Cic. Off.* p. 267. *Heindorf.* ad *Cic. N. D.* 3, 35. *init.* Adde *Cic. Arch.* §. 15. atque idem ego contendo, nos *und doch*. Ceterum quae nimis subtiliter disputat *Ramshorn. gr. lat.* §. 179. de discrimine particc. *et*, *ac*, *atque*, *que*, cave ubique vera esse putes, ut jam demonstratum est in *ephemm. scholl.* a. 1825. *n.* 58.] ℙ Servit interdum praeoccupationi. *Ter. Andr.* 4, 1, 16. Atque aliquis dicat: nihil promo-

veris. Multum: molestus certe ei fuero. [*Alii aliter legunt h. l., ac certe ex aliis locis de hac potestate, quam ei tribuit *Forc.*, non constat.] ¶ Saepe ponitur pro *quam* post particulas *contra, aliorsum, aliter, secus, magis*, et similes, et post adjectiva *alius, contrarius*, et hujusmodi: interdum etiam post comparativa. *Cic. Cat.* 3, 8. Simulacrum Jovis contra atque ante fuerat, ad orientem convertere. *Ter. Eun.* 1, 2, 2. Aliorsum atque ego feci. *Cic. Verr.* 2, 1, 46. Quod iste aliter atque ut edixerat, decrevisset. (*ut* hic redundat.) [*Cic. Tusc.* 3, 33, 73. et qui suos casus aliter ferunt, atque ut auctores aliis ipsi fuerunt. Nos etiam *als wie*, ubi alterum sufficeret. *Pl. Mil.* 2, 4, 48. ad id exemplum — atque ut tu suspicatus es.] *Id. Fam.* 2, 3. Aliter atque ostenderam facio. *Id. Or.* 14. Dicendum aliquanto secus, atque in tradenda arte dici solet. *Ter. Andr.* 4, 2, 15. Non Apollinis magis verum, atque hoc responsum est. *Pl. Ps.* 4, 7, 35. Illi sunt alio ingenio, atque tu. *Cic. Leg.* 2, 7. In aliis rebus, aliisque sententiis versaris, atque ille. *Id. Somn. Scip.* 4. Orbes, qui versantur contrario motu, atque coelum. *Suet. Caes.* 14. Sententia gravius, atque ipse sensisset, excepta. *Hor. Epod.* 15, 5. Arctius atque hedera procera astringitur ilex. [*Alia laudat *Herz.* ad *Caes. B. G.* 2, 6. *Ruhnken.* ad *Ter. Andr.* 4, 2, 15. *Heindorf.* et *Bentl.* ad *Hor. Sat.* 1, 1, 46.] Huc et illa *Plauti* pertinent *Amph.* 1, 1, 118. Neque se luna quoquam mutat, atque uti exorta est semel, *h. e.* neque alibi est, quam ubi erat prius. *Id. Mil.* 4, 3, 37. Numquid videtur demutare, atque ego dixi, etc.? [*Demutare est i. q. alium fieri; nihil igitur aliud sequi poterat, quam *atque*. Priorem locum jam *Gronov.* recte cepit.] ¶ Ponitur etiam eleganter (sicut *ac*) post adverb. *aeque, similiter, juxta*, et hujusmodi, et post adjectiv. *aequus, similis, dissimilis, par, talis, idem*, etc. *Cic. Fam.* 13, 69. Me colit aeque, atque illum ipsum patronum suum. *Id. Phil.* 1, 4. Neque vero illum similiter, atque ipse eram, commotum esse vidi. *Pomp. Dig.* 26, 7, 61. Perinde haberi debet, atque ipse deminuisset. *Cic. Verr.* 2, 3, 19. Cum aequam partem tibi sumpseris, atque populo Romano dederis. *Id. ib.* 83. *in f.* Aliquid ab isto simile, atque a ceteris esse factum. *Id. Att.* 2, 3. Quod non est dissimile, atque ire in Solonium, aut Antium. *Ter. Ph.* 5, 8, 39. Faxo tali eum mactatum, atque hic est, infortunio. *Cic. Inv.* 2, 23. Argumentationes ex iisdem locis sumendae sunt, atque in causam negotialem. *Nep. Milt.* 7. Ut cum totidem navibus, atque erat profectus, Athenas rediret. *Id. Dat.* 3. Pari eum, atque illos, imperio esse jussit. *Liv.* 28, 20. Trucidant inermes juxta atque armatos. *Varr. L. L.* 9, 4. Analogia non item ea definienda, quae dirigitur ad naturam verborum, atque illa, quae, etc. ¶ Interdum *atque* vim habet intensivam pro *et quidem, praecipue, in primis* [*quin etiam, imo potius*]. *Cic. Att.* 5, 12. Negotium magnum est navigare, atque id mense Quintili. *Alii omittunt* id. [*Cic. Leg.* 3, 14, 32. pauci, atque admodum pauci — civitatis mores vel corrumpere vel corrigere possunt. V. *Goer.* ad h. l. et *Beier.* ad *Off.* 1, 10. *extr.* et 11. *init.* Sic *Cic. Parad.* 6, 1. testamenta amicorum exspectas aut ne exspectas quidem atque supponis. *Id. Tusc.* 5, 15. *Or.* 16. *Nep. Hann.* 2, 4. Id quum libenter accepissem atque (i. e. vel potius) ab eo petere coepissem. Auget in ejusmodi locis ac corrigit simul. Eodem modo *atque etiam* reperitur ubi addito v. *etiam* vis illa etiam intenditur. *Cic. Fam.* 6, 22. Haec quanquam nihilo meliora sunt nunc, atque etiam multo desperatiora, tamen etc. V. *Matthiae* ad *Cic. Cat.* 2, §. 27. et 4, §. 18. *Suet. Caes.* 69. non enim cessit unquam tumultuantibus, atque etiam obviam semper iit. V. *Kritz.* ad *Sall. Cat.* 51, 10. et 52, 26.] *Pl. Bacch.* 3, 6, 9. Num quae advenienti aegritudo objecta est? *Mn.* atque acerrima. *Id. Epid.* 1, 1, 28. Armane? *Th.* Atque quidem cito. *Id. Mil.* 2, 4, 15. Tu me vidisti? *Sc.* atque his oculis quidem. ¶ *Atque adeo*, V. in ADEO. ¶ Nonnunquam ponitur pro *aeque, atque* vel *sicut*. *Pl. Bacch.* 3, 6, 20. Quem esse amicum ratus sum, atque ipsus sum mihi. *Auct. Priap.* 32. Quae succo caret, atque petra pumex. *Paul. Dig.* 2, 4, 4. Conditionem inesse stipulationi, atque si hoc expressum fuisset. *Solin.* 22. *sub. f.* Gagates lapis attritu calefactus applicita detinet, atque succinum. [*Hic usus per ellipsin explicandus est.] ¶ Item pro *simul atque, statim ut*. *Pl. Merc.* 3, 1, 34. Ita edepol deperit te, atque hodie primum vidit. ¶ Et simpliciter pro statim, continuo, illico, celeriter. [*Hoc, ut supra vidimus, inde explicandum, quod *atque* saepenumero in apodosi est i. q. *tum*. *Pl. Capt* 3, 1, 19. quo imus una ad prandium? atque illi tacent. ubi V. *Lindem.*] *Virg. G.* 1, 201. Non aliter, quam qui adverso vix flumine lembum Remigiis subigit, si brachia forte remisit, Atque illum in praeceps prono rapit alveus amni. [*Recte de h. l. judicat *Voss.*] Ita *Serv.*, *Gell.* 10, 29. et *Non.* 12, 44. interpretantur. *Stat. Th.* 2, 26. Illos ut caeco recubans sub limine sensit Cerberus, atque omnes capitum subrexit hiatus. *Liv.* 26, 39. *a med.* Hic Quinctium incautum hasta transfigit: ille atque praeceps cum armis procidit ante proram. [*Drak.* de scriptura h. l. dubitat.] *Pl. Merc.* 2, 3, 17. Nunc si dico, ut res est, atque illam abstrahat, trans mare hinc venum asportet. Et *Most.* 5, 1, 8. Capio consilium, ut senatum congerronum convocem. Quem cum convocavi, atque illi me e senatu segregant. Et *Epid.* 2, 2, 33. Cum ad portum venio, atque ego illam illic video praestolarier. Et *Bacch.* 2, 3, 45. Dum circumspecto, atque ego lembum conspicor. Adde *Merc.* 2, 1, 32. etc. et illud in *Legib. XII. Tab.* ap. *Cic. Leg.* 2, 4. *Si in jus vocat, atque eat:* ubi tamen alii aliter legunt. [*Orell.* aliique expuncto *eat* ita legunt: *Si in jus vocat*, atque ejusmodi alias, leges nominare.] Huc pertinet *atque atque* repetitum ap. *Ennium:* de quo ita *Gell. l. c.* Atque, gemina si fiat, auget intenditque rem, de qua agitur, ut animadvertimus in Q. Ennii Annalibus: Atque atque accedit muros Romana juventus. *Non. l. c.* interpretatur *festine, intrepidanter*. ¶ *Atque* pro *certe, sane*. *Pl. Stich.* 4, 2, 4. Sed videone ego Pamphilippum cum fratre Epignomo? atque is est. *Id. Truc.* 1, 2, 24. Dinarchus ne illic est? atque is est. [*Hoc exemplum in superioribus ponendum erat; nam atque h. l. est i. q. atque adeo.] ¶ Pro *tamen*. Sic enim exponit *Donatus* illud *Ter. Andr.* 1, 3, 20. Mihi quidem hercle non fit verisimile: atque ipsis commentum placet. [*Ruhnken.* explicat per: *et tamen, et verum*. Agit de hac vi *Cort.* ad *Sall. Jug.* 4. Est in his (ut *Cic. Att.* 6, 1. atque hoc tempore ipse impingit mihi epistolam), simpliciter i. q. *sed*. *Cic. Qu. Fr.* 1, 1, 54. toto imperio nihil acerbum esse, nihil crudele, atque omnia plena clementiae etc. V. *Matthiae* ad h. l. et ad *Cic. Mur.* §. 71. et *Kritz.* ad *Sall. Cat.* 51, 35. et exempla in sqq. a *Forc.* allata.] ¶ Pro *atqui*. *Pl. Bacch.* 1, 1, 53. Atque ecastor apud hunc fluvium aliquid perdundum est tibi. *Id. Cas.* 2, 6, 12. Atque ego censui, abs te posse hoc me impetrare. Haec tamen exempla non ita clara sunt, ut rem conficiant. [*Atque* poni pro *atqui* dubitari nequit; saepius enim scriptores simpliciorem annectendi rationem praeferunt graviori, qua opponere debebant alterum alteri. V. quos laudat *Frotscher.* ad *Quint.* 10, 3, 22. *Cort.* ad *Sall. Jug.* 4. et *Kritz.* ad *Eund.* loco supra l. Pro *atqui* rescripsit *atque Ellendt. Cic. Brut.* 80.] ¶ *Atque* saepius repetitum servit quodammodo amplificationi. *Cic. Verr.* 2, 3, 82. Ex hujusmodi principio, atque ex liberalitate, atque accommodatione magistratuum, consuetudo aestimationis introducta est. *Virg. G.* 4, 463. Atque Getae, atque Hebrus, atque Actias Orithyia. [*Sil.* 1, 95. hic atque Hennaeae numina divae Atque Acheronta vocat etc. *Virg. Ecl.* 5, 23. *id. G.* 3, 257.] *Pl. Amph.* 4, 1, 4. Apud emporium, atque in macello, in palaestra, atque in foro. *Cato* ap. *Gell.* 7, 3. Scio, solere plerisque hominibus rebus secundis, atque prolixis, atque prosperis animum excellere, superbiam atque ferociam augescere atque crescere. ¶ Loco particulae *nec*. [*Melius dicas: interdum post negationes reperitur. Sic adeo scriptores, ut *Liv.* 21, 16. nec tam desidem unquam fuisse atque imbellem, i. e. aut. *Id. ib.* 24. ne mora atque otium animos sollicitarent. *Cic. Mur.* 12, 26. ne pulchrum se ac beatum putaret, atque aliquid ipse sua sponte loqueretur. Hos locos debemus φ.] *Mart.* 11, 33. Nec puer, aut senior, nulla est ancilla, nec infans, Nec sera, nec clavis, nec canis atque calix. ¶ Legitur et *adque* pro *atque*. V. ADQUE.

ATQUI, ἀλλά τοι, [*ἀλλὰ μήν], at, attamen et tamen, sed enim; conjunctio adversativa. [*Compositum est hoc voc. ex *at* et *qui*, ablat. pronominis *quis* et significat proprie *aber wie*; deinde *aber vielmehr, aber so, ja wohl*. Cf. *Cic. N. D.* 1, 7, 15.] *Cic. Verr.* 2, 2, 59. Modum statuarum haberi nullum placet? Atqui habeatur necesse est. *Id. Att.* 8, 3. *ad f.* O rem, inquis, difficilem et inexplicabilem! atqui explicanda est. *Id. Sen.* 17. Tum dixisse, mirari se solertiam ejus, a quo essent illa dimensa atque descripta: et ei Cyrum respondisse: Atqui ego omnia ista sum dimensus. *Id. N. D.* 2, 7. Atqui certe nihil omnium rerum melius est mundo. [*ib.* 2, 15, 21.] *Pl. Asin.* 3, 3, 80. Atqui pol hodie non feres. *Ter. Eun.* 4, 6, 2. Credo, illum jam adfuturum, ut illam a me eripiat. Atqui si illam digito attigerit uno, oculi illico effodientur. *Id. Heaut.* 4, 4, 7. Atqui tu hanc jocari credis? faciet, nisi caveo. [*Cic. Leg.* 3, 5, 13. atqui pleraque sunt dicta in illis libris — sed hujus loci de magistratibus sunt propria quaedam quaesita subtilius. Hoc loco, ut oppositio monstrat, est i. q. *quidem*. φ.] ¶ Eleganter adhibetur in assumptionibus seu illationibus argumentationis. *Cic. Parad.* 1. Si virtutes pares sunt inter se, paria esse etiam vitia necesse est. Atqui pares esse virtutes facillime perspici potest. ¶ Interdum servit praeoccupationi. *Cic. Brut.* 83. Atqui eae sunt notae optimae. Credo: sed nimia vetustas, etc. ¶ Item continuationi orationis ita ut *atque* et *atque etiam*, sed vi quadam majore. *Cic. Mil.* 4. Atqui si tempus est ullum jure hominis necandi, quae multa sunt; certe illud est, etc. *Id. Arch.* 8. Atqui sic a summis hominibus accepimus, ceterarum rerum studia, etc. ¶ Pro *certe, profecto* videtur accipienda in illo *Pl. Pers.* 4, 4, 30. Salvus sis adolescens. *Sa.* si quidem hanc vendidero pretio suo. *To.* atqui aut hoc tempore vendes pulcre, aut alio non potes. [*Sic etiam *Liv.* 23, 9. ut alia auxilia desint, me ipsum ferire, corpus meum opponentem pro corpore Hannibalis, sustinebis? Atqui (i. e. profecto, jam vero) per meum pectus petendus ille tibi est. Nos: *Ja!* etc. φ.] ¶ Et pro *ideo* in illo *Ejusd. Rud.* 3, 4, 55. Atqui quia vetas, utramque jam mecum abducam. Potest tamen utroque loco aliter explicari. [*Omnino.]

ATQUIN, id. q. atqui. [*Ortum est ex *at qui ne* (uti *vin* ex *visne*)]. *Lact. Mort. persecut.* 23. Atquin homo impius misertus est illis. *Tert. Apol.* 2. Atquin invenimus inquisitionem quoque in nos prohibitam. Et *ib.* 8. Atquin volentibus initiari etc. Et *ib.* 41. Atquin nos nullo modo laedimur. Adde *Patient.* 3., *Prud. Prooem. Cath.* 34., *Ulp. Dig.* 1, 14, 3., *Pl. Rud.* 3, 4, 55. et *Flor.* 4, 2., ut legitur in ejus edit. princ., quamquam ubique alii aliter legunt.

ATRACES, ăcum. m. plur. populi Aetoliae apud Atracem fluvium. *Plin.* 4, 2, 3. ¶ Alii volunt esse Thessaliae populos ab ejus regionis oppido Atrace.

ATRACĬDES, ae, m. *Ov. Met.* 12, 208. studiisque virilibus aevum Exigit Atracides, *h. e.* Caeneus Thessalus, ab Atrace, quod est Thessaliae oppidum. V. ATRAX.

ATRĂCIS, ĭdis, f. patronym. *Ov. Am.* 1, 4, 8. Atracis ambiguos traxit in arma viros, *h. e.* Hippodamia seu Hippodame, filia cujusdam Atracis, seu Atracii e gente Lapitharum (alii dicunt Atracis fluvii) quae Pirithoo nupsit, et in ipsis nuptialibus epulis centauros ad se rapiendam sua pulcritudine concitavit: unde acerrima illa pugna exstitit, quam *Id. Met.* 12, 219. et sqq. describit. Adde *Eund. Her.* 17, 248. ¶ Alii volunt ita dictam esse ab Atrace urbe Thessaliae.

ATRĂCIUS, a, um, adj. ad Atracem Aetoliae fluvium pertinens. *Prop.* 1, 8, 25. licet Atraciis considat in oris, Et licet Eleis. *Val. Fl.* 1, 141. Atracia subitae de virgine pugnae, *h. e.* Hippodamia, de qua V. in ATRACIS. ¶ *Atracia ars* est magica ars, qua Thessali olim infames fuere. V. ATRAX. *Stat. Th.* 1, 105. qualis per nubila Phoebes Atracia rubet arte labor, *h. e.* lunae arte magica deficientis. *Val. Fl.* 6, 447. Atracio lunam spumare veneno.

[ATRACTĬĀNUS et Atrectianus, a, um, adj. *Atractianae Alpes* memorantur in duabus inscriptionibus, quarum altera legitur apud *Don. cl.* 4. *n.* 28., et emendatior apud *Catalan. Orig. Firman.* p. 23. T. Appalio T. F. Vel. Alfino Secundo Proc. Alpi. Atrectianar. Altera apud *Morcell. Op. Epigraph. T.* 2. p. 62. *edit. Patav.* T. Cornasidio T. F. Fab. Sabino Proc. Alpium Atractianar. et Poeninar. Quaenam Alpes fuerint ita appellatae, omnino ignoratur; sed *Catalanus* putat, eo quod simul cum Poeninis memorantur in secunda inscriptione, esse partem Alpium Poeninarum. *F.*]

ATRACTYLIS, ctylĭdis, f. ἀτρακτυλίς, [*Carthamus lanatus *L.*, *wolliges Bürstenkraut*], herba est alio nomine cnicos silvestris, in Aegypto maxime proveniens, contra venenata animalia maxime utilis, itemque adversus fungos. Nomen habet ex eo, quod caule ejus rigido antiquae mulieres ad colus faciendas utebantur: ab ἄτρακτος, colus. *Plin.* 21, 15, 53. et *ib.* 32, 107. ¶ [*Plinius* perperam confundit cnicum cum atractylide. *Theophr. Hist. Pl. l.* 6. *c.* 4. narrat, cnici agrestis caule feminas usas pro fuso involvendo subtemini: διὸ καὶ πηνίοις ἔνιαι τῶν ἀρχαίων ἐχρῶντο γυναικῶν. *Dioscorides* vero *l.* 3. *c.* 107. narrat, alias usas atractylide ad fusos staminum (ἀτράκτους). Male porro *Plinius* πηνίον accepit pro colo, cum reapse significet filum subteminis fuso involutum, atque etiam fusum ipsum, qui alveolo includitur; ἄτρακτος vero est fusus quo stamina nentur. *F.*]

[ĀTRĀMENTĀRĬUM, ii, n. καλαμάριον, μελανοδοχεῖον, vas illud, quod atramentum scriptorium continet. *Gloss. Philox.* Atramentarium. *Auct. Vulg. Ezech.* 9, 2. Vir unus in medio eorum vestitus erat lineis, et atramentarium scriptoris ad renes ejus. *F.*]

ĀTRĀMENTUM, i, n. succus seu liquor atri coloris, qualis est sepiarum, Graece θολός, δόλος. *Hor. Ep.* 2, 1, 235. tractata notam labemque remittunt Atramenta. *Cic. N. D.* 2, 50. Aliae fuga se, aliae occultatione tutantur: atramenti effusione sepiae, torpore torpedines. ¶ Triplex est, *librarium* seu *scriptorium, sutorium* et *tectorium*. Librarium est, quo utimur in scribendo, γραφικὸν μέλαν. Scripsere veteres calamo et atramento in libris arborum, in lineis pannis, in papyro: stilo autem in tabulis ceratis, aliquando etiam in plumbeis laminis. *Petr. Sat.* 102. Eumolpus, tanquam litterarum studiosus, utique atramentum habet. *Cic. Q. Fr.* 2, 15. Calamo et atramento temperato, charta etiam dentata res agetur. *Plin.* 27, 7, 28.

Atramentum librarium ex diluto ejus (*absinthii*) temperatum litteras a musculis tuetur. ¶ Sutorium est, quo sutores utuntur in coriis tingendis, Graece χάλκανθον. Est autem duplex, fossile et facticium. Illud est, ut *Plin.* docet 34, 12, 32. colore caeruleo, perquam spectabili nitore; vitrumque esse creditur: diluendo fit atramentum tingendis coriis (*Kupfer-Vitriol*). Facticium fit pluribus modis: habetque utrumque varios usus in medicina, sed maxime fossile. V. *Plin. ib.: Cic. Fam.* 9, 21. *in f.* Pater ejus accusatus a M. Antonio, sutorio atramento absolutus putatur. Ἀλληγορικῶς loquitur, nam sutorio atramento, *h. e.* veneno sumpto, morte voluntaria a judicio liberatus fuit. ¶ Tectorium, quod et pictorium dici potest, Graece μέλαν ζωγραφικὸν, adhibetur parietibus illinendis et incrustandis: cujus conficiendi rationem *Vitr.* 7, 10. docet, nempe ex fuligine collecta, ex resina aut pice exusta, vel ex carbonibus cum glutino tritis, vel denique ex vini faece arefacta, et in fornace excocta ac glutino trita: quae etiam *Plin.* 35, 6, 25. refert. Hoc utuntur etiam pictores. *Id. ib.* 10, 36. *n.* 18. narrat, Apellem consuevisse illinere opera sua absoluta atramento ita tenui, ut idipsum repercussu claritates colorum excitaret custodiretque a pulvere et sordibus; ad manum intuendi demum appareret. Hoc *Carolus Dati* in *vitis Pictor.* vertit *vernice* (*Lack*). ¶ Est etiam inter colores atramentum, quod vocant Indicum, μέλαν Ἰνδικὸν, (*Indig*). *Plin.* 35, 6, 25. Apportatur et (atramentum) Indicum ex India, inexploratae adhuc inventionis mihi. *Id. ib.* 27. Indicum ex India venit, arundinum spumae adhaerescente limo; cum teritur, nigrum: at in diluendo mixturam purpurae caeruleique mirabilem reddit. ¶ *Una opera ebur atramento candefacere postulas*, proverbium apud *Pl. Most.* 1, 3, 102. de eo, qui in re aliqua operam perdit et contra potius quam optat, rem evenire facit. Huic affine est *Laterem laves.*

ATRAMĪTAE, arum, m. plur. Ἀδραμῖται, *Ptolemaeo* populi sunt in medio fere Arabiae, pars Sabaeorum, quorum caput Sabota urbs. Tus ibi maxime provenit et myrrha laudatissima. *Plin.* 6, 28, 32. et 12, 14, 30. et *ib.* 15, 33.

ATRAMĪTĬCUS, a, um, adj. ad Atramitas pertinens, ut Atramitica myrrha, *Plin.* 12, 16, 35.

*ATRĀNI, orum, populi Hirpinorum in Italia. *Plin.* 3, 11.

[ATRĂPUS, i, m. ἀτραπὸς, callis, semita. Nomen servile in *Inscr.* ap. *Mur.* 1630, 30. *F.*]

[ATRĀTĪNUS, i, m. derivativum ab atrata. Cognomen Romanum gentis Semproniae, ut L. Sempronius Atratinus in nummis apud *Eckhel. D. N. V. T.* 1. p. 304. *F.* *Cf. *Burm.* ad *Quint.* 11, 1. p. 975. sq.]

ĀTRĀTUS, a, um, adj. atro colore infectus, μελανθείς. *Cic. Div.* 1, 43. Quid, quod fluvius atratus sanguine fluxit? ¶ Item atris, seu pullis vestibus indutus, ut fit in luctu ob alicujus mortem. *Cic. Vatin.* 12. *in f.* et *ib.* 13. Cedo, quis unquam coenarit atratus? *Tac. A.* 3, 2. Atrata plebs, trabeati equites. *Prop.* 3, 3, 56. Solis et atratis luxerit orbis equis *alludit ad eclipses solares.*

ATRAX, ăcis, m. Ἄτραξ, nomen est fluvii Aetoliae in Ionium mare se infundentis, ut apud *Plin.* 4, 2, 3. legitur. ¶ Item oppidi Thessaliae ad Peneum amnem. *Plin. ib.* 8, 15. [*et *Gronov.* ad *Liv.* 32, 15. coll. 36, 9.] ¶ Fuit etiam Atrax Hippodames, seu Hippodamiae pater, ut in ATRACIS dictum est.

ATRĔBĂTES, um, m. plur. populi Galliae Belgicae, quorum regio nunc *l'Artois* Gallice appellatur. *Plin.* 4, 17, 31., *Caes. B. G.* 2, 4. Hinc *Sidon. carm.* 5, 212. Francus qua Clojo patentes Atrebatum terras pervaserat. ¶ [Singul. num. *Atrebas* apud *Caes. B. G.* 4, 35. Nactus equites circiter triginta, quos Commius Atrebas secum transportaverat. *B. A.*]

ATRĔBĂTĬCUS, a, um, adj. ad Atrebates pertinens. *Trebell. Gallien.* 6. Perdita Gallia, arrisisse ac dixisse perhibetur: Non sine Atrebaticis sagis tuta respublica est? *trabeatis sagis* alii leg., sed alteram lectionem *Salmas.* tuetur: quin et *Atrabaticis* legi ait: nam et *Atrabates* inveni. Sic Graece Ἀτραβατικός. Adde *Vopisc. Carin.* 19., ubi quoque multa *Salmas.* Fuerunt autem hujusmodi vestes ab Atrebatibus confectae olim in pretio Romanis. Eas xerampelino colore fuisse tradit *Suidas.*

ATRECTIANUS. V. ATRACTIANUS.

ATREUS, i, m. disyllabum, Ἀτρεὺς, Pelopis et Hippodamiae filius, ita dictus, quasi ἀτηρὸς, noxius et inexorabilis. (!) Rex fuit Mycenarum, totiusque Peloponnesi. Ejus uxorem Aeropen frater Thyestes amavit et a viro abduxit; unde inter fratres orta discordia et Thyestes e regno pulsus. Inde Atreus nefaria scelera meditatus, fratrem revocavit, quasi ad regni societatem, eique duos ipsius filios Tantalum et Phlisthenem epulandos, eorumque sanguinem vino admixtum bibendum dedit, ad extremum capita objecit, quaerens, agnosceretne, quibus cibis pastus fuisset. Sol, ne tanta scelera cerneret, in occasum fugisse fertur. Hac de re exstat *Senecae* Tragoedia Thyestes inscripta. *Serv.* ad *A.* 1, 572. et *Hyg. fab.* 248. fabulam sic explicant: Thyestem, cum fratri, cui pessime cupiebat, dissensione nocere non posset, in simulatam gratiam rediisse, et ea occasione uxorem ejus per adulterium polluisse etc., sed veritatem hanc esse, Atreum apud Mycenas primum solis eclipsim invenisse, ei invidentem fratrem ex urbe discessisse eo tempore, quo ejus dicta probata sunt. Atreo quinque filii fuerunt, Agamemnon, Menelaus, Alco, vel Alceus, Melampus, Eumelus. Sed plerique dicunt Pelopem tres filios habuisse, Atreum, Thyestem et Phistenem. Ex Phistene Agamemnonem et Menelaum natos esse, hos fratris morientis commendatione ab Atreo educatos fuisse instar filiorum. Atreus denique ab Aegistho filio Thyestis occisus est, qui etiam post bellum Trojanum occidit Agamemnonem. Atque ita Thyestes regnum obtinuit. *Ov. Her.* 8, 27. Pelopeius Atreus. *Id. Amor.* 3, 12, 39. Aversumque diem mensis furialibus Atrei. *Sen. Thyest.* 485. Vos facitis mihi Atrea timendum. τὸν Ἀτρέα. *Id. ib.* 513. Sed fateor, Atreu, fateor. ὦ Ἀτρεῦ, vocativus. ¶ Tragoediam, cui nomen Atreus, scripsit *Accius*, ut est apud *Gell.* 13, 2., sed pauca tantummodo ex ea fragmenta ad nos pervenere.

ATRĔUS, a, um, Ἀτρέιος, adj. trisyllabum ab *Atreo. Stat. Th.* 8, 743, 1., precor, Atrei si quid tibi sanguinis unquam. Hoc loco *Atreus* generatim pro Argivo poni videtur. Argivorum enim rex Atreus fuit. *Dausquio* placet scribi *Atreius*, ut omnes Graecae vocales serventur. [*Ita revera scribitur hoc adj. apud *Gramm. Pompej.* p. 113. *ed. Lindem.* Ibidem formas laudat *Atreis* et *Atreias.*]

*ATRIĀNI, orum, incolae Atriae, urbis Venetiae. Est et Atria idem quod Hadria. *Plin.* 3, 16. *B. A.*

ATRĬĀRĬUS, a, um, adj. ad atrium pertinens. *Attriarius* absolute dicitur servus atrii custos, qui opera mediastini fungitur, atque adeo vilioris officii est, quam *Atriensis. Ulp. Dig.* 4, 9, 1.

ATRĬCĂPILLĂ, ae, f. avis ex genere ficedularum, colore pennarum cinereo, excepto capite, quod habet nigerrimum: quae et *melancoryphos*, sumpto a Graecis vocabulo, appellatur, μελαγκόρυφος: a κορυφὴ, caput, et μέλαν, niger. *Paul.* in *Epit. Festi*, in *Melancoryphi.* Sed *Plin.* 10, 29, 44. docet hujusmodi aves *ficedulas* vocari autumno; aliis temporibus *melancoryphos.*

*ATRĬCĂPILLUS, a, um, Μελαγκόρυφος, μελάνθριξ *Gloss. Lat. Gr. B. A.*

ĀTRĬCŎLOR, ōris, adj. μελάγχροος, qui est atri coloris. *Ov. Met.* 11, 611. Plumeus, atricolor, pullo velamine tectus. *Plin.* 2, 7, 5. Alios esse grandaevos, semperque canos, alios juvenes, atque pueros, atricolores, aligeros, claudos. *Hard.* edidit *atri coloris* ex MSS. suis omnibus. *Auson. ep.* 7, 52. Cadmi filiolis atricoloribus, *h. e.* litteris atramento depictis.

ATRĪDES et Atrida, ae, m. Ἀτρείδης, patronym. filius Atrei, et dicitur fere de Agamemnone et Menelao. Cum in singulari numero effertur, et sine addito, significat plerumque Agamemnonem majorem natu: cum in plurali, utrumque. *Hor. Od.* 2, 4, 7. Arsit Atrides medio in triumpho Virgine rapta. *Prop.* 2, 11, 1. Non ita Dardanio gavisus Atrida triumpho est. *Ov. Her.* 3, 148. Ensis in Atridae pectus iturus erat. Et *ib.* 16, 364. Instruere Atridem num potes arte mea? *Id. ib.* 3, 39. Si tibi ab Atrida pretio redimenda fuissem. *Id. Pont.* 1, 7, 32. Quantus in Atridis Tyndaridisque fuit. *Atridis* est dativus pluralis. *Hor. Od.* 1, 10, 13. Atridas superbos. *Sil.* 13, 802. geminos aspectat laetus Atridas. ¶ Adjective. *Ov. Her.* 16, 355. Nec plus Atrides animi Menelaus habebit. ¶ *Atrides minor* est Menelaus. *Ov. Met.* 12, 623. ¶ *Atriden* vocat *Juvenal.* 4, 65. Domitianum, ut ejus tyrannidem perstringat, qui se tanquam regem Romanorum gerebat, ut Agamemnon Graecorum. ¶ In vocativo est *Atride* et *Atrida.* V. AEACIDES.

ATRĬENSIS, se, adj. ad atrium pertinens. *Atriensis servus*, et absolute *Atriensis*, est, cui atrii, seu potius totius domus custodia demandata est. Erat is inter servitia honoratior, qui aliquod etiam imperium in alios servos habebat, ut colligitur ex *Plaut. Asin.* multis in locis. Custodiebat quidem atrium, et observabat, ne quid ex imaginibus, stemmatibus ac ceteris, quae in atrio reponi solent, deperiret; suppellectilem aedium exponebat, simulque, atrium ut mundum ac nitidum esset, curabat: sed et alia honoratiora munia aliquando exsequebatur, quae ad *actores* pertinere solent, vendebat, emebat servabatque pecuniam domini, exigebat a debitoribus etc. Cui aliquo modo respondet is, quem dicimus (*Haushofmeister*). V. *Pl. l. c.* praesertim *a* 2. *sc.* 2. et 4. Hinc *Cic. Parad.* 5, 2. Ut in magna familia sunt alii lautiores, ut sibi videntur, servi, sed tamen servi, atrienses ac topiarii etc. Et *paulo post.* Si Mummius aliquem istorum videret matellionem. Corinthium cupidissime tractantem, utrum illum civem excellentem, an atriensem diligentem putaret? [*V. *B. Crus.* ad *Suet. Cal.* 57.] ¶ De atriensibus rusticis villae. *Colum.* 12, 3. Insistere atriensibus, ut supellectilem exponant, (al. *expoliant*) et ferramenta detersa nitidentur, atque rubigine liberentur etc. *Phaedr.* 2, 5, 11. Et alticinctis unus atriensibus, Cui tunica ab humeris linteo Pelusio Erat destricta, cirris dependentibus, Alveolo coepit ligneo conspergere Humum aestuantem etc.

ATRĬŎLUM, i, n. parvum atrium. *Cic. Att.* 1, 10. Typos tibi mando, quos in tectorio atrioli possim includere. *Id. Q. Fr.* 3, 1, 1. Quo loco in porticu te scribere ajunt, ut atriolum fiat, mihi, ut est, magis placebat. Neque enim satis loci esse videbatur atriolo: neque fere solet, nisi in his aedificiis fieri, in quibus est atrium majus: nec habere poterat adjuncta cubicula et ejusmodi membra.

ĀTRĬPLEX, iplicis, n. χρυσολάχανον, ἀτράφαξις, (*Melde*) genus oleris, quod octavo die, postquam satum est, nascitur flexa radice, in multa primum veluti capillamenta erumpens, mox folia emittens brassicae similia, florem aureum, semen vero foliaceum et latum: duplex est, sativum et silvestre: coctum estur sativum, ut olus molle. Haec ex *Plin.* 19, 6, 31. et *ib.* 7, 75. et 20, 20, 83., ubi etiam varios ejus usus in medicina refert: item 27, 8, 43., ubi Graeco vocabulo *chrysolachanum* appellat, *h. e.* olus aureum: a λάχανον, olus, et χρυσὸς, aurum, propter colorem aureum floris. *Colum.* 10, 377. Et gravis atriplici consurgit longa phaselus, *h. e.* longa theca foliacea in modum phaseli plena seminibus. *Id.* 11, 3. Chaerephyllum, itemque olus atriplicis, quod Graeci vocant ἀτράφαξιν. Adde *Pallad.* 5, 5. ¶ Feminino genere *Aemil. Macer cap de Atripl.* Atriplicem tritam cum nitro etc. Masculino *Plin. Val.* 4, 7. Atriplex crudus, sive coctus, impositus etc. ¶ *Paul.* ex *Festo* ponit *atriplexum*: et antiquiorem vocem esse, quam *atriplex.*

ATRĬPLEXUM, i, n. herba, quae nunc atriplex dicitur. *Festus.*

ĀTRĪTAS, atis, f. μελανότης, ater color, nigredo. *Pl. Poen.* 5, 5, 11. Ita replebo atritate, ut atrior multo siet, quam Aegyptii.

*ATRĪTŪDO, inis, f. μελανία *Gloss. Gr. Lat. B. A.*

ĀTRĬUM, ii, n. αὐλή, πυλών, locus intra aedes (ita dictum, ut *Varr. L. L.* 4, 33. putat, ab Atriatibus Tusciae populis, unde ejus exemplum sumptum.) [*Serv.* derivat ab *atro colore*, satis ridicule. Melius *Scal.* a Gr. αἴθριον, quod probat *Casaub.* ad *Suet. Aug.* 29. aliique multi.] in quem universi tecti pluvia collecta incidit, porticibus cinctus, sed aream habens sub dio patentem, in quam exterior ac major aedium janua infert. Graeci, teste *Vitr.* 6, 10., atria non habebant, sed ab janua introeuntibus itinera faciebant latitudinibus non spatiosis, et ex una parte equilia, ex altera cellas ostiariis constituebant etc. At Romanorum aedes (ditiorum et nobiliorum intellige. V. *Vitr.* 6, 8.) ita dispositae erant, ut ante januam esset vestibulum, (quod quidam perperam cum *atrio* confundunt, ut *Gell.* 16, 5. monet: nam vestibulum extra aedes est, atrium intra) post januam vero atrium continens aream vel quadratam, vel rotundam, vel alia quapiam figura: circa eam erant vel porticus tectae, columnisque fultae, laquearibus ornatae, vel etiam alae aedificii vicem porticus praebentes, in quibus solebant servare imagines majorum suis armariis conditas, item tabulas pictas, signa aliamque pretiosam supellectilem, et ostentui servientem: cui servandae, totique atrio custodiendo praeerat servus, qui inde atriensis appellabatur. ¶ „Differunt inter se *cavaedium* et *atrium*, quod omne atrium etiam cavaedium dici potest, sed non contra. Nam cavaedia tunc solum dicuntur *atria*, quum porticibus aut projecturis alarum circum tecta sunt, media area sub dio relicta: cum vero his carent, *cavaedia* tantum. V. CAVAEDIUM.“ [*Quae uncinis inclusa sunt, omiserat *Furl.*; nos reposuimus.] ¶ In atrio solebant versari mulieres, femineas artes exercentes: solebant etiam olim coenare veteres, teste *Cat.* ap. *Serv.* ad *A.* 1, 730. Etiam culinam ibi fuisse. *Serv. ib.* docet: sed pro temporum diversitate diversi quoque fuere atrii usus. In atriis aedium publicarum et auctiones factitatas et scholas celebratas legimus. Erant et templis sua atria, ut atrium Libertatis etc. Plura de his V. apud *Pitisc. in Lex. Antiq.* Memorari tamen debet atrium auctionarium, locus nempe publicis auctionibus attributus. *Cic. Agr.* 1, 3. At hoc etiam nequissimi homines, consumptis patrimoniis, faciunt, ut in atriis auctionariis potius, quam in triviis, aut in compitis auctionentur. ¶ [Alibi etiam hujusmodi atria fuerunt; ac tale apud Coranos cives suos fieri testamento jussit T. Pompullius ex *Inscr.*, quam refert *Morcellus Op. Epigraph. T.* 1. p. 228. T. Pompullius L. F. Lappa ex testamento atrium auctionarium fieri, et Mercurium Augustum sacrum poni jussit arbitratu Epaphrae liberti. *F.*] ¶ Usurpatur saepe (praesertim a poetis) in numero plurali. *Virg. A.* 2, 483. Apparet domus intus et atria longa patescunt. *Juvenal.* 8, 19. Tota licet veteres exornent undique cerae Atria. *Ov. Met.* 14, 260. Excipiunt famulae, perque atria marmore tecta Ad dominam ducunt, *h. e.* per porticus atrii. ¶ Neque vero putandum est, omnes Romanorum aedes atrium habuisse. Diversae enim, ut et nunc, architecturae ratione aliae fiebant. Hinc *Plin. ep.* 2, 17. Laurentinum suum describens, alia ratione

ei atrium attribuit. ¶ Per synecdochen accipitur pro totis aedibus. *Ov. Her.* 16, 184. Nec capient Phrygias atria nostra nurus. Adde *Met.* 13, 968. et *ib.* 14, 9. ¶ Hinc *atria coeli* dixit *Stat. Th.* 1, 197., ubi scilicet habitare Dii solent.

ATROCĬTAS, atis, f. [*cf. ATROX. *Atrocitas* et *saevitia* quid differant, V. *Döderl. Syn.* etc. I. p. 40.] crudelitas, diritas, immanitas, δεινότης, ἀπήνεια. *Cic. Acad.* 4, 44. Atrocitas ista quomodo in academiam irruperit, nescio [*i. praeceptis philosophorum nimis duris et rigidis,], quod scilicet sapientis animum nullo affectu debeat commoveri. *Id. Cat.* 4, 6. Ego, quod in hac causa vehementior sum, non atrocitate animi moveor, (quis enim est me mitior?) sed singulari quadam humanitate et misericordia. *Id. Quint.* 16. Rei atrocitas. *Id. Inv.* 2, 16. facti. *Suet. Cal.* 12. facinoris. *Id. Domit.* 11. poenae. *Id. Cal.* 29. Immanissima facta augere atrocitate verborum. *Id. Tib.* 48. Mitigare atrocitatem temporum. *Colum.* 8, 17. Atrocitas maris objectu crepidinis frangitur. *Tac. A.* 4, 13. morum, *h. e.* asperitas. ¶ In plur. num. *Appul. Met.* 10. Crudelissimae mulieris cunctis atrocitatibus diligenter expositis.

ATRŌCĬTER, adv. crudeliter, saeve, graviter, aspere, ὠμῶς, ἀπηλεγέως. *Cic. Verr.* 2, 5, 62. Nimis atrociter minitari alicui. *Liv.* 3, 9. Atrociter invehi in aliquem. *Tac. H.* 1, 2. Atrocius saevire. [*Suet. Tib.* 59. Multa Tiberius saeve et atrociter factitavit; *saeve* pertinet ad Tiberii animum; *atrociter* pertinet ad facta et sensum, quem in aliis excitarint. V. *Död. l. l.*] *Cic. Q. Fr.* 2, 16. De ambitu cum atrocissime ageretur in senatu multos dies, quod ita erant, progressi candidati consulares, ut non esset ferendum. *Sall. Jug.* 41. Seditionibus tribuniciis atrociter agitare rempublicam. *Tac. A.* 13, 19. *in f.* Atrociter deferre crimen [*sc. intendendo periculo et detorquendis rebus in pejus. Sic *Död. l. l.*, qui *Ern.* explicationem improbat.] *Id. Hist.* 2, 56. Gravius et atrocius afflictari. ¶ Translate. *Cic. Or.* 18. Contenta voce atrociter dicere et submissa leniter. *Gell.* 10, 3. Haec M. Tullius atrociter, graviter, copiose apteque miseratus est. *Id.* 13, 24. Unam eandemque rem pluribus verbis vehementer atque atrociter dicere. ¶ *Atrociter accipere aliquid*, interdum significat iniquissimo animo ferre. *Tac. H.* 1, 23. Labores itinerum, inopia commeatuum, duritia imperii atrocius accipiebantur. ¶ Apud *Cic. Mil.* 8. *Atrociter ferre*, est legem ferre plenam severitatis et atrocitatis.

*ATROPATĒNE, es, f. Ἀτροπατήνη, regio fuit Mediae. *Plin.* 6, 13. ¶ Hinc ATROPATĒNI, orum, incolae dicti ab *eod. ibid.* *B. A.*

ATRŎPHĬA, ae, f. ἀτροφία, morbus est ex defectione nutrimenti proveniens, cum corpus ex cibo non alitur, et naturaliter semper aliquibus decedentibus, nullis vero in eorum locum subeuntibus, summa macies oritur, et, nisi occurritur, tollit. Ita *Cels.* 3, 22., sed ipsa voce Graece utitur; (quae ab α privat., et τρέφω, nutrio.) Latino autem generali vocabulo *tabem* vocat. At Latine *atrophiam* usurpat more suo *Coel. Aurel. Tard.* 3, 14. et *ib.* 3, 7. et *Theod. Prisc.* 2, 11.

ATRŎPHUS, a, um, adj. ἄτροφος, qui atrophia laborat. *Plin.* 28, 9, 33. Lac bibitur ab imbecillitate vires recolligentibus, quos atrophos vocant. *Id.* 31, 10, 46. In balineis uti solio nitri prodest atrophis, opisthotonis, tetanis. ¶ Quia vero *atrophia* aliquando in aliqua tantummodo corporis parte contingit; hinc *atropha* dicuntur membra tali vitio laborantia. *Plin.* 22, 25, 73. Ervum tostum corrigit vitia jocineris, tenesmon, et quae cibum non sentiunt, atropha appellata. *Id.* 27, 8, 40. Atropha carnosiora facere.

ATRŎPOS, i, f. Ἄτροπος, una ex tribus Parcis, ita dicta quasi ἄτρεπτος, immutabilis, et quod nullis precibus flecti potest: ab α privativa, et τρέπω, verto, vel quia praeteriti temporis fatum est: quae autem praeterita jam sunt, immutabilia sunt, τὰ παρελθόντα πάντα ἄτρεπτά ἐστι, ut ait *Aristot. in fin. l. de Mundo*, quae *Appul.* Latine vertit. *Mart.* 10, 44. Gaudia tu differs, at non et stamina differt Atropos; atque omnis scribitur hora tibi. *Stat. Silv.* 4, 8, 18. Atropos alba, *h. e.* fausta, et longam vitam promittens. *Inscr.* ap. *Grut.* 692, 10. C. Laelio C. F. decimo octavo aetatis anno ab immani Atropo vita reciso.

ĀTROR, oris, m. atritas, ater color, μελανότης. *Gell.* 2, 26. Rubidus autem est rufus, atrore et nigrore multo mixtus. Alii leg. rectius *rufus atrior, et nigrore multo inustus.*

ĂTRŌTUS, a, um, adj. ἄτρωτος, invulnerabilis: Vox Graeca ab α privativa, et τιτρώσκω, vulnero. *Hyg. fab.* 28. Alii auctores dicunt, Neptuni et Iphimedes filios fuisse atrotos. *Id. fab.* 30. Leonem atrotum necare.

ATROX, ōcis, omn. gen. adj. Proprie crudum significat, ut *Fest.* et *Non.* 2, 62. docent. Est enim origine Graeca, ab α privativa, et τρώγω, edo, a quo fit ἄτρωξ, ὠμός, crudus, esui ineptus. *Naevius* ap. *Non. l. c.* Simul atrocia porricerent exta ministratores. [*Lambin.* ad *Hor. Od.* 2, 1, 24. derivat ab α privat. et τρέω, i. e. tremo. Sed aliter et rectius quidem de derivatione h. v. statuit *Döderl. Etym.* etc. I. p. 38. Terminatio enim in — *ox* (ut ferox, velox etc.) h. v. compositum esse docet, cujus etymon *ater* esse jam Perottus contenderat. De mutata quantitate V. ipsum. Ceterum terminationem — *ox* eandem putat esse *Död.* cum ὤψ, ita ut *atrox* proprie sit i. q. atrum colorem refert, ideoque i. q. tristis, severus, teter. Igitur *atrox* per se non est i. q. crudelis, immitis; sed i. q. malum significat, malam speciem prae se fert. — In *Naevii* loco idem *exta atrocia* putat esse i. q. atrum diem significantia, tristia. — Multas igitur illas, in quas Noster h. v. divisit, significationes, ad primariam illam revocabis et ex hac judicabis.] ¶ Translate autem fere accipitur pro crudeli, saevo, immani, ἀπηνής, ἀπηλεγής, δεινός, ἄγριος. *Cic. Rosc. Am.* 22. Res scelesta, atrox, nefaria. *Tac. A.* 4, 45. Atrox facinus. *Id. A.* 14, 61. Poppaea semper odio, tum et metu atrox. [*Id. ib.* 4, 52. Agrippina semper atrox, i. e. tristi ac truci contra Tiberium erat animo. Aliter *Ernest.*, quem V. Nos assentimur *Död.* l. l. Sic *ib.* 2, 57. (Piso) atrox et dissentiendi manifestus (adversus Germanicum).] *Gell.* 20, 1. Atrocior injuria. *Sall. Jug.* 5. Bellum magnum et atrox. *Liv.* 3, 1. certamen. *Id.* 24, 16. Atrocior caedes. *Cels. Praef. circa med.* Atrocissima pestis. *Sil.* 9, 486. Gradivus atrox. *Plin.* 8, 21, 30. Atrocissimi tauri silvestres. *Liv.* 3, 11. Atrox ingenium. *Ov. Met.* 9, 274. odium. *Pl. Capt.* 3, 4, 7. Atrocem astutiam reperire, *h. e.* audacem, et animo atroci ac timoris experti dignam. [*Sic atrox *animus*, *virtus*, quae Noster infra laudat. — *Liv.* 2, 60. atroci discordia, i. e. acerrimis certaminibus. φ.] ¶ Cum genitivo Graeca constructione. *Tac. A.* 12, 22. Atrox odii Agrippina ac Lolliae infensa. ¶ Sumitur et pro terribili, horrendo. *Plin. Pan.* 53. Atrocissima effigies saevissimi domini. [*Saevus* enim semper ad animum pertinet, etiam quum de rebus dici videtur; *atrox* et de personis et de rebus dicitur. *Liv.* 39, 49. facinus saevum atque atrox.] *Tac. A.* 16, 10. Filia longo dolore atrox, *h. e.* quae longo dolore tristem, et quodammodo horrendum vultum trucesque atque paene feros mores induit. ¶ Item pro rigido, horrido. *Plin.* 18, 35, 80. Atrox hiems. *Tac. A.* 4, 50. Nox nimbo atrox. *Id. ib.* 11, 31. Atrox tempestas. ¶ Item pro vehementi, molesto. *Hor. Od.* 3, 13, 9. Flagrantis atrox hora caniculae. *Claud. in II. Cons. Stil.* 2, 460. nec brachia Cancri Urat atrox aestas. ¶ Item pro acri, aspero. *Cic. Or.* 2, 49. Admiscere huic generi orationis vehementi atque atroci genus illud alterum lenitatis et mansuetudinis. *Plin.* 27, 2, 2. Atrox peroratio. ¶ Item pro acerbo, gravi, infelici, funesto. *Cic. Fam.* 9, 25. Repente percussus est atrocissimis litteris, in quibus scriptum erat etc. *Tac. H.* 2, 99. Atrocibus undique nunciis exterritus. *Id. ib.* 1, 54. Atrox rumor. *Id. ib.* 2, 54. Atroci mendacio universos perculit, affirmans etc. *Vell.* 2, 119. Atrocissima calamitas. *Tac. H.* 3, 39. Atrox invidia. *Id. A.* 3, 64. valetudo, *h. e.* gravis et periculosus morbus. ¶ Item pro severo, rigido, constanti, in bonam partem. *Hor. Od.* 2, 1, 23. Et cuncta terrarum subacta Praeter atrocem animum Catonis. *Sil.* 6, 378. *de M. Atilio Regulo.* Atrox illa fides. *Petr. Sat.* 4. Verba atroci stilo effodere, *h. e.* valde censorio, et nihil indulgente. ¶ *Atrox* etiam dicitur, qui obfirmat animum contra amorem. *Val. Fl.* 9, 662. nec credere falsos Audet atrox vultus. ¶ *Atrox negotium* dicitur res magni momenti, metusque et periculi plena. *Sall. Cat.* 30. Itaque quod plerumque in atroci negotio solet, senatus decrevit, darent operam consules, ne quid respublica detrimenti caperet. Sic *Cic. Marc.* 7. Atrocissima suspicio.

ATRUSCĂ, genus quoddam est uvae apud *Macr. Sat.* 2, 16.

ATTĂ, ae, m. dicitur, docente *Festo*, qui propter vitium crurum aut pedum summis plantis insistit, et attingit magis terram, quam ambulat. Quod cognomen C. Quintio poetae togatarum scriptori adhaesit, de quo *Hor. Ep.* 2, 1, 79. Recte, necne crocum, floresque perambulet Attae Fabula, si dubitem etc. Adde *Gell.* 7, 9., qui duas ejus fabulas memorat, Conciliatricem et Aediliciam, et *Prisc. l.* 7. p. 764. et *l.* 8. p. 828., ubi Tironem proficiscentem citat. Is Romae CLXXV. Olymp. an. III. *h. e.* U. C. 676. mortuus est, ut *Hieronym.* in *Chron.* narrat. ¶ *Atta* etiam appellatus est Claudiae gentis princeps, ut apud *Suet. Tib.* 1. [ubi V. annotat. *B. Crusii F.*] et *Voss. Etymol.* qui putat esse Sabinam vocem, et derivari ab ἄττω, subsilio, subsulto, quia qui pedum plantis laborat, stare loco nescit, sed semper quasi subsilit. [*In *Liv.* 2, 16. *Atta Clausus* habet ed. *Gronov.* ubi ed. *Drakenb.* habet *Attus C.* *Inscr. Bremetonaci reperta* (V. *Antiq. Bremetonacenses*): Deo. Sango. N. Trebiu. Atta. Posu. *B. A.*] ¶ Est praeterea *atta* vox, qua juniores pro reverentia senes compellant, quasi patris, aut avi eos nomine honorantes. Hoc quoque docet *Festus.* [Est autem hac etiam ratione Graeca vox ἄττα, qua usus est *Homer.* non semel. Habent autem quandam inter se affinitatem *atta*, et *tata*, qua etiam patrem appellant. *Eustath.* ad *Iliad.* 1, 603. τὸ ἌΤΤΑ γλώττης φασὶ Θετταλῶν οἱ παλαιοὶ, προσφώνημα ὂν ἔκ τινος νεωτέρου ὡς πρὸς τροφέα. Quem ad locum sic *Schol. Ven. Villois.* τὸ ἌΤΤΑ προσφώνησίς ἐστι πρὸς τροφέα ἀμετάφραστος. *F.*]

[ATTACENSIS, se, adj. ad Attacum pertinens, Celtiberiae urbem juxta *Ptolem. l.* 2. *c.* 6., quam alii putant nunc *Ateca*, alii *Daroca* appellari. *Inscr.* ap. *Grut.* 700, 13. T. Plautio P. F. de municipio Attacen. *F.*]

ATTĂCĔO, es, idem quod taceo. Creditur a nonnullis *Cicero* hoc verbum usurpasse *Flacc.* 25. Liceat haec nobis, si oblivisci non possumus, attacere. Sed rectius multo leges *at tacere.* [*Hoc v. del.]

ATTACTUS, a, um, part. ab *attingo, is, tigi,* tactus, *Pl. Aul.* 4, 10, 24. Tu illam scribas non tuam esse: non attactam oportuit. *Sil.* 11, 147. Stare inter proelia nullis attactum telis. *Cic. Or.* 3, 28. *in f.* Ut praeteriri fuerit satius, quam attactum deseri. Plerique omnes leg. *attentatum.* [*Sic *Or.*] *Fest.* in voce *Scribonianum*, post *Sceleratus.* Sacellum attactum fulgure. *Id.* in *Obstitum:* Obstitum Cloatius et Aelius Stilo esse ajunt violatum attactumque de coelo. [*Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv. n.* 43. Ictu fulminis arbores attactae. *F.*] ¶ Scribitur et *adtactus.*

ATTACTUS, us, m. idem quod tactus. *Varr. R. R.* 2, 5. Corium attactu non asperum ac durum. *Virg. A.* 7, 349. de angue. Ille inter vestes et levia pectora lapsus, Volvitur attactu nullo, fallitque furentem. ¶ Extra ablativum casum exempla nondum reperi. ¶ Scribitur et *adtactus.*

*ATTĂCUS, i, m. Ἀττακός, genus locustae. *Vulgat. Levit.* 11, 22. V. *Boch. Hieroz.* 4, 2. p. 449. *B. A.*

ATTĂGEN, ēnis, m. et Attăgēna, ae, f. ἀτταγήν, avis est, quam quidam putant appellari ab Italis *francolino*, [*Tetrao francolinus *L.*] a Gallis *gelinotte de bois*, hoc est gallinam silvestrem. Quidam etiam *bonosam* dicunt. Est autem in ciborum deliciis, et Ionius maxime celebratur, vocalis alias, captus vero obmutescens, ut *Plin.* 10, 48, 68. scribit. *Hor. Epod.* 2, 53. Non Afra avis descendat in ventrem meum, Non Attagen Ionicus. *Mart.* 2, 37. Communemque duobus attagenam. Adde 13, 61. ¶ Scribunt et unico *t*, sed minus recte.

ATTĂGUS, i, m. hircus, caper, lingua Phrygum. *Arnob.* 5, 159. Alii leg. *Atagus.*

ATTĂLENSIS, se, adj. ad Attaliam pertinens. *Attalenses, ium*, sunt populi Attaliae, quae est urbs Aeolidis seu Mysiae in Asia, ab Attalo rege condita. *Plin.* 5, 30, 33. ¶ [*Attalenses* etiam dicti incolae Attaliae, quae est urbs Galatiae. *Plin.* 5, 32. ¶ Et Attaliae, oppidi in Pamphylia. *Cic. Leg. Agrar.* 1, 2. Adde *Leg. Agrar.* 2, 19. quanquam alii alio referunt. *B. A.*]

*ATTALĪA vel Attalēa, ae, vel Attalĭa, ae, Ἀττάλια, Ἀττάλεια, urbs Aeolidis. *Plin.* 5, 30. ¶ Et alia, in Pamphylia. *Act. Apost.* 14, 25. *B. A.*

ATTĂLĬCUS, a, um, adj. ad Attalum pertinens. *Hor. Ep.* 1, 11, 5. Attalicae urbes, *h. e.* urbes Asiae, ubi regnavit Attalus. ¶ *Attalica aulaea, Attalicae vestes* ap. *Prop.* 2, 23, 46. et 3, 16, 19. sunt, quibus aurum intextum est. *Plin.* 8, 48, 74. Aurum intexere in eadem Asia invenit Attalus, unde nomen Attalicis. Et *Sil.* 14, 659. quaeque Attalicis variata per artem Aulaeis scribuntur acu. ¶ *Attalicis conditionibus*, idest amplissimis et opulentissimis. *Hor. Od,* 1, 1, 12. Sic *Tert. Jejun.* 15. *sub f.* Attalicae divitiae.

*ATTĂLIS, idis vel idos, Ἀτταλίς, tribus Atticae, sic dicta ab Attalo rege, in memoriam auxilii ab eo adversus Philippum impetrati. *Liv.* 31,15. *B. A.*

ATTĂLUS, i, m. Ἄτταλος, nomen Pergami regis hujus nominis tertii, pecunia ditissimi, et splendida suppellectile, quique aurum vestibus intexendi artem invenisse dicitur, ut *Plin.* 8, 48, 74. narrat. Hic, cum liberis careret, populum Romanum testamento heredem instituit. *Plin.* 33, 11, 53. Ex *Flor.* 3, 20. verba testamenti erant: *Populus Romanus bonorum meorum heres esto.* Quod larga et liberali interpretatione Romani a privatis bonis regis ad regnum ipsum extenderunt. Unde *Hor. Od.* 2, 18, 5. Nec Attali Ignotus heres regiam occupavi, *h. e.* heres non vocatus. ¶ [*Item alius, et ipse Pergami rex, qui Eumeni I. fratri successit. Gallos vicinos domuit, imperiumque suum in Asiam Tauro tenus extendit. *Liv.* 33, 21. ¶ Attalus, Agrianorum et Cretensium sagittariorum, in exercitu Alexandri Magni, dux. *Curt.* 4, 13. Forte idem, quem scribit 8, 13. Alexandro fuisse aequalem et haud disparem habitu oris et corporis. ¶ Attalus, Macedo, infensissimus hostis Alexandro fuit. *Id.* 6, 9. ¶ Attalum medicum meminit *Plin.* 32, 8. ¶ Attalus Iphemenius, homo Graecus fuit de Q. Ciceronis provincia. *Cic.* ad *Q. Fr.* 1, 2. ¶ Attalum Netinum meminit *Id. Verr.* 4, 26. *B. A.* ¶ Est etiam cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 824. S. C. Sallustius Attalus. *F.*]

ATTĂMEN, οὐ μὴν ἀλλὰ, ἀλλ' ὅμως, conjunctio idem fere valens, quod tamen, veruntamen: ex

at et tamen. Cic. Fam. 7, 26. Attamen ne mirere, unde hoc acciderit, lex sumptuaria mihi fraudi fuit. Ter. Andr. 5, 3, 23. Ego audiam? quid ego audiam Chreme? Ch. attamen dicat, sine. Id. Heaut. 2, 1, 13. Etsi is quoque suarum rerum satagit, attamen habet etc. ¶ Divisim interjecto verbo. Cic. Brut. 4. Si non pari, at grato tamen munere. Id. Or. 3, 4. Etsi nequaquam parem illius ingenio, at pro nostro tamen studio etc.

ATTĀMĬNO et Adtamino, as, avi, atum, a. 1. σπιλόω, μιαίνω, contamino, polluo, corrumpo: ex ad et tamino. V. CONTAMINO. Justin. 21, 3. Attaminare virginem. Impp. Gratian. Valens et Theodos. Cod. Theod. 3, 1, 5. Attaminare aliquem sacramentis Judaicis. Aur. Vict. Caes. 16. Attaminare facta et consulta alicujus imprudentia. ¶ Pro contingere, sumere, quod non licet: quae notio facile ad superiorem refertur. Capitolin. Gordian. 27. Civitates integras suis civibus redderet, ita ut nihil, quod ad eorum fortunas pertineret, attaminaret.

***ATTASĪNI**, orum, Sogdianae populi. Plin. 6, 16. B. A.

ATTAT. V. supra AT AT suo loco.

ATTĂTE, (cui similis est ἰαττατταὶ Graecorum) interjectio eosdem fere usus habens, ut at at. Pl. Ep. 3, 4, 21. Attate: nunc demum scio ego hunc, qui scit. Est hoc pacto interjectio jam intelligere incipientis, et ob id quodammodo admirantis. Id. Merc. 2, 3, 31. Attate! meus pater hic quidem est; ibo, alloquar. Id. Cas. 3, 1, 14. Attate! caedundus tu homo es: nimias delicias facis. Hoc loco habet aliquid minitantis.

ATTĔGĬĂ, ae, f. σκηνοπηγία, καλύβη, casa, tugurium. [Vox Arab. nam طخي tetendit, unde للطخية tentorium. F.] Juvenal. 14, 196. Dirue Maurorum attegias, castella Brigantum. Inscr. ap. Grut. 54, 11. Deo Mercurio attegiam tegulitiam compositam Severinus Satullinus (leg. Catullinus) C. F. ex voto posuit L. L. M.

ATTEGRARE. V. ADTEGRARE.

***ATTEIUS** Philologus, libertinus, Athenis natus, quem Atteius Capito JCtus, ejus patronus, inter Grammaticos Rhetorem, et inter Rhetores Grammaticum fuisse ait, quem juvisse Sallustium in scribendo auctor est Pollio, qui ab illo eloquentiam didicit. Scripsit quaedam, ut An Aeneas amaverit Didonem? Suet. Ill. Gr. 22. Charis. p. 102. ¶ De Atteio Capitone Tac. A. 3, 75. Gell. 4, 6. et 10, 6. V. et Pompon. de orig. Juris. 1. ¶ Atteium Praetextatum, alium Grammaticum, meminit modo citatus Suet. ib. 7. ¶ Atteius Sanctus (vulgo Sanotus) Commodi Imperatoris praeceptor fuit et orator. Lampr. in Commodo 1. B. A.

ATTĔLĂBUS, i, m. ἀττέλαβος, et ἀττέλεβος, ab ἄττω, subsilio, locustarum minimum genus, sine pennis, quod cum pico Martio peculiares gerere inimicitias, scribit Plin. 29, 4, 29. [*V. Hieron. in comment. ad Nahum. 3, 16. Bochart. Hieroz. t. II. p. 447. et Schneider. ad Arist. H. A. 5, 13, 2. Beier.]

ATTEMPĔRĀTĒ et Adtemperate, adv. Ter. Andr. 5, 4, 13. Itane attemperate venit hodie in ipsis nuptiis, ut veniret antehac nunquam? ita scilicet temperando et disponendo adventum suum, ut adesset in ipso nuptiarum articulo.

ATTEMPĔRĀTUS, a, um, part. v. attempero. Vitr. 10, 12. de Ctesibica machina: Supra catinum paenula, ut infundibulum inversum, est attemperata, etc. h. e. accommodata, disposita, aptata.

***ATTEMPERĬES**, ei, f. idem quod temperies. Cod. Theod. 9, 3, 2. B. A.

ATTEMPĔRO et Adtempero, as, a. 1. Sen. ep. 30. Sic gladiator tota pugna timidissimus, jugulum adversario praestat, et errantem gladium sibi attemperat, h. e. accommodat, ultro corpus vulneri objiciens et aptans: quod facere cogebantur gladiatores victi, si ita populus jussisset, ut docet Lips. Saturn. 2, 22.

ATTENDO, endis, endi, entum, a. 3. ἐπιτείνω, intendo, extendo, valde tendo: ex ad, et tendo. Appul. Met. 2. p. 122, 5. Attendere arcum. Id. ib. 11. p. 263, 5. coelo manus. Et ib. 6. p. 177, 41. Nemus, quod fluvio, rupique attenditur. Et ib. 4. p. 145, 14. Ramices ante fores attendere. Accius apud Non. 4, 10. Attendere aurem. ¶ Translate attendere animum est intendere, advertere, convertere, applicare animum ad aliquid, attentum esse, προσέχειν νοῦν, διατείνεσθαι, ἐφιστάναι. Cic. Off. 3, 8. Si, cum animum attenderis, turpitudinem videas. Id. Agr. 2, 15. Attendite animos ad ea, quae consequuntur. Lucil. ap. Non. 4, 10. Attendere animos dictis. Liv. 10, 4. Jubet peritos linguae attendere animum, pastorum sermo agresti an urbano proprior esset. [*Nep. Alc. 5.] ¶ Attendere animo idem significat. Appul. Flor. n. 9. Quid istud sit, animo attendatis: diligentius et accuratius disputabo. Pacuv. ap. Non. l. c. Cum animo attendo ad quaerendum, quid siet. Al. leg. animum. Ter. Hec. prol. 20. Aequo animo attendite. ¶ Saepissime attendere absolute usurpatur pro attendere animum. Cic. Or. 13. Non aeque, quid dicant, nisi admodum attendi, intelligo. Id. Planc. 41. Audi, audi, atque attende, Laterensis, ut scias, quid ego Plancio debeam. Id. Mil. 9. Rem gestam vobis dum breviter expono, quaeso, diligenter attendite. ¶ Cum accusativo tum personae, tum rei. Cic. Sull. 11. Erigite mentes auresque vestras, et me dicentem attendite. Id. Verr. 2, 1, 10. Quis nos magnopere attendit unquam in hoc genere causarum, etc.? Id. Phil. 2, 12. Sed stuporem hominis attendite. Id. Rabir. Post. 6. Attendere primum versum legis. Id. Fin. 3, 12. aliquem studiose. Id. Fam. 4, 13. Curare et attendere aliquid. Sall. Jug. 93. Suorum et hostium res pariter attendere. (Adde Stat. Th. 12, 250.) Aur. Vict. Epit. 48. Annonae curam sollicitius attendere. Lucan. 8, 622. Saecula Romanos nunquam tacitura labores Attendunt. ¶ Passive Cic. Or. 3, 50. Nam versus aeque prima, et media, et extrema pars attenditur. ¶ Habet post se eleganter varias particulas. Cic. Sull. 11. Attende jam, quam ego defugiam, etc. [*H. l. quam est accus. relativi.] Liv. 20, 4. Attendere animum, an propior sit, etc. Ter. Ph. prol. 24. Quid velim, animum attendite. Phaedr. 2, 1, 1. Attende, cur negare cupidis debeas. ¶ Cum dativo tum personae, tum rei. Plin. Pan. 65. Jurat in legem attendentibus Diis: nam cui magis, quam Caesari attendant? Id. ep. 7, 26. Attendere sermonibus malignis. Sil. 8, 591. nullo attendente Deorum Votis tunc vestris. ¶ Attendere alicui rei [*sc. animum, ut Gr. προσέχειν.] interdum est incumbere, operam dare. Suet. Cal. 53. Attendere eruditioni. Id. Galb. 5. juri. ¶ Cum infinito Pompon. ap. Non. 4, 10. Quid futurum est, si pol ego hanc discere artem attenderim? ¶ Cum ablativo et de praeposit. Cic. Partit. 24. Et cum de necessitate attendemus, etsi aliquid non necessarium videbitur, videndum tamen erit, quam sit magnum. ¶ Pro contendere Accius ap. Non. l. c. Ne attendas petere a me id, quod nefas sit concedi tibi. ¶ Pro cogitare. Cic. Or. 1, 35. Quid est, Cotta? inquit, quid tacetis? nihilne vobis in mentem venit, quod praeterea a Crasso requiratis? Immo id mehercule, inquit, ipsum attendo. Ita Non. 2, 20. nec absurde. [*Hoc nihil differt ab iis, quae supra laudata sunt.] ¶ Scribitur et adtendo.

***ATTĒNE**, es, Arabiae Felicis regio, ubi vicus Atta. Plin. 6, 28. B. A.

ATTENTĀTĬO, onis, f. actus attentandi, tentatio, tentamentum, καταπειρασμός. Symm. ep. 6, 9. Inanis attentatio comprimatur. ¶ Scribitur etiam Adtentatio et Attemptatio.

ATTENTĀTUS, a, um, part. v. attento. [*Proprie, ut attentare est periculum alicujus rei facere, ideoque eam inchoare.] Sic Cic. Or. 3, 28. praeteriri omnino fuerit satius, quam attentatum deseri. Translate est i. q. tentatus. Cic. ad Quirit. 7. in f. Quia suam classem attentatam magno cum suo periculo vidit. classem populi intellige suffragia ferentis, quam pecunia data corrumpere quidam conati fuerant. Val. Max. 9, 1. n. 9. Nefarie attentatae patriae poenas dare. Adde Liv. 23, 15. quem consensus attentatae (i. e. tentatae) defectionis — ad transfugiendum stimulabat.

ATTENTĒ, adv. προσεχόντως, προσεκτικῶς, attento animo. Cic. Brut. 54. Assidens et attente audiens. Id. Cluent. 23. Ut nunquam benignius et attentius quemquam auditum putem. Id. Or. 1, 61. Attentissime audire aliquem. Hor. Ep. 2, 1, 197. Spectare aliquid attentius. Cic. Fam. 7, 19. Attente legere aliquid. Id. Fin. 5, 2. Acrius et attentius cogitare. Sall. Cat. 56. (al. 52, 18.) Attentius agere. Ter. Heaut. 1, 1, 14. Attente fungi officio. Gell. 4, 15. Parum attente dicere.

ATTENTĬO, onis, f. προσοχή, προσέχεια, intentio animi ad aliquid. Cic. Or. 2, 35. Cura, attentio animi, cogitatio. [*Est h. v. ap. Cic. ἅπαξ λεγόμενον.]

ATTENTO, as, avi, atum, a. 1. tento, pertento, experior, si obtinere possim, ἀποπειράομαι: ex ad, et tento. Claud. Rapt. Pros. 3, 217. Attentare arcum digitis, h. e. flectere conari. Val. Fl. 4, 11. aliquem lacrimis et supplice dextra. Stat. Th. 4, 71. aliquem bello, h. e. aggredi, belli fortunam cum eo experiri. ¶ Translate. Auct. Dial. de Or. 22. de Cicerone: Primus excoluit orationem; locosque laetiores attentavit, et quasdam sententias invenit, h. e. tentavit in orationem inducere, eamque iis ornare. Val. Max. 5, 3. n. 5. Ruinam ejus majorem esse, quam ut manu mea attentari debeat, memini, h. e. quam ut aggredi ad eam verbis explicandam debeam. ¶ Saepe accipitur in malam partem. Cic. Verr. 2, 2, 54. Omnium inimicos diligenter cognoscere, colloqui, attentare. [*Cic. Sext. 4. Capuam propter plurimas belli opportunitates ab illa impia et scelerata manu (Catilinariorum) attentari suspicabamur, i. e. sollicitari ad defectionem. Forc. h. l. in seqq. posuerat, explicans per adoriri, quod sane ad idem redit.] Hor. Ep. 2, 2, 23. Si tamen attentas mecum facientia jura, h. e. labefactare et convellere conaris. Sic Val. Max. 7, 8. n. 3. Attentare testamentum alicujus. Ulp. Dig. 12, 6, 23. sententiam judicis. Paul. ib. 47, 10, 10. pudicitiam. Ulp. ib. 11, 6. annonam, h. e. lucri causa conari cariorem facere. ¶ Sumitur etiam pro aggredi, adoriri. [*Tac. A. 13, 25. vi attentantem acriter repellere.] Phaedr. 5, 2, 4. Cedo, inquit, illum: jam curabo sentiat, Quos attentarit. Colum. 7, 12. Primum est non attentari; secundum est, lacessitum fortiter et perseveranter vindicari. ¶ Translate. Cic. Or. 61. Cum is est auditor, qui non vereatur, ne compositae orationis insidiis sua fides attentetur. [*Cic. Har. resp. 8. quum ea attententur ejus lingua, cujus antea manu eversa vos mihi — reddidistis, i. e. quum calumniis eripere conetur Clodius etc. — Cf. supra ATTENTATUS.] ¶ Attentari morbo est a morbo invadi. Appul. Apol. ¶ Attentari ex crapula est ex crapula male se habere. Id. ib. Sic Pacuv. ap. Non. 4, 234. Quae aegritudo insolens mentem attentat tuam? ¶ Scribitur etiam Adtento et Adtempto.

ATTENTUS, a, um, part. ab attendo, proprie idem est quod ad aliquid extensus, intentus, προτενής. Hoc sensu Hyg. Astron. 3, 20. Taurus genu defigere ad terram videtur, caput eodem habens attentum. ¶ Sed fere translate usurpatur, et significat intentum, diligentem, excitatum ad aliquid, προσεχής, προσεκτικός. Cic. Or. 58. Attento animo excipere aliquid. Id. Or. 3, 5. Acerrima et attentissima cogitatio. Id. Off. 1, 36. Tenere animos attentos ad aliquid. Hor. Sat. 2, 1, 19. Attenta auris. Val. Max. 6, 9. ext. n. 1. Attento studio facere aliquid. Id. 2, 2. n. 7. Attentissima cura examinare. Id. 4, 3. n. 9. Attenta disciplina majorum. Ter. Andr. 2, 1, 3. Animus in spe atque in timore attentus. ¶ Attentus homo dicitur, qui attentum animum habet circa aliquid. Cic. Verr. 2, 1, 18. Qui in re adventicia et hereditaria tam diligens, tam attentus esset. Id. Or. 3, 79. Facere judicem attentum et docilem. Id. N. D. 3, 1. Praebere se auditorem attentum. Quint. 4, 5. Judex attentior circa jus. Val. Max. 2, 5. n. 5. Antiqui attenti continentiae. ¶ Speciatim dicitur de eo, qui rei augendae et lucro studet, parcus, frugi. Ter. Ad. 5, 8, 31. Nimium ad rem in senecta attenti sumus. Cic. Quint. 3. Quintius ceterarum rerum paterfamilias prudens et attentus. Id. Rosc. Am. 15. Attenta vita et rusticana. Hor. Sat. 2, 6, 82. Attentus quaesitis. Id. Ep. 1, 7, 91. durus nimis, attentusque videris. [*V. Manut. ad Cic. Fam. 9, 16.] ¶ Est etiam partic. ab attineo, et significat detentum, occupatum. Appul. Met. 7, p. 194, 37. Mihi vero per diem laboriosae machinae attento furfures apponebat. Id. ib. 9. Licet forensi negotio officinator noster attentus ferias nobis fecerit. ¶ Scribitur et adtentus.

ATTĔNŬĀTĒ, adv. Cic. Brut. 55. Oratorum bonorum duo genera sunt, unum attenuate presseque, alterum sublate, ampleque, dicentium, h. e. tenuiter et demisse. V. ATTENUATUS.

ATTĔNŬĀTĬO, onis, f. λεπτυσμός, ἰσχνότης, actus attenuandi, extenuatio, diminutio. Auct. ad Her. 2, 2. Defensoris narratio simplicem et dilucidam expositionem habere debet, cum attenuatione suspicionis. ¶ Id. 4, 11. Qui non possunt in illa facetissima verborum attenuatione versari, h. e. in stilo simplici ac tenui. Supra dixerat. cap. praec. Erit enim et attenuata verborum constructio quaedam, et item alia in gravitate, alia posita in mediocritate. V. etiam ib. 8., cujus loci verba referuntur in v. seq.

ATTĔNŬĀTUS, a, um, part. ab attenuo, tenuis factus, deminutus, λεπτυνθείς. Liv. 22, 1. Sortes sua sponte attenuatae. Plin. 21, 6, 16, Foliorum exilitas attenuata usque in fila. Ov. Met. 3, 489. attenuatus amore. Id. Rem. am. 288. Non tamen est illis attenuatus amor. Cic. Manil. 11. Bellum attenuatum atque imminutum. Caes. B. C. 3, 89. Legio proeliis attenuata. Plin. 5, 2, 1. Provincia attenuata bellis. Liv. 39, 49. Diutino morbo viribus admodum attenuatis. Auct. ad Her. 4, 41. Fortuna rei familiaris attenuatissima. Et ib. 3, 14. Paululum attenuata voce uti. Augustus Caesar apud Suet. Tib. 21. Attenuatus continuatione laborum. Cic. Brut. 82. Oratio nimia religione attenuata, h. e. demissa, humilis, tenuis: cui opponitur sublata, magnifica, ampla. [*Non tam demissa et humilis, ut est in seq. loco apud Auct. ad Her., sed nimis accurata et polita et ad obscuritatem usque subtilis, estque ejus oratoris, qui nimium inquirit in se, ipse se observat, metuitque ne vitium colligat. Ita bene Ernest. lex. techn. lat. p. 37. Eodem sensu Auct. dial de or. 18. Calvum appellat attritum.] Auct. ad Her. 4, 8. Oratio attenuata est, quae demissa est usque ad usitatissimam puri sermonis consuetudinem. [*Graecorum ἰσχνὸς χαρακτήρ.] Adde ib. 10., et V. Cic. Brut. 55. et supra dicta in ATTENUATIO.

ATTĔNŬO, as, avi, atum, a. 1. λεπτύνω, ἰσχναίνω, tenuem facio, extenuo, deminuo. Plin. 11, 37, 65 Lingua imbricatae asperitatis, attenuans lambendo cutem hominis. Id. 36, 6, 9. Ita sectae attenuantur crustae. Catull. 64, 41. Non falx attenuat frondatorum arboris umbram. Mart. 14, 104. Attenuare nives norunt et lintea nostra, h. e. percolare et liquare. Ov. A. Am. 1, 735. Attenuant juvenum vigilatae corpora noctes. Id. Met.

8, 843. et *Pont.* 4, 5, 38. Attenuare opes. *Id. Trist.* 4, 1, 16. et *ib.* 6, 18. curas. *Albinov. ad Liv.* 342. luctus. *Hor. Od.* 1, 34, 13. valet ima summis Mutare, et insignem attenuat Deus. *Auct. ad Her.* 3, 3. Attenuare aliquid dicendo: *cui contrarium est* amplificare, augere. *Attenuare orationem* quid sit, V. in ATTENUATUS. ℙ Scribitur et *Adtenuo.*

ATTĔRO et Adtero, eris, trivi, tritum, *raro* atterui, atteritum, a. 3. προςτρίβω, ἐπιτρίβω, rem aliquam ad aliam tero, adfrico. *Hor. Od.* 2, 19, 30. Cerberus leniter atterens caudam. *Plin.* 10, 74, 95. Asinus spinetis se scabendi causa atterens. ℙ Est etiam utendo et terendo minuere et consumere. *Plin.* 7, 16, 15. Dentes usu atteruntur. *Id.* 9, 35, 56. Conchylia et purpuras omnis hora atterit, *h. e.* omnibus horis homines conchyliatas vestes et purpureas induunt et consumunt. *Id.* 2, 63, 63. Quot manus atteruntur, ut unus niteat articulus! *scilicet* in gemmis anulorum elaborandis. *Ulp. Dig.* 23, 3, 10. Atterere vestem. *Pl. Pers.* 4, 9, 11. alicui aures, alludit ad morem antestandi. V. ANTESTOR. *Prop.* 4, 3, 23. num teneros urit lorica lacertos? Num gravis imbelles atterit hasta manus? *Plin.* 28, 15, 61. Feminae equitatu atteruntur. *Tibull.* 1, 4, 48. Aut opere insuetas atteruisse manus. *attenuasse* quidam reponunt. Sed praeteritum *terui* pro *trivi* agnoscit etiam *Vel. Long. Orthogr.* p. 2234. quamvis fateatur, *trivi* magis ex consuetudine esse. V. TERO. ℙ De partic. *Atteritus*, V. infra ATTRITUS. ℙ Significat etiam proterere, calcare, comminuere, frangere. *Virg. G.* 4, 11. aut errans bucula campo Decutiat rorem, et surgentes atterat herbas. *Plin.* 8, 5, 5. de elephantis: Amnem transituri minimos praemittunt, ne majorum ingressu atterente alveum, crescat gurgitis altitudo. *Cels. Praef.* Alii atteri cibum in ventre contendunt: alii putrescere. *Colum.* 5, 6. Demissum palmitem inferior atteret, et fructum decutiet. ℙ Translate. *Tac. Agr.* 9. Et vincere inglorium et atteri sordidum arbitrabatur, *h. e.* superari, opprimi, sperni: vel congredi, contendere, et quasi conflictando teri. [*Non solum superari sed ut *Ern.*, vinci et jacturam facere dignitatis; procuratores enim, quos spectat, fere libertini erant.] ℙ Saepe est imminuere, attenuare, consumere, infirmare. *Curt.* 4, 6. *in f.* Proeliis etiam secundis atteruntur copiae. *Sall. Jug.* 81. Postquam utrinque legiones, item classes saepe fusae, et alteri alteros aliquantum attriverant. *Id. ib.* 5. Annibal Italiae opes maxime attriverat. *Tac. Hist.* 1, 89. Intenta alimentorum pretia plebem attriverant. [*Tac. G.* 29. nec tributis contemnuntur (Germani), nec publicanus atterit, i. e. exhaurit et bonis omnibus exuit. coll. *Hist.* 2, 56. V. ATTRITUS.] *Juvenal.* 16, 50. Nec res atteritur longo sufflamine litis. *Sall. Cat.* 16. Atterere famam atque pudorem alicujus. *Quint. Prooem.* 8. Eo tempore quo praecipue alenda ingenia atque indulgentia quadam nutrienda sunt, asperiorum tractatu rerum atteruntur.

ATTERRANĔA, fulmina dicuntur a *Sen. Qu. nat.* 2, 49. quae in incluso fiunt. Quo loco mire variant codices. Alii enim habent *artencata*, alii *atercauta*, *attertanta*, *attercanta*: quae verborum monstra sunt. Sunt qui putant legendum esse *attegiana* ab *attegia*: sunt qui *arceranea*, ab *arcera*, quae est genus plaustri undique tectum: sunt denique qui *ateranea* malunt, ab *ater*, scilicet a nigro colore. [At prius *atterranea* praestat, nam e terra interdum fulmina exsilire, constat, ut probavit *Scip. Maffejus* in opere, cui titulus: *Della formazione dei fulmini, Verona* 1747. 4°. *F.*]

[ATTERTIĀTUS, a, um, part. ab inusit. *attertio, as. Plin. Valer.* 1, 29. Lixivium attertiatum, *h. e.* ad tertias usque decoctum. *F.*]

ATTESTĀTIO, onis, f. ἐπιμαρτυρία, actus attestandi, testimonium. *Macr. Somn. Scip.* 2, 9. Sed describi hoc nostra attestatione non debuit, cujus situs nobis incognitus perseverat. *Trebell.* XXX. *Tyrann.* 30. de Zenobia: Hac se attestatione defendit.

ATTESTĀTOR, oris, m. ἐπιμάρτυρος, qui attestatur. *Plin. ep.* 6, 17. Quis uno te reverentior hujus operis, quis benignior attestator? Ita legitur in quibusd. codicib. teste *Grutero:* sed plerique alii habent *aestimator*, quod praestat.

ATTESTĀTUS et Adtestatus, a, um, partic. ab *attestor. Attestata fulmina* dicuntur, quae prioribus consentiunt, hoc est quae iterato fiunt, et significationem priorum attestantur et comprobant. *Senec. Qu. nat.* 2, 49. et *Festus.* ℙ Significatione passiva, testimonio comprobatus. *Plin.* 10, 43, 60. Reddatur et corvis sua gratia, indignatione quoque populi R. attestata, non solum conscientia. Ita habetur in multis *editionib.* etiam princip. A. 1470 et 1472. Sed antiquior A. 1469. habet *testata*, atque ita etiam edidit *Harduin.*

ATTESTOR et Adtestor, aris, atus sum, dep. 1. testimonium do, testimonio comprobo, ἐπιμαρτυρέω. *Plin. praef. Hist. nat.* L. Scipio hoc attestabatur, vel inimico judici se probari posse. *Phaedr.* 1, 10. Hoc attestatur brevis Aesopi fabula. *Gell.* 4, 12. M. Cato id saepe numero attestatus est. *Cic. Sull.* 29. Attestante memoria omnium, neminem esse, etc. Quidam hic aliter leg. ℙ *Attestari aliquem* est in testem vocare. *Cic. Mil.* 25. *in f.* Te, Magne, tamen attestaretur. Al. leg. *antestaretur.* [*Et sic legendum. V. ANTESTOR.] *Paul. Recept. sentent. l.* 2. *tit.* 27. Attestando vicinos.

*ATTĔVA, ae, Aethiopiae sub Aegypto oppidum. *Plin.* 6, 29. ed. *Hard.* Antea *Attenam* legebatur pro *Atteva. B. A.*

ATTEXO et Adtexo, is, exui, extum, a. 3. συνάπτω, παραπλέκω, idem quod texo, vel texendo addo. *Caes. B. G.* 5, 40. Pinnae loricaeque ex cratibus attexuntur. ℙ Translate est adjungere, addere. *Cic. Univ.* 11. *in f.* Vos autem ad id, quod erit immortale, partem attexitote mortalem. *Varr. R. R.* 2, 5. Nos interea secundum actum de majoribus attexamus. *Appul. Met.* 5. Exordio sermonis hujus quam concolores fallacias attexamus. Et *ib.* 11. p. 260, 35. Attextis capite crinibus feminam mentiebatur.

ATTHIS, ĭdis, f. adj. Ἀτθὶς, Atticam, seu Atheniensem significat, ab Atthide Cranai Athenarum regis filia. *Mart.* 11, 54. Quale decus formae! Romanam credere matres Italides possunt, Atthides esse suam. *Sen. Hipp.* 106. Atthidum mixta choris. *Appul. Met. praef. post. init.* 1. Linguam Atthidem primis pueritiae stipendiis merui. Al. hic aliter leg. [*Ed. Oud. habet Attidem.] ℙ Substantive est luscinia avis, in quam Philomela Pandionis Atheniensium regis filia versa est. *Mart.* 1, 54. Sic ubi multisona fervet sacer atthide lucus. ℙ Item hirundo, quia in hirundinem mutata dicitur Progne soror Philomelae. *Id.* 5, 67. Hibernos peterent solito cum more recessus Atthides, in nidis una remansit avis. ℙ Apud *Ov. Her.* 15, 18. est *Atthis* nomen proprium mulieris. ℙ Est praeterea *Atthis* regio eadem, quae Attica. *Mela* 2, 3. Hinc *Lucr.* 6, 1114. Atthide tentantur gressus oculique in Achaeis Finibus. Adde *Sidon. carm.* 5, 44. ℙ Apud *Hygin. fab.* 14. Salamina insula dicitur appellata *Atthis* ab Apollonio Rhodio. ℙ Legitur et *Attis* sine aspiratione pro *Atthis:* item pro *Atys*, de quo V. infra suo loco.

ATTIĀNUS. V. ATIANUS.

ATTĬCA, ae, f. Ἀττικὴ, regio Achajae seu Helladis, cujus caput Athenae, cujus maxima pars litoralis est: unde et *Acte* est appellata, teste *Plin.* 4, 7, 11., ab ἀκτὴ, litus. Est autem revera adj., et intelligitur *regio*, *provincia*, aut quippiam simile. *Plin.* 4, 1, 1. Laconia, Argolis, Megaris, Attica, Boeotia. *Id. ib.* 7, 11. In Attica fontes Cephissia, Larine, etc.

ATTĬCĒ, es, f. Ἀττικὴ, genus est ochrae seu silis, ceterorum generum laudatissimi, quod in argentifodinis Atticae olim inveniebatur. *Cels.* 5, 18. *n.* 19. Miscetur ochra, quae Attice nominatur, cum duabus partibus similae. *Attice* adjectivum est *Plin.* 37, 10, 66., qui *ochram Atticam* dixit; et 33, 12, 56. *sil Atticum.*

ATTĬCĒ, adv. Atticorum more. *Cic. Brut.* 84. Ita fiet, ut non omnes, qui Attice, iidem bene; sed ut omnes qui bene, iidem etiam Attice dicant. *Quint.* 12, 10. Attice pressus orator.

[ATTĬCIĀNUS, i, m. ad Atticos pertinens. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 126. *col.* 7. T. Fisevius Atticianus. *F.*]

[ATTĬCILLA, ae, f. diminutivum Atticae. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 421, 4. M. Julio M. F. Vol. Attico Julia Atticilla mater fec. infelicissima filio pientissimo. *F.*]

ATTĬCISMUS, i, m. Ἀττικισμὸς, proprietas et elegantia Attici sermonis. *Quint.* 6, 3. Qualis apud Graecos Atticismus ille redolens Athenarum proprium saporem. *Cic. Att.* 4, 17. Graece usurpat. Et fortasse etiam apud *Quint.* Graece Ἀττικισμὸς legendum est. Nam optim. quaedam edition. etiam A. 1471. habent *Atticismos* Graeca positione.

ATTĬCISSO, as, n. Ἀττικίζω, Atticos imitor, Attice loquor *Pl. Men. Prol.* 11. Atque adeo hoc argumentum Graecissat; tamen non Atticissat, verum Sicilicissat. Simpliciter significat Graece loqui. *Appul. Flor. n.* 18. p. 362, 12. Quamvis optime Latine possit, tamen hodie nobis Atticissabit. ℙ Scribitur et *Atticizo.* V. BADIZO.

[ATTĬCŬLA, ae, f. diminutivum Atticae. Cognomen Romanum. *Cic. Att.* 6, 5. Valebis igitur et puellae salutem Atticulae dices, *h. e.* Caeciliae Atticulae filiae T. Pomponii Attici, qui ab avunculo Caecilio adoptatus *Q. Caecilius Q. F. Pomponianus Atticus* appellatus fuit. *F.*]

ATTĬCURGES, is, adj. Ἀττικουργὴς, Attico opere seu modo factus: Graeca dictio ab ἔργον, opus, et Ἀττικὸς, Atticus. In architectura *Atticurges* dicitur illud opus, quod Attica ratione est perfectum. Attici enim, licet Corinthia aedificandi ratione uterentur, habebant tamen aliquid peculiare, quo a Corinthiis differebant. Hinc *Atticas columnas quaternis angulis pari laterum intervallo*, *Plin.* 36, 23, 56. memorat. *Vitr.* 3, 3. Altitudo ejus, si Atticurges erit, ita dividatur, etc. et mox. Altitudo, uti Atticurgis. *Id.* 4, 6. Genera thyromatum sunt Doricum, Ionicum, Atticurges, *et post.* Atticurges iisdem rationibus perficiuntur.

ATTĬCUS, a, um, adj. Ἀττικὸς, ad Atticam et ad Athenas pertinens. *Plin.* 10, 12, 15. Attica regio. *Id.* 21, 10, 31. Atticum thymum. Et *ib.* Atticum mel. Et *Ov. Trist.* 5, 4, 32. Attica apis, *h. e.* montis Hymetti, qui est in Attica, optimo melle celebris. *Plin.* 31, 7, 41. Atticus sal, *h. e.* qui circa Atticae litora colligitur, ceteris humidior, atque adeo minus amarus. *Id.* 25, 13, 91. Atticam cicutam inter eas recenset, quae praesentissimi veneni sunt. *Id.* 29, 2, 9. Atticam lanam refert inter praecipuas. *Id.* 36, 23, 56. Atticae columnae, V. ATTICURGES. *Id.* 37, 10, 66. Attica ochra, V. ATTICE, es. *Mart.* 10, 51. Attica pellex, *h. e.* Philomela Pandionis Athenarum regis filia, a Tereo Prognes sororis suae marito stuprata: quae ideo apud *Ov. Met.* 6, 537. queritur: *pellex ego facta sorori! Stat. Silv.* 1, 1, 101. Atticus senior, *h. e.* Phidias. *Hor. Sat.* 2, 8, 13. ut Attica virgo Cum sacris Cereris, *h. e.* canephora Athenis sacra Cereris capite portans. V. CANEPHORAE. *Vell.* 2, 23. Attica fides, *h. e.* sincera, certa. Adeo enim certa Atheniensium in Romanos fides fuit, ut semper et in omni re, quidquid sincera fide gereretur, id Romani Attica fieri praedicarent. *Id. ib.* ℙ Atticae provinciae caput sunt Athenae (unde *Athenae Atticae* dicuntur a *Pl. Ps.* 1, 5, 2., *Rud.* 3, 4, 36., *Truc.* 2, 6, 16. et alibi, ad discrimen etiam aliarum Athenarum, de quibus supra in ATHENAE) sedes quondam ac regnum optimarum artium, ac praesertim puri sermonis et eloquentiae. Genus dicendi Atticum erat medium inter Asiaticum et Laconicum, hoc est neque nimis fusum, neque nimis pressum, sed prudens, acutum, sincerum, solidum, sanum. *Cic. Opt. gen. Orat.* 3. Illos potius imitemur, qui incorrupta sanitate sunt (quod est proprium Atticorum) quam eos, quorum vitiosa abundantia est, quales Asia multos tulit. *Id. Or.* 26. Quidquid est salsum aut salubre in oratione, id proprium Atticorum est. *Quint.* 12, 10. Et antiqua quidem illa divisio inter Asianos et Atticos fuit, cum hi pressi et integri, contra inflati illi et inanes haberentur. Et mox. Attici limati et emuncti etc. V. ibi, et *Cic. Brut.* 82. et seqq., ubi multa de stilo Attico. *Pl. Pers.* 3, 1, 66. Dabuntur dotis tibi sexcenti logi; atque Attici omnes; nullum Siculum, etc. Alludit ad Graeca verba, quae purgatissima et nitidissima in Attica lingua erant. *Cic. Or.* 7. Demosthenes, quo ne Athenas quidem ipsas magis credo fuisse Atticas, *Mart.* 3, 20. Lepore tinctos Attico sales narrat. *Id.* 4, 87. Si vis auribus Atticis probari. *Cic. Or.* 9. Atticorum aures teretes et religiosae. *Id. Brut.* 17. Attica subtilitas. *Quint. l. c.* Atticus sapor. *Virg.* in *carm.* ap. *Quint.* 8, 3. Attica febris, *h. e.* frigidus, exsuccus et insulsus sermo. Et perstringit malum rhetorem, qui Atticus videri volebat, sed frustra. [V. *Heynii* adnot. ad *Virg. Catal.* 2. ℙ *Atticus profluvius* ap. *Veg. Vet.* 1, 17., et 38. est morbi genus in jumentis, cum nempe de naribus pro muco humor defluit male olens et spissus, colore pallido; fortasse est, quod Galli *la monce*, Itali *il moccio de' cavalli* (*n. der Rotz*) dicimus. Hoc Atticum fuisse nominatum putat *Gesnerus* ad similitudinem signorum in peste Attica commemoratorum a *Thucyd.* 2, 49., ubi tamen hujus profluvii nulla fit mentio. Sed haec nimis longe petita est ratio. Hinc *Schneiderus* arbitratur, hoc morbi genus ita fuisse appellatum, quod primum observatum fuerit ab Atticis scriptoribus. Fatendum tamen est, dubiam esse his in locis codicum lectionem. ℙ Atticus est cognomen *T. Pomponii* familiaris Ciceronis, eo quod Attice optime loqueretur. *Nep. Att.* 4. Sic Graece loquebatur, ut Athenis natus videretur. *F.*]

[ATTĬDIAS, ātis, omn. gen. adj. ad Attidium pertinens, dirutum Umbriae oppidum, e cujus ruinis *Fabriano* originem duxit. *Plin.* 3, 14, 19. *Inscr.* ap. *Donium cl.* 5. *n.* 1. M. Oppio M. F. Vel Secundioni Curatori R. P. Attidiat*ium.*

ATTĬGO et Adtigo, is, a. 3. ἐφάπτομαι, idem quod attingo, contingo: ex *ad*, et antiquo *tago* pro *tango. Pl. Asin.* 2, 2, 106. Ne me attigas. Si me tagis, nae hodie, etc. *Id. Bacch.* 3, 3, 41. Ne attigas puerum istac causa. *Pacuv.* ap. *Non*, 4, 35. Ne eum quis attollat, neve attigat. Adde *Turpil.* et *Accium* apud *eund. Non.* 2, 60. et rursus *Pl. Epid.* 5, 2, 58. et *Truc.* 2, 2, 21., quibus omnibus locis solum *attigas* legitur. Ex quo colligitur verbum defectivum esse. Addunt sane quidam alium *Plauti* locum *Most.* 2, 2, 37. Aedes ne attigatis, ut *Diomed.* legit 1. p. 378. et *Prop.* 1, 17. *in f.* Si quando vestras labens Amor attigit undas, etc. Sed priore quidem loco alii leg. *attingite:* posteriore autem potest esse praeteritum ab *Attingo.*

ATTĬGŬUS et Adtiguus, a, um, adj. contiguus, proximus, συναφής, ἐχόμενος. *Appul. Met.* 4. p. 148, 7. Domus attigua. *Id. ib.* 6. p. 178, 18. Attiguum nemus. Adde *Paul. Nol. in Nat.* XIII. *S. Fel. edit. Murator.* 331.

ATTĬLIA. V. ATILIA.

[ATTILLO, as, a. 1. idem ac titillo. *Jul. Val. res gest. Alex. M.* 3, 41. Quae dicta cum ex natura hominis meum quoque animum attillarent. *F.*]

ATTĬLUS, li, m. piscis est ingens, Padi fluminis proprius, inertia pinguescens ad mille aliquan-

do libras, catenato captus hamo, nec nisi boum jugis extractus. Ita Plin. 9, 15, 17. Hic piscis (Acipenser huso Linn.) quem Veneti vulgo copese. V. ICHTHYOCOLLA, Padi accolae ládano seu l'ádano appellant, similis est illi, quem Itali storione (Stör) vocant, sed est rostro acutiore.

ATTIN. V. ATYS.

ATTĬNAE, arum, f. plur. termini agrorum facti ex lapidibus in speciem maceriae congestis, ut describit Siculus Flacc. de Condit. agror. p. 4. et 6. Goes. et Rigalt. in Glossis docent, dictas esse ab attinendo, quod ii lapides se mutuo suo ipso pondere attineant. Addit Rigalt. locum Palladii 6, 3. Si lapidosus ager fuerit, per macerias saxorum attina collectas et purgari poterit, et muniri. Sed editi libri, quos vidimus, habent „saxorum turba collecta." [*Sic Furl. In ed. II. Forc. sic scriptum: a turba collectas.]

ATTĬNĔO et Adtineo, es, inui, entum, a. 2. κατέχω, teneo, detineo, ad aliquem locum teneo. Pl. Capt. 2, 2, 16. Nunc senex est in tonstrina: nunc jam cultros attinet, h. e. tonsor cultros ei admovet. Id. Men. 5, 1, 30. Attinere aliquid ante oculos. Id. Bacch. 2, 2, 3. et Truc. 4, 3, 63. aliquem vinctum. [*Id. Mil. 4, 8, 18. forma hic hujus, mores, virtus, animum attinuerunt tuum, i. e. moverunt. Alii conjungunt hic — attinuerunt, i. e. retinuerunt.] Tac. A. 1, 35. prehensam dexteram vi. Id. ib. 3, 36. aliquem publica custodia. Id. ib. 2, 52. militem castris. Id. ib. 6, 23. Attineri in palatio. Id. ib. 14, 56. in f. domi valetudine infensa. Id. ib. 6, 27. Attinere aliquem, ne pergat. Id. Hist. 2, 14. in f. Delectae omnes copiae forent, ni victorem exercitum attinuisset obscurum noctis. Id. A. 13, 50. Attinere impetum alicujus. Et ib. 53. Ne tamen segnem militem attinerent, ille inchoatum aggerem absolvit. Sall. Jug. 116. Bocchum Punica fide simul Romanos et Numidam spe pacis attinuisse. Tac. A. 15, 24. Attineri religione. Id. ib. 1, 50. discordiis. ℙ Est etiam occupare, custodire, servare. Tac. A. 4, 5. Ripamque Danubii legionum duae in Pannonia, duae in Moesia attinebant. Id. ib. 6, 17. Signatum argentum fisco vel aerario attinebatur. Vet. Poeta ap. Cic. Or. 47. Quam cara sintque, post carendo intelligunt, Quamque attinendi magni dominatus sient. ℙ Impersonaliter significat pertinere, προσήκειν. Ter. Andr. 1, 2, 16. Comperiebam, nihil ad Pamphilum quidquam attinere. Id. Eun. 4, 6, 6. Scin' tu, turbam hanc propter te esse factam; et adeo ad te attinere hanc omnem rem? Pl. Bacch. 2, 2, 51. Negotium hoc ad me attinet aurarium. ℙ Quod attinet, eleganter inseritur orationi. Cic. Att. 5, 17. Sic in provincia nos gerimus, quod ad abstinentiam attinet, ut nullus teruncius insumatur in quemquam. Id. Verr. 2, 2, 5. Vobis alio loco, ut se tota res habeat, quod ad eam civitatem attinet, demonstrabitur. Pl. Poen. 5, 4, 9. Certo enim, quod quidem ad nos duas attinuit, praepotentes, pulcrae fuimus. [*Liv. 23, 26. quod ad Carthaginienses hostes Hannibalemque attinet, prospera modo essent; ubi non pro attineret positum, sed absolute dictum est, i. q. de hostibus; etsi aliis locis in orat. obl. conjunctivus modus reperitur, v. c. 23, 43. 24, 16. ℙ Construitur cum infin. passivi pro inf. activi: Liv. 23, 3. quia nec eosdem nominari attinebat. Cf. Cic. Leg. 2, 17, 42. Sic alia quoque verba impersonalia infinitivum act. et passivi, sententia non mutata, admittunt, ut pertinet, expedit, convenit, decet etc. quae V. — Interdum etiam omittitur attinet. Cic. Leg. 2, 12, 29. quod tempus (sc. attinet), ut sacrificiorum libamenta serventur etc., diligenter habenda ratio intercalandi est. φ.] ℙ Ponitur etiam pro e re esse, interesse, opus esse. Cic. Att. 12, 18. Ea re non venit, quia nihil attinuit. Id. Fin. 4, 22. Quid attinuit, cum his, quibuscum re conveniebat, verbis discrepare? Colum. 2, 21. Si frumenta protinus usui destinantur, nihil attinet repoliri. Pl. Poen. 3, 3, 24. Sed quid istud ad me attinet? Plin. 17, 11, 16. Non misisset idem, si attineret, meridianam coeli partem signare in cortice. ℙ In tertia persona pluralis numeri. Cic. Fin. 4, 14. Cetera, quae ad colendam vitem attinebunt. [*Auct. ad Her. 1, 1. quae nihil attinebant, ibique Lamb.] Ter. Heaut. 1, 1, 24. Ea quae nihil ad te attinent. Adde Pl. Men. 1, 2, 36. et Pers. 4, 3, 27. ℙ Cum accusativo sine praeposit. Cic. Quint. 19. Neque quemquam attinebat id recusare. quemquam potest etiam esse accusativus infinitivi recusare. [*sed illud melius. Auct. ad Her. 3, 11. in f. nihil nos attinet, ibique Gron. et Graev.] Val. Max. 1, 1. n. 14. In his, quae custodiam religionis attinent. ℙ Pro pertinere, hoc est pertingere, pervenire. Curt. 6, 2. Scythae, qui in Europa sunt, a laevo Thraciae latere ad Borysthenem, atque inde ad Tanaim alium amnem recta attinent. ℙ [*Permutantur a librariis attinere et attingere, V. Cort. ad Sall. Jug. 16, 5.]

[ATTINCTUS, a, um, part. ab inusit. attingo, is, xi, inctum, intinctus. Veg. Veter. 1, 11. Post haec melle, butyro, axungia, salibus et picula, offis pro aequa omnium portione confectis, succo ptisanae ac passo involutis attinctum animal replebis. F.]

ATTINGO et Adtingo, ingis, igi, actum, a. 3. ἐφάπτομαι, idem quod tango, contingo: ex ad, et tango. Cic. Fam. 2, 17. De praeda mea teruncium nec attigit, nec tacturus est quisquam. Id. Leg. 2, 3. Nec enim ullum hoc frigidius flumen attigi, cum ad multa accesserim, ut vix pede tentare id possim. Ter. Eun. 4, 6, 2. Si illam digito attigerit uno, oculi illico effodientur. Nep. Eum. 5. Pedibus terram attingere. Gell. 14, 6. manu aliquem. Tac. A. 4, 54. nullos cibos. Pl. Cas. 5, 2, 30. Calamitas nunquam attigit, h. e. grando nunquam icit. Caes. B. G. 2, 32. Prius quam aries murum attigisset. Ter. Hecyr. 1, 2, 61. et Ph. 5, 8, 29. Attingere mulierem, h. e. rem cum ea habere. [*Tibull. 1, 6, 53. attingere puellam, i. e. fidem ejus sollicitare et labefactare; paullo ante dixit violare. — Similiter Liv. 8, 29. quos, si Vestinus attingeretur (i. e. bello lacesseretur), omnes habendos hostes. φ.] ℙ De iis, qui in locum aliquem perveniunt. Cic. Q. Fr. 1, 1, 8. Ut primum Asiam attigisti. Caes. B. G. 4, 23. Navibus Britanniam attingere. Nep. Dion. 5. Post diem tertium, quam Siciliam attigerat. Tac. A. 4, 45. Postquam saltuosos locos attigerat. [*Id. ib. 2, 55. postquam Syriam et legiones attigit.] ℙ Attingere etiam dicuntur, qui sunt alteri contermini. Caes. B. G. 2, 15. Eorum fines Nervii attingebant. Cic. Fam. 15, 4. Cappadociae pars ea, quae Ciliciam attingit. Id. Pis. 16. Macedonia, quae tantis barbarorum gentibus attingitur. Id. N. D. 2, 54. Utraque ex parte tonsillas attingens, palato extremo terminatur. [Inscr. ap. Morcell. Op. Epigraph. T. 2. p. 291. edit. Patav. Item collegia, quae attingunt eidem foro. Haec Inscript. pertinet ad an. Chr. 119. F.] ℙ Translate. Cic. Q. Fr. 1, 1, 6. Quae res ad officium imperii tui pertinebunt, de his rebus ne quid servus attingat. Id. Fin. 3, 5. Ante quam voluptas aut dolor attigerit. Id. Fam. 3, 10. ad f. Providit, ne qua me illius temporis invidia attingeret. Liv. 27, 11. Erant perpauci, quos ea infamia attingeret. Cic. ad Caesar. post. ep. 11. l. 9. ad Attic. Si qua de Pompejo tuendo cura te attingit, h. e. afficit. Id. Leg. 2, 1. a med. Me alia quoque causa delectat, quae te non attingit. Prop. 1, 19, 9. Attingere gaudia, h. e. frui. Val. Fl. 2, 452. et Claud. B. Get. 412. Vox attigit aures. Manil. 1, 326. ceperat Orpheus Omne, quod attigerat cantu, h. e. permulserat. Cic. N. D. 3, 25. Attingere aliquid suspicione, h. e. suspicione assequi, conjicere. Colum. R. R. 1, 8. senectutem, h. e. senescere. Cic. Att. 2, 22. rempublicam, h. e. reipublicae administrandae se dare. Sic Id. ad Caesar. post ep. 11. l. 9. ad Attic. aliquam partem belli. Liv. 3, 19. arma. Cic. Fam. 5, 8. forum, h. e. in forum ad agendum accedere. ℙ Dicitur eleganter de iis, qui in aliquod studium incumbunt; et significat leviter operam dare: item de iis, qui dicendo, aut scribendo de aliqua re agunt; et significat breviter commemorare, paucis tractare. Cic. Or. 1, 18. Egomet, qui sero ac leviter Graecas litteras attigissem. Et ib. 2, 1. L. Crassum non plus attigisse doctrinae, quam quantum prima illa institutione potuisset. Nep. Att. 18. Attigit quoque poeticen. Cic. Att. 2, 1. Strictim attingere aliquem librum. Id. Fam. 2, 4. Scriberem plura, nisi, etc., et hoc quidquid attigi, non feci inflammandi tui causa, sed, etc. Id. Or. 2, 49. Breviter perstringere atque attingere aliquid. Nep. Pelop. 1. Summas tantummodo attingere. Pacat. Paneg. Theodos. 8. aliquid summatim. Plin. 2, 12, 9. capitulatim. Cic Arch. 11. res gestas versibus et inchoare. Gell. 14, 1. aliquid oratione. Tac. A. 1, 35. Ut seditionem attigit. Plin. Prooem. Hist. nat. Plerique ex iis, quos attigi, h. e. ex iis scriptoribus, a quibus delibavi, quae in meam historiam conferrem. Pl. Truc. 4, 4, 11. Ut planiloqua est! paucis ut rem ipsam attigit! Idem eodem sensu alibi dixit acu rem tangere. V. ACUS. ℙ Ad hanc, quam modo posuimus, dicendi seu commemorandi significationem pertinet etiam illud ejusdem Pl. Bacch. 2, 2, 19. Quod ab illo attigisset nuncius, h. e. dixisset, nunciasset: nisi malis sic exponere: nuncius ab illo veniens ad me pervenisset ac nunciasset. Simili ratione Id. ib. 3, 5, 3. Si a me tetigit nuncius, etc. Lambin. tamen legit attulisset. ℙ Sumitur etiam pro attinere, pertinere, conjunctionem aliquam cum alio habere. Cic. Off. 2, 20. Partim ejusmodi sunt, ut ad universos cives pertineant, partim singulos ut attingant. Id. Off. 1, 6. Primus ille locus, qui in veri cognitione consistit, maxime naturam attingit humanam. Id. Or. 2, 39. Ab eo, quod rem attingit, plures sunt argumentorum sedes. Id. Verr. 2, 5, 32. Segestana et Centuripina civitas, quae tum officiis, fide, vetustate, tum etiam cognatione populi R. nomen attingunt. Id. Q. Fr. 1, 1, 1. Summa necessitudine attingere aliquem. Pl. Merc. 1, 1, 32. Quae nihil attingunt ad rem, nec sunt usui. [*Ad hunc modum scribi vult Heins. Ov. A. Am. 2, 701. ad Venerem attingere seram. Vulgo autem legitur at.] ℙ Apud Appul. Apol. p. 337, 12. Si quid eam humanitus attigisset, significat i. q. si mortua fuisset: quod Cic. dixit Si quid mihi humanitus accidisset. V. ACCIDO. ℙ Attingere nomen legis scitum aliquod dicitur, quod legis nomine appellari potest, et inter leges adnumerari. Cic. Leg. 2, 5. Multa perniciose, multa pestifere sciscuntur in populis, quae non magis legis nomen attingunt, quam si, etc. ℙ Attingem pro Attingam olim dictum esse, notat Festus ex emendatione Scalig. et Lips. ℙ [*Permutantur attingere et attinere. V. ATTINEO.]

[ATTĬO, ōnis, m. diminutivum attae. Cognomen Romanum. Inscr. ap. Grut. 687, 12. Q. Ingenuvius Attio. F.]

ATTIS. V. ATTHIS, et ATYS.

*ATTITŬLO, as, titulum appono. Rufinus de Origine: Ex his libris, quos περὶ ἀρχῶν attitulavit. B. A.

ATTĬUS. V. ACCIUS.

ATTŎLĔRO, as, a. 1. sustineo. Appul. Met. 2. p. 90. ed. Oud. Atria pulcherrima, columnis quadrifariam per singulos angulos stantibus, attolerabant statuas palmaris Deae, h. e. Victoriae. Alii [*ut ed. Elmenh.] minus recte leg. attollebant.

*ATTOLLENTIA, ae, i. q. superbia. Usus est h. v. Schol. Lucani ad 1, 82. ed. a Webero. Cf. ATTOLLO.

ATTOLLO et Adtollo, is, a. 3. ἐπαίρω, ἐξαίρω, erigo, sustollo. Quint. 11, 3. Attollere pedem. Ov. Halieut. 70. caput. Ter. Eun. 4, 6, 31. pallium. Pl. Cas. 2, 6, 5. signa. Plin. 9, 27, 43. cornua e mari. Virg. A. 10, 856. se in femur. Liv. 8, 7. se a gravi casu. Id. 10, 36. manus ad coelum. Ov. Met. 4, 720. se in auras. Prop. 1, 15, 37. oculos contra solem. Ov. Met. 2, 448. oculos humo. [*Attollere oculos (etiam tollere) de iis maxime dicitur, qui contra minas et terrorem sese tollunt. Liv. 6, 16. nec adversus dictatoriam vim aut tribuni plebis aut ipsa plebs attollere oculos aut hiscere audebat. Quem usum aliis etiam locis explicat Bentl. ad Hor. Od. 1, 3, 18. p. 11. in f.] Id. ib. 7, 847. aliquem ulnis. Virg. G. 4, 217. humeris. Plin. 34, 6, 12. aliquid supra aliud. Id. 36, 5, 4. n. 9. Attollitur opus in altitudinem vigintiquinque cubitis. Et 21, 11, 36. Herba attollens se a terra. Id. 5, 1, 1. Mons e mediis arenis in coelum attollitur. Id. 5, 29, 31. Ephesus attollitur monte Pione. Id. 4, 6, 10. Regio attollitur in montes LXXVI. Virg. A. 3, 552. attollit se diva Lacinia contra. Ubi Servius: quia appropinquantibus montes surgere videntur. Tac. A. 6, 37. Euphratem nulla imbrium vi, sponte et immensum attōlli. Virg. A. 2, 185. et ib. 3, 135. Attollere molem, et attollere arcem tectis, h. e. exstruere, aedificare. [*Poetice Plin. Pan. 14, 3. campum alacritate, discursu, pulvere attollere, i. e. alacri discursu pulverem in campo attollere, omnia complere pulvere, discursu.] ℙ Translate. Quint. 11, 3. Attollere vocem. Id. 10, 5. orationem. Id. 1, 2. mentem. Tac. H. 4, 52. rempublicam bello et armis. Id. ib. 2, 90. aliquem laudibus. Id. ib. 4, 59. aliquem praemiis. [*Vell. 2, 65. quanto Ciceronis studio Brutus Cassiusque attollerentur, i. e. ornarentur, eveherentur. Similia laudat Ruhnk. ad h. l.] Id. ib. 1, 70. famam alicujus rei. Cels. 5, 26. n. 1. parvam rem attollere. Virg. A. 4, 49. Punica se quantis attollet gloria rebus! Lucan. 7, 11. Attollere nomen alicujus ad sidera. Prop. 4, 6, 51. Frangit et attollit vires in milite causa. Virg. A. 12. 4. Attollere animos, i. e. magis magisque irasci. Plin. Pan. 44. Rectos ac vividos animos non contundere ac deprimere, sed fovere et attollere. [*Liv. 22, 26. ad consulatus spem quum attolleret animos, i. e. erigeret.] Auct. declam. in Cic. 2. Attollere alicui animos. [*Attollere se ex aliqua re, Liv. 21, 58. ex illa strage quum se quisque attollere et levare vellet. φ.] Virg. A. 2, 381. Serpens attollens iras. ℙ Pro auferre antiquum est. Pacuv. ap. Non. 4, 35. Custodite istum vos, ne cum quis attollat, neve attigat. Id. ib. Pro imperio agendum est: quis vetat, quisve attollat? Grotius, ut refert Vossius, legendum putat: Pro imperio agendum est: nequis attollat, veta: qua ratione multo clarior est sententia. ℙ Praeteritum attuli, et supinum allatum V. in AFFERO. Attollo autem mutuatur sustuli a sustollo. ℙ [*Permutantur a librariis attollere et impellere, V. Bentl. ad Lucan. 3, 230.]

ATTONDĔO et Adtondeo, ondes, attondi, onsum, a. 2. ἐπικείρω, idem quod tondeo, circum tondeo. Pl. Capt. 2, 2, 18. Strictim attonsurum dicam esse, an per pectinem nescio. Scribon. Compos. 10. Attondere ad cutem. ℙ Sumitur etiam generatim pro resecare, circum amputare, recidere. Virg. G. 2, 406. et curvo Saturni dente relictam Persequitur vitem, attondens, fingitque putando. Id. Ecl. 10, 7. Dum tenera attondent simae virgulta capellae. ℙ Translate. Pl. Bacch. 5, 1, 9. Is me usque attondit doctis dolis, h. e. circumvenit et per fraudem argentum abstulit. Huc pertinet etiam locus ejusdem ex Captiv. modo allatus. ℙ Joculariter. Id. Epid. 2, 3, 6. Metuo si senex resciverit, ne ulmos parasitos faciat, qui usque atton-

deant, *h. e.* ne virgas ulmeas paret, quae tergum meum, ut parasiti alienas mensas solent, attondeant et concidant. V. alia in ATTONSUS. ¶ In praeterito etiam *attotondi* habere potest, quemadmodum *detondeo* et *detondi* facit, et *detotondi* teste *Priscian.* p. 868. Itaque *attotonse* per syncopen pro *attotondisse* legunt aliqui in *Catal. Virg. carm. de Sabino* 8. Ubi iste post Sabinus, ante Quinctio Bidente dicit attotonse forcipe. Alii tamen leg. *attondisse*. *Scalig.* ex conjectura etiam aliter. [sed *attotonse* metrum postulat. *F.*]

ATTONITE, adverb. *Plin.* 30, 1, 4. Britannia hodieque eam (*magicen*) attonite celebrat tantis caeremoniis, ut, etc., *h. e.* ad stuporem usque superstitiosa et defixa.

ATTONITUS et Adtonitus, a, um, partic. verbi *attono*, ἐμβρόντητος, ἀπόπληκτος, ἐκπλαγής, proprie significat eum, qui corpore ac mente rigescit et stupet ex casu vicini fulminis, a quo afflatus sit et paene tactus, et sonitu tonitruum stupefactus, ut *Sen. Qu. nat.* 2, 27. et *Serv.* ad *A.* 3, 172. docent. *Curt.* 8, 4. Erat prope continuus coeli fragor, et passim cadentium fulminum species visebatur; attonitisque auribus stupens agmen etc. *Petr. Sat.* 101. Intremui post hoc fulmen attonitus. ¶ Generatim dicitur de eo, qui ex quacumque causa stupet et mente percellitur, ut ex morbo, ex metu, ex admiratione alicujus rei, ex subito aliquo casu etc. *Cels.* 3, 26. Attonitos quoque raro videmus, quorum et corpus et mens stupet. Fit interdum ictu fulminis, interdum morbo: hanc ἀποπληξίαν Graeci appellant. *Liv.* 3, 68. *in f.* Attonitus terrore belli. [*Tac. H.* 2, 42.] *Id.* 1, 47. novitate ac miraculo. *Tac. H.* 4, 49. subitae rei miraculo. *Virg. A.* 3, 172. Talibus attonitus visis ac voce Deorum. *Albinov.* ad *Liv.* 1, 85. Vidimus attonitum fraterna morte Neronem. [*Sine ablat., *Liv.* 10, 29. ita ut magna pars integris corporibus attoniti conciderent. φ.] *Sen. Troad.* 442. Mentis attonitae stupor. *Virg. A.* 5, 529. Attonitis haesere animis. *Mart.* 8, 30. de Scaevola: attonito regnet in igne manus. ¶ Cum genitivo Graecorum more. *Sil.* 6, 231. omnis anhelat Attonitus serpentis equus. ¶ Interdum accipitur pro furenti, turbato, incitato. *Petr. Sat.* 82. Attonito vultu efferatoque nil aliud, quam caedem et sanguinem cogito. [*Lucan.* 8, 591. attonitaque metu; al. *attonitos*. Illud dedit *Cort.*, quem V.] *Albinov.* ad *Liv.* 1, 317. Quo raperis laniata comas, similisque furenti Quo ruis? attonita quid petis ora manu? ¶ *Attoniti* etiam sunt, qui numine afflati dicuntur, quales sunt vates, Bacchae et hujusmodi. *Virg. A.* 7, 580. Attonitae Baccho matres. *Stat. Silv.* 5, 1, 116. primi cui jus venerabile thyrsi Bacchus, et attonitae tribuit vexilla catervae. *Hor. Od.* 3, 19, 13. Qui Musas amat impares, Ternos ter cyathos attonitus petet Vates. ¶ Tribuitur aliquando rebus inanimis poetice, et per translationem. *Virg. A.* 6, 53. Attonitae magna ora domus, *h. e.* stupendae et attonitos facientis. Loquitur de antro, ubi Sibylla responsa dabat. *Val. Fl.* 1, 45. attonitae mactat solemnia mensae, *h. e.* convivis ob id attonitis. *Plin.* 29, 1, 8. Contra attonitas quorundam persuasiones, qui prodesse, nisi pretiosa, non putant, *h. e.* persuasiones eorum, qui res pretiosas, velut attoniti admirantes, eas solum prodesse putant. [*Sil.* 4, 7. terrificis quatit attonitas rumoribus arces, et *Drak.* ad h. l.]

ATTONO et Adtono, as, ui, onitum, a. 1. stupidum, attonitum reddo, ἀποπλήττω, ἐκπλήττω. *Ov. Her.* 4, 49. Aut quas semideae Dryades Faunique bicornes Numine contactas attonuere suo. *Id. Met.* 3, 531. Quis furor, anguigenae, proles Mavortia, vestras Attonuit mentes? ¶ Proprie est tonitru quatere, aut afflare. *Maecenas* ap. *Sen. ep.* 19. Ipsa altitudo attonat summa, *h. e.* ut ipsemet *Seneca* exponit, attonita habet summa. Allegorice autem illud dicit, magnam fortunam magnis casibus expositam esse, et in magno metu versari.

ATTONSUS et Adtonsus, a, um, part. ab *attondeo*, tonsus, κουριζόμενος. *Cels.* 4, 3. Caput attonsum habere. *Pl. Bacch.* 5, 2, 7. Attonsae hae quidem ambae usque sunt oves. *Plaut.* hic jocatur in ambiguo: alludit enim ad notionem circumveniendi aliquem, et ab eo aliquid per fraudem auferendi. V. ATTONDEO. *Lucan.* 6, 84. Arva attonsa, *h. e.* herbis nudata. *Auson. Mosell.* 203. Attonsa prata. ¶ Translate. *Vet. Poeta* ap. *Cic. Tusc.* 5, 17. Consiliis nostris laus est attonsa Laconum, *h. e.* imminuta, aut accisa: Ἡμετέραις βουλαῖς Σπάρτη μὲν ἐκείρατο δόξαν.

*ATTORQUEO. V. ADTORQUEO.

ATTORREO, es, a. 2. idem quod torreo, asso. *Apic.* 4, 2. Attorrere nuces. *Id.* 7, 5. Attorrere aliquid in clibano.

ATTRACTIO, onis, f. contractio, συστολή. *Pallad.* 5, 4. Recenter lecta poma si guttis vini veteris perfundas, efficitur, ne ea rugarum deformet attractio. ¶ Translate. *Quint.* 1, 4. Adjiciebant (*grammatici quidam*) et asseverationem, ut *heu*, et attractionem, ut *fasceatim*: quae mihi non approbantur. *Attractionem* intelligebant vocem, qua multa simul contracta et congregata significaren-tur. Nam *fasceatim* significat per multos fasces, ut est apud *Charis.* 2. p. 166., vel, ut alii putant, per multas fascias; legunt enim *fasciatim*. Sic *vicatim* per vicos, *ostiatim* per ostia etc. Al. leg. *attrectationem*: [quia his adverbiis utimur, cum singulas res aut manu aut mente quasi apprehendimus et contrectamus. *F.* *Hoc recepit *Spalding. Forc.* habebat: „quae vox valde obscurat sententiam."]

ATTRACTORIUS, a, um, adj. attrahendi vim habens. *Aem. Macer* 4, 19. de Sulphure: Virtus est ejus, ut dicunt, extenuatrix, Et diaphoretica, simul attractoria, calda.

ATTRACTUS, a, um, part. ab *attraho*, adductus, pertractus. *Cels.* 7, 29. Uncus fronti injicitur, deinde attractus infantem educit. *Virg. G.* 3, 505. attractus ab alto spiritus gemitu gravis. *Senec. Ira* 3, 38. *in f.* Catoni cum in frontem mediam, quantum poterat attracta pingui saliva, inspuisset Lentulus. *Appul. Met.* 9. Complicitis pedibus in superius coenaculum attractus. ¶ Item contractus, corrugatus. *Senec. Ben.* 4, 31. Cum Pollionis attractiorem vidisset frontem. [*Catull.* 15, 17. quem attractis pedibus — percurrent raphani, i. e. sursum tractis, colligatis. Sed lectio valde incerta.]

ATTRACTUS, us, m. actus attrahendi. *Sammon.* 50, 931. cimex Horridus attractu, sed gustu commodus apto. Alii rectius leg. *attactu* cum *Humelbergio*. *Dictys* 5, 11. Ima rotis suspenderat, scilicet quo attractu motus facilius foret.

ATTRAHO et Adtraho, is, axi, actum, a. 3. ἐπισύρω, ἐφέλκω, ad me traho, adduco: ex *ad* et *traho*. *Cic. Fam.* 7, 10. Nihil nobis duobus est stultius; me, qui te non Romam attraham, te, qui non huc advoles. *Id. Verr.* 2, 3, 25. Adducitur a Veneriis, atque adeo attrahitur Lollius. *Mart.* 6, 66. Attrahere aliquem manu prope se. *Liv.* 29, 9. *ad f.* Tribunos attrahi ad se jussit. *Cels.* 6, 8. Spiritu succum (*per nares*) attrahere. *Plin.* 11, 37, 72. Attrahere animam. *Id.* 36, 16, 25. Magnes attrahens ferrum. *Ov. Rem. am.* 397. Attrahere lora. Et *ib.* 435. arcus contentius. *Senec. Ben.* 6, 7. Vultus tuus colligit rugas et attrahit frontem. ¶ Translate. *Cic. Verr.* 2, 2, 1. Ea me ad hoc negotium provincia attraxit. *Brutus inter ep. Cic. ad Brut.* 1, 17. Arcessere et attrahere malum aliquod. *Cic. Amic.* 14. Similitudo allicit et attrahit ad amicitiam. *Ov. Fast.* 3, 830. Attrahere novos discipulos. [*Id. Met.* 4, 93. in partes attrahi, i. e. ad pugnam provocari. Comparat *Burm.* cum h. l. *Cic. Att.* 10, 1.] *Val. Max.* 7, 2. *n.* 8. *ext.* ad se benevolentiam alicujus largitione.

ATTRECTATIO, onis, f. ψαῦσις, ψηλάφησις, actus attrectandi, contrectatio, palpatio. *Gell.* 11, 18. Furtum sine ulla quoque attrectatione fieri posse, sola mente atque animo, ut furtum fiat, annitente. *Pallad.* 4, 12. *de Bob. domand.* Cum teneri fuerint, frequenti manus attrectatione mansuescant. *Lampr. Elagab.* 12. Exoletorum attrectatione et tactu praecipue gaudebat. *Appul. de Deo Socrat.* Dii nulla attrectatione nostra contaminantur. Addunt quidam et locum *M. Senec. Controv.* 4, 25. *a med.*, ubi alii *tractationem* legunt, alii *tractionem*. De loco *Quint.*, quem alii adjiciunt, dictum est in ATTRACTIO.

ATTRECTATUS, a, um, part. v. *attrecto*, tactus, contrectatus. *Gell.* 11, 18. Res furti faciendi causa attrectatae. *Cic. Coel.* 8. Qui dicerent uxores suas a coena redeuntes attrectatas esse a Coelio.

ATTRECTATUS, us, m. attrectatio. *Pacuv.* ap. *Cic. Tusc.* 2, 21. Jam jam mittite. Nam attrectatu et quassu saevum amplificatis dolorem.

ATTRECTO et Adtrecto, as, avi, atum, a. 1. ψηλαφάω, ψάω, manibus tracto, tango, contrecto. *Cic. Har. resp.* 13. Contaminatis manibus attrectare libros. *Virg. A.* 2, 719. Attrectare sacra. [*Tac. A.* 1, 62. attrectare feralia.] *Sabinus JCtus* ap. *Gell.* 11, 18. Qui alienam rem attrectavit, furti tenetur, *h. e.* tetigit et surripuit. *Flor.* 3, 5. Causam belli praetenderat, attrectari terminos suos a Nicomede Bithynico, *h. e.* violari, invadi. *Pl. Rud.* 2, 4, 6. Sed quid ais, mea lepida, hilara. *Am.* aha, nimium familiariter me attrectas. *Cic. Coel.* 8. Attrectare uxorem alicujus, *h. e.* impudice tangere. [*ut *Suet. Ner.* 27. et *Dom.* 1. ubi eodem sensu contrectare.] ¶ Translate. [*Cic. Planc.* 12. facilis est illa occursatio et blanditia popularis; aspicitur, non attrectatur; procul apparet, non excutitur, non in manus sumitur, trop. pro *accurate considerare*.] *Tac. A.* 3, 52. Indecorum, attrectare aliquid quod non obtineretur, *h. e.* tentare, aggredi. *Nazar. Paneg. Constant.* 3. Attrectare virtutes alicujus, *h. e.* dicendo attingere. Adde *Pacat. Paneg. Theodos.* 47. ¶ In multis codicib. *Liv.* 5, 32. et *Virg. A.* 2, 719. teste *Pierio* legitur *attractare* et *adtractare*. ¶ [*Appul. de Mundo.* Indecore attrectans cominus cuncta. *F.*]

ATTREMO et Adtremo, is, ui, n. 3. idem quod tremo, ad alicujus vocem contremisco. *Stat. Th.* 8, 80. Dixerat: atque illi (*Plutoni*) jamdudum regia tristis Attremit oranti, suaque et quae desuper urget, Nutabat tellus. *Sidon. ep.* 6, 1. Cum censurae tuae attremat etiam turba collegii.

ATTREPIDO et Adtrepido, as, avi, atum, n. 1. idem quod trepido. *Pl. Poen.* 3, 1, 41. Attrepidate saltem: nam vos approperare haud postulo, *h. e.* senili et trepido gradu, ut potestis, festinate.

[ATTRIBULATUS, a, um, part. ab inusit. *attribulo*, tribulo, tritus. *Aem. Macer* 4, 6. Folliculus bene tritus et attribulatus. *F.*]

ATTRIBUO et Adtribuo, uis, ui, utum, a. 3. ἀποδίδωμι, ἀποτάττω, προσνέμω, idem quod tribuo, do, assigno, ascribo. *Caes. B. C.* 1, 14. Gladiatores libertati confirmat, eisque equos attribuit. *Cic. Att.* 12, 30. Pueros attribue ei, quot et quos videbitur. *Id. Rosc. Am.* 4. Timor quem mihi natura pudorque meus attribuit [*i. e. indidit.]. *Tac. A.* 2, 55. Attribuere alicui locum in militia. *Cic. Cat.* 2, 3. alicui provinciam. *Liv.* 1, 20. Pontificem ex patribus legere, eique sacra omnia exscripta exsignataque attribuere, i. e. assignare. *Id.* 26, 49. Attribuere alicui curam alicujus rei. *Cic. Verr.* 2, 5, 41. alicui causam calamitatis. *Id. N. D.* 3, 37. bonos exitus Diis immortalibus. *Id. Fam.* 2, 17. sibi soli, quod est commune cum alio. *Id. Sen.* 1. Si eruditius videbitur disputare, attribuito Graecis litteris. *Id. Inv.* 1, 52. Attribuere alicui legi, loco, urbi orationem, i. e. loquentem inducere. *Id. Font.* 6. alicui auctoritatem. [*Sall. Jug.* 90. alicui pecus agendum.] ¶ *Attribuere aliquid ad rem* idem est q. addere, adjicere. *Cic. Tusc.* 3, 30. Nunc illud satis est, non attribuere ad amissionem amicorum miseriam nostram, ne illos plus quam ipsi velint, si sentiant, plus certe, quam nosmetipsos, diligamus. *Cicero* hoc in loco hortatur homines, ne amicorum morte plus aequo contristentur. ¶ *Attribuere pecuniam*, est alicui ex aerario in reipublicae usus insumendam dare. *Cic. Phil.* 9, 7. Consules statuam faciendam: quantique locaverint, tantam pecuniam redemptori solvendam attribuendamque curent. *Id. Phil.* 14, 14. Monumentum quam amplissimum faciundum curent: quaestores ad eam rem pecuniam dare, attribuere, solvere jubeant. Adde *Liv.* 40, 46. *in f.* [*et c. 51. pecunia attributa, i. e. destinata.] V. ATTRIBUTUS. Singularis est loquendi ratio in *vet. Tab. aen.* ap. *Murat.* 582. *a med.* Qui eam viam tuendam redemerit, tantae pecuniae eum eosve attribuito sine dolo malo. Si is, qui attributus erit, eam pecuniam . . . . . ei, cui attributus est, non solverit, etc. ¶ Transfertur etiam a rebus publicis ad privatas: et significat dare alicui pecuniam alteri solvendam. *Cic. Att.* 13, 2. Faberius si venerit, videbis, ut tantum tribuatur, si modo attribuetur, quantum debetur. ¶ *Attribui* etiam dicuntur populi et urbes, quae alicui oppido adjunguntur, ut ejus foro et jurisdictioni pareant, eo tributa conferant, etc. V. ATTRIBUTUS.

ATTRIBUTIO, onis, f. ἐπινέμησις, actus attribuendi, assignatio, datio. Speciatim adhibetur in re pecuniaria, et significat assignationem pecuniae, quae fit alicui, ut alteri inde solvatur. *Cic. Fam.* 16, 24. De attributione conficies: de repraesentatione videbis. *Id. Att.* 15, 13. Scripsit ad me, sese de attributione omnia summa fecisse. *Id. ib.* 16, 1. Ait enim, attributionem in idus (*supple esse dilatam*), se autem urgeri acriter. Adde *ib.* 3. ¶ Generatim pro cujuslibet rei assignatione. *Appul. de Mundo.* Graeci Fatum μοῖραν vocant, quod ex partibus constet. Hinc νέμεσιν, quod unicuique attributio sua sit adscripta, *h. e.* suae sortis cuilibet facta sit assignatio. ¶ Est etiam id. q. adjunctum, circumstantia, et quidquid rem aliquam vel antecedit, vel comitatur, vel consequitur, [*vulgo *praedicatum*.] *Cic. Inv.* 1, 26. Ex his etiam attributionibus, sacer an profanus, publicus an privatus, alienus an ipsius, de quo agitur, locus sit, an fuerit. V. *integrum loc.* [*Haec prima est significatio.]

ATTRIBUTUM, i, n. *Varr. L. L.* 4, 36. docet attributum dictum esse aes, quod erat assignatum tribunis aerariis, ut militi in stipendium daretur. V. v. seq.

ATTRIBUTUS et Adtributus, a, um, part. ab *attribuo*, datus, assignatus. *Caes. B. G.* 7, 81. Suus cuique erat locus attributus. *Cic. Q. Fr.* 1, 1, 11. Insulae, quae erant ab Sulla Rhodiis attributae. *Plin.* 2, 8, 6. Sidera singulis attributa nobis. ¶ *Attributi* dicuntur populi aut urbes, quae proprium forum non habent, sed alteri urbi adjunctae sunt, ut inde jura petant, eoque accedant ad tributa solvenda, et alia subeunda munia publice imposita. *Plin.* 3, 20, 24. Camuni complures que similes finitimis attributi municipiis. Et *ib.* Non sunt adjectae Cottianae civitates: item attributae municipiis lege Pompeja. Adde *Liv.* 1, 43. ¶ *Attributa alicui rei* sunt, quae ad ejus rei naturam vel circumstantias aliquo modo pertinent et *adjuncta* etiam appellantur. *Cic. Inv.* 1, 24. Omnes res argumentando confirmantur, aut ex eo, quod personis, aut ex eo, quod negotiis est attributum. Ac personis has res attributas putamus, nomen, naturam, victum, fortunam, habitum, affectionem, studia, consilia, facta, casus, oratio-

nes. Et *ib.* 26. Negotiis autem, quae sunt attributa, partim sunt continentia cum ipso negotio, etc. Huc pertinet illud *Gell.* 4, 1. *in f.* Massurius Sabinus etiam quod jumentorum causa apparatum esset, quibus dominis uteretur, penori attributum dicit, *h. e.* ad penus pertinere, penoris nomine contineri. ¶ *Attributa pecunia* dicta est, quae publice alicui numerabatur in usus publicos insumenda: verbi gratia, quae a quaestoribus assignabatur praesidibus in provincias euntibus, ut ex ea viatici impensas solverent, stipendium darent militibus, aliisque provinciae usibus inservirent: item ea, quae dabatur redemptoribus, quibus opus aliquod publicum faciendum locabatur, etc. *Cic. Pis.* 35. Nonne sestertium centies et octogies, quod quasi vasarii nomine, in venditione mei capitis adscripseras, ex aerario tibi attributum, Romae in quaestu reliquisti? *Id. Verr.* 2, 1, 13. Quaestor ex senatusconsulto provinciam sortitus est: pecunia attributa, numerata est: profectus est quaestor in provinciam: venit in Galliam exspectatus ad exercitum consularem cum pecunia. Adde *Ascon. ib.*, *Liv.* 40, 51. et *Varr. L. L.* 4, 36. ¶ Transfertur etiam ad res privatas. *Cic. Att.* 13, 22. Attributos quod appellas, valde probo, *h. e.* quod exigis a debitoribus meis, quos ego tibi assignavi, ut pecuniam mihi debitam tibi solverent, bene facis. Quidam vet. cod. habent *ad tribunos quod appellas:* quae lectio non videtur hic locum habere.

ATTRĪTIO, onis, f. actus atterendi seu conterendi, ἐπίτριψις, παράτριψις. *Lamprid. Elagab.* 19. Rosatum ab aliis acceptum, pinearum etiam attritione odoratius reddidit. ¶ Alio sensu *Capell.* 3. p. 50. Lima scabros dentes levi sensim attritione purgare, *h. e.* fricatione.

ATTRĪTUS, a, um, part. v. *attero*, ἀνάτριπτος, περιτριβής, attenuatus, usu deterior factus, consumptus, imminutus, ut fit in iis, quae assidua tractatione paulatim minuuntur et consumuntur. *Virg. Ecl.* 6, 17. Et gravis attrita pendebat cantharus ansa. *Id. G.* 1, 46. sulco attritus vomer. *Plin.* 33, 12, 55. Usque adeo attritae caelaturae, ne figura discerni possit. *Mart.* 14, 125. Attrita veniet sportula saepe toga. Ita *editt.* omnes, sed legendum omnino *A trita.* *Cic. Verr.* 2, 4, 43. Mentum simulacri paulo attritius, quod in precibus non solum id venerari, verum etiam osculari solent. *Petr. Sat.* 109. Areaque attritis ridet adusta pilis, *h. e.* caput nitet capillis absumptis et amissis. ¶ Est etiam calcatus, protritus. *Ov. Her.* 18, 133. Jam patet attritus solitarum limes aquarum, Non aliter multa quam via pressa rota. *Catull.* 6, 10. Pulvinus attritus. ¶ Item contritus, minutus. *Ov. Met.* 2, 456. attritas versabat rivus arenas. ¶ Item confricatus, detritus. *Plin.* 2, 107, 111. Attrita inter se ligna. *Juven.* 6, 108. Attritus galea. *Id.* 8, 16. pumice lumbum. *Prop.* 4, 5, 50. Attrita manus. *Mart.* 10, 72. Attrita labella. *Petr. Sat.* 126. Facies medicamine attrita. ¶ Medici *attrita membra* appellant, quae ex fricatione et pressione eroduntur, fractaque cute vulnerantur. *Plin.* 24, 7, 28. Mastiche lentisci medetur et attritis partibus. *Id.* 30, 8, 22. Attritis medetur cinis muris silvatici cum melle. *Id.* 20, 5, 20. Caepae attritae sanant. ¶ Translate *attritus* ponitur pro imminuto, debilitato, fracto. *Petr. Sat.* 133. Attritis rebus egenus. *Suet. Galb.* 3. Attritae facultates. *Petr. Sat.* 116. Attritae bellis frequentibus opes. *Plin.* 6, 29, 35. Attrita bellis Aethiopia. [*Observat *Burm.*, quem laudat *Drak.* ad *Sil.* 2, 392. *attritus* hoc sensu semper de lento bello, non de subito impetu dici.] *Sil.* 6, 301. Africa attrita opes. *Tac. H.* 2, 56. Attritae Italiae res. *Flor.* 3, 5. Attritae vires validissimi regni. *Quint.* 10, 1. Velut attrita quotidiano actu forensi ingenia, optime talium rerum blanditia reparantur. *Auct. Dial. de Or.* 8. Orator exsanguis et attritus. *Sil.* 12, 83. Sic ductor fessas luxu attritasque secundis Erigere, et verbis tentabat sistere mentes, *h. e.* animos abjectos et imminutae virtutis. ¶ Obscenum sensum habet apud *Petr. Sat.* 81. *sub f.* V. TRITUS. ¶ *Attrita frons* est perfricta, inverecunda. *Juven.* 13, 242. quando recepit Ejectum semel attrita de fronte pudorem? ¶ *Atteritus* pro *attritus* a praeterito *atterui* pro *attrivi* legitur in quibusdam codicib. MSS. apud *Tac. H.* 1, 10. Mox atteritis opibus. Al. passim. hab. *attritis.* ¶ Scribitur et *Adtritus.* ¶ Comp. *Attritior.* V. supra. ¶ [*Commutantur a librariis *accitus*, *accisus* et *attritus.* V. *Drak.* ad *Sil.* 2, 392.]

ATTRĪTUS, us, m. ἐπίτριψις, παράτριψις, actus atterendi. *Plin.* 8, 52, 78. Sues indurantes attritu arborum costas. *Id.* 9, 45, 68. Pisces attritu petrae scalpentes pruritum. *Id.* 16, 40, 77. Teritur lignum ligno, ignemque concipit attritu. *Id.* 37, 3, 2. Succino pineus in attritu odor. ¶ Est etiam contritio, in minutas particulas fractio. *Id.* 11, 37, 61. Attritu subigere cibum. ¶ Dicitur etiam *attritus*, cum pars aliqua corporis, erosa cute ex pressione aut affrictione, vulneratur. *Plin.* 33, 6, 35. Ulcera ex attritu facta. *Id.* 28, 16, 62. Urina asini attritus calceamentorum sanat. *Id.* 26, 8, 58. Sedis vitia et attritus celerrime sanat plantago.

*ATTUARĬI, orum, Germaniae populi, inter Rhenum flumen et Albim. *Vell.* 2, 105. *Ammian.* 20, 10. al. 25. ¶ Forsan Chattuarii vel Chasuari, de quibus *Tac. G.* 34. *B. A.*

*ATTŪBI, orum, Hispaniae Baeticae oppidum, Charitas Julia cognominatum, hodie *Espejo.* *Plin.* 3, 1. *B. A.*

ATTŪBUS. V. in ATYPUS.

ATTŬLO, is, a. 3. idem quod *affero:* antiquum et obsoletum verbum, cujus tantummodo praeteritum *attuli* in usu nunc est. *Novius* ap. *Diomed.* 1. p. 376. Dotem ad nos nullam attulat. *Pacuv. ib.* p. 378. Custodite hunc vos, ne quis vim attulat neve attigat. Plerique alii leg. cum *Non.* 4, 35. ne eum quis attollat.

[ATTŪSA, ae, f. prosiliens, ab ἄττω, prosilio. Nomen servile Romanum. *Inscr.* ap. *Murat.* 1547, 4. Macrio Cornelius Attusae. *F.*]

ATTYS. V. ATYS.

ATUR. V. ATURRUS.

*ATURAE vel Aturres, oppidi nomen ad Aturrum flumen, hodie *Aire* in Gasconia. *Sidon. ep.* 1, 2. *Civitas Aturensium* audit *Notit. Gall.* *B. A.*

ĀTURRUS, i, m. nunc *l'Adour*, vel *Dour*, fluvius Aquitaniae e Pyrenaeis montibus nascens, Tarbellam et alias insuper Aquitaniae urbes alluens, et in Oceanum Aquitanicum influens. *Auson. Parental.* 4, 11. in terris, per quas erumpit Aturrus. *Id. Mos.* 468. Tarbellicus ibit Aturrus. ¶ Graece dicitur Ἀτούριος a *Ptolemaeo.* At a *Lucano* Latine *Atyrus* seu *Atūrus* 1, 420. Qui tenet et ripas Aturi, etc. Apud *Vibium Sequest.* est *Atyr.* Apud *Tibull.* 1, 8, (al. 7.) 4. est *Atur:* quamquam alii aliter legendum putant.

ĀTYPUS, a, um, adj. ἄτυπος, qui linguae vitio laborat, ita ut sonos verborum indistinctos confusosque exprimat, propterea quod debilitate ac torpore quodam lingua non bene feriat palatum, ut articulate proferat, vel quia ejus verba non distincte et expresse aerem feriant, ut intelligi clare, et unum ab altero seorsum exaudiri possint. Graeca vox ab α privativa, et τύπτω, ferio, pulso. *Coel. Sabin.* ap. *Gell.* 4, 2. Balbus autem et atypus vitiosi magis quam morbosi sunt. *Ulp. Dig.* 21, 1, 10. Quaesitum est an balbus, et blaesus, et atypus, isque qui tardius loquitur, et varus et vatius sanus sit? et opinor eos sanos esse. ¶ Pro *atypus* scribitur *attubus* conversa Graeca υ in *u* Latinum, et geminata consonante, ac *p* in *b* (quae sunt valde affines litterae) mutato. Hinc *vet. Gloss.* Attubus, μογιλάλος. *Auson. ep.* 22, 9. Canus, comosus, hispidus, trux, attubus. *Artubus* olim in plerisque libris legebatur: sed emendavit *Scal. in Lectt. Auson.* 2, 9. ¶ Etiam in locis allatis *Gellii* et *Dig.* aliter atque aliter habetur in quibusdam codicib. Nam et *atraphus*, et *atrophus*, et *aphthicus*, et *alphicus* etc. legitur, vel ex librariorum errore, vel ex quorundam conjectura. Verum *atypus*, et verior est, et in meliorib. lib. constantior.

ĀTYRUS. V. ATURRUS.

ĀTYS et Attys, yos, et Attis, ĭdis, et Attin, ĭnis, m. Ἄτυς, Ἄττυς, Ἄττις, Ἄττιν, ῖνος (tot enim modis scriptum legitur) puer Phrygius ex Celaenis urbe, eximiae pulcritudinis, quem *Arnob.* 5. p. 158. scribit filium fuisse cujusdam Nanae nymphae, filiae Sangarii vel regis vel fluminis: quae hunc concepit ex malo Punico, quod decerptum in sinum suum reposuerat. V. ibi reliqua. Hunc Cybele Deum mater adamavit, suisque sacris praefecit, ea tamen conditione, ut castum se et ab omni venere integrum servaret. Sed cum is postea in Sangaritide nympha peccasset, ab irata Cybele in furorem actus, genitalia sibi amputavit; cumque prae dolore manus etiam sibi afferre, vitamque finire pararet, miserata Dea eum in pinum vertit: quam arborem sibi sacram esse postea voluit: Atyos vero memoriam in suis sacris celebrari, et sacerdotes suos eviratos esse jussit. *Ov. Fast.* 4, 223. et seqq. *Serv. ad A.* 9, 116. narrat, Atyn cum sacris Cybeles praeesset, adamatum fuisse a rege civitatis suae, a quo cum vim timeret, et in silvam profugisset, ab illo sub quadam pinu, ubi fessus jacebat, invasum, summa vi restitisse, et genitalia ei abscidisse, sed eadem poena ab ipso mulcatum mortem obiisse. Aliter etiam rem totam persequitur *Arnob. l. c.* Docet vero *Macr. Sat.* 1, 21. quemadmodum Phryges terram omnium parentem Cybeles nomine coluerunt, ita nomine Atyos significasse solem (ut Assyrii et Phoenices nominibus Veneris et Adonidis). Nam solis et terrae beneficio cuncta gignuntur. Itaque ejus simulacrum effinxisse cum fistula et virga: fistula significante ventos, qui propriam sumunt de sole substantiam; virga vero potentiam solis in cuncta et gubernationem rerum universarum. V. ibi plura. *Augustin. Civ. Dei* 7, 25. scribit, Porphyrium philosophum docuisse, Atyn flores significare: et ideo abscissum, quia flos decidit ante fructum: sed hoc de Atyos virilibus dici posse; de ipso Aty apte dici non posse. Atyos meminit etiam *Lactant.* 1, 17. *Catullus* vero integrum condidit carmen, ubi quaedam ab iis, quae dicta sunt, aliquantum discrepantia ponit, ipsumque Atyn, postquam sibi virilia absciderat, velut feminam factum, feminino genere aliquoties effert, ut *v.* 31. Furibunda simul, anhelans, vaga vadit animo egens, Comitata tympano Atys per opaca nemora dux. *Ov. Met.* 10, 103. Et succincta comas, hirsutaque vertice pinus Grata Deum matri: siquidem Cybeleius Atys Exsuit hac hominem, truncoque induruit illo. *Catull. l. c.* 88. Tenerumque vidit Atyn prope marmora pelagi. *Inscr.* ap. *Grut.* 655, 3. Qui colitis Cybelen et qui Phryga plangitis Attin. In alia *ib.* 29, 6. scriptum est *Atthin* cum aspiratione. Alia *ib.* 308, 7. C. Camerius Crescens archigallus Matris Deum Magnae Idaeae et Attis Populi R. vivus sibi fecit, etc. (*Attis* est genitivus pro *Attyos* vel *Attidis* non facile usurpandus.) Alia *ib.* 28, 2. Dis magnis, Matri Deum et Attidi Sextilius Agesilaus, etc. Alia apud *Reines.* 1. *n.* 281. Dianae Sospitae L. Septimius L. F. Trom. Felix Victor Sacerd. Matr. D. M. I. et Attini P. R. sua pecunia ded. *Macr. l. c.* Eadem ratio quae circa Adonem et Attinem vertitur, etc. *Pers.* 1, 93. Berecynthius Attin, Et qui caeruleum dirimebat Nerea delphin. *Attis* quidam hic leg., sed reprehenduntur a *Scalig.*, *Casaubon.* et aliis. Ita enim postulat rhythmus *Attin*, *delphin*, quem rhythmum *Persius* ibi praestringit. ¶ Alius fuit *Atys* filius Herculis et Omphales, qui Lydum et Tyrrhenum genuit. *Tac. A.* 4, 55. Tyrrhenum Lydumque Atye rege genitos, etc. ¶ *Athis* fuit natione Indus, filius Limniaces, seu Limnates filiae Gangis fluvii, unus ex sociis Phinei in pugna contra Perseum et ab isto occisus. *Ov. Met.* 5, 47. ¶ Alius item fuit *Atys*, a quo gens Atia Latina originem traxit, ut docet *Virg. A.* 5, 568. ¶ Item filius Albae Albanorum regis, et ipse rex, Capis pater. *Liv.* 1, 3. ubi et *Atis* scribitur. ¶ Illud hic denique admonendum videtur, etiam *Attes*, *ae*, a quibusdam declinari, propterea quod a Graecis etiam Ἄττης usurpatum est: sed hujus positionis nos exemplum Latini scriptoris nondum vidimus.

AU

AU, interjectio variis animi affectibus exprimendis idonea: ut consternati animi. *Ter. Andr.* 4, 4, 12. Dicturan' es quod rogo? *My.* au. *Id. Eun.* 5, 2, 60. Au, tace, obsecro. Adde *ib.* 4, 4, 13. Ita autem ubique exponit *Donatus*, et a Graecis ἰού dici eodem sensu docet. ¶ Item abominantis vel avertentis. *Id. Ph.* 5, 1, 27. Quid? duasne is uxores habet? *So.* au, obsecro, vide, ne in cognatam pecces. ¶ Item admonentis cum indignatione et increpatione. *Pl. Mil.* 2, 2, 62. Vigila: tibi ego dico: au! feriatus ne sis. Al. aliter leg. [*V. intpp.] ¶ Item appellantis et excitantis. *Afran.* ap. *Charis.* 2. p. 214. Au, mi homo, immo edepol vos, supremum meum concelebretis diem. ¶ Quod addunt quidam ex *Pl. Men.* 2, 2, 3. Au tergo meo; leg. al. plerique *vae tergo meo.* ¶ Scribitur etiam *hau* et *ahu.* ¶ *Prisc.* l. 15. *sub f.* enumerat hanc interjectionem inter eas, quas ipse vocat sonituum illiteratorum imitationes, ut sunt *haha*, *heu*, *ohe*, et similia. ¶ Est etiam praepositio, quae in duobus solum verbis componendis locum habet, *aufero* et *aufugio;* estque ibi posita pro *ab.* Nam *abfugio*, *abfero* turpe visum est veteribus, ut *Cic.* docet *Or.* 47., qua de re etiam *Gell.* verba facit 15, 3.

*AVANTĬCI, orum, populi Alpini, in Gallia Narbonensi. *Plin.* 3, 4. *B. A.*

ĀVAR. V. AVARES.

ĀVĀRĒ, adv. avide, tenaciter, sordide, φιλοχρημάτως. *Cic. Off.* 3, 8. *in f.* Nihil avare, nihil injuste esse faciendum. *Ter. Heaut. prol.* 48. Si nunquam avare pretium statui arti meae. *Nep. Lys.* 4. Multa crudeliter avareque facere. *Curt.* 4, 7. Avare et superbe imperitare alicui. *Colum.* 1, 7. Avarius exigere a colonis opus, quam pensiones. *Senec. Ot. Sap.* 32. Horas suas avarissime servare.

ĀVĂRES, rum, m. plur. populi Scythiae, Romano imperio maxime infesti, circa tempora Justiniani imperatoris. *Coripp. Laud. Justin.* 3, 234. Legatos Avarum jussos intrare magister. ¶ In singulari num. est *Avar, aris.* *Id. ib.* 271. Crudus et asper Avar dictis sic coepit acerbis.

AVARĪCENSIS, se, adj. ad Avaricum pertinens. Est autem Avaricum urbs Galliae in finibus Biturigum, nunc *Bourges.* [*Nomen traxit ab Avara flumine, quod hodie *Evre* audit. *B. A.*] *Caes. B. G.* 7, 47. Avaricensia praemia.

ĀVĀRĬTER, adv. avare, avide. *Claud. Quadrigar.* ap. *Non.* 11, 11. Crudeliter illi, nos misericorditer; avariter illi, nos largiter. *Pl. Rud.* 4, 7, 12. Avariter poscere escam. *Id. Curc.* 1, 2, 35. Ingurgitare in se merum avariter. Adde *Caton.* ap. *Non. l. c.*

ĀVĀRĬTĬA, ae, f. φιλαργυρία, φιλοχρηματία, cupiditas habendi, aviditas. *Cic. Tusc.* 4, 11. Est autem avaritia opinatio vehemens de pecunia, quasi petenda sit, inhaerens et penitus insita. *Auct. ad Her.* 4, 25. Avaritia est injuriosa appetitio alienorum. *Cic. Or.* 2, 40. Avaritiam si tollere vultis, mater ejus est tollenda luxuries. *Sen. Const. Sap.*

2. Pueris talorum nucumque avaritia est: viris uri argentique et urbium. *Cic. Fin.* 3, 11. Quis nquam fuit avaritia tam ardenti, ut, etc.? *Id. Dom.* 23. Omnium fortunas spe et avaritia devorare. *Id. Verr.* 2, 2, 54. Avaritia hiante atque mminenti esse. *Id. Rosc. Am.* 31. Homo ardens varitia. *Sall. Jug.* 82. Caecus avaritia. Et *ib.* 3. Avaritia profunda. ₽ In plural. num. *Cic. Fin.* 2, 2, 27. Nec enim omnes avaritias, si aeque avaritias esse dixerimus, sequitur etiam, ut equas esse dicamus. ₽ Translate *Curt.* 9, 2. Avaritia gloriae.

ĂVĀRĬTĬES, ei, f. idem atque avaritia. *Lucr.* 3, 59. Denique avarities et honorum caeca cupido, Quae miseros homines cogunt transcendere fines Juris.

ĂVĀRUS, a, um, adj. *φιλάργυρος, φιλοχρήματος,* vidus pecuniae, alieni appetens, tenax, sordidus: ta dictus quasi avidus aeris, ut docet *Nigid.* ap. *Gell.* 10, 5., vel simpliciter ab *aveo*, ut ipse *Gell.* nalle videtur. *Cic. Or.* 2, 66. Homo avarus et urax. *Id. Verr.* 2, 3, 82. Avariores magistratus. *Id. ib.* 2, 1, 37. Homo avarissime et spurcissime. *Ov. Met.* 13, 434. Animus avarus. ₽ Tribuitur et rebus inanimis. *Virg. A.* 3, 44. Heu fuge crudeles terras, fuge litus avarum, *h. e.* ubi habitant vari homines. *Hor. Od.* 4, 9, 37. Avara fraus. Et *ib.* 11, 25. Avarae spes. *Mart.* 5, 29. nec avarae verna catastae, *h. e.* in qua servi venales magno pretio emuntur. *Id.* 3, 58. Nec avara servat crastinas dapes mensa. *Hor. Ep.* 2, 2, 157. Viveret in terris te si quis avarior uno. ₽ Transfertur a pecunia ad res alias. *Hor. A. P.* 323. Grajis ingenium, Grajis dedit ore rotundo Musa loqui, praeter laudem nullius avaris, *h. e.* cupidis. *Id. Ep.* 1, 15, 32. Quidquid quaesierat, ventri donabat avaro. *Claud. B. Get.* 606. miles caedis avarus. *Ov. Trist.* 4, 10, 52. nec avara Tibullo Tempus amicitiae fata dedere meae. *Mart.* 5, 38. Avara lex fatorum. *Prop.* 2, 21, 56. Ignis avarus. *Hor. Od.* 3, 29, 61. Avarum mare. *Virg. G.* 2, 492. Avarus Acheron. ₽ *Avarum mulierum* pro *avararum* est apud *Pl. Truc.* 2, 8, 9., ubi tamen est qui aliter legit. ₽ *Avaro tam deest quod habet, quam quod non habet*, *γνώμη* apud *Hieron. ad Paulin.* 153. *in f.*

*AVATĬCI, orum, populi Galliae Narbonensis. *Mela* 1, 2. 5. *med. Plin.* 3, 4. *B. A.*

AUCELLĂ et Aucilla, lae, f. avicella, hoc est parva avis; legitur a quibusdam apud *Apic.* 4, 5., 5, 3. et 8, 7., ubi alii reponunt *avicella:* quos reprehendit inter alios *Elmenh.*, qui apud *Appul.* quoque *Met.* 9. p. 232. *aucillam* defendit ex quibusdam MSS. et ex auctoritate Papiae et Vet. Glossae. [Etiam *Oud.* p. 656. edidit *aucilla. F.*] *Pricaeus* tamen male edidit *ancilla* p. 200., quem et alii sequuntur. Utut se res habet, neque *aucella* aut *aucilla*, neque *avicella* voces sunt, quas adamare Latinus scriptor debeat et propter eas vadimonium deserere. Certe *Varr. L. L.* 7, 40. negat *avicellam* in consuetudine Latina esse.

[AUCĔO, es, a. attente observo, id. q. aucupo. *Capell.* 2. p. 46. Zeno aucebat feminam providentem. *F.*]

AUCEPS, aucŭpis, m. et f. *ὀρνιθευτὴς, ὀρνιθοθήρας,* avium venator: quasi *aviceps* ab avibus capiendis. *Pl. Trin.* 2, 4, 7. Olitores, myropolae, aucupes. *Ov. A. Am.* 3, 669. Non avis aucupibus monstrat, qua parte petatur. *Varr.* ap. *Non.* 1, 97. Cohortes cocorum atque aucupum. ₽ Item qui aves vendebat Romae in vico Tusco prope forum. *Hor. Sat.* 2, 3, 227. pomarius, auceps, Unguentarius, ac Tusci turba impia vici. ₽ Translate dicitur de eo, qui nimis diligenter aliquid quaerit et captat. *Cic. Or.* 1, 55. Legulejus quidam acutus, praeco actionum, cantor formularum, auceps syllabarum. *Id. fr.* ap. *Augustin. c. Acad.* 3, 7. Peritissimus auceps voluptatum. *Pl. Mil.* 4, 1, 9. Circumspicito dum, ne quis nostro huic auceps sermoni siet. *Vel. Long. Orthogr.* p. 2235. mallet *aucipis* dici in genit. quam *aucupis:* sed consuetudo contra obtinuit.

AUCĒTĂ, saepe aucta. *Paul.* ex *Festo. Voss. Etymol.* in *Augeo* conjicit legendum esse *auctata.*

AUCHĀTAE. V. v. seq.

AUCHĒTAE, arum, m. plur. populi Scythiae, in quorum regione Hypanis fluvius oritur: ibi nunc dicitur esse *Ukrania* provincia regni Poloniae. Horum meminit *Plin.* 4, 12, 26. ₽ Iidem etiam *Auchatae* appellantur, *Αὐχάται Herod. l.* 4. Hinc in singulari numero *Val. Fl.* 6, 132. Doctus et Auchates patulo vaga vincula gyro Spargere, etc.

AUCILLA. V. AUCELLA.

AUCTĀRĬUM, ii, n. *ἐπίμετρον,* quod supra mensuram aut pondus justum adjicitur, ut *Festus* exponit. *Pl. Merc.* 2, 4, 22. Tanti quanti poscit, vin' tanti illam emi? *Ch.* auctarium adjicito, vel mille nummum plus quam poscet.

AUCTĒ, adv. multum, valde. De positivo nondum exempla vidimus. De comparativo *Appul. Met.* 4. p. 153, 23. Puella auctius ejulans sese, et assiduis singultibus ilia quatiens. Ita *Elmenh.* At *Pricaeus* p. 80. [*et *Oud.* p. 290.] cum aliis recte *altius.* Addunt quidam locum *Hor. Sat.* 2, 6, 3. *auctius atque Dii melius fecere:* sed hoc loco est adjectivum.

AUCTĬFER, a, um, adj. producens, ferax: ab *auctus* et *fero*, *auctus* autem est ab *augeo* pro *gigno. Cic.* ex Graeco *Homeri* apud *Augustin. Civ. Dei* 5, 8. Tales sunt hominum mentes, quali pater ipse Juppiter auctiferas lustravit lumine terras, *h. e.* mentes hominum tali lumine vigent et cognoscunt, quale Juppiter terris infudit, unde sunt orti. Versus hos ex *Odyss.* 18, 135. memorat *Aristot. Anim.* 3, 3., ubi agit de mentis humanae cognitione. Credibile est autem a *Cicer.* translatos fuisse in libros Academicos, qui desiderantur, cum philosophi hujus sententiam referret. Porro *auctiferas terras* dixit, ut responderet voci *ἐπιχθόνιος, terrestris*, quam *Homerus* eo loco tribuit hominibus.

AUCTĬFICO, as, a. 1. auctiorem facio, augeo, id. quod augifico, *αὐξάνω. Arnob.* 7. p. 224. *usurpat in re sacrificali pro mactare.* Cibis novis auctificatis Deos, nidoribusque cohonestatis et succis. Et *ib.* Viscera taurorum, quibus honor a vobis auctificatur Deorum. Et p. 233. Hoccine ergo superas honorat et auctificat dignitates? V. AUGEO.

AUCTIFĬCUS, a, um, adj. augens. *Lucr.* 2, 571. Nec porro rerum genitales, auctificique Motus perpetuo possunt servare creata, *h. e.* motus, quibus corpora alimentorum accessione augentur.

[AUCTĪNUS, i, m. ad auctum pertinens. Nomen servile Romanum. *Inscr.* ap. *Murat.* 1242, 9. Auctinus Clementis sibi et suis. *F.*]

AUCTĬO, onis, f. *αὔξησις,* actus augendi, augmentum. *Macr. Sat.* 1, 14. Modo auctio, modo retractio dierum proveniebat. *Paul.* ex *Festo* in *Auxiliares. Αὔξησις,* quod nos dicimus rerum crescentium auctionem. ₽ In illo *Tac. Agr.* 19. Frumenti et tributorum auctionem aequalitate munerum mollire, circumcisis, quae in quaestum reperta, ipso tributo gravius tolerabantur: *auctio* videtur significare augmentum frumenti ex tributo praestandi. Alii intelligunt venditionem publicam. Alii mallent legere *exactionem*, quod praestat. [*Auctio frumenti et tributorum est i. q. auctum frumentum auctaque tributa, quod a Vespasiano factum esse constat. V. *Walch.*] ₽ Saepius sumitur pro publica venditione rerum privatarum, in qua proposito pretio addicitur res ei, qui id pretium plus ceteris auget. [*Ab augendo pretio in licitando dictam esse *auctionem* vulgaris est opinio. Aliam proposuit *Schütz.* in *cl. Cic.* p. 161. *n.* 17. *Auctorem* enim infra videbimus esse etiam i. q. venditorem, qui suum esse spondet, quod vendit. Atque ab ea significatione videtur *Schützio* v. *auctio* accepisse *venditionis* vim. Quod sane haud improbabile est.] Indicebatur autem per praeconem, ut plures ad licitandum convenirent. [*Fiebant autem auctiones Romae partim in compitis, partim in atriis auctionariis. V. *Schol.* ad *Hor. Sat.* 2, 3, 25. et *Hdf.*] *Pl. Men.* 5, 9, 94. Vis conclamari, auctionem fore? quo die? *M. Su.* die septimi. *Mes.* Auctio fiet Menaechmi mane sane septimi. Venibunt servi, supellex, fundi, aedes, omnia Venibunt, quiqui licebunt praesenti pecunia. Venibit uxor quoque etiam, si quis emptor venerit. *Cic. Quint.* 4. Auctionem Narbone se facturum esse proscribit. *Id. Att.* 13, 37. Proscribere auctionem. *Pl. Stich.* 1, 3, 42. praedicare. *Quint.* 6, 3. *ad f.* proponere. *Cic. Rosc. Am.* 8. *in f.* Bona alicujus, auctione constituta vendere. *Plin.* 29, 4, 30. Vendere aliquid in auctione. *Ascon. in Verr.* 2, 1, 20. Vendere bona alicujus auctione. *Paul. Dig.* 41, 5, 2. Emere aliquid ex auctione. *Suet. Caes.* 50. Praedia ex auctionibus hastae addicere alicui. *Id. Cal.* 39. Sedere in auctione, *h. e.* in loco, ubi auctio fit. *Appul. Met.* 9. Auctio hereditaria.

AUCTĬONĀLIS. V. ACTIONALIS.

AUCTĬONĀRĬUS, a, um, adj. ad auctionem pertinens. *Cic. Agr.* 1, 3. Ut in atriis auctionariis, potius quam in triviis, aut in compitis auctionentur, *h. e.* in atriis, in quibus auctiones fieri solent. *Id. Cat.* 2, 8. Proferre tabulas auctionarias, *h. e.* in quibus alicujus bona auctioni subjicienda perscribuntur. [*Cf. de h. l. *clav. Cic.*]

AUCTĬONOR, aris, atus sum, dep. 1. auctionem facio, auctione vendo, auctioni subjicio, *ἀποκηρύττω. Cic. Dejot.* 9. Quo tum erga te rex animo fuit? qui auctionatus sit, seque exspoliare maluerit, quam tibi pecuniam non subministrare. *Id. Agr.* 1, 3. Auctionari in compitis. *Id. ib.* 2, 20. Ponite ante oculos vobis Rullum in Ponto, hasta posita, auctionantem. *Caes. B. C.* 3, 20. Difficultas auctionandi. ₽ Cum accussativo *Ascon. in Verr.* 2, 1, 23. Sectores sunt, qui spem lucri sui secuti, bona condemnatorum semel auctionabantur, *h. e.* auctione emebant.

AUCTĬTO, as, a. 1. frequentat. ab *aucto* et ejusdem fere significationis. *Tac. A.* 6, 16. Fenore auctitare pecunias. ₽ In re sacrificali *Arnob.* 7. p. 220. Sacris numinum potentiam auctitare. V. AUCTIFICO.

[AUCTĬUNCŬLĂ, ae, f. parva auctio. *Not. Tir.* p. 94. Auctiuncula. In *Gloss. Isid.* Aunicula (leg. *auctiuncula*) auctio minor supra fundum. *F.*]

AUCTO, as, avi, atum, a. 1. *αὐξάνω,* frequentat. ab *augeo*, auctum reddo, auctito. *Lucr.* 1, 50. Unde omnes natura creet res, auctet, alatque. *Pl. Amph. prol.* 4. Res rationesque vestras bono atque amplo auctare lucro. *Catull.* 67, 2. teque bona Juppiter auctet ope.

AUCTOR, oris, m. nomen verbale ab *auctum* supino verbi *augeo:* quare rectissime per *ct* scribitur, non per *t* simplex aut *th*, de quo V. in f. Proprie significat eum, qui auget, *h. e.* gignit ac producit. [*Possit autem quaerere aliquis, num augere sit idem quod *gignere* s. *producere* et intrans. i. q. *crescere?* Cujus significationis plures locos laudat *Forc.* in AUGEO, quos V. suo loco. *Grotef.* in *gramm. lat.* II. §. 199. radicem v. *augere* esse dicit *avere*, i. e. crescere facere (*„Gedeihen geben“*); eandemque fere sententiam nuper proposuit *Handius* ad *Wopkens. lectt. Tull.* p. 34., qui *Augeo*, inquit, et *audeo* descendit ab *aueo* s. *aveo*, quod exitum et progressum, sive in re existente, sive in re accrescente, denotat. — Hactenus *Handius.* Alii, *Schneider.* in *lex. gr.* sub *αὔξω* et *Buttmann.* in *gr. gr. ampl.* II. p. 70. sub *ἀλέξω* ejusdem esse radicis volunt *αὔγω* cum *ἄγω* (unde *ἀέγω, ἀέξω* et *αὔγω, αὔξω*). Hoc modo esset prima significatio: promoveo in crescendo, crescere facio, procreo. Ad sensum igitur res eodem redit et *auctor* proprie est qui aliquid auget quocunque demum modo sive incremento, sive propagine, sive consilio, exemplo, testimonio, doctrina, sive gravitate, potestate, dignitate, jure, fide. Ad hanc radicem aperte ipse *Cic.* h. v. retulit in *or. p. Sext.* 66, 138. ubi, *qui rempublicam sustinent*, ii praedicantur *auctores* et *conservatores* civitatis: quorum aemulis gloriae *Off.* 2, 24, 85. praecipitur, ut quibuscumque rebus, vel domi vel belli possint, rempublicam *augeant.* Auctor igitur proprie is est, quem Nostrates prisco voc. appellant *den Mehrer* e. g. *des Reichs.* — Ceterum significationes h. v. paullo alio atque *Forc.* ordine recensuit *Lunemann.* in *Seebod. horreo phil. et paedag.* V. I. P. II. p. 278 sqq.] *Virg. G.* 1, 26. et te maximus orbis Auctorem frugum, tempestatumque potentem Accipiat. Sic *Tert. adv. Marc.* 5, 8. Christus viri auctor, *h. e.* creator. Sic Julianum imperatorem senatus R. alloquens, *auctorem* ejus Constantium fratrem patruelem vocat, qui eum *Caesarem* dixerat, ut est apud *Ammian.* 21, 10., qui 16, 7. apparitoris auctorem dicit eum, qui apparitorem creavit. Quo pertinet illud *Auson. Caesar. epigr.* 23. Principis hic custos, sumptum pro principe ferrum Vertit in auctorem caede Macrinus iners. ₽ Translate est, qui rem aliquam reperit, instituit, aut fecit primus. *Virg. A.* 4, 375. Nec tibi Diva parens, generis nec Dardanus auctor, *ἀρχηγὸς, γενάρχης. Id. ib.* 7, 49. isque parentem Te, Saturne, refert, tu sanguinis ultimus auctor. *Suet. Claud.* 25. Ilienses Romanae gentis auctores. [*V. de hac significatione, qua auctor est *pater* s. *parens Bentlejum* ad *Hor. Od.* 3, 3, 65.] *Virg. A.* 8, 134. Dardanus Iliacae primus pater urbis et auctor, *h. e.* conditor. [*Nec tantum de eo, qui condit, sed etiam de eo, qui restituit aliquid, instaurat. *Liv.* 4, 20. Caesar, ipsius templi auctor.] *Virg. A.* 8, 269. primusque Potitius auctor, *sc.* sacri in honorem Herculis institutor. *Id. ib.* 12, 405. nihil auctor Apollo Subvenit, *sc.* medicinae inventor. *Lucan.* 9, 661. Mercurius auctor citharae liquidaeque palaestrae. [*V. *Bentl.* l. l.] *Plin.* 22, 2, 3. Auctores imperii Romani conditoresque. ₽ Item generatim qui aliquid facit. *Plin.* 34, 8, 19. *n.* 6. Statua auctoris incerti. [*Id. ib.* 8, 35. auctor statuae et tabulae pictae. *Id. praef.* ad *lib.* I. ubi *auctor* pro *pictore* positum est.] *Virg. A.* 9, 748. Vulneris auctor. ₽ Speciatim vero sumitur saepissime pro scriptore. [*Omnino, pro eo qui cogitando, docendo, scribendo gignit aliquid ac promovet. Quare is, qui doctor.] *Hor. Od.* 1, 28, 14. auctor naturae verique. *Cic. Off.* 2, 2. in antiquissima philosophia Cratippo auctore versaris. [*Modest. Dig.* 19, 1, 39. juris auctores responderunt. *Gell.* 2, 10. Servius Sulpicius, juris civilis auctor. Cf. *Krause* ad *Vell.* 2, 26, 2. *Gajus comment.* 2, 37. diversae scholae (*ἑτεροδοξίας*) auctores, v. c. Nerva, Proculus. Cf. *ib.* 2, 15. *Dig.* 40, 7, 36. *Papin. Dig.* 30, 112, 4.] — Ac de aliis: *Cic. Att.* 7, 3. *ad f.* Caecilius malus auctor Latinitatis, i. e. magister, sive, qui in latine scribendo exempli loco esse non potest. [*Hinc de eo, qui certum aliquem librum scripsit. *Ov. Tr.* 5, 1, 68. scripta auctori perniciosa suo.] *Suet. Gr.* 8. Evulgare libros nomine auctoris. Quare i. q. scriptor in universum, [*quem significatum in hoc voc. inesse ex recentioribus nonnulli negarunt; sed perperam.] *Cic. Att.* 12, 18. Lectitare auctores. *Suet. Aug.* 89. Evolvere utriusque linguae auctores. *Liv.* 2, 8. Invenire apud auctores. *Id.* 29, 27. Discrepat inter auctores. *Tac. Hist.* 3, 29. Inter omnes auctores constat. Praecipue de historicis dicitur. *Cic. Brut.* 11. Auctor religiosissimus rerum Romanarum. *Tac. A.* 3, 30. Sallustius rerum Romanarum florentissimus auctor. (Adde *ib.* 3.) [*Sed etiam de philosophis, poetis, cet. quatenus scriptis suis aliquid tradide-

runt.] *Cic. Or.* 3. Dicendi gravissimus auctor et magister Plato. *Id. Mur.* 14. Ut ait ingeniosus poeta et auctor valde bonus. *Liv.* 4, 20. Libri lintei, quos Macer Licinius citat identidem auctores. *Plin.* 11, 21, 24. Auctores sunt, ter novenis punctis interfici hominem, *h. e.* scribunt, tradunt. *Tac. Hist.* 3, 51. Celeberrimos auctores habeo, tantam victoribus irreverentiam fuisse, etc. [*V. plura in *cl. Cic.*] ₽ Item saepe de eo, qui aliquid dicit, nunciat, testatur. *Cic. Att.* 10, 12. Non credo, ut est luculentus auctor. *Id. ib.* 14, 8. Sibi insidias fieri: se id certis auctoribus comperisse. *Id. ib.* 3, 11. Quidam boni nuncii, non optimis tamen auctoribus. [**Id. Flacc.* 17. *Id. Off.* 2, 9. *Liv.* 1, 16. auctor gravis *id.* 2, 1. vani sermonis. *Id.* 45, 31. criminum auctores delatoresque.] ₽ *Auctor summarum*, male legitur in quibusdam editionibus *Suet. Dom.* 11., sed legendum *Actor summarum.* V. ACTOR. [*V. ad f.] ₽ Praeterea habet locum in venditionibus et alienationibus. Nam qui aliquam rem emit, aut alio quocumque legitimo jure acquirit, *auctoritatem* seu jus dominii super ea re sibi comparat: et qui eam rem ei tradit, *auctor* dicitur [**αὐθέντης*]: est itaque idem ac venditor seu alienator. Hac etiam ratione *auctor* ab *augendo* apte descendit. Nam qui dat alteri quidpiam, eum auget ea re et ditiorem facit. *Cic. Caecin.* 10. P. Caesennius auctor fundi. [*Cf. *Gronov.* ad *Senec. Cons. ad Marc.* 10.] *Cic. Verr.* 2, 5, 22. Se id quod a malo auctore emissent, diutius obtinere non posse. *Scaev. Dig.* 19, 1, 52. Quaero, an pila, quae ab auctore domui conjuncta erat, ad emptorem quoque jure emptionis pertineat. ₽ Hujusmodi auctor dicitur *auctor primus.* Nam est etiam *auctor secundus*, qui fidejussionem facit pro evictione rei ab altero venditae, *βεβαιωτής*. *Ulp. Dig.* 21, 2, 4. An is, qui mancipium vendidit, debeat fidejussorem ob evictionem dare, quem vulgo auctorem secundum vocant. ₽ Eodem sensu etiam *auctor* absolute dicitur. *Pl. Curc.* 4, 2, 10. de lenonibus: Alienos mancupatis, alienos manumittitis, alienisque imperatis: nec vobis auctor ullus est, nec vosmet estis ulli. Adde *Epid.* 3, 2, 21. ₽ Translate. *Cic. Mur.* 2. Is potissimum consul, qui consulem declaravit, auctor beneficii populi Romani, defensorque periculi esse debebit. [*Cf. intpp. ad h. l. et *Heinrich* ad *Cic. fr. or. p. Tull.* p. 79.] *Pl. Trin.* 1, 2, 70. Id ita esse, ut credas, rem tibi auctorem dabo. [**Cic. Verr.* 2, 3, 19. ita audistis, ut auctorem rumorem haberetis. Locus *Ejusd. Or.* 1, 45. ingenio auctore — corruptus esse videtur.] *Virg. A.* 5, 17. Non si mihi Juppiter auctor Spondeat. [**Liv.* 2, 48. auctores sumus (i. e. spondemus) tutam ibi majestatem Romani nominis fore. *q. Cic. Fam.* 12, 4. fama nuntiabat, — auctor erat nemo.] ₽ Saepe etiam dicitur ille, in quo est princeps consilium, et juridica facultas atque auctoritas alicujus rei faciendae: ad quem pertinet approbare interventu et voluntate sua rem aliquam vel suo nomine, vel alterius, qui ea facultate careat. *Liv.* 34, 2. Majores nostri nullam ne privatam quidem rem agere feminas sine auctore voluerunt: in manu esse parentum, fratrum, virorum. *Cic. Caecin.* 25. Quod mulier sine tutore auctore promiserit. Et *mox.* Deberi viro dotem, quam mulier nullo auctore dixisset. *Ulp. Dig.* 26, 8, 5. (*qui est* de auctoritate et consensu tutorum et curatorum). Pupillus obligari tutori, eo auctore, non potest. [**Cic. Cluent.* 5. Nubit genero socrus, nullis auspicibus, nullis auctoribus. Hoc loco i. auctores parentes, cognatos, tutores, qui nuptias aut confecerunt, aut probarunt, aut tabulas nuptiales obsignarunt. Sic *Sch.* *Auctor* autem *comitiorum*, *Cic. Dom.* 14. est qui habet comitia iisque praeest. Porro de testatore, qui heredem instituit. *Cod. Hermog. tit.* 11, *c.* 1. (V. *Schulting. jurisprud. Ante-Justin.* p. 715. is, a quo aliquid ad heredem pervenit.)] ₽ Hinc *auctorem fieri* et *auctorem esse* est rem aliquam facultate a jure concessa et voluntate approbare, et ratam esse jubere. *Cic. Dom.* 29. Cum hoc juris a majoribus proditum sit, ut nemo civis Romanus aut libertatem, aut civitatem possit amittere, nisi ipse auctor factus sit. Et *mox.* Te esse interrogatum, auctorne esses, ut in te P. Fontejus vitae necisque potestatem haberet, ut in filio. Et *Liv.* 1, 17. Patres deinde, si dignum crearitis, auctores fient. *Paul. Dig.* 26, 8, 3. Etiamsi non interrogatus tutor, auctor fiat, valet auctoritas ejus, cum se probare dicit id, quod agitur: hoc est enim auctorem fieri. *Ulp. ib.* 1. Regula juris civilis est, in rem suam auctorem tutorem fieri non posse. V. plura huc pertinentia toto eo titulo. ₽ Hinc et qui pro alio negotia gerit atque agit, [*defenditque] *auctor* interdum dicitur. *Paul.* ex *Festo* in *Cognitor.* Procurator absentis nomine auctor fit. *Cic. Flacc.* 22. Praeclarus iste auctor suae civitatis. Et *ib.* Si hunc habent auctorem Tralliani doloris sui, si hunc custodem litterarum, si hunc testem injuriae, si hunc auctorem querelarum, etc. [**Id. ib.* 15. ut civitatis nomen sua auctoritate sustineat — praeclarus iste auctor suae civitatis? h. l. subesse videtur simul patroni, tutoris et defensoris, qui praesidio est, notio. Cf. *Gronov. de pec. Vet.* IV. 3. p. 374. *Id. Planc.* 13. Plancus *dicitur* auctor multarum societatum fuisse, i. e. qui publicanorum defensor fuit multaque pro iis gessit cum fide. Alia V. *cl. Cic. ed. Sch. n.* 16.] ₽ Latius inde extenditur ad significandum eum, cujus auctoritate aut imperio, item consilio, opera, impulsu, suasu, vel etiam periculo aut exemplo aliquid fit: uno verbo, qui aliquo modo causa est aliquid faciendi. *Cic.* ad *Quirit.* 6. *in f.* Non solum ad me conservandum vos cohortati sunt, sed etiam rerum mearum gestarum auctores, testes, laudatores fuerunt. [**Cic. Verr.* 2, 5, 67. Senatores P. R. *nuncupat* legum judiciorumque et juris auctores. Cf. *Liv.* 1, 17. 6, 42. 8, 12.] *Cic. ad Caesar. post ep.* 11. *l.* 9. *ad Att.* Esse auctorem pacis. *Id. Fam.* 11, 27. *sub f.* Non suscipiendi belli gravissimum auctorem fuisse. *Id. ib.* 12, 2. Auctorem esse alicujus interficiendi. *Plin.* 9, 59, 85. Auctor spei. [**Cic. Acad.* 2, 2, 5. nec litterarum graecarum, nec philosophiae jam ullum auctorem requiro, sc. quum sciam Catonem et Scipionem eam didicisse. *Ern.* expl. h. l. ita: qui exemplum philosophiae colendae praebet. *Wopk.* autem in *lectt. Tull.* p. 34. eum h. l. dicit esse auctorem philos., qui eam sua vel opera vel auctoritate ornat, tuetur aut promovet. Bene probat *Hand.* coll. *Vell.* 1, 13, 3. omnisque doctrinae et auctor et admirator fuit. Et *Cic. Sext.* 66, 138. quem locum supra ascripsimus.] *Cic. Att.* 8, 3. Legibus per vim et contra auspicia ferendis auctor. *Id. Fam.* 6, 8. A me consilium petis, quid tibi sim auctor, in Siciliane subsidas, an etc. *Id. Att.* 11, 6. Esse auctorem alicui de re aliqua. *Id. ib.* 15, 5. Mihique, ut absim, vehementer auctor est. *Brut.* in 1. *Cic.* ad *Brut.* 11. Illi auctor fui, ne differret etc. *Cic. Leg.* 1, 20. Tibi magnopere auctor sum, ut etc. *Tac. Hist.* 3, 71. Furens miles aderat, nullo duce: sibi quisque auctor. [**Dux* et *auctor* saepe conjunguntur. V. de hoc et aliis synonn. *Herz.* ad *Caes. B. G.* 8, 47. *Cic. Fin.* 4, 16. Catone, omnium virtutum auctore, i. e. exemplo. *Id. Verr.* 2, 3, 93. Habes auctorem idoneum — et istius innocentiam M. Antonii facto atque auctoritate defendito. *Id. Rep.* 2, 25. Bruto auctore et principe conciliata civitas.] *Ter. Ad.* 5, 8, 16. Idne estis auctores mihi? *Cic. in Senat.* 4. Auctor et adscriptor in me restituendo. [**Suet. Vesp.* 11. auctor fuit Senatui decernendi.] *Cic. Dom.* 12. Hic tibi gravissimus auctor ad instituendam, fidelissimus socius ad comparandam, fortissimus adjutor ad rem perficiendam fuit. ₽ Cum infinito. *Atticus in ep. ad Cic., cujus verba refert ipse Cic. Att.* 9, 10. Tibi non sim auctor, si Pompejus Italiam relinquit, te quoque profugere. *Liv.* 2, 48. *ad f.* Auctores sumus, tutam majestatem Romani nominis fore. ₽ Eleganter adhibetur in ablativo casu. *Cic. Or.* 3, 14. Quare istos omnes, me auctore, deridete atque contemnite. *Ter. Eun.* 5, 7, 12. An poenitebat flagitii, te auctore quod fecisset adolescens? *Pl. Stich.* 4, 2, 23. Non me quidem faciet auctore, hodie ut illum decipiat. *Liv.* 37, 47. Ut coloniae duae deducerentur, retulit; et auctore eo patres censuerunt. ₽ *Auctor* et *Suasor* in eo differunt, quod *suasor* consilium tantummodo et hortationem adhibet; *auctor* vero addit auctoritatem, et aliquando etiam imperium. Hinc in *suasore* solum quid dicat, attenditur: in *auctore* dignitas quoque ac potestas. *Cic. Off.* 3, 30. Atque hujus deditionis ipse Postumius suasor et auctor fuit. *Id. Partit.* 27. Non enim supplex venit orator, sed hortator atque auctor. *Suet. Tib.* 27. Adulationes adeo adversatus est, ut *etc.* Alium dicentem *sacras ejus occupationes;* et rursus alium, *auctore eo senatum se adiisse;* verba mutare, et pro *auctore, suasorem;* pro *sacris, laboriosas* dicere coegit. ₽ [*Auctor legis vel is est, qui primus legem scivit, *Cic. Dom.* 30., vel qui eam suadet, adjuvat, laudat. *Id. Att.* 1, 19. *Agr.* 2, 5. *Leg.* 3, 16., vel, quod erat Senatus, qui legem ferri jubet. De hoc V. seqq.] ₽ Hinc in senatu dicebantur patres *auctores fieri*, cum legem aliquam a populo sciscendam, in senatu proponebant et approbabant (ex quo dicta est *senatus auctoritas.*) *Liv.* 8, 12. Ut legum, quae comitiis centuriatis ferrentur, ante initum suffragium patres auctores fierent. *Cic. Brut.* 14. M.' Curius cum de plebe consules non accipiebat, patres ante auctores fieri coegit. [*Omnino, qui aliquam rem in senatu decernendam proponit. *Cic. Att.* 3, 18. Scripseras — causam nostram Pompejum suscepturum et — auctorem etiam daturum. *Id. Fam.* 15, 4. Regem Ariobarzanem, te auctore, commendatum habebam, h. e. e SCto in tuam sententiam facto. Cf. *Gron.* ad *Liv.* 24, 43. Porro *Cic. Brut.* 34. auctores in senatu, et *Or.* 1, 49. et 3, 17. auctores consilii publici *sunt* principes Senatus s. Consulares, omninoque ii, qui multum valent in senatu. Haec ex *cl. Cic.* addidimus.] ₽ *Auctor rerum* non solum significat scriptorem rerum, ut supra dictum est, sed etiam eum, qui res gessit. *Sall. Cat.* 3. Tametsi haudquaquam par gloria sequatur scriptorem et auctorem rerum. Quidam leg. *actorem.* [*Male. Cf. *Kritz.*] ₽ De rebus inanimis. *Ammian.* 22, 15. appellat *alveum auctorem* eum, per quem totus decurrit amnis; et ex qu in alios minores canales aquae derivantur. ₽ Cu nominibus generis feminini. Est enim communi generis, ut Grammatici docent. V. AUCTRIX *Cic. Div.* 1, 15. Sibique eas aves, quibus aucto ribus officium et fidem secutus esset, bene consu luisse. *Liv.* 40, 4. *ad f.* Auctor mortis instaba *h. e.* femina. V. integrum loc. *Virg. A.* 12, 15 de Junone: Auctor ego audendi. Adde *Ov. Fas* 5, 192., *Justin.* 7, 1., *Senec. Med.* 979. et *Arno* 4. p. 146. [*V. *Columnam* ad *Ennii frr.* p. 32 *ed. Hessel.*] ₽ *Salmas. in commentar. ad Trebel Gallien.* 12. docet, *auctorem* aliquando significa etiam eum, qui operam suam locat et se auctora ad pugnandum cum bestiis: affertque locum *Fi mici* his verbis: *Faciet auctores, audaces, pericu losos;* et alio loco: *Faciet sceleratos, reos facin rum, auctores, vel tortores.* ₽ Sunt qui *autor* scr bi volunt; et vel ab *audeo* deducunt, vel ab *ave* vel ab *αὐτουργὸς* per syncopen, vel ab *αὐτὸς*, qui a se ipse pendet, et ab eo rursus alii penden [*V. quae de derivationibus illis dicta sunt ab ini tio. Haec autem, ab *αὐτός* ut derivetur, nupe acres defensores nacta est *Heinrichium, Cic. fr or. p. Tullio*, l. l.; *Ballhornium*, in libro „*de domi nio*", exc. 4. §. 3. p. 246 seqq.; *Beierum*, in *exc.* 1 ad *Cic. or. p. Tull.* p. 243. qui ortum esse vult gr. voc. *αὐτώρης*. Horum sententiam refutavi i libello, quem scripsi explorationi discipulorum in dicendae a. 1829. p. 8. sqq.] Alii malunt *autho* cum aspiratione, et derivant ab *αὐθέντης*. Verur ea omnium probabilissima etymologia est, qua a *augeo* deducitur, et *auctor* per *ct* scribitur. Quan scriptionem probant *Charis., Valerius Prob. in Ca thol., Isidor., Voss. in Etymol., Manut., Dausq. Cellar. in Orthograph.* et *Pier.* ad *A.* 12, 159. e alii. Sed omni exceptione majus est testimoniu veterum monumentorum et lapidum, quorum pluri mos afferunt iidem *Manut., Dausq.* et *Pier.* item que *Gruter.*, quibus addendum cenotaphium Pisan C. Caesaris *v.* 41. et nummus *Commodi* apud *Eck hel. D. N. V. T.* 7. p. 118. et codex Virgil. Medi ceus et Pandectae Florent. teste *Torrentino* in edi tione *Digest.* [*codd. palimspesti a *Majo* et *Pey ronio* collatis]; in quibus omnibus *auctor* constan ter legitur, ut jam nihil certius in Latina ortho graphia esse videatur. [*Adde *Dion. Cass.* l. 55 *ab init.*, qui ubi explicat, quid esset *auctoritas Se natus*, graecis litteris nec *αὐτώριτας* nec *αὐθώριτας* sed *αὐκτώριτας* scripsit.] Nam quod objiciunt qui dam in Notis Rom. Valerii Probi legi *Aut. Auto ritas*, non est is libellus ita ab omni errorum e depravationis suspicione liber, ut certam auctori tatem facere possit. [*Etiam in codice Veronens *Institt. Gaji* per idem compendium pro *auctor* e *auctoritas* exaratum est AUT; qua de re videndu *Goeschen. praef.* p. XLV. et LXXIX. Nota Vale rii in *ed. Gothofr.* ita habet: AUT. AUTR. AUC = auctor, auctoritas. Duo haec contra illa et plu ra et graviora vix in censum veniant.]

AUCTORĀMENTUM, i, n. *ἐπίχειρον*, merces pretium, quod quis auctorando se accipit. *Auctorari* enim est, se alicui ex contractu, mercede pacta, obligare: *auctoramentum* autem est ipsa merces. Dicitur speciatim de mercede, quae dabatur gladiatoribus ad ludum conductis. *Suet. Tib.* 7 Munus gladiatorium dedit, rudiariis quoque quibusdam revocatis auctoramento centenum millium ₽ Ipse quoque contractus obligationis, quo se gladiatores ludo addicebant, *auctoramentum* dicitur. *Senec. ep.* 37. Illius turpissimi auctoramenti verba sunt, uri, vinciri, ferroque necari. *Petr.* quoque *Sat.* 117. hoc idem refert. ₽ *Auctoramentum militiae* est nexus, quo se miles obligavit ad stipendia facienda: et accipitur etiam pro commodis et privilegiis militiae. *Senec. Ben.* 4, 37. Subinde ex praeda aliquid ei virtutis causa donaverat, et hominem venalis animae crebris auctoramentis accendebat. ₽ Translate accipitur pro quocumque praemio aut commodo. *Vell.* 2, 28. de Sullana proscriptione: Ut jugulati civis Romani publice constitueretur auctoramentum; plurimumque haberet, qui plurimos interemisset; neque occisi hostis, quam civis, uberius foret praemium; fieretque quisque merces mortis suae. *Senec. ep.* 69. Nullum sine auctoramento malum est: avaritia pecuniam promittit; luxuria voluptates; ambitio purpuram et plausus. *Appul. Apol.* Merces et auctoramentum impudentiae. *Eumen. Paneg. ad Constant.* 12. Auctoramentum discriminis. Adde *Senec. Ira* 2, 13. et *Vell.* 2, 66. ₽ Et quia ex accepta mercede oritur obligatio alicujus rei faciendae, propter quam merces data est; hinc *auctoramentum* ipsam quoque obligationem nexumque significat. *Cic. Off.* 1, 42. Illiberales autem et sordidi quaestus mercenariorum omnium, quorum operae, non quorum artes emuntur. Est enim illis ipsa merces auctoramentum servitutis. *Tert. Apol.* 39. Parasiti affectant coenas ad gloriam famulandae libertatis, sub auctoramento ventris inter contumelias saginandi.

[AUCTŌRĀTĬCĬUS, a, um, adj. qui auctoratus

olim fuit. *Not. Tir.* p. 70. Auctoraticius. *F.* **Gloss. gr. lat.: Αὐθεντικόν,* Auctoraticium. *B. A.*]

AUCTORĀTĬO, onis, f. est venditio: et speciatim ea, qua gladiatores ludo se addicunt. Sed praeter *Acronem Schol. Hor.* ad *Sat.* 2, 7, 59. et Glossas *Isid.* nullum alium, quod sciam, scriptorem Latinum auctorem habet. [*V. *Octav. Ferratius, de gladiatoribus*, p. 43.]

AUCTŌRĀTUS, a, um, part. ab *auctoro*, venditus, mercede conductus et addictus: et dicitur fere de homine, qui se alteri pacta mercede obligavit. *Appul. Met.* 2. p. 125, 4. Hic auctoratus ad custodiam mariti tui fidenter accessit. *Plin.* 14, 1, 3. Vindemiator auctoratus. ¶ Speciatim *auctorati* dicuntur gladiatores, qui se ludo vendiderunt, ut docet *Acron. Schol. Hor.* ad illud *Sat.* 2, 7, 58. Quid refert, uri virgis, ferroque necari Auctoratus eas, etc.? *Senec. Apocol.* Proximo munere inter novos auctoratos, ferulis vapulare placet. *Quint. Decl.* 302. Auctoratus ob sepeliendum patrem. [*Inscr.* ap. *Donat.* 275, 9. Municipibus singulis, incoleisque loca sepulturae De Sua *Pecunia* dat extra autorateis (*lege* auctorateis), et qui sibi laqueo manus adtulissent, et qui quaestum spurcum professi essent, *h. e.* gladiatoribus, suimet ipsius interfectoribus, lenonibusque. Apud *Reines. cl.* 7. *n.* 20. legitur mendose *auctoritateis. F.*] ¶ Translate accipitur pro addicto, nexo, obligato, obnoxio. *Liv.* 36, 10. Eo pignore velut auctoratum sibi proditorem ratus est. *Manil.* 5, 340. Atque auctoratos in tertia jura ministros. *Val. Max.* 6, 9. *n.* 8. Ultimam inopiam suam auctorato sociis officio sustentare. *Plin.* 36, 15, 24. *n.* 8. Discedentibus tabulis, et cornibus in se coeuntibus faciebat amphitheatrum, et gladiatorum spectacula edebat: ipsum magis auctoratum populum Romanum circumferens, *h. e.* majori periculo expositum et addictum, quam ipsos gladiatores. ¶ Singulari notione, nec imitanda, *Tert. Cor. mil.* 2. Observatio satis auctorata consensus patrocinio, *h. e.* satis auctoritatis habens, satis comprobata et authentica facta.

[AUCTŌRĪNUS, a, um, adj. ad auctorem pertinens. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 438, 3. Demincilonia Auctorina. *F.*]

AUCTŌRĬTAS, atis, f. *αὐθεντία.* [*Primam h. v. significationem posuit *Forc.* eam, qua est i. q. *dominium*, annectitque reliquas. Eum igitur ordinem paullo alium instituimus, multis, partim e *cl. Cic. ed. Schütz.*, additis. — Ac proprie quidem *auctoritas* est *conditio ac status ejus, qui auctor est, τὸ εἶναι αὐθέντην*, quasi dicas die *Urheber-(Autor-) schaft.* Primam hanc significationem reperio in his locis]: *Pl. Poen.* 1, 1, 17. *AG.* Si tibi lubido est aut voluptati, sino; suspende, vinci, verbera, auctor sum, sino. MI. Si auctoritatem postea defugeris, ubi dissolutus tu sies, ego pendeam. (Licet apud Comicum vertas: *die Rathgeberschaft*). *Ter. Eun.* 2, 3, 98. *P.* Jubesne? *CH.* Jubeo, imo cogo atque impero: nunquam defugiam auctoritatem, i. e. non negabo, recusabo, me tibi auctorem fuisse. (Nonnulli verba illa *nunq. def. auct.*, alteri personae tribuunt et exponunt: *nunquam recusabo obtemperare*, [*sed male.] *Cic. Sull.* 11. Attende jam, quam ego defugiam auctoritatem consulatus mei. [*Cf. *Muret.* ad h. l.; (in opp. ejus p. 721. *ed. Ruhnk.* et *Victor. V. L.* 5, 22. ¶ Jam, ut auctor is est, qui primus aliquid invenit, ita auctoritas quoque est i. q. *inventio. Cic. Inv.* 1, 28. ejus facti qui sint principes (= auctores) et inventores, qui denique auctoritatis ejus et inventionis comprobatores et aemuli. ¶ Porro est auctoritas *suadentis, narrantis;* est igitur i. q. vel *consilium* (sed id consilium, cui pondus quoddam, quod in persona inest, accedit); vel *exemplum*, vel *voluntas* ac *sententia* alicujus. Primum igitur i. q. consilium. *Cic. Att.* 10, 1. Ejus igitur (Ciceroni suaserat *μέγα τι ῥέξαι*) mihi vivit auctoritas i. e. etiam mortui sequor consilium; statim autem subjicit: et simillimus ejus filius eodem est apud me *pondere. Id. Off.* 3, 30, 109. tribuni plebis, quod eorum auctoritate pax erat facta, dediti sunt. Cf. *Senect.* 6, 15. rempublicam consilio et auctoritate defendere. *Off.* 3, 27, 100. cujus (Reguli) quum valuisset auctoritas (dissuasit autem, ut captivi redderentur). *Ib.* 1, 26, 91. in secundissimis rebus maxime est utendum consilio amicorum, iisque major quam ante tribuenda auctoritas, i. e. plus eorum consilio utendum. Adde *Verr.* 2, 1, 42. jure, legibus, auctoritate omnium, qui consulebantur, testamentum fecit. — Quodsi infelicem consilio adjuvamus, eum consolamur; quare *solatium* licet explices ap. *Cic. Fam.* 6, 6. animum tuum hominis amicissimi — auctoritate confirmandum puto. ¶ Porro narrantis et confirmantis aliquid, i. e. *testimonium*, quo aliquid confirmamus. Utrumque conjungit *Pseudo-Cic. p. Red. in Sen.* 7. audistis non solum auctoritatem, sed etiam testimonium. *Cic. Div.* 1, 1. ab ultimis auctoritatem repetam. Ideoque i. q. *confirmatio, approbatio. Id. ib.* 43. Lycurgus leges suas auctoritate Apollinis Delphici confirmavit. *Id. Acad.* 4, 5. in alicujus auctoritate delitescere. *Id. Tusc.* 4, 34. amori auctoritatem tribuere. Cf. *Id. Phil.* 3, 2. *Div.* 1, 3. Hinc etiam i. q. *fides. Cic. Fl.* 22. auctoritatem esse in testimonio. *Id. Div.* 2, 23. quid habeat auctoritatis (haruspicina), judicabimus? et *ib.* 54. auctoritatem nullam debemus rebus commentitiis adjungere. *Id. Cluent.* 66. in tabellis nihil est auctoritatis. *coll.* 50. Saepe enim rebus hoc modo tribuitur, ut *Cic. Div.* 2, 59. somniorum. *Amic.* 25. quum ad vanitatem accessit auctoritas, i. e. is assentatur, qui auctor, i. e. fide dignus esse posse videtur. ¶ Porro est auctoritas ejus, qui exemplo praeit, i. e. exemplum idque grave. Quare utrumque conjungitur, ut *Cic. Balb.* 13. auctoritate et exemplo alicujus facere aliquid. *Cic. Sext.* 6. reipublicae capessendae auctoritatem disciplinamque praescribere. *Id. Tusc.* 2, 22. valuit auctoritas. *Id. Leg.* 1, 13. in disserendo aliorum auctoritati parere, i. e. ab aliis pendere nec sui juris esse. *Id. Verr.* 2, 3, 93. Habes auctorem idoneum — et istius innocentiam M. Antonii facto atque auctoritate defendito. *Id. N. D.* 3, 38. an Stoici poetis auctoritatem dederint. — Eodem pertinent loci, ubi est i. q. mos receptus (nos *Observanz.*). *Cic. Verr.* 2, 5, 32. auctoritas majorum, i. e. ea, quibus tanquam exemplo proposito majores nobis praeiverunt. Adde *N. D.* 3, 3, 7. Sed peculiariter hoc sensu *auctoritas* est *rerum judicatarum. Callistr. Dig.* 1, 3, 38. consuetudinem aut rerum perpetuo similiter judicatarum auctoritatem vim legis obtinere debere. Cf. *Paul. ib. fr.* 36. *Cod. Justin.* 8, 53, 2. consuetudinisque ususque longaevi non vilis auctoritas est, h. v. valet pro norma judicandi de similibus causis. ¶ Translate *auctoritates* hoc modo sunt nomina eorum, qui praeiverunt in aliqua re; ejus faciendae auctores exstiterunt. *Cic. Sull.* 13. auctoritates principum conjurationis colligebat, h. e. (*Schützio* interpr.): qui essent principes conjurationis; quodsi essent magnis nominibus homines, facilius essent auctores. *Id. N. D.* 3, 4. auctoritates contemnis, ratione pugnas. Cf. similia in f. — In specie dicuntur *auctoritates praescriptae* nomina eorum, qui SCto scribendo affuerunt; quae nomina ipsi SCto praeponebatur. *Cic. Or.* 3, 2. auctoritates praescriptae. Cf. *Matth.* ad *Cic. Att.* 1, 19, 17. coll. *Fam.* 12, 29. 15, 16. — ¶ Porro est auctoritas ejus, qui sententiam aliquam proponit, cui vis ac pondus ab auctore accedit.] Ea vi potissimum dicitur *Auctoritas Senatus.* Ita enim vocabatur decretum a senatu factum, cui aliqua deesset conditio, quominus senatusconsultum legitimum esset. V. SENATUSCONSULTUM [*et cf. interim *Clav. Cic.*]. Est porro *judicum. Cic. Verr.* 2, 3, 44. providete, ne auctoritate vestra (i. e. Verre sententiis vestris absoluto) avaritiae patefaciatis viam. — ¶ [*Jam, ut auctoritas Senatus est i. q. sententia ejus vel decretum (*Polyb.* 6, 13, 2. *δόγματα* appellat. Cf. *M. Coelii epist.* ap. *Cic. Fam.* 8, 8.) ita etiam eodem sensu *Populi* vel *Publica auctoritas* dicitur. *Cic. Manil.* 22. populi Romani auctoritatem improbari. Quae hic et apud *Gaj. comm.* 2, §. 8. auctoritas P. R. dicitur, ea etiam dicitur *Auctoritas publica*, ut *Pompon. Dig.* 1, 2, 2. §. 4. V. *Brisson.* s. h. v. et *Ballhorn.* l. l. p. 283. sqq. Sic *Vell.* 2, 62, 3. sine auctoritate publica. *Ib.* 2, 91, 2. oppressi auctoritate publica, i. e. judicio publ. damnati et supplicio affecti. Contra *auctoritate sua* apud *Justin. institt.* 2, 1, §. 8. (*Theoph.* vertit: *κατ' οἰκεῖαν αὐθεντίαν*) i. e. q. *privatim. Marc. Dig.* 1, 8, 6. §. 3. Sed ad usum vulgarem refer *auctoritate sua Cic. Flacc.* 15. — Omninoque latiori sensu de quibuscunque sententiis et opinionibus, quae se ab aliis ratas haberi volunt. *Cic. Cluent.* 50. Errat si quis in orationibus nostris auctoritates nostras se consignatas habere arbitratur. *Id. Manil.* 20. Catonis auctoritas et sententia. *ib.* 17. auctoritates contrarias fortissimorum virorum. ¶ Qui sententiam aliquam proponit, simul, ea proposita, quid velit, aperit. Est igitur i. q. *voluntas. Cic. Verr.* 2, 1, 40. Auctoritas patris. *Id. Caec.* 18. verba servire hominum auctoritatibus; pro quo in *f. cap.* sequitur voluntatibus.] ¶ Hinc explica loquendi formulam *esse in auctoritate alicujus*, i. e. ejus sententiam ac voluntatem sequi, eique obtemperare. *Liv.* 3, 21. Nec ante moverunt de sententia consulem, quam tribuni se in auctoritate patrum futuros esse, polliciti sunt. *Id.* 9, 14. Se in auctoritate Tarentinorum manere, etc. Adde 4, 26. ¶ Inprimis dicitur pro legitima facultate, quam habet quis ad aliquid faciendum, qualis est tutoris in pupillum, magistratus in subjectos, etc., qua facultate interveniente, vim, fidem, ac pondus habet id, quod agitur. *Cic. Pis.* 2. Provincia Gallia senatus auctoritate exercitu et pecunia instructa. *Liv.* 26, 21. et 42, 21. Tribuni plebis ex auctoritate senatus ad populum tulerunt, ut, etc. *Julian. Dig.* 26, 7, 17. Interponere auctoritatem tutoris. *Ulp. ib.* 1. Tutores pro his, qui supra septimum annum aetatis sunt, auctoritatem praestent. *Id. ib.* 8, 1. Accommodare auctoritatem pupillae. Et *l.* 2. Intervenit auctoritas tutoris. [*Cf. de hoc gener. auctoritatis *Ballhorn.* l. l. p. 277. et *Gajum* 2, 47. *Cic. Att.* 1, 5. et *Wieland.* ad h. l. (*vol.* 1. *annot.* 5.) Pro *imperio consulari* dicitur *auctoritas consulum*, *Vell.* 2, 68, 2. cum *annot. Krausii.* Et *Pontificum Augurumque. Cic. Leg.* 2, 19. praestantissimum in rep. jus est augurum et cum auctoritate conjunctum. *Id. ib.* nihil sine augurum auctoritate posse cuiquam probari, sc. quia augures rerum gerendarum et omittendarum auctores. (Ipsa auguria et auspicia appellantur auctoritates, V. *in f.*) Porro *imperatorum*, i. e. eorum potestas, qua bellum gerunt. *Cic. Phil.* 3, 3. legio auctoritatem Caesaris persecuta est, (al. *prosecuta.*) *Id. Fam.* 10, 8. si legiones se ad Caesaris auctoritatem contulissent. (Alii his locis explicant per: partes alicujus sequi.) Et *Legatorum: Cic. Att.* 1, 19. Senatus decrevit, ut legati mitterentur cum auctoritate, i. e. plena potestate faciendi, quid ipsis e rep. videretur. Opp. mittere aliquem cum mandatis. V. *Manut.* ad h. l. Ac *Censorum. Cic. Cluent.* 42. auctoritas censoria i. e. notae censorum, quibus auctores sunt, esse aliquem criminis alicujus reum.] — ¶ Hinc intelligitur, cur auctoritas etiam dicatur pro vi et potentia, quam vereri alii et timere solent. *Cic. Manil.* 18. Omnes socios in ultimis oris auctoritate nostri imperii salvos praestare poteramus. *Plin.* 11, 17, 17. Satellites lictoresque assidui custodes auctoritatis. ¶ Hinc demum orta est ea significatio, qua est i. q. existimatio et pondus quod habet aliquis ad faciendam fidem; eaque existimatio conjuncta est cum notione dignitatis reverendae et eximia de alicujus virtute opinione. [**Vell.* 2, 126. accessit magistratibus auctoritas, senatui majestas, judiciis gravitas. *Cic. Verr.* 2, 1, 48. Ligur (senator) non dubitat, quin aequitate causae et auctoritate sua commovere hominem possit.] *Cic. Top.* 19. Ad faciendam fidem auctoritas quaeritur. Sed auctoritatem aut natura, aut tempus affert. Naturae auctoritas in virtute inest maxime. In tempore multa sunt, quae afferant auctoritatem, ingenium, opes, aetas, fortuna, ars, usus, etc. *Id. Div.* 1, 30. Vincere aliquem auctoritate. *Id. Sen.* 17. et *Phil.* 11, 10. Habere auctoritatem. *Id. Manil.* 15. facere, *h. e.* parere. *Id. N. D.* 3, 35. afferre. *Id. Sen.* 11. tenere. *Id. Or.* 2, 37. *in f.* imminuere. *Id. Phil.* 5, 13. interponere. *Id. Amic.* 13. adhibere ad aliquid faciendum. *Id. Fam.* 6, 6. *in f.* et *Nep. Cim.* 2. Valere auctoritate apud aliquem. *Id. Dion.* 3. Auctoritate multum posse apud aliquem. *Id. Con.* 5. Constituere sibi magnam auctoritatem inter aliquos re aliqua. *Caes. B. C.* 2, 14. Praestare auctoritate inter aliquos. *Plin.* 33, 10, 37. Esse in auctoritate. *Cic. Fin.* 2, 13. Sequi auctoritatem alicujus. *Id. Dejot.* 10. Adducere aliquem ad suam auctoritatem. *Id. Att.* 9, 10. *sub f.* Ejus auctoritas multum apud me valet. [**Cic. Acad.* 4, 22. levatur auctoritas inconstantia.] *Id. ib.* 15, 13. Ejus auctoritas magna est apud me et in primis gravis. *Nep. Timoth.* 3. Magna auctoritas est in illo. *Nep. Milt.* 5. alicujus impelli. *Id. Con.* 4. et *Cic. Att.* 8, 9. alicujus moveri. *Cic. Balb.* 27. Mea auctoritas satis habet ponderis apud aliquem. *Id. Or.* 2, 37. Vir auctoritate gravis. *Id. Agr.* 2, 17. Homines auctoritate tenui. [**Cic. Off.* 1, 1. summa doctoris auctoritas et urbis.] *Plin.* 25, 1, 1. Et neminem docere, in auctoritatem scientiae est. ¶ Auctoritas, quum de rebus dicitur, est i. q. pondus ac momentum, quod habent res legitime, sapienter ac prudenter constitutae, ut sunt leges, decreta senatus, responsa prudentum, res praeclare gestae, sententiae clarorum virorum, etc. *Cic. Or.* 1, 44. Bibliothecas mehercule omnium philosophorum unus mihi videtur XII. Tabularum libellus auctoritatis pondere, ut utilitatis ubertate, superare. *Id. Flacc.* 4. Totius hujusce rei quae sit vis, quae auctoritas, quod pondus, ignorant. *Pl. Trin.* 1, 2, 180. Si exquiratur usque ab stirpe auctoritas, *h. e.* si quaeratur, quis primus fuerit auctor rei, quae narratur, et quantam fidem habeat. — Quum autem de rebus mutis, de animalibus etc. dicitur, est i. q. praestantia et utilitas, pretium, quod alicui rei inest. [**Varr. R. R.* 2, 5. bos in pecuaria maxima debet esse auctoritate.] *Suet. Claud.* 30. Auctoritas dignitasque formae. *Plin.* 9, 17, 28. Auctoritas praecipua lupo pisci. *Id.* 8, 43, 68. Auctoritas saporis. *Id.* 13, 1, 2. unguentorum. *Id.* 37, 2, 11. *n.* 1. Succina eandem, quam gemmae, auctoritatem obtinet. *Id. ib.* 10, 54. Achates in magna fuit auctoritate: nunc in nulla. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 147, 2. Si major auctoritas patrimonii mei fuisset, ampliori titulo et prosecutus fuissem, piissime pater, *h. e.* majores facultates et reditus. ¶ Apud *Vitr. Praef.* 1. et 3, 2. *aedificiorum auctoritates* sunt aedificiorum rationes ita apte dispositae, ut auctoritatem dare, et pro exemplo aliis esse possint. ¶ Tribuitur et rebus inanimis. *Senec. Qu. nat.* 2, 39. Fulmen auctoritatis est, ubi post rem factam venit, quam futuram bono malove significat. ¶ Porro quia auctor is est, penes quem est potestas vendendi, auctoritas est etiam i. q. jus et dominium super re aliqua legitime acquisita, *αὐθεντία. Cic. Top.* 4, 23. Usus auctoritas fundi biennium est: sit etiam aedium. [**Id. Caec.* 19, 54. lex usum et auctoritatem fundi

jubet esse biennium. In his *usus auctoritas* est per usum acquisita auctoritas. Cf. *Beier.* ad *Cic. Off.* 1, 12, 37. coll. *Exc.* II. ad *or. Tull.* p. 247., quo loco de scriptura h. l. agit.] *Id. Caec.* 26. *fin.* Aquaeductus, haustus, iter, actus a patre: sed rata auctoritas harum rerum omnium a jure civili sumitur. — Caput *legis Atiniae*, relatum a *Gell.* 17, 7. quod subreptum erit, ejus rei aeterna auctoritas esto, h. e. aeternum dominium sit apud dominum, ita ut ab eo, qui surripuit, usucapi non possit, ut *Paul. Dig.* 41, 3, 4. exponit. Simile est illud in *Legg. XII. Tabb.* apud *Cic. Off.* 1, 12, 37. Adversus hostem aeterna auctoritas, h. e. adversus peregrinum, ita ut is contra civem P. R. usucapere non possit, sed rei dominium penes hunc perpetuo sit. [*Haec explicatio, quam probat etiam *Beier.* ad h. l., non prorsus recte habet; sed unice vera est, quam proposuit *A. G.* de *Schröter.* in *obss. in jus civ.* II. Jenae 1826. p. 50 — 60. Adversus hostem aeterna auctoritas est — hoc significat: ex hostibus capta et in dominium P. R. redacta, neque naturali neque civili alienatione ad eos jure redire possunt; ergo mancipi rerum solis civibus commercium. Probat hanc interpretationem ipse *Beier.* in schedis ad me datis.] *Cic. Har.* 7. habere aliquid jure hereditario, jure auctoritatis, jure mancipi, jure nexi, h. e. jure ex legitima usucapione acquisito. [*Cf. *Salmas.* de Usur. c. 8. p. 210. sq. et *Puchta, civilistische Abhh.*; Berlin 1823. n. 1. p. 1 — 72.] *Scaev. Dig.* 13, 7, 43. exhibere instrumentum auctoritatis, i. e. rei alicujus jure acquisitae. [*JCti vulgo *titulos acquisitionum* appellant. v. *l. ult. Dig.* de *pign. act.* Porro *Senec. Contr.* 4, 22. auctoritatis tabellas. Hinc auctoritas cum *possessione* et *usu* conjuncta dicitur a JCtis *solita proprietas* in *Dig.* 33, 2, 26. pr. *coll.* 38, 2, 35.; vel *consolidatio.* V. qui haec laudat *Beier.* in *exc.* supra laudato.] ℙ Quia vero *auctor* aliquando fidejussorem significat (cf. *Heinrich.* ad *Cic. fr. or. Tull.* p. 79.), etiam auctoritas pro fidejussione seu praestatione periculi accipitur, quam Graeci dicunt βεβαίωσιν. [*Cf. *Cic. Mur.* 2, 3. et intpp. ad h. l. Hinc *Paul. Sent.* 2, 17. Venditor si ejus rei, quam vendiderit, dominus non sit, pretio accepto, auctoritatis manebit obnoxius. [*Egregie hoc explicat *Salm.* l. l. Auctoritas, inq., non proprie est actio pro evictione — — sed id, quod illi actioni locum facit. Qui enim *auctorem bonum* se venditac rei promisit et *dominum*, id praestare debet, et sic auctoritate obnoxius censetur; nisi praestet, actione tenetur pro evictione. Non est itaque jus vel titulus, quo quis possidet — — sed ἀξιοπιστία, qua se dominum rei spondet, qui eam vendit. — Sic *Pl. Curc.* 4, 2, 12. nec vobis auctor ullus est, nec vosmet estis ulli. *Justin. Cod. repet. Lect.* 8, 45, 22.] ℙ Nonnunquam *auctoritas* dicitur ipsa res, quae auctoritatem et fidem habet, ut dicta vel scripta gravium virorum, testimonia, litterae magistratuum, constitutiones principum, etc. *Cic. Or.* 1, 39. *in f.* Num destitit uterque nostrum in ea causa, in auctoritatibus, in exemplis, in testamentorum formulis versari? *Id. Manil.* 17. Omissis auctoritatibus, ipsa re et ratione possumus exquirere veritatem. *Id. Verr.* 1, 2, 3. Tot graves ab amicissimis civitatibus legationes cum publicis auctoritatibus ac testimoniis. *Id, Top.* 4. Ducere argumenta ab auctoritate. *Id. Coel.* 22. *ad f.* Recitatur vobis jurejurando devincta auctoritas. *Imppp. Honor., Theodos.* et *Constant. Cod. Theod.* 2, 27, 1. Auctoritatem postibus debitoris affigere. [*Cic. Har. resp.* 14. auguria et auspicia ipsa appellantur auctoritates. Sic appellatur *Cic. Top.* 5. auct. jurisperitorum, i. e. eorum doctrina; et *decreta* JCtorum, quae ideo auctoritates appellantur. *Cod. Theod.* 2, 16, 3. innumeris auctoritatibus constat.] ℙ Inter officia domus Augustae fuit *servus ab auctoritate, h. e.* qui facultatem habebat a domino transigendi aliquid. *Inscr.* ap. *Grut.* 590, 7. et 8. Epaphrodito Aug. lib. Peplia ab auctorita. ration. heredit. [*Gesnerus* in *Thes.* putat, servum ab auctoritate appellatum fuisse, qui ad fidem faciendam tabulis quibusdam et ad signandum adhibebatur. At *Marin. Frat. Arv.* p. 522. neutrum probat. *F.*] ℙ De orthographia V. AUCTOR *in f.*

AUCTŌRO, as, avi, atum, a. 1. proprie significat vendere, alicui addicere pretio accepto: ab *auctor*, qua venditorem significat. Hinc *auctorare se* dicebantur gladiatores, qui mercede pacta addicebant se ludo et pugnae. *Quint.* in *argum. Decl.* 302. Quidam ut patrem sepeliret, auctoravit se; et *in ipsa Declam.* Illum majores prohibuerunt theatro, qui utilitate, qui gula se auctorasset. *Tert. ad Nation.* 1, 18. Non vitae amore gladio vos ad lanistas auctoratis, sed etc. V. AUCTORATUS. ℙ Sumitur etiam generatim pro addicere, obligare. *Id. ad Martyr.* 5. Jam et ad ignes quidam se auctoraverunt, ut certum spatium in tunica ardente conficerent. V. TUNICA. ℙ *Auctorare sibi mortem* est mortem quasi mercede sibi quaerere et arcessere. *Vell.* 2, 30. Romanis certam victoriam, partibus suis excidium, sibi turpissimam mortem pessimo auctoravit facinore. ℙ Alia V. in AUCTORATUS. ℙ Deponentis forma. *Appul. Met.* 9. p. 225, 40. Mulier exsecrando metallo pudicitiam suam protinus auctorata est. *Tert. ad Scapul.* 1. Ut etiam animas nostras auctorati in has pugnas accedamus. ℙ Est praeterea *auctorari*, ut quidam putant, id. q. auctorem esse, auctoritatem accommodare et interponere. *Pompon. Dig.* 26, 8, 4. Si tutor auctoretur, cui administratio tutelae concessa non est, id ratum a praetore haberi non debet. *Ulp. ib.* 27, 6, 9. Dandam actionem adversus eum, qui dolo malo adhibuit, ut alius auctoraretur inscius. Ita habetur utroque loco in optimis edd. *Torrentini, Haloandri,* et al. ℙ De ratione scribendi V. in AUCTOR.

AUCTOROR, aris. V. v. praec.

AUCTRIX, īcis, f. quae auget. Docent grammatici *Charis.* 1. p. 29. et 30. *Valer. Prob. in Cathol.* p. 1452. et *Serv.* ad *A.* 12, 159. vocem *auctrix* esse femininum ab *auctor*, qua ab *augeo* descendit, ut *auctrix divitiarum, auctrix patrimonii:* (Hinc et pro ea, quae gignit, (nam et gignere *augere* est) usurpavit *Tert. adv. Hermog.* 5. *Materia auctrix universitatis.*) at cum *Auctor* aliunde derivatur et significat eum, qui causa est, principium, aut impulsor alicujus rei faciendae, non habere femininum, sed esse communis generis, ut allatis exemplis in voce AUCTOR *sub f.* ostendimus. ℙ Nihilominus *auctrix* reperitur usurpatum etiam extra significationem augendi. *Impp. Dioclet. et Maximian. Cod.* 8, 45, 16. Nam super pretio evictae portionis non eum, qui dominium evicerit, sed auctricem conveniri consequens est, *h. e.* eam, quae vendidit, vel fidejussit. *Tert. Anim.* 57. Auctrix opinionum istarum Magica. *Id. adv. Marc.* 5, 10. Anima auctrix operum carnis. *Id. Spectac.* 18. Comoediae scelerum et libidinum auctrices. *auctrices* possis hic intelligere etiam, quae augent et fovent scelera. *Scioppius* mallet *actrices.*

AUCTUM, i, n. augmentum, auctus. *Gell.* 20, 8. Caepe solum olerum omnium contra lunae aucta atque damna, vices minuendi et augendi habet contrarias. Quidam MS. codex habet *augmenta.* In illo *Liv.* 27, 26. *in f.* Auctum etiam visum in capite, nec id sane haruspici placuisse, etc. *Auctum* significat incrementum visum in capite jocinoris, ut colligitur etiam ex *Val. Max.* 1, 6. *n.* 9., ubi de hac eadem re verba faciens, narrat, duplex jocinoris caput in ea hostia fuisse. Adde *Lucan.* 1, 627. ℙ Praeterea *auctum* vocabatur spatium Circi, quod supra definitum modum victoriae adjungitur. *Festus.*

AUCTUS, a, um, part. ab *augeo*, αὐξηθεὶς, cui aliquid accessit, major factus, cumulatus. *Nep. Ages.* 7. Auctus numerus. *Id. Thras.* 2. Auctae opes. *Plin.* 10, 33, 49. Amnis auctus. *Liv.* 25, 16. Res Romana in dies melior atque auctior. *Cic. Cat.* 4, 9. Auctae exaggerataeque fortunae. *Liv.* 3, 68. Re fortunaque auctior. *Cic. Cluent.* 15. Mulier aucta pecunia. *Id. Verr.* 2, 5, 31. Auctus praeda. *Id. N. D.* 3, 36. honoribus. *Id. Att.* 1, 2. filiolo. *Vet. Poeta* ap. *Eund. Fin.* 2, 4. laetitia. *Tac. A.* 2, 14. omine, *h. e.* animo confirmatus ob faustum omen. [*Paullo aliter explicat h. l. et ejus similes *Walch.* ad *Tac. Agr.* 6. — Construit *Tac.* saepius cum *in* et *accus.*, ut *Hist.* 5, 2. aucto in barbarum cognomento. *Id. A.* 13, 16. aucta in falsum; et *ib.* 2, 82. in deterius. Sic Graeci ἐπὶ τὸ μεῖζον etc. Sic ap. *Eund. Agr.* 10. in codd. legitur: *auctus Oceanus* quod exponunt *celebratus.* Sed praeferunt fere *victus* ex emend. *Lipsii.*] *Lucan.* 8, 250. Auctus opes, *h. e.* opibus: Graeca dictio. *Tac. H.* 2, 4. Auctus animus. *Lucr.* 3, 451. Auctior animi vis, *h. e.* firmior, validior ad agendum. *Liv.* 4, 2. Auctior et amplior majestas. *Nep. Phoc.* 2. Auctus adjutusque a Demosthene, *h. e.* promotus. *Catull.* 64, 25. Teque adeo eximie taedis felicibus aucte. [*V. *Walch. l. l. Auctus* absolute positum saepe est i. q. honoribus auctus. *Sall. Jug.* 86. quod ab eo genere celebratus auctusque erat. *Nep. Phoc.* 2, 3. auctus adjutusque a Demosthene, i. e. Dem. ei eloquentia sua auctoritatem parabat eumque adjuvabat. ℙ De rebus quum dicitur *auctus* est i. q. augustior, splendidior redditus. *Plin. Pan.* 50. Datur intueri pulcherrimas aedes, deterso situ auctas. — Ceterum cf. AUGEO.] ℙ In malam partem. *Ter. Heaut.* 4, 1, 15. Auctus damno. ℙ *Auctus* pro praeditus, instructus. *Lucr.* 3, 627. et 631. Certe ut opinor eam (*animam*) faciundum est sensibus auctam. *Catull.* 64, 165. quae (*aurae*) nullis sensibus auctae Nec missas audire queunt, nec reddere voces. ℙ *Auctus* est etiam cognomen Acilii proconsulis Achajae, ad quem scripsit *Cic. Fam.* 13, 50. et in *Inscr.* ap. *Murat.* 631, 1. L. Vesclarius Auctus. ℙ Comp. *Auctior.* V. supra. Sup. *Auctissimus* perrarum est. *Trebell. Gallien.* 18. Etiam equos et currum fieri jusserat pro qualitate statuae, atque in auctissima base poni, *h. e.* amplissima. Ita etiam legendum docte monet *Salmas.* Vulgo legitur acutissima.

AUCTUS, us, m. augmentum, [*incrementum.] αὔξησις. *Liv.* 4, 2. Maximis semper auctibus crescere. *Id.* 29, 27. Bonis auctibus augere aliquid. *Plin.* 4, 12, 24. Danubius immenso aquarum auctu. [*Tac. H.* 4, 28. auctibus immensis attollere aliquem. *coll. Vell.* 2, 40.] *Id.* 2, 19, 17. Auctus diei. [*Suet. Oct.* 7. quod — *augusta* dicantur ab *auctu*, i. e. ab aucto statu feliciore. Sic *Brem.*] *Senec. ep.* 38. In maximos auctus diffundi. *Lucan.* 9, 797. distenti corporis auctum, *h. e.* tumorem corporis veneno inflati. *Lucr.* 6, 166. caedere si quem Ancipiti videas ferro procul arboris auctum, *h. e.* ipsam arborem adultam et grandem. [*Cf. *Burm.* ad *Anthol. Lat.* T. 1. p. 577.]

AUCŬPĀBUNDUS, a, um, adj. attente aucupans, captans. Translate. *Tert. Anim.* 39. Spiritus nequam ab ipsa etiam nativitatis janua animas aucupabundus.

[AUCŬPĀLIS, le, adj. ad aucupium pertinens. *Festus.* Amites, perticae aucupales. *F.*]

AUCŬPĀTIO, onis, f. actus aucupandi, ὀρνιθοθήρα. Item ipsa praeda aucupio parta. *Quint. Decl.* 13, 8. Multa, quae libera fuerant, transeunt in jus occupantium, sicut venatio et aucupatio. Al. leg. *occupatio*, sed minus recte.

AUCŬPĀTŌRIUS, a, um, adj. ad aucupium aptus. *Plin.* 16, 36, 66. De calamis aquaticis: Cum anno permansit inundatio, proficiunt in aucupatoriam quoque amplitudinem, *h. e.* adeo crassescunt, ut possint aucupio inservire. *Id. ib. ad f.* Aucupatoria arundo. *Mart.* in lemmate *epigr.* 218. *l.* 14. Calami aucupatorii.

AUCŬPĀTUS, a, um, part. ab *aucupo*, quaesitus, captatus. *Lactant.* 5, 22. Multa, quae ad religionem pertinent, divulgata, ac per rumorem vicissim aucupata discuntur.

AUCŬPĀTUS, us, m. idem quod aucupium, ὀρνιθοθήρα. *Capitolin. Anton. philos.* 4. Amavit pugilatum, luctamina et cursum et aucupatus.

[AUCŬPEX, pĭcis, m. qui aves captat. *Not. Tir.* p. 151. Aucupex. *F.*]

[AUCŬPIĀMEN, inis, n. id. q. aucupium. *Not. Tir.* p. 151. Aucupiamen. *F.*]

AUCŬPIUM, ii, n. ὀρνιθοθήρα, avium captatio: ab *avis*, et *capio*. *Cic. Fin.* 2, 8. et *Sen.* 16. Aucupium atque venatio. *Pallad.* 13, 6. Tendere aucupium. *Id.* 10, 12. Parare aucupium noctuae. ℙ Translate. *Pl. Mil.* 4, 1, 43. Oculis venaturam facere, atque aucupium auribus, *h. e.* attente subauscultare aliorum sermones. *Ter. Eun.* 2, 2, 16. Hoc est novum aucupium, *h. e.* nova ratio parandi sibi alimenta et cetera adjumenta vitae. *Cic. Or.* 25. et 58. Aucupium delectationis, *h. e.* studium delectandi alios oratione elaborata. *Id. Caecin.* 23. Aucupia verborum, *h. e.* subtilium verborum captiunculae, quibus JCti in rebus definiendis uti solent. *Colum.* 3, 2. *ad f.* Aucupium nomenclationis, *h. e.* studium et inquisitio vocabulorum, quibus singulae res appellantur. ℙ Sumitur et pro ipsa praeda, quae aucupio capitur. *Cels.* 2, 26. Minima inflatio fit ex venatione, aucupio, piscibus, pomis, etc. *Senec. Prov.* 3. In ventrem suum longinqui litoris pisces, et peregrina aucupia congerere.

[AUCŬPĬUS, ii, m. avium captator. Nomen servile Romanum apud *Fabrett.* p. 448. *XII. F.*]

AUCŬPO, as, avi, atum, a. 1. ὀρνιθοθηράω, aves capto: ab *avis* et *capio*. Saepissime translate sumitur pro attente observare, captare, studiose quaerere. *Pl. Asin.* 5, 2, 31. Aucupemus ex insidiis clanculum, quam rem gerant. *Id. Most.* 2, 2, 42. Circumspice, numquis est, sermonem nostrum qui aucupet. *Senec. Herc. Oet.* 482. Circumspice agedum, ne quis arcana aucupet. *Pl. Truc. a.* 5. *v.* 72. Lepide mecastor aucupavi. Adde *Titinn., Enn., Pacuv.* et *Accium* ap. *Non.* 7, 1.

AUCŬPOR, aris, atus sum sum, dep. 1. idem quod *aucupo*, sed frequentioris usus. *Varr. R. R.* 1, 23. Alio loco ut seras ac colas silvam caeduam, alio ubi aucupere. *Cajus Dig.* 41, 1, 3. In alienum fundum venandi aucupandive gratia ingredi. ℙ Translate est captare, consectari, quaerere, observare. *Cic. Att.* 6, 8. Navibus longis tranquillitates aucupaturi eramus. *Id. Pis.* 24. Inanem aucupari rumorem et omnes umbras etiam falsae gloriae consectari. [*Id. Leg.* 3, 16. rumusculos.] *Id. Or.* 19. Delectationem aliquam dicendo aucupari. *Id. Or.* 2, 63. Attendere et aucupari verba. *Id. Fam.* 5, 12. Aucupari gratiam alicujus assentatiuncula. *Plin. Praef. H. N. sub f.* sibi famam obtrectatione alienae scientiae. *Flor.* 3, 13. favorem populi. *Hirt. B. Afr.* 3. occasionem. *Cic. Rosc. Am.* 8. Observare occupationem alicujus et aucupari tempus. *Justin.* 29, 4. absentiam alicujus. *Cic. Or.* 2, 14, 59. utilitatem aliquam ad dicendum. [*Lactant. epit.* 55. utilitates.] *Id. Sext.* 56. ex omni genere orationem et omnes undique flosculos capere. *Auct. ad Her.* 1, 13. similitudinem ab aliqua re. *Ov. Her.* 13, 107. Aucupor in lecto mendaces coelibe somnos. ℙ Particip. *Aucupatus* passiva significatione V. supra suo loco.

AUDĀCIA, ae, f. θράσος, τόλμα, animi securitas, qua quis malum neque futurum timet, neque praesens horrescit: et saepe accipitur in malam partem. *Cic. Inv.* 2, 54. *ad f.* Audacia non contrarium fidentiae, sed appositum est ac propinquum et tamen vitium est. *Id. Off.* 1, 19. Ani-

us paratus ad periculum, si sua cupiditate, non ilitate communi impellitur, audaciae potius no-en habet, non fortitudinis. *Id. Verr.* 2, 2, 30. omo incredibili importunitate et audacia. *Id. Dom.* . Incredibili armatus audacia. *Id. Flacc.* 15. idacia atque impudentia fretus. *Tac. A.* 1, 57. idacia promptus. *Id. Agr.* 11. Audacia in depo-endis periculis. *Cic. Phil.* 13, 10. Audacia im-anis ad omne facinus. *Ter. Heaut.* 2, 3, 72. O ominis impudentem audaciam! *Id. Ph.* 5, 7, 84. ffectum esse audacia. *Curt.* 6, 11. Stolida auda-a ferocem esse. *Id.* 8, 13. Temeritate atque au-acia insignem esse. *Cic. Cluent.* 65. Abundare udacia. *Id. Phil.* 13, 13. *in f.* Contundere et angere audaciam alicujus. *Id. ib.* 10, 5. Furen-s hominis conatum atque audaciam comprimere. *ac. H.* 3, 66. Accingi in audaciam. [*Leniore nsu intellige ap. *Cic. Lig.* 8. Vide, quid licen-ae, Caesar, nobis tua liberalitas det vel potius idaciae.] ℙ Translate. *Suet. Gr.* 10. *in f.* Vi-re obscuritatem Sallustii et audaciam in transla-onibus. ℙ In plurali numero. *Cic. Sull.* 27. uantas audacias, quam incredibiles furores etc. *. Verr.* 2, 3, 89. Istorum audacias ac libidines secare. Adde *Cat.* 2, 5., *Att.* 9. 7. et *Caton.* ap. *est.* ℙ In bonam partem. *Sall. Cat.* 52, 11. ajores nostri, P. C., neque consilii, neque au-iciae unquam eguere. [*Id. ib.* 9, 3.] *Liv.* 25, . Non enim frangere audaciam vestram, sed fferre in majorem gloriam atque opportunitatem lui. *Prop.* 2, 8, 9. Quod si deficiant vires, au-acia certe Laus erit: in magnis et voluisse sat t. Adde *Justin. Praef.* et 2, 9. et 12. *ad f.*

AUDACITER, adv. ϑρασέως, cum audacia, fiden-r, animose. *Cic. Rosc. Am.* 36. Multa scele-te, multa audaciter, multa improbe fecisti. Ita git *Prisc.* 15. p. 1014., item *Grut.*, *Graev.* et ii ex optim. codd. Alii *audacter* reponunt. Sed *daciter* usurpavit etiam *Sall. Hist.* 2. teste *Prisc.* . [*Cf. *Cort.* p. 960.] Sic. *Sen. Prov.* 4. Auda-ter veteranus cruorem suum spectat *Appul. Met.* Audaciter resistunt. Et *ib.* 5. Audaciter dex-ra elata. Adde *Liv.* 22, 25. [*cf. h. l. *Duker.*] alibi, ubi alii leg. *audacter*: quod sane usita-us est. Hinc *Quint.* 1, 6, 17. reprehendit quorun-m molestissimam diligentiae perversitatem, ut udaciter potius dicant, quam audacter, licet omnes ratores aliud sequantur.

AUDACTER, adv. ϑρασέως, per syncop. ab *au-aciter*, et ejusdem omnino significationis, sed mul-usitatius, tum in bonam, tum in malam par-m. *Cic. Rosc. Am.* 11. Libenter, audacter libe-que dicere aliquid. *Id. Verr.* 2, 2, 54. Callide, udacter, impudenter. *Id. Acad.* 4, 25. Respon-re audacter alicui. *Ter. Heaut.* 1, 1, 6. Auda-er et familiariter monere. *Nep. Epam.* 9. Auda-us instare hostibus. *Liv.* 30, 30. Omnia auda-ssime incipere. *Pl. Capt.* 2, 2, 98. Concredere ium suum alicui audacter. ℙ Translate. *Cic. r.* 60. Poetae transferunt verba tum crebrius, m etiam audacius.

AUDĀCŬLUS, a, um, adj. diminut. ab *audax*. *ell.* 5, 21. Reprehensor audaculus verborum. *Id.* , 5. Rabula audaculus. *Firmic. Praef.* 1. Au-acula nimis pollicitatio. Habet etiam *Paul.* ex *esto* in *Audax*.

AUDAX, ācis, adj. ϑρασύς, ϑαρρὸς, confidens, idens. Sumitur saepe in malam partem. *Cic. Q. r.* 2, 4. Homo petulans et audax. *Id. Inv.* 1, 3. emerarius et audax. *Id. Fin.* 1, 18. Audax et otervus. *Id. Cat.* 2, 5. Paulo ad facinus auda-or. *Nep. Dion.* 9. Adolescentes audacissimi. *Ter. dr.* 2, 3, 27. Facinus audax. *Liv.* 35, 35. Con-lium audax. *Plin.* 28, 4, 7. Spes audacior. ℙ consuetudine forensi *malos* et *audaces* appella-unt eos, qui ejiciebant vicinos, qui testamenta bjiciebant, qui adolescentulos circumscribebant, ste *Cic. Phil.* 14, 3. ℙ In bonam partem. *Pl. mph.* 2, 2, 207. Quae non deliquit, decet auda-m esse, confidenter loqui etc. *Virg. G.* 1, 40. a facilem cursum atque audacibus annue coeptis. dde *A.* 5, 67.) *Claud. III. Cons. Hon.* 56. Fre-t Hyperboreas remis audacibus undas. ℙ Trans-te. *Quint.* 10, 5. Verba poetica libertate auda-ora. *Id.* 8, 6. Audacior hyperbole. *Hor. Od.* 4, 2, . Audaces dithyrambi. *Id. Ep.* 2, 1, 182. Au-x poeta. ℙ Cum casus ei adjunguntur, saepe bet post se ablativum. *Virg. A.* 5, 67. Audax ribus. *Stat. Th.* 10, 495. audax animis Spartana ventus. *Virg. G.* 4, 565. Virgilius Audax juven-. ℙ Cum genitivo, Graeca constructione. *Stat. lv.* 3, 2, 64. et *ib.* 5, 3. 135. Audax ingenii. *Claud. apt. Pros.* 2, 4. Audax animi. [**Sil.* 14, 416. *Drak.*] ℙ Cum infinito. *Hor. Od.* 1, 3, 25. udax omnia perpeti. *Prop.* 4, 5, 13. Audax can-tae leges imponere Lunae. Adde *Lucan.* 7, 246. *Sen. Herc. Fur.* 547. ℙ Translate. *Stat. Silv.* , 3, 48. aeriam educere molem Cyclopum scopu-s ultra, atque audacia saxa Pyramidum, *h. e.* idaci conatu exstructa. ℙ Pro superbo. *Catull.* , 18. Nunc audax cave sis, precesque nostras, ramus, cave despuas, ocelle.

*AUDĒNA, ae, Etruriae fluvius, in flumen Ma-cram cadens. *Liv.* 41, 19. *B. A.*

AUDENS, tis, part. ab *audeo*, fidens, audax, ϑαρρῶν. Fere in bonam partem sumitur. [*V. de hoc usu, quo differt ab *audax*, *Burm.* ad *Ov. A. A.* 1, 608.] *Virg. A.* 10, 284. Audentes fortuna juvat. *Id. ib.* 6, 95. Tu ne cede malis, sed con-tra audentior ito. *Tac. A.* 14, 58. Nihil gravius audenti, quam ignavo patiendum esse. *Id. Agr.* 33. Audentissimus quisque miles. *Gell.* 7, 2. An-nibal ille audentissimus atque fortissimus. *Val. Fl.* 4, 284. Spes audentior. ℙ Translate. *Quint.* 12, 10. Aeschines latior et audentior et excelsior. *Auct. Dial. de Or.* 14. Oratio laeta et audentior, poetarum quam oratorum similior. ℙ In malam partem. *Pacat. Paneg. Theodos.* 35. Tanto ceteris satellitibus audentior, quanto etc.

AUDENTER, adv. ϑαρσαλέως, fidenter, intrepi-de, audacter. *Scaev. Dig.* 28, 2, 29. *ad f.* Nisi (quod audenter licet) possis dicere etc. *Ulp. ib.* 5, 4, 1. Non audenter tamen dicetur. *Tac. A.* 13, 40. Audentius progredi. *Id. ib.* 4, 68. Audentius onerare aliquem. *Auct. Dial. de Or.* 18. Agere fortius et audentius.

AUDENTĬA, ae, f. animi fidentia, audacia, ϑάρ-σος. *Non.* 5, 84. recte docet, audentiam in bonam partem sumi, et esse fortitudinis: audaciam ple-rumque in malam accipi, et esse temeritatis. *Tac. A.* 15, 53. Tribuni et centuriones, ut quisque au-dentiae habuisset, accurrerent. *Id. G.* 34. Nec defuit audentia Druso Germanico, sed obstitit Oce-anus. ℙ Translate. *Plin. ep.* 8, 4. Si datur Ho-mero et mollia vocabula, et Graeca ad lenitatem versus contrahere, extendere, inflectere; cur tibi similis audentia negetur?

AUDĔO, es, ausus sum, n. 2. τολμάω, non ve-reor, non dubito, fidens sum ad aliquid faciendum. *Cic. Ligar.* 3. Vide, quaeso, Tubero, ut qui de meo facto non dubitem dicere, de Ligarii non au-deam confiteri. *Id. Manil.* 9. Nunquam est ausus optare. *Brut.* ad *Cic.* ad *Brut.* 1, 16. Verba tua recognosce, et aude negare, servientis istas esse preces. [**Sall. Cat.* 20, 3. animus ausus est maxi-mum facinus incipere.] ℙ *Audere aliquid* est ag-gredi, tentare, conari facere. Videtur autem el-lipsis esse, ut intelligendum sit *facere* aut *aggre-di*, aut aliquid simile. *Vell.* 2, 47. Tantas res audere, vis hominis; perficere paene nullius, nisi Dei, fuerit. *Ter. Eun.* 5, 5, 17. Qua audacia tan-tum facinus audet? *Justin.* 5, 9. Audendum ali-quid pro patria etiam cum periculo, ratus. *Virg. Ecl.* 3, 16. Quid domini faciant, audent cum talia fures? *Liv.* 3. 2. Desperatio audere ultima et ex-periri cogit. *Id.* 26, 40. Exsules, obaerati, capi-talia ausi plerique. *Tac. H.* 4, 15. Multa hosti-lia ausus. [**Sil.* 6, 209. magna.] *Id. A.* 2, 12. Ausuros hostes castrorum oppugnationem. *Id. ib.* 12, 28. Obvius hostis et aciem ausus. *Id. H.* 4, 23. Machinas etiam, insolitum sibi, ausi, *h. e.* aggressi machinis oppugnatoriis uti. *Id. ib.* 3, 76. Audere periculum. *Id. A.* 12, 55. vim alicui: *et in* aliquem. *Id. ib.* 2, 40. poenam alicujus. *Id. ib.* 62. ultionem. *Id. H.* 1, 55. Nihil ultra fremitum et minas ausae legiones. *Vell.* 2, 56. *sub f.* Anto-nius omnibus audendis paratissimus. ℙ Cum par-ticula *quin*, et conjunctivo. *Pl. Asin.* 1, 1, 10. Ita me obstinate aggressus, ut non audeam pro-fecto, percunctanti, quin promam omnia, *h. e.* non audeam non promere omnia. ℙ Absolute, sed ita, ut semper aliquid intelligatur. [*Non necesse est, intelligatur aliquid; nam *audere* in seqq. exem-plis est i. q. *audacem esse*. Sic *Liv.* 21, 40. nec nunc illi, quia audent, sed quia necesse est, pu-gnaturi sunt. *ib.* 4. neque milites alio duce plus confidere, aut audere.] *Sall. H.* 4. *sub f.* Ro-mani audendo et fallendo et bella ex bellis seren-do magni facti. *Tac. H.* 2, 71. Ingratus principi, ut adversus Neronem ausus. [*Audere absolute po-situm est saepe i. q. magna, egregia audere. V. *Drak.* ad *Sil.* 9, 451. Sed etiam sine hac vi inter-dum absolute ponitur. *Tac. Agr.* 15. periculosius est deprehendi quam audere. Similia laudat *Walch.* ad *Tac. Agr.* 32. *Quint.* 10, 1, 33. Audeo, quia M. Tullius nec Thucydidem quidem aut Xenophontem utiles oratores putat. Ad *audeo* supple *dicere*. Alii aliter legunt, ac mihi quidem vix ita dici posse vi-detur; alius enim generis est locus ap. *Cic. Or.* 3, 24, 94. hos vero novos magistros nihil intelligebam posse docere, nisi ut auderent sc. dicere, oratio-nes habere. In h. l. facile ex reliquis, quid sit au-dendum, intelligitur; nos eodem modo absolute utimur nostro voc. — Plene loquitur *Cic. Fin.* 5, 28, 84. audeo dicere.] *Virg. A.* 2, 347. Audere in proelia. [**Ut id. ib.* 10, 455. meditari in proe-lia.] ℙ Transfertur ad orationem et scriptionem. *Quint.* 2, 4. Audeat haec aetas plura, et inveniat, et inventis gaudeat. *Et paulo post.* Audere ali-quid licentius et laetius. ℙ Passive. *Liv.* 29, 9. Multa dolo, pleraque per vim audebantur. *Nep. Milt.* 4. *in f.* Si animadverterent, auderi adver-sus se tam exiguis copiis dimicare. ℙ Hinc par-ticipia *ausus* et *audendus*, passiva itidem significa-tione. *Tac. A.* 3, 67. Defensionem sui deseruit, ausis ad Caesarem codicillis, quibus invidiam et preces miscuerat. *Liv.* 35, 35. Agenda res est au-dendaque, quam etc. *Suet. Domit.* 14. Ne bono quidem exemplo audendam esse patroni necem. ℙ Quidam putant *audere* idem esse ac posse in illo *Pl. Truc.* 4, 3, 44. Lapideus sum: commovere me miser non audeo. [*Ita quoque *Lucr.* 6, 1070. (V. sqq.) quem l. laudat *Broukh.* ad *Prop.* 1, 15, 37. (coll. ad *Tib.* 1, 10, 15.) *Posse* vice versa poni pro *audere* monstrat. *Id. l. l.* et *Burm.* ad *Eund.* 1, 6, 3.] ℙ Et pro velle in illo *Ejusd. Men.* 1, 2, 40. Ecquid audes de tuo istuc addere? [*Hoc fie-ri posse nemo credet. *Audere* propria h. l. vi po-situm est.] ℙ Tribuitur aliquando rebus inanimis. *Lucr.* 6, 1070. Vitigeni latices in aquai fontibus audent Misceri, cum pix nequeat gravis, et leve olivum, *h. e.* possunt. ℙ Olim habuit in praeter-ito *ausi*. *Cato* ap. *Prisc.* 9. p. 868. Non ausi re-cusare. ℙ Hinc *ausim*, *is*, *it* (quod ex *auserim* per syncopen esse videtur) frequenter usurpatur. *Liv. Prooem.* Nec, si sciam, dicere ausim. *Stat. Th.* 11, 126. absentibus ausint Ista Deis etc. [**Au-sus sim* semper habet adjunctam praet. temporis notionem; *ausim* inservit modestae affirmationi.] ℙ Ipsum vero *auserim* usurpatum legitur ab Aucto-re cujusdam carminis *de Passione Domini* (quod quidam *Lactantio* tribuunt) *v.* 66. efficient ne spe captatus inani Mobilis occiduis fortunae fidere re-bus Auseris, aut vitae sperare fugacibus annis. *Cellarius* tamen edidit *ausis*. ℙ [*Confunduntur a librariis *audeo* et *addo*. V. intpp. ad *Quint.* 10, 1, 33.]

AUDĬENS, entis, part. v. *audio*. *Cic. Fam.* 13, 36. Eidem Dolabellae me audiente Caesar dixit, nihil esse etc. ℙ Saepe ponitur pro auditore. *Cic. Brut.* 80. Inflammare animos audientium. *Id. ib.* 23. Ad animos audientium permovendos. [**Liv.* 21, 10.] ℙ Aliquando idem est quod obediens. *Pl. Truc.* 1, 2, 25. Tibi servio, atque audiens sum imperii. Hinc *dicto audiens*, de quo V. in AUDIO. ℙ Idem ac catechumenus. *Tert. Poen.* 6. An alius est intinctis Christus, alius audienti-bus? ℙ Sup. *Audientissimus* est in fragm. *Inscr.* ap. *Don. cl.* 6. *n.* 194.

AUDĬENTĬA, ae, f. attentio in audiendo. *Au-dientiam facere* est silentium audiendi causa indi-cere, ὑποκηρύττειν. *Pl. Poen. prol.* 11. Exsurge praeco, fac populo audientiam. Adde *Liv.* 43, 16. et *Auct.* ad *Her.* 4, 55. ℙ Est etiam *audientiam facere*, silentium auditorum et attentionem conci-liare. *Cic. Sen.* 9. Facit persaepe ipsa sibi audi-entiam diserti senis compta et mitis oratio. *Id. Divin. in Verr.* 13. Audientiam orationi meae im-probitas illius factura est. *Appul. Met.* 3. p. 131. 14. Audientiam alicui tribuere ℙ Accipitur pro auditione et cognitione causarum, quae fit ab ha-bente jurisdictionem. *Cod.* 2, 13, 1. Inter litiga-tores audientiam tuam impertiri debebis. Et 3, 13, 1. Eligere audientiam procuratoris principis. Et 7, 19, 7. Praebere audientiam direptorum negotio-rum. Adde *tit.* 4. *lib.* 1. qui est *De episcopali au-dientia*, hoc est de iis, de quibus cognoscere ad episcopos pertinet. [*Impp. Arcad.* et *Hon. Cod. Theodos.* (ed. *Wenckio*) 1, 5, 13. Ad audientiam viri illustris comitis sacri aerarii ferro obrutus di-rigatur. *Auct. Decl. cui titulus: Tribunus Maria-nus*, 9. An enim erat ad audientiam admittendus? *F.*] ℙ Sumitur etiam generatim pro quacumque auditione. *Arnob.* 3. p. 117. Janus quem in cun-ctis anteponitis precibus, et viam vobis pandere Deorum ad audientiam creditis. *Id.* 6. p. 192. Ita quoque convenit audientiam numinum nulli esse clausam linguae. Adde 5. p. 178. ℙ Videtur et-iam ad ipsam auditorum coronam transferri posse. *Id.* 1. p. 16. Utinam daretur in unius speciem con-cionis toto orbe contracto, oratione hac uti, et in humani generis audientia collocari. ℙ Denique sic dicitur ipsa audiendi facultas. *Prud.* περὶ στεφ. 954. Surdis fruendam reddere audientiam.

AUDĬO, is, ivi, et ii, itum, a. 4. ἀκούω, auri-bus sentio, percipio, intelligo, cognosco. *Varr. L. L.* 5, 8. *a med.* ducit ab *aveo*, quod auribus ave-mus discere semper. [Alii ab αὐδή, vox, quod ab αὔω, clamo, hinc αὐδῶ, mox αὐδίω, *scil.* vocem loquentis percipio. *F.*] *Ter. Ad.* 2, 1, 30. Audi si vis, nunc jam. *Id. Hec.* 3, 7, 60. Phidippe ades, audi paucis. *Id. Heaut.* 2, 3, 2. Mulier tibi adest, audin' Clinia? *h. e.* audisne? *Id. Ph.* 1, 3, 7. Non potitus essem: fuisset tum illos mihi ae-gre aliquot dies: At non quotidiana cura haec an-geret animum. *Ph.* audio, et est quaedam ironia, ut *Donat.* monet. [**Cic. Rosc. Am.* 18, 52. „Imo vero, inquit est: nam istum exheredare in animo habebat." Audio: nunc dicis aliquid. V. *Matth.*] *Cic. Att.* 1, 1. *ad f.* In quo, ut audio, magnum odium Pompeji suscepistis. Et *Petr. Sat.* 104. *extr.* Audio, non licere cuiquam in nave neque ungues, neque capillos deponere. *Ter. Eun.* 3, 1, 32. Plus millies audivi. *Cic. Fam.* 3, 20. *in f.* Te enim, ut spero, propediem censorem audiemus. [*Sic in-telligendus *Cic. Leg.* 3, 3, 7. sed tamen huic amoenitati, quam ex Quinto saepe audio, Thy-amis nihil concesserit. *Goerenz.* dictum esse vult

pro: laudatam audio. Sed *audire aliquid ex aliquo* est i. q. de aliqua re. Sic etiam *Catull.* 61, 129. sq. audire aliquem loquentem desertus domini audiens concubinus amorem, *h. e.* de amore alieno.] Sic passive. *Cic. Att.* 5, 18. Bibulus nondum audiebatur esse in Syria. [*Tac. A.* 4, 23. quae (copiae) ex longinquo in majus audiebantur. *Id. G.* 41, 4. nunc tantum auditur (Albis).] *Cic. Cluent.* 23. et *Orat.* 1, 61. Attente audire aliquem. *Id. Att.* 5, 17. Tamen etsi hoc te ex aliis audire malo. Et *Brut.* 26. Audivi ista de majoribus natu. Et *Or.* 3, 33. Saepe hoc audivi de patre et de socero meo. Et *Senect.* 13. Saepe audivi a majoribus natu, qui se porro pueros a senibus audisse dicebant. *Nep. Them.* 7. A quibus cum audisset, non multum superesse munitionis, etc. *Cic. Mur.* 28. Majores natu audivi dicere. *Id. Pis.* 28. Audistis dici. ℙ Eleganter ei subjicitur particula *cum. Cic. Dom.* 35. Quis unquam audivit, cum ego de me, nisi coactus et necessario dicerem? *Id. Or.* 2, 33. Ex eo audivi, cum diceret, sibi certum esse, etc. [*Id. Fam.* 3, 7. *in.*] ℙ *Audire de aliquo* vel *de re aliqua* est etiam sermonem de re aliqua audire. *Cic. Att.* 7, 20. De malis nostris tu prius audis, quam nos. *Id. Acad.* 4, 2. Delectabatur mirifice lectione librorum, de quibus audiebat. *Id. Senect.* 23. Neque eos solum convenire aveo, quos ipse cognovi, sed illos etiam, de quibus audivi. ℙ *Audire* dicuntur judices, qui de causa cognoscunt. *Cic. Flacc.* 39. Nemo illorum judicum, clarissimis viris accusantibus, audiendum sibi de ambitu putavit. *Senec. Ben.* 2, 12. Audire de capite alicujus. *Virg. A.* 6, 567. de Rhadamantho: Castigatque auditque dolos subigitque fateri. [*Suet. Dom.* 14. nec nisi solus plerasque custodias — audiebat (*verhören*).] *JCti* hac ratione saepe usurpant. ℙ Item discipuli, qui scholam alicujus frequentant. *Cic. Off.* 1, 1. Te, Marce fili, annum jam audientem Cratippum, abundare oportet praeceptis institutisque philosophiae. *Id. N. D.* 1, 14. Cleanthes, qui Zenonem audivit. *Id. Fat.* 2. Ponere aliquid, ad quod audiam, si tibi non est molestum, volo, *h. e.* de quo te disputantem, et ad illud pertinentia disserentem audiam. ℙ Saepe *audire* est assentiri, approbare. *Cic. Marc.* 8. Saepe venit ad aures meas, te istud nimis crebro dicere, satis te tibi vixisse: credo: sed tum id audirem, si tibi soli viveres. *Id. Tusc.* 1, 26. Nec Homerum audio, qui Ganymedem a Diis raptum ait, etc. [*Id. Fin.* 2, 28, 90. Socratem audio dicentem. *Ib.* 5, 28, 83.] ℙ Item pro exaudire, locum precibus dare. *Id. Pis.* 19. In quo Dii immortales meas preces audiverunt. *Hor. Od.* 4, 13, 1. Audivere, Lyce, Dii mea vota. *Virg. A.* 9, 65. Audiit, et coeli genitor de parte serena Intonuit laevum. [*Ov. Am.* 1, 6, 27. orantem nequicquam, janitor, audis. Cf. *Burm.* ad *Eund. ib.* 2, 9, 51.] ℙ Item pro obsequi, obedire (nam et *obedio* ab *audio* est). *Cic. Att.* 7, 1. Vellem a principio te audisse amicissime monentem. *Id. Phil.* 13, 3. Nae ego istam sapientiam, quamvis sit erudita, non audiam. *Id. N. D.* 1, 20. Tanta imbueremur superstitione, si vos audire vellemus, ut etc. ℙ Et cum dativo *Appul. Apol.* p. 326, 34. Nefario homini ne auscultarent, sibi potius audirent. ℙ Hinc *dicto audientem esse alicui* est ei obtemperare. *Cic. Verr.* 2, 5, 32. *extr.* Quorum opera Syracusani nobis dicto audientes sunt, eos Syracusanis dicto audientes esse jussisti. *Nep. Ages.* 4. Audiens dicto fuit jussis magistratuum. Adde *Eund. Lys.* 1. et *Iph.* 2., *Liv.* 5, 3., ubi *dicto audientem*, et *obedientem* conjungit, et *Cic. Verr.* 2, 4, 12. et alibi. Putarunt quidam dici etiam *alicujus dicto audientem esse*, afferentes illud *Nep. Dat.* 2. *Is regis dicto audiens non erat.* Sed plerique alii leg. *regi.* Sic *Liv. l. c.* Nec plebs nobis dicto audiens atque obediens sit. [*Forc.* igitur *dicto* tertium casum esse sumit, eaque est vulgaris opinio. *Brem.* autem ad *Nep. Lys* 1, 2. *dicto* ablat. casum esse mavult, cui assentitur *Ramshorn.* gr. lat. p. 201. Esset igitur haec formula ita explicanda: audientem esse alicui, quum dictum est aliquid, *auf ein Wort hin.* Recte autem *Stallbaum.* ad *Rudim.* II. p. 124. pro dativo habet. Romani enim dicebant *dicto audire*, s. *audientem esse;* quod quum in formulam abiisset, alium etiam addebant dativum. Ceterum V. *Vorst. de lat. falso susp. c.* 12. et intpp. ad *Liv.* 29, 20, 11. et nubem locorum, allatorum ab *Arntzen.* ad *Aur. Vict. V. Ill.* 7, 4. Nunquam genitivus pro dativo reperitur; non enim huc pertinet locus *Liv.* 8, 4. Non Romanorum solum, sed Samnitium quoque dicto pareamus; *Gronov.* enim etiam h. l. *Romanis — Samnitibus* scribi vult; sed perperam.] ℙ In hac parendi significatione tribuitur figurate rebus inanimis. *Virg. G.* 1, 514. Fertur equis auriga, nec audit currus habenas. *Stat. Th.* 5, 412. clavumque audire negantem Lassat agens Tiphys. *Ov. Met.* 5, 381. de mille sagittis Unam seposuit, sed qua nec acutior ulla, Nec minus incerta est, nec quae magis audiat arcum. [*Alia attulit *Burm.* ad h. l.] *Plin.* 16, 43, 83. Cornum maxime audit sorbus, carpinus, buxus, *h. e.* admittit, et glutino accedente facile adhaeret. [*Etiam quum abest parendi significatio, de rebus inanimatis dicitur: *Ov. Her.* 4, 106. et tenuis tellus audit utrumque mare. V. *Heins.* ad h. l.] ℙ Interdum *audire* est dici, perhiberi, ea ratione, qua Graeci ἀκούω usurpant. *Hor. Ep.* 1, 16, 17. Tu recte vivis, si curas esse, quod audis. Et *ib.* 7, 7. rexque paterque Audisti coram. [*Id. Sat.* 2, 6, 20.] ℙ Hinc *bene* vel *male audire* est bonam vel malam existimationem habere, laudari, vel vituperari, εὖ ἢ κακῶς ἀκούειν. Facete *Cicero* in ambiguo ludens *Tusc.* 5, 40. Erat surdaster M. Crassus: sed aliud molestius, quod male audiebat; etiamsi, ut mihi videbatur, injuria. *Id. Att.* 6, 1. Qui me idcirco putant bene audire velle, ut ille male audiat; et recte facere non meae laudis, sed illius contumeliae causa. *Id. Fin.* 3, 17. Est hominis ingenui et liberaliter educati velle bene audire a parentibus, a propinquis, a bonis etiam viris. *Ter. Hec.* 4, 2, 24. Sine me, obsecro, hoc effugere vulgus, quod male audit, mulierum. Adde *Ph. prol.* 20. *et* 2, 3, 12. et *Cic. Leg.* 1, 19. et alibi. Sic *minus commode audire* apud *Eund. Verr.* 2, 3, 58. Et *male audire in aliqua re* apud *Quint. Decl.* 377. in scortis reus male audio. [*et *Macr. Sat.* 2, 2. Plancus in Maevia Galla nupta male audiebat.] ℙ Elegans ellipsis est in illo *Cic. Or.* 2, 70. Cum laesisset testis Silus Pisonem, quod se in cum audisse dixisset, *h. e.* se audisse de crimine in eum illato. Dixerat enim Silus, se audisse, qui affirmarent, Pisonem revera crimen illud admisisse, de quo accusabatur. ℙ *Audiri* vel *non audiri debere; audiendus* vel *non audiendus* esse dicitur a *JCtis*, qui aliquid apud judicem postulat, offert, agit, quod vel justum, vel injustum sit. Exempla passim habentur in *Digestis*, ut ex *Papiniano* 28, 6, 10. ex *Paulo ib.* 39, 2, 18. et *ib.* 4, 4, 24. et alibi. Sic *non facile apud judicem audiri*, apud *Eund. Paul. Dig.* 11, 3, 14. *in f.* ℙ *Audiri* pro intelligi, subaudiri. *Quint.* 8, 5. Eras dignus, ut haberes integram manum. Sic enim auditur, ut depugnares. *Id.* 9, 3. Stupere gaudio Graecus. Simul enim auditur, coepit. ℙ *Audibam* pro *audiebam*, et *audibo* pro *audiam* poetica sunt. *Ov. Her.* 14, 36. Et tamen audibam: quodque verebar, erat. [*Id. Fast.* 3, 507. Cf. *Voss. Anal.* III, 34.] *Catull.* 84, 8. Audibant eadem haec leniter et leviter. *Pl. Capt.* 3, 4, 86. Ex me audibis vera. Adde *Poen.* 1, 2, 97., *Caecil.* apud *Gell.* 7, 17. *in f.* et *Enn.* et *Caecil.* ap. *Non.* 10, 11. ℙ In praeterito et *audivi* habet et *audii*, ut dictum est: sic in aliis temporibus ab eo nascentibus modo *v* retinet, modo abjicit. Quamquam *audiveram, audivissem, audiverim, audivero, audivisse* magis apud veteres in usu fuerunt, ut monet *Quint.* 1, 6. et eum secutus *Diomed.* 1. p. 349.

AUDĬTĀRE frequentativum est ab *audire. Festus:* Auditavi, saepe audivi, ubi *Scalig.* monet male in quibusdam libris legi *audivitavi.*

AUDĪTĬO, onis, f. ἀκοή, ἀκρόασις, actus audiendi. *Cic. Fin.* 5, 15. Fabellarum auditione duci. *Id. Verr.* 2, 4, 45. *in f.* Auditione expetere aliquid. *Id. N. D.* 2, 37. Accipere aliquid fama et auditione. ℙ Speciatim sumitur pro auditione magistrorum in scholis. *Plin.* 26, 2, 6. Sedere in scholis auditioni operatos gratius erat, quam etc. *Gell.* 14, 1. Egressus ex auditione propere adnotavi, etc. *Id.* 19, 8. Obire auditiones. *Id.* 18, 2. Easdem auditiones, eosdemque doctores colere. *Cic.* quoque hoc sensu usurpat *Or.* 2, 30. Usus, auditio, lectio. V. *integrum loc.* ℙ Ponitur etiam pro acroasi seu ipsa disputatione, quae a magistro fit. *Gell.* 20, 5. Illas vero ἐξωτερικὰς auditiones exercitiumque dicendi eodem in loco vesperi faciebat. V. ACROASIS. ℙ Item universim pro quacumque re, quae auditur. *Cic. Planc.* 23. Ne fictis auditionibus, ne disseminato dispersoque sermoni fortunas innocentium subjiciendas putetis. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 1. Romam cum venissem, ne tenuissimam quidem auditionem de ea re accepi. [*Jure vituperat *Manut.* ad h. l. hanc loquendi rationem tanquam duriorem et horridiorem.] *Caes. B. G.* 4, 5. His rumoribus atque auditionibus permoti. Et *ib.* 7, 42. Levem auditionem habere pro re comperta. *Tac. A.* 4, 11. Falsas auditiones depellere. ℙ Pro auditu seu sensu audiendi. *Appul. Dogm. Plat.* p. 9, 27. Auditionem aeriae naturae participem, aeriis nunciis percipere sonores.

AUDĪTĬUNCŬLA, ae, f. brevis auditio, seu doctrina, quam quis audiendo didicit, ἀκουσμάτιον. *Gell.* 13, 19. Auditiuncula quadam de Catonis familia aspersus es.

AUDĪTOR, oris, m. ἀκουστής, qui audit. *Cic. Dom.* 24. *in f.* Illi ne auditores quidem suae gloriae, ego etiam spectator meae laudis esse potuissem. *Id. N. D.* 3, 1. Praebere se auditorem attentum. *Id. Brut.* 51. Habere aliquem auditorem. *Id. Or.* 35. Conciliare aut erigere auditorem. *Id. Att.* 16, 2. *in f.* Bonos auditores nactus. ℙ Item discipulus. *Cic. N. D.* 1, 7. *sub f.* Nolo existimes, me adjutorem huic venisse, sed auditorem, παροραμία. *Id. Fin.* 5, 19. Ptolemaeus Theophrasti auditor. *Id. N. D.* 1, 14. Perseus Zenonis auditor. *Senec. Contr.* 4, 25. *ad f.* Initio contumeliae causa a deridentibus discipuli Latronis auditores vocabantur: deinde in usu verbum esse coepit, et promiscue poni pro discipulo auditor. ℙ Et qui librum legit, *auditor* quodammodo dici potest. *Varr. L. L.* 5, 1. Atque si qua erunt ex diverso genere adjuncta, potius cognationi verborum, quam auditori calumnianti geremus morem.

AUDĪTŌRĬĀLIS, le, adj. ad auditorium et scholam pertinens, ut Scholastici auditoriales apud *Augustin.* 2. *c. Pelag. c. ult.* et *ib.* 6, 11.

AUDĪTŌRĬUM, ii, n. [*neutrum adj. auditorius, a, um. Commode suppleas *aedificium.*] Proprie igitur ita dicitur locus, in quem conveniunt homines alicujus audiendi causa, ut sunt magistrorum scholae, recitantium loca; et ea in quibus sedent judices, cum causas audiunt, etc. *Quint.* 2, 11. Cujus rei gratia plenum sit auditorium. *Id.* 10, 1. Non eandem esse conditionem litium ac disputationum, fori et auditorii, praeceptorum et periculorum. *Suet. Tib.* 11. Cum circa scholas et auditoria professorum assiduus esset. *Auct. Dial. de Or.* 9. Auditorium exstruere. *Paul. Dig.* 49, 9, 1. Non oportet, per alium causam agi, sed ipsum adesse auditorio debere, sciendum est. *Ulp. ib.* 4, 4, 18. Auditorium principis. *Paul. ib.* 42, 1, 54. Qui ad majus auditorium vocatus est, si litem inchoatam deseruit, contumax non videtur, *h. e.* ad majus tribunal. ℙ Hinc etiam de auditorum turba, concione. *Plin. ep.* 4, 7. Nuper, adhibito ingenti auditorio, librum de vita ejus recitavit. *Appul. Apol.* p. 320, 33. Mox auditorio misso. ℙ Pro auditione causae, *Callistrat. Dig.* 4, 8, 41. Si temere auditorium receperit.

AUDĪTŌRĬUS, a, um, adj. ad audiendum pertinens. *Coel. Aur. Tard.* 2, 3. Sensuales aurium viae, sive auditoriae cavernae, πόροι ἀκουστικοί.

AUDĪTUS, a, um, part. ab *audio*, audiendo perceptus. *Hor. Od.* 3, 1, 2. Carmina non prius Audita. *Cic. Balb.* 6. Cujus audita virtus dubitationi locum non daret, hujus praesens, experta atque perspecta obtrectatorum voce laedetur? *Id. Att.* 9, 3. *sub f.* Audita navicularii hominis liberalitas est. *Tac. A.* 5, 10. Auditum id Poppaeo Sabino. [*Hoc particip. solvas licet per *quod. Liv.* 24, 37. intenderunt eum tot auditae proditiones, i. e. quod auditae erant. *Id.* 6, 2. tantum Camillus auditus imperator terroris intulerat, i. e. ipsum nomen Camilli, quod auditum erat. Eadem ratione explicandus est locus *Ejusd.* 28, 26. *φ.*] *Pl. Bacch.* 3, 3, 66. Vidi: non ex audito arguo, et *Merc.* 5, 2, 62. Vidistin? an ex audito nuncias? (Quidam utroque *Plauti* loco *auditu* leg.) *Vell.* 2, 25. Audito crudelior. [*V. *Ruhnk.*, qui, an recte habeant haec vv., dubitare videtur.] ℙ Ablativus *audito* significat re audita, vel postquam auditum est. *Liv.* 28, 7. Audito, Machanidam tyrannum refugisse Lacedaemonem. *Sall. fr.* apud *Prisc.* 18. p. 1130. [*p. 992. *ed. Cort.*] Audito, Q. Marcium in Ciliciam tendere. *Tac. A.* 14, 7. Audito, venisse nuncium.

AUDĪTUS, us, m. ἀκοή, sensus audiendi. *Cic. N. D.* 2, 57. Auditus autem semper patet: ejus enim sensu etiam dormientes egemus. *Plin.* 8, 32, 50. Cervi cum erexere aures acerrimi auditus. *Id.* 24, 11, 50. Obtundere auditum. *Id.* 23, 4, 42. Auditus gravitatem discutere. ℙ In plurali numero *Appul. Dogm. Plat. init.* Auditus hominum Deorumque mulcens. ℙ Item auditio. *Tac. A.* 4, 69. Quonam modo ea plurium auditu acciperentur, *h. e.* a pluribus audirentur. *Id. Hist.* 2, 59. Brevi auditu quamvis magna transibat, impar curis gravioribus. *Cic. Off.* 1, 10. Si verum est Labeonem (nihil enim praeter auditum habeo) arbitrum Nolanis a senatu datum. [*Non est h. l. substantivum, sed neutrum participii.] ℙ *Ex auditu nunciare* V. in praec.

ĂVĒ, χαῖρε, salve, verbum imperativi modi, quo praecipue utebantur Latini in salutationibus: quod *Sen. Benef.* 6, 34. appellat *vulgare* et *publicum verbum* et *promiscuum ignotis.* Videtur autem significare *vive*, si verum docent Etymologi, et duci ab Hebraeo חָיָה, quod est *vivit.* [*Döderl. Syn.* etc. I. p. 27. sq. et *Grotef. gr. lat.* II. p. 199. non idem esse verbum putant *ave* et *avere;* et ille quidem *ave* et *salve* unum atque idem habet vocabulum, comparans *Suet. Cl.* 21. *Ave* esse leniorem dicit formam; *salve* pleniorem. V. ipsum. Sane vix aliquis dixerit, quomodo *avere*, i. e. optare in imperativo significet i. q. salve. *Festus* enim, qui dicit esse *avere* i. q. gaudere (V. AVEO in f.) non est audiendus; excogitavit enim, quod ave et Gr. χαῖρε ejusdem sunt significatus. *Grotef.* autem, ut *aveo* idem esse putat quod ἄω, αὔω, i. e. anhelo, anhelando appeto: ita *aveo* unde *ave* ortum putat ab ἄϝέω, unde αὐέω, ἄϝχω s. αὔγω, i. e. crescere, valere.] Est autem defectivum verbum, cujus personae usitatae in subjectis exemplis apparent. *Cael.* ad *Cic. Fam.* 8, 16. Dicere alicui ave. *Mart.* 3, 95. Nunquam dicis ave, sed reddis, Naevole, semper. *Cat.* ap. *Sall. Cat.* 36. Aveto. *Mart.* 3, 5. Marcus avere jubet. (*Aveo, avebo, avere* huc pertinentia V. in AVEO. ℙ Praecipue autem adhibebatur in salutationibus matutinis amicorum

t clientum. Nam in vespertinis dicebant *vale*, ὑγί-ανε, ut *Suet. Galb.* 4. docet. *Mart.* 1, 56. Et natutinum portat ineptus ave. *Id. ib.* 109. Mane ibi pro me dicat avere liber. *Id.* 4, 79. nec ulla athedra est, Cui non mane feras irrequietus, ave. Adde 7, 39. ℙ Dicebant *ave* etiam mortuis, quemadmodum et *vale*. *Catull.* 101, 10. Atque in perpetuum, frater, ave, atque vale. *Inscr.* ap. *Grut.* 35, 6. Avete animae innocentissimae. Adde *ib.* 649, . In illo *Mart.* 9, 8. non vis, Afer, avere, vale; *vere* accipiendum est eo sensu, quo vivos salutamus; *vale* eo, quo mortuos. ℙ Est etiam festiva ambiguitas ap. *Suet. Claud.* 21. ubi narrat, commissa a Claudio naumachia, cum naumachiarii ante pugnam proclamassent: *Ave Imperator: morituri te salutant:* isque respondisset, *Avete vos;* recusasse illos post hanc vocem dimicare, putantes se ab eo esse dimissos venia pugnandi data: (Non solum enim accedenti alicui *ave* dicere mos fuit, sed etiam discedenti. [*Sive, ut *Brem.* explicat: referebant illi *avete vos* unice ad voc. *morituri*, ideoque interpretabantur per *vivite!*]) Sed Claudius ad morem salutandi mortuos respexerat; illisque pugnae ac morti proximis dixerat *avete vos*. ℙ Scribitur et *have* cum aspiratione, et quidem saepius, quam sine ea, in antiquis monumentis, ut monet *Manut. Orthogr.* allatis tredecim veteribus lapidib., quibus adde alios ap. *Grut.* 661, 6., 822, 7., 1123, 2. et alibi. Favet enim Hebraica vox היך, quae primam litteram aspiratam habet. Adde *Quintiliani* aetate *havē* receptum fuisse, *avē* autem obsoletum, qui reprehendit 1, 6. multum litteratum, qui sine aspiratione, et producta secunda syllaba salutavit *avē*. Nihilominus aspirationem abjiciendam putat *Dausq. in Orthogr.*, cujus sententiam, praeter cetera, usus communior, qui nunc est, confirmare videtur. [*Cf. *Grotef. gr. lat.* II. p. 168.]

ĀVĔCTUS, a, um, part. v. *aveho*, ἀπαχθεὶς, alio vectus. *Pl. Mil.* 2, 1, 38. Ubi amicam herilem Athenis avectam scio. *Tac. A.* 6, 34. Iason post avectam Medeam etc. *Virg. A.* 11, 205. Avecta corpora. *Liv.* 5, 51. *sub f.* Sacra, avecta in finitimas urbes, amovimus ab hostium oculis. ℙ Item qui alio discessit et recessit. *Virg. A.* 2, 43. Creditis avectos hostes? *Sil.* 6, 240. Catervae longius avectae. ℙ Scribitur et *Abvectus*.

ĀVĔHO, is, exi, ectum, a. 3. ἀπάγω, abduco, alio veho. *Pl. Rud.* 3, 6, 24. Eam hinc abduxisti. *La.* non: avexi. *Id. Bacch.* 4, 1, 2. Amicam secum avexit ex Samo. *Id. Men.* 5, 9, 56. Avehere aliquem a patria. *Id. ib. prol.* 27. aliquem ad mercatum. *Liv.* 45, 33. aliquid domum. *Stat. Th.* 6, 188. juvencum duras avexit pastor ad aras. *Tac. H.* 5, 3. Avehere in alias terras. ℙ Et omissa praepositione. *Virg. A.* 1, 516. penitusque alias avexerat oras. *Liv.* 31, 43. *a med.* Equites mercede conductos Aegyptum avexit. ℙ Absolute sine loci indicatione. *Just.* 20, 2. Obtentoque quod petebant, haud secus laeti, quam si Deos ipsos secum avecturi essent. ℙ *Avehi ex proelio*, a proelio recedere. *Liv.* 27, 16. Cum citato equo ex proelio avectus esset. [*Dicunt enim *equo vehi* et *avehi*.] ℙ Scribitur et *abveho*. Testatur enim *Pierius* ad *cit. Virg. loc.* in omnibus fere codd. quos vidit, *abvexerat* se legisse. ℙ [*Saepe commutantur *avehere* et *advehere*. V. intpp. ad *Sil.* 4, 318. *avehere* et *auferre* V. *Arntzen.* ad *Aur. Vict. V. Ill.* 35, 9.]

[AVĒJAS, atis, omn. gen adj. ad Avejam pertinens, dirutum oppidum Vestinorum a *Sil.* 8, 518. memoratum, prope urbem, quae nunc *Aquila* vocatur. *Inscr.* ap. *Donat.* 457, 1. C. Sallio C. F. Quir. Proculo patrono Decur. et pop. Avejat*ium* Vestinor*um*. *F.*]

ĀVELLĀNĂ, ae, f. λεπτοκάρυον, parvae nucis genus, molli barba protectae, putamen habentis et nuncleum solidae rotunditatis, et in medio nucleo intus germen, velut umbilicum. [*Eine Art Haselnuss.*] Ita *Plin.* 15, 22, 24. describit. Sunt etiam avellanae putamine et nucleo oblongo et ex crasso in acutum desinente. *Auct. Priap.* 51. Nucemve longam, quam vocant avellanam. ℙ *Macr.* 2, 14. docet *avellanam* esse fructum arboris, quae dicitur *corylos*, quod et *Servius* admittit, ad illud *Virg. G.* 2, 65. Plantis et durae coryli nascuntur etc. Sed *Harduin.* ad *l. Plin. c.* et *Dalecamp. in not.* ad *Hist. plant. Theophr.* id negant, affirmantes *avellanae* quam coryli specialius nomen esse. Porro *avellana*, ut *Plin. ib.* scribit, primum dicta est *Abellina* ab *Abellino* Campaniae oppido (de quo idem *Plin.* 3, 5, 9. verba facit) ubi abundat. *Servius* autem *l. c.* tradit dictam esse ab *Avellano*, altero ejusdem Campaniae oppido: quod est id. q. *Abella* ap. *Virg. A.* 7, 740. et *Avella* ap. *Sil.* 8, 543. ut est in quibusdam libris. Dicta est etiam *Praenestina*, teste *Macr. l. c.* Hinc natio quaedam hominum circa Praenestinum agrum *Carsitani* vocati sunt, ἀπὸ τῶν καρύων. *Plin.* tamen 17, 13, 21. avellanas nuces a Praenestinis distinguit. Appellatur etiam *Pontica nux*, quia in Asiam Graeciamque ex Ponto advenit, ut *Plin. c. l.* 15, 22, 24. narrat. ℙ Haec vox adjectiva est, et cum absolute ponitur, *nux* intelligitur. *Plin.* 37, 4, 15. Avellanae nucleus. *Id.* 16, 30, 53. Quaedam arbores sunt fructicosi generis, ut paliurus, myrtus, item nux avellana. Apud *Scribon. Compos.* 167. legitur *nux Abellana*.

ĀVELLO, is, avulsi et avèlli, avulsum, a. 3. ἀποσύρω, vi vello, abstraho, divello. *Cic. Senect.* 19. Poma ex arboribus, si cruda sunt, vi avelluntur; si matura et cocta, decidunt. *Id. Verr.* 2, 4, 49. *in f.* Simulacrum e sinu Cereris avellendum asportandumque curavit. *Lucan.* 9, 764. sepem Avulsitque manu, piloque adfixit arenae. Al. leg. *avellitque*. *Curt.* 5, 6, 5. Abrupta simulacrorum membra, ut quisque avellerat, trahebat. *Ter. Hec.* 4, 1, 39. Avellere sese ab amica derepente. [*Ov. Trist.* 1, 3, 81. non potes avelli! simul, ah, simul ibimus ambo.] *Cic. Font.* 17. Filium de complexu matris avellere atque abstrahere. *Tac. A.* 1, 44. Avellere milites castris. [*Id. ib.* 4, 20. libertatem Augusti, i. e. ab Augusto datam adimere.] *Stat. Th.* 3, 299. ensem dextra. Et *Virg. A.* 2, 165. sacrato templo Palladium. *Prop.* 4, 1, 118. Quam vetat avelli veste Minerva sua. *Plin.* 7, 15, 13. Bitumen non quit sibi avelli. *Appul. Met.* 1. Cor ipsum mihi avelli putavi. ℙ [*Tropice. *Cic. Tusc.* 4, 11. aegrotatio avelli non potest. *Id. Off.* 3, 21. ab errore avelli.] ℙ Est etiam auferre. [*In his quoque proprie dicitur.] *Ter. Eun.* 3, 3, 14. Credo ei placere hoc (*rus*): sperat a me avellere. *Marc. Dig.* 23, 7, 17. Fundus emptori avelli non potest. *Ulp. ib.* 40, 7, 3. Avelli nummi ei, qui accepit, non possunt.

ĀVĒNĂ, ae, f. βρῶμος vel βρόμος. Duplex est: altera sativa et esculenta, quae jumentis in cibum datur, folio et stipula tritico similis: cujus serendae rationem *Colum.* 2, 11. tradit. Hujus meminit *Virg. G.* 1, 77. Urit enim lini campum seges, urit avenae. Adde *Hor. Sat.* 2, 6, 84. ℙ Altera est sponte nascens ac sterilis, eadem fere forma cum sativa, nisi quod asperiores longioresque aristas habet, et in folliculis fere vacuis semen evanidum. Haec inter vitia segetum enumeratur. *Virg. G.* 1, 154. interque nitentia culta Infelix lolium et steriles dominantur avenae. *Cic.* quoque hujus meminit *Fin.* 5, 30. De utraque V. *Plin.* 18, 17, 44. ℙ Sumitur etiam pro culmo seu stipula cujuscumque herbae. *Plin.* 19, 1, 1. de lino: Tam parvo semine nasci, tam gracili avena, tam non alte a tellure tolli. *Id.* 24, 18, 103. Eriphiam multi prodidere. Scarabaeum haec in avena habet sursum deorsum decurrentem cum sono haedi: unde et nomen accepit. *Scilicet* ἐρίφιον *parvum haedum significat.* ℙ Item pro fistula, tibia. Nam avenae calami intus vacui sunt, ut arundinum. Hinc *Plin.* 6, 30, 35. scribit, quoddam hominum genus uno tantum foramine spirans, potum calamis avenae trahere. Et *Tibull.* 3, 4, 71. pellucenti cantus meditabar avena. *Virg. Ecl.* 1, 2. Silvestrem tenui musam meditaris avena. *Ov. Met.* 2, 677. et structis cantat avenis, *h. e.* calamis inaequalibus in unum compactis. Sic *ib.* 8, 191. Sic rustica quondam Fistula disparibus paulatim surgit avenis.

ĀVĒNĀCĔUS, a, um, adj. qui est ex avena. *Plin.* 22, 25, 67. Avenacea farina decocta in aceto naevos tollit. Adde 30, 8, 22.

ĀVĒNĀRĬUS, a, um, adj. ad avenam pertinens. *Avenaria cicada*, item *frumentaria* dicitur a *Plin.* 11, 26, 32. genus cicadae apparens simul cum frumentis arescentibus.

*AVENDO, onis, oppidum Liburniae. *Tab. Peut.* et *Anton. Itin.* Οὐενδὼ est apud *Strabonem* in MSS. *B. A.*

*AVENĬO et Avenion, onis, Αὐενιὼν, Galliae Narbonensis oppidum, in regione Cavarum vel Cavarorum, hodie *Avignon*. *Mela* 2, 5. *Plin.* 3, 4. ℙ *Avennio* est *Tab. Peut. B. A.*

*AVENNĬCUS, a, um, ad Avennionem pertinens. *Sidon. ep.* 6. *ep. ult. B. A.*

ĀVENS, tis, partic. ab *aveo*, cupiens, cupidus. *Ov. Met.* 2, 503. propiusque accedere aventi Vulnifico fuerat fixurus pectora telo. *Val. Fl.* 2, 123. Talem diva sibi scelerisque dolique ministram Quaerit avens. *Aur. Vict. Caes.* 3. Caligula aventibus cunctis deligitur. *Avens pro libens* usurpavit *Laevius* ap. *Gell.* 19, 7. [*Cf. AVEO.]

ĀVENTER, adv. cupide. *Ammian.* 18, 5. et 19, 9. Aventer suscipere aliquem. *Sidon. ep.* 2, 2. Contubernio nostro aventer insertus.

[AVENTĬĂ, f. peculiaris Dea Aventicensium in Helvetia. *Inscr.* ap. *Grut.* 110, 3. Deae Aventiae T. Tertius Severus . . . . cui incolae Aventicens. tabulam argenteam posuerunt. Alia apud *Eund.* 319, 10. Julia Alpinula Deae Avent. sacerdos.

[AVENTĬCENSIS, se, adj. ad Aventicum pertinens, Helvetiorum oppidum, nunc *Avenches*. [*Tac. H.* 1, 68. *Ammian.* 15, 27. *Anton. Itin.* et *Tab. Peut. B. A.*] *Inscr.* ap. *Murat.* 1102, 5. Hanc pecun*iam* incol*is* Col*oniae* Aventicensium dari volo. Alia apud *Grut.* 110, 2. Incolae Aventicens. *F.*]

ĀVENTĪNENSIS et Aventiniensis, se, adj. ad Aventinum pertinens. *Festus* in *Nesi*. Ara Dianae Aventinensis. *Val. Max.* 7, 3. *n.* 1. Aventiniensi Dianae immolare, *h. e.* quae in Aventino monte templum habet. *Inscr.* ap. *Grut.* 39, 5. Porticus Minervae Aventinens. ℙ [Est quoque cognomen Romanum ab incolatu in Aventino. *Inscr.* ap. *Grut.* 290, 2. Cn. Genucius Aventinensis. *F.*]

ĀVENTĪNUS, a, um, ad Aventinum montem pertinens. *Ov. Fast.* 3, 82. Aventina humus. Et *ib.* 728. arx. *Id. Fast.* 3, 329. silva. *Id. ib.* 4, 67. Aventinae herbae. *Prop.* 4, 1, 50. Remus Aventinus; *scil.* quiai n Aventino auspicatus fuit de urbe condenda, deque ejus imperio obtinendo, ut *Fest.* in *Remurinus* et *Liv.* 1, 6. docent. ℙ [*Vicus Aventinus* dictus olim, qui nunc *Voghenza* appellatur, a Foro Alieno, nunc *Ferrara*, urbe Italiae ad Padum sita, decem mill. pass. remotus, orientem versus. *Inscr.* ap. *Grut.* 1102, 5. M. Vettio M. F. An. Valenti Caesaris Nerv. Trajani Opt. Aug. Ger. Dacici Part. IIVir. Quinq. Praes. (*corrige* Praef.) Flamini, Auguri, patrono Coloniae Vicani Vici Aventini optimo civi, patrono suo. V. *Baruffaldi, Osservaz. intorno al Vico Aventino.* Ferrara. 1810. *F.*]

ĀVENTĪNUS, i, m. et Aventinum, i, n. unus e septem collibus urbis Romae, a Tiberi, a quo alluitur, secundum Velabrum et Appiam portam, ad portam usque Capenam excurrens, et ab ea conversus usque ad portam Ostiensem pertingens, indeque ad Tiberim rediens: longior, quam latior et angusta valle divisus duos vertices extollens. Quidam ita dictum putant ab *avibus*, quod eo se ab Tiberi ferrent aves: alii ab Aventino Albanorum rege, qui fuit filius Romuli Silvii, ibique sepultus est: alii ab *adventu* hominum, quod commune Latinorum ibi Dianae templum sit constitutum. Ego maxime, inquit *Varr. L. L.* 4, 7. ubi eas opiniones refert, puto ab advectu. Nam olim paludibus mons erat ab reliquis disclusus: itaque eo ex urbe qui advehebantur ratibus, quadrantem solvebant. Idem tamen *Varro De vita pop. Rom.* apud *Serv.* ad *A.* 7, 657. tradit Sabinos a Romulo in civitatem acceptos, hunc montem primos incoluisse, et ab *Avente* fluvio provinciae suae denominasse. ℙ Quando masculino genere effertur, additur vox *mons* vel certe intelligitur. Absolute usurpatur etiam neutro genere. *Hor. Ep.* 2, 2, 69. Extremo in Aventino. *Liv.* 1, 33. Ut jungeretur Palatio Aventinum. *Id.* 3, 67. Aventinum capitur. ℙ Fuit etiam *Aventinus* unus ex filiis Herculis. *Virg. A.* 7, 656. satus Hercule pulcro Pulcher Aventinus.

ĀVĒO, es, a. 2. verbum defectivum, ἐπιθυμῶ, γλίχομαι, cupio, concupisco. [*Derivat *Grotef. gr. lat.* II. §. 199. ab ἄω, αὔω i. e. anhelo, anhelando appeto.] Usurpatur fere cum alterius verbi infinito: raro cum accusativo. *Cic. Att.* 1, 15. Aveo scire quid agas. *Id. Fin.* 2, 14. Etiam quid in coelo fiat, scire avemus. *Id. Att.* 2, 18. Quam suspenso animo scire averes, quid esset novi. *Tac. A.* 4, 71. Avebat animus anteire. *Colum.* 3, 21. Si capere fructum aveat. *Lucr.* 3, 1096. dum abest, quod avemus. *Hor. Sat.* 1, 1, 93. finire laborem Incipias, parto, quod avebas. *Cic. Att.* 15, 11. *ad f.* Aveo genus legationis, ut cum velis introire, exire liceat. *Sil.* 9, 371. Aspera semper avens. Al. leg. *amans*. ℙ Pro valere, usurpavit *Mamertin. Gratiar. act. ad Julian.* Cum enim eum salutans Imperator dixisset *Ave consul amplissime*, respondit is *c.* 29. Aveo plane, Imperator et avebo. Neque enim eventus esse potest optati hujus ambiguus, cum is avere jubeat, qui jam fecit, ut averem. ℙ Scribitur et *haveo* cum aspiratione: sed sine ea est usitatius. ℙ Si *Paulo* credimus *Festi* epitomatori, significat etiam gaudere. [*V. AVE.] ℙ *Ave* in salutationibus, V. supra suo loco. ℙ [*Saepe confunduntur *avere* et *amare*. V. *Bentl.* ad *Hor. Ep.* 1, 14, 9. et *Drak.* ad *Sil.* l. l. et 12, 451. — et *habere*, *id. ib.* 15, 373. et 16, 209.]

ĀVERNĀLIS, le, adj. ad Avernum pertinens. *Hor. Epod.* 5, 26. Spargens Avernales aquas. *Ov. Met.* 5, 540. Avernales Nymphae. *Stat. Silv.* 2, 6, 101. Avernales Najades. *Prop.* 4, 1, 49. Avernalis tremulae cortina Sibyllae, *h. e.* quae apud Avernum lacum habitavit.

ĀVERNUS, a, um, adj. *Avernus locus* dicitur, unde teter exhalat odor et ubi aves non degunt: ab *α* privativa et ὄρνις, avis. *Lucr.* 6, 738. Nunc age Averna tibi quae sint loca cumque, lacusque, Expediam; quali natura praedita constent. Principio quod Averna vocantur, nomen id ab re Impositum est, quia sunt avibus contraria cunctis, etc. Adde *Sil.* 6, 154. ℙ Speciatim dicitur de Averno lacu Campaniae. *Virg. G.* 2, 164. Tyrrhenusque fretis immittitur aestus Avernis. *Id. A.* 6, 118. et *ib.* 564. Luci Averni. *Ov. Met.* 10, 51. Avernae valles. ℙ Item de ipsis Inferis. *Virg. G.* 4, 493. Stagna Averna. *Sil.* 15, 76. Tenebrae Avernae. *Ov. Met.* 14, 114. et *Sil.* 13, 601. Juno Averna, *h. e.* Proserpina.

ĀVERNUS, ni, m. Ἄορνος, lacus est in Campania, teste *Plin.* 3, 5, 9. apud antrum Sibyllae Cumanae, Cumis, Bajis et Puteolis proximus, Lucrinoque olim junctus: qui nunc dicitur *lago d' Averno* et *lago di Tripergola*. Ejus aquae densis opertae silvis adeo putentes olim fuerunt, ut supervolitantes aves odore gravi exanimatae deciderent,

ut *Varro* docuit apud *Plin.* 31, 2, 18. et *Lucr.* 6, 738. Unde nomen ab α privativa et ὄρνις, ιθος, avis, quia nullae ibi aves degerent. *Cic. Tusc.* 1, 16. Inde in vicinia nostra Averni lacus. Hinc fabulantur poetae, esse ibi descensum ad Inferos: ipsumque Avernum pro Inferis ponunt. *Mart.* 7, 46. taciti regnator Averni, *h. e.* Pluto. *Ov. Amor.* 3, 9, 27. Hunc quoque summa dies nigro submersit Averno. *Lucan.* 6, 636. Extractus Stygio populus pugnasset Averno. *Claud. Rapt. Pr.* 1, 116. Fulgidus umbroso miscebitur axis Averno. In plur. num. *Virg. A.* 7, 91. atque imis Acheronta affatur Avernis. ¶ Interdum poetica libertate confunditur cum Acheronte et Styge, ut in ACHERON ex *Servio* adnotavimus. *Stat. Th.* 11, 588. pigri sulcator Averni, *h. e.* Charon. ¶ Narrat idem *Serv.* ad *A.* 3, 442. lacum Averni ab Augusto fuisse purgatum, excisisque circa silvis salubrem redditum et amoenum: quod colligitur etiam ex *Mart.* 1, 63. ¶ *Id. Serv. ib.* docet, hanc vocem in plurali numero neutrius generis esse, quia dixit ibi *Virg.* et Averna sonantia silvis. Et *A.* 3, 732. Averna per alta. Sed ibi subaudiendum est *loca*; est enim adjectivum. V. v praec. ¶ Avernus ipse pro Deo est habitus et simulacro honestatus. *Serv.* ad *Virg. G.* 2, 162. simulacrum Avernisudasse memorat.

ĀVERRO, ris, erri, ersum, a. 3. verrendo amoveo: et translate aufero, asporto. *Licin. Macer* ap. *Prisc.* 10. p. 900. Quos oportuit amissa restituere, hisce etiam reliquias averrerunt.

ĀVERRUNCASSO. V. in v. seq.

ĀVERRUNCO, as, a. 1. ἀποτρέπω, averto, depello, prohibeo, ex *ab*, et *verrunco*, verto. Dicitur fere de malis, quae averti a nobis optamus. [*V. quae de h. v. disputavit *Gron.* ad *Liv.* 29, 27, 2.] *Cato R. R.* 141. Uti calamitates intemperiasque prohibessis, defendas averruncesque. *Cic. Att.* 9, 2. Contra igitur? Dii, inquis, averruncent. *Liv.* 8, 6. Placuit averruncandae Deum irae victimas caedi. *Id.* 10, 23. Eo anno prodigia multa fuerunt: quorum averruncandorum causa supplicationes in biduum senatus decrevit. *Arnob.* 1. p. 18. Haec procul a nobis averruncetur amentia. ¶ *Averruncasso*, *is*, antique pro *averruncavero*, *is*, ut *levasso*, *impetrasso*, etc. *Pacuv.* apud *Fest.* in *Verruncent*, et *Varr. L. L.* 6, 5. *a med.* Dii monerint meliora, atque amentiam averruncassint tuam. *Non.* 2, 49. haec verba *Lucilio* tribuit: at 10, 22. *Pacuvio.* ¶ *Averruncassere* futurum est infiniti antiquis usitatum, ut *impetrassere*, *expugnassere*, et alia. *Pacuv.* ap. *Non. l. c.* Possum ego istam capite cladem averruncassere? Ubi notandus est ablativus omissa praeposit, quae inest in ipso verbo. Simul advertendus modus hic conjungendi futurum infiniti cum verbo *possum*, per archaismum non imitandum.

ĀVERRUNCUS, i, m. ἀποτρόπαιος, qui mala depellit, avertit, arcet: et ita dicebatur a Latinis Deus malorum depulsor. *Varr. L. L.* 6, 5. *ad f.* A vertendo, averruncare: ut Deus, qui iis rebus praeest, averruncus. Itaque ab eo precari solent, ut pericula avertat. *Gell.* 5, 12. *in f.* In istis autem Diis, quos placari oportet, uti mala a nobis, vel a frugibus natis amoveantur, Averruncus quoque habetur et Robigus. [*De hoc voc. alii aliter. Faciunt agricolarum Deum, cui sacra facta, quando *runcantur*, i. e. a terra auferuntur fruges, a *rauca* s. *raucina*. Alia V. ap. *Gron.* l. l.]

ĀVERSĀBĬLIS, le, adj. dignus quem aversemur, fugiendus, abominandus, ἀπευκτός, ἀποτρόπαιος. *Lucr.* 6, 389. Scelus aversabile. Quidam leg. *adversabile*, sed minus recte. *Arnob.* 7. p. 249. Aversabilis foeditas.

ĀVERSĀTĬO, onis, f. actus aversandi, recusatio, fastidium, ἀποτροπιασμός. *Quint.* 8, 3. Mihi cernere videor et deformes utriusque blanditias, et eorum, qui aderant, tacitam aversationem ac timidam verecundiam. *Senec. Tranq.* 2. *a med.* Aversatio alienorum processuum, et suorum desperatio.

ĀVERSĀTRIX, icis, f. quae aversatur atque odit. *Tert. Anim.* 51. Non reliquiis animae adulatrix, sed crudelitatis aversatrix.

ĀVERSĀTUS, a, um, partic. ab *aversor*, *aris*. *Ov. Pont.* 3, 5. afflictum non aversatus amicum. ¶ Passiva significatione. *Aur. Vict. Epit.* 28. Petulantius cachinantem vultu notare aversatum.

ĀVERSIM, adv. avertendo. *Cl. Mamert. de statu anim.* 1, 25. Duabus paribus lineis sive aversim positis, sive a capite contingentibus figura non clauditur. Al. leg. *adversim*, *h. e.* ex adverso. [*Ut apud *Jul. Valer. res gest. Alex. M.* 1, 4. Una cum dictis adversim Philippum discumbit. *B. A.*]

ĀVERSIO, onis, f. ἀποτροπή, fastidium, nauseatio. *Arnob.* 7. p. 231. Aversionibus stomachorum Dii laborant, et ad expellenda fastidia caporum varietas quaeritur, ut modo bis assa, modo cruda ponantur, semicocta modo et semicruda. ¶ Est hoc nomine figura rhetorum, quae a proposita quaestione abducit audientem, ut in illo *Virg. A.* 4, 425. Non ego cum Danais Trojanam exscindere gentem Aulide juravi. Est hoc schema species quaedam apostrophes, et fit multis et variis figuris, cum aut aliud exspectasse nos, aut majus aliquid timuisse simulamus, aut plus videri posse ignorantibus, quale est prooemium pro Coelio. Haec ex *Quint.* 9, 2, 38. [*Cf. *Aquila Rom.* p. 15. qui similiter explicat, et exemplo utitur *Cic. Rosc. Am.* 49. Rogat oratque etc. V. *Ernest. lex. rhet.* p. 37. sq.] ¶ Apud JCtos *aversione*, vel *per aversionem emere* vel *vendere* est aliquid simul et acervatim uno pretio emere vel vendere, sive illud sit unius tantum generis, v. gr., vinum in multa quantitate; sive plurium generum, ut supellex aliqua, instrumenta domus, et hujusmodi: ὠνεῖσθαι ἢ πωλεῖν ἀθρόως ἐν ὁμάδι; quod facere solebant sectores, qui, ut ait *Ascon.* in *Verr.* 2, 1, 23. *extr.*, bona contemnatorum semel auctionabantur, proque iis pecunias pensitabant singulis; ac postea pro compendio suo singulas quasque res pecunia populo venditabant. De hac re multa *Caj. Dig.* 18, 1, 35. Videtur autem *Hotomano* hac notione *aversio* non ab *avertendo*, sed ab *averrendo* deduci: quia omnia simul uno tempore quasi everriculo averruntur. *Modestin. Dig.* 18, 1, 62. Res aversione empta, vel si non dolo venditoris factum sit, ad periculum emptoris pertinebat. *Ulp. ib.* 6, 4. Vino per aversionem vendito finis custodiae est avehendi tempus. ¶ *Aversione* vel *per aversionem locare* aut *conducere aliquid* est ita locare vel conducere, ut non per partes vel mensuras, sed universim locetur aut conducatur. Verbi gratia, si navem amphorum duorum millium aversione conduxisti, pro duobus millibus pretium debes: si pro numero impositarum amphorarum merces constituta est, contra se habet; nam pro tot amphoris pretium debes, quot portasti, inquit *Labeo Dig.* 14, 2, 10. ex *Paulo.* Simili ratione opus aliquod aversione conductum, donec approbetur, conductoris periculo est. Quod vero ita conductum sit, ut in pedes mensurasve praestetur, eatenus conductoris periculo est, quatenus admensum non sit. Ita *Florent. ib.* 19, 2, 36. Sic *Ulp. ib.* 14, 1, 1. Navem a domino per aversionem conducere. ¶ Sunt qui has locutiones ita explicant, ut *aversione vendere* vel *locare* dicatur is, qui rei venditae vel locatae periculum omne a se in emptorem vel conductorem avertit: et *aversione emere* vel *conducere*, qui rei emptae, vel conductae periculum omne in se suscipit. Sed eodem recidit. Nam qui in universum aliquid vendit aut locat, nullum ejus rei periculum praestare solet: et qui ita emit, in se recipere consuevit. Sunt etiam qui *adversionem* malunt, ut *adversione emere* significet emere aliquid eo jure, ut omnis ejus rei fructus in ementis commodum vertantur. Atque in hunc sensum trahunt locum *Tert. adv. Marc.* 2, 13. quem tamen alii aliter explicant. Sed in optim. edd. Dig. *Torrentini*, *Haloandri* et aliis *aversio*, non *adversio* constanter legitur. ¶ Denique *aversio* sumitur pro animo averso, odio, *Dictys B. Trojan.* 4, 18. Non metu mortis se patriam deserere, sed Deorum coactum aversione. *Auct. B. Hisp.* 22. Ex aversione legatos jugularunt. Al. aliter leg.

ĀVERSOR, aris, atus sum, dep. 1. ἀποτρέπομαι, ἀποτροπιάζομαι, vultum alio verto, et fastidium aut indignationem significo: et generatim refugio, recuso, abominor. *Cic. Verr.* 2, 2, 76. Quaerere incepimus de Carpinatio, quisnam esset is Verrutius: haerere homo, aversari, rubere. Al. leg. *adversari*: al. *versari*. *Id. Cluent.* 63. Aversari advocati et jam vix ferre posse. *Liv.* 8, 7. Extemplo filium aversatus [*i. e. videre noluit, rejecit. *Id.* 3, 12. alii aversabantur preces, i. e. effugiebant; non ut *Scheller.* explicat: abominabantur. φ.] *Ov. Pont.* 2, 3, 5. afflictum non aversatus amicum. *Id. Fast.* 1, 5. Aversari honores. *Tac. A.* 14, 51. aspectum alicujus. *Liv.* 3, 12. *in f.* preces. *Suet. Tib.* 27. adulationes. *Curt.* 8, 10. imperium, *h. e.* detrectare. *Id.* 6, 7. scelus. *Ov. Am.* 3, 11, 38. crimina. ¶ [*Permultis in locis *aversari* et *adversari* a librariis permiscentur. Videtur enim medio aevo moris fuisse, ut ubique scriberent *adversari* et utrumque voc. promiscue uterentur. V. *Ernest.* ad *Tac. Hist.* 1, 1.]

ĀVERSOR, oris, m. qui aliquid avertit, et intercipit. *Cic. Verr.* 2, 5, 58. Verres aversor pecuniae publicae.

ĀVERSUS, a, um, part. verbi *averto*, ἀποτρεπόμενος, i. e. in aliam partem conversus. *Plin.* 2, 80, 82. Aversus fluminum cursus. *Id.* 4, 12, 26. sol. *Colum.* 12, 4. locus a sole. *Liv.* 2, 8. *in f.* Aversus a proposito, *h. e.* digressus, seu omittens id, quod agebat. *Id.* 40, 57. *in f.* Romanis aversis in Bastarnarum bellum, recuperaturum se quae amisisset. Et 43, 18. Ne quid, averso se in Romanum bellum, periculi subesset. ¶ *Pecunia aversa* dicitur quae in alios usus insumpta est, ac destinata erat, ablata, intercepta. *Cic. Verr.* 2, 1, 13. Aversa pecunia publica. Sic *Id. ib.* 2, 3, 69. *in f.* Innumerabilis frumenti numerus aversus a republica. Huc pertinet *oneris aversi actio* apud JCtos: et dicitur ea, quae datur adversus nautam, cujus in nave onus seu sarcina aliqua ejus culpa interversa ac surrepta sit. *Alfen. Dig.* 19, 2, 31. An ceteri pro sua parte frumenti cum nauta agere possent oneris aversi actione, etc. ¶ Est item *aversus*, qui in posteriorem partem versus est: cui opponitur *adversus*. *Cic. Fam.* 15, 4. Cum vide rem copias a Cappadocia aversas, *h. e.* quae terg verterent Cappadociae, et ab ea discesserant. [**Liv.* 34, 14. adeo turbati erant, ut quosdam Consul — aversos in hostem verterit, i. e. quaerentes fugam. *Galba* ad *Cic. Fam.* 10, 30. Aversos hostes aggredi i. e. tergo. [**Caes. B. G.* 1, 26. 2, 26. *Sil.* 7 595. Sed *Caes. B. C.* 2, 12. *milites aversi a proelio* sunt ii, qui non amplius pugnant. V. infra. Et *Virg. G.* 4, 423. juvenem in latebris aversum a lumine Nympha Collocat. *Id. A.* 6, 224 subjectam more parentum Aversi tenuere facem *Pl. Rud.* 1, 2, 87. Aversus dextrovorsum. *Plin.* 8, 36, 54. Ursi arborem aversi derepunt. [**Prop.* 4, 9, 12. aversos cauda traxit in antra boves. *Plin.* 11, 37, 47. et *ib.* 52, 113. Aversa pars capitis, *h. e.* occiput. [**Suet. Ner.* 48. ad aversam villae parietem evasit; *aversae* opp. *adversa*. *Tac. A.* 1, 66. aversa hosti porta.] *Plin.* 7, 2, 2. Homines aversis post crura plantis. *Id.* 36, 15, 24, *n.* 8. Theatra duo inter se aversa, *h. e.* a postica parte se respicientia. *Juven.* 6, 475. Si nocte maritus Aversus jacuit, *h. e.* tergum vertens. *Mart.* 11, 43. Briseis multum quamvis aversa jaceret. [*Huic simile est ap. *Ov. Her.* 12, 63. disjectamque comas aversaque in ora jacentem invenit, i. e. ore in culcitis condito vel abdito, ut facere solent pudore et moestitia agitati.] ¶ Item inversus. *Val. Fl.* 4, 332. averso siccabat vulnera caestu. *Plin.* 11, 45, 103. et 28, 4, 11. Aversa manus. *Mart.* 8, 62. Scribere in charta aversa, *h. e.* in tergo, ut ait *Juven.* 1, 6. ¶ *Aversum*, *si*, absolute. *Liv.* 37, 27. Ad aversa insulae trajicere. *Vell.* 2, 63. Per aversa castrorum. [*V. *Ruhnk.*] *Plin.* 4, 11, 18. Aversa montis. *Id.* 37, 8, 33. Aversa Indiae, *h. e.* ultimae et longinquiores regiones Indiae. *Id.* 11, 45, 101. Suffraginum artus in aversum. Et *ib.* 47. Circumagere collum in aversum. ¶ Translate significat alienum, abhorrentem, iratum, inimicum, contrarium. *Virg. A.* 2, 170. fractae vires, aversa Deae mens. *Id. ib.* 12, 647. Aversa voluntas. *Hor. Sat.* 1, 5, 29. aversos componere amicos. [**Liv.* 37, 7. virum sicut ad cetera egregium, ita a comitate, quae sine luxuria esset, non aversum.] *Id.* 24, 26. Aversis auribus animisque. *Petr. Sat.* 141. Stomachus aversus, *h. e.* cibum fastidiens. *Tac. H.* 4, 80. Aversus animus. [**Id. A.* 14, 26. aversi nobis animis.] *Cic. Tusc.* 4, 15. Motus aversi a ratione et inimicissimi mentis. *Cic.* ad *Brut.* 1, 16. Dii aversi a salute populi Romani. *Id. Arch.* 20. Aversus a musis. *Id. Cat.* 3, 9. Aversus a vero. *Id. Att.* 11, 5. *in f.* Aversissimo animo esse ab aliquo. *Senec. Ira* 2, 24. Vultus aversior. *Id. ep.* 50. Aversissimus ab istis prodigiis sum. Et omissa praeposit. quae inest in ipso verbo. *Hor. Sat.* 2, 3, 107. Aversus mercaturis. *Colum.* 12, 1. Villicus aversus contubernio. Nisi malis his locis esse dativum casum. Nam et hunc regit. *Quint.* 7, 1. Judex reliquorum defensioni aversior. [*Dativos esse vult his locis *Hdf.* ad *Hor.* l. l., qui alia quoque affert.] ¶ Cum genitivo more Graeco. *Tac. A.* 14, 26. Quos nobis ob regem aversos animi cognoverat. ¶ Comp. *Aversior*, et Sup. *Aversissimus*. V. supra. ¶ [*Confunduntur innumerabilibus locis *aversus* et *adversus*. V. ADVERSUS, a, um, et *Burm.* ad *Virg. A.* 6, 832. 11, 691. etc.]

ĀVERTA, ae, f. ἀορτής, pera, mantica, quae equo imponitur in itinere. Ita *Acron Schol. Hor.* ad *Sat.* 1, 6, 106. interpretatur. Videtur autem inde nomen sumpsisse, quod in aversa seu posteriore equi parte ferri solet. *Imp. Leo Cod.* 12, 51. qui est *De cursu publico*, 12. Sexaginta libras sella cum frenis, sexaginta itidem averta non transeat. In *Cod. Theodos.* 8, 5, 47. haec eadem verba habentur. *Imppp. Valent., Theod. et Arcad. ib. l.* 48. Sint praeterea duo palatini prosecutores singularum rhedarum, cum tribus servis, habentes quinquagenarum librarum avertas, etc. *Edict. Dioclet.* p. 24. Avertae primae formae mille quingentis. Ex quibus satis liquet, perperam a *Bud. in Adnott. poster. in Pandect.* accipi *avertam* pro loro latiore, quod per terga equi excurrit, sub alis ejus succinctum: et ab *Accursio* et *Alciato* pro pectorali equi vel ornamento, quo habenae figuntur.

ĀVERTĀRIUS, ii, m. subaudi *equus*, est qui ferendis avertis, seu manticis in itinere assumitur. *Impp. Valent. et Valens Cod. Theod.* 8, 5, 22. Ut parhippum vel avertarium nullus accipiat, nisi, etc.

ĀVERTENS, tis, partic. ab *averto*, qui avertit. *Avertentes Dii* sunt, qui praesunt malis avertendis et propulsandis, qui *et Averrunci* dicuntur. *Tarquitius Prisc.* ap. *Macr. Sat.* 2, 16. Arbores, quae inferum Deorum avertentiumque in tutela sunt.

ĀVERTO, is, erti, ersum, a. 3. ἀποτρέπω, ab una in aliam partem verto, abduco, removeo: ex *a* et *verto*: cui contrarium est *adverto*. *Cic. Phil.* 5, 14. Lepidus, Antonio diadema Caesari imponente, se avertit. *Id. Balb.* 5. Removere oculos et se totum avertere. [**Liv.* 22, 28. avertit oculos hostium, i. e. in alium locum convertit. *Id.* 6, 23. tota in se averterat castra, i. e. a Camillo in se converterat. φ.] *Cic. N. D.* 2, 60. *in f.*

Flumina arcere, dirigere, avertere. *Id. Caecin.* 12. Repellere, fugare, avertere aliquem. *Id. N. D.* 2, 56. Avertere aliquid ab oculis alicujus. [*Id. Rep.* 2, 35. Censores multis dicendis vim armentorum a privatis in publicum averterant.] *Caes. B. G.* 1, 16. iter ab aliquo loco. *Cic.* ad *Brut.* 1, 3. hostem ab urbe. *Pl. Rud.* 1, 2, 76. scapham ab saxo ad litus. [*Liv.* 21, 49. tres (naves) in fretum avertit aestus, i. e. detulit. Aliter habet locus *Ejusd.* 23, 32. erant, qui Magonem cum classe ea copiisque, omissa Italia, in Hispaniam averterent, i. e. missuri, dimissuri erant. *φ.*] *Liv.* 4, 20. ora civium a curru dictatoris in se. *Pl. Amph.* 3, 2, 18. Te volo uxor colloqui: quonam te avertisti? *Alc.* ita ingenium meum est: inimicos semper osa sum obtuerier. *Cic. Phil.* 6, 7. Avertere conatus alicujus a republica. *Id. Mur.* 21. aliquem a spe adipiscendi. *Liv.* 23, 18. ab incepto. *Cic. Att.* 9, 10. ab amore. Et *ib.* 16, 7. ab infamia. *Id. Amic.* 1. et *Or.* 40. et *Sext.* 31. mentem, *aut* animum alicujus ab aliqua re. *Id. Fam.* 6, 1. cogitationem a miseriis. *Liv.* 3, 24. certamen ab lege in disceptationem comitiorum. *Caes. B. C.* 1, 4. se totum ab amicitia alicujus. *Suet. Ner.* 52. aliquem a philosophia. *Tac. A.* 15, 45. a se invidiam. *Cic. N. D.* 3, 8. Avertere orationem. *Suet. Oth.* 3. suspicionem. *Id. Claud.* 29. Ad avertendum transferendumque periculum. [*Id. Cal.* 68. ad avertendos rumores in Senatum.] *Hor. Ep.* 2, 1, 136. Avertere morbos. *Id. Sat.* 1, 5, 14. ranaeque palustres Avertunt somnos. *Sall. Jug.* 119. Avertere animos popularium. Sic *Id. fr. Hist.* 4. *in ep. Mithrid.* §. 6. aliquem per dolum. *Virg. Ecl.* 8, 66. sensus sanos alicujus sacris magicis, *h. e.* incantamentis a sanitate mutare, pervertere. ℙ Saepe habet post se solum accusativum cum praeposit. *in* vel *ad:* et tunc intelligitur semper ablativus aliquis. *Liv.* 22, 19. Avertere classem hostium in fugam, *supple* a proelio. *Id.* 31, 11. culpam in alium, *h. e.* a se avertere, et in alium transferre. (Eodem modo locutus est *Quint.* 11, 1.) *Id.* 36, 7. aliquem in cogitationem alicujus rei. Et *mox:* se ad consuetum imperium. [*Non necesse est suppleas verbum aliquod. Est potius praegnans loquendi genus, ubi duae notiones in unam quasi conjunguntur, ut saepe fit in Graeco sermone.] ℙ Passive. *Caes. B. G.* 1, 20. Qua ex re futurum, uti totius Galliae animi a se averterentur, *h. e.* alienarentur. *Stat. Silv.* 2, 1, 7. Odistique chelyn surdaque averteris aure, *h. e.* audire recusas. *Petr. Sat.* 110. Libidine averti usque ad furorem, *h. e.* prae libidine a recto et honesto discedere usque ad furorem. *Sall. Jug.* 107. Bocchus statim avertitur, *h. e.* fugatur. ℙ Et deponentis more cum accusativo. *Virg. G.* 3, 499. Equus fontes avertitur, *h. e.* avertit se et fontes fastidit. [*Voss.* comparat Gr. ἀποστρέφεσθαι τὸ ὕδωρ et ἀποφεύγεσθαι.] *Petr. Sat.* 124. Mitis turba Deum terras exosa furentes Deserit, atque hominum damnatum avertitur agmen. Adde *Stat. Th.* 6, 192. [*Virg. A.* 4, 106. Lybicas averteret oras, regnum Italiae.] ℙ *Dii omen avertant,* formula deprecantis malum omen. *Cic. Fam.* 12, 6. Qui si conservatus erit, vicimus: sin (quod Dii omen avertant) omnis omnium cursus est ad vos. Sic *Id. Phil.* 4, 4. Quibus M. Antonius (o Dii immortales avertite et detestamini, quaeso, hoc omen) urbem se divisurum esse promittit. ℙ *Avertere pecuniam,* aut rem hujusmodi aliam, est intervertere, intercipere, auferre. [*Gron. obss.* 4, 5. avertere, inq., proprium est de iis rebus, quas ex aliena in nostram potestatem et ditionem, ut plurimum fraude et malis artibus, redigimus. Cf. *Drak.* ad *Sil.* 3, 321. *Hdf.* ad *Hor. Sat.* 2, 4, 37. coll. *Bentl.*, qui male *averrere* legi vult.] *Cic. Verr.* 2, 1, 4. Reperiemus, quibus probemus, istum in quaestura pecuniam publicam, Carboni consuli datam, avertisse. *Id. Fam.* 12, 26. Ne patiare, Erotem Turium, ut adhuc fecit, hereditatem Turianam avertere. *Caes. B. G.* 3, 59. Stipendium equitum fraudabant, et praedam omnem domum avertebant. *Catull.* 64, 5. Auratam optantes Colchis avertere pellem. *Liv.* 37, 8. *extr.* Ingentem praedam intra paucos dies averterunt. [*Virg. A.* 1, 472. ardentisque avertit equos in castra (Tydides), i. e. abducit.] ℙ Habet interdum ablativum sine praeposit., quae inest in ipso verbo. *Hor. Sat.* 2, 4, 37. cara pisces avertere mensa. [*V. quae paullo ante annotavimus, coll. *Hdf.*] *Virg. A.* 1, 42. Nec posse Italia Teucrorum avertere regem. *Lucr.* 4, 1266. atque locis avertit seminis ictum. *Stat. Th.* 7, 110. animumque avertere veris. Adde 4, 92. et *Catull.* 64, 407. ℙ Raro dativum. *Colum.* 6, 37. Ne femina admissario ascendenti avertere se possit, *h. e.* vertere se a suo loco contra admissarium. *Prop.* 3, 23, 9. Quod mihi non patrii poterant avertere amici, *h. e.* a me avellere. *Val. Fl.* 3, 491. Avertere aliquem alicui, *h. e.* abducere. ℙ Nonnunquam usurpatur sine casu, more neutrorum, et significatione passiva: ita tamen ut accusativus aliquis facile intelligatur: [*Pl. Mil.* 2, 2, 50. ecce avortit. Et *ib.* 4, 2, 83.] *Virg. A.* 1, 406. Dixit et avertens rosea cervice refulsit, *h. e.* avertens se. *Id. ib.* 108. tum prora avertit, et undis Dat latus. *Gell.* 4, 18. Id cum dixisset, avertit, et ire in Capitolium coepit. [*Id.* 1, 8. ubi alii *avertitur.*] Adde *Sil.* 15, 587. et *Sever. Aetn.* 150. ℙ [Part. *Aversurus* apud *Liv.* 31, 7. Aversuri bellum. *F.* *Commutantur saepissime *avertere* et *advertere.* V. ADVERTERE.; *avertere* et *avellere,* V. supra. — et *avehere, Burm.* ad *Virg. A.* 1, 512.]

AUFANIAE matronae, de quibus mentio est in duabus *Inscr.* ap. *Spon. Miscell.* p. 106. Pro salute Dom. N. Imp. L. Sept. Severi Aug. totiusque domus ejus Aufaniis matronis et matribus Pannoniorum et Delmatarum Ti. Cl. Pompejanus Trib. Mil. Leg. I. *Minerviae* loco exculto cum discubitione et tabula V. S. *Alia* p. 107. Matronis Aufaniabus T. Albinius Januarius V. S. L. M. Quae vero fuerint hujusmodi *Matronae Aufaniae* ignorare se idem *Sponius* affirmat. Videntur tamen nomen habuisse ab oppido vel pago iisdem in provinciis sito. V. MATRONA. [*Ita haec immutavit *Furl.* In II^da^ ed. a *Forc.* manu haec leguntur: Auf. M., de quibus mentio fit in *Inscr.* apud *Grut.* p. 90. *n.* 11. et apud *Reines. class.* 1. *n.* 175. videntur rectius appellandae *Taufaniae* a Dea Taufana, cujus templum celeberrimum fuit apud Marsos Germaniae populos, ut in *Tac. A.* 1, 51. legitur. Ita de his judicat ipse *Reines.* l. l.]

AUFEIA Lex dicta est a quodam Aufejo trib. pleb., qui tulerat de restituenda Ariarathis filio possessione regni paterni Cappadociae, quod armis Mithridates occupaverat. Contra quam dixit C. Gracchus: ejusque orationis fragmentum exstat apud *Gell.* 11, 10. [*et *Gronov.* ad h. l.] ℙ Praeterea *Aufeja* dicta est primum ea aqua, quae postea *Marcia* appellata est, teste *Plin.* 31, 3, 24. ℙ Quia vero *Aufejae familiae* nulla alibi in veteribus monumentis mentio fit, mallent eruditi *Saufeja* utroque loco reponi, quae ex *Cicerone,* ex nummis, ex lapidibus celeberrima est.

AUFERO, ers, abstuli, ablatum, a. anom. ἀφαιροῦμαι, ἀποφέρω, tollo, adimo, detraho, abduco: ex *au,* et *fero* (V. AU.) Saepe ponitur pro tollere, removere, asportare. *Ter. Andr.* 1, 1, 1. Vos isthaec intro auferte. *Pl. Men.* 4, 3, 16. Tibi habe, aufer, utere. *Id. Mil.* 3, 1, 165. Remove, abi, aufer. [*Cf. *Hdf.* ad *Hor. Sat.* 2, 3, 236.] *Pl. Aul.* 3, 6, 46. Auferre aulam in fanum. *Id. Asin.* 2, 4, 18. stercus ab janua. *Id. Men.* 4, 2, 63. Aufer manum, *h. e.* abstine manum; ne tangas. *Ter. Ad.* 5, 8, 14. Insanis? aufer, *h. e.* vel te, vel manum: aut pro eo, quod est *abi,* ut sit, *aufer te.* Ita *Donatus. Cic. Fin.* 2, 8. Asoti, qui in mensam vomant, et qui de conviviis auferantur. Sic *Or.* 8. *extr.* Quis eum ferret? aut quis potius non juberet auferri? *Pl. Amph.* 1, 1, 203. Auferere, non abibis, si ego fustem sumpsero. *Tac. Agr.* 31. Hi per delectus alibi servituri auferuntur. *Sil.* 10, 280. Auferre equum calcaribus, *h. e.* subducere, alio agere. ℙ *Auferre se* est abire, amovere se, abripere se. *Pl. Rud.* 4, 3, 93. Te obsecro hercle, aufer te modo. *Id. Asin.* 2, 4, 63. Aufer te domum. *Ter. Ph.* 3, 3, 26. Aufer te hinc. *Virg. A.* 11, 713. conversisque fugax aufertur habenis. *Id. ib.* 867. Opis ad aetherium pennis aufertur Olympum. ℙ Cum ablat. sine praeposit. *Phaedr.* 1, 8. Ingrata es, inquit, ore quae nostro caput Incolume abstuleris, et mercedem postules. ℙ Significat etiam omittere, linquere. *Ter. Ph.* 1, 4, 46. Aufer mihi *oportet:* quin tu quod faciam, impera. [*Similia comparat *Ruhnk.* ad h. l., conferre jubens *Burm.* ad *Phaedr.* 3, 6, 8.] *Pl. Curc.* 2, 1, 30. Aufer ista, quaeso; atque hoc responde, quod rogo. *Id. Pers.* 5, 2, 19. Jurgium hinc auferas. *Id. Truc.* 4, 4, 8. Aufer nugas. Et seq. infinito *Hor. Sat.* 2, 7, 44. aufer me vultu terrere. ℙ Item accipere ab aliquo, impetrare, consequi, obtinere. [*Exemplis illustravit hanc signif. *Graev.* ad *Cic. Div.* 6, 12. Ambiguitas quaedam est in h. v. ap. *Suet. Caes.* 54. ibique *Brem.*] *Pl. Curc. a.* 3. *v.* 58. Tuo arbitratu, dum auferam abs te id, quod peto. *Cic.* ad *Planc.* post *ep.* 16. *l.* 16. ad *Att.* Verba fecimus pro Buthrotiis: liberalissimum decretum abstulimus. *Id. Quint.* 9. Unde eo plus opis auferret, quo minus attulisset gratiae. *Id. Or.* 1, 56. Auferre responsum ab aliquo. *Id. Quint.* 5. paucos dies ab aliquo. *Pl. Rud. prol.* 20. litem. *Hor. Ep.* 2, 1, 55. aufert Pacuvius docti famam senis, Accius alti. *Cic. Verr.* 2, 1, 8. Quis est in populo R., qui hoc non ex priore Actione abstulerit, omnium ante damnatorum scelera, si in unum locum conferantur, vix cum hujus parva parte aequari posse? *h. e.* non didicerit, cognoverit. *Asconius:* pro certo habuerit, persuasum sibi crediderit. Huc et illa pertinent *Pl. Asin.* 4, 1, 7. Suspendas potius me, quam tacita haec tu auferas, *h. e.* obtineas, ut haec a me taceantur. *Ter. Andr.* 3, 5, 4. Id inultum nunquam auferet. [*Hac significatione saepius utuntur simplici *ferre,* quod V.] Et *Ad.* 3, 5, 8. Nisi facient, quae illos aequum est, haud sic auferent. ℙ Joculariter *Plautus* de eo, qui malum aliquod reportat, *Amph.* 1, 1, 298. Si me irritassis, lumbifragium hinc auferes. ℙ Pro extorquere. *Cic. Verr.* 2, 2, 59. Quoties et quot nominibus a Syracusanis statuas auferes? ut in foro statuerent, abstulisti: ut in curia, coegisti. [*Hoc nihil differt a superioribus.] ℙ Saepissime ponitur pro adimere, detrahere. *Cic. Div. in Verr.* 5. Eripere et auferre alicui aliquid. *Id. Quint.* 27. Auferre et abducere aliquid. *Id. Or.* 62. Detrahere, auferre, tollere. *Id. Verr.* 2, 4, 16. Ab hoc abaci vasa omnia abstulit. *Id. Att.* 7, 21. Pecuniam de aerario auferre. *Id. Or.* 2, 66. pecuniam in ventrem, *h. e.* in ventrem insumendam. *Id. Q. Fr.* 3, 4. alicui auriculam mordicus. *Liv.* 23, 45. et *Virg. A.* 9, 332. alicui caput. [*Tac. H.* 4, 48. legionem alicui.] *Quint.* 9, 2. *ad f.* alicui vitam veneno. *Cic. Verr.* 2, 5, 45. alicui spiritum cum cruciatu. *Id. Off.* 3, 2. *in f.* alicui spem imitandi. *Id. Amic.* 23. Aufert solitudo fructum voluptatum omnium. *Hor. Od.* 2, 16, 15. Timor aufert somnos. [*Liv.* 3, 12. aetas fervorem et audaciam.] *Tibull.* 3, 6, 3. Auferre dolorem. *Virg. A.* 12, 316. metum. [*Tac. H.* 3, 85. deformitas oris abstulerat misericordiam. *Ib.* 1, 80. nox obsequia meliorum.] *Flor.* 3, 10. fugam alicui, *h. e.* impedire, ne fugiat. *Plin.* 23, 1, 6. fastidium. *Id.* 14, 22, 28. alicui gloriam. *Id.* 16, 30, 53. Arbor non aufert solum. *Cic. Verr.* 1, 2, 10. Hi ludi dies quindecim auferent. *Plin.* 4, 12, 24. Mare septem stadiorum intervallo Europam auferens Asiae, *h. e.* ab Asia separans. Sic 6, 9. Armenia Euphrate amne aufertur Cappadociae. [*Hinc i. q. furari. *Liv.* 6, 15. *extr.* eo plus vereor, ne abstuleritis observantibus etiam oculos. Est proverbium, quod ad eos spectat, qui summa calliditate vel acutissimos fallunt. *φ.*] ℙ Eleganter mors *auferre* dicitur. *Hor. Od.* 2, 16, 29. Abstulit clarum cita mors Achillem. *Vell.* 2, 55. *in f.* Labienum Varumque acies abstulit. [*Liv.* 7, 8. quidquid hinc aut illinc communis Mars belli aufert, i. e. qui in proelio cadunt. *φ.*] ℙ Eximere, subducere. *Plin. ep.* 6, 20. Auferri periculo. *Flor.* 1, 3. Abstulit virtus parricidam. ℙ Item abripere, rapere, ferre. *Plin.* 10, 12, 16. Bubo volat nunquam quo libuit, sed aufertur transversus. *Ov. Met.* 9, 592. Auferor in scopulos. [*Prop.* 1, 8, 14. aufert unda rates. Cf. *Oud.* ad *Lucan.* 9, 319. et *Bentl.* ad *Ter. Ph.* 4, 4, 8. *Drak.* ad *Liv.* 35, 11, 10. *Ov. Met.* 1, 306. cervus ablatus, sc. undis.] *Sil.* 10, 72. mediosque aufertur in hostes. *Tac. A.* 4, 73. Pavore fugientium auferebantur. *Flor.* 2, 6. Annibalem aut fatum Urbis, aut ipsius mens mala in diversum abstulerunt, *h. e.* post Cannensem pugnam ab urbe recedere coegerunt. *Quint.* 12. *Prooem.* Auferri in altum, *h. e.* provehi: ductum a navigantibus. ℙ Translate. [*Est *auferre* hoc sensu i. q. de statu mentis dejicere, ut non sis compos animi et consilii; in diversum deducere de pristina sententia animi cupiditatibus aliisque rebus. V. *Gron.* ad *Liv.* 35, 11, 10. *Burm.* ad *Ov. Her.* 6, 131. (*ib.* 15, 140.) coll. *Am.* 2, 4, 8. et cf. *Clav. Cic.*] *Cic. Fam.* 2, 7. Te hortor, ut omnia gubernes prudentia tua; ne te auferant aliorum consilia, *h. e.* transversum agant, et a recta sententia dimoveant. *Plin.* 28, 1, 1. Auferre aliquem transversum, *h. e.* vi et impetu quodam ab instituto deducere. *Id.* 27, 13, 120. Quae contemplatio aufert rursus nos ad ipsorum animalium naturas, *h. e.* rapit, trahit. Sic 36, 15, 24. *n.* 8. Aufert animum et digredi cogit contemplatio, etc. [*Quint.* 4, 5, 6. affectibus perturbandus et ab intentione auferendus auditor. *Id.* 12, 1, 36. judici auferre veritatem.] *Liv.* 35, 40. Abstulerunt me velut de spatio Graecae res immixtae Romanis, [*i. e. ab incepto abduxerunt. *φ.*] *Quint.* 8, 3. Auferri admiratione. *Ov. Rem.* 343. Auferimur cultu, *h. e.* allicimur ad amandas puellas ab earum cultu et decipimur. *Hor. Sat.* 1, 5, 83. Somnus me aufert. ℙ In illo *Corn. Severi in fr. de morte Cicer. ap. Senec. Suasor.* 7. sed enim abstulit omnes, Tanquam sola foret, rapti Ciceronis imago: *auferre* est tegere, obscurare, ita perstringere oculos, ut ad alia non advertant. ℙ *Auferre ruinam* ap. *Lucan.* 7, 505. est trahere, ruinam facere. ℙ *Auferendi casus* apud Grammaticos est ablativus. V. *Voss. l.* 3. *de Gramm. c.* 45. ℙ Part. [*Ablaturus* ap. *Pers.* 1, 100. Et raptum vitulo caput ablatura superbo. *F.*]

AUFIDENAS, atis, adj. comm. gen. ad Aufidenam pertinens, Samnii urbem, nunc *Alfidena* ad Sarum amnem prope Aeserniam. *Plin.* 3, 12, 17. Samnitium Aufidenates, Aesernini, Saepinates.

AUFIDIA Lex de ambitu lata fuit a M. Aufidio Lurcone Trib. pleb. an. U. C. 693. M. Valerio Messala, M. Pupio Pisone coss. Haec ad alias ambitus poenas hoc addebat, ut qui nummos in tribus pronunciasset, si non dedisset, impune esset; si dedisset, quoad viveret, singulis tribubus HS. CIƆ CIƆ CIƆ deberet. *Cic. Att.* 1, 16.

AUFIDIANUS, a, um, adj. ad Aufidium pertinens. Est autem *Aufidius* Romani hominis nomen proprium. *Cic. Fam.* 16, 19. De Aufidiano nomine nihil te hortor, *h. e.* de ea pecunia, quam debet Aufidius.

*AUFIDIENUS RUFUS, insignis castrorum prae-

fectus, tempore Tiberii Imperatoris. *Tac. A.* 1, 20. *B. A.*

*AUFIDIUS, a, um, adj. V. *Aufidia Lex.* ¶ Aufidius Bassus, nobilis fuit historicus, Quintiliani tempore. De rebus Germanicis Historiam scripsit. *Plin. Praefat. med.* et 6, 9. *Quint.* 10, 1. *Plin. Ep.* 3, 5. *ante med.* Ejus filium Bassum Aufidium meminit *L. Senec. ep.* 30. ¶ Cneius Aufidius. civis Romanus, vixit sub finem regni Ptolemaei Lathuri. *Plin.* 6, 9. *Cic. Tusc.* 5, 39. *Id. Fin.* 5, 19. et pro *Dom.* 13. ¶ Aufidius Luscus, Fundorum Praetor. *Hor. Sat.* 1, 5, 34. ¶ M. Aufidius Fronto, Consul, cum P. Corn. Anulio, an. U. C. 951. ¶ Aufidius Victorinus, bis Consul et Praefectus Urbi, inter condiscipulos et amicos M. Antonini. *Capitol.* in *Antonino, c.* 3. *B. A.*

AUFĬDUS, i, m. nunc *l'Ofanto*, fluvius Apulorum, qui oritur in principatu ult. ex Apennino M. in fin. Hirpinorum, quem secat, supra Compsam 6. M. P. quam alluit, et inter Daunios, et Peucetios, illos separans in mare Adriaticum defertur. Fertur autem cursu valde praecipiti, cum per montium declivia longo spatio defluat. Hinc *longe sonantem* appellat *Hor. Od.* 4, 9, 2. et *violentum* atque *acrem ib.* 3, 30, 10. et *Sat.* 1, 1, 57. Vocat etiam *tauriformem Od.* 4, 14, 25., quia multis flexibus decurrit, et imbribus valde auctus, furentis tauri more has et illas ripas impetere videtur. Saepe autem a poetis cornua fluminibus tribui solent. ¶ Adjective *Sil.* 10, 171. Aufida stagna.

*AUFĪNA, ae, f. vel Aufinum, i, n. Italiae oppidum, in regione Vestinorum, Aquilam inter et Pinnam, hodie *Ofena.* Hinc

*AUFĪNAS, atis, adj. comm. gen. ad Aufinam pertinens, Vestinorum oppidum, nunc *Ofena. Plin.* 3, 12, 17. Vestinorum Angulani, quibus junguntur Aufinates cismontani. *B. A.*

AUFŬGIO, ŭgis, ugi, n. 3. ἀποφεύγω, alio fugio, diffugio, abscedo: ex *au* et *fugio.* (V. AU.) *Cic. Fam.* 13, 77. Cum multos libros surripuisset, aufugit. *Ter. Hec.* 3, 4, 10. Aufugerim potius, quam redeam. *Pl. Men.* 5, 3, 5. Ne me indicetis, qua platea aufugerim, *Id. Mil.* 2, 6, 99. Jam aliquo aufugiam. *Id. Capt.* 4, 2, 95. Aufugere domo. *Liv.* 1, 55. ex aliquo loco. *Pl. Ps.* 4, 3, 14. Aufugere exulatum. *Id. Aul.* 1, 2, 16. Tu aquam aufugisse dicito, si quis petet. *Q. Catulus* ap. *Gell.* 19, 9. Aufugit mi animus. *Appul. Apol. ad f.* Aufugere ad aliquem. ¶ Cum accusativo. *Cic. N. D.* 2, 43. ex *Arat.* Andromeda aufugiens aspectum moesta parentis. [*Hdf.* ex codd. nonn. scripsit: *Andromede fugiens*, quia in nullo loco certa est haec cum accus. constructio. *Orell.* tamen retinuit: *Andromeda aufugiens.*] Al. leg. *haud fugiens. Prop.* 1, 9, 30. assiduas aufuge blanditias. Al. leg. *effuge.* [*V. intpp. ad h. l.] *Petr. Sat.* 81. Aufugi judicium. Al. leg. *an fugi. Hyg. fab.* 258. Quae sol, ne pollueretur, aufugit. *Impp. Arcad. et Honor. Cod.* 3, 23, 1. Ab his, quos aufugit, comprehensus.

[AUGAZO, onis, m. qui splendet, ab αὐγάζω, splendeo. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 21. M. Tucc...s Augazo. *F.*]

AUGĒ, es, et Augēa, ae, f. Αὔγη, Αὔγεια, Alaei Arcadis filia, et Minervae sacerdos, ex qua Hercules Telephum genuit: sed mox neglectam cum partu, arcaeque inclusam mari exposuit. Illa Minervae beneficio Cariae litoribus appulit, ubi a Teuthrante rege benigne excepta, et in uxorem ducta fuit, educato etiam Telepho filio. Ejus mentio fit ab *Ov. Her.* 9, 49., *Sen. Herc. Oet.* 366. et a *Serv.* ad *Ecl.* 6, 72. ¶ [* Item Horarum una. *Hygin. fab.* 183. *B. A.*] ¶ [*Auge* est etiam cognomen Romanum: ab αὐγή, *auge*, lux, splendor. *Inscr.* ap. *Murat.* 2066, 2. Juliae Nigri Libertae Auge matri suae. *F.*]

AUGĒAS. V. AUGIAS.

AUGENTER, adv. pro *valde* usurpatur a *Frontin. Limit. Goes.* 2. p. 308., ubi tamen alii aliter leg.

AUGĔO, es, auxi, auctum, a. 2. αὐξάνω, αὔξω, majus facio, amplifico, crescere facio: habetque latissimam significationem, et tum ad res, tum ad personas refertur. [*De originatione h. v. vide quae supra disputavimus sub AUCTOR. Simplicissimum videtur etiamnum, quod ibi e sententia *Schneideri, Buttmanni*, aliorum, proposui, ut etymon ἄγω esse statuamus. Prorsus autem, ut apud Graecos, augeo dupplicem habet significationem; alteram intransitivam, i. e crescere; alteram transitivam, i. e. crescere facio, amplifico. Hanc, quam antiquiorem puto, *Forc.* alteri postposuit. V. *sub f.*] *Nep. Att.* 12. Augere possessiones suas. *Cic. Rabir. Post.* 14. rem bonis et honestis rationibus. *Id. Rosc. Am.* 18. et agris et urbibus et nationibus rempublicam. *Suet. Ner.* 3. classem. [*Tac. A.* 2, 6. augebatur in speciem ac terrorem classis alacritate militum. *Id. H.* 4, 35. turres et vallum, i. e. plures addebat. Nam, quomodo exponunt, i. q. *firmare* esse non potest.] *Id. Aug.* 37. numerum. [*Id. Vesp.* 16. auxisse tributa provinciis, nonnullis et dupplicasse; h. l. non ad multitudinem, sed ad magnitudinem refer.] *Id. Caes.* 65. iter. *Id. Claud.* 33. vocem, i. e. intendere. [*Sed apud *Eund. Ner.* 20. augere vocem est i. q. fortiorem reddere.] *Stat. Th.* 6, 937. vires. *Cic. Att.* 11, 22. alicui dolorem. *Id. Flacc.* 12. molestiam. *Id. Off.* 2, 20. Munus suum verbis non augere, sed extenuare. *Id. Amic.* 9. Consuetudo auget benevolentiam. *Id. Att.* 10, 14. Augere animum alicujus, *h. e.* animum addere. [*Pariter ut genit. ita dativo (*alicui*) in hac formula utuntur; exempla collegerunt *Gron.* et *Drak.* ad *Liv.* 7, 7, 4.] *Stat. Th.* 10, 23. animos, *h. e.* sumere animos et fiduciam. *Cic. Coel.* 19. Vitium ventris et gutturis non minuit aetas, sed auget. *Ter. Eun.* 3, 1, 46. Augere suspicionem. *Caes. B. G.* 5, 57. opinionem. *Id. B. C.* 2, 31. alicui licentiam. Et *ib.* alicui spem. *Vell.* 2, 130. dignitatem alicujus. *Suet. Tib.* 10. auctoritatem. *Id. Aug.* 21. gloriam. *Id. Cal.* 17. laetitiam. ¶ *Augere aliquem aliqua re* est instruere, ornare, rem aliquam alicui adjicere, qua instructior, major, clarior, honoratior fiat. *Cic. Har. resp.* 27. Eodem tempore et suscipimur in lucem, et hoc coelesti spiritu augemur. *Id. Agr.* 2, 26. Augere aliquem divitiis. *Tac. A.* 13, 18. amicos largitione. *Id. Agr.* 6. Augeri filia. [*V. *Walch.* ad h. l. et *Ejusd. emend. Liv.* p. 34.] *Cic. N. D.* 2, 39. Aer in nubes cogitur, humoremque colligens terram auget imbribus, *h. e.* instruit et fecundat. *Id. Phil.* 11, 14. Augere aliquem commodis. *Id. Off.* 1, 1. Quorum alter te scientia augere potest, altera exemplis. *Id. Phil.* 14, 6. Idem dies me celeberrima populi R. gratulatione auxit. *Id. Sen.* 6. Senectus augetur consilio, ratione, sententia. *Id. Har. resp.* 26. et *Phil.* 9, 6. Augeri honore aliquo. *Tac. A.* 12, 26. Augetur Agrippina cognomento Augustae. *Id. ib.* 1, 3. Augere aliquem nominibus imperatoris. *Vet. Poeta* ap. *Cic. Fin.* 2, 4. Tanta laetitia auctus sum, ut mihi non constem. ¶ *Augere aliquem* absolute. *Cic. Fam.* 7, 17. Te augendum atque ornandum putavi. *Suet. Claud.* 12. In semet augendo parcus atque civilis, *h. e.* in recipiendis honoribus. *Pl. Men.* 3, 3, 27. Dii me equidem omnes adjuvant, augent, amant, *h. e.* provehunt ad ea, quae opto, compotem voti faciunt. [*Docet *Goerenz.* ad *Cic. Fin.* 1, 16, 51. Ciceronem saepe verbo addito, quo sensu *augere* sit intelligendum, explicare. Hoc saepe sane fit. Sed apud argenteae aetatis scriptores saepissime absolute reperitur hoc modo, ac tantum orationis tenor significationem declarat. *Plin. Pan.* 24. solum ergo te commendat augetque temporis spatium, i. e. augustiorem, clariorem reddit. *Id. ib.* 26. quos nisi larga manu fovet, auget, amplectitur. *Auget*, sc. beneficiis.] — Apud *Ov. Her.* 3, 30. Auxerunt blandae grandia dona preces, *h. e.* donis additae sunt preces, quo plus illa valerent. Et in malam partem. *Ter. Heaut.* 4, 1, 15. Augeri damno, *h. e.* damnum pati, damno affici. *Pl. Stich.* 1, 1, 54. moerore. ¶ *Augere aliquid* saepe significat verbis amplificare. *Cic. Or.* 1, 21. Eloquens est, qui mirabilius et magnificentius augere potest atque ornare quae velit. *Id. Or.* 36. Augere et amplificare res. *Id. Brut.* 12. Rem augere laudando, vituperando affligere. *Auct.* ad *Her.* 2, 6. Augere atrocitatem peccati. *Quint.* 9, 2. affectus. *Id. ib.* 4. sententias. [*Plin. Pan.* 38. Augeo Principis munus, quum ostendo etc., i. e. ejus magnitudinem ostendo.] ¶ *Augere aliquem* interdum est laudare, ornare, verbis extollere. *Cic. Part.* 6. Cum aut augendi alterius aut minuendi sui causa, alia dici ab oratore, alia existimari videntur. ¶ [*Augeat tibi Juppiter annos*, solemnis fuit acclamatio populi R. imperatoribus suis. *Tert. Apol.* 35. De nostris annis tibi Juppiter augeat annos. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 651. Saepe de nostris annis augeat tibi Juppiter annos. *Ov. Fast.* 1, 613. Augeat imperium nostri ducis, augeat annos. *F.* *Dictum hoc est a poeta cum allusione ad nomen *Augusti*, de quo in vss. antecedd. agit.] ¶ Est etiam verbum sacrorum. Itaque *augere aram* est aliquid arae imponere sacrificii causa. *Pl. Merc.* 4, 1, 11. Aliquid cedo, qui hanc vicini nostri aram augeam. Sic *Virg. A.* 9, 407. Si qua tuis unquam pro me pater Hirtacus aris Dona tulit, si qua ipse meis venatibus auxi. *Id. ib.* 8, 284., *ib.* 11, 50. et alibi, eadem ratione *cumulare aras* dixit. *Arnobius* quoque hoc sensu usus est vocibus *auctifico, augmen* et *augmentum.* Huc etiam referuntur *Macto* et *Mactus.* Quod vero addi solet ex *Suet. Aug.* 96. *augere hostias:* eo loco solum significat augere et multiplicare hostiarum numerum. [*Fiebat enim interdum, si hostia non addiceret, ut plures mactarent, donec fausta reperiretur. Id appellabant *augere hostias.*] ¶ Ponitur et pro gignere, ut in AUCTOR dictum est. *Lucr.* 5, 323. Nam quodcunque alias ex se res auget alitque, Deminui debet, recreari, cum recipit res. ¶ Interdum neutrorum more usurpatur et significatione passiva pro *crescere;* ita tamen, ut accusativus aliquis intelligatur. [*Quomodo hoc vel cur? Nihil supplendum est.] *Sall. fr.* 1. *Hist. in or. Phil. c. Lepid.* §. 7. Ignoscendo populi Romani magnitudinem auxisse. *Cato* ap. *Gell.* 18, 12. Eodem convenae complures ex agro accessitavere: eo res eorum auxit. *Lucr.* 2, 1163. pereunt fetus, augentque labores. *Augens* idem quod *auctus* ap. *Catull.* 64, 324. O decus eximium magnis virtutibus augens? *h. e.* auctum. [*V. de his locis et intransitiva in iis vi *Duker.* ad *Liv.* 3, 6, 3. coll. *Drak. ib.* Etiam Graeci suo voc. active et neutraliter utuntur.] ¶ *Auxim, is, it*, olim dictum est pro *augeam, as, at*, conjunctivi praesenti, vel, ut alii volunt, pro *auxerim, is, it*, per syncopen. *Liv.* 29, 27. *referens antiquam precationis formulam*: Divi, divaeque, vos precor quaesoque, uti quae in meo imperio geruntur, ea vos omnia bene juvetis, bonis auctibus auxitis etc. ¶ [*Confunduntur a librariis *augere* et *agere*, V. intpp. ad *Liv.* 3, 2. *coll.* 27, 9. — et *augere, Drak.* ad *Eund.* 4, 51. — et *urgere. Id. ib.* 34, 62. Saepissime commutantur *auxerunt* et *hauserunt* et reliquae formae perfecti, V. *Cort.* ad *Lucan.* 1, 218. *Burm.* ad *Ov. Trist.* 1, 11, 16. *Drak.* ad *Sil.* 9, 230. et quos ibi laudat.]

AUGESCO, is, n. 3. αὐξάνομαι, augeor, cresco. *Cic. Sen.* 15. Uva succo terrae et calore solis augescens. *Id. N. D.* 2, 10. Semina temperatione caloris et oriri et augescere. *Id. ib.* 19. Animantes aluntur et augescunt. *Liv.* 27, 17. Hostium res tacitis incrementis augescunt. *Ter. Heaut.* 3, 1, 14. Quotidie magis augescit aegritudo de filio. *Sall. Jug.* 38. *in f.* Animi augescunt. *Tac. H.* 2, 34. Flumen augescens. *Id. ib.* 4, 1. Augescente licentia. *Id. ib.* 61. Augescente superstitione. [*Plin. Pan.* 57. non (vocat) consulatus ipse? qui sibi tuis humeris attolli et augescere videtur.] Adde *Lucr.* 2, 76. et alibi.

AUGĪAS et Augēas, ae, m. Αὐγείας, Solis et Naupidames Amphidamentis filiae filius, Eliensium rex, qui bubile habuit tria millia boum capiens: quod cum per triginta annos expurgatum non fuisset, foedoque tam alte congesti stercoris odore regioni pestilentiam intulisset, ab Hercule uno die purgatum fuit, immisso illac Alpheo vel Peneo fluvio; vel, ut alii dicunt, utroque. Reddita itaque regioni salubritate, cum Augias pactam Herculi mercedem negaret, ab ipso interfectus fuit. *Hyg. fab.* 30., *Serv.* ad *A.* 8, 300. et *Sen. Herc. Fur.* 246. Hinc factus est proverbio locus *Augiae stabulum purgare*: quod significat rem agere valde difficilem et immensi laboris. *Sen. Apocol.* Tu scis, quantum illic miseriarum pertulerim, cum causidicos audirem et diem et noctem: in quos si incidisses, valde fortis licet, maluisses cloacas Augiae purgare. *Plin.* 17, 9, 6. tradit Augiam in Graecia primum agros stercore laetificare excogitasse: divulgasse vero Herculem in Italia. *Hyg. fab.* 14. Augiam numerat inter Argonautas. [*Apud *Appul. de orthogr. fr.* 33. genitivus scribitur *Augei* pro *Augiae*, quasi nominativus sit *Augeus*, disyllabon. *Beier.*]

ÀUGĬFĬCO, as, a. 1. idem quod augeo. *Enn.* ap. *Non.* 2, 61. Quid fit seditio? tabesne an numeros augificat suos? Alii leg. *tabetne, an numeros augificat suos?*

*AUGILAE, arum, populi Aethiopiae. *Mela* 1, 4. et 8. *Augylae* audiunt *Plin.* 5, 4. et 8. *B. A.*

AUGINOS, i, herba, communiori vocabulo hyoscyamos appellata: ita dicta a splendore floris: ab αὐγή, splendor. *Appul. Herb.* 4.

*AUGINUS, i, Liguriae mons. *Liv.* 39, 2. *B. A.*

AUGĪTES, ae, m. αὐγίτης, nomen cujusdam gemmae, ita dictae a splendore: nam αὐγή splendorem significat. *Plin.* 37, 10, 54.

AUGMEN, ĭnis, n. αὔξησις, augmentum, incrementum. *Lucr.* 6, 607. Augmen aequoris. *Id.* 5, 1306. Addere alicui augmen. Et *ib.* 680. cum noctes augmina sumunt. *Id.* 3, 269. perfectum corporis augmen, *h. e.* moles corporis. ¶ Aliam hujus vocis notionem V. in AUGMENTUM.

*AUGMENTARĬUS, a, um, adj. Αὐξητικὸς *Gloss. Gr. Lat. B. A.*

AUGMENTO, as, a. augmentum do, augeo. *Firmic. Math.* 5, 6. Ut thesauros suos augmentent.

AUGMENTUM, i, n. αὔξησις, ἐπαύξησις, incrementum. *Plin.* 37, 6, 21. Augmentum fulgoris. *Claud. IV. Cons. Honor.* 495. Impia continui cessant augmenta tributi. *Pompon. Dig.* 30. *l.* 8. Augmentum fundi. *Ulp. ib.* 2, 13, 8. Augmentum aut diminutio. *Pallad.* 13, 6. Augmentum lunae. *Appul. Dogm. Plat.* 1. Multiplicatis augmentis. Adde *Symm. ep.* 7, 112. et *Mamertin. Gratiar. act. ad Julian.* 15. ¶ Est etiam nomen libi, quo in sacrificiis ara augetur. *Arnob.* 7. p. 231. [*In ed. *Harald.* (p. 289.) legitur *augmina.*] V. AGUMENTUM. ¶ Apud *Pallad. l. c.*, item apud *Ulp. Dig.* 26, 7, 8. *ad f.* in quibusdam libris legitur *augumentum.*

AUGUR, ŭris, m. οἰωνοσκόπος, qui avium volatum aut cantum, item pastum et tripudium observat, et ex iis futura divinat. Multus fuit augurum et usus et honos apud Romanos, praesertim post insigne illud experimentum auguralis scientiae ab Accio Navio datum, de quo *Liv.* 1, 36. Nam tanta inde sacerdotio augurum accessit auctoritas, ut nihil postea belli domique Romani gererent, nisi prius per augures Deorum voluntatem explorassent. Itaque eorum collegium Romae institutum fuit, quod primo ex tribus constabat; deinde paulatim usque ad quindecim, et fortasse etiam plures auctum est. Eorum officium erat Deorum mentem

ex avibus explorare: de prodigiis, somniis, oraculis responsa dare; quae ad expiationes procurationesque prodigiorum pertinebant, curare, edicere; vatum libros exponere et alia, quae in lege augurali apud *Cic. Leg.* 2, 8. et 9. leguntur. Tanta autem fides eorum dictis habebatur, ut si quid affirmarent a Diis non probari, id agere summa esset religio. Itaque comitia eorum monitis, proeliaque (si eundum in hostes esset; non vero si aggressus hostis repellendus) in aliud tempus differebantur; abdicabant se magistratus, etiam summi, si vitio creatos dixissent etc. V. *Cic. l. c. c.* 12. [*Agitur h. l. de augurum auctoritate, i. e. potestate, cujus regiam originem attingit *Cic. Div.* 1, 40. *extr.* ubi V. *Hottinger.* Exemplum ejus narrat *Liv.* 4, 31. *Amplissimi sacerdotii collegium* appellat *Cic. Div.* 3, 10, 29. — Vulgo dicuntur augures *cooptari;* aliter *Liv.* 25, 2. augur creatus. φ.] Si quis iis non paruisset, capitale erat. Sacerdotium nunquam amittebant, tametsi judicio aliquo damnati fuissent; sed usque ad mortem retinebant. Utebantur assidue trabea, gestabantque coronam in capite. Augurium captaturi in loco puro sub mediam noctem, sereno coelo stantes, ac lituo templum seu circulum in coelo designantes tamdiu exspectabant, donec aves a dextra, aut sinistra advolantes aut addicerent, aut vetarent. V. *Rosin. l.* 3. *c.* 8. *et* 9. *Pitisc. in Lex. Antiq. Rom.* et alios. *Cic. Phil.* 2, 32. Augures nunciationem solum habent; magistratus etiam inspectionem. Et *ib.* 33. Confecto negotio bonus augur alio die, inquit. *Ov. Met.* 12, 18. Augur veri Calchas. ¶ [Augures etiam in coloniis et municipiis erant decem numero. *Cic. Agr.* 2, 35. Huc (Capuam) isti decemviri cum quingentos colonorum ex lege Rulli deduxerint, centum decuriones, decem augures, sex pontifices constituerint. Praeterea *Bartol. Borghesius* in *Giorn. Arcad. T.* 3. p. 61. probat, augures fuisse etiam Fabrateriae, Spoleti, Brundusii et alibi. *F.*] ¶ Dicitur etiam *augur* quicumque rem aliquam divinat. *Ov. Nuc.* 79. Est etiam, par sit numerus, qui dicat, an impar, Ut divinatas auferat augur opes. *Stat. Th.* 3, 6. Pessimus in dubiis augur timor. ¶ *Augur imaginis nocturnae* apud *Ov. Am.* 3, 5, 31. est nocturni visi seu somnii interpres. ¶ Cum feminin. nominibus; est enim communis generis, ut *Prob. in Cathol.* p. 1455. et *Phocas ib.* p. 1695. docent. *Hor. Od.* 3, 17, 12. augur annosa cornix. *Stat. Th.* 9, 629. simque augur cassa futuri.

AUGŬRA pro *auguria*, ut sit a recto *augurum*, *i*, n. usurpavit *Accius* ap. *Non.* 8, 35. Ejus verba ita leguntur ex emendatione *Vossii.* Pro certo arbitrabor sortes, oracla, adytus, augura. [At *Bothe* legendum putat: *oracla, adytus, augurum. F.*]

AUGŬRĀCŬLUM, i, n. οἰωνιστήριον, locus, in quo augures auspicantur. *Paul.* ex *Festo:* Auguraculum appellabant antiqui, quam nos arcem dicimus: quod ibi augures publice auspicarentur. V. ARX.

AUGŬRĀLIS, le, adj. ad augures seu ad auguria pertinens, οἰωνικός, οἰωνιστικός. *Cic. Div.* 1, 33. Augurales libri, *h. e.* qui de augurum arte tractant. *Id. Brut.* 77. Auguralis juris peritus. *Id. Fam.* 7, 26. Auguralis coena, *h. e.* quae dabatur ab augure, quo primum die eam dignitatem suscipiebat. V. ADITIALIS. *Suet. Gr.* 12. Sacerdotium augurale. *Liv.* 10, 7. Insignia auguralia. *Gell.* 6, 6. Augurale verbum. ¶ *Augurale, lis,* absolute. *Tac. A.* 2, 13. Nocte coepta, egressus augurali, per occulta et vigilibus ignara etc. *Id. ib.* 15, 30. Structam ante augurale aram subdita face accendit. *Augurale* est locus in castris prope praetorium, vel potius ipsius praetorii pars dextra, ubi imperator auspicia captabat. Nisi malis per *augurale* totum ipsum praetorium significari, ut ab ea parte, quae sanctior erat, et auspiciis (quae solius erant imperatoris) dicata, denominatum sit. Hinc *Quint.* 8, 2. Cum res communis pluribus, in uno aliquo habet nomen eximium: ut carmen funebre proprie naenia et tabernaculum ducis, augurale. Al. male leg. *augustale.* ¶ Apud *Sen. Tranq.* 11. *a med.* ponitur *augurale* pro insignibus augurum: et praecipue pro lituo, quod est clarissimum auguratus insigne, inquit *Cic. Div.* 1, 17.

AUGŬRĀTIO, onis, f. οἰωνισμός, οἰωνοσκοπία, actus augurandi, auspicium. *Cic. Div.* 2, 30. Quae tandem ista auguratio est ex passeribus? ¶ Item augurium, seu disciplina augurandi. *Lact.* 2, 16. Eorum inventa sunt astrologia et haruspicina et auguratio.

AUGŬRĀTO, adv. capto augurio, auspicato, αἰσίως. *Augurato* aliquid agere, est capto prius rite augurio et Diis approbantibus. *Liv.* 1, 18. Sicut Romulus augurato in urbe condenda regnum adeptus est.

AUGŬRĀTŌRĬUM, ii, n. locus seu aedificium auguriis capiendis destinatum. *Inscr.* ap. *Grut.* 128, 4. Imp. Trajanus Hadrianus cos. III. auguratorium dilaps. a solo pec..... Fortasse est illud idem *auguratorium*, quod a *P. Victore de regionibus Urb. R.* in regione decima ponitur. *Lips.* ad *Tac. A.* 2, 13. affert locum *Hygini*, a *Schelio* emendatum ad *Hyg.* p. 52. Auguratorium parte dextra praetorii ad viam principalem adponemus, ut dux in eo augurium recte capere possit: parte laeva tribunal statuitur, ut augurio accepto insuper ascendat, et exercitum felici auspicio adloquatur.

AUGŬRĀTRIX, icis, f. quae auguratur. *Paul.* ex *Festo* in *Lingulaca.* Lingulaca genus piscis vel mulier auguratrix. Quidam leg. *garrulatrix.* [*Hieron.* in *Isaj.* 16, 57. Quod verbum Hebraicum עֹנְנָה, nos juxta Symmachum in *auguratricem* vertimus, quod scilicet semper Jerusalem, quae est mater audientium, idololatriae dedita fuerit. *F.*]

AUGŬRĀTUS, a, um, adj. *Augurata res* dicitur, de qua augurium rite captum est. *Cic. Vatin.* 10. In Rostris, in illo, inquam, augurato templo ac loco etc. [*Id. Phil.* 13, 5, 12. auguratus locus.]

AUGŬRĀTUS, us, m. dignitas et officium auguris. *Cic. Div.* 1, 17. Lituus iste vester; quod clarissimum est insigne auguratus. Et *ib.* Scientia auguratus. [*Inscr.* ap. *Jo. Labusium*, *Ara antica in Hainburg.* p. 5. T. Fl. T. F. Serg. Probus ob honorem auguratus T. Fl. Probi fil. sui. *F.*] ¶ Item augurium, praedictio. *Tert. Anim.* 26.

[AUGŬRĬĀLIS, e, adj. idem quod auguralis. *Not. Tir.* p. 92. Augurialis. *F.* *Appul. de not. aspir.* §. 8. avis augurialis.]

*AUGŬRĪNA, ae, f. oppidum Segeda sic cognominatum. Fuit autem Segeda in Hispania Baetica. *Plin.* 3, 1. *B. A.*

[AUGŬRĪNUS, i, m. illustre Minuciorum cognomen in *Fastis Capitol.* ab auguratu accepto, ut ex eorum nummis apud *Morell. Fam. Rom.* lituo augurali insignitis satis constat. Ad gentem quoque Genuciam aliasque pertinet. *F.*]

[AUGŬRĬŌNĀLIS, le, adj. idem quod auguralis. *Not. Tir.* p. 70. Augurionalis. *F.*]

AUGŬRĬUM, ii, n. οἰώνισμα, οἰωνοσκοπία, signum et divinatio rei futurae: et proprie ea, quae fit ex avium volatu, pastu, tripudio: latiore autem significatione ea, quae ex fulminibus, fulguribus, tonitribus, item ex ceteris animalibus aliisque rerum signis capitur. His enim creditum est Deorum voluntatem circa actiones humanas significari. Ex volatu avium capiebant Romani augurium prosperum quidem, si a sinistra parte auguris advolassent: adversum autem, si dextera. (V. OSCEN, PRAEPES et ALES.) Ita ex fulmine laevo laetum, ex dextero triste augurium esse putabant. (V. LAEVUS et SINISTER.) Si pulli avide pascerentur, felicia portendi, si contra, adversa existimabant. (V. TRIPUDIUM.) Similiter a laeva vel dextera parte coeli auditum tonitruum, occursus quadrupedis cujuspiam ominosi aut laeti, inter felicia vel infelicia auguria habebantur. V. *Rosin. l.* 3. *Antiq. Rom. c.* 9., ubi plura de his [*et *Clav. Cic.* ed. *Schütz.*] *Varr. L. L.* 5, 6. Augures augurium agere dicuntur, cum in eo plura dicant, quam faciant. *Cic. Off.* 3, 16. Cum in arce augurium augures acturi essent. *Suet. Aug.* 95. Capere augurium. *Ov. Trist.* 3, 1, 36. dare alicui. *Flor.* 1, 5. Experiri aliquid augurio. *Plin.* 7, 56, 57. Auguria ex avibus invenit Car, a quo Caria appellata: adjecit ex ceteris animalibus Orpheus. [*Aur. Vict. V. Ill.* 1, 4. quam (urbem) Romulus augurio victor, quod ipse XII, Remus VI vultures viderat, Romam vocavit. Volunt h. l. esse intpp. pro *auspicio.* V. infra.] ¶ *Augurium salutis* quid sit, V. in SALUS. ¶ Sumitur etiam pro quocumque indicio, divinatione, praesensione rei futurae. *Cic. Phil.* 2, 35. O mea frustra semper verissima auguria rerum futurarum! *Id. Tusc.* 1, 15. Sed nescio quomodo inhaeret in mentibus quasi saeculorum quoddam augurium futurorum. *Plin.* 28, 6, 19. Auguria valetudinis ex urina. *Id.* 21, 10, 31. Thymum augurium mellis est. *Ov. Her.* 17, 234. Fallitur augurio spes bona saepe suo. ¶ Aliquando accipitur pro praedictione prosperae rei. *Tac. Agr.* 44. Augurio votisque ominari aliquid. ¶ Item pro interpretatione augurii. *Ov. Met.* 1, 395. Conjugis augurio quamquam Titania mota est. ¶ Item pro scientia augurii. *Virg. A.* 9, 328. de Rhamnete augure: Sed non augurio potuit depellere pestem. *Flor.* 1, 5. Attius Navius, vir summus augurio. ¶ Item pro munere ac dignitate auguris. *Virg. A.* 12, 393. acri quondam cui captus amore Ipse suas artes, sua munera laetus Apollo, Augurium citharamque dabat, celeresque sagittas. *Suas artes* dixit, quia Apollo augurioram Deus et augurum praeses habitus est, ut *Serv.* ad *A.* 3, 20. docet. Etiam *Hygin. augurium alicui dare* hoc sensu dixit *fab.* 19. ¶ Inter *augurium* et *auspicium* non unum tradi solet discrimen. Quidam docent *augurium* esse, quod ex avium garritu seu cantu capitur: *auspicium*, cum ex avium pastu aut volatu. Sed nulla profecto differentia est. Nam utraque vox passim de utroque dicitur a scriptoribus. *Serv.* ad *A.* 1, 402. tradit hoc interesse, quod *augurium* et petitur et certis avibus ostenditur; *auspicium* qualibet avi demonstratur et non petitur: hoc ipsum tamen speciem augurii esse. *Id.* ad *ib.* 3, 20. *auspicia* ait esse omnium rerum, *auguria* certarum. Nam auspicari cuivis etiam peregre licere; auguria agere, nisi in patriis sedibus, non licere. Hinc putarunt alii, illud statui posse, ut *augurium* diceretur, quod in urbe capitur, *auspicium*, quod in agro. Denique *Non.* 5, 30. scribit *auspicium* esse avium inspectionem et quod ex volatu avium significetur et vocibus: *augurium* autem rerum omnium conjecturas prudenter ac diligenter amplecti. Fortasse unum aliquod horum discriminum verum est (licet nullum sit perpetuum). Nam aliquando hae duae voces a scriptoribus, tanquam inter se diversae, adhibentur. *Cic. Div.* 1, 47. Quibus nulla videbatur in auguriis aut auspiciis praesensio aut scientia veritatis futurae. *Varr. L. L.* 6, 2. Dictum templum locus augurii aut auspicii causa quibusdam conceptis verbis finitus. *Enn.* ap. *Cic. Div.* 1, 48. Dant operam simul auspicio augurioque. ¶ Cum dixit *Pl. Asin.* 2, 1, 15. Quantum ex augurio auspicii intelligo; per *augurium* interpretationem auspicii intellexit, ea ratione, qua *Ovid.* supra allatus. Possis etiam hoc modo interpretari: quantum intelligo ex augurio, quod ex avium spectione cepi: nam *auspicium* proprie *spectionem avium* significat.

AUGŬRĬUS, a, um, adj. *Jus augurium* est augurandi scientia. *Cic. Fam.* 3, 9. Cognitionem juris augurii consequi cupio. *Gell. praefat.* Paucula remotiora super augurio jure et pontificio. Adde 6, 6. ¶ [Est etiam cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 947, 4. L. Metius Augurius. *F.*]

AUGŬRO, as, avi, atum, a. 1. οἰωνίζομαι, ὀσσεύομαι, augurium capio, auguror. *Cic. Leg.* 2, 8. Sacerdotes vineta virgetaque et salutem populi auguranto. ¶ Passive *L. Caes.* ap. *Prisc.* 8. p. 791. Certaeque res augurantur, οἰωνοσκοποῦνται. ¶ Translate est divinare, conjicere, praesentire. *Cic. fr.* ap. *Non.* 7, 7. Praesentit animus et augurat quodammodo, quae futura sit suavitas. *Id. ib.* Cui utinam vere auguraverim. *Virg. A.* 7, 273. hunc illum poscere fata, Et reor et (si quid veri mens augurat) opto. *Enn.* et *Pacuv.* ap. *Non. l. c.* Propemodum animus conjectura de errore ejus augurat. *Val. Fl.* 3, 356. Augurare sibi annos longos. ¶ Apud *Pl. Cist.* 4, 2, 26. Oculis investigans astute augura, *h. e.* circumspice diligenter in omnem partem, ut augures faciunt, cum augurium ex avibus volantibus exspectant. ¶ Inter *auguro* et *auguror* ponit *Servius* (*ad l. c. Virg.*) hoc discrimen ex *Plinio in lib. dub. serm.*, quod *auguro* dicamus, cum praesagio mentis futura colligimus: *auguror* vero, cum futura veris captamus auguriis. Sed tum ex modo allatis exemplis, tum ex iis, quae in voce sequenti afferemus, satis apparet, id aut verum aut perpetuum non esse.

AUGŬROR, aris, atus sum, dep. 1. οἰωνίζομαι, ὀσσεύομαι, augurium ago, et ex eo futura praedico. *Cic. Div.* 1, 33. Calchas ex passerum numero belli Trojani annos auguratus est. *Id. Fam.* 6, 6. Augurari alicui ex alitis involatu, e cantu sinistro oscinis, ex tripudiis etc. *Id. Div.* 1, 15. Augurari vere. ¶ Translate est quovis modo futura praedicere, conjicere, ominari, existimare, judicare. *Cic. Tusc.* 1, 40. Augurari alicui mortem. *Id. Mur.* 31. Quantum ego opinione auguror. *Id. Or.* 1, 21. Ego enim, quantum conjectura auguror, non despero, fore etc. *Id. Verr.* 2, 2, 6. Ex nomine istius, quid in provincia facturus esset, perridicule homines augurabantur. *Caes.* ad *Cic. post ep.* 16. *l.* 9. *ad Att.* Recte augurаris de me (bene enim tibi cognitus sum) nihil a me abesse longius crudelitate. *Curt.* 10, 5. Augurari aliquid mente. *Id.* 4, 4. Macedones, iter monstrasse eam, augurabantur. *Ov. Pont.* 3, 4, 79. Ut desint vires, tamen est laudanda voluntas: Hac ego contentos auguror esse Deos. [*Et cum accusativo: *Tac. H.* 1, 50. erant qui Vespasianum et arma Orientis augurarentur.] ¶ [Partic. *Augurans* ap. *Plin.* 6, 3, 35. Motu ejus (*canis*) imperia augurantes: *Augurandus* ap. *Cic. N. D.* 2, 64. Aves quasdam rerum augurandarum causa esse natas putamus. *F.*] ¶ De discrimine inter *auguror* et *auguro* V. v. praec. in f.

AUGUSTĀ, ae, f. Ex quo Romani imperatores honoris causa *Augusti* nominari coepere, eorum quoque uxores *Augustae* dictae sunt: cujus rei testimonia in nummis et lapidibus passim exstant. Neque solum uxores, sed et matres aliquando, filiae, sorores, etc. ut videre est apud *Tac. A.* 15, 23. et *H.* 2, 89. [*V. de hoc cognomine *Schwarz.* ad *Plin. Pan.* 84, 6.] ¶ Multae etiam urbes *Augustae* vocatae sunt, quia vel Augusti Caesaris jussu et auspiciis conditae, vel ab ipso coloniae in eas deductae, vel ab suis earum civibus, aut ab externis principibus in honorem ejus ita nominatae: quae a Graecis Σεβασταὶ dicuntur. ¶ [*Sunt autem hae: *Augusta Praetoria*, urbs Salassorum in Italia fuit. *Plin.* 3, 5. et 17. ¶ *Augusta Taurinorum*, Italiae transpadanae civitas, hodie *Turino* vel *Turin. Plin.* 3, 17. *Tac. H.* 2, 66. ¶ *Augusta Rauracorum*, urbs olim florentissima, totius gentis caput, ad sinistram Rheni ripam. *Plin.* 4, 17. *Tab. Peut. Colonia Rauriaca* et *Rauricum* dicta, ab ipsismet incolis (V. in *Rauraci*), combusta tempore Julii Caesaris. *Caes. B. G.* 1, 5. Hodie jacet in ruinis, restante tantum nomine *Augst*,

vel, quod magis Italicum, *Osta*. ¶ *Augusta Emerita*, urbs Lusitaniae, hodie *Merida* in Estremadura. *Plin.* 4, 22. ¶ *Augusta Trevirorum* vel *in Treveris*, Galliae Belgicae oppidum fuit, hodie *Trier*. *Mela* 3, 2. *med.* ¶ *Augusta Vindelicorum*, celeberrima ac pervetusta Germaniae superioris urbs, nunc *Augsburg*. *Anton. Itin.* V. *Vindelici.* ¶ *Augusta Suessionum* vel *Suessonum*, urbs Galliae Belgicae, hodie *Soissons*. *Anton. Itin.* ¶ *Augusta Ausciorum*, urbs Galliae Aquitanicae, dicta et Climberrum, vulgo *Ausch* vel *Auch*. *Caes. B. G.* 3, 27. *Plin.* 4, 19. *Mela* 3, 2. ¶ *Augusta Gaditana* vel *Augusta Julia Gaditana*, dicta est urbs Gaditana seu Gades, Graecis Γάδειρα, quod J. Caesar et Augustus coloniam hanc diversis temporibus deduxissent. Vulgo est *Cadiz*. *Plin.* 4, 22. ¶ *Augusta Gemella*, urbs Hispaniae Baeticae, dicta et Tucci. *Plin.* 3, 1. ¶ *Augusta Firma*, aliud oppidum Hispaniae Baeticae. V. *Astigi*. ¶ *Augusta Nova*, oppidum Hispaniae Tarraconensis, in regione Arevacarum. *Plin.* l. l. et c. 3, 5. *Ptolemaeus* nomen corrupte scribit Νουδαυγοῦστα pro Νεοαυγοῦστα vel Νέα Αὐγοῦστα. ¶ *Augusta Vagiennorum*, Liguriae urbs, hodie, ut nonnullis placet, *Saluzzo*. *Plin.* 3, 5. ¶ *Augusta Tricastinorum*, in Gallia Narbonensi fuit. *Id.* 3, 4. ¶ *Augusta Bracarum*, vel ut est in *Inscr.* ap. *Grut.* p. 156. *n.* 3. *Bracara Augusta*, oppidum Bracarum vel Bracarorum. Propinqui autem sunt Durio Bracari populi. *Plin.* 4, 20. ¶ *Augusta Veromanduorum*, Galliae Belgicae civitas fuit, nunc *S. Quentin*. *Anton. Itin.* ¶ *Augusta Dacica*, oppidum Dacorum, non procul a Zarmigethusa. *Inscr.* ap. *Grut.* p. 437. *n.* 1. ¶ *Augusta Treba*, nunc *Trevi*, oppidum prope fontes Anienis. *Frontin. de aquaed.* p. 247. Fuit et *Augusta* oppidum in Cilicia Trachea. *Plin* 5, 27. *Augustopolis* audit *Notit.* ap. *Cellar.* ¶ *Julia Augusta*. V. *Parma*. *B. A.*]

AUGUSTĀLE, is, n. tabernaculum ducis in castris. Legitur apud *Quint.* 8, 2., ubi tamen alii rectius *augurale* reponi malunt. V. AUGURALIS.

AUGUSTĀLIĀNUS, a, um, adj. *Impp. Theod. et Valent. Cod. Theod.* 11, 5, 3. Augustalianum officium, *h. e.* Praefecti Augustalis. Sic Augustalianum judicium, *ib.* 24, 6.

AUGUSTĀLICIUS, a, um, adj. qui augustalitate jam functus, ut quinquennalicius, qui quinquennalitate, aedilicius, qui aedilitate functus est. *Inscr.* ap. *Fabrett. c.* 6. *n.* 163. Ob quarum dedicationem heredes ex testamento ejus decurionibus singulis ✕ IIII., augustalicis ✕ III., plebei intra murum habitantibus ✕ II., liberis omnium eorum dimidium dederunt. Lapis habet *augustalicis* pro *augustaliciis*, gemino scilicet I ex more veterum Latinorum in unum contracto; hic vero *augustalicius* illum significat, qui augustalitate fungebatur, tum etiam qui functus jam fuerat. [*Haec refinxit et auxit *Furl.*; nam *Forc.* habebat AUGUSTALICUS laudata *inscr.* ap. *Fabr.*]

AUGUSTĀLIS, le, adj. ad Augustum pertinens. *Tac. A.* 1, 15. et 54. Augustales ludi, *h. e.* in honorem Augusti instituti, qui in vet. quodam Calendario ap. *Grut.* 133. in mense Octobr. *Augustalia* absolute appellantur. *Id. ib.* 54. et *Suet. Claud.* 6. Sodales Augustales, *h. e.* sacerdotes viginti et unus a Tiberio instituti, quibus postea quatuor supra numerum adjecti, qui sacra curarent in honorem Augusti inter Deos relati. *Tac. A.* 2, 83. *Sacerdotes Augustales* appellat, et *H.* 2, 95. absolute *Augustales*. ¶ [*Schol. Porph.* ad *Hor. Sat.* 2, 3, 281. Ab Augusto Lares, i. e. Dii domestici in compitis positi sunt; ex libertinis sacerdotes dati, qui Augustales sunt appellati. — Eadem fere tradit *ib. Acron.* Sed jure cum *Heind.* ad h. l. dubites, an vera tradiderint. Certe aliunde non constat, fuisse *Augustales*, quales ab illis fuisse perhibentur.] ¶ Etiam in coloniis ac municipiis Augustalium collegia instituta fuere ad eundem finem: in quibus sex primo nominati, *Seviri Augustales* dicebantur, creabanturque a decurionibus. Postea cum ad multo plures excrevissent, in plura collegia partiti sunt, nempe juvenum ac seniorum, quibus distincti VI. Viri praeerant. De his mentio fit in *Petr. Sat.* 30. et in quamplurimis antiquis inscriptionibus, quarum multas affert *Noris.* in Cenotaph. Pis. *dissertat.* 1. *c.* 6., ubi etiam refellit eorum opinionem, qui Augustales fuisse magistratus, non sacerdotes arbitrati sunt. V. ibi plura erudite disputata. [At constat, Augustales primo fuisse institutos in municipiis et coloniis, uti Romae, in honorem Augusti et sacris iisdem faciendis praefectos, mox progressu temporis medios fuisse (ut Romae equites inter senatum et populum) inter decuriones et plebem et novum ordinem civium ex his constitutum, ideoque etiam ipsos equestrem ordinem fuisse appellatos. Id patet ex *Inscr.* ap. *Grut.* 431, 1. Sex. Ligurius Sex. Fil. Galeria Marinus Curator *Civium Romanorum* provinciae *Lugdunensis*, *Quaestor*, IIviralib. ornamentis suffragio sanctissimi ordinis honoratus, IIvir. designatus ex postulatione populi ob honorem perpetui pontificatus dat, cujus doni dedicatione decurionibus ✕. V., ordini equetri IIIIII. viris Augustalibus negotiatoribus vinariis ✕. III., et omnibus corporibus Lugduni licite coeuntibus ✕. II., item ludos Circenses dedit. L. D. D. D. *F.*] ¶ *Augustales* etiam dicti sunt milites ab Augusto ordinariis juncti, ut docet *Veg. Mil.* 2, 7. ¶ Denique *Praefectus Augustalis* dictus est praefectus Aegypti, quia, lege ab Augusto lata, datum est ei imperium ad similitudinem proconsulis, ut *Ulp.* loquitur *Dig.* 1. *t.* 17. qui est *De officio Praefecti Augustalis*. Qua de re exstat etiam testimonium *Tac. A.* 12, 60. ¶ Hic idem *vir spectabilis Augustalis* vocatur *Cod.* 10, 31, 57. et 59.

AUGUSTĀLĪTAS, atis, f. dignitas sodalis. *Inscr.* ap. *Grut.* 215, 2. Subire onus augustalitatis. Alia *ib.* 354, 7. Decernere alicui honorem augustalitatis. ¶ Dicta est etiam aliquando *Augustalitas* dignitas praefecti Aegypti. Ita enim accipienda videtur in *Cod. Theod.* 13, 11, 11. V. AUGUSTALIS.

[AUGUSTAMNICA provincia in Aegypto, a Nilo, quem Augustum amnem vocavere, appellata. *Ammian.* 22, 16. Tres provincias Aegyptus fertur habuisse temporibus priscis, Aegyptum ipsam et Thebaidem et Libyam, quibus duas adjecit posteritas, ab Aegypto Augustamnicam et Pentapolin a Libya sicciore dissociatam. In Augustamnica Pelusium est oppidum nobile, et Cassium, et Ostracine, et Rhinocolura. *F.*]

AUGUSTĀNEUS, a, um, adj. Augustanus. Legitur apud *Var. Auct. Limit.* p. 265. *ed. Goes.*

AUGUSTĀNUS, a, um, adj. ad Augustum pertinens. *Tac. A.* 14, 15. de Nerone: Tunc primum conscripti sunt equites Romani, cognomento Augustanorum, aetate ac robore conspicui, etc. Videntur hi iidem fuisse, qui memorantur a *Suet. Ner.* 20. ¶ *Augustana colonia* ab Augusto deducta. *Ulp. Dig.* 50, 15, 1. Berytensis colonia Augustana. *Torrentin.* et *Haloander* habent *Augustiana*. Eadem lectionis varietas habetur in lapidibus quos V. in AUGUSTIANUS. ¶ [*Augustani dicebantur incolae Augustae Asturicae, quae hod. *Astorga*. *Plin.* 3, 1. et 3, 5. et generaliter cujusvis oppidi cui nomen Augustae, Augustani appellati. ¶ *Augustana castra*, locus fuit, forte oppidum, Vindeliciae. *Anton. Itin. B. A.*]

AUGUSTĀTUS, a, um, adj. *In Papiriano jure* apud *Macr. Sat.* 3, 11. In templo Junonis Populoniae augustata mensa est, *h. e.* dedicata, consecrata, et veluti augusta facta. Ita legit cum aliis quibusdam *Turneb. l.* 18. *c.* 4., sed plerique alii *augusta*.

AUGUSTĒ, adv. σεμνῶς, rite, augurato, sancte, religiose. *Cic. N. D.* 2, 24. Liber, quem nostri majores auguste sancteque cum Cerere et Libera consecraverunt. Et *ib.* 3, 21. Deos omnes auguste sancteque venerari. *Id. Brut.* 21. Non quod de religione dici possit augustius.

AUGUSTĒĀNUS, a, um, adj. ad Augustum pertinens. *Frontin. Colon.* p. 140. *Goes.* Ager limitibus Augusteanis pro parte assignatus. V. *seq.*

AUGUSTĒUS, a, um, adj. Αὐγούστειος, ad Augustum pertinens. *Suet. Claud.* 11. Currum elephantorum Augusteo similem decernendum curavit. Al. leg. *Augustino*. [*ita *B. Crus.*] al. *Augusto*. *Frontin. Colon.* p. 119. 121. et 122. *Goes.* Augustei termini, *h. e.* rotundi ad modum columnae, ita dicti quia Augustus eos recensuit, ut in *Gloss. Rigalt.* exponitur. *Id. ib.* p. 121. Ager lege Augustea assignatus. ¶ *Augusteum*, *i*, est aedes in honorem Augusti dicata. *In Cenot. Pis. C.* et *L. Caesar.* Pisis in Foro, in Augusteo scrib. adfuer. Q. Petilius, etc. V. *Noris. ibi dissertat* 1. c. 4.

AUGUTIĀNUS, a, um, adj. Augustanus. *Suet. Ner.* 25. Sequentibus currum ovantium ritu plausoribus, Augustianos militesque se triumphi ejus clamitantibus. (V. AUGUSTANUS.) *Frontin. Colon.* p. 1. 106. et 139. *Goes.* Augustianum bellum. *Inscr.* ap. *Grut.* 599, 7. Praepositus velariorum domus Augustanae. Ita *Gruter.*, at *Gudius* in ipso lapide *Augustianae* se vidisse testatur, ut et in alio in quo habetur *Praepositus Opificibus domus Augustianae*. V. AUGUSTANUS.

AUGUSTĪNUS, a, um, adj. V. AUGUSTEUS. ¶ *Augustini*, *orum*, dicuntur ab *Aggen. Urb.* p. 72. *Goes.* habitatores Coloniae Augustae. ¶ D. Aurelius Augustinus, Africanus ex Tagaste oppido, scriptor sanctissimus et eloquentissimus floruit sub finem saeculi Christi IV. et initio V.

AUGUSTO, as, a. 1. augustum ac venerabilem reddo. *Arnob.* 6. p. 201. Jamdudum istos videretis Deos, quos exterior levitas lenocinia fulgoris augustat, laminarum flatilium esse crates, etc.

*AUGUSTOBONA, ae, oppidum Galliae Celticae sive Lugdunensis, hodie *Troyes*, ut credibile est. *Anton. Itin.* ¶ *Ptolemaeo* est Αὐγουστόμανα (Cod. *Pal.* habet Αὐγουστόβωνα). ¶ De quantitate paenultimae V. *Vindobona*. *B. A.*

*AUGUSTOBRIGA vel Augustobrīca, ae. f. Hispaniae Tarraconensis oppidum, ad Tagum flumen. *Anton. Itin.* ¶ Item aliud, inter Numantiam et Turiasonem. *Anton. Itin. B. A.*

[AUGUSTOBRIGENSIS, se, adj. ad Augustobrigam pertinens, quam *Plin.* 4, 22, 35, inter Lusitaniae urbes recenset, quaeque nunc *el Pedroso* vocari putatur. *Augustobrigenses*, *ium* sunt incolae illius urbis apud *Fund. ib. Inscr.* ap. *Murat.* 1030, 7. Flaviae Rufinae Augustobrigensi. *F.*]

*AUGUSTODŪNUM, i, oppidum Galliae Celticae sive Lugdunensis, in regione Aeduorum, hodie *Autun*. *Mela* 3, 2. *Tac. A.* 3, 43. *B. A.*

*AUGUSTOMĂGUS, i, Galliae Belgicae oppidum, in regione Silvanectensium, hodie *Senlis*. *Anton. Itin. B. A.*

*AUGUSTONEMETUM, i, oppidum Galliae Aquitanicae, in Arvernorum regione, hodie *Clermont*. *Tab. Peut. B. A.*

*AUGUSTOPOLIS. V. *Augusta*. ¶ Fuit et Augustopolis, Αὐγουστόπολις, urbs Phrygiae Majoris. *Notit. Episc. B. A.*

*AUGUSTORĪTUM, i, Αὐγουστόριτον, oppidum in Gallia Aquitanica, quod alii de *Poitiers* hodierno intelligunt, alii melius de urbe Lemovicum praecipua, *Limoges* vulgo dicta. *Anton. Itin. B. A.*

[AUGUSTŬLUS, a, um, diminutivum Augusti. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Donat.* 472, 2. Terentiae Augustulae. *F.*]

AUGUSTUS, a, um, adj. σεβαστὸς, σεμνὸς, ἱερὸς, proprie dicitur de loco augurato, sacro, religioso, sancto, vel ab *augeo*, vel ab avium gestu gustuve, quibus auguria captantur, ut docet. *Suet. Aug.* 7. Augustus potius vocaretur, quod loca quoque religiosa, et in quibus augurato quid consecratur, augusta dicantur, ab *auctu* (i. e. a verbo *augere*), vel ab avium gestu gustuve. [*Ultima vv. *Wolf.* putat esse assuta ex *Festo*.] *Ov. Fast.* 1, 609. Sancta vocant augusta patres: augusta vocantur Templa, sacerdotum rite dicata manu. Hujus et augurium dependet origine verbi; Et quodcumque sua Juppiter auget ope. [*Utroque loco verior est illa derivatio, qua h. v. originem esse putant *augeo*, ut diserte docet *Gramm. ined.*, laudatus ab *Osann. Auct. Lex. gr.* p. 182. s. v. *antonomastice*. Ab augeo, *inquit*, habetur *augustus* quilibet Rom. imperator, ab augendo imperium, unde et antonomastice Octavianus dictus est Oct. Augustus, quasi super omnes alios auxit Rom. imperium. — (Adjectivum autem augustus, a, um, idem ille satis mire derivari vult ab *ave* et *gusto*!) *Augustus* igitur (ut ab *ango* fit *angustus*) est is, qui splendore quodam, majestate, amplitudine, religione, insignis est; ac dicitur pariter et de locis et de personis.] *Cic. Dom.* 53. Ara consecrata in loco augusto. *Accius* ap. *Non.* 4, 330. Ut omnes ominibus faustis augustam faventiam adhibeant, *h. e.* religiosam. *Virg. A.* 7, 153. Augusta ad moenia regis, *h. e.* augurio consecrata, ut et *Servius* exponit. *Enn.* ap. *Varr. R. R.* 3, 1. Augusto augurio postquam inclyta condita Roma. *augustum augurium* potest etiam exponi magnum et propitium, quo quis bono aliquo augetur. ¶ Generatim pro venerabili, magno, majestate pleno, quales sunt religiosae res et sacrae. *Cic. N. D.* 1, 42. Eleusina sancta illa et augusta. *Id. Tusc.* 5, 13. Ex hoc Platonis quasi quodam sancto augustoque fonte nostra omnis manabit oratio. *Virg. A.* 7, 170. Tectum augustum, ingens, centum sublime columnis. *Id. G.* 4, 228. Sedes apum augusta, *h. e.* nobilis, et quasi majestatis plena, ut *Servius* explicat. Nam, Esse apibus partem divinae mentis, et haustus Aetherios, dixere quidam, ut *ib.* 220. habetur. *Suet. Ner.* 1. Juvenes gemini augustiore forma. *Liv. Praef.* Miscendo humana divinis primordia urbium augustiora facere. *Id.* 1, 8. Cum cetero habitu se augustiorem, tum maxime lictoribus duodecim sumptis fecit. *Ov. Met.* 9, 279. de Hercule inter Deos relato: majorque videri Coepit et augusta fieri gravitate verendus. *Stat. Silv.* 4, 8, 20. Ausoniae pater augustissimus urbis. *Plin. Pan.* 60. Augustissimum tribunal consulum. ¶ *Augustus* honoris causa appellatus est a senatu Octavius Caesar post devictos triumphatosque undique R. imperii hostes, clauso Jani templo, firmataque per orbem pace A. U. 717., ipso VII., M. Vispanio Agrippa III. coss., cum quibusdam censentibus, Romulum appellari oportere, quasi et ipsum conditorem Urbis, praevaluisset Munatii Planci sententia, ut *Augustus* potius vocaretur, non tantum novo, sed etiam ampliore cognomine, ut ait *Suet. in ejus Vita* 7., ut scilicet jam tum, dum colit terras, ipso nomine ac titulo consecraretur, ut ait *Flor.* 4, 12. *in f.*, et ὡς καὶ πλεῖόν τι, ἢ κατὰ ἀνθρώπους, ὤν, ut est apud *Dion. l.* 53. Ejus deinde successores et ipsi *Augusti* sunt appellati, eorumque uxores *Augustae*: quin crescente adulatione, *semper Augusti*, ut est apud *Auct. Pan. ad Maximian. et Constantin. cap.* 1. et apud *Symm. ep.* 2, 30. et alibi. ¶ Mensis quoque Sextilis in ejusdem Octavii honorem *Augustus* dictus est, quia eo mense primum consulatum inierat, tres triumphos in Urbem intulerat, Aegyptum in ditionem populi R. redegerat, finemque imposuerat bellis civilibus, ut est in ipso senatusconsulto hac de re lato, quod a *Macr. Sat.* 1, 12. *ad f.* refertur. Adjective. *Juven.* 3, 9. Augusto recitantes mense poetas. *Mart.* 12, 68. Augustis redit Idibus Diana. *Plin.* 2, 47, 47. Ante calendas Augustas. Adde

olum. 11, 2. et *Inscr.* ap. *Grut.* 731, 3. ℙ De ıs, quae ad Caesarem Augustum pertinent. [*Hac i praecipue in nummis frequentatur.] *Ov. Pont.* 2, 5, 8. et *Vell.* 2, 126. Pax Augusta, *h. e.* ab Augusto parta. *Ov. Pont.* 2, 2, 76. Domus Augusta. Et *ib.* 1, 2, 117. ıugustae aures. Et *ib.* 4, 5, 10. Forum Augustum, . *e.* ab Augusto aedificatum in regione Urbis octaıa, cum aede Martis ultoris, ut est apud *Suet. in* ı. *Vita* 29. quod forum inter magnifica Urbis opera *Plin.* 36, 15, 24. *n.* 1. recenset. *Ov. Trist.* 3, 8, 3. Augustum numen. *Mart.* 7, 39. Augusta auı, h. e. Domitiani. ℙ *Augusta aqua* dicta est, uam Augustus in supplementum Marciae perduıt, et in ipsam Marciam immisit, ut est apud *Frontin. aquaed.* 12. et *in Monum. Ancyr.* ap. *Grut.* 32. ℙ Alia est *Augusta aqua* ab eodem Romam erducta, quae ex Alsietino lacu concipiebatur. *Frontin. ib.* 11. V. ALSIETINUS. ℙ Apud *Plin.* 5, 30, 39. et 17, 10, 11. dicitur *augusta laurus,* uae amplissima est et arbore et folio, baccis guıtatu quoque non asperis: *regia* etiam ob id apıellata. ℙ Via Augusta (ab auctore nominata) ı Faliscis fuisse dicitur, et per Anniam in Flamiıiam desiisse. V. ANNIA. ℙ *Augusta charta* voıata est ea, quae, officinis Romam translatis, lota ıi diligentius et retractata est, tenuitque aliquamıiu principatum, donec sub Claudio melior excoıitata est. Antea *hieratica* dicebatur, religiosis antum voluminibus dicata. *Plin.* 13, 12, 23. ℙ Praeterea *Augustum* dictum est genus marmoris sub Augusto in Aegypto repertum. *Id.* 36, 7, 11. Idem narmor *Isid. Orig.* 16, 5. appellat *Augusteum.* V. TIBERIUS, a, um. ℙ Inter varia ficorum genera *ugustas* enumerat *Macr. Sat.* 2, 16., et fortasse ntelligit ficos virides biferas, quas Augustus maıime appetebat, ut narrat *Suet. in ejus Vita* 76. ℙ *Historia Augusta* est historia Augustorum. *Vopisc. Tac.* 10. Cornelius Tacitus scriptor historiae Augustae. ℙ Comp. *Augustior* et Sup. *Augustissimus.* V. supra.

*AUGYLAE. V. AUGILAE. *B. A.*

ĂVĬA, ae, f. μάμμη, μαμμία, patris, vel matris neae mater. [*Proprie adject. est *avius, a, um* ab *avus,* Supple *uxor*] *Pl. Truc.* 4, 3, 34. Matres duas habet, et avias duas. ℙ Metonymice *Pers.* 5, 92. Dum veteres avias tibi de pulmone revello, *h. e.* inveteratas et diu conceptas animo opiniones, quas vel ab avia puer didicisse videri potes. ℙ Est etiam nomen cujusdam herbae. *Colum.* 6, 14. *ad f.* *ex Celso.* Herba, quae vocatur avia cum sale trita et imposita. ℙ Si divinare quis velit, non absurde dicere possit, aviam esse eandem ac *senecionem,* quam ita appellarunt Latini, quod vere canescat, et ob id ipsum Graeci ἠριγέροντα. Juvat hanc conjecturam *Appul. Herb.* 74., ubi tradit, senecionis flores a Graecis πάππους vocari, a nobis *avos* dici posse. *Pontedera Antiq. Graec. Lat.* p. 542. *aviam* apud *Colum.* dictam putat errore librarii, quae apud *Plin.* 22, 14, 16. *lamia* seu *lamium* appellatur. [At *Schneiderus* neutrum probat. *F.*]

[ĂVĬĀNUS, i, m. ad aves pertinens. Cognomen Romanum. M. Aemilii Aviani meminit *Cic. Fam.* 13, 21. *Inscr.* ap. *Grut.* 4, 4. Avianus Aug. Lib. *F.*]

ĂVĬĀRĬUM, ii, n. ὀρνιθὼν, locus conclusus, in quo aves altiles custodiuntur et aluntur: de quo multa *Varr. R. R.* 3, 3. et 5., ubi docet hoc nomine primum significatam esse eam villae partem, quae et gallinis et columbis alendis assignata erat: postea ita dictum esse locum, in quo alebantur delicatiores aves, ut turdi, pavones et hujusmodi, ad luxum coenarum. *Colum.* vero 8. 1. tradit, *aviaria* appellari etiam piscinas, in quibus nantes volucres servantur, ut anates, anseres: quamvis haec loca proprium insuper nomen habeant. *Cic. Q. Fr.* 3, 1, 1. Nihil ei restabat praeter balnearia et ambulationem et aviarium. *Plin.* 10, 50, 72. Aviaria primus instituit inclusis omnium generum avibus M. Laenius Strabo, equestris ordinis, Brundusii. Eadem narrat *Varr. R. R.* 3, 5. ℙ *Aviaria* etiam dicuntur cubilia avium in nemoribus. *Virg. G.* 2, 430. Sanguineis inculta rubent aviaria baccis.

ĂVĬĀRĬUS, a, um, adj. ad aves pertinens. *Varr. R. R.* 3, 5. Pro pariete rete aviarium est objectum.

ĂVĬĀRĬUS, ii, m. ὀρνιθοκόμος, qui aviarii curam gerit. *Colum.* 8, 3. de gallinariis: Aviarius subinde debet speculari aut incubantis aut parturientis fetus. *Inscr.* ap. *Murat.* 971, 6. Priscus L. Varl Ambiboli aviarius altiliarius, *h. e.* qui altilia curat et farcit, qui et *fartor avium* dictus est.

[AVICANTUS, i, m. nomen cujusdam numinis vel fontis apud Gallos, prope Nemausum, quem nunc *Vistre* appellari affirmat *Jos. Bimardius* ad *Inscr. Murat. Prolegom.* T. 1. p. 54. Laribus Aug. sacrum, et Minervae, Nemauso, Urniae, Avicanto T. Cassius T. L. Felicio exs voto. *F.*]

ĂVĬCELLĂ. V. AUCELLA.

ĂVĬCŬLA, ae, f. ὀρνίθιον, ὀρνιθάριον, parva avis. *Gell.* 2, 29. Aviculae nidulus. *Appul. Met.* 11. p. 260, 21. Aviculae canorae. ℙ Quidam putarunt esse etiam diminutivum ab *avia*, afferentes illud *Cic. Flacc.* 36. *in f.* Festivus filius aviculae minime suspiciosae, etc., sed ibi legendum est *aniculae.*

ĂVĬCŪLĀRĬUS, ii, m. idem quod aviarius, ap. *Apic.* 8, 7.

ĂVĬDĒ, adv. ἐπιθυμητικῶς, ἁρπαλέως, λίχνως, cum aviditate, cupide. *Petr. Sat.* 111. Avide replere se cibo. *Suet. Cal.* 18. Hilarius et avidius vesci. *Plin.* 17, 2, 2. Avide esurire. *Cic. Sen.* 8. Graecas litteras sic avide arripui, quasi diuturnam sitim explere cupiens. *Id. ib.* 20. Avide appetere aliquid. *Liv.* 23, 18. Avidius immergere se in voluptates. *Cic. Phil.* 14, 1. Avidissime exspectare aliquid. *Id. Att.* 12, 41. Avide sum affectus de fano, *h. e.* vehementer cupio, ut fanum fiat. *Liv.* 34, 15. Extra ordinem avidius procurrere. *Id.* 28, 27. Avide credere. *Curt.* 3, 6. Avide intueri aliquem. *Petr. Sat.* 22. Avidius rixari.

ĂVĬDĬTAS, atis, f. ἐπιθυμία, cupiditas, desiderium. *Cic. Sen.* 14. Senectus mihi sermonis aviditatem auxit, potionis et cibi sustulit. *Plin.* 20, 16, 65. Aviditas ad cibos. *Cic. Fin.* 3, 2. Inexhausta aviditas legendi. *Id. Off.* 2, 11. Ad divitias plerique inflammati aviditate rapiuntur. *Id. Q. Fr.* 1, 1, 16, Infinita aviditas gloriae me tenet. *Tac. H.* 1, 52. Aviditas imperandi. ℙ Speciatim ponitur pro nimia pecuniae aviditate. *Pl. Merc. prol.* 29. Inhaeret etiam aviditas, desidia, injuria. ℙ Item pro appetentia cibi. *Plin.* 23, 1, 7. Uvae in ollis servatae et os et stomachum et aviditatem excitant. *Id. ib.* 8, 75. Amygdalae aviditatem faciunt. *Id.* 20, 7, 26. Lactuca in cibis aviditatem incitat inhibetque eadem. [*Et in specie pro nimia cibi appetentia, pro intemperantia dicitur. *Bentl.* ad *Hor. Sat.* 1, 4, 126. comparat *Cels. praef.* Aegrorum enim, qui sine medicis erant, alios propter aviditatem primis diebus protinus cibum assumsisse.] ℙ In plurali numero. *Plin.* 11, 6, 5. Alveum illinunt amarioribus succis contra aliarum bestiolarum aviditates. *Id.* 20, 21, 84. Adeo malvae Veneri nascuntur, ut senem unicaulis aspersum genitali, feminarum aviditates augere ad infinitum Xenocrates tradat.

ĂVĬDĬTER, adv. avide. *Appul. Met.* 4. [*p. 145, 27. *Elm.* e cod. Pal. Sic etiam ed. *Oud.* p. 251. illos invasisse aviditer (pocula); dulcedine potionis captos hausisse etc.] Aviditer ingurgitare merum. *Arnob. sub init. l.* 5. Invadere aviditer pocula.

ĂVĬDUS, a, um, adj. κατεπίθυμος, ἐπιθυμητὸς, cupidus, vehementer appetens: ab *aveo.* [*P. *Crinit. de hon. discipl. l.* 2. *c.* ult. cum *Verrio Flacco* a *non ridendo* derivat, propter nimiam cupiditatem. Satis ridicule.] *Ter. Eun.* 5, 4, 16. Avidus cibi. [*Praecipue de aegris, (etiam absolute *avidi* dicuntur) qui intemperantiores sunt. V. *Hdf.* ad *Hor. Sat.* 1, 4, 126. coll. *ib. Bentl.* et ad *Od.* 2, 13, 32. Perperam explicat h. l. *Cort.* ad *Sall. Jug.* 35, 3.] *Justin.* 9, 8. vini. *Liv.* 22, 21. Hispanorum inquieta avidaque in novas res ingenia. *Ter. Eun.* 1, 2, 51. Ejus frater aliquantulum ad rem est avidior. *Cic. Phil.* 5, 8. Avidus in pecuniis locupletum. *Plin.* 7, 55, 56. Avidos nunquam desinere. *Ov. Met.* 10, 472. cognoscere amantem. *Lucan.* 6, 696. Et Chaos innumeros avidum confundere mundos. *Cic. Manil.* 3. Avidus laudis. *Id. Marcell.* 8. Avidissimus gloriae. *Id. Or.* 29. *in f.* Aures avidae et capaces. *Ov. Her.* 4, 15. Avidus ignis. *Id. Trist.* 1, 11, 31. Rapina avida. *Mart.* 1, 50. Avida sitis. *Plin.* 14, 22, 28. Avidi oculi. *Lucr.* 4, 595. Humanum genus est avidum nimis auricularum, *h. e.* habet aures avidas audiendi. ℙ Cum dativo, *Tac. H.* 1, 7. Servorum manus subitis avidae. ℙ Speciatim ponitur pro nimis cupido pecuniae. *Cic. Rosc. Com.* 7. Callidum imperitus, liberalis avidum fraudavit. [*Hor. Od.* 1, 28, 18. avidi nautae. Cf. *Bentl.* et *Burm.* ad *Quint. Decl.* 1. p. 3.] *Pl. Pers.* 2, 3, 14. Triparcos homines, vetulos, avidos, aridos. *Id. Trin.* 4, 1, 6. Avidis moribus esse. *Id. Aul. prol.* 9. Avido ingenio esse. ℙ [*Absolute etiam ponitur pro *gloriae avidus.* Aliis exemplis hunc usum illustrat *Walch.* ad *Tac. Agr.* 22. nec per alios gesta avidus intercepit. *Cort.* ad *Sall. Jug.* 35. *avidum* explicat *avidum vitae.* Sed perperam. V. supra.] ℙ In illo *Lucr.* 5, 201. quantum coeli tegit impetus ingens, Inde avidam partem montes, silvaeque ferarum Possedere, etc., *avidam partem* interpretari possumus vastam, ingentem: quia avidus magna appetit [*Sic *Eichst.* in *ind.* s. h. v.]: nisi malis esse hypallagen et *avidam* partem dici, hoc est avide occupatam. Al. leg. *aliam*, al. *habitant.* Similiter apud *Eund.* 2, 1064. et 5, 471. *avidum complexum aetheris* intelligunt nonnulli vastum, ingentem. ℙ [*Confunduntur a librariis *avidus* et *uvidus*, V. *Cort.* ad *Lucan.* 2, 71. coll. *Gron. Diatr.* p. 406. *ed. Lips.* ibique *Hand.*]

ĂVĬĒNUS, i, m. Rufus Festus Avienus poeta patria, ut multi putant, Hispanus, ut alii, Italus, multa scripsit, e quibus adhuc supersunt Metaphrasis Arati et Periegeseos Dionysii Alexandrini, Fabulae aliquot Aesopi (quamquam has *Flavio Aviano* alii merito tribuunt), et quaedam alia minutiora. Vixit Theodosii Junioris, Marciani et Leonis Thracis temporibus, Macrobii fere aequalis (qui eum in Saturnalibus suis loquentem inducit), post initium saeculi Christi quinti: scripsitque, ut illis temporibus, adeo eleganter et Latine, ut dignus videri possit, qui inter superioris aetatis scriptores referatur.

AVILLAS, agnas esse recentis partus, scribit *Paul.* ex *Festo.* [At legendum *anillas,* quod pro *ovillas* est: ductum enim videtur ab ἄρνες, quasi *anillas* sit pro *arnillas.* *F.*]

*AVINENSE OPPIDUM fuit in Africa Propria, s. Zeugitana, Avina etiam, ut credibile, vel Avinum nuncupatum. *Plin.* 5, 4. ubi *Avinense* lectionem omnium MStorum esse testatur *Hard. Hermolaus* mavult *Avittense*, ut sit Avitta oppidum. *Avinense oppidum* putat *Hard.* idem esse quod *Vinense,* sc. Vinam *Antonini. B. A.*

[ĂVĬŎLĂ, ae, m. Cognomen Romanum, diminutivum ab *avis*. Apud *Suet. Claud.* 45. mentio est M. Acilii Aviolae, qui consul fuit cum M. Asinio Marcello an. U. C. 807., a Chr. n. 54. *F.* ℙ *Aius Acilius Aviola, Tiberii in Galliis legatus, de quo *Tac. A.* 3, 41. Hic consularis ille quibusdam esse creditur, qui in rogo revixit. *Val. Max.* 1, 8. *Plin.* 7, 52. ℙ Alius, curator aquarum publicarum sub Vespasiano et Domitiano Imperatoribus, cui *Frontinus* in eo munere se successisse scribit. ℙ Alius, Consul cum Cornelio Pansa, an. U. C. 874. sub Adriano. ℙ Alius denique, Consul cum T. Q. Flaminio, an. U. C. 603. *B. A.*]

*AVIŌNES, um, populi Germaniae borealis. *Tac. G.* 40. *B. A.*

[ĂVĬPES, ĕdis, comm. gen. idem quod alipes, qui pedibus velocibus, instar avis alis praeditus est. *Serenus* ap. *Capell.* 5. p. 169. Peritavit (*corrige* perit, abit) avipedis animula leporis. Eundem versum proceleusmaticum afferunt, omisso auctoris nomine, *Terent.* p. 2415. et *Victor.* bis p. 2546. et p. 2595. Alii perperam leg. *alipedis.* *F.*]

ĂVIS, is, f. ὄρνις, ὄρνεος, volucris omnis, quae ova parit et pennis praedita est. Itaque hoc nomine veniunt etiam gallinae, anates, anseres. Hinc *Paul. Dig.* 32. *l.* 63. ducet, avibus legatis, anseres, phasianos et gallinas et aviaria deberi. Hinc etiam liquet, minus late patere *avis* vocem, quam *volucris.* Nam apes, vespae, muscae, papiliones, *volucres* quidem sunt, non tamen *aves.* Quamquam hoc discrimen non est perpetuum. *Varr.* enim *R. R.* 3, 16. apes aves appellat. *Cic. Div.* 2, 70. *de aquila.* Ista enim avi volat nulla vehementius. *Hor. A. P.* 13. Serpentes avibus geminentur, tigribus agni. ℙ De variis avium volandi rationibus fuse et curiose *Plin.* 10, 38, 54. ℙ Quia vero *aves* habent praecipuum in auguriis locum, *bona avis* pro omine, *adversa et mala* pro malo ponitur. *Ov. Fast* 1, 513. Este bonis avibus visi natoque patrique. *Liv.* 6, 12. Dii, qui secundis avibus in proelium miserint. *Pl. Epid.* 2, 2, 2. Avi sinistra exire. *Hor. Od.* 1, 15, 5. Mala ducis avi domum etc. *Vetus Poeta* ap. *Cic. Div.* 1, 16. Adversa avi solvere. ℙ *Alba avis* proverb. de re admodum rara et fausta. Paucae enim eo colore aves sunt. *Cic. Fam.* 7, 28. Quasi avem albam videntur bene sentientem civem videre. ℙ In illo *Pl. Poen.* 5, 2, 15. Quaenam illaec avis est, quae huc cum tunicis advenit? *avis* dicitur tunicatus homo et in tunica habens manicas alarum instar. ℙ In ablativo sing. potest et *ave* dici sine reprehensione, ut *Varr. L. L.* 7, 37. et *Prisc.* 7. p. 765. docent: quamquam *Charis* 1. p. 96. id negare videatur. *Varr. L. L.* 6, 5. Ave sinistra. *Ov. Am.* 2, 6, 62. Ora fuere mihi plus ave docta loqui.

*AVISIO, onis, portus Liguriae, inter portum Herculis Monoeci et Nicaeam. *Anton. Itin. B. A.*

ĂVISPEX, ispicis, qui aves inspicit auguriis captandis. V. EXTISPICUS.

ĂVĪTĒ, adv. ab avo. *Tert. adv. Valent.* 39. Dominus Jesus filius hominis avite pronunciatus. Al. aliter leg.

ĂVĪTĬUM, ii, n. grex avium, quemadmodum *servitium* servorum turbam significat. *Appul. Flor. sub f.* Tam pulcra ales, quae ex omni avitio longe praecellit.

*AVITTENSIS, se, adj. ad Avittam, sive Abittam pertinens, Byzacenae in Africa urbem, ultra Sisaram paludem ad meridiem sitam, *Ptol.* et *Tab. Peut.* cognitam. *Plin.* 5, 4, 4. Oppida libera triginta: ex quibus intus Avittense, Abziritanum. V. AVINENSE oppidum. *B. A.*

ĂVĪTUS, a, um, adj. προγονικὸς, qui ab avis et majoribus nostris ad nos pervenit. *Cic. Agr.* 2, 30. Paternae atque avitae possessiones. *Id. Fam.* 13, 34. Avitum mihi hospitium est cum Lysone. *Id. Tusc.* 1, 19. Patria atque avita philosophia. *Prop.* 2, 19, 23. Sanguine avito nobilis. *Id.* 4, 11, 29. Avita tropaea. *Tac. A.* 2, 38. Avita nobilitas. *Justin.* 1, 1. Avitus gentium mos. *Ov. Met.* 6, 239. aviti nominis heres. *Id. ib.* 650. sedens solio sublimis avito. *Liv.* 1, 6. Avitum malum regni cupido. *Ov. A. Am.* 696. Avitum merum, *h. e.* vetus, quasi ab avis conditum. ℙ De brutis animalibus. *Colum.* 6, 37. Ubi asina et onagro natus admittitur equae, quidquid ex eo provenit, pater-

nam formam et modestiam, fortitudinem celeritatemque avitam refert. Adde 7, 2. *ad f.*

AVIUS, a, um, adj. ἄνοδος, ἄβατος, qui est sine via vel a via remotus. *Hor. Od.* 1, 23, 2. Avii montes. *Virg. G.* 2, 328. Avia tum resonant avibus virgulta canoris. *Vell.* 2, 55. Solitudines aviae. *Sall. Jug.* 58. Nocturnis et aviis itineribus Metellum sequitur. [*Liv.* 9, 19. avia commeatibus loca gravis armis miles timere potest, i. e. in quae commeatus vehi non possunt, inaccessa. φ.] ¶ Substantive. *Auct.* ad *Her.* 4, 21. Hunc avium dulcedo ducit ad avium. *Virg. A.* 2, 736. namque avia cursu Dum sequor et nota excedo regione viarum. *Vell.* 2, 75. Avia itinerum. *Tac. A.* 6, 21. Per avia ac derupta praeire. *Id. ib.* 2, 15. Avia Oceani, Et *ib.* 68. saltuum. *Id. ib.* 13, 37. Armeniae. ¶ *Avius* etiam dicitur, qui a via recedit. *Virg. A.* 11, 810. Continuo in montes sese avius abdidit altos, Occiso pastore, lupus. ¶ Translate. *Lucr.* 2, 81. Avius a vera longe ratione vagaris. *Id.* 3, 464. Quin etiam morbis in corporis avius errat Saepe animus, dementit enim, deliraque fatur. *Sil.* 12, 493. init nunc avia coepto consilia, *h. e.* quae a coepto abducunt.

AULA, lae, f. αὐλή in Graecorum aedificiis est idem quod atrium, seu locus sub dio in aedibus. Docet enim *Vitr.* 6, 10., ubi de eorum aedificiis disserit, mesaulas dici itinera inter eorum peristylia et hospitalia, *quod inter duas aulas media sunt interposita*, hoc est per quas ab uno ad aliud atrium transitur. Hoc sensu *Virg. A.* 3, 353. Illos porticibus rex excipiebat in amplis: Aulai in medio libabant pocula Bacchi, pro *aulae*. Sic *terrai*, *pictai* et alia. Et quia domus principum utpote amplior ceteris, plures aulas seu atria habere solet, factum est, ut *aulae* nomine a Latinis appellaretur et per metonymiam ipsi principum ac regum servi et ministri. *Hor. Od.* 3, 11, 16. janitor aulae Cerberus, *h. e.* regiae Plutonis domus. *Id. ib.* 2, 10, 7. caret invidenda Sobrius aula. *Cic Fam.* 15, 4. Rex sine tumultu ac sine armis, omni auctoritate aulae communita, regnum cum dignitate obtinuit. *Sen. Ira* 2, 33. Rarissimam rem in aula consequi, senectutem. *Tac. A.* 2, 43. Divisa et discors aula erat, tacitis in Drusum aut Germanicum studiis. *Id. ib.* 6, 43. Potiri aula, i. e. in aula sibi auctoritatem comparare. *Suet. Ner.* 6. Esse inter ludibria aulae. *Lucan.* 8, 494. exeat aula, Qui volet esse pius. ¶ *Aula regia* erat locus in scenae medio ceteris ornatius, quod regum (praesertim in tragicis) domicilium referebat. *Vitr.* 5, 7. Graeci βασίλειον dicunt et οἶκον ἔνδοξον. ¶ *Virgilius* aulam vocat sedem et cellam regis apum, *G.* 4, 201. ipsae regem, parvosque Quirites Sufficiunt, aulasque et cerea regna refingunt. ¶ Antrum etiam hac voce significari quidam putant, afferuntque illud *Virg. A.* 1, 144. illa se jactet in aula Aeolus et clauso ventorum carcere regnet. Et *Sil.* 6, 216. Jamque ubi feralem strepitu circumtonat aulam etc., ubi de antro loquitur, in quo immanis serpens degebat. Verum aptius dicemus, aulam Aeoli ejus regiam esse, ubi ventis imperat; aulam serpentis locum, in quo caedibus et veneno quodammodo regnat. ¶ Significat etiam septum animalium, caulam, stabulum, tum apud Graecos, teste *Polluce l.* 1. c. 12. et *l.* 9. c. 4. et aliis, tum apud Latinos. *Prop.* 3, 11, 39. vacuam pastoris in aulam Dux aries saturas ipse reduxit oves. *Petr. Sat.* 119. Tigris aurata gradiens vectatur in aula, *h. e.* in cavea. V. locum et *Burm.* notas. *Gratius* quoque in *Cyneg.* 167. aulam vocat septum, ubi custodiuntur canes venatici. ¶ *Aulae* etiam dicuntur, si *Servio* credimus ad *A.* 9, 60., septa in sacris aedibus et in tribunalibus, quae turbas prohibent. ¶ Est praeterea *aula* vas illud, quod frequentius *olla* dicitur. Facile enim *au* in *o* longum vertitur, ut a *caudex codex*, a *plaustrum plostrum* etc. *Cato R. R.* 86. Postea in aulam indat et aquam puram coquatque. *Pl. Curc.* 2, 3, 89. Poculum grande, aula magna. *Id. Cas.* 4, 1, 16. Aulas pervortunt, ignem restinguunt aqua. Adde in *Aul.* saepe et in *fr. Amphitr.* ap. *Non.* 15, 1. [*V. *Gronov.* ad *Gell.* 17, 8. *init.*]

AULAEA, ae, f. αὐλαία, idem quod aulaeum. *Curt.* 8, 5, 21. Cum post aulaeam, quae lectos obduxerat, staret. [At *Oud.* ad *Appul. Met.* 5, 356. ex probabili conjectura scribendum putat: *Post aulaea, quae lectis obduxerat. F.* *Sic ed. *Zumpt.*]

AULAEUM, i, n. αὐλαία, περιπέτασμα, τὰ περιστρώματα, velum intextum et picturatum, quo parietes aedium teguntur, lecti et mensae insternuntur, peripetasma, peristroma: ita dictum, quod illo aulae ornari solent. *Serv.* ad *Virg. G.* 3, 25. docet, *aulaea* dicta esse a Latinis ab aula Attali regis, in qua primum hujusmodi vela inventa sunt, cum ejus hereditatem populus Romanus adiit: quod etiam *Varro* indicat apud *Non.* 14, 4. [*Cum *Servii* loco cf. *Hesych.* et *Suidas* s. v. Αὐλαῖα.] Usurpatur saepius in plurali numero, quam in singulari. *Curt.* 9, 15. Lectis circumdare aulaea, purpura auroque fulgentia. *Virg. A.* 1, 701. aulaeis jam se regina superbis Aurea composuit sponda. *Hor. Sat.* 2, 8, 54. Aulaea suspensa. *Prop.* 2, 23, 46. Porticus aulaeis nobilis Attalicis. ¶ De sipario, quo scena obtegitur. *Cic. Cael.* 27. Scabilla concrepant, aulaeum tollitur. *Phaedr.* 5, 7. Aulaeo misso. *Ov. Met.* 3, 111. ubi tolluntur festis aulaea theatris. *Hor. A. P.* 154. Si plausoris eges, aulaea manentis etc. *Juven.* 14, 262. ergo omnia Florae, Et Cereris licet et Cybeles aulaea relinquas, *h. e.* ludos, Floralia, Cerealia etc. ¶ De toga picta et sinuosa, *Juven.* 10, 38. et pictae Sarrana ferentem Ex humeris aulaea togae.

*AULANIUS Evander, sculptor. *Plin.* 36, 5. *A. A.*

AULAR, aris, n. aulae vel alterius vasis operculum, πῶμα. *Varr. R. R.* 3, 15. Cum aular impositum est in doliis, fiunt pingues. Ita *Scalig.* ex conjectura emendat: nam editi fere omnes habent *cum cumulatim:* [at *Pontedera* legit *cum affatim positum est. F.*]

*AULARIUS, i, m. Aulicus, palatinus. *Gloss. Isid. B. A.*

AULAX, ăcis, αὖλαξ, ακος, ἡ, Graece est sulcus, qui aratro fit in agro. *Auson. ep.* 10, 9. Et si Pierias patitur lirare sorores, Nunquam ipse torquet aulaca; *aulaca* accusativus est Graecae positionis, et in pluribus optim. editionib. Graece legitur. V. AULIX. ¶ [Fuit etiam cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Murat.* 2077, 5. Stenniae Veneriae C. Sentius Aulax uxori. *F.*]

*AULERCI, orum, populi Galliae Celticae sive Lugdunensis, supra Carnutes habitantes, a Sequana in Armoricam usque peninsulam extensi. *Caes. B. G.* 2, 34. In tria genera divisi erant, Eburovices, Diablintes, Cenomanos. Antiquum nomen Aulercorum etiam a *Liv.* 5, 34. in Gallis invasoribus Italiae numeratum. *Aulerci Eburovices* nominantur a *Caes. B. G.* 3, 17. *Plin.* 4, 18. *B. A.* [*Apud *Ptol.* Αὐλίρκιοι Ἐβουραϊκοί. Inde corrupto nomine dicti *Ebroici*, h. *Evreux*, *Dep. de l'Eure*, *en Normandie.* Caput eorum olim erat *Mediolanum.*] *Aulerci Diablintes* memorantur a *Ptol.*, simpliciter *Diablintes* dicti *Caes. ib.* 3, 9. *B. A.* [*Apud *Plin.* Diablindi, *Ptol.* Diablintae. Caput eorum fuit *Noeodunum* s. *Nudionnum*, h. *Alençon*, *Dep. de la Sarthe.*] *Aulerci Cenomani* agnoscuntur a *Caes. B. G.* 7, 75. *Plin.* 4, 18. [*Hodie *Dep. de la Sarthe.*] ¶ *Aulerci Brannovices*, qui hodie *le Briennois* incolunt. Meminit *Caes. B. G.* 7, 75. *B. A.*

AULETES, tae, m. αὐλητής, idem ac tibicen: ab αὐλὸς, tibia. Legunt quidam perperam apud *Cic. Mur.* V. AULOEDUS. ¶ *Auletes* cognomine dictus est Ptolemaeus pater Cleopatrae, quod tibia adeo delectaretur, ut eam palam sonare, choraulae more, eum non puduerit, ut narrat *Strabo l.* 17.

*AULETICA, ae, f. 1. herba eadem ac chamaemelon. *Appul. Herb.* 23. *B. A.*

AULETICUS, a, um, adj. αὐλητικὸς, ad tibiam pertinens, quae Graece αὐλὸς dicitur. *Plin.* 16, 36, 66. Orchomenius calamus est continuo foramine pervius, quem auleticum vocant: hic tibiis utilior.

AULICOQUUS, a, um, adj. qui in aula, seu olla coquitur. *Paul.* ex *Festo* in *Aulas:* Aulicoqua exta, quae in aulis coquebantur, dicebant, id est elixa. Al. leg. *aulicoctia* vel *aulicocia.*

AULICUS, a, um, adj. αὐλικὸς, ad aulam seu domum principis pertinens. *Suet. Dom.* 4. Aulicus apparatus. *Id. Ner.* 45. Luctatores aulici. *Id. Oth.* 2. Libertina aulica. ¶ *Aulici, orum*, sunt servi et ministri aulae. *Nep. Dat.* 5. Aulicorum invidia. *Suet. Cal.* 19. Aulici interiores. Adde *Mamertin. Gratiar. act. ad Julian.* 11. et 19. ¶ *Aulicus* est etiam id. qui auleticus. *Capell.* 9. p. 314. Ischiadas quis nesciat expelli aulica suavitate?

[AULINUS, i, m. ad aulas pertinens. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 874, 4. Ti. Julius Aulinus. *F.*]

AULIS, is et ĭdis, f. Αὐλὶς, regiuncula saxosa Boeotiae, e regione Chalcidis urbis Euboeae, cum urbe et portu capaci. Huc Graecos convenisse ferunt, deliberandi causa, bellumne Trojanis inferendum esset. Hinc locus *Aulis* nominatus est, ab αὐλις, castra, tentorium. *Virg. A.* 4, 425. Non ego cum Danais Teucrorum exscindere Gentem Aulide juravi. *Lucan.* 5, 236. ad iniquam classibus Aulin.

[AULIUM, ii, n. id. quod aulaeum. *Not. Tir.* p. 172. Aulium. *F.*]

AULIUM, ii, n. parva aula seu olla. Afferunt quidam locum *Catonis* apud *Varr. R. R.* 2, 4. In Italia in scrobes terna atque quaterna millia aulia succidia. At *Scalig.* monet legendum *a vila* pro *villa:* nam antiqui non geminabant consonantes. [Verum nihil inde extricas, cum locus corruptissimus sit. *F.*]

AULIX, ĭcis, m. videtur idem esse, quod *aulax*. *Veget. Vet.* 1, 56. *sub f.* In sicco aequalique solo digeritur creta ad similitudinem stadii, quod aulicibus asperius sit. Et *mox.* In quo spatio cum equus frequentissime exerceri coeperit, in illos aulices necessario offendit, et ungulas impingit. [*At Schneiderus aulax* utrobique reposuit, Graecam vocis αὖλαξ derivationem secutus. V. AULAX. *F.*]

*AULOCRENE, es, Αὐλοῦ κρήνη, mons Phrygiae Majoris, unde Maeander exoritur. *Plin.* 5, 29. Ibi fuit et vallis *Aulocrenae* appellata. *Id. ib.* Regio circumjacens *Aulocrene* dicitur ab *eod.* 16, 44. *B. A.*

AULOEDUS, i, m. qui alicui tibias inflanti vocem accommodat, αὐλῳδός: ab αὐλὸς, tibia. *Cic. Mur.* 13. Ut ajunt in Graecis artificibus, eos auloedos esse, qui citharoedi fieri non potuerint. Ita *Manut.* edidit, et ita legit *Quint.* 8, 3. hunc eundem locum referens: at *Victorius* perperam auletas. [**Jul. Valer. res gest. Alex. M.* 1, 66. Uni tibicinum forte consilium subit aptare tibias, et melos quam posset flebile canere; tunc auloedus ille manibus extensis etc. *B. A.*]

*AULON, onis, (ab αὐλὼν, vallis, convallis,) locus, forte vallis vel regio (alii de monte intelligunt) Calabriae, contra Tarentinam regionem, vini ferax. *Mart. epigr.* 13, 125, 1. Baccho fertilis Aulon., ubi al. leg. *Felix vitibus Aulon. Hor. Od.* 2, 6, 10. Et amicus Aulon Fertilis Baccho. Notandum *Serv.* ad *Virg. A.* 3, 553. et *Acronem*, Schol. ad *Hor. l. c.* Aulonem pro monte accipere. ¶ Item oppidum Peloponnesi, in Elide. *Plin.* 4, 5. ¶ *Aulon Cilicius*, fretum illud appellatum, quod Ciliciam a Cypro separat. *Plin.* 5, 31. ¶ Aulon vel Aulonia, Corinthiorum colonia in Macedonia. *Plin.* 4, 5. *B. A.*

[AULULA, ae, f. diminutivum aulae, parva olla. *Appul. Met.* 5. Lucernam claro lumine praemicantem subde aliquo claudentis aululae tegmine. Ita habent optimae edd., ac praecipue *Oud.*, quod profecto rectius est, quam *aulae* vel *auleae* vel *aulaeae*, quae duo postrema procul dubio mendosa sunt. *F.*]

AULULARIA, ae, f. titulus comoediae Plautinae, in qua inducitur senex avarus aulam, seu ollam habens auri plenam. Ipsa vox est ab *aulula* diminutivo ab *aula.*

AULUS, i, m. praenomen est Latinum, quod passim reperitur in Romanorum civium appellationibus, ut *A. Postumius Albus*, *A. Hostilius Mancinus.* In libello *de nominibus Romanorum* (quem alii *Valerio Maximo*, alii *C. Tito Probo*, alii *Julio Paridi*, alii aliis tribuunt) dicuntur *Auli*, *qui Diis alentibus nati sunt.* Alii censent, ita dictos esse ab aulis, id est ollis faciendis. ¶ Est etiam *aulus* piscis quidam e pectinum genere: ita appellatus a similitudine tibiae, quae Graece αὐλὸς dicitur. *Plin.* 32, 9, 39. [**Kammmuschel.*]

AUMARIUM, ii, n. *Petr. fr.* p. 868. *Burm.* In aumarium memet conjeci. *Fulgent. De prisco serm. in f.* interpretatur locum secretum publicum, sicut in theatris, aut circo: v. c. latrinam publicam. Alii leg. *aumatium* eodem sensu. *Turneb. l.* 26. *c.* 10. suspicatur legendum *automatium*, ut locus significetur theatri, vel circi, ubi erant machinae, quae automata a Graecis vocantur. Alii putant corruptum esse ex *armarium.*

*AUNIOS, i, insula Galliciae Hispanicae adjacens, hodie ex sententia *Hard. Blydones. Plin.* 4, 20. *B. A.*

*AVO, onis, fluvius Hispaniae Tarraconensis, in Groviorum vel Graviorum regione. *Mela* 3, 1. *post med. B. A.*

AVOCAMENTUM, ti, n. ἀποτροπή, id, quo ab aliqua re avocamur et abstrahimur. *Plin. ep.* 8, 23. Omnia mihi studia, omnes curas, omnia avocamenta exemit, excussit, eripuit dolor. Et *ib.* 5. Admittere avocamenta doloris. Adde *Pan.* 82. et *Appul. Apol.*

AVOCATIO, onis, f. actus avocandi et abstrahendi ab aliqua re. *Cic. Tusc.* 3, 15. Levationem aegritudinis in duabus rebus ponit, avocatione a cogitanda molestia, et revocatione ad contemplandas voluptates. [*Cf. intpp. ad *Auct.* ad *Her.* 3, 2.] *Senec. ep.* 56. *ante med.* Quae me sine avocatione circumstrepunt. [**Zerstreuung.*]

AVOCATOR, oris, m. qui avocat. *Tert. Carn. Christ* 5. *in f.* Nec mortuorum suscitator, sed vivorum avocator.

AVOCATRIX, īcis, f. quae avocat. *Tert. Anim.* 1. Vis perniciosissima, omnis veritatis avocatrix.

AVOCATUS, a, um, part. ab *avoco*, alio vocatus, abstractus. *Liv.* 4, 61. Pars tribunorum ad Volscum avocata bellum. *Tac. A.* 3, 37. Solus et nullis voluptatibus avocatus, moestam vigilantiam et malas curas exerceret.

AVOCO, as, avi, atum, a. 1. ἀποκαλέω, ἀποτρέπομαι, ab aliqua re revoco, abstraho, abduco, averto: ex *a* praeposit. et *voco*, *as.* *Cic. Phil.* 2, 10. Nihil praetermisi, quin Pompejum a Caesaris conjunctione avocarem. *Id. Rosc. Am.* 32. Quos jam aetas a proeliis avocabat. *Id. Senect.* 5. Senectus avocat a rebus agendis. *Id. Phil.* 2, 45. Ne metus quidem te a foedissimis factis potest avocare. *Id. Har. resp.* 9. Deterrere atque avocare animos a religione. *Id. Fin.* 1, 1. aliquem a philosophia. *Id. Balb.* 26. *in f.* aliquem a contentione. *Id. Leg.* 2, 4. Vocare ad recte facta et avocare a peccatis. [**Liv.* 1, 6. quum pubem Albanam in arcem praesidio armisque obtinendam avocasset, i. e. sevocasset proditionis causa. Cf.

Gron. Similiter *Quint. Decl.* 357. p. 749. ibique *Burm.*] *Quint.* 6, 5. *ad f.* Avocare judicem in aliam quaestionem, *h. e.* a re proposita ad aliam avertere. *Senec. ep.* 56. *ante med.* Animum cogo sibi intentum esse, nec avocari ad externa. [*Liv.* 37, 9. Ad Antiochum multitudinis animos avocantibus. *F.*] *Senec. Consol.* ad *Polyb.* 36. *sub f.* Luctum suum intempestivis avocare lusibus. ¶ Translate. *Cic. Acad.* 1, 4. Avocare philosophiam a rebus occultis, et ab ipsa natura involutis, et ad vitam communem adducere. *Id. Or.* 14. Avocare controversiam a propriis personis et temporibus. ¶ *Avocare concionem ab aliquo magistratu* est concionem a magistratu, qui eam advocavit, abducere. *Messala* apud *Gell.* 13, 15. Consul ab omnibus magistratibus et comitiatum et concionem avocare potest. ¶ Cum dativo. *Id. ib. sub f.* Nec avocare alius alii posset, si concionem habere vellet. ¶ *Avocare se* est se delectare et tempus fallere. *Arnob.* 7. p. 215. Parvuli pusiones, ut abstineant a ploratibus, passerculos, pupulos, equuleos, panes accipiunt, quibus avocare se possint. [*Graev.* ad *Auct.* ad *Her.* 3, 2. avocant, inquit, quae animum a curis et sollicitudinibus abducunt, res jucundae aut studia. Cf. *Vomanus* in *Anthol. Burm.* 3, 51. Oblectat hortus, avocat, pascit, tenet etc. Cf. *Spalding.* ad *Quint.* 10, 3, 23. ubi *Frotscher.* comparat *Plin. ep.* 9, 36, 2.] ¶ *Avocare aquam* apud *Paul. Dig.* 39, 2, 26. est ab una in aliam partem derivare et abducere. Ita enim ibi legitur in opt. edition. *Torrentini.* Nam *Haloand.* habet *evocare.* ¶ *Avocare factum alicujus* pro revocare, efficere, ut factum non sit. *Ulp. ib.* 5, 6. ¶ Pro revocare, recipere, auferre ab aliquo. *Scaev. Dig.* 22, 3, 6. Ut partem ejus, quod in fraudem datum esset, posset avocare. *Pompon. ib.* 19, 1, 3. Avocare possessionem. ¶ Cum dativo personae. *Paul. Dig.* 35, 2, 1. *a med.* Si legatarius possessionem nactus est, et non potest avocari ei res etc. ¶ [*Permutantur passim a librariis *avocare* et *advocare.* Cf. *Drak.* ad *Sil.* 9, 86. et quos laudat.]

ĀVŎLO, as, avi, atum, n. 1. ἀφίπταμαι, volando fugio, evolo. *Cajus Dig.* 41, 1, 5. Pavones, qui ex consuetudine avolare et revolare solent. ¶ Translate est celeriter fugere. *Virg. A.* 11, 712. avolat ipse, Haud mora, conversisque fugax aufertur habenis. *Cic. Att.* 9, 10. Experiar certe, ut hinc avolem. *Id. Fin.* 2, 32. Fluit voluptas corporis et prima quaeque avolat. *Liv.* 1, 57. Citatis equis avolant Romam. *Id.* 3, 61. Avolat deinde ad equites. Utroq. loc. al. *advolant.* Utraque lectio proba. [*Illud praefert *Drak.*, quem V.]

AURĂ, ae, f. αὔρα et αἴρα, aer lenis et placide spirans. Graeca quidem vox, sed usu Latina facta. *Plin. ep.* 5, 6. Semper aer spiritu aliquo movetur: frequentius tamen auras, quam ventos habet. *Virg. A.* 2, 726. Et me, quem dudum non ulla injecta movebant Tela, neque adverso glomerati ex agmine Graji, Nunc omnes terrent aurae. Adde *Plin.* 2, 45, 45. ¶ *Aeris auras* saepe dixit *Lucr.*, ut 1, 207., 2, 203., 3, 753., 6, 1225. etc., sic *auras aerias* non semel, ut 5, 502. et 4, 931. et *Virg. A.* 5, 520., qua loquendi ratione ostenditur, *auram* proprie significare aerem spirantem et se moventem. Nam ut multi Graeci etymologi docent, est aura ab ἄω, spiro, vel ab ἀήρ, aer, et ῥέω, fluo. [*Illud verius.] *Isid. Orig.* 13, 11. Agitatus aer auram facit. *Ov. Met.* 15, 246. tenuatus in auras, Aeraque humor abit. ¶ Sumitur tamen saepe generatim pro aere aut vento. [*V. *Burm.* ad *Quint.* 12, 10. p. 1103. Ac de vehementiori etiam vento dici probat *Drak.* ad *Sil.* 9, 501. et *Heins.* ad *Ov. A. A.* 2, 650.] *Virg. Ecl.* 9, 53. Omnes ventosi ceciderunt murmuris aurae. *Id. G.* 4, 171. taurinis follibus auras Accipiunt, redduntque. *Id. A.* 3, 356. aurae Vela vocant tumidoque inflatur carbasus austro. *Hor. Od.* 1, 2, 48. Ocyor aura. *Senec. Med.* 304. de navigantibus: Animam levibus auris credere. *Id. Oedip.* 599. Trahere auras, *h. e.* spiritum ducere. *Virg. A.* 1, 550. et *ib.* 2, 339. Vesci aura, *h. e.* vivere. Sic *ib.* 1, 391. Auras vitales carpere. Et *Quint. Provem.* 6. Auram communem haurire. *Virg. A.* 6, 194. Dirigere cursus per auras. Sic *ib.* 4, 357. Deferre aliquid per auras. ¶ *In auras*, *ad auras*, *sub auras* est in altum, per aera. *Virg. A.* 4, 176. Attollere se in auras. *Id. G.* 2, 291. Tendere ad auras. [*Id. A.* 6, 554. stat ferrea turris ad auras, i. e. alta; et *ib.* 561. qui tantus plangor ad auras.] *Id. G.* 3, 109. Assurgere in auras. *Id. A.* 3, 422. Erigere fluctus sub auras. *Senec. Agam.* 854. Fugere in auras. *Virg. G.* 2, 47. de arboribus: Sponte sua quae se tollunt in luminis auras, *h. e.* crescunt. [*Cf. *Bentl.* ad *Hor. Od.* 1, 22, 18.] ¶ *Ferre aliquid sub auras* apud *Eund. A.* 2, 158. est vulgare, manifestare. Sic *reddere ad auras*, in apertum educere, *ib.* 259. Contra *fugere auras* est diem hominesque vitare, abdere se. *Id. A.* 4, 388. Apud *Eund. G.* 4, 86. *venire ad auras superas* est ab Inferis in nostrum orbem ascendere. *Ferre auras* est aeri et coelo assuescere. *Virg. G.* 2, 422. de oleis: Ut semel haeserunt arvis aurasque tulerunt. ¶ In illo *Ejusd. G.* 3, 251. si tantum notas odor attulit auras: *Servius* monet, hypallagem esse, pro, si aurae odorem apportaverint notum. Nam aura est, quae odores diffundit, et pro odore ponitur. *Id. G.* 4, 415. et liquidum ambrosiae diffundit odorem, Quo totum nati corpus perduxit: at illi Dulcis compositis spiravit crinibus aura. Adde *Val. Fl.* 5, 589. Sic *Mart.* 3, 65. Quod de Corycio quae venit aura croco. [*Aliis exemplis docte hunc usum illustrat *Heins.* ad *Ov. Met.* 15, 394.] *Stat. Th.* 10, 46. pinguesque ab ovilibus aurae. [*Dicitur vero etiam de ingrato et insalubri halitu vel spiritu, de ingratis odoribus, qui aerem inficiunt. *Burm.* ad *Quint.* supra laudavimus. Adde *Eund.* ad *Ov. Trist.* 3, 8, 23. nec coelum nec aquae faciunt, nec terra nec aurae.] ¶ Interdum *aura* significat tenue quiddam et varium ex aere et lumine aut colore vel odore resultans. *Virg. A.* 6, 204. Discolor unde auri per ramos aura refulsit. [*V. *Heyn.*, qui similia comparat.] *Servius* huc trahit illud *Hor. Od.* 2, 8, 24. tua ne retardet Aura maritos, *h. e.* splendor et pulcritudo. Hic plerique intelligunt odorem ex corpore puellae emissum, quo aliarum mulierum maritos ad se alliceret, ducta nempe metaphora a juvencis. [*Omnino. V. intpp. ad h. l. Talia enim non ad nostrum sensum judicanda sunt. Pertinet igitur hic *Hor.* locus ad superiora.] Item mixtum quid ex aere et calore. *Varr.* ap. *Non.* 4, 33. Simul ac languido corpore solis calidior visa est aura. Et pro flatu, qui exspiratur ab animali. *Ov. Fast.* 5, 507. Ipse genu posito flammas exsuscitat aura. [*Non tantum de animalium flatu, sed etiam de halitu sive spiritu hominum; de anima, ut *Prop.* 2, 20, 73. Si modo clamantis revocaverit aura puellae, ubi multis explicat *Burm.*, quem V. Adde *Heins.* ad *Val. Fl.* 3, 108. Ad idem redit, si cum *Ruhnk.* intelligis de sono vocis; quicquid enim aliquo modo ad sensus accidit, generatim apud poetas *aura* dicitur. Ita explicat *Burm.* ad *Prop.* 3, 8, 26. *auram viae vicinae* vel de strepitu turbae concurrentis, vel de cantu, tibiis et convivii hilaritate.] ¶ Similiter pro repercussu vocis, quae *echo* dicitur, quia medio aere fit. *Prop.* 1, 20, 50. Sed illi nomen ab extremis fontibus aura refert, [*ubi cf. *Broukh.*] ¶ Translate. *Ov. Pont.* 2, 3, 25. En ego non paucis quondam munitus amicis, Dum flavit velis aura secunda meis, *h. e.* dum prospera utebar fortuna: ducta translatione a navigantibus secundo vento. *Liv.* 3, 37. Captare auram libertatis. *Id.* 42, 39. Levi aura spei objecta, *h. e.* spe instar aurae aspirante. *Virg. A.* 7, 646. Ad nos vix tenuis famae perlabitur aura, *h. e.* tenuis rumor. *Cic. Mur.* 17. Totam opinionem parva nonnunquam commutat aura rumoris. *Id. Sext.* 47. *in f.* Quem neque periculi tempestas, neque honoris aura potuit unquam de suo cursu dimovere. *Id. Verr.* 2, 1, 13. Sperat, sibi auram posse aliquam afflari voluntatis assensionisque etc., *h. e.* favorem. Adde *Hor. Od.* 1, 5, 11. Hinc *aura popularis* est favor et plausus vulgi. *Cic. Har. resp.* 20. *in f.* Sulpicium longius, quam voluit, popularis aura provexit. *Virg. A.* 6, 817. jam nimium gaudens popularibus auris. *Liv.* 3, 33. Omnis popularis aurae captator. *Id.* 42, 30. Esse aurae popularis, *h. e.* popularem esse, populo placere, studere. [*Id.* 22, 26. aura favoris popularis; pro quo vulgo dicunt: aura popularis. Cf. 30, 45. Sine hoc adjectivo legitur apud *Eund.* 6, 11. criminando Patres, alliciendo ad se plebem, jam aura, non consilio ferri. φ.] ¶ Genitivus *aurai* pro *aurae* soluta diphthongo per diaeresim. *Virg. A.* 6, 747. atque aurai simplicis ignem. ¶ *Auras* etiam pro *aurae* legit *Servius* apud *Eund. A.* 11, 801. nihil ipsa, nec auras etc., atque hanc esse antiquam lectionem asserit. Nam apud majores ductum fuisse aliquando genitivum singularem a Graeco τῆς αὔρας. Sic *Sall.* dixisse *custodias* pro *custodiae:* et *familias* pro *familiae* adhuc in usu esse, junctum nominibus *pater*, *mater.* Veteres tamen codices MSS. habent *aurae*, teste *Pierio*, et sic passim in editis quoque legitur. ¶ [*Confunditur h. v. a librariis c. v. *hora*, V. quos laudat *Drak.* ad *Sil.* 15, 67. — et *auris*, cf. *Id. ib.* 10, 366. — et *umbra*, *ib.* 13, 524. — et *ira*, *Burm.* ad *Ov. A. A.* 1, 373.]

***AURAMENTUM**, i, n. χρύσωμα *Gloss. B. A.*

AURĀRĬUS, a, um, adj. ad aurum pertinens. *Pl. Bacch.* 2, 2, 51. Negotium hoc ad me pertinet aurarium, *h. e.* efficiendi aurum, seu inveniendi pecuniam. *Plin.* 34, 13, 34. Auraria fornax, *h. e.* in qua aurum purgatur. *Id.* 37, 12, 74. Auraria metalla. Et *Varr.* ap. *Non.* 6, 41. Auraria statera. ¶ In *Cod.* 10, 47, 10. dicitur *aurarius canon* praestatio pecuniae, quae a mercatoribus et negotiatoribus conferebatur principi; quae *auraria pensitatio* appellatur *ib.* 11, 61, 2. et *auraria* absolute *Cod. Theod.* 12, 6, 29. ¶ Est etiam *auraria* absolute, aurifodina. *Tac. A.* 6, 19. Publicare aurarias alicujus. ¶ Item femina in auro negotians. *Inscr.* ap. *Murat.* 964, 1. Marcia T. F. Severa auraria et margaritaria de via sacra. ¶ *Aurarius*, *ii*, est faber aurarius. *Inscr.* ap. *Grut.* 12, 6. Pro S. Imperatoris Colleg. Aurariorum L. Calpurnius D. D. ¶ *Aurarii* praeterea sunt fautores, si *Servio* credimus ad *A.* 6, 817., ducta appellatione ab aura populari.

AURĀTĂ, ae, f. χρύσοφρυς, piscis, ita dictus, quia aurata habet supercilia: quem tamen quidam negant eum esse, quem nos *orata* (*Goldfisch*) dicimus. Nominatur a *Cels.* 2, 18. et 28., *Plin.* 9, 16, 25. et *Mart.* 13, 90. ¶ Scribit idem *Plin.* 32, 5, 16. iis, qui mel venenatum comederint, auratam pro antidoto esse. ¶ Quidam C. Sergius civis Romanus, quod hoc pisce admodum delectaretur, cognominatus est *Aurata*, (ut legitur apud *Cic. Or.* 1, 39.) seu *Orata*, *au* in *o* converso, ut est apud *Plin.* 9, 54, 79., itemque apud *Macr. Sat.* 2, 11., ubi addit, ex simili causa etiam *Muraenas* appellatos fuisse. Aliam causam *Oratae* appellationis affert *Fest.* in ORATA. V.

AURĀTĬLIS, le, adj. aureus. *Solin.* 15. *ad f.* Mares punctillis ad gratiam interlucentibus auratilis pulvisculus variat.

***AURĀTOR**, oris, m. *Vet. Gloss.* χρυσωτής. *B. A.*

AURĀTŪRĂ, ae, f. χρύσωσις, inductio auri in rem aliquam. *Quint.* 8, 6, 28. Quia non est nisi pars auratura. Al. leg. *aurata.* [*Illud *Spald.* praefert.] ¶ Servus *ab auraturis* est in veteri *Inscr.* ap. *Grut.* 583, 4. M. Ulpio Aug. Lib. Dionysio, qui fuit ab auraturis etc.

AURĀTUS, a, um, adj. κεχρυσωμένος, auro obductus, inauratus. *Cic. in Senat.* 11. Currus auratus. *Id. Parad.* 6. *ad f.* Aurata tecta in villis. [*Similia collegit *Gron. diatr.* p. 395. *ed. Lips.*] ¶ Item universim auro ornatus. *Liv.* 9, 40. Aurati milites, *h. e.* scuta habentes auro caelata. *Virg. A.* 12, 536. Aurata tempora, *h. e.* tecta galea aurata. *Ov. A. Am.* 2, 299. Aurata est; ipso tibi sit pretiosior auro, *h. e.* induta vestibus auro intextis. *Prop.* 3, 11, 57. Auratos lacertos gerere. *Juven.* 6, 122. de Messalina: Tum nuda papillis Constitit auratis, *h. e.* monili aureo collum et mamillas ornata. [*Ov. Fast.* 2, 310. aurato sinu, i. e. veste auro sparsa sive distincta, acu picta.] ¶ Interdum est id. quod aureus. *Catull.* 64, 5. Auratam optantes Colchis avertere pellem, *h. e.* vellus aureum arietis Phryxei. *Ov. Met.* 5, 52. ornabant aurata monilia collum. *Claud. II. Cons. Stilich.* 226. Auratos Rhodiis imbres, nascente Minerva, Indulsisse Jovem perhibent. ¶ Item aureum colorem habens. *Plin.* 37, 10, 66. Gemma nunc sanguineis, nunc auratis guttis. ¶ Comp. *Auratior* legitur apud *Tert. Idol.* 6. *in f.* Saginatiorem et auratiorem et majorem hostiam caedere. ¶ [*Confunduntur a libr. *auratus* et *aeratus.* Cf. *Burm.* ad *Ov. Met.* 15, 620.]

AURĔĂ, ae, f. frenum. *Paul.* ex *Festo* docet, *aureas* dictos esse frenos, quibus equorum aures religabantur: quod confirmat etiam in sequenti voce AUREAX; ubi addit *oreas* seu *orias* dictas, quibus equorum ora coercebantur. Nonnullis videntur *aurea*, et *oria* unum et idem esse, et eo modo dici, quo *plaustrum plostrum*, *caudex codex*, et similia, ut adnotavit *Salmas.* ad *Vopisc. Carin.* 19. Nemo enim fortasse putet, frenos equorum auribus unquam inditos; [at constat antiquitus auribus equos regi solitos, ut postea freno in os indito. V. AURIGA. *F.*]

AURĔĀTUS, a, um, adj. *Sidon. carm.* 9, 396. In castris hedera ter aureatus, *h. e.* decoratus, ornatus.

AURĔAX, auriga, ab *aurea*, frenum. *Paul.* ex *Festo.* In *Gloss. Philox.* exponitur ἱππαστής, quae vox et de equite, et interdum etiam de equo ipso dicitur. In *Gloss. Isid.* Aureax, equus solitarius. V. AURIGA et CELES.

AURĒLĬĂ, ae, f. Αὐρηλία, familia Romae in primis celebris, a Sabinis, *Festo* auctore, oriunda, cui locus publice designatus erat, in quo Soli sacra faceret. Olim *Auselia* dicebatur, ut *Valesia*, *Papisia* pro *Valeria*, *Papiria.* Putarunt autem nonnulli, teste eodem *Festo*, a sole nomen habuisse, qui Graece ἥλιος dicitur. Alii derivant ab *ausum*, quod Sabinorum lingua significat aurum, ut idem *Festus* docet in voce *Aurum.* [At praestat sententia *Viscont.* qui in *Mus. Pio-Clem. T.* 4. p. 185. *edit. Mediol.* putat, gentem Aureliam nominis originem ducere ἀπὸ τοῦ ἐλάσαι τὰ αὔρα, *ab auribus agitandis*, *h. e.* ab aurigandi peritia. V. AUREA et AURIGA. Hinc in duobus nummis illius gentis apud *Morell. Famil. Rom. Numism.*, et in alio Aureliopolitarum Lydiae apud *Vaillant. Numism. Imp. Gr.* p. 67. videre est duos centauros, in alio vero Imp. M. Aurelii Antonini in *Mus. Odescalch.* quatuor itidem centauros currui junctos. V. CENTAURUS.] ¶ Fuit etiam nomen proprium matris C. Julii Caesaris. *Suet. Caes.* 74. ¶ Item nobilis scorti tempore Ciceronis, cujus meminit *Fam.* 9, 22. ¶ Denique hoc nomen tribuitur quibusdam urbibus, quarum praecipua est in Gallia Celtica ad Ligerim fluvium, nunc *Orleans.* V. Geographos.

AURĒLĬĀNENSIS, se, adj. Aurelianensis urbs apud *Sidon. ep.* 8, 15. est Aurelia in Gallia Celtica nunc *Orleans* dicta, quam ferunt conditam ab Au-

reliano Imperatore. *Inscr.* ap. *Murat.* 1031, 4. P. Metilio P. F. Pal. Tertullino civi Aurelianensi.

AURĒLĬĀNUS, i, m. unus ex Romanis Imperatoribus, cujus vitam scripsit *Vopiscus*. ℙ Adjective *Aureliani sodales* dicti sunt sacerdotes instituti ad similitudinem *Augustalium*. V. *Capitolin. M. Anton. philos.* 7. *in f.* ℙ *Balneum Aurelianum* legitur in *Inscr.* ap. *Grut.* 178, 3. ex liberalitate M. Aurelii exstructum. ℙ [*Aurelianorum civitas* est quae hodie *Orleans*. *Notit. Lugdun. Senon.* apud *Cellar. B. A.*]

AURĒLĬUS, a, um, adj. deductum ab *Aurelio*, quod est nomen Romanum. *Aurelia Via* dicta est ab Aurelio viro consulari, qui eam stravit. Duplex fuit, vetus et nova, ut colligitur ex *Inscr.* ap. *Grut.* 457, 6. Vetus incipiebat a porta Janiculensi, cui deinceps substituta fuit ea, quae nunc *porta di S. Pancrazio* appellatur, et per maritima Etruriae ducebat Pisas, mox Arelate usque: nova a *porta* itidem *Aurelia* nuncupata, quae fuit ante Hadriani sepulcrum, nunc *Castel S. Angelo*, quatuor ab Urbe mill. pass. veterem viam Aureliam pertingebat, eo nempe loci, ubi nunc est *Valcanuta*. Hujus viae meminit *Cic. Cat.* 2, 4. et *Phil.* 12, 9. Multa de eadem disserit *Fabrett. Dissert.* 1. *de aquis et aquaed. n.* 92. [*Plura et his accuratius descripsit addiditque. *F*] ℙ *Aurelia aqua* eadem fuit ac Trajana, quae a Sabatino agro ad summum Janiculum et Transtiberinam regionem deducta fuit: sic dicta, quia per duo fere passuum millia secus viam Aureliam deferebatur: vel, ut alii volunt, appellata est a L. Aurelio qui consul fuit A. U. 630. et eam deduxisse creditur. V. *Fabrett. l. c.* ℙ *Aurelia lex* judiciaria denominata est a C. Aurelio Cotta praetore, qui eam tulit M. Licinio Crasso, Cn. Pompejo Magno coss. an. U. C. 684. ut judicia, quae penes solos senatores erant, inter senatores et equestrem ordinem et tribunos aerarios communicarentur. *Ascon.* in *Divin. Verr.* 3. ℙ Alia fuit de tribunis plebis, lata a C. Aurelio Cotta, qui consul fuit cum L. Octavio an. U. C. 679., qua permissum est tribunis plebis, ut ad alios quoque magistratus capessendos accederent: quod antea lege a Sulla dictatore lata, facere prohibebantur. *Ascon.* in *Orat. pro C. Cornel. majestatis reo.* ℙ *Forum Aurelium* fuit oppidum Etruriae, ut quidam putant, medium inter Centumcellas et Cosam. *Cic. Cat.* 1, 9. [*Forum Aurelii* appellatur in *Anton. Itin. B. A.*] ℙ *Aurelium tribunal*, cujus meminit *Cic.* ad *Quirit.* 5., *Sext.* 15. et alibi, fuit in foro: putantque nonnulli factum fuisse ab eodem Aurelio, qui legem Aureliam judiciariam tulit. De hoc tribunali intelligendus est ille etiam locus *Cic. Cluent.* 34. Gradus illi Aurelii tum novi, quasi pro theatro illi judicio aedificati videbantur. Adde *Flacc.* 28.

AURĒLĬUS, ii, m. Sextus Aurelius Victor, Afer vulgo creditus, sub Constantio Imperatore floruit, hoc est medio saeculo Christi IV. ignobili quidem loco, tenuique patre ortus, sed propter virtutem ad amplissimos honores promotus. Putatur autem esse is, cujus meminit *Ammian.* 21, 10. Ei tribuuntur libelli *De origine gentis Romanae*, *De Viris illustribus*, et *De Vitis Caesarum* ab Augusto usque ad decimum consulatum Constantii: in quibus apparet stilus, ut illa aetate, satis nitidus et elegans, et ab Africanorum salebris omnino remotus. Auctor vero *Epitomes de vita et moribus Impp. Rom.*, quae eodem Sexti Aurelii Victoris nomine inscribitur, junior certe est priore, et diverso etiam dicendi genere utitur, quin aliquando ab illo dissentit. De utroque plura *Vossius de histor. Lat.*, *Martin. Hanckius de Rom. rer. Scriptorib.*, *Andr. Schott. in praef. ad Sext. Aur. Vict.* et alii, [*ut *Schoell.* et *Bähr.* in hist. litt. Romm.]

AURĔŎLUS, a, um, adj. χρυσίτης, ὁ, χρυσῖτις, ἡ, χρυσοῦς, auri colorem referens: diminut. ab *aureus*. *Varr. R. R.* 3, 9. Galli salaces, lacertosi, rubenti crista, rostro brevi, collo vario, aut aureolo. Adde *Colum.* 9, 3. ℙ Item auro constans. *Pl. Epid.* 5, 1, 34. Anellus aureolus. *Id. Rud.* 4, 4, 122. Ensiculus aureolus. *Catull.* 2, 12. Aureolum malum. ℙ Et auro ornatus. *Prud.* περὶ στεφ. 9, 196. Tecta corusca super rutilant De laquearibus aureolis. *Lucil.* ap. *Non.* 18, 3. Aureolus cinctus. ℙ Translate ponitur pro formoso, pulcro. *Catull.* 61, 166. Transfer omine cum bono Limen aureolos pedes. ℙ Et pro pretioso, eximio, praestanti. *Cic. Acad.* 4, 44. Est enim non magnus, verum aureolus, et ad verbum ediscendus libellus. *Id. N. D.* 3, 17. Aureola oratiuncula. ℙ *Aureolus*, *i*, absolute, (subaudi *nummus*) idem est q. *aureus*, licet diminutivum ab eo sit. *Mart.* 12, 36. Aureoli manu crepantes. Adde 5, 19.

AURESCO, is, n. 3. aureum colorem sumo. *Varr. L. L.* 6, 5. Aurora dicitur ante solis ortum, ab eo, quod ab igne solis tum aureo aer aurescit.

AURĔUS, a, um, adj. χρυσοῦς, qui est ex auro. *Pl. Amph.* 1, 1, 104. Patera aurea. *Virg. A.* 4, 139. Aurea fibula. *Ov. Met.* 2, 107. Aureus axis erat, temo aureus, aurea summae Curvatura rotae, radiorum argenteus ordo. ℙ *Aureus nummus* et absolute *aureus*, *i*, est pecunia ex auro. *Plin.* 33, 3, 13. Aureus nummus post annum LXII. percussus est, quam argenteus, (nempe an. U. C. 547. M. Livio Salinatore, C. Claudio Nerone coss.) ita ut scrupulum valeret vicenis sestertiis, quod efficit (lucri) in libras, ratione sestertiorum qui tunc erant, sestertios noningentos. Post haec (nempe intra annos U. C. 700. et 705., ut probavit *Letronne Considérations sur l' évaluation des monnaies Grecq. et Rom.* p. 76.) placuit X. XL. signari ex auri libris: paulatimque pondus imminuere principes; minutissime Nero (*corrige* vero) ad XLV., *h. e.* ad quintam et quadragesimam partem librae. Ex quo *Plinii* loco patet, an. U. C. 547., ante Chr. 207., Romae primum nummos aureos percussos fuisse pondere scrupulari, qui, licet auri scrupulum tunc Romae vulgo quaternis denariis, sive sestertiis sedecim valeret, ut affirmat *Id.* 19. 1, 4. *Quaternis denariis scrupula byssi permutata quondam, ut auri, reperio;* tamen vicenis sestertiis permutabantur; ac proinde, cum auri libra scrupulis CCLXXXVIII. constet, his quater in se ductis fit summa sestertiorum MCLII., quibus si dempseris sestertios CCLII. in monetae cudendae manipretium insumendos, reliqui erunt sestertii noningenti, quos lucri fecit respublica in singulas auri libras. Hi vero nummi signati sunt numero XX. (nempe sestertiorum) duplares XXXX., et triplares LX., ratione habita ad scrupulare pondus; verum intra spatium temporis, quod est inter an. 700. et 705. U. C., nummi aurei XL. tantum percussi sunt ex singulis libris, quemadmodum ex eisdem denarii argentei LXXXIV.; deinde subsecuti imperatores ita eorum pondus paulatim imminuerunt, ut *Plinii* tempore, nempe Vespasiano imperante, XLV. ex singulis libris percuterentur. *Cic. Phil.* 12, 8. Cum aquilae primipili nummos aureos daret, de meis bonis se dare dixit. *Suet. Cal.* 42. Super aureorum acervos volutari. *Id. Dom.* 7. Addidit et quartum stipendium militi, aureos ternos. ℙ Hinc *aureus* sumitur pro numero XXV. in illo *Mart.* 10, 24. vitae tribus aureis peractis, *h. e.* annis LXXV. aetatis completis. Alii tamen aliter explicant. V. AREA. ℙ Dicitur etiam *denarius aureus*. *Petr. Sat.* 33. Pro calculis albis ac nigris aureos argenteosque habebat denarios. *Plin.* 34, 7, 17. Lysippum solitum ex manipretio cujusque signi denarios seponere aureos singulos. *Id.* 37, 1, 3. Indicatus sex aureis denariis smaragdus. *Id.* 33, 3, 13. *denarium ex auro* dixit. Atque *Hard.* affirmat, *denarium aureum* idem omnino esse ac *nummum aureum*. Alii vero *denarium aureum* ideo appellatum recte putant, quod apud Graecos drachmam unam auri (*h. e.* aureum) decem argenteis valeret, ut constat ex *Liv.* 38, 11. Pro argento si aurum dare mallent, darent convenit, dum pro argenteis decem aureus unus valeret. Plura de his V. apud *Gronov. de Pecun. Veter.*, *Sperling.*, *Hotoman.* et praecipue apud *Letronne Considérat. sur l' évaluat. des monnaies Grecq. et Rom.* [*Plurima ex his addidit *F.* ex iis, quos dixit, libris.] ℙ *Aurea corona* donabantur apud Romanos milites, qui in acie strenue pugnando victores fuissent. *Inscr.* ap. *Mur.* 310, 1. Donato bello Dacico donis militaribus, corona murali, vallari, classica, aurea. *Liv.* 7, 37. Consul P. Decium, praeter militaria alia dona, aurea corona et centum bobus, eximioque uno albo opimo auratis cornibus donat. ℙ Est etiam *aureus* id. q. inauratus, auro ornatus. *Cic. Phil.* 2, 34. Sedere in sella aurea. *Virg. A.* 1, 496. Aurea cingula. ℙ Item auri colorem habens. *Virg. G.* 1, 431. Aurea Phoebe. *Id. A.* 2, 488. Aurea sidera. *Plin.* 37, 5, 20. Aureus color. *Virg. A.* 8, 659. Aurea caesaries. *Id. Ecl.* 3, 71. Aurea mala, *h. e.* poma ea, quae vulgo *aurantia* dicimus, ut quidam putant. *Mart.* 3, 60. Aureus turtur, *h. e.* pinguis: pinguedo enim aureum colorem refert. ℙ Translate ponitur pro eximie pulchro, nitenti, splendido. *Virg. A.* 10, 16. Venus aurea. *Ov. Amor.* 2, 18, 36. Aureus Amor. [*Cf. *Broukh.* ad *Prop.* 2, 2. 34.] *Mart.* 11, 81. Litus aureum, *h. e.* pulchrum, amoenum. *Manil.* 5, 383. Olor aureus, *h. e.* nitidissimi splendentisque candoris. Nisi malis eodem sensu hic *aureum* dici, quo *sidera aurea* a *Virg.* Nam *Manil.* de Olore sidere loquitur. ℙ Praeterea *aurea* dicuntur quae optima sunt; sicut aurum est optimum et praestantissimum metallorum. *Hor. Od.* 2, 10, 5. Aurea mediocritas. *Id. ib.* 4, 2, 23. Aurei mores. *Virg. Ecl.* 4, 9. Gens aurea. *Id. A.* 6, 794. Aurea saecula. *Ov. Met.* 1, 89. Aurea aetas. *Hor. Epod.* 16, 64. Aureum tempus. *Albinov.* 2, 23. Sic illi vixere, quibus fuit aurea Virgo, *h. e.* Astraea. *Tibull.* 1, 7, 64. iras aurea vincit anus, *h. e.* optima, et quae auro contra non est cara, ut *Pl. Epid.* 3, 3, 30. loquitur. Huc pertinet et illud *Hor. Od.* 1, 5, 9. Qui nunc te fruitur credulus aurea: Qui semper vacuam, semper amabilem Sperat, *h. e.* credens, te esse moribus aureis et fide stabili. ℙ [*Non raro in *aureus* (ea, eis, ei) posteriores syllabae per synizesin pronuntiandae sunt, maxime in clausula versus, ut *Virg. A.* 5, 352. 8, 553. *Ov. Met.* 7, 150. ibique *Heins.* Sed etiam ab initio versus, ut *Virg. A.* 1, 698. Aurea composuit sponda.]

AURĬCHALCUM et Orichalcum, ci, n. ὀρείχαλκος. *Serv.* ad *A.* 12, 87. docet ex auctoritate *Lucretii*, cum primum homines silvas incendissent, nullarum adhuc rerum periti, terram fertilem omnium, ex incendii calore desudasse metalla, in quae *orichalcum* pretiosius visum fuisse, quod et splendorem auri et aeris duritiem possideret. Quibus verbis significare videtur hanc vocem hybridam esse, conflatam nimirum ex Latino *aurum*, et Graeco χαλκὸς, aes. *Festo* autem magis placet, totam Graecam esse, ab ὄρος, mons, et χαλκὸς, aes, quod in montuosis locis inveniatur. Sed valde ambigitur, quodnam metalli genus hac voce intelligatur. Et quidem *Servius* videtur innuere, orichalcum esse mixturam aeris, auri et argenti igne percolati et in unum commixti. Quae si ejus sententia est, frustra *Lucretii* auctoritatem interponit, qui 5, 1240. et sqq. docens, qua ratione metalla primum reperta sint, nullam orichalci aut similis mixturae mentionem facit. Alii putarunt esse non casu, sed a natura productum metallum, quod ex auro et aere constaret: sed hujusmodi mixturam exstare, negat *Aristot.*, ut *Scalig. in adnott. ad Festum* testatur. *Plin.* 34, 2, 2. enumerat inter varia aeris genera, et praecipuam bonitatem admirationemque diu obtinuisse dicit: sed longo jam tempore non reperiri, effeta tellure. Ex quibus intelligimus, putasse *Plinium* nativum ac fossicium fuisse: simulque discimus, qualecumque illud fuerit, in maximo pretio ab antiquis fuisse habitum. Hinc *Pl. Curc.* 1, 3, 45. Auro contra cedo modestum amatorem: a me aurum accipe. *Pa.* Cedo mihi contra aurichalco, cui ego sano serviam. *Id. Mil.* 3, 1, 64. Cedo tres mihi homines aurichalco contra cum istis moribus. Adde *Ps.* 2, 3, 22. ℙ Successit in idem nomen metalli genus facticium, quod nos *Messing* appellamus. Fit autem ex aere et cadmia seu cadmea, ut *Festus* docet in *Cadmea*, et nos diximus in Aes. *Cic. Off.* 3, 23. *sub f.* Si quis aurum vendens, orichalcum se putet vendere. *Suet. Vit.* 5. Proque auro et argento stannum, et aurichalcum supposuisse. *Plin.* 37, 9, 42. Chrysolithi perspicuae funda includuntur: ceteris subjicitur aurichalcum, *h. e.* bractea tenuis ex aurichalco. ℙ Videtur etiam aliquando esse genericum metalli nomen. *Virg. A.* 12, 87. auro squalentem alboque orichalco Circumdat loricam humeris, *h. e.* argento. *Hor. A. P.* 202. Tibia non, ut nunc, orichalco juncta, etc. *h. e.* metallo ferruminata. ℙ Postremum hunc hujus vocis usum confirmat etymon *Festi* ab ὄρος, et χαλκὸς, utcunque alii *Virgilium* et *Horatium* interpretentur. Nam qui *aurichalcum* scribere maluerunt, eo fortasse decepti sunt, quod crederent, metallum hoc ex *auro* fieri: de quo V. *Voss. Etymol.* et *Spanhem.* ad *Callim. Hymn. Pallad. v.* 19. ℙ Per synecdochen. *Val. Fl.* 3, 60. ecce super foribus Bellona reclusis Nuda latus, passuque movens orichalca sonoro, *h. e.* tubam ex aurichalco. Alii intelligunt arma, quibus induta erat. *Stat. Th.* 10, 658. ipsa insanire videtur Sphinx galeae custos, visoque animata cruore Emicat effigies, et sparsa orichalca renident, *h. e.* armorum ornamenta. ℙ [*Adjective *Aurichalcus*, *a*, *um*. *Marcian. JCtus* l. 45. *ff. de contrah. emt.* Si vas aurichalcum pro auro vendidisset ignorans, tenetur, ut aurum, quod vendidit, praestet. Sic etiam in cod. *Flor. B. A.*]

*AURĬCHALCUS, a, um, adj. V. voc. praec. *in f. B. A.*

AURĬCILLĂ et Orĭcillă, ae, f. diminut. ab *auricula*. *Catull.* 25, 1. mollior cuniculi capillo, Vel anseris medullula, vel imula oricilla, *h. e.* ima parte auriculae, quae mollissima est. Ita legit et interpretatur *Scaliger*. V. AURICULA. Est autem *oricilla* dictum pro *auricilla* eo modo, quo *auricularius oricularius*, *plaustrum plostrum*, *caudex codex*, etc.

AURĬCOCTOR, oris, m. faber qui igne aurum purgat. *Inscr.* ap. *Murat.* 976, 6. C. Selius Alexander auricoctor.

AURĬCŎLOR, oris, m. et f. χρυσόχροος, aureum colorem habens. *Juvenc. in Euang. de bapt. Chr.* 1, 359. Scinditur auricolor coeli septemplicis aethra.

AURĬCŎMANS, antis, m. et f. adj. χρυσοκόμης, comam habens aurei coloris. *Auson. Edyll.* 6, 11. En crocus auricomans et murice pictus Adonis.

AURĬCŎMUS, a, um, adj. auricomans. *Val. Fl.* 4, 92. Sol auricomus. *Sil.* 3, 608. Batavus auricomus [*i. e. coma rutila. V. intpp. ad *Tac. G.* 4, 2.]. *Virg. A.* 6, 141. Auricomi fetus arboris, *h. e.* ramus aureus.

AURĬCŬLĂ, ae, f. οὖς, ὠτὸς, membrum, quo quo animal audit: et primo ac proprie significat exteriorem auris partem. *Cic. Q. Fr.* 3, 4. Auriculam alicui mordicus auferre. *Suet. Aug.* 69. Auriculae rubentes. *Pl. Asin.* 3, 3, 78. et *Poen.* 1, 2, 163. Sine, te prendam auriculis, sine, dem savium. *Plin.* 20, 9, 40. Auriculas fractas curare. Adde 11, 37, 50. ℙ Proverbium est *auricula infima mollior*, de homine valde remisso ac leni in agendo, non acri, non iracundo. *Cic. Q. Fr.* 2,

5. Tu quemadmodum me censes oportere esse in ·publica, et in nostris inimicitiis; ita et esse et ›re auricula infima scito molliorem. Apud *Am-ian.* 28, 12. usurpatur de eo, qui levis est inge-ii et valde mobilis. Huc etiam pertinet, quod ttulimus ex *Catullo* in AURICILLA, ubi *imula ricilla mollior* dicitur homo mollis ingenii et effe-ninati. ℙ Sumitur etiam *auricula* generatim pro ›ta aure. *Auct. ad Her.* 4, 10. Cui etiam nunc aedagogi lites ad auriculas versarentur. *Mart.* 3, 28. Garrire alicui in auriculam. *Lucr.* 4, 595. Humanum enus est avidum nimis auricularum, *h. e.* cupidum au-iendi. *Pers.* 2, 29. qua tu mercede Deorum Emeris au-iculas, *h. e.* obtinueris, ut tibi faciles aures Dii prae-erent. ℙ Etiam *oricula* dictum est, ut *oricularius* ro *auricularius*. *Trogus* ap. *Plin.* 11, 52, 114. Oricu-arum magnitudo loquacitatis et stultitiae nota est. *Fest.* in *Orata*. Aurum rustici orum dicebant, ut uriculas oriculas. ℙ [Fuit etiam cognomen Ro-nanum. *Inscr.* ap. *Murat.* 1281, 1. Q. Pullius Q. F. Auricula. *F.*]

AURĬCŪLĀRĬUS, a, um, adj. ὠτικὸς, ad auri-ulas pertinens. *Ulp. Dig.* 50, 13, 1. Medici, qui licujus partis corporis, vel certi doloris sanitatem ›ollicentur; ut puta, si auricularius, si fistulae, i dentium. V. ORICULARIUS. ℙ [*Substantive *Auricularius, i*, m. *Vulgat. Sam.* 2, 23, 23. Fecit eum David sibi auricularium, i. e. consilia-orem. *Vet. Gloss.* Ὠτακουστὴς, Auricularius. *B. A.*

[AURĬCŬLO sive Ōrĭcŭlo, onis, m. qui magnas uriculas habet, ut Naso et Mento, qui magno ›raeditus est naso et mento. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 1067, 9. L. Calvisius P. F. Oriculo. Hic *Oriculo* est pro *Auriculo*. V. AURICILLA. *F.*]

*AURICULOSUS, a, um, adj. Ὠταρὸς *Vet. Gloss. B. A.*

AURĬFER, a, um, adj. aurum ferens aut produ-ens, χρυσοφόρος. *Plin.* 4, 22, 35. Tagus aurife-is arenis celebratur. *Id.* 5, 1, 1. Auriferum ne-mus. *Flor.* 4, 12. Regio aurifera. *Sil.* 4, 639. Aurifera arbor, *h. e.* aurea poma ferens in hortis Hesperidum. Et 16, 25. Aurifera arva, *h. e.* Hi-spania, in qua Tagus aurifer. *Tibull.* 3, 3, 29. Lydius aurifer amnis, *h. e.* Pactolus.

AURĬFEX, ĭcis, m. χρυσουργὸς, χρυσοποιὸς, χρυ-σοτέκτων, faber aurarius. *Cic. Verr.* 2, 4, 25. Cum vellet sibi annulum facere, aurificem jussit vocari, et ei palam aurum appendit. *Id. Or.* 2, 38. Quae non aurificis statera, sed quadam popu-lari trutina examinantur. *Inscr.* ap. *Grut.* 258, 7. Collegium aurificum. ℙ In alia inscriptione *ib.* 639, 1. scriptum est *aurufex*.

*AURIFICĪNA, ae, f. Aurificis taberna. *Gloss. Cyrill. B. A.*

[AURĬFĬCUS, a, um, adj. deauratus. *Inscr.* ap. *Grut.* 67, 2. T. Vibius Zoticus VI. Vir Augustal. Liberum Patrem cum redimiculo aurifico, et thyr-so, et cantharo arg*enteis* P. II. S. ʒʒ (*h. e.* pondo bilibri, semisse, et duabus unciis) testam*ento* po-ni jussit. *F.*]

AURĬFLŪUS, a, um, adj. auro fluens. *Prud. adv. Symm.* 2, 604. Quos Tagus aurifluus, quos magnus inundat Iberus.

AURĬFŌDĪNĂ, ae, f. χρυσωρυχεῖον, locus ubi aurum effoditur. *Plin.* 33, 4, 21. Lex censoria Ictimulorum aurifodinae, Vercellensi agro.

AURĬFUR, ūris, m. χρυσοκλέπτης, qui aurum fu-ratur. *Pl. Poen.* 5, 5, 55. Et mihi hic aurifur est. Alii *auri fur* divisim scribunt.

AURĪGĂ, ae, m, ἡνίοχος, qui in curru sedens equos habena regit. [Etymon vocis repetendum ab *auris* et *ago*, nam primi homines, antequam frenum equorum ori inderent, equos auribus huc illuc ductabant, inde appellati centauri ἀπὸ τοῦ κεντεῖν τὰ αὖρα. V. CENTAURUS et AUREA. *F.*] *Virg. A.* 12, 624. in faciem soror conversa Metisci Aurigae, currumque et equos et lora regebat. *Ov. Met.* 2, 327. Phaethon currus auriga paterni. *Id. Amor.* 3, 12, 37. hunc eundem absolute *aurigam* vocat. ℙ Cum nominibus femininis. *Virg. A.* 12, 918. Nec currus usquam videt aurigamque sororem. Adde *Prisc. init. lib.* 6. ℙ Speciatim aurigae di-cti sunt, qui in ludis Romanorum equis, seu cur-ribus insidentes cursu certabant. Cujus rei sum-mum erat studium fervensque vincendi contentio: ipsaque aurigandi ars magna diligentia addisceba-tur: victores summis honoribus afficiebantur, non secus ac qui apud Graecos Olympia vicissent. Qua-tuor autem erant in Circo aurigarum factiones a colore vestis, quo earum aurigae utebantur, ap-pellatae, *Prasina*, *Veneta*, *Russata*, *Alba*, qui-bus Domitianus duas addidit *Auratam* et *Purpuream*, ut *Suet.* narrat *in* ejus *Vita* 7. V. FACTIO. *Cic. fr.* ap. *Non.* 4, 154. Ut auriga e curru trahitur, operitur, eliditur. *Suet. Cal.* 54. Sed et aliorum generum artes studiosissime et diversissimas exer-cuit: Thrax et auriga, idem cantor atque saltator. *Inscr.* ap. *Fabrett. cl.* 6. *n.* 26. M. Aurelius Mol-licius Tatianus natione verna, qui vixit annos XX. m. VIII. d. VII., qui vicit palmas n. CXXXIII. Sic in Russeo LXXXIX., in Prasino XXXII., in Veneto n. V., in Albo n. VII. praemia XXX. V. OVUM. ℙ Est etiam *auriga* signum coeleste, Graeco nomine *Heniochus*, constans stellis, secun-dum *Hygin.* XI., secundum alios XIV., secundum alios XXVII. aut XXXI., quarum praecipua est in sinistro ejus humero et *capella* appellatur; de-inde duae in sinistra manu, quas *hoedos* vocant. Situm est in Lactea via, inter Perseum et Gemi-nos, dextrum pedem habens super sinistrum Tauri cornu. Fabulantur esse Erichthonium, qui primus quadrigas invenisse fertur: et ob id fingitur lora tenens et verber. *Hygin. Astron.* 3, 12. *Cic. N. D.* 2, 43. *ex Arat.* Auriga Sub laeva Geminorum obductus parte feretur. *Colum.* 11, 2. Quarto non. Octobr. Auriga occidit mane. ℙ Aliquando sumi-tur pro equite, qui solitarium equum insidet et re-git. *Auct. Pan. ad Pison.* 49. Sic auriga solet ferventia Thessalus ora Mobilibus frenis in aperto flectere campo, Qui modo non solum rapido per-mittit habenas Quadrupedi, sed calce citat, etc. ℙ In illo *Virg. A.* 12, 85. Circumstant properi aurigae, manibusque lacessunt Pectora plausa ca-vis, et colla comantia pectunt: *aurigae* sunt aga-sones et curatores equorum, ut et *Servius* adnota-vit. ℙ De gubernatore navis. *Ov. Trist.* 1, 14, 16. Aurigam video vela dedisse rati. ℙ Adjective *Tert. Spectac.* 9. Merito et aurigis coloribus Ido-lolatriam vestierunt. Al. leg. *et aurigas coloribus Idololatriae vestierunt.*

[AURĪGĀLIS, le, adj. ad aurigam pertinens. *Edict. Dioclet.* p. 26. Corrigiam aurigalem X duobus. *F.*]

*AURĪGANS, antis, auro collucens. *Jul. Valer. res gest. Alex. M.* 1, 58. *extr.* Aquae quoque au-rigantem colorem. *B. A.*

AURĪGĀRĬUS, ii, m. qui in circo aurigatur. *Suet. Ner.* 5. Mercede palmarum aurigarios frau-dare. *Torrentius* suspicatur, significari hoc loco non ipsos aurigas, sed eorum ministros, nimirum qui ornandi instruendique eos curam gerebant, ut *auriga* apud *Virg. A.* 12, 85. [At constat, *auri-garios* fuisse eosdem atque aurigas: nam ex *Inscr.* ap. *Donat.* 225, 3. Q. Vivius Volscinius Proc. Col-leg. Aurigariorum IIII. Factionis. *F.*]

AURĪGĀTĬO, onis, f. διφρεία, ἁρματηλασία, actus aurigandi. *Suet. Ner.* 35. Ex aurigatione sero re-versus. ℙ Translate. *Gell.* 7, 8. Delphini aman-tis, et pueri non abhorrentis consuetudines, lusus, gestationes, aurigationes.

AURĪGĀTOR, oris, m. qui aurigat. *Inscr.* ap. *Grut.* 340, 3. M. Vipsanio Eroti aurigatori, etc. Alia apud *Reines. cl.* 10. *n.* 12. Collegium auriga-torum. *Avien. Phaenom. Arat.* 405. Aurigatorem par sit quoque cura videre, *h. e.* Aurigam sidus coeleste.

AURĪGĔNĂ, ae, comm. gen. ex auro genitus, auri filius. *Ov. Met.* 5, 250. Hactenus aurigenae comitem Tritonia fratri, etc. *h. e.* Perseo filio Da-naes, quam Juppiter imbris aurei figura delapsus matrem fecisse dicitur. Adde *Sidon. carm.* 6, 14.

AURĬGER, a, um, adj. id. q. aurifer. *Cic.* ver-tens quaedam *Homeri* carmina *Div.* 2, 30. Auri-geris Divum placantes numina tauris, *h. e.* aurata habentibus cornua, ut in victimis ornandis mos fuit. *Val. Fl.* 8, 110. Aurigera arbor, *h. e.* in qua suspensum erat vellus aureum.

*AURIGINEUS, a, um, adj. auriginis colorem ha-bens, ut *aurigineus color* apud *Coel. Aurel.* 2, 11. *B. A.*

[AURIGITĀNUS, a, um, adj. ad Aurigim per-tinens (*Liv.* 24, 42. *Aurigin* vocat) oppidum Hi-spaniae Baeticae, nunc *Jaen*. *Inscr.* ap. *Grut.* 407, 3. Q. Fabius Ficulnus VI. vir Aurigitan. *F.*]

*AURIGINOSUS, a, um, adj. ἰκτερικὸς, qui au-riginem patitur. *Gloss. Gr. Lat. B. A.*

AURĪGO, as, avi, atum, a. ἁμαξεύω, ἡνιοχέω, cur-rum et equos rego. *Plin.* 33, 5, 27. Visum est Neronis principis spectaculis arenam circi chryso-colla sterni, cum ipse concolori panno aurigaturus esset. *Suet. Ner.* 24. Aurigavit quoque plurifa-riam: Olympiis vero etiam decemjugem. ℙ Trans-late *Gell.* 14, 1. Si homines nihil sua sponte fa-ciunt, sed ducentibus stellis et aurigantibus.

AURIGO, iginis et AURIGINOSUS. V. AURU-GO, AURUGINOSUS.

AURĪGOR, aris, dep. 1. idem quod *aurigo, as.* Translate *Varr.* ap. *Non.* 2, 14. et 4, 322. Asse vinum, asse pulmentarium, sed eo quo natura au-rigatur, non necessitudo, *h. e.* moderatur ac regit, ut et *Non.* exponit. Al. leg. *sed edas quo natura*, etc. Alii *sed ita quo*, etc. [*Muretus Var. Lect. l.* 7. *c.* 5. fortasse sagacius ita legit: *sed eas quo na-turae aurigatur necessitudo.* *F.*]

AURĬLĔGŬLUS, li, m. χρυσολόγος, qui au-rum legit. Dicti sunt *aurileguli*, qui aurum in-ter arenas, ubi abundabat, scrutabantur: item ge-neratim quicumque in metallis auri effodiendi causa laborant. *Impp. Valent. et Theodos. Cod.* 11, 6, 5. et *Cod. Theod.* 11, 19, 9. et *Paulin. Nolan. carm.* 17. *ad Nicet.* 269.

*AURINGIS, is, oppidum Hispaniae Baeticae, quod et Oringis dictum. *Liv.* 24, 42. *B. A.*

*AURINĬA, ae, f. oppidum Etruriae, postea di-ctum Saturnia; cujus incolae *Aurinini* appellaban-tur, postea autem Saturnini. *Plin.* 3, 5. ℙ Item fatidica mulier, superstitiose a Germanis olim cul-ta. *Tac. G.* 8. *B. A.*

AURINUS Deus. V. AESCULANUS.

AURĬPIGMENTUM, i, n. ἀρσενικὸν, genus est arsenici flavum colorem et auro similem habentis, quo pictores quoque utuntur. Ex eo aurum fieri posse, parvi tamen ponderis, *Plin.* 33, 4, 22. do-cet. *Vitr.* 7, 7. Auripigmentum, quod ἀρσενικὸν Graece dicitur, foditur in Ponto. Adde *Cels.* 5, 5.

AURIS, is, f. οὖς, ὠτὸς, et in plural. num. Au-res, ium, τὰ ὦτα, membrum duplex in capite ani-malis utrinque positum, quo sonus et voces perci-piuntur. [Quibusdam dicta videtur ab aura, quam in audiendo recipit. *Lactant.* vero *De opif. Dei* 8. Auribus est inditum nomen a vocibus hauriendis, unde *Virg. A.* 4, 359. *Vocemque his auribus hausi;* aut, quia vocem ipsam Graeci αὐδὴν vocant ab au-ditu, per immutationem litterae, aures velut au-des sunt nominatae. At potius *auris* ducenda ab αὖρ, αὐρὸς, auris, dialecto nempe Laconum pro αὖς, αὐτὸς, qui ρ pro ς utebantur. Hinc αὐροὶ apud *Suidam* et *Hesych.* sunt lepores, ut qui auriti vocantur. V. AURITUS. *F.*] *Cic. N. D.* 2, 56. Et aures, cum sonum percipere debeant, qui natura in sublime fertur, recte in altis corporum partibus collocatae sunt. *Id. Sull.* 11. Erigere aures, *h. e.* attente audire. Sic *Ter. Andr.* 5, 4, 30. arrigere. *Id. Ph.* 5, 6, 29. Admovere aurem. Et *Cic. fr. Acad.* ap. *August. c. Acad.* 3, 7. Admovere aures huc et illuc. *Id. Or.* 1, 50. et *Ter. Hecyr.* 3, 3, 3. Accipere auribus, *h. e.* audire. Sic *Plin. ep.* 4, 19. excipere. *Ter. Hecyr.* 3, 5, 32. Sermo ac-cessit ad aures meas. *Nep. Milt.* 3. Pervenit ad aures. *Liv.* 38, 53. et 40, 8. Praebere alicui aurem. [*Quomodo ab hoc differat *praebere au-res* docet *Oud.* ad *Suet. Cal.* 22.] *Pl. Bacch.* 4, 9, 72. Dicare alicui operam aurium. *Cic. Att.* 1, 4. Dare aures suas alicui, *h. e.* praebere se au-ditorem. Sic *Arch.* 10. *in f.* dedere. *Id. Or.* 2, 84. *in f.* Ferire aures. *Tac. H.* 4, 7. imbuere ho-nestis sermonibus. *Id. ib.* 1, 90. Implere aures po-puli. *Id. ib.* 3, 67. Aures surdae ad fortia consi-lia. *Cic. Cluent.* 24. Dicere aliquid, quod sit di-gnum auribus alicujus, *h. e.* dignum quod audiatur. *Curt.* 4, 10. *a med.* Parcere auribus alicujus, *h. e.* reticendo ea, quae auditu gravia essent. *Pl. Cist.* 1, 120. Obtundere aures. *Tac. A.* 11, 32. Adire aures alicujus, *h. e.* convenire alloquendi causa. *Id. ib.* 4, 69. vitare, *h. e.* colloquia hominum. *Vell.* 2, 130. Apud aures Deorum queri. *Caes. B. C.* 2, 27. Servire auribus alicujus, *h. e.* loqui ad volun-tatem, adulari. Et eod. sensu *Trebon.* ad *Cic. Fam.* 12, 16. Noli putare, mi Cicero, me hoc au-ribus tuis dare. *Cic. Or.* 51. Capere aures, *h. e.* delectare, tenere, jucunda auditu proferendo. Adde *Phaedr. prol.* 2, 6. ℙ *In aurem, in aure, ad au-rem dicere aliquid* secreto et submissa voce aliquem alloqui. *Hor. Sat.* 1, 9, 9. in aurem dicere nescio quid puero. *Juven.* 11, 59. pultes Coram aliis di-ctem puero, sed in aure placentas. *Cic. Fin.* 2, 21. Admonere aliquem ad aurem. *Id. fr.* ad. *Macr. Sat.* 3, 12. In aurem Pontius, Scipio, inquit, vide quid agas. Adde *Mart.* 1, 90. ℙ *Aurem vellere* admonendi causa. *Virg. Ecl.* 6, 3. Cum canerem reges et proelia, Cynthius aurem Vellit et admo-nuit etc. Sic *aurem pervellere* ap. *Sen. Ben.* 4, 36. et *ep.* 94. Est enim, ut ait *Plin.* 11, 45, 103., in aure ima memoriae locus, quem tangentes antesta-mur. ℙ *Frangere aures*, quod solebant facere ephebis magistri, sive exercitores in gymnasio. *Mart.* 7, 32. At juvenes alios fracta colit aure magister. ℙ *Dormire in utramvis aurem*, ἐπ᾽ ἀμ-φώτερα τὰ ὦτα καθεύδειν, proverbio de summa ali-cujus securitate. *Ter. Heaut.* 2, 3, 100. Ademptum tibi jam faxo omnem metum, in aurem utramvis otiose ut dormias. [*Adumbratus locus ex Plocio Menandri. Cf. *Gell.* 2, 23. *B. A.*] *Plaut.* dixit eo-dem sensu jlocaliter, in utrumvis oculum con-quiescere, *Ps.* 1, 1, 121. Eodem sensu *Plin. ep.* 4, 21. Nihil est, quod in dexteram aurem fiducia mei dormias. *dexteram aurem* dixit, quia nobilior est et quia in eam partem dormire arctius et com-modius homines solent. ℙ Translate *aures* sumun-tur pro judicio, quod fit de rebus auditis, prae-sertim in re litteraria. *Cic. Or.* 9. Atticorum au-res teretes et religiosae. *Id. Brut.* 32. Haec ora-tio puerilis est locis multis: de amore, de tormen-tis, de rumore loci sane inanes: veruntamen non-dum tritis nostrorum hominum auribus, nec eru-dita civitate tolerabiles. *Hor. A. P.* 386., si quid tamen olim Scripseris, in Metii descendat judicis aures etc. *Mart.* 6, 1. Tergere libellum aure di-ligenti. ℙ *Aures regiae.* V. OTACUSTA. ℙ Per similitudinem *aures* in aratro sunt duo asses circa vomerem utrinque aptati, quibus sulcus latior fit et lira seu porea elatior. *Virg. G.* 1, 172. Binae aures, duplici aptantur dentalia dorso. [*V. *Voss.* ad h. l.] *Pallad.* 1, 43. aratra ita facta appellat *au-rita*, et locis planis apta esse dicit. Nam iis sata celsiore sulco attoli, contra stationes humoris hiberni.

AURISCALPĬUM, ii, n. ὠτογλυφὶς, instrumen-tum, quo scalpuntur et purgantur aures. *Mart.* 14, 23. cui titulus *Auriscalpium*. Si tibi morosa prurigine verminat auris, Arma damus tantis apta libidinibus. ℙ Hoc instrumento utuntur etiam chir-

urgi ad easdem fere res, ad quas specillo. *Scribon. Compos.* 41. *ad aurium dolorem.* Injicere medicamentum per lanam et auriscalpium. *Id. ib.* 230. Uvam nimis jacentem sine periculo per auriscalpium lana involutum perunctam etc. Et *ib.* 228. *ad haemorrhoidas.* Sensim tentare auriscalpio averso: quam partem κυαθίσκον Graeci vocant.

AURĪTŬLUS, a, um, diminut. ab *auritus. Phaedr.* 1, 11. de asello: hic auritulus Clamorem subito totis tollit viribus. Al. aliter leg, sed nihil mutandum.

AURĪTUS, a, um, adj. ὠτώεις magnas habens aures. *Virg. G.* 1, 308. Auritosque sequi lepores. *Ov. Amor.* 2, 7, 15. Auritus asellus. Adde *Mart.* 7, 86. ℙ Hinc *auritum* absolute pro lepore dixit *Avien. Phaenom. Arat.* 788. Quo pertinet illud *Afran.* ap. *Macr. Sat.* 6, 5, pron. ex persona Priapi: quod vulgo praedicant, aurito me parente natum, *h. e.* lepore patre natum, fortasse quia Priapus *pulpamentum quaerere* dicitur, ut est apud *Ter. Eun.* 3, 1, 36. Possis tamen *auritum parentem* interpretari *asinum*, ut creditus sit Priapus asini filius esse propter ingens peculium. ℙ Ponitur etiam pro audiente, attento. *Pl. Asin. prol.* 4. Fac jam tu, praeco, nunc omuem auritum populum. *Id. Mil.* 3, 1, 14. Ne quis nostro consilio venator adsit cum auritis plagis, *h. e.* auribus venans et aucupans dicta nostra. *Hor. Od.* 1, 12, 11. de Orpheo: auritas fidibus canoris Ducere quercus, *h. e.* sensum audiendi habentis. Ita *Sidon. carm.* 16, 4. de Amphione: auritos erexit carmine muros. ℙ *Auritus testis* est, qui de re audita testimonium dicit. *Pl. Truc.* 2, 6, 8. Pluris est oculatus testis unus, quam auriti decem. ℙ *Auritas leges* dixit *Prud. Apoll.* 835. *h. e.* auribus exceptas, auditas; vel verbis et voce prolatas et intimatas. ℙ *Auritus* etiam dicitur ad similitudinem aurium factus. *Plin.* 10, 49, 70. Gryphes aurita aduncitate rostri. ℙ *Auritum aratrum* quid sit V. AURIS.

AURĪVŎMUS, a, um, adj. ut *Cassis aurivoma* ap. *Sil.* 4, 518., *h. e.* cassis aurea fulgorem emittens. Alii leg. *auricoma*, alii melius *Aurunca.* [*Ita *Drak.*]

AURO, as, a. 1. auro obduco, inauro: χρυσόω. *Tert. Cor. mil.* 12. Hinc auratur lamnulis, unguentis delibuitur. Al. aliter leg. Agnoscit hoc verbum etiam *Prisc.* 8. p. 828., nullum tamen affert exemplum.

AURO, ontis, m. abrotonum. *Plin.* 17, 24, 37. *n.* 10. [*Nec viscum prodest et cytisus, nec auro, quod halimon Graeci vocant. *Harduin.* legendum probat: et *cytisus necatur eo, quod* etc. *B. A.*]

AUROCLĀVĀTUS, a, um, adj. aureis clavis ornatus, ut *Auroclavatae vestes* ap. *Vopisc. Tac.* 11. et *Auroclavata tunica* ap. *Eund. Bonos.* 15. ℙ Scribitur et divisim *auro clavatus.*

*AUROCLĀVUS, a, um, adj. i. q. auroclavatus. *Vet. Schol.* in *Juven.* 6, 482., ubi al. leg. *auriclavias. Vossius* mavult *auriclavas.* Sed recte *auroclavus* edidit *Cramerus.* V. ad l. *B. A.*

AURŌRĂ, ae, f. ἕως, ἠὼς, initium diei, quo aer ab igne solis tum aureo aurescit, ut ait *Varr. L. L.* 6, 5. Est autem vox fere poetica. *Pl. Poen.* 1, 2, 8. Nos usque ab aurora, ad hoc quod diei est, nunquam concessavimus. *Virg. A.* 3, 521. Jamque rubescebat stellis aurora fugatis. *Plin.* 11, 12, 12. Prima aurora folia arborum melle roscida inveniuntur. ℙ In fabulis est filia Hyperionis et Aethrae seu Thiae, vel ut alii volunt, Titani et Terrae, uxor Tithoni filii Laomedontis (*Serv.* ad *A.* 1, 493. fratrem Laomedontis fuisse dicit), quem eximia ejus pulchritudine capta, rapuisse dicitur, et ex eo suscepisse filium Memnonem, qui postea ad Priamum missus auxilii causa, belli Trojani tempore, quamvis esset armis a Vulcano factis munitus, ab Achille occisus fuit; quem mater deflere quotidie matutino rore dicitur. Porro Tithonus cum diu vixisset, jam decrepitus in cicadem conversus traditur. Dicitur etiam Aurora amasse Cephalum. (V. CEPHALUS.) Astraeum quoque, unum ex Titanibus, ex quo ventos genuit, Argestem, Zephyrum, Boream et Notum. Quadrigis seu bigis roseis vehi fingitur, quas albi equi trahunt: et pro sceptro facem aut lampada habere. *Virg. A.* 4, 585. Tithoni croceum linquens Aurora cubile. *Id. ib.* 6, 535. roseis Aurora quadrigis etc. *Id. ib.* 7, 26. Aurora in roseis fulgebat lutea bigis. ℙ Pro populis Orientis, *Claud. I. Cons. Stilich.* 1, 154. totam pater undique secum Moverat Auroram. *Sidon. carm.* 2, 432. et *Ov. Fast.* 5, 160.

*AURORANS, antis. Illuminans *Gloss. Isid. B. A.*

AURORESCO, is, n. aurorae in modum fulgeo. *Adelhelm. de Virginit.* 30. Cum Euangelii splendor aurorescerct.

AUROSUS, a, um, adj. aureum colorem habens, auro similis. *Pallad.* 1, 5. Aurosus pulvis. *Lamprid. Elag.* 31. *in f.* Aurosa arena. *Veg. Veter.* 2, 17. Aurosus color.

AURŪGĬNĔUS, a, um, auruginis colorem habens. *Coel. Aur. Tard.* 2, 11. Aurugineus color. Al. leg. *dolor.*

AURŪGĬNO, as, n. 1. aurugine laboro. *Tert. Anim.* 17. Qui redundantia fellis auruginant, amara sunt omnia.

[AURŪGĬNOSUS, a, um, adj. qui aurugine laborat. *Appul. de orthogr.* p. 137. ed. Maji. [*apud *Osann. fr.* 41.] Augurinosus, cui color et oculi virentes. Adde *Gloss. Isid.* Auruginosus, arquatus. [**Osann.* addit p. 66. Varronis auctoritatem apud *Tortellium de orthogr.* (Venet. 1484. fol. 110. a.)] Utrobique tamen legitur *auriginosus. F.*]

AURŪGO, uginis, f. ἴκτερος, morbus regius seu arquatus: ita dictus a colore auri, quo aeger inficitur, flava bile ad cutem sese effundente. *Scribon. Compos.* 110. Aurugo, quam quidam regium, quidam arquatum morbum vocant. Adde *ib.* 127. *Varro* quoque hac voce usus est, si credimus *Isid.*, cujus haec sunt verba *Orig.* 4, 8. Auruginem vero Varro appellari ait a pallore auri. *Auriginem* hoc loco alii legunt. Sic *Appul. Herb.* 85. Herba Sabina auruginem discutit. [*Cf. interpp. ad *Appul. de orthogr.* §. 41.]

AURŬLĂ, lae, f. diminut. ab *aura. Tert. Anim.* 28. Quid si defectae jam traditionis superstites aliquas famae aurulas hausit? *Hieron. ep.* 34. ad *Marc. n.* 3. Graecarum quoque litterarum quandam aurulam ceperat. Alii leg. *auram.*

AURŬLENTUS, a, um, adj. aureum colorem habens. *Prud.* περὶ στεφ. 6, 49. Bracteolas trabibus sublevit, ut omnis aurulenta Lux esset intus, ceu jubar sub ortu.

AURUM, i, n. χρυσὸς, metallum omnium pretiosissimum, quod unum nihil igne deperit, quinimmo quo saepius arsit, proficit ad bonitatem. Ob id enim maxime praecipuam gratiam huic materiae esse, *Plin.* 33, 3, 19. scribit. *Cic. N. D.* 2, 60. Nos aeris, argenti, auri venas penitus abditas invenimus. *Id. Fam.* 9, 16. Quasi aurum igni, sic benevolentia fidelis periculo aliquo perspici potest. *Id. Tusc.* 5, 21. Abacos ornare argento auroque caelato. *Virg. A.* 10, 527. Aurum factum et infectum. *Id. ib.* 6, 32. Effingere aliquid in auro. *Plin.* 33, 3, 19. Aurum nere ac texere. *Ter. Ph.* 1, 2, 18. Montes auri polliceri, proverb. notissimum. *Sil.* 1, 233. Concolor auro, *h. e.* pallidus. ℙ *Auro contra* V. CONTRA. ℙ De auro coronario, Tolosano etc. V. CORONARIUS, TOLOSANUS etc. ℙ Quid sit *aurum maceratum* apud *Pl.* V. in COMICUS, a, um. ℙ Per synecdochen ponitur pro opere ex auro facto. *Ter. Heaut.* 3, 1, 43. Ancillae oneratae veste atque auro, *h. e.* monilibus, inauribus, anulis ceterisque hujusmodi ex auro ornamentis muliebribus. *Juven.* 1, 28. Ventilet aestivum digitis sudantibus aurum, *h. e.* anulum. *Stat. Th.* 5, 188. Vacuare aurum mero: *h. e.* poculum. (Adde *Virg. A.* 1, 743.) *Id. Silv.* 3, 4, 2. Aurum coronatum, *h. e.* pyxis aliudve aureum vas [*in quo comae auro coronatae asservantur. V. *Gron. diatr.* p. 351. *ed. Lips.* — *Mart.* 4, 1, 5. Hic colat Albano Tritonide multus in auro, i. e. in corona aurea oleaginea.] Adde *ib.* 11. *Virg. A.* 4, 138. crines nodantur in aurum, *h. e.* veluti retiolum, quod colligit comas, quae Graece κορβύλη dicitur, ut *Servius* exponit. *Id. A.* 7, 279. de equis: fulvum mandunt sub dentibus aurum, *h. e.* frenum aureum. [**Id. ib.* 5, 817. jungit equos auro genitor, i. e. jugo aureo.] ℙ *Servus ab auro* dicitur, qui aureae supellectilis curam habet. *Inscr.* ap. *Grut.* 582, 5. Philetaero Aug. lib. praepos. ab auro gemmato etc. (Adde aliam apud *Don. cl.* 17. *n.* 17., Et *ib.* 9. M. Ulpio Eridano Aug. L. ab auro escario praeposito etc. ℙ Pro pecunia et divitiis. *Pl. Aul.* 4, 2, 4. et 10. Aula onusta auri. *Cic. Att.* 12, 6. Vide quaeso, ne qua lacuna sit in auro. *Prop.* 3, 11, 48. Aurum omnes, victa jam pietate, colunt. Auro pulsa fides, auro venalia jura, Aurum lex sequitur etc. *Virg. A.* 3, 56. quid non mortalia pectora cogis Auri sacra fames? *Spartian. Sever.* 12. Cum magnam partem auri per Gallias, per Hispanias, per Italiam imperator fecisset. ℙ Pro aurea aetate. *Hor. Od.* 4, 2, 39. quamvis redeant in aurum Tempora priscum. V. AETAS. ℙ Item pro splendore, fulgore, qualis ab auro emicat. *Val. Fl.* 5, 369. saevo cum nox accenditur auro, Luciferas crinita faces. Et pro colore auri. *Ov. Met.* 9, 688. cum spicis nitido flaventibus auro. ℙ Rustici dicebant *orum* pro *aurum*, ut *oricola* pro *auricula. Fest.* in *Orata.*

AURUNCĂ, ae, f. oppidum Campaniae, [cujus vestigia apparent in monte, qui *S. Croce* appellatur, ex iis nempe, qui *Rocca Monfina* constituunt: *F.*] conditum ab Ausone Ulyssis et Calypsus filio (*Fest.* in *Ausonia* docet) ubi Aurunci populi fuere. Patria fuit Turni poetae satyrici, temporibus Titi et Domitiani, qui fratrem habuit Scaevam Memorem, poetam tragicum, ut *Vet. Juvenal. Scholiast.* ad 1, 20. et *Mart.* 11, 10. docent. Hujus Turni etiam *Rutil.* meminit *Itiner.* 1, 604. Addit idem *Scholiast.*, ex eodem illo oppido fuisse Lenium et Silium, itidem poetas satyricos. *Juven.* tamen *l. c.*, ubi *magnum Auruncae alumnum* memorat, nullum horum intelligere videtur, sed Lucilium, qui Suessae, Auruncorum colonia, ortum habuit. V. v. seq.

AURUNCUS, a, um, adj. ad Auruncum pertinens. *Virg. A.* 7, 206. Aurunci senes. Et *ib.* 795. Auruncae manus. *Vell.* 1, 14. Suessa Aurunca, *h. e.* quae olim Auruncorum colonia fuit: postea a Romanis quoque deducta, [nunc *Sessa. F.*] ℙ *Aurunci, orum*, sunt Auruncae populi. *Plin.* 3, 5, 9., *Virg. A.* 11, 318. ℙ Docet *Serv.* ad *A.* 7, 227. hos Graece Ausones nominari. ℙ [*Auruncus* fuit etiam cognomen Romanum originem gentis declarans in *Postumo Cominio* cos. an. U. C. 253. et 261. ex Anonymo Norisiano, aliisque Fastorum collectoribus. *F.*]

AUSCĂRIPĔDĂ, ae, f. genus vermiculi pilosi qui solet esse in fronde, cum multis pedibus. *Varr. L. L.* 6, 3. *ad f. Scalig.* in *Conjectan.* mallet *ascaripeda.*

*AUSCENSIS, se et

*AUSCUS, a, um, ad Auscos pertinens, Aquitaniae populum, quorum urbs nunc *Auch*, vel *Ausch. Sidon. ep.* 7, 6. Vasates, Convenae Auscenses. *Mela* 3, 2. Aquitanorum clarissimi sunt Ausci. Adde *Plin.* 4, 19, 33. Etiam Climberrum, urbs eorum capitalis, *Ausci* (olim *Augusta*) dicta est. *Ammian.* 15, 28. Inde *Auscenses* dicti ejus incolae. *Sidon.* l. l. — ℙ *Auscus* fuit etiam cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Murat.* 789, 3. Aurelius Auscus. *B. A.*

AUSCULANUS et AUSECULANUS. V. ASCULANUS.

AUSCŬLĀRI dicebant antiqui pro *osculari:* quod est os cum ore conferre. *Festus.* Hinc in quibusdam MSS. *Plauti* legitur ausculari *Merc.* 3, 3, 10. et 14. teste *Pareo, Taubm.* et al. ℙ Sic *ausculum* pro *osculum* olim a priscis dictum est, teste *Prisc.* 1. p. 562.

AUSCULTĀTĬO, onis, f. ἀκρόασις, actus auscultandi et dictis alicujus parendi. *Pl. Rud.* 2, 6, 18. Quid mihi scelesto tibi erat auscultatio? ℙ Item actus audiendi et aliena dicta ex insidiis aucupandi. *Senec. Tranq.* 12. Illud deterrimum vitium, auscultatio et publicorum secretorumque inquisitio.

AUSCULTĀTOR, oris, m. ἀκροατὴς, qui auscultat, auditor. *Cic. Partit.* 3. Causa auditorum genere distinguitur, nam aut auscultator est modo, qui audit; aut disceptator, id est rei sententiaeque moderator. ℙ Item qui obtemperat. *Appul. Met.* 7. p. 195, 1. Pastor mandati dominici serus auscultator.

AUSCULTĀTUS, us, m. ἀκρόασις, auscultatio, auditio. *Appul. Met.* 6. p. 178, 21. Nec auscultatu poenitendo diligenter instructa. *Fulgent. Cont. Virg.* Quae mensualibus stipendiis grammatici distrahunt puerilibus auscultatibus.

AUSCULTO, as, avi, atum, a. 1. ἀκροάομαι, audio, aures admoveo. [*Non tam *audire* significat, quam *audire velle, horchen*, (*lauschen*) quae est sententia *Döderl. Syn.* III. p. 294. Est igitur frequentativum. Quod noster addit, esse i. q. clam *audire*, hoc per se minime inest.] *Cato* ap. *Gell.* 1, 15. Ita est cupidus orationis, ut conducat qui auscultet. *Hor. Sat.* 2, 7, 1. Jamdudum ausculto et cupiens tibi dicere servus Pauca, reformido. [**Hdf.* ad h. l. observat, videri h. v. proprium esse servorum qui ad portam stantes ad dominorum jussa attendant: Gr. ὑπακούειν,] *Ter. Andr.* 3, 3, 4. Ausculta paucis. *Ch.* Ausculto: loquere quid velis. *Pl. Poen.* 4, 2, 19. Nimis eum ausculto libens. *Catull.* 67, 39. Auscultare populum. ℙ Aliquando est clam atque ex insidiis aliorum sermones excipere. *Pl. Merc.* 2, 4, 9. Omnia ego istaec auscultavi ab ostio. *Id. Truc.* 1, 2, 1. Ad fores auscultate, atque asservate aedes. *Id. Poen.* 4, 1, 6. Quid habeat sermonis, auscultabo. ℙ Saepe plus est quam *audire:* significat enim non solum auribus accipere, sed etiam fidem habere dictis alicujus, eique aliquid praecipienti aut monenti obtemperare, obsequi, [*ut nos *auf Jemand horchen*, quod majorem attentionem significat, quam simplex *audire (hören).*] *Cato l. c.* Auditis, non auscultatis, tanquam pharmacopolam: nam ejus verba audiuntur; verum ei se nemo committit, si aeger est. *Pacuv.* ap. *Cic. Div.* 1, 57. Istis qui linguam avium intelligunt, magis audiendum, quam auscultandum censeo. *Cic. Rosc. Am.* 36. Mihi ausculta: vide, ne tibi desis. *Pl. Trin.* 3, 2, 36. Nisi me auscultas, atque hoc, ut dico, facis. *Ter. Ad.* 5, 8, 12. Quid? tu autem huic, asine, auscultas? Adde *Varr. L. L.* 5, 8. *ad f.* et *Caecil.* atque *Enn.* ap. *Non.* 4, 36. ℙ Passive impersonaliter. *Pl. Merc.*, 2, 3, 127. Ad portum ne bitas, dico jam tibi. *Ch.* auscultabitur. ℙ *Auscultare crimina* est audire et fidem habere criminibus de aliquo delatis. *Pl. Ps.* 1, 5, 12. ℙ In illo *Afranii*, Videt ludos: hinc auscultavi procul, *Nonius l. c.* exponit *spectavi:* vereor ut satis apte: et alii leg. *huic auscultavi.*

*AUSELII dicebantur qui nunc Aurelii. *Festus B. A.*

*AUSER, eris, Etruriae fluvius, prope Lucam, in Arnum influens. *Plin.* 3, 5. Hodie est *Osari. Rutil.* 1, 566. *Ausur* audit. *B. A.*

*AUSETĀNUS, a, um, adj. ad Ausam spectans. Fuit autem Ausa oppidum Hispaniae Tarraconensis, ad Iberum flumen. *Liv.* 29, 2. et 39, 5. Ausetanus ager. ℙ *Ausetani, orum*, Ausae incolae. *Caes. B. C.* 1, 60. *Plin.* l. l. et 3. *Liv.* 21, 23. et 61. *B. A.*

AUSIM, is, it. V. in AUDEO.

AUSON, onis, m. filius Ulyssis et Calypsus, ut docent *Fest.* in *Ausonia* et *Serv.* ad *A.* 3, 171., quamquam hic ad *A.* 8, 328. dicat, Circes filium fuisse. Hic eam partem Italiae, in qua fuerunt Amyclae, Fundi, Cajeta, Formiae, Minturnae, Vescia, Cales et Ausona gentis caput, *Ausoniam* a se nominavit: quod nomen postea toti Italiae, quae Apennino finitur, datum est. Haec ex *Festo* in V. *Ausonia* et *Plinio* 3, 5, 9. Sed a. U. C. 419. a Romanis Ausonum exercitus fusus est et eorum urbs Cales vi capta, a. vero U. C. 440. ab eisdem tria illorum oppida Ausona, Minturnae et Vescia uno impetu capta et deleta Ausonum gens, quae loca veteri Latio adjecta, novo Latio nomen dederunt. Haec ex *Liv.* 8, 16. et 9, 25. ¶ Adjective *Avien. in Arat.* 102. de Arctis: Ausone easdem Voce feras, Ursasque et Plaustra vocare solemus, *h. e.* vocabulo Latino.

AUSONĂ, ae, f. oppidum veteris et proprie dictae Ausoniae. *Liv.* 9, 25. [*Dirutae urbis vestigia adhuc apparent in loco, cui *Fratte* nomen, prope fontem fluvii, quem *Ausente* vocant, haud longe a Minturnis. *F.*]

AUSŎNES, um, m. plur. populi veteris Ausoniae: quorum urbes V. in AUSON. ¶ Item populi Magnae Graeciae, quae et ipsa quondam *Ausonia* dicta est, quoniam Ausones tenuere primi, ut est apud *Plin.* 3, 10, 15. ¶ Latius inde sumuntur pro ipsis Italis. *Stat. Silv.* 4, 5, 37. ¶ Aurunci quoque a Graecis *Ausones* dicti sunt, teste *Serv.* ad *A.* 7, 727. ¶ Denique etiam Sabini olim *Ausones* sunt appellati, si eidem *Servio* credimus ad *G.* 2, 167.

AUSŎNĬĂ, ae, f. Αὐσονία, olim fuit pars Italiae maritima inter Amyclas et Cales, ut dictum est in AUSON. ¶ Item Magna Graecia. V. v. praec. Sed paulatim tota ipsa Italia, quae Apennino finitur, *Ausonia* appellata est. *Virg. A.* 10, 54. magna ditione jubeto, Carthago premat Ausoniam.

AUSŎNĬĀNUS, a, um, adj. ad Ausonium pertinens. *Fulg. Mythol. prooem.* 1. Bissula Ausoniana, *h. e.* puella Bissula nomine, cujus laudes peragit *Ausonius Edyll.* 7. 8. 9. et 10.

AUSŎNĬDAE, arum, m. plur. Ausoniae populi. *Virg. A.* 10, 563. ditissimus agri Qui fuit Ausonidum et tacitis regnavit Amyclis. *Ausonidum* dictum est per syncopen pro *Ausonidarum*, ut *Serv.* et h. l., et ad *A.* 12, 121. monet: nam *Ausonidum* est simpliciter genitivus pluralis ab *Ausonis*, *idis*, f. ¶ Late etiam sumuntur pro Latinis, Romanis aut Italis. *Virg. A.* 12, 121. Procedit legio Ausonidum, etc. *Lucan.* 9, 998. grata vice moenia reddent Ausonidae Phrygibus, Romanaque Pergama surgent.

AUSŎNIS, idis, f. adj. ad Ausoniam pertinens: et sumitur plerumque pro Romana aut Itala. *Ov. Fast.* 2, 94. Ausonis ora. *Sil.* 9, 187. pater ipse superbus aquarum Ausonidum Eridanus. *Claud. B. Get.* 627. Ausonidum gemmata monilia matrum. *Avien. Perieg.* 308. Ausonis dextra. Et *ib.* 309. Ausonis gens.

AUSŎNĬUS, a, um, adj. ad Ausoniam pertinens: et accipitur fere pro Romano aut Italo. *Virg. A.* 4, 349. Ausonia terra. *Id. G.* 2, 385. Ausonii coloni. *Id. A.* 5, 83. Ausonius Tibris. *Hor. Od.* 4, 4, 56. Ausoniae urbes. *Ov. Met.* 5, 350. Ausonium Pelorum, *h. e.* promontorium Siciliae, quod ad Italiam spectat. *Id. Pont.* 2, 2, 72. Ausonium imperium, *h. e.* Romanum. *Mart.* 9, 87. Ausonio ore potens, *h. e.* Latina facundia. *Id. ib.* 9. Ausonius pater, *h. e.* Domitianus imperator. *Id.* 12, 6. Ausonia aula, *h. e.* imperatoris R. domus. ¶ *Ausonium mare* dicitur a geographis, quod alluit Magnam Graeciam, quae quondam *Ausonia* dicta est, nempe inter Tyrrhenum, quod ad fretum Siculum terminatur, et Ionium, quod alluit Salentinos. *Plin.* 3, 10, 15. et 14, 6, 8. *n.* 6. ¶ *Ausonii*, *orum*, sunt Ausoniae populi: et saepe accipiuntur pro Latinis, Romanis aut Italis. *Virg. A.* 12, 834.

AUSŎNĬUS, ii, m. Decimus Magnus Ausonius, grammaticus et rhetor sui temporis doctissimus, poeta etiam elegans et ingeniosus, patriam habuit Burdigalam Aquitaniae urbem, fuitque praeceptor Gratiani ac Valentiniani fratrum Impp. ob id promotus ad quaesturam et praefecturam praetorii, et demum ad consulatum, a. Chr. 379. Obiit sub Honorio ann. 394. Exstant ejus carmina varii generis atque argumenti: quaedam etiam prosa oratione scripta et praecipue Oratio ad Gratianum imp., in qua gratias ei agit pro delato consulatu: in quibus omnibus apparet studiosissimum fuisse, atque in omni Latinae ac Graecae eruditionis genere apprime versatum, et in optimorum scriptorum lectione assiduum: licet subinde a puritate verborum ac phrasium Latini sermonis discedat, et saeculum prodat, in quo scripsit, plerisque nihilominus suae aetatis, multis etiam superioris temporis scriptoribus sine dubio praeferendus.

AUSPEX, auspĭcis, m. et f. οἰωνοσκόπος, quasi *avispex*, qui spiciendis, hoc est spectandis avibus, ex eorum volatu, cantu aut pastu Deorum voluntatem interpretatur et res futuras praedicit. *Cic. Att.* 2, 7. Latores et auspices legis curiatae, *h. e.* qui legem tulerunt, et qui pro ea ferenda de coelo servarunt. *Hor. Od.* 3, 27, 8. ego cui timebo Providus auspex, Oscinem corvum prece suscitabo. ¶ Dicitur praeterea *auspex*, qui auspicium praebet. *Plin.* 10, 21, 24. de gallis gallinaceis: Hi magistratus nostros quotidie regunt: hi fasces Romanos impellunt, aut retinent: jubent acies, aut prohibent, victoriarum omnium toto orbe partarum auspices. ¶ Item qui auctor et princeps est alicujus rei faciendae: ductum a more Romanorum, apud quos soli magistratus summi et in bello summus imperator, auspicia captabant et habere auspicia dicebantur. V. AUSPICIUM. *Hor. Od.* 1, 7, 27. Nil desperandum Teucro duce et auspice Teucro. [*Male *Bentl.* ad h. l. censet, hoc sensu non de homine, sed tantum de Deo dici posse. Sed V. *Burm.* ad *Ov. Fast.* 1, 26.] ¶ Hinc in specie in nuptiis *auspex* est conciliator ex parte viri (sicut *pronuba* ex parte mulieris) cujus ductu et consiliis matrimonium contrahitur, quique adest dum dos adnumeratur, tabulae nuptiales conficiuntur, et cetera conjugii solemnia celebrantur. Quod ex eo ductum est, quia apud antiquos non solum publice, sed etiam privatim nihil gerebatur, nisi auspicio prius sumpto: quo ex more etiamnum *auspices* interponuntur: qui quamvis auspicia petere desierint, ipso tamen nomine veteris consuetudinis vestigia usurpant, ut *Val. Max.* 2, 1. *n.* 1. loquitur. Hoc idem docet etiam *Cic. Div.* 1, 16. Hujusmodi *auspex* dicitur Graece παράνυμφος. *Cic. Cluent.* 5. Nubit genero socrus nullis auspicibus, etc. *Pl. Cas. prol.* 85. Argentum si quis dederit, ultro ibit nuptum, non manebit auspices. *Suet. Claud.* 26. Messalinam C. Silio nupsisse, dote inter auspices consignata. Adde *Tac. A.* 15, 37. et *ib.* 11, 27., *Juven.* 10, 336., *Lucan.* 2, 731. et denique *Claud. in Rufin.* 1, 83., ubi in feminino genere usurpat: loquitur enim de Megaera, qua auspice nuptiae celebratae sunt inter Oedipum et illius matrem Jocastam et inter Thyesten et illius filiam Pelopeam. ¶ Translate. *Hor. Ep.* 1, 3, 12. fidibusne Latinis Thebanos aptare modos studet auspice musa? *h. e.* bona quasi auspicia dante ac favente. Sic *Dii auspices* dicuntur, qui auxilium pollicentur, favent, secundant bono omine conatus nostros. *Virg. A.* 3, 19. Sacra Dionaeae matri, divisque ferebam Auspicibus coeptorum operum. *Id. ib.* 4, 45. Diis equidem auspicibus reor et Junone secunda, etc. *Ov. Fast.* 1, 615. Auspicibusque Deis tanti cognominis heres, Omine suscipiat, quo pater, orbis onus. [*Dis auspicibus* inscriptum Lapidi. V. *Recueil de monumens antiques par Grivaud de la Vincelle* Tom. II. Tab. XVIII. 4. *Beier.*] ¶ Praeterea *auspex* dicitur qui alicui rei initium praebet, sicut *auspicium* pro initio ponitur. *Eumen. Paneg. ad Const.* 3. O Calendae Martiae, sicuti olim annorum volventium, ita nunc aeternorum auspices imperatorum! *Pacat. Paneg. ad Theodos.* 3. Ille felicitatis publicae auspex dies. ¶ Adjective interdum usurpatur pro fausto et laeti auspicii. *Claud. IV. Cons. Honor.* 610. Auspice mox laetum sonuit clamore tribunal. *Id. VI. Cons. Honor.* 653. Auspex victoria. *Id. in ep. ad Serenam* 51. Auspex purpura.

AUSPĬCĀBĬLIS, le, adj. bonum praebens auspicium: vel cujus auspicium optabile est. *Arnob.* 4. p. 131. Cujus horrenti fascino vestras inequitare matronas, et auspicabile ducitis et optatis. Adde 7. p. 237.

AUSPĬCĀLIS, le, adj. ad auspicium pertinens, οἰωνοσκοπικός. *Plin.* 32, 1, 1. Res est etiam auspicalis pisciculus, *hoc est* unde auspicium peti potest. *Mamert. Pan. ad Maxim.* 6. Primus consulatus tui auspicalis dies. V. AUSPICOR. ¶ [*Auspicalis lapis* dicitur qui primus auspicii causa statuitur in fundamentis alicujus operis inchoandi. *Inscr.* ap. *Grut.* 39, 5. Lapis Auspic*alis* Sacer Q. Caecilio Metello Pont. Max. sollemni cum precatione pal*am* Pop*ulo* Roman*o* conjectus in fundamenta porticus Minervae Aventinensis. De hoc ritu V. *Tac. Hist.* 4, 53. *F.*]

AUSPĬCĀLĬTER, adv. auspicato, auspicio prius capto. *Hygin. Limit. constit.* p. 153. *Goes.* Posita auspicaliter groma.

AUSPĬCĀTO, adverbialis vox, qua significatur captis auspiciis, augurato, αἰσίως. *Cic. Div.* 1, 2. Romulus non solum auspicato urbem condidisse, sed ipse etiam optimus augur fuisse traditur. [*Cf. infra AUSPICATUS, us.] *Id. ib.* 16. Nihil unquam gerere, nisi auspicato. *Liv.* 6, 41. *a med.* Auspicato creare magistratus. ¶ Et quia quod captis prius auspiciis fit, feliciter evenire creditur, hinc et pro feliciter, prospere ponitur. *Pl. Pers.* 4, 4, 56. Vide, ut ingrediare auspicato. *Ter. Andr.* 4, 5, 12. Haud auspicato huc me attuli. *Plin.* 7, 9, 7. Auspicatius enecta parente gignuntur. *Id.* 3, 11, 16. Auspicatius mutato nomine.

AUSPĬCĀTUS, a, um, part. ab *auspicor*, quod V. ¶ Est etiam partic. ab *auspico*, id. q. auguratus, capto auspicio rite factus aut consecratus. *Hor. Od.* 3, 6, 9. Jam bis Monoeses et Pachori manus Non auspicatos contudit impetus Nostros. *Cic. Rabir. perd.* 4. Qui in campo Martio, auspicato in loco, crucem ad civium supplicium defigi jubes. ¶ Ponitur etiam pro fausto, felici, et boni ominis; talia enim esse creduntur, quae captis prius rite auspiciis fiunt, tanquam a Diis approbata. *Vell.* 2, 79. Auspicatis ominibus ducere uxorem. *Justin.* 4, 5. Neque in bello male auspicato amplius perseverandum. *Id.* 18, 5. Urbs toto orbe auspicatissima. *Plin.* 13, 22, 38. Auspicatior arbor. *Catull.* 45, 25. Quis ullos homines beatiores Vidit? quis Venerem auspicatiorem? *h. e.* amorem feliciorem. *Quint.* 10, 1. Auspicatissimum exordium dare. *Tac. G.* 11. Auspicatissimum initium rebus agendis.

AUSPĬCĀTUS, us, m. id. q. auspicium. *Plin.* 10, 18, 20. Pici Martio cognomine insignes et in auspicatu magni. Ita *Hard.* Alii leg. *auspiciis.* [*Cic. Rep.* 2, 29. In ea re publica, quam auspicatu Romulus condiderit. Ita *Cod.* a prima manu; mox factum *auspicato:* quae lectio melior, ut observat *A. Maius*, qui et sic edidit; sed et illa haud prorsus absurda. *B. A.*]

AUSPĬCĬUM, ii, n. οἰωνισμός, avium observatio et ex earum volatu, cantu, pastu, etc. praedictio futurorum. Credebant enim voluntatem Deorum per hujusmodi signa hominibus manifestari: quasi *avispicium*, a spiciendis seu aspiciendis avibus. [*V. *Varro L. L.* 5, p. 73. *ed. Bipp.*] Quomodo differat ab *augurio* in ea voce dictum est. *Cic. Div.* 2, 38. Cur aliis a laeva, aliis a dextera datum est avibus, ut ratum auspicium facere possint? [*Auspicia* et *omina* non raro conjunguntur; quae quomodo differant, docet *Brem.* ad *Suet. Aug.* 92. *auspicia* quaedam et *omina* pro certissimis observabat. (Sequitur „et *ostentis* maxime movebatur" et „observabat et *dies* quosdam.") Cf. *Galb.* 9. *Ner.* 46. Interdum alterum pro altero reperitur, ut *Virg. A.* 11, 589. omina ni repetant Argis.] ¶ Saepissime sumitur pro augurio ex quacumque re capto. *Cic. Div.* 2, 18. Fulmen omnibus rebus optimum auspicium habemus, si sinistrum fuerit. (V. LAEVUS.) *Pl. Stich.* 3, 2, 6. Auspicio optimo exivi foras: mustela murem mihi abstulit praeter pedes. *Plin.* 18, 12, 30. Fabam e frugibus referre auspicii causa. *Justin.* 1, 10. Felix auspicium equus domino primus emisit. *Suet. Ner.* 41. Frivolo auspicio mente recreata, cum annotasset insculptum monumento, etc. *Cic. Sen.* 4. Optimis auspiciis gerere aliquid. *Id. Att.* 8, 3. Ferre leges contra auspicia. [*Hinc explicandus *Cic. Rep.* 2, 9. Romulus, qui sibi essent in *auspiciis*, ex singulis tribubus singulos cooptavit *augures*. Cf. *Eund. Div.* 2, 34, 71.] ¶ De variis auspiciorum generibus *caduco*, *jugi*, *pedestri*, etc. V. suis locis. ¶ *Facere auspicia* dicuntur ea, ex quibus auspicium capitur, ut est in allato exemplo *Cic. Div.* 2, 38. et apud *Liv.* 1, 34. ¶ *Auspicia habere* dicuntur, qui auspiciorum captandorum jus habent. Hi autem apud Romanos fuere omnes urbani magistratus, secundum illud *Cic. Leg.* 3, 3. *Omnes magistratus auspicium, judiciumque habento.* Sed in militia unus imperator auspicia habebat. Nam legati aliique imperatori subjecti licet aliquando rem militarem administrarent, non tamen suis, sed imperatoris auspiciis omnia gerere dicebantur. Neque vero minor inde laus imperatoribus ipsis contingebat, quod vel morbo vel publica alia causa impediti ab exercitu abfuissent. Credebatur enim ab iis ipsis felix rei eventus provenisse, quibus Deorum voluntatem per auspicia aucupari, et omnium, quae vel per se, vel per alios gessissent, approbationem quodammodo obtinere contigisset. Hinc quibus aliquid pro se gerendum mandassent, suos ipsi Deos tradere dicebantur, ut est apud *Hor. Od.* 4, 14, 33. et apud *Ov. Trist.* 2, 173. Hinc si ipsi per se gessissent, *ductu et auspiciis suis* vel *imperio et auspiciis suis* gessisse dicebantur: si per alios, *auspiciis* tantum. Vetus *Inscr.* ap. *Plin.* 3, 20, 24. Ejus ductu auspiciisque gentes Alpinae sub imperium Pop. Rom. redactae. Alia apud *Liv.* 41, 28. Tib. Sempronii Gracchi consulis imperio auspicioque legio exercitusque Populi R. Sardiniam subegit. *Suet. Aug.* 21. Domuit partim ductu, partim auspiciis suis Cantabriam, etc. *Tac. A.* 2, 41. Recepta signa ductu Germanici, auspiciis Tiberii. *Plin.* 2, 67, 67. Septentrionalis Oceanus majore ex parte navigatus est auspiciis D. Augusti, *nempe* ductu Drusi aut Tiberii. *Pl. Amph.* 1, 1, 41. Gessit rempublicam ductu, imperio, auspicio suo. ¶ Aliquando *auspicium* sumitur pro potestate, jure, imperio. *Virg. A.* 4, 102. Communem hunc ergo populum, paribusque regamus Auspiciis. *Servius* interpretatur aequali potestate; et ductum est a comitiis, in quibus iisdem auspiciis creati, licet non simul crearentur, parem tamen habebant honorem: unde et consules pares sunt, cum necesse esset, ut unus prior crearetur. ¶ Aliquando etiam pro privato cujusque arbitrio ac potestate. *Virg. A.* 4, 340. Me si fata meis paterentur ducere vitam Auspiciis, et sponte meas componere curas,

etc. ¶ Translate. *Hor. Ep.* 1, 1, 85. cui si vitiosa libido Fecerit auspicium, etc., *h. e.* si eum incitarit, et velut avis, auspicium laetum obtulerit. *Stat. Silv.* 5, 2, 8. Quid si militiae jam te, puer inclyte, primae Clara rudimenta, et castrorum dulce vocaret Auspicium? *Justin.* 27, 1. Auspicia regni a parricidio capere.

AUSPICO, as, avi, atum, a. 1. id. q. auspicor. *Pl. Rud.* 3, 4, 12. Non hodie isti rei auspicavi, ut cum furcifero fabuler. *Id. Stich.* 3, 2, 46. Auspicare mustelam, *h. e.* sumere in auspicium. *Id. Pers.* 4, 6, 7. Auspicare lucro faciendo, *h. e.* capere auspicium pro lucro faciendo. *Gell.* 3, 2. super re aliqua. Adde *Attam*, *Caecil.* et *Naevium* ap. *Non.* 7, 5. ubi *Naev.* auspicare auspicium dixit.

AUSPICOR, aris, atus sum, dep. 1. οἰωνοσκοπέω, auspicium capio, avium inspectionem facio ad divinanda futura. *Cic. N. D.* 2, 4. Cum pomoerium transiret, auspicari est oblitus. *Id. Div.* 1, 35. Cum tripudio auspicaretur, pullarius diem proelii committendi differebat. *Liv.* 27, 16. Fabio auspicanti aves non addixere. ¶ *Auspicari aliquid* est capere auspicium pro re inchoanda. *Suet. Ner.* 37. *in f.* In auspicando opere Isthmi. ¶ *Auspicari alicui* est auspicium alicui facere. *Hyg. Astron.* 2, 16. Sacrificanti ei aquila auspicatur. ¶ Porro credebant veteres, ea prospere toto anno successura, quae ipso anni initio, hoc est Cal. Jan., inchoassent. Quare eo die suam quisque artem leviter, et tantum boni ominis causa tractare solebant: id cum facerent, auspicari dicebantur, isque dies *auspicalis* vocabatur. *Colum.* 11, 2. *sub f.* Per hos quoque dies abstinent terrenis operibus religiosiores agricolae: ita tamen ut ipsis Cal. Januariis auspicandi causa omne genus operis instaurent: ceterum differant terrenam molitionem usque in proximas idus. V. *Senec. ep.* 83. et *Ov. Fast.* 1, 165. *et sqq.*, ubi hoc idem diserte tradit. ¶ Sed et aliis temporibus, cum novi aliquid inchoandum erat, prima die delibare aliquid solebant, auspicii causa, ut primo die initi magistratus et hujusmodi. *Tac. A.* 4, 37. Feriarum Latinarum diebus praefectus Orbis Drusus auspicandi gratia tribunal ingressus, etc. *Suet. Ner.* 7. Auspicari jurisdictionem. *Plin. ep.* 3, 5. Lucubrare a Vulcanalibus incipiebat, non auspicandi causa, sed studendi, *h. e.* non leviter, et auspicii tantum causa, sed etc. ¶ Hinc factum est, ut *auspicari* saepe ponatur pro incipere, aggredi. *Plin. Prooem. l.* 7. Auspicari vitam a suppliciis. *Suet. Aug.* 38. Auspicari militiam. *Solin.* 52. Ab Emodis montibus auspicatur India. ¶ Et cum infinito. *Plin.* 31, 3, 24. Primus eam *(aquam)* in urbem ducere auspicatus est Ancus Marcius. *Suet. Ner.* 22. Auspicatus est cantare. *Sen. ep.* 83. Auspicabar in Virginem (*aquam*) desilire. ¶ Apud eund. *Sen. ep.* 47. auspicari gradum senatorium per militiam est ad senatorium ordinem per militiae gradus accedere, et ex ea velut auspicium capere ad eum obtinendum.

AUSTELLUS, i, m. parvus auster. *Lucil.* ap. *Non.* 2, 229. Rex Cotys ille duos ventos, Austrum, atque Aquilonem Novisse ajebat solos se, demagis istos Ex nimbo Austellos, nec nosse putare necesse.

AUSTER, stri, m. νότος (etymon vocis V. in AUSTERUS) ventus meridionalis humidus et calidus, Graeco vocabulo notus dictus: cui contrarius est a septentrione spirans septentrio seu aparctias. [**Döderl. Etym.* III. p. 115. derivat ab *ardeo.* Malim cum *Handio* ab αὔω „ut sit ventus siccans et calore sudorem excitans." V. ad *Gron. diatr.* I. p. 483.] *Cic. Somn. Scip.* 6. Quis in ultimis aut aquilonis austrive partibus tuum nomen audiet? *Hor. Sat.* 2, 6, 18. Plumbeus auster. *Id. Od.* 2, 14, 15. Auster nocens corporibus. [**Id. Sat.* 2, 2, 41. praesentes Austri. In his locis int. de vento, qui h. *Sirocco* audit.] *Ov. Met.* 1, 66. pluvius. *Virg. G.* 4, 261. frigidus. *Macr. Somn. Scip.* 2, 5. docet, hunc ventum natura quidem frigidum esse, sed quia per calida Africae loca ad nos permeat, calidum fieri. Dici etiam potest, a *Virgilio* poni pro quolibet vento: quod poetis est familiare. Ceterum *Prop.* quoque 2, 20, 36. frigidum dicit. Et *Tibull.* 1, 1, 41. Aut gelidas hibernus aquas cum fuderit auster. ¶ *Floribus austrum*, et *liquidis immittere fontibus apros:* proverbialis locutio apud *Virg. Ecl.* 2, 58. de eo, qui ipse sibi malum creat: nam auster ob violentiam flatus, et nimium humorem flores corrumpit; apri fontes coeno perturbant. ¶ Aliquando ponitur pro regionibus ad meridiem sitis. *Plin.* 2, 9, 6. Luna nunc in aquilonem elata, nunc in austros detecta. Adde *Varr. L. L.* 8, 18. ¶ *Auster* pro *austerus.* V. AUSTERUS.

AUSTERĀLIS, herba, apud *Appul. Herb.* 105. est eadem quae sisymbrium.

AUSTĒRE, adv. αὐστηρῶς, severe, duriter. *Cic. Mur.* 35. Agit mecum austere et Stoice Cato.

AUSTĒRĬTAS, atis, f. αὐστηρότης, severitas, nimia gravitas, triste ac durum ingenium. [V. AUSTERUS.] *Quint.* 2, 2. de praeceptore: Non austeritas ejus tristis, non dissoluta sit comitas. ¶ De coloribus. *Plin.* 9, 38, 62. Buccinum pelagio admodum alligatur, nimiaeque ejus nigritiae dat austeritatem illam nitoremque, qui quaeritur, cocci, *h. e.* quandam saturitatem coloris. Et 35, 10, 36. *n.* 18. Nimis floridis coloribus austeritatem dare. ¶ Item de saporibus. *Colum.* 11, 2. *a med.* Quaedam genera uvarum nunquam dulcedinem capiunt propter austeritatem nimiam. *Plin.* 14, 2, 4. *n.* 3. et *ib.* 6, 8. *n.* 3. Austeritas vini. *Id.* 19, 6, 32. Austeritas caepae. *Id.* 14, 1, 3. Austeritas picis. ¶ In plur. numero. *Pallad.* 1, 35. Aqua lupinorum psilotri austeritatibus juncta.

AUSTĒRŬLUS, a, um, diminut. ab *austerus.* *Appul. Flor. n.* 20. Cratera musicae dulcis, dialecticae austerula.

AUSTĒRUS, a, um, adj. est ab αὐστηρὸς, quod ab αὔω, sicco, arefacio; hinc *Auster* apud Latinos est ventus urens: consuetudine vero Latina vox facta; et dicitur proprie de saporibus, non quidem acerbis et ingratis, sed linguam tamen adstringentibus et contrahentibus: qualis est gustus meri vini, sed non dulcis, et sapor pomorum, quae nondum plenam maturitatem consecuta, sunt tamen satis matura. Huic opponitur sapor lenis. [**Vere monet *Döderl. Syn.* III. p. 231. ante *Celsi* aetatem ad sensus relatum non reperiri. Cicero enim et ejus aequales h. v. nonnisi de animo utuntur, ita ut haec significatio antiquior esse videatur et prior ponenda. *Austeritas* in vultu cernitur; *severitas* in moribus et actionibus. Quod igitur supra dixit *Forc.*, „esse nimiam gravitatem, triste ac durum ingenium" id verum non est.] *Cels.* 3, 24. Vinum nigrum austerum. *Plin.* 25, 5, 20. Herba austero sapore. *Colum.* 12, 12. Austerior gustus. *Scrib. Comp.* 142. Vinum austerissimum. ¶ Dicitur etiam de odoribus. *Plin.* 12, 25, 54. Balsami succus debet esse lenis, non subacidus: odore tantum austerus. Item de coloribus. Est autem *austerus color*, qui saturior est, et lucet obscurius, βαρὺ καὶ πικρὸν χρῶμα, cui opponitur floridus et eximie fulgens. *Plin.* 35, 6, 12. Sunt autem colores austeri, aut floridi, etc. *Id. ib.* 11, 29. Athenion pictor et austerior colore, et in austeritate jucundior. ¶ Et de statuaria ratione. *Plin.* 34, 8, 19. *n.* 7. de Euthycrate Lysippi filio et discipulo: Quamquam is constantiam patris potius aemulatus, quam elegantiam, austero maluit genere, quam jucundo placere. ¶ Transfertur ad mores hominum et ponitur pro severo, rigido, gravi: et quidem in utramque partem. [**Nos simili metaphora utimur in voc. *trocken*, quanquam hoc non prorsus respondet v. austerus.] *Cic. Pis.* 29. Si fuisset in discipulo comparando meliore fortuna, fortasse austerior et gravior esse potuisset. *Id. Coel.* 14. Austero more agere cum aliquo. ¶ Item pro gravi, molesto. *Hor. Sat.* 2, 2, 12. Austerus labor. *Plin.* 24, 7, 28. Aeger omnem austeram curationem recusans. ¶ Item pro saevo, tristi. [**Haec non erant sejungenda; eadem enim est significatio.] *Prop.* 4, 11, 49. Quaelibet austeras de me ferat urna tabellas. ¶ De genere dicendi graviore et minus voluptatis habente. *Hor. A. P.* 342. Celsi praetereunt austera poemata Rhamnes. *Cic. Or.* 3, 26. Ita sit nobis ornatus et suavis orator, ut suavitatem habeat austeram et solidam, non dulcem atque decoctam. ¶ *Auster* in recto singulari. *Scrib. Comp.* 188. *Aconiti gustus est auster, atque subamarus*, sed non est imitandum: et fortasse ibi mendum est, ut adnotavit *Jo. Rhodius.* ¶ Comp. *Austerior.* Sup. *Austerissimus.* V. supra. ¶ Superlativum *austerrimus* legitur apud *Messal. Corvin. De progen. Aug.* 5. Austerrimus rex.

AUSTRĀLIS, le, adj. νότιος, ad austrum pertinens: item meridionalis. *Ov. Pont.* 4, 4, 1. Australes nimbi. *Id. Met.* 2, 131. Australis polus. *Cic. N. D.* 2, 19. regio. [**Claud. Eutrop.* 1, 403. australis annus, i. e. qualis esse solet in Aegypto. V. *Gron. diatr.* I. p. 266. *ed. Lips.*]

*AUSTRANĬA, ae, insula Oceani septentrionalis, a Romanis Glessaria dicta, nempe a succino quod Germani *glessum* appellant. *Plin.* 4, 13. ¶ Item insula maris Celtici, hodie *Ameland*, dicta et Austravia. *Plin.* 37, 2. *B. A.*

AUSTRĬFER, a, um, adj. australes flatus, vel pluvias ferens. *Sil.* 12, 2. austrifero nebulosam vertice frontem Immitis condebat hiems.

AUSTRĪNUS, a, um, adj. australis. *Virg. G.* 2, 271. Austrini calores, *h. e.* calores solis meridiani. *Plin.* 17, 2, 2. Austrinus flatus. *Id.* 2, 68, 68. vertex, *h. e.* polus australis. *Id.* 6, 34, 39. Austrina Cypri, *h. e.* loca Cypri ad meridiem conversa. Sic *paulo post.* Austrina Sardiniae. Et *mox.* Cappadociae. *Id.* 2, 47, 47. Austrinum tempus, *h. e.* quo auster flat, et humidi sunt dies. Sic 16, 26, 46. Austrinum coelum. Et 17, 2, 2. Austrinus dies. Et 17, 24, 37. *n.* 7. Austrinae pluviae. *Colum.* 11, 2. Quarto Non. Septembr. piscis austrinus desinit occidere, *h. e.* alter ex piscibus coelestibus, qui ad australem polum versus est.

AUSTROĀFRĬCUS, i, m. ventus est africo et austro utrinque junctus, ut *Isid. Orig.* 13, 11. docet: qui et libonotus dicitur Graeca appellatione. Vetus lapis apud *Grut.* 137. Λιβόνοτος, austroafricus. *Plin.* 2, 47, 46. Inter liba et noton compositum ex utroque medium, inter meridiem et hibernum occidentem, libonotos. *Senec. Qu. nat.* 5, 16. *extr.* A meridiano axe euronotus est: deinde notus, Latine auster: deinde libonotus, qui apud nos sine nomine est. Al. hic leg. *Leuconotus.*

AUSTRŎNŎTUS, ti, m. apud *Isid. Orig.* 3, 32. et 36. est idem ac polus australis seu antarcticus.

[AUSUCĬĀTES, um, m. plur. nomen populi ad lacum Larium ante insulam nunc *di S. Giovanni* olim *Christopolin* appellatam, pago nomen nunc est *Ossuccio. Inscr.* ap. *Amoretti Viagg. ai tre laghi* p. 261. Matronis et Geniis Ausuciatium. *F.*]

*AUSUGUM, i, Rhaetiae oppidum, inter Feltriam et Vicentiam. *Anton. Itin.* ¶ *Alsuca* dicitur a *Paul. Diac. Longob.* 3, 31. *B. A.*

AUSUM, i, n. τόλμημα, factum, quod quis aggredi audet, tum in bonam, tum in malam partem. Est autem vox fere poetica, quam *Servius* ad *A.* 2, 535. in prosa dici posse negat, et ad *A.* 12, 351. neminem ante Virgilium usurpasse affirmat. *Virg. A.* 2, 535. At tibi pro scelere, exclamat, pro talibus ausis Dii persolvant grates dignas. *Id. ib.* 9, 281. Fortia ausa. *Ov. Her.* 14, 49. crudelia. *Id. Met.* 9, 620. ausorum semper memor esse meorum. *Plin.* 3, 2, 108. 112. Ausum improbum. *Sil.* 11, 366. compos memorabilis ausi. *Stat. Th.* 4, 368. magnique fugit non inscius ausi. *Ov. Met.* 11, 242. Potiri auso. *Id. ib.* 2, 328. magnis excidere ausis.

*AUSUR, fluvius. V. *Auser. B. A.*

AUSUS, a, um, part. v. *audeo.* *Liv.* 26, 40. *ad f.* Exsules, obaerati, capitalia ausi plerique. *Ov. Met.* 1, 199. studiisque ardentibus ausum Talia deposcunt. ¶ Passiva significatione *ausa res* dicitur, quam quis facere ausus est. *Tac. A.* 3, 67. Ausis ad Caesarem codicillis, quibus invidiam et preces miscuerat. *Appul. Flor. n.* 7. Multa sublimia facinora, vel belli ausa, vel domi provisa. ¶ Activa et passiva significatione in eodem versu. *Virg. A.* 6, 624. Ausi omne immane nefas, ausoque potiti.

AUSUS, us, m. idem quod ausum. *Val. Fl.* 3, 613. Jamque morae impatiens, cunctantes increpat ausus, Tiphys. [Cum *Val. Flacc.* pluries usurpet vocem *ausum, i*, verosimile non est hic tantum adhibuisse *ausus, us:* ad haec quid sibi velint *cunctantes ausus*, nescio. Videtur igitur optime conjecisse *Harles.* hic legendum *actus. F.* *Ausus, us etiam in nonn. codd. apud *Virg. A.* 6, 624. *Val. Max.* 4, 7, 5. *Ov. Met.* 11, 242. legitur, ut *Burm.* ad *Virg.* et *Ovid.* monet, qui etiam *Oros.* 4, 5. laudat. Sed editores his locis omnibus *ausum, i*, praeferunt.] *Impp. Leo et Anthemius Cod.* 1, 2, 14. Qui protervo ausu ecclesiatica praedia acquirere tentarit.

AUT, ἤ, vel, conjunctio variis usibus inserviens: et plerumque est separativa. [**Aut* semper dissimilia conjungit; *aut — aut* diversissima quaeque sibi opponit (*aut Caesar aut nihil*); *vel* autem et *vel — vel* in rerum similium cognatarumve enumeratione usurpatur. — Alterum *aut* saepe a librariis deletum esse monent *Bentl.* et *Hdf.* ad *Hor. Sat.* 1, 1, 8. illeque ad *Od.* 3, 19, 12.] *Cic. Or.* 1, 9. Cetera, inquit, assentior Crasso, ne aut de C. Laelii, aut de hujus generi aut arte aut gloria detraham. *Liv.* 6, 18. Audendum est aliquid universis, aut omnia singulis patienda. [**Liv.* 24, 3. ex occasione aut opportunitate hujus aut illius partis; quo loco etiam *vel illius partis* dicere potuisset. φ.] ¶ Sequente *vel.* *Tac. Hist.* 2, 76. Ne contra Caji quidem, aut Claudii, vel Neronis domum exsurgimus. *Mart.* 3, 3. Aut aperi faciem, vel tunicata lava. [*In hoc loco non justa est oppositio, sed alterum membrum per *vel* adjectum, urbanius dictum est et lenius; in illo opponuntur sibi Cajus et Claudius; inter Claudium autem et Neronem similitudinem quandam intercedere significatur. Quanquam hoc tenendum est, Ciceronem non ita fuisse locuturum, esseque talia huic aetati condonanda nec semper ad vivum resecanda.] ¶ Jungitur particulis, *vero*, *certe*, *etiam.* *Cic. Verr.* 2, 4, 35. Quem tibi aut hominem, invitis Diis immortalibus, aut vero Deum auxilio futurum putas? *Id. Or.* 3. Video hanc primam ingressionem meam aut reprehensionis aliquid, aut certe admirationis habituram. *Id. Fam.* 1, 9. Quod de illo acceperant, aut etiam suspicabantur. ¶ Addit *Diomed.* 1. *sub f.* aliquando esse diminutivum, ut in illo *Virg. A.* 1, 73. Incute vim ventis submersasque obrue puppes, aut Age diversas. Petit enim Juno primum quod gravius est: deinde quod minus. Est igitur i. q. *aut certe.* Aliquando comminativam, ut *Id. Ecl.* 7, 21. Nymphae, noster amor, Libethrides, aut mihi carmen, Quale meo Codro, concedite: proxima Phoebi Versibus ille facit: aut si non possumus omnes, Hic arguta sacra pendebit fistula pinu. [**Etiam ironicam vim tribuit huic voculae *Goerenz.* ad *Cic. Leg.* 1, 13, 36. et scilicet tua libertas disserendi amissa est: aut tu is es, qui etc. (h. l. alii pro *an* dictum volunt.) et *ib.* §. 41. Verum quivis, credo, intelligit, non in particula inesse vim, vel dimin., vel commin., vel iron., sed in tota orationis conformatione illam esse quaerendam.] Aliquando conjunctivam pro *et*, *atque*, ut *Virg. G.* 1, 410. Tum liquidas corvi

presso ter gutture voces Aut quater ingeminant, i. e. terque quaterque. Adde Prisc. 18. p. 1170. [*Liv. 24, 31. vana aut levi aura. 21, 2. bello aut armis. 22, 7. quonam duce aut quibus copiis. φ. Tac. A. 12, 12. industriosque aut ignavos pax in aequo tenet. coll. 15, 47. Alii hujusmodi loci, in quibus aut pro et positum esse dicas, facile inveniuntur; sed hoc inde fit, quia aut non semper disjungendis, sed etiam copulandis sententiis inservit, ut vice versa atque (et), quod V., interdum iis in locis reperitur, in quibus exspectes particulam adversativam. Cf. Ellendt. ad Cic. Brut. 40. Verum autem non est, quod affirmat Goer. ad Cic. Fin. 4, 28. et — aut, vel aut — et sese vicissim excipere; certe parum idoneis exemplis utitur. Saepe in ejusmodi locis confunduntur et atque aut. V. Bentl. ad Hor. Epod. 9, 34. Neque tamen h. l. necesse est legas aut.] ¶ Est interdum dubitativa et ponitur pro an. Cic. Rosc. Am. 21. Quaesivit num ille aut ille defensurus esset. [*Hoc loco ne putes esse pro an dictum. Nam, ut optime Matth. ad h. l. non, inq., significatur dubitatio, quis e pluribus defensurus sit, sed an omnino quisquam hoc sit facturus. — Sic ib. §. 40. num aut ille lanista — aut hic discipulus. V. quos locos afferat in addendis p. 229. in f. (Alii addunt Sall. Jug. 14. an quoquam adire licet, ubi non majorum monumenta fuit? aut quisquam nostri misereri potest, qui aliquando vobis hostis fuit? Sed h. l. aut continuat interrogationem, an alteram opponit. φ. Prorsus ita Cic. Fam. 9, 26. an quidquam me aliud agere censes? aut possem vivere, nisi in litteris viverem.)] Pl. Aul. 2, 6, 11. Coenaene causa aut tuae mercedis gratia nos nostras aedes postulas comburere? Plin. Pan. 84. Dubitare cogatur, utrum sit efficacius ad recte vivendum, bene institui, aut feliciter nasci. Quint. tamen 1, 5. monet minus recte hac ratione adhiberi. ¶ [*Saepe sequitur aut post negationes, quas constat vim suam cum particulis seqq. communicare; in his igitur est pro nec vel neque. Liv. 21, 4. nullo labore aut corpus fatigari, aut animus vinci poterat. Ib. 31. nulla Gallica gente opibus aut fama inferior. Id. 23, 26. Sic nunquam aut — aut; et paulo post: ne multum quidem. [Suet. Cal. 24. ne pro concione quidem populi, aut apud milites; ut Tac. H. 2, 76. quem locum Noster supra attulit.] Liv. 24, 5. nemo aut — aut. et ib. 9. ne quis aut — aut. Id. 22, 12. minus aut — aut. Id. 22, 19. nondum aut — aut; et 1, 11. nihil — aut; ut Cic. Tusc. 1, 27, 66. nihil ne aut humidum quidem aut flabile. Liv. 23, 26. nec — aut — aut; (Caes. B. G. 4, 29. neque — aut — aut. Cf. Herzog.) Id. 24, 8. non Dei aut belli curam; et 24, 16. ne in portis quidem aut valle. Id. 21, 22. nusquam — aut; id. 21, 17. 24, 26. neque — aut. — Durius dictum est aut pro neque in loco Liv. 22, 2. Galli neque sustinere se prolapsi, neque assurgere ex voraginibus poterant; aut corpora animis aut animos spe sustinebant. φ. Notandus etiam locus Suet. Dom. 20. nunquam aut historiae carminibusve, aut stilo operam dedit.] ¶ Pro alioqui. [*Idem fere est cum vulgari aut; sed ab initio positum gravius est.] Plin. 2, 70, 75. Neque enim mundus hoc polo excelsiore se attollit: aut undique cernerentur haec sidera. Et 19, 5, 30. Effodiuntur bulbi ante ver, aut deteriores illico fiunt. Ov. Met. 10, 50. de Orpheo et Eurydice: Hanc simul et legem Rhodopeius accipit heros, Ne flectat retro sua lumina, donec Avernas Exierit valles: aut irrita dona futura. Adde Lucr. 1, 1010. Quint. 2, 17. et Tert. Orat. 13. Simile est illud Virg. A. 10, 630. Nunc manet insontem gravis exitus: aut ego veri Vana feror. Et Prop. 4, 1, 75. Certa feram certis auctoribus: aut ego vates Nescius aerata signa movere pila. Et Ov. Her. 18, 189. Aut ego non novi, quam sit temerarius, aut me In freta non cautum tunc quoque mittet Amor. In loco Propertii al. leg. haud, quod minus elegans est. ¶ [*Saepe confunduntur aut et haud, cf. Burm. ad Virg. A. 3, 43. 11, 393. Manut. ad Cic. Fam. 9, 26. aut et an, V. supra et Hdf. ad Cic. N. D. 2, 44, 115. et Ellendt. ad Ej. Brut. 44, 162. aut atque et, id. ib. 40, 144. aut et atque, V. Cort. ad Sall. Jug. 82, 2.]

*AUTACHATES, ae, m. legitur apud Plin. 37, 10. ed. Hard. ubi alii Antachates. Salmas. ad Solin. mavult Stactachates. V. ANTACHATES. B. A.

*AUTARIATAE, arum, populi Macedoniae. Justin. 1, 15. c. 2. ed. Graev. Al. leg. Abderitas. B. A.

AUTEM, δέ, vero, sed, conjunctio continuandae orationi inserviens. Est proprie accusativus ab αὖτις, unde αὖτε, iterum, autem. Semper postponitur uni, interdum etiam pluribus verbis: habetque multiplicem usum. Cic. Or. 1, 16. Est enim finitimus oratori poeta, numeris adstrictior paulo; verborum autem licentia liberior; multis vero ornandi generibus socius, ac paene par. Id. Div. 2, 56. Croesus hostium vim se perversurum putavit: pervertit autem suam. Id. Caec. 6. Cum pecunia Caesenniae deberetur: eam porro in praedia collocari, maxime expediret; essent autem praedia, quae mulieri maxime convenirent; ea venirent, etc. Id. Cluent. 60. Per quem porro datum venenum? unde sumptum? quae deinde interceptio poculi? cur non de integro autem datum? Ter. Eun. 5, 5, 22. Atque adeo autem cur non egomet intro eo? Cic. Verr. 2, 3, 89. Vultis autem istorum audacias ac libidines aliqua ex parte resecare? Desinite dubitare, etc. Id. Q. Fr. 3, 1, 1. ad f. Subgrande cubiculum autem valde probavi. Ter. Ad. 3, 5, 16. Salve, Demea. De. quid autem? Id. Eun. 5, 7, 4. Quid hoc autem est? ¶ Nonnunquam in interrogationibus servit correctioni. Cic. Rabir. Post. 5. Num quis testis Postumum appellavit? testis autem? num accusator? etc. Id. Att. 5, 13. Quid in republica fiat: fiat autem? immo vero etiam quid futurum sit, perscribe ad me omnia. Liv. 21, 44. Parum est quod Siciliam ademit, nisi adimat etiam Hispaniam: et, si inde cessero, in Africam transcendet: transcendet autem dico? duos consules, etc. Aliquando omittitur. Cic. Att. 12, 43. Sed ferendus tibi in hoc meus error, ferendus? immo vero etiam adjuvandus. ¶ Pro at, atqui. Pl. Rud. 3, 4, 21. La. Tu, senex, si istas amas, huc arido argento est opus. Dae. hae autem Veneri complacuerunt. La. habeat, si argentum dabit. ¶ Hinc adhibetur in assumptione syllogismi. Cic. Top. 2. ad f. Jus civile est aequitas constituta iis, qui ejusdem civitatis sunt, ad res suas obtinendas: ejus autem aequitatis utilis est cognitio. Utilis est ergo juris civilis scientia. ¶ Ecce autem, porro autem, tum autem eleganter habent locum in connexionibus. Ter. Ad. 1, 2, 72. Sperabam jam defervisse adolescentiam: gaudebam: ecce autem de integro, etc. Sall. Cat. 47. Porro autem anxius erat, quid facto opus esset. Ter. Hec. 2, 1, 14. Tum autem, ex amicis inimici ut sint nobis affines, facis. ¶ Neque autem. Cic. Fam. 5, 12. Neque autem ego sum ita demens, ut etc. Adde Lucr. 6, 779. et Appul. Flor. n. 9., ubi paulo post etiam nec autem legitur. ¶ Et autem. Pl. Poen. 4, 2, 19. Et adire lubet hominem: et autem nimis eum ausculto libens. ¶ Interposito verbo, est mollius. Lucr. 1, 1008. Et quod inane autem est, finiri corpore cogit. Suet. Aug. 73. Et forensia autem, et calceos, etc. Plin. 16, 27, 50. Et caprifici autem, etc. ¶ Habet vim similem τῷ etiam in his. Pl. Most. 3, 2, 91. Vehit hic clitellas: vehit hic autem alter senex. Id. Mil. 3, 1, 82. Liberae sunt aedes: liber sum autem ego. Id. ib. 4, 4, 13. Facile istuc quidem est, si et illa volt, et ille autem cupit. Id. Merc. 1, 2, 9. Et currendum et pugnandum et autem jurgandum est in via. ¶ Putat Servius abundare in illo Virg. A. 2, 101. Sed quid ego haec autem nequidquam ingrata revolvo? [*Integra haec, qualia a F. profecta sunt, reliqui. Quae si comparaveris cum hujus particulae doctrina in Handii Tursellino, non poteris non confiteri, haec toto quasi coelo inter sese distare. Itaque liceat mihi in hoc uno vocabulo appendicis loco, (quanquam in compendium redacta) adjungere rectiora illa, uberiora, doctiora, quae Handius proposuit, ut si qui, maxime apud exteras nationes, egregium illum librum nondum fortasse noverint, hoc specimine lecto ad eum comparandum excitentur. — Summa autem disputationis Handianae haec est: Ejusdem est haec particula originis cum v. aut; utrumque autem affine Gr. αὖ. Syllaba tem (v. dem) eadem est, quae in aliis vocc. apparet, ut in item, itidem, quidem; proprie igitur significat autem i. q. contra, dagegen eben; (vis enim syllabae tem exprimi potest per nostrum voc. eben). Est autem propria hujus particulae vis oppositiva, i. e. non rejicit aut restringit aliud quid, sed indicat discrimen, et quae sibi hac partic. opponuntur, sibi respondent invicem. Etenim quae re discreta intelligi volumus, oratione connectimus. Minus igitur recte, ut multi voluerunt, propriam h. v. vim dixeris adversativam. (Nostrum voc. aber proprie idem significat, quod Gr. αὖ, ut monstrat voc. abermals, und aber.) — I. Usus autem hujus voc. hic est: 1) rem opponit alii rei cum quodam distinctionis atque affirmationis adminiculo. Cic. Acad. 2, 28, 91. si haec et horum similia judicat, de se ipsa judicat. Plus autem pollicebatur, i. e. at vero, (at quidem). 2) Sed vulgari usu simpliciter opponit aliam rem alii rei, ut Gr. δέ, praegresso μέν, i. e. contra. Pl. Men. 5, 3, 9. ait se obligasse crus fractum Aesculapio, Apollini autem brachium. — Sic praecipue post pronomina, ut ego, tu, ille autem etc. Id. Men. 2, 1, 43. tu magnus amator mulierum es, Messenio: ego autem homo iracundus. Id. Mil. 4, 4, 13. si et illa vult, et ille autem cupit. — Oppositio diversas quidem res continet, neque tamen ideo vis particulae adversativa est: Cic. Or. 1, 8, 30. neque vero mihi quidquam praestabilius videtur, quam posse dicendo — voluntates impellere, quo velit, unde autem velit, deducere. 3) Ut apud Graecos δέ modo ad καί, modo ad ἀλλά propius accedit, ita autem nunc magis ad conjunctionem inclinat, nunc adversativam vim habere videtur. Hoc modo comparari potest cum at; nunquam tamen est i. q. sed; illo modo, quum copulativam vim habet, non est simpliciter i. q. item, etiam, praeterea, sed est i. q. ex altera parte praeterea, item ex altera parte. Cic. Div. 2, 56, 115. nam quum sors illa edita est opulentissimo regi Asiae, Croesus — hostium vim sese perversurum putavit, pervertit autem suam, i. e. at, at re vera. Pro item poni volunt in his: Cic. Acad. 1, 4, 17. quum Speusippum — Plato philosophiae quasi heredem reliquisset, duos autem praestantissimos studio et doctrina, Xenocratem Chalcedonium et Aristotelem Stagiritem. [*Suet. Cal. 16. f. pluribus enumeratis honoribus, quos in Caligulam contulerant, ita pergit: decretum autem, ut etc. Cf. Heusing. ad Cic. Off. 1, 4, 2.] 4) In continuanda oratione per autem transitur ab alia in aliam rem. Inservit hoc modo ornatui et perspicuitati et orationem concinnam reddit. Cic. Acad. 2, 42, 131. alii voluptatem finem esse voluerunt. — Voluptatem autem et honestatem finem esse Calliphо censuit. 5) Historici autem usurpant in re describenda, Caes. B. C. 3, 9. oppidum oppugnare instituit. Est autem oppidum et loci natura et colle munitum. — Philosophi autem ad aliam demonstrationis vel conclusionis partem transeunt. Exempla sunt ubivis obvia, ut locus quem supra primum posuit F., Cic. Or. 1, 16, 70. — 6) Plures adeoque multas sententias continuat autem; cf. Heusing. ad Cic. Off. 1, 8. 7) Interdum in hac sententiarum continuatione etiam omittitur, ut Cic. Sen. 18, 65. haec morum vitia sunt, non senectutis. — 8) Notio aliqua ante proposita per autem iterum excipitur, eademque cogitatio per aliam sententiam ex altera quidem parte promovetur. Cic. Pis. 38, 94. admoneri me satis est. Admonebit autem nemo alius, nisi reipublicae tempus. Id. Phil. 11, 10, 24. — 9) Saepe legitur post parenthesin; nam hac particula excipitur superior sententia ab altera parte posita. Nep. Dio 3, 3. eodemque tempore etc. et Brem. ad h. l. Cic. Off. 1, 1, 2. nostra legens — de rebus ipsis utere tuo judicio (nihil enim impedio) orationem autem latinam efficies profecto legendis nostris pleniorem. 10) Ibi quoque post parenthesin additur, distinctionis quidem causa, ubi non cohaerent membra. Cic. Fin. 3, 7, 24. — 11) Porro huic particulae locus est in enumerando, quum plura jam commemorata sunt. Cic. Mur. 13, 29. magnus dicendi labor, magna res, magna dignitas, summa autem gratia. Cf. Matth. ad h. l. — 12) Habet etiam locum in assumptione, et est i. q. at, atqui. Exempla V. supra. 13) Ego autem, ab initio sententiae ita positum, quasi esset equidem, ab hoc ita differt: equidem, ἔγωγε est i. q. ego ex mea parte, ego certe; ego autem, ἐγὼ δέ est i. q. ego ex altera parte, quod saepe reddi potest per ego etiam. Cic. Att. 9, 13. ita paratus est, ut, etiamsi vincere non possit, quo modo tamen vinci ipse possit, non videam. Ego autem non tam γοητείαν hujus timeo, quam πειθανάγκην. 14) In interrogationibus affectum animi et commotionem significat. Ac primum quidem exprimit a) quaerentis impetum et vehementiam, sive ea ab admiratione proficiscitur, sive ab indignatione et iracundia, maxime in reprehensione. Pl. Asin. 3, 3, 126. quem te autem Deum nominem? i. e. tandem. Flor. 3, 10, 11. Veni ad Caesarem? quis est autem Caesar? b) in epanorthosi s. in correctione. Exempla V. supra. c) tum ponitur, quando interrogatione interposita accuratiorem considerationem in rem dictam intendimus. Cic. Pis. 37, 91. nobiles urbes atque plenas fateris ab hostibus esse captas, quibus autem hostibus? nempe iis etc. d) ponitur autem quum duae interrogationes sese excipiunt, quarum altera alteram tollere videtur. Cic. Cluent. 60, 167. quid unquam Avitus in se admisit, ut hoc tantum facinus ab eo abhorrere videatur? quid autem magno opere Oppianicum metuebat? e) inservit reprehensioni vel ejus, qui ante locutus est, vel nostri ipsius. Pl. Truc. 3, 2, 27. St. Heu aedepol hominem nihili. AS. anne autem ut soles? V. Lambin. Et Virg. A. 2, 102. sed quid ego haec autem nequidquam — revolvo? 15) Nunquam ab initio ponitur. Saepe autem Comici post tertium quartumque demum voc. ponunt, neque semper ei voc. adjungunt, in quo fit oppositio. Exempla V. supra sub f. — [*De formulis: quis est autem et quis autem est, V. Ellendt. ad Cic. Brut. 49.]. Quint. 10, 1, 15. ibique Frotscher., qui tamen male non improbat hanc scripturam: imitator est autem Atticorum. — ¶ II. Usus hujus particulae, cum aliis vocabulis connexae. Ponitur autem 1) ubi distinguendi vim habet, post vocc. primum, principio etc. et est i. q. deinde. Sic Gr. πρῶτον μὲν — δέ. Pl. Ps. 4, 3, 9. primum omnium jam hunc comparem metuo meum, ne deserat me atque ad hostis transeat. Metuo autem, ne dominus redeat. Cic. Off. 1, 14, 44. ibique Heus. et Beier. 2) Saepissime reperitur praecedente quidem. Id. ib. 2, 10, 36. admirantur igitur communiter illi quidem omnia, quae magna et praeter opinionem suam animadverterunt: separatim autem in singulis etc. 3) Excipiunt sese autem et sed. Cic. Off. 1, 11, 36. Popilius imperator tenebat provinciam: in cujus exercitu Catonis filius tiro militabat. Quum autem

Popilio videretur unam dimittere legionem, Catonis quoque filium dimisit. Sed quum amore pugnandi in exercitu permansisset, etc. 4) Efficiuntur hac particula hae formulae *si — si autem* et *nisi — si autem*. *Pl. Cist.* 1, 1, 69. si quid est, quod doleat, dolet: si autem non est, tamen hoc hic dolet. Dicitur etiam *sin autem*, majore vi: *Id. Pers.* 4, 1, 5. si malus aut nequam'st, male res vortunt, quas agit: sin autem frugi 'st, eveniunt frugaliter. 5) Componitur *autem* saepe cum particulis temporis, ut *post*, *porro*, *tum*, *nunc autem*. Exempla V. supra ap. *Forc.* 6) Copulantur apud poetas et comicos adversativae particulae cum *autem*. *Virg. A.* 2, 101. V. supra *in f. Pl. Rud.* 2, 6, 15. sed autem quid si hanc hinc abstulerit quispiam sacram urnam Veneris? 7) Adjungitur etiam particulis copulativis, *et autem*, *et — et autem*. *Pl. Poen.* 4, 2, 19. V. supra. — Posteriori tempore, quum *autem* inserviret contradictioni, non conjungebantur *et autem*, nisi ubi *et* ab initio enuntiationis pro *praeterea* positum, sententiae nectendae inserviret, praesertim in formula *et haec autem*. *Suet. Aug.* 73. et forensia autem et calceos nunquam non intra cubiculum habuit. *Id. Vesp.* 32. 8) *Neque autem* rarior forma est pro *neque vero*, quod in continuata et adscendente negatione dicitur. Exempla V. supra ap. *F.* 9) Junguntur etiam *modo — modo autem*, *tum — tum autem*. *Cels.* 5, 28, 14. modo unum, modo autem plura nascuntur. Sic edd. antiquae omnes. 10) *Autem etiam* raro conjuncta reperiuntur. *Cic. Fin.* 1, 18, 61. ecce autem alii minuti et angusti —: alii autem etiam amatoriis levitatibus dediti. Denique 11) saepe conjungitur *autem* cum *ecce*. Exempla V. supra. 12) Interdum *autem aut* sese excipiunt, neque talis collocatio falsa putanda est. *Cic. Phil.* 12, 9, 23. Si autem aut domi est etc. ℙ Confunduntur *autem* et *ante*, V. *ante* et intpp. ad *Pl. Cas. prol.* 8. *autem* et *enim*, V. *Wopk. ll. Tull.* p. 90. *ed. Hand.* — et *item*, V. *Heus.* ad *Cic. Off.* 1, 4, 2. 3, 3, 13. — et *etiam*, *Id.* ad *Off.* 1, 39, 8.]

AUTHENTĂ et Autenta, ae, m. αὐθέντης, Graeca vox, qua significatur dominus, qui pro arbitrio quidlibet agere potest, nec ab ullo alio pendet: item auctor, cui refragari nemo potest. *Fulgent. continent. Virgil.* de Virgilio: O vatum Latiaris authenta! itane tuum ingenium clarissimum, etc.?

AUTHENTĬCUS, a, um, adj. αὐθεντικός. Apud JCtos *authenticum* dicitur, quod auctoritatem indubitatam et legitimam habet: qualia sunt instrumenta, quae vulgo dicimus originalia. *Paul. Dig.* 22, 4, 2. Quicumque a fisco convenitur, non ex indice et exemplo alicujus scripturae, sed ex authentico conveniendus est. *Ulp. ib.* 10, 2, 4. Heredem enim exemplum debere dare, tabulas vero authenticas ipsum tenere. *Id. ib.* 29, 3, 12. Testamentum authenticum. *Id. ib.* 10, 2, 8. Authenticae rationes. *Tert. Monog.* 11. Sciamus, non sic esse in Graeco authentico. ℙ *Authentici* absolute sunt vel libri vel scriptores S. Scripturae utriusque Testamenti, *Sidonio ep.* 7, 9. et *Claud. Mamert. de statu anim.* 1, 2. et *ib.* 2, 9. *in f.*

AUTHEPSĂ, ae, f. αὐθέψης, vas duos habens fundos, in quorum superiore ponitur aqua cum iis cibis, qui coquendi sunt: in inferiore ignis, qui ita inclusus majorem vim habet, ac minima impensa rem conficit: ita dictum ab αὐτὸς, ipse, et ἕψω, coquo, elixo, quia ipsum per se coquit, foculi simul et vasis vicem praestans. *Cic. Rosc. Am.* 46. Domus referta vasis Corinthiis et Deliacis, in quibus est authepsa illa, quam tanto pretio nuper mercatus est, ut qui praetereuntes pretium enumerari audiebant, fundum venire arbitrarentur. *Lamprid. Elag.* 19. Primus authepsas argenteas habuit. Al. hic aliter leg.

AUTHOR cum derivatis. V. AUCTOR.

AUTOCHTHŎNES, um, m. plur. αὐτόχθονες, populi in ipsa terra, seu regione orti, quam incolunt, non aliunde advecti; quales esse se praedicabant Athenienses, de quibus ita loquitur *Justin.* 2, 6. Soli, praeterquam incremento, etiam origine gloriantur: quippe non advenae, neque passim collecta populi colluvies originem urbi dedit, sed eodem innati solo, quod incolunt; et quae illis sedes, eadem origo est. *Tac. G.* 2. etiam Germanos hujusmodi fuisse dicit. Est autem Graeca vox ab αὐτὸς, ipse, et χθὼν, terra. *Appul. Met.* 11. p. 259. Autochthones Attici Cecropiam Minervam nominant. V. CICADA.

[AUTŎDĪCE, es, f. αὐτοδίκη, quae se ipsam judicat, nec alius judicio stare cogitur. *Inscr.* ap. *Gud.* 360, 8. Nona Heliadis L. Autodice. *F.*]

AUTOGRĂPHUS, a, um, adj. αὐτόγραφος, propria alicujus manu scriptus, non aliunde descriptus: vox Graeca ab αὐτὸς, ipse, et γράφω, scribo. *Suet. Aug.* 71. Autographa quadam epistola, Coenavi, ait, mi Tiberi, etc. Et *ib.* 87. Litterae ipsius autographae ostentant. ℙ *Autographum*, *i*, absolute, quod *Gell.* 9, 14. *idiographum* appellat. *Symm. ep.* 3, 11. Vetustatis exemplum de autographo tuo sumere.

AUTŎLŎLES, um, m. plur. populi Mauritaniae inter Gaetulos, mira pedum pernicitate celebres. *Plin.* 5, 1, 1., *Lucan.* 4, 677. et *Sil.* 3, 306.

AUTŎLYCUS, ci, Αὐτόλυκος, m. (ab αὐτὸς, ipse, et λύκος, lupus, *h. e.* rapax.) Mercurii filius, et avus maternus Ulyssis, artificiis furtorum clarus. *Mart.* 8, 59. Non fuit Autolyci tam piceata manus. Adde *Pl. Bacch.* 2, 3, 41., *Ov. Met.* 11, 313. et *Serv.* ad *A.* 2, 79. ℙ [Est etiam cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 613. *n.* 112. Q. Catucius Autolycus. *F.*]

[AUTŎLYTUS, i, m. a se ipso solutus, ab αὐτὸς, ipse, et λυτὸς, solutus. Nomen Romanum servile. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 292. *n.* 242. Autolytus M. Fabii dispensator. *F.*]

AUTOMATĀRIUS, a, um, adj. ad automaton pertinens. *Paul. Dig.* 30. *l.* 41. *ad f.* Sed et automataria (*sc.* opera) et canthari, per quos aquae saliunt, poterunt legari. ℙ *Automatarius faber*, qui automata facit. *Inscr.* ap. *Grut.* 642, 5. et *Fabrett. c.* 10. *n.* 385. C. Caecilio Saturnino fabro automatario P. Domitius Maximus amico. Adde aliam apud *Murat.* 935, 8. V. CLEPSYDRARIUS.

*AUTOMĂTE, es, Αὐτομάτη, insula maris Aegaei, dicta et Hiera. *Plin.* 2, 87. et 4, 12. *B. A.*

AUTŎMĂTON, ti, n. αὐτόματον, quod ab αὐτὸς, ipse, et inusit. μάω, moveor, unde μέμαα, vehementer cupio: machina ita artificiose contexta, ut dispositis intus ingeniosis rationibus, ipsa sua sponte moveri videatur, qualia sunt horologia et aliae id genus machinae versatiles. *Suet. Claud.* 34. Si automaton [*B. Crus.* habet *automatum*], vel pegma, vel quid tale aliud parum cessisset. Quaedam optimae edition. habent Graece αὐτόματον. *Petr. Sat.* 140. Dum frater sororis suas automata per clostellum miratur, *h. e.* motus sororis, quae cum ab alio extolleretur, per se videbatur surgere. ℙ Adjective. *Id. fr. Trag.* 50. *Burm.* Plausum post hoc automatum familia dedit, *h. e.* spontaneum. *Serv.* ad *A.* 1, 724. Automata Venus, *h. e.* quae sponte adfuit, favitque Alexidi, et Meliboeae: de quorum nuptiis historiam ibi narrat. V. EPIDAETIA. ℙ [Est etiam nomen servile Romanum. *Inscr.* ap. *Murat.* 2042, 4. Automato Caesaris Nostri Servus contrascriptori pistorum. *F.*]

*AUTOMATOPOEĒTUS, a, um, adj. αὐτοματοποιητὸς, per se factus. *Vitr.* 9, 8. (*al.* 9.) Item aquarum expressione automatopoeetas machinas multaque deliciarum genera, in his etiam horologiorum ex aqua comparationes explicuit. Sic ed. *Schneider.* Sed Graeca vox est, et Graecis literis scribenda. *B. A.*

AUTOMĔDON, ontis. m. Αὐτομέδων, auriga Achillis, ut *Ascon.* ad *Cic. Rosc. Am.* 35. docet, itemque *Virg. A.* 2, 476., ubi quia *armigerum* etiam vocat, subdit *Servius*, fuisse armigerum Pyrrhi. Per synecdochen ponitur pro quovis auriga. *Juvenal.* 1, 61. dum pervolat axe citato Flaminiam: puer Automedon nam lora tenebat. Adde *Cic. l. c.*

AUTŎNŎĒ, es, f. Αὐτονόη, filia Cadmi et Hermiones, soror Semeles, uxor Aristaei, mater Actaeonis. *Ov. Ib.* 471.

AUTŎNŎĒIUS, a, um, adj. ad Autonoen pertinens. *Ov. Met.* 3, 198. fugit Autonoeius heros, *h. e.* Actaeon Autonoes filius.

AUTŎPYROS, i, m. αὐτόπυρος, panis cibarius, *h. e.* factus ex farina, cui nihil, aut sane parum admodum furfuris demptum sit, ut *Cels.* 2, 18. docet: ubi tamen Graece utitur. Est enim ab αὐτὸς, ipse, et πυρὸς, triticum. Latine legitur apud *Plin.* 22, 25, 68. et apud *Petr. fr. Trag.* 66. *Burm.*

AUTOR cum derivatis. V. AUCTOR.

*AUTRIGŎNES, um, Αὐτριγόνες, populi Hispaniae Tarraconensis, in parte boreali. Autrigonum oppida Flaviobriga, Virovesca, Tritium, *etc. Plin.* 3, 3, 4. *n.* 4. *Flor.* 4, 12. edd. *Graev.* et *Duker.* ubi al. leg. *Aurigonas*, minus recte. *B. A.*

AUTRŎNĬĀNUS, a, um, adj. ad Autronium pertinens: quod est nomen Romani hominis, ut Autroniana domus. *Cic. Att.* 1, 13. *sub f.*

AUTUMNAL pro *autumnalis* vel pro *autumnale*, eadem ratione, qua *animal*, *capital*, etc. *Varr.* ap. *Charis.* 1. p. 94. Aequinoctium autumnal.

AUTUMNĀLIS, le, adj. ὀπωρινὸς, ad autumnum pertinens. *Liv.* 31, 47. Jam autumnale aequinoctium instabat. *Varr. R. R.* 1, 39. Autumnale tempus. *Ov. Met.* 8, 665. Corna autumnalia. *Plin.* 21, 4, 10. Rosa autumnalis. *Id.* 19, 3, 13. Imbres autumnales. *Id.* 37, 8, 37. Coelum autumnale.

AUTUMNESCIT, ebat, n. autumnus incipit. *Capell.* 6. p. 196. Cum hic ver pubescit, illic edomita aestas temporibus autumnescit. Al. leg. *autumnascit.*

[AUTUMNĪNUS, a, um, adj. ad autumnum pertinens, autumnalis. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 422, 4. Attia Autumnina. *F.*]

AUTUMNĬTAS, atis, f. autumni tempus. *Cato R. R.* 155. Prima autumnitate cum pluvius est, [*ita *Schneider.*, antea *pulvis*], tum maxime ab aqua periculum est. *Id. ib.* 5. Circum oleas autumnitate ablaqueato. Adde *Varr.* apud *Non.* 2, 22. et *Arnob.* 2. p. 96. ℙ Item autumni proventus, ὀπωρισμός. *Arnob.* 1. p. 12. Ex olivis atque vinetis plenam faciant autumnitatem fundi. *Varr.* apud *Non. l. c.* (ut legit *Scalig.* in *Conjectan.* ad *Varr.* p. 47.) Cape hanc caducam Liberi mollem dapem, De fronde Bromiae autumnitatis uvidam.

AUTUMNO, as, n. 1. dies autumnales facere, autumnum inducere. *Plin.* 2, 50, 51. Mobilior aer mitiore hieme, et aestate nimbosa semper quodammodo vernat, vel autumnat. *Id. ib.* 47, 47. Corus autumnat.

AUTUMNUM, i, n. idem quod autumnus. *Varr.* ap. *Non.* 2, 22. Etesiae uberius flaverant, et autumnum ventosum fuerat. *Charis.* quoque 1. p. 21. autumnum neutro genere agnoscit.

AUTUMNUS, a, um, adj. ὀπωρινὸς, ad autumnum pertinens, autumnalis. *Ov. Met.* 3, 720. frondes autumno frigore tactae. *Plin.* 19, 6, 33. Seritur ab aequinoctio autumno. *Manil.* 2, 269. Autumna sidera. Et *ib.* 425. Autumnum tempus. *Gell.* 19, 6. Autumna tempestas.

AUTUMNUS, i, m. ὀπώρα, unum ex quatuor anni temporibus, medium inter aestatem et hiemem, quo tempore vindemiae et majoris partis frugum collectio fit. Incipit, secundum veteres Latinos agricolas, pridie vel VI. aut VII. id. Augusti, occasu Fidiculae, ut *Varr. R. R.* 1, 28., *Plin.* 18, 28, 68. *n.* 2. et *Colum.* 11, 2. docent: desinit cum occasu Vergiliarum, nempe circa V. id. Novembr. ut *Varr.* et *Colum. ib.* tradunt. *Cic. Partit.* 11. Quae temporis quasi naturam notant, hiems, ver, aestas, autumnus. *Hor. Od.* 4, 7, 11. Pomifer autumnus fruges effudit. *Ov. Met.* 2, 29. Autumnus calcatis sordidus uvis. *Juven.* 4, 56. Letifer autumnus, *scil.* quia eo tempore solent morbi ingravescere. [*Hor. Sat.* 2, 6, 19. gravis.] *Plin.* 11, 29, 35. Locustae pariunt autumni tempore. *Id. ib.* 36, 43. Insecta autumno moriuntur. *Ov. A. Am.* 2, 315. sub autumnum. Al. leg. *sub autumno. Tac. A.* 11, 31. Adulto autumno. *Id. ib.* 4. vergente. Sic *Id. Hist.* 5, 23. Flexu autumni. ℙ In *plur.* numero. *Hor. Od.* 2, 14, 15. per autumnos nocentem Corporibus metuemus austrum. *Ov. Met.* 1, 117. Inaequales autumni, *h. e.* qui modo serenos et calidos dies, modo pluvios et gelidos habent. *Id. ib.* 3, 326. Septem autumni, *h. e.* septem anni per metalepsim. ℙ Per metonymiam ponitur pro fructibus autumni. *Mart.* 3, 58. Et multa fragrat testa senibus autumnis, *h. e.* vino vetere. ℙ Quidam scribunt *auctumnus*, assensi etymologis, qui *Festo* auctore derivant a supino *auctum* verbi *augeo*, quod eo tempore maxime augeantur hominum opes, coactis agrorum fructibus. Verum usus obtinuit, ut saepius sine c scriberetur: quod et *Scalig.* ad *Fest.* et *Dausq.* in *Orthograph.* approbant. [*Non item probant recentiores, qui jure eam scripturam praeferunt, quam etymologia postulat.]

AUTŬMO, as, avi, atum, a. censeo, judico, existimo, puto, opinor, οἴομαι, νομίζω. *Cic. Or.* 49. Bene quam meritam esse autumas, dicis male mereri. *Ter. Heaut. prol.* 18. Factum hic esse id non negat, et deinde facturum autumat. *Hor. Sat.* 2, 3, 43. Quem mala stultitia, et quaecumque inscitia veri Caecum agit, insanum Chrysippi porticus et grex Autumat. *Pl. Ps.* 4, 2, 28. Quem hanc misisse ad me autumas? [*At his locis est, ut in sqq. i. q. dicere, affirmare, neque unus affertur locus, in quo sit i. q. putare, censere, licet hanc signif. *Gell. l.* infra *l.* agnoscat. V. *Ruhnk.* ad *Vell.* 1, 6. (qui conferre jubet *Casaub.* ad *Appul. Apol.* p. 131.) et *Hdf.* ad *Hor. Sat.* 1. l. *Cic.* l. l. ideo dixisse videtur *autumas*, ne bis ipsi dicendum esset *dicis*. Illud nobilius est et a vulgari usu remotius nec temere pro *dicere* usurpandum.] ℙ Praeterea sumitur pro dicere, narrare. *Pl. Amph.* 1, 1, 150. Quatuor viros sopori se dedisse autumat. *Id. Trin.* 2, 2, 43. Ob eam rem haec, pater, autumavi, quia etc. *Id. Capt.* 4, 2, 111. Iterum natus videor, si vera autumas. *Id. Men.* 5, 2, 7. Res plurimas affert, quas si autumem omnes, nimis longus sermo sit. Adde *Pacuv.* et *Lucil.* ap. *Non.* 4, 7. Passive. *Pl. Poen.* 1, 2, 31. Soror, cogita, amabo, item nos perhiberi, quasi salsa muriatica esse autumantur, etc. ℙ *Non. l. c.* pro *sperare* positum esse ait in illo altero *Pacuvii* loco: *Aut hic est aut hic adfore actutum autumo*; sed commodius ad primam putandi notionem trahitur. *Nigidius* ap. *Gell.* 15, 3. docuit factum esse ex *ab*, et *aestumo* seu *aestimo*: quod *Gellius* improbat. *Voss.* putat derivari ab antiquo et obsoleto *auquo*, quod videtur significasse: ad agendum aliquem meo consilio et auctoritate impello; vel ab *auctor* eliso *c*, ut autumare proprie sit *auctorem esse*. Viderint alii. [*Ultimum maxime mihi arridet.]

AVULSĬO, onis, f. ἀπόσχισις. Inter sex modos, quos enumerat *Plin.* 17, 10, 9., quibus arbores et plantae per artem proveniunt, unus est *avulsio*, qua stolones una cum fibris et radiculis e stirpe aut corpore arboris abscinduntur, et sulcis seu scrobibus mandantur. *Id. ib.* 13, 21. Sabina herba propagine seritur et avulsione. *Virg.* de hac

avulsione intelligendus est *G.* 2, 23. Hic plantas tenero abscindens de corpore matrum Deposuit sulcis.

ĀVULSOR, oris, m. qui avellit, ἀποσχίζων. *Plin.* 9, 45, 69. de spongiis: Intellectum inesse his apparet, quia ubi avulsorem sensere, contractae multo difficilius abstrahuntur.

ĀVULSUS, a, um, part. ab *avello*, ἀνάσπαστος, ἀπόσπαστος, divulsus, abstractus, divisus. *Cic. Dom.* 57. Ut perpetuum dolorem, avulsus a meis, sustinerem. *Virg. A.* 2, 558. Avulsumque humeris caput. *Id. ib.* 4, 616. complexu avulsus Iuli. *Plin.* 4, 12, 23. Thera insula: ex ea avulsa postea Therasia. Et *ib.* 21. Euboea avulsa Boeotiae. *Id.* 17, 10, 13. Avulsi arboribus stolones.

ĀVUNCŬLUS, li, m. μητράδελφος, matris meae frater; nam patris mei frater *patruus* appellatur. Dictus est *avunculus*, quasi minor avus, quia minus habet auctoritatis in filios sororis, quam avus in nepotes. *Cic. Or.* 2, 84. P. Tubero Africanum avunculum laudans. ℙ *Avunculus magnus* est frater aviae, ut *Cajus Dig.* 38, 10, 1. et *Paul. ib.* 10. docent. *Cic. Brut.* 62. M. Drusus tuus magnus avunculus. ℙ *Avunculus major* est frater proaviae, qui et *proavunculus* dicitur. *Paul.* et *Cajus l. c.* ℙ Latini scriptores ponunt *avunculum majorem* pro *avunculo magno*, hoc est pro fratre aviae, non proaviae. Sic *Suet. Claud.* 3. Augustum vocat avunculum majorem Claudii. Erat autem Augustus frater Octaviae, ex qua nata est Antonia minor Claudii mater. Eadem ratione C. Julius Caesar dictator ab eodem *Suet. Aug.* 7. et a *Vell.* 2, 59. dicitur avunculus major Augusti, licet esset tantummodo avunculus magnus, nempe frater Juliae minoris, quae fuit mater Atiae, ex qua Augustus genitus est. ℙ *Avunculus* absolute pro avunculo majore usurpatur a *Tac. A.* 4, 75. [**Id. ib.* 2, 43. avunculus *pro* proavunculus. V. *Lips.*] ℙ *Avunculus maximus* est frater abaviae, qui et *abavunculus* nominatur. *Paul. l. c.* ℙ Accipitur aliquando *avunculus* latiore significatione pro marito sororis matris meae. Sic enim adhibetur a *Seneca Consol. ad Helv.* 17. ℙ In duobus lapidib. apud *Maff. Mus. Ver.* p. 308, 10. et 310, 7. legitur *avonculus.*

ĀVUS, i, m. πάππος, patris, vel matris meae pater, ut *Paul. Dig.* 38, 10, 10. docet. *Cic. Mur.* 7. Et proavus L. Muraenae, et avus praetores fuerunt. *Hor. Sat.* 1, 6, 3. Nec quod avus tibi maternus fuit, atque paternus. *Ter. Ph.* 2, 3, 48. Progeniem usque ab avo et atavo proferens. ℙ Supra avum sunt *proavus*, *abavus*, *atavus*, *tritavus*, ut eos ordine recenset *Pl. Pers.* 1, 2, 5., de quib. V. suis loc. Deinceps carent proprio nomine, et *majores* appellantur. ℙ Interdum tamen *avos* dicunt poetae quoscumque majores, sive consanguinei sint, sive non. *Ov. Her.* 16, 173. Plejada, si quaeras in nostra gente, Jovemque Invenies: medios ut taceamus avos. *Id. Pont.* 4, 8, 17. Equites ab origine prima, Usque per immensos invenienur avos. *Id. Fast.* 2, 30. Hoc apud intonsos nomen habebat avos. [**Hor. Sat.* 1, 6, 3.] ℙ De homine sene. *Albinov.* 2, 4. Longius annoso vivere dignus avo. ℙ De apibus. *Virg. G.* 4, 209. Stat fortuna domus et avi numerantur avorum. ℙ *Avum* pro *avorum* habet *Stat. Th.* 3, 560.

[AUXĀNON, ontis, m. et

[AUXĀNŪSA, ae, f. αὐξάνων, et αὐξάνουσα, crescens, Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 127. *col.* 4. P. Aelius Auxanon. Alia apud *Fabrett.* p. 141. *n.* 150. Aeliae Auxanusae. *F.*]

AUXĒSIS, is, f. αὔξησις, Graeca vox et Graece usurpanda, quae significat augmentum, incrementum. Sumitur a rhetoribus pro parte orationis, in qua amplificamus et dicendo augemus rem aliquam. ℙ Est etiam nomen muliebre Romanum. *Inscr.* ap. *Murat.* 941, 1. Auxesi citharoedae conjugi optimae C. Cornelius Nerisus.

AUXĬLĬĀBUNDUS, a, um, adj. qui auxiliatur vel ad auxilium ferendum intentus. *Appul. de Deo Socr.* p. 48, 10. Hinc illa Virgiliana Juturna, quae mediis millibus auxiliabunda fratri conversatur.

AUXĬLĬĀRIS, re, adj. βοηθητικὸς, ἐπικούριος, qui auxilium fert, vel ad auxilium ferendum aptus. *Ov. Met.* 9, 698. de Lucina: Dea sum auxiliaris opemque Exorata fero. *Lucan.* 6, 523. Numen auxiliare. *Plin.* 23, 1, 11. Acotum auxiliarem contra eadem vim habet. *Id. ib.* 4, 40. Oleum auxiliare lethargicis. *Id.* 28, 2, 4. Carmen auxiliare luxatis membris. *Ov. Met.* 4, 334. Cum frustra resonant aera auxiliaria Lunae, *h. e.* Lunae eclipsi laborantis. ℙ *Auxiliares milites* et *auxiliares* absolute in exercitu sunt, qui ab sociis et foederatis gentibus in auxilium mittuntur, σύμμαχοι. *Caes. B. G.* 3, 25. Auxiliares, quibus ad pugnam non multum Crassus confidebat. *Liv.* 30, 34. Auxiliares terga dant repente. *Tac. A.* 12, 39. Auxiliares cohortes. *Id. ib.* 1, 39. Auxiliares equites. *Vell.* 2, 112. Legiones nostrae auxiliaresque. *Tac. A.* 11, 18. Gannascus dux auxiliaris et diu meritus. V. AUXILIUM. ℙ *Auxiliaria fulmina* sunt quae advocata seu advocantium bono veniunt. *Senec. Qu. nat.* 2, 49. *in f.*

AUXĬLĬĀRIUS, a, um, adj. idem quod auxiliaris. *Pl. Truc.* 2, 1, 6. Amicus consiliarius magis, quam auxiliarius. ℙ *Auxiliarii milites*, qui in auxilium ad exercitum accedunt, σύμμαχοι. V. AUXILIUM. *Cic. Prov. cons.* 7. Res in Sicilia a propraetore una cohorte auxiliaria gesta. *Asinius Poll.* ad *Cic. Fam.* 10, 32. *ad f.* Militem non modo legionarium, sed ne auxiliarium quidem ullum quoquam misi. *Sall. Jug.* 50. Auxiliarii equites.

AUXĬLĬĀTĬO, onis, f. auxilium. Usurpatur a *Non.* 4, 403. Est etiam qui legit apud *Liv.* 2, 33. quibus auxiliatio adversus consules esset. Sed pleriq. omn. *auxilii latio.*

AUXĬLĬĀTOR, oris, m. βοηθὸς, ἐπίκουρος, qui auxiliatur. *Petr. Sat.* 89. (in carmine): Infirmus auxiliator. *Quint.* 12, 3. Litigantium auxiliator. *Tac. A.* 6, 37. Ornospades Tiberio auxiliator. *Stat. Silv.* 3, 4, 23. de Aesculapio: maximus aegris Auxiliator adest.

AUXĬLĬĀTRIX, icis, f. παραστάτις, quae auxiliatur. *Cassiod. ep.* 2, 40. Auxiliatrix gratia.

AUXĬLĬĀTUS, a, um, part. verbi *auxilior*, qui auxilium tulit. *Auct.* ad *Her.* 4, 27. Nihil Numantinis vires corporis auxiliatae sunt. ℙ Passiva significatione, qui auxilium accepit, βοηθηθείς. *Lucil.* apud *Prisc.* 8. p. 791. et 11. p. 927. A me auxiliatus si est. *Vitr.* 5, 8. Vox ab imis auxiliata, cum incremento scandens, ingreditur ad aures.

AUXĬLĬĀTUS, us, m. idem quod auxilium. *Lucr.* 5, 1038. Alituum porro genus alis omne videmus Fidere, et a pennis tremulum petere auxiliatum.

AUXĬLĬO, as, a. 1. idem quod auxilior. *Gracchus* apud *Diomed.* 1. p. 395. Quibus ego primus quomodo auxiliem? Adde *Prisc.* 8. p. 797. Hinc *auxiliatus* particip. passivum. V. AUXILIATUS, a, um.

AUXĬLĬOR, aris, atus sum, dep. 1. βοηθέω, auxilium do, opem fero. *Caes. B. G.* 7, 50. *ad f.* Conantibus auxiliari suis, frustra, inquit, meae vitae subvenire conamini. *Cic. Fam.* 5, 4. Si mihi neque magistratum, neque senatum, neque populum auxiliari licuerit. *Ter. Heaut.* 5, 1, 50. Nonne id flagitium est, te aliis consilium dare, tibi non posse auxiliarier? *Sall. Jug.* 26. Neque mihi patris mei beneficia, neque vestra decreta auxiliantur. *Caes. B. G.* 4, 29. Neque ulla nostris facultas auxiliandi dabatur. *Plin.* 10, 8, 9. Columbae contra naturam accipitris auxiliantes sibi. ℙ De auxilio in medicina. *Id.* 27, 12, 98. Phalangitis flore vel semine auxiliantur contra scorpionum ictus. *Id.* 13, 22, 43. Ferulam quibusdam morbis auxiliari, dicunt medici. *Ov. Pont.* 1, 3, 23. Tollere nodosam nescit medicina podagram, Nec formidatis auxiliatur aquis.

AUXĬLĬUM, ii, n. βοήθεια, ἐπικουρία, adjumentum, subsidium, opem significat. Est ab αὔξω, augeo. *Cic. Rosc. Am.* 40. Auxilium sibi se putat adjunxisse, qui rem cum altero communicavit. *Virg. A.* 2, 691. Dare auxilium. *Cic. Verr.* 2, 2, 3. Ferre opem et auxilium alicui. *Id. Cat.* 2, 9. ferre alicui contra aliquem. [**Sall. Cat.* 6, 5. auxilia portare, quod in nonn. libris legitur, ex aliis MSS. mutandum est in *praestare. Beier.* Minime. *Portare* enim in his locutionibus dicitur quum de re magna, sive bona sive mala, sermo est. V. *Kritz.* ad h. l. et quem laudat *Ruhnk.* ad *Ter. Andr.* 2, 2, 1. et ad *Hec.* 3, 5, 63. Adde *Döderl. Syn.* I. p. 150.] *Cic. Balb.* 9. Juvare aliquem auxilio laboris et commeatus. *Nep. Milt.* 4. Auxilio alicujus facere aliquid. Et *ib.* 5. et *Att.* 11. Esse auxilio alicui. *Id. Thras.* 3. Venire auxilio alicui. *Id. Timol.* 1. Mittere aliquem auxilio alicui. *Suet. Aug.* 10. Contrahere milites in auxilium reipublicae. *Caes. B. G.* 3, 15. Reperire auxilium alicui rei. *Cic. Or.* 41. petere ab aliquo. *Liv.* 37, 1. *extr.* Est mihi plus auxilii in te, quam in illo. *Sall. Jug.* 57. Noctis auxilio integri abeunt. *Quint.* 5, 14. Uti auxilio legis. *Suet. Caes.* 60. Eripere alicui auxilium fugae. *Id. ib.* 54. Emendicare pecuniam in auxilium aeris alieni. *Liv.* 5, 37. Civitas ultima experiens auxilia dictatorem dixisset. *Quint.* 7, 1. Auxilia liberorum. *Ov. A. Am.* 3, 259. Auxilia navis, *h. e.* gubernaculum aliaque instrumenta, in quibus est auxilium contra tempestates. ℙ Saepe dicitur de ope et remedio, quod ex medicina adhibetur morbis, ut ex *Celso* 2, 9. discimus. *Id. ib.* 11. *in f.* Nec posse vehementi malo nisi aeque vehemens auxilium succurrere. *Id. Praef.* 1. *sub in.* Auxilia adversae valetudinis. *Id.* 5, 26. *n.* 21. Auxilium adversus profusionem sanguinis. *Id.* 4, 22. Valentissimum auxilium. *Plin.* 25, 3, 6. Reperta est auxilio herba, quae vocatur Britannica. ℙ In re militari *auxilia* sunt milites sociorum et foederatorum, qui augendarum virium, et opis ferendae causa ad exercitum se adjungunt, σύμμαχοι, συμπαραστάται, τὸ ἐπικουρικόν. Tales erant in Romano exercitu pedites et equites sociorum et Latini nominis, qui levis armaturae loco habebantur, obtinebantque in acie proprium ordinem extra legiones. Interdum tamen auxilia a sociis distinguuntur, et *auxiliorum* nomine significantur milites exterarum nationum; *sociorum* vero Latini nominis et Italici. V. *Lips. l.* 1. *Milit. Rom. Dial.* 7. et in *Analect.* et alios. Porro nonnulli putant, hanc esse primam et propriam hujus vocis significationem. *Auxilia* enim dicta esse ab *augendo*, quod augeant exercitum et vires ejus, ad quem accedunt, ut *Varr. L. L.* 4, 16. et *Festus* in *Auxiliares* tradiderunt. Ceterum legitur passim hac significatione apud Latinos scriptores, praesertim historicos. *Cic. Parad.* 6, 1. Tueri sex legiones et magna equitum ac peditum auxilia. *Id. Dejot.* 8. et *Sall. Jug.* 7. Imperatoribus nostris auxilia mittere. *Caes. B. G.* 3, 24. Duplici acie instituta, auxiliis in mediam aciem conjectis. *Suet. Aug.* 49. Legiones et auxilia provinciatim distribuere. ℙ In sing. num. *Ov. Met.* 11, 386. colloque infusa mariti, Mittat ut auxilium sine se, verbisque precatur Et lacrimis. ℙ Interdum *auxilia* dicuntur propriae alicujus ducis militares vires et copiae. *Caes. B. C.* 3, 106. Sed Caesar confisus fama rerum gestarum, infirmis auxiliis proficisci non dubitaverat. *Justin.* 1, 6. Astyages contractis undique auxiliis ipse in Persas proficiscitur. ℙ Apud veteres *Auxilium* Deus fuit, quemadmodum Salus, Fides, Victoria etc. Hunc Deum *Plautus* prologum facientem inducit, *Cist. a.* 1. *sc.* 3. ℙ In illo *Hor. Epod.* 1, 21. non ut adsit, auxili Latura plus praesentibus: *auxili* pro *auxilii* dictum est, contractis per synaeresim duabus vocalibus, metri causa. Sic *oti* pro *otii* dixit *Virg. G.* 4, 564. et *peculi* pro *peculii*, *Ecl.* 1, 33. ℙ *Appul. Met.* 11. Antistes manibus ambabus gerebat altaria, i. e. auxilia, quibus nomen dedit proprium Deae summatis (*Isidis*) auxiliaris providentia.

AUXILLA, olla parva. *Festus.*

AUXIM, is, it. V. AUGEO.

*AUXĬMA, oppidum Hispaniae, i. q. Uxama. *Flor.* 3, 22. *extr.* V. *Uxama. B. A.*

AUXĬMĀTES, um, m. plur. cives Auximi, quod est oppidum Italiae in Piceno, nunc *Osimo*, de quo *Vell.* 1, 15. *Inscr.* ap. *Grut.* 258, 2. et 259, 9. Auximates publice. *Caes. B. C.* 1, 14. At Caesar Auximatibus agit gratias. [*Adde *Plin.* 3, 5. *Caes. B. C.* 1, 13. ℙ *Auximon* audit Auximum oppidum *Lucan.* 1, 466. et *Ausimum Tab. Peuting.* Alii *Auxumates* scribunt. *B. A.*]

*AUXĬQUA, oppidum maritimum in regione Syrtica. *Anton. Itin. B. A.*

[AUXON, ontis, m. αὔξων, augens, amplificans. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 101. *n.* 232. L. Aurelio Auxonti. *F.*]

[AUZĬENSIS, se, adj. ad Auziam sive Auzeam pertinens, coloniam Numidiae, cujus meminit *Tac. A.* 4, 25. nunc *Burgh-Hamza. Inscr.* ap. *Donat.* 287, 1, 9. Gargilio Q. F. Dec. duarum. Coll. Auziensis et Ruscuniensis. *F.*]

AX

AXAMENTA dicebantur carmina Saliaria, quae a Saliis sacerdotibus componebantur in universos homines. (V. AXARE.) Nam in Deos singulos versus facti a nominibus eorum appellabantur, ut Janualii, Junonii, Minervii. Haec *Festus.* Legitur et *assamenta.* Contraria *Festo* docuit *Jos. Scal.* in *Conjectan.* ad *Varr.* nempe assamenta fuisse carmina in unum solum hominem condita etc. Ejus verba V. in ASSO, as V. ASSAMENTA et AXARE.

AXĀRE, nominare. *Festus.* Legitur et *assare.* Ab hoc videtur duci *axamenta*, fortasse quia in iis nominabantur illi, de quibus ea carmina composita erant. *Scal.* tamen, quem sequitur *Voss.* in *Etymol. axamenta* seu *assamenta* ideo dicta putat, quia ea carmina in *axibus* seu *assibus*, hoc est tabulis describebantur, quemadmodum Solonis leges ab Atheniensibus. (V. AXON.) Quia enim legitime concepta erant illa carmina, propterea non minus ediscebantur a Saliis, quam a Legulejis actiones et juris formulae: et Cicero ait a pueris praetextatis carmen Saliare, tanquam legitimas formulas, disci solitum. Haec *Scal.* [*Cf. *Gutberlet.* de Saliis p. 114. sq. *Beier.*]

*AXATITĀNUS, a, um, adj. ad Axatin pertinens oppidum Hispaniae Baeticae. *Inscr.* ap. *Grut.* 432, 7. L. Lucretio Severo in municipio Flavio Axatitano decurioni. *B. A.*

AXE adglomerati, universi stantes, i. e. cohortibus, aut legionibus. *Festus.* Illud *axe* quid sit, nemo interpretum docet: nec vero expedire facile est.

AXĒDO, onis, videtur esse idem quod axis vel asserculus. *Marcell. Empir.* 33. *sub f.* Ubicumque minxerit, supra lotium ejus obicem, id est axedonem ex usu figes.

AXĒNUS PONTUS, ἄξενος, hoc est inhospitalis dictus est olim, qui nunc Euxinus appellatur: ab α privativa, et ξένος, peregrinus, hospes; quia illud mare quondam vix adibatur propter barbariem Scytharum, qui loca maritima incolentes, mactare appulsos hospites eorumque carnibus vesci solebant. *Ov. Trist.* 4, 4, 55. Frigida me cohibent Euxini

litora Ponti: Dictus ab antiquis Axenus ille fuit. *Id. ib.* 3, 13, 27. Dum me, terrarum pars paene novissima, Pontus, Euxini falso nomine dictus, habet. [**Cic. Rep.* 3, 9. Quam multi, ut Tauri in Axino, ut rex Aegypti Busiris. Fortasse legendum *Axeno. B. A.* *Altera forma non minus recte habet.]

*AXETODŪNUM, oppidum Britanniae, aliis hodie *Hexham*, aliis *Brough. Notit. Imper. B. A.*

*AXIĂCAE, arum, populi Scythiae Europaeae vel Sarmatiae. *Mela* 2, 1. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

*AXIĂCES, ae, Scythiae Europaeae vel Sarmatiae fluvius. *Mela* 2, 1. *Plin.* 4, 12. Hodiernum nomen *Solina. B. A.*

AXĬĀRĬUS, ii, m. qui axibus fabricandis artificium exercet, vel qui axes vendit. *Inscr.* ap. *Murat.* 977, 7. M. Sergius M. L. Eutychus axiarius sibi, et M. Sergio M. L. Philocalo axiario patrono. In lapide est *axearius.*

AXĬCĬĂ, ae, f. forfex, qua tondentur capilli, ψαλίς. Videtur dicta esse a secando: nam *seco* in compositis mutat aliquando *e* in *i*, ut *exsico* pro *exseco*, apud *Pl. Rud.* 1, 2, 34. et *prosico* pro *proseco*, apud *Eund. Poen. a.* 2. *v.* 8. Itaque a *seco* fit *adsico* seu *assico*, a quo *assicia*, quae paulatim in *axiciam* transiit cognatione litterarum. *Id. Curc.* 4, 4, 21. At ita meae volsellae, pecten, speculum, calamistrum meum bene me amassint, meaque axicia linteumque extersui. Pro *axicia*, quidam leg. *exicia*, vel *exsicia* eod. sensu, ut sit ab *exseco*, seu *exsico*, *as*, quod verbum certe est in usu, non item *assico. Lambinus* de suo reposuit *excutia*, exponens parvam scopam, qua excutitur pulvis e vestibus. Sed ejus conjectura minus placet *Vossio Etym.* in *Prosecta*, et aliis.

AXĬCŬLUS, li, m. parvus axis, circa quem aliquid vertitur, ἄξων. *Vitr.* 10, 14. Tympanum versatile, in cultro collocatum, et in axiculo conclusum. ℙ Item trabecula, vectis, palus. *Vitr.* 10, 21. Axiculi ex torno facti duo, e quibus funes alligati retinebant arietem. *Colum.* 6, 19. Ut velut in caveam quadrupes possit induci, nec exire alia parte prohibentibus axiculis. ℙ Item parva tabula sectilis. *Ammian.* 21, 2. Axiculis, queis orbis (*h. e. scutum*) erat compaginatus, in vanum excussis, ansa remanserat sola. *Id.* 16, 8. Dionysius aedem, ubi cubitare solebat, alta circumdedit fossa, eamque ponte solubili superstravit; cujus disjectos asseres et axiculos secum in somnum abiens transferebat. ℙ Legitur et *assiculus* in locis nonnullis supra allatis.

AXĬES, mulieres sive Dii dicebantur una agentes. *Fest.* in *Axitiosi.* Sed legendum est *Axites*, *mulieres*, *sive viri*, etc. ut *Scalig.* et *Voss. l.* 5. *Gramm. c.* 41. monent. [**Gloss. Gr. Lat.* Axites, ἀποτελεσματικαί. Cf. *Turneb. Advers.* 23, 18. *B. A.*] *Axites* autem est ab *axim* antique dicto pro *egerim*, ut *Fest. ib.* tradit.

AXILLĂ, ae, f. μασχάλη, locus sub brachiis concavus, ubi enascuntur pili. Vox obsoleta, pro qua *alam* Latini elegantiae causa usurpant, ab ea per syncopen factam. *Cic. Or.* 45. Quomodo enim vester axilla, ala factus est [*V. paullo infra], nisi fuga litterae vastioris? quam litteram etiam e maxillis, et taxillis, et vexillo, et paxillo consuetudo elegans Latini sermonis evellit. [*Axilla etiam est cognomen Serviliorum, quorsum respicit *Cic. l. l.* Quomodo enim vester *Axilla*, *Ala* factus est, nisi fuga literae vastioris? V. *Sigon. de Nom. Rom. c.* 5. *Vaillant. Numism. Aer. Imper.* 1. p. 89. *B. A.*]

AXIM. V. AGO.

*AXIMA, oppidum Galliae Narbonensis, in regione Centronum, ut placet *Ptolemaeo. Axuna*, quod habet *Tab. Peutinger.*, fortasse mendum est. *B. A.*

AXĪNŎMANTĪĂ, ae, f. ἀξινομαντεία divinatio quae per secures seu ascias fit: ab ἀξίνη, ascia, securis, et μαντεία, divinatio. *Plin.* enim 30, 2, 5. species magices, seu divinationis enumerat per aquam, aerem, lucernas, pelves, secures etc. *Id.* 36, 19, 34. Hoc dicuntur uti magi in ea, quam vocant axinomantiam. *Salmas.* in *Solin.* legit *causimomantiam*, hoc est divinationem per ea, quae uri possunt, a καύσιμος. Putabant enim magi, si quid, quod facile comburi solet, in ignem injectum peruri nequiret, significari id eventurum, quod quis in votis haberet.

AXĬŌMĂ, ătis, n. ἀξίωμα, Graeca vox, quae Latine pronunciatum, enunciatio, enunciatum, effatum a *Cic.*, profatum, proloquium a *Varr.*, verbum etiam a *Ter. Eun.* 1, 2, 95., teste *Donato.* appellatur: est autem oratio seu propositio, aut dictum absolutam aliquam sententiam complectens, quam necesse est, aut veram, aut falsam esse, ut si dicam, *Scipio Numantiam delevit*, *Neque bonum voluptas est*, *neque malum.* Ejus varia genera faciunt dialectici, de quibus *Gell.* 16, 8. et *Appul. Dogm. Plat.* 3. seu *De syllog. categor.* ℙ Dicitur etiam ἀξίωμα in disciplinis effatum verum per se et clarum, nec ulla indigens probatione, quod vulgo *principium* vocant, quale est illud: *Quae eidem sunt aequalia, inter se quoque aequalia esse necesse est.* ℙ Haec vox Latine scripta legitur apud *Appul. l. c.*, rectius tamen Graece adhibebitur a Latino scriptore.

*AXIOPŎLIS, is, f. Ἀξιόπολις, oppidum Moesiae inferioris. *Anton. Itin.* et *Tab. Peut. B. A.*

[AXĬŎTHĔĂ, ae, f. digna spectaculo, spectanda, ab ἄξιος, dignus, et θέα, spectaculum. Cognomen muliebre Romanum. *Inscr.* ap. *Murat.* 1490, 5. Pompejae Axiotheae. *F.*]

AXIS, is, m. ἄξων, lignum illud teres, circa quod rota currus, aut alia quaepiam res vertitur, ab agendo dictum, est *axis. Virg. G.* 3, 172. valido nitens sub pondere faginus axis Instrepat. *Ov. Met.* 2, 317. temone revulsus Axis. *Vitr.* 9, 9. Tympano medio axis versatilis est inclusus; inque eo axe mollis catena est involuta etc. *Id.* 3, 3. Axes volutarum ne crassiores sint quam oculi magnitudo. V. Interpretes. *Plin.* 15, 8, 8. Axes amurca ungere. ℙ Per synecdochen accipitur pro ipso curru. *Ov. Her.* 4, 160. de sole: Purpureo tepidum qui movet axe diem. *Prop.* 3, 3, 13. spoliis onerato Caesaris axe. *Senec. Herc. Oet.* 1442. Phoebeus axis. *Sil.* 16, 360. Sinuare axem. Et *ib.* 407. propellere. Adde *Val. Fl.* 5, 431. ℙ In plur. num. *Ov. Met.* 4, 632. qui solis anhelis Aequora subdit equis et fessos excipit axes. Adde *Met.* 2, 148. ℙ Saepe *axis* dicitur linea imaginaria, quae ab uno coeli cardine seu polo per centrum terrae transiens, in alterum terminatur: circa quam universa mundi machina circumvolvi dicitur. Simili ratione tribuitur aliis minoribus sphaeris, seu circulis in ipso coelo contentis. Omnes enim circa proprium axem verti dicuntur. *Cic. Acad.* 4, 39. Terra circum axem se summa celeritate convertit et torquet. *Id. N. D.* 1, 20. Mundus versatur circum axem coeli admirabili celeritate. *Lucan.* 4, 333. Axis Cancri, *h. e.* Tropicus Cancri. *Sever. Aetn.* 231. de luna et sole: Haec brevior cur bissenos cita pervolet axes, Annuus ille meet, *h. e.* duodecim signa Zodiaci. ℙ Saepe accipitur pro ipso polo, seu cardine coeli, ubi axis infigitur. Per *axes* itaque intelligitur uterque polus arcticus et antarcticus. *Lucan.* 7, 422. Te geminum Titan procedere vidit in axem. *Id.* 8, 175. Axis inocciduus, gemina clarissimus Arcto. *Id.* 9, 876. Imus in adversos axes. *Vitr.* 6, 1. Meridianus axis. ℙ Interdum etiam *axem* absolute dicimus polum arcticum, quia is a nobis semper cernitur, cum alter sub terra lateat. *Cic. Tusc.* 1, 28. Globum terrae duabus oris habitabilem: quarum altera, quam nos incolimus, sub axe posita; altera australis ignota nobis. *Virg. G.* 2, 270. qua parte calores Austrinos tulerit, quae terga obverterit axi. [*et *ib.* 3, 351.] *Ov. Pont.* 4, 7, 1. Missus es Euxinas quondam, Vestalis, ad undas, Ut positis reddas jura sub axe locis. Adde *Manil.* 4, 589. ℙ Frequenter sumitur pro toto coelo. *Virg. A.* 4, 482. maximus Atlas Axem humero torquet stellis ardentibus aptum. *Ov. Trist.* 1, 2, 46. Aetherius axis. *Stat. Th.* 5, 86. serenus. [**Id. Silv.* 3, 3, 76. stelliger.] *Id. Th.* 10, 758. in terras supero demissus ab axe. ℙ Hinc *sub axe* aliquando est sub dio, sub aere aperto. *Virg. A.* 2, 512. Aedibus in mediis nudoque sub aetheris axe. *Id. ib.* 8, 28. in ripa gelidique sub aetheris axe. ℙ Aliquando accipitur pro aliqua coeli plaga, regione, climate. *Plin.* 27, 1, 1. Exustus sideribus axis, *h. e.* zona torrida. *Ov. Met.* 4, 214. et *Lucan.* 3, 359. Hesperius axis, *h. e.* Occidens vel Hispania. *Ov. Trist.* 4, 8, 41. Axis boreus, *h. e.* regio septentrionalis. ℙ *Axis* etiam vocatur ferrum illud, in quo januae cardo vertitur. *Stat. Th.* 1, 346. jam claustra rigentis Aeoliae percussa sonant, *etc.* venti transversa frementes Confligunt, axemque emoto cardine vellunt. V. ASSAMENTA. ℙ A *Vitruvio*, ubi describit machinam Ctesibicam ad extollendam aquam, appellatur *axis* epistomium vel potius tabella epistomii vicem reddens, qua obturatur os seu naris canalis aquam effundentis. Ejus verba sunt 10, 12. In quo catino fiant axes, in superioribus naribus fistularum, coagmentatione subtili collocati, qui praeobturantes foramina narium, non patiuntur exire id, quod spiritu in catinum fuerit expressum. ℙ *Axis stellatus* significat rotam radiatam, cui humi positae agger seu turris latericia inaedificatur, quae, phalangis suppositis, urbis expugnandae moenibus admovetur: cujus fabricandae rationem docet *Caes. B. C.* 2, 9. et 10. *Lucan.* 3, 455. Stellatis axibus agger Erigitur, geminasque aequantes moenia turres Accipit: hae nullo fixerunt robore terram, Sed per iter longum causa repsere latenti. Alii leg. *cursu. Sil.* 13, 109. Hic latera intextus stellatis axibus agger, *h. e.* agger, sive turris tum in basi, tum in lateribus tignis cancellatim in stellae modum dispositis colligabatur. ℙ Sunt qui putent significare etiam clivum, montem, locum editum, ducta fortasse significatione a polo septentrionali, qui nobis sublimis est, et proprie axis dicitur. Afferunt locum *Juven.* 4, 117. Dignus Aricinos qui mendicaret ad axes (Sed *axes* rectius alii exponunt currus et rhedas illac transeuntes. [*Alii malunt *arces.*] *Prop.* 4, 1, 125. Scandentisque axis consurgit vertice murus (Al. rectius leg. *arcis*) *Claud. Cons. Mall. Theod. in prooem.* 16. Contulit alternas Pythius axis aves, *h. e.* mons Parnassi: sed alii commodius interpretantur oram, regionem. ℙ *Axis*, *is*, f. nomen est ferae in India, hinnulei pelle, pluribus candidioribusque maculis. *Plin.* 8, 21, 31. ℙ *Axis* scriptum pro *assis.* V. ASSIS. ℙ [*Commutantur passim *axe*, *ante*, *arte*, V. *Burm.* ad *Prop.* 2, 19, 66. *axis* et *arx*, *Burm.* ad *Ov. Am.* 3, 10, 21. V. etiam supra.]

*AXĪTES, V. v. seq. et supra AXIES.

AXĪTĬŌSI factiosi dicebantur, cum plures una quid agerent, facerentque: ab antiquo *axit* pro egerit. *Fest.* Hinc *Plaut. in fragm.* apud *Varr. L. L.* 6, 3. Axitiosae annonam caram e vili concinnant viris. Al. leg. *actiosae.* [**Scal.* ad h. l. laudat e glossario hanc vocem: Axites, ἀποτελεσματικαί. Sed neque ex hac interpretatione loco Plautino lux affunditur. Sed V. AXIES.]

*AXĬUS, i, Ἄξιος, Macedoniae amnis, in Paeonia, in sinum Thermaicum cadens. *Mela* 2, 5. *Plin.* 4, 10. *Liv.* 39, 54. 44, 26. et 43. et 45, 29. ℙ *Axius*, *i*, nomen Romanum, ut Q. Axius, de quo *Varr. R. R.* 3, 2. seqq. *Cic. Att.* 3, 15. et 4, 15. *etc. B. A.* [*Gruter.* 374, 5. *F.*]

AXON, ŏnis, m. ἄξων, in horologiis solaribus est linea πρὸς ὀρθὰς posita radio aequinoctiali: ita dicta a mathematicis ad similitudinem axis coelestis, qui Graece ἄξων vocatur. *Vitr.* 9, 8. ℙ Item unum ex membris balistae in modum axis rotae formatum. *Id.* 10, 17. ℙ *Axones* sunt axes, seu tabulae, in quibus descriptae erant leges Solonis, ut *Gell.* 2, 12. docet. Atque ob id ipsae leges *axones* dicuntur ab *Ammiano* 16, 5. ℙ Denique *Axon* fluvius est Cariae apud *Plin.* 5, 27, 29.

AXŎNĂ, ae, nunc *l'Aine*, fluvius Belgarum in extremis Remorum finibus, Augustam Suessionum alluens. *Auson. Mos.* 461. Non tibi se Liger anteferet, non Axona praeceps.

AXŎNES, um, m. plur. populi Galliae Belgicae. *Lucan.* 1, 423. et Biturix longisque leves Axones in armis. *Grotius* monet legendum *Suessones.* [*Sic etiam in libris reperitur. *Mart. Lag.* versum insititium esse putat.]

AXUNGĬĂ, ae, f. στέαρ, ὕωδες, adeps suillus inveteratus, ita dictus ab *ungendis axibus*, ut *Plin.* 28, 9, 37. docet, quia eo perunguntur curruum axes, ut rotae facilius vertantur. Graeci quoque recentiores ἀξυγγίαν et ὀξύγγιον appellant sumpto a Latinis vocabulo, ut *Plin. ib.* testatur: ubi varios ejus usus in medicina percenset. *Id. ib.* 10, 43. Axungiam cum calce tusam admovere. *Edict. Diocl.* p. 24. Axungiae Ital. P. unum ✠ duodecim.

AXŬRUS. V. ANXUR.

*AXYLOS, Ἄξυλος (sc. terra, est enim proprie adjectivum), Galatiae regio, vel forte in confinio Bithynorum et Galatarum. *Liv.* 38, 18. *B. A.*

AZ

*AZA, ae, Armeniae minoris oppidum. *Plin.* 6, 9. *Anton. Itin. B. A.*

[AZALĬI, orum, m. plur. populi Pannoniae a *Ptol.* Ἄζαλοι appellati. *Inscr.* ap. *Grut.* 490, 2. L. Volcatio V. F. Vel. Primo in Pann. Praef. ripae Danuvii, et civitatium duarum Boior., et Azalior. *Plin.* 3, 25, 28. Praeterea Arivates, Azali, Amantes, Belgites. *F.*]

AZAN, anis, m. mons Arcadiae, Cybelae Deorum matri sacer. *Stat. Th.* 4, 292. Idaeis ululatibus aemulus Azan.

AZĂNĬAE nuces pineae dicuntur, quae, si non decerpantur in tempore, se ipsae in arbore dividunt. Estque haec Graeca vox ab ἀζάνω, arefio, quia longiore mora in arbore aridiores factae dehiscunt. *Plin.* 16, 26, 44.

*AZANĬUS, a, um, ad Azaniam spectans. Fuit autem Azania Aethiopiae regio maritima, secundum *Ptol. Azanium mare* sive *sinum Azanium* meminit *Plin.* 6, 24. 28. et 29. *B. A.*

[AZĔTĪNUS, a, um, adj. ad Azetium pertinens, urbem Apuliae Peucetiorum seu Calabriae, prope Norbam, nunc *Rutigliano*, in cujus nummis apud *Romanelli*, *Topograf. Napol. T.* 2. p. 178. legitur *AZETINΩN. Plin.* 3, 11, 16. Calabrorum mediterranei Aegetini, Apamestini (*corrige* Azetini, Apanestini) Butuntinenses, Norbanenses. *F.*]

[AZIZUS, i, m. nomen Martis apud incolas Edessae Mesopotamiae urbis, quia Syriace ܥܙܝܙ *aziz* fortem significat. *Imp. Julianus II. Orat.* 4. p. 150. *ed. Lips.* Ἄρης Ἄζιζος λεγόμενος ὑπὸ τῶν οἰκούντων τὴν Ἔδεσσαν Σύρων, Ἡλίου προπομπεύει, *h. e.* Mars a Syris Edessam incolentibus Azizus dictus, Solis est anteambulo. *Inscr.* ap. *Neumannum*, *Popul. et Reg. nummi vet. ined. T.* 1. p. 87. Deo Azizo bono propugnatori pro salutem (*sic*) DD. NN. *Impp. Gallieni*, et Valeriani Augg., et Corneliae Saloninae *Aug.*, et Legionis V. *Macedonicae* III. (*tertium*) Piae Fidelis Donatus Praef. Leg. ejud. templum inceptum perfecit. *F.*]

AZŌNI Dii, Ἄζωνοι, dicuntur, qui certas in coelis zonas seu sphaeras non habent, ut habent

uppiter, Venus, Mars, Saturnus etc.: ab *α* privativa, et *ζώνη*, zona. *Capell.* 1. p. 17. Ex cunctis igitur coeli regionibus advocatis Diis, ceteri, quos Azonos vocant, ipso commonente Cyllenio convocantur. *Serv.* ad *Virg. A.* 12, 118. Dii communes sunt, qui *ἄζωνοι* dicuntur, id est, qui coeli certas non habent partes, sed generaliter a cunctis coluntur: ubique enim eos esse manifestum est: ut Mater Deum, cujus potestas in omnibus zonis est, et cum omnibus est communis. V. COMMUNIS.

[AZONICUS, a, um, adj. *ἀζωνικὸς*, ad Azonam pertinens, quae fuisse videtur eadem ac Deum Mater. V. AZONI. *Not. Tir.* p. 88. Azona, Azonicus. *F.*]

*AZORIUM, i, *Ἀζώριον*, oppidum Thessaliae, in Pelasgiotide, ut placet *Ptolemaeo*, Azorus vel Azorum dictum *Liv.* 42, 53. et 44, 2. *B. A.*

*AZOTUS, i, *Ἄζωτος*, oppidum Judaeae, quod et *Asdod* dictum. *Plin.* 5, 13. *B. B.*

*AZURITANUM OPPIDUM, idem quod Assuros vel Assurae, in Numidia. *Plin.* 5, 4. *B. A.*

AZYMUS, a, um, adj. *ἄζυμος*, non fermentatus: ab *α* privativa, et *ζύμη*, fermentum: et dicitur de pane. *Scribon. Compos.* 133. Cibos assae carnis dare cum pane azymo. ℙ Paenultima corripitur a *Prud. Apoth.* 421. Lascivire choris, similaginis azymon esse, Cum fermentati turgescant crimine mores. (*Azymon* Graeca positione dictum est pro *azymum*; et absolute neutrorum more positum est pro pane azymo.) Graeci tamen produxere, ut *Nicand. in Ἀλεξιφαρμ. v.* 521. *Μὴ μὲν δὴ ζύμωμα κακὸν χθονὸς ἀνέρα κῆδοι.* Quare si quis Latine proferret longa paenultima, haberet quo se tueretur, nam *Prudentius* malus habendus prosodiae auctor.

DE LITTERA B

B Littera muta [*quam, ut *Capell.* dicit 3. p. 58. *labris per spiritus impetum reclusis edicimus*] est, quae non in sonum suum, sed in sonum *e* litterae finitur. Hanc Graeci *βῆτα* nominant. Gerit virtutem et potestatem mediam inter *p* et *ph*. Quare nos ob litterarum affinitatem dictiones Graecas traducentes nonnunquam *p* et *ph* in *b* convertimus, ut *πύξος*, buxus, *ἀμφω*, ambo. [*V. *Quint.* 1, 4. qui *Byrrhum* pro Pyrrho et *Belenam* pro Helena antiquos scripsisse monet. Quin *fascinum* dixere pro *βασκάνιον*.] Et e contrario, quod illi *b* scribunt, nos cum *ph* traducimus, ut *θρίαμβος*, triumphus. ℙ Saepe transit in *v*, cujus rei exempla multa habentur in veteribus inscriptionibus etiam probae aetatis. Hinc *ababus* pro *abavus*, *abe* pro *ave*, *bixit* pro *vixit*, *curbatus* pro *curvatus*, et alia sexcenta apud *Grut.* et *Reines.* V. eorum Indices *cap. De his, quae ad Grammaticam pertinent*, et *Pier.* ad *A.* 7, 627. [*Quae quidem permutatio litterarum *B* et *V.* inprimis in iis monumentis, quae a saeculo quarto prodierunt, frequens facta est. Eadem perpetua fere est in Cod. antiquissimo *Pandect. Florentin.* Cf. *Lips. Var. Lectt.* 2, 28. *Lambin.* ad *Cic. Att.* 1, 15. *Spanhem. de U. et Pr. Numm.* dissert. 2. p. 120.] His adde *habeo* pro *aveo* apud *Cic. Tusc.* 1, 8. *ad f.* ex optim. MSS. codicib. [*V. *Maj.* ad *Cic. Rep.* 1, 4. *B. A.*] ℙ B in praepositione *ab* in duobus tantum verbis mutatur in *u*, *aufero* et *aufugio*, ut advertit *Cic. Or.* 47. In aliis transit etiam in *c*, ut *occurro*; in *f*, ut *sufficio*; in *g*, ut *suggero*, in *m*, ut *summitto*; ut *p*, ut *nubo*, *nupsi* etc. ℙ In notis lapidum inscriptorum fere est *bene.* [*Item *B* significat in litteris antiquis *Brutum* vel *Balbum.* Item *Bonum*, ut B. AV. *bonis auspiciis* seu *bonis avibus*; B. I. I. *Bonum judicis judicium*; B. F. *Bonum factum*, qua formula in edictis proprie utebantur. V. *Turneb. Adv.* 3, 22. *Brisson. Form.* p. 173. Graece *ἀγαθῇ τύχῃ*. ℙ Elegans exstat de hac littera, epigr. *Mart.* 5, 27. quod V. — Nec minus est elegans epigr. aenigmaticum in *Symposio Lactant. n.* 42. *Tota vocor Graece, sed non sum tota Latine: Ante tamen mediam cauponis scripta tabernam: In terris nascor, lympha lavor, ungor olivo. Gesner.* p. 86. sic exposuit: Versu primo significatur *βῆτα*, *be*; altero B littera, quae notat *bonum*; tertio *beta* olus. Haec *Gesnerus.*]

BA

BA, interjectio avertentis aut fastidientis. *Pl. Asin.* 1, 1, 24., ubi plerique omnes leg. *ah.*

BAAL et Bahal, m. indecl. *Βαάλ*, Hebraice בַּעַל, nomen est Dei, ab Assyriis, Phoenicibus, et aliquando etiam a Judaeis culti, qui et *Bel* seu *Belus* dictus est, consecratus a Nino Beli filio in honorem patris, ut *Hieron. in cap.* 23. *Ezech.* docet. *Augustin.* autem *Quaest. super Jud. quaest.* 7, 17. Punicam vocem esse scribit, et significare *dominum*: eoque nomine Jovem cultum fuisse. ℙ Prima syllaba est longa apud *Prud. Apoth.* 393. Fluxerat ornatus, caput et jam coctile Baal etc. *Sedul.* tamen corripuit 5, 147. Tunc coluere Baal, nunc elegere Barabbam.

BĂBĂ, ae, m. insignis fatuitatis homo temporibus *Senecae*, cujus is meminit *ep.* 15. et *Apocol. ante med.*

BĂBAE, *βαβαί*, *παπαί*, interjectio admirantis, plaudentis et approbantis. *Pl. Pers.* 5, 2, 25. Hui! babae! basilice te intulisti et facete. *Id. Ps.* 1, 3, 130. *Ca.* Fur. *Ba.* babae. *Ps.* fugitive. *Ba.* bombax. *Ca.* fraus populi. *Ba.* planissime. ℙ Apud eund. *Pl. Stich.* 5, 7, 3. *babae*, *tatae*, *papae* sunt voces hilariter ludentium, saltantium, atque invicem plaudentium.

*BABANENSES, ium, populi Hispaniae citerioris, in Conventu Carthaginiensi, quos inter celeberrimos stipendiariorum collocat *Plin.* 5, 4. *B. A.*

*BABBA, ae, f. oppidum Mauritaniae Tingitanae, Caesaris Augusti colonia, dicta et Julia Campestris. *Plin.* 5, 1. *B. A.*

[BABBIUS, ii, m. idem ac baba, stultus, a *βαβάζω*, inarticulatam vocem edo, ideoque etiam in *Gloss. Isid.* Babiger, et baburrus, stultus. *Inscr.* in *Giorn. Arcad. T.* 5. p. 274. Gajus Nonius Vitalis, qui et Babbius. *F.*]

BĂBECĂLUS vel Babaecalus, i, m. Est vox a Graeco *βαβάξ*; hinc Latine in *Gloss. Philoxeni* legitur *babit*, gloriatur, et *babiger*, *baburrus* in *Gloss. Isid.* et *Orig.* 10., unde recte derivatur *babecalus*, seu *babaecalus* Campana fortasse pronunciatione: Itali dicunt *babbaccio*, *babbione*, quae omnia stultum, ineptum, nugatorem denotant. Frustra itaque sunt, qui lectionem sollicitant. Ejusdem originis est *babulus*, quam V. infra. *Arnob.* 4. p. 141. Pellicibus atque amiculis delectatus impatientiam suam spargebat passim, ut babecali adolescentes solent. *Petr. fr. Trag.* 67. *Burm.* Videtis, inquit, mulieris compedes? Sic nos babaecali despoliamur. Adde *ib.* 37. *in f.* [*V. *Cangii Glossar.* in v. *Baburrus. B. A.*]

*BABEL, elis, civitatis Assyriae nomen, quod a confusione linguarum accepit. Transfertur mystice ad Ecclesiam corruptam. *Augustin. de Civ. Dei* 16, 3. et 11. Cf. *Joseph. Jud. Antiq.* 1, 5. *Ἑβραῖοι γὰρ τὴν σύγχυσιν Βαβὲλ καλοῦσι. B. A.*

*BABIA, ae, f. oppidum Italiae inferioris, vitibus ferax nequaquam spernendis, ut auctor est *Plin.* 14, 6. *B. A.*

*BABIGER, a, um, adj. Fatuus, stultus, ineptus. *Gloss. Isid.* Cf. v. seq. *B. A.*

BĂBŬLUS, i, m. idem fortasse, quod stultus, ineptus. *Appul. Met.* 4. p. 149, 7. Tunc e re nata subtile consilium ego et iste babulus tale comminiscimur. Alii leg. *baburrus* eadem significatione. V. seq.

*BABURRUS, Stultus, ineptus *Gloss. Isid.* et *Orig.* 10. *Gloss. Gr. Lat.* Barburra (*sic*), *ἄφρων, ἀνόητος, μάταιος.* Graecis *Βάβαξ* est vanus, fatuus. Antepenultimam corripuit *Guald. in vita S. Anschar.* 95. Ac quidam de plebe truces, homines-que baburri. Cf. *Babiger. B. A.*

*BABYLO, onis, m. Nomen servi apud *Ter. Ad.* 5, 7, 17. ubi interpp. disceptant, utrum casus rectus sit *Babylus* an *Babylo.* Hoc unice verum. Vide post *Bentl.*, *Burm.* ad *Suet. Ner.* 36. *Ruhnk.* ad *Ter.* p. 208. *Schopp.* (Gr. *Βαβυλὼν* et *Βάβυλος* et *Βαβυλᾶς* dicitur. V. *Salm.* ad *Solin.* p. 185. *B. A.*)

BĂBYLON, ōnis, f. *Βαβυλών*, urbs Chaldaicarum gentium caput, in Babylonia, celeberrima et ex maximis Asiae, ad Euphratem fluvium interfluentem, in vastissima et laetissima planitie. Condita est a Nembroth seu Belo filio Chusan, nep. Cham, postea a Semiramide amplificata et moenibus cincta, quibus sexaginta passuum millia complectebatur: obtinuitque diu summam claritatem in toto orbe. Nunc tota in ruinis jacet. V. apud *Plin.* 6, 26, 30. et *Curt.* 5, 6. plura. *Mart.* 9, 76. Nec latere cocto, quo Semiramis longam Babylona cinxit etc. *Babylona* accusativus est Graecae positionis pro *Babylonem.* [*Vide *Bremi* ad *Corn. Them.* 2, 8. ad *Cic. Fat.* 15.] *Sil.* 14, 657. Vestis spirantes referens subtemine vultus, Quae radio caelat Babylon, *h. e.* variis coloribus intexta ex arte acu pingendi, quae Babylone ortum habuit. Sic *Mart.* 14, 150. Babylonis acus. V. BABYLONIUS.

BĂBYLONĬĂ, ae, f. pars Mesopotamiae atque Assyriae, ita dicta a Babylone urbe, quae ejus regionis caput fuit. *Plin.* 6, 26, 30. ℙ Sumitur etiam pro Babylone. *Justin.* 1, 2. Haec Babyloniam condidit, murumque urbi cocto latere circumdedit. *Id.* 12, 13. Ejus adventum Babyloniae operiri. Adde *Curt.* 4, 6.

BĂBYLONĬĂCUS, a, um, adj. Babylonius. *Manil.* 4, 578. Cum Babyloniacas submersa profugit in undas, *h. e.* in Euphratem, qui Babyloniam interluit.

BĂBYLONĬCUS, a, um, adj. *Βαβυλωνικὸς*, ad Babyloniam pertinens. *Mart. Dig.* 39, 4, 16. §. 7. Pelles Babylonicae, pelles Parthicae, *h. e.* ex Babylonia advectae. *Pl. Stich.* 2, 3, 54. Babylonica peristromata, *h. e.* variis coloribus intexta. V. BABYLONIUS. Sic *Mart.* 8, 28. Babylonica picta superbe texta. [*Festus* s. v. Solla: Solaria quibus illa insternuntur vocantur Babylonica.] ℙ *Babylonica pellis*, Itali dicunt *marrocchino*, a loco, in quo comparabatur, appellata est nobilior, ac peculiari *βυρσοδεψικῆς* artificio parata, quae cum pelle Parthica jungitur in *Dig.* 39, 4, 16. §. 7. Species pertinentes ad vectigal, cinnamomum, piper, opus byssicum, pelles Babylonicae, pelles Parthicae etc. *Edict. Diocl.* p. 22. De pellibus Babylonicis, sive Trallianis, sive foeniceis (*lege* phoeniceis). Pellis Babylonica primae formae ✕. quingentis (fortasse legendum *quinquagenis*), formae secundae ✕. quadraginta. *Id.* p. 24. Socci Babylonici puri. ℙ *Babylonicum, ci*, et frequentius *Babylonica, orum*, absolute sunt vestes Babylonia arte pictae. *P. Syrus Mimogr.* ap. *Petr. Sat.* 55. Plumato amictus aureo Babylonico. Al. leg. *aulaeo* pro *aureo.* *Lucr.* 4, 1023. Cum Babylonica magnifico splendore rigantur. *Ulp. Dig.* 34, 2, 26. Stragula et Babylonica, quae equis insterni solent. *Haloander* edidit *Babylonicas*, ut sit femininum pluralis numeri.

BĂBYLONIENSIS, e, adj. Babylonius. *Pl. Truc.* 1, 1, 66. Babyloniensis miles.

BĂBYLONĬUS, a, um, adj. ad Babylonem pertinens, *Βαβυλώνιος.* *Pl. Truc.* 2, 5, 19. Babylonius miles. *Ov. Met.* 2, 248. Euphrates Babylonius. *Curt.* 5, 1. Babylonia arx. *Lucan.* 6, 50. Babylonia moenia. *Plin.* 6, 26, 30. Seleucia Babylonia, *h. e.* quae in provincia Babylonia condita fuit a Nicatore, in confluente Euphratis fossa perducti et Tigris, ut *Id. ib.* narrat. *Id.* 21, 18, 72. Babylonius juncus, *h. e.* juncus odoratus, qui laudatissimus circa Babylonem nascitur. ℙ *Babylonii, orum*, sunt Babylonis incolae. Horum celebre fuit studium in astrorum totiusque coeli motibus perscrutandis, atque in universa astronomia perdiscenda, ex qua futura praesciri arbitrabantur. *Cic. Div.* 2, 46. *in f.* Nam quod ajunt, quadringenta et septuaginta millia annorum in periclitandis experiundisque pueris quicumque essent nati, Babylonios posuisse, falsum est. *Hor. Od.* 1, 11, 2. nec Babylonios Tentaris numeros, [*i. e. noli vitae exitum explorare ex subducto secundum Babyloniorum artem stellarum numero. Pro *Babyloniis rationibus* eodem sensu *Chaldaicas rationes* ponit *Cic. Div.* 2, 47.] ℙ Horum quoque inventum fuit et subtiliter exculta ars pingendi acu vestes variis coloribus, atque in illis varias texendo figuras exprimendi, non secus ac pictores in tabulis penicillo. *Plin.* 8, 48, 74. Aurum intexere in Asia invenit Attalus rex: colores diversos picturae intexere Babylon maxime celebravit et nomen imposuit.

*BABYTACE, es, f. oppidum memorabile, de quo sic *Plin.* 6, 27. In septemtrionali Tigris alveo oppidum est Babytace. Abest a Susis CXXXV. mill. pass. Ibi mortalium soli aurum in odio contrahunt, id defodiunt, ne quo cui sit in usu. Adde *Solin.* 54. p. 85. *Steph. Byz.* *Βαβυτάκη, πόλις Περσική. B. A.*

[BĂCALŪSIĂ, ae, f. vox composita a *baca* seu *bacca* et *lusia*, *h. e.* bacca, quae per lusum comedi solet. Erat fortasse carica, praesertim Thebaica, quam otiosi convivae comedebant, ut hodie edimus ciceres virides, qui vulgari sermone *spassapensieri* appellantur. [*Rectius comparaveris eum apud nostros usum, ex quo amygdalae cum putaminibus (*Krachmandeln*) in mensa apponuntur, quae per lusum saepe fractae comeduntur.] *Petr. fr. Trag.* 41. Postquam itaque omnes bacalusias consumpsi, duravi interrogare etc. *Burm.* habet *babazusias*, at *cod. Trag.* diserte *bacalusias.* Haec deprompta ex *Francisco Orioli* in *Opusc. Letter. di Bologna T.* 1. p. 65., qui putat id nominis impositum principio quidem veris dumtaxat bacis, postea latius usurpatum fuisse ad indicandos edules fructus omnigenos, quorum usus in epulorum pausis erat, ne scilicet, dum carnes scinderentur, otiarentur maxillae. *F.*]

*BACACUM, i, oppidum Galliae Belgicae, in regione Nerviorum. *Tab. Peut.* Dicitur etiam Bagacum. *Anton. Itin. B. A.*

BACAR, vas vinarium simile bacrioni. *Festus.* [*Ex eo quod cum bacrione comparatur, patet genus vasis fuisse longiore manubrio instructi.] *Scalig.* docet scribendum esse *baccar* duplici *cc.* Nam legi in *Gloss. Isid.* Baccarium, vas aquarium. In *Gloss.* tamen *Philox.* Bacar, *εἶδος ἀγγείου.* [Adde *βῖκος, βικίον, βικίδιον* idem significare, quod Itali dicunt *bicchiere.* Hinc est in *Gloss. Philoxeni* Bacario, *πορνοδιάκονος*, *h. e.* meretricibus aquam infundens. (V. de hoc hominum genere *Salm.* in *Vopisc. Carin.* 21. *B. A.*) V. AQUARIOLUS. *F.*]

BACCĂ, ae, f. *κόκκος*, *ἀκρόδρυον*, nomen generale, quo significantur minutiores ac rotundiores fructus arborum, praesertim silvestrium, ut oleae, lauri, corni, myrti, platani etc., item quarundam herbarum, ut hyssopi, ebuli etc. Quomodo differant ab acinis, V. in ACINUS. *Cic. Div.* 2, 6. Agricola cum florem oleae videt, baccam quoque se visurum putat. *Cat. R. R.* 101. Baccae myrti.

Virg. G. 1, 306. lauri. *Id. Ecl.* 10, 27. sanguineae ebuli. *Plin.* 16, 27, 50. cupressi. *Id.* 12, 7, 14. juniperi. *Id.* 15, 7, 7. platani. *Id.* 24, 5, 11. cedri. *Id.* 26, 11, 70. et *ib.* 12, 76. hyssopi. *Id.* 32, 2, 11. Baccae curalii. ¶ Per antonomasiam dicitur de bacca oleae, quia est omnium utilissima hominibus. *Ov. Pont.* 4, 15, 10. Quot Sicyon baccas, quot parit Hybla favos. Adde *Hor. Od.* 2, 6, 16. et *Mart.* 13, 101. ¶ Interdum generatim significat quoscumque arborum et plantarum fructus. *Cic. N. D.* 2, 51. Semen inclusum est in intima parte earum baccarum, quae ex quaque stirpe funduntur. *Id. Tusc.* 1, 14. Ergo arbores seret diligens agricola, quarum aspiciet baccam ipse nunquam. *Id. Sen.* 2. In arborum baccis, terraeque frugibus. Adde *Div.* 1, 51. et *Sil.* 15, 535. ¶ Per similitudinem dicitur de variis rebus baccae, vel globuli figuram habentibus. *Pallad.* 2, 14. Si caprini stercoris baccam subula subtiliter excavaveris, et in ea semen lactucae immiseris. [**Colum.* 8, 10. bacca stercoris caprini. *Plin. Valerian.* eas eandem ob rationem *pilulas* appellat. Vide *Schoettg.* in *Ind. Script. R. R.*] ¶ Pro unionibus aut gemmis. *Virg. Cul.* 66. Indi conchea bacca maris. *Ov. Met.* 10, 116. parilesque ex aere nitebant Auribus in geminis circum cava tempora baccae. Adde *Hor. Epod.* 8, 13. ¶ Similiter nodi vinculorum et catenarum anuli *baccae* dicuntur. *Prud.* περὶ στεφ. 1, 46. Carcer illigata duris colla baccis impedit. *Id. Psychom. prooem.* 33. Artita baccis colla liber erigit, *bojis* utroque loco alii leg. [*Nempe non simpliciter anuli catenarum *baccae* dicuntur, sed eximie ii, quibus similitudo aliqua cum baccis intercedit. Hinc, ut hoc utar, collario ex electro, coralliis (V. supra) etc. facto, recte *baccas* tribuas; sed catenae aureae non item, nisi forte ad hanc formam efficta sit. V. *Heins.* ad *Prud. Psych. praef.* 33.] ¶ Scribitur et *baca*, unico *c*. [*Probat hanc scripturam *N. Heins.* Cf. *Drak.* ad *Sil.* 8, 134.] Putant autem nonnulli, *baccam* scribi, cum fructum arboris significat; *bacam* vero, cum unionem. Aliis semper *baca* scribi placet. Sed et *bacca* optima scriptura est: quin frequentius in libris reperitur, et est consuetudine usitatior.

BACCĀLĬĂ, ae, f. *Plin.* 15, 30, 39. scribit *baccaliam* appellari a nonnullis lauri illud genus, quod vulgatissimum est, baccarumque fertilissimum. V. v. seq.

BACCĀLIS, le, adj. baccas ferens, ut *baccalis laurus* apud *Plin.* 17, 10, 11., quam 15, 30, 39. appellavit *baccaliam*, nempe laurum feminam, quae baccas fert, seu Cypria; non triumphalem, vel Delphicam, quae mas est, ideoque sterilis.

BACCAR, ăris, n. et Baccăris, is, f. [*de genere vide *Ruddim. Institutt.* I. p. 18.] herba alio nomine *nardum rusticum*, radice tantum odorata, ex qua ab antiquis unguenta fiebant: odorem habet cinnamomo proximum, provenitque gracili solo, nec humido. Usum habet in coronamentis. Creditur etiam habere vim contra fascinationes. Quidam vulgo appellant *chirothecas D. Mariae*, teste *Ruellio*, alii *Digitalem*. [*Sprengelius* putat esse Valerianam celticam *Linn. F.*] *Plin.* 12, 12, 26. Baccaris vocatur nardum rusticum. *Id.* 21, 6, 16. Combrettum procerius, quam baccar. *Virg. Ecl.* 7, 27. baccare frontem Cingite, ne vati noceat mala lingua futuro. [**Id. ib.* 4, 19. errantes hederas passim cum baccare — tellus — fundet; ad quem locum vid. *Serv.* Credunt esse nostrum *Sanguineum Gnaphalium (Ruhrkraut)*. *Billerb. flor. class.* p. 215.] ¶ Est et alia herba hoc nomine, quam Graeci asaron vocant. V. ASARUM. Hanc rectius quam priorem, nardum rusticum appellari posse, docet *Plin.* 21, 6, 16. ¶ Scribitur etiam *bacchar* et *baccharis* cum aspiratione. Nam apud Graecos quoque et βάκκαρις apud *Hesych.* et βάκχαρις apud *Dioscor.* legitur.

BACCĀTUS, a, um, adj. baccas habens. *Monile baccatum* apud *Virg. A.* 1, 659. et *Sil.* 8, 134. est margaritis consertum. Adde *Lamprid. Alex. Sev.* 41. [*Cf. quae s. v. *Bacca. sub f.* observavimus.] ¶ Scribitur et *bacatus*. V. BACCA.

BACCHĂ, ae, et Bacche, es, f. Βάκχη, quae vox Graece *furore percitam* significat. *Bacche* dicta est nympha, quae cum Brome sorore sua Bacchum nutrivit in Nysa monte, ut *Serv.* ad *Ecl.* 6, 15. docet. Praeterea ita appellatur mulier Bacchi sacra celebrans. Conveniebant enim statis temporibus, hoc est singulis trienniis, mulieres (maxime in Thracia et Thebis) thyrsis pro hasta armatae, viteis et hederaceis ramis caput coronatae, cervinaque pelle ad sinistrum latus pendente amictae, ut est apud *Ov. Met.* 6, 591., discurrebantque passis capillis per vias furentum more, validis ululatibus adstrepentes, et Bacchi laudes canentes: et si quos obvios habuissent, thyrsis caedentes. Vagabantur per agros, nemora et montes, in quibus sacra Bacchi caesis victimis perficiebant. Hujuscemodi comitatum habuisse dicebatur is Deus, cum ad expeditionem Indicam proficisceretur. Immiserat enim iis ejusmodi furorem, quo hostibus terribiles, licet feminae, videri possent. Quem ipsum furorem, quae illud sacrum celebrabant, omnibus insanientis animi signis imitari studebant: adeo ut aliquando ipsae sibi brachia pectusque crebris vulneribus perfoderent, ut ex *Ov. Trist.* 4, 1, 41. et *Val. Fl.* 3, 20. colligitur. *Ov. Her.* 10, 48. Qualis ab Ogygio concita Baccha Deo. *Id. Met.* 9, 640. Ismariae celebrant repetita triennia Bacchae. *Id. Trist.* 4, 1, 41. Utque suum Bacche non sentit saucia vulnus, Dum stupet Edonis exululata jugis. Al. leg. *Bacchis*. *Lucan.* 5, 74. Delphica Thebanae referunt trieterica Bacchae. *Liv.* 39, 9. et 10. Initiare aliquam Bacchis, *h. e.* sacris Bacchanalium, quibus Bacchae sacerdotes praeerant. *Pl. Amph.* 2, 2, 71. Bacchae bacchanti si velis adversarier, ex insana insaniorem facies; feriet saepius: si obsequare, una resolvas plaga. Proverb. de eo, qui furenti obsistere velit. ¶ Pro muliere furiosa. *Pl. Bacch.* 3, 1, 4. Bacchides, non Bacchides, sed Bacchae sunt acerrimae. ¶ [*Baccha, vinum in Hispania. *Varr. L. L.* 6, 5. p. 79. Sed quae est *Baccha Honoraria Alba*, quam *ad foculum immolavit Q. Licinius Nepos magister* fratrum Arvalium, in *Inscr.* ap. *Phil. a Turre Monum. Vet. Antii* p. 392.? *Porcam* convenire huic sacrificio novi; *Bach* in Germania porcum marem significare, constat. Haec *Gesnerus. B. A.*]

BACCHĂBUNDUS, a, um, adj. baccans, vino et comissationibus deditus, hilari crapula amens. *Curt.* 9, 10. Hoc modo per dies septem bacchabundum agmen incessit. ¶ Item clamans, obstrepens Baccharum more. *Appul. Apol.* p. 326, 8. In medio foro bacchabundus.

BACCHAEUS. V. BACCHEUS.

BACCĀNAL, is, n. Βακχεῖον, locus quo Bacchae conveniunt sacra facturae. *Pl. Aul.* 3, 1, 3. Ad Bacchas veni in Bacchanal. Et *ib.* 8. Aperit Bacchanal. *Liv.* 39, 18. Omnia Bacchanalia Romae et per totam Italiam diruere. ¶ Item ipsum Bacchi sacrum. *Pl. in supposit. Amph. scena, quae incipit* Tun' me mactes? *v.* 12. Bacchanal te exercuisse oportuit senex, *h. e.* Bacchi sacris adfuisse, atque ibi in furorem actum esse. *Id. Mil.* 3, 2, 44. Vos in cella vinaria bacchanal facitis.

BACCHĀNĀLĬĂ, ium et iorum, n. Βακχεύματα, Διονύσια, festa et sacra in honorem Bacchi: quibus initiati, praeter insanos ritus, omnibus se vitiis polluebant: quae fuse persequitur *Liv.* 39, 9. *et seqq.*, ubi narrat de iis sacris Romae detectis et abolitis. [**Cic. Legg.* 2, 15. Senatus auctoritas de Bacchanalibus, sc. sublatis.] *Tac. H.* 2, 68. Apud Vitellium omnia indisposita, temulenta, pervigiliis ac Bacchanalibus, quam disciplinae et castris propiora. *Liv.* 39, 41. Reliquias Bacchanalium quaestionis cum omni exsecutus est cura. *Sall. fr. Hist.* 3. ap. *Non.* 8, 49. Exauditique sonus Bacchanaliorum. V. SATURNALIA. ¶ *Vivere Bacchanalia* est dissolute ac luxuriose vitam agere. *Juven.* 2, 3. Qui Curios simulant et Bacchanalia vivunt. [*Ubi attende ad insolitam verbi *vivere* juncturam. Plane sic idem *Juven.* 12, 128. vivat vel Nestora totum. Alia tam Graeca quam Latina vide apud *Bernhardy wissenschaftliche Synt.* p. 108.] ¶ Significat etiam interdum loca, in quibus Bacchanalia fiunt. V. BACCHANAL. ¶ In singulari numero adjective quidem dici poterit *Bacchanale festum*, sed non *Bacchanale* absolute, quia hujusmodi nomina festorum dierum singulari numero carere solent. Ita docet *Macr. Sat.* 1, 4.

BACCHĀNĀLIS, le, adj. ad Bacchum, vel ad Bacchanalia pertinens, Διονύσιος, Βακχικός. *Macr. Sat.* 1, 4. Bacchanale festum. *Val. Max.* 1, 3. *n.* 1. Bacchanalium sacrorum mos. *Aur. Vict. Caes.* 3. et *Epit.* 3. Bacchanalis torus. Al. rectius leg. *chorus*.

BACCHANS, antis, part. v. *bacchor*. Βακχεύων, qui bacchatur, et furit Baccharum more. *Pl. Amph.* 2, 2, 71. Bacchae bacchanti si velis adversarier, ex insana insaniorem facies. [*Cf. *Baccha ab init.*] *Cic. Cat.* 4, 6. Versatur mihi ante oculos aspectus Cethegi et furor in vestra caede bacchantis. ¶ *Bacchantes, um,* sunt ipsae Bacchae, Βάκχαι. *Curt.* 8, 10. Ut passim hederae ac vitium folia decerperent, redimitique fronde toto nemore similes Bacchantibus vagarentur. *Ov. Met.* 3, 702. Vadit, ubi electus facienda ad sacra Citheron Cantibus, et clara Bacchantum voce sonabat. ¶ Translate. *Hor. Od.* 1, 25, 11. Thracius ventus bacchans, *h. e.* vehementius flans. *Prud. Ham.* 376. stolidi bacchantia gaudia mundi.

BACCHAR. V. BACCAR.

BACCHĀTIM, adv. Bacchantium more. *Appul. Met.* I. p. 108, 3. Quin igitur, inquit, soror, hunc primum bacchatim discerpimus? [*respicitur misera Penthei sors, qui a sororibus discerptus esse dicitur.]

BACCHĀTĬO, onis, f. Βακχεία, Βάκχευμα, bacchantum ludus et furor. *Cic. Verr.* 2, 1, 12. Nocturnae bacchationes ac vigiliae. [*Ubi tamen vox *bacchatio* non propria significatione de bacchantibus ponitur, sed translate de hominibus furibundis.]

BACCHĀTUS, a, um, part. v. *bacchor*. *Prop.* 3, 15, 1. Nunc, o Bacche, tuis humiles advolvimur aris: Da mihi bacchato vela secunda, pater. Al. melius leg. *pacato*. ¶ Translate. *Val. Fl.* 6, 632. velut hiberno promptus ab arcu Imber agens scopulos, nemorumque operumque ruinas: Donec ab ingenti bacchatus vertice montis Frangitur. ¶ Passive dicitur de loco, in quo Bacchi festa celebrata sint. *Virg. G.* 2, 487. et virginibus bacchata Lacaenis Taygeta. [**Id. A.* 3, 125. Bacchata Naxos.] *Val. Fl.* 3, 20. Dindyma sanguineis famulum bacchata lacertis. [*Ex Graeco fonte hic usus derivandus; Graecis enim βακχευθεὶς sic adhibetur.]

BACCHĒIS, ĭdis, ĭdos, f. adj. *Stat. Silv.* 2, 2, 34. si subeas Ephyres Baccheidos altum Culmen, *h. e.* Corinthi, quam urbem familia Bacchiadum per ducentos annos tenuit.

BACCHĒĬUS, a, um, adj. ad Bacchum pertinens. *Ov. Met.* 3, 691. Accensis aris Baccheia sacra frequento. *Virg. G.* 2, 454. Baccheia dona, *h. e.* vites et vina.

BACCHĒUS, a, um, adj. ad Bacchum pertinens, Βακχεῖος. *Ov. Met.* 11, 16. Tympanaque, plaususque, et Bacchei ululatus. *Id. Fast.* 2, 313. Bacchea vineta. *Calp.* 4, 56. Bacchei corymbi, *h. e.* fructus hederae, qua coronantur poetae. *Stat. Th.* 7, 603. Baccheus cultor. Adde *ib.* 12, 791. ¶ Item ad Bacchas pertinens. *Stat. Th.* 1, 328. Ogygiis ululata furoribus antra Deserit et pingues Baccheo sanguine colles, *h. e.* fuso a Bacchantibus cum Penthea discerperent. [**Colum.* 10. 223. Bacchea voce frementem.] ¶ Legitur et *Bacchaeus*.

***BACCHĬA**, ae, f. poculi genus primum a Baccho nominatum. *Isid.* 20, 5. *B. A.*

BACCHĬĂDAE, arum, m. plur. gens vel familia Corinthi, a Bacchia Bacchi filia appellata, quae ut *Strabo* 8. narrat per CC fere annos tyrannidem in patria exercuit: a Cypselo tandem expulsa in Siciliam venit, et Syracusas condidit. [*Adde *Herodot.* 5, 22. *Aelian. V. H.* 1, 19.] *Ov. Met.* 5, 407. Et qua Bacchiadae bimari gens orta Corintho, Inter inaequales posuerunt moenia portus.

***BACCHIAS**, adis, f. Βακχείας sc. νῆσος. Insula in sinu Arabico, cujus mentio fit apud *Plin.* 6, 29, 34. Βάκχου νῆσος est *Ptol.*

BACCHĬCUS, a, um, adj. ad Bacchum pertinens, Βακχικός. *Mart.* 7, 62. Aoniae Bacchica serta comae. *Macr. Sat.* 1, 18. Hedera coronantur Bacchico ritu. Et mox: Speluncae Bacchicae. V. BACCHĬUS. ¶ Bacchicum metrum est tale: *Laetare, baccare praecinge frontem.* Hoc mihi videtur magis ad prosam convenire. Et sane multis pedibus in oratione utimur. Haec *Diom.* 3. p. 513,

BACCHĬLĬDĬUM metrum constat dimetro hypercatalecto, ut *Floribus corona texitur.* *Serv. in Centimetr.* p. 1819.

BACCHIS, ĭdis, f. mulier Bacchi sacerdos. *Ov. Trist.* 4, 1, 41. Utque suum Bacchis non sentit saucia vulnus, etc. Quidam leg. *Bacche*. ¶ *Bacchides* titulus est comoediae Plautinae, in qua inducuntur duae sorores, quarum utrique nomen erat *Bacchis*, quia earum parentes Bacchi sacris initiati fuerant.

BACCHĬSŎNUS, a, um, Βακχευτικός, Bacchum sonans, Bacchicus. *Paul. Nol. Nat. XI. S. Fel. ed. Murat.* 281. Evoe Bacchisonum fractis imitantur anheli Vocibus.

BACCHĬUS, a, um, adj. idem quod Bacchicus. *Ov. Met.* 3, 518. Orbus, ait, fieres, ne Bacchia sacra videres. Ita Heins. ex variis codicib. MSS. Sed editiones tres principes, quas habemus, item Aldina, et aliae habent *Bacchica*. Similiter apud *Eund. Trist.* 1, 6, 2. Bacchia serta, *Id. Heins.* legi monet in MSS., cum tamen in editis fere habeatur *Bacchica*. Idem dic de illo *Stat. Th.* 9, 479. Bacchia buxus. Et *Ach.* 2, 4. Bacchia Naxos.

***BACCHIUS**, i, m. scriptor de re rustica, Milesius. *Varr. R. R.* 1, 8. *Colum.* l. et c. 1. ¶ Bacchius et Bithus, gladiatores nobilissimi, qui pares aetate et audacia fuere. Hinc natum proverbium: *Bithus contra Bacchium.* V. *Erasm. Adag.* et *Sueton.* in *Augusto*. *Hor. Sat.* 1, 7, 20. Uti non Compositus melius cum Bitho Bacchius. Hi cum multos interfecissent, tandem congressi mutuis vulneribus se confoderunt. *B. A.*

BACCHĪUS, ii, m. Βακχεῖος, pes metricus trisyllabus, constans prima brevi et duabus longis, ut *Catones*. Ita *Donat.* p. 1739. *Quint.* 9, 4. et *Ascon. Div. Verr.* 7., ubi illam Ciceronis clausulam *cujus ego causa laboro*, ex spondeo et duobus bacchiis constare docet. Alii contra definiunt, quod constet duabus longis, et brevi, ut *Romanus*. Ita *Terentian.* p. 2414. et *Atil. Fortunat. ib.* p. 2687. Sed satius est definire cum *Val. Prob.* p. 1491. *bacchium a brevi* eundem esse atque *antibacchum; bacchium* vero *a longa* fuisse a *Terentiano* vocatum simpliciter *bacchium*. Dictus est autem *bacchius*, quia praecipue in iis canticis, in quibus laudatur Bacchus, locum habet: vel quia aptissimus est saltationibus Baccharum.

BACCHOR, aris, atus sum, dep. 1. βακχεύομαι, proprie significat Bacchi sacris operam dare Baccharum ritu. *Plin.* 3, 1, 3. Lusum Liberi Patris, aut Lysam cum eo bacchantem nomen dedisse Lusitaniae. *Claud. Rapt. Pros.* 1, 205. ululatibus Ide

bacchatur. ¶ *Bacchari evoe* est bacchando *evoe* nclamare. *Cat.* 64, 61. et 255. ¶ Saepissime accipitur pro furere, impotenter se gerere in aliqua re, impetu ferri, more Baccharum. *Colum.* 10, 197. Nunc amor ad coitus properat, nunc spiritus orbis Bacchatur Veneri, stimulisque Cupidinis actus, etc. [*h. e.* tota mundi anima jam nihil aliud potest, quam generare et gignere.] *Virg. A.* 4, 300. Saevit inops animi, totamque incensa per urbem Bacchatur. *Hor. Od.* 2, 7, 26. non ego sanius Bacchabor Edonis: recepto Dulce mihi furere est amico. *Cic. Or.* 28. *ad f.* Furere apud sanos et quasi inter sobrios bacchari vinolentus videtur. ¶ Speciatim *bacchari* dicitur quidquid violentius commovetur et concutitur. *Virg. A.* 6, 77. At Phoebi nondum patiens immanis in antro Bacchatur vates, magnum si pectore possit Excussisse Deum. *Santra* ap. *Non.* 2, 78. Ita obsoletum sono furenter ab omni parte bacchatur nemus. ¶ Hinc et ventus *bacchari* dicitur, cum vehementius spirat. *Ov. Trist.* 1, 2, 29. gelidus sicca Boreas bacchatur ab Arcto. [*Cf. locos sub *Bacchans* allatos.] ¶ Est etiam vagari, discurrere. *Virg. A.* 4, 666. concussam bacchatur fama per urbem. *Lucr.* 5, 821. atque animal prope certo tempore fudit Omne, quod in magnis bacchatur montibu' passim. [*ubi quod de animali dictum est, valde insolitum est habendum.] *Pl. Mil.* 3, 2, 42. Bacchabatur hama, casabant cadi. ¶ Item saevire, grassari, crudeliter se gerere. *Claud. B. Get.* 155. cum vilis Spartacus omne Per latus Italiae ferro bacchatus et igni. *Suet. Cal.* 56. Ita bacchantem atque grassantem non defuit plerisque animus adoriri. ¶ Item immodice laetari. *Cic. Cat.* 1, 10. Hic tu qua laetitia perfruere! quibus gaudiis exsultabis! quanta in voluptate bacchabere! [*Cic. Cat.* 4, 6. furor in vestra caede bacchantis.] ¶ Eleganter dicitur de actione et oratione oratoris nimis ardenti. *Cic. Brut.* 80. Eos, quorum altior oratio actioque esset ardentior, furere et bacchari [*schwärmen und rasen*] arbitrabatur. Adde *Quint.* 12, 10. ¶ Item de poetis carmina fundentibus: divino enim furore intus agi dicuntur. *Stat. Silv.* 1, 2, 257. tecum similes, junctaeque Camenae, Stella mihi, multumque pares bacchamur ad aras. [*Item passive de locis, in quibus Bacchi festa celebrantur. *Claud. Rapt. Pros.* 1, 206. ululatibus Ide bacchatur. Frequentius etiam partic. *Bacchatus* sic ponitur, de quo v. supra.]

BACCHUS, i, m. Βάκχος, [videtur vox derivata a βάζω, quo proprie notatur, qui sonum inconditum βὰ βὰ edit; hinc inserto κ Βάκχοι dicti, qui furore Bacchico perciti sunt, deinde eorum Deus *Bacchus F.* *Ita tradit *Furl.* de etymo. Rectius haud dubie statuis, eandem vocem esse Βάκχος et Ἴακχος; hoc autem descendit ab ἰάχω, ἰά, ἰή.] filius Jovis et Semeles, quae cum, adhuc gravida, ictu fulminis arsisset, puer ab ipso patre servatus fuit, et proprio femori assutus atque abditus; exactis justis mensibus in lucem editus, nymphisque educandus datus. Hoc vero inde fictum est, quod veteres Indi tradunt, Bacchum fuisse nutritum in specu montis apud Nysam, qui meros dicitur. Graece autem μηρὸς femur significat, ut *Solin.* tradit 52. Alii scribunt, non a Jove, sed a nymphis ereptum incendio matris fuisse, et aqua infusa fotum atque recreatum. Hinc *Stat. Th.* 9, 428. Hac tibi flagrantem Bromium restinximus unda. Ubi de Ismeno amne loquitur, qui est in Boeotia prope Thebas, quae Bacchi patria sunt. V. NYSA. Natus est autem cornutus, ut quidam Graeci auctores tradidere: a Latinis quoque ei cornua tribuuntur, *Tib.* 2, 1, 3., *Hor. Od.* 2, 19, 29. et aliis: nempe quia vinum *addit cornua pauperi*, ut ait idem *Hor. Od.* 3, 21, 18., vel quia homines nimio vino truces fiunt, ut *Fest.* in *Cornua* docet. Adolescens factus multas res admirabiles gessit, assumptisque secum pluribus feminis comitibus, quibus vires supra sexum furorique similes animos indidit, varias terras peragravit, Indos bello perdomuit, et de iis triumphavit. Tigres et lynces currui suo adjunxit, vitium colendarum rationem mortales docuit: ex quo vini repertor et praeses habitus est. Hinc semper ebrius esse fingitur, semperque sitiens. Currum habere dicitur vitium pampinis et uvis ornatum, pampineis frenis tigres regens, pro sceptro thyrsum gestans, hoc est hastam frondibus viteis aut hederaceis ornatam, coronam in capite ejusdem materiae, cervinamque pellem ab humeris dependentem: quo ornatu ejus quoque comites Bacchae incedunt. Habet pro magistro et custode Silenum, senem hominem et vinosissimum, qui ejus currum asello sedens sequitur, Satyris comitantibus et subinde labantem sustinentibus. Ipse autem Bacchus perpetua juventa eximiaque pulcritudine florere dicitur, ut est apud *Ov. Met.* 4. *init.*, ubi multa de eo narrantur, variaque ejus cognomina recensentur. V. etiam *Sen. Oed.* a *v.* 403., ubi de ejus laudibus, et *Nemes. ecl.* 3. a *v.* 17. ¶ *Cic. N. D.* 3, 23, quinque Bacchos commemorat, primum e Jove et Proserpina natum: secundum Nilo, qui Nysam dicitur interemisse: tertium Caprio patre, qui in Asia regnasse fertur, cui Sabazia sunt instituta: quartum Jove et Luna, cui sacra Orphica putantur confici: quintum Niso natum et Thyone, a quo Trieterides institutae putantur. Poetae passim per Bacchum intelligunt filium Jovis et Semeles, ut dictum est. Appellatur etiam *Liber*, et *Liber Pater*, *Dionysius*, *Iacchus*, etc., quae V. suis locis. *Macr. Sat.* 1, 18. docet, Bacchum eundem esse atque Apollinem seu Solem: idque multis veterum auctoritatibus confirmat. ¶ Metonymice ponitur pro vitibus. *Virg. G.* 2, 112. apertos Bacchus amat colles, aquilonem et frigora taxi. *Manil.* 5, 238. Et te Bacche tuas nubentem junget ad ulmos. *Lucan.* 9, 433. ora vicina perusti Aetheris exurit messes, et pulvere Bacchum Enecat. ¶ Saepissime pro vino. *Virg. Ecl.* 5, 69. Et multo in primis hilarans convivia Baccho. *Id. G.* 1, 344. Cui tu lacte favos, et miti dilue Baccho. *Hor. Od.* 3, 16, 34. Nec Laestrygonia Bacchus in amphora Languescit mihi. [**Ter. Eun.* 4, 5, 6. Sine Cerere et Baccho friget Venus. Quod in proverbium abiit.] ¶ Est etiam poetarum Deus et fautor. Dicitur enim illis poeticum furorem afflare, quia vini potus hilaritatem inducit, facitque disertos. V. *Hor. Ep.* 2, 2, 78. et *Od.* 2, 19. ¶ Denique Bacchus nomen est piscis cujusdam marini, qui non nisi in alto capitur, ideoque pretium habet. *Plin.* 9, 17, 28. et 32, 11, 53. [**ib.* 32, 7, 25. ubi traditur eundem *myxon* dici.]

*BACCIBALLUM. V. BACIBALLUM.

BACCĬFER, a, um, adj. baccas ferens. *Plin.* 16, 10, 20. Taxus baccifera. *Sen. Oed.* 414. Hedera baccifera. ¶ Item ferax olivae, quae saepe absolute *bacca* dicitur. *Sil.* 3, 596. Bellatrix gens baccifero nutrita Sabino. ¶ Scribitur et *bacifer.* V. BACCA.

BACCĪNĂ, ae, f. herba alio nomine Apollinaris dicta. *Appul. Herb.* 22.

BACCŬLA, ae, f. parva bacca. *Plin.* 25, 8, 54. Ferunt bacculas parvas, ut capparis. *Arnob.* 5. p. 159. Pomis atque aliis bacculis sustentatur. Adde 2. p. 58. et 1. p. 2.

*BACENIS, Βακένη vel Βακένης, silva grandis in Germania. *Caes. B. G.* 6, 10. Hodie est *Hartzwald*, ut nonnullis placet. *B. A.* *Sic *Reichard.* Secundum alios *der Buchoniawald.*

BĂCEŎLUS, stultus, forte a Graeco βάκηλος, quod ab *Hesych.* exponitur etiam ἀνόητος. Hac voce utebatur Augustus teste *Suet. in ejus Vita*, 87., ubi alii leg. *bateolum*, alii *bacelum.* [*Hoc *bacelum* unice videtur probari debere. Nempe Augustus, quae consuetudo ei erat admodum familiaris, Graeca voce tanquam latina usus est.]

[BĂCIBALLUM, seu Bacciballum, i, n. vox composita ex *baca* et βάλλω, jacio. Dicitur translate de puella amata, quae Gallice *bijoux*, Italice *giojello* dici posset. *Petr. fr. Trag.* 61. *Burm.* Noveratis Melissam Tarentinam, pulcherrimum Baciballum. Ita interpretatur *Franc. Oriolius Opusc. Letter. Bologn.* p. 223., itaque habet *Cod. Trag.* quod perperam alii aliter efferunt. *F.*]

BĂCILLUM, i, n. ῥάβδος, νάρθηξ, λύγος, parvus baculus, virga. *Cic. Fin.* 2, 11. Bacillum aliud est inflexum et incurvatum de industria, aliud ita natum. *Juven.* 3, 27. pedibus me Porto meis, nullo dextram subeunte bacillo. ¶ *Bacilla* saepe dicuntur virgae lictorum. [*Sed non ubivis *bacilla* locum habent de lictorum virgis, sed tantum quatenus insigne erant magistratuum in municipiis, fascium loco. Vid. *Turneb.* ad *Cic. Agr. loco* infra *cit.* Cf. *Id. Att.* 2, 6.] *Cic. Verr.* 2, 5, 54. Sex lictores eum circumsistunt valentissimi, caedunt acerrime virgis: denique proximus lictor, converso bacillo, oculos misero tundere vehementissime coepit. *Id. Agr.* 2, 34. Anteibant lictores non cum bacillis, sed, ut hic praetoribus anteeunt, cum fascibus duobus, *h. e.* non cum solis bacillis sine securibus, sed cum duobus fascibus virgarum, cum quibus secures colligatae erant. ¶ [Apud *Varr. R. R.* 1, 50. bacillum ligneum incurvum, in quo sit extremo serrula ferrea, est idem ac merga, instrumentum scilicet metendis spicis. Hic quaedam editiones habent perperam *batillum*, sed *Schneid.* probavit *bacillum* reponendum. V. MERGAE. *F.*] ¶ *Bacillus*, *i*, m. gen. legitur apud *Isid. Orig.* 20, 13. A baculo bacillus per diminutionem.

*BACIS, idis, m. vates Boeotus. *Cic. Div.* 1, 18.

BACRĬO, onis, m. genus vasis, [*urceolus.] *Festus:* Bacrionem dicebant genus vasis longioris manubrii: hoc alii trullam appellant. Al. leg. *Baccionem.* Al. *Batrionem.* Videtur autem esse idem, quod in *Gloss.* dicitur *Baccario:* et in *Gloss. Isid.* legitur *Baccarium.* [*In *gloss. gr. lat.* vertitur πορνοδιάκονος, i. e. qui aquam meretricibus ministrat.]

BACTRĂ, orum, n. plur. τὰ Βάκτρα, nunc *Balk*, urbs ad Bactrum fluvium sita sub monte Paramiso, caput regionis Bactrianae. *Curt.* 7, 4. Ipsa Bactra sita sunt sub monte Paramiso. Bactrus amnis praeterit moenia. ¶ Dicitur et *Bactrum* in sing. num. *Plin.* 6, 16, 18. Bactri, quorum oppidum Zariaspe (quod postea Bactrum) a flumine appellatum est. ¶ *Bactrum*, *i*, fluvius est modo dictus, nunc *Dahas*, ex Tauro monte profluens, Bactra alluens, et in Oxum amnem influens. *Lucan.* 3, 268. *Bactros* dixit Graeca terminatione.

BACTRI, orum, m. plur. Bactrianae regionis incolae. *Plin.* 6, 16, 18. [**Pomp. Mel.* 1, 2.]

BACTRĬĀNUS, a, um, adj. ad Bactra, vel Bactros pertinens. *Curt.* 6, 6. Bactriana regio. V. geographos. *Id.* 9, 7. Bactriana arx. *Plin.* 37, 5, 17. Bactriani smaragdi. ¶ *Bactriani*, *orum*, sunt Bactrianae regionis incolae. *Plin.* 6, 23, 25., *Curt.* 4, 6.

BACTRĪNUS, a, um, adj. Bactrianus. *Appul. Met.* 7. p. 194, 4. Frenum camelo Bactrino sufficiens.

BACTRŎPĔRĪTĂ, ae, m. qui baculum et peram gestat, et dicitur de philosophis Cynicis, qui contemptores saeculi, et omnia pro nihilo ducentes, cellarium secum vehebant, ut loquitur *Hieron. in Matth.* 10. Graeca vox est a βάκτρον, baculus, et πήρα, pera, saccus. ¶ [*Scribitur et *Bactroperata* vel *Bactropereta*, ut mavult *Car. Du Fresne.* Bactroperitarum habitus meminit *Herodian. l.* 1. Ἀνὴρ φιλόσοφον φέρων σχῆμα· βάκτρον γὰρ ἦν μετὰ χεῖρας, ἡμιγύμνῳ δὲ ἐκκρεμὴς πήρα. Cf. *Martial. epigr.* 4, 53. *Laert.* in *prooem.* et quae de baculo vel clava philosophorum commentati sunt *Savaro* et *Sirmondus* ad *Sidon. ep.* 4, 11. et ad *ep.* 9. *B. A.*]

BACTRUM, BACTRUS. V. BACTRA.

BĂCŬLUS, li, m. et Baculum, li, n. βακτηρία, βάκτρον, [est a praeter. βέβακα verbi βαίνω, quod ab inusit. βάω, eo, vado: nam viatores olim baculo semper sunt usi, praecipue homines agrestes, et pastores, *F.*] scipio, fustis. [*Nota *baculum*, *scipionem* et *fustem* ita esse diversos, ut fuste ad verberandum inprimis utamur; scipioni et baculo inter eundum et standum innitamur. In scipione ornamentum cernitur, in baculo communis usus spectatur. V. *Doederl. Synon.* III. p. 267.] *Cels.* 8, 20. Habenas ad valida bacula deligare. *Ov. Met.* 15, 655. Baculum agreste. *Sil.* 13, 334. pastorale. *Ov. Fast.* 1, 177. Incumbens baculo, quem dextra gerebat. *Appul. Met.* 7. p. 194, 30. Baculo, quem gerebat, obverberans. *Ov. Met.* 6, 27. Sustinere artus baculo. *Id. ib.* 8, 218. et *ib.* 14, 655. Inniti baculo. [*Utebantur etiam baculis, ut et fustibus, ad spicas excutiendas. *Colum.* 2, 21. — Porro *baculi ilignei* occurrunt apud *Vitr.* 10, 6. ad obfirmandas res, ut baxillorum fere locum sustineant.] ¶ Pro sceptro. *Suet. Ner.* 24. In tragico quodam actu cum elapsum baculum resumpsisset. [*Regis enim partes agebat Nero, ut sceptro ei opus esset. V. *Bremi* ad h. l.] *Flor.* 4, 11. Aureum in manu baculum, ad latus acinaces, purpurea vestis, diadema, etc. Adde 3, 19. ¶ *Pera et baculus* fuere veluti insignia Cynicorum philosophorum. His enim solum instructi divitiarum contemptum prae se ferebant. *Appul. Apol.* p. 288, 6. Hoc Diogeni et Antistheni pera et baculus, quod regibus diadema, etc. *Aus. epigr.* 53. Pera, polenta, tribon, baculus, scyphus, arcta supellex Ista fuit Cynici. *Mart.* 4, 53. V. BACTROPERITA. ¶ Est etiam instrumentum ferreum, quo utuntur tectorii operis artifices, quod Itali vocant *mazzuola*, *mazzapicchio* (*Schlägel*). *Vitr.* 2, 4. Arena fluviatica propter macritatem, uti Signinum, baculorum subactionibus in tectorio recipit soliditatem. *Id.* 7, 3. *a med.* Sed et baculorum subactionibus fundatae soliditates. Alii utrobique leg. *liaculorum*, quod praestat. V. LIACULUM.

*BACUNTIUS, i, m. fluvius in Pannonia, qui haud procul a Sirmio in Savam influit. *Plin.* 3, 25. Hodie vocatur *Bazuncha Lazio.*

[BACURDUS, i, m. Germanorum Deus. *Inscr.* ap. *Grut.* 86, 9. et 10. Bacurdo sacrum. *F.*]

*BADACUM, i, oppidum Norici, *Bidacum* dictum *Anton. Itin.*

*BADANATHA, ae, urbs in Arabia felice. *Plin.* 6, 28, 32.

*BADIA, ae, oppidum in Hispania Baetica, ad Anam amnem. *Val. Max.* 3, 7.

[BĂDIŎLUS, a, um, diminut. badii. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 87, 12. Arrius Badiolus. *F.*]

BĂDIUS, a, um, adj. color in equis rubeus cum exuberantia et splendore: qui dicitur etiam phoeniceus et spadix. [*Nobis dicitur, ni fallor, *eine Falbe.*] *Varr.* ap. *Non.* 2, 87. Equi colore dispares ita dati, hic badius, iste gilvus, ille murinus. *Grat. Cyn.* 536. optima nigri Crura illi, badiosque legunt in pectore crines. Adde *Pallad.* 4, 13. [*Cf. *Isid. Orig.* 12. p. 1114, 45.] Porro *bajo* est a βαΐς, quae in *Gloss.* est palma, seu palmae ramus, spadix: quae et βάϊς, et βάϊον. [Vox tamen non Graecae originis est, sed Aegyptiacae: nam apud Aegyptios, ut probat *Jablonsk. Opusc. T.* 1. *p.* 48., *bai* ramum palmae significat. *F.* **Gloss. lat. gr.* badius, χελιδονιαῖος.]

BĂDIZO, as, n. βαδίζω, Graecum verbum, quod ire, incedere, ambulare significat. *Pl. Asin.* 3, 3, 116. Demam hercle jam de hordeo, tolutim ni badizas. [*Ut nos per jocum: *wenn du dich nicht gleich in Trab versetzest.*] ¶ Scribitur et *badisso*, quemadmodum et *patrisso* pro *patrizo* dicitur, et

atticisso pro *atticizo;* sic *lachanisso*, *sicidisso*, *betisso*, *obrussa*, et alia. Saepe enim Latini, teste *Prisc.* 1. p. 452. Graecum ζ in duos *ss* vertere solent. Quod si *Isidoro* habenda fides est *Orig.* 1, 4., fuit hic scribendi modus apud antiquos usque ad Augusti tempora. Quare utraque scriptio probabilis est, immo vero probabilior quae duplex *ss* adhibet: nam z Graeca littera est, non Latina.

*BADUHENNAE LUCUS, in Germania septentrionali fuit, in Frisiis. *Tac. A.* 4, 73. *B. A.*

BAEBĬUS, a, um, adj. ad Baebium pertinens, quod est nomen proprium Romanum. *Baebia lex* de praetoribus, qua jubebatur, ut alternis annis quaterni praetores crearentur, cum sex quotannis creari solerent, denominata est a M. Baebio trib. pleb., qui eam tulit circa A. U. 570. *Liv.* 40, 44. et *Festus* in *Rogat.*

*BAEBRO, oppidum Hispaniae Baeticae. *Plin.* 3, 1. *B. A.*

*BAECŬLONENSIS, se, adj. ad Baeculam pertinens, oppidum Hispaniae Tarraconensis: duplex fuit, unum in ora Hispaniae Baeticae, in finibus Oretanorum, de quo *Liv.* 27, 18. et 28, 13.; alterum ad fluvium Iberum, in regione Ausetanorum, cujus meminit *Ptolem.* 2, 6. *Plin.* 3, 3, 4. memorat *Baeculonenses* incolas hujus oppidi. *B. A.*

*BAELON (*Ptolem.*) vel Belon, onis (*Plin* 3, 1.), vel Belo, onis (*Mela* 2, 6. *extr.*), oppidum Hispaniae Baeticae, ad fluvium cognominem. *B. A.*

*BAESIPPO (*Plin.* 3, 1.), vel Besippo (*Mela* 2, 6. *extr.*), oppidum in Hispania Baetica. *B. A.*

*BAETERRA, ae (*Mela* 2, 5. *post init.*), vel Beterrae, arum (*Id. ib. post med. Anton. Itin.* et *Plin.* 14, 6. ed. *Hard.* nam ed. *Elz.* habet *Biterrae*), vel Baeterrae (id quod habet *Plin.* 3, 4. ed. *Hard.*), oppidum Galliae Narbonensis, in regione Tectosagum, hodie *Beziers.* *Βαιταῤῥα* est *Steph. Byz.* *Βαίτιρρα* *Ptol.* *B. A.*

BAETICĀTUS, a, um, adj. indutus vestibus ex lana provinciae Baeticae. Ibi enim oves lanam ferebant coloris rutili valde grati, et satis se sine alia tinctura commendantis. *Mart.* 1, 97. Et Baeticatus et leucophaeatus.

BAETĬCŎLĂ, lae, comm. gen. accola Baetis fluvii. *Sil.* 1, 146. Baeticolasque viros furiis agitabat iniquis.

BAETĬCUS, a, um, adj. ad Baetim fluvium pertinens. *Baetica provincia*, quae et *Baetica* absolute dicitur, est Hispaniae ulterioris pars ad meridiem versa, ubi urbes celebres Hispalis, Corduba, Gades, Munda, Eliberis, etc., nunc *Andalusia* cum majori parte regni Granatensis. Dicta est a Baeti fluvio, qui eam ab oriente in occasum interfluit. *Plin.* 3, 1, 3. Baetica a flumine eam mediam secante cognominata, etc. V. ibi plura. *Id.* 11, 37, 76. Cuniculorum in Baetica saepe geminae (*fibrae*) reperiuntur. *Tac. H.* 1, 78. Provinciae Baeticae Maurorum civitates dono dedit. ¶ *Baetici, orum*, sunt ejus incolae. *Plin. ep.* 1, 7. Excusare Baeticis contra unum hominem advocationem. Et paulo post. Adesse contra Baeticos. ¶ Interdum toto ulterior Hispania, quamvis latius pateat, *Baetica* dicitur. *Plin.* 3, 1, 2. Hispania ulterior appellata, eadem Baetica. ¶ *Baeticae lanae* olim in pretio fuerunt propter colorem nativum rutilum, et nulla alia tinctura adhibita, valde nobilem, ut in BAETICATUS dictum est. *Plin.* 8, 48, 73., *Mart.* 12, 66. et 14, 133. et *Juv.* 12, 40. ¶ Primam syllabam corripit *Seren. Sammonic. cap. ult.* Sal niveum sumes, Beticum quod nomine dicunt; quod et *Auson.* facit in voce BETIS. Sic enim scribendum est, abjecta prima diphthongi littera, ut corripiendi ratio constet; cave tamen imiteris.

BAETĬGĔNĂ, ae, comm. gen. natus circa Baetim fluvium, Baeticola. *Sil.* 9, 234. Baetigenaeque viri.

BAETIS, is, m. nunc *Guadalquivir*, fluvius nobilis Hispaniae olim ab incolis *Circe* dictus, qui oritur in confinio provinciae Tarraconensis, et per ulteriorem Hispaniam fluens in occidentem, nomen dat Baeticae, quam mediam secat, receptisque aliquot aliis fluviis in oceanum immittitur. Celebris est tum multis oppidis, quibus dextra laevaque accolitur, tum lanis nativi coloris rutili, de quibus dictum est in BAETICUS, tum denique copia olearum et vini. *Plin.* 3, 1, 3. *Mart.* 12, 99. Baetis olivifera crinem redimite corona, Aurea qui nitidis vellera tingis aquis. Quem Bromius, quem Pallas amat, etc. ¶ In accusativo *Baetim* Latino et *Baetin* Graeco more habet. *Mart.* 9, 62. Qua dives placidum Corduba Baetin amat. ¶ In ablativo et *Baeti* habet et *Baete.* *Liv.* 28, 22. Marcius superato Baete amni, quem incolae Circen appellant. *Plin. l. c.* Quae regio a Baeti ad fluvium Anam tendit. ¶ *Paul. Nol.* scribit *Betis*, et primam corripit *carm. ad Auson.* 10, 236. Qua Betis Oceanum, Tyrrhenumque auget Iberus. V. BAETICUS.

*BAETON, onis, m. *Βαίτων*, Historicus Graecus, qui vixit temporibus Alexandri Magni, cujus *σταθμοὺς* scripsit. Saepe a vett. laudatur. *Plin.* 5, 17. et 19. et 7, 2. *Solin.* 53, 55. V. *Athen.* 10, 12. *itin.* *B. A.*

*BAETŪLO, onis, oppidum Hispaniae Tarraconensis, cis Iberum flumen, hodie *Badalona* in Catalonia. *Plin.* 3, 3. *Baetullo* appellatur a *Mela* 2, 6. ¶ Est et nomen fluvii vicini. *Mela ib.* ¶ Scribitur et *Betulo* et *Betullo.* *B. A.*

*BAETURĬA, ae, *Βαιτουρία*, Hispaniae Baeticae tractus, Anam inter et Baetim fluvios. *Liv.* 39, 3. ed. *Drak.* nam in ed. *Gronov.* est *Beturia.* Adde *Plin.* 3, 1. ed. *Hard.* *B. A.*

[BAETYLUS, i, m. *Βαίτυλος*, ita appellatus est apud orientis populos Deus quidam, qui sub rudis lapidis figura colebatur. Hinc *Hesych.* *Βαίτυλος, οὕτως ἐκαλεῖτο ὁ δοθεὶς λίθος τῷ Κρόνῳ ἀντὶ Διός.* Hujusmodi numen originem habuisse a lapide prope Bethel a Jacobo in voti memoriam consecrato (ut traditur in *Genes. c.* 28.) probat *Zoega*, *De orig. et usu Obelisc.* p. 201. Hinc *Plin.* 37, 9, 51. Sotacus et alia duo genera facit cerauniae gemmae, nigrae, rubentisque, ac similes eas esse securibus: iis, quae nigrae sunt et rotundae, urbes expugnari et classes, easque betulos (lege baetilos) vocari: quae vero longae sunt, ceraunias. V. ABADIR. *F.*]

*BAGACUM. V. BACACUM.

BAGAUDĂ et Bacauda, ae, Vox Gallica agrestem et latronem significans. Hujusmodi enim hominum magna manus, ducibus Aeliano Amandoque, temporibus Diocletiani coepit in Gallia rapinis et caedibus grassari, populatisque late agris, plerasque etiam urbes tentare, quos Maximianus magna clade fudit, ut est apud *Aur. Vict. Caes.* 39. et *Eutrop.* 9, 20. [*Salvian. de gubern.* 5. p. 171. *Rittersh.*] ¶ Haec vox ab aliis aliter effertur. Nam et *Baganda* et *Baucauda* et *Bagoda* et *Vocanda* legitur. Sed nihil haec ad Latinam linguam.

BAGAUDĬCUS, a, um, adj. ad Bagaudas pertinens. *Eumen. pro restaur. schol.* 4. Civitas latrocinio Bagaudicae rebellionis obsessa.

BAGENNI (s. Bagienni). V. VAGENNI.

BĂGOUS, i, m. et Băgōas, a, m. *Βαγῶος* et *Βαγῶας*, vox Persica spadonem significans, ut ait *Plin.* 13, 4, 9. ubi legitur *bagou* in Genitivo retenta Graeca positione *τοῦ Βαγώου.* Erant autem hujusmodi semimares, qui custodes puellis apponnebantur. *Ov. Amor.* 2, 2, 1. Quem penes est dominam servandi cura, Bagoe. *Quint.* 5, 12. Statuarum artifices pictoresque clarissimi nunquam in hunc inciderunt errorem, ut Bagoam aut Megabyzum aliquem in exemplum operis sumerent.

*BAGRADA, ae f. *Βαγράδας*, Africae fluvius, inter Uticam et Carthaginem. *Caes. B. C.* 2, 24. et 26. *Plin.* 3, 4. et 8, 14. *Liv.* 30, 25. *Lucan.* 4, 587. *Gell.* 6, 3. *Sil.* 1, 407. *Val. Max.* 1, 8. *B. A.*

BAHAL. V. BAAL.

BAJAE, arum, f. plur. *Βαΐαι*, oppidum Campaniae, litorale, inter Cumam et Puteolos, cum portu: locus celebris amoeno situ, et aquis calidis tum ad voluptatem, tum ad morbos sanandos accommodatissimis; cui nomen dedisse perhibent Bajum quendam, qui fuit unus ex sociis Ulyssis, ut est apud *Strab. l.* 5. et *Serv.* ad *A.* 3, 441. Itaque magna assiduaque frequentia eo concurrebant ex Romanis lavandi studio, et loci amoenitate, fruendi, ibique parvulis cymbis navigare, convivia et comissationes celebrare solebant: adeo ut paulatim sedes luxuriae et vitiorum diversorium factum sit, ut est apud *Sen. ep.* 51. Hinc *Stat. Silv.* 4, 7, 18. Non tamen portu retinent amoeno Desides Bajae. *Prop.* 1, 11, 27. quamprimum corruptas desere Bajas. ¶ Adjective *Prop. ib.* 30. Ah pereant Bajae, crimen amoris, aquae. ¶ Hinc quibuscumque aliis balneis calidis, et locis amoenis ac voluptariis, item lacubus, quos privatim ditiores in hortis suis habere solebant deliciarum causa, *Bajarum* nomen aliquando datum est. *Cic. Coel.* 16. Cujus in hortos, domum, bajas jure suo libidines omnium commearent. Adde *Tib.* 3, 5, 3.

BAJĀNUS, a, um, adj. ad Bajas pertinens. *Plin.* 2, 103, 106. Bajanus sinus. *Id.* 14, 6, 8. *n.* 1. Bajanus lacus. *Hor. Sat.* 2, 4, 32. Bajanus murex, *h. e.* qui in mari prope Bajas capitur. *Cic. Att.* 14, 8. Bajana negotia. *Mart.* 6, 43. Bajani soles. *Id.* 1, 60. Bajana sportula, *h. e.* quae Bajis datur. *Id.* 13, 82. Concha ebria Lucrino Bajano, *h. e.* ostrea pasta in lacu Lucrino Bajis proximo. Aliquando enim Bajanus et Lucrinus lacus propter vicinitatem commutant nomina. ¶ *Bajanus, i*, absolute. *Plin.* 9, 8, 8. Ex bajano Puteolos in ludum litterarium itare, *h. e.* ex Bajano agro. *Id. ib.* 54, 79. Ostrearum vivaria in Bajano, *h. e.* in lacu Bajano, seu Lucrino. [*Varr. R. R.* 3, 17. In Bajano tanta ardebat cura (Lucullus), ut architecto permiserit, ut suam pecuniam consumeret, dummodo perduceret specus e piscinis e mari.]

*BAIOCASSES, um, et Baiocassi, orum (i. q. *Viducasses*, et *Civitas Baiocassium* in *Notit. civit. Gall.*), urbis et populi commune nomen. *Auson.* in *Profess. carm.* 4, (al. 5.) 7. Doctor potentum Rhetorum, Tu Baiocassis stirpe Druidarum satus. Urbis nomen nunc *Bayeux.* *B. A.*

*BAJULATĬO, onis, f. *Gloss. Vet.* Haec baju latio, *βασταγμός.* *B. A.*

*BAJULĀTOR, oris, m. i. q. bajulus, *βαστακτής ἀχθοφόρος* *Gloss. Cyrill.* Legitur et apud *Ulp. Dig* 15, 1. *de Usufruct.* ubi alii *balneatorem.* *B. A.*

BAJŬLĀTORĬUS, a, um, adj. ad bajulandun aptus. *Coel. Aur. Acut.* 1, 11. Ut sella bajulatoria leniter atque mediocriter moveantur.

BAJŬLO, as, avi, atum, a. 1. *βαστάζω*, fero porto: et dicitur proprie de iis, qui proprio cor pore ferunt. [*Tradunt vett. grammatici, vocen derivandam esse a *Bajis*, qui locus aquarum salu britate valde notus est. Plurimos enim illo loc homines confluxisse volunt, qui aegrotis operan suam commendarent. Rectius *Doederl. Synon.* 1 p. 151. Graecum *βαστάζω* comparat, cui radi BAR subest.] *Pl. Asin.* 3, 3, 70. Ego bajulabo tu, ut decet dominum, ante me ito inanis. *Quint* 6, 1. *ad f.* Ego te bajulare non possum. *Phaedr* 3, 20. Asinus bajulans sarcinas. *Caj. Dig.* 50 16, 235. Bajulare suo corpore. [*Inprimis de ii qui quaestum inde faciunt.]

[BAJŬLONĂ, ae, f. *Isid. Orig.* 20, 11. Bajulona est lectus, qui in itinere bajulatur, a bajulando, id est deportando. Alii leg. *bajonula.* *F.*]

BAJŬLUS, i, m. *φορεύς, βαστάζων*, qui corpore portat. *Gell.* 5, 3. Vecturas onerum corpore su factitavisse: quod genus Graeci *βαστάζοντας* vocant Latine bajulos appellamus. *Pl. Poen.* 5, 6, 17 Collo rem solvam jam omnibus, quasi bajulus *Cic. Par.* 3, 2. Utrum bonis est quaerendum, quic bajuli atque operarii, an quid homines doctissim senserint? ¶ *Festus* docet, *bajulos* dictos esse ab antiquis, quos nunc dicimus *operarios:* unde adhuc *bajulari* dici. Sed haec exemplorum confirmatione indigent. [*Observa *bajulos* et *operarios* conjungi ut *Cic. Brut.* 73. *Parad.* 3, 2. (V. supra.) et *Or.* 2, 10, 40. *remiges* et *bajuli*, unde, quae *Festus* tradit, haud parum probantur.] ¶ Bajulus est idem ac gerulus, nutricius. *Hieron. ep.* 3. *ad Rufin. n.* 5. Ut iidem nos nutricum sinus, iidem amplexus foverint bajulorum. ¶ *Bajulus* etiam dictus tabellarius, qui litteras ad aliquem defert. *Hieron. ep.* 6. *ad Julian. n.* 1. Objurgatus de silentio litterarum dicam: Saepe scripsi, sed negligentia bajulorum fuit? *Id. ep.* 15. *ad Damas. n.* 5. Et ne forte obscuritas loci, in quo dego, fallat bajulos litterarum, ad Evagrium, quem optime nosti, dignare scripta transmittere. ¶ Aliquando *bajuli* dicti sunt vespillones, *νεκροφόροι*, ut docet *Fulgent. De prisc. serm. n.* 2. Hinc *Sidon. ep.* 3, 12. Ut locum auderent corporum bajuli rastris funebribus impiare. *Amm.* 14, 7. Ejulans bajulorum praecentor. Adde *August. ep. ad Hieron.* 19, 2. ¶ Legitur et *bajolus.*

[BAJUS, i, m. *Serv.* ad *Virg. A.* 3, 441. Haud longe a Bajis, qui locus a socio Ulyssis Bajo, illic sepulto, nomen accepit. *F.*]

*BAL, i. q. Baal. Lingua Punica Bal Deus dicitur, ut ait *Serv.* in *Virg. A.* 1, 733. *Id. Serv.* addit: Apud Assyrios autem Bel dicitur quadam sacrorum ratione Saturnus et Sol. *B. A.*

[BALA, ae, m. Videtur vox Hebraica, nam בִּלְהָה seu בָּלָה vocatur ancilla quaedam in *Gen.* 29, 29. Fuit cognomen Romanum gentis Aeliae apud *Eckhel. D. N. V. T.* 5. p. 120., et Alexander I. Syriae rex Balae cognomen habuit, fortasse a matris nomine. *F.*]

BĀLAENĂ, ae, f. *φάλαινα*, piscis seu potius belua marina ingentis magnitudinis, quae pilos in cute habet, et vivum animal, non ova parit, fetusque suos mammis nutrit, ut *Plin.* 9, 8, 7. et *ib.* 13, 15. et 11, 40, 95. tradit. *Juven.* 10, 14. Quanto Delphinis balaena Britannica major. Adde *Pl. Rud.* 2, 6, 61. ¶ De sidere coelesti, V. in CETE.

BĀLAENĀRĬUS, a, um, adj. ex balaena factus. *Petr. Sat.* 21. Quartilla balaenariam tenens virgam, alteque succincta jussit infelicibus dari missionem. Hic *Petron.* meretricem inducit, quae domi suae virgam ex balaenae cartilagine factam manu tenens, et tunica tantum ad poplites usque succincta, more palaestrici doctoris aut lanistae, adolescentibus illactenus Veneris palaestra defatigatis a voluptaria pugna missionem dat. Alii perperam leg. *balaenatam*, vel *balaenatiam.* [*Plurima ex his addidit. *F.*]

*BALAENATUS, a, um, V. v. praec.

*BALANAEA s. Balanea, ae, f. Syriae oppidum in Seleucide. *Plin.* 5, 21.

BĂLĂNĀTUS, a, um, adj. unguento balanino perfusus. *Pers.* 4, 37. cum maxillis balanatum gausape pectas, etc. V. MAXILLA.

BĂLĂNĪNUS, a, um, adj. *βαλάνινος*, qui est ex balano. *Plin.* 13, 1, 2. Balaninum oleum. V. BALANUS.

*BALANISCUS, i, m. *βαλανίσκος*, i. e. balneator. Ita legit *Reines.* ad *Petron. Fragm.* p. 62. et retinet *Nodot.* p. 204. ubi fuit *baliscus.* Cf. *Burm.* p. 188. qui proprium nomen putat. *B. A.*

BĂLĂNĪTES, ae, m. *βαλανίτης*, dicitur lapis seu gemma a figura glandis. Hujusmodi gemmarum duo sunt genera apud *Plin.* 37, 10, 55., nempe

ubvirides, et Corinthii aeris similitudine: illac Copto, hae ex Troglodytica venientes, secante medias flammea vena.

BĂLĂNĪTIS, idis, f. balani, seu glandis figuram referens. Hinc *balanitis castanea*, quae rotundior et oblonga est, et glandi similis. *Plin.* 15, 23, 25.

BĂLANS, antis, part. v. *balo;* hinc balans est ovis τὸ βληχητόν; ovium enim est balare. *Virg. G.* 1, 272. Balantumque gregem fluvio mersare salubri. *Id. ib.* 3, 457. ima dolor balantum lapsus ad ossa. *Lucr.* 2, 369. Balantum pecudes. ℙ Adjective *Enn.* ap. *Cic. Div.* 1, 21. Balantes hostiae. *Juven.* 13, 233. Pecus balans.

BĂLANTĬUM, ii, n. appellatum est a *Naevio* ipsum Palatium, hoc est collis Palatinus, quod quidam eum a pecore ovillo dictum putant. *Varr. L. L.* 4, 8. *a med.*

BĂLĂNUS, i, f. [*Etiam masculino genere *Sardianos balanos* dixit *Plin.* 15, 23. V. *Ruddim. Institutt.* I. p. 31.] βάλανος, Graeca vox idem significans, quod *glans* Latine. *Plin.* 16, 6, 8. de quercu: Probatur et ea, cujus in balano, utrinque ex longitudine, extrema lapidescit duritia. *Id.* 17, 20, 34. de aesculo: Nascitur e balano, sed non nisi aesculi. ℙ *Balani* quoque aliquando dicuntur genera quaedam castanearum excellentioris magnitudinis, vulgo *marroni*. V. *Plin.* 15, 23, 25. [*Secundum *Plin.* 13, 4, 9. palmae in Phoenicia et Cilicia *balani* vocantur.] ℙ Idem *Plin.* 26, 8, 34. tribuit chamaecisso *balanum*, quam alias *acinum*, alias *baccam* dixit. ℙ Speciatim *balanus* dicitur, et ejus succus *myrobalanus*, glans cujusdam arboris simile heliotropio folium habentis, et fructum magnitudine nucis avellanae. Est ea plurium generum, ut apud *Plin.* 12, 21, 46. videre est: succumque seu oleum habet grati odoris, quod unguentarii e cortice premunt. Hinc *Hor. Od.* 3, 29, 4. Pressa tuis balanus capillis. [At fallitur *Plinius*, cum *l. c.* affirmat, balanum esse ex arbore foliis heliotropio similibus, ita et sibi minime constat, cum 23, 5, 52. ait, myrobalanum esse fructum ex palma Aegyptia. *Myrobalanus* enim est *Phyllanthus Emblica Linn.*, quaeque nascitur in *Cochinchina*. *F.* *Alii, ut *Vahl.* volunt esse Hyperantheram semidecandram, *die arabische Behennuss (eine Balsamfrucht)*, quod praeferendum est.] ℙ Medici etiam nucleum tundunt, affusa paulatim aqua calida, et tum eo, tum oleo ex cortice expresso ad varios morbos utuntur. *Plin.* 22, 20, 23. de radice anchusae: Datur et ad renum dolores drachma ejus potui in vino; aut si febris sit, in decocto balani. *Id.* 23, 8, 74. Nuclei nucis pineae bilem pellunt, poti ex balanorum decocto. ℙ Arbor quoque balanum ferens vocatur *balanus* ab eodem *Plin.* 13, 9, 17. ℙ Item *balanus* est medicamentum rotundum et oblongum, glandis figura, quod in anum immittitur alvi subducendae causa [nobis *Seifenzäpfchen.*] *Plin.* 20, 5, 20. Caepae ventrem molliunt, suppositae pro balanis. *Id.* 26, 8, 34. Solvit alvum cyclaminos ex aqua pota, aut balanis subditis. Adde 24, 6, 21. [*Coel. Aur. Acut.* 2, 12.] ℙ Denique *balanus* genus est piscis marini ita dicti, quia querneae glandis figuram refert (*Meereichel*). *Plin.* 32, 11, 53., *Colum.* 8, 16. Ab ichthyographis refertur inter testacea: estque non unius generis. Nam *Metellus* ap. *Macr. Sat.* 2, 9. describens pontificalem coenam enumerat inter alia *patinam ostrearum*, *peloridum*, *balanos nigros*, *balanos albos*, etc. *Pl.* quoque in *Rud.* 2, 1, 8. inter testacea recenset. V. CHAMA.

*BALARI, orum, populi Sardiniae. *Liv.* 41, 6. et 12. *Plin.* 3, 7. *B. A.*

BĂLATRŌNES, um, m. plur. vox incertae significationis. Varie enim a variis explicatur. Illud certum est, dici de vilibus, nugatoriis, nequam, perditis hominibus, quales sunt scurrae, decoctores, parasiti, et hujusmodi popelli faex. *Hor. Sat.* 1, 2, 2. Mendici, mimae, balatrones, hoc genus omne Moestum ac sollicitum est cantoris morte Tigelli. *Vopisc. Carin.* 21. Ne patrimonia sua proscriptis legitimis heredibus, mimis et balatronibus deputarent. *Festus* docet, olim *balatrones* et *blateas* dictas esse bullas luti ex itineribus, aut quod de calceamentorum soleis eraditur. [*Quod jure probat *Heind.* ad *Hor. l. l.*] *Vet. Hor. Schol.* tradit, luxuriosos et perditos homines *balatrones* esse appellatos a Servilio Balatrone, qui luxu perditam vitam duxit (de quo multa *Id. Hor. Sat.* 2, 8.). Sed veri similius est ipsum Servilium ita cognominatum fuisse a luxuria vivendi, non balatronibus nomen dedisse. Idem addit, legi etiam *baratrones*, quod bona sua devorando, quasi in barathrum mittant: item *blaterones* a *blatiendo*, quia hujusmodi homines vaniloqui sunt. Sed profecto *balatrones* et *blaterones* longe diversa nomina sunt. ℙ Usurpat hanc vocem etiam *Varro* pro convicio leniter et jocose mordentis potius quam acerbe pungentis. Ejus verba sunt *R. R.* 2, 5. Cum alius eum salutasset, alius conviciatus esset, qui tam sero venisset ad constitutum, Videbo jam vos, inquit, balatrones, et huc afferam meum corium et flagra.

BĀLĀTUS, us, m. βλήχημα, vox ovium. *Virg. A.* 9, 62. tuti sub matribus agni Balatum exercent. Adde *Ov. Met.* 7, 319. et 320. ℙ Item caprarum. *Plin.* 20, 14, 55. Pulegium gustatum a pecore caprisque, balatum concitat. *Aus. epigr.* 76, 3. Caprigenumque genus . . . balatu assimilas.

BĂLAUSTĪNUS, a, um, adj. V. v. seq.

BĂLAUSTĬUM, ii, n. βαλαύστιον, flos mali Punicae seu granatae. *Plin.* 13, 19, 34. Flos balaustium vocatur, et medicinis idoneus, et tingendis vestibus, quarum color inde nomen accepit. ℙ Quod *Plin.* dixit: *Quarum color inde nomen accepit*, putant quidam Lexicographi, probari pòsse adjectivum *balaustinus, a, um*, ut scilicet *color balaustinus* sit. ℙ Graeci scriptores, ut *Hard.* notat, *balaustium* dicunt esse florem mali Punicae silvestris, non domesticae: *Plin.* promiscue et silvestris et domesticae, tum *l. c.*, tum 23, 6, 60. *Colum.* tamen Graecos sequi videtur, *sterile* cognominans 10, 297. Carpite narcissique comas, sterilisque balausti; *balausti* dixit pro *balaustii*, ut *peculi* pro *peculii*, *auxili* pro *auxilii*, etc. per synaeresim. [*V. *Ezech. Spanhem. de usu et praestant. Numism.* 6, 4. p. 315 seqq.] ℙ *Balaustii* mentio fit et a *Scribon. Compos.* 85. et 112.

BALBĒ, adv. balbutiendo. *Lucr.* 5, 1021. Vocibus et gestu cum balbe significarent. ℙ Translate obscure, involute, implicate. *Varr.* ap. *Non.* 2, 89. Praeterquam duobus in primis scriptum est balbe, spectare velit potius, etc. Sunt qui illud *balbe* omittunt.

[BALBILLUS, a, um, adj. diminutivum balbi. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 32, 6. Ti. Julius Balbillus. Alia ap. *Murat.* 20, 3. Caecilia Balbilla. *F.* **Balbillus* quidam erat praefectus Aegypti imperante Nerone. *Tac. A.* 13, 22. *Senec. N. Q.* 4, 2.]

[BALBĪNUS, a, um, adj. ab Balbum pertinens. *Inscr.* ap. *Murat.* 1533, 3. M. Cornelio Balbino M. Cornelius Balbus liberto fecit. Alia ap. *Grut.* 322, 8. Albiae C. F. Balbinae. *F.*]

*BALBŪRA, oppidum Lyciae. *Plin.* 5, 27. *B. A.*

BALBUS, a, um, adj. ψελλός, blaesus, hoc est qui propter haesitantiam linguae verba profert inarticulata et indistincta; quales sunt qui *r* litteram exprimere non possunt, sed pro ea *l* dicunt. [*Attamen *blaesus* a *balbo* diversus est. Patet id ex *Ulp. Dig.* 21, 1, 10. §. 5. ubi junguntur: Quaesitum est an balbus et blaesus et atypus, isque qui tardius loquitur et varus et vatius sanus sit?] *Cic. Or.* 1, 61. Demosthenes cum ita balbus esset, ut ejus ipsius artis, cui studeret, primam litteram non posset dicere, perfecit meditando, ut nemo planius eo locutus putaretur. *Hor. Ep.* 2, 1, 126. Os tenerum pueri, balbumque. *Id. Sat.* 2, 3, 274. Balba verba, *h. e.* balbe prolata. [**Tibull.* 2, 5, 94. verba balba dicere.] *Id. Ep.* 1, 20, 18. Balba senectus. *Pers.* 1, 33. Balba de nare loqui, *h. e.* ita vocem per nares loquendo emittere, ut difficiliter sermo intelligatur. [*Quod artificium Romani illo tempore affectabant.] ℙ *Balbus melius balbi verba cognoscit*, proverbium apud *Hieron. ep. ad Domnion.* 50, 4., quod significat, barbare loquentem melius intelligi a barbaro, quam ab ullo alio. ℙ Ex hoc linguae vitio orta sunt Romana cognomina *Balbus*, [**Balbillus.*] *Balbinus*, *Balbilius*, *Balbutius*, etc.

BALBŪTĬO, ītis, ivi, itum, a. 4. ψελλίζω, ambigue pronuncio, inarticulata verba profero: et translate, obscure loquor, aut inepte dissero. [*Proprio sensu de senibus, qui morbi vi ita affecti sunt, ut vocem emittant incertam, apud *Cels.* 5, 26, 31. alii (sc. senes), quamvis mentis suae compotes sunt, balbutiendo vix sensus suos explicant. Sic etiam *Cod.* 15, 6, 22. nec necessaria sunt momenta verborum, quae forte seminecis et balbutiens lingua profudit.] *Cic. Tusc.* 5, 26. *in f.* Academici balbutire desinant aliquando, aperteque, et clara voce audeant dicere, etc. *Id. N. D.* 1, 3. Epicurus balbutiens de natura Deorum. *Id. Acad.* 4, 45. Stoicus perpauca balbutiens. [*In his *Cic.* locis *balbutire* sensu improprio de iis dictum observa, qui iis quae loquuntur obscuritatem afferunt. In ultimo loco attende ad accusat. cum hoc verbo junctum.] *Hor. Sat.* 1, 3, 48. Balbutit Scaurum pravis fultum male talis. ℙ Tribuitur et avibus. *Plin.* 10, 29, 42. Merula canit aestate, hieme balbutit, παταγεῖ, καὶ φθέγγεται θορυβῶδες, dixit *Arist. Hist. Anim.* 9, 49.

BALEĀRES INSULAE et absolute Baleares, ium, f. plur. insulae duae in mari Mediterraneo e regione Hispaniae Tarraconensis, quarum major *Majorca*, minor *Minorca* appellatur: ita dictae vel a Baleo Herculis comite ibi relicto: vel a βάλλω, jacio, quia earum incolae in fundarum usu peritissimi fuisse dicuntur, eaque arte in proeliis formidabiles. [Sed profecto ita appellatae videntur a בַּעַל־יָרָה princeps jaculandi, ut probat *Bochart. Geogr. Sacr.* p. 634. *F.*] Lege *Liv.* 28, 37., *Ep. Liv.* 60., *Flor.* 3, 8. et *Veget.* 1, 16., ubi tradunt in more apud eos fuisse, ut cibum puer a matre non acciperet, nisi quem, ipsa monstrante, lapide funda jacto percussisset. Graeci has insulas Gymnasias, Γυμνησίας, vocaverunt, teste *Plin.* 3, 5, 11., quia incolae nudi aestatis tempore in fundae jactu se exercebant. *Liv.* 28, 37. Baleares insulae. *Plin.* 10, 48, 68. Phalacrocoraces, aves Balearium insularum peculiares. *Id.* 8, 58, 83. Cuniculi scatent in Hispania Balearibusque. ℙ Legitur et *Baliares*, praesertim in MSS. et lapidib. non unis.

*BALCĒA, ae, Βαλκεία, Troadis oppidum, in ora Propontidis. *Plin.* 5, 30. *B. A.*

BĂLEĀRĬCUS, a, um, adj. ad Baleares insulas pertinens. *Plin.* 3, 5, 10. Balearicum mare. *Id.* 11, 37, 44. Balearica grus. *Id.* 14, 6, 8. *n.* 6. Balearica vina. [**Id.* 18, 7, 12. triticum Balearicum.] *Ov. Met.* 2, 727. Non secus exarsit, quam cum Balearica plumbum Funda jacit. V. v. praec. ℙ *Balearici, orum*, sunt Balearium insularum populi. *Plin.* 8, 55, 81. de cuniculis: Certum est, Balearicos adversus proventum eorum auxilium militare a divo Augusto petiisse. ℙ *Balearicus* cognominatus est Q. Caecilius Metellus ob devictos Baleares populos, bello Balearico, ut *Flor.* 3, 8. narrat, ipso Metello, et T. Quintio Flaminino coss. ann. U. C. 631. Hujus meminit etiam *Cic. Div.* 1, 2. et *Rosc. Am.* 50. ℙ Scribitur et *Baliaricus.*

BĂLEĀRIS, re, adj. ad Baleares pertinens. *Plin.* 35, 19, 59. Balearis terra. *Virg. G.* 1, 309. Balearis verbera fundae. *Lucan.* 3, 710. excussa Balearis tortor habenae Glande petens. *Sil.* 1, 314. Hic crebram fundit Baleari verbere glandem. *Id.* 7, 279. Telum Baleare. ℙ *Baleares, ium*, sunt Balearium insularum populi. His, propter peritiam, utebantur Romani in exercitu pro funditoribus. *Caes. B. G.* 2, 7. Cretas sagittarios et funditores Baleares subsidio oppidanis mittit. Adde *Liv.* 28, 37. ℙ In singulari num. *Sil.* 3, 365. Funda bella ferens Balearis et alite plumbo. ℙ Scribitur et *Baliaris.*

*BALESĬUM, i, oppidum Calabriae, dictum et Valesium. *Plin.* 3, 11. *B. A.*

BĂLĪNĔAE, arum, f. plur. balnea: et speciatim balnea publica. Nam quia, ut *Varro* docet *L. L.* 8, 41., publica balnea duobus constabant aedificiis conjunctis, in quorum altero viri, in altero mulieres lavabant; ideo *balineas* in plurali dicere consueverunt. Aliquando tamen vitio corruptorum temporum promiscue mulieres cum viris lavasse legimus: quam licentiam multi principes severis legibus coercuerunt. Hadrianus enim lavacra pro sexibus separavit. *Spart. Hadr.* 18. Alex. Severus balnea mixta Romae exhiberi prohibuit, quod quidem jam ante prohibitum, Elagabalus fieri permiserat. *Lampr. Alex. Sev.* 24. *Plin.* 9, 54, 79. Ut qui primus pensiles invenerit balineas. Adde *Pl. Most.* 3, 2, 68., *Rud.* 2, 3, 51. et alibi non semel: quamquam alii ubique *balneae* reponunt. ℙ Dicuntur etiam de balneis privatis. *Plin.* 13, 3, 4. Spargi parietes balinearum unguento. *Id.* 33, 12, 54. Stratas argento mulierum balineas. ℙ Nonnunquam ponuntur pro ipsa lavatione in balineis. *Plin.* 28, 19, 77. Caventur pridianae balineae. *Id.* 20, 14, 57. Cuminum morbo regio in vino albo a balineis datur. Adde 13, 15, 30. et 24, 19, 118. ℙ Sunt qui putant paenultimam producendam esse. Ducunt enim a Graeco βαλανεῖον, quod idem significat. Quae origo si vera est, Latini alteram diphthongi vocalem extriverunt. [*Singularis *balinea* legitur in *Inscr. Reines.* 11, 115.]

BĂLĪNĔĀRĬUS, a, um, adj. ad balineas pertinens, ut *Balinearius lacus* in *Inscr.* ap. *Grut.* 171, 8.

BĂLĪNĔUM, ei, n. βαλανεῖον, idem quod balneum. Habet non semel *Varro L. L.* 8, 41., cui adde *Plin. ep.* 2, 17. Balinei cella frigidaria. [*et 3, 14, 8. ubi cf. *Schaefer.*] *Plin. alter* 7, 53, 54. A balineo reversus. *Id.* 36, 15, 24. *n.* 9. Gratuita praebita balinea centum septuaginta. [**Pallad. R. R.* 1, 40. balineorum colluvies.] Adde *Inscr.* ap. *Grut.* 178, 8. et *Cic. Att.* 2, 3., ubi tamen alii leg. *balneum.* [*Cf. de utraque forma *Drak.* ad *Liv.* 23, 18. et *Oud.* ad *Suet. Aug.* 76.] ℙ [Reperitur etiam *balineus* gen. mascul. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* 532. In praediis Aureliae Faustinianae balineus lavat more urbico, et omnis humanitas praestatur. ℙ De quantitate paenultimae V. in BALINEAE. *F.*]

*BALINIENSES, ium, cognominati sunt Trebulani, Latii populi. *Plin.* 3, 5. *B. A.*

BĂLĬŎLUS, i, m. qui colore fusco est. *Pl. Poen.* 5, 5, 22. Non pudet puellam amplexari baliolum in media via? *Plaut.* hoc loco Afrum hominem alloquitur. Afri enim fusci coloris sunt. Est autem *baliolus* a *balius* pro *badius*, ut *Voss.* in *Etym.* docet. Porro badius color licet splendoris aliquid habeat, ad fuscum tamen accedit. [At *Bothe* hic legit *alliolum*, nempe allium olentem, nam idem homo infra *v.* 34. dicitur *plenior allii ulpicique, quam Romani remiges. F.*] ℙ Quidam *balium* dicunt esse colorem tritici: qui sane a *badio* non longissime recedit.

[BALIS, idis, f. herba quaedam, de qua *Plin.* 25, 2, 5. Xanthus historiarum scriptor in prima earum tradit, occisum draconis catulum revocatum ad vitam a parente herba, quam balin nominat:

eademque Thysonem, quem draco occiderat, restitutum saluti. *F.*]

BALĬTANS, antis, part. frequentat. a *balans*. *Pl. Bacch.* 5, 2, 5. Pastor harum dormit, cum hae eunt sic a pecu balitantes. Plerique alii leg. *palitantes*.

[BALLĀTOR, oris, m. 3. qui ballat, a verbo βάλλω, jacio nempe corpus. Sic vero vocati sodales, seu cultores Cybeles, qui etiam *gallantes* appellantur a *Varr.* (V. GALLO) quia Galli sive evirati erant. Hinc *Lampr. Elag.* 7. Jactavit caput inter praecisos fanaticos, et genitalia sibi devinxit, et omnia fecit, quae Galli facere solent. Et *August. Civ. Dei* 7, 24. Itane tympanum, turres, Galli, jactatio insana membrorum vitam cuiquam pollicentur aeternam? Hi etiam fanatici vocabantur. V. FANATICUS. *Inscr.* ap. *Murat.* 185, 4. T. Flavio Citturso (*lege* ex *Margarino*, *Inscr. Basil. S. Pauli* p. 52. *n.* 570. C. F. Turuso) patrono Sodales ballatores Cybelae benemerenti fecerunt. ℙ Legitur etiam in *Not. Tir.* p. 151. Ballat, ballator, ballatrix. *F.*]

[BALLĀTRIX, icis, f. quae ballat. V. BALLATOR. *F.*]

*BALLIO, onis, m. prodigiosae nequitiae et perfidiae lenonis nomen in *Pl. Ps.* 1, 2, 59. Dedit loco proverbio, ejusque nomen pro quovis lenone dicitur. *Cic. Rosc. Com.* 7. C. Fannium Chaeream hoc nomine sugillat; et *Phil.* 2, 6. Antonium. *B. A.*

BALLISTĂ et Balista, ae, f. πετροβόλος, λιθοβόλος, ἀφετήριον ὄργανον, militaris machina, qua ingentia saxa mirabili impetu torquentur: a βάλλω, jacio. *Cic. Tusc.* 2, 24. Ballistae lapidum, et reliqua tormenta telorum, eo graviores emissiones habent, quo sunt contenta atque adducta vehementius. *Sil.* 1, 334. adductis stridula nervis Phocais effundit vastos ballista molares. *Tac. H.* 4, 23. Excussa ballistis saxa. *Lucil.* apud *Non.* 18, 22. Ballistae centenariae. *Sisen. ib.* talentariae. ℙ Differt a *catapulta*, qua tela et grandiores sagittae jaciuntur. *Tac. A.* 12, 56. Catapultas ballistasque tendere. *Gell.* 6, 3. Ballistis atque catapultis oppugnare. *Vitr.* quoque hanc differentiam agnoscit describens 10, 15. catapultas, quibus sagittae, et *ib.* 16. ballistas, quibus saxa emittuntur. Nihilominus non raro promiscue usurpantur, *ballista* quae sagittas et alia id genus tela majora, *catapulta* quae saxa. *Caes. B. C.* 2, 2. Asseres cuspidibus praefixi, atque hi maximis ballistis missi. *Id. ib.* 9. Ne saxa ex catapultis latericium discuterent. *Lucan.* 3, 464. Lancea tenso ballistae turbine rapta. [*Adde *ib.* 2, 186.] *Sidon. carm.* 22, 123. stridentes torquet catapulta molares. ℙ Plura de ballistis V. apud *Ammian.* 23, 4., ubi totam machinam diligenter describit, *Vitr. l. c.*, *Lips. Poliorc. l.* 3. *dial.* 2. *et* 3. et *Stewech. in comment. ad Veget.* 4, 22., ubi etiam figuras exhibent. ℙ Videtur aliquando *ballista* sumi pro ipso telo, quod ballista jacitur. *Pl. Trin.* 3, 2, 42. Ita est amor: ballista ut jacitur; nihil sic celere est, neque volat. ℙ Translate. *Pl. Poen.* 1, 1, 73. Cui jam infortunii intenta ballista est probe, [*i. e. in quem jam omnia mala irruunt.] *Id. Bacch.* 4, 4, 58. De ducentis nummis primum intendam ballistam in senem. ℙ Scribitur et *balista* unico *l*, ut dictum est: sed duplici *ll* tutior scriptio est. ℙ Legitur et *ballistra* in *Vet. Gloss.*, quam scriptionem *Lips. cit. dial.* 3. prae aliis probare videtur: tametsi consuetudo *r* extrivit.

BALLISTĀRIUM et Balistarium, ii, n. locus in quo ballistae servantur. *Pl. Poen.* 1, 1, 73. Cui jam infortunii intenta ballista est probe, quam ego haud multo post mittam e ballistario. *Lips. Poliorc. l.* 3. *dial.* 2. legit *ballisterium*, et interpretatur ipsam machinam: *ballistam* autem *intentam* id quod emittitur.

BALLISTĀRIUS et Balistarius, ii, m. *Veget. Milit.* 2, 2. recenset ballistarios cum ferentariis, sagittariis, funditoribus, qui omnes sunt levis armaturae milites. Fuere autem ii, qui minoribus ballistis missilia jaciebant: quos *Id.* 4, 21. *manuballistarios* vel *arcuballistarios* appellat. *Ammian.* 16, 2. Et ne qua interveniret mora, adhibitis cataphractariis solis et ballistariis, Autosidorum pervenit. *In Gloss.* legitur *Ballistrarii*, σφενδονῆται. ℙ Sunt praeterea *ballistarii* artifices, qui ballistas faciunt. *Tarrunt. Patern. Dig.* 50, 6, 6. Naupegi, ballistarii, specularii, fabri etc., [*ubi inter eos nominantur quibus ob munus vacatio est tribuenda.] *Inscr.* ap. *Reines. cl.* 10. *n.* 6. Collegium Balistariorum et Ferrariorum.

BALLISTĒA, orum, n. plur. saltationes vel potius carmina in saltationibus canenda. Vox est origine Graeca: a βαλλίζω, salto, quod a βάλλω, jacio, jacto. Nam saltantes τὰς χεῖρας βαλλίζουσι, manus jactant. *Vop. Aurel.* 6. Adeo ut etiam ballistea pueri, et saltatiunculas in Aurelianum tales componerent, quibus diebus festis militariter saltitarent: Mille, mille, mille, mille, mille, mille decollavimus etc. ℙ Legitur et *balistea* unico *l*.

[BALLO, as, n. 1. βάλλω. V. BALLATOR. *August. serm.* 215. Davidico more ballare et saltare paganorum observatione. *F.*]

BALLONOTI, orum, m. plur. pop. Scythiae, apud *Val. Fl.* 6, 160.

BALLOTE, es, f. βαλλώτη, herba fruticosa, angulosis caulibus nigris, hirsutis foliis vestientibus, majoribus quam porri et nigrioribus, graveolentibus. Vis ejus efficax adversus canis morsus, ad condylomata etc. Alio nomine porrum nigrum et marrubium nigrum dicitur. *Plin.* 27, 8, 30. [*nobis *der schwarze Andorn*, Ballata nigra *L.* Alii pro striato Lamio habent (*Taubenessel*). *Billerb. Flor. Class.* p. 152.]

BALLŪCĂ et Baluca, ae, f. χρύσαμμος, arena aurosa, seu minuta auri ramenta terrae mixta, et nondum excocta. Videtur esse Hispanica vox. *Impp. Valentin. et Valens Cod.* 11, 6, 1. Octonos scrupulos in balluca, quae Graece χρύσαμμος appellatur, exsolvere. Adde *ib.* 2. Quae referuntur etiam *Cod. Theod.* 10, 19, 3. et 4. [*Veget. R. R.* 1, 20. ballucae siliqua. Quod quid sit, haud facile dicas. *Dufresnius* interpretatur arenam aurosam; sed quo sensu *siliqua* additum?] ℙ Dicitur haec eadem *balux* vel *ballux*, *ucis*, f. *Plin.* 33, 4, 21. Palacras Hispani, alii palacranas: iidem quod minutum est balucem vocant. *Mart.* 12, 57. Illinc balucis malleator Hispanae. *Just.* 44, 1. de Hispania: Amnes plerique etiam divites auro, quod in balucibus vehunt. Ita *Turneb.* in loco *Mart.* legendum putat *l.* 30. *Advers.* c. 26. et *Salm. in Ex. Plin.* in loco *Justini*. Nam passim in editis habetur *paludis* et *paludibus*. Et quod pertinet ad *Mart.*, quidam eum loqui putant de lino et saetabo, quod in paludosis Hispaniae locis seritur, et maceratum siccatumque fuste in saxo confringitur. Locus *Martialis* integer est: Illinc paludis malleator Hispanae Tritum nitenti fuste verberat saxum. Magis tamen placet prior lectio: nam malleator ad metalla et monetam refertur in *Inscr.* ap. *Grut.* 1070, 1. neque ad lini artifices apte referri potest.

BALNĔAE, arum, f. plur. βαλανεῖον, balnea praecipue quae publice exhibentur lavaturis, quaestus gratia: per syncopen dictae pro *balineae*, ut et *balneum* pro *balineum*. Ideo autem dicuntur de publicis, quia ejusmodi aedificia ad lavandum destinata duobus membris constare solebant, ut possent mulieres a viris sejunctae lavare: quod et in BALINEAE ex *Varr.* adnotavimus. [*Vid. *Ruddim. Instit.* p. 110.] *Cic. Coel.* 25. Constitutum factum esse cum servis, ut venirent ad balneas Senias. Et *ib.* 26. Cur enim balneas publicas potissimum constituerat? *Id. Rosc. Am.* 7. Occiditur ad balneas Palatinas rediens a coena Sex. Roscius. ℙ In singulari numero. *Insc.* ap. *Reines. cl.* 11. *n.* 115. L. Paullus L. L. Auctus a balnea custos H. S. E. L. Paullo Melampo mulio, *balnea* hic privatum balneum significat.

BALNĔĀRIS, re, adj. ad balneas pertinens. *Paul. Dig.* 34, 2, 33. Balneare argentum, *h. e.* vasa et supellex argentea, qua in balneis utebantur. *Lampr. Alex. Sev.* 42. Balnearis vestis, *h. e.* tunica, vel alia quaepiam, qua a balneo exire solebant sine toga. *Spart. Hadr.* 17. Balnearis jocus. ℙ *Balnearia*, *ium*, absolute *Appul. Met.* 3. p. 134, 36. Milo, jussis balneariibus adsequi, producit me ad lavacrum proximum, *h. e.* balnearum instrumentis, nempe ampullis, oleo, strigilibus, linteis etc.

BALNĔĀRĬUS, a, um, adj. idem quod balnearis. *Cat.* 33, 1. O furum optime balneariorum, *h. e.* qui ad balneas stabant, et lavantium vestes depositas subripiebant, de quibus est titulus 17. *De furibus balneariis* inscriptus, *DD. l.* 47. *Paul. ib.* 3. [*Iidem *fures balnearum* dicuntur apud *Tert. Apol.* 44. et *de fuga in persequut.* 13.] In furto balneario deprehensus. *Mart. Dig.* 33, 7, 17. Instrumentum balneariorum. ℙ *Balnearia*, *orum*, absolute sunt locus balneis destinatus, atque adeo ipsum balneum. *Cic. Q. Fr.* 3, 1, 1. Nihil ei restabat praeter balnearia et ambulationem et aviarium. Et *paulo post*. In balneariis assa in alterum apodyterii angulum promovi. [*Id. Att.* 13, 29.] *Sen. Qu. nat.* 4, 9. Minora balnearia et minora miliaria citius calefiunt. Adde *Eund. Tranqu.* 9. et *Colum.* 1, 6. [*balnearia (sc. cubicula) occidenti aestivo advertantur, ut sint post meridiem et usque in vesperum illustria.]

BALNĔĀTICUM, ci, n. τὸ βαλανικὸν, pretium, quo pro lavatione in balneis meritoriis solvitur. Usus est *Vet. Schol. Juven.* ad 2, 152., sed parvam admodum eamque valde incertam auctoritatem habet. [*V. *Cramer.* ad h. l. — *Vet. gloss.* Balneaticum, βαλανικόν. *B. A.*]

BALNĔĀTOR, oris, m. βαλανεύς, βαλανείτης, qui balnei curam habet, ejusque usum praebet advenientibus. [*Vox *balneatoris* duplicem habet potestatem, primum ut ponatur de eo qui balnea praebet (*der Bademeister, Herr des Bades*). Atque in hunc sensum adhibetur loco *Cic.* proxime allato. Apparet haec significatio ex *Ulp. Dig.* 3, 2, 4. §. 2. sive balneator fuerit, velut in quibusdam provinciis fit, in balineis ad custodienda vestimenta conducta habent mancipia, hoc genus observantia in officina. *Alfen. Dig.* 19, 2, 30. §. 1. respondit posse agi cum balneatore ex conducto, ut pro portione temporis, quo lavationem non praestitisset, pecuniae contributio fieret. Deinde ponitur de servo qui balnei usibus deservit. *Mart. Dig.* 33, 7, 17. §. 2. dictum est balneatorem instrumento contineri balneario — cum balneae sine balneatoribus usum suum praebere non possint.] *Cic. Coel.* 26. Nisi forte mulier potens quadrantaria illa permutatione familiaris facta erat balneatori. [*Id. Verr.* 13, 12. Visejus nescio qui, fortis ut aiunt latro, quem tamen temperantem fuisse ferunt Pisauri balneatorem. Ad h. l. *Manutius* haec observat: Aquam temperant balneatores. Balneator autem fuerat Visejus, quem quum latronem Cicero appellasset, quasi probrum emendare cupiens subjunxit: *quem tamen temperantem*, ut laudem *temperantiae* in eum conferre videatur, quum ignobilitatem vitaeque sordes objiciat.] *Inscr.* apud *Fabrett. c.* 2. *n.* 67. Faber balneator. ℙ Potest etiam *balneator* feminino genere efferri, si vera est *Servii* doctrina. Is enim ad *A.* 12, 159. docet, nomina in *tor*, si a verbo descendant, habere femininum in *trix*, ut *lector lectrix*, *doctor doctrix*: si a verbo non descendant, utroque genere usurpari posse, ut *hic, et haec senator*, *hic, et haec balneator*. Fatetur tamen *balneatrix* usurpari a *Petron.*

BALNĔĀTŌRĬUS, a, um, adj. balnearius. *Mart. Dig.* 33, 7, 17. Instrumento balneatorio legato, dictum est, balneatorem sic instrumento contineri balneario etc. Ita legitur apud *Torrent.* At *Haloander* utrobique habet balneario.

BALNĔĀTRIX, icis, f. quae balneas curat. Usus est hac voce *Petron.* teste *Serv.* ad *A.* 12, 159. V. BALNEATOR.

BALNĔŎLAE, arum, f. plur. parvae balneae. *Cic.* in *Hortens.* ap. *Non.* 3, 24. Primus balneolas suspendit, inclusit pisces, [*accipe de balineis pensilibus, de quibus cf. *Plin.* 9, 54, 79.] Al. leg. *balneola*. *August. contr. Acad.* 3, 4. Certe vel istae balneolae aliquam decoris gymnasiorum faciunt recordationem.

BALNĔŎLUM, li, n. parvum balneum. *Sen. ep.* 86. Balneolum angustum, tenebricosum, ex consuetudine antiqua. *Juven.* 7, 4. Balneolum Gabiis, Romae conducere furnos. V. v. praec.

BALNEUM, i, n. βαλανεῖον, locus, in quo sanitatis, aut voluptatis causa, simul ut abstergerent sordes, corpora lavare veteres consueverunt: per syncopen dictum pro *balineum*. Hujus aedificii plures erant cellae: *frigidaria*, *tepidaria* et *caldaria* ad lavandum: aqua ita disposita, ut ex frigidaria in tepidariam influeret, ubi modico igne calefiebat: inde majore addito calore in caldariam: item *assa cella*, vehementius calefacta, sed sine aqua ad sudandum: *apodyterium*, ubi vestes deponebant: *unctuarium* seu *unctorium*, ubi ungebantur: praeterea *sphaeristerium*, ubi pilae lusu se exercebant etc. Quae omnia V. suis locis. In cellis ad lavandum destinatis erant vel *labra* aquam continentia, vel *alvei* in quos per gradus descendebatur: ibique solium erat sedendi causa. [*Colum.* 1, 6. balnea rustica jungantur fumariis. — De balnei aedificandi ratione vide *Pall. R. R.* 1, 40.] Plura de balneis V. apud *Mercur. De art. gymn. l.* 1. *c.* 10., *Ferrar. in Dissert. de baln.*, *Pitisc. in Lex. Antiqu.*, *Vitr.* 5, 10. et alios. *Cic. Att.* 13, 52. Caesar ambulavit in litore: post horam octavam in balneum. *Varr. L. L.* 7, 25. docet *balneum* ex consuetudine carere plurali numero. Solum enim *balneas* dicimus ad significandas publicas lavationes, ut supra in BALNEAE dictum est. *Balneum* autem privatam lavationem notat. Verum hanc consuetudinem poetae non servant, apud quos *balnea* et de publicis et de privatis usurpantur. *Mart.* 12, 50. Daphnonas, platanos ac aerias cyparissos, Et non unius balnea solus habes. Adde 9, 20. ℙ *Servus a balneis* fuit inter officia domus Augustae. *Inscr.* ap. *Spon. Misc.* p. 213. ℙ Differunt *balnea* a *thermis*. Nam *thermae* sunt loca aquis sponte calentibus instructa, ut in Aponi fonte et in Bajis; vel etiam subjecto igne calefacta ad lavandum et sudandum: a θερμός, calidus: in *balneis* autem sunt etiam frigidariae cellae, quae *thermarum* nomine venire non possunt. Praeterea *balnea* et publica et privata sunt: *thermae* non nisi publicae. Interdum tamen promiscue usurpantur. V. THERMAE. ℙ Aliquando *balneum* pro cella frigidaria et *thermae* pro caldaria unius ejusdemque balnei sumitur. Lege *Mart.* 9, 76. de balneo Tuccae: ubi hac ratione usurpari videntur. ℙ *Balneum Venerium*. V. VENEREUS *sub f.*

BALO, as, avi, atum, n. 1. βληχάομαι, verbum exprimens vocem ovium: pro quo et *Belo* dicitur (minus tamen frequenter), quod ad eam vocem propius accedit. Oves enim clamando *bee* dicunt. *Pl. Bacch.* 5, 2, 19. Oves aetate credo esse mutas: ne balant quidem, cum a pecu cetero absunt. *Ov. Fast.* 4, 740. Tactaque fumanti sulphure balet ovis. *Quint.* 1, 5. *in f.* Jam ne balare quidem aut hinnire fortiter diceremus, nisi judicio vetustatis niterentur. ℙ De altero *belo*, *as*, *Varr. R. R.*

2, 1. Oves enim sua voce appellarunt μῆλα. Nec multo secus nostri ab eadem voce, sed alia littera (vox earum non *me*, sed *bee* sonare videtur) ovis belare vocem efferentes dicunt, extrita littera, uti in multis. [Ita hunc locum refinxit *Pontedera Oper. post. T.* 1. p. 219. probante *Schneid.*, cum antea in editionibus aliter legeretur. *F.* **Scil. Forc.* ita h. l. exhibuerat: Vox earum non *me*, sed *bee* sonare videtur. Oves beelare, vocem efferentes: a quo belare dicunt, extrita littera.] ¶ *Balantes* sunt ipsae oves. V. BALANS. ¶ Translate *balare* dicitur, qui absurda dicit, et more pecudis stulte loquitur. *Arnob.* 3. p. 122. Si novenarius numerus cognomen Novensilium ducit, Cornificius balare convincitur etc. Al. rectius leg. *labare.* Huc referri potest illud *Varr. R. R.* 2, 3. Quoniam satis balasti, inquit, o Faustule noster, accipe a me de capellis, et quemadmodum oporteat breviter dicere, disce. Festive *Varro* et locutum illum esse de ovibus indicat, et nimis multa dixisse, et quasi blaterasse, lepide arguit.

*BALSA, ae, oppidum Lusitaniae, in eo spatio inter Oceanum et Anam amnem, quod *Cuneus* a figura dicebatur. *Mela* 3, 1. *Plin.* 4, 22. Hodie est *Tavira. B. A.* Hinc Balsenses, ium, incolae Balsae oppidi. *Plin. ib.*

BALSĂMĔUS, a, um, adj. balsaminus. *Auct. carm. de Phoenice* 118. Unguine balsameo myrrhaque et ture soluto, Condit et in formam conglobat ore pio.

BALSĂMĪNUS, a, um, adj. βαλσάμινος, balsamo constans. *Plin.* 23, 4, 47. Balsaminum (*subaudi* oleum) longe pretiosissimum omnium, contra omnes serpentes efficax.

BALSĂMŌDES Casia, βαλσαμώδης κασία, est quaedam casiae species, ab odore balsami ita appellata, amara gustu, atque utilis in medicinis. *Plin.* 12, 19, 43.

BALSĂMUM, i, n. βάλσαμον. [Est vox Hebraica, composita ex בַּעַל princeps, et שֶׁמֶן oleum, Amyris opobalsamum *Linn. F.*] Succus cujusdam arbusculae, quae in Judaea solum nascitur, viti similior, quam myrto, cujus tria genera: alterum tenui et capillacea coma, quod vocant *eutheriston:* alterum scabro aspectu, incurvum, fruticosum, odoratius, quod *trachy* appellant: tertium quod dicunt *eumeces*, reliquis procerius, laevi cortice. Semen fert vino proximum gustu, colore rufum, nec sine pingui. Ramum crassiorem habet, quam myrtus. Folium proximum rutae, perpetua coma. Malleolis seri dicitur, et implet colles vinearum modo: tondeturque similiter fruticans ac rastris nitescit. Ex ejus cortice ita leviter inciso, nihil ut ultra eum laedatur, (aliter enim emoritur) succus manat, quem *opobalsamum* vocant, suavitatis eximiae, principatum inter unguenta obtinens, multi quoque usus in medicina. Fit autem incisio vel vitro, vel lapide, vel osseis cultellis, quoniam ferro laedi vitalia odit. Ipsa quoque sarmenta in merce sunt: coquuntur enim in unguentis, vocaturque *xylobalsamum*, qui inde exprimitur liquor. Praecipua autem gratia lacrymae (*opobalsamo*), secunda semini (*carpobalsamo*), tertia cortici, minima ligno (*xylobalsamo*). Haec ex *Plin.* 12, 25, 54. et *Solin.* 35., apud quos plura de re hac tota videsis. V. et *Theophr. Hist. plant.* 9, 6. et *Dioscor.* 1, 18. ¶ Fere autem hac voce ipse succus significatur. *Plin.* 13, 1, 2. Unguentum appellatum megalium ex oleo balanino, balsamo, calamo, junco, xylobalsamo, casia, resina. *Mart.* 3, 63. Balsama qui semper, cinnama semper olet. Adde *Justin.* 36, 3. ¶ Sed et ipsa arbor *balsamum* dicitur. *Tac. H.* 5, 6. Balsamum modica arbor: ut quisque ramus intumuit, si ferri vim adhibeas, pavent venae etc. Adde *Serv.* ad illud *Virg. G.* 2, 119. Quid tibi odorato referam sudantia ligno Balsamaque etc. Ubi tamen *Virg.* succum intelligit, non arborem. ¶ *Oleum balsamum* dixit *Appul.* quasi vox adjectiva sit, *Met.* 10. De stanneo vasculo multo sese perungit oleo balsamo.

*BALSĬO, onis, oppidum in Hispania Tarraconensi. *Anton. Itin. B. A.*

BALTĔĀRĬUS, ii, m. qui balteos facit. *Inscr.* ap. *Reines. cl.* 8. *n.* 69. M. Critonius M. F. Apollonius miles ex armamentario Augustorum baltearius fecit sibi et suis liberis. *Spon. Misc. antiqu.* p. 253. intelligit eum, qui in armamentario Augustorum balteis curandis praeerat, sive iis conservandis, sive subministrandis, sive resarciendis vel ornandis incumberet. Sic *cassidarius ex armamentario Caesaris Domitiani*, qui eandem curam circa cassides gerebat, ut docet alia *Inscr.* ap. eund. *Spon.* p. 254.

BALTĔĀTUS, a, um, adj. cinctus. *Capell.* 5. *init.* Pectus exquisitissimis gemmarum coloribus balteatum. Al. legunt *subbalteatum:* quod idem est.

BALTĔŎLUS, li, m. parvus balteus. *Capitol. Maxim.* 2. Propositis praemiis argenteis, i. e. armillis, torquibus et balteolis.

BALTĔUS, i, m. et Balteum, i, n. ζωστὴρ, [etymon fortasse est a βάλλω, injicio, cujus praeterit. pass. inusit. βέβαλται *F.*] cingulum militare, quod aliquando ab humero dextro sub sinistrum brachium descendens, transversum pectus cingit, saepius tamen medium hominem ambit zonae modo; e corio plerumque factum, et bullis aereis argenteisve, aut auratis distinctum, a quo arma dependent. *Varr.* ap. *Char.* 1. p. 59. tradit, esse Tuscum vocabulum: at *L. L.* 4, 24. docet ex eo dici, quod bullatum est. Ejus verba sunt: Quod cingulum e corio habebant bullatum, balteum dictum. *Accius* ap. *Non.* 3, 25. Manuleos, baltea, machaeras. *Virg. A.* 5, 313. Alter Amazoniam pharetram plenamque sagittis Threiciis, lato quam circumplectitur auro Balteus, et tereti subnectit fibula gemma. *Id. ib.* 12, 941. infelix humero cum apparuit alto Balteus et notis fulserunt cingula bullis. *Id. ib.* 273. teritur qua sutilis alvo Balteus, et laterum juncturas fibula mordet. *Val. Fl.* 5, 579. quem balteus asper Subligat. [**Caes. B. G.* 5, 44. transfigitur scutum Pulfioni et verutum in balteo defigitur.] ¶ Dicitur etiam de quovis cingulo, [*de poetis tantum, opinor, hoc valet.] *Lucan.* 2, 361. de Marcia Catonis uxore: Balteus haud fluxos gemmis astrinxit amictus, Colla monile decens. Adde *Mart.* 14, 207., ubi de Veneris cesto usurpat. ¶ *Claud. epigr.* 21. et *Appul. Met.* 10. balteum dixere zonam, qua ephippia equorum dorso adstringuntur: vel potius lorum pectorale, quod bullis ornari solet, [*quae alias *cingula* dici solet, nobis *der Gurt- oder Bauchriemen.*] ¶ Translate *Juven* 9, 111. quod enim dubitant componere crimen In dominos? quoties rumoribus ulciscuntur Baltea? *h. e.* verbera loreis cingulis seu generatim loris inflicta. ¶ Pro Zodiaco. *Manil.* 1, 677. Sed nitet ingenti stellatus balteus orbe. Adde 3, 361. ¶ Est etiam *balteus* in opere pistorio, et est id quo cingitur placenta, seu est ipsum illius solum replicatum. *Cat. R. R.* 76. de placenta facienda: Indito mellis boni P. IV. 5., id una bene commisceto cum caseo. Postea in tabula pura balteum ponito, folia laurea uncta supponito, placentam fingito. Adde *ib.* 78. ¶ *Plin.* 16, 37, 68. de salicibus: In proceritatem magnam emittunt: jugis vinearum perticas, pariuntque balteo corticis vincula, *h. e.* cortice in baltei modum secto in longas taenias et vinculorum usum praebente. ¶ Apud *Vitr.* 3, 3. *baltei bulvinorum* in capitulo Ionico sunt veluti funes aut cingula, quibus volutarum pulvini terminantur et veluti ligantur, [*nobis *Polstergurt.*] ¶ A *Tert. Spect.* 3. dicuntur *baltĕi* in theatris, quas *praecinctiones* appellat *Vitr.* 5, 3., et Graeco vocabulo *diazomata*, *ib.* 7., nempe quasi transversa cingula erantque latiores areolae cum altiore gradu totum amphitheatrum ambientes, quibus aliquot graduum ordines ab aliis separabantur. V. plura apud *Lips. de Amphith. c.* 13., ubi et figuram exhibet. Quod vero *Tert. l. c. cardines balteorum* dixit, videtur intelligere ipsarum praecinctionum fores, per quas in ipsos balteos spectaturi ingrediebantur. De hoc theatri balteo est etiam locus *Calpurn. Ecl.* 7, 47. quem V. Consule etiam *Maff. Ver. illustrat. l.* 2. *c.* 8. §. 4. ¶ In singulari numero fere est generis masculini, in plurali vero communis. Nam praeter *Vitr. l. c.* etiam *Tac. H.* 1, 57. et *Plin.* 33, 12, 54. *balteos* dixere. Quod vero discrimen tradit *Plin.* apud *Charis. l. c.* inter *balteus* et *balteum*, ut ille vinculum significet, hoc lora ad ligandum, subtilius profecto est quam verius, ut et *Voss.* censet *l.* 3. *Gramm. c.* 36. ¶ Legitur et *baltheus* addita aspiratione, sed rectius puto sine ea, cum Latina vox sit, vel saltem longissima consuetudine Latina facta. Sic optime scribitur *silva*, *stilus*, *caritas* Latinis litteris, licet, si earum originem spectes, *stylus*, *sylva*, *charitas* scribendum sit. Voces enim externae si Latine diu usurpentur, Latino etiam more scribi plerumque solent. [Adde, si etymon jam supra allatum admiseris, nullum esse aspirationi locum. *F.*]

*BALTĬA, ae, aliud nomen Scandinaviae, quae et *Basilia* audiebat, nisi alterum ex altero corruptum est. In ea immensae magnitudinis peninsula hodie universa Suedia, Norwegia, Lapponia, Finnmarchia continentur. *Plin.* 4, 13. Xenophon Lampsacenus, a littore Scytharum tridui navigatione, insulam esse immensae magnitudinis, Baltiam tradit. Eamdem Pytheas Basiliam nominat. ¶ Notandum est, Pytheam apud *eund.* 37, 2. insulam eam Abalum dixisse, quam Timaeus Basiliam. *B. A.*

BALUX. V. BALLUCA.

BAMBĀLĬO, onis, m. vocabulum est ignominiosae appellationis usurpatum a *Cic. Phil.* 3, 6. Tuae conjugis Bambalio quidam pater, homo nullo numero: nihil illo contemptius, qui propter haesitantiam linguae, stuporemque cordis cognomen ex contumelia traxerit. [Hic vero *Cic.* loquitur de M. Fulvio Bambalione Fulviae M. Antonii uxoris patre, de quo plura *Garat.* in adnot. ad h. l. *F.*] Est autem *bambalio* a Graeco βαμβαλεῖν aut βαμβαλίζειν, quae apud *Hesych.* significant tremere labiis aut dentibus; quod facere videntur ii, qui ore tumultuantur, balbutiunt, et haesitantes loquuntur. Illud etiam huc pertinere potest, quod in eodem *Hesych.* legitur, βάμβαλον apud Phryges significare τὸ αἰδοῖον.

BAMBĀTAE. Apud *Colum.* ita in libris paucis legitur 12, 34. quod *de aceto scyllitico* inscribitur. *Qui scylliticum acetum facere volunt, decem bambatae in tres amphoras musti mitis* etc., sed locus plane corruptus est, et vox *bambatae* monstro similis. Emendandus itaque, et assumptis aliquot verbis (quae perperam divulsa sunt), ex fine capitis praecedentis, legendum. *Alii hoc ipsum scyllae pondus, quod supra dixi, in aceti duas urnas adjiciunt, et per XL. dies inesse patiuntur, qui scylliticum acetum facere volunt.*

De Embammate. Cap. 34.

In tres amphoras musti mittis aceti acris congium. etc. Ita recte praeter alios *Hieron. Mercur. var. lect.* 1, 14., quidquid ingeniose magis, quam vere, ut *bambatae* vocem defenderet, commentus sit *Turn. Advers.* 17, 13. Vide *Jo. Bapt. Morgagni epist. in Auct. R. R.* 4. §. 1., ubi rem totam luculenter exsequitur. [Idem probat *Pontedera Op. post. T.* 2. p. 251. *F.*]

*BAMBOTUS vel Bambotum, Africae flumen, in Mauritania vel Libya. *Plin.* 5, 1. *B. A.*

BAMBYCĬUS, a, um, adj. ad Bambycen, Βαμβύκην, pertinens, quae est urbs Coelesyriae, eadem atque Hierapolis, ubi Dea Atargatis colebatur, ut *Plin.* 5, 23, 19. docet. Hinc *Bambycii* dicuntur ab *Av. Arat.* 542. et 646. Pisces, signum coeleste, quod Atargatim (quae eadem ac Venus esse creditur) servaverint a morte, cum se in Euphratem praecipitasset: vel quod ipsa Atargatis se in piscem aliquando mutaverit. V. PISCIS.

BAMPLUS, i, m. *Fulgent. De prisco serm. n.* 44. Celocem dicunt genus naviculae modicum, quod bamplum dicimus. Alii rectius leg. *lembum.*

*BANASA vel Banassa, ae, dicta et Valentia, oppidum Mauritaniae Tingitanae, colonia Caesaris Augusti. *Plin.* 5, 1. *B. A.*

*BANATA, Mesopotamiae oppidum, fortasse idem quod Βανάβη *Ptol. Tab. Peut. B. A.*

*BANCHUS et Bancus, i, m. piscis genus, cujus mentio est apud *Coel. Aur. Acut.* 2, 37. Item ex mari mullos, squillas, bancos, acus, labraces. Quidam etiam *banchus* legere malunt apud *Plin.* 32, 9, 32. et *ib.* 11, 53., ubi tamen editio *Hard.* habet *Bacchus*, quam vocem V. *ad f. B. A.*

*BANDUSIA. *Hor. Od.* 3, 31, 1. O fons Bandusiae. Fons erat in Sabino, ubi villa Horatii sita erat; ex Bandusia rivus Digentia ortus videtur. *B. A.*

*BANĬENSES, ium, m. plur. Lusitaniae populi. *Inscr.* ap. *Grut.* 162, 5. Municipia provinciae Lusitaniae stipe conlata opus pontis perfecerunt, Arabrigenses, Banienses, Paesures. *B. A.*

*BANIURAE, arum, gens Gaetulica, Mauritaniam Caesariensem incolentes. *Plin.* 5, 2. ed. *Hard.* In ed. *Elzev.* est *Banurri.* Adde *Sil.* 3, 303. *B. A.*

BANNANĬCA Vitis memoratur a *Plin.* 14, 3, 4. *n.* 7., et fallax esse dicitur, hoc est incerti proventus. Unde autem nomen duxerit, adhuc est incompertum.

BANTĪNUS, a, um, adj. ad Bantiam pertinens, urbem Apuliae Dauniae prope Venusium, nunc *S. Maria de Vanze. Liv.* 27, 21. *Hor. Od.* 3, 4, 5. Bantini saltus. *Acron.* ad *Hor. l. c.* Bantina civitas Apuliae contermina Venusiae. ¶ *Bantini, orum,* sunt *Bantiae* incolae. *Plin.* Lucanis attribuit, quia in eorum confinio fuere, 3, 11, 15.

[BĂPHĒ, es, f. βαφὴ, tinctura. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Murat.* 991, 10. Baphe Liviae L. *F.*]

*BAPHIARĬUS, i, m. tinctor a βάπτω, tingo 11. *C. de Murileg. Panciroll. Notit. Dign. Imp. Orient.* 75. *B. A.*

BĂPHEUS, i, m. disyllab. βαφεὺς, tinctor, et praesertim qui murice tingit: a βάπτω, tingo. *Imp. Constantin. Cod.* 11, 7, 2. Baphei et gynaeciarii. Alii leg. *baphii* et *gynaecii*, quod praestat.

BĂPHĪUM, ii, n. βαφεῖον, tinctorum officina, praesertim eorum, qui murice et fuco tingunt. [*Inscr.* ap. *Carli Antich. Ital. T.* 3. p. *XIV.* Q. C. Petronio M. C. Petronii F. VI. viro Augustali Proc*uratori* baphii Cissae Histriae, et Collegi*i* purpur*ariorum* Cissens*ium* Histriae patrono T. Corvilus Chrysomalus purpurarius Aug*usti* libert*us. F.*] *Lampr. Alex. Sev.* 40. Purpura, quae vulgo Probiana dicitur, idcirco quod Aurelius Probus baphiis praepositus id genus muricis reperisset. *Impp. Theod. et Valentin. Cod.* 11, 8, 5. et *Cod. Theod.* 10, 20, 18. Ad baphia Phoenices ad certum tempus mitti praecipimus. [*Hujusmodi multa baphia et in orientis et in occidentis partibus imperatores habebant, quae sub dispositione Comitum sacrarum largitionum in *Notit. Imp. Rom.* ponuntur. De *baphiis* Phoenices videndus est *Strabo* XVI. p. 1098.] ¶ In loco *Lampridii* cit. alii leg. *baphis praepositus*, hoc est tincturis, seu tingendis lanis praepositus: βαφὴ enim tincturam, seu colorem significat, sed ex allata inscriptione apparet *baphiis* esse retinendum.

*BAPHYRUS, i, Thessaliae amnis, juxta Olympum montem. *Liv.* 44, 6. *B. A.*

BAPTAE, arum, m. plur. *Βάπται*, fuerunt Athenis molles et effeminati sacerdotes Cotyttus impudicitiae Deae, cui nocturna sacra faciebant omni petulantis licentiae et prodigiosarum libidinum genere lascivientes, non secus atque in Bacchanalibus Romae deprehensis Bacchae. In hos Eupolis Graecus poeta comoediam scripsit, *Βάπται* inscriptam, in qua omnia eorum flagitia depinxit: quam ob causam ab ipsis in mare praecipitatus est, vel, ut tradit *Vet. Schol. Juven.*, ab Alcibiade necatus est, quod eum praecipue perstrinxerat. Dicti sunt a *βάπτω*, tingo, quia mulierum instar faciem fuco tingebant. *Juven.* 2, 92. Cecropiam soliti Baptae lassare Cotytto. Ille supercilium madida fuligine tactum Obliqua producit acu, pingitque trementes Attollens oculos etc. [*De dea Cotytto ejusque sacerdotibus ac sacris peculiaris exstat *Buttmanni* disputatio *über die Kotyttia und die Baptae*, in consessu Academiae Berolinensis anno 1821. recitata. Cui adde *Meineke Quaest. Scenic. Spec. Prim.* p. 42. seqq.]

BAPTES, ae, m. *βάπτης*, gemma est colore veluti artificiali tincta, mollis alioqui, odore excellens. *Plin.* 37, 10, 54.

BAPTISMĂ, ătis, n. et Baptismus, i, m. *Βάπτισμα, Βαπτισμὸς*, ablutio, a *βαπτίζω*, mergo, abluo. *Prud. Psychom.* 103. Expiat ergo aciem fluviali docta lavacro Victricem victrix, abolens baptismate labem Hostilis juguli. [*id. Apoth.* 697 (765.) terra baptismate lota, i. e. terra sputo humefacta.] ¶ Per excellentiam ita appellatur primum novae Legis sacramentum, quo per externam corporis ablutionem significatur et efficitur interior ablutio animae a sordibus peccatorum. *Tert. Bapt.* 1., *August.*, *Hieron.* et alii. [*In *Cod. Just. Lib.* 1. *Tit.* 6. exstat titulus: *ne baptisma iteretur.*] ¶ Dicitur etiam *Baptismum*, *i*, n. *Tert. l. c.* 15. Quoniam unus Dominus et unum baptismum et una Ecclesia in coelis. *Casp. Schop. in not. ad Tert.* legit *baptisma*. *August. Serm. de Temp.* 36. *a med.* Quale est hoc baptismum, ubi purior est fonte ille, qui mergitur?

BAPTISMUM. }
BAPTISMUS. } V. v. praec.

BAPTISTA, ae, m. *βαπτιστής*, qui abluit et baptizat. Ita per excellentiam dictus est D. Joannes Christi praecursor, tum quia baptizare instituit, tum quia Christum ejus sacramenti auctorem baptizavit. *Sedul. De op. Pasch.* 2, 143. Hunc baptista potens ut vidit ab amne Joannes.

BAPTISTĒRIUM, ii, n. *βαπτιστήριον*, ampla piscina prope cellam balinei frigidariam ad natandum. *Plin. ep.* 2, 17. balinei cella frigidaria, spatiosa et effusa, cujus in contrariis parietibus duo baptisteria velut ejecta sinuantur abunde capacia, si innare in proximo cogites. *Id. ep.* 5, 6. Cella frigidaria, in qua baptisterium amplum atque opacum. Adde *Sidon. ep.* 2, 2. Huic basilicae appendix piscina forinsecus, seu, si Graecari mavis, baptisterium ab oriente connectitur, quod viginti circiter modiorum millia capit. V. PISCINA. ¶ Apud Ecclesiasticos scriptores est locus, in quo Baptismi sacramentum solemni ritu administratur. *Sidon. ep.* 4, 15. Nam baptisterium, quod olim fabricabamini, scribitis jam posse consecrari. [Cf. *Lupi Antonmaria Dissert.* 1., ubi plurima habes de Baptisteriis christianis. *F.*]

*BAPTĪZATĪO, onis, f. *βαπτισμὸς*, actus baptizandi. *Ambros. serm. de temp.* 17. p. 22. Baptizatio Christi consecratio est elementi. *B. A.*

BAPTĪZĀTOR, oris, m. *βαπτιστής*, qui baptizat. *Tert. Bapt.* 12. Joannes baptizator. Adde *August. ep.* 23. *a med.*

BAPTĪZĀTUS, a, um, part. v. *baptizo*, Baptismi sacramento ablutus. *August. ep.* 23. Parvuli baptizati.

BAPTĪZO, as, avi, atum, a. *βαπτίζω*, Graeca vox idem significans, quod abluo, lavo. [*Proprio tamen sensu non videtur hoc verbum dictum esse, quanquam *baptisma* ita ponitur.] Apud Ecclesiasticos scriptores est Baptismi sacramentum administrare. *Tert.*, *August.*, *Hieron.* et alii.

[BAQUĀTES, ium, m. plur. populi Mauretaniae Tingitanae ad Ibericum pelagus, memorati a *Ptol.* 4, 1. *Inscr.* ap. *Marin. Inscriz. Alb.* p. 101. D. M. Memoris filii Aurelii Canarthae principis gentium Baquatium, qui vixit ann. XVI. *F.*]

BĂRĀTHRO, onis, m. homo insatiabilissimus atque avidissimus, qui omnia in ventrem tanquam in barathrum congerit et absumit. [*Barathro* proprie dicitur is, qui barathro dignus est, homo quem alii aversantur. *Burm.* ad *Anth. Lat. Tom.* I. p. 511. *Jahn.* *Ita *Thom. Mag.* s. h. v. *ὁ βαράθρου ἄξιος*, ibique *Hemsterhus.* Quare *Eichst.* in loco *Lucr.* scripsit *barathre.* Idem tamen addit in ind. s. h. v.: vel i. q. *barathrum*, pernicies quasi ac vorago vitae bonorum. — *Barathro* igitur est voc. dubiae fidei.] *Lucr.* 3, 968. Aufer abhinc lacrimas, barathro, et compesce querelas. Ita *Lamb.* Alii leg. *barde.* Adde dicta in voce BALATRONES.

BĂRĂTHRUM, i, n. *βάραθρον, ὄρυγμα, βάθος*, Graeca vox, qua significatur locus in altissimam profunditatem depressus, qualis fuit Athenis profunda vorago, in quam noxios morti damnatos praecipitabant, ut *Suidas* docet. Latini scriptores ita appellant locum omnem profundum et praecipitem, unde evadere difficile est. [*Vid. *Burm.* ad *Val. Fl.* 2, 86. *Jahn.*] *Vitr.* 10, 22. *sub f.* Quibus locis fossa non potuerat fieri intra murum; barathrum longitudine et amplitudine, uti piscinam, fecerunt etc. *Virg. A.* 3, 420. Dextrum Scylla latus, laevum implacata Charybdis Obsidet, atque imo barathri ter gurgite vastos Sorbet in abruptum fluctus. *Sil.* 9, 497. se postquam Aetnae mersit candente barathro. *Cat.* 68, 108. Abruptum barathrum. ¶ Speciatim de Inferorum locis. *Virg. A.* 8, 245. superque immane barathrum Cernatur, trepidentque immisso lumine Manes. *Pl. Bacch.* 1, 2, 41. O barathrum ubi nunc es? ut ego te usurpem lubens! Adde *Rud.* 2, 7, 12. et *Val. Fl.* 2, 86. et 192. ¶ Transfertur ad alia. *Pl. Curc.* 1, 2, 29. Age, effunde hoc cito in barathrum, *h. e.* in ventrem. Est enim sermo de anu bibacissima. *Hor. Sat.* 2, 3, 166. quid enim differt, barathrone Dones quidquid habes, an nunquam utare paratis? *h. e.* in ventrem congeras, absumas, perdas. *Id. Ep.* 1, 15, 31. Pernicies et tempestas, barathrumque macelli. *Mart.* 1, 88. Extremo ructus cum venit a barathro, *h. e.* ab imo stomacho. Apud eund. *Mart.* 3, 81. barathrum femineum est *τὸ αἰδοῖον*. ¶ [*Barathrum* et *Lutum* vocabant homines vilissimos et nullius frugis. Vid. *Valcken.* ad *Ammon.* 1, 10. *Jahn.*] ¶ In plurali numero caret adhuc exemplis. [Sed nunc exstat apud *Phaedr. f.* 30. *ed.* a *Jannellio*. O sortem miseram, ductam de barathris, ait. Hic loquitur papilio ad vespam; *barathri* nempe sunt folliculi, quibus bombyces, antequam papiliones fiant, sese includunt. Ceterum versus ille paene totus est ex conjectura *Jannellii*, quod *codex* ibi pluribus scatet lituris. *F.* *In cod. sic legitur: o sortem m...... d.... m.. ba.. t... s.]

*BARATHRUS, i, V. BARATHRO.

*BARAXMALCHA, oppidum Mesopotamiae. *Ammian.* 24, 2. (al. 4.) *B. A.*

BARBĂ, ae, f. *πώγων*, pili in mento hominis. [Fortasse est a *παρειὰ* seu *παρεὰ*, maxilla, mox *παρεϝὰ*, tum *παρϝὰ*, ac tandem, mutato *π* in *β*, barba. *F.*] *Cic. Tusc.* 5, 20. Tondere barbam et capillum. [*Etiam *radere barbam* dicitur; sed hoc diversum a *tondere barbam*. *Suet. Aug.* 79. modo tondere, modo radere barbam. Ubi hoc, ni fallor, nostrum est, *den Bart abzwicken*. Scilicet hoc fiebat forcipe, illud novacula. Cf. *B. Crus.* ad *Suet. Caes.* 45.] *Plin.* 6, 28, 22. abradere. *Gell.* 3, 4. rasitare. *Ov. Met.* 13, 767. recidere. *Hor. A. P.* 298. ponere. [*Suet. Cal.* 5. 10. *Ner.* 12.] *Lucr.* 5, 673. mollem malis demittere barbam. [*Nota, barbam demittere alterius infamandi causa, quae injuriae species. *Ulp. Dig.* 47, 10, 15. §. 27.] *Tac. A.* 2, 31. promittere. [*Nota *Livium* aliosque scriptores narrare, antiquos *barbam promisisse* in luctu, etiam quum barbam radere nondum receptum esset. V. *Drak.* ad *Liv.* 6, 16, 4.] Et summittere. *Id. G.* 31. eod. sensu. *Sen. Qu. nat.* 1, 17. prominentem depectere. *Lampr. Elagab.* 31. *a med.* psilothro accurare. *Plin.* 7, 4, 3. Barba provenit. *Lucr.* 6, 945. crescit. *Ov. Met.* 12, 295. incipiens. *Juven.* 8, 166. prima *Plin.* 6, 28, 32. intonsa. *Nep. Dat.* 3. promissa. *Gell.* 9, 2. ad pubem usque porrecta. *Ov. Met.* 15, 656. longa. *Id. Fast.* 1, 259. mulcens propexam ad pectora barbam. *Cic. Verr.* 2, 2, 25. Homo maxima barba. *Id. Agr.* 2, 5. Capillatior quam ante, barbaque majore. *Pl. Bacch.* 5, 1, 15. Homo cano capite atque alba barba. ¶ *Barbam facere* est radere. *Lampr. Elagab.* 31. *extr.* Novacula barbam facere. ¶ *Barbam plenam habere* est barbam omnem emisisse, perfectaeque aetatis esse. *Spart. Antonin.* 10. Nulli vitem, nisi robusto et bonae famae, daret, nec tribunum, nisi plena barba, faceret. ¶ *Barba* et *pallium* fuere velut insignia philosophorum, praesertim Stoicorum, quibus se commendare populo, et verendos reddere studebant, vultu ipso habituque morum severitatem gravitatemque prae se ferentes. Hinc de quodam, qui se philosophum ementiebatur. *Gell.* 9, 2. Video barbam et pallium: philosophum nondum video. *Quint.* 11, 1. *ante med.* Philosophiam ex professo ostentantibus parum decori sunt plerique orationis ornatus. Verba exquisitiora non conveniunt barbae illi atque tristitiae. *Hor. Sat.* 2, 3, 34. sapientem pascere barbam, *h. e.* Stoicum philosophum profiteri. Adde *Lactant.* 3, 25. ¶ *Aurea barba* ornari solebant Deorum statuae, quos maxime colere quis volebat. Ea enim re valde iis gratificari credebant. [*Cic. N. D.* 3, 34. Idem Aesculapii Epidauri barbam auream demi jussit. Neque enim convenire barbatum esse filium, quum in omnibus fanis pater (scil. Apollo) imberbis esset.] Hinc *Pers.* 2, 56. nam fratres inter ahenos, Somnia pituita qui purgatissima mittunt, Praecipui sunto; sitque illis aurea barba. *Petr. Fr. Trag.* 58. *Burm.* Aut ego me non novi, aut non deridebis, licet barbam auream habeas, *h. e.* Deus sis: vel ditissimus et potentissimus. ¶ Apud *Juven.* 16, 31. dicitur aliquis *dignus esse barba et capillis majorum*, qui probis est moribus et antiquis. Prisci enim homines, qui castigatissimis moribus fuisse dicuntur, neque barbam, neque capillum tondere consueverunt. Primi enim tonsores in Italia fuisse dicuntur post an. U. C. CCCCLIV., ut *Varr. R. R.* 2. *sub f.* et ex eo *Plin.* 7, 59, 59. narrat: quo tempore ex Sicilia in Italiam venere tonsores: primusque omnium radi quotidie instituit Africanus sequens, ut *Plin. ib.* tradit. Inde mos inductus, ut viri raderent, adolescentes alerent, ut mox dicetur. Hinc barbatuli juvenes. *Cic. Att.* 1, 14. [*De *barba* ac de *tonsoribus* plurima docte disputata et diligenter collecta habes apud *Boettiger.* in *Sabina* Tom. II. p. 57. seqq.] ¶ *Barbam alicui vellere*, *τὸν πώγωνα τίλλειν τινὶ*, atrox injuria, magnumque ludibrium est. *Hor. Sat.* 1, 3, 133., *Pers.* 1, 133. et 2, 28. ¶ Primam barbam solebant Romani, ut primum totondissent, Diis consecrare, praesertim Apollini, Jovi et Veneri. Fere autem id fiebat circa vigesimum secundum aetatis annum (comam enim aliquot annis ante id tempus detondere, atque itidem Diis dicare mos fuit) eratque ille dies solemnis ac laetus, et celebrabatur coacto consanguineorum atque affinium coetu, conviviis missisque ultro citroque muneribus, etc., tanquam alter natalis dies. Videbantur enim quodammodo pueritiam exuere, et ad virilem statum transire. *Suet. Ner.* 12. Barbam primam posuit, conditamque in auream pyxidem, et pretiosissimis margaritis adornatam Jovi Capitolino consecravit. *Juven.* 3, 186. Ille metit barbam: crinem hic deponit amati: Plena domus libis venalibus. Adde *Petr. Sat.* 29. ¶ Dicitur etiam *barba* de brutis animalibus, qui vel villos habent a mento pendentes, vel aliquid barbae simile. *Plin.* 12, 17, 37. Barbae hircorum. *Id.* 26, 8, 30. caprarum. *Id.* 30, 11, 29. gallinaceorum. *Id.* 9, 17, 30. Mulli barba gemina insigniuntur inferiori labro, *Id. ib.* 30, 48. Polyporum barbae, *h. e.* crines, cirri, flagella barbae modo e capite pendentia. *Hor. Sat.* 1, 8, 42., ubi de veneficiis agit Canidiae et Saganae, lupis quoque *barbam* tribuit: et videtur significare partem rostri inferiorem, vel totum rostrum, parte pro toto accepta. ¶ *Barba hirquina* est in conviciis. *Pl. Ps.* 4, 2, 12. Heus tu, qui cum hirquina astas barba. ¶ *Serv.* ad *G.* 3, 311, et *Vel. Long. in Orthogr.* p. 2243. docent, *barbam* in singulari numero dici de hominibus, in plurali vero de brutis animalibus: quod sane discrimen aut falsum est, aut certe non perpetuum. Nam ipse *Virg. G.* 3, 366. de hominibus *impexas barbas* dixit, ut et *Charis.* observavit 1. p. 74., (licet *Serv.* aliter explicare malit) cui adde *Sil.* 13, 310. et *Petr. Sat.* 99., ubi *barbas horrentes* uni tantum nautae adtribuit. [*Appul. Met.* 4. p. 157, 1. Portunus caerulis barbis hispidus.] Contra in singulari de pluribus etiam hircis *barbam* dixit *Plin.* 28, 13, 56. ¶ Denique *barba* dicitur de summis arborum ramulis, seu tenuioribus foliis extremis, de lanugine in plantis, et similibus. *Plin.* 17, 23, 35. *n.* 22. Rami a projectu digitorum modo subrigi, tonsili in his tenuium quoque virgultorum barba, ne obumbrent. *Id.* 15, 22, 24. Ponticas nuces mollis protegit barba. ¶ *Barba Jovis* species est fruticis, in opere topiario tonsilis, et in rotunditatem spissa, argenteo folio. *Plin.* 16, 18, 31. ¶ [Fuit etiam cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 343, 3. L. Avilius L. F. Gal. Barba. Adde *Cassium Barbam* ap. *Cic. Att.* 13, 52. et *Phil.* 13, 2. *F.*]

*BARBAMENTUM, i, n. gena. *Vet. Gloss.* Barbamentum, *γένειον*. *B. A.*

*BARBANA, ae, Dalmatiae fluvius, in regione Labeatum, juxta oppidum Scodram. Hodie est *Bajana*. *Liv.* 44, 31. bis. *B. A.*

*BARBĂRA, ae, f. genus emplastri, idem quod barbarum. *Scribon. Larg. compos.* 207. *init.* V. Barbarum. *B. A.*

BARBĂRĒ, adv. *βαρβαρικῶς*, *βαρβαριστὶ*, barbaro more: et refertur tum ad sermonem, tum ad mores. *Cic. Tusc.* 2, 4. Si grammaticum se professus quispiam, barbare loquatur. *Quint.* 1, 6. *inf.* Barbare exclamare. *Hor. Od.* 1, 13, 14. Barbare laedens oscula. ¶ Quia vero Graeci omnes externas gentes *barbaras* vocabant: hinc *barbare* pro Latine usurpatur in illo *Pl. Asin. prol.* 10. Huic nomen Graece est Onagos Fabulae: Demophilus scripsit, Marcus vortit barbare. Adde *Trin. prol.* 19., *Varr. L. L.* 7, 36. et *Fest.* in *Barbari*.

BARBĂRI, orum, m. plur. *οἱ Βάρβαροι*. Appellati ita sunt a *βάρβαρ*, voce ficta ab Atheniensibus, cum exteros irridere vellent, quod eorum sermo vernaculus inconcinnus videretur, et quod loqui Graece volentes, difficulter, duriter aspereque Graeca sonarent. [*Vocem ab Atheniensibus certe non fictam esse patet inde, quod *Herod.* 2, 158. narrat Aegyptios eadem voce usos esse, qua omnes qui sua lingua non uterentur designarent. Docta extat de hac voce disputatio *F. Rothii über Sinn und Gebrauch des Wortes Barbar*, *Nürnberg*, 1814.

quam legas si plura cupis.] ℙ Hujus generis ceterae omnes gentes erant praeter Graecos; quod nulli praeter ipsos viderentur eleganter loqui, nam πᾶς μὴ Ἕλλην βάρβαρος, ut est apud *Serv.* ad *A.* 2, 504. Unde *Pl. Mil.* 2, 2, 56. Naevium poetam Latinum *barbarum* dixit. Quo pertinet et illud ejusdem *Curc.* 1, 2, 60. Pessuli gerite amanti mihi morem: fite causa mea Lydi barbari. V. LYDUS. Adde *Cat.* ap. *Plin.* 29, 1, 7. et *Festum.* [*Saepius conjunguntur *alienigenae ac barbari*, i. e. homines diversae stirpis ac diversa lingua utentes. V. *Drak.* ad *Liv.* 31, 29, 15.] ℙ Hoc deinde nomen Latini usurparunt: eoque omnes appellavere, qui vel Latini, vel Graeci non essent. Graecis enim hunc honorem habuere propter culturam litterarum, legum et artium, quas ab iis acceperant. *Plin.* 11, 37, 45. Urorum cornibus barbari septentrionales potant. *Id.* 8, 27, 41. Pantheras perfricata carne aconito barbari venantur. Adde 13, 15, 30. [*Apud *Suet. Dom.* 12. *barbari* dicuntur Germani, Galli, Britanni, ad quem l. V. annot. *Brem.*] V. BARBARIA et BARBARUS. ℙ Denique *barbaros* dixere eos omnes, qui Romano imperio subjecti non essent: qua ratione etiam Itali in Gallia comata, in Liguribus, etc. interdum significantur. Cujus rei testimonia occurrunt apud *Cic. N. D.* 2, 4., item *Liv.*, *Flor.* et *Ammian.*: item in *libb. Dig. et Cod. Justin.*, ut est apud *Brisson. de V. S.* ℙ *Barbarum* pro *Barbarorum* in genitivo plur. *Phaedr.* 4, 6. In perniciem Grajum et Barbarum.

BARBĂRĬA, ae, f. et Barbaries, ei, f. a Latinis dicitur omnis externa regio praeter Italiam et Graeciam; item gentes in iis regionibus incolentes. *Cic. Fin.* 2, 15. A quo non solum Graecia et Italia, sed etiam omnis Barbaria commota est. *Id. ib.* 5, 4. Omnes fere civitates, non Graeciae solum, sed etiam Barbariae. [*Cic. Rep.* 1, 3. Themistoclem non in Graeciae portus, per se servatos, sed in barbariae (i. e. Persiae) sinus confugisse, quam afflixerat. *B. A.*] *Ov. Met.* 15, 829. Quid tibi Barbariem, gentes ab utroque jacentes Oceano numerem? *Lucan.* 8, 812. adde subactam Barbariem gentesque vagas. ℙ Hoc sensu in plurali num. usurpavit *Tert. adv. Judaeos* 7. et *Virgin. vel.* 2. ℙ Speciatim dicitur de Phrygia. *Hor. Ep.* 1, 2, 7. Graecia Barbariae lento collisa duello. [*De Gallis, *Cic. Font.* 19. nos vero — non isti immani atque intolerandae barbariae resistemus? i. e. Gallis, quas paulo ante immanissimas et crudelissimas nationes appellaverat.] ℙ Apud Graecos omnis externa regio *Barbaria* est. *Pl. Poen.* 3, 2, 21. Macerato hoc pingues fiunt auro in Barbaria boves, *h. e.* in Italia. Est enim Graecus homo, qui ibi loquitur. Adde *Eund. fr.* apud *Fest.* in *Vapula.* ℙ Dicitur etiam de barbaris ac feris moribus. *Cic. Balb.* 19. Inveteratam barbariam ex Gaditanorum moribus disciplinaque delere. [*ubi *barbariem* dixit ritum hostiarum humanarum immolandarum.] *Flor.* 4, 12. de Sarmatis: Tanta barbaries est, ut pacem non intelligant. *Ov. A. Am.* 2, 551. Oscula vir dederat (memini) suus: oscula questus Sum data, barbarie noster abundat amor, *h. e.* feritate quadam et nimia zelotypia. ℙ Sumitur item pro rusticitate, ignorantia, aut stultitia. *Ov. Am.* 3, 8, 3. Ingenium quondam fuerat pretiosius auro: At nunc barbaries grandis, habere nihil. Justin. 43, 4. Ab his igitur Galli et usum vitae cultioris, deposita et mansuefacta barbaria, et agrorum cultus didicerunt. ℙ Item pro vitio sermonis. *Cic. Brut.* 74. Sed omnes tum fere, qui nec extra urbem hanc vixerant, nec eos aliqua barbaries domestica infuscaverat, recte loquebantur. *Id. Or.* 1, 26. Si multitudo litium, si varietas causarum, si haec turba et barbaria forensis dat locum vel vitiosissimis oratoribus, *h. e.* turba illitterata et barbara.

*BARBARIĀNA, ae, locus in Hispania Baetica. *Anton. Itin. B. A.*

BARBĂRĬCĀRĬI, orum, m. plur. iidem qui Phrygiones, hoc est textores artificesque barbaricae vestis, exprimentes ex auro et coloratis filis hominum formas, et diversorum animalium et specierum imitatam subtilitate veritatem. Ita *Don.* ad illud *Virg. A.* 11, 777. Pictus acu tunicas et barbara tegmina crurum. Ubi *Serv.* quoque de textura Phrygionum intelligit. Hi autem ideo *barbaricarii* dicti sunt, quia *Barbaria* speciatim pro Phrygia aliquando sumitur, et *Barbaricus* pro Phrygio. [*Cf. *Barbaria* et *Barbaricus. Inscr.* ap. *Murat.* 971, 5. Hermes barbaricarius ministrator, *h. e.* qui vestes barbaricas servabat. *F.*] ℙ Legitur praeterea in *Cod. Justin.* 12, 24, 7. *in f.* et in *Cod. Theod.* 10, 22, 1., ubi *barbaricarii* sunt, qui aurum argentumve operibus illinunt (*Vergolder.*) ℙ [*In *Notit. Dign. Imper. n.* 42. *brambaricarii* vitiose vocantur. V. *Guther. de Off. Dom. Aug.* 3, 22. *B. A.*]

BARBĂRĬCĒ, adv. βαρβαρικῶς, Barbarorum more. *Capit. Ver.* 10. Barba prope barbarice demissa.

BARBĂRĬCUS, a, um, adj. βαρβαρικὸς, idem quod Barbarus. *Suet. Cl.* 47. Barbarica nomina. *Pl. Cas.* 3, 6, 19. et *Sall. or.* 1. *ad Caes. De rep. ord.* 3. *extr.* Neque barbarico ritu caede caedem, sanguine sanguinem expiandum. *Claud. Eutr.* 2, 226. Barbarica vita, *h. e.* Barbarorum similis, et plena feritatis. *Ov. Her.* 3, 1. Quam legis, a rapta Briseide littera venit. Vix bene barbarica Graeca notata manu. *scil.* quia Briseis erat e Lyrnesso insula. Omnes autem qui Graeci non essent, a Graecis barbari dicti sunt. *Pl. Capt.* 4, 2, 104. Barbaricae urbes, *h. e.* Italae. Graecus enim ibi homo loquitur. Sic *Id. Capt.* 2, 3, 32. Barbarica lex, *h. e.* Romana. *Flor.* 3, 3. Barbarica stoliditas. *Virg. A.* 8, 685. Hinc ope barbarica, variisque Antonius armis, *h. e.* Orientalium nationum exercitu contra Romanos bellum ferens. ℙ Ponitur etiam pro Phrygio. Phryges enim speciatim *barbari* dicti sunt. [*Scilicet obtinuit apud Latinos usus loquendi ab Homero receptus, nam et Homerus Phrygas barbaros appellat.] *Enn.* [*in *Andromache*] ap. *Cic. Tusc.* 3, 19. O pater, o patria, o Priami domus! Vidi ego te, astante ope barbarica, Tectis caelatis, etc. *h. e.* dum staret regnum Phrygum incolume. *Virg. A.* 2, 504. Barbarico postes auro, spoliisque superbi. Ubi *Servius:* aut multo, quia barbari copiae magis quam elegantiae student: aut a Barbaris capto: aut vere barbaro idest Phrygio; nam et *Homerus* Phrygas *Barbaros* appellat. *Lucr.* 2, 499. Barbaricae vestes, *h. e.* Phrygio more pictae. ℙ *Barbarica silva* ab agricolis dicitur, quae conseminea est, et aut nulla, aut certe levi cultura colitur. *Colum.* 11, 2. *a med.* Silvam si quis barbaricam, idest conseminean velit facere. ℙ Accipitur etiam *barbaricus* pro peregrino, externo. [*Lucr.* 2, 499. vestes barbaricae. *Virg. A.* 2, 204. aurum barbaricum. *Ammian.* 18, 2. sermo barbaricus.] Hinc *Plin.* 21, 6, 16. errasse eos dicit, qui Baccaris radicem *barbaricam* appellavere, quia nempe in Italia non proveniret, sed solum in externis regionibus: ita enim ibi interpretatur *Hard.* (quamquam *Salm. Exerc. Plin.* p. 1068. aliter legendum putat). Eadem fortasse ratione dicta videntur ab eodem *Plin.* 15, 15, 16. pyra barbarica. Et 36, 25, 61. barbarica pavimenta: quia nempe ab exteris regionibus in Italiam primum invecta fuerint. [*Veget.* 4, 7. Frequens opinio est, barbaricis (sc. equis, i. e. non in Italia, sed in terra peregrina natis) nulla adhibenda medicamina.] *Prud. Apoth.* 211. Barbarici sinus, *h. e.* vestes Babylonicae. ℙ De *sphaera barbarica* dicemus in SPHAERA. ℙ *Barbaricum*, *ci*, absolute (subaudi *solum*) est barbarorum regio non subjecta Romanis. [*Barbaricum* pro regione barbarorum dictum, ut Noricum, Vindelicum, Illyricum celt. pro regione Noricorum, Vindelicensium, Illyriorum celt. V. *Gronov. Observ.* II. 3. p. 233.] *Spart. Sever.* 47. Milites expeditionis tempore sic disposuit, ut in mansionibus annonas acciperent, nec portarent cibaria XVII. dierum, nisi in barbarico. *Ammian.* 18, 2. Visus in barbarico miles. *Eutrop.* 9, 4. Uterque in barbarico interfecti. [*Eutrop.* 7, 8. Albis in barbarico, longe ultra Rhenum est. V. *Gronov. Observ. l.* supra *l.*] ℙ Est praeterea *Barbaricum*, teste *Festo*, clamor exercitus, quia eo barbari uti solent, qui clamor *barritus* etiam appellatur barbaro vocabulo, ut infra in BARRITUS dicemus. ℙ Denique *barbaricum* adverbii more pro *barbarice* ponitur. *Sil.* 12, 418. Barbaricum atque immane gemens. [*Ceterum observa adject. *barbaricus* nullum scriptorem pedestrem aureae aetatis usum esse. Fuit forma poetica pro *barbarus*, quae, ut fit, postea in vulgarem usum transiit. Primus ex prosae auctoribus *barbaricus* dixisse videtur *Plinius major.*]

BARBĂRĬES. V. BARBARIA.

BARBĂRISMUS, i, m. Βαρβαρισμὸς (Graeca vox, Latine *sermo rusticus*, teste *Gell.* 13, 6.) vitium orationis, quod fit in singulis verbis: nam si in plurium verborum constructione fiat, *soloecismus* dicitur. Fit autem pluribus modis, ut cum peregrinam et barbaram vocem usurpamus; vel utimur quidem vocibus Latinis, sed eas corrumpimus vel declinatione, aut conjugatione, ut si *legebo* dicamus pro *legam*, vel *carmini* pro *carminis;* vel pronuntiatione, longam *v. gr.* pro brevi proferendo; vel scriptione, ut si aspirationem adscribamus, ubi locum non habet; vel denique alio quopiam modo verba invertamus: qua de re plura grammatici. V. *Quint.* 1, 5., *Charis.* 4. *init.*, *Diomed.* 2. p. 446. et alios. *Auct. ad Her.* 4, 12. Barbarismus est, cum verbum aliquod vitiose effertur. [*ubi *barbarismus* distinguitur a *soloecismo.*] *Mart.* 6, 17. Cinnam, Cinname, te jubes vocari: Non est hic, rogo, Cinna barbarismus? ℙ *Gell.* 13, 6. Id vocabulum quod dicitur vulgo barbarismus, qui ante divi Augusti aetatem pure atque integre locuti sunt, an dixerint, nondum equidem inveni. ℙ Potest etiam ad animi naturam referri: et quemadmodum *barbarum* dicimus, qui est incultis ac feris moribus, ita *barbarismum* pro feritate et barbarie usurpare licebit. *Quint.* enim *l. c.*, ubi *barbarismi* genera enumerat, Alterum, *inquit*, genus barbarismi accipimus, quod fit animi natura, ut is a quo insolenter quid, aut minaciter, aut crudeliter dictum sit, barbare locutus existimetur. *Sidon. ep.* 9, 3. Quidam barbarismus est morum sermo jucundus, et animus afflictus. ℙ Si qui apud poetas reperiantur *barbarismi*, schematismos, schemata, metaplasmos appellari docent *Quint.* 1, 8., *Charis.* 4. *in.* et *Diom.* 2. p. 446. et 449. V. METAPLASMUS.

BARBĂRŎLEXIS, is, f. βαρβαρόλεξις, vitium est orationis barbarismo simile: in eo tamen differens, quod barbarismus fit in nostra loquela, inquit *Charis.* 4. *in.*, βαρβαρόλεξις in peregrina, hoc est, ut *Isid. Or.* 1, 312. explicat, barbarismus in verbo Latino fit, dum corrumpitur; quando autem barbara verba Latinis eloquiis inseruntur, βαρβαρόλεξις dicitur. Refertur autem inter figuras orationis; ac tales sunt *gaza* et *magalia* apud *Virgil.*

[BARBĂRŬLUS, a, um, diminut. barbari. Nomen servile Romanum. *Inscr.* ap. *Murat.* 1575, 3. Barbarulae, quae *vixit* annos XXII. *menses* II. *dies* IIII. Barbara et Philumenus L., et Helicon Contubernali Kar. *F.*]

BARBĂRUS, a, um, adj. Βάρβαρος, a Graecis dicitur quicumque Graecus non est, ut in BARBARI docuimus. Hinc apud *Plaut.* qui in suis Fabulis plerumque Graecos homines loquentes inducit, legitur *Barbaria* pro Italia, et *Barbaricae urbes* pro Italis. Sic *Mil.* 2, 2, 56., ubi poetam barbarum memorat, *Naevium* Latinum poetam intelligit. Huc pertinet etiam illud ejusdem *Pl. Stich.* 1, 3, 40. Haec verba subigunt me, mores ut barbaros discam, atque ut faciam praeconis compendium: itaque auctionem praedicem, ipse veneam, *h. e.* mores omnino inusitatos in Graecia, et peregrinos, qualis est, ut qui praeconem agit, et auctionem facit, ipse se vendat. ℙ Latini quoque Barbaras dixerunt omnes externas Gentes, Graecis exceptis (V. *Sen. Ira* 3, 2.), idque non ob eam solum rationem, quod externi essent, sed tum propter asperiorem sermonem, tum propter rudia ingenia, stultitiam, ignorationem litterarum, agrestem duramque vivendi rationem, morum feritatem et saevitiam. Tribuitur autem non solum hominibus ac rebus ipsis, sed etiam locis ipsis cultu et caelo mitiore carentibus. *Cic. Verr.* 2, 4, 50. Neque tam barbari lingua et natione illi, quam tu natura et moribus. [*Vell.* 2, 108, 2. barbarus natione magis quam ratione Marobod.; quo loco eleganti figura utraque vocis significatio adhibetur, qua et peregrinitatem et absueditatem hominum rerumque notare consueverunt Romani.] *Id. Marc.* 2. Gentes immanitate barbarae, multitudine innumerabiles. *Id. Font.* 10. Immanis ac barbara consuetudo hominum immolandorum. [*Eadem adjectiva sed inverso ordine, conjungit *Appul. Met.* 3, p. 131, 36. illi barbari prorsus et immanes homines. Ubi de praedonibus agitur.] *Petr. Sat.* 96. Rabiosa et barbara voce perorare. *Ov. Pont.* 3, 2, 78. Sacra suo facio barbariora loco. *Curt.* 5, 5. Barbarae litterae. *Hor. Od.* 2, 6, 3. Barbarae Syrtes. Et *ib.* 19, 17. Mare barbarum. [*i. e. mare Indicum. Loquitur poeta de Baccho plurimarum victoriarum apud Indos auctore.] *Tac. A.* 1, 61. Barbarae arae, *h. e.* a Barbaris exstructae. *Treb.* XXX. *Tyrann.* 23. *de Saturnino.* Victoriae Barbarae, *h. e.* de Barbaris reportatae. Al. aliter leg. [*Est *barbarus* omnino is, qui diversa ab incolis ejus loci ubi domicilium habet lingua utitur. Sic *Ov. Trist.* 5, 10, 37. de se ipso apud Scythas degente: barbarus hic ego sum quia non intelligor ulli.] ℙ *Barbarum*, *i*, genus emplastri, de quo *Cels.* 5, 19. *n.* 1. et *ib.* 26. *n.* 23. *a med.* et *Scrib. Comp.* 207. [*Idem emplastrum apud *Scrib. Larg. compos.* 207. *in.* etiam *barbara* dicitur, ad quam vocem fortasse *compositio* cogitandum.] ℙ *In barbarum* est in morem barbarorum. *Tac. A.* 6, 42. Civitas non in barbarum corrupta, sed conditoris Seleuci retinens. *Id. H.* 5, 2. Accolas Idaeos, aucto in barbarum cognomento, Judaeos vocitari. [*Est hoc ex Graecorum more dictum, apud quos ἐς σὺν ὁρμᾷ est i. q. *apri more impetum facit.* V. *Ruhnk. praef.* ad *Schelleri Lex.* p. 10. coll. *Schaefer.* ad *Theocrit. Id.* 14, 28. Sic *Wustem.* Ego illum potius Graecorum usum compararim, quo dicunt εἰς καλὸν et simm. pro καλῶς. V. *Matth. Gr. Gr.* §. 578. d., p. 1146. Eadem est Graecorum imitatio, quum *Tac.* dicit *ex facili*, *ex affluenti* etc. pro advv. *facile*, *affluenter*, ut Gr. ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς pro *palam.*] ℙ Speciatim *Barbari* dicti sunt Phryges. [*Barbarus* eximie appellatur rex Persarum apud *Cornel. Themist.* 4.] *Hor. Epod.* 9, 5. Sonante mixtum tibiis carmen lyra, Hac Dorium, illis Barbarum. *Virg. A.* 11, 777. Pictus acu tunicas, et barbara tegmina crurum. V. PHRYGES. [*BARBARIA et BARBARICUS.] ℙ [*Barbari casus* dicuntur, qui terminationem habent tantum Latinam, non vero Graecam. *Cic. Or.* 48. Et cum *Phrygum* et *Phrygibus* dicendum esset, absurdum erat aut tantum barbaris casibus Graecam litteram adhibere, aut recto casu solum Graece loqui; nunc tamen et *Phryges* et *Phrygum* aurium causa dicimus. *Gesn.* in *Thes. L. L.* in V. *Casus* censet, Ciceronem vocasse casus barbaros *Phrygum* et *Phrygibus*, quod eos Latini cum Graecis communes non habent; *Phryx* enim et *Phryges*, casus recti, etiam Graeci sunt; in his igitur Graecae litterae *ph* et *y* ferri possunt; ergo, ait *Cicero*, cur non eaedem

retineri possint etiam in barbaris casibus *Phrygum* et *Phrygibus*, aurium scilicet causa? ℙ *Barbarum* pro *Barbarorum*. *Phaedr.* 4, 6. In perniciem Grajum et Barbarum, *h. e.* barbarorum. ℙ Comp. *Barbarior*. V. supra. *F.*]

*BARBATĪA, ae, f. oppidum ad Tigrim fluvium. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

BARBĀTŌRĬA, ae, f. πωγωνοκουρία, barbae recisio. *Barbatoriam facere* ap. *Petr. fr. Trag.* 73. *Burm.* est primam barbam ponere, quod solemni ritu fieri solebat, ut in BARBA dictum est. Verba *Petronii* sunt: Amici, inquit, hodie servus meus barbatoriam facit. Itaque usque in lucem coenemus. [*Haec vox *barbatoria* ex sermone rustico videtur petita esse. Cf. *Boettigeri Sabina*, Tom. II. p. 57.]

BARBĀTŬLUS, i, m. ἀρτιγένειος, λειογένειος, [qui barbae florem habet in extrema genarum parte prope aures. Ita vero *Bartol. Borghesius Dissert. della gente Arria* p. 67. et seqq. Romae vocatos fuisse probat adolescentes, qui ornatus gratia barbulam illam circa genas alebant, quam etiamnum gerere solent nostri juvenes venerei nepotuli, donec ad plenam virilitatem pervenerint, quamque maturiores annis tandem deponunt. [*Sic *Furl. Forc.* haec habebat: „qui primam barbam vix emisit, aut qui exiguam habet barbam." Ego quidem non video, cur de illa maxime genarum barba intelligendum sit nostrum voc., quum non minus bene intelligi possit de minore aliqua labii superioris et menti barba, qualem hodieque delicatuli adolescentes, maxime milites et litterarum studiosi, in deliciis habent. V. *Cic. Coel.* 14. quem *Forc.* affert s. v. seq. ab in.] *Cic. Att.* 1, 14. Concursabant barbatuli juvenes, totus ille grex Catilinae. [*Id. ib.* 16. Ut nostri isti comissatores conjurationis, barbatuli juvenes, illum (*Pompejum*) in sermonibus Cnaeum Ciceronem appellent. *Hieron. ep.* 117. *ad matr. et fil. n.* 6. Dabit tibi barbatulus quilibet manum, sustentabit lassam, et pressis digitis aut tentabitur, aut tentabit. Et *n.* 10. An tu negligens, dissoluta, contemptrix, quae annos nata XXV. adolescentem necdum bene barbatulum ita brachiis tuis, quasi cassibus, inclusisti? V. BARBULA. *F.*] ℙ Translate de piscibus. *Cic. Parad.* 5, 2. Barbatulos mullos exceptans de piscina. V. BARBULA.

BARBĀTUS, a, um, adj. πωγωνίας, ἐκπώγων, barbam habens. *Cic. Coel.* 14. Aliquis mihi ab inferis excitandus est ex barbatis illis, non hac barbula, qua ista (mulier) delectatur, sed illa horrida, quam in statuis antiquis et imaginibus videmus. [*Hic locus vide an ad seq. referri debeat. Rectius, opinor, huc trahas *Cic. Cat.* 2, 10. ubi juvenes de grege Catilinae, qui lanuginem nondum deposuerunt, ita significat: quos pexo capillo, nitidos aut imberbes aut bene barbatos videtis. — Juppiter audit *barbatus*, quod cum barba effingitur in statuis; opponitur *imberbis* Apollo. *Cic. N. D.* 1, 30. Isto modo dicere licebit Jovem semper barbatum, Apollinem semper imberbem.] *Id. Att.* 2, 1. Si mulli barbati sint, qui ad manum accedant. [**Plin.* etiam 9, 30. mullos dicit barba gemina insigniri inferiori labro.] ℙ Saepe dicitur de antiquis hominibus, quia veteres nec capillum tondere, nec barbam radere solebant. V. BARBA. *Cic. Mur.* 12. Haec jam tum apud illos barbatos ridicula, credo, dicebantur. *Id. Sext.* 8. Unum aliquem ex barbatis illis, exemplum imperii veteris, imaginem antiquitatis intueri. *Juven.* 4, 103. facile est barbato imponere regi, *h. e.* stulto, aut minus astuto, simplici ac rudi. Tales enim prisci illi fuere. ℙ Item de philosophis qui barbam alere solebant. *Pers.* 4, 1. barbatum haec crede magistrum Dicere, sorbitio tollit quem dira cicutae, *h. e.* Socratem. Adde *Juven.* 14, 12. ℙ *Barbatus* substantive. *Petr. fr. Trag.* 40. *Burm.* Non ille Carpus accessit, sed barbatus ingens, fasciis cruralibus alligatus. *Mart.* 14, 81. Ne mendica ferat barbati prandia nudi, Dormiat et tetrico cum cane pera rogat, *h. e.* philosophi Cynici. *Phaedr.* 4, 8. *barbatum* pro hirco posuit. ℙ Translate. *Mart.* 14, 84. Ne toga barbatos faciat, vel paenula libros, *h. e.* assiduo attritu libros villosos reddat, dum sinu gestantur. ℙ *Barbata nux* dicitur a *Plin.* 19, 1, 2. *n.* 3. quae lanugine, ceu barba, tegitur. ℙ Apud *Eund.* 10, 3. inter varias aquilarum species est etiam *barbata*, quam a Tuscis ossifragam appellari ait. ℙ De *Fortuna barbata*, *h. e.* viri barbati specie culta, cujus aediculam fuisse Romae in 11. regione affirmat *Panvinius*, exstat figura et vet. *Inscr.* ap. *Spon. Miscell.* p. 104. [et apud *Murat.* p. 81. Hujusmodi numen fuisse Jovem hoc titulo veneratum, apparet ex *August. Civ. Dei* 4, 11. Ipse Juppiter sit et Fortuna barbata, quae adultos barba induat; quos honorare noluerunt, ut hoc qualecumque numen saltem masculum Deum, vel a barba Barbatum, sicut a nodis Nodosum, vel certe non Fortunam, sed quia barbas habet, Fortunium nominarent. *F.*]

*BARBESCO, γενειάζω. *Gloss. Cyril. B. A.*

*BARBESŬLA, ae, oppidum Hispaniae Baeticae cum flumine cognomine, inter Carteiam et Saldubam. *Plin.* 3, 1. *Barbesola* appellatur a *Mela* 2, 6. *ad f. B. A.*

BARBĬGER, a, um, adj. πωγωνοφόρος, qui barbam fert: et dicitur fere de capris. *Lucr.* 5, 898. Barbigerae pecudes. Et 6, 970. Barbigerae capellae.

BARBĬTIUM, ii, n. idem ac barba. *Appul. Met.* 5. p. 162, 21. Juvenis lanoso barbitio genas inumbrans. *Id. Met.* 11. p. 260, 40. Hircino barbitio philosophum fingere.

*BARBITONDĪUM, i, n. Occurrit haec vox ap. *Schol. Antiq.* ad *Juvenal. sat.* 3, 186. edente *D. A. G. Cramero. B. A.*

BARBĬTOS, i, m. et f. et Barbiton, i, n. ὁ καὶ ἡ βάρβιτος, et βάρβιτον τὸ, genus musici instrumenti multas chordas habentis (nam *Theocritus* appellat πολύχορδον) et graviorem edentis sonum: unde et βαρύμιτον dicitur, ut *Poll.* 4, 9. docet, a βαρὺς, gravis, et μίτος, quae vox tum filum, tum fides seu nervos significat. A Latinis poetis pro lyra sumitur: cumque Graeca vox sit, libenter Graeca positione effertur. *Hor. Od.* 1, 32, 3. age dic Latinum, Barbite, carmen. *Id. Od.* 3, 26, 3. defunctumque bello Barbiton hic paries habebit. *Ov. Her.* 15, 7. Flendus amor meus est: elegeia flebile carmen. Non facit ad lacrimas barbitos ulla meas. *Auson. ep. ad Philom. Gramm.* 44. Hoc genere et chordas et plectra et barbita conde. *Claud. prooem. ad Epith. in nupt. Hon. et Mar.* 9. Terpsichore facilem lascivo pollice movit Barbiton.

*BARBOSTHĔNES, is, mons Peloponnesi, in regione Laconica, X. mil. pass. distans a Lacedaemone. *Liv.* 35, 27 et 30. *B. A.*

BARBŬLĂ, ae, f. γένειον, exigua barba, qualem Romae alebant adolescentes. V. BARBATULUS. *Cic. Coel.* 14. Aliquis ex barbatis illis, non hac barbula qua ista delectatur, sed illa horrida, etc. ℙ Translate. *Plin.* 21, 8, 25. Bellio flos pastillicantibus quinquagenis quinis barbulis coronatur. *Id.* 27, 11, 74. Gerit juxta folia singulas veluti barbulas. ℙ Fuit cognomen Romanum in gente Aemilia, ut Q. Aemilius Barbula. *Liv.* 9, 20.

[BARBŬLUS, i, m. piscis, quem Histri vulgo vocant *mormora*, Veneti improprie *dentale* (Gadus barbatus *Linn.*) *Gloss. Philox.* Φάγρος ἰχθὺς, dentatus, barbulus, puellius, dentex. V. v. seq. *F.*]

BARBUS, i, m. piscis fluviatilis et marinus, idem qui mullus, vel ex mullorum genere (unde *barbatos mullos* dixit *Cic. Att.* 2, 1. *a med.*) ita appellatus, quia veluti barba gemina insignitur in labris. [*Cyprinus barbulus *L.* Fortasse *barbulus* (V. v. praec.) diminutivum est.] *Aus. Mosell.* 94. Liberior laxos exerces, barbe, natatus. Et *ib.* 134. Propexique jubas imitatus gobio barbi. ℙ [Fuit etiam cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 360, 3. P. Aquius Barbus. *F.*]

BARCĂ, ae, f. ἐφολκὶς, σκάφος, genus parvi navigii phaselo, aut scaphae simile, et vehendis oneribus aptum. Scribit *Isid. Orig.* 19, 1. barcam esse, quae cuncta navis commercia ad litus portat; eamque in pelago, propter nimias undas, in navi ipsa vehi. Sed *barca* in Latina lingua vox est recentioris aevi. *Paul. Nol. carm.* 21, (al. 13.) 95. *ad Cyther.* Ut mox salubri barca praesidio foret Puppi superstes obrutae. ℙ [Habetur tamen in *Not. Tir.* p. 77. Barca, barcula, barcella. *F.*]

BARCAEI, orum, m. plur. Populi Africae a Barce oppido denominati, Carthaginensium hostes. *Virg. A.* 4, 43.

BARCAEUS, a, um, adj. Barcaeus juvenis *Sil.* 10, 355. et 12, 200. est Annibal, qui ortus Sarrana prisci Barcae de gente vetustos A. Belo numerabat avos, ut ait *Id.* 1, 72.

*BARCANII, orum, populi Hyrcaniae, *Barcani* appellati a *Curt.* 3, 2. *B. A.*

*BARCĀRĬUS, ii, m. qui in barcis militant. *Not. dign. utriusque Imper.* p. 65. Barcariorum classis praefectus. Adde *n.* 63. *B. A.*

BARCĒ, es, f. Βάρκη, nutrix Sichaei ap. *Virg. A.* 4, 632., ubi *Servius* notat, hoc cognomen fuisse etiam familiae Annibalis. ℙ Item oppidum Africae quod postea *Ptolemais* dictum est inter Aegyptum et Syrtes majores, ubi Cyrenaica et Marmarica regiones; ita dicta a *Barce* regina, ut *Serv.* ad *A.* 4, 42. docet. *Plin.* 5, 5, 5. ℙ [*Item oppidum Indiae, ad Indi ostium. *Justin.* 32, 10. ubi pro *Barcen* legendum forsan *Baracen*, quod malunt nonnulli. ℙ Item oppidum in Media, ut videtur. *Justin.* 1, 7. ubi tamen *Barene* malunt viri docti. Barene autem Mediae oppidum est. *B. A.*

[BARCELLA. V. BARCA. *F.*]

BARCHĪNUS, a, um, adj. ad Barcham pertinens, quae fuit familia Carthagine nobilissima et potentissima, ex qua Annibal fuit. Hinc *Barchinos* et *Barchinam factionem* et *Barchinam familiam* memorat *Liv.* 21, 3. et 9. et 23, 13. ℙ Barchinam cladem *Sidon. carm.* 2, 532. appellat, qua victus fuit a C. Claudio, et M. Livio, ad amnem Metaurum Asdrubal frater Annibalis, et in ipso proelio occisus: de qua *Liv.* 27, 47. et seqq. ℙ Legitur et *Barcinus*.

BARCĬNO et Barcinon, ōnis, f. nunc *Barcellona*, urbs nobilis Hispaniae citerioris maritima cum portu, caput Catalauniae, olim colonia Romanorum, cognomine Faventia, ut apud *Plin.* 3, 3, 4. legitur. *Aus. ep. ad Paul.* 24, 89. Tarraco et ostrifero superaddita Barcino ponto. *Prud.* 4. περὶ στεφ. 33. Barcinon claro Cucufate freta Surget, et Paulo speciosa Narbo.

BARCĬNONENSIS, e, adj. ad Barcinonem pertinens, ut *Barcinonensis muria* apud *Aus. ep.* 21.

[BARCŬLĂ. V. BARCA. *F.*]

BARDAĬCUS, a, um, adj. *Juven.* 16, 13. Bardaicus judex datur haec punire volenti Calceus et grandes magna ad subsellia surae, *h. e.* miles habens calceum Bardaicum et grandes suras datur judex etc. [*Haec interpretatio poetae optime videtur convenire. Similiter Graeci ἀσπὶς, λόγχη, κρηπῖδες pro militibus ponunt. Vid. *Markl.* ad *Eurip. Iph. Aul.* 189. *Schaefer.* ad *Long.* p. 373. *Interpp.* ad *Theocr. Id.* 15, 5.] Est autem *Bardaicus* vox deducta a *Bardaeis*, qui fuere populi Illyrici; apud quos fortasse militares illi calcei vel inventi sunt, vel in magno usu fuere. Hinc *Bardaicum* absolute pro Bardaico calceo posuit *Mart.* inter ea, quae mali sunt odoris, enumerans, 4, 4. Lassi bardaicus quod evocati. ℙ Sunt qui aliter verba *Juven.* interpretantur, nempe ut *Bardaicus* ad judicem referatur, non ad calceum. Qua ratione *Bardaicus judex* esse dicitur miles cucullo amictus, quae vestis est militaris vilior a Bardaeis itidem denominata, et alio nomine *bardocucullus* dicta. Hinc *bardaicos cucullos* legimus apud *Capit. Pertin.* 8., ubi multa *Salm.* in hanc rem. Similiter apud *Mart.* exponunt *bardaicum* non calceum, sed bardocucullum, qui diu a milite gestatus, et sudore perfusus, satis habet tetri odoris. Itaque *Liburnici cuculli*, qui apud *eund. Mart.* leguntur in lemmate *epigr. lib.* 139, 14., iidem esse videntur qui *Bardaici*. Nam et Liburnia in Illyrico est. ℙ Plura qui volet ad haec loca, quae varie praeterea a variis exponuntur, ipsos adeat eorum interpretes. ℙ Sunt qui ubique legunt *Bardiacus*, eodem tamen sensu: sed *Bardaicus* magis placet eidem *Salm.*, *Grut.* et aliis, quia ut ab *Achaeus* fit *Achaicus*, sic a *Bardeus* vel *Bardaeus* (ut mallet legi *Salm.*) fit *Bardaicus*.

BARDĒI vel Bardaei, orum, m. plur. populi Illyrici, qui quondam ut in Italia sedes figerent, bellum cum Cinna et Mario gessere, ut in quibusdam *Vet. Gloss.* legitur apud *Salm.* ad *Capitol. in Pertin.* 8. [*Populus antiquis temporibus *Ardyaei* nominatus, unde *Vardaei* et *Bardaei* dicti sunt. Cf. *Liv.* 27, 30. et ad h. l. *Gronov.* observ.]

*BARDERATE, oppidum Liguriae. *Plin.* 3, 5. *B. A.*

BARDI, orum, m. plur. apud Gallos dicti sunt, qui poeticae studiosi erant, et carminibus celebrabant laudes virorum fortium, magno ob id a suis in honore habiti, ut *Fest.* et *Suid.* 4. tradunt. [*Retinuit ac servavit hanc vocem nostra lingua. Ex vulgari usu hodieque vates illos dicimus *Barden*, eorumque carmina *Bardengesaenge*. Descendit autem a verbo *baren*, i. e. clamare, canere, unde *baritus* s. *barditus* dicitur.] Est autem haec appellatio non gentis, aut loci, sed sectae, seu ordinis. Tria enim hominum genera apud Gallos honestissima fuisse, docent *Suid.*, *Diod. Sic.* 5, 31. et *Strabo* 4.; nempe Euhages, qui sacrificiis et praeterea contemplandae naturae operam dabant. V. EUHAGES; Druidas, qui praeter hanc philosophiam de moribus etiam disceptabant; et Bardos. *Lucan.* 1, 447. Vos quoque qui fortes animas belloque peremptas Laudibus in longum vates dimittitis aevum, Plurima securi fudistis carmina Bardi. *Ammian.* 15, 9. Per haec loca viguere studia laudabilium doctrinarum, inchoata per Bardos et Euhages et Druidas. Et Bardi quidem fortia virorum illustrium facta heroicis composita versibus cum dulcibus lyrae modulis cantitarunt: Euhages vero scrutantes seriem et sublimia naturae pandere conabantur: inter hos Druidae ingeniis celsiores, ut auctoritas Pythagorae decrevit, sodaliciis adstricti consortiis, quaestionibus occultarum rerum altarumque erecti sunt, et despectantes humana pronunciarunt animas immortales. Hic *Valesius* ex auctoritate *Athenaei*, *Appiani* etc., ostendit solitos fuisse Bardos castra sequi, et regum ac ditiorum mensas, veluti parasitos et scurras, consectari, carmina in eos laudum plena, et conviciorum in hostes fundendo, quibus se commendabant.

BARDIĂCUS. V. BARDAICUS.

BARDĪTUS. V. BARRITUS.

*BARDO, onis, oppidum Hispaniae ulterioris. *Liv.* 33, 21. *B. A.*

BARDŎCŪCULLUS, i, m. genus vestis e viliore ac villoso panno, quae cucullum seu tegmen capitis assutum habet, qua utebantur rustici, milites et servi viliores pluvio tempore, et in ea etiam, si opus esset, cubabant. Sunt qui putent non vestem, sed solum capitis tegmen significari. Quod probari videtur illo *Juven.* 8, 145. Tempora Santonico velas adoperta cucullo; ubi *bardocucullum* procul dubio designat. Aptius tamen pro tota veste sumitur tegmen capitis habente. Fiebant hujusmodi vestes praecipue in Gallia apud Santones

t Lingones: putantque nonnulli denominatas esse Bardis, de quibus dictum est in V. BARDI, orum: alii tradunt dictas esse a *Bardeis* populis Illyrici, et esse easdem, quas *Capitol. Pertin.* 8. appellat *cucullos Bardaicos.* V. BARDAICUS. [Videtur esse vestis eadem, qua hodie utuntur Venetiis piscatores et nautae, quaeque *cappotto* appellatur; eademque fortasse *palla Gallica* dicitur a *Mart.* 1, 93. Dimidiasque nates Gallica palla tegit. *Strabo l.* 4. Οἱ Βέλγαι ἀντὶ χιτώνων σχιστοὺς χειριδωτοὺς φέρουσι μέχρι αἰδοίων καὶ γλουτῶν. *F.*] *Mart.* 14, 128. Gallia Santonico vestit te bardocucullo. Cercopithecorum paenula nuper erat. *Id.* 1, 54. Sic interpositus villo contaminat uncto Urbica Lingonicus Tyrianthina bardocucullus.

*BARDŬLI, orum, fortasse idem quod Varduli. *Plin.* 4, 22. *B. A.*

BARDUS, a, um, adj. βραδὺς, δυσμαθὴς, qui tardus est ingenio, hebes, stolidus, stupidus, stultus: a βραδὺς facta metathesi, ut *Fest.* et *Non.* 1, 32. docent. *Cic. Fat.* 5. Zopyrus stupidum esse Socratem dixit et bardum. *Pl. Bacch.* 5, 1, 2. Stulti, stolidi, fatui, fungi, bardi, blenni, buccones. *Id. Pers.* 2, 1, 2. Barda et rustica mulier. *Tert. adv. Hermog.* 36. Pictor te bardior non est.

*BARĒA vel Baria, ae, Βάρεια, oppidum Hispaniae Baeticae maritimum, in confinio Hispaniae Tarraconensis. *Plin.* 3, 3. *B. A.* ℙ [Item cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 107, 8. Q. Marcius Barea. Apud *Tac. A.* 16, 23. Soranus Barea. Desumptum videtur a Barea Baeticae urbe, cujus mentio est apud *Plin.* 3, 3, 4. et a *Ptol.* 2, 6. Βάρεια vocatur. *F.*]

*BARGĒNI, orum, populi Africae, in terra Troglodytica. *Plin.* 6, 29. *B. A.*

*BARGINA vel Barginna, ae, m. Homo gentis vitiosae, ut exponunt Grammatici. *Gloss. Vet.* Barginna, νεκροφόρος, βάρβαρος, προσφώνησις βαρβάρου. *Caper de Orthogr.* p. 2245. Bargina, non Bargenna, *i.* homo vitiosae gentis. *Voss. Etymol. ex Gl. MSS.* Barginae peregrinae: et al. *Gloss.* Varginus alienigena peregrinus, quasi barbaris genitus. Cf. *Vargus*, quod cognatum videtur. Bargus ἀφυὴ *Adamantius* ap. *Cassiod. de Orthogr.* p. 2299. *B. A.*

*BARGŬLUM, i, oppidum Illyrici vel Dalmatiae. *Liv.* 29, 12. *B. A.*

*BARGUS, i, Thraciae amnis, in Hebrum cadens. *Plin.* 4, 11. *B. A.*

*BARGUSĬI, orum, populi Hispaniae Tarraconensis, inter montes Pyrenaeos et Iberum fluvium, Ausetanorum Ilergetumque finitimi. *Liv.* 21, 19 et 29. *B. A.*

[BARGYLĬĒTAE, arum, m. plur. Βαργυλιῆται, incolae urbis Cariae, quae Bargyliae vocata est. *Cic. Fam.* 13, 56. Heracleotae et Bargyletae (leg. *Bargylietae*) aut pecuniam solvant, aut fructibus suis satisfaciant. ℙ De scriptione vocis alii alia probant; sunt enim qui *Bargyletae* pro *Bargylietae* scribunt, sed apud *Liv.* 32, 33., et 33, 18. *Bargyliae* scribitur, et plures nummi ap. *Mionnet Descr. des médaill. Ant. T.* 3. p. 336. habent *ΒΑΡΓΥΛΙΗΤΩΝ. F.*]

[BARGYLĬĒTĬCUS, a, um, adj. ad Bargylias pertinens, Cariae urbem maritimam, mediam fere inter Mindum et Miletum, quae nunc in ruinis jacet. *Liv.* 37, 17. Bargylieticus sinus. *Plin.* 5, 29, 31. Bargyletici (leg. *Bargylietici*) campi. *F.*]

*BARGYLUS, i, mons Phoeniciae. *Plin.* 5, 20. ℙ Bargylus, oppidum. V. *Bargylietae. B. A.*

[BARIAMMAS, ae, m. est nomen compositum ex *Chald.* בַּר, filius, et יַמָּא, mare, *h. e.* filius maris. Nomen servile Romanum apud *Fabrett.* p. 281. *n.* XVI. D. M. Harnes Q. vix. an. XX. Bariammas conjugi B. M. F. cum qua vix. an. VIII. et sibi. *F.*]

BARINŬLAE, arum, m. plur. sunt scrutatores et repertores aquarum, qui usitatiore vocabulo *aquilices* dicuntur. Legitur ap. *Serv.* ad *G.* 1, 109. Sed est tamen dubiae admodum auctoritatis.

[BĀRĪNUS, a, um, adj. ad Barium pertinens, Apuliae urbem, nunc *Bari. Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 330. . . . . itius L. F. Cl. Barinus Baris. Hic *Baris* est ablativus casus pro *Bariis*: hinc colligitur etiam *Barii, orum* fuisse declinatum nomen hujus urbis, ut ap. *Hor. Sat.* 1, 5, 97. *Bari* est pro *Barii*, casus genit. singul. num. *F.*]

BARIPPE. V. BAROPTĔNUS.

BĀRIS, idis, et ĭdos, f. βᾶρις, genus navigii apud Aegyptios, quod contis propellitur, magnorum quidem ponderum capax, sed Nilo tamen solum, non mari idoneum. *Prop.* hoc nomine appellat naves, quibus Cleopatra cum Antonio contra Augustum pugnavit: non quod revera *barides* fuerint; nam maximas eas fuisse et munitissimas, nec contis, sed pluribus remorum ordinibus actas, ex *Flor.* 4, 11. constat: sed ad irridendas Aegyptiorum opes, qui cum fortissima atque invicta Romanorum classe concurrere ausi fuerint. Locus *Prop.* est 3, 9, 41. Ausa Jovi nostro latrantem opponere Anubin, Et Tiberim Nili cogere ferre minas, Romanamque tubam crepitanti pellere sistro, Baridos et contis rostra Liburna sequi. [*De *Baride* agunt *Grangaeus* ad *Prud. c. Symm.* p. 167. *Pignor.* ad *Mens. Isiac.* p. 71. *Brodaeus* ad *Anthol. Gr.* III. 32, 16. p. 420. (ed. Obsop.). *Potter.* ad *Lyc.* 747. *Jac. Gronov.* ad *Herod.* 2. p. 886. quos collegit *Burm. Sec.* ad *Prop.* 3, 9, 44. p. 594. *Jahn.*] ℙ [De vocis etymo, num Aegyptia an Persica ea sit, disputat *Sturz. de dial. Maced. et Alex.* p. 89., quem videsis. *F.* ℙ *Item Pisidiae oppidum, non procul a Galatia. *Plin.* 5, 32. *B. A.*]

BARĬTUS. V. BARRITUS.

*BARĬUM, i, oppidum Apuliae, hodie *Bari. Mela* 2, 4. *Plin.* 3, 11. *Liv.* 40, 18. et *Anton. Itin.* ℙ *Bari* in *Hor Sat.* 5, 97. est pro *Barii*, contracte positum. *B. A.*

BĀRO, ōnis, m. vox est contumeliae, et significat stultum, bardum, fatuum, hebetem. Legitur non semel ap. *Cic. Fin.* 2, 23. *ad f.* Haec cum loqueris, nos barones stupemus. [*Scilicet ridentur Epicurei, quod, quum in voluptate summum bonum ponant, magnifica tamen de virtute et officio loquantur.] *Id. Div.* 2, 70. Huic quidem Antipho, baro, inquit, te victum esse non vides? Quidam leg. *tu vero, inquit*, quod *Victor.* valde improbat. [*Verum est *baro.* V. *Schütz.* in Ind. s. v.] *Id. Fam.* 9, 26. Ille baro te putabat quaesiturum, unum coelum esset, an innumerabilia. Al. leg. *ille vero.* Quidam *ille non:* sed a *Victor. Man.* et aliis rejicitur. [*Baro* h. l. significat ineptum hominem, quem nos dicimus *einen Pedanten.* V. *Schütz.* in Ind. s. v.] *Id. Att.* 5, 11. *ad med.* Apud Patronem, et reliquos barones te in maxima gratia posui. *Pers.* 5, 138. eheu, Baro regustatum digito terebrare salinum Contentus perages, si vivere cum Jove tendis. ℙ Sunt qui in omnibus hisce exemplis pro *baro* reponunt *varo* vel *varro*, eadem tamen manente sententia: nam *b* et *v* saepissime commutantur, ut initio hujus litterae diximus. *Varo* enim vel *varro* significat stipitem non dolatum, praedurum atque enodem: a quo *vallum* dictum est. Recte itaque *varo* seu *baro* pro hebeti ac stolido usurpatur, cum etiam *stipes* eleganter eum sensum habeat. Posset etiam deduci a *vara*, quae lignum, aut perticam significat. *Vet. Pers. Schol.* docet, *barones* seu *varones* Gallorum lingua dici servos militum, qui utique stultissimi sunt, servi videlicet stultorum. Hoc sensu *Hirt. B. Al.* 53. Concurritur ad Cassium defendendum: semper enim barones compluresque evocatos cum telis secum habere consueverat. Al. leg. *Berones.* V. BERONES. ℙ Quidam scripserunt *baronem* fuisse mulierem philosophiae studiosam, et ab ea hanc convicii appellationem ortam esse. Sed ridet hoc *Grut.* in notis ad *Cic. Att.* 5, 11., rejicit etiam *Voss.* in *Etym.* ℙ Porro quod in quibusdam *Gloss.* exponeretur *baro*, ἀνὴρ et *vir fortis in laboribus*, putarunt quidam *baronem* vocabulum esse dignitatis et honoris, qua ratione hodieque apud Germanos usurpatur: *Cic.* autem ac *Pers.* per ironiam aut jocum locutos fuisse: sed haec significatio ad corruptae Latinae linguae aetatem referenda est. V. *Du Fresne in Gloss.* ℙ Vox *baro* legitur etiam bis in *fr. Trag. Petr.* 53. et 63. *Burm.* ℙ [Est etiam cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 393, 7. L. Coelius L. A. Ouf. Baro. *F.*]

BAROPTĔNUS, gemma est nigri coloris, sanguineis et albis notis: alio nomine barippe dicta. *Plin.* 37, 10, 55. [*Etiam *barippe* audit, et sic habet *ed. Hard.*]

[BARŌSUS, i, m. Ex *Gloss. Philox.* βάκηλος, σοβαρὸς, stultus, mulierosus, mollis. *Inscr.* ap. *Marin. Iscriz. Alb.* p. 12. Barosus *Ret. Tir.* 7. (*h. e.* centurio retiariorum tiro). *F.*]

*BARPĀNA, ae, insula Tyrrheni maris. *Plin.* 3, 6. *Carbania* appellatur a *Mela* 2, 7. *post med.* hodieque est *Cerboli* vel *Corboli. B. A.*

*BARRA, ae, Galliae transpadanae oppidum, in regione Orobiorum. *Plin.* 3, 17. *B. A.*

*BARRĬGĔNAE, arum, f. plur. antistites quaedam in Sena, nunc *Sein*, insula maris Britannici, de quibus sic *Mela* 3, 6. Sena in Britannico mari, Osismicis adversa litoribus, Gallici numinis oraculo insignis est; cujus antistites perpetua virginitate sanctae numero novem esse traduntur; Barrigenas vocant, putantque ingeniis singularibus praeditas, maria ac ventos concitare carminibus, seque, in quae velint animalia, vertere, sanare, quae apud alios insanabilia sunt, scire ventura et praedicare: sed non nisi deditas navigantibus, et in id tantum, ut se consulerent. Al. leg. *Gallicenas. B. A.* [Has vero virgines *Vopisc. Aurel.* 44. vocat *Gallicanas Druidas. F.*]

BARRĪNUS, a, um, adj. ad barrum seu elephantem pertinens. *Sidon. ep.* 3, 13. Gerit aures immanitate barrinas.

BARRĬO, is, n. τρίζω, verbum exprimens vocem barrorum seu elephantorum, ut *Fest.* docet. *Spart. Get.* 5. Elephanti barriunt, ranae coaxant, equi hinniunt.

BARRĪTUS, us, m. verbum exprimens vocem barri seu elephanti, quam *Plin.* 11, 51, 112. similem esse ait tubarum raucitati. *Appul. Flor. n.* 16. p. 358, 2. Taurorum mugitus, elephantorum barritus, equorum hinnitus. *Isid. Orig.* 12, 2. Elephas apud Indos a voce barrus vocatur, unde et vox ejus barritus dicitur, et dentes ebur. ℙ Est praeterea clamor ingens et inconditus, quem edere solent milites ipso pugnae initio ad terrendos hostes. *Veg. Mil.* 3, 18. Clamor autem, quem barritum vocant, prius non debet attolli, quam acies utraque se junxerit. *Ammian.* 16, 12. Cornuti et Bracati barritum civere vel maximum: qui clamor ipso fervore certaminum a tenui susurro exoriens, paulatimque adulescens, ritu extollitur fluctuum cautibus illisorum. *Id.* 26, 7. *in f.* Pro terrifico fremitu, quem Barbari dicunt barritum. ℙ Ex postremo hoc loco apparet *barritum* non esse Latinam vocem, sed barbaram: quod confirmatur 31, 7., ubi tradit, Romanos clamorem edidisse, quem *gentilitate appellant baritum*, hoc est lingua gentium seu Barbarorum. Quod vero ibidem subdit: *Barbari vero majorum laudes clamoribus stridebant inconditis*, explicat illud idem, quod de Germanis narrat *Tac.* ita loquens *G.* 3. Sunt illis haec quoque carmina, quorum relatu, quem barritum vocant, accendunt animos, futuraeque pugnae fortunam ipso cantu augurantur. *Lips.* hoc loco legi mallet *baritus* unico *r.* Putat enim Germanicam vocem esse, a verbo *beren* seu *baeren*, quod clamare significat. [*Verior utique est scriptura *baritus.* De qua re ne longi simus, lectores jubemus *Passov.* consulere ad *Germ.* l. l.] Alii leg. *barditum*, derivantque a *Bardis*, qui apud Gallos sequi exercitum, et versus canere solebant. V. BARDI.

BARRUS, i, m. elephantus. *Gloss. Philox.* Ἐλέφας, Elephantus: barrus. Ita etiam exponitur a *Cassiod. Orthogr.* 5. ex *Adimant. Mart.* et ab *Acrone* ac *Porphyr.* ad illud *Hor. Epod.* 12. Quid tibi vis, mulier, nigris dignissima barris? Ubi *Hor.* vel revera elephantos intelligit; vel potius, ut placet *Turn.* 14, 30., *Torrent.*, et aliis, significat sordidos, deformes ac valentes amatores, quibus libidinosa illa anus digna esse videbatur. [*De voce *Barrus* vid. *Serv.* ad *Virg. A.* 1, 596. *Sirmond.* ad *Sidon. Apollin.* 3, 13. p. 219. quos affert *Burm. Sec.* ad *Anth. Lat.* Tom. II. p. 439. *Jahn.*] V. BARRITUS. ℙ Haec vox non est Latina, sed barbara, ab Afris, aut Indis petita, quemadmodum barbarum est animal, cujus appellatio est. *Voss.* tamen more suo a Graecis, vel ab Hebraeis ducere conatur. ℙ Est etiam cognomen Romanum. *Cic. Brut.* 46. T. Betucius Barrus Asculanus.

*BARSA, ae, insula Galliae adjacens, inter Galliam Britanniamque. *Anton. Itin. B. A.*

BĀRYCAE Aedes et Bărycĕphălae dicuntur a *Vitr.* 3, 2. quae sunt araeostylae, quae cum raras habeant columnas, non possunt in magnam altitudinem attolli, ne pondere ipso fatiscant: itaque humiles fiunt et latae. Ductae sunt eae voces a βαρὺς, gravis, et κεφαλὴ, caput, quia ejusmodi aedes, quasi graviores sint, non ascendunt, neque caput extollunt; ducta fortasse similitudine a brutis animalibus, quae quo crassius graviusque caput habent, eo in terram proniora ingrediuntur. Aedem hujusmodi Itali nunc vocant *baracca*, olim Romae plebs *baraca* [*unde ortum videtur nostrum *Barake*, de aedibus in usum militum exstructis.]; nam Dorica dialectus, quam imitati sunt Latini, *v* saepissime in *a* mutat, teste *Theocr. Eid.* 15, 88. ἐκκναισεῦντι πλατειάσδοισαι ἅπαντα. [*Theocriti locum huc trahi nolim a Forc.; longe alium ei subesse sensum in Syracusani poetae editione ostendimus.]

BĀRYPICRON, βαρύπικρον, cognominatur a Graecis absinthium, propter gravem amaritiem, a βαρὺς, gravis, et πικρὸς, amarus. *Appul. Herb.* 100.

[BĀRYTHON, onis, m. βαρύθων, herba, quae alias herba Sabina vocatur. *Appul. Herb.* 85. *F.*]

*BASABOCATES, ium, populi Galliae Aquitanicae. *Plin.* 4, 19. *Hard.* putat eosdem esse quos Vocates appellat *Caes. B. G.* 3, 23. etc. *B. A.*

*BASAG, insula Arabiae vicina. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

BASALTES, is, m. marmor Aegyptium, de quo *Plin.* 36, 7, 11. Invenit eadem Aegyptus in Aethiopia, quem vocant basalten, ferrei coloris atque duritiae. [Unde et nomen ei dedit. Hebr. בַּרְזֶל, ferrum significat, unde primum *barzalten*, dein *basalten* derivatum videtur. *F.*] Aethiopibus vero *basal* dicitur.

BĀSANĪTES Lapis, βασανίτης λίθος, (a βάσανος, quod idem significat) est lapis Lydius, cujus tactu aurum argentumque exploratur. *Plin.* 36, 20, 38. et *ib.* 22, 43.

[BASCĀNĬUS, i, m. βασκάνιος, contra fascinum factus. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Rosin. Dissert. Isag. tab.* 15. Q. Moecius Bascanius. *F.*]

BASCAUDA, ae, f. (*Spülnapf, Spülgelte*) vas Anglicum, in quo calices et cacabus lavabantur, ut est apud *Vet. Schol.* ad illud *Juven.* 12, 46. Adde et bascaudas et mille escaria, etc. ℙ Ipsa quoque vox Britannica est, ut indicat *Mart.* 14, 99. Barbara de pictis veni bascauda Britannis: Sed me jam mavult dicere Roma suam.

BASCŬLI, orum, m. plur. populi Hispaniae Baeticae, ad fretum Gaditanum, Turdulis vicini. *Varr.*

R. R. 2, 10. Non omnis apta natio ad pecuariam: quod neque Basculus neque Turdulus idonei. ¶ Illos populos *Bastulos* appellant *Plin.* 3, 1, 3., *Mela* 3, 7., *Strabo* 3., *Ptolem.* 2, 4. aliique, atque ita appellandos ex lingua Arabica probat *Bochart. Geogr. Sacr.* 1, 34. *Inscr.* ap. *Grut.* 349, 1. habet *Bastetanos*, *Plin.* vero 3, 1, 3. eorum regionem *Bastitaniam* appellat.

BĂSELLĂ, ae, f. parva basis. *Pallad.* 1, 18. de cella vinaria: Medium spatium cupis deputabitur, quas ne ambulacra prohibeant, basellis altioribus impositas, etc. Al. minus recte leg. *asellis.* V. ASELLUS. [*Recte *Forc.* probat *basellis*, quanquam haec deminutivi forma ad eorum verborum numerum referenda, quae alii linguae originem, alii compositionis formam debent. Sed haud major est licentia, ex qua *basella*, quam ex qua *basicula* fingitur. *Bases* saepe memorantur collocandorum vasorum causa paratae.]

BĀSĬĀTĬO, onis, f. φίλημα. actus basiandi. *Cat.* 7, 1. Quaeris, quot mihi basiationes, etc. Adde *Mart.* 7, 95.

BĀSĬĀTOR, oris, m. φιλητής, qui basiat. *Mart.* 11, 98. Effugere non est, Basse, basiatores. [*Quo loco haud scio an data opera quaesitus sit similis vocum *Basse* et *basiatores* sonus.]

BĀSĬĀTUS, a, um, part. a *basio*, basio affectus. *Mart.* 12, 59. Hinc sutor modo pelle basiata.

[BĂSĬCŬLĂ, ae, f. parva basis. *Not. Tir.* p. 163. Basis, basicula. *F.*]

BĂSĬLEĂ, ae, f. urbs Helvetiorum ad Rhenum media inter Constantiam et Argentoratum. Prima ejus mentio est apud *Ammian.* 30, 3., ubi al. leg. *Basilia.*

BĂSĬLĪĂ, orum, n. plur. τὰ Βασίλεια, hoc est regia, ad reges spectantia. *Tert. adv. Marc.* 4, 14. Sic et retro in Basiliis, Anna mater Samuelis, etc. *h. e.* in libris S. Scripturae, qui Regum inscribuntur.

BĂSĬLĬCĂ, ae, f. βασιλική, vox Graeca est, quae proprie domum regiam significat [*unde *Stat. Silv.* 1, 1, 29. verbo Latino facto eam *regiam* appellavit: Illic belligeri sublimis regia Pauli.]: a βασιλεύς, rex. Est autem per se adjectivum, et intelligitur *domus.* Quia vero regum aedes ampliores esse solent atque ornatiores, Latini *basilicas* appellarunt aedes publicas spatiosis membris (*mit Säulen*) et ambulationibus instructas, porticibusque amplis saepe circumdatas: quae multae in Foris Urbis Romae diversis temporibus exstructae, eorum, qui exstruxerunt, nominibus appellatae sunt. Basilicae faciendae rationem pluribus docet *Vitr.* 5, 1., ex quo earum, quae Romae fuere, formam facile colligere nobis licet. Erant autem hujusmodi aedificia ad populi commodum facta, ut haberet, quo convenire posset ab aeris injuriis munitus, et negotia sua sub tecto agere. Nam in basilicis plura judiciorum genera exercebantur, *v. gr.* Centumviralia, ut ex *Quint.* 12, 5. *in f.* et ex *Plin. ep.* 2, 14. et *ep.* 6, 33. apparet. Tribunos etiam plebis in basilica Porcia jus dixisse, testatur *Plut. in Cat. min.* [*Basilicam Porciam primam Romae exstructam esse testis est *Aurel. de vir. ill.* 47. Cf. *Drak.* ad *Liv.* 39, 44, 7.] Praeterea conveniebant eo negotiatores, vendendi emendive causa, mercesque suas venales proponebant, ut ex *Paul. Dig.* 34, 2, 33. colligitur. *Cic. Att.* 2, 14. Basilicam habeo, non villam, frequentia Formianorum, *h. e.* adeo frequentes ad me accedunt Formiani, ut non in villa mea esse, sed in publica basilica videar. *Id. Verr.* 2, 5, 58. Forum plenum, et basilicas istorum hominum videmus. [*Lege de *basilicis* quae *Bremi* disputavit ad *Suet. Caes.* 10. *Cal.* 37.] ¶ Accipitur aliquando pro parte aedis ampla, columnis ornata, aut pro porticu, in qua ambulare et spatiari licet. *Capit. Gordian.* 32. Villa Gordianorum Praenestina, ducentas columnas in tetrastylo habens: in qua basilicae centenariae tres, *h. e.* centum pedum longitudinis. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 704. *n.* 252. Respublica, populusque Corfiniensis sacellum Luccejum vetustate dilapsum adjectis basilicis sua pecunia restituit decreto decurionum, *h. e.* adjectis porticibus ad sacelli ipsius latera, vel e regione exstructis. ¶ *Pallad.* 1, 18. nomen *basilicae* de cella vinaria usurpavit: fortasse quia latior exstrui solet, quam cetera aedium membra. ¶ Apud christianos scriptores *basilica* dicitur aedes sacra augustior et celebrior. *Sulpic. Sev. Hist. sac.* 2, 33. *de Helen. Constant. matre.* Mox usa regni viribus, basilicam in loco Dominicae passionis, et resurrectionis, et ascensionis constituit. *Id. ib.* 38. In basilica Martyrum, extra oppidum sita. ¶ *Hieron. ep. ad Heliod.* 60. *n.* 12. appellat *basilicas Ecclesiae* minora sacella, seu aediculas in ipsa Ecclesia positas.

*BASILICIARĬUS, i, m. qui in basilica frequens est. *Gloss. Lat. Gr.* Basiliciarius, μαλακὸς, ἀγοραῖος. Cf. *Subbasilicanus. B. A.*

BĂSĬLĬCĒ, adv. βασιλικῶς, more regis, regie, magnifice. *Pl. Pers.* 4, 2, 1. Euge euge, exornatus basilice! Tiara ornatum lepide condecorat tuum. *Id. ib.* 1, 1, 29. Basilice agito eleutheria. Et 5, 2, 25. Hui! babae! basilice te intulisti et facete! *h. e.* regio quasi fastu. ¶ Translate. *Id. Epid.* 1, 1, 54. Dii immortales, ut ego interii basilice! *h. e.* omnino, funditus, magna ruina perii: nam reges si quando adversa utantur fortuna, de magno statu decidunt.

BĂSĬLĬCE, es. V. v. seq.

BĂSĬLĬCON, i, n. nomen collyrii cujusdam Euelpidis apud *Cels.* 6, 6. *n.* 31., quod ad oculos scabros mire facit. ¶ Apud *Scribon. Compos.* 210. est *basilicon* emplastrum nigrum Tryphonis, quod facit ad contusa, ad canis morsus, ad furunculos etc. Hoc ab *eodem Compos.* 238. appellatur *basilice, es.* ¶ [*Basilicon, genus juglandis. V. *Basilicus* ad f. *B. A.*]

BĂSĬLĬCŬLĂ, ae, f. parva basilica seu aedes sacra. *Paulin. Nolan. ep. ad Sever.* 32. *n.* 17. Basiliculam consecrare.

BĂSĬLĬCUS, a, um, adj. βασιλικὸς, regalis, splendidus, magnificus. *Pl. Ps.* 1, 5, 43. Statum vide hominis, Callipho, quasi basilicum. *Ca.* Bene confidenterque adstitisse intellego. *Id. Capt.* 4, 2, 31. Basilicas edictiones atque imperiosas habet. *Id. Pers.* 1, 1, 32. Veni, vives mecum: basilico accipiere victu, [*i. e. ut rex excipieris; regalem apud me habebis victum.] *Pl. Trin.* 4, 3, 23. Basilica hic quidem facinora inceptat loqui. *Id. Rud.* 2, 4, 18. At ego basilicus sum, quem nisi oras, guttam non feres, [*i. e. magnus aliquis vir sum, qui ut alteri aliquid impertiat multum orari vult. Quibus verbis eorum spiritus deridentur, qui quum ad altiorem aliquem gradum pervenerint superbiores fiunt, aliis et pauca tribuentes et nonnisi precibus moti ardentissimis.] ¶ Apud *Eund. Epid.* 2, 2, 48. refertur *basilicum* inter varia vestimentorum nomina: et certe significat vestem quandam magnificam et plane regalem. ¶ In ludo talorum *basilicus jactus* dicitur, qui est omnium fortunatissimus, et victoriam dat: et videtur esse idem, qui *Venerius. Id. Curc.* 2, 3, 79. Talos arripio: invoco almam meam nutricem Herculem: jacto basilicum. ¶ *Basilica* dicitur a Dyrrachinis vitis, quam Hispani cocolobin vocant, rariorem ferens uvam, aestus austrosque tolerantem; capiti inimicam, copia largam. Suntque ejus duo genera: unum oblongo acino, alterum rotundo. *Plin.* 14, 2, 4. *n.* 4., *Colum.* 3, 2. ¶ Tradit idem *Plin.* 15, 22, 24. inter nucum juglandium genera, quod optimum est, *basilicon* appellari. *Macr. Sat.* 2, 14. docet ipsam juglandem a Graecis *basilicam* vocari.

*BASILĪDAE, arum, Sarmatiae Europaeae populi, sub Hamaxobiis, ab Hercule et Echidna originem sumentes. Trans Gerrum amnem incolebant, supra isthmum Tauricae Chersonesi. *Plin.* 4, 12. *Mela* 2, 1. *B. A.*

BĂSĬLISCĂ, ae, f. herba est, Latino vocabulo *regula* dicta, in illis locis nascens, ubi fuerit serpens basiliscus, et vim antidoti contra ejus venenum habens. Est autem similis rutae, foliis oblongioribus, angustis, asperis et nigrioribus, radice pedis ursini simili, flore coloris aurei simul et crocei, lacteque auroso simili chelidoniae. *Appul. Herb.* 128.

BĂSĬLISCUS, i, m. βασιλίσκος, genus serpentis, in Cyrenaica Africae regione praecipue nascentis duodenum non amplius digitorum magnitudine, candida in capite macula, ut quodam diademate. Sibilo omnes fugat serpentes: nec flexu multiplici, ut reliquae serpentes, corpus impellit, sed celsus et erectus in medio incedens: necat frutices, non contactus modo, verum etiam afflatos: exurit herbas, rumpit saxa. Haec *Plin.* 8, 21, 33. Sed *Appul. Herb.* 128. tria basiliscorum genera enumerat, quorum primus est totus aurei coloris, et afflatu nocet: alter stellatus, nocetque solo visu: tertius coloris sanguinei, ut minium, capite tamen aureo: et quidquid viderit vel tetigerit, defluere facit, ut si animal tangat, ossa sola remaneant, carne in tabem resoluta. ¶ Dicitur autem *basiliscus*, h. e. parvus rex: id enim sonat Graeca vox. Hinc a quibusdam *regulus* Latine dicitur. *Lucan.* 9, 725. late sibi submovet omne Vulgus et in vacua regnat basiliscus arena. Adde *ib.* 828. ¶ [Fuit etiam cognomen Romanum apud *Cic. Verr.* 2, 4, 11. Cn. Pompejus Basiliscus. *F.*]

[BĂSĬLISSĂ, ae, f. βασίλισσα, regina. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 813, 3. Omidia Basilissa. *F.*]

[BĂSĬLĬUM, ii, n. βασίλειον, regia domus. Translate puella appellatur basilium Florae, quae nempe in pueritia obiit. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 293, 2. Liciniae Q. F. Lampetiae basilio Florae C. Mussius Chrysonicus et Aurelia Soteris nutritores lactanei. ¶ Est etiam ornamentum capitis, quod regi, vel reginae convenit. *Inscr.* ap. *Mur.* 139, 1. Isidi Fabia L. F. Fabiana avia in honorem Avitae neptis, ornamenta in basilio unio et margarita N. VI., zmaragdi duo, cylindri N. VII., gemma carbunculus, gemma hyacinthus, gemmae cerauniae duae. ¶ Item collyrium, quod basilicon vocat *Galen. De compos. pharm. sec. loc.* p. 156. *F.*]

[BĂSĬLĬUS, ii, m. βασίλειος, regius. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 839, 14. Saturnius Basilius. *F.*]

[BĂSĬLUS, i, m. fortasse a βασιλεύς, rex. Cognomen Romanum. *Cic. Off.* 3, 18. L. Minucius Basilus. *F.* *Caes. B. G.* 6, 29. 7, 90. *B. A.*]

BĀSĬO, as, avi, atum, a. 1. φιλέω, basium dare, osculari: et dicitur tum de officiosis, tum de impudicis osculis. Est tamen verbum minus, ut ita dicam, civile, quam *osculor*, et poeticum magis, quam oratorium. [*Fortasse rectius statuas, *basium* vocem esse, quae in vulgari et quotidiano sermone locum habuerit, quemadmodum fere nostrum *ein Mäulchen.*] *Petr. Sat.* 18. Basiare aliquem spissius. Et *ib.* 135. Semel iterumque basiare aliquem. *Cat.* 7, 9. Basiare basia multa. *Mart.* 7, 95. Audes tu tamen osculo nivali Omnes obvios hinc et hinc tenere, Et totam, Line, basiare Romam. *Id.* 1, 95. Basianda non es. Adde 11, 98., ubi morem basiandi obvios acerrime detestatur.

[BĀSĬO, onis, f. φιλημάτιον, diminut. basii, ut Ambivia Felicio apud *Passionei Iscriz. cl.* 10. *n.* 1. et Aelia Philematio apud *Grut.* 883, 3. *Inscr.* ap. *Eund.* 959, 2. Acilia P. L. Basio sibi et T. Cartorio Scirto uxor viro. Haec *Inscriptio* adhuc exstat Patavii in *Mus. Lapidario. F.*]

BĀSĬŎLUM, i, n. parvum basium. *Petr. Sat.* 85. Aliquot basiolis invadere aliquem. Adde *Appul. Met.* 10. p. 248, 35.

BĂSIS, is, f. βάσις, fulcrum, et veluti pes, qui a fundamento consurgit, et columnas, statuas aliaque hujusmodi sustinet: a βαίνω, incedo, ingredior, quia est veluti pes, quo animal sustinetur et ingreditur. [*Proprio sensu *basin* de infima parte pedis jumentorum saepe legimus apud Script. Rei Rust., ut *Colum.* 3, 13. *Veget.* 1, 25. 26. 56. 2, 46. 4, 1.] *Cic. Verr.* 2, 2, 63. Videmus in basi statuarum maximis litteris incisum. *Id. Tusc.* 5, 23. Basis columellae. *Id. Pis.* 38. tropaeorum. *Ov. Pont.* 3, 2, 52. Quoque minus dubites, stat basis orba Dea. *Cic. Q. Fr.* 3, 1, 2. Topiarium laudavi: ita omnia convestit hedera, qua basim villae, qua intercolumnia ambulationis. *Basim villae* appellat imam parietum partem, quae super substructionem a solo emergit, [*nobis *die Grundmauer.*] ¶ Cum de columnis sermo est, *basis* duo significare potest, tum ipsum stylobaten: quo sensu intelligenda est in allato *Ciceronis* exemplo 5. *Tusc.*, tum ipsas spiras, quae scapo columnae subjiciuntur, et stylobatae imponuntur, ut docet *Philand. ad Vitr.* 4, 1., qua ratione usurpatur a *Festo* in voce *Spira* et a *Serv.* ad *A.* 2, 217. Quod vero *Id. Vitr. l. c.* basim scapi appellavit et paulo post *basi spiram supposuerunt* etc., utroque loco *basis* intelligenda est de ima parte ipsius scapi, quae ideo *basis* dicitur, quia est inferior columnae pars. ¶ *Basis arcus* est, quam mathematici vocant *chordam. Colum.* 5, 2. *ad f.* Esto arcus, cujus basis habeat pedes sexdecim. ¶ *Basis trianguli*, ima pars, qua triangulum sedet. *Cic. N. D.* 2, 49. *ad f.* Basis autem trianguli, quam grues efficiunt, ea tanquam a puppi ventis adjuvatur. ¶ De basibus vasorum V. dicta in ABAX. ¶ Radix alicujus verbi derivati est ipsa vox simplex, unde illud derivatur: eaque *basis* dicitur a *Varr.* apud *Non.* 2, 86. ¶ *Metiri aliquem cum sua basi* proverbiali locutione est prava mensura metiri. Nam si statuae magnitudinem scire volens, metiendo basim quoque comprehendas, justo major illa videbitur. Eleganter hoc proverbio utitur *Sen. ep.* 76. *s. f.* ¶ *Valer. Prob.* in *Cathol.* p. 1472. docet etiam *basidis* in genitivo dici posse: nullum tamen affert exemplum. ¶ In accusativo habet etiam *basem*, et in ablat. *base*, sed rarius. *Inscr.* ap. *Grut.* 52, 2. et 63, 3. et *Reines. in Append. n.* 3.

BĀSĬUM, ii, n. φίλημα, osculum, suavium: inter quae *Don.* ad *Ter. Eun.* 3, 2, 3. ita distinguit, ut *basium* sit pudici affectus, *osculum* officii, *suavium* libidinis. *Serv.* vero ad *A.* 1, 260. scribit, quosdam docere, *osculum* filiis dari, uxori *basium*, scorto *suavium.* Sed haec discrimina vera non sunt. Nam *basium* saepissime usurpatur de osculo venereo et impuro: itemque de officioso. V. BASIO, as. *Petr. Sat.* 110. Dare alicui basium. *Id. ib.* 31. Spississima basia alicui impingere. *Id. ib.* 24. Disterere aliquem basiis. Et *ib.* 23. Conspuere aliquem basio immundissimo. *Cat.* 99, 16 Surripere alicui basium. *Mart.* 12, 55. Blandiri alicui longo basio. *Phaedr.* 5, 7. et *Juven.* 4, 118. Jactare basia, [*eine Kusshand zuwerfen.* Vide *Böttiger* Sabina *Tom.* 2. p. 51.] *Mart.* 11, 98. Nuptiale basium.

*BASSANIA, ae, oppidum Illyrici, fortasse in Dalmatia. *Liv.* 44, 30. Hinc Bassanītae, arum, ejus incolae. *B. A.*

BASSĂREUS, i, m. Βασσαρεὺς, [est ab Hebr. בָּצַר, vindemiavit *F.*], vox trisyllaba, quae est cognomen Bacchi, a quodam genere vestis usque ad talos demissae, quae fiebat in Bassara, loco Libyae, qua veste utebantur ipsae Bacchae, ob id *Bassarides* dictae. Ita *Acr.* et *Porph.* ad illud *Hor. Od.* 1, 18, 11. non ego te, candide Bassareu, In-

-itum quatiam. *Bassareu* vocativus est Graecae positionis, ὦ Βασσαρεῦ. Quidam putant, *Bassareum* denominatum esse a vulpibus, quae Graece a Thracibus βασσάραι dicuntur, quia earum pellibus Bacchae succingebantur. *Vet. Schol. Persii* ad 1, 101. ¶ Scribit *Macr. Sat.* 1, 18. Graecos, qui Bacchum Bassarei nomine colunt, ejus simulacrum barbata et senili specie fingere: cum tamen alioquin juvenis et imberbis esse dicatur, ut in BACCHUS dictum est.

BASSĂRĬCUS, a, um, adj. Βασσαρικὸς, ad Bassareum, id est Bacchum pertinens. *Prop.* 3, 15, 30. Cinget Bassaricas Lydia mitra comas.

BASSĂRIS, ĭdis, f. Βασσαρὶς, Baccha. V. dicta in BASSAREUS. *Pers.* 1, 100. Et raptum vitulo caput ablatura superbo Bassaris.

[BASSILLUS, a, um, diminut. Bassi. Cognomen Romanum; *Inscr.* ap. *Grut.* 698, 10. Oppia T. F. Bassilla mater infelicissima fecit Basso fil. optimo et piissimo. *F.*]

*BASSIANA, ae, oppidum Pannoniae inferioris. *Anton. Itin.* *B. A.*

*BASSILĪTAS, atis, f. *Gloss. Gr. Lat.* παχύτης, bassijitas *B. A.*

[BASSĪNUS, a, um, adj. ad Bassum pertinens. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 46, 2. M. Aurelius Bassinus. *F.*]

[BASSŬLUS, a, um, diminut. Bassi. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 305, 1. Stertiniae L. F. Coccejae Bassulae. *F.* *Bassŭlus, a, um, adj. dimin. a *bassus* (quod a βάσσων, profundior). *Gloss. Lat. Gr.* Bassulus, παχὺς, ὑποκοριστικῶς. *B. A.*]

BASSUS, a, um, adj. In multis Romanorum familiis cognomen est, ut apparet ex *Indic. Gruteri* etc. Aliquando transit in nomen, ut M. Bassus Aquila, *ib.* 12, 7. Videtur autem duci a *basis*, geminato *ss*: unde quidam *bassum* interpretantur humilem, depressum, quia basis imo loco stat: alii custodem populi, ea ratione, qua βασιλεὺς dicitur Βάσις τοῦ λεώ: alii denique crassum, pinguem, succulentum, quia qui tales sunt, humiliores videntur: unde in *Glossis vet.* exponitur bassus, ἔγχυλος, παχύς. Hoc vero magis placet. [At potius est a βάσσων Dorice comparativum a βαθὺς, profundus, abjectus. *F.*]

*BASTA, ae, Calabriae oppidum. *Plin.* 3, 11. *B. A.*

BASTĂGĂ vel Bastagia, ae, f. vox a Graeco βαστάζω, hoc est porto, bajulo, veho, deducta, quae significat onus, sarcinam, βασταγή: sumitur in *Cod. Justin.* pro munere et officio transvehendi jumentis res publicas, aut principis de uno in alium locum, [*nobis *Frohnfuhren.*] *Impp. Arcad.* et *Honor. Cod.* 12, 58, 3. Jubemus eos non ad sollicitudinem bastagae, non ad functionem navicularium devocandos. Al. leg. *bastagiae.* [*Notit. Imp. Orient. c.* 74. collocat bastagam privatam sub dispositione comitis largitionum privatarum divinae domus, praepositos vero bastagarum sub dispositione comitis sacrarum largitionum. — Ceterum scribitur etiam *Vastaga*, nota litterarum V et B permutatione.]

BASTĂGĀRII vel Bastăgiārii, orum, m. plur. qui bastagis, hoc est oneribus transvehendis praesunt. *Impp. Valentin.* et *Valens Cod.* 11, 7, 4. Quintum animal bastagariis pro reportatione praebeatur. Adde *Cod. Theod.* 10, 20, 11.

BASTARNAE et Basternae, arum, m. plur. Βαστάρναι, populi Sarmatiae Europeae, [qui regiones nunc *Podolia* et *Ukrania* appellatas incolebant. *F.*] V. *Cell. Geogr. antiq.* 2, 5. Apud *Plin.* 4, 12, 25. legitur *Basternae:* apud *Liv.* 40, 57. et 58. [*ad quem locum vide annot. *Drak.* et ad *Liv.* 44. 26. 2.] *Bastarnae*, ut et in *Inscr.* apud *Grut.* 453.

*BASTERBĪNI, orum, populi Italiae inferioris. *Plin.* 3, 11. Fortasse sic dicti a Bausta *Ptolemaei*, quod oppidum fuit Sallentinorum, judice *Harduino. B. A.*

BASTERNĂ, ae, f. φορεῖον, genus lecticae muliebris, tectae, binos asseres utrinque prominentes habentis, quae a duobus jumentis gestatur. *Incert. Poet. in Anth. lat. epigr.* 3, 183. Aurea matronas claudit basterna pudicas, Quae radians patulum gestat utrinque latus. Hanc geminus portat duplici sub robore burdo, Provehit et modico pendula septa gradu. Provisum est caute, ne per loca publica pergens, Fucetur visis casta marita viris. *Pallad.* 7, 2. A tergo vehiculi duo brevissimi temones figurantur, velut amites basternarum. *Lampr. Elag.* 21. Eunuchos pro apophoretis dedit: dedit quadrigas, equos stratos, mulos, basternas et rhedas. Adde *Ammian.* 14, 6. et *Hieron. ep.* 22. *ad Eustoch. n.* 16., ubi *caveas basternarum* appellat: quia hujusmodi vehicula undique clausa erant et tecta, in caveae modum. *Salm. ad Lamprid. l. c.* multa disserit de hac voce, et derivari putat a βαστὸς, quo significari ait quidquid ferendo est: unde et βαστάζω ortum esse. [*Praeter *Salm.* accuratissime egit de basternis *Cujac. Observatt.* 13, 30. *Jo. Scheffer. de re vehic. vett.* 2, 6. p, 115 seqq.] ¶ Aliquando virorum etiam usui fuit, ut colligitur ex *Symmacho*, cujus verba vide in v. seq. ¶ [*Significant *basterniae* s. *basternae* etiam ambulacra vel exhedrae, ex quibus prospectus esse potest. *Cod.* 8, 10, 12. §. 4.]

BASTERNĀRĬUS, ii, m. auriga mulorum basternam ferentium. *Symm. ep.* 6, 15. Itaque fratrem vestrum continuo ad vos opto dimittere, cui basternarios mox praebere dignemini, ut festinationi ejus jumentorum adminiculis adjuvetur.

BASTERNĪNI, orum, m. plur. incolae Bastae urbis Salentinorum in Italia, nunc *Vaste. Plin.* 3, 11, 16. Salentinorum Basternini, Neretini, Uxentini. *F.*]

*BASTERNIUM. V. basternae in f. *B. A.*

*BASTI, oppidum in Hispania Tarraconensi, unde Bastitani dicti. *Anton. Itin.* Hodie est *Baza. B. A.*

*BASTITĀNI vel Bastetani, orum. V. BASCULI. *B. A.*

BASTŬLI. V. BASCULI.

BAT, *Charis.* 2. p. 213. ex *Cesellio Vindice* docet, esse sonum cornicinis lituum ex ore eximentis. Usurpat *Pl. Ps.* 1, 3, 6., sed pro sono vocis, qua irridet alterum, qui *at* pronunciaverat. Verba *Plauti* sunt *Ps.* Potin' aliam rem ut cures? *Ca.* at. *Ps.* bat. *Ca.* crucior. *Ps.* cor dura.

BATAE, arum, f. plur. Legitur apud *Cels.* 2, 17. et 3, 21. Sed emendandum esse *Bajae*, censent Interpp. [et praecipue *Leon. Targa. F.*]

*BATALARIA, ae, f. genus bellici navigii. *Vet. Schol.* ad *Juven. sat.* 3, 134. Locum V. in *Multisonalis. B. A.*

*BATAVA (sc. castra), Vindeliciae oppidum, hodie *Passau. Notit. Imp. B. A.*

BĂTĂVĬĂ, ae, f. regio Germaniae inferioris ad Oceanum Germanicum, quae Hollandiae maximam partem constituit. *Eumen.* pro *Restaur. Schol. in f.* et *Pacat. Paneg.* ad *Theod.* 5. ¶ A *Caes. B. G.* 4, 10. et a *Plin.* 4, 15, 29. dicitur *Batavorum insula*, quia sita est inter duo cornua Rheni fluvii. ¶ [Etymon Bataviae vide in V. PATAVIUM. *F.*]

BĂTĂVŌDŪRUM, i, n. oppidum Bataviae in Geldriae ducatu. *Tac. H.* 5, 20.

BĂTĂVUS, a, um, adj. ad Bataviam pertinens. *Mart.* 8, 33. Et mutat Latias spuma Batava comas, *h. e.* sapo. ¶ *Batavi, orum*, sunt Bataviae populi, de quibus *Tac. H.* 4, 12. et *G.* 29. ¶ Ambiguae quantitatis est paenultima: saepius tamen producitur. *Lucan.* 1, 431. Vangiones, Batavique truces, quos aere recurvo etc. *Juven.* 8, 51. Hic petit Euphraten juvenis, domitique Batavi etc. *Sil.* 3, 608. Jam puer auricomo praeformidate Batavo. ¶ *Aurem Batavam* habere est nescium esse aut abhorrentem a dictis lascivioribus et foedis jocis. Batavi enim barbari, rustici, et a luxu alieni. *Mart.* 6, 82. Cujus nequitias, jocosque novit, Aurem qui modo non habet Batavam. Al. aliter explicant. Al. leg. *severam.*

*BATĒNI, orum, populi Asiae, ultra mare Caspium. *Plin.* 6, 16. *B. A.*

BĂTERNAE, arum, m. plur. populi iidem qui *Bastarnae. Val. Fl.* 6, 96. Illinc juratos secum trahit Aea Baternas.

*BATHA, Aethiopiae oppidum. *Plin.* 6, 29. *B. A.*

BATHIA. V. BADIA.

BĂTHYLLUS, i, m. Βάθυλλος, diminut. a βαθὺς, profundus, puer Samius ab Anacreonte adamatus. *Hor. Epod.* 14, 9. ¶ Item Alexandrinus quidam pantomimus celebris Augusti tempore, quem Maecenas, cujus libertus fuit, teste *Vet. Persii Schol.*, effuse dilexit. Habuit hic in eadem arte aemulum Pyladem, cum quo magna contentione, variantibus vulgi studiis, certavit. De eo *Tac. A.* 1, 54., *Juven.* 6, 63., *Pers.* 5, 123. V. plura apud *Macr. Sat.* 2, 7. Quem enim hic *Hylam* nominat, *Bathyllum* esse, multi autumant. ¶ [Est etiam cognomen frequens libertorum. *Inscr.* ap. *Grut.* 623, 6. M. Aurelio M. Aug. Lib. Bathyllo. *F.*]

*BATHYMI, orum, Arabiae populi. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

*BATHYNĪAS, ae, flumen Thraciae, juxta Byzantium. *Plin.* 4, 11. *B. A.*

*BATHYS (Βαθὺς, i. e. profundus.), Siciliae flumen, ubi Segesta urbs, in mare Tyrrhenum influens. Haec *Ptolemaeus.* ¶ Item aliud, in Colchide. *Plin.* 6, 4. *B. A.*

BĂTĬĂ, ae, f. βάτις, piscis genus, cujus fel auribus est utilissimum. *Plin.* 32, 7, 25.

BATĬĂCĂ. V. BATIOLA.

BĂTILLUM, i, n. et Batillus, li, m. πύραυνον, πυράγρα, instrumentum ferreum ad palae similitudinem, quo utimur ad ignem circumferendum, vel in foco miscendum. [*Plurima de hac voce collegit *Casaub.* ad *Script. Hist. Aug.* p. 224.] *Plin.* 33, 8, 44. Batillis ferreis candentibus ramento imposito, quod candidum permaneat probatur. *Trebell. Claud.* 14. Ligni quotidiani pondo mille: coctilium quotidiana batilla quatuor. *Marc. Empir.* 27. *a med.* Deinde super batillum candentem defundes et coques. *Hor. Sat.* 1, 5, 35. de Aufidio Lusco, qui Fundis praetor erat: insani ridentes praemia scribae, Praetextam, et latum clavum, prunaeque batillum. Ridet *Hor.* Aufidii insaniam, qui sibi praetori a Fundanis praeferri jubebat foculum in batillo, ad instar virorum principum, quibus ejusmodi ignis praelatus summae potestatis et auctoritatis index erat. Quidam hoc loco docent, jus fuisse hujusmodi praetoribus prunas e publicis balneis in usum culinae accipere. Alii putant, *batillum* fuisse vasculum ferreum, in quo pro felici hospitum adventu accensis odoribus, Jovi hospitali sacra fiebant. Plures editt. et codd. legunt *vatillum*, diminut. a *vas.* [*Cf. *Heind.* ad h. l.] ¶ Est praeterea *batillus*, quo utuntur rustici ad purgandum et egerendum. *Varr. R. R.* 3, 6. de pavonibus: Utrumque locum purum esse volunt hae volucres. Itaque pastorem earum cum batillo circumire oportet, ac stercus tollere. ¶ Fuit etiam hoc nomine lignum incurvum, et batilli forma, in extremo habens serrulam ferream, quae comprehendens spicarum fascem desecat, et stramenta stantia relinquit, ut postea subsecentur. Eo Picentes olim usi sunt. *Varr. R. R.* 1, 50. [At hic *Schneid.* probat legendum, ut in quibusd. editt. et codd., *bacillum. F.*] ¶ In quibusdam lib. legitur *vatillum.* Sunt enim valde affines *b* et *v*, ut dictum est initio hujus litterae.

BATĪNUS. V. BANTINUS.

BATĬŌLĂ, ae, f. ποτήριον, genus poculi. *Pl. fr.* ap. *Non.* 15, 19. Batiolam auream octo pondo habebat. *Id. Stich.* 5, 4, 11. Quibus divitiae domi sunt, scaphio, et cantharis, batiolis bibunt: at nos nostro Samiolo poterio tamen vivimus. ¶ Al. leg. *batioca* pro *batiola*, ut est in *Gloss. Isid.*, ubi habetur: *batioca, patera.* Alii mallent *batiaca*, propterea quod apud *Athen.* 11, 10. βατιάκη et βατιάκιον inter poculorum genera enumeratur, et magnum esse, latum, auribusque patulis, significatur. Apud *Arnob.* quoque 2. p. 59. alii *batiaca* leg., alii *batiola;* alii etiam omittunt. ¶ Sunt qui scribant *battiola* duplici *tt.*

BĂTIS, is, et ĭdis, m. et f. βατὶς, genus piscis marini, alio nomine *raja;* ita dictum a similitudine rubi, quem βάτον Graeci vocant. Est enim aculeis aspera, praesertim in cauda. Ejus meminit *Plin.* 32, 11, 53. ¶ Est etiam genus herbae, quam in duo genera dividit *Plin.* 21, 15, 50. marinam et hortensiam: hanc quidam Gallicum asparagum nominant: illam portulacam sativam, cujus species quaedam est *crethmos*, de quo V. suo loco. *Colum.* 12, 7. Flos nepetae et lapsanae et batis. *Id. ib.* 13. Olus cordum, quod quidam sativum batim vocant. [*Gesner.* et *Schneid.* utroque loco scribunt *battis.* Nostrum *Meerfenchel* putatur esse.] ¶ *Batim* vim habere ad emolliendam alvum et adversus podagram, docet *Plin.* 21, 27, 101. ¶ Apud *Isid.* 19, 21. est *batis* inter vestes sacerdotales, nempe linea feminalia usque ad genua pertingentia: [at rectius legitur *badim* seu *baddim* ab Hebr. בַּדִּים, linea feminalia. *F.*]

*BATNAE, arum, oppidum Mesopotamiae. *Ammian.* 23, 4. Batne audit apud *Eund.* 14, 9. *B. A.*

BATRĂCHĪTES, ae, m. gemma ita dicta a similitudine ranae, quae Graece βάτραχος dicitur. *Plin.* 37, 10, 55.

BATRĂCHĬUM et Batrachion, ii, n. βατράχιον, herba Latino vocabulo *ranunculus* appellata, (βάτραχος enim ranam significat; et videtur ideo appellari, quia iis plerumque locis nascitur, ubi ranae degere solent) cujus quatuor genera enumerat *Plin.* 25, 13, 109. Unum pinguioribus, quam coriandri, foliis, et ad latitudinem malvae accedentibus, colore livido, caule alto, gracili, radice alba: nascens in limitibus humidis et opacis. Alterum genus foliosius, pluribus foliorum incisuris, altis caulibus. Tertium minimum omnium, gravi odore, flore aureo. Quartum simile huic, flore luteo. Omnibus vis caustica, si cruda folia imponantur, pusulasque, ut ignis, faciunt. Ideo ad lepras et psoras eis utuntur, etc. Haec *Plin.*, pergens deinde varios ejus usus in medicina describere. V. etiam *Appul. Herb.* 8. et 9. [*Cf. *Billerbeck. Flor. Class.* p. 144.]

BATRĂCHŎMYŎMĂCHĬĂ, ae, f. βατραχομυομαχία, pugna ranarum et murium; a βάτραχος, rana, μῦς, ὸς, mus, et μάχομαι, pugno. Hoc nomine inscribitur poemation, quod *Hom.* tribui solet. *Stat. praef.* ad *Silv.* 1. Sed et Culicem legimus, et Batrachomyomachiam etiam agnoscimus. Adde *Mart.* 14. in lemmate 183. ¶ Quamvis littera *y* in hac voce sit natura brevis, tamen metri necessitate produci posse videtur, cum *Nicand. Ther.* 795. eandem produxerit in V. μυοδόχος.

BATRĂCHUS, i, m. genus piscis marini, inter aculeatos recensitum a *Plin.* 32, 11, 53. Nomen habet a similitudine ranae, quae Graece βάτραχος.

*BATTARUS. *Scalig.* ad *Caton. Dir.* 1. *Anthol. Lat.* T. II. p. 650. eum habet fluvium Corsicae, hodie *Guattarus*, inter Coassinum et Halteriam. *Heins.* eod. loco dicit idem esse ac βατταριστὴς a βάττος, hinc βατταρίζειν i. q. βαττολογεῖν. *Battara* ap. *Cic. Fam.* 7, 9. *Jahn.*

BĂTTĬĂDES, ae, m. patronym. Ita cognominatus est Callimachus, poeta Graecus, qui se prae-

dicabat filium Batti Laconis, a quo Cyrene condita est: vel certe eum sui generis auctorem jactabat. *Stat. Silv.* 5, 3, 157. tu pandere doctus Carmina Battiadae. *Ov. Ib.* 53. Nunc quo Battiades inimicum devovet Ibin, Hoc ego devoveo teque tuosque modo. (V. CALLIMACHUS.) *Id. Trist.* 2, 367. Nec tibi, Battiade, nocuit, quod saepe legenti Delicias versu fassus es ipse tuas. ὦ Βαττιάδη. ¶ *Battiadae, arum*, sunt incolae Cyrenes urbis a Batto conditae. *Sil.* 3, 252. Nec non Cyrene Pelopei stirpe nepotis Battiadas pravos fidei stimulavit in arma. Adde 2, 61. et 17, 592.

BATTIS, idis, f. Βαττὶς, puella Coa formosissima, quam Philetas itidem Cous, elegiarum scriptor suis versibus celebravit. *Ov. Trist.* 1, 6, 2. Nec tantum Coo Battis amata suo. *Id. Pont.* 3, 1, 58. Inferius Coa Battide nomen habes. ¶ [*Est etiam genus herbae, quod alii *batio* scribunt. V. *Batis.*]

BATTŎLŎGĬĂ, ae, f. βαττολογία, Graeca vox: vitium est orationis, quo idem verbum, vel eadem sententia sine causa iteratur. Dicta est a quodam *Batto* inepto poeta, qui, ut legitur apud *Suid.*, longos hymnos condidit, et inanis loquacitatis plenos, idem saepe repetens et farciens potius, quam componens. Haec eadem dicitur etiam *tautologia*. Graeca vox utraque adhibetur a grammaticis.

*BATTUARĬUM, i, n. *Gloss. Gr. Lat.* Battuarium, κοπανιστήριον. Al. leg. *batuatorium. B. A.*

BATTŬO, is. V. BATUO.

BATTUS, i, m. vir Lacon, qui Cyrenem in Africa condidit, vel eo coloniam deduxit, ibique regnavit, ut est apud *Paus.* in *Laconicis*, et *Sil.* 8, 57. ¶ Fuit etiam hoc nomine pastor quidam, qui quod furtum Mercurii male celasset, postquam accepta mercede se id celaturum promiserat, ab eo in lapidem, qui *Index* dicitur, mutatus est. *Ov. Met.* 2, 688. et sqq. et in *Ib.* 586. ¶ Item ineptus quidam poeta, de quo V. in BATTOLOGIA.

*BATTUATORES. V. BATUALIA.

*BATŪA, ae, Dalmatiae oppidum, hodie *Budua*, *Tab. Peut.* *Butua* audit *Plin.* 3, 22. *B. A.*

*BATUALIA. *Adamantius* apud *Cassiod. de Orthogr.* p. 2300. Battualia (*sic*), quae vulgo battalia dicuntur, quae B mutam habere cognovimus, exercitationes autem militum vel gladiatorum significant; inde etiam battuatores τοὺς βασανιστὰς dici puto. *B. A.*

BĂTŬLUM, i, n. oppidum Campaniae a Samnitibus conditum. *Virg. A.* 7, 739. et *Sil.* 8, 566.

*BATUM (flumen) vel Batus (fluvius) in Italia inferiore fuit, fortasse in Lucania. *Plin.* 3, 5. Oppidum Blanda, flumen Batum. Conferri possunt quae nos addidimus in *Metaurus. B. A.*

BĂTŬO, is, ui, a. 3. τύπτω, κατακόπτω, concidere, verberare, contundere. *Pl. Cas.* 2, 8, 61. Qui, quaeso, potius, quam sculponeas, quibus batuatur tibi os, senex nequissime. ¶ Dicitur etiam de iis, qui velitandi causa pugnant, armisque se invicem verberant. *Suet. Cal.* 54. Batuebat pugnatoriis armis, aurigabat, etc. Et *ib.* 32. Mirmillonem e ludo rudibus secum batuentem, et sponte prostratum confodit ferrea sica. ¶ Habet praeterea obscenum sensum, idemque valet, quod βατεύειν: a quo etiam derivari, *Voss.* in *Etym.* existimat. *Cic. Fam.* 9, 22. Batuit, inquit, impudenter, depsit multo impudentius. [*Batuere hic de coitu dicitur. Sumptum verbum e gladiatoria arte, in qua quid sit *rudibus batuere*, docet *Lipsius Saturn.* 1, 15. Cum βατεύειν autem nihil commune habet.] ¶ *Batuere ulcera* pro comprimere, arcte stringere, exponi solet in illo *Plin.* 31, 9, 45. Sal imposuere crocodilorum morsibus ex aceto in linteolis, ita ut batuerentur antehac ulcera. *Hard.* tamen ex conjectura aliter legendum putat. ¶ Etiam *battuo* duplici *tt* scriptum legitur, sed minus recte. ¶ Partic. *Batuens.* V. supra. [*Supino caret. *Ruddim. Instit.* Tom. I. p. 227.]

BATUS, genus herbae, inquit *Festus.* Fortasse eadem est ac *batis:* vel significat rubum, sentem, qui Graece βάτος dicitur. *Gloss. Phil.* Batum, πράσον, *h. e.* porrum. *Gloss. Isid.* Batus, genus oleris. ¶ Apud Hebraeos est mensurae genus, *h. e* decima pars cori, quia decem bati corum faciunt, ut [habetur apud *Hieron.* in *Isaj.* 2, 5, 10., *F.*] ubi locum *Ezech.* 45, 14. explicat.

BAUBOR, aris, dep. 1. βαΰζω, latrare [*nos *knurren, knäffen*]: verbum exprimens vocem canum, qui latrantes *bau bau* proferunt: qua ratione etiam Graecum βαΰζω formatum est. *Lucr.* 5, 1070. Et cum deserti baubantur in aedibus. ¶ Differunt autem *baubari* et *latrare.* Latrant canes cum irati sunt: baubantur sine ira, sed potius cum queruntur: quod ex ipso *Lucr.* colligitur. V. *ib.* 1058. et sqq. *Vet. Schol. Theocr. ad Id.* 6. docet, ὑλακτεῖν, quod est latrare, proprie dici de canibus jam adultis: βαΰζειν, quod est baubari, catulorum.

*BAUCA, ae, f. patera. *Anastasius Biblioth. in vita Leonis IV.* Baucas exauratas tres. *Id. in Bened. III.* Baucas ex auro purissimo duas pensantes libras. *Vet. Gloss.* βαυκή, viniferum, ut *oenophorum.* Haec *Salmas.* ad *Trebell. Poll.* in *Claud.* 14. p. 382. seq. Sed vix (inquit *Gesnerus*) est hujus loci, multo minus *Baucalium* et similia. V. BACA. *B. A.*

*BAUCIDIAS, adis, f. insula quaedam in mari Aegaeo, Peloponneso, ut credibile, adjacens. *Plin.* 4, 12. ¶ In sinu Saronico ponit doctissimus *Martiniere. B. A.*

BAUCIS, idos, f. anus paupercula, quae una cum marito Philemone Jovem ac Mercurium, humanam speciem mentitos, hospitio pauperrimae casae excepit; a quibus ob id meritum ab aquarum inundatione erepta est; casam suam in templum versam vidit; et post longos felicis senectutis annos una cum marito in arborem mutata est. *Ov. Met.* 8, 630. et sqq. ¶ A *Pers.* 4, 21. ponitur pro quavis anicula. ¶ [*Baucis* est etiam cognomen Romanum, a βαυκὸς, delicatus. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 630. *n.* 254. Minuciae Baucidi. *F.*]

*BAUCONICA, ae, oppidum in regione Vangionum, ad Rhenum flumen. *Anton. Itin.* *Bonconica* appellatur in *Tab. Peut.* Hodie est *Oppenheim. B. A.*

*BAUDOBRĪGA, ae, oppidum Galliae Belgicae, in agro Trevirensi. Hodie est *Boppart. Anton. Itin.* In. *Tab. Peut.* est *Bontobrice. B. A.*

[BAULĀNUS, a, um, adj. ad Baulos pertinens, Campaniae oppidum. *Inscr.* ap. *Roman.*, *Topogr. Napol. T.* 3. p. 509. Locum emit ab ordine Baulanorum Demetrius villicus. *F.*]

[BAULENSIS, e, adj. ad Baulos pertinens, Campaniae oppidum. *Not. Tir.* p. 136. Bajae, Bajanus, Bauli, Baulensis. *F.*]

BAULI, orum, m. plur. oppidum juxta Bajas in Campania, prius dictus *Boaulia*, hoc est boum stabulum, nunc *Bacoli:* a βοῦς, bos, et αὐλή, caula. Nam eo loco fertur Hercules ex Hispania adveniens consedisse, et abducta, occiso Geryone, armenta boum septo conclusisse. [*Varr. R. R.* 3, 17. ad Baulos piscina Hortensii. Villae Hortensii ad Baulos meminit etiam *Cic. Ac.* 4, 40.] *Symm. ep.* 1, 1. Huc Deus Alcides stabulanda armenta coegit, Eruta Geryonis de lare tergemini. Inde recens aetas corrupta Boaulia Baulos Nuncupat, occulto nominis indicio. [*Recens aetas in loco *Symmachi* antiquissimis temporibus opponitur, quod ex *Cic.* loco allato apparet.] *Serv.* ad *A.* 7, 662. hoc idem tradit: sed *Baulas* ponit in femin. genere, et ad *ib.* 6, 107. Baulias.

BAVĬUS, ii, m. malus poeta Virgilii et Horatii aequalis, et ambobus infensus: qui una cum Maevio, sui simili versificatore, ausus est ipsum Virgilium reprehendere, quod *G.* 1, 210. dixisset *hordea* in plurali numero, illo versu: *Hordea qui dixit, superest, ut tritica dicat. Virg. Ecl.* 3, 90. Qui Bavium non odit, amet tua carmina, Maevi. *Serv.* tum hoc, tum loco *Georg.* cit.

*BAVO, insula maris Hadriatici, e regione Tragurii Dalmatiae oppidi, hodie *Bua. Plin.* 26, 30. ed. *Hard.* Al. aliter leg. *Boa* audit *Cod. Theod.* 16, 5. leg. 53. *Boae* autem *Ammian.* 22, 3. *B. A.*

*BAUZANUM, i, Rhaetiae oppidum, hodie *Botzen* in *Tyrol. Paul. Diac. Longob.* 4, 36. Dictum et *Bauxare* (secundum *J. Gothofr.*) in *Cod. Theod.* 6, 30, 3. ubi ablativus *Bauxare* occurrit.

BAXĔAE, arum, f. plur. genus calceamenti crepidis simile, quo philosophi potissimum usi sunt. *Pl. Men.* 2, 3, 40. Peniculus, qui extergentur baxeae. *Appul. Met.* 2. p. 127, 6. Linteis amiculis intectus, pedesque palmeis baxeis indutus. *Id. ib.* 11. p. 260, 39. Qui pallio baculoque, et baxeis et hircino barbitio philosophum fingeret. *Id. Flor. n.* 9. Vestem de textrina emere, baxeas de sutrina praestinare. ¶ In singulari numero *Tert. Pall.* 4. Si philosophus in purpura, cur non in baxea Tyria calceare, etc. Adde *Idol.* 8. ¶ Videtur orta esse a Graeco πάξ, quod *Hesych.* interpretatur ὑπόδημα εὐυπόδητον, hoc est calceamentum, quod facile indui potest. ¶ Legitur et *Baxa.*

[BAXEĀRIUS vel Baxiārius, ii, m. qui baxeas conficit. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 12. Collegium fabrum soliarium baxiarium, *h. e.* solearriorum baxeariorum. *F.*]

*BAZARIA, ae, regio Scythiae Asiaticae, cujus caput Basistris. *Curt.* 8, 3. *B. A.*

BD

BDELLĪUM, ii, n. βδέλλιον, [*Borassus flabelliformis *L.*] arbor nigra est, magnitudine oleae, folio roboris, fructu et natura caprifici, exsudans odoratum gummi, quod quidam eodem nomine appellant, alii aliis: habetque magnum usum in unguentis. *Pl. Curc.* 1, 2, 6. Tu mihi stacte, tu cinnamomum, tu rosa, tu crocinum et casia es, tu bdellium. [*Ubi, quum sit vox blandientis, patet non de arbore dici, sed de humore odorato, ex arbore profluente.]. V. plura de eo apud *Plin.* 12, 9, 19. [*Veget.* 4, 14. meminit *bdellii Arabici*, quod cum aliis ad causticum componendum adhibeatur. Eandem vocem inferre vult *Morgagn. Veget.* 3, 28. ubi quod legitur *depli* corruptum est. ¶ Item genus lapidis, monente *Prisc.* 1, 10, 56. p. 564.]

BE

BĔĀTĒ, adv. μακαρίως, feliciter, sine ulla ca lamitate. *Cic. Par.* 1. *in f.* Profecto nihil est aliu bene et beate vivere, nisi honeste et recte vivere εὖ καὶ καλῶς ζῆν. *Catull.* 14, 10. Non est mi male sed bene ac beate. *Sen. ep.* 92. Rectius vivat opor tet, ut beatius vivat. *Id. Cons. ad Helv.* 9. Bea tissime vivens. ¶ In plausibus *beate* significat fe liciter, prospero successu. *Mart.* 2, 27. Effete graviter, cito, naviter, euge, beate. ¶ Trans late. *Sen. prooem. contr. de Alb. declam.* 3. Locun beate implebat, *h. e.* nihil ei deerat ad implendam orationem, et causam perorandam.

BĔĀTĬFĬCO, as, a. beatum facio, beo. *August Trinit.* 14, 14. et *Genes. ad lit.* 8, 12. ¶ [Partic *Beatificatus* in *Not. Tir.* p. 192. *F.*]

BĔĀTĬFĬCUS, a, um, adj. qui beatum facit *Appul. Doct. Plat.* 1. p. 3, 29. Deus beatus et bea tificus. Adde *August. Confess.* 2, 5. [et *Not. Tir* p. 68. *F.*]

BĔĀTĬTAS, atis, f. beatitudo, felicitas, beata vita, μακαριότης. *Cic. N. D.* 1, 34. vocabula *bea titatis* et *beatitudinis* omnino quidem dura esse ait, veruntamen usu putat posse molliri: quod et *Quint.* 8, 3. adnotavit. [*Hae duae voces, ut ex l. d. patet, a *Cicerone* primo usurpatae sunt, nec po sterior aetas eas videtur probavisse. Quam ob rem ab earum usu tutius abstinebis.] *Macr. Somn. Scip.* 1, 9. Ad beatitatem pervenire. *Appul. Doct. Plat.* 2. Virtutes, quarum beatitas fructus est.

BĔĀTĬTŪDO, inis, f. μακαριότης, beata vita, felicitas. Judicium *Cic.* de hac voce V. in v. praec. *Petr. fr. Trag.* 38. *Burm.* Vides tot culcitas? nulla non aut conchyliatum, aut coccineum tomentum habet: tanta est animi beatitudo, *h. e.* divitiae: nam et *beatus* saepe pro divite ponitur. Al. leg. *Tanta est homini beatitudo. Appul. Met.* 6. Vitae totius beatitudo. *Nazar. Paneg. ad Const.* 33. Cumulatissima urbis beatitudo. *Mamert. Grat. act. ad Julian.* 23. Beatitudo praestantior. *Imp. Const. Cod.* 12, 47, 1. Augere beatitudinem militum, *h. e.* commoda vitae [*s. immunitatem, quo ipsis melius sit.].

[BĔĀTRIX, icis, f. quae beat. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 703, 3. Publiciae Beatrici. *F.*]

BĔĀTŬLUS, a, um, adj. diminut. a *beatus. Pers.* 3, 103. tandemque beatulus alto Compositus lecto, crassisque lutatus amomis, etc.

BĔĀTUS, a, um, adj. μακάριος, felix, nullo malo pressus, cui bene est ab omni parte. *Cic. Tusc.* 5, 10. Neque ulla alia huic verbo, cum beatum dicimus, subjecta notio est, nisi, secretis malis omnibus, cumulata bonorum complexio. Et *ib.* 8. Qui beatus est, non intelligo quid requirat, ut sit beatior. Si est enim, quod desit, ne beatus quidem est. [*Alii aliter de notione voc. *beatus* disputant. Ipsos audiamus veterum philosophos apud *Ciceronem*, ex quo hos locos, utpote maxime notabiles, huc transferam. *Fin.* 2, 28. Metrodorus, paene alter Epicurus, *beatum* esse describit his fere verbis: quum corpus bene constitutum sit, et sit exploratum ita futurum. *Acad. pr.* 2, 43. Zeno in una virtute positam beatam vitam putat. Quid Antiochus? Etiam, inquit, beatam, sed non beatissimam. *Tusc.* 5, 39. Si omne beatum est cui nihil deest, et quod in suo genere expletum atque cumulatum est, certe omnes virtutis compotes beati sunt. *Tusc.* 5, 14. Volumus eum qui beatus sit tutum esse, inexpugnabilem, septum atque munitum, non ut parvo metu praeditus sit, sed ut nullo. *Tusc.* 5, 6. illi beati quos nulli metus terrent.] *Id. N. D.* 3, 33. Opulentissima et beatissima civitas. [*Qui locus rectius videtur ad §. 2. referri debere.] *Id. Am.* 7. Illorum beata mors videtur, horum vita laudabilis. *Hor. Ep.* 2, 1, 139. Agricolae prisci fortes, parvoque beati, *h. e.* contenti et felices. *Ov. Met.* 7, 797. Beatum tempus. ¶ Quia vero divites omnium felicissimi videntur, quod in divitiis omnia vitae commoda constare videntur, *beatus* saepe pro divite ponitur. [*Burm.* ad *Prop.* 2, 19, 33. p. 385. *Jahn.*] *Varr. L. L.* 4, 17. Dives a Divo, qui, ut Deus, nihil indigere videtur: beatus, qui multa bona possidet. *Nep. Ages.* 8. Ut eorum ornatus non modo in his regem neminem significaret, sed hominis non beatissimi suspicionem praeberet. *Juven.* 1, 39, Vetulae vesica beatae. *Hor. Od.* 3, 7, 3. Thyna merce beatus. *Id. ib.* 1, 29, 1. Gazae beatae Arabum. *Prop.* 2, 16, 25. Munera beata. *Hor. Od.* 3, 29, 11. mitte mirari beatae Fumum, et opes, strepitumque Romae. *Ov. Her.* 12, 24. Regna beata. *Id. Am.* 1, 15, 34. auriferi ripa beata Tagi. *Id. Pont.* 2, 8, 5. Argentum felix, omnique beatius auro, *h. e.* pretiosius. *Mart.* 9, 76. Idem beatas lautus exstruit thermas, *h. e.* sumptuosas. ¶ *Beatus locus* aut *res* dicitur aliquando, quae beatos quodammodo facit. *Hor. Ep.* 1, 10, 14. Novistine locum potiorem rure beato? *Mart.* 9, 12. Beatum nectar. *Cat.* 65, 14. Ne amplius a misero dona beata petas, *h. e.* carmina consolatoria, quibus a tristitia animum tuum liberes. ¶

idetur etiam significare nobilem [*ὄλβιον] in illo *lor. Od.* 2, 4, 13. Nescias, an te generum beati Phyl-dis flavae decorent parentes. ℣ Translate ponitur ro affluenti, abundanti. *Quint.* 10, 1. Immorta-is ingenii beatissima ubertas. *Id. ib.* Beatissima erum verborumque copia. *Id.* 11, 3. Ornata est ronunciatio, cui suffragatur vox facilis, magna, eata, flexibilis, firma, dulcis, durabilis, clara, ura, *h. e.* abundans. ℣ Aliquando *beati* dicuntur nortui, ut Graece μακαρῖται; idque ἐπ' εὐφημισμοῦ d evitandum mali ominis vocabulum. *Ammian.* 5, 3. Anatolium quaesivit Officiorum magistrum: uem cum beatum fuisse Sallustius respondisset raefectus, intellexit occisum. V. FELIX. Huc uidam trahunt etiam illud. *Hor. Epod.* 8, 11. sto beata: funus atque imagines Ducant trium-hales tuum. ℣ Apud Christianos scriptores *bea-ae memoriae* vir dicitur, qui pie vita functus est. *Hieron. ep. ad Marc. laud. Asellae* 24. et *ep.* 76. *d Abigaum.* [*Superlativus *beatissimus* dicitur de atriarchis, archiepiscopis et episcopis. *Auct. Collat.* , 6. *Novell.* 123, 3. *Justin.* in *Ep.* ad *Joh. Pa-am* §. 5. t. C. *de summ. trinit. August. Epist.* 11, 6, 139.]

BEBER et Bebrinus V. in CASTOR.

*BEBIĀNA (villa) in Etruria fuit, non procul Fregenis Lorioque. *Tab. Peut. B. A.*

*BEBIĀNI. Ligures Bebiani populi fuere Italiae nferioris, in Hirpinorum agro. *Plin.* 3, 11. ℣ Pro-abile est ita dictos a Bebia quodam oppido. *B. A.*

BEBRĀ, ae, f. genus pili, aut hastae, qua Bar-ari utuntur, et binas ac ternas in proeliis por-ant: quod teli genus prorsus hoc tempore ignotum sse, docet *Stewech. in comm. ad Veg. Mil.* 1, 20., bi haec vox legitur.

BEBRĬĀCENSIS et Bedriacensis, se, adj. ad ebriacum pertinens. *Plin.* 10, 49, 69. Bebria-ensia bella civilia, *h. e.* inter Vitellium et Otho-em de Imperio Romano decertantes ad Bebriacum ppidum. *Suet. Vit.* 10. Bebriacensis victoria, *h.* . qua Vitellius Othonem devicit. *Tac. H.* 2, 66. ebriacensis acies.

BEBRĬĀCUM, ci, n. oppidum inter Veronam et remonam, ubi Otho a Vitellio victus est. *Cell. Geogr. ant.* 2, 9. *n.* 114. probat fuisse supra con-luentes Ollii et Clusii, ubi nunc *Caneto.* V. *Suet. Oth.* 9. Hinc *Juven.* 2, 106. Bebriaci in campo polium affectare Palati. ℣ Alii rectius scribunt *Bedriacum* et *Plut.* Graece habet Βητριακόν.

BEBRUS, i, m. idem qui fiber. Haec vox nul-um habet alium auctorem Latinum praeter *Vet. Schol. Juven.* ad 12, 34.

BEBRYCES, ycum, m. plur. Βέβρυκες, populi Asiae in Bithynia, quae ideo *Bebrycia* dicta est, ut *Solin.* 42 et *Serv.* ad *A.* 5, 373. docent. Nomen habuisse dicuntur a Bebryce una ex filiis Danai, quae et ipsa secundum quosdam, una cum Hyper-mnaestra marito suo pepercerit, et in haec usque loca ex Graecia profugerit. *Val. Fl.* 4, 315. Be-brycas extemplo spargit fuga. Adde *Plin.* 5, 50, 33. ℣ Alii fuerunt in Gallia Narbonensi, ita de-nominati vel a Bebrycibus Asiaticis, a quibus ori-ginem duxerint; vel a Bebryce rege, qui in ea parte Galliae Narbonensis, quae Pyrenaeos mon-tes tangit, regnavit: cujus filia Pyrene cum Her-cule concubuit. Vide *Sil.* 3, 420. et sqq. ℣ De quantitate paenultimae V. in BEBRYX.

BEBRYCĬA, ae, f. provincia Asiae minoris po-stea Bithynia appellata. *Val. Fl.* 5, 502. Nec ta-men aut Phrygios reges, aut arva furentis Bebry-ciae spernendus adi. V. v. praec.

BEBRYCĬUS, a, um, adj. ad Bebryciam regio-nem Asiae, vel ad Bebryces populos pertinens. *Virg. A.* 5, 373. Bebrycia veniens Amyci de gente ferebat. *Val. Fl.* 4, 99. Proxima Bebrycii pan-duntur litora regni: Rex Amycus, etc. *Id. ib.* 220. Bebrycium fretum. *Stat. Silv.* 4, 5, 28. Bebrycia arena, *h. e.* locus ubi Pollux cum Amyco caestibus pugnavit, eumque occidit. In illo autem *Tert. carm de Sodoma* 2. caesusque cruorem Fundere Be-brycium; notatur ejusdem Amyci saevus mos, qui cum caestu valeret maxime, hospites quoscumque ad certandum cogebat, et victos occidebat: atque ob id in quodam nemore insidias posuerat, quibus ignaros advenas caperet. Hinc *Stat. Th.* 3, 352. servatoremque cruentum Bebrycii nemoris. ℣ Est etiam *Bebrycius* pertinens ad Bebrycem regem, qui in ea parte Galliae Narbonensis regnavit, ubi Py-renaeis montibus jungitur, ubi etiam *Bebryces* po-puli. *Sil.* 3, 443. Bebryciae Poenus fines tran-scenderat aulae. Adde 15, 497. ℣ *Bebrycia virgo* est Pyrene Bebrycis regis filia, quae Pyrenaeis montibus nomen dedit, ab Hercule ibi sepulta. *Sil.* 3, 420. Nomen Bebrycia duxere a virgine colles.

BEBRYX, ycis, qui est ex Bebrycia seu Bithy-nia, Asiae provincia. *Val. Fl.* 4, 315. ℣ *Be-bryx* etiam dicitur Amycus, qui in Bebrycia re-gnavit, et a Polluce occisus fuit certamine singu-lari caestibus inito. *Id. ib.* 261 et 290. ℣ Item rex Galliae Narbonensis, qua Pyrenaeis montibus jungitur. V. BEBRYCES. *Sil.* 3, 423. Possessus Baccho, saeva Bebrycis in aula. *Bebrycis* hoc loco paenultimam habet longam, cum apud *Val. Fl.* 2, 649. et 4, 315. et apud *Stat. Ach.* 1, 190. corripia-tur. Ex quo intelligimus ancipitis esse quantitatis, tutius tamen corripi. [*Nihil interesse dixerim utrum paenultima producatur an corripiatur. Nam Graeci poetae ne ipsi quidem sibi constant. Cf. no-tata ad *Theocr. Id.* 22.]

BECCO, m. Gallica vox, rostrum galli gallina-cei significans, quo cognomine appellatus fuit An-tonius Primus, qui Vitellium oppressit. *Suet. Vit.* 18. Antonius Primus Tolosae natus, cui cognomen in pueritia Becco fuerat: id valet gallinacei ro-strum. [*B. Crus.* derivat a nomin. *Beccus.*] ℣ [Item significat hircum, syllaba prima breviore sono pronunciata. *Inscr.* ap. *Amoretti Viagg. ai tre laghi* p. 90. *Vivus Fecit* Becco Mocconis *filius* sibi, et Utiliae Veccati *filiae* uxori, et Frontoni *filio*, et Craccae Livonis *filiae* uxori, et Mascio *filio*, et Primae Octavii *filiae* uxori, et Sexto *fi-lio.* Hic lapis, qui hodieque Mediolani exstat, apud *Grut.* 838, 9. habet *Vecco* pro *Becco* (facile enim V in B mutatur); eidemque in fronte inscul-ptus est hircus, qui nomini *Becco* ex consuetudine respondet: quemadmodum apud *Grut.* 624, 2. in-scriptio T. Statilii Apri aprum, et apud *Morell. Fam. Rom.* nummus Q. Voconii Vituli vitulum ha-bet. Adde Pana pastorum Deum, qui hircipes fuit, eodem nomine fuisse apud Phrygas appellatum. *Tert. ad nat.* 1, 8. Prima loquela Bekkos renun-ciata est: interpretatio ejus Panis apud Phrygas nomen est. *F.* *Ab hujus loci vera explicatione plane aberravit *Furl.* Nempe *Panis* non est a casu recto *Pan*, sed *panem*, i. e. alimentum hominum desi-gnat. *Tertulliani* verba lucem unice accipiunt ex iis quae *Herod.* 2, 2. narrat. Ex quo rectius scri-betur *Bekos*, quam *Bekkos.*]

BĒCHĬON, ii, n. βήχιον, herba eadem quae *tus-silago* (*Huflattich*): a βὴξ, βηχὸς, tussis, quia tussim sedat. *Plin.* 26, 6, 16.

*BECHĪRI, orum, populi in Ponto degentes. *Avien. descr. orb. terr.* 945. *Bicheres* audiunt *Plin.* 6, 4. *B. A.*

*BEDAIUM, i, oppidum Norici. *Tab. Peut.* Di-ctum et Bidaium *Anton. Itin. B. A.*

BĔDELLĀ, ae, f. videtur idem esse ac bdellium. *Marc. Emp.* 19. Balsama, peucedanum, spicam, crocum, atque bedellam.

*BEDESIS, is, Italiae amnis, Ravennam alluens. *Plin.* 3, 15. Hodie *Bedese* appellatur et *Ronco. B. A.*

BEDRĬĀCUM. V. BEBRIACUM.

BEE, vox ovium balantium. *Varr. R. R.* 2, 1. V. BALO.

BEELO. V. BEE et BELO.

BEELPHĔGOR, indecl. Βεελφεγὼρ, בַּעַל־פְּעוֹר, Moabitarum idolum nomine *Bahal*, quod *Phegor* dicebatur vel a monte cognomine, in quo coleba-tur, vel a פָּעַר, aperuit, quia, ut Priapus apud Romanos, aperiendo virginum hymeni praeerat. *Tert. adv. Gnost.* 3. Adorant Deos gentis, et Beel-phegor initiantur. [*Hieron. Nom. Hebraic. de Num.* Beelphegor, quod interpretatur simulacrum igno-miniae. Est autem idolum Moab, cognomento Baal, super montem Phogor, quem Latini Priapum vo-cant. *Id.* in *Oseam* 2, 9. Denique interpretatur Beelphegor idolum tentiginis, habens in ore, id est in summitate, pellem, ut turpitudinem membri virilis ostenderet. *F.*]

BEELZĔBUB, indecl. et Beelzebul, ūlis, m. Βεελζεβοὺβ et Βεελζεβοὺλ, Deus ab Accaronitis cul-tus, ut abigeret muscas, a quibus vexabantur. Nam בַּעַל dominum significat, et זְבוּב muscam. Ita Graecis cultus est Ζεὺς ἀπόμυιος, seu μυιάγριος. Dictus est etiam בַּעַל־זְבוּל, quod significat domi-num habitaculi. Sed quia זְבוּל non solum habita-culum valet, sed aliquando etiam stercus, idcirco *Beelzebul*, quasi *Deus stercoreus* saepe per contem-ptum vocatus est ab iis, qui Accaronitas eorum-que numina irridebant. ℣ In sacris Litteris signi-ficat principem daemoniorum, ut *Luc.* 11, 15. ha-betur. *Tert.* secundam appellationem non semel usurpavit *adv. Marc.* 4, 26. Sic *Prud.* περὶ στεφ. 2, 267. Sed Beelzebulis callida Commenta Chri-stus destruit.

*BEGORRĪTES LACUS in Macedonia fuit. *Liv.* 42, 53. *B. A.*

BELA, oves, antiquo nomine. *Varr. R. R.* 2, 1. Graeci appellarunt μῆλα. Nec multo secus nostri ab eadem voce, sed ab alia littera, *bela* vocarunt. non enim *mee*, sed *bee* sonare videntur oves vocem efferentes: a quo belare dicunt, extrita littera, ut in multis.

BELATUCADRUS, i, m. veterum Britannorum Deus; idem fuit ac Mars, nam *Cadr* apud illos fortem significat. [*Inscr.* ap. *Mur.* 43, 1. Deo Marti Belatuca-dro. *F.*] Aliae apud *Grut.* 87, 1. Deo sancto Belatuca-dro. Et *ib.* 2. Belatucadro Julius Civilis opt. V. S. L. M.

*BELBINA, ae, Βελβίνα, insula maris Aegaei, in sinu Saronico, Argolidem inter Atticamque. *Plin.* 4, 12. ℣ Belbina, oppidum. V. v. seq.

*BELBINĀTES vel Belbinites, ae, ad Belbinam pertinens. Fuit autem Belbina oppidum Laconiae, Βελβίνα *Plutarcho* et *Steph. Byz. Liv.* 38, 34. Bel-binates ager. Sic ed. *Drak.* In ed. *Gronov.* poste-rior forma obtinet. *B. A.*

BELBUS, i, m. idem atque hyaena. *Capitol. Gordian.* 33. Fuerunt sub Gordiano Romae ele-phanti XXXII., alces X., tigres X., leones LX., leopardi XXX., belbi, id est hyaenae X. Al. leg. *belbi, item hyaenae*, X., qua ratione essent belbi hyaenis dissimiles. *Salm.* primam lectionem tue-tur, docetque *belbos* dictos esse pro *beluos* (facile enim *u* in *b* mutatur) *beluos* autem pro *beluas*, eo modo quo *luscinius* et *luscinia* dicitur, *simius* et *simia*, etc. Porro *beluas* pro hyaenis usurpasse vi-detur *Arnob.* 7. p. 223. Cur non et canes, ursos et vulpes, camelos et beluas et leones? Ubi alii leg. *benuas* eodem sensu: alii *belbas*, ut sit *belba, ae*, f. [*Gloss. Phil.* Ὕαινα, ζῶον, bellua. Scribe *belva* seu *belba. F.*]

BĔLĔNĀ pro *Helena* dictum est ab antiquissimis, teste *Prisc.* 1. p. 547. qui id confirmat etiam au-ctoritate *Quint.* 1, 4., ubi alii male legunt *balae-na.* [*Nempe antiquitus digamma habuit.]

*BELENDI, orum, populi Galliae Aquitanicae. *Plin.* 4, 19. *B. A.*

BĔLĒNUS et Belinus, i, m. Βέλενος et Βέλινος, Deus peculiaris Norici provinciae, ut est ap. *Tert. Apol.* 24., item Aquilejensium. *Vet. Inscr.* Aqui-lejae reperta apud *Grut.* 36, 12. Apollini Beleno C. Aquilejens. Felix. Et *ib.* 14. Belino Sex. Cae-sernius Faustus, etc. Et *ib.* 15. Beleno Aug. Sacr. L. Cornelius L. Fil. Vel. Secundinus Aquil. Evoc. Aug., etc. Ex his colligimus, Belenum eundem fuisse atque Apollinem: quod confirmatur etiam ex *Capitol. Maxim.* 22. Etiam Deum Belenum per ha-ruspices spopondisse, Maximinum esse vincendum. Unde etiam postea Maximini milites jactasse dicun-tur, Apollinem contra se pugnasse. ℣ Galli quo-que Apollinem suum *Belenum* appellarunt, ut indi-cat *Auson. Profess.* 4 et 10. ℣ Hanc vocem du-ctam esse putant aliqui a βέλος, sagitta, quia Apollo sagittis potens passim a poetis laudatur. *Philipp. a Turre* in *Diss. de Beleno* conatur probare ducen-dam esse ab Heleno Trojano, qui Trojanis ea loca, ubi Aquileja est, monstraverit, et ut in iis con-siderent, persuaserit: illi autem ut pro beneficio gratiam referrent, eum tanquam numen coluerint. V. ℣ In alia Aquilejensi *Inscr.* ap. *Grut.* 37, 3. legitur: Fonti Beleno C. Aquilejensis Diadumenus B. V. S., etc., ubi significatur Fons Beleni nomine cultus. Nam et fontibus divinitatem tribuit super-stitiosa antiquitas.

BELGAE, arum, m. plur. populi Galliae Belgi-cae, quos olim omnium Gallorum fortissimos fuisse, docet *Caes. B. G.* 1, 1., propterea quod a cultu et humanitate provinciae longissime aberant, mini-meque ad eos mercatores commeabant, qui ea, quae ad effeminandos animos pertinent, importarent. *Id. ib.* 2, 4. tradit, plerosque eorum ortos esse a Ger-manis, Rhenumque antiquitus transductos, propter loci fertilitatem, ibi consedisse, Gallosque, qui ea loca incolebant, expulisse. ℣ In singulari numero. *Lucan.* 1, 426. Et docilis rector rostrati Belga covini. *Claud. Cons. Stich.* 1, 226. Pascat Belga pecus. ℣ [*Venta Belgarum*, Britanniae urbs, ho-die *Winchester.* Meminit *Ptol. B. A.*]

BELGĬCUS, a, um, adj. ad Belgas pertinens. *Virg. G.* 3, 204. Belgica vel molli melius feret esseda collo. *Sil.* 10, 80. Ut canis occultos agi-tat cum Belgicus apros. *Prop.* 2, 14, 30. Turpis Romano Belgicus ore color. *Plin.* 16, 36, 65. Bel-gici calami. ℣ *Gallia Belgica*, quae et *Belgica* absolute, est ea Galliae pars, quam incolunt Bel-gae, nimirum tota illa regio, quae Matrona, Se-quana, Rheno et Oceano includitur. V. geographos. *Plin.* 7, 16, 17. Belgicae Galliae rationes procu-rans. *Id.* 15, 25, 30. de cerasis: Principatus du-racinis, quae Pliniana Campania appellat: in Bel-gica vero Lusitanis. *Tac. H.* 1, 58. Pompejus Pro-pinquus procurator Belgicae. [*Belgica, ae*, oppi-dum Galliae Belgicae, in regione Ubiorum, medio situ inter Rhenum et Roram fluvios. *Anton. Itin. B. A.*]

*BELGĪNUM, i, oppidum in Gallia Belgica, in-ter Noviomagum Treverorum et Bingium. *Tab. Peut. B. A.*

*BELGĪTES, Pannoniae populi. *Plin.* 3, 25. *B. A.*

BELGIUM, ii, n. nunc ponitur pro tota Belgica. Sed Latinis est ejus pars tantummodo, qua com-prehenduntur Bellovaci, Atrebates et Ambiani. *Caes. B. G.* 5, 24. Tres legiones in Belgio collocavit. Adde *Hirt. B. G.* 8, 46 et 47.

BELĬAL, indecl. et Belia, ae, m. nequam et malignus spiritus. *Isid. Orig.* 8, 11. interpretatur *sine jugo.* Hebraice est בְּלִיַּעַל (a בְּלִי, non, et יָעַל, profuit; vel עֹל, jugum) et exponitur nequi-tia. *Tert. Habit. mul.* 2. Quod est commercium damnaturis cum damnandis? opinor, quod Christo et Beliae. *Prud. Psych.* 714. Praeceptor Belia mihi, domus, et plaga mundus. Al. leg. *Praeceptor Be-lial mihi fit, domus est plaga mundi*; qua ratione prima et secunda corriperentur. Sed hoc minus pla-cet. Producuntur enim ab *eod. Hamart.* 522. Prin-

cipe Belia, rectoribus horret iniquis. Al. leg. *Belial.*

BĒLĬAS, ădis, f. patronym. Beli neptis, filia Danai. *Sen. Herc. Oet.* 959. nec memor castae facis, Stricto cruenta Belias ferro stetit. Al. leg. *Belis in ferro stetit:* ut sit *Belis, idis.* ℙ Est etiam patronym. a *Belial,* seu *Belia* deductum. *Prud. Hamart.* 612., ubi secundam syllabam corripit, cum in *Belial* bis producat. Sed frustra est, qui prosodiae leges a *Prudentio* exigit.

*BELIAS, ae, Mesopotamiae fluvius. *Ammian.* 23, 6. *B. A.*

BĒLĬDES, ae, m. Βηλίδης, patronym. filius vel nepos, vel utcumque a Belo ortum trahens. *Ov. Her.* 14, 73. Surge age, Belide, de tot modo fratribus unus. *Belide* vocativus est, ὦ Βηλίδη. Intelligit autem Lynceum Aegypti filium, Beli nepotem. *Virg. A.* 2, 81. si forte tuas pervenit ad aures Belidae nomen Palamedis. *Servius* hic docet ex *Apollon.* Palamedem septimo gradu a Belo originem ducere. *Stat. Th.* 6, 291. Belidae fratres, *h. e.* Danaus et Aegyptus Beli filii.

*BELIPPO, oppidum Hispaniae Baeticae. *Plin.* 3, 1. *B. A.*

BĒLIS, ĭdis, f. patronym. Beli filia vel neptis. *Ov. A. A.* 1, 73. Quaque parare necem miseris patruelibus ausae Belides, et stricto stat ferus ense pater, *h. e.* quinquaginta Danai filiae, Beli neptes, quae maritos suos prima nuptiarum nocte, una excepta, occiderunt; (V. DANAUS, i,) eaque historia picta erat Romae in porticu Apollinis Palatini ab Augusto constructa. Adde *Trist.* 3, 1, 61. ℙ Dicuntur hae Belides apud inferos ea poena multari, ut aquam assidue ingerant in dolium pertusum, quod nunquam implere possint. *Ov. Met.* 4, 462. Assidue repetunt, quas perdant Belides undas. Adde *ib.* 10, 43. et *Ib.* 177 et 355.

*BELISAMA, in *Inscr. Vet.* ap. *Selden. de Diis Syris syntag.* et 2. p. 246. Regina coeli vel Astoreth. *B. A.*

[BELISĀNĀ, ae, f. Gallorum Dea, artium inventrix credita, quam Romani cum Minerva commiscuerunt. *Inscr.* ap. *Murat.* 53, 13. Minervae Belisanae sacrum Q. Valerius Montanus. *F.*]

[BELITĀNUS, a, um, adj. ad Belitem sive Belejam pertinens, Tarraconensis provinciae urbem in Edestania, nunc *Belchite*, a *Ptol.* memoratam. *Belitani, orum* sunt incolae urbis Belitis. *Plin.* 3, 3, 4. Ex his civium Romanorum Belitani, Celsenses. *F.*]

BELLANS, antis, part. v. *bello,* qui bellum gerit, aut pugnat. *Hor. Od.* 3, 2, 7. Matrona bellantis tyranni. *Id. carm. saec.* 51. Imperet bellante prior, jacentem Lenis in hostem. *Hirt. B. A.* 61. Gaudium bellantibus fortuna tribuere non decrevit.

BELLĀRĬĂ, riorum, n. plur. τραγήματα, τρωγάλια, πέμματα, cupediarum omne genus, poma, nuces, cibi saccharo aut melle conditi, aliaque hujusmodi irritamenta gulae: qualia sunt, quae secundis mensis inferri solent. Videntur autem ita appellari, quia *bella* sunt, hoc est gulae valde grata, jucundaque stomacho, praesertim si solidioribus cibis satur jam sit. Hinc *bellissimas res* dixit eodem sensu *Ter. Ad.* 4, 2, 51., ut *Don.* adnotavit: et *pulcralia* appellavit *Cato* apud *Fest.* in *Pulcralibus.* Eademque ratione Graeci ὡραῖα dixerunt cupedias, ut *Scalig.* ad *Fest.* in *Etym.* docent: ὡραῖος enim etiam pulcrum significat. *Varr.* ap. *Gell.* 13, 11. Bellaria ea maxime sunt mellita, quae mellita non sunt. πέμμασιν enim cum πέψει societas infida. *Pl. Truc.* 2, 5, 27. Fer huc verbenam mihi, tus et bellaria. *Suet. Ner.* 25. Incedenti passim victimae caesae, sparso per vias identidem croco, ingestaeque aves ac lemnisci et bellaria. ℙ Addit *Gell. l. c.* etiam vina dulciora hoc nomine significata olim fuisse, dictaque esse *Liberi bellaria:* ejusque rei exempla in antiquioribus comoediis inveniri: quod ab eo exscripsit *Macr. Sat.* 2, 8.

BELLĀRĬUM et bellaria res aptas bellis appellabant. Ita *Paul.* ex *Fest. Scalig.* autem putat legendum: *Bellarium et Bellaria res bellas appellabant;* et significari cupedias secundae mensae. Al. leg. *res aptas epulis appellabant,* eodem sensu. V. v. praec. ab in.

BELLĀTOR, oris, m. πολεμιστής, qui bello est aptus, bellicosus, pugnax. *Cic. Tusc.* 4, 24. Quis est, qui aut bellatori, aut imperatori, aut oratori quaerat aliquid, neque eos existimet sine rabie quidquam fortiter facere posse? [*Balb. 23. an accusatori majores nostri majora praemia, quam bellatori esse voluerunt? Notabilis est locus *Cic. Att.* 8, 12. ecqua pacifica persona desideretur, an in bellatore sint omnia. ubi *bellator* dicitur is qui ad bellum gerendum instigat. Ceterum rarius videntur pedestres scriptores hac voce usi esse, inprimis vero ubi ipsa actionis notio declaranda erat. Sic apud Cic. quae in vicinia collocata sunt, aut opposita *accusator, imperator, orator,* suadebant etiam *bellator.* Idem statue de *Vell.* 2, 25, 3. bellator et victor dissimilis Sulla, *h. e.* aliter in bello, aliter post victoriam se gessit.] *Virg. A.* 9, 721. Bellatorque animos Deus incidit, *h. e.* Mars. *Liv.* 7, 26. *ad f.* Nec Graeci terra, nec Romanus mari bellator erat. [*i. e. nec Graeci terrestris, nec Romani maritimi belli gerendi satis gnari erant. *Tac. A.* 1, 67. Equos dehinc, orsus a suis, legatorum tribunorumque . . . fortissimo cuique bellatori tradit., i. e. cuique, qui belli gnarus idemque vir fortis esset.] ℙ De brutis, et de rebus aliis ad pugnandum aptis. *Virg. G.* 2, 145. et *Ov. Fast.* 2, 12. Bellator equus. *Stat. Th.* 12, 603. taurus. *Sil.* 13, 376. ensis. *Stat. Th.* 8, 378. campus. [*i. e. locus pugnae; quod, quantum ego intelligo, satis insolitum et durum est.] V. VENATOR. ℙ Absolute de equo. *Juven.* 7, 126. ipse feroci Bellatore sedens curvatum hastile minatur. ℙ Dicitur etiam de calculis, quibus in ludo utebantur. *Ov. A. A.* 3, 359. Bellatorque suo prensus sine compare bellat Aemulus.

BELLĀTŌRIUS, a, um, adj. ad bellandum pertinens. *Plin. ep.* 7, 9. Sed non ideo semper pugnacem hunc et quasi bellatorium stilum suaserim. [*Recentiores id dicendi genus *polemicum* vocant.] *Ammian.* 23, 5. Bellatoria jumenta.

BELLĀTRIX, īcis, f. bello et pugnae apta, bellicosa, pugnax. *Cic. Tusc.* 4, 24. Bellatrix iracundia. [*i. e. fortitudo bellica, quam esse sine iracundia non posse quidam opinabantur.] *Virg. A.* 1, 497. Penthesilea bellatrix. *Ov. Trist.* 1, 5, 76. diva, *h. e.* Pallas. *Id. ib.* 2, 321. Roma. *Stat. Th.* 6, 262. cohors. *Sil.* 9, 576. belua, *h. e.* elephas. *Stat. Th.* 757. Bellatricesque carinae. Et *Val. Fl.* 7, 612. Bellatrix gleba, *h. e.* quae armatos viros emittit. V. VENATOR.

BELLĀTŬLUS, a, um, adj. diminut. idem ac bellulus: et adhibetur in blanditiis. *Pl. Cas.* 4, 4, 28. Bella bellatula. Sunt qui aliter legi mallent. In *Inscr.* ap. *Grut.* 350, 4. *Bellatula* est nomen propr. mulieris. Et *ib.* 943, 3. cognomen.

BELLAX, ācis, adj. bellicosus, πολεμιστής. *Lucan.* 4, 466. Illic bellaci confisus gente Curetum.

BELLĒ, adv. bene, apte, commode, scite, eleganter, καλῶς, ὀρθῶς, κομψῶς: diminutive dictum a *bene,* ut docet *Festus* in *Bellule.* Differt aliquo modo a *bene,* quia *belle* commodum, venustatem et convenientiam significat; *bene* omnimodam perfectionem in genere quolibet. [*Hinc multum interest, utrum *belle* an *bene* aliquem aliquid facere dicas. Cf. locum *Mart.* 10, 46., §. 4. allatum. *Doederl. Syn.* III. p. 23.] *Pl. Truc.* 2, 2, 35. Quia istas buccas tam belle purpurissatas habes. *Cic. Q. Fr.* 3, 1, 1. Aquam belle sane fluentem vidi. *Id. Att.* 1, 1. *In f.* Hermathena belle posita. *Id. ib.* 16, 3. Praediola belle aedificata. *Id. Fam.* 16, 9. Inde Corcyram bellissime navigavimus. [*i. e. sine ulla molestia, cum maxima commoditate nostra.] *Id. Att.* 7, 2. Ita belle nobis flavit lenissimus ventus. *Id. Fam.* 14, 14. Modo ut haec vobis loca tenere liceat, bellissime vel mecum, vel in nostris praediis esse poteritis. *Id. Att.* 4, 16. Dices tu: ergo haec quo modo fers? Belle mehercule: et in eo me valde amo. *Id. ib.* 5, 10. Persuasum est omnibus, serviendum esse famae meae, belle adhuc. *Id. ib.* 13, 33. Horum ego vix attigi paenulam: tamen remanserunt; cecciditque belle. *Id. Div.* 2, 31. Haec non tam mirabilia sunt, quam conjecta belle. *Id. Att.* 6, 1. *a med.* Epistola belle scripta. *Id. ib. sub f.* Haec te volui παριστορῆσαι: sumus enim ambo belle curiosi, scite diligentes in aliorum negotiis perscrutandis. Et *ib.* 12, 37. Attica belle se habet. *Id. Fam.* 9, 9. Terentia minus belle habuit. *Samm. Comp.* 136. Purgat belle chamaelea. *Id. ib.* 150. Calcifraga ad calculosos belle facit, *h. e.* prodest. [*Est haec vox propria hoc sensu apud medicos de effectu medicinae, quanquam ex vulgari usu saepius *bene* ita dicitur. *Cato R. R.* 157. id bene faciet, *h. e.* id vim salutarem exercebit.] *P. Syr.* ap. *Gell.* 17, 14. Pars beneficii est, quod petitur si belle neges. [*i. e. cum gratia, cum bonae voluntatis significatione.] *Quint.* 6, 3. Uti belle aliqua re. [*i. e. ad eum finem, quem praestare debet res.] *Id. ib.* Verba, quae belle respondent. ℙ *Belle tractare,* et *belle tangere* aliquem apud *Pl. Cas.* 4, 4, 25. et *Rud.* 2, 4, 12. est molliter, placide, et blandiendo contrectare et tangere. ℙ *Belle ire* est pedetentim, placideque ingredi, molli quadam gravitate incedere. *Pl. Asin.* 3, 3, 86. I sane bella belle. *Id. Curc.* 4, 2, 35. Sequere istum bella belle. ℙ *Belle facere aliquid* interdum non tam significat bene facere, quam venuste, scite, eleganter et ad speciem jucunde. *Mart.* 2, 7. Causas agis, Attale, belle. *Et* Componis belle mimos, epigrammata belle. Sic Belle cantare, belle saltare, *ib.* V. integrum epigramma. Huc pertinet illud *Ejusd.* 10, 46. Omnia vis belle, Matho, dicere: dic aliquando Et bene: dic neutrum: dic aliquando male. Apud *Cic.* quoque *Quint.* 30. *belle dicere* hoc sensu legitur. ℙ Belle nonnunquam idem est ac facete, salse et simul apposite. *Mart.* 5, 78. Narratur belle quidam dixisse, Marulle, Qui te ferre oleum dixit in auriculam. *Sen. praef. Exc. controv.* 3. Declamat tam male, ut videar belle optasse, cum dixi: Nunquam surgas. *Et paulo post.* Id quod bellissime Censorinus ajebat, etc. ℙ Est etiam vox plaudentium recitantibus. *Pers.* 1, 48. Sed recti finemque, extremumque esse recuso Euge tuum, et belle, nam belle hoc excute totum, etc. *Cic. Or.* 3, 26. Bene et praeclare, quamvis nobis saepe dicatur: belle et festive, nimium saepe nolo, *bene et praeclare* refertur ad orationem gravem et perfectam; *belle et festive* ad dulcem et floridam. ℙ Sup. *bellissime.* V. supra.

BELLĔRŎPHON, ontis, m. Βελλεροφῶν, et Bellerophontes, ae, m. Βελλεροφόντης, filius Neptuni et Eurynomes Nisi filiae, ut est apud *Hyg. fab.* 157., vel, ut alii volunt, filius Glauci, nepos Sisyphi, pronepos Aeoli. Primum Hipponous dictus est, deinde Bellerophontes, a Bellero quodam Corinthio, quem occidit. Fuit rex Ephyrae, sed regno spoliatus a Proeto Argivorum rege, apud illum ejus jussu aulicam vitam vixit. Corporis pulcritudine excelluit, ornatus simul praeclarissimis maximisque virtutibus. Cum ab Anthia seu Stenoboea uxore Proeti interpellatus esset, veritus hospitalis Jovis iram, lascivam feminam repulit. Quare exardens repulsa mulier, apud virum, innocentem hospitem accusavit, qui hospitii jure motus illum domi interficere non sustinuit, sed datis codicillis ad Ariobatem seu Jobatem socerum in Lyciam misit. Lectis ergo codicillis Jobates in ultionem criminis ad Solymos domandos Bellerophontem misit, ut sub praetextu memorabilis pugnae interiret. Verum cum et Solymos facile vicisset, et aliis plerisque periculis objectus semper victor rediisset, postremo ad interimendam Chimaeram missus est: quem etiam laborem, nactus Neptuni beneficio Pegasum equum, summa cum laude superavit. Jobates virtutem juvenis admiratus, alteram illi ex filiis, Achimenen appellatam, cum regni parte uxorem dedit: ex qua Isandrum, Hippolochum et Laodamiam suscepit. Haec cum audisset Stenoboea sibi ipsa mortem conscivit. Bellerophontes felici rerum successu elatus, cum in coelum evolare cum Pegaso conaretur, immisso a Jove oestro, equo excussus est, deciditque in eum campum, qui Alejus appellatus est. *Hyg. fab.* 57. et 2. *Astron.* 18., item *Serv.* ad *A.* 5, 118. ℙ In recto casu *Bellerophontes* legitur apud *Auson. ep.* 25. *in f.* et apud *Serv.* tum *loc. cit.*, tum ad *A.* 6, 288., item ap. *Hygin. l. c.* At *Bellerophon* habetur apud eund. *Hyg. fab.* 57. et *Fulg. Myth.* 3, 1., ubi etiam *Bellerophonta* in accusativo, Graeca positione. Sed *Bellerophontem* Latino more dixere *Hor. Od.* 4, 11, 28., *Manil.* 5, 97. et *Pl. Bacch.* 4, 7, 11. ℙ Praeterea *Hor. Bellerophonti* dixit in dativo, *Od.* 3, 7, 15., et in ablativo *Bellerophonte*, *ib.* 12, 8., quae sunt a recto *Bellerophon.* ℙ Apud *Pl. l. c. Bellerophontem jam tuus me fecit filius,* proverbii modo dicitur, ex eo ducti, quod Bellerophon nescius litteras ad eam attulit, a quo occidendus erat. Simile est illud *litteras Uriae ferre,* quod e sacris Litteris ductum est, *Reg.* 2, 11.

BELLĔRŎPHONTĒUS, a, um, adj. Βελλεροφόντειος, ad Bellerophontem pertinens. *Prop.* 3, 2, 2. Bellerophontei qua fluit humor equi. V. PEGASUS. *Rutil. Itin.* 1, 449. Sic nimiae bilis morbum assignavit Homerus Bellerophonteis sollicitudinibus.

*BELLIĀTUS, a, um, adj. i. q. bellulus. *Pl. Rud.* 2, 5, 6. Hem ubi aquam, mea tu belliata. Sic MSS. et ed. *Junt.* (1514.) optimae notae. In aliis, v. g. edd. *Gronov. Parei,* etc. est *bella. B. A.*

[BELLĬCĒUS, a, um, adj. ad bellicum pertinens. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Murat.* 1637, 10. C. Asinii C. L. Bellicei hic sita sunt ossa. *F.*]

[BELLĬCĬNUS, a, um, adj. ad bellicum pertinens. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 367, 4. Veponiae Bellicinae. *F.*]

BELLĬCŌSUS, a, um, adj. πολεμικός, ad bella gerenda aptus, bellica virtute valens. *Cic. Prov. Cons.* 13. Gentes barbarae et bellicosae. *Liv.* 37, 8. Gallograeci bellicosiores ea tempestate erant. *Nep. Ham.* 4. et *Caes. B. C.* 3, 1. Bellicosissima gens. [*Cic. *Manil.* 10. bellum Hispaniense mixtum ex civitatibus atque ex bellicosissimis nationibus.] *Liv.* 9, 6. *in f.* Cepisse eos non Romam, sicut ante Gallos, sed quod multo bellicosius fuerit, Romanam virtutem ferociamque, *h. e.* quod magis bellicam virtutem ostenderit. *Id.* 10, 9. Bellicosus annus. [*i. e. in quo plurima bella gesta sunt.]

BELLĬCRĔPAM SALTATIONEM (ἐνόπλιον ὄρχησιν) dicebant quando cum armis saltabant: quod a Romulo institutum est, ne simile pateretur, quod fecerat ipse, cum a ludis Sabinorum virgines rapuit. *Festus.*

BELLĬCUS, a, um, adj. πολεμικός, πολέμειος, ad bellum pertinens. *Cic. Div.* 2, 36. Rem bellicam administrare. *Id. Leg.* 2, 18. Insignia bellica. *Prop.* 2, 15, 43. Bellica navis. *Id.* 4, 4, 14. Bellicus equus. *Cic. Leg.* 2, 24. Bellica mors, *h. e.* in bello obita. [*Ubi conjunguntur bellica peregrinaque mors. Utrumque sumtum ex Legg. XII. tabb.] *Id. N. D.* 2, 64. disciplina. *Id. Off.* 3, 29. Jus bellicum. *Id. Mur.* 10. Bellica virtus. *Id. Brut.* 21. laus. *Tac. A.* 1, 52. gloria. *Flor.* 3, 8. Bellica nomina, *h. e.* bello parta, ut *Africanus,*

Macedonicus, Creticus, etc. Plin. 16, 4, 4. Bellicae coronae, h. e. quae in bello dantur victoribus. ℙ Bellica columna quaenam fuerit, V. in BELLONA. ℙ Bellicum absolute dicitur sonus tubae ad arma vocans. Hinc bellicum canere est milites tubae cantu ad bellum et proelia animare. Liv. 35, 18. A Macedonia Philippum, ubi primum bellicum cani audisset, arma capturum [*bei dem ersten Aufruf werde er die Waffen ergreifen.]. Cic. Mur. 14. Simul atque aliquis motus novus bellicum canere coepit. Justin. 12, 15, Bellicum canere inter aliquos. ℙ Translate. [*Cic. Phil. 7, 1. iidem me bellicum cecinisse dicunt, i. e. ad bellum invitasse. Id. Mur. 14. omnia ista nobis studia de manibus excutiuntur, simul atque aliquis motus novus bellicum canere coepit.] Cic. Or. 12. Thucydides incitatior fertur, et de bellicis rebus canit etiam quodammodo bellicum. [*De historici genere dicendi gravi et vehementi.] ℙ Est etiam bellicus idem ac bellicosus. [*Hac tamen significatione in oratione pedestri cautius abstinebis, licet Vell. ita scripserit.] Vell. 2, 38. Bellica civitas. Ov. Fast. 2, 814. Dea, h. e. Pallas. [*Quae apud Virg. A. 1, 14. Studiis asperrima belli dicitur.] Id. ib. 478. Bellicus Deus, h. e. Romulus. Et ib. 3, 1. Bellicus Mars.

BELLĬFER, a, um, adj. belliger, bellicosus. Claud. Eutrop. 1, 429. quid belliferam communibus urunt Italiam maculis? etc.

BELLĬFĬCOR, aris, atus sum, dep. 1. idem quod gratificor, belle alicui facio, belle cum aliquo ago. Coel. ad Cic. Fam. 8, 10. Quare tibi suadeo, quicumque est istic status rerum, diligenter et caute perscribas, ne aut bellificatus alicui dicaris, aut aliquid, quod referret scire, reticuisse. Velificatus leg. plerique alii, et quidem rectius.

BELLĬGER, a, um, adj. qui bellum gerit, bellicus, bellicosus. Ov. Trist. 3, 11, 13. Belligerae gentes. Id. Met. 3, 534. Belliger ensis. Id. A. A. 2, 672. Belligerae manus. Mart. 5, 25. Hasta belligera. Stat. Th. 12, 717. Belligerae acies. Sil. 3, 124. viris ignobile letum Belligeris in pace mori. Et ib. 162. Belligera mens. Val. Fl. 5, 617. Belligeri labores. Sil. 8, 261. Ars belligera. Id. 11, 567. Fera belligera, h. e. elephas, qui et armatos gerit, et in acie pugnat.

BELLĬGĔRĀTOR, oris, m. πολεμιστής, bellator, bellicosus. Avien. Perieg. 55. Belligeratores nutrit tellus Arimaspas. Venant. De vita Martini, 3, 370. Belligeratori valeat ne femina jungi.

BELLĬGĔRO, as, avi, atum, n. 1. πολεμέω, πολεμίζω, bellum gero, bello, pugno. [*Liv. 21, 16, 4. Cum Gallis tumultuatum verius, quam belligeratum. In aliis tamen locis belligerare et bellum gerere confunduntur a librariis. V. Drak. ad Liv. 22, 39, 9. 24, 48, 4. 25, 38, 21.] Cic. Font. 12. Excitandus nobis erit ab inferis C. Marius, qui Indutiomaro isti par in belligerando esse possit. [*Id. Off. 1, 12. nec cauponantes bellum, sed belligerantes. Locus ex Ennii Annalibus desumtus videtur.] Tac. A. 4, 46. Belligerare adversum accolas. ℙ Translate. Cic. ad Quir. 8. Belligerare cum fortuna. Pl. Truc. 1, 2, 80. Isti, qui cum geniis suis belligerant, parcipromi. ℙ Deponentis forma, Hyg. fab. 274. in f. Belus Neptuni filius gladio belligeratus est. ℙ Particip. Belligerans. V. supra.

[BELLĬLLA, ae, f. diminut. bellae. Nomen Romanum servile. Inscr. ap. Gud. 353, 13. Coelia C. L. Hilara sibi et Bellillae libertae. F.]

[BELLĪNUS, i, m. derivat. belli. Cognomen Romanum. Inscr. ap. Grut. 918, 13. T. Messius Bellinus. F.]

BELLĬO, onis, m. flos pratensis, lutei coloris, pastillicantibus quinquagenis quinis barbulis, ut est apud Plin. 21, 8, 25. ℙ Est etiam cognomen diminutivum belli. Inscr. ap. Grut. 951, 5. Pollinius Bellio.

BELLĬPŎTENS, entis, adj. in bello potens, εὐπολέμειος. Virg. A. 11, 8. tibi, magne, tropaeum Bellipotens, h. e. Mars. Stat. Th. 2, 715. Diva bellipotens, h. e. Pallas. Enn. ap. Cic. Div. 2, 56. stolidum genus Aeacidarum Bellipotentes sunt magi', quam sapientipotentes. Adde Val. Fl. 1, 529.

BELLIS, idis, f. [*Bellis perennis L. Gänseblümchen, Maasslieben], herba in pratis nascens, flore albo, aliquatenus rubente. Plin. 26, 5, 13.

BELLĬSŎNUS, a, um, adj. bella sonans. Paulin. Nolan. Natal. S. Felicis, carm. 8, 23. sub f. Sic modo bellisono venientes flumine pugnas De nostris averte locis.

BELLĬTŪDĬNEM, sicut magnitudinem Verrius dixit. Festus.

BELLO, as, avi, atum, n. 1. πολεμέω, πολεμίζω, bellum gero, belligero. [*Liv. 35, 18, 3. Tanquam non, utrum bellandum esset, necne, consuleretur; sed ubi, et qua ratione bellum gereretur. V. alios locos congestos a Drak. ad Liv. 40, 47, 3.] Cic. Man. 12. Longe a domo bellare. Id. Verr. 2, 4, 33. Cum illa civitas cum Poenis suo nomine, ac sua sponte bellaret. Tac. A. 12, 60. Bellare de aliqua re. [*Notabilis inprimis structura apud Tac. H. 1, 89. in unius sollicitudinem aut decus populus Romanus bellaverat.] Curt. 9, 4. inter se. Val. Fl. 6, 373. contra aliquem. Nep. Them. 9. adversus aliquem. Id. Con. 2. Cum Agesilaum bellatum misissent in Asiam. Id. Ann. 1. Bellare animo cum aliquo. Liv. 8, 39. in f. Hoc bellum a consulibus bellatum est. Est qui legat debellatum. [*Tac. H. 2, 40. non ut ad pugnam, sed ad bellandum profecti. Ubi frustra agunt qui debellandum scribendum putant. Vulgata bene se habet; cujus sensus etiam ita exprimi poterat: profecti erant non ad pugnam aliquam subeundam, sed ad bellum gerendum, ad bellum igitur, quo res ipsa dirimeretur. Etiam apud Liv. 6, 31., qui locus mox afferetur, vulgata frustra sollicitatur.] Front. Princ. hist. Bella igitur duo maxima a duobus maximis imperatoribus adversum Parthos nostra memoria pari eventu bellata contendere inter sese pergam. Ov. A. A. 3, 359. Bellatorque sua prensus sine compare bellat. [*Liv. 6, 31. donec bellatum esset; i. e. donec bello finis impositus esset.] Tac. H. 1, 1. Postquam bellatum est apud Actium. Plin. 5, 1, 1. Romana arma primum, Claudio principe, in Mauritania bellavere. ℙ Significat etiam pugnare, apud poetas. Stat. Th. 6, 829. Bellare caestu. Sil. 3, 235. ense. Id. 8, 498. manu. [*Saepius apud pedestres scriptores bellare latiore sensu ponitur, ut pugnare substitui posse videatur. Inde factum, ut nonnunquam librarii hoc ipsum ex interpretatione scriberent. V. Drak. ad Liv. 8, 2, 13.] ℙ Cum dativo poetice. [*Nempe ad Graecorum structuram hoc dictum, qui πολεμεῖν τινί, alia habent.] Stat. Th. 8, 505. citius me fulmina contra (Infandum) ruere et magno bellare parenti Aspiciat. Sil. 9, 503. et bellare maniplis Jussa laetatur rabie. Adde 16, 565. ℙ Deponentis forma. Virg. A. 11, 660. et pictis bellantur Amazones armis. ℙ Particip. Bellaturus apud Claud. Cons. Stil. 1, 321. Messis cum proprio mox bellatura colono.

*BELLOÇASSI, orum, Caes. B. G. 7, 75. Etiam Velocasses et Veliocasses dicti. Habitabant in Gallia ad dextrum Sequanae littus. Urbs eorum fuit Rothomagum (Rouen). Secundum d'Anville est hodie is tractus, qui appellatus Le Vex in Francois et Normand.

BELLŌNA, ae, f. Ἐνυώ, Dea praeses armorum et belli (Duellona olim dicta, ut duellum pro bellum. Varr. L. L. 6, 3. a med.) dissidiis gaudens, caedibus et sanguine. Alii dicunt, esse sororem Martis, alii nutricem, alii aurigam: quidam ejus filiam, quidam uxorem faciunt. Nonnulli putant, esse ipsam Palladem, quae belli inventrix habetur. Lact. 1, 21. tradit, Bellonam Romanis eandem esse ac Virtutem. Pl. tamen distinguit Amph. prol. 42. ℙ Tartaream dicit Sil. 5, 222., quia ex Tartaro prodire creditur: unde omnia mala in genus humanum. V. Petr. Sat. 124., Sen. Herc. Oet. 1311. et Claud. Eutrop. 2, 145. ℙ Romae templum habuit in nona regione non procul a Circo Maximo ante portam Carmentalem, ab Appio Claudio Coeco exstructum: quod ante posita erat columella, quae bellica dicebatur, super quam hastam jaciebant bellum indicturi, ut Fest. in Bellona, et Ov. Fast. 6, 201. et seqq. tradunt. Cujus rei ratio est, quia cum olim Romani bellum indicebant finitimis populis, Fecialem mittere solebant, qui in eorum fines hastam jaceret, eaque caeremonia bellum indiceret. Prolato deinde imperio, cum trans mare quoque bellum aliquando inferendum esset, nec inveniretur locus, ubi is hastae jaciendae ritus fieret, columnam ad id ante Bellonae aedem consecrarunt. ℙ In hoc templo dabatur senatus iis, quos in Urbem admittere nolebant. Nam regio nona tota fuit olim extra Urbem. ℙ Describitur Bellona a poetis facem et hastam aut flagellum quatiens, tuba sonans, bellicum canens, ac per acies discurrens ad pugnam conciendam. Ejus sacerdotes proprio cruore ei faciebant. V. BELLONARII. Virg. A. 8, 700. Saevit medio in certamine Mavors Caelatus ferro, tristesque ex aethere dirae, Et scissa gaudens vadit Discordia palla, Quam cum sanguineo sequitur Bellona flagello. Hor. Sat. 2, 3, 223. gaudens Bellona cruentis.

BELLŌNĀRĬA, ae, f. dicta est herba solanum, sive solata, quia ea utebantur olim in bello ad tingendas cuspides: vel potius quia eam adhibebant Bellonarii, putantes ejus auxilio facilius se vaticinaturos. Appul. Herb. 74.

BELLŌNĀRĬI, orum, m. plur. sacerdotes Bellonae. Hi statis temporibus (praesertim IX. cal. April. qui dicebatur dies sanguinis, teste Trebell. Claud. 6.) sacra ei faciebant, oestroque perciti, quem ab ipsa Dea sibi immitti credebant, cultris humeros et brachia sua secabant, proprio cruore se aliosque aspergentes: quo tempore futura etiam vaticinabantur. Cujus rei meminere Juven. 4, 123., Lucan. 1, 565., Tert. Apol. 9., Lact. 1, 21. et alii. Apud Lamprid. Comm. 9. legitur, Commodum ex studio crudelitatis praecepisse, ut Bellonae servientes vere exsecarent brachia. Ex quo intelligimus, plerumque ficta et simulata fuisse tantum vulnera Bellonariorum. ℙ Ipsa vox Bellonarii legitur apud Acron. Vet. Hor. Schol. ad Sat. 2, 3, 223., ut est in ejus edit. Bas. apud Valent. Curion. 1527, 8. p. 685.

[BELLŌNĀRIS, re, adj. ad Bellonam pertinens. Not. Tir. p. 133. Bellona, bellonaris. F.]

BELLŌNE, es, f. quae legitur apud Hyg. fab. 274. et prima acum invenisse dicitur, videtur esse eadem, quae Bellona. Sed fortasse legendum est Belone, a Graeco βελόνη, quod acum significat. Unde et piscis quidam, qui acus Latine dicitur, Graece belone appellatus, ut est apud Plin. 9, 51, 76. V. ACUS, i.

BELLOR, aris. V. in BELLO, as.

BELLŌSUS, a, um, adj. idem quod bellicosus. Caecil. ap. Non. 2, 96. Tantum bellum suscitare conari adversarios contra bellosum genus.

BELLŎVĂCI, orum, m. plur. [*Strab. Βελλοάκοι. Ptol. Βελλουάκοι, ὧν πόλις Καισαρόμαγος. Hodie Beauvois.] populi Galliae Belgicae, quorum praecipua urbs Bellovacum. Fuere inter Parisios, Velocasses, Belgium et Suessones. Plin. 4, 17, 33., Caes. B. G. 2, 4.

BELLŬA et Beluă, ae, f. θήρ, θηρίον, proprie dicitur de fera immani et formidabili, ut sunt leones, elephanti, tigres, apri, item pisces majores, ut balaenae, delphini, phocae et hujusmodi. Hinc distinguitur a fera et bestia, quae ampliorem significationem habent, et dicuntur etiam de minoribus brutis animalibus. Suet. Aug. 72. in f. Immanium belluarum ferarumque membra praegrandia. Cic. N. D. 1, 35. Elephanto belluarum nulla prudentior. Id. Ac. 4, 34. Fera et immanis bellua. Id. Div. 1, 25. vasta et immanis. [*Id. N. D. 3, 16. Singulas stellas numeras deos, eosque aut belluarum nomine appellas, ut Capram, ut Nepam, ut Taurum, ut Leonem, aut rerum inanimatarum.] Hor. Od. 1, 12, 23. saeva. Sen. Hippol. 1047. squamosa. ℙ Frequenter usurpatur de elephantis, ut apud Flor. 1, 18., Arnob. 7. p. 223. et apud Curt. multis in locis. Sic Gaetula bellua Juven. 10, 158., Inda Ov. Trist. 4, 6, 7. Adde Ter. Eun. 3, 1, 25. et Cic. Fam. 7, 1. a med. [*Graev. ad Flor. 2, 6. p. 323. Ruhnk. dict. in Terent. p. 113.] ℙ Saepissime tamen ponitur pro quocumque animali bruto. Pl. Aul. 3, 6, 26. Quo quidem agno sat scio magis curiosam nusquam esse ullam belluam. Cic. N. D. 2, 39. In mari quot genera, quamque disparia partim submersarum, partim fluitantium et innantium belluarum, partim ad saxa nativis testis inhaerentium! [*Id. Off. 2, 5. Belluarum repentina multitudo. Ubi recte Heusinger. interpretatur non tantum ferarum, sed et minorum bestiarum, murium, ranarum, scorpionum, serpentium, talparum, locustarum. Ib. 1, 30. Quantum natura hominis pecudibus reliquisque belluis antecedat. Quo loco tamen nonnulli codd. et editt. vett. habent bestiis.] ℙ Crebro adhibetur in conviciis, [*de homine fero, immani, crudeli.] Cic. Verr. 2, 5, 42. Sed quid ego hospitii jura in hac tam immani bellua commemoro? Id. Pis. 1. Jamne vides bellua, jamne sentis, quae sit hominum querela frontis tuae? [*Legg. 3, 9. de Clodio: Sed ille quas strages edidit? Eas videlicet quas sine ratione ac sine ulla spe bona furor edere potuit impurae belluae, multorum inflammatus furoribus.] Liv. 7, 10. Si tu permittis, volo ego illi belluae ostendere, me ex ea familia ortum, quae etc. Pl. Rud. 2, 6, 59. Impurata bellua. Ter. Ph. 4, 2, 11. Sed quid pertimui autem belluam? ℙ Translate. Suet. Tib. 24. Principatum recusavit, adhortantes amicos increpans, ut ignaros, quanta bellua esset imperium. Sall. Orat. ad Caes. De rep. ord. 2, 54. Avaritia bellua fera, immanis, intoleranda est. ℙ Rectius scribitur duplici ll: ita enim frequentius legitur, placetque Man. et Cellar. Confirmatur auctoritate Festi, qui bellum a belluis ductum putat. Si unico scribatur, prima corripi potest. Varr. ap. Non. 3, 69. Quid dubitatis, utrum nunc sitis cercopitheci, An colubrae, an beluae?

BELLŬĀLIS, le, adj. belluinus. Macr. Sat. 5, 11. Educatio bellualis et aspera.

BELLŬĀTUS, a, um, adj. Pl. Ps. 1, 2, 14. Alexandrina belluata conchyliata tapetia, h. e. belluarum imaginibus picta. V. BELLUTUS et POLYMITUS.

[BELLŬĬLIS et Beluilis, le, adj. idem ac belluinus. Jul. Valer. Res gest. Alex. M. 3, 88. Ac prorsus belluile [*Cod. habet beluile. B. A.] saevientes. Gloss. Philox. Belluile, θηριῶδες. F.]

BELLŬĪNUS, a, um, adj. θηριώδης, ad belluas pertinens, belluae similis. Gell. 19, 2. Qui istis belluinis voluptatibus sese dediderunt. Prud. Cath. 7, 114. Belluinae fauces.

BELLŬLĒ, adv. diminut. a belle. Appul. Met. 11. p. 272, 34. Liberali Deum providentia jam stipendiis forensibus bellule fotus. Id. ib. 10. p. 246, 23. Bellule suffarcinatus. Id. ib. 5. in f. Aetatem portat bellule. Plautus quoque hac voce usus est, teste Festo. [*ut Appul., quod saepe fecit, comici vocem denuo in usum vocasse putandus sit.]

BELLŬLUS, a, um, adj. pulchellus: diminut. a *bellus*. *Pl. Mil.* 4, 1, 42. Aedepol haec quidem bellula est. Adde *Cas.* 4, 4, 22. [*Inscr.* apud *Murat.* 1514, 3. Bellule cresce puer. *F.*]

BELLUM, li, n. πόλεμος, dissensio populorum, cum arma sibi mutuo inferunt. Olim *duellum* dictum est, ut est apud *Varr. L. L.* 6, 3. *a med.*, *Cic. Or.* 45. et *Quint.* 1, 4., ea nimirum ratione, qua a *duis* factum est *bis*, a *duonum bonum*, a *Duellona Bellona*. Putat *Festus* ductum esse a belluis, quia earum propria est dissensio. Alii tradidere *bellum* dictum esse, quia sit minime bellum. Sed haec levia sunt. [*Bellum est quum populi armorum vi inter se decertant, sed ex jure gentium. Hinc *bellum* opponitur *latrocinio*. V. *Drak.* ad *Liv.* 21, 35, 2. idem *justum piumque* dicitur *Liv.* 30, 31, 4.] *Cic. Verr.* 2, 3, 18. Hae terrae, in quibus bellum acerbum diuturnumque versatum est. *Id. Att.* 9, 10. crudelissimum et maximum. *Id. Div.* 1, 47. triste ac turbulentum. *Id. Att.* 8, 14. pestiferum. *Id. Manil.* 2. grave et periculosum. *Id. Balb.* 2. durissimum. *Suet. Caes.* 35. difficillimum. *Ov. Ib.* 646. Bella acria. *Hor. Ep.* 2, 1, 7. aspera. *Cic. Fam.* 9, 13. Commovere bellum. *Id. Att.* 9, 13. parare. *Id. ib.* 10, 4. terra et mari comparare. *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 23. alere. *Cic. Off.* 1, 11. *a med.* denunciare et indicere. *Id. Sext.* 27. Magna belli contentione superare aliquem. *Id. Manil.* 20. *in f.* Administrare bellum cum aliquo, *h. e.* contra aliquem. Sic *Id. Div.* 1, 46. gerere cum aliquo, *eodem sensu*. (V. alia huc pertinentia in GERO.) [*Haec satis diversa sunt: bellum gerere, agere, administrare. Accurate de harum locutionum discrimine exposuerunt *Herzog.* ad *Caes. B. G.* 3, 27. *Ramshorn. Gr. Lat.* p. 586. Notabilis est inprimis locus *Nep. Chabr.* 2. Chabrias multa bella in Europa administravit, quum dux Atheniensium esset. Multa in Aegypto sua sponte gessit.] *Cic. Pis.* 24. conficere, *h. e.* finire. *Id. Fam.* 7, 3. ducere, *h. e.* in longum trahere. *Id. Dom.* 23. et *Phil.* 2, 22. inferre alicui et contra aliquem. *Id. Agr.* 2, 28. facere atque instruere. *Id. Mil.* 23. et *Cat.* 3, 9., *Caes. B. G.* 3, 29., *Liv.* 1, 38. et *Nep. Dion.* 4. facere alicui. (Hoc sensu *bellum agere* dixere *Id. Nep. Ann.* 8. et *Caes. B. G.* 3, 28.) [*Vide quae modo adnotavimus *coll.* V. AGO. Injuria *Senec. Ep.* 114. locutionem *bellum facere* pro soloecismo habet. Contrarium docent *Liv.* 1, 32. *Caes. B. G.* 5, 28. 7, 2. 3, 29.] *Nep. Dat.* 8. *in f.* Sedare bellum. *Id. Hamilc.* 1. componere. *Id. Con.* 4. Bello persequi aliquem. *Id. Ann.* 3. subigere gentes. *Id. Chabr.* 2. devincere insulam. *Id. Dat.* 1. Vir manu fortis et bello strenuus. *Id. Epam.* 5. Bello exercitatus. ¶ *Deferre bellum ad aliquem* est belli gerendi facultatem atque imperium tradere. Sic *Dare alicui bellum*. Utraque phrasis est *Cic. Phil.* 11, 8. ¶ Genitivus *belli* (quemadmodum et *militiae*) significat in bello: et jungi solet cum *domi*, cui opponitur. *Cic. Off.* 2, 24. Praeterea quibuscunque rebus vel belli, vel domi poterunt, rempublicam augeant. *Sall. Jug.* 45. Paucorum arbitrio belli domique agitabatur. Adde *Liv.* 1, 36. et 3, 43. *Id.* tamen 9, 26. *sub f.* Post res tot domi belloque gestas [*et *Drak.* ad hos locos.] ¶ Si vox *domi* non sequatur, pro *belli* dicimus *in bello*. *Cic. Fam.* 9, 5. Magis illos, qui in bello occiderunt. Adde *ib.* 12, 10. et alibi. At legitur *belli* tantum, non sequente vocabulo *domi*, apud *Ter. Heaut.* 1, 1, 60. Simul et rem et gloriam armis belli repperi. [*ubi vide *Ruhnk.* in dictat. p. 147] ¶ Ablativus *bello* saepe significat tempore belli. *Cic. N. D.* 2, 2. Ut apud Regillum, bello Latinorum, cum Postumius cum Octavio Mamilio proelio dimicaret. *Id. Div.* 1, 44. Vejenti bello, cum lacus Albanus praeter modum crevisset. Imo idem quandoque significat ac genitivus *belli*. *Liv.* 1, 34. *ad f.* Notitiamque eam brevi in familiaris amicitiae adduxerat jura, ut publicis pariter ac privatis consiliis bello domique interesset. *Drak.* mavult legere *belli*. ¶ Dicitur aliquando *bellum navigare*, *ascendere* etc. *Cic. Man.* 12. Quam celeriter, Pompejo duce, belli impetus navigavit! *Flor.* 2, 2. Regulo duce jam in Africam navigabat bellum. *Id. ib.* Serpente latius bello. *Id.* 4, 12. Alpes et nives, quo bellum non posset ascendere. ¶ De iis rebus, quibus bellum geritur. *Ov. Met.* 12, 24. Permanet Aoniis Nereus violentus in undis, Bellaque non transfert. *Heins.* mavult legi *velaque*: fatetur tamen, in omnibus libris *bella* haberi. Huc trahi potest illud *Silii* 7, 472. Sed victae fera bella Deae vexere per aequor etc., *h. e.* arma et milites. *Stat. Th.* 9, 490. quid faciat bellis obsessus et undis? *h. e.* armis et hostibus. ¶ Differt a *proelio*, quod *bellum* significat totum illud tempus, quo homines sunt in armis, etiamsi cessetur a conflictu: *proelium* vero est, cum acies utrinque congrediuntur: itaque proelium belli pars est. *Cic. N. D.* 2, 28. Nec vero Dii bellis proeliisque caruerunt. *Id. Or.* 9. Thucydides et bella narrat et proelia. *Liv.* 30, 35. *extr.* Annibal fassus in curia est, non proelio modo se, sed bello victum. *Id.* 9, 18. et *Lucil.* ap. *Non.* 5, 61. Quod populus R. etsi nullo bello, multis tamen proeliis victus sit. [*Tac. A.* 2, 88. belli et proelii discrimen. Cf. *ib.* 12, 39.] Adde *Virg. A.* 11, 541. ¶ Aliquando *bellum* pro *proelio* ponitur. [*Drak.* ad *Liv.* 3, 61, 2. multis exemplis accurate examinatis docet, probis scriptoribus non dici *bellum* pro *proelio*, eamque consuetudinem posteriore demum aetate invaluisse, ut librarii, sui saeculi lingua abrepti, saepe hoc perperam substituerint. Idem *Drak. l. l.* observat infimae aetatis scriptores eo usque progressos esse, ut *bellum* de *certamine singulari* adeo usurpaverint. Cf. *Du Cange Gloss. med. Latin.* s. h. v.] *Varr. L. L.* 6, 3. *a m.* Rorarii dicti a rore: qui bellum committebant ante. *Justin.* 2, 12. Artemisia inter primos duces bellum acerrime ciebat. Adde 18, 1. *in f.* et 24, 8., *Virg. A.* 2, 439. et *Stat. Th.* 3, 666. [*Bellum, ut πόλεμος saepe est *pugna*, πολεμεῖν *pugnare*. *Klotz.* ad *Tyrt.* p. 109. *Kuinoel.* ad *Ov. Her.* 1, 69. *Jahn.*] ¶ Et vicissim *proelium* pro *bello*. *Liv.* 31, 2. Consultatio de Macedonico bello integra ad consules, qui in proelio cum Bojis erant, rejecta est. *Petr. Sat.* 89. Decenne proelium, *h. e.* bellum Trojanum. Adde *Justin.* 3, 6. [*Noli putare, in his locis *proelium* pro *bello* positum esse, quod nunquam fit. Proelium idem valet quod *dimicatio*. Sic in loco Liviano proelium cum Bojis dicitur, quoniam non justum bellum erat, sed dimicatio tantum s. contentio.] ¶ Pro oppugnatione. *Liv.* 21, 8. Itaque acrius de integro obortum est bellum. V. integr. loc. ¶ Translate. [*Tac. H.* 3, 13. bellum inferre provinciae. De legato turbas in sua provincia movente.] *Cic. Sull.* 9. *extr.* Suscipere aeternum bellum cum improbis. [*Liv.* 3, 24. Hoc bello perfecto, tribunicium domi bellum Patres territat. De contentionibus tribuniciis ibi agitur. Locutioni paulo insolentiori occasionem videntur dedisse verba quae praecedunt *hoc bello confecto*, cui deinde alterum quasi bellum, quod domi gestum est, opponitur. Miro errore verba *tribunicium bellum* tanquam ex Cicerone petita afferuntur in *Clav. Cic. Schütz.* s. v. Bellum.] *Cic. N. D.* 2, 49. Milvo est quoddam bellum quasi naturale cum corvo. *Id. Or.* 2, 37. Philosophiae bellum indicere. [*Cic. Fam.* 12, 22. Bellum gerimus, sed non pari conditione, contra arma verbis.] *Hor. Sat.* 1, 5, 7. ventri. *Liv.* 3, 25. falsum testem justo ac pio bello persequebatur.

BELLŬŌSUS, a, um, adj. belluis abundans. *Hor. Od.* 4, 14, 47. belluosus qui remotis Obstrepit Oceanus Britannis. Adde *Avien. Ora marit.* 204.

BELLUS, a, um, adj. καλὸς, aptus, commodus, appositus, congruens, idoneus: diminutive factum a *bonus* (ut docet *Prisc.* 3. *sub f.*) [*et 1, 7, 39. p. 556. *Jahn.*] pro quo *benus* olim dictum fuisse, et inde *bellus*, docet *Voss.* in *Etym.* Itaque minus significat, quam *bonus*. Nam *bona* dicimus ea, quae perfectionem habent in quolibet genere: *bella* autem non item. Alii docent esse ab obsoleto *duellus*, quod idem significat. *Varr.* ap. *Non.* 4, 45. Socius bellum ita geris, ut bella omnia domum auferas. *Petr. Sat.* 25. Bellissima occasio. *Cic. Att.* 5, 17. Illum pueris locum esse bellissimum duximus. *Id. ib.* 13, 20. Theatrum quidem sane bellum habuisti, *h. e.* locum et occasionem commodam. *Id. Or.* 1, 60. Subsidium bellissimum existimo esse senectuti otium. *Id. Att.* 15, 11. Bella est hujus juris quinquennii licentia. *Id. ib.* 10, 14. Haec potius conquire de Hispaniis, de Massilia: quae quidem satis bella Servius affert. *Id. ib.* 4, 16. *med.* Recordor enim quam bella paulisper, nobis gubernantibus, civitas fuerit, *h. e.* quam tranquillus et jucundus reipublicae status [*Cic. Rep.* 2, 40. Est tibi ex iis ipsis, qui adsunt, bella copia.] ¶ *Epistolam valde bellam* vocat *Cic. Att.* 4, 6. *in f.* quae scite scripta est et apposite ad impetrandum. ¶ *Bellum est*, commodum est, utile, jucundum est. *Cic. Fam.* 9, 2. Mihi jampridem venit in mentem, bellum esse aliquo exire, ut ea, quae agebantur hic, quaeque dicebantur, nec viderem, nec audirem. *Id. Or.* 1, 58. Etiam sine cognitione juris, quam sit bellum cavere malum, scire possumus. *Id. Att.* 13, 49. Est bellum aliquem libenter odisse. ¶ *Belli cibi* dicuntur qui suaves et delicati sunt. Ex qua notione *bellariorum* nomen ortum est. *Ter. Ad.* 4, 2, 51. Unumquodque, quod erit bellissimum, carpam. [*Locus est de cibis, qui ad prandium pertinent. Verba autem sic exhibet *Bentl.*: atque unum quicquid, quod quidem erit bellissimum, carpam. Cf. *Ruhnk. dict.* p. 198.] *Colum.* 12, 19. Vinum bellissimum. ¶ Dicitur nonnunquam de rebus affabre factis. *Varr. L. L.* 7, 16. Non solum vasa ad victum habilia, sed etiam figura bella. ¶ Saepe transfertur ad mores. Hinc *bellus homo* dicitur, qui lepidus est, facetus, festivus, urbanus, blandus, suavis, ἀστεῖος, χαρίεις, εὐτράπελος. *Cic. Fin.* 2, 31. Haec non possum dicere, non esse hominis et belli et humani: sapientis vero nullo modo. *Id. Fam.* 14, 7. Cicero bellissimus tibi salutem plurimam dicit. *Id. Att.* 1, 1. Durius accipere hoc mihi visus est, quam homines belli solent. *Pl. Capt.* 5, 2, 3. Fui ego bellus, lepidus; bonus vir nunquam. [*ubi vides quantum intersit inter *bellus* et *bonus*. Illud refertur ad externam formam morumque elegantiam, hoc ad indolem.] *Id. Merc.* 4, 5, 10. Tuus pater bellissimus amicam adduxit intro in aedes. εἰρωνικῶς. Adde *ib.* 4, 1, 22. Jocus est in illo *Mart.* 1, 10. Bellus homo et magnus vis idem Cotta videri: Sed qui bellus homo est, Cotta, pusillus homo est. *bellus* enim cum sit diminutivum a *bonus*, ut dictum est; diminutiva autem de rebus parvis dicantur, non potest idem et bellus et magnus esse. [*Locus est notatu dignus apud *Cic. Att.* 5, 10. haec ipse fero quidem fronte ac vultu bellis, sed angor intimis sensibus, *h. e.* vultu meo non prodo animi auxietatem *(ich mache äusserlich eine gute Miene dazu)*.] ¶ *Bellus* quoque est, qui bene se habet, et sano corpore ac mente hilari est. *Cic. Fam.* 16, 18. Fac, bellus revertare. Adde *Pl. Curc.* 1, 1, 20. Hinc *belle habere*, hoc est valere. V. BELLE. ¶ Dicitur de rebus in speciem elegantibus et ingeniosis. *Mart.* 2, 7. Historias bellas, carmina bella facis. ¶ *Bella fama* est bona fama. *Hor. Sat.* 1, 4, 114. ¶ Refertur aliquando ad pulcritudinem corporis, ὡραῖος: sed hoc saepius apud poetas. [*Cic. Att.* 6, 4. Puella Caecilia bellissima.] *Varr.* ap. *Non.* 4, 45. Quid enim est, quod homo masculus lubentius videre debeat, quam bellam uxorem? *Pl. Asin.* 3, 3, 84. Nimis bella es atque amabilis. *Id. Rud.* 2, 5, 6. Accipe aquam, mea tu bella. *Mart.* 2, 87. Dicis amore tui bellas ardere puellas. Adde 1, 65. et *Ov. Amor.* 1, 9, 6. ¶ Comp. *Bellior* perrarum est. *Varr.* apud *Non.* 2, 74. In quo Graeci belliores, quam Romani nostri, *h. e.* meliores, ut ipse *Non.* exponit. [*Scilicet *bellior* obsoleta forma est, ex qua *melior* ortum videtur. *Döderl. Syn.* 1. p. 45.] Sup. *Bellissimus*. V. supra.

BELLŪTUS, belluae similis. *Festus*. Suspicatur *Voss.* in *Etym.* legendum esse *belluatus*. At potius idem est ac vellutus, qui nempe ob pilorum densitatem ac prolixitatem belluae similis est. V. VELLUTUS.

BELLŬUS, a, um, adj. belluinus, θηριώδης. Legitur tum in *Gloss. Isid.*, tum apud *August. Gramm. c. de partic.* p. 2012.

BELO, as, n. idem quod balo. *Varr. R. R.* 2, 1. V. BALO.

[BĔLŌĀCOS seu Bĕlōtŏcos, herba, alias dictamnus. *Appul. Herb.* 62. *F.*]

*BELON vel Baelon, Βελὼν, Βαίλων, oppidum (cum fluvio cognomine) in Hispania Baetica, ubi initium freti Gaditani. *Plin.* 3, 1. ubi *Belon* legitur. *Belo, onis*, habet *Mela* 2, 6. et ablativus *Belone* occurrit apud *Plin.* 5, 1. *B. A.*

BĔLŌNE. V. BELLONE.

*BELSINUM, i, oppidum in Hispania Tarraconensi, non procul ab Ibero flumine, interque eum Bilbilimque oppidum. Meminit *Ptol.* Fortasse idem est quod *Balsio* audit *Anton. Itin.* *B. A.*

BELUA cum derivatis. V. BELLUA.

BELŪNUM et Bellūnum, i, n. urbs Venetiae in Marchia Tarvisina ad Plavim fluvium, h. *Belluno*. *Plin.* 3, 19, 23. [*Inscr.* ap. *Oderic. Syllog.* p. 196. M. Orejus M. F. Pap. Secundus Belluno. *F.*]

BĒLUS, li, m. Βῆλος, per simplex *l*, Nembroth filius Chusan, nepos Cham, pronepos Noe, pater Nini, primus rex Assyriorum, ita nominatus a sole, qui illorum lingua *Bel* dicitur. Huic vita functo templum erexere Babylonii et divinis honoribus illum coluere. Alii illum Saturnum, alii primum Jovem appellant. ¶ Alius item fuit cognomento *Priscus*, filius Epaphi, nepos primi Jovis, frater Libyes, quae ex Neptuno Busiridem peperit, pater Danai, Aegypti, seu Aegisthi, et Agenoris, avus Phoenicis, proavus Beli junioris, et Philisthenis, qui Sichaeum genuit Didonis maritum. Dominatus est in Aegypto, ubi rerum caelestium scientia inventa templum meritus est Babylone, nomine *Jovis Beli*. Sunt qui Belum Priscum Jovem secundum existiment. Ab illius nomine quinquaginta Danai filiae Belides appellatae sunt. ¶ Est etiam hoc nomine parvus fluvius in Phoenice, qui e palude Cendevia, a radicibus Carmeli profluit, vitri fertiles arenas parvo lituri miscens. *Plin.* 5, 19, 17. ¶ Est etiam gemma *Beli oculus* dicta, quam vulgo *felis oculum* appellant, albicanti colore pupillam cingens nigram, et e medio aureo fulgore lucentem. *Id.* 37, 10, 55.

*BEMBINATIA (sc. regio), alias Nemea dicta, in Peloponneso fuit, in Argolide. *Plin.* 4, 6. *B. A.*

*BEMMARIS, Syriae oppidum, in Cyrrhestica. *Anton. Itin.* *B. A.*

BĒNĀCENSIS, se, adj. ad Benacum pertinens. *Benacenses, ium*, Benaci accolae. *Inscr.* ap. *Grut.* 260, 2. etc.

BĒNĀCUS, i, m. *Lago di Garda*, Βηνάκος, lacus Venetiae in finibus Cenomanorum, inter Brixiam et Veronam, ex quo Mincius fluvius effusus Mantuam defertur. *Plin.* 2, 103, 106. *Virg. G.* 2, 160. teque Fluctibus et fremitu adsurgens Benace marino.

*BENDĪDIUS, a, um, adj. ad Bendin pertinens,

quae lingua Thracum Diana seu Luna erat, ut narrat *Hesych.* Βένδις ἡ Ἄρτεμις Θρακιστί. Παρὰ δὲ Ἀθηναίοις ἑορτὴ Βενδίδεια. In honorem hujus Deae feriae Athenis Bendidia vocabantur; nam ejus sacra ex Thracia adsciverant Athenienses, et in Piraeo celebrabant vigesimo die mensis Thargelionis. *Liv.* 38, 41. Romanorum primum agmen extra saltum circa templum Bendidium castra loco aperto posuit. Hic *Livius* narrat bellum quod Cn. Manlius consul Thracibus intulerat. *B. A.* et *F.*

BĔNĔ, καλῶς, εὖ, recte, probe, cum ratione: adverbium ab antiquo et obsoleto *benus*, quo pro *bonus* usos fuisse veteres, tradunt etymologi: quemadmodum et *hemo* pro *homo*, et *Apello* pro *Apollo* dixere. Latissime autem patet ejus vis et significatio: dicitur enim de omnibus iis rebus, quae aliquo modo bona sunt. *Ter. And.* 1, 1, 78. O factum bene! *Id. Hec.* 3, 5, 6. Bene factum, te advenisse, Pamphile. *Id. Ad.* 5, 8, 25. Bene facere aliquid alicui. *Pl. Asin. in f.* sibi. *Cic. Att.* 1, 24. Bene fecit Silius, qui transegerit. *Gell.* 5, 3. Ingenium bene faciendi habere. [*i. e. voluntatem in alios beneficia conferendi promtam.] *Cic. Att.* 13, 6. Quod coheredes convenisti, plane bene. *Id. ib.* 33. Sane bene narras. *Id. Fam.* 1, 8. Rem valde bene gerere. [**Liv.* 28, 9, 7. bene et feliciter rem gerere. Cf. infra *sub f.* *Id.* 31, 48, 12. rempublicam bene gerere.] *Ter. Ad.* 5, 8, 30. Bene et sapienter dicere. *Id. Andr.* 2, 2, 36. Bene mones. *Id. Ad.* 3, 4, 70. Bene praecipere aliquid. *Id. Andr.* 1, 1, 145. adsimulare nuptias. [**Id. ib.* 1, 1, 104. bene dissimulatum amorem. *Bene* est docte, perite, callide, opponitur male dissimulatus. *Ruhnk. dict.* ad *Ter.* p. 21.] *Ter. Hec.* 3, 5, 11. et *Cic. Tusc.* 5, 5. vivere. [*i. e. recte vivere. *Tac. A.* 6, 48. bene usus est morte, i. e. bene fecit s. recte egit, quod mortem sibi intulit. At *Cic. Fin.* 2, 8. bene vivere, i. e. vitae commoditatibus frui, jucunde vivere.] *Pl. Asin.* 1, 3, 23. agere cum aliquo. *Id. Most.* 1, 3, 82. loqui in aliquem. *Ps.* 4, 3, 7. velle alicui. *Virg. A.* 4, 316. Si bene quid de te merui. *Cic. Sen.* 14. *in f.* Viri prudentes et bene instituti. Et *ib.* 16. Ager bene cultus. *Id. Fat.* 15. Viator bene vestitus. *Caes.* ad *Cic. post. ep.* 16, *l.* 9. *ad Att.* Bene cognitus. *Cato R. R.* 130. Ligna neque fumosa erunt et ardebunt bene. ℙ *Bene dicere alicui.* V. in BENEDICO. ℙ *Bene mereri, bene audire.* V. in MEREOR, AUDIO. ℙ Bene vendere aut emere, [*i. e. ita emere aut vendere ut quaestum inde facias.] *Pl. Curc.* 4, 2, 34. et *Pers.* 4, 4, 38. [*Ceterum non *Plautus* tantum hac locutione usus est, sed locum habet in vulgari sermone. Saepius igitur reperitur in libris jure consultorum. Apud eosdem etiam frequenter dicitur *bene collocare pecuniam*, i. e. tuto s. bonis nominibus collocare. Porro *bene credere*, i. e. sine ullo periculo et damni metu, cui contrarium est *male credere.*] ℙ *Bene esse alicui* est eum bene tractari, bene cum eo agi, pulcre esse. *Pl. Curc.* 4, 2, 31. Quaeso, ut hanc cures, bene ut sit isti. *Id. Ps.* 4, 7, 36. Qui neque tibi bene esse patere, et illis, quibus est, invides. *Id. Men.* 3, 2, 20. Minore nusquam bene fui dispendio. *Hor. Ep.* 1, 1, 88. jurat, bene solis esse maritis. ℙ *Bene esse alicui aliqua re* est abundare. *Hor. Sat.* 2, 2, 120. bene erat, non piscibus urbe petitis, Sed pullo atque haedo. *Pl. Cas.* 2, 3, 37. Ubi illi bene sit ligno, aqua calida, cibo, vestimentis. ℙ *Bene habere* est bene vivere, bene se tractare. *Pl. Mil.* 3, 1, 129. Huic homini dignum est divitias esse, qui et rem servat, et qui bene habet, suisque amicis vult bene. *Id. Aul.* 2, 8, 2. Ut bene haberem filiae nuptiis. ℙ Item bene nobiscum agitur, res nobis bene procedunt. *Cic. Att.* 2, 8. Bene habemus: nos, si in his spes est, opinor, aliud agamus. Est autem hoc loco ironia. ℙ Bene, aut male habere aliquem. *Pl. Men.* 5, 2, 50. et 4, 1, 11. ℙ Bene est, bene habet. *Cic. saepe in principiis epistolar.* Si vales, bene est; ego valeo. *Id. Mur.* 6. Bene habet: jacta sunt fundamenta defensionis. *Liv.* 8, 6. Bene habet: Dii pium movete bellum. *Juven.* 10, 72. bene habet: nil plus interrogo. *Stat. Th.* 11, 557. bene habet: non irrita vovi. Sic *Ter. Ph.* 2, 3, 82. Bene habent tibi principia, *h. e.* succedunt. *Pl. Ps.* 4, 1, 24. Ornatus hic satis me condecet? *Pseud.* Optime habet. ℙ *Bene facis* est approbantis, laudantis et gratias agentis. [**Liv.* 6, 18, 9. bene facitis, quod abominamini.] *Ter. Eun.* 5, 9, 61. Bene fecisti: gratiam habeo maximam. *Id. ib.* 1, 2, 106. Merito te amo. *Ph.* bene facis. Ubi *Don.*: in consuetudinem venit, *bene facis* et *bene fecisti* non judicantis esse, sed gratias agentis. [*Etiam *bene dicis* est gratias agentis; contra *male dicis* querentis et indignantis. *Bentl.* ad *Ter. Andr.* 4, 4, 15.] ℙ *Bene facere* dicuntur etiam medicamenta, quae prosunt et sanant. *Cato R. R.* 157. Id bene faciet et mali nihil sinet in corpore consistere. *Scribon. Compos.* 1. Ad capitis dolorem bene facit serpyllum. Adde *ib.* 5. 9. 13. 41. 42. etc., ubi etiam *benefacit* junctis vocibus scriptum legitur. [*Etiam *belle facere* in hunc sensum dicitur. V. *belle*.] ℙ Frequenter *bene* locum habet in plausibus et acclamationibus. *Cic. Or.* 3, 26. Bene et praeclare quamvis nobis saepe dicatur: belle et festive nimium saepe nolo. V. BELLE. ℙ Item in precationibus et ominibus, quae a bibentibus fieri solent: cum accusativo aut dativo. *Ov. Fast.* 2, 636. Parca precaturae sumite vina manus, Et, bene nos, patriae, bene te, pater, Optime Caesar, Dicite: suffuso sint rata verba mero. *Pl. Pers.* 5, 1, 20. Bene mihi, bene vobis, bene amicae meae. Adde *Stich.* 5, 4, 27., *Tib.* 2, 1, 31. et *Ov. Art. Am.* 1, 601. ℙ Interdum accipitur pro large, liberaliter. *Sall. Cat.* 42. Bene polliceri. [**gute Versprechungen machen.* V. *Herz.* ad h. l.] *Pl. Men.* 1, 2, 12. Lanam, aurum, vestem bene praebere. ℙ Item pro prospere. *Cic. Div.* 2, 17. Quae autem inconstantia Deorum, ut primis minentur extis, bene promittant secundis? *Pl. Truc.* 2, 4, 33. Cumque bene provenisti salva, gaudeo. *Cato R. R.* 141. Quod bene eveniat. ℙ Item saepe pro valde. *Cic. Att.* 14, 7. Litterae bene longae. *Id. Tusc.* 2, 19. Dolor bene plane magnus. [*ubi nota *bene* cum alio adverbio conjunctum. *Id. Verr.* 2, 2, 70. bene penitus in istius familiaritatem se dedit.] *Id. Fam.* 10, 33. Inermes bene multi. *Id. Att.* 4, 9. Bene mane haec scripsi. ℙ Jungitur eleganter cum aliis adverbiis. *Cic. Phil.* 5, 15. Respublica et bene et feliciter gesta. *Id. Fam.* 5, 12. Bene et naviter esse impudentem. *Pl. Most.* 3, 2, 129. Bene benigneque facere. *Id. Cas.* 5, 1, 1. Bene et commode accipere aliquem. *Sall. Cat.* 55. Bene et composite disserere. *Plin. init. Paneg.* Bene ac sapienter majores instituerunt. ℙ Gradus hujus adverbii *melius*, *optime*. V. suis locis.

BĔNĔDĪCĒ, adv. εὐφήμως, εὐηγόρως, bonis et lenibus verbis. *Pl. Asin.* 1, 3, 54. Cum illiciebas me ad te blande ac benedice.

BĔNĔDĪCO et Bene dico, is, xi, ctum, a. 3. εὐλογέω, bene de aliquo loquor, laudo. *Cic. Sext.* 52. Cui bene dixit unquam bono? bene dixit? immo quem fortem et bonum civem non petulantissime est insectatus? *Ov. Trist.* 5, 9, 9. Nec tibi cessaret doctus bene dicere lector. ℙ Quidam his locis *benedico* scribunt junctis vocibus: rectius tamen divisis scribitur. Hinc interjectis etiam aliis verbis usurpari solet. *Pl. Mil.* 4, 8. 31. Omnes bene valete, et vivite: bene, quaeso, inter vos dicatis, et mihi absenti tamen. *Id. Rud.* 3, 2, 31. Bene equidem tibi dico, qui te digna ut eveniant, precor. ℙ *Bene dicere* absolute est bona verba dicere, et boni ominis, εὐφημεῖν. *Pl. Asin.* 3, 3, 155. Heja bene dicite: ite intro cito, valete. *Id. Aul.* 4, 10, 57. Bono animo es, et benedice, ἀρχαϊκῶς pro *benedic.* *Id. Cas.* 2, 5, 38. Quid si sors aliter, quam voles, evenerit? *St.* benedice: Diis sum fretus: Deos sperabimus. *Bona verba quaeso* dicebant hoc eodem sensu. ℙ *Bene dicere* pro ornate dicere, semper divisim scribendum est. *Cic. Or.* 2, 2. et *ib.* 1, 6. ℙ Reperitur etiam cum accusativo, sed apud inferioris aevi scriptores: atque hoc sensu fere junctim scribitur. *Appul. Trismeg. sub f.* Restat hoc solum nobis, ut benedicentes Deum, orantesque, ad curam corporis redeamus. Et passive. *Tert. Or.* 3. Benedici Deum omni tempore condecet ob debitam memoriam beneficiorum ejus. Adde *Sulpic. Sever. Hist. sacr.* 1, 5. ℙ Hinc particip. *benedicendus.* *Appul. l. c.* Nomen unum, quo solus Deus benedicendus. ℙ Pro consecrare, sanctum reddere. *Lact.* 7, 14. Perfectis operibus, requievit die septimo, eumque benedixit. *Sulpic. Sever. De vita S. Martini, dial.* 2. *c.* 2. Cum altarium benediceret. ℙ Sunt qui putant cum accusativo legi etiam apud *Tib.* 2, 1, 31. Sed bene Messalam sua quisque ad pocula dicat. Sed illud *bene Messalam* formula est bene precantis, in compotationibus usurpata. V. in BENE *sub f.*

[BĔNĔDĪCTĂ, ae, f. Est nomen dignitatis, sive gradus in sacris Mithriacis. *Inscr.* ap. *Don.* 79, 1. Claudia Januaria benedicta sacrorum hic sita est. *F.*]

BĔNĔDĪCTĬO, onis, f. εὐλογία, actus benedicendi, laus. *Appul. Trism.* p. 92, 11. Deus ab hominibus laudum praeconiis, benedictionibusque celebretur. Adde *Tert. Testim. anim.* 2. ℙ Quemadmodum apud Graecos εὐλογία aliquando sumitur pro re benedicta et consecrata, ita apud Christianos scriptores *benedictio*. Hinc *Paulin. Nolan. ep.* 32. *c.* 8. *benedictionem crucis* vocat frustum sanctae crucis pro sacra reliquia asservatum. ℙ Et quemadmodum eadem εὐλογία donum aliquando significat, ita et *benedictio*. *Sulpic. Sever. De vita S. Martini, dial.* 2. *c.* 12. Dicens, benedictionem illius minime respuendam, quae etc.

BĔNĔDĪCTUM et Bene dictum, i, n. εὐλογία, bona verba. *Ter. Ph. prol.* 20. Benedictis si certasset, audisset bene. *Pl. Curc.* 4, 2, 27. Indignis si male dicitur, maledictum id esse dico: verum si dignis dicitur, benedictum est, meo quidem animo. Adde *Pers.* 4, 3, 25. ℙ *Benedictum* pro benedictione. *Paulin. Nolan. Ep.* 43. *c.* 4. Ut ficus quae sterilis fuerat benedicto Domini, fieret arida maledicto. ℙ *Bene dictum*, recte, prudenter, aut ornate dictum. *Cic. Brut.* 93. Philosophia mater omnium benefactorum, beneque dictorum. *Pompon. Dig.* 1, 2, 2. *ad f.* Cascellii scripta non exstant, nisi unus liber Bene dictorum.

BĔNĔDĪCTUS, a, um, part. ex *benedico*, consecratus, sanctus, εὐλογητός, apud Ecclesiae scriptores. *Hieron. Vit. Hilar. a med.* Oleum benedictum. *Tert. Martyr.* 1. Benedicti martyres. ℙ Item laudatus, hoc est, de quo bene loquuntur homines. *Inscr.* ap. *Grut.* 875, 3. Hic super ossa, cineresque tuos benedicta quiescis. ℙ *Herba benedicta* dicitur ab *Appul. Herb.* 61. quae *lagopus* et *leporinus pes* appellatur.

BĔNĔFĂCĬO et Bene facio, is, eci, actum, a. 3. εὐποιῶ, εὐεργετῶ, boni aliquid facio, bene mereor, beneficium confero *Cic. Inv.* 1, 55. Quod ab iis, a quibus minime conveniat, male tractemur, propinquis, amicis, quibus benefecerimus. *Pl. Poen.* 3, 3, 22. Malo si quid bene facias, id beneficium interit. *Id. Trin.* 5, 2, 4. Si quid amicum erga bene feci. *Id. Mil. a.* 5. *v.* 27. et *Pers.* 4, 3, 18. Dii tibi benefaciant. ℙ *Bene facere* pro recte facere, fere divisim scribitur. V. in BENE. ℙ *Benefacere ad aliquid* junctis vocibus, usurpatur de medicamentis, quae prosunt et sanant: et saepissime legitur apud *Scribon.* ut in BENE indicavimus. Sic *benefacientes compositiones* apud *Eund. in perorat.*

BĔNĔFACTĬO, onis, f. εὐεργεσία, actus benefaciendi, beneficium. *Tert. c. Marcion.* 4, 12. *sub f.* Ipsum sabbati diem benedictionem patris a primordio sanctum, benefactione sua efficit sanctiorem.

BĔNĔFACTOR, oris, m. εὐεργέτης, qui benefacit. *Coripp. Laud. Anast. Quaest.* 19. fons maximus aulae Communis benefactor herus. Adde *Laud. Justin.* 1, 314.

BĔNĔFACTUM et Bene factum, i, n. beneficium, εὐεργεσία. Adhibetur fere in plurali numero. *Enn.* ap. *Cic. Off.* 2, 18. Benefacta male locata, malefacta arbitror. *Pl. Capt.* 5, 1, 20. Pro benefactis ejus uti ei pretium possim reddere. [*Hac significatione tantum apud poetas reperies.] ℙ Item recte, prudenter, honeste, fortiter factum. *Cic. Sen.* 3. *in f.* Conscientia bene actae vitae, multorumque benefactorum recordatio. [**Id. Tusc.* 2, 25. omnia benefacta in luce se collocari volunt.] *Prop.* 2, 1, 24. Cimbrorumque minas et benefacta Mari. *Sall. Jug.* 87. Benefacta mea reipublicae procedunt. *Marius* ipse loquitur. [*Rectius ex meo judicio haec significatio primo loco ponitur.]

BĔNĔFACTUS et Bene factus, a, um, part. a *benefacio*, recte et sapienter factus, perfectus. *Cic. Univ.* 13. Nisi quatenus ipse (*humanus animus*, vel *homo*) benefactus, sua culpa sibi aliquid miseriae quaereret. Al. leg. *beneficiis sua culpa*: al. *beneficio suo*, *h. e. culpa sua.*

BĔNĔFĪCĒ, adv. cum beneficentia, liberaliter, benigne. *Gell.* 17, 5. *ad f.* Benefice liberaliterque facere.

BĔNĔFĪCENTĬĂ, ae, f. εὐεργεσία, benignitas, liberalitas, propensio ad benefaciendum et bene merendum. *Cic. N. D.* 1, 43. Quid enim est melius, aut quid praestantius bonitate et beneficentia? [*ubi beneficentia est studium aliis benefaciendi. *Id. Or.* 2, 84. Virtutes in moribus hominum et quadam comitate et beneficentia positae. Ubi significat recte agendi studium praesertim erga alios, quo continentur clementia, justitia, benignitas, alia. Quo sensu rectius scriberetur *beneficientia.* V. *Forc.* in seqq.] *Id. Off.* 1, 7. Justitiae conjuncta beneficentia, quam eandem vel benignitatem, vel liberalitatem appellari licet. (*Beneficientia* hoc loco legitur in quibusdam MSS.; est enim a *beneficiens* ea ratione, qua ab *efficiens efficientia* fit, et a *despiciens despicientia.* Consuetudo tamen in *beneficentia* medium *i* extrivit; recte enim deducitur a *beneficus.*) *Tac. A.* 12, 20. Uti beneficentia adversus aliquem.

BĔNĔFĬCĬĀRĬUS, ii, m. εὐπαθῶν, εὐεργετούμενος, qui beneficium accepit. In militia *beneficiarii* dicuntur, qui ad militarem aliquem gradum aut commodum beneficio tribuni, praetoris, proconsulis, aut consulis alteriusve magistratus promoti sunt. *Caes. B. C.* 1, 75. Petrejus (*qui legatus Pompeji erat*) cum praetoria cohorte barbarisque equitibus, beneficiariis suis, quos suae custodiae causa habere consueverat, improviso ad vallum advolat. *Veg. Milit.* 2, 7. Beneficiarii ab eo appellati, quod promoventur beneficio tribunorum. *Inscr.* ap. *Grut.* 525, 3. L. Aufidio Felici B. F. Cos. etc., *h. e.* beneficiario consulis. Alia *ib.* 130, 5. P. Aelius Veranus B. F. Proc., *h. e.* beneficiarius proconsulis. Alia *ib.* 555, 4. L. Octavius L. F. Pob. Marcellinus beneficiarius Praetor etc. *Ib.* 393, 5. C. Coelio Aniceto Mil. Coh. II. Pr. sing. Trib. spe beneficiar. etc., *h. e.* cui tribunus promiserat, eum se promoturum. ℙ Dicebantur etiam *beneficiarii*, qui militaris muneris vocationem praemii loco acceperant, ut est apud *Paul.* ex *Festo.* De quibus intelligendum quidam putant illud *Caes. B. C.* 3, 88. Cohortes evocatorum circiter duae, quae ex

beneficiariis superiorum exercituum ad eum convenerant. In loco *Pauli* allato ubi legitur: *Beneficiarii dicebantur milites, qui vacabant muneris beneficio;* sententia obscura videtur *Lips. De mil. Rom.* 5, 6. Quare legendum putat, *qui vacabant muneribus, beneficio* (quin potius lege *munere, ducis beneficio*). Docet autem, duo fuisse immunium genera in militia: unum eorum, qui ex lege et more ab opere faciendo vacabant, ut tribuni, centuriones, equites, veterani, evocati: alterum eorum, qui beneficio imperatorum eam immunitatem obtinebant, quos *beneficiarios* hoc loco *Paulus* vocat. [*Nomen assumebant ab eo, cujus beneficio illam immunitatem fuerant consecuti. V. *Grut. Inscr.* p. 458. 4. 445. 4. 1102. 2. Ceterum istud beneficium ratum non fuisse, nisi, simul ac in urbem venirent, apud aerarium profiterentur ostendit *Casaub.* ad *Suet. Tib.* 12.] ¶ Hujusmodi beneficiariis militaribus varia officia posterioribus temporibus assignata fuisse leguntur. Nam et exhibitio cursus publici, et vectigalium exactio, reorum conquisitio, et alia id genus munera iis demandabantur, ut est apud *Tert. Fug. in persec.* 13., *Cod. Theod.* 8, 4, 7. et *Spart. Hadr.* 2., ubi V. quae adnotavit *Salm.* [*Reines.* ad *Inscr.* p. 524.] ¶ [Praeter milites, qui muneris vacationem acceperant, dicti sunt etiam, ut aliquibus placet, *beneficiarii* quicumque magistratibus et curatoribus negotiorum publicorum apparebant; quo sensu vox haec nihil militare sonat. [*Nimirum quum beneficiarii plerumque in urbe vel in provinciis in magistratuum vel ducum, quorum beneficio immunitatem obtinuerant, comitatu essent, factum est inde, ut beneficiarii, tempore procedente, dicerentur magistratuum officiales, adjutores, apparitores.] Hoc vero colligi videtur ex iis, quae scribit *Plin.* ad *Traj. ep.* 10, 36. Maximus libertus et procurator tuus, Domine, praeter decem beneficiarios, quos assignari a me Gemellino, optimo viro, jussisti, sibi quoque confirmat necessarios esse milites. *Plinius* enim de *Virbio Gemellino* loquitur procuratore Augusti ad comparationem frumentorum; quo in munere a *Maximo* ejusdem Augusti liberto adjuvabatur, ut apparet ex *Trajani* responso *ejusd. lib. ep.* 37. Verum hoc etiam in loco *beneficiarii militares*, *h. e.* milites, qui a munere vacabant, intelligi possunt, quibus, uti diximus, alia atque alia hujusmodi officia posterioribus temporibus demandata sunt; videturque proinde hoc verbum ad eos semper referri, quibus stipendia dabantur vel ob honestiorem in militia locum, in quo alicujus beneficio essent, vel ob exactam de more ac secundum leges militiam, vel ob immunitatem a militiae muneribus imperatorum dono acceptam. *F.*]

[BĔNĔFĬCIOSUS, a, um, adj. beneficia elargiens. *Not. Tir.* p. 56. Beneficiosus, beneficiarius. *F.*]

BĔNĔFĬCĬUM, ii, n. εὐεργεσία, εὐεργέτημα, benevola actio dantis aliquid liberaliter juvandi causa, benefactum, munus, meritum. Quomodo differat beneficium ab officio, et a ministerio, statuit *Sen. Ben.* 3, 18. Sunt qui ita distinguunt, quaedam beneficia esse, quaedam officia, quaedam ministeria. Beneficium esse, quod alienus det: alienus est, qui potuit sine reprehensione cessare: officium esse filii, uxoris et earum personarum, quas necessitudo suscitat, et ferre opem jubet: ministerium esse servi, quem conditio sua eo loco posuit, ut nihil eorum, quae praestat, imputet superiori. [*Opponitur maleficium. *Cic.* ad *Fam.* 6, 5. Praestat beneficii quam maleficii memorem esse. V. *Drak.* ad *Liv.* 37, 1, 2.] *Cic. Fam.* 13, 8. Dare beneficium alicui. *Id. ib.* 8, 8. Dare alicui aliquid pro beneficio. *Id. Off.* 1, 15. *ad f.* Deferre beneficium. Et *ib.* 14. *in f.* conferre in aliquem. Et *ib.* 2, 20. collocare apud aliquem. *Id. Fam* 13, 54. ponere apud gratos homines. [**Id. Fin.* 2, 35. Non si tuam ob causam cuiquam commodes beneficium illud habendum est, sed foeneratio.] *Id. Agr.* 1, 4. *ad f.* Afficere aliquem beneficio. *Id. Planc.* 33. complecti aliquem. *Id. ad Quirit.* 5. Ornare aliquem maximis beneficiis. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 12. Debere alicui magna beneficia. *Petr. Sat.* 126. Effice, ut beneficium debeam. *Sall. Jug.* 9. Vincere aliquem beneficiis. *Ter. Ad.* 2, 3, 1. Accipere beneficium ab aliquo. *Id. ib.* 1, 1, 47. Adjungere sibi aliquem beneficio. *Id. Heaut.* 2, 4, 14. devincire aliquem. *Cic. Fam.* 13, 4. Obligare sibi aliquem beneficio in perpetuum. *Id. Verr.* 2, 2, 11. Deferre aliquid alicui in beneficii loco, *h. e.* tribuere alicui aliquid beneficii nomine. Sic *Id. ib.* 5, 48. Petere aliquid ab aliquo in beneficii loco. *Liv.* 4, 7. *ad f.* Tribuni plebis certamen sine effectu in beneficio apud primores patrum reliquere. *Cic. Verr.* 2, 3, 48. Impetrare aliquid in summo beneficio. *Id. ib.* Concedere aliquid alicui beneficii gratiaeque causa. *Id. ib.* 83. Concedere aliquid alicui per beneficium et gratiam. [*Plurali numero apud *Cic. Manil.* 24. Ego me hoc honore (praeturae) praeditum, tantis vestris beneficiis affectum statui, Quirites etc., de studiis civium, honores suffragiis suis deferentium. *Suet. Claud.* 15. *beneficia liberorum* sunt commoda, quae patribus ob plures liberos susceptos conceduntur. V. *Brem.* ad h. l.] ¶ Beneficium est idem ac bonum factum, [*κατόρθωμα.] *Cato R. R.* 5. Si villicus passus erit familiam male facere, dominus impune ne sinat esse; pro beneficio gratiam referat, ut aliis recte facere libeat. ¶ *Beneficium alicui facere* legitur apud *Gell.* 7, 20. ¶ *Facere aliquid beneficii sui* est aliquid ita administrare et distribuere, ut tanquam beneficium ab aliis accipiatur. *Justin.* 13, 4. Reversus inde inter principes provincias dividit, simul ut et removeret aemulos, et munus imperii beneficii sui faceret. ¶ Ablativus *beneficio* eleganter ponitur pro *per beneficium*, per auxilium. *Cic. Fam.* 11, 22. Nobilissimum adolescentem beneficio tuo esse salvum. *Id. Q. Fr.* 1, 1, 1. *in f.* Nostri consulatus beneficio se incolumes fortunas habere arbitrantur. *Caes. B. G.* 1, 53, Sortium beneficio se esse incolumem. [*Etiam *Cic. Q. Fr.* 1, 1. sortium beneficio.] *Quint.* 3, 1. Gorgias Leontinus beneficio longissimae aetatis cum multis simul floruit. ¶ Saepe apud JCtos accipitur pro privilegio, aut jure. *Triphon. Dig.* 48, 5, 42. Beneficium anulorum. *Ulp. ib.* 29, 1, 3. Qui voluit jure communi testari, statim beneficio militari renunciavit. *Modestin. ib.* 3, 3, 18. Beneficium religionis. ¶ Est etiam militaris vox, et significat promotionem ad aliquem militiae gradum, vel commodum, quod qui adepti essent, *beneficiarii* dicti sunt. Ideo autem *beneficium* vocatur, quia ex gratuita promoventis benignitate provenit: nam si virtute sua quis ad altiores ascendat gradus, minus proprie *beneficium* id dicetur. *Hirt. B. Afr.* 54. Cum ordines in meo exercitu beneficio, non virtute consecuti, ita vos gesseritis etc. *Tac. H.* 1, 25. Primores militum, per beneficia Nymphidii, ut suspectos stimulant. *Id. ib.* 4, 48. Aequatus inter duos beneficiorum numerus, [*i. e. numerus locorum militarium, quae assignabantur arbitrio proconsulis, inter utrumque ita dividebatur, ut uterque totidem crearet. Haec sunt *Ernestii* ad h. l. verba, cujus totam annotationem legas, qua vulgaris multorum error corrigitur, qui diversas vocis *beneficii* significationes confundunt.] *Suet. Tib.* 12. Venit etiam in suspicionem per quosdam beneficii sui centuriones, [i. e. a se ad centurionatum promotos. Cf. *Lips.* ad *Tac. H.* 4, 48. De beneficiariis cf. etiam *Casaub.* et *Salm.* ad *Spart. Adr.* 2. quos laudat *B. Crus.* in *cl.*] ¶ Usurpatur etiam generatim pro jure et facultate promovendi seu eligendi aliquem ad aliquod munus: item pro ipsa promotione seu electione. *Cic. Amic.* 25. Meministis quam popularis lex de sacerdotiis C. Licinii Crassi videbatur: cooptatio enim collegiorum ad populi beneficium transferebatur. *Id. Phil.* 2, 36. Ne qua post idus Martias immunitatis tabula, neve cujus beneficii figeretur. Adde *Liv.* 9, 30. ¶ Praeterea *beneficium* dictum opera laudabiliter impensa in rempublicam ab eo, qui magistratui in provincia praesto fuisset, diligenterque inservisset. Ipse autem magistratus in Urbem reversus hujusmodi bene meritorum nomina deferre ad aerarium solebat tum honoris, tum commendationis causa, ut prodesset illis aliquando quod publicae rei adjutores fuissent. *Cic. Arch.* 5. Et in beneficiis ad aerarium delatus est a L. Lucullo praetore et consule. *Id. Fam.* 5, 20. Quod scribis de beneficiis, scito, a me et tribunos militares et praefectos et contubernales dumtaxat meos delatos esse etc. V. AERARIUM. *Liv.* 9, 30. Ut tribuni XVI. a populo crearentur, quae antea dictatorum et consulum ferme fuerant beneficia. ¶ *Liber beneficiorum*, cujus meminit *Hygin. Limit. constit.* p. 193. *Goes.*, erat, in quo perscripti erant agri beneficio principis concessi, aut assignati coloniis. Hic liber dictus est etiam *beneficium. Arcad. Aug. inter var. auctor. De limit. ib.* p. 260. Qui beneficium nostrum legerit, hoc observet etc. Huc pertinet *servus a commentariis beneficiorum* in *Inscr.* ap. *Grut.* 578, 1., qui commentarii non solum, quot agros princeps concessisset, sed alia quaecumque largitus esset, continere poterant. ¶ Beneficium et Poenam Deos esse, credi voluit Democritus, teste *Plin.* 2, 7, 5. ¶ Denique *beneficium* per quandam ironiam pro maleficio, fraude, culpa, malitia ponitur. *Ulp. Dig.* 39, 2, 40. Consequens est dicere detrimentum hoc, quod beneficio ejus contigit, ipsum sarcire debere. *Id. ib.* 47, 2, 47. Res quae beneficio furis abfuit. [*Rectius dixeris *beneficium* latiore significatu de facti occasione poni. Quo sensu ut usurparent JCti hanc vocem, iis locutionibus permoti videntur, de quibus supra dictum *beneficio sortium* etc. Omnem autem ironiam a legibus abesse debere, non est ut multis ostendatur.] ¶ Huc pertinere quidam putant *Inscr.* ap. *Grut.* 687, 5. Mater misera et in luctu aeternali beneficio novercae. Sed verius est beneficio scriptum esse pro *veneficio.* Nam saepe *b* et *v* in lapidib. commutantur.

BĔNĔFĬCUS, a, um, adj. εὐεργέτης, εὐεργὸς, qui bene alicui facit, benignus, liberalis. *Cic. Leg.* 1, 18. Ubi enim beneficus, si nemo alterius causa benigne facit? *Id. Off.* 1, 14. Qui gratificantur cuipiam quod obsit, non benefici, neque liberales sed perniciosi assentatores judicandi sunt. *Id. ib.* 2, 9. Benefica voluntas. [**Cic. N. D.* 2, 25. Juppiter a majoribus nostris optimus maximus, et quidem ante optimus, id est beneficentissimus, quam maximus.] *Pl. Epid.* 1, 2, 14. Beneficus oratione. ¶ Gradus sunt *beneficior*, *beneficissimus. Cato* ap. *Prisc.* 3. p. 603. De Ptolemaeo rege optimo et beneficissimo. ¶ Usitatiora sunt *beneficentior*, *beneficentissimns* ab inusitato *beneficiens*, extrita *i* littera. *Cic. Amic.* 14. Liberalissimum esse et beneficentissimum. *Sen. Benef.* 4. Me aliquid eorum doce, per quae beneficentior gratiorque adversus bene merentes fiam. *Voss. Gramm.* 4, 25. docet, in quibusdam MSS. *Cic. Amic.* et *Senecae* scriptum esse *beneficientior*, *beneficientissimus.* ¶ Grammatico cuidam apud *Vel. Long. Orthogr.* p. 2235. placebat, ut *benificus* per *i* scriberetur: sed hoc quoque consuetudo repudiavit.

*BENEFĪO vel Bene fio, is, pass. *Pl. Capt.* 2, 2, 108. Quod bonis benefit beneficium. [**Lind.* ad h. l. cum *Lamb.* conjunctim scribendum esse censent. Graece enim dictum esse, ut πλουτεῖν πλοῦτον et simm. Comici vero ita loqui amant. Non idem valet de loco seq.] *Plin. Pan.* 70. Quidquid a quoque in provinciis benefieret, scire. *B. A.*

[BĔNĔGESTUS, i, m. vox composita a *bene* et *gestus.* Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 251. *n.* 30. Q. Vennonius Benegestus. *F.*]

*BENEHARNUM, i, oppidum in Gallia Aquitanica, sub Pyrenaeis montibus. *Anton. Itin.* Hodie forsan *Lescar* nuncupatur. *B. A.*

BĔNĔMĔRENS. V. MERENS.

BĔNĔMĔRĔOR. } V. MEREO.
BĔNĔMĔRĬTUS. }

BĔNĔOLENS, entis, partic. ab inusit. qui bene olet, εὐώδης, εὔοσμος. *Virg. Ecl.* 2, 48. Narcissum et florem jungit beneolentis anethi. *Prop.* 3, 15, 27. per mediam beneolenti flumine Naxon. ¶ Saepius divisim scribitur *bene olens.*

BĔNĔSUĀDUS, a, um, adj. qui bona suadet, ἀγαθοσύμβουλος. *Appul. Apol.* Paupertas habitu secura, cultu simplex, consilio benesuada. [*Rectius duabus vocibus scribitur. V. SUADUS.]

BĔNĔVĂLENS, entis, partic. ab inusit. bene valeo qui bene valet. *August.* ap. *Gell.* 15, 7. Quem spero laetum et benevalentem celebrasse quartum et sexagesimum natalem meum. Al. leg. *benevolentem.* ¶ Scribitur et divisim *bene valens.*

BĔNĔVENTĀNUS, a, um, adj. ad Beneventum pertinens. *Cic. Verr.* 2, 1, 15. Beneventanus ager. *Juven.* 5, 46. Beneventanus sutor. V. NASUS. *Ascon. in Verr.* 2, 1, 15. Beneventani plerique Sullani erant.

BĔNĔVENTUM, ti, n. oppidum et colonia Hirpinorum ad Calorem et Sabatum fluvios confluentes: conditum a Diomede. Prius *Maleventum* dictum est, dum incolebatur a Graecis, postea, cum eo colonia Romanorum deduceretur, auspicatius mutato nomine, *Beneventum*, ut docent *Liv.* 9, 27., *Plin.* 3, 11, 16. et *Festus.*

BĔNĔVŎLĒ et Bĕnĭvŏlē, adv. cum benevolentia, amice, εὐμενῶς, εὐνοϊκῶς. *Cic. Fin.* 1, 10. Amice et benevole facere aliquid. *Id. Fam.* 13, 21. Fideliter benevoleque praesto esse alicui. ¶ Gradus sunt *benevolentius*, *benevolentissime* a *benevolens. August. ad Aurel.* 64. Benevolentissime accipere. ¶ De ratione scribendi V. in BENEVOLUS.

BĔNĔVŎLENS et Bĕnĭvolens, entis, adj. εὐμενὴς, εὐνοϊκὸς, qui bene vult alicui. *Pl. Bacch.* 3, 6, 24. Quis is est? *Mnes.* benevolens vivit tibi. *Id. Merc.* 5, 2, 46. Amicus multum benevolens. *Id. Truc.* 2, 2, 61. At pol hero benevolens ut is est suo! (Est qui hoc loco legit *benevolentus*, sed minus recte.) *Cic. Fam.* 13, 60. Benevolentior, quam semper fui, esse non possum. *Id. ib.* 5, 16. *in f.* Fungi officio benevolentissimi atque amicissimi. *Pl. Mil.* 4, 8, 41. Ite cum Diis benevolentibus, *h. e.* propitiis. ¶ Absolute more substantivi. *Pl. Cist.* 2, 3, 42. Se quandam ajebat mulierem suam benevolentem convenire. Adde *Trin.* 1, 2, 8. ¶ De ratione scribendi V. in BENEVOLUS. ¶ Comp. *Benevolentior*, et Sup. *Benevolentissimus.* V. supra.

BĔNĔVŎLENTĬĂ et Bĕnĭvŏlentĭă, ae, f, εὔνοια, εὐμένεια, benevolus animus, amor, caritas. *Cic. Off.* 2, 9. Benevolentia quidem beneficiis capitur maxime: secundo autem loco voluntate benefica benevolentia movetur, etiam si res forte non suppetit. *Id. ib.* 1, 15. Habere benevolentiam erga aliquem. [**Suet. Cal.* 3. benevolentia singularis (inter Germanici virtutes) nos *ein wohlwollendes Gemüth.*] *Id. Fam.* 4, 11. Praestare alicui benevolentiam. *Id. ib.* 10, 20. Esse benevolentia singulari in aliquem. *Id. ib.* 6, 14. Complecti aliquem summa benevolentia. *Id. ib.* 10, 5. Conferre benevolentiam erga aliquem. *Id. Or.* 2, 43. Conciliare aliquem ad benevolentiam erga alium. Et mox. Conciliare benevolentiam. *Id. Off.* 2, 14. Oratione benigna animos multitudinis ad benevolentiam allicere. *Id. ad Quir.* 10. Colere memoriam beneficii benevolentia sempiterna. *Id. Fam.* 13, 60. Bo-

nam benevolentiam hominum et fidem perspicere. *Id. ib.* 1, 5. Experiri fidem et benevolentiam alicujus erga se. *Id. Mur.* 20. Adjungere sibi benevolentiam alicujus. *Id. Off.* 2, 15. comparare. *Auct. ad Her.* 1, 5. captare. *Nep. Dat.* 5. consequi. *Quint.* 3, 8. acquirere sibi. *Auct. ad Her.* 1, 4. colligere civium. ¶ In plurali num. [*Quo significat res benevolo animo factas, ut haud multum differat a beneficiis. Sed posterioris aevi est hic usus.] *Arnob.* 6. *sub in.* Individuas cunctis benevolentias exhibere. *Spart. Carac.* 1. Non ille in litteris tardus, non in benevolentiis segnis. ¶ Inter benevolentiam, caritatem, et amorem quid differat, diximus in AMOR *ab in.* ¶ Idem est ac desiderium satisfaciendi. *Cic. Or.* 1. Quod quoniam me saepius rogas, aggrediar, non tam perficiendi spe, quam experiundi voluntate. Malo enim, cum studio tuo sim obsecutus, desiderari a te prudentiam meam, quam, si id non fecerim, benevolentiam [*der gute Wille.*]. ¶ Aliquando sumitur pro benignitate, facilitate. *Marc. Dig.* 29, 2, 52. Interponere se suam benevolentiam, divus Pius rescripsit, ut si filiusfamilias adierit, perinde habeatur, atque si paterfamilias adiisset. *Justin. Instit. tit.* 2, 20. *a med.* Quod plerique prudentum contra benevolentiam introducebant, *h. e.* aequitatem et benignam juris interpretationem [*die Geneigtheit, mehr die Billigkeit als das strenge Recht eintreten zu lassen.*] ¶ De ratione scribendi V. in BENEVOLUS.

BĔNĔVŎLENTUS. V. in BENEVOLENS.

BĔNĔVŎLUS et Bĕnĭvŏlus, a, um, adj. εὐμενής, benevolens, amicus, animo in aliquem propensus. *Cic. Or.* 2, 19. Ut eum, qui audit, benevolum nobis faciamus et docilem et attentum. [*Id. Or.* 2, 79. Judices benevolos beneque existimantes efficere.] *Id. Cluent.* 63. Illum servum et sibi benevolum esse et patri fuisse arbitrabatur. [*Ubi animadverte benevolentiam servo tribui erga dominum. Est enim benevolus latissimo sensu de studio hominis de alio bene merendi. Alias benevolus est is, qui alteri favet.] *Id. Verr.* 1, 2, 8. *in f.* Benevolo animo facere aliquid. *Ter. Hec.* 5, 1, 35. Reddere aliquem sibi facilem et benevolum. *Pl. Capt.* 2, 2, 100. Benevolum esse erga aliquem. *Val. Max.* 6, 8. *fin.* Benevolo studio facere aliquid. ¶ *Benevolus*, *Benevolentia*, etc. rectius scribatur, an *benivolus*, *benivolentia*, difficilis dirempta controversia est. *Eutyches* ap. *Putsch.* p. 2152., *Beda ib.* p. 2331., *Isid. Orig.* 12, 1., *Lips.*, *Voss.* et *Dausquius* malunt *i* in secunda vocali, confirmantque tum auctoritate multorum vet. libror., Pandect. Florent., et inscr. apud *Grut.* 443, 6., ubi *benivolentiae*, et 651., ubi *benivolentibus* legitur; tum ratione, quia in compositionibus verborum fere *e* in *i* mutatur. [*Benivolentia* habent optimi libri apud *Suet. Aug.* 66. ubi V. *Oud.*] Sed quia vox *bene* in aliis compositis *e* retinet, ut in *beneficium*, *benedico*, videtur omnino consuetudo adhuc recepta retineri posse: quae *Cellarii*, praeter alios, sententia est.

*BENI, orum, populi Thraciae, quos alluit Hebrus, Bessorum vicini. *Plin.* 4, 11. *B. A.*

BĔNIGNĒ, adv. εὐμενῶς, φιλανθρώπως, ἐλευθερίως, liberaliter, comiter, benefice, libenti et propenso animo. *Cic. Verr.* 2, 3, 85. Benigne ac liberaliter facere aliquid. [*Id. Balb.* 16. viam comiter monstrare, benigne et non gravate (*höflich.*) *Id. Fam.* 4, 13. Nigidio ne benigne quidem polliceri possum.] *Id. Verr.* 1, 1, 11. Benignissime communicare aliquid cum aliquo. *Id Att.* 3, 4. Benigne invitari. [*Suet. Aug.* 89, 6. et patienter audire.] *Id. Leg.* 1, 18. et *Off.* 1, 14. facere alicui. [*Etiam *benigne facere* absolute, pro: liberalem et munificum esse. *Ruhnk.* ad *Rutil. Lup.* II. p. 127. *Dictat.* in *Ter.* p. 206.] *Ter. Hec.* 5, 2, 2. praebere quod opus est. *Cic. Flacc.* 23. defendere aliquem. *Id. Phil.* 13, 2. (et *Pl. Aul.* 1, 2, 36.) salutare. *Id. Cluent.* 3. *in f.* Benigne attenteque audire. *Sall. Jug.* 11. Benigne respondere. Et *ib.* 101. appellare aliquem. *Id. ib.* 121. habere aliquem. *Curt.* 8, 6. Benignius alloqui. *Tac. A.* 1, 57. Benigne excipere aliquem. *Hor. Ep.* 1, 17, 11. Benignius tractare se. [*i. e. plus sibi tribuere, magis genio suo indulgere.] *Plin.* 33, 11, 50. Benigne vivere inter se [*h. e. ita ut alter alteri lubenter officia praestet]. *Liv.* 3, 26. Plebs benigne arma cepit, *h. e.* libenter. *Hor. Ep.* 1, 16, 8. si rubicunda benigne Corna vepres et pruna ferant, *h. e.* abundanter, feraciter. *Plin.* 31, 2, 2. Aquae emicant benigne, passimque in plurimis terris, *h. e.* abundanter et in utilitatem telluris. *Ter. Hec.* 5, 2. Quod opus sit, benigne praebeatur. *Hor. Od.* 1, 9, 6. Atque benignius Deprome quadrimum Sabina, O Thaliarche, merum diota, *h. e.* largius. (Contra *Liv.* 39, 9. Maligne omnia praebentibus suis, *h. e.* parce.) *Cat.* 67, 3. Janua, quam Balbo dicunt servisse benigne. [*Ruhnk. dict. ad Ter.* p. 232.] ¶ Nonnunquam *benigne* in responsionibus est gratias agentis pro benignitate et comitate. *Ter. Ph. sub f.* At ego ecastor posthac tibi, quod potero, et quae voles, Faciamque et dicam. *Ph.* benigne dicis. ¶ Recusantes etiam cum gratiarum actione oblatum beneficium, hac formula eleganter utimur. [*Cic. Verr.* 2, 3, 85. benigne ac liberaliter: nam ego tribus sestertiis non possum vendere.] *Hor. Ep.* 1, 7, 61. dic Ad coenam veniat, non sane credere Mena: Mirari secum tacitus, quid multa? benigne, Respondet. Negat ille mihi? etc. Et *ib.* 15. vescere sodes. Jam satis est. at tu quantumvis tolle. benigne. [*Urbanitatis hoc est. Eodem sensu ponitur *recte* apud Latinos. Cf. *Donat.* ad *Ter. Hec.* 3, 2, 20. *Bentl.* ad *Heaut.* 3, 2, 7. Graecis est αἰνῶ σε, ζηλῶ σε. *Valcken.* ad *Adon.* p. 415. *Brunck.* ad *Eurip. Med.* 59. *Blomf.* ad *Aesch. Prom.* 338. *Gloss.* p. 133.] ¶ *Benigne* pro ex aequo et bono, seu clementer. *Paul. Dig.* 50, 17, 155. In poenalibus causis benignius interpretandum est. [*Hac significatione saepissime legitur in libris Jure consultorum. *Marc. Dig.* 37, 14, 4. benignissime rescripserunt. *Gaj. Dig.* 44, 7, 1, §. 13. benignius acceptum est.]

BĔNIGNĬTAS, atis, f. εὐεργεσία, ἐλευθερία, liberalitas, propensus ad benefaciendum animus. *Cic. Off.* 1, 14. Videndum ne major benignitas sit, quam facultates. [*Id. Off.* 2, 15. Largitio quae fit ex re familiari fontem ipsum benignitatis exhaurit. Ita benignitate benignitas tollitur, i. e. nimia liberalitate bene faciendi facultas aufertur.] *Id. Verr.* 2, 3, 83. Qui benignitate adducti, per beneficium et gratiam civitatibus concesserunt, ut, etc. *Id. N. D.* 2, 53. Quanta benignitas naturae, quod tam multa ad vescendum gignit! *Id. Att.* 4, 2. *in f.* Amicorum benignitas exhausta. *Ter. Eun.* 1, 2, 83. Num solus ille dona dat? nuncubi meam Benignitatem sensisti in te claudier? [*Cic. Off.* 1, 16. plurimum benignitatis in aliquem conferre, h. e. liberalem ac propensum animum alicui praestare.] ¶ In plurali num. *Pl. Stich.* 4, 2, 53. Benignitates hominum periere et prothymiae. ¶ Sumitur etiam generatim pro humanitate, comitate, facilitate, clementia. [*Ter. Andr.* 5, 1, 7. neque modum benignitatis cogitas, i. e. neque finem humanitati meae s. facilitati statuis. *Ruhnk. dict.* p. 78.] *Cic. Sext.* 13. Etsi me attentissimis animis summa cum benignitate auditis. *Id. Caec.* 3. Nimiae vestrae benignitati pareremus, si alia ratione jus nostrum recuperare possemus. *Id. Rosc. C.* 12. Nunc, Deum immortalium benignitate, omnium fortunae sunt certae. [*Tac. H.* 2, 30. benignitas animi (*Gutmüthigkeit*) qua promtior habebatur.] *Mart. Dig.* 48, 19, 11. In gravioribus poenis severitatem legum cum aliquo temperamento benignitatis subsequi. [*Modest. Dig.* 1, 3, 25. nulla juris ratio aut aequitatis benignitas, quae opponitur duriori interpretationi. Cf. *Benigne in f.*] ¶ Si stricta significatione accipiantur, differunt inter se *liberalitas* et *benignitas*. Nam *liberalitas* versatur tantummodo in largitione: *benignitas* significat inclinationem ad benefaciendum quocumque modo possumus. Differunt etiam a *comitate*. Haec enim consistit in blandis ac benevolis verbis: illae in re et factis. *Cic. Fin.* 5, 23. Justitia, cui adjunctae sunt pietas, bonitas, liberalitas, benignitas, comitas.

BĔNIGNĬTER, adv. Benigne. *Titinn.* ap. *Non.* 11, 9. Nimium te patrocinari censeo benigniter.

*BENIGNOR. In *Gesneri* thesauro affertur haec vox ex *Vulg. Esdr.* 2, 4, 39.

BĔNIGNUS, a, um, adj. εὐεργετικός, ἐλευθέριος, idem fere ac liberalis: nisi quod *benignus* est is, qui ad quocumque modo juvandum propensus est, latiusque patet, cum *liberalis* in largiendo tantummodo spectetur. *Benigno* opponitur *malignus*, qui parcum illiberalemque significat. *Cic. Leg.* 1, 18. Quid? liberalitas gratuitane est, an mercenaria? si sine praemio benigna est, gratuita; si cum mercede, conducta: nec est dubium, quin is, qui liberalis benignusve dicitur, officium, non fructum sequatur. *Id. N. D.* 1, 45. Homines benefici et benigni. *Id. Off.* 1, 14. Qui benigniores volunt esse, quam res patitur, in eo peccant, etc. *Id. Verr.* 2, 4, 3. Benignus ad commodandum. *Pl. Rud.* 5, 3, 33. Benignum esse erga aliquem. *Id. Trin.* 3, 3, 12. et *Hor. Od.* 3, 29, 52. alicui. *Ter. Hec.* 3, 5, 22. Benigno animo esse in aliquem. *Plin.* 35, 2, 2. Benignissimum inventum, *h. e.* beneficentissimum. [*Sen. in fragm. a Niebuhrio edit.* p. 102. Cogitationibus pessimis facies benignissima obducitur. *F.*] ¶ Videtur aliquando in malam partem sumi pro prodigo. *Pl. Truc.* 1, 1, 20. Atque est benignus potius, quam frugi bonae. [*Certe ponitur pro: nimium facilis, comis apud *Ter. Ph.* 5, 2, 2. ubi *bonus atque benignus* junguntur. *Burm.* ad *Petron.* 44. *Ruhnk. dict. in Ter.* p. 262.] ¶ Praeterea saepe accipitur pro largo, abundanti, copioso. *Hor. Od.* 1, 17, 15. hinc tibi copia Manabit ad plenum benigno Ruris honorum opulenta cornu. *Id. ib.* 2, 18, 10. ingenii benigna vena. Et *Epod.* 17, 66. Egens benignae Tantalus semper dapis. ¶ Item pro feraci, fertili. *Plin.* 18, 1, 1. Quaeque alia praeter arbores, aut frutices benigna tellure proveniunt. *Tib.* 3, 3, 6. Et magnas messes terra benigna daret. *Ov. Am.* 1, 10, 56. Benignus ager. *Mela Prooem.* Materia benigna, *h. e.* quae dicendo facile excoli et facunde tractari potest. ¶ Item pro propitio, favente. *Hor. Od.* 4, 4, 74. Quas et benigno numine Juppiter Defendit. *Id. Ep.* 1, 11, 20. vultum servat fortuna benignum. *Gell.* 7, 3. Benevolos benignosque sibi auditores parare. ¶ Item pro blando, placido, benevolentiae pleno. *Liv.* 30, 14 Benigno vultu excipere aliquem. *Cic. Off.* 2, 14. Oratione benigna multitudinis animos ad benevolentiam allicere. *Prop.* 1, 10, 24. Verba benigna. ¶ Item pro jucundo, grato. *Hor. Ep* 1, 5, 11. Aestivam sermone benigno tendere noctem. ¶ Item pro facili, comi, humano, aequo, placido. [*Attende ad gradationem, quae apud *Cic. Balb.* 16. est: Comes, benigni, faciles, suaves homines esse dicuntur.] *Plin.* 35, 10, 37. *n.* 13. Apelles et in aemulis benignus. *Id. Prooem. H. N.* Est enim benignum et plenum pudoris fateri, per quos profeceris. [*i. e. est hominis ingenui ac liberalis] Huc referuntur illa *Ulp. Dig.* 39, 5, 16. Dominium ad libertos benigna interpretatione pertinere dixi, *h. e.* ex aequitate. [*Opponitur interpretatio dura, quae ad ipsa legis verba exigitur. Cf. *Benigne* et *Benignitas.*] *Id. ib.* 32, 5. Fideicommissum valere, benignum est. *Papin. ib.* 37, 6, 8. Benignior sententia, *Caj. ib.* 36, 1, 10. Benignius est, intelligi tunc translatas videri actiones. [*Ulp. Dig.* 50, 17, 56. Semper in dubiis benigniora praeferenda sunt.] ¶ Item pro fausto, felici. *Stat. Silv.* 5, 1, 108. Benignus dies. *Id. Th.* 10, 116. Benigna nox. ¶ Cum genitivo, Graeca constructione. *Hor. Sat.* 2, 3, 3. vini somnique benignus, *h. e.* vino et somno large indulgens.

BENNA, ae, f. Gallica vox, qua significatur genus quoddam vehiculi, ut *Festus* docet. Addit *Voss.* in *Etym.* hodieque a Gallis et Belgis vocari *benne* vel potius *banne* (ut et a rusticis nostris *bena*) corbem, cistam, item vehiculum vimineum quadratum, duabus rotis volubile. Legitur apud *Cat. R. R.* 23., ubi enumerat, quae ad vindemiam opus sunt. In *Edit. Jenson.* 1472. habetur hoc loco *maenae* pro *bennae*, quod mire placet *Auson. Popmae* [et *Pontederae*, atque adeo *Schneid.* qui ita edendum curavit. *F.* *Cf. *Scheffer. de re vehic.* 2, 21.] ¶ Hinc *combennones* dicuntur in eadem benna sedentes. *Fest. ib.*

*BENNARIUS, σκηνάρχης. *Gloss. Lat. Gr. B. A.*

*BENNAVENNA vel Bennaventa, ae, oppidum in Britannia. *Anton. Itin. B. A.*

BEO, as, avi, atum, a. 1. μακάριον ποιεῖν, beatum facio, laetum et felicem reddo. *Hor. Od.* 2, 3, 6. Seu te in remoto gramine per dies Festos reclinatum bearis Interiore nota falerni. *Id. ib.* 4, 8, 29. Caelo Musa beat. *Id. Ep.* 1, 18, 75. Beare aliquem munere. *Ter. Andr.* 1, 1, 78. O factum bene! beasti: metui a Chryside. *Beasti* responsum est audientis bonum nuncium. Sic *Id. Eun.* 2, 2, 46. Sex ego te totos Parmeno hos menses quietum reddam: Ecquid beo te? *h. e.* afferone tibi laetum ac jucundum nuncium, ac talem prorsus, ut beatus et felix tibi videaris? [*Scilicet apud Comicos *beare* significat alicui grata sive facere sive dicere. *Ruhnk. dict.* ad *Ter.* p. 17.] Pro solari, recreare. *Pl. Amph.* 2, 2, 12. Hoc me beat saltem, quod perduelles vicit, et domum laudis compos revenit: id solatio est. *Id. Capt.* 1, 2, 34. Neque unquam quicquam me juvat, quod edo domi: Foris aliquantillum etiam quod gusto, id beat. ¶ Pro prodesse, utilem esse. *Ulp. Dig.* 50, 16, 49. Naturaliter bona ex eo dicuntur, quod beant, hoc est beatos faciunt: beare est prodesse. ¶ Et quia divitiae maxime omnium recreant et prosunt, accipitur etiam pro ditare: eademque ratione *beatus* pro divite ponitur. Translate. *Hor. Ep.* 2, 2, 121. Fundet opes Latiumque beabit divite lingua.

BERBĔCŬLUS, i, m. parvus berbex. *Petr. fr. Trag.* 37. et 67. *Burm.* et *Arnob.* 4. p. 141., sed utroque loco incerta est lectio. V. BABECALUS.

BERBEX pro *Vervex* legitur apud *Petr. fr. Trag.* 57. *Burm.* Apud *Vopisc. Aurel. fin.* legitur *berbicem* in accusativo pro *berbecem* in quodam optimo cod., ut adnotavit *Salm.*

*BERCORCĀTES, ium, populi Galliae Aquitanicae, quorum meminit unus *Plin.* 4, 19. *B. A.*

BĔRĔCYNTĬA, ae. V. BERECYNTIUS.

BĔRĔCYNTĬĂCUS, a, um, adj. idem ac Berecyntius. *Prud. c. Symm.* 2, 51. Cur Berecyntiacus perdit truncata sacerdos Inguina?

BĔRĔCYNTĬĂDES, ae, m. *Ov. Ib.* 508. ut legit *Heins.* Phryx tu venator sis Berecyntiades, *h. e.* venator quidam Phrygius in Berecynto monte. Quid autem *Ov.* significet, obscurum est. Alii aliter leg.

BĔRĔCYNTĬUS, a, um, adj. Βερεκύντιος, ad Berecyntum montem pertinens. *Plin.* 5, 29, 29. Berecyntius tractus. *Claud. in Eutr.* 2, 300. Berecyntia juga. ¶ Quia vero is mons Cybele sacer fuit, ibique a Gallis sacerdotibus ejus sacra celebrabantur, fere dicitur de iis, quae ad Cybelen, atque ad ejus sacra pertinent. *Hor. Od.* 4, 1, 22. Berecyntia tibia, *h. e.* quam inflabant sacerdotes Cybeles, ejusque sonitu ad furorem incitabantur. *Id. ib.* 1, 18, 13. saeva tene cum Berecyntio Cornu tympana. (Etiam in Bacchi sacris tibiae et cornua adhibebantur. Hinc *Ov. Met.* 11, 16. ingens Cla-

mor, et inflato Berecyntia tibia cornu, Tympanaque, plaususque et Bacchei ululatus) *Mart.* 4, 43. Berecyntii furores. *Pers.* 1, 93. Berecyntius Attin, *h. e.* Cybele adamatus, eodem ob id cognomine dictus. [*Ov. Met.* 2, 106. Berecyntius heros, i. e. Midas, sive quod Cybeles filius fuit, sive quod in regione ad montem Berecyntum regnum obtinuit.] ℙ *Berecyntia mater*, et absolute *Berecyntia* est ipsa Cybele. *Ov. Fast.* 4, 355. Quod bene mutarit sedem Berecyntia, etc. *Virg. A.* 6, 785. qualis Berecyntia mater Invehitur curru Phrygias turrita per urbes. *Id. ib.* 9, 82. Deum genitrix Berecyntia. *Servius* hoc loco, et *Pier.* ad *A.* 9, 619. recte monent scribendum esse sine aspiratione, quia etiam *Berecyntus* ea caret. Neque enim est a Cyntho Deli monte, qui Apollini sacer est, et *th* aspiratam semper habet. Nihilominus saepissime in libris tum editis, tum MSS *Berecynthius* legitur.

BERECYNTUS, i, m. *Βερέκυντος*, mons Phrygiae cum oppido cognomine, ad Sangarium fluvium, ut *Serv.* ad *A.* 6, 785. et ad *ib.* 9, 82. et *Vib. Sequ. de montib.* docent. Ibi Cybele Deum mater a Phrygibus culta fuit. ℙ Scribitur et *Berecynthus*, sed minus recte. V. v. praec. *in f.*

*BEREGRĀNUS, a, um, adj. ad Beregram pertinens, coloniam Piceni in agro Praetutiano, nunc *Civitella del Tronto*, vel secundum alios *Montorio*. *Plin.* 3, 13, 18. Intus Auximates, Beregrani, Cingulani. *Front. De col.* p. 126. Veragranus (lege *Beregranus*) ager ea lege continetur, qua et ager Teatinus. *F.* et *B. A.*

*BERELIDES INSULAE Sardiniam circumjacentes. *Plin.* 3, 12. *B. A.*

BĔRĔNĪCE, es, f. *Βερενίκη*, Ptolemaei Philadelphi et Arsinoes filia, quae Ptolemaeo Evergetae fratri nupsit. [At *E. Q. Viscont. Iconogr. Gr. T.* 3. p. 320. *ed. Med.* probat, hanc Berenicen fuisse filiam Maga, fratris Ptolemaei Philadelphi, regisque Cyrenarum, et Apames uxoris ejus, quae Ptolemaeo Evergetae fratri patrueli nupsit. *F.*] Haec cum Ptolemaeus expeditionem in Asiam suscepisset, vovit, se comam sibi detonsuram, qua nihil pulcrius unquam visum est, Venerique dicaturam, si incolumis reverteretur. Igitur Ptolemaeo reverso Berenice abscissos crines tulit in templum Veneris. Cum postridie coma non apparuisset, aegre id ferente rege, Conon mathematicus regis gratiam per adulationem captans, inter sidera collocatam affirmavit, septem ei figura vacuas ad caudam leonis ostendens stellas, in quas Berenices comam mutatam asserebat. Haec et alia etiam narrat *Hyg. Astr.* 2, 24. Exstat etiam de hac Berenices coma elegans Catulli carmen, *n.* 66. ℙ Etiam *Plin.* 2, 70, 71. memorat *crinem Berenices*, sed cum stellam esse dicat, quam Italia non videt, procul dubio aliam a *coma Berenices* intelligit, ut et *Hard.* adnotavit. ℙ [*Berenice, Ptolemaei Lagi uxor, mater Philadelphi, rara mulier forma, et viro dilectissima, memoratur a *Theocrito*. Urbem cognominem eam condidisse narrat *Plin.* 6, 29. ℙ Alia, Herodis Ascalonitae filia, Agrippae fratri nupsit. *Juven.* 6, 156. ℙ Item alia, Herodis, Antipatri filii ex sorore Salome, neptis, Aristobuli, Herodis ejusdem filii, uxor. ℙ Fuit et Graecorum Berenice, cognomine Callipatra, spectatrix certaminum gymnicorum prae caeteris omnibus mulieribus sola, quod et mater, et soror, et filia esset Olympionicarum. *Val. Max.* 8. *c. ult.* Berenicae contigit, quod nulli alii mulieri, ut Gymnico spectaculo interesse contigerit. Adde *Plin.* 7, 41. ℙ Item filia Ptolemaei Auletae, uxor Archelai. ℙ Berenice regina amata Tito Vespasiano, florens aetate famaque, seni quoque Vespasiano magnificentia munerum fuit grata. ℙ Item uxor Ptolemaei III. quae de suo nomine urbem appellavit, cui et Hesperis et Hesperides prius nomen erat. *Steph. Byz.* Ἑσπερὶς πόλις Λιβύης, ἡ νῦν Βερενίκη. *Plin.* 5, 1. *Solin.* 27. ℙ Fuit et urbs Berenice dicta in Aegypto superiore, ad mare rubrum. *Plin.* 6, 23. *Mela* 3, 8. ℙ Et alia urbs, in terra Troglodytica, ad maris rubri ostium, Epidicos cognominata. *Plin.* 6, 29. ℙ Alia demum, Panchrysos cognominata, eodem fere loco sita. *Plin. ib. B. A.*] ℙ Legitur et *Beronice*, et Graece *Βερονίκη*. Utraque autem scribendi ratio suos habet auctores, ut videre est ap. *Dausq. in Orthogr.*, qui eo inclinare videtur, ut *Beronicen* praeferat. *Berenice* videtur esse *Φερενίκη*, victoriam referens. Sed *Beronice* scribitur etiam cognomen Ulpiae in *Inscr.* ap. *Grut.* 926, 12.

BĔRĔNĪCĔUS, a, um, adj. ad Berenicen pertinens, *Βερενίκειος*. *Cat.* 66, 8. E Bereniceo vertice caesariem.

BĔRĔNĪCIS, ĭdis, f. *Lucan.* 9, 523. nam quidquid pulvere sicco Separat ardentem tepida Berenicida Lepti, etc., *h. e.* regionem Pentapolitanam Libyae, dictam a *Berenice*, quae una est ex quinque ejus urbibus. *Sil.* 3, 249. Affuit undosa cretus Berenicide miles.

*BERGE, Africae oppidum, in regione Syrtica. *Anton. Itin. B. A.*

*BERGI, orum, insula Germaniae septentrionali adjacens. *Plin.* 4, 16. *B. A.*

*BERGĪDUM, i, oppidum in Hispania Tarraconensi, in regione Asturum. *Anton. Itin. Inscr.* ap. *Grut.* p. 478. C. Valesio Albino Flamini E Bergido. *B. A.*

[BERGĬMUS, i, m. ita est appellatum quoddam numen a Gallis Cenomanis, ac praecipue a Brixianis cultum, qui ei templum, aram et sacerdotes tribuerunt. Hujusmodi nomen componitur ex Celticis, nunc Germanis vocabulis *Berg*, mons, et *Heim*, habitatio: inde etiam Bergomum Gallorum, item urbs Brixiae proxima nomen traxit, cujus incolae a *Plin.* 3, 17, 21. *Orobii* appellantur, *h. e.* montium habitatores, ab *ὄρος*, mons, et *βίος*, vita, item populus. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 89, 6. Sex. Nigidius Fab. Primus aedil*is* Brix*iae*, decur*io* honore gra*tuito*, *Decreto Decurionum* ex postulatione pleb*is* aram Bergimo restit*uit*. Alia ap. *Eund. ib.* 99, 1. L. Vibius Visci L. Nymphodotus Bergimo votum, C. Asinio Gallo, C. Marcio Censor*ino* Cos., L. Salvio Apro, C. Postumio Costa II. viris Quinquennalibus. (Hi consules pertinent ad an. U. C. 746.) Item alia apud *Spon. Misc.* p. 117. Noniae Macrinae sacerd*oti* Bergimi b*ene* m*erenti* Camuni. Adde alias apud *Eund. ib.* et apud *Murat.* 97, 3. et 5. *F.*]

[BERGION, onis, m. filius Neptuni, qui una cum fratre Albione contra Herculem pugnavit. *Mela* 2, 5. V. ALBION. ℙ Ejus etymon est a lingua Celtica: nam *Berg* significat montem; is vero dicitur pugnasse lapidibus e proximo monte sumptis. *F.*]

*BERGISTĀNI et Bergitani, orum, populi Hispaniae Tarraconensis; inter Ilergetas. *Liv.* 34, 16 et 17. Forte a Bergista oppido quodam sic dicti, vel a Vergio, cujus meminit *Liv.* 34, 21., unde et Vergiani et Vergitani, ut credibile, audivere. *P. de Marca Hisp.* 23, 7. Ad montes Bergitanos est Vergium. *B. A.*

BERGOMĀTES, um, m. plur. populi Bergomi, quod est oppidum Italiae in Cenomanis in edito loco situm. Et populorum et oppidi mentio fit a *Plin.* 3, 17, 21. Adde 34, 1, 2., ubi *Bergomatium ager* legitur. V. BERGIMUS.

*BERGŎMUM, i, *Βέργομον*, oppidum Italiae superioris, in Gallia transpadana, hodie *Bergamo*. *Plin.* 3, 17. *Justin.* 20, 5. *B. A.*

*BERGŬLA, ae, vel Bergule, es, oppidum Thraciae, trans Hebrum flumen, ultra Hadrianopolim, *Bergulae* appellatum *Anton. Itin. B. A.*

[BERGUSIĀNUS, a, um, adj. ad Bergusiam pertinens, mansionem inter Augustum et Viennam in Gallia, nunc *Bourguin*, de qua mentio est in *Itin. Anton.* ℙ *Bergusianus* est incola Bergusiae. *Inscr.* ap. *Murat.* 1032, 9. T. Vipongius Homullus Bergusianus hic sepultus est. *F.*]

BERĪNUS. V. CERINUS.

*BERMIUS, i, mons Thessaliae. *Plin.* 4, 8. *B. A.*

BERNA, pro *verna* scribi volunt *Cassiod.* et *Beda De orthogr.* p. 2299. et 2330., quando significat domi genitum, *verna* vero a *vere*, ut verna tempora. Sed contra est consuetudo. [Ceterum legitur in *Inscr.* apud *Fabrett.* p. 651. *n.* 437. M. Titucius Daphnus bernis suis B. M. F. Ita vero lapidem insculptum fatetur *Petrus Del-Signore*, *Marmi Riccard.* p. 315., qui etiamnum Florentiae exstat. *F.*]

[BĔRŎĒ, es, f. *Βερόη*, Semeles, matris Bacchi, nutrix. *Ov. Met.* 3, 278. Ipsaque fit Beroe, Semeles Epidauria nutrix. ℙ Beroe fuit etiam mulier Trojana, conjux Dorycli apud *Virg. A.* 5, 620. Iris Fit Beroe, Tmarii conjux longaeva Doryceli. ℙ Beroe altera nympha Penei filia Oceani, soror Clius. *Virg. G.* 4, 341. Clioque et Beroe soror, Oceanitides ambae. *F.*]

*BEROEA vel Berrhoea, ae, Macedoniae oppidum, inter Axium et Aliacmonem fluvios, ad radices Bermii montis. *Liv.* 44, 45. 45, 29. *Cic. Pis.* 36. *extr. Plin.* 4, 10. ubi passim *Beroea* scribitur. ℙ Beroea, oppidum Syriae. Hinc Beroeenes. *B. A.*

*BEROEAEUS, a, um, ad Beroeam pertinens, Macedoniae oppidum. *Liv.* 42, 5. et 58. et 23, 39. ed. *Drak.* In ed. *Gronov.* est *Berraeus*. *B. A.*

[BĔRŎEENSIS, se, adj. ad Beroeeam pertinens, Cyrrhasticae regionis in Syria urbem, nunc *Aleppo*. In nummis apud *Eckhel. D. N. V. T.* 3. p. 259. est *ΒΕΡΟΙΑΙΩΝ*. *Plin.* 5, 23, 19. Arethusii, Beroeenses, Epiphanenses. *F.*]

*BERO falsa lectio in *Dig.* 19, 2, 31. ubi nunc recte editur *aero*, q. v.

BĔRŌNES, um, m. plur. *Βήρωνες*, inter Hispaniae populos enumerantur a *Strab.* 3. Hinc quod scribit *Auct. B. Al.* 53. Cassium semper berones, compluresque evocatos cum telis secum habere consuevisse; multi ita interpretantur, ut ex ea gente custodes corporis habuerit: verum alii legunt *barones*, quos *Vet. Schol. Pers.* ad 5, 138. docet, Gallica lingua servos militum significare. V. BARO.

*BĒRŌSUS vel Bērossus, i, m. *Βήρωσσός*, Babylonius, Beli sacerdos, scripsit tempore Ptolemaei Philadelphi historiam Babyloniam vel Chaldaeam et Medicam. Fuit et astronomus, et horologium invenisse traditur *Vitruvio* tale, cujusmodi astrologi veteres in suis supputationibus utebantur, quod diebus tantum aequinoctialibus duodecim partes ostendebat. Ejus meminere *Plin.* 7, 37, 37., *Vitr.* 9, 9., *Tert. Apol.* 19. *B. A.*

*BEROUS, i, m. collis Taurorum, tres habens fontes sine remedio et sine dolore mortiferos. *Plin.* 2, 103. *B. A.*

[BERŬENSIS, se, adj. ad Beruam pertinens, excisam Rhaetiae urbem, cujus mentio est in *Inscr.* ap. *Fea*, *Fasti Cons.* p. 82. C. Antonius C. F. Antullus Beruae. ℙ *Beruenses*, *ium*, sunt incolae urbis Beruae. *Inscr.* ap. *Grut.* 409, 8. C. Firmio C. F. Menen. Rufino patrono collegiorum Fabr. Cento*nariorum* Dendro*phororum* Feltriae, itemque Beruensium. *Plin.* 3, 19, 23. Fertini, Tridentini, et Beruenses, Rhaetica oppida. *F.*]

[BERŬLA, ae, f. herba quaedam ap. *Marc. Empir.* 36. *med.* Appones herbam, quae in aquae jugis decursu nascitur, quam Latine berulam, Graece cardaminen vocant. *F.*]

BĒRYLLUS, li, m. *βήρυλλος*, gemmae, seu lapidis pretiosi nomen. Beryllorum multa genera *Plin.* 37, 5, 20. enumerat. Probatissimos dicit esse, qui colore viriditatem puri maris imitentur: proximos qui vocantur chrysoberylli, et sunt paulo pallidiores, sed in aureum colorem exeunte fulgore. Vide ibi reliqua. *Id. ib.* India beryllos gignit, raro alibi repertos. Et *ib.* Indi et alias quidem gemmas adulterare repererunt, sed praecipue beryllos. [*Quem *Plin.* beryllum aeroidem dicit, eum lapidem hodie *Sapphirum* appellamus.] *Juven.* 5, 37. ipse capaces Heliadum crustas, et inaequales beryllo Virro tenet phialas, *h. e.* beryllo undique inserto asperas. *Prop.* 4, 7, 9. Et solitum digito beryllon adederat ignis. [*In *Dig.* 39, 5, 7. beryllus refertur inter eas res, quae ad vectigal pertinent. Adde de beryllo *Solin.* 53. *Isid. Etym.* 16, 7.] ℙ Primam corripuit *Prud. Psych.* 855. Hinc sibi sapphirum sociaverat, inde beryllum.

BĒRYTENSIS, e, adj. idem ac Berytius, ut *Berytensis colonia* ap. *Ulp. Dig.* 50, 15, 1., ut legitur in *ed. Torrent.*; nam apud *Haloandr.* est *Berytiensis*: quod habetur etiam in *Praef. Justin. ad Sen. et omn. pop. init. Digest. ante. med. Inscr.* ap. *Murat.* 231, 4. Imp. Caesari Divi Nervae F. Nervae Trajano Opt. Aug. Cultores Jovis Aeliopolitani Berytenses, qui Puteolis consistunt.

BĒRYTIUS, a, um, adj. ad Berytum pertinens. Est autem Berytus, i, f. nunc *Baruti*, *Βήρυτος*, urbs Phoenices ad montem Libanum quondam colonia Romanorum, ab Agrippa Augusti genero deducta, et Felix Julia appellata. Ejus ager vinum producit inter laudatiora enumeratum a *Plin.*, apud quem legitur 14, 7, 9. Berytium vinum. Et *ib.* 15, 17, 18. Coa uva et Berytia nullius suavitati postferendae. [*Eadem urbs legum studiis celebrata est; scholaque ibi constituta a Diocletiani aetate per aliquot saecula floruit. *Constit.* 10, 49, 1. Sed in *Dig.* 50, 15, 1. Berytensis colonia jam Augusti beneficiis gratiosa dicitur.] ℙ Paenultima in *Berytus* corripitur ab *Avien. Descr. orb. terr.* 1080. Hic Tyrus est opulens, et Berytus optima, Biblos etc. *Prisc.* vero recte produxit *Perieg.* 853. Antiquamque Tyrum, Beryti et moenia gratae, et *Auson. Praef.* ad *Syagr.* 20. Aemilium aut Scaurum, Berytiumque Probum.

BES, bessis, m. *δίμοιρος*, *διμοιρία*, pars assis octo uncias significans: de cujus etymologia haec habet *Varr. L. L.* 4, 36., ubi de assis partibus verba facit. Reliqua obscuriora, quod a deminutione; et ea, quae deminuuntur, ita sunt, ut extremas syllabas habeant, ut a duodecim una dempta, deunx; dextans dempto sextante; dodrans dempto quadrante; bes, ut olim des dempto triente. *Festus* docet, *bes* dictum esse, quod *bis triens* sit: sed ineptam et duram esse ajunt *Voss.* et *Scal.*, qui proinde priorem *Varronis* probant. Tertium etymon ponit *Voss.*, quod dicatur ab obsoleto *des*, quasi *de asse*, quia partes assis (quas V. in AS) usque ad septimam nominantur ab unciarum additione et augmento, reliquae deinceps detrahendo ab asse appellationem trahunt, ut est etiam in allatis verbis *Varronis*. Alii denique afferunt quartum, quod *bes* conflatum sit ex *bis*, et *as*, quia ex tribus assis partibus, quae sunt trientes, duas continet. Sed de etymologia jam plus satis. ℙ Accipitur *bes* pro pondere et pro mensura. Cum *as* pro libra ponitur, *bes* significat pondus octo unciarum. *Plin.* 18, 11, 26. In binos semodios farinae satis esse besses fermenti. *Scrib. Compos.* 157. Cerae pondo libram et trientem, magmatis pondo bessem. ℙ Cum *as* mensuram aliquam significat, *bes* est ejus partes duae tertiae. Sic *bes jugeri* est duae tertiae partes jugeri apud *Colum.* 5, 1. Et *bes sextarii* est octo cyathorum mensura apud *Scrib. Compos.* 126. ℙ Universim significat duas tertias partes totius alicujus, adhibita ea proportione, quae est octavi numeri ad duodecimum. Hinc bes usurarum, bes hereditatis, societatis, pretii etc. *Cic. Att.* 4, 15. Fenus ex triente Idib. Quint. factum erat bessibus. [*h. e.* quum antea pro centenis numis singulis mensibus triens usurae nomine solveretur, nunc bessibus erant solvendae, qua ratione usurae duplicatae sunt, sive: *von vier Procent war es auf acht Pro-*

ent gestiegen.] *Procul. Dig.* 17, 2, 76. Ut tu ex riente socius esses, ego ex besse. *Ulp. ib.* 1, 12. ›xsolvere bessem pretii. *Julian. ib.* 21, 2, 39. 3essem fundi emere. *Manil.* 3, 367. Bisque no-rem Nemeaee, dabis, bessemque sub illis, *h. e.* 18. annos et menses octo. ℙ Accipitur aliquando ab-solute pro octo. *Mart.* 11, 36. Quincunces, et sex yathos, bessemque bibamus, Caius ut fiat, Julius et Proculus, *h. e.* bibamus quinque, sex et octo cyathos: totidem enim sunt litterae in illis nomi-nibus *Caius, Julius, Proculus.* V. BIBO. ℙ Apud mathematicos, qui assem accipiunt pro senario nu-mero, *bes* quatuor significat. *Vitr.* 3, 1. V. AS. ℙ *Bes alterum* est as cum besse, *h. e.* si senarius numerus pro asse sumatur, bes illius erit quater-narius; addito igitur ad sex hoc besse, orientur decem, et denarius relatus ad senarium erit bes alterum: si vero as sit numerus duodenarius, bes erit octonarius. *Vitr.* 3, 1. *a med.* Duabus parti-bus additis, et decussi facto, bes alterum fit, quem ἐπιδίμοιρον vocitant. *Fest.* in V. *Trientem.* Qua consuetudine hodieque utimur, cum lignum bes al-terum dicimus, id est pedem et bessem latitudinis habens, et sestertium, id est duos asses et semi-assem tertium, item si tres asses sunt et quadrans, quadrans quartus. Hic vero *bes alterum* respondet unciis viginti. ℙ *Bessis* in recto casu pro *bes.* *Paul.* ex *Festo:* Bessis unciae octo sunt, triens quatuor. Al. leg. *trientis* pro *triens.* Adde *Prisc. De ponderib.* p. 1348.

*BĒSA, ae, m. Βησᾶ, numen quoddam Aegypti, urbis fortasse aut regionis proprium. *Ammian.* 19, 12. Oppidum est Abydum, in Thebaidis parte situm extrema, hic Besae Dei localiter appellati oraculum quondam futura pandebat, priscis cir-cumjacentium regionum caeremoniis solitum coli. *Jablonsk. Panth. Aegypt.* 5, 7. plura de hoc nu-mine docet, ejusque cultum ex *Photii Bibl. Cod.* 279. probat ex Abydo Antinoopolin fuisse transla-tum. *B. A.* et *F.*

*BESARO, oppidum Hispaniae Baeticae. *Plin.* 3, 1. *B. A.*

*BESBĬCOS vel Besbĭcus, i, parva insula in Pro-pontide, juxta Cyzicum. *Plin.* 5, 32. 2, 88. Al. leg. *Besbycus. B. A.*

BESĒVUS. V. VESEVUS.

*BESIDIAE, arum, oppidum Italiae inferioris, in Bruttiis, ad Crathim flumen. *Liv.* 30, 19. Ho-die, credunt, est *Bisignano. B. A.*

*BESSA, ae, f. Βῆσσα, Opuntiorum Locrorum urbs et campus. *Senec. Theb. v.* 848. *B. A.*

BESSĀLIS, le, adj. a *bes, bessis* deductum. *Vitr.* 5, 10. et 7, 4. Laterculis bessalibus pilae struantur, *h. e.* octo unciarum, seu pollicum. Pe-dis enim mensura in duodecim uncias, seu polli-ces dividitur. [**Petr. Sat.* 58. §. 5. comula bessa-lis, *h. e.* vilissimi pretii.] *Mart.* 8, 71. Bessalis scutula, *h. e.* vas octo unciarum capax.

*BESSAPARA, Thraciae oppidum, in terra Bes-sorum. *Anton. Itin. B. A.*

BESSI, orum, m. plur. Βέσσοι, populi Thraciae, seu Mysiae, in confinio, juxta Hebrum fluvium in-ter Haemum et Pangaeum M., quorum praecipua urbs Philippopolis. Gens fera est et latrociniis sueta. Metallorum divites et in effodiendo auro solertes fuisse significat *Claud. Cons. Mall.* etc. 41. Quidquid luce procul venas rimata sequaces Abdita pallentis fodit solertia Bessi. Adde *Veg. Milit.* 2, 11. et *ib.* 4, 24. ℙ Etiam in num. sing. usurpatur. *Inscr.* ap. *Murat.* 774, 3. P. Aelius Bassus natio-ne Bessus.

BESSĬCUS, a, um, adj. ad Bessos pertinens. *Cic. Pis.* 34. Bessicae gentis princeps.

BESTĬA, ae, f. θηρίον, proprie dicitur de ani-malibus, quae natura fera sunt, et hominibus no-xia, ut *Ulp. Dig.* 3, 1, 1. et *ib.* 9, 1, 1. docet, ut ursi, leones, apri, tigres, item canes feri, ser-pentes venenatae, aranei et hujusmodi alia, quae aliquo modo in hominem saeviunt: illa vero, quae per se quidem fera sunt, sed domari tamen pos-sunt, ut cameli, elephanti, quadrupedum, aut pe-cudum nomine, postquam domita sunt, contineri possunt, ut Idem tradit *cit. lib.* 9., quamquam in *lib. regul. tit. De dominio, et acquisitt. rer.* came-los et elephantos bestiarum numero esse affirmat: et re vera *Auct. B. Afr.* 72. elephantos ita vocat. Differt itaque *bestia* a *bellua*, quod in hac magni-tudinem, in illa feritatem spectamus. [*Etiam apud *Liv.* 33, 9, 7. de elephantis: Extemplo terga vertere Macedones, terrore primo bestiarum aversi. Ad quae verba *Duker.* ita scribit: Elephanti utique bestiae sunt; sed quum de proeliis agitur, eos ma-gis *belluas*, quam *bestias* dici puto. Cf. tamen *Interpp.* ad *Flor.* 1, 18, 8. 2, 6, 49.] *Nep. Dat.* 3. Feram bestiam captam ducere. [*quo loco quum *feram* adjectum sit, patet *bestiam* latiore illo si-gnificatu, qui *n.* 2. declaratur, positum esse. Cf. *Bremi.*] *Cic. Fam.* 7, 1. Cum homo imbecillus a valentissima bestia laniatur. *Id. Div.* 1, 7. Her-barum genera et radicum ad morsus bestiarum. *Id. Pis.* 36. Populari illi sacerdoti sexcentos ad bestias amicos, sociosque misisti, *h. e.* qui cum bestiis depugnarent in ludis. V. BESTIARIUS. *Asin. Poll.* ad *Cic. Fam.* 10, 32. Bestiis cives Ro-manos objicere. *Gell.* 5, 14. et *Modestin. Dig.* 48, 8, 11. Dare aliquem ad bestias, *h. e.* cum bestiis committere depugnandi causa. [*Sed probe discer-nendum est. Dari ad bestias aliquis dicitur, aut quum supplicii ergo iis objicitur, aut quum citra damnationem cum bestiis depugnandi causa in are-nam immittitur. Sic apud *Modestin.* accipiendum de bestiariis proprie dictis; illo significatu legitur apud *Macr. Dig.* 48, 19, 12.] *Modestin. ib.* Tra-dere aliquem ad bestias depugnandas. *Gell. ib.* Servus ad pugnam bestiarum datus. *Suet. Cal.* 27. Condemnare aliquem ad bestias, *h. e.* ut ab iis la-ceretur. [*Hinc explica *Ulp. Dig.* 48, 13, 6. Mo-deranda poena est usque ad bestiarum damnatio-nem, i. e. damnationem ad bestias. Breviore lo-quendi ratione usus est quod praepos. *ad* jam prae-cessit. — Ceterum qui bestiis objiciebantur, ii ad stipitem alligabantur, ut discimus ex *Vopisc.* in *Aurel.* 37.] ℙ De quibuscumque brutis animalibus. *Cic. Tusc.* 5, 13. Natura alias bestias nantes, aquarum incolas esse voluit; alias volucres coelo frui libero; serpentes quasdam, quasdam esse gra-dientes; earum ipsarum partim solivagas; partim congregatas; immanes alias; quasdam autem cicu-res; nonnullas abditas, terraque tectas. *Id. Am.* 21. Hoc apparet in bestiis volucribus, nantibus, agrestibus, cicuribus, feris. *Id. Rosc. Am.* 20. Canes, tametsi bestiae sunt, tamen etc. Adde *N. D.* 2, 48. *fin.*, ubi inter aquatiles bestias enume-rat etiam testudines. [*Non desunt tamen loci, in quibus bestiae piscibus et avibus opponuntur. *In-stit.* 2, 1, 12.] ℙ Adhibetur aliquando in convi-ciis. *Pl. Bacch.* 1, 1, 21. Mala tu es bestia. [*Etiam jocose dicitur, apud *Catull.* 69, 7. Tibi fertur Valle sub alarum trux habitare caper (i. e. odor caprinus). Hunc metuunt omnes; neque mi-rum: nam mala bestia est (sc. caper ille).] ℙ Est etiam *Bestia* inter Romana cognomina. *Sall. Cat.* 17. enumerat L. Bestiam inter participes con-jurationis Catilinae. Et *Jug.* 29. memorat L. Be-stiam Calpurnium, (*Flor.* 3, 1. Calpurnium Besti-am appellat) qui consul fuit cum P. Scipione Na-sica an. U. C. 643. Adde *Plin.* 27, 2, 2.

BESTĬĀLIS, le, adj. θηριώδης, belluinus. *Prud. Cathem.* 7, 153. Impexa villis virgo bestialibus. ℙ Translate. *Sidon. ep.* 4, 1. Bestialium rigida-rumque nationum corda cornea. [*Hac voce iis, qui pure emendateque volunt scribere, prorsus ab-stinendum est. *Günther. Latin. restit. P.* 1. p. 26. *Cellar. Cur. post.* p. 136. et *Antibarb.* p. 12. *Bor-rich. Cogitatt.* p. 26.]

BESTĬĀRĬUS, a, um, adj. ad bestias pertinens. *Sen. ep.* 70. Jam ego istam virtutem habere tam multa exempla in ludo bestiario, quam in ducibus belli civilis ostendam, *h. e.* in ludo, in quo homi-nes cum bestiis depugnant. ℙ *Bestiarius* absolute, qui cum bestiis pugnat, θηριομάχος, ἀναιρέτης, πα-ράβολος. Duplex fuit bestiariorum genus: alterum eorum, qui mercede conducebantur, ut cum bestiis pugnarent, vel ipsi ultro virium et virtutis osten-tandae causa in arena cum bestiis congrediebantur, populi oblectandi causa. Hi certis utebantur armis, quibus bestias confoderent, quarum tamen ictibus ita expositi erant, ut maximus esset virtuti locus: itaque victores si evasissent, praemio et lau-de afficiebantur. Eorum pugna *venatio*, ipsi etiam *venatores* dicti sunt. Alterum genus erat eorum, qui ob admissa scelera damnabantur ad bestias, ut ab iis lacerarentur: hi plerumque inermes contra eas prodire cogebantur, nonnunquam etiam colli-gati iis discerpendi objiciebantur, ut ex *Tert. Pu-dic.* 22. colligitur. *Cic. Sext.* 64. Praeclara aedi-litas: unus leo, ducenti bestiarii. *Id. Q. Fr.* 2, 6. Vindex gladiatorum et bestiariorum. Adde *Senec. Ben.* 2, 19. [**Epist.* 1.] et *Tert. Apol.* 9., ubi de bestiariis secundi generis mentio fit. [*Cf. *Suet. Claud.* 34. *Caes.* 10. et *Bremi* ad h. l. Porro ea, quae allata sunt s. v. ARENARIUS.]

BESTĬŎLA, lae, f. θηρίδιον, ζῴδιον, parva be-stia: et dicitur de quibuscumque minutis animali-bus. *Cic. N. D.* 2, 48. Sic dissimillimis bestiolis [*pinnae et squillae] communiter cibus quaeritur. *Plin.* 22, 25, 81. Leguminibus innascuntur bestio-lae venenatae. *Id.* 18, 17, 64. *n.* 3. Bestiola ara-nei generis. [**Veg. R. R.* 3, 15. bestiola, quae vocatur buprestes.]

BĒTA, ae, f. τεῦτλον, (*Beete, Mangold*) genus oleris, quod omnium hortensiorum levissimum esse *Plin.* scribit 19, 8, 40., simplici et carnosa radice, foliis viridibus et succulentis, caule candido. Ejus duo sunt genera, vernum et autumnale, a tempo-ribus satus: quamquam et Junio seritur. Graeci distinguunt in nigrum et candidius. Gemina quo-que ei natura, oleris, hoc est brassicae, et bulbi capite ipso radicis exsilientis: species summa in la-titudine, quae adjuvatur imposito lapillo latiore, aut testa fictili, quo pondere pressa beta in latum adeo folia extendit, ut nulli alii hortensiorum la-titudo major contingat. In binos enim aliquando pedes expanditur. *Colum.* 10, 254. folio viridis, pede candida beta. [**Cic. Fam.* 7, 26. Beta et malva.] *Mart.* 13, 13. Ut sapiant fatuae, fabro-rum prandia, betae etc. *fatuae* dicuntur, quia per se insipidae sunt, nisi probe condiantur. *Id.* 3, 47. Pigroque ventri non inutiles betas. V. *Plin.* 20, 8, 27., ubi varios betae in medicina usus re-censet.

BĒTĀ, indeclinab. nomen secundae Graecorum litterae, βῆτα. *Juven.* 14, 209. Hoc discunt omnes ante alpha et beta puellae. ℙ Translate ponitur pro secundo, sicut *alpha* pro primo. V. ALPHA. ℙ Declinatur aliquando *beta, ae. Auson. Techno-paegn. c. de litt. monosyll.* Dividuum betae mono-syllabon Italicum B. ℙ Etymologi putant, *betam* herbam ita esse appellatam, quod ejus semen, cum turget, figuram Graecae B referat. Paulo aliter *Colum.* 10, 251. Nomine tum Grajo, ceu littera proxima primae, Pangitur in cera docti mucrone magistri; Sic et humo pingui ferratae cuspidis ictu Deprimitur folio viridis, pede candida beta. ℙ Latini efferebant hanc litteram *Be* tantum. *Sym-pos. Aenigm.* 42. Tota vocor Graece, sed non sum tota Latine.

BĒTĀCĔUS, a, um, adj. ad betam herbam per-tinens. *Varr. R. R.* 1, 2. *ad f.* Quemadmodum pedes betaceos seri oporteat. ℙ *Charis.* 1. p. 24. et 2. p. 128., item *Prisc.* 3. *fin.* docent dici sub-stantive *hic betaceus*, i: eademque ratione a mal-va *hic malvaceus*, i: et ὑποκοριστικῶς, hoc est di-minutive, dici pro parva beta aut malva. *Apic.* 3, 2. Facies betaceorum fasces etc. Et mox ean-dem vocem repetit et *Varronem* citat. *Arnob.* 4. p. 133. Cur enim Deus praesit melli uni tantum-modo, non ficis (*lege* viciis) betaceis, caulibus? Al. male leg. *betis. Turn.* 11, 3. putat, eum *be-taceus* absolute dicitur, intelligi *pes:* qua ratione *betaceus* potest diminutiva vox dici, quia *beta* in-tegram herbam significat: *betaceus* autem *pes* so-lum caulem, vel radicem.

BĒTĀLIS, le, adj. betaceus. *Petr. fr. Trag.* 58. *Burm.* Longe tibi sit comula ista betalis, *h. e.* mollis et diffusa, qualis est beta. Alii rectius leg. *bessalis*, hoc est vilis et parvi pretii.

*BETASI (*Plin.* 4, 17.), vel Betasii vel Betha-sii (*Tac. H.* 4, 56.), populi Galliae Belgicae. *B. A.*

[BĒTERRENSIS et Baeterrensis, se, adj. ad Beterras pertinens, urbem in Gallia Narbonensi prope Orobim fluvium, nunc *Beziers*, a *Plin.* 3, 4, 5. memoratam et in nummis apud *Eckhel. D. N. V. T.* 1. p. 67. *Inscr.* ap. *Grut.* 272, 10. M. Ju-lio Philippo nobilissimo principi juventutis Se-*ptimanorum* Baeterr*ensium* ci*vitatis.* ℙ Sunt qui nomen aliter efferant, nempe *Biterrensis* apud *Si-don. ep.* 8, 4. et in *Not. Tir.* p. 137., sed a lapi-dibus et nummis standum videtur. *F.*]

BĒTHLĔEM, f. indecl. Βηθλεέμ, antea Ephra-ta, urbs Judaeae.

BĒTHLĔĒMĬCUS, et

BĒTHLĔMĪTĬCUS, a, um, et

BĒTHLĔMĪTIS, e, adj. ad Bethleem pertinens. *Hieron. ep.* 108. *Epitaph. Paulae fin.* Romam pa-triamque relinquens, Divitias, sobolem, Bethlemiti conditur antro. Al. leg. *Bethleemi. Id. ib.* Paupe-riem Christi et Bethlemitica rura secuta est. *Ju-venc.* 1, *in cap. Matth.* 2, 262. Crudeli tinxit Beth-leemica compita caede.

BĒTHLĒUS, a, um, adj. Bethlemiticus. *Pau-lin. Nolan. carm.* 32. (*al.* 15.) 583. Aut cum Beth-leis infantibus in Paradiso. *Sedul. De op. Pasch.* 2, 73. Talia Bethleis dum signa geruntur in oris. ℙ Quidam scribunt *Bethlaeus.*

BĒTIS, is, f. herba eadem ac beta. *Seren. Sam-mon. c. de nerv. incis. et dolent. atque contr. c.* 54. *v.* 983. Carica, vel betis lento cum melle jugatur. ℙ Est etiam nomen fluvii, quod rectius per diph-thongum scribitur. V. BAETIS.

BĒTISSO vel Bētizo, as, n. a *beta*, pro lan-guere usurpare solitus est *Augustus*, teste *Suet. in ejus Vita* 87. Beta enim tenerrimum ac mollissi-mum caulem et folia habet. [*Recte explicuit *Forc.* A vero aberravit *Bremi* ad *Suet. l. d.*, qui *betizare* pro languere dictum existimat, quod olera insuavi sapore sint.] Quo pertinet illud *Catulli* 67, 21. Languidior tenera cui pendens sicula beta etc. ℙ De ratione scribendi V. in BADIZO.

BĒTO, is, n. πορεύομαι, idem quod eo, ambu-lo, [*a βάω, βῆμα] *Varr.* ap. *Non.* 2, 73. Mul-tos foras betere jussit. *Id. ib.* Si ire conor, pro-hibet betere. *Pacuv. ib.* Vos hinc defensum pa-triam foras betite. ℙ Est etiam *Bito, is*, eod. sensu. *Pl. Merc.* 2, 3, 127. Ad portum ne bitas, dico jam tibi. *Id. Curc.* 1, 2, 52. Qui me in ter-ra aeque fortunatus erit, si illa ad me bitet? *Id. Ps.* 1, 3, 23. Licetne, obsecro, bitere, an non licet? *Ps.* vah manta. Ita legendum censet *Lips. epistol. quaest. ep.* 1, 14., alii *vivere* retinent, quod est in codicib. passim. Adde *Stich.* 4, 2, 28., ubi *Pareus* legit *ebito*, h. e. exeo. ℙ Etiam *Bitio, is, ire*, usurpatum fuisse videtur, a quo *Bitientes*, hoc est assidue peregrinantes, apud *Festum.* Ita monet *Scalig.* ad *Fest.* Sed cum nullum aliud sup-petat hujus conjugationis argumentum, non est ea facile usurpanda.

BĒTŎNĬCA et Vetonica seu Vettonica, ae, f.

κέστρον, ψυχροτρόφον, (*Betonie, Betonienkraut*) herba de qua *Plin.* 25, 8, 46. Vettones in Hispania invenere eam, quae vettonica dicitur in Gallia, in Italia autem serratula, a Graecis cestron, aut psychrotrophon, ante cunctas laudatissima. Exit anguloso caule cubitorum duum, a radice spargens folia fere lapathi, serrata, semine purpureo. Folia siccantur in farinam ad plurimos usus. Fit vinum ex ea, et acetum stomacho, et claritati oculorum. Tantumque gloriae habet, ut domus, in qua sata sit, tuta existimetur a piaculis omnibus. Haec *Plin.*, qui aliis in locis passim infinitos prope ejus usus in medicina refert. [*Scribon. Larg. Compos.* 153.] *Seren. Sammon.* 14, 202. Vetonicae mansus siccabit lumina succus. [*ib.* 821.] ℙ Ad scriptionem quod attinet, rectius *vettonica* scribitur, cum sit a *Vettonibus:* reperitur tamen et *vetonica;* et propter affinitatem litterarum *b* et *v*, etiam *betonica.* ℙ Exstat de ea libellus *Antonii Musae*, qui Augusti medicus fuit, nomen praeferens: indignus tamen ea aetate, in qua Latina lingua maxime floruit.

BETULLĂ, ae, f. (*die Birke*) arbor Gallica lentissima, mirabili candore, atque tenuitate: ex qua olim consulares fasces plerumque fiebant. Eadem circulis flexilis, item corbium costis, hoc est crassioribus et firmioribus viminibus, quibus reliqua, quae tenuiora sunt et subtiliora, firmantur atque nectuntur. Bitumen quoque ex ea Galliae excoquunt. *Plin.* 16, 18, 30. [*et 16, 37, 69.] ℙ Scribitur et *betula* unico *l*.

[BĒTŬLONENSIS vel Baetulonensis, se, adj. ad Betulonem pertinens, Hispaniae Tarraconensis urbem, nunc *Badelona* in *Catalonia.* ℙ *Betulonenses, ium* sunt incolae illius urbis. *Inscr.* ap. *Murat.* 1033, 3. et 4. Ordo Betulonens*ium.* Alii rectius leg. *Baetulonensium. F.*]

BĒTŬLUS. V. BAETYLUS.

*BEUDOS VETUS, Βεῦδος παλαιὸν *Ptol.*, oppidum in Pisidia. *Liv.* 38, 15. *extr. B. A.*

*BEVUS, i, Macedoniae fluvius. *Liv.* 31, 33. *B. A.*

*BEZABDE, es, vel Bezabda, ae, oppidum Mesopotamiae, cum castello. *Ammian.* 20, 15. et 26. *B. A.*

BI

BIAEON vinum. V. BION.

BIAEOTHANĂTOS. V. AHORUS et BIOTHANATUS.

*BĪĀNOR, oris, m. Βιάνωρ, Centaurus. *Ov. Met.* 12, 345. ℙ Bianor, cognomento Ocnus, Tiberis et Mantus filius, Mantuam condidit. V. *Serv.* ad *Virg. Ecl.* 9. *v.* 60. et notam *Heynii. B. A.* ℙ [Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 610, 1. Ti. Claudius Bianor. *F.*]

BĬARCHĬĂ, ae, f. Βιαρχία, officium biarchi. *Imper. Constant. Cod.* 1, 31, 1. Ad biarchiam nemo suffragio perveniat.

BĬARCHUS, i, m. Βίαρχος, militaris gradus est ejus, qui commeatibus comparandis praeest [*Proviantcommissär*]: a βίος, victus, annona, et ἄρχων, praefectus. *Hieron. adv. Joann. Hieros. n.* 19. Ante primicerius, deinde senator, ducenarius, biarchus, circitor, eques, deinde tiro. *Imp. Leo Cod.* 14, 20, 3. Biarchorum nomen meritumque.

*BIAS, antis, Βίας, unus ex septem Graeciae sapientibus, philosophus Prienaeus, Solonis temporibus vixit. *Cic. Parad.* 1, 1. *Id. Amic.* 16. *Val. Max.* 7, 2. Cf. *Laert.* 1, 82. ℙ Item Priami filius, non autem ex Hecuba. *Biantes* audit *Hygin. fab.* 90. *B. A.*

*BIBACTA, insula Gedrosiae adjacens, ut refert Ptolemaeus, *Bibaga* dicta *Plin.* 6, 21. *B. A.*

BĬBĀCŬLUS, i, m. qui strenuus potator est. Ita cognominati sunt quidam apud Romanos, quod largis poculis delectarentur, ut M. Furius, quem inter grammaticos *Suet.* referre videtur de *Gr.* 4. et inter poetas *Quint.* 10, 1. enumerat: de quo *Plin. Prooem. H. N.* Ut qui Bibaculus erat et vocabatur. ℙ De L. Furio Bibaculo V. *Val. Max.* 1, 1. *n.* 9. Adde *Liv.* 22, 49.

*BIBALI, orum, Βιβαλοὶ, populi Hispaniae Tarraconensis, oceanum Atlanticum versus, Braccarorum pars. *Plin.* 3, 3. *B. A.*

[BĬBĀRĬUS, a, um, adj. qui bibendo aptus est. Hinc *bibaria, orum*, n. plur. ea omnia, quibus animantes et homines in bibendo utuntur, ut *cibaria* sunt ea, quibus utuntur in cibo. *Not. Tir.* p. 169. Bibit, bibaria, bibulus. *F.*]

BĬBAX, ācis, comm. gen. adj. πολυπότης, bibendi avidus. *Gell.* 3, 12. Bibendi avidum P. Nigidius in commentariis grammaticis bibacem et bibosum dicit. Bibacem ego, ut edacem, a plerisque aliis dictum lego: bibosum dictum etiam nusquam reperi, nisi apud Laberium. Haec *Gellius.*

BĬBER, vox indecl., quae ab infinito *bibere* mutilata videtur, et significat potum. *Hinc* dare alicui biber. *Titinn.* ap. *Charis.* 1. p. 99. Date illi biber: iracunda haec est. *Fannius* 8. *Ann. ib.* Jubebat biber dari. Adde *Cat. Orig. ib.*

BĬBĔRIUS pro *Tiberius* joculariter dictus est Tiberius Nero imperator ob nimiam vini aviditatem. Appellabatur enim *Biberius Caldius Mero* pro *Tiberius Claudius Nero*, ut est apud *Suet. in ejus Vita*, 42.

BĬBĔSĬĂ, ae, f. *Festus* in *Peredia.* Perediam et Bibesiam Plautus cum dixit, intelligi voluit cupiditatem edendi et bibendi. *Plauti* locus est *Curc. a.* 3. *v.* 74., ubi Curculio ridicule refert inter varia provinciarum et populorum nomina has etiam voces, quasi et ipsae provinciae sint: sed pro *bibesia* legitur passim *perbibesia.*

*BĬBĬBĬLIS, e, adj. i. q. bibilis. *Gloss. Gr. Lat.* πότιμον, bibibile. *B. A.*

BĬBĬLIS, le, adj. qui bibi potest. *Coel. Aurel. Acut.* 2, 11. *fin.* Cibum damus varium atque bibilem, ut ovum sorbile etc.

BĬBĬO, onis, m. parva musca, quae in vino nascitur. *Isid. Orig.* 12, 8. Bibiones sunt, qui in vino nascuntur, quos vulgo mustiones a musto appellant, unde et *Afranius;* Ad me cum spectas, fabularique incipis, Ex ore in oculos tuos bibiones involant. *Salm.* ad *Spart.* in *Hadr.* 16. legit *bibones*, et interpretatur culices; at *culex* genus est, cujus species est *bibio* ex vino natus. ℙ *Bibiones* legitur etiam apud *Plin. H. N.* 1. in indice *l.* 10. *n.* 69., sed ibi significat *vipiones*, hoc est minores grues, ut est apud *Eund.* 10, 49, 69.

BĬBĬTOR, oris, m. qui bibit, πότης. *Sidon. ep.* 1, 8. Quem utique raro bibitor Araricus inspexerim.

BĬBĬTUS, a, um, partic. verbi *bibo*, potus. *Aemil. Macer c. de porro.* Commixtus porri succus lacti muliebri, Et bibitus tussim fertur sedare vetustam. *Plin. Valer.* 2, 18. Equi lingua inveterata ex vino bibita valet. [*Fuerunt qui substantivum *bibitus*, ûs, usurparent. Sed hoc inauditum, observante *Ruhnk.* ad *Muret. Opp. Tom.* II. p. 65.]

BIBLĬNUS, a, um, adj. βύβλινος, qui est ex biblo, seu papyro, ut epistolae biblinae, apud *Hieron. ep.* 51. *n.* 1. h. e. papyraceae. V. hic interpretes.

BIBLĬŎPŌLĂ, lae, m. βιβλιοπώλης, librorum venditor: Graeca vox a βιβλίον, liber, et πωλέω, vendo. *Plin. ep.* 9, 11. Bibliopolas Lugduni esse non putabam. *Mart.* 4, 72. Exigis, ut donem nostros tibi, Quincte, libellos: Non habeo, sed habet bibliopola Tryphon. ℙ Legitur et *bybliopola. Inscr.* ap. *Fabrett. c.* 10. *n.* 386. M. Ulpius Aug. Lib. Dionysius bybliopola F. S. et S. Vide vocem sequent.

BIBLĬŎTHĒCĂ, cae, f. βιβλιοθήκη, βιβλιοφυλάκιον, locus, in quo libri studiorum causa asservantur: Graeca vox a βιβλίον, liber, et θήκη, repositorium. *Cic. Fam.* 7, 28. Abdere se in bibliothecam. Adde *Vitr.* 1, 2., 6, 7. et 10. etc. [*Fest. s. h. v.:* Bibliothecae et apud Graecos et apud Latinos tam librorum magnus per se numerus, quam locus ipse, in quo libri collocati sunt, appellantur.] ℙ Interdum dicitur de armario, seu pluteo, in quo libri ponuntur. *Paul. Dig.* 30. *l.* 41. Bibliothecae parietibus inhaerentes. Adde *Ulp. ib.* 32. *l.* 50. *med.* [*Memorabilis est locus apud *Eund. ib.* 32, 3, 52. §. 8. Si bibliothecam legaverit, utrum armarium solum vel armaria, an vero libri quoque contineantur, quaeritur? et eleganter Nerva ait, interesse id quod testator senserit: nam et locum significari bibliothecam; eo alias armarium (sicuti dicimus, *eboream bibliothecam* emit) alias libros (sicuti dicimus, *bibliothecam*, emisse). Quod igitur scribit Sabinus, libros bibliothecam non sequi, non per omnia verum est: nam interdum armaria quoque debentur, quae plerique *bibliothecas* appellant. — Nec desunt loci, in quibus libri opponuntur bibliothecae. Sic *Ulp. Dig.* 33, 7. 12, 34. *Paull. Sentent.* 3, 6, 51.] ℙ Sumitur etiam pro ipsa librorum multitudine. *Cic. Fam.* 13, 77. Dionysius servus meus, qui meam bibliothecam multorum nummorum tractavit, cum multos libros surripuisset, aufugit. *Id. Att.* 1, 7. Conficere bibliothecam. [*Id. ib.* 1, 8. Bibliothecam tuam cave cuique despondeas, quamvis acrem amatorem inveneris.] *Vitr. praef.* 7. instituere. *Suet. Aug.* 56. *fin.* et *Gr.* 22. ordinare. Et *ib.* 21. Praeesse bibliothecae. *Plin. Prooem. H. N.* narrat, Diodorum, Graecum scriptorem, historiam suam βιβλιοθήκην inscripsisse. ℙ *Servus a bibliotheca* est, qui bibliothecae custodiendae et curandae praepositus est, βιβλιοφύλαξ. *Inscr.* ap. *Grut.* 584, 6. Antiochus Ti. Claudii Caesaris a bybliotheca Latina Apollinis. Et *ib.* 4. Hymenaeus medicus a bybliothecis. Adde *ib.* 7. et 576, 9. et 578, 5. Quod vero ubique *bybliotheca* per Graecam *υ* scribitur ex eo factum est, quia charta, ex qua libri constant, ex papyro olim fiebat: papyrum autem Graeci βύβλον vocant, eodemque vocabulo librum significant. Quia tamen consuetudo obtinuit, ut etiam βίβλος (et quidem saepius) per *ι* scriberetur, etiam Latine *bibliotheca* ex eadem consuetudine scribi consuevit. Quare ea scribendi ratio, quae *y* adhibet, neque improbari omnino potest, neque sane contra consuetudinem passim imitanda videtur. ℙ Dicitur etiam *bybliothece, es*, positione Graeca. *Inscr.* ap. *Grut.* 584, 2. Alexio Caesaris Aug. ab bybliothece.

BIBLĬŎTHĒCĀLIS, le, adj. ad bibliothecam pertinens. *Sidon. ep.* 8, 4. Thesauris bibliothecalibus large refertus, *h. e.* ampla bibliotheca instructus. *Capell.* 2. p. 55. Bibliothecalis copia.

[BIBLĬŎTHĒCĀRĬUS, ii, m. bibliothecae custos, a bibliotheca. *M. Aur.* apud *Front. ad M. Caes.* 4, 5. Tiberianus bibliothecarius tibi subigitandus. Adde *Gloss. Isid.* Bibliothecarius, qui codices secat (*corrige* servat). *F.*]

BIBLĬŎTHĒCŬLĂ, lae, f. parva bibliotheca. *Symm. ep.* 4, 18. Sume ephemeridem C. Caesaris decerptam bibliotheculae meae, ut tibi muneri mitteretur.

BIBLIS. V. BYBLIS.

BIBLUS, i, f. βύβλος, papyrus, ex qua charta primum facta est. Ita enim significat Graeca vox allata. *Lucan.* 3, 222. Nondum flumineas Memphis contexere biblos Noverat; *flumineas biblos* dixit, quia papyrus in palustribus Aegypti locis circa Nilum nascitur, ut *Plin.* 13, 11, 22. docet. *Sedul.* 1, 6. Plurima Niliacis tradunt mendacia biblis, *h. e.* litteris mandant. ℙ Quod vero *biblus* scribitur, non *byblus*, ut est in Graeca voce, id consuetudini tribuendum est. V. dicta in BIBLIOTHECA.

BĬBO, is, bĭbi, bibitum, a. 3. πίνω, potum ore assumere. [*Bibere* et *potare* quomodo diversa sint, docent hi loci. *Plaut. Curc.* 1, 1, 88. Agite, bibite, festivae fores, Potate, fite mihi volentes, propitiae. *Fronto* de *Fer. Alsiens.* p. 209. Proavus vester summus bellator . . tamen *potavit* satis strenue; tamen ejus opera P. R. in triumphis mulsum saepius *bibit.* Cf. *Doederl. Synon. Fasc.* I. p. 149. *Fasc.* III. p. 313.] *Cic. Tusc.* 5, 34. Darius in fuga cum aquam turbidam bibisset, negavit unquam se bibisse jucundius: nunquam videlicet sitiens biberat. *Id. Att.* 13, 52. Edere et bibere ἀδεῶς et jucunde. *Plin.* 10, 34, 52. Bibere large. *Ov. Fast.* 3, 274. exiguis haustibus. *Prop.* 2, 20, 32. ex aqua. *Mart.* 12, 11. amne. *Prop.* 4, 4, 14. ex fonte. [*At *Plin. ep.* 4, 30, 3. ex ipso fonte potas, ubi haec vox cum delectu posita est. Scilicet *bibimus* ex fonte, quum aquam poculo aliave re haustam sumimus; *potamus* ex fonte, quum, animalium instar, aquam ex ipso statim fonte sorbemus. Cf. *Doederl. Synon. Fasc.* III. p. 313.] *Juven.* 10, 25. fictilibus. *Virg. G.* 2, 506. gemma, *h. e.* poculo ex gemma facto. *Prop.* 3, 3, 26. e gemma. *L. Varius* ap. *Macr. Sat.* 6, 1. *med.* ex solido auro. Et *Sen. Thyest.* 453. in auro, *h. e.* in poculis aureis. [*Sic etiam *Flor.* 3, 4. in ossibus capitum bibere, pro quo *Plin.* 7, 2, 2. dicit: ossibus capitum bibere. *Pompon. Dig.* 34, 2, 21. in argento potorio, in quo bibi potest.] *Pl. Stich.* 5, 4, 27. Bibe, si bibis, *formula hortantis alium, ut sine mora bibat: cui similis est illa*, ite, si itis apud *Eund. Poen.* 5, 4, 67. [*Vide alia hujus formulae exempla apud *Par. Lex. crit.* v. Age p. 62. et quae *Forc.* habet sub AGO et AGE. Ex graeco fonte derivanda est. V. notata ad *Theocr. Id.* 5, 78.] ℙ *Bibere Graeco more* est merum cyathis libare, salutando Deos primum, deinde amicos nominatim, et ad singula nomina bibendo, ut *Ascon.* exponit ad illud *Cic. Verr.* 2, 1, 26. Discumbitur: fit sermo inter eos, et invitatio, ut Graeco more biberetur, etc. Sed et illud Graeci moris erat, praesertim apud Athenienses, ut minoribus primo poculis biberent, deinde, ut fit, majoribus, postquam incalescentibus animis invicem ad bibendum provocabantur. Solebant enim alter alterum propinando nominare: qui toties respondere cogebatur, eodemque poculo paria facere. ℙ *Aut bibat, aut abeat*, ἢ πῖθι, ἢ ἄπιθι, jocosa lex in conviviis Graecorum, qua jubebantur convivae omnes ei, qui modimperator erat, (quem *Hor. Od.* 2, 7, 25. arbitrum bibendi appellat) parere, et singuli aliorum in bibendo conditionem subire. Transit autem in proverbium, quo admonemur, ut aut tempori locoque nos accommodemus, aut hominum consuetudinem fugiamus. *Cic. Tusc.* 5, 41. Mihi quidem in vita servanda videtur illa lex, quae in Graecorum conviviis obtinetur: aut bibat, inquit, aut abeat. Et recte; aut enim fruatur aliquis pariter cum aliis voluptate potandi, aut ne sobrius in violentiam vinolentorum incidat, ante discedat: sic injurias fortunae, quas ferre nequeas, defugiendo relinquas. ℙ *Bibere mandata* apud *Pl. Pers.* 2, 1, 3. est prae nimio potu oblivisci quod mandatum fuerat. V. similem locum *Amph.* 2, 1, 84. ℙ Apud *Eund. Stich.* 5, 4, 38. *bibere pro summo* est strenue bibere, tanquam pro ultima vice potaturi simus. [*Apprime respondet Germanica locutio *wie um sein Leben trinken.*] Alii aliter explicant. ℙ *Bibere nomen alicujus.* In hilarioribus conviviis mos fuit, ut compotores amicorum nomina proferrent, ac tot haurirent pocula, quot litteris ea constabant. *Mart.* 8, 51. Ut jugulem curas, nomen utrumque bibam. *Id.* 1, 72. Naevia sex cyathis, septem Justina bibatur, Quinque Lycas, Lyde quatuor, Ida tribus. Adde 9, 94. et 11, 36. ℙ Apud *Appul. Met.* 2. p. 115, 29. *bibere nutricem* est lac a nutrice sugere. ℙ Poetice *bibere flumen aliquod* dicuntur ii, qui ei flumini appositam regio-

nem incolunt. *Virg. A.* 7, 715. Qui Tiberim Fabarimque bibunt, quos frigida misit Nursia, etc. *Id. Ecl.* 1, 64. Ante, pererratis amborum finibus exsul aut Ararim Parthus bibet, aut Germania Tigrim. *Lucan.* 8, 213. populosque bibentes Euphraten. ℙ *Bibere* etiam dicuntur, quae humorem hauriunt, et ad se trahunt. *Virg. Ecl.* 3, 111. Claudite jam rivos, pueri; sat prata biberunt. ἀλληγορικῶς dicit: jam cantare cessate: satiati enim audiendo sumus. *Plin.* 13, 4, 6. Palma toto anno bibere amat. *Id.* 8, 48, 73. Lanarum nigrae nullum colorem bibunt. *Id.* 31, 11, 47. Spongiae ad pruinas sternuntur inversae, ut candorem bibant. *Hor. Od.* 3, 8, 11. Amphora fumum bibere instituta. V. FUMARIUM. ℙ Arcus etiam coelestis *bibere* dicitur. Veteres enim vulgo credebant, Iridem demissis in terram cornibus aquam haurire e mari et fontibus, quam postea in altum sublatam per nubes effunderet. Hinc inter varia pluviae signa *Virg.* enumerat, cum *bibit ingens arcus*, *G.* 1, 380. Hinc festive *Plaut.* de anu ob aetatem curva, simulque bibacissima, *Curc.* 1, 2, 41. Ecce autem bibit arcus: pluet credo hercle hodie. ℙ Sumitur etiam *bibere* pro elicere, haurire. *Virg. A.* 11, 803. Hasta sub exsertam donec perlata papillam Haesit, virgineumque alte bibit acta cruorem. *Plin.* 9, 36, 60. Purpurae flos liquoris est minimi in candida vena, unde pretiosus ille bibitur nigrantis rosae colore sublucens. ℙ Translate. [*Cic. Phil.* 11, 5. de L. Antonio: Quid eum non sorbere animo, quid non haurire cogitatione, cujus sanguinem non bibere censetis?] *Hor. Od.* 2, 13, 31. Pugnas et exactos tyrannos Densum humeris bibit aure vulgus, *h. e.* studiose audit. Sic *Prop.* 3, 4, 8. Incipe: suspensis auribus ista bibam. *Virg. A.* 1, 753. Infelix Dido, longumque bibebat amorem. *Stat. Ach.* 1, 393. totisque novum bibit ossibus ignem. *Claud. Nupt. Hon.* et *Mar.* 231. Maternosque bibit mores. *Quint. prooem.* 1. Nudae illae artes omnem succum ingenii bibunt. ℙ [Particip. *Biliturus* ap. *Hieron.* in *Isaj.* 8, 25, 8. Vinum, quod se Dominus cum sanctis suis in regno Patris sui bibiturum esse promisit.] [*Alibi frustra quaeras hanc formam. *Döderl. Synon.* I. p. 150. Partic. passivi *Bibitus* legitur apud *Aemil. Mac. cap. de porro*, et apud *Plin. Val.* 2, 18. Sed an supinum *bibitum* usquam reperiatur, valde dubito. Haec, ni fallor, causa est, cur etiam pedestres scriptores graecam constructionem ponere maluerint, quam formam usurpare, Romanis auribus insuetam. Certe *Liv.* 40, 47. dare bibere, et locum *Ter. Andr.* 3, 2, 4. non afferam. *Cic. Tusc.* 1, 26. Ganymedem a diis raptum ait, propter formam, ut Jovi bibere ministraret, ubi si Cicero *potum ministraret* scripsisset, hoc alium haberet sensum. Cf. alios locos s. *Biber.*]

BIBO, ōnis, m. bibax. *Firm. Math.* 5, 4. *fin.* Homines vitiosi, epulones et bibones. ℙ *Bibones* alio sensu V. supra in BIBIO.

*BIBONIUS, πολυπότης. *Vet. Gloss. B. A.*

BIBŌSUS, a, um, adj. πολυπότης, bibendi avidus. *Laber.* ap. *Gell.* 3, 12. Non mammosa, non annosa, non bibosa, non procax. Adde *P. Nigid. ib.* V. BIBAX.

*BIBRACTE, is, n. et Bibracte, es, f. Βίβρακτα, Βίβραξ, ap. *Strab.* φρούριον Βίβρακτα, ap. *Ptol.* Αὐγουστόδουνον, oppidum Galliae Celticae sive Lugdunensis, in regione Aeduorum. Verisimiliter est *Autun en Bourgogne, Dep. de Saone et Loire. B. A.*

*BIBRAX, ctis, oppidum Galliae Belgicae, in regione Remorum. *Caes. B. G.* 2, 6. ubi rectum habes *Bibrax*. In *Tab. Peut.* Bibe. Hodie secundum *Reichard.* Braine; secundum *d'Anville* Bièvre. *B. A.*

BĬBRĔVIS, e, adj. Pes bibrevis apud *Diom.* 3. p. 471. et 472. Latine est idem, qui Graece Dibrachys. V.

*BIBROCI, orum, Britanniae populi. *Caes. B. G.* 5, 21. *Camdeno* sunt *the hundred of Bray. B. A.*

BĬBŬLUS, a, um, adj. qui facile humorem bibit et sorbet. *Virg. A.* 6, 227. Favilla bibula. *Id. G.* 1, 114. arena. *Id. ib.* 2, 348. Lapis bibulus, *h. e.* lapis arenarius bibendo humori idoneus, ut *Serv.* exponit. Nam alii ideo dictum putant, non quod ipse humorem bibat, sed quod per eum humor ad radices arborum admittatur. *Colum.* 12, 43. *fin.* Ollae bibulae, et male coctae. *Plin. ep.* 8, 15. Charta bibula. *Lucan.* 4, 136. Conseritur bibula Memphitis cymba papyro. *Ov. Met.* 4, 743. Medulla bibula. *Id. ib.* 6, 9. lana, ἐμβάφιος. *Id. ib.* 14, 368. Bibulae nubes. *Val. Fl.* 1, 289. vestes. *Mart.* 11, 32. Bibula palus. *Suet. Aug.* 76. Caseus bibulus, *h. e.* recens, quia tunc condituram facile imbibit. Sed alii rectius leg. *bubulus.* ℙ Item qui bene bibit, bibax, πολυπότης. *Hor. Ep.* 1, 18, 91. Potores bibuli. Et *ib.* 14, 34. Bibulus falerni. ℙ Hinc ortum est Romanum cognomen *Bibulus*, ut L. Publicius Bibulus ap. *Liv.* 22, 53. M. Calpurnius Bibulus, qui cum C. Julio Caesare consul fuit. *Suet. Caes.* 19. ℙ Translate. *Pers.* 4, 50. Nequicquam populo bibulas donaveris aures, *h. e.* ad audiendum paratas et avidas.

BĬCĂMĔRĀTUS, a, um, adj. *Hieron. adv. Jovin.* 1, 17. Si arca plures habuit mansiones, et nidulos, et bicamerata, et tricamerata, et diversas bestias, etc. *h. e.* duplici et triplici camera, seu fornice.

[BĬCAPS, bĭcăpĭtis, omn. gen. idem ac biceps. *Inscr.* in *Giorn. Pis. T.* 11. p. 79. Hermes Aug. Lib. vilicus ejusdem loci aram et crateram cum basi bicapiti D. D. *Gloss. Phil.* Bicapites, δικέφαλοι. *F.*]

*BICE vel Byce, es, Βύκη λίμνη, nomen paludis in Chersoneso Taurica, juxta Isthmum. *Val. Fl.* 6, 68. Quique lacum cinxere Bicen. A *Plinio* appellatur *Buges*, qui 4, 12. inquit: A tergo lacus Buges, fossa emissus in mare. Ipse Buges a Coreto, Maeotis lacus sinu, petroso discluditur dorso. Recipit amnes Bugem, Gerrhum, etc. ubi et paludis et fluvii nomen est. *Buces* appellatur fluvius a *Mela* 2, 1. *ante med. B. A.*

BĪCEPS, bĭcĭpĭtis, omn. gen. adj. duo capita vel vertices habens, δικάρηνος, δικέφαλος. *Cic. Div.* 1, 53. Si puella nata biceps natus puer. *Pers. prol.* 2. Nec in bicipiti somniasse Parnasso. ℙ Translate. *Varr.* ap. *Non.* 6, 36. Civitas biceps. [*Quae in duas partes s. factiones divisa est.] (Adde *Flor.* 3, 17.) *Appul. Flor. n.* 18. Argumentum biceps. ℙ Veteres *bicipes* in recto dixere, ut testatur *Prisc.* 6. *in f.* et 7. p. 754., eo modo, quo *ancipes* pro *anceps*, *praecipes* pro *praeceps*.

BĪCEPSOS, i. *Varr. L. L.* 4, 8. *med.* affert plura nomina hujus positionis, quae sunt *primiceps*, *bicepsos*, *tercicepsos*, (corrige *terticepsos*), *quadricepsos*, *quinticepsos*, *sexticepsos*, *septicepsos*. Videtur autem nonnullis ibi sermo esse de septem collibus Urbis Romae. Putat *Scalig.* in *Conject.* legendum ubique *biceps*, *terticeps*, *quadriceps*, etc.: alii contra priorem lectionem ita retinent, ut et primam vocem *primiceps* in *primicepsos* vel *princepsos* mutandam censeant. Utcumque vero legas, nihil aliud significare plerique putant, quam primum caput, seu cacumen, seu verticem montis, secundum caput, et sic deinceps. [Sed *Jo. Bapt. Brocchius*, *Memor. sullo stato fisico del suolo di Roma*, p. 47. et seqq. probat, *bicepsos*, *terticepsos*, etc. esse voces compositas ex *caput*, quod idem significat quod Italice *capostrada*, initium viae. Hinc apud *Varr. l. c.* legere est *caput Sacrae viae*, apud *Victor. de Reg. U. R. n.* 12. *caput viae novae*, apud *Rufum de Reg. U. R. n.* 3. *caput Suburae:* et apud eundem *Varr. ib.* verba *bicepsos simplex* significant *secondo capostrada*, quod nec bivium, nec trivium habet. *Varro* autem *ib.* postquam narrasset, antiquitus urbem Romam in IV. tribus, et in XXVII. partes divisam fuisse, ac totidem exstructa *sacraria*, quae *Victor*, et *Rufus* vocant *aediculas* [*Capellen*] haec habet: Cum Coelio conjunctae Carinae; sed inter eas, quem locum Ceriolensem appellatum apparet, quod primae regionis quartum sacrarium scriptum sic est: Ceriolensis quarticeps circa Minervium. Adde, aedem Junonis Lucinae, teste *Ov. Fast.* 2, 435., fuisse *monte sub Exquilio*, quod confirmavit vetus haec *Inscr.* ap. *Marin. Iscriz. Alb.* p. 1. P. Servilio, L. Antonio Cos. (*h. e.* an. U. C. 713.) A. D. IV. K. Sext. locavit Q. Pedius Q. Urb. murum Junonis Lucinae HS. CCCIↃↃↃ CCCIↃↃↃ CCCIↃↃↃ IↃↃↃ CCIↃↃ CCIↃↃ CCIↃↃ (*h.* e. sesteriorum CCCLXXX. millibus) eidemque probavit. Haec reperta est an. a Chr. n. 1770. ad radices montis Oppii, qui fuit unus e montis Exquilii verticibus. *Varr. l. c.* Cispius mons: septiceps apud aedem Junonis Lucinae. Hinc patet, septicepsos significare septimum caput viae, verticis Cispii, quod vertici Oppio, et templo Junonis Lucinae conterminum erat. *Aloys. Nardius* in *Giorn. Arcad. T.* 23. p. 348. et seqq. putat, vocem *septiceps* idem significare ac *septicepsos*, hac vero vulgus, illa cultiores homines usos fuisse; idemque hanc affert Ariminensem *Inscr.* Exquilinus *vicus*, septiceps *Herculi Victori. F.*]

BĪCESSIS, idem valet ac duo decusses. *Varr. L. L.* 4, 36., ubi al. leg. *vicessis*, hoc est viginti asses. Nam duo decusses viginti asses continent.

BĬCHORDŬLUS, a, um, adj. duas habens chordulas. V. BICODULUS.

*BICIRRES, δίμαλλοι, δίκροσσοι. *Gloss. Vet.* V. in *Bigerrica. B. A.*

BĬCLĪNĬUM, ii, n. coenatio, in qua duo tantum lecti sunt ad discumbendum: vel lectus, qui duos discumbentes capit, ut triclinium tres. Est autem hybrida vox, ut et *Quint.* docet 1, 5. *extr.* ex Latino *bis*, et Graeco κλίνη, lectus. *Pl. Bacch.* 4, 4, 69. Ubi est biclinium vobis stratum. Et *ib.* 102. Jam facite, in biclinio cum amica sua uterque accubitum eatis.

[BĬCŌDŬLUS, a, um, adj. qui duplicem habet codam seu caudam. *Appul. Apol.* Sauri, illices bicodulae, *h. e.* iynges, quae caudam vibrando duplicare videntur, Graece σεισοπυγίδες; ut serpentes bilingues dicti a linguae vibratione. Alii minus recte leg. *Aureae illices bichordulae*, alii *bitortilae. F.*]

BĬCŎLOR, oris, omn. gen. adj. δίχροος, qui duorum est colorum. *Ov. Met.* 8, 664. Ponitur hic bicolor sincerae bacca Minervae. *Id. ib.* 10, 98. Bicolor myrtus. *Virg. A.* 5, 566. Equus bicolor albis maculis. *Plin.* 10, 52, 74. Intus omne ovum volucrum bicolor.

BĬCŎLŎRĔUS, a, um, et

BĬCŎLŌRUS, a, um, adj. idem ac bicolor. *Vop. Aurel.* 13. Hastas puras decem, vexilla bicolora quatuor. Al. leg. *bicolorea* a recto *bicoloreus.* Sic apud *Appul. Apol.* Taeniae alterplices, bicoloreae. Sed hic quoque alii aliter.

BĬCŎMIS, e, adj. duplicem habens comam, ut *Equus bicomis*, ap. *Veg. Veter.* 1, 56. hoc est, qui comam habet utrinque dependentem.

BĬCORNĬGER, a, um, adj. idem ac bicornis. *Ov. Her.* 13, 33. Ut quas pampinea tetigisse bicorniger hasta Creditur, *h. e.* Bacchus, qui bicornis fingitur.

BĬCORNIS, e, adj. δίκερος et δίκερως, bina habens cornua. *Cels.* 8, 1. *med.* Maxillae partes extremae quasi bicornes sunt. [*Plin.* 11, 49, 106. bicorne (animal) nullum.] *Ov. Her.* 4, 49. Faunique bicornes. *Id. Met.* 15, 304. Caper bicornis. *Virg. G.* 1, 264. Furcae bicornes. [*Etiam *Ov. Met.* 8, 647. nobis: *eine zweizinkige Gabel. Col.* 10, 148. bicorni ferro herbam pectere.] *Hor. c. saec.* 35. Luna bicornis. *Virg. A.* 8, 727. Rhenus bicornis, ubi *Serv.:* aut quia commune est omnibus fluviis (cornua enim amnibus tribuunt poetae) aut quia duplici alveo fluit, uno, qua Romanum imperium est; altero, qua interluit Barbaros, et insulam Batavorum facit. [*Etiam Granicus ap. *Ov. Met.* 11, 763. bicornis appellatur, quod duobus ostiis in mare exit: quae *Burmanni* est interpretatio.] ℙ *Bicornes* absolute, appellantur bos, et aries ad aram stantes, in qua taurobolium et criobolium celebratur. *Inscr.* ap. *Grut.* 27, 4. Vota Faventinus bis deni suscipit orbis, Ut mactet recpetens aurata fronte bicornes.

BĬCORPOR, is, δίσωμος, duo habens corpora. *Cic.* vertens quosdam versus *Sophocl. Tusc.* 2, 9. Haec dextra Lernam tetram, mactata excetra, Placavit; haec bicorporem afflixit manum, *h. e.* Centauros ab Hercule interfectos, ut est apud *Hyg. fab.* 34. Versus autem Soph. his respondentes sunt: Λερναίαν θ' ὕδραν, διφυῆ τ' ἄμικτον ἱπποβάμονα στρατὸν θηρῶν, et *Accius* ap. *Prisc.* 6. p. 699. Pallas bicorpor anguium spiras trahit. *Naevius ib.* p. 679. Titani bicorpores, gigantes, magnique Atlantes.

BĬCORPŎRĔUS, a, um, adj. idem ac bicorpor. *Firm. Math.* 2, 12. Gemini est signum in coelo masculinum, bicorporeum, bipes, rationale, etc.

[BĬCORS, ordis, adj. comm. gen. cui duplex cor, vel translate qui subdolus et bilinguis. *Commodian. Instr.* 11. Officio vervecis potuit scire bicordem, *h. e.* Daphnen, quae Apollinem sibi insidias struentem cursu fefellit. *F.*]

*BICOXUM, δίμηρον. *Gloss. gr. lat. B. A.*

BICRŎTA. V. DICROTUM.

BĬCŬBĬTĀLIS, e, adj. δίπηχυς, duorum cubitorum. *Plin.* 20, 23, 94. Meum foliis aniso simile, et caule aliquando bicubitali.

BĬCŬBĬTUS, a, um, adj. bicubitalis. *Appul. Herb.* 72. Herba ramulis tenuibus, bicubitis, etc.

BĪDENS, tis, adj. [*In vetere glossario etiam nominativus *bidentis* legitur: qui an alibi reperiatur nescio et fere dubito.] Qui duos habet dentes. *Auct. Priap.* 82. Bidens amica, Romuli senis memor, *h. e.* anus, cui duo tantum supersunt dentes. *Plin.* 7, 56, 57. Ancoram (*invenit*) Eupalamus: eandem bidentem Anacharsis. *Virg. Cat.* 8. Bidens forfex. V. ATTONDEO. *Id. Cir.* 213. ferroque manus armata bidenti, *h. e.* forfice. ℙ *Bidens* absolute, δίκελλα, instrumentum rusticum ferreum, duobus veluti dentibus ex una parte instructum, aptumque ad terram fodiendam. [*Col.* 4, 17. fossores quoque liberius et aptius jactant bidentes. *Pall.* 8, 5. bidentes cuprei. Cf. *Pall.* 1, 43. *Ulp. Dig.* 33, 7, 8. *Plin.* 17, 21. bidente pastinari solum vineae praecipit.] *Ov. Fast.* 4, 927. Sarcula nunc, durusque bidens, et vomer aduncus, Ruris opes, niteant. *Virg. G.* 2, 400. glebaque versis Aeternum frangenda bidentibus. *Tib.* 2, 3, 6. Versarem valido pingue bidente solum. *Juven.* 3, 128. Bidentis amans, *h. e.* agriculturae studiosus. ℙ Praeterea *bidens, tis*, f. est ovis bima, apta ad sacrificium. Fere enim dicitur de ove, quae in hostiam eligitur. Ratio autem hujus appellationis est, vel quia duorum annorum aetas in hujusmodi pecore requiritur: quod neque minores, neque majores licebat hostias dare, ut *Serv. ad A.* 4, 57. docet: itaque dicta est (si *Servio* et *Nigidio* apud *Gell.* 16, 6. credimus) primo *bidennis*, *d* littera immissa, quasi *biennis* a *bis*, et *annus:* tum longo usu loquendi corrupta vox est, et ex *bidenni* facta *bidens.* Vel potius appellata est *bidens* a *bis*, et *dens*, quia oportet, ut ovis, quae hostia est, habeat dentes octo, et in his duos ceteris eminentiores, qui non nisi circa bimatum apparere solent, per quos apparet ex minore aetate in majorem transcendisse: quae sententia est *Julii Hygini* ap. *Gell. l. c.*, *Festi* in *Bidental*, *Servii* tum *l. c.*, tum ad *A.* 6, 39. et *Isid. Orig.* 12, 1., probaturque a *Scal.* in *Conject. ad Varr.* p. 45. et a *Voss.* in *Etym.*

Quod enim putarunt nonnulli, *bidentes esse*, quae duos tantum dentes habeant, absonum et falsum est: ridenturque a *Gell. l. c.* et *Non.* 1, 264. *Virg. A.* 4, 57. mactant lectas de more bidentes Legiferae Cereri, etc. *Id. ib.* 7, 93. Centum lanigeras mactabat rite bidentes. *Id. ib.* 12, 170. intonsamque bidentem Attulit, admovitque pecus flagrantibus aris. *Hor. Od.* 3, 23, 14. Tentare multa caede bidentium Deos. *Plin.* 8, 51, 77. Coruncanius ruminales hostias, donec bidentes fierent, puras negavit. ℙ Idem *Nigid. l. c.* scripsit, non solas oves, sed omnes bimas hostias *bidentes* vocari. Quo pertinet illud *Pomponii* ap. *Gell.* et *Non. l. c.* Mars, tibi voveo, me facturum, si unquam redierit, bidenti verre. ℙ Dicitur interdum *bidens* generatim de quacumque ove, et extra sacrificium. *Phaedr.* 1, 17. Bidens jacentem in fovea prospexit lupum.

BIDENSES, ium, m. plur. populi Siciliae, quorum oppidum *Bidis* non longe a Syracusis. *Cic. Verr.* 2, 2, 22. ℙ Hi frequentius *Bidini* dicuntur, ut videre licet *ib.* 23, 24 et 25., et apud *Plin.* 3, 8, 14. ℙ [*Bidensium etiam appellantur nomine incolae Bidae, Mauritaniae Caesariensis oppidi. *Notit. Maurit. B. A.*]

BĬDENTĂL, alis, n. *Festus.* Bidental dicebant quoddam templum, quod in eo bidentibus sacrificaretur. *Id.* Minora templa fiunt ab auguribus cum loca aliqua tabulis, aut linteis sepiuntur, ne uno amplius ostio pateant. Ergo per *Festum* omnia minora templa quibuscumque Diis sacra, in quorum medio ara est ad bidentes sacrificandas, bidentalia dicebantur. *Car. Rosin. Dissert. Isag. Tab.* 18. mutilam inscriptionem sed probabili conjectura a se suppletam affert, quae reperta est prope duo aedificia, quorum alterum parvi templi formam referebat cum cella, alterum duplex, cujus bina septa uno aditu patebant, et aram mediam solidam ac cubicam, minime vero putealia, sive aras cylindricas pertusas, habebant. *Inscr.* vero talis est: D. D. *M.* Caesius Daphnus *duo bidental.* Nuceriae, et *vetustam* aedem Genl Stabiar. *labantibus* marmorib. vexata *provide* restituit. ℙ Itaque templum illud, quod sepimenti loco circa puteal, sive aram fulguritam statuebatur, ob similitudinem et ipsum appellabant bidental, et quidem ad aliorum templorum discrimen *triste* et *evitandum.* *Hor. Art. P.* 471. Minxerit in patrios cineres, an triste bidental Moverit incestus. *Pers.* 2, 27. Triste jaces lucis evitandumque bidental. *Appul. de Deo Socr.* p. 46, 41. Tuscorum piacula, fulguritorum bidentalia. *Sidon. carm.* 9, 189. Nec, quae fulmine Tuscus expiato, Septum numina quaerit ad bidental. Idem *Rosin. ib. Tab.* 19 et 20. habet figuram bidentalis Pompejis effossi, quod puteal medium et templum rotundum octo columnarum sine tecto, sed epistylio tantum ornatum habebat, cum inscriptione Oscis litteris exarata quae Latine ita sonat: Nitrebes ter meddix tuticus septo conclusit. [*Ita haec refinxit F. Apud *Forc.* haec tantum legebantur: „Bidental, τόπος κεραυνοπλήξ, locus fulmine ictus. Mos fuit Romanis ab Hetruscis acceptus, ut quo loco fulmen decidisset, eum locum haruspex mactata bidenti expiaret (dispersos ignes colligendo et terra tegendo: quod dicebatur *fulmen condere*), exsecratum consecraret, consecratum clauderet sepimento aliquo, quia calcari nefas erat." Jam sequuntur loci supra allati *Hor.* et *Appul.*]

BIDENTĀLIS, le, adj. *Sacerdotes bidentales* dicti sunt, qui Herculi et fortasse etiam aliis Semonibus, *h. e.* Diis minorum gentium, erant sacri, quibus minora templa, bidentalia appellata, statuebantur: hi in decuriam redacti fuerunt. *Inscr.* ap. *Grut.* 96, 5. Semoni Sanco Deo Fidio sacrum Sex. Pompejus Sp. F. Col. Mussianus Quinquennalis Decur. Bidentalis donum dedit. Et *ib.* 6. Sancteo Sanco Semoni Deo Fidio sacrum decuria sacerdotum Bidentalium reciperatis vectigalibus.

*BIDENTATĬO, onis, f. fossio, quae fit ope bidentis. *Gloss. gr. lat.* σκαφετὸς, occatio, bidentatio. *B. A.*

*BIDIL, oppidum Mauritaniae Caesariensis. *Anton. Itin. B. A.*

BIDINI. V. BIDENSES.

*BIDUANUS. Tempus biduanum in aliquot codd. et editt. legitur apud *Liv.* 27, 24, 3. Sed legendum biduum tempus. V. *Drak.*

BĬDŬUM, i, n. διήμερον, duorum dierum tempus. *Nep. Hann.* 6. Biduo, et duabus noctibus Adrumetum pervenit. *Id Att.* 22. Cum biduum cibo se abstinuisset. *Ter. Eun.* 1, 2, 110. In hoc biduum Thais vale. *Liv.* 10, 23. Supplicationes in biduum decretae. *Cic. N. D.* 2, 38. Tantae tenebrae finitimas regiones obscuravisse dicuntur, ut per biduum nemo hominem homo agnosceret. *Id. Att.* 8, 14. In his locis, quae a Brundusio absunt propius, quam tu, biduum, aut triduum. *Id. ib.* 5, 16. Castra, quae aberant bidui. *Id. Fam.* 10, 17. Ventidius bidui spatio abest ab eo. *Id. Att.* 4, 3. Concio biduo nulla. *Suet. Caes.* 16. Biduo post. *Id. Aug.* 10. Post biduum. *Id. Cal.* 19. Biduo continenti. *Ter. Andr.* 2, 6, 9. Sollicitudo bidui, aut tridui. [*Tempus additur *Liv.* 27, 24, 3. Quum Senatus biduum ad considerandum peteret tempus. Ubi editt. varia moliuntur. Sed *Drak.* recte vulgatam defendit, similibus allatis exemplis.]

BIENNĀLIS, le, adj. biennium durans. *Justin. Cod.* 5, 37, 27. Biennalis meta.

BĬENNIS, e, adj. διετής, duorum annorum. *Plin.* 2, 82, 84. Cum quidam annuo, et bienni spatio duraverint. Al. leg. *biennii.* Ita enim habent tres editt. princ. A. 1469. 1470 et 1472. *Ald.* et alii. *Hard.* cum aliis quibusdam edidit *annuo et biennio spatio.* At *Suet. Galb.* 15. Bienni spatio determinaturus senatoria et equestria officia. Ceterum vox *biennis* affertur etiam a *Beda De orthogr.* p. 2331. et *Nigid.* ap. *Gell.* 16, 6. docet, *bidentes primo dictas* bidennes, d *littera immissa: quasi* biennes.

BĬENNĬUM, ii, n. τὸ διετὲς, διετία, duorum annorum tempus, sicut *triennium* trium. *Cic. Phil.* 5, 3. Tribuni plebis tulerunt de provinciis contra acta Caesaris, ille biennii, iste sexennii. *Ter. Hec.* 1, 2, 12. Biennium ibi perpetuum misera illum tuli. *Pl. Bacch.* 2, 1, 1. Biennio postquam hinc abii. *Id. ib.* 3, 2, 4. Hoc factum est ferme abhinc biennium. *Id. Merc.* 3, 1, 35. Jam biennium est, cum mecum rem coepit habere. *Liv.* 5, 14. Comitia biennio habita.

[BĬERIS, is, f. διήρης, idem ac biremis. *Not. Tir.* p. 177. Bieris, trieris, quatrieris, quinqueris, hexeris, hepteris, penteris. *F.*]

BĬFĀRIAM, adv. διμερῶς, διχῇ, bipartito, (etymon est a δὶς, bis, et φάω, fando.) *Liv.* 3, 63. Gemina victoria duobus bifariam proeliis parta. *Suet. Aug.* 100. Bifariam laudatus est: pro aede D. Julii a Tiberio, et pro Rostris sub Veteribus a Druso. *Liv.* 10, 21. *a med.* Jam castra bifariam facta esse, quia unus locus capere tantam multitudinem non possit. *Cic. Tusc.* 3, 11. Bifariam quatuor perturbationes aequaliter distributae sunt. *Varr. R. R.* 2, 4. Annus divisus bifariam. *Pl. Aul.* 2, 4, 3. Dispartire obsonium bifariam. ℙ Item duabus vicibus, dupliciter. *Messala* ap. *Gell.* 13, 15. Bifariam cum populo agi non potest. *Appul. Dogm. Plat.* 3. *ad f.* Quoniam utraque acceptio bifariam tollitur. ℙ Item duobus modis. *Modestin. Dig.* 38, 10, 4. Cognationis substantia bifariam apud Romanos intelligitur: nam quaedam cognationes jure civili, quaedam naturali continentur.

BĬFĀRĬUS, a, um, adj. duarum partium, vel duorum generum, duplex: est a διφάσιος, mutata littera *s* in *r*, ex consuetudine Latinorum. V. litteram R. *Appul. Dogm. Plat.* 3, 3. p. 39, 16. Ut bifaria sit sublata illatio. Al. leg. *bifariam.* *Amm.* 18, 4. Ratione bifaria.

*BIFAX vel DIFAX, acis, adj. duas habens facies. *Gloss. lat. gr.* Bifax, difax, διπρόσωπος. Cf. *Trifax* et V. *Meurs. Exerc.* 2, 4.

BĬFER, a, um, adj. qui bis in anno fructum fert, δίφορος, δίκαρπος. *Virg. G.* 4, 119. biferique rosaria Paesti. *Cato R. R.* 7. Biferae arbores. *Varr. R. R.* 1, 7. Malus bifera in agro Consentino, vites biferae apud mare Smyrnae. *Plin.* 16, 27, 50. Ficus biferae, *h. e.* arbores fici bis ferentes. *Suet. Aug.* 76. Caseum bubulum et ficos virides biferas maxime appetebat, *h. e.* fructus arborum fici biferarum. [*De fructibus etiam *Col.* 10, 403.] *Manil.* 4, 230. signum sagittarii vocat *biferum Centauri corpus*, quia constat equina et humana forma. ℙ Rectus casus singularis rectius est *bifer*, quam *biferus.* Nam composita a *fero* frequentius hoc modo desinunt, *aestifer*, *anguifer*, *armifer*, *falcifer*, *furcifer*, *letifer*, *pestifer*, et alia. Quamquam et *biferus* defendi potest, cum *mortiferus* et *pestiferus* apud *Cels.* legantur 2, 6. et 4. 2. *n.* 2.

BĬFESTUS, a, um, adj. a *bis* et *festus.* *Prud.* περὶ στεφ. 12, 66. festum SS. Petri et Pauli vocat *diem bifestum.*

BĬFĬDĀTUS, a, um, adj. idem ac bifidus. *Plin.* 13, 4, 6. Folia cultrato mucrone, lateribus in sese bifidatis.

BĬFĬDUS, a, um, adj. δίχηλος, in duas partes fissus, seu divisus: a *bis* et *findo.* *Ov. Met.* 14, 303. setaeque cadunt, bifidosque relinquit Rima pedes. *Plin.* 11, 37, 65. Lacertis lingua bifida et pilosa. *Id.* 17, 20, 34. Bifida stirps. *Id.* 16, 39, 76. Bifidi venarum cursus. [*Col.* 4, 33. bifidae ridicae.] *Val. Fl.* 1, 570. In bifidum discessit iter.

BĬFĪLUM, i, n. duplex filum. Affertur a *Servio* ad illud *Virg. A.* 12, 375. *bilicem loricam*: sed nullo confirmatur Latini scriptoris exemplo.

BĬFISSUS, a, um, adj. idem ac bifidus. *Solin.* 52. *med.* Sunt praeterea boves solidis ungulis, nec bifissis.

BĬFŎRIS, re, adj. binas habens fores, seu valvas, δίθυρος. *Ov. Pont.* 3, 3, 5. Nox erat, et bifores intrabat luna fenestras. [*Ov. Met.* 2, 4. bifores valvae.] ℙ Item duo habens foramina, seu portas. *Solin.* 2. *ad f.* Nidos moliuntur bifori accessu. *Appul. Dogm. Pl.* 1. Nares quarum bifori via odor cum spiritu commeat. ℙ Translate. *Virg. A.* 9, 617. O vere Phrygiae, neque enim Phryges: ite per alta Dindyma, ubi assuetis biforem dat tibia cantum, ubi *Serv.*: bisonum, imparem. Et servavit eis tibiarum suarum, idest Phrygiarum naturam. Tibiae aut Serranae dicuntur, quae sunt pares, et aequales habent cavernas: aut Phrygiae, quae et impares sunt, et inaequales habent cavernas. Ergo *biforem*, dissonum, dissimilem: non enim sunt pari modulatione compositae. Ut enim ait *Varro*, Tibia Phrygia dextra unum foramen habet, sinistra duo, quorum unum acutum sonum habet, alterum gravem. Haec *Serv.* *Stat. Th.* 4, 668. Aeraque, tympanaque, et biforem reticere tumultum Imperat.

BĬFORMĀTUS, a, um, adj. idem ac biformis. *Cic.* vertens aliquot versus ex *Soph.*, *Tusc.* 2, 8. non biformato impetu Centaurus ictus corpori infixit meo. [*Biformatus impetus est is qui ex duobus corporibus inter se junctis Centaurorum fit.]

BĬFORMIS, e, adj. δίμορφος, duas habens formas. *Tac. A.* 12, 64. Biformes hominum partus. *Virg. A.* 6, 25. mixtumque genus, prolesque biformis Minotauris inest. *Hor. Od.* 2, 20, 2. Non usitata, nec tenui ferar Penna biformis per liquidum aethera Vates. *Ov. Fast.* 1, 89. Janus biformis. [*cum duplici facie, i. q. bifrons. *Col.* 10, 427. biformes Panas, i. e. qui et hominis et hirci figuram prae se ferunt.] Adde *Justin.* 2, 6. [*Verba sunt: quem (Cecropem) biformem tradidere.]

BĬFŌRUS, a, um, adj. idem ac biforis, hoc est binas habens fores, seu valvas. *Vitr.* 4, 6. *fin.* Ipsaque forium ornamenta non fiunt cerostrota, neque bifora, sed valvata.

BĬFRONS, ontis, adj. διμέτωπος, duas habens frontes. *Virg. A.* 7, 180. Saturnusque senex, Janique bifrontis imago. Adde *ib.* 12, 198.

BĬFURCUS, a, um, adj. δίκροος, duas habens cuspides, seu acumina. *Liv.* 33, 5. *fin.* Bifurci valli. *Plin.* 16, 30, 53. Bifurcae arbores. *Col.* 3, 18. Pastinum vocant agricolae ferramentum bifurcum. *Ov. Met.* 12, 442. Ramus bifurcus. ℙ Substantive usurpant *Col.* 4, 24. Vocatur focaneus palmes, qui solet in bifurco medius prorepere. *Veg. Vet.* 2, 40. Duae autem venae a capite descendunt, et conveniunt se sub maxillis usque ad gulam; ne bifurcum tangas, et jumentum occidas. [*bifurcum intellige de venarum conjunctione.] Et *Petr. Sat.* 62. Mihi sudor per bifurcum volabat, *h. e.* per femora et crura, quae in homine furcam assimilant, seu potius per inferiorem maxillarum partem usque ad gulam.

BĪGA, ae, f. ζεῦγος, συνωρίς, currus duorum equorum: item duo equi ad currum juncti sub uno jugo: vel etiam duo alterius generis animalia. Usurpatur saepissime in plurali numero. *Plin.* 7, 56, 57. Bigas primas junxit Phrygum natio: quadrigas Erichthonius. *Id.* 37, 10, 57. Bigis vehi. *Virg. A.* 2, 272. Hector raptatus bigis. *Id. ib.* 5, 721. Nox bigis subvecta. *Id. ib.* 7, 26. Aurora in roseis fulgebat lutea bigis. *Id. ib.* 12, 164. bigis et Turnus in albis. *Cat.* 55, 26. Rhesi niveae, citaeque bigae. ℙ Negat *Varr. L. L.* 9, 2. usurpari in singulari numero. Ratio enim exigit, ut quae pluribus constant, plurali tantum dicantur. Reperitur tamen apud idoneos scriptores. *Tac. H.* 1, 86. Omissas habenas bigae, cui Victoria institerat. *Suet. Tib.* 26. Unius bigae adjectione. *Stat. Silv.* 3, 4, 46. olorinaque jubet considere biga. Adde *Id. Th.* 1, 338., *Plin.* 34, 8, 19. *n.* 12. et 35, 11, 40. *n.* 34. et *Inscr.* ap. *Grut.* 352, 1. et 440, 1. [*In his exemplis plurima ex poetis petita vides, nullum ex pedestri aureae aetatis scriptore. Cf. *Ruddim. Instit.* p. 159. seq. *n.* 81.] ℙ Adjective *Manil.* 5, 3. Quadrijugis et Phoebus equis, et Delia bigis meant. ℙ *Bigas cornutas* joculariter dixit *Varro* ap. *Non.* 2, 731. duos boves aratores, quos ad aratrum junxerat Triptolemus, qui frumenti sementem mortales docuit.

BĪGĀRĬUS, ii, m. qui bigam agit. *Inscr.* ap. *Murat.* 621, 2. Florus ego hic jaceo quondam bigarius infans, Qui cito dum currus capio, cito decido ad umbras. [Ita legit *Car. Fea* ex MS. *Chigiano T.* 4. p. 300. Operum *Jo. Aloys. Bianconi ed. Med. F.*] ℙ Item bigarum artifex. *Arnob.* 2. p. 70. Bigarii, salinatores, unguentarii, aurifices. Al. rectius leg. *cybiarii.*

BĪGĀTUS, a, um, adj. *Bigatus nummus* et *bigatus* absolute est, qui bigae notam impressam habet. *Plin.* 33, 3, 13. Nota argenti fuere bigae atque quadrigae: et inde bigati quadrigatique dicti. [*Cf. *Festus* in v. Grave aes.] *Liv.* 23, 15. *fin.* Laeto juveni bigatos quingentos quaestorem numerare jubet. *Tac. G.* 5. Pecuniam probant veterem, et diu notam, ferratos bigatosque. ℙ *Argentum bigatum* est pecunia argentea cum nota bigae. *Liv.* 33, 23. Aeris translata ducenta et quinquaginta quatuor millia, argenti bigati quinquaginta tria millia. [*Id.* 33, 37. Aeris trecenta viginti millia, argenti bigati ducenta triginta quatuor millia. *Ib.* 36, 21. Argenti bigati prae se tulit centum triginta millia; et extra numeratum duodecim millia pondo auri.]

BĬGEMMIS, e, adj. duas habens gemmas. *Valer. in ep.* ap. *Treb. Claud.* 14. Balteum inauratum unum, anulum bigemmem uncialem, etc. ℙ Dicitur etiam de arboribus. *Col.* 5, 5. Pro custodibus autem bigemmes reseces fiunt. [*De vitibus quae duos oculos habent.]

BĬGĔNĔRUS, a, um, adj. *διγενής*, qui est duo-um generum. [*Bastard.*] *Festus:* Bigenera animalia dicuntur ex diverso genere nata, ut leoparus ex leone et panthera, mulus ex equa et asino. *Varr. R. R.* 2, 8. Nam muli et hinni bigeneri atque insiticii, non suopte genere ab radicibus.

*BIGERRA, ae, oppidum Hispaniae Tarraconensis, ad mare Mediterraneum, in Bastitanorum regione. *Liv.* 21, 41. *extr.* ℙ Bigerra, vestis gufa. *V.* in *Bigerriga. B. A.*

BIGERRI, orum, m. plur. populi Galliae Aquitanicae ad Pyrenaeos montes: quorum oppidum Tarbe; regio nunc *la Bigorre. Paul. Nol. ep. ad Auson. carm.* 10, 246. Dignaque pellitis habitas deserta Bigerris. ℙ Hi dicuntur *Bigerrones* vel *Bigerriones* a *Caes. B. G.* 3, 27.

BĬGERRĬCUS, a, um, adj. ad Bigerros pertinens. *Sidon. ep.* 8, 12. Quia solet Bigerricus turbo nobilium aggerum indicia confundere, *h. e.* ventus a regione Bigerrorum flans.

BĬGERRĬGA seu Bigerrica vestis est ex vili, crasso panno et villoso: ita dicta a Bigerris populis, qui ea maxime usi sunt adversus frigora et nives Pyrenaeas. *Sulp. Sev. Dial.* 2, 1. A proximis tabernis bigerrigam vestem, brevemque atque hispidam, quinque comparatam argenteis rapit. *Venant. De vita S. Martini* 3, 49. Induitur Sancto hirsuta bigerrica palla. ℙ In *Gloss. Isid.* legitur: *bigerra, vestis gufa, vel villata.* Ubi *Salm.* in not. ad *Capitol. in Pertin.* 8. docet, *bigerram* corrupte dici pro *bicirram*, hoc est utrinque cirros seu villos habentem, *δίμαλλον*. Pro *gufa Faustin. Arevalo* legendum monet *rufa*.

BĬGERRĬTANUS, a, um, adj. idem quod Bigerricus. *Auson. ep.* 11. *inf.* In fundo patriae Bigerritanae.

BĬGERRŌNES. V. BIGERRI.

BIGNAE, geminae dicuntur, quia bis una die natae sunt: quasi *bigenae. Festus.*

*BIGRĀDUM, i, n. *Gloss. gr. lat.* *δίβαθμον*, bigradum. *B. A.*

BĬJŪGIS, e, adj. idem ac bijugus: ut bijugis currus, bijuges equi. *Suet. Cal.* 10. Commeavit quadrigario habitu, curriculoque bijugi famosorum equorum. *Virg. G.* 3, 91. Martis equi bijuges. *Ov. Met.* 4, 24. tu bijugum pictis insignia frenis Colla premis lyncum.

BĬJŪGUS, a, um, adj. a *bis*, et *jugum*. *Bijugi equi* et *bijugi* absolute, sunt duo equi uno jugo ad currum juncti. *Virg. A.* 10, 586. ut pronus pendens in verbera telo Admonuit bijugos. Et *ib.* 299. bijugis fugiens Rhoeteus. Et *ib.* 453. Desiluit Turnus bijugis, *h. e.* curru a bijugis tracto. Et *ib.* 253. bijugique ad frena leones. *Val. Fl.* 7, 218. quae te bijugis serpentibus egit Hinc fuga? ℙ *Bijugus currus* est, quem equi uno jugo juncti trahunt. *Lucr.* 5, 1298. bijugo curru belli tentare pericla. *Stat. Th.* 2, 723. qua te bijugo temone frementem Intemeratarum volucer rapit axis equarum. Adde *Sil.* 2, 82. ℙ *Certamen bijugum* est, quod in Circo editur curribus bijugis. *Virg. A.* 5, 144. Non tam praecipites bijugo certamine campum Corripuere, ruuntque effusi carcere currus. ℙ Translate. *Claud. Cons. Prob. et Olybr.* 233. Atque uno bijuges tolli de limine fasces, *h. e.* una de domo consulibus fratribus simul procedentibus duodecim lictores alius post alium uno ordine praecessisse.

BĪLANX, ancis, comm gen. libra duas habens lances. *Capell.* 2. p. 42. Sine bilance libra.

*BILBĬLIS, is, oppidum Celtiberorum, in Hispania Tarraconensi, ad Salonem fluvium, optima ferri temperatura nobile. Hodie est *Xalon.* Ex hoc oppido Martialis poeta originem traxit, ut ipse testatur. *epigr.* 1, 50, 3. Adde *ib.* 10, 103, 1 et 10. *ib.* 104, 6. Bilbilis ferrariorum metallorum meminere *Plin.* 34, 14. *Justin.* 44, 3. ℙ Item ipsius fluvii Salonis nomen aliud. *Justin. ib. B. A.*

*BILBILITĀNAE AQUAE, aegrotantibus salutares, memorantur in *Anton. Itin.* Sitae prope Bilbilim, ut videtur. *B. A.*

BILBĬO, is, n. 4. verbum est factum a similitudine sonitus, qui fit in vase. *Gloss. Phil.* Bilbit, *βομβύζει*. *Naevius* ap. *Fest.* Bilbit amphora.

BILBIS. V. BILLIS.

BILEX. V. BILIX.

BĪLĪBRA, ae, f. duarum librarum pondus. *Liv.* 4, 15. Bilibris farris sperasse libertatem se civium suorum emisse. Al. leg. *bilibre*, ut sit *Bilibre*, is, n.

*BILIBRĀLIS, e, adj. *Gloss. Cyrill.* Bilibralis, *διλιτριαῖος*. *B. A.*

BĪLĪBRIS, bre, adj. pondus vel mensuram continens duarum librarum. *Hor. Sat.* 2, 2, 61. oleum cornu ipse bilibri Caulibus instillat. *Pl. Mil.* 3, 2, 30. Aqualis bilibris. *Mart.* 3, 45. Mullus bilibris. *Plin.* 18, 11, 26. Bilibres offae. [*Veg. Vet.* 2, 6. singulas bilibres per dies singulos cum furfure et paleis dabis, i. e. portiones binarum librarum.]

BĪLINGUIS, e, adj. *δίγλωσσος*, qui duas habet linguas. Hinc joculariter *Plaut.* de mutuo osculantibus, *Ps.* 5, 1, 14. Ubi amans complexus est amantem; ubi labra ad labella adjungit; ubi alter alterum bilingui manifesto inter se prehendunt, *h. e. μανδαλωτῷ*. V. PROSERPO. ℙ Translate *bilinguis* est duarum linguarum peritus. Hinc *Ennius*, teste *Festo*, *bilingues Brutates* dixit, quod Brutii et Osce et Graece loquerentur. Sic *Hor. Sat.* 1, 10, 29. patriis intermiscere petita Verba foris malis, Canusini more bilinguis. *Curt.* 7, 5. Sed jam bilingues erant, paulatim a domestico, externoque sermone degeneres. ℙ Praeterea dicitur *bilinguis*, qui subdole loquitur, et fide parum sincera, fraudulentus, fallax [*doppelzüngig.*]. *Virg. A.* 1, 665. Quippe domum timet ambiguam Tyriosque bilingues. *Pl. Pers.* 2, 4, 28. Tanquam proserpens bestia est bilinguis et scelestus. *Phaedr.* 2, 4. Quantum homo bilinguis saepe concinnet mali. *Sil.* 16, 157. Bilingues socii. *Claud. B. Gild.* 284. Bilingues insidiae. [*Arnob.* 5. p. 228. *Har.* Bilingues fabulae dicuntur quae non tam propriam, quam allegoricam interpretationem admittunt.] ℙ *Bilinguus* pro *bilinguis. Varr.* ap. *Non.* 3, 256. si sana est lectio.

BĪLĪOSUS, a, um, adj. *χολώδης*, bile abundans. *Cels.* 2, 8. Nihil plus adversus surditatem, quam biliosa alvus, potest. *Id. ib.* 6. Sputum biliosum et purulentum. *Id.* 1, 3. Vomitus utilis plenis et biliosis omnibus.

BĪLIS, is, f. *χολή*, nomen est commune duobus humani corporis humoribus, quorum alter, qui calidus est et siccus, ab aureo colore *flava bilis* appellatur, estque idem ac *fel*, praecipuam in vasis hepatis sedem habens: alter qui frigidus est, *atra bilis:* quamvis uterque saepius *bilis* absolute dicitur. Sed plures praeterea a medicis recensentur *bilis* colores, prout ex morbosa aliqua causa varie tingitur. [*Noli credere idem esse *bilem* et *fel*. In nulla enim lingua duae voces idem plane sonant. Teneas igitur hoc: *fel* est humor ex cibis secretus; *bilis* vesica in qua fel secernitur. Hinc *fel* metaphorice ponitur de eo quod amarum, acutum, venenatum est, nusquam vero de indignatione s. ira. quamobrem nemo dicat *fel movere*, *commovere.*] *Cels.* 7, 18. Nonnunquam stomachus quoque affectus primum rufam bilem per os reddit, deinde viridem, quibusdam etiam nigram. *Cic. Tusc.* 4, 10. Cum pituita redundat, aut bilis, in corpore morbi nascuntur. *Hor. A. P.* 302. Purgare bilem. *Plin.* 23, 8, 74. Nuclei nucis bilem pellunt. *Id.* 27, 4, 10. Androsaemon bilem trahit. *Id. ib.* 12, 93. Peplis semine bilis detrahitur. ℙ *Biles* in plurali numero cum dicuntur, utraque bilis atra et flava intelligitur. *Plin.* 20, 9, 34. Biles detrahere brassicam non percoctam putant. *Scribon. Compos.* 136. Chamelaea biles purgat. ℙ *Bile suffusus* dicitur, qui regio morbo laborat, bile flava exundante, et ad cutem effusa: et *bilis suffusa* est ipse regius morbus. *Plin.* 22, 20, 23. Datur anchusae radix et bile suffusis. Et *ib.* 21, 26. Anthemis inflationes, jocinerum vitia, bilem suffusam sanat. *Sen. ep.* 95. vocat *suffusionem luridae bilis.* ℙ *Flava bilis* et *bilis* absolute saepe ponitur pro ira, aut indignatione, quia accendendis et concitandis spiritibus inservit. *Cic. Att.* 2, 7. Si ut scribis, bilem id commovet. *Hor. Sat.* 2, 3, 140. maledicit utrique, vocando Hanc furiam, hunc aliud, jussit quod splendida bilis. *Id. Od.* 1, 13, 4. Fervens difficili bile tumet jecur. *Id. Sat.* 1, 9, 66. Meum jecur urit bilis. *Pers.* 3, 9. Turgescit vitrea bilis: Findor. *Id.* 4, 6. commota fervet plebecula bile. *Juven.* 5, 159. Effundere bilem. *Id.* 15, 15. et *Hor. Ep.* 1, 19, 20. movere alicui. *Juven.* 13, 143. Mediocri bile ferre aliquid. *Plin. ep.* 4, 11. Cui sententiae tantum amaritudinis inest, ut, etc. *h. e.* ea sententia adeo plena est indignationis, etc. *Inscr.* ap. *Grut.* 787, 2. et 1040, 3. Q. Cavius Severus Rutiliae Primitivae conjugi suae dulcissimae, cum qua vixit annis XX sine bile, *h. e.* astomachetus. ℙ *Bilem habere*, irasci, moveri ad iracundiam. *Sen. Ira* 2, 25. [*Hoc loco haec verba non reperiuntur.] ℙ Bilem concire in nasum. *Plaut. in suppos. Amph. scena: Dii vostram fidem*, 40. Vetus est adagium: Fames, et mora bilem in nasum conciunt. ℙ *Atra bilis* Graece *μελαγχολία*, ponitur interdum pro furore, quia furoris causa est. *Sen. ep.* 94. Bilis nigra curanda est, et ipsa furoris causa removenda. *Pl. Amph.* 2, 2, 95. Uxor atra bili percita est: *bili* ablativus pro *bile* legitur etiam apud *Lucr.* 4, 665. Quippe ubi cui febris bili superante coorta est.

*BILITĬO, onis, Rhaetiae castellum. *Greg. Tur.* Hodie est *Bellenz* sive *Bellinzona* in Helvetia. *B. A.*

BĪLIX, icis, adj. *δίμιτος*, duobus constans liciis. *Bilicem loricam* cum dixit *Virg. A.* 12, 375. duplicem loricam significavit, hoc est duplici textura munitam: ducta similitudine a pannis, quae duplici licio contexta spissiora sunt et firmiora. Nisi malis intelligere loricam linteam duplicis texturae. Nam veteribus hujusmodi munimenta corporis in usu fuere. Itaque loricae linteae mentio fit a *Suet. Galb.* 19., *Liv.* 4, 20., *Sil.* 9, 587. et *Nep. Iph.* 1., qui narrat, Iphicratem genus loricarum mutasse, et pro ferreis atque aeneis linteas militibus dedisse, quo expeditiores essent ad pugnam. Docet autem *Casaub. ad l. c. Suet.*, hujusmodi linteas loricas fieri consuevisse ex lino, quod aceto, vel vino austero cum sale maceratum esset, deinde ita probe coactum et multoties complicatum (vel in funiculos contortum) ut crassitiem et soliditatem acquireret, et contra aciem ferri posset resistere. Plura hac de re V. apud *Lips. Mil. Rom.* 3, 6. [At *Heynius* ad *Virg. l. c.* putat potius fuisse contextam ex binis liciis seu filorum ordinibus, lineis aut aeneis; bracteolis nempe, catenulis, squamis, quemadmodum idem *Virg. A.* 3, 467. vocat loricam trilicem consertam hamis auroque. *F.*]

BILLIS apud Afros appellatur semen humanum humi profusum. *Festus* ubi *Scalig. ad Priap.* p. 461. legit *bilbis* aut *bilbil.* [At بَلّ *bal*, Arabice, et בָּלַל, Hebraice significat *madefecit*, unde vox *billis*, non *bilbis* ducta videtur. *F.* ℙ *Deinde flumen Bithyniae, in Paphlagonum vicinia, inque Pontum Euxinum sese exonerans. *Plin.* 6, 3. ed. *Hard.* ubi al. leg. *Bilis. B. A.*]

*BILUDĪUM, i, oppidum Dalmatiae. *Anton. Itin. B. A.*

BĪLUSTRIS, e, adj. *δεκαετής*, duo lustra durans, hoc est decem annos. *Ov. Am.* 2, 12, 9. Pergama cum caderent bello superata bilustri.

BĪLYCHNIS, e, adj. *δίλυχνος*, duos habens lychnos. *Petr. Sat.* 30. Etiam lucerna bilychnis de camera pendebat. Adde *vet. Testam.* ap. *Grut.* 215, 2. Comparari volo candelabra et lucernas bilychnes.

BĪMAMMĬAE Vites, de quibus *Plin.* 14, 3, 4. *n.* 8., ita dictae sunt, quia geminas semper uvas ferunt, quae crassitudine mammas aemulantur, colore autem purpureae sunt. Eaedem *bumasti* etiam appellantur, et *bumammae.* V.

*BĪMARCUS, Bimargus, vel Vimargus (tot enim modis scriptum invenitur), nomen Satirae *Varronis*, in qua videtur fastum et arrogantiam stolidam et ineptam Romanorum incessisse, idque Romano praenomine, quo sibi placebant, duplicato indicasse, quasi quis non semel, sed *bis Marcus* sit. Sic *Trimalchionem* Petronianum dictum putamus. Haec *Gesnerus. B. A.*

BĪMĀRIS, re, adj. duo habens maria. *Bimaris* dicitur Corinthus, quia cum in parte septentrionali Peloponnesi sita sit, ab occidente Ionium mare prospectat, ab oriente mare Graecum, seu Aegaeum. *Hor. Od.* 1, 7, 2. bimarisve Corinthi Moenia. *Ov. Her.* 12, 27. Hic Ephyren bimarem, etc. *Ephyre* est Corinthus. *Id. Met.* 7, 407. bimarem pacaverat Isthmon, *h. e.* Isthmum Corinthiacum, qui a duobus illis maribus alluitur. ℙ Translate *bimaris morbus* dicitur libido eorum, qui simul pathici et drauci sunt. *Auson. epigr.* 131. bimarem nisi quod patientia morbum Appetit: et tergo femina, pube vir es.

BĪMĀRĪTUS, i, m. *δίγαμος*, qui duas habet uxores. *Cic. Planc.* 12. Jacis adulteria, quae nemo non modo nomine, sed ne suspicione quidem possit agnoscere: bimaritum appellas, ut verba fingas, non solum crimina. [*Vocabulum ergo novum, a Plancio fictum, quod nec posteriori aetate valde probatum est.] *Hieron. adv. Jovin.* 1. *n.* 49. Legant, nullum sacerdotem digamum, nullum flaminem bimaritum.

BĪMĀTER, tris, m. [*Rectius nominativum dixeris *Bimatris.*] *διμήτωρ*, qui duas habet matres: cujusmodi dicitur esse Bacchus, qui a Semele genitus, et ab Jove in lucem editus fingitur. *Ov. Met.* 4, 11. Bacchumque vocant, Bromiumque, Lyaeumque, Ignigenamque, satumque iterum, solumque bimatrem.

BĪMĀTUS, us, m. *διετὲς*, duorum annorum aetas. *Varr. R. R.* 2, 5. *fin.* Vitulos castrare non oportet ante bimatum. *Plin.* 9, 30, 48. Polypi ultra bimatum non vivunt. Adde *Colum.* 7, 3. [*Post bimatum. *Id.* 7, 4. Bimatu expleto.]

BĪMEMBRIS, e, adj. duplicia habens membra. *Juven.* 13, 64. Egregium, sanctumque virum si cerno, bimembri Hoc monstrum puero, vel mirandis sub aratro Piscibus inventis, et fetae comparo mulae. [*Bimembris* vox a Cornificio facta. *Heyn.* ad *Virg. A.* 8, 293. *Jahn.*] ℙ *Bimembres* sunt etiam Centauri, quia supra humana, infra equina specie. *Virg. A.* 8, 293. Nubigenae bimembres. *Sil.* 3. 41. Centauri bimembres. Et absolute. *Ov. Met.* 15, 283. illic lavere bimembres Vulnera. *Id. Her.* 9, 99. Forma bimembris.

BĪMENSIS, is, m. duorum mensium tempus. *Liv.* 45, 15. Ut ad sarta tecta exigenda anni et bimensis tempus prorogaretur.

*BĪMENSTRŪUS, a, um, adj. bimestris. *Gloss. Cyrill.* Bimenstruus, *διμηνιαῖος*. *B. A.*

BĪMESTRIS, e, adj. *δίμηνος*, duos menses durans. *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 24. *fin.* Consulatus bimestris. *Plin.* 18, 7, 12. *n.* 3. Triticum bimestre, *h. e.* quod intra duos menses seritur et metitur. ℙ Sextus casus et in *e*, et in *i* desinit. *Hor. Od.* 3, 17, 15. cras Genium mero Curabis, et porco bimestri. *Ov. Fast.* 6, 158. Extaque de porca bimestre tenet.

BĪMĔTER, tra, trum, adj. *δίμετρος*, duobus metris constans: vox hybrida, ex Latino *bis*, et Graeco

μέτρον conflata. *Dimeter* autem (quam V. suo loco) idem significans, tota Graeca est. *Sidon. ep.* 9, 15. Litterae bimetrae, *h. e.* in quibus duo genera carminum insunt, cujusmodi est ejusdem libri decima tertia.

BĪMŬLUS, a, um, adj. διετής, qui duos annos aetatis habet. Proprie de iis dicitur, teste *Valla Eleg.* 1, 5., quae post eam aetatem adhuc incrementum possunt accipere. Veluti puer proprie *bimulus* dicitur, bos aut canis non ita. *Catull.* 17, 12. Nec sapit pueri instar bimuli. Adde *Suet. Cal.* 8.

BĪMUS, a, um, adj. διετής, qui est duorum annorum. *Varr. R. R.* 2, 5. Taurum unum anniculum, alterum bimum. [**Ib.* 2, 1, 13. (vacca s. juvenca) a bima aut trima fructum ferrè incipit. a bima dictum ut a puero, a pueritia.] *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 24. In castris Bruti una veterana legio, altera bima octo tironum. *Plin* 18, 24, 54. Semen optimum anniculum, bimum deterius, trimum pessimum, ultra sterile. [**Pall. R. R.* 3, 25. bimae plantae, i. e. quae per biennium durant.] *Id.* 17, 14, 24. Bimi surculi. *Id.* 35, 14, 49. Lateres aedificiis non nisi bimos probant. *Hor. Od.* 1, 19, 15. Bimum merum. *Mart.* 12, 32. Pensio bima. *Ov. Pont.* 4, 9, 63. Bimus honor. Al. leg. *binus* minus recte. *Id. Trist.* 3, 10, 16. Nix bima. [*Quae per biennium non soluta s. liquefacta est.] *Pomp. Dig.* 33, 2, 6. Aestimatio bima ususfructus. [*i. e. aestimatio quae pro biennio fit.] *Ulp. ib.* 33, 1, 3. Legatum relictum bima die. V. DIES. ℙ Translate. *Cic. Fam.* 3, 8. *fin.* Hortensium roges, ut si unquam mea causa quidquam aut sensit, aut fecit, de hac quoque sententia bima recedat, *h. e.* qua agitur de prorogando mihi imperio provinciae ad biennium.

BĪNĀRIUS, a, um, adj. duo continens. *Lampr. Alex. Sev.* 39. Formas binarias, ternarias, et quaternarias resolvi praecepit, *h. e.* typos nummorum, qui binis aureis valebant, aut ternis, aut quaternis.

*BINGIUM, i, oppidum ad Rhenum flumen, hodie *Bingen. Tac. H.* 4, 70. *Anton. Itin.* et *Tab. Peut.* Hinc *Bingenses* milites, ad Bingium oppidum stationem tenentes. *Notit. Imper. B. A.*

BĪNI, ae, a, adj. δύο, δισσοί, σύνδυο, idem ac duo; et locum habet praecipue in distributionibus. *Cic. Verr.* 2, 2, 53. Describebat censores binos in singulas civitates. *Id. Agr.* 2, 31. Unicuique binos pedes assignare. *Id. Verr.* 2, 3, 70. *fin.* Feneravi binis centesimis. V. CENTESIMUS. *Id. Fam.* 7, 1. Venationes binae per dies quinque. *Caes. B. C.* 1, 25. Turres binorum tabulatorum. ℙ Extra distributionem significat duo, non separatim, sed simul sumpta. [**Hinc si quis binas uxores habuerit, is poena dignus; nam simul habuit; sed qui duas habuit, non item puniendus, quum alteram duxit, priore mortua.*] *Cic. Or.* 3, 51. *fin.* Itaque illi veteres, cum circuitum, et quasi orbem verborum conficere non possent, terna, aut bina, aut nonnulli singula etiam verba dicebant, etc. *Id. Att.* 6, 1. *med.* Quibus de rebus propter casum navigandi, per binos tabellarios misi Romam litteras. *Pl. Pers.* 2, 5, 16. Boves bini hic sunt. [**Ein Paar Ochsen.* *Macr. Somn. Scip.* 1, 6. bis bini, qui sunt quatuor; bis bina bis, quae sunt octo.] Jungitur fere cum nominibus, quae singulari numero carent: item cum iis, quae numerum, aut mensuram significant: in plurali autem genitivo *binum* habet pro *binorum*. *Cic. Att.* 6, 1. *med.* Credo, te binas meas litteras accepisse, unas a Pindenisso, alteras a Laodicea. *Id. Phil.* 12, 11. Pompejus cum duce Marsorum inter bina castra collocutus est. *Id. Verr.* 2, 2, 52. *fin.* Inter binos ludos. *Id. Man.* 4. Binae hostium copiae. *Quint.* 6, 3. Bina millia passuum ambulare. [**Cic. N. D.* 2, 18. *inf.* Si bis bina quot essent, didicisset Epicurus, certe haec non diceret.] *Mart.* 12, 55. Quater bini nummi, *h. e.* octo. *Sall. fragm.* ap. *Non.* 18, 16. Verutum pedum binûm. *Plin.* 31, 6, 31. Crassitudo binûm digitorum. *Sisenn.* ap. *Non.* 2, 88. Ad binûm millium numero sauciis utrinque factis. *Scrib. Comp.* 8. Salis, nitri, mellis, aceti, singulorum P. binûm. *Serv.* ad *A.* 8, 168. narrat *Ciceronem* per epistolam culpasse filium, quod dixisset *Direxi duas litteras* pro *binas*: contra *epistolas duas* dici non *binas*, quia *litterae* pro *epistola*, numeri tantum pluralis sunt. [**Cf. de usu distributivorum Bremi* ad *Suet. Oth.* 10. *Herz.* ad *Sall. Cat.* 6, 7. ad *Caes. B. G.* 5, 53.] ℙ Nihilominus *bini* usurpatur universim pro *duo*. *Cic. Verr.* 2, 4, 14. Binos scyphos habebam: jubeo promi utrosque. [*In pedestri oratione valde equidem dubito *bini* simpliciter pro *duo* poni posse. *bini scyphi* sunt duo pocula, tam sibi similia, ut par efficiunt.] *Virg. A.* 1, 317. Bina manu lato crispans hastilia ferro. *Serv.* ad illud *A.* 1, 97. duplices tendens ad sidera palmas: *duplices* duas dicebant, ut hoc loco et *binos* duos; et *utrosque* pro utrumque. Rursus *Virg. G.* 1, 172. Binae aures. *Id. A.* 8, 168. Bina frena. *Lucr.* 1, 533. Secare aliquid in bina. ℙ Ponitur aliquando pro duplici. *Lucr.* 4, 550. uti videantur Omnia, quae tuimur, fieri tum bina tuendo, Bina lucernarum florentia lumina flammis. ℙ Et in singulari numero. *Lucr. ib.* Binaque per totas aedes geminare supellex. *Id.* 5, 877. Sed neque Centauri fuerunt, nec tempore in ullo Esse queat duplici natura et corpore bino Ex alienigenis membris compacta potestas. ℙ Quod ex *Ov.* quidam huc addunt, *Pont.* 4, 9, 63. Inque domo binus conspicietur honor: *bimus* multo rectius alii plerique reponunt. ℙ In illo *Cic. Fam.* 9, 22. Cum loquimur terni, nihil flagitii dicimus: at cum bini, obscenum est, etc.; ambiguum est in voce *bini*, quae potest etiam esse imperativum βίνει, a βινέω, liberis operam do.

[BĪNIO, onis, m. δυάς, numerus binarius, et dicitur de duobus punctis, quae in jactu tesserarum exsistunt. *Isid. Orig.* 18, 65. Jactus quisque apud lusores veteres a numero vocabatur, ut unio, binio, trio, quatrio, quinio, senio. V. SENIO. *F.* **Gloss. Philox.* Biniones, δηνάρια. *Lexic. S. Germ.* ap. *Turneb.* Biniones, διονύμια καὶ δηνάρια. *B. A.*]

BĪNOCTĬUM, ii, n. duarum noctium tempus. *Tac. A.* 3, 71. Plusquam binoctium abesse. *Ammian.* 30, 1. Biduum et binoctium.

BĪNŌMĬNIS, e, adj. m. et f. duo habens nomina, διώνυμος. *Ov. Pont.* 1, 8, 11. urbs ripae vicina binominis Istri, *h. e.* qui et *Danubius* dicitur. *Id. ib.* 417. fortuna binominis Iri, *h. e.* qui et *Arnaeus* est appellatus. *Id. Met.* 14, 609. sub Ascanii ditione binominis, *h. e.* qui et Iulus vocabatur. ℙ Rectus casus *binominis* probatur auctoritate *Serv.* ad *A.* 382., et analogia adj. *cognominis*.

BĪNŌMĬUS, cui geminum est nomen, ut Numa Pompilius, Tullus Hostilius, *Festus.* ubi *Scal.* vult legi *binominis*.

BĪNUS, a, um. V. in BINI.

BĬOCŌLYTA, ae, m. βιοκωλύτης, officialis praepositus violentiis cohibendis: cujus mentio fit apud *Justin. Nov. const.* 145. Est autem Graeca vox a βία, vis, violentia, et κωλύω, prohibeo.

BĬON, genus quoddam vini celebratissimi apud Graecos, et ad plurimos valetudinum usus excogitati, quos recenset *Plin.* 23, 1, 26., ejus autem conficiendi rationem docet 14, 8, 10. Videtur ita appellatum a βίος, vita, quoniam valetudini tuendae utilissimum creditum est. A *Dioscor.* 5, 12. vocatur οἶνος ὀμφακίτης, quia fit ex uva paulo ante maturitatem decerpta, et sole acri siccata per triduum, quarto die expressa, dein in cadis sole inveterata. ℙ Sunt qui legant *Biaeon*, sunt qui *Abion*, sed contra omnes libros tum MSS. tum editos, *Harduino* teste.

BĬON, ōnis, m. Βίων, ωνος, patria Borysthenites, libertino patre ortus, professione philosophus et sophista, perditam et voluptariam vitam duxit, jocisque mordacibus non homines solum insectatus est, sed etiam Deos, de quibus impie sentiebat. V. plura apud *Laert.* 4., ubi novem alios *Biones* recenset.

BĬŌNĒUS, a, um, adj. Βιώνειος, ad Bionem pertinens. *Hor. Ep.* 2, 2, 60. hic delectatur iambis: Ille Bioneis sermonibus et sale nigro.

BIONIAS. V. BRYONIA.

BĬOTHĂNĂTUS, a, um, adj. βιοθάνατος, violenta morte occumbens: a βία, violentia, et θάνατος, mors. *Lampr. Elag.* 33. Praedictum eidem erat a sacerdotibus Syris, biothanatum se futurum. *Firmic. Math.* 3, 14. *fin.* Damnari, ac biothanatos interire. Adde 4, 1. ℙ Apud *Tertull. Anim.* 57. *Biaeothanatus* legitur eodem sensu, nempe a βίαιος, violentus: additque *Tertull.* esse proprium magicae artis vocabulum. Magi enim inter varias de hominum vita praedictiones βιοθανασίαν ponebant. ℙ *Biothanatum* perperam *Isid. Orig.* 10. interpretatur *bis mortuum*: putat enim conflatum esse a Latino *bis*. At editio *Arevali* habet *vi mortuum*, quod retinendum.

BĬŌTĬCUS, a, um, adj. βιωτικὸς, ad vitam pertinens [**practisch, im gemeinen Leben üblich.*]: Graeca vox, a βίος, vita. Hinc *bioticum metrum*, de quo ita *Diom. in. l.* 3. Metrum tripliciter auditur, nam aut βιωτικὸν est, aut ποιητικὸν, aut commune. Bioticum metrum est, quod in usibus est conversationis humanae. Adde *Mar. Victor. Art. Gramm.* 1. p. 2494. Eadem ratione *Serv.* bioticos epilogos *A.* 3. *fin.* vocat, in quibus *Virg.* posuit res in vita evenire solitas. ℙ [Est etiam cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 998, 3. Dis Manibus Cn. Turpilii Biotici. *F.*]

BĬPĀLĬUM, ii, n. instrumentum rusticum ferreum, palae instar latum, et ligneo oblongo manubrio praefixum, ad terram versandam et fodiendam. *Cato R. R.* 45. Locus bipalio subactus siet. *Id. ib.* 6. et *Plin.* 18, 26, 62. Terram bipalio vertere. [**Varr. R. R.* 1, 37. Ad quaedam bipalio vertenda terra plus aut minus.] *Liv.* 3, 26. Fossam fodiens bipalio innixus. *Colum.* 11, 3. *in.* Ubi copia est rigandi, satis erit non alto bipalio, id est minus quam duos pedes ferramento, novale convertí. *Plin.* 17, 21, 35. *n.* 4. Solum apricum bidente pastinari debet ternos pedes bipalio alto. *Plin.* hoc loco non bipalii, sed ipsius bidentis ferramentum intelligit, fortasse quia bidentes aliquando ita fieri solent, ut ex una parte ferrum palae instar expansum habeant, ex altera in duos dentes seu cornua divisum. ℙ Bipalii simplicis figuram exhibet marmor apud *Fabrett.* 8. *n. LX.*

BĬPALMIS, e, adj. διπάλαιστος, duorum palmorum mensuram habens. *Varr. R. R.* 3, 7. Tabulae bipalmes. *Liv.* 42, 65. Spiculum bipalme.

[BĬPALMUS, a, um, adj. idem ac bipalmis. *Appul. Herb.* 7. Thyrsi bipalmi. *F.*]

BĬPARTĬO, is, ivi, itum, a. 4. in duas partes divido, διχοτομέω. *Colum.* 11, 2. Undecimo calendas Majas ver bipartitur. *Cic. Cat.* 2, 2. Atque ibi in proximis villis ita bipartiti fuerunt, ut Tiberis inter eos, et pons interesset. ℙ Legitur et *Bipertio*.

BĬPARTĪTO, adv. διμερῶς, δίχα, in duas partes. *Cic. Flacc.* 14. Classis bipartito distributa. *Caes. B. G.* 1, 25. Romani conversa signa bipartito intulerunt. *Ov. R. A.* 443. Secta bipartito cum mens discurrit utroque, *h. e.* diducta, et ad duo intenta. [**Cic. Inv.* 2, 29. id fit bipartito, i. e. duobus modis.] ℙ Legitur et *Bipertito*.

BĬPARTĪTUS, a, um, partic. a *bipartio*, διμερής, in duas partes divisus. *Varr. L. L.* 4, 3. Bipartita divisio. *Plin.* 5, 8, 8. Bipartiti Aethiopes. *Colum.* 11, 2. Sexto cal. Febr. Leonis quae est in pectore clara stella, occidit: nonnunquam significatur hiems bipartita. ℙ Legitur et *Bipertitus*.

BĬPĂTENS, entis, partic. ab inusit. *bipateo*, qui duabus partibus aperitur, vel qui habet duos aditus. *Virg. A.* 2, 330. portis alii bipatentibus adsunt. *Id. ib.* 10, 5. Considunt tectis bipatentibus. Ubi *Serv.*: Physice dixit: nam coelum patet ab ortu et occasu. Est autem sermo Ennianus, tractus ab ostiis, quae ab utraque parte aperiuntur: unde et modo *bipatentibus* apertis intelligimus, quod intrantibus et exeuntibus pateant.

BĪPĔDA, ae, f. lapis, vel later quadratus, aut oblongus, binum pedum mensura, quo pavimenta sterni solent. *Pallad.* 1, 19. Solum omne bipedis sternatur, vel minoribus laterculis, quos suffuso testaceo pavimento debemus imprimere. Et *ib.* 40. Aream bipedis sternere. Et *ib.* Bipedas constitues ferreis ancoris colligatas. *Id.* 6, 11. Antequam rudus siccetur, bipedas, quae per omnia latera canaliculos habeant digitales, jungemus, ita ut calce viva ex oleo temperata bipedarum canales, qui inter se connectendi sunt, impleantur, etc. Loquitur hic *Palladius* de pavimentis, quae sub dio fiunt: descripsit autem a *Vitr.* 1, 7., qui, quas *Palladius* bipedas, bipedales tegulas appellat. *Bipedae* vox legitur etiam inscriptione coctilis lateris apud *Fabrett.* p. 511. *n.* 159.

BĬPĔDĀLIS, le, adj. mensuram habens duorum pedum, διπόδης. *Caes. B. C.* 2, 10. Musculum ex materia bipedali facere instituerunt. *Id. B. G.* 4, 17. Bipedales trabes. *Colum.* 8, 3. *fin.* Bipedalis latitudo. *Hor. Sat.* 2, 3, 308. Modulus bipedalis. *Cato R. R.* 14. Clathri in fenestras bipedales. ℙ *Bipedale, is,* absolute usurpatum est later duorum pedum longus. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 500. *n.* 39. C. Aquilii Aprilis ex praediis Caesaris bipedale doliare.

BĬPĔDĀNĔUS et Bipedānus, a, um, adj. idem ac bipedalis. *Plin.* 17, 20, 32. Populus alba seritur bipedaneo pastinatu. *Colum.* 4, 1. Altitudo bipedanea. [**ib.* 11, 2. bipedanea latitudine.] Et *ib.* 30. Spatium bipedaneum. *Id.* 2, 2. Bipedana humus. Ita editum est ab *Ald.*, *Commel.*, *Gryph.*, atque etiam *Jenson.* A. 1472.

*BIPEDIMUI, orum, populi Galliae Aquitanicae. *Plin.* 4, 19. ubi in ed. *Hard.* est *Bipudimui*, errore forsan typographico. Quidam Codd. habent *Pimpedumni. B. A.*

BĬPENNĬFER, a, um, adj. bipennem ferens, πελεκυφόρος. *Ov. Met.* 8, 391. Bipennifer Arcas. *Id. ib.* 4, 22. bipenniferumque Lycurgum.

BĬPENNIS, ne, adj. δίστομος, δίθηκτος, utrinque aciem habens; a *bis* et *pinna*, quae rem etiam acuminatam significat, ut *Quint.* 1, 4. docet. Sic *Isid. Orig.* 19, 19. Bipennis dicitur, quod ex utraque parte habeat acutam aciem, quasi duas pennas. Pennum autem antiqui, acutum dicebant: unde et avium pennae, quia acutae. *Varr.* apud *Non.* 2, 82. Ferens ferream humero bipennem securim. *Virg. A.* 11, 135. ferro sonat icta bipenni Fraxinus. ℙ Absolute significat securim utrinque caedentem, δίστομος, ἀξίνη, πέλεκυς. *Hor. Od.* 4, 4, 57. Duris ut ilex tonsa bipennibus. *Virg. A.* 5, 307. caelatamque argento ferre bipennem. *Id. ib.* 2, 479. correpta dura bipenni Limina perrumpit. *Plin.* 8, 8, 8. Praeacuta bipenni poplitem caedere. ℙ [*In accusativo legitur bipennem *Virg. A.* 5, 307. et bipennim, *Ov. Met.* 8, 766.] In ablativo *bipenne* pro *bipenni* habet *Tib.* 1, 7, 55., ubi pro novacula seu cultro usurpat. [*Bipenni est apud *Plin. loc. cit. Virg. A.* 2, 479.] ℙ Quia vero *pinna* alam quoque significat, hinc *bipennis* aliquando dicitur, qui binas utrinque alas habet, δίπτερος. *Plin.* 11, 28, 35. Nullum insectum, cui aculeus in alvo, bipenne est. *Varr.* apud *Non.* 2, 82. ut ciconiae, Quarum bipennes fulminis plumas vapos Perussit alte, *h. e.* utramque alam.

BĬPENSĬLIS, le, adj. *Varr.* ap. *Non.* 2, 237

lic bipensiles forcipes, dentarpagae, *h. e.* quae um duo manubria habeant, utraque suspendi possunt.

BĬPERTĬO, etc. V. BIPARTIO.

BĬPES, ēdis, adj. δίπους, animal duos habens pedes. *Cic. Dom.* 19. Omnium non solum bipedum, sed etiam quadrupedum impurissimus, *h. e.* non solum hominum, sed etiam bestiarum. Hanc loquendi rationem leges etiam apud *Lampr. Alex. Sev.* 9. et *Appul. Met.* 4. [**Plin. Ep.* 1, 7. Regulus omnium bipedum nequissimus.] *Virg. G.* 4, 389. de Proteo: Et juncto bipedum curru metitur equorum. V. EQUUS. *Juven.* 9, 92. Bipes asellus. *Mart.* 12, 32. Bipes mensa. *Plin.* 10, 65, 85. Aegyptii mures bipedes ambulant. [*duobus pedibus incedunt.] ℙ Ultimam corripuit *Auson. Id.* 11, 39. Qui bipes, et quadrupes foret, et tripes, omnia solus.

*BIPINNA, apud *Martialem* ex sententia *Turnebi*, vocatur pars ea, qua viri sunt, male crassa, quae duarum pennarum tubos, vel cannas duplicis pennae amplitudine, id est crassitudine non superet. Locus est *l.* 11. *epigr.* 73. Dranci Nata sui vocat bipinnam etc. Al. leg. *pipinnam* et a *pipilando* ducunt: alii *vepenem* et penem intelligunt parvum. Hoc apparet, esse deminutivum nomen rei nequam. Hactenus *Gesnerus.* Nonnullos codices habere *bipennem*, notavit *Domitius Chalderinus. B. A.*

*BIPLEX, icis, adj. *Gloss. Gr. Lat.* διπλοῦς; biplex, duplex. *B. A.*

BĬPRŌRĂ Navis dicitur, quae duas habet proras, δίπρωρον πλοῖον. *Plin.* 6, 22, 24. memorat naves utrinque proram habentes, quarum usus in angustis fretis, et canalibus, ut si revertendum sit, utrinque possint procedere. *Hyg. fab.* 168. Tum primum dicitur Minerva navem fecisse biproram, in qua Danae profugeret. Adde *fab.* 277. *fin.*

BĬRĒMIS, e, adj. διήρης, δίκροτον πλοῖον, duos remos habens, vel duos remorum ordines. Priori modo intelligendum est illud *Hor. Od.* 3, 29, 62. Tunc me biremis praesidio scaphae etc. Neque enim scapha duplicem remorum ordinem capere potest. Item illud *Liv.* 24, 40. Lembis biremibus centum viginti flumine adverso subvectus. Et *Lucani* (ut monet *Scheffer. De mil. nav.* 2, 2.) 8, 562. non longa vecta biremi Appulerat scelerata manus. Hanc enim eandem mox 565. *parvam ratem* appellat, Et *ib.* 611. *alnum:* quin *Plut. in Pomp.* ἁλιάδα, hoc est scapham, cymbam, lembum fuisse narrat. Adde 10, 56., ubi quam *parvam biremem* vocat, *Plut. in Caes.* ἀκάτιον μικρὸν nominat, quod est navigiolum, magnitudine lembum, aut etiam scapham non excedens. ℙ Ceterum saepius significat navem majorem, duobus remorum ordinibus instructam, mari trajiciendo, itemque agendis bellis idoneam, quam Erythraeos primum invenisse, *Plin.* 7, 56, 57. scribit. *Caes. B. C.* 3, 40. Quatuor biremes, subjectis scutulis, impulsas vectibus transduxit. *Tac. H.* 5, 23. Complet quod biremium, quaeque simplici ordine agebantur. In loco *Livii* supra allato pro *lembis biremibus* legunt alii *levibus biremibus.* Et *Bayfius* ex *Appiano* docet, biremes leves easdem esse ac Liburnicas. V. DECEMREMIS.

*BIRICIANA, oppidum in Vindelicia. *Tab. Peut. B. A.*

BĪRŎTUS, a, um, adj. δίτροχος, duas habens rotas. *Non.* 2, 139. Cisium vehiculi biroti genus. ℙ *Birota, ae,* f. absolute (subaudi *rheda*, aut aliquid simile) *Imp. Constantius Cod. Theod.* 8, 5, 8. Rhedae mille pondo tantummodo superponi, birotae ducenta, veredo triginta: non enim ampliora onera perpeti videntur. Octo mulae jungantur ad rhedam, aestivo videlicet tempore, hiemali decem: birotis trinas sufficere judicavimus. ℙ In genit. plurali *birotum* pro *birotarum. Id. ib.* 9. Nec passim rhedarum tractorias, vel evectiones birotum faciat. [**ib.* 6, 29, 2. aut rhedam usurpet, cui birotum vel veredum postulare permissum est.] ℙ [In *Not. Tir.* p. 181. est *birodium* neutrius gen., pro quo fortasse scribendum *birotum. F.*]

BIRRUS, ri, m. genus vestis, vel lacernae simile, vel idem omnino ac lacerna, quod aliis vestibus superinjicitur, et pro toga gestatur: a Graeco πυῤῥός, rufus, quia fere isto colore fuit: in quo differt a lacerna, quae certum colorem non habuit. Quemadmodum autem lacernae materia aliae aliis pretiosiores fuerunt, ita birri, alii nempe lanei, alii serici. Celebres fuere *Atrebatici*, qui ab Atrebatibus conficiebantur, et *Canusini* ex Canusina lana, quorum meminit *Vopisc. Carin.* 20., ubi multa adnotavit *Salm.* V. Etiam *Ferrar. De re vest.* Hujus vestis mentio est etiam in *Edict. Diocl.* p. 20. Pro birro qualitatis primae . . . pro birro qualitatis secundae ✻ quinquaginta. [*De *birro*, nobis *Regenmantel*, vid. *N. Loens. Miscell. Epiphyll. l.* 6. *c.* 5. *Rosweyd. Onom. ad vitas patr.* p. 1017., omnino *Burm.* ad *Anth. Lat. Tom.* II. p. 408. Inde descendit *reburrus*, *h. e.* crispus. *Jahn.*] ℙ Haec vox per se adject. est, quemadmodum et Graecum πυῤῥός: quare *lacernum birrum*, quod ex actis S. Cypriani affert *Salm. l. c.*, significat lacernam rufam. *Lacernum* autem pro *lacernam*, cadente latinitate, aliquando dictum est. *August.* quoque *in Serm.* 1. *de vita et mor. Cleric.*, *qui est* 49. *De divers.*, *birrum* absolute neutro gen. dixit. ℙ Scribitur et *byrrhus*, quod est Graecis litteris inhaerere: item *burrus* Graeco *υ* in *u* Latinum converso.

BIS, adv. δὶς, duabus vicibus: ab antiquo *duis*, ut *Cic. Or.* 45. docet. *Id. Fam.* 9, 16. De quo mihi scripseras bis eodem exemplo. *Id. Phil.* 8, 4. Bis falleris, *h. e.* duplici ratione falleris. Sic *Mart.* 3, 6. Dies bis celebranda. *Id.* 6, 27. Bis vicinus, *h. e.* duplici modo vicinus. Rursus *Cic. Verr.* 2, 5, 23. In una civitate bis improbus fuisti. *Id. Q. Fr.* 3, 8. Ludos apparat magnificentissimos: stulte bis terque non postulatus. *Mart.* 9, 40, 6. Contigit hunc illi quod bis amare diem. *Ter. Hec.* 3, 2, 8. Bis stulte facere. *Pl. Truc.* 1, 1, 26. Bis periit amator, ab re, atque animo simul. *Cels.* 1, 1. et 8. et 3, 27. *n.* 2. et *Virg. Ecl.* 3, 34. Bis die. δὶς τῆς ἡμέρας. Sic *Plin.* 2, 73, 75. Bis anno. *Varr. R. R.* 2, 11. Quidam oves hirtas in anno bis tondent. *Cic. Tusc.* 5, 35., *Liv.* 44, 16. et *Cels.* 7, 4. *n.* 4. bis in die. (Sic *ter in anno*, apud *Cic. Rosc. Am.* 46.) *Pl. Amph.* 3, 2, 62. Bis tanto amici sunt inter se, quam prius. Eadem ratione *Men.* 4, 3, 6. et *Merc.* 2, 2, 26. locutus est. Sic *Virg. A.* 6, 578. Tartarus ipse Bis patet in praeceps tantum, tenditque sub umbras, Quantus ad aetherium coeli suspectus Olympum. *Varr. R. R.* 3, 2. Bis tantum reddit ea pars villae, quam tuus fundus. *Gell.* 12, 6. Bis minus. ℙ Cum nominibus numeralibus. *Cic. N. D.* 2, 18. *fin.* Si, bis bina quot essent, didicisset Epicurus, *h. e.* quatuor. [*Nos diceremus: *wenn Ep. das Einmaleins gelernt hätte.*] *Hor. Epod.* 4, 8. Cum bis ter ulnarum toga, *h. e.* sex ulnarum. Al. leg. *bis trium. Id. Ep.* 2, 1, 24. Bis quinque viri, *h. e.* decemviri. *Virg. Ecl.* 2, 44. Bis seni dies. *Liv.* 38, 55. et *Hirt. B. Afr.* 90. Bis millies. [*sc. sestertiûm. V. *Drak.* ad *Liv.* 38, 45.] *Mart.* 4, 37. Trecenta debet Titius, hoc bis Albinus, [*i. e. alterum tantum debet Albinus. — Nota bis non jungi numeris cardinalibus apud pedestres scriptores. In aliquot *Livii* editt. olim vulgabatur bis mille pro: duo millia. 33, 4, 5. et bis centum pro: ducenti. 22, 52, 4. Nunc utrobique altera scriptura a *Drak.*, quem consule, restituta.] ℙ *Bis*, et *iterum* in eo differunt, quod *bis* utramque simul rem complectitur: *iterum* secundam respicit. *Cic. Dom.* 52. Audierat, se a me bis salutem accepisse, separatim semel, iterum cum universis. ℙ Itaque *bis consul* est, qui duos consulatus gessit; quia *bis* refertur ad numerum, at *iterum consul* est, qui secundum consulatum gerit; quia *iterum* refertur ad tempus. *Cic. Acad.* 4, 5. C. Flaminius, qui legem agrariam tribunus plebis tulerit, et postea bis consul factus sit. [*V. *Drak.* ad *Liv.* 23, 30, 18.] *Id. Amic.* 11. Bis una consules. *Suet. Ner.* 35. Messalina Tauri bis consulis abneptis. *Cic. Div.* 1, 35. Bello Punico secundo, nonne C. Flaminius consul iterum neglexit signa rerum futurarum magna cum clade reipublicae? *Val. Max.* uno loco utramque notionem complexus est, 4, 1. *n.* 3. Marcius Rutilus Censorinus iterum censor creatus, ad concionem populum vocatum quam potuit gravissima oratione corripuit, quod eam potestatem bis sibi detulisset. ℙ *Bis* pro *iterum* ponitur in illo *Mart.* 10, 48. De Nomentana vinum sine faece lagena, Quae bis Frontino consule prima fuit. [*Usus rarior, inprimis apud prosaicos scriptores. Posteriores quidem eo non plane abstinuerunt. *Coll. Leg. Mos. et Rom.* 1. §. 11. Prid. Kal. Febr. Laeto bis consule.] ℙ Bis cincta mulier est, quae duplici zona utitur, una nempe ad mammas, alia ad ventrem. *Auson. epigr.* 39, 4. Nec bis cincta Diana placet, nec nuda Cythere. Hinc *Claud. Rapt. Pros.* 2, 33. Crispatur gemino vestis Gortynia cinctu. ℙ *Bis ad eundem* (supple *lapidem offendere*) proverb. apud *Cic. Fam.* 10, 20. de iis, qui in eadem re bis errant. ℙ *Bis pueri senes*, δὶς παῖδες οἱ γέροντες unum est ex illis proverbialibus dictis, quibus *Varro* Satyras suas inscripsit: et dicitur de iis, qui etiam provecta aetate puerilia consectantur, vel de senibus puerorum more desipiscentibus.

BĪSACCĬUM, ii, n. duplex saccus, seu mantica. *Petr. Sat.* 31. In promulsidari asellus erat Corinthius cum bisaccio positus, qui habebat olivas in altera parte albas, in altera nigras.

BĪSĂCŪTUS, a, um, adj. utrinque acutus, ut bisacutus gladius, *August. Confess.* 12, 14. ℙ Scribitur et *bis acutus.*

BĪSALTAE, arum, m. plur. Βισάλται, populi Macedoniae, Thraciam versus, juxta Strymonem fluvium circa Amphipolim, et Philippos, ubi Bisaltes fluvius, et Bisaltia regio, a Bisalte Solis, et Terrae filio denominati. *Plin.* 4, 10, 17., *Liv.* 45, 29. Quare errasse videtur *Serv.*, qui ad illud *Virg. G.* 3, 461. Bisaltae quo more solent, acerque Gelonus: vult esse Scythiae populos, qui sanguine equino lacte permixto victitent.

BĪSALTĬA et Bisaltĭcā, ae, f. Βισαλτία, regio Thraciae ad Strymonem fluvium, ita dicta a Bisalte Solis, et Terrae filio, aut a Bisalte vicino fluvio. *Liv.* 45, 29. Bisalticam, *Gell.* 16, 15. Bisaltiam vocat.

BĪSALTIS, ĭdis, f. filia Bisaltis, cui nomen Theophane, quam in ovem commutatam Neptunus in arietem conversus compressit. *Ov. Met.* 6, 117. aries Bisaltida fallis. *Bisaltida* est accusativus Graecae positionis. *Hyg. fab.* 188. Theophane Bisaltidis (*lege* Bisaltis) filia, quacum Neptunus aries factus concubuit, ex quo natus est aries chrysomallus, qui Colchos Phryxum vexit.

*BISANTHE, es, Βισάνθη, Thraciae oppidum, ad Propontidem. *Plin.* 4, 11. In *Melae* 2, 2. *med.* ed. *Gronov.* et *Nep. Alc.* 7. plerisque edd. *Bysanthe* impressum, minus recte. *Ptol.* et *Procop.* Ῥαιδεστὸν vocat. *B. A.*

BĪSELLĬĀRĬUS, ii, m. qui honorem bisellii est consecutus. *Inscr.* ap. *Grut.* 1099, 2. Cn. Plaetorio VI. Viro Augustali bisellario honorato ornamentis decurionalibus populus Abellinus etc. Adde aliam *ib.* 1103, 6.

[BĪSELLĬĀTUS, us, m. dignitas eius, qui honorem bisellii est consecutus. *Inscr.* apud *Murat.* 484, 3. M. Senlio (*lege* Sentio) Crispino C. V. omnibus honoribus in R. P. functo ordo et universus populus ob merita et labores ejus honorem biselliatus et ornamenta decurionatus gratuita obtulerunt. *F.*]

BĪSELLĬUM, i, n. δίφρος, [sella plicatilis, latior, et duorum capax, quamvis unus tantum in ea sedeat. Accipitur pro sella splendida atque honesta, et honoris causa praeclaris viris concedi solita, atque Augustalium in municipiis et coloniis propria, ut publice in ea sederent, in ludis, in theatro, in foro, in curia, ea ratione, qua Romanis magistratibus sella curulis, cui simillima erat. *F.*] *Varr. L. L.* 4, 28. Ab sedendo appellantur sedes, sedile, sella, deinde ab his subsellium. Ut subsipere, quod non plane sapit, sic quod non plane erat sella, subsellium dictum; ubi in ejusmodi duo bisellium dictum. Hactenus *Varro.* [Ejus forma et mensura conspicitur in marmoreo cenotaphio Pompejis in suburbio inter reliqua sepulcralia monumenta an. 1812. reperto, lato pedes Parisiacos tres, alto unum cum parvo suppedaneo, sine anconibus, et reclinatorio. Id affabre delineatum exhibuit *F. Mazois* in opere, cui titulus: *Les ruines de Pompéi.* 1, 24. In parte superiore haec legitur *Inscr.:* C. Calventio Quieto, Augustali: huic ob munificent. decurionum decreto, et populi consensu (ἀρχαϊκῶς *pro* consensu) bisellii honor datus est. *F.* *Adde, qui etiam de h. v. egit, *Millin, Descr. des tombeaux*, p. 76.] Alia (quae pertinet ad an. a Chr. n. 26.) apud *Fabrett. c.* 3. *n.* 324. Centumviri municipii Augusti Vejentis Romae in aedem Veneris Genetricis cum convenissent, placuit universis, permitti C. Julio Divi Augusti *Liberto* Geloti honorem justissimum decerni, ut Augustalium numero habeatur, aeque ac si eo honore usus sit, liceatque ei omnibus spectaculis municipio nostro bisellio proprio inter Augustales considere etc. Alia apud *Grut.* 475, 3. C. Titio Chresimo *Augustali* II., huic ordo decurionum honorem bisellii, et Titio Chresimo filio ejus ob merita patris honorem decurionatus gratuitum decrevit. Adde aliam apud *Fabrett. c.* 3. *n.* 604. Q. Largennius Chresimus ob honorem bisellii HS. L. N. Rei P. Pisanor. dedit. Quia vero hae inscriptiones ad Augustales tantum pertinent, putat *Fabrettus*, non absurde conjici posse, honorem bisellii fuisse proprium Augustalitatis, non quod omnibus Augustalibus communiter daretur, sed iis, qui in eadem Augustalitate honoratiores et digniores essent.

BĪSĒTĂ, porca dicitur, cujus a cervice setae bifariam dividuntur, cum jam esse incipit major sex mensium. *Festus.*

[BĪSEXTĬĀLIS, le, adj. qui duos sextarios continet. *Marc. Empir.* 15. Manipulum tenerum urticae unipetiae in ollam rudem bisextialem cum aqua mittes. ℙ Sunt qui scribant *bissextialem. F.*]

[BĪSEXTĬUM, ii, n. duplex sextarius. *Not. Tir.* p. 147 *F.*]

*BISGARGITANI et Biscargitani, orum, incolae Bisgargidis vel Biscargidis, Hispaniae Tarraconensis oppidi. Fuit autem Biscargis, Βισκαργὶς, in agro Ilercaonensi, ad Iberum flumen. *Plin.* 3, 3. *B. A.*

[BĪSĬUS, a, um, adj. cinereus. Confer *Ducangii Glossar.* in V. *Bisus.* Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 332, 7. Flavius Bisius. Alia apud *Eund.* 438, 7. Minicia L. F. Bisia. *F.*]

[BĪSŎLIS, le, adj. binas soleas habens. *Edict. Diocl.* p. 20. Gallicae virilis rusticanae bisolis par ✻ octoginta, Gallicae virilis monosolis par ✻ quinquaginta. *F.*]

BĪSŌMUS locus, et Bīsōmum, Trisomus, Quadrisomus, aut Tetrasomus, sepulcrum duo, tria, quatuor corpora continens: vel in duas, tres, quatuor partes, seu membra divisum: a *bis* etc. et σῶμα, corpus. Voces sunt partim hybridae, *h. e.* ex Latino et Graeco conflatae; et omnes parum Latinae: quae leguntur apud *Reines.* in quibusdam Christianis, et sequioris aevi lapidib. *cl.* 2. *n.* 40

43. 116. et 437. Sic vas disomum apud *De Vita, Antiquit. Benevent. cl.* 9. *n.* 2.

BISON, ontis, m. et f. [**Oppian. Cyn.* 2, 155. auctor est *bisones* nomen traxisse a Thracia *Bistonide*, quae eorum patria sit.] βίσων, bos ferus, cervi figura, cujus a media fronte inter aures unum cornu exsistit excelsius, magisque directum his, quae nobis nota sunt, cornibus; ab ejus summo rami quam late diffunduntur. Eadem est feminae marisque natura; eadem forma, magnitudoque cornuum. Ita tacito tamen nomine *Caes. B. G.* 6, 26. describit. *Plin.* inter alia ferorum boum genera, quae in silvis Germanorum nascuntur, recenset *bisontes jubatos*, 8, 16, 15. Et *Sen. Hipp.* 63. *villosos* appellat. *Solin.* 20. setosa illis colla tribuit et horridas jubas. *Mart. Spect.* 23. Illi cessit atrox bubalus atque bison. ¶ Est quibusdam cervus tarandus *Linn.*, idemque ac rheno apud *Caes. B. G.* 6, 21. V. RHENO. Ceterum recentiores Historiae naturalis scriptores in ea sunt sententia, ut *bison*, Italice *bisonte*, [*nobis *Auerochse*, *Buckelochse*] sit animal e boum genere, et a *Plinio* 8, 15, 16. *Aristot. H. N.* 9, 41. secuto *bonasus* appellatus fuerit.

BĬSŎNUS, a, um, adj. duplicem habens sonum. *Serv.* illud *Virg. A.* 9, 618. *biforem dat tibia cantum*, exponit *bisonum*, *imparem*.

*BISONTII, orum, i. q. Vesontio. *Ammian.* 15, 11. (*al.* 27.) V. *Vesontio. B. A.*

BISPELLĬO, onis, m. versutus, versipellis, fraudulentus, quasi duas habens pelles, πολύτροπος. *Marc. Dig.* 47, 3, 72. Num et si bispellionem, aut alias turpem dederit hominem, idem sit. ¶ Dicitur et *vispellio*. Facile enim *b* in *v* mutatur, ut dictum est initio hujus litterae. *Maetian. Dig.* 36, 1, 7. Sed et salutis et dignitatis ratio habenda erit. Quid enim si morbo implicitus Alexandriam jussus sit adire, vel nomen vispellionis testatoris ferre? *Ulp. ib.* 21, 2, 31. Si ita quis stipulanti spondeat sanum esse, furem non esse, vispellionem non esse etc. Ita tribus hisce locis legitur in *ed. Torrent.*: Atque *Haloander* ubique edidit *vespillo:* nisi quod postremo loco monet ab aliis legi *versipellem.* Mallet *Hotomanus* ubique reponi *bipellio: vespillonem* autem ideo rejiciendum putat, quia vespillones liberos homines fuisse constat, in allatis autem exemplis de servis sermo est. ¶ In *vet. Glossar. bispelliones* exponuntur vespillones, a binis palliis, quia lugubres vestes suis superinducebant, cum ad efferenda cadavera admovebantur.

BISSĒNI, ae, a, adj. bis seni. *Auson. Monosyll. Idyll.* 12. Bissenas partes quis continet aequipares? as. *Prud. Cath.* 12, 192. Bissena fratrum semina. ¶ In singulari numero *Stat. Th.* 3, 574. Bisseno premit ora die. ¶ Frequentius divisim scribitur *bis seni*.

BISSEXTĬALIS, le. V. BISEXTIALIS.

BISSEXTUS et Bisextus, a, um, adj. dies intercalaris, qui quarto quoque anno mense Februario inseritur post diem vigesimum quartum, ἐμβόλιμος ἡμέρα: a *bis*, et *sextus*, quia bis, hoc est duobus diebus continuis, nempe 24. et 25., *sexto calendas Martii* dicimus, duos dies pro uno computantes. *Ulp. Dig.* 4, 4, 3. Proinde etsi bissexto natus est (sive priore, sive posteriore die) Celsus scribit nihil referre: nam id biduum pro uno die habetur, et posterior dies Calendarum intercalatur. Adde *Celsum Dig.* 50, 16, 98. [*Adde *Ammian.* 25. p. 334. *Macr. Sat.* 1, 14. *Isid.* 6, 17. *Dig.* 4, 4, 3. §. 3. *August. de trinit.* 4. quos affert *Lindenbr.* ad *Censor. l. d.*] ¶ Neutro genere usurpant *Censor. de die nat.* 20. Dies unus intercalatur, quod bissestum vocatur. Et *Ammian.* 26, 1. Bissextum vitans Februarii mensis tunc illucescens. ¶ *Bissextus annus* est, in quo dies ille intercalaris inseritur. *August. ep. ad Januar.* 119, 7. Non plantem hoc anno vineam, quia bissextus est. V. *Macr. Sat.* 1, 14. ¶ *Bissextus honos* est consulatus, in quo bis sex lictores cum fascibus praeferuntur. *Stat. Silv.* 4, 1, 9. ¶ *Bisextus* unico *s* scribendum docet *Heusing.* in *Observ. antibarb.*, ideoque primam syllabam corripiendam, ut in *Biseta*, *Bisellium*, *Bisulcus.*

BISTONES, um, m. plur. Βίστονες, iidem qui Thraces, populi bellicosissimi ac feri: ita dicti a Bistone, Martis et Callirrhoes filio, qui in iis regionibus urbem condidit. Regnavit ibidem Diomedes, qui equis suis hospites devorandos dabat: quem Hercules occidit. *Lucan.* 7, 568. Sanguineum veluti quatiens Bellona flagellum, Bistonas aut Mavors agitans. *Sil.* 2, 76. lunatis Bistones armis. Adde *Val. Fl.* 3, 83. ¶ Sunt tamen inter Thraces, qui peculiari nomine Bistones appellantur: de quibus *Plin.* 4, 11, 18. [*Hoc igitur priore loco ponendum erat; poetae gentis nomen ad totum populum transtulerunt.]

BISTŎNĬA, ae, f. V. BISTONIUS.

BISTŎNIS, ĭdis, f. adj. ad Bistones, seu ad Thraciam pertinens. *Hor. Od.* 2, 19, 20. Bistonidum crines, *h. e.* mulierum Thracum. *Ov. Her.* 16, 344. Bistonis ora, *h. e.* Thracia. *Sen. Agam.* 673. Bistonis ales, *h. e.* Procne Terei regis Thraciae filia in lusciniam, vel hirundinem versa. ¶ Paenultimam produxit *Virg. Cir.* 165. Saeva velut gelidis Ciconum Bistonis in oris. Al. legebant *Sithonum Bistonis oris.* Rectius cum *Scalig.* legas *Edonum Bistonis oris.*

BISTŎNĬUS, a, um, adj. ad Bistones seu Thraces pertinens. *Ov. Met.* 13, 429. Phrygiae contraria tellus Bistoniis habitata viris. *Id. Pont.* 1, 3, 59. Bistoniae sarissae. *Id. Ib.* 379. Bistonia Minerva, *h. e.* quae praeest Thracibus, bellicosis populis: vel cujus simulacrum ex Thracia asportatum a Spartanis exstructo templo cultum fuit. *Lucan.* 2, 163. Bistonii tyranni stabula, *h. e.* Diomedis Thraciae regis. *Id.* 3, 200. Bistoniae aves, *h. e.* grues. *Id.* 4, 767. Bistonius turbo, *h. e.* aquilo vehementius flans. *Claud. Rapt. Pros. praef.* 2, 8. Bistonia chelys, *h. e.* lyra Orphei, qui Thracius fuit. *Stat. Th.* 2, 586. Bistonius ensis Tydei, *h. e.* in Thracia elaboratus: vel quia munus Oenei Martis filii. ¶ *Bistonia*, *ae*, absolute est Bistonum regio, seu Thracia. *Val. Fl.* 3, 159. qui dulci festis assistere mensis Pectine, Bistoniae magnum post ausus alumnum, *h. e.* Orpheum.

*BISTRUTICIUS equus. *Veg. R. R.* 1, 25. ubi alii legunt dysentericus, sideratus.

*BISULA, ae, i. q. Visula. *Ammian.* 22, 18. *B. A.*

BĬSULCĪLINGUĂ, ae, m. linguam habens bisulcam, et translate qui duplici lingua loquitur, fraudulentus. *Pl. Poen.* 5, 2, 72. Hercle esse te oportet et sycophantam et subdolum, qui huc advenisti nos captatum, migdilybs, bisulcilingua, quasi proserpens bestia.

BĬSULCUS, a, um, adj. δίχηλος, bifidus, in duas partes divisus, quasi duplicem habens sulcum. *Ov. Met.* 7, 113. Pulveremque solum pede pulsavere bisulco. *Id. ib.* 9, 65. Lingua bisulca. *Plin.* 9, 29, 46. cauda. *Id.* 8, 21, 30. ungula. *Id.* 11, 28, 34. Cornua bisulcis dentata forcipibus. [*Et *Plin.* 11, 45, 105. est enim bisulcus pes imus.] ¶ *Bisulca* dicuntur bruta animalia, quae bifidas habent pedum ungulas, quibus opponuntur *solidipedes.* *Plin.* 11, 37, 85. Cornigera sevo pinguescunt, bisulca adipe. *Id.* 10, 65, 84. Contra naturam solidipedum aut bisulcorum. [*Etiam singulari numero. *Id.* 11, 46, 106. unicorne et bisulcum oryx.] *Solin.* 31. Animal bisulco vestigio. [*Pertinet ad locos ab in. allatos.] ¶ Reperitur etiam *bisulcis*, *ce.* *Pacuv.* apud *Non.* 10, 12. Linguae bisulcis actu crispo fulgere. Al. rectius leg. *Linguae bisulcae jactu crispo fulgere.*

BĬSULTOR, oris, m. Martis cognomen, a bis ulciscendo. Augustus enim, cum Brutum et Cassium vicisset ac signa a Parthis recepisset, Marti templum dedicavit, quem *Bisultorem* cognominavit, quod primum C. Caesaris, deinde Crassorum M. patris, et P. filii necem ultus esset. *Ov. Fast.* 5, 595. Rite Deo templumque datum, nomenque Bisultor. Al. leg. *bis ultum.* Ex melioribus lib. *bis ulto* reposuit *Heinsius.* Hanc *Heinsii* conjecturam confirmat *Fogginius* ad *Verr. Flacc. Fast.* p. 119.

BĬSYLLĂBUS, a, um, adj. δισύλλαβος, duas habens syllabas. *Varr. L. L.* 8, 52. Sic socer, macer, quod in transitu fiat ab altero trisyllabum soceri, ab altero bisyllabum macri.

*BITHYA, ae, urbs Thraciae, quae et Βυθιόπολις, memoratur a *Vopisc.* in *Aurel.* 22. *B. A.*

*BITHYAE, arum, f. feminae Scythicae, quae pupillas binas in oculis singulis habent. Inest autem illis ea vis naturalis, ut visu effascinent, et interimantque quos diutius intueantur. Haec *Plin.* 7, 2. *Solin.* 1. si lectio certa. Nam scripta exemplaria habent *Vitiae.* Unus codex *Bitiae* praebet; unde legendum *Salm.* conjicit *Bituae*, *h. e.* δίκοροι, [*V. infra.] a *bis* sc. *tuendo.* Cf. *Ov. Amor.* 1, 8, 13. (*de saga*), *Gell.* 9, 4. *B. A.*

BITHYMUM Mel dicitur, quod ex utriusque thymi candidi et nigri floribus apes conficiunt. *Plin.* 11, 16, 15. Album mel non fit, quod bithymum est, sed oculis et ulceribus aptissimum existimatur. *Hard.*, quod in suis libris haec verba non exstarent, spuria et supposititia esse judicavit, et in sua editione omisit.

BĪTHȲNĬA, ae, f. Βιθυνία, regio Asiae, Ponto finitima ad mare Euxinum, adversa Thraciae, et proxima Troadi ad Propontidem. Primum Bebrycia dicta est, postea Mygdonia, denique Bithynia a Bithyno rege, vel a Thynis populis Thraciae, qui in eam regionem transierunt. Appellata etiam est Thracia Asiatica, Maliande, Cronia, Strymonis, Thessalis, ut est apud *Plin.* 5, 32, 44. ¶ Thracum sua terra egressorum sedes quondam fuit. *Claud. in Eutrop.* 2, 247. Thyni Thraces erant, quae nunc Bithynia fertur.

*BITHYNIARCHIA, ae, f. sacerdotium Bithyniae provinciae. V. in *Cappadocarchia. B. A.*

BĪTHȲNĬCUS, a, um, adj. ad Bithyniam pertinens. *Cic. Fam.* 13, 9. Bithynica societas. *Plin. ep.* 10, 115. Bithynicae civitates. *Flor.* 3, 5. Nicomedes Bithynicus. Adde *Juven.* 15, 1. Quis nescit, Volusi Bithynice, qualia demens etc. ¶ Bithynicus cognominatus est A. Pompejus ob devictam Bithyniam. *Festus* in *Rutrum.*

*BITHYNION, i, Βιθύνιον, Bithyniae oppidum. *Plin.* 5, 32. *Claudiopolis* est *Anton. Itin.* adstipulante *Ptol. B. A.*

BĪTHȲNIS, ĭdis, f. adj. Βιθυνίς, quae est ex Bithynia. *Ov. Am.* 3, 6, 25. Inachus in Melie Bithynide pallidus isse Dicitur etc., *h. e.* Melie matre Amyci regis Bithyniae.

BĪTHȲNĬUS, a, um, adj. Bithynicus. *Colum.* 1, 1. Diophanes Bithynius. ¶ *Bithynii*, *orum*, Bithyniae populi. *Plin.* 7, 16, 14. Prusiae regis Bithyniorum filius.

BĪTHȲNUS, a, um, adj. Bithynicus. *Hor. Ep.* 1, 6, 33. Ne Cybiratica, ne Bithyna negotia perdas. *Tac. A.* 2, 60. Bithynum mare. *Juven.* 7, 15. Bithyni equites. *Id.* 10, 162. Bithynus tyrannus. Hoc postremo loco primam syllabam *Juven.* produxit, ut et ceteri omnes poetae, sed priore praeter consuetudinem corripuit. [*Non desunt tamen exempla apud Graecos quoque poetas, in quibus eadem correptio est. V. *Fr. Jacobs.* ad *Anthol. Palat.* Tom. III. p. 429. Ceterum in editt. Italicis Forcell. in quattuor his adject. Bithynicus, Bithynis, Bithynius, Bithynus male signum correptae syllabae supra ĭ positum erat, quod monemus quoniam idem error in alia quoque lexica, ut *Schelleri*, transiit.] ¶ Bithynus caseus laudatur a *Plin.* 11, 42, 97. ¶ *Bithyni*, *orum*, Bithyniae populi. *Tac. A.* 12, 22. et *Plin.* 5, 32, 43.

BĪTĬENTES *Festus* interpretatur eos, qui assidue peregrinantur. V. BETO.

BĪTO, is. V. BETO.

*BITON, onis, Βίτων, Cleobis frater, Argivus, de quorum pietate in Argiam sacerdotem parentem suam V. *Cic. Tusc.* 1, 47. collatis *Herod.* 1, 31. *Pausan.* in *Corinth.* ¶ V. et *Cleobis. B. A.*

*BITORTĬLUS, a, um, a *bis* et *tortus*, *Appuleii* est *Apol. ante med.* p. 294, 13. Alii aliter legunt. *B. A.*

BĪTUAE dictae sunt feminae in Scythia, δίκοροι, hoc est singulis in oculis binas pupillas habentes: a *bis* et *tueor*. Legit hanc vocem *Salm.* 3. *exerc. Plin.* in *Solini* 1. et in *Plin.* 7, 2, 2., sed utroque loco alii aliter.

BĬTŪMEN, ĭnis, n. ἄσφαλτος, limus pinguis et sulphureus, lentus tamen ac tenax, qualis in Asphaltide lacu Judaeae, et qui oleacei liquoris specie gignitur in Agragantino fonte Siciliae. Bitumine abundans est supra ceteras Assyriae, et Chaldaeorum regio; adeo ut etiam e terra emergat pluribus locis: quod crebris fulminibus in ea loca incidentibus tribuendum putat *Serv.* ad illud *Virg. Ecl.* 8, 82. et fragiles incende bitumine lauros. (Nam *bitumen* hoc loco interpretatur divinum ignem, qualis est fulminum, quae ab Jove immittuntur.) Unde Semiramis Babylonis muros bitumine pro arena et calce struxisse dicitur, ut est apud *Justin.* 1, 2. et *Vitr.* 8, 5. *fin.* De variis bituminum generibus, deque eorum usu in medicina multa disserit *Plin.* 35, 15, 51. et speciatim de bitumine lacus Judaeae, *Tac. H.* 5, 7. [*Bitumen Apollonium commemoratur apud *Veg. R. R.* 4, 14. Bitumen Judaicum apud *Veg.* 1, 20. 2, 56. 3, 84. ejus pulvis *ib.* 2, 57.] ¶ *Bituminis*, quod igni admotum arderet (facile autem accenditur, quod sulphur habet admixtum) usus erat in sacris, quae incantamenti et veneficii, aut expiationis causa Diis inferis fiebant: quod nigra illa flamma delectari eos crederent, et quod purgationibus aptissima esset. Huc pertinet locus allatus ex *Virgilio.* Sic *Claud. VI. Cons. Honor.* 324. Lustralem sic rite facem, cui lumen odorum Sulphure caeruleo, nigroque bitumine fumat, Circum membra rotat doctus purganda sacerdos.

BĬTŪMĬNĀTUS, a, um, adj. bitumine mixtus. *Plin.* 31, 6, 32. Est utilis aqua bituminata aut nitrosa, bibendo atque purgationibus.

BĬTŪMĬNĔUS, a, um, adj. bitumine mixtus. *Ov. Met.* 15, 350. de Aetnae ignibus: Sive bitumineae rapiunt incendia vires.

BĬTŪMĬNOSUS, a, um, adj. bitumine abundans, ἀσφαλτώδης. *Vitr.* 8, 3. Cum per bituminosam terram vis erumpit aquae. *Id. ib.* Bituminosi fontes.

BĬTŪRĬCUS, a, um, adj. ad Bituriges pertinens. Biturica uva laudatur a *Plin.* 14, 2, 4. *n.* 3. et a *Colum.* 3, 2, 7. et 9. propter ubertatem et bonitatem ad aliquot annos. Biturigum porro Ubiscorum potius, quam Cuborum intelligendum esse, putat *Hard.* [**Col. R. R.* 3, 21. Bituricae fructibus opimae.]

BĬTŪRĬGES, igum, m. plur. populi Galliae Aquitanicae, cognomine *Cubi* dicti, quorum praecipuum oppidum Avaricum fuit, inter Aeduos (a quibus eos Ligeris dividit, ut *Caes.* docet *B. G.* 7, 5.) Lemovices, Pictones et Turones. Eorum regio nunc dicitur *le Berri*, et urbs *Bourges.* *Caes. l. c.*, *Plin.* 4, 19, 33. ¶ Alii sunt Bituriges, cognomine *Ubisci* seu *Vibisci*, ad Oceanum Aquitanicum, quorum urbs Burdigala: nunc ii *les Bourdelois*, urbs *Bourdeaux* appellatur. *Plin. l. c.* ¶

in singulari numero *Lucan.* 1, 423. Et Biturix, longisque leves Suessones in armis.

BIVERTEX, icis, omn. gen. adj. qui binos vertices habet; et solet esse epithetum Parnassi, cujus duo juga sunt, Helicon et Cytheron. *Stat. Th.* 1, 628. Delius insurgit, summaque biverticis umbra Parnassi residens, etc. *Sidon. in carm. epist.* 15, 9. Montemque victor ipse per biverticem.

BIVĪRA, ae, f. quae vidua cum esset, alteri nupsit. [*Potest etiam esse mulier quae cum duobus viris rem habet, ut opponatur *bimarito*.] *Varr.* ap. *Non.* 2, 83. Ad biviram venio.

BĬVIUM, ii, n. ἄμφοδος, locus ubi duae viae concurrunt. *Virg. A.* 9, 238. Qui patet in bivio portae. Adde *Plin.* 6, 28, 32. ℙ Translate. *Varr. R. R.* 1, 18. *fin.* Bivium enim nobis ad culturam dedit natura, experientiam et imitationem Et *ib.* 55. Olea, ut uva per idem bivium redit in villam: alia ad cibum eligitur, alia ut eliquescat. *Ov. Rem. Am.* 486. Ut tuus in bivio distineatur amor. [*i. e. in duabus puellis, in amore duarum puellarum.]

BĬVIUS, a, um, adj. qui duas habet vias. *Virg. A.* 11, 516. Ut bivias armato obsidam milite fauces. *Val. Fl.* 5, 395. Bivii calles. ℙ *Dii bivii, trivii, quadrivii* in *Inscr.* ap. *Grut.* 84, 5. et 1015, 1. sunt biviorum, triviorum et quadriviorum praesides; similes iis, quos *Viales* et *Semitales* appellabant.

BIŪRUS, i, m. quasi *diurus*, hoc est duplicem habens caudam; ab οὐρὰ, cauda. *Plin.* 30, 15, 52. M. Cicero tradit, animalia biuros vocari, qui vites in Campania erodunt. ℙ Quidam *byturus* scripsere.

BIXIT, pro *vixit* legitur in *vet. Inscr.* ap. *Grut.* 307, 6. et alibi. V. initium hujus litterae.

*BIZONE, es, f. Βιζώνη, oppidum Moesiae inferioris, ad Pontum Euxinum. *Mela* 2, 2. *Plin.* 4, 11. *B. A.*

*BIZYA, ae, Thraciae oppidum, in Astica, ad mare Ponticum. *Plin.* 4, 11. ℙ Scribitur et *Byzia. B. A.*

BL

BLACTĔRO, as, n. 1. verbum est exprimens vocem arietis. *Auct. carm. Phil.* 56. Blacterat hinc aries, et pia balat ovis. *Voss.* in *Etym.* in V. *Blaterones* putat legendum esse *braterat* ex quodam MS. Al. leg. *blaterat.* Sed *blaterare* proprium est camelorum, ut docet *Festus.*

BLAESIĀNUS, a, um, adj. ad Blaesum pertinens, quod est nomen proprium Romani hominis. *Mart.* 8, 38. Quod donas, facis ipse Blaesianum.

[BLAESILLUS, a, um, adj. diminut. blaesi. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 753, 5. Albucia Blaesilla. *F.*]

BLAESUS, a, um, adj. ψελλὸς, balbus, hoc est, qui linguam impeditam habet, et litteram unam alteramve, ut *R*, pronunciare non potest, vel in pronunciando litteram excludit, vel male profert. Hanc vocis pronunciationem puellae delicatiores affectabant *Ovidii* aetate, ut ipse innuit *A. A.* 3, 294. [*Unde suspiceris recte *Popmam de differ.* p. 133. *blaesum* explicare per: *cui litterae sibilantes* (*C. S. Z.*) *molestae sunt vitioseque pronuntiantur.* Apud nostrates quoque puellae haud raro hoc vitium pro elegantia habent, quam studiose affectant.] *Juven.* 15, 48. Blaesis atque mero titubantibus. *Mart.* 10, 65. Os blaesum, tibi, debilisque lingua est. *Ov. A. A.* 3, 294. Blaesa lingua. *Id. Am.* 6, 24. de psittaco: Reddebas blaeso tam bene verba sono. [*Ulpian. Dig.* 21, 1, 10. Quaesitum est, an balbus et blaesus et atypus, isque qui tardius loquitur et varus et vatius sanus sit. — Unicus hic mihi innotuit locus apud pedestrem scriptorem, ubi *blaesus* usurpatum exstat. Quod casu accidisse certum est.] ℙ Ab hoc vitio factum est cognomen Romanum in gente Sempronia, ut C. Sempronius Blaesus, in Fastis Capitol. ap. *Grut.* 292. [*Junius Blaesus nominatur apud *Tac. A.* 3, 35.]

*BLANDAE, arum, oppidum Lucaniae. *Liv.* 24, 20. *Blanda* appellatur a *Mela* 2, 4. et *Plin.* 3, 5. ℙ Item oppidum Hispaniae Tarraconensis, ad mare Mediterraneum, in regione Laletanorum, inque agro Barcenonensi. *Plin.* 3, 3. *Blanda* appellatur etiam hoc oppidum a *Mela* 6. favente *Ptol.* Hodie est *Blanes. B. A.*

BLANDE, adv. ἠπίως, μειλιχίως, blandiendo, suaviter, placide, comiter. *Cic. Rosc. Com.* 16. Rogare blande et concinne. *Id. Or.* 1, 24. Petere aliquid blandius. *Id. Cluent.* 26. Appellare aliquem blandissime. *Ter. Ad.* 5, 4, 24. Blande dicere. [*i. e. humanum esse sermone ac verbis. *Ruhnk. dict.* p. 206.] *Lucr.* 2, 320. agni ludunt, blandeque coniscunt. *Id.* 5, 1368. fructusque feros mansuescere terra Cernebant indulgendo, blandeque colendo, *h. e.* paulatim, et molli cultura. *Quint. Decl.* 1, 13. Suspensa manu blande flectere cardinem sonantem. [*behutsam.]

*BLANDĒNO et Blandēnon, onis, oppidum Italiae, non longe a Placentia. Hodie est *Broni. Cic. Q. Fr.* 2, 15. ed. *Ernest.* Litteras datas Placentia, deinde postridie Blandenone. Al. leg. *Placentiae — Blandenonae. B. A.*

BLANDICELLA Verba, verba blandula. *Festus.*

BLANDĬCŬLĒ, adv. blande. *Appul. Met.* 10. p. 252, 6. Blandicule respondere.

BLANDĬDĬCUS, a, um, adj. qui blanda verba dicit, blandiloquus, χρηστολόγος. *Pl. Poen.* 1, 1, 10. Nunc mihi blandidicus es: heri in tergo meo tres facile corios contrivisti bubulos.

BLANDĬFĬCUS, a, um, adj. blandum faciens. *Capell.* 9. p. 301. Blandificaque libens stringere corda face.

BLANDĬFLŬUS, a, um, adj. blande et suaviter fluens. *Venant. carm.* 11, 10, 10. blandifluus odor.

BLANDĬLŎQUENS, entis, partic. verbi inusit. blandiloquor, qui blande loquitur, blandidicus, χρηστολόγος. *Laber.* ap. *Macr. Sat.* 2, 7. Viri excellentis mente clemente edita Submissa placide blandiloquens oratio.

BLANDĬLŎQUENTĬA, ae, f. χρηστολογία, blandus sermo, suavia verba. *Vet. Poeta* [*Ennius in Medea*] ap. *Cic. N. D.* 3, 25. *extr.* Nam ut ego illis supplicarem tanta blandiloquentia?

BLANDĬLŎQUENTŬLUS, a, um, dimin. *Pl. Trin.* 2, 1, 13. Amor ab re consulit blandiloquentulus, harpago, mendax, avarus.

BLANDĬLŎQUIUM, ii, n. blandiloquentia. *August. ep. ad Hieron.* 19, 4. Insidiosum blandiloquium.

BLANDĬLŎQUUS, a, um, adj. blandiloquens, blandidicus. *Pl. Bacch.* 5, 2, 54. Ut blandiloqua est! hei mihi, metuo. *Sen. Agam.* 289. Quid voce blandiloqua mala consilia dictas?

BLANDĬMENTUM, i, n. blanditiae, illecebrae. Usurpatur fere in plurali numero. *Cic. Coel.* 17. Multa nobis blandimenta natura ipsa genuit, quibus sopita virtus conniveret. [*Tac. A.* 15, 64. *blandimenta vitae*, quae eadem 63. *delinimenta vitae* dixerat; res quae vitam jucundam reddunt.] *Id. Tusc.* 5, 31. Sequetur igitur vel ad supplicium beata vita virtutem, nec eam minimis blandimentis corrupta deseret. *Liv.* 2, 9. Multa blandimenta plebi per id tempus ab senatu data: annonae in primis habita cura. *Ov. Met.* 2, 815. Jactare blandimenta et preces. *Plin. ep.* 2, 19. Captus blandimentis. *Tac. A.* 13, 13. Aggredi aliquem per blandimenta. *Id. ib.* 12, 64. Devincire aliquem blandimentis. [*Tac. H.* 1, 74. muliebribus blandimentis infectae epistolae.] ℙ Blandimenta in cibis sunt condimenta. *Petr. Sat.* 141. Aliqua invenimus blandimenta, quibus saporem mutemus. *Tac. G.* 23. Sine apparatu, sine blandimentis expellunt famem. [*Etiam ad alias res haec vox transfertur. *Pall. R. R.* 10, 17. blandimenta aestivi caloris (*die Annehmlichkeit.*), quemadmodum frigus dicitur blandum. V. *Blandus ab in.* — *Veg. R. R.* 1, 56. Blandimenta vecturae, de molli vectura, qua corpus non jactatur, sed leniter movetur.] ℙ In singulari numero. *Tac. A.* 14, 4. Blandimentum sublevavit metum. *Plin.* 17, 13, 21. Hoc blandimento impetratis radicibus, etc. *h. e.* hac blanda cultura.

[BLANDĪNUS, a, um, adj. ad blandum pertinens. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 395, 7. Corneliae Blandinae L. Cornelius Themison pater, et Cornelia Blanda mater posuerunt. *F.*]

BLANDĬOR, iris, itus sum, dep. 4. μειλίσσω, χρηστολογέω, κορίζομαι, ἀρέσκομαι, molliter contrectando et palpando alicui adulor et placere studeo. [*Liv.* 21, 1. de Hannibale: pueriliter blandientem patri ut in Hispaniam duceretur. Sic etiam *Plin.* 34, 8, 19. cujus verba ultimo loco ponit *Forc.* Haec tamen prima et propria vocis significatio videtur fuisse.] *Ov. Her.* 21, 195. Et minus audacter blanditur, et oscula rara Accipit. *Plin.* 10, 37, 52. Columbae blandiuntur inter se. *Id.* 10, 42, 59. Blandiri avibus cibo. [*i. e. eo quod cibum saepe praebeas avi, eam cicurem et mansuetam reddere.] *Id.* 34, 8, 19. *n.* 29. Infans blandiens matri mortuae. ℙ Saepius refertur ad animum. *Pl. Cist.* 1, 1, 35. Nostro ordini palam blandiuntur: clam si occasio usquam est, aquam frigidam subdole suffundunt. *Cic. Q. Fr.* 2, 12. De Commageno rege, quod rem totam discusseram, mirifice mihi et per se, et per Pomponium blanditur Appius. *Ov. A. A.* 2, 527. Postibus et durae precibus blandire puellae. Al. rectius, *supplex blandire puellae. Plin. ep.* 1, 2. *fin.* Blandiri auribus alicujus. [*i. e. ea loqui quae alteri valde placeant; nos dicimus *kitzeln.*] *Tac. H.* 2, 12. Blanditur coeptis fortuna, *h. e.* favet coeptis, et ad ulteriora tentanda invitat. [*Rectius hic locus ponendus erat infra post *Suet. Ner.* 20.] *Ov. Met.* 4, 531. Venus sic patruo blandita suo est, *h. e.* blande rogavit. ℙ *Blandiri sibi* est in sua causa sibi aliquid vani persuadere, sibi indulgere. *Ulp. Dig.* 26, 7, 3. Blandiuntur enim sibi, qui putant honorarios tutores omnino non teneri, etc. [*Hoc sensu saepius legitur in Digg. libris et in Cod.] Huc pertinet illud *Ov. Am.* 2, 11, 53. Omnia pro veris credam, sint ficta licebit: Cur ego non votis blandiar ipse meis? ℙ Tribuitur et rebus inanimis. *Cic. Ac.* 4, 45. Video quam suaviter voluptas sensibus nostris blandiatur. *Quint. Decl.* 14, 4. Levior est calamitas, cui blanditur aliquid de voluptate laetitia. *Suet. Ner.* 20. Blandiente profectu, prodire in scenam concupivit, *h. e.* invitante. *Tac. H.* 5, 4. Blandiens inertia. *Id. Agr.* 16. Vitia blandientia. *Ov. Met.* 10, 555. Opportuna sua blanditur populus umbra. *Plin.* 13, 9, 17. Pomi suavitas blanditur. [*i. e. allicit.] *Id.* 31, 2, 19. Quaedam aquae blandiuntur aspectu. [*i. e. invitant ad bibendum.] Et *Cels.* 5, 28. *n.* 2. *med.* Imponendo lenia medicamenta, quae quasi blandiantur. ℙ Cum accusativo *Colum.* 7, 5. Lac caprinum infusum tantum valet, ut et blandiatur igneam saevitiam. [Pro *et blandiatur*, ut est in antiquis editionibus, *Gesn.* et *Schneid.* reponunt *eblandiatur.* V. EBLANDIOR. *F.*] ℙ Passive etiam usurpari potest teste *Prisc.* 8. p. 792. V. BLANDITUS, a, um.

BLANDĪTER, adv. idem quod blande. *Pl. Ps.* 5, 2, 3. Magis cogito, saeviter, blanditerne alloquar. *Id. Asin.* 1, 3, 69. Compellare blanditer. Adde *Tit.* ap. *Prisc.* 15. p. 1010. et ap. *Non.* 11, 7.

BLANDĬTĬA, ae, f. αἱμυλία, κολακία, ἀρέσκεια, χρηστολογία, actus blandiendi, adulatio, illecebra. [*Non satis recte ad *blanditiam* explicandam adhibetur *adulatio.* Haec est hominis ignavi ac timidi, qui ad aliorum gratiam aucupandam dignitatis suae rationem non habet; blanditiae ex solo placendi studio proficiscuntur. V. *Doederl. Syn. Fasc.* II. p. 177.] *Pl. Truc.* 2, 7, 19. Velut meretrix meum herum miserum sua blanditia intulit in pauperiem. *Cic. Am.* 25. Sic habendum est, nullam in amicitiis pestem esse majorem, quam adulationem, blanditiam, assentationem. [*Observa gradationem quae in hoc ordine substantivorum inest, *adulatio* minus nocet quam blanditia: adulator facile se prodit; blande brevi se insinuat.] *Id. Planc.* 12. Illa occursatio et blanditia popularis. Adde *Rep.* 4, ap. *Non.* 3, 27., *Q. Cic. Pet. Cons.* 11., *Prop.* 1, 16, 16. et *Quint.* 10, 1. ℙ Saepius usurpatur in plurali numero. [*Tum saepe haud multum differt a *blandimentis.*] *Cic. Q. Fr.* 1, 2, 2. Elicere aliquem blanditiis ad judicium. *Id. Att.* 1, 19. *fin.* Exprimere nummulos ab aliquo blanditiis. *Id. Am.* 17. Colligere benevolentiam civium blanditiis et assentando. [*Id. Fin.* 1, 33. corrupti ac deliniti blanditiis praesentium voluptatum.] *Tac. A.* 14, 56. Velare odium fallacibus blanditiis. [*Tac. H.* 1, 15. Irrumpet adulatio, blanditiae, pessimum veri affectus venenum. *Id. ib.* 2, 59. Eo ipso ingratus, quamvis odium Vitellius vernilibus blanditiis velaret, pro quo alii *humilibus* aut *juvenilibus.* Illud *Lipsius* recte dicit germanissimum. *vernilis* h. l. non multum distat a *servilis.*] *Suet. Ner.* 34. Dicere aliquid per blanditias, *h. e.* blandiendo. *Tib.* 1, 1, 86. et *Ov. Her.* 13, 153. Dicere alicui blanditias, *h. e.* blanda verba. *Ov. Met.* 10, 259. Adhibere blanditias. *Id. Am.* 1, 4, 66. Blanditiae taceant.

BLANDĪTĬES, ei, f. idem ac blanditia. *Appul. Met.* 9, p. 230, 11. Talis sermonis blanditie cavillatum deducebat, etc.

BLANDĪTIM, adv. blande, blanditer. *Lucr.* 2, 173. Ut res per Veneris blanditim saecla propagent.

*BLANDĪTOR, oris, m. κόλαξ, qui blanditur, assentator. *Auct. Itin. Alex. M.* (edente *A. Maio*) 90. Qui epulo accubabat una blanditoribus regis. *B. A.*

BLANDĪTUS, a, um, part. v. *blandior. Ov. Met.* 4, 531. Sic patruo blandita suo est: o numen aquarum, etc. ℙ Interdum transit in nomen, et ponitur pro grato, jucundo et allicienti. *Prop.* 4, 6, 72. Blanditaeque fluant per mea colla rosae. *Plin.* 10, 23, 33. Hanc initio blandita peregrinatione avide profectam, poenitentia in volatu, cum labore scilicet, subit. ℙ Passiva significatione, *Verr.* ap. *Prisc.* 8. p. 792. Blanditusque labor molli curabitur arte. κολακευθεὶς, ut idem *Prisc.* exponit.

BLANDĪTUS, us, m. blanditia. Quidam hanc vocem leg. in illo *Lucr.* 2, 173. Ut res per Veneris blanditum saecla propagent. Sed plerique omnes leg. *blanditim.*

BLANDŬLUS, a, um, dimin. a blandus. *Hadr. Imp. in carm.* ap. *Spart. in ejus Vita* 25. Animula vagula, blandula, Hospes, comesque corporis. ℙ Est etiam cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Reines. cl.* 1. *n.* 266. Sedatia Blandula.

BLANDUS, a, um, adj. ἐπαγωγὸς, μείλιχος, ἄρεσκος, χρηστολόγος, placens, adulans, suavis, lenis. Dicitur tum de personis, tum de rebus. *Nep. Alc.* 1. Affabilis, blandus, temporibus callidissime inserviens. *Ter. Hec.* 5, 4, 21. Hominum te vivit nusquam quisquam blandior. *Cic. Off.* 2, 10. Voluptates, blandissimae dominae. *Petr. Sat.* 126. Blandissima oratio. [*Plin. Pan.* 25, 1. adulantia verba blandasque voces edocere. de gradatione in his verbis vide in BLANDITIA.] *Ov. Her.* 15, 27. Blandissima carmina. *Cic. Tusc.* 4, 6. Blandae illecebrae voluptatis. *Ov. A. A.* 1, 362. Blanda arte subit Venus. *Id. Met.* 2, 100. Blandis lacertis tenere colla alicujus. *Sen. Tr.* 1071. Blando

sinu fovere aliquem. Plin. Praef. H. N. Res blandae legentibus. Virg. G. 3, 185. Gaudere blandis laudibus. Id. ib. 127. Blandus labor. [*Blandus labor est, quod eum lubenter subeunt. Loquitur poeta de admissura. Plin. 9, 8, 9. saltu quod est alias blandissimum (gratissimum, voluptarium) his (delphinis) nullus conatur evadere.] Ov. Pont. 1, 5, 46. Alea blanda. Id. Fast. 3, 19. quies. Id. Met. 4, 344. Blandarum aquarum temperies. Stat. Silv. 3, 5, 96. Blandissima litora. Plin. 11, 37, 54. Blandi oculi. Id. 35, 10, 37. Blandissimus aspectus. Id. 37, 9, 40. Color aspectu leniter blandus. Lucr. 2, 846. Blandus liquor amaracini, h. e. suavem spirans odorem. Plin. 12, 1, 2. Blandiores succi, h. e. mitiores et suaviores. Manil. 2, 147. Blandus sonus, i. e. gratus auribus. Claud. epith. Pall. et Celer. 1. blando quaesitum frigore somnum. [*Col. R. R. 7, 3. blanda pabula sunt ea, quibus oves lubenter vescuntur; angenehmes Futter.] ¶ De eo, qui non nocet. Id. IV. Cons. Hon. 163. blandi angues. Id. Cons. Prob. et Olybr. 191. Blandus fluctus. Ov. Fast. 1, 157. de verno tempore: Blandi soles. Claud. Rapt. Pros. 1, 209. blandasque leones Submisere jubas. Id. IV. Cons. Hon. 604. irent blandae sub vincula tigres. ¶ Speciatim blandus dicitur, qui pollet arte persuadendi et impetrandi. Pl. Cas. 2, 3, 55. Tu eum orato: ego autem orabo villicum. Jam hic erit: nunc experiemur, uter nostrum sit blandior. Stat. Th. 11, 104. blandamque precatu Antigonem timeo, ne, etc. Tib. 3, 3, 2. Blanda tura, h. e. quibus Dii placantur. ¶ Et cum genitivo more Graecorum. Stat. Ach. 2, 236. blandusque precum compellat Ulysses. ¶ Et cum infinito Hor. Od. 1, 12, 11. de Orpheo: Blandum et auritas fidibus canoris Ducere quercus. Adde Stat. Th. 5, 456. ¶ Cum accusativo Graeco more. Stat. Th. 9, 155. Blanda genas vocemque. ¶ Blandum adverbialiter positum pro blande. Petr. Sat. 127. Delectata illa risit tam blandum, ut, etc. ¶ [Est etiam cognomen Romanum in nummis apud Eckhel. D. N. V. T. 5. p. 295. C. Rubellius Blandus. F.]

[BLANUS, a, um, adj. βλάνος, lippus, caecutiens. Nomen servile Romanum in Inscr. ap. Grut. 357, 4. F.]

*BLASCON, onis, Βλάσκων, ωνος, insula maris Mediterranei, ad littus Gallicum, non procul ab Agatha oppido. Plin. 3, 8. Hodie est Brescon. B. A.

BLAPSĬGŎNĬĂ, ae, f. βλαψιγονία, morbus est apum, cum prolem non generant ad familiam propagandam: Graeca vox a βλάπτω, laedo, et γονεία, fetura: et Latine legitur ap. Plin 11, 19, 20.

[BLASIO, onis, m. dimin. blaesi, ut censet Sigon. De nom. Rom. 1. Cognomen Romanum. Liv. 15, 17. Cn. Cornelius Blasio. F.]

[BLASIUS, a, um, adj. idem videtur ac blaesus. Cognomen Romanum. Inscr. ap. Grut. 1074, 15. C. Pupius Blasius. F.]

BLASPHĒMĀBĬLIS, le, adj. dignus conviciis et vituperationibus. Tert. Cult. fem. 12. Quanto blasphemabile est, si, quae sacerdotes pudicitiae dicimini, impudicarum ritu procedatis cultae?

BLASPHĒMĀTĬO, onis, f. βλασφημία, convicium, probrum, vituperatio. Tert. Cult. fem. 12. Optemus ne justae blasphemationis causa simus.

BLASPHĒMĬĂ, ae, f. βλασφημία, convicium, obtrectatio, dictum laedens famam: a βλάπτω, laedo et φήμη, fama. Hieron. ep. 62. n. 2. et Augustin. Verb. Dom. serm. 11, 14 et 15. et Mor. Manich. 2, 10., quo posteriore loco intelligit tum quod in Deum, tum quod in homines convicium dicitur: licet alioquin saepius dicatur de eo, quod in Deum ingeritur. ¶ Prud. neutro genere extulit blasphemium in Psych. 715. Non tulit ulterius capti blasphemia monstri Virtutum regina Fides.

BLASPHĒMĬUM, ii, n. V. BLASPHEMIA.

BLASPHĒMO, as, avi, atum, a. βλασφημέω, convicium in aliquem dico, alterius famam dictis laedo. Prud. Apoth. 415. et August. Tract. in Joann. 27. fin. Inter illos malos, qui blasphemant Christum. Tert. adv. Jud. 13. ad f. Nomen Domini per ipsos blasphemaretur. Adde Hieron. ep. 61. n. 4.

BLASPHĒMUS, a, um, adj. βλάσφημος, qui dictis alterius famam laedit. Prud. περὶ στεφ. 1, 75. Blasphemus satelles. Adde Tert. Res. carn. 26. ubi substantive usurpatur.

[BLASTĀNES, etis, f. fructuosa, a βλαστάνω, germino. Cognomen Romanum. Inscr. ap. Grut. 800, 2. C. Licinius Blastus fecit sibi, et Liciniae Blastaneti filiae. F.]

[BLASTUS, i, m. βλαστὸς, germen, surculus. Cognomen Romanum. Inscr. ap. Murat. 1570, 15. L. Annaeus Blastus. F.]

BLĀTĔĂ. V. BLATTEA.

BLĀTĔRĀTUS, a, um, partic. v. blatero. Appul. Met. 4. p. 153, 18. His et similibus blateratis. Id. Apol. p. 275, 8. Quae etsi ab his futiliter blaterata, etc.

BLĀTĔRĀTUS, us, m. actus blaterandi, stulta loquacitas, ineptus sermo. Sidon. ep. 9, 11. fin. Redeamus ad causam, super cujus abundante blateratu precor, ut, etc. Capell. 9. fin.

BLĀTĔRO, as, avi, atum, a. 1. ματαιολογῶ, est stulte et percupide loqui, inani loquacitate obtundere; et a Graeco βλὰξ, originem ducit, ut Festus docet. Est autem βλὰξ, ακὸς, stultus, hebes, stupidus. Rectius tamen duci videtur a blatio, is, quod eandem habet significationem. Hor. Sat. 2, 7, 35. ecquis Audit? cum magno blateras clamore, fugisque. Gell. 1, 15. Homines stulta et immodica blaterantes. Appul. Flor. 9. p. 345, 19. Incondita et vitiosa verba blaterare. ¶ Significat etiam confingere per mendacia, ut Non. exponit. Caecil. ap. Non. 2, 79. Sine blaterare: nihil agit in amore inermus. Afran. ib. Illud memento, ne quid in primis blateres. ¶ Fulg. De prisc. serm. n. 12. docet, blaterare esse verba trepidantia metu balbutire: affertque in hanc sententiam illud Pacuvii: Ni ego te blaterantem aspicerem, his nuncium indicassem. Ita etiam usurpavit Appul. Met. 10. p. 242, 39. At ego perspiciens malum istum verberonem blaterantem, atque inconcinne causificantem. At fortasse ad unam eandemque notionem, quam §. 1. posuimus, hi loci referri possunt, qui hoc et §. 2. afferuntur. ¶ Etiam cameli cum vocem edunt, blaterare dicuntur, teste Festo. Et ranae apud Sidon. ep. 2, 2. med. ¶ Quidam tribuunt etiam arieti. V. BLACTERO. ¶ Sunt qui blattero scribunt duplici tt, sed invito Horatio, qui primam corripuit, et Dausq. in Orthogr.

BLĀTĔRO, onis, m. ἀκαιροβόας, γλωσσαργὸς, λάλος, stulte loquax, immoderate ac temere in verba profusus, levis, futilis et importunus locutor. Gell. 1, 15. Neque minus insigniter veteres nostri hoc genus homines in verba projectos, locutulejos et blaterones et lingulacas dixerunt.

*BLATO, onis, m. i. q. blatero. Vet. Gloss. Blato, ματαιολόγος, nisi forte legendum blatero. In Gloss. Isid. Blato est Cubicularius. B. A.

*BLATO vel Blatto, as, n. in Vet. Gloss. exponitur φλυαρῶ. Al. Gloss. Gr. Lat. φλυαρῶ, arguto, garrio, blatto, effutio. Sed forte (ait Gesnerus) pro Blatto legendum est Blatio. B. A.

BLĀTĬO, is, n. idem quod blatero. Pl. Amph. 2, 1, 79. Qui, malum, intelligere quisquam potis est? ita nugas blatis. Adde Curc. 3, 82. et Epid. 3, 1, 13.

*BLATOBULGĬUM, i, (Blatum Bulgium,) oppidum Britanniae, in regione Brigantum. Anton. Itin. B. A.

BLATTĂ, ae, f. σίλφη, insectum est nauseosum foedique odoris, in humidis locis nascens, lucisque inimicum, scarabaeo gryllove simile: cujus tria genera Plin. 29, 6, 39. [*Adde Plin. 9, 28, 34.] enumerat, alias molles, quas in oleo decoctas, verrucis efficaciter illini ajunt: alterum genus mylaecon dictum (a μύλη, mola, et οἶκος, domus) circa molas fere nascens: tertium genus et odoris taedio invisum, exacuta clune: has autem omnes varios habere in medicina usus, tradit Virg. G. 4, 242. nam saepe favos ignotus adedit Stellio, lucifugis congesta cubilia blattis. [*Pallad. 1, 37. Blattae apibus inimicae. Col. 9, 7. Blattae lucifugae.] ¶ Est ex iis ea blatta, quae vestes chartasque erodit. Hor. Sat. 2, 3, 118. cui stragula vestis Blattarum et tinearum epulae, putrescat in arca. Mart. 14, 37. Constrictos nisi des mihi libellos, Admittam tineas, trucesque blattas. ¶ Apud sequioris aevi scriptores blatta accipitur pro panno colore purpurae. Cujus appellationis eam esse rationem putat Voss. in Etym., quod purpureus color illi colori similis est, quo apprehensa blatta manum hominis tingit. Turneb. vero Advers. 28, 33. fin. docet, blattam non purpurae, sed cocci colorem esse: blattas enim esse vermiculos, qui e cocci granis rubentes erumpunt, quorumque cruore floridissimus inficitur color. Sed blattam et coccum diversos colores esse, satis ostendit illud Lampr. Elag. 33. Paraverat funes blatta, et serico et cocco intortos, etc. Salm. in Adnot. ad Vop. in Aurel. 46. tradit, ideo blattam pro purpura accipi, quia aliquando sanguinis concreti bullam significat: unde in Gloss. legitur: Blatta, θρόμβος αἵματος. Purpurae autem color ille laudatissimus est, qui sanguinem concretum refert, nigricans aspectu, idemque suspectu refulgens, ut Plin. 9, 38, 62. docet. Quae sententia ceteris praeferenda videtur. Imppp. Gratian., Valent. et Theod. Cod. 4, 40, 1. Purpura, quae blatta, vel oxyblatta, vel hyacinthina dicitur. Impp. Theod. et Valent. Cod. Theod. 10, 20, 18. Trecentas libras blattae sericae. Sidon. carm. 5, 48. Pontus castores, blattam Tyrus, aera Corinthus, Sardinia argentum defert. [*Cassiod. Var. Ep. 1, 2. Cum blatta, quam nostro cubiculo dare singulis annis consuevisti, venire festina.] ¶ Proverbium Laberii apud Non. 15, 4. Amore cecidi, tanquam blatta in pelvim. [Schneid. adnot. ad Varr. p. 379. malit legere Amorem incidi. F. *Emendatione non opus videtur: Amore i. e. ob amorem cecidit s. se praecipitavit, blattae instar, quae in pelvim cadit. Amoris quasi est barathrum, in quod se praecipitant, qui nimio amoris ardore flagrant. Appul. Met. 8. p. 509. In profundam ruinam Cupidinis sese paulatim nescius praecipitaverat. Cf. annot. ad Theocr. Id. 3, 42.]

BLATTĀRĬUS, a, um, adj. ad blattam pert nens. Blattariae balneae dicuntur, quae tenebrosa sunt, quia blattae in humidis locis, et praecipu in balneis nascuntur et tenebras amant, ut Pli 11, 28, 34. tradit. Sen. ep. 86. At nunc blattari vocant balnea, si qua non ita aptata sunt, ut t tius diei solem fenestris amplissimis recipiant. Blattaria herba est verbasco similis, foliis minu candidis, cauliculis pluribus, flore luteo: sic ap pellata, quia abjecta blattas in se contrahit. Pli 25, 9, 60. [*Verbascum blattaria L. Mottenkraut.

BLATTĔĂ et Blătea, ae, f. bulla luti ex itiner contracta. Festus in voce Balatrones. ¶ Est et iam idem ac blatta, hoc est purpura. Venant. carm 2, 3, 19. Serica cui niveis agnata est blattea telis

*BLATTEARĬUS, i, πεταλουργὸς Gloss. Vet. i. e bractearius, e quo vitio blaesi hominis dictanti ortum videtur. B. A.

BLATTĔUS, a, um, adj. blattae, hoc est pur purae colorem habens. Vop. Aur. 46. Concessit ut blatteas matronae tunicas haberent. Eutr. 7 9. de Nerone: Retibus aureis piscabatur, quae blat teis funibus extrahebat. Suet. Ner. 30. hanc ean dem rem narrans funes purpura coccoque nexo appellat.

BLATTĬĀRĬUS seu Blattearius, i, m. qui seri cum purpureo colore tingit. Imp. Const. Cod. Theod 13, 4, 2. Fusores, blattiarii, tessellarii. Al. leg bractearii, quod probandum videtur. [*De blatta serica et blattiariis vid. Salm. ad Script. Hist. Aug p. 388 et 395.]

BLATTĬFER, a, um, adj. blattam, hoc est purpuram ferens. Sidon. carm. ep. 9, 16. Blattifer senatus.

BLATTŎSĒRĬCUS, a, um, adj. serico textus, et purpura tinctus. Vop. Aur. 45. Cum ab eo uxor sua peteret, at pallio blattoserico uteretur. Ita legit Salm. ex veteri edit. Al. blatteo serico. Adde Imppp. Arcad., Hon. et Theod. Cod. Theod. 20, 18., ubi pro blattosericae al. leg. blattae sericae. ¶ Eodem sensu legitur sericoblattus in Cod. Theod. 10, 20, 13. et in Cod. Justin. 11, 7, 10.

*BLAVĬA, ae, f. (Auson. Ep. 10, 16. et Tab. Peut.), vel BLAVĬUM, i, n. (Anton. Itin.), oppidum Galliae Aquitanicae, in Santonum regione, ad Garumnam fluvium, hodie Blaye dictum. B. A.

[BLAUNDENIUS, a, um, adj. ad Blaundum urbem pertinens, quam Notitiae in Lydia, Stephanus in Phrygia collocat, in cujus nummis apud Sestinium Class. gener. p. 106. est ΒΛΑΥΝΔΕΩΝ. Cic. Q. Fr. 1, 2, 2. Altera epistola est de Blaudenio (corrige Blaundenio) Zeuxide, quem scribis certissimum matricidam tibi a me intime commendari. F.]

*BLAX, acis, m. βλάξ, vox Graeca est, quae Bardum et stupidum significat, ut ait Festus in Blitum. Dictionem autem hanc inflexam tradit Caelius a pisce prorsus inutili et siluro persimili, quem ne canis quidem attingat, Lect. Ant. 9, 11. Gloss. Gr. Lat. Blanx, εὐήθης, quod Scaliger ad Fest. merito emendat in Blax. B. A.

[BLĒCHNON, i, n. βλῆχνον, herba quaedam, de qua Plin. 27, 9, 55. Pterin Graeci vocant, alii blechnon, cujus ex una radice complures exeunt filices. F. *Eine Art Farrenkraut.]

[BLĒCHON, onis, m. βλήχων, herba, cujus meminit Plin. 20, 14, 55. Pulegium gustatum a pecore caprisque balatum concitat. Unde quidam Graeci littera mutata blechona vocaverunt. F.]

BLĔMYAE, arum, et Blĕmyi, orum, et Blĕmyes, yum, m. plur. Βλέμυες, populi in Aethiopia fabulosi, qui capite carere dicuntur, ore et oculis pectore affixis. [Haec fere ex Plin. 5, 8, 8. ¶ At G. B. Niebuhr. Inscr. Nubiens. p. 14. et seqq. probat, Blemyos fuisse populos prope Nili cataractas a Dion. orb. Descr. 220. primum, deinde a Strab. 17. aliisque memoratos, eosque originem ducere a gente Libyca: hos Trajano imperante Romanis primo innotuisse, et ab Aureliano, mox a Probo domitos, ac tandem rebellantes a Maximiano devictos; subacta vero ab Arabibus Aegypto eorum nomen penitus interiisse. Claud. carm. de Nilo 19. Per Meroen, Blemyasque feros, utramque Syenem. Prisc. Perieg. 209. Nec longe fervent Blemyorum collibus agri. Avien. Descr. orb. 329. Post Blemyes medii succedunt solis habenas. F.] Adde Vopisc. Aurel. 33. et Prob. 17., et Mamert. Genethl. Maxim. 17. ¶ [Apud Strabon., Plin. aliosque scriptores perperam legitur haec vox duplici m, nam contra est auctoritas poetarum Latinorum, qui l. c. primam syllabam corripiunt, ut et Dion. l. c., et Theocr. Id. 7, 115. F.]

*BLENDĬUM, i, portus in Hispania Tarraconensi. Plin. 4, 20. B. A.

BLENDĬUS, ii, m. pisciculus quidam marinus, cujus meminit Plin. 32, 9, 32. Ceterum Plinii locus in omnibus editionibus, praeter Harduini, habet blenius, quod magis verosimile; nam ab Athen. 8, 10. hic idem pisciculus vocatur βέλεννος, ab Oppian. vero βλέννος, fortasse a βλέννα mucus, quia mucosus est.

*BLENNA, ae, Cretae insulae oppidum. Tab. Peut. B. A.

BLENNUS, a, um, adj. stultus, stupidus, ignarus, vecors. Videtur esse a Graeco βλέννα, mucus, qui per nares emittitur: nam stupidi et ignavi homines sordidi etiam esse solent, et muco madentes. *Pl. Bacch.* 5, 1, 2. Stulti, stolidi, fatui, fungi, bardi, blenni, buccones. ℙ *Dentes blenni* sunt stupidi, rubiginosi, et tanquam mucosa illuvie obsiti. Tales habere se dentes ait famelicus ille diu esuriens apud *Pl. Curc.* 2, 3, 39. Os amarum habeo, dentes blennos; lippiunt fauces fame. Al. leg. *plenos.*

BLEPHARO, onis, m. nomen est personae a *Plauto* inductae in *Amph.* Significat autem hominem magnas palpebras vel cilia habentem: a βλέφαρον, palpebra, vel cilium.

BLERANI, orum, m. plur. populi Tusciae: quorum oppidum Blera, Βλῆρα, nunc *Bieda. Plin.* 3, 5, 8. [Adde *Inscr.* apud *Schiassium*, *Guida del Forast. al Mus. di Bologna* p. 31. Curatori Ocriculanorum, curatori Bleranorum. *F.*]

*BLESTIUM, i, oppidum Britanniae, vulgo, ex *Camdeni* sententia, *Oldtown. Anton. Itin. B. A.*

*BLETISA, ae, oppidum Lusitaniae, juxta Durium amnem, hodie *Ledesma* prope Salmanticam. *Inscr.* ap. *Grut.* p. 199. *n.* 2. *B. A.*

BLITEUS, a, um, adj. ἀνόητος, insulsus, fatuus, stultus: a *blitum. Pl. Truc.* 4, 4, 1. Blitea et lutea est meretrix, nisi quae sapit in vino ad rem suam. Adde *Laber.* ap. *Non.* 2, 93.

BLITUM, i, n. et Blitus, i, m. βλίτον, μινύον, genus est oleris insipidi gustus, celerrime nascens, radice flexa, plurimis capillamentis, semine adeo abundans, ut ejus dejectione per multos annos ipsum se reparet, ut etiam si velis, vix possit aboleri, ut *Pall.* 4, 9. *fin.* loquitur. [**Pl. Ps.* 3, 2, 26. Apponunt rumicem, brassicam, betam, blitum. Ubi inter olera nominatur, quae injucunda sint hominibus. *Paullus* ap. *Festum.* Blitum genus oleris a saporis stupore appellatum esse ex Graeco putatur, quod ab his βλάξ dicitur stupidus. *Isid. Or.* 17, 10. Blitum genus oleris saporis evanidi, quasi vilis beta.] *Varr.* apud *Non.* 17, 2. Empedocles natos homines ex terra ait, ut blitum. *Plin.* 20, 22, 93. Blitum iners videtur, ac sine sapore, aut acrimonia ulla. *Pall. l. c.* Hoc mense blitus seritur solo qualicumque, sed culto. [*Putatur esse Spinacia oleracea *L.;* nobis *Spinat.*]

BO

BOA, ae, f. ὕδρος, genus est serpentis aquatilis, in miram magnitudinem crescentis, adeo ut in unius Claudio principe occisi alvo integer infans inventus sit, testib. *Plin.* 8, 14, 14. et *Solin.* 2., qui ideo hoc nomine appellari scribunt, quod boum lacte mire delectetur. Adhaeret enim vaccis, easque exsugit usque ad sanguinem. Alii ita dictum putant, quod qui ejus morsu icti sunt, boum instar foede turgescant. *Hieron. in Vit. Hilarion. n.* 39. tradit, boas dici, quia tam grandes evadunt, ut boves glutire soleant. *Salm. in Solin.* p. 87. haec omnia fabulosa videntur. Docet autem, *boam* esse a Graeco δύης, pro quo Aeoles βύης dixere, unde *boa* factum esse. Porro δύης idem est ac δύτης, hoc est urinator, a δύνω, seu δύω subeo. In Gloss. quibusdam vet. *boa* eadem est quae *natrix.* ℙ Addit *Festus*, crurum quoque tumorem viae labore collectum, *boam* appellari. *Plin.* 24, 8, 35. docet, *boam* appellari morbum papularum, cum rubent corpora: quod confirmat 26, 11, 73. *n.* 2. *Id.* vero 28, 18, 75. scribit, ita vocari hunc morbum, quia boum fimo sanatur. De *boa* qua morbum significat, intelligendum est illud *Lucilii* ap. *Fest.* in voce *Tama.* Inguen ne exsistat, papulae, tama, ne boa noxit. ℙ In quibusdam codd. apud *Plin.* 28, 18, 75. et 30, 15, 47. et apud *Fest.* scriptum est *bova.* ℙ [*Fuit et Boa insula maris Hadriatici, juxta Dalmatiam, exadversum Tragurium oppidum. *Cod. Theod.* 16, 5, 53. *Boae* audit *Ammian.* 22, 3. et 28, 5. *Bavo* autem *Plin.* 3, 26. ed. *Hard.* Hodie est *Bua. B. A.*]

*BOAGRIUS, i, Βοάγριος, Locrensium amnis, inter Cnemides et Scarphiam, juxta Thronium urbem in Sinum Maliacum delatus. *Plin.* 4, 7. *B. A.*

*BOARIS, idis, insula prope Sardiniam. *Tab. Peut. B. A.*

BOARIUS, a, um, adj. βοάριος, ad boves pertinens. *Inscr.* apud *Grut.* 265, 2. *sub Severo Imp.* Negotiantes boarii. ℙ *Forum boarium* Romae fuit in regione octava prope Circum maximum, partem Velabri continens: quo loco nunc esse creditur Aedes S. Georgii in Velabro. Dictum est *boarium*, quia ibi boves vendebantur, ut *Festus* docet, vel quia in eo positum erat signum bovis ex aere Aeginetico, ut *Plin.* narrat 34, 2, 5. Hinc *Ov. Fast.* 6, 477. Pontibus et magno juncta est celeberrima Circo Area, quae posito de bove nomen habet. Vel tandem quia eo loco Hercules quondam boves suas, Caco interempto, ad pascendum dimiserat, ut innuere videtur *Prop.* 4, 9., *ubi v.* 19. *arva boaria* appellat. *Liv.* 21, 62. In foro boario bovem in tertiam contignationem sua sponte scandisse. ℙ *Lappa boaria* herba est apud *Plin.* 26, 11, 66. *n.* 4.

BOATIM. V. BOVATIM.

BOATUS, us, m. mugitus, clamor, βόημα. *Appul. Met.* 3. p. 130, 17. Praeconis amplo boatu citatus accusator.

*BOAULIA, i. e. boum stabulum. *Symm. Ep.* 1, 1. Recens aetas corrupte Boaulia *Baulos* nuncupat. V. s. v. *Bauli. B. A.*

[BOBERIUS, ii, m. bubulcus, pastor boum. Confer *Ducang. Gloss.* in V. *Bovarius.* Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 250. *col.* 1. L. Domitius L. L. Boberius. *F.*]

BOBSEQUA. V. BUBSEQUA.

BOCAS, piscis genus est a boando, i. e. vocem emittendo appellatus. *Fest.* Quidam leg. *Boca.* [*et duplici *c Isid. Orig.* 12, 6. boccas dicunt etiam boves marinos, quasi boacas.] Videtur autem esse idem qui *box* dicitur a *Plin.* 32, 11, 53., tergum habens pictum, Graece βῶξ et βόηξ et βόαξ παρὰ τὴν βοὴν, hoc est a voce, quam edit: item βόωψ ab oculis praegrandibus. *Rondeletius* tradit in Gallia Narbonensi appellari *bogue.* [*Hodierni Romani eum appellant *boga.*]

BOCCAR, aris vel Bocchor, oris, m. nomen regis cujusdam Maurorum: [**Liv.* 29, 30. Bocchar ea tempestate rex Maurorum erat.] et per synecdochen ponitur pro Mauro quolibet, ut in illo *Juven.* 5, 90. Propter quod Romae cum Boccare nemo lavatur. Al. leg. *Bocchore.* [*Apud *Liv.* 29, 30. eadem est varietas.] ℙ Apud *Arnob.* 1. p. 20. Titanes et Bocchores (vel Bocores) Mauri inter Deos Gentium connumerantur. [*In *edit. Harald.* p. 25. legitur Bucures.]

BOCCHO. V. BUCCO.

[BOCCHORITANUS, a, um, adj. ad Bocchorim seu Bocchorum pertinens, oppidum foederatum in insula Balearium majore, nunc *Majorca*, quodque memoratur a *Plin.* 3, 5, 11. *Inscr.* ap. *Spaletti*, *Tavola ospit.* p. 123. M. Aemilio Lepido, L. Aruntio Cos. (*h. e.* an. U. C. 759.) K. Majis, ex insula Baliarium majore senatus populusque Bocchoritanus M. Atilium M. F. Gal. Vernum patronum cooptaverunt: M. Atilius M. F. Gal. Vernus senatum populumque Bocchoritanum in fidem clientelamque suam suorumque recepit: egerunt Q. Caecilius Quinctus, C. Valerius Incesta praetores. *F.*]

BOCCHUS, i, m. Mauritaniae rex, [*amicus populi Romani, socer Jugurthae, quem L. Syllae ligatum tradidit. *Sall. Jug.* 19. (*al.* 22.) et 80. (*al.* 82.) *Plin.* 5, 2. *Flor.* 3, 1. *Vell.* 2, 12. Huic successit Juba. *Claud. de Consul. Honor.* 4, 39. *B. A.*] Adde *Plin.* 8, 5, 5. ℙ [Eodem nomine fuit appellata herba quaedam fortasse a Juba rege in honorem regis Bocchi, cum *Plin.* 5, 1, 1. narret, illum regem de pluribus plantis scripsisse. *Hesych.* Βὼχ, βοτάνης εἶδος. *Virg. Cul.* 405. Et Bocchus Libyae regis memor; hic amarantus. Hinc *Id. Ecl.* 3, 106. Dic, quibus in terris inscripti nomina regum Nascantur flores. *F.*]

[BODINCOMAGENSIS, se, et

[BODINCOMAGUS, a, um, adj. ad Bodincomagum pertinens, Liguriae oppidum, alias Industriam appellatum, quodque nonnulli putant fuisse, ubi nunc est *Casale. Plin.* 3, 16, 20. *Inscr.* ap. *Don. cl.* 5. *n.* 165. T. Lollius T. L. Masculus IIIIII vir Bodincomagensis. Alia apud *Grut.* 555, 7. P. Ovinconius P. F. Ingenuos domo Bodincomagus. ℙ *Inscr.* primo loco posita habetur etiam apud *Grut.* 431, 5., sed mendose legitur *Bondicomensis. F.* et *B. A.*]

*BODIOCASSES, Galliae populi, dicti et Vadicassii, quod V. *Plin.* 4, 18. *B. A.*

*BODIONTICI, orum, Galliae Narbonensis populi, quorum caput Dinia dictum. *Plin.* 3, 4. *B. A.*

BODONES, um, sunt termini agrarii quoddam genus. *Paul. Sent.* 5, 22. Qui terminos effodiunt, vel exarant, arboresve terminales evertunt, vel qui convellunt bodones etc. [*Recte tamen dubitat *Schulting.*, haec verba ipsius Paulli esse ac suspicatur ea ab *Aniano* potius profecta esse. Nullus enim scriptor saeculo quarto antiquior hac voce usus est. Cf. *du Fresne in Gloss. Latin. med. et inf. aet.* Hoc auctore *bodones* significant tumores ex terra congesta ad agrorum fines.] Videntur idem esse ac *botones*, *botontini*, et *botontones:* quae voces leguntur apud auctores rei agrariae. *Faust.* et *Valer.* ap. *Goes.* p. 306. In limitibus vero, ubi rariores terminos constituimus, monticellos plantavimus de terra, quos botontinos appellavimus. ℙ Sunt tamen hae cadentis Latinitatis voces non adhibendae.

*BODOTRIA, ae, aestuarium in Britannia, hodie *the Frith of Forth*, nempe in ea Britanniae parte, quae Scotia nominatur. *Tac. Agr.* 23. *B. A.*

*BOEA, ae, f. Βοία, oppidum Laconiae. *Plin.* 4, 5. ℙ *Βοιαὶ* est *Pausan. Lacon.* 3, 21. V. *Pleiae. B. A.*

BOEBE, es, f. Βοίβη, oppidum Thessaliae, cui vicina est palus *Boebeis* dicta. *Ov. Met.* 7, 231. juncosaque litora Boebes. [*Potest tamen hic *Boebe* etiam de palude dictum esse, ut *Liv.* 31, 4. Qui circumcolunt Boeben paludem.]

BOEBEIS, idis, f. Βοιβηΐς, palus, seu lacus Thessaliae ad radices Ossae montis. *Lucan.* 7, 176. Ire per Ossaeam rapidus Boebeida sanguis. Adde *Plin.* 4, 8, 11. [**Liv.* 27, 32. Per Achaiam Boeotiamque et Boebeidem in Thessaliam pervenit. Sed *Drak.* ibi edidit Euboeam.] ℙ *Sanctas undas* hujus lacus nominat *Prop.* 2, 2, 63., quod in iis dicatur olim Minerva pedes lavisse.

BOEBEIUS, a, um, adj. ad Boeben oppidum, vel ad Boebeidem lacum pertinens: et ponitur generatim pro Thessalico. *Val. Fl.* 3, 543. de Hyla: Praereptum quanto proles Boebeia questu Audiet! etc. Fuit enim Hylas Argivus, hoc est Argis Thessaliae oppido (de quo in ARGOS dictum est) ortus.

BOEBICIUS, a, um, adj. idem ac Boebeius seu Thessalicus. *Lucan.* 6, 382. Pinguis Boebicio discessit vomere sulcus. Al. leg. *Boebiaco* eod. sensu.

BOEOTARCHES, ae, m. Βοιωτάρχης, h. e. Boeotorum princeps: nomen supremi magistratus apud Boeotos. *Liv.* 33, 27.

BOEOTIA, ae, f. Βοιωτία, regio Graeciae inter Atticam, Euripum, Phocidem, et sinum Corinthiacum: cujus praecipua urbs fuere Thebae cognomento Boeotiae, duorum numinum, Liberi atque Herculis patria, ut est apud *Plin.* 4, 7, 11. Nomen habuit a bove, quo duce Cadmus in ea loca pervenit, ubi Thebas condidit, ut est apud *Ov. Met.* 3. *init.*, vel a Boeoto filio Neptuni et Menalippes, vel Antiopae, vel Arnes Aeoli filiae, ut est apud *Hyg. fab.* 186. Sunt in ea nemus Heliconis, mons Cithaeron, fontes Arethusa, Dirce, Hippocrene, et Aganippe, a poetis passim celebrata nomina. *Plin. l. c.* ℙ Fuit etiam *Boeotia* uxor Hyantis, mater Plejadum. *Hyg. Astron.* 2, 21. ℙ Una etiam ex amissis Plauti comoediis *Boeotia* inscripta fuit, de qua V. *Gell.* 3, 3.

BOEOTICUS, a, um, adj. ad Boeotiam pertinens. *Plin.* 18, 7, 12. *n.* 2. Frumentum Boeoticum. *Id.* 19, 5, 23. Boeoticus cucumis. Et *ib.* 25. Boeoticus napus. *Liv.* 42, 43. Boeoticum concilium.

BOEOTIS, idis, f. idem ac Boeotica. *Mela* 2, 3. Locris, Phocis, Boeotis.

BOEOTIUS, a, um, adj. ad Boeotiam pertinens, Βοιώτιος. *Cic. Div.* 1, 18. Bacis Boeotius. *Ov. Met.* 3, 13. Boeotia moenia. *Prop.* 2, 7, 83. Boeotius Haemon. *Val. Fl.* 5, 80. Boeotia Thyas.

BOEOTUS, a, um, adj. Βοιωτὸς, idem ac Boeotius. *Stat. Th.* 7, 424. Boeota flumina. *Ov. Fast.* 5, 493. Quorum si mediis Boeoton Oriona quaeris etc. *Boeoton* accusativus est Graecae positionis pro *Boeotum. Stat. Th.* 4, 360. Boeotae urbes. *Ov. Met.* 12, 9. Boeota tellus. *Lucan.* 3, 174. Boeoti duces. ℙ *Boeoti, orum*, sunt Boeotiae populi, qui ingenio hebeti propter aeris crassitudinem habiti sunt. *Hor. Ep.* 2, 1, 244. Boeotum in crasso jurares aere natos. Adde *Liv.* 33, 29.

BOETHIUS, ii, m. Anicius Manlius Torquatus Severinus Boethius patria Romanus, genere nobilissimus, religione christianus floruit initio saeculi Christi VI. sub Theodorico Gothorum rege. Praecipuis honoribus in patria functus, et ad consulatum ter evectus est. Ex Elpide uxore duos habuit filios, Patricium et Hypatium, qui et ipsi patre vivo consulatum gesserunt. Sed cum tandem in suspicionem venisset ipsi Theodorico de mutando reipublicae statu atque Italia in libertatem vindicanda, Ticinum in exsilium pulsus est, publicatis omnibus bonis, ibique in carcerem conjectus, atque post sex circiter menses ejusdem regis jussu interfectus an. a Chr. n. DXXVI. Vir fuit in omnibus fere disciplinis eruditus: scripsitque multa, quorum bona pars adhuc exstat, inter quae praecipue laudantur libri quinque *De consolat. Philosophiae*, quos in carcere confecit, partim soluta, partim ligata oratione, tanta doctrina et elegantia Latini sermonis, quantam vix aetas illa ad barbariem inclinata capere potuisse videtur.

[BOETHIUS, i, m. βοηθὸς, adjutor, auxiliator. Speciatim ita appellantur adjutores scribarum. *Impp. Theod. et Valentin. Cod.* 10, 69, 4. Boethi, logistae. [*V. s. v. *Adjutor.*] ℙ [*Item caelator et statuarius, Carthaginiensis. *Cic. Verr.* 2, 2, 14. *Plin.* 23, 55. 33, 12. et 34, 8. ℙ Item Stoicus, prognosticorum causas elicere conatus. *Cic. de Div.* 1, 8. et 2, 21. *B. A.* Est etiam cognomen Romanum. *Inscr.* apud *Marin. Frat. Arv.* p. 391. M. Ulpius Boethus. *F.*]

[BOGUDIANUS, a, um, adj. ad Bogudem pertinens, Mauritaniae Tingitanae regem, de quo *Hirt. B. Alex.* 3, 59. et 62. *Plin.* 5, 2, 1. Mauritania Bogudiana, *h. e.* quae Bogudis imperio subjecta erat. *F.*]

BOJA, ae, oppidum vel regio Bojorum, apud *Caes. B. G.* 7, 14., ubi tamen lectio eruditis suspecta est. [*Cf. infra BOJI.]

BOJAE, arum, f. plur. κλοιοὶ, vincula ferrea, vel lignea, vel lorea, quibus noxiorum colla adstringuntur. *Pl. Asin.* 3, 2, 5. Nervos, catenas,

carceres, numellas, pedicas, bojas. *Prud. praef. Psych.* 34. Attrita bojis colla. *Pl. Capt.* 4, 2, 108. Bojam terere. V. BOJI. *Hieron.* 5. *in Hierem. n.* 27. Fac tibi vincula et catenas, sive κλοιοὺς, qui Hebraice appellantur *mothot*, et sermone vulgari bojas vocant. ¶ Putant etymologi dictas esse a βόειος, bubulus; et proprie significare vinculum colli ex corio bubulo factum.

BOICUS, a, um, adj. ad Bojos pertinens, ut Boicus ager. *Festus.*

BOJI, jorum, m. plur. Βόϊοι, populi Galliae Lugdunensis, ubi nunc sunt Borbonienses, hodie *le Bourbonnois. Plin.* 4, 18, 32. ¶ Hi Alpes aliquando transgressi Poenino monte, ut est apud *Liv.* 5, 35., in Italia pedem fixerunt, pulsisque indigenis, varia tenuere oppida, et Laudem Pompejam condidere, ut *Plin.* 3, 17, 21. narrat. Habitarunt in iis locis, ubi nunc Ducatus Parmensis, et Mutinensis, et ager Bononiensis; multaque cum Romanis bella gessere: a quibus tandem devicti sunt. Coacti igitur alio migrare in Germaniam transiere, et in ea regione consederunt, quae nomine ab iis accepto *Bojemum* a *Tac. G.* 28. appellatur, et *Bojohemum* a *Vellejo* 2, 109., nunc [*"*Boehmen*," i. e. Bo heim s. *Bojorum domicilium.*] Sed inde quoque pulsi sunt a Marcomannis. *Tac. ib.* 42. Plura de *Bojis* V. apud geographos. ¶ *Bojus est, Bojam terit* dictum est jocose a *Plauto* de quodam servo compedito. Ejus verba sunt *Capt.* 4, 2, 107. *Er.* Stalagmus cujus erat tunc nationis cum hinc abiit? *He.* Siculus. *Er.* at nunc Siculus non est: Bojus est, Bojam terit: liberorum quaerundorum causa ei, credo, uxor data est, *h. e.* nunc est in vinculis, boja constrictus. Ludit autem in ambiguo. Videtur enim velle dicere, uxorem eum ex Bojorum gente duxisse. Cui simile est illud, *Gallam subigere*, dictum a quodam sutore apud *Macr. Sat.* 2, 2.

*BOION, i, Βόϊον, oppidum Doridis. *Plin.* 4, 7. *B. A.*

[BOISCUS, i, m. βοσκὸς vel βοϊσκὸς, pastor. Cognomen Romanum. *Inscr.* apud *Grut.* 983, 3. Magidius Boiscus. *F.*]

BOLA seu Vola, ae, f. vetus oppidum Latii in Aequis, via Appia. *Virg. A.* 6, 776. Pometios, castrumque Inui, Bolamque, Coramque. ¶ *Liv.* 4, 49. *Volas* appellat plurali numero.

BOLANUS seu Volanus, a, um, adj. ad Bolam pertinens. *Liv.* 4, 49. Volanus ager. ¶ *Bolani*, seu *Volani*, *orum*, sunt Bolae populi. *Liv. l. c.*, *Plin.* 3, 5, 9. ¶ Fuit etiam *Bolanus* inter Romana cognomina, ut *M. Vettius Bolanus* ap. *Tac. A.* 15, 3. [**Cic. Fam.* 13, 77. *B. A.*]

[BOLBIO, onis, m. magno bulbo seu tubere vel capite in bulbi formam praeditus: a Graeco βολβὸς, bulbus. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Rosin. Dissert. Isag. tab.* 15. M. Caninius M. L. Bolbio. *F.*]

*BOLBITINE, es, oppidum in Aegypto, in Delta. Inde *ostium Bolbitinum* apud *Plin.* 5, 10. vel *Bolbiticum* ap. *Melam* 1, 9. *extr.*, nempe unum ex septem Nili ostiis. *B. A.*

BOLBITON, i, n. βόλβιτον, vox Graeca fimum bubulum significans. *Plin.* 28, 17, 68. Fimi taurini, sed et bubuli, (de armentivis loquor) quod bolbiton vocant, cinis etc.

*BOLBULAE, arum, insula prope Cyprum. *Plin.* 5, 31. *B. A.*

*BOLELASGUM, i, Galatiae oppidum. *Anton. Itin. B. A.*

*BOLENIA, gemma, quae nimbo invenitur, glebae similitudine. *Plin.* 37, 10. Sed *Hard.* mavult *bolae*, i. e. βῶλοι. *B. A.*

BOLETAR, aris, n. vasis genus, in quo boleti apponebantur; sed usurpatum est pro quolibet escario vase. *Mart.* 14, 101., cui titulus *Boletaria.* [*Pluralis *boletaria* etiam apud *Schol.* ad *Juven.* 11, 137. ad vocem *Pergula* adscribentem: coquina qua boletaria ponuntur.] Cum mihi boleti dederint tam nobile nomen, Prototomis (pudet heu!) servio cauliculis. *Trebell. Claud.* 17. Boletar halieuticum argenteum librarum XX. *Salmas.* putat ideo *halieuticum* dici, quia ἁλιεία, hoc est piscatorem haberet insculptum. In vet. editionib. quibusdam legitur *voletar.* Facile enim *b* in *v* transit, ut diximus initio hujus Litterae. Sunt qui legendum putant *boleter halieuticum*, et exponunt rete aut quidpiam simile ad pisces capiendos. Ceterum *boletar* legitur etiam apud *Apic.* 2, 1., 5, 2. et 8, 7., et ubique vas escarium seu culinarium significat.

BOLETUS, i, m. βωλίτης, genus fungi omnium optimi, sed simul maxime periculosi, ut qui facillime venenum attrahat, ut *Plin.* 22, 22, 46. ostendit. Dictus est a βῶλος, vel qua glebam significat, quia figura sua globosa rotundae glebulae similis est; vel qua rubricam significat propter colorem. *Mart.* 3, 60. Sunt tibi boleti: fungos ego sumo suillos. ¶ Nascitur primo tuberis figura, quam *volvam* dicunt, colore albo; intus est boletus rubei coloris, ceu in ovo est luteum. Ipsa quoque tunica boleti adhuc infantis gratiam habet in cibis. Boleto nascente ea rumpitur; mox increscente in pediculi corpus absumitur. Haec ex *Plin. l. c.* ¶ Hoc fungorum genere Claudius imperator, Agrippinae fraude sublatus dicitur: quam rem tanquam certam narrat *Plin. l. c.*, *Mart.* 1, 21., *Juven.* 5, 147. et alii; ut dubiam affert *Suet. Claud.* 44. ¶ In magno pretio tale cibi genus olim fuit. *Mart.* 13, 48. Argentum atque aurum facile est laenamque, togamque Mittere; boletos mittere difficile est.

BOLIMUS. V. BULIMUS.

*BOLINGAE, arum, Indiae populi, ad Indum flumen. *Plin.* 6, 20. *B. A.*

BOLIS, idis, f. βολίς, Graeca vox, quae significat missilem hastam seu jaculum: a βάλλω, jacio. Hinc *bolides* dicuntur coelestes faces, totae ardentes, et longum limitem trahentes. *Plin.* 2, 26, 25.

BOLITES, ae, m. βολίτης, vocatur ab Asianis radix lychnidis herbae. *Plin.* 21, 26, 98.

BOLOE, βῶλοι, gemmae sunt, quae nimbo cadere dicuntur, glebae similitudine. *Plin.* 37, 10, 55.

BOLONAE, arum, m. plur. *Arnob.* 2. p. 70. Cybiarios, salinatores, bolonas, unguentarios etc. *Don.* ad illud *Ter. Eun.* 2, 2, 26. *Cetarii*, *lanii*, *coqui* etc. Cetarii, qui cete, id est magnos pisces venditant, et bolonas exercent. *Muret.* docet *bolonas exercere* dici eos, qui solent non singulos pisces, sed universos retis jactus simul vendere: a βόλος, retis jactus; quod a βάλλω, jacio. In *Gloss. Isid.* Bolonae dicuntur, qui diversa genera piscium emunt. In *Gloss. Philox.* bolonae exponuntur μεταπράται, παλιγκάπηλοι, hoc est qui emunt, ut postea vendant. [*Bolona s. bolonae duas igitur significationes habet; primum dicitur de homine qui pisces venditat; tum de negotio quod quis ponit in venditandis piscibus.] ¶ In quibusdam *Arnob. codicib.* legitur *volones*: sed facile *b* in *v* transit, ut dictum est initio hujus Litterae.

BOLTINIA Tribus pro *Voltinia* legitur in *Inscr.* ap. *Grut.* 546, 2. Saepe enim *v* in *b* transit, ut initio hujus Litterae dictum est.

BOLUS, i, m. βόλος, Graeca vox, quae jactum significat: a βάλλω, jacio. Latine sumitur aliquando pro jactu talorum. *Pl. Rud.* 2, 3, 29. O Neptune lepide salve, nec te aleator ullus est sapientior. Profecto nimis lepide jecisti bolum. *Id. Curc.* 5, 2, 12. Si vis tribus bolis, vel in chlamydem. Adde *Auson. Profess.* 1, 26. Omnes enumerasse bolos. ¶ Item pro jactu retis, et pro piscibus, qui uno retis jactu capiuntur. Ad hanc item notionem pertinet locus *Pl. Rud.* 2, 3, 29. supra allatus. *Suet. Rhet.* 1. Adolescentes urbani litus ingressi piscatores trahentes rete adierunt et pepigerunt, bolum quanti emerent. ¶ Hinc translate accipitur pro praeda, aut lucro. [*Non recte haec tradit Forc., qui has voces non distinguit. Sed differunt ita: bolus ubi *jactum* significat aut talorum aut piscium, penultimam corripit, siquidem Graecis eo significatu sonat ὁ βόλος; at alia est vox bolus, quae proprie *offam* significat, tum transfertur ad *lucri damnive* notionem exprimendam: hac significatione penultimam producit, quod a βῶλος, *gleba*, *globulus* descendit.] *Varr. R. R.* 3, 14. Cochleae magnum bolum deferunt aeris. [**werfen einen tüchtigen Klumpen Geld ab.*] *Id. ib.* 2, 16. Sed ut ad hunc bolum pervenias. [*Hic error aliquis subest. Varronis liber secundus in undecim tantum capita divisus est. Sed leguntur haec verba apud *Varr. R. R.* 3, 2. Verte: *aber dass so ein guter Bissen an dich kommt.*] *Ter. Heaut.* 4, 2, 6. Crucior, bolum tantum mihi ereptum tam subito e faucibus. [**einen so guten Bissen.*] Adde *Pl. Truc.* 4, 2, 12. *Id. Pers.* 4, 4, 106. Dabit tibi grandes bolos. ¶ Et pro jactura, damno. Hinc *tangere*, aut *multare aliquem bolo* est circumvenire, decipere, damno afficere; ducta translatione a piscatoribus, qui rete jaciendo pisces decipiunt et capiunt. *Pl. Poen. prol.* 101. Quia amare cernit, tangere hominem vult bolo. *Id. Truc.* 4, 3, 70. Verum hoc ego te multabo bolo: sex talenta magna a dote demam pro ista inscitia. Adde *ib.* 1, 1, 10.

*BOLUS, i, V. *voc. praec. med.*

*BOMAREI, orum, populi Asiae ulterioris, in Bactriana, vel Bactrianae saltem vicini. *Plin.* 6, 16. *B. A.*

BOMBAX! Interjectio est hominis laete, vel cum admiratione approbantis, vel etiam negligentis et contemnentis. *Pl. Ps.* 1, 3, 131. Fur. *B.* babae. *P.* fugitive. *B.* Bombax. *P.* fraus populi. *B.* planissime. ¶ Etiam Graeci hoc habent adverbium, a quibus mutuatus est *Plautus.* Legitur enim apud *Aristoph. in Thesmoph. v.* 46. ubi vim habet irridentis et contemnentis.

BOMBICUM, i, n. bombus, clamor. *Venant. de Vita Martini* 4, 450. Intolerabilium per inania bombica jactans.

BOMBILO. V. BOMBITO.

BOMBINATOR. V. BOMBITATOR.

*BOMBIO. V. BOMBITO *in f. B. A.*

BOMBITATIO, onis, f. est sonus apum, ait *Festus*, ab ipso sono dictum, sicut mugitus boum, hinnitus equorum. Al. leg. *Bombizatio*, al. *Bombigatio.* [**Grot.* mavult *Bombilatio. B. A.*]

BOMBITATOR, oris, m. qui bombum edit instar apum. *Capell.* 9. *fin.* [ubi tamen *ed. Vulcan.* habet *bombinatore*, *Grot.* proponit *bombilatore.*]

BOMBITO, as, n. βομβῶ, bombum edere, quod est apum. *Auctor carm. Philom.* 36. Bombitat ore legens munera mellis apis. Ita enim legendum, non *bombilat*, ut monuit *Giphan.* ad *Lucr.* 2, 1114. in voce *Perfice*, et *Voss.* in *Etym.* in *Bombus.* [**Vet. Gloss.* Βομβῶ, bombio.]

BOMBOMACHIDES, ae, m. nomen imperatoris fictum risus causa a *Pl. Mil.* 1, 1, 14. quasi *clamore pugnans*: a βόμβος, clamor, et μάχομαι, pugno.

*BOMBOS, i, flumen Ciliciae. *Plin.* 5, 27. *B. A.*

BOMBUS, i, m. βόμβος, Graeca vox a sono ficta. Dicitur de murmure apum, de tubarum cantu, de clamore plaudentis turbae et similibus. Primo autem et proprie dici videtur de apibus: unde *bombitare*, *bombitatio*, *bombitator. Varr. R. R.* 3, 16. Ex apibus conjecturam capiunt, si intus faciunt bombum. *Lucr.* 4, 545. Tuba reboat raucum bombum. *Cat.* 64, 263. Multi raucisonis efflabant cornua bombis. *Capell.* 2. p. 34. Ut Musarum cantus aliquanto bombis tympani obtusior redderetur. *Ennius* apud *Fortunatian. in Dialect.* sonum pedum *bombum pedum* dixit. *Suet. Ner.* 20. narrat, tria plausuum genera edi solita ab adolescentibus, quos ut sibi cantanti acclamarent, Nero delegerat, vocata fuisse *bombos*, et *imbrices*, et *testas*. *Bombi* autem fuisse videntur cum eadem vox ab omnibus simul magna voce bis terque repetebatur: *imbrices* plausum significabant ad similitudinem pluviae super tegulas crepitantis obstrepentem: *testae* ideo fortasse dictum est tertium plausuum genus, quod testarum collisarum crepitus similem sonum edebat. Haec ex *Casaub. ad Suet.*

*BOMBYCINATOR, oris, m. purpuram faciens. *Gloss. Isid. B. A.*

*BOMBYCINO, as, purpuram facio. *Isid. Gloss. B. A.*

BOMBYCINUS, a, um, adj. βομβύκιος, qui est ex bombyce, sericus. V. BOMBYX. *Juven.* 6, 258. Hae sunt, quae tenui sudant in cyclade, quarum Delicias et panniculus bombycinus urit. *Mart.* 14, 24. Taenia ne madidos violet bombycina crines. *Plin.* 11, 22, 26. Bombycina vestis. ¶ *Bombycina* absolute sunt vestes bombycinae. *Mart.* 11, 50. Nunc furtiva lucri fieri bombycina possunt. Adde 8, 68. ¶ [**Bombycinum* genere neutro de textura bombycum. *Isid.* 19, 22. Bombycina vestis a bombyce vermiculo, qui longissima ex se fila generat, quorum textura *bombycinum* dicitur, conficiturque in insula Coo.]

BOMBYCIUS, a, um, adj. βομβύκιος. *Bombyciae arundines* ap. *Plin.* 16, 36, 66. dicuntur, quae lanugine bombycis simili obductae sunt. ¶ [*Potest autem esse *Bombyciae* nom. plur. voc. *Bombycias*, *ae*; quod magis placet. *Bombycias* Graece est βομβυκίας et κάλαμος βομβυκίας apud *Theophrastum*, *Hist. Plant.* 4, 12. Cf. *Salm.* ad *Tert. de Pallio* p. 234. et *Exerc. Plin.* p. 296. Adde *Isid.* 12, 15. *B. A.*]

BOMBYLIUS, ii, m. βομβυλιός. V. in v. seq.

BOMBYX, ycis, m. βόμβυξ. Primo ita appellatur insectum quoddam ex vesparum genere, in Assyria proveniens, majus tamen, quam vespa. Nomen habet a *bombo*, quem apum instar edit. Nidum luto fingit salis specie, applicatum lapidi, tanta duritie, ut spiculis perforari vix possit. In eo ceram largius, quam apes, facit; deinde majorem vermiculum. *Plin.* 11, 22, 25. ¶ Secundo *bombyx* dicitur aliud insectum e grandiore nascens vermiculo, et gemina protendente cornua. Hoc primum eruca fit; deinde quod vocatur bombylius (al. leg. *bombylis*) ex eo necydalus; ex hoc in sex mensibus bombyx. Telam araneorum modo texit ad vestem luxumque feminarum; quae bombycina appellatur. Hujusmodi telas redordiri, rursusque texere prima invenit in Ceo insula mulier Pamphila, Latoi filia. *Plin. l. c.* ¶ Etiam in Co insula bombycas nasci traditur ex floribus cupressi, terebinthi, fraxini, et quercus imbre decussis et putrefactis. Fieri autem primo papiliones parvos nudosque: mox frigorum impatientia villis inhorrescere, et adversum hiemem tunicas sibi instaurare densas, pedum asperitate radendo lanuginem foliorum. Hanc ab iisdem cogi unguium carminatione, mox trahi inter ramos, et tenuari ceu pectine: postea apprehensam corpori involvi nido seu folliculo volubili. Tum ab homine tolli, fictilibusque vasis tepore et furfurum esca nutriri; atque ita subnasci sui generis plumas, quibus vestitos ad alia pensa dimitti. Eam vero lanuginem nidi forma coactam aqua macerari, ut lentescat, mox in fila tenuari junceo fuso: inde vestes confici. *Plin. ib.* 23, 27. ¶ Ex his satis apparet, quos nunc habemus bombyces, alterius quidem speciei esse ab iis, quos *Plinius* memorat, similes tamen, ut eadem omnibus appellatio aptissime tribui possit. Putat nihilominus *Salm.* ad *Tert. Pall.* 3., nec ab-

surde, bombyces *Plinii* eosdem omnino fuisse cum nostris, sed *Plinium*, cum apud falsum quendam scriptorem eam invenisset descriptionem, quam attulimus, sine delectu arripuisse, quod veram esse putaverit. [*Primos bombyces anno 551. p. Ch. a duobus monachis Constantinopolin delatos esse auctor est *Procop. de bello Goth.* 4, 17.] ¶ Saepe *bombyx* sumitur pro veste ex bombyce, vel pro ipsa bombycis lanugine. *Prop.* 2, 2, 25. Nec si qua Arabio lucet bombyce puella. *Arabium bombycem* appellat, quia in Arabia felici bombycinae vestes optime texebantur. *Lucere* autem puella dicitur, quia ex bombyce fiebant vestes pellucidae, et visum transmittentes: iisque ditiores feminae, et luxui deditae utebantur: quod et *Plin.* adnotavit 11, 22, 26., queriturque *Sen. ep.* 90. et *Ben.* 7, 9. nihil in iis esse, quo defendi corpus aut denique pudor possit. *Mart.* 8, 68. Femineum lucet sic per bombycina corpus. ¶ *Bombyx* cum pro lanugine aut veste bombycina ponitur, etiam feminino genere effertur. *Plin.* 11, 23, 27. Assyria tamen bombyce adhuc feminis cedimus. ¶ Sed et ipsum animal femineo genere usurpatum legitur. *Tert. Pall.* 3. Prorsus haud latet, bombycem, quae per aerem aliquando araneorum more etc. ¶ Aliquando accipitur pro quavis tenuiore ac molliore lanugine. *Plin.* 19, 1, 2. *n.* 3. *de frutice ferente gossipium.* Parvus est, similemque barbatae nucis defert fructum, cujus ex interiore bombyce lanugo netur. ¶ Lis est inter eruditos non levis, utrum *serica* et *bombycina* antiquorum idem sint vestis genus, an diversum. Distincta esse putat *Lips.* in *Exc. I.* ad *Tac. A.* 2.: bombycina enim e verme, serica ex arborum lana fuisse. Distinguit etiam *Paul. Sent.* 3, 7. *a med.* illis verbis: Veste legata, ea cedunt, quae ex lana et lino texta sunt, item serica, et bombycina. [*Ulp. Dig.* 34, 3, 23. Vestimentorum sunt omnia lanea lineaque vel serica vel bombycina.] Contra *Salm. Exerc. Plin.* ad *Solin.* 24., in *adnotat.* ad *Tert. Pall.* 3. et *ad Vop. Aurel.* 45. pluribus ostendit, sericum et bombycinum eandem omnino rem esse. Quod enim Seres, a quibus *sericum* denominatum est, lanuginem arborum depectere dicuntur tum a *Virg. G.* 2, 121., tum a *Plin.* 6, 17, 20. et aliis, eam ipsam lanuginem nihil aliud esse, quam telam ac texturam bombycum, quos in ramis arborum texere idem *Plin.* tradit, ut supra dictum est. Re itaque haec duo idem esse, nomine tamen distincta, quia sericum dictum sit, quod a Seribus texebatur; bombycinum, quod in Cea insula. *Salm.* adstipulantur *Isid. Orig.* 19, 27. et *Serv.* ad *loc. Virg. cit.*, eaque sententia vero propior videtur. ¶ [Ex his autem omnibus omnino apparet, sero admodum Romanos Italosque ceteros, omnesque Occidentis regiones cognovisse, quale esset bombycinum opus, quid serica materies. Putabant enim lanuginem esse, quae ex arborum frondibus depecteretur, quemadmodum mollis illa et alba lana, quam *gossipion* dicunt. *Virg. G.* 2, 121. Velleraque ut foliis depectant tenuia Seres. *Plin.* 6, 17, 20. Seres lanicio silvarum nobiles perfusam aqua depectentes frondium canitiem. *Ammian.*, qui vixit saeculo Christi IV. sub Constantio proximisque imperatoribus usque ad Theodosii tempora, 23, 6. Apud Seres silvae sublucidae, a quibus arborum fetus aquarum adsperginibus crebris velut quaedam vellera mollientes, ex lanugine et liquore mixtam subtilitatem tenerrimam pectunt, nentesque subtegmina conficiunt sericum. Tradit vero *Zonar. Annal.* 14, 9. Imperante Justiniano, *h. e.* circa dimidium saeculi VI., ova bombycum a Monachis quibusdam ex India in Graeciam translata fuisse, ac tunc primum apud nos integrum animalium opus, totumque sericum artificium innotuisse. *Isid. Orig.* 19, 27. Sericum dictum, quia id Seres primi miserunt. Vermiculi enim ibi nasci perhibentur, a quibus haec circum arbores fila ducuntur. Vermes autem ipsi Graece βόμβυκες nominantur. Hac de re legenda omnino est adnotatio *Camilli Silvestri* ad *v.* 66. *sat.* 2. *Juven.*, ubi pluribus verbis et firmissimis argumentis ostendit, sericum multo nobilius fuisse bombyce, quippe quod respondeat illi filo, quod nos *orsojo*, bombycem vero illi materiae quam *bavella*, *bavelline* aut *capecciole* nominamus. *F.*]

*BOMILCAR, aris, m. Amilcaris filius, Poenorum dux, veniens in suspicionem Carthaginiensibus, quod cum Agathocle conspiraret, in medio foro patibulo suffixus est. *Justin.* 22, 7. ¶ Bomilcar alius, a Jugurtha impulsus, Massivam sustulit; mox contra ipsummet cum Nabdalsa conspirans, re detecta poenas dedit. *Sall. Jug.* 35, 36. *B. A.*

*BOMITAE, arum, Syriae oppidum, in Antiochena, ad Amanum montem. *Plin.* 5, 31. *B. A.*

[BOMONICAE, arum, m. plur. βωμονεῖκαι, a βωμὸς ara, et νεικέω contendo, ita appellati Lacedaemone pueri impuberes, qui super aram Dianae impositi contendebant de sustinendis verberibus, donec ex eorum corpore sanguis efflueret, qui instar esset sacrificii. *Hyg. fab.* 261. Ad Laconas Diana translata est, ubi sacrificii consuetudo adolescentum verberibus servabatur, qui vocabantur bomonicae, quia aris superpositi contendebant, qui plura posset verbera sustinere. Haec eadem leguntur apud *Serv.* ad *A.* 1, 116. Adde *Lactant.* ad *Stat. Th.* 8, 437., ubi tamen Graece scribit. *Pl. Capt.* 3, 1, 12. *plagipatidas* appellat. V. SPARTANUS. *F.*]

BONA Dea, Ἀγαθὴ Θεά. Hoc nomine terra ipsa culta est a Romanis: quia omnium nobis ad victum bonorum causa est. Dicta est etiam *Fauna*, quia omni usui animantium favet: item *Fatua* a fando, quod infantes partu editi non prius vocem edunt, quam terram attigerint: (vel quia mulieribus fata canere consueverat, ut *C. Bassus* apud *Lactant.* 1, 22. docet.) *Opem* quoque appellarunt, quod ipsius ope et auxilio vita constet. Haec ex *Cornelio Labeone* tradit *Macr. Sat.* 1, 12., ubi addit alios putare, eandem esse ac Majam, alios Junonem, alios Semelem, alios Medeam. Sed *Varro* apud *eund. Macr.* et *Lactant. ib.* docent, Bonam Deam Fauni filiam fuisse, adeo pudicam, ut extra γυναικωνῖτιν nunquam sit egressa, nec nomen ejus in publico fuerit auditum, nec virum unquam viderit, nec a viro visa sit: propter quod ejus aedem ingredi, et sacris adesse viris nefas erat. Solae enim mulieres, et in operto, ei operabantur. Quam religionem violavit P. Clodius. Cum enim C. Caesaris Pont. Max. uxorem Pompejam deperiret, repertus est aliquando in ejusdem Caesaris domo, ut *Suet. Caes.* 6. et 74. narrat, muliebri habitu inter matronas sacrificantes, et ab Aurelia C. Caesaris matre agnitus atque expulsus. Cujus rei toties fere mentio fit a Cicerone, quoties in P. Clodium invehitur. Adeo autem masculini sexus vitabatur consortium, ut etiam picturae masculorum animalium eo loco contegerentur, ut *Sen. ep.* 97. et *Juven.* 6, 340. docent. Multa tamen impudicitiae crimina a mulieribus in hujus Deae sacris admitti solita perstringit *Id. Juven. ib.* 313. ¶ [*Viscont. Monum. degli Scip.* p. 38. *edit. Mediol.* putat antiquissimum hujus Deae nomen derivari a Δηώ, *Ceres;* hinc factum *Deona* et *Duona* ut a Λητώ, *Latona*, deinde *Buona Mater*, seu Δημήτηρ, hinc *Bona Mater. Ov. A. A.* 3, 637. vocat *Bonam Divam. F.*] ¶ Hujus sacrificia erant instituta pro salute populi Romani. In his porca caedebatur, et vas cum vino inferebatur, mutatis tamen nominibus, ut vas ipsum *mellarium*, vinum *lac* appellaretur: quia ejus Deae pater stuprum ei obtulisse traditur, et reluctantem decipere per ebrietatem voluisse. *Macr. l. c.* ¶ [*Juven.* 2, 86. Atque Bonam tenerae placant abdomine porcae Et magno cratere Deam: sed more sinistro Exagitata procul non intrat femina limen: Solis ara Deae maribus patet. Hoc *Juven.* loco Minervae Quinquatria intelligi nonnulli interpretes arbitrantur, quae in Albano celebrabantur, collegio a Domitiano instituto, ut narrat *Suet. Dom.* 4., Bonam autem dici putant, quod haec Minervae sacra ita celebrarentur, ut sacra Bonae Deae, porca scilicet caesa et vino illato; sed contrario ritu, amotis scilicet feminis, ut in Bonae sacrificiis excludebantur mares. Haec vero de sacerdotibus Minervae in monte Albano commode intelligi nequeunt; nam dissimiles dubio procul fuerunt Minervae et Cybeles cultus; praeterea minime probandum est, tantae infamiae auctoritatem quasi publicam praebuisse Domitianum, etsi malum principem; nullum insuper ea de re etiamnum exstat monumentum; denique ideo tantum institutum a Domitiano collegium et Minervae dicatum fuerat, ut *ederet eximias venationes, et scenicos ludos, superque oratorum ac poetarum certamina*, ut ait *Sueton. l. c.* Alii eadem dici volunt de sacris ipsis Bonae Deae, quae tunc temporis Romae privatim a solis maribus colerentur, ut falso existimavit *Jo. Ant. Vulpius* ad *Tib.* 1, 6, 22. Unde vero qui ita explicant, haec acceperunt? Cum igitur ex mera conjectura potius, quam alio quovis monumento freti hujus loci interpretationem dederint eruditi, nos putamus illa sacra fuisse simulata, et verorum Bonae Deae sacrorum parodiam ridiculam ab impiis hominibus in orgiis privatis peractam, ad irridendam potius religionem, quam in ejus honorem inventam. Consule, si vacat, *Juvenalis* locum, et mecum senties profecto, si sequentes etiam versus attente perlegeris. *F.*] ¶ Etiam Venus *Bona Dea* dicta est, ut apparet ex *Inscr.* ap. *Reines. cl.* 1. *n.* 92. ¶ Plura de hoc Numine V. apud *Macr. l. c.*

BONA, orum. V. BONUM.

BONASUS, i, m. βόνασσος et βόνασος, fera esse traditur in Paeonia nascens juba equina, cetera tauro similis, cornibus tamen ita in se flexis, ut sint inepta pugnae: quapropter fuga sibi auxiliari, fimum in ea reddens, interdum et trium jugerum longitudine, cujus contactus insequentes, ut ignis aliquis, amburat. Haec *Plin.* 8, 15, 16., cui similia habet *Solin.* 40., ubi al. male leg. *Bonacus*, et *Bonnacus*, quae mutuata ab *Aristot. Hist. An.* 9, 45. V. BISON.

*BONCONICA, ae, oppidum Galliae Belgicae, ad Rhenum flumen, in agro Vangionum, hodie *Oppenheim. Tab. Peut.* In *Anton. Itin.* appellatur *Bauconica. B. A.*

BONE, adv. idem ac bene, καλῶς. *Lucr.* 2, 7. Sed nil dulcius est, bone quam munita tenere. *Id.* 4, 573. Quae bone cum videas etc. *Id.* 6, 996. bone confirmata atque locata. Ita *Gifan.* edidit ex quibusd. vet. codicib., addens etiam a *Sosipatr. Charis.* hoc adverbium probari. Alii passim *bene* reposuerunt.

[BONICIUS, a, um, adj. ad bonum pertinens. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 716, 2. Ulpius Bonicius. *F.*]

*BONIFACIES, adj. Εὐπρόσωπος *Gloss. Gr. Lat. B. A.*

*BONIFATUS, a, um, adj. Εὔμοιρος *Gloss. Gr. Lat. B. A.*

*BONIMORIS, e, adj. Καλότροπος *Gloss. Gr. Lat. B. A.*

*BONITARIUS, verbum est a *Theophilo* et similibus fictum: item ut ejus contrarium *Quiritarius*. Duplex est (*inquit*) dominium: legitimum, quod jure Quiritium competit et appellatur dominus jure Quiritario: naturale, quod in bonis est, unde Bonitarius dominus dicitur. Causam autem harum (dicta *Gesneri* sunt) appellationum ex *Ulpiani Instit.* apparet, ubi ait: In bonis tantum alicujus servus est, velut hoc modo, Si civis Romanus a cive Romano servum emerit, isque traditus ei sit, neque tamen mancipatus ei, neque in jure cessus, neque ab ipso anno possessus sit. Nam quamdiu horum quid fiat, is servus in bonis quidem emtoris est: ex jure Quiritium autem, venditoris est. *Holoman. B. A.*

BONITAS, atis, f. ἀγαθότης, ἐσθλότης, [*bona alicujus rei conditio, ejus praestantia ac virtus.] *Cic. Rosc. Am.* 7. Bonitas praediorum. *Id. Or.* 18. vocis. *Id. Off.* 3, 3. ingenii. *Phaedr.* 8, 4. aquae. *Plin.* 14, 4, 6. vini. *Id.* 13, 9, 17. Materies Persicae arboris bonitate, firmitudine, nihil differens a loto. *Id.* 37, 8, 37. Bonitates gemmarum distinguere. *Id.* 34, 12, 32. Atramentum quantum colore, tantum bonitate deterius. *Id.* 33, 3, 19. Aurum quo saepius arsit, proficit ad bonitatem. *Pomp. Dig.* 12, 1, 3. Mutuum eadem bonitate solvatur, qua datum est, [*i. e. eodem statu, ut usu non detritum s. in pejus mutatum sit.] *Cic. Dom.* 22. Bonitas causae, *h. e.* causa quae justa est, et facile probari ac defendi potest. *Id. Or.* 49. Bonitate potius nostrorum verborum utamur, quam splendore Graecorum. ¶ Saepius refertur ad animum et mores. *Cic. Off.* 1, 32. *fin.* Nonnulli sive felicitate quadam, sive bonitate naturae, sive parentum disciplina rectam vitae consecuti sunt viam. *Id. Dom.* 42. Vir singulari bonitate et modestia praeditus. *Nep. Tim.* 5. Hominis excellens bonitas. *Cic. Fam.* 13, 4. Commendare aliquid fidei justitiae et bonitati alicujus. [*Sic exponit hanc vocem *Ernesti* ap. *Cic. N. D.* 31, 30. Ut donum hoc divinum rationis et consilii ad fraudem hominibus, non ad bonitatem impertitum esse videatur. Ubi alii explicant: in eorum commodum s. utilitatem.] ¶ Speciatim sumitur pro benignitate, liberalitate, clementia. *Cic. N. D.* 1, 43. Quid enim est melius, aut quid praestantius bonitate et beneficentia? *Id. ib.* 3, 34. Uti bonitate Deorum. *Id. ib.* 2, 23. et *Pl. Capt.* 2, 1, 48. Bonitas alicujus erga aliquem. *Cic. Rosc. Com.* 10. Affluere bonitate. [*Tac. H.* 1, 52. Id comitatem bonitatemque faventes vocabant. Ubi *Gronov.* ostendit bonitatem esse liberalitatem vel munificentiam; alibi (*Ann.* 13, 30. 15, 21.) *Tacitum* dicere *malitiam* pro avaritia.] ¶ Item pro justitia et pietate in parentes. *Id. Part* 22. *extr.* Justitia erga Deos, religio; erga parentes, pietas, vulgo autem bonitas; creditis in rebus, fides nominatur.

BONNENSIS, e, adj. ad Bonnam pertinens, urbem Germaniae inferioris ad Rhenum, inter Coloniam et Confluentiam, cujus meminit *Tac. H.* 4, 19. *Id. ib.* 20, Cum castris Bonnensibus propinquarent. Adde *ib.* 62.

BONONIA, ae, f. nunc *Bologna*, urbs nobilis Aemiliae, octava Italiae regione, ad Rhenum fluvium, colonia quondam Romanorum. V. *Liv.* 37, 57. Dicta est etiam Felsina: fuitque antiquitus totius Etruriae caput, licet ipsa in Etruria non sit. *Sil.* 8, 601. Ocni prisca domus, parvique Bononia Rheni. *Mart.* 3, 59. culta Bononia. Adde *Plin.* 3, 15, 20. et *Melam.* 2, 4. ¶ Est etiam hoc nomine urbs Pannoniae, cujus meminit *Ammian.* 31, 11. [*Item *Anton.* in *Itin.* ¶ Fuit et Bononia oppidum in Gallia Belgica, hodie *Boulogne*. *Tab. Peut. B. A.*]

BONONIENSIS, e, adj. ad Bononiam pertinens. *Cic. Brut.* 46. C. Rusticellus Bononiensis. *Plin.* 16, 36, 65. Rhenus Bononiensis amnis.

[BONOSA, ae, f. V. ATTAGEN. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 371, 5. Antonia Bonosa. *F.*]

[BONOSUS, i, m. Cognomen Romanum consulis incerti. *Inscr.* apud *Maff. Mus. Ver.* 358, 5. Leontio et Bonoso Coss. *F.* *Item Romanus Imperator, filius literarii paedagogi, auctore *Vopisco* I

omnium bibacissimus fuit, de quo *Aurelianus* dicebat, *Non ut vivat, natus est, sed ut bibat.* *Id. ib.* Laqueo, a Probo superatus, vitam finivit. Inde jocus: *Amphoram pendere, non hominem.* *Vopisc.* in *Bonoso* 15. ℙ Item scholasticus quidam, cujus haec acute dicta in vet. exempl. *Salmasius* reperit. De incestu: *Incestum si promiseris, perii .... si negaveris, tu periisti.* De funambulo: *Vidi hominem pendere cum via, cui latior erat planta, quam semita* etc. Multi alii ejusdem nominis occurrunt in Veterum scriptis: ejus vero origo a *Bonus* est, pro quo *Bonosus* aetas illa loquebatur, sicut *Canosus* pro *Canus* legimus in quadam *Epist. Valerian. Imp.* ap. *Vopisc.* in *Probo*, 5. V. *Salm.* ad *Vopisc.* in *Bonoso*, 14. *B. A.*]

*BONTOBRICE, oppidum Treverorum in Gallia Belgica. *Tab. Peut.* V. *Baudobriga.* *B. A.*

BONUM, i, n. τὸ ἀγαθόν, id quod est honestum, aut utile, aut jucundum, perfectum in suo genere, et naturae consentiens. *Cic. Tusc.* 5, 30. Tria genera bonorum, maxima animi, secunda corporis, externa tertia. *Id. Fin.* 3, 6. Summum illud hominis per se laudandum et expetendum bonum, positum est in eo, quod ὁμολογίαν Stoici, nos appellamus convenientiam. [*Id. ib.* 5, 28. Concede nihil esse bonum, nisi quod honestum sit, concedendum est in virtute sola positam esse beatam vitam. — Dolere malum, in crucem si quis agitur, beatus esse non potest. Bonum, liberi; miserum orbitas. Bonum patria; miserum exilium. Bonum valetudo; miserum morbus. Bonum integritas corporis; miserum debilitas. Bonum incolumis acies; miserum caecitas. Cf. *de Fin.* 5, 6. *Lael.* 6.] *Cic. Tusc.* 5, 23. Bonum mentis est virtus. [*Pall. R. R.* 1, 7. bonum foecunditatis.] *Cic. Univ.* 14. Philosophiam adepti sumus, quo bono nullum optabilius, nullum praestantius. *Id. Ac.* 1, 5. Bona animi et corporis. *Id. Am.* 13. Bona et incommoda. [*res secundae et adversae.] *Id. Fam.* 15, 14. Uti bono litterarum. [*facultatem litterarum scribendarum non praetermittere.] *Quint. prooem.* 1. Eloquentiae bonis male uti. *Id. ib. fin.* Bona ingenii studiique corrumpere. *Id.* 11, 3. Bona vocis. *Tac. H.* 3, 81. pacis. *Sall. Cat.* 44. Maximum bonum in celeritate putare. *Id. ib.* 39. Bonum publicum simulare. *Plin. fin. Prooem. H. N.* Quia occupationibus tuis bono publico parcendum erat, [*i. e. publicae utilitatis causa.] *Liv.* 34, 5. Facere aliquid bono publico. *Id.* 36, 31. Pax bono omnium parta. [*Id.* 9, 38. Ne ira obstaret bono publico, legatos ad eum mittendos censuit Senatus. *Symm. Ep.* 3, 42. Imperator ad bonum publicum natus. *Id. ib.* 10, 22. Liberi ad bonum publicum nati. ℙ Bonum de pulchritudine dicitur. *Ter. Ph.* 1, 2, 57. Vis boni, i. e. praestantia pulchritudinis. *Ruhnk. dict.* p. 239.] ℙ *Bono esse alicui* est utile, aut commodum alicui esse. *Liv.* 8, 12. Quin etiam bono fuisse Romanis adventum eorum constabat. *Cic. Rosc. Am.* 5. Accusant ii, quibus occidi patrem Sex. Roscii bono fuit. ℙ Hinc *cui bono fuerit*, dictum celebre est L. Cassii summae severitatis viri, qui quoties quaesitor judicii alicujus erat, in quo quaereretur de homine occiso, suadebat, atque praeibat judicibus, ut quaererent, cui bono fuisset perire eum, de cujus morte quaerebatur, hoc est cuja interfuisset, e cujus re fuisset, qui bonum aliquod ex ea morte sperasset: eum enim probabiliter reum esse. *Ascon.* in *Cic. Mil.* 12. Adde *Cic.* tum *l. c.*, tum *Phil.* 2, 14. ℙ Quid mihi sit boni, si mentiar? *Pl. Most.* 2, 1, 23. Simile est illud: *Quod bonum est? h. e.* quae utilitas est? quod saepe legitur apud JCtos. *Ulp. Dig.* 37, 4, 10. Quod enim bonum est, eis favere, ut partem faciant, nihil habituri? Adde *Cajum ib.* 16, 1, 13. et alibi. Sed ubique alii legunt *quo bonum est?* [*Atque hoc unice hodie probatur. Cf. *Duker. de Lat. Vet.* JCtorum p. 399. — Porro adde *Tac. A.* 2, 15. infensis rursum hostibus, nulla boni spe, i. e. nulla felicis exitus spe. *Ernest.* offendit ad haec verba, *Tac.* dedisse arbitratus: nulla bona spe. Sed hoc ipsum magis displicet: dicendum erat: non bona spe. *Edit. Bipont.* recte affert *Auct. orat. post red. in Sen.* 5. quis enim ullam ullius boni spem haberet. Ubi vide *Wolf.*] ℙ *Facere sibi bona multa* apud *Pl. Cas.* 2, 8, 34. est genio suo valde indulgere. ℙ *Facere aliquid boni alicui, h. e.* beneficium conferre. *Pl. Amph. prol.* 47. ℙ *Bona, orum*, sunt facultates, fortunae, patrimonium, τὰ ὑπάρχοντα, οὐσίαι. *Ulp. Dig.* 50, 16, 49. Naturaliter bona ex eo dicuntur quod beant, hoc est quod beatos faciunt: beare est prodesse. *Cic. Caec.* 13. Ad incertum revocari bona, fortunas, possessiones omnium. *Id. Quint.* 10. Possidere bona alicujus ex edicto. *Id. ib.* 29. Bonorum possessio spectatur non in aliqua parte, sed in universis, quae teneri ac possideri possunt. [*Scaev. Dig.* 33, 2, 37. Bonorum appellatione continentur et praedia et mancipia et supellex et calendarium. *Ib.* 50, 16, 83. Proprie bona dici non possunt, quae plus incommodi, quam commodi habent. *Quint. Decl.* 273. Bona sunt, ut opinor, ea, quae detractis alienis deprehensa sunt. Sed latiore significatione bona dicuntur non eae tantum res, quarum proprietas ad heredes proprie pertinet, sed etiam agri vectigales, et quae pignori data sunt et quae bona fide possidentur. *Dig.* 36. 4. 5. 6.] *Cic. Caec.* 7. Esse in possessione bonorum, *Id. Top.* 3. Legare alicui usumfructum bonorum suorum. *Id. Off.* 2, 23. Bona civium voci subjicere praeconis. *Ter. Eun.* 2, 2, 4. Bona patria abligurire. *Quint.* 6, 1. Cedere bonis. ℙ *Esse in bonis* est esse in possessione bonorum. *Cic. Fam.* 13, 30. Nullam arbitramur de ea hereditate controversiam eum habiturum; et est hodie in bonis. ℙ Praeterea *esse in bonis alicujus* dicitur, quod in ejus patrimonio est. *Cajus Dig.* 1, 8, 1. Quod divini juris est, id nullius in bonis est. [*Paul. ib.* 40, 12, 38. Servus, quem venditor emptori tradidit, et nondum pretio soluto, in bonis emptoris esse coepit. ℙ *Habere in bonis* est possidere. *Ulp. Dig.* 27, 10, 10. ℙ De *bonis Porsenae.* V. PORSENA. ℙ *Bonum* in singulari pro bonis, seu fortunis. *Pl. Trin.* 4, 1, 3. Quos penes mei potestas boni, navisque foret, et meae vitae. ℙ Pro beneficio. *Inscr.* ap. *Grut.* 787, 5. L. Baeb. Pardus omni bono de se meritae fecit. ℙ *Bonum* aliquando more interjectionis interseritur et exsultantem laetitiam significat. *Appul. Met.* 10. Sciscitatus, quid, bonum! rideret familia. (Ita *malum* contrario sensu. *Id. ib.* 4. Anus subiratior dicere eam jubebat, quid, malum! fleret.)

BONUS, a, um, adj. ἀγαθὸς, ἐσθλὸς, καλὸς, probus, integer, absolutus, perfectus, conveniens naturae: ab absoleto *duonus*, quod legitur apud *Fest.* et idem significat. Latissime autem patet ejus vis, ut significatio: dicitur enim non solum de hominibus, sed de omnibus rebus, quae gratiam, voluptatem, utilitatem, commoditatem aliquam habent. Ejus gradus *melior* et *optimus* suis loc. ponemus. *Cic. Tusc.* 5, 15. Quidquid est, quod bonum sit, id expetendum est. *Id. Agr.* 3, 3. *fin.* Vir multum bonus. *Id. Att.* 12, 5. auctor. *Id. Or.* 2, 46. *fin.* poeta. *Id. Leg.* 3, 19. augur. *Tac. G.* 19. *fin.* Boni mores, bonae leges. *Id. A.* 6, 46. Bonae artes. *Cic. Sext.* 16. Bona causa. [*Ov. Trist.* 1, 8. Qualibet officio sit bona causa tuo.] *Cic. Att.* 2, 2. conditio. [*Dig.* 21, 1, 54. Bonis conditionibus emere, aut distrahere, i. e. nullis adjectis appositisve legibus gravibus aut duris.] *Cic. Att.* 7, 26. fama. *Id. ib.* 8, 4. memoria. *Id. Top.* 17. fides. V. FIDES. [*Bonus dolus. *Ulp. Dig.* 4, 2, 3. §. 3. Non fuit contentus praetor *dolum* dicere, sed adjecit *malum*; quoniam veteres *dolum* etiam *bonum* dicebant, et pro solertia hoc nomen accipiebant: maxime si adversus hostem latronemve machinaretur.] *Cic. Fam.* 13, 60. benevolentia. *Id. Man.* 24. Bonam gratiam sibi quaerere. [*Ulp. Dig.* 24, 1, 32, 10. Plerique cum bona gratia discedunt, plerique cum ira sui animi et offensa. — Nempe cum bona gratia dissolvi matrimonium olim dicebatur, quod neutrius ex conjugibus culpa, et sine animi ira, consensu mutuo solvebatur. Similia haec sunt: *bona venia*, *bona pace*, et addita praepositione, *cum bona venia*, *cum bona pace* formulae sunt ejus, qui alicujus rei veniam ab alio petit. *Liv.* 29, 17. cum bona venia audiatis id quod invitus dicam. *Ter. Ph.* 2, 3, 31. primum abs te hoc bona venia expeto. *Ruhnk. dict.* p. 251.] *Cic. Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 17. Bona mens. *Quint. fin.* 12. voluntas. *Id.* 9, 2. conscientia. [*Tac. A.* 4, 38. bonae recordationes, sc. eorum qui lubenter et cum grato animo alicujus memoriam recolunt.] *Cic. Fin.* 2, 35. spes. *Id. Off.* 1, 33. Bono consilio aliquid facere. [*Hinc *boni consulere* quod saepius in JCtorum libris usurpatur. *Quint.* 1, 10. interpretatur: bonum judicare.] *Cic. Q. Fr.* 2, 2. Bona tempestate navigare. *Quint.* 11, 3. Bona vox. *Lucr.* 2, 418. Bonus color. [*Cic. Off.* 3, 23. boni nummi, opponuntur adulterini.] *Suet. Cal.* 33. Bona cervix. *Ter. Heaut.* 3, 2, 13. Mulier forma bona. *Pl. Bacch.* 5, 2, 11. Bona ovis. *Sen. Vit. beat.* 22. Bonus dies. *Ov. Fast.* 1, 72. Bonus dies. [*Apud *Senec.* dies bonus proprio sensu est dies serenus, apud *Ov.* dies faustus, felix.] *Cic. Dom.* 4. Bona tempora. *eod. sensu.* Re bona copiosum esse apud *Gell.* 16, 19. est divitiis affluere. *Cato R. R.* 4. Vicinis bonus esto. *Liv.* 42, 20. Prodigium vertetur in bonum. [*Cic. Att.* 13, 23. bono modo, i. e. moderate, non nimis acriter. Cf. *Q. Fr.* 2, 5.] ℙ *Boni, orum*, sunt viri boni, integris probatisque moribus. *Hor. Ep.* 1, 16, 52. Oderunt peccare boni virtutis amore. Adde *Cic. Tusc.* 5, 10. et *Am.* 14. et alibi saepe. In illo *ejusd.* ad *Brut. ep.* 3. *ad f.* Consules duos, bonos quidem, sed dumtaxat bonos, amisimus: *bonos* intelligit probos viros, et bene de republica sentientes, sed non strenuos, fortes, animosos. [*Id. Leg.* 1, 7. Solent enim, id quod virorum bonorum est, admodum irasci; nec vero ferent, si audierint, te primum caput viri optimi prodidisse.] ℙ *Bonus* aliquando dicitur eleganter per quandam ironiam. *Ter. Andr.* 3, 5, 10. Ehodum bone vir, quid ais? viden' me consiliis tuis Miserum impeditum esse? *Cic. Verr.* 2, 5, 6. Quid ais, bone custos defensorque provinciae? Adde *Sil.* 2, 240. [*atque ad h. l. *Drak.*] et *Stat. Th.* 2, 460. ℙ *O bone* est blande compellantis. *Hor. Sat.* 2, 6, 51. o bone (nam te Scire, Deos quoniam propius contingis, oportet) Nunquid de Dacis audisti? Et *ib.* 95. quo, bone, circa, Dum licet, in rebus jucundis vive beatus. Adde *Ep.* 2, 2, 37. et *Pers.* 6, 43. ℙ *Boni* aliquando dicuntur divites et felices. *Cic. Att.* 8, 1. Ut quemcumque fors tulerit, casum subeam potius cum iis, qui dicuntur esse boni, quam videar a bonis dissentire. Etsi propediem video bonorum, id est lautorum et locupletum, urbem refertam fore. Et *ib.* 9, 12. Praetores jus dicunt, aediles ludos parant, viri boni usuras perscribunt. *Pl. Capt.* 3, 4, 51. Est miserorum, ut malevolentes sint, atque invideant bonis. ℙ Item nobiles. *Ter. Ph.* 1, 2, 64. Illam civem esse Atticam bonam, bonis prognatam. *Pl. Pers.* 4, 4, 93. Bono genere natus. *Optimatum* appellatio hinc orta est. [*Etiam apud pedestres scriptores hoc significatu ponitur. *Cic. Leg.* 3, 9. bonis viris quid juris reliquit tribunatus C. Gracchi?] ℙ *Bonae res* idem sunt ac bona. *Nep. Ages.* 8. Praeter vitulina et hujusmodi genera obsonii nihil accepit: unguenta, coronas, secundamque mensam servis dispertiit: cetera referri jussit. Quo facto eum Barbari magis contempserunt: quod eum ignorantia bonarum rerum illa potissimum sumpsisse arbitrabantur. [*bonae res* h. l., ut apud Graecos τὰ ἀγαθὰ, de cibis delicatioribus dictae. Cf. *Bremi.*] ℙ Dicuntur etiam *bonae res*, quae sunt in bono statu. *Cic. Att.* 15, 13. Res Hispanienses valde bonae. *Id. ib.* 12, 21. Quod me in forum vocas, eo vocas, unde etiam bonis meis rebus fugiebam. ℙ *In re bona esse* est bona fortuna uti, divitiis abundare. *Laber.* apud *Gell.* 10, 17. ℙ *Bona aetas* est adolescentia et juventus, et *mala aetas* senectus. *Cic. Sen.* 14. Voluptatibus bona aetas fruitur libentius. V. MALUS. ℙ Interdum *bona aetas* est, quae vergit ad senium. *Sen. ep.* 76. Bona, inquis, aetate. Quidni bona? quid autem stultius, quam quia diu non didiceris, non discere? Alii rectius hoc loco ironiam agnoscunt. ℙ Saepe *bonus* idoneum significat, aptum, commodum. *Varr. R. R.* 1, 9. Terra cujusmodi sit, refert et ad quam rem bona, aut non bona sit. *Tac. A.* 2, 14. Campi militi Romano ad proelium boni. *Virg. G.* 2, 447. At myrtus validis hastilibus et bona bello Cornus. ℙ Item peritum, doctum, praestantem. *Cic. Ac.* 4, 31. Bonus gubernator. *Virg. Ecl.* 5, 1. boni quoniam convenimus ambo, Tu calamos inflare leves, ego dicere versus. (Adde *Sil.* 14, 453.) [*Appul. Met.* 1. p. 105, 30. boni latrones, qui 4. p. 146, 16. bonae frugis latrones appellantur. Sic *Catull.* 33, 1. furem optimum dicit furem callidissimum et artis furandi peritissimum.] *Tac. A.* 1, 3. Agrippa militia bonus. [*Item pulcrum, formosum. *Catull.* 15, 10. infesto pueris bonis malisque, i. e. formosis et deformibus. *Ruhnk.* ad *Ter. Ph.* 1, 2, 57. Sed dubito, an idem recte huc trahat *Hor. Od.* 4, 1, 3. qualis eram bonae sub regno Cinarae. quo loco ad animi indolem potest referri.] ℙ Item fortem. *Sall. fr.* ap. *Serv.* ad *A.* 1, 199. Sane bonus ea tempestate contra pericula et ambitionem. *Id. Cat.* 34. *ad f.* Libertatem nemo bonus, nisi cum anima simul amittit. [*Vid. multa exempla apud *Klotz.* ad *Tyrt.* p. 8. *Jahn.*] ℙ Item amicum, faventem, propitium. *Cic. Att.* 10, 8. *in f.* Eo velim tam facili uti possem et tam bono in me. [*Planc. in epist. Cic. Fam.* 10, 8. bonae voluntatis vir. *Sen. Clem.* 1, 13. bonae ac fidae voluntatis ministri. *Vell.* 2. *fin.* Varus sane gravis et bonae voluntatis vir. Recentiores inprimis scriptores hac locutione usi sunt. Vid. *Vales. ad Excerpt. post Ammian. Tom.* III. p. 399. ed. Erf.] *Virg. Ecl.* 5, 65. Sis bonus o felixque tuis. *Id. A.* 12, 647. vos o mihi Manes Este boni. Adde *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 21. [*Hinc faustum, felicem. Nota locutio *bona verba dicere* in sacris, ubi significat: verbis, quae malum omen habeant, abstinere. *Tibull.* 2, 2, 1. Dicamus bona verba, ubi vid. *Broukh.* Translata inde ad alias res. *Ter. Andr.* 1, 2, 33. Bona verba quaeso, i. e. loquere meliora; noli putare, te a me deludi posse. *Ruhnk. dict.* p. 28. Pertinet huc formula, quae paullo infra legitur.] *Bona* vocatur a *Ter. Heaut.* 2, 4, 8. meretrix, quae nullam pro concubitu mercedem exigit; ut et *Tib.* 2, 4, 45. ubi opponitur *avarae.* At bona, quae, nec avara fuit, centum licet annos Vixerit; ardentem flebitur ante rogum. Item *Ter. ib.* 2, 2, 4. vocat *matrem* meretricis *malam*, quae avara est. [*Ruhnk. dict. in Ter.* p. 156.] ℙ Cum iis nominibus, quae quantitatem significant, ponitur pro multo vel magno. *Cic. Or.* 2, 3. *ad f.* Ajebat, bonam partem sermonis in hunc diem esse dilatam. *Hor. Ep.* 1, 18, 109. Sit bona librorum et provisae frugis in annum Copia. [*Bonus et magnus passim junguntur. *Ter. Eun.* 1, 2, 43. hic quoque bonam magnamque partem ad te attulit. *Valer. Max.* 2, 9, 7. *Ruhnk. dict. in Ter.* p. 94.] ℙ Bonum est. *Pl. Curc.* 1, 3, 20. Bonum est, pauxillum amare sane; insane non bonum est.

[*Bonum est, i. e. prodest. *Cat. R. R.* 158. Eodem silphium irradito, bonum est. Bonum dictum pro: facetum dictum (Gallis *bons mots*) apud *Cic. Or.* 2, 54. Bona dicta tenere sapiens vix potest.] ¶ *Bonum factum.* V. FACTUS. [*V. *Bremi* ad *Suet. Vit.* 14. coll. *Caes.* 80.] ¶ *In bonum exire*, succedere, evenire ex sententia. *Sen. Vit. beat.* 8. *ad f.* Nihil inopinatum accidet, sed quidquid aget, in bonum exibit. ¶ *Quo bonum est?* h. e. ad quid utile est? *Cui bono fuerit*, h. e. cui utile fuerit. V. in BONUM, i. ¶ *Quod bonum, faustum, felix fortunatumque sit* solemnis praefatio bene precandi in omnibus paene rebus agendis. Legitur apud *Cic. Div.* 1, 45. et *Liv.* 3, 34. et 54. etc. [*In ejusmodi praefationibus *bonum est utile. Ov. Fast.* 3, 27. Utile sit faustumque precor.] Dicebant etiam *quod faustum felixque sit*, teste *Donato* ad *Ter. Ph.* 1, 2, 81.; item *quod bonum atque fortunatum sit*, ut est apud *Pl. Cas.* 2, 6, 30. V. plura apud *Brisson. De formul. l.* 1. ¶ *O bone Deus*, exclamandi formula, quae idiotismum sapere videtur, legitur apud *Scrib. Compos.* 84. *in f.* Dubitat autem *Rhodius*, an aliunde irrepserit: non enim sibi videri aetati *Scribonii* congruere. ¶ [*Reperitur etiam forma *buonus. Front.* ad *M. Anton. de Or. l.* 2. *fragm.* 1. Feres profecto buona venia veterem potestatem *etc.* Cf. voces *Duonus, Duellum, Duellona, Duellator etc. Buono* superest adhuc in vulgari Italorum lingua. *B. A.*]

BONUSCŬLA, orum, n. plur. dimin. a *bona* scil. possessiones. *Sidon. ep.* 9, 6. Quantum de bonusculis avitis et paternis sumptuositas domesticae charybdis abligurisset. *Imppp. Honor.*, *Theod.* et *Constant. Cod. Theod.* 10, 10, 29. Uno petitorio singulorum bonuscula jubemus adscribi.

BOO et Bovo, as, avi, atum, n. et Boo, is, n. βοάω, resonantem clamorem edo. Ducitur vel a boum voce, ut *Varr. L. L.* 6, 5. et *Non.* 2, 80. docent, vel ab allato βοάω, ut *Festus* tradit. *Ov. A. A.* 3, 449. Redde meum, clamant spoliatae saepe puellae: Redde meum, toto voce boante foro. *Enn.* ap. *Varr. l. c.* clamore bovantes. *Pl. Amph.* 1, 1. 77. Boat coelum fremitu. *Pacuv.* ap. *Non. l. c.* Clamore et sonitu colles resonantes bount. ¶ Est etiam clamare, vociferari. *Varr.* ap. *Non. l. c.* Exeunt citi, strepunt, bount. *Appul. Met.* 5. Quam maxime boans, honesta, inquit, haec etc. *Id. Flor. n.* 17. Tragoedi identidem boando purgant ravim.

*BOOPES, is, n. βοῶπες, herbae genus. *Appul. Herb.* 104. Graeci paederota vocant, alii boopes, alii arctophyllon, Latini caerefolium. *B. A.*

BOOTES, ae, m. Βοώτης, Latine *bubulcus*, ἀπὸ τοῦ βόας ὠθεῖν, hoc est boves et plaustrum agere; vel *vociferans*, a βοάω, clamo. [*Est simpliciter factum ex βοῦς et της est terminatio.] De hoc satis dictum est in ARCTOPHYLAX. *Juven.* 5, 23. illo tempore, quo se Frigida circumagunt pigri sarraca Bootae. *Ov. Fast.* 5, 733. Auferat ex oculis veniens Aurora Booten. ¶ Legitur etiam *Bootis* in genitivo, ut sit tertiae Latinorum declinationis. *Avien. Perieg.* 364. sed latior axe Bootis. Et *ib.* 456. plaga dura Bootis. Et *ib.* 856. vel qua riget ora Bootis. Nisi malis esse adj. *Bootis, idis*, ut *Maeotis.*

*BORA, ae, mons Macedoniae, prope Illyricum. *Liv.* 30, 29. *B. A.*

*BORBETOMĂGUS, i, oppidum Galliae Belgicae, in agro Vangionum, hodie *Worms. Tab. Peut. Borbitomagus* dictum *Anton. Itin. B. A.*

*BORCĀNI, orum, populi Apuliae. *Plin.* 3, 11. *B. A.*

*BORCOBE, es, urbs Scytharum Aroterum, prope Thraciam. *Plin.* 4, 11. *B. A.*

BORĔA, ae, f. βόρειος, ἰασπὶς, gemma ex genere iaspidum, colorem habens coelo autumnali matutino similem: alio nomine *aerizusa. Plin.* 37, 8, 37. ¶ Item urbs Africae, fortasse ad promontorium Boreum in Cyrenaica, ad Syrtim majorem. *Cic. Att.* 16, 4. Sunt qui in Hispania ponunt. V. *Borium.* Etiam Boria scribitur.

BORĔĀLIS, le, adj. βόρειος, ad Boream pertinens. *Avien. Phaen. Arat.* 951. borealia flamina. Adde *Perieg.* 84. et 292.

BORĔAS, ae, m. Βορέας, ita dicitur Graeca appellatione ventus Aquilo, de quo V. suo loco. *Non.* 1, 251. dictum putat a βοῇ, clamor, pugna, quod sonorus sit et procellosus. *Virg. A.* 3, 687. Ecce autem Boreas angusta e sede Pelori, etc. *Ov. Met.* 6, 682. Boreae Tereus Thracesque nocebant. (De Borea tanquam Deo et amatore loquitur.) *Id. ib.* 15, 471. Horriferum contra Borean ovis arma ministrat. *Borean* Graeca positione dicit pro *Boream. Colum.* 10, 288. Boreas nubifugus. ¶ Qui quatuor tantum ventos posuere, Boream eundem fecerunt ac Septentrionem seu Aparctiam, ex adverso Noti. *Ov. Trist.* 1, 2, 29. Nunc gelidus sicca Boreas bacchatur ab Arcto. *Manil.* 4, 589. Asper ab axe ruit Boreas: fugit Eurus ab ortu. ¶ Quia Graece etiam Βοῤῥᾶς dicitur, quidam Latine dixerunt *Borra*, seu *Borrha*, *ae*, m. *Prud. Psych.* 847. algida Borrae aetas, *h. e.* senectus. *Paul. Nol. carm.* 17, (al. 30.) 245. Te patrem dicit plaga tota Borrae. Male alii utroq. loco leg. *Boreae.*

[BORĔŌTIS, idis, f. Βορεῶτις, idem ac borealis. *Prisc. Perieg.* 577. Ast aliae oceani juxta boreotidas actas Sunt geminae, *h. e.* geminae insulae Albion et Hibernia juxta litora oceani borealia. *F.*]

BORĔUS, a, um, adj. βόρειος, septentrionalis. *Ov. Trist.* 4, 8, 41. Vita procul patria peragenda sub axe boreo est. ¶ Paenultima correpta, extrita nempe altera vocali diphthongi, *Prisc. Perieg.* 271. Oceanum boreo contingunt frigore durum. Et *ib.* 315. Et Mysi Thracum boreis in finibus orti. *Id. ib.* 789. Ad latus istorum boreum sunt moenia clara. ¶ Hac ratione scribitur et *Borius.* ¶ [*Boreum promontorium, vel Boreon, vel Borion, Βόρειον ἄκρον *Ptol.*, in Africa fuit, in Cyrenaica, ubi Berenice oppidum. *Plin.* 5, 4. ubi *Borion* forma occurrit. *Borion* etiam legitur a nonnullis apud *Melam* 1, 7. ubi *Vossius* mavult *Bryon* (βρύων, *i. e.* muscorum) ut et in loco *Plinii* supra allato. Et profecto *Bryon* lectio est editionis *Gronovianae. B. A.*]

*BORITH, herba saponaria. De hac herba sic *Isid.* 16, 2. Crepitat in aqua, quomodo calx viva, et ipsa quidem disperit, sed aquam lavationi aptam reddit. Quae tamen verba absunt ab antiqua editione *Isidori* 1489. fol. a *Gothofredo* ex MSS. addita. *Jo. Mich. Langius* Dissertationes tres de ea edidit, et saponem vel smegma esse contendit: sed *Ol. Rudbeck.* purpuram vel coccum fuisse statuit. Cf. *Vulgat. Jerem.* 2, 22. et *Mal.* 3, 2. *B. A.*

*BORIUM urbem, ultimam Pentapoleos, versus occidentem, meminit *Anton.* in *Itin.* et *Procop.* περὶ τῶν κτισμάτων 6, 2. Idem fortasse est quod Boria. V. *Borea. B. A.*

BORIUS. V. v. praec.

*BORMANNI, orum, oppidum et populi Galliae Narbonensis. *Plin.* 3, 4. Bormanni, Comacina etc. Sic ed. *Hard.* Antea, v. g. in ed. *Elzev.*, *Bormannico*, *Marcina* legebatur. *B. A.*

*BORNI, orum, Thraciae oppidum, circa Propontidem. *Nep. Alc.* 7. ubi *Bornos* habes, in quarto. *B. A.*

BORRA. V. in BOREAS.

*BORSYCITES, ae, gemma quaedam, cujus meminit *Plin.* 37, 11. *B. A.*

BORYSTHĔNES, is, m. nunc *Dnieper*, Βορυσθένης, fluvius Sarmatiae Europaeae. *Plin.* 4, 12, 26. et *Mela* 2, 1., ubi addunt etiam lacum et gentem per ea loca eodem nomine esse. *Mela* 2, 7. Leuce insula Borysthenis ostio objecta. ¶ *Borysthenes* fuit etiam equus Hadriani imperatoris, in quem exstat epigramma in *Anth. Lat. Burm. T.* 2. p. 288. Borysthenes Alanus, Caesareus veredus, Per aequor et paludes, Et tumulos Etruscos Volare qui solebat. ¶ *Borusthenes* pro *Borysthenes* legitur in *Inscr.* ap. *Grut.* 453, 1. ex consuetudine Latinorum Graecam *v* in *u* vertentium.

BORYSTHĔNIDAE, arum, m. plur. ad Borysthenem habitantes. *Prop.* 2, 6, 18. Gloria ad hibernos lata Borysthenidas.

BORYSTHĔNIS, idis, f. urbs ad ostia Borysthenis sita. *Mela* 2, 1. de Borysthene: Secundum Borysthenida, et Olbiam, Graeca oppida, egreditur. ¶ Adjective *Calvus* ap. *Valer. Prob. Gramm.* 1. p. 1394. Frigida jam celeri peragrata Borysthenis ora.

BORYSTHĔNĪTAE, arum, m. plur. Borysthenidae. *Macr. Sat.* 1, 11.

BORYSTĔNIUS, a, um, adj. ad Borysthenem pertinens. *Ov. Pont.* 4, 10, 53. Cumque Borysthenio liquidissimus amne Dyraspes.

BOS, bovis, comm. gen. βοῦς, βοὸς, animal notum, quo agri coluntur. Dicitur tum de mare, tum de femina. [*Bos ex graeco βοῦς dictum putat *Prisc.* 6, 36. p. 554. 6, 32. Forsitan ex βὸς, quod Aeolum est, qui et πὸς pro ποῦς dixerunt. *Jahn.*] *Cic. N. D.* 2, 63. Boum cervices natae ad jugum: tum vires humerorum et latitudines ad aratra extrahenda. [*Pompon. Dig.* 50, 16, 89. Boves magis armentorum, quam jumentorum generis appellantur. *Ulp. Dig.* 21, 1, 38, 6. Jumentorum appellatione eos (boves) non contineri verius est; sed pecoris appellatione continebuntur.] *Id. Div.* 1, 52. Bos opimus. [*Col.* 6, 20. bos castratus. *ib.* 6, 2. bos cubitor. *Varr.* 2, 1. boves perferi. 2, 5. boves honore ceteras pecudes superant.] *Ov. Fast.* 4, 631. Forda ferens bos est, fecundaque. *Hor. Epod.* 9, 22. Intactae boves. *Liv.* 1, 7. Bove eximia capta de grege. [*Liv.* 41, 21, 4. Pestilentia priore anno in boves ingruerat. ubi vide *Drak.* — *Paul. Dig.* 21, 1, 43. Bovem, qui cornu petit, vitiosum esse plerique dicunt.] ¶ In genitivo plurali habet *boum* per syncopen pro *bovum*, et in dativo *bobus* pro *bovibus*, ut *Prisc.* 7. p. 773 et 774. docet. *Virg. G.* 3, 211. Sive boum, sive est cui gratior usus equorum. *Hor. Od.* 3, 6, 43. et juga demeret Bobus fatigatis. *Id. Carm. saec.* 49. Quaeque vos bobus veneratur albis. Ita enim *Prisc. ib.* legit utroque loco; eodemque modo edidit *Bentl.* Pro *bobus* saepissime dicitur *bubus. Cic. N. D.* 2, 63. Quid de bubus loquar? Et mox. Tanta putabatur utilitas percipi ex bubus. *Ov. Her.* 5, 16. Non profecturis litora bubus aras. *Tac. G.* 40. Dea vecta bubus feminis. [*De forma *bubus* vide *Drak.* ad *Liv.* 7, 26, 10. 22, 10, 7.] ¶ Reperitur etiam *bubum* pro *boum. Ulp. Dig.* 32, 55. *a med.* In quibusdam provinciis et editu bubum ad hanc rem utuntur. Ita leg. in celebri edit. *Torrentini. Haloand.* edidit *boum.* Veteres olim dixerunt etiam *boverum* pro *boum* teste *Varr. L. L.* 7, 38. *sub f.* Sic enim declinabant, *bovis, boveris.* Itaque *quot juga boverum* [*ex codd.] legendum censet *Turneb.* 6, 23. apud *Cat. R. R.* 62., ubi plerique editi habent *boum.* ¶ Prima in *bobus*, seu *bubus* producitur, quia ex bovibus contracta est. Corripuit tamen *Auson. epigr.* 62. Aes veluti spirans cum bubus exagites. ¶ *Boves mortui* sunt lora bubula in illo *Pl. Asin.* 1, 1, 21. Apud fustitudinas ferricrepidas insulas, ubi vivos homines mortui incursant boves. ¶ *Bos lassus fortius figit pedem*, proverb. quo utitur *Hieron. ep. ad August.* 102. *n.* 2., volens eum deterrere, ne se juvenis senem ad pugnam provocet, quia plus interdum senex valet, quam juvenis. ¶ *Bovi clitellas imponere*, aliud proverb. apud *Cic. Att.* 5, 15. *h. e.* munus alicui imponere, quod ei accommodatum non sit. Boum enim terga ipsa declarant, non esse se ad onus accipiendum figurata, ut *Id. N. D.* 2, 63. loquitur. *Quint.* 5, 11. Non nostrum, inquit, onus: bos clitellas. Adde *Ammian.* 16, 5. Huc pertinet illud *Hor. Ep.* 1, 14, 42. *Optat ephippia bos piger, optat arare caballus.* quo significatur neminem sua sorte contentum esse. ¶ *De bove Luca*, V. Lucas Bos. ¶ De bove sancto Aegyptiorum, V. APIS. ¶ Est etiam piscis marinus *bovis* nomine, apud *Plin.* 9, 24, 40. [*Id. ib.* 32, 11, 54.] Hunc *Galenus* βοῦν θαλάσσιον vocat. *Ov. Hal.* 94. Nam gaudent pelago, quales scombrique, bovesque, etc. ¶ Quod *Plin.* scribit 18, 3, 3. Servium regem primum effigie ovium boumque aes signasse, putarunt quidam, *boves* esse nomen pecuniae bovem impressum habentis, in illo *Pl. Pers.* 2, 5, 16. Boves bini hic sunt in crumena. Verum *Pl.* non binos nummos eo loco intelligit, sed binum boum pretium. V. ¶ Reperitur et *bovis* in recto singulari. *Petr. fr. Trag.* 62, *Burm. ad f.* Miles meus jacebat in lecto, tanquam bovis.

[BOSENSES, ium, m. plur. incolae urbis Bosae [*meminit ejus *Anton. Itin.*] in Sardinia insula, nunc *Bosa. Plin.* 3, 7, 13. Bosenses, Caralitani civium Romanorum. *F.*]

BOSCIS, idis, f. *Colum.* 8, 15. Nessotrophii cura similis, sed major impensa est. Nam clausae pascuntur anates, querquedulae, boscides, phalerides, similesque volucres, quae stagna et paludes rimantur. *boscides* sunt aves anatibus similes, sed minores. Apud *Colum.* alii leg. *boscades:* Graece enim dicitur βοσκὰς, ἄδος.

BOSPHORĀNUS, a, um, adj. ad Bosphorum pertinens. *Tac. A.* 12, 15. Mithridates Bosphoranus. *Val. Max.* 7, 6. *in f.* Bosphoranus tractus. ¶ *Bosphorani, orum*, populi ad Bosphorum incolentes. *Cic. Man.* 4. et *Tac. A.* 12, 16. Uterque autem intelligit eos, qui Bosphorum Cimmerium habitant.

BOSPHORĔUS, a, um, et

BOSPHORICUS, a, um, et

BOSPHORIUS, a, um, adj. ad Bosphorum pertinens, Βοσπόριος. *Ov. Trist.* 2, 298. Ionium Bosphoriumque mare, *h. e.* Pontus Euxinus. *Sidon. carm.* 2, 55. Bosphoreis elephas inglorius ora tributis. *Gell.* 17, 8. Mare Bosphoricum.

BOSPHORUS, i, m. Βόσπορος, angustae maris fauces, ita dictae a meabili bovis transitu, quasi βοὸς, bovis, et πόρος, via, iter. Sunt autem duo *Bosphori* Thracius et Cimmerius tanta uterque angustia, ut et alitum cantus, et canum latratus ab ulteriore litore invicem audiantur. *Bosphorus Thracius* est angustia maris inter Thraciam et Asiam minorem, seu inter Byzantium in Europa, et Chalcedonem in Asia, seu inter Pontum Euxinum et Propontidem. Patet passus D. seu stadia quatuor, ut *Plin.* 5, 32, 43. et 4, 12, 24. docet, qua Darius pater Xerxis copias ponte transvexit. *Val. Fl.* 4, 345. et seqq. fabulatur, Io puellam in vaccam commutatam per hasce angustias in Asiam transiisse, inde fretum illud Bosphorum nominari coepisse. *Bosphorus Cimmerius*, al. Fretum Cimmerium, est angustia maris inter Tauricam Chersonesum in Europa, et Sarmatiam in Asia, seu inter Maeotidem paludem, et Pontum Euxinum, per quam illa in Euxinum defluit, multo latior Bosphoro Thracio, cum pateat passus MMD., ut *Plin.* 4, 12, 24. tradit. Dictus est autem *Cimmerius* a Cimmeriis populis ibi accolentibus. Sed ipsi Cimmerii vicissim ab eo *Bosphorani* dicuntur. ¶ Scribitur et *Bosporus* sine aspiratione, et quidem rectius, si Graecas litteras attendas, in quibus nulla aspiratio est: sed si consuetudinem, et quosdam antiquos opt. cod., aspiratio defendi potest, et sane defenditur a *Dausq. in Orthogr.* ¶ In plur. num. neutr. genere extulit *Prop.* 3, 9, 60. Et modo Pompeja Bospora capta manu. Sic *Taenara, Ismara, Maenala.* In singulari feminino *Sulp. Sev. dial.* 1, 26. Bosporus exclusa. *Sic* Aegyptus.

*BOSTAR, vates Poenus, de quo *Sil.* 3, 647. seq. ¶ In *Gloss. Isid.* Bostar est locus ubi stant boves. *B. A.*

BOSTRYCHĪTES, ae, m. βοστρυχίτης, gemma crinibus mulierum similis. *Plin.* 37, 10, 55.

BOSTRYCHUS, i, m. βόστρυχος, Graeca vox cincinnum seu cirrum significans. *Etym. M.* deducit a βότρυς, racemus, ut significet caesariem in modum racemi compositam. Sunt etiam qui putant, proprie dici de crinibus muliebribus. [*Recte vero Etym. auctor. Apud *Meleagr. Epigr.* 105. βότρυς χαίτης, ubi vide *Graefe.*] Adjective. *Firm. Math.* 4, 12. Crispos quoque aut crinibus bostrychis comatos. ¶ Est etiam cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Murat.* 1134, 3. Bostrychus pater.

[BŎTĀNĬCUM, i, n. βοτανικόν. *Isid. Orig.* 4, 10. *Botanicum* herbarium dicitur, quod ibi herbae notentur. *F.*]

BŎTĀNISMUS, i, m. βοτανισμός, runcatio, herbarum evulsio. Nam βοτάνη herbam significat, et βοτανίζειν, herbas evellere. *Plin.* 18, 18, 47. Pauci runcant: quod botanismon vocant.

BOTELLUS, i, m. φύσκη, intestinum delicatiore aliquo cibo fartum, puta ex carne suilla minutatim concisa, aut hujusmodi: diminutivum a *botulus*. *Mart.* 5, 78. Et pultem niveam premens botellus. Adde 11, 31. ¶ *Apic.* 2, 3. peculiaris cujusdam botelli conficiendi rationem docet, nempe ex ovi vitellis coctis, nucleis pineis concisis, addita caepa, porro conciso, admixtoque ture crudo ac pipere minuto: quibus omnibus intestinum sarciri jubet, adjectoque liquamine et vino coqui.

BŎTHȲNUS, i, m. βόθυνος, genus quoddam cometae, in modum foveae, seu scrobis: Graeca vox a βόθρος, scrobs. *Sen. Quaest. nat.* 1, 14. Sunt *bothynoë*, cum velut corona cingente introrsus ingens coeli recessus est, similis effossae in orbem speluncae. *Bothynoë* scriptum est Graeca servata diphthongo, οἱ βόθυνοι: sed Latine bis usurpatum legitur ab *Appul. De Mundo.*

*BOTONES, um, et BOTONTINI, orum, apud *Auct. rei agr.* p. 225, 306. V. *Bodones.*

BOTRŌNĀTUM, i, n. capillorum strues corymbiata, corymbium, ornamentum feminarum, baccis margaritarum ita contextis, ut racemum uvae referant [*V. dicta s. v. Bostrychus.]: a βότρυς, racemus. *Tert. Cult. fem.* 10.

BOTRŬŌSUS, a, um, adj. βοτρυώδης, racemosus, a βότρυς, racemus. *Plin.* 12, 13, 28. Amomum frutice botruoso. Ita *Salm.* legit: sed *Hard.* *myrtuoso*, ex omnibus MSS. et edit. libb. *Appul. Herb.* 66. Brionia fructu sive semine botruoso.

*BOTRUS, i. e. uva. *Vulg. Mich.* 7, 1.

BOTRYĪTES, ae, m. βοτρυΐτης, ὁ, gemma incipienti uvae similis: estque duplicis generis, nigra, et pampinea. *Plin.* 37, 10, 55.

BOTRYĪTIS, idis, et itis, f. βοτρυΐτις, ἡ. Ita appellatur genus quoddam cadmiae cameris in modum uvae pendentis: a βότρυς, uva, racemus. *Scrib. Comp.* 24. et 220. *Plin.* 34, 10, 22. et *Cels.* 6, 6. *n.* 6.

BOTRYO et Botryon, onis, m. βοτρυών, uva, racemus. *Pall.* 3, 33. Ut vitis botryones et albos afferre possit et nigros. Adde [*10, 17.] 12, 12. ¶ In illo *Mart.* 11, 27. Nec dignam toto se botryone putat. *botryonem* alii interpretantur racemum uvae conditiciae; alii liquamen ex ovis piscium, quia ova sic condita ita mutuo adhaerescunt, ut in uva acini. ¶ Est etiam *botryon* medicamentum quoddam apud *Plin.* 28, 4, 10. [*Hoc medicamentum, observante *Hard.* ad *Plin. l. l.* ap. *Sext. Empir.* 17. appellabatur etiam *botrys*, βότρυς, i. e. uva, quia forsitan maturae uvae modo nigresceret. *B. A.*]

[BOTRYŌDES Cadmia, eadem quae botrytis. Sic de *Morgagni* sententia legendum putant *Gesn.* et *Schneid.* ad *Veg. Veter.* 4, 11. *F.*]

BOTRYS, yos, f. βότρυς, Graece racemum uvae significat. A *Plin.* 25, 7, 36. et 27, 4, 11. ita appellatur herba quaedam, quae et *artemisia* et *ambrosia* dicitur. Aliam iisdem nominibus appellatam describit *ib.* 8, 31, 8. V. AMBROSIA. ¶ [*Item oppidum Phoeniciae. *Plin.* 5, 20.]

[BOTTĬAEI, orum, m. plur. incolae Bottiaeae, quae est parvus tractus Macedoniae, versus sinum Thermaicum, inter Axium et Ludiam amnes, ubi est Pella, de quo *Liv.* 26, 25. *Plin.* 4, 11, 18. Beni, Corpilli, Bottiaei. *F.*]

BŎTŬLĀRIUS, ii, m. qui botulos conficit et vendit. *Sen. ep.* 56. Et botularium cogita, et crustularium, et omnes popinarum institores.

BŎTŬLUS, li, m. φύσκος, φύσκη, genus farciminis vel ex carne minutatim concisa, cujusmodi dicitur [**Cervelatwurst*], vel ex sanguine animalium intestinis infuso, et percocto, quod vulgo vocant [**Blutwurst*]. *Gell.* 16, 7. Laberius in mimo, qui Saturnalia inscriptus est, botulum pro farcimine appellat. *Mart.* 14, 72. Qui venit botulus medio tibi tempore brumae, etc. *Tert. Apol.* 9. Botulos cruore distentos admovetis. Adde *Arnob.* 2, 73. ¶ Aliud hujusmodi farciminum genus describit *Ap.* V. BOTELLUS. ¶ Translate *Tert. De jejun. adv. Psych.* 1. appellat Psychicorum *botulos interiores* intestina cibis luxuriosis farta, *exteriores* vero distenta libidine veretra. ¶ *Gell. l. c.* hanc vocem enumerat inter vocabula sordidiora, quibus *Laberius* usus est.

BŎVĀ, ae, f. V. BOA. ¶ In illo *Varr.* apud *Non.* 1, 95. Aes defraudasse cauponem, bovam luto oblevisse, etc. *Turneb.* 17. interpretatur vas vinarium longum turgidum, et amplum, boaeque seu bovae serpentis similem. Sed alii leg. *obbam.*

BŎVĀTIM, adv. boum genere: item ad similitudinem boum. Ita exponit *Non.* 1, 190., et auctorem affert *Nigidium.* Al. leg. *Boatim.*

*BOVENNA, ae, insula prope Sardiniam. *Tab. Peut. B. A.*

[BŎVĬĀNENSIS, ae, adj. ad Bovianum pertinens, Samnii oppidum, nunc *Bojano. Bojanenses, ium*, sunt incolae illius oppidi. *Inscr.* ap. *Roman. Topogr. Napol. T.* 2. p. 443. Clodio Octaviano U. C. ordo Bovianensium patrono jam privato. *F.*]

BŎVĬĀNĬUS, a, um, adj. ad Bovianum pertinens. Est autem *Bovianum* duorum oppidorum in Samnio nomen, quorum alterum Bovianum vetus, nunc *Bojano*, de quo *Liv.* 9, 31.; alterum Bovianum Undecimanorum, quod eo milites legionis undecimae coloni deducti sunt. *Plin.* 3, 12, 17. ¶ De priore *Sil.* 9, 566. Qui Batulum Nucrasque metunt, Boviania quique Exagitant lustra.

BŎVĬCĪDĬUM, ii, n. caedes boum. *Solin.* 1. Ritus sacrorum, factis bovicidiis, Potitios docuit.

BŎVĪLĔ, is, n. βοαύλιον, βουστάσιον, statio duorum boum in stabulo. *Phaedr.* 2, 8. Et opportuno se bovili condidit. Al. leg. *bubili.* [**Veg. R. R.* 3, 1. Bovile loco sicco statuendum est.] *Cato* etiam et *Varr.* usi sunt, teste *Charis.* 1. p. 81. Sed idem *Varr. L. L.* 30. docet a *bove* non *bovile*, sed *bubile* dici, quod certe multo est usitatius. V. BUBILE.

*BOVILLA, βοοστασία *Vet. Gloss. B. A.*

BŎVILLAE, arum, f. plur. vetus oppidum Latii in Appia via, quod propter parvitatem alii vicum, seu pagum fuisse dicunt: ita appellatum quia aliquando in Albano monte ab ara fugiens bos jam consecratus, ibi comprehensus est. Ita docet *Vet. Schol. Persii* ad 6, 55. Paulo aliter *Non.* 2, 410. Hillas, inquit, intestina veteres esse dixerunt. Unde *Bohilla* (sic enim scribit) oppidum in Italia, quod eo bos intestina a vulnere trahens advenerit. *Suburbanas* appellant *Ov. Fast.* 3, 667. et *Prop.* 4, 1, 33., quia Urbi Romae id oppidum valde vicinum fuit. ¶ [*Est et *Bovilla, ae*, singularis numeri, apud *Frontin. de Colon.* p. 103. *B. A.*]

BŎVILLĀNUS, a, um, adj. ad Bovillas pertinens. *Cic. Planc.* 9. Bovillana vicinitas. *Id. Q. Fr.* 3, 1. Bovillanus fundus.

[BŎVILLENSIS, se, adj. ad Bovillas pertinens, oppidum Latii. ¶ *Bovillenses, ium*, sunt incolae illius oppidi. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 654. Locus adsignatus ab C. Dissinio C. F. Quir. curatore reipublicae Bovillensium. Alia apud *Fabrett.* p. 456. *n.* 74. Albani Longani Bovillenses decuriones, *h. e.* decuriones Bovillenses, qui a proxima Alba Longa tunc diruta ita sunt appellati. *F.*]

BŎVILLUS, a, um, adj. βοϊκός, bubulus. [**Liv.* 22, 10. in antiqua formula: ex Suillo, ovillo, caprino, bovillo grege.] *Theod. Prisc.* 1, 7. Bovillas carnes in carbonibus superpones. ¶ [**Bovillam pugnam* jlocaliter vocat *Cic Att.* 5, 13. caedem Clodii, qui ad Bovillas oppidum a Milone interfectus est. *B. A.*]

BŎVĪNĀRI est conviciari, teste *Festo.* Alii exponunt tergiversari, cunctari malitiose: et ductum esse ajunt a bubus macilentis et in arando strigantibus. Vox est obsoleta.

BŎVĪNĀTOR, oris, m. tergiversator, cunctator, qui rem malitiose differt, *Lucil.* ap. *Gell.* 11, 7. et *Non.* 2, 84. Hic strigosu', bovinatorque, ore improbu' duro. V. STRIGOSUS.

BŎVĪNUS, a, um, adj. βοϊκός, bubulus. *Theod. Prisc. de diaeta* 15. Medulla bovina.

*BOVIS, nominat. pro bos apud *Petr.* 62. V. BOS *ad f. B. A.*

*BOVIUM, Britanniae urbecula, in agro Silurum. *Anton. Itin.* Hodie est *Bangor. B. A.*

BOVO. V. BOO.

*BOVUS, non nisi singularem numerum capit. Nam pluralem nemo dixit. Haec *Charis.* 1. p. 58. neque quidquam aliud constat. *B. A.*

BOX, bocis, m. βῶξ, genus piscis, de quo V. in BOCAS.

BR

BRĂBĒUM, seu Brăbīum, aut Bravīum, ii, n. βραβεῖον, victoriae praemium, ejus praecipue, quae in ludis publicis paritur. Hinc hodieque *bravo* ei acclamant, quem in aliquo certamine victorem cernunt. *Novatian. ep. de cibis Judaic.* 1. et *Prud.* περὶ στεφ. 5, 538. brabii duplicis palmam tulisti. ¶ Translate *Tert. ad mart.* 3. Bonum agonem subituri estis, in quo brabium angelicae substantiae politia in coelis, gloria in saecula saeculorum.

BRĂBEUTĂ, ae, m. βραβευτής, Graeca vox, qua significatur praeses et judex certaminum gymnicorum, quique victoribus sua praemia distribuit. Latine *designator* dici potest, propter similitudinem officii. *Ulp. Dig.* 3, 2, 4. Designatores autem, quos Graeci βραβευτὰς appellant, artem ludicram non facere, Celsus probat, quia ministerium non artem ludicram exerceant. *Suet. Ner.* 53. Ne aliter certamina gymnica Graecia tota spectaverat quam brabeutarum more in stadio humi assidens. ¶ Inter *agonothetam* et *brabeutam* quidam hoc statuunt discrimen, quod ille scenicis ludis praesit, hic vero gymnicis. Sed vereor ut probari possit.

BRABYLĂ, ae, f. herba quaedam, quae spissandi vim habet cotonei mali modo: nec amplius de ea tradunt auctores, inquit *Plin.* 27, 8, 32.

BRĀCĂ, ae, f. ἀναξυρὶς, βράκα. [Vocis etymon est a βράκος Aeolice pro ῥάκος, quod a ῥήσσω frango: hinc bracas *Eustath.* appellat διεῤῥωγὸς ἱμάτιον, *h. e.* vestem bifariam divisam. Quidquid igitur effutiant grammatici, amandanda est scriptio *bracca* et *bracha. F.*] Vestis barbarorum propria, ut Persarum, Medorum, Sarmatarum, Gallorum, Germanorum, et hujusmodi, nostris femoralibus valde similis, laxior tamen et longior, ut quae non femora solum, sed et crura, imo et ventrem contegat. Talis putatur, quam Dalmatae e plebe adhuc gestant. A Romanis, sicut neque a Graecis, diu adhibita non fuit. Quamvis enim de Augusto narret *Suet. in ejus Vita* 82. feminalia et tibialia hieme gestasse; ea tamen non bracae, sed fasciae fuerunt, quibus femora et tibias involvebat, ut praeter alios *Casaub.* eo loco pluribus docet. Posterioribus tamen temporibus etiam ad Romanos transiit. Scribit enim *Lampr. Alex. Sev.* 40. *in f.* illum imperatorem *bracas albas habuisse, non coccineas, ut prius solebant.* Ex quo intelligitur aliquanto etiam ante bracas a Romanis gestari coeptas. Qui mos postea adeo invaluit, ut latis legibus coercendus fuerit. Hinc *Impp. Arcad. et Honor.* sanxerunt, ut nemini liceret intra Urbem bracas gestare, ut in *Cod. Theod.* 14, 10, 2. legitur. V. *Salm. ad l. c. Lamprid.* Usurpatur fere in plurali numero. *Ov. Trist.* 5, 7, 49. Pellibus et laxis arcent male frigora bracis. *Tac. H.* 2, 20. Versicolore sagulo, bracas, tegmen barbarum indutus, togatos adloquebatur. *Prop.* 4, 10, 43. Bracae virgatae. *Val. Fl.* 6, 227. pictae. *Id.* 5, 424. Sarmaticae. [*De bracarum usu vide *Pont.* in *Gloss. Prisc. Gall.* in *braca p.* 207., *Berrald.* et *Prop.* 3, 3, 17. *Manil.* ad *Pers. Sat.* 3, 53. *Casaub.* ad *Suet. Aug.* 82. et *Burm.* ad *Anth. Lat.* T. II. p. 518. qui hos collegit. Graecio τὰ Σαράβαρα vocabantur. *Jahn.*] ¶ In singulari. *Ov. Trist.* 5, 10, 33. Hos quoque qui geniti Graja creduntur ab urbe, Pro patrio cultu Persica braca tegit. V. BRAX.

BRĀCĂRĂ, ae, f. *Braga* cognomento *Augusta*, urbs Hispaniae Tarraconensis occidentalis ad fluvium *Cavado*, non longe a Gallaecia. Nunc pertinet ad regem Lusitaniae. *Auson. de Urb.* 9, 5. Quaeque sinu pelagi jactat se Bracara dives. ¶ [**Augusta* simpliciter vocatur a *Plin.* 4, 20. et *Bracara Augusta* vel *Bracaraugusta* in *Inscr.* ap. *Gruter.* p. 156. *n.* 3. et p. 465 et 562. ¶ Est et Braccara appellata, geminata *c*, in *Inscr.* ap. *eund.* p. 158. *B. A.*]

BRĀCĂRAUGUSTANUS, a, um, adj. ad Bracaram Augustam pertinens. *Inscr.* ap. *Grut.* 324, 11. [Alia apud *Fea*, *framm. Cons.* p. 86. M. Silaccius C. F. Col. Coranus Praef. Coh. V. Bracaraugustanorum. *F.*]

BRĀCĂRI, orum, m. plur. populi Hispaniae, quorum caput Bracara. *Plin.* 3, 3, 4. et 4, 20, 34. [*Etiam Bracares; *Plin.* 3, 3. et 4, 20. *B. A.*]

BRĀCĀRĬUS, ii, m. qui bracas conficit. *Lampr. Alex. Sev.* 24. Bracariorum, linteonum, vitreariorum vectigal instituit. Al. leg. *bractearioruni.* Adde *Cod. Justin.* 10, 64, 1., ubi eadem est lectionis varietas; [quae tamen tollitur auctoritate *Edict. Diocl.* p. 20. Bracario pro excisura et ornatura, pro birro qualitatis primae, pro birro qualitatis secundae, pro caracalli majori, pro caracalli minori, pro bracibus, pro udonibus. Ex his apparet, bracarium Diocletiano imperante generaliter significasse vestificum, cum ei pretium pro quacumque veste assignetur. Adde apud *Marin. Papir. Diplom. n.* 88. pluries haberi in *Diplom.* an. a Chr. n. 572. *exarato:* Bonus vir honestus bracarius. *F.*]

BRĀCĀTUS, a, um, adj. bracis indutus. *Cic. Fam.* 9, 15. Bracatae et Transalpinae nationes. *Prop.* 3, 3, 17. Bracatus miles. *Pers.* 3, 53. Bracati Medi. *Cic. Pis.* 23. Bracatae cognationis dedecus. *Bracata* cognatio est cum hominibus e natione bracata Gallorum. [*Nempe intelligitur avus maternus Calventius, qui ex Transalpina Gallia in Italiam venerat et Placentiae consederat.] ¶ *Bracata Gallia* dicta est ea Galliae pars, quae postea Narbonensis est appellata, cujus populi bracis utebantur. Ideo autem ea praecipue regio *bracata* dicta est, quia provincia Romanorum fuit, idque vestimenti genus et primo, et saepius propter commercium, Romani conspiciebant: eoque nomine a Togata et Comata distinguebatur. *Mela* 2, 5., *Plin.* 3, 4, 5. [*Hinc *bracati* dicebantur milites auxiliarii ex iis Galliae regionibus, quarum incolae

ıxiore vestitu ad femora tegenda utebantur. *Ammian.* 15, 5, 30. 16, 12, 43.] ¶ Quos dixit *Juven.* 8, 234. *Bracatorum pueros*, Gallorum Narbonensium filios significavit. ¶ Interdum *bracatus* dicitur, qui veste laxa et bracas referente indutus est. *Mela* 2, 1. Satarchae totum bracati corpus, et nisi qua vident, etiam ora vestiti.

BRĀCE, es, f. vox Gallica, qua significatur genus farris in Gallia provenientis, quod a *Colum.* 2, 9. *hordeum distichum* et *Galaticum* dicitur. *Plin.* 18, 7, 11. Galliae quoque suum genus farris dedere: quod illic bracen vocant, apud nos sandalum (lege *scandalam* sive *scandelam*) nitidissimi grani. Ex *brace* factum Italicum *bracciatello*, bellariorum genus ita appellatum, quod armillae figuram habet, quodque vulgo Itali *brazzadella* Germani *Brätzeln* dicunt. V. SCANDALA.

[BRĀCĔUS, a, um, adj. ad bracas seu braces pertinens. *Auct. Priap.* 74. Quod movear, non est: quia, si furaberis ipse Grandia poma, tibi bracea mala dabo, *h. e.* in te stuprando malis seu testiculis, utar, quae bracibus continentur. Adde poetam jocatum fuisse in ambiguitate soni vocis *bracea*, nam βράχεα, *h. e.* brevia opponit grandibus, mala opponit pomis. Alii leg. *bracica* eodem sensu. *F.*]

BRĂCHA. V. BRACA.

BRĂCHĬĀLĔ, lis, n. βραχιόνιον, περικάρπιον, circulus armillae modo in ornamentum brachii. *Plin.* 28, 7, 23. Menstruum in lana arietis nigri, brachiali argenteo inclusum. ¶ Reperitur etiam *brachialis, is*, m. *Trebell. Claud.* 14. Balteum inauratum unum, anulum uncialem, brachialem unum unciarum septem. ¶ Revera haec vox adjectiva est; et, cum neutro genere effertur, cogitandum *ornamentum*; cum masculino *torques*, aut aliquid simile.

BRĂCHĬĀLIS, le, adj. ad brachium pertinens. *Pl. Poen.* 5, 4, 99. Condamus alter alterum in nervum brachialem, *h. e.* brachiorum vinculo jungamur. *Plin.* 17, 17, 27. et 20, 23, 96. Brachialis crassitudo. *Vopisc. Aurelian.* 7. Torquem brachialem habeat miles.

BRĂCHĬĀTUS, a, um, adj. brachiata arbor dicitur, quae ramos utrinque in brachiorum modum compositos habet. *Colum.* 5, 5. Nam duae species hujus quoque culturae sunt: alii capitatas vineas, alii brachiatas magis probant. Quibus cordi est in brachia vitem componere, convenit, ut, etc. *Plin.* 16, 30, 53. Arborum aliae ab radice brachiatae, ut ulmus: aliae in cacumine ramosae, ut pinus.

[BRĂCHĬŎLĀRIS, is, adj. musculus brachiolaris ap. *Veg. Veter.* 1, 25. V. v. seq. *F.*]

BRĂCHĬŎLUM, li, n. parvum brachium. *Cat.* 61, 181. Mitte brachiolum teres. ¶ *Brachiola* videntur esse venae quaedam in utroque latere equorum. *Veg. Veter.* 1, 25. Minuendus est sanguis ex venis, quae positae sunt in dextra et sinistra, ubi brachiola conjunguntur, et flexura fit, cum armus plicatur. Quibus vero armus est in causa, de brachiolis sanguis mittatur, quae venae positae sunt interius, ubi centuriae, i. e. musculi brachiolares sunt.

*BRĂCHIONARĬUM, i, n. *Gloss. Gr. Lat.* ψέλλιον ἀνδρὸς, brachionarium. Est itaque armilla. *B. A.*

BRĂCHĬUM, ii, n. βραχίων, [videtur ita appellatum ab Hebr. בְּרִיחַ vectis; *F.*] membrum hominis a cubito ad manum, duobus ossibus constans, quorum alterum *radius*, alterum *cubitus* et *ulna* appellatur. Ita vocem brachii accipit *Cels.* 8, 1., item *ib.* 10. *n.* 3., ubi agit de brachio fracto. Nam reliquam partem, quae est a cubito ad humerum, *os humeri*, atque etiam *humerum* appellat: alii Latini scriptores *lacertum*. *Ov. Met.* 1, 500. laudat digitosque, manusque, et nudos media plus parte lacertos. *Tac. G.* 17. Feminae nudae brachia ac lacertos. ¶ Ceterum saepius *brachium* dicitur totum illud, quod est ab humero ad manum. [**Cic. Coel.* 5. Nobis quidem olim annus erat unus ad cohibendum brachium toga constitutus. Hoc quid sit docet *Senec. Decl.* 5. Apud patres nostros qui forensia stipendia auspicabantur, nefas putabant brachium extra togam exserere. Nam in toga pars quaedam in dextra parte excurrebat, quae sinus dicebatur, et in dextrum humerum ita rejiciebatur, ut obvolveret.] *Id. Or.* 18. Projectio et contractio brachii. *Id. ib.* 2, 59. Extendere brachium. *Ov. Met.* 2, 270. exserere. *Virg. G.* 1, 34. contrahere. Et *ib.* 202. remittere. *Id. A.* 5, 364. attollere. *Quint.* 2, 13. demittere. *Virg. A.* 5, 377. Jactare brachia. *Ov. Met.* 9, 210. et *ib.* 293. tendere coelo, et ad coelum. *Id. ib.* 1, 766. porrigere. *Id. ib.* 2, 82. curvare. *Varr.* ap. *Gell.* 16, 15. diducere. *Hor. Od.* 3, 4, 50. Fidere brachiis. *Id. Epod.* 15, 6. Lentis brachiis adhaerere alicui, *h. e.* amplexu adhaerere. *Id. Od.* 3, 9, 2. et *Virg. A.* 6, 700. Dare brachia collo. *Ov. Met.* 9, 458. Circumdare brachia collo. *Id. ib.* 1, 762. implicare. *Id. ib.* 3, 389. injicere. [**Tac. A.* 15, 63. brachia exsolvere ferro, i. e. venas incidere.] ¶ Brachia jactare in numerum. *Lucr.* 4, 770. candida molli deducere brachia motu. *Stat. Silv.* 3, 5, 66. muneris brachia muta suis. *Ov. Rem. Am.* 754. numerosa brachia ducere. *Id. Amor.* 2, 4, 29. mollia mobiliter brachia mittere. *Lucr.* 4, 791.; pertinent haec omnia ad saltationem. V. SALTO. ¶ Translate *praebere brachia sceleri* ap. *Ov. Her.* 7, 126. est dare manus et cedere scelus facienti. ¶ *Molli* aut *levi brachio aliquid agere* est remisse, leniter, vel negligenter agere. *Cic. Att.* 2, 1. Quod me quodammodo molli brachio de Pompeji familiaritate objurgas. *Id. ib.* 4, 16. Consules, qui illud levi brachio egissent, rem ad senatum detulerunt. ¶ *Dirigere brachia contra torrentem* ap. *Juven.* 4, 89. proverbialis locutio est, sumpta a natantibus, qui si adverso flumine natare velint, vi aquae abripiuntur. Dicitur de iis, qui majori potentiae resistere volunt. ¶ Per similitudinem tribuuntur brachia multis animalibus, ut loliginibus, sepiis, polypis, scorpionibus, cancris, et hujusmodi, quae similia humanis brachiis membra habent. *Plin.* 9, 29. 47. de nautilo pisce: Prima duo brachia retorquens membranam extendit, etc. *Id.* 11, 48, 108. Octonos pedes esse dicimus polypis, sepiis, loliginibus, cancris, qui brachia in contrarium movent, pedes in orbem, aut in obliquum. Et *ib.* 37, 86. Leoni in feminum et brachiorum ossibus exigua medulla, *h. e.* pedibus anterioribus. *Virg. G.* 1, 34. jam brachia contrahit ardens Scorpius. *Plin.* 9, 31, 51. Dextrum brachium omnibus cancris majus. ¶ In arboribus. *brachia* sunt rami, seu potius minores rami e majoribus erumpentes. *Virg. G.* 2, 298. de aesculo: Tum fortes late ramos et brachia tendens. (Adde *Val. Fl.* 8, 114.) *Id. ib.* 368. de vitibus: tunc stringe comas, tunc brachia tonde. (Adde *Colum.* 4, 21., et V. DURAMEN.) *Plin.* 16, 34, 62. Omnium hederarum generi radicosa brachia. *Id.* 13, 9, 18. In brachia ramorum spargi. ¶ Item mari, ubi ex oceano per medias terras variis sinibus se effundit. *Ov. Met.* 1, 13. nec brachia longo Margine terrarum porrexerat Amphitrite. ¶ In munitionibus sunt projecti aggeres, aut fossae, et hujusmodi opera in longum protensa ad claudendum et muniendum. *Liv.* 4, 9. *extr.* Et alia parte consul muro Ardeae brachium injunxerat, qua ex oppido sui commeare possent. [**Communicationslinie.*] Et 22, 52. Brachio objecto, flumine eos excludit. [*V. *Drak.* ad h. l.] Et 44, 35. Degressus ad imam partem castrorum, veluti per devexum in mare brachium transitum tentaturus. Et 38, 5. Superato brachio in urbem penetrat. *Lucan.* 3, 386. densas tollentia pinnas Cespitibus, cruдaque extraxit brachia terra. *Id.* 4, 266. Aut circum brachia fontes. *Suet. Claud.* 20. Portum Ostiae exstruxit, circumducto dextra sinistraque brachio. *Auct. B. Al.* 30. Castellum brachiis cum opere castrorum conjungere. Adde *Auct. B. Afr.* 56. et *B. Hisp.* 13. Simile est illud *Curt.* 6, 4. Duo terrae ejus velut brachia excurrunt. Et *Prop.* 3, 20, 24. Scandam ego Theseae brachia longa viae. Et *Plin.* 5, 27, 27. Taurus mons dictus Caucasus, ubi brachia emittit, subinde tentanti maria similis. ¶ In navi sunt antennae, veluti brachia mali. *Virg. A.* 5, 829. Attolli malos, intendi brachia velis. [**Stat. Silv.* 5, 1, 244. lataque veliferi porrexit brachia mali.] ¶ Denique in balistis *brachia* sunt, quae extenduntur et remittuntur in jaciendo. *Vitr.* 1, 1. ¶ Vult *Manut.* in *Orthogr.* scribi bracchium duplici *cc.* ex *Virg. Carpensi*, et aliis veterib. libb. Sed ea scriptio non obtinuit.

BRACHMĀNAE, arum, et Brachmanes, num, m. plur. Βραχμᾶνες, sapientes in India citeriori diligentissimi siderum observatores, alterum genus gymnosophistarum. Nam Bardesanes Babylonius gymnosophistarum duo tradit genera, quorum illi, qui ex generis successione veluti hereditariam sapientiae professionem amplectebantur, *Brachmanae* dicti; qui vero electione ad philosophiae professionem assumebantur, Samanei. Ex *Strab.* 15. Horum mentio fit etiam ab *Appul. Flor. n.* 15. et a *Tert. Apol.* 42. et ab *Ammian.* 23, 6. et 28, 1. Eos quoque suppresso nomine, describit *Curt.* 8, 9. ¶ A *Plinio* memorantur *Brachmanae* populi circa Gangen 6, 17, 21.

*BRACHODES, Βραχώδες, prom. Africae, in extremo cornu Syrtis parvae. *Plin.* 4, 3. *B. A.*

BRĂCHYCĂTĂLECTUM et Brăchycătălectĭcum metrum, βραχυκατάληκτον, βραχυκαταληκτικόν, dicitur cui pes deest. *Diomed.* 3. p. 501. et *Serv. Centim.* p. 1817.

BRĂCHYLŎGĬĂ, ae, f. βραχυλογία, quae Latine dici potest *copulata dissolutio*, figura est, qua conjunctiones omittuntur, cum quid instantius dicitur, et singula inculcantur, et quasi plura fiunt, ut in illo *Cic. contr. conc. Metell*: Qui indicabantur, eos vocari, custodiri, ad senatum adduci jussi, in senatu sunt positi, etc. Haec *Quint.* 9, 3., qui tamen ipsam vocem tum hoc loco, tum infra *eod. cap.*, tum etiam 8, 3. Graece scribit: est enim a βραχὺς, brevis, et λόγος, sermo. Dicitur etiam *Asyndeton*. V.

BRĂCHYSYLLĂBUS Pes, βραχυσύλλαβος, idem qui tribrachys, tribus syllabis brevibus constans, ut *legere*. *Diomed.* 3, p. 475.

*BRACĬCUS vel Braccicus, a, um, ad braccas pertinens, in braccis latens. *Priap. carm.* 74, 2. si lectio certa. Si furaberis ipse Grandia mala, tibi braccica mala dabo. *Sensus obscoenus. Priapus loquitur.* V. BRACEUS. *B. A.*

BRACTĔĂ, ae, f. πέταλον, lamina tenuis ex metallo, vel alia quapiam materia, quae alicui rei superinducitur. Videtur esse a βράχειν, crepitare, quia bractea jactata manu plicatur et crepitat. Differt a lamina, quae crassior est et durior. *Virg. A.* 6, 208. Talis erat species auri frondentis opaca Ilice: sic leni crepitabat bractea vento. *Lucr.* 4, 728. ut aranea bracteaque auri. *Ov. A. A.* 3, 232. Aspice, quam tenuis bractea ligna tegat. *Mart.* 8, 33. astuti derasa est ungue ministri Bractea. *Plin.* 16, 43, 84. Ut una arbor saepius veniret, excogitatae sunt et ligni bracteae. ¶ Per similitudinem *bractea viva* dicitur a *Mart.* 9, 62. pellis ovium auratum vellus habentium. ¶ Translate *Solin. ep. ad Advent. praef. Polyhist.* 2. Cui libro si animum propius intenderis, velut fermentum cognitionis magis ei inesse, quam bracteas eloquentiae deprehendes, *h. e.* fucum verborum. ¶ Scribitur et *brattea*, sed minus recte. *Pier.* ad *Virg. l. c.* docet, eos qui *brattea* scripsere, deceptos esse characteribus Longobardicis, in quibus *c* et *t* eadem paene forma figurantur. Addit, juniores quosdam etiam *brachtea* scripsisse, sed contra omnes orthographiae leges.

BRACTĔĀLIS, le, adj. ad bracteam pertinens. *Prud.* περὶ στεφ. 10, 1024. Nec non et auro frons coruscat hostiae, Setasque fulgor bractealis inficit.

BRACTĔĀMENTUM, ti, n. *Fulgent. Planc. de contin. Virg. init.* Ascraei fontis bracteamento saturior, *h. e.* poetica facundia: ea ratione, qua *bracteas eloquentiae* dixit *Solin.* V. BRACTEA.

BRACTĔĀRĬUS, ii, m. qui bracteas facit, πεταλουργός. *Inscr.* ap. *Grut.* 1074, 12., at emendatior apud *Visconti Mus. Jenkins cl.* 1. *n.* 5. Concordiae collegi Brattiariorum (leg. *Bractearíorum*) et inauratorum Q. Hordionius Primigenius S. P. D. D. *Firmic. Mathes.* 4, 15. Facit enim artifices, inauratores, bractearios, argentarios. [*Adde *ib.* 8, 26.] V. BRACARIUS. ¶ *Bractearia, ae*, f. quae bracteas facit. *Inscr.* ap. *Don. cl.* 8. *n.* 19. Fulvia Melema bractearia.

BRACTĔĀTOR, oris, m. πεταλουργὸς, bractearius. *Firmic. Mathes.* 8, 16. Aurifices, bracteatores, inauratores. [**Inscr.* ap. *Don. cl.* 9. *n.* 1.]

BRACTĔĀTUS, a, um, adj. bracteis, et fere semper aureis, inductus. *Sen. ep.* 41. Bracteatus leo, *h. e.* jubam auratam habens. *Sidon. ep.* 8, 8. Sellae gestatoriae bracteatae. *Id. ep.* 2, 10. *in carm.* Bracteatum lacunar. Adde *Capell.* 1. p. 20. Comae bracteatae. ¶ Translate *Sen. ep.* 115. Omnium istorum quos incedere altos vides, bracteata felicitas est, *h. e.* fucata, non sincera, non solida, ut quae in exteriori tantum specie et velut crusta consistit. ¶ *Bracteatum dictum* est elegantissimum et ornatissimum. *Auson. Grat. act.* ad *Gratian.* 8. O mentis aureae dictum bracteatum!

BRACTĔŎLĂ, ae, f. parva bractea. *Juven.* 13, 150. minor exstat sacrilegus, qui Radat inaurati femur Herculis et faciem ipsam Neptuni, qui bracteolam de Castore ducat. Adde *Arnob.* 6. p. 205.

*BRADĀNUS, i, Italiae flumen, a Mediolano per Picenum fluens. *Anton. Itin. B. A.*

[BRĂDŪĂ, ae, m. a βραδὺς, tardus, gravis corpore. Cognomen Romanum plurium consulum, ac praecipue an. a Chr. n. 191., de quo multa habet *Marin. Frat. Arv.* p. 181. M. Valerius Bradua Mauricus. *F.*]

*BRAGAE, insulae quaedam desertae, in Arabia. *Plin.* 6, 26. *B. A.*

*BRANA, oppidum in Hispania Baetica. *Plin.* 3, 1. si lectio certa. *B. A.*

[BRANCA, ae, f. idem quod extremus pes. *Vet. Auct. De limit.* ap. *Goes.* p. 310. Branca lupi, branca ursi. *F.*]

BRANCE. V. BRACE.

BRANCHĬAE, arum, f. plur. τὰ βράγχια, sunt partes hiantes in piscibus follium more juxta cervicem, quibus anhelitum reddere, ac per vices respirare existimantur: a βρόγχος, guttur, quia gutturis officio in reddenda aqua, quae ore accepta est, funguntur. Balaenae et delphini excipiuntur, qui fistulis spirant, balaenae a fronte, delphini a dorso. *Plin.* 9, 7, 6. et *ib.* 18, 33. ¶ In singulari numero *Auson. Mosell.* 266. Reddit mortiferos exspirans branchia flatus.

BRANCHĬDAE, arum, m. plur. Apollinis Didymaei sacerdotes, apud Posideum oppidum, et promontorium Ioniae, qui locus prius Branchidarum Oraculum dicebatur. *Plin.* 5, 29, 31., *Mela* 1, 17., *Curt.* 7, 5.

BRANCHOS, i, m. βράγχος, ὁ, raucedo ex acris humoris in fauces destillatione proveniens. Graeca vox est, sed Latine scripta legitur apud *Coel. Aurel. Tard.* 2, 7.

BRANCHUS, i, m. Βράγχος, filius Simari, et filiae cujusdam Patroni, quae cum gravida esset,

vidit in somnis per fauces suas introiisse solem, et exisse per ventrem: ideo infantem quem peperit, Branchum vocavit, ἀπὸ τῶν βραγχίων, hoc est a faucibus. Alii patrem ei assignant ipsum Apollinem, et matrem quandam Jauci filiam, Sucronis uxorem. Hic cum in silvis Apollini occurrisset, eumque osculatus esset, accepit ab eo coronam et virgam, et vaticinari coepit, subitoque nusquam comparuit. Ideo templum ei factum est, quod Branchiadon appellavere: et Apollini quoque Philesio (ἀπὸ τοῦ φιλεῖν, osculari) templa sunt consecrata, quae ab osculo Branchi, sive certamine puerorum, philesia sunt nuncupata. Haec et alia plura *Vet. Schol. Statii* ex *Varrone*, ut quidem ait, tradit. Meminit hujus Branchi *Stat. Th.* 3, 479. et *ib.* 8, 198.

*BRANCOSI, orum, Indiae populi, cis Gangem. *Plin.* 6, 20. *B. A.*

*BRANNODŪNUM, i, oppidum Britanniae, in agro Icenorum. *Notit. Imper. B. A.*

*BRANONĬUM, i, oppidum Britanniae, in regione Cornaviorum. *Anton. Idin. B. A.*

BRASMA. V. BRECHMA.

BRASMĂTĬAE, arum, m. plur. βρασματίαι, Graece dicuntur ebullitiones, aestus veluti aquae ferventis, et sursum agitatae: a βράζω, ferveo, bullio. Hinc *Ammian.* 17, 7. docet, *brasmatias* appellari terraemotus quandam speciem, qua humus molestius suscitatur, sursumque propellit immanissimas moles, ut in Asia cum Delos emersit, quae antea maris undis tecta fuerat. [*V. *Wagner.* ad h. l. Tom. II. p. 276.]

BRASSĬCĂ, ae, f. κράμβη, [etymon a βράσσω, sono; nam a crepitatione ita appellata videtur, ut etiam *bractea F.*] genus oleris frequentissimi et usitatissimi, caule et foliis magnis, cujus plura genera recenset ac describit *Plin.* 19, 8, 41. et 20, 9, 33. post *Cat. R. R.* 157., qui eam miris laudibus commendat. [**Col.* 10, 120.] *Cic. N. D.* 2, 47. Vites a caulibus brassicisque, si propter sati sint, ut a pestiferis et nocentibus, refugere dicuntur. ℙ Brassica Pompejana ea esse creditur a quibusdam, quae ab Italis *cavolfiore*: brassica capitata, vel Cumana, *cavolo cappuccio*: brassica Sabellica, *broccoli*. Sed de his ad botanicos. Habet etiam multos olus hoc usus in medicina, quos refert *Plin. l. c.* 20, 9, 33. et *Cato ib.* Quin per DC. fere annos solam brassicam in medendis morbis Romanos adhibuisse, scribit ex Catonis testimonio *Plin. ib.* et *Plin. Valer.* 4, 29.

BRASTAE, arum, m. plur. βράσται, eadem terrae motus species, quae *brasmatiae* dicuntur: quod V. Haec quoque Graeca vox est, a βράζω, ebullio; legiturque apud *Appul. de Mundo* p. 65, 25.

[BRATHY, ys, n. βράθυ, herba apud *Plin.* 24, 11, 61. Herba Sabina, brathy appellata a Graecis duorum generum est. Adde *Appul. Herb.* 85. *Scribon. Compos.* 154. Habet genitivum brathys. *F.*]

BRATTĔĂ. V. BRACTEA.

*BRATTĬA, ae, insula maris Hadriatici, prope Illyricum, hodie *Brazza. Plin.* 3, 26. *Anton. Itin.* et *Tab. Peut. B. A.*

BRATUS, i, f. arbor quaedam in finibus oppidi Sittacae in Zagro monte Asiae, cupresso fusae similis, exalbidis ramis: odorem emittens cum accenditur, cedro proximum atque jucundum. *Plin.* 12, 17, 39., ubi ita legendum monet *Hard.* ex MSS., non *bruta*, quod est in quibusdam editis.

*BRATUSPANTĬUM, i, oppidum Galliae Belgicae, in agro Bellovacorum, inter Sequanam et Samaram fluvios. *Caes. B. G.* 2, 13. *Cellarius*, adstipulante *Mannertio*, idem oppidum hoc fuisse existimat, quod postea *Caesaromagus* audiebat. Quod si verum sit, hodie est *Beauvais;* quanquam *Danvillius* asserit abhinc annos bis centum oppidi vestigia remansisse, cui nomen fuit *Bratuspante*, aliquot millia passuum ab hodierno *Beauvais* distantis. *B. A.*

BRĀVĬUM. V. BRABEUM.

*BRAURON, onis, Βραύρων, oppidum Atticae, juxta Marathonem. *Plin.* 4, 7. *Stat. Th.* 12, 675. *Brauronia* appellatur a *Mela* 2, 3. *med. B. A.*

[BRAX, ăcis, f. βράκος, eadem ac braca. *Not. Tir.* p. 157. Brax, bracatus. Adde alium locum in V. BRACARIUS. *F.*]

BRECHMA, Indorum lingua significat semen piperis cassum et inane, ut est apud *Plin.* 12, 7, 14. [*Locus *Plinii* est: Quod vocant brechma, sic Indorum lingua significante abortum, ubi ed. *Elzev.* pro *brechma*, *sic* habet *brechmasin. B. A.*] ℙ *Dioscor.* hoc idem vocat βράσμα: ex quo quidam [**Salm.*] etiam apud *Plin. brasma* legere malunt.

*BREGETĬO, onis, oppidum Pannoniae inferioris. *Anton. Itin. Bregitio* audit *Ammian.* 30, 20. *B. A.*

*BREGMA, atis, n. βρέγμα, a medicis proprie appellatur pars anterior capitis, supra frontem capillis tecta, quae et sinciput a Latinis dicitur. *Marc. Empir.* 1. Ad dolores capitis puerorum, maxime ejus partis, quam bregma Graeci appellant. Sed pura puta vox est Graeca, et Graece scribit *Coel. Aurel. Acut.* 1, 76. *B. A.*

*BREGMENTĒNI (MSS. *Bregmeni*), orum, populi Phrygiae. *Plin.* 4, 30. *B. A.*

*BREMENĬUM, i, oppidum Britanniae. *Anton. Itin. B. A.*

*BREMETONĀCUM, i, Britanniae oppidum. *Anton. Itin.* Dictum est etiam *Bremeturacum. Notit. Imper.* ℙ *Camdeno Ribchester* videbatur esse, nempe viculus Lancastrensis: sed sententiam postea commutavit. Consentiunt (ait *Wesselingius* ad *Antoninum*) esse *Overborough*, ubi praeter nomen, numi, lapides insculpti et pavimenta tessellata Romanam stationem figunt, ut praestantissimi (pergit ille) *Th. Galei* verbis utar e *Comment.* p. 119. V. *Rauthmelii Antiq. Bremetonacenses. B. A.*

[BRĔMUSĂ, ae, f. fremens, murmurans: a βρέμω, fremo. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. Grut. 724, 5. Calpurniae Bremusae Flavia Thymele matri piissimae. *F.*]

*BRENDA, vel Brendum, vel Brentium, Brundusium. V. *Brunda. B. A.*

BRENNI, orum, m. plur. populi Norici in Alpibus, quos *veloces* appellat *Hor. Od.* 4, 14, 11. Horum meminit etiam *Flor.* 4, 12. Eorum oppidum creditur esse *Bruneck* in comitatu Tyrolensi. ℙ Apud *Hor.* al. leg. *Breuni*, [quod praeferendum videtur; nam *Breunos* in Vindelicia ponit *Ptolem.* 2, 13. intra Lycum et Oenum, eosque memorat. *Inscr.* ap. *Don. T.* 1. p. 561. Marti sacrum nomine C. Geminii Prisci Praef. Coh. 1. Breun*orum* libero commeatu. *F.*]

BRENNĬCUS, a, um adj. ad Brennum pertinens. *Sidon. carm.* 7, 561. cum Brennica signa Tarpejum premerent.

BRENNUS, i, m. dux Gallorum, qui Romanos ad Alliam fudit urbemque cepit, ut est ap. *Liv.* 5, 38. et *Serv.* ad *A.* 6, 826. ℙ Dicitur Brennonam condidisse, quae postea *Verona* dicta est. Apollinis Delphici templum praedae causa ingressus, ira numinis se ipsum interfecit. *Val. Max.* 1, 1, *n.* 18. ℙ Est etiam *Brennus* mons Galliae cisalpinae, Brixiae proximus.

[BRENTĔSĬĂ, ae, m. *Brenta*, idem ac Medoacus major, flumen Patavium urbem praetervehens. *Messala, Aug. progen.* 10. Antenor adverso flumine, quod Brentesia dicitur, sursum contendens, terra potitus, sedem sibi suisque elegit. Alii male leg. *Brentensia.* ℙ Idem flumen a *Venant. Vita S. Martini*, 4, 677. vocatur *Brinta. F.*]

*BRENTONĬCUM, i, oppidum Tritentinorum secundum *Paul. Diac. Langob.* 3, 31. *B. A.*

BRĔPHOTRŎPHĔUM et Brĕphotrŏphĭum, ii, n. βρεφοτροφεῖον, locus, in quo infantes aluntur et educantur. Graeca vox a βρέφος, infans, et τρέφω, nutrio. *Imp. Justinian. Cod.* 1, 2, 19.

BRĔPHOTRŎPHUS, i, m. βρεφοτρόφος, qui alit infantes. *Imp. Justin. Cod.* 1, 3, 42. §. 9. V. v. praec.

[BREUCI, orum, m. plur. Pannoniae populi. *Plin.* 3, 25, 28. Savus per Colapianos, Breucosque defluit. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 5. C. Minicio C. Fil. Vel. Italo Praef. Coh. I. Breucor. Equit. C. R. *F.* ℙ *Sunt et Alpini populi in Rhaetia, Vindeliciam versus, Genaunis vicini. Hic melius scribitur *Breuni* cum *Plin.* 3, 20. *Hor. Od.* 4, 14, 11. edd. *Bentl.* et *Jani* et *Flor.* 4, 12. *post init. B. A.*]

*BREUCOMĂGUS, i, oppidum Galliae Belgicae, in regione Triboccorum, dictum et Brocomagus in *Tab. Peut.* Hodie, credunt, est *Brumt* vel *Brumat* in Alsacia.

BRĔVĬĀRĬUM, ii, n. ἐπιτομή, summarium, compendium, epitome. *Sen. ep.* 39. Haec, quae nunc vulgo breviarium dicitur, olim, cum Latine loqueremur, summarium vocabatur. *Suet. Gramm.* 10. Breviarium rerum omnium Romanarum. *Id. Galb.* 12. Breviarium rationum. [*Breviarium imperii apud *Suet. Aug.* 101. quod idem 28. rationarium imperii dicit, et *Cal.* 16. rationes imperii. Fuit is libellus, in quem, ipso docente *Suet.*, numerus legionum ac classium, magnitudo aedium publicarum etc. relatae erant. Videtur igitur comparari posse quod nos diceremus *ein Staatsinventarium.*] *Plin.* 18, 26, 62. Peragere breviarium totius culturae. [**Suet. Vesp.* 21. simpliciter dicit breviarium nobis *ein Wirthschaftsbuch.* Apud *Nep. Att.* 13. appellatur libellus in similem usum scriptus *ephemeris.*]

BRĔVĬĀRĬUS, a, um, adj. in compendium redactus. *Scaev. Dig.* 33, 8, 26. Cum rationibus breviariis et sortem et usuras complexus sit.

BRĔVĬĀTĬO, onis, f. contractio, decrementum. *August. ep. ad Hesych.* 80. *med.* Breviatio dierum.

BRĔVĬĀTOR, oris, m. qui in compendium redigit. *Oros. Hist.* 1, 8. Pompejus historicus, ejusque breviator Justinus. ℙ [*Breviator est etiam brevium, i. e. tabellarum, in quibus nomina debitorum consignabantur, scriptor. *Novell.* 105, 2, 4. Nec his, qui vocantur breviatores, adulterare aliquid horum, quae a vobis disposita sunt, liceat.]

BRĔVĬĀTUS, a, um, partic. a *brevio*, brevis factus, contractus. *Paulin. Nolan. carm. Nat. S. Fel.* 24, 9, 13. et breviatas Cogit hiems horas. *Sidon. ep.* 2, 2. Non breviatis angustatisque gradibus ascenditur. *Sev. Sulp. Hist. sacr.* 1, 1. E[...] quae de sacris voluminibus breviata digessimus.

BRĔVĬCŬLUS, a, um, adj. dimin. *brevis. P*[...] *Merc.* 3, 4, 54. Homo ventriosus, bucculentu[s] breviculus. *Front. de eloq.* Coturnicum potius pi[...] nis breviculis, quam aquilarum majestate volitar[e] *Appul. Met.* 1. p. 107. 18. Grabatulus breviculu[s]. Et *ib.* 6. p. 183. 35. Breviculo tempore. ℙ *Br*[e]*viculum*, vel *Breviculus*, i, absolute, est parv[us] libellus, brevis scriptura. In *Cod. Justinian. l.* [...] titulus 44. et in *Cod. Theod. l.* 4. titulus 17. inscr[i]buntur *De sententiis ex breviculo recitandis.* In le[...]gibus enim, quae eo titulo continentur, praecip[i]tur, ut judices sententias suas perscribant et e libello partibus legant. Ita *Budaeus*, *Alciat.* e[t] alii. *Cujac.* vero in *Cod.* 4, 19. *ad leg.* 5, 6, 7. *i*[n] *fin.* legi jubet *ex periculo:* sed non satis proba[t] ut apparet sedulo examinanti auctoritates, qua[s] affert. Denique alii volunt legi *ex pariculo*, quo[d] in quibusdam ex infima Latinitate scriptoribus *pa*[*r*]*ricula charta* accipiatur pro exemplo seu descri[*]ptione, ut est in *Gloss. Du Fresne.*

*BREVIGERŬLUS, i, m. qui breve gerit. *Isi*[d]. *Gloss.* Ex eo intellectu fortasse esse *Gesnerus* cen[-]set, quo *breve* i. q. epistolam significat barbar[a] aetate. *B. A.*

BRĔVĬLŎQUENS, entis, adj. βραχυλόγος, qu[i] breviter et pauca loquitur. *Cic. Att.* 7, 20. Bre[-]viloquentem jam me tempus ipsum facit.

BRĔVĬLŎQUENTĬA, ae, f. βραχυλογία, brevi[s] sermo, pauca verba. *Cic. fragm.* ap. *Sen.* 22. *epist. mor.* (ita enim refert *Gell.* 12, 2.) Breviloquen[-]tiam in dicendo colat. Addit *Gell.* reprehendi a *Seneca* Ciceronem, quod *breviloquentiam* et *suavi*[-]*loquentiam*, Enniana verba, usurpaverit.

*BREVILŎQUUS, a, um, vel Breviloquis, e, adj. βραχυλόγος. *Gloss. ambo Labbaei:* item *H. Steph.* p. 413. *B. A.*

BRĔVĬO, as, avi, atum, a. 1. βραχύνω, brevem facio, abbrevio. *Quint.* 1, 9. Versus paraphrasi audacius vertere, qua et breviare quaedam et exornare, salvo modo poetae sensu, permittitur. [**Ib.* 5, 13, 41. Si callide quid tacuisse, breviasse, obscurasse dicuntur.] *Id.* 11, 3. Breviatur cervix et gestum quendam humilem atque servilem facit, cum se in habitum metus fingunt. Adde *Manil.* 3, 461. [*Ex illa totidem per partes sic breviatur Lanigeri ad fines. *Lactant. Epit. Praef.* Prolixa breviare (in scribendo). ℙ Est tamen haec vox apud argenteae aetatis scriptores tantum usurpata. Vid. *Cellar. Cur. Poster.* p. 202. *Vorst. Not.* ad *Sulpic. Sev.* 1, 1. *Censorino* etiam ex Ms. restituit *Barth. Advers.* XXVII. 19. quem vide. Haec collegit *Burm.* ad *Anth. Lat.* I, 89. T. I. p. 76. *Jahn.*] ℙ *Breviare syllabam* est brevi mora proferre. *Quintil.* 12, 10. Detraxit aspirationem, breviavitque secundam ejus nominis syllabam.

BRĔVIS, ve, adj. βραχύς, qui parvo tempore fit: cui opponitur *longus* et *diuturnus. Cic. Amic. fin.* Omnia brevia tolerabilia esse debent, etiam si magna sint. *Id. Arch.* 11. In hoc tam exiguo vitae curriculo et tam brevi. *Id. Fam.* 12, 2. Respublica brevi tempore jus suum recuperabit. ℙ *Brevi* idem est ac brevi tempore. *Cic. Ver.* 2, 5, 54. Brevi postea est mortuus. *Gell.* 1, 15. *ad fin.* Brevi antequam moreretur. et 13, 18. Fuit Aeschylus non brevi antiquior. [*Monendum tamen, comparativum *brevius* non recte usurpari ad temporis notionem significandam. *Bremi* ad *Suet. Dom.* 18.] ℙ *In brevi* pro *brevi* rarum est. *Quint.* 9, 4. *ante med.* Haec arbitror, ut in brevi, de ordine fusise dicenda. *Auct. ep. ad Octav.*, *quam quidam olim Ciceroni tribuebant.* O miserum et in brevi tam celerem et tam variam reipublicae commutationem! [*Adde *Flor.* 1, 1, 15.] ℙ Significat etiam *brevi* paucis verbis. *Cic. Fam.* 3, 8. Tamen cum tu multis verbis ad me scripsisses, faciendum mihi putavi, ut tuis litteris brevi responderem. [* *Id. Leg.* 2, 14. Reddam brevi. *Sext.* 45. Brevi circumscribi potest. Unde apparet errare eos, qui praecipiunt *brevi* de tempore tantum adhiberi.] ℙ *Ad breve* (subaudi *tempus*). *Suet. Tib.* 68. Oculi, qui noctu etiam et in tenebris viderent, sed ad breve. ℙ Dicitur etiam *brevis*, qui parvo tempore durat. *Hor. Od.* 2, 3, 14. nimium breves Flores amoenae ferre jube rosae. Et *ib.* 14, 24. Brevis dominus. Et *ib.* 1, 36, 16. Breve lilium. *Ter. Eun.* 3, 5, 56. Occasio brevis. ℙ Item qui pauca continet. *Cic. Or.* 2, 80. brevis oratio. ℙ Item qui pauca loquitur. *Cic. Inv.* 1, 20. Multos imitatio brevitatis decipit, ut cum se breves putent esse, longissimi sint. ℙ *Breve, is*, n. absolute est libellus, in quo summatim aliquid perscriptum est. *Vopisc. Aurel.* 36. Breve nominum conscripsit. Et *mox.* Breve legit singulis, quorum nomina continebat. *Id. Bonos.* 15. Dabis ei, juxta breve infra scriptum, omnia quae praecipimus. *Grut.* et *Salm.* ubique legunt *brevem* ex MSS., ut sit *brevis, is*, m. et intelligatur *libellus.* Sic *id. ib.* 15. Brevis munerum fuit etc. Et *Lampr. Alex. Sev.* 21. Milites suos sic ubique scivit, ut in cubiculo haberet breves etc. Et *Hieron. ep.* 5. *n.* 2. Libros, quos me non habere brevis subditus edocebit etc.

mpp. Arcad. et *Honor. Cod.* 1, 32, 1. Breves etiam quadrimenstruos ad officium palatinum noveint dirigendos. ℙ Dicere aliquid breve [**etwas urz machen;* paucis rem complecti.] *Cic. Sext.* . Longum est ea dicere: sed hoc breve dicam etc. ℙ Facere aliquid breve. *Auct. Decl. in Sall.* . Jam dabo operam, quam maxime potero, ut breve id faciam. ℙ Cogere aliquid in breve. *Liv.* 39, 47. Erant de rebus singulis in breve coactae causae. *Alio sensu Hor. Ep.* 1, 20, 8. *ad librum suum* et scis, In breve te cogi, cum plenus languet amator, *h. e.* involvi et complicari. Nam veterum volumina evolvebantur, si legi opus esset, rursusque involvebantur, si claudi et deponi. ℙ Sumitur praeterea brevis pro exiguo, parvo. *Hor. Sat.* 1, 2, 88. Breve caput, ardua cervix. [**Pall. R. R.* 1, 29. brevissimae offulae. *Plin.* 8, 23. Pantheris breves in candido macularum oculi.] *Id. ib.* 2, 2, 37. Breve pondus. *Id. Ep.* 1, 14, 35. Coena brevis. *Id. Od.* 2, 15, 13. census. *Ov. Fast.* 2, 574. mus. *Pallad.* 5, 8. Brevissimum vasculum. [**Pall. R. R.* 1, 28. breves insulae.] *Juven.* 1, 73. Breves Gyari. *Claud. B. Gild.* 107. *ex persona Romae.* brevior duxi securius aevum: Ipsa nocet moles. ℙ Item pro contracto, non longo. *Ov. Her.* 2, 119. Brevis coluber. *Virg. Ecl.* 9, 23. via. ℙ Item pro humili. *Cic. Or.* 2, 60. Pusillus testis processit: sed sedebat judex L. Aurifex, brevior etiam, quam ipse testis. *Suet. Galb.* 3. Homo brevi corpore. [**Quint.* 2, 3, 8. Homines statura breves.] *Sen. Herc. Oet.* 1640. Brevior ilex. ℙ *Brevia vada* et *brevia, ium,* absolute, sunt, ubi aqua profunda non est et transiri pedibus potest. *Sen. Agam.* 572. Has inopis undae brevia comminuunt vada. *Virg. A.* 1, 115. tres Eurus ab alto In brevia et Syrtes urget. Adde *Tac. A.* 1, 70. Sic apud *Juven.* 3, 226. puteusque brevis, nec reste movendus. ℙ Syllaba brevis dicitur, quae brevi mora temporis profertur, cui contraria est longa, aut producta. Itaque brevis syllaba dicitur esse unius temporis, longa duorum, ut *Quint.* 9, 4. docet. Hoc autem duplici ratione intelligendum est, nempe vel quantitate, vel pronunciatione. Quantitate, ut in pedibus metricis: quo sensu *Hor. A. P.* 251. Syllaba longa brevi subjecta vocatur iambus. Pronunciatione, cum plus, minusve morae trahitur in syllaba aliqua pronuncianda, etiam contra rationem quantitatis. Quantitas enim syllabae ex ipsius natura aut positione petitur: pronunciatio ex usu atque instituto loquendi. Ex quo fit, ut aliquando quae quantitate longa est, brevis pronunciatione dicatur et contra. Hinc *Cic. Or.* 48. *Inclitus* dicimus prima brevi littera, *Insanus* producta, *inhumanus* brevi, *infelix* longa. V. *Gell.* 2, 17. et 4, 17. Haec facilius intelligerentur, si Latinae pronunciationis vim ac sonum legitimum, quem jam penitus amisimus, calleremus. [**Schuetz.* de hac re in Ind. sic exponit: Hic non agitur de brevitate syllabarum, quae vulgo dicitur, sed de syllabae longae pronuntiatione vel acuta vel flexa, ut Germani partiuntur longas syllabas in *geschärfte* (quae pronuntiando acuuntur) et *gezogene* (quae tractim pronuntiantur). Hac significatione syllaba prima in *Maasse* producte, rectius fortasse tractim (*gezogen*) dicitur pronuntiari, in *Masse* breviter (*geschärft*).]

BRĔVĬTAS, atis, f. βραχύτης, contractio, parvitas. Tot modis accipitur quot *brevis. Cic. Att.* 1, 10. Brevitate temporis tam pauca cogerer scribere. *Nep. Epam.* 5. Concinnus in brevitate respondendi. *Cic. Or.* 51. *in fin.* Omnium longitudinum et brevitatum in sonis judicium natura in auribus collocavit. [**Cic. Or.* 57. brevitas syllabarum.] *Caes. B. G.* 2, 30. Gallis prae magnitudine corporum suorum brevitas nostra contemptui est, [**i. e.* parva statura corporum nostrorum.] Et *Claud. epigr.* 20. *de zona* etc. Brevitas doni. *Plin.* 8, 34, 52. crurum. *Id.* 12, 2, 6. arborum. [**Pall. R. R.* 9, 3. brevitas vineae.] *Gell.* 10, 26. angusti freti. *Vitr.* 7, 8. guttae. *Plin.* 18, 25, 57. Brevitatis gratia. *Cic. Har. resp.* 19. *fin.* Cujus tanta in dicendo gravitas, tanta jucunditas, tanta brevitas fuit, ut posset, vel ut prudentes errarent, vel ut boni minus bene sentirent, perficere dicendo, *h. e.* stilus pressus. [**Id. Or.* 2, 80. Narrare vero rem quod breviter jubent; si brevitas appellanda est, quum verbum nullum redundat, brevis est L. Crassi oratio; sin tum est brevitas, quum tantum verborum est, quantum necesse est; aliquando id opus est, sed saepe vel maxime obest in narrando. *Brut.* 13. Brevitas laus est interdum in aliqua parte dicendi; in universa eloquentia laudem non habet.]

BRĔVĬTER, adv. brevibus seu paucis verbis, βραχέως. *Cic. Or.* 15. *in f.* Summatim breviterque describere aliquid. *Id. Fin.* 4, 10. Quod ego pluribus verbis, illi brevius. *Id. Div.* 1, 32. Exposui, quam brevissime potui, somnii et furoris oracula. ℙ Item brevi tempore. *Cic. Or.* 48. Quibus in verbis eae primae litterae sunt, quae in *sapiente* et *felice*, producte dicitur, in ceteris omnibus breviter. *Gell.* 19, 1, *fin.* Cum breviter et strictim colore atque vultu motus est. ℙ *Plin.* 2, 67, 67. Parvo brevius, quam totus, hinc aut illinc septentrio eremigatus, *h. e.* paulo minus quam totus. ℙ De loco *Tib.* 4, 1, 94. equum curvo brevius compellere gyro, *h. e.* angustiore spatio.

BRIA, ae, f. εἶδος ἀγγείου, genus vasis seu poculi, ut exponitur in Gloss. *Philox.*, sed quale tandem vas sit, ignoratur. [Etymon fortasse est repetendum a βρύω, mano, scateo, unde est etiam βρῦν, vox infantium potum petentium, qua adhuc utuntur Venetorum infantes, vulgo *brun brun* iterantes: quod videtur factum ex sono aquae ex vase aliquo defluentis. *F.*] *Arnob.* 7. p. 235. (p. 295. *Har.*) Date, quaeso, Diis immortalibus bibant, scyphos, brias, pateras, simpuviaque depromite. ℙ *Charis.* 1. p. 63. non *briam*, sed *hebriam* seu *ebriam* vocat; quod vel mendum est, ut quidam putant, vel dicendum, articulum cum nomine coaluisse, ut *hebria* sit ex ἡ βρία, ea ratione qua *temetum* ex τὸ μέθυ factum esse videtur. ℙ Ab hac *bria* seu *hebria* ducunt etymologi *ebrius* et *ebrietas*, item *sobrietas*, *sobrius*. ℙ *Charis. ib.* p. 37. docet, *hebriam* esse communis generis, allato testimonio *Pomponii* in *Auctorato*: Neque ego sum Memmius, neque Cassiu', nec Mimatius Ebria. [At hic *ebria* est cognomen Mimatii. *F.*]

BRĬĂRĒĬUS, a, um, adj. ad Briareum pertinens. *Claud. Rapt. Pros.* 3, 187. nostros an forte penates Appetiit centum Briareia turba lacertis?

BRĬĂREUS, i, m. Βριαρεύς, vox trisyllaba; nomen est cujusdam gigantis filii Titani, vel, ut alii volunt, Aetheris et Terrae, qui in bello fortissimus fuit: ita dictus vel a βρί, valde, et Ἄρης, Mars; vel a βριαρὸς, robustus, validus. Hunc poetae finxerunt centum habuisse brachia et quinquaginta ventres. *Virg. A.* 6, 287. Et centumgeminus Briareus et bellua Lernae. ℙ *Homerus* narrat 1. *Iliad.* Briareum suasione Tethydis, cum Pallas, Juno, Neptunus aliique ex Diis nonnulli adversus Jovem conjurassent, in coelum ascendisse, ut Jovi suppetias ferret, Deosque conjuratos illius adventu territos a coeptis destitisse et cum Jove in gratiam rediisse. Ubi etiam hoc addit, a Superis quidem *Briareum* dictum fuisse, ab hominibus autem *Aegaeonem*. ℙ Alii *Briareum* inter eos numerant gigantes, qui adversus Jovem bellum gesserunt. Unde a *Virg. l. c.* cum aliis monstris in vestibulo Inferorum collocatur. Adde *Lucan.* 4, 596. et *Serv.* ad *l. Virg. c.*

[BRĪCĂ et Briga et Briva et Bria, ae, f. Veteres Galli, seu Celtae ita pontem appellabant, hinc etiamnum Germani superiores *Brücke*, inferiores *Brucke*, Anglo-Britanni *bridge* dicunt. Inde etiam plurimae civitates in Gallia et Hispania nomen sumpserunt, ut Samarobriva, nunc *Amiens*, Sogobriga, nunc *Segorbe*. *Strabo l.* 7. et *Stephan. Byzant.* Βρίαν apud Thraces urbem, *Hesych.* vero vicum significare affirmant. Quae vero urbes apud *Ptolemaeum* in *briga* finiuntur, apud *Plinium* plerumque in *brica* exeunt. ℙ Est etiam cognomen Romanum. *Inscr.* apud *Mur.* 1422, 2. Calliae Bricae uxori. *F.*]

*BRIGAECĪNI, orum, populi Hispaniae Tarraconensis, circa Asturiam, quorum caput Brigaecum (Brigecum) audit *Anton. Itin.* Statio fuit legionis VII geminae, postea inde *Legio* ipsa proprio nomine appellata. Hodie est *Leon. Flor.* 4, 12. ubi vulgo legitur *Trigaecini*, legendum *Schellerus* censet *Brigaebini. B. A.*

BRĬGANTES, um, m. plur. apud *Marcell. Empir.* 8. sunt vermiculi, qui cilia arare et exulcerare solent. ℙ Sunt etiam hoc nomine populi Britanniae, apud *Tac. Agr.* 17.

[BRĬGANTĬCUS, a, um, adj. ad Brigantes populos pertinens. Fuit cognomen Romanum. Julius enim Briganticus nepos ex sorore Claudii Civilis memoratur a *Tac. H.* 2, 22. *F.*]

[BRĬGANTĪNUS lacus; nunc *Bodensee*, prope Brigantium oppidum Vindelicorum a *Plin.* 9, 17, 29. memoratus. *F.*]

*BRIGANTĬUM, i, oppidum Vindeliciae, hodie *Bregenz*, dictum Brigantia in *Anton. Itin.* ℙ Item oppidum Galliae cisalpinae, in Alpibus, et ipsum Brigantia appellatum in *Anton. Itin.* Hodie est *Briançon* in Delphinatu. *B. A.*

*BRIGIĀNI, orum, populi Alpini. *Plin.* 3, 20. Iidem sunt qui Brigantii, incolae scilicet Brigantiae cisalpinae, judice *Harduino. B. A.*

*BRIGOBANNA vel Brigobannis, Vindeliciae oppidum. *Tab. Peut. B. A.*

*BRILESSUS, i, Βριλησσός, mons Atticae. *Plin.* 4, 7. Fortasse idem quod Brilettus vel Briletus. *Plin.* 11, 37. Bina jecinora leporibus circa Briletum et Tarnen. *et mox*: At in Brileto et Tharne quaterni renes cervis. *B. A.*

BRĪMO, us, f. Βριμώ, Hecates seu Proserpinae cognomentum: a βριμάω seu βριμέω, leonis voce utor terrendi causa: vel a βριμόομαι, excandesco, fremo, minitor, quod credita est pueris noctu terriculamenta immittere. Graeci grammatici aliquot narrant, Mercurium Proserpinae concubitum appetiisse. Quo respexit *Prop.* 2, 2, 64. Mercurio et sanctis fertur Baebeidos undis Virgineum Brimo composuisse latus. *Stat. Silv.* 2, 3, 38. Immitem Brimo, stagna invida et invida tela, *h. e.* Dianam, quae eadem est cum Hecate. ℙ Aliter de *Brimo* narrat *Arnob.* 5. p. 170. (p. 213. Har.) nempe Jovem aliquando matris concubitum appetiisse, (haec autem mater Ceres fuit) atque in taurum versum obscene in eam irruisse: qua injuria vehementer commotam Cererem adeo indignatam aestuasse et fremuisse, ut inde *Brimus* nomen acceperit.

*BRINIĀTES, ium, populi Liguriae. *Liv.* 39, 2. *post med.* et 41, 19. *init.* Ita ed. *Gronov.* In ed. *Drakenb.* est *Friniates. B. A.*

BRINTA. V. BRENTESIA.

BRĪSĂ, ae, f. vinaceus uvae, cum calcatur, vel potius vinaceorum massa, ex qua vini vel aquae affusione fit vinum secundarium: videturque esse a βρύω, mano, scaturio, quia cum calcatur, vini liquorem effundit. *Colum.* 12, 39. Subactam brisam prelo subjicere. Graeci vocant τὰ βρύτεα vel βρύτια. ℙ Est etiam Brisa, Βρίσα, promontorium Lesbi, in quo Bacchus colebatur; inde *Brisaeus* dictus. Quare in *Persii* 1, 76. ita legunt quidam: Est nunc, Brisaei quem vinosus liber Acci: ut *Accius Brisaeus* dicatur, quod *Bacchas* tragoediam scripserit, vel quod in Bacchi tutela esset. Alii autem putant, Bacchum ipsum dictum esse *Brisaeum* non a promontorio, sed ab uva, quae *Brisa* dicitur. Sed apud *Pers.* alii aliter legunt.

BRĪSAEUS, a, um, adj. V. vocem praec.

BRĪSĒIS, ĭdis, f. Βρισηΐς, Lyrnessia puella a patre *Brisa* ita appellata, cum suo nomine *Hippodamia* vocaretur. Haec, capta Lyrnesso urbe, Achilli victori in sorte cessit: postea ab Agamemnone erepta, implacabilis inter eos dissidii causa fuit. Detrectabat enim Achilles Agamemnonis imperium, neque unquam adduci potuit, ut arma sumeret, donec Patrocli mors nunciata eum ad vindictam impulit. *Hor. Od.* 2, 4, 3. Serva Briseis niveo colore Movit Achillem. *Ov. Amor.* 2, 8, 11. Thessalus ancillae facie Briseidos arsit. *Id. Her.* 3, 137. Respice sollicitam Briseida, fortis Achille.

BRĪSEUS, i, m. Βρισεύς, disyllab. unum est ex cognominibus Bacchi a Graecis ei impositum, ut *Macr. Sat.* 1, 18. docet. Videri possit ductum a βρύσις, quam *Varinus* in *Lex.* interpretatur fontem pellucidum solvendo curis animo accommodatum. Nam vinum quoque curas jugulare solet. ℙ Sunt qui scribunt *Bryseus*, et ducunt vel a Graeca voce allata, vel a Brysea Laconiae urbe, ubi praecipue Bacchus colebatur.

[BRĪSO, onis, m. a βρίζω, post sumptum cibum dormito caput inclinans, ideo deses, et gravis. M. Antius Briso trib. plebis memoratur a *Cic. Brut.* 23. *F.*]

*BRISOĀNA, flumen Persidis. *Ammian.* 23, 23. *B. A.*

BRĬTANNĬĂ, ae, f. Βρεταννία, insula maxima in Oceano septentrionali. Prius dicta est *Albion* ab Albis montibus, qui ad eam navigantibus primo apparent, deinde *Britannia* a Britone rege. Ab ortu abluitur Oceano Germanico, ab occ. Hibernico, a sept. Caledonio, ad mer. angusto freto a Belgio dirimitur. Dividitur in duo regna, Angliam in austrum, et Scotiam ad septentr. *Plin.* 4, 16, 30. ℙ Ob hanc causam usurpatur etiam in plurali. *Catull.* 29, 21. Hunc Galliae timetis et Britanniae? Adde 45, 22. et *Plin.* 25, 3, 6. et 33, 1, 5. V. ALBION.

BRĬTANNĬCĬĀNUS, a, um, adj. ad Britanniam pertinens. *Inscr.* ap. *Reines. cl.* 1. *n.* 177. M. Secund. Silvanus negotiator cretarius Britannicianus, *h. e.* qui in Britannia cretifodinas exercebat.

BRĬTANNĬCUS, a, um, adj. ad Britanniam pertinens, Βρεταννικός. *Cic. N. D.* 3, 10. Aestus maritimi Britannici. *Juven.* 10, 14. Quanto delphinis balaena Britannica major. *Plin.* 4, 19, 33. Oceanus Britannicus. ℙ *Britannica herba* est, quam alio nomine *hydrolapathum* appellari quidam putant, foliis oblongis nigris, radice nigra, flore qui vibo appellatur. Utilis est ad vitia oris, ad anginas, et ad serpentum ictus. *Plin.* 25, 3, 6. et *Appul. Herb.* 29. ℙ *Britannicus* fuit etiam cognomen eorum, qui Britanniam expugnarunt, ut filii Claudii imperatoris ex Messalina, qui primo *Germanicus*, mox *Britannicus* fuit appellatus, ut patet ex *Suet. Claud.* 27., tum etiam Commodi imperatoris. *Lampr. Commod.* 8.

[BRĬTANNIS, ĭdis, f. idem ac Britannica. *Priscian. Perieg.* 577. Ast aliae Oceani juxta boreotidas actas Sunt geminae, Rhenique Britannides ostia cernunt, *h. e.* insulae Britannides, nempe Albion et Hibernia. *F.*]

BRĬTANNUS, a, um, adj. Britannicus. *Prop.* 2, 1, 86. Esseda caelatis siste Britanna jugis. *Juven.* 15, 111. Gallia causidicos docuit facunda Britannos. *Claud. II. Cons. Stilich.* 301. Canes Britannae. ℙ Substantiv. *Britannus, i,* et in plur. num. *Britanni, orum,* Britanniae populi. *Hor. Epod.* 7, 7. Intactus aut Britannus ut descenderet Sacra catenatus via. *Virg. Ecl.* 1, 67. Et penitus toto divisos Orbe Britannos. [*V. voc. seq.] ℙ Sunt etiam *Britanni* populi Galliae, qui et *Britones* appellantur. *Sidon. ep.* 1, 7. et *ep.* 9, 9. ℙ

Primam syllabam, quam poetae passim corripiunt, produxit *Lucr.* 6, 1104. Nam quid Britannis coelum differre putamus. Ex quo quidam putant etiam duplici *tt* scribi posse.

BRĬTO, onis et ōnis, m. idem qui Britannus. *Auson. epigr.* 110. Silvius hic Bonus est, quis Silvius? iste Britannus. Aut Brito hic non est Silvius, aut malus est. [**Brito* deducit *Camdenus* in Britannia p. 27. a verbo *Brit*, quod proprie versicolorem, depictum et coloratum esse statuunt. Eum sequuntur *Tempelius* et *Cannegieter de Brittenb.* p. 6. et *Schrader. Observatt. Lib.* 1. *Cap.* 1. p. 6. *Pontanus* in *Gloss. Prisc. Gall.* p. 210. eos Britonas a vicinis vocatos putat, quod in ore semper haberent vocab. *prut*, quod excultum et politum designet. Aliam etymologiam eamque phoeniciam proposuit *Bochart.*, quem sequitur *Rapin.* in *Introd. ad Hist. Angl.* p. 5. Utrorumque sententiam improbat *Schrader.* l. d. *Jahn.*] ¶ Sunt etiam populi Galliae ad Oceanum Britannicum siti, quorum regio *Britannia minor* dicitur. *Juven.* 15, 124. Qua nec terribiles Cimbri, nec Britones unquam. *Mart.* 11, 21. Quam veteres braccae Britonis pauperis et quam etc. ¶ Sunt qui putant, nec absurde, etiam *Ausonium* Galliae populos designare, non insulae Britanniae. Nam illi quoque *Britanni* dicuntur. ¶ Scribitur et *Britto. Inscr.* ap. *Grut.* 569, 5. M. Ulpio Justo Vix. annos XLV. natione Britto etc.

BRĬTŎMARTIS, is, f. *Βριτόμαρτις*, Cretica vox, quae *dulcem puellam* significat, ut *Solin.* 11. docet. Cretes hoc nomine Dianam appellarunt, ut *Id. ib.* tradit. Sed alii nympham quandam Cretensem fuisse dicunt, quae ut vim suae pudicitiae imminentem effugeret, in mare se praecipitavit. V. dicta in APHAEA. *Claud. II. Cons. Stil.* 251. Ignea Cretaea properat Britomartis ab Ida.

BRITTĬI. V. BRUTTII.

[BRĬŪLĪTAE, arum, m. plur. incolae Briulae [*leg. in *Notit. Prov.*], Lydiae urbis, in cujus nummis apud *Eckhel. D. N. V. T.* 3. p. 96. est *ΒΡΙΟΥΛΙΤΩΝ* et *ΒΡΙΟΥΛΕΙΤΩΝ*. *Plin.* 5, 29, 31. Mastaurenses, Briulitae, Hypaepeni. *F.*]

BRIXELLĀNUS, a, um, adj. ad Brixellum pertinens, quod est oppidum Galliae Cisalpinae ad Padum fluvium inter Parmam et Mantuam, non procul a Rhegio Lepidi, nunc *Bersello. Plin.* 7, 49, 50. et *Suet. Oth.* 9. Hinc *Inscr.* apud *Grut.* 1057, 1. L. Callidius Primus Brixellanus etc. ¶ Legitur et *Brixillum* et *Brixillanus* in *Inscr.* apud *Murat.* 2039.

*BRIXENTES, um, Rhaetiae populi, ubi nunc *Brixen* in Comit. Tyrol. *Plin.* 3, 20. *Βριξάνται* sunt *Ptol. B. A.*

BRIXĬĂ, ae, f. *Brescia*, clara urbs Transpadanae regionis ad Melam fluvium, coloniam olim Romanorum. *Liv.* 32, 30. *Plin.* 3, 19, 23.

BRIXĬĀNUS, a, um, adj. ad Brixiam pertinens. *Liv.* 21, 25. *extr.*, *Tac. H.* 3, 27., *Inscr.* ap. *Grut.* 397, 1. et 631, 6. et 1098, 1. et 1100, 8. et apud *Murat.* 1034, 4. et alibi.

*BRIXĬAS vel Brixia, ae, flumen Asiae ulterioris, in Elymaide. *Plin.* 6, 27. ubi ablat. *Brixia* reperitur. *B. A.*

BRIXĬENSIS, se, adj. idem qui Brixianus. *August. ep.* 222. *edit. Benedict. Paris.* Philastrius quidam Brixiensis Episcopus, quem cum Sancto Ambrosio Mediolani etiam ipse vidi. Idem *Augustin. Haeres.* 41. hunc eundem Philastrium *Brixianum Episcopum* vocat.

*BRIXINO, oppidum Norici, hodie *Bressanone. Plin.* 3, 20. *B. A.*

*BRIZĀNA, Persidis fluvius, alio nomine Brisoana. *Ammian.* 23, 23. *B. A.*

*BROCĀVUM, i, n. oppidum Brigantum, non procul a Luguvallio, hodie (ait *Wesselingius*) *Brougham Castle. Anton. Itin.* V. *Martiniere, le grand Dictionnaire Geographique etc.* in v. *Luguvallium. B. A.*

[BROCCHILLUS, a, um, adj. dimin. brocchi. Cognomen Romanum *Inscr.* ap. *Don. cl.* 7. *n.* 164. Valeria Brocchilla. *F.*]

BROCCHĬTAS vel Brochitas, atis, f. dentium prominentia. *Plin.* 11, 37, 64. Senectus in equis, et ceteris veterinis intelligitur dentium brochitate, superciliorum canitie.

BROCCHUS vel Brochus, a, um, adj. *προόδους*, qui est producto ore, et dentibus prominentibus, ut *Non.* 1, 102. exponit. *Lucil. ib.* Brocchus novit lanius dente adverso eminulo. Adde *Pl. fragm.* ap. *Fest.* in *Valgus.* [*Adde *Non. c.* 1. *n.* 102.] ¶ Ipsi quoque dentes, qui prominent, *brocchi* dicuntur. *Varr. R. R.* 2, 9. Canes debent esse mento suppresso, et ex eo enatis duobus dentibus dextra et sinistra, paulo eminulis superioribus, directis potius, quam brocchis. *Id. ib.* 7. *de equo.* Dentes cum facti sunt brocchi, et supercilia cana, *h. e.* cum gingivis ob senium retractis prominentes fiunt. ¶ Fuit etiam cognomen Romanum: hinc L. Furius Brocchus in nummo apud *Eckhel. D. N. V. T.* 5. p. 221. et T. Furius Brocchus apud *Cic. Lig.* 11. ¶ Legitur etiam *broncus*, *bronchus*, et *broccus*, sed scriptio superius allata rectior videtur.

BRŎCHON, i, n. gummi, quod ex bdellio arbore manat. *Plin.* 12, 9, 19.

*BROCOMĂGUS (Brocomacus), i, oppidum Galliae Belgicae, in regione Triboccorum. *Tab. Peut.* V. *Breucomagus. B. A.*

*BRODIONTĬI, orum, populi Alpini. *Plin.* 3, 20. ed. *Hard.* Antea legebatur *Ebroduntii. B. A.*

*BROGA, vox Gallica agrum significans. *Vet. Schol.* ad *Juven.* 8, 234. Ideo autem dicti Allobrogae, quoniam *broga* Galli agrum dicunt, *allo* autem, aliud. Dicti igitur, quia ex alio loco fuerant translati. *B. A.*

BRŎME, seu Brŏmĭe, es, f. nympha, quae Bacchum educavit. *Bromen* appellat *Serv.* ad *Ecl.* 6, 15., *Bromien* vero *Hyg. fab.* 182.

*BRŎMIĀLIS, le, adj. ad Bromium pertinens, Bacchicus. *Capell.* 8. p. 271. Famulicium Veneris, vernaculae, quae Bromiales tantos cachinnos concussis admodum tulere singultibus, ut etc. *B. A.*

BRŎMĬUS, ii, m. *Βρόμιος*, unum ex nominibus Bacchi: vel a *Brome* nympha, quae una cum sorore Bacche ipsum nutrivit, ut *Serv.* ad *Ecl.* 6, 15. docet: vel a *βρόμος*, fremitus, fragor, quia inter fragores tonitruum, matre Semele fulmine icta, editus fertur: vel quia ebrii fremere, minari et furere solent. [**βρόμιος* est *tumultuans*, quod epith., quum proprie de Bacchi cultoribus adhiberi debeatur, ad deum ipsum translatum est.] *Ov. Met.* 4, 11. Turaque dant, Bacchumque vocant, Bromiumque, Lyaeumque. ¶ Adjective *Claud. II. Cons. Stil. fin.* taurinaque pulsu Baccharum Bromios invitant tympana remos. Al. aliter leg. *Varr.* ap. *Non.* 2, 22. Cape hanc caducam Liberi mollem dapem De fronde Bromiae autumnitatis uvidam.

BRŎMOS, i, f. *βρόμος*, avena sativa, jumentorum cibus. *Plin.* 18, 10, 20. *n.* 4. ¶ Ab *Eod.* 22, 25, 79. sic appellatur etiam avena silvestris, folio, et stipula triticum imitata, et inter vitia segetum enumeranda.

BRŎMOSUS, a, um, adj. graveolens, *βρωμώτης*: Graeca vox. *Coel. Aurel. Acut.* 2, 37. *a med.* Caro neque pinguis, neque bromosa. *Id. Tard.* 3, 2. Qualitas bromosa vel fumosa. ¶ Legitur et *brumosus.*

BRONCHUS. V. BROCCHUS.

*BRONIA, V. v. seq.

BRONTE, es, f. *βροντὴ*, Graece est tonitru. Hoc sensu *Plin.* de Apelle 35, 10, 36. *n.* 17. Pinxit et quae pingi non possunt, tonitrua, fulgetraque: Bronten, Astrapen, Ceraunobolian appellant. ¶ Est etiam nomen unius ex equis Solis apud *Hyg. fab.* 183. ¶ Item gemma e capitibus testudinum tonitribus cadens, ex quo nomen traxit. Nam *βροντὴ* tonitrum significat. Huic similis nomine est *Brontia*, *βροντία*, quae et ipsa imbribus et fulminibus cadere dicitur. De utraque *Plin.* 37, 10, 55. [*Brontia legendum esse videtur apud *Isid.* 16, 14. ubi nunc legitur *bronia.*]

BRONTES, ae, m. *Βρόντης*, Cyclops, unus e tribus Vulcani ministris. *Virg. A.* 8, 424. Ferrum exercebant vasto Cyclopes in antro, Brontesque, Steropesque, et nudus membra Pyracmon. Adde *Ov. Fast.* 4, 288. et *Claud. III. Cons. Honor.* 193. ¶ Haec nomina sic interpretatur *Serv.* ad *l. c. Virg.* Quid facturi sint, ex nominibus docet: nam Brontes a tonitru dictus est, *ἀπὸ τῆς βροντῆς*: Steropes a fulgetra, *ἀπὸ τῆς στεροπῆς*: Pyracmon vero, qui nunquam a calenti incude discedit, *ἀπὸ τοῦ πυρὸς, καὶ τοῦ ἄκμονος*; nam *πῦρ* ignis est, *ἄκμων* incus.

BRONTĬĂ. V. BRONTE.

BRONTON, ontis, adj. (Graeca vox) *βροντῶν*, tonans. *Juppiter Bronton* est Juppiter tonans. *Inscr.* ap. *Grut.* 34, 5. Sacerdos Dei brontontis. Adde 17, 12.

BRŎTĔAS, ae, m. Vulcani, vel, ut alii volunt, Jovis et Minervae filius, qui cum ob deformitatem contemni se ab omnibus cerneret, in ardentem pyram se conjecit. *Ov. Ib.* 517. Quodque ferunt Brotean fecisse cupidine mortis, Des tua succensae membra cremanda pyrae. [*Alii legunt *Brotheum*; alii Proteam. ¶ Broteas Lapitharum unus, ab Grynaeo centauro injecta ara oppressus. *Id. Met.* 12, 262. ¶ Broteas et Ammon gemini fratres fuerunt caestibus clari, qui a Phineo occisi sunt in aula regis Cephoniorum. *Id. ib.* 5, 107. *B. A.*]

*BROVONIĀCUM, i, Britanniae oppidum. *Anton. Itin. B. A.*

*BRUCHĪON, i, fuit locus, sive regio, urbis Alexandriae in Aegypto, ubi Museum fuit, de quo *Spartian.* in *Hadriano* 20. Pro Museo ipso accipit *Ammian.* 22, 16. ubi ait fuisse *diuturnum praestantium hominum domicilium.* V. *Casaub.* et *Salm.* ad locum *Spartiani*; qui nomen interpretantur per *prytaneum*, quasi *πυρουχεῖον* i. *πυρὸς ταμεῖον*, Vestae templum. *Πυρουχεῖον* habet *Euseb. Hist.* 7, 32. *B. A.*

BRŪCHUS, i, m. *βροῦχος* vel *βροῦκος*, insectum e locustarum genere, tenera germina herbarum arborumque erodens: a *βρύκω*, rodo. Quidam eum definiunt locustam minime alatam. *Prudent. Hamartig.* 229. Aut populator edet gemmantia germina bruchus.

BRUCTĔRUS, i, et Bructeri, orum, m. populi Germaniae ad silvam Hercyniam. *Claud. IV. Cons. Honor.* 450. venit accola silvae Bructerus Hercyniae. *Tac. A.* 1, 51. Excivit ea caedes Bructeros, Tubantes etc. ¶ Sunt qui aliam sedem iis attribuunt. V. geographos.

BRUGES pro Phryges, olim a Latinis scriptum fuit, quemadmodum et *Burrus* pro *Pyrrhus. Quint.* 1, 4.

BRŪMĂ, ae, f. *χειμερινὴ τροπὴ*, tempus solstitii hiemalis, cum dies brevissimi sunt: quod incidit secundum Latinos auctores a. d. VII. cal. Januar., ut est apud *Plin.* 18, 25, 59., vel XVI. cal. Januar., ut ex Hipparcho docet *Colum.* 11, 2. *ad f.*, sole Capricorni signum ingrediente et per tres fere dies durat. Et quia eo tempore sol fine ulterius recedendi facto, rursus ad nos incipit accedere, et quodammodo renovari, ideo bruma dicitur novissimum veteris solis tempus, et novi primum, atque adeo anni ipsius principium. *Varr. L. L.* 5, 2. *a med.* Tempus a bruma ad brumam, dum sol redit, vocatur annus. *Ov. Fast.* 1, 163. Bruma novi prima est, veterisque novissima solis. *Cic. N. D.* 2, 7. Possetne tot rebus ipsis se immutantibus, solis accessus discessusque solstitiis brumisque cognosci? *Ov. Trist.* 5, 10, 7. Nec mihi solstitium quidquam de noctibus aufert: Efficit angustos nec mihi bruma dies. *Virg. G.* 1, 210. serite hordea campis Usque sub extremum brumae intractabilis imbrem. *Plin.* 18, 24, 56. Inter omnes convenit, circa brumam serendum non esse. *Id.* 16, 39, 74. Si competant lunae coitus in novissimum diem brumae. ¶ Metaleptice ponitur pro anno. *Manil.* 3, 603. Per quinquagenas complet sua munera brumas. Adde *Mart.* 10, 104. ¶ Saepe a poetis accipitur pro ipso hieme. [*Etiam apud *Cic. Div.* 11, 14. et si non de hieme, tamen de tempore circa brumam dicitur. Verba sunt haec: musculorum jecuscula bruma dicuntur augeri et pulejum aridum florescere ipso brumali die. Ubi oppositionem vides inter *bruma* et *brumalis dies.*] *Hor. Od.* 4, 7, 9. ver proterit aestas Interitura, simul Pomifer autumnus fruges effuderit, et mox Bruma recurret iners. *Phaedr.* 4, 23. *de musca.* Aestate me lacessis; cum bruma est, siles. *Virg. G.* 3, 321. nec tota claudes foenilia bruma. *Id. ib.* 443. Horrida bruma. *Id. A.* 2, 472. frigida. Adde *Ov. Ib.* 37., *Stat. Silv.* 4, 1, 24. et *Manil.* 1, 267. ¶ Saniores etymologi dictam docent cum *Varr. l. c.* a brevissimis diebus: nempe *brumam* esse per syncopen a *brevissima*, unde *brevima*, *breuma*, *bruma.* [*Eadem contractionis ratio est *infimus*, *imus.* Recentiores *brumam* barbare vocant *solstitium* hibernum; veteres *solstitium* simpliciter dicebant solstitium aestivum. *Ruhnk. dict.* in *Ter. Ph.* 4, 4, 28. Opponuntur igitur *bruma* et *solstitium.* V. annot. *Drak.* ad *Liv.* 35, 49, 7.]

BRŪMĀLIS, le, adj. ad brumam pertinens. *Cic. Or.* 3, 45. Ut sol accedat ad brumale signum, et inde sensim ascendat in diversam partem, *h. e.* ad signum Capricorni. *Id. Fat.* 3. Brumali die natus. *Plin.* 2, 47, 46. Brumalis ortus, *h. e.* ea coeli pars, qua sol brumae tempore oritur. [**Col. R. R.* 1, 6. Brumalis oriens. *Ib.* 9, 5. Brumalis meridies. Quod ita explicant: Potest locus *brumalem meridiem* spectare dici, cui nihil obstat, quo minus etiam brumae tempore radiis meridiani solis collustrari queat.] *Censor. De die nat.* 16. Brumalis hora, *h. e.* omnium brevissima, nam Romani diem naturalem in duodecim partes dividebant. ¶ Item ad hiemem pertinens. *Mart.* 13, 16. brumali gaudentia frigore rapa. *Id.* 14, 136. Brumale tempus. [**Ov. Pont.* 4, 5, 4. Nix brumalis. *Plin.* 10, 54, 74. Duobus mensibus hyemis brumalibus. Ubi vox *hyemis* ex abundantia adjecta est.]

BRŪMĀRĬĂ, ae, f. herba eadem, quae leontopodium. *Appul. Herb.* 7.

BRŪMOSUS. V. BROMOSUS.

BRUNDĂ, ae, f. idem ac Brundusium, a poetis aliquando usurpata vox, brevitatis causa, *Festo* teste. Legitur etiam apud *Arnob.* 2. p. 50. (p. 64. Har.) ¶ Apud *Fest.* quidam legunt *Brenda*, alii *Brendum*, vel *Brentium.*

BRUNDĬSĬĀNUS, a, um, adj. Brundisinus, ut *Brundisiana ostrea*, apud *Plin.* 32, 6, 21., h. e. quae in Brundisii portu capiuntur.

BRUNDĬSĪNUS et Brundusinus, a, um, adj. ad Brundisium pertinens. *Cic. Att.* 4, 1. Brundisina colonia. ¶ *Brundisini* vel *Brundusini*, *orum*, sunt Brundisii incolae. *Cic. Att.* 4, 1. Summa Brundisinorum gratulatione celebrata est.

BRUNDĬSĬUM et Brundusium, ii, n. *Βρεντήσιον* et *Βρεντέσιον*, oppidum Salentinorum cum portu, conditum ab Aetolis sociis Diomedis, vel, ut alii volunt, a Cretensibus quibusdam, qui e Creta cum Theseo Minotauri victore profugerant. *Plin.* 3, 11, 16. Describitur etiam a *Lucano* 2, 610. et seqq. *Sil.* 8, 576. Nec non Brundisium, quo desinit Itala tellus. ¶ Scribitur et *Brundusium* recte: sed *Brundisium* frequentius in vett. libb. invenitur, ut

et in *Inscr.* ap. *Grut.* 151, 2. et 801, 5. ℙ In celebri editione *Torrentini Dig.* 14, 1, 1. et 19, 1, 3. legitur *Brundesium*, et *ib.* 45, 1, 22. *Brentesium.*

*BRUNDŬLUS, i, m. portus Galliae Transpadanae, in Venetis, inter Athesim amnem et Venetiam. Prope abest *fossa Clodia. Plin.* 3, 16. *Harduinus* vult hodiernum esse *Brondolo*, et sic *Martiniere (Dictionnaire Géographique etc.)*

BRUSCUM, i, et Molluscum, i, n. sunt tubera aceris arboris, bruscum quidem intortius crispum, molluscum simplicius sparsum, hoc est magis recto venarum discursu. E brusco fiunt et mensae nigrescentes: e mollusco autem pugillares, et similia minora opera. *Plin.* 16, 16, 27.

BRUTA, arbor. V. BRATUS.

BRŪTATES, um, m. plur. iidem qui Brutii. *Enn.* ap. *Fest.* in *Bilingues.*

BRŪTESCO et Brūtisco, is, n. brutus fio, bruto similis sum. *Sidon. ep.* 4, 1. *fin.* Illorum ferocia stoliditasque, quae secundum belluas ineptit, brutescit, accenditur. *Venant. ep. praef. carm.* 6, 5. Mens tabe morbescente brutiscens. ℙ Quidam tribuunt etiam *Lactantio* 2, 5. *fin.* Animal quia sensu praeditum est, etiam membra ejus habent sensum, nec, nisi a corpore divulsa, brutescunt, *h. e.* sensum amittunt. Nam *brutum* proprie dicitur, quod sensu caret. Alii leg. *putrescunt.* [*Id.* 7, 12, 24. Brutescit.]

BRŪTIĀNUS, a, um, adj. ad Brutum pertinens, Brutinus. *Vell.* 2, 72. Brutiana castra, *h. e.* M. Bruti, qui Caesarem interfecit. Sic *ib.* 74. Brutianae Cassianaeque partes. Et *Lactant.* 2, 7. *sub f.* Bello civili Brutiano. *Val. Max.* 4, 7. *n.* 6. Brutiana ultio. ℙ *Brutianus* ad Brutios pertinens. V. in BRUTTIANUS.

[BRŪTILLUS, a, um, adj. dimin. bruti. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Murat.* 1615, 32. C. Servilius Brutillus. *F.*]

BRŪTĪNUS, a, um, adj. Brutianus. *Cic.* ad *Brut.* 1, 15. Consilia inire coepi Brutina plane, reipublicae liberandae.

[BRUTTIĀCE, es, f. adj. idem ac Bruttiana. Cognomen Romanum. *Inscr.* apud *Grut.* 568, 13. Villiae Bruttiace conjugi B. M. *F.*]

BRUTTIĀNUS, a, um, adj. ad Bruttios pertinens, Bruttius. *Plin.* 19, 8, 41. *n.* 3. Bruttiani caules, *h. e.* qui in Bruttio agro nascuntur. ℙ *Bruttiani* dicebantur, qui officia servilia magistratibus Romanis in provinciis praestabant, eo quod Bruttii primi totius Italiae ad Annibalem defecerant, et cum eo perseveraverant, usque dum recederet de Italia. Quibus propterea eam ignominiam Romani imposuere, ut neque milites scriberent, neque pro sociis haberent, sed magistratibus in provincias euntibus praesto esse servorum vice juberent. Haec *Fest.* et *Gell.* 10, 3., apud quem *Cato* in *lib. de falsis pugnis.* Dixit, a decemviris parum sibi bene cibaria curata esse: jussit vestimenta detrahi atque flagro caedi: decemviros Bruttiani verberavere. ℙ *Bruttianae parmae* dicebantur scuta, quibus Bruttiani sunt usi. *Festus.* ℙ Scribitur et *Brutianus.*

BRUTTĪI, orum, m. plur. *Βρέττιοι*, populi extremae Italiae, inter Lucaniam et fretum Siculum, et inter mare Tyrrhenum et sinum Tarentinum. *Caes. B. C.* 1, 30. [*Bruttii pro terra Bruttiorum *Varr. R. R.* 2, 1. In Bruttiis pecuariae nobiles. *Liv.* 34, 53. Duae coloniae, una in Bruttios, deduceretur. *Id.* 32, 1. In Bruttiis quaestiones perficeret.] ℙ In singulari numero *Sil.* 8, 570. Bruttius haud dispar animorum, unaque juventus Lucanis excita jugis. Adde 11, 10. ℙ Scribitur et *Brutius* unico *t:* sed alteram scriptionem magis probant *Manut.* et *Dausqu.* ex vet. libb. et lapidib. ℙ Item *Brittius. Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 102. *n.* 234. Correctori Lucaniae et Brittiorum.

BRUTTĪUS, a, um, adj. ad Bruttios pertinens. *Plin.* 3, 5, 10. Bruttium litus. *Id. ib.* Bruttius ager. *Sil.* 17, 433. vastabat Bruttia signa. Adde *Pers.* 6, 27. [*Col. R. R.* 10, 139. Bruttia tellus.] ℙ *Bruttia pix*, quam probatissimam antiqui habuere, praesertim ad dolia picanda, est secundus liquor, qui ex taeda excoquitur, et aceto spissatur. Ideo autem *Bruttia* cognominata est, quia in Bruttio agro optima coquebatur. Eam laudat *Plin.* 16, 11, 22. item 24, 7, 23., ubi aliquot ejus usus in medicina enumerat. [*Col. R. R.* 12, 18. *Veg. R. R.* 4, 14, 15, 23. et 25.] *Bruttia* absolute dicitur a *Calpurn. Ecl.* 5, 80. [*Britia* vel *Brittia* scribitur apud *Veg. Vet.* 4, 14. et alibi. *B. A.*] ℙ *Bruttius angulus* ap. *Flor.* 3, 20. videtur fuisse locus quidam apud populos Bruttios. ℙ Scribitur et *Brutius.* V. v. praec.

BRŪTUS, a, um, adj. *βαρὺς*, *ἀναίσθητος*, proprie terrae tribuitur, quasi quae sine sensu immota et gravis maneat. *Hor. Od.* 1, 34, 9. Quo bruta tellus et vaga flumina etc. Ad quem locum *Vet. Schol.* Bruti, inquit, graves et tardi dicuntur, quod terrae perpetuum est. *Festus:* Brutum antiqui gravem dicebant. *Serv.* ad *A.* 10, 102. Terra semper immobilis: unde Horatius: *Et bruta tellus.* [*Eodem sensu *terra iners* apud *Hor. Od.* 3, 4, 45.] *Appul. de Deo Socr.* p. 47, 5. Corpora neque tam bruta, quam terrea, neque tam levia, quam aetheria. *Levibus* corporibus *bruta*, hoc est gravia opponit. [*Lactant.* 7, 4, 12. Homo ex rebus diversis atque repugnantibus configuratus est, animo et corpore, id est coelo atque terra, tenui et comprehensibili, aeterno ac temporali, sensibili atque bruto. Ubi brutus est: sensus expers, sensu destitutus. *Arnob.* 6. p. 252. *Har.* Quod in primigenio corpore iners fuerit, et brutum et sensus mobilitate privatum. *Ib.* Quum pateat, rebus fieri verba cum brutis, exaudiri vos remini, i. e. vos preces facere ad simulacra omni sensu carentia.] Huic significationi astipulantur etymologi, qui brutum *ἀπὸ βαρύτητος*, hoc est a gravitate ductum putant; ita ut *brutus* sit per syncopen pro *barutus.* ℙ Hinc dicitur de animalibus, iis praecipue, quae minus sensu vigent, magisque tarda sunt ac stupida. *Plin.* 11, 37, 70. Bruta existimantur animalium, quibus cor durum riget; audacia, quibus parvum est; pavida, quibus praegrande. Quae *Plin.* hic bruta, *Aristot. de part. anim.* 3, 4. *ἀναίσθητα* appellat. Rursus *Plin.* 9, 29, 46. *de polypo.* Et cum alioqui brutum habeatur animal, ut quod ad manum hominis adnatat, in re quodammodo familiari callet. *Id.* 8, 51, 77. *de sue.* Animalium hoc maxime brutum; animamque ei pro sale datam non illepide existimatur. Adde 11, 39, 92. ℙ Ab animalibus ad alia eleganter transfertur. *Pacuv.* ap. *Auct.* ad *Her.* 2, 23. Fortunam insanam esse et caecam et brutam perhibent philosophi, *h. e.* stolidam, et more bruti animalis temere operantem, ut quae *dignum atque indignum nequeat internoscere*, ut *ib.* subditur. *Plin.* 2, 43, 43. *bruta fulmina* appellat, quae nulla veniunt ratione naturae: cujusmodi sunt, quibus percutiuntur montes, maria omnesque alii irriti e coelo jactus. Quibus opponit *fatidica*, quae statis de causis veniunt, et ex suis sideribus. *Id.* 15, 15, 16. pira bruta (ex emendat. *Harduini:* nam alii aliter leg.) dici ait, quae corium laneum habent. Nam stultissima animalium lanata esse, *Id.* 8, 49, 75. tradit. *Prud. περὶ στεφ.* 5, 66. Scitumque brutum Caesaris, *h. e.* sine consilio et ratione factum. ℙ De homine hebeti, stupido, stolido. *Pacuv.* apud *Non.* 2, 75. Ea obnoxium esse, aut brutum, aut elinguem putes. *Sen. Ben.* 3, 37. *a med.* T. Manlius relegatus a patre ob adolescentiam brutam atque hebetem. *Appul. Met.* 7. p. 191, 30. Non sum quidem tam brutus, vel certe temerarius, ut scitum vestrum inhibeam. [*Ludit in hac voce *Cic. Att.* 14, 14. Ista culpa Brutorum minime illorum quidem, sed aliorum brutorum.] ℙ Ab hac notione cognomen traxit L. Junius ille, qui, referente *Livio* 1, 56., ut tutus esset a Tarquinio Superbo avunculo suo, stupiditatem simulavit, et Brutorum familiae nobilissimae nomen reliquit. ℙ Sup. *Brutissimus* apud *Jul. Valer. res gest. Alex. M.* 3, 67. Effigies, quas haud dubie divinas esse vel brutissimus sentiat.

BRYĀ, ae, f. frutex in Achaja, quem Dioscorides *μυρίκην*, Romani tamaricem appellant. *Plin.* 13, 21, 37.

*BRYANĪUM, i, oppidum Macedoniae, in Paeonia, quod Erigonus flumen alluit. *Liv.* 31, 39. *B. A.*

*BRYAXIS, is (idis), sculptor marmorarius insignis Graecus. *Plin.* 34, 7. et 8. *Colum. Praefat.* 1. Mausoleum una cum aliis fecit, teste *Plin.* 36, 5. *B. A.*

*BRYĀZON, ontis, fluvius Bithyniae. *Plin.* 5, 32. *B. A.*

*BRYĀZUS, i, templum in Bithynia, cum deo cognomine. *Plin.* 31, 2. *B. A.*

*BRYLLĪON, i, oppidum Bithyniae, in confinio Phrygiae. *Plin.* 5, 32. *B. A.*

BRYON, i, n. *βρύον*, uva populi albae. *Plin.* 12, 28, 61. ℙ Item frutex folio lactucae, rugosiore tantum. *Id.* 13, 25, 49. Adde 27, 8, 33. et 32, 9, 36., ubi varios ejus usus in medicina recenset. ℙ [*Bryon (*Βρύων*, genitiv. plur. i. e. muscorum) promontorium, in Cyrenaica. *Mela* 1, 7. Dictum et Boreum. V. *Boreus. B. A.*]

BRYŌNĬA, ae, f. et Bryōnias, ădis, f. *βρυωνία*, herba est duplicis generis, altera alba, quae et vitis alba appellatur, et sarmenta, capreolos et folia habens sativae viti non dissimilia, omnia tamen hirsutiora, a nonnullis psilothrum, quod acinos ferat rubentes, quibus tergora depilantur. Hujus meminit *Plin.* 23, 1, 16. et *Scribon. Compos.* 59. Altera est nigra, quam proprie brioniam vocant, similis priori, praeter quam colore. De ea plura *Plin. ib.* 17. *Colum.* 10, 250. indomitasque bryonias alligat alnos.

*BRYSAE, arum, populi Thraciae. *Plin.* 4, 11. *B. A.*

BU

BU, *βοῦ*, particulam solebant Graeci magnis et amplis rebus praeponere, a magnitudine scilicet bovis. Hinc *bupaedas* magnos pueros dixerunt, et mariscam ficum *busycon*, et magnam famem *bulimum. Festus.* Adde *Varr. R. R.* 2, 5. [*Copiosissime de his compositionibus egit *Barker. Epist. crit.* ad *Schaef.*, in *Arcad. edit. de accent.* p. 226. seqq.] ℙ Praeterea *bu* est idem quod *bua* puerilis vox potionem petendi. *Fest.* in *Imbutum.*

BŪA, ae, f. *βρῦν*, vox est, qua infantes utuntur, cum potum petunt. *Varr.* apud *Non.* 2, 97. Cum cibum ac potionem buas ac papas dicunt, et matrem mammam, patrem tatam. Hinc *vinibuae* dicuntur mulieres vinolentae, *Lucil. ib.*

BŪBĂLĪNUS, a, um, adj. ad bubalum pertinens. *Valer. Imp. in ep.* apud *Vopisc. Prob.* 4. Vini veteris sextarios decem cum larido bubalino: salis olerum, lignorum quantum satis est.

BŪBALĪON, ii, *βουβάλιον*, cucumis silvaticus. *Appul. Herb.* 113.

BŪBĂLIS, le, adj. idem ac bubalinus. *Petr. Sat.* 35. Super Arietem cicer arietinum; super Taurum bubale frustum, *h. e.* frustum carnis bubulae. Al. rectius leg. *bubulae frustum.*

BŪBĂLUS, li, m. *βούβαλος*, animal ferum in Africa, vitulo ac cervo simile. Ita definit *Plin.* 8, 15, 15. et *Solin.* 20., ubi addunt male imperitum vulgus hoc nomine appellare uros, qui sunt tauri feri in Hercynia silva Germaniae. Hunc autem bubalum *Plinii* longe diversum esse ab eo, quem Itali vocant *bufalo*, recte existimat *Harduin. ad h. l.* Fortasse autem et *Martialis* ex vulgi opinione locutus est, bisontem Hercyniae silvae cum bubalo conjungens *Spectac.* 23. Illi cessit atrox bubalus atque bison. ℙ *Front. Strat.* 1, 5. *sub f.* Ligurum bubalos commemorans, bovinum pecus universim videtur intelligere. Alii tamen rectius *buculos.*

BŪBĀSIS, idis, f. ad Bubasum pertinens, quae est urbs et regio Cariae, cujus meminit *Plin.* 5, 28, 29. et *Bubassum* vocat. *Ov. Met.* 9, 642. Byblida non aliter latos ululasse per agros Bubasides videre nurus. [*Βύβασσος* audit ap. *Steph. Byz.*]

BŪBASTIS, is, f. *Βούβαστις*, nomen Dianae apud Aegyptios, quo *nova luna* eorum lingua significatur, qui et urbem eodem nomine habuerunt, ut est apud *Mel.* 1, 9., a qua *Bubastites* praefectura denominata est, de qua *Plin.* 5, 9, 9. verba facit. *Ov. Met.* 9, 689. cum qua latrator Anubis, Sanctaque Bubastis, variusque coloribus Apis. V. *Jablonsk. Panth. Aegypt.* 2, 3.

BŪBASTĪUS, a, um, adj. ad Bubastim pertinens. *Grat. Cyn.* 42. Vix operata suo sacra ad Bubastia lino Velatur sonipes aestivi turba Canopi.

BŪBATĪO. V. BULLATIO.

*BUBEIUM, i, Africae natio vel oppidum. *Plin.* 5, 5. *B. A.*

[BŪBELLĂ, ae, f. dimin. bubulae. *Not. Tir.* p. 167. Bubula, bubella. *F.*]

*BUBESSIUS, a, um, ad Bubessum vel Bubassum pertinens. *Mela* 1, 16. Bubessius sinus. *B. A.*

*BUBETĀNI, orum, populi, incolae vetusti cujusdam oppidi in Latio, quod Bubetum forte vel Bubentum audiebat. *Plin.* 3, 5. *B. A.*

BŪBETĪI, orum, m. plur. *Plin.* 18, 3, 3. Ludos boum causa celebrantes, Bubetios vocabant.

BŪBĪLE, is, n. *βουστάσιον*, locus, in quo par boum stabulatur, proprie est statio duorum boum jugandorum; stabulum est nostrum *Stall. Vitr.* enim 6, 9. distinguit stabulum a bubile. *Cato R. R.* 4. Bubilia bona, bonas praesepes. *Colum.* 1, 6. Domitis armentis duplicia bubilia sint, hiberna atque aestiva. [*Varr. R. R.* 1, 13.] Adde *Varr. de L. L.*, cujus verba V. in BOVILE. [*Phaedr.* 2, 8, 4. Et opportuno se bubili condidit. Sic *Burm.*, *Bentl.* bovili edidit.] ℙ Revera vox adjectiva est, et cogitandum *stabulum* aut quippiam simile. *Bubilem* in accusativo dixit *Pl. Pers.* 2, 5, 18., ubi cogitari potest *caula.*

BŪBĪNĀRE est menstruo mulierum sanguine inquinare. *Festus.* Est a *βουβὼν*, inguen. V. IMBUBINO. [*Isid. Gloss.* Buvinare, sanguine inquinare mulieris menstruatae. *B. A.*]

BŪBĪO, is. V. BUTIO.

BUBLĔUM, genus quoddam vini. *Festus:* ubi al. leg. *bublinum*, al. *bubeum*, al. denique *byblinum*, cujus meminere *Hesiod.* et *Theocrit.*

BŪBO, ōnis, m. et f. *βύας*, avis nocturna, noctuae similis, magnitudine tamen aquilam paene aequans, pennis in capite utrinque aurium similibus, volatu transverso, uncis unguibus, hebetibus oculis, nec cantu aliquo vocalis, sed gemitu: unde et funebris avis habetur: deserta incolit, raroque interdiu, et in urbibus visitur; quod si acciderat, dirum ostentum est, et lustratione piandum: quod bis Romae factum fuisse, *Plin.* 10, 12, 16. et *ib.* 13, 17. narrat. Poetae fabulantur, in hanc avem mutatum fuisse Ascalaphum Acherontis seu Stygis filium. V. ASCALAPHUS. Multa ex augurum disciplina de hac ave disputat *Serv.* ad illud *Virg. A.* 4, 462. Solaque culminibus ferali carmine bubo Saepe queri et longas in fletum ducere voces. *Ov. Met.* 15, 791. Tristia mille locis Stygius dedit omina bubo. *Id. ib.* 5, 550. Ignavus bubo, dirum mortalibus omen. Et *ib.* 6, 431. profanus. Et *ib.* 10, 453. funereus. ℙ Superstitiosa vetustas has aves inauspicatas, cum penetra-

verint domum quampiam, sollicite prehensas foribus affigebat, quod et nostrates etiamnum faciunt, ut nempe quod infaustis volatibus familiae minantur exitium, suis luerent cruciatibus. V. Appul. Met. 2. et Colum. 10, 348. Pall. Veter. 1, 35. Contra grandinem noctua pennis patentibus extensa suffigitur. ¶ Negat Serv. l. c. esse feminini generis, et ubi a Virg. dicitur sola, subaudiendum esse avis. Sed Non. 3, 23., Priscian. 6. p. 683. et Palaemon Art. gramm. ib. p. 1370. femininum quoque genus admittunt. [*Cf. Voss. Aristarch. 3, 22.]

BŬBO vel Būbĭo, is, n. verbum exprimens vocem butionis avis. Auct. carm. Philom. 42. Inque paludiferis butio bubit aquis. Al. leg. butit, ut sit butio, is, n.

*BUBON, onis, Βουβών, oppidum Lyciae, in regione Cabaliae. Plin. 5, 27. B. A.

[BŪBŌNĀ, ae, f. Dea apud Romanos, quae boum curam gerere credebatur. August. Civ. Dei 4, 34. Sine Segetia seges, sine Bubona boves, mella sine Mellona, poma sine Pomona, ab uno vero Deo multo felicius acceperunt Hebraei. F.]

BŪBŌNĬUM, ii, n. βουβώνιον, herba, quae tumoris inguinum praesentaneum remedium est: a βουβών, inguen, tumor inguinis. Hinc Latine inguinalis dicitur. Vocatur etiam Aster Atticus a capitulis quibusdam, quae in cacumine habet, stellae in modum radiata. Plin. 27, 5, 19.

*BUBROSTIS. Inter mala venena enumerat Marcian. Dig. 48, 8, 3, 3. Alio senatus consulto effectum est, ut pigmentarii, si cui temere cicutam, salamandram, aconitum, pituocampas aut bubrostim dederint, poena teneantur hujus legis. Bubrostis habetur cantharidum species, corpus maxime inflammans et adurens, de qua vid. Plin. 30, 4. Fortasse in Dig. loco scribendum Buprestis. V. s. h. v.

BUBSĔQUĀ, ae, m. βοῦκος, bubulcus, qui boves sequitur. Appul. Met. 8. in. p. 201, 13. Equisones, opiliones et bubsequae. Sidon. ep. 1, 6. Bubsequae rusticani. ¶ Scribitur et bobsequa et busequa.

BŪBŬLĀRĬUS, ii, m. Legitur in ludicro testamento M. Grunii Corocottae porcelli (cujus meminit Hieron. in prooem. lib. 12. comment. in Esaj.) quod affertur a Brisson. de form. l. 7., a Lambec. in adnotat. ad Apic. 8, 7., et inter spuria Gruteri p. 18. his verbis: Donabo sutoribus setas, surdis auriculas, bubulariis intestina, isiciariis femora. Bubularii videntur esse qui farcimina faciunt ex carne bubula concisa. Vicus bubularis novus in regione Urbis octava memoratur in Inscr. ap. Grut. 621, 4. In eadem regione prope Palatium locus fuit capita bubula dictus.

*BUBULCARIUS, i, m. bubulcus. Gloss. Gr. Lat. βοώτης, bubulcarius. B. A.

BŪBULCĪTO, as, n. et Bubulcitor, aris, dep. βουκολέω, boves pasco, bubulcum ago. Pl. Most. 1, 1, 50. Decet me amare et te bubulcitarier. paragoge pro bubulcitari. Appul. Florid. n. 6. p. 343, 14. Est apud illos gens, qui nihil amplius, quam bubulcitare, novere. ¶ Translate est declamitare more bubulcorum verius, quam oratorum. Varr. ap. Non. 2, 85. Vinicius meus, quod apud Plotium rhetorem bubulcitaret, alteri in dolore non defuit.

BŪBULCUS, i, m. βοῦκος, qui boves curat et agit, arator. [*Paul. Dig. 33, 7, 18, 6. De bubulco quoque ita respondit: sive de eo qui bubus ibi araret, sive de eo qui boves ejus fundi aratores pasceret, quaereretur, deberi.] Qualis is esse debeat, et quod ejus in arando officium, docet Colum. 1, 6. et 2, 2. et 3. [*Col. 1, 9.] Cic. Div. 1, 27. Mane bubulco praesto ad portam fuisse. Ov. Trist. 3, 12, 30. Stridula Sauromates plaustra bubulcus agit. Juven. 11, 151. Pastoris duri est hic filius, ille bubulci. ¶ In Junia gente Romana Bubulcus cognominatus est, qui bubus optime utebatur, inquit Plin. 18, 3, 3. Liv. 27, 6. et 9, 20.

BŪBŬLĪNUS, a, um, adj. idem quod bubulus. Veg. Veter. 1, 13. Stercus bubulinum. Id. ib. 2, 28. fin. Fimum bubulinum. Adde 3. 4. 8. et 47.

BŪBŬLO, as, n. verbum exprimens bubonis vocem. Auct. carm. Philom. 37. Bubulat horrendum ferali carmine bubo.

BŪBŬLUS, a, um, adj. βόειος, bovinus. Varr. R. R. 2, 1. Bubulum pecus. Pl. Poen. 1, 1, 11. Tres facile corios contrivisti bubulos, h. e. lora, flagra. Plin. 6, 29, 34. Utres bubuli. Id. 11, 41, 96. Bubulum lac. Et 28, 10, 43. Bubula caro. Colum. Praef. 1. Bubulum armentum. Suet. Aug. 76. Caseus bubulus. Cat. R. R. 40. et Plin. 17, 14, 24. Lingua bubula, h. e. buglossa. ¶ Bubula, lae, absolute, bubula caro. Pl. Aul. 2, 8, 3. Venio ad macellum, rogito pisces: indicant caros; agninam caram, caram bubulam, vitulinam, cetum, porcinam. Adde Curc. 2, 3, 88. et Cels. 2, 24.

BŪCA. V. BUCCA.

BŪCAEDA, ae, m. servus, qui bubulis loris caeditur. Pl. Most. 4, 2, 1. Illi bucaedae erunt multo potius quam ego sim restio. Alii leg. bucidae, quód idem est.

[BŪCĀNUS, a, um, adj. ad Bucam pertinens, excisum Frentanorum oppidum, nunc Penna, cujus mentio est apud Plin. 3, 12, 17. Inscr. ap. Mur. 1032, 4. Imp. Caes. T. Aelio Hadriano Divi F. Antonino Bucani ob merita P. F.]

BŪCARDĬA, ae, f. βουκαρδία, gemma est bubulo cordi similis: a βοῦς, bos, et καρδία, cor. Plin. 37, 10, 55.

BUCCĂ, ae, f. στόμα, γνάθος, pars interior oris humani concava, qua dentes et lingua continentur, quae collecto et retento spiritu inflatur: item pars exterior, qua hilaritas et risus indicatur, ut Plin. 11, 37, 59. loquitur. Usurpatur saepe in plurali numero, praesertim cum pars exterior significatur, quia utrinque in ore apparet. [Etymon est a praet. perf. βέβυκα, verbi βύω, turgere facio. Hinc recte etiam scribitur buca. F. *Arnob. 6. p. 252. Har. Si (accipiant hominum) auriculas, nasos, buccas, labra, oculos, cilia, continuo dii fiant.] Juven. 3, 262. Bucca excitare foculum. Pl. Poen. 5, 2, 43. Miseram esse praedicat buccam sibi. Mart. 1, 42. Bucca loquax. Cato ap. Gell. 2, 23. Implere buccam. Cic. Or. 2, 66. Gallus distortus, ejecta lingua, buccis fluentibus. V. FLUENS. Suet. Rhet. 5. Fulvia, cui altera bucca inflatior erat. Pl. Stich. 5, 4, 42. Age, tibicen, refer ad labia tibias, suffla celeriter tibi buccas. Id. ib. 5, 6, 7. Inflare buccas. Mart. 3, 17. Sufflare buccis. [*Cic. Pis. 11. cerussatae buccae.] Pl. Truc. 2, 2, 35. Buccae purpurissatae. ¶ Buccas inflare dicuntur irati et superbi. Hor. Sat. 1, 1, 20. Quid causae est, merito quin illis Juppiter ambas Iratus buccas inflet? Graeci quoque φυσᾶν τὰς γνάθους, dicunt de iis, qui irascuntur. ¶ Quod in buccam venit dicere, hoc est, quidquid venit in mentem. Cic. Att. 1, 12. fin. Tu velim saepe ad nos scribas: si rem nullam habebis, quod in buccam venerit, scribito. Id. ib. 12, 1. Cum coram sumus et garrimus quidquid in buccam. [*Videtur tamen haec locutio in vulgari tantum sermone, quo utimur in epistolis scribendis, locum habuisse, ut cautius ea abstineas, ubi dicendi genus adhibetur ultra quotidianum sermonem exsurgens.] ¶ Apud Pers. 5, 11. scloppo tumidas buccas rumpere allegorice est ventosa et inania verba, seu, ut Hor. loquitur A. P. 97. ampullas et sesquipedalia verba projicere. ¶ Durae buccae homo est idem, qui improbi ac duri oris. Petr. fr. Trag. Burm. 43. Durae buccae fuit, linguosus, discordia, non homo. ¶ In illis verbis ejusd. Petr. ib. 64. bucca, bucca quot sunt hic? innuitur quidam ludus puerilis, de quo multa Scheffer. in adnotat. ¶ Buccae interdum dicuntur ipsi tibicines, quia canendo buccas inflant. Juven. 3, 34. Quondam hi cornicines et municipalis arenae Perpetui comites notaeque per oppida buccae. Al. praecones interpret. ¶ Item inepti declamatores et viles rabulae, qui inflatis buccis in foro latrant. Juven. 11, 34. te consule, dic tibi, quis sis, Orator vehemens, an Curtius et Matho, buccae. Noscenda est mensura sui etc. Alii ita conjungunt: buccae Noscenda est mensura tuae, h. e. videndum, quam polleas facultate dicendi. ¶ Bucca pro buccea, quantum scilicet bucca capit. [*Suet. Aug. 76. duas buccas manducavi, ubi alii bucceas legunt.] Mart. 10, 5. Oret caninas panis improbi buccas. Petr. fr. Trag. 44. Burm. Non mehercule hodie buccam panis invenire potui. Al. leg. bucceam. ¶ De brutis animalibus. Plin. 11, 37, 65. de ranis coaxantibus. Tunc extenti buccarum sinus perlucent, oculi flagrant labore propulsi. ¶ Per similitudinem usurpatur de cavitate aliqua buccae simili. Plin. 11, 45, 103. In ipsa genu utriusque commissura, dextra laevaque, a priore parte gemina quaedam buccarum inanitas est. ¶ [Fuit cognomen Romanum. Inscr. ap. Grut. 729, 11. L. Messius M. F. Bucca. Adde aliam ib. 468, 7. In tribus nummis Julii Caesaris apud Eckhel. D. N. V. T. 5. p. 8. habetur Buca simplici c ἀρχαϊκῶς, cognomen nempe L. Aemilii, qui ab Ascon. in or. pro Scauro fin. appellatur L. Aemilius Bucca. F.]

BUCCĔĂ, ae, f. ψωμός, ἔνθεσις, a bucca fit et significat frustulum alicujus rei esui aptae, quantum scilicet bucca commode capit. Aug. ap. Suet. in ejus. Vita 76. Duas bucceas manducavi, priusquam ungi inciperem.

BUCCELLA, ae, f. parva buccea, ψώμιον. Mart. 6, 75. Cum mittis turdumve mihi, quadramve placentae, Sive femur leporis, sive quid his simile; Buccellas misisse tuas te, Pontia, dicis. ¶ Est etiam buccella panis in modum coronae factus, qui ab imperatoribus populo Romano distribui aliquando solebat. Impp. Valentin. et Valens Cod. Theod. 14, 17, 5. Civis Romanus, qui in viginti panibus sordidis quinquaginta uncias comparabat, triginta et sex uncias in buccellis sex mundis sine pretio consequatur. V. Salm. in adn. ad Vopisc. Aurel. 35., ubi plura hac de re. Quod vero mundae buccellae in allata lege dicuntur, intelligendae sunt purae, non sordidae et furfuraceae, sed ex optimo frumento confectae. ¶ Buccella est etiam diminutivum buccae, buccula. [Not. Tir. p. 127. Bucca, buccula, buccella, buccosus, bucciferus. F.]

BUCCELLĀRIS, re, adj. Buccellaris farina, quae legitur apud Plin. Valer. 1, 6., videtur esse farina ex buccellato bene tunso confecta. ¶ Buccellare, is, n. absolute est vas quoddam ad coquendum aptum apud Marcell. Empir. 23. Aeris florem mittes in acetum, simulque in buccellari decoques. Al. leg. bucculari, ut sit a buccula.

BUCCELLĀRĬUS, ii, m. verna, cliens, parasitus [*Vid. Gloss. Isid.], item satelles, qui cibi causa dominum armatus sequitur, ejusque corpus custodit: ita dictus a buccella, qua panem significat, quia domini panem edit. Impp. Leo, et Anthem. Cod. 9, 12, 10. Omnibus per civitates et agros habendi buccellarios, vel Isauros, armatosque servos licentiam volumus esse praeclusam. [*Copiose de buccellariis egit Salm. ad Script. Hist. Aug. p. 197. 238. 321. et 419.]

BUCCELLĀTUM, i, n. panis militaris ad usus diuturnitatem excoctus, qui militi in expeditionibus distribui solet. [*Ammian. 17, 8. (17). Frumentum ex eo, quod erat in sedibus consumendum, ad usus diuturnitatem excoctum, buccellatum, ut vulgo appellant, humeris imposuit libentium militum, ubi vide Vales. et Lindenbr. p. 279. Wagner.] Spartian. Nigr. 10. Pistores sequi expeditionem prohibuit, buccellato jubens milites contentos esse. Adde Vulcat. Gallic. in Avid. Cass. 5. et Impp. Constant. et Julian. Cod. Theod. 7, 4, 6. et ib. 5, 2. ¶ Dictum est a buccella, qua panem significat et fortasse idem sunt buccellatum et buccella, cum hoc tamen discrimine, quod buccella recens, et semel tantum cocta civibus dabatur, ut dictum est; buccellatum bis coctum militibus. [*Sic Germani Zwieback.]

[BUCCĬFĔRUS, a, um, adj. qui magnam buccam fert. V. BUCCELLA. F.]

BUCCĬNĂ, cum derivat. V. BUCINA.

BUCCO, onis, m. [*γνάθων, ὁ. φυσίγναθος, ὁ.] Isid. Or. 10. bucconem interpretatur garrulum, quod ceteris oris loquacitate, non sensu praestet. Alii exponunt scurram, parasitum, qui implendae buccae causa alienas mensas sectatur. A Plauto et Appulejo sumitur pro stulto, stolido, fatuo. Nam qui magnas buccas habent, stulti esse saepe consueverunt. Pl. Bacch. 5, 1, 2. Stulti, stolidi, fatui, fungi, bardi, blenni, buccones. Appul. Apol. p. 325. 30. Omnes isti, si cum hac una Rufini fallacia contendantur, macci prorsus et buccones videbuntur. ¶ Docet Lips. epist. quaest. ep. 2, 22. Maccum et Bucconem esse personas stolidas, fatuas, stultas poetis Atellanarum. Hinc Pomponius quasdam fabulas suas inscripsit Bucconem adoptatum et Maccos geminos etc., ut est apud Charis. 2. p. 187. et apud Non. 2, 840. et alibi. ¶ [Est quoque cognomen Romanum. Nummus apud Mionnet. Descr. des medaill. T. 1. p. 39. L. Pompejus Bucco. Adde Martial. 11, 76. F.]

BUCCONĬĀTIS Vitis a Plin. 14, 3, 4. n. 7. recensetur inter eas, quae in Thurinis collibus non ante demetuntur, quam gelaverit.

[BUCCOSUS, a, um, adj. qui magna bucca praeditus est. Not. Tir. p. 127. V. BUCCELLA. F.]

BUCCŬLĂ, ae, f. στόμιον, parva bucca. Suet. Galb. 4. Constat, Augustum puero adhuc salutanti se inter aequales, apprehensa buccula dixisse: καὶ σὺ, τέκνον, τῆς ἀρχῆς ἡμῶν παρατρώξῃ. Appul. Met. 3. p. 137, 40. Tuis istis micantibus oculis et rubentibus bucculis et renitentibus crinibus. [*Ib. 6. p. 182, 17. Jupiter pressa Cupidinis buccula, manuque ad os suum relata consacrat.] Arnob. 2. p. 73. Bucculas inflantis tibiis distendere. ¶ Item pars cassidis buccam et genas utrinque tegens, παράγναθος. [*Germanis das Visier.] Liv. 44, 34. Alii galeas bucculasque, scuta alii loricasque tergere. Juven. 10, 133. truncis affixa tropaeis Lorica et fracta de casside buccula pendens. ¶ Est etiam buccula umbo scuti, hoc est media ejus pars et eminentior, in qua saepe facies hominis vel animalis cujuspiam effingi solet, cujus bucca seu os medium scuti obtinet. Porro quemadmodum umbo, sic et buccula pro ipso scuto ponitur. Capitol. Maxim. jun. 3. Fecit et spathas argenteas; fecit etiam aureas: fecit et galeas gemmatas; fecit et bucculas. Imppp. Valentin., Valens et Gratian. Cod. Theod. 10, 22, 1. Cum senae per tricenos dies ex aere a singulis barbaricariis cassides, sed et bucculae tegerentur, octo vero cassidas, totidemque bucculas et tegerent argento et deaurarent etc. [*Tarrunt. Pat. Dig. 50, 6, 6. bucculari um structores. ubi Turn. buccularii. Ceterum dubitationi valde obnoxium est, an in his locis buccula de scuti parte aut de toto scuto intelligi debeat. Equidem nullam causam video, quae nos moveat, ut a vulgari significatione recedendum sit.] Gloss. Philox. Buccula, παράγναθος, ὀμφαλός. ¶ Per similitudinem bucculae dicuntur in catapultis parva oscula, seu labella ipsius canalis, in quo telum ponitur, ne vacillet: quae et regulae appellantur. Vitr. 10, 15.

BUCCŬLĀRĬUS, ii, m. qui bucculas facit. Aurel.

rcad. *Dig.* 50, 6, 6. Fabri sagittarii, aerarii, ccularii, structores, carpentarii etc. Ita legenm censet *Turneb. Advers.* 9, 16. Verum optimae itiones aliae *buccularum structores;* aliae *bracteii, structores* habent.

BUCCŬLENTUS, a, um, adj. qui magnam bucm habet, πλατύστομος, στομίας. *Pl. Merc.* 3, 4, . Canus, varus, ventriosus, bucculentus, breculus.

*BŪCĔPHĂLA. V. v. seq.

BŪCĔPHALUS, i, m. a βοῦς, bos, et κεφαλή, cat, fuit equus Alexandri M., sic dictus per exllentiam, a figura taurini capitis armo impressa, ae generosioribus Thessaliae equis imprimebatur, qua omnes *bucephali* dicebantur, vel quod latidine frontis bubulum caput referret; vel ab aspeu torvo; vel simpliciter a magnitudine, quia βοῦ agnum significat. *Plin.* 8, 42, 64. ℙ [**Bucephas* audit *Gell.* 5, 2. *init.* et *Curt.* 6, 5. Βουκεφάλας rriano et Straboni. ℙ *Bucephala* in recto habet l. *Valer. res gest. Alex. M.* 3, 11. *B. A.*] ℙ Eo ortuo in India in proelio adversus Porum, urbem ndidit Alexander, quam ab ejus nomine Bucealam vel Bucephalon appellavit. *Plin.* 6, 20, 23., olin. 45., *Gell* 5, 2.

BŪCĔRAS, ătis, n. βούκερας, herba quam foenum raecum vulgo appellant: ita dicta a βοῦς, bos, et ρας, cornu, quia semen habet corniculis simile. lin. 24, 19, 120.

BŪCĔRĬAE, arum, f. plur. greges boum. *Lucr.* 660. Lanigerae pecudes et equorum duellica roles, Buceriaeque greges. Ita *Non.* 2, 94. Alii gunt *buceraeque greges*, a Graeco βουκέραος pro υκέρως: alii *buceraeque* retinent, ut sit choraeus rimo loco positus pro spondeo vel dactylo: quod *Lucretio*, qui poetica licentia saepe utitur, mim esse non debet.

BŪCĔRUS, a, um, adj. βουκέρως et βούκερας, em quod bubulus: a βοῦς, bos, et κέρας, cornu. estus: Bucerum pecus de bobus dicimus. *Lucr.* 864. Lanigeraeque simul pecudes et bucera aecla. *Ov. Met.* 6, 395. Bucera armenta.

BŪCĒTUM, i, n. locus, ubi boves, vel armenta ascuntur. *Gell.* 11, 1. Buceta in ea terra gigni ascique solita sunt plurima. Ita legit *Gronov.* ex SS., pro quo quidam leg. *bucera*. *Lucan.* 9, 85. Calidi lucent buceta Matini. Ubi al. *buxeta*. t *Sidon.* sine controversia *buceta* habet *ep.* 2, 2. ost *med.* Tityri nostrorum montium inter greges r depasta buceta reboantes. ℙ Scribitur et *butum.* Ita enim legendum censet *Scalig.* illud *Varr.* . *L.* 4, 34. Porta Mugionis, a mugitu, quod a pecus in bucita tum antiquum oppidum exigeat. *Gloss. Isid.* Bucita, pascua, ubi cientur oves.

*BUCHIANOS. *Fest.:* Buccinam quam nos apllamus, Graeci Buchianon a similitudine soni diunt. *Scalig.* emendat βυκάνην. *B. A.*

BŪCĬTUM. V. BUCETUM.

BŪCĬNĂ et Buccĭna, ae, f. σάλπιγξ, tuba, ea raecipue, cujus sonitu signum militibus datur. *Cic. Mur.* 9. Te gallorum, illum bucinarum canus exsuscitat. *Id. Verr.* 2, 4, 44. Signum bucina are. *Virg. A.* 11, 475. bello dat signum rauca ruentum Bucina. ℙ De pastorali tuba. *Varr. R.* *R.* 2, 4. Subulcus debet porcos consuefacere, ut mnia faciant ad bucinam. *Id. ib.* 3, 13. Apros ad ucinam convenire. [*Adde *Col.* 6, 23.] *Prop.* 4, 0, 29. pastoris bucina cantat. [*De bucina pastorali vid. *Broukh.* ad h. *Prop.* 1.] ℙ Sed et ad lios usus bucina adhibetur. *Id.* 4, 1, 13. Bucina ogebat priscos ad verba Quirites. [*Buccina conivium dimittitur. *Tac. A.* 15, 30. et annot. *Lipsii* d h. l.] ℙ *Prima, secunda, tertia bucina* est rima, secunda, tertia vigilia noctis. Nam in castris vigiliarum signum bucina datur. *Prop.* 4, 4, 1. Et jam quarta canit venturam bucina lucem. *Liv.* 26, 15. Ut ad tertiam bucinam praesto esent. Adde *Sil.* 7, 154. ℙ Diei quoque partes bucinae sono aliquando, nondum horologiis sonantibus inventis, indicari solitae. Nam quemadmodum noctem in quatuor vigilias, ita diem in quatuor partes dividebant. *Sen. Thyest.* 798. Nondum in noctem vergente die, Tertium dedit bucina signum. Adde *Sen. Contr.* 3. cujus verba infra in BUCINO referemus. ℙ Translate. *Juven.* 14, 152. Sed qui sermones? quam foedae bucina famae? etc. Nam Fama cum tuba pingi solet. ℙ Inter *tubam* et *bucinam* hoc interest, quod *tuba* aliquando directa est; *bucina* in semetipsam aereo circulo flectitur, ut *Veget. Mil.* 3, 5. docet. Hinc *Ov. Met.* 1, 335. describens Tritonis bucinam, tortilem fuisse dicit, *in latum quae turbine crescit ab imo.* Hoc tamen discrimen non semper servatur. Nam *Lucan.* 1, 431. tubam recurvam dixit. *Tert. Pall.* 2. bucinam dicit conchame marinam, quam *Plinius* bucinum. V. ℙ Variam hujus vocis originem varii assignant etymologi: ex quo sequitur varia scribendi ratio. Alii derivant a *bucca* et dupplici *cc* scribi volunt: alii vel a similitudine vocis *bu bu* et *cano*, vel a *vocando*, quasi *vocina*, vel denique a Graeco βυκάνη, quod idem significat; et simplici *c* scribunt, quod magis placet *Manut.* et *Dausq.*, pluraque habet ex vet. lapidib. et codd. testimonia. V. etiam BUCCA. [*Utraque scriptura *bucina* et *buccina* in Lapidibus reperitur; haec tamen frequentior est. Vid. *Drak.* ad *Liv.* 7, 35. Cf. *Schneider. Gr. Lat.* P. 11. p. 402.]

BŪCĬNĀTOR et Buccinator, oris, m. qui bucina canit, tubicen, βυκανιστής, σαλπιγκτής. *Caes. B. C.* 2, 35. *fin.* Bucinatore in castris et paucis ad speciem tabernaculis relictis. *Inscr.* ap. *Mur.* 834, 8. D. Memmius D. Lib. Xenophon bucinator Leg. III. Parth. *Grut.* 1116, 4. L. Volusio Urbano nomenclatori praetorio Papias servos publicus buccinator nominum. ℙ Translate est praedicator, laudator. [*Germanis: *ein Posaunenbläser.*] *Cic. Fam.* 16, 21. Quod polliceris, te buccinatorem fore existimationis meae, firmo id constantique animo facias licet.

*BUCINNA, ae, insula prope Siciliam, Africam versus. *Plin.* 3, 8. *B. A.*

BŪCĬNO et Buccino, as, n. 1. βυκανίζω, bucina cano. *Varr. R. R.* 1, 4. *fin.* Cum bucinatum est. *Sen. prooem. Contr.* 3. Saepe, declamante illo, ter buccinavit. *Appul. Met.* 4. p. 157. 3. Triton concha sonaci leniter bucinat.

BŪCĬNUM et Buccinum, i, n. idem quod bucina, vel bucinae sonus. *Plin.* 9, 33, 52. Conchae aliae ad plausum apertae, aliae ad bucinum recurvae. *Id.* 11, 10, 10. de apib.: Noctu quies in matutinum, donec una excitet gemino, aut triplici bombo, ut bucino aliquo. ℙ Est etiam genus conchae marinae minoris, quae non nisi petris adhaeret, et circa scopulos legitur, ore rotundo, et in margine inciso, (quemadmodum ejus figuram exhibent *Rondelet.* et *Gesn.*) unde et nomen accepit: nempe quia illa rotunditate refert vel bucinam, qua sonus editur, vel bucinatorem ipsum rotundantem os, dum bucina canit. Porro quia bucinator Graece κῆρυξ dicitur, ex hac voce factum est aliud nomen huic conchae, *murex*, parva litterae mutatione. Ex bucino eliciebant olim pretiosum illum succum purpurae, quo vestes tingebantur: cujus usus nunc omnino amissus est. Haec et alia de bucino *Plin.* 9, 36, 61. et seqq.

BŪCĬNUS et Buccinus, i, m. bucinator. *Petr. fr. Trag.* 74. *Burm.* de gallinaceo cantante: Non sine causa hic bucinus signum dedit. ℙ *Caper de Orthogr.* p. 2243. docet, *bucinum* masc. gen. significare ipsum bucinae sonum; sed nullo id testimonio confirmat.

BŪCŌLĬCUS, a, um, adj. βουκολικός, pastoralis: a βουκολέω, boves pasco: quod a βοῦς, bos, et κόλον, cibus. *Colum.* 7, 10. Ut Bucolicon loquitur poema, *h. e. Virgilii* eclogae, in quibus res pastorales tractantur: quae ideo *Bucolica, orum,* inscribuntur. *Gell.* 9, 9. Cum legerentur utraque simul Bucolica Theocriti et Virgilii. Sic de eodem *Virgilio Ov. Trist.* 2, 538. Bucolicis juvenis luserat ante modis. ℙ Bucolice tome, βουκολικὴ τομή, *h. e.* pastoralis sectio seu caesura: dicitur ab *Auson.* cum in versu hexametro pes quartus est dactylus, dictionem terminans: ut in illo *Virg. Ecl.* 1, 8. Saepe tener nostris ab ovilibus imbuet agnus. *Auson. ep.* 4, 88. Sunt quos hexametri creant revulsi, Ut penthemimeris prior locetur, Tum quod bucolice tome relinquit. *Bucolice* et *bucolicon* Graeca positione dicuntur. ℙ *Bucolici* milites, quorum mentio fit a *Capitol. Anton. Philos.* 21. et a *Vulcat. Avid. Cass.* 6., sunt milites Aegyptii, ita appellati a locis, quae in Aegypto incolebant, quae *Bucolia* dicebantur, quod a barbaris et ferocibus hominibus, atque armentorum curae apprime deditis, habitarentur. ℙ Bucolicon panaces, πάνακες βουκολικὸν, est, quod in Macedonia nascitur: ita dictum, quod armentarii succum ejus sponte erumpentem excipiunt. *Plin.* 25, 4, 11.

*BUCOLĪUM, i, oppidum Arcadiae. *Plin.* 4, 7. ed. *Hard.*

[BŪCŎLUS, i, m. βούκολος, bubulcus. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Murat.* 1750, 17. C. Lucilius Bucolus. *F.*]

BŪCRĂNĬUM, ii, n. βουκράνιον, caput bovis recisum. *Inscr.* ap. *Murat.*, in qua de Taurobolio agitur, 333. Aram et bucranium suo impendio consacravit. V. *Philipp.* a *Turr. explicat. Taurobol. Lugd.* ap. *Sullengr. T.* 3. *novi Thes. Antiq. R.* ℙ Item herba bubuli capitis similitudinem referens. *Appul. Herb.* 86.

BŪCŬLĂ, ae, f. βοΐδιον, parva bos. *Virg. G.* 1, 375. aut bucula coelum Suspiciens, patulis captavit naribus auras. [*Scriptoribus melioris aevi usitatius est hoc verbum quam *vaccula*, monet *Burm.* ad *Anth. Lat.* Tom. II. p. 670. *Jahn.*] ℙ De bucula ex aere Atheniensibus a Myrone statuario egregie elaborata, multisque poetarum versibus celebrata, mentionem facit *Cic. Verr.* 2, 4, 60. [*Adde *Div.* 1, 24.] et *Plin.* 34, 8, 19. *n.* 3. V. epigrammata *Auson.* 58. 59. et seq.

BŪCŬLUS, li, m. βοΐδιον, parvus bos, parvus juvencus. *Colum.* 6, 2. Cum buculos comprehenderis, extra stabulum producito.

[BŪDĂ, ae, f. storea, V. *Glossar. Ducang.* in V. *Buda.* [**Buda* posteriore aetate appellabatur papyrus, stuppa vel stramentum ex papyro. Ex buda s. papyro cera obducta olim fiebant ellychnia, quam et pro funalibus s. facibus ad lumen praebendum adhibebant. *Salm.* ad *Solin.* Tom. I. p. 1003. *Lindenbr.* in *Glossar.* ad *Cod. Leg. Antiq.* in *Bombucina papyrus* p. 1364. *Niliaca* interdum buda vocatur, quoniam Aegyptus papyri ferax. V. *L. Allat. Animadv.* ad *Antiq. Etrusc. Fragm.* p. 118, 119. *Muncker.* ad *Fulgent. Mythol.* Lib. I. p. 19. et quae de ratione chartae ex papyro apud Aegyptios conficiendae ad descriptionem *Plin.* 13, 2. seqq. longa digressione disseruit *Salm.* ad *Hist. Aug.* p. 444. sqq. et peculiari commentario *Melchior Guilandinus.* Haec et plura habet *Burm.* ad *Anth. Lat.* Tom. II. p. 462. *Jahn.* Adi porro *Is. Voss.* ad *Mel.* 3, 9. p. 599.] Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 1001, 10. Troila Buda. Alii leg. *Bula. F.*]

*BUDALĬA, ae, vicus vel oppidum Pannoniae inferioris, in agro Sirmiensi, patria Decii Imperatoris Romani. *Eutrop.* 9, 4. *Anton. Itin. Bubalia* appellatur ab *Aur. Vict.* in *Epit.*, minus recte. *B. A.*

*BUDĪNI, orum, populi Sarmatiae Europaeae. *Mela* 1, 19. *Plin.* 4, 12. A Budino monte ibi sito fortasse sic dicti. *B. A.*

*BUDROAE, arum, insulae duae prope Cretam. *Plin.* 4, 12. ed *Hard.* Antea legebatur *Budorae. B. A.*

*BUDŬA, ae, oppidum Lusitaniae. *Anton. Itin. B. A.*

BŪFO, ōnis, m. genus ranae terrestris, venenatae, nimiae magnitudinis. Φύσαλος a Graecis dicitur, a φυσάω, inflo, quia immaniter inflari solet. *Virg. G.* 1, 184. Inventusque cavis bufo et quae plurima terrae Monstra ferunt.

*BUGES, ae, m. palus cum fluvio cognomine, in Sarmatia Europaea, in Isthmo Chersonesi Tauricae. *Plin.* 4, 12. Palus *Bice* audit *Val. Fl.* 6, 68. Quin et *Buces* appellatur fluvius a *Mela* 2, 1. *post. init.* V. *Bice* et *Buces. B. A.*

[BŪGILLO, onis, m. herba eadem, quae vulgo bugula aut ajuga reptans appellatur. *Marcell. Empir.* 8. Bugillonis succus. *F.*]

BŪGLOSSĂ, ae, et Buglossus, i, f. βούγλωσσον et βούγλωσσος, herba boum linguae similis: a βοῦς, bos, et γλῶσσα, lingua. *Plin.* 25, 8, 40. Jungitur huic buglossos: cui praecipuum, quod in vinum dejecta, etc. *Appul. Herb.* 41. Buglossa dicta est eo, quod folia aspera in modum linguae bubulae habeat. *Seren. Sammon.* 424. Capparis atque apium, buglossaque jungitur una. *Aemil.* tamen *Macer* primam syllabam corripit, *de bugloss.* 1. Lingua bovis Graeco sermone buglossa vocatur. Adde *ib.* 10. Sed non imitandus.

BŪGŌNĬĂ, ae, f. βουγονεία, apum generatio: a βοῦς, bos, et γονεία, fetificatio, quia apes ex putrefactis bobus gigni dicuntur: ex quo Graeci eas βουγόνας vocant. *Varr. R. R.* 2, 5. Non minus fatisfaciam tibi, quam qui bugoniam scripsit.

BŪLĂPĂTHUM, i, n. βουλάπαθον, genus lapathi altitudine radicis ab aliis differens. *Plin.* 20, 21, 86.

*BULARCHUS, i, Βούλαρχος, pictor insignis. *Plin.* 7, 38. et 35, 8. *B. A.*

BULBA. V. VULVA.

BULBĂCĔUS, a, um, adj. bulbosus. *Plin.* 21, 26, 97. Hyacinthi radix est bulbacea.

BULBĪNE, es, f. βολβίνη, herba ex bulborum genere, foliis porraceis, bulbo rubicundo. *Plin.* 20, 9, 41. [*Adde *Plin.* 19, 5, 30.]

*BULBĪTUM, i, n. fimus. *Plin.* 28, 17. *B. A.*

BULBŌSUS, a, um, adj. bulbos habens, βολβώδης. *Plin.* 21, 21, 90. Hemerocalles radice odorata atque bulbosa. Adde *ib.* 17, 60.

BULBŬLUS, li, m. parvus bulbus, βολβάριον, βολβίον. *Pall. R. R.* 3, 21. Ne oculos circa radicem nascentes et minores bulbulos sauciemus.

BULBUS et Vulvus, i, m. βολβός, radix quarundam herbarum vel florum, in modum caepae rotunda et tunicata, quales sunt narcissi, lilii, arundinum, squillae et hujusmodi. *Isid. Orig.* 17, 9. Bulbus appellatus, quod radix ejus volubilis sit, et rotunda. *Cels.* 2, 18. inter bulbos enumerat etiam caepam et allium. *Plin.* 17, 20, 33. Arundo seritur bulbo radicis, quem alii oculum vocant. *Id.* 21, 5, 11. Croci bulbus. *Id.* 22, 22, 32. asphodeli. *Id.* 19, 4, 21. In hortis nascentium alia bulbo commendantur, alia capite, alia caule, alia folio. ℙ Speciatim *bulbus* dicitur quaedam herba hortensis, bulbos in radice habens esui aptos, quam plerique nobis incognitam putant: cujus varia fuerunt genera, quorum celebratius Megaricum. Meminere *Ov. Rem. Am.* 797., *Plin.* 19, 5, 30., [**Cat.* 8.] *Colum.* 10, 106. et alii. ℙ *Bulbus fabrilis*, ita appellatus, quia *Theophr. Hist. Plant.* 7, 13. βολβὸς ἐριοφόρος, *h. e.* lanosus, in arenosis locis maritimis nascens, cujus pars lanosa sub primis tunicis, pars interior edulis, in Taurica Chersoneso, Hyacintho Peruviano affinis. *Apic.* 8, 7. Mittitur in porcello hortulano pullus isiciatus, lucanicae, dactyli exossati, fabriles bulbi. *Edict. Diocl.* p. 16. Vulvi Afri sive fabriles N. viginti ✠ duodecim: vulvi minores N. quadraginta ✠ duodecim. *Plin.* 19, 5, 30. Bul-

bi in Africa nati maxime laudantur. ℙ Cognomen fuit Romanum in gente Atilia, ut C. Atilius Bulbus, qui bis consul, et censor fuit A. U. 519. ut est in Fastis consularib. apud *Grut.* 292. Lepidum jocum *Ciceronis* in nomine *bulbi* V. in CONDITOR.

BŪLE, es, f. βουλή, Graeca vox, quae inter alia significat collegium senatorum, seu decurionum, quorum consiliis et voluntate civitas gubernatur: praesertim apud Graecos. *Plin. ep.* 10, 117. Solent totam bulen, atque etiam e plebe non exiguum numerum vocare. Et *ib.* 113. In bulen a censoribus legi. Et *ib.* 111. Et bule et ecclesia consentiente.

*BŪLENSES, ium, m. plur. incolae Bulis, urbis Phocidis. *Plin.* 4, 3, 4. Oppidum Crissa et cum Bulensibus Anticyra. *B. A.*

*BULEPHORUS, βουληφόρος, vocabatur Summae rei rationalis. *Const. Imp. Cod.* leg. 8. V. *Pancirol. Notit. dign. Imp. Orient.* 75. *B. A.*

BŪLEUTĂ, ae, m. βουλευτής, senator, qui in bulen lectus est. *Plin. ep.* 10, 48. Ex ea pecunia, quam buleutae additi beneficio tuo aut jam obtulerunt aut conferent. Adde *ib.* 113. et *Spart. Sever.* 17.

BŪLEUTĒRĬUM, ii, n. βουλευτήριον, locus, ubi senatores conveniunt, curia. *Cic. Verr.* 2, 2, 21. In curia Syracusis, quem locum illi buleuterium vocant. Adde *Plin.* 36, 15, 23.

BULGĂ, ae, f. διφθέρα, μολγός, *Festus* ait esse vocem Gallicam, et significare sacculum scorteum. *Nonius* 2, 76. interpretatur folliculum, hoc est sacculum ad brachium pendens, quem veteres etiam crumenam appellarunt: cujusmodi est, qui a viatoribus gestari solet. *Lucil.* ap. *Non. ib.* Cui neque jumentum est, nec servus, nec comes ullus: Bulgam, et quidquid habet nummorum, secum habet ipse. Cum bulga coenat, dormit, lavit: omnis in una Spes hominis bulga: hac devincta est cetera vita. Adde *Varr. ib.* ℙ Per similitudinem dicitur de feminarum utero. *Lucil. ib.* Ut quisque nostrum de bulga est matris in lucem editus. ℙ Eadem videtur esse *vulga:* de qua *Non. ib.* 908. afferens illud *Varr.* Eo ut viaticum ex arcula adderem in vulgam. Et *Lucilii:* in vulgam penetrare pilosam.

BŪLĪMANS, antis, adj. βουλιμῶν, intolerabili fame laborans: Graeca vox a βοῦ, quod in compositione auget, et λιμὸς, fames. *Theodor. Priscian.* 2, 29. ubi alii aliter leg.

[BŪLĪMĬO, onis, m. βουλιμίων, qui magna fame laborat. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 125. *n.* 35. Bulimioni Lib. Claudiae Actes fecit Dionysia cojugi B. M. *F.*]

[BŪLĪMUS, i, m. βούλιμος, magna fames, morbus quidam, quo aeger insatiabili edendi cupidine cruciatur. [*Festus:* Bulimon Graeci magnam famem dicunt. Adde *Not. Tir.* p. 166. inedia, bulimus. Graecis litteris scribit *Gell.* 16, 3. Erasistratus vim quandam famis non tolerabilem, quam Graeci βούλιμον appellant, in diebus frigidissimis accidere ait. Adde *Veg. Veter.* 3, 35. *B. A.*]

BULLĂ, ae, f. πομφόλυξ, tumor globosus in aqua, aut aliquo alio liquore excrescens, cum bullit aut spumam facit, et repente evanescens. *Ov. Met.* 10, 731. Sic fata cruorem Nectare odorato spargit, qui tactus ab illo Intumuit sic, ut pluvio perlucida coelo Surgere bulla solet. *Mart.* 8, 33. offensae bulla tumescit aquae. ℙ Ad hanc significationem respexit *Varr. R. R.* 1, 1. Cogitans, esse properandum, quod, ut dicitur, si est homo bulla, eo magis senex. ℙ Ab similitudine dicuntur bullae umbellata clavorum capita, quibus ditiorum fores exornari solent, item quae cingulis et balteis infigi ad ornatum. *Cic. Verr.* 2, 4, 56. Bullas aureas omnes ex his valvis non dubitavit auferre. *Virg. A.* 12, 942. et notis fulserunt cingula bullis. Et *ib.* 9, 359. aurea bullis cingula. ℙ Hujusmodi bullatis clavis foribus, vel tabulae impactis mos fuit aliquando dies, qui boni, quique incommodi essent, notare: cujus rei testimonium exstat apud *Petr. Sat.* 30. ℙ Bullam in tympano horologii, quae bullato clavo similis esse debuit, memorat *Vitr.* 9, 9., ubi de variis horologiorum rationibus agit. ℙ Sed praecipue *bulla* dicta est insigne quoddam, quod a pueris Romanis e collo ante pectus loro suspensum gestabatur ad ingenuitatem testandam. Nam tempore sumendae togae bullam una cum praetexta deponebant, et Laribus donabant, sicut puellae Veneri pupas suas. *Pers.* 5, 30. Cum primum pavido custos mihi purpura cessit, Bullaque succinctis Laribus donata pependit. Narrat *Plin.* 33, 1, 4. hunc bullae gestandae morem originem habuisse a Tarquinio Prisco, qui filium suum, quod adhuc praetextatus hostem in bello occidisset, aurea bulla donaverit. Ex eo factum esse, ut equitum filii praetextati insigne id haberent. Alii vero scribunt, non modo equitum, sed omnium ingenuorum filios bullam auream gestasse. Nam libertini, et aliquando etiam tenuiores vel lorum tantum, vel bullam scorteam ex loreo nodo pendentem habebant, ut *Asc. in Verr.* 2, 1, 58. docet. Hinc *Juven.* 5, 153. Etruscum puero si contigit aurum, Vel nodus tantum, et signum de paupere loro. *Etruscum* dicit, quia ab Etruscis morem hunc Romani mutaverant, vel quia ejus auctor fuit Tarquinius in Etruria natus. *Macr. Sat.* 1, 6. tradit, peritissimos vetustatis referre hoc inventum ad Romulum, qui infantem ab Hersilia Sabina ante alias omnes primum editum tali insigni decoraverit. ℙ Fuit etiam gestamen triumphantium, quod in triumpho prae se gerebant, inclusis intra illud remediis, quae crederent adversus invidiam valentissima. *Macr. ib.* [*Bullae etiam bestiis, quas quis inprimis diligeret, alligabantur. *Ov. Met.* 10, 114. Bulla super frontem parvis argentea loris Vincta movebatur.] ℙ Solebant in puerili bulla humani cordis figuram effingere, ut eam inspicientes pueri, ita demum se homines cogitarent, si corde praestarent, ut *Macr. ib.* ait. *Cic. Verr.* 2, 1, 58. Bulla ornamentum pueritiae, indicium atque insigne fortunae. ℙ *Bulla dignus* dicitur, qui ineptit et puerilia facit: dignus propterea qui inter pueros referatur. *Juven.* 13, 33. Dic, senior bulla dignissime, nescis, Quas habeat Veneres aliena pecunia? ℙ Bullae puerilis figuram habes apud *Spon. Miscell. erud. antiq.* p. 299. et elegantioris in *Mus. Borbon. Neap. T. tab.* 2, 14.

BULLĀTĬO, onis, f. *Plin.* 34, 14, 42. Lapis hic et in Cantabria nascitur, non ille magnes verus caute continua, sed sparsa bullatione, *h. e.* bullarum instar per agros sparsus, non e continua rupe excisus. Ita legit et interpretatur *Hard.*; nam editi alii habent *bubbatione.*

BULLĀTUS, a, um, adj. bullam habens. *Juven.* 14, 4. Heres bullatus, *h. e.* parvulus, ut qui adhuc bullam gestat. *Scip. Afr.* ap. *Macr. Sat.* 2, 10. Bullatus puer. *Val. Max.* 3, 1. *n.* 1. Bullata statua, *h. e.* statua pueri cum bulla. [*Varr. L. L.* 4, 24. cingulum bullatum, i. e. bullis s. clavis distinctum. Cf. *Bulla.*] ℙ Translate *Fulgent. in carm. Myth.* 1. Luna bicornis Bullatum bijugis conscenderat aethera tauris, *h. e.* stellis tanquam bullis distinctum. *Pers.* 5, 19. Non equidem hoc studeo, bullatis ut mihi nugis Pagina turgescat, *h. e.* inflatis, tumidis instar bullarum in aqua excrescentium. Al. leg. *pullatis.*

[BULLESCO, is, n. idem ac ebullio. *Ampel. lib. mem.* 8. Cum manibus supplodas, pix alte extollitur, et quasi ab aqua bullescit, *h. e.* in bullas abit, ebullit. *F.*]

[BULLĬDENSIS et Byllidensis, se,
[BULLĬENSIS et Bylliensis, se,
[BULLĪNUS et Byllinus, a, um, et
[BULLĬO, onis, m. ad Bullidem seu Byllidem pertinens, Illyrici urbem litoralem infra Apolloniam, a *Cic. Phil.* 11, 11. memoratam, in cujus nummis apud *Eckel. D. N. V. T.* 2. p. 195. *ΒΥΛΛΙΟΝΩΝ.* *Plin.* tamen 4, 10, 17. eam in Macedonia ponit, et coloniam Bullidensem vocat. ℙ *Bullidenses,* et *Bullienses,* et *Bullini,* et *Bulliones* sunt incolae urbis Bullidis. *Caes. B. C.* 3, 12. Hos sequuntur Bullidenses, Amantiani, et reliquae finitimae civitates. *Cic. Pis.* 40. Parthini et Bullienses illusi. *Liv.* 44, 30. Bullinorum et Apolloniatium auxilia. *Cic. Fam.* 13, 42. Omnino ostenderunt, Bulliones sese Luccejo Pompeji arbitratu satisfacturos. *F.*]

BULLĬO, is, ivi, itum, n. 4. βράζω, ferveo, bullas emitto: a *bullis,* quas in aqua fervida videmus. *Cels.* 5, 19. *fin.* spumae argenti selibra cocti, donec bullire desierit. *Pers.* 3, 34. et alto Demersus, summa rursus non bullit in unda, *h. e.* non emergit: aqua enim bulliens in altum ejicit quidquid immixtum habet. ℙ Translate *Appul. Met.* 10. p. 250, 34. Bullire indignatione, *h. e.* ardere iracundia.

BULLĪTUS, a, um, partic. verbi *bullio,* fervefactus. *Veg. Veter.* 1, 45. *fin.* Castoreum, lauri baccas, ammoniacum mittis in ollam, et bullita atteres, dabisque ad bibendum.

BULLĪTUS, us, m. agitatio aquae bullientis, ἀνάβρασις. *Vitruv.* 8, 3. Capita fontium cum sunt angustiis compressa, ruunt in summo spiritus aquae bullitus.

BULLO, as, avi, atum, n. 1. bullas emitto, bullio, πομφολυγέω. *Cels.* 2, 7. Si urina bullat, aut male olet. *Cat. R. R.* 105. Mustum in ahenum infundito, ignem subdito: ubi bullabit vinum, ignem subducito. *Plin.* 9, 7, 6. Bullantium aquarum sufflatio. *Id.* 18, 31, 74. Rugae mali torcularis bullantes per cochleas, *h. e.* spirae crassiores, exstantes, et in bullae morem rotundatae.

BULLŬLĂ, ae, f. parva bulla. *Cels.* 2, 5. *extr.* Si urina bullulas excitat. Adde 5, 28. *n.* 17. ℙ Est etiam diminutivum bullae, quae puerorum ingenuorum erat insigne. [*Hieron. in Isaj.* 2, 3, 18. Habent mulieres in lunae similitudinem bullulas dependentes. *F.*]

*BUMADUS, i, Assyriae fluvius, prope Gaugamela. *Curt.* 4. 9. *B. A.*

BŪMAMMĂ, ae, f. βούμαστος, genus uvae crassioris, rotundique acini: a βοῦς, bos, et *mamma,* quia instar mammae bovis turgescit, ut *Serv.* ad *G.* 2, 102. docet. *Varr. R. R.* 2, 5. Novi majestatem boum, et ab his dici pleraque magna, ut βούσυκον, βούπαιδα; uvam quoque bumamma. Adde *Macr. Sat.* 2, 16. [*Cf. *Bu.*]

*BŪMASTĂ, ae, f. et

BŪMASTUS, i, f. βούμαστος, uva eadem qu bumamma ac duracina: a βοῦς, bos, et μαστ mamma. *Edict. Dioclet.* p. 18. Uvae duracin seu bumastae pondo 1. ✻ quattuor. Distinguit tamen a *Macr. Sat.* 2, 16. Apicia, bumamma, au ut Graeci dicunt, βούμασθος, duracina, labrusc etc. *Virg. G.* 2, 102. et tumidis, bumaste, rac mis. *Plin.* 14, 1, 3. Tument mammarum mo bumasti. Adde *Colum.* 3, 2.

BŪMĔLĬĂ, ae, f. βουμελία, species fraxini a plissimae et lentissimae: a βοῦ, quod in compos tione auget, et μελία, fraxinus. *Plin.* 16, 13, 2

*BUNI, orum, populi Liburniae. *Plin.* 3, 2 ed. *Hard.* Antea legebatur *Dudini. B. A.*

BŪNĬAS, ădis, f. genus napi. *Plin.* 20, 4, 1 Naporum duas differentias et in medicina Grae servant. Angulosis foliorum caulibus florentis, quo bunion (βούνιον) vocant, purgationibus feminaru et vesicae et urinae utile decoctum, etc. Alteru genus buniada (βουνιάδα) appellant, et raphano e rapo simile, seminis praeclari contra venena, et *Colum.* 10, 422. Quaeque Amiterninis defertur bu nias arvis.

BŪNĬON. V. v. praec.

*BUNĪTES, ae, m. βουνίτης sc. οἶνος. V. *Pli* 24, 16. *B. A.*

BUPAEDES. V. in BU.

BŪPĂLUS, li, m. Chius quidam marmorarius aut pictor. Hic una cum fratre Athenide cum ima ginem Hipponactis poetae, ob insignem foeditatem ridendam exposuisset, eos Hipponactes tam ama ro carmine est persecutus, ut ad laqueum compu lerit. *Hor. Epod.* 6, 14. Qualis Lycambae spre tus infido gener, Aut acer hostis Bupalo. ℙ Hanc tamen historiam vanam arguit *Plin.* 36, 5, 4. *n.* 2.

BUPHTHALMOS, i, m. βούφθαλμος et βούφθαλ μον, a βοῦς, bos, et ὀφθαλμὸς, oculus, herba est similis boum oculis, folio foeniculi, fruticosa caulibus, qui et manduntur decocti: circa oppida nascitur. *Plin.* 25, 8, 42. ℙ Item genus aizoi majoris, quod in fictilibus vasculis seri solet, et in subgrundiis fere nascitur. Itali vocant sedum magnum, aut oculum, aut digitellum. *Id. ib.* 13, 102.

BŪPLEURON, i, n. βούπλευρον, herba, quam in sponte nascentium olerum numero Graeci habent, caule cubitali, foliis multis longisque, capite seu umbella anethi simili, laudatam in cibis ab Hippocrate, in medicina a Glaucone et Nicandro. Herbariis nostris nunc incognita esse creditur. Meminit *Plin.* 22, 22, 35.

*BUPRASĬUM, i, Achaiae oppidum. *Plin.* 4, 5. *B. A.*

BŪPRESTIS, is, f. βούπρηστις, animal ex genere cantharidum, scarabeo longipedi simile, venenatum, sanguine carens: a βοῦς, bos, et πρήθω, incendo, quod boves inter herbas fallit, devoratumque tacto felle ita inflammat, ut rumpat, ut *Plin.* 30, 4, 10. docet. *Id. ib.* Buprestis cum hircino sevo illita lichenas ex facie tollit. *Id.* 31, 10, 46. *n.* 4. Nitrum succurrit et venenis fungorum, ex posca potum; aut si buprestis pasta sit. [*Veg. R. R.* 3, 15. et 78. Cf. BUBRESTIS.] ℙ Est etiam hoc nomine herba ex olerum genere. *Plin.* 22, 22, 36.

BŪRĂ, ae, et Buris, is, f. ἔλυμα, curvamentum aratri, hoc est praecipua aratri pars curva, cui a posteriori parte stiva, a priori dentale, aures et temo infigitur: quasi βοὸς οὐρά, bovis cauda, quia instar caudae bovinae incurvata est. *Varr. R. R.* 1, 19. Terram boves proscindere nisi magnis viribus non possunt, et saepe fracta bura relinquunt vomeres in arvo. [*Schneid.* ad hunc *Varr.* loc. haec monet: Bura est aratri pars posterior curva, olim latine *urvum* dicta, Graece γύης, quae si cum temone fuerat ex eadem materia continuata, nulla intercedente junctura, aratrum Graece dicebatur αὐτόγυον. *F.*] *Virg. G.* 1, 169. magna vi flexa domatur In burim, et curvi formam accipit ulmus aratri. *Serv. ad h. l.* affert quoddam *Varronis* fragmentum, in quo *buris* masculino genere effertur: *Totum burim indici ab urbe.* [*V. *Voss.* ad *Virg.* l. l.] ℙ *Turn. Advers.* 22, 30. buram dicit esse temonem illum longum aratri, qui inter boves est protensus. Sed profecto fallitur. Nam *Virg. l. c.* post *burim* enumerat *temonem, aures, dentalia,* et *stivam,* quibus partibus totum aratrum componitur.

*BURBARATA vel Buragara, oppidum Moesiae inferioris. *Anton. Itin. B. A.*

*BURCHĀNA, ae, insula Germaniae septentrionalis, hodie, ut credunt nonnulli, *Borkum,* inter ostia Amisis amnis. *Plin.* 4, 13. *B. A.*

BURDĬGĂLĂ, ae, f. urbs Aquitaniae ad Garumnam amnem. Patria fuit Ausonii poetae, ut idem testatur *de clar. urbib.* 14, 8. ℙ Scribitur et *Burdegala.*

BURDĬGĂLENSIS, se, adj. ad Burdigalam pertinens. *Sidon. ep.* 9, 13. *in carm.* Coram discipulis Burdigalensibus. ℙ Scribitur et *Burdegalensis.*

[BURDO, onis, m. et Burdus, i, m. ἡμίονος

etymon est ab Hebr. פרד mulus) mulus ex equo t asina genitus. *Isid. Orig.* 12, 1. *f.* Mulus ex qua et asino: burdo ex equo et asina. [*Cf. *Isid.* , 1.] *Ulp. Dig.* 32, 49. Legato continentur ju- nenta, vel lectica, vel sella, vel burdones. [*Quem- dmodum lecticis gestandis homines, ita ferendis asternis burdones adhibebantur. V. *Scheffer. de e veh.* 2, 6. p. 116.] *Schol. Hor.* ad *Od.* 3, 27, . Manni equi dicuntur pusilli, quos vulgo bur- os vocant. *Id.* ad *Epod.* 4, 14. eosdem *burrichos* ppellat. V. BURRICHUS. ℙ Est quoque cogno- ien Romanum. *Tac. Hist.* 1, 58. Julius Burdo. nscr. ap. *Murat.* 513, 5. C. Vibius Burdo. *F.*]

[BURDONĀRIUS, ii, m. qui mulos pascit et cu- at. *Edict. Dioclet.* p. 19. Camelario, sive asina- io, et burdonario pasto diurni ✱ viginti. Differt mulione, qui deinde memoratur, et cui diurni vigintiquinque statuuntur: quippe is erat, qui ulas currui jungebat et regebat. *F.*]

[BURDUNCŬLUS, li, m. herba, quae et lingua ovis appellatur. *Marcell. Empir.* 5. ℙ Est etiam imin. burdonis. *Not. Tir.* p. 181. Burdo, bur- unculus. *F.*]

BURGĀRII, orum, m. plur. qui in burgis habi- ant. [**Isid. Or.* 9, 4. Burgarii a burgis dicti, uia crebra per limites constituta habitacula bur- os dicunt.] Exstat de his titulus in *Cod. Theod.* , 14., ubi intelligi videntur ii, qui in bur- is, seu castellis custodiendae provinciae causa po- untur.

*BURGINACĬUM, i, oppidum Galliae Belgicae, Batavorum insula. *Anton. Itin.* ℙ V. *Quadri- urgium. B. A.*

BURGILLUS, i, m. dimin. burgi. Est cogno- ien Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 868, 2. L. Vale- ius Burgillus. *F.*]

BURGUNDĬONES, um, m. plur. populi Galliae eltica, quos quondam a Druso et Tiberio ado- tivis filiis Caesaris devictos, et per varia habita- ula dispositos ajunt in magnam coaluisse gen- em; indeque nomen accepisse, quod crebra per imitem habitacula constituta burgos vocant. Haec *Oros.* 7, 32. et *Isid. Orig.* 9, 4. In singulari nu- nero, *Sidon. carm.* 7, 234. Burgundio trux. [**Bur- undio* etiam adjective accipitur. *Veg.* 4, 6. Bur- undiones equi.]

BURGUS, i, m. Vox est cadentis Latinitatis, ua significatur parvum castellum muniendi causa xstructum. Videtur esse a Graeco πύργος, turris. *Veg. Mil.* 4, 10. Quod si ultra jactum teli, in iivo tamen civitatis, subjecta sit vena, castellum arvulum (quem burgum vocant) inter civitatem, t fontem convenit fabricari, ibique balistas sagit- ariosque constitui, ut aqua defendatur ab hosti- us. *Imp. Justin. Cod.* 1, 27, 2. Ubi ante inva- ionem Wandalorum respublica-Romana fines ha- uerat, et ubi custodes antiqui servabant, sicut ex lausuris et burgis ostenditur. ℙ *Burgus* etiam di- itur plurium domorum congregatio, per limites licujus provinciae constitutarum: item vicus qui- ibet munimento aliquo conclusus. *Inscr.* ap. *Grut.* 64, 3. et 4., *Isid. Orig.* 9, 4. et *Oros.* 7, 32. Burgum Pontii Leontii describit *Sidon carm.* 22.

*BURĬI, orum, populi Germaniae, in agro Mar- omannorum et Quadorum. *Tac. G.* 42. *B. A.*

BURIS. V. BURA.

*BURĬUS, i, m. genus ferarum. *Jul. Valer. res est. Alex. M.* 3, 31. Scorpii cancrique una ele- hantis et buriis. Ita cod., nisi mavis *buricis. B. A.*

[BURNISTAE, arum, m. plur. incolae Burni op- idi Liburniae. *Plin.* 3, 21, 25. Liburnorum ci- itates, e quibus Lacinienses, Stlupinos, Burni- tas, Olbonenses nominare non pigeat. *Inscr.* ap. *Paulovich. Marm. Trag.* p. 18. Praetorium con- apsum Burnistae ex pec... Scapula Leg. Augg. estit... *F.*]

*BURNUM, i, Dalmatiae oppidum. *Plin.* 3, 22. ℙ Aliud, in Liburnia, cujus incolae Burnistae ap- ellati. *Id. ib.* 21. *B. A.*

BURRAE, arum, f. plur. gerrae, nugae, res va- nae et nullius pretii. *Auson. praef.* ad *Latin. Pa- cat.* 3. At nos illepidum, rudem libellum, Bur- ras, quisquilias ineptiasque etc. *Scalig. in lect. Auson.* 2, 13. putat esse vocem Aquitanicam; ma- jorem enim Aquitanicarum nationum partem quis- quilias appellare *burras*. Quidam apud *Voss.* in *Etym.* in *Burrus* docent, *burram* esse vestis cujus- dam vilioris genus: ex quo burras dici res quasli- bet minimi pretii.

BURRANĬCA Potio appellatur lac sapa commix- tum: a rufo colore, qui *burrus* dicitur. *Festus.* Hujusmodi potionem designavit *Ov. Fast.* 4, 780. Lac niveum potes, purpureamque sapam.

BURRANĬCUM, genus vasis, teste *Festo*. Vi- detur autem ductum a potione burranica, ut scri- bit *Voss.* in *Etym.* in *Burrus*.

BURRHĪNON, i, n. βούρρινον, herba, quae et cynocephalion dicitur: a βοῦς, bos, et ῥίν, ῥινός, naris, quod bovinis naribus similis est. *Appul. Herb.* 86.

[BURRĬCHUS et Buricus, i, m. parvus equus, idem ac mannus et burdo. A colore rufo dictum, quasi πύῤῥιχον, recte censet *Salm.* ad *Vopisc. Ca- rin.* 19. Hinc *Varr. R. R.* 2, 8. eum *rubicundio- rem* appellat. *Paulin. Nolan. ep.* 29. (al. 10.) ad *Sever.* 12. Macro illa et viliore asellis burico se- dens. Adde *Veg. Veter.* 4. *in f.* V. BURDO. *F.*]

BURRĬO, is, n. verbum fictum ad exprimendam trepidationem illam et concursationem, quae vide- tur in formicarum aedificiis. *Appul. Met.* 8. p. 211, 21. In carioso stipite formicarum nidificia burriebant et ultro citroque commeabant multijuga scaturigine. Al. leg. *bulliebant*, al. *aberrabant* vel *oberrabant*.

*BURRĬUM, i, oppidum Britanniae. *Anton. Itin. B. A.*

BURRUS, a, um, adj. rufus, a Graeco πυῤῥός, quod idem significat, *v* in *u* converso. Hinc ru- stici *burram* appellant buculam, quae rostrum ha- bet rufum. Pari modo rubens cibo ac potione ex prandio *burrus* dicitur. *Festus.* ℙ Etiam *Burrus* nomen proprium R. et *Burra* praenomen muliebre, a rufo colore imposita sunt, ut videre est in *lib. De nominib. Rom.*, quem alii *C. Tito Probo* tribu- unt, alii *Val. Max.* ℙ Olim *Burrus* pro *Pyrrhus* a veterib. scribebatur, ut *Quint.* 1, 4. docet, et fa- ctitatum fuisse ab *Ennio* narrat *Cic. Or.* 48. [*Cf. *Wolf.* ad *Suet. Ner.* 35. *Schneider. Gram. Lat. Tom.* I. p. 42.]

[BURSĂ, ae, f. βύρσα, [*unde Germanicum *die Börse.*] crumena ex corio. Est etiam cognomen Romanum. *Cic. Fam.* 7, 2. T. Munatius Plancus Bursa. *F.*]

[BURSĂONENSIS, se, adj. ad urbem pertinens in Celtiberia, quae nunc putatur esse *Trillo*, quae- que *Bursada* dicitur a *Ptolemaeo* 2, 6., cui lectioni favet inscriptio Celtiberica in nummis apud *Sesti- nium Descriz. delle medaglie Ispane* p. 113. *Plin.* 3, 3, 4. Bursaonenses, Calagurritani, qui Fibu- larienses cognominantur. *Bursaones* vero dicuntur in *Fragm. Liv. l. XCI.* ex recens. *Niebuhrii* et *Bursavolenses* apud *Hirt. B. Hisp.* 22. *F.*]

[BURSĬO, onis, m. diminutivum bursae. Cogno- men Romanum. Nummus apud *Eckhel. D. N. V. T.* 5. p. 227. L. Julius Bursio. *F.*]

*BURTĪNA, ae, oppidum Hispaniae Tarraco- nensis. *Anton. Itin.* Hodie creditur esse *Almude- rar. B. A.*

*BURUNCUM, i, oppidum Galliae Belgicae, in regione Ubiorum. *Anton. Itin. B. A.*

BUSĔLĪNUM, i, n. βουσέλινον, herba sativo apio similis, sola caulis brevitate, et rufa radice diffe- rens. *Plin.* 20, 12, 47.

BUSĔQUĂ. V. BUBSEQUA.

BŪSĪRIS, genit. Busiris, et Busiridis, Βούσιρις, Neptuni et Libyes filiae Epaphi filius, crudelissi- mus Aegyptiorum tyrannus fuit, quo tempore Da- naus Argivis imperavit. Hic cum hospites omnes ad aras Jovis immolaret, ab Hercule in Aegyptum delato, cum easdem illi insidias pararet, una cum Amphidamante filio, et praecone Chalbe, et mini- stris arae interfectus est. *Virg. G.* 3, 5. Aut il- laudati nescit Busiridis aras. *Ov. A. A.* 1, 649. Cum Thrasius Busirin adit, monstratque piari etc. ℙ *Statius* mediam syllabam corripuit *Theb.* 12, 576. Non trucibus monstris Busirim, infandumque dedi- sti Cercyona. Alii tamen rectius leg. *Sinin.* ℙ Est et nomen urbis in Aegypto nunc *Bosire*, ad Nilum fluvium a *Busiride* condita, in qua fuit tem- plum magnum Isidis. *Plin.* 5, 10, 11.

BUSTAR, aris, idem quod bustum. Affertur a *Charis.* 1. p. 25. sed nullo Latini scriptoris exem- plo confirmatur.

BUSTĔUS, a, um, adj. a busto derivatum. *Plauto* quidam olim tribuebant, *Truc.* 2, 7, 58. Odio es confossus, busteus, *h. e.* busto seu morti proximus. Ubi nunc ita legitur: *hic odiose es, confessus omnibus reus:* vel *omnibus te iis.*

BUSTĬĀLIS. V. BUSTUALIS.

BUSTĬCĒTUM, ti, n. locus in quo multa sunt busta: item ipsum bustum. *Arnob.* 1. p. 24. (p. 30. *Har.*) Hercules, quem vos fertis vivum arsis- se, et concrematum in funestis busticetis. *Id.* 7. p. 222. (p. 279. *Har.*) Arae istae, quas dicitis, altariaque haec pulcra infelicissimi animalium ge- neris ustrinae, rogi sunt, et busticeta in opus structa foedissimum.

BUSTĬRĂPUS, i, m. qui lucri causa busta spo- liat, seu qui ex ipso rogo coenam sepulcralem ra- pit, ut constat ex *Cat.* 59. τυμβωρύχος. *Pl. Ps.* 1, 3, 126. Impudice, scelestc, verbero, bustirape, furcifer.

BUSTŬĀLIS, le, adj. ad bustum pertinens. *Si- don. ep.* 3, 12. Campus refertus bustualibus favil- lis. *Prudent. Cathemer.* 9, 52. Suetus antro bu- stuali sub catenis frendere. Al. leg. *bustiali.*

*BUSTUĀRIUM, i, n. bustum. *Gloss. Gr. Lat.* Καῦσις νεκρῶν, bustuarium, ustrina. *B. A.*

BUSTŬĀRIUS, a, um, adj. ἐπιτύμβιος, bustua- lis, ut bustuarii gladiatores, qui ante busta dimi- cabant. *Cic. Pis.* 9. ℙ *Bustuaria moecha*, quae inter busta prostat. *Mart.* 3, 93. ℙ *Bustuarius, ii*, substantiv. *Ammiano* 28, 1. est libitinarius, qui curat funera, et corpora comburit. [*qui uno ver- bo vespillones appellantur. V. *Vales.* ad h. l. *Tom.* II. p. 217. *Erf.*] ℙ *Bustuarium altare* in quo humanae victimae immolantur. *Tert. Pall.* 4. Ubi Busiris et bustuaria altaria?

BUSTUM, sti, n. καῦσις νεκρῶν: ab *urendo* deri vata vox, a *Festo* definitur locus, in quo mortuus comburitur et sepelitur. Nam ubi quis combustus tantummodo est, alibi vero sepultus, ustrina vo- catur. Haec *Festus.* ℙ Sic etiam dicitur ipsa ca- daveris combustio. *Lucr.* 3, 920. At nos horrifi- co cinefactum te prope busto Insatiabiliter deflebi- mus. ℙ Item ipsum cadaver combustum. *Stat. Th.* 12, 247. haud procul Ogygias domos et egena se- pulcri Busta jacere reor. ℙ Quia vero plerumque Romani eodem loco et cremabantur et sepeliehan- tur, hinc saepe accipitur pro ipso sepulcro, τύμ- βος. [**Suet. Ner.* 33. bustum conspepire, *h. e.* lo- cum ubi quis sepultus est septo circumdare. V. *Bremi* ad h. l.] *Cic. Leg.* 2, 26. De sepulcro autem nihil est apud Solonem amplius, quam ne quis ea deleat, neve alienum inferat; poenaque est, si quis bustum (nam id puto appellari τύμβον) aut monumentum violarit etc. [*Hoc loco bustum est in universum locus, ubi aliquis sepultus est.] *Id. Tusc.* 5, 35. Sardanapalus incidi jussit in busto: Haec habeo, quae edi. *Id. Phil.* 1, 2. Bustum facere. [*In his locis bustum ponitur de monu- mento quod in sepulcro erigitur.] V. INSEPUL- TUS. [*Notandus usus hujus vocis apud *Qu. Cic. de petit. Cons.* 2. aliquem ad bustum agere, i. e. aliquem ad locum supplicii ducere. Ex nexu enim apparet, bustum ibi non de sepulcro dictum esse. Originem hujus signif. hanc esse puto, quod qui supplicio afficerentur, eodem etiam loco, quemad- modum idem mos apud nos obtinet, apud Roma- nos sepeliebantur.] ℙ Hoc sensu differt a *mo- numento*, quod *bustum* cremati cadaveris reliquias habet, *monumentum* non habet, sed ad memoriam tantummodo defuncti exstructum est. Hinc duo ista distinxit *Suet. Ner.* 38., ubi narrat, plebem Romanam, incensa a Nerone Urbe, *ad monumen- torum, bustorumque diversoria* fuisse compulsam. Porro *diversoria* quod appellat, significat varia sub- terranea cubicula, quae in bustis exstrui a ditiori- bus solebant, ad quae per gradus descendebatur. Quibus in locis prostare solebant viliores meretri- ces, quas proinde *bustuarias moechas* vocat *Mart.* 3, 93. ℙ *Ad Busta Gallica* locus fuit in Urbe Ro- ma in regione quarta, ubi Gallorum, qui eam ce- perant, ossa coacervata et condita fuerant. *Varr. L. L.* 4, 32. *fin.* et *Liv.* 22, 14. ℙ Translate. *Cic. Pis.* 5. Templum illud fuit, te consule, castellum forensis latrocinii, bustum legum omnium ac reli- gionum. Et *ib.* 4. Cum tu interim, bustum rei- publicae, qui etc. Sic *Plin.* 5, 17, 15. oppidum excisum *bustum* vocat. ℙ *Bustum* est etiam effi- gies dimidiata illius, qui in busto cremandus erat. Hinc Itali etiamnum eam *busto*, Germani *eine Bü- ste*, dicunt, quam Graeci προτομήν, Latini *vultum, thoracem* appellabant. Huc fortasse spectat locus *Inscr.* apud *Murat.* 1514, 3. Eja age, conduntur ustaque, bustaque humo. Plura de etymo, signi- ficatione et usu vocis Italicae *busto* habet *Viscont. praef. T.* 6. *Mus. Pio-Clementin.*

BŪSYCON. V. in BU.

BŪTĔO, onis, m. genus accipitris subnigri co- loris, alio nomine triorches, τριόρχης, quod tres habere dicatur testiculos. Huic quidam principa- tum in auguriis dedere. Apud Baleares in honore mensarum est. Romanae familiae in gente Fabia cognomen dedit, cum prospero auspicio in ducis navi sedisset. Hac ex *Plin.* 10, 8, 9. et 11, 49, 110. [*Adde *Arnob.* 7. p. 280. *Har.*] ℙ Putant quidam, esse buteonem, quem Italorum multi vo- cant *pojana*. V. *Aldrovand. Ornithol.* 5, 7. et ali- bi. [*Germani hanc avem dicunt *Bussaar.*] ℙ De hac ave haec habet *Festus:* Buteo genus avis, quae ex eo se alit, quod accipitri eripuerit: vasti- tatisque est causa his locis, quae intraverit, ut bubo: a quo etiam appellatur buteo. Quaedam ex his, ut minus vera, reprehendit *Voss.* in *Etym.* ℙ Fuit cognomen Romanum in gente Fabia, ut Q. Fabius Buteo, *Liv.* 33, 26. M. Fabius, et Numer. Fabius Buteo, *Fast. Capitol.* ap. *Grut.* 292, 1. et 2.

BŪTES, ae, m. Βούτης, filius fuit Amyci, Be- bryciorum regis, qui ob saevitiam patris ab Argo- nautis caesi regno pulsus parvo navigio Drepanum in Siciliam confugit, ubi a Lycaste nobili mere- trice hospitio susceptus est, a qua cum ob formae morumque et aetatis elegantiam diligeretur, ejus concubitu usus Erycem filium ex ea suscepit. Et quoniam Lycaste ob eximiam pulcritudinem *Venus* vocabatur, datus est locus fabulae, Butem ex Ve- nere filium Erycem suscepisse. Narrat *Virg. A.* 5, 370. hunc a Darete juxta tumulum Hectoris occi- sum fuisse. ℙ Alius fuit Butes Teleontis et Zeu- xippes Eridani (corrige *Apidāni*) fluminis filiae fi- lius, Atheniensis, de quo mentionem facit *Hyg. fab.* 14. ℙ Fuit alius Pallantis filius. *Ov. Met.* 7, 500. ℙ Item armiger quidam Anchisae. *Virg. A.* 9, 647. ℙ Alius denique fuit Butes Trojanus a Camilla in proelio occisus. *Virg. A.* 11, 690.

BUTHRŌTIUS, a, um, adj. ad Buthrotum per- tinens. *Cic. ad Planc. post. epist.* 16. l. 16. *ad Att.*

Buthrotius ager. Et *ib.* Buthrotia causa. ℙ *Buthrotii, orum*, sunt Buthroti incolae. *Cic. ib.*

BUTHROTUM, ti, n. et Buthrotus, ti, f. Βουθρωτὸν, oppidum Epiri in ora, contra Corcyram, colonia olim Romanorum. *Plin* 4, 1, 1. Colonia Buthrotum, maximeque nobilitatus Ambracius sinus. *Ov. Met.* 13, 720. regnataque vati Buthrotus Phrygio. ℙ Est etiam nomen fluminis apud Locros, urbem Magnae Graeciae in Italia, nunc *Novito. Liv.* 29, 7. Annibal a Buthroto amni (haud procul his ab urbe Locris abest) nuncio praemisso.

BUTHYSIA, ae, f. βουθυσία, magnum ac solemne sacrificium, in quo multae et magnae victimae caeduntur, qualis est hecatombe: Graeca vox a βοῦ, quod in compositione auget, et θύω, macto, sacrifico: vel a βοῦς, bos, quia bos est maxima victimarum. [*Haec ratio unice vera.] *Suet. Ner.* 12. Gymnico, quod in septis edebat, inter buthysiae apparatum, barbam primam posuit. [*Cf. *Bremi* ad h. l.]

BUTICUM linum, genus lini Aegyptii a Buto urbe, circa quam nascitur, denominatum. *Plin.* 19, 1, 2. *n.* 3.

BUTIO, ōnis, m. ardea stellaris minor, seu asterias. *Auct. carm. Phil.* 42. Inque paludiferis butio bubit aquis. Fortasse est eadem avis, quae *buteo* appellatur V. suo loco.

*BUTOA, ae, insula maris Mediterranei, prope Cretam. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

*BUTOS vel Butus, i, f. Βοῦτος, Aegypti oppidum, in Delta. *Plin.* 5, 10. *B. A.*

*BUTRIUM, i, Βούτριον, urbs Umbriae, in Italia superiore, ad mare Hadriaticum, non procul a Ravenna. *Plin.* 3, 15. *B. A.*

*BUTROTUS, i, m. flumen Magnae Graeciae inter Locros, in Bruttiorum agro, hodie *Novitto. Liv.* 29, 7. *init.* ubi pro *a Butroto amni* legere *Gronovius* mavult *ab Alece* (*Halece*) *amni*, propter situm fluminis. *B. A.*

[BUTTO, onis, m. idem ac magnus buttus. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 746, 2. Veitroni Buttoni Butto F. *F.*]

BUTTUBATA seu Butubata *Naevius*, teste *Festo*, pro nugatoriis posuit, hoc est nullius dignationis. De vocis origine multa *Scalig.* ad *Fest.* et *Voss.* in *Etym.* ℙ [*Buttubata, ae*, h. e. homo levis, est *Petronii* 45. ed. *Anton.* ubi ed. *Burm.* habet *burdibasta*, ut sit asini stratum. Alii aliter legunt. *B. A.*]

[BUTTUS, i, m. idem ac butta, cupa, βοῦττις. *Gloss. Philox.* Antelabra, χεῖλη σκευῶν ὡς καὶ βουττῶν. V. *Ducang. Gloss.* in *V. Butta.* Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 563, 8. L. Baebius Buttus. *F.*]

*BUTUA, ae, oppidum Dalmatiae. *Plin.* 3, 22. Hodie est *Budua.*

[BUTUNTINENSIS, se, et Butontinus, a, um, adj. ad Butuntum pertinens, Calabriae urbem, nunc *Bitonto*, in cujus nummis apud *Eckhel. D. N. V. T.* 1. p. 144. ΒΥΤΟΝΤΙΝΩΝ. *Plin.* 3, 11, 16. Argentini, Butuntinenses, Deciani. *Frontin. De col.* p. 111. Butontinus ager, Caelinus, Genusinus. *F.*]

BUTYRUM, i, n. βούτυρον, spuma lactis sero concretior, et multa agitatione pinguior, Romanis quondam ignota: Graeca vox a βοῦς, bos, et τυρὸς, coagulum, quia ex bubulo lacte plerumque fieri solet. *Plin.* 28, 9, 35. E lacte fit et butyrum, barbararum gentium lautissimus cibus, et qui divites a plebe discernat. Plurimum e bubulo; et inde nomen: pinguissimum ex ovibus. Fit et ex caprino, sed hieme, calefacto lacte. *Id.* 11, 41, 96. Mirum, barbaras gentes, quae lacte vivant, ignorare, aut spernere tot saeculis casei dotem, densantes id alioqui in acorem jucundum et pingue butyrum. Spuma id est lactis, concretiorque, quam quod serum vocatur. Non omittendum, in eo olei vim esse, et barbaros omnes, infantesque nostros ita ungi. Adde *Cels.* 4, 15. et 18. et 5, 26. *n.* 30. [*Col.* 6, 12. Supra ustum butyrum (*braune Butter*) vel caprinus instillatur adeps.] ℙ Paenultima longa est. *Sidon. carm.* 12, 7. Infundens acido comam butyro. (*Homerus* quoque *in Batrach.* primam in τυρὸς produxit.) Corripuit *Aemil. Macer De herb. c. de ruta.* Cum butyro, modicoque oleo decocta tumorem, etc., sed non est imitandus. Turpius tamen peccavit primam quoque corripiendo. Est enim Graeca diphthongus: qua in re et *Sidon.* erravit, et quicumque auctor est illius versus, quem quidam perperam *T. Valgio* tribuunt: Lac niveum, butyrumque novum cum melle comedit. ℙ Scribitur quoque *buturum* ob Y et U affinitatem. *Edict. Dioclet.* p. 15. Buturi Ital. P. I. ✕ sedecim.

BUXANS, antis, part. ab inusit. *buxo*, buxum colore referens. *Appul. Met.* 8. p. 211, 5. Refert sese buxanti pallore trepidus.

[*BUXENTINUS, a, um, et

[*BUXENTIUS, a, um, adj. ad Buxentum pertinens, Lucaniae urbem, nunc *Policastro*, quae Graece πυξοῦς dicebatur, quia πύξῳ, *h. e.* buxo abundabat. *Frontin. De colon.* p. 90. Ager Buxentinus. *Sil.* 8, 583. et quae Buxentia pubes Aptabat dextris irrasae robora clavae. *B. A.* et *F.*]

BUXETUM, ti, n. πυξεών, locus buxo consitus. *Mart.* 2, 14. Lotus ad Europes tepidae buxeta recurrit. *Id.* 3, 58. Tonsile buxetum.

BUXEUS, a, um, adj. πύξινος, qui est e buxo. *Colum.* 7, 8. *fin.* Caseus vel manu figuratur, vel buxeis formis exprimitur. *Solin.* 52. *med.* Buxei luci. ℙ Item qui colore est buxo simili. *Plin.* 8, 20, 29. Buxeus color. *Varr.* ap. *Non.* 6, 65. Anates tremipedas, buxeis rostris pecudes. *Mart.* 2, 41. Dentes piceique, buxeique. *Petr. fr. Trag.* 58. *Burm.* Buxei anuli, *h. e.* aurei, ut quidam interpr. exponunt: auri enim color buxeo similis est. [*Fortasse ironice *buxei* dicuntur, quod, quum ex auro non facti sunt, pallidum colorem habent.] *Appul. Met.* 1. p. 110, 30. Buxeus pallor. [*Appul. Met.* 9. p. 231, 4. luror buxeus.]

BUXIFER, a, um, adj. πυξώδης, buxos ferens. *Catull. de phaselo* 4. Amastri Pontica, et Cytore buxifer.

*BUXINUS, i. q. buxeus. Ex conjectura *Bynkersh.* et *Schulting.* restituendum esse censent loco *Paulli Sent. rec.* 3, 6, 67. Cf. *Byssinus.*

BUXIS, idis, f. idem ac pyxis, Graeco υ in *u* Latinum converso. Legitur in quibusdam editionibus *Pauli JCti lib.* 3. *recept. sentent. tit. De legatis sub f.*

BUXOSUS, a, um, adj. *Plin.* 12, 25, 54. de xylobalsamo. Buxosum est optimum, quod est odoratissimum, *h. e.* buxo simile.

BUXUM, i, n. πύξος, lignum et arbor buxi. *Virg. G.* 2, 449. et torno rasile buxum. *Enn.* ap. *Phylarg.* longique cupressi Stant rectis foliis, et amaro corpore buxum. *Plin.* 11, 43, 84. Quae in lamina secantur, praecipua sunt citrum, terebinthus, buxum. ℙ Per synecdochen accipitur pro tibia e buxo (V. vocem sequentem) *Ov. Met.* 14, 537. tinnitibus aera pulsi Aeris, et inflati complevit murmure buxi. *Prop.* 4, 8, 42. Jactabat truncas ad cava buxa manus, *h. e.* saltabat ad tibiam. Adde *Stat. Th.* 7, 170. ℙ Item pro trocho, quo pueri ludunt. *Virg. A.* 7, 382. Volubile buxum. *Pers.* 3, 51. buxum torquere flagello. ℙ Et pro pectine e buxo. *Juven.* 14, 194. caput intactum buxo, naresque pilosae. *Ov. Fast.* 6, 229. Crines depectere buxo.

BUXUS, i, f. πύξος, [*unde ortum. *Prisc.* 1, 5, 26. p. 549. *Jahn.*] arbor exigua, foliis minutis, densis, rotundis et concavis, semperque virentibus, ligno vero coloris aurei, adeoque duro ac ponderoso, ut neque cariem sentiat, et in aqua subsidat. *Ov. A. A.* 3, 691. Nec densae foliis buxi. *Plin.* 16, 40, 76. *n.* 3. Spississima, ideo et gravissima judicatur ebenus et buxus. ℙ Per synecdochen sumitur pro opere aliquo ex buxo facto, ut pro tibia. Nam multae e buxo tibiae fiebant, praesertim illae, quas in sacris adhibebant, ut ex *Plin.* 16, 36, 66. colligitur. *Virg. A.* 9, 619. Tympana vos, buxusque vocant Berecynthia matris Idaeae. *Stat. Th.* 2, 77. plurima buxus, *h. e.* tibiae. (Adde *Th.* 9, 480.) *Juven.* 14, 194. caput intactum buxo, *h. e.* pectine.

*BUZAE, arum, Indiae citerioris populi. *Plin.* 6, 20. *B. A.*

*BUZYGAEUS, i, mons Thessaliae. *Plin.* 4, 8. *B. A.*

[*BUZYGES, ae, m. Βουζύγης, heros Atheniensis, qui omnium primus junctis bubus arasse terram dicitur: a βοῦς, bos, et ζυγὸν, jugum. *Plin.* 7, 56, 57. *Serv.* ad *Virg. G.* 1, 19. ipsum Triptolemum dictum Buzygen fuisse tradit, ut et *Auson. ep.* 22, 46., qui et Epimeniden vocatum ait. *Varr. R. R.* 2, 5. Ab hoc pecore Athenis Buzyges nobilitatus est. *B. A.* et *F.*

BY

[BYBLIAS, ădis, f. ad Byblon pertinens, urbem Syriae, Adonidi sacram, ubi templum erat Bybliae Veneris, et peragebantur Adonidis orgia, de qua V. *Lucian. de Dea Syr.* 6. *Reposian. Concubit.Mart.* et *Ven.* 90. Solvite Bybliades praeduri pectora Martis, *h. e.* puellae, quae Byblon incolebant. Hinc *Id. ib.* 66. de Venere: Ludebat teneris Bybli permixta puellis. *F.*]

BYBLIS, idis, f. Βυβλίς, filia Mileti regis Mileti urbis, et Cyanees nymphae, quae a fratre Cauno, cujus amore deperibat, repulsa, impatientia amoris in fontem sui nominis mutata est, ut *Ov. Met.* 9, 662. narrat: qui tamen *A. A.* 1, 282. laqueo vitam finisse dicit. *Hyg.* quoque *fab.* 243. ipsam sibi vim intulisse scribit. *Ov. Met.* 9, 451. Cyanee praestanti corpora forma, Byblida cum Cauno prolem est enixa gemellam. Byblis in exemplo est, ut ament concessa puellae. Et *ib.* 650. Bybli taces, frondesque tuo premis ore caducas. ℙ Legitur et *Biblis*, sed minus recte. ℙ [*Item insula maris Aegaei, quae Melos, Siphnus, etc. appellata. *Plin.* 4, 12. Melos, cum oppido, quam Aristides Byblida appellat, Aristoteles Zephyriam, Callimachus Mimallida, Heraclides Siphnum et Acyton. Haec insularum rotundissima est. *B. A.*

*BYBLUS, urbs Syriae, Adonidi sacra. V. *Burm. Anth. Lat.* Tom. I. p. 43. *Jahn.*

*BYBLUS vel Byblos, i, f. Βύβλος, oppidum Phoeniciae. *Plin.* 5, 20. *Mela* 1, 12. *B. A.*

*BYGOIS Nympha *de Arte fulgurali* librum edidit, apud Tuscos, uti *Servius* refert ad *Virg. A.* 6, 71. *B. A.*

BYLLIDENSIS, Bylliensis et Byllinus. V. BULLIDENSIS.

*BYLLIS vel Bullis, idis, f. Βουλλὶς, Βυλλὶς, oppidum maritimum Illyrici, e regione Brundisii oppidi Italiae, Aulonem inter et Amantiam. *Caes. B. C.* 3, 40. *Cic. Phil.* 11, 11. *B. A.*

BYRRHUS. V. BIRRUS. [*V. *Salm.* ad *Script. Hist.Aug.* p. 514.]

BYRSA, ae, f. Βύρσα, arx in media Carthaginiensium urbe, a Didone exstructa et appellata. V. CARTHAGO. *Virg. A.* 1, 371.

BYRSICUS, a, um, adj. ad Byrsam pertinens. *Sidon. ep.* 7. *in carm.* 17, 17. Spernis Elissaeae Byrsica tecta domus.

BYSSICUS, a, um, adj. idem, ac byssinus. *Martian. Dig.* 39, 4, 16. Opus byssicum, pelles Babylonicae, etc., *h. e.* pannus ex bysso. Ita legitur in celebri editione *Torrentini.* Al. hab. *byssinum.*

BYSSINUS, a, um, adj. βύσσινος, qui ex bysso est. *Plin.* 19, 1, 4. Lino, quod ignibus non absumatur, principatus in toto orbe. Proximus byssino, mulierum maxime deliciis circa Elim in Achaja genito. Quaternis denariis scripula ejus permutata quondam, ut auri, reperio. *Appul. Met.* 11. p. 269, 10. Byssina vestis. [*Apud *Paull. Recept. Sent.* 3, 6, 67. commemorantur *vasa byssina.* Sed viri docti ibi recte rescribendum esse censent *vasa buxina*; facilis enim permutatio litterarum y et u, ss et x. — *Paullin.* in *Jamb.* ad *Cyther.* 779. Contexta bysso vestis irruptam fidem Signat, valente stamine. Nam fila byssi fortiora et sparteis Feruntur esse funibus. Quem locum *Heinecc.* affert, ut quum *sparteae urnae*, *amphorae* commemorentur, etiam *byssina vasa* defendi posse ostendat.] ℙ *Byssinum, i*, absolute pro veste byssina. [*Ubi *opus* cogitandum videtur. V. *Byssicus.*] *Tertull. Cult. femin.* 13. Vestite vos serico probitatis, byssino sanctitatis, purpura pudicitiae.

BYSSUS, i, f. βύσσος, ἡ, בוּץ, Hebr. genus lini, (quod *linum byssinum* dicitur a *Plin.* 19, 1, 4.) subtilissimi et delicatissimi circa Elim in Achaja nascentis, adeoque pretiosi, ut auro contra aestimatum sit, habitumque in deliciis feminarum. [*Adde *Plin.* 13, 1. *Isid. Orig.* 19, 27.] *Appul. Met.* 11. p. 258, 20. Vestis multicolor, bysso tenui pertexta. ℙ *Forsterus* in *lib. De bysso antiquor.* probavit, byssum esse *gossipium* (*Gossipium arboreum* Linn.), ibique plura huc spectantia habet quem videsis.

BYTHIOS, Βύθιος, hoc est profundus, idem ac Bythos apud *Tertull. adv. Valent.* 8.

BYTHOS, i, m. Βυθὸς, hoc est profundum, unus ex aeonibus Valentini apud *Tertull. adv. Valent.* 7. et *adv. Haeretic.* 49.

BYTURUS. V. BIURUS.

BYZACENUS, a, um, adj. ad Byzacium pertinens. Est autem *Byzacium* regio Africae CCL. M. pass. per circuitum, fertilitatis eximiae, cum centesima fruge agricolis fenus reddente terra. Varia habet oppida, quae *Plin.* 5, 4, 3. enumerat. Ejus cultores Libyphoenices dicuntur. *Imp. Justin. Cod.* 1, 27, 2. Dux Byzaceniae provinciae. Adde *Inscr.* ap. *Grut.* 361, 1. et 362, 1.

BYZACIUS, a, um, adj. idem ac Byzacenus, Βυζάκιος. *Sil.* 9, 204. seu sunt Byzacia cordi Rura magis, centum Cereri fruticantia culmis. Al. leg. *Byzantia* eod. sensu, quia Byzacenae provinciae incolae a Graecis Βύζαντες dicuntur. [*Varr. R. R.* 1, 44. In Africa ad Byzacium item ex modio nasci centum (dicunt). *Plin.* 5, 4. 17, 5. 18, 10. Utpote cum e modio si sit aptum solum, quale in Byzacio Africae campo, centeni quinquageni modii dicantur. *Salm.* ad *Solin.* 27. observat, videri *Byzacium* Varronem pro urbe accipere, quae tamen sit regio. Verum ex sola particula *ad* hoc colligi non licet.]

BYZANTIACUS, a, um, adj. Byzantius. *Stat. Silv.* 4, 9, 13. Aut Byzantiacos colunt lacertos.

BYZANTINUS, a, um, adj. Byzantius. *Auson. de clar. urbib.* 2. Byzantina Lygos. *Sidon. ep.* 7, 17. *in carm.* Romuleos refugis, Byzantinosque fragores. *Id. ep.* 4, 7. Byzantini chironomuntes, *h. e.* periti coenarum structores, quales aliquando fuerunt Byzantini.

BYZANTIUM, ii, n. Βυζάντιον, urbs Thraciae ad Bosphorum contra Chalcedonem urbem Bithyniae. Antea *Lygos* dicta est, postea Constantinopolis a Constantino M., qui eam instauravit. *Plin.* 4, 11, 18. [*Ib.* 9, 15, 20. *Mela* 2, 2. *Nep. Paus.* 2. *Liv.* 38, 16.] ℙ Ab incolis hodie *Stambul* vel *Stambol* dicitur, corrupto nomine ex his verbis εἰς τὴν πόλιν, quae Graeci circa incolentes, cum illam adirent, usurpabant.

BYZANTIUS, a, um, adj. Βυζάντιος, ad Byzantium urbem pertinens. *Ov. Trist.* 1, 9, 31. Quaque tenent Ponti Byzantia litora fauces. *Plin.* 9,

5, 20.. Byzantius portus. ℙ *Byzantii, orum*, sunt yzantii incolae. *Cic. Prov. cons.* 4. [*Liv.* 31, 3. *Nep. Timoth.* 1.] ℙ Item ad Byzacium Africae regionem pertinens. V. BYZACENUS.

BYZĒRES, um, m. plur. *Βύζηρες*, populi Asiae inter Cappadoces et Colchos, qui *Buzeri* a *Plin.* , 4, 4. et *Mela* 1, 19. dicuntur. *Val. Fl.* 5, 152. yzeresque vagi, Philyraeque a nomine dicta Liyra. ℙ Scribitur et Bizeres, *Βίζηρες*.

C.

C Tertia Latinorum Littera, eaque muta, onum habet *κ* Graecorum, lenem quidem, si raeponatur vocalibus *e*, et *i*; durum vero, si eteris. In his nominibus *Cneus*, et *Cajus* pronuniatur ut G, docente *Quint.* 1, 7. Nam Latini lim G non habebant, sed pro ea C utebantur: uae postea in illis vocibus tantummodo remansit. Etiam in *Cnidus* hac ratione proferri quidam vount, et si qua sunt alia, quae *n* post *c* habeant.) linc in columna Duiliana legitur *leciones*, *macitratus*, *Cartacinienses*, *pucnando*, pro *legiones*, tc. In notis verborum C. Cajum significat, et si nversa scribatur Ɔ, Cajam: in notis numerorum alet centum: In tabellis judicum est nota condennationis, sicut A absolutionis. Hinc illa dicitur ristis, haec *salutaris* a *Cic. Mil.* 6.

CA

*CABALACA, oppidum Asiae ulterioris, in Albania. *Plin.* 6, 10. *Χαβάλα* est *Ptolemaeo*. *B. A.*

CABALĬA, ae, (sc. *regio*) *Καβαλία*. V. vocem sequentem.

[CABALĬENSIS, se, adj. ad Cabaliam pertinens, Lyciae regionem, memoratam a *Plin.* 5, 27, 28. Lycia comprehendit in mediterraneis Cabaliam, cujus tres urbes Oenoande, Balbura, Bubon. *Inscript.* apud *Grut.* 566, 8. T. Valerius T. F. Fab. Titulus Cabaliensis veteranus. *F.*]

*CABALLARĬUS, i. m. *Gloss. Lat. Gr.* Caballarius, *κέλης ἱππεύς*. Item *ἱπποκόμος* (i. qui equos curat), Caballarius in *Gloss. Vet.* *Firmico* etiam sub *Equi coelestis sidere nati Caballarii* dicuntur. *B. A.*

CĂBALLĀTĬO, onis, f. pabulum caballi, annonae loco praebitum. *Impp. Honor.* et *Theodos Cod.* 12, 38, 14. et *Cod. Theod.* 7, 4, 34.

CĂBALLĪNUS, a, um, adj. *ἵππειος*, ad caballum pertinens, equinus. *Pers. prol.* Fons caballinus, *h. e.* Hippocrene. *Plin.* 28, 20, 81. Caballina caro. *Id.* 30, 8, 22. Caballini dentes. *Id. ib.* 13, 38. Caballinum fimum.

[CĂBALLĬO, onis, m. idem ac equuleus. *Veget. Veter.* 1, 20. Equulei, id est caballiones marini. Sunt qui putant hos esse *hippocampos*. *F.*]

CĂBALLĬON, herba eadem quae cynoglossa. *Appul. Herb.* 96.

CABALLODŪNUM. V. CABILLONUM.

CĂBALLUS, i. m. *καβάλλης*, [idem ac cantherius, equus castratus. Sunt qui vocem derivandam putent a *καββάλλω* Dorice pro *καταβάλλω*, dejicio, simili fere ratione, ut apud Latinos *clitella* et *clitellarius* a verbo *clino*. Alii deducunt a *κάω*, excavo, inde factum *cavo*, vel *cabo*, a quo *caballus*, seu castratus, ut etiam *caper*, et *capus*. Hujusmodi equis usi sunt veteres versandis in pistrino molis, oneribus portandis, et vecturis trahendis. Quod patet ex *Senec. ep.* 87. M. Cato censorius cantherio vehebatur, et hippoperis quidem impositis, ut secum utilia portaret. *Mox*: O quantum erat saeculi decus; imperatorem, triumphalem, censorem uno caballo esse contentum, et ne toto quidem! partem enim sarcinae ab utraque parte dependentes occupabant. Ita non omnibus obesis mannis, et asturconibus, et tolutariis praeferes unicum illum equum ab ipso Catone defrictum? Hic vides *Senecam* eundem equum prius cantherium, deinde caballum appellare. *Varr. R. R.* 2, 7. Peritus belli alios equos eligit, atque alit atque docet, aliter quadrigarius, ae desultor: neque item qui vectarios (*Schneiderus* legit *vecturarios*) facere vult, neque eodem modo parantur ad ephippium aut ad rhedam: quod ibi ad castra habere volunt acres, sic contra in viis habere malunt placidos. Propter quod discrimen maxime institutum, ut castrentur equi: demptis enim testiculis fiunt quietiores, ideo quod semine carent: ii cantherii appellantur, ut in subus majales, in gallis gallinaceis capi. *F.*] *Lucil.* ap. *Non.* 2, 134. Succussatoris, tetri, tardique caballi. *Hor. Ep.* 1, 18, 36. aut olitoris aget mercede caballum. *Id. Sat.* 1, 6, 59. vectari rura caballo. ℙ *Lassus tanquam caballus in clivo*, proverb. de valde defatigato: legiturque apud *Petron. Satyr.* 134. ℙ De equo nobili ac generoso dici videtur a *Juvenal.* 3, 118., ubi Pegasum *Gorgoneum caballum* appellat: item 10, 60. et 11, 195., item ab *Horat. Sat.* 1, 6. 59, nisi quod satyrice, *h. e.* ridendo, et per contemptum loquuntur. ℙ [*Caballus* fuit etiam cognomen Romanum. Hinc ludit in ambiguo *Martial.* 1, 42. Qui Galbam salibus tuis, et ipsum Possis vincere Sextium Caballum. Ludit qui stolida procacitate, Non est Sextius ille, sed caballus. *F.*]

CABARDĬACENSIS, se, et

CABARDĬACUS, a, um, adj. Cognomen Minervae, a loco, ut videtur, deductum, in quo colebatur. *Tabula aliment. Vell.* 2, 47. memorat fundum Aestinianum, Antistianum, Cabardiacum, et *ib.* 65. fundum Cabardiacum veterem in Vellejate. *Inscr.* ap. *Grut.* 81, 8. Minervae Cabardiacensi. Alia apud *De Lama Iscriz. ant.* p. 34. Minervae Medicae Cabardiacensi. *F.*]

CABASA, ae, oppidum Aegypti in Delta; hinc

*CĂBĂSĪTES, is, m. adj. ad Cabasam pertinens. *Ptol.* 4, 5. *Plin.* 5, 9, 9. Cabasites nomos. *B. A.*

CĂBĀTOR, oris, m. Legitur in *Inscr.* apud *Grut.* 622, 1. Putat *Salmas.* ad *Vopisc. Saturn.* 8. et alii, idem esse quod *cavator*: (Facile enim *v*, et *b* invicem mutantur. V. initium litterae B.) Eo autem loco accipiendum esse pro sculptore gemmarum. Nam qui gemmas scalpunt, quasi quosdam sulcos in iis cavant.

*CABELLĬO, onis, oppidum in Gallia Narbonensi, in Cavarum sive Cavarorum regione, ad Druentiam fluvium, hodie autem *Cavaillon*. *Plin.* 3, 4. *Anton. Itin.* *B. A.*

*CABĬALIS resina, ait *Gesnerus* in Lexico, est Cavealis, dolis picatis derasa vel qualis condiendo vino adhibetur. *Veget. de re vet.* 3, 53. et 4, 14. *B. A.* V. *Cadialis* et *Cavealis*.

CABILLONENSIS, se, adj. ad Cabillonum pertinens. Est autem Cabillonum oppidum Aeduorum in Gallia Celtica ad Ararim fluvium, cujus meminit *Caes. B. G.* 7, 42. Nunc *Challon* dicitur. *Eumen. Paneg. ad Constantin.* 18. Cabillonensis portus. ℙ **Cabillo* appellatur oppidum hoc ab *Ammian.* 14, 31. et plur. *Cabillones*, 15, 26. et *Cabellio*, quanquam minus recta, in *Anton. Itin.* Denique *Caballodunum* audit *Notit. Imper.* et *Cabilio Tab. Peutinger.* *B. A.*

*CABILLONUM. V. CABILLONENSIS.

*CABĪRA, orum, *τὰ Κάβειρα*, urbs Ponti, in confinio Armeniae. *Eutrop.* 6, 7. Nominata est et Diopolis a Pompejo Magno. Posterius Sebaste dicta. *B. A.*

CĂBĪRUS, i, m. *Κάβειρος* et *Κάβιρος*, ab Hebr. כַּבִּיר *cabbir*, valde potens, Deus Macedonum et Samothracum. *Lactant.* 1, 15. Aegyptii Isidem, Macedones Cabirum, Romani Quirinum summa veneratione coluerunt. *Inscr.* fidei tamen sublestae apud *Reines. cl.* 1. *n.* 143. Samothracibus Cabiris. *Nummus Claudii Goth.* ap. *Vaillant. Numism. Imp. P.* 1. *p.* 206. Deo Cabiro. ℙ Plures fuere hoc nomine Dii. Aegyptii et Phoenices septem coluerunt, quos *Diodor. Sic. l.* 1. recenset, Solem nempe, Saturnum, Rheam, Jovem Ammonem, Junonem, Vulcanum, Vestam, hisque addit Mercurium eorum administrum. Hos memorat etiam *Herodot.* 3, 37. ℙ Alii tres fuerunt a Samothracibus et Atheniensibus culti, quos etiam *Διοσκούρους*, Anaces et Tritopatores appellarunt. Horum meminit *Cic. N. D.* 3, 21., quem locum vide supra in V. ANACES, in quo tamen sunt, qui pro *Zagreus* scribendum putent *Triptolemus*. ℙ *Schol. Apollon. Argonaut.* 1, 918. Cabiros appellat *Axieron*, *Axiocersam* et *Axiocerson*, *h. e.* Cererem, Proserpinam et Plutonem, hisque addit Mercurium, quem appellat casmillum, eorum nempe administrum, ut ait *Varr. L. L.* 6, 3. ℙ Progressu temporis horum Cabirorum loco, qui mystici facti sunt et initiatis tantum noti, successerunt Castor et Pollux, qui iidem fuerunt ac Penates et Dii patrii et Divi potes Romanorum. *Varr. L. L.* 4, 10. Terra et Coelum, ut Samothracum initia docent, sunt Dei magni, et hi, quos dixi multis nominibus. Nam neque quas Ambracia ante portas statuit duas viriles species aheneas, Dei magni; neque, ut vulgus putat, hi Samothraces Dii, qui Castor et Pollux: sed hi mas et femina; et hi quos augurum libri scriptos habent sic, Divi potes: et sunt pro illis, qui in Samothrace *Θεοὶ δυνατοί*. Haec duo, Coelum et Terra, quod anima et corpus, humidum et frigidum. ℙ *Pherecydes* in *fragm.* Cabirorum parentes vocat Vulcanum et Cabiram. Hinc in nummo Thessalonicensium apud *Eckhel. D. N. V. T.* 2. *p.* 77. Cabirus stat succinctus, dextra clavum, sinistra malleum attollit, cui pro pedibus incus prominet. ℙ Tripolitae in Phoenicia nummos excuderunt in honorem Antonii Pii, M. Aurelii, L. Veri, Commodi et Annii Caesaris, quos Deos Cabiros in iisdem appellarunt. V. *Eckhel. D. N. V. T.* 3. p. 375. [*Totum hunc locum retractavit et egregie, ampliavit *Furl. Forc.* paucis rem absolverat.] ℙ *Fuit et Cabirus Asiae fluvius, non procul ab Indo flumine. *Plin.* 6, 23. ed. *Hard.* *B. A.*

*CABYLE, es, vel Cabyla, ae, f. Thraciae oppidum, inter flumen Panysum et Pontum Euxinum. *Eutrop.* 6, 8. *Ammian.* *B. A.*

*CABYLĒTAE, arum, incolae Cabylae oppidi. *Plin.* 3, 11. ed. *Hard.* *B. A.*

CĂCA, ae, f. soror Caci, quae, quia Herculi furtum fratris prodidit, divinitate donata est, atque ara sacelloque culta, in quo ei per virgines sacrificabatur. *Lact.* 1, 20. et *Serv.* ad *A.* 8, 190.

CĂCĂBĀCĔUS et Caccabaceus, a, um, adj. ad cacabum pertinens. *Tert. adv. Hermog.* 41. Motus non turbulentus nec cacabaceus, sed compositus et temperatus, *h. e.* qualis est liquoris in olla ferventi ebullientis.

CĂCĂBĀTUS et Caccabatus, a, um, adj. fuligine aspersus, fumidus, denigratus instar cacabi. *Paul. Nolan. ep.* ad *Serv.* 32. (al. 12), 9. Cum aedificia, quae immaculata adhuc operis tui gratia splendent, obscurata naeniis insipientiae meae et ut digno meis versibus verbo utar, cacabata conspicies.

CĂCĂBO, as, n. 1. *κακκαβίζω*, verbum exprimens vocem perdicis: ductumque est a Graecis, qui perdicem *κακκάβαν* et *κακκαβίδα* appellant. *Auct. carm. Philom.* 19. Cacabat hinc perdix, hinc gratitat improbus anser. *Auct. fragm. de Aucup.* 12. maculosaque terga Inficiunt pullae cacabantis imagine guttae, *h. e.* ad similitudinem perdicis. In priore versu prima syllaba producitur, in posteriore corripitur, minus recte tamen: nam Graece duplici *κκ* scribitur.

CĂCĂBŬLUS, li, m. vel Cacabŭlum, i, n. *κακκάβιον*, parvus cacabus. *Tert. Apol.* 13. Domesticos Deos domestica potestate tractatis, pignerando, venditando, demutando aliquando in cacabulum de Saturno, aliquando in trullam de Minerva. Adde *Arnob.* 6. p. 200. et *Apic.* 4, 1. ℙ Scribitur et *caccabulus*. ℙ Sunt qui putant, *cacabulum* dici etiam lasanum, a *cacando*, sed non probant.

CĂCĂBUS, i, m. *κακκάβη* et *κάκκαβος*, vas vel fictile vel ex aliquo metallo, in quo cibi coquuntur. Quomodo ab aheno differat, V. in AHENUM Videtur esse a *κάω*, uro, et *κάβη*, cibus. *Varr. L. L.* 4, 27. Vas, ubi cibum coquebant, ab eo cacabum appellarunt. *Colum.* 12, 46. Radiculam in cacabo aeneo coquito. *Id. ib.* 41. Cacabus stanneus. *Ulp. Dig.* 34, 2, 20. Cacabi argentei. *Scribon. Compos.* 220. Cacabus fictilis. *Stat. Silv.* 4, 9, 44. Aut unam dare synthesim quid horres Alborum calicum atque cacaborum? ℙ *Cacabus* erat plerumque vas fictile; hinc quoties ex metallo constabat, addebatur adj. *aeneus* vel *stanneus* vel *argenteus*. Scriptores Latini et Graeci saepe monent adhibendum esse *cacabum novum* ad quosdam cibos coquendos, propterea quod *inveteratura* non utebantur veteres. V. *Plin.* 30, 8, 22. et 35, 6, 16. etc. ℙ Scribitur et *caccabus* duplici *cc*, quod est Graecos imitari, a quibus *κακκάβη* dicitur.

CACALĬA, ae, f. *κακαλία*, herba, quae et leontice dicitur, in montibus fere nascens, semine minutis margaritis simili, dependente inter folia grandia. *Plin.* 25, 11, 85.

[CĂCĂLUS, i, m. diminut. a *κακὸς*, malus. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 963, 10. Cacalo Avioli Lib. *F.*]

CĂCĀTŪRĬO, is, n. 4. *χεσείω*, *χεζητιάω*, cacare cupio, nitor. *Martial.* 11, 77. In omnibus Vacerra quod conclavibus Consumit horas et die toto sedet, Coenaturit Vacerra, non cacaturit.

CĂCĀTUS, a, um, part. verbi *caco*, *κεχεσμένος*. Translate. *Catull.* 36, 1. Annales Volusi, cacata charta, *h. e.* annales cacando compositi: vel conspurcati malis versibus. Hinc *Martial.* 12, 61. Scribit carmina, quae legunt cacantes.

*CACCĂBE, es. f. *Κακκάβη*, olim appellata fuit Carthago. Significat autem haec vox proprie *caput equinum*, V. quod omen fuit futurae magnitudinis. *Drakenb.* ad *Sil.* 2, 410. *B. A.*

CACCĂBUS etc. V. CACABUS.

CĂCEMPHATON et Cacephaton, i, *κακέμφατον* et *κακέφατον*, vitium sermonis, idem quod cacophaton: a *κακὸς*, malus, et *φημὶ*, dico. *Charis.* 4. p. 242. et *Diomed.* 2. p. 446., sed uterque Graece scribit. Latine autem legitur apud *Serv.* ad *G.* 2, 13. et ad *A.* 1, 197. et *cacemphaton* apud *Isid. Orig.* 1, 33.

CĂCHECTES vel Căchectă, ae, m. *καχέκτης*, dicitur a medicis, qui cachexia laborat: a *κακῶς*, male, et *ἔχω*, habeo. *Plin.* 28, 9, 33. Lac bubulum bibunt phthisici, syntectici et cachectae.

CĂCHECTĬCUS, a, um, adj. *καχεκτικὸς*, idem qui cachectes. *Plin.* 32, 10, 39. Cachecticis, quorum corpus macie conficitur, tethea utilia sunt cum ruta ac melle.

CĂCHEXĬA, ae, f. *καχεξία*, malus corporis habitus, quo alimenta omnia corrumpuntur: quod fere fit, cum longo morbo vitiata corpora, etiamsi illo vacant, refectionem tamen non accipiunt; aut cum malis medicamentis corpus affectum est; aut cum diu necessaria defuerunt; aut cum inusitatos et inutiles cibos aliquis assumpsit. Ita describit *Celsus* 3, 22., ubi tamen hanc vocem Graece scribit. Est enim Graeca a *κακὸς*, malus, et *ἕξις*, habitus. Attamen Latine non semel usurpat *Coel. Aurel. Tard.* 3, 6.

CĂCHINNĀBĬLIS, le, adj. *Appul. Met.* 3. Totus populus risu cachinnabili diffluens, *h. e.* risu in cachinnos effuso. *Id. Dogm. Plat.* 3. Homo animal cachinnabile.

CĂCHINNĀTĬO, onis, f. καγχασμὸς, actus cachinnandi, risus effusus. *Cic. Tusc.* 4, 31. Ut si ridere concessum sit, vituperetur tamen cachinnatio.

CACHINNO, onis, m. καγχαστὴς, qui cachinnat. *Pers.* 1, 12. Quid faciam? sed sum petulanti splene cachinno.

CĂCHINNO, as, avi, atum, a. et Cachinnor, aris, atus sum, dep. 1. καγχάζω, effuse, immoderate rideo. Fortasse deducendum est etymon ab Hebr. שָׂחַק *sachàc*, irrisit. *Lucr.* 4, 1169. Quam famulae longe fugitant, furtimque cachinnant. *Id.* 2, 974. et risu tremulo concussa cachinnant. *Cic. Verr.* 2, 3, 25. Ridere convivae, cachinnari ipse Apronius. ¶ Cum accusativo junxisse videtur *Appul. Met.* 3. At ille non contentus, quod mihi nec assistendi solatium praebuit, insuper exitium meum cachinnat. Nisi dicamus esse casum praeposit. *insuper*, quam *Vitruv.* quoque accusativo junxit 10, 20. Alii apud *Appul.* leg. *exitio meo.* ¶ Quia vero effuse ridentes magnam etiam vocem emittere solent, hinc per catachresim *cachinnare* dicuntur, quae strepitum vehementiorem edunt. *Acc.* apud *Non.* 6, 86. de mari: Simul et circum magnisonantibus Excita saxis, saeva sonando, Crepitu clangente cachinnat *unda* scilicet. Ita hos versus anapaesticos dispescendos monet *Scalig.* in *Varr. L. L.* p. 86. ¶ Particip. *Cachinnans* apud *Aurel. Vict. Epitom.* 28. Petulantius cachinnans.

CĂCHINNOSUS, a, um, adj. facile cachinnans. *Coel. Aurel. Acut.* 1, 3. *ad f.* Hilares natura, atque cachinnosi.

CĂCHINNUS, i, m. καγχασμὸς, risus solutior, effusus, incompositus et perstrepens. *Cic. Brut.* 60. Curio in agendo cachinnos irridentium commovebat. *Id. Fat.* 5. In quo Alcibiades cachinnum dicitur sustulisse. *Pers.* 3, 87. Ingeminant tremulos naso crispante cachinnos. *Catull.* 31. Ridete quidquid est domi cachinnorum. *Suet. Cal.* 32. Effundi in cachinnos. Et *ib.* 57. Edere cachinnum. *Ov. A. Am.* 3, 287. Distorquere ora cachinno perverso. *Juven.* 3, 100. Cachinno concuti. *Id.* 11, 3. Excipere aliquid cachinno. ¶ Per catachresim dicitur de strepitu maris, ea ratione qua in CACHINNO, as diximus. *Catull.* 64, 272. Quae tarde primum clementi flamine pulsae Procedunt, leviterque sonant plangore cachinni.

CACHLA, ae, f. κάχλα, herba eadem, quae buphthalmos. *Plin.* 25, 8, 42.

CACHRYS, yos, f. κάχρυς, et κάγχρυς, ros, semen resinaceum rorismarini. *Plin.* 24, 11, 60. ¶ Item pilula quaedam nascens in roboribus praeter glandem; item in abiete, larice, picea, tilia, nuce, platano, postquam folia cecidere, hieme durans. Continet nucleum pineis similem: is crescit hieme: aperitur vere pilula tota: cadit, cum folia coepere crescere. In medicina urendi vim habet. *Plin.* 16, 8, 11. et *Cels.* 5, 18. *n.* 5. ¶ Item nucleus candidus in semine crethmi. *Plin.* 26, 8, 50. ¶ Scribitur et *canchrys.*

*CACIDĀRI, orum, gens Scythiae Asiaticae. *Plin.* 6, 17. *B. A.*

CĂCIZŎTĔCHNOS, i, m. κακιζότεχνος, hoc est artem damnans, aut corrumpens: a κακίζω, damno, improbo, et τέχνη, ars. Ita cognominatus fuit ab Atheniensibus Callimachus statuarius, quod semper esset calumniator sui, nec finem haberet diligentiae. *Plin.* 34, 8, 19. *n.* 35. ¶ *Vitruv.* 4, 1 hanc eandem rem narrans, catatechnon appellatum fuisse tradit: hoc est artificiosum, industrium. Sed alii leg. *cacotechnon*, hoc est male in arte se exercentem, κακότεχνον.

CĂCO, as, avi, atum, a. 1. χέζω, alvum exonero. Videtur esse a κακᾶν, seu κακκᾶν, qua voce pueri utuntur cacare significantes. *Hor. Sat.* 1, 8, 38. in me veniat mictum, atque cacatum Julius, etc. *Phaedr.* 4, 17. Canes odorem mixtum cum merdis cacant. *Pompon.* ap. *Non.* 2, 114. Ego quaero quod edim: has quaerere quod cacent, contra jus est. *Martial.* 3, 89. Nam faciem durum, Phoebe, cacantis habes, *h. e.* vultum nitentis. V. NITENS.

CĂCOETHES, is, n. κακόηθες, mala consuetudo, malus mos: a κακός, malus, et ἦθος, mos. *Juven.* 7, 51. tenet insanabile multos Scribendi cacoethes et aegro in corde senescit. ¶ A medicis dicitur vitium ex genere carcinomatum, quod difficile quidem sanari potest, curationem tamen recipit. Sic autem vocatur propter obstinatam repugnantiam adversus remedia. *Cels.* 5, 28. *n.* 2. Discernere cacoethes, quod curationem recipit, a carcinomate, quod non recipit. *Plin.* 22, 25, 64. Sesama prodest ulceribus, quae cacoethe vocant, τὰ κακοήθη. Sic 24, 10, 47. Hedera illinitur omnium ulcerum generi, etiamsi cacoethe sint. *Id.* 24, 3, 3. Glans intrita duritias, quas cacoethes vocant, sanat. τὰς κακοήθεις. Ex his apparet, vocem adjectivam esse.

CĂCOMEMNON, onis, m. κακομέμνων, titulus est unius ex mimis *Laberii* ap. *Gell.* 16, 7.

CACOPHĂTON, i, n. κακόφατον, κακοφωνία, vitium sermonis, quod etiam *cacemphaton* et *cacephaton* et *cacophonia*, item *aeschrologia* dicitur, cum vel duo verba junguntur, quae durum sonum efficiunt, ut *Dorica castra* apud *Virg. A.* 2, 27. et *numerum cum navibus aequat*, *A.* 1, 197., et *legere leges* apud *Liv.* 3, 34., et *data mandata*, 7, 31. *a med.*, et *negligens gens*, 5, 46.; vel obscenum, ut *cum nos te voluimus convenire* apud *Cic. Fam.* 9, 22.; vel cum vox vel sententia usurpatur, quae honestam simul et obscenam significationem habere potest, ut quod *Sall. Jug.* 78. usurpavit, *patrare bellum* et illud *Ter. Andr.* 5, 4, 30. Arrige aures, Pamphile: et *Virg. A.* 6, 406. aperit ramum, qui veste latebat. V. *Quint.* 8, 3., ubi hanc vocem modo Graecis, modo Latinis litteris scriptam reperies.

CĂCŎSYNTHĔTON, i, n. κακοσύνθετον, hoc est incompositum, male collocatum: a κακῶς, male, et σύνθετον, compositus. Est vitium sermonis ex indecenti structura verborum, ut in illo *Virg. A.* 9, 610. versaque juvencum Terga fatigamus hasta. Nam *terga* cum eodem fine casus terminatur, ut *versa hasta. Quint.* 8, 3., *Charis.* 4. p. 243. et *Serv.* ad *Virg. l. c.*, qui omnes Graecis litteris scribunt. Latine tamen legitur in illo *Lucil.* ap. *Vel. Long. Orthogr.* p. 1214. At non multum abit hoc cacosyntheton atque canina etc.

CĂCŎTĔCHNĬĂ, ae, f. κακοτεχνία, h. e. mala ars: a κακὸς, malus, et τέχνη, ars. Graeca vox est, et Graece adhibetur a *Quintil.* 2, 20.

CĂCŎTĔCHNOS. V. in CACIZOTECHNOS.

CĂCOZĒLĬĂ, ae, f. κακοζηλία, mala et indecora affectatio, quoties inscite aliquid imitantes in vitium labimur. Graeca vox a κακὸς, malus, et ζῆλος, aemulatio, imitatio. *Diomed.* 2. p. 446. duplici ratione peccari per κακοζηλίαν docet, aut nimio tumore, ut in illo: *Juppiter omnipotens, coeli qui sidera torques, Ore tuo dicenda loquar.* Aut nimio ornatu, ut apud *Ov. Met.* 2, 107. *Aureus axis erat, temo aureus, aurea summae Curvatura rotae*, et quae sequuntur. *Sen. Controv.* 4, 24. *in f.* Gorgonius in hac controversia pessimo genere cacozeliae usus est. *Id. Suas.* 7. *a med.* Dixit sententiam cacozeliae genere humillimo, et sordidissimo. Apud *Quint.* 8, 6. modo Graecis, modo Latinis litteris scripta legitur. ¶ *Id.* 8, 3. hoc idem vitium κακόζηλον appellat.

CĂCOZĒLON, i, n. κακόζηλον, mala affectatio. V. vocem praeced.

CĂCOZĒLUS, a, um, adj. κακόζηλος, qui cacozeliae vitio in dicendo peccat, affectatus et infelix imitator. *Suet. Aug.* 86. Cacozelos, et antiquarios, ut diverso genere vitiosos, pari fastidio sprevit. *Ascon.* in *Divin. Verr.* 6. Haec in loco nec oxymora, nec cacozela judicanda sunt; aut enim inferioribus dictis, aut supra positis leniuntur.

CACTOS, i, m. κάκτος, herba est folio lato et spinoso, caule a radice emisso et in terram serpente, semine lanuginis; quam *pappon* vocant. In Sicilia tantum nasci, *Plin.* 21, 16, 57. tradit. Ipse quoque caules *cactos* dicitur, et detracto cortice, gratus in cibis est. Semen *ascalia* vocatur. *Plin. ib.* ¶ Quidam putant, *cactum* esse cinaram, quam Itali dicunt *carciofo*, vel cardum sativum. ¶ Translate a spinis foliorum *Tert. Pall.* 2. *in f.* Revera orbis cultissimum hujus imperii rus est, eradicato omni aconito hostilitatis, et cacto et rubo subdolae familiaritatis.

CACUBALUM. V. CUCULUS in *f.*

CACŪLĂ, ae, m. δοῦλος στρατιώτου, idem qui calo, hoc est servus militis, qui fustibus clavisque ligneis ad tutelam domini armatur, ut docet *Festus*; qui ideo a Graeco κᾶλον, lignum, derivari putat. Aptius tamen *Scalig.* ducit a κακὸς, qua imbellem, ignavum, timidum significat, quia caculae non sunt in numero militum, sed imbellium, et qui primi fugam capessere solent. *Plaut. Trin.* 3, 2, 95. Video, caculam militarem me futurum haud longius. Etiam apud *Varr. L. L.* 9, 3. *ad f.* haec vox legitur, et in *Argum. Pseud. Plautini*, *ed. A. Majo*, p. 24.

CACŪLĀTUS, servitium, caculae munus. *Festus.*

CĂCŪMEN, inis, n. κορυφή, ὕψος, proprie est summitas cujuscumque rei in acutum desinens: videturque esse ab *acumen*, addito *c*, ut *Voss.* docet. *Caes. B. G.* 7, 73. Cacumina ramorum. *Lucret.* 6, 463. summa montis. *Ov. Trist.* 3, 12, 12. Cacumen herbae. *Plin.* 10, 54, 75. ovi. *Id.* 36, 12, 17. *n.* 3. pyramidis. *Id.* 36, 5, 4. *n.* 9. In metae cacumen se contrahens. *Id.* 2, 11, 8. Metae effigies in cacuminis finem desinens. *Id.* 16, 36, 64. Tenuari in cacumen. *Horat. Epod.* 16, 30. Cacumina Matina, *h. e.* vertices Matini montis Apuliae. ¶ Sumitur etiam pro extremitate. *Lucr.* 1, 592. quoniam extremum cujusque cacumen Corporis est aliquod. *Plin.* 11, 37, 88. Arteriarum pulsus in cacumine maxime membrorum evidens. ¶ Translate. *Lucr.* 5, 1450. Namque alid ex alio clarescere corde videbant Artibus, ad summum donec venere cacumen. *Laber.* ap. *Macrob. Saturn.* 2, 7. Floris cacumen famae nostrae frangere. ¶ *Capell.* 3. p. 63. accentus, qui adscribuntur syllabis, tum cacumina, tum fastigia appellari docet.

CACŪMĬNĀTUS, a, um, particip. a *cacumino*, summitatem habens in acutum desinentem. *Pli* 10, 52, 74. Ova aquatilium rotunda; reliqua fe fastigio cacuminata.

CĂCŪMĬNO, as, avi, atum, a. 1. acutum summitate facere. *Ov. Met.* 3, 194. Dat spars capiti vivacis cornua cervi, Dat spatium coll summasque cacuminat aures. *Sidon. carm.* 7, 41 saxoque cacuminat ensem.

[CĂCŪNUS, i, m. Jovis cognomen apud Sabinos quod in excelsi montis vertice colebatur. *Insc* apud *Murat.* 8, 9. Jovis Cacunus. De eo ex pro fesso disseruit *Aloys. Biondius* in *Giornal. Arca* et *Jo. Labusius* in opere, cui titulus: *Dissert. de la certitude de la science des antiq.* p. 52. *F.*]

CĂCŪRĬUS, ii, m. a cacando, ut Mercurius mercando, Biberius a bibendo, Stercorius a ste corando. Cognomen Romanum. *Inscr.* apud *Gru* 768. 2. M. Cassius M. F. Ouf. Cacurius.

CĀCUS, i, m. Κᾶκος, insignis latro temporibu Euandri regis: fortasse a κακὸς, malus: quamvi prima syllaba repugnet. Hic Latium undique latro ciniis et incendiis infestabat: demum Herculis quo que ex Hispania occiso Geryone redeuntis, et apud Euandrum hospitantis boves noctu cauda traxit in antrum suum. Quas cum mane diminutas cernere Hercules, nec quorsum errassent, scire posset forte fortuna ad hoc antrum pervenit; sed cum vestigia omnia foras versa videret, cum reliquis abiit. Abeuntibus autem ceteris, occlusae boves aliarum desiderio mugierunt. Hercules audito mugitu, Caci fraudem cognovit, raptaque clava iratus recurrit, extractumque occidit. Quidam dicunt ipsius Euandri servum fuisse, et non ab Hercule, sed a domino damnatum extremo supplicio, cum ejus furtum Caca ejus soror, quae postea Dea habita est, Herculi prodidisset. Rem narrant *Liv.* 1, 7., *Ov. Fast.* 1, 549. et *sqq.* *Aur. Vict. de Or. Gen. Rom.* 6. et 7. et *Serv.* ad *A.* 8, 190., ubi ipse *Virg.* 193. et *seqq.* poetarum more fabulas secutus, Cacum dicit Vulcani filium fuisse, semihominem, et ore ignem vomentem. *Prop.* etiam 4, 9, 10. et 15. tricipitem fuisse fingit. *Id. Serv. ib.* ad *vers.* 203. ex *Verrio Flacco* tradit, eum qui Cacum occidit, fuisse Garanum quendam, pastorem magnarum virium: omnes autem hujusmdoi apud veteres *Herc.* dictos. *Juven.* 5, 125. Duceris planta, vel ut ictus ab Hercule Cacus.

[CACYRĪNI, orum, m. plur. incolae Cacyri (Κάκυρον), urbis Siciliae in ora occidentali, a *Ptol.* 3, 4. memoratae. *Plin.* 3, 8, 14. Stipendiarii Cetarini, Cacyrini, Drepanitani. *F.*]

*CADARA, insula in sinu Arabico. *Plin.* 9, 2. *B. A.*

CĂDĀVER, ĕris, n. θνησιμαῖον, νεκρὸν, πτῶμα, πέσημα, corpus animalis mortuum, et nondum sepultum, sed praecipue hominis. *Isid. Orig.* 11, 2. Cadaver nominatum a cadendo, quia jam stare non potest. Hinc Graeci πτῶμα dicunt. *Cic. Mil.* 13. P. Clodii cruentum cadaver infelicissimis lignis semiustulatum nocturnis canibus dilaniandum reliquisti. *Virg. A.* 8, 264. Informe cadaver. *Lucret.* 2, 415. tetrum. *Aur. Vict. Epit.* 23. caninum. ¶ De homine foede macilento. *Quint. Decl.* 12, 13. *in f.* Prona est cervix, tergum ossibus inaequale, infernis imaginibus similes, foeda etiam cadavera. Adde *Senec. Th.* 36. ¶ Translate per convicium ponitur pro homine vili, abjecto et omnibus abominando. *Cic. Pis.* 9. Ego istius pecudis, ac putidae carnis consilio scilicet, aut praesidio uti volebam? ab hoc ejecto cadavere quidquam mihi aut opis, aut ornamenti expetebam? Adde *ib.* 33. Dicitur autem *ejectum cadaver*, quod honore exsequiarum caret, (quod ultimae censebatur apud veteres ignominiae) et quod propter paupertatem, cum sumptus funeris deesset, e cella ejectum a sandapilariis ad bustum sine ulla pompa efferebatur, ut *Turneb. Advers.* 21, 15. docet. ¶ De oppidis dirutis et neglectis, *Sulpic.* ad *Cic. Fam.* 4, 5. Cum uno loco tot oppidum cadavera projecta jaceant.

CĂDĀVĔRĪNUS, a, um, adj. νεκρώδης, qui est cadaveris. *Tert. Anim.* 32, 9. Cadaverina caro.

CĂDĀVĔROSUS, a, um, adj. cadaveri similis, νεκρώδης. *Ter. Hec.* 3, 4, 26. Magnus, rubicundus, crispus, crassus, caesius, cadaverosa facie.

*CADAX, acis, adj. Claudus, qui saepe cadit. *Gloss. Isid.* Cf. *Barth. Advers.* 35, 9. V. *Catax. B. A.*

CADETUM. V. CANDETUM.

CĂDI, orum, m. plur. Κάδοι, urbs, et populi Mygdoniae seu Phrygiae apud *Strab. l.* 12., nunc *Kedus.* Hinc *Prop.* 4, 6, 8. Tibia Mygdoniis libet eburna Cadis, *h. e.* tibia Phrygia. Sunt qui haec intelligenda putant de pythaule, ut *cadi* non urbem, sed πίθους significent, quibus tibiae inserebantur. Sunt etiam qui legendum putant *modis* vel *sonis.* At hic verba *tibia libet* accipienda sunt de tibicine libationibus accinente, quem Graeci σπονδαύλην vocabant. V. SPONDAULES. ¶ [*Cadorum urbis incolae Cadueni (vel Cadiani) etiam appellabantur, teste *Plin.* 5, 19. ubi codd. plerique apud *Harduinum* praebent *Cadieni.* ¶ *Macedones Cadueni.* V. *Macedo* in f. *B. A.*]

CĂDĬĀLIS, le, adj. ad cadum pertinens. *Cadialis resina* dicitur a *Coel. Aur. Tard.* 2, 7. *a med.* quae liquidior est, et cadis condi atque advehi solet.

*CADISTUS, i, m. mons Cretae. *Plin.* 4, 12. ed. *Hard.* Antea *Cadiscus* legebatur. *B. A.*

CĂDĪVUS, a, um, adj. qui per se cecidit, caducus, πτώσιμος: ut *cadiva poma*, quae per se cadunt, non manu decerpta, aut decussa. *Plin.* 15, 16, 18. Colligi mala post aequinoctium autumnale: cadiva separari. Adde *ib.* 17, 18. *n.* 2. ¶ Ap. *Marcell. Empir.* 20. *a med.* dicitur cadivus, qui caduco morbo laborat.

CADMAEUS. V. *Cadmeus* in f.

CADMĒA. V. *Cadmia.*

CADMĒIS, ĭdis, f. patronym. a Cadmo deductum, Καδμεὶς. *Ov. Met.* 3, 287. Talibus ignaram Juno Cadmeida dictis Formarat, *h. e.* Semelem Cadmi filiam. Adde *ib.* 4, 544., ubi de Ino altera Cadmi filia loquitur. *Senec. Herc. fur.* 758. Errant furentes impiae Cadmeides, *h. e.* Agave, Ino, Autonoe, Cadmi filiae, quae Penthea discerpserunt. ¶ Ponitur etiam pro Thebana. Nam Thebas Cadmus condidit. *Ov. Met.* 9, 304. matres Cadmeides adsunt, Et *ib.* 6, 217. Contigerant tecti Cadmeida nubibus arcem. ¶ In vocativo est *Cadmei. Id. Fast.* 6, 553. Una ministrarum solita est, Cadmei, tuarum etc., *h. e.* Ino.

CADMĒIUS, a, um, adj. idem quod Cadmeus. *Stat. Th.* 4, 565. Genitrix Cadmeia, *h. e.* Agave Cadmi filia. *Id. ib.* 8, 453. et 520. Cadmeius Aemon, *h. e.* Thebanus: Thebas enim Cadmus condidit. *Id. ib.* 3, 366. Cadmeius heros, *h. e.* Polynices rex Thebarum. *Val. Fl.* 7, 282. Cadmeia seges, *h. e.* dentes draconis a Cadmo sati.

CADMĒUS, a, um, adj. Καδμεῖος, ad Cadmum pertinens. *Stat. Th.* 8, 601. Cadmea juventus, *h. e.* Thebana: a Cadmo conditore. *Senec. Oedip.* 1006. Cadmea mater, *h. e.* Agave mater Penthei. *Lucan.* 3, 175. Dirce Cadmea, *scil.* fons Thebis proximus. A *Prop.* 3, 11, 7. Tyros *Cadmea* appellatur, quia Cadmus fuit filius Agenoris regis Tyriorum. Sic apud *Sil.* 1, 6. et 106. et 17, 582. *gens*, *stirps*, *manus Cadmea* dicuntur Carthaginienses, qui a Tyriis erant oriundi. ¶ *Cadmea*, *ae*, absolute est arx urbis Thebarum a Cadmo aedificata. *Nep. Pelop.* 1. et *Epam.* 10. ¶ Legitur et *Cadmaeus*, sed minus recte.

CADMĪĂ, ae, (etiam *Cadmea* scribi potest) f. καδμεία, lapis quidam aerosus, ex quo aeri admixto fit aes illud, quod Itali *ottone* vocant. *Plin.* 34, 1, 2. et *ib.* 10, 22. et *Fest.* ¶ Est praeterea *cadmia*, quae in aeris fornacibus fit, egesta flammis atque flatu tenuissima parte materiae, cameris lateribusque fornacum adhaerens. Tria ejus genera persequitur *Plin.* 34, 10, 22., ubi addit, etiam in argenti fornacibus cadmiam fieri, candidiorem et minus ponderosam, sed nequaquam aerariae comparandam. V. ibi plura. Videtur nomen accepisse a *Cadmo*, quem primum Thebis aes invenisse, *Hygin. fab.* 274. tradit. *Plin.* autem 7, 56, 57. auri, ejusque conflaturae, item lapicidinarum inventionem ei tribuit.

[**CADMĬGĔNĂ**, ae, comm. gen. qui ex Cadmo genitus est. *Acc.* ap. *Non.* 2, 332. Deum Cadmigena natum Semela adfare, et famulanter pete. Ita legit locum corruptissimum *F. H. Bothe* in *Poet. Latin. Scen. fragm. T.* 1. p. 243. *F.*]

*CADMĪTIS, idis, f. gemma. *Plin.* 37, 10. Cadmitis eadem esset, quam ostracitin vocant, nisi quod hanc caeruleae interdum cingunt bullae, ubi Mss. ap. *Harduinum* habent *calamitis. Herm. Barbarus* legendum conjicit *cheramis*, quam lectionem hausit ex *Strabone. B. A.*

CADMUS, i, m. Κάδμος, Agenoris Phoenicum regis filius, qui ab eo missus ad Europen sororem conquirendam, in Boeotiam pervenit, ibique Thebas condidit, interempto prius dracone eum locum infestante, ex cujus satis dentibus homines nati, ipsum Cadmum in urbis aedificatione juverunt. Ipse tandem post varia discrimina in draconem mutatus est. V. *Ov. Met.* 3, 1. *et seqq.* ¶ Hic primus litteras invenisse dicitur, vel certe in Graeciam intulisse e Phoenicia, sive omnes, sive, ut est ap. *Plin.* 7, 56, 57., sedecim tantum: nam octo reliquas Palamedes, et Simonides Melicus adjecere. Hinc *Auson. ep.* 4, 72. et 7, 52. litteras *Cadmi filias* appellat. ¶ Alius fuit *Cadmus* Milesius, qui primus prosa oratione scripsisse, et historiam condidisse dicitur a *Plin.* 5, 29, 31. et 7, 56, 57. ¶ Ap. *Hor. Sat.* 1, 6, 39. *tradere aliquem Cadmo* est ad carnificem dare: quia ejus aetate carnifex quidam fuit notae crudelitatis nomine *Cadmus*, ut *Acron*, et *Porphyr.* adnotarunt. ¶ [*Cadmus, mons Phrygiae, juxta Laodiceam, e quo Lycus fluvius exoritur. *Plin.* 5, 29. ¶ Et nomen artificis, cujus meminit *Hor. Sat.* 1, 6. 38. *B. A.*]

CĂDO, is, cĕcĭdi, casum, n. 3. πίπτω, ruo, delabor; cui contrarium est *sto*, *consisto*. *Suet. Aug.* 43. Ut laxatis sellae compagibus caderet supinus. *Plaut. Rud.* 1, 2, 89. Cadere deorsum. *Virg. G.* 4, 80. Apes cadunt praecipites. *Id. A.* 6, 310. Lapsa cadunt folia. *Id. Ecl.* 6, 38. Cadunt imbres. *Cic. Or.* 28. Alte cadere. *Lucr.* 2, 209. Non cadere in terram stellas, et sidera cernis? *Enn.* apud *Cic. Top.* 16. et *Plin.* 2, 97, 99. Cadere ad terram. *Ov. Fast.* 3, 20. Cadit a mento manus. *Plaut. Mil.* 4, 4, 15. Cadere a summo. *Martial.* 11, 50. Gemma vel a digito, vel cadit aure lapis. *Plin.* 10, 38, 54. Cadere ab alto. *Cic. Cluent.* 62. ex equo. *Plaut. Mil.* 3, 1, 125. de equo. *Petr. fragm.* 677. *Burm.* Coelo cadunt fulmina. *Lucr.* 3, 595. Molliaque exsangui cadere omnia corpore membra. *Val. Fl.* 1, 355. Asterion, quem matre cadentem Cristatus gemino fovit pater amne Cometes, *h. e.* ex utero matris egressum. Alii leg. *carentem.* [*Claud. in Rufin.* 1, 92. quem prima meo de matre cadentem Suscepi gremio. *F.*] ¶ Saepe sumitur pro *mori* praesertim in pugna. *Nep. Pausan.* 1. Eo proelio ipse dux cecidit. *Id. Dat.* 6. Cadit in proelio adolescens. *Sall. Cat.* 60. Mallius et Faesulanus in primis pugnantes cadunt. *Ov. Met.* 7, 142. Cadere acie. *Cic. Fam.* 7, 3. in acie. *Liv.* 23, 21. pugna Cannensi. *Val. Fl.* 1, 812. ense. *Tac. G.* 33. telis. *Quint.* 2, 15. pro patria. *Id. Ann.* 15, 7. Silvanus quamvis absolutus, sua manu cecidit. ¶ Cadere ab aliquo. *Ov. Met.* 191. magna feres solatia mortis, A tanto cecidisse viro. *Suet. Oth.* 5. Cadere ab hoste in acie. ¶ Et omissa praeposit. *Claud. IV. Cons. Honor.* 88. Non hostes victore cadunt, sed judice sontes. *Grat. Cyneg.* 315. Sic et Achaemenio cecidisti, Lydia, Cyro. ¶ Victimae etiam cum mactantur, *cadere* dicuntur. *Hor. Od.* 3, 18, 5. Si tener pleno cadit haedus anno. *Virg. A.* 1, 337. Multa tibi ante aras nostra cadet hostia dextra. *Ov. Fast.* 4, 652. geminas rex Numa mactat oves. Prima cadit Fauno, leni cadit altera Somno. ¶ Hinc translate *Cornel. Sever. fragm. de morte Cic.* 24. nostraeque cadens ferus Annibal irae. ¶ Astra quoque *cadere* dicuntur, cum ad occasum accedunt. *Hor. Epod.* 10, 10. Qua tristis Orion cadit. *Virg. A.* 4, 480. Sol cadens. *Ov. Met.* 4, 626. Cadente die. ¶ Item venti cum flare desinunt, aut leniores fiunt. *Ov. Met.* 8, 2. cadit Eurus, et humida surgunt Nubila. *Liv.* 26, 39. Venti vis omnis cecidit. *Id.* 36, 43. *a med.* Ubi primum aquilones cecidere. Adde 25, 27. *ad f.* Sic *Virg. A.* 1, 158. cunctus pelagi cecidit fragor. ¶ Contra incumbere et flare in illo *Varr.* ap. *Non.* 4, 42. Adversi venti ceciderunt; quod si pergunt diutius mare volvere, vereor, ne me quoque etc. *La Cerda* huc trahit et illud *Virg. G.* 1, 354. Quo signo caderent Austri. *Servius* tamen exponit: desinerent. ¶ Item tesserae in ludo, cum jaciuntur. *Ter. Adelph.* 4, 7, 21. Ita vita est hominum, quasi cum ludas tesseris. Si illud, quod maxime opus est jactu, non cadit, Illud quod cecidit forte, id arte ut corrigas. ¶ Translate varios habet usus. *Nep. Pelop.* 2. Quorum imperiosa majestas ab hoc initio perculsa cecidit. *Cic. Har. resp.* 20. Si tanta civitas cadet, quod Dii omen obruant. Et *ib.* 28. Auctoritas principum cecidit. Et *mox.* Jam pridem humana consilia ceciderunt. *Hor. Art. P.* 70. Multa renascentur, quae jam cecidere, cadentque Quae nunc sunt in honore vocabula. *Cic. Off.* 2, 13. Tua laus pariter cum republica cecidit. *Id. Dom.* 52. Sed tibi tamen oculi, vultus, verba cecidissent, cum etc. *Id. Fam.* 6, 10. Nostrum uterque cecidit. *Liv.* 2, 40. et *Pers.* 5, 91. Ira cadit. *Liv.* 2, 6. Spes cadit ad irritum. Sic *Tac. Ann.* 15, 39. et 51. Cadere in irritum. Et *Pl. Poen.* 1, 2, 147. incassum. *Cic. Tusc.* 1, 32. in morbum. *Id. N. D.* 1, 30. in offensionem alicujus. *Id. Fam.* 6, 1. animis. *Id. Amic.* 7. et *Liv.* 1, 11. Cadit animus. ¶ *Cadere fabula* dicitur, cum displicet spectatoribus (*durchfallen*); sicut contra *stare*, cum placet. *Hor. Ep.* 2, 1, 176. Securus, cadat, an recto stet fabula talo. ¶ Cadere formula, causa. V. FORMULA, CAUSA. ¶ *Cadere dentes* dicuntur non solum pueris, cum eos circa septennium mutant, ut est apud *Pl. Men.* 5, 9, 57. et *Censorin. De die nat.* 7. et 14., sed etiam senibus, cum eos amittunt. Hinc jocus *Senec. ep.* 83. Earinus ait, nos eandem crisim habere, quia utrique dentes cadunt. Adde *ep.* 12. ¶ *Vota cadere* dicuntur, cum irrita sunt. *Prop.* 1, 17, 4. ingrato litore vota cadunt. Contrario sensu, succedunt, rata sunt. *Tibull.* 2, 2, 17. Vota cadunt, viden' ut etc. ¶ Frequenter est venire, redigi. *Cic. Tusc.* 1, 22. Cadere in conspectum. *Id. Orat.* 3. sub oculos. *Id. Inv.* 1, 30. sub sensum. *Id. Orat.* 2, 2. Quaecumque in hominum disceptationem cadunt. *Id. Off.* 1, 3. Cadere in deliberationem. *Id. N. D.* 1, 9. Quod ne in cogitationem quidem cadit. *Id. Off.* 1, 4. Quod in nostram intelligentiam cadit. *Id. Font.* 1. Cadere sub imperium et ditionem populi Romani. *Id. Att.* 8, 3. in potestatem alicujus. *Quint.* 4, 1. *in f.* abrupte in narrationem. *Cic. Att.* 15, 20. In eam diem cadunt nummi, *h. e.* solutio nummorum incidit in eam diem. *Id. Fam.* 15, 14. Ne in alienissimum tempus cadat adventus tuus. ¶ Item evenire, accidere. *Cic. Fam.* 5, 19. Aliter res cecidit, ac putabas. *Id. Quint.* 16. Nihil ipsis jure incommodi cadere potest. *Id. Orat.* 2, 4. Hoc cecidit mihi peropportune. *Id. ib.* 1, 21. Insperanti mihi cecidit, ut etc. *Id. Att.* 3, 1. Nihil mihi optatius cadere potest. *Id. Q. Fr.* 1, 3. A te mihi omnia semper honesta et jucunda ceciderunt. *Id. Att.* 3, 24. Verebar, quorsum id casurum esset. *Virg. G.* 4, 165. quibus ad portas cecidit custodia sorti. ¶ Item convenire, quadrare, locum habere. *Cic. Orat.* 56. Pedes, qui in orationem cadere possunt. *Id. Har. resp.* 26. In eum maxime cadit hoc verbum. *Id. Att.* 13, 19. Haec academica sane in personas non cadebant: erant enim λογικώτερα. *Id. Sull.* 27. Non cadit in hos mores, non in hunc pudorem, non in hanc vitam, non in hunc hominem ista suspicio. *Virg. Ecl.* 9, 17. Heu! cadit in quemquam tantum scelus? *Plin.* 35, 10, 36. *n.* 11. Non cadit in alium tam absolutum opus. ¶ Item desinere, terminari. [*Cic. De rep.* 1, 44. (ed. *Maio*) Nimiaque illa libertas et populis et privatis in nimiam servitutem cadit. *F.*] *Id. Orat.* 57. Trochaeus eo est vitiosus in oratione, quod verba melius in syllabas longiores cadunt. Et *ib.* 67. Quae incisim, aut membratim efferuntur, ea vel aptissime cadere debent. *Quint.* 12, 10. Nullum Graece verbum *m* littera cadit. *Cic. Or.* 3, 54. Et illa, quae similiter desinunt, aut quae cadunt similiter. *Similiter desinentia*, et *similiter cadentia* verba differunt in eo, quod illa (Graece ὁμοιοτέλευτα), similes exitus habent, sive similia sint, sive dissimilia, quae declinantur, ut in illo *Cic. Manil.* 16. Ut ejus semper voluntatibus non modo cives *assenserint*, socii *obtemperarint*, hostes *obedierint*, sed etiam venti tempestatesque *obsecundarint.* At *similiter cadentia*, Graece ὁμοιόπτωτα, sunt, quae similiter declinantur, licet dissimiles exitus habeant, ut apud *Cic. Verr.* 2, 1, 1. Est Verres ut ad audendum *projectus*, sic *paratus* ad audiendum. Et *ib.* 2, 5, 8. Qui non ita *defendatur*, ut mediocris praetor, sed ita *laudetur*, ut optimus imperator. [**Id. de re publ.* (ed. *Maio*) 1, 44. Nimiaque illa libertas et populis et privatis in nimiam servitutem cadit. *B. A*] ¶ Interdum habet obscenum sensum, nempe succumbendi. *Pl. Pers.* 4, 4, 105., *Tibull.* 4, 10, 2. et *Senec. Controv.* 1, 3. *sub f.* ¶ *Cadit* pro *cadat* dictum videtur a *Pl. Rud.* 1, 2, 89. ἀρχαϊκῶς usurpatum ea ratione, qua *duit*, *edit*, pro *duat*, *edat*.

*CADRA, collis in Asia Minore, circa Taurum montem. *Tac. Ann.* 6, 2. *B. A.*

*CADRŪSI, orum, Asiae populi, in Paropamiso, ad Caucasum montem. *Plin.* 6, 23. *B. A.*

CĂDŪCĀRĬUS, a, um, adj. *Caducaria lex* dicitur ab *Ulp. lib. regular. tit.* 28., quae de bonis caducis publicandis lata est. Ejus lator videtur fuisse C. Octavius Caesar Augustus. Verba *Ulpiani* sunt: Si nemo sit, ad quem bonorum possessio pertinere possit, aut sit quidem, sed jus suum omiserit, populo bona deferuntur, ex lege Julia caducaria. Adde *Dig.* 30, 93., ubi *Id. Ulp.* hanc eandem legem memorat, sed omisso *caducariae* nomine. ¶ Apud *Augustin. Vita beata*, *ad med.* dicuntur *caducarii homines*, qui comitiali morbo laborant. Sed paulo post *vulgare verbum* appellat et *male Latinum*.

CĀDŪCĔĀTOR, oris, m. legatus, qui pacis petendae causa mittitur: ita dictus a caduceo, quo utitur. *Cato* ap. *Fest.* Caduceatori nemo homo nocet. *Liv.* 32, 32. Caduceator ab rege venerat. Adde *Curt.* 3, 1. et 4, 2. ¶ Apud *Arnob.* 5. p. 174. caduceator enumeratur cum ministris sacrorum, hierophantis et praeconibus. *Herald.* putat esse, quos *Pollux* 1, 1, 35. σπονδοφόρους appellat, *h. e.* libationes ferentes, et cum ἱεροφάνταις, et δᾳδούχοις, et κήρυξι ipse quoque conjungit.

CĀDŪCĔĀTUS, a, um, adj. caduceum ferens. *Inscr.* ap. *Grut.* 927, 6. Mercurius petasatus et caduceatus.

CĀDŪCĔUS, i, m. et Cādūceum, i, n. κηρύκειον, [(etymon vocis est ab allata voce Graeca, mutata littera ρ in *d*) *F.*] virga Mercurii duobus serpentibus illigata, quam illi Apollo donasse dicitur, cum ab eo lyram accepisset. Hi serpentes, ut describit *Macr. Sat.* 1, 19. *ad f.* parte media voluminis sui invicem nodo, quem vocant Herculis, obligantur: primaeque partes eorum reflexae in circulum pressis osculis ambitum circuli jungunt, et post nodum caudae revocantur ad capulum caducei, ornanturque alis ex eadem capuli parte nascentibus. Hac virga Mercurius animas evocat Orco Pallentes: alias sub tristia Tartara mittit: Dat somnos, adimitque, et lumina morte resignat; Illa fretus agit ventos, et turbida tranat Nubila. Ita *Virg. A.* 4, 242. hujus virgae usus enumerat. Addit *Serv.* tum hic, tum ad *A.* 8, 138. hac eadem uti Mercurium ad concordiam inter certantes componendam. Narrat etiam *Hygin. Astron.* 2, 7. Mercurium, cum ab Apolline discessisset, vidisse duos angues inter se implicito corpore dimicantes, quos interposita virga diremit et pacavit. Hinc factum est, ut ejusmodi virga serpentibus implexa signum pacis haberetur. *Macr. l. c.*

duos illos angues non dimicantes, sed coeuntes repraesentari scribit: quod et ipsum concordiae signum est. *Plin.* 29, 3, 12. Hic complexus anguium, et efferatorum concordia, causa videtur esse, quare exterae gentes caduceum in pacis argumentis, circumdata effigie anguium, fecerint. ℙ Hujusmodi virgam solebant exterarum nationum legati pacem petentes praeferre. Romani enim sagmina, seu verbenam pro ea habebant, ut *Mart. Dig.* 1, 8, 8. docet. *Cic. Or.* 1, 46. Eum virum conquirimus, qui possit non tam caduceo, quam nomine oratoris ornatus, incolumis vel inter hostium tela versari. *Nep. Ann.* 11. Tabellarium in scapha cum caduceo mittit. ℙ Genus hujus vocis neutrum esse quibusdam placet: a Graeco κηρύκειον, vel κηρύκιον, vel καρύκιον seu καρύκειον, (ut Tarentini et Syracusani dixerunt) ρ in *d* mutata. *Gell.* 10, 27. In altera caduceum, in altera hastae simulacra fuerunt incisa. *Macr. l. c.* Caduceum, quod in specie draconum conjunctorum figuraverunt. Adde *Appul. Met.* 10. et *Serv. l. c.* ℙ Alii tamen musculini generis faciunt. *Varr.* apud *Non.* 12, 37. Verbenarius ferebat verbenam: id erat caduceus pacis signum. *Appul. Met.* 11. Attollens Mercurialem caduceum. *Quidam leg.* Mercuriale. *Hygin. l. c.* Cum faciunt caduceos, duos dracones implicitos virgula faciunt. Adde *Caprum De verb. dub.* p. 2247., ubi diserte negat, neutrius generis esse. [*Quum proprie adjectivum sit, (sicut Graecorum κηρύκειον, *scil.* σκῆπτρον, vel simile quid) utrumque ferri quidem possit, prout vel *baculus* vel *sceptrum* subintellexeris; sed nescio an neutrum genus praeferendum propterea, quod Latini non universum adjectivum κηρύκειος, sed neutrum tantummodo a Graecis transtulisse videntur.] ℙ Lis est etiam de quantitate paenultimae, quam alii correptam volunt cum *Alciat. in Emblem.*, alii productam. Graece et per diphthongum ει scribitur, et per simplex ι, seu ε. Mihi nullus adhuc visus est Latini poetae locus, qui litem dirimat.

CĀDŪCĬFER, ri, adj. qui caduceum gestat: epitheton Mercurii. *Ov. Met.* 8, 627. Venit Atlantiades positis caducifer alis. *Id. Fast.* 5, 449. Venit adoratus Caducifer.

CĀDŪCĬTER, adv. praecipitanter, ut *Non.* 2, 172. exponit. *Varr. ib.* Frigidos nimbos aquae caduciter ruentis.

CĀDŪCĬTOR, oris, m. idem qui caducifer, apud *Arnob.* 3. p. 118. Alii rectius leg. *caduceator*.

CĀDŪCUS, a, um, adj. πτώσιμος, cadens; item casui vicinus; item qui cecidit. *Ov. Pont.* 2, 7, 40. caducis Percussu crebro saxa cavantur aquis. *Cic. Senect.* 15. Vitis, quae natura caduca est, et nisi fulta sit, ad terram fertur. *Id. ib.* 2. Arborum baccae maturitate tempestiva victae et caducae. [*Pertinet hic locus ad eos, qui translatam vocis significationem exhibent: Sed tamen necesse fuit, esse aliquid extremum et, tanquam in arborum baccis terraeque frugibus, maturitate tempestiva quasi vietum et caducum. Ita *Orell.* legit.] *Hor. Od.* 2, 13, 11. Lignum caducum in caput domini. *Id. ib.* 3, 4, 43. immanemque turmam Fulmine sustulerit caduco. *Prop.* 4, 2, 53. Tela caduca. *Virg. G.* 1, 368. Frondes caducae volitant. *Varr. R. R.* 2, 2. Spica caduca, *h. e.* quae cecidit inter metendum, et in agro relicta est. *Colum.* 12, 50. *sub f.* Oliva caduca. *Lucr.* 5, 1362. glans. *Martial.* 8, 64. moro coma nigrior caduco. *Plin.* 13, 12, 25. Scabritia chartae laevigatur dente, sed caducae litterae fiunt, *h. e.* fugaces et evanescentes. *Hadrian. Imp.* ap. *Spartian. Ael. Ver.* 6. In caducum parietem incumbere. ℙ In aquaeductibus *caducae aquae* dicuntur, quae ex lacu abundant, aut ex castellis effluunt, vel ex manationibus fistularum, ut est apud *Frontin. Aquaed.* 94. (*Abfall*). ℙ *Caduca auspicia* dicebantur, cum aliquid in templo excidebat, veluti virga e manu. *Festus.* ℙ Caducus morbus est idem qui comitialis, quoniam eo correpti repente cadunt, ἐπιληψία. *Appul. Herb.* 60. *Aemil. Macer. c. de Aristoloch.* ℙ *Caducus homo*, qui caduco morbo laborat, ἐπιληπτικός. *Appul. Met.* 9. Detestabili morbo caducus. *Id. Apol.* Quibus caducis a dextra morbus occipiat, eorum difficiliorum esse medelam. Adde *Firm. Matth.* 3, 6. *n.* 8. et *Aemil. Macer. Herb. c. de Paeonia.* ℙ Generatim corpus caducum dicitur, quod aegrotare et mori potest. *Cic. N. D.* 1, 35. Ex animo constare, et corpore caduco et infirmo. *Virg. A.* 10, 622. Si mora praesentis leti, tempusque caduco Oratur juveni, *h. e.* morituro. ℙ *Caducus bello*, qui in bello periit. *Virg. A.* 6, 481. Hic multum fleti ad superos, belloque caduci Dardanidae. ℙ [*Caducum ignem* vocat *Senec. Q. N.* 2, 23. quoddam genus fulminis imbecilli, quod cito interiturum est, quia non ex solida materia oritur, nec in qua possit consistere, ac propterea simile videtur fulguri. *F.*] ℙ Translate. *Cic. Phil.* 4, 5. Omnia alia incerta sunt, caduca, mobilia: virtus est una altissimis defixa radicibus. *Id. Amic.* 27. Res humanae fragiles caducaeque sunt. *Id. Somn. Scip.* 4. Infra lunam nihil est, nisi mortale et caducum. *Ov. Pont.* 4, 8, 46. Fama caduca, *h. e.* quae perit. *Id. Fast.* 1, 181. Caducae preces, *h. e.* incassum fusae. *Id. Ib.* 86. Votum caducum. *Id. Met.* 9, 596. Spes caducae. *Plin. Pan.* 55. Mortales caducique tituli. *Appul. Apol.* Vanae et caducae calumniae. ℙ Apud JCtos *caduca bona* dicuntur, quae deficiente eo, cui jure civili debebantur, in alium ceciderunt. *Ulp. lib. regular. tit.* 17. Quod quis sibi testamento relictum, ita ut jure civili capere possit, aliqua ex causa non ceperit, caducum appellatur, quia veluti cecidit ab eo. *Marc. Dig.* 28, 4, 3. Cum bona ejus, ut caduca, a fisco vindicarentur. *Paul. ib.* 23, 2, 38. Dos data non fit caduca. *Cic. Phil.* 10, 5. Caducae hereditates. *Juvenal.* 9, 88. Legatum omne capis, nec non et dulce caducum. *Inscr.* ap. *Fabrett.* 10. *n.* 319. D. Laberius Secundus procur. caducorum. ℙ Allegorice. *Cic. Or.* 3, 31. Nostra est omnis ista prudentiae doctrinaeque possessio, in quam homines, quasi caducam atque vacuam, nobis occupatis, involaverunt.

[CĂDŬĒNUS, a, um, adj. ad Cados pertinens, Phrygiae Epicteti urbem, nunc *Kedus*, in cujus nummis apud *Eckhel. D. N. V. T.* 3. p. 142. ΚΑΔΟΗΝΩΝ. *Plin.* 5, 29, 30. Conveniantque Macedones Cadueni. *F.*]

CĀDURCI. V. CADURCUS.

CĀDURCUM, ci, n. κωνωπεῖον, velum, tentorium, aut stragulum lineum, quo lectus operitur. Dictum videtur a Cadurcis Galliae populis, quos celebres fuisse in velis e lino texendis. *Plin.* 19, 1, 2. scribit. *Juvenal.* 7, 221. Institor hibernae tegetis, niveique cadurci. *Id.* 6, 536. Magnaque debetur violato poena cadurco. (Hic ponitur pro ipso lecto per synecdochen: vel metonymice refertur ad sacra Isidis, per quae mulieres a viris secubabant.) *Sulpicia poetria* ap. *Vet. Schol. Juven. ad cit.* 6. Ne me cadurci destitutam fasciis Nudam Calaeno concubantem proferat. Alii leg. *cadurcis*, ut sit adjectivum. ℙ Sunt qui putant *cadurcum* non tentorium esse, sed culcitam, propterea quod *Plin.* non longe post citata verba iisdem Cadurcis tribuit praecipuam gloriam in culcitis faciendis; additque *Galliarum hoc, et tomenta pariter, inventum. Italiae quidem mos etiam nunc durat in appellatione stramenti.* Alii *cadurcum* interpretantur cucullum candidum, propter hiemes et nives comparatum: alii τὸ αἰδοῖον γυναικεῖον. Sed prima, quam dedimus, notio aptissima omnium esse videtur.

CĀDURCUS, a, um, adj. ad Cadurcos pertinens. Sunt autem *Cadurci* (de quibus *Plin.* 4, 19, 33.) populi Galliae Aquitanicae Narbonensi provinciae contermini, quorum oppidum nunc *Cahors*, ager *le Quercy* dicitur. *Auson. Prof. n.* 17. Tempora praedives finisti sede Cadurca. *Sidon. carm.* 9, 282. Natales puer horruit Cadurcos. *Sulpicia poetria.* Cadurcae fasciae. V. CADURCUM.

CĂDUS, i, m. κάδος, πιθάκνη, [ab Hebr. כַּד *cad*, *F.*] vas vinarium condendo servandoque vino aptum, ut *Non.* 15, 9. docet. Ejus figura turbinata fuit, ore non admodum lato, quippe quod obturamento ex subere facto claudi solebat, ut *Plin.* docet 16, 8, 13., item 27, 4, 5., ubi tradit aloen seri in turbinibus cadorum. Ex quo etiam intelligitur ex fictili materia fuisse, quemadmodum et dolia. Hinc *Ov. Met.* 12, 243. *fragiles cados* dixit; et *Martial.* 1, 56. et 4, 66. rubrum cadum appellat, quia fictilia igni cocta rubri fere coloris, vel ad rubrum accedentis esse solent: qua ratione *rubram testam* vocat *Id.* 13, 7. Sed et ex ophite lapide albo cados aliquando factos, *Plin.* 36, 22, 43. narrat. *Virg. A.* 1, 199. Vina, bonus quae deinde cadis onerarat Acestes. *Hor. Od.* 3, 15, 16. Cadus potus faece tenus. *Id. ib.* 1, 35, 26. diffugiunt cadis Cum faece siccatis amici. *Id. ib.* 4, 12, 17. cadus, Qui nunc Sulpiciis accubat horreis. *Ov. Fast.* 5, 518. fumoso condita vina cado. ℙ Habuit praeterea alios usus. *Plin.* 34, 11, 26. *de aerugine facienda.* Aere candido perforato, atque in cadis super acetum suspenso. *Id.* 15, 19, 21. Cadi ficis siccis implentur. Et *ib.* 13, 12. Poma cadis condita. *Id.* 18, 30, 73. Condere fabam et legumina in cadis oleariis, *h. e.* in quibus oleum antea fuit. *Id. ib.* Cadi salsamentarii. *Martial.* 1, 44. Nec de Picenis venit oliva cadis. *Id.* 1, 56. Flavaque de rubro promere mella cado. ℙ Est etiam mensura liquidorum, continens urnas tres, seu congios duodecim (urna enim quatuor habet congios) sextarios LXXII., ponderis vero libras CXX., vel secundum alios C., secundum alios LXXX. Difficile enim est invenire rationem, quae omnibus regionibus ac temporibus aeque respondeat. *Rhemn. Fann. De ponderib. et mensuris* 84. Attica praeterea discenda est amphora nobis, Seu cadus: hanc facies, nostrae si adjeceris urnam. *nostrae*, *h. e.* amphorae Romanorum, quae duarum urnarum capax est, ut *ib.* 64. dicitur. Porro *amphoram Atticam* appellat, quia tum vox ipsa, tum vas et mensura Graeca sunt, et usu Latina facta. Hinc *Plin. H. N.* cum de Graecis vinis loquitur, fere *cadum* usurpat, *amphoram*, cum de Latinis, ut 14, 15, 17. Caesar dictator triumphi sui coena vini Falerni amphoras, Chii cados i[n] convivia distribuit. ℙ In hac significatione *cadu[m]* saepius facit in genit. plurali, quam *cadorum*. *Varr.* ap. *Non.* 15, 9. ap. *Plin.* 14, 14, 17. Ho[r]tensius supra decem millia cadûm heredi reliqu[it]. *Plin. ib.* Millia cadûm in congiarium divisit. [In] veterib. editionib. anni 1469. 1470 et 1472. habet[ur] *cadorum*. *Lucil.* ap. *Non. l. c.* Millia ducentu[m] frumenti tolle medimnum, Vini mille cadûm. *De Cadis Mygdoniis* ap. *Prop.* 4, 6, 8. V. sup[ra] in CADI orum.

*CADUSIA. V. v. seq.

*CADUSII, orum, Καδούσιοι, Καδδούσιοι, Asia[e] populi, ad mare Caspium. *Mela* 1, 2. *Curt.* 4, 12. *Plin.* 6, 16. Eorum regio est Cadusia, prop[e] Albaniam. *Id.* 13, 15. ℙ Reperitur et *Caddusii* nempe apud *Liv.* 35, 48. *B. A.*

CADYTAS, ae, m. κadύτας, herba est in Syria non tantum arboribus, sed etiam ipsis spinis circumvolvens sese. *Plin.* 16, 44, 92.

CAEA, ae. V. CEA.

CAECĀTOR, oris, m. qui caecat. *Paulin. Nolan. carm. Nat. S. Fel.* 24, 9, 618. Inveniam puteos: sed ne precor obruat illos Invidus, et viventis aquae caecator Amalec, *h. e.* qui obstruit. Respicit ad illud *Genes.* 26, 14. Invidentes ei Palaestini, omnes puteos obstruxerunt, implentes humo.

CAECĀTUS, a, um, part. v. *caeco*, τυφλωθείς, caecus factus. *Paul. Nol. carm. Nat. S. Fel.* 20, 7, 292. Perdita caecatis qui lumina reddidit. ℙ Translate. *Cic. Dom.* 23. Argenti et supellectilis meae cupiditate caecatus. *Id. Tusc.* 1, 30. Caecati libidinibus. *Liv.* 44, 6. *extr.* Caecata mens subito terrore. *Cic. Brut.* 76. Praeceps quaedam, et cum idcirco obscura, quia peracuta, tum rapida, et celeritate caecata oratio. *Ov. Pont.* 2, 7, 45. Pectora quam mea sunt serie caecata laborum, *h. e.* atris curis molestiarum perturbata et confusa.

*CAECIAE INSULAE, in sinu Saronico, prope Argolidem, numero binae. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

[CAECIANUS, a, um, adj. ad Caecian ventum pertinens, qui Graece Καικίας. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 864, 11. L. Cassius Kaecianus. *F.*]

CAECIAS, ae, m. Καικίας, ventus spirans ab oriente solstitiali, seu inter aquilonem et exortum aequinoctialem, ut *Plin.* 2, 47, 46. docet. Vox Graeca est, et Latino caret nomine, ut ait *Senec. Q. N.* 5, 16. Hujus hoc peculiare esse tradit ex *Arist. Gell.* 2, 22., ut nubes non procul propellat, sed ad se attrahat: unde factum est Graecum proverbium, κακὰ ἐφ' αὐτὸν ἕλκων, ὡς ὁ Καικίας νέφος, mala ad se trahens, ut Caecias nubes. *Appul. de Mundo* scribit, Caecian putari de iis ventis, qui non continuo, sed reflabro et reciproco flatu, hoc est alternante, spirant. Meminit etiam *Vitr.* 1, 6.

CAECĬGĔNĂ, ae, comm. gen. et

CAECĬGĔNUS, a, um, adj. τυφλογενής, qui caecus genitus est. *Gloss. Phil.* Τυφλογενής, caecigena. *Lucr.* 2, 740. Nam cum caecigeni, solis qui lumina nunquam Adspexere, tamen cognoscant corpora tactu, etc. ℙ Eadem forma *ventigenus* legitur apud *Eund.* 5, 701.

CAECĬLĬĂ, ae, f. τυφλίας, τυφλῖνος, genus serpentis caecae et venenatae, quam dehiscente ventre parere, a partu vulnere rursus coalescente, tradit *Arist.*, ut *Plin.* 9, 51, 76. refert. *Colum.* 6, 17. Vipera et caecilia saepe, cum in pascua bos improvide supercubuit, lacessita onere morsum imprimit. Et *paulo post.* Caeciliae morsus tumorem suppurationemque molitur. [Hanc *Isid. Orig.* 12, 4. *caelulam* vocat. *F.*] ℙ Est etiam genus lactucae, apud *Colum.* 10, 190. V. v. seq. et CAECILIUS.

CAECĬLĬĀNUS, a, um, adj. ad Caecilium pertinens. *Cic. Tusc.* 3, 23. Hic commemoratur Caecilianum illud: Saepe est etiam sub palliolo sordido sapientia. *Id. Rosc. Am.* 16. Senex ille Caecilianus, *h. e.* a Caecilio in fabula inductus. Sic *Quint.* 11, 1. Caecilianus pater. *Cic. Att.* 1, 16. *ad f.* Caeciliana fabula. ℙ *Caeciliana cerasa* omnium rotundissima memorantur a *Plin.* 15, 25, 30. ℙ Genus quoque lactucae purpureae, maximaeque radicis, Caeciliana lactuca vocatur ab *Eodem* 19, 8, 38., nempe a Q. Caecilio Metello, ut est apud *Colum.* 10, 182., ubi hujus lactucae duo genera facit, *altera crebra viret, fusco nitet altera crine.* (Adde 11, 3.) Caeciliam appellat *ib.* 190. Caeciliam primo deponit Aquarius anno. ℙ *Est et *Caecilianus*, i, nomen proprium, ut Caecilianus Senator, calumniae damnatus, eo quod Cottam Messalinum in accusatione promtpserat. *Tac. A.* 6, 7. ℙ *Caeciliana* (castra). V. *Caecilius, a. um, in f. B. A.*

CAECĪLĬUS, a, um, adj. ad Caecilium pertinens. *Vellej.* 2, 11. Caeciliae familiae claritudo. ℙ *Caecilia lex* multiplex fuit. Alia de censoribus, ut censoria potestas a P. Clodio imminuta restitueretur. Tulit Q. Caecilius Metellus Pius consul, circa annum U. C. 700. ℙ Alia de jure Italiae, ut Italia a vectigalibus esset immunis. Tulit Q. Caecilius Metellus Nepos praetor, Q. Caecilio Metello Celere, L. Afranio Coss. circa annum U. C.

. Alia de repetundis, cujus meminit *Val. Max.* 9. *n.* 10. Alia denique de legibus ferendis, quae *cilia et Didia* appellatur, quia lata est a Q. cilio Metello et T. Didio Coss. circa annum U. 655. Duo haec capita habuit: in altero caveur, ne diversis de rebus lex ferretur; in altero leges omnes trinundino promulgarentur. Hujus minit *Cic. Dom.* 20. et *Phil.* 5, 3. ℙ Apud *nd. Sull.* 22. legitur *rogatio Caecilia*, cujus aur fuit L. Caecilius trib. qui, ut P. Sullae fratri ambitu damnato consuleret, legem ferre conafuerat, ut poenae ambitus, aliis jam legibus stitutae, minuerentur. ℙ *De Caecilia lactuca* a enim appellat *Colum.* 10, 190.) V. in CAE-IANUS. ℙ **Caecilia castra* oppidum fuit Luaniae. *Plin.* 4, 22. *Caeciliana* (castra) audit *son. Itin. B. A.*

AECILIUS, ii, m. nomen proprium Romanum, od putant alii a Caeculo Vulcani filio Praenes conditore ductum; alii a Caecade Trojano Aeneae comite, teste *Festo*. Alii docent, qui pris hoc nomine appellatus est, ita dictum esse oculorum parvitate. ℙ *Statius Caecilius* poeta nicus, Ennii contubernalis, natione Gallus fuit, iasque scripsit fabulas, quarum aliquot solumdo fragmenta adhuc restant apud *Cic.*, *Gell.*, *crob.*, *Non.*, *Donat.*, *Serv.* et alios grammativeteres. Eum *Cic. Att.* 7, 3. *malum auctorem tinitatis* esse dicit; *Quint.* quoque 10, 1. parum norifice de eo sentit. Contra *Hor. Ep.* 2, 1, 59. n laudat a *gravitate*. *Varr.* ap. *Non.* 4, 377. ei palmam in argumentis comicis: et *Vulcatius digitus* ap. *Gell.* 15, 24. inter comicos primum it. ℙ *Q. Caecilius Epirota*, Tusculi natus, ditione libertus, professione grammaticus, circa npora Ciceronis vixit. *Suet. Gramm.* 16. ℙ us fuit *Sex. Caecilius* jurisconsultus, quem lau- *Gell.* 20, 1. ℙ *Est et *Caecilia*, *ae*, non proprium mulierum Romanarum, ut Caia Caea, Tarquinii Prisci uxor, prius Tanaquil dicta, ximi animi femina et lanificii peritissima. *Plin.* 47. *B. A.*

CAECĪNĂ, ae, m. cognomen Romanum in gente inia, ut P. Licinius Caecina, de quo *Plin.* 20, 76., et A. Licinius Caecina, pro quo exstat oratio. Haec gens ex Etruria, forte ex Voerris, oriunda. Hinc Caecina Volaterranus ap. *nd. Att.* 16, 8. Hujusmodi cognomen a Caecina uriae amne juxta vada Volaterrana in mare sese nerante derivandum videtur, de quo mentio est d *Plin.* 3, 5, 8., quem et *Mela* 2, 4. memo-, qui tamen perperam urbem, non amnem, ita gnominatam putat. De Caecinis multus est *Demerus Etrur. Reg.* 1, 2, 59. (cf. *Ernest. clav. l. hist.* s. v. *A. Caecina*) docetque, etiamnum hanc niliam Volaterris florere. *F.* et *B. A.*

CAECĪNĬĀNUS, a, um, adj. ad Caecinam perens, quod est cognomen Romanum, ut Caecina oratio, quam Cicero pro A. Caecina habuit. *pell.* 5. p. 172.

CAECĪNUS, a, um, adj. ad caecum pertinens. gnomen Romanum. *Inscr.* ap. *Murat.* 1283, 4. Valerius C. F. Caecinus. *F.*]

CAECĬTAS, atis, f. τυφλότης, ἀβλεψία, privatio us. *Cic. Tusc.* 5, 39. Asclepiadem ferunt, cum idam quaereret, quid ei caecitas attulisset, reondisse, puero ut uno esset comitatior. *Plin.* , 8, 18. Inferre caecitatem alicui. *Id.* 11, 37, Liberari caecitate. ℙ Translate refertur ad imum. *Cic. Har. resp.* 18. Caecitas libidinis. *Dom.* 40. mentis. Et *ib.* 50. Furor animi et ecitas.

CAECĬTŪDO, inis, f. caecitas. *P. Opilius Auius grammaticus* (de quo V. *Suet. Gramm.* 6.) ud *Fest.* in *Nusciciosus*. P. Opilius Aurelius nuiciones ait esse caecitudines nocturnas. [*Not. r.* p. 179. Caecitudo. *F.*]

CAECO, as, avi, atum, a. 1. τυφλόω, caecum cio. *Lucr.* 4, 325. Sol etiam caecat, contra si rnere pergas. *Colum.* 4, 9. de vitibus. Defluens mor caecat oculum, nec patitur frondescere. lde *ib.* 24. ℙ Translate. *Pallad.* 1, 6. Fossom si apertus vitis oculus viderit, caecabitur spes ndemiae. ℙ Eleganter refertur ad animum. *Cic. x.* 66. Largitione caecare mentes imperitorum. *Tusc.* 5, 13. *ad f.* Si animi acies ita curata t, ut ne caecetur erroribus. ℙ Pro obscurare. *cien. Perieg.* 504. denso caecantur stipite silvae.

CAECŬBUM, i, n. Καίκουβον, locus palustris t et *Martial.* indicat 13, 115.) in confinio Camniae ad sinum Cajetanum, Fundis et Amyclis cinus, in quo optima vina nascebantur, et apud atinos celebratissima. *Strabo* 5.

CAECŬBUS, a, um, adj. ad Caecubum pertinens. *lin.* 2, 95, 96. Quaedam insulae semper fluctut, sicut in Caecubo agro. *Id.* 17, 4, 3. Caebae vites. ℙ *Caecubum vinum*, quod et *Caecuum* absolute dicitur, celebratissimum olim fuit, principatum inter generosissima obtinuit, lauaturque ab *Hor.* et *Martial.* passim, itemque a *olum.* 3. 8. *in f.* et aliis. *Plinii* tamen tempore m intercíderat, tum incuria coloni, locique angustia, tum vero magis fossa Neronis, quam a Bajano lacu Ostiam usque navigabilem inchoaverat, ut ipse 14, 6, 8. tradit. *Hor. Od.* 1, 37, 5. Depromere Caecubum cellis avitis. *Id. Sat.* 2, 8, 15. Caecuba vina. *Martial.* 13, 115. Caecuba Fundanis generosa coquuntur Amyclis.

CAECŬLA, ae. V. CAECILIA.

CAECULTO, as, n. 1. caeco proximus sum, oculorum acie obtusa, caecutio. Ita *Festus*: affertque haec verba ex *Plauti fragment.* Numnam mihi oculi caecultant? est ne hic noster Hermio? *Voss.* in *Etymol.* in *Caecus* dubitat, an *caeculco* non sit rectius: legi enim in *Onomast. vet.* Caeculco, ἀμβλυώττω. Fatetur tamen, constanter apud *Fest.* haberi *caecultant*. Est qui hanc vocem tribuit etiam *Livio*, et quidem activa significatione, 27, 3. Inter multas magnasque res, quae nunc secundae, nunc adversae caecultabant cogitationes hominum, etc. Sed legendum est *occupabant*.

[CAECŬLUS, li, m. Latini regis filius, qui Praeneste condidit: ita dictus, quod minores haberet oculorum orbes. In fabulis est, ejus matrem cum ad focum sederet, ex scintilla insilente concepisse, et tempore suo enixam, juxta templum Jovis puerum adjecisse: quem virgines quasdam aquatum euntes juxta ignem inventum sustulisse atque educasse. Quibus de causis Vulcani filius habitus est. Quam de se opinionem de industria fovens, collecta primum agrestium manu, diu omnia circa loca latrociniis infestavit; deinde cum ad ludos invitasset vicinos populos, ad secum habitandum hortatus, seque Vulcani filium jactans, cum persuadere non posset, invocato Vulcano, omnis illa turba flamma repente circumdari visa est: quo facto commoti omnes simul habitaverunt, et Praenestinam urbem constituerunt. *Virg. A.* 7, 678. et ibi *Serv.* ℙ [Est etiam cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Mur.* 700, 7. M. Feridius Caeculus. *F.*]

*CAECŬLUS, a, um, adj. dimin. a *caecus*, qui parum videt. *Pl. Pers.* 2, 4, 11. Tua caecule causa? Alii cum *Gronovio* legunt *cucule*. *B. A.*

CAECUS, a, um, adj. τυφλός, oculorum sensu carens. *Cic. Fin.* 4, 23. *in f.* Catuli, qui jam despecturi sunt, caeci aeque, et ii, qui modo nati. *Hor. Sat.* 1, 2, 90. Hypsaea caecior. *Id. Ep.* 1, 17, 4. ut si Caecus iter monstrare velit, *prov. Liv.* 32, 34. Apparet id quidem etiam caeco, *aliud prov.* Sic *Quint.* 12, 7. *ad f.* Caecis hoc, ut ajunt, satis clarum est. ℙ Translate significat obscurum, lumine carentem. *Cic. Mil.* 19. Caeca nox. *Virg. A.* 3, 203. caligo. *Et ib.* 87. tenebrae. *Sil.* 11, 456. chaos, caeca sine sidere moles. *Id.* 7, 350. Caeca silentia, *h. e.* tempus nocturnum. ℙ *Caeca domus*, *paries*, *cubiculum* dicitur quod fenestram non habet. *Cic. Or.* 67. Domus depressa, caeca, jacens. *Virg. A.* 5, 589. Parietes caeci. τυφλὰ τείχη. Adde *Varr. L. L.* 8, 38. *circ. med.* ℙ Caecae fossae, quibus *patentes* opponuntur. *Colum.* 2, 2. V. FOSSA. ℙ *Caecae gemmae* dicuntur a *Plin.* 37, 6, 22., quae non translucent Sic *caeci smaragdi*, *ib.* 5, 18. ℙ In arboribus *caeci rami* dicuntur, qui non germinant; nam gemmae arborum *oculi* sunt. *Plin.* 16, 30, 54. ℙ Ponitur etiam *caecus* pro occulto, latente. *Cic. Or.* 2, 87. Res caecae, et ab aspectus judicio remotae. *Id. Agr.* 2, 14. Hoc est obscurum atque caecum. *Lucr.* 3, 317. Rerum caecas exponere causas. *Senec. Oedip.* 92. Sphinx nectens verba caecis modis. *Lucr.* 1, 778. Natura clandestina et caeca. *Id.* 4, 113. tabescunt vulnere caeco. *Hor. Od.* 2, 13, 16. Caeca fata. *Plin.* 18, 24, 56. Nimia, et ideo caeca subtilitas. *Liv.* 5, 31. Caecum crimen, *h. e.* quod probari non potest. *Virg. A.* 2, 453. Caecae fores. *Ov. Fast.* 2, 214. et *Sil.* 5, 3. Caeca arma, *h. e.* milites in insidiis dispositi. *Virg. A.* 12, 591. murmure caeco Intus saxa sonant. *Val. Fl.* 2, 461. Caecus clamor. ℙ *Caeci morbi* dicuntur a *Colum.* 1, 5., quorum causae ignorantur. Sic *caeci dolores* a *Plin.* 29, 2, 10. et *ib.* 3, 13. ℙ *Caecum vallum* est, in quo praeacuti pali terrae affixi herbis vel frondibus occuluntur, ut *Fest.* exponit. *Caes. B. C.* 1, 38. Moniti a Brundusinis, ut vallum caecum, fossasque caveant. ℙ *Caeci fluctus*, quos Graeci κωφοὺς dicunt, hoc est surdos, sunt, quorum non apparet causa, quiescentibus quidem ventis, sed nihilominus aestuante mari et fluctuante. *Sisenn.* ap. *Non.* 6, 7. Subito mare perhorrescere, caecosque fluctus in se provolvere leniter coepit. *Liv.* ap. *Senec. Suasor.* 7. Cum ipse jactationem navis caeco volvente fluctu pati non posset. ℙ *Caecus ictus*, *caecum vulnus*, quod a tergo alicui et non videnti infligitur. *Liv.* 34, 14. *ad f.* Non caecis ictibus procul ex improviso vulnerabantur, sed pede collato, tota in virtute ac viribus spes erat. *Virg. A.* 10, 733. fugientem haud est dignatus Oroden Sternere, nec jacta caecum dare cuspide vulnus. Adde *Sil.* 9, 105. ℙ *Caecum corpus* est aversa pars corporis, qua nec hostem videre, neque tela vitare possumus. *Sall. Jug.* 115. In maximo metu nudum et caecum corpus ad hostes vertere. ℙ Saepe transfertur ad animum, et temeritatem, praecipitantiam, stultitiam significat. *Cic. Amic.* 15. Non solum ipsa fortuna caeca est, sed eos etiam plerumque efficit caecos, quos complexa est. *Id. Sext.* 7. Caecus atque amens tribunus. *Id. Planc.* 3. Caecum et praecipitem ferri in re aliqua. *Id. Har. resp.* 23. Caecus amentia. *Id. Cluent.* 70. crudelitate et scelere. *Id. Quint.* 26. cupiditate et avaritia. *Hor. Sat.* 2, 3, 43, quemcumque inscitia veri Caecum agit. *Phaedr.* 4, 19. Caeca mens. *Gell.* 13, 28. Caeco judicio esse. *Cic. Fin.* 4, 23. *in f.* Caecus animo. ℙ Cum genit, more Graecorum. *Quint.* 1, 10. et *Gell.* 12, 13. Caecus animi. *Luc.* 2, 14. Mens hominum caeca fati futuri, *h. e.* ignara. Adde *Claud. Rapt. Pros.* 1, 138. ℙ Dicitur etiam de affectibus, qui homines caecos faciunt. *Cic. Pis.* 24. Cupiditate caeca rapi. *Id.* 1, *Fin.* 13. Caeco impetu incurrere in aliquem. *Id. Lig.* 1. Caecus timor. *Hor. Epod.* 7, 13. furor. *Id. Od.* 1, 18, 14. amor sui. *Tac. Hist.* 2, 82. Lymphati caeco pavore animi. *Caecin.* ad *Cic. Fam.* 6, 7. Caeca suspicio, *h. e.* quae sine justa ratione habetur [*imo, quae impedit, quominus aliquis videat, quibus facile possit amoveri.] *Liv.* 40, 10. Caecae exsecrationes, *h. e.* quae caeco impetu feruntur in aliquem. ℙ Pro incerto, dubio. *Cic. Agr.* 2, 25. Nolo suspensam et incertam plebem Romanam obscura spe, et caeca exspectatione pendere. [**Caeca exspectatio* est, cujus felicem eventum nemo potest perspicere.] *Virg. A.* 6, 157. caecosque volutat Eventus animo secum. ℙ *Caeca die emere*, vel *vendere* est emere solutione in diem incertam prolata contra *oculata die emere*, vel *vendere* est praesenti pecunia emere. *Pl. Ps.* 1, 3, 67. Eme caeca die olivum, id vendito oculata die. ℙ *Caecus* pro improvido: sic enim interpretatur *Non.* 12, 29. illud *Varr. fragm.* Neque id caeci consules fecissent. [*Potius *caecos Consules* dixerim, qui verum, idoneum non videant, licet omnibus facile appareat; i. q. stulti, ad res gerendas parum apti.] ℙ *Caeca* adverbialiter positum eo modo, quo *acerba* pro *acerbe*, et *transversa* pro *transverse*, etc. *Tertull. Patient.* 1. Bonum patientiae etiam qui caeca vivunt, summae virtutis appellatione honorant. *Sciopp. in not.* ad *Tertull.* legit *caeci*. ℙ De caecorum sede V. CHALCEDON. ℙ Fuit etiam cognomen Ap. Claudii consulis et censoris, qui viam Appiam stravit, quique a luminibus deperditis ita est appellatus. *Fasti Capit.* ap. *Grut.* 291. Ap. Claudius C. F. Ap. N. Caecus. ℙ Comp. *Caecior* Sup. *Caecissimus* non habet, quod sciam, exempla.

CAECŪTIO, ūtis, n. 4. caecus sum, male video, caeculto. *Varr.* ap. *Non.* 2, 133. Utrum oculi mihi caecutiunt, an ego vidi servos in armis contra dominos? *Id. ib.* 1, 149. Non mirum, si caecutis, aurum enim non minus praestringit oculos. *Appul. Flor. n.* 2. Omnes quodammodo caecutimus.

CAEDES, is, f. concisio, recisio: a *caedendo*, ἐκτομή, ἐκκοπή. *Gell.* 19, 12. Ligni atque frondium caedem facere. *Appul. Met.* 3. Capilli, qui caede cultrorum desecti humi jacebant. ℙ Accipitur etiam pro percussione, qua homo vulneratur. *Cic. Caecin.* 14. Nemo, inquit, occisus est, neque saucius. Quid ais? tu vim negabis esse factam, si caedes et occisio facta non erit? *Nep. Ep.* 9. Magna caede facta, multisque occisis. ℙ Saepissime vero pro ipsa occisione hominis, φόνος. *Cic. Mil.* 5. Caedem, qua P. Clodius occisus est, senatus judicavit contra rempublicam esse factam. Al. leg. in qua [*ita *Or.* Recte! nam c. 6. eadem verba repetuntur, omnibus cdd. *in qua* exhibentibus. Caeterum significat h. l. *Caedes* non ipsam occisionem hominis, sed *pugnam*, vel potius *trucidationem* multorum. Etenim non solus Clodius sed plures interfecti sunt.] *Id. ib.* 32. Magistratuum privatorumque Clodius caedes effecit. *Id. Catil.* 1, 1. Notare et designare oculis aliquem ad caedem. *Sall. Jug.* 34. Caedem facere in aliquem. *Liv.* 45, 5. perpetrare. *Suet. Tib.* 37. admittere. *Liv.* 5, 45. et *Just.* 2, 11. edere. *Luc.* 3, 580. peragere. *Curt.* 8, 2. et *Ov. Her.* 14, 59. committere. *Tac. Ann.* 13, 2. Ire in caedes. *Virg. A.* 10, 119. Sternere caede viros. *Curt.* 3, 11. Hostes ingenti caede prosternere. *Virg. A.* 2, 499. Furere caede. *Liv.* 45, 5. Arguere aliquem caedis. ℙ Dicitur etiam de occisione bestiarum. *Hor. Od.* 3, 23, 14. Tentare Deos multa caede bidentium etc. Adde *Mart.* 14, 4. ℙ Pro verberatione, *Donat.* ad *Ter. Adelph.* 2, 1, 46. Contumeliosa caedes colaphus, et digna lenone. Et *ib.* ad 4, 2, 19. *Occidit* nimiae caedis verbum, non occisionis intelligi oportet. Adde *ib.* ad 2, 1, 18. ℙ Per metonymiam sumitur pro sanguine. *Ov. Met.* 4, 125. Arborei fetus aspergine caedis in atram Vertuntur faciem. *Virg. A.* 9, 455. tepidaque recentem Caede locum. ℙ In recto casu singulari *caedis* pro *caedes* legitur apud *Plaut. Most.* 1, 2, 44. (quamquam *caedis* quidam reponunt) et in quibusdam MSS. *Just.* 21, 1. Sic *torquis* dicitur pro *torques* a *Prop.* 4, 10, 44. Sic *canes* legitur, et *canis*, teste *Voss.* 1. *De analog.* 1, 15. Sic *aedes*, et *aedis* etc. ℙ In genitivo plurali reperitur etiam *caedum* pro *caedium*. *Sil.* 4, 353. Exoritur rabies caedum, et vix tela furori Sufficiunt. Adde *ib.* 423. et 796. et 5, 220. et 10, 233. et *Prisc.* 7. p. 771.

*CAEDICI, orum, populi Italiae forte in Samnio. *Plin.* 3, 12. *B. A.*

CAEDICIĀNUS, a, um, et

[*CAEDICIUS, a, um, adj. ad Caediam, seu Caedias pertinens, excisam Campaniae urbem prope Sinuessam, a *Plin.* 14, 6, 8. *n.* 2. memoratam. *Inscr.* ap. *Pratill.*, *Via Appia* 2, 6. L. Papius L. F. Ter. Pollio duovir mulsum et crustam colonis Sinuessanis et Caedicianis (dedit). *Plin.* 11, 42, 97. Proximus Urbi Vestinus (leg. *Vescinus*) caseus, isque e Cedicio (leg. *Caedicio*) campo laudatissimus. *Festus.* Caedicae tabernae in via Appia a domini nomine sunt vocatae. At ex locis supra allatis patet, non a domini, sed ab urbis nomine vocatas fuisse has tabernas. *F.*]

*CAEDICĬUS, i, m. judicis severissimi nomen apud *Juven. sat.* 13, 197. *B. A.*

CAEDO, is, cĕcīdi, caesum, a 3. κόπτω, seco, abscindo. *Cic. Div.* 2, 14. Arbores cum luna simul senescentes tempestive caedi. *Caec. B. G.* 3, 29. silvas. *Hor. Ep.* 2, 1, 220. vineta. *Cic. Verr.* 2, 1, 56. lapidem. *Virg. G.* 3, 364. caeduntque securibus humida vina. *Tibull.* 1, 8, 34. viridem caedere falce comam. *Plaut. Merc.* 2, 3, 63. et *Luc.* ap. *Non.* 4, 97. Caedere lignum. *Plaut. Dig.* 7, 4, 13. foenum. *Plin. prooem.* 12. montes in marmora. ℙ Est etiam percutere, verberare, πλήττω. *Cic. Verr.* 2, 1, 27. Caedere januam saxis. *Id. Verr.* 2, 3, 28. aliquem virgis ad necem. *Id. Phil.* 8, 8. aliquem loris. *Petr. Satyr.* 138. lenta manu. *Plaut. Curc.* 1, 3, 43. pugnis. *Id. Poen.* 3, 3, 71. calcibus. *Curt.* 9, 1. ferro. *Ov. Pont.* 3, 2, 59. ense. Et absolute. *Sall. Jug.* 102. Equites, pedites permixti caedere alios, alios obtruncare. *Quint.* 1, 3. Caedi vero discentes, quamquam receptum sit, minime velim. *Id.* 11, 3. Caedere pectus. *Pers.* 1, 105. pluteum. ℙ Item occidere. *Cic. Att.* 5, 20. A. d. III. Id. Octobr. magnum numerum hostium cecidimus. Alii leg. *occidimus.* *Liv.* 4, 61. Infra arcem caesi, captique multi mortales. *Curt.* 7, 5. Caedere proditores ad unum. Adde *Virg. A.* 2, 266. Rursus *Cic. Phil.* 3, 12. Caedere greges armentorum. ℙ Item mactare, immolare. *Cic. Cluent.* 68. Caesis hostiis Deos placare. *Id. Att.* 1, 13. et *Liv.* 45, 7. Caedere victimas. *Virg. A.* 5, 96. caedit quinas de more bidentes. *Juven.* 6, 466. Caedere Silvano porcum. In veteri formula se devoventium, quam refert *Liv.* 8, 10. *ad f.* *Caedere piaculum hostiu*, *h. e.* caeca hostia piaculare sacrificium facere: hypallage. ℙ Translate. *Cic. Q. Fr.* 3, 3. Quo quidem in judicio odio premitur omnium generum; maxime testibus caeditur, accusatoribus frigidissimis utitur, *h. e.* urgetur, affligitur. ℙ *Caedere sermones* est disserere, colloqui, confabulari. *Ter. Heaut.* 2, 3, 1. Interea dum sermones caedimus, illae sunt relictae. *Prisc.* 18. p. 1188. docet, Graecos quoque eodem sensu dicere κόπτειν τὰ ῥήματα. ℙ *Caedere pignora* est in auctione vendere: ea ratione, qua bonorum venditio sub hasta *sectio* appellatur: vel qua *caedere* ponitur pro minutatim concidere et consumere: quo sensu *Lucil.* ap. *Non.* 4, 97. et 6, 81. Lanae opus omne perit; pallor, tineae omnia caedunt. V. PIGNUS. ℙ Habet etiam obscenum sensum, ut *praecido*, *concido.* *Plaut. Cas.* 3, 1, 14., *Auct. Priap.* 26., *Lucil.* ap. *Non.* 1, 80. etc. V. etiam. *Cic. Verr.* 2, 3, 66.

CAEDŪUS, a, um, adj. qui caedendo aptus est: et dicitur de arboribus, quae succidi sine detrimento possunt; et de iis, quarum totus fructus in caedendo est. *Cajus Dig.* 50, 16, 30. Silva caedua est, ut quidam putant, quae in hoc habetur, ut caederetur. *Servius* eam esse ait, quae succisa rursus ex stirpibus aut radicibus renascatur. *Cato R. R.* 1. et *Varr. R. R.* 1, 7. *ad f.* septimum gradum nobilitatis atque usus agrorum *silvae caeduae* tribuunt. *Plin.* 12, 19, 42. Caeduae naturae frutex. *Id.* 16, 37, 68. Caedua salici fertilitas. *Id.* 17, 20, 34. Castanea regerminatione caedua vel salice laetior. Et *ib.* 32. Arbores caeduo ligno. Et *ib.* 34. Plantaria caedua.

CAEL pro *Caelum* per apocopen dictum est ab *Ennio* ea ratione, qua *do* pro *domus* et *gau* pro *gaudium.* In quo Graecos poetas est imitatus, qui δῶ pro δῶμα, *domus*, et κρῖ pro κριθή, *hordeum* dixerunt. *Auson. Technopaegn. Idyll.* 12. *sub f.* Unde Rudinus ait, Divum domus altisonum Cael? Et cujus de more quod astruit, endo suam do? E *paulo ante.* Ennius ut memorat, replet te laetificum gau.

CAELĀMEN, inis, n. caelatura, opus caelatum, γλύμμα, γλυφή. *Ov. Met.* 13, 291. neque enim clypei caelamina norit. *Appul. de Deo Socrat.* Suspicientes in hoc perfectissimo mundi, ut ait Ennius, clypeo, miris fulgoribus variata caelamina. [*Id. Flor. n.* 7. Alexander edixit, ne quis effigiem regis temere assimilaret aere, colore, caelamine: quippe ni solus eam Polycletus (*corrige* Lysippus, testantibus id *Plin.* 7, 37, 38. et *Cic. Fam.* 5, 12. aliisque quamplurimis) aere duceret, solus Apelles coloribus delinearet, solus Pyrgoteles caelamine excuderet, *h. e.* in gemma scalperet, ut ait *Plin.* 37, 1, 4. *F.*]

CAELĀTOR, oris, m. γλύπτης, qui caelat. *Cic. Verr.* 2, 4, 27. Mittit rogatum vasa ea, quae pulcherrima apud illum viderat: ait se suis caelatoribus velle ostendere. *Quint.* 2, 29. *in f.* Caelator caelum desiderat et pictor penicilla. *Plin.* 34, 8, 19. *n.* 25. Eunicus et Hecataeus argenti caelatores. *Juven.* 9, 145. caelatorem *curvum* appellat, quia caelando incurvatur. [*Tertull. Idol.* 3. Neque interest, an plastes effingat, an caelator exsculpat, an phrygio detexat, quia nec de materia refert, an gypso, an coloribus, an lapide, an aere, an argento, an filo formetur idolum. *F.*] ℙ Fuerunt *caelatores* inter officia domus Augustae. *Inscr.* ap. *Grut.* 583, 5. Amiantus Germanici Caesar. caelator fecit.

CAELĀTŪRA, ae, f. γλυφή, γλύμμα, opus caelatum. *Quint.* 2, 4. Tenuis nimium lamina et quam caelatura altior rumpat. *Senec. ep.* 5. Argentum, in quod solidi auri caelatura descendit, *h. e.* argenteum vas aureis caelatisque emblematis ornatum. *Suet. Ner.* 47. Duos scyphos (duos calices crystallinos vocat *Plin.* 37, 2, 10.) gratissimi usus, quos Homerios a caelatura carminum Homeri vocabat, solo illisit. *Plin.* 33, 12, 55. Usque adeo attritis caelaturis, ne figuris discerni possit. [*Festus* in *Grave aes*, Nummi quadrigati et bigati a figura caelaturae dicti. *F.*] ℙ Quod legitur apud *Plin.* 19, 4, 19. *n.* 2. Super pistrinarum operibus et caelaturis vivere: *caelaturas* pistrinarum interpretatur *Hard.* varias rerum imagines, quas panibus et crustulis pistores effingere solent. ℙ Pro arte ipsa caelandi. *Quint.* 2, 21. Caelatura auro, argento, aere, ferro opera efficit: sculptura etiam lignum, ebur, marmor, vitrum, gemmas, praeter ea, quae supra dixi, complectitur. *Plin.* 35, 12, 45. Pasiteles plasticen matrem statuariae, sculpturae et caelaturae esse dixit. [Ex quibus locis *Garatonius* ad *Cic. Verr.* 2, 2, 52. probat, caelaturam esse artem, quae in metallis versatur et eandem esse ac toreuticen; sculpturam, quae in marmore, ligno, aliisque rebus; statuariam, quae in statuis ex metallo elaborandis; plasticen vero, quae in argilla et gypso versatur. *F.*] Contra *Manut. ep.* 9. *De quaesit. per epist.* non a materia, in qua versantur, sed a forma operis, quam efficiunt, distingui oportere arbitratur, ut nempe *sculptura* sit, qua opera integra undique et solide fiunt, ut statuae: *caelatura* vero, qua opera in aliqua materia plana vel tumida vel convexa ita fiunt, ut ei adhaereant et solum aliqua parte promineant; quae et anaglypta appellantur. [Fatendum tamen est, quandoque improprie caelaturam accipi de arte elaborandi in argilla. *Plin.* 35, 12, 46. Durant nunc plerisque in locis talia simulacra (fictilia). Fastigia quidem templorum, etiam in Urbe crebra et municipiis, mira caelatura et arte aevique firmitate sanctiora auro, certe innocentiora. In marmore. *Id.* 36, 5, 4. *n.* 9. Caelavit Scopas pteron ab oriente, *h. e.* columnas, quae ad orientem spectant, figuris vel sigillis in marmore sculptis ornavit. In ligno. *Virg. Ecl.* 3, 36. pocula ponam Fagina, caelatum divini opus Alcimedontis. *F.*] [*Manet sententia *Manutii*, nihilque contra probatur exemplis, quae frustra *Furl.* adjecit. Versatur *caelatura* in eo, quod opera qualiacunque sive sculpta sive plastica, materiae ratione nulla habita, extrinsecus ornet.]

CAELĀTUS, a, um, part. verbi *caelo*, caelando elaboratus, ἀνάγλυπτος. *Cic. Or.* 70. Caelatum aurum et argentum. *Id. Inv.* 2, 40. Vasa magnifica et pretiose caelata. *Id. Verr.* 2, 4, 44. Galeae aeneae caelatae opere Corinthio. *Virg. A.* 1, 644. caelataque in auro Fortia facta patrum. *Ov. Met.* 13, 110. clypeus vasti caelatus imagine mundi. *Plin.* 33, 12, 55. Centauri caelati in scyphis. *Vitr.* 7, 3. Coronae caelatae, quibus *purae* opponuntur. ℙ *Caelata* etiam dicuntur, quae pretiosiore aliqua materia ornata sunt. *Liv.* 7, 10. Pictis et auro caelatis refulgens armis. *Virg. A.* 5, 307. Caelata argento bipennis. *Ov. Her.* 21, 119. Balteus caelatus auro. *Id. Fast.* 2, 79. Delphin caelatus stellis. *Val. Fl.* 5, 6. Velamina caelata multa arte, *h. e.* varie intexta et ornata. ℙ Translate. *Hor. Ep.* 2, 2, 92. Caelatumque novem Musis opus, *h. e.* ipsis veluti Musarum manibus factum et elaboratum, ut multi exponunt interpretes. Sed aliter omnino *Bentl.*, (et recte quidem!) quem consule. ℙ Graeca constructio est in illo *Val. Fl.* 1, 402. Tum caelata metus alios gerit arma Eribotes, *h. e.* habentia alios metus, seu alias res terribiles caelatas. Et *Sil.* 10, 175. Phorcys caelatus Gorgone parmam.

CAELEBS, ĭbis, adj. ἄζυγος, ἄλεκτρος, qui est sine conjugio sive aliquando sive nunquam matrimonium inierit. *Cic. Leg.* 3, 3. Censores prolem describunto, caelibes esse prohibento. *Pl. Stich.* 4, 1, 37. Ille caelebs erat senex. *Mart.* 4, 69. Diceris hac factus caelebs quater esse lagena. Et *Catull.* 68, 5. et *Ov. Her.* 13, 107. Quem neque sancta Venus molli requiescere somno Desertum in lecto caelibe perpetitur. *Hor. Ep.* 1, 1, 87. lectus genialis in aula est? Nil ait esse prius, melius nil caelibe vita. *Gell.* 5, 11. Caelibem vitam vivere. *Plin.* 10, 34, 52. Columba caelebs aut vidua. ℙ Translate *caelibem platanum* vocat *Hor. Od.* 2, 15, 4., quia ei arbori non maritantur vites, sicut ulmis. Sic *Ov. Met.* 14, 663. caelebs sine palmite truncus. Adde *Plin.* 17, 23, 35. *n.* 23. ℙ Per diphthongum *ae*, rectissime scribitur. Sic enim habetur in libris vet., teste *Manut.* et *Cellar. in Orthogr.*, et in *Inscr.* ap. *Grut.* 574, 6. Neque tamen damnandi, qui per *ae* scribunt: pro quibus facit altera inscriptio apud *Eund.* 575, 1. et Graecum κοίλιψ, carens lecto, ex quo *coelebs* a *Scalig.* et *Voss.* ducitur: quasi a κοίτη, lectus, et λείπω, ἔλιπον, deficio. Fuerunt etiam, qui a *coelo* derivarent, quia coelibes quasi coelestem vitam agant, improbante *Quint.* 1, 6. *ad f.* Prior tamen scriptio eruditis placere magis videtur. Alii denique a κόλοβος pro κολοβὸς, orbatus, derivant. Fuit qui *caeleps* per *p* scribi mallet, ex affinitate *b* et *p*, ut *obsonium* et *opsonium.*

CAELES, ĭtis, adj. οὐράνιος, idem ac caelestis. *Ov. Fast.* 1, 236. Caelitibus regnis ab Jove pulsus erat. *Appul. Apol.* Geminam esse Venerem Deam, alteram vulgariam, alteram caelitem. *Capell.* 1. p. 17. Imperio Jovis convocati in aulam caelitem venere. *Paul. Nol. carm. Nat. S. Fel.* 24, 9, 403. Apostolici cineres sub caelite mensa depositi. Adde *v.* 207. et *carm.* 21 (al. 13,), 773. et 873. ℙ Absolute pro Deo. *Ov. Pont.* 4, 6, 17. Quale tamen potui de caelite, Brute, recenti Vestra procul positus carmen in ora dedi, *h. e.* de Augusto nuper in Deos relato. Adde *ib.* 9, 132. et *Tertull. Pall.* 4. *a med.* ℙ Sed hac ratione saepius adhibetur in plurali numero. *Caelites* enim sunt ipsi Dii. *Cic. Somn. Scip.* 1. Grates ibi ago, summe sol vobisque reliqui caelites. *Hor. Ep.* 16, 56. Rex caelitum. *Plaut. Rud. prol.* 2. civitas caelitum. *Ov. Met.* 5, 321. Emissumque ima de sede Typhoea terrae Caelitibus fecisse metum. ℙ In recto singulari qui usurpaverit, vidi adhuc neminem.

CAELESTĪĀNUS, a, um, adj. ad Caelestium pertinens, ut Caelestiana haeresis, *Hieron. ep.* 143. *n.* 1.

CAELESTĪNI, orum, populi, incolae vetusti cujusdam oppidi Italiae, in Umbria, ut videtur. *Plin.* 3, 14.

[CAELESTĪNUS, a, um, adj. idem ac caelestis, olympius. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 430. *n.* 111. Jovi optimo maximo caelestino, Fontibus et Minervae et collegio sanctissimo, quod consistit in praediis Larcii Macedonis in Curia Flavius successus cum suis. *F.*]

CAELESTIS, e, adj. οὐράνιος, ad caelum pertinens. *Cic. Somn. Scip.* 4. Orbis caelestis extimus, qui reliquos omnes complectitur. *Id. Divin.* 2, 44. Si concedamus, aliquid vim caelestem ad eos, qui in terra gignuntur, pertinere. *Id. Acad.* 4, 41. Cogitantes supera atque caelestia, haec nostra, ut exigua et minima, contemnimus. *Tibull.* 3, 4, 53. Caelestia numina. *Ov. Art. am.* 2, 237. Nubes caelestis. *Plin.* 11, 14, 14. arcus. *Hor. Od.* 3, 10, 20. aqua. *Lucr.* 2, 384. ignis fulminis. *Festus:* Caelestia auguria vocant, cum fulminat aut tonat. *Virg. A.* 6, 730. Caelestis origo. *Ov. Am.* 1, 11. Bella caelestia, *h. e.* Gigantum cum Diis. *Id. Met.* 15, 930. Petere auxilium caeleste. *Tac. A.* 12, 69. Caelestes honores alicui decernere. *Id. ib.* 1, 30. et *Liv.* 2, 36. Ira caelestis, *h. e.* ira Deorum. *Aug.* ap. *Suet. in ejus Vita* 71. Efferre aliquem ad caelestem gloriam, *h. e.* ad gloriam caelitum. *Plin.* 18, 28, 69. *n.* 1. Caelestes injuriae, *h. e.* grandines, procellae et similia. *Senec. ep.* 66. Nihil est divino divinius, caelesti caelestius. ℙ *Caelestes, ium*, absolute Dii ipsi. *Cic. Phil.* 4, 4. *in f.* Quid est, quod de voluntate caelestium dubitare possimus? *Liv.* 1, 16. *ad f.* Nuncia Romanis, caelestes ita velle, ut mea Roma caput orbis terrarum sit. *Ov. Met.* 6, 72. Bis sex caelestes. *Id. Art. am.* 1, 147. cum pompa frequens caelestibus ibit eburnis, *h. e.* imaginibus Deorum ex ebore. *Tibull.* 1, 10, 5. Parcite caelestes. ℙ In singulari num. *Id.* 2, 4, 35. quicumque dedit formam caelestis avarae. ℙ *Caelestis* (quemadmodum *divinus*) saepe accipitur pro eximio, praestanti, excellenti, tanquam e caelo sit et mortalium rerum conditionem superet. *Cic.* ad *Brut.* 2, 7. Res a te gesta memorabilis et paene caelestis repellit omnes reprehensiones. *Id. Phil.* 5, 11. Caelestes divinaeque legiones. *Quint.* 10, 2. Cicero caelestis in dicendo vir. *Ov. Art. am.* 1, 185. Ingenium caeleste. *Mart.* 5, 5. Caelestia carmina. *Suet. Ner.* 21. Caelestis vox. *Vell.* 2, 60. animus. Et *ib.* 24. vita. Et *ib.* 66. Caelestissimum os Ciceronis. Et *ib.* 104. Caelestissima opera. *Hor. Od.* 4, 2, 17. Quos Elea domum reducit Palma caelestes, *h. e.* summis honoribus affectos et Diis aequatos. ℙ In ablativo et *caelesti* habet et *caeleste.* *Lucr.* 6, 394. Turbine caelesti subito correptus. *Ov. Art. am.* 2, 237. imber caelesti nube solutus. *Id. Met.* 15, 743. specie caeleste resumpta. *Id. Her.* 16, 277. a caeleste sagitta. ℙ In genitivo plurali *caelestium* et *caelestum.* *Pers.* 2, 61. O curvae in terris animae et caelestium inanes. *Virg. A.* 7, 430. Caelestum vis magna jubet. *Lucr.* 6, 1272. Caelestum templa. *Ov. Met.* 1, 150. Ultima caelestum.

CAELESTIS, is, f. *Οὐρανία*, Dea Afrorum, quam alii Venerem, alii Junonem, plerique Lunam esse arbitrantur. [Imago hujus Deae Carthagine appripe culta habetur in nummis Septimii Severi apud *Eckhel. D. N. V. T.* 7. p. 183., qui *Appuleji* testimonio innixus invicte probat, fuisse Junonem, etsi eam Afri cum Luna commiscuerint, quemadmodum etiam Romani sub imperatoribus saepissime Junonem cum Lucina confuderunt. *Inscr.* ap. *Mur.* 17, 9. Invictae Caelesti Uraniae. Alia apud *Marin. Iscriz. Alb.* p. 26. C. Varius Apolaustus princeps sacerdotium Deae Caelestis. *F.*] Ejus mentio fit etiam apud *Tertull. Apol.* 24. et in *Inscr.* ap. *Grut.* 59, 4. et 318, 4. ℙ Perperam apud *Tertull. l. c.* veteres editiones habent genere mascul. *Caelestum*.

CAELIA. V. CELIA.

CAELĬBĀLIS, le, adj. a caelebs, agnoscitur tanquam Latinum a *Prisc.* 4. p. 631.

CAELĬBĀRIS, re, adj. *Caelibaris hasta* ea dicta est, qua novae nuptae caput comebatur, ut *Fest.* docet in *Celibaris*. *Arnob.* 2. p. 91. Cum in matrimonia convenitis nubentium crinem caelibari hasta mulcetis. ℙ De hac intelligi quidam volunt illud *Ov. Fast.* 2, 559. Nec tibi, quae cupidae matura videbere matri, Comat virgineas hasta recurva comas. Sed quia *recurva* appellatur, alii potius comatoriam acum intelligunt. ℙ Porro hastam illam stetisse oportebat in corpore gladiatoris abjecti et occisi, ad significandum, quod, quemadmodum illa conjuncta fuerat cum corpore gladiatoris, sic nova nupta cum viro esse debebat: vel quia matronae erant in tutela Junonis Curitis, quae ita appellabatur a ferenda hasta, quam Sabini *curim* dixerunt: vel etiam hasta illa ominabatur, nascituros fortes viros: vel tandem significabat viri imperium in uxorem, quia hasta summa armorum et imperii est. Haec ex *Festo l. c.*, ubi sine diphthongo scribitur, litterarum ordine ita postulante.

CAELĬBĀTUS, us, m. ratio vitae sine conjugio, *ἀζυγία, ἀγαμία*. *Senec. Benef.* 1, 9. In consensu vidui caelibatus. *Suet. Claud.* 26. Permanere in caelibatu. Adde *ib.* 16. et *Galb.* 5. ℙ [Caelibatus Romae diu non legibus, sed moribus interdictus erat: et primum an. U. C. 350. M. Furius Camillus et M. Postumius censores eos, qui caelibes ad senectutem pervenissent, aera, poenae nomine, in aerarium deferre jusserunt, ut narrat *Val. Max.* 2, 9. *n.* 1. Hoc aes appellabatur *uxorium*, ut ait *Fest.* in hac voce. V. *Gell.* 1, 6. At Augustus lege Julia Papia Poppaea sanxit de maritandis ordinibus, quam abrogavit Constantinus M., testibus *Eusebio* in ejus *Vita* 4, 26. et *Sozomeno Hist. Eccl.* 5, 9. *F.*] ℙ *Nova significatione et sine diphthongo *Jul. Valer. res gest. Alex. M.* (ed. *A. Maio*) 3, 67. Sed enim, ut vides, adscitus convivio celibatum ago una cum Diis etc. *B. A.*

CAELĬCŎLAE, arum, m. plur. *οὐρανίδαι, οὐρανίωνες*, qui caelum incolunt, atque adeo ipsi Dii. *Virg. A.* 6, 554. non ipsi exscindere ferro Caelicolae valeant. *Id. ib.* 2, 552. qualisque videri Caelicolis et quanta solet. *Id. ib.* 6. 787. centum complexa nepotes, Omnes Caelicolas, omnes supera alta tenentes. ℙ Adjective. *Val. Fl.* 5, 111. blandosque Jovis quae luserat ignes, Caelicolis immota procis. *Appul. Dogm. Plat.* 1. caelicolae. *Prudent. Symm.* 1, 170. nec caelicolam descendere Ephebum etc. ℙ Genitivus plural. *caelicolarum*, et per syncopen *caelicolum*. *Juven.* 13, 42. Nulla super nubes convivia caelicolarum. *Virg. A.* 3, 21. Caelicolum regi. ℙ *Caelicolae* dicti sunt quidam inter Judaeos haeretici, qui caelum tanquam summum numen colebant. Exstat in *Cod. Justin. lib.* 1. *tit.* 9. *de Judaeis et Caelicolis*. Ibique eorum mentio fit ab *Impp. Honor.* et *Theodos. l.* 11. Adde *Cod. Theod.* 16. *tit.* 8. ℙ Sed et universi olim Judaei per convicium *Caelicolae* sunt appellati: de quibus *Juven.* 14, 97. *Nil praeter nubes et caeli numen adorant.* Cum enim nullam Dei figuram manu factam admitterent Deumque orantes caelum suspicere solerent, illud ipsum adorare crediti sunt. ℙ In singulari numero legitur apud *Prisc.* 5, 668. et *Isid. Or.* 10. ad litt. C.

CAELĬCUS, a, um, adj. *οὐράνιος*, caelestis. *Stat. Silv.* 2, 3, 14. Caelica tecta subit, *h. e.* aedes magnificas et caelo dignas. *Auct. carm.* De nomine Jesu, (*quod quidam Paulino Nolano tribuunt*) 64. quod omnes caelici, medi, inferi Nomen genu flexo audiunt. **Caelia* s. *Caelica*, a monte Coelio, legit *Heins.* ad *Ov.* 4. *Fast.* 375. monente *D. A. G. Cram.* ad *Comment. Vetust.* in *Juven. sat.* 15, 146. p. 556 *B. A.*

CAELĬFER, a, um, adj. caelum ferens; estque epithetum Atlantis et Herculis. *Virg. A.* 6, 797. ubi caelifer Atlas Axem humero torquet stellis ardentibus aptum. *Senec. Herc. fur.* 527. Alcmena genitus bella per omnia Monstris exagitet caeliferam manum.

CAELĬFLŬUS, a, um, adj. (ut *mellifluus*, *multifluus*) *Paul. Nol. Nat. XII. S. Fel.* 780. Caeliflui fontes, *h. e.* e caelo fluentes.

CAELĬGĔNUS, a, um, adj. (ut *caecigenus*, *ventigenus*) in caelo genitus. *Varr. L. L.* 4, 10. Victoria et Venus dicitur caeligena. *Appul. de Mundo.* Stellae caeligenae.

[CAELĬLŬCUS, a, um, adj. *Commod. Instr.* 60. Caelilucus doctor Isaias, *h. e.* qui caelesti numine praeditus arcana profert. *F.*]

*CAELĪNA, ae, Italiae oppidum, in Venetis, ad amnem cognominem. *Plin.* 3, 19. *B. A.*

[CAELĪNUS, a, um, adj. ad Caelium pertinens, Calabriae oppidum mediterraneum, nunc *Ceglie*, in cujus nummis apud *Sestin. Class. gen.* p. 15. *ΚΑΙΛΙΝΩΝ*, et apud *Plin.* 3, 11, 16. Lupia Balesium, Coelium (*corrige* Caelium). *Front. De col.* p. 111. Botontinus, Caelinus, Genusinus ager. *F.*]

CAELIOMONTĀNUS. V. COELIMONTANUS.

CAELĬPŎTENS, entis, adj. qui in caelo potest, seu imperat. *Pl. Pers.* 5, 1, 3. Juppiter, Diique alii caelipotentes.

CAELISPEX vel Coelispex, ispĭcis, adj. qui caelum spicit, hoc est aspicit; estque epitheton Apollinis. Fuit enim locus Romae in regione XI. *Apollo Caelispex* appellatus, testibus *Sex. Rufo* et *P. Vict. De reg. Urb. Rom.* Quidam putant non a Caelo, sed a Coelio monte dictum esse. Fuisse nimirum statuam Apollinis vultu ad Coelium montem positam. Sed haec omnia valde incerta sunt.

CAELĬTES, um, m. plur. V. CAELES, itis.

CAELĬTUS, adv. *οὐρανόθεν*, e caelo. *Appul. Dogm. Plat.* 1. Omnia, quae caelitus mortalibus exhibentur. *Lact.* 4, 2. Statuerat Deus ducem magnum caelitus mittere. (Adde *de Opif. Dei* 20.) *Ammian.* 23, 6. Ignis caelitus lapsus. Adde *Prud. Cathemer.* 12, 79. ℙ Ex quo Romani imperatores divinis honoribus ac nominibus coli coepere, *caelitus* aliquando idem significabat, ac *a principe*. Hinc *Impp. Valent.* et *Martian. Cod.* 12, 41, 10. Si qui dignitates quascumque caelitus impetraverunt. Adde *Const. Imp. ib.* 26, 2.

*CAELIUM, i, oppidum Apuliae. *Plin.* 3, 11. ubi ed. *Hard.* habet *Caelium*. *Numus Caracallae* ap. *Hard.* Ael. Munic. Cel. Ant., *h. e.* Aelium municipium Caelium Antoninianum. *Κελία* est *Strab.* ac *Ptol. B. A.*

CAELĬUS. V. COELIUS.

CAELO, as, avi, atum, a. 1. *γλύφω*, incido, insculpo. *Cic. Div.* 1, 36. Atque hanc speciem Praxiteles caelavit argento. *Ov. Met.* 5, 188. clypeo quoque flumina septem Argento partim, partim caelaverat auro. *Id. ib.* 13, 684. Caelare cratera longo argumento. *Virg. A.* 1, 644. Caelare aliquid in auro. *Plin.* 33, 12, 55. Caelare satyrum in phiala. *Id.* 34, 8, 19. *n.* 34. Caelare argentum. *Id. prooem.* 33. libidines in poculis. *Id. prooem.* 35. Morosa caelandi subtilitas. [*Id.* 36, 26, 66. *de vitro.* Aliud flatu figuratur, aliud torno teritur, aliud argenti modo caelatur. *Liv.* 23, 24. Calvam Postumii auro caelavere Boji. V. CAELATURA. *F.*] ℙ Est etiam materia aliqua pretiosiore ornare. *Liv.* 9, 40. Duo exercitus erant: scuta alterius auro, alterius argento caelaverunt. V. CAELATUS. ℙ *Caelassis* antique dictum pro *caelaveris*. *Festus.* ℙ Quomodo differant *caelare* et *scalpere* V. in CAELATURA. ℙ *Caelo* pro occulto. V. CELO.

CAELUM, li, n. *γλυφεῖον, ἐγκοπεύς*, instrumentum caelatoris, scalprum: [etymon a *κοῖλος*, cavus, quod caelum est instrumentum quo cavatur aes, argentum, aurum; hinc etiam est caelum, quia concavum est: scalprum autem est *scarpello*, quo marmor caeditur. *Isid. Orig.* 20, 4. Caelata vasa argentea vel aurea sunt, quae signis eminentibus intus extrave expressis a caelo vocata, quod est genus ferramenti, quod vulgo cilionem vocant, *h. e.* cestrum aut vericulum, Italice *cesello*. V. CAELATURA. *F.*] *Varr.* ap. *Non.* 2, 235. et 5, 55. Num nam caelatus in manu dextra scyphus Caelo dolitus artem ostentat Mentoris? *Quint.* 2, 21. Caelator caelum desiderat et pictor penicilla. *Stat. Silv.* 4, 6, 26. laboriferi vivant quae marmora caelo Praxitelis. *Mart.* 6, 13. Statua formata caelo Phidiaco. *Id.* 4, 46. Et crasso figuli polita caelo Septenaria synthesis Sagunti, *h. e.* rota ignobili figuli, *εἰρωνικῶς*. ℙ In plural. numero. *Auson. ep.* 57. *de Venere a Praxit. sculpta.* Talem fecerunt ferrea caela Deam. ℙ *Serv.* ad *A.* 1, 644. et ad *G.* 2, 291. vult *celum* et *celo*, *as*, sine diphthongo scribi et nihilominus *caelatus* cum diphthongo, ea ratione, qua *aesculus* est ab *esu*: sed haec sine ratione dici videntur.

CAELUM, li, n. et Caeli, orum, m. plur. *οὐρανός*, pars mundi extima, quae totum orbem complectitur. *Cic. Somn. Scip.* 4. Novem orbibus vel potius globis connexa sunt omnia: quorum unus est caelestis, in quo infixi sunt illi, qui volvuntur stellarum cursus sempiterni: cui subjecti sunt septem, qui versantur retro, contrario motu, atque caelum. ℙ Sed et alii caeli orbes eodem nomine appellantur. *Lucr.* 2, 1095. Quis pariter caelos omnes convertere? etc. *Varr. L. L.* 4, 3. Caeli dicuntur loca supera, et ea Deorum: terrae loca infera, et ea hominum. ℙ Putant quidam, *Ciceronem* quoque *caelos* usurpasse *in fragm. Hortensii* ap. *Serv.* ad *A.* 1, 335. Epicurei plures volunt esse caelos. Ita *Muret. var. lect.* 15, 1. *Sigon. in Cic. fragm.* et alii. Sed locum plane corruptum esse, ostendit *Voss. de vit. Serm.* 1, 21. cujus emendationem confirmat *Masvicius* in editione *Virgilii Leovardiae* 1717. Sane *Cic.* alibi non *innumerabiles* caelos dixit, sed absolute *innumerabilia*, respiciens ad genus neutrum singularis numeri. Ejus verba sunt *Fam.* 9, 26. Ille te putabat quaesiturum, unum caelum esset, an innumerabilia. Neque tamen ideo putandum est, *caela* posse usurpari. Caret enim *caelum* plurali numero, ut ex *Caesare De analog. Gellius* 19, 8. docet. *Caeli* autem a *caelus* sunt, de quo V. infra. ℙ Multiplex est hujus vocis usus in Latina syntaxi. *Sen. Agamemn.* 812. Allegere aliquem caelo, *h. e.* referre in Deorum numerum. *Tac. Ann.* 1, 73. Decernere caelum Augusto. *Plin.* 29, 1, 1. Dicare caelo, *h. e.* Diis. *Ov. Met.* 1, 194. Dignari aliquem honore caeli. *Hor. Od.* 4, 8, 29. Caelo Musa beat. ℙ Per hyperbolem adhibetur ad significandam immensam altitudinem. *Virg. A.* 4, 89. aequataque machina caelo. *Plin.* 5, 1, 1. Mons e mediis arenis in caelum attollitur. ℙ Saepe etiam pro culmine felicitatis, honorum, aut laudis. *Hor. Ep.* 1, 10, 9. Efferre aliquem ad caelum. *Cic. Att.* 6, 2. *ad f.* Salaminii nos in caelum decretis suis sustulerunt. *Just.* 12, 5. Caelo tenus extollere aliquid. *Id.* 5, 4. Ponere aliquem in caelo. *Cic. Phil.* 4, 3. Caesar in caelum fertur, laudantur legiones, etc. (Adde *Att.* 14, 18.) *Lucr.* 1, 79. nos exaequat victoria caelo. *Petr. Sat.* 37. In caelum abiit, et Trimalchionis *τὰ πάντα* est. *Cic. Att.* 2, 9. Si vero quae de me pacta sunt, ea non servantur, in caelo sum. *Id. ib.* 19. Bibulus in caelo est: nec quare, scio: sed ita laudatur, quasi Unus homo nobis cunctando restituat rem. *Id. Phil.* 2, 42. Detrahere aliquem de caelo. ℙ Digito caelum attingere, summam fortunam se assecutum esse putare. *Cic. Att.* 2, 1. Nostri autem principes digito se caelum putant attingere, si mulli barbati in piscinis sint, qui ad manum accedant. Sic *Auson. Idyll.* 8. *in f.* Tunc ero bis consul, tunc tangam vertice caelum. [Et *Ov. Met.* 14, 844. caelum accepisse fatebor. *F.*] ℙ *De caelo delapsus*, aut *missus* dicitur eximiis virtutibus praeditus vir, et animi veluti caelestis. *Cic. Man.* 14. Omnes quidem Cn. Pompejum, sicut aliquem non ex hac urbe missum, sed de caelo delapsum intuentur. *Plin.* 26, 3, 7. Universum prope hominum genus circumegit in se, non alio modo, quam si caelo emissus advenisset. *Just.* 5, 4. Hunc quasi de caelo missum, et ut ipsam victoriam contuentur. ℙ *Caelo missus* aliquando dicitur, qui ex improviso adest, (talis enim caelestium adventus esse solet) ut *Lactant.* 1, 11. ex *Minucio Felice* in *Octavio* 22. docet. *Tib.* 1, 3, 89. Tunc veniam subito, ne quisquam nunciet ante, Sed videar caelo missus adesse tibi. Adde *Min. Fel. loc. cit.* et *Tert. Apol.* 10. ℙ *Miscere caelum et terram*, V. MISCEO. ℙ *Toto caelo errare*, vehementer errare, *Macr. Sat.* 3, 12. Toto, ut ajunt, caelo errasse Virgilium, cum, etc. ℙ *Quid si nunc caelum ruat?* *τί, εἰ οὐρανὸς ἐμπέσοι;* proverbium est in eos, qui vano timore correpti etiam in tutissimis rebus pavent. *Ter. Heaut.* 4, 3, 41. Quid si redeo ad illos, qui ajunt: Quid si nunc caelum ruat? *Varr.* ap. *Non.* 9, 7. Tanta invasit cupiditas honorum plerisque, ut vel caelum ruere, dummodo magistratum adipiscantur, exoptent. ℙ Aliquando inservit constructioni significanti partem diei. *Nep. Pelop.* 2. Ut vesperascente caelo Thebas possent pervenire. *Hirt. B. Afr.* 11. et 80. Albente caelo. ℙ Saepe sumitur pro aere, seu pro regione aeris. *Lucr.* 4, 132. Constituuntur in hoc caelo, qui dicitur aer. *Plin.* 2, 38, 38. Et hoc caelum appellavere majores, quod alio nomine aera. *Cic. Tusc.* 1, 19. Caelum hoc, in quo nubes, imbres ventique coguntur, quod et humidum et caliginosum est propter exhalationes terrae. *Id. Cat.* 1, 6. Potestne tibi hujus vitae lux, Catilina, aut hujus caeli spiritus esse jucundus? *Id. Att.* 11, 22. Corpore vix sustineo gravitatem hujus caeli. *Id. Div.* 1, 57. Pingue et concretum caelum, cujus aspiratio gravis et pestilens futura est. *Id. Fat.* 4. tenue. Et *ib.* crassum. *Id. Nat. D.* 2, 5. Commoda, quae percipiuntur caeli temperatione. *Virg. G.* 1, 51. varium caeli praediscere morem. *Plin.* 2, 47, 47. Caelum hibernum molliunt favonii. *Id.* 16, 26, 46. austrinum, *h. e.* in quo auster spirat. *Id. ib.* nubilum. *Virg. G.* 1, 260. serenum. *Tac. Agric.* 12. crebris imbribus, ac nebulis foedum. *Plin.* 18, 12, 31. austerum. *Id.* 15, 18, 19. mite. *Suet. Tib.* 69. turbatum. *Stat. Theb.* 1, 455. Tecto caelum prohibere, *h. e.* pluviam. (V. *ib.* 378. et 404.) *Suet. Tib.* 36. grave. *Cic. Div.* 1, 57. salubre. *Flor.* 1, 16. et *Plin.* 18, 26, 62. molle: cui opponitur apud *eund. Flor.* 3, 2. atrox. *Plin.* 24, 6, 19. Ille caeli aer plus proficit, quam, etc. *Virg. A.* 6, 15. *de Daedalo.* Praepetibus pennis ausus se credere caelo. ℙ Caelo committere. *Plin.* 36, 22, 50. Quae ex lapide rubro laesa fuerint, in subterranea structura aptantur utilius: quae restiterint, tutum est vel caelo committere. ℙ *De caelo*, aut *e caelo ici*, aut *tangi*, est fulmine percuti. *Cic. Div.* 1, 10. Summanus e caelo ictus.

Virg. Ecl. 1, 17. De caelo tactae quercus. V. TACTUS ℙ *De caelo servare* est augurum auspicia e caelo captantium. *Cic. Att.* 4, 3. Proscripsit se per omnes dies comitiales de caelo servaturum. ℙ Hinc *aliquid de caelo fieri*, apud *Eund. Div.* 1, 42. est novum aliquid et ominosum in caelo contingere, ex quo auguria peti possint. ℙ *Caelum* pro certo aeris spatio. *Cic. Or.* 1, 39. Cuicumque particulae caeli officeretur, mutari lumina aedium putabat. ℙ Nonnunquam sumitur pro caeli climate, aut regione. *Hor. Ep.* 1, 11, 27. Caelum, non animum mutant, qui trans mare currunt. *Plin.* 8, 54, 80. Hoc animal negatur vivere in alio, quam Aethiopiae, quo gignitur, caelo. *Id.* 17, 2, 2. Caeli cujusque mores. *Flor.* 4, 12. *ad f.* Ipse hominum color ab alio venire caelo fatebatur. ℙ Et pro regione viventium: et opponitur Inferis, ubi sunt mortui. *Virg. A.* 6, 897. Sed falsa ad caelum mittunt insomnia Manes. Ubi *Macr. Somn. Scip.* 1, 3. Caelum hic vivorum regionem vocat, quia sicut Dii nobis, ita nos defunctis superi habemur. ℙ Per similitudinem dicitur de aliis rebus. *Vitr.* 7, 3. Caelum camerae. *Plin.* 11, 37, 49. Cerebrum est proximum caelo capitis. Adde *Flor.* 3, 5. *ad f.* ℙ Scribi potest per *ae*, vel per *oe* diphthongum. Pro prima scriptione stant, qui a *caelando* derivant, in quibus est *Plin.* 2, 4, 3., quod sit stellis veluti caelatum et distinctum; quibus favent *Inscriptiones* bene multae, et *Virg. Carpensis* ap. *Manut.* et *Cellar.* in *Orthogr.* Alteram defendunt, qui a κοῖλον, cavum, deducant: afferuntque et ipsi suas *Inscr.* ap. *Grut.* 115, 10. et 180, 3., etc. Prior videtur praeferenda, [quam confirmat locus *Cic. Verr.* 2, 2, 52. Novus astrologus, qui non tam caeli rationem, quam caelati argenti duceret. *F.* *Doctissimus Voigtländer, quum ab initio hujus operis *coelum* typis exprimi jussisset, id quod nobis etiam probatur, *caelum* in his retinuimus, ne, quem *Forc.* instituisset, verborum ordinem immutaremus.]

CAELUS, i, m. id. ac caelum. *Enn.* ap. *Non.* 3, 44. et apud *Charis.* 1. p. 55. Caelus profundus. *Petr. fragm. Tragur.* 39. *Burm.* Caelus hic, in quo duodecim Dii habitant. Adde *ib.* 45. ℙ In fabulis est pronepos Demogorgonis, nepos Erebi, filius Aetheris, et Diei, Vestae maritus, ex qua Saturnum, Opim, Tethyn, et alios hujusmodi majorum gentium Deos genuit. *Enn.* ap. *Non.* et *Charis. loc. cit.* Saturno, quem Caelu' genit. *Inscr.* ap. *Grut.* 4, 12. Caelus aeternus ℙ Alii Caelo non Vestam, sed Diem uxorem attribuunt, ex quibus Mercurius, et Venus prima nata sit. *Cic. Nat. D.* 3, 22. et 23. et *Serv.* ad *A.* 1, 301. ℙ Alii Caeli parentes statuunt Aetherem et Diem. *Cic. ib.* 17. ℙ Huic traditur Saturnus virilia amputasse, ex quibus in mare delapsis Venus secunda genita est. *Cic. ib.* 13. et *Serv.* ad *A.* 5, 801. ℙ Ex cruore autem et guttis ab illo vulnere manantibus natus est Silenus. *Serv.* ad *Ecl.* 6, 13. ℙ Hic idem *Caelus* neutro genere effertur ab *Hygino praefat. fabular.*

CAEMENTĂ, ae, f. [est illud lateris genus, quod Itali vocant *cantone*, quodque in angulis aedificiorum ponitur, ideoque etiam *caementa angularia* appellatur. Ita recte admodum *J. B. Zannonius*, *Antico marmo scritto di Pozzuoli* p. 38. interpretatur locum *Inscr.* optimae notae apud *Grut.* 207, 2. Caementa (lege *caementas*) struito, quamque (lege *quaeque*) caementa arda pendat P. XV., nive angolaria (lege *angularium*) altiorem == == { facito. *F.*] *Enn.* ap. *Non.* 3, 42. Labant, labuntur saxa, caementae cadunt.

CAEMENTĀRĬUS, ii, m. qui caementa componit, et muros struit. *Hieron. ep.* 53, 6. Agricolae, caementarii, fabri metallorum, lignorumve caesores.

CAEMENTĪCĬUS, et Caementitius, a, um, adj. ex caemento factus. [*Inscr.* ap. *Amaduzz. Anecd. Letter. T.* 2. p. 466. Magistri Lavernis murum caementicium, portam, porticum, templum Bonae Deae pagi decreto faciendum curaverunt, probaruntque. *F.*] *Vitr.* 2, 4. Caementitiae structurae. *Id. ib.* 8. Caementicii parietes. ℙ *Caementicium saxum* idem est ac *caementum*: cui opponitur *saxum quadratum*. *Vitr. ib.* Parietum structurae caementicio, aut quadrato saxo.

CAEMENTUM, ti, n. λατύπη, σκῦρος, οἱ χάλικες, lapis caesus in lapicidinis; item fragmenta, quae ex majoribus saxis exciduntur, ad muros exstruendos, aut farciendos. Differt a *silice*, [qui est lapis multangulus: *F.*] item a *lapide quadrato*, qui arte caesus et quadrangulus est. Est autem a *caedendo*, quasi *caedimentum*. Adhibetur saepe in plurali numero. *Cic. Mil.* 27. In eam insulam materiam, calcem, caementa atque arma convexit. *Liv.* 21, 11. Caementa muri non calce durata erant, sed interlita luto. *Vitr.* 2, 7. Lapicidinae, de quibus quadrata saxa, et caementorum ad aedificia eximuntur copiae. *Id. ib.* 8. et *Plin.* 36, 22, 51. Farcire muros in medio caementis fractis. *Vitr.* 7, 6. Caementa marmorea, sive assulae, quae marmorarii ex operibus dejiciunt. [*Id.* 2, 8. Incerta vero caementa alia super alia sedentia, inter seque implicata, non speciosam, sed firmiorem, quam reticulata, praestant structuram. *F.*] ℙ In singulari numero. *Id.* 8, 7. *s. f.* Caementum de silice frangere. *Id.* 1, 5. *ad f.* Ubi sunt saxa quadrata, sive silex, sive caementum, etc. *Mart.* 9, 77. Non silice duro, structilique caemento. Adde *Plin.* 35, 14, 48.

CAENA. V. COENA.

[CAENALUS, i, m. fortasse a caenando ita cognominatus est. C. Julius Caenalus in *Inscr.* apud *Mur.* 1080, 5. *F.*]

*CAENE, es, f. Καινή, i. e. nova, insulae nomen Siciliae adjacentis, Africam versus. *Plin.* 3, 8. *B. A.*

CAENEUS, i, m. disyll. Καινεύς, vir Thessalicus, Elati filius. Hic primum puella fuit, *Caenis* appellata, quam cum Neptunus compressisset, mercedis loco praecepit, ut quidquid optabat, peteret: illa petiit, ut in virum mutaretur, ne talia deinceps pati posset. Annuit Neptunus, addiditque insuper, ut esset invulnerabilis. Vir factus *Caeneus* dictus est. Sed cum superbia elatus Deos contemneret, juberetque Lapithas, quibus imperabat, per hastam suam jurare, a Jove punitus est. Nam proelio inter Lapithas ac Centauros in nuptiis Pirithoi et Hippodames inito, cum ingentum hostium stragem edidisset, tandem ab ipsis conjectu arborum oppressus est, sed antequam efflaret animam, in avem mutatus. Rem fuse narrat. *Ov. Met.* 12, 189. et seqq. *Serv.* ad 6. *A.* 448. tradit, Caeneum post mortem in feminam rursus transiisse. *Virg. ib.* Et juvenis quondam, nunc femina Caenis, Rursus et in veterem fato revoluta figuram. *Ov. l. c.* Clara decore fuit proles Elateia, Caenis. Et *ib.* 471. Et te, Caeni feram? Et *ib.* 172. Corpore non laeso Perhaebum Caenea vidi. Et *ib.* 531. Maxime vir quondam, sed nunc avis unica, Caeneu.

*CAENI, orum, Thraciae populi, inter Panysum amnem et Pontum Euxinum. *Liv.* 38, 40. *B. A.*

[*CAENĪCUS, a, um, adj. ad Caenos pertinens, Thraciae populos, inter Panysum amnem et Pontum Euxinum, quorum mentio apud *Liv.* 38, 40. *Plin.* 4, 11, 18. Caenica regio. ℙ *Caenici, orum*, sunt incolae illius regionis, qui et Caeni appellantur. *Id. ib. F.* et *B. A.*

CAENĪNA, ae, f. Καινίνη. V. v. seq.

CAENĪNENSIS, e, adj. ad Caeninam pertinens, urbem Latii, a *Plin.* 3, 5, 9. memoratam. Caeninense sacerdotium, de quo mentio fit in *Inscr.* ap. *Grut.* 436, 5. et 484, 6., erat sodalitium sacerdotum Herculis. ℙ *Caeninenses, ium*, sunt Caeninae incolae. *Liv.* 1, 9.

CAENĪNUS, a, um, adj. ad Caeninam urbem pertinens. *Prop.* 4, 10, 7. portas Caeninum Acronta petentem. Et *ib.* 9. Caenina arx.

CAENIS. V. CAENEUS. ℙ [*Caenis, idis*, f. dimin. καινή, nova. Fuit cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 715, 5. Flavia Caenis Viniciae Caenidi filiae. *F.*]

*CAENOPHRURIUM, i, καινὸν φρούριον, Thraciae oppidum, ad Propontidem, Perinthum inter et Byzantium. *Eutrop.* 9, 9. *Vopisc.* in *Aurel.* 35. et *Anton. Itin. B. A.*

*CAENYS, yos, f. ἡ Καινύς, promontorium in extrema Italiae parte, in Bruttiis, exadversum Peloro promontorio. *Plin.* 3, 5. *B. A.*

CAEPĂ, ae, f. et Caepe, n. indeclinab. κρόμμυον, olus hortense notum, cujus plura genera apud Graecos sunt: apud Latinos duo praecipue, *condimentarium* et *capitatum*. Primum *pallacana* dicitur, Graece γήθυον, *gethyon*: est autem paene sine capite, cervicis tantum longae; et ideo totum in fronde; saepiusque resecatur, ut porrum. *Condimentarium* appellatur, quia condiri potest et servari. De eo *Mart.* 3, 77. et putri caepas alece natantes. Alterum genus ideo *capitatum* dicitur, quia in caput extuberat, itidemque in multa genera dividitur. Quae omnia fuse *Plin.* 19, 6, 32. persequitur. *Varr.* ap. *Non.* 3, 67. et *Cels.* 2, 21 et 22. Sinapi, allium, caepa. *Plin. l. c.* Caepas ter fosso solo seri jubent. *Ov. Fast.* 3, 340. hortis eruta caepa. *Colum.* 11, 3. Caeparum thalli. *Pers.* 4, 31. Caepe tunicatum. *Gell.* 20, 8. Pelusiotae caepe non edunt. *Hor. Ep.* 1, 12, 21. seu porrum, et caepe trucidas. *Enn.* ap. *Macr. Sat.* 6, 5. Neque triste quaeritat sinapi, neque caepe moestum, *h. e.* lacrimas ciens. Sic *Lucil.* ap. *Non.* 3, 67. flebile. ℙ Quod autem affertur ab *eodem Non. ib.* ex *Varr. in Eumenidib.*, *Caepam esse et vesci cuminum*: proverbialiter dictum esse, quidam putant, pro *flere et pallere*. Caepa enim gustata lacrimas ciet, ut modo diximus; et cuminum pallorem inducit, teste *Plin.* 19, 6, 32. et 20, 14, 57. ℙ *Caepe* neutrum in genitivo singulari. *Appul. in Medicin.* ap. *Prisc.* 6. p. 681. Caepe succum melle mixtum. Adde *Coel. Aurel. Acut.* 3, 4. ℙ *Caepe* neutrum plurali numero caret, ut *Charis.* 1. p. 23., *Diomed.* 1. p. 314. et *Prisc.* 5. p. 673. docent. Quod vero quidam afferunt ex *Virg. Mor.* 74. et capiti nomen debentia caepe, *Jos. Scal.* legi vult *porra*. Sane hujusmodi positionem in *e* in nominibus neutris pluralis numeri Latini non habent, ut videre est ap. *Prisc. c. de nominat. plurali tertiae declinationis* 7. p. 768. Quod si quis objiciat *cete*, et *Tempe*, Graeca haec sunt, non Latina. ℙ *Charis.* 1. p. 43. declinat hoc *caepe, pi, pi*, etc. Sed hoc non habet adhuc, quod sciam, idoneum Latini scriptoris exemplum. ℙ Allium et caepe apud Aegyptios pro Diis habebantur. *Juven.* 15, 9. et *Plin. l. c.* ℙ Scribitur etiam *cepa*, et *cepe* sine diphthongo. Sed priorem scriptionem frequentius in optimis libris invenies. Confirmant *Dausq.* et *Voss.* in *Etymol.* V. CAEPIO.

CAEPĀRĬA, ae, f. ap. *Marcell. Empir.* 33. est morbus inguinum externus, cujus ipse eo loco remedia docet. Quodnam autem morbi genus sit, videant medici.

CAEPĀRĬUS, ii, m. qui caepas vendit, vel qui caepis delectatur. *Lucil.* ap. *Non.* 3, 67. Lippus edenda acri assidue caepariu' caepa.

CAEPĒTUM, i, n. κρομμυών, locus caepis consitus. Quidam legi putant ap. *Gell.* 20, 8. Caepetum revirescit, et congerminat decedente luna. Alii libri habent *caepe tum*, etc. Sed meliores *caepe enim*. Ita edd. Jenson. 1472. et Brixiae 1485.

CAEPĪCĬUS et Caepitius, ii, m. vel Caepitium, ii, n. caepae caput, vel ipsa caepa. Legitur non semel ap. *Arnob.* 5. *s. in.* Adde *Prisc.* 6. p. 681. ubi docet ex *Capro* veteres et *caepitius*, et *caepitium* dixisse.

CAEPĪNĂ, ae, f. [caepa, aut caepae semen, ipsa caepa sata, ut napina, porrina et rapina, quas voces videsis. Adde, quae hic tradit *Colum.* eadem esse ac illa, quae tradunt *Plin.* 19, 6, 32. et *Pallad.* 3, 24., ubi alter habet *caepa*, alter *caepulla*. *F.*] *Colum.* 11, 3. *ad f.* Caepina non minus debet, quam quater sarriri.

CAEPĬO, onis, m. cognomen Romanum in gente Servilia a caepis colendis impositum, ut plerique eruditi existimant. Quod cum passim per *ae* diphthongum scribatur in lapidib., libris et nummis, teste *Manut.* in *Orthogr.*, satis confirmat scriptionem vocis caepa per diphthongum *ae*. ℙ [*Q. Servilius Caepio avus fuit Luculli pueri. *Cic. de Fin.* 3, 2. ℙ Q. S. Caepio, collega C. Laelii in Consulatu, ejus filius videtur esse, qui sequitur. *Id. Brut.* 43. ℙ Q. Servilius Caepio, fusus a Cimbris, causam dixit, decem annis post reus factus a Cn. Julio Norbano. Damnatus de repetundis post praeturam Galliae ex Consulatu, quem cum Atilio Serrano gessit, Smyrnae vixit. Avaritia stimulatus, templis Tolosanis spoliatis, immensam auri argentique vim confecit. De eo V. *Cic. Or.* 2, 48 et 49. *Brut.* 56 et 62. et *Tusc.* 5, 5. *Liv. Epit.* 67. *Auct. ad Her.* 1, 12 et 14. *Gell.* 3, 9. *Justin.* 32, 3. *Oros.* 5, 15. *B. A.*]

CAEPŪLĂ, ae, f. Quas *Coel. Aurel. Acut.* 3, 4. *ad f.* memorat *caepulas germanas*, putant quidam esse eadem cum bulbis vomitoriis: de quibus V. medicos.

CAEPULLĂ, ae, f. idem ac caepa. *Pallad.* 3, 24. Satureja caepullis mixta seminatur. Hoc etiam mense caepullas seres, etc. Adde 11, 11. ℙ Quidam putant, *caepullam* non caepam simpliciter, sed ejus quoddam genus tantummodo significare. Sed cum quae hoc loco tradit *Pallad.* de caepullis serendis, eadem sint ac illa, quae tradunt *Plin.* 19, 6, 32. et *Colum.* 11, 3. de caepis, manifestum est, caepam et caepullam idem omnino esse. ℙ Ap. *Plin. Valer.* 2, 3. legitur *cibulla*: unde Gallica vox *ciboule*.

[CAEPŪLUS, i, m. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Murat.* 1285, 14. L. Vibius Caepulus. *F.*]

*CAERAESI, orum, populi Germanici, qui una cum Eburonibus et Condrusis inter Belgas numerantur a *Caes. B. G.* 2, 4. *B. A.*

[*CAERĂTEUS, a, um, adj. ad Caeratum pertinens, Cretae urbem, quae et Gnossus dicta est, et cognominem fluvium, qui illam praeterfluebat, cujus mentio est apud. *Call. Hymn. in Dian.* 44. *Virg. Cir.* 113. Carpathium fugiens, et flumina Caeratea, *h. e.* τὸν Καιράτειον ποταμόν. F. et *B. A.*

CAERE, n. indecl. et Caeres, ītis, et ētis, f. Καῖρε et Καίρητα, urbs Tusciae prope Tarquinios, a Pelasgis condita, et primum *Agylla* appellata. (V. AGYLLA.) Mutandi autem nominis occasio fuit hujusmodi. Lydis, qui Tyrrheni dicti sunt, adversus Agyllinos bellum gerentibus, quidam ad urbem propius accessit, nomenque urbis interrogavit: a Thessalo autem e muro responsi loco accepit χαῖρε. Id omen accepere Tyrrheni, captaque urbe, *Chaere* ei nomen fecerunt, et dempta aspiratione *Caere*. [Id narrat *Steph. Byzant.* in V. *Agylla*. *F.*] *Serv.* ad *A.* 8, 597. non Lydos occasione belli, sed Romanos urbi nomen mutasse, scribit. *Liv.* 1, 60. Qui exsulatum Caere in Etruscos abierunt. *Id. ib.* 2. Caere, opulento tum oppido imperitans. *Plin.* 35, 3, 1. Durant picturae et Caere, antiquiores et ipsae. *Virg. l. c.* Est ingens gelidum lucus prope Caeritis amnem. *Id. ib.* 10, 183. Qui Caerete domo, qui sunt Minionis in arvis. Ubi *Serv*: Ac si diceret, *qui sunt domo Carthagine*.

CAEREFŎLĬUM, ii, n. χαιρέφυλλον, oleris ge-

nus, quod et chaerephyllum, et paederota Graeci vocant. Graece inde dictum videtur, quod foliis gaudeat: a χαίρω, gaudeo, et φύλλον, folium: ex quo corrupta voce *caerefolium* Latini dixere. Est autem foliis apii hortensis similibus, radice alba, caule multiplici ramoso et concavo, floribus albis, parvis, quinque foliolis constantibus, semine oblongo et tenui. Radix saporem habet ferme pastinacae. *Plin.* 19, 8, 54. Aequinoctio autumni seruntur coriandrum, anethum, caerefolium, etc. Adde *Pallad.* 3, 24. et 10, 13. et *Appul. Herb.* 104. ☞ Scribitur et *cerefolium.*

CAERES, ĭtis, et ētis, adj. ad Caere oppidum pertinens. *Liv.* 7, 19. Caeritem populum Tarquiniensibus adjunctum fama ferebat. *Val. Max.* 1, 6. *n.* 9. Caerites aquae. *Inscr.* ap. *Grut.* 226, 4. Imp. Caesari Divi F. Augusto Pontif. Maxim. S. P. Q. Caeres. *Liv.* 22, 1. Aquas Caeretes sanguine mixtas fluxisse. Al. leg. *Caerete.* ☞ *Caerites, tum,* absolute sunt Caere oppidi cives. *Liv.* 7, 20. Tum primum Caerites belli terror invasit. Et *ib.* 19. Praedae pars in Caeritum fines avecta. ☞ Caerites primi fuerunt, quos Romani fecerunt municipes, sine jure tamen suffragii. Cum enim bello Gallico Romanorum sacra recepissent, et servassent, concessum est illis praemii loco, ut Civitatis Romanae honorem quidem caperent, sed negotiis tamen et oneribus vacarent, ut *Gell.* docet 16, 13. ☞ Hinc *Caerites tabulae*, in quas censores referri jubebant eos, quos notae causa suffragii jure privabant. Censores enim sic notabant cives, ut senatorem quidem senatu ejicerent; equiti equum publicum adimerent; plebejum vero in Caeritum tabulas referrent, et aerarium facerent, ut per hoc non esset amplius in albo centuriae suae, sed ad hoc esset civis tantum, ut pro capite suo tributi nomine aera penderet. Ita *Ascon. in Divin. Verr.* 3. et *Gell. l. c.* Dictae sunt autem Caerites hujusmodi tabulae, non quod Caeritibus ignominiae fuissent, sed quod suffragii jure privabant. Hinc *Hor. Ep.* 1, 6, 62. Quid deceat, quid non obliti, Caerite cera Digni, remigium vitiosum Ithacensis Ulyssei. ☞ De ipso oppido Caere. V. in ea voce. ☞ Quidam scribunt *Ceres*, sed minus recte.

CAERĒTĀNUS, a, um, adj. ad Caere oppidum pertinens, ut *Caeretanus amnis*, qui ipsum Caere praeterfluit ap. *Plin.* 3, 5, 8. *Caeretanum vinum* ap. *Mart.* 13, 124. ☞ *Caeretani, orum,* sunt ipsi Caerites. *Val. Max.* 1, 1. *n.* 10. ☞ Scribitur et *Ceretanus.*

CAERĪMŌNĬA, ae, f. θρησκεία, sacri ritus, quibus Deum colimus, religio sacrorum. *Cic. Invent.* 2, 53. Religio est, quae superioris cujusdam naturae, quam divinam dicunt, curam caerimoniamque affert. *Id. Balb.* 24. Conficere sacra Cereris summa religione et caerimonia. *Id. Har. resp.* 17. Facere sacrificium incredibili caerimonia. *Id. ib.* 10. Servare solemnia et justa ludorum summa cum caerimonia. *Nep. Them.* 8. Colere sacrarium summa caerimonia. *Plin.* 30, 1, 4. Celebrare magicen multis caerimoniis. *Cic. Rosc. Am.* 39. Polluere caerimoniam legationis, *Id. Tusc.* 1, 12. Caerimoniae sepulcrorum. *Id. Rabir.* 10. Praeesse caerimoniis. *Tac. H.* 4, 83. Caerimoniarum antistes. *Plin.* 37, 7, 28. Habere aliquid in caerimoniis. *Id.* 6, 27, 31. Amnis est in magna caerimonia, *h. e.* in magna religione. *Caesar* ap. *Suet.* in *ejus Vita* 6. Est ergo in genere (*familiae*) et sanctitas regum, qui plurimum inter homines pollent, et caerimonia Deorum, quorum ipsi in potestate sunt reges, *h. e.* religio Deorum. Sic *Id. B. G.* 7, 2. Quo more eorum gravissimae caerimoniae continentur. Et *Tac. A.* 4, 64. Augere caerimoniam alicui loco. Et *Gell.* 4, 9. Cum castitate caerimoniaque adire et revereri aliquid. ☞ Variae ab etymologis afferuntur hujus vocis origines. Alii deducunt a *carendo*, quasi *caremonias,* eo quod observantes careant his rebus, a quibus abstinent, ut est ap. *August. Retract.* 2, 37. Adde *Massur. Sabin.* ap. *Gell.* 4, 9., *Serv. Sulpic.* ap. *Macr. Sat.* 3, 3. et *Isid. Orig.* 6, 19. Alii derivant a *Cerere*, et ejus sacra proprie hoc nomine appellari putant. Alii a *caritate*, teste *Festo.* Alii a *caelo*, quasi *caelimonia.* Alii ab obsoleto *cerus,* hoc est sanctus et bonus. Alii denique ab oppido *Caere*, quod illo Romani bello Gallico omnia sacra sua transtulerint, et Caeritum custodiae commiserint, a quibus postea, devictis Gallis, sancte et cum fide servata receperint. *Val. Max.* 1, 1. *n.* 10. ☞ Scribitur ergo *ceremonia*, *caeremonia* et *caerimonia:* quae postrema scriptio probatur duob. vet. lapidib., quorum alterum *Manut.*, alterum affert *Cellar.* in *Orthogr.* Confirmant *Dausq.* et *Voss.* in *Etymol.* ☞ Duas priores syllabas corripuit *Prudent.* malus fere prosodiae servator, *contra Symmach. praef.* 1, 5. Immansueta suas ut cerimonias Gens pagana Deo sperneret agnito.

CAERIMŌNĬĀLIS, le, adj. ad caerimonias pertinens. *Arnob.* 7. p. 237. O Deorum sublimitas praepotens, quam venerari, quam colere officiis omnibus caerimonialibus debeas.

CAERĬMŌNĬŌSUS, a, um, adj. i. q. caerimonialis. *Ammian.* 22, 15. Per septem caerimoniosos dies, quibus sacerdotes Memphi natales celebrant Apis, *h. e.* dies religiosos.

[CAERĪMŌNĬUM, ii, n. idem ac caerimonia. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 342. *n.* 524. Flaviae Ammiae sacerdoti Cereris ob honorem Caerimoniorum honestissime praebitorum decreto ordinis. *Murat.* 164, 1. eandem affert, et *cerimoniorum* legit, ideo reprehensus a *Gallettio*, *Capena* p. 9., qui legit ibid. *caeremoniorum. F.*]

CAERĬTES, um, V. CAERES.

CAERŬLANS, antis, part. ab inus. *caerulo,* caeruleum colorem referens. *Fulg. Mythol.* 1. Musa caerulanti peplo circumdata.

CAERŬLEATUS, a, um, adj. caeruleo colore obductus. *Vell.* 2, 83. Plancus cum caeruleatus et nudus, caputque redimitus arundine [et caudam trahens, genibus innixus Glaucum saltasset in convivio, *h. e.* colore caeruleo obductus, quali putabantur esse Dii marini. *F.*]

CAERŬLEUM, i, n. κυανός, genus coloris caerulei intensioris admixtis aureis maculis. Duplex est, nativum et facticium. *Nativum* est arena, seu lapis sabulo, arenaeve durae similis. Ejus tria genera antiquitus fuere: Aegyptium, quod maxime probatur; Scythicum, quod facile diluitur, cumque teritur, in quatuor colores mutatur, binos candidiores plus minusve ex caeruleo tenui, binos magis minusve nigros ex caeruleo crasso. Tertium genus est Cyprium, quod Scythico praefertur. *Facticium* multas habet species, de quibus non est hoc loco dicere. Plura V. apud *Plin.* 33, 13, 57. ☞ Ejus temperandi rationem docet *Vitr.* 7, 11.

CAERŬLEUS et Caerŭlus, a, um, adj. κυάνεος. *Color caeruleus* (Graece κυανός) est color coeli, cum serenum est, quasi *caeluleus;* item maris, quod sereni coeli colorem repraesentat. *Enn.* ap. *Cic. Div.* 1, 20. Coeli caerula templa. *Ov. Met.* 14, 814. Tollere aliquem in caerula coeli. *Cic. fragm.* ap. *Non.* 2, 717. Mare caeruleum. *Id. N. D.* 1, 30. Caerulei oculi Neptuni. *Catull.* 64, 7. Caerula aequora. *Ov. Her.* 16, 104. Caerulea via, *h. e.* navigatio. *Juven.* 2, 97. vestis. *Suet. Aug.* 25. Caeruleum vexillum. *Ov. Met.* 3, 38. Caeruleus serpens. *Prop.* 2, 14, 27. Tingere tempora fuco caeruleo. *Plin.* 22, 21, 29. Caeruleus flos heliotropii, *h. e.* ejus plantae, quam recentiores herbarii *herbam cancri* appellant, ut *Harduin.* hic docet. *Id.* 37, 9, 51. Gemma splendoris caerulei. ☞ *Caeruleum, i,* absolute, V. in voce praeced. ☞ *Caerulei* dicuntur Germani ab *Hor. Epod.* 16, 7., et Britanni ab iis oriundi a *Mart.* 11, 54. propter oculos caeruleos, quibus eae nationes (sicut et flava coma) ab aliis velut peculiari nota distinguuntur, teste *Tac. G.* 4. ☞ *Caerula* neut. plural. sunt ipsa maria (subaudi *freta*, aut *aequora*). *Virg. A.* 8, 622. fluctu spumabant caerula cano. *Id. ib.* 4, 583. torquent spumas, et caerula verrunt. Adde *Stat. Th.* 3, 250. ☞ Hinc ipsi Dii maris *caerulei* dicuntur, et quae ad ipsos pertinent. *Ov. Met.* 2, 8. Caeruleos habet unda Deos, Tritona canorum. Proteaque ambiguum. *Prop.* 3, 5, 16. Caeruleus Deus, *h. e.* Neptunus. *Ov. Her.* 9, 14. Caerulus Nereus. *Prop.* 2, 7, 53. caerula mater, *h. e.* Thetis. *Ov. Her.* 7, 50. Caeruleis Triton per mare curret equis. *Virg. A.* 5, 819. Caeruleus currus Neptuni. ☞ Amnes quoque. *Virg. A.* 8, 64. Tibris caeruleus. *Ov. A. Am.* 1, 224. Coma caerula Tigridis. ☞ Item naves, quae ex aqua contrahere colorem quodammodo videntur. *Ov. Fast.* 2, 112. Spargitur impulsa caerula puppis aqua. ☞ Plures sunt caerulei coloris gradus, prout aut dilutior, aut intensior est. Cum mari aut fluminibus tribuitur, plerumque de intensiore intelligendus est, et ad fuscum, seu nigrum accedente, qualem aquae praesertim cum altiores sunt, prae se ferunt. Hinc *Serv.* illud *Virg. A.* 8, 64. Caeruleus Tibris; exponit *altus, profundus.* [*Eodem modo dictum, quo *flavus;* quem e regione, quam percurrit, colorem *Tiberis* accipit et propter lene fluminis agmen ita auget, ut quasi solenni hoc epitheto a Romanis ornetur.] Et ad illud *ib.* 5, 123. Scyllaque Cloanthus Caerulea; aut nigra, inquit, aut alta carina: omne enim altum nigrum est. ☞ Frigida etiam *caerulea* dicuntur, scil. fusca, quia lux calida videtur, et a calidis fere proficisci. *Virg. G.* 1, 135. *de zonis frigidis.* Quem circum extremae dextra laevaque feruntur Caerulea glacie concretae, atque imbribus atris. Ubi *Serv. caerulea* frigore scilicet, quia ipse color frigori convenit. [*Non de frigore cogitandum, sed *caerulea* ideo glacies dicitur, quod e longinquo caerulei coloris ad album dilutioris adspectum praebet.] *Val. Fl.* 7, 563. Nix et caerulei Boreae ferus horror. ☞ Hinc saepe *caeruleus* pro fusco aut nigro ponitur. *Virg. A.* 3, 63. stant Manibus arae Caeruleis moestae vittis, atraque cupresso. *Serv.* hic ex *Catone* docet, feminas olim in luctu, purpurea veste deposita, caeruleam sumpsisse. *Ov. Fast.* 4, 446. Equi caerulei Plutonis. *In Cenotaph. Pisano L. Caesaris.* Bos et ovis atri infulis caeruleis infulati Diis Manibus ejus mactentur. *Tibull.* 3, 4, 18. Jam nox caeruleas laverat amne rotas. *Stat. Th.* 2, 528. Nox et caeruleam terris infuderat umbram. *Id. Silv.* 1, 6, 85. Nox caerula. *Albinov.* ad *Liv.* 1, 93. Caerulea mors. *Virg. A.* 3, 194. Caeruleus imber. ☞ Huc referri possunt etiam illa *Virg. A.* 6, 410. Caerulea puppis Charontis (nam *v.* 303. *ferrugineam* dixerat). Et *G.* 4, 482. Caerulei angues Eumenidum. Et *Ov. Met.* 14, 45. Velamina caerula. Et *Juven.* 14, 128. Mucida caerulei panis consumere frusta, *h, e.* jam nigricantis. Adde *Val. Fl.* 3, 400. ☞ *Caeruleus* color dilutus ad album, aut subviridem prope accedit. Hac ratione intelligi possunt, quae subjiciuntur. *Prop.* 4, 2, 43. Caeruleus cucumis. *Ov. Met.* 11, 158. Caerula quercus. *Id. A. Am.* 2, 518. Caerula quot baccas Pallados arbor habet. (Adde *Plin.* 15, 30, 39.) *Manil.* 5, 26. Caeruleum foliis, viridemque in gramine collem Conserere. *Enn.* ap. *Macr. Sat.* 6, 3. campi caerula, laetaque prata. ☞ Huc referri possunt et illa *Virg. A.* 8, 622. cum caerula nubes Solis inardescit radiis, longeque refulget. Et *Manil.* 1, 399. Caeruleus vultus Caniculae, *h. e.* pallidior, cum a sole longius distat. ☞ *Cornel. Fronto* discrimen statuit inter *caerulum* et *caeruleum*, ut illud sit naturae color, hoc naturam fingat. Sed falsum id esse, ex allatis exemplis satis constat. Illud verius, utrumque idem omnino significare, sed *caerulum,* a poetis tantummodo (quibus adde *Appul.* qui poeticis floribus passim stilum aspergit), *caeruleum* etiam a prosae scriptoribus adhiberi.

CAESĂ, ae, f. id. ac caesio, seu ictus caesim inflictus: sicut *puncta, ae*, est ictus punctim illatus. *Veg. Milit.* 1, 12. Caesa quovis impetu veniat, non frequenter interficit: at puncta duas uncias adacta, mortalis est. Deinde dum caesa infertur, brachium dextrum latusque nudatur: puncta autem tecto corpore infertur. Haec *Veg.*, qui tamen non est imitandus. ☞ *Caesa et porrecta* quid sint, V. in CAESUS, a, um. ☞ *Ruta caesa*, V. in RUTA. ☞ *Caesa*, teli genus. V. GAESUM. Sic enim scribendum. ☞ *Caesa* et *Caesai*, hoc est elephas. V. in CAESAR. ☞ *Caesa*, *orum*, hoc est commata, incisa. V. in CAESUS, a, um.

*CAESĀNI, orum, populi Arabiae Felicis. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

CAESĂPON, i, n. genus lactucae in arvis nascentis, cujus folia trita, et cum polenta illita ulceribus medentur. *Plin.* 1. *in ind. libri* 20. *n.* 25. et 20, 7, 25., ubi docet a Graecis hanc appellationem ductam esse. ☞ Quidam legunt *aesapon.* Sed utriusque vocis origo aeque ignota est.

CAESAR, ăris, m. Καῖσαρ, cognomen Romanum in gente Julia. Qui primus ita est cognominatus, dictus est, quod caeso mortuae matris utero natus fuerit, ut *Plin.* 7, 9, 7. et *Non.* 19, 1. docent: vel a caesarie, cum qua e matris ventre prodierit, ut est apud *Fest.:* vel quod manu sua elephantum occiderit, qui Poenorum, vel Maurorum lingua *Caesar* (apud *Spart. Ael. Vero* 2. alii legunt *caesa*, alii *caesai*) dicitur, ut tradit *Serv.* ad *A.* 1, 290.: vel denique quod oculis caesiis, et ultra humanum modum viguerit, quod addit *Spart. l. c.*, postquam alias quoque illas opiniones retulit, quae modo dictae sunt. Sed postremum hoc etymon rejicitur a *Voss.* in *Etym.* in *Caesones.* Primum autem ceteris praeferendum videtur propter auctoritatem *Plinii.* [*Cf. *Döderl. synon. et etym. lat.* 3, 17. qui recte originationem, quam *Plin.* laudat, ad nugas Gramm. rejicit.] ☞ *Serv.* ad *A.* 11, 743. tradit, vocem *caesar* Gallica lingua significare *dimitte.* Narrat enim, cum C. Jul. Caesar in Gallia dimicaret, et ab hoste raptus, equo ejus portaretur, occurrisse quendam ex hostibus, qui eum noverat, et insultantem clamasse *caesar, caesar:* quo factum esse, ut ille dimitteretur. Hanc historiam ex ipsius Caesaris ephemeride traxisse se affirmat. ☞ In familia Caesarum clarissimus fuit *C. Julius Caesar* C. Julii Caesaris, et Aureliae filiae Aurelii Cottae filius, qui democraticum Romani imperii statum in monarchicum mutavit, et ad se transtulit. Nam devictis Germanis, Gallis Britannisque, et Romanae reipublicae additis, arma vertit in Pompejum, qui senatus partes tutabatur. Quo in bello pulsis Roma in Graeciam usque hostibus, et omnino devictis, rerum omnium potitus est. Sed non longo post tempore a conjuratis in curia impetitus, et tribus ac viginti vulneribus confossus, Idib. Mart. infeliciter exstinctus est. Ab eo *Caesares* postea appellati sunt imperatores Romani, ut *Augusti* ab Augusto. Sed aliquando haec nomina separata sunt, ita ut *Augustus* esset, qui imperabat, *Caesar* vero, qui futurus erat in imperio successor. Primus qui hac ratione *Caesar* factus sit, fuit L. Aelius Verus ab Hadriano in spem successionis adscitus, ut est apud *Spartian. Ael. Vero* 1. et *Aur. Vict. Caes.* 13. *in f.* ☞ Fuit vero C. Jul. Caesar non modo belli, sed etiam domi laude ingenii clarissimus, optimus orator, poeta etiam valde bonus. Sed orationes omnes et poemata injuria temporum interciderunt. Satis tamen ostendunt, quam fuerit in scribendo felix, et Latine sciens, quae adhuc supersunt Commentaria de bellis a se gestis Gallico, et Civili, in quibus et sermonis nitorem lucidissimum, et rerum mirabilem perspicuitatem

nemo satis pro dignitate unquam laudaverit. V. *Cic. Brut.* 72. et 75., *Suet. Caes.* 55. et 56. et *Solin.* 1. ℙ In antiquis aliquot monumentis scriptum legitur *Caisar*, *ai* pro *ae* diphthongo adhibita: cujus rei plura exempla *Dausq.* in *Orthogr.* 2, 5. congessit. In quo Latini Graecos secuti sunt, quorum diphthongus *αι* eundem habet sonum. De hac scribendi ratione disserit etiam *Quint.* 1, 7., et a veteribus Latinis saepissime usurpatam dicit. V. *Noris. dissertat. in Cenotaph. Pisan.* 5. ℙ [*A septem Caesaribus*, et *a septem Caesares* fuit vicus Romae ita fortasse appellatus, quia ibi septem Caesarum statuae erant. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 245. Negotiator vinarius a septem Caesaribus. Alia *ib.* L. Domitio Agathemero Paridis Lib. a septem Caesares argentario, coactori. *F.*]

CAESĂRAUGUSTĀ, ae, f. urbs Hispaniae Tarraconensis ad Iberum fluvium, antea Salduba dicta, colonia Romanorum, ab Octavio Caesare Augusto sic appellata. Patria fuit *Prudentii* poetae Christiani, qui ejus meminit *περὶ στεφ.* 4, 53. Tu decem sanctos reveheś et octo, Caesaraugusta studiosa Christi. Adde *Plin.* 3, 3, 4. ℙ In nummis apud *Vaillant. Numism. Impp. in Colon.* saepe legitur C. C. A., *h. e.* Colonia Caesarea Augusta. *Auson. ep.* 24, 88. Caesareae Augustae domus est.

CAESĂRAUGUSTĀNUS, a, um, adj. ad Caesaraugustam pertinens, ut *Caesaraugustanus conventus* ap. *Plin.* 3, 3, 4.

[*CAESĂRĒĂ, ae, f. *Καισάρεια*, nomen urbis in Palaestina, quae et *Turris Stratonis* et *Apollonia*, in Samaria fuit, urbs post Hierosolyma primaria. Postmodum metropolis Palaestinae facta est, nomine *coloniae Romanae* honorata, eo quod Vespasiani copias humaniter exceperit. *Plin.* 5, 13, 14. ℙ Alia fuit in Trachonitide vel Panea, dicta et *Caesarea Philippi*. *Plin.* 5, 15, 15. et *ib.* 18, 16. ℙ Alia, in Mauritania Caesariensi, prius Iol denominata. *Plin.* 5, 2, 1., *Mela* 1, 6., nunc *Algeri* vel, ut alii putant, *Ser-Sel*. ℙ Alia, in Armenia Minore. *Plin.* 6, 9, 10. ℙ Alia, in Cappadocia. *Id.* 6, 3, 3., *Eutr.* 7, 6. ℙ Alia, in Cilicia. *Plin.* 5, 27, 22. *ed. Hard.* ℙ Alia, in Pisidia, dicta etiam Antiochia. *Plin.* 5, 27, 24. ℙ Caesarea etiam dicta est Norba urbs Lusitaniae, quae *Colonia Norbensis Caesariana* audit *Plin.* 4, 22, 35. ℙ Fuit et insulae nomen inter Britanniam Galliamque, hodie *Jersey*. *Anton. Itin.* *F.* et *B. A.*]

CAESĂRĒUS, a, um, adj. ad Caesares pertinens. *Ov. Met.* 1, 201. Sanguine Caesareo Romanum exstinguere nomen. *Id. Pont.* 2, 1, 17. Caesarea mens. Et *ib.* 8, 13. Caesarei vultus. *Id. Trist.* 1, 1, 70. Caesarea domus. *Stat. Silv.* 1, 1, 85. Caesareum forum, *h. e.* a Jul. Caesare Romae exstructum. *Mart. Spect.* 1. amphitheatrum. *Id.* 1, 7. Caesarei leones, *h. e.* a Domitiano in arena exhibiti. ℙ *Caesareum*, *i*, n. id. est q. Augusteum, hoc est aedes sacra in honorem Caesaris [Augusti primum constructa, deinde aliorum etiam imperatorum, qui eidem successerunt. Hujusmodi aedes seu templum cum Romae, tum in coloniis et municipiis fuit, in quo omnium imperatorum, qui in Divorum numerum adscripti fuerant, statuas aut imagines, quas Itali *busti* dicunt, fuisse probat *Marin. Frat. Arv.* p. 384. V. DIVUS. *Suet. Galb.* 1. Tacta de coelo Caesarum aede, capita omnibus simul statuis deciderunt; Augusti etiam sceptrum e manibus excussum est. *Id. Cal.* 60. Ut quidam senatores abolendam Caesarum memoriam ac diruenda templa, censuerint. *Inscr.* ap. *De vita*, *Antiq. Benevent.* p. 264. P. Veidius P. F. Pollio Caesareum Caesari Augusto et Coloniae Beneventanai. Alia *Hispan.* ap. *Mur.* 134, 1. Cornelius Bassus Caesareum D. S. F. Alia ab *eod. Marin. ib.* relata et a *Jo. Labusio*, *Certitude de la science des antiquités* p. 70. suppleta. *Nomina eorum* qui *pecuniam* contulerunt in *Caesareum faciundum*. F.] ℙ Legitur etiam *caesarius* in *fragm. marmor.* ap. *Grut.* 41, 10.

CAESĂRĬĀNUS, a, um, adj. id. q. Caesareus. *Cic. Att.* 16, 10. Caesariana celeritate uti, *h. e.* Julii Caesaris. *Cleric.* et *Gron.* leg. *Caesarina*. *Nep. Att.* 7. Caesarianum bellum. *Mart.* 8, 1. Pallas Caesariana, *h. e.* a Domitiano culta. *Id.* 9, 80. Sed domini mores Caesarianus habet, *h. e.* aulici et servi Domitiani. ℙ [*Caesarianus* id. est ac imperatorius. *Vopiscus* in *Carin. init.* narrat, Carum imp. in orientem profectum reliquisse in occidente filium Carum *imperio Caesariano*, *ea lege, ut omnia faceret, quae Augusti faciunt*. *F.*] ℙ *Caesariani*, *orum*, dicuntur, qui bello civili Julii Caesaris et Pompeji, illius partes contra hunc defendebant. *Hirt. B. Afr.* 13. Equites ita condensaverant, ut procul Caesariani pedestres copias arbitrarentur. *Flor.* 4, 2. Eoque acrior Caesarianorum impetus fuit. ℙ Sunt etiam *Caesariani*, [qui et *Caesarienses* et *Catholiciani* vocantur, officiales procuratoris Caesaris,] [ap. *Forc.* erat: *Principis*. *F.*] qui in provinciis sunt et aliquam earum habent administrationem. Horum mentio est in *Cod. Justin.* 10, 1, 5. et 7. in *Cod. Theod.* 10. *tit.* 7. qui est *De Caesarianis*. ℙ *Caesarianas orationes* appellat *Serv.* ad *G.* 2, 131. eas, in quibus Cicero C. Caesarem impense laudat, ut sunt pro Marcello, pro Dejotaro, de Provinciis consularibus. ℙ *Caesarianum*, *i*, ap. *Cels.* 6, 6. *n.* 27. est nomen collyrii. ℙ *Serv.* ad *A.* 1, 181. monet, etiam *Caesareanus* scribi posse (quemadmodum *Cerealis* et *Cerialis*, *Caesareus* et *Caesarius*) judice euphonia. ℙ Colonia Norb. Caesariana. V. CAESAREA.

CAESĂRĬĀTUS, a, um, adj. comatus, *κομήτης*. *Pl. Mil.* 3, 1, 173. Miles usque caesariatus. ℙ Translate. *Appul. de Mundo.* Vides viridantibus comis caesariatam esse terram. *Tert. Pall.* 4. Numidae etiam equis caesariati, *h. e.* qui capiti aut galeae equinas jubas impositas gestabant, juxta illud *Virg. A.* 10, 869. Aere caput fulgens, cristaque hirsutus equina.

CAESĂRĬENSIS, e, adj. ad Caesarem pertinens. *Tac. H.* 2, 58. et 59. Mauritania Caesariensis. *Ulp. Dig.* 50, 15, 1. Colonia Caesariensis in Palaestina. ℙ *Caesarienses*, *ium*, Caesareae incolae. *Paul. Dig. l. c. l.* 8., cui adde *Plin.* 5, 29, 31.

CAESĂRĬES, ei, f. *κόμη*, coma. *Pl. Mil.* 1, 1, 64. Caesaries quam decet! *Liv.* 28, 35. Promissa caesaries. *Hor. Od.* 1, 15, 14. Pectere caesariem. *Juven.* 13, 165. Flava caesaries. *Ov. Met.* 10, 139. horrida. *Virg. A.* 1, 590. decora. ℙ Dicta est a *caedendo*, ideoque de viris tantum dici volunt *Serv.* ad *A.* 1, 594. et *Isid. Orig.* 11, 1., qui in feminis caedi ac tonderi non solet; atque in eo distingui a *coma*, quae viris feminisque communis sit. Sed et de feminis usurpatam legimus. *Virg. G.* 4, 337. *de Nymphis.* Caesariem effusae nitidam per candida colla. *Ov. Am.* 3, 1, 31. et movit pictis innexa cothurnis Densum caesarie terque, quaterque caput. (Adde *Met.* 4, 491.) *Catull.* 66, 8. E Bereniceo vertice caesariem. ℙ Transfertur etiam ad barbam. *Ov. Met.* 15, 656. Caesariem longae dextra deducere barbae. [*cf. de voc. etym. *Döderl. l. l.* 3, 17. qui ad *caeruleus* refert, coll. Gr. *κυάνεος*.] ℙ [De canibus etiam usurpat *Grat. Cyneg.* 272. Discretaque collo Caesaries, non pexa nimis, non frigoris illa Impatiens. *F.*]

CAESĂRĪNUS, a, um. V. CAESARIANUS.

*CAESĂRĬO, onis, Julii Caesaris ex Cleopatra filius, jussu Augusti occisus. *Suet. Aug.* 17. Adde *eund. Caes.* 52. *B. A.*

*CAESĂROBRĪCENSES, ium, Lusitaniae populi. *Plin.* 4, 22. *B. A.*

*CAESĂROMĂGUS, Galliae Belgicae oppidum. V. BRATUSPANTIUM. ℙ Fuit et Caesaromagus Britanniae oppidum. *Anton. Itin.* *B. A.*

CAESĒNAS, atis, omn. gen. adj. ad Caesenam pertinens, urbem Senonum in Gallia Cispadana ad Sapin fluvium, nunc *Cesena*, cujus *Plin.* 3, 15, 20. meminit. *Id.* 14, 6, 8. *n.* 5. Caesenatia vina.

*CAESĬA SYLVA in Germania fuit, partim in Clivensi Ducatu, partim in Westphalia, inter Vesaliam et Koesfeldum interjecta. Pars fuit magnae illius Hercyniae. Haec *Cluverius*. *Tac. Ann.* 1, 50. *B. A.*

CAESĬCĬUS, a, um, adj. *Pl. Epid.* 2, 2, 46. Tunicam rallam, tunicam spissam, linteolum caesicium. *Non.* 14, 17. exponit purum, candidum, a *caedendo*, quod ita ad candorem perveniat, vel quod oras circumcisas habeat. [At fortasse *caesicius* est, cui villi sunt tonsi, ut *Virg. G.* 4, 377. Tonsisque ferunt mantelia villis. *F.* *Cf. quae egregie in hanc rem disputata sunt a *Döderl. l. l.* 3, 17.] ℙ Scribitur et *caesitius*.

CAESIM, adv. *τμητικῶς*, *τμήδην*, significat caedendo, sicut *punctim* pungendo. *Liv.* 22, 46. Hispano punctim magis, quam caesim, assueto petere hostem. (Adde 7, 10.) *Suet. Cal.* 58. Gladio caesim percutere aliquem. *Colum.* 4, 25. Caesim vitem ictu falcis petere. [*Veg. Milit.* 1, 12. docet, Romanos in proeliis non caesim, sed punctim ferire solitos fuisse. *F.*] ℙ Translate *caesim dicere* est idem ac incisim, hoc est per incisa loqui, sicut *membratim* per membra, ut in illo *Cic. Or.* 1, 8. Quid porro tam regium, tam liberale, tam munificum, quam opem ferre supplicibus, excitare afflictos, dare salutem, liberare periculis, retinere homines in civitate? *Id. Or.* 67. Membratim adhuc; deinde caesim diximus. *Quint.* 9, 4. *ad f.* Ubicumque acriter erit et instanter pugnaciterque dicendum, membratim caesimque dicemus.

CAESĬO, onis, f. *ἐκτομή*, caesura. *Colum.* 4, 33. Castanea post quinquennium caesa more salicti recreatur, atque in palum formata fere usque in alteram caesionem perennat. ℙ [Est etiam idem ac caedes, verberatio. *Tert. Apol.* 39. Inde disceditur non in catervas caesionum, neque in classes discursationum, nec in eruptiones lasciviarum, sed ad eandem curam modestiae ac pudicitiae. Huc spectat locus *Suet. Ner.* 26. Redeuntes a coena verberare, ac repugnantes vulnerare, cloacisque demergere assueverat. *F.*]

CAESĬTĬUS. V. CAESICIUS.

CAESĬUS, a, um, adj. *γλαυκός*, qui colore est subviridi, seu glauco, qualis est in mari, et in oculis felium ac leonum; habetque aliquid de caeruleo dilutiore: quasi *coelius*, ut *Nigid.* ait ap. *Gell.* 2, 26., quia ad coeli colorem accedit. Dicitur de oculis, et de iis, qui hujusmodi oculos habent. *Cic. N. D.* 1, 30. Caesii oculi Minervae, caerulei Neptuni. *γλαυκῶπις Ἀθήνη*. *Ter. Heaut.* 5, 5, 18. Rufa virgo, caesia, sparso ore, adunco naso. *Catull.* 45, 7. Leo caesius. Adde *Ter. He*[...] 3, 4, 26. et *Auct. ad Her.* 4, 49. *ad f.* ℙ Habe[...] superlativum *caesissimus*, sed caret comparativ[...] teste *Varr. L. L.* 7, 39. ℙ Est etiam nomen prop[...] Romanum, ductum ab oculis caesiis, ut M. Cae[...]sius, Sex. Caesius, *Cic. Verr.* 2, 1, 50. et *Flac*[...] 28. Sic in *Inscr.* ap. *Grut.* 535, 1. M. Caesio I[...] F. Mutilo, etc. ℙ Scribitur et *coesius*.

CAESO, ōnis, m. praenomen Romanum, ei pri[...]mum impositum, qui e caeso mortuae matris uter[...] natus est, ut *Plin.* 7, 9, 7. *Festus* docent. Fui[...] proprium gentis Fabiae, ut Caeso Fabius ap. *Liv.* 2, 43. et 48., Caeso Quintius 3, 11. In veteribu[...] *Inscr.* per K. scribi solet. V. in f. vocis CALU[...]MNIA. ℙ [Deinde, ut etiam cetera praenomina minus obvia, cognomen evasit. Hinc *Inscr.* ap. *Grut.* 105, 12. C. Cornelius C. F. C. N. Gal. Caeso. *F.* ℙ *Kaeso* passim ap. *Liv.* scribit *Drakenb.*, no[...] *Caeso*. *B. A.*]

*CAESŌNĬA, ae, Caligulae Imperatoris uxor luxuriae ac lasciviae perditae mulier. *Suet. Cal.* 25. 50 et 59. *Plin.* 7, 5. *Juven. sat.* 6, 615. *Pers. sat.* 6, 47. *B. A.*

CAESŌNĬĀNUS, a, um, adj. ad Caesonium pertinens. Est autem *Caesonius* Romanum nomen. *Colum.* 1, 4. Caesonianum praeceptum, *h. e.* cujusdam Caesonii, qui de re rustica scripsit.

*CAESŌNĪNUS, i, cognomen fuit Pisonum, antequam Frugi dicerentur. *Cic. post Red. in Sen.* *Pis.* 6, 6. *extr.* et *Prov. cons.* 4. ubi est L. Piso[...] is, qui cum A. Gabinio Consul fuit. Sed MSS. et edd. plures habent *Caesonius*, analogia sic, ut videtur, postulante. *B. A.*

CAESOR, oris, m. qui caedit. *Hieron. ep.* 53. *n.* 6. Caementarii, fabri metallorum, lignorumve caesores, *ὑλοτόμοι*. Agnoscit hanc vocem etiam *Val. Prob. in Cathol.* p. 1458.

CAESPES, ĭtis, m. *χορτόπλινθος*, terra in modum lateris caesa cum herba, ut *Festus* exponit, sicut *gleba* terrae pars est sine herba. Etymon vocis V. infra. *Cic. Caecin.* 21. Non esse arma caespites, neque glebas. ℙ Caespitum usus erat in exstruendis aris, tegendis tumulis, aggeribus aut subito tribunali castrensi faciendo, tuguriis et mapalibus erigendis aut contegendis. *Ov. Trist.* 5, 5, 9. Araque gramineo viridis de caespite fiat. *Hor. Od.* 3, 8, 2. Quid velint flores et acerra turis Plena, miraris, positusque carbo in Caespite viro, *h. e.* cum viridi vivaque herba exciso. *Juven.* 12, 2. festus promissa Deis animalia caespes Exspectat. *Serv.* ad illud *A.* 12, 118. *et Diis communibus aras gramineas*, docet Romani moris fuisse, caespitem arae superimponere et ita sacrificare. *Virg. A.* 3, 304. Hectoreum ad tumulum, viridi quidem caespite inanem etc. *Tac. A.* 1, 62. Exstruendo tumulo caespitem ponere (Adde *Germ.* 27.) *Id. ib.* 1, 18. Congerere caespites. Et *ib.* 19. aggerere. Et *ib.* 65. excidere. *Plin. Pan.* 56. Tribunal viridi caespite exstructum. *Virg. Ecl.* 1, 69. Pauperis et tuguri congestum caespite culmen. *Sen. ep.* 8. Domum utrum caespes erexerit, an varius lapis gentis alienae, nihil interest. *Horatii* quoque illud huc pertinere videtur *Od.* 2, 15, 17. Nec fortuitum spernere caespitem, *h. e.* tugurium, quod forte alicui ad habitandum contigisset. ℙ [*Caespes argenteus* est ille ornatus arae, sive foculo superpositus ex argento, ita appellatus, quod in similitudinem vivi caespitis erat effictus. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 584. In foculo argenteo caespiti ornato. ℙ *Caespes* est etiam pro ipsa ara. *Appul. Flor. n.* 1. Caespes libamine fumigatus. *Prud. περὶ στεφ.* 10, 186. quas ad aras praecipis, Vervece caespes fumet ut caespes meus? *F.*] ℙ Interdum ponitur pro ipsa terra herbosa non excisa, in agro aut campo. *Virg. A.* 11, 565. atque hastam cum virgine victor Gramineo donum Triviae de caespite vellit. *Petr. Sat.* 120. Non haec autumno tellus viret, aut alit herbas Caespite lactus ager. *Plin.* 17, 4, 3. Subest arena tenuissimo caespitum corio. *Id.* 16, 31, 56. Oleae et cupressis radices per summa caespitum, *h. e.* in summa terra adrepunt. ℙ Pro tellure. *Avien. Perieg.* 227. Caespite Paphiaco prodit saxosa Charambis. Et *ib.* 388. Istius extenti sola caespitis undique sulcant Gentes innumerae, quae sparsae litore longo, etc. ℙ Per similitudinem dicitur alicujus rei globus. *Plin.* 17, 21, 35. *n.* 1. Hoc vocatur in vite gemma, cum ibi caespitem fecit. ℙ Sumitur etiam pro complexu unius, aut plurium herbarum, aut virgultorum. *Plin.* 21, 7, 20. Saliunca herba verius, quam flos, densa veluti manu pressa; breviterque caespes sui generis. ℙ Scribitur et *cespes* sine diphthongo. Sed quia *Festus* a *caedendo* deducere videtur, potiorem diphthongum putat *Cellar. in Orthogr.*, a quo stare videtur etiam *Dausq.* [Ceterum *Marin. Frat. Arv.* p. 585. contendit auctoritate veter. lapidum scribendum esse *cespes*, quae vox videtur esse pro *cepses* ab inusit. *cepo* pro *capio*. Addit etiam verba *cudo*, *caedo*, *cedo* et *cudo* ejusdem esse originis, a Graeco nempe *κέω*. *F.*]

CAESPĬTĀTOR, oris, m. *Serv.* ad illud *A.* 11,

71. suffuso revolutus equo: *suffuso*, inquit, caıro, nam suffusi equi dicuntur, quos vulgo *caepitatores* vocant. [Sed alii leg. apud *Virg. l. c.* *uffosso. F.*]

CAESPITICIUS, a, um, adj. ex caespite factus. *Vopisc. Prob.* 10. Caespiticium tribunal. *Capitol.* *n Pio* 5. Murus cespiticius.

CAESPOSUS, a, um, adj. densis herbis et caepite abundans. *Colum.* 10, 130. veteres caesposo itore Cumae. Al. leg. *caeposo*, *h. e.* caepis abunante. [*Scal. ad *Virg. Cul.* 14. legit *Thesprota.* *3. A.*]

CAESTICUS, a, um, adj. ad caestus pertinens, t *Caestici ludi* ap. *Tac. Ann.* 16, 21., in quibus aestu inter alia pugnabatur. Ita enim eum locum egendum et explicandum putat cum multis *Theoor. Ryckius.* Sed mira est hic lectionum varietas. Alii enim *cestici* legendum censent a *cesto* Veneris, lii *Astici*, alii *Xystici*, quod in tecta porticu cebrarentur; alii *Iselastici.*

CAESTRUM. V. CESTRUM.

CAESTUS, us, m. a *caedendo*, seu percutiendo lictus, ideoque rectius cum diphthongo ae scribiur, ut ait *Manut.* mox citandus, et *Serv.* ad 5. *A.* 69. [At videtur potius esse a praet. perf. pass. κέκεσται verbi κέω, moveo, impello, unde est et *estus*, quam vocem V. suo loco; scribitur autem per diphthongum *ae* more Latinorum, qui plerumque in lapidibus *scaena* scribunt, licet a σκηνή derivetur, et contra *cena* in iisdem, licet a θοίνη, populum, vel a κοινὸς, communis, derivanda vox videatur. *F.*] ℙ Sunt autem *caestus* arma pugium, nempe lora ex corio bubulo crudo, multiplici anfractu circa manum utramque, et medium paene brachium circumducta et convoluta, ac praeterea interdum plumbo insuto graviora facta, ad similitudinem arietini cornus: de quo *Plin.* 11, 37, 45. Natura dedit cornua convoluta in anfractum arieum generi, ceu caestus daret. Plura de his *Manut. de quaesit. per epist. n.* 8. et *Fabrett. de col. Trajan.* 8, 260. Hujusmodi armis pugnabant pugiles, adeo saevis ictibus invicem caedentes, ut raro sine caede pugna desineret. Certamen caestuum inter Daretem et Entellum *Virg. A.* 5, 362., inter Pollucem et Amycum *Val. Flacc.* 4, 261., inter Capaneum et Alcidamantem *Stat. Theb.* 6, 760. describit *Cic. Tusc.* 2, 17. Pugiles caestibus contusi ne ingemiscunt quidem. *Prop.* 3, 12, 9. Nunc ligat ad caestum gaudentia brachia loris. *Virg. A.* 5, 379. manibus inducere caestus. Et *ib.* 420. Exuere caestus. *Val. Flacc.* 4, 251. induere. *Stat. Theb.* 6, 829. Bellare caestu. *Virg. l. c.* 479. Librare caestus. Et *ib.* 69. crudo pugnam committere caestu. ℙ *Festus* addit caestum significare etiam genus muliebris ornatus; sed de hoc. V. CESTUS. ℙ Reperitur etiam *caestus*, *i*, pro armis pugilum. *Varr.* ap. *Non.* 8, 71. Quaero a vobis, si adversarius supercilia mi caestis descobinarit, num quis vestrum sua mihi est daturus?

CAESULLAE dicebantur, qui caesios habebant oculos. *Paul.* ex *Festo* in *Ravillae.* [*Legitur et *caesuliae. B. A.*]

CAESURA, ae, f. ἐκτομή, id. ac caesio, caedes, sectio. *Plin.* 16, 43, 84. Tempestiva caesura ligni major ad firmitatem causa, quam immatura. *Id.* 17, 20, 34. Caesura silvae. ℙ Item locus, ubi quid caesum est. *Plin.* 8, 26, 40. *de hippopotamo.* Assidua satietate obesus exit in litus recentes arundinum caesuras speculatum: atque, ubi acutissimum videt stirpem, imprimens corpus, venam in crure vulnerat. ℙ Translate *caesura* est apud grammaticos certa sectio dictionis, cum syllaba in versu post pedem remanet, quae cum sequentis vocis syllaba una, aut duabus alterum pedem efficit, τομή: ut in illo *Ov. Her.* 1, 1. Hunc tua Penelope *lento* tibi mittit, Ulysse. De pluribus ejus speciebus, quae variis etiam nominibus appellantur *penthemimeris*, *bucolice*, *trochaica*, etc. consule grammaticos, v. gr. *Diomed.* 3. p. 496.

CAESURATIM, adv. per caesuras et commata, seu incisa, succincte, breviter, συντόμως. *Sid. ep.* 4, 3. Tota illa dictio sic caesuratim succincta, quod profluens.

CAESUS, a, um, part. verbi *caedo*, κοπτὸς, τομαῖος, sectus, abscissus. *Enn.* ap. *Cic. Top.* 16. Trabes caesa. *Plin.* 9, 15, 18. Thynni membratim caesi. ℙ Item ictus, percussus. *Ter. Andr.* 1, 2, 28. Caesus verberibus. *Hor. Sat.* 1, 2, 65. pugnis. ℙ Item occisus. *Cic. Mil.* 5. Ille dies, in quo Ti. Gracchus est caesus. *Liv.* 22, 7. Quindecim millia Romanorum in acie caesa, decem millia sparsa fuga per omnem Etruriam. *Id.* 2, 47. Ibi hostes iterum caesi. *Plin.* 34, 6, 11. Injuria caesus. ℙ Item mactatus. *Suet. Cal.* 14. Caesae victimae. ℙ [*Intra cutem caesus* est stupro corruptus. *Tert. Pall.* 4. Pugil Cleomachus intra cutem caesus et ultra inter fullones jam Novianos coronandus. V. FULLO. *F.*] ℙ *Inter caesa et porrecta*, proverbium a sacrificiis ductum. Nam primum caeditur, seu mactatur victima, deinde ejus exta porriciuntur, hoc est porriguntur altaribus, seu Diis per oblationem: inter quae duo solebat interdum aliquantum temporis intercedere, ut patet ex *Varr. L. L.* 5, 4. et ex *Macr. Sat.* 1, 16., ubi docent, intercisos dies inde appellari, quod in iis cum hostia caeditur, fari nefas est; inter caesa et porrecta fari licet; rursus cum adoletur, non licet: et ex *eod. Varr. l. c.* 3., ubi tradit, flaminem Dialem auspicari vindemiam, et ut jussit vinum legere, agna Jovi facere; inter cujus exta caesa et porrecta prorsus vinum legere. Quod si eo temporis interstitio sinistri aliquid accidisset, litare non licebat, sed novam hostiam mactari necesse erat. Inde itaque natum proverbium est, cum quis veretur, ne male cadat negotium jam inceptum, et jam jam perficiendum, si medio illo tempore impedimentum aliquod suboriatur. *Cic. Att.* 5, 18. Quorum κεφάλαιον, ne quid inter caesa et porrecta, ut aiunt, oneris mihi addatur, aut temporis. ℙ Translate *caesa oratio* dicitur, cum singula verba quodvis significantia proferuntur, ut in illo. *Cic. Verr.* Comites illi delecti manus erant tuae; accensi, medici, haruspices tuae erant manus. Haec *Capell.* 5. p. 173. ℙ *Caesum*, *i*, est interdum idem ac incisum. *Id. ib.* Nonnullis caesis interrupta oratio.

*CAESUS, us, m. idem ac caesio. *Auct. Itin. Alex. M.* (ed. *A. Maio*) 102. Id primum explet caesu frondium, et adgestu humi, saxorumque opere perficaci. *B. A.*

CAETERA cum derivatis. V. CETERA.

CAETRA. V. CETRA.

CAEUS, i. V. COEUS.

CAEYX. V. CEYX.

CAJA, ae, f. nomen mulieris proprium. V. CAJUS. ℙ Item fustis, clava, baculus. *Isid. Orig.* 18, 6. scribit, catejam ab *Horatio* appellari *cajam.* Quamvis autem neque ap. *Horat.* neque apud alium praeterea Latinum scriptorem haec vox reperiatur, retinendam tamen censet *Salmas. in notis* ad *Trebell. Claud.* 14. Hinc enim factum esse *cajo*, *as*, verbero, et *cajatio*, *onis*, verberatio, de quib. V. infra.

CAJANUS, a, um, adj. ad Cajum pertinens. *Senec. Tranq.* 11. Cajanae custodiae, *h. e.* C. Caligulae. Et *ib.* 14. *in f.* Cajana clades, *h. e.* ab eodem Caligula facta. *Suet. Tit.* 1. nex, *h. e.* caedes Caligulae. ℙ *Cajanus as* est minimi pretii nummus, inde dictus, quod C. Caligula cum nepotinis sumptibus omnium prodigorum ingenia superasset, et ingentem pecuniae summam a Tiberio relictam brevi tempore absumpsisset, ut est apud *Suet.* in *ejus Vita* 37., ad inopiam redactus, inter cetera avaritiae suae inventa illud quoque instituit, ut assium pondus, eodem pretio manente, imminueretur, quo minore sumptu magnam pecuniae vim conflare posset. Itaque as, qui primo libralis fuerat, deinde paulatim in variis reip. necessitatibus decreverat (ut dictum est in AS.) unius avaritia principis ad vilem parvitatem redactus est. *Stat. Silv.* 4, 9, 21. De capsa miseri tabellionis Emptum plus minus asse Cajano. Ita *Barthius:* aliter *Turneb. Advers.* 20, 32.

[CAJATINUS, a, um, adj. ad Cajatiam pertinens, Samnii urbem cis Vulturnum in via Latina, nunc *Cajazzo*, cujus meminit *Liv.* 9, 43. In Samnio quoque novi motus exorti. Calatia (leg. *Cajatia*), et Sora, praesidiaque, quae in iis Romana erant, expugnata. *Inscr.* ap. *Romanelli Topogr. Napol. T.* 2. p. 433. L. Pacidejo L. F. Ter. Carpiano Patrono Municipii Cajatini. It. *Nummus ib.* Cajatino. *Liv.* 22, 13. Annibal per Allifanum, Calatinum (leg. *Cajatinum*) et Calenum agrum in campum Stellatem descendit. ℙ Haec tamen urbs non modo *Cajatia*, et gentilicum nomen inde derivatum *Cajatinus* dictus, sed saepissime etiam *Calatia*, et *Calatinus*, ita ut cognominis fuerit alteri Calatiae, quae in Campania fuit trans Volturnum in via Appia prope Capuam, nunc *le Galazze.* V. CALATINUS. *F.*]

CAJATIO, onis, f. verberatio: a *caja*, fustis, baculum. *Fulgent. Contin. Virgil.* In septimo vero Cajeta sepulta nutrice, idest magistriani timoris projecta gravedine: unde Cajeta dicta est, quasi coactrix aetatis. Nam et apud antiquos cajatio dicebatur puerilis caedes. Unde et *Plautus* in Cistellaria comoedia ait: Quid tu amicam times, ne te manuleo cajet? Haec *Fulgent.* Quia vero in *Cistellaria*, quae nunc exstat, haec verba non habentur, putant eruditi, legendum esse *Clitellaria*, cujus aliquot tantummodo supersunt fragmenta.

CAICUS, i, m. Κάϊκος, fluvius Aeolidis, seu Mysiae, inter Elaeam, et Pitanen fluens in Aegaeum mare. *Mela* 1, 18. et *Plin.* 5, 30, 32. Hinc *Virg. G.* 4, 370. Mysusque Caicus. ℙ Fuit etiam *Caicus* unus ex Aeneae sociis. *Virg. A.* 1, 187. et *ib.* 9, 35. ℙ Legitur et *Caycus.*

CAJETA, ae, *et Graeca terminatione*, Cajete, es, f. nomen nutricis Aeneae, quae cum in ora Campaniae prope Formias vita functa et sepulta fuisset, nomen oppido et portui dedit, quibus hodieque *Gaeta* nomen est. *Virg. A.* 7, 1. Tu quoque litoribus nostris, Aeneia nutrix, Aeternam moriens famam, Cajeta, dedisti. (*Serv.* notat in philologis legi, classem Trojanam hoc loco casu concrematam fuisse: unde Cajetam dictam esse ἀπὸ τοῦ καίειν, urere: quod confirmat *Aurel. Vict. Orig. Rom.* 10., ubi docet ex *Caesare*, et *Sempronio* hoc esse cognomen, non vero nomen nutricis Aeneae, inditum illi, quod ejus consilio Trojanae matres classem incendissent. Aliam originem V. in CAJATIO) *Ov. Met.* 14, 443. Hic me Cajeten notae pietatis alumnus, etc.

CAJETANUS, a, um, adj. ad Cajetam pertinens, ut *Catejana villa* ap. *Val. Max.* 1, 4. *n.* 5.

[CAILLLA, ae, f. diminutivum Cajae. Nomen Romanum. *Inscr.* ap. *Murat.* 1232, 9. Zeuxidamus, et Cailla parentes Epicharidi filiae pientissimae. *F.*]

*CAINAS, ae, Indiae flumen, in Gangem influens. *Plin.* 6, 17. *B. A.*

CAJO, as, a. 1. fuste seu baculo verbero. V. CAJA. Sunt qui exponunt coercere, compescere: sed hoc eatenus admittendum, quatenus fit verberibus. Legitur in fragmentis *Plauti.* V. CAJATIO.

CAIOLUS, li, m. diminutivum *Caji. Stat. Silv.* 1, 1, 17. Molles Caioli, Lagunculique, *h. e.* cupediae, in quibus impressae erant formae istorum puerorum. Ita quidam interpretes. Alii leg. *Molles caseoli, lucunculique.*

CAIPHAEUS, a, um, adj. ad Caiphas (Hebraei hominis nomen) pertinens. *Juvenc. Matth.* 4, 26, 402. Pulcra Caiphaeae collucent atria sedis.

CAIPOR, puer, h. e. servus Caji. *Fest.* in *Quintipor.*

CAIUS, ii, m. Γάϊος, praenomen Rom. quod per C. quidem scribitur, sed *Gajus* pronunciatur, teste *Quint.* 1, 7., ductumque est a gaudio parentum (ut est ap. *Auct. de nominib. Rom.*, quem quidam *Val. Max.* putant) nimirum a γαίω, glorior, efferor, gaudeo. Aliquando tamen per G scriptum reperitur, ut in *Cenotaphio Pisano C. Caesaris.* Duae equestres inauratae Gai et Luci Caesarum statuae ponantur. ℙ *Caja* praenomen femininum, Ↄ inversa sribitur in antiquis monumentis, et *Gaja* itidem pronunciatur. Fuit autem celebre apud Romanos praesertim in nuptiis, in quibus sponsus *Cajus*, sponsa *Caja* solemni appellatione vocabatur. Cum enim sponsa ad viri domum pervenerat, ante ipsas fores interrogabatur, quaenam esset: illa ominis causa, se Cajam esse, respondebat inquiens: *Ubi tu Cajus, ego Caja.* Quibus verbis vel significabat, fore se dominam et matremfamilias, ubi ille dominus et paterfamilias fuisset: vel potius (ut est ap. *Fest.* in *Gaja*) promittebat, futuram se honestam mulierem et frugi, similemque moribus Cajae Caeciliae, seu Tanaquilis, Tarquinii Prisci uxoris, quae optima lanifica fuerat, simulque pudicitia insignis: quam ob rem nubentes virgines colus compta, et fusus cum stamine comitabatur, ut *Plin.* 8, 48, 74. et *Fest. ib.* tradunt. [*Quint.* 1, 7. *a med.* Nam et *Gajus* C littera notatur, quae inversa mulierem declarat; quia tam Cajas esse vocitatas, quam Cajos, etiam ex nuptialibus sacris apparet. Adde *Vel. Long.* p. 2218. et *Prob. Not.* p. 1502. *F.*] *Cicero* etiam *Mur.* 12. tangit hunc morem, ut omnes mulieres, quae coemptionem facerent, *Cajae* vocarentur. Assumebant enim hujusmodi praenomen boni ominis causa, ut dictum est. ℙ [Hinc patet, in inscriptionibus, ubi habetur Ↄ. L. aut C. Lib., legendum esse *Cajae*, seu mulieris *Liberta*, vel *Libertus.* Quod confirmant *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 611. M. Licinius M. Ↄ. L. Tertius patronis fecit M. Licinio M. L. Felici, et Liciniae M. L. Erotini. Alia ap. *Murat.* 734, 3. P. Poblicio M. L. (*corrige* M. V. L. *h. e. Municipii Vicetini Liberto:* ita enim legitur in lapide, qui etiamnum Vicetiae exstat) Valenti IIIIII. vir., Matienae Q. L. Rufae Matiena P. et Ↄ. L. Suavis patronis, et sibi viva fecit. ℙ Aliquando *Cajus* in nomen transit. *Inscr.* ap. *Grut.* 1025, 9. M. Cajus Maximi Praef. Praetor. etc. ℙ Apud Scriptores historiae Augustae *Cajus* fere significat C. Caligulam. ℙ Vox est fere trisyllaba. *Catull.* 10, 30. Cinna est Caius: is sibi paravit. *Martial.* 11, 37. Caius ut fiat, Julius et Proculus. Adde 9, 93. et 5, 14. et *Stat. Silv.* 4, 9, 21. ℙ Raro est disyllaba. *Auson. epigr.* 75. *in Eunom. Medic.* Languentem Cajum moriturum dixerat olim. ℙ Ideo autem primam syllabam habet longam, quia veteres scribebant *Caiius* per duplex *ii*, quod longae quantitatis indicium est. ℙ In vocativo habet, *Cai. Martial.* 10, 16. Si donare vocas promittere, nec dare, Cai.

CALA, ae, f. fustis, vectis, κᾶλον, lignum, a κάω, Attice pro καίω, uro. *Serv.* ad *A.* 6, 1. Calas dicebant majores nostri fustes, quos portabant servi sequentes dominos ad proelium: unde etiam *calones* dicebantur. Nam consuetudo erat militis Romani, ut ipse sibi arma portaret et vallum. Vallum autem dicebant calam. *Lucil. ib.* Scinde puer calam, ut caleas. ℙ [Est etiam cognomen Romanum. *Inscr.*, quam vidit *Jo. Labusius* in *Mus. Ver.* L. Calpurnio Calai viatori tribunicio, accenso a patrono. *F.*]

CALABARRIUNCULUS et Calabarrio, duae voces sunt, quarum significatio quaenam sit, non satis constat. Quidam intelligunt calatorem, qui populum ad concionem vocabat in Curiam Cala-

bram. *Gell.* 16, 7. Laberius in Restione calabarriunculos dicit, quos vulgus calabarriones.

CĂLĂBER, bra, um, adj. ad Calabriam pertinens. *Hor. Ep.* 1, 7, 14. Non quo more piris vesci Calaber jubet hospes. *Id. Od.* 3, 16, 33. Calabrae apes. *Id. ib.* 4, 8, 20. Pierides Calabrae, *h. e.* carmina Ennii, qui patria Calaber fuit. *Plin.* 3, 26, 30. Calabrum litus. ¶ Ipse quoque Horatius *Calaber* dicitur a *Mart.* 8, 18., quia Venusia ejus patria Calabriae vicina fuit. ¶ *Calabrae oves* olim eximii generis habitae sunt, teste *Colum.* 7, 2. ¶ *Calabri, orum,* sunt Calabriae populi. *Mela* 2, 4., *Sil.* 12, 396.

CĂLABRĂ Curia fuit proxima casae Romuli in Capitolio. Dicta est a *calando*, idest vocando, quod ante Fastorum evulgationem in eum locum convocato populo statim post novilunium pontifex minor, a rege sacrificulo facto sacrificio, pronunciabat, quot dies inter calendas et nonas intercederent, ut nonis convenirent audituri, quinam dies eo mense fasti, quinam nefasti, quinam festi essent, qui ludi, quae sacrificia celebranda. *Macrob. Sat.* 1, 15. Adde *Varr. L. L.* 5, 4. *Fest.* in *Curia* et *Serv.* ad *A.* 8, 652., ubi monet, Curiam Calabram designari a *Virg.* illis verbis *v.* 654. Romuleoque recens horrebat regia culmo. ¶ Reperitur etiam *Kalabra* ea ratione, qua *Kalare* et *Kalendae*. V. CALO, as.

CĂLABRĬĂ, ae, f. a Graecis Messapia dicta, regio est extremae Italiae, in secunda ejus regione, in modum peninsulae excurrens in mare Ionium. Quae nunc *Calabria* dicitur, latiores multo habet fines. V. geographos. *Hor. Od.* 1, 31, 5. aestuosae grata Calabriae armenta. Adde *Plin.* 3, 11, 16.

CĂLABRĬCO, as, a. 1. calabrica ligo. (V. CALABRICUS.) *Plin. Valer.* 3, 13. *in f.* Lanis involves et calabricabis.

CĂLABRĬCUS, a, um, adj. ad Calabriam pertinens, Calaber. *Colum.* 12, 49. *in f.* Olea Calabrica, quam quidam propter similitudinem oleastellum vocant. *Pallad.* 10, 14. Calabrica tubera. ¶ *Calabrica, ae,* videtur esse genus ligaminis, seu fasciae, qua utuntur medici in vulneribus alligandis. Si locus conjecturae est, fortasse a Calabris ovibus denominatio venit. *Plin. Valer.* 3, 13. Haec pariter coques et in modum cataplasmi linteo grosso induces et locis dolentibus impones et calabricis ligabis bis in die per triduum.

CĂLABRIX, icis, f. genus spinae silvestris, cui tuberes (quod est maliferae arboris genus) optime inseri docent *Plin.* 17, 10, 14. et *Pallad.* 10, 14.

*CALACTA, ae, f. Καλὴ ἀκτὴ (*h. e.* pulcrum littus) *Herodoto*, hodie *Galati*. *Anton. Itin. Calacte* audit *Sil.* 14, 251. more Graeco. *B. A.* V. voc. seq.

[CĂLACTĪNUS, a, um, adj. ad Calactam pertinens, urbem maritimam in septentrionali Siciliae plaga prope oppidum, quod nunc *Caronia* appellatur, in cujus nummis apud *Eckhel. D. N. V. T.* 1. p. 199. ΚΑΛΑΚΤΙΝΩΝ. *Cic. Verr.* 2, 4, 22. Eupolemus Calactinus. *Id. Fam.* 13, 37. Contra leges Calactinorum. *Id. ib.* Hippias Calactinus. *Id. Verr.* 2, 3, 43. Calactinis quamobrem imperasti anno tertio, ut decumas agri sui, quas Calactae dare consueverant, Amestrati M. Caesio decumano darent. *F.*] *Galatini* appellantur a *Plin.* 3, 8. *B. A.*

*CALADES, Καλάδης, insignis pictor, de quo *Plin.* 35, 10. *B. A.*

CĂLĂGŪRĬTĀNUS, a, um, adj. ad Calagurim pertinens. Duplex autem fuit Calaguris in Hispania citeriore, altera in finibus Vasconum, ad Iberum fluvium, patria Quintiliani et Prudentii, cognomine Nascica, nunc *Calahorra*, altera in finibus Ilergetum dicta Fibularia, nunc *Loharra*. *Plin.* 3, 3, 4. Calaguritani, qui Nascici et Calaguritani, qui Fibularenses cognominantur. ¶ De Calaguri *Auson. Profess.* 1, 7. Adserat usque licet Fabium Calaguris alumnum. ¶ Scribitur et *Calagurris* et *Calagurritanus;* item *Calagorris* ap. *Auson. ep.* 25, 57. ¶ *Reperitur et *Calagurium*, *i*, ap. *Liv. Epit.* 93. ed. *Gronov.*, ubi occurrit genitivus *Calagurii*, pro quo in ed. *Drakenb.* impressum *Calagurris*. *B. A.*

CĂLĂIS, is, m. Boreae ex Orithyia conjuge filius alatus, qui una cum Zethe fratre similiter alato cum Argonautis Colchos profectus est. Cum in ea expeditione a Phineo rege Arcadiae Argonautae humaniter essent accepti, Harpyias, quae regnum illius infestabant, persequi constituerunt. Quas cum et alarum auxilio et sagittandi peritia in Plotas usque insulas fugassent, ab Iride admoniti sunt, ne Jovis canes ulterius persequerentur. Ii itaque retrorsum conversi, duas illas insulas, in quibus Harpyias reliquerunt, a conversione sua Strophadas appellarunt, nempe ἀπὸ τῆς στροφῆς, a conversione. Postremo ab Hercule occisi dicuntur et in ventos commutati, qui Caniculae exortum dies fere octo praecedunt. Unde πρόδρομοι, idest *praecurrentes*, appellantur. *Ov. Met.* 6, 716. et *ib.* 7, 3., *Val. Fl.* 4, 465. et *seqq.*, *Hyg. fab.* 14. et 19. et *Serv.* ad *A.* 3, 209. et alibi. *Ov. Met.* 6, 716. Implumes Calaisque puer Zethesque fuerunt etc.

*CALAMA, oppidum Numidiae. *Aug. de Civ. Dei* 22, 8. *post med.* *B. A.*

CĂLĂMĀRIUS, a, um, adj. ad calamos pertinens, qui calamos recipit. *Calamaria theca* dicitur vasculum illud, aeneum plerumque, quod *atramentarium* etiam appellatur, in quo calami ad scribendum inficiuntur, Itali dicunt *calamajo*, Graeci μελανοδοχεῖον. *Suet. Claud.* 35. Vix remisit, ne cuivis comiti aut librario calamariae aut graphiariae thecae adimerentur. Adde titulum *epigr. lib.* 19, 14. *Mart.*, [ubi *theca calamaria* legitur. Sortitus thecam calamis armare memento, Cetera (*Aerea* scribendum contendit *Jacob. Martorellius, de R. theca calamar.* p. 183.) nos dedimus, tu leviora paras. V. THECA. *F.*]

[CĂLĂMAULES, ae, m. καλαμαύλης, qui calamo canit, a κάλαμος, calamus, et αὐλέω, cano. *Not. Tir.* p. 173. Calamaulos. Leg. *Calamaules*. *F.*]

*CALAMENSIS, e, ad Calamam pertinens. *Notit Afr.* in *Numidia*. *B. A.*

[CĂLĀMENTUM, i, n. lignum aridum et igni destinatum, a κᾶλον, lignum: est itaque pars sicca vitis, quae Latine *cala* etiam dicitur. *Colum.* 4, 27. Sic deinde ordinata vineta festinabimus emundare sarmentisque et calamentis liberare. Ita edidit *Schneiderus* ex codd., cum antea mendosa lectio haberetur *calametis*. Comparemus loca, quae huc spectant, *Pallad.* 3, 15. Statim post putationem sarmenta decisa a vineis et rubi et impedimentum fossoris omne tollatur. *Cato R. R.* 50. Ubi vineam deputaveris, acervum lignorum virgarumque facito. *F.*]

[CĂLĂMINTHĂ, ae, f. καλαμίνθη, herba eadem ac mentastrum. *Plin.* 19, 10, 57. Senecta degenerat sisymbrium in calaminatham. *F.*]

CĂLĂMĬNUS, a, um, adj. καλάμινος, qui ex calamo constat, ut cannabinus ex cannabi. *Plin.* 2, 95, 96. In Lydia insulae, quae vocantur Calaminae, non ventis solum, sed etiam contis, quo libeat, impulsae multorum civium Mithridatico bello salus. *Varr. R. R.* 3, 17. [et *Capell.* 9. p. 3. 14. earundem insularum meminerunt. Sed apertius *Sotion* in *Eclogis:* Ἐν Λυδίᾳ ἐστὶ λίμνη, καλαμίνη καλουμένη, ἱερὰ δὲ οὖσα Νυμφῶν, ἣ φέρει καλάμων πλῆθος. V. CHOREVUSA. *F.*]

*CĂLĂMIS, idis, m. caelator egregius et statuarius. *Cic. Brut.* 18. *post init.* *Ov. Pont.* 4, 1, 33. *Propert.* 3, 8, (al. 9., al. 7.), 10. *Plin.* 34, 7. et 8. *med.* *Quint.* 12, 10. Cf. *Pausan.* p. 9. 53. 134. 443. 447. 479. etc. ed. *Kuhn.* et laudatos *Hard.* ad *Plin. l. c.* *B. A.*

*CALAMISSUS, i, Graeciae oppidum, in Locris Ozolis. *Plin.* 4, 3. *B. A.*

CĂLĂMISTER vel Calamistrus, i, m. et Calamistrum, i, n. καλαμὶς, acus ferrea, qua capilli crispantur: intus cava instar calami arundinis: unde a *Nonio* 15, 27. fistula appellatur. Differt ab acu crinali seu comatoria, quae crinibus discernendis et sustinendis inservit. *Varr. L. L.* 4, 29. Calamistri, quod his calefactis in cinere capillus ornatur: discerniculum, quo discernitur capillus. *Cic.* in *Senat.* 7. Frons calamistri notata vestigiis. *Petron. Satyr.* 102. Crines calamistro convertere. *Arnob.* 2. p. 72. Calamistris vibrare caesariem. *Inscr.* ap. *Mur.* 991, 2. Corneliae A. L. a calamistro, *h. e.* Corneliae Saloninae Aug. libertae a calamistro. ¶ Translate significat exquisitum cultum ornatumque orationis. *Cic. Or.* 23. *ad f.* Tum removebitur omnis insignis ornatus, quasi margaritarum: ne calamistri quidem adhibebuntur. *Id. Or.* 75. *de commentar. Caesaris.* Sed dum voluit alios habere parata, unde sumerent, qui vellent scribere historiam, ineptis gratum fortasse fecit, qui volunt illa calamistris inurere: sanos quidem homines a scribendo deterruit. *Auct. Dial. de Or.* 26. Malim hercle C. Gracchi impetum aut L. Crassi maturitatem, quam calamistros Maecenatis aut tinnitus Gallionis. ¶ *Calamistrum* neutro genere clare usurparunt *Varr.* ap. *Charis.* 1. p. 61. et *Pl. Curc.* 4, 4, 21. ¶ Rectus casus singularis masculinus plerisque est *calamister*, quibusdam *calamistrus:* neutrius exempla adhuc vidimus.

CĂLĂMISTRĀTUS, a, um, adj. capillus calamistro intortus: item qui hujusmodi capillos habet, βεβοστρυχωμένος. *Cic. Sext.* 8. Alter unguentis affluens, calamistrata coma. *Id.* in *Senat.* 6. Calamistratus saltator. Adde *Pl. Asin.* 3, 3, 37.

CĂLĂMĪTAS, atis, f. χαλαζοκοπία, proprie significat imminutionem clademque calamorum segetis, quae grandine vel impetuoso aliquo turbine aut alia quapiam de causa fit. *Serv.* ad *G.* 1, 151. Robigo genus est vitii, quo culmi pereunt, quod a rusticanis calamitas dicitur. *Donat.* ad illud *Ter. Eun.* 1, 1. *in f.* Sed ecca ipsa egreditur, nostri fundi calamitas. Proprie, *inquit*, calamitatem rustici grandinem dicunt, quod comminuat calamum, hoc est culmum ac segetem. *Pl. Cas.* 5, 2, 29. Profecto non fuit quidquam olerum: nisi quidquid erat, calamitas profecto attigerat nunquam etc. Adde *Pacuv.* ap. *Non.* 3, 15., cujus verba in voce ARVUM attulimus. Huc respexisse videtur etiam *Cic. Verr.* 2, 1, 16 *in f.* Quacumque iter fecit, ejusmodi fuit, non ut legatus populi R., sed ut quaedam calamitas pervadere videretur. Festive *Pl. Capt.* 4, 3, 3. Quanta pernis pestis veniet! quanta callo calamitas! Hinc *calamitas fructuum* est redituum penuria. *Cic. Verr.* 2, 3, 98. Annona pretium, nisi in calamitate fructuum non habet: si autem ubertas in percipiendis fructibus fuit, consequitur vilitas in vendendis. ¶ Saepissime adhibetur translate pro quacumque pernicie, infortunio, re adversa, ἀτυχία, συμφορὰ, κακοπάθεια. *Cic. Div.* 1, 16. Ob eam causam populus R. calamitatem maximam cepit. *Id. Att.* 3, 9. Valde fuit ei properandum, ne quid absens acciperet calamitatis. *Id. Cluent.* 71. Affligit aliquem calamitas. *Ter. Heaut.* 2, 4, 15. incidit alicui. *Id. Hecyr. prol.* 2, 22. opprimit aliquem *Nep. Datam.* 6. et *Pelop.* 3. Hoc est mihi calamitati. *Caes. B. G.* 1, 12. Inferre insignem calamitatem alicui. *Id. ib.* 31. Frangi calamitatibus. *Sall. Cat.* 45. Esse in magna calamitate. *Gell.* 2, 3. Perpeti calamitatem. *Varr. R. R.* 2, 1. *ad f.* Afficere aliquem calamitate. [**Cic. Off.* 1, 39. Hic in domum multiplicatam non repulsam solum retulit, sed ignominiam et calamitatem. Cf. *Beier.* ad h. l.] *Nep. Timol.* 4. Ferre moderate calamitatem. *Caes. B. G.* 3, 19. perferre. *Cic. Att.* 3, 14. tolerare. *Id. Rosc. Am.* 3. levare innocentium. *Ter. Hecyr. prol.* 2, 23. sedare. ¶ In genitivo plurali et *calamitatum* habet et *calamitatium*. *Justin.* 16, 4. Tanta calamitatium necessitas fuit. Sunt qui aliter leg.

CĂLĂMĪTES, ae, m. καλαμίτης, βάτραχος, genus ranae omnium minimae et viridissimae, et inter arundineta et frutices viventis: a κάλαμος, arundo. *Plin.* 32, 10, 42. Ex ea rana, quam Graeci calamiten vocant. Et *ib.* 50. Jecur ranae diopetis, vel calamitae. Et *ib.* 7, 24. Ranae, quas diopetes et calamitas vocant. ¶ Dicitur *calamites rana* ea ratione, qua *vinum myrtites*, etc. V. ABROTONITES.

CĂLĂMĪTOSE, adverb. ἀθλίως, infeliciter, misere. *Cic. Off.* 3, 29. Nam quod ajunt, turpiter potius, quam calamitose, an est ullum majus malum turpitudine?

CĂLĂMĪTOSUS, a, um, adj. calamitatem inferens et cladem segetibus, χαλαζοκοπῶν. V. CALAMITAS. *Cic. Verr.* 2, 1, 38. Te per omnes partes provinciae, tanquam aliquam calamitosam tempestatem pestemque pervasisse. Adde *Ulp. Dig* 19, 2, 15. ¶ Item hujusmodi calamitati obnoxius. *Plin.* 18, 7, 18. Hordeum ex omni frumento minime calamitosum, quia ante tollitur, quam triticum occupet rubigo. *Cic. Agr.* 2, 29. Ager loco et coelo calamitosus. *Cato R. R.* 35. Fabam in locis validis, non calamitosis serito. ¶ Translate est detrimentum afferens, perniciosus, damnosus ἀτηρός. *Cic. Phil.* 11, 13. Acerbissimum et calamitosissimum bellum. *Sall. Cat.* 49. Incendium plebi maxime calamitosum. *Flor.* 3, 18. Quid hac clade tristius? quid calamitosius? ¶ Item calamitatibus oppressus, miser, infelix, ἄθλιος. *Cic. Fam.* 9, 13. Homines miseri, et fortuna magis, quam culpa calamitosi. *Id. Tusc.* 4, 38. Miseri, afflicti, aerumnosi, calamitosi. *Id. Fin.* 5, 19. Calamitosum otium. [*Quod calamitate, npe. *exilio*, factum est.] *Id. Rosc. Am.* 28. O rem miseram et calamitosam!

CĂLĂMOCHNUS. V. ADARCA.

CĂLĂMUS, i, m. κάλαμος, idem atque arundo, vel potius ipsius arundinis truncus internodiis distinctus, ut colligitur ex *Plin.* 16, 36, 65. et 66., ubi de arundine, et calamis ex professo agit, docetque varios eorum usus ad sagittas, tibias, fistulas et scriptorios calamos conficiendos. Pro ipsa arundine, *Plin.* 16, 21, 33. Non decidunt folia et in fruticum genere cuidam rubo et calamo. *Mart.* 4, 30. Dum praedam calamo tremente ducit, *h. e.* arundine piscatoria. Adde *Colum.* 2, 2. ¶ De calamo hujusmodi fabulam tradit. *Serv.* ad *Ecl.* 5, 48. Calamus Maeandri fluvii filius amavit, et amatus est a Carpo filio Zephyri, et unius ex Horis, pulcherrimo puero. Accidit ut Carpus in Maeandrum fluvium caderet, et exstingueretur. Calamus patrem propter hoc detestatus aufugit, rogavitque Jovem, ut finem suis luctibus daret, mortemque sibi praestaret, ut amato puero post obitum jungeretur. Juppiter Calamum in arundinem vertit, quae circa fluvios nasci amat: Carpum vero in fructus rerum omnium, (καρπὸς Graece fructum significat) ut semper renasceretur. ¶ Per metonymiam dicitur de tibia et fistula. *Virg. l. c.* Nec calamis solum aequiparas, sed voce magistrum. *Id. Ecl.* 2, 33. Pan primus calamos cera conjungere plures Instituit. ¶ Item de sagitta. *Hor. Od.* 1, 15, 17. Hastas, et calami spicula Gnossii. Adde *Virg. Ecl.* 3, 13. ¶ Item de instrumento, quo in charta scribitur. *Cic. Att.* 6, 8. Cum instituissem ad te scribere, calamumque sumpsissem. *Hor. Art. P.* 446. incomptis illinet atrum Transverso calamo signum. [*Quint.* 10, 3. Membranae ut juvant aciem, ita crebra relatione, quoad intinguntur calami, morantur manum, et cogitationis impetum frangunt. *F.*] ¶ Per simi-

tudinem dicitur de culmo segetum (unde *calami-s*). *Plin.* 18, 7, 10. *n.* 7. Calamus altior fru-ento, quam hordeo. *Virg. G.* 1, 75. tristisque ipini Sustuleris fragiles calamos. ℙ Item de te-ti virgula, aut surculo cujuscumque arboris: qua-s est, quae ad insitionem reciditur. *Plin.* 17, 14, 4. *de insitione.* Multa in hoc servanda: primum mnium, quae patiatur coitum arbor, et cujus ar-oris calamus. Et *ib.* Calami exacutio medullam e nudet. Et *ib. ad f.* Pomorum calami. Et *ib.* 8, 30. *n.* 2. Inseritur oleaster calamo, et inocu-atione. *Id.* 24, 14, 75. Rubus Idaeus tenerior c minor, rarioribus calamis innocentioribusque, . *e.* spinis longiusculis, et surculorum similibus. ℙ Item de virga ad capiendas aves visco illita. *Mart.* 14, 218. cui titulus *Calami aucupatorii.* Non antum calamis, sed cantu fallitur ales. Adde 13, 8. et *Senec. Octav.* 411. ℙ [Item de iis calamis, qui n Aegypto terrae infigebantur ad ostendendam via-oribus viam. *Plin.* 6, 29, 33. Unum iter a Pelu-io per arenas, in quo nisi calami defixi regant, ia non reperitur, subinde aura vestigia operiente. *Hos calamos Graeci vocant* σημεῖα. V. *Jablonsk. Opusc. T.* I. p. 164. *F.*] ℙ *Calamus odoratus,* qui et *calamus* simpliciter dicitur: vulgo *calamus aromaticus,* est, qui in Arabia, Syria et India nascitur, multis nodis geniculatus, praestantissimo odore: quare multi est usus in unguentis. *Plin.* 12, 22, 48. Calamus quoque odoratus in Arabia nascens. *Id.* 13, 1, 2. Unguentum, quod constat oleo myrteo, calamo, cupresso, lentisco etc. Sic saepe *ib.* et *ib.* 2, 2. ℙ **Calamos* vel Calamus i, oppidum Phoeniciae septentrionalis. *Plin.* 5, 20. *B. A.*

CALANTĬCĂ. V. CALVATICA.

CĂLĂRIS. V. CARALIS.

CALARITANUS. V. CARALITANUS.

*CALARNÆA TURRIS, nomen loci in Macedo-nia, inter Strymonem fluvium et montem Athon. *Mela* 2, 2. *p. med. B. A.*

CĂLĂSIS, is, f. tunicae genus, quod Graeci κα-λάσιριν dicunt. Alii dicunt, esse nodum tunicae muliebris, quo connexa circa cervicem tunica sub-mittitur. Haec *Festus.* Magis placet *Vossio* in *Etymol.* secunda significatio: deducitque a χαλάω, laxo, remitto, ut sit κάλασις pro χάλασις. Ap. *Fest.* est *calassis.*

CALASTER. V. CATASTUS.

CALASTĬCUS. V. CHALASTICUS.

*CALĂTHA, orum, vicus Epiri. *Liv.* 32, 13. Legitur et *Calathana. B. A.*

CĂLĂTHĬĀNUS, a, um, adj. ad calathum per-tinens. *Calathianae violae* dicuntur, quod calathi similem figuram habeant. *Plin.* 21, 6, 14. In to-tum vero sine odore, minutoque folio calathiana, munus autumni, ceterae veris. Alii leg *calthiana,* hoc est calthae similia: al, *calatina,* ab urbe Ca-latia.

CĂLĂTHISCUS, i, m. καλαθίσκος, parvus cala-thus. *Catull.* 64, 318. candentis mollia lanae Vel-lera virgati custodibant calathisci.

CĂLĂTHUS, i, m. κάλαθος, vas ex vimine, vel alio ligno plerumque factum, rotunda figura, in fundo angustius, paulatimque sese dilatans, et in amplius os desinens, quale est lilii flos, quem sci-licet calatho *Plin.* 21, 5, 11. assimilat. Capituli quoque Corinthii figura, si folia demas, calathum refert: qua de re V. *Vitr.* 4, 1. ℙ Vox Graeca est, usu tamen Latina facta, quamquam habent Latini eadem significatione *quasillum,* ut docent *Festus,* et *Serv.* ad *Ecl.* 2, 45. Est autem vas fe-minarum proprium, in quo lanam nendam repone-re, flores colligere, et similia his solent. *Virg. Ecl.* 2, 46. tibi lilia plenis Ecce ferunt nymphae calathis. *Ov. Fast.* 4, 435. Haec implet (*floribus*) lento calathos e vimine textos. *Juven.* 2, 54. Vos trahitis lanam, calathisque peracta refertis Velle-ra. *Virg. A.* 7, 805. *de Camilla.* non illa colo, calathisve Minervae Femineas assueta manus, sed proelia virgo, etc. Adde *Ov. Her.* 9, 73. et 76. ℙ Habet etiam alios usus. *Ov. A. Am.* 2, 263. Dum bene dives ager, dum rami pondere nutant, Afferat in calatho rustica dona puer. *Virg. G.* 3, 400. Quod surgente die mulsere, horisque diurnis, Nocte premunt: quod jam tenebris, et sole caden-te, Sub lucem exportant calathis, etc. Ubi *Serv.* vasis aereis, in quibus lac, vel recens caseus in urbe distrahitur. (Quod ait *aereis,* mallem *junceis:* unde opus illud lacteum, quod dicimus *giuncata.*) *Colum.* 7, 8. calathis uti docet recenti caseo perco-lando. *Plin.* 34, 16, 47. In calathis, in quibus aurum colligitur. *Appul. Met.* 9. Calathus fetui gallinaceo destinatus, *h. e.* in quo gallinae ova excludunt. ℙ Sunt etiam *calathi* vinaria vasa, ceu calices. *Virg. Ecl.* 5, 71. Vina novum fundam calathis Ariusia nectar. Adde *Mart.* 9, 60. et 14, 107. ℙ [Etiam pro ipso floris calice usurpatur. *Colum.* 10, 99. Calathisque virentia lilia canis, *h. e. verdeggianti gigli coi canuti panier,* ita vertit *Benedictus Del-Bene.* Adde *Auson. Idyll.* 14, 31. *de rosa.* Ridentis calathi patefecit honorem, Pro-dens inclusi semina densa croci. Et *Auct. incert. epigr. de rosis* 5. Tertia non totum calathi pate-fecerat orbem. *F.*]

*CALATHUSA, ae, insula maris Aegaei. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

CĂLĀTĪNUS, a, um, adj. ad Calatiam perti-nens, Campaniae urbem in via Appia trans Vultur-num fluvium prope Capuam, nunc *le Galazze:* hu-jus meminit. *Cic. Fam.* 16, 8. Octavianus vetera-nos, quique Casilini, et Calatiae sunt, perduxit ad suam sententiam. Adde *Liv.* 26, 5. ℙ *Calatini, orum,* ejus urbis incolae. *Id.* 22, 61. Defecere ad Poenos Atellani, Calatini, Hirpini Apulorum pars, Samnites praeter Pentros. ℙ Alii *Calatini* fuerunt in Samnio, qui et Cajatini sunt nominati. V. CAJATINUS. Horum urbem Calatiam memorat *Sil.* 8, 542. nec parvis aberat Calatia muris. ℙ *Plin.* 3, 5, 9. has duas urbes in Campania collo-cat, et conjunctim nominat plur. num. *Calatias:* nam usque ab Augusti temporibus Campania plures regiones complectebatur, quae ad Latium, ad Volscos, ad Hirpinos, ad Samnites, aliosque popu-los antea pertinebant. ℙ Celeber fuit A. Atilius Calatinus, qui bis consul fuit, et semel dictator et censor, quem tamen plerique putant non a Calatia dictum, sed a *calando,* id est vocando, quia cum valde pauper esset, ab aratro ad honores calatus est. Id confirmat locus *Cic. Sext.* 33., quem vide infra in V. CALATUS. Hujus viri meminit *Id. Sen.* 17. V. et *Livii Epit.* 19. et *Flor.* 2, 2.

CĂLĀTĬO, onis, f. vocatio, κλῆσις, a calo, as. *Varr. L. L.* 4, 1. *extr.* Nec curia Calabra sine calatione potest aperiri.

*CALATIS, idis, f. Κάλατις, oppidum Moesiae inferioris, ad Pont. Euxinum, non procul a To-mis. *Mela* 2, 2. *med. Plin.* 4, 11. *Eutrop.* 6, 8. *Callatis* audit *Tab. Peut. B. A.*

CĂLĀTOR, oris, m. κλήτωρ, κλητὴρ, vocator: a calo, as. *Calatores* dicti sunt servi publici, qui sacerdotibus apparebant, eorumque jussu ad ali-quem vocandum, vel indicendum aliquid mitteban-tur, viatorum simillimo munere. *Serv.* ad *G.* 1, 268. Sunt aliqua, quae si festis diebus fiant, fe-rias polluant: quapropter et pontifices sacrificaturi praemittere calatores suos solent, ut, sicubi vide-rint opifices adsidentes opus suum, prohibeant, ne caeremonias Deorum attaminent. *Suet. Gramm.* 12. Cornelius Epicadius L. Cornelii Sullae dictatoris libertus, calatorque sacerdotio augurali. *Inscr.* ap. *Grut.* 307, 6. Vinicio Coctaeo calat. VII. vir. Epul. liberto optimo patronus. Et 304, 9. Q. Cae-cilio Feroci Kalatori sacerdotii Titialium Flavia-lium etc. *Kalator* hic per K scribitur ea ratione, qua *Kalare* et *Kalendae.* V. CALO, as. ℙ Sed et in privatis familiis *calatores* fuere. *Festus* qui-dem docet, hoc nomine omne servorum genus si-gnificari, quia semper vocari possunt ob necessi-tatem servitutis. Alii dicunt, *calatorem* esse qui nomina dictat domino, qui et *nomenculator* appel-latur: alii eum, qui alios vocat ad ministerium. Verius puto servos privatos a similitudine publi-corum nomen accepisse, quod ultro citroque cum mandatis a domino mitterentur. *Pl. Rud.* 2, 3, 5. Estne hic Trachalio, quem conspicor, calator Pleusidippi? *Id. Merc.* 5, 2, 11. Egomet mihi comes, calator, equus, agaso, armiger. Adde *Pseud.* 4, 2, 52., quo loco, ut et in *Mercatore,* militis servum designat. Ex quo quidam putant, calatorem et calonem idem esse: quae sententia ex his locis non satis probatur.

CĂLĀTŌRĬUS et Kalatorius, a, um, adj. ad calatores pertinens. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 449. *n.* 58. Permissu Kalatorio, et Flaminum tricliam fe-cit, *h. e.* Calatorum et Flaminum. *F.*]

*CALATUM, i, oppidum Britanniae, aliis hodie *Tadcaster,* aliis *Wheallep Castle* in regione West-mariae. *Anton. Itin. B. A.*

CĂLĀTUS, a, um, part. a *calo, as,* vocatus. *Macr. Sat.* 1, 15. Calata in Capitolium plebe. ℙ *Calata* primum dicta sunt omnia *comitia,* quod ad ea populus calaretur, seu convocaretur; haec po-stea in *curiata, centuriata* et *tributa* divisa sunt. Deinde *calata comitia* speciatim dicta sunt, quae pro collegio pontificum habebantur, aut regis sa-crorum, aut flaminum inaugurandorum causa: item quae sacris promulgandis, aut testamento faciendo cogebantur. Haec ex *Gell.* 15, 27. ℙ Translate et jlocaliter hac voce usus est *Cic. Sext.* 33. *a med.* Alter vero tribunus plebis non ille Serranus ab aratro, sed ex deserto Gavii Oleli calatis gra-nis, in Calatinos Atilios insitus, *h. e.* tribun. pleb. Atilius, non ille Sex. Atilius Serranus, sed Cala-tinus, qui ita cognominatus videtur a patre, qui ob paupertatem grana in horreo deserta paene nu-merare, seu calare, solebat. ℙ Scribitur et *Ka-latus.* V. CALO, as.

CĂLAURĒĂ Latois. V. v. sq.

CĂLAURĬA, ae, f. Καλαυρία, et Καλαύρεια, in-sula sinus Argolici contra Troezenium, quingentos passus ab eo distans. In ea Demosthenes mortuus est. *Mela* 2, 7., *Plin.* 4, 12, 19. ℙ Ab hac in-sula Latona cognominata est *Calaurea,* quia ibi culta fuit. Accepta deinde Delo insula, Calauriam Neptuno cessit. *Ov. Met.* 7, 384. Inde Calaureae Latoidos aspicit arva.

CALAUTĬCĂ. V. CALVATICA.

*CALAVII, orum, Campana gens. *Liv.* 23, 2, 3. et 27, 26. *B. A.*

CALBĔI, orum, m. plur. auctore *Festo,* diceban-tur armillae, quibus triumphantes utebantur, et milites ob virtutem donabantur. Dicti sunt vel a καλὸς, pulcher: vel a *galbeus,* viridis, vel a καρπὸς, junctura manus, quod primo *carpios* diceretur, deinde *calpios,* tandem *calbius,* vel *calbeus.* ℙ *Calibiae, arum,* f. plur. etiam vocatae videntur armillae in *Not. Tir.* p. 127. Comptus, incomptus, calibiae. V. GALBEI. ℙ Idem *Festus* sub littera G ponit *Galbeum ornamenti genus.* Ubi idem, quod in hac voce, significare videtur.

CALBIENSIS, se, adj. videtur esse accola am-nis in Caria, cui nomen Calbis, a *Ptolemaeo* 5, 2, et *Mela* 1, 16. memorati. *Inscr.* ap. *Grut.* 36, 1. Soli Sanctissimo Sacrum Ti. Claudius Felix et Claudia Helpis et Ti. Claudius Alypus fil. eorum votum solverunt libens merito. Calbienses de coh. III.

*CALBIS, is, Cariae fluvius. *Mela.* 1, 16. *B. A.*

[CALCĂ, ae, f. turba, multitudo hominum sese invicem prementium. Est cognomen masculinum Romanum. *Val. Max.* 9, 15. *n.* 5. Quid Trebel-lius Calca? quam asseveranter se Clodium tulit! *F.*]

CALCĀBĬLIS, le, adj. qui calcari potest. *Si-don. ep.* 1, 5. Agger calcabili silice crustatus.

CALCĀNEUM, i, n. πτέρνα, pars posterior imi pedis, a calcando ita appellata, quae et *calx* di-citur. *Virg. Mor.* 36. Continuis rimis calcanea scissa rigebant. *Lamprid. Elagab.* 20. Comedit saepius ad imitationem Apicii calcanea camelorum. ℙ A quibusdam grammaticis et lexicographis poni-tur etiam *calcaneus,* i, m., sed nullo adhuc firma-tur auctore.

CALCAR, āris, n. κέντρον, stimulus ferreus calci alligatus, quo equos pungimus et incitamus. *Isid. Orig.* 20, 16. Calcaria dicta, quia in calce homi-nis ligantur, id est in pedis posterioris parte, ad stimulandos equos, quibus aut pugnandum est, aut currendum. *Hirt. B. G.* 8, 48. incendere equum calcaribus. *Pl. Asin.* 3, 3, 118. Calcari agitare quadrupedem adversum clivum. *Liv.* 2, 6. Con-citare equum calcaribus. *Curt.* 7, 2. Subdere equo calcaria. *Id.* 4, 16. Calcaribus subditis proruere in hostem. *Val. Max.* 3, 2. *n.* 9. Equus calcari-bus stimulatus. *Virg. A.* 6, 881. Seu spumantis equi foderet calcaribus armos. ℙ [*Enn. Quir. Viscont. Mus. Pio-Clem. T.* 2. p. 233. *ed. Mediol.* ex Amazonis statua, quae in sinistro tantum pede fibulam habet, arguit, veteres uno tantum calcare esse usos, cujus rei confirmandae causa locum af-fert *Virg. A.* 11, 714. Quadrupedemque citum fer-rata calce cruentat Cornipedem. At ex *loc. citatis* argui potest, antiquitus Romanos calcaribus qui-dem usos, non item unico tantum, quia poetarum mos est singularem numerum pro plurali usurpa-re. *F.*] ℙ Translate ponitur pro stimulo, inci-tamento. *Cic. Att.* 6, 1. Adscribit etiam, et quasi calcar admovet, intercessisse se pro iis magnam pecuniam. *Id. Brut.* 56. Ut Isocratem in acerrimo ingenio Theopompi, et lenissimo Ephori dixisse traditum est, alteri se calcaria adhibere, alteri frenos. *Hor. Ep.* 2, 1, 216. si munus Apolline di-gnum Vis complere libris, et vatibus addere cal-car. *Ov. Pont.* 4, 2, 35. laudataque virtus Crescit, et immensum gloria calcar habet. *Lucr.* 5, 1074. calcaribus ictus amoris. ℙ In illo *Varr.* ap. *Non.* 6, 21. Ventus sub occasu vehementius sufflare, et calcar admovere: *Nonius* calcar exponit impetum. ℙ *Addere calcaria sponte currenti* proverb. de eo, qui alterum incitat, et hortatur jam ultro facien-tem. *Plin. ep.* 1, 8. V. CURRO. ℙ Per simili-tudinem dicitur *calcar,* quod acutum exstat in cru-ribus gallinarum et gallinaceorum, πλῆκτρον. *Colum.*

CALCĀRĬA, ae. V. CALCARIUS.

CALCĀRĬĀRĬUS, a, um, adj. ad calcariam et calcem pertinens. ut Negotians calcariarius. *In-scr.* ap. *Grut.* 641, 1. Exonerator calcariarius. *Ib.* 1117, 5.

CALCĀRĬENSIS, is, m. calcarius, qui calci ex-coquendae et perficiendae dat operam. *Impp. Con-stantius, et Constans Cod. Theod.* 12, 1, 37. Hoc et in calcariensibus et fabricensibus et argentariis observetur.

CALCĀRĬUS, a, um, adj. ad calcem muralem pertinens, ut calcaria fornax, ap. *Cat. R. R.* 38. et *Plin.* 17, 9, 6. quae et *calcaria* absolute dicitur. *Ulp. Dig.* 48, 19, 8. In calcariam vel sulphura-riam damnare aliquem. *Ammian.* 27, 3. Calcarias vino exstinguere. ℙ *De calcaria in carbonariam pervenire* proverb. ap. *Tertull. Carn. Chr.* 6., quod significat de impuro loco in immundiorem venire, vel de minore in majorem calamitatem incidere. ℙ *Calcarius, ii,* absolute, qui calcem coquit. *Cato R. R.* 16. Perficit, et coquit, et ex fornace cal-cem eximit calcarius.

CALCĀTOR, oris, m. qui calcat, et speciatim qui calcat uvas, ληνοβάτης. *Calp. ecl.* 4, 124. Ut nudus ruptas saliat calcator in uvas. *Hieron. in Isajam* 5, 16. *n.* 9. Calcatores uvarum.

CALCĀTŌRĬUM, ii, n. ληνὸς, locus in cella vinaria, in quo uvae calcantur. *Pallad.* 1, 18. de cella vinaria: Basilicae ipsius forma calcatorium loco habeat altiore constructum, ad quod inter duos lacus, qui ad excipienda vina hinc inde depressi sint, gradibus tribus fere, aut quatuor ascendatur.

CALCĀTRIX, icis, f. qaue calcat, contemptrix. *Prud. Psych.* 587. Calcatrix mundi.

CALCĀTŪRĀ, ae, f. πάτησις, actus calcandi, calcatus. *Vitruv.* 10, 10. Rotae modiolis aquam haurientes, et in summum referentes, sine operarum calcatura, ipsius fluminis impulsu versatae, praestant quod opus est ad usum, *h. e.* sine ope hominum, qui calcando rotas versent, ut *ib.* dicitur 9.

CALCĀTUS, a, um, part. v. *calco*, στειπτὸς, calcando pressus. *Ov. Met.* 10, 23. Calcata vipera diffudit venenum. *Id. ib.* 2, 29. Autumnus calcatis sordibus uvis. *Colum.* 2, 2. Calcatis frondibus terram contegere. *Petr. Sat.* 135. Calcato radiabat marmore terra, *h. e.* calcatu pedum attrito et splendenti. *Martial.* 12, 50. Calcatusque tuo sub pede lucet onyx. ℙ Translate est proculcatus, violatus, contemptus. *Stat. Theb.* 3, 208. Calcatum foedus. *Claud. Eutr.* 2, 123. rueret derisa vetustas, Nullaque calcati starent vestigia juris. *Senec. exc. Controv. in praef.* 4. *ad f.* Verbis calcatis, et obsoletis uti, *h. e.* abjectis, sordidis, usu damnatis. ℙ In illo *Auct. B. H.* 16. Secumque extulerunt calcatas ad fossas complendas; *crates* alii leg., alii *calcatas* retinent, et *crates* subintelligunt, alii tandem putant, *calcatam*, esse materiam sabulo, glarea et calce constantem: at praestat intelligere id genus operis, quod salignis viminibus textum, et saxis terrave repletum, Itali *gabbione*, et vulgo *volpara* appellant. ℙ *Calcatus* pro habitatus poetice. *Sil.* 3, 675. Has umbras nemorum, et connexa cacumina coelo, Calcatosque Jovi lucos prece, Bostar, adora.

CALCĀTUS, us, m. πάτησις, actus calcandi, calcatura. *Pallad.* 2, 13. *ad f.* Ne post calcatu assiduo terra effossa solidetur. **Auct. Itin. Alex.* (ed. *A. Maio*) 77. *B. A.*

CALCĒĀMEN, inis, n. calceamentum. *Plin.* 15, 8, 8. Calceamina amurca ungi. *Id.* 19, 2, 7. Calceamina et pastorum vestis e sparto. ℙ Scribitur et *calciamen*: sic *calciamentum*, *calciarium*, *calciatus*, *calcio*, *as*, et si qua sunt alia per *i* saepe scripta reperiuntur; saepe etiam per *e*. *Dausq.* videtur *i* retinere. Fatetur tamen utramque scriptionem usu receptam esse.

*CALCEAMENTARIUS, i, m. ὑποδηματάριος, Caligarius. *Gloss. Gr. Lat. B. A.*

CALCĒĀMENTUM, i, n. ὑπόδημα, nomen generale, quo calceorum omne genus significatur. *Cic. Tusc.* 5, 32. Mihi amictui est Scythicum tegmen, calceamentum solorum callum, cubile terra. *Colum.* 12, 3. Calceamenta utrique sexui convenientia. *Plin.* 28, 4, 7. Induere calceamentum. ℙ Dicuntur etiam *calceamenta*, quibus crura vestiuntur, quae et *tibialia* appellantur. *Just.* 1, 2. de Semiram. Igitur brachia ac crura calceamentis, caput tiara texit. Ita legit *Salmas. in comment.* ad *Trebell. Gallien.* 16. Alii *velamentis*. ℙ Scribitur et *calciamentum*. V. v. praeced.

CALCĒĀRĬUM, ii, n. pecunia militibus ad calceos comparandos data, sicut *vestiarium*, quod in vestes impenditur, *clavarium*, quod in clavos, etc. *Suet. Vesp.* 8. Classiarios, qui ab Ostia et Puteolis Romam pedibus per vices commeant, petentes constitui aliquid sibi calcearii nomine, jussit excalceatos cursitare. *Ulp. Dig.* 34, 1, 21. Diariis relictis, neque habitationem, neque vestiarium, neque calcearium deberi, palam est. Adde *ib.* 2, 15, 8. ℙ Scribitur et *calciarium*. V. CALCEAMEN.

[CALCĒĀRĬUS, a, um, adj. ad calceos pertinens. *Varr. L. L.* 7, 30. Quoniam taberna, ubi venit vinum, a vino vinaria, a creta cretaria, ab unguento unguentaria dicitur; ἀναλογικῶς si essent vocabula, ubi caro venit, carnaria; ubi pelles, pellaria; ubi calcei, calcearia dicerentur; non laniena, pellesuina, sutrina. Hinc apparet inusitata *Varronis* tempore fuisse vocabula *carnaria*, *pellaria*, *calcearia*, licet ille putet recte dici potuisse; quod tamen ne posterioribus quidem temporibus usurpatum fuit a scriptoribus Latinis. *F.*]

CALCĒĀTOR et Calciator, oris, m. qui calceat. *Inscr.* ap. *Mur.* 909, 12. M. Livius Aug. L. Menophilus calciator.

CALCĒĀTUS, a, um, part. a *calceo*, ὑποδηθεὶς, calceis indutus. *Cic. Coel.* 26. Homines calceati et vestiti. *Suet. Aug.* 78. Ita ut vestitus calceatusque erat. *Plin.* 7, 20, 19. Calceatus cothurnis. ℙ Equi pes siccus et solidus et cornu concavo *altius calceatus* dicitur a *Pallad.* 4, 13., qui altas ungulas habet, ut est ap. *Colum.* 6, 29. ℙ Jiculariter *Pl. Capt.* 1, 2, 84. parasito tribuit *dentes calceatos*, hoc est munitos, paratos instructosque ad comedendum: sumpta translatione a viatoribus, qui per scruposas vias ituri, calceis diligentius se muniunt. Dixerat enim parasito is, qui ad coenam invitaverat: *Nam meus scruposam victus commeat viam.* Similis est *Ennii* sententia ap. *Donat.* ad *Ter. Phorm.* 2, 2, 25. Quippe sine cura laetus, lautus cum advenis, Insertis malis, expedito brachio, Alacer, celsus, lupino exspectans impetu, Mox dum alterius abligurias bona. Ubi *insertae malae* videntur esse clausae et adstrictae, dentibus invicem presse insertis, quales esse valde esurientium solent. Sed alii leg. *infertis*, quod quid sit, non facile dixerim. [Ita *Mart.* 12, 45. *caput calceatum* festive vocat illius, qui galericulo hoedina pelle confecto calvam sibi contegebat. *F.*] ℙ Scribitur et *calciatus*. V. CALCEAMEN.

CALCĒĀTUS, us, m. idem quod calceamentum. *Suet. Cal.* 52. Vestitu calceatuque et cetero habitu neque patrio, neque civili ac ne virili quidem usus est. *Plin.* 8, 57, 82. Calceatu utebatur. *Id.* 23, 6, 59. Solutus vinculo omni cinctus et calceatus. *Id.* 28, 16, 62. Injurias e calceatu sanat ex oleo corii caprini cinis. *Id.* 11, 45, 105. Cameli in longiore itinere sine calceatu fatiscunt. ℙ Scribitur et *calciatus*. V. CALCEAMEN.

CALCĔO, as, avi, atum, a. 1. ὑποδέω, calceis vestio. *Phaedr.* 1, 14. Cui calceandos nemo commisit pedes. *Suet. Vesp.* 23. Calceare mulas. *Plin.* 36, 5, 4. *n.* 13. aliquem soccis. *Id.* 7, 53, 54. Obiere, dum calceantur matutino, duo Caesares. *Id.* 32, 9, 36. Fibrinis pellibus calceari. *Pallad.* 1, 24. Spartea, qua calceantur animalia, *h. e.* solea ex sparto, qua indui boves solent, cum pedibus laborant, ut *Colum.* 6, 12. et 15. docet. *Plin.* 8, 54, 80. Simias visco inungi, laqueisque calceari imitatione venantium tradunt. ℙ Scribitur et *calcio, as*. V. CALCEAMEN.

[CALCĔŎCALĬGĂ, ae, f. Differt a *calceo*, qui pedem tantum vestiebat et eadem videtur esse ac *caliga*, quae pedem et partem cruris tegebat. *Not. Tir.* p. 161. Calceus, caliga, calceocaliga. *F.*]

CALCĔŎLĀRĬUS, ii, m. ὑποδηματοποιὸς, qui calceos conficit. *Pl. Aul.* 3, 5, 38. Propolae, linteones, calceolarii.

CALCĔŎLUS, i, m. ὑποδημάτιον, parvus calceus. *Cic. N. D.* 1, 29. Sospita cum pelle caprina, cum hasta, cum scutulo, cum calceolis repandis. *C. Memmius* ap. *Serv.* ad *A.* 4, 261. Syriaci calceoli gemmarum stellati coloribus. *Scrib. Compos.* 208. Calceolorum ligulae.

CALCES ampullae plumbeae. *Festus.* ℙ [Videtur auctor significare laminas plumbeas, quibus ampullae vitreae, vel involucra vimine et junco texta, quibus ampullae plumbeae in ima parte circumvestiri solent. *F.*]

CALCĔUS, i, m. ὑπόδημα, pedis indumentum, quod fit plerumque ex pellibus animalium, viris feminisque commune, ingenuis tamen: nam servi calceis non utebantur. Videtur esse a *calx*, *calcis*, quia non pedem tantum, sed et calcaneum vestit, sicut *solea* solum pedis tantummodo. Alii derivant a κᾶλον, lignum, quod olim e ligno calcei fierent. *Varr. L. L.* 8, 29. Calcei viriles et muliebres. *Cic. Inv.* 1, 30. Si multus erat in calceis pulvis, ex itinere eum venire oportebat. *Id. Or.* 1, 54. Calcei habiles et apti ad pedem. *Hor. Sat.* 1, 3, 31. male laxus In pede calceus haeret. *Id. Ep.* 1, 10, 42. ut calceus olim, Si pede major erit, subvertet; si minor, uret. *Suet. Oth.* 6. Calceus laxatus. *Cic. Or.* 1, 54. Uti calceis. *Apul. Met.* 7. Indutus calceis. *Suet. Aug.* 92. Si mane sibi calceus perperam, ac sinister pro dextero induceretur, ut dirum auspicium observabat. *Plin.* 2, 5, 7. Calceus praepostere inductus. ℙ *Calceos poscere* dicebantur convivae, cum peracta coena erant abituri. Nam discumbentes ponebant calceos, ne tricliniares lectos foedarent. *Plin. ep.* 9, 17. Quam multi, cum lector, aut lyristes, aut comoedus inductus est, calceos poscunt! ℙ *Calceos mutare*, hoc est conditionem statumque mutare. Romani senatores calceos habebant diversos a communibus, ejusque ordinis peculiares. Hinc *Cic. Phil.* 13, 13. Est etiam Asinius quidam, senator voluntarius, lectus ipse a se. Apertam curiam vidit post Caesaris mortem: mutavit calceos: pater conscriptus repente factus est. ℙ *Ammian.* 14, 6. Quidam per ampla spatia urbis, subversasque silices sine periculi metu properantes, equos velut publicos signatis, quod dicitur, calceis agitant, familiarum agmina tanquam praedatorios globos, post terga trahentes, *h. e.* tanquam si essent patricii, et nobilissimi, quorum calcei lunula ex aluta insigniti erant. V. LUNA. ℙ De universa veterum calceorum ratione eruditum condidit libellum *Benedictus Balduinus*. *Rubenius* quoque *De re vestiar.* 2. de hac eadem re disserit.

CALCHAS, antis, m. Κάλχας, proprium nomen Graeci auguris, Thestoris filii, a quo *Thestorides* a poetis appellatur, qui cum Graecis ad expeditionem Trojae profectus est: cujus consilio, quoniam divinandi arte plurimum praestabat, multa gesta sunt. Diruta Troja reversus cum Amphilocho Amphiarai filio terrestri itinere Colophonem, cum in luco Apollinis Clarii extra urbem apud fanum in Mopsum praestantissimum augurem incidisset, artis peritia ab illo superatus, dolore contabuit; quod proposita sibi a Mopso caprifico, ut refe[rt] *Hesiodus*, aut, ut *Pherecydes* mavult, sue gravid[a] conjicere non potuisset, quot in illa ficus esse[nt], quotve haec utero suculas gereret, quod tam[en] Mopsus sine ullo errore divinavit. *Virg. A.* [2,] 182. ita digerit omina Calchas. et *ib.* 122. vate[s] magno Calchanta tumultu Protrahit in medio. *Calchanta* accus. est Graecae positionis. *Cic. Di[v.]* 1, 40. Calchantem augurem scribit Homerus long[e] optimum. ℙ Declinatur etiam *Calchas, ae,* [ut] *Prisc.* 6. p. 702. docet. *Pl. Men.* 5, 1, 48. Nov[i]stin' tu illum? *Me.* novi cum Calcha simul. *Ide[m]* *Pl.* et *Pacuv.* ap. *Charis.* 1. p. 50. hunc Calcha[m] dixerunt: et *Cn. Gell.* hujus Calchae. *Prisc.* [i]b. addit, in vocativo et *Calchas*, et *Calchan* di[ci] posse. Posset etiam idem casus esse *Calcha* e[x] ratione, qua *Palla* dictum est a *Virg. A.* 10, 41[1] et *ib.* 11, 97., ubi de Pallante Euandri filio lo[]quitur.

CALCHĒDON. V. CHALCEDON.

CALCHEDONIUS. V. CARCHEDONIUS.

[CALCHĪMĒRĀ, ae, f. purpurae desideriu[m] habens: a κάλχη, purpura, et ἵμερος, desideriu[m]. Nomen servile Romanum. *Inscr.* ap. *Murat.* 127[4,] 8. Calchimerae fecit Cale et Successus. *F.*]

CALCĬĀRĬUM et CALCĬĀTUS etc. V. CAL[]CEARIUM etc.

CALCĬFRĀGĀ, ae, f. ἔμπετρος, σκολοπένδριον, herba, quam nunc foeniculum marinum, vel marinam cristam vocant, Galli *percepierre*, Itali, u[t] quidam putant, *citracca*, nascens in marinis montibus, fere in saxo, et quo propius mari fuerit, minus salsa est; quo longius, magisque terrena, amarior sentitur, ut est ap. *Plin.* 27, 9, 51. ℙ Nomen habet a frangendis calculis vesicae, ut *Dioscorides* 3, 151. docet. *Scrib. Compos.* 150. Herba σκολοπένδριον, quam nos calcifragam appellamus. Adde *ib.* 153. Utroque autem loco calculosis prod[]esse tradit.

CALCIO, as. V. CALCEO.

CALCIOPE. V. CHALCIOPE.

CALCĪTRĀTUS, us, m. λακτισμὸς, actus calcitrandi. *Plin.* 8, 44, 69. Mulae calcitratus inhibetur vini crebriore potu.

CALCĪTRO, as, avi, atum, n. 1. λακτίζω, calcibus ferio. *Plin.* 30, 16, 53. Mulas non calcitrare, cum vinum biberint. ℙ Translate *Cic. Coel.* 15. Illum filium familias patre parco ac tenaci, habere tuis copiis devinctum non potes: calcitrat, respuit, non putat tua dona esse tanti. ℙ *Calcitrare contra stimulum*, proverb. ap. *Ammian.* 18, 5., de quo V. in CALX, alcis.

CALCĪTRO, onis, m. λακτιστὴς, qui calcibus ferit. *Varr.* ap. *Non.* 1, 214. Equum mordacem, calcitronem horridus miles non vitabat. *Pl. Asin.* 2, 3, 10. Ita haec morata est janua: extemplo janitorem Clamat, procul si quem videt ire ad se calcitronem, *h. e.* qui fores aedium calcibus pultat. Adde *Coel. Sabin.* ap. *Gell.* 4, 2.

CALCĪTROSUS, a, um, adj. λακτιστικὸς, id. q. calcitro. *Colum.* 2, 2. *ad f.* Nunquam stimulo lacessat juvencum, quod retrectantem calcitrosumque eum reddit. *Ulp. Dig.* 9, 1, 1. Si equus calcitrosus calce percusserit. Adde *ib.* 21, 1, 4.

CALCO, as, avi, atum, a. 1. πατέω, στείβω, ἐπιστείβω, calce et pede premo. *Ov. Met.* 12, 390. terraque ferox sua viscera traxit, Tractaque calcavit, calcataque rupit. *Tac. H.* 4, 81. Alius manu aeger, ut pede ac vestigio Caesaris calcaretur, orabat. *Cato R. R.* 112. Calcare uvam in torculario. *Plin.* 18, 32, 75. musta. ℙ Nonnunquam ponitur pro ambulare, peragrare, sed fere poetice. *Hor. Od.* 1, 28, 16. Calcanda semel via leti. *Petr. Sat.* 118. Ceteri aut non viderunt viam, aut visam timuerunt calcare. et *ib.* 122. Haec ubi calcavit loca Caesar milite laeto, Oravitque locum etc. *Ov. Her.* 2, 121. Moesta tamen scopulos, fruticosaque litora calco. *Id. Trist.* 3, 10, 39. durum calcavimus aequor. *scil.* glacie concretum. *Claud. VI. Cons. Honor.* 515. patulum prospectans Narnia campum Regali calcatur equo. ℙ *Calcare* dicitur gallus gallinam iniens. *Colum.* 8, 5. *ad f.* Quae velut mares cantare, atque etiam calcare coeperunt. Sunt qui putent hic *calcare* poni pro pedibus scalpere, quemadmodum saepe solent gallinae more gallorum: ita etiam accepit *Benedict. Del-Bene*, qui locum hunc vertit Italice *scalpitare*. ℙ Pro habitare, V. CALCATUS. ℙ Saepe est inculcare, calcando immittere, arcte infarcire et implere. *Cato R. R.* 117. Calcare oleas in orculam manibus. *Varr. L. L.* 4, 35. tomentum in culcita. *Stat. Th.* 8, 542. alicui clypeum in pectora. *Virg. G.* 2, 243. Huc ager ille malus, dulcesque a fontibus undae Ad plenum calcentur. [*Inscr.* ap. *Don. cl.* 11. *n.* 6. Locum emit massam calcavit, cupam aedificavit, *h. e.* murum in quo olla, sive cupae in suis loculis collocarentur, exstruxit. *F.*] ℙ Item proculcare, contemnere, nihili ducere. *Prop.* 2, 7, 82. Insultetque rogis, calcet et ossa mea. *Justin.* 12. *in f.* Cum nullo hostium unquam congressus est, quem non vicerit; nullam gentem adiit, quam non calcaverit. *Ov. Amor.* 3, 11, 5. Vicimus, et dominum pedi-

is calcamus amorem. *Auct. Pan. ad Pison.* 107. In humilem calcat fastosa clientem. *Quint.* 5, 13. *ite med.* Simulatio huc usque procedit, ut quae cendo refutare non possumus, quasi fastidiendo lcemus. *Id. Decl.* 321. Calcare patientiam aliijus. V. CALCATUS.

CALCŬLĀRĬUS, a, um, adj. ad calculos pertiens. *Modest. Dig.* 50, 8, 8. Calcularii erroris tractatio etiam post decennii tempora admittur.

CALCŬLĀTĬO, onis, f. λιθίασις, calculorum generatio in vesica. *Coel. Aur. Tard.* 5, 4. In veca speciales plurimae passiones eveniunt, tumor, ollectio, debilitas, paralysis, calculatio. ℙ Item omputatio. *Cassiod. Variar. ep.* 1, 10. Crescit ova conditione, per se redeundo, addita sibi semer ipsa calculatio. Adde *Venant. ep.* 5, 6. *ad yagrium.*

CALCŬLĀTOR, oris, m. λογιστὴς, qui rationes onficit. [*Isid. Orig.* 10. litt. *C.* Calculator a calulis, id est lapillis minutis, quos antiqui manu enentes numeros componebant. V. ABACUS. *F.*] *Martial.* 10, 62. Nec calculator, nec notarius veox. *Ulp. Dig.* 38, 1, 7. Si forte vel librarius, el nomenclator, vel calculator sit. *Inscr.* ap. *Grut.* 76, 7. P. Caecilius Epaphroditus VI. Vir. Aug. alculator. [*Edict. Diocl.* p. 22. Magistro institutô litterarum in singulis pueris menstruos ✗. .: calculatori in singulis pueris menstruos ✗ septuaginta quinque. *Isid. Orig.* 1, 3. Primordia rammaticae artis litterae communes exsistunt, uas librarii et calculatores sequuntur; nam veeres Graeci et Romani iisdem litteris seu signis utebantur in scribendo et calculando. ℙ Ex locis supra allatis patet, hallucinari *Morcell. De stil. Inscr. T.* 3. p. 79. *ed. Pat.*, qui putat, *calculatorem* alium esse a *ratiocinatore*, atque ita fuisse appellatum, qui pueros litteras docebat. *F.*]

[*CALCŬLĀTŌRĬUS et Calcŭlātōrĕus, a, um, adj. qui calculis subducendis inservit. *Inscr.* ap. *Fea, Var. di notiz.* p. 172. Philura calculatorea, *h. e.* philyra, in qua rationes subducuntur. *Vet. Schol.* ad *Juven.* 7, 73. Alveolus est tabula calculatoria, lusoria. *F.* et *B. A.*]

CALCŬLENSIS, se, adj. *Plin.* 9, 37, 61. Purpurae genera plura: lutense putri limo, et algense nutritum alga, vilissimum utrumque: melius taeniense in taeniis maris collectum: calculense appellatur a calculo maris, mire aptum conchyliis. Ita *Harduin.*

CALCŬLO, as, a. 1. λογίζω, ψηφίζομαι, calculum pono, rationem ineo. *Prud.* περὶ στεφ. 3, 131. Nam calculanda est primitus, Tum subnotanda est summula. ℙ Translate *Sidon. in concione post ep.* 9. *l.* 7. Solam clericatus diuturnitatem pro meritis autumant calculandam.

CALCŬLO, onis, m. id. q. calculator. *August. de Ord.* 2, 12. Quibus duobus repertis nata est illa librariorum et calculonum professio. Adde *Ruf. Fest. in. Breviar.*, ubi tamen plerique alii leg. *calculator.*

CALCŬLŌSUS, a, um, adj. λιθώδης, calculis abundans. *Plin.* 35, 14, 49. Lateres non sunt e sabuloso, neque arenoso, multoque minus calculoso ducendi solo. *Colum. Arbor.* 21. Ficus loca aprica, calculosa, glareosa, interdum et saxosa amat. ℙ Item calculis vesicae laborans, λιθιῶν. *Cels.* 7, 26. *n.* 2. Adhibere curationem calculosis. *Plin.* 28, 4, 9. Ejectus lapillus calculoso, alligatusque supra pubem, levare ceteros dicitur. Adde *Scrib. Compos.* 150. et 153.

CALCŬLUS, i, m. λιθίδιον, κόχλαξ, ψῆφος, lapillus, ita dictus per deminutionem a *calx*, *calcis*, qua lapidem significat, ut *Fest.* in voce *Cancri* docet. *Serv.* ad *G.* 2, 180. et *Isid. Orig.* 16, 3. tradunt, *calculum* esse lapillum terrae admixtum, atque ita appellari, quod sine molestia calcetur. *Cic. Or.* 1, 61. Demosthenes conjectis in os calculis, summa voce versus multos uno spiritu pronunciare consuescebat. *Virg. G.* 2, 18. Tenuis ubi argilla et dumosis calculus arvis. *Vitr.* 7, 2. Si ad asciam offenderint calculi, calx non erit temperata. *Plin.* 28, 9, 33. Calculi marini, *h. e.* qui in fundo maris sunt. *Id.* 4, 8, 15. Peneus amnis viridis calculo, *h. e.* virides calculos in fundo habens. *Id.* 7, 40, 41. Calculi candore laudatus dies. *Id. ib.* narrat, morem fuisse Thraciae gentis, ut calculos colore distinctos pro experimento cujusque diei, qui dies felix cuique isset, vel infelix, in urnam condere, ac supremo die separatos dinumerare, ad dignoscendum, utri frequentiores fuissent; atque ita de quoque pronunciare, felixne, an infelix jure dici posset. Quo pertinent loca *Martial.* 12, 34. et 9, 53., item *Plin. jun. ep.* 6, 11. et *Pers.* 2, 1. etc. ℙ Dicitur etiam de lapillo, qui in renibus et vesica gigni solet, λιθίασις. *Cels.* 7, 26. Urina non redditur, quia calculus intus se opposuit. V. ibi plura. *Plin.* 21, 27, 100. Calculorum valetudo. *Id.* 20, 21, 86. Curare calculos. et *ib.* 22, 87. discutere. et *ib.* 4, 13. comminuere et ejicere. *Id.* 20, 22, 91. et 11, 18, 70. ciere, movere. *Id.* 20, 10, 42. exturbare. *Id.* 22, 21, 26. pellere. et *ib.* 29. frangere. *Id.* 23, 8, 80. rumpere. ℙ Sunt etiam calculi lusorii, nempe iidem, qui *latrunculi* et *latrones*, Graece κύνες: ludus valde similis ei, quem Itali dicunt *scacchi.* Dicti sunt *calculi*, quia primum lapillis ad id ludi genus usi sunt: deinde ex alia materia fecere, sed frequentissime e vitro, aliquando etiam ex ebore, auro, argento. Triginta duo erant, bicolores, fere autem sexdecim albi, ac totidem nigri, vel rubei: disponebantur in tabula lusoria hinc atque inde in duas turmas divisi, suisque regionibus lineisque conclusi, movebanturque multa arte, ne circumvenire alter alterum posset. Si qui calculus incomitatus a duobus aliis discoloribus circumveniretur, vinci dicebatur, et *capi* (*schlagen*): si duo simul contra leges ludi moti loco fuissent, *capi* quidem ab uno adversario non poterant, sed *ligari*, hoc est ita concludi, ut exire loco non amplius possent, fierentque lusori inutiles, dicebanturque *calculi inciti*: ex quo natum proverb. ad *incitas redigi.* V. INCITUS. *Isid. Orig.* 18, 67. tres calculorum species enumerat: alios *ordinarios*, qui ordine (seu, ut *Varr. L. L.* 9, 1., per ordines transversos vel directos) movebantur: alios *vagos*, qui vage: alios *incitos*, quos modo diximus. Universam tractandorum calculorum rationem ita describit *Auct. Pan. ad Pison.* 180. Callidiore modo tabula variatur aperta Calculus, et vitreo peraguntur milite bella, Ut niveus nigros, nunc et niger alliget albos. Sed tibi quis non terga dedit? quis te duce cessit Calculus? aut quis non periturus perdidit hostem? Mille modis acies tua dimicat: ille petentem Dum fugit, ipse rapit: longo venit ille recessu, Qui stetit in speculis: hic se committere rixae Audet, et in praedam venientem decipit hostem. Ancipites subit ille moras, similisque ligato Obligat ipse duos: hic ad majora movetur, [Ut citus, et fracta prorumpat in agmina mandra, Clausaque dejecto populetur moenia vallo. Interea sectis quamvis acerrima surgant Proelia militibus; plena tamen ipse phalange, Aut etiam pauco spoliata milite, vincis, Et tibi captiva resonat manus utraque turba. *F.*] Hujus ludi victoria in eo sita erat, ut alter alterum calculis omnibus spoliaret, aut omnes ad incitas redigeret. Calculorum turba *milites* dicebantur, vel, ut alii volunt, erant utrinque duo centuriones, duo elephantes, duo equites, duo satellites, et octo pedites. Totus vero hic ludus imago fuit militaris aciei, quem propterea illi potissimum callere solebant, qui in re bellica versabantur. Qui superior discedebat, imperator exiisse dicebatur, cujus rei testimonium habetur apud *Vopisc. Procul.* 13. ℙ Sunt qui putant, calculorum ludum a latrunculis distinctum esse, sed unam eandemque rem esse *Wernsdorfius Poet. Latin. min. T. IV. Excurs.* XI. p. 404. et *seqq.* pluribus probat, et confirmant exempla, quae subjicimus. *Ov. A. Am.* 2, 207. Sive latrocinii sub imagine calculus ibit: Fac, pereat vitreo miles ab hoste tuus. Et *ib.* 3, 357. Cautaque non stulte latronum proelia ludat, Unus cum gemino calculus hoste perit. *Martial. epigr.* 14, 20., cui titulus *Calculi.* Insidiosorum si ludis bella latronum, Gemmeus iste tibi miles et hostis erit. V. MANDRA. ℙ Translate. *Cic. Att.* 8, 12. Nunc saltem ad illos calculos revertamur, quos tum abjecimus, ut non solum gloriosis consiliis utamur, sed etiam salubribus. ℙ Praeterea quoniam lapillis rationes inire mos olim fuit, eorumque adjectione, aut detractione aliquid numerare, *calculus* ponitur pro supputatione, λογισμός. *Quint.* 7, 4. In tutelae judicio solet quaeri, an alia de re, quam de calculis, cognosci oporteat. *Cic. Amic.* 16. et *Liv.* 5, 4. Vocare aliquid ad calculum, ut par sit ratio acceptorum et datorum. Sic *Val. Max.* 4, 7. *n.* 1. Revocare aliquid ad calculos. *Petr. Sat.* 115., *Plin. Pan.* 20. et *Colum.* 3, 3. Ponere calculum cum aliquo. *Cic. Fin.* 2, 19. Subducere calculum. *eodem sensu.* Sic *Colum.* 5, 1. Imposito calculo rationem computare. *Capitol. Pertin.* 1. Puer litteris elementariis et calculo imbutus. *Paul. Dig.* 4, 3, 29. Calculi ratione convenire aliquem. *Ulp. ib.* 3, 2, 6. Calculum judicio dirimere. *Macer ib.* 49, 8, 1. Error calculi. ℙ Translate. *Plin. ep.* 1, 14. *ad f.* Hic quoque in conditionibus deligendis ponendus est calculus. *Id. ep.* 2, 19. *ad f.* Omnes, quos ego movi, in utraque parte calculos pone, *h. e.* omnia rationum momenta, quae ego proposui, perpende, et veluti rationem ini. *Id. ep.* 5, 2. Accepi pulcherrimos turdos, cum quibus parem calculum ponere non possum, *h. e.* par pari referre, et quasi parem rationem adscribere. ℙ Item quia lapillis vel nigris, vel albis in urnam conjectis suffragium, aut sententiam ferebant veteres, sumitur *calculus* pro sententia, aut suffragio. ψῆφος. *Ov. Met.* 15, 41. Mos erat antiquus, niveis, atrisque lapillis, His damnare reos, illis absolvere culpae. Nunc quoque sic lata est sententia tristis; et omnis Calculus immitem demittitur ater in urnam. *Quint.* 8, 3. *sub in.* Causae paucorum calculorum, *h. e.* paucorum judicum. *Imp. Justin. Cod.* 3, 1, 12. Judicialis calculus. *Impp. Diocl. et Maxim. Cod.* 7, 62, 10. Deteriorem calculum reportare, *h. e.* adversam sententiam. *Appul. Met.* 7. Calculis omnibus ducatum alicui deferre. ℙ Translate. *Plin. ep.* 1, 2. Si modo tu fortasse errori nostro album calculum adjeceris, *h. e.* approbaveris. ℙ Est etiam nomen ponderis. *Auct. de ponder.* ap. *Goes. Agrar.* p. 322. Ponderum pars minima calculus est, qui constat ex granis siceris duobus, et apud quosdam siliqua pensante, quae tribus granis hordei declaratur in pondere. Duo calculi ceratium faciunt. Quatuor calculi, sive duo ceratia, obolum reddunt.

CALDĂ, ae, f. V. CALDUS.

CALDĀMENTUM, i, n. fomentum calidum. *Marcell. Empir.* 5. Caldamentis adhibitis sopiri.

CALDĀRIĂ. V. CALDARIUS.

CALDĀRIOLĂ, ae, f. parva caldaria, parvum vas ad aquam calefaciendam, vel ad alium similem usum. Legitur apud *Vet. Schol. Juven.* ad illud 5, 47. Siccabis calicem nasorum quatuor, ac jam Quassatum, etc. [*Vulgo legitur *Calvariola. B. A.*]

CALDĀRĬUM. V. CALDARIUS.

CALDĀRĬUS et Călĭdārĭus, a, um, adj. ad calefaciendum, vel calescendum pertinens. *Caldaria cella* in balneis erat, in qua aqua calida lavabant; cui annexa erat *tepidaria*, inde *frigidaria*: Italice *stufa* dici potest. *Plin. ep.* 5, 6. Frigidariae cellae connectitur media, cui sol benignissime praesto est, caldariae magis. ℙ *Calidaria maltha* est qua in caldaria balnei cella utebantur, si quando ejus parietes scinderentur: sicut *frigidaria*, qua utebantur in cella frigidaria. Utriusque meminit *Pallad.* 1, 41., ubi earum conficiendarum rationem tradit. ℙ *Caldaria cella* dicitur etiam *caldarium*, et *calidarium*, *ii*, et *caldaria*, *ae*, absolute. *Vitruv.* 5, 10. Ipsa autem caldaria tepidariaque lumen habeant ab occidente hiberno. *Senec. ep.* 86. Diem in caldarium latis specularibus admittere. *Cels.* 1, 4. Si in balneum venit, in tepidario insudare, tum transire in calidarium. *Marcell. Empir.* 25. Deinde ad balneum ducas, et, cum sudaverit, diutissime compellas in tosta caldaria commorari. ℙ Etiam vas, in quo aqua in balneis calefit, *caldarium* dicitur, (subaudi *ahenum*, vel *vas*). *Vitruv. ib.* ℙ Hoc idem etiam *caldaria, ae*, appellatur. *Appul. Herb.* 59. Herbae radices in caldaria decoquere. ℙ Apud *Plin.* 34, 8, 20. dicitur *caldarium aes*, quod tantum funditur, sed malleis duci non potest: cui contrarium est *regulare*, quod et funditur, et in regulas malleo ducitur.

[CALDĬUS pro Claudius jlocalariter dictus est imperator Tiberius Claudius Nero, non a potu caldae, sed quod mero frequenter incalesceret, et caldus potator esset. *Suet. Tib.* 42. In castris, tiro etiam tum, propter nimiam vini aviditatem pro Tiberio Biserius, pro Claudio Caldius, pro Nerone Mero vocabatur. *F.*]

CALDOR, oris, m. θέρμη, calor. *Varr. R. R.* 1, 55. Olea lecta, si nimium diu fuit in acervis, caldore fracescit, et oleum foetidum fit. *Id. ib.* 3, 9. Evitare caldorem et frigus. *Gell.* 17, 8. Vinum semina quaedam caldoris in sese habet. *Arnob.* 7, 240. Lavacrorum se refovere caldoribus.

CALDUS, a, um, adj. θερμός, per syncopen a *calidus*, idemque omnino significans. *Varr. L. L.* 4, 22. in testu caldo coquere. Et *ib.* 27. Caldam pultem apponere. *Id. R. R.* 3, 2. Sol caldus. *Martial.* 2, 28. Calda bucca. *Id.* 8, 67. aqua. Adde *Senec. ep.* 85. ℙ *Calda, ae*, absolute est aqua calida. *Senec. ep.* 83. In frigidam descendi: hoc apud me vocatur parum calda. *Plin.* 23, 4, 41. Oleum cicinum bibitur cum pari caldae mensura. *Colum.* 6, 13 et 30. Fovere os calda. *Martial.* 1, 12. Jam defecisset portantes calda ministros. Adde *Val. Max.* 2, 4. *n.* 5. ℙ Negare videtur *Varro L. L.* 7, 39. *caldius*, et *caldissimum* in usu esse: nihilominus *Hor. Sat.* 1, 3, 53. Caldior est? acres inter numeretur, *h. e.* ad irascendum pronior, translate. Hoc sensu Itali quoque dicunt *uomo caldo* [*nos: *ein hitziger Mensch.*] Sic *Cic. Invent.* 2, 9. Ut si dicamus, idcirco aliquem Caldum vocari, quod temerario et repentino consilio sit. ℙ *Quint.* 1, 6. narrat, solitum fuisse Augustum reprehendere in C. Caesare, quod *calidum* dicere, quam *caldum* mallet, non quia illud Latinum non esset, sed quia odiosum, et, ut ipse Graeco verbo significabat, περίεργον, *h. e.* nimis exquisite et curiose dictum. Porro *odiosum* appellasse videtur, quia valde proximum voci *callidus*, quod fere in malam partem usurpari solet. Ex hoc intelligimus, Augusti aevo *caldum* pro *calidum* usitatissimum fuisse. ℙ Fuit cognomen Romanum in gente Coelia, ut C. Coelius Caldus, ap. *Cic. Fam.* 2, 19. et in nummis ap. *Eckhel. D. N. V. T.* 5. p. 175.

[CALĒ, es, f. V. CALUS. *F.*]

*CALE, oppidum Mysiae. *Plin.* 5, 30. ℙ Item portus Hispaniae, in Gallaecia. *Anton. Itin.* Inde et nomen profectum est Gallaeciae sive Callaeciae. Quin et hodiernum vocabulum Portugal nihil aliud est, nisi *Portus Cale* corruptum. ℙ Fuit et in

Gallia hoc nomine oppidum, quod *Sallust.* in *fragm.* a Perpenna captum fuisse tradit. *B. A.*

CALECANDUS.} V. CALICATA.
CALECATUS. }

CALEDONIA, ae, f. *Καληδονία*, regio Britanniae, in media fere parte regni Scotiae, ubi Caledonii populi. *Tac. Agr.* 10., *Plin.* 4, 16, 30., *Solin.* 22. ℙ In ea regione ingens silva fuit, horrore saltuum, ferarumque immanitate terribilis. V. CALEDONIUS. ℙ Scribitur et *Calidonia.*

CALEDONES, um, m. plur. populi Caledoniae. *Eumen. Paneg. ad Constantin.* 7. Non dico Caledonum, aliorumque Pictorum silvas et paludes, sed nec Hiberniam proximam, etc. ℙ Scribitur et *Calidones.*

CĂLĔDŎNĬCUS, a, um, adj. Caledonius. *Solin.* 22. Caledonicus angulus. ℙ Scribitur et *Calidonicus.*

CĂLĔDŎNĬUS, a, um, adj. *Καληδόνιος*, ad Caledoniam pertinens. *Flor.* 1, 17. Caledonius saltus. Et 3, 10. Caledoniae silvae. *Martial. Spectac.* 7. Nuda Caledonio sic pectora praebuit urso. *Id.* 10, 44. et *Lucan.* 6, 68. Britanni Caledonii. *Val. Flacc.* 1, 8. Caledonius Oceanus. ℙ Scribitur et *Calidonius*: sed *Calydonius* per *y* V. infra suo loco.

CĂLĔFĂCĬO, et per syncop. Calfacio, is, eci, actum, a. 3. *θερμαίνω*, calidum facio. *Cic. N. D.* 2, 60. Ad calefaciendum corpus igni adhibito. Al. leg. *calfaciendum. Lucr.* 6, 687. calefecitque omnia circum. *Ov. Fast.* 4, 698. calfacit igne focum. *Gell.* 13. *in f.* Vinum quod neque refrigerat, neque calefacit. *Augustus* ap. *Suet. in ejus Vita* 71. Lusimus per omnes dies, forumque aleatorium calfecimus. *Ov. A. Am.* 2, 214. Algentis manus est calfacienda sinu. ℙ Translate. *Cic. Q. Fr.* 3, 2. Eodem die Gabinium ad populum luculenter calefecerat Memmius, *h. e.* vehementer accusando exagitaverat. *Id. Fam.* 16, 18. Iste nos tanta impensa derideat? calface hominem, *h. e.* commove, hortare, accende. Adde *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 6. ℙ *Calefacior* passivum. *Vitr.* 5, 10. Testudines alveorum ex communi hypocausi calefacientur. *Id.* 4, 7. simili ratione *concalefaciuntur* dixit. Sed non est imitandus. *Quint.* 1, 6. tradit *calfacio* suo quoque tempore usitatius fuisse, quam *calefacio.*

CĂLĔFACTĬO, onis, f. *θέρμανσις*, calefaciendi actus. *Hermogenian. Dig.* 50, 4, 1. Calefactiones thermarum. *Arcad. ib.* 18. Calefactio publici balnei.

CĂLĔFACTO, as, avi, atum, a. 1. *θερμαίνω*, id. q. *calefacio*: sed quia frequentativum est, majorem quandam vim habet. *Hor. Ep.* 2, 2, 169. lignis calefactat ahenum. *Pl. Rud.* 2, 3, 80. Calefactare aquam. *Gell.* 17, 8. Oleum vim in corporibus calefactandis habet. ℙ Festive *Pl. Cas.* 2, 6, 48. Ipse actutum virgis calefactabere.

CĂLĔFACTŌRĬUS, a, um, adj. calefaciendi vim habens. Usurpant *Plin. Valer.* 1, 38. et *Theodor. Priscian. de diaeta* 10.

CĂLĔFACTUS, et per sync. Calfactus, a, um, part. a *calefacio*, vel *calfacio*, *θερμανθεὶς*, calidus factus. *Varr. L. L.* 4, 29. Calamistris calefactis in cinere capillus ornatur. *Virg. A.* 12, 65. cui plurimus ignem Subjecit rubor, et calefacta per ora cucurrit. ℙ Translate. *Id. ib.* 269. Turbati cunei, calefactaque corda tumultu, *h. e.* commota, accensa. *Ov. Ib.* 47. petit primo plenum flaventis arenae Nondum calfacti velitis hasta solum, *h. e.* nondum accensi in pugnam. *Claud. B. Gild.* 182. Ut vino calefacta Venus.

CĂLĔFACTUS, et per sync. Calfactus, us, m. calefactio, *θέρμανσις*. *Plin.* 29, 3, 11. Calfactu fovere. *Lactant. Opif. Dei* 14. Jecur cibos concoquit amplexu et calefactu suo. ℙ Extra ablativum casum nondum exempla vidimus.

CĂLĔFĬO, is, passiv. anom. *θερμαίνομαι*, calidus fio. *Cic. Att.* 2, 3. *in f.* Balineum calefieri jubebo. *Auct. ad Her.* 3, 12. Fauces calefiunt, et arteriae complentur. ℙ *Calfio* per syncop. est ap. *Charis.* 3. p. 220.

CĂLENDAE, arum, f. plur. *νεομηνία*, et *νουμηνία*, primus dies cujusque mensis, a *καλεῖν*, vocare, a quo *calo*, *as* factum est. Primis enim reipublicae temporibus, antequam Fasti vulgarentur, solebat minor pontifex populum calare, seu convocare in Curiam Calabram, ibique re divina facta pronunciare inter alia, quot numero dies a primo ad nonas superessent, quinquene, an septem. Qua in re utebatur his verbis (ap. *Varr. L. L.* 5, 4. ex emendatione *Scalig.*) *Quinque dies te calo, Juno novella: Septem dies te calo, Juno novella*, *h. e.* hoc mense per quinque vel septem dies invoco te, Juno novella. (V. CALO.) Primi enim cujusque mensis dies Junoni sacri erant, ut docent *Ov. Fast.* 1, 55. et *Macr. Sat.* 1, 15., ubi plura de hac re. Hinc factum est, ut primus mensis dies *calendae* appellarentur. Conscriptis postea Fastis et calendario constituto, cessatum est a populi calatione, mansit tamen *calendarum* vocabulum. *Varr. l. c.* Primi dies mensium nominati calendae ab eo, quod his diebus calentur ejus mensis nonae a pontificibus. *Cic. Att.* 13, 17. Rogat magnopere, ut sim calendis in senatu. *Id. Q. Fr.* 3, 4. Haec scripsi a. d. IX. calend. Novemb., *h. e.* die vigesima quarta Octobris. (De hac loquendi ratione tum in hac voce, tum in illi cognatis per totum mensem, grammaticos consule.) *Id. Att.* 3, 17. Ex ante diem non. Jun. usque ad pridie cal. Sept. *h. e.* usque ad diem ultimum Augusti. *Cato R. R.* 149. Pabulum frui occipito ex calend. Septembribus. *Solin.* 1. Ante diem duodecimum calendarum Januariarum. ℙ Per synecdochen *Calendae* sunt menses. *Ov. Fast.* 3, 99. Nec totidem veteres, quot nunc, habuere calendas. ℙ Dicuntur etiam *Calendae primae, secundae, tertiae*, etc., hoc est primus, secundus, tertius mensis. *Cato R. R.* 147. Locus vinis ad cal. Octobr. primas dabitur: si non ante ea exportaveris, dominus vino, quod volet, faciet. (Adde *ib.* 148.) *Martial.* 1, 100. Atque intra, puto, septimas calendas Mortes hoc tibi quatuor dederunt. *Id.* 10, 75. Transierant binae forsan, trinaeve calendae. *Paul. Dig.* 45, 1, 46. Centesimis calendis dari utiliter stipulamur. ℙ Sic dicimus *calendis proximis*, *sequentibus*, *futuris*, eod. sensu. *Ulp. Dig.* 45, 1, 13. et 41. et *Paul. ib.* 12, 1, 40. ℙ Apud *Ov. Fast.* 6, 180. *sextae calendae* est primus dies mensis Junii, qui est sextus anni, si a Januario incipias. ℙ Quaerit *Gell.* 12, 13. quid significet *intra calendas*, num ante calendas, an vero in ipsis calendis: respondetque ex recepta vulgi consuetudine idem esse ac *ante calendas*, sed si verborum vim spectes, significare etiam *in ipsis calendis*. Lege integrum illud cap. ℙ *Calendae* propriae sunt Latinorum: neque enim Graeci hac appellatione, quamvis origine Graeca sit, sed alia utuntur ad denotandum primum mensis diem. Hinc *Calendas Ausonias* vocat *Ov. Fast.* 1, 55. Hinc etiam de iis, qui debita nunquam soluturi sunt, proverbio dicitur, *ad calendas Graecas* soluturos; quo saepe usum Augustum, *Suet.* narrat *in ejus Vita* 87. ℙ *Calendis* cujusque mensis solebant creditores usurarum solutionem a debitoribus exigere. Feneratores enim calendis pecuniam fenori dare, et calendarum diem pro solutione definire solebant. *Hor. Epod.* 2, 67. fenerator Alphius Omnem relegit idibus pecuniam: Quaerit calendis ponere. *Id. Sat.* 1, 3, 87. cum tristes misero venere calendae, Mercedem aut nummos unde extricat. *Ov. R. Am.* 561. Qui puteal, Janumque timet, celeresque calendas. ℙ *Calendae Martiae* solemnes erant matronis Romanis. In iis enim matronalia celebrabant (de quibus *Ov. Fast.* 3, 170. et seqq.) et munera invicem missitabant, et a viris accipiebant, servis coenas ponebant, similiaque iis faciebant, quae viri Saturnalibus, ut *Macr. Sat.* 1, 12., *Solin.* 1. docent. *Festus* scribit, Martias calendas a matronis celebratas, quod eo die Junonis Lucinae aedes coli coepta sit. Alii, in memoriam diremti proelii inter Romanos, et Sabinos feminarum interventu: alii in honorem Iliae, quae ex Marte Romulum Remumque peperit. *Juven.* 9, 53. Munera femineis tractas secreta calendis. Adde *Suet. Vesp.* 19., *Martial.* 5, 85. et *Paul. Dig.* 24, 1, 31. ℙ Ex illo *Hor. Od.* 3, 8, 1. Martiis caelebs quid agam calendis, Quid velint flores, et acerra turis, etc., colligimus non solum a matronis, sed etiam a maritis eum diem sacrum solemnemque habitum fuisse. *Horatius* autem, qui caelebs erat, peculiarem privatamque habuit causam Diis supplicandi, quam ibi affert. ℙ Neque mariti solum, verum etiam amantes, uti docet *Tibull.* 3, 1., et dona mittebant puellis suis. ℙ Saepissime scribitur per K Graecum. V. in CALO, as.

*CALENDALIS, e, adj. ad calendas pertinens, ut tributa calendalia ap. *Justin. edict.* 13. *h. e.* quasi in strenam solvi solita calendis Januarii. *B. A.*

CĂLENDĀRIS, re, adj. ad calendas pertinens. *Macr. Sat.* 1, 14. Ut idus omnes Jovi, ita omnes calendas Junoni tributas, et Varronis, et pontificalis affirmat auctoritas: quod etiam Laurentes patriis religionibus servant, qui et cognomen Deae ex caerimoniis addiderunt, Calendarem Junonem vocantes. ℙ *Calendares* item fuerunt appellati officiales et ministri, qui calendarii curatori inserviebant; hi et collegium quoddam constituebant. *Inscr.* ap. *Grut.* 478, 9. L. Val. L. fil. Gal. Faventino II. virali, qui annona frumentaria empta plebem adjuvit, et ob alia merita ejus Collegia Kalendarium (al. leg. *Kalendariorum*), et Iduaria duo (al. leg. *Iduariorum*) civi gratissimo posuerunt. ℙ *Saepe scribitur *Kalendaris*. V. CALO, as. *Pithoeum Advers. subsec.* 2, 4. et *H. Noris. Cenotaph. Pisan.* p. 37. *B. A.*

CĂLENDĀRĬUM, ii, n. *ἡμερολόγιον*, liber in quo anni, mensium ac dierum ac lunarium mutationum ratio perscribitur. Veteris calendarii specimen non unum exstat ap. *Grut.* 133. et seqq. et ap. *Manut. De dier. veter. ratione*, ubi ejus notas explicat. ℙ Latini saepius hoc nomine appellant librum, in quo feneratores perscribebant nomina eorum, quibus pecuniam fenori dederant, et pensionis solvendae quantitatem: quoniam calendis pecunia fenebris collocari solebat, et calendis itidem, vel idibus ejus usura solvi, ut in CALENDAE dictum est. *Senec. Benef.* 7, 10. Quid fenus et calendarium et usura, nisi humanae cupiditatis extra naturam quaesita nomina? *Id. ep.* 87. Divitem illum putas, quia in omnibus provinciis arat, quia magnus calendarii liber volvitur. *Id. ep.* 14. *in f.* Versare calendarium. *Id. Benef.* 1, 2. Nemo beneficia in calendario scribit. *Afr. Dig.* 12, 1, 41. Praeponere aliquem calendario. *Imp. Constantin. Cod. Theod.* 12, 11, 1. Calendario alicujus obnoxium esse. *Scaev. Dig.* 15, 1, 58. Debitorem esse alicui ex ratione calendarii. *Id. ib.* 40, 7, 40. Inferre aliquid calendario. *Papin. ib.* 26, 7, 3. Convertere pecuniam in calendarium, *h. e.* fenori ponere. *Afr. ib.* 32, 62. Pecuniae calendario, *i.* est nominibus faciendis destinatae. *Scaev. ib.* 32, 39. Exercere calendarium, *h. e.* usuras factitare. *Id. ib.* 33. Praelegare alicui calendaria, *h. e.* ipsam pecuniam fenori positam: quo sensu usurpatur ab *eod. Scaev.* 33, 2, 37. et *ib.* 7, 6. ℙ Translate *Tertull. Habit. mulier.* 9. *ad f.* Graciles aurium cutes calendarium expendunt, *h. e.* universum domus censum quasi in extima auricula appendunt, circumferunt. ℙ In coloniis et municipiis *curatores calendarii* dicebantur, qui curam habebant tabularum, in quibus perscribebantur nomina eorum qui pecuniam fenebrem a civitatibus acceperant, et usuras solvebant. Hi successisse videntur proquaestoribus coloniarum, quibus cura fuit et pecuniam publicam et tabulas custodire, in quibus reditus et expensae coloniae descriptae erant. Valde enim simile, et fortasse etiam idem fuit hujusmodi curatorum officium. Horum mentio fit [in *Inscr.* ap. *Grut.* 446, 7. P. Otacilio L. F. Pal. Rufo curatori Kalendarii R. P. Aeclanensium electo a Divo Pio, patrono municipii ob eximiam munificentiam ejus Ordo Dec. pecunia publica ponendum cens. *F.*] Aliae item ap. *Noris. Cenotaph. Pis. Dissert.* 1, 3. et ap. *Grut.* 440, 6., 441, 5., 444, 5., 1029, 7. et 1091, 7. et alibi. Exstat praeterea de his titulus in *Cod. Theod. l. c.* ℙ Fuit etiam inter Officia domus Augustae. *Inscr.* ap. *Murat.* 889, 8. Aurelius Hermas Aug. Lib. Proc. K. etc. ℙ Saepissime scribitur *Kalendarium.* V. CALO, as.

CĂLENDĀRĬUS, ii, m. V. CALENDARIS.

[CĂLENDĪNUS, i, et Kalendinus, a, um, adj. ad Kalendas pertinens. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 170, 1. M. Tintorius Kalendinus Capus. *Fea, Framm. di Fast. cons.* p. 55. *n.* 36. ex lapide ipso *Capua* legit. *F.*]

CĂLENS, entis, part. verbi *caleo*. *Hor. Od.* 2, 16, 18. Terrae sole calentes. ℙ Translate. *Id. Ep.* 11, 13. Calens mero. *Ov. A. Am.* 3, 571. Pueri aetate et amore calentes. *Liv.* 25, 39. Romani calentes adhuc ab recenti pugna ferocesque victoria. *Ἑλληνισμὸς* est illud *Prudent. contra Symmach.* 2, 8. sub imagine avita Eductos exempla domi congesta calentes Orator catus instigat.

*CALENTUM, oppidum Hispaniae Baeticae. *Plin.* 35, 14. *B. A.*

CĂLĒNUM, i, n. *Calvi*, oppidum Campaniae, cujus ager laudatissima vina tulit, a Latinis scriptoribus saepe celebrata. *Plin.* 3, 5, 9. Bovillae, Calatiae, Casinum, Calenum. ℙ Appellatur etiam *Cales, ium*, plurali numero. *Cic. Agr.* 2, 35. Lanuvium, Ariciam, Tusculum cum Calibus, Teano, Neapoli. *Id. Phil.* 12, 11. *ad f.* Inter Cales et Teanum. ℙ In sing. num. *Sil.* 12, 525. Threiciamque Calen, vestras a nomine nati, Orithyia, domos. *Threiciam* dicit, quia ejus conditor fingitur fuisse Calais filius Boreae regis Thraciae, quem rapta per auras Orithyia vago Geticis nutrivit in antris, ut est ap. *eund.* 8, 514. V. ORITHYIA.

CĂLĒNUS, a, um, adj. ad Calenum seu Cales oppidum pertinens. *Cic. Fam.* 9, 13. M. Planius, qui est Calenus. Et mox. Municipium Calenum. *Plin.* 2, 103, 106. Calenus ager. ℙ *Calenum vinum* inter nobiliora recenset *Plin.* 14, 6, 8. *n.* 3. ita tamen, ut suo tempore pretium amisisse non obscure significet. *Hor. Od.* 1, 20, 9. Caecubum et prelo domitam Caleno Tu bibes uvam. *Juven.* 1, 69. Molle Calenum. ℙ *Caleni, orum*, sunt ejus oppidi cives. *C. Gracchus* ap. *Gell.* 10, 3. ℙ Sunt qui, cum de vino sermo est, scribendum putant *Caloenus*, ut sit a Graeco *καλὸς*, pulcher, et *οἶνος*, vinum: sed hoc nimis subtile commentum est. ℙ De Melicis calenis V. in MELICUS. ℙ [*Calenus* est etiam cognomen Q. Fufii consulis an U. C. 707., ut ex *Fastis Capitol.* ap. *Grut.* 295. *F.*]

CĂLĔO, es, ui, n. 2. *ἀλεάζω*, *ἀλεαίνω*, calidus sum, ferveo. *Cic. Fin.* 1, 9. Sentiri hoc putat, ut calere ignem, nivem esse albam. *Pl. Rud.* 2, 6, 48. Qui apud carbones assident, semper calent. *Id. Bacch.* 1, 1, 72. Aqua calet: eamus hinc intro, ut laves. *Juven.* 10, 218. Calere febre. ℙ Translate varios elegantesque habet usus, ut *fervere*, *ardere* et hujusmodi. *Cic. Verr.* 2, 1, 26. Hortatur hospes: poscunt majoribus poculis: celebratur omnium sermone laetitiaque convivium. Posteaquam satis res calere Rubrio visa est etc. *Hor. Od.* 21, 12. et *Stat. Th.* 5, 263. Calere mero. *Cic. Sext.* 23. Illud crimen de nummis caluit re recenti, nunc in causa refrixit, *h. e.* multis sermonibus pervulgatum est. *Hor. Od.* 4, 11, 33. Non enim posthac alia calebo Femina. *Petr. Sat.* 126. Quaedam

minae calent sordibus. *Eod. sensu.* Sic *Mart.* 5, . Calere igne aliquo. *Id.* 7, 32. amore. *Ov. et.* 7, 731. desiderio alicujus rei, *h. e.* valde cure. *Hor. Ep.* 2, 1, 108. studio scribendi. *Curt.* 1. Animi calent spe, *h. e.* valde sperant. *Val. l.* 3, 216. Et rabie magis ora calent. *Stat. Th.* 382. commotae questibus irae, Et mixtus lacriis caluit dolor. *Mamertin. Geneth. Maxim.* 10. uncta gaudio calere, cuncta plausibus tripudiare. *art.* 4, 35. Calere furore. *Stat. Th.* 4, 356. Beltor nulli caluit Deus, *h. e.* Martis et belli amore mo accensus fuit. ℙ Cum infinito pro vehemenr cupere. *Stat. Th.* 4, 260. Prosilit audaci Mars percussus amore, Arma, tubas audire calens pulvere belli Flaventem sordere comam. *Claud.* . 1, 29. leones Quae stravisse calent, eadem prorata relinquunt. Sic *Virg. A.* 4, 281. Ardet abe fuga dulcesque relinquere terras. ℙ *Calere vio aliquo* est laborare, ducta metaphora a calore brili. *Hor. Sat.* 2, 3, 79. Quisquis luxuria, triive superstitione Aut alio mentis morbo calet. *Calere* etiam res dicitur, quae magna vi agitur, eu exercetur. *Cic. Att.* 4, 16. Hoc tamen agitur verius, itaque judicia calent. Al. leg. *indicia. ibull.* 1, 11, 53. Veneris bella calent. *Virg.* eaem ratione *fervet opus* dixit *G.* 4, 169. ℙ [Item brire. *M. Aur.* ap. *Front.* ad *M. Caes. ep.* 5, 11. aluit et hodie Faustina, *h. e.* febre caluit: nam *p.* 8. narraverat, eam angulo parietis costam in ixisse. ℙ Item illi, qui in re aliqua fervidi et perosi sunt. *Juven.* 6, 148. Interea calet et renat. *Cic. Brut.* 66. *ad f.* Calere in agendo. *Hirt.* d *Cic. post ep.* 6. *l.* 15. *ad Att.* An ego, cum mnes caleant, ignaviter aliquid faciam? *Propert.* , 3, 62. Succinctique calent ad nova lucra popae. Item qui aestuant et dubitant. *Cic. Att.* 7, 20. Haec velim explices et me juves consilio. Etsi te psum istic jam calere puto. Sed tamen quantum oteris. ℙ Item loca, quae frequentantur. *Mart.* , 6. Et ungularum pulsibus calens Ister. Sic *aues calere* dicuntur ab *Auct. declam. in Sallust.* 1., quae rem aliquam saepissime audierunt. ℙ Item es, quae recentes sunt et vigent. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 1. Nam illi rumores de comitiis Transpalanorum, Cumarum tenus caluerunt. *Pl. Poen.* 4, 2, 92. At enim nihil est, nisi dum calet, hoc agitur. ℙ Cum accusativo more Graecorum, *Prud. contra Symmach.* 2, 10. exempla domi congesta calentes, *h. e.* accensi, incitati ad virtutem propter domestica avorum exempla. ℙ Passive impersonaliter. *Pl. Truc.* 1, 1, 45. Nunc lenonum et scortorum plus est fere, quam olim muscarum, cum caletur maxime, *h. e.* aestatis medio. Adde *Capt.* 1, 1, 12. ℙ Caret supino: reperitur tamen part. *Caliturus* ap. *Ov. Met.* 13, 590. Des mihi sacrificos caliturasque ignibus aras. ℙ Docet *Prisc.* 8. p. 797. antiquissimos dixisse *caleor* pro caleo personaliter, sicut careor pro *careo*, *copulor* pro *copulo* etc., hujusque rei testem *Caprum* appellat.

[CĂLĒPHĂSIS, sis, f. pulcrae famam habens, a καλὴ, pulcra, et φάσις, fama. Nomen muliebre Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 1088, 6. P. Aelius Aug. Lib. Epaphus Calephasi alumnae suae. *F.*]

CĂLES. V. CALENUM.

CĂLESCO, is, n. 3. θερμαίνομαι, calidus fio, caleo. *Cic. Sen.* 16. Calescere vel apricatione vel igni; umbris aquisve refrigerari. *Id. N. D.* 2, 55. Quae spiritu in pulmones anima ducitur, calescit ab eo spiritu. ℙ Translate. *Ov. Fast.* 6, 6. Est Deus in nobis: agitante calescimus illo. *Id. Her.* 18, 177. Quo propius nunc es, flamma propiore calesco, *h. e.* amore magis accendor.

*CALĒTES vel Calētes, um, Κάλετοι *Strab.* Καλεταὶ *Ptolem.* populi Galliae Belg. (sec. *Caes.*), cis Sequanam colentes. Hos Augustus, ignotum qua causa, cum Velocassibus Lugdunensi Galliae attribuit, ideoque *Plin.* et *Ptolem.* in Lugd. recensent. *Caes. B. G.* 5, 75. Dicti et *Caleti*, *orum*, *id. ib.* 2, 4. 8, 7. *Plin.* 19, 1. et *Galleti* 4, 18. Sunt qui credunt inde profectos esse, qui circa *Caux* in Normandia. ℙ *Valesius*, nescio quo libro usus, Caletas *Ptolem.* Καλῆτας vocare, in *Gall. Not.* retulit. Quin et metaphrastes *Caes.* 2, 4. τοὺς Καλῆτας reddidit; ut ita hujus vocabuli accentus sit ambiguus. *B. A.*

*CALETRA, ae, vel Caletrae, arum, veteris oppidi nomen in Etruria, ut probabile; unde *Caletranus ager* ap. *Liv.* 39, 55. Adde *Plin.* 3, 5. *B. A.*

*CALETRANUS, a, um. V. in CALETRA. *B. A.*

[CĂLĔTYCHE, es, f. pulcram fortunam habens, a καλὸς, pulcher, et τύχη, fortuna. Cognomen muliebre Romanum. *Inscr.* ap. *Mur.* 694, 4. Cornelia Caletyche. *F.*]

CALFĂCIO. } V. CALEFACIO, CALEFACTUS.
CALFACTUS. }

[CĂLHĔMĔRĂ, ae, f. pulcros dies agens, a καλὸς, pulcher, et ἡμέρα, dies. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 1140, 3. Marcia Calhemera. *F.*]

[CĂLĬĂ, ae, f. καλιὰ, nidus. Cognomen muliebre Romanum. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 701. *n.* 228. Furia Calia. *F.*]

[CALIBIAE. V. CALBEI. *F.*]

CALICĀTA Aedificia, *hoc est* calce polita. *Festus.* Graece κεκονιαμένα. *Scalig.* ad hunc locum notat, veteres dixisse *calecata*, adducitque veterem lapidem, qui habetur etiam ap. *Grut.* 171, 8. *L. Betilienus L. F. Vaarus haec, quae infera scripta sunt, de senatus sententia facienda coiravit, semitas in oppido omnis, porticum qua in arcem eitur, campum ubi ludunt, horologium, macelum, basilicam calecandam* etc. *Voss.* in *Etymol.* ad vocem *Calx* docet, prius fuisse *calix*, a quo factum esse *calicatus.* Hinc est etiam *decalicatus* vel *decalecatus* idem significans quod *calicatus*, ap. *eund. Fest. in lit.* D.

*CALICLARIUM, ii, n. ποτηριοθήκη *Gloss. Gr. Lat. B. A.*

CĂLĬCŬLĀRIS, re, adj. ut *herba calicularis*, quae caliculos habet, qualis est hyoscyamos, ap. *Appul. Herb.* 4. ℙ Rectius tamen scribitur *calycularis.* V. CALYX.

CĂLĬCŬLUS, li, m. κυλίκιον, κυλίσκιον, parvus calix. *Cato R. R.* 108. Dimidium acetabuli in caliculum novum indito. *Cels.* 2, 11. Caliculus oris compressioris. *Plin.* 9, 30, 48. Caliculi urnales. Adde *Pallad.* 12, 7. *de pinu.* ℙ *Caliclus* syncope, est in Natali *XI. S. Fel. Paulini Nol. edit. Mur.* 416. ℙ Aliud est *calyculus* per *y*, de quo V. suo loco.

CĂLĬDĂ, ae, f. V. CALIDUS.

CĂLĬDĀRIUM. } V. CALDARIUS.
CĂLĬDĀRIUS. }

CĂLĬDĒ, adv. θερμῶς, cum calore. Translate. *Pl. Epid.* 2, 2, 99. Tu te igitur calide, quidquid acturus age, *h. e.* prompte, sine mora. Al. leg. *callide*, *h. e.* astute, prudenter.

CĂLĬDĬĀNUS, a, um, adj. ad Calidium pertinens, quod est nomen proprium R. civis. *Cic. Verr.* 6, 20. Dilue sane crimen hoc Calidianum.

CALĪDŌNĬA. } V. CALEDONIA etc.
CĂLĪDŌNĬUS. }

CĂLĪDUS, a, um, adj. θερμὸς, calorem habens. *Cic. N. D.* 2, 9. Omne quod est calidum et igneum, cietur motu suo. *Id. Tusc.* 1, 18. *in f.* Calidior est animus vel potius ferventior, quam hic aer. *Vitruv.* 2, 1. Calidissimae hiemes. *Colum.* 12, 50. *a med.* Calidissima lixivia. *Quint.* 11, 3. Calidus dies. *Gell.* 3, 1. Ambulare sub calido sole. *Pl. Curc.* 2, 3, 14. Calidum bibere, *h. e.* calidam potionem. Adde *Varr. L. L.* 4, 27. ℙ *Calida*, absolute est aqua calida. *Cato R. R.* 156. Qui poturus erit, lavet calida. *Senec. ep.* 77. *ante med.* Calida subinde suffusa. Adde *Plin.* 25, 7, 38. Hinc *servus a calida* inter officia domus Augustae. *Inscr.* apud *Spon. Miscell.* p. 206. Julius Cypsus Aug. ser. a cal., *h. e.* qui Augusto aquam calidam (cujus usus fuit illis temporibus frequentissimus) ministrabat. ℙ Translate *calidus* est praeceps, audax, promptus, ferox. *Hor. Od.* 3, 14, 27. Non ego hoc ferrem calidus juventa. *Id. ib.* 27, 70. Calida rixa. *Virg. G.* 3, 119. Equus calidus animis. *Sil.* 15, 337. Calidus Gradivus. ℙ Sumitur et pro veloci, celeri: nam calor agilitatem praestat, sicut frigus inertiam. Quare *caldos pedes*, quod legitur in quodam *Varronis* fragmento, *Non.* 4, 76. interpretatur citatos, veloces. Verba *Varronis* sunt: Ecce caldis pedibus quidam navicularius semiustulatus irrupit se in curiam. Huc pertinet illa *Pl. Ep.* 1, 2, 38. Huic homini opus est quadraginta minis celeriter calidis. Et *Most.* 3, 1, 135. Calidum hercle audivi esse optimum mendacium, *h. e.* celeriter et subito excogitatum. Alii *callidum* malunt. ℙ *Calidum consilium* est quod subito alicui venit in mentem, fervidum, ferox, audax, animosum, atque adeo inconsultum, praeceps, temerarium. *Pl. Ep.* 2, 2, 71. Reperiamus aliquid calidi conducibilis consilii. *Liv.* 22, 24. *de Minutio mag. equit. Fabii dictat.* Agitabantur pro ingenio ducis consilia calidiora. *Id.* 35, 32. *ad f.* Consilia calida et audacia prima specie laeta, tractatu dura, eventu tristia esse. *Cic. Off.* 1, 24. Periculosa et calida consilia. Sunt qui tum hic, tum ap. *Liv.* reponi malunt *callida:* quod profecto non apte cohaeret. [*Adde *Cic. Att.* 15, 6. Exorentur, ne quod calidius ineant consilium. Similiter Gr. θερμὸν dicitur; et θερμαίνειν ap. *Aeschyl. Coëph.* 1001. πολλὰ θερμαίνοι φρενί. Conf. etiam *Döderl. l. l.* 2, 124.] Huc pertinet illud *Ter. Eun.* 2, 3, 88. Vide, ne nimium calidum hoc sit modo. *Donatus* tamen hic mavult *callidum.* ℙ *Calida manus* dicitur furtorum rea, ut quae in re aliena tractanda concaluit: qua de re exstat jocus ap. *Macrob. Sat.* 7, 3.

CĂLĬENDRUM, i, n. ornamentum capitis muliebre, galericulo simile, quod Italice *cuffia* dici potest. Putant alii, esse comam suppositiciam, quam Itali dicunt *perrucchino* (*Perücke*). Duci solet a Graeco κάλλυντρον, ornamentum, a καλλύνω, orno: at praestat ducere a καλινδεῖν, vel κυλινδεῖν, involvere. *Hor. Sat.* 1, 8, 48. Canidiae dentes, altum Saganae caliendrum Excidere. *Arnob.* 6. *sub f.* Falciculae, claves, caliendra, fomites, talaria. *Varro* quoque usurpavit (teste *Porphyr. Schol. Hor.* ad *l. c.*), qui tamen non definit, galericulumne, an capillamentum appositum significet. Ipse autem *Pophyr.* haec habet: Jocatur in Canidiam quasi quod gibba (lege *glabra*) fuerit, caliendrum, hoc est, galericulum habere consueverit. [*Acron ib.* Caliendrum dicitur ornatus capitis mulierum, quo ad exornandos crines utuntur; sive suppositus crinis, quem pro naturalibus capillis accipiebant. *Gloss. Philox.* Caliendrum, κόσμιον κεφαλῆς. ℙ Eruditi putant, caliendrum esse idem ac ricinium, quod Graeci vocabant κρήδεμνον, vel θέριστρον, velamentum scilicet capitis instar galeri altum atque elatum, quodque recte interpretari possis Italice *cuffia*, Latine etiam *caliptram.* *F.*]

CĂLĬGĂ, ae, f. στρατιωτικὸν ὑπόδημα, calceamentum militare, quo Romani milites gregarii utebantur, constans solea coriacea, quae ferreis plerumque clavis muniebatur, habebatque ligamenta plura, quibus tum superiori pedis parti, tum imae tibiae circumdatis ligabatur. Si clavos demas, simillima fuit calceis Fratrum, quos *Cappuccini* vocant Itali. Ejus figuram exhibet. *Jul. Nigron. Dissert. de caliga Veterum* c. 4., ubi omnia, quae ad hanc rem pertinent, diligenter persequitur, et praecipue refellit eorum sententiam, qui caligas idem esse ac femoralia, aut tibialia, arbitrati sunt. [At *Jo. Labasius*, qui lapidem cum *Inscr.* a *Grut.* 649, 1. allata, (quam vide infra in V. CALIGARIUS) diligenter inspexit, ad *Car. Rosminii Storia di Milano T.* 4. p. 451. ex insculpta ibidem imagine ipsius sutoris Atilii, qui mensulae adsidet, quam *banchetto* Itali appellant, manibusque caligam elaborandam tractat, invicte probat, illam constare solea et tegumento coriaceo, quo totus pes et minima etiam pars cruris tegebatur; quo calcei genere etiamnum utuntur apud Italos villici, *scarpa*, vel potius *scarpone* appellantes. *Edict. Dioclet.* p. 241. Caligae primae formae mulionicae sive rusticae par sine clavis ✠ CXX., caligae militares sine clavo ✠ centum, caligae senatorum ✠ centum, caligae equestres ✠ septuaginta, caligae muliebres par ✠ sexaginta. Ex his apparet, quandoque etiam senatores caligis usos fuisse, etsi id neget *Ferrarius De re vestiar. c.* 36. *F.*] *Cic. Att.* 2, 3. Etenim mihi caligae ejus, ut fasciae cretatae, non placebant. *Justin.* 38, 10. Argenti certe, aurique tantum, ut etiam gregarii milites caligas auro figerent. *Suet. Cal.* 52. Processit in publicum aliquando sericatus et cycladatus; ac modo in crepidis, vel cothurnis modo in speculatoria caliga. *Speculatoriam* dicit, *h. e.* speculatorum propriam, qui huc illuc saepius cursitantes pluribus vinculis impeditam habuere. *Tertull. Cor. mil.* 1. *speculatoriam* absolute posuit pro *caliga speculatoria.* V. SPECULATORIUS. *Hieronym. ep.* 117. *n.* 7. *ad matr.* et *fil.* Caliga quoque ambulantis nigella ac nitens stridore ad se juvenes vocat. ℙ Per metonymiam ponitur pro militia. *Sen. Brevit. vit.* 17. Marium caliga dimisit? consulatus exercet. *Plin.* 7, 43, 44. Juventam inopem in caliga militari tolerare. *Inscr.* ap. *Grut.* 445, 9. C. Oppio C. F. Vel. Basso omnibus officiis in caliga functo. ℙ A militibus ad alios quoque *caligae* usus transiit V. *citat. Nigron. c.* 2. ℙ *Caliga Maximini* proverbio dicitur de longo et inepto homine. V. CAMPAGUS.

CĂLĪGANS, antis, part. a *caligo*, caligine plenus, obscurus. *Cic. Arat.* 204. Ipseque caerulea contectus nube feretur, Atque Aram tenui caligans vestiet umbra. *Virg. G.* 4, 468. Et caligantem nigra formidine lucum. *Stat. Theb.* 1, 95. Et caligantes animarum examine campos. ℙ *Oculus caligans* est, cujus aciem caligo obscurat, ἀμβλυώττων. *Plin.* 20, 22, 87. Caligantes oculos sinapi inungere. ℙ Hinc dicitur *caligans*, qui oculis est caligantibus, ἀμβλυωπής. *Id.* 11, 37, 54. In morbo comitiali aperti oculi nihil vident, animo caligante. *Mart.* 10, 4. Qui legis Oedipodem, caligantemque Thyestem. V. CALIGO, inis. ℙ *Caligantes fenestras* dixit *Juven.* 6, 31. quae ita altae sunt, ut despicientium oculos caligare faciant. ℙ *Vultus caligans* est moerorem praeseferens, στυγνὸς πρόσωπον. *Pacuv.* ap. *Non.* 2, 869. Quis istic vultus caligans? quae tristitas? *At ibi legendum* Quid istuc est? vultum adligat quae tristitas?

CĂLĪGĀRIS, re, adj. ad caligam pertinens, ut *caligaris clavus*, qui solo caligae suffigitur. *Plin.* 9, 18, 33. Pisces squamis conspicui crebris, atque praeacutis, clavorum caligarium effigie. *Id.* 22, 22, 46. Si caligaris clavus fungo nascenti affuerit. [*Edict. Dioclet.* p. 23. Formae caligares maximae ✠ centum. *F.*]

CĂLĪGĀRĬUS, a, um, adj. id. q. caligaris. *Plin.* 34, 14, 41. *de ferri generib.* Aliud brevitate sola placet, clavisque caligariis. ℙ *Caligarius sutor*, qui et *caligarius* absolute, est qui caligas conficit; *Inscr.* ap. *Grut.* 649, 1. C. Atilius C. F. Justus sutor caligarius, etc. Alia ap. *Spon. Miscell.* p. 220. Q. Laevio Q. F. Tychico caligario de vico Cypr., etc. *Lamprid. Alex. Sev.* 33. Corpora vinariorum, lupinariorum, caligariorum.

CĂLĪGĀTĬO, onis, f. caligo, tenebrae. *Plin.* 29, 6, 38. Nubeculae et caligationes suffusionesque oculorum. ἀμβλυωπίαι, ἀμαυρώσεις, V. CALIGO, iginis.

CĂLĪGĀTUS, a, um, caligis indutus: et dicitur de militibus gregariis, quorum proprie caliga fuit.

Suet. Aug. 25. Dona militaria coronas murales quam parcissime, et sine ambitione, ac saepe etiam caligatis tribuit. *Id. Vitell.* 7. Tota via caligatorum quosque militum obvios exosculans. *Inscr.* ap. *Grut.* 279, 3. Imp. Caes. Valerio Diocletiano Pro-cos. Honorati et Decuriones, et numerus militum caligatorum. *Modestin. Dig.* 27, 1, 10. Caligatae militiae. *Arrius Menand. ib.* 49, 16, 6. Caligatus, qui metu hostium languorem simulavit. *Alia* ap. *Marin. Iscriz. Alb.* p. 18. Sex. Atusius Priscius evocatus Augusti aram Tiberino posuit, quam caligatus voverat.

CĀLĪGĬNEUS, a, um, adj. id. q. caliginosus. *Grat. Cyneg.* 56. Vel caligineo laxanda reponito fumo.

CĀLĪGĬNO, as. V. CALIGO, as.

CĀLĪGĬNŌSUS, a, um, adj. γνοφώδης, obscurus, caligine tectus. *Cic. Tusc.* 1, 19. Coelum humidum et caliginosum est propter exhalationes terrae. *Hor. Od.* 3, 29, 29. Futuri temporis exitum Caliginosa nocte premit Deus. *Val. Max.* 1, 7. *extern. n.* 1. Caliginosae tenebrae. *Plin.* 17, 22, 35. *n.* 9. Pluvius et caliginosus tractus. ℙ Translate. *Augustin. ep.* 7. *a med.* Hoc me facere compellit de animae exortu caliginosissimae quaestionis obscuritas.

CĀLĪGO, igĭnis, f. γνόφος, ζόφος, ἀχλύς, aeris obscuritas ex nebula, vel fumo, tenebrae. *Virg. G.* 2, 303. *de igne.* Et totum involvit flammis nemus, et ruit atram Ad coelum picea crassus caligine nubem. *Plin.* 2, 42, 42. Humidam a terra, alias vero, propter vapores, fumidam exhalari caliginem, certum est. *Colum.* 11, 2. Septimo cal. Aug. Canicula apparet: caligo aestuosa. *Pl. Mil.* 2, 4, 51. Ob oculos mihi caligo obstitit. *Plin. ep.* 6, 16. Crassiore caligine obstructus spiritus. *Virg. A.* 12, 466. densa. *Id. ib.* 11, 876. atra. ℙ Translate. *Cic. in Senat.* 3. Ex superioris anni caligine et tenebris lucem in republica dispicere coepistis. *Id. Phil.* 12, 2. Quod videbam equidem, sed quasi per caliginem. (Adde *Plin. ep.* 5, 8.) Et *paulo post.* Discussa est illa caligo, quam paulo ante dixi: diluxit, patet, videmus omnia. *Virg. A.* 6, 266. Pandere res alta terra et caligine mersas. *Catull.* 64, 207. Caeca caligo mentis. *Stat. Theb.* 2, 685. multaque operis caligine plenum Consilio dignata virum, *h. e.* mente obcaecatum. *Vellej.* 2, 36. Augustus omnibus omnium gentium viris magnitudine sua inducturus caliginem, *h. e.* eorum famam et gloriam obscuraturus. *Plin. ep.* 3, 9. Offundere alicui multum caliginis et perturbationis. ℙ Est etiam oculorum vitium, cum eorum acies ex morbo hebetatur et obtenebratur, ἀχλύς, ἀμαύρωσις, ἀμβλυωπία. *Cels.* 6, 6. *n.* 32. oriri ait nonnunquam ex lippitudine, nonnunquam propter senectutem imbecillitatemve aliam. *Scribon. Compos.* 179. Cicutam potam caligo, mentisque alienatio insequitur. *Plin.* 34, 11, 27. Hieracium collyrium excellentis remedii contra initia glaucomatum et suffusionum, contra caligines et scabritias et albugines. *Id.* 25, 13, 92. Anagallidis succus oculorum caliginem discutit. *Id.* 20, 7, 26. Sanare caligines. Et *ib.* 23, 95. levare. *Id.* 32, 9, 31. emendare. [*Quid differat *caligo* a *tenebris*, et quae vv. synonym. sit ratio v. ap. *Döderl. l. l.* 3, 165. sqq. Idem 2, 157. a *celare* derivandam *caliginem* docet.] ℙ In fabulis *Caligo* est uxor Chao, mater Noctis, Diei, Erebi et Aetheris. *Hyg. praef. fab.*

CĀLĪGO, as, avi, atum, n. 1. ζοφόομαι, caliginosus sum. *Virg. A.* 2, 604. Aspice: namque omnem, quae nunc obducta tuenti Mortales hebetat visus tibi, et humida circum Caligat, nubem eripiam. *Colum.* 1, 5. Amnes aestate vaporatis, hieme frigidis nebulis caligant. ℙ *Caligant* etiam, qui visus caligine laborant et caecutiunt. (V. vocem praeced.) ἀμβλυώττω. *Cels.* 6. 6. *n.* 32. Caligare oculi nonnunquam ex lippitudine consueverunt. Et *n.* 34. Cuicumque oculi caligabunt, huic opus erit multa ambulatione. *Scrip. Compos.* 184. Cerussam qui biberunt, facile deprehenduntur. Linguam enim albam habent, nauseant, caligant. ℙ Translate. *Senec. init. De vita beata*, et *Plin.* 30, 1, 1. Ad quas maxime etiam nunc caligat humanum genus. *Quint. Declam.* 18. *s. f.* Fractae malorum contentione mentes ad inexspectata caligant. *Id.* 1, 2. Caligare in sole, *h. e.* in media luce caecutire: quod et in proverbium abiit. *Stat. Silv.* 5, 3, 237. labat incerto mihi limite cursus Te sine, et orbatae caligant vela carinae. *Sil.* 14, 88. bis octonis nondum rex praeditus annis Caligare alto in solio, nec pondera regni Posse pati. ℙ Alia huc pertinentia V. in CALIGANS. ℙ Activa significatione pro caligine obducere, obscurare, usurpavit *Fulg. in contin. Virg.* sed non est imitandus. Quidam legunt *caliginare*: sed hoc quoque improbandum.

CĂLĪGŬLA, ae. f. parva caliga. *Ambros. ep.* 7, 53. Vestibus candidissimis induti, caligulis calceati. Adde *Vet. Schol.* ad *Juven.* 3, 67. et *Vet. Schol.* ad *Hor. Sat.* 1, 3, 128. Soleas: caligulas bene incisas. ℙ *Caligula* cognominatus est C. Caesar filius Germanici, et Agrippinae M. Agrippae filiae, quartus Romanorum imperator, quod in castris educatus, et manipulario habitu indutus frequenter legionibus ostenderetur, ad conciliandam militarem benevolentiam, ut narrant *Suet. in ejus Vita* 9., *Tac. Ann.* 1, 41. et 69. et *Aurel. Vict. Caesar.* 3. At *Senec. Const. Sapient.* 18. narrat, non impune cessisse primipilario, quod Caligulam dixerat, et id cognominis convicium et probrum judicasse Cajum Caesarem jam cothurnatum.

CALIM antiqui dicebant pro *clam*, ut *nis* pro *nobis*, *sam* pro *suam*, *im* pro *eum*. *Festus.*

*CALINGAE, arum, Indiae populi, cis Gangem, ibique incolentes ubi in mare sese fluvius ille exonerat. *Plin.* 6, 17. qui et *promontorium Calingῶν* meminit, *h. e.* Calingorum. *B. A.*

*CALINGII, orum, populi Arabiae felicis, quorum caput Mariaba. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

*CALINIPAXA, Indiae oppidum. *Plin.* 6, 17. *B. A.*

[CĂLĬPŎDĂ, ae, f. pulcros pedes habens, a καλός, pulcher, et πούς, pes. Cognomen muliebre Romanum. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 629. *n.* 251. Atilia Calipoda. *F.*]

[CALIPPUS, i, m. pulcros equos habens, a καλός, pulcher, et ἵππος, equus. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 219. *n.* 270. M. Valerius Calippus. *F.*]

CALIPTRĂ, ae, f. genus vestimenti, quo capita operiebant. *Fest.* ℙ Est a καλύπτω, tego, et καλύπτρα Graece dicitur. Quare rectius *calyptra* per *y* scribetur, ut *Voss.* monet in *Etymol.* Docet autem *Pollux* 3, 3. esse genus vestimenti muliebris.

CALISTO. V. CALLISTO.

CĂLIX, ĭcis, m. κύλιξ, ποτήριον, poculum, scyphus: [ab allata Graeca voce κύλιξ, quae a κυλίω, volvo, *h. e.* a forma rotunda ita appellatus. Latini vero Doricam dialectum secuti plerumque *v* Graecum in *a* commutant: quod confirmat locus *Macrob. Sat.* 5, 21. Κύλιξ poculi genus, quod nos una littera immutata calicem dicimus. *F.*] *Pl. Capt.* 4, 4, 8. Aulas calicesque omnes confringere. *Cic. Tusc.* 3, 19. Calix mulsi. *Hor. Sat.* 2, 8, 35. Poscere calices. *Id. ib.* 6, 68. et *Juven.* 5, 47. siccare. *Catull.* 27, 4. Inger mi calices amariores. *Mart.* 2, 15. Propinare alicui calicem. *Hor. Ep.* 1, 5, 19. Fecundi calices quem non fecere disertum? *h. e.* vini potus. ℙ Est etiam vas coquendis et inferendis cibis aptum. *Varr. L. L.* 4, 27. Calix a caldo, quod in eo calda puls apponebatur et caldum eo bibebant. *Ov. Fast.* 5, 509. Stant calices: minor inde fabas, olus alter habebant: Et fumant testu pressus uterque suo. ℙ Dicitur praeterea *calix* ea vasis pars, quae humoris est capax. *Plin.* 37, 2, 7. Murrhinum LXX talentis emptum, capaci plane ad sextarios tres calice. ℙ In aquaeductibus est modulus, hoc est fistula plerumque aenea, quae rivo vel castello induitur, cui aliae minores fistulae applicantur ad aquam derivandam, ut *Front. Aquaed.* 36. docet. ℙ Testa etiam cochleae et echinorum, *calix* dicitur. *Varr. R. R.* 3, 14. et *Plin.* 9, 56, 82. et 31, 51. Sed in hac significatione scribitur rectius *calyx.*

CALLA. V. CALSA.

CALLAECĬĂ. V. GALLAECIA.

CALLAECUS, a, um, adj. Callaicus. *Grat. Cyneg.* 514. Callaecis lustratur equis scruposa Pyrene.

CALLAĬCUS, a, um, adj. Καλλαϊκός, ad Callaicos pertinens. Sunt autem *Callaici* populi Hispaniae Tarraconensis extremae, ad Oceanum, Asturibus contermini, quorum regio nunc *Gallizia* dicitur. A *Plinio* et aliis *Gallaici* et *Gallaeci* vocantur: a *Strabone l.* 3. Καλλαϊκοί. Olim aurifodinis abundabant, ut *Plin.* 33, 4, 21. auctor est. *Ov. Fast.* 6, 461. Tum sibi Callaico Brutus cognomen ab hoste Fecit (*h. e.* Decimus Junius Brutus devictis Gallaecis, ut est in *Epit. Liv.* 56.) *Mart.* 10, 10. Accipe Callaicis quidquid fodit Astur in arvis. *Id.* 14, 95. *de phiala.* Quamvis Callaico rubeam generosa metallo. ℙ *Callaicae lacernae*, quarum meminit *Mart.*, dictae putantur a colore auri Callaici, 14, 139. Jungere nescisti nobis o stulte, lacernas: Indueras albas, exue Callaicas. Al. leg. *callainas*, *h. e.* coloris callaidis gemmae; sed et *callaidem* gemmam *Solin. callaicam* appellat. V. CALLAIS. Aliter sentit *Voss.* in *Etym.* Scribit enim, *callaicas* dici lacernas a colore, qui est in barbis, seu palearibus gallorum gallinaceorum, quae κάλλαιοι seu κάλλαια dicuntur a Graecis, teste *Hesych.* et *Auct. Etym. M.* Hinc etiam *callainum colorem* dictum, nempe quem vulgo *viridem marinum* dicimus, (veteres *Venetum* appellavere) qui est purpurae dilutioris, ut in smaragdo, qui e pallido viret et aliquando propter affinitatem, purpureus aut puniceus dicitur.

CALLĀĪNUS, a, um, adj. Καλλάϊνος, qui est colore callaidis gemmae. *Plin.* 37, 10, 56. Callainas vocant e turbido callaino, *h. e.* callainas gemmas vocant, quae colorem habent callaidis, sed turbidum. *Mart.* 14, 139. Lacernae callainae. Al. leg. *Callaicae.* V. CALLAICUS.

CALLAIS, idis, f. gemma colore sapphiri, candidiore tamen, et litorosi maris simili. *Plin.* 37, 10, 56. ℙ Alia est hoc nomine apud *eund. ib.* 8, 33. topazio similis, e viridi pallens. Hanc *Solin.* 20. *Callaicam* appellat. Multa de utraque *Sal. in exercitation. Plin.* p. 236. et 237.

CALLĀRĬAS, ae, m. καλλαρίας, piscis marin[us] ex genere asellorum, minor tamen. *Plin.* 9, [1]28. et 32, 11, 56.

CALLENS, entis, part. a *calleo*, ἐπιστήμ[ων], sciens, peritus, doctus, callidus. *Plin.* 21, 3[1], 105. Halicacabi radicem bibunt, qui sunt vati[ci]nandi callentes. *Gell.* 16, 10. Familiaris meus j[us] civile callens. *Ammian.* 16, 12. Milites bella[n]di usu diutino callentes.

*CALLENSES, ium, incolae oppidi cujusdam [in] Hispania Baetica, quod Calentum nominari ret[ulit] *Hard.* ad *Plin.* 35, 14. *B. A.*

CALLENTER, adv. perite, astute, callide, πα[ν]ούργως, ἐπιστημόνως. *Appul. Met.* 4. Satis ca[l]lenter inhibere aliquid.

CALLĔO, es, ui, n. 2. τυλόομαι, callum obd[u]co, callosus sum. *Pl. Ps.* 1, 2, 4. Plagis cost[ae] callent. *Sever. Aetn.* 260. Callent rure manu[s]. *Plin.* 11, 37, 84. Sumen antiqui abdomen voc[a]bant; priusquam calleret, incientes occidere n[on] assueti. ℙ Translate. *Sulpic.* ad *Cic. Fam.* 4, [5]. In illis rebus exercitatus animus callere jam d[e]bet. ℙ Significat etiam perfecte scire, doctum, p[e]ritum esse, quoniam sicut pes, vel manus ex lo[n]go labore callum obducit, ita mens longa exp[e]rientia colligit habitum quendam rerum, in quibu[s] versatur. *Pl. Pers.* 2, 1, 8. Potin' ne moneas[?] memini, et scio, et calleo, et commemini. *Id. i[b.]* 2, 5, 4. Satin' ea tenes? *So.* magis calleo, qua[m] aprugnum callum callet. *Ter. Heaut.* 3, 2, 3[7]. Quo pacto id fieri soleat, calleo. *Plin.* 9, 29, 4[6]. Callere in re familiari. *Pl. Truc. a.* 5. *v.* 4[0]. Omnes homines ad suum quaestum callent. Al[.] leg. *calent. Sisenn.* ap. *Non.* 4, 66. Quem Mar[i] cellini consiliarium fuisse, callebant. *Hor. Od.* 4, 9, 49. Duramque callet pauperiem pati. *Cic. Balb.* 14. Callere jura Poenorum. *Ter. Adelph.* 4, 1, 17. Callere pulcre sensum alicujus. *Pompon.* ap. *Non.* 7, 113. Callere canticulam in colubras. *Pl. Most.* 1, 3, 122. Perdocte callere cuncta. *Tac. Ann.* 13, 3. Callere artem aliquam. *Gell.* 20, 1. Scite atque docte callere aliquid. *Justin.* 24, 4. Nam augurandi studio Galli praeter ceteros callent. *Solin.* 8. Callere arte sagittaria. *Seren.* ap. *Non.* 4, 66. Callet senium arte vivendi. *Val. Max.* 8, 12. *n.* 1. Callere usu quotidiano alicujus rei. *Appul. Flor. n.* 18. Callere fidibus. *Hor. A. P.* 274. Legitimumque sonum digitis callemus et aure, *h. e.* mensurando et audiendo.

CALLESCO. V. CALLISCO.

*CALLET, oppidum Hispaniae Baeticae. *Plin.* 3, 1. *B. A.*

*CALLEVA, ae, oppidum Britanniae, in regione, Atrebatum, recenti nomine, *Wallingford. Anton. Itin. B. A.*

*CALLIĂDES, ae, insignis statuarius et caelator, de quo *Plin.* 34, 8. *ed. Hard.* antea legebatur *Callias. B. A.*

*CALLIAROS, i, oppidum Graeciae, in Locride. *Mela* 2, 3. *B. A.*

CALLIBLEPHARĬUM. V. v. sq. *ad f.*

CALLIBLĔPHARUM, i, n. καλλιβλέφαρον, (subaudi φάρμακον) medicamentum ad sanandas restituendasque, aut etiam fucandas palpebras morbo aliquo deformatas: Graeca vox a κάλλος, pulcritudo, et βλέφαρον, palpebra. *Varr.* ad. *Non.* 3, 164. Calliblepharo naturali palpebrae tinctae. *Plin.* 21, 19, 73. Folia rosae uruntur in calliblepharum. *Id.* 23, 4, 51. Nuclei palmarum cremati calliblephara faciunt addito nardo. *Id.* 33, 6, 34. Stibium in calliblepharis mulierum dilatat oculos. ℙ Adjective *calliblephara* dicuntur, quae pulcras palpebras habent. *Plin.* 32, 6, 21. *de ostreis.* Addunt peritiores notam, ambiente purpureo crine fibras; eoque argumento generosa interpretantur, calliblephara appellantes. *Hard.* in quodam Ms. reperit *callipharata*, quod est pulcre amicta. ℙ Ap. *Marcell. Empir.* 8. *s. f.* legitur *calliblepharium.*

[CALLĬCHORĒ, es, f. καλλιχόρη, quae pulcre saltat, a κάλλος, pulcritudo, et χορός, chorea. Est cognomen muliebre Romanum. *Inscr.* ap. *Murat.* 1243, 1. Aufidiae Callichore C. Aufidius Festus matri pientissimae. *F.*]

*CALLICHORUS sc. fluvius, vel *Callichorum* sc. flumen, in Paphlagonia fuit. *Plin.* 6, 1. *B. A.*

CALLĬCĬĂ, ae, f. herba, qua Pythagoras aquam conglaciari tradit. *Plin.* 24, 17, 99.

*CALLICULINUS, i, Thessaliae colliculus. *Liv.* 42, 58. *B. A.*

[*CALLĬCLES, is, m. Καλλικλῆς, pulcritudinis gloriam habens, a κάλλος, pulcritudo, et κλέος, gloria. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Murat.* 1372, 2. P. Manlius Callicles. ℙ Hoc nomine fuit etiam insignis statuarius Megarensis. *Plin* 34, 8, 19. ℙ Item pictor celebris, de quo *Id.* 35, 10, 37. qui forte idem est cum Megarensi statuario. *F.* et *B. A.*]

[*CALLĬCRĂTES, is, m. Καλλικράτης, a κάλλος, pulcritudo, et κράτος, robur. Fuit hoc nomine artifex Lacedaemonius, qui formicas ex ebore, et alia tam parva animalia fecit, ut partes

rum cerni non possent. *Plin.* 7, 21, 21. et 36, 4. *n.* 15. Cf. *Varr. L. L.* 6. ap. *Salmas.* ad *So-* . p. 46. *Aelian. V. H.* 1, 17. ℙ Item alius, i thesaurorum Susis receptorum tutela ab Alex- dro M. permissa est. *Curt.* 5, 2. ℙ Est et- n cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Gud.* 286, 2. Sisinnius Callicrates. *F.* et *B. A.*

*CALLICRATĪDAS, ae, Lacedaemoniorum dux, i, cum multa fecisset egregie, ad extremum ver- omnia, proelio nempe ad Arginusas. *Cic. Off.* 24. *Diod. Sic.* 13, 98. *B. A.* [*Adde *Xeno- ont. Hell.* 1, 6, 23.]

*CALLICŬLA, ae, mons Italiae, in Campania, n procul a Casilino. *Liv.* 22, 15. 16. *B. A.*

CALLĪDE, adv. ἐπιστημόνως, scite, perite, do- e. *Cic. Or.* 1, 11. Neque enim sine legum, mo- m, juris scientia, neque hominum natura inco- nita ac moribus, in his ipsis rebus satis callide rsari et perite potest. *Id. Or.* 28. Callide ar- teque dicere. *Pl. Asin.* 2, 2, 82. Callide nosse iquem. *Nep. Themist.* 1. De instantibus veris- me judicare, et de futuris callidissime conjicere. *er. Andr.* 1, 2, 30. Callide intelligere aliquid. *l. Adelph.* 3, 4, 53. Hoc facito. *Sy.* recte sane. *e.* Hoc fugito. *Sy.* callide. *Gell.* 7, 3. Tiro nfidenter et nimis callide conscripsit epistolam l Q. Axium. Al. leg. *calide. Tac. A.* 6, 37. Cal- lius interpretari aliquid. ℙ Significat etiam astu- , vafre, πανούργως. *Cic. Flacc.* 10. Bene testem terrogavit, callide accessit, reprehendit, quo vo- it, adduxit. *Sall. Jug.* 18. Vitia sua callide oc- ltare. *Tac. H.* 3, 53. *in f.* Simultates Antonius mplicius, Mucianus callide, eoque implacabilius triebat. *Gell.* 12, 12. Callide, et cum astu fa- re aliquid.

*CALLIDĒMUS, i, scriptor Graecus, cujus me- init *Plin.* 4, 12. *Solin.* 17. qui hoc teste, astru- t Euboeam prius Chalcidem vocatam esse, aere i prius reperto. V. *Voss. Hist. Graec.* 3. *B. A.*

CALLĪDĬTAS, atis, f. ἐπιστήμη, ἐπιστημοσύνη, ientia, peritia, acre ingenium, insignis solertia. *ep. Eum.* 1. Vincebat omnes cura, vigilantia, tientia, calliditate et celeritate ingenii. *Id. Ti- ol. in f.* Magnitudine animi et calliditate prae- are omnes. *Flor.* 2, 17. Vir acerrimae callidi- tis. *Cic. Har. resp.* 9. *in f.* Nec numero Hispa- s, nec robore Gallos, nec calliditate Poenos, c artibus Graecos superavimus. *Sall. orat. ad aes. De rep. ordin.* 2. Patres consilio valere de- t; populo supervacanea est calliditas. *Ov. Fast.* , 380. Consilium multae calliditatis. *Plin.* 37, , 74. Calliditas ingenii. ℙ In malam partem o astutia, malitiosa solertia, dolo, πανουργία. *ic. Off.* 1, 19. Scientia, quae est remota a ju- itia, calliditas (*Lebensklugheit*) potius, quam apientia est appellanda. *Id. Rosc. Com.* 7. Nonne sum caput et supercilia illa penitus abrasa olere alitiam, et clamitare calliditatem videntur? [*Ea- em est in his calliditas, quam Cato apud *Sall. at.* 52. dicit *malarum rerum audaciam.* De Gr. ανουργία. V. *Plat. Men.* 19.] ℙ In plurali numero. *er. Heaut.* 5, 1, 13. Servi venere in mentem Syri alliditates. *Lactant.* 2, 12. Omnes fallacias et alliditates suas ad decipiendum hominem intendere. Apud *Cic. Partit.* 39. ponitur pro nimia interpre- ndi subtilitate.

CALLĪDRŎMUS, i, m. καλλίδρομος, pulcher cur- us: a κάλλος, pulcritudo, et δρόμος cursus. In abula marmorea ap. *Grut.* 341. est nomen equi ircensis. ℙ [Est etiam cognomen hominis Ro- ani. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 642. *n.* 358. Ti. Ju- us Callidromus. *F.*]

CALLĪDŬLUS, a, um, adj. *Arnob.* 2. p. 91. allidula fraus.

CALLĪDUS, a, um, adj. ἐπιστήμων, συνετός, ulta rerum experientia doctus, acer ingenio, per- picax, acutus, solers: a *calleo*, vel a *callum.* roprie enim sic appellatur is (ut ait *Cic. N. D.* , 10.) cujus, tanquam manus opere, sic animus su concalluit. *Id. Acad.* 4, 29. Ego enim, ut gitator callidus, prius quam ad finem veniam, quos sustinebo. *Lucr.* 6, 91. Tu mihi supremae raescripta ad candida calcis Currenti spatium prae- nonstra, callida Musa. *Nep. Ann.* 5. Annibal Fa- io callidissimo imperatori dedit verba. *Tac. H.* , 31. *in f.* Nemo illa tempestate callidior rei mi- itaris habebatur. *Id. A.* 4, 33. Callidus tempo- um. *Colum.* 7, 3. Aristoteles vir callidissimus erum naturae. *Tac. A.* 2, 57. Callidus accenden- is offensionibus. *Gell.* 9, 9. Doctus homo, et n intelligendis pensitandisque veteribus scriptis be- e callidus. *Ov. Her.* 20, 25. Callidus natura, aut su. *Pl. Epid.* 3, 3, 47. Homo callidus ad rem. *d. Truc.* 2, 4, 62. Callidus ad quaestum. *Claud. Rapt. Pros.* 2, 11. Venus dolo gaudens, et tanti allida voti, *h. e.* callide dissimulans votum suum. Cum infinito. *Hor. Od.* 3, 11, 3. Tuque testu- o resonare septem Callida nervis. *Id. ib.* 1, 10, 7. allidus, quidquid placuit, jocoso Condere furto. dde *Pers.* 1, 118. ℙ De ipsis rebus ingeniose et olerter factis. *Nep. Eum.* 5. Callidum inventum. *Hor. A. P.* 47. Dixeris egregie, notum si callida verbum Reddiderit junctura novum. *Hirt.* ad *Cic. post epist.* 6. *l.* 15. *ad Att.* Callidius consilium inire. Al. rectius leg. *Calidius* V. CALIDUS. *Cic. Tusc.* 1, 20. *ad f.* Callidissimum artificium naturae. ℙ In malam partem pro astuto, vafro, malitioso, πανοῦργος. *Cic. Off.* 2, 3. Hi saepe versutos ho- mines et callidos [πολύτροποι καὶ πανοῦργοι] admi- rantes, malitiam sapientiam judicant. *Pl. Poen.* 5, 2, 148. Malus, crudus et callidus atque sub- dolus. *Id. Cist.* 4, 2, 61. Mala merx haec et cal- lida est. *Convicium in mulierem.* Rursus *Id. Pers.* 4, 4, 70. Dii istam perdant: ita cata est et cal- lida. *Mart.* 5, 42. Callidus fur. *Pl. Bacch.* 4, 4, 4. Callidi doli. *Nep. Att.* 11. Callida liberalitas, *h. e.* ad captandos insidiose animos effusa. Sic *Stat. Ach.* 2, 171. Callida dona, Grajorumque do- li. [*Cf. de h. v. *Doederl. l. l.* 3, 216. sqq.]

Tom. I.

*CALLIFAE, arum, oppidum Italiae, sed quo situ fuerit non liquet. Forte in Samnio, vel in Hirpinis. *Liv.* 8, 25. *B. A.*

CALLĪGŎNON, i, n. καλλίγονον, a κάλλος, pul- critudo, et γόνος, genus, herba eadem, quae po- lygonon mas. *Plin.* 27, 12, 91.

CALLĪMACHĪUM Metrum constat tribus chori- ambis, anapaesto et Bacchio, vel amphibrachy, ut Armipotens Mars genitor Romulidum, ut venias precamur. *Serv. Centim.* p. 1823.

CALLĪMĂCHUS, i, m. Καλλίμαχος, filius Batti, poeta Graecus Cyrenensis, qui omne quidem poe- matum genus attigit, sed elegiacum praecipue, in quo mire excelluit, lascivus tamen passim, et amo- rum plenus, ut ex *Ov. Pont.* 4, 16, 32. et *Trist.* 2, 367. et *Rem. am.* 759. colligitur. Scripsit etiam acerbissimum carmen in adversarium suum, quem ficto nomine *Ibin* appellavit: unde idem *Ovidius* poematis sui nomen et argumentum mutuatus est. V. BATTIADES. *Quint.* 10, 1. Tunc et elegiam vacabit in manus sumere, cujus princeps habetur Callimachus. ℙ [*Item insignis statuarius, de quo *Plin.* 34, 8. ℙ Et medicus. *Plin.* 21, 3. ℙ Fuit et *Apollas Callimachus* historicus. *Quint.* 11, 2. ubi tamen alii legunt *Apollas* et *Callimachus. B. A.*

[CALLĪMORPHUS, i, m. καλλίμορφος, formo- sus: a κάλλος, pulcritudo, et μορφή, forma. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Marin. Iscriz. Alb.* p. 203. Corneli Callimorfe. Tollitur hic aspirata *h*, ut saepissime apud Latinos, et scribitur *Cal- limorfe* pro *Callimorphe. F.*]

CALLĪMUS, i, m. κάλλιμος, hoc est pulcher, vel pulcherrimus. Nomen est lapidis cujusdam ex genere aetitarum, quo nihil tenerius. *Plin.* 36, 21, 39. ℙ [Est etiam cognomen Romanum. *In- scr.* ap. *Grut.* 214. Pollius Callimus. *F.*]

CALLĪNĪCUS, i, m. καλλίνικος, pulcre victor. Vox Graeca a κάλλος pulcritudo, et νίκη victoria. In veteri marmore ap. *Grut.* 431. est nomen equi Circensis. ℙ [Est item cognomen hominis Roma- ni. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 401. *n.* 295. P. Aelius Aug. Lib. Callinicus. *F.*]

[CALLĪNOUS et Callinus, i, m. Καλλίνοος et Καλλῖνος, poeta Ephesius, qui primus elegiacos versus scripsit. *Terentian. de metr.* p. 2420. Pen- tametrum, dubitant, quis primus finxerit auctor: Quidam non dubitant dicere Callinoum. *Marius Victorin. Art. grammat.* p. 2555. Ex dactylico he- roo primam ejus veluti sobolem a pentametro versu coepisse reperio, quod metrum invenisse fertur Callinous Ephesius. *Vet. Schol.* ad *Cic. Or. pro Arch.* (ed. *A. Maio* iterum *Mediol.* 1817.) p. 122. Primus autem videtur elegiacum carmen scripsisse Callinus. ℙ De hujus poetae vita et scriptis pe- culiarem edidit dissertationem Altonae et Lipsiae an. 1816. *Jo. Valentinus Franckius*, quam vide- sis. *F.*]

CALLĪON, ii, n. καλλιάς, herba ex genere try- chni, acinis coccineis, folliculis granosis; alio no- mine *halicacabum*, et Latine *vesicaria*, quoniam vesicae et calculis prodest. *Plin.* 21, 31, 105.

CALLĪONYMUS, i, n. καλλιώνυμος, piscis mari- nus exiguus, alio nomine *uranoscopus*, οὐρανοσκό- πος. Ejus fel oculorum cicatrices sanat, et carnes eorum supervacuas consumit; caro autem omnis aurium morbis prodest, teste *Plin.* 32, 7, 24. Meminit etiam *ib.* 11, 53. ℙ *Casaubon.*, referente *Voss.* in *Etymol.*, putat eundem esse atque eum, quem Graeci iidem λύκον, hoc est lupum appel- lant; dictumque esse καλλιώνυμον, hoc est pulcri nominis εὐφημίας causa. V. URANOSCOPUS.

CALLĪŎPE, es, f. Καλλιόπη, una ex Musis, quae praeest versibus heroicis, et Musarum prin- ceps est. Dicta est ab excellentia cantus: καλὸς enim pulcrum significat, et ὄψ, ὀπὸς, cantum. Uxor fuit Oeagri, et ex eo Orpheum genuit, ut est ap. *Hygin. fab.* 14., quod *Prop.* 2, 23, 29. confirmat. *Virg. A.* 9, 525. Vos, o Calliope, precor aspirate canenti. (synecdoche, *h. e.* Musae. Adde *Sil.* 3, 222. et 12, 390.) *Hor. Od.* 3, 4, 2. Calliope regina. *Ov Trist.* 2, 567. Inter tot po- pulos, tot scripti millia nostri, Quem mea Cal- liope laeserit, unus ego, *h. e.* mea carmina: me- tonymia. *Mart.* 9, 87. Calliopen, et ait, tu quo- que vulnus habes. ℙ *Serv.* ad *A.* 5, 864. facit Calliopen matrem etiam Sirenum ex Acheloo flumine.

CALLĪŎPĒA, ae, f. Καλλιόπεια, eadem quae Calliope, Orphei mater. *Virg. Ecl.* 4, 57. Or- phei Calliopea, Lino formosus Apollo. *Ov. Fast.* 5, 80. Prima sui coepit Calliopea chori. Adde *Prop.* 1, 2, 28.

[CALLĪOPĒIUS, a, um, adj. ad Calliopen per- tinens. Absolute *Calliopeius* appellatus Hymenaeus Calliopes filius. *Auct. Epithalam.* in *Anthol. Lat. T.* 2. p. 641. *v.* 77. Hinc puer elusa juga Callio- peius illis Nexuerat domina. *F.*]

[CALLĪPARTHĔNUS, i, m. pulcre virgineus, a κάλλος, pulcritudo, et παρθένος, virgineus. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 892, 2. M. Valerius Calliparthenus. *F.*]

CALLĪPĔTĂLON, i, n. καλλιπέταλον, a κάλλος, pulcritudo, et πέταλον, folium; herba eadem ac quinquefolium. *Appul. Herb.* 2. *F.*]

*CALLIPEUCE, es, saltus Thessaliae, prope Macedoniam. *Liv.* 44, 5. *extr. B. A.*

*CALLIPHĂNES, is, historicus Graecus. *Plin.* 7, 2. *B. A.*

[*CALLĪPHON, ontis, m. Καλλιφῶν, a κάλλος, pulcritudo, et φάω, dico, vel luceo. Fuit philoso- phus, qui voluptatem et honestatem summum bo- num esse dixit. *Cic. Fin.* 2, 6. et 11. [*Ib.* 4, 18. 5, 8. 25. *Id. Acad.* 2, 42. *Off.* 3, 33. De ejus sententia cf. *Clemens Alex. Strom.* 2. p. 415. *Cic. Tusc.* 5, 30.] ℙ *J. A. Goerenz.* ad *Cic. l. c.* probat non *Callipho, onis*, sed *Calliphon, ontis* de- clinandum esse hujusmodi nomen. ℙ Fuit etiam cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 477, 1. Ge- nethlon P. Tutilii Calliphontis. *F.*]

*CALLIPIA, ae, fons Ephesi. *Plin.* 5, 29. ubi tamen *Hard.* mavult legere *Callippia. B. A.*

*CALLIPĪDAE, arum, populi Scythiae vel Sar- matiae Europaeae. *Mela* 2, 1. *B. A.*

CALLĪPŎLIS, is, f. *Gallipoli*, Καλλίπολις: a κάλλος, pulcritudo, et πόλις, civitas, urbs Cher- sonesi Thraciae ad Hellespontum, qui ab ea no- men traxit, e regione Asiae minoris contra Lam- psacum. *Plin.* 4, 11, 18. ℙ Item insula maris Aegaei, quae et Naxus et Sicilia minor est appel- lata. *Id.* 4, 12, 22. ℙ Item urbs Italiae in Sa- lentinis a Graecis condita. *Id.* 3, 11, 16. et *Mela* 2, 4. ℙ Item urbs Siciliae, ap. *Sil.* 14, 249. ℙ [Est etiam cognomen muliebre Romanum. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 43. *n.* 246. Servilia Callipolis. *F.*] ℙ *Item urbs Aetoliae. *Liv.* 36, 30. *B. A.*

CALLIPPĪDES, ae, m. Καλλιππίδης, tragoedus celeber, Agesilai aetate: cujus nimium motum in scena reprehensum, ut etiam a Mynisio histrione simia sit appellatus, ostendit *Aristot. A. P.* 26. Hinc ortum est proverbium in eos, qui satagunt et nihil agunt. Alii dicunt, fuisse cursorem, sed cunctatorem tardissimum. *Suet. Tib.* 38. Ad extre- mum vota pro itu et reditu suo suscipi passus, ut vulgo jam per jocum Callippides vocaretur, quem cursitare ac ne cubiti quidem mensuram progredi, proverbio Graeco notatum est. *Cic. Att.* 13, 12. Cum ille Καλλιππίδης assiduo cursu cubitum nul- lum processerit.

CALLĪRŎE, es, f. Καλλιρόη, Acheloi filia, uxor altera Alcmaeonis, quae petiit a Jove et impetra- vit, ut duo filii adhuc infantes confestim ad viri occisi ultionem adolescerent. *Ov. Met.* 9, 414. et 430. V. ALCMAEO. ℙ Alia item, filia Lyci, quae Diomedem liberavit ab insidiis patris, qui hospites omnes immolabat, a quo cum se deser- tam videret, vitam laqueo finivit. ℙ Item alia Piranthi filia vel, ut alii volunt, uxor, ex qua Argus, Aristorides et Triopas nati sunt. *Hygin. fab.* 145. ℙ Item alia Chrysaoris uxor, mater Geryonis trimembris. *Hygin. praef.* et *fab.* 145. et 151. ℙ Item filia Oceani, quae ex Neptuno Chionem peperit. *Serv.* ad *A.* 4, 250. ℙ Est prae- terea nomen fontis in Attica, *enneacrunos* cogno- minatus, ἐννεάκρουνος, hoc est novem habens sca- turigines. *Stat. Th.* 12, 629. Et quos Calliroe no- vies errantibus undis Implicat etc. Adde *Plin.* 4, 7, 11. Qui *Callirœn* et *Enneacrunon* duos diversos fontes faciunt, probe refelluntur ab *Harduino in notis et emendat. ad cit. l. Plin.* 4. *n.* 32. ℙ Item alius calidae aquae in Judaea, prope Asphaltiten lacum, medicae salubritatis, aquarum gloriam ipso nomine praeferens. *Plin.* 5, 16, 15. ℙ Item alius in Arabia apud Edessam urbem, quae et ipsa Cal- liroe cognominata est. *Id. ib.* 24, 21. ℙ Omnes hi fontes ab aquarum pulcritudine nomen habent vel quod molliter fluerent, quod est fontibus pro- prium: a κάλλος, pulcritudo, et ῥοή, fluentum. ℙ [Est etiam cognomen muliebre Romanum. *Inscr.* ap. *Mur.* 135, 1. Caecilia Callirhoe. *F.*] ℙ Quid sibi velit *Pers.* 1, 134. His mane edictum, post prandia Calliroen do, V. Interpretes: varie enim a variis exponitur. ℙ Scribitur etiam *Callirhoe* et *Callirrhoe*: sic Graece καλλιρόη et καλλιῤῥόη.

CALLIS, is, m. στίβος, τρίβος, ἀτραπὸς seu ἀτρα- πιτὸς, proprie est semita angustior et devia, qua animalia ire solent. *Serv.* ad *A.* 4, 405. Callis est semita tenuior, callo pecorum praedurata. *Vet. Glossae*: Callis, via pecorum vestigiis trita. *Isid. Or.* 15, 16. Callis est iter pecudum inter montes angustum et tritum. *Varr. R. R.* 2, 10. Neque

senes neque pueri callium difficultatem ac montium arduitatem facile ferunt. *Cic. Sext.* 5. Cum Catilina e pruina Apennini atque e nivibus illis emersisset atque aestatem integram nactus, Italiae calles et pastorum stabula praeclara cepisset. *Virg. l. c. de formicis*, praedamque per herbam Convectant calle angusto. *Curt.* 5, 4. Calles silvestres, vix singulis pervii. *Id. ib.* 6. Calles invii. *Liv.* 22, 14. Nos hic pecorum more per aestivos saltus deviosque calles exercitum ducimus. *Non.* 3, 46. hoc loco (si modo hunc locum designat: nam paulum immutatis verbis refert citatque *l.* 12. pro *l.* 22.) legit *devias*, atque inde probat etiam in fem. gen. usurpari: additque ita frequenter apud *Liv.* legi: sed editiones omnes etiam principes A. 1470. et 1480. habent *devios.* Nihilominus *exiguam callem* feminine dixit *Ammian.* 30, 1. Addunt alii loca tria *Liv.* 31, 42., 36, 15. et 38, 2., in quibus *calles ignotas* et *ullas calles* et *notas calles*, sed ubique incerta lectione, habetur. ℙ Generatim accipitur pro via. *Val. Fl.* 3, 568. Litora curva petens, alio nam calle reverti Credit Hylam. *Id.* 5, 394. ipsaque juxta Moenia, si bivios possis dignoscere calles. Al. leg. *vivos*, hoc est vias gramine viridantes. ℙ *Callium provincia*, quae magistratibus demandari solebat, erat munus callium, silvarum saltuumque administrandorum. Ex hujusmodi enim locis vectigalia exigebantur propter pecora et pascua. Haec autem provincia minimi negotii erat et a quaestoribus administrari solebat; interdum a consulibus, quando scilicet nusquam bella instabant. *Tac. A.* 4, 27. Curtius Lupus quaestor, cui provincia vetere ex more calles evenerat. Al. rectius leg. *Cales*, quod est oppidum Campaniae: qua de re *Lipsius* et *Ernestius ad hunc loc.* consulendi. *Suet. Caes.* 19. Ut provinciae futuris consulibus minimi negotii, id est silvae callesque decernerentur. *Id. Claud.* 24. Collegio quaestorum, detracta Ostiensi et callium provincia, curam aerarii Saturni reddidit. Al. leg. et *Gallica provincia.* V. ibi *Casaub.* et *Baumgarten-Crusium.*

CALLISCO, is, n. 3. ἀρχαϊκῶς pro callesco. *Cato B. Carth.* Aures nobis calliscerunt ad injurias, *h e.* occalluerunt. Ita *Non.* 2, 162.

[*CALLISTHĔNES, is, m. Καλλισθένης, *h. e.* pulcritudine potens: a κάλλος, pulcritudo, et σθένος, robur. Hic fuit Olynthius, Aristotelis discipulus, Alexandro M. ex condiscipulatu familiaris accitusque ab ipso rege ad prodenda memoriae ejus gesta Asiatica, a quo tandem necatus est, quod eum Persico more adorare noluisset. Mors ejus a *Theophrasto* peculiari libello deplorata est. Scripsit et Troicum bellum. *Curt.* 8, 5. *Cic. Tusc.* 3, 10. et 5, 9. *Id.* pro *Rab. Postum.* 9. *Fam.* 5, 12. *Div.* 1, 24. 2, 25. *Justin.* 12, 6. 7. ℙ Fuit etiam nomen servile Romanum. *Inscr.* ap. *Marin. Iscriz. Alb.* p. 12. Callisthenes Threx veteranus. *F.* et *B. A.*]

CALLISTO, us, et onis, Καλλιστώ, Lycaonis filia, eadem quae *Ursa major;* de qua V. in ARCTOS. *Prop.* 2, 21, 25. Callisto Arcadios erraverat ursa per agros. *Catull.* 66, 66. Callisto justa Lycaonida. Al. leg. *Callistoe juncta Lycaoniae*, ut sit dativus Graecae positionis, τῇ Καλλιστοῖ. *Hyg. fab.* 176. Filiam ejus Callisto compressisse dicitur. *Serv.* ad *G.* 1, 67. Arcas Callistonis et Jovis filius. ℙ Scribitur et *Calisto.*

*CALLISTRĂTUS, i, statuarius, de quo *Plin.* 34, 8. ℙ De variis Callistratis V. *Voss. de Hist. Graec.* 3. p. 338. *B. A.*

CALLISTRŪTHĬĂ Ficus, καλλιστρούθιον σύκος, genus est ficorum ex Graecia in Italiam translatum, quod *Plin.* 15, 18, 19. ait, esse parum sapore praestans, omniumque frigidissimum: sed *Athenaeus* 3, 3. mire laudat, et antecellere omnes ficus asserit, quae in universo terrarum orbe generantur. [Et *Brodaeus* cum *Dalecampio* ap. *Plin. l. c.* legendum putat *haud parum sapore praestantes. F.*] ℙ Nomen habuit a κάλλος, pulcritudo, et στρουθὸς, passer, vel στρουθίον, passerculus, fortasse quia ejus avidissimi sunt passeres: vel quod pulcritudine referat genus quoddam mali cotonei, quod στρούθιον Graece dicitur, ut apud *Voss.* in *Etym.* legitur. *Capitol. Albin.* 11. Quingentas ficus passarias, quas Graeci callistruthias vocant, jejunum comedisse dicit. *Marcell. Donat.* ap. *Voss. l. c.* mallet legere *passerarias*, inhaerens etymologiae modo allatae. ℙ Dicitur etiam *callistruthis, idis. Colum.* 10, 416. Et callistruthis, roseo quae semine ridet.

CALLISTRŪTHIS. V. vocem praec.

[CALLISTUS, i, m. et Calliste, es, f. κάλλιστος et καλλίστη, optimus, optima. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 261, 1. Terentius Callistus. *Alia* ap. *Grut.* 485, 4. Veronia Calliste. *F.*]

CALLĬTAS. V. CALVITAS.

*CALLITHERA, orum, Thessaliae oppidum, juxta Metropolin. *Liv.* 32, 13. *B. A.*

CALLĬTHRIX, itrĭchis, f. καλλίθριξ, herba foliis lenticulae, caule junci tenuis simili, radice minima: nascitur in opacis et humidis, gustatu fervens, et sternumentum movens. *Plin.* 25, 11, 86. ℙ Eadem dicitur etiam *trichomanes:* callithrix autem, quia illita cohibet capillos defluentes, aut si effluxerint, reparat: a κάλλος, pulcritudo, et θρὶξ, τριχὸς, capillus. *Plin.* 26, 15, 90. Callithrix capillos inficit oleo trita. Adde 26, 14, 87. ℙ *Callitriches* item sunt simiarum quoddam genus toto paene aspectu ab aliis simiis differens, barbam habens in facie, et caudam late fusam priori parte. *Plin.* 8, 54, 80.

CALLĬTRĬCHES Simiae, καλλίτριχες πίθηκοι. V. CALLITHRIX.

CALLĬTRĬCHON, i, n. καλλίτριχον, herba eadem, quae *adiandum.* V.

[CALLĬTYCHUS, i, m. et Callĭtyche, ae, f. pulcram fortunam habens. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 74, 1. Callitychus Lib. *Alia* apud *eund.* 519, 10. Cassia Callityche. *F.*]

*CALLIXĔNUS, i, insignis statuarius, cujus meminit *Plin.* 34, 8. *B. A.*

*CALLON, onis, insignis statuarius, Aegineta. *Plin.* 34, 8. *B. A.*

*CALLONIANA, oppidum Siciliae. *Anton. Itin. B. A.*

CALLŌSĬTAS, atis, f. τύλωμα, durities callosa. *Scrib. Compos.* 36. Collyrium, quod proprie facit ad aspritudinem palpebrarum et callositatem. ℙ Translate. *Tertull. Testim. anim.* 8. Quid igitur vis, homo, de humanis sententiis litterarum tuarum exisse haec in usus communis callositatem? *h. e.* consuetudinem veluti callo obducto firmatam.

CALLŌSUS, a, um, adj. τυλώδης, τυλόεις, callo obducto duratus, callis abundans. *Cels.* 6, 3. Ulcus callosum. *Plin.* 11, 39, 92. Crassior callosiorve cutis. *Auct. Pan. ad Pison.* 17. Humida callosa cum pinseret hordea dextra. ℙ Per similitudinem dicitur de variis rebus. *Hor. Sat.* 2, 4, 14. *de ovis.* namque marem cohibent callosa vitellum. *callosa ova* appellat, quae densiora et spissiora sunt ac duriuscula. *Callus* enim ovi videtur esse albumen: vel potius gutta illa albicans in vitello, quae facile in callum durescit; non, ut quidam volunt, putamen, cujus durities minus apte cum duritie calli compararetur. *Plin.* 15, 3, 4. Callosae olivae. *Id.* 14, 20, 25. Callosior resina, *h. e.* minus liquida, et solidior. *Colum.* 3, 1. Callosi acini uvae. *Apic.* 3, 4. Reddere cucurbitas callosiores ad gustum, *h. e.* firmiores solidioresque, et ita gustui gratiores.

CALLUM, i, n. et Callus, i, m. 2. τύλος, τύλωμα, cutis labore viae in pedibus, aut assiduo opere in manibus, parteve alia corporis densior facta, cujusmodi est in suis rostro, cervice bovis, animalium plantis, et duritia illa, quae in manibus hominum ex labore nascitur. *Cic. Tusc.* 5, 32. Mihi calceamentum est solorum callum, cubile terra. *Cels.* 5, 28. *n.* 12. *a med.* Callus fistulae neminem fallit, quia durus est, et aut albus, aut pallidus. (Masculine extulit etiam *Domit. Marsus* ap. *Charis.* 1. p. 55.) *Plin.* 11, 37, 68. Stomachus denticulatus callo, in modum rubi, ad conficiendos cibos. *Suet. Aug.* 80. Callis quibusdam ex prurigine corporis, assiduoque et vehementi strigilis usu plurifariam concretis, ad impetiginis formam. *Plin.* 22, 25, 60. Farina in pollinem subacta imponitur pedum callo, clavisque. ℙ *Callum aprugnum*, et *callum* absolute dixere veteres lumbos apri teneram quandam duritiem, et callo similem habentes, propter quam comedentibus mire commendabantur. *Pl. Pers.* 2, 5, 4. Magis calleo, quam aprugnum callum callet. *Id. Capt.* 4, 3, 4. Quanta pernis pestis veniet! quanta callo calamitas! *Id. Ps.* 1, 2, 32. Pernam, callum, glandium, sumen facito in aqua jaceant. *Cato* quoque *Censorius* in orationib. suis aprugnum callum, tanquam nimii luxus, Romanis exprobrabat, teste *Plin.* 8, 51, 78. Observat *Humelberg. in notis ad Apic.* 7, 1. non solum apri, sed et domesticorum suum laridum, seu carnem callosiorem et duriusculam *callum* appellari. Hinc *Id. Apic.* 1, 9. *callum porcinum* memorat. ℙ *Callum* quoque vocant solidam carnem piscium, quibus sunt testacea operimenta, ut ostreorum, cancrorum, et hujusmodi. *Plin.* 9, 30, 50. *de locustis.* Unum hoc animalium, nisi vivum ferventi aqua incoquatur, fluida carne non habet callum. ℙ Per similitudinem variis rebus tribuitur. *Plin.* 14, 1, 3. Uva non aliubi gratior callo: ut inde possit invenisse nomen duracina. *Id.* 18, 29, 29. *n.* 4. Uvae acini praecoquuntur in callum. *Id.* 15, 28, 34. Callo placent pira ac mala. *Id.* 16, 22, 34. Callo crassa folia. *Id.* 22, 23, 47. Tutissimi fungorum, qui rubent callo. *Id.* 19, 2, 11. Tubera cortice includuntur, ut plane nec terram esse possimus dicere, nec aliud quam terrae callum. *Id.* 17, 5, 3. Terra sterilis, densa callo facile deprehenditur. (Callum terrae vocat particulas ejus duriores et solidiores, ut in carne animalium sunt calli.) *Id.* 31, 4, 30. Coli moverique terram, callumque summae cutis solvi, aquarum interest, *h. e.* duritiem illam, qua terrae superficies tenacior est, sive herbis ipsam continentibus, sive quod sole et aere durescit et solidatur. *Id.* 16, 12, 23. Pix derasa navibus efficacior ad omnia, quibus pices resinaeque prosunt, videlicet adjecto salis c lo, *h. e.* duritie quadam ac soliditate a sale marina aqua accepta. Denique *Id.* 9, 60, 86. 32, 10, 41. vocat *callum* quorundam piscium te men, quod neque tam siccum ac durum est, testa, neque tam molle, ut caro et cutis, sed ter utramque naturam medium. Quo pertinet lud *Lucr.* 4, 933. Proptereaque fere res om aut corio sunt, Aut seta, aut conchis, aut cal aut cortice tectae. ℙ Translate. *Cic. Tusc.* 2, *in f.* Ipse labor quasi callum quoddam obdu dolori, *h. e.* ita assuefecit, ut dolor non sent tur: callosa enim caro minus sentit. *Id. ib.* 3, Quorum animis diuturna cogitatio callum vetus tis obduxerat. *Id. Fam.* 9, 2. Consuetudo diu callum jam obduxit stomacho meo. *Senec. Cons ad Marc.* 8. Manet quidem tibi etiamnum gens tristitia, et jam videtur duxisse callum.

CALLUS. V. voc. praeced.

CĂLO, as, a. 1. καλῶ. Verbum Graecum e quod tres habet significationes, vocandi, nomina di, et invocandi: totidemque notionibus a pris Latinis usurpatum est. Utebantur enim voce *c landi* cum vocabant populum in Curiam Calabra vel ad Comitia, vel ut dies nonarum cujusque me sis indicerent, eo modo, quo dictum est in C LENDAE. Ipsos quoque dies *calare* dicebant cum pronunciabant, quinquene an septem usque nonas essent futuri: quod faciebant quinquies a septies pronunciato verbo *calo*, si credimus *Macr. S* 1, 15., vel potius quia, ut est apud *Varr. L. L.* 4., utebantur illa formula: *Quinque dies te cal Juno novella* etc. Quia enim primus cujusque mens dies Junoni sacer erat, ideo in iis diebus pronu ciandis Junonem invocabant, atque itidem verbu *calo* adhibebant. *Gell.* 15, 27. Curiata comiti per lictorem curiatum calari, idest convocari, ce turiata per cornicinem. (V. CALATUS.) *Varr. c.* Primi dies mensium nominati calendae ab e quod his diebus calarentur ejus mensis nonae pontificibus, quintanae, an septimanae sint futurae in Capitolio, in Curia Calabra sic: Dies te quinqu calo, Juno novella: septem dies te calo, Juno novella. Ita *Scalig.* in *Conjectan.* haec verba *Varr* emendat, quae in ipso textu paulo confusiora sunt *Macr. l. c.* Hunc diem, qui ex his diebus, qu calarentur, primus esset, placuit calendas vocari ℙ Itaque *calare comitia*, aut *populum* est convocare; *calare dies* est pronunciare, nominare, indicere: *calare Junonem* est invocare. Extra haec nullus fuit amplius hujus verbi usus. Est enim purum putum ex Graeco, ut diximus: quod in causa est, cur etiam per K Graecam litteram *Kalo*, *Kalatio*, *Kalator*, *Kalendae* etc. scripta saepissime reperiantur tum in lapidibus, tum in opt. codd Et quidem *Diomed.* 2. p. 417. et *Scaur.* p. 2252. e alii quidam grammatici ita K defendunt, ut necessario tum in his, tum in aliis quibusdam vocibus scribendam putent. Sed cum pro ea Latini passim C substituerint in aliis verbis, quae a Graeco K incipiebant, ut in *cala*, *cacabus*, *cantharus*, *carbasus*, aliisque sexcentis, non est cur in eas scribendi angustias compellamur, ut sine piaculo *calare*, *calendae* etc. scribere non liceat. V. alia huc pertinentia in CALUMNIA.

CĀLO, onis, m. ξυλοφόρος, servus militis, a ferendis lignis palisque ad usum militiae sic appellatus. *Cala* enim lignum, seu fustem significat. *Festus:* Calones militum servi dicti, quia ligneas clavas gerebant, quae Graeci κᾶλα vocant. Adde *Serv.* ad *A.* 6. 1.; cujus verba in CALA allata sunt, et *Non.* 1, 310. ℙ Sed non solum ligna et vallum, verum et aquam ferebant, et alia hujusmodi viliora ministeria exhibebant. *Veg. Milit.* 3, 6. memorat calones dictos *galearios*, qui galeas dominis suppeditabant: quamquam *Stewech.* monet, tum eo loco, tum 1, 10., ubi ea vox iterum reperitur, varie in variis codd. legi. *Cic. Nat. D.* 3, 5. Eos tu cantheriis albis, nullis calonibus, obviam Vatieno venisse existimas. *Caes. B. G.* 6, 35. Ne calonem quidem extra munitionem egredi passus est. ℙ Saepe *calones* et *lixae* conjunguntur: inter quos illud interest, quod *lixae* liberi erant, et quaestus gratia exercitum sequebantur: *calones* vero mancipia. Neque enim audiendus est *Acron*, qui ad illud *Hor. Sat.* 1, 2, 44. *Hunc perminxerunt calones*, hos liberos, lixas vero servos facit: neque item movere debet *Taciti* locus *Hist.* 2, 87., ubi incerta lectio est. Praeterea *calones* erant pars exercitus: eorumque opera duces aliquando usi sunt: non enim ignari omnino militiae erant, cum omnibus fere militum exercitationibus adessent: *lixae* non item. Ad haec, *lixae* cibaria portabant ad exercitum, quod de calonibus non legitur. *Tac. Hist.* 1, 49. Caput Galbae per lixas calonesque suffixum laceratumque. *Id. ib.* 3, 20. *in f.* Lixas calonesque Bedriacum mittit, copias ceteraque usui allaturos. Adde *ib.* 33. ℙ Aliquando tamen promiscue adhibentur. Nam *Caesar in suis Commentar.* solos nominat calones, lixas nunquam: atque adeo calonum nomine utrosque intelligere videtur. ℙ Proverbii speciem habet illud *Pers.* 5, 95. *Sambucam citius caloni aptaveris alto.* Solent enim hu-

smodi homines crasso ingenio esse, et ad musi-m ineptissimi. ℙ Dicuntur etiam *calones* vilio-s quique servi urbani, aut rustici. *Hor. Sat.* 1, , 103. plures calones atque caballi Pascendi. *Se-c. ep.* 110. *ad f.* Cohors culta servorum, lectica rmosis imposita calonibus. ℙ Sunt praeterea *alones* calcei lignei, teste *Festo:* qui tamen nul-m hujus significationis testimonium producit: val-eque metuit *Voss.* in *Etymol.* ne *Paulus Festi Epi-mator* calones cum calopodiis confuderit. ℙ Item *Festus* in voce *Procalare*, eumque secutus *Porphyr.* d *l. c. Hor.* calones eosdem cum calatoribus fa-iunt: a *calando* enim derivant. Sed jure ac me-ito reprehenduntur a *Voss.* in *Etymol.* et aliis.

CĂLŎBĀTĀRĬUS, ii, m. καλοβάτης, grallator, ui in ligneis perticis incedit: a κᾶλον, lignum, et αἰνω, gradior. Habet *Non.* 2, 361., ubi alii leg. *olobathrarius*: nam κωλόβαθρα grallae sunt. In *Not. Tir.* p. 174. Colobrata, ubi fortasse corrup-um est pro *colobathra*. Quod vero in multis vul-atis *Nonii* legitur *collobatarius*, aut *collobathra-ius*, corruptum videtur. *Voss.* in *Etymol.* in *Grallae.*

[CĂLŎCAERUS, i, m. pulcre opportunus, a κα-ός, pulcher, et καιρὸς, opportunitas. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 270, 6. T. Statilius Calo-aerus. *F.*]

CĂLOENUS. V. CALENUS.

*CALON, onis, statuarius quidam. *Quint.* 12, . Forte idem, qui *Callon* appellatur *Plin.* V. *Callon.* ℙ Praeterea Calon est locus, forte oppi-lum, Galliae Belgicae, in regione Gugernorum. *Anton. Itin. B. A.*

CĂLŎPHANTĂ, ae, m. καλοφάντης. *Pl. Curc.* , 1, 2. Calophantam, an sycophantam hunc magis sse dicam, nescio. Ita legunt *Alciatus* et *Parae-s* et exponunt χρηστολόγον, *h. e.* eum, qui hone-te quidem loquitur, sed ejus facta ab oratione liscrepant. Est a καλὸς, honestus, et φάω vel ημί, dico. Alii leg. *halophantam* et varie expo-unt. Alii *halapanta*, hoc est omnia mentientem. *V. Taubman.*, qui multorum sententias collegit.

CĂLŎPŎDĬUM, ii, n. forma lignea, qua utun-ur sutores in calceis faciendis: a κᾶλον, lignum, t πούς, ποδὸς, pes. Auctorem habet *Helenium Acronem* ad illud *Hor. Sat.* 2, 5, 106. *Si scalpra et formas non sutor* etc. Ubi *formas* exponit *calopo-lias* in feminino genere. Sed observarunt eruditi, is temporibus, quibus scripsit *Acron*, neutra no-mina fere in feminino usurpata fuisse. V. CALO, onis. ℙ *Vet. Schol. Cruq.* ad *Hor. Sat.* 2, 8, 77. Soleae calopodes ad reparandum convivium. Hic *calopodes* sunt ipsae solae ligneae, ab Italis *zoccoli* appellatae.

CĂLOR, oris, m. θέρμη, θερμότης, ardor, ae-stus. *Cic. Univers.* 14. Causae, quae vim habeant caloris et frigoris. *Vitruv.* 1, 4. Mutationibus ca-loris et refrigerationis corpora vitiantur. *Cic. Se-nect.* 15. Uva succo terrae et calore solis augescit. *Cels.* 3, 3. Quartanae incipiunt fere ab horrore, deinde calor erumpit. ℙ Saepe accipitur pro ar-dore solis aestivi. *Cic. Att.* 13, 34. Vitandi calo-ris causa Lanuvii tres horas acquieveram. *Id. Or.* 1. *in f.* Paulum requiescet, dum se calor frangat. *Id. Q. Fr.* 3, 1. Ego ex magnis caloribus (non enim meminimus majores) in Arpinati summa cum amoenitate fluminis me refeci. *Colum.* 11, 2. hu-jusmodi *caloris* initium statuit idus Junias. *Hor. Ep.* 1, 7, 5. dum ficus prima calorque Designato-rem decorat lictoribus atris. [*Cic. Off.* 2, 4, 13. Tecta, quibus et frigorum vis pelleretur et calo-rum molestiae sedarentur. *Id. N. D.* 2, 60, 151. Ut tectis saepti frigora caloresque pellamus.] ℙ [Item pro calore vitali. *Cic. N. D.* 2, 10. Saluta-ris et vitalis calor. *Virg. A.* 4. *ad f.* omnis et una Dilapsus calor. *F.*] ℙ Aliquando pro febri. *Tibull.* 4, 11, 2. Dum mea nunc vexat corpora fessa calor. ℙ Translate ponitur pro impetu, fervore et ardore animi aut mentis. *Quint.* 2, 15. Juvenili calore inconsideratior. *Id.* 10, 3. Calor ille cogi-tationis, qui scribendi mora refrixit, recipit ex integro vires. *Petr. Sat.* 5. Obruere calorem men-tis viro. *Stat. Th.* 1, 3. Pierius menti calor inci-dit. *Id. Achill.* 2, 26. Calor Martius, *h. e.* furor, et armorum cupiditas. *Lucan.* 2, 324. juvenisque calorem Excitat in nimios belli civilis amores. *Plin. ep.* 3, 9. Calor dicentis. *Paul. Dig.* 9, 4, 9. Locatio vectigalium, quae calore licitantis ultra modum solitae conductionis inflatur. *Id. ib.* 50, 17, 48. In calore iracundiae facere aliquid. *Stat. Th.* 2, 391. rudis fandi pronusque calori. ℙ Pro amore. *Ov. Met.* 11, 305. Videre hanc pariter, pa-riter traxere calorem. *Id. Her.* 19, 173. Nunc male res junctae, calor et reverentia, pugnant. *Sil.* 14, 223. *de Aci.* Aemulus ille tuo quondam, Polyphe-me, calori. In plurali numero. *Ov. A. Am.* 1, 237. Vina parant animos, faciuntque caloribus aptos. Adde *Hor. Od.* 4, 9, 11. ℙ Neutro genere. *Pl. Merc.* 5, 2, 18. Neque mihi ulla obsistet amnis, neque mons neque adeo mare: Nec calor nec fri-gus metuo neque ventum neque grandinem. Con-firmat *Philargyr.*, qui ad illud *Virg. G.* 2, 344. Si non tanta quies iret frigusque caloremque Inter; haec eadem *Plauti* verba ita refert: *Neque frigus neque calor metuo;* additque in versu *Virgilii* prius lectum fuisse *iret frigusque calorque Inter.* Item *Nonius*, qui 3, 62. hanc vocem ponit inter eas, quae, ut ipse vocat, indiscreti generis sunt. Adde, quod versus ille hypermeter sit, si *calorem* legas, et ut *Philarg.* adnotavit. Sunt qui, ut gram-maticorum regulis consulant, ita ea verba distin-guunt, ut *calor* non ad *metuo*, sed ad superius *obsistet* referatur. Sed hoc durius videtur. Non est tamen ideo *Plautus* facile imitandus. ℙ [*Calor fuit etiam fluvius in Samnio, prope Beneventum, in Sabatum amnem influens atque inde in Vultur-num, nunc *Calore. Liv.* 24, 14. et 25, 17. et *Tab. Peuting.* ℙ Alius hoc nomine fluvius, in Luca-nia. *Anton. Itin. F.* et *B. A.*]

CĂLŌRĀTUS, a, um, adj. calefactus, calidus, θερμός. Translate. *Appul. Met.* 6. Cujus primae juventutis caloratos impetus freno quodam coercen-dos existimavi.

CĂLŌRĬFĬCUS, a, um, adj. θερμοποιός, vim ca-lefaciendi habens. *Gell.* 17, 8. Sed non secus quo-que oleum calorificum est.

CALOTIBOS, pes est quinque syllabarum, qua-rum quatuor sunt longae et quinta brevis, ut *cir-cumferretur. Diomed.* 3. p. 478.

CALPĂR, aris, n. antiqua vox, qua significa-tur vas vinarium fictile condendis vinis aptum, quod postea dolium dictum est. Item vinum ipsum in tali vase conditum. *Non.* 15, 31. Calpar nomine antiquo dolium. *Varr. ib.* Quod antequam nomen dolii prolatum esset, cum id genus vasis calpar diceretur, id vinum calpar appellatum. ℙ Specia-tim ita dictum est vinum novum, auctore *Festo*, quod ex dolio demebatur sacrificii causa, antequam gustaretur. Jovi enim prius sua vina libabant, ne, si non libarent, vinum omne, quod in cellis atque apothecis erat conditum, esse sacrum inciperet, et usibus eriperetur humanis, ut *Arnob.* 7. p. 236. lo-quitur. V. INFERIUS. Hujusmodi sacrificii dies *vinalia* appellabatur. Videtur esse a Graeco κάλπη, quod alii urceum, alii urnam, aut situlam inter-pretantur.

*CALPAS, ae, m. portus Bithyniae, inter Chal-cedonem et Heracleam. *Plin.* 6, 1. Κάλπης λιμὴν audit *Xenoph. Exped. Cyri* 6, 2 et 4. *in. B. A.*

CALPE, es, f. mons extimus Hispaniae Bae-ticae freto imminens, qua Oceanus in mediter-raneum mare influit. Huic monti opponitur Abyla in Africa: et dicuntur ambo columnae Herculis, ejusque laborum metae. *Plin.* 3. *prooem.* et *ib.* 1, 3., *Mela* 1, 5. et 2, 6., *Sen. Herc. O.* 1253. Ibera Calpe.

CALPĒTĀNUS, a, um, et

CALPĔTĪTĀNUS, a, um, adj. ad Calpen perti-nens. *Avien. Prognost.* 1620. Et Calpetano tran-quillum gurgite lumen Tingat. *Id. Arat.* 1023. Lucis ab exortu procul in vada Calpetitana. ℙ [Est etiam cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 200, 6. C. Statius Rufus Calpetanus curator locorum publico-rum judicandorum. *F.*]

CALPHURNIUS. V. CALPURNIUS.

CALPURNĬĀNUS, a, um, adj. id. q. Calpurnius, a, um, ut Calpurniani milites, *h. e.* sub Calpurnio praetore militantes. *Liv.* 39, 31. *ℙ Calpurnia-na (castra, ut probabile), oppidum Hispaniae Bae-ticae, non procul a Corduba. *Anton. Itin. B. A.*

CALPURNĬUS, a, um, adj. ad aliquem unum pertinens ex Calpurniorum familia, quam originem traxisse a *Calpo*, seu *Calpa* Numae regis filio, do-cent *Auct. Paneg.* ad *Pison.* 3. et 15. et *Festus. Cic. Pis.* 23. Calpurnia familia. *Auct. Paneg. mo-do dicti*, 15. Calpurnia domus. ℙ Lex Calpurnia triplex fuit. Una repetundarum, lata a L. Calpur-nio Pisone Frugi trib. pl. L. Marcio Censorino, M. Manilio Coss. an. U. C. 605., qui primus repetun-darum reos legibus coercuit, ut docet *Cic. Verr.* 2, 4, 25. et *Off.* 2, 21. *ad f.* [*cf. ad *h. l. Beier.*] Ea lege statutum est, ut quibus in provinciis ma-gistratus populi R. eorumve comites pecuniam con-tra leges cepissent, earum provinciarum homines, judicio Romae constituto, suas pecunias repeterent. ℙ Alia de ambitu lata est a C. Calpurnio Pisone, qui consul fuit cum M'. Acilio Glabrione an. U. C. 687., in qua praeter alias poenas pecuniaria quoque multa damnatis de ambitu adjecta fuit, ut *Ascon. in comment. Cic. pro. C. Cornel. majest. reo*, et *in toga candida contra C. Anton.* et *Catil.* tra-dit. Meminit etiam *Cic. Mur.* 23. et *Tac. Ann.* 15, 20. ℙ Alia fuit militaris, ut milites auxiliorum virtutis ergo civitate Romana donarentur. Hujus mentio fit a Sisenna ap. *Non.* 2, 300. ℙ Scribitur et *Calphurnius*: sed prior scriptio in lapidibus est frequentissima, probaturque a *Manut.* et *Dausquio* in *Orthograph.* Altera vix unum aut alterum ha-bet, quo se tueatur, vetus monumentum.

CALPURNĬUS, ii, m. T. Julius Calpurnius Si-culus, Latinus poeta non vulgaris, vixit sub Caro et Numeriano imperatoribus, Nemesiano poetae ae-qualis, cui etiam Bucolicon suum inscripsit: tam-etsi *Ulitius* suspicatur, pro *ad Nemesianum. Cart.* legendum esse *ad Numerianum Caes.* Putant non-nulli, eundem esse cum Julio Calpurnio illo, cujus epistolam de morte Cari refert *Vopisc. Car.* 8. Ejus carmina Latina admodum sunt, et eleganti facilitate composita: quorum propterea lectio non nisi utilis litterarum studiosis esse potest. ℙ De ratione scribendi, V. in fine vocis praeced.

CALSĂ, ae, f. herba duorum generum. Una si-milis aro: nascitur in arationibus: colligitur, ante-quam inarescat, ususque eosdem habet, quos arum. Alteram quidam vocant anchusam, alii rhinochi-siam: folia habet lactucae longiora, plumosa, ra-dicem rubram. *Plin.* 27, 8, 36., ubi libri editi habent *calla*, sed MSS. omnes *calsa*, teste *Har-duino.*

CALTHĂ, ae, f. (calendula officinalis *Linn.*) genus violae sativae, luteae, odore gravi, folio nu-meroso. V. *Plin.* 21, 6, 15., ubi de violis agit. *Virg. Ecl.* 2, 50. Mollia luteola pingit vaccinia caltha. *Colum.* 10, 97. Candida leucoja, et fla-ventia lumina calthae. Et *ib.* 307. Pressaque flam-meola rumpatur fiscina caltha. ℙ Reperitur etiam *calthum*, i, n. 2. *Prudent. Cathemer.* 5, 114. cal-thaque pinguia, Et molles violas, et tenues crocos Fundit fonticulis unda fugacibus.

CALTHĬĀNUS. V. CALATHIANUS.

CALTHŬLĂ, ae, f. genus vestis sic appellatum a colore calthae, ut *Non.* 16, 4. docet. Non est tamen eadem cum veste ianthina, quae est coloris violae purpureae, ut *Plin.* 21, 6, 14. tradit. *Plaut. Epid.* 2, 2, 45. Quid istae, quae vesti quotannis nomina inveniunt nova! Indusiatam, patagiatam, calthulam, aut crocotulam. ℙ Addit *Non. l. c.* calthulam apud *Varr.* 1. *de vita Pop. Rom.* pallio-lum breve significare. ℙ Scribitur et *caltula* sine aspiratione.

CALTHŬLĀRĬUS, ii, m. qui vestes eas tingit, quae calthulae vocantur. *Pl. Aul.* 3, 5, 35. Cau-pones, patagiarii, indusiarii, flammearii, violarii, calthularii. Ita *Douza* ex auctoritate unius MS., quem et *Lambin.* se vidisse ait. Ipse tamen *Lam-bin.* cum aliis mavult *cerinarii*, ut intelligantur ii, qui cerino colore pannum tingunt. Plerique alii ex multis MSS. reponunt *carinarii*, eod. tamen sensu, quo *cerinarii.* Nam quae Graece communiter κη-ρὸς dicitur, *h. e.* cera, Dorice est καρός. *Turn. Adv.* 14, 5.

CALTHUM. V. CALTHA, ae.

CALVĂ, ae, f. κρανίον, os capitis carne, vel ca-pillis nudatum. *Liv.* 23, 24. *ad f.* Purgato inde capite, ut mos iis est, calvam auro caelavere; id-que sacrum vas iis erat, quo solemnibus libarent. *Mart.* 10, 83. Et latum nitidae, Marine, calvae Campum temporibus tegis comatis. *Id.* 12, 45. Haedina tibi pelle contegenti Nudae tempora, ver-ticemque calvae.

CALVĀRĬĂ, ae, f. κρανίον, os capitis cerebrum tegens, sine carne; et dicitur tam de hominibus, quam de brutis. *Cels.* 8, 1. Calvaria ex interiore parte concava, extrinsecus gibba, utrinque levis. et *mox.* Raro calvaria, solida, et sine suturis est. *Plin.* 30, 6, 28. Calvaria canis. *Pallad.* 1, 35. *in f.* equae, vel asinae. ℙ Reperitur etiam *Calva-rium, ii*, *Appul. Apolog. n.* 2. Si dicas marinum pectinem comendo capillo quaesitum, aut venandis apris piscem apriculum, aut eliciendis mortuis ma-rina calvaria. Adde *Met.* 3. ℙ Est etiam hoc nomine piscis marinus, quem eundem esse quidam putant ac eum, quem *Plin.* 32, 2, 5. *orbem* appel-lari ait, et durissimum esse piscium tradit, rotun-dum, et sine squamis, totumque capite constare. Sic enim quandam cum calvaria hominis similitudi-nem habere videtur. *Enn.* ap. *Appul. Apolog.* Po-lypu' Corcyrae, calvaria pinguia Atarnae. Al. leg. *calvaria pinguia Acharnes.* Sunt etiam qui non piscem aliquem, sed salsamentum e thynnis factum hoc loco esse arbitrantur.

[CALVASTER, tri, m. aliquantum calvus. Cog-nomen Julii tribuni militum sub Domitiano ex *Dione* 67, 11. Non igitur vox ista inter barbaras exsulare meretur. *F.*]

[CALVĀTĬCĂ, ae, f. κρήδεμνον, tegmen muliebre, quod capiti innectitur, ut *Non.* 14, 2. definit. *Serv.* ad *Virg. A.* 9, 616. eandem esse docet ac mitram. Est autem nomen derivatum a *calva*, quae superio-rem capitis partem significat. *Eustath.* κρήδεμνον dicit esse κεφαλῆς κάλυμμα παρειμένον μέχρι τῶν ὤμων, *h. e.* tegmen capitis usque ad humeros demissum: quod cum mitra maxime convenit, cujus laciniae humeros usque, et sub mentum pertingebant. Quod vero κρήδεμνον, et *calvatica* idem fuerint, illud sa-tis probat, quod *Auson. Perioch. Odyss.* 5. vertit *calvaticam*, quod *Homer.* κρήδεμνον dixerat. *Cic. fragm. Or. in Clod.* (edente *Amed. Peyronio V. C. Lips.* an. 1824. p. 115.) Nam rusticos ei nos videri minus est mirandum, qui manicatam tunicam, et mitram, et purpureas fascias, habere non possu-mus. Tunc, cum vincirentur pedes fasciis, cum calvatica capiti accommodaretur, cum vix manica-tam tunicam in lacertos induceres, cum strophio accurate praecingerere, in tam longo spatio nun-quam te Appii Claudii nepotem esse recordatus es? Adde *Ulp. Dig.* 34, 2, 25. *Arnob.* 2. p. 59. et *Gloss. Philox.* ℙ In omnibus auctorum locis supra allatis, uno excepto, legitur *calantica*, aut *calau-*

tica, aut *cacautica* manifesto quidem errore, cum harum vocum notationem nemo sanus extricare unquam potuerit: at primus omnium veram scriptionem ap. *Cic. l. c.* invenit laudatus *Peyronius* in MS. cod. palimpsesto Taurinensi, quam omnes critici adprobent, necesse est. ℙ Hinc ap. *Non.* 2, 314. non *decalanticare*, sed *decalvaticare* legendum, apparet. *F.*]

CALVĀTUS, a, um, adj. calvus factus. Translate *calvata a vite vinea* dicitur, in qua vites rarae sunt: quemadmodum calvi homines dicuntur, quibus vel nullus est, vel rarus capillus. *Plin.* 17, 22, 35. *n.* 20. ex *Catone R. R.* Si vinea ab vite calvata erit, sulcos interponito, ibique viviradicem serito. ℙ In verbis *Catonis* quaedam editiones habent, *si vinea a vite calva erit*: sed legendum esse *calvata*, satis probat tum auctoritas *Plinii*, qui verba *Catonis* repetit, tum editio princeps *Jensoniana* 1472. ℙ [Cum inusitatum sit verbum *calvo, as*, ex quo ortum habuisset *Calvatus*, et MS. et quaedam editiones in *Catone* quidem *calva*, non *calvata* praeferant, corrigendus potius est *Plinius* ex *Catone*, quam *Cato* ex *Plinio*. Nolim tamen affirmare, *Plinio* inusitatam fuisse vocem *calvata*, at contendo non improbandam *calva*. *F.*]

*CALUCŬLA, ae, oppidum Hispaniae Baeticae. *Plin.* 3, 1. *B. A.*

CALVĔFĪO, is, *Varr. R. R.* 1, 37. Ne decrescente luna tondens calvefiam. Ita *editio Aldi* 1514.; aliae habent *calvus fiam*.

[CALVĒNĀ, ae, m. a calvitio nomen fictum. *Cic. Att.* 14, 5. Calvena moleste fert se suspectum esse Bruto, *h. e.* Matius, Caesaris olim familiaris, et calvus: quem propterea Madarum etiam vocat *Id. ib.* 14, 2.: calvus enim Graece est *μαδαρός*.

CALVĔO, es, n. 2. *φαλακροῦμαι*, calvus sum. *Plin.* 11, 37, 47. Quaedam animalium naturaliter calvent, sicut struthiocameli, et corvi aquatici, quibus apud Graecos nomen est inde, *nempe φαλακροκόρακας vocant.*

CALVESCO, is, n. 2. *φαλακροῦμαι*, calvus fio. *Plin.* 10, 29, 41. *de picis Martiis.* Proprium his calvescere omnibus annis, cum seruntur rapa. *Colum.* 6, 14. *ad f. de bub.* Potior ratio est custodiendi, ne colla calvescant: quae non aliter glabra fiunt, nisi etc. ℙ *Calvescere* dicuntur etiam arbores, quae alicubi rarescunt, et minus densae sunt, ad similitudinem capillorum in capite hominis calvescentis. *Colum.* 4, 33. Spissius autem semen propter varios casus deponitur, nam interdum prius quam enascatur, aut siccitatibus nux inarescit, aut aquarum abundantia putrescit; interdum subterraneis animalibus infestatur: propter quae saepe novella castaneta calvescunt. V. CALVATUS.

*CALVĪNA, ae, f. meretrix insignis apud *Juven. Sat.* 3, 133. Cf. *Suet. Vespas.* 23. *B. A.*

[*CALVĪNUS, i, m. ad calvum pertinens. Cognomen Domitiorum, Sextiorum, Veturiorumque in Fastis Consularibus, aliorumque. ℙ Calvinus Ignatius, operis auctor, laudatus *Plin.* 10, 48. V. CALVUS. *F.* et *B. A.*]

[CALVĬO, is, n. idem ac *calvo*, aut *calvor*. *Serv.* ad *Virg. A.* 1, 720. Alii Calvam Venerem dictam tradunt, quod corda amantum calviat, id est fallat atque eludat. *F.*]

[CALVĬO, onis, m. diminutivum calvi. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Murat.* 1640, 7. Ti. Sempronius Ti. L. Calvio. *F.*]

CALVĬSIĀNUS, a, um, adj. *Calvisiana actio*, ita dicta a quodam *Calvisio* auctore apud JCtos est: quae datur patrono ad revocanda ea, quae in fraudem ejus libertus alienavit, ut docet *Ulp. Dig.* 38, 5, 3. et alibi. ℙ [*Calvisiana, Siciliae oppidum. *Anton. Itin.* *B. A.*]

CALVĬTAS, atis, f. fraus, deceptio: a *calvo, is*. *Ulp. Dig.* 17, 1, 29. Ipse autem stellionatus crimine propter suam calvitatem plectetur. Ita *Haloander*. At *Torrentinus* habet *callitatem*, et in margine *calliditatem*. Sed τὸ *callitatem* videtur esse error librarii, cui mediae litterae exciderint *calliditatem* scribere volenti.

CALVITIĀNUS, a, um, adj. *Calvitianum Senatusconsultum*, quo impar matrimonium improbatur, et jubetur non proficere ad capiendas hereditates, memoratur ab *Ulpiano in lib. regular. tit.* 46. *n.* 3., ubi *Cujac.* recte suspicatur legendum esse *Claudianum*; alii *Calvisianum*.

CALVĬTĬES, ei, f. *φαλάκρωσις*, capillorum, aut pilorum defluvium. *Suet. Galb.* 20. Quoniam capillo prae calvitie arripere non poterat. ℙ De eo, qui sibi capillos, vel pilos derasit. *Petr. Sat.* 108. Superciliorum etiam aequalis cum fronte calvities. V. *ib.* 103. et infra CALVUS.

CALVĬTĬUM, ii, n. *φαλάκρωμα, φαλάκρωσις*, idem quod calvities. *Cic. Tusc.* 3, 26. Stultissimum regem in luctu capillum sibi evellere, quasi calvitio luctus levaretur. *Suet. Caes.* 45. Calvitii deformitatem iniquissime ferre. *Plin.* 11, 37, 47. Calvitium uni tantum animalium homini, praeterquam innatum. ℙ Translate dicitur, cum rarae arbores in aliquo solo sunt. *Colum.* 4, 29. *post med.* Pampinus cum excrevit, nepotibus orbandus est; nisi si propter penuriam, et calvitium loci sumitur in propagines. V. CALVATUS et CALVESCO.

CALUMNĬĀ, ae, f. *συκοφαντία, διαβολή*, fraus, dolus, versuta et callida fallendi ratio, quae vel malitiosa juris interpretatione, [*Cic. Off.* 1, 10, 33. Exsistunt etiam saepe injuriae calumnia quadam et nimis callida, sed malitiosa, juris interpretatione. Cf. *Beier* ad *h. l.*] vel falsa accusatione, vel alia quapiam dolosa calliditate fit, ad alios perdendos aut re sua spoliandos: et locum habet praecipue in judiciis, accusationibus, litibus. Videtur esse a *calumnus* pro *calumenus* ut *Vertumnus* pro *Vertumenus*, ex *καλύω* pro *καλύπτω*, *calvo*, tego, pass. *calvor*, proprie tego me, *h. e.* tecte defraudo, decipio, ut *Prisc.* 10. p. 883. et *Charis.* 1. p. 43. existimant, et *Cajus Dig.* 50, 16, 233. non obscure indicat. *Cic. Caec.* 21. Siquidem erit armorum judicium, tum ista dicito: juris judicium cum erit, et aequitatis, cave in ista tam frigida, tam jejuna calumnia delitescas. *Id. Mil.* 27. Calumnia litium petere aliquid. *Id. Verr.* 2, 2, 27. A quo HS C. millia per calumniam malitiamque petita sunt. *Liv.* 39, 4. Afferre ad judices calumniam de re aliqua. *Sall. Catil.* 31. Calumnia impedire aliquem, ne triumphet. *Suet. Vit.* 7. Amovere creditores terrore calumniae. *Id. Rhet.* 4. Calumnia notare aliquem. *Cic. Verr.* 2, 2, 17. Imponere alicui gravissimam personam calumniae. *Id. Fat.* 14. et *Dom.* 14. Adhibere calumniam, fraudem, dolum *Ulp. Dig.* 37, 14, 1. Instruere alicui calumniam. *Cic. Acad.* 4, 20. coercere alicujus. *Id. Caec.* 7. obterere ac contundere. *Tac. Ann.* 14, 41 Condemnare aliquem calumniae. ℙ *Effugere calumniam* ap. *Cic. Cluent.* 59. est effugere damnationem calumniae. Verba sunt: Hic illo privato judicio, nobis iisdem fortasse patronis, calumniam non effugiet. Sic *puniri calumnia* apud *Paul. Dig.* 48, 16, 11. est poenam subire ob calumniam in assusando adhibitam. ℙ *Ferre calumniam* idem est ac deferre, hoc est quempiam accusare et probare eum in re quapiam usum fuisse calumnia: ea ratione qua *ferre tribum* dicimus, et ferre punctum. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 8. Scito C. Sempronium Rufum calumniam maximo plausu tulisse. ℙ Huc refertur illud *Auct. Decl. in Sall.* 1. Est quaedam calumnia, quam unusquisque nostrum, testante animo suo, fert de eo, qui falsum crimen bonis objectat. ℙ *Jurare calumniam*, vel *de calumnia* dicitur accusator cum jurejurando profitetur se accusatorem, et sine calumnia accusaturum. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 8. Nam de divinatione Appius, cum calumniam jurasset, contendere ausus non est. *Liv.* 33, 47. Nec satis habere, bello vicisse Annibalem, nisi, velut accusatores, calumniam in eum jurarent, ac nomen deferrent. *Ulp. Dig.* 39, 2, 13. Qui damni infecti caveri sibi postulat, prius de calumnia jurare debet. *Id. ib.* 7. Alieno nomine satisdare jubebo ei, qui juraverit non calumniae causa id se postulare etc. *Id.* 12, 2, 34. Jusjurandum de calumnia. ℙ Sumitur etiam latius pro quacumque vitiosa calliditate, astutia, vexatione. *Cic. Att.* 4, 3. Metellus calumnia dicendi tempus exemit. *Id. Fam.* 1, 4. Res ab adversariis nostris extracta est variis calumniis. *Id. fragm.* ap. *Non.* 4, 74. Carneades saepe optimas causas ingenii calumnia ludificari solet. *Phaedr. prol.* 3, 37. Eludere calumniam alicujus. *Gell.* 7, 2. Multa in aliquo reprehendendo, etiam per calumnias rimari. *Quint.* 10, 1. Inveni qui Calvum praeferrent omnibus: inveni, qui Ciceroni crederent, eum nimia contra se calumnia verum sanguinem perdidisse, *h. e.* nimium in se inquirendo, atque sese observando, ut loquitur *Cic. Brut.* 82., ubi de eodem *Calvo* verba facit. *Caecina* ad *Cic. Fam.* 6, 7. In hac calumnia timoris et caecae suspicionis tormento quam difficile sit evadere, nos sentimus, *h. e.* in hoc vano metu, quem mihi ipse fingo nulla satis certa ratione. ℙ *Calumnia religionis* dicitur a *Cic. Fam.* 1, 1. malitiosa et ficta Sibyllinorum versuum interpretatio. ℙ Quidam grammatici *Kalumniam* scribi jubent, eam regulam statuentes, quod omnia verba, quae *a* in secunda sede habeant, per K scribenda sint, praesertim si ab externa Lingua originem habeant, ut *Kalendae*, *Karthago*, *Kaput*, *Karissimus*, *Kamenae*, *Kastra*, *Karet*, et alia, quae etiam in antiq. lapidib. saepe inveniuntur. Alii ad tria tantum verba appingi voluerunt, *Kalendas*, *Kaput*, et *Kaesonem*, quod est nomen viri proprium; ut est apud *Terent. de syllab.* p. 2400. et *Capell.* 3. p. 37. Quo respexisse videtur *Auson. Technopaegn. de litt. monosyllab.* illo versu: Haec tribus in Latio tantum addita nominibus K. Sed receptissima consuetudo, etiam aureae aetatis, eam litteram jamdiu ablegavit, cum suam C habeant Latini, quae eundem omnino sonum aptissime reddit. *Quint.* 1, 7. K quidem in nullis verbis utendum puto, nisi, quae significat, etiam ut sola ponatur. (Hoc dicit, quia K olim *Kalendas*, et *Karthaginem*, et *Kaesonem*, et *Kaput*, qua legis partem notat, ut docet *Voss. D. Gramm.* 1, 17. et alia quaedam significabat, de quibus V. *Valer. Prob. De notis Rom.* p. 1515.) Hoc eo non omisi, quod quidam eam, quoties *a* sequatur, necessariam credunt; cum sit *c* littera, quae ad omnes vocales vim suam perferat. Haec *Quint.* V. CALO, as. [Hinc patet, cur etiamnum Etrusci litteram *C* ante *a* initio vocum fortiori quadam aspiratione efferant, ita ut veterum Romanorum, quae et Etruscorum fuerit, pronunciationem servasse videantur. *F.*]

CALUMNIANS, antis, part. v. *calumnior*, qui calumnia utitur. *Cic. Quint.* 21. Jacet res in controversiis, isto calumniante biennium. *Varr. L. L.* 5. *in.* Siqua erunt ex diverso genere adjuncta, potius cognationi verborum, quam auditori calumnianti geremus morem. Adde *Quint.* 6, 3.

CĂLUMNĬĀTĬO, onis, f. actus calumniandi, calumnia. *Ascon. in Div. Verr.* 14. Calumniationes, et hoc genus argumenti complexio dicitur.

CĂLUMNĬĀTOR, oris, m. *συκοφάντης, κακοπράγμων*, qui calumnia utitur. *Cajus Dig.* 50, 16, 233. Si calvitur et moretur et frustretur: inde et calumniatores appellati sunt, qui per fraudem et frustrationem alios vexarent litibus. *Cic. Cluent.* 59. Est hic Ennius egens quidam, calumniator, mercenarius Oppianici. *Id. Caec.* 23. Scriptum sequi calumniatoris est; boni judicis voluntatem scriptoris auctoritatemque defendere. *Id. Verr.* 1, 1, 10. Calumniatores apposuit, qui illam hereditatem Veneri commissam esse dicerent. ℙ *Calumniator sui*, qui in se ipsum nimis inquirit, et diligentiae finem ponere nescit in eo, quod facit metu peccandi. *Plin.* 34, 8, 19. *n.* 25. Callimachus statuarius semper calumniator sui, nec finem habens diligentiae: ob id cacizotechnos appellatus.

CĂLUMNĬĀTRIX, icis, f. *συκοφάντρια*, quae calumniatur. *Ulp. Dig.* 37, 8, 1. *post med.* Videlicet cum nemo contendit, nec calumniatricem dicit.

CĂLUMNĬOR, aris, atus, sum, dep. 1. *συκοφαντέω, διαβάλλω*, calumnia utor, falsa crimina intendo, malitiose ago, fallacias dolosque adhibeo. *Auct. ad Herenn.* 2, 6. Defensoris locus est, cum accusatorem calumniari criminatur. *Cic. Rosc. Am.* 20. Aperte ludificari et calumniari. *Id. Fam.* 9, 7. Nam quod antea te calumniatus sum, indicabo malitiam meam. *Tac. Hist.* 3, 75. Innocentiam justitiamque ejus non argueres: sermonis nimius erat: id unum calumniatus est rumor, *h. e.* accusavit, reprehendit, nimis tamen, et tanquam summum scelus essset. *Phaedr. prol.* 1, 5. Calumniari si quis autem voluerit, Quod arbores loquantur etc. Et *Ascon. in Div. Verr.* 5. Frustra calumniantur Ciceronem homines. *Est qui legit* Ciceroni. *Gell.* 7, 3. Tiro verba ponit Catonis, et aliis tamen eum verbis calumniatur. *Appul. Met.* 1. Ecce frater meus, quem occisum a me calumniabaris. *Paul. Dig.* 10, 4, 10. Calumniari verba juris, *h. e.* malitiose interpretari. ℙ *Calumniari se* est nimis anxie inquirere, et damnare singula, etiam quae proba esse possunt, nimio timore peccandi. *Qnint.* 10, 3. Nec enim rursus eos, qui robur aliquod in stilo fecerint, ad infelicem calumniandi se poenam alligandos puto. Nam quomodo sufficere civilibus officiis possit, qui singulis actionum partibus insenescat. *Id.* 8. *prooem. ad f.* Quibusdam nullus finis calumniandi est, et cum singulis paene syllabis commorandi. V. CALUMNIA et CALUMNIATOR. ℙ Item falso apud se suspicari, inani metu torqueri, falsas sibi ipsi difficultates objicere, quae agentem remorentur. *Cic. Fam.* 9, 2. Ac mihi quidem jampridem venit in mentem, bellum esse aliquo exire, ut ea quae agebantur hic, quaeque dicebantur, nec viderem, nec audirem. Sed calumniabar: putabam, qui mihi obviam venisset, suspicaturum, aut dicturum etc. V. *Caecinae* similem usum in CALUMNIA, et *Sen. Tranquill.* 2. ℙ Passive *Staverius* ap. *Prisc.* 8. p. 793. A quibus interdum analogia calumniatur, *h. e.* *συκοφαντεῖται*, ut idem *Prisc.* exponit.

CĂLUMNĬOSE, adv. *συκοφαντικῶς*, cum calumnia, fraudulenter. *Papinian. Dig.* 46, 5, 7. Calumniose petere aliquid. *August. ep.* 48. *ad Vincent. a med.* Innocentem calumniose appetere. *Symmach. ep.* 10, 76. Calumniosissime credere.

CĂLUMNĬOSUS, a, um, adj. *συκοφαντικός*, calumnia plenus, fraudulentus. *Ulp. Dig.* 38, 2, 14. Accusationem calumniosam instituere. *Arnob.* 1 *in.* Calumniosas criminationes dissolvere. *August. ep.* 152. *ad f.* In qua cognitione Caecilianum innocentem, illos autem calumniosissimos judicavit. ℙ *Calumniosus, i*, idem est qui calumniator. *Paul. receptar. sententiar.* 1, 5. Calumniosus est, qui sciens prudensque per fraudem negotium alicui comparat. Et *mox.* Omnes calumniosi extra ordinem plectuntur. Adde *Appul. Apolog.*

CALVO, is, calvi, a. 3. decipio frustror. Etymon vocis Vide in V. CALUMNIA. Passive *Sall.* ap. *Prisc.* 10. p. 883. et *Non.* 1, 20. Contra ille calvi ratus. *Pacuv.* ap. *Non. ib.* Sentio, pater, te vocis calvi similitudine. ℙ Praeteritum *calvi* agnoscit *Prisc. l. c.*, at supinum *calutum* in usu non esse affirmat.

CALVOR, ĕris, dep. 3., i. q. calvo. *Accius* ap. *Non.* 1, 20. Sed memet calvor: vos istum, ut jussi, ocyus Abstrahite. *Lucil. ib.* Si non it, capito, inquit, eum: et si calvitur, endo Ferto manum.

Adde *Caj. Dig.* 50, 16, 233.) *Pacuv. ib.* Me calitur suspicio. *Id. ib.* 3, 15. Calamitas plures nnos arvas calvitur, *h. e.* fructuum spe frustratur. *Plaut. Cas.* 2, 2, 3. Ubi domi sola sum, sopor nanus calvitur, *h. e.* frustratur manus intentas operi.

[CĂLUS, i, m. et Călē, es, f. καλὸς, et καλὴ, pulcher, et pulcra. Cognomina Romana. *Inscr.* ap. *Mur.* 344, 2. A. Caecilius Calus. *Alia* ap. *Grut.* 368, 7. Audasia Q. F. Cale. *F.*]

[CALUSSĂ, ae, m. cogn. Rom. ignotae originis ap. *Liv.* 25, 5. Nemo, praeter P. Cornelium Calussam, pontifex maximus creatus fuerat, qui sella curuli non sedisset. *F.*]

CALVUS, a, um, adj. φαλακρὸς, cui capillus, vel pili defluxerunt: et dicitur tum de hominibus, ut in subjectis exemplis apparet; tum de brutis, ut in CALVEO et CALVESCO videre est. *Petr. Sat.* 27. Senex calvus. *Suet. Cal.* 27. Ex noxiis laniandos adnotavit, et a calvo ad calvum duci imperavit. *Appul. Met.* 5. Maritum sortita cum cucurbita calviorem. Al. leg. *glabriorem.* ¶ Dicitur etiam calvus, qui capillis est tonsis, καρτὸς, κουρίας. *Pl. Amph.* 1, 1. *in f.* Ubi ego hodie raso capite calvus capiam pileum. Confirmat *Petr. Sat.* 107. *s. f.* et *Non.* 12, 38. ¶ De occasione, quae calva depingi solet, V. *Phaedr.* 5, 8. ¶ Calvorum, et Calvinorum familiae apud Romanos a capillorum calvitio denominatae sunt. [*V. g. C. Licinius Calvus, C. Licinii Macri historici filius, orator insignis et poeta, amicus Ciceronis et Catulli. *Cic. Brut.* 81. *Id. de Fin.* 1, 2. et *Fam.* 7, 24. 15, 21. *p. med. Val. Max.* 9. 12. *Catull.* 14, 2. *Suet. Caes.* 49. *B. A.*] ¶ De *Venere Calva* narrat *Lact.* 1, 20. cum Romani a Gallis in Capitolio obsessi, in omnium rerum penuria, ex mulierum capillis tormenta fecissent, (quod et *Veg.* tradit *Mil.* 4, 9.) soluta obsidione aedem Veneri *Calvae* cognomine consecrasse, insigne factum ac beneficium eo nomine testantes. Adde *Capitol. Maximin. jun.* 7. Sed et alias hujus appellationis causas affert *Serv.* ad illud *A.* 1, 724. Matris Acidaliae. V. ¶ *Calvae nuces*, et *calvae* absolute sunt genus quoddam nucum, quod in *Gloss. Phil.* exponitur ποντικὸν πεφρυγμένον, hoc est Pontica nux torrefacta, quasi intelligantur eae, quae tostura glabrae factae sunt: sed *Salm. in exercit. Plin.* p. 602. virides omnino, et crudas nuces esse recte tradit, nempe ex genere earum, quas λεπτοκάρυα Graeci vocant, hoc est tenue putamen habentes: calvas autem dici, quod ea lanugine, seu barba careant, qua protectas esse Ponticas nuces *Plin.* 15, 22, 24. tradit. *Cato R. R.* 8. Nuces calvas, avellanas, Praenestinas et Graecas, haec facito uti serantur. *Petr. fragm. Tragur.* 66. *Burm.* Cicer, et lupinum, calvae, arbitratu. V. *Interpr.* Has *Plin. l. c.* ubi earum varia genera ex *Catone* recenset, *galbas* appellat; atque ita legi in MSS. omnibus, *Harduinus* testatur, quamquam *Salm. l. c. calvas* restituì vult. ¶ *Mart.* 12, 32. *calvas restes* dixit allioque, caepisque, in quibus rarum allium, et paucae caepae erant, quemadmodum in calvo capite rari capilli sunt. Eadem ratione *calvescere* dicuntur loca, in quibus rarae arbores sunt, et *calvata* vinea, paucis vitibus consita. V. supra suis locis. ¶ [Est etiam idem ac vacuus. *Cato R. R.* 33. Si vinea a vite calva erit, *h. e.* vitibus vacua. *F.*]

CALX, calcis, f. *saepius quam* m. πτέρνα, pars posterior imi pedis, quae et calcaneum dicitur. Est a λὰξ, per metathesin litterarum, nempe *calx* dictum est pro *lacs* seu *lacx;* hinc λακτίζω, calcitro. [*Addidit haec *F. Döderl. l. l.* 2, 157. putat, v. *calx* facilius deduci *a cellere*, quam transpositione facta, a *Gr.* λάξ.] *Cels.* 8, 7. *ad f.* Costae, spina coxarum, os tali, calx, manus, planta. *Pers.* 3, 105. *de cadavere mox efferendo.* In portam rigidos calces extendit. *Juven.* 1, 43. Nudis calcibus anguem premere. *Pl. Merc.* 5, 2, 111. *Eu.* Sequere sis. *Ch.* sequor. *Eu.* clementer, quaeso; calces deteris. (*Du trittst mir die Fersen ab.*) *Virg. A.* 11, 714. Quadrupedemque citum ferrata calce fatigat, *h. e.* calce stimulo ferreo armata. [Ceterum incertum adhuc est, num stimulus calci additus fuerit equiti, an potius ipsa calx ferrea tantum lamina armata calcaris loco esset. *F.*] *Stat. Silv.* 5, 2, 115. vexantemque ilia nuda Calce ferocis equi. *Sil.* 13, 169. Et jam ferrata rapiebat calce volantem Taurea cornipedem. Adde 7, 697. et 17, 541., quib. loc. *ferrata calce* legitur. Sunt enim qui in locis *Virgilii*, et *Silii* legant *ferrato*: sed *Non.* 3, 60. et *Charis.* 1. p. 72., *Probus*, et alii veteres grammatici *ferrata* retinent. *Pierius* quoque saepius in MSS. *ferrata*, quam *ferrato*, reperisse se affirmat. ¶ De brutis animalibus. *Varr. R. R.* 2, 5. *de vaccis.* Cauda profusa usque ad calces. Hinc *calce petere* de quadrupedibus dicitur, cum posterioribus pedibus feriunt, λακτίζειν. *Hor. Sat.* 2, 1, 55. neque calce lupus quemquam, neque dente petit bos. *Nep. Eum.* 5. Jumentum verberibus cogebat exsultare, et calces remittere. (*ausschlagen.*) *Alfen. Dig.* 9, 1, 5. Mula calcem rejecit, et crus agasoni fregit. *Ov. Fast.* 3, 755. Calce ferire. *Pl. Poen.* 3, 3, 71. Caedere calcibus. *Sil.* 17, 136. Elatis calcibus pulsare aera. *Phaedr.* 1, 21. Calcibus frontem alicui exterere. ¶ *Adversus stimulum calces*, (subaudi *jactare*) proverbio dicitur de iis, qui contra eos reluctantur, quos vincere nequeunt: sibi enim ipsis magis nocent, ductumque est a bobus, qui cum a bubulco stimulis fodiuntur, si calcitrare velint, altius punguntur. Graeci etiam dicunt πρὸς κέντρον λακτίζειν (*gegen den Stachel löcken*). *Ter. Phorm.* 1, 2, 27. Nam quae inscitia est, adversum stimulum calces? ¶ Dicuntur etiam homines *calce percutere*, cum pedibus feriunt. (Nam *calx* pro toto pede etiam accipitur, ut in illo *Virg. A.* 5, 524. calcemque terit jam calce Diores.) *Cic. Tusc.* 5, 27. Certare pugnis, calcibus, unguibus. *Id. Verr.* 2, 3, 23. Pugnis et calcibus aliquem conscindere. *Ter. Eun.* 2, 2, 84. Calcibus insultare fores. *Pl. Poen.* 4, 1, 3. Incursare pugnis et calcibus. *Juven.* 3, 295. Nil mihi respondes? aut dic, aut accipe calcem. ¶ *Calcem alicui impingere* translate est rem aliquam abjicere, deserere, a se dimittere (*an den Nagel hängen*). *Petr. fragm. Trag.* 46. *Burm.* Ceterum jam Graeculis calcem impingit, et Latinas coepit non male appetere. ¶ Per similitudinem dicitur de particula ligni, quae cum ipso stolone aut surculo e corpore suae arboris avellitur, serendi gratia, quia cum in ima surculi parte sit, humani calcis speciem praebet. *Plin.* 17, 21, 35. *n.* 3. Solebat capitulatus utrinque e duro surculus seri: postea avelli cum sua calce coeptus est, ut in fico. *Supra ib.* 10, 13. dixerat *cum sua perna.* ¶ Notat *Charis.* 1, p. 72., etiam *Lucil.* 23. *sat.* calcem masculino genere usurpasse. ¶ De *calce*, qua finem significat, V. vocem sequent.

CALX, calcis, f. τίτανος, κονία, lapis excoctus et in pulverem redactus, quo aqua macerato et arena mixto utimur in structuris pro bitumine. [Est a κλάω, frango, cujus praet. perf. κέκλακα, ex quo κλακὸς, inde contractum κλὰξ, et per metathesin *calx*, unde etiam *calculus*. *F.*] Antequam maceretur, *calx viva* est, τίτανος ἀκατάσβεστος: postquam macerata fuerit, *exstincta* dicitur. *Cic. Mil.* 27. In eam insulam materiam, calcem, caementa convexit. *Vitr.* 8, 7. Calcem vivam ex oleo subactam illinere. *Id.* 2, 5. Cum calx erit exstincta, tunc materiae ita misceatur, ut etc. *Inscr.* ap. *Grut.* 207. Calcis restinctae partem quartam indito. *Plin.* 36, 23, 55. Macerata calx. ¶ *Calx* est etiam generis masculini apud *Caton. R. R.* 18. bis, et in antiqua *Inscr.* ap. *Grut.* 207. Quae lita non erunt, calce arenato lita politaque, et calce uda dealbata recte facito. Videtur itaque *calce arenato* significare calce mixto cum arena, mox vero *calce uda*, *h. e.* sola calce exstincta sine arena, quod Itali dicunt *il bianco.* Nec est cur mireris, tum hic, tum apud *Catonem l. c.* calcem in genere masculino et feminino usurpari: nam in qualibet lingua peculiares sunt dicendi modi ita quibusdam rerum usibus idonei, ut aliter efferri nequeant, si germanam eorum significationem legentibus exploratam esse velis. Ita mecum sentit *J. B. Zannonius* in interpretatione hujus loci, *Antico marmo scritto* p. 36. ¶ Antiqui *calcem* dixerunt in Circo, quam postea cretam appellarunt, teste *Sen. ep.* 108. *ad. f.* Erat autem linea ducta ex creta alba eo loco, ubi cursus finis erat, ut *Plin.* 35, 17, 58. docet. Hinc factum est, ut *calcem* pro cujuscumque rei fine, termino, meta usurparent, quemadmodum *carcerem* pro principio. *Lucr.* 6, 91. Tu mihi supremae praescripta ad candida calcis Currenti spatium praemonstra, callida musa. *Cic. fragm. Sen. l. c.* Quoniam sumus ab ipsa calce ejus interpellatione revocati. *Id. Sen.* 23. Nec vero velim, quasi decurso spatio, ad carceres a calce revocari. *Id. Tusc.* 1, 8. Nunc video calcem; ad quam cum sit decursum, nihil sit praeterea extimescendum. Al. leg. *ad quem. Varr.* ap. *Non.* 3, 60. Nemini fortuna currum carcere emissum intimo Labi inoffensum per aequor candidum ad calcem sinit. [*Cic. Amic.* 27. Maxime optandum est, ut cum aequalibus possis, quibuscum tamquam e carceribus emissus sis, cum iisdem ad calcem, ut dicitur, pervenire. *F.*] ¶ *Extra calcem decurrere* proverbio dicitur pro extra rem digredi. *Ammian.* 21. 1. *extr.* Ne extra calcem, quod dicitur, sermo decurrens, lecturo fastidium ferat. ¶ Porro quia in allato *Cic.* loco 1. *Tusc.* fortasse, in verbis autem *Varr.* certo (si fides *Nonio*) *calx* masculino genere effertur, putant nonnulli, cum pro fine accipitur, non a creta Circi, sed a parte infima pedis ducendam esse: ea enim significatione utrumque genus sine controversia admittit, ut in voce praecedenti videre est. [At ex iis, quae diximus, patet falsam esse hujusmodi distinctionem. *F.*] ¶ *Calx* denique significat lapillum: a quo factum est diminutivum *calculus*, ut *Festus* in *Cancri* docet. *Voss.* in *Etymol.* derivat a Graeco χάλιξ, lapis, a quo per syncopen factum sit *calx;* additque, ideo sic appellari eam, qua in structuris utimur, quia fit ex lapide cocto. At certius vocis etymon vide supra. ¶ Pro calculo lusorio *Lucil.* ap. *Prisc.* 6, 687. Naumachiam licet haec, inquam, alveolumque putare, et Calces: delectes te, hilo non rectiu' vivas. Et *Pl. Poen.* 4, 2, 85. Profecto ad incitas lenonem rediget, si eas abduxerit. *Mi.* prius disperibit saxo, quam unam calcem civerit. *Non. l. c.* legit *unum:* sed *Taubman.* ex multis MSS. et veterib. editionib. fere omnib. *unam.*

CĂLYBA, ae, f. καλύβη, pergula est, tugurium, attegiae, quales in meritoriis tabernis fieri solent, in quibus ganeones ad potandum sedent. Id enim sonat Graeca vox, quae est a καλύπτω, tego. Ita *Salmas. in commentar. ad Vopisc. Carin.* 19. afferens illud *Virg. Cop.* 7. Sunt topia, et calybae, cyathi, rosa, tibia, chordae. *Scalig.* etiam eam lectionem agnoscit, (vulgo enim legitur: *Sunt cupae, calices* etc.) sed mavult legi *chalybes*, hoc est aera in crotalis et crepitaculis. ¶ Quia vero καλύβη Graece aliam quoque habet significationem, nempe cellam vel thalamum aliquando notat, et in veteri Graeco epigrammate ponitur pro cubiculo, seu thalamo, in quo sunt signa et pulvinaria Deorum, et praesertim Cybeles; hinc *calybitam* affirmat idem *Salm.* significare Gallum Matris Deum sacerdotem, quasi dicas cubicularium, in illis versibus *ejusdem Copae* 25. Huc calybita veni: vester jam sudat asellus. Parce illi: vestrum delicium est asinus. Constat enim etiam ex *Phaedr.* 4, 1. solitos fuisse Gallos circumducere, quaestus causa, asinum bajulantem sarcinas. Ita quidem *Salm.* At vero *Scalig.* pro *calybita* vult legi *asivehida*, factum per syncopen ex *asinivehida*, hoc est qui asino vehitur, et significari Silenum Bacchi comitem. *Pl. Bacch. prol.* 31. *loquitur Silenus.* Asinivehidam me vocitant Ionii greges. Alii denique retinent *calybita*, et interpretantur eum, qui tabernas, earumque *calybas* potandi gratia frequentant. V. CANABA. Verum haec omnia valde incerta sunt, et in scribendi usum non facile deducenda. ¶ [*Calybe*, *enis*, f. est nomen proprium muliebre, in *Inscr.* ap. *Mur.* 1492, 6. De nominibus femininis ita per paragogen auctis, et in inscriptionibus primo, secundo et tertio a Chr. n. saeculo passim occurrentibus agit accuratissime *Ant. M. Lupius Diss.* ad Epitaph. *S. Severae* p. 160. *F.*]

CĂLYBĪTA. V. vocem praec.

*CALYCADNUS, i, fluvius Ciliciae, qui inter Sarpedonis et Zephyrium promontorium in mare cadit. *Plin.* 5, 27. *Ammian* 14, 25. (*al.* 8.) ¶ Est et promontorii in Cilicia nomen. *Liv.* 38, 38. *B. A.*

CĂLYCŬLUS, li, f. καλύκιον, parvus calyx. *Plin.* 20, 19, 88. Ceratitis radice crassa, et corticosa, calyculo inflexo, ut cornicula. *Id.* 27, 5, 20. Ascyron semen habet in calyculis pusillum. *Appul. Apolog.* Calyculi echinorum. *Id. Met.* 4. Floris inodori porrecti calyculi modice punicantes. V. CALYX. ¶ Scribitur et *caliculus.*

*CALYDNA, ae, vel *Calydne*, *es*, f. insula Maris Aegaei Cariam versus, Coo insulae vicina *Plin.* 4, 12. 5, 31. 11, 13. *Calymne*, vel *Calymna* audit *Ov. A. Am.* 2, 81. Adde *eund. Met.* 8, 222. Calymnia appellatur a *Mela* 2, 7. ¶ Distinguuntur inter se *Calydna* et *Calymna* ap. *Plin.* 14, 12. *B. A.*

CĂLYDON, ōnis, f. Καλυδὼν, oppidum Aetoliae, septem millibus quingentis passibus a mari, juxta Euenum amnem, ut *Plin.* 4, 2, 3. docet, regia olim Oenei patris Meleagri, et Dejanirae. *Ov. Met.* 6, 415. Et nondum torvae Calydon invisa Dianae. *Virg. A.* 7, 305. concessit in iras Ipse Deum antiquam genitor Calydona Dianae. *Pl. Poen. prol.* 72. Ille qui surripuit puerum, Calydonem avehit. *Mart.* 9, 49. Inter quae rari Laurentem ponderis aprum Misimus: Aetola de Calydone putes. V. OENEUS.

CĂLYDONĬACUS, a, um, adj. Calydonius. *Manil.* 5, 180. Et Calydoniaca bellantem rupe puellam, *h. e.* Atalantam, quae aprum Calydonium prima vulneravit. V. ATALANTA.

CĂLYDONIS, idis, f. ad Calydonem pertinens. *Ov. Met.* 9, 112. Tradidit Aonius pavidam Calydonida Nesso, *h. e.* Dejaniram Calydone ortam. *Id. Met.* 8, 527. matres Calydonides Eueninae. Adde *Stat. Th.* 2, 736.

CĂLYDONĬUS, a, um, adj. Καλυδώνιος, ad Calydonem pertinens. *Ov. Met.* 8, 324. Calydonius heros, *h. e.* Meleager. *Id. ib.* 727. amnis, *h. e.* Achelous, qui Aetoliam alluit. *Id. ib.* 15, 769. Calydonia hasta. *Id. ib.* 14, 512. Calydonia regna, *h. e.* Apulia, in qua regnavit Diomedes Oenei nepos ex Aetolia illo transvectus. *Mart.* 11, 19. Calydonius sus. V. OENEUS, MELEAGER et ATALANTA. ¶ *Calydoniae*, *arum*, apud *Senec. Herc. Oet.* 582. sunt eaedem quae Calydonides matres.

CALYMNA, CALYMNE, CALYMNIA. V. CALYDNA.

CĂLYPSO, us, et onis, f. Καλυψὼ, nympha, Atlantis ex incerta matre filia, vel ut alii volunt, Oceani et Tethyos, quae regnavit in insula cognomine, ut est apud *Plin.* 3, 10, 15., in mari Siculo, quam *Homer.* Ogygiam appellavit: sed *Mela* 2, 7. *Aeaeam.* In hac insula benigne excepit Ulyssem naufragum, et sex ipsos annos, teste *Ov.* apud se retinuit; ex quo etiam filium genuit, Ausonem nomine, a quo postea Ausonii dicti sunt. *Ov.*

Pont. 4, 10, 13. *de Ulysse.* An grave, sex annis pulcram fovisse Calypso, Aequoreaeque fuit concubuisse Deae? *Tibull.* 4, 1, 77. fecunda Atlantidos arva Calypsus. *Serv.* ad *A.* 3, 171. Auson Ulyxis et Calypsus filius. ℙ *Quint.* 1, 5. non probat *Calypsonem* dici pro *Calypso:* quamquam secutus antiquos C. Caesar usus fuerit hac ratione declinandi. Jam enim a consuetudine auctoritatem superatam esse. Sed et *Appul. Met.* 1. *Calypsonis* dixit pro *Calypsus:* quin et *Livius* ipse in *fragm.* ap. *Prisc.* 6. p. 685. Apud nympham Atlantis filiam, Calypsonem.

CALYPTRA. V. CALIPTRA.

CĂLYX, ycis, m. κάλυξ, dicitur in floribus globulus ille, qui in medio foliorum est, et semen continet, habetque saepe infixa stamina, seu capillos, decussisque floris foliis, adhuc remanet, ut in rosa, in lilio, in narcisso, in papavere etc. Dictus videtur a καλύπτω, tego, quia semen contegit. *Plin.* 21, 5, 12. Narcissi alterum genus flore candido, calyce purpureo: tertio generi calyx herbaceus. *Id. ib.* 4, 10. *de rosa.* Paulatim dehiscit, ac sese pandit, in calycis medio sui stantis complexa luteos apices. (Adde *ib.* 18, 73.) *Id.* 20, 18, 76. Calyx papaveris. *Id.* 21, 5, 11. *de lilio.* Ita odor, colorque duplex, et alius calycis, alius staminis. ℙ Similiter in arboribus ita appellatur folliculus, ex quo primum flos, deinde fructus erumpit: et generatim quidquid earum semen continet. *Plin.* 12, 6, 13. Arbor foliis moro similis, calyce pomi. *Id.* 15, 23, 25. Castaneis armatum echinato calyce vallum. *Id. ib.* 22, 24. Nuces gemino protectae operimento, pulvinati primum calycis, mox lignei putaminis. *Id.* 23, 4, 43. Oleum laurinum auribus in calyce Punici mali calfactum illinitur. Adde 22, 22, 44. ℙ Praeterea testaceorum piscium durum corium, calyx appellatur. *Plin.* 9, 31, 51. Calyces echinometrarum. *Id.* 32, 4, 14. *de testudine.* Latitudo his in dorso pectori similis, nec convexo curvata calyce. *Id.* 9, 56, 82. Calyces cochlearum. ℙ Per similitudinem *calyx* dicitur de ovi putamine integro, postquam quis exsorbuerit. *Id.* 28, 2, 4. ℙ Item de crusta e gypso, vel cera, qua vestiuntur pomorum quaedam genera, servandi causa. *Plin.* 15, 17, 18. *n.* 4. Mala generosissima crustant gypso, vel cera; quae nisi maturuerint, incremento calycem rumpunt. ℙ Item de operimento, seu crusta e luto, qua caminantur strues lignorum in carbone faciendo. *Id.* 16, 6, 8. Acervi confertis taleis recentibus luto caminantur; accensaque strue, contis pungitur durescens calyx, atque ita sudorem emittit.

[CĂMĂ, ae, f. *Isid. Orig.* 20, 11. Cama est brevis lectus et circa terram. Graeci enim χαμαὶ, humi, dicunt. ℙ Hinc Hispani etiamnum lectum *cama* appellant. *F.*]

*CAMACAE, arum, populi Scythiae Asiaticae, cis Imaum. *Plin.* 6, 17. *B. A.*

CAMACUM, i, n. succus cinnami succo similis, in Syria nascens. *Plin.* 12, 28, 63. et 13, 2, 2. Alii aliter legunt. In *lib.* 1. *ejusd. Plin. ad indicem l.* 12. legitur *comacum.*

*CAMALDUNUM. V. v. seq.

*CAMALODUNUM, i, (*Inscr.* ap. *Grut.* p. 439. *n.* 5.) vel Camaldunum (*Plin.* 2, 25.), vel Camulodunum (*Tac. A.* 12, 32. 14, 31. et *Anton. Itin.*), urbs ac colonia Rom. in Britannia, aliis hodie *Maldon* (vestigia nominis videtur servare) in Essexia, aliis *Doncaster* apud Eboracenses, minus probabiliter. *B. A.*

CAMARA. V. CAMERA.

*CAMARACUM, i, oppidum Galliae Belgicae in regione Nerviorum, hodie Cambray. *Anton. Itin.* et *Tab. Peut. B. A.*

*CAMARI, insula Arabiae adjacens. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

CĂMĂRĪNĂ, ae, f. *Camarana*, Καμαρίνη, urbs Siciliae in ora australi inter Gelam fluvium, et Pachynum promontorium, cum fluvio, et palude cognomine. Ea palus aliquando siccata cum foetore pestilentiam creasset, consultus Apollo, an eam penitus exhaurire deberent, respondit: *Μὴ κίνει Καμαρίναν, ἀκίνητος γὰρ ἀμείνων.* Quo oraculo neglecto, per eam mox ingressis in urbem hostibus, contempti numinis poenas dederunt. Ita *Serv.* ad illud *Virg. A.* 3, 700. et fatis nunquam concessa moveri Apparet Camarina procul. (Adde *Sil.* 14, 198.) *Ov. Fast.* 4, 477. Hinc Camarinan adit, Thapsonque, et Heloria tempe, τὴν Καμαρίναν, Graeca positione. ℙ Hinc ortum est Graecorum proverbium, κινεῖν Καμαρίνην, *Camarinam movere*, de iis, qui ultro ad se malum arcessunt. ℙ Scribitur et *Camerina*, Καμερίνη, neque sane, utra scriptio sit potior, facile est definire, cum ubique libri varient, teste *Heins.* ad *Claud.* et *Sil.* Graeci saepius per *a* scribere videntur.

[CĂMARS, tis, adj. idem fortasse ac Camers. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 101, 1. A. Annius Camars. *F.* ℙ *Oppidum Etruriae postea Clusium nominatum. *Liv.* 10, 25. V. CLUSIUM. *B. A.*]

CAMARUS. V. CAMMARUS.

*CAMATULLICI, orum, populi Galliae Narbonensis in regione Tolonensi. *Plin.* 3, 4. *B. A.*

*CAMBALIDUS, i, Persidis mons, Caucasi ramus, in Susianis. *Plin.* 6, 27. *B. A.*

CAMBIO, is, psi, a. 4. ἀμείβομαι, commuto, permuto. *Appul. Apol.* Ego adeo, servos tu an habeas ad agrum colendum, an ipse mutuarias operas cum vicinis tuis cambias, neque scio, neque laboro. ℙ Agnoscunt hoc verbum etiam *Charis.* 3. p. 219. et p. 233. et ex eo *Prisc.* 10. p. 906., eique tribuunt praeteritum *campsi*, vel *cambsi*, quod a Graeco κάμπτω, ἔκαμψα esse videtur, ut *ib. Prisc.* tradit. Legitur etiam apud *Sicul. Flacc. De condit. agror.* p. 13. *Goesii.*

*CAMBITAS, atis, f. permutatio, ἀντικαταλλαγή. *Gloss. Gr. Lat. B. A.*

*CAMBODUNUM, i, oppidum Britanniae. *Anton. Itin. B. A.*

*CAMBOLECTRI, orum, populi Galliae Narbonensis, Atlantici cognominati. *Plin.* 3, 4. ℙ Item Galliae Aquitanicae gens, cognomine, Agesinates. *Id.* 4, 19. *B. A.*

*CAMBORITUM, i, Britanniae oppidum. *Anton. Itin. B. A.*

*CAMBRETORCIUM, i, oppidum in Britannia. *Anton. Itin. B. A.*

*CAMBUNII MONTES, in Thessalia, in confinio Macedoniae. *Liv.* 42, 53. 44, 2. *B. A.*

*CAMBUSIS, idis, oppidum Aethiopiae. *Plin.* 6, 29. *B. A.*

*CAMBYSES, is, m. Καμβύσης, Persarum et Medd. rex, Cyri filius, qui paternis regnis Aegyptum adjecit. Poenos et Aethiopas invasurus, in Libya deserta universus exercitus ejus arenis obrutus interiit. Tandem, cum suo sese gladio imprudens laesisset, levissimo ex vulnere mortem oppetiit. *Justin.* 1, 9. *Val. Max.* 6, 3. *Lucan.* 10, 279. Secundus fuit Nabuchodonosor Judaeorum. ℙ Fuit et alius Cambyses, Persa, mediocri stirpe, ab Astyage altero, paenultimo Medorum rege, in generum ascitus, elocata ipsi Mandane filia, quo sic a nepote, periculum sibi in somno praedictum evitaret. Hinc Cyrus natus. *Justin.* 1, 4. ℙ Cambyses fluvius Asiae fuit, per Albaniam regionem ex Caucaso monte, in Cyrum influens. *Plin.* 6, 13. ℙ Fuit et hoc nomine Mediae fluvius, ut apparet ex Ptolemaeo. cf. *Mela* 3, 5. *B. A.*

CAMELA. V. CAMELUS.

CĂMĒLAE Virgines sunt, quibus supplicare solebant sponsae nupturae. *Festus.* Ad quem locum *Voss.* in *Etym.* docet Camelas virgines esse γαμηλίους θεάς, hoc est nuptiarum praesides Deas, *g* in *c* mutato, quemadmodum Γάϊος, *Cajus* etc.; γαμηλίους autem dictas ἀπὸ τοῦ γαμεῖν, uxorem ducere.

CĂMĒLĀRIUS, ii, m. καμηλίτης, qui camelorum curam gerit. *Arcad. Dig.* 50, 4, 18. V. v. seq. Adde *Edict. Diocl.* p. 19. in V. BURDONARIUS.

CĂMĒLĀSĬA, ae, f. καμηλασία, publicorum camelorum, qui ex fisco principis alebantur ad convehendos militibus commeatus, cura et custodia. *Arcad. Dig.* 50, 4, 18. Camelasia quoque personale munus est: nam ratione habita et alimentorum et camelorum, certa pecunia camelariis dari debet. Ita *Torrent.*, qui etiam *ib.* 1. καμηλασία habet. Sed *Haloander* edidit priore quidem loco *camelelasia*, posteriore autem καμηληλασία, quae vox camelorum agitationem significat, ab ἐλαύνω, agito, et κάμηλος, camelus. Quare καμηλασία videtur esse per syncopen a καμηληλασία.

CĂMĒLĀSĬUM, ii, n. annona pro alendis camelis, aut vectigal, quod ad eos alendos fisco penditur. *Ammian.* 17, 3. Ut praeter solita, nemo Gallis quidquam exprimere conaretur camelasii nomine inique. *Valesius* affirmat, ea verba *camelasii nomine* in MSS. deesse, et ab alio per summam audaciam inserta fuisse.

*CAMELIDES INSULAE, Καμηλίδες, numero binae, in mari Aegaeo fuere, in ora Ioniae regionis. *Plin.* 5, 31. *B. A.*

CĂMĒLĪNUS, a, um, adj. καμήλειος, ad camelum pertinens. *Plin.* 11, 49, 109. Camelino genitali arcus intendere, Orientis populis fidissimum. *Id.* 28, 9, 33. Camelinum lac. *Arnob.* 6. p. 200. Camelina ossa.

CĂMELLĂ, ae, f. vox est, quam *Gell.* 16, 7. recenset inter obsoletas, et ex sordidiore vulgi usu petitas, usurpataque a *Laberio* in Mimis suis: injuria tamen, cum et apud *Ov.* et ap. *Petr.* legatur. Significat autem vas quoddam potorium, quod quidam putant ita dictum esse, quasi *camuram*, quod flexum incurvumque foret. Alii illud idem esse arbitrantur, quod *Pollux* 10, 24. σκαμέλλαν, seu σκαμίλλαν vocat, et Romanam appellationem esse, docet. *Salm.* enim cum aliis καμέλλαν legendum putat, et illud σ ex praecedenti voce Ῥωμαίοις perperam ei adjunctum fuisse. Sed enim *Pollux* quodnam tandem vas illud sit, non definit; solum enumerat inter vasa coquinaria, de quibus toto illo capite agit. Nos ex locis Latinorum scriptorum, quos subjicimus, illud dicere possumus, fuisse vas potorium, in sacris quibusdam adhibitum. *Ov. Fast.* 4, 779. Tum licet, apposita veluti cratere camella, Lac niveum potes, purpuream que sapam. *Petr. Sat.* 135. Camellam etiam vetustate ruptam pice temperata refecit. et *mox.* Camella lignea. et *ib.* 137. Infra manus meas camellam vini posuit. ℙ In conviviis quoque adhibitam fuisse, colligitur ex illo ejusdem in *Fragm. Trag.* 64. *Burm.* Camellam grandem jussit misceri, potiones dividi omnibus servis.

CĂMĒLŎPARDĂLIS, is, f. καμηλοπάρδαλις, animal forma camelum referens, pellis autem colore variegato pantheram: a κάμηλος, camelus, et πάρδαλις, panthera. *Varr. L. L.* 4, 20. Alexandria camelopardalis nuper adducta, quod erat figura ut camelus, maculis ut panthera. *Plin.* 8, 18, 27. Nabum Aethiopes vocant, collo similem equo, pedibus et cruribus bovi, camelo capite, albis maculis rutilum colorem distinguentibus: unde appellata camelopardalis, dictatoris Caesaris Circensibus ludis primum visa Romae. Ex eo subinde cernitur, aspectu magis, quam feritate conspicua: quare etiam ovis ferae nomen invenit, *h. e.* ovis peregrinae. V. FERUS. ℙ Dicitur etiam *camelopardalus*, *i. Capitol. Gordian. III.* 33. Camelopardali decem, onagri viginti. Adde *Vopisc. Aur.* 33. *Isid. Orig.* 12, 2. *camelopardum* vocat, non absurde.

CĂMĒLŎPŎDĬON, ii, n. καμηλοπόδιον, hoc est cameli pes, herba est eadem, quae marrubium. *Appul. Herb.* 45.

CĂMĒLUS, i, m. κάμηλος, vox Syriaca, [nempe Hebraica גָּמָל *gamàl* a גָּמַל, retribuit, mutata ג in κ, quod ex *Bochart. Hierozoic. T.* 1. p. 74. animal sit μνησίκακον, injuriarum memor, et malum pro malo rependat *F.*] teste *Varr. L. L.* 4, 20., qua significatur animal quadrupes in orientalibus regionibus frequentissimum, longo, gracili obtortoque collo, capite exili, altis cruribus, pectore amplo et villoso, et in superiore maxilla primoribus carens dentibus, ut *Plin.* 11, 37, 62. tradit. Est autem duplicis generis, Bactrianum et Arabicum: illud bina habet tubera in dorso ephippiorum modo exstantia, hoc unum tantum, (unde *curvum camelum* dixit *Paulin. Nolan. carm.* 6, 229.) utrumque autem alterum sub pectore, cui incumbit, dum ad accipienda onera (quibus portandis quam aptissimum est) ultro in genua demittitur. Sitim adeo tolerat, ut quatriduum potu abstineat, eod. *Plin.* teste 8, 18, 26., ubi de eo plura. Hinc *Pers.* 5, 136. *sitientem* appellat. ℙ *Camelus* femina femin. genere effertur. *Trebell. Claud.* 14. Equos annuos tres, camelos annuas decem, mulas annuas novem. *Salm.* tamen et *Grut.* ex quibusdam MSS. leg. *camelas.* Etiam *Paulin. Nolan.* hac ratione usurpavit, nec tamen camelum feminam intellexit. Ejus verba sunt *ep.* 29, 2. Et illa nobis de Evangelio camelus ingeritur, quae facilius per foramen acus transit etc. Fortasse respexit ad τὸν κάμιλον, quae vox rudentem, seu funem nauticum significat. In quodam tamen MS. codice legitur *ille camelus, qui* etc.

CĂMĒNĂ, ae, f. eadem quae Musa, ita dicta a *canendo*, ut *Festus*, *Serv.* ad *Ecl.* 3, 59. et *Macr. Somn. Scip.* 2, 3. docent, quasi *canena.* Contra sentit *Varr. L. L.* 5, 8. *sub f. canere* a *camena* factum esse, *n*, permutato. Viderint etymologi. [*Döderl. l. l.* 3, 36. per syncop. factum dicit a Canimoena.] *Hor. Carm. saecul.* 61. Augur, et fulgente decorus arcu Phoebus, acceptusque novem Camenis. *Virg. l. c.* Alternis dicetis: amant alterna Camenae. *Pers.* 5, 21. tibi nunc, hortante Camena, Excutienda damus praecordia. *Plin. praef. H. N.* Libri naturalis historiae, novitium Camenis Quiritium opus, *h. e.* a nemine litteratorum Romanorum tentatum. Praesunt autem Camenae non solum carminibus, sed omnibus litterarum studiis. ℙ Per metonymiam sumitur pro carminibus. *Hor. Od.* 1, 12, 39. Gratus insigni referam Camena. *Id. ib.* 4, 9, 8. Stesichorique graves Camenae. *Id. Ep.* 1, 1, 1. Prima dicte mihi, summa dicende Camena. Adde *Ov. Pont.* 4, 13, 33. ℙ Camenarum lucus fuit extra portam Capenam, sacratus Musis a Numa, teste *Liv.* 1, 21. De hoc intellige illud *Vitr.* 8, 3. Uti nec fontanalis ab Camenis, nec Martia saliens desideretur. ℙ Scribit *Tert. adv. Marc.* 1, 13. Veteres Gentiles, quemadmodum per Junonem intelligebant aera, per Vestam ignem, ita per *Camenas* voluisse significari aquas. Nempe Camenae nymphae sunt. Nymphas autem tum Deas fontium, tum ipsos fontes appellant Graeci. ℙ Scribitur et *Camoena*, et ita legitur in quadam *Inscr.* ap. *Spon.* teste *Cellar.* in *Orthogr.*, et probatur a *Dausqu.* Videtur tamen a priscis solummodo ita scriptum fuisse, qui et *moerus* pro *murus*, et alia hujusmodi efferebant. Frequentius enim in *opt. lib. Camena* reperitur, praeferturque ob id a *Cellar. l. c.*, adeoque sequenda est haec scribendi ratio, si vera est etymologia, quam praemisimus. In quadam *Inscr.* ap. *Grut.* 47, 10. habetur *Camina:* quod non est imitandum. ℙ Olim *Casmena* et *Carmena* dictum fuit, teste *Varr. L. L.* 6, 3. et *Fest.* in *Poesis.*

CĂMĒNĀLIS, le, adj. ad Camenas pertinens. *Avien. Phaenom. Arat.* 495. Camenalis Hippocrene.

Sidon. ep. 3, 3. Camenales modi. *Symm. ep.* 1, 53. Camenalis familia.

CĂMĔRA, ae, f. καμάρα, tectum incurvum in modum testudinis. Differt a fornice in eo, quod *camera* significat totum tectum fornicatum, *fornix* vero de singulis etiam camerae arcubus dicitur. Tametsi hoc discrimen perpetuum non est. *Sall. Catil.* 58. Tullianum muniunt undique parietes, atque insuper camera lapideis fornicibus vincta. *Cic. Q. Fr.* 3, 1, 1. Pavimenta recte fieri videbantur: cameras quasdam non probavi, mutarique jussi. *Suet. Ner.* 34. Solutilem navem, cujus vel naufragio, vel camerae ruina periret, commentus est. *Varr. R. R.* 3, 7. Περιστερεών fit, ut testudo, magna camera tectus. *Prop.* 3, 1, 50. Nec camera auratas inter eburna trabes. *Plin.* 16, 36, 64. Arundinibus cameras levissime suspendere. *Id.* 36, 25, 64. Cameras vitreas facere. *Colum.* 4, 17. *sub f.* Pampini condensati camerae more terram obumbrant. ℙ De camerarum rationibus multa *Vitr.* 7, 3. ℙ Est etiam hoc nomine genus navigii, accolis Ponti, et Bosphori usitatum, arctis lateribus, lata alvo, sine vinculo aeris, aut ferri, cujus tumente mari, prout fluctus attollitur, summam partem tabulis augent, donec in modum tecti claudatur. Ita describit *Tac. H.* 3, 47. Affertur etiam a *Gell.* 10, 25., ubi varia navigiorum nomina enumerat. Ab his navigiis, quae eodem fere modo describit, nomen habere Camaritarum gentem, Ponti accolam, ait *Eustath.* ad *Dionys. Perieg.* 700. Eorum mentionem facit *Prisc.* in *Perieg.* 682., *Avien. Descr. orb.* 886., et *Ammian.* 22, 8. ℙ Scribitur et *camara*, quod est Graecos imitari. Probant hanc scribendi rationem *Verr. Fl.* et *Festus*: item *Charis.* 1, 43., ubi tamen etiam *cameram* admittit. *Burm.* quoque *in not. ad Petr.* 30. multis contendit *camaram* scribendum esse. Sed profecto etiam *camera* saepissime apud Latinos scriptores invenitur in optim. lib., ut *Dausq.* docet in *Orthogr.* V. CAMERATUS. *V. *D. A. Cramer.* ad *Vet. Schol.* in *Juven.* 14, 61. *B. A.*

CĂMĔRĀRĬUS, a, um, adj. ad cameram pertinens. *Camerarius cucumis* dicitur a *Plin.* 19, 5, 24. qui in altum scandit, levi umbra cameras ac pergulas operiens: cui contrarium est *plebejus*, humi repens.

CĂMĔRĀTĬO, onis, f. καμάρωσις, structura in cameram curvata. *Spart. Caracall.* 9. Nam ex aere, vel cupro cancelli superpositi esse dicuntur, quibus cameratio tota concredita est.

CĂMĔRĀTUS, a, um, part. a *camero*, καμαρωτός, in cameram curvatus. *Ulp. Dig.* 19, 2, 19. Si inquilinus arcam cameratam in aedes intulerit. Alii leg. *arcam aeratam.* Habetur etiam in *Inscr.* ap. *Murat.* 1004, 5., ubi tamen legitur *camaratus.* V. CAMERA.

CAMERIA. V. CAMERINUS.

CĂMĔRĪNĂ. V. CAMARINA.

CĂMĔRĪNUM. V. in CAMERS.

CĂMĔRĪNUS, a, um, adj. ad Camerium pertinens, oppidum vetus Latii, nunc excisum, de quo *Plin.* 3, 5, 9. [*Cameria* audit *Liv.* 1, 38. *B. A.*] *Camerini, orum*, sunt ejus oppidi cives. *Val. Max.* 6, 5. *n.* 1. Camerinos auspiciis suis captos sub hasta vendidit. ℙ *Camerinus* cognomen est Romanum in gente Sulpicia nobilissima. *Liv.* 3, 32., *Juven.* 7, 90. et 8, 38.

CAMERIUM. V. v. praec.

CĂMĔRO, as, avi, atum, a. 1. in modum camerae struo. *Plin.* 10, 33, 50. Publicum omnium (*avium*) est tabulata ramorum sustinendo nido provide eligere, camerare ab imbri, aut fronde protegere densa.

CĂMERS, ertis, adj. ad Camertes pertinens. *Cic. Sull.* 19. In Camerti agro. ℙ Sunt autem Camertes populi Umbriae, in montibus incolentes, qua Picenum ea provincia pertingit. Eorum oppidum est Camerinum, *Camerino. Plin.* 3, 14, 19. Arnates, Aesinates, Camertes. *Cic. Balb.* 20. Camertium foedus. *Sil.* 4, 157. Camertum phalanx. ℙ In sing. numero *Id.* 8, 463. et armis, Vel rastris laudande Camers.

CĂMERTĪNUS, a, um, adj. ad Camertem pertinens. *Cic. Balb.* 20. Camertinum foedus.

CĂMĔRUS. V. CAMURUS.

[CĂMĒSES, is, m. antiquus Italiae princeps, qui una cum Jano regnavit. *Macr. Sat.* 1, 7. *ad med.* Regionem istam, quae nunc vocatur Italia, regno Janus obtinuit, qui, ut Hyginus Protarchum Trallianum secutus tradit, cum Camese aeque indigena terram hanc ita participata potentia possidebant, ut regio Camesene oppidum Janiculum vocitaretur. *F.*]

CAMILĬĂ Tribus Romana memoratur in *Inscr.* ap. *Grut.* 431, 6. L. Luccejo L. F. Camil. Aprili etc. *Ib.* 677, 3. Ti. Claudio Ti. F. Camil. Soterico etc. *Ib.* 528, 4. L. Aurelius L. Fil. Camilia Firmus etc. Sunt aliae praeterea Inscriptiones *ib.* non paucae, in quibus *Cam.* legitur (quod alii *Camilla* aut *Camillina* legendum putant) et ad hanc pertinere videntur. Creditur autem esse una ex illis octo tribubus, quas additas fuisse bello sociali, tradit *Vell.* 2, 20. Unde autem dicta sit, incertum est.

CĂMILLĂ, ae, f. Καμήλλη, virgo Volsca, quae venit suppetias ferens Turno contra Latinos et Aeneam, quo in bello etiam periit. *Virg. A.* 7, 803. Hos super advenit Volsca de gente Camilla. Multa de ea *Virg. A.* 7, 803. et *ib.* 11, 535. et sqq., docetque *v.* 543. prius *Casmillam* fuisse appellatam. V. CAMILLUS.

CĂMILLĀNUS, a, um, adj. a nomine proprio *Camilli* deductum. *Sidon. ep.* 1, 11.

[CĂMILLĀRIUS, a, um, adj. ad Camillum pertinens. *Not. Tir.* p. 186. Camillus, camillarius. *F.*]

CĂMILLUM, i, n. teste *Festo* in voce *Cumera* erat vas quoddam, quod opertum in nuptiis ferebant, in quo erant nubentis utensilia. (*Varro* scribit, celari consuevisse quid eo contineretur, ut dicetur in voce sequenti.) Ideo autem *camillum* dicebatur, quod *camillus* vocabatur minister ille sacrorum, qui eum gerebat. ℙ Fortasse ab hujus vasis similitudine dicitur *camillum* cavitas quaedam, seu loculamentum, de quo ita *Vitr.* 10, 15. ubi agit *de catapultis, et scorpionib.* Crassitudo buculae, quae affigitur, vocitatur camillum, seu, quemadmodum nonnulli, loculamentum. *Bald. in Lex. Vitr.* suspicatur legendum *catillum*, meticulose tamen, et indefinitam rem in medio relinquens.

CAMILLUS, m. et Camilla, ae, f. κάδωλος, prisca vox, et origine Graeca, ut *Varr. L. L.* 6, 3. arbitrari se dicit; Tusca vero, vel potius a Phoenicibus ducta, ut alii. Nam Tusci a Phoenicibus originem trahunt: ea significatur minister, aut ministra Deorum, non quidem in quocumque munere, sed in rebus et sacris occultioribus. *Varr. l. c.* In Medo Pacuvius: Coelitum Camilla exspectata advenis; salve hospita. Camillam qui glossemata interpretati sunt, dixerunt administram: addi oportet, in his, quae occultiora. Igitur dicitur in nuptiis Casmillus qui cumerum fert, in quo quid sit in ministerio, plerique extrinsecus nesciunt. Hinc Casmillus nominatur in Samothraces mysteriis dius quidam administer Diis magnis. Verbum Graecum arbitror, quod apud Callimachum in poematis ejus inveni. Haec *Varr.* ex emendatione *Scaliger. Macr. Sat.* 3. 8. ad illud *Virg. A.* 11, 543. matrisque vocavit Nomine Casmillae mutata parte Camillam: Statius Tullianus de vocabulis rerum libro primo ait, dixisse Callimachum Tuscos Camillum appellare Mercurium; quo vocabulo significant praeministrum Deorum. Unde Virgilius ait, Metabum Camillum appellasse filiam, Dianae scilicet praeministram. Nam et Pacuvius, cum de Medea loqueretur: Coelitum Camilla exspectata advenis; salve hospita. Romani quoque pueros et puellas nobiles et investes, camillos et camillas appellant, flaminicarum, et flaminum praeministros. Haec *Macr.*, quem ad verbum descripsit *Serv.* ad *Virg. l. c.* Sic *Interpres* Apollonii: Κάσμιλλος Ἑρμῆς ἐστιν. Quod vero ultimo loco ponit *Macr.*, confirmatur ex *Festo*, qui docet, *camillum* proprie appellari puerum ingenuum: et in voce *Flaminius* haec habet: Flaminius camillus puer dicebatur patrimus et matrimus (παῖς ἀμφιθαλής) qui flamini Diali ad sacrificia praeministrabat. Antiqui enim ministros Camillos dicebant. Alii dicunt, omnes pueros ab antiquis *camillos* appellatos, sicut habetur in antiquo carmine, cum pater filio de agricultura praeciperet. Hiberno pulvere, verno luto gradia farra, camille, metes. Qui versus habetur etiam ap. *Serv.* ad illud *G.* 1, 101. hiberno laetissima pulvere farra. Huc pertinet versiculus ille derisus a veteribus criticis ap. *Quint.* 8, 3. Praetextam in cista mures rosere camilli, *h. e.* exigui: vel adludit ad cistam, in qua praetexta, tanquam sacra quaedam, reposita erat. ℙ Quod in *Virg.* et *Varr.* legitur etiam *Casmillus*, idem omnino est. Nam et apud Graecos κάμιλλος, et κάσμιλλος legitur. [*Etiam Καδμίλλος et Κάδμος. Cf. *Creuz.* Symb. *und* Mythol. *der alten Völker* etc. 2, p. 320. sqq.] Simile est quod priscis Latinis *casmena* dicebatur, quae postea *camena*, ut est ap. *Varr. L. L.* 6, 3. ℙ Fuit etiam *Casmillus* minister Deorum Cabirorum. V. CABIRUS. ℙ Denique *Camillus* est cognomen Romanum, ut M. Furius Camillus, de quo V. *Liv. l.* 5. et 6.

CĂMĪNĀTUS, a, um, adj. in camini, seu fornacis modum cavatus. *Plin.* 17, 11, 16. Et ubique caminata fossura ore compressiore sint, *h. e.* in imo, quam in summo patentiore.

CĂMĪNO, as, a. 1. facere in modum camini. *Plin.* 16, 6, 8. Acervi confertis taleis recentibus luto caminantur. V. CAMINUS.

CĂMĪNUS, i, m. κάμινος, (est a κάω Attice pro καίω uro) fornax igni continendo apta. Solent autem fornaces ita disponi, ut patentiores in imo, quam in summo sint, quo calor intensior fiat, et vehementior. Ex quo intelligitur, quid sit *caminare*, et *caminatus*, de quibus modo dictum est. Quidam inter fornacem et caminum eam statuunt differentiam, ut *fornax* sit balneatorum, pistorum et figulorum; *caminus* vero, in quo metallum excoquitur. Sed hoc discrimen aut verum non est, aut sane non perpetuum. *Virg. A.* 3, 580. ingentemque insuper Aetnam Impositam, ruptis flammam exspirare caminis. *Id. ib.* 6, 630. Cyclopum educta caminis Moenia. *Plin.* 33, 4, 21. Sudoris, qui e camino jactatur, spurcitia in omni metallo scoria appellatur. *Pers.* 5, 10. anhelanti coquitur dum massa camino. ℙ Allegorice *Juven.* 14, 118. Sed crescunt quocumque modo majoraque fiunt Incude assidua, semperque ardente camino, *h. e.* assiduo labore et opera crescunt patrimonia: ducta translatione a fabris metallariis. ℙ Est etiam locus in privatis aedibus, in quo ignis ad calefaciendum, aut ad coquendos cibos accenditur, qui et *focus* dicitur. *Hor. Ep.* 1, 11, 19. Per brumam Tiberis, Sextili mense caminus. *Suet. Vit.* 8. Flagrante triclinio ex conceptu camini. ℙ Magna lis est inter eruditos an habuerint veteres emissaria illa seu gulas, quae foco superpositae fumum excipiunt, et extra aedes ex superiore parte ejiciunt. Negant multis argumentis *Man. ad ep. cit. Cic.*, *Lips. Cent.* 3. ad *Belg. ep.* 76., *Phil.* ad *Vitr.* 7, 3. *Burm.* ad *Petr. Sat.* 135., ad illa verba, *fumoso suspensa tigillo*, et alii. Affirmat constanter *Ferrarius Elect.* 1, 9. et ex eo *Pitisc.* in *Lex.* allatis praecipue aliquot Graecorum scriptorum locis, ex quibus satis aperte colligi videtur, tales tubos in usu fuisse. Nos in re valde incerta, et nimis multa verba requirente, ut dilucide definiatur, ad eos lectorem remittimus. Hac super quaestione peculiarem dissertationem scripsit *Scipio Maffeius*, quam legesis apud *Calogerà Raccolt. T.* 47. p. 449., ubi affirmat, veteres nequaquam usos fuisse iis, quos Itali *Cammini* appellant. ℙ Per metonymiam ponitur pro ipso igne camini. *Cic. Fam.* 7, 10. Valde metuo, ne frigeas in hibernis: quamobrem camino luculento utendum censeo. *Hor. Sat.* 1, 5. 79. Nisi nos vicina Trivici Villa recepisset, lacrimoso non sine fumo, Udos cum foliis ramos urente camino. *Sen. Thyest.* 765. Lentis caminis dare aliquid, *h. e.* igni lento admovere. ℙ *Oleum camino addere*, proverb. *h. e.* malo addere fomentum, quo magis crescat: alitur enim ignis et vires auget oleo infuso. *Hor. Sat.* 2, 3, 321. Adde poemata nunc, hoc est oleum adde camino.

*CAMĪRUS vel *Camiros*, *i*, Κάμειρος, Herculis filius, Jalysi frater, a quo Camirus urbs Rhodi nominata. *Cic. N. D.* 3, 21. ℙ Item urbs ipsa, quam, una cum Jalyso, Lindoque, exhausit, ut decrescerent, urbs nova ad promontorium in orientem versum, quae commune insulae sibi nomen Ῥόδος, *Rhodus*, vindicavit. *Plin.* 5, 31. *Mela.* 2, 7. *B. A.*

CĂMĪSĬĂ, ae, f. genus vestis. *Paul.* ex *Festo* in *Supparus*: Supparus vestimentum puellarum lineum, quod et subucula (id est camisia) dicitur. Illa verba, *id est camisia*, sunt a *Paulo* addita. *Hieron. ep.* 64. *de vestitu sacerdot. n.* 11. Solent militantes habere lineas, quas camisias vocant, sic aptas membris, et adstrictas corporibus, ut expediti sint vel ad cursum, vel ad praelia. [*Isid. Or.* 19, 22. Camisias vocamus; quod in his dormimus in camis, id est in stratis nostris. V. CAMA. *F.*] V. *Ferrar. De re vestiar.* 3, 5.

*CAMMARĒNE, es, regio vel ager Cappadociae. *Plin.* 6, 3. *B. A.*

CAMMĂRON, i, n. κάμμαρον, herba eadem, quae aconitum, ita dicta, quod cammari marini caudae similem radicem habeat. *Plin.* 27, 3, 2. ℙ Alii κάμμορον appellare malunt, quasi κακόμορον, quod malam mortem inferat. *Voss.* in *Etymol.* in *Cammarus.*

CAMMĂRUS, i, m. κάμμαρος, genus cancri marini, vel fluviatilis. *Varr. R. R.* 3, 11. *n.* 3. *de anatibus.* Pabulum iis datur triticum, hordeum; nonnunquam etiam ex aqua cammari. *Juven.* 5, 84. Sed tibi dimidio constrictus cammarus ovo Ponitur. *Mart.* 2, 43. Concolor in nostra, cammare, lance rubes. ℙ Cammari marini meminit *Plin.* 27, 3, 2. ℙ Legitur etiam *camarus* unico *m. Pl.* ap. *Fest.* in *Narica.* Muriatica autem video in vasis stagneis, Bonam naritam, et camarum, et tagenia etc. *Scal.* in *Conject.* ad *Varr.* p. 135. Camarum scriptum est uno *m*, veteri consuetudine: etiam ap. *Hesych.* κάμαρος.

CĂMOENĂ. V. CAMENA.

CAMPĂ. V. CAMPE.

CAMPĂCUS. *V. v. sqq.

CAMPĂGUS, i, m. apud sequioris aevi scriptores idem est quod calceus patricius ac senatorius, quo etiam imperatores usi sunt, colore tamen a senatoriis distincto, nimirum rubro, vel phoeniceo, cum alii nigri plerumque essent. *Salm.* ad *Trebell. Gall.* 16. docet, dictos esse *campagnos* propter multas καμπάς, *h. e.* flexuras corrigiarum, quibus decussatim, et in retis modum convolutis campagus tibiae alligabatur. *Trebell. l. c.* Caligas gemmatas annexuit, cum campagos reticulos appellaret. *Edict. Dioclet.* p. 24. Campagi militares ✱ septuaginta quinque. ℙ Alii putant fuisse calceamentum ex genere caligarum; in eo tamen diversum, quod longiores haberet corrigias, quibus altius quam caliga, tibiae involveretur. Quo facit illud *Capitol.*,

Max. jun. 2., ubi qui primum *campagus*, mox *caliga* dicitur, his verbis: Calceamentum ejus, idest campagum regium, quidam in luco inter Aquilejam et Arziam posuerunt, quod constat pede majus fuisse hominis vestigio, atque mensura; unde etiam vulgo tractum est, cum de longis et ineptis hominibus diceretur, *caliga Maximini.* ¶ [Ex his patet, *campagum* fuisse illud calceamenti genus, quod medio crure tenus pertingit, quoque tamen ima pedis pars non obtegitur; eo ornatos saepe videre est in antiquis marmoreis anaglyptis militares viros. *F.*] ¶ Sunt qui minus recte leg. *campacus*: sunt qui *compagus*.

[CAMPĀNEUS, vel Campānius, a, um, adj. ad campum pertinens, idem ac campestris. *Innocent. De casis lit. inter auct. rei agrar. Goes.* p. 239. Si in campaneis locis haec casa fuerit. *Id. ib.* p. 240. Si campaniis locis fuerit. *F.*]

CAMPĀNIA, ae, f. regio Italiae felicissima a Latio excurrens usque in Lucanos, multisque populis atque oppidis frequentissima, quorum praecipua fuit Capua, ausa olim cum Roma de imperio contendere. Multa de ea *Plin.* 3, 5, 9. et *Flor.* 1, 16. Dicta est autem a campestri planitie, ut in CAPUA. dicemus. *Serv.* ad *A.* 334. docet, Epirum quoque *Campaniam* olim dictam fuisse, a *Campo* rege, cujus posteri *Campylidae* dicti sunt; vel ab ejus filia *Campania.* Hinc dixisse *Virg.* Chaonios cognomine campos. ¶ Adjective *Tibull.* 1, 10, 33. Non tibi si pretium Campania terra daretur. V. ARABIA.

CAMPĀNĪCUS, a, um, adj. ad Campaniam pertinens, Campanus. *Cato R. R.* 135. Aratra Campanica. Et Fiscinae Campanicae. *Id. ib.* 107. Serta Campanica, *h. e.* herba eadem quae sertula Campana *Plin.* dicta 21, 9, 29., quia laudatissima in Campania nascitur, Graeco nomine melilotos, μελίλωτος: usum habuit praecipue in coronamentis, unde et *serta* appellata: itemque in condituris, propter odorem. Quare ubi condiendae sapae, inter alios odores *Colum.* 12, 20. misceri praecipit *cripae pampinaceae libram*, monstrum hoc verbi *Hermolaus* in *Diosc.* ita tollendum censet, *sertae Campanicae libram.* V. similem locum ap. *Caton. R. R.* 107. ¶ Apud *Pl. Pseud.* 1, 2, 13. memorantur *Campanica peristromata*, et cum Alexandrinis tapetiis conjunguntur: et sane Campanorum deliciae et luxus ex *Liv.* et aliis notae sunt.

CAMPANS. V. CAMPAS.

CAMPĀNUS, a, um, adj. ad Campaniam, et Capuam pertinens. *Cic. Fam.* 11, 20. Campanus ager. *Id. Agr.* 2, 32. Campana colonia. *Liv.* 26, 13. Campanae matres. ¶ *Campani, orum*, sunt Campaniae populi et praesertim Capuae cives. Hi superbiae ac fastus opinione apud Romanos male audiebant. *Cic. Agr.* 1, 7. Si luxuries, Annibalem ipsum Capua corrupit; si superbia, nata inibi esse ex Campanorum fastidio videtur. Et *ib.* 2. Campanum supercilium. ¶ *Campana supellex* dicuntur ab *Hor. Sat.* 1, 6, 118. vasa fictilia, quae propter soli bonitatem, plurima in Campania fiebant. Sic *ib.* 2, 3, 144. Campana trulla. ¶ *Campana vina* laudatissima fuerunt. In agro enim Campano proveniebant Falernum, Setinum, Caecubum, Massicum, et alia, ut apud *Plin.* 3, 5, 9. videre est. *Mart.* 1, 19. et 13, 118. ¶ Celebrabantur etiam *rosae Campanae*, de quibus *Plin.* 21, 4, 10. et *Mart.* 9, 61. ¶ De morbo Campano, cujus mentio fit ab *Hor. Sat.* 1, 5, 62. alii alia. Nam quidam turpitudinem et impuritatem, καὶ τὸ λεσβιάζειν interpretantur: nonnulli intelligunt arrogantiam verborum, et dicacitatem: alii lichenas, impetiginem, mentagram, aliaque id genus vitia, foeditatesque cutis, qui morbus fuerit in Campania familiaris: [hoc magis probandum videtur, nam haec habet *Vet. Schol. Cruq.* ad *Hor. l. c.* In Campania solet quidam morbus, verruca scilicet, afficere homines in facie. Hinc etiamnum Neapoli videre est passim homines hoc verrucae genere affectos. *F.*] ¶ *Campanus pons* erat super amnem Savonem, ab urbe Capua Sinuessam tendentibus, prope eum pagum, qui nunc etiam *S. Giovanni a ponte Campano* dicitur. *Hor. l. c.* 45. et *Plin.* 14, 6, 8. *n.* 2. ¶ [*Campana via*, et *Campana via publica* fuit tum Romae, tum alibi appellata, quae in campum, sive, ut Itali dicunt, in *campagna*, non quae, ut via Appia, Capuam ducebat. De Romana *Suet. Aug.* 94. Ad quartum lapidem Campanae viae (ἐν ἀγρῷ ait *Dion.* 45, 2.) in nemore prandenti ex improviso aquila panem ei e manu rapuit. *Inscr.* ap. *Mar. Frat. Arv.* p. 7. In luco *Deae Diae* via Campana apud lapidem V. convenerunt. Aliae ap. *Grut.* 374, 5. et *Don. cl.* 6. *n.* 36. et *Grut.* 611, 13. Usque ad viam publicam Campanam. De aliis *Inscr.* ap. *Mar. Iscriz. Alb.* p. 91. In viam publicam Campanam. (Haec ad Amiternum pertinet) *Vitr.* 8, 3. *a med.* Agro autem Falisco via Campana in campo Corneto est lucus. *F.*]

[CAMPĀRIA, ae, f. quae campos custodit, ut Camparius definitur in *Lexico Barbaro*, qui campos custodit. Est cognomen muliebre Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 474, 7. Titinia Camparia. *F.*]

CAMPAS Genus, idem est quod Campanum genus. *Pl. Trin.* 2, 4, 143. Credo, istuc, Stasime, ita esse: sed Campas genus multo Syrorum jam antidit patientia. ¶ Quidam grammatici declinant *Campas, atis*: sed de obliquis casibus exempla nondum vidimus. ¶ *Non.* 8, 23. legit *Campans.*

*CAMPASTE, es, Alexandri M. ex concubinis praecipue dilecta, quam cum nudam pingi, ob admirationem formae ab Apelle jussisset, eumque tum pare amore affectum sensisset, illi eam dono dedit. *Plin.* 35, 10. *B. A.*

CAMPE, es, et Campa, ae, f. κάμπη, eruca, vermis hortensis herbas et arborum frondes infestans: a κάμπτω, flecto, quod flexo obliquis tractibus corpore progreditur. *Colum.* 11. *sub f.* Ubi noxia incesserunt animalia, quae a nobis appellantur erucae, Graece autem κάμπαι nominantur. *Id.* 10, 324. teneras audent erodere frondes Implicitus concha limax, hirsutaque campe. et *ib.* 366. Volvitur ad terram distorto corpore campe. *Pallad.* 1, 35. Campas fertur evincere, qui fusticulos alii comburit. et *ib.* Campas ficulneo cinere persequi. ¶ Apud *Pl. Truc. a.* 5. *v.* 50. *campas dicere* est nugari, nugas dicere: fortasse ab erucis, quae vilissimae bestiolae sunt. Sed valde dubia est lectio. ¶ Sunt etiam *campae* equi marini, quin etiam quivis ingens piscis, caudam sinuoso motu flectens, ut delphini, cete, et hujusmodi alia: a κάμπτω, flecto. *Festus:* Campas marinos equos Graeci a flexione posteriorum partium appellant. Al. leg. *Cappas.* Hinc *hippocampi* sunt equi marini, Neptuni currum trahentes, ut *Non.* 2, 397. docet. *Mart.* 9, 43. Campis dives Apollo sic marinis, Sic semper senibus fruare cycnis, *h. e.* delphinis. Ita legi volunt, et interpretantur *Scalig.* ad *Manil.* 1, 781. et *Voss.* in *Etym.* Sed alii leg. *Campis dives Apollo sic Myrinis*, vel (mutata *y* in *u* ex Latinorum consuetudine) *Murinis*, et intelligunt agrum Grynii Myrinaeorum oppidi, ut est apud *Strab. l.* 13., ubi Apollo colebatur: unde et *Gryneus* cognominatus est. In editione principe *Vindelini* habetur *Semuranis:* ex quo quidam fecerunt *Semurinis*, et intelligi volunt campum Semurium, urbi Romae proximum: ubi tamen, inquit *Raderus*, nunquam legimus, Apollinem cultum fuisse. Erit etiam fortasse, qui *campis marinis* retineat, et intelligat templum Apollini exstructum ab Augusto apud Actium, unde longus in maris aequora prospectus erat.

CAMPENSIS, se, adj. ad campum pertinens. *Appul. Met.* 11. docet, Isidem, quae templum in campo Martio habuit, Campensem cognominatam esse.

CAMPESTER, estris, estre, et Campestris, estre, adj. πεδινός, πεδιάσιμος, ad campum pertinens, cui *montanus*, et *collinus* opponitur. *Varr. R. R.* 1, 6. *ad f.* Campester locus is melior, qui totus aequabiliter in unam partem vergit. *Plin.* 24, 6, 22. Quaerunt, ut sit resina montana potius quam campestris. *Colum.* 3, 14. Campestris, et uliginosa planities. et *ib.* 13. Campestris locus alte duos pedes infodiendus est. *Cato* apud *Prisc.* 6. p. 696. Campestris ager. *Varr. l. c.* Tria genera agrorum, campestre, collinum et montanum. *Id. ib.* Campestres segetes. *Plin.* 25, 5, 18. Campestria culta. *Id.* 16, 15, 26. Campestre acer candidum, nec crispum; montanum crispius. *Caes. B. C.* 1, 66. Campestre iter. *Hor. Od.* 3, 24, 9. Scythae campestres, *h. e.* in campestribus locis habitantes. *Liv.* 22, 18. *campestrem* appellat *hostem*, qui in planitie et aequis locis pugnare assuevit: cui opponit *assuetiorem montibus, et ad concursandum inter saxa, rupesque* etc. ¶ *Campestria, ium*, absolute sunt loca campestria. *Tac. G.* 43. Hi populi pauca campestrium, ceterum saltus et vertices montium insederunt. *Plin.* 6, 26, 30. Mox in campestribus oppida Diosprage, Polytelia, Stratonice. ¶ Item ea, quae in campestribus locis proveniunt. *Plin.* 16, 25, 41. Ex eodem genere, quae sunt in palustribus, priora germinant; mox campestria. ¶ Saepe *campestris* refertur ad campum, in quo ludicra certamina et exercitationes fiunt, qualia erant, quibus exercebatur juventus in campo Martio, cursus, palaestra, equitatio, pilae ludus, et hujusmodi: item quibus milites armorum artem perdiscebant. *Hor. Art. P.* 379. Ludere qui nescit, campestribus abstinet armis. *Id. Ep.* 1, 18, 54. Proelia campestria. *Suet. Galb.* 6. Campestris decursio. *Id. Aug.* 83. Exercitationes campestres. *Plin. Pan.* 13. Cum in illa meditatione campestri, militaribus turmis imperatorium pulverem sudoremque misceres. *Plin. alter* 36, 13. Puerorum ludicra campestria. ¶ Hinc *campestre, estris*, dictum velamentum, quo pudenda operiebant, qui nudi in campo exercebantur. *Hor. Ep.* 1, 11, 17. Incolumi Rhodos, et Mitylene pulcra facit, quod Paenula solstitio, campestre nivalibus auris. *Vulcat. Avid. Cass.* 4. Processit nudus, campestri solo tectus. *Augustin. Civ. Dei* 14, 17. Consuerunt folia ficus, et fecerunt sibi campestria, idest succinctoria genitalium. ¶ Eo utebantur etiam sub toga aestate. *Ascon. sub f. commentar. in orat. Cic. pro M. Scauro.* Cato praetor judicium, quia aestate agebatur, sine tunica exercuit, campestri sub toga cinctus. In forum quoque sic descenderat, jusque dicebat: idque repererat ex vetere consuetudine, secundum quam et Romuli aetatis statuae in Capitolio, et in Rostris Camilli fuerunt togatae sine tunicis. Haec *Ascon.* Simili vestitu togae, et campestris nunc utuntur, qui *Cappuccini* apud Italos, et *Reformati* appellantur. ¶ Quia vero in campo Martio comitia fiebant, *campestris* etiam ad comitia et petitiones honorum pertinet. *Suet. Aug.* 3. Hunc quoque a nonnullis argentarium, atque etiam inter divisores operasque campestres proditum. *Liv.* 7, 1. Patres praeturam Sp. Furio, aedilitatem Cn. Quintio gratia campestri dederunt. *Val. Max.* 4, 1. *n.* 14. Ne quid in persona sua novaretur, campestrem experiri temeritatem, quam curiae beneficio uti, satius esse duxit. ¶ *Campestres* Dii videntur ita appellati, qui campo Martio, seu militiae praeerant; nam inscriptiones hisce Diis dicatae a militibus positae sunt. *Inscr.* ap. *Grut.* 1015, 2. Campestribus sacrum F. Quintius L. F. Quir. Terminus Trib. coh. XXIIII. *Voluntariorum Civium Romanorum.* Alia apud *Donat.* 59, 5. Campe*stribus* et Eponae Ala I. Sing*ularium* Thracum, cui praeest Aelius Bassianus Praef. V. S. L. L. M.

CAMPESTRĀTUS, a, um, adj. subligari indutus, quod *campestre* dicitur. *August. Civ. Dei* 14, 17. Campestria Latinum quidem verbum est, sed ex eo dictum, quod juvenes, qui nudi exercebantur in campo, pudenda operiebant: unde qui ita succincti sunt, campestratos vulgus appellat.

[CAMPESTRĪNUS, a, um, adj. ad campestrem pertinens. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 541, 10. L. Flavius Campestrinus. *F.*]

[CAMPĪCELLUS, i, m. dimin. a voce *campus*, parvus ager. *Innocent. de litter. et notis juris expon. inter auctor. rei agrar. Goes.* 12, 222. Sub se autem campicellum habens. *F.*]

CAMPĪCURSIO, onis, f. exercitatio militaris, quae cursu in campo fit. *Veg. Mil.* 3, 4. Campicursionem, ut ipsi appellant, inspectionemque armorum assidue faciant.

CAMPĪDOCTOR, oris, m. ὁπλοδιδάσκαλος, qui milites in campo se exercentes tractandorum armorum artem, ceteraque ad militarem disciplinam spectantia docet. *Veg. Mil.* 3, 6. Interponendi ergo sunt exercitatissimi campidoctores, vicarii, vel tribuni, qui alacriores tardent, et pigrius incedentes accelerare compellant. *Id. ib.* 8. Nam singulae centuriae, dividentibus campidoctoribus, accipiunt pedaturas etc. Adde *ib.* 1, 13. V. ARMIDOCTOR. *Stewech.* vult his locis legi *campiductor:* sed *campidoctor* habetur etiam in duabus *Inscr.* ap. *Grut.* 80, 2. et 565, 5., in quarum prima legitur *campi doctor coh. I.* in altera *campi doc. coh. VII.*, ex quibus intelligimus singulas cohortes suum campidoctorem habuisse: discimus praeterea etiam *campi doctor* divisim scribi posse. Apud *Lamprid.* quoque *Alex. Sev.* 53. haec vox habetur, ubi *Salm.* pluribus verbis *campidoctorem* defendit, *campiductorem* rejicit. ¶ *Andreas Borda, Fascicul. Inscr.* p. 222. probat, *campidoctoris* officio nunc fungi solere, qui ab Italis dicitur *capo battaglione.* Observandum tamen est, *doctorem cohortis* alium esse ab ejusdem *campidoctore;* ille enim fortasse privatim tirones docebat, hic publicae eorum campicursioni praeerat. *Inscr.* apud *Marin. Iscriz. Alb.* p. 19. Quod cohortis doctor voverat, nunc campidoctor cohortis I. Piae Victricis posuit.

CAMPĪDUCTOR. V. v. praec.

CAMPĪGENUS, i, m. *Campigeni* in exercitu qui fuerint, in ANTESIGNANUS dictum est. V. etiam *Salmas.* ad *Lamprid. Alex. Sev.* 53., ubi de *campidoctoribus* verba facit.

*CAMPODŪNUM, i, Καμπόδουνον, oppid. Vindeliciae, hodie Kempten. *Anton. Itin. B. A.*

*CAMPONI, orum, populi Galliae Aquitanicae. *Plin.* 4, 19. Ab his nomen forte traxit vicus hodiernus *Campan* in Gasgognia. *B. A.*

[CAMPSĀNEMA, ătis, n. herba eadem ac ros marinus. *Appul. Herb.* 79. *F.*]

[CAMPSĀRIA, ae, f. locus, in quo varii generis scruta venduntur, aut emuntur, vel permutantur, unde nomen: *Campsare* enim est *mutare. Acron.* ad *Hor. Sat.* 2, 7, 110. Strigil est instrumentum aeneum, quo sudores in balneis solent homines tergere, hodieque in campsariis multae sunt strigiles Romae, *h. e.* in tabernis campsariis.

CAMPSO, as, a. flecto, deflecto. *Prisc.* 10. p. 906. Cambio, ἀμείβομαι, ponit Charisius, et ejus praeteritum campsi, quod ἀπὸ τοῦ κάμπτω, ἐκάμψα Graeco esse videtur. Unde et *campso, as*, solebant vetustissimi dicere. Ennius in decimo: Leucatem campsant. Haec *Priscian.* Falluntur autem, qui *campsant* exponunt *permutant.* Nam *campsare* hoc loco est flectere et navigando praeterire. Sic *Cic. Att.* 5, 9. Actio maluimus iter facere pedibus, qui incommodissime navigassemus; et Leucatem flectere molestum videbatur. *Id. Div.* 2, 45. Qui navigant, in flectendis promontoriis ventorum mutationes maximas sentiunt. Κάμπτειν ἄκραν Graeci

dicunt eodem sensu, et Itali *superare*, vel *passare un capo*.

CAMPTAULES, ae, m. *Vopisc. Carin.* 19. Exhibuit centum salpistas uno crepitu concinentes, et centum camptaulas, choraulas centum. *Camptaulae* qui sint, varie a variis exponitur. Alii dicunt fuisse tibicines, qui crebris vocis flexionibus, et artifici modulatione tibiis canebant: a κάμπτω, flecto, et αὐλὸς, tibia: alii eos significari volunt, qui curvis tibiis utebantur, cum eae alioquin rectae plerumque essent. *Salmas.* legendum censet *cerataulas*; κερατaύλας, hoc est cornicines, a κέρας, cornu, ut sic dicatur, tria artificum genera exhibita fuisse, tubicines, cornicines et tibicines.

CAMPTER, ēris, m. καμπτὴρ, flexus, curvatura: et speciatim flexus metae in cursu. *Pacuv.* ap. *Non.* 1, 328. Extremum intra campterem ipsum παρθένος eum praegradat. *Pollux* quoque 3, 30. καμπτῆρα hanc significationem habere scribit. Sunt tamen qui ex quibusdam MSS. *carcerem*, aut *cancerem*, hoc est cancellum legunt. V. PRAEGRADO.

CAMPUS, i, m. πεδίον, planities, ager planus excultus fructuum percipiendorum causa. Ita videtur vocatus a κάμπτω, flecto, quia in planitiem flexus fuerit. *Varr. L. L.* 4, 4. a med. Quod primum ex agro plano fructus capiebant, campus dictus: posteaquam proxima superiora loca colere coeperunt, a colendo colles appellarunt. [*Döderl.*, qui l. l. 3, 8. sq. Gr. vv. κάμπος (ita derivat *Scal.* ad l. *Varr.* a *F.* laudat.) et κῆπος, κᾶπος (ita *Scheid.* ad *Sanct. Min.* p. 924.) cognationem quidem accipit, ad *cavus* originem vocis referre posse sibi videtur.] *Colum.* 1, 2. *a med.* Segetes campis melius, quam praecipitibus locis proveniunt. *Cic. Agr.* 2, 35. Agros vero Vaticanum, et Pupiniam cum suis opimis atque uberibus campis conferendos scilicet non putabant. *Id. N. D.* 2, 64. Cernes jam spatia frugifera atque immensa camporum, vestitusque densissimos montium. *Id. Phil.* 3, 9. Possideat in agro publico populi R. campi Leontini duo millia jugerum immunia. *Plin. ep.* 5, 6. Campi, quos nonnisi ingentes boves, et fortissima aratra perfringunt. ¶ Per metonymiam ponitur pro satis et frugibus. *Stat. Th.* 5, 528. moriturque ad sibila campus. ¶ Dicitur etiam de toto alicujus oppidi agro. *Cic. Divin.* 1, 28. Cum in villa quadam campi Atinatis maneres. *Auct. B. Hisp.* 27. *extr.* In campum Mundensem cum esset ventum. ¶ Sumitur etiam generatim pro quacumque aequabilis soli lata planitie. *Cic. Div.* 1, 42. Babylonii in camporum patentium aequoribus habitantes. *Liv.* 24, 14. Postero die signis collatis, dimicaturum puro ac patenti campo, ubi sine ullo insidiarum metu, vera virtute geri res posset. *Caes. B. C.* 3, 40. Copias ex locis superioribus in campum deducere. *Id ib.* 27. Cum esset inter bina castra campus circiter millium passuum sex. *Virg. A.* 5, 128. Campus saxi, *h. e.* planities. ¶ Saepe dicitur de campo Martio Romae (ut et *Cic.* docet *Or.* 3, 42.) in quo comitia habebantur, et ambitiones in honoribus petendis. *Cic. Q. Fr.* 2, 2. In campo Martio comitia consulum habere. *Id. Cat.* 1, 5. Cum proximis comitiis consularibus me consulem in campo, et competitores meos interficere voluisti. *Hor. Od.* 3, 1, 10. hic generosior Descendat in campum petitor. *Pers.* 5, 57. Hic campo indulget, hunc alea decoquit. *Lucan.* 1, 179. letalisque ambitus urbi, Annua venali referens certamina campo. ¶ Huc pertinet proverbium *Fors domina campi.* Valde enim dominatur fortuna in suffragiis propter mobilitatem atque inconstantiam populi, qui cum aliquem unum maxime designare videtur, quem ad honores evehat, repente destituit, et ad alterum accedit. Legitur ap. *Cic. Pis.* 2. ¶ Est etiam *campus* ubi exercitationes et ludicra certamina fiunt, cursus, palaestra, equitationes, aurigationes, et hujusmodi, quae Romae in campo itidem Martio a juvenibus fieri solebant, et ab otiosis et feriatis hominibus frequenter spectari: item ubi militaria exercitia, quibus tirones armorum tractandorum rationem, et universam bellandi disciplinam edocentur: ex quo *campicursio*, et *campidoctores* dicti sunt. *Hor. A. P.* 161. Imberbis juvenis, tandem custode remoto, Gaudet equis, canibusque, et aprici gramine campi. *Id. Od.* 1, 8, 3. cur apricum Oderit campum, patiens pulveris atque solis. *Id. Sat.* 1, 1, 90. ut si quis asellum In campum doceat parentem currere frenis. *Id. Ep.* 1, 7, 58. Gaudentem parvisque sodalibus, et lare certo, Et ludis, et, post decisa negotia, campo. *Cic. Quint.* 18. Vixit semper inculte atque horride, natura tristi ac recondita fuit: non ad solarium, non in campo, non in conviviis versatus est. [*Cf. *Cic. Off.* 1, 29, 104. Suppeditant autem et campus noster, et studia venandi honesta exempla ludendi, et quos *Beier.* ad h. l. laudat.] (De *campo Martio* V. MARTIUS. De *campo minore* V. in EQUIRIA.) ¶ Item locus pugnae. *Juven.* 2, 106. Bebriaci campo spolium affectare Palati. *Veg. Mil.* 3, 25. Prior de caesis hostibus spolia capiat, et quod ipsi dicunt, colligat campum. Adde *Vopisc. Aurel.* 23. et *Trebell. in XXX. Tyrann.* 26. ¶ Translate. *Cic. Caecin.* 29. Me ex hoc, ut ita dicam, campo aequitatis ad istas verborum angustias, et ad omnes litterarum angulos revocas. *Id. Acad.* 4, 35. Cum sit campus, in quo exsultare possit oratio, cur eam in tantas angustias, et in Stoicorum dumeta compellimus? *Id. Orat.* 3, 31. In hoc tanto tamque immenso campo licet oratori vagari libere. *Id. Off.* 1, 18. *ad f.* Hinc rhetorum campus de Marathone, Salamine, Plataeis, etc. *h. e.* ampla dicendi materia. [*Loci communes, ut *Beier.* ad h. l. explicat.] *Plin. Paneg.* 26. Tuis laudibus materies campusque prosternitur. *Juven.* 1, 19. Cur tamen hoc libeat potius decurrere campo, Per quem magnus equos Auruncae flexit alumnus. *Cic. Phil.* 14, 6. *in f.* Magnus est in republica campus; multis apertus cursus ad laudem. *Id. Mur.* 8. *in f.* Nullum vobis sors campum dedit, in quo excurrere virtus, cognoscique posset. *Plin. Paneg.* 70. Patet enim omnibus honoris et gloriae campus. ¶ Quemadmodum *aequor* de planitie terrae, sic aliquando *campus* de aequore maris dicitur. *Virg. A.* 6, 724. coelum et terram, camposque liquentes. *Id. ib.* 10, 214. campos salis aere secabant. *Pl. Trin.* 4, 1, 15. Campi caerulei.

CAMULODŪNUM. V. CAMALODUNUM.

CAMŬLUS, i, m. nomen Martis apud Remos, ut probat *Morcell. De stil. inscr.* 1, 23. *ed. Patav.*, non apud Sabinos, ut quidam ex *Inscr.* ap. *Grut.* 40, 9. interpretantur; ibi enim mentio est M. Quartinii incolatu Sabini, natione Remi. *Inscr.* apud *Grut.* 56, 11. Camulo sanc. fortiss. sac. T. Claudius Ti. F. Quir. Tertius mil. coh. VII. etc. *Ib.* 12. Marti Camulo ob salutem Tiberii Claudii Caes. cives Remi templum constituerunt.

[CĂMUM, i, n. species cerevisiae ex hordeo. Videtur esse a praet. perf. pass. κέκαμαι verbi κάω Attice pro καίω, uro; nam et zythum appellatur, quod est a ζύω pro ζέω, ferveo. *Ulp. Dig.* 33, 6, 9. Simili modo nec camum, nec cerevisia continebitur, nec hydromeli. *Edict. Diocl.* p. 28. Cerevisiae cami Italicum sextarium unum ✱ quattuor. V. CERVISIA et CURMI. *F.*]

CAMŪNI, orum, m. plur. Καμοῦνοι, populi Italiae, quos *Plin.* 3, 20, 24. Euganeis accenset: habitabant autem ad Ollium fluvium, ubi nunc *Val Camonica.*

CĂMŬRUS, a, um, adj. ἕλιξ. *Camura cornua* boum dicuntur, quae introrsum conversa sunt, et in se redeuntia; et *camuri boves*, qui hujusmodi cornua habent: quibus contrarii *patuli*, qui cornua diversa. *Laevi* autem sunt, quorum cornua terram spectant; *licini*, qui sursum versum reflexa habent. Haec *Serv.* et *Philargyr.* ad illud *Virg. G.* 3, 55. et camuris hirtae sub cornibus aures. Porro *licinus* in *Gloss.* vertitur ἀνάθριξ, *h. e.* sursum versus crispus relicinus. Quod vero ad *Virg.* attinet, *Non.* 1, 126. legit *camerus*, et exponit obtortus; atque inde *camerae* appellationem derivat, quod non placet. *Macr. Sat.* 6, 4. *in f.* peregrinam vocem esse affirmat. ¶ *Camurum arcum* dixit *Prud.* περὶ στεφ. 12, 53. de arcu columnis imposito, *h. e.* de camera.

CĀMUS, i, m. κημὸς, et Dorice καμὸς, genus ferrei freni, quod non intra equi dentes immittitur, sed ori exterius circumdatur, teste *Polluce* 1, 10., dictum ex eo, quod κημὸς dicatur pars labiorum totum os ambiens, ut idem docet 2, 4., qua significatione traducitur ad notandum circulum quendam in superiori parte latum, in inferiori angustum, qui super os urnae imponitur, in quam calculi suffragiorum immittuntur, ad similitudinem coli, quo vina percolantur, ne calculi foras decidant, ut ex eodem *Poll.* 8, 5. et ex *Schol. Arist. in Thesmophor. v.* 1040. colligimus. *Isid. Orig.* 20, 16. ait, esse frenum asperius, quo caballi superbi coerceri solent, et dictum esse a curvitate: χαμὸν enim Graece curvum significare: sed non definit quodnam illud sit, et in assignanda etymologia prorsus fallitur. Adde locum hunc *Isid.* omissum fuisse a *Faustino Arevalo* in sua edit., quod spurium cognovit. ¶ Significat etiam nexum ligneum, vel ferreum, vel coriaceum, vel cannabinum, quo servorum nocentum colla constringuntur et gravantur. *Acc.* ap. *Non.* 3, 64. Quid cesso ire ad eam? hem praesto est, camo collum gravem. *Voss.* in *Etymol.* legendum putat, *praesto est, camo en collum gravem:* ut apertior sit sententia. Tribuunt etiam *Plauto Cas.* 2, 6, 37. Tu ut quidem hodie camum et furcam feras. Ita enim esse in vett. lib. testatur idem *Voss.* Passim tamen nunc *canem* legitur.

*CANA, ae, vel Cane, es, vel Canae, arum, f. oppidum Aeolidis, cum promontorio cognomine, contra Methymnam urbem Lesbi insulae, porrecto. *Liv.* 36, 45. et 37, 8. *Plin.* 5, 30., *Mela* 1, 18. [*apud *Strab.* Κάναι seu Κάνη, cf. *Palmer.* ad *Diod.* 13, 97.] V. CANNA. *B. A.*

CĂNĂ, orum, n. plur. V. CANUM.

[CĂNĂBĂ, et Canava, et Cannaba, ae, f. κλιοία, baryca, calyba, seu tabernaculum temporarium stipitibus primum, viminibus, et culmo contextum, deinde etiam ex ligno factum, tegulisque coopertum, ad maris litus, et secus vias publicas exstrui solitum praetereuntium commodo et voluptati, qui ibidem bibendi et libidinandi causa consistebant. *E. Q. Viscont. Op. Var. T.* 2. p. 83. *ed. Mediol.* putat, vocem *canaba* deductam fuisse ex καλύβη, qua etiam Latini usi sunt (V. CALYBA.); quandoque enim Romani Graecorum *Λ* in *N* vertunt, ut a γρυλλίζω factum est *grunnio*, et saepissime *Γ* in *Λ* mutant. Has canabas *diversorias tabernas* vocat *Suet. Ner.* 27. Quoties Ostiam Tiberi defflueret, aut Bajanum sinum praeternavigaret, dispositae per litora et ripas diversoriae tabernae parabantur, insignes ganeae et matronarum institorias operas imitantium, atque hinc inde hortantium, ut appelleret. Hactenus *Suet.* Progressu vero temporis non modo temporariae tabernae, in quibus tenuiarii caupones vinum viatoribus vendebant, sed etiam cellae ipsae vinariae, quibus vinum servabatur, quaeque nunc Itali *canove* seu *cantine* vocant, *canabae* sunt appellatae. *Inscr.* ap. *Grut.* 466, 7. L. Sentio Reguliano Eq. R. curatori corporis negotiat*orum* vinari*orum* Lugduni in canabis consisten*tium*. *August. serm.* 61. de tempore. Multa sunt, quae de horreo, canava, vel cellario aliquoties proferre non possumus. Adde et *Not. Tir.* p. 149. Caenaculum, canava. *Inscr.* apud *Fea, Framm. di Fast. Cons.* p. 77. Tegulas omnes et impensa de casulis, item cannabis et aedificiis idoneis adsigna Adrasto procuratori columnae Divi Marci, ut ad voluptatem suam hospitium sibi exstruat. Haec pertinet ad an. a Chr. n. 193. *F.*]

[CĂNĂBENSIS, se, adj. ad canabam pertinens, qui in canabis consistit. *Inscr. ap. Grut.* 73, 4. Fortunae Aug. sacrum, et Genio canabensium. *F.*]

CANĂBIS. V. CANNABIS.

CĂNĂBŬLAE, arum, f. plur. parvae canabae in viis privatis, et publicis stramine primum paleaque, aliquando ex lignea materia, aut etiam latericio opere exstructae, in quibus praetereuntes divertere solebant bibendi edendique causa, quaeque lapsu temporis pro finibus agrorum sunt habitae. Earum mentio est apud *Frontin.* aliosque gramaticos scriptores. *Auct. de limit.* p. 257. *Goes.* Variatio fluminum, rivorum cursus, canabulae, vel novercae, quae tegulis construuntur, observari debebunt. *Frontin. de colon.* p. 142. Eorum delimitatio est per rationem arcorum, vel riparum, vel canabularum, vel novercarum, quae tegulis construuntur. Alii leg. vel canalibus, et noverca; nullo idoneo sensu.

CĂNĂCE, es, f. Κανάκη, Aeoli filia, quae cum fratre Macareo corpore mixto puerum peperit, qui cum extra regiam ad educandum mitteretur, se ipse vagitu avo prodidit. Aeolus jussit puerum canibus objici: filiae ensem per satellitem misit, ut illo pro meritis uteretur. Illa sibi necem traditur conscivisse: Macareus fugit. Exstat hac de re *Ovidii* epistola inter Heroidas undecima. *Id. Trist.* 2, 384. Nobilis est Canace fratris amore sui. ¶ Apud eund. *Met.* 3, 217. est *canace*, vel *canache* nomen canis, a καναχὴ, sonitus, strepitus. Adde *Hygin. fab.* 181.

CANACHĒNUS, i, m. *Arnob.* 6, 207. Infiniti operis res esset, toto in orbe describere, quae sint fana convulsa terrae motibus, quae incensa ab hostibus, quae antistites et sacerdotes ipsi suspicione aversa nudaverint; quae ad ultimum fures, et obserata pandentes tenebrarum obscuritate canacheni. [*J. C. Orellius* in adnot. ad hunc *Arnob.* loc., putat *canachenos* dictos fuisse fures in domos irrumpentes, portasque et januarum claustra effringentes, a καναχὴ, strepitus: at idem in *Appendice* ad eund. *Arnob.* eorum potius sententiam probat, qui existimant hac voce significari fures clandestinos, et *canabeni* legendum, nimirum ab Hebr. גַּנָּבִים *gannabim*, fures, vel *saraceni* ab Arab. سرق *sarak*, furatus est. *F.*]

*CANĂCHUS, i, m. statuarius quidam, Sicyonius, de quo *Cic. Brut.* 18. *Plin.* 34, 8. et 36, 5. Ejus signa (ait *Cic.*) rigidiora fuerunt, quam ut imitarentur veritatem. *B. A.*

CANACĬUS. *Appul. Flor. n.* 16. Plenius gratias, canaciusque libro mandabo, *h. e.* sonantius, et verbis valde significantibus, ut sit adverbium comparativum, a *canaciter*, et hoc a *canax*, *acis*, a *cano*, *is.* Ita legitur apud *Elmenhorst.* p. 357. Sed apage monstrum verbi. Legendum enim cum *Schioppio* et aliis: *Plenius gratias canam, ociusque libro mandabo*, vel cum *Oudendorpio:* Plenius gratias Graecatiusque libro mandabo.

*CANAE, arum, oppidum ad Sinus Arabici ostium. *Mela* 3, 8. V. CANA. *B. A.*

CĂNĀLĬCĬUS. V. CANALIENSIS.

[CĂNĀLĬCLĀRĬUS, ii, m. qui canaliculas fabricatur. *Inscr.* ap. *Nardini, Roma ant. T.* 1. p. 203. (ed. *Ant. Nibby*) Genio sancto castrorum Peregrinorum Aur. Alexander canaliclarius. Hujus vocis auctoritatem confirmat alia Graeca *Inscr.* ap. *Bowyer, Miscellaneous, Tracts. London.* 1785. p. 153. *Αυρ. Δομνεῖνου καναλικλαρίου.* *F.*]

CĂNĀLĬCŎLĂ, ae, m. Canalicolae forenses, teste *Festo*, dicti sunt homines pauperes, quod circa canales fori consisterent. *Scaliger* monet, di-

cendum fuisse *circa canalem*, non *canales*. Fuit enim locus in Foro Romano *Canalis* dictus, de quo ita *Pl. Curc.* 4, 1, 14. In infimo foro boni homines, atque dites ambulant: In medio propter Canalem ibi ostentatores meri. Sed quid fuerit ille *Canalis*, non satis constat. Quidam intelligunt viam demissiorem in foro, canalis instar excavatam: alii fossam, quae corrivatas aquas acciperet, et in cloacam immitteret: quo pertinet illud *Tert. Pall.* 5. Ego nihil officio advigilo, nulla rostra praeoccupo, nulla praetoria observo, canales non odoro, cancellos non adoro, subsellia non contundo. Ita enim *Salm.* legit ex veterib. lib. Nam aliae editiones *canales non odoro* omittunt. Alii denique suspicantur, ita aliquando appellatos fuisse ipsos fori cancellos, ad quos viliores homines starent, dum judicia exercebantur. Ceterum *Gellio* quoque vocem *canalicola* eruditi restituunt, 4, 20. Qui jurabat, cavillator quidam, et canalicola, et nimis ridicularius fuit. Quidam leg. *canicula*, et interpretantur hominem mordacibus dictis utentem.

CĂNĀLĬCŬLĂ, ae, f. σωληνίσκος, parvus canalis. *Varr. R. R.* 3, 5. Quibus aqua ministratur per canaliculam. *Gell.* 17, 11. Duas esse quasi canaliculas quasdam, vel fistulas etc. Adde *Lucil.* ap. *Non.* 3, 50.

CĂNĀLĬCŬLĀTIM. V. CUNICULATIM.

CĂNĀLĬCŬLĀTUS, a, um, adj. in canaliculorum modum cavatus. *Plin.* 19, 7, 36. Semina quibusdam angusta, et canaliculata, ut cumino; στενὰ, καὶ γραμμώδη, habet *Theophrast. Hist.* 7, 3. Rursus *Plin.* 27, 9, 55. Herba foliis ad radicem canaliculata.

CĂNĀLĬCŬLUS, i, m. σωληνάριον, parvus canalis. *Vitr.* 10, 14. *in f.* Emittere per canaliculum. *Colum.* 8, 15. Perpetuus canaliculus humi depressus construatur, per quem mixti cum aqua cibi decurrant. ℙ Est etiam, quo ossa luxata contineantur, ut in suam sedem redeant. *Cels.* 8, 2. *in f.* Potest conditus articulus canaliculo aliquo contineri. ℙ Item cavitas longa, securiclata, in catapultis, per quam epitoxidis musculus movetur, Graece σύριγξ. *Vitr.* 10, 15. ℙ Est etiam in triglyphis cavitas inter strias, Italice *scanalature*. *Vitr.* 4, 3. Triglyphorum latitudo dividatur in partes sex, ex quibus quinque partes in medio, duae dimidiae dextra ac sinistra designentur: regula una in medio deformetur femur, secundum eam canaliculi ad normae cacumen imprimantur.

CĂNĀLĬENSIS, e, et Cănālĭcĭus, a, um, adj. ad canalem pertinens. *Canaliense*, et *Canalicium aurum* dicitur, quod puteis foditur, quoniam ejus metalli venae, tanquam canales, vagantur per latera puteorum huc illuc. *Plin.* 33, 4, 21.

CĂNĀLIS, is, f. et m. σωλήν, alveus, tubus, fistula, meatus, per quem aqua deducitur. *Virg. G.* 3, 330. Currentem ilignis potare canalibus undam. *Sever. Aetna* 127. Quod si diversas emittat terra canales Hospitium fluviorum. *Varr. R. R.* 3, 5. Aquam per canales angustas serpere. *Vitr.* 8, 7. Ducere aquam per canales structiles. *Caes. B. C.* 2, 10. Aqua canalibus immissa. *Suet. Claud.* 20. Per tria passuum millia, partim effosso monte, partim exciso, canalem absolvit. *Stat. Silv.* 1, 2, 205. *de Acheloo.* Flumina demerso trahit intemerata canali. *Plin.* 6, 22, 24. Mare interest vadosum, sed certis canalibus ita profundum, ut nullae ancorae sidant. *Id.* 33, 4, 21. *de aurifodinis.* Vagantur hi venarum canales per latera puteorum. *Id.* 8, 10, 10. asperam arteriam, per quam spiritus ducitur, *canalem animae* appellat. Et *Celsus* 4, 1. *s. f.* cervicem vulvae. ℙ De canali in Foro Romano, de quo *Pl. Curc.* 4, 1, 14. V. CANALICOLA. ℙ Quem dicit *Liv.* 23, 31. canalem inter aedes Mentis, et Veneris Erycinae in Capitolio, fossam intellige in modum canalis excavatam. ℙ Dicitur etiam *canalis* instrumentum illud concavum, in quo chirurgi ossa fracta reponunt, ut coalescant. *Cels.* 8, 10. Ubi crus deligatum est, in canalem conjiciendum est. Is canalis ab inferiori parte foramina habere debet etc. ℙ In architectura *canalis* dicitur a *Vitr.* 3, 3. cavum illud in voluta Ionica, quod post abacum incipiens usque ad oculum circumagitur. ℙ Translate. *Plin.* 11, 37, 55. Cornea pupilla, cujus angustiae aciem velut canali dirigunt. *Appul. Met.* 6. Canale directo pergere, *h. e.* recta via. (Adde *ib.* 9.) *Gadullius Gallicanus* ap. *Non.* 3, 50. Ego vero confiteor, certo canali cuncta decurrere, *h. e.* certa via ac ratione. ℙ Est etiam instrumentum olearium; quid tamen sit, prorsus ignoramus. *Colum.* 12, 50. Oleo autem conficiendo molae utiliores sunt, quam trapetum; trapetum, quam canalis, et solea. ℙ *Serv. ad cit. G.* 3. docet hanc vocem melius feminino, quam masculino genere proferri. Quod an verum sit valde dubito. Frequentius enim in masculino usurpatam legi.

CĂNALIS, le, adj. canarius, caninus. *Pl. Poen.* 5, 2, 54. Ligulas canales ait se advexisse, et nuces, *h. e. fortasse* ligulas ex corio canis, quibus calceos religabant. Alii alia.

*CANAMA, oppidum Hispaniae Baeticae. *Plin.* 3, 1. *ed. Hard.* *B. A.*

[CANAMENSIS, se, adj. ad Canamam pertinens. *Inscr.* ap. *Mur.* 1096, 2. Lintrarii Canamenses, Oducienses, Naevienses. *F.*]

[CANAPITĀNUS, a, um, adj. ad Canapium pertinens, urbem Africae proconsularis, quae municipium dicitur in Actis Concilii Lateranensis apud *Hard. Conc. T.* 3. p. 750. *Plin.* 5, 4, 4. Oppida libera Canapitanum, Mezitanum. Perperam in editionibus leg. *Canopitanus*. *F.*]

CĂNĀRĬUS, a, um, adj. ad canes pertinens. *Plin.* 18, 3, 3. *ex commentar. Pontif.* Augurio canario agendo dies constituantur, priusquam frumenta vaginis exeant, *h. e.* sacrificio, quod rufa cane fiebat Robigo Deo ipsis Robigalibus diebus, ad placandam Caniculae sideris saevitiem; cujus rei tum *Fest.* in *Catularia*, et in *Rutilae*, tum *Ov. Fast.* 4, 935., tum *Colum.* 10, 342. testes sunt. ℙ *Canaria lappa* genus est *lappae*, cujus vires in medicina *Plin.* 24, 19, 116. recenset. ℙ *Canaria herba* est, qua canes fastidium deducunt, eamque in nostro conspectu mandunt, sed ita ut nunquam intelligatur quae sit: etenim depasta cernitur. Haec *Id.* 25, 8, 51., ubi *Hard.* notat esse gramen ipsum, quod Graece ἄγρωστις dicitur. ℙ *Canaria insula* una ex iis, quae Fortunatae dicuntur, in Atlantico mari, dicta est a canibus ingentis magnitudinis ibi repertis. *Id.* 6, 32, 37. ℙ Ab ea etiam reliquae Fortunatae *Canariae* dictae sunt. *Arnob.* 6, 192. ℙ *Canarii, orum*, populi sunt circa Atlantem in Mauritania, κυνοφάγοι, *h. e.* caninis carnibus victitantes. *Plin.* 5, 1, 1.

*CANAS, Lyciae oppidum. *Plin.* 5, 27. *B. A.*

*CANASTRAEUM, i, n. Καναστραῖον, Macedoniae promontorium, in peninsula Pallene, ad Sinus Toronaei ostium. *Liv.* 31, 45. ubi *Gron. Canastrum*, minus recte. Adde 44, 11. *Mela* 2, 3. *Plin.* 4, 10. *B. A.* [*Hodie quoque *Capo Canistro*, sed *Plaiur* in *Reichardi* tabula Turc. Europ.]

*CANATHA, ae, f. oppidum Palaestinae, idque Coeles Syriae, in reg. Decapolitana. *Plin.* 5, 18. *B. A.*

CĂNĀTIM, adv. κυνηδὸν, more canum. *Nigid.* ap. *Non.* 1, 190. Sunt etiam assimilanter dicta haec, canatim, suatim, bovatim, quae ab animalibus sumuntur.

*CANAUNA REGIO, in Arabia. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

[CĂNAX, acis, m. a *cano*, qui multum canit, ut loquax a loquendo. V. CANACIUS. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *E. Q. Viscont. Mon. Gab.* p. 15. C. Varinius Canax. *F.*]

CANCĂMUM, i, n. κάγκαμον, arboris est Arabicae lacrima, myrrham quandam referens, virosi gustus, ut ex *Dioscor.* 1, 23. colligitur. *Plin.* 12, 20, 44. Ex confinio casiae, cinnamique et cancamum, ac tarum invehitur.

CANCELLĀRĬUS, ii, m. qui ad cancellos januae cubiculi assistit. Olim enim imperatorum ac procerum cubicula, qua patebant, non tantum vela ad fores, sed et cancellos habebant, seu fenestratas januas, ut *Cassiod.* 11. *Variar. ep.* 6. appellat. His igitur qui praefecti erant, non solum *a velis*, et *a cancellis*, sed etiam *velarii*, et *cancellarii* appellabantur; quorum munus erat stare pro foribus, et admissiones curare. Iidem igitur erant ac ostiarii. Quam ob causam *Vopisc. Carin.* 16. eum reprehendit, quod unum ex cancellariis praefectum Urbi fecisset. V. etiam *Sidon. ep.* 1, 2. ℙ Horum tamen aliquos non tantum ostiarios fuisse, colligitur ex *Agathia*, qui *l.* 1. *de gestis Justin.* narrat, cancellarios istos τὰ ἀρχεῖα, archiva scil. Narsetis curasse. ℙ Etiam tribunalia habebant cancellata septa, quibus excludebantur turbae, atque iis praepositi item cancellarii dicti: quorum aliqui judicibus scribendo navabant operam. De his multa *Cassiod. l. c.* Digniores tamen erant quam scribae; eoque munere fungi etiam soliti, quo ii, qui *a secretis* dicuntur apud nos. Qui his omnibus praeerat, hodie κατ' ἐξοχὴν cancellarius, olim quaestor Sacri Palatii dicebatur, et in Constantinopolitana Aula ὁ μέγας λογοθέτης. *Inscr.* ap. *Grut.* 647, 6. Cancellarius et scriba. Vide *Casaub.* et *Salm.* in *Vopisc. Carin. l. c.* et alios. Nos enim rem leviter attigimus, quae ad sequiora tempora nimis prope accedit.

CANCELLĀTIM, adv. διὰ κιγκλίδων, in modum cancellorum. *Plin.* 7, 20, 19. Militem Magni Pompeji et rectos et transversos cancellatim toto corpore habuisse nervos. *Id.* 9, 33, 52. Testae distinctione virgulata, crinita, crispa, cuniculatim, pectinatim divisa, cancellatim reticulata. *Id.* 11, 37, 79. Venter terrestrium aliis denticulatae asperitatis, aliis cancellatim mordacis. V. CANCELLI.

CANCELLĀTĬO, onis, f. limitatio, vel metatio agrorum. *Front. De colon.* p. 109. *Goes.* Ager Buxentinus assignatus in cancellatione limitibus maritimis. Adde *Sicul. Fl.* p. 16. ℙ Fortasse ita dicta est, quia hujusmodi termini in cancellorum morem infixi erant. Alii aliter interpretantur.

CANCELLĀTUS, a, um, part. a *cancello*, in cancellorum morem implexus. *Plin.* 8, 10, 10. *de elephantis.* Setarum nullum tegumentum, ne in cauda quidem praesidium abigendo taedio muscarum, sed cancellata cute. *Id.* 9, 33, 52. eodem sensu *cancellatim reticulatus* dixit. *Id.* 9, 51, 75. Polypus femina modo in ovis sedet, modo cavernam cancellato brachiorum implexu claudit. ℙ Est etiam idem ac deletus, quia decussatis et implexis lineolis scripta delere solemus. *Paul. Dig.* 47, 2, 84. Tabulae, cautionesve cancellatae. *Scaevola ib.* 2, 14, 47. Omnes cautiones vanae et pro cancellatis habentur.

CANCELLI, orum, m. plur. κιγκλίδες, δρύφακτος, septum ex rectis et obliquis lignis, aut ferramentis modicoque intervallo distinctis contextum, quo fenestrae, januae, scenae, tribunalia muniri eorumque aditus praecludi solent. *Cic. Sext.* 58. Tantus est ex fori cancellis plausus excitatus, ut etc. *Varr. R. R.* 3, 5. Perticae inclinatae et in eis transversis gradatim modicis intervallis perticis annexis, ad speciem cancellorum scenicorum ac theatri. *Colum.* 8, 17. Rivis, per quos exundat piscina, praefigantur aenei exiguis foraminibus cancelli, quibus impediatur fuga piscium. ℙ De cancellis aedium privatarum mentio fit ab *Ulp. Dig.* 30, 41. et ab *eod.* 33, 7, 12. 26. Cancellos etiam fenestrarum nominat *August. Trin.* 11, 2. ℙ De iis vero, qui in gradibus ac sedilibus Circi, insignis locus est ap. *Ov. Am.* 3, 2, 64. ℙ In singulari numero *Ulp. Dig.* 43, 23, 9. Si sera vel clavis vel specularium vel cancellus sit ablatus. ℙ In cute elephantorum *cancelli* dicuntur a *Plin.* 8, 10, 10. parvae cavernulae quadratae, instar cancellorum dispositae et limam ferrariam referentes, quibus in rugas repente arctatis muscas deprehensas elidunt. ℙ In agris *cancelli* sunt quoddam limitum genus: unde *cancellatio*. *Gloss. vet.* Χαράδρα, cancellus. *Cass.* ap. *Du Fresne* in *Gloss.* Intra Tusciae cancellos. ℙ Translate. *Cic. Quint.* 10. Me facile revocabitis, si extra hos cancellos egredi conabor, quos mihi ipse circumdedi. *Id. Or.* 1, 12. Esse quasdam oratorum proprias sententias atque causas et certarum rerum forensibus cancellis circumscripta scientia. *Hirt. B. Afr.* 15. Caesaris copiis in orbem compulsis, intra cancellos omnes conjecti pugnare cogebantur.

CANCELLO, as, a. 1. in cancellorum modum struo. *Colum.* 4, 2. Vitis, quae toto prostrata corpore, cum inferius solum quasi cancellavit atque irretivit, cratem facit etc. ℙ Significat etiam delere, quod multis cancellatim ductis lineis fieri solet. *Ulp. Dig.* 28, 4, 2. Cancellare testamentum. *Modest. ib.* 22, 3, 24. Cancellare chirographum.

CANCER, cancri et canceris, m. καρκίνος, piscis crusta munitus, pedibus octonis in obliquum flexis et praeterea binis brachiis in denticulatas forcipes desinentibus: cum incedit, transversim fertur: in pavore autem etiam retrorsum pari velocitate ac prorsum, redit. Cancrorum marinorum varia genera recenset *Plin.* 9, 31, 51. Sunt enim et fluviatiles, quorum meminit *Id.* 19, 10, 58. et alibi et *Pallad.* 1, 35. et alii, qui et *cammari* dicuntur. *Pl. Ps.* 4, 1, 45. Non prorsus, verum ex transverso cedit, quasi cancer solet. *Virg. G.* 4, 48. neve rubentes Ure foco cancros. *Plin.* 32, 10, 46. Carbunculos et carcinomata sanari tradunt cancro femina cum salis flore contuso. ℙ Est etiam unum ex duodecim signis, per quae sol annuo spatio decurrit, de quo narrat *Hygin. Astron.* 2, 23. cum Hercules contra hydram Lernaeam constitisset, cancrum ex palude pedem ejus momordisse, (unde *Lernaeus* cognominatur a *Colum.* 10, 313.) et ab Hercule interfectum fuisse: Junonem autem valde Herculi infensam, in sidera transtulisse. Alii ideo *cancrum* appellari id signum putant, quod sol, eo cum pervenerit, cancri more incipiat retro cedere, ut est ap. *Macr. Sat.* 1, 17. *ad f.* Constat, secundum *Hyg. ib.* 3, 22., stellis septemdecim, quarum duae *Aselli* dicuntur, de quibus suo loco dictum est. Ingreditur sol Cancri signum X. Cal. Jul. et tunc solstitium aestivum dies longissimos facit. *Colum.* 10, 313. Hauserit et flammis Lernaei brachia Cancri. *Lucr.* 5, 616. *de sole.* Canceris ut vertat metas ad solstitiales. *Lucan.* 10, 259. Calidi tetigit cum brachia cancri. ℙ Praeterea *cancer* dicitur ulcus pessimae naturae, lividum, putridum, quod ad cutem erumpit, carnem consumit, serpitque vorando et insanabile aliquando est. *At L. Targa* in *Lex. Cels.* p. 27. affirmat, id, quod ab Italis *canchero*, a Graecis καρκῖνος, a Latinis *carcinoma* appellari. *Cels.* 5, 26. *n.* 31. Omnis autem cancer non solum id corrumpit, quod occupavit, sed etiam serpit. *Id.* 6, 18. n. 3. Exciso cancro vulnus esse adurendum. *Cato R. R.* 157. *de brassica.* Eadem vulnera putida canceresque purgabit sanosque faciet. *Cels.* 4, 15. *ad f.* Valens est etiam adversus cancerem intestinorum. Est qui legit *adversus ulcera*. At *L. Targa* ad *h. l.* haec verba uncis inclusit, quod illi pluribus de causis suspecta sint. *Arnob.* 1. p. 30. Contumacia canceris saevi. ℙ Denique *Fest.* docet, *cancros* dictos esse ab antiquis, quos nunc per deminutionem cancellos dicimus. Quo pertinere putant illud *Appul. Met.* 6. Meas manus incidisti et inter Orci cancros jam ipsos adhaesisti. Sed *Appul.* potuit alludere etiam ad brachia cancrorum, forcipis more, quid-

quid attigerint, constringentia: nam *l.* 7. etiam Orci manus et Orci fauces dixit. ℙ Cancer pro morbo etiam neutro genere usurpatum legitur. *Claud. in hist.* 4. ap. *Prisc.* 6, 697. Quod verminatione ad cancer pervenerit. *Scrib. Compos.* 240. Hoc medicamentum cancer non patitur serpere. Adde *ib.* 206.

CANCĔRĀTĬCUS, a, um, adj. ad cancrum morbum pertinens. *Veg. Veter.* 2, 43. Canceraticus foetor, καρκινώδης.

CANCĔRO, as, n. 1. cancri ulcere putresco. *Appul. Herb.* 36. Ad vulnera etiamsi canceraverint. *Plin. Val.* 1, 10. et *Marc. Empir.* 9. Prodest etiam, si intrinsecus canceraverit auris.

CANCĔRŌMĂ, ătis, n. καρκίνωμα, idem quod cancer, qua ulcus significat. *Appul. Herb.* 19. Ad canceromata, quae in naribus nascuntur. Adde *ib.* 31.

*CANCHLAEI vel Canchlei Arabes, Catabanis vel Scenitis Arabibus ab Oriente juncti, memorantur a *Plin.* 5, 11. *B. A.*

CANCRĒMĂ, atis, n. idem quod canceroma. Habetur ap. *Veg. Veter.* 2, 22. *ad f.*, si modo salva est lectio. Omnes editiones *Vegetii* habent cum aspiratione *canchremata.* Si oculus ictu vulneris insanabilis redditur et, ut mulomedici dicunt, canchremata fecerit. V. v. seq.

[CANCRŌMĂ, atis, n. idem ac canchrema, *Veg. Veter.* 4, 19. Refrigeratoque melle ad cancromata et plagas, vel famices ad cicatricem reducendos uteris. Sic habetur in ed. *Schneideri*, vulgo vero *ad cancromatas plagas;* quin immo etiam superius *canchremata* in *cancromata* mutandum videtur. *Salv. adv. Avar.* 1. p. 232. Si plagas cancroma sequitur, cancrum necesse est consequatur occasus. *F.*]

*CANDACE, es, f. Aethiopum regina, tempore Augusti, maximi animi mulier, tantique in suos meriti, ut omnes deinceps Aethiopum reginae ejus nomine fuerint appellatae. *Plin.* 6, 29. *B. A.*

CANDĂCUS, a, um, adj. *Varr. L. L.* 6, 6. tradit, hanc vocem usurpatam fuisse a *Naevio* et significare suavem, *tametsi* a magistris exponatur *mansuetus.* Sed *Scal.* in *Conject.* docet, manifesto legendum esse *clucidatus* vel *glucidatus*, quod *Festus* interpretatur *dulce* et *suave;* a Graeco γλυκύς. *Auson.* vero *Popma* legit *saudatus* atque idem esse putat, quod *sedatus.* Sed haec omnia solis conjecturis fulciuntur atque adeo incerta admodum sunt.

CANDĀVĬĂ, ae, f. regio est Albaniae, in qua sunt montes eam a Macedonia et Thessalia disterminantes. *Lucan.* 6, 331. qua vastos aperit Candavia saltus. Adde *Cic. Att.* 3, 7. et *Plin.* 3. 23, 26.

CANDĔFĂCĬO, is, eci, actum, a. 3. λευκαίνω, candidum facio. *Una opera ebur atramento candefacere* proverbio dicitur a *Pl. Most.* 1, 3, 102. de eo, qui rem aliquam, dum exornare aut perficere vult, corrumpit. ℙ Significat etiam ignitum facere, πυρακτέω. V. CANDEFIO et v. seq.

CANDĔFACTUS, a, um, part. a *candefacio*, candidus factus. *Gell.* 6, 5. Argentum putum dictum est, quasi exputatum excoctumque omnibusque ex eo vitiis detractis emaculatum et candefactum. ℙ Item ignitus, inflammatus, κατάπυρος. *Plin.* 34, 8, 20. Aes inter lapides candefactos. *Id.* 25, 10, 76. Rubetae patinis candefactae. *Cels.* 6, 8. Atramentum sutorium candefactum.

CANDĔFĬO, is, candens fio. *Plin.* 33, 3, 26. Aurum marmori et iis, quae candefieri non possunt, ovi candido illinitur.

CANDĒLA, ae, f. λύχνος: etymon deducendum ex candore luminis vel a verbo *candeo* (V. CANDEO.); fax ex funiculo vel scirpo, pice aut cera aut sebo vestitis. Ex totidem enim materiis candelas factas legimus. Etiam papyrus in hunc usum adhibita legitur ap. *Serv.* ad *A.* 1, 731., sed hoc non est intelligendum de papyro Aegyptia, ex qua charta fiebat, sed de nostrate, quae eadem planta est ac scirpus, ut *Salmas.* in *Exercitat. Plin.* p. 1003. et *Hard.* ad *Plin.* 16, 37, 70. adnotarunt. Detracto enim cortice e scirpo, interiorem materiem illinebant cera, eaque funalium loco utebantur. *Varr.* ap. *Serv. ib.* Facibus aut candela simplici aut ex funiculo facta, cera vestita, quibus ea figebant, appellarunt funalia. (*Candelam simplicem* appellat virgulam scirpeam. Eodem modo intelligendum est illud *Serv. ib.* Candelabra, quibus affigi solebant vel candela vel funes pice delibuti.) *Juven.* 3, 184. Me, quem luna solet deducere vel breve lumen Candelae, cujus dispenso et tempero filum. *Colum.* 2, 22. Sebare candelas. ℙ *Candelam apponere valvis* ap. *Juven.* 9, 98. est facem subdere incendendi causa. ℙ *Candelae* erant pauperiorum, sicut lucernae divitum. Colligitur hoc ex *Mart.* 14, 40. ubi *candelam* lucernae ancillam appellat: item ex *epigr.* 43. et ex *Juven. l. c.* ℙ Maximus earum usus et in funeribus, prorsus ut hodieque fit. *Plin. l. c.* E scirpis detracto cortice, candelae luminibus et funeribus serviunt. *Pers.* 3, 103. Hinc tuba, candelae; tandemque beatulus alto Compositus lecto etc. ℙ Quod *Cass. Hemina* ap. *Plin.* 13, 13. narrat de *lapide quadrato vincto candelis quoquoversus* et de eadem re *Liv.* 40, 29. verba faciens, duos fasces memorat *candelis involutos*, intelligendi sunt funiculi cera delibuti, quo diutius vetustatem ferrent. Quod vero *Vitr.* 7, 9. et *Plin.* 33, 7, 40. tectorium, in quo miniacea expolitio facienda est, cera Punica induci et ille *candela linteisque puris;* hic *candelis ac deinde linteis puris subigi* jubent vel eosdem funiculos intelligunt vel virgulas cera illitas ad similitudinem virgarum scirpearum, quae cera obductae accendebantur ad lumen faciendum.

CANDELABER et } V. CANDELABRUM.
CANDELABRUS. }

CANDĒLĀBRĀRĬUS, ii, m. candelabrorum artifex. *Inscr.* ap. *Mur.* 945, 8. Ti. Claudius Primigenius candelabr. *Alia* ap. *Don.* 316, 2. Fl. Aquilio Hedoni candelabrario.

CANDĒLĀBRUM, i, n. κηροπήγιον, instrumentum, in quo candelae infiguntur. *Cic. Verr.* 2, 4, 26. Candelabrum aeneum. Et *ib.* 28. e gemmis clarissimis, opere mirabili perfectum. *Petr. Sat.* 95. ligneum. *Quint.* 6, 3. humile. *Vitr.* 7, 5. Candelabra aedicularum sustinentia figuras. ℙ In masculino genere *Caecil.* ap. *Non.* 3, 74. Candelabrum ligneum ardentem. *Petr. fr. Tragur.* 75. *Burm.* Tam magnus ex Asia veni, quam hic candelabrus est. ℙ Etiam *candelaber* olim usurpatum fuit, ut testatur *Arnob.* 1. p. 36., ubi varias Gentilium stribligines enumerat.

CANDĒLĬFER, a, um, adj. candelam ferens. Diana, quae eadem est ac Lucina, parientium praeses, dicta est *candelifera*, quia ad candelae lumina puerperae fiunt. *Tertull.* ad *Nation.* 2, 11.

CANDENS, entis, part. verbi *candeo*, λευκὸς, albus, candidus, sed cum splendore. *Virg. A.* 9, 563. Candenti corpore cycnus. *Id. ib.* 5, 236. Candens taurus. *Id. ib.* 6, 896. elephantus, *h. e.* ebur. *Hor. Sat.* 1, 5, 26. Impositum saxis late candentibus Anxur. *Id.. Ep.* 1, 29. superni villa candens Tusculi, *h. e.* candido marmore exstructa. *Lucr.* 1, 258. candens lacteus humor. *Tibull.* 4, 1, 65. Queis nunquam cadente dies apparuit ortu, *h. e.* aurora, cujus primum lumen multum candoris habet. Sic *Vitr.* 9, 4. Candens luna. ℙ Quia vero ea maxime splendent, quae ignita sunt, hinc saepe *candens* idem est ac ignitus, inflammatus, accensus, πεπυρωμένος, κατάπυρος. Hinc *Gell.* 17, 10. ex Phavorino docet, quam dixit *Virg. A.* 3, 573. *candentem favillam*, proprie significare igneam et relucentem, improprie autem et pervulgate ferventem: *candens* enim a *candore*, non a *calore* dictum est. *Cic. Off.* 2, 7. Candenti carbone capillum adurere. *Auct.* ad *Her.* 4, 46. Taedae candentes. *Hor. Ep.* 1, 15, 36. Lamna candens. *Lucr.* 6, 147. ferrum. *Id. ib.* 1196. lumen solis. *Val. Fl.* 3, 481. Candentior Phoebus. *Solin.* 52. Sidus candentissimum. ℙ Dicitur etiam de iis, quae sine splendore fervent. *Colum.* 7, 5. Candens sevum vulneri per ardentem taedam instillato. Et 12, 53. Glabrare sues aqua candente. *Sil.* 9, 502. Candentes globi arenae.

CANDENTĬĂ, ae, f. λευκότης, splendida albedo. candor. *Vitr.* 9, 4. Candentia lunae. V. CANDENS.

CANDĔO, es, ui, n. 2. λευκαίνομαι, candidus sum: et dicitur saepe de iis, quae candori adjunctum splendorem habent. *Ov. A. Am.* 2, 440. Ut levis absumptis paulatim viribus ignis Ipse latet, summo candet in igne cinis. Al. leg. *canet. Manil.* 1, 753. *de via lactea.* An major densa stellarum turba corona Contexit flammas et crasso lumine candet. *Claud.* 1. *Cons. Stilich.* 2, 448. Hic ferrata rigent, illic argentea candent. [*Derivatum esse dicit *Döderl.* 1. 1. 3, 193. sqq. *candere* a *canere* sicut *ardere* ab arere.] ℙ Item de iis, quae ignescunt et flagrant, αἴθω. *Ov. Met.* 1, 119. Tum primum siccis aer fervoribus ustus Canduit. *Colum.* 1, 4. *ad f.* Sunt loca, quae tepent hieme, sed aestate saevissime candent. ℙ Item de iis, quae igneo colore splendent. *Hor. Sat.* 2, 6, 102. rubro ubi cocco Tincta super lectos canderet vestis eburnos. ℙ Translate *Claud. Cons. Mall. Theod.* 225. cum viscera felle Canduerint, *h. e.* ira inflammata fuerint. ℙ Alia huc pertinentia V. in CANDENS.

CANDESCO, is, n. 3. λευκαίνομαι, candidus fio, albesco. *Ov. Met.* 6, 47. ut solet aer Purpureus fieri, cum primum aurora movetur, Et breve post tempus candescere solis ab ictu. *Tib.* 1, 11, 43. caput candescere canis. ℙ Item accendor, inflammor, ignesco. *Lucr.* 1, 490. Ferrum candescit in igne. *Ov. Met.* 2, 230. *de Phaethonte.* currusque suos candescere sentit. *Vitr.* 7, 9. *ad f.* Ad ignem collocetur, donec lamna candescat.

CANDĔTUM, i, n. genus mensurae agrorum. *Colum.* 5, 1. Galli candetum appellant in areis urbanis spatium centum pedum; in agrestibus autem pedum centum quinquaginta. Ap. *Var. Auct. de limitib.* p. 292. *Goesii*, et *Isid. Orig.* 15, 15. legitur, *candetum* dictum esse quasi *centetum*, quod centum pedes contineat: sed haec notatio inepta est.

CANDĬCANS, antis, part. a *candico*, albidus, albicans. *Plin. prooem.* 3. Frequentes taeniae candicantis vadi carinas territant. *Id.* 11, 16, 16. *de rege apum.* In fronte macula quodam diademate candicans. *Id.* 18, 35, 82. Nube gravida candicante, grando imminebit. *Id.* 12, 13, 29. Cardamomum e rufo candicans. *Id.* 37, 10, 60. Gemma e fulvo candicans.

CANDĬCANTĬĂ, ae, f. candicans color. *Plin.* 37, 13, 76. Gemmae ficticiae scarificationis candicantiam fugiunt. *Hard.* ex MSS. legit *scarificationes candicantium fugiunt.*

CANDĬCO, as, n. 1. λευκόομαι, albesco, candorem habeo. *Scrib. Compos.* 237. Ulcus candicat. *Plin.* 37, 11, 73. Polyzonos nigra multis zonis candicat. Adde 34, 12, 32. *Capell.* 1. p. 19. Ipsius canities pruinosis nivibus candicabat.

CANDĬDĀRĬUS, a, um, adj. *Pistor candidarius* in *Inscr.* A. Chr. 44. ap. *Mur.* 304, 3. est, qui panem candidum facit: de quo *Juven.* 5, 70. Sed tener, et niveus, mollique siligine factus Servatur domino. ℙ *Candidarius* dicitur ea forma, qua *pistor dulciarius.*

CANDĬDĀTŌRĬUS, a, um, adj. ad candidatum pertinens. *Cic. Att.* 1, 1. Nos in omni munere candidatorio fungendo summam adhibebimus diligentiam.

CANDĬDĀTUS, a, um, adj. candidis vestibus indutus, λευκανθεὶς, λευκοφόρος. *Pl. Cas.* 2, 8, 10. At candidatus cedit hic mastigia. *Id. Rud.* 1, 5, 12. Mulieres candidatae. *Suet. Aug.* 98. Vectores nautaeque candidati coronatique. *Appul. Met.* 9, Farinulento cinere sordide candidatus. ℙ *Candidatus, i*, est qui honores petit, quia apud Romanos nemo ad magistratum aspirabat, quin candida toga (hoc est ad nativum lanae colorem addita creta: ex quo *cretata ambitio* ap. *Pers.* 5, 177.) indutus, dum populi suffragia per ambitionem captabat, conspiceretur. Eo itaque vestitu circuibant Tribus, prensabant, se submittebant obvio cuique, osculabantur etc., quasi significantes, se non pecunia, aut aliis illecebris munitos, sed pure ac sincere, solaque fretos virtute ad honores accedere. *Cic. Att.* 1, 1. Nemo est ex iis, qui nunc petunt, qui si in nostrum annum reciderit, firmior candidatus fore videatur. *Id Pis.* 23. Officiosissima natio candidatorum. *Id. Mur.* 27. Candidatus praetorius et consularis, *h. e.* praeturam et consulatum petens. *Id. Q. Fr.* 2, 15. *ad f.* Candidati tribunicii. *Suet. Tib.* 42. quaesturae. *Id. Vesp.* 2. aedilitatis. *Sen. Benef.* 7, 28. sacerdotii. In *Epit. Liv.* 1, 69. consulatus. ℙ *Candidata, ae*, f. *Quint. Declam.* 252. *ad f.* Qui candidatam sacerdotii rapuit. ℙ *Extrahere candidatos* ap. *Sen. Tranquill.* 3. est ad petendum producere, adesse, suffragari, eisque vocem ac manum accommodare, ut *Id. ep.* 8. loquitur. ℙ *Candidati principis*, vel *Caesaris* primo dicti sunt, quos princeps ipse populo commendabat, et pro iis nonnunquam civiliter prensare solebat, ut factum est aliquoties ab Augusto, teste *Suet. Aug.* 56. Hi admodum negligenter petere solebant, utpote qui subnixi favore principis, cujus commendatio maxime valebat ad dignitates obtinendas, praesertim ex quo comitia cum populo C. Jul. Caesar partitus fuerat, ut est ap. eund. *Suet. Caes.* 41 Hinc ambiguum illud festive dictum in quendam, qui plane negligenter petebat, ap. *Quint.* 6, 3. *Sic petis tanquam Caesaris candidatus.* De hujusmodi candidatis exemplum habes apud *Vellej.* 2, 124. ℙ Sublatis postea omnino populi comitiis, totaque eligendorum magistratuum potestate ad principes translata, *candidati principis* dicti sunt quaestores quidam, qui solis libris principalibus, hoc est epistolis, decretis, orationibus in senatu legendis vacabant, ut *Ulp. Dig. tit.* 1, 13. qui est *De offic. Quaest.* docet; exstant etiam hac de re testimonia ap. *Tac. Ann.* 16, 27. et *Suet. Aug.* 65., *Ner.* 15. et *Tit.* 6. ℙ Hi dicebantur etiam *quaestores candidati*, ut legitur ap. *Suet. Claud.* 40. et in *Inscr.* ap. *Grut.* 352, 5. et 421, 3. Ratio autem hujus appellationis videtur esse, quia hujusmodi quaestores ita principi inserviebant, ut ejus commendationem sibi mererentur, et ad praeturam promoverentur; eratque eorum munus non tam quaestura, quam quoddam veluti praetoriae dignitatis petendae tirocinium. Ceterum et in aliis honoribus, candidatos se principis vocabant, qui ab eo vel commendabantur, (ut supra dictum est) vel provehebantur. Hinc honori sibi tribuebat C. ille Popilius C. F. Quir. Carus, quod *D. Hadriani Aug. in omnibus honoribus candidatus* fuisset, ut in *Inscr.* ap. *Grut.* 457, 6. legitur. ℙ *Candidati* fuerunt etiam in militia. Ita enim appellati sunt, qui prae ceteris staturae proceritate et fortitudine commendabantur, pugnabantque circa imperatoris personam, quo ei se commendarent, testem virtutis habentes; ut fidentius altiores militiae gradus petere possent. *Veget. Mil.* 2, 7. *in f.* principales milites fuisse dicit, quique variis privilegiis muniebantur. *Ammian.* 15, 5. Laniogaiso vetante, nunc tribuno, quem dum militaret candidatus, solum adfuisse moriturо Constanti, supra retulimus. *Vales.* ad hunc locum docet, duas fuisse in militia candidatorum scholas: alteram a Gordiano seniore institutam, lectis fortissimis quibusque, et maximae proceritatis; alteram a Gordiano juniore, vel a

Philippo: primam *seniorum candidatorum* fuisse appellatam; secundam *juniorum:* utrosque autem ab iis *candidatis* distinguendos esse, qui a *Vegetio* memorantur. Hi enim etiam ante Gordiani tempora in legionibus fuerunt. ¶ Translate *candidatus* dicitur aliarum quoque rerum petitor et studiosus. *Quint.* 12, 2. *ad f.* Oratori nihil est necesse in cujusquam jurare leges. Majus enim est opus atque praestantius, ad quod ipse tendit, et cujus est velut candidatus. *Id. prooem.* 6. Te omnium spe Atticae eloquentiae candidatum, superstes parens tantum ad poenas, amisi. *Plin. Paneg.* 63. Candidatus non consulatus tantum, sed immortalitatis et gloriae. *Appul. Apolog.* Candidatus socer, *h. e.* qui socer esse cupit. *Id. Met.* 1. Candidatus crucis, *h. e.* quem crucis supplicium mox manet.

CANDĬDĒ, adv. candido colore. *Pl. Cas.* 4, 1, 10. Candide vestitus. ¶ Translate est ἁπλῶς, ἀδόλως, sincere, simpliciter, sine dolo. *Coelius* ad *Cic. Fam.* 8, 6. Cavendum tibi erit, ne parum simpliciter et candide posuisse inimicitias videaris. *Petr. Satyr.* 107. Quod velim tam candide ad aures vestras perveniat, quam simpliciter gestum est.

CANDĬDO, as, avi, atum, a. 1. λευκόω, λευκαίνω, dealbo, candidum facio. *Tertull. adv. Gnost.* 12. *ex Apocalyps.* 7, 14. Laverunt vestimenta sua, et candidaverunt ea in sanguine agni. ¶ Item candidus sum, λευκαίνομαι. *Appul. Flor. n.* 3. Lyra ejus auro fulgurat, ebore candidat. Al. leg. *candicat.* ¶ Part. *Candidans*, ap. *Sol.* 49. Mons nivibus candidans. Al. leg. *candicans.*

CANDĬDŬLĒ, adv. diminutivum. *Arnob.* 2, 50. Sermonem candidule promere.

CANDĬDŬLUS, a, um, adj. diminut. *Cic. Tusc.* 5, 16. Haec quae sunt minima, tamen bona dicantur, necesse est, candiduli dentes, venusti oculi, color suavis.

CANDĬDUS, a, um, adj. qui candorem habet cum nitore conjunctum (*silberweiss*); in quo differt ab *albo*, ut in ALBUS dictum est. *Pl. Rud. prol.* 3. Stella splendens candida. *Id. Amph.* 1, 3, 49. Lux clara et candida. *Mart.* 6, 42. Aqua candida et serena. *Val. Flacc.* 8, 243. Candida flamma. *Id.* 3, 559. rota Phoebi. *Id.* 5, 70. nox. *Ov. Trist.* 2, 142. Nube solet pulsa candidus ire dies. *Virg. A.* 7, 8. Candida luna. ¶ Accipitur etiam generatim pro albo, λευκός. [*Minime! Obtinet in his quoque nitoris significatio, qua omnino caret *albus*.] *Virg. Ecl.* 9, 41. hic candida populus (*Silberpappel*) antro Imminet. *Id. G.* 2, 320. Candida avis, *h. e.* ciconia. *Sev. Aetn.* 88. Candidus ales, *h. e.* cycnus. *Flor.* 1, 11. et *Tac. G.* 10. equus. *Virg. A.* 6, 708. Candida lilia. *Quint.* 6, 3. Candidus panis. *Ov. Her.* 16, 249. Pectora puris nivibus, et lacte candidiora. *Vitr.* 10, 7. Candidissimus color. *Ov. Met.* 8, 373. Nive candidioribus ambo Vectabantur equis. [*Hor. Od.* 1, 9, 1.] ¶ Candidis vestibus indutus. *Ov. Fast.* 4, 906. Candida pompa. *Tib.* 2, 1, 16. turba. *Mart.* 8, 65. cultu Roma, *h. e.* Romani, qui togis albis utebantur. ¶ Canus, *Pl. Most.* 5, 2, 27. Capite candido esse. *Virg. Ecl.* 1, 29. Candidior barba. *Val. Flacc.* 6, 60. Candidus crinis. ¶ *Candida de nigris facere*, proverbio dicitur de simulatoribus, et adulatoribus, quique bonum in malum, vitia in virtutes convertunt, in se per fictos mores, in aliis per invidiam et calumnias. *Ov. Met.* 11, 315. et *Juven.* 3, 30. [*Opponi solet *niger:* ita *Plin.* 12, 19, 42. Cinnami duo genera tradidere, candidius nigriusque. *Virg. Ecl.* 2, 16. Quamvis ille niger, quamvis tu candidus esses. cf. *Döderl. l. l.* 3, 194. sq.] ¶ Candidum ovi. *Plin.* 29, 3, 11. Candidum ex ovo infundere. Et *mox.* Candido ovorum in oculis pili reclinantur. ¶ Quia vero candor in homine magna pulcritudinis pars est, saepe *candidus* sumitur pro formoso, ut *Serv.* docet ad *A.* 8, 138. et ad *Ecl.* 5, 56., atque hac ratione accipiendum esse vult in illo *Virg. A.* 5, 571. quem candida Dido Esse sui dederat monumentum et pignus amoris. Sic *Hor. Epod.* 3, 9. Ut Argonautas praeter omnes candidum Medea mirata est ducem. *Sen. Med.* 110. *de Hymenaeo.* Candida thyrsigeri proles generosa Lyaei. Adde *Tib.* 4, 17., ubi plura in hanc rem *Broukusius* congessit. [*Etiam de corporis formositate cum dicitur, candidus vim suam retinet, ita ut pulchritudinem denotet, non vulgarem illam, sed eximiam, excellentem, quam nos dicimus: *glänzende, blendende Schönheit.* Eodem modo *Gr.* λαμπρὸς, *Thucyd.* 6, 54. γενομένου δὲ Ἁρμοδίου ὥρᾳ ἡλικίας λαμπροῦ.] ¶ Translate varios habet usus. *Candida vox* dicitur a *Quint.* 11, 3. et *Plin.* 28, 6, 16. et a Graecis λευκὰς φωνή, quae pura et clara est (*Silberstimme*): cui opponitur fusca apud *eosd. ib. Cic.* autem *Nat. D.* 2, 58. voci fuscae opponit *canoram*, et videtur idem significare, quod alii, *candidam* appellantes; nisi quod canora puram quidem et claram, sed sonantem quoque, ut ita dicam, significat. ¶ Hinc dicitur candidum orationis genus, quod purum et liquidum est, et cujus aequabilis compositio aures valde delectat. *Cic. Or.* 16. Elaborant alii in lenitate et aequabilitate, et puro quasi quodam et candido genere dicendi. *Quint.* 10, 1. Candidum et lene et speciosum dicendi genus. *Gell.* 16, 19. Celeri admodum et cohibili oratione, vocumque filo tereti et candido fabulam scribere. ¶ Qui hujusmodi orationis genere utitur, *candidus* dici potest. *Quint. l. c.* Densus et brevis, et semper instans sibi Thucydides; dulcis, et candidus, et fusus Herodotus: ille concitatis, hic remissis affectibus melior; ille vi, hic voluptate. ¶ Pro sincero, simplici, aperto, quique fingere, aut mentiri nescit. *Hor. Sat.* 1, 5, 41. animae quales neque candidiores Terra tulit etc. *Id. Ep.* 1, 4, 1. Albi, nostrorum sermonum candide judex. *Petr. Satyr.* 129. Animumque ejus candida humanitate restitue. Et *ib.* 132. Quodque facit populus, candida lingua refert. *Ov. Pont.* 4, 14, 43. Tam felix utinam, quam pectore candidus, essem! ¶ Item pro benigno, benevolo et bono, sicut malum *nigrum* dicimus, inquit *Serv.* ad illud *Virg. Ecl.* 5, 56. Candidus insuetum miratur limen Olympi etc. *Hor. Ep.* 1, 6, 62. si quid novisti rectius istis, Candidus imperti. *Vet. epigr. inter fragm. Petr.* Omnia, quae miseras possunt finire querelas, In promptu voluit candidus esse Deus. [*Non debebant haec discerni a proxime antecedentibus, in quibus sinceri et ab omni malitia remoti animi eandem significationem candidus exhibet.] ¶ Item pro felici, prospero, auspicato. V. dicta in ALBUS et CALCULUS. *Sall. or.* 1. *ad Caes. De rep. ordin.* Qui benignitate imperium temperavere, his laeta et candida omnia visa. *Ov. Trist.* 3, 4, 33. Nam pede inoffenso spatium decurrere vitae Dignus es, et fato candidiore frui. *Prop.* 2, 12, 1. O me felicem, o nox mihi candida! *Tibull.* 3, 6, 30. Candida fata. *Id.* 1, 11, 45. pax. *Prop.* 4, 1, 67. omina. et *ib.* 6, 71. convivia, *h. e.* laeta, et hilaritatibus plena. ¶ [*Candidum promontorium* fuit in Africa propria, in Zeugitana, in confinio Numidiae, inter Tuscam flumen et promontorium Apollinis, exadversum Sardiniam insulam. *Mela* 1, 7. *Plin.* 5, 4. ubi *Hard.* notat, hodie esse *Capo Mablar* et una cum Apollinis promontorio (hod. *Capo Negro*) portum Ripponensem efficere. *B. A.*]

CANDĬFĬCO, as, a. 1. λευκόω, candidum facio. *August. Civ. Dei* 21, 7. Ignis lapides coquendo candificat. ¶ Si fides habenda est *Nicolao Perotto ad Martial.* 13, 13. affert ille ex *Nonio* haec verba: *Poliens se se, et succis herbarum candificans cutem.* Quae multi Lexicographi exscripserunt, et *Naevio* tribuerunt. Fortasse *Perottus* pro *Nonio* posuit *Novium:* sed hoc ego fragmentum apud neminem adhuc inveni.

CANDĬFĬCUS, a, um, adj. qui candidum facit. *Appul. Apol. in carm.* Pulvisculus candificus, *h. e.* candificandis dentibus aptus.

CANDOR, oris, m. λαμπρότης, albedo cum splendore. *Cic. N. D.* 2, 15. Solis candor illustrior, quam ullius ignis, quippe qui immenso mundo tam longe lateque colluceat. *Id. Somn. Scip.* 3. Splendidissimo candore inter flammas circus elucens. *Lucr.* 4, 232. Lux, et clarus candor. In plural. num. *Pl. Men.* 1, 2. *in f.* Solem vides satin' ut occaecatu' st prae hujus corporis candoribus! ¶ Raro ponitur pro calore. *Claudian. Cons. Prob. et Olybr.* 218. Quam neque fas Zephyris frangi, nec sole perustam Aestivo candore mori. ¶ Sumitur saepe generatim pro albedine, λευκότης. *Naevius* ap. *Non.* 4, 275. Jam solis aestu candor cum liquesceret. *Lucr.* 2, 764. Candor marmoreus. *Virg. A.* 3, 538. nivalis. *Quint.* 1, 1. simplex lanae. *Plin.* 9, 17, 28. carnis. *Id.* 22, 25, 65. dentium. *Id.* 34, 18, 54. Cerussae vis est ad candorem feminarum. *Id.* 10, 53, 74. Increscente pullo candor in medium vertitur, luteum circumfunditur. ¶ Ponitur saepe in laude pulcritudinis. *Cic. Coel.* 15. Candor hujus te, et proceritas, vultus oculique perpulerunt. *Prop.* 1, 20, 45. de Hyla. Cujus ut accensae Dryades candore puellae, etc. ¶ Translate. *Cic. Orat.* 23. *ad f.* Fucati vero medicamenta candoris et ruboris omnia repellentur; elegantia modo, et munditia remanebit. ¶ Pro animi sinceritate, simplicitate, benevolentia, cui *livor* opponitur. *Ov. Pont.* 2, 5, 5. Candor, in hoc aevo res intermortua paene. Et *ib* 3, 4, 13. Viribus infirmi vestro candore valemus. *Id. Trist.* 3, 6, 7. Candor animi. (Adde *Trist.* 2, 467.) *Plin. Paneg.* 84. Soror tua ut se sororem esse meminit! ut in illa tua simplicitas, tua veritas, tuus candor agnoscitur! *Phaedr. prol.* 3. sincerum mihi Candore noto reddas judicium, peto. Adde *Vell.* 2, 116. ¶ Item pro integritate, innocentia. *Ov. Her.* 4, 31. Si tamen ille prior, quo me sine crimine gessi, Candor ab insolita labe notandus erat. [*Cf. *Döderl. l. l.* 3, 196. seq. ubi plura de h. v. non male disputata invenies.] ¶ Candor est etiam virtus orationis. *Quint.* 10, 1. Nec indignetur Herodotus sibi aequari Livium, cum in narrando mirae jucunditatis, clarissimique candoris, etc. hoc loco significat pulcritudinem illam, quae ex perspicuitate narrandi oritur, et fidem simul facit historiae.

CANDOSOCCUS, i, m. voce Gallica, palmes prolixus in vitibus, qui summo solo obruitur, deinde iterum in arborem erigitur ad fructum gignendum. *Colum.* 5, 5. ¶ Latini *mergum* vocant.

*CANDYBA, orum, Κάνδυβα, oppidum Lyciae. *Plin.* 5, 27. *B. A.*

CĀNENS, entis, part. a *caneo*, πολιὸς, qui canos habet capillos. *Virg. A.* 10, 191. Canentem molli pluma duxisse senectam. ¶ Item albescens. *Ov. Met.* 6, 81. Prodere cum baccis fetum canentis olivae. *Virg. G.* 2, 13. glauca canentia fronde salicta. *Sil.* 4, 362. Spumat canenti sulcatus gurgite limes. *Ov. Trist.* 5, 2, 66. Canens gelu. *Sil.* 3, 534. Pruina canens.

CĀNENS, entis, part. a *cano.* ᾄδων, qui canit. *Cic. N. D.* 2, 8. Tibiae modulate canentes. *Id. fragm. Oecon.* ap. *Colum.* 12, 2. Chorus canentium. *Ov. Trist.* 4, 2, 53. plausuque simul, fremituque canentum. ¶ Fuit *Canens* filia Jani, et Veniliae, uxor Pici, peritissima in arte canendi. *Ov. Met.* 14, 333. et seqq.

CĀNENTAS, ap. *Festum* legimus, esse capitis ornamenta. *Voss.* in *Etymol.* scribit fortasse derivari a Graeco κανοῦν, quod canistrum significat, et intelligi de iis, quos portabant Canephorae in sacris Palladis.

CANENTĔLUS. V. CARANTONUS.

CĀNĔO, es, ui, n. 2. πολιοῦμαι, (a κάω Attice pro καίω, accendo, inde inusit. κάνω) canus sum, hoc est capillis albeo. *Virg. A.* 5, 416. Temporibus geminis canebat sparsa senectus. *Claudian. B. Get.* 35. Totaque sub galeis Mavortia canuit aetas. Adde *Tac. G.* 31. ¶ Item albere. *Virg. G.* 3, 325. dum mane novum, dum gramina canent. *Juven.* 14, 144. et densa montem qui canet oliva. *Plin.* 18, 7, 12. *n.* 1. vertens e Graeco carmen *Sophocl. in Triptol.* Et fortunatam Italiam frumento canere candido. *Ov. Fast.* 3, 880. Canuerint herbae rore recente quater. *Sil.* 1, 206. Canet barba gelu. Adde *Stat.*, qui *Th.* 5, 337. de spuma maris usurpat. ¶ Reperitur etiam *cano, is,* 3. conjugation. sicut *fervo, is,* pro *ferveo, es,* et *fulgo, is,* pro *fulgeo, es,* et alia non pauca. *Prop.* 2, 14, 7. Quid si jam canis aetas mea caneret annis? *candeat* est qui reponere malit, sed *caneret* a *Scalig.*, *Broukus.* et aliis defenditur.

CĀNĔPHŎRĂ, ae, vel Canephoros, i, f. ἡ κανηφόρος, canistrum ferens: a κάνης, canistrum. *Festus:* Canephora mulier appellatur, quae fert canum, idest qualum, quod est cistae genus. ¶ Speciatim *Canephorae* dictae sunt virgines Athenienses primariae et nobiliores, quae in solemnioribus festis et pompis sacra Palladis in canistris reposita, et sublatis manibus capiti imposita ferebant. *Ov. Met.* 2, 702. Illa forte die castae de more puellae, Vertice supposito, festas in Palladis arces Pura coronatis portabant sacra canistris. *Cic. Verr.* 2, 4, 3. Erant aenea duo signa eximia venustate, virginali habitu atque vestitu, quae manibus sublatis sacra quaedam, more Atheniensium virginum, reposita in capitibus sustinebant. Canephorae ipsae vocabantur. Al. scribunt *Canephoroe*, ad exprimendum Graecum αἱ Κανηφόροι. *Plin.* 36, 5, 4. *n.* 7. Fecit Scopas Vestam sedentem, duasque chametaeras circa eam, quarum pares in Asinii monumentis sunt, ubi et Canephoros ejusdem. Al. leg. *Canephorus*, terminatione Latina. Sed *Hard.* praefert *Canephoros*, quod feminine accipiendum est, ἡ Κανηφόρος. Sic ap. *Cic. l. c.* 8. Habe Canephoros, *h. e.* τὰς Κανηφόρους; de iisdem enim loquitur, de quibus *ib.* 3.

CĀNESCO, is, n. 3. πολιοῦμαι, canus fio. *Ov. Met.* 9, 321. queritur canescere mitis Iasiona Ceres. *Plin.* 7, 2, 2. In quadam gente Indiae genitos confestim canescere. *Id.* 30, 15, 46. Capilli canescunt. ¶ Translate. *Cic. Brut.* 2. *ad f.* Cumque ipsa oratio jam nostra canesceret, haberetque suam quandam maturitatem, et quasi senectutem. *Quint.* 11, 1. *ante med.* Senibus convenit genus eloquentiae pressum et mite et limatum, et quale intelligi vult Cicero, cum dicit, orationem suam coepisse canescere. ¶ Significat etiam albescere, candescere, λευκαίνομαι. *Ov. Her.* 3, 65. canescunt aequora remis. *Id. Met.* 2, 212. Pabula canescunt, *h. e.* prae nimio solis calore arescendo albescunt. Sic *Plin.* 31, 10, 46. Canescentibus nimia siccitate convallibus. *Ov. Am.* 1, 8, 52. Canescunt turpi tecta relicta situ. *Claud. Mamert. in Genethl. ad Max.* 9. Cum ipsi anhelitus hominum, circa sua ora concreti, rigore canescerent.

*CANGI, orum, populi Britanniae. *Tac. A.* 12, 32. *B. A.*

CANIĂ, ae, f. genus urticae silvestris, acrioris, caule quoque mordaci, foliis fimbriatis. *Plin.* 21, 15, 55., ubi alii leg. *canina:* sed *cania* in omnibus suis MSS. vidit *Hard.*

CĂNĪCAE, arum, f. plur. furfures de farre, a cibo canum vocatae, ut *Festus* docet. *Non.* vero 2, 150. furfures generatim exponit. Usurpat *Lucil.* ap. *Non. ib.*

CĂNĪCĀCĔUS, a, um, adj. qui est ex canicis. *Pacuv.:* Qui apud te quasi servos est canicaceum panem. Al. leg. *caniceum* eodem sensu. *Scal.* ad *Fest.* in *Canicae*, et *Voss.* in *Etymol.* hoc fragmentum ad ipso *Festo* citari tradunt: nos neque

ap. *Fest.*, neque apud alium quemquiam veterem grammaticum invenire adhuc potuimus.

CĂNĬCŬLA, ae, f. κυνίδιον, κυνίσκος, parva canis. *Plin.* 32, 7, 26. Dentium dolores sedantur cerebro caniculae. *Pl. Curt.* 5, 1, 7. Ut eum eriperet, manum arripuit mordicus: vix foras me abripui atque effugi: apage istam caniculam, *de muliere loquitur.* ℙ De *canicula*, hoc est homine mordaci. V. CANALICOLA. ℙ Est etiam nomen stellae, κύναστρον. Ea oriente, maximi calores fiunt. Oritur autem post solstitium aestivum, sole primam partem Leonis ingrediente, ut *Plin.* 2, 47, 47. et 18, 28, 68. *n.* 2. docet. Aliter ab aliis *canicula* designatur. Quidam enim intelligunt minorem canem, qui aliquanto ante canem majorem oritur et προκύων ob id atque *antecanis* appellatur. V. ANTECANIS. Alii rectius significari volunt stellam lucidissimam, primae, ut vocant, magnitudinis, in ore ipsius Canis positam (quae et ipsa προκύων appellari potest, ut est ap. *Galen. comment.* 1, *in lib.* 1. *Hippocr. de morb. vulg.*: praecedit enim et ipsa, licet brevi intervallo totius astri, qui *canis* dicitur, exortum) quam et *Sirium* appellant, qui scriptores passim ardentissimos aestus tribuunt. Dicta est autem *canicula* vel quia tunc temporis facile canes in rabiem aguntur vel quia summum efficit calorem, cujus canes intolerantissimi sunt: vel tandem a fabulis hoc nomen sortita est, de quibus V. in CANIS. *Hor. Od.* 3, 13, 9. flagrantis atrox hora Caniculae. *Id. ib.* 1, 17, 17. Caniculae aestus vitare. *Manil.* 5, 207. Exoriturque Canis latratque Canicula flammans Et rabit ore suo. (*Id. ib.* 197. *et seqq.* jam de *Antecane* seu Procyone verba fecerat: ex quo etiam apparet, hunc a Canicula diversum esse.) *Ov. A. Am.* 2, 231. Nec grave te tempus sitiensque Canicula tardet. *Pers.* 3, 5. siccas insana Canicula messes Jamdudum coquit. ℙ Aliquando et ipse *Canis*, in cujus ore Canicula est, *Canicula* appellatur. *Varr. R. R.* 1, 41. Quod inseritur Caniculae signo, commodissime existimatur inseri. *Serv.* ad *A.* 3, 141. Canicula, in cujus ore est Sirius etc. ℙ Est praeterea hoc nomine piscis marinus, καρχαρία, [*l. καρχαρίας.] ita dictus a similitudine formae: de cujus saevitie et capiendi difficultate ac periculo (acri enim morsu ferociter homines petit) multa *Plin.* 9, 46, 70. ℙ Denique *canicula*, qui et *canis* dicitur, est infelix jactus talorum, quem qui jecisset, certo vincebatur. Sic autem appellabatur, cum quis unitatem miserat: cui contrarius erat jactus *Veneris*, omnium felicissimus. *Pers.* 3, 48. quid dexter senio ferret, Scire erat in voto; damnosa canicula quantum Raderet. *Voss.* in *Etymol.* in *Canis* ideo *caniculam* appellari hunc jactum putat, quia, instar canis mordeat eum, qui luserit.

CĂNĬCŬLĀRIS, re, adj. ad Caniculam coeleste sidus pertinens. *Pall.* 8, 7. Inchoantibus canicularibus diebus. *Sidon. ep.* 2, 2. Clementissimo recessu fallere inclementiam canicularum. ℙ Habet etiam *Tert. contr. Marc.* 1, 19. Sed V. ibi interpretes.

CĂNĬCŬLĀTUS, a, um, adj. *Aemil. Macer* 2, 35. Jusquiamum Graeci, quam nostri caniculatam dicunt. *Marc. Empir.* 14. *ad f.* Uvam caniculatam et cochleam germanam combure. ℙ Quod ad priorem *Macri* locum attinet, recte adnotavit *Janus Cornarius* verbum *caniculatam* corruptum esse. Debuit enim dicere *calicularem.* V. CALICULARIS. Quam vero appellat alter ille scriptor *uvam caniculatam*, nihil adhuc comperti habeo. Illud modo admonebo, esse utrumque scriptorem infirmae admodum in lingua Latina auctoritatis.

*CANĬDĬA, ae, unguentaria Neapolitana, in quam tanquam in veneficam, invehitur *Hor. Sat.* 1, 8, 24. 2, 1, 48. *Epod.* 8, 95. et 3, 8. 5, 15 et 48. 17, 6. *B. A.*

*CANĬFĬCO, as, a. 1. canum reddo. *Vet. poeta* ap. *Atilium* p. 2691. Nec mare canificat, nec agit freta caerula. Ita pro *Haec mare* legendum monet *Ruhnkenius. B. A.*

CĀNĬFORMIS, e, adj. qui canis formam habet. *Prudent. Apotheos.* 263. Quaeve superstitio tam sordida, quae caniformem, Latrantemque throno Coeli praeponat Anubim?

CANĬNĔFĀTES, Cannenufates et Cannanefates, um, plur. populi Germaniae inferioris, partem ejus regionis incolentes, quae a majori Batavorum populo *Batavorum insula*, et *Batavia* dicta est. Consule *Cluver. Germ. antiq.* 2, 33., ubi plura de his. *Vellej.* 2, 105. Intrata protinus Germania, subacti Caninefates. *Plin.* 4, 15, 29. Nobilissima Batavorum insula, et Cannenufatum. *Inscr.* ap. *Grut.* 385, 1. Praef. Eq. alae primae Cannanefatum. ℙ In singulari numero *Tac. A.* 11, 18. Dux natione Caninefas. ℙ Adjective. *Id. H.* 4, 16. Caninefatem tumultum comprimere. *Id. A.* 4, 73. Alam Caninefatem circumgredi terga hostium jubet.

CĀNĬNĬĀNUS, a, um, adj. a Caninio deductum, quod est nomen proprium civis R. *Cic. Fam.* 1, 7. Qui mihi semper tuae laudi favere visus est, etiam ipso suspiciosissimo tempore Caniniano, *h. e.* quo Caninius quidam tribunus pleb. rogationem ferebat de Ptolemaeo rege reducendo.

CĀNĪNĬUS, a, um, adj. Caninianus. *Caninia lex* de certo numero servorum, qui manumitti possunt, memoratur a *Vopisc. Tac.* 10. *in f.* V. FURIUS, a, um.

CĀNĪNUS, a, um, adj. ad canem pertinens, κυνικός, κύνεος. *Scrib. Compos.* 161. Canina pellis. *Ov. Ib.* 229. Caninum lac. *Juven.* 10, 171. Caninus rictus. *Ib.* 14, 64. Stercus caninum. ℙ *Canina, ae*, est canina caro. Hinc proverbium ap. *Varr. L. L.* 6, 3. Canis caninam non est. Eod. sensu *Juven.* 15, 160. parcit Cognatis maculis similis fera. Adde *Justin.* 19, 1. ℙ *Far caninum* dicitur a *Juven.* 5, 11. quia pane ex eo confecto canes alere solebant. Hinc *canicae* et *canicaceus.* ℙ *Caninus rubus.* V. CYNOSBATOS. ℙ *Canini* dicuntur non solum in canibus, sed etiam in aliis brutis, et in homine, bini dentes, longissima radice instructi, qui hinc inde inter primores, (quos *Isid. Orig.* 11, 1. praecisores appellat) et maxillares seu molares in utraque maxilla infixi sunt, κυνόδοντες. Dicti sunt *canini* ob acutam duritiem, et quia quando iis utimur, canum more mandere videmur. *Cels.* 8, 1. Quaterni primi quia secant, τομικοὶ a Graecis nominantur. Hi deinde quatuor caninis dentibus ex omni parte cinguntur. *Plin.* 11, 37, 61. ℙ *Caninum prandium* est, in quo nihil vini potatur. Ita exponit *Gell.* 13, 30. verba illa *Varronis:* Novum vinum refrigerare, vetus calefacere, medium esse prandium caninum. Vide integrum loc. Alii intelligunt prandium, in quo vilissima quaeque comeduntur (quod unice probandum). ℙ *Canina verba* sunt dicta asperiora et mordacia, quibus alterius existimatio laeditur. Sic *facundia canina*, cujus omnis vis in criminando et conviciando posita est, et obtrectatoribus, accusatoribus rabulisque forensibus tribuitur. *Quint.* 12, 9. Ea est enim prorsus canina, ut ait Appius, eloquentia, censuram maledicendi subire. *Lactant* 6, 18. *a med.* Cicero caninam facundiam (sicut Sallust. ab Appio dictum refert) exercuit: voluit quoque hominem canino more vivere, ut remordeat lacessitus. *Colum. prooem.* 1. Sed ne caninum quidem, sicut dixere veteres, studium locupletissimum quemque adlatrandi etc. *Ov. Ib.* 232. Latrat et in toto verba canina foro. ℙ Hinc fortasse *Canina* cognominatus est C. Claudius consul, qui anno U. C. 480. de Lucanis, Samnitibus, Bruttiis triumphavit, ut est ap. *Grut.* 296, 2. *ad f.* V. Freinshemii supplem. *Liv.* 14, 38 et 39. ℙ *Caninae nuptiae* vocantur a *Hieron. ep.* 69. *n.* 2. eorum, qui vago ac meretricio concubitu, canum more, delectantur. ℙ In illo *Pers.* 1, 109. *sonat de nare canina littera:* intelligitur littera R, quam exprimere videntur canes, cum latrant; secundum illud *Lucil.* ap. *Charis.* 1, 100. Irritata canes quod, homo quam, planiu' dicit. ℙ In illo *Pl. Cas.* 5, 4, 4. Hac ibo: caninam scaevam spero meliorem fore: *canina scaeva* est augurium, quod ex canis occursu, vel latratu capitur. ℙ *Caninam pellem rodere* proverbii speciem habet ap. *Mart.* 5, 61., et videtur idem esse, ac maledicum maledictis insectari. ℙ *Caninus* refertur etiam ad philosophos Diogenis sectatores, qui Cynici appellati sunt. *Tertull. Patient.* 2. Caninae aequanimitatis stupor, *h. e.* ἀναισθησία, vacuitas omnium affectuum. *August. Civ. Dei* 14, 20. Hoc illi canini philosophi, hoc est Cynici non viderunt. ℙ [**Campi canini* fuere in Rhaetia, vel in Rhaetiae confinio, Liguriam versus. *Ammian.* 15, 6. *B. A.*]

[CĀNĬPĂ, ae, f. idem ac canistrum, a canum, vel a κάνεον Graecorum, quod idem significat. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv. n.* 3. Deinde pueri canipas contigerant, quas per calatores domos suas miserunt. *Marinius ib.* p. 396. probat, per hanc vocem nihil aliud significari posse, quam canistra; his enim veteres in conviviis et sacrificiis utebantur, ut fruges et res ad sacrificium pertinentes ferrent: mos vero tangendi canistra comprobatur etiam ex *Demosth. or. contra Androtion. ad f.*, ubi ille ait, sacerdotem solere ἅπτεσθαι χερνίβων καὶ κάνων, *h. e.* tangere pelves et canistra. *F.*]

CĂNIS, is, m. et f. κύων, κυνός, animal latrans. *Cic. N. D.* 2, 63. Canum vero tam fida custodia, tamque amans dominorum adulatio, tantumque odium in externos, et tam incredibilis ad investigandum sagacitas narium, tanta alacritas in venando etc. *Id. Verr.* 2, 4, 13. Canes venatici. *Ter. Phorm.* 4, 4, 24. Introiit in aedes ater alienus canis. *Senec. Ira* 3, 37. Canis catenarius. *Justin.* 1, 4. Canis femina parvulo ubera praebens. *Senec. Controv.* 5, 30. *sub f.* Alligare canem ad ostium. *Ter. Andr.* 1, 1, 30. Alere canes ad venandum. *Virg. G.* 3, 410. Venari canibus leporem. *Id. Ecl.* 10, 57. Canibus circumdare saltus. *Id. G.* 3, 371. Immissis canibus agitare feras. *Ov. Her.* 5, 20. Agere canes per silvas. *Id. ib.* 4, 42. Hortari canes. ℙ De canibus, eorumque natura, usu, et alendi ratione multa *Varr. R. R.* 1, 21. et 2, 9., *Plin.* 8, 40, 61. et *Colum.* 7, 12 et 13. ℙ Plurima venaticorum et villaticorum nomina Graecis Latinisque usitata, et rem ipsam significantia habes ap. *Hygin. fab.* 181. *Ov. Met.* 3, 206. sqq. et 232. sqq. ubi de Actaeone: et ap. *Colum.* 7, 13. *sub f.* ℙ *Canis triformis* ap. *Senec. Herc. Oet.* 1202. et *Stygius*, 1257. et *Inquietus*, 1526. et *Tergeminus* ap. *Ov. A. Am.* 3, 322. et *Tartareus* ap. *Mart. epigr.* 9, 66., est Cerberus. ℙ Saepe feminino genere effertur, licet non de sexu agatur, sed de eo animali in genere. *Hor. Epod.* 2, 31. Aut trudit acres hinc et hinc multa cane Apros in obstantes plagas. *Virg. G.* 1, 470. Obscenae canes. *Lucret.* 1, 404. montivagae. *Hor. Epod.* 5, 23. Canis jejuna. Et *Ep.* 2, 2, 75. rabiosa. *Ov. Met.* 7, 408. Echidnaea canis, *h. e.* Cerberus. Adde *ib.* 3, 140. et alibi, et *Colum.* 7, 13. idque ad Graecorum exemplum, quibus κύων eodem saepe genere effertur. ℙ Canis femin. genere effertur etiam cum de masculo agitur. *Auct. Priap.* 71. Vicini canis huc subinde venit, Nidorem, puto, prosecuta fumi: quae libamine mentulae comeso, Tota nocte mihi litat rigendo, *h. e.* arrigendo. ℙ Hujus vocis *Canis* usus saepe est in conviciis, cum obtrectatorem, maledicum, impudentem, vel sordidum hominem notamus. *Ter. Eun.* 4, 7, 33. Diminuam ego caput tuum hodie, nisi abis. *Gn.* Ain vero, canis? *Hor. Epod.* 6. Quid immerentes hospites vexas, canis, Ignavus adversus lupos? *Pl. Men.* 5, 1, 17. Hecubam ait ideo *canem* appellatam a Graecis fuisse, quia omnia mala ingerebat, quemquem aspexerat. ℙ *Canes* etiam dici possunt, qui aliquem sequuntur cibi et praedae gratia, quales sunt parasiti et asseclae potentiorum, qui horum patrocinio et clientela protecti alere se posse et ditescere sperant. [*Sunt canes perdidissimi generis homines, qui a potentioribus quibusdam pessimorum consiliorum socii, administratores, tractatores aluntur. *Eines Creaturen.*] *Cic. Verr.* 2, 1, 48. Multa sibi opus esse, multa canibus suis, quos circa se habebat. Et *ib.* 2, 3, 11. Ista cohors quorum hominum est? Volusii haruspicis, et Cornelii medici, et horum canum, quos tribunal meum vides lambere. Adde *Senec. Consol. ad Marc.* 22. ℙ *Cane pejus, et angui vitare aliquid*, proverbium est ap. *Hor.* V. ANGUIS. ℙ *Canis assuetus corio*, aliud proverbium de iis, qui postquam semel aliqua in re peccarunt, abstinere deinceps non possunt. *Hor. Sat.* 2, 5, 81. Quae si semel uno De sene gustarit, tecum partita lucellum, Ut canis, a corio nunquam absterrebitur uncto. ℙ *Canis timidus vehementius latrat, quam mordet*: de homine ignavo et loquaci, qui ad verba promptus, ad rem gerendam segnis est. *Curt.* 7, 4. ℙ *A cane non magno saepe tenetur aper*, ap. *Ov. rem. Am.* 2, 422. Eod. sensu dicunt Itali, *picciola pietra fa versar gran carro.* ℙ *Tam facile, quam canis exta edit*, proverb. apud *Senec. Apoloc.* 10. de re, quae facillime fit. Canes enim extorum voracissimi sunt: quo pertinet Graecum proverbium, κύων παρ' ἐντέροις. Alii tamen rectius legunt, *quam canis excidit*, ut *canis* significet jactum illum infelicem talorum, qui et *canicula* dicitur, de quo *Prop.* 4, 8, 45. Me quoque per talos Venerem quaerente secundos, Semper damnosi subsiluere canes. V. CANICULA. Porro is jactus facillime excidere dicitur, tum quia ea erat talorum positio, ut facilius in canem sederent, quam in aliam faciem, ut pluribus ostendit *Libert. Fromond. in adnot. ad l. c. Senecae;* tum quia fere fit, ut ludo dediti saepius vincantur, quam vincant. ℙ *Venatum ducere invitas canes* est quod Itali dicunt, *far fare ad alcuno qualche cosa per forza:* quod est stulte agere. Nam facere coactus aut nihil aget, aut certe male. Habetur ap. *Pl. Stich.* 1, 2, 82. ℙ Mos fuit, et hodieque est, canem prope aedium fores alligatum tenere, custodiae causa; ad quem ne quis propius accedere auderet, *cave canem* majoribus litteris in pariete inscribebant, ut est ap. *Petr. Sat.* 29. Hinc *Varr.* ap. *Non.* 2, 647. Quod ea die mea erat praebitio, in januam, Cave canem, inscribi jubeo, *h. e.* quod ea die a me coena praebenda erat, jubeo inscribi *cave canem*, ut ignotos, et mihi parum amicos a mea mensa arceam; vel ne tam frequentes adsint convivae, et sumptus levior sit. Potest etiam illud *cave canem* proverbii speciem habere, quod admoneamur, cavendos esse maledicos et obtrectatores. Fortasse hoc sensu accipitur ab eodem *Varron.* qui unam ex Satyris suis *Cave canem* inscripsit, teste *Non.* 2, 58. ℙ Est etiam *canis* sidus coeleste, et quidem duplex, major, et minor. De minore V. ANTECANIS. Major autem in fabulis dicitur fuisse ab Jove appositus custos Europae, et ea praeditus facultate, ut nulla eum fera praeterire posset. Hic postea Minois regis fuit, a quo Procri Cephali uxori, quae venandi studiosissima erat, donatus est. Ea defuncta, Cephalus secum Thebas duxit, ubi erat vulpes, cui datum fuerat, ut omnes canes fugere posset. Quare Juppiter, ne sua in alterutro dona corrumperet, utrumque in lapidem vertit: vel, ut alii volunt, cum Thebas venisset, omnem circa regionem, quae a vulpibus infestabatur, iis occisis, liberavit: quam ob rem in coelum translatus est. Alii fabulantur fuisse canem Orionis, qui quod studiosus esset venationis, cum eo canem quoque inter astra fuisse collocatum. Alii Icarii canem fuisse dicunt, et cum cane mi-

nore confundunt. Haec *Hygin. Astron.* 2, 35. et *Serv.* ad G. 1, 218. Situs est autem in coelo in ipso Tropico Cancri, habetque ante se leporem, quem insequi videtur, post se proram navis Argo, ut et *Vitruv.* 9, 7. docet. Constat stellis secundum *Hygin. Astron.* 3, 34. viginti, secundum alios decem et octo, quarum praecipua in ejus ore, quae et ipsa *canis* dicitur, et *Canicula*, et *Sirius*: quamquam *Hygin. ll. cc. Sirium* distinguit a *Canicula*, et illum in capite, hanc in ore Canis collocat. Poetae passim pro una eademque accipiunt. *Virg. G.* 1, 218. et averso cedens Canis occidit astro. *Ov. Fast.* 4, 939. Et Canis (Icarium dicunt) quo sidere moto, Tosta sitit tellus etc. *Id. ib.* 5, 723. Canis Erigoneius. Utroque loco *Ov.* tribuit Cani majori fabulam, quam alii de minore narrant. V. ANTECANIS. ¶ Praeterea *canis* significat genus quoddam vinculi, quo nocentes servi nectebantur, qui *catellus* appellatur. *Pl. Cas.* 2, 6, 37. Tu ut quidem hodie canem, et furcam feras. Al. leg. *camum*. ¶ Est etiam hoc nomine piscis marinus, canis figura. *Plin.* 9, 35, 55. et *Virg. A.* 3, 432. V. CANICULA. ¶ *Canes* in recto casu singulari in feminino gen. *Enn.* ap. *Varr. L. L.* 6, 3. Tantidem quasi feta canes sit, dentibu' latrat. *Lucil. ib.* Nequam et magnus homo, laniorum immani' canes ut. Adde *eund.* ap. *Charis.* 1. p. 100. et *Pl. Trin.* 1, 2, 133. et 135. ¶ In ablativo habet *cane*: sed et *cani* dici posse, docent quidam grammatici. Exempla nondum vidimus.

CĂNISTELLUM, i, n. parvum canistrum *Paul.* ex *Festo*: Cana dicunt Graeci, nos canistra, et per deminutionem canistella. *Symmach. ep.* 2, 81. Ceteros quoque amicos eburneis pugillaribus, et canistellis argenteis honoravi. ¶ In *Not. Tir.* p. 176. est mascul. gen. Canistellus.

CĂNISTRUM, i, n. et Canister, tri, m. κάνης, κανιστρον, vas vimineum ad panem et alia mensae inferenda; item ed alios usus. *Cic. Att.* 6, 1. In lancibus, et splendidissimis canistris, olusculis nos soles pascere; quid te in vasis fictilibus appositurum putem? *Juven.* 5, 74. Vin' tu consuetis, audax conviva, canistris Impleri, panisque tui novisse colorem? *Virg. A.* 8, 180. Viscera tosta ferunt taurorum, onerantque canistris Dona laboratae Cereris. *Ov. Met.* 8, 675. et in patulis redolentia mala canistris. *Id. ib.* 2, 704. Pura coronatis portabant sacra canistris. *Id. Fast.* 2, 650. Lata canistra. *Pall.* 12, 17. Salignis canistros fieri debere virgultis, quia genus hoc oleum dicitur adjuvare. ¶ Sunt etiam canistra argentea, qualia adhiberi solent apponendis in mensa poculis: quae *canistra siccaria* dicuntur. Haec *Serv.* ad illud *A.* 1, 710. Qui dapibus mensas onerent, et pocula ponant. ¶ Exempla in singulari numero nondum vidimus.

CĀNĬTĬĀ. V. CANITIES.

CĀNĬTĬES, ei, f. πολιότης, albedo capillorum, quae homini seni advenit: item ipsi capilli cani. Etymon vocis V. in CANEO. *Ov. A. Am.* 3, 163. Femina canitiem Germanis inficit herbis. *Virg. A.* 10, 549. Canitiemque sibi, et longos promiserat annos. *Id. ib.* 6, 300. Charon, cui plurima mento Canities inculta jacet. *Plin.* 11, 37, 47. Canities homini tantum, et equis: sed homini semper a priori parte capitis, tum deinde ab aversa. *Id. ib.* 64. Canities superciliorum. ¶ Metonymice est ipsa senectus. *Hor. Od.* 2, 11, 7. Arida canities pellens lascivos amores. *Id. ib.* 1, 9, 17. Canities morosa. ¶ Tribuitur etiam animalibus. *Ov. Met.* 1, 237. *de Lycaone in lupum converso.* Fit lupus, et veteris servat vestigia formae: Canities eadem est. Canities *h. l.* est color cinereus, quem referunt villi lupini. Hinc πολιοὶ λύκοι ap. *Homer. Iliad.* 20, 334., ubi *Schol.* πολιὸς interpretatur τεφρώδης, *h. e.* cinereus. ¶ De aliis rebus albescentibus. *Plin.* 21, 20, 84. Folia thymo similia, nisi quod molliora sunt, et lanatiore canitie. *Id.* 36, 7, 11. Tiberium marmor sparsa, non convoluta caniete. *Id.* 37. 11, 72. Canities sparti. ¶ Dicitur etiam *canitia, ae*. *Plin.* 31, 7, 42. Canitia in vasis summa est. Adde *Luc.* 8, 57., ut est in veterib. codicib. teste *Voss. de Gramm.* 3, 35., nam alii habent *canities*. *Charisius* quoque 1, 41. hanc positionem probat.

CĀNĬTŪDO, inis, f. canities. *Varr.* ap. *Non.* 2, 106. Neque vetulus cantherius, quam novellus, melior, nec canitudini comes virtus. *Pl.* ap. *Fest.* Stultus est adversus aetatem, et capitis canitudinem.

*CANIUS, i, nomen propr. Romanum, ut C. Canius, eques Romanus facetus et literatus, de quo *Cic. Off.* 3, 14. *Or.* 2, 69. Fuit et Canius Rufus poeta, Martiali familiaris, natura ita hilaris, ut semper rideret. *Mart.* 1, 62, 9. 70, 2. 3, 20, 1 et 21. 7, 68, 1. *B. A.*

CANNĂ, ae, f. φιλὶς, frutex palustris ex genere arundinum, de quo V. in ARUNDO. *Ov. Met.* 4, 298. Canna palustris. *Id. ib.* 6, 326. Cannae tremulae. *Id. Fast.* 6, 406. Cassa canna. ¶ In illo *Juven.* 5, 89. Canna Micipsarum prora subvexit acuta; *canna* videtur accipi pro majori arundine, ex qua olim a quibusdam populis Indiae et Aegypti parva navigia factitari solita, *Plin.* 2, 7, 2. et *ib.* 56, 57. tradit. Illud enim discrimen inter cannam, et arundinem, quod in ARUNDO posuimus, saepe negligunt scriptores. Alii tamen interpretantur vasculum e canna, quo oleum ex Africa Romam comportari solebat. ¶ Ap. *Stat. Silv.* 1, 6, 15. *canna* est species arundinis aromaticae. At V. CAUNEUS. ¶ Canna gutturis, aspera arteria, per quam respiramus. *Coel. Aurel. Acut.* 2, 16. et *Tard.* 2, 12. ¶ Accipitur etiam (sicut *arundo*, et *calamus*) pro fistula, qua canitur. *Ov. Met.* 2, 682. dispar septenis fistula cannis. *Id. ib.* 11, 171. Pana jubet Tmolus citharae submittere cannas. *Sil.* 7, 439. errantes dumosa per avia tauros Arguta revocans canna. ¶ *Appul. Met.* 5. appellat *Cannam Deam* Syringam nympham, quae Pana fugiens, in palustres calamos versa fuit, ex quibus ipse Pan fistulam fecit, ut est ap. *Ov. Met.* 1, 690. ¶ *Canna*, fluvius. V. CANNAE. ¶ [*Fuit et *Canna, ae*, Aeolidis oppidum, idem, ut videtur, quod *Cana*. *Mela* 1, 18. *B. A.*]

CANNĂBĂ. V. CANABA.

[CANNĂBĀRĬĂ, et Canabaria, ae, f. idem ac cannabetum, ut *cannicia* idem est ac *cannetum*. *Not. Tir.* p. 178. Canabus, canabaria, canabinum. ¶ Unico *n* scribuntur haec tria vocabula, ut etiam aliquando *canabis* et *canabetum*. V. CANNABIS. et v. sq. *F.*]

CANNĂBĒTUM, i, n. locus cannabe consitus. *Inscr.* ap. *Grut.* 896, 14. (quae etiamnum Ateste exstat, ibique unico *n* scribitur) Retro usque ad canabetum huic areae cedet. [Ita et alia ap. *Fabrett.* p. 223. *n.* 594. Area cum aedificiis et horreo usque ad arundinetum. *F.*] V. CANNABIS.

CANNĂBĪFER, a, um, adj. *Inscr.* ap. *Mur.* 70, 6. Silvano sancto, patri, et custodi, pecudifero, lactifero, glandifero, pomifero, cannabifero, linifero Q. Zosimus Q. L. Tertull. grammaticus etc.

CANNĂBĪNUS, a, um, adj. καννάβινος, qui est ex cannabe. *Varr. R. R.* 3, 8. Mutuli, aut pali, supra quos tegeticulae cannabinae sint impositae. *Id. ib.* 5. Tecta porticus sit rete cannabina. *Colum.* 12, 50. Funes cannabini.

CANNĂBIS, is, f. κάνναβις, frutex ferulaceus, cujus siccato cortice, uti lini, utimur ad crassiores telas, et praesertim ad funes contexendas. *Plin.* 19, 9, 56. Utilissima funibus cannabis seritur a Favonio. *Varr. R. R.* 1, 23. Ubi seras cannabim, linum, juncum, spartum. *Plin.* 19, 2, 8. In sicco praeferunt e cannabi funes. *Pers.* 5, 146. Ten' mare transilias? tibi torta cannabe fulto Coena sit in transtro? ¶ Quidam scribunt *canabis* unico *n*, pro quibus est *Inscr.* quam in CANNABETUM retulimus. [Nam videtur olim vox haec simplici *n* scribi solita, a κάναβος nempe, lignum tenue, cui ceram, gypsum, aliaque circumligant fictores. Hoc autem repetendum a κανὸς pro κενὸς, vacuus, quod a κάω, vel κέω, cavo: etenim cavum habet culmum. V. CANNABARIA. *F.*] ¶ Reperitur etiam *cannabus, i*, m. *Varr.* ap. *Gell.* 17, 3. Cannabo, et stuppa, ceterisque sativis rebus naves fuere. *Pall.* 3, 5. Hoc mense cannabum seres terra pingui. Adde 4, 5. et *Marc. Empir.* 9, et *Fest.* in *Thomices*.

CANNĂBĬUS, a, um, adj. idem quod cannabinus. *Grat. Cyneg.* 46. At pauper rigui custos Alabandicus horti Cannabias nutrit silvas.

CANNĂBUS. V. in CANNABIS.

CANNAE, arum, f. plur. vicus Apuliae prope Aufidum fluvium, ubi Annibal ingenti caede Romanos fudit. V. *Liv.* 22, 44. et seqq. et *Sil.* 9 et 10. ¶ Marcius quidam vates ap. *Liv.* 25, 12. *Cannam amnem* vocat ipsum Aufidum, qui prope Cannas fluebat, vel parvum aliquem fluvium nobis ignotum.

CANNANEFĀTES. V. CANINEFATES.

CANNENSIS, se, adj. ad Cannas pertinens. *Cic. Rosc. Am.* 32. Cannensis pugna. *Id. Brut.* 3. calamitas. *Liv.* 22, 50. clades. *Id.* 29, 24. exercitus, *h. e.* qui ad Cannas pugnavit. *Stat. Silv.* 1, 4, 87. Cannenses animae, *h. e.* in ea pugna caesorum. ¶ *Tit.* ap. *Fest.* (ut quidem emendat *Scalig.*) *Cannensem* pro cursore posuit, ducta appellatione a fuga, et consternatione militum, qui e Cannensi clade evaserant.

CANNENUFĀTES. V. CANINEFATES.

CANNĒTUM, i, n. καλαμὼν, locus ubi cannarum copia est. *Pall.* 3, 23. et 54. *sub f.* Canneta ponenda sunt.

CANNĔUS, a, um, adj. qui ex canna est. *Colum.* 12, 50. Canneae tegetes.

CANNĪCĬUS, a, um, adj. canneus. Legitur ap. *Pall. in lemmate tit.* 13. *l.* 1. De cameris canniciis. Eo autem titulo docet *Pall.* rationem conficiendarum camerarum in aedificiis agrestibus, ex tabulis, aut cannis. ¶ *Cannicia, ae*, idem est quod cannetum. *Innoc. De casis litt.* p. 225. *Goes.* Sub se cannicias, et res palustres habet.

CANNŬLĂ, ae, f. φιλὶς, parva canna. *Appul. Met.* 4. Parva casula cannulis temere contecta. *Coel. Aurel. Tard.* 2, 13. Pulmonis cannula, quam Graeci arteriam vocant.

CĂNO, is, cecini, cantum, a. 3. ᾄδω, μέλπω, vocem variando et modulando cantum edo. Etymon ab inusit. χάνω pro χαίνω, hiante ore vocem edo, hisco. *Cic. Tusc.* 2, 4. *ad f.* Si absurde canat is, qui se haberi velit musicum. *Id. Or.* 8. *in f.* Inclinata, ululantique voce canere. *Id. Nat. D.* 3, 11. Canere ad harmoniam. *Id. Tusc.* 1, 2. ad tibicinem. Sic *Id. Tusc.* 4, 2. ad tibiam. Et *Quint.* 1, 10. ad citharam. *Cic. Or.* 2, 86. carmen aliquod. *Gell.* 19, 9. versus voce admodum quam suavi. *Hor. Ep.* 2, 2, 9. indoctum, sed dulce. *Cic. Div.* 1, 7. Corvus canit. *Id. ib.* 2, 26. Victores galli canere solent. *Virg. G.* 1, 378. (et *Plin.* 8, 58, 83.) Et veterem in limo ranae cecinere querelam. *Ter. Phorm.* 4, 4, 27. Gallina cecinit. ¶ Saepe ponitur pro narrare aliquid versibus; item pro laudare, praedicare, celebrare. [*Genus dicendi oriundum ex antiquissimorum poetarum more, carmina sua decantantium.] *Hor. Sat.* 1, 10, 42. Pollio regum facta canit. *Id. ib.* 2, 4, 11. Ipsa memor praecepta canam. *Id. ib.* 3, 4. Nil dignum sermone canis. *Virg. Ecl.* 6, 3. Cum canerem reges, et proelia. *Petr. Satyr.* 2. Lyrici Homericis versibus canere timuerunt. *Virg. G.* 4, 559. Haec super arvorum cultu, pecorumque canebam, Et super arboribus. *Hor. Od.* 4, 15, 29. Virtute functos, more patrum, duces, Lydis remixto carmine tibiis, Trojamque, et Anchisen, et almae Progeniem Veneris canemus. *Cic. Tusc.* 1, 2. Canere de clarorum hominum virtutibus. *Quint.* 1, 10. laudes heroum, ac Deorum. *Ov. Her.* 15, 28. Jam canitur toto nomen in orbe meum. *Stat. Theb.* 8, 553. longa laude canendus. *Mart. Spect.* 5. Quidquid fama canit, donat arena tibi. ¶ Item pro vaticinari, praedicere, tum quia vates divinandi oestrum habere dicuntur, tum quia omnia fere oracula futurorum carmine vulgari consueverunt. *Cic. Cat.* 3, 8. Ut haec, quae nunc fiunt, canere Dii immortales viderentur. *Nep. Att.* 16. Non solum ea, quae se vivo acciderunt, futura praedixit, sed etiam quae nunc usuveniunt, cecinit, ut vates. *Tibull.* 1, 7, 56. Canere eventus. *Sil.* 3, 687. responsa, Et 4, 131. omnia alicui. *Tac. Ann.* 14, 32. Et feminae in furorem actae, adesse exitium, canebant. Adde *Hist.* 4, 54. et *Liv.* 1, 7. et 5, 15. et 30, 28., *Virg. A.* 8, 534. et *Hor. Od.* 1, 15. 4. ¶ Significat etiam musicum sonum organo aliquo edere. *Cic. Div.* 2, 59. Canere voce vel fidibus. *Id. ib.* 1, 17. Lituus, quo canitur. *Varr. L. L.* 4, 23. Canere cornu. *Quint.* 1, 10. tibiis. *Tac. Ann.* 14, 14. cithara. *Cic. Verr.* 2, 3, 44. Cum in eis conviviis symphonia caneret. *Id. Or.* 12. Canere bellicum. *Sall. Cat.* 62. Catilina signa canere jubet. *Caes. B. C.* 3, 82. Classicum apud eum cani, et alterum illi jubet praetorium tendi. *Liv.* 24, 46. Ubi quartae vigiliae signum cecinisset. *Cic. Phil.* 12, 3. *extr.* Canere receptui. ¶ In illo *Sev. A.* 295. Carmineque irriguo magni cortina theatri Imparibus numerosa modis canit arte regentis; *canit* idem est ac resonat. Simile est illud *Lucr.* 1, 256. Frondiferasque novis avibus canere undique silvas. ¶ *Canere surdis auribus* proverbio dicitur pro monere, vel hortari nolentem audire (*tauben Ohren predigen*). Habet *Liv.* 40, 8. ¶ Illud etiam in proverbium abiit, quod Antigenidam tibicinem discipulo sane frigenti ad populum dixisse, narrat *Cic. Brut.* 50. *Mihi cane, et Musis*: quo monemur, pluris faciendum esse unius sapientis viri judicium, quam imperitae multitudinis: vel, ut est ap. *Val. Max.* 3, 7. *ext. n.* 2., perfectam artem, fortunae lenocinio defectam, fiducia tamen justa non exui; quamque scit se laudem mereri, eam etsi ab aliis non impetret, domestico tamen acceptam judicio referre. ¶ *Intus canere*, et *sibi canere* quid sit, V. in ASPENDIUS. ¶ *Canerit* pro *cecinerit* ex Auguralibus libris affert *Fest.* in *Rumentum*: et *canui* pro *cecini* olim dictum fuisse, ait *Serv.* ad *G.* 2, 384. V. OCCANO, et OCCINO. A *canui* est *caniturus*, ut a *nocui nociturus*, a *monui moniturus*. Habetur autem *in f. cap.* 8. *Apocalyps.* Angelorum, qui erant tuba canituri. ¶ *Cante* per syncopen pro *canite* legitur in quodam Saliari carmine ap. *Varr. L. L.* 6, 3. Divum exta cante, divum Deo supplice cante. ¶ Cano, is, i. q. *caneo*. V. Caneo.

CANOBUS. V. CANOPUS.

CĂNON, ŏnis, m. regula, norma, lex. Graeca vox, et Graece usurpata a *Cic. Fam.* 16, 17. Sed heus te, qui κανὼν esse meorum scriptorum soles. ¶ *Canones grammatici* sunt praecepta artis grammaticae. *Auson. ep.* 136. Is demum excessit grammaticos canonas. ¶ *Plin.* 34, 8, 19. *n.* 2. narrat, Polycletum inter alia opera fecisse simulacrum adeo exacte ad artis leges omnes elaboratum, ut ceteri postea artifices lineamenta artis ab eo peterent, velut a lege quadam; et ob id *canona* ab iisdem fuisse appellatum. ¶ Est etiam certa, et annua pensitatio alicui persolvenda, qualis erat is, quo sub imperatoribus conferebatur quotannis certa frumenti mensura ad annonam urbis Romae: item generatim quaecumque annua praestatio. *Ascon.* ad illa verba *Cic. Verr.* 2, 2, 2. Quando illa frumentum, quod deberet, non ad diem dedit? quando id, quod opus esse putaret, non ultro pollicita est? quando id, quod imperaretur, recusavit?

mne, *inquit*, genus pensitationis in hoc capite positum est, canonis, oblationis, indictionis. *Spart. Sev.* 8. Rei frumentariae ita consuluit, ut excedens ita septem annorum canonem P. R. relinqueret. *Lamprid. Elagab.* 27. *in f.* Canon frumentarius. *Imp. Justin. Cod.* 4, 66, 3. *a med.* Solvere emphyteuticum canonem. *Imppp. Grat., Val.* et *Theod. ib.* 10, 10, 10. Canon aurarius. *Iidem ib.* 11, 6, metallicus. *Imppp. Val., Theod. et Arc. ib.* 12, 0, 1. vestium. ¶ Ap. *Vitr.* 10, 13. est *canon* arca in machina hydraulica, in qua servatur aer, et per canales distribuitur. *Vitr.* ibi modo Latine appellat, modo Graece κανόνα μουσικόν. *Id. ib.* inter tabulam et canona regulae sunt interpositae.

CĂNŎNĬCĀRII, orum, m. plur. dicuntur a *Justiniano in novell. Constit.* 30. et a *Cassiod. Var. Form.* 6, 8. et *ep.* 12, 13. qui publicum canonem a privatis exigunt.

CĂNŎNĬCŬS, a, um, adj. κανονικὸς, ad canonem spectans, regularis. *Canonica ratio* in musica dicitur, quae longitudines et altitudines vocis emetitur, ut *Gell.* 16, 18. *Vitr.* 1, 1. Architectus musicen sciat oportet, uti canonicam rationem, et mathematicam notam habeat. Adde 5, 3. *ad f.* ¶ Apud astronomos est qua siderum motus, situm et aspectum dimetiuntur. *Plin.* 1. *Hist. nat. in elencho l.* 2. *n.* 12. Errantium motus, et luminum canonica, *h. e.* rationes et regulae, τὰ κανονικά. *Id.* 2, 17, 14. Sed ratio quoque canonica fallit. Namque apparet, absidas quoque earum etc. *Hard.* hic monet, in MSS. quibusd. legi *canonicos*, hoc est hujusmodi canonicae rationis in astronomia peritos. *August. Civ. Dei* 3, 15. Canonicae defectiones solis, *h. e.* quae statis temporibus, et certo siderum cursu fiunt. ¶ Refertur etiam ad annuam pensionem, quae *canon* dicitur. *Imp. Constant. Cod.* 12, 62, 2. Canonicae pensitationes. *Imppp. Arc. et Honor. Cod. Theod.* 11, 17, 3. Canonici equi, *h. e.* qui pro canone solvuntur. *Imp. Constant. ib.* 9, 1. Vestes canonicae.

CĂNŌPAEUS vel Canopīus, a, um, adj. ad Canopum pertinens, Κανώπειος. *Catull.* 66, 58. Grata Canopaeis incola litoribus. Al. leg. *Canopiis.*

CĂNŌPĪCUS, a, um, adj. Κανωπικὸς, id. q. Canopaeus. *Plin.* 5, 10, 11. et *ib.* 31, 34. Canopicum Nili ostium. *Id.* 12, 24, 51. Canopica arbor. ¶ [*Canopica* absolute sunt genus quoddam crustulorum, quod ab urbe Canopo, boni tritici feracissima, nomen accepisse credibile est, ut alia itidem edulia Alexandrina ab *Apicio* 4, 1. memorata. *Vespae judic.* 47. ap. *Wernsdorf. Poet. Lat. min. T.* 2. p. 229. Nos adipata damus, nos grata Canopica vobis. *F.*]

CĂNŌPĪTAE, arum, m. plur. Canopi incolae. *Cic.* ap. *Quint.* 1, 5. Canopitarum exercitus. A *Celso* 6, 6. *n.* 25. et 28. memoratur collyrium Canopite.

CĂNŌPĪTĀNUS, a, um, adj. id. q. Canopicus. *Solin.* 31. Quod ab Atlante adusque Canopitanum ostium panditur.

*CANŌPĪTIS, e, i. q. Canopicus. *Cels.* 6, 6. Canopite collyrium. *Id. ib.* Canopite. *subint.* collyrium. *B. A.*

CANOPĪUS. V. CANOPAEUS.

CĂNŌPUS, i, m. nunc *Abukir*, Κάνωπος et Κάνωβος: est vocabulum ex duabus vocibus Egyptiis compositum, et significat *auream terram*: urbs cum insula Aegypti apud ostium Nili occidentale, quod inde *Canopicum* dictum est, aliis Heracleoticum, vel Naucraticum: condita a Menelao, qui, devicta Troja, eo vi ventorum cum Helena delatus est, et nominata a Canopo Amyclaeo ejus gubernatore, qui ictu serpentis, quem haemorrhoida vocant, ibi interiit, et sepultus est, ut *Plin.* 5, 31, 34., *Tac. A.* 2, 60. et *Solin.* 31. narrant. *Juven.* 15, 46. famosum Canopum vocat: ob profligatam luxuriam, qua populus ille male audiebat. Est enim ea regio fertilissima: ex abundantia autem rerum omnium luxuria viget. Hinc *Lucan.* 8, 543. Et Pelusiaci tam mollis turba Canopi. Et *Stat. Silv.* 3, 2, 111. Curve Therapnaei lasciviat ora Canopi. ¶ Pro ipsis Aegyptiis accipitur in illo *Lucan.* 10, 64. *de Cleopatra.* Et Romana petit imbelli signa Canopo. ¶ *Serv.* ad *G.* 4, 287. appellat *Canobum*, non *Canopum*, eum, qui huic urbi nomen dedit. Quin et ipsam urbem alii *Canobum* dicunt. ¶ *Inscr.* in *Antiquit. Benevent. cl.* 6. *n.* 3. C. Umbrio Eudrasto C. F. Stel. patrono coloniae Beneventanorum ...... quod is a solo Canopum propriis sumptibus perfecerit etc. *Canopus* videtur *Joanni De Vita*, esse aedificium amoenum, in quo collegium Martensium sacrorum, ludorum, coenarum causa convenirent. Simile quiddam habes apud *Spartian. Hadrian.* 26. [*Ant. Nibbyus, Viagg. Antiquar. T.* 2. p. 132., ubi Hadriani villam Tiburtinam describit, ex *Spartiani l. c.*, et ex reliquiis aedificiorum, quae ibidem adhuc exstant, ostendit, Canopum fuisse templum ad similitudinem illius, quod Canopi erat, ab Hadriano imperatore Tibure exstructum. Hinc verisimile videtur, idem omnino fuisse Canopum illud in Beneventana inscriptione memoratum. *F.*] ¶ Dei *Canopi* figuram passim videre est in priscis monumentis, nummis, et gemmis, quam ita describit *Rufin. Hist. Eccles.* 2, 26. Ipsum Canopi simulacrum pedibus perexiguis, attracto collo, et quasi sugillato, ventre tumido in modum hydriae, cum dorso aequaliter tereti formatur. Plura de eodem habet *Jablonsk. Panth. Aegypt.* 5, 4. [*Cf. *Creuz. l. l.* 1, 314. sqq.] ¶ Est etiam hoc nomine stella ingens, et clara, et primae, ut vocant, magnitudinis, in parte australi, et nobis inconspicua, in ipso temone navis Argo. *Manil.* 1, 215. Idcirco terris non omnibus omnia signa Conspicimus: nusquam invenies fulgere Canopum, Donec Niliacas per pontum veneris oras. Adde *Vitr.* 9, 7., *Plin.* 2, 70, 71. et *Lucan.* 8, 181. ¶ Ap. *Mel.* 2, 7. et *Lucan. l. c.* legitur *Canopos* in recto casu Graeca positione.

CĂNOR, oris, m. μέλος. *Ov. A. Am.* 3, 315. Res est blanda canor: discant cantare puellae. Pro facie multis vox sua lena fuit. Adde *Lucr.* 4, 181. et *Quint.* 1, 10. ¶ Item sonus. *Id. Her.* 16, 180. Moenia Phoebaeae facta canore lyrae. *Virg. G.* 4, 71. Aeris canor, *h. e.* tubae. ¶ Translate. *Petr. Sat.* 5. et bella truci memorata canore, *h. e.* magnis versibus, et epica materia dignis.

CĂNŌRĒ, adv. ἐμμελῶς, canendo, cum cantu. *Appul. Doctr. Plat.* 1. Musice mundus et canore movetur.

CĂNŌRUS, a, um, adj. cum canore et sonitu conjunctus, ᾠδικὸς, λιγύφθογγος, ἐμμελής. *Cic. Brut.* 66. Vox suavis et canora. *Id. ib.* 27. Canorus orator, *h. e.* canoram vocem habens. [**Id. Off.* 1, 37, 133. sine contentione vox, nec languens nec canora.] *Id. Senect.* 9. Omnino canorum illud in voce splendescit etiam, nescio quo pacto in senectute. *Quint.* 11, 3. Canoro quodam modo in funeribus proclamare. *Cic. Div.* 2, 26. *in f.* Gallus animal canorum. *Hor. Od.* 2, 20, 15. Ales canorus, *h. e.* cycnus. *Colum.* 7, 12. Canis vasti latratus et canori. *Plin.* 11, 26, 32. Canorae cicadae. *Virg. A.* 9, 503. Aes canorum, *h. e.* tubae. *Id. ib.* 6, 120. et *Hor. Od.* 1, 12, 11. Canorae fides. *Senec. Troad.* 321. Canora chelys. *Ov. Fast.* 6, 671. turba canora, *h. e.* tibicines. *Hor. Ep.* 2, 2, 76. Canori versus. *Id. A. P.* 322. Nugae canorae, *h. e.* versus inepti. *Plin.* 4, 8, 15. Fluvius canorus avium concentu. *Hieronym. praef. ad Chron. Euseb.* Quid Psalterio canorius? ¶ Musices peritus. *Sever. Aetn.* 571. ille impiger, iste canorus.

CĀNŌSUS, a, um, adj. id. q. canus. Legitur in quadam *epist. Valeriani Imp.* ap. *Vopisc. Prob.* 5., sed non est facile usurpanda.

CANTA. V. CANTATUS, a, um.

CANTĂBER, bra, um, adj. ad Cantabriam pertinens. *Claud. Laud. Serenae* 74. Oceanus Cantaber. ¶ *Cantaber, bri*, qui est e Cantabria. *Hor. Od.* 2, 6, 2. Cantabrum indoctum juga ferre nostra. *Caes. B. G.* 4, 26. Ex Aquitania et Cantabris. Adde *Plin.* 4, 20, 34.

CANTĂBRĀRĬUS, ii, m. vexillifer, qui cantabrum fert. *Impp. Honor. et Theod. Cod. Theod.* 14, 7, 2.

*CANTĂBRAS, ae, Indiae flumen, in Indum fluens. *Plin.* 6, 20. *B. A.*

CANTABRI. V. CANTABER.

CANTĂBRĬA, ae, f. regio Hispaniae juxta Oceanum, inter Vardulos, et Astures, ubi nunc *la Biscaglia.* *Plin.* 34, 14, 42. et *ib.* 16, 47. et *Suet. Aug.* 21.

CANTĂBRĬCUS, a, um, adj. ad Cantabriam pertinens. *Hor. Ep.* 1, 18, 55. Cantabrica bella. *Suet. Aug.* 29. expeditio. *Plin.* 3, 3, 4. Cantabrici populi. ¶ *Cantabrica, ae*, herba est caule junceo pedali, in quo sunt flosculi oblongi, veluti calathi, in his semen perquam minutum: dicta a Cantabris, qui eam invenerunt. *Plin.* 25, 8, 47. ¶ Apud *Veg. Vet.* 3, 57. legitur *Succus Cantabricus*, nempe furfuraceus ex cantabro derivandus: sed ibi fluctuat lectio, et quidam ibidem legere malunt *cantharum aquae.*

[CANTĂBRIUS, a, um, adj. idem videtur esse ac Cantabricus. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 709, 2. Timotheus Cantabrius. *F.*]

CANTĂBRUM, ri, n. furfur, vel tritici purgamentum, ex quo panis sordidus fit. Quidam deducunt a Cantabrorum gente, qui utpote durum genus hominum, furfuraceo pane usi fuerint. *Coel. Aur. Tard.* 3, 2. *sub f.* Decoctio cantabri, aut succus ptisanae. Et *ib.* 4, 3. Vaporatio stymmatum, aut cantabri colligati, vel in aceto decocti. *Apic.* 7, 1. Vulvam ut tostam facias. In cantabro involve, et postea in muriam mitte etc. *Vet. Schol. Juven.* ad 5, 11. far caninum exponit cantabrum. ¶ Item genus vexilli apud imperatores Romanos: de cujus appellationis causa alii alia commenti sunt, sed valde incerta, et nimis multis enarranda, si persequi omnia velim. *Minuc. Fel. Octav.* 29. Nam et signa ipsa, et cantabra, et vexilla castrorum, quid aliud, quam inauratae cruces sunt et ornatae? *Tert. Apol.* 16. Sipara illa vexillorum, et cantabrorum, stolae crucium sunt. V. hic Interpr.

CANTĂBUNDUS, a, um, adj. cantans. *Claud. Quadrigar.* ap. *Gell.* 9, 13. Gallus sua disciplina, scuto projecto, cantabundus. Al. leg. *cunctabundus*, al. *captabundus*, quia *captare* et *captatio* gladiatoria verba sunt. Sed prior lectio praefertur ab eruditis. Confer quae habet *Liv.* 21, 28. de Gallis cantu ad pugnam procedentibus. *Petr. fr. Trag.* 62. *Burm.* Sedeo ego cantabundus et stellas numero.

*CANTĂCES, um, populi Asiae ulterioris, cis Indum, in Aziana regione. *Plin.* 6, 23. si lectio certa. *B. A.*

CANTĀMEN, inis, n. veneficium magicis carminibus factum, incantamentum, ἐπῳδή. *Prop.* 4, 4, 49. O utinam magicae nossem cantamina Musae. *Appul. Apol.* Sanguinem profluentem cantamine sistere. *Id. Met.* 2. Dira cantamina.

CANTĀTĬO, onis, f. ᾆσμα, ᾠδή, cantus, cantio, canticum. *Pl. Stich.* 5, 5, 19. Lepidam et suavem cantationem aliquam occipito. Alii plerique leg. *cantionem.* *Appul. Met.* 2. *ad f.* Cantationibus permulcere animum. *Varro* quoque hanc vocem agnoscit *L. L.* 5, 7. *sub f.* ¶ Pro incantamento, *Firmic. Mathes.* 3, 6. *post med.* Valetudines remedio aliquo, aut cantationibus compescere.

CANTĀTĪVUS, a, um. V. ANTECANTATIVUS.

CANTĀTOR, oris, m. ἀοιδὸς, ᾠδὸς, cantor. *Mart.* 13, 77. Cantator cycnus funeris ipse sui. ¶ *Gell.* 16, 19. Vetus et nobilis Ario cantator fidibus fuit. ¶ Agnoscit etiam *Varro L. L.* 7, 32., ubi tamen alii ita legunt, ut neget *Varro*, Latine recte usurpari.

CANTĀTRIX, icis, f. cantrix, μολπάστρια. *Claud. B. Gild.* 448. Imploret citharas, cantatricesque choreas. ¶ Item quae cantaminibus veneficia facit. *Appul. Met.* 2. Cantatrices aniculae alienam sepulturam antevortunt. Et *ib.* Cantatrices anus exuviis meis imminentes.

CANTĀTUS, a, um, part. v. *canto.* *Gell.* 4, 5. Versus hic scite factus cantatusque esse a pueris urbe tota fertur. ¶ Item versibus narratus, celebratus, laudatus. *Ov. Amor.* 2, 1, 29. Cantatus Achilles. *Id. Her.* 12, 137. Hymen cantatus. *Mart.* 7, 14. *de puella.* Vel Stellae cantata meo. *Id.* 9, 50. Haec est illa meis multum cantata libellis. *Sil.* 11, 447. Jussit in immensum cantatas surgere turres, *h. e.* cantando excitatas et exstructas: loquitur de Amphione, qui Thebas sono lyrae condidit. *Stat. Th.* 10, 504. gurges cantatus olore, *h. e.* in quo olor cantitavit. ¶ Item magicis carminibus ligatus. *Ov. Her.* 6, 84. Diraque cantata pabula falce metit. *Id. Met.* 7, 98. Cantatae herbae. Et *ib.* 14, 369. cantato densatur carmine coelum. *Prop.* 4, 5, 15. Audax cantatae leges imponere lunae. *Sil.* 1, 430. Cantatus ignis. *Lucan.* 6, 767. Cantata umbra. *Appul. Apol.* Puer carmine cantatus. ¶ *Canta* per syncopen pro *cantata* olim veteres dixisse, testis est *Paul.* ex *Festo*, ubi al. leg. *cante* pro *canite.* V. CANO.

CANTĀTUS, us, m. cantio. *Alcimus Carm.* 5, 144. *de plaga Aegyptiaca.* Ranarum foedis texit cantatibus urbes. Al. leg. *implevit saltibus urbes.*

CANTE. V. CANO.

*CANTĔCI, orum, Asiae populi, ultra Maeotidem paludem. *Plin.* 6, 7. *B. A.*

CANTĔRĬĀTUS, a, um, adj. canteriis fultus. *Colum.* 5, 4. Vites, quae pedaminibus adnixae singulis jugis imponuntur, eas rustici canteriatas appellant. ¶ Scribitur et *cantheriatus.* V. CANTERIUS.

CANTĔRĪNUS, a, um, adj. ad canterium pertinens. *Pl. Men.* 2, 3, 44. Certe haec mulier canterino ritu hic astans somniat. *Plin.* 10, 75, 98. docet, etiam equos somniare. Porro hi etiam stantes aliquando dormiunt. ¶ *Canterinum hordeum*, cujus meminere *Colum.* 2, 10. et *Pall.* 10, 4. et 11, 1. est genus hordei, quo canterii et alia animalia, quae ruri sunt, melius quam tritico, aluntur et homines salubrius, quam malo tritico, vescuntur. ¶ Est etiam genus lapathi silvestris, quod *canterinum* dicitur, teste *Plin.* 20, 21, 85. fortasse, quia canterii eo libenter pascuntur. ¶ Scribitur et *cantherinus.* V. CANTERIUS.

CANTĔRĬŎLUM, li, n. parvus canterius ad aliquid fulciendum. *Colum.* 11, 3. Caepae cum fecerint caulem, humilioribus quasi canteriolis interpositis rigorem stilorum conservato.

CANTĔRĬUS, ii, m. caballus, equus castratus, ut *Varr. R. R.* 2, 7. *ad f.* et *Fest.* docent. *Cic. N. D.* 3, 5. *de Castore et Poll.* Eos tu canteriis albis obviam Vatieno venisse existimas. *Pl. Capt.* 4, 2, 34. Pisces foetidi, qui advehuntur quadrupedanti crucianti canterio. *Senec. ep.* 87. M. Cato censorius canterio vehebatur et hippoperis quidem positis, ut secum utilia portaret. ¶ *Canterius in fossa*, rusticum proverbium apud *Liv.* 23, 47., dicitur de re valde impedita et nullius usus, multi autem periculi. Canterius enim in fossa nihil propemodum valet et, si moveri liberius velit, facile prolabitur. Verba sunt Taureae hominis Campani de Claudio Asello, quem ille, ut secum e campo in cavam viam consereret ex equo pugnam, provocaverat; cum vero Asellus dicto citius equum in viam dejecisset, Taurea verbis ferocior, quam re

simulque in hostis sui cognomen jocatus, *Minime sis*, inquit, *canterium in fossa*, *h. e.* asellum in fossa relinquamus; et statim ad urbem refugit, relicto ibidem Asello, qui nullo obvio hoste in campum rursum evectus est. ℙ [Translate etiam dicitur de homine vetulo et viribus effeto. V. *Plauti* locum in V. ADHINNIO. *F.*] ℙ Dicitur aliquando de quovis viliori jumento. *Appul. Met.* 3. de asino: Quousque tandem canterium patiemur istum paulo ante cibariis jumentorum, nunc etiam simulacris Deorum infestum? ℙ In aedificiis *canterii*, Graece ἀμείβοντες, sunt trabes a tecti culmine usque ad extremam projecturam protensi. Habent enim quandam cum equi dorso similitudinem. In multis Italiae locis, retenta Latina appellatione, *cantieri* appellantur: dicuntur etiam *cavalli* et *saettoni*. Usurpantur hac notione a *Vitr.* 4, 2. ℙ Denique in vineis *canterius* est transversa pertica ad pedamenta firmanda et jugatam vitem sustinendam, ut *Colum.* 4, 12. et 5, 4. docet. Adde 4, 14. et 11. *sub f.*, quibus locis masculinum genus apparet. ℙ *Canterius* videtur etiam machina ad suspendendos equos, ne terram pede aegrotante contingere et impedire curationem possint. *Veg. Vet.* 2, 47. Jumentum in canterio vel in scalis vel in suspenso loco. *Sunt qui legere malint:* in canterio vel in scalis velut suspensum locato. *F.*] ℙ Scribitur rectius *cantherius* cum aspiratione praesertim ab iis, qui a Graeco κανθήλιος derivant. *Varr.* absurde a *carendo* deducit, his verbis *R. R.* 2, 7. *sub f.* Equi demptis testiculis fiunt quietiores: et ideo quod semine carent, ii canterii appellati. Utcumque sit de etymologia, etiam sine aspiratione legitur probaturque a *Dausquio* in *Orthograph.* At vide in V. CABALLUS, quomodo legendus et interpretandus sit l. c. *Varr.*

[CANTHĂRA, ae, f. idem ac cantharus. *Ter. Andr.* 4, 4, 30. Vidi cantharam suffarcinatam, *h. e.* corbem puero supponendo onustam et tectam. *Donat.* ad *h. l.* perperam putat *Cantharam* esse anum quandam, quae puerum ferebat. *F.*]

CANTHĂRĬAS, ae, m. gemma est innatam scarabaei effigiem habens. Nam κανθαρὶς et κάνθαρος scarabaeum significat. *Plin.* 37, 11, 72.

CANTHĂRIS, idis, f. κανθαρὶς, parvum animal volatile, scarabaeus etiam dictus, cujus plura genera *Plin.* 11, 28, 34. recenset. Sic etiam appellatur vermiculus frumenta erodens, teste *eod.* 18, 17, 44. *n.* 2. ℙ Sunt praeterea cantharides, quae vitibus nocent, ut docet *Pall.* 1, 35. ℙ Porro ex his praesentissimum venenum habent et, expresso succo, potae statim interimunt, quae in summitate ramorum fraxini vel olivae nascuntur et quae in eo rosarum genere, quae cynorrhoidi vocantur, item quae ex vermiculis ficorum, pyri, peuces et cynacanthae: qua de re multa disserit *Plin.* 29, 4, 30. et 11, 35, 41. Hinc *Ov. Ib.* 308. Cantharidum succos, dante parente, bibas. *Cic. Fam.* 9, 21. C. Carbo, accusante L. Crasso, cantharidas sumpsisse dicitur. *Plin.* 29, 4, 30. Cantharides objectae Catoni Uticensi, ceu venenum vendidisset. ℙ Est tamen non unus ex iisdem usus in medicina, ut ap. *eund. ib.* et 11, 35, 41. videre est.

CANTHARĪTES Vinum, κανθαρίτης οἶνος, quod inter transmarina nobiliora *Plin.* 14, 7, 9. enumerat, dictum est a quodam vitis genere, quae κανθάρεος ἄμπελος a *Theophr. de caus. plant.* 2, 20. appellatur. V. ABROTONITES.

[*CANTHĂROLETHRUS, i, m. a κάνθαρος, scarabaeus, et ὄλεθρος, pernicies, locus parvus in Thracia, juxta Olynthum montem, in quo scarabaei omnes intereunt. *Plin.* 11, 28, 34. *F.* et *B. A.*]

CANTHĂRŬLUS, li, m. κανθάριος, parvus cantharus. *Arnob.* 6. *sub f.* Cantharuli, forcipes, cornuaque pomifera. *Paul. Nol. in Nat. XI. S. Fel. ed. Mur.* 462. de parvo lychno usurpat.

CANTHĂRUS, i, m. κάνθαρος, genus poculi ansati. Sunt qui putant, hujusmodi nomen derivatum fuisse a Cantharo quodam inventore et opifice hujus poculi, hujus meminit *Pollux Onomast.* 6, 96. *Athen.* 11, 6. et *Plin.* 34, 8, 19. Cantharus Sicyonius. *Virg. Ecl.* 6, 17. *de Baccho.* Et gravis attrita pendebat cantharus ansa. *Pl. Asin.* 5, 2, 56. Mihi cantharo mulsum date. *Id. Stich.* 5, 4, 30. Propinare alicui cantharum. *Id. Pers.* 5, 2, 40. Dare bibere plenis cantharis. *Hor. Od.* 1, 20, 1. Potare modicis cantharis. ℙ Quemadmodum scyphus Herculis, ita cantharus Bacchi proprium poculum est, ut *Macr. Sat.* 5, 21. docet: quo pertinet locus *Virgilii* modo allatus, et quae de C. Mario cantharis bibente exemplo Liberi patris, narrant *Plin.* 33, 11, 53. et *Val. Max.* 3, 6. *n.* 6. ℙ Est etiam genus navigii, ut docet *Macr. l. c.*, ubi affert in hanc rem locum *Menandri* in *Nauclero:* quare ad Graecos potius haec notio pertinet. Addit autem, appellationem poculi ab ejus navigii forma derivatam esse, ut et *cymbii* a *cymba* etc. ℙ Item fistula, tubus epistomio instructus, per quem aqua salit. Quia enim hujusmodi salientes, seu emissaria variis figuris elaborare artifices solent, ut est ap. *Auson. in ep. Centoni nupt. praefixa;* quae in canthari modum facta sunt canthari appellantur. *Paul. Dig.* 30, 41. *ad f.* Sed et automataria, et canthari, per quos aquae saliunt, poterunt legari; maxime si impositicii sint. *Inscr.* ap. *Grut.* 182, 2. Perdiderat laticum longaeva incuria cursus, Quos tibi nunc pleno cantharus ore vomit. ℙ [Est etiam vas illud, quod in introitu templi ponitur, ad aquam lustralem continendam. *Paul. Nol.* 37, 150. Sancta nitens famulis interluit atria lymphis Cantharus, infrantumque manus lavat amne ministro. *F.*] ℙ Quidam putant, *cantharum* significare marculum, quo fores pultantur, in illo *Pl. Men.* 1, 2, 64. Mille passum commoratu's cantharum. *Me.* placide pulta etc. Sed negant alii, fortasse rectius. ℙ *Cantharus* praeterea dicitur piscis quidam marinus, succo ingratus gustui; cujus meminere *Ov. Halieut.* 105. et *Plin.* 32, 11, 32. ℙ Denique Aegyptii *cantharum* dixere nodum sub lingua Apis bovis. V. APIS, is, m. [*Cf. *Creuz.* l. l. 1, 482 seq.] *Cantharus, i, insignis statuarius, Sicyonius. *Plin.* 34, 8. et *B. A.*

CANTHĒRĬUS cum derivatis. V. CANTERIUS.

CANTHUS, i, m. ferrum, quo rotae absis cingitur, teste *Quint.* 1, 5., ubi addit, Afrum vel Hispanum vocabulum esse, sed eo uti *Persium* tanquam recepto. *Casaub.* tamen vult esse Graecum, quod teste *Hesych.* κάνθος sit orbis oculorum. Porro *Pers.* pro ipsa rota usurpat per synecdochen, 5, 70. Nam quamvis prope te, quamvis temone sub uno, Vertentem sese frustra sectabere canthum, Cum rota posterior curras et in axe secundo. *Mart.* 14, 168. Iste trochus pueris, at mihi canthus erit. ℙ Fuit etiam *Canthus* filius Abantis vel Canethi vel Ceriontis, unus ex Argonautis, qui in reversione in Libya a Cephalione pastore occisus periit. *Hyg. fab.* 14. et *Val. Fl. l.* 1, 3. et 6.

CANTĬCO, as. V. CANTITO.

CANTĬCŬLA, ae, f. et

CANTĬCŬLUM, li, n. parvum canticum, ᾀσμάτιον. *Septimius Afer* ap. *Terent. de metr.* p. 2427. Pinea brachia cum trepidant, Audio canticulum Zephyri ℙ Item breve carmen magicum. *Pompon.* ap. *Non.* 7, 113. Mirum ni haec Marsa est: in colubras callet canticulum. Ita habetur etiam in antiq. editionibus 1476. et 1480. Sunt tamen qui leg. *canticulam.*

CANTĬCUM, ci, n. ᾆσμα, ᾀσμὸς, ᾠδὴ, cantio, cantilena. *Petr. Sat.* 31. Paratissimus puer me acido cantico excepit. *Quint.* 1, 2. Omne convivium obscenis canticis strepit. *Mart.* 3, 63. Cantica qui Nili, qui Gaditana susurrat, *Appul. Flor. n.* 15. Canticum ore tereti, semihiantibus labellis eliquare. *Id. ib. n.* 17. Lusciniae canticum adolescentiae garriunt. ℙ Speciatim dicitur pars comoediae, in qua una tantum persona ad tibias canit. Tres enim comoediae partes assignat *Diom.* 3, 489. Diverbium, canticum et chorum. *Diverbium* est, quando diversi alternis colloquuntur: *canticum*, quanto unus tantum; ex quo μονῳδία Graece dicitur: *chorus*, quando plures simul junctis vocibus eandem rem canunt. Addit *Diom.* Latinas comoedias chorum non habere, sed diverbium solummodo et *canticum;* quod praeterea respondet aliqua ratione ei, quod Itali dicunt *intermezzo*, si ab uno tantum agatur: habetque locum etiam in tragoediis, sed rarius. Aliquando *canticum* dicitur tota fabula, in qua una dumtaxat persona est, quae agit. Plura V. apud *Voss. l.* 2. *Instit. poet.* variis in locis et *Jacob. Mazzon in Dantem* 2, 10. *Cic. Fam.* 9, 22. Forte nosti canticum, meministi Roscium. *Liv.* 7, 2. Agere canticum. *Suet. Cal.* 54. desaltare. *Id. Galb.* 13. Atellanis notissimum canticum exorsis etc. Adde *Phaedr.* 5, 7. [*Boettigerus, (*dissert. de quatuor aetatib. r. scen. ap.* Veteres,) quum sic statuisset, finito quoque actu actorem primarium ad tibiam saltando spectatores oblectasse idque vocatum esse canticum: *Herm.* in *dissert. de cant. in Rom. fab. scen., opusc.* 1, 290. sqq., demonstravit: Cantica fuisse partes ipsarum fabularum, quae non solo gestu, sed etiam oratione et cantu constitissent; non saltationes ad tibiam inter actus spectatorum oblectandorum causa exhibitas. Histriones autem egisse tantum cantica, canente alio.] ℙ Ab *Appul. Apol.* dicitur de carmine magico, quod etiam *cantamen* appellatur. ℙ Item de carmine probroso et dicteriis pleno. *Id. ib.* Fenestrae canticis circumstrepitae. *Paul. Receptar. sentent.* 5, 4, 15. Qui carmen famosum in injuriam alicujus vel alia quaelibet cantica, quo agnosci possit, composuere etc. Et *mox.* Psalterium, quod vulgo dicitur canticum in alterius infamiam compositum. ℙ Adjective *Macrob. Somn. Scip.* 2, 3. Ita delinimentis canticis occupatur, ut etc.

CANTĬLĒNA, ae, f. ᾆσμα, ᾠδὴ, cantio, canticum, carmen. *Gell.* 9, 4. Notissima illa veterum poetarum de Caenide et Caeneo cantilena. *Id.* 19, 9. Et sicut in voluptatibus cultus atque victus, ita in cantilenarum quoque multis anteiretis. ℙ Translate. *Cic. Or.* 1, 23. Qui non Graeci alicujus quotidianam loquacitatem sine usu, neque ex scholis cantilenam requirunt, sed etc., *h. e.* toties vulgata dicendi praecepta vel inanes rhetorum declamationes. *Id. Att.* 1, 19. ut crebro mihi vafer ille Siculus insusurret Epicharmus cantilenam illam suam, Νῆφε, καὶ μέμνησ' ἀπιστεῖν etc. *Ter. Ph.* 3, 2, 10. Cantilenam eandem canere, *h. e.* eandem multis jam cognitam ac saepius repetitam rursus repetere: proverb. *Brut.* ad *Cic. Fam.* 11, 20. Totam istam cantilenam ex hoc pendere, ut quam plurimum lucri faciant, *h. e.* jactationem verborum et facti praedicationem. *Hieron. ep.* 109. *n.* 4. vocat *cantilenas librorum* libros nugarum plenos. ℙ Ap. *Fest.* in *Occentassint*, si sanus est locus, *cantilena* dici videtur de convicio vel carmine probroso.

CANTĬLĒNŌSUS, a, um, adj. metricus. *Sidon. ep.* 3, 14. Meas nugas sive confectas opere prosario seu poetarum stilo cantilenosas lectione dignaris. Adde *ep.* 4, 1.

CANTILLO, as, avi, atum, a. 1. *Appul.* non semel usurpat pro cantare vel cantitare: ut *Met.* 4. Clamore ludunt, strepitu cantillant, conviciis jocantur. Et *Flor. n.* 3. Doctissime et gratissime cantillare. Adde *ib. n.* 15.

CANTĬO, onis, f. ᾆσμα, ᾠδὴ, canticum, carmen. *Pl. Stich.* 5, 4, 25. Cantio est Graeca: ἢ πέντε πῖν', ἢ τρὶς πῖν', ἢ μὴ τέτταρα. *Id. ib.* 5, 6, 8. Redde cantionem veteri pro vino novam. *Front.* ad *Verum* 1. An tu cycnum coges in ultima cantione cornicum voculas aemulari? ℙ Item cantamen. *Cic. Brut.* 60. Idque veneficiis, et cantionibus Titiniae factum esse dicebat. Adde *Cat. R. R.* 160.

CANTĬTO, as, avi, atum, a. 1. saepius canto. *Cic. Brut.* 19. Carmina, quae in epulis esse cantitata, in Originibus scriptum reliquit Cato. Adde *Varr. L. L.* 5, 7. *sub f.* et *ib.* 7, 32. ℙ In illo *Appul. Met.* 6. Ceterae, quae dulce cantitant aves: Quidam leg. *canticant:* sed non est facile admittendum.

*CANTIUM, i, Κάντιον, regio Britanniae, in ora orientali cum promontorio cognomine, ubi Caesar e Gallia profectus terram primum tetigit. *Caes. B. G.* 5, 13. et 22. Hod. regionis nomen *Kent*, promontorii forte, *North Foreland. B. A.*

CANTĬUNCŬLA, ae, f. ᾀσμάτιον, brevis cantus, canticulum, breve carmen. *Cic. Fin.* 5, 18. *ad f. de sirenibus.* Cantiunculis aliquem irretitum tenere.

CANTO, as, avi, atum, a. 1. ᾄδω, cano, cantum edo. Eosdem fere habet usus, quos *cano*, eandemque usurpandi rationem. *Cic. Catil.* 2, 10. Hi pueri cantare et saltare didicerunt. *Ter. Eun.* 3, 1, 53. Provocare aliquem cantatum. *Nep. Epam.* 2. Nam et citharizare et cantare ad chordarum sonum doctus est. Et *ib.* Cantare carmina tibiis. *Cic. Div.* 2, 26. *in f.* Deos gallis signum dedisse cantandi. ℙ Pro carmina dicere, et rem aliquam prosequi versibus, laudare, praedicare. *Hor. Od.* 1, 6, 17. Nos convivia, nos proelia virginum Cantamus vacui. *Cic. Q. Fr.* 2, 13. Istum jampridem canto Caesarem. *Virg. Ecl.* 5, 54. Dignus cantari. *Ov. Amor.* 1, 3, 25. per totum cantabimur orbem. Et *ib.* 2, 17, 33. Nec, nisi tu, nostris cantabitur ulla libellis. ℙ Item frequenter in ore habere, inculcare. *Ter. Heaut.* 2, 3, 19. Qui harum mores cantabat mihi. *Pl. Trin.* 2, 2, 10. Haec dies, noctesque tibi canto, ut caveas. ℙ Item fabulas versu narrare. *Juven.* 4, 35. Incipe Calliope: licet hic consistere: non est Cantandum: res vera agitur. ℙ *Cantare* etiam dicuntur histriones, dum in scena fabulas agunt. [*Minime! cantare dicuntur, qui versus canunt, dum histriones cantica tacentes agunt, sive saltant. Cf. *Herm. l. l.* 301. et quos ibi laudat.] (V. CANTOR.) Nam et versibus eas enarrant, et ad tibias canunt. *Suet. Ner.* 21. Cantare Nioben. Et *ib.* tragoedias. ℙ *Cantare ad manum histrioni* ap. *Liv.* 7, 2. est cantare, seu cantu recitare fabulam in scena simul cum histrione, qui eodem tempore eam manibus gesticulatur. V. integrum *Livii* locum, et *Val. Max.* 2, 4. *n.* 4. ℙ Cantant etiam mali recitatores et declamatores, qui fracto utuntur pronunciationis genere, et cantui simili. Quo pertinet illud *C. Caesaris* ap. *Quint.* 1, 8. Si cantas, male cantas: si legis, cantas. *Quint.* 11, 3. Quodcumque ex his vitium magis tulerim, quam quo nunc maxime laboratur in causis omnibus, scholisque, cantandi. V. ibi plura hac de re. ℙ *Cantare surdo* ap. *Prop.* 4, 8, 47. et *ad surdas aures* ap. *Ov. Amor.* 3, 7, 61. idem est quod *canere surdis auribus.* V. CANO. ℙ Significat etiam magicis carminibus incantare. *Virg. Ecl.* 8, 71. Frigidus in pratis cantando rumpitur anguis. *Sil.* 8, 498. et chelydris cantare soporem. ℙ Praeterea *cantare* dicitur de sono alicujus organi musici. *Nep. Praef.* Cantare scienter tibiis. *Pl. Epid.* 3, 4, 64. Cantare fidibus alicui. *Prop.* 4, 10, 29. pastoris buccina lenti Cantat. *Ov. Fast.* 6, 659. Cantabat fanis, cantabat tibia ludis, Cantabat moestis tibia funeribus. ℙ Festive *Pl.* cantare litteras dicit, quae aperte aliquid significant, ut *Bacch.* 4, 9, 60. Tabellas obsignatas dedit: tibi me jussit dare. Sed metuo, ne idem cantent, quod priores. Et *Rud.* 2, 5, 21. Urna haec litterata est: ab se cantat, cuja sit. [*Observandum, *cantare* dici his locis ea, quae minus laetum nuntium afferant.] ℙ Apud *eund. Most.* 4, 2, 65. Vera cantas: vana

ellem, *h. e.* aperte dicis, narras, praedicas. ℙ art. *Cantans* ap. *Ov. Trist.* 4, 1. Cantantis ancillae labor.

*CANTOCAPTAE, arum, Asiae populi, ultra Maeotidem paludem. *Plin.* 6, 7. *B. A.*

CANTOR, oris, m. ἀοιδός, ᾠδός, qui cantat. *Hor. Sat.* 1, 3, 1. Omnibus hoc vitium est cantoribus etc. ℙ Item versificator, poeta. *Id. A. P.* 407. e forte pudori Sit tibi Musa lyrae solers, et cantor Apollo. ℙ Item histrio, qui in scena fabulam cantat. *Id. ib.* 155. donec cantor, vos plaudite, dicat. *Salm. in comment. ad Vopisc. Aurel.* 7. docet, cantorem proprie dici de eo, qui tragoediam agit, sicut *saltatorem* de eo, qui comoediam: sic *cantare* de tragoediis dici, *saltare* de comoediis. *Quomodo haec aliter intelligenda sint, dictum st in *cantare*.] Affert in hanc rem locum *Suet. Cal.* 54. Threx, et auriga; idem cantor, atque saltator. Et *mox*. Canendi, et saltandi voluptate ta efferebatur, ut etc. *Cic.* tamen *Sext.* 55., ubi de *Simulante Afranii* comoedia verba facit, *cantores* appellat qui eam agebant. [*Graecis χορευταί.] ℙ Translate *cantor* dicitur, qui aliquid saepe dicit, et inculcat. *Cic. Or.* 1, 55. *ad f.* Jurisconsultus ipse per se nihil est, nisi legulejus quidam cautus t acutus, praeco actionum, cantor formularum, auceps syllabarum. Sunt qui aliter leg. *Pl. Ps.* , 3, 125. *Cal.* Ingere mala multa. *Ps.* Jam ego e differam dictis meis, impudice. *Cal.* Furcifer. *Ps.* Parricida. *Cal.* Perjure. *Ps.* Fraudulente. *Cal.* Impure leno. *Ps.* Coenum. *Ball.* Cantores probos!

CANTRIX, icis, f. μολπάστρια, quae canit. *Pl. Trin.* 2, 1, 23. Flabelliferae, sandaligerulae, cantrices, cistellatrices. *Varr. R. R.* 3, 5. Intra etem aves sunt omne genus, maxime cantrices, it lusciniolae, ac merulae. Adde *Inscr.* ap. *Reines. cl.* 11. *n.* 58.

CANTŬLUS, i, m. diminutivum cantus. *Firm. Math.* 3, 12. Cantulus et organum.

CANTŬRĬO, is, n. 4. ψιθυρίζω, submissa voce cantillo. *Petron. fragm. Tragur.* 64. *Burm.* Canturire belle. *Paul.* ex *Festo* in *Dagnades.* Aves, quae vellicando, morsicandoque, et canturiendo assidue, non patiuntur dormire potantes. Al. leg. *cantitando*, sed invito, immo adversante *Scalig.* Adde *Not. Tir.* p. 173. Canturit.

CANTURNUS, nomen loci. *Festus.*

CANTUS, us, m. μέλος, vocis modulatio. *Cic. Or.* 3, 25. Quanto molliores sunt et delicatiores in cantu flexiones, et falsae voculae, quam certae et severae! Et *ib.* 2, 8. Cantus dulcis. *Id. Arch.* 8. Flectere aliquem cantu. *Quint.* 5, 8. aliquem delinire. *Virg. A.* 7, 34. mulcere aethera. *Tac. A.* 13, 3. Exercere cantus. *Cic. Prognost. Divin.* 1, 8. fundere. *Catull.* 64, 306. edere. *Virg. A.* 1, 402. et *Ov. Fast.* 2, 767. Dare cantum. *Juven.* 6, 378. Gaudere cantu. *Hor. Sat.* 1, 1, 10. Cantus galli. *Tibull.* 1, 9, 4. avis. *Virg. G.* 1, 403. noctuae. ℙ Pro carminibus. *Sil.* 8, 595. Evehere aliquem ad sidera cantu. *Tac. A.* 15, 34. Per compositos cantus Diis grates agere. *Catull.* 64, 306. Veridicos Parcae coeperunt edere cantus. ℙ Et pro carminibus magicis. *Tibull.* 1, 2, 60. Cantibus, atque herbis solvere amores. *Val. Fl.* 6, 448. Aemoniis agitare cantibus umbras. Adde *Ov. Her.* 12, 167. et *Met.* 4, 49. ℙ Est etiam sonus musicus. *Cic. Rosc. Am.* 46. Quotidiano cantu vocum, et nervorum, et tibiarum tota vicinitas personabat. *Id. Verr.* 2, 5, 13. Lucum illum percrepare totum mulierum vocibus, cantuque symphoniae. *Id. Tusc.* 5, 36. Moderari arbitrio suo cantus, numerosque tibiae, aut fidium. *Id. Mur.* 9. Cantus buccinarum. *Hor. Od.* 3, 1, 20. citharae. *Plin.* 34, 8, 19. *n.* 12. lyrae.

CĀNŬLEJUS, a, um, adj. ad Canulejum pertinens, quod est nomen proprium R. *Canuleja lex* lata fuit a C. Canulejo trib. pleb. an. U. C. 309. M. Genucio, C. Curtio Coss., ut consules etiam de plebe creari possent, et ut plebeji cum patriciis matrimonio jungi possent. *Liv.* 4, 1. et seqq., *Flor.* 1, 25. *Cic. De rep.* (ed. *Maio*) 2, 37. Canuleium plebiscitum.

[CĂNUM, i, n. κάνης, ab inusit. κάω, unde Latinum *cavo*: canistrum, calathus. *Festus.* Canephora mulier appellatur, quae fert canum, id est qualum, quod est cistae genus. *Id.* Cana dicunt Graeci, nos canistra, et per deminutionem canistella. ℙ Videtur vox *canum* orta a κάνεον, Attice κανοῦν, et plur. κάνεα, κάνα, nam haec habet *Varr. L. L.* 4, 25. Tryblia, et canistra, quae putant esse Latina, sunt Graeca: τρύβλιον, et κάνεον Graeca sunt. *F.*]

CĀNUS, a, um, adj. πολιός, albus, et dicitur de capillis et pilis, qui in senectute albescunt. *Hor. Od.* 2, 11, 15. Cani capilli. *Pl. Asin.* 5, 2, 84. Cano capite esse. *Mart.* 4, 36. Cana barba. *Catull.* 61, 162. anilitas. *Id.* 108, 1. senectus. *Tibull.* 1, 9, 29. Canus amator. ℙ *Cani, orum*, sunt capilli cani. *Cic. Senect.* 18. Non cani, non rugae repente auctoritatem arripere possunt. *Ov. Met.* 8, 9. Cani honorati. ℙ Sumitur saepe pro albo. [*Tum vero albedo est cum nitore conjuncta, id. q. *candidus*, quocum cognata vox est. Nam quae h. l. *cana*, eadem alias saepissime *candida* dicuntur. V. Candidus.] *Hor. Sat.* 2, 5, 41. Cana nix. *Cic. Arat.* 71. Cani fluctus, *h. e.* spumosi. Sic *Plin. ep.* 6, 31. Canum mare. *Mart.* 9, 27. Cana ligustra. *Id.* 3, 77. pellis. *Id.* 1, 50. December canus. *Ov. Ib.* 202. Quam multa fiat grandine canus Athos. *Virg. G.* 2, 376. Cana pruina. *Id. ib.* 3, 442. Canum gelu. *Ov. Met.* 2, 373. Canae plumae cycni. *Id. ib.* 5, 590. Cana salicta. *Plin.* 12, 25, 55. Cano situ obductus color. Rursus *Ov. Met.* 10, 655. *canam segetem* appellat jam maturescentem, quia eo tempore flavescit, et a viridi ad album colorem accedit. ℙ Item pro sene, aut antiquo, prisco. [*Haec enuntiatio vera non est: nam quod primo loco exemplum positum, id recte quidem ipse *Forc.* ad colorem retulit; alterum pertinet ad proxime sequentia, ubi de translata h. v. significatione res est.] *Ov. Met.* 6, 527. velut agne pavens, quae saucia Ore excussa lupi. Hic vero *canus lupus* non senex, sed qui cinerei est coloris: qualem referunt lupi cujuscumque aetatis. *Martial.* 8, 80. Sanctorum nobis miracula reddis avorum, Nec pateris, Caesar, saecula cana mori. ℙ Hinc translate. *Id.* 1, 16. Si quid longa fides, canaque jura valent. *Varr.* ap. *Non.* 2, 138. et 4, 25. Et ecce de improviso ad nos accedit cana veritas, Atticae philosophiae alumna. *Virg. A.* 1, 296. Cana Fides, et Vesta, ubi *Servius*: Canam fidem dixit, vel quod in canis hominibus invenitur, vel quod ei albo panno involuta manu sacrificabatur: per quod ostenditur fidem debere esse secretam: [*Mira sane explicatio! *Cana fides* est, quae tanquam multorum annorum virtute probata perstitit.] unde et *Hor. Od.* 1, 35, 21. et albo rara fides colit Velata panno. *Virg. A.* 5, 744. et canae penetralia Vestae, ubi *Servius*: Aut antiquae, aut propter ignis favillas.

CĂNŬSĬA, ae, f. et Cănŭsium, ii, n. nunc *Canosa*, urbs celeberrima Apuliae Dauniae, apud Aufidum fluvium, a Diomede olim condita: ut *Plin.* 3, 11, 16. et *Hor. Sat.* 1, 5, 92. testantur. Ibi lanae nativo colore laudatissimae nascebantur. V. CANUSINUS. [*Inscr.* ap. *Murat.* 1037, 3. Q. Volumnius M. F. Asiaticus II. Vir Canusiae. Alia ap. *eund.* 659, 3. Colonia Aurelia Aug. Pia Venusium. *Hor. l. c.* Nam Canusi (pro Canusii) lapidosus panis. *F.*]

CĂNŬSĬNĀTUS, a, um, adj. Canusina veste indutus. *Suet. Ner.* 30. Muliones canusinati. *Mart.* 9, 23. Syrus canusinatus. V. v. seq.

CĂNŬSĪNUS, a, um, adj. ad Canusium pertinens. *Varr. R. R.* 1, 8. Canusinus ager. *Hor. Sat.* 1, 10, 30. Canusini more bilinguis, *h. e.* utraque lingua utentis, Graeca et Latina. Nam primi Canusii incolae Graeci fuerant. ℙ *Canusinam lanam* recenset *Plin.* 8, 48, 73, inter eas, quae ob nativum colorem laudatissimae olim fuerunt. Eum autem colorem fulvum fuisse ait (ut quidem eum locum emendat *Harduin.* Nam alii ita legunt, ut rutilum, non fulvum colorem ei tribuerit.) *Mart.* vero 14, 127. cujus lemma est *Canusinae fuscae*, eum colorem *turbato mulso simillimum* dicit: et in lemmate *epigr.* 129. Canusinas rufas appellat. Rufus autem, fulvus, et rutilus affines colores sunt. *Vopisc. Carin.* 20. Birri Canusini.

*CĀNŪTUS, a, um, adj. *Gloss. Philox.* πολιός, canus, canutus. *B. A.*

CĂPĀCĬTAS, atis, f. χώρημα, spatium capiendi, seu locus, qui capere aliquid et continere potest. *Cic. Tusc.* 1, 25. Utrum capacitatem aliquam in animo putamus esse, quo tanquam in aliquod vas, ea quae meminimus, infundantur? *Colum.* 12, 43. *ad f.* Pro capacitate vasorum. *Front. Aquaed.* 26. Capacitas moduli. *Plin.* 10, 47, 66. Mira uteri capacitas. *Solin.* 52. Quinque millia oppidorum mira capacitate. ℙ Pro mensura cibi, quam quis capere solet, edacitate, voracitate. *Plin.* 18, 7, 12. Athletarum capacitas jumentis similis. ℙ Translate pro jure, quod quis habet capiendae hereditatis, aut legati. *Cajus Dig.* 31, 57. Tractantibus nobis de capacitate, videndum est, utrum heredis etc. Et *ib.* Nullus est dominus, in cujus persona de capacitate quaeri possit.

CĂPĀCĬTER, adv. *Augustin. Trinit.* 11, 2. *ad f.* Primordia seminum sequuntur efficaciter, et capaciter intentionem maternae animae.

CĂPĂNĒĬUS, a, um, et

CĂPĂNĒUS, a, um, ad Capaneum pertinens. *Stat. Th.* 12, 545. Capaneia conjux. *Id. ib.* 764. Capaneaque misimus umbris Pectora. Et *ib.* 10, 832. Capaneaque signa secuti.

CĂPĂNEUS, i, m. Καπανεύς, nomen viri trisyllabum. Fuit hic Argivus Hipponoi et Astynomes filius, Euadnes maritus, pater Stheneli, unus ex septem ducibus, qui Thebas obsederunt. Dicitur in ea obsidione usum scalarum primus invenisse, sed primus etiam poenas dedisse. Cum enim murum scandere aggressus esset, tam vehementi saxorum vi a Thebanis petitus est, ut fulmine ictum sui crediderint. *Veget. Milit.* 4, 21. ℙ In fabulis est, fulmine ictum fuisse a Jove, quod contra ejus voluntatem Thebas se capturum jactasset. *Stat. Th.* 10. *sub f.*, *Hygin. fab.* 68. et alibi. *Stat. Th.* 11, 70. dum coetu Capaneus laudatur ab omni. *Prop.* 2, 25, 40. Aut Capanei magna grata ruina Jovi. *Plin.* 35, 11, 40. *n.* 40. *de Theodoro pictore*: Fecit Polynicem regnum repetentem, et Capanea. *Ov. A. Am.* 3, 21. Accipe me, Capaneu; cineres miscebimus, inquit.

[CĂPĂRĪTĀNUS, a, um, adj. ad Caparam pertinens, Lusitaniae urbem, quae adhuc idem nomen servat, cujus mentio est in *Inscr.* ap. *Grut.* 154, 3. Viam a Capara urbe ad Emeritam usque Aug. impensa sua restituit. [*Cappara audit *Ant. Itin. B. A.*] ℙ *Caparitani, orum*, sunt incolae illius urbis. *Inscr.* ap. *Grut.* 367, 1. Ordo splendidiss. Caparitanorum devotus numini majestatique ejus. ℙ Apud *Plin.* 4, 22, 35. et in *Inscr.* ap. *Mur.* 856, 5. iidem *Caperenses* appellantur. *F.*]

CĂPAX, ācis, adj. δεκτικός, qui capere seu continere potest, magnus, amplus, latus. *Hor. Od.* 2, 7, 22. funde capacibus Unguenta de conchis. *Id. Epod.* 9, 33. Capaciores affer huc, puer, scyphos. *Lucr.* 6, 122. capacis moenia mundi. *Ov. Amor.* 3, 6, 19. Amnis effusus ripis capacibus. *Sil.* 17, 321. Campi capaces. *Liv.* 9, 16. Vir cibi vinique capacissimus. *Ov. A. Am.* 1, 136. Circus capax populi. *Plin.* 6, 23, 26. Flumen navium capax. *Id.* 12, 1, 5. Quindecim convivarum ac ministerii capax triclinium. *Id.* 37, 2, 7. Calix capax ad tres sextarios. *Plin. alt. ep.* 2, 17. Villa usibus capax. *Senec. Herc. fur.* 658. regnum Plutonis *capax* vocat, quia omnes mortales post vitam capit. ℙ Translate. *Cic. Or.* 29. Demosthenes non semper implet aures meas: ita sunt avidae et capaces, et semper aliquid immensum infinitumque desiderant. *Ov. Met.* 8, 533. Ingenium capax. *Id. ib.* 243. Animus capax ad praecepta. *Tac. A.* 1, 13. et *Id. H.* 1, 49. Vir capax imperii. *Vellej.* 2, 127. Laboris ac fidei capacissimus. *Plin. ep.* 1, 12. Uxor omnis secreti capacissima, *h. e.* continere sciens, et celare. *Ulp. Dig.* 43, 4, 1. Doli capax. *Id. ib.* 9, 2, 5. Impubes injuriae capax, *h. e.* qui injuria alterum potest afficere. ℙ Dicitur *capax* a JCtis, qui acquirere et possidere aliquid potest ex testamento aut legato. *Paul. Dig.* 34, 3, 29. Quod si socii sint, propter eum, qui capax est, et ille capit etc.

CĂPĒDO, edinis, f. genus vasis in sacris olim adhibiti. Videntur autem capedines eaedem esse, quae *capides*, seu *capulae*, quas *Varr. L. L.* 4, 26. scribit fuisse vasa fictilia, vel in sacrificiis usurpata; et dicta, quod ansata essent, ut prehendi possent, idest capi. Confirmat *Prisc.* 6, 708., apud quem *Aruntius*: Capis vasis genus pontificalis, diminutive capidula. Et *Fest.* Capis poculi genus dictum a capiendo. Rursus *Varr.* ap. *Non.* 15, 33. Etiam nunc pocula, quae vocant capulas et capides etc. *Cic. Parad.* 1, 3. Minus ne gratas Diis immortalibus capedines, ac fictiles urnulas fuisse, quam filicatas aliorum pateras arbitramur? *Liv.* 10, 7. Cum capide, ac lituo, capite velato victimam caedat. *Plin.* 37, 2, 7. Capidem unam myrrhinam trecentis denariis parare. Adde *Petron. fragm. Tragur.* 52. *Burm.* Ex his omnibus liquet, capidem non solum vas sacrificiis aptum, sed etiam poculum in mensis adhibitum fuisse. ℙ A *capedo* diminutive fit *capeduncula*. *Cic. N. D.* 3, 17. Capedunculae eae, quas Numa reliquit. ℙ Porro *capula* videtur fuisse etiam genus vasis olearii. Nam inde fit *capulo, as*, et *capulator*, quae in confectione olei usurpata leguntur. V.

CĂPĒDUNCŬLĂ. V. v. praeced.

CĂPELLĂ, ae, f. χίμαρος, diminut. a *capra*, sed pro eodem fere sumitur. *Cic. Verr.* 2, 2, 35. Etiam capella quaedam est scite facta et venuste. *Virg. Ecl.* 7, 3. Distentae lacte capellae. *Hor. Sat.* 1, 1, 110. Capella gerit distentum uber. *Id. Epod.* 16, 49. injussae veniunt ad mulctra capellae. *Virg. Ecl.* 10, 7. attondent simae virgulta capellae. ℙ Adhibetur interdum in conviciis, de homine hirsuto, inculto et deformi. *Ammian.* 17, 12. narrat, milites Julianum hirsutum carpentes, clamare solitos: In odium venit cum victoriis suis capella, non homo. *Id.* 24, 8. Captivos graciles, et macie jam confectos jussit in medium duci, nostrosque respiciens, En, inquit, quos Martia ista pectora viros existimant, deformes illuvie capellas, et tetras. ℙ [Est et cognomen virile Romanum. Nummus ap. *Eckhel. D. N. V. T.* 5, 259. C. Naevius Capella III. Vir. A. A. A. F. F. *F.*] ℙ Est etiam sidus coeleste, hoc est stella insignis magnitudinis in sinistro humero Aurigae. Haec in fabulis est capra illa nobilis, infantis Jovis nutrix, de qua diximus in AMALTHEA. Hanc *Colum.* 11, 2. capram appellat, *Plin.* vero 18. *cap.* 26, 27. et 31. capellam. *Ov. Fast.* 5, 113. Nascitur Oleniae sidus pluviale capellae: Illa dati coelum praemia lactis habet V. ibi reliqua.

CĂPELLĂ. Martianus Mineus Felix Capella Carthaginiensis, vel, ut alii volunt, Madaurensis; Africanus certe, ut vel inde discas, quanti in Latina lingua faciendus sit; vixit saeculo Christi V. temporibus Aviti, aut Majorani imperatorum, vel etiam post; scripsitque satyricon prosa oratione, admixtis passim varii metri carminibus; in quo de nuptiis Philologiae duobus prioribus libris agit, in

reliquis vero septem de totidem artibus liberalibus, Grammatica, Dialectica, Rhetorica, Geometria, Arithmetica, Astronomia, et Musica. Quo in opere multa quidem doctrinae et ingenii vestigia sunt, at dicendi stilus asper adeo est, et barbarie subinde aspersus, praesertim in prosa (nam in versu aliquando est castigatior) ut Latinae compositionis et nitoris nihil admodum, aut paene inveniatur.

CĂPELLĬĀNUS, a, um, adj. ad capellam pertinens. Capelliana ruta ap. *Mart.* 11, 31. eadem est, quae ruta capraria, ita dicta quod ea libenter vesci capellae dicuntur.

CĂPELLUS, i, m. Agnoscit *Prisc.* 3. p. 617. tanquam diminutivum a *capro*: nullo tamen exemplo confirmat.

CĂPĒNĂ, ae, f. videtur fuisse olim oppidum Tusciae, Romae proximum cis Tiberim, quod quidam exstitisse putant, ubi nunc *Civitucula*. Hujus oppidi incolae apud lucum Feroniae Capenates dicuntur. V. vocem sequent. ℙ Ita est etiam appellata porta urbis Romae, cui postea successit illa, quae nunc a proxima D. Sebastiani aede *porta di S. Sebastiano* appellatur. Capena vero dicta videtur, quod ea Capuam ducebat, ex eaque incipiebat via Appia, ut *Frontin. Aquaed.* 5. docet. Supra eam transibat ductus aquae Marciae, teste *eod. ib.* 19. Hinc *Juven.* 3, 11. Substitit ad veteres arcus, madidamque Capenam. *madidam* dixit, quia semper aliquid inde stillabat. Sic *Mart.* 3, 47. Capena grandi porta qua pluit gutta. *Cic. Att.* 4, 1. Cum venissem ad portam Capenam.

CĂPĒNAS, atis, adj. ad Capenam Tusciae oppidum pertinens. *Cic. Verr.* 2, 2, 12. Fundus Capenas. *Id. Fam.* 9, 17. Ager Capenas. *Liv.* 5, 16. Capenati bello occupatos videbant Romanos. Et *ib.* 24. Servilio Capenas bellum sorte evenit. ℙ *Capenates, um*, ejus oppidi incolae. *Plin.* 3, 5, 8., *Liv.* 5, 8. et 26, 11. ℙ Reperitur etiam *Capenatis*, *e. Cato* ap. *Prisc.* 4. p. 629. Lucus Capenatis. ℙ Est etiam *Capenas* parvus fluvius Tusciae, apud lucum Feroniae. *Sil.* 13, 84. Dives ubi ante omnes colitur Feronia luco, Et sacer humectat fluvialia rura Capenas.

CĂPĒNUS, a, um, adj. ad Capenam Tusciae oppidum pertinens. *Virg. A.* 7, 697. Et Cymini cum monte lacum, lucosque Capenos.

CĂPER, pri, m. τράγος, idem qui hircus, hoc est vir capellarum, quemadmodum *aries* est vir ovium. [Videtur ita appellatus fuisse ab obsoleto κάπω, excavo, fodio, quia caper cornibus cavat, sive arietat: qua vero castratum significat, est a κάπρος proprie cavatus, exsectus: qua denique aprum denotat, est ita dictus a fodienda terra. *F.*] *Virg. Ecl.* 7, 7. Vir gregis ipse caper. *Colum.* 7, 6. Caper optimus habetur amplissimi corporis, cruribus crassis, exiguo capite etc. Adde *Ov. Met.* 10, 327. et *Hor. Epod.* 10, 23. ℙ Immolabatur Baccho, quia vitibus infestus est, easque erodendo urit. *Virg. G.* 2, 380., *Ov. Met.* 15, 114. et *Pont.* 2, 9, 31. et *Hor. Od.* 3, 8, 7. Addit *Serv.* ad *G. cit.* 2. cum primum cognovisset Bacchus, vites sibi a capro rosas fuisse, eum occidi jussisse, atque ex ejus pelle utrem fecisse, et vino implevisse in ultionem admissi sceleris. ℙ Ponitur etiam pro foetore hircino, qui sub brachiis hominum ex sudore collecto nascitur. *Catull.* 69, 6. tibi fertur Valle sub alarum trux habitare caper. *Ov. A. Am.* 3, 193. ne trux caper iret in alas. V. HIRCUS. ℙ Aliquando dicitur de mare caprarum castrato. *Mart.* 3, 24. Dum jugulas hircum, factus es ipse caper. *Gell.* 9, 9. docet ex *Varr.* hanc esse propriam hujus vocis significationem: ex quo sequitur. illam alteram per catachresim ei attribui. Ut ut res se habeat, plures certe sunt, qui *caprum* pro hirco accipiunt. ℙ Ap. *Manil.* 2, 178. et 658. Caper idem est qui Capricornus, coeleste sidus. ℙ Denique *caper* est nomen piscis marini, qui Italice *pesce porco* vocatur. *Plin.* 11, 51, 112. Et is, qui caper vocatur, in Acheloo amne, grunnitum habet. *Caper* dicitur a *Plin.*, quia Graece κάπρος est. Verum quia κάπρος aprum significat, rectius *aper* Latine diceretur, cui (non capro) grunnitus convenit. V. APER.

CĂPĔRĀTUS, a, um, part. a *capero*, rugosus, ῥαρκιδώδης. *Caperata frons* est contracta, et tristitiam, vel iram saevitiemve significans. *Pacuv.* ap. *Varr. L. L.* 6. *sub f.* et *Non.* 3, 89. Voce suppressa caperata fronte, vultu turbido. (Adde *Varr.* ap. *Non.* 1, 27.) *Appul. Met.* 9. Qui insuavis et odiosi mariti tui caperatum supercilium ignaviter perhorrescis. V. CAPERO. ℙ *Caperata vela* dixit *Id. Flor. n.* 23. quae restricta sunt et complicata, non expansa et extensa.

CAPERENSIS. V. CAPARITANUS.

CĂPĔRO, as, avi, atum, n. 1. *Caperare frons* dicitur, cum contrahitur, et in rugas componitur quod est irati, aut severi, aut etiam moesti animi signum. *Varr. L. L.* 6. *sub f.* et *Non.* 1, 27. ductum esse docent a caprarum frontibus crispis. *Pl. Epid.* 5, 1, 2. Sed eccum incedit Epidicus. Quid illuc est, quod illi caperat frons severitudine? *Ascon. in f. centon. Nuptial.* Prurire opusculum Sulpitiae, frontem caperare, *h. e.* Sulpitiam in carmine lasciviorem esse, in moribus severam.

CĂPESSO, is, ivi, itum, a. 3. in praeterit. 4. ἐπιβάλλω, idem quod capio, prehendo, sed cum quodam motu et nisu, quasi ad capiendum accedo. *Cic. Nat. D.* 47. Animalia partim cibum oris hiatu, et dentibus ipsis capessunt, partim unguium tenacitate arripiunt. *Virg. A.* 3, 234. sociis, tunc arma capessant, Edico. ℙ Etiam suscipere, inire, subire. *Pl. Capt.* 4, 1, 9. Capessere cursum ad aliquem. *Liv.* 1, 25. fugam. *Tac. Ann.* 4, 48. noctem in castris tutam et vigilem etc. *Pl. Rud.* 1, 3, 21. consilium. *Liv.* 2, 6. pugnam. *Id.* 21, 4. Ad pericula capessenda. *Justin.* 2, 12. capessere proelium, collatis viribus. *Gell.* 2, 29. laborem. *Id.* 1, 6. matrimonia. *Tac. Ann.* 11. inimicitias. *Id. ib.* 4, 52. accusationes. *Id. ib.* 13, 41. bellum. *Plin.* 6, 19, 22. militiam. *Tac. A.* 5, 13, 29. magistratum. Et *ib.* 4. imperium. *Plin. Paneg.* 66. curas imperii. *Cic. Or.* 3, 29. et *Sall. Cat.* 54. rempublicam, *h. e.* curam et administrationem reipublicae suscipere. *Id. Phil.* 10, 9. et *Sall. in or. Lepidi contra Sull.* libertatem, *h. e.* libertatis retinendae aut recuperandae curam suscipere. *Tac. Ann.* 4, 16. caerimonias. *Id. ib.* 12, 11. clementiam ac justitiam. *Hor. Sat.* 1, 7, 7. recta. *Gell.* 6, 10. philosophiam. *Tac. Ann.* 15, 29. omissis praecipitibus, tuta et salutaria. *Liv.* 37, 24. spectaculum oculis, *h. e.* haurire, percipere, spectaculo frui. ℙ Saepe significat ire, accedere, ferri ad aliquem locum. *Cic. Nat. D.* 2, 45. Omnes mundi partes undique medium locum capessentes, nituntur aequaliter. *Id. Tusc.* 1, 18. *ad f.* Animus superiora capessit. *Id. Att.* 10, 9. Melitam igitur capessamus. *Virg. A.* 4, 346. Capessere Italiam. ℙ Dicimus etiam *capessere se in aliquem locum*. *Pl. Amph.* 1, 1, 106. Capessere se domum. *Id. Assin.* 1, 3, 6. se navi in altum. *Id. Bacch.* 1, 2, 5. Quo nunc capessis tu te hinc advŏrsa via? Et translate. *Id. Bacch.* 4, 10, 2. Quam se ad vitam, et quos ad mores praecipitem inscitus capessat. ℙ *Capessere jussa* est accipere et exsequi. *Virg. A.* 1, 80. tuus, o regina, quid optes, Explorare labor: mihi jussa capessere fas est. Sic *Pl. Trin.* 2, 2, 19. Capessere imperia. *Id. Aul.* 4, 1, 3. Qui hero ex sententia servire servus postulat, in herum matura, in se sera condecet capessere, *h. e.* res domini cito, suas sero exsequi. ℙ *Capessere sensus naturae*, ap. *Gell.* 21, 1. est percipere, intelligere: quo sensu etiam *capio* adhibetur. ℙ Praeterit. *capessivi*, et *capessii* legitur ap. *Tac. Ann.* 15, 49. et *ib.* 12, 30. ℙ *Diomed.* 1. p. 367. ponit etiam *capessi*, sed nullo probat exemplo. ℙ Part. *Capessiturus* ap. *Tac. Ann.* 6, 48. Meliora capessiturum. Adde *ib.* 12, 15. ℙ Olim *capisso* dicebatur. *Pacuv.* ap. *Non.* 2, 337. Dubito, quam insistam viam, aut quod primordium capissam ad stirpem exquirendum.

CAPĒTUM. V. CAPĪTUM.

*CAPĔTUS, i, m. Albae rex. *Liv.* 1, 3. *Ov. Met* 14, 613. *B. A.*

*CAPĔUS, Arabiae felicis sinus. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

CĂPHĀREUS, i, m. trisyllab. Καφαρεὺς, nunc *Capo d'oro*, mons, et promontorium Euboeae, celebre ob naufragium Graecae classis ab excidio Trojae revertentis. Cum enim Nauplius ejus insulae rex filium suum Palamedem a Graecis interemptum audisset, videns Graecos tempestate laborare, montem illum ascendit, et elata facula signum dedit vicini portus: quo decepti Graeci, ad asperrimos scopulos naves omnes alliserunt. Haec *Serv.* ad illud *Virg. A.* 11, 260. et Euboicae cautes, ultorque Caphareus. *Val. Flacc.* 1, 371. et face saeva In tua mox Danaos acturus saxa, Caphareu, Nauplius. *Mela* 2, 7. Euboea ad meridiem promontorium Geraeston, et Capharea extrudit. Adde *Plin.* 4, 12, 21.

CĂPHĀRĔUS, et Caphareūs, a, um, adj. ad Caphareum pertinens, Καφάρειος. *Prop.* 3, 5, 55. Saxa triumphales fregere Capharea puppes. *Ov. Trist.* 5, 7, 36. audet Graja Caphaream currere puppis aquam.

CĂPHĀRIS, idis, f. adj. ad Capharea pertinens. *Sen. Herc. Oet.* 802. Petrae Capharides. Has *Virg. A.* 11, 260. Euboicas cautes appellat.

CĂPHARNAEUS, a, um, adj. *Capharnaea urbs*, est Capharnaum Palaestinae oppidum in Galilaea. *Sedul.* 4, 82. Jamque Capharnaeae synagogam intraverat urbis.

*CAPHĔRIS, insula maris Aegaei. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

*CAPHYA, ae, oppidum, et Caphyae, arum, lucus Arcadiae. *Plin.* 16, 44. Platanum in Caphyis Arcadiae luco. Oppidi meminere *Pausanias*, *Polybius* et *Steph. Byzant.* auctor vero Latinus nullus. *B. A.*

*CAPIDĀVA, ae, oppidum Moesiae inferioris. *Ant. Itin.* *B. A.*

CĂPĪDES. } V. CAPEDO.
CĂPĪDŬLĂ. }

CĂPĪDŬLUM, genus vestimenti, quo caput tegebatur. *Festus.* V. CREPICULUM.

CĂPĬENS, entis, part. a *capio*, qui capit, hoc est continet, capax. *Gell.* 4, 1. Homo est mortale animal rationis et scientiae capiens.

CĂPILLACĔUS, a, um, adj. [τρίχινος, ex pillis compositus. *August. Civ. Dei* 22, 8. *a m* Capillaceam zonam, qua fuerat anulus alligat mirata tentavit. *F.*] ℙ Est etiam capillo simi τριχώδης. *Plin.* 12, 25, 54. Arbor tenui et ca lacea coma. *Id.* 13, 25, 48. Frutex capilla folio.

CĂPILLĀGO, aginis, f. capilli coma. *Tert Anim.* 51. Pro cerebri ubertate vel affluit capil go, vel deserit.

CĂPILLĀMENTUM, i, n. τρίχωμα, capillor complexus: quo nomine veniunt et suppositiciae mae. *Tertull. Cult. fem.* 7. Adfigitis praeterea scio quas enormitates sutilium, et textilium ca lamentorum, nunc in galeri modum, quasi vagin capitis, et operculum verticis, nunc in cervic retro. *Suet. Cal.* 11. Ganeas, atque adulteria pillamento celatus, et veste longa noctibus obib *Petr. Satyr.* 110. Decoro capillamento exornare a quem. ℙ Dicitur etiam per similitudinem de nuibus filis radicum et foliorum, aliarumque reru hujusmodi. *Plin.* 19, 6, 31. Quae rectam non h bent radicem, statim plurimis nascuntur capillame tis. *Id.* 16, 10, 16. Pinus folium habet capill menti modo praetenue. *Id.* 27, 12, 80. Capill mentis fimbriata radix. *Sen. ep.* 86. *sub f.* Vi capillamenta quoque, si fieri potest, colligen sunt. *Plin.* 35, 15, 52. Aluminis unum genus sc ston appellant Graeci, in capillamenta quaeda canescentia dehiscens. *Id.* 37, 2, 10. Capillame tum in crystallo rimae simile. *Id.* 11, 37, 8 Setarum capillamenta in vesica hominum. Ad 13, 15, 30.

CĂPILLĀRIS, re, adj. ad capillum pertinen *Capillaris arbor* ap. *Fest.* eadem est quae *capillat* V. CAPILLATUS. *Capillaris herba*, ab *Appu Herb.* 47. dicitur, quae alio nomine *capilla Ven ris* appellatur. V. ADIANTUM. ℙ *Capillare, i* est unguentum capillis ungendis aptum. *Mart.* 82. Et Cosmianis ipse fusus ampullis, Non er bescit murice aureo nobis Dividere moechae pa peris capillare.

CĂPILLĀTĬO, onis, f. τρίχωμα, capillamentun *Paul. Nol. ep.* ad *Sever.* 23, 23. Tunc honori fu rit capillatio, cum etc. ℙ Est etiam morbus v sicae, cum ex ea una cum crassa urina fila quae dam capilli similia egeruntur. *Coel. Aurel. Tar* 5, 4. In vesica plurimae passiones eveniunt, capi latio, debilitas, calculatio etc. τριχίασις.

CĂPILLĀTŪRĂ, ae, f. τρίχωμα, capillamentum *Tertull. Cult. fem.* 7. Frustra laboratis ornatae vi deri; frustra peritissimos quosque structores capi laturae adhibetis, *h. e.* cosmetas. *Coel. Aure Tard.* 1, 1. Radere caput nunc pro capillatura nunc contra capillaturam.

CĂPILLĀTUS, a, um, part. a *capillor*, τριχωτὸς capillos habens, comatus. [*Oppos. *calvus.*] *Cic Agr.* 2, 22. Adolescens bene capillatus. *Id. ib.* 5 Capillatior, quam ante barbaque majore. *Juven.* 5 30. Ipse capillato diffusum consule potat, *h. e.* vi num vetustissimum et eo tempore diffusum, qu consules adhuc intonsi erant. Nam tonsores primum Romae adhiberi coepti sunt an. U. C. 454. testibus *Varr. R. R.* 2. *sub f.* et *Plin.* 7, 59, 59 [**Suet. Vesp.* 23. Quum inter caetera prodigi Mausoleum derepente patuisset et stella crinit in coelo apparuisset, alterum ad Juliam Calvinam e gente Augusti pertinere dicebat, alterum ad Parthorum regem, qui *capillatus* esset, i. e. comatus. Laudat h. l. *Döderl.* 3, 15. quem cf.] Olim *capillata* [*vel capillaris] *arbor* dicta est, ad quam capillus virginum Vestalium deferebatur, cum se tondebant et Vestae cultui mancipabant. *Plin.* 16, 44, 85. et *Fest.* ℙ *Capillati* etiam dicti sunt addicti sacris Matris Deum et Bellonae, quia capillum nutriebant vel, ut alii volunt, nigro vellere caput obtegebant in sacris peragendis. *Inscr.* ap. *Grut.* 308, 5. L. Vettio Syntropho religioso a Matre Magna, capillato etc. Hinc *Val. Fl.* 7, 636. exsectos lacerat Bellona comatos. Alii legendum putant *Comanos* a Comanis populis Cappadociae, apud quos celebre fanum Bellonae fuit. Repugnat cum aliis *Harles* ad hunc locum. ℙ Praeterea capillata dicuntur ea, quae subtilia et tenuia capilli modo sunt. *Plin.* 19, 6, 31. Radices capillatae apio, malvae. *Id.* 16, 24, 38. Folia capillata pino, cedro.

CĂPILLĪTĬUM, ii, n. τρίχωμα, capillamentum, capillatura. *Cels.* 4, 2. Sub quo nomine (*capitis*) nunc significo eam partem, quae capillitio tegitur. Pleriq. omn. leg. *capillo* aut *capillis*. *Appul. Met.* 2. Flavum et inaffectatum capillitium.

CĂPILLOR, aris, dep. 1. capillos habeo vel emitto, τριχιάω. *Plin.* 37, 11, 73. Polytrichos in viridi capillatur, sed defluvia comarum facere dicitur.

CĂPILLOR, oris, m. genus est augurii stativi, cum auspicato arbor capitur et consecratur Jovis fulguri. Haec *Serv.* ad *A.* 10, 423.

CĂPILLŌSUS, a, um, adj. capillis abundans. *Coel. Aurel. Tard.* 5, 4. Plurimus mictus cum arenoso vel capilloso sedimine.

CĂPILLŬLUS, li, m. diminutivum capilli. *In quodam carmine, quod quidam Corn. Gallo tribu-*

ant. Pande puella, pande capillulos Flavos, lucentes, ut aurum nitidum.

CĂPILLUS, i, m. θρὶξ, capitis pilus. [*De etymol. et synonym. h. v. V. *Döderl.* 3, 10. et 14. sq.] Adhibetur etiam in singulari numero ad significandam totam capitis comam. *Cic. Pis.* 11. Erant illi compti capilli et madentes cincinnorum fimbriae. *Id. Rosc. Am.* 46. Composito et delibuto capillo per forum volitare. *Id. Sext.* 8. Capillus horridus. *Ov. Am.* 1, 7, 11. Capilli digesti. *Hor. Od.* 1, 12, 41. incompti. *Ov. Her.* 9, 63. hirsuti. Et *ib.* 10, 137. demissi. *Plin.* 2, 78, 80. Capillus vibratus. *Ter. Heaut.* 2, 3, 49. passus, prolixus, circum caput rejectus negligenter. *Caes. B. G.* 5, 14. Capillo promisso esse. *Nep. Dat.* 3. longo esse. *Suet. Tib.* 68. esse pone occipitium submissiore. *Id. Aug.* 99. Comere capillum. *Ov. Am.* 2, 7, 23. ornare. *Id. A. Am.* 1, 505. ferro torquere. *Plin.* 16, 39, 75. tondere. *Id.* 24, 15, 89. alere. *Id.* 28, 8, 26. crispare. *Senec. Hippol.* 319. Dare legem rudibus capillis. *Senec. alter prooem. Controv.* 1. frangere. (Sic *Quint.* 1, 6. *ad f.* comam in gradum frangere.) *Fab. Pict.* ap. *Gell.* 10, 15. depectere. *Varr. L. L.* 4, 29. pectine explicare. *Front. de eloq.* Capillus etsi non cotidie acu ornandus, tamen pectine cotidie expediendus est. *Ov. Am.* 1, 14, 1. medicare. *Id. Medicam. fac.* 19. positu variare. *Pl. Rud.* 2, 3, 46. promittere. *Suet. Caes.* 67. submittere. *Ov. Met.* 3, 170. in nodum colligere. *Id. Am.* 3, 9, 3. solvere. *Id. ib.* 2, 75. turbare. *Id. ib.* 2, 5, 45. laniare. *Id. Her.* 3, 15. rumpere. Et *ib.* 79. scindere. *Senec. ep.* 124. *ad f.* vel effundere more Parthorum vel Germanorum vincire nodo, vel, ut Scythae solent, spargere. *Ter. Eun.* 4, 3, 4. Capillo aliquem conscindere, *h. e.* capillum alicui conscindere. *Id. ib.* 5, 2, 2. Involare alicui in capillum. *Plin.* 8, 36, 54. Capilli defluvium. *Pl. Men.* 5, 2, 117. Capillo aliquem de curru deripere. In vocativo casu *Ov. A. Am.* 2, 304. Torserit igne comam; torte capille place. ¶ *Capilli cedentes* sunt retro abeuntes et refugi a fronte, ut in senibus. *Plin. ep.* 3, 6. Signum effingit senem stantem, rari et cedentes capilli, lata frons, contracta facies. ¶ Dicitur etiam generatim de pilis humani corporis. *Senec. ep.* 92. Ex barba capillos detonsos negligimus. [*Suet. Ner.* 1. Adeo permulsisse malas, ut e nigro rutilum aerique similem capillum redderent; quod insigne mansit et in posteris ejus, ac magna pars rutila barba fuerunt. V. quos *Döderl.* 3, 13. ad hunc locum laudat, Wolf. et Burmannum, qui *pilum* conjecit.] Adde *Cic. Off.* 2, 7. [*cf. *Beier.* ad h. l.], *Acut. Priap.* 46. de pilis in pube; et *Coel. Aurel. Acut.* 3, 18. ¶ Item de pilis animalium. *Catull.* 25. mollior cuniculi capillo. *Pers.* 3, 10. bicolor positis membrana capillis. *Gell.* 12, 1. et *Macr. Sat.* 5, 11. Capillus haedi tenerior. *Colum.* 9, 10. Plenior quasi capillus in ventre regis apum. ¶ Item de tenuibus filis aliarum rerum capillo similibus. *Plin.* 21, 6, 17. Crocum pinguissimum et brevis capilli. Et *ib.* 18, 73. Capillus in rosa, *h. e.* lutea fila et apices intra rosae florem. ¶ *Capillus Veneris* nomen est herbae, quae capillaris dicitur. *Appul. Herb.* 47. V. ADIANTUM. ¶ *Non.* 3, 53. neutrius etiam generis esse putat, allato *Pl.* exemplo *Most.* 1, 3, 97. *Vide capillum satin' compositum st commode.* Sed integer locus passim ita legitur: *Suo quique loco viden', capillus satis compositu' sit commode?* ¶ Veteres singulari tantum numero hanc vocem usurparunt. Negat enim *Varr.* ap. *Charis.* 1. p. 80. pluraliter dici debere. Sed usus postea contra obtinuit.

CĂPĬO, is, cepi, captum, a. 3. λαμβάνω, prehendo, accipio. Verbum est latissimi usus, tum proprie, tum translate. *Virg. G.* 3, 420. cape saxa manu, cape robora, pastor. *Pl. Aul.* 1, 1, 9. Si hodie hercle fustem cepero aut stimulum in manum. *Cic. Verr.* 2, 1, 4. Probabo, C. Verrem contra leges pecuniam cepisse [*i. e. vi adhibita exegisse]. *Id. Rabir. perduell.* 7. Capere arma pro salute communi. *Liv.* 27, 18. locum castris. *Cic. Div.* 1, 33. castra hostium. *Vatin.* ad *Cic. Fam.* 5, 10. Sex oppida vi oppugnando capere. Et *ib.* aliquem bello. *Phaedr.* 1, 5. cervum. *Varr. L. L.* 7, 33. aves, pisces. [*Cic. Off.* 2, 14, 58. Pro se quisque, quod ceperat, afferebat.] *Liv.* 28, 39. vectigal ex agro alicujus. *Ter. Ph.* 5, 3, 6. talenta bina ex praediis. (Adde *Cic. Parad.* 6, 3.) *Caes. B. G.* 4, 36. portum. *Phaedr.* 3, 16. somnum. *Ter. Eun.* 2, 3, 76. cibum. *Propert.* 4, 9, 49. Mollis et hirsutum cepit mihi fascia pectus. ¶ Speciatim capere dicebatur pontifex maximus, cum virginem sacris inter Vestales addicendam a paterna domo abducebat. Eam enim manu prehensam parentibus, veluti bello captam, eripiebat. *Gell.* 1, 12. In libro Fabii pictoris, quae verba pontificem maximum dicere oporteat, cum virginem capit, scriptum est. Ea verba haec sunt: Sacerdotem Vestalem, quae sacra faciat, quae jus siet sacerdotem Vestalem facere pro populo R. Quirit., uti quod optima lege fiat, ita te, amata, capio. Adde *Tac. A.* 2, 86. et *Suet. Aug.* 31. ¶ Sed et flamines Diales, item pontifices et augures *capi* dicebantur, teste eodem *Gell. ib.*, ubi affert exempla *L. Sullae* et *M. Catonis*. quibus adde *Liv.* 27, 8. ¶ *Capere tabernaculum*, V. TABERNACULUM. ¶ [*Capere augurium, auspicium. V. AUG. et AUSP.] ¶ Apud JCtos saepe significat acquirere et possidere aliquid ex testamento, donatione aut legato. *Hermogenian.. Dig.* 28, 6, 6. Ut ex bonis, quae testatoris fuerant, amplius capere non possit. *Scaevola ib.* 22, 3, 27. Capere posse usque ad certum modum. *Juven.* 1, 55. Si capiendi jus nullum uxori. *Cajus ib.* 39, 6, 30. Mortis causa capere. *Jabol. ib.* 49, 14, 42. Reddere fideicommissum non capienti, *h. e.* jus capiendi non habenti. [*Cic. Off.* 3, 24, 93. Si ex hereditate nihil ceperit.] ¶ Hinc *Ulp. Dig.* 50, 16, 71. discrimen statuit inter *capere* et *accipere*, quod *capere* cum effectu intelligatur, *accipere* autem, etiam siquis non ita accepit, ut habeat: ideoque non videri quem capere, quod est restituturus. Quamquam ne ipsi quidem Jurisprudentes hanc differentiam perpetuo servant. [*Cf. quae dicta sunt ad v. *accipere.*] ¶ Pro usucapere et suum facere, legitur ap. *Paul. Dig.* 41, 1, 48. et alibi. ¶ Translate. *Cic. Verr.* 1, 17. Si patris vim et acrimoniam ceperis, si avi prudentiam, si soceri constantiam. *Id. Phil.* 3, 11. Aliquando patrium animum virtutemque capiamus. [*Cic. Off.* 1, 18, 59. Et consuetudo exercitatioque capienda; cf. *Beier.* ad h. l.] *Id. Fam.* 11, 16. Scite et commode capere tempus adeundi ad aliquem. *Pl. Ps.* 4, 3, 6. occasionem. *Id. Aul.* 4, 10, 68. numerum. *Liv.* 3, 5. conatum. *Suet. Oth.* 6. cursum. *Caes. B. G.* 7, 26. fugam. *Tac. H.* 4, 3. et *Plin.* 8, 42, 65. finem. *Ter. Andr.* 4, 2, 12. sibi inimicos omnes homines. *Id. Heaut.* 5, 2, 11. rationem. *Id. Eun.* 4, 5, 25. aliquid commodi ex aliqua re. *Cic. Fam.* 1, 9. *a med.* maximum fructum ex re aliqua. [*Amat *Cic.* hanc dicendi rationem, cf. *Amic.* 19. *Sen.* 18. *Brut.* 62. *Pis.* 14.] *Id. Planc.* 1. animo non mediocrem voluptatem. *Id. Att.* 14, 14. laetitiam justo interitu tyranni. *Id. Quint.* 31. misericordiam. *Liv.* 33, 27. *sub f.* metum. *Ter. Heaut.* 2, 3, 25. conjecturam ex re aliqua. *Id. Andr.* 4, 1, 27. exemplum de aliquo, *h. e.* imitari. *Id. Heaut.* 2, 3, 86. consilium. *Cic. Phil.* 11, 2. documentum ex aliquo. [*Cic. Amic.* 10. Atque earum rerum exemplum ex similitudine capiebat ineuntis aetatis.] *Suet. Aug.* 42. impetum alicujus rei faciendae. *Tac. A.* 3, 56. experimentum. ¶ Saepe reciprocam constructionem habet. Dicimus enim: *cepi rem aliquam;* et *res aliqua cepit me.* [*Sed nescio an hoc discrimine interposito, ut *cepit me res aliqua* eum denotet, cujus etiam inviti omnes animi corporisque vires res aliqua sibi vindicaverit; — *cepi rem aliquam* de eo dicatur, qui sponte rem assumserit, parum imminuta cogitandi agendique libertate. Gr. ἔχειν.] *Cic. Senect.* 15. *ad f.* Capere desiderium ex filio. *Ter. Hecyr.* 1, 2, 13. Cepit me desiderium alicujus rei. Et *ib.* 2, 1, 22. Cepit me odium tui. *Id. Ph.* 2, 3, 24. Capere inimicitias graves in aliquem. *Plin.* 7, 24, 24. oblivionem alicujus rei. *Cic. Phil.* 3, 4. Cepit nos oblivio servitutis. *Ter. Eun.* 3, 1, 14. et *Liv.* 27, 49. Cepit me satietas alicujus rei. *Pl. Amph.* 1, 2, 10. Capere satietatem rei alicujus. ¶ Significat etiam eligere, assumere. *Ter. Hecyr.* 4, 1, 22. Capere aliquem generum. *Id. Heaut.* 3, 1, 94. aliquem arbitrum. *Id. Eun.* 5, 2, 48. aliquem sibi patronum. *Id. Andr.* 1, 2, 21. aliquem magistrum ad aliquam rem. *Pl. Merc.* 4, 3, 34. aliquem judicem de re aliqua. ¶ Item consequi, adipisci. *Cic. Am.* 7. *in f.* Capere maximam gloriam ob aliquam rem. [*Id. Off.* 2, 9, 32. Benevolentiae..... Quae quidem beneficiis capitur maxime.] *Nep. Phoc.* 1. summos magistratus. *Id. Att.* 7. honores aut divitias. [*Tac. A.* 1, 10. Divisiones agrorum, ne ipsis quidem, qui cepere, laudatas.] *Hirt. B. G.* 8, 8. opinionem virtutis. ¶ Item subire, ferre, pati. *Cic. Catil.* 1, 2. Ne quid respublica detrimenti capiat. *Liv.* 5, 20. Invidiam capere apud aliquem ex prodiga largitione. *Ter. Andr.* 4, 3, 4. laborem ex aliquo, *h. e.* propter aliquem. Al. leg. dolorem. *Id. Ad.* 5, 4, 22. miseriam [*Cic. Amic.* 13. Angor, qui pro amico capiendus est.] ¶ Item continere, χωρεῖν. *Cic. Off.* 1, 17. Qui cum una domo jam capi non possint, in alias domos, tanquam in colonias, exeunt. *Ter. Heaut.* 2, 3, 13. Dii boni, quid turbae est? aedes nostrae vix capient. *Pl. Curc.* 1, 2, 14. Modica est; capit quadrantal. ¶ Sic *capere* dicimur, quae in nostram naturam, mores aut vires cadunt. *Curt.* 9, 3. Quidquid mortalitas capere poterat, implevimus. *Id.* 7, 8. Concupiscis, quae non capis. *Capitolin. Vero* 11. Nota est fabula, quam Marci vita non capit. *Paul. Dig.* 40, 12, 15. Dummodo ejus aetatis sit, ut dolum capiat. ¶ Tribuitur et aliis rebus. *Plin.* 16, 40, 78. Rimam fissuramque non capit cedrus. *Id. ib.* 16, 27. Bruscum non capit magnitudinem mensarum, *h. e.* non adeo crescit, ut magnitudini mensarum sufficiat. *Ulp. Dig.* 4, 4, 19. Res non capit restitutionem cum statum mutat. ¶ Translate. *Cic. Phil.* 2, 44. *in f.* Eam gloriam consecuti sunt, quae vix coelo capi posse videtur. *Id. Mil.* 32. Capere ejus amentiam civitas, Italia, provinciae, regna non poterant. *Id. Fam.* 2, 6. Nulla est gratia, quam vel non capere animus meus in accipiendo vel in remunerando cumulandoque illustrare possit. *Ov. Nuc.* 4. Non capit ira moram. *Prud. Apoth.* 154. de Deo: Nec capit humanis angoribus excruciari. *Paul. Nol. carm.* 9, 22. Sed Domini carmen tellus aliena mereri Non capit. Sic *Tertull. Pudic.* 1. *ad f.* Crimina, quae non capiunt indulgeri. *Sciopp. in not. ad Tertull.* legit *non capit indulgeri*, *h. e.* οὐκ ἐνδέχεται, fieri non potest, ut remittantur. Hac ratione usurpat etiam *Apol.* 17., *Habit. mul.* 2. et alibi. ¶ Praeterea *capere* dicimur ea, quae mente, cogitatione et intelligentia comprehendere possumus, *h. e.* intelligere, percipere. *Cic. N. D.* 1, 19. Mens et intelligentia capit, quae sit beata natura. *Id. Marc.* 2. Quae tam magna sunt, ut ea vix cujusquam mens, aut cogitatio capere possit. *Quint.* 1, 1. Capere intellectum disciplinarum. *Liv.* 27, 5. Mente aliquid. ¶ Ponitur etiam pro allicere, ad se trahere, delectare, devincire, irretire, tum in bonam, tum in malam partem. *Cic. Off.* 3, 15. Inest in his aliquid probi, quod capit ignaros. [*Id. ib.* 1, 30, 105. quamvis voluptate capiatur.] *Id. Cluent.* 5. Animum adolescentis pellexit iis omnibus rebus, quibus aetas illa capi ac deliniri potest. *Id. Amic.* 26. Animum advertant, ne callida assentatione capiantur. *Nep. Alcib.* 9. Quem adeo cepit sua humanitate, ut eum nemo in amicitia antecederet. *Hor. Sat.* 1, 4, 28. Hunc capit argenti splendor. *Ov. Her.* 4, 64. Me tua forma capit: capta parente soror. *Id. A. Am.* 3, 133. Munditiis capimur. *Tibull.* 3, 1, 7. Carmine formosae, pretio capiuntur avarae. *Quint.* 2, 5. Capi specie. *Lucr.* 1, 61. de Deo: Nec bene pro meritis capitur, nec tangitur ira, *h. e.* flectitur, propitius redditur, ut et *Non.* exponit 4, 56. ¶ Et pro decipere, fallere. [*Non differunt haec ab iis proxime antecedentis loci exemplis, ubi in malam partem v. *capere* (*belauern*, *bethören*,) dictum est. A venatione desumptum hoc orationis genus.] *Cic. Acad.* 4, 20. *ad f.* Sapientis vim maximam esse, cavere, ne capiatur, ne fallatur, videre. *Virg. A.* 2, 196. Capi dolis lacrimisque coactis. ¶ Et pro coarguere, convincere. *Pl. Amph.* 2, 2, 188. Tu si me impudicitiae captas, non potes capere, ἁλίσκειν dicunt Graeci eod. sensu. ¶ *Capi* pro impediri, veteri more; unde oculis captus, mente captus. *Varr. R. R.* 2, 4. *ad f.* de porcellis: Cum creverunt, capiuntur sequi matrem, *h. e.* impediuntur, prohibentur. Vulgo legitur *cupiunt.* ¶ Part. *Capturus* ap. *Pl. Stich.* 4, 2, 51. Vide, quid es capturus consilii. Adde *Cic. Amic.* 21. *Capiendus* ap. *Virg. G.* 4, 396. vinclis capiendus. ¶ *Capsis* pro *cape si vis* usurpatum testantur *Cic. Or.* 45. et *Quint.* 1, 5. *ad f.* ¶ Sed et *capso*, *is*, *it*, pro *cepero*, *is*, *it*, antique dictum est. *Pl. Rud.* 2, 1, 15. Nisi quid concharum capsimus, incoenati sumus profecto. *Id. Pseud.* 4, 3, 6. Si occasionem capsit. Et *Bacch.* 4, 4, 60. Invadam extemplo in oppidum: si id capso etc. Adde *Accium* ap. *Non.* 8, 5.

CĂPĬO, onis, f. actus capiendi. Vox est JCtorum, et fere conjungitur cum *usu*, et *pignoris*, ut *usucapio*, *pignoriscapio*, quae V. suis locis. Reperitur tamen etiam sine his. *Paul. Dig.* 39, 2, 18. Consequi aliquid dominii capione. *Gell.* 7, 10. Per quod satis dilucet, hanc *capionem* posse dici, quasi hanc *captionem*, et in usu, et in pignore. ¶ Pro usucapione. *Paul. Dig.* 41, 1, 48. Perseverat per longum tempus capio. Et *infra.* Hoc enim ad jus, hoc est capionem, illud ad factum pertinet. Et *Jabolen. ib.* 3, 21. An durare nihilominus capionem ejus fundi putes? *Id. ib.* 5, 4. *extr.* Ceterarum partium non impedietur longa possessione capio.

CĂPIS, idis. V. CAPEDO.

*CAPISSA, ae, f. Asiae ulterioris oppidum, in Paropamiso. *Plin.* 6, 23. *B. A.*

*CAPISSĒNE, es, regio circa Capissum oppidum. *Plin.* 6, 23. *B. A.*

CĂPISSO. V. CAPESSO in f.

[CĂPISTELLUM. i, n. parvum capistrum. *Not. Tir.* 17. *F.*]

CĂPISTĒRĬUM, ii, n. *Colum.* 2, 9. Cum amplior messis provenerit, quidquid exteretur, capisterio expurgandum erit, et semper, quod propter magnitudinem ac pondus in imo subsederit, ad semen reservandum. ¶ Quidam Lexicographi exponunt cribrum ad cernendum. Sed ex *Columellae* verbis satis apparet, esse alveum, seu vas, in quod infusa aqua frumenti grana immittuntur et purgantur. Est autem a σκάφη, quae vox inter alia cavum vas significat: inde σκαφιστήριον, quod legitur in *Gloss. Philox. Aldhelmus* quoque *in carm. de laud. Virg.* 19. *capisterium* ponit pro vase, quod a quadam nutrice fractum D. Benedictus mirabiliter restituit. *Salm. in comment.* ad *Capitol. Albin.* 5. notat, σκάφας, et σκαφιστήρια fuisse alveos, in quibus infantes calefiebant, et lavabantur, vel in quibus infantilia linteamina aqua purgabantur. Quidam mallent scribere *scaphisterium.* Editio *Columellae* A. 1472. ap. *Jenson* habet *caphisterium.*

CĂPISTRĀTUS, a, um, part. a *capistro*, capi-

stro vinctus. *Ov. Her.* 2, 80. Inque capistratis tigribus alta sedes. *Sidon. carm.* 22, 23. Euan Vite capistratas cogebat ad esseda tigres.

CĂPISTRO, as, a. 1. ἐμφορβιόω, φιμόω, κημόω, capistrum impono., *Plin.* 18, 19, 49. *n.* 2. Fiscellis capistrari boves oportet. *Colum.* 6, 19. Capistrare jumenta ad jugum. ¶ *Capistrare* praeterea est vites, aut arbores vinculis alligare. *Colum.* 11, 2. *sub f.* Ut juga vineis imponantur et capistrentur.

CĂPISTRUM, i, n. φορβειὰ, κημὸς, capitis vinculum, quod equis, et hujusmodi animalibus adhiberi solet. Est a *capio. Varr. R. R.* 2, 6. Pullos asinorum leniter capistris habent vinctos. *Ov. Met.* 10, 125. Frenare ora capistris. *Edict. Diocl.* p. 24. et 25. Capistrum equestre X septuaginta, capistrum mulare X octoginta. ¶ [Est etiam capistrum fortasse coriaceum ferreis clavis vel aculeis insertis, quo hoedorum ora constringuntur, ut si caprarum uberibus os admoveant, ipsae puncturis laesae recalcitrent. Hoc capistri genus plerumque e vimine fiebat. V. FISCELLA. *Virg. G.* 3, 399. Primaque ferratis praefigunt ora capistris. *F.*] ¶ *Capistra* etiam dicuntur vincula, quibus vites ligantur. *Colum.* 4, 20. Cum ad summum palum recta vitis extenta est, capistro constringitur. ¶ Sunt etiam retinacula prelorum. *Cato R. R.* 12. In torcularium quae opus sunt, trocleas quinque, capistra quinque, assercula quinque etc. ¶ Translate. *Juven.* 7, 43. Stulta maritali jam porrigis ora capistro.

CĂPĬTĀ Minerva cognominata est a Romanis, eoque nomine culta mense Martio per quinque dies, quos *Quinquatria* appellabant. Causas hujus cognominis non unas affert *Ov. Fast.* 3, 837. Alii leg. *Minerva Capta.*

CĂPĬTAL, alis, n. 3. *dictum per apocopen a Capitale*, κεφαλὶς, genus operimenti, quod capiti imponitur. *Varr. L. L.* 4, 29. Dictum capital a capite, quod sacerdotulae in capite etiam nunc solent habere. *Festus* interpretatur linteum, quo in sacrificiis utebantur. ¶ Item facinus, quod poena capitis lui debet. *Pl. Men.* 1, 1, 16. Nunquam edepol fugiet, tametsi capital fecerit. *Lucil.* ap. *Non.* 1, 175. Scimus capital esse, irascier. *Cic. Leg.* 2, 8. *in f.* Quique non paruerit, capital esto. *Liv.* 24, 37. Praesidio decedere apud Romanos capital esse. *Justin.* 2, 7. Capital esse apud Athenienses coepit, si quis etc. Apud *Cic.*, *Liv.* et *Justin.* quidam leg. *capitale.*

*CAPĬTALIA, ae, mons celsissimus Indiae. *Plin.* 6, 20. *B. A.*

CĂPĬTĀLIS, e, adj. κεφαλικὸς, ad caput seu vitam pertinens. *Gell.* 16, 13. Revalescere ex morbo capitali. *Pl. Trin.* 4, 3, 81. Ego miser meis periculis sum per maria maxima vectus capitali periculo. ¶ Facinus, crimen, fraus, res capitalis dicitur, quae capitis poenam meretur. *Cic. Verr.* 2, 2, 38. et 39. Aliquem rerum capitalium reum facere. Et *ib.* 28. Accusatus rei capitalis. *Vet. poeta* ap. *Cic. N. D.* 1, 6. Facinora capitalia facere. *Cic. Rabir. perduell.* 9. Fraudem capitalem admittere. *Tac. A.* 3, 60. Suspecti criminum capitalium. [**Id. ib.* 1, 21. Desertoresque ac rerum capitalium damnatos sibi jam miscent.] ¶ *Inimicus capitalis*, qui ad necem usque persequitur. *Pl. Poen.* 4, 2, 57. Scin' tu, herum tuum meo hero esse inimicum capitalem? *Cic. Catil.* 2, 2. Hostis tam capitalis. Sic *ira capitalis* ap. *Hor. Sat.* 1, 7, 13. et *odium capitale* ap. *Cic. Amic.* 1. ¶ *Triumviri capitales*, qui de rebus capitalibus inquirunt, et reos poena capitis afficiunt. V. TRIUMVIRI. ¶ Capitalis poena est, supplicium. *Suet. Caes.* 48. Capitali poena aliquem afficere. *Id. Aug.* 24. Capitali animadversione punire. ¶ Dicitur etiam *capitalis poena* damnatio ad metalla, et deportatio in insulam, ut *Callistrat.* docet *Dig.* 48, 19, 28. ¶ *Capitalis causa*, *judicium capitale*, in quo de vita, aut exsilio, hoc est aquae et ignis interdictione agitur, ut apud *Paul. Dig.* 48, 1, 2. legitur. *Appul. Met.* 9. Capitalem causam evadere. ¶ *Capitale esse* dicitur, quod vitae amittendae periculum creat. [*Idem quod *capital*, facinus supplicio dignum, ut recte explicatur §. sq., cujus verba parum recte, ab his sejuncta videntur. Caeterum haec sequi poterant ea, quae §. 2. leguntur.] *Cic. Inv.* 2, 31. Cum Lacedaemoniis lex esset, hostias nisi ad sacrificium redemptor praebuisset, capitale esset. *Suet. Cal.* 24. Risisse, lavisse, coenasse cum parentibus, capitale fuit. *Plin.* 12, 14, 32. Digredi via capitale leges fecere. V. CAPITAL. ¶ *Capitalia, ium*, sunt crimina capitalia. *Cic. Leg.* 3, 3. Vincula sontium servanto, capitalia vindicanto. ¶ *Capitalis homo* dicitur summe scelestus, percussor, et qui vitam hominum petit, vel petere paratus est. *Cic. Off.* 3, 21. Capitalis Eteocles, qui etc. [*cf. *Beier.* ad h. l. et quos laudat.] *Id. Phil.* 5, 12. Quidam septemvir capitalis homo. ¶ *Capitalis lucus*, teste *Festo*, est, ubi si quid violatum est, capite violatoris expiatur. *Scalig.* autem non *lucus*, sed *locus* legi vult. ¶ Accipitur etiam *capitalis* generatim pro valde pernicioso. *Cic. Off.* 2, 21. Capitalis oratio, et ad aequationem bonorum pertinens, [*i. e. seditiosa, quippe quae labefactaret fundamenta rei publicae. Ita *Beier.* q. cf.] *Id. Phil.* 4, 1. *ad f.* Cum capitalem et pestiferum Antonii reditum timeremus. *Id. Off.* 1, 13. *in f.* Totius injustitiae nulla est capitalior, [*i. e. detestabilior] quam eorum, qui tum, cum maxime fallunt, id agunt, ut viri boni esse videantur. *Id. Senect.* 12. Nulla capitalior pestis, quam corporis voluptas, hominibus a natura data. ¶ Denique aliquando significat solertem, ingeniosum, ut docet *Ov. Fast.* 3, 839. *de Minerva Capita*, seu *Capta.* Nominis in dubio causa est: capitale vocamus Ingenium solers: ingeniosa Dea est. *Treb. XXX. Tyrann.* 10. Capitali etiam joco regna promeruit. Ita in antiqu. membranis, teste *Salm.* et aliis. Vulgo legitur *militari.* Huc quidam trahunt et illud *Cic. Q. Fr.* 2, 13. *de Philisto historico Siculo.* Siculus ille capitalis, creber, acutus, brevis, paene pusillus Thucydides. *Manut.* tamen exponit *gravis*, *et capita rerum attingens.* Plura hac de re *Muret. variar. lection.* 2, 5. Sed hic praestat interpretari, *scriptorem primarium* non vulgarem.

CĂPĬTĀLĬTER, adv. κεφαλικῶς. *Plin. ep.* 1, 5. Quam capitaliter me ipsum apud centumviros lacessisset, *h. e.* usque ad periculum capitis. Sic capitaliter odisse, *Ammian.* 21, 16. Capitaliter animadvertere, *Veg. Mil.* 2, 22.

[CĂPĬTĀNĔUS, a, um, adj. praecipuus, principalis. *Auct. incert. rei agrar.* p. 270. *Goes.* Quas litteras singulas in terminis invenies, quae capitaneae sunt, non fundorum, sed rationis terminum ostendunt. *F.*]

CĂPĬTĀRĬUM Aes, quod capi potest. Ita *Festus:* sed negat *Scalig. Festum* ita scripsisse, sed *Capitarium est quod caput est;* atque id significare, capitariam dici pecuniam, quae caput est usurae, et *sors* etiam dicitur, ἀρχαῖον. Ipse tamen mallet, capitarium aes esse, quod capite penditur. Duplex enim fuit tributi collatio, alia per capitationem, alia ex censu, ut idem *Fest.* docet in *Tributorum.*

CĂPĬTĀTĬO, onis, f. ἐπικεφάλαιον, tributum, quod in singula capita, et viritim imponitur: *tributum capitis* ab *Ulp. Dig.* 50, 15, 3. et *exactio capitum* a *Cic. Fam.* 3, 8. appellatur. *Arcad. Dig.* 50, 4, 18. *ad f.* Neque ab annona, neque ab angariis, neque a capitatione (exceptis militibus, et veteranis) excusare se possunt. ¶ Dicitur etiam *capitatio*, quae in singula animalium capita indicitur, ut videre est apud *Impp. Theod. et Valent. Cod. Theod.* 11, 20, 6.

CĂPĬTĀTUS, a, um, part. ab inusit. *capito*, κεφαλωτὸς, qui habet caput, vel in caput late crescit. *Varr. R. R.* 2, 9. *ad f.* Cingulum circum collum cum clavulis capitatis canibus imponere. *Lucil.* ap. *Non.* 1, 334. Natibu' natricem impressit crassam et capitatam. *Plin.* 19, 6, 32. Caepa capitata. *Id.* 20, 6, 22. Porrum capitatum. *Id.* 24, 19, 113. Herba thyrsi modo vestita et capitata. ¶ *Capitata vinea* est, quae non in brachia, sed in caput crescere sinitur, et robur crassitudinis accipit in stirpe: quod fit, cum juxta ipsam matrem usque ad corpus sarmentum detrahitur, una, aut altera tantummodo gemma relicta, quae ipsi trunco adhaeret. Huic opponitur *brachiata*, quae in ramos spargitur. *Colum.* 5, 5.

CĂPĬTĔCENSI, et Capite censi (alibi enim junctim, alibi divisim scriptum invenitur) erant, qui in plebe Romana nullo aere censebantur: a censione capitum, quod solis capitibus, idest, solis personis censerentur. Horum opera Romani in bello non utebantur, quod opes civium obsidum loco ducerent, metuerentque, ne infimae sortis homines, qui nihil quod amittere possent, in urbe reliquissent, aut segniter pugnarent, aut facile spe lucri ad hostes deficerent. Differebant a proletariis, qui reipublicae nihil praeter prolem filiorum dabant in usum belli. *Paulus* JCtus apud *Gell.* 16, 10. Qui in plebe Romana pauperrimi erant, neque amplius quam mille quingentum aeris in censum deferebant, proletarii appellati sunt; qui vero nullo, aut perquam parvo aere censebantur, capitecensi vocabantur. Extremus autem census capitecensorum aeris fuit trecenti septuaginta quinque. *Sall. Jug.* 91. Ipse interea milites scribere non more majorum, nempe ex classibus, sed capite censos plerosque. V. *Gell. l. c.* et *Sigon. de antiq. Jure Civ. Rom.* 1, 4. V. etiam PROLETARIUS.

CĂPĬTELLUM, i, n. κεφαλίδιον, parvum capitulum, vel crassior summitas cujuscumque rei. *Varr. L. L.* 7. *sub f.* negat, hanc vocem in Latina consuetudine esse. Nihilominus reperitur ap. *Plin.* 24, 19, 113. Inde alii ramuli assurgunt sua capitella gerentes. Ita leg. in vet. editionib. 1470. et 1472., item in Aldina 1535., Elzeviriana 1637. et aliis. At omnium harum antiquissima A. 1469. habet *capitula*, quam secutus est *Hard.*, quod et in MSS. suis se ita reperisse testatur. Adde *Appul. Herb.* 60. et 72. ¶ In architectura est capitulum columnae. *Coripp.* 4, 59. Buxea populeis aptans capitella columnis; Materiaque ipsa bases firmaverat imas. *Plin.* 36, 23, 56. Columnis spirae subditae, et capitella addita. Eadem in hoc est, quae in superiori loco, lectionis varietas.

[*CĂPĬTĬLAVĬUM, ii, n. capitis lavatio, a *caput*, et *lavatio*. *Isid. Orig.* 6, 18. p. 140. ed. Vulcan. Diem palmarum vulgus ideo capitilavium vocant, quia tunc moris est lavandi capita infantium, qui ungendi sunt: ne observatione quadragesimae sordidata ad unctionem accederent. *F.* et *B. A.*]

CĂPĬTĪNA, ae, f. *In testamento M. Grunii* (*de quo V. in* BUBULARIUS) Donabo sutoribus setas, rixatoribus capitinas, surdis auriculas. *Lambecius* putat, *capitinas* significare capistra ad maxillas constringendas, vel ipsas maxillas.

[*CĂPĬTĪNUS, a, um, adj. ad Capitium pertinens, urbem Siciliae mediterraneam, nunc *Capizzi. Cic. Verr.* 2, 3, 43. Tyndaritanam nobilissimam civitatem, Cephaloeditanam, Capitinam perditas esse hac iniquitate decumarum intelligetis. ¶ Dictum et Capytium, Καπύτιον *Ptol. F.* et *B. A.*]

[CĂPĬTĬO, onis, m. dimin. capitati, ut contra *Capito* est incrementum. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Mur.* 964, 8. A. Menenius A. F. qui Capitio. *F.*]

CĂPĬTĬUM, ii, n. tegumentum est pectoris muliebre, ita dictum, quod capit pectus, idest, ut antiqui dicebant, indutu comprehendit, ut *Varr. L. L.* 4, 29. docet. *Non.* 14, 37. interpretatur tegumentum capitis, sed male. *Varr. de vita pop. Rom.* ap. *Non. ib.* Neque id ab orbita matrumfamilias instituti, quod eae pectore ac lacertis erant apertis, nec capitia habebant. *Laber.* ap. *Gell.* 16, 7. Induis capitium tunicae pictacium. *Ulp. Dig.* 34, 2, 24. Vestimenta muliebria stolae, pallia, tunicae, capitia, zonae. *Gell. l. c.* hanc vocem reponit inter eas, quas tanquam obsoletas, et ex sordidiore vulgi usu, in *Laberio* damnat. ¶ Dicitur etiam *capitium* superior tunicae pars, quae collum ambit. *Hieron. ep.* 64. *de vest. Sacerd. n.* 14. Tunica talaris assutas habens manicas, in superiori parte, qua collo induitur, aperta, quod vulgo capitium vocant, oris firmissimis ex se textis ne facile rumpatur.

CĂPĬTO, onis, m. μεγαλοκέφαλος, qui magnum habet caput. *Cic. N. D.* 1, 29. Redeo ad Deos. Ecquos arbitramur naevum habere? ecquos silos, flaccos, frontones, capitones? ¶ Est etiam cognomen Romanum in gente Maria, quo qui primus appellatus est, insigni capitis magnitudine fuit. *In nummo antiqu.* ap. *Eckhel. D. N. V. T.* 5. p. 250. C. Marius C. F. Capito. Et in gente Sestia, ut P. Sestius Q. F. Capito in *Fastis Capitol.* ap. *Grut.* 289. ¶ Huc allusisse videtur *Pl. Pers.* 1, 2, 8., ubi parasitis quibusdam *duris Capitonibus* cognomentum fuisse dicit. V. interpretes. ¶ L. Attejus, vel Atejus Capito, scriptor vetus, pontificii juris valde peritus, affertur non uno loco a *Macrobio*, praesertim *Sat.* 7, 13., ubi longiusculum ex eo fragmentum recitat: item a *Festo*, *Nonio*, *Plinio*, *Gellio* etc. ¶ Est etiam *Capito* piscis marinus, qui et cephalus dicitur, a magnitudine capitis. *Cato R. R.* 158. ¶ Item piscis fluviatilis, multis spinis ventrem septum habens. *Auson. Mosell.* 85.

*CAPĬTOLĬAS, adis, Palaestinae oppidum, trans Jordanem fluvium, in Gaulanitide, Damascum inter et Scythopolim. *Anton. Itin.* In Coelesyria ponit *Ptolem. B. A.*

CĂPĬTŌLĪNUS, a, um, adj. Καπιτωλῖνος, ad Capitolium pertinens. *Cic. Rabir. perduell.* 11. Clivus Capitolinus. *Id. Dom.* 57. Jupiter Capitolinus. *Mart.* 12, 21. Capitolinus collis. *Id. ib.* 48. Dapes Capitolinae, *h. e.* epulum, quod Jovi praebetur in lectisterniis. *Suet. Cal.* 7. Venus Capitolina, *h. e.* quae templum habuit in Capitolio. *Juven.* 6, 386. Capitolina quercus, *h. e.* corona querna, quae dabatur victori in certaminibus Capitolinis, a Domitiano institutis in honorem Jovis Capitolini, ut est ap. *Suet. in ejus Vita* 4. V. AGON. ¶ De amphora Capitolina, V. AMPHORA. ¶ *Capitolinus* cognominatus est M. Manlius ob defensos ab arce Capitolii Gallos, teste *Aurel. Vict. Vir. illustr.* 24., quod confirmat *Plutarch. in Camillo.* Sunt tamen qui putant hoc cognomen in gente Manlia etiam ante Urbem a Gallis captam fuisse, ductumque esse ex eo, quod Manliorum quaedam familia in Capitolio habitaverit. ¶ *Capitolina palmata*, cujus mentio fit a *Vopisc. Prob.* 7. erat toga palmata, quae dabatur consulibus ab imperatore, et de Capitolio accipiebatur: unde ratio nominis. *Capitolin. Gordian.* 4. V. *Salmas. in commentar.* ad *Vopisc. Carin.* 20. [*Cf. *Hieron. Boss. de toga Romana dissert.*, ubi togam palmatam eandem fuisse atque pictam et purpuream confirmatur.] ¶ *Capitolini, orum*, fuerunt homines in Capitolio atque arce habitantes, ex quibus M. Furius Camillus collegium constitui jussit ad edendos ludos (itidem *Capitolinos* dictos) in honorem Jovis Capitolini, ob servatam a Gallis arcem Capitolii, ut *Liv.* 5, 50. narrat. *Cic. Q. Fr.* 2, 5. M. Furium Flaccum, hominem nequam, Capitolini et Mercuriales de collegio ejecerunt.

CAPĬTŌLĪNUS, i, m. Julius Capitolinus unus ex sex scriptoribus, qui Historiam Augustam seu Vi-

s Imperatorum Romanorum condiderunt, ab Hadriano usque ad Carinum. Reliqui sunt duo Aelii, Spartianus et Lampridius, Vulcatius Gallicanus, Trebellius Pollio et Flavius Vopiscus. Hi omnes desinente saeculo Christi III. et ineunte IV., parvo annorum intervallo vixerunt. Stilo sunt pro illa aetate probabili, nec admodum inaequali.

CĂPĬTŌLĬUM, i, n. Καπιτώλιον, unus ex septem Romae collibus, in quo fuit arx Urbis, et templum Jovis Capitolini, totius reipublicae praesidis. Antiquitus dictus est *Saturnius mons*, et ab eo ate *Saturniam terram* appellavere. Deinde *Tarpejus* a virgine Tarpeja, filia Sp. Tarpeji ejus arcis custodis, quae eam Sabinis prodidit, et ibi necata ab iisdem fuit. Denique L. Tarquinio Superbo regnante *Capitolium* appellari coepit, et *Clivus Capitolinus*, quia cum rex Jovi templum aedificaret, caput humanum integra facie aperientibus fundamenta dicitur apparuisse; quae visa species haud per ambages arcem eam imperii, caputque rerum fore portendebat. *Varr. L. L.* 4, 7., *Liv.* 1, 11. et 55. ¶ Sunt, qui ex eo derivant, quod caput illud humanum fuerit cujusdam *Toli*, seu *Oli*, seu *Auli Vulcentani*, qui eo loco sepultus fuisset. Ita *Serv.* ad *Virg. A.* 8, 345. et *Arnob.* 6. p. 194., ubi plures hujus rei testes citat. Sed *Voss.* in *Etymol.* in *Medius*, et *Territorium* illud *tolium* censet meram esse vocis productionem nihil significantem. *Virg. A.* 9, 448. Dum domus Aeneae Capitoli immobile saxum Accolet. ¶ *Varr. L. L.* 4, 32. *s. f.* memorat *Capitolium vetus* in colle Quirinali positum, antiquius altero illo, de quo hactenus dictum est, in quo fuit sacellum Jovis, Junonis, et Minervae. *Pub. Victor* fuisse dicit in regione Urbis sexta prope templum Florae. Alterum enim fuit in regione octava. Sed *Capitolium vetus* tunc solum ita appellari coeptum est, cum in monte Tarpejo humanum caput est repertum, et novo Capitolio nomen dedit. *Mart.* 7, 73., ubi *novum* et *veterem Jovem* nominat, de utroque Capitolio intelligendus est. ¶ Poetae etiam in plurali num. usurpant. *Virg. l. c.* Hinc ad Tarpejam sedem, et Capitolia ducit. *Ov. A. Am.* 3, 115. Aspice, quae nunc sunt Capitolia, quaeque fuerunt. Adde *Propert.* 4, 4, 25. ¶ Aliarum quoque urbium magnifica templa, et arces *Capitolii* nomine appellantur. *Suet. Tib.* 40. Cum Capuae Capitolium, Nolae templum Augusti dedicassset. *Vitruv.* 3, 2. Capitolium Pompejanum, *h. e.* quod fuit Pompejis urbe Campaniae, ut *Turneb.* 11, 2. minus recte putat: nam ibi memorantur fastigia Herculis Pompejani, item Capitolii, nempe templi Herculis a Pompejo M. erecti, et templi Jovis Capitolini. *Sidon. carm.* 123. *v.* 41. Salve, Narbo, potens salubritate, Delubris, capitoliis, monetis. *Inscr.* ap. *Morcell. De stil. inscr. T.* 2. p. 291. *ed. Patav.* memorat Capitolium Faleriense, et alia ap. *Maff. Mus. Ver.* p. 107. Veronense. Adde *Sil.* 11, 267., *Suet. Gramm.* 9. et *Eum. Orat. De restaur. Schol.* 9. ¶ Christiani scriptores Capitolia dixere omnia Gentilium templa, quippe quae plerumque in summis arcibus essent collocata. *Prudent. contr. Symmach.* 1, 632. Et quascumque solent Capitolia claudere larvas.

CAPITOLUM, oppidum. V. in CAPITULENSES.

CAPITULĀNI. V. CAPITULARII.

[CĂPĬTŬLĀRĔ, is, n. ἐπικεφάλειος φόρος, tributum, quod in singula capita solvitur. Ita porro est appellatum tributum illud duarum drachmarum, quod Judaeis Capitolino Jovi, jussu Vespasiani imperatoris, solvendum quotannis erat, quemadmodum in templum Hierosolymorum antea ipsi mittere solebant, testantibus id *Flav. Josepho B. J.* 7, 6., *Cic. Flacc.* 28. et *Suet. Domit.* 12. *Inscr.* ap. *Oderic. Syllog. inscr.* p. 33. T. Flavio Aug. Lib. Euschemoni, qui fuit ab epistulis, item procurator ad capitularia Judaeorum, fecit Flavia Aphrodisia patrono et conjugi benemerenti. ¶ Hinc apud sequioris temporis auctores *capitulare* seu *capitularium* est liber, in quo descripta sunt nomina eorum, qui ob agrorum domorumve possessionem annui tributi praestationem fisco debent. *F.*]

CĂPĬTŬLĀRĬI, orum, m. plur. in *Cod.* 12, 29, 2. appellantur, qui adjutores sunt arcarum praepositis, et tabulariis, hoc est exactores capitum, seu rationum publicarum. Horum mentio fit etiam a *Cassiod. Variar.* 10, 28., ubi dicuntur *capitularii horreariorum et tabernariorum*, hoc est qui exigunt quidquid ab horreariis et tabernariis tributi nomine pendi debet: item a *Symmacho ep.* 9, 10., ubi plerique leg. *capitulani* eod. sensu.

CĂPĬTŬLĀRĬUS, a, um, adj. ut *Capitularia functio*, in *Cod. Theod.* 11, 16, 14. V. CAPITULUM.

CĂPĬTŬLĀTIM, adv. summatim, per capita, κεφαλαιωδῶς. *Nep. Cat.* 3. Atque haec omnia capitulatim sunt dicta. *Plin.* 2, 12, 9. Breviter et capitulatim attingere aliquid.

CĂPĬTŬLĀTUS, a, um, part. ab inusit. *capitulo*, capitulum habens, capitatus. *Cels.* 8, 1. Costae primis partibus rotundae, et leniter quasi capitulatae. *Plin.* 17, 21, 35. *n.* 3. Surculus capitulatus.

CĂPĬTŬLENSES, ium, m. plur. populi Latii, in finibus Hernicorum, supra Praeneste. *Paul. Dig.* 50, 15, 8. ¶ Eorum oppidum fuit *Capitulum*, seu *Capitolum*, *Straboni* 5. Καπίτουλον, cujus meminit *Plin.* 3, 5, 9.

CĂPĬTŬLUM, i, n. κεφάλιον, κεφαλίδιον, parvum caput. *Pl. Curc.* 2, 3, 14. Ubi quid surripuere, operto capitulo calidum bibunt. *Cels.* 2, 22. Capitulum haedi. *Colum.* 11, 3. Capitulum caepae. *Plin.* 25, 5, 19. Herba quadrato caule, capitulis marrubii. *Cels.* 6, 18. *n.* 9. Ora venarum tanquam capitulis quibusdam turgentia. ¶ Adhibetur etiam in blanditiis. *Ter. Eun.* 3, 3, 25. O capitulum lepidissimum! ¶ Pro homine *Pl. Asin.* 2, 4, 89. Scribam huic te capitulo hodie facturum satis pro injuria. ¶ In architectura est pars superior columnae, ἐπίκρανον, *Vitruv.* 4, 1. Columnae Corinthiae, praeter capitula, omnes symmetrias habent, uti Ionicae, sed capitulorum altitudines efficiunt eas pro rata excelsiores et graciliores. Adde *Plin.* 36, 23, 56. ¶ In balistis et catapultis *capitula* sunt trabes transversariae, in quibus fiunt foramina, per quae trajiciuntur nervi ad distinenda brachia machinarum. *Vitruv.* 1, 1. et 10, 15, 17 et 18. et *Bald. in Lex. Vitruv.* ¶ Praeterea *capitulum* dicitur a *Varr. R. R.* 3, 5. appendicula lignea rotunda tabulae quadratae litterariae impacta et perforata, ut sit unde suspendi possit. *Scalig. in not. ad Varr. R. R.* ¶ Item capitium, ab *eod.* teste *Non.* 14, 37. ¶ Sumitur etiam pro brevi divisione et sectione in libris. *Tertull. adv. Jud. de Idololatr.* 9, 19. et *ad Uxor.* 2, 2., itemque *D. Hieronym, in c.* 22. *Hierem.* et *in Ezech. c.* 47. *sub f.* Quidam addunt etiam locum *Cic. Leg.* 1, 7. Te primum capitulum libri optimi prodidisse: sed plerique omnes leg. *caput.* [*Orell.* exhibet: caput viri optimi.] ¶ Pro lege, seu legis parte usurpat *Imp. Justinian. Cod.* 5, 37, 28. ¶ [*Capitulum* etiam inter ornamenta capitis muliebria recensetur ab *Isid. Orig.* 19, (alii 18.) 31. Capitulum est, quod vulgo *capitulare* dicunt. Idem et cappa, vel quod duos apices, ut cappa littera, habeat, vel quia capitis ornamentum. Fortasse idem fuit ac *capital*, quam vocem V. *B. A.*] ¶ Denique sequiori aevo ita appellatum est genus quoddam praestationis, seu functionis, quae inter sordida munera enumeratur in *Cod. Theodos.* 11, 16, 15 et 18., et cum temonaria conjungitur. Eadem dicitur etiam *functio Capitularia*, ut supra dictum est. Eam qui praestare debebant, tenebantur tironem supplendo exercitui praebere, vel pro eo, aestimatione facta, pecuniam solvere. Alia etiam onera habuit, de quibus V. *Brisson. de verb. signific. Du Fresne in Glossar.* et *Gothofred. ad Cod. Theodos.* V. etiam v. seq.

CĂPĪTUM, seu Capētum, i, n. καπητὸν, pabulum jumentorum: a κάπη, praesepe. *Hesych.* Καπητὸν, παράβλημα ἀλόγων. *Aurelian. Imp. in quadam ep.* ap. *Vopisc. in ejus Vita* 7. Equum sagmarium suum deficret, capitum animalis non vendat. *Ammian.* 22, 4. Totidem pabula jumentorum (quae vulgo dictitant capita), et annuum stipendium grave. *Imp. Julian. Cod. Theod.* 7, 4, 7. Milites capitum petere jussimus. Adde *ib.* 13.

CAPLĀTOR. V. CAPULATOR.

CAPNĬAS, ae, m. καπνίας, gemma est ex iaspidum genere, veluti fumo infecta: a καπνὸς, fumus. *Plin.* 37, 9, 37. ¶ Eadem *ib.* 10, 56. vocatur *Capnitis.* ¶ Est et alia ex genere chrysolithorum, *Capniae* nomine dicta. *Id. ib.* 9, 44. ¶ [Est et vitis hujus nominis. *Plin.* 14, 3, 4, 7. Capnias et bucconiatis, et tarrupia in Thurinis collibus non ante demetuntur, quam gelaverit. Hujus vitis mentio est et ap. *Theophr. H. plant.* 2, 3. *F.*]

*CAPNĪON, i, n. herba eadem, quae capnos. *Plin.* 25, 13. *B. A.*

CAPNĪTIS vel Capnites, ae, m. καπνίτης, gemma eadem, quae Capnias. *Plin.* 37, 10, 56.

CAPNĪTIS, itidis, f. καπνῖτις, cadmiae species tenuissima, quae e fornacibus flamma atque flatu egesta cameris lateribusque fornacum adhaeret: a καπνία, fuligo. *Plin.* 34, 10, 22.

CAPNOS, i, f. καπνὸς, herba est, alio nomine pes gallinaceus, nascens in parietinis et sepibus, ramis tenuissimis et sparsis, flore purpureo, viridis: succus ejus caligines discutit oculorum. *Plin.* 25, 19, 98. qui eam vocat *Capnon primam.* Est enim altera similis nomine et effectu, fructiosa, praetenera, foliis coriandri, cineracei coloris, flore purpureo. *Id. ib.* 99.

CAPNUMARGOS. V. ACAUNUMARGA.

CĀPO, onis, m. et Căpus, i, m. ἀλέκτωρ ἐκτομίας, gallus gallinaceus castratus. Etymon vocis idem est ac caballi, V. CABALLUS. *Varr. R. R.* 2, 7. *in f.* Equi demptis testiculis canterii appellati, ut in suibus majales, in gallis gallinaceis capi. *Id. ib.* Capi semimares. *et mox.* Gallos castrant, ut sint capi, candente ferro inurentes calcaria ad infima crura. *Colum.* 8, 2. Galli castrantur non amissis genitalibus, sed ferro candente calcaribus inustis. (Adde *Plin.* 10, 21, 25. Galli desinunt canere castrati, quod duobus fit modis: lumbis adustis candente ferro, aut imis cruribus.) *Mart.* 3, 58. Coacti non amare capones. *Pallad.* 12, 1. Faba macerata sanguine caponis. *Apic.* 4, 3. Testiculi caponum. [*Auxit hunc locum nonnullis. *F.*]

[CĀPŌNĬUS, a, um, adj. ad caponem pertinens. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 559, 7. C. Sallius Caponius. *F.*]

*CAPŌRI, orum, Κάποροι, populi Hispaniae Tarracon. *Plin.* 4, 20. ed. *Hard.* Antea leg. *Caepori. B. A.*

*CAPOTES, ae, mons Armeniae majoris, de quo sic *Plin.* 5, 24. Oritur (Euphrates) in praefectura Armeniae majoris Caranitide ut prodidere ex iis, qui proxime viderant, Domitius Corbulo in monte Aba, Licinius Mucianus sub radicibus montis, quem Capoten appellant. V. *Salm.* ad *Solin.* p. 628. *B. A.*

CAPPĂ, κάππα, decima Graecorum et Latinorum littera, cujus loco Latini saepius litteram tertiam *G.* reponunt, de qua diximus initio hujus litterae. *Auson. Idyll. de litt. monos. Gr. et Lat.* 12, 26. Cappa fui quondam Baeotia, nunc Latium K. ¶ *Cappae* equi marini apud *Festum.* V. CAMPE. ¶ *Cappa* est etiam pilei genus. V. CAPITULUM.

*CAPPADOCARCHIA, ae, f. Καππαδοκαρχία, sacerdotium Cappadociae provinciae. *Modestin. Pand.* 27, 1, 6. Provinciae socerdotium, ut Asiarchia, Bithyniarchia, Cappadocarchia, praebet a tutelis immunitatem, dum ei muneri quis praeest. V. *Ant. Aug. lib. sing. ad Modestin.* p. 407. seq. *B. A.*

CAPPĂDŎCĬĂ, ae, f. Καππαδοκία, regio Asiae minoris, habens a septentrione Pontum Euxinum, ab occidente Galatiam, a meridie Ciliciam, ab oriente Armeniam. Nomen ei dedit *Cappadox* parvus in ea fluvius. *Plin.* 6, 3, 3. *Cic. Fam.* 15, 2.

[CAPPĂDŎCĪCUS, a, um, adj. ad Cappadociam pertinens. In *Hadriani* nummo ap. *Eckhel. D. N. V. T.* 6. p. 493. Exercitus Cappadocicus. *F.*]

CAPPĂDŎCĬUS, a, um, adj. ad Cappadociam pertinens. *Plin.* 21, 9, 27. Cappadocia zizipha. *Colum.* 11, 3. Lactuca Cappadocia. V. v. seq. ¶ *Cappadocia gemma* in Phrygia quidem nascitur ebori similis, ut est ap. *Plin.* 37, 10, 56., sed quia in Cappadocum officinis poliri solebat, et inde Romam advehi, Cappadocia appellata est. *Harduin. ib.*

CAPPĂDŎCUS, a, um, adj. ad Cappadociam pertinens. *Colum.* 10, 184. Cappadoca gens. *Mart.* 10, 76. Nec de Cappadocis eques catastis. V. CAPPADOX. *Id.* 5, 78. Nec deerunt tibi, si soles προπίνειν, Viles Cappadocae, gravesque porri, *h. e.* lactucae e Cappadocia, quae *Cappadocae* dicuntur etiam a *Plin.* 19, 8, 38.; estque genus lactucae pallido et pexo densoque folio virens, ut est ap. *Colum.* 11, 3. et 10, 184 et 191. ¶ *Sal Cappadocus* ap. *Colum.* 6, 17. genus est nativi salis, quod e terra effoditur in Cappadocia, humore densato, caediturque specularium lapidum modo, ut *Plin.* 31, 7, 39. docet. *Id. ib.* 41. In Cappadocia croceus effoditur, translucidus et odoratissimus.

CAPPĂDOX, ŏcis, m. fluvius, qui Cappadociae nomen dedit. *Plin.* 6, 3, 3. ¶ Adjective, Καππάδοξ, ad Cappadociam pertinens. Dicitur aliquando de servis, quorum multi e Cappadocia Romam advehebantur, erantque, ut grandi corpore, ita plerumque stupidioris ingenii. *Cic. in Senat.* 6. Cappadocem modo abreptum de grege venalium diceres. *Pers.* 6, 77. Cappadocas rigida pingues plausisse catasta. ¶ *Cappadoces, um*, Cappadociae populi, antea *Leucosyri* appellati, ut *Plin.* 6, 3, 3. docet. *Hor. Ep.* 1, 6, 39. Mancipiis locuples, eget aeris Cappadocum rex.

*CAPPAGUM, i, oppidum Hispaniae Baet. *Plin.* 3, 1. *B. A.*

CAPPĂRĂ, ae, f. herba eadem, quae portulaca. *Appul. Herb.* 103.

CAPPĂRI, n. indeclin. et Capper, is, n. et Cappăris, is, f. ἡ κάππαρι, frutex est firmioris ligni, fructum ferens vulgatum in cibis, et eodem nomine dictum. Est autem aculeatus, spinisque in hami modum aduncis, foliis rotundis, et mali cotoneae similibus. Fructum fert instar olivae, sed minutioris, qui cibi gratia sale conditur: sic et caulis. Ita *Diosc.* 2, 204. Ejus varia genera recenset *Plin.* 13, 23, 44. Rationem vero serendi *Colum.* 11, 3. et *Pall.* 10, 13. docent. *Plin. l. c.* Capparis firmioris ligni frutex. *Colum l. c.* Capparis si serenda fuerit, siccum locum desiderabit. *Cels.* 4, 9. Multisque modis huic rei cappari aptum est. *Pall.* 11, 11. Seruntur thymum, et ariganum, et capper mensis initio. *Mart.* 3, 77. Capparin, et putri caepas alece natantes. Adde *Pl. Curc.* 1, 1, 90. *Varro* quoque *capparin* feminino genere dixit, teste *Charis.* 1, 79.

CAPRĂ, ae, f. αἴξ, αἰγὸς, animal notum, ita dictum, ut vult *Varr. L. L.* 4, 19. et *R. R.* 2, 3., quasi carpa a *carpendo.* Studiose enim de agrestibus fruticibus pascitur, atque in cultis locis virgulta carpit. *Cato* ap. *Charis.* 1, 79. Et in Italia atras capras lacte album habere. *Cic. Amic.* 17. Ut capras, et oves, quot quisque haberet, dicere

posset; amicos quot haberet, non posset dicere. Plura de his V. ap. Varr. R. R. l. c., Colum. 7, 6., Plin. 8, 50, 76., ubi ex Muciano narrat duarum caprarum obviarum solertiam in angusto transitu. V. PROCULCATUS. ¶ Ap. Virg. A. 4, 152. caprae ferae sunt capreae. Sed et absolute capram pro capra fera dixit Appul. Met. 8. ¶ De foetore sub alis hominum, qui et caper et hircus vocatur. Hor. Ep. 1, 5, 29. Sed nimis arcta premunt olidae convivia caprae. ¶ Est etiam convicium in hirsutos. Suet. Cal. 50. Fuit fronte lata et torva, capillo raro, ac circa verticem nullo; hirsutus cetera. Quare transeunte eo, quacumque de causa capram nominare, exitiale habetur. V. CAPELLA. ¶ Capram Aesculapio immolari solitam fuisse, diximus in AESCULAPIUS. Sed et Ditis patris propriam hostiam esse, docet Serv. ad A. 7. 519. Narrat Liv. 45, 16. quinquaginta capris Romae in foro sacrificatum fuisse jussu decemvirum, ob id maxime, quod nunciatum fuerat, sanguinem e foco cujusdam per triduum et duas noctes manasse. ¶ Est etiam hoc nomine coeleste sidus. V. AMALTHEA. Hor. Od. 3, 7, 6. Insana Caprae sidera. ¶ Denique tradit Sen. Q. N. 1, 1. vocari capras ab Aristotele quasdam coelestium ignium species in coelo apparentes: sed ejus appellationis rationem ignorare se fatetur. Lipsius ita dici putat, vel quia barbulam praeferunt caprae similem, vel potius quia scintillas emittendo saltare, et locum lascive mutare videntur. V. Arist. Meteor. 1, 4. ¶ Fuit et Capra cogn. Rom. ut Annius Capra ap. Varr. R. R. 2, 1., ductum ex eo quod caprarum gregibus delectatus sit.

CAPRĀGO, aginis, f. herba, alio nomine cicer columbinum, tithymali species: ita fortasse dicta, quod ea libenter caprae pascantur. Appul. Herb. 108. ¶ Alia significatione V. in CAPRUGINEUS.

CĂPRĀRIENSIS, e, adj. ut Caprariense plumbum, quod effoditur in Capraria insula prope Balearem majorem. Plin. 34, 17, 49.

CAPRĀRIUS, a, um, adj. ad capras pertinens. Solin. 1. Cum a matre locatus esset ad caprarios pastus. ¶ Caprarius, ii, caprarum pastor, αἰπόλος, αἰγελάτης. Varr. R. R. 3, 2. Caprarius, qui adduxit capellas ad urbem. Adde Colum. 3, 10. ¶ Capraria insula a multitudine caprarum appellata est, ut Varr. l. c. docet: sed ipse Caprasiam vocat. Eam Plin. 3, 6, 12. in mari Ligustico ponit prope Corsicam, nunc Capraja. ¶ Est et alia prope Balearem majorem, nunc Cabrera. Id. ib. 5, 11. ¶ Item alia inter Fortunatas. Id. 6, 32, 37. V. geographos. [*Hodie, ut volunt nonnulli, est Palma.]

CAPRĀSIA Insula. V. in v. praec. ¶ Caprasia etiam dictum est unum ex ostiis Padi, ubi nunc Porto di Magnavacca. Plin. 3, 16, 20. ¶ [*Fuit et Caprasia oppid. Ital. inferioris, in Bruttiis. Tab. Peuting. B. A.]

CAPRĔA, ae, f. αἴξ ἀγρεία, δόρξ, capra fera mirae agilitatis et pernicitatis, acutissima etiam oculorum acie praedita, domesticae caprae non una in re similis, ramosa habens cornua, ut Plin. 11, 37, 45. docet; parva tamen, et innoxia venantibus: sola enim fuga se defendit. Ov. Fast. 5, 372. imbelles capreae. Virg. G. 2, 374. Silvestres uri, capreaeque sequaces. Id. A. 10, 725. Caprea fugax. Mart. 13, 99. Pendentem summa capream de rupe videbis: Casuram speres: despicit illa canes. ¶ Ap. Plin. 11, 37, 74., ubi docet, capreas fel non habere, notat Hard. eo loco intelligi illud caprarum silvestrium genus, quod ab Aristotele πρὸξ appellatur, et quidam Latine vertunt damam; sed reprehenduntur a Salm. in Sol. p. 224. ¶ Capreas inter et lupos perpetuum odium est. Hinc proverbio dicimus de re impossibili: Jungentur capreae lupis. Hor. Od. 1, 33, 8. ¶ Quidam putant, capream dici etiam partem vitis, ex qua prodit capreolus, ex illo Varr. R. R. 1, 31. Ex altera parte caprea dicta, quod parit capreolum: is est coliculus viteus intortus etc. Sed Scalig. locum foede interpolatum esse ait, veramque esse veterem lectionem: Ex altera parte parit capreolum: is est coliculus etc., atque ita etiam Auson. Pompa et Schneiderus ediderunt. ¶ Caprea palus (Liv. 1, 16. Caprae palus) fuit prope Romam, in qua cum esset Romulus, exercitum suum recensens, subita coorta tempestate, non comparuit, et in coelum ascendisse creditus est. Ov. Fast. 2, 491. Is locus postea dictus est Caprilia, teste Festo.

CAPREAE, arum, f. plur. Capri, insula est in mari Tyrrheno, Campaniae adjacens, octo mill. pass. a Surrento distans, circuitu XI. circiter mill. passuum, non XL., ut perperam legitur ap. Plin. 3, 6, 12., secessu Tiberii principis nobilis. Eam Teleboae populi incoluerunt. Dicta autem creditur a quodam Capreo, qui in illa regione potens opibus fuit, ut ap. Serv. ad A. 7, 734. et 735. legitur. Id. ad ib. 5, 864. etiam a Sirenibus aliquando habitatam fuisse tradit. Describitur a Tac. Ann. 4, 67. V. etiam Suet. Tib. 40. et seqq.

CAPRĔENSIS, et Caprensis, se, adj. ad Capreas insulam pertinens. Suet. Tib. 43. Capreensis secessus. [Inscr. ap. Fabr. c. 2. n. 74. Junoni Dorcadis Juliae Augustae L. vernae Caprensis Lycastus conlibertus conjugi carissimae sibi, h. e. Genio Dorcadis libertae Juliae Augustae Augusti filiae, quae a patre in insulam Pandatariam Capreis proximam est relegata, ibique per quinquennium latuit. F.]

CAPRĔĬDA, ae, f. herba est, quam contusam et in vino veteri potam urinae ciendae prodesse, tradit Cato R. R. 122. Quidam putant esse capraginem, vel caprariam, quae est lactuca caprina, quaeque tamen huc non pertinet, etsi silvestris lactucae succum urinae difficultatibus prodesse affirmet Plin. 20, 7, 26. Alii putant, esse eandem ac clymenon, seu periclymenon, quae in officinis vulgo caprifolium vocatur, et urinae ciendae vim habet, teste Plin. 27, 12, 34. ¶ [At Pontedera Op. post. 1, 281., non improbante Schneidero, conjicit, capreidam esse mutandam in cedridam, id est κεδρίδα, cedri fructum, qui eundem cum juniperi fructu usum in medicina habet, teste Plin. 14, 16, 19. n. 7. et 24, 5, 12. cum Dioscorid. 1, 105. F.]

[**CAPRĔŎLA**, et Capriola, ae, f. δορκάδιον, diminutivum capreae, parva caprea. Not. Tir. p. 175. Capra, caprea, capella, capreola. Gloss. Phil. Capreola, δορκάς. ¶ Est etiam cogn. muliebre Rom. Inscr. ap. Fabr. 255, 68. Valeria Capriola. Et 258, VII. Casuria Capriola. F.]

CAPRĔŎLĀTIM, adv. Appul. Met. 11. Profert quosdam libros praenotatos nodosis, et in modum rotae tortuosis, capreolatimque condensis apicibus, h. e. inter se implicatis instar capreolorum in vitibus.

CAPRĔŎLUS, et Capriolus, li, m. δορκάδιον, parvus caper silvestris. Virg. Ecl. 2, 40. Praeterea duo, nec tuta mihi valle reperti, Capreoli, sparsis etiam nunc pellibus albo. Colum. 9, 1. Ferae pecudes, ut capreoli damaeque. ¶ Est etiam ferramentum rusticum bicorne, ad terram commovendam, dictum a similitudine cornuum capreolorum. Colum. 11, 3. Vere deinde, priusquam coeperit germinare, capreolis, quod genus bicornis ferramenti est, terra commoveatur. ¶ Capreoli etiam dicuntur tigna in acclive assurgentia, proclinata et obnixa, ad aliquid firmandum. Hujusmodi sunt, quae in tectis domorum conspiciuntur, invicem incumbentia, vel hinc inde in trabem illam erectam, seu columellam, qua canteriorum pondus innititur: Italorum alii contraffissi appellant: alii bracci: Graeci συγκύπτας, h. e. simul incumbentes: a similitudine horum animalium, cum adversis capitibus et cornibus assurgentes invicem incursant. Quare luctantes dicuntur ab Isid. Orig. 19, 19. Caes. B. C. 2, 10. in descriptione musculi. Duae trabes in solo collocantur, inque eis columellae defiguntur: has inter se capreolis molli fastigio conjungunt etc. Vitr. 4, 2. In contignationibus tigna, et axes: sub tectis columen in summo fastigio culminis, et transtra, et capreoli. Adde 10, 15., ubi de catapultis et scorpionibus agit: quorum capreolos exhibent figurae apud Lips. Poliorc. dial. 3, 3. ¶ Denique in vitibus, et aliis plantis capreoli sunt coliculi intorti, et veluti cincinni, quibus teneriores ramuli, et flagella serpunt, et se adminiculis innectunt, ἕλικες. Nomen habent ex eo, quod capreolorum inflexa cornua referunt. Hoc enim magis placet, quam quod Varr. R. R. 1, 31. et Fest. tradunt, a capiendo dictos esse. Dicuntur etiam claviculae. Plin. 17, 23, 35. n. 25. Nova flagella, circumcisis undique capreolis, spargantur in tabulatis. ¶ [Capriolus est etiam cogn. Rom. Inscr. ap. Fabr. p. 262. Cominius Capriolus. F.]

CAPRICORNUS, i, m. αἰγόκερως, αἰγοκερεύς, unum e duodecim signis Zodiaci, in quod cum sol ingreditur, hiemale solstitium, et dies brevissimos facit. Pingitur in coelo superiori parte capri pedibus anterioribus, pectore, capite, et cornibus; inferiori piscis longa intortaque cauda, et in latum desinente. De eo ita fabulantur poetae. Cum in Aegypto Dii convivium celebrarent, repentino adventu Typhonis, seu Typhoei gigantis omnibus perterritis, alii se in alias formas transmutarunt, Pan inferiorem partem in effigiem piscis, superiorem in formam hirci commutavit, seque in flumen dejecit. Periculum ubi evaserunt, ingentes risus de Panis metamorphosi ediderunt. Jupiter vero admiratus ingenium, hanc figuram in coelum transtulisse fertur. Alii dicunt, hoc signum fingi dimidio capram referre propter capram Jovis nutricem; et capram scandentem, quia sol, ubi ad Capricorni sidus pervenerit, iterum ad nos scandit, ut est ap. Macr. Sat. 1, 17.; dimidio vero piscem, quia copiosissimi eo tempore imbres cadunt. Hygin. fab. 196. et Astron. 2, 28. V. AEGIPAN. Cic. Arat. 58. gelidum valido de corpore frigus anhelans, Corpore semifero magno Capricornus in orbe. Hor. Od. 2, 17, 20. tyrannus Hesperiae Capricornus undae, h. e. magnas in mari occidentali tempestates excitans.

CAPRĬFĬCĀTĬO, onis, f. ἐρινασμός, actus caprificandi, hoc est perficiendi, ut culices, seu vermiculi, qui e grossis caprifici gignuntur, ad alias ficus advolent, humoreque earum lacteo consumpto, ad maturitatem eas perducant. Plin. 15, 1 21. Quae ratio pulvere, et caprificatione hoc qu que praestat, ne fici decidant. Adde 17, 27, 4 V. CAPRIFICUS.

CAPRIFICALIS, le, adj. Legunt quidam ap Plin. 11, 15, 15., sed corruptam lectionem rec e MSS. sanavit Harduin., et verbum sustulit.

CAPRIFICO, as, a. ἐρινάζω, ἐρινόω, est culic bus e caprifico genitis ficubus aliis maturitatem a ferre, quod fit, cum lacteum humorem in iis co tentum absumunt. Plin. 16, 27, 50. Fici caprif cantur. Pallad. 7, 6. Mense Junio caprificanda sunt arbores fici. V. v. seq.

CAPRIFICUS, i, f. ἐρινεός, ἐρινός, ficus e si vestri genere, cujus fructus (qui et ipsi caprifi dicuntur, ut videre est ap. Plin. 16, 27, 50.) nun quam maturescunt. Sed quod ipsa non habe aliis tribuit. Parit enim culices, qui fraudati al mento in matre, quoniam tota intus post aliquo tempus computrescit, ad cognatam, nempe ad fi cum sativam, volant, morsuque ficorum crebr hoc est avidiore pastu aperientes ora earum, atqu ita penetrantes, intus solem primo secum inducunt cerealesque auras immittunt foribus adapertis: mo lacteum humorem, hoc est infantiam pomi absu munt, et brevi tempore ad maturitatem perducunt Hinc reperta est ratio caprificandi, illatis aliund caprificis, et inter domesticas ficus suspensis, u ad eas advolare, et citius maturitatem afferre pos sint. Plin. 15, 19, 21., Colum. 11, 2. et Pallad 4, 10. de ficu. ¶ Hujus autem caprificationis tem pus est mense Junio circa solstitia, post imbrem ut Plin. 17, 27, 44. et Pallad. l. c. et 7, 5. docent quamquam et sub finem Julii fieri potest, teste Colum. l. c. ¶ Haec arbor enasci solet inter saxa et parietes, easque, quamvis praeduras, findit. Hinc Hor. Epod. 5, 17. Caprifici erutae sepulcris. Mart 10, 2. Marmora Messalae findit caprificus. Adde Prop. 4, 5, 74. ¶ Translate Pers. 1, 24. Quo didicisse? nisi hoc fermentum, et quae semel intus innata est, rupto jecore, exierit caprificus, h. e. scientia, quae foras exit, seque ipsa patefacit. ¶ De origine nominis multa etymologi. V. Voss. Ludit in ea Mart. 4, 52. tanquam si a capro, vel capra, et ficu derivetur.

CAPRIGENUS, a, um, adj. αἰγογενής, ex capra genitus. Pacuv. et Cornific. ap. Macr. Sat. 6, 5. et Cic. Prognost. ap. Prisc. 6. Caprigeni pecoris custos. ¶ In genitivo plurali caprigenum pro caprigenorum, vel potius pro caprigenarum. Constat enim ex analogia etiam caprigena dici posse in recto singulari, quemadmodum alienigena, terrigena, et sexcenta alia. Quamquam caprigena caret adhuc exemplis. Accius ap. Macr. l. c. Caprigenum trita ungulis, h. e. caprarum. ¶ Jocose Pl. Epid. 1, 1, 16. Qui varie valent, caprigenum hominum non placet mihi, neque pantherinum genus. Alludit Pl. ad id quod ex vulgi opinione tradunt Varr. R. R. 2, 3. et Plin. 8, 50, 76. capras nunquam febri carere.

CAPRĪLE, is, n. stabulum caprarum, αἰγών, ῶνος. Varr. R. R. 2, 3. Exigunt a grege hircos in caprilia. Adde Vitr. 6, 9., Plin. 28, 10, 42. et Colum. 7, 6. ¶ Caprilia locus prope Romam. V. CAPREA.

CAPRĪLIUS, ii, m. nomen proprium Romanum a capris ductum. Varr. R. R. 2, 1.

CAPRĪMULGUS, i, m. qui capras mulget. Catull. 22, 9. tum bellus ille, et urbanus Suffenus, unus caprimulgus, aut fossor Rursus videtur. ¶ Est etiam hoc nomine avis quaedam, Italice calcabotto, αἰγοθήλης, grandioris merulae aspectu, interdiu visu carens, noctu videns: quo tempore intrat pastorum stabula, caprarumque uberibus advolans, lac emulget: qua injuria uber emoritur, caprisque caecitas, quas ita mulsit, oboritur. Plin. 10, 40, 56.

CAPRĪNĔUS dictus est per convicium Tiberius imperator apud Suet. in ejus Vita 43., cum in secessu Capreensi variis infandarum libidinum flagitiis operam daret: fortasse a caprarum foetore, vel a καπριάω, prurio, vel a nomine ipso insulae, in qua degebat; Capreae enim appellabatur.

CAPRĪNUS, a, um, adj. αἴγειος, ad capram pertinens. Cic. N. D. 1, 19. Pellis caprina. Varr. R. R. 2, 3. Grex caprinus. Id. ib. 1, 2. Caprinum genus. Plin. 28, 9, 33. Caprinum lac. Id. ib. 17, 68. Sanguis caprinus. Cato R. R. 36. et Varr. R. R. 1, 38. Caprinum stercus. ¶ Lana caprina nullius paene pretii est. Hinc proverbio dicitur de re frivola. Hor. Ep. 1, 18, 15. Alter rixatur de lana saepe caprina. ¶ Caprina, ae, est caprina caro. Valerian. Imp. in epist. ap. Vopisc. Prob. 4. Porcinae pondo sex, caprinae pondo decem. ¶ Caprinum proelium inscripta fuit una ex Satyris Varronis, ex qua fragmenta aliquot afferuntur a Non. 4, 88. et 346. et alibi. Videtur autem in ea egisse de voluptate. Hac enim de re maxime capri, et hirci pugnant, pecus lascivum et petulans: quae sententia est Turnebi l. 24. Adversar. c. ult. et aliorum. Hinc apud Non. cit. n. 88. ubi legitur Caprino proelio περὶ μέθης, corrigunt alii περὶ ἡδονῆς. Quam emendationem adhi-

ent etiam *eod. cap.* 4. *n.*, 186., ut videre est *in otis Gothofredi.*

CAPRIOLA, ae, et

CAPRIOLUS, i. V. CAPREOLA et CAPREOLUS.

CAPRĪPES, ĕdis, adj. αἰγίπους, caprinos pedes habens: estque epithetum Panis, et Satyrorum. *Hor. Od.* 2, 19, 4. Aures capripedum Satyrorum. *Prop.* 3, 15, 34. Panes capripedes. Adde *Lucr.* 4, 581.

CAPRISSO, as, n. vocem caprinam imitor. *Anonym. Neveleti fab.* 29. Sta procul, haedus ait, caprissas gutture falso. Quidam legunt *caprizas* eodem sensu.

*CAPRĬUS, ii, m. κάπριος, aprinus, seu qui apri instar rostrum habet. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Gud.* 129, 9. C. Luccejus Caprius. *F.* ‖ *Caprius, i*, pater Dionysi seu Bacchi tertii *Cic. N. D.* 3, 23. ‖ Et viri nomen, quod antonomasiae locum dedit. V. *Hor. Sat.* 1, 4, 65. ibique *Acron. B. A.*]

CAPRONAE comae dicuntur, quae ante frontem sunt: quasi a capite pronae, ut *Non.* 1, 81. interpretatur, προκόμιον. *Lucil. ib.* Aptari caput, atque comas fluitare capronas Altas, frontibus immissas, ut mos fuit illis. *Appul. Flor. n.* 3. *de Apolline.* Crines ejus remulsis antiis, et promulsis capronis anteventuli, et propentuli. In his *Appuleji* verbis illud videtur discrimen esse inter *antias* et *capronas*, quod illae sint quae a sincipite in frontem propendent; hae quae ex temporibus in malas. *Festus* docet, capronas dici equorum jubas in frontem devexas. ‖ In quibusdam editionibus *Nonii* et *Appuleji* legitur *caproneae.*

CAPROTĪNUS, a, um, adj. *Caprotinam Junonem* veteres dixerunt, quod illi Nonis Juliis (quas itidem *Caprotinas* appellabant) sub caprifico sacra fierent ab ancillis simul, et liberis. Nam post Urbem captam, cum sedatus esset Gallicus tumultus, exhausta rep. finitimi opportunitatem invadendi Romani imperii aucupati, praefecerunt sibi Postumium Livium, Fidenatium dictatorem, qui feciale ad senatum misso, postulavit, ut si vellent, reliquias suae Urbis non deleri, matresfamilias, et virgines omnes sibi dederentur. Cum patres essent in ancipiti deliberatione, ancilla nomine Philotis, vel (ut alii malunt) Tutela, assumptis ceteris omnibus ancillis, matrumfamilias, virginumque habitu, nomine dominarum, ad hostes transiit, prosequentibus ceteris cum lacrimis ad rei fidem. Quae cum a Livio in castris distributae essent, viros plurimo vino provocaverunt, diem festum apud se simulantes: quibus somno obrutis, ex caprifico dato signo hostes trucidati sunt. Memor itaque populus Rom. accepti ab ancillis beneficii, omnes jussit manumitti, dotemque eis ex publico assignavit, diemque ipsum Nonas Caprotinas appellavit, ab illa caprifico, ex qua signum acceperant, sacrificiumque annuum Junoni Caprotinae sub caprifico instituit, cui etiam lac, quod ex caprifico fluit, ad rei memoriam adhibebatur. Haec *Macr. Sat.* 1, 11. narrat. *Varr. L. L.* 5, 3. Nonae Caprotinae, quod eo die in Latio Junoni Caprotinae mulieres sacrificant, et sub caprifico faciunt, et e caprifico adhibent virgam. *Auson. Eclogar de Fer. Rom.* 9. Festa Caprotinis memorabo celebria nonis, Cum stola matronis dempta teget famulas.

CAPRUGINĔUS vel Caprugīnus, a, um, adj. caprinus, αἴγειος. *Macr. Sat.* 2, 9. Ficedulas, lumbos caprugineos, aprugnos, altilia etc. Ita leg. *Salm. in exerc. Plin.* p. 455., vel *capruginos.* Alii *lumbos, capragines, aprugnos* etc. Et videntur *capragines* idem esse quod capreae, quarum cibus in deliciis ciborum fuit, ut colligitur ex *Juven.* 11, 142. Putant alii legendum *capras, oryges*, quod genus est ferae in lautitiis et voluptatibus mensarum habitum, ut constat ex *Colum.* 9, 1. et *Juven. ib.* 140.

CAPRUNCŬLUM, vas fictile. Ita *Festus.* Fortasse, inquit *Voss.* in *Etym.* nomen ex eo habet, quod capri figuram referat. Fortasse etiam legendum *capunculus*, vel *capedunculus*, quod erit diminutivum a *Capedo.*

CAPSĂ, ae, f. κιβωτὸς, κάψα, arca, cista, scrinium, in quo libri, et tabulae, et litterae reponuntur. *Cic. Div. in Verr.* 16. Mihi quam multis custodibus opus erit, si te semel ad meas capsas admisero! *Hor. Ep.* 2, 1, 268. Cum scriptore meo, capsa porrectus aperta Deferar in vicum vendentem tus, et odores. Adde *Sat.* 1, 4, 22. et *ib.* 10, 63. ‖ Aliis etiam usibus inservit. *Mart.* 11, 8. Poma quod hiberna maturescentia capsa. *Plin.* quoque 15, 17, 18. *n.* 4. et *ib.* 19, 21. ad servanda poma *capsas* adhiberi docet. *Vell.* 1, 16. Quemadmodum clausa capsa, alioque septo diversi generis animalia etc. *Salm. in comment.* ad *Vopisc. Procul.* 13. monet legendum *capso*, et *capsum* significare vallum, septum, mandram, in qua includuntur animalia: a Graeco καψὸς, quod *Hesych.* τοῖχον interpretatur, hoc est parietem. V. CAPSUS.

CAPSĂCES, ae, m. ὁ καψάκης, vas olearium, lecythus. Vox Graeca, quam sumpsit *D. Hieron.* ex versione *LXX. Interpr. Reg.* 3, 17, 12. et 14., eaque utitur *ep.* 54. *n.* 16. Farina seritur, et olei capsaces nascitur. Et *ep.* 22. *n.* 32. Mirum in modum capsace completo, qui alendus venerat, alit.

[CAPSĀRĬĂ, ae, f. ancilla, quae lavantis dominae vestes in capsa servat. *Inscr.* ap. *Mur.* 899, 1. Asia Liviae capsaria Cascelliana. *F.*]

CAPSĀRĬUS, ii, m. servus, qui pueris in ludum litterarium itantibus libros defert in capsa. *Suet. Ner.* 36. Constat quosdam cum paedagogis, et capsariis uno prandio pariter necatos. Adde *Ulp. Dig.* 40, 2, 13. ‖ Item qui mercede servanda suscipit in balineis vestimenta lavantium, fortasse quia in capsis ea includit, ἱματιοφυλαξ. *Paul. Dig.* 1, 15, 3. ubi adnotat *Haloander*, in multis libris atque etiam in Pandect. Florent. haberi *carpsarius. Torrentinus* tamen, qui easdem Pandectas ad fidem Florentini codicis edere se profitetur, *capsarius* edidit; itaque scribendum probat locus ex *Edict. Domit.* p. 22. Capsario in singulis lavantibus ✱ duos. ‖ In *Dig.* 50, 6, 6., ubi *Tarrunten.* inter eos, qui, ob munerum graviorum conditionem, vacationem aliquam habent, enumerat *mensores, optionem, medicos, valetudinarios, capsarios, et artifices* etc., putant quidam capsarios esse, qui *capsas* faciunt. Sed cum ibi sermo sit de iis, qui in exercitu aliquam praebent operam, aliis placet esse eos, qui libros et tabulas ad militarem rationem pertinentes, in capsis servant. Fuerunt enim et in castris sui librarii, qui in libros referebant rationes ad milites pertinentes, ut videre est tum in hac eadem lege, tum apud *Veg. Mil.* 2, 7.

CAPSELLĂ, ae, f. κιβώτιον, parva capsula ad aliquid reponendum. *Ulp. Dig.* 33, 7, 12. Capsellae, in quibus fructus componuntur. *Petr. fragm. Trag.* 67. *Burm.* Scintilla de cervice sua capsellam detraxit aureolam; inde duo crotalia protulit.

CAPSENSIS, se, adj. ad Capsam pertinens, oppidum Africae, quod hujus nominis duplex fuit, alterum in provincia Byzacena inter Bagradam, et Tritonem amnes, cujus meminit *Ptol.* 4, 3.; alterum in Numidia magnis undique solitudinibus cinctum, et anguibus arenisque vallatum, a C. Mario in bello Jugurthino vi captum, de quo *Sall. Jug.* 94. et *Flor.* 3, 1. ‖ *Capsenses* sunt incolae illius oppidi in Byzacena apud *Cyprian. ep.* 53. ‖ *Capsenses* vero Numidici memorantur a *Sall. Jug.* 94. Hos *Plin.* 5, 4, 4. *Capsitanos* appellat. [*Plurima hic locus debet. *F.*]

CAPSIS. V. CAPIO.

CAPSITANUS, a, um. V. CAPSENSIS.

CAPSO. V. CAPIO.

CAPSŬLĂ, ae, f. κιβώτιον, parva capsa ad libros et chartas reponendas: item ad alios usus. *Catull.* 68, 36. Huc una ex multis capsula me sequitur. *Fab. Pict.* ap. *Gell.* 10, 15. Capsula cum strue atque ferto. *Plin.* 30, 11, 30. Stellionem inclusum capsulis subjiciunt capiti et sub decessu febris emittunt. ‖ *Homo totus de capsula* dicitur, qui summopere munditiis studet et in eo totus est, ut exquisito cultu compositus ornatusque pareat. *Senec. ep.* 115. Nosti complures juvenes, barba et coma nitidos, de capsula totos: nihil ab illis speraveris forte, nihil solidum. Simile est illud *ejusd. Tranquill.* 1. Placet non in ambitionem cubile compositum, non ex arcula prolata vestis etc.

CAPSUS, i, m. in rheda est pars illa, in qua qui vectantur, sedent. *Vitruv.* 10, 14. Insuper ad capsum rhedae loculamentum firmiter figatur, habens tympanum versatile etc. *Isid. Or.* 20, 12. docet, *capsum* esse carrucam undique contextam, quasi capsam. ‖ Est praeterea *capsus* septum, vallum, locus sudibus, aliave re conclusus, in quo animalia continentur. Legit hanc vocem *Salmas.* in *Vell.* 1, 16. V. CAPSA. Addit *Id. ib.* et ad *Capitol. Anton. Pio* 12. et *Procul.* 13. appellari etiam *capsos* cellulas illas in tabula lusoria lineis distinctas, in quibus ponuntur calculi seu latrunculi. Sed nullum de hac significatione Latini scriptoris exemplum affert.

CAPTĀBŬLUM, i, n. V. CATABULUM.

CAPTĀBUNDUS. V. CANTABUNDUS.

CAPTĀTĔLĂ, ae, f. captio, prehensio. *Captatela pallii* est prehensio pallii, cum eo induimur, ap. *Tertull. Pall.* 5., ut quidem legit *Salmas.* Alii legunt *Spectatela.*

CAPTĀTĬO, onis, f. actus captandi. In re gladiatoria est ictus arte inflictus ad fallendum. *Quint.* 5, 13. Ut gladiatorum manus, quae secundae vocantur, fiunt et tertiae, si prima ad evocandum adversarii ictum prolata erat; et quartae, si geminata captatio est, ut bis cavere, bis repetere oportuerit. ‖ Translate. *Cic. Partit.* 23. Nam et prudentiam malitia etc., et illam disputandi prudentiam concertatio captatioque verborum et hanc oratoriam vim inanis quaedam profluentia loquendi imitatur. *Quint.* 8, 3. Captatio puerilis vocum ambiguarum. ‖ *Captatio testamenti* est callidum et blandum aucupium alienas opes occupandi per testamenta eorum, qui sine heredibus sunt. *Plin.* 20, 14, 56. Julium Vindicem assertorem illum a Nerone libertatis, captatione testamenti sic lenocinatum. *Id. prooem.* 14. Postquam coepere orbitas auctoritate summa et potentia esse, captatio in questu fertilissimo, pessum iere vitae pretia. ‖ Studiosa aucupatio. *Quint.* 8, 6. Jam in his amisimus modum et gratiam rei nimia captatione consumpsimus.

CAPTĀTOR, oris, m. ἐφάπτωρ, qui studiose et callide venatur et ambit aliquid. *Liv.* 3, 33. Ut plebicola repente omnisque aurae popularis captator evaderet. *Prud.* περὶ στεφ. 5, 17. Ac verba primum mollia Suadendo blande effuderat, Captator ut vitulum lupus Rapturus, adludit prius. ‖ Saepe ponitur pro heredipeta, qui orbis senibus omni arte blanditur omnique obsequio et foeda etiam adulatione inservit, ut heres in eorum bonis scribatur. *Hor. Sat.* 2, 5, 57. Captatorque dabit risus Nasica Corano. *Petron. Sat.* 141. Captatores jam exhausti liberalitatem imminuerunt. *Juven.* 10, 201. Usque adeo gravis uxori natisque sibique Ut captatori moveat fastidia Cosso.

CAPTĀTŌRĬUS, a, um, ad captanda testamenta pertinens. *Captatoriae institutiones* dicuntur a *Papin. Dig.* 28, 5, 70. et *Paul. ib.* 69. et 79., quibus ita aliquis heres instituitur, si vicissim alterum heredem instituat: ut si quis in testamento suo ita scribat: Qua ex parte me Titius heredem instituit, ex ea parte heres esto. Sic *captatoriae scripturae* ap. *Cajum ib.* 30, 63.

CAPTĀTRIX, icis, f. quae captat et quaerit aliquid. *Appul. Dogm. Plat.* Rhetoricae duae sunt partes, quarum una est contemplatrix bonorum, justi tenax; alia vero adulandi scientia est, captatrix verisimilium.

CAPTĀTUS, a, um, part. a *capto. Ov. Met.* 4, 72. Inque vicem fuerat captatus anhelitus oris, *h. e.* datus invicem et acceptus. *Id. ib.* 11, 768. Hesperie saepe captata, *h. e.* adamata, adsectata, petita. *Id. ib.* 3, 279. Captatus sermo. *Id. Pont.* 3, 1, 129. Captatum tempus. *Quint.* 9, 3. Vox non captata, sed velut oblata. V. CAPTO.

CAPTENSŬLĂ, ae, f. captiuncula, sophisma, captiosum argumentum. *Capell.* 4. de Dialectica: Dum ambage ficta praestruis sophismata Captensulisque ludis illigantibus.

CAPTĬO, onis, f. λῆψις, actus capiendi, prehensio. *Gell.* 7, 10. Per quod satis dilucet, hanc capionem posse dici, quasi hanc captionem et in usu et in pignore. *Lactant. de opif. Dei* 10. odoris captio. ‖ Fere accipitur pro fallaci argumentatione, sophismate, argutia ad decipiendum facta, ὑπαγωγή, ἀπάτημα. *Cic. Acad.* 4, 14. Ne ab iis, quae clara sunt ipsa per sese, quasi praestigiis quibusdam et captionibus depellamur. Et *ib.* 15. Discutere captiones. *Id. Divin.* 2, 17. explicare. *Id. Fat.* 13. refellere. *Id. Brut.* 53. Multa est in verbis captio, cum in ceteris rebus, tum in testamentis, si negligantur voluntates. *Id. Fin.* 2, 6. Captiones dialecticae. *Gell.* 1, 2. Captionum laquei. *Senec. ep.* 45. Idem de istis captionibus (*dialecticis*) dico: quo enim nomine potius sophismata appellem? ‖ Item pro fraude, deceptione, qua quis capitur et jacturam rei suae facit. *Cic. Quint.* 16. Si dupondius tuus ageretur, Sex. Naevi; si in parvula re captionis aliquid vererere. *Pl. Epid.* 2, 2, 112. Nihil in ea re captio est. *Cajus Dig.* 29, 3, 7. Saepe cum magna captione a rebus nostris avocamur. *Ulp. ib.* 4, 1, 1. Incidere in captionem. ‖ *Captioni esse*, fraudi esse. *Pl. Most.* 3, 3, 19. Ne quid captioni mihi sit, si dederim tibi.

CAPTĬŌSĒ, adv. cum captione et fallacia, σοφιστικῶς. *Cic. Acad.* 4, 29. Nec diutius captiose interroganti respondebo.

CAPTĬŌSUS, a, um, adj. σοφιστικὸς, ἀπατηλὸς, ad capiendum et fallendum aptus, dolosus, fallax. *Cic. Acad.* 4, 15. Fallacibus et captiosis interrogationibus circumscribi et decipi. Et *paulo post.* Captiosissimo genere interrogationis uti. *Id. Rosc. Com.* 17. Quo nihil captiosius, neque indignius potest dici. *Id. Fin.* 1, 7. Solvere captiosa, ambigua distinguere. ‖ De iis rebus, quae cum fallacia damnum jacturamque rei conjunctam habent. *Id. Rosc. Com.* 10. Societas captiosa. *Id. Caecin.* 14. Periculosum est dissolvi hoc interdictum; captiosum est omnibus, rem ullam constitui ejusmodi, quae cum armis gesta sit, rescindi jure non possit. *Ulp. Dig.* 42, 8, 6. Pupilli ignorantia non debet esse captiosa creditoribus et ipsi lucrosa.

CAPTĪTO, as, avi, atum, a. 1. frequentativum a *capto, as. Appul. de Deo Socrat.* Ne quisquam arbitretur, omnia eum vulgo loquentium captitasse. *Gell.* quoque 9, 6. hoc verbum agnoscit.

CAPTĪVĀTOR, oris, m. αἰχμαλωτεύων, qui captivum facit. *Augustin.* p. 199. Tuos captivatores et depraedatores putans.

CAPTĪVĪTAS, atis, f. servitus ejus, qui bello aut alia vi servire cogitur, αἰχμαλωσία, εἱργμός. Differt a servitute, quod captivus quis potest esse, qui non serviat; et servire aliquis ultro, nec tamen esse captivus. *Cic. fragm. pro C. Cornel.* ap. *Ascon.* Cum omnibus gentibus finem diuturnae captivitatis, turpitudinis et servitutis afferret. *Senec. ep.* 85. Describe captivitatem, verbera, catenas, egestatem. *Tac. H.* 5, 21. Evadere periculum ca-

ptivitatis. *Id. A.* 12, 51. Eximere aliquem contumeliis captivitatis. *Id. ib.* 11, 23. Inferre alicui captivitatem. Adde *Justin.* 3, 5. et *Petron. Sat.* 113. ℙ Dicitur etiam de feris, cum venatu capiuntur. *Plin.* 8, 37, 56. de herinaceis: Ita terminum supremum opperientes, ut ferme ante captivitas occupet. ℙ *Tac. H.* 3, 70. Captivitates urbium. ℙ *Captivitas oculorum* est caecitas; ex eo quod caecus *captus oculis* dicitur. *Appul. Met.* I. Difflletis paene ad extremam captivitatem oculis suis.

CAPTIUNCŬLA, ae, f. diminut. a *captio*. *Cic. Att.* 15, 7. Omnes captiunculas pertimescere. Adde *Gell.* 16, 2.

CAPTĪVO, as, a. 1. αἰχμαλωτεύω, captivum facio. *August. Civ. Dei* 1, 1. Captivandi cupiditas. Adde in *Psalm.* 63. ℙ Part. *Captivandus* ap. *eund. Civ. Dei.* 1, 7.

CAPTĪVUS, a, um, adj. αἰχμάλωτος, δεσμώτης, ληΐδιος, homo qui bello aut alia ratione captus est et in alterius potestatem redactus. *Cic. N. D.* 3, 33. Plures captivos, quam praedones necatos. *Id. Fam.* 5, 11. Ducere aliquem captivum in triumpho. *Auct.* ad *Her.* 3, 2. Redimere captivos ab hostibus. *Nep. Annib.* 7. reddere et remittere. *Curt.* 5, 3. libertate donare. *Claud. Rapt. Pros.* 2, 264. Servitum Stygio ducor captiva tyranno. *Ov. Am.* 1, 7, 39. Ante eat effuso tristis captiva capillo. ℙ Differunt servus et captivus. *Juven.* 7, 201. Servis regna dabunt, captivis fata triumphos. V. CAPTIVITAS. ℙ De rebus ad captivos pertinentibus. *Virg. A.* 10, 510. Captivus sanguis. *Mart.* 11, 96. Captiva sitis. *Ov. Am.* 1, 14, 45. Crines captivi. *Id. Pont.* 2, 1, 43. Captiva colla. ℙ Idem de re quacumque bello capta. *Caes. B. C.* 2, 5. Naves captivae. *Sall. in ep. Mithrid. ad Arsac.* Ager captivus. *Liv.* 1, 53. Captiva pecunia. *Virg. A.* 2, 765. vestis. *Id. ib.* 7, 184. Currus captivi. *Prop.* 2, 1, 32. de Nilo: Septem captivis debilis ibat aquis. *Hor. Ep.* 2, 1, 193. Captivum ebur. *Plin.* 33, 1, 3. Aurum ferro captivisque rebus mutare. ℙ Item de animalibus venatu captis. *Ov. Halieut.* 44. Muraena captiva. *Id. Met.* 13, 932. captivi pisces. *Id. Fast.* 4, 705. captiva vulpes. *Plin.* 8, 25, 38. Crocodilos captivos agere in terram. *Mart.* 10, 37. Mullus captivus. *Capitol. Max. jun.* 2. Ut non nisi aprugnam, anates, grues et omnia captiva ederet. ℙ Ponitur etiam simpliciter pro victo. *Ov. A. Am.* 2, 587. Vix precibus, Neptune, tuis captiva resolvit Corpora. ℙ Translate. *Id. Am.* 1, 2, 30. Mens captiva. ℙ [*Captivus* etiam active usurpatur, ut captiva necessitas, quae captivos facit. *Impp. Hon.* et *Theod. Cod. Theod.* 5, 5, 2. Diversarum homines provinciarum cujuslibet sexus, conditionis, aetatis, quos barbarica feritas captiva necessitate transvexerat, invitos nemo retineat. Eadem lex habetur etiam in *Cod. Justin.*, ubi quidam legunt *captivitatis necessitate.*

CAPTO, as, avi, atum, a. 1. λαμβάνω, ἐφίεμαι, idem quod *capio*, sive frequentativum sit, sive desiderativum; significat enim diligenter aut frequenter capere: item capere velle, consectari, sollicite petere, quaerere. *Hor. Ep.* 2, 35. Pavidumque leporem et advenam laqueo gruem Jucunda captat praemia. *Id. Sat.* 1, 1, 68. Tantalus a labris sitiens fugientia captat Flumina. *Virg. G.* 1, 139. Captare feras laqueis. *Suet. Dom.* 3. muscas. *Virg. G.* 1, 376. auras patulis naribus. *Id. Ecl.* 1, 53. frigus opacum inter fontes. *Ov. Her.* 8, 93. colla lacertis. *Mart.* 12, 82. trigonem. *Colum.* 7, 10. somnos. ℙ In re gladiatoria *captare* est insidioso ictu adversarium petere. *Auct. Pan.* ad *Pis.* 166. Arma tuis etiam si forte rotare lacertis, Inque gradu clausis libuit consistere membris, Et vitare simul, simul et captare petentem. V. CAPTATIO. ℙ Translate *captare consilium cum aliquo* ap. *Ter. Andr.* 1, 1. *in f.* idem est, quod consilium cum aliquo consultando capere. ℙ Saepissime significat studiose quaerere, aucupari, sectari cupide et diligenter. *Petron. Sat.* 3. Captare coenas divitum. *Cic. Fin.* 1, 7. voluptatem. *Brut.* ad *Cic. Fam.* 11, 4. nomen imperatorium. *Cic. Pis.* 25. plausus. *Id. Tusc.* 2, 7. risus. *Id. Phil.* 2, 34. misericordiam. *Plin. Pan.* 91. commendationem beneficiis suis ex difficultate. *Id. ib.* 4. reverentiam terrore: et amorem humanitate. *Quint.* 6, 1. favorem ex aliqua re. *Id.* 12, 3. auctoritatem contemptu ceterorum. [*Liv.* 3, 37. Circumspectare tum patriciorum vultus plebeji et inde libertatis captare auram, i. e. in patribus libertatis recuperandae spem atque fiduciam collocare.] *Id.* 11. *in f.* elegantiam. *Suet. Vesp.* 21. momenta temporum ad aliquid agendum. *Cic. Har. resp.* 25. et *Cels.* 3, 18. occasionem. *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 23. adventum alicujus. *Liv.* 5, 6. tempestates et anni tempus observare. *Id.* 38, 7. sonitum aure admota. *Ter. Ph.* 5, 6, 30. sermonem alicujus. *Cic. Tusc.* 3, 26. solitudines. *Plin. Pan.* 48. tenebras secretumque. ℙ Cum infinito. *Colum.* 8, 11. Agricola captans undique voluptates acquirere. *Ov. Met.* 10, 58. Brachiaque intendens, prendique et prendere captans. Al. leg. *ceptans.* *Phaedr.* 4, 7. Quid me, inquit, stulta dente captas laedere? Et 5, 3. Muscam captans opprimere. Adde *Auson. Mosell.* 275. ℙ Interdum significat conari ad se allicere et conciliare, quemadmodum et *capio*. *Cic. Inv.* 2, 52. Est quiddam, quod sua vi nos alliciat ad sese, non emolumento captans aliquo, sed trahens sua dignitate. ℙ De iis, qui senes orbos sectantur et omni adulatione prosequuntur, ut eorum hereditates capiant. *Petron. Sat.* 116. Quoscunque in hac urbe videritis, scitote in duas partes esse divisos. Nam aut captantur aut captant etc. *Mart.* 6, 63. Scis te captari; scis hunc, qui captat, avarum: Et scis, qui captat, quid, Mariane, velit. Adde *Juven.* 16, 56. et *Plin. ep.* 2, 20. V. CAPTATOR. Sic *Hor. Sat.* 2, 5, 23. captes astutus ubique Testamenta senum. [*Proprium est vocabulum de iis, qui hereditates artibus qualibuscunque student sibi vindicare (*Erbschleicherei treiben*). Cf. *Briss. de Verb. signif. s. v.* captare.] ℙ Est etiam captiosis verbis illaqueare et ligare conari, insidiari in sermone. *Cic. Acad.* 4, 29. Quid enim ad illum, qui te captare vult, utrum tacentem irretiat te, an loquentem? *Pl. Amph.* 1, 1, 269. Quid me captas, carnufex? *Id. Men.* 4, 2, 83. Viden, uti scelestus captat? huic surrepta est, non tibi. Ap. *eund. Amph.* 2, 2, 188. captare aliquem impudicitiae, est convincere conari. ℙ *Captare cum aliquo* ap. *eund. Most.* 5, 1, 21. est captiosis verbis et callida vafraque disputatione cum aliquo contendere et captiose niti, ut decipiatur. Eadem loquendi forma *cavere cum aliquo* dixit *ib.* 5, 2, 21. ℙ *Captare verba*, captiose interpretari. *Paul. Dig.* 10, 4, 19. Non oportere jus civile calumniare, neque verba ejus captare, sed, qua mente quid diceretur, animadvertere. ℙ Est etiam quacumque ratione conari decipere. *Ter. Hecyr.* 1, 1, 15. Injurium autem est ulcisci adversarios? Aut qua via te captent, eadem ipsos capi? *Liv.* 44, 24. Dum inter se duo reges captantes fraude et avaritia certant. Et *ib.* 25. Ita nequicquam inter se captati, nihil praeter infamiam movere, *h. e.* cum invicem captavissent. ℙ Part. *Captaturus* ap. *Liv.* 22, 28. Captaturus temeritatem. *Captandus* ap. *Pl. Cas.* 2, 8, 8. Captandus est horum clanculum sermo mihi.

CAPTOR, oris, m. qui capit, v. gr. aves, feras, ληπτής. *Vet. Poeta* in *Anthol. Latin. T.* 2. p. 453. *Burm.* Et satur escali vulnere captor obit.

CAPTRIX, icis, f. quae captat. *Coel. Aur. Acut.* 2, 39. Injectiones clysterum sunt virium captrices, *h. e.* vires tentant et debilitant.

CAPTŪRA, ae, f. ἄγρευσις, ἄγρα, actus capiendi, venatio. *Plin.* 9, 19, 35. Uberrima piscium captura. *Id.* 19, 1, 2. *n.* 2. alitum. *Id.* 28, 8, 27. pantherae. ℙ Item ipsa praeda, quae capitur, (*der Fang*). *Suet. Aug.* 25. Aurei hami abrupti damnum nulla captura pensari potest. *Plin.* 35, 10, 36. *n.* 19. Pinxit venatores cum captura. Adde 10, 40, 56. ℙ Praeterea significat mercedem, quae ex sordida opera ab aliquo capitur. *Suet. Cal.* 40. Ex capturis prostitutarum, quantum quaeque mereret. *Val. Max.* 9, 4. Inhonesti lucri captura invitatus. *Id.* 3, 4. *n.* 4. Ali capturis sordidissimae mercis. Adde *Senec. Controv.* 1, 2. Huc pertinet illud *Plin.* 24, 1, 1. Hinc nata medicina; haec sola naturae placuerat esse remedia, parata vulgo, inventu facilia. Postea fraudes hominum, et ingeniorum capturae officinas invenere etc., *h. e.* artes eorum, qui ingeniose quaestum ex quacumque re captant. ℙ Dicitur etiam *captura* id quod ostiatim quotidie capiunt mendici ad vitam tolerandam. *Senec. Excerpt. controv.* 10, *declam.* 4. Tibi quotidiana captura non constat: apparet te nondum satis miserum videri. [*Val. Max.* 6, 9. *n.* 8. Quem diurnas capturas exigentem animadverterant Siculi, eundem jura dantem, classesque et exercitus regentem viderunt, *h. e.* diurnas mercedes a societate publicanorum exigentem, nam idem Rutilius antea dicitur *auctorato sociis officio vitam sustentasse*, et *publicanis operas* dedisse. Sunt qui perperam putent, *diurnas capturas* esse vectigalia, quae ipse a Siculis diurna exigebat. *F.*]

CAPTUS, a, um, part. a *capio*, prehensus, ληφθείς. *Cic. Catil.* 3, 7. Belli duces captos et comprehensos tenetis. [*Tac. A.* 4, 32. Fusos captosque reges — memorabant.] *Liv.* 3, 1. Ager captus, *h. e.* bello occupatus. *Id. ib.* 5. Conatus frustra capti. *Pl. Stich.* 4, 1. *in f.* Captum consilium. *Petr. Sat.* 115. Opes fraudibus captae. [*Tac. A.* 3, 56. Neque nunc propere, sed per octo annos capto experimento, i. e. opera navata et inde rerum peritia comparata.] *Liv.* 5, 20. Pecunia capta ex hoste. *In Epit. Livii l.* 20. *extr.* Ager de Gallis captus. *Ov. A. Am.* 1, 234. Captus locus. *Heins.* legit *coeptus.* Sed *captus locus* dicitur etiam, qui est ad sacrificandum legitime constitutus, teste *Festo.* ℙ *Captae pecuniae* sunt, quas quis turpi de causa ab alio accepit, v. gr. judex ob rem judicandam, magistratus vendendo honores, testis ob testimonium in judicio, et hujusmodi. *Cic. Pis.* 16. Nondum commemoro rapinas, nondum exactas pecunias, non captas, non imperatas. *Id. Cluent.* 42. *extr.* Furti, et captarum pecuniarum nomine notare aliquem. [*Tac. A.* 3, 67. Nec dubium habebatur, Saevitiae captarumque pecuniarum teneri reum. Vide quae de his dicta sunt in *capere.*] ℙ Interdum ponitur pro captivo. *Virg. A.* 2, 75. quae sit fiducia capto. *Ter. Heaut.* 3, 3, 47. Hanc esse captam ex Caria, ditem, nobilem. [*Tac. A.* 6, 1. Vim, velut in captos, exercebant.] ℙ *Captus membro aliquo* dicitur, qui ejus usu caret, quemadmodum qui vinctus et captivus est, caret usu motus et libertatis. *Cic. Rabir. perduell.* 7. Scaevola praepeditus morbo, mancus, et membris omnibus captus ac debilis. *Id. Tusc.* 5, 40. Oculis et auribus captus. *Serv.* ad *G.* 1, 183. docet, *captum oculis* proprie dici eum, qui aliquando viderit; improprie autem *Virgilium* dixisse, *talpae oculis capti*, cum ii caeci nascantur. ℙ Translate. *Cic. Acad.* 4, 17. Mente captus. *Senec. Herc. fur.* 107. animo. Quidam leg. *animum*: qua ratione *Sil.* 5, 54. et 9, 644. dixit *excussus mentem*, Graeca constructione. ℙ Cum genitivo more itidem Graeco. *Tac. H.* 3, 73. Dux segnis, et veluti captus animi. ℙ Saepe *captus* dicitur, qui aliqua re vehementer afficitur, delectatur, trahitur. *Ter. Andr.* 1, 1, 55. Egomet continuo mecum: certe captus est. Sic *Cic. Cluent.* 5. Captus amore. *Nep. Att.* 4. humanitate ac doctrina adolescentis. *Tac. A.* 15, 52. amoenitate loci. *Cic. Hortens.* ap. *Non.* 7, 101. splendore virtutis. *Id. Or.* 2, 47. misericordia. *Hor. Od.* 2, 18, 36. auro. *Cic. Verr.* 2, 4, 45. oculis, *h. e.* videndo illectus. ℙ Item deceptus. *Vetus formula* ap. *Cic. Off.* 3, 17. Ne propter te fidemve tuam captus fraudatusve siem. *Id. Phil.* 12, 2. Eodem captus errore, quo nos. ℙ Item verbis, seu argumentis captiosis irretitus. *Cic.* in *Hortens.* ap. *Non.* 4, 57. Captum me fortasse putas, et id, quod nollem, confiteri coactum.

CAPTUS, us, m. λῆψις, λαβή, actus capiendi, captio. *Plin.* 24, 10, 47. Flos hederae trium digitorum captu alvum emendat. *Pompon. Dig.* 18, 1, 8. Cum captus piscium vel avium vel missilium emitur. *Val. Max.* 3, 3. *in f.* Virtus in captu bonorum suorum tibi ipsi pondus examinandum relinquit. ℙ Item ingenium, natura. *Cic. Tusc.* 2, 27. Graeci homines non satis animosi, prudentes, ut est captus hominum, satis, hostem aspicere non possunt, *h. e.* quantum capit animus, ingenium et natura Graecorum. *Ter. Ad.* 3, 4, 34. Hic Geta, ut captus est servorum, non malus, neque iners. *Caes. B. G.* 4, 3. Ubiorum fuit civitas ampla atque florens, ut est captus Germanorum. *Gell.* 1, 9. Non in omnes idem, sed aliud aliis tempus, pro aestimato captu solertiae, statuebat, *h. e.* prout alium alio plus vel minus solertem judicabat. *Appul. Met.* 1. Ea putari mendacia, quae supra captum cogitationis ardua videantur. *Id. Apol.* Ego certe pro captu meo dixerim etc. *Inscr.* ap. *Grut.* 1120, 7. Filiae mansuetissimae, et supra sexus sui captum et aetatem pudenti.

CĂPŬA, ae, f. *Capua*, Καπύη, urbs clara olim belloque potens, ut quae aliquando cum Romanis congredi ausa est; totius Campaniae caput, nunc fere diruta in loco, ubi sunt pagi *S. Maria*, et *S. Pietro in corpo* appellati, tria millia passuum ab amne Vulturno, et ab hodierna *Capua*, quae ideo *nuova* dicitur, quaeque olim Casilinum vocabatur. Ita dicta, ut est ap. *Serv.* ad *A.* 10, 145. et *Fest.*, vel ab ejus conditore, cui pollices pedum curvi erant instar falconis avis; hujusmodi autem viros Tusci *capuas*, vel *capyas* dixere: vel a falcone ave, quem Campani *capyn* vocasse lingua sua dicuntur; quod ex ejus volatu urbis aedificandae augurium sumptum fuerit: vel a *Capye* Trojano Aeneae socio, qui eam condiderit, ut ap. *Virg. A.* 10, 145. legitur: vel a *Capye* Samnitium duce, qui eam ceperit, cum *Alternum*, vel *Vulturnum* ab alluente flumine antea vocaretur: vel denique (quod fortasse verisimilius est) a camporum, in quibus sita est, planitie et latitudine, ut *Liv.* 4, 37. et *Plin.* 3, 5, 9. scribunt. Postremum hoc ex eo etiam probatur, quod a *Capua* adjectivum fit *Campanus*, non *Capuanus*, ut *Varr. L. L.* 9, 1. docet. *Hor. Epod.* 16, 5. Aemula nec virtus Capuae, nec Spartacus acer. ℙ Magni quondam luxus ac deliciarum sedes, item superbiae et fastus fuit. *Cic. Pis.* 11. Erant illi fluentes cerussataeque buccae, dignae Capua, sed illa vetere, etc. V. CAMPANUS.

CĂPŬĀNUS, a, um, adj. Campanus. Negat *Varr. L. L.* 9, 1. in consuetudine Latina esse. Apud *Serv.* ad *A.* 10, 145. haec verba leguntur: Varro dicit, propter coeli temperiem, et caespitis fecunditatem, campum eundem Capuanum, sive Campanum dictum. Crediderim tamen, *Servium* non verba ipsa Varronis, sed sententiam tantummodo retulisse. Sunt etiam MSS. non una, quae *Capuanus* praeferunt apud *Cic. Agr.* 1, 7. et *Liv.* 7, 30. et 9, 26., sed non persuadent.

CĂPŬENSIS, se, adj. ad Capuam pertinens, Campanus. *Inscr.* ap. *Grut.* 459, 1. Postumo Lampadio V. C. et illustri Cons. Campaniae Ordo Capuensis, etc. Alia ap. *Fabr.* 101, 232. L. Aurelio Auxonti Curatori Capuensium. Adde *Serv.* ad *A.* 7, 730.

CĂPŬLĂ, ae. V. CAPEDO.

CĂPŬLĀRIS, e, adj. ad capulum pertinens. *Lu-*

/. ap. *Fulgent. de prisc. serm. n.* 23. Capulare cadaver. ¶ *Capularis homo* dicitur, qui morti vicinus est et capulo mox efferendus, τυμβογέρων, μελλοθάνατος. [*Ita *Serv.* ad *Virg. A.* 6, 222., ubi *l. l.* citatur; cf. idem ad *Aen.* 11, 64.] *Pl. Mil.* , 1, 33. Quid ais tu? itane tibi videor oppido cherunticus, tam capularis? tamne tibi dio videor tam vivere? *Caecil.* ap. *Fulgent. ib.* Tu ne amabo audes, edentule et capularis senex? ¶ Addit *ulgent.* appellatos esse *reos capulares*, qui capite damnari digni erant: sed hoc nullo confirmat atini scriptoris exemplo.

CĂPŬLĀTOR, oris, m. qui factoribus olei inervit et ex uno in aliud vas oleum, vinumve diffundit: a *capula*, de qua V. in CAPEDO. *Cato R. R.* 66. Ubi factores vectibus prement, continuo apulator concha oleum, quam diligentissime potrit, tollat, nec cesset: amurcam caveat ne tollat: leum in labrum primum indito etc. *Colum.* 12, . Quod deinde primum defluxerit in rotundum larum, protinus capulator depleat et in fictilia lara defundat. ¶ *Caplator* per syncopen. *Inscr.* p. *Grut.* 1088, 3. Caplatores Tiburtes. *Reines. cl.* l. *n.* 62. ex hac et alia *Inscr.* ap. *eund. Grut.* 14, 1. colligit, hujus generis mercenariorum corora et collegia fuisse non in Urbe solum, sed et provinciis. Hinc *Capulatorum schola* locus fuit omae in regione tertia et *Capulatorum vicus* in egione quinta, ut est ap. *P. Victor. de Reg. Urb. tom.*

CĂPŬLĀTUS, a, um, adj. capulo tectus. *Inscr.* p. *Fabrett.* 90, 175. M. Nomeicius M. F. Pal. Noiesianus magister Augustalis coloniae Setin., Sal. lartialis capulatus, IV. Vir viar. curand. V. S. ecit. *Fabrett. ib.* 115. exponit, *Salius Martialis apulatus*, hoc est capulum habens seu apicem in ileo, qui apex similis erat capulo seu manubrio, t *Id.* exhibita figura ostendit. Alia ap. *De Vita, nscr. Benev.* 1, 32. Dato epulum capulatis sacerotibus Aug. Alia ap. *Don.* 9, 19. Collegium caulatorum sacerdotum Dianae. Hae omnes inscritiones pertinent ad Allifas Samnii urbem, nunc *llife.* ¶ [Sunt qui putant, *capulatos* dictos fuisse alios Allifanos, quod cum manibus gestassent miutos pugiones, quibus ancilia pulsabant, ut doet *Gutberlet. de Saliis* p. 96., a capulo nempe ladioli ita fuerint cognominati. Quaenam vero otior sit sententia, adhuc ambigitur. *F.*]

CĂPŬLĪCUS creditur esse nomen navigii, apud *Gell.* 10, 25., sed alii legunt *caupuli* (pro *capulici*) el *capuli*.

CĂPŬLO, as, avi, atum, a. 1. oleum ex uno in liud vas capula seu concha diffundere. *Cato R. R.* 67. Oleum frequenter capulent. Al. leg. *capiint.* *Plin.* 15, 6, 6. Oleum saepius die capulanlum. Ita legit *Hard.* ex MSS. Alii *saepius decaulandum.* ¶ Ad illum locum *Melae* 2, 5. In ea egione piscem e terra oriri, qui ubi ex alto huc isque penetravit, per ea foramina ictu capulantium nterfectus extrahitur; *Is. Voss.* notat, alios muasse *captantium*, sed in omnib. lib. veterib. haberi *capulantium.* Porro *capulare* hic significat ercutere, vulnerare, ducta significatione a capulo ensis.

ĈAPŬLUS, li, m. φέρετρον, feretrum, in quo defunctorum cadavera efferuntur; a *capiendo* dictus, ut *Festo*, *Non.* 1, 13. et *Serv.* ad *A.* 6, 222. placet. *Varr.* ap. *Non. l. c.* Propter cunam capulum positum nutrix tradit pollinctori. *Lucil. ib.* Quem cum vidissent Hortensiu' Postumiusque, Ceteri item, in capulo hunc non esse aliumque cubare. *Novius ib.* Prius in capulo, quam in curuli sella suspendit nates. ¶ *Non. ib.* interpretatur sarcophagum seu sepulcrum: sed reprehenditur a *Voss.* in *Etymol.* et aliis: ac praeterea, quae attulimus exempla, si attente expendantur, aptius de feretro, quam de sepulcro intelliguntur. ¶ Nihilominus etiam hoc sensu usurpatum legitur. [*Haec non differunt ab antecedentibus.] *Appul. Met.* 4. Capulos carie et vetustate semitectos, queis inhabitabant pulverei et jam cinerosi mortui, passim adfuturae praedae receptacula referamus. ¶ *Capuli decus* dicitur per convicium homo morti vicinus, capularis. *Pl. Asin.* 5, 2, 42. Ut osculatur carnufex, capuli decus! ¶ Significat etiam manubrium, λαβή. *Ov. Pont.* 1, 8, 57. Ipse manu capulum prensi moderatus aratri. *Id. Met.* 7, 506. Capulus sceptri. ¶ *Capulus coleorum* ap. *Auct. Priap.* 25. et absolute *capulus* ap. *Pl. Cas.* 5, 2, 26. est membrum virile. ¶ Saepe dicitur de manubrio ensis, σπάθμη. *Cic. Fat.* 3. Philippus hasce in capulo quadrigas vitare monebatur: quasi vero capulo sit occisus. *Petron. Sat.* 82. Frequentiusque manum ad capulum, quem devoveram, refero. *Tac. A.* 2, 21. Miles, cui scutum pectori adpressum et insidens capulo manus. *Virg. A.* 10, 536. capulo tenus abdidit ensem. *Ov. Met.* 12, 133. capulo cava tempora pulsat. ¶ *Non. l. c.* neutro genere usurpat, sed non probat. ¶ Addit *Isid. Or.* 20, 16. aliam hujus vocis notionem, quod nempe significet funem, quo jumenta colligantur; et neutrius generis facit, sed nec ipse ullo confirmat Latini scriptoris exemplo: et ea vox videtur esse eadem ac *cable*, quo nunc utuntur Galli.

CĂPUS, i, m. V. CAPO.

CAPUT, capitis, n. κεφαλή, κάρηνον, princeps animalis membrum, quod collo sustentatur, in quo omnium sensuum sedes est. *Varro ad Cic.* apud *Lact. De opif. Dei* 5. inde dictum tradit, quod ab eo initium capiunt nervi et sensus. *Cic. Senect.* 10. Massinissam nullo imbre, nullo frigore adduci, ut capite operto sit. *Hirt. B. Afr.* 16. Capite nudo esse. *Cic. Phil.* 2, 31. involuto. Et *ib.* Aperire caput. *Virg. A.* 12, 885. contegere. *Petr. Sat.* 20. operire pallio. *Cic. fragm.* ap. *Non.* 14, 2. Calvaticam capiti accommodare. *Suet. Aug.* 79. Comere caput. *Caes. B. G.* 1, 32. Capite demisso terram intueri. *Virg. A.* 9, 437. Demittere caput. *Cic. Planc.* 13. extollere. *Suet. Aug.* 23. illidere foribus. *Quint.* 6, 3. offendere ad fornicem. *Pl. Curc.* 2, 3, 3. Capite offendere aliquem. *Id. Mil.* 2, 2, 52. nutare. *Plin.* 7, 8, 6. gigni. *Virg. A.* 1, 116. pronum volvi in caput. *Ter. Ad.* 3, 2, 18. Capite aliquem in terram statuere. *Phaedr.* 5, 7. Capite aliquem foras protrudere, *h. e.* in caput, et praecipitem protrudere. [**Pl. Curc.* 2, 3, 8. Nec quisquam sit tam opulentus, qui mihi obsistat in via — quin cadat, quin capite, sistat in via de tramite, i. e. quin vultu aut capite in terram conjecto, terrae dato subsistat. Idem quod *Capt.* 4, 2, 13. dicitur: ore sistet. — *Hor. Sat.* 1, 5, 58. Caput movet. Est minitantis, indignantis. *Heindf.* comp. *Hom. Odyss.* ρ. 465. κίνησε κάρη.] ¶ Aliquando ponitur pro ipso homine. *Caes. B. G.* 4, 15. Cum hostium numerus capitum CCCCXXX. millium fuisset. *Hor. Sat.* 2, 1, 27. quot capitum vivunt totidem studiorum millia. *Pl. Most.* 1, 3, 142. Triginta minas pro capite tuo dedi. *Cic. Verr.* 2, 2, 32. De capite libero judicare. *Ter. Andr.* 2, 2, 34. Ridiculum caput! *Id. Ad.* 2, 3, 8. festivum! *Virg. A.* 4, 354. carum. *Senec. Med.* 465. ingratum. *Justin.* 18, 7. nefandissimum. *Cic. Fam.* 3, 8. Acerbissima exactio capitum, *h. e.* tributi, quod in singula capita, hoc est singulos homines imponitur. V. CAPITATIO. *Liv.* 2, 33. Sextantibus collatis in capita. ¶ De *Capite censis* V. supra suo loco. ¶ Item pro animali. *Virg. A.* 3, 390. Sus triginta capitum fetus enixa. *Colum.* 8, 2. *de gallinis.* Parandi modus est, ducentorum capitum, quae pastoris unius curam dispendant. *Id. ib.* 11. *de pavonib.* Quinque et viginti capitum grex. *Edict. Diocl.* p. 20. Mulomedico tonsurae, et aptaturae pedum in capite uno ✕ sex. *mox.* Tonsori pecorum in uno capite pasto ✕ duos. Adde *Ulp. Dig.* 7, 1, 68. et 70. ¶ Saepe accipitur pro vita. [**Pl. Capt.* 2, 1, 39. Nam tu non vides — carum offerre me meum caput vilitati, i. e. vitam meam et salutem vilem quasi ac venalem habere, *sein Haupt zu Markte tragen. Lindem. Cic. Phil.* 2, 38. Credo ne salvo capite negare non posses, i. e. ne sine poena aliqua insigni, sine vitae salutisque tuae periculo negare non posses.] *Pl. Trin.* 4, 2, 120. Cui, si capitis res siet, nummum nunquam credam plumbeum. *Caes. B. G.* 7, 71. Capitis poenam alicui constituere. *Curt.* 3, 8. Capite luere stolidum consilium. *Tac. A.* 12, 19. poenas expendere. *Cic. Brut.* 12. Orare causam capitis, *h. e.* in qua de vita alicujus agitur. *Id. ib.* 36. Vocare aliquem in judicium capitis. [**Tac. A.* 2, 30. Quia vetere Senatusconsulto quaestio in caput domini prohibebatur. *Cic. Off.* 1, 12, 38. Cum altero certamen honoris et dignitatis est, cum altero capitis et famae. *Id. ib.* 2, 14, 51. Ne quem unquam innocentem judicio capitis arcessas. Cf. ad h. l. *Beier.*] *Nep. Paus.* 2. Accusare capitis. *Id. Milt.* 7. absolvere. *Cic. Or.* 1, 54. condemnare. *Id. Tusc.* 1, 22. Damnare capite. *Pl. Asin.* 1, 2, 5. Ibo ad Tresviros . . . . capitis te perdam ego, et filiam. [*Adde *eund. Mil.* 2, 4, 18. *Bacch.* 3, 3, 86. Efformatum hoc dicendi genus ad analogiam istorum: capitis damnare, accusare.] *Nep. Timoth.* 4. Adire periculum capitis. [**Mart. epigr.* 6, 26. Capite periclitari.] *Liv.* 2, 12. Capite suo dimicare, *h. e.* suae vitae periculo. [**Pl. Capt.* 5, 1, 26. Propter meum caput labores homini evenisse optumo, i. e. meae salutis causa.] ¶ Huc pertinent illa, quibus utimur cum alicui minamur, aut summum malum imprecamur, apud *Pl. Most.* 4, 3, 10. Vae capiti tuo, *h. e.* vae tibi, vel vitae tuae. Et *Poen.* 3, 3, 32. Capiti vestro istuc quidem. ¶ Dicitur interdum *causa capitis*, cum de sola existimatione agitur, aut de exsilio, aut ejusmodi gravi jactura. *Cic. Verr.* 2, 2, 40. Cum abs te, tui capitis causa peteret. *Id. Or.* 1, 40. Capitis nostri saepe potest accidere ut causae versentur in jure. V. utrobique integrum loc. *Ter. JCtus Dig.* 37, 14, 10. Capitis accusatio est ea, cujus poena mors, aut exsilium est. ¶ Hinc *capitis diminutio*, seu *deminutio* est status mutatio, hoc est amissio eorum bonorum, per quae in statu aliquo inter homines sumus. Ejus tria sunt genera, maximum, medium, minimum. Tria enim sunt, quae habemus, libertas, civitas, familia. Cum itaque haec omnia amittimus, *maxima* capitis diminutio est, ut in servitute et deportatione: cum vero amittimus civitatem, et libertatem retinemus, *media*, ut fit in transportatione in colonias: cum vero familia tantum mutatur, *infima* diminutio est, ut accidit in adoptionibus et emancipationibus. Ita *Paul. Dig.* 4, 5. *qui est* De capite minutis, 11. Adde *Fest.* in *Deminutus*, et *Justin.* in *Institut. lib.* 1. *tit.* 16. et *cit. tit.* 5. *Dig.*, ubi hac de re plenius. *Cic. Top.* 4. Si ea mulier testamentum fecit, quae se capite nunquam diminuit. Sic *Hor. Od.* 3, 5, 41. *de M. Regulo.* Fertur pudicae conjugis osculum, Parvosque gnatos, ut capitis minor, A se removisse. ¶ Praeterea *caput* ponitur pro vertice, aut extremitate. *Liv.* 1, 54. Summa papaverum capita baculo decutere. *Caes. B. C.* 2, 9. Ut capita tignorum extrema parietum structura tegerentur. *Curt.* 4, 2. Duas turres ex capite molis erigere. *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 18. Capita pontis. *Cels.* 8, 7. fasciae, aut habenae. *Plin.* 2, 64, 64. lineae. *Id.* 34, 3, 7. et 36, 14, 20. columnae. *Id.* 37, 5, 20. beryllorum auro comprehendere, *h. e.* partem crassiorem auro colligare. *Senec. Troad.* 173. Movere silvae capita, *h. e.* cacumina. *Plin. ep.* 10, 81. Juliopolitani sunt in capite Bithyniae. ¶ *Caput extorum*, pars jecoris superior, gibbera et rotunda, quam ex omni parte diligentissime haruspices observabant, ex ea praecipue futura portendi existimantes. *Cic. Div.* 2, 13. Caput jecoris si non est inventum, nihil putant accidere posse tristius. *Plin.* 11, 37, 73. Jecur in dextra parte est: in eo quod caput extorum vocant, magnae varietatis. M. Marcello, circa mortem, defuit in extis: sequenti die geminum repertum est. *Ov. Met.* 15, 795. caesumque caput reperitur in extis. *Lucan.* 1, 627. Ecce videt capiti fibrarum increscere molem Alterius capitis. Adde *Senec. Oedip.* 360. ¶ *Caput allii* est ipse allii globus. *Cato R. R.* 71., *Plin.* 26, 7, 19. et *Pers.* 5, 188. ¶ In vite *caput* dicitur ipse pes, seu imus truncus, a quo tanquam a capite, rami propagantur. *Cato R. R.* 33. Circum capita addito stercus, paleas, vinaceas, aliquid horum, quo rectius valeat. Et *mox.* Vites subligato, pampinato, circum capita sarrito. *Plin.* 17, 22, 35. *n.* 20. Capita vitium putata circumfodito. ¶ Item extrema vitis pars, hoc est ultimum ejus, et productissimum flagellum, ut *Colum.* 3, 10. docet. *Cic. Senect.* 15. Adminiculorum ordines, capitum jugatio, religatio et propagatio vitium. ¶ *Caput facere* dicuntur ulcera quaedam, cum in globulum, seu apicem, collecto pure, velut in caput intumescunt. *Plin.* 22, 25, 76. Horminum discutit furunculos, priusquam capita faciant. *Id.* 26, 12, 77. Furunculis remedio sunt pycnocomi folia trita, si nondum caput fecerint. *Celsi* huc pertinet illud 8, 9. Si nusquam caput se ostendit, ubi maxime pus subsit etc. Ita *Morgagnus*, et *Targa* in suis libr. et codice MS. Alii *tumor.* ¶ *Caput fontis* est unde fons nascitur, vel unde primum fluere incipit, ut *Ulp. Dig.* 42, 19, 1. docet. *Vitr.* 8, 1. Si fontes non profluent, quaerenda sub terra sunt capita, et colligenda. *Mela* 3, 2. Rhenus prope a capite duos lacus efficit. *Hor. Od.* 1, 1, 22. nunc ad aquae lene caput sacrae. Adde *Lucr.* 6, 729. et *Plin. ep.* 8, 8. ¶ Item ostium, qua flumen in mare influit. *Caes. B. G.* 4, 10. Rhenus multis capitibus in Oceanum influit. [**Hor. Sat.* 1, 10, 37. Dumque defingit Rheni luteum caput.] ¶ In usuris *caput* dicitur ipsa pecunia occupata, ex qua usurae percipiuntur, quae etiam *sors* appellatur, τὸ κεφάλαιον. *Hor. Sat.* 1, 2, 14. Quinas hic capiti mercedes exsecat, [*i. e. exsculpit, ut *Heindorf.* videtur, quem cf.] *Liv.* 6, 36. Promulgavere legem de aere alieno, ut deducto eo de capite, quod usuris pernumeratum esset etc. *Cic. Att.* 15, 26. Item de illo Tulliano capite libere cum Cascelio loquare. Parva res est; sed tu bene attendisti: nimis callide agebatur. *Id. ib.* 29. hoc *Tullianum caput* vocat *Tullianum semissem.* De Tulliano semisse M. Axianum adhibebis, ut scribis. Priore itaque loco *Cic.* memorat *caput*, quod et *sors*, apud Italos *capitale* appellatur, (*Kapital*) secundo usuram *semissem*, nempe [*VI denar. quotannis] quae usura erat dimidia centesimae. ¶ Sic in vectigalibus et decumis *caput* vocatur tota summa pecuniae, aut frumenti, quae penditur. *Cic. Verr.* 2, 1, 4. Quod aliquot nominibus de capite frumenti decumani detraxerit. Adde *ib.* 2, 3, 35. ¶ In legibus *capita* dicuntur singulae legis partes, in quibus aliquid sub una verborum sententia constituitur, qui nunc in scholis *paragraphi* appellantur. *Cic. Verr.* 2, 1, 46. Quaero abs te, sicut modo in illo capite Anniano de mulierum hereditatibus, nunc in hoc de hereditatum possessionibus; cur ea capita in edictum provinciale transferre nolueris. *Ascon. ib.* Proprie juris capita dicuntur. *Cic. Agr.* 2, 6. A primo capite legis usque ad extremum reperio, nihil aliud cogitatum, nisi ut etc. Adde *ib.* 10. et *Gell.* 2, 15. ¶ Usus hic transfertur ad scriptiones illas omnes, quae partes inter se distinctas habent; cujusmodi sunt disputatio, oratio, epistola, et similia. [*Gr. τὰ κεφάλαια.] *Cic. Or.* 2, 55. Cum duos lectores excitasset, et alteri de colonia Nar-

bonensi Crassi orationem legendam dedisset, alteri de lege Servilia; et cum contraria inter se de republica capita contulisset. *Id. Fam.* 3, 8. Sed prima duo capita epistolae tuae tacita mihi quodammodo relinquenda sunt. *Cels.* 5, 8. Quod proximo capite supra comprehensum est. ¶ Sic appellantur etiam dogmata et placita philosophorum. *Cic. Acad.* 4, 32. Ita nobis tacentibus, ex uno Epicuri capite, altero vestro, perceptio, et comprehensio tollitur. Quod est caput Epicuri? si ullum sensibus visum falsum est, nihil percipi potest. Quod vestrum? sunt falsa sensus visa. ¶ Praeterea summae et praecipuae partes alicujus syntagmatis, *capita* dicuntur. *Quint.* 6, 1. In peroratione quae repetemus, quam brevissime dicenda sunt, et, quod Graeco verbo patet, decurrendum per capita. Graecum autem verbum est ἀνακεφαλαίωσις. *Cic. Brut.* 44. Ipsa illa censoria contra Domitium collegam, non est oratio, sed quasi capita rerum, et orationis commentarium paulo plenius. *Id. Phil.* 2, 31. Caput autem litterarum, sibi cum illa mima posthac nihil futurum. *Gell. praef. in f.* Capita rerum, quae cuique commentario insunt, exposuimus hic universa. ¶ In aliis quoque rebus, quod quaque in re est praecipuum, *caput* vocamus. *Cic. Tusc.* 5, 34. Negavit, se jure illo nigro, quod coenae caput erat, delectatum. (Adde *Fin.* 2, 8. et *Mart.* 10, 31.) *Id. Or.* 2, 82. Ad consilium de republica dandum, caput est, nosse rempublicam. *Id. Amic.* 13. Caput est ad beate vivendum, securitas. *Id. Or.* 1, 19. Caput esse arbitrabatur oratoris, ut ipsis, apud quos ageret, talis, qualem se ipse optaret, videretur. *Id. Inv.* 2, 7. In hoc autem loco caput erit accusatori, si demonstrare poterit etc., secundarium, si etc. [**Cic. Off.* 2, 31, 75. Caput autem est, in omni procuratione negotii et muneris publici.] *Id. Or.* 1, 29. et *Quint.* 11, 3. Vere dictum est caput artis esse, decere quod facias. *Cic. Fam.* 3, 7. An ego tibi obviam non prodirem? primum Appio Claudio? deinde, imperatori? deinde, more majorum? deinde, quod caput est, amico? *Id. Att.* 1, 17. Si ita statueris, irritabiles animos esse optimorum saepe hominum, et id quod caput est, nobis inter nos nostra vitia esse toleranda. ¶ Item eum, qui princeps est, et auctor alicujus rei faciendae. *Cic. Fl.* 18. Caput est omnium Graecorum concitandorum Heraclides. *Ter. Ad.* 4, 2, 19. Idem, quod ego, sentit, te esse huic rei caput. *Pl. Curc.* 2, 1, 19. Caput scelerum. *Prop.* 2, 18, 86. nequitiae. *Liv.* 10, 1. Capita conjurationis ejus virgis caesi, et securi percussi (metonymia). *Id.* 26, 40. Qui capita rerum Agrigenti. [**Tac. A.* 1, 47. Non omittere caput rerum, i. e. summam imperii e manibus non dimittere.] ¶ Urbs aliqua *caput* esse dicitur, quae provinciae nobilissima et potentissima est. *Nep. Epam. in f.* Thebae totius Graeciae caput. *Flor.* 2, 9. Caput gentis Ambracia. *Plin.* 12, 14, 30. Caput regni Sabota. ¶ Eodem modo *caput* dicitur vir suae civitatis primarius. *Liv.* 26, 16. et 40. In eos, qui capita rerum erant, animadversum. *Vell.* 2, 52. Collisa inter se duo reipublicae capita, *h. e.* Caesar, et Pompejus. Adde *ib.* 101. [**Tac. A.* 1, 13. Quousque patieris, Caesar, non adesse caput reipublicae.] ¶ Item dux exercitus. *Vell. ib.* 85. Militibus, etiam detracto capite, in longum fortissime pugnandi duravit constantia. ¶ Item origo, unde aliquid manat et exit in vulgus, ducta a fontibus translatione. *Cic. Planc.* 23. Neque ego, si fontem maledicti reperietis, ut aut negligatis aut dissimuletis unquam postulabo: sed si quid sine capite manabit aut si quid erit ejusmodi, ut non exstet auctor, qui audierit etc. ¶ Et pro principio. *Cic. Top.* 9. Cum a genere ducetur argumentum, non erit necesse, id usque a capite arcessere. ¶ *Nec caput, nec pedes*, proverbium Italice *nè capo, nè coda.* *Cic. Fam.* 7, 31. Propter tuas res ita contractas, ut, quemadmodum scribis, nec caput nec pedes, *subaudi* habeant. *Pl. Asin.* 3, 3, 139. Quin nec caput nec pes sermonum apparet. *In Ep. Liv. l.* 50. Cum legatos ad pacem inter Nicomeden et Prusiam faciendam Romani misissent et unus ex iis multis cicatricibus sparsum caput haberet, alter pedibus aeger esset, tertius ingenio socors haberetur; dixit Cato, eam legationem nec caput nec pedes nec cor habere. ¶ *Capita Deorum* olim appellabantur fasciculi facti de verbenis, teste *Festo.* Fortasse eos fasciculos e verbena intelligit, quibus utebantur ad verrendam mensam Jovis et ad purgandas lustrandasque domos, ut est ap. *Plin.* 25, 9, 59. ¶ *Capita, aut navim* [**Apud nos: Schrift oder Wappen*] lusus puerilis apud Romanos, quo nummum in sublime jactantes, cum in terram reciderat, utram faciem ostenderet, observabant. Nam postquam asses sextantario pondere feriri coeperunt, eorum nota fuit ex altera parte Janus geminus, ex altera rostrum navis, ut *Plin.* 33, 3, 13. docet. Adde *Ov. Fast.* 1, 239. Huic ludo apud Venetos nomen est *Marco Madonna*, ductum a signo minutioris pecuniae, quae in usu est. *Macr. Sat.* 1, 7. Ita fuisse signatum, hodieque intelligitur in aleae lusu, cum pueri denarios in sublime jactantes, capita aut navim, lusu teste vetustatis, exclamant. Ita leg. in editionib. Brix. A. 1483., Venet. 1521. et in Aldina 1528. et aliis. Nam in aliquot recentioribus habetur *capita, aut navia:* ut sit *navia, ae*, scapha, linter. *Paul. Nol. poem.* 38, 73. Nummus huic (*Jano*) primum tali est excusus honore, Ut pars una caput, pars scalperet altera navem. Cujus nunc memores quaecumque nomismata signant, Et veteri facto capita haec, aut navia dicunt. *Aur. Vict. Orig. gent. Rom.* 3. Hodieque aleatores posito nummo opertoque, optionem collusoribus ponunt enunciandi, quid putent subesse, caput, aut navem: quod nunc vulgo corrumpentes naviam dicunt. Hinc patet etiam apud *Macr. l. c.* legendum *navia*, cum ita Romae plebs vocem hanc pronunciaret. ¶ *Caput Africae* fuit appellatus Romae vicus quidam, in quo praesertim paedagogi habitabant. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 425. Paedagogus a caput Africae, *h. e.* a vico, qui appellatur *Caput Africae.* V. CAESAR. ¶ *Caput* usurpat pro veretro *Tibull.* in *Priap. v.* 31. et 36.

CĂPYS, m. vir Trojanus, comes Aeneae, qui fertur Capuam condidisse. *Virg. A.* 1, 183. Aut Capyn, aut celsis in puppibus arma Caici. *Id. ib.* 10, 145. Et Capys, hinc nomen Campanae ducitur urbi. ¶ Item filius Assaraci, pater Anchisae, ut est apud *Ov. Fast.* 4, 34. et 35. ¶ Item octavus rex Albanorum, filius Atys, vel Epiti. Regnavit annos XXVIII. Reliquit filium nomine *Capetum*, vel *Calpetum.* *Liv.* 1, 3. et *Ov. Met.* 14, 613. ¶ Declinatur *Capys, yos*, et *ys.* *Liv. l. c.* Latino Alba ortus, Alba Atys, Aty Capys, Capy Capetus. *Ov. Fast.* 4, 45. *de Epito.* Ille dedit Capyi recidiva vocabula Trojae: Et tuus est idem, Calpete, factus avus. ¶ Scribitur et *Capis.*

CAR. V. CARES.

CARA. V. in CAREUM.

CĀRĂ, ae, f. κάρα, caput: hinc habent Hispani suum *cara*, Itali vero *cera* et *ciera* pro vultu seu facie. *Coripp. Pan. Justin.* 2, 411. Postquam venere verendam Caesaris ante caram. *F.*]

CĀRĂBUS, i, m. genus cancrorum, cauda a ceteris distans. *Plin.* 9, 31, 51., ubi *Hard.* notat, esse idem ac locustam, quae ab *Arist.* appellatur κάραβος, de qua *Plin. in f. c. praec. Apicius* quoque 9, 1. marinam locustam esse indicat. ¶ Addit *Isid. Orig.* 19, 1. *sub f.* esse *carabum* parvam scapham ex vimine factam, quae contexta crudo corio genus navigii praebet. Hujus meminit etiam *Gregor. M. Dialog.* 4, 57., et videtur eadem fuisse cum myoparone. ¶ [Fuit etiam cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Mur.* 940, 4. Aurelius Carabus. *F.*]

CĂRĂCALLĂ, ae, f. et Cărăcallis, is, f. vestis in lacernae modum ex concisis pannis consuta, non sinuosa, sed corpori adhaerens, cucullata et manicata, cujus duplex genus fuit, alterum, quo Galli praesertim utebantur, ad femora usque productum, (quod *Gallicam pallam* vocat *Mart.* 1, 93. Dimidiasque nates Gallica palla tegit); alterum ad talos demissum, cujus cum magnam copiam Aur. Antoninus Bassianus Severi filius imperator populo R. largitus esset, coegissetque plebem eo indutam ad se salutandum accedere, *Caracallae* et *Caracalli* cognomen accepit; ipsaeque vestes *Caracallae Antoninianae* sunt appellatae, et in usu postea Romanae plebis frequentatae. Utriusque formam Veneti retinent in duplici eorum *cappotto da marinajo;* nec audiendus *Ferrar. De re vest. c.* 7., qui perperam χειριδώτους χιτῶνας, manicatas tunicas, caracallas fuisse putat. *Aurel. Vict. Caesar.* 21. et in *Epit.* 21., *Spartian. Sev.* 21. et *Anton. Car. Auson. Caesar.* 9, 22. In risu populi tu, Caracalla, magis. *Edict. Dioclet.* p. 21. Pro caracalli majori ✳ viginti, pro caracalli minori ✳ viginti. ¶ Hujus vestimenti meminit etiam *Hieron. ep.* 64., ubi agit de vestitu sacerdotum, his verbis, *n.* 15. Efficitur palliolum mirae pulcritudinis, perstringens fulgore oculos, in modum caracallarum, sed absque cucullis. *Salm. l. c.* notat, intelligendas esse hoc loco caracallas Gallicas, non Romanas: illae enim breviores erant, ut dictum est, et paenulae aut pallio similes. [**Plurimis instruxit h. l. F.*]

CĀRĂGŌGOS, i, καραγωγός herba eadem, quae chamaedaphne, ita dicta, quod caput a noxiis humoribus expurget: a κάρα, caput, et ἄγω, duco. *Appul. Herb.* 27.

CĀRĂLIS, is, f. *Cágliari*, Κάραλις, urbs Sardiniae primaria cum portu, in ejus parte ad Austrum sita. *Claud. B. Gild. in f.* Urbs Libyam contra, Tyrio fundata potenti, Tenditur in longum Caralis. *Tyrium potentem* vocat Carthaginienses, qui a Tyriis oriundi Sardiniam diu tenuerunt. Attamen *Sol.* 4. ab Aristaeo conditam scribit. Hic autem Aristaeus fuit Actaeonis filius, post cujus mortem in Sardiniam cum Daedalo venit, ibique regnavit, ut *Sall.* ap. *Serv.* ad *Virg. A.* 1, 14. narrat. ¶ Dicitur etiam *Carales, lium*, plurali numero. *Liv.* 23, 40. Navibus longis ad Carales subductis. Et *infra.* Carales perventum erat. *Hirt. B. Afr.* 98. A Caralibus secundum terram provectus. ¶ Credet aliquis, etiam *Carala, ae*, declinari propter locum *Flori* 2, 2. Caralae urbis excidio incolas terruit. Sed ex eruditorum consensu legendum *Aleriae urbis*, quod habetur etiam in optim. edi nib. bene multis. Editio princeps sine nota a loci, aut typographi, habet *Valeriae urbis.* Scribitur et *Calaris*, ex quo factum est Italic nomen *Cágliari*: sed prior scribendi ratio prae tur a *Dausq.* in *Orthogr.*

*CARACĀTES, ium, populus Germanicus, in G lia Belgica, in Triboccorum regione. *Tac. H.* 70. V. CERACATES. *B. A.*

*CARADRUM, i, n. piscis genus. *Appul. A* p. 160. *B, A.*

CĀRĀLĪTĀNUS, a, um, adj. ad Caralim urb pertinens. *Liv.* 27, 6. Caralitanus ager. *Plin.* 7, 13. et *ib.* 8, 14. Caralitanum promontori ¶ *Caralitani, orum*, sunt ejus urbis incolae. *C B. C.* 1, 30. et *Plin. l. c.* 3, 7, 13. ¶ Scribi et *Calaritanus.* V. v. praec.

CĂRĂMALLUS, seu Caramālus, et Phabāton mina sunt duorum pantomimorum ap. *Sidon. ca* 23, 268.

*CARAMBACIS, Asiae fluvius, ad montes phaeos. *Plin.* 6, 13. *B. A.*

*CARAMBICUM, promontorium idem quod rambis. *Mela* 2, 1. *B. A.*

*CARANITIS praefectura fuit in Armenia ma re ita dicta a Caranis oppido ibi sito. *Plin.* 24. *B. A.*

*CARANTŌNUS, i, Galliae fluv., hod. *le Ch rente. Auson.* in *Mosella* 473. *Cellar.* et *Danc* eundem esse putant cum eo, qui ap. *Ptol.* appellat Κανέντελος; sed *Canentelum* hod. esse *le Sevre*, se tentia est *Mannerti. B. A.*

*CARANUS, i, Aradiorum portus, in Syria, for idem quod Carne. V. *Carne.* ¶ Item primus M cedon. rex, septimus ab Hercule. *Liv.* 45, 9. *J stin.* 7, 1. *Vellej.* 1, 6. *Auson. ep.* 19. ¶ unus ex ducibus Alexandri M., qui cum aliis mi sus est, ad compescendum Satibarzanem, in Ario *Curt.* 7, 4. *B. A.*

*CARASTASĒI, orum, pop. Asiae, ultra Maeot lacum. *Plin.* 6, 7. *B. A.*

*CARAVANTIS, idis, opp. Illyrici. *Liv.* 44, 3 *B. A.*

*CARBANIA, ae, maris Mediterranei insula, ju ta Italiam. *Mela* 2, 7. *B. A.*

CĀRAMBIS, is, f. Κάραμβις, *Capo Pisello*, pr montorium Paphlagoniae in Asia, vasto excursu Euxinum mare se protendens. Item oppidum eadem regione. *Plin.* 6, 2, 2. De promontori *Val. Flacc.* 5, 107. alta Carambis Raditur, et m gnae pelago tremit umbra Sinopes. *Id.* 8, 21 nubiferam transire Carambin. Adde *Ammian.* 22,

CARBAS, ae, m. κάρβας, ventus spirans ab orie tali plaga prope orientem aequinoctialem. *Vit* enim 1, 6. postquam docuit, Solanum flare ab ori ente aequinoctiali, ad ejus dexteram et sinistra collocat Carban et Ornithias.

CARBĂSĔUS, a, um, adj. qui est ex carbas *Cic. Verr.* 2, 5, 12, et 31. Tabernacula carbasei intenta velis. *Virg. A.* 11, 776. chlamidemqu sinusque crepantes Carbaseos fulvo in nodum coll gerat auro. Adde *Stat. Theb.* 7, 658. ¶ In ill *Tibull.* 3, 2, 21. Post haec carbaseis humore tollere ventis: *ventos carbaseos* interpretantur tela carbaseam tenuissimi fili, eo modo quo *textile ventum* et *nebulam lineam* appellat *Publ. Syrus* a *Petr. Satyr.* 55. *in f.* vestem subtilissimam, et ae quantem propemodum ventos, et nebulas tenuitat texturae. Alii malunt legere *velis* eod. sensu: inte quos sunt *Brouckusius*, et *Vulpius.*

CARBĂSĬNĔUS, a, um, adj. carbaseus. Usur pavit *Varr.* ap. *Non.* 14, 28.

CARBĂSĬNUS, a, um, adj. carbaseus. *Plin.* 19 1, 6. Carbasina vela. *Appul. Met.* 8. Mitellis et crocotis, et carbasinis, et bombycinis injecti.

CARBĂSUS, i, f. et Carbasa, orum, n. plur Est ab Hebr. כרפס *carpas*, inde κάρπασος, et κάρβασα, genus lini tenuissimi, quod primum in Hispania Tarraconensi repertum est, teste *Plin.* 19 1, 2. *n.* 2. ¶ Per synecdochen est vestis e carbaso aliove tenui panno facta. *Virg. A.* 8, 34 eum tenuis glauco velabat amictu Carbasus. (Ubi *Servius* vestem lineam fluminum propriam esse dicit, quia maceratur aqua, et irrigatione fluminu maxime provenit. Confirmat *Non.* 14, 28.) *Curt* 8, 9. Corpora usque ad pedes carbaso velant. *Va Max.* 1, 2. *n.* 7. Carbasum, quam optimam habebat, foculo imposuit. Hoc est quod habet *Propert* 4, 11, 54. Vel cui, commissos cum Vesta reposceret ignes, Exhibuit vivos carbasus alba focos. *Luc* 3, 239. Carbasa fluxa. ¶ Ap. *Scribon. Compos* 227. Radices haemorrhoidarum carbasis ducere, *h. e.* tenuis lini filo adstringere, ut in re eadem *Cels.* loquitur 7, 30. *n.* 3. ¶ Ponitur et pro velo *Lucr.* 6, 108. Carbasus ut quondam magnis intenta theatris Dat crepitum malos inter jactata trabesque. ¶ Et saepissime pro velo navis. *Virg. A.* 3, 357. tumidoque inflatur carbasus Austro. *Ov. Her.* 7, 171. Cum dabit aura viam, praebebis carbasa ventis. *Id. Met.* 5, 233. Deducere carbasa i. e. vela ventis dare. *Id. Fast.* 3, 587. Subduce-

carbasa. Adde *Luc.* 3, 596. et *Vall. Flacc.* 4, 22. ¶ Pro navi. *Rutil.* 1, 221. Aestivos penetrant oneraria carbasa fluctus. [*Sunt vela, quibus instructae naves onerariae.] ¶ Ap. *Claud. B. Get.* 232. *custos Romani carbasus aevi* sunt libri Sibyllini, qui linei fuerunt. ¶ Adjectivi more. *Prop.* 4, 3, 64. Raptave odorato carbasa lina duci. ¶ Neutro genere in singulari numero. *Pacat. Pan.* ad *Theod.* 33. Tenero perlucentes amictu, et vix leve carbasum vitando sole tolerantes. ¶ Et masculino in plurali. *Ammian.* 14, 8. A fundamento carinae ad supremos usque carbasos.

CARBĂTĪNĂ, ae, f. (calceamenti genus.) frustula. Adjective. *Catull.* 98, 3. Ista cum lingua .... possis Culos, et crepidas lingere carbatinas. Al. scribunt *carpatinas*. *Pollux* 7, 22. scribit καρβατίνην εἶναι ἀγροικῶν ὑπόδημα, κληθὲν ὑπὸ Καρῶν, carbatinam esse calceamentum rusticorum, a Caribus appellatum. Idem docet *Hesychius*: Καρπάτινον, ἀγροικικὸν ὑπόδημα μονόδερμον, carpatinum, calceamentum rusticum unius corii. Probant hanc interpretationem *Ang. Polit. Misc. cent.* 1, 2. *Scal.* et *Voss.* in *Catull.* et alii. Porro *carbatinae*, et *crepidae* sunt duo nomina substantiva per figuram appositionis simul juncta, ut *urbs Roma*. V. CERCOLIPS.

*CARBIA, ae, oppidum Sardiniae. *Ant. Itin. B. A.*

*CARBILĒSI, orum, populi Thraciae. *Plin.* 4, 11. *B. A.*

CARBO, onis, m. ἄνθραξ, ligni frustum igne perustum et percoctum. *Tarrunt. Dig.* 50, 6, 6. Torrere carbonem. *Cato R. R.* 38. De lignis carbones coquere. *Plin.* 16, 6, 8. Arbor minus utilis carboni. *Scribon. Compos.* 59. Redigere aliquid in carbonem. *Ter. Adelph.* 5, 3, 63. Tam excoctam reddam atque atram, quam carbo est. *Varr. R. R.* 1, 7. Ex quibusdam lignis combustis, carbonibus salsis pro sale utuntur. (V. *Plin.* 31, 7, 40.) *Pl. Merc.* 2, 3, 74. Impleantur meae fores elogiorum carbonibus, *h. e.* carminibus maledicis carbone scriptis. *Pers.* 5, 107. Quaeque sequenda forent, quaeque evitanda vicissim, Illa prius creta, mox haec carbone notasti, *h. e.* illa approbationis nota, haec damnationis. Adde *Hor. Sat.* 2, 3, 246., et V. quaedam huc pertinentia in ALBUS. et CALCULUS. ¶ *Serv.* ad *A.* 11, 788. docet hoc esse discrimen inter prunam, et carbonem, quod illa accensa sit, hic vero exstinctus. Sed etiam dum ardet, carbo dicitur. *Cato R. R.* 108. Imponito in carbones, facito bis inferveat. *Pl. Rud.* 2, 6, 47. Fabri ferrarii, qui apud carbones assident, semper calent. *Hor. Od.* 3, 8, 3. positusque carbo in caespite vivo. *Plin.* 34, 10, 22. Coquere aliquid carbone. *Ov. Trist.* 3, 11, 47. Lentis carbonibus urere. *Cic. Off.* 2, 7. Candenti carbone adurere capillum. *Petr. Satyr.* 135. Carbones vivi. ¶ [Apud *Auctor. Rei agrariae* passim fit mentio carbonum sub terminis positorum. *Plin.* 36, 14, 21. narrat, fundamenta templi Dianae Ephesinae fuisse calcatis substrata carbonibus, ne in lubrico atque instabili locarentur. *August. Civ. Dei* 21, 4. Eo quod carbones nulla aetate vincantur, eos substernere solent, qui limites figunt ad convincendum litigatores, quisquis post quantalibet tempora exstiterit, fixumque lapidem non esse contenderit. *Vitr.* 3, 3. Sublicaeque machinis adigantur quam creberrimae, carbonibusque expleantur intervalla palorum. *F.*] ¶ *Carbonem pro thesauro invenire* proverbio dicuntur, qui magna aliqua spe frustrantur. *Phaedr.* 5, 6. Carbonem, ut ajunt, pro thesauro invenimus. ¶ Dicuntur etiam carbones minutae scintillae ex lignis ardentibus saepe exsilientes. [*Non scintillae, sed frustula ligni ardentis candentia.] *Plin.* 2, 20, 18. Ut e flagrante ligno carbo cum crepitu, sic a sidere coelestis ignis exspuitur. *Id* 16, 10, 19. Carbonem repente exspuunt cum eruptionis crepitu, ejaculanturque longe. ¶ Pro cinere aliquando usurpari videtur. *Cels.* 4, 7. Pullum hirundinum comburere, carbonemque ejus contritum infriare. ¶ Pro carbunculo, hoc est ulcere pessimae naturae. *Ser. Sammon.* 39, 725. Horrendus magis est, perimit qui corpora, carbo. ¶ Fuit etiam cogn. Rom. in gente Papiria, ut Cn. Papirius Carbo, quem *Plin.* 7, 16, 15. cum dentibus natum fuisse narrat. Fortasse qui primus ita cognominatus est, a nigro cutis colore eam appellationem traxit.

CARBONĀRĬUS, a, um, adj. ad carbonem pertinens. *Aurel. Vict. Vir. illustr.* 72. Pater ejus quamvis patricius, ob paupertatem carbonarium negotium exercuit. ¶ *Carbonarius, ii*, est qui carbonem facit, vel vendit ἀνθρακοπώλης, ἀνθρακεύς. *Pl. Cas.* 2, 8, 2. Ego remittam ad te virum cum furca in urbem, tanquam carbonarium. ¶ *Carbonaria, ae*, est fornax, in qua carbo coquitur, ἀνθρακία. *Tertull. Car. Christ.* 6., cujus verba V. in CALCARIUS. ¶ [*Carbonaria praefectura *C. Theod.* de *Praet.* et *Quaestor.* Jac. Gothofred. mutavit in Charonariam, quae a Charonte quasi defertur et nomine mortui exercetur. V. Orcinus.]

CARBONESCO, is, n. in carbonem transire. *Coel. Aurel. Tard.* 2, 13. Usque eo inuritur, donec carbonescat. Adde *ib*, 5, 1.

CARBONĬĀNŬS, a, um, adj. ad Carbonem pertinens, qua est cogn. Rom. ut *Carbonianum edictum*, cujus auctor quidam *Carbo* fuit. De hoc edicto exstat titulus in *Dig. lib.* 37. *tit.* 10.

*CARBRŬSA, ae, insula maris Aegaei. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

*CARBULA, ae, opp. Hispan. Baet. *Plin.* 3, 1. *Hard. Ed. Elzev.* Carbulo. *B. A.*

CARBULO. V. v. praeced.

CARBUNCŬLĀTĬO, onis, f. morbus arborum, cum verno tepore invitatis et erumpere audentibus satis mollibus insidens pruina lactescentes germinum oculos adurit, ut *Plin.* 17, 24, 37. *n.* 4. docet. ¶ Hoc idem si in floribus accidat, *carbunculus* appellatur. *Plin. ib.* Quamquam etiam in vitibus ipsa carbunculatio carbunculus appellatur. V. CARBUNCULUS.

CARBUNCŬLO, as, n. carbunculatione laboro. *Plin.* 18, 28, 68. *n.* 3. In hoc temporis intervallo res summa vitium agitur, decretorio uvis sidere illo, quod Caniculam appellavimus, unde carbunculare dicuntur, ut quodam uredinis carbone exustae. *Id.* 14, 2, 4. *n.* 5. Helvenaca vitis carbunculari negatur. *Id.* 12, 7, 14. Arbores, quae piper gignunt, coeli intemperie carbunculantur, fiuntque semina cassa et inania. ¶ Item carbunculo laboro. *Id.* 24, 13, 69. Genitalia exulcerata, aut carbunculantia. *Id.* 23, 3, 34. Ulcera circa oculos carbunculantia. V. CARBUNCULUS.

CARBUNCŬLOSUS, a, um, adj. carbunculo abundans. *Colum.* 3, 11. Carbunculosum agrum nisi stercore juves, macras vineas efficit. ¶ Addunt Lexicographi locum *Plin.* 31, 3, 28. Arena carbunculosa. *Hard.* habet *arena* et *carbunculus.*

CARBUNCŬLUS, i, m. ἀνθράκιον, parvus carbo. *Auct. ad Her.* 4, 6. Ipse a vicinis, cum testa ambulans, carbunculos corrogaret. ¶ Translate. *Pl. Most.* 4, 2, 69. Qui cum istaec sciet facta ita, amburet misero ei corculum carbunculus. ¶ Est etiam gemma coloris ignei, et accensum carbonem referens, (*Rubin*) de qua multa *Plin.* 37, 7, 25. ¶ *Probitas est carbunculus*, dictum *Publii Syri* ap. *Petr. Sat.* 55., *h. e.* incidit in oculos, et splendet instar carbunculi. ¶ Item genus ulceris, ἄνθραξ, ἀνθράκωσις. Ejus hae notae sunt: Rubor, et super eum pustulae saepe nigrae, interdum sublividae, aut pallidae, in quibus sanies esse videtur: circa quasi crusta est, eaque inflammatione cingitur etc. V. *Cels.* 5, 28. *n.* 1., ubi et ejus curandi rationem docet. Adde *Plin.* 26, 1, 4. ¶ Est praeterea genus terrae, vel arenae carboni similis. *Varr. R. R.* 1, 9. Terrae species multae, in queis argilla, rubrica, creta, glarea, carbunculus, idest quae sole perferve ita fit, ut radices satorum comburat. *Vitr.* 2. 6. Quo penitus ab imo vehementia vaporis adusto, nonnullis in locis procreatur id genus arenae, quod dicitur carbunculus. *Plin.* 17, 4, 3. Et carbunculus, terra, quae ita vocatur, emendari vite macra putant. ¶ Denique ita appellatur morbus in arboribus, de quo diximus in CARBUNCULATIO. *Plin.* 18, 28, 68. *n.* 3. Rorem inustum sole acri frugibus rubiginis causam esse, et carbunculi vitibus. *Id. ib.* 29, 70. Cancros cremari jubent in arbustis, ut carbunculi non noceant. Adde *Colum.* 3, 2.

*CARCĂSO (*Caes. B. G.* 3, 20.) vel CARCASSO (*Anton. Itin.*) vel CARCASSIO (*Tab. Peut.*) onis, opp. in Gallia Narb., Tolosam inter et Narbonem, hodie Carcassone. Dicitur et *Carcasum*. *Plin.* 3, 4. *B. A.*

CARCASUM. V. v. praeced.

*CARCATHIOCERTHA, oppid. Arm. Majoris. *Plin.* 6, 9. *B. A.*

CARCER, is, m. φυλακή, δεσμωτήριον, locus in quo nocentes homines conclusi detinentur: a *coercendo*, ut *Varr. L. L.* 4, 32. placet, vel ab ἕρκος, septum, vel a κάρκαρον, carcer. [*Döderl.* 1, 183. ab *arcere* deducendum putat, praeposita litt. *c.*, sicut *cacumen* ab *acuere* etc.] *Cic. Catil.* 2, 12. Sentiet in hac urbe esse carcerem, quem vindicem nefariorum, et manifestorum scelerum majores nostri esse voluerunt. *Id. Verr.* 2, 5, 28. Conjicere aliquem in carcerem. Et *ib.* 29. condere. Et *ib.* 30. ducere. *Tac. A.* 4, 68. trahere. *Id. ib.* 6, 40. rapere. *Pl. Amph.* 1, 1, 3. compingere. *Id. Poen.* 3, 3, 78. ire. *Sall. Cat.* 7, 58. deducere. *Curt.* 8, 7. Includi carcere. *Id.* 5, 5. Erumpere ex carcere. *Cic. Planc.* 12. E carcere emittere. [*Tac. A.* 6, 48. in carcerem ferri.] ¶ Translate *carcer* dicitur homo improbus, et carcere dignus. *Ter. Phorm.* 2, 3, 26. Ain' tandem, carcer? bonorum extortor, legum contortor? Adde *Lucil.* ap. *Donat. ib.* ¶ Per synecdochen dicitur de inclusis in carcere. *Cic. Pis.* 7. *extr.* In me carcerem effudistis, conjuratos armastis. ¶ Praeterea *carcer* dicitur septum, quo clauduntur equi, et inde ad cursum emittuntur, in publicis ludis, ἀφετηρία. *Virg. G.* 3, 104. et *A.* 5, 145. ruuntque effusi carcere currus. *Ov. Her.* 18, 166. Ut celer Eleo carcere missus equus. *Auct. ad Her.* 4, 3. Intra carcerem stare. Ai. leg. *carceres.* Frequentius enim hac notione in plurali num. effertur. *Cic. Brut.* 47. Nec enim in quadrigis eum secundum numeraverim, qui vix e carceribus exierit, cum palmam jam primus acceperit. *Virg. G.* 1, 512. Ut cum carceribus se se effudere quadrigae. *Hor. Sat.* 1, 1, 114. Ut cum carceribus missos rapit ungula currus. Adde *Ov. Trist.* 5, 12, 26. ¶ Allegorice. *Cic. Senect.* 23. Nec vero velim, quasi decurso spatio ad carceres a calce revocari. *Id. Amic.* 27. Ut possis quibuscum tanquam e carceribus missus sis cum iisdem ad calcem, ut dicitur, pervenire. Adde *Varr. R. R.* 1, 3. ¶ De quolibet concluso loco. [*Quo quis invitus, vi tenetur.] *Virg. A.* 6, 734. clausae tenebris, et carcere caeco. *Id. ib.* 1, 58. ventos vinclis, et carcere frenat. *Lucan.* 6, 797. Carcer Ditis. Et *ib.* 721. Invisa claustra carceris antiqui, *h. e.* corporis, quod animae quodammodo carcer est. [*Cic. Somn. Scip.* 3. Qui ex corporum vinculis tanquam e carcere evolaverunt; i. q. mox *corporis custodias* dicit.]

CARCĔRĀLIS, le, adj. ad carcerem pertinens. *Prud.* περὶ στεφ. 5, 269. Carceralis caecitas. Et *ib.* 551. Per vincla, flammas, ungulas. Per carceralem stipitem.

CARCĔRĀRĬUS, a, um, adj. ad carcerem pertinens. *Pl. Capt.* 1, 2, 20. Facere quaestum carcerarium, *h. e.* ex captivis in carcerem conjectis. ¶ Item carcere dignus. *Donat.* ad *Terent. Phorm.* 2, 3, 26. Ain' tandem, carcer. Non carcerarium, sed carcerem asperius appellavit: sic *Lucilius*: Carcer vix carcere dignus.

[CARCĔRĀRĬUS, ii, m. εἱρκτοφύλαξ, carceris custos. *Inscr.* ap. *Grut.* 80, 5. M. Aurelius Romanus optio Karcerarii chor. (*cohortis*) urb. Gordianae. *Not. Tir.* p. 108. Carcer, carcerarius. Carceres in castris agnoscunt *Tac. A.* 1, 21. et *Juven.* 6, 56. Hinc patet, vocem hanc, quae barbara habebatur, Romana civitate donandam esse.

CARCĔRĔUS, a, um, adj. ad carcerem pertinens. *Prud.* περὶ στεφ. 6, 16. Catena carcerea. *Id. adv. Symmach.* 2, 468. Antrum carcereum. Adde *Hamartig.* 853.

CARCĔRO, as, a. 1. in carcerem compingo. Legitur ap. *Messal. Corvin. de progen. Aug.* 29. Verum is libellus auctoritatis est valde dubiae.

CARCHĂRUS, i, m. καρχαρίας, genus piscis, qui idem putatur esse, quod *canicula*, de qua *Plin.* 9, 46, 70. multa disserit. Dictus est ab asperis dentibus, et feritate mordendi. Κάρχαρος enim asperum significat. *Colum.* 8, 17.

CARCHEBI sucularum foraminum etc. legitur ap. *Vitruv.* 10, 15., ubi de catapultis agit. Sed legendum esse *carchesii* vel *tracheli*, notant interpretes.

CARCHĒDŎNĬUS, a, um, adj. Καρχηδόνιος, Carthaginiensis. Carthago enim Graece Καρχηδὼν dicitur. (V. CATAMITUS.) *Pl. Poen. prol.* 53. Carchedonius vocatur haec comoedia. ¶ Hinc genus quoddam carbunculorum, *Carchedonii* appellati sunt, quia iis Carthago olim abundavit. Iidem dicti sunt etiam Garamantici, a loco, ubi reperiuntur. Sunt autem nigrioris, quam ceteri, aspectus, sed igne, vel sole et inclinatione, acrius, quam ceteri, excitantur et refulgent. In umbra purpurei videntur, sub coelo flammei, contra radios solis scintillant etiam. Haec *Plin.* 37, 7, 25. ex *Archelao*. *P. Syrus* ap. *Petron. Sat.* 55. Quo Carchedonios optas ignes lapideos, Nisi ut scintillent? Probitas est carbunculus. ¶ Sunt et alii *Carchedonii* ceteris carbunculis multo viliores, qui nascuntur apud Nasamonas, in montibus inveniuntur ad repercussum lunae maxime plenae; omnesque quondam Carthaginem deportari consueverunt: unde et nomen sortiti sunt. *Plin. l. c.* ¶ Quod de *smaragdis Carchedoniis* addi solet ex eodem *Plin.* 37, 5, 18., eo loco *Hard.* contendit, legendum esse *Calchedonii*, ex omnib. suis MSS. ¶ Quidam scribunt *Charchedonius.*

CARCHĒSĬUM, ii, n. καρχήσιον. *Asclepiades* vir inter Graecos apprime doctus ac diligens, ait, navalis veli partem inferiorem πτέρναν vocari; circa mediam ferme partem τράχηλον dici; summam vero partem *carchesium* nominari, et inde diffundi in utrumque veli latus ea, quae *cornua* vocantur. Haec *Macr. Sat.* 5, 21., qui quod dicit *navale velum*, non ipsum velum, sed malum, quo sustinetur, intelligit. *Athenaeus* enim 11, 7., unde haec *Macrobius* sumpsit, habet τοῦ ἱστοῦ τὸ κατωτάτω. ἱστὸν autem prima sui significatione malum navis significat. Clarius itaque *Non.* 15, 28. et *Serv.* ad *A.* 5, 77. carchesium esse dicunt summam mali partem, in qua sunt foramina, per quae funes trajiciuntur. Porro in eo cacumine machina quaedam est, Italice *gabbia*, in qua stare vel unus, vel plures possunt: eoque ascendunt nautae, ventos et alia exploraturi. Ea ab aliquibus cum carchesio confunditur, ab aliis distinguitur. V. *Bayf.* et *Scheffer.* et alios, qui ex professo de re navali scripserunt. At *Schneid.* ad *Vitruv. l. c.* plurimis adductis Graecorum Latinorumque auctorum locis, statuit, carchesium esse apparatum illum tigno vel malo navis adjunctum et connexum, qui trochleas

aut suculas aptas habet, et idoneas ad onera tollenda, Italice *calcese.* Fere usurpatur in plurali num. *Lucil.* ap. *Non. l. c.* Tertius hic mali superat carchesia summa. *Catull. ib.* Lucida qua splendent summi carchesia mali. Hunc *Catulli* versum pleraeque editiones auctore *Mureto*, interserunt post *v.* 235. *Epithal. Pelei et Thet.* Adde *Lucan.* 5, 418. ¶ In singulari numero *Appul. Met.* 11. Jam malus insurgit, pinus rotunda, insigni carchesio conspicua. Adde *eund. Florid. n.* 22. ¶ Ab hujus carchesii similitudine nomen habuit poculum quoddam procerum, et circa mediam partem compressum, ansis a summo ad infimum pertinentibus, ut *Macrob. l. c.* describit. *Virg. G.* 4, 380. cape Maeonii carchesia Bacchi, Oceano libemus, ait. *Ov. Met.* 7, 247. Aeneaque invergens tepidi carchesia lactis. *Id. ib.* 12, 317. Sopitus vinis, et inexperrectus Aphidas, Languentique manu carchesia mixta tenebat. Adde *Val. Flacc.* 2, 656. et *Sil.* 11, 302. ¶ Praeterea ab ejusdem navalis carchesii similitudine sic appellata est pars machinae alicujus, in qua aliquid ita infigitur, ut versari possit. *Dan. Barbarus* Italice vertit *parettolo. Vitruv.* 10, 5. Machinationes aliae rectae, aliae planae in carchesiis versatilibus collocatae. Et *ib.* 22. Supra murum machinam in carchesio versatili constituit.

*CARCĪNE, es, f. opp. Sarmatiae Europ., ad Gerrhi ostium, qui in sinum Carcinitem cadit. *Mela* 2, 1. *Plin.* 4, 12. ¶ Carcinites, sc. sinus, memoratur a *Plin. ib.* et *c.* 13. itemque a *Mela ib.* Est autem medius inter ostia Borysthenis et Bosphorum Cimmerium. *B. A.*

*CARCINES, ae, Ital. infer. amnis, in Bruttiis, in sinum Scylaceum influens. *Plin.* 3, 10. *Hard.* Antea leg. *Caecinus*, *Caecinos* cet. In hujus amnis ripa situm est Caecinus opp. V. CARCINUS. *B. A.*

CARCĪNĒTHRON, i, n. καρκινήθρον, genus herbae, cujus succus naribus infusus supprimit sanguinem. Graeci etiam polygonon, geniculatam Latini vocant. *Plin.* 27, 12, 91.

CARCĪNĬAS, ae, m. καρκινίας, gemma cancri marini colore. *Plin.* 37, 11, 72.

CARCINĪTES, sc. sinus. V. in CARCINE.

CARCĪNODES, καρκινώδης, vox Graeca Latine scripta, quae significat rem aliquam cancro similem. *Carcinodes narium* ap. *Plin.* 20, 17, 73. est polypus in naribus, qui facile in cancrum degenerare solet, ut *Cels.* docet 6, 8. *ad f.*

CARCĪNOMĂ, ătis, n. καρκίνωμα, periculosissimum morbi genus, quod nascitur maxime in superioribus partibus circa faciem, nares, aures, labra, mammas feminarum, modo cum ulcere, modo sine eo. Habet autem quosdam gradus, quorum primus *cacoethes* curationem recipit, secundus proprie *carcinoma* dictus, et ceteri non item, sed medicaminibus irritantur. Haec ex *Cels.* 5, 28. *n.* 2., ubi plura de eo. *Id. ib.* Si levatur malum, procedere curatio potest: si protinus irritatum est, scire licet, jam carcinoma esse etc. ¶ Medici quidam distinguunt inter *cancrum*, et *carcinoma*, ut hoc exulceratum, ille sine ulcere sit. At *Celsus* in utroque et ulcus, et defectum ulceris agnoscit, ut videre est *l. c.* et 26, 31. ¶ Ipsum quoque *cacoethes*, quod curationem recipit, ceteraque vitia sanabilia, quae similitudinem aliquam habent cum carcinomate, *carcinomata* appellantur. *Cato R. R.* 157. Si quid in mammis ulceris natum et carcinoma, brassicam tritam opponito, sanum faciet. *Plin.* 29, 2, 10. Sordes caudarum prosunt gingivis, si carcinoma serpat. *Id.* 28, 18, 74. Carcinomata curat coagulum leporis. *Id.* 22, 13, 15. sanat urtica. ¶ *Augustus* nepotem Agrippam ingenii scordali et ferocis, et Julias filiam et neptem, contaminatas probris omnibus, et plane extra omnem emendationis spem positas, tres vomicas, aut tria carcinomata sua vocare solebat, ut narrat *Suet. in ejus Vita* 65.

CARCĪNOS, i, m. καρκίνος, Graeca vox idem significans, quod cancer. Pro coelesti sidere *Lucan.* 9, 536. Par Geminis Chiron, et idem quod Carcinos ardens, Humidus Aegoceros. ¶ Graece scribitur et καρκῖνος. Quare paenultima videtur etiam posse produci, quamvis a poetis Graecis semper corripiatur.

*CARCĪNUM, i, n. Magnae Graeciae promontor., Ital. longissimum. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

*CARCĪNUS, i, opp. Ital. infer., in Brutt. *Mela* 2, 4. V. *Carcines. B. A.*

CARDĂ. V. CARDEA.

CARDĂCES, um, m. plur. Κάρδακες, militis Persici genus, forte quidem et bellicosum, (nam κάρδα Persis virile et bellicosum significat, teste *Suida* 15. *ad f.*) sed idem admodum furax. *Nep. Dat.* 8.

*CARDALĒNA regio, in Arabia. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

[CARDĂMĪNĂ, ae, f. herbae nomen ap. *Appul. Herb.* 20., quam a Graecis cardamon, ab Italis nasturtium vocari ait. *F.*]

*CARDAMĪNE, es, insula Arab. felicis, in sinu Arab. *Plin.* 6, 29. Καρδαμένη est *Ptolemaeo. B. A.*

CARDĂMŌMUM, i, n. καρδάμωμον, frutex odoratus amomo similis, semine oblongo. Quatuor ejus genera sunt: viridissimum ac pingue, acutis angulis, contumax fricanti, quod maxime laudatur: proximum huic e rufo candicans: tertium brevius atque nigrius. Postremum omnium varium et facile tritu, odorisque parvi. Locum habet maxime in unguentis. *Plin.* 12, 13, 29. et 13, 1, 2. et *ib.* 2, 2.

CARDĂMUM, i, n. κάρδαμον, herba Latine *nasturtium* dicta. *Scrib. Comp.* 129. Cardami nigri, idest nasturtii nigri seminis etc. *Rhodius* legendum putat, *Cardami, idest nasturtii nigri seminis* etc. Adde *Appul. Herb.* 20.

*CARDAMYLE, es, opp. Peloponn., in Lacon. *Plin.* 4, 5. *B. A.*

*CARDĀVA, ae, Arab. fel. opp. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

CARDĔĂ, ae, f. Dea praeses cardinibus forum. *Tertull. Cor. mil.* 13. (ubi alii leg. *Carda eod.* sensu.) *Id. Idolol.* 15., ubi alii Deum masculum, non feminam, faciunt; et *adv. Gnost.* 10. *Augustin. Civ. Dei* 4, 8. V. CARNA.

CARDIA, ae, f. Καρδία. V. CARDIANUS.

CARDĬĂCUS, a, um, adj. καρδιακός. *Cardiacus morbus* est vehemens stomachi languor et dolor, cum corporis imbecillitate, nimio sudore aliisque affectibus, de quib. V. *Cels.* 3, 19., *Coel. Aurel. Acut.* 2, 30. *et seqq.* et alios. Dicitur autem *cardiacus* a καρδία, cor, quia olim creditum est, cor maxime in eo morbo laborare vel a καρδία, qua significat os ventriculi [**Der obere Magenmund*]: quo sensu usurpari a medicis, *Galenus* περὶ τροφῶν δυνάμεως, 2, 24. testatur. *Plin.* 11, 37, 71. Cor negatur cremari posse in iis, qui cardiaco morbo obierint. ¶ *Cardiacus* dicitur, qui tali morbo laborat. *Cic. Divin.* 1, 38. Nec cardiacis hoc tribuendum est, nec phreneticis. *Hor. Sat.* 2, 3, 161. Non est cardiacus (Craterum dixisse putato) Hic aeger: recte est igitur surgetque: negabit. ¶ Cardiacis maximum remedium vinum esse putatur, ut est ap. *Cels. l. c.* et *Plin.* 23, 1, 23. Hinc *Juven.* 5, 32. Cardiaco nunquam cyathum missurus amico.

[*CARDĬĀNUS, a, um, adj. ad Cardiam pertinens, urbem in Isthmo Chersonesi Thraciae, cujus meminit *Plin.* 4, 11, 18., quaeque, ut ait *Solin.* 10., quod in cordis faciem sita sit, dicta Cardia est. *Nep. Eum.* 1. Eumenes Cardianus. *F. B. A.*]

[CARDĬMŌNĂ, ătis, n. *Coel. Aurel. Acut.* 2, 35. Vocatur autem secundum aliquos quaedam passio etiam cardimona, quam Graeci καρδιωγμὸν vocaverunt. Hanc necessario sequitur dolor oris ventris, quam plurimi idiotae cordis dolorem vocaverunt. *F.*]

CARDĬNĀLIS, le, adj. ad cardinem pertinens. *Vitr.* 4, 6. Fores ita compingantur, ut scapi cardinales sint ex altitudine luminis totius duodecima parte. *Cardinales scapi* sunt tigilla vel crassiores tabulae hinc inde erectae et ipsis foribus affixae, quibus forum ornamenta praecinguntur, secundum antepagmenta lapidea ipsius januae. Dicuntur autem *cardinales*, quia habent ex utraque parte cardinem, quo fores vertuntur. ¶ Translate *Serv.* ad illud *Virg. A.* 1, 135. Eurum ad se Zephyrumque vocat; *cardinales* hos ventos appellat, hoc est praecipuos: per hos enim omnes venti eo loco intelligendi sunt. V. CARDO. ¶ *Cardinales numeri* dicuntur a grammaticis, ex quibus formantur ordinales et distributivi, ut *quatuor* unde *quartus, quaterni: sex* unde *sextus*, *seni* etc. *Prisc. De ponderibus* p. 1351.

CARDĬNĀLĬTER, adv. per cardinem. *Firmic. Matthes.* 410.

CARDĬNĀTUS, a, um, adj. *Vitr.* 10, 21. *de testudine militari.* Arrectaria duo conjuncta capitibus transversario cardinato tigno et altero mediano inter duos scapos cardinato et laminis ferreis religato. *Tignum cardinatum* hoc loco est: (*immissum alteri ligno eadem forma excavato, ut arctius cohaereat.) Sic *Id. ib.* 20. Intercardinatae trabes. V. CARDO.

CARDĬNĔUS, a, um, adj. cardinalis. *Septimius Afer* ap. *Terent. De metris* p. 2424. Stridula cui limina, cui cardinei tumultus. ¶ *Cardinea Dea.* V. CARNA.

*CARDISCE, es, f. gemma quae et encardia appellatur. *Plin.* 37, 10. ubi *Hard.* mavult *Ariste. B. A.*

CARDO, inis, m. γίγγλυμος, ὀχλεὺς, στροφεὺς, fulcimentum illud, cui fores incumbunt et vertuntur. Cardines apud veteres plerumque infixi erant in superiore et inferiore ostii parte, hoc est in supero et infero limine, ut *Pl.* loquitur *Merc.* 5, 1, 1., quibus proinde in imo quidem fores incumbebant, in summo autem ita detinebantur, ut huc illuc extra perpendiculum vergere et loco moveri non possent. Fiebant autem ex crassiore tigillo, in capitibus acuminato; quae capita ferream etiam cuspidem aut aeneam praefixam interdum habebant, ne assidua versatione detererentur. *Plin.* 16, 40, 77. Rigorem fortissime servat ulmus: ob id cardinibus, crassamentisque portarum utilissima, quoniam minime torquetur. Permutanda tantum sic, ut cacumen ab inferiore sit cardine, radix superior. *Id. ib.* 43, 84. Ex olea durissimo ligno, cardines in foribus diutius immoti, plantae modo germinaverunt. *Id.* 36, 15, 24. *n.* 8. Theatra duo e lig[…] cardinum singulorum suspensa libramento. […] *Amph.* 4, 2, 6. et *Asin.* 2, 3, 8. Foribus cardi[…] effringere. *Virg. A.* 1, 480. Vellere postes a c[…]dine. Et *ib.* 493. emoti procumbunt cardine post[…] *Id. ib.* 9, 724. Portam converso cardine torque[…] *Id. ib.* 1, 453. foribus cardo stridebat ahenis. *Se*[…] ad hunc locum docet post obsessum a Gallis Ca[…]tolium, cautum a Romanis fuisse, ut ejus os[…] cardines ex aere fierent, quorum stridore custod[…] si quis clam aperire vellet, admonerentur. *Vi*[…] *Cir.* 222. sonitum nam fecerat illi Marmoreo, a[…]ratus stridens in limine cardo. ¶ In aliis quoq[…] machinationibus, ubicumque lignum aliquod in c[…]vum seu foramen alterius immittitur, ut versa[…] possit, *cardo* dicitur. *Vitr.* 10, 20. de testudi[…] paranda: Eae arbusculae ita sint temperatae, […] habeant cardines et foramina, quo vectes traje[…] versationes earum expediant. *Id.* 9, 9. Tympanu[…] includatur cardinibus ex torno, masculo et f[…]mina inter se coarctatis, ita uti minus tymp[…]num in majore circumagendo arcte leniterque ve[…]setur. *Cardinem* hoc loco appellat non solum i[…] quod vertitur, sed etiam id, in quo vertitu[…] illud vocans *masculum*, hoc *feminam.* ¶ Pra[…]terea dicitur *cardo* tigni vel tabulae caput, f[…]gura cunei vel metae efformatum, quod in cavu[…] alterius tigni eadem figura excavati immittitur, qu[…] firmius haereat. *Vitr.* 10, 20. Supra trabes coll[…]centur capreoli, cardinibus alius in alium conclu[…]si. *Id. ib.* 10. Cardines securiclati. Hinc *t*[…]*gnum cardinatum*, de quo V. supra suo loco. […] Similiter in coronis *cardines* dici possunt extrem[…] earum capita, quae invicem connectuntur ad ci[…]culum faciendum. *Plin.* 21, 4, 10. Caepio negavit centifoliam rosam in coronas addi, praeterquam extremos velut ad cardines. ¶ Per synecdoche[…] ponitur pro ipsa fore, quae in cardine vertitur Hinc *Tertull. Spectac.* 3. appellat *cardines balteorum* in theatris ipsas eorum fores, ut in BALTE[…]US dictum est. ¶ Quoniam vero forum omn[…] fulcimentum in cardine est, in eoque uno vertuntur, translate *cardo* dicitur in omne re id, in qu[…] maximum momentum positum est, unde totius re[…] pendet eventus. *Virg. A.* 1, 676. haud tanto cessabit cardine rerum. *Stat. Teb.* 10, 853. attonit[…] fatorum in cardine summo. *Quint.* 12, 8. Quorum nihil refert, ubi litium cardo vertatur. *Id.* 5, 12. Hic causae cardinem ponit, in quo si victus fuerit, etiam in sequentibus ruit. ¶ Hinc proverb. *res est in cardine*, *h. e.* eo res devenit, ut ad exitum prope accedat. Refertur a *Serv.* ad *A.* 1, 676. Quidam sic intelligunt, ut dicatur res esse in cardine, cum est in incerto statu, neque quo evasura sit, cognosci potest; ducta significatione ab ipsis foribus, quae motu cardinis huc atque illuc impelluntur. ¶ Praeterea quemadmodum *axis*, ita et *cardo* pro coeli plaga saepe usurpatur. Et primo *cardines* dicuntur duo axes seu poli septentrionalis et meridianus; et praesertim ille, qui nobis semper est conspicuus, cum hic sub terra lateat. *Varr. R. R.* 1, 2. Inter circulum septentrionalem et inter cardinem coeli, ubi sol sex mensibus non videtur. *Plin.* 4, 12, 26. de Hyperboreis populis: Ibi creduntur esse cardines mundi extremique siderum ambitus etc. Adde *Ov. Pont.* 2, 10, 45. ¶ Aliquando ipsa terra *cardo* dicitur, quia circa eam coeli vertuntur. *Plin.* 2, 64, 64. Coelum cardini suo, hoc est terrae undique incumbit. *Id. ib.* 9, 6. *de luna.* Proxima ergo cardini ideoque minimo ambitu peragit spatia etc. ¶ Deinde quaecumque coeli plaga *cardo* dicitur. *Lucan.* 5, 71. Eous et Hesperius cardo. *Id.* 4, 672. Cardo medius, *h. e.* meridies. *Pall.* 3, 19. Plantas notabimus, ut ipsis, quibus steterant, cardinibus opponamus, *h. e.* ad eandem coeli regionem, quam ante respexerant. *Flor.* 4, 12. Omnes illius cardinis populi. Adde *Liv.* 37, 54. ¶ *Cardo anni* dicitur a *Plin.* 18, 28, 68. solstitium aestivum, quo dies ad summam longitudinem perveniunt et veluti in cardine se vertentes, decrescere incipiunt. ¶ Eadem ratione *cardo temporum* ab *eod. ib.* 25, 29. vocatur quadripartita anni distinctio per incrementa et decrementa lucis, quae augetur a bruma usque ad aequinoctium vernum, ab hoc usque ad solstitium, deinde minuitur usque ad aequinoctium autumni et ab hoc usque ad brumam. ¶ In vita humana *extremus cardo* est senectus, ap. *Lucan.* 7, 381. ¶ In re agraria *cardo* est via, fossa, limes a meridie ad septentrionem ductus; quemadmodum *decumanus limes* est, qui ab oriente ad occidentem. Nomen traxit a cardine mundi. *Decumanus* autem prius dictus est *duodecumanus* ab hora duodecima diei, qua sol occidit: spectat enim in occidentem. Ita *Salm.* in *exercit. Plin.* p. 676., ubi de utroque fuse disputat. Alii *decumanum* dictum putant, quia ex transverso *cardinis* currens X litterae figuram exhibet, quae decem significat. *Plin.* 18, 33, 76. Qui ita limes per agrum currit, cardo appellatur. *Id.* 17, 22, 35. *n.* 7. Si major modus sit, totidem pedum cardine, quot decumano, limitari. Adde 18, 34, 77. *Hyg. De limit. constit.* ap. *Goes.* et *Fest.* Cave autem a *Servio*, qui quod hac super

docet ad *G.* 1, 126., non probat. ℙ *Cardo* [co]nvexitatis est pars ejus media, quae a mathema[tic]is *vertex*, et *focus parabolae* appellatur, ubi ejus[de]m parabolae axis infigitur. *Plin.* 31, 3, 26. Re[pe]riuntur aquae in convallibus maxime, et quodam [co]nvexitatis cardine, aut montium radicibus, *h. e.* [in] parte depressiore. ℙ Feminino genere a vete[rib]us. *Grajus* seu *Granius* ap. *Non.* 3, 75. Sonat [im]pulsu regia cardo. *Gracchus* ap. *Prisc.* 6, 683. [In]grata cardo, regium egressum indicans.

*CARDO, onis, opp. Hispan. ulterioris. *Liv.* 33, [21]. *B. A.*

*CARDUCHI, orum, Καρδοῦχοι, pop. sinistram [T]igridis ripam accolentes in confinio Armeniae et [A]ssyriae. *Plin.* 6, 15. *B. A.*

CARDUĒLIS, is, m. videtur esse avis parva, ca[pi]te rubro, alis luteis, albo nigroque distinctis: [it]a dicta, quod carduorum semine libenter pasca[tu]r, ut apud *Isid. Orig.* 12, 7., *Serv.* ad *G.* 3, [3]38. et *Prob. ib.* legitur. *Plin.* 10, 42, 58. Mini[m]ae avium cardueles, imperata faciunt, nec voce [ta]ntum, sed pedibus et ore pro manibus. Adde [P]etron. fragm. *Tragur.* 46. *Burm.* V. ACANTHIS.

CARDUĒTUM, i, n. locus carduis consitus. [P]allad. 4, 9. Contra talpas prodest catos frequen[te]r habere in mediis carduetis.

CARDUS, i, m. idem quod carduus. *Capitolin.* [P]ertin. 12. Dimidiatas lactucas et cardos appone[ba]t. Ita *Salmas.* legi ait in optimo quodam codice. [A]lii *carduos* legunt. *Veget. Veter.* 1, 17. Herba [ca]rdo silvestri paene similis. ℙ [Item *cardus*, *us*, [in] *Edict. Dioclet.* p. 17. Item cardus majores N. [qu]inque X decem. *F.*]

CARDŬUS, i, m. herba aculeata, in plura divi[sa] genera, de quibus consulendi sunt botanici. [S]ilvestris generis duas species describit *Plin.* 20, [2]3, 99., quarum altera *scolymus* dicitur, de qua *[D]ioscor.* 3, 16. Silvestris cardui infecundi et inu[ti]lis meminit *Virg. G.* 1, 151. segnisque horreret [i]n arvis Carduus. ℙ Sativi et hortensis serendi [r]ationem docent *Plin.* 19, 8, 43., *Colum.* 11, 3. [e]t *Pallad.* 4, 9. et 11, 11. Porro *Hard.* ad *Plin.* [l.] c. notat, tum ipsum *Plin.*, tum *Columell.* inter [c]arduos hortenses intelligere etiam eum, qui alio [n]omine *cinara* dicitur, Italice *carciofo.*

*CARDYTENSES, ium, gens vel opp. Syriae (forte Coelesyriae). *Plin.* 5, 23. *B. A.*

CĀRĒ, adv. magno pretio, et pluris, quam pro [r]ei valore, τιμίως. *Varr. R. R.* 3, 5. Aves pin[g]ues care veneunt. *Cic. Dom.* 44. Emit domum [p]rope dimidio carius, quam aestimabat. *Cic.* ad [B]rut. 1, 16. Valde care aestimare aliquid. *Senec.* [e]p. 42. Gratuita nobis videntur, quae carissime [c]onstant.

CĀRECTUM, i, n. locus caricibus plenus. *Virg.* [E]cl. 3, 20. tu post carecta latebas. *Colum.* 6, 22. [M]elius nemoribus herbidis, et frutetis, et care[c]tis, quam lapidosis locis, durantur ungulae. *Pal[l]ad.* 9, 3. Exstirpare carecta.

CARĒNĀRĬA, ae, f. vas, in quo carenum fit. [P]allad. 8, 7. In tribus aquae sextariis unum sex[t]arium non despumati mellis admisces, ac diligen[t]er per carenarias divisum etc. ℙ Scribitur et *ca[r]oenaria.* V. CARENUM.

*CARĒNE, es, Καρήνη, Asiae minor. opp., in [A]eolide vel forte in Mysia. *Plin.* 5, 30. *B. A.*

[*CARENSIS, se, adj. ad oppidum pertinens, cui [n]omen Cares, in Hispania Tarraconensi, nunc *[P]uente de la Reyna. Carenses* sunt incolae illius [o]ppidi ap. *Plin.* 3, 3, 4. *Inscr.* ap. *Grut.* 324, 12. [P]ostumiae Nepocianae Karensi. *F.* et *B. A.*]

CARENTINUS. V. SARENTINUS.

CARĒNUM, i, n. genus musti ea mensura de[c]octi, ut ex tribus partibus duae remaneant, ut *[P]allad.* 11, 18. docet. *Apic.* 2, 1. Subassare cum [c]areno. Adde 1, 33. et *Augustin. Mor. Manich.* [2], 13. Scribitur et *caroenum* a Graeco κάροινον, [u]t sit a κάρα, caput, et οἶνος, vinum, fortasse [q]uia valde inimicum sit capiti: vel a Κᾶρες, quod [C]ares populi primum coxerint. Sed et κάρηνον Graece scriptum invenitur: κάρηνον autem caput significat. *Schneidero* in *Indice Script. R. R.* videtur fuisse *carenum* vinum passum nigrum Asiaticum, quod *Galenus* bis memorat, et κάρυνον vocat. At *Edict. Dioclet.* p. 28. Item caroeni Maeonii Italicum sextarium unum X triginta. Concordant *Talmudistae* ad *Exod.* 19, 1., a quibus describitur: Vinum dulce, quod affertur ex Asia. Maeonia enim nota est Asiae regio. Hinc patet *căroenum* esse derivandum a κάροινον, itaque scribendum, non *carenum.* ℙ Est etiam genus herbae, vel seminis, de quo V. in CAREUM.

CĂRĔO, es, rui, caritum, n. ὑστερέω, ἀποστερέομαι. *Cic. Tusc.* 1, 36. Carere hoc significat, egere eo, quod habere velis. Inest enim velle in *carendo*: nisi cum sic, tanquam in febri, dicitur, alia quadam notione verbi. Dicitur enim alio modo etiam *carere*, cum aliquid non habeas, et non habere te sentias, etiamsi id facile patiare. *Carere* enim in morte non dicitur: nec enim esset dolendum. Dicitur illud bono carere, quod est malum. Sed ne vivus quidem bono caret, si eo non indiget etc. Haec Cicero. [*Orell.* pro in *morte* exhibet *in malo*, ita loci sententiam constituens: sed tamen proprie ac recte *carere in malo* dici non potest, non enim id esset dolendum *malo carere.*] *Id. ad Quirit.* 1. Amicitiae, consuetudines, vicinitates quid haberent voluptatis, carendo magis intellexi, quam fruendo. *Id. Rabir. perduell.* 10. Sensu et vita carere. *Id. Senect.* 5. voluptatibus. *Id. Tusc.* 5, 22. consuetudine amicorum, societate victus. *Id. Fam.* 16, 15. febri. *Id. Amic.* 6. dolore. *Id. Rosc. Am.* 20. suspicione. *Ter. Hecyr.* 4, 4, 41. culpa. [*Eodem modo dicitur fame, siti, timore, cupidine, odio carere. Nimirum significat careo: *vaco*, *liber sum*; hinc factum, ut aeque in bonis atque in malis usurpetur. Ceterum de discrimine inter *carere* et *egere Döderl.* 3, 114. seq. haec habet: *Carere* dici plerumque de rebus dulcibus, utilibus; *egere* de necessariis; coll. *Sen. Vit. Beat.* 7. Voluptate virtus saepe caret, nunquam indiget. *ep.* 9. Sapiens eget nulla re; egere enim necessitatis est.] ℙ Tribuitur et rebus inanimis. *Quint.* 1, 1. Stilus rudis et confusus intellectu caret. *Senec. Hippol.* 554. Nullum caruit exemplo nefas. *Ov. Met.* 3, 226. aditque carentia saxa. *Id. Her.* 2, 26. Vela queror reditu, verba carere fide. ℙ Saepe significat abesse. *Cic. Mil.* 7. Caruit foro postea Pompejus, caruit senatu, caruit publico: janua se ac parietibus texit. *Id. Att.* 9, 19. Ego meo Ciceroni, quoniam Roma caremus, Arpini potissimum togam puram dedi. [*Tac. A.* 4, 58. Neque enim tam incredibilem casum providebant, ut undecim per annos libens patria careret.] *Id. Brut.* 8. Isocrates magnus orator, et perfectus magister, quamquam forensi luce caruit etc. ℙ Item abstinere, non uti. *Sall. Cat.* 13. Animus imbutus malis artibus, haud facile lubidinibus carebat. *Cic. fragm.* ap. *Non.* 1, 14. Magnam habet vim disciplina verecundiae: carent temeto omnes mulieres. *Nep. Epam.* 3. Amicorum in se tuendo caruit facultatibus; fide ad alios sublevandos saepe usus est. Adde *Phoc.* 1. ℙ Cum genitivo. *Laevius* ap. *Gell.* 19, 7. Carendum tui est. *Ter. Heaut.* 2, 4, 20. Tui carendum quod erat. ℙ Cum accusativo, praesertim communi. *Pl. Curc.* 1, 2, 46. Id, quod amo, careo. *Turpil.* ap. *Non.* 6, 104. et 9, 5. Meos parentes careo. *Inscr.* ap. *Grut.* 770, 9. *non tamen optimae notae.* Quae filios duos caruit. Alia *ib.* 572, 7. dulcem carui lucem, cum te amisi. ℙ *Prisc.* 9, 797. ait, *careor* etiam ab antiquissimis usurpatum fuisse, sicut *copulor* pro *copulo*, *caleor* pro *caleo:* eosque auctores ap. *Caprum* legi posse. Sed *Capri* is liber non exstat. ℙ Particip. *Cariturus* ap. *Ov. Her.* 4, 1. Qua nisi tu dederis, caritura est ipsa. Et *Pont.* 4, 5, 41. cariturus arbore montes. Adde *Plin.* 20, 21, 84. *Carendus* ap. *Cic. Tusc.* 1, 12. Istuc ipsum vereor, ne malum sit, non dico carere, sed carendum esse. *Ov. Her.* 1, 50. Virque mihi, dempto fine carendus, abest. ℙ *Carint* pro *careant*, ἀρχαϊκῶς. *Pl. Most.* 4, 1, 1. Qui cum culpa carint, tamen malum metuunt. ℙ *Careri* passive *Marcell. Empir.* 36. *a med.*

CĀRES, um, m. plur. Κᾶρες, populi Cariae, qui olim insulas habitarunt. Postea Asiae minoris partem meridionalem occupaverunt, qua Rhodum spectat, ab eaque *Cares* appellati sunt. Ea enim regio *Caria* dicebatur a *Care* ejus rege. In rebus bellicis praecellebant: sed viles habiti sunt, quod mercede militarent, ac in prima acie locati primos hostium impetus sustinentes vitam suam nihili aestimarent. Hinc proverb. *In Care periculum facere*, cum periculo exponitur res, cujus jactura gravis non sit. *Cic. Flacc.* 27. Quid de tota Caria? nonne hoc vestra voce vulgatum est, si quid cum periculo experiri velis, in Care [*ita *Orell.*] id potissimum esse faciendum? Al. leg. *in Caria*, alii *in Cariam.* Graece dicitur, ἐν Καρὶ κίνδυνον. Ita exponit hoc proverbium *Erasm.* At *Manut.* censet, ex eo ductum esse, quod Cares nulla fide essent apud ceteras nationes: proinde nihil iis, nisi cum periculo, committi solere; quod ad mentem *Ciceronis* magis accedere videtur. *Virg. A.* 8, 725. Hinc Lelegas, Carasque, sagittiferosque Gelonos. *Nep. Dat.* 1. Natus est patre Camissare, natione Care. ℙ In singulari est *Car*, *Caris.* *Auson.* in *Technopaegn. c. de historiis.* Fallaces Ligures, nullo situs in pretio Car. ℙ Fuit etiam *Car* vir quidam, qui primus auguria ex avibus petere instituit, et Cariae provinciae nomen dedit. *Plin.* 7, 56, 57.

*CĀRESCO, is, n. 3. idem ac careo. *Not. Tir.* p. 95. Carescit. *Gloss. Philox.* Caresco, στέρομαι. *B. A.*

*CĀRĒSUS, i, Κάρησος, flumen Troadis. *Plin.* 5, 30. *B. A.*

*CARĒTHA, ae, insula prope Lyciam, postea Dionysia appellata. *Plin.* 5, 31. *B. A.*

CĀRĔUM, i, n. herbae genus, gentis suae (hoc est Cariae populi) nomine ita appellatum, semen habens exiguum, cujus maximus usus est in conditurís culinae. Laudatissimum provenit in Caria. *Plin.* 19, 8, 50. et *Apic.* 7, 2. Adde *Paul. Dig.* 33, 9, 5., ubi docet, careum in penore contineri. ℙ Κάρος dicitur a *Dioscor.* 3, 66., ubi ejus usum in medicina exponit, et habere ait multam cum aniso affinitatem. ℙ Sunt qui putant hanc herbam eandem esse cum ea, quae *Chara* vel *Cara* dicitur a *Caes. B. C.* 3, 48., quae lacte admixto, indeque effectis panibus, inopiam militum multum levavit. Huc facit, quod *Dioscor. l. c.* cari radicem coctam aeque edulem esse ait, ac pastinacae. ℙ Apud *Colum.* 12, 49., ubi arida condimenta, quibus sampsam misceri jubet, esse ait *carenum*, *cyminum*, *semen foeniculi*, *anisum Aegyptium;* quidam recte putant *careum* legendum esse: alii autem perperam reponunt *carpum.*

CĀREX, ĭcis, f. herba acuta et durissima, sparto similis. *Virg. G.* 3, 231. Frondibus hirsutis, et carice pastus acuta. *Catull.* 19, 2. Villula tecta vimine junceo, caricisque maniplis. *Colum.* 11, 2. *circa med.* Filix quoque, aut carex ubicumque nascitur, Augusto mense recte extirpatur.

CĀRĬA, ae, f. Καρία, regio Asiae minoris, cujus incolae *Cares.* Habet ab oriente Lyciam, a meridie mare Rhodium, ab occidente mare Carpathium, a septentrione Ioniam et Pisidiam. Ejus oppida enumerat *Plin.* 5, 27, 29. et *ib.* 28, 29. ℙ [*Fuit et *Caria* portus, de quo sic *Mela* 2, 2. In litoribus Istro proxima est Istropolis; deinde a Milesiis deducta Calatis; tum Tomoe et portus Caria etc. ℙ Item opp. quod et Hydrela cognomin., in Phryg. Maj., vel in Caria, vel saltem in Phryg. Maj. confinio. *Liv.* 37, 56. Quin et *Caria* pro *Carina* legere mavult *Hard.* ap. *Plin.* 5, 32. deque hoc oppido locum intelligere. *B. A.*]

CARIANDA. V. CARYANDA.

CĀRĬANS, antis. V. CĀRĬO.

CĀRĬCA, ae. V. CARICUS.

CĀRĬCĔUS pro cariosus dictum est a veteribus, teste *Non.* 1, 79., ubi tamen nullum hujus adjectivi profert exemplum.

CĀRĬCUS, a, um, adj. Καρικὸς, ad Cariam et Cares pertinens. *Varr. R. R.* 1, 57. et *Plin.* 18, 30, 73. Triticum Carica creta aspergere. ℙ *Carica ficus*, quae *carica* absolute dicitur, genus est ficorum, qui in Caria abunde nascebantur, et ibidem siccabantur, ut in alias terras vehi possent. *Cic. Div.* 1, 40. Quidam in portu caricas Cauno advectas vendens, cauneas clamitabat. *Caunus* oppidum est Cariae, teste *Plin.* 5, 28, 29. ℙ Idem *Plin.* 13, 5, 10. hujusmodi ficus in Syria nasci scribit, et qui in eo genere minores sunt, *cottana* appellari. Sed *caricas* generatim accipit pro quocumque ficorum genere: quod et alii scriptores faciunt, ἰσχάδες. *Ov. Met.* 8, 674. Hic nux, hic mixta est rugosis carica palmis. *Id. Fast.* 1, 185. Carica rugosa. ℙ In illo *Stat. Silv.* 4, 9, 26. Chartae Thebaicaeve, Caricaeve, *chartas Caricas* quidam exponunt, in Caria factas: sed melius chartas a Thebaicis et Caricis distinguas, et *caricas* ficus intelligas ex Caria, sicut *Thebaicas* palmas ex Thebaide Aegypti. Nam et *Coel. Aurel. Tard.* 2, 1. *n.* 29. palmulas Thebaicas memorat.

CĀRĬES, ei, f. εὐρώς, corruptio, putredo ex vetustate, aut alia quapiam de causa. *Non.* 1, 79. et 2, 111. exponit vetustatem, vel putrilaginem. *Cels.* 8, 2. Ubi caries nigritiesve in osse est. *Lucil.* ap. *Non. ib.* Ne auriculam obsidat caries. ℙ Saepe dicitur de vitio ligni, aetate, aut humore, aliave aeris injuria putrescentis. *Ov. Trist.* 12, 27. Vertitur in teneram cariem, rimisque dehiscit, Si qua diu solitis cymba vacavit aquis. *Vitruv.* 7, 3. Materia, cui nec caries, nec vetustas, nec humor possit nocere. *Plin.* 16, 39, 74. Caries subnascens cortici. *Id.* 16, 40, 78. Cariem vetustatemque non sentiunt cupressus, cedrus, ebenus etc. Et *ib.* 39, 76. Cedri oleo peruncta materies nec tineam, nec cariem sentit. *Id.* 23, 1, 22. In materiis cariem fumus erodit. *Id.* 35, 10, 36. *n.* 15. Tabula, quae carie consenuit. *Colum.* 11, 2. Infestari carie. ℙ De muris et aedificiis vetustate ruentibus, *Ammian.* 16, 2. Muri carie vetustatis invalidi. *Appul. Met.* 4. Capuli carie et vetustate semitecti. ℙ De agris. *Colum.* 3, 11. De vinetis, quae longo situ exoleverunt, inter omnes constat, pessima esse, si reserere velimus, quod solum adhuc non amiserit virus, et cariem illam vetustatis, quibus etc. V. CARIOSUS. ℙ In vinis *caries* dicitur sapor et odor ille, quem ex vetustate acquirunt, qui aliquando gratus est gustui, aliquando ingratus. *Plin.* 41, 4, 6. Nec Opimiana vina potari per se queunt, si non pervincat aqua, usque in amaritudinem carie indomita. *Id.* 15, 2, 3. Invitat ad servandum inveterati vini caries. *Id.* 23, 1, 22. Aetatem addere vinis, quae per se cariem traxere. *Colum.* 3, 2. Tardius recipere cariem vetustatis. ℙ Simili ratione *caries* dicitur in succis aliorum ciborum nimia vetustate ingratis. *Appul. Met.* 9. Lactucae veteres et insuaves, quae seminis enormi senecta, ad instar scoparum, in amaram coenosi succi cariem exolescunt. ℙ De pomis aetate corrugatis, non tamen corruptis. *Mart.* 13, 29. Pruna peregrinae carie rugosa senectae. ℙ Adhibetur in conviciis de sene homine, et malae valetudinis. *Turpil.* ap. *Non. l. c.* Viden', ut osculatur caries? num illum illaec pudet.

Afran. ib. Nemo illa vivit carie cariosior. Adde *Auct. Priap.* 58.

[*CARIETES, um, m. populi Hispaniae in conventu Cluniensi. *Plin.* 3, 3, 4. In eundem conventum Carietes, et Vennenses quinque civitatibus vadunt. *Inscr.* ap. *Grut.* 437, 5. Cohors Carietum et Veniaesum. *F.* et *B. A.*]

[CARILLA, ae, f. diminut. carae. Cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Mur.* 1273, 8. Portia Carilla. *F.*]

CARĪNA, ae, f. δρύοχος, τρόπις, ima navis pars, navis fundus. Etymologi volunt proprie significari trabem imam, quae totius navis fundamentum est. *Cic. Or.* 3, 46. Quid tam in navigio necessarium, quam latera, quam carinae, quam prora etc. *Liv.* 22, 20. Naves, quae carinas fixerant vadis. *Caes. B. G.* 3, 13. Carinae aliquanto planiores, quo facilius vada excipere possent. [*Tac. Ann.* 2, 6. Quaedam (naves) planae carinis, ut sine noxa siderent.] ℙ A figurae similitudine dicitur de aliis rebus. *Plin.* 15, 22, 24. *de nucibus.* Carinae putaminum bifidae, nucleorumque quadripartita distincto. *Nemesian. Cyneg.* 109. *de forma canis,* multamque gerat sub pectore lato Costarum sub fine decenter prona carinam. ℙ Per synecdochen ponitur pro ipsa navi. *Virg. A.* 2, 23. statio male fida carinis. *Ov. Her.* 17, 103. Tunc ego te vellem celeri venisse carina. Adde *Hor. Od.* 1, 35, 8. *Propert.* 1, 3, 1. etc.

CARĪNAE, arum, vicus celeber Romae in regione quarta, ubi templum fuit Telluris, Aedes Junonis sororiae, domus Ciceronis, Pompeji, aliorumque principum civium. *Cic. Har. resp.* 23. *in f.* Cum diceret, velle se in Carinis aedificare alteram porticum, quae Palatio responderet. [*Cf. *Cic. Q. Fr* 2, 3. *in f. Liv.* 26, 10. *Hor. ep.* 1, 7, 48. *B. A.*] *Virg. A.* 8, 360. armenta videbant Romanoque foro, et lautis habitare Carinis: *lautas* dicit propter elegantiam aedificiorum, quae in eo vico erant temporibus *Virg.*, ut *Serv. ib.* docet, ubi et alias assignat causas, cur *lautae* dictae sint, non tamen aeque probabiles. *Carinas* vero ideo appellatas esse ait, quod circa templum Telluris essent aedificia in modum carinarum exstructa: sed alii aptius appellationem ducunt ex eo, quod locus ipse ejus vici in carinae modum depressus esset. *Varr. L. L.* 4, 8. docet, hunc locum primo dictum esse *Ceroliensem*, deinde a carinarum junctu *Carinas:* si modo is locus mendo caret. ℙ *Vellej.* 2, 77. Sex. Pompejus cum in navi Caesarem et Antonium coena exciperet, dixit, in carinis suis se coenam dare: referens hoc dictum ad loci nomen, in quo paterna domus ab Antonio possidebatur.

CARĪNĀRIUS, ii, m. qui cerino colore vestes inficit, juxta illud *Ov. A. Am.* 3, 184. Et sua velleribus nomina cera dedit. V. CALTHULARIUS.

[CARĪNAS, atis, comm. gen. adj. ad Carinas pertinens. Carinas est cognomen collegae P. Ventidii in consulatu an. U. C. 711. ex *Grut.* 298, 1., forte quod is in Carinis habitaret. *F.*]

CARĪNĀTUS, a, um, part. *carino*, in carinae modum formatus. *Plin.* 9, 30, 49. Concha acatii modo carinata, inflexa puppe, prora rostrata. *Id.* 11, 37, 82. Pectus homini tantum latum, reliquis carinatum, volucribus magis.

*CARINI, orum, populi Germaniae. *Plin.* 4, 14. Legitur et Charini. *B. A.*

CARĪNO, as, a. 1. carinam facere. *Carinare se* dicuntur marini pectines, dum ex sua testa veluti carinam faciunt, qua per summa aequoris navigent. *Plin.* 9, 33, 52. ℙ Praeterea *carinare* est obtrectare, illudere, ut *Serv.* ad *A.* 8, 361. interpretatur. *Enn. ib.* Contra carinantes verba atque obscena profatus. *Id. ib.* neque me decet hanc carinantibus edere chartis. *Fest.:* Carinantes, probra objectantes, a carina dicti, quae est infima pars navis, sic illi sortis infimae. In *Gloss.* quoque *Isid.* legitur: Carinantes, illudentes. Simile est Graecum γεφυρίζειν (a γέφυρα, pons), quod eandem habet significationem. In carina enim nautarum faex, ut in ponte infimi popelli homines, stare solent. *Voss.* in *Etymol.* non a *carina*, sed vel a χαρίεν, idest venustum, lepidum, deduci putat, ut proprie significet facete et salse jocari et mordere; vel a *caro*, *is*, quod carminare significat: quam postremam notationem probat etiam *Salmas.* in *Exercit. Plin.* p. 398. ut eadem ratione fiat a *caro*, *carino* paenult. correpta) qua a *nato*, *natino* etc. Quia vero in priore *Ennii* versu propter paenultimae quantitatem, mendum subesse videtur, ita emendandum putat *id. Salm.* Et contra carinans verba atque obscena profatus.

CĀRIO, as, n. 1. putresco, cariem contraho. A quo part. *carians*, hoc est cariosus. *Capell.* 1. p. 5. Alibi arentes hederas, alibi cariantem tripodem praesagiorumque interlitam memoriam repererunt.

[CĀRIO, onis, m. dimin. cari. Cogn. Roman. *Inscr.* ap. *Fabrett.* 616, 134. L. Aebutius Cario. *F.*]

*CARIOSUELITES, populi Galliae Celticae sive Lugdunensis. *Plin.* 4, 18. Dicti et *Curiosolites.* *B. A.*

CĀRĬŌSUS, a, um, adj. εὐρώεις, εὐρώδης, carie plenus, putrefactus, corruptus. *Cels.* 8, 2. Os cariosum. *Phaedr.* 5, 10. et *Plin.* 32, 7, 26. Dentes cariosi et foetidi. *Id.* 18, 17, 44. Si cariosum fuit semen, cum sereretur. *Id.* 17, 23, 35. *n.* 27. Cariosas vitis partes deputare. *Mart.* 13, 120. Vina cariosa. (V. CARIES.] *Id.* 11, 50. Amphora cariosa falerni. *Varr. R. R.* 1, 67. Vetustate ficus fit pallidior, palmula cariosior, nux aridior. *Ov. Am.* 1, 12, 29. Cariosa senectus, *h. e.* aetas longa, quae cariem rebus affert. *Prud. Cathemer.* 10, 149. cariosa vetustas. *Id. in Symmach.* 1, 435. cariosi Dii, *h. e.* veteres Deorum statuae. ℙ Quam *Cato R. R.* 5. *terram cariosam* appellat docetque si colatur, triennii fructum amitti, *Plin.* 17, 5, 4. interpretatur aridam, fistulosam, scabram, canescentem, exesam et pumicosam. Et *Colum.* 2, 4. cariosam dici ait, cum post longas siccitates levis pluvia superiorem partem glebarum madefecit, infernam non attigit. ℙ Translate *Afran.* ap. *Non.* 1, 79. Nemo illa vivit carie cariosior. V. CARIES. Sunt, qui leg. *curiosior*, *h. e.* curis magis enecta et macilentior.

*CARIPETA, Arabiae felicis oppidum. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

CĀRIS, ĭdis, f. χαρὶς, genus piscis tenui testa vestiti et sinuosi. Quidam putant esse eundem ac squillam. *Ov. Hal.* 130. Loligo durique sues sinuosaque caris.

CARISIA, ae. *Plin.* 3, 1. K. v. seq.

[CARISĪACUS, a, um, adj. ad Aureliam Carisiam seu Carissam pertinens, Baeticae urbem in conventu Gaditano, nunc *Carina*, in cujus nummis ap. *Mionnet. descr. des médaill. Supplem.* 1, 16. CARISI et CARISA et CARISSA. *Inscr.* ap. *Grut.* 357, 2. M. Antonio M. F. Carisiaco. *F.*]

CARISĬUS, ii, f. (rectius quam *Charisius*, ut *Manutio* et *Dausquio* placet) *Flavius Carisius Sosipater* unus est ex veteribus illis grammaticis, quibus, praeter regulas Latine loquendi, debemus fragmenta antiquorum scriptorum bene multa. Ejus dicendi stilus est ejusmodi, ut nihil assurgat supra grammaticum. Exstant hujus Institutionum grammaticarum libri quinque. Tempus autem aetatis, quo vixerit, valde incertum est. Illud constat, antiquissimum esse omnium, quorum de Latina grammatica integri commentarii ad nos pervenere. Sunt qui putant, vixisse circa tempora Plinii Secundi: sunt qui non multo post Valerium Maximum: sunt etiam, qui ad saeculum Christi V. traducunt. Fuit natione Campanus, religione Christianus, *si Georgio Fabricio* credimus.

CARISSA, ap. *Lucil.* vafram significat. *Fest.* Al. leg. *vafrum.* *In Gloss. Isid.* Carissa, lena vetus et litigiosa, ancilla dolosa et fallax. ℙ Quod legitur ap. *Seren. Sammon.* 46, 830. Cuspide non quisquam, longae neque caede carissae: *Robert. Keuchen.* recte monet legendum *sarissae.* ℙ [*De *Carissa* urbe V. in *Carisiacus.*]

CĀRĬTAS, atis, f. πολυτιμία, penuria frumenti et cibariorum vel alterius rei, ex qua ultra modum ejus pretium augetur: cui opponitur *vilitas.* *Varr. R. R.* 1, 69. Quae servari possunt, ut tum vendas, cum caritas est. *Cato R. R.* 3. Uti jubeat caritatem exspectare. *Cic. Verr* 2, 3, 93. Cum alter annus in vilitate, alter in summa caritate fuerit. *Id. Manil.* 15. Tanta repente vilitas ex summa inopia et caritate rei frumentariae consecuta est. *Id. Dom.* 10. Qua ex re primum caritas nata est, deinde inopia, (*inopia* et *caritas* in eo differunt, quod illa est ex privatione rerum, quae non exstant, haec ex penuria earum, quae exstant). [*Cic. *Off.* 2, 17, 58. Quod in caritate asse modium populo dedit.] *Id. Verr.* 2, 3, 18. Vereri caritatem annonae. *Plin.* 18, 28, 68. *n.* 3. inferre. *Id. ib.* Caritas olei. Et *ib.* 30, 72. operariorum. *Suet. Aug.* 42. vini. *Cic. Att.* 9, 9. nummorum. *Inscr.* ap. *Mur.* 755, 1. Hujus pater annonae caritates saepius sustinuit. ℙ Translate sumitur pro dilectione, benevolentia, amore. Nam ea, quae magno constant, valde diligere solemus. [*Imo significat arctissimum vinculum amoris, qualis est inter proprinquos et consanguineos. *Cic. Off.* 1, 17, 54. Sanguinis autem conjunctio benevolentia devincit homines et caritate. Hinc saepissime dicitur de conjugibus, libris et parentibus cet. *Tac. Ann.* 12, 51. ob mariti caritatem. *Id. ib.* 1, 5. Multas illic utrimque lacrimas et signa caritatis. *Id. ib.* 12, 4. Caritate filiae promptior. *Id. ib.* 13, 21. (De Agrippina erga Neronem.) Verba impatientia caritatis aliquando incauta.] *Cic. Amic.* 8. Caritas, quae est inter natos et parentes. *Id. ib.* 9. Natura gigni sensum diligendi, et benevolentiae caritatem. *Id. Fin.* 1, 16. Liberalitate qui utuntur, benevolentiam sibi conciliant, et, quod aptissimum est ad bene vivendum, caritatem. [*Cic. *Off.* 2, 8, 29. Quibus rebus possimus adipisci cum honore et fide caritatem.] *Id. Fam.* 10, 22. Tibi persuade, tantam esse apud omnes bonos tui caritatem, ut etc. *Nep. Alcib.* 5. Caritate patriae duci. [*Cic. *Off.* 3, 27, 100. (de Regulo). Neque eum caritas patriae retinuit, neque suorum. cf. *Beier.*] *Liv.* 7, 40. Omnes caritate cives complecti. *Quint. prooem.* 1. Mutuae caritatis pignus. *Curt.* 3, 6. Eximia caritate diligere aliquem. Et *ib.* Caritate alicujus flagrare. *Ulp. Dig.* 31, 1, 11. Duo aequa caritate conjuncti. ℙ De discrimine inter *caritatem*, *benevolentiam*, et *amorem* diximus in AMOR. ℙ In plurali numero. *Cic. Off.* 1, 17. Cari sunt parentes, cari liberi: sed omnes omnium caritates patria una complexa est. [*Etiam hic passive dicuntur caritates, (qui cari sunt) cf. *Beier*, qui praeter *Schütz. clav. Lysiae* loc. comparat *epitaph.* p. 194, 8. οἱ μέλλοντες ναυμαχήσειν ὑπὲρ τῆς φιλότητος.] Adde *Quint. Decl.* 2, 7. et *Appul. Met.* 5. ℙ Quemadmodum *amores*, et *affectus* pro iis, quos diligimus, interdum ponuntur, ita etiam *caritates* usurpavit *Ammian.* 24, 1. Reliqui cum caritatibus suis, et supellectile Chalcida transmissi sunt. ℙ Interdum *caritas* pro gratia ponitur, qua quis apud alios carus est. *Cic. fragm.* ap. *Gell.* 16, 16. Non modo invidia pari non erant, sed etiam Claudii invidiam Gracchi caritas deprecabatur. ℙ *Caritas*, et *carus*, cum ad amorem referuntur, cum aspiratione scribi solent, tum ad differentiam *caritatis*, et *cari*, qua pretium adsignificant, tum ad Graecam originem retinendam. Derivant enim a χάρις, vel χαρίεις. Sed discriminis illius causa levis admodum est; notatio vero prorsus incerta, ut et *Voss.* fatetur. Quare rectius sine aspiratione scribetur, more antiquorum; quae sententia est ejusdem *Vossii*, *Scaligeri*, *Dausquii*, *Cellarii*, et *Manutii*, qui praeter libros veteres, Pandectas Florentinas, et Virgilium Carpensem, testes affert lapides quinquaginta, in quibus nulla aspiratio est. Quod vero in aliquot hujusmodi monumentis *Karus* per K scriptum legitur, idipsum scilicet satis probat, nullam aspirationem adhibendam esse, cum Graecum K inter tenues consonantes numeretur, et Latino C respondeat.

*CARITORES in Gloss. Papiae. Lanarii, qui lanam carunt, carpunt, dividunt. *B. A.*

CĀRIUS, a, um, adj. ad Cariam, vel Caras populos pertinens. *Stat. Theb.* 4, 225. Plaudentique habiles Cariae resonare Dianae. Ita leg. quidam, sed *Carius* a Caria primam producit, ut videre est in CARES, et CARICUS. Praeterea nulla celebris Diana in Caria fuit, sed Apollo. Quare rectius alii *Caryae* legunt, et de Diana a Laconibus culta intelligi volunt, a καρύα, nux. Cum enim virgines Laconicae in templo Dianae luderent, atque illud ruinam minari coepisset, illae profugientes in nucem juxta positam ascenderunt: ex quo *Dianae Caryae* nomen haesit. *Serv.* ad *Ecl.* 8, 30. longam narrat fabulam de quadam *Carya* filia Dionis regis Laconiae a Libero Patre primum adamata, deinde in arborem sui nominis, hoc est in nucem conversa. Quod postea, inquit *Serv.*, Diana ita factum Laconas docuit: unde templum Caryatidi Dianae a Laconibus consecratum.

*CARMACAE, arum, pop. Asiae, ultra Maeotim lacum. *Plin.* 6, 7. *B. A.*

CARMĀNI, orum, m. plur. Κάρμανοι, populi Asiae in Perside, ad Persicum sinum, quorum regio *Carmania.* *Mela* 3, 8. Carmani sine veste ac fruge, sine pecore ac sedibus, piscium cute se velant, carne vescuntur, praeter capita toto corpore hirsuti. Adde *Plin.* 6, 23, 25. et *Luc.* 3, 250.

*CARMANĪDES, ae, pictor quidam ap. *Plin.* 35, 11. *B. A.*

[CARMĒLĬUS, a, um, adj. qui Carmelum habitat. *Hieron. in Isaj.* 9, 29, 17. Mons Carmelus, in quo fuit Nabal Carmelius, homo stultus et iniquus. *F.*]

CARMĒLUS, i, m. Κάρμηλος, mons Palaestinae, in ora, in confinio Phoenices, inter Sycaminum et Doram urbes, prope Porphyrion et Caipham. Est eodem nomine Deus, in eodem monte cultus, sine simulacro, aut templo, ara tantum, et reverentia, ad quem accedebant oracula petituri. De utroque *Tac. Hist.* 2, 78. Adde *Suet. Vesp.* 5. ℙ [*Item oppidum Judaeae, juxta mare mort. *Hieron. de locis.* In V, T. appellatur *Carmel.* V. *Sam.* 1, 25, 2. *B. A.*]

CARMEN, inis, n. μέλος, μέτρον, ἔπος, oratio numeris, seu pedibus vincta, et canendo apta. Putat *Voss.* dictum esse a *casmen*, ab obsoleto *casno* pro *cano.* [*Döderl. 2, 185. deducit a *canimen.*] *Quint.* 1, 10. Versus quoque Saliorum habent carmen. *Cic. Arch.* 11. Templorum aditus carminibus exornare. *Id. Tusc.* 1, 26. Fundere carmina. *Id. ib.* 4, 2. condere. *Id. Coel.* 8. contexere. *Lucr.* 1, 931. pangere de aliqua re. *Hor. Sat.* 1, 1, 63. componere. *Id. Ep.* 2, 1, 227. fingere. *Id. Od.* 4, 12, 9. dicere. *Id. Sat.* 2, 5, 74. scribere. *Virg. Ecl.* 3, 86. facere. *Id. ib.* 10, 51. modulari avena. *Nep. Ep.* 2. cantare tibiis. *Cic. Rabir. Post.* 16. Celebrare aliquid carminibus. ℙ Saepe sumitur pro poemate. Hinc dicimus *Bucolicum carmen*, *lyricum*, *epicum*, *amoebeum*, *nuptiale*, *funebre* etc. *Hor. Ep.* 2, 1, 86. Jam Saliare Numae carmen qui laudat etc. Adde *Plin.* 2, 25, 22. et *Suet. Tib.* 70. ℙ Et pro parte poematis. *Lucr.* 6, 937. quod in primo quoque carmine claret, *h. e.* in primo libro poematis Lucretii. ℙ Et speciatim pro carmine lyrico. *Hor. Ep.* 2, 2, 59. Carmine tu gaudes, hic delectatur Iambis, Ille Bioneis sermonibus, et sale nigro. ℙ [*De fabulis, a poeta aliquo com-

ositis, quae in scena ab histrionibus agantur. Tac. Ann. 11, 13. Claudius theatralem populi lasciviam increpuit, quod in P. Pomponium Consularem, (is carmina scenae dabat) probra jecerat. ℙ e libellis famosis, contumeliosis. Tac. Ann. 4, 31. uod C. Cominium, probrosi in se carminis convictum, Caesar precibus fratris concessit. Id. ib. 6, 9. Carmina in principem factitata. Adde Hor. Sat. 2, 1, 82. ibique Heindf.] ℙ Item pro titulo, pigraphe. Virg. A. 3, 187. clypeum Postibus adversis figo, et rem carmine signo. Id. Ecl. 5, 42. umulo superaddite carmen. Adde Ov. Her. 7, 194. t Sil. 9, 266. et 15, 491. ℙ Item pro incantamento, quod verbis fit. [*Zauberformeln, ἐπῳδαί, Hor. Sat. 1, 8, 19. Quantum carminibus quae versant atque venenis humanos animos.] Tac. Ann. 4, 22. Uxor ejus accusata, injecisse carminibus et veneficiis vecordiam marito. Virg. Ecl. 8, 69. Carmina vel coelo possunt deducere lunam: Carminibus Circe socios mutavit Ulyssis. Lex XII. Tab. ap. Plin. 28, 2, 4. Malum carmen incantare. Plin. ib. 3. Incantamenta carminum. Adde Virg. A. 4, 487. et Juven. 6, 132. ℙ Item pro vaticinio. Poetae enim, qui vaticinari dicuntur, item oracula, carmine res futuras praedicere solent. [*Tac. Ann. 3, 53. Tenios ejusdem (Apollinis) carmen referre, quo sacrare Neptuni effigiem jussi sunt.] Liv. 1, 45. Cecinere vates, cujus civitatis eam civis Dianae immolasset, ibi fore imperium: idque carmen pervenerat ad antistitem fani Dianae. Virg. Ecl. 4, 4. Ultima Cumaei venit jam carminis aetas. [*Tac. Ann. 6, 12. lecto per magistros aestimatoque carmine (Sibyllae). Et ib. Carmina Sibyllae. Id. ib. 4, 43. Annalium memoria vatumque carminibus.] ℙ Aliquando carmen dicitur ipsa ratio carminis. Cic. Acad. 4, 27. Pictor videt, quae nos non videmus: et simul inflavit tibicen, a perito carmen agnoscitur. ℙ Ponitur et pro cantu. Virg. A. 4, 462. Solaque culminibus ferali carmine bubo Visa queri. Ov. Met. 14, 430. Carmina jam moriens canit exsequialia cycnus. ℙ Item pro sono. Sever. A. 295. Carmineque irriguo magni cortina theatri Imparibus numerosa modis canit arte regentis. Claud. Cons. Mall. Theod. 319. trabali Vecte laborantes in carmina concitet undas. ℙ Praeterea dicuntur carmina formulae quaedam certis verbis compositae, ut Jurisconsultorum, Praetorum, Fecialium, Imperatorum in obsidione urbium Deos evocantium, se devoventium etc. Cic. Mur. 12. Praetor interea ne pulcrum se ac beatum putaret, atque aliquid ipse sua sponte loqueretur, ei quoque carmen compositum est: Suis utrisque superstitibus, praesentibus, istam viam dico: inite viam. Id. Rabir. perduell. 4. Crudelissimi regis ista sunt cruciatus carmina: Caput obnubito etc. Liv. 1, 26. Lex horrendi carminis erat: Duumviri perduellionem judicent etc. Plin. 28, 2, 3. Durat immenso exemplo Deciorum patris, filiique, quo se devovere, carmen. V. Liv. 8, 9. et 10, 28. ℙ Cato quoque librum quendam, quem de moribus composuit, carmen de moribus inscripsit, licet versu non esset compositus (ut indicant aliquot ejus fragmenta ap. Gell. 11, 2.), quia habuit certa quaedam capita brevibus verbis descripta, ita ut disci et recitari possent. ℙ Denique carmen est instrumentum ferreum dentatum, quo lana caritur et purgatur (ξαίνιον.) Lucr. 4, 376. quasi carmine lana trahatur. Sunt qui aliter leg. Claud. Eutrop. 2, 458. Quam bene texentum laudabas carmina tutus. Quidam hic accipiunt carmina pro cantu: at Burm. reponit stamina.

CARMENTA. V. CARMENTIS.

CARMENTĀLIS, le, adj. ad Carmentam pertinens. Cic. Brut. 14. Flamen Carmentalis. ℙ Carmentalis porta Romae fuit ad ima Capitolini montis versus Tiberim, ita dicta a fano Carmentae, quod eo loci situm erat. Postea dicta est Scelerata, quod per eam sex et trecenti Fabii adversus Etruscos egressi, omnes ad unum ad amnem Cremeram interfecti sunt. Ex quo factum est, ut ea porta intrare egredive, ominosum habitum sit. Liv. 2, 49., Festus in Scelerata, et alii. Virg. A. 8, 338. Et Carmentalem Romano nomine portam. ℙ Carmentalia, ium, dicti sunt dies, in quibus sacra Carmentae fiebant. Varr. L. L. 5, 3. et Macr. Sat. 1, 16., ubi eos inter stativas ferias enumerat. In veteri Calendario apud Grut. 133. his sacris assignantur dies undecimus cum quatuor sequentibus Januarii: quod confirmat Ov. Fast. 1, 461.

CARMENTĀRIUS. V. v. seq.

CARMENTIS, tis, f. Καρμέντις, cognomen Nicostrates Arcadis, matris Euandri, quae cum filio persuasisset, ut patrem suum occideret, cum eo postea ex Arcadia profugiens, in Latium venit, ante Romam conditam, aetate Herculis; habitavitque apud radices collis Capitolini Tiberim versus. Dicta est Carmentis ex eo, quod erat fatidica et vates: antique autem vates carmentes sunt appellati: unde etiam librarios, qui eorum dicta perscriberent, carmentarios nuncupavere. Haec Serv. ad illud Virg. A. 8, 335. matrisque egere tremenda Carmentis Nymphae monita. Id. ib. ad 51. scribit, hoc ideo nomine fuisse vocitatam, quod carminibus vaticinaretur: quod fortasse ab Ov. sumpsit Fast. 1, 467. Quidam etiam a mente, et carendo derivarunt, quod vates extra se esse solent. Hyg. fab. 277. hanc primam fuisse ait, quae Graecas litteras numero quindecim, vel sexdecim, in Latinas commutaverit. Quidam dicunt, cum ad centum et decem annorum aetatem pervenisset, ab ipso filio fuisse occisam. ℙ A Romanis fano, et sacris culta fuit, quae Carmentalia dicta sunt. Varr. L. L. 5, 3. Carmentalia nominantur, quod sacra tum, et feriae Carmentis. ℙ Ceterum hoc nomen aliis quoque Deabus commune est. Nam Varro ap. Gell. 16, 16. Postvertam et Prorsam Carmentes appellat. Arae, inquit, statutae sunt Romae duabus Carmentibus, quarum altera Postverta nominata est, Prorsa altera. Ex quo veri similius fit, quod docet Servius, vates olim omnes Carmentes fuisse appellatos. ℙ Sunt qui putant in recto casu esse Carmens, sed Carmentis dicitur a Solin. 1. ℙ Reperitur etiam Carmenta, ae; sic enim usurpant Hyg. l. c. et Fest. in Scelerata.

CARMĬNĀBUNDUS, a, um, adj. carminans. Translate Sidon. ep. 8, 11. post carmen. In Comica urbanus, multiformisque; in Bucolica vigilax, parcus, carminabundus; in Georgica sic rusticans multum, quod nihil rusticus.

CARMĬNĀTĬO, onis, f. actus carminandi. Plin. 11, 23, 27. Lanuginem cogere carminatione unguium.

CARMĬNĀTOR, oris, m. ξάντης, qui lanam carminat. In Inscr. ap. Mur. 984, 7. Haec loca sunt lanariorum carminatorum sodalicii. Hi lanarii carminatores ap. Fabrett. 701, 221. appellantur lanarii pectinarii.

CARMĬNĀTUS, a, um, part. a carmino, διαξανθεὶς, carminando pexus. Plin. 9, 38, 62. Lana carminata.

CARMĬNO, as, avi, atum, a. 1. ξαίνω, διαξαίνω, pectendo lanam purgo, et, ut ait Juven. 7, 224. obliquo lanam deducere ferro. Varr. L. L. 6, 3. Carminari dicitur tum lana, cum caret eo, quod in ea est nequam. Plin. 19, 1, 4. Carminare linum. ℙ Pro carmina facere. Sidon. ep. 1, 9. Exeras volo in obsequium novi consulis veterem Musam, votivum quippiam vel tumultuariis fidibus carminantem. Id. ib. 9, 15. in carm. Quotiesque verba Graja carminaverit, Tenuisse celsa junctus astra Pindaro. Cave imiteris.

CARMONA. V. v. seq.

[*CARMONENSIS, se, adj. ad Carmonam, Baeticae oppidum, pertinens, quod hodieque Carmona appellatur, de quo Hirt. B. Alex. 57. mentionem facit. ℙ Carmonenses, sium, sunt incolae illius oppidi apud Caes. B. C. 2, 19. Carmonenses, quae est longe firmissima totius provinciae civitas. F. et B. A.]

CARNA, ae, f. Dea eadem quae Cardea ostiorum cardinibus praeses. Ov. Fast. 6, 101. Prima dies tibi, Carna datur: Dea cardinis haec est: Numine clausa aperit, claudit aperta suo. ℙ Fuit haec primum Nympha luci Helerni, Grane seu Crane antiquitus dicta, et deinde per metathesin Carne, et Carna. A Jano compressa accepit in praemium, ut cardinum praeses esset, et praeterea ut infantes in cunis ab infestis strigibus, quae lac ab illis sugere solent, eorumque viscera vitiare, tutaretur. V. Ov. l. c. Sed non solum infantium, verum universim omnium hominum vitalibus praeesse credita est. Ab ea enim petebatur, ut jocinera, et corda, quaeque sunt intrinsecus viscera, salva conservaret; ideoque pulte fabacea, et larido ei sacrificabatur, quod his maxime rebus vires corporis roborentur, ut est apud Macr. Sat. 1, 12. Calendis Jun. ejus sacra celebrabantur, quae Junius Brutus pulso Tarquinio primus in Coelio monte voti reus fecit. Macr. ib. ℙ Sunt qui putant aliam esse Deam, quae praeesset cardinibus ostiorum, Cardam, vel Cardeam appellatam, et aliam, quae vitalibus humanis, Carnam dictam. Quae sententia fortasse vera est. Ovidius tamen uni Carnae utrumque munus attribuit.

*CARNAE, arum, pop. Asiae, ultra Maeotidem paludem. Plin. 6, 7. B. A.

CARNĀLIS, le, adj. ad carnem pertinens, σαρκικός. Tert. Baptism. 7. in f. Baptismi carnalis actus, quod in aqua mergimur, spiritalis effectus, quod delictis liberamur. Minuc. Fel. Octav. 32. Deum videre oculis carnalibus. Prud. Apotheos. 1051. Stirps carnalis. Tert. Poenit. 3. Delictorum quaedam sunt carnalia, id est corporalia, quaedam spiritalia. ℙ Quid sint carnales, de quibus ex Varrone Nonius 2, 136. V. in CASNAR.

CARNĀLĬTAS, atis, f. Augustin. serm. 186. de Temp. 2. Carnalitas vetustas est, gratia novitas est.

CARNĀLĬTER, adv. σαρκικῶς, secundum carnem, seu corpus. Tert. Baptism. 7. in f. In nobis carnaliter currit unctio, sed spiritaliter proficit. Hieron. ep. 54. n. 9. In carne non carnaliter vivere. Prud. Apotheos. 436. Posteritas carnis carnaliter omnia credens.

CARNĀRIUM, ii, n. instrumentum ferreum pluribus uncis instructum, in quo caro et alia ad victum pertinentia suspenduntur. Varr. R. R. 2, 4. Ignavum et sumptuosum esse, qui succidiam in carnario suspenderit potius ab laniario, quam ex domestico fundo. Petr. Sat. 136. Sinciput in carnarium furca reponit. Id. ib. 135. Pannum de carnario detulit furca, in quo faba erat ad usum reposita. Pl. Ps. 1, 2, 64. Nisi carnaria tria grandia tergoribus oneri uberi hodie mihi erunt etc. [*Id. Capt. 4, 4, 6. Deturbavit totum cum carne carnarium.] Varr. R. R. 1, 54. Uva alia, quae in piscinam, in amphoram picatam descendat: alia, quae in aram, ut in carnarium, ascendat. Adde Colum. 12, 53. ℙ Item locus, ubi caro servatur. Plin. 19, 4, 19. n. 3. Nequam esse in domo matremfamilias, ubi indiligens esset hortus: quippe e carnario, aut macello vivendum esse. Pl. Curc. 2, 3, 44. Ph. Pernam, abdomen, sumen, suis glandium. Cu. Ain' tu omnia haec? In carnario fortasse dicis. Ph. immo in lancibus.

CARNĀRIUS, a, um, adj. ad carnem pertinens. Carnarius homo dicitur, qui carne delectatur. Jocose Mart. 11, 100. Habere amicam nolo, Flacce, subtilem: Sed idem amicam nolo mille librarum. Carnarius sum, pinguiarius non sum. ℙ Taberna carnaria pro laniena apud Varr. L. L. 7, 30. V. CALCEARIUS. ℙ [*Carnarius, κρεοπώλης Vet. Gloss., i. e. qui carnem vendit. B. A.]

CARNĀTĬO, onis, f. carnosa habitudo, obesitas. Coel. Aur. Tard. 1, 4. Est enim semper gravabilis carnatio, et magis si tenuibus fuerit imposita viribus.

CARNĀTUS, a, um, adj. Carnatum corpus dicitur quod bene habitum est, εὔσαρκον. Coel. Aur. Tard. 1, 4. n. 105.

*CARNE, es, Κάρνη, Syriae opp., in Seleucide, in confinio Phoeniciae. Plin. 5, 21. Forte idem est, quod Κάρανος appellatur a Strabone. B. A.

CARNĔA, ae, f. Dea eadem quae Carna, de qua V. suo loco. P. Vict. Reg. Urb. Rom. ponit templum Deae Carneae in secunda regione Urbis. Alii tamen Carnae legendum putant.

CARNĔADES, is, m. Καρνεάδης, Cyrenaeus fuit, novae Academiae princeps, Chrysippi studiosus, Zenonis confutator, de quo Gell. 17, 15. Multa de eo passim praedicat Cicero. Fuit enim in eo magna disserendi vis, magnum acumen, adeo ut nihil non explicare posse videretur. Sed nihil certo affirmabat. Quare cum missus ab Atheniensibus legatus, copiose de justitia disputaret Romae, postridie contraria disputatione omnia rursus subvertit, uti narrat Lact. 5, 14. Vixit annos nonaginta, teste Cic. Acad. 4, 6. Id. Or. 2, 38. sub f. Carneadis vis incredibilis illa dicendi, et varietas.

CARNĔADEUS et Carneadius, a, um, adj. ad Carneadem pertinens, Καρνεάδειος et Καρνεάδιος. Cic. Acad. 4, 48. Carneadea sententia. Id. Fin. 5, 6. divisio. Id. Or. 3, 19. Haec Carneadia, aut Aristotelia vis comprehendenda est.

CARNĔUS, a, um, adj. σάρκινος, σαρκώδης, qui carne constat. August. serm. 344. edit. recentior. circa med. Spoliatus per mortem carnea tunica. ℙ Idem ac carnosus. Maximian. Gall. 1, 85. Quaerebam gracilem, sed quae non macra fuisset: Carnis ad officium carnea membra placent. V. CARNARIUS. ℙ Translate. Prud. Apotheos. 438. Nec enim coelo lex carnea fluxit.

CARNI, orum, m. plur. populi montani ad provinciam Forojuliensem pertinentes, quique Alpes Julias et Noricas incolebant, unde digressi septentrionem versus provinciis, quae nunc Cargna, Carniola, Carintia vocantur, nomen dedere. Hi etiam oppidum Pannoniae superioris, quod Carnuntum a Vell. 2, 109. et Carnus, untis a Liv. 43, 1. appellatur, condiderunt, ubi nunc Haimburg, et ab Carnutibus, Galliae populis antiquissimis, profecti videntur: nam in Fragm. Fast. triumph. ap. Grut. 298, 3. Galli Carni nominantur. Plin. 3, 18, 22. Aquileja colonia: Carnorum haec (lege hinc) regio, junctaque Japydum. Adde Vell. et Liv. l. c. et Melam 2, 4.

CARNĬCŬLA. V. CARO.

CARNĬCUS, a, um, adj. ad Carnos pertinens, ut Carnicae Alpes, quae et Juliae dicuntur. Plin. 3, 25, 28.

CARNĬFEX, et veteri loquendi more Carnufex, icis, m. βασανιστής, δήμιος, servus publicus, qui torquet homines, aut interficit. Cic. Verr. 2, 5, 45. Aderat janitor carceris, carnifex praetoris, mors terrorque sociorum etc., h. e. Sextius, qui licet Verris lictor, non carnifex esset, ita appellatur a Cicerone propter illius crudelitatem. Suet. Ner. 54. Cum ei carnifex laqueos et uncos ostentaret. Pl. Bacch. 4, 4, 37. Rapere aliquem ad carnificem. Id. Capt. 5, 4, 22. dare aliquem. Id. Rud. 3, 6, 19. tradere. ℙ Ex ultimo hoc Plauti loco quidam colligunt, carnificem aliquando intelligi custodem carceris. Sed ex hoc uno loco non satis probant. V. locum Cic. in §. 1. ℙ Carnifici non licebat Romae domicilium habere, hinc more prisco in Urbe supplicium de sontibus non sumebatur. Cic. Rabir. perduell. 5. Carnificem non modo foro, sed etiam coelo hoc ac spiritu censoriae leges, atque urbis domicilio carere voluerunt. Ad-

de *Pl. Ps.* 1, 3, 97. ¶ Translate. *Ter. Andr.* 4, 1, 26. Nescis quantas hic suis consiliis mihi confecit sollicitudines meus carnifex. *Plin.* 28, 4, 7. Fortuna gloriae carnifex. ¶ Est etiam convicium in scelestum hominem, aut crudelem. *Cic. Pis.* 5. Haec sunt, o carnifex, in gremio sepulta consulatus tui. *Pl. Amph.* 1, 1, 220. Etiam clamas carnifex? *Ter. Eun.* 4, 4, 3. Illud vide, ut os sibi distorsit carnifex! ¶ Adjective. *Mart.* 11, 84. Carnificem nudo pectore pascat avem. *Id.* 12, 48. Pedes carnifices, *h. e.* podagrici, et magnos cruciatus afferentes. *Sil.* 1, 173. Manus carnifices. *Claud. B. Gild.* 178. Carnifices epulae, *h. e.* mortiferae. *Arnob.* 1. *sub f.* Quae libido tam carnifex, inexpiabile bellum indicere nihil de te merito?

CARNĬFĬCĀTUS. V. CARNIFICO.

CARNĬFĬCĪNĂ, ae, f. κολαστήριον, βασανιστήριον, locus, in quo sontes a carnifice torquentur et necantur. *Liv.* 2, 23. Ductum se ab creditore non in servitium, sed in ergastulum et carnificinam esse. ¶ Item carnificis officium. *Pl. Capt.* 1, 2, 26. Aegre est mihi, hunc facere quaestum carcerarium: sed si ullo pacto huc conciliari potest vel carnificinam hunc facere possum perpeti. [*Conf. *Lindem.* ad h. l.] ¶ Item cruciatus, tormentum. *Cic. Tusc.* 5, 27. Aegyptii quamvis carnificinam prius subierint, quam ibim aut canem violent. *Cato* ap. *Gell.* 10, 3. Dolores atque carnificinas facere. *Auson. epigr.* 108, 10. Tam diversa locis vaga carnificina pererrat. ¶ Translate. *Cic. Tusc.* 3, 13. Cum omnis perturbatio miseria est, tum carnificina est aegritudo, habet ardorem libido etc.

CARNĬFĬCĪNUS, a, um, adj. ad carnificinam pertinens. *Pl. Most.* 1, 1, 52. O carnificinum cribrum: de servo loquitur, cujus tergum est a carnifice stimulis perforatum. Alii leg. *carnificum.* Alii *carnificium* gen. plural. pro *carnificum.*

*CARNĬFĬCIUM, i, n. carnificina. *Sarisb.* 1, 4. Ad venatoris carnificium prolabi. Adde 4, 3. *B. A.*

CARNĬFĬCO, as, a. 1. est corpus humanum in frusta secare, caedere, lacerare. *Liv.* 24, 15. Neminem stantem jam vulnerari hostem, carnificari jacentes. ¶ *Prisc.* 8. p. 791. docet, *carnificor, aris*, esse verbum commune, ut *adhortor*, *dimetior* et alia. Pro sola tamen passiva significatione affert exemplum ex *Sisenna* his verbis p. 793. Vitam cum dolore et insigni cruciatu carnificatus amisit, βασανισθείς. [At significatione activa usus est *Tertull. adv. Marc.* 1, 2. Sane ceteros ad hoc tenditis et carnificatis, ut negent esse, quod esse dicuntur, *h. e.* in equuleo tenditis et excarnificatis. Nihili igitur facienda Prisciani auctoritas. *F.*]

CARNĬVŎRUS, a, um, adj. σαρκοφάγος, qui carne vescitur. *Carnivora* dicuntur illa animalia, quae aliorum carnibus vescuntur. *Plin.* 10, 73, 93. Serratorum dentium carnivora sunt omnia. Adde 9, 24, 40.

*CARNON, Arabiae felicis oppid. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

CARNŌSUS, a, um, adj. πολύσαρκος, carne abundans, pinguis. *Plin.* 11, 37, 65. Carnosum aquatilibus palatum. *Id. ib.* 43, 98. Carnosae manus. Et *ib.* 45, 105. Carnosa crura. ¶ Tribuitur etiam aliis rebus. *Id.* 16, 6, 7. Folia carnosa. *Id. ib.* 31, 66. Carnosae radices. *Id.* 14, 20, 25. Resina carnosa. *Id.* 19, 3, 12. Misy praecipuum suavitate odoris ac saporis, sed carnosius. *Id.* 15, 3, 4. Carnosissimae olivae. *Id* 25, 5, 21. Carnosissimus cortex. *Appul. Met.* 3. Carnosi clavi pendentium, *h. e.* quibus aliquid carnis adhaeret. ¶ *Carnosus* etiam dicitur, qui carni similis est. *Plin.* 16, 38, 72. Alternant fructus, quibus siccius lignum, ut olea; magis quam quibus carnosum, ut cerasus. *Id.* 11, 37, 54. Carnosus candor.

CARNŬLENTUS, a, um, adj. carnosus vel carni similis, πολύσαρκος. *Solin.* 2. Frutices fluxi, tactu carnulento. *Prud.* περὶ στεφ. 10, 372 Carnulenta pectora.

*CARNUNTUM, i, Pannoniae sup. opp. in ripa Istri. *Vell.* 2, 109. *Plin.* 4, 12. *Eutrop.* 8, 6. *Inscr.* ap. *Grut.* 1032, 2. Καρνοῦς, *Carnus*, audit *Ptolem.* et accus. Carnuntem habes ap. *Liv.* 43, 1. Fuit autem fere ex adverso confluentis Mari, ubi nunc est Haimburg; aut in pago propter illud reliquiae investigandae. ¶ Qui *Coruntum* scribunt, perperam scribunt. *B. A.*

CARNŪTES, utum, et Carnuti, orum, m. plur. populi Galliae Lugdunensis, quorum regio nunc dicitur *le pays Chartrain.* Eorum oppidum fuit *Autricum*, nunc *Chartres.* [*Dicitur et civitas Carnotum in *Notit. Gall.*, et civitas Carnotena ap. *Sulp. Sever. Dial.* 3, 2. et Carnotena moenia *Paul. Aquitan. de vita Martini* 4, 255. *B. A.*] *Caes. B. G.* 2, 35. et alibi *Carnutes* appellat: *Tibull.* vero 1, 8, 12. et *Plin.* 4, 18, 32. *Carnutos*: ubi *Hard.* notat, in quibusdam MSS. legi *Carnutenos.*

[CARNŪTĪNUS, a, um, adj. ad Carnutes pertinens, Galliae Lugdunensis populos. *Inscr.* ap. *Malvas. Marm. Felsin.* p. 56. P. Vettio Perenni Carnutino ex provincia Lugdunensi. Hanc affert etiam *Grut.* 486, 5. sed mendosam. *F.*]

CĀRO, is, a. 3. ξαίνω, lanam pectere et purgare, non, ut vult *Varr. L. L.* 6, 3. a *carendo*, quod lanam tum purgant ac deducunt, ut careat spurcitia: sed a κείρω, tondeo, aor. 2. ἔκαρον. *Pl. Men.* 5, 2, 46. Inter ancillas sedere jubeas, lanam carere. Adde *Naev.* ap. *Varr. l. c.*

CĀRO, carnis, f. κρέας, pars corporis mollior, quae ossibus nervisque supervenit. *Donat.* ad *Ter. Hecyr.* 3, 4, 27. docet, *carnem* proprie dici mortuorum, eo quod *careat* anima. Sed hoc discrimen a scriptoribus non servatur. Videtur potius esse a κείρω, tondeo, reseco nempe ab osse. *Cic. Pis.* 27. Exstructa mensa non conchyliis aut piscibus, sed multa carne subrancida. *Caes. B. G.* 5, 14. Lacte et carne vivere. *Sall. Jug.* 21. Caro ferina. *Plin.* 23, 7, 64. Carnes bubulae. *Id.* 9, 35, 55. Caro unionum. *Ov. Met.* 15, 380. Male viva caro. *Cels.* 5, 14. Carnem alere et ulcus implere. *Mart.* 11, 102. Carnem formosam habere. ¶ De pomis aliisque fructibus, qui esui sunt. *Plin.* 15, 24, 27. Caro alia acinis, alia moris, alia unedonibus. *Id.* 28, 14, 58. Carnes cucurbitae. *Pall.* 3, 25. *de liquamine ex piris:* pirorum. ¶ In arboribus *caro* dicitur pars ligni ea, quae est post alburnum: cui subsunt ossa, *h. e.* materies durior. *Plin.* 16, 38, 72., ubi plura hac de re. ¶ In gemmis pars est mollior et obtusior, carnique similis, σαρκίον. *Plin.* 37, 5, 18. de calchedoniis: Peculiare in his vitium sarcion appellatum, hoc est quaedam gemmae caro. ¶ *Caro putida* convicium est in hominem improbum, pestiferum, abominandum. *Cic. Pis.* 9. Ego istius pecudis ac putidae carnis consilio scilicet aut praesidio niti volebam. ¶ Translate. *Quint.* 10, 1. *a med.* Plenior Demosthene Aeschines et magis fusus et grandiori similis, quo minus strictus est: carnis tamen plus habet, lacertorum minus. ¶ Pro corpore, qua animo opponitur. *Senec. ep.* 65. In hoc obnôxio domicilio animus liber habitat: nunquam me caro ista compellet ad metum, nunquam ad indignam bono simulationem: nunquam in honorem hujus corpusculi mentiar. ¶ Reperitur etiam *carnis* in recto casu singulari. *Liv.* 37, 3. Latinae instauratae, quod Laurentibus carnis, quae dari deberet, data non fuerat. Adde *Liv. Andr.* ap. *Prisc.* 6, 684. ¶ [**Carni* pro *carne* ap. *Pl. Capt.* 4, 4, 6. Eadem ratione qua alias *festi*, *furfuri.*] ¶ Ab hoc nominativo diminutivum debet esse *carnicula*, inquit *Prisc. ib.*, sicut a *caro* est *caruncula:* non est tamen a quoquam, quod sciam, usurpatum.

*CAROCOTĪNUM, i, opp. Gall. Belg. in reg. Caletum, *Ant. Itin.* *B. A.*

CAROENUM. V. CARENUM.

CĀRŎPĒĬUS, a, um, adj. *Stat. Th.* 5, 159. Caropeia conjux, *h. e.* Polyxo uxor Caropi Lemnii.

CARŌTĂ, ae, f. δαῦκος, genus oleris, quod *pastinacam erraticam* appellari a *Plin.* 25, 9, 64. notat *Hard.* Est autem praedulci radice, odorata, lutea, rufa vel interdum purpurea, quae cocta in aceto et oleo manditur. *Apic.* 3, 21. Carotae seu pastinacae frictae etc.

*CARPASĬUM, i, Cypri opp. quod et Carpasia dictum. *Plin.* 6, 31. *B. A.*

CARPĂSUM, i, n. κάρπασον, genus plantae, cujus succus, teste *Dioscor.* in *Alexiphar. c.* 13. soporem inducit, ac repentinam strangulationem infert. A *Plin.* 32, 5, 20. appellatur *carpathium. Galenus l.* 5. *de compos. medic. secund. loc.* ponit inter remedia ad dolores dentium. Fortasse ab hoc diversum est illud, cujus meminit inter species ad vectigal pertinentes *Martian. Dig.* 39, 4, 16., ubi male *Haloander* edidit *carbasum*, teste *Gothofr.*

CARPĂTHĬUS, a, um, adj. ad Carpathum pertinens. *Hor. Od.* 4, 5, 10. Carpathium mare. *Virg. G.* 4, 387. Carpathius gurges. *Ov. Met.* 11, 249. Carpathius vates. *Id. Am.* 2, 15, 10. Carpathius senex, *h. e.* Proteus, qui in Carpathio mari et in Carpatho insula habitavit, ut *Virg. l. c.* et *Serv.* docent.

CARPĂTHOS et Carpathus, i, f. *Scarpanto* Κάρπαθος, insula maris Aegaei inter Cretam et Rhodum, una Sporadum. Ab ea *Carpathium* cognominatum est mare illud quod circa alluit. *Plin.* 4, 12, 23. et 5, 31, 36. et *Mela* 2, 7.

CARPENTĀRĬUS, a, um, adj. ad carpenta pertinens, ἁμαξικός. *Plin.* 16, 8, 13. Subere uti in carpentariis fabricis. *Lamprid. Alex. Sev.* 52. Artifex carpentarius. *Trebell.* in XXX. *Tyrann.* 29. de Zenobia: Usa vehiculo carpentario, raro pilento, equo saepius, *h. e.* carpento: quemadmodum *vehiculum rhedarium* est ipsa rheda. *Inscr.* ap. *Reines. cl.* 9. *n.* 101. C. Vennius Cl. Xanthus carpentarius a vic. III. arar., *h. e.* vico trium ararum. ¶ *Carpentarius*, *ii*, est faber carpentorum et generatim vehiculorum cujuscumque generis, ἁμαξουργός. *Tarrunten. Dig.* 50, 6, 6. Bractearii, structores, carpentarii, scandularii etc. ¶ *Carpentaria, ae, f. ars fabricandi carpenta. *Firm.* 2, 10. Quaecunque ex artificiis manu perficiuntur, ut caementaria, fossoria, carpentaria. Nisi forte, malis haec adjectiva esse subaudiasque artificia. *B. A.*

CARPENTUM, ti, n. ἀπήνη, genus vehiculi, cujus forma, quantum ex Latinis scriptoribus colligitur, varia fuit; quemadmodum apud nos currus et rhedae. Illud certum est, diversum a pilento fuisse. Videtur esse a *carpo;* nam *carpere iter* saepe apud Latinos âuctores. *Liv.* 5, 25. Honorem ferunt matronis habitum, ut pilento ad sacra ludosque, carpentis festo profestoqne uterentur. *Id.* 1, 48. Carpento invecta in forum. *Id. ib.* Flectere carpentum in clivum. Et *ib.* Per patris corpus carpentum egit. *Id. ib.* 34. Sedens carpento cum uxore. *Id.* 34, 3. Vectari carpento per urbem. *Tac. A.* 12, 42. Carpento ingredi Capitolium. *Juven.* 8, 147. Rapi carpento volucri. *Appul. Met.* 11. Carpento pervolare aliquo. *Lamprid. Elagab.* 4. Vehi carpendo mulari, *h. e.* a mulis ducto. *Vopisc. Aurel.* 1. Carpento judiciali aliquem accipere, *h. e.* quo judices et alii honoratiores viri in Urbe utebantur. *Propert.* 4, 8, 23. Serica carpenta, *h. e.* sericis velis obtecta. ¶ Romae *carpento* matronae plurimum in itineribus Urbis usae sunt; quod cum eis bello Punico secundo lege Oppia interdictum fuisset, denuo concessum est bello peracto âbrogataque lege, ut est apud *Liv.* 34, 3. Hinc et matronis principibus mortuis instituta aliquando carpenta, quae in solemni pompa cum earum imagine transveherentur: eratque haec divini cujusdam honoris pars: nam et Deorum imagines in thensis transducebantur. Hujusmodi carpenti effigies in Agrippinae et aliarum Augustarum nummis conspicitur. *Suet. Cal.* 15. Instituit matri Circenses, carpentumque, quo in pompa traduceretur. Adde *Claud.* 11. ¶ Putat *Ov.* dictum *carpentum*, quasi *carmentum*, quod eo *Carmentis* Euandri mater usa sit. Ejus verba sunt *Fast.* 1. 619. Nam prius Ausonias matres carpenta vehebant: Haec quoque ab Euandri dicta parente reor. ¶ Dicitur etiam *carpentum* cujuslibet vehiculi aut carri genus, ἅμαξα. *Flor.* 1, 18. Pecora Volscorum, carpenta Gallorum, fracta Samnitum arma. *Id.* 3, 10. Plena tumultu hostico litora et trepidantia carpenta volitabant. (His locis *Flor.* de vehiculis militaribus loquitur. Hinc *carpentarii* in legionibus, de quibus *Veg. Mil.* 2, 11. mentionem facit.) *Ammian.* 31, 2. Omnes sine sedibus fixis, semper fugientium similes, cum carpentis, in quibus habitant. *Pall.* 10, 1. Uni jugero asserit Columella vigintiquatuor stercoris carpenta sufficere: vehes. ¶ Speciatim de vehiculo, quo in cursu publico utuntur. *Impp. Valentin. et Valens Cod. Theod.* 8, 5, 18. Omni cautione praecipiat, ne amplius in singulis quibusque carpentis, quam bini aut ut summum terni homines invehantur. *Ib. l.* 30. Sanxeramus, ut in carpentis rhedarum mensuram subditam nullus excederet. *Appul. Met.* 10. Posthabitis rhedarum carpentis, quae etc. *Carpentum rhedae* videtur esse locus, in quo sedent homines in ipsa rheda, At *Oudendorp.* ad *l. c.* probat, legendum *praedarum carpentis.*

*CARPĒSII, orum, Καρπήσιοι, pop. Hispan. Tarracon. *Liv.* 23, 26. *B. A.*

CARPĒTĀNUS, a, um, adj. Καρπητανὸς, ad Carpetaniam pertinens, Hispaniae regionem, cujus caput Toletum, de qua *Plin.* 3, 3, 4. *Id.* 3, 1, 2. Carpetana juga. ¶ *Carpetani*, *orum*, Carpetaniae populi, ad Tagum amnem. *Plin.* 3, 3, 4.

CARPHĔOTUM vocatur tus purissimum, et candidum, quod autumno legitur ab aestivo partu, inquit *Plin.* 12, 14, 32. Videtur autem vox barbara esse ut notat *Hard.*, qui monet etiam in quibusdam MSS. legi *Carphiatum.* At *Salm.* in *Exerc. Plin.* p. 505. vult legi *Carphiotum*, τὸ καρφιωτὸν, a surculis arefactis, qui καρφία Graece dicuntur, quod tale tus non solum ex trunco arboris turiferae, sed etiam ex summis ejus virgulis et cacuminibus aridis autumno colligeretur.

CARPHŎLŎGĬĂ, ae, f. καρφολογία, hoc est palearum, seu festucarum collectio: a κάρφος, palea, et λέγω, colligo. Est autem inter signa et symptomata phreneticorum, cum summis digitis festucas e pariete detrahunt; quemadmodum *crocidismus, i,* (κροκιδισμὸς, hoc est floccorum, seu filorum collectio: a κροκὶς, floccus, filum in veste exstans) cum stragulorum floccos vellunt et decerpunt. Utramque vocem habet *Coel. Aur. Acut.* 1, 4. et 5.

CARPHOS, n. κάρφος, foenum Graecum. Ipsa vox festucam vel paleam significat. *Plin.* 24, 19, 120.

CARPI, orum, m. plur. populi barbari, Romanis infesti, qui videntur primum Carpates montes insedisse; deinde ad Danubium digressi sunt. *Eutrop.* 9, 25. Carpis, et Basternis subactis. Adde *Aur. Vict. Caesar.* 39. et *Vopisc. Aur.* 30. ¶ [*Item opp. Africae Propriae, in Zeugitana. *Plin.* 5, 4. *Ptol.* est Καρπίς. *B. A.*]

CARPĪCUS, a, um, adj. ad Carpos populos pertinens. *Carpicus Maximus* fuit appellatus Philippus Imperator, qui primus eos devicit. In *Nummo* apud *Eckhel. D. N. V. T.* 7. p. 323. *Victoria Carpica;* in alio apud *eund. ib. Carpicus* cognominatus est a senatu absens Aurelianus imperator, ob devictos *Carpos:* quod ille cognomen recusavit. *Vopisc. Aur.* 30.

[CARPĪME, es, f. et

[CARPĪMUS, i, m. καρπίμη et κάρπιμος, fructifera et fructifer. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap.

Grut. 308, 10. Salonia Carpime. Alia apud *Gud.* 16, 13. L. Caedicius Carpimus. *F.*]

CARPĬNĔUS, a, um, adj. qui est ex carpino. *Plin.* 16, 43, 83. et *Colum.* 11, 2. *sub f.* Carpinea manubria.

CARPĬNUS, i, f. ζυγία, arbor ex acerorum genere (quamquam alii proprii generis esse volunt) rubens, fissili ligno, cortice livido et scabro: montes amat, estque in usu facum familiarissima: est autem satis firmae materiei, et ad varia opera utilis. Haec ex *Plin.* 16, 15, 26., *ib.* 18, 30. et *ib.* 40, 76. *n.* 3. ℙ Dicta est ζυγία a Graecis, quia ex ea materia juga jumentis comparant, quae apud eos ζυγά sunt. *Vitr.* 2, 9. ℙ [*Carpinus atra* memorata *a Catone R. R.* 31. et *Plin.* 16, 39, 75., est *carpinus ostrya Linn.*, quaeque a *Pontedera, Antiq. Graec. et Rom.* p. 46. ita describitur: Gignitur in asperis montanisque locis frequens, materia firma, et ad opera torno elaboranda perutilis, fructu in racemum lupuli modo disposito, calyce seu vesicae turgido semina obducit. Differt a *carpino* proprie dicta, quae carpinus alba vocatur; haec enim calyce multifido amplectitur semen, praeterea infra minorem altitudinem subsistit, cum utraque ante fructum iulos promittat. Materiarii Veneti, qui in publico armamentario versantur, *carpinum ostryam* vocant *sappino*, hinc nihil mirum in quibusdam editionibus et MSS. *sapinum* legi tum apud *Catonem*, tum apud *Plinium*. V. SAPINUS in f. *F.*]

[CARPĬON, onis, m. est fortasse piscis Benaco familiaris. Cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 268, 1. Claudius Carpion. *F.*]

CARPISCŬLUS, i, m. genus calceamenti barbarici multifariam scissi, quod Graeci πολυσχιστή vocant, et λεπτοσχιδῆ. Ita *Salm.* ad illud *Vopisc. Aur.* 30. Carpisculum enim genus calceamenti esse, satis notum est, *carpisclum* legitur in quodam cod., teste *eod. Salm.* ℙ Ab hujus similitudine dicitur *carpisculus* in architectura membrum quoddam in basibus, ea ratione, qua κρηπὶς Graece et calcei, et basis genus significat, ut et apud Italos *il zoccolo.* Sed quemadmodum hujusmodi calcei figura ignoratur, ita et hujus membri architectonici. *Inscr.* ap. *Grut.* 98, 8. Tegulas aeneas auratas cum carpisculis et vestituris basium, et signa Castoris, et Pollucis cum equis D. S. D. Ita *Salm.* et *Casaubon.* ad *l. Vopisci c.* At *Grut.* edidit *cum carpusculis;* quod videtur esse diminutivum Latinum a Graeco καρπὸς fructus, et significare ornamenta in columnis, aut stylobatis varia poma et frondes intextas referentia, quae Itali dicunt *festoni. Morcell. de stil. Inscr. T.* 3. p. 98. *ed. Patav.* haec habet ad *cit. Inscr.* Carpusculos bases minores esse puto, quibus hypobases subjectae sint. *Carpos* et *Carpiscos* calceamentorum genera esse ostendit *Salmasius;* unde carpusculos ab architectis appellatos statuarum plinthos crediderim.

CARPISTES, ae, m. καρπιστής, hoc est vindex, assertor: a καρπὸς, qua tum carpum manus, tum ipsam volam significat. Ita *Horon* suum appellavit *Valentinus* ap. *Tertull. adv. Valentinian.* 9. *in f.* V. etiam *ib.* 10. *in f.*

CARPO, is, carpsi, carptum, a. 3. δρέπω, δρέπομαι, est manu aliquid leviter et paulatim avellere, auferre, decerpere. Est a κάρφω, arefacio, seu resecando aridum reddo. [*Döderl.* 1, 183. vocis originem in Gr. ἅρπω, ἁρπάζω videt. Quod praeferendum!] *Virg. A.* 6, 245. Et summas carpens media inter cornua setas, Ignibus imponit sacris. *Ov. Am.* 2, 19, 31. carpere arbore frondes. *Virg. Ecl.* 9, 50. carpent tua poma nepotes. *Id. G.* 2, 90. Carpere uvam de palmite. *Colum.* 5, 6. manibus herbas. *Ov. Met.* 9, 380. flores ab arbore. *Hor. Sat.* 2, 3, 256. ex collo furtim carpsisse coronas, *h. e.* detraxisse, *Virg. G.* 3, 176. Carpere manu frumenta. *Id. G.* 2, 366. uncis manibus frondes. *Id. Ecl.* 2, 54. Et vos, o lauri, carpam, et te, proxima myrte. *Ov. Ib.* 198. Carpere aquam de mari. *Auct. Priap.* 28. Tu qui non bene cogitas, et aegre Carpendo tibi temperas ab horto. *Id.* 73. Si commissa meae carpes pomaria curae. ℙ Pecus etiam *carpere* dicitur, cum herbas frondesque depascitur. *Virg. A.* 9, 353. Carpunt gramen equi. *Id. G.* 3, 325. Carpamus frigida rura, *h. e.* carpere cogamus animalia. *Serv.* Sic *Hor. Od.* 4, 2, 29. Apis carpens thyma. *Varr. R. R.* 3, 15. Apes e malo punico et asparago cibum carpunt. ℙ *Carpere pecus* est tondere. *Propert.* 2, 13, 8. ἀλληγορικῶς. Et stolidum pleno vellere carpe pecus. ℙ *Carpere lanam* est summis digitis trahendo purgare, vel etiam nere. *Virg. G.* 4, 334. Milesia vellera Nymphae Carpebant. Et *ib.* 1, 390. et *Hor. Od.* 3, 27, 64. Carpere pensum. ℙ Nonnunquam significat scindere, lacerare. *Petron. Sat.* 36. *in f.* Vides illum, qui obsonium carpit? Carpus vocatur. Itaque quotiescumque dicit, Carpe, eodem verbo et vocat, et imperat. *Ov. Ib.* 460. Et tua dente fero viscera carpat equus. *Lex. XII. Tab.* ap. *Serv.* ad *A.* 12, 606. Mulier faciem ne carpito. *Val. Flacc.* 8, 7. Carpere crinem genasque. *Senec. Thyest.* 1059. artus in frusta. Adde *alter. Senec. Ira* 3, 18. ℙ Item dividere. *Liv.* 26, 38. Quos neque omnes tenere praesidiis, nisi vellet in multas parvasque partes carpere exercitum, poterat. *Cic. Or.* 4, 49. Neque semper utendum est perpetuitate, et quasi conversione verborum, sed saepe carpenda membris minutioribus oratio est. *Curt.* 8, 9. Carpere fluvium, *h. e.* multifariam derivare. ℙ Translate. *Cic. Sext.* 56. Non sum tam insolens in dicendo, ut ex omni genere orationem aucuper, et omnes undique flosculos carpam atque delibem. *Gell.* 9, 4. In legendo carpsi quaedam, et notavi. ℙ Saepe significat verbis lacerare, alterius existimationem imminuere, alicui detrahere. *Cic. Balb.* 26. Maledico dente carpere. *Caes. B. G.* 3, 17. Nostrorum militum vocibus nonnihil carpebatur. *Ov. Pont.* 3, 1, 64. Carpere facta alicujus. *Quint.* 11, 1. alterius carmina. *Justin.* 12, 5. Indignabatur, carpi se sermonibus suorum. ℙ Item imminuere, debilitare, auferendo paulatim absumere. *Virg. G.* 3, 215. Carpit enim vires paulatim, uritque videndo Femina. *Id. A.* 4, 2. caeco carpitur igni. *Id. ib.* 31. Solane perpetua moerens carpere juventa? *Val. Flacc.* 3, 364. aegro assidue mens carpitur aestu. *Ov. A. Am.* 3, 680. Carpi cura alicujus. [**Sil.* 15, 1. Carpebat cura Senatum, i. e. angebat.] *Id. Pont.* 4, 8, 32. carpsit opes illa ruina meas. *Id. Am.* 1, 8, 91. Et soror, et mater, nutrix quoque carpat amantem, *h. e.* emungat, aliquid ab eo corradat. *Hor. Od.* 4, 9, 33. Totve tuos patiar labores Impune, Lolli, carpere lividas Obliviones. *Senec. Herc. fur.* 874. Prima, quae vitam dedit hora, carpit. [**Sil.* 5, 591. Te dies properato funere carpsit, i. e. praematura morte occidisti.] *Val. Flacc.* 7, 533. Carpi periclis. ℙ In re militari *carpere* est recedentem hostem insequi, et in itinere identidem aggredi, modo ex una, modo ex altera parte, ac sic veluti per partes concidere et debilitare. *Caes. B. C.* 1, 79. Equitatu praemisso, qui novissimum agmen carperet atque impediret. Adde *ib.* 63. et *Tac. A.* 12, 32. Sic *Liv.* 3, 5. Superante multitudine, hostes carpere multifariam vires Romanas, ut non suffecturas ad omnia aggressi sunt: simul castra oppugnabantur, simul pars exercitus ad populandum agrum Romanum missa. [*De exercitu urbem, regionem aliquam vastante. *Sil.* 12, 530. Fregellae agmine carpuntur.] ℙ Apud poetas, et alios liberiores scriptores nonnunquam ponitur quasi pro accipere, capere, sumere. [*Hinc ap. *Sil.* 3, 712. Dum carpet auras, i. e. vivet.] *Virg. A.* 1, 392. Carpere vitales auras. *Id. G.* 3, 435. sub dio somnos. *Ov. Fast.* 3, 622. commodum alicujus rei. *Id. Her.* 1, 117. oscula. *Hor. Od.* 1, 11. *extr.* Carpe diem, quam minimum credula postero, *h. e.* cape, arripe. *Mart.* 7, 47. fugitivaque gaudia carpe. *Pers.* 5, 151. Indulge genio: carpamus dulcia. ℙ Item agere, transigere. *Val. Flacc.* 5, 48. Carpere noctes securas. *Catull.* 68, 35. illa domus, Illa mihi sedes: illic mea carpitur aetas. ℙ *Carpere viam, iter*, est iter facere, ambulare. *Petron. Sat.* 116. Hoc peracto officio, destinatum carpimus iter. *Hor. Sat.* 2, 6, 93. Carpere viam. [**Id. ib.* 1, 5, 95. Utpote longum carpentes iter et factum corruptius imbri. Cf. *Heindf.* ad h. l. *Sil.* 12, 353. fugae compendia carpens.] *Ov. Fast.* 3, 604. pede iter. *Sil.* 10, 62. fugam. *Stat. Th.* 1, 310. volatus. ℙ Huc et illa pertinent. *Ov. Trist.* 1, 9, 23. Pede carpere campos. *Id. Met.* 4, 615. Aera alis. *Propert.* 1, 6, 33. Seu pedibus terram, seu pontum carpere remis Ibis. *Ov. Met.* 11, 752. Quem mare carpentem, substrictaque crura tenentem Adspicis. *Virg. G.* 3, 142. prata fuga, *h. e.* celeriter praeterire, ut *Serv.* exponit: qui eodem modo intelligit illud *Lucilii*, quod a *Nonio* quoque affertur 4, 54. Hiemem unamquamque carpam. *Virg. G.* 3, 191. de equo: Carpere mox gyrum incipiat, *h. e.* currere in gyrum. Sic *Plin.* 8, 42, 67. Equis tolutim carpere incursus, traditur arte. ℙ [*Ap. *Hor. Od.* 2, 17, 12. Supremum carpere iter, i. e. mori.] ℙ Particip. *Carpturus* in *Inscr.* ap. *Mur.* 1951, 3. Bis nonam carptura rosam mihi decidit aetas.

CARPŎBALSĂMUM, i, n. καρποβάλσαμον, fructus balsami arboris. Nam *balsamum* est aliquando ipsa arbor: καρπος autem fructum significat. Sic autem dicitur ipsum semen ejus arboris, de quo V. in BALSAMUM. *Cels.* 5, 23. *n.* 1. Sil, bdellium, carpobalsamum, semen papaveris albi etc. ℙ Vocem *carpobalsamum* primus jure Latii donavit *Lindenius* ap. *Cels. l. c.* nullius codicis fretus auctoritate. Hinc *Leon. Targa* eam in utraque *Celsi* editione exulare toto Latio jussit, atque ita edidit: Sil, bdellium balsami semen, piper album.

[CARPOPHŎRUS, i, m. καρποφόρος, fructifer. Nomen fuit venatoris a Domitiano dilecti. *Mart. Spectac.* 23. Dorica quam certo venabula dirigit ictu Fortis adhuc teneri dextera Carpophori. ℙ Fuit etiam cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Mur.* 678, 8. Sex. Attio Carpophoro. *F.*]

CARPOPHYLLOS, καρπόφυλλος, aut φυλλόκαρπος, genus lauri Alexandrinae, quae et *hypelate*, ita appellata, quia fructum fert in mediis foliis: a καρπος, fructus, et φύλλον, folium. *Plin.* 15, 30, 39.

CARPTIM, adv. δρεπομένως, δρεπτικῶς, hinc atque illinc decerpendo et delibando. *Sall. Cat.* 4. Statui res gestas populi Rom. carptim, ut quaeque memoria digna videbantur, perscribere, *h. e.* non ipsam totam rerum seriem sequendo historiam scribere, sed habito hinc inde materiae delectu, quae maxime memoratu digna videbantur, persequi. *Nonius* tamen 11, 23. cum aliis *strictim* legit. *Plin. Paneg.* 25. Carptim breviterque perstringere aliquid. *Ammian.* 16, 7. Itaque carptim ejus praecipua, quae sunt comperta, monstrabo. Adde *Sulpic. Hist. sacr.* 1, 1. ℙ Exponitur etiam per frusta. *Colum.* 9, 15. Saligneus qualus suspenditur: in eum deinde carptim congeruntur favi. ℙ Item separatim, seorsum, per partes. Nam carpere etiam pro dividere ponitur. *Liv.* 38, 25. Edictum propositum, ut ad stipendium petendum convenirent Carthaginem, seu carptim partes, seu universi mallent. *Tac. H.* 4, 46. Quibus aetas, et justa stipendia, dimissi cum honore, alii ob culpam: sed carptim, ac singuli: quo tutissimo remedio consensus multitudinis extenuatur. *Suet. Dom.* 9. Subseciva, quae divisis per veteranos agris carptim superfuerunt. *Plin.* 18, 35, 87. Corvi singultu quodam latrantes, si continuabunt, ventos, si vero carptim vocem resorbebunt, ventosum imbrem praesagient. *Plin. alter ep.* 8, 5. Non posse perinde carptim, ut contexta; perinde inchoata placere, ut effecta. *Id. ib.* 6, 22. Agere causam carptim, et κατὰ κεφάλαια; *h. e.* non perpetua, sed interrupta, ac veluti in partes divisa oratione, pro variis rerum capitibus, quae in ea exponuntur. ℙ *Carptim aggredi* est multifariam, seu multis partibus aggredi. *Liv.* 44, 41. Si carptim aggrediendo circumagere immobilem longitudine et gravitate hastam cogas, confusa strue implicantur. ℙ Carptim dicere est loqui per intervalla, qualis est oratio ejus, qui saepe strepitu interrumpitur. *Plin. ep.* 8, 14.

CARPTOR, oris, m. δαιτρὸς, qui cibos in mensa carpit, et convivis distribuit, qui etiam structor dicitur. *Juven.* 9, 109. librarius, archimagiri, Carptores. ℙ Translate qui carpit et obtrectat. Usus est *Laevius*, qui vituperones suos *subducti supercilii carptores* appellavit, ut narrat *Gell.* 19, 7. Putat *Voss. Institut. orat.* 4, 1. *n.* 8. ita legendum esse hoc loco, quasi ex tribus vocibus una facta sit, *subductisupercilicarptores*, quia *Gell.* eam refert inter ea, quae *Laevius multiplicia ludens composuit.*

CARPTŪRĂ, ae, f. actus carpendi. *Varr. R. R.* 3, 16. Nec non etiam aliud discrimen sequuntur in carptura etc. Loquitur de apibus cibum carpentibus.

CARPTUS, a, um, part. a *carpo*, decerptus. *Ov. A. Am.* 3, 80. carpit florem, Qui nisi carptus erit, turpiter ipse cadet. ℙ Item carminatus, pexus. *Cels.* 6, 6. *n.* 1. Ubi facta unitas est, demitti debet lana mollis bene carpta. ℙ *Scribon. Compos.* 237. Linteola carpta medicamento continguntur, atque ita ulceri superponuntur.

CARPTUS, us, m. *Plin.* 24, 10, 47. Flos cujuscumque generis trium digitorum carptu, *h. e.* quantum tribus digitis carpi potest. *Hard.* edidit *captu.*

CARPUM, i, n. κάρφος, foenum Graecum. *Colum.* 12, 49. Condimenta haec sunt, carpum, cyminum etc. Al. rectius leg. *careum.* V. CAREUM.

CARPUS, i, m. καρπὸς, pars brachii extrema, qua cum manu jungitur. *Cels.* 8, 1. primam palmae partem vocat. Porro *carpum* sunt qui eidem tribuunt 3, 6. Ejus carpo manum admovere. Sed *Morgagnus* docet legendum *corpori*, et *carpum* Latinam vocem non esse: et *Leon. Targa* in secunda editione monet, *Constantinum* margini adscripsisse *carpo, aut thoraci:* et *Lindenium* pro emendatione accepisse, itaque edidisse. ℙ Fatendum tamen est, *Carpus* fuisse nomen servile apud Romanos, cum in *Inscr.* ap. *Grut.* saepe hujusmodi nomen occurrat, quod etiam cognomen fuit Q. Hortensii apud *Fabrett.* 332, 495.; atque ita etiam nominatum fuisse servum, qui alias carptor dictus fuit. V. CARPO et CARPTOR.

CARPUSCŬLUS. V. CARPISCULUS.

[CARRĂCUTĬUM, ii, n. *Isid. Orig.* 20, 12. Carracutium vehiculum altissimarum rotarum, quasi carrum acutum. *Scheffer.* tamen *de re vehic.* 1, 27. haec posteriora verba, etymon continentia, absurditatis postulat. *F.*]

CARRĀGO, aginis, f. munimentum ex carris atque impedimentis exercitus factum. *Trebell. Gallien.* 13. Scythae, facta carragine, per montem Gessacem fugere sunt conati. *Ammian.* 31, 7. de Gothis: Ad carraginem (quam ita ipsi appellant) aliti velocitate regressae. *Veg. Mil.* 3, 10. Omnes barbari carris suis in orbem connexis ad similitudinem castrorum, securas a superventibus exigunt noctes. ℙ Significat etiam ipsam carrorum vim, et cetera impedimenta exercitus. *Claudius Imper. in quadam epist.* ap. *Trebell. in ejus Vita* 8. Ingens carrago deserta est. Adde ipsum *Trebell. ib.* et *Aurelian. Imper.* ap. *Vopisc. in ejus Vita* 11.

*CARRĔA, ae, f. cogn. est Pollentia, Liguriae opp. *Plin.* 3, 5. *B. A.*

*CARREI, orum, pop. Arab. felicis. *Plin.* 6, 28. Quod incolebant opp., Carriata audit. *Plin. ib. ed. Hard. B. A.*

[CARRENUS, a, um, adj. Καῤῥηνος ad Carras pertinens, Mesopotamiae oppidum antiquissimum, quod olim Hebr. חָרָן *Charan* est appellatum, patria Thare patris Abrahami, Graece est Κάῤῥαι, ubi Crassus cum exercitu a Parthis caesus est; hujus meminit *Plin.* 5, 24, 21. et *Lucan.* 1, 105. ¶ *Carreni, orum*, sunt incolae illius oppidi. *Trebell. Gallien.* 10. Nisibin, et Carras statim occupat, tradentibus sese Nisibenis, atque Carrenis. *F.*]

CARRI vel Carrhi, orum, m. plur. populi Cariae, vel Syriae piraticam exercentes. *Val. Max.* 1, 5. *extern. n.* 1. Alii rectius leg. *Cares.*

CARROBALLISTA, ae, f. balistae genus carro impositum, ut transferri facile possit. Est autem ceteris balistis major, et longius ac vehementius spicula dirigit. *Veget. Mil.* 3, 24. Adde 2, 25.

CARROCO, onis, m. genus piscis marini. *Auson. ep.* 4, 57. referuntur ab unda Carroco, lethalisque trygon, mollesque platessae. Alii leg. *corroco.*

CARRUCA, ae, f. ἀπήνη, ἅμαξα, genus vehiculi, tum in Urbem, tum extra in itineribus adhibiti, et non solum a viris (praesertim honoratioribus) sed etiam a feminis. Quidam apud *Scheffer. de re vehic.* 2, 27., docent, quatuor rotas habuisse, et fuisse undique contectum. Sed nihil paene certi de ejus forma statui potest. Diversum a *carpento* facit *Acron. Scholiast. Hor.* ad *Sat.* 1, 6, 104., sed qui fuit antiquioribus carpentorum usus, idem certe postea carrucarum fuit. V. *Scheffer. l. c.*, ubi multa hac de re. *Plin.* 33, 11, 49. Carrucas ex argento caelare. *Suet. Ner.* 30. Nunquam carrucis minus mille fecisse iter traditur. *Mart.* 3, 62. Carruca aurea. Adde 12, 24. ¶ Quam *Scaevola* appellat *carrucam dormitoriam*, videtur esse lectica, vel lecticae similis. Ejus verba sunt *Dig.* 34, 2, 13. Carruca dormitoria cum mulis, qua semper uxor usa est. ¶ Ceterum *carruca* dicitur etiam ipsa rheda, vel quodcumque aliud vehiculum itineri faciendo aptum. Nam *Martial.* 3, 47. cum *v.* 5. *rhedam* nominasset, eandem postea *v.* 13. *carrucam* appellat: et *Lamprid. Elagab.* 31. quae primo *vehicula*, mox eadem *carrucas* dicit. ¶ Legitur et *carrucha* cum aspiratione, atque ita ex *Pandect Florent.* edidit *Torrentin.*, fortasse quia καρούχα ap. *Hesych.* habetur. Frequentius tamen sine aspiratione invenitur.

CARRUCARIUS, a, um, adj. ad carrucam pertinens. *Ulp. Dig.* 21, 1, 38. Mulae carrucariae. *Capitol. Maxim. jun.* 4. Mulio carrucarius. ¶ *Carrucarius, ii*, qui carrucam regit. *Ulp. Dig.* 19, 2, 13. Si cisiarius, idest carrucarius, dum ceteros transire contendit, cisium evertit etc. Ita legitur in quibusdam libris, etiam *Torrentini.* Sed illa verba, *idest carrucarius*, videntur esse glossema. Curruca enim est vehiculum quatuor, cisium duarum rotarum. Certe ab *Haloandro* omissa sunt. ¶ Scribitur et *carrucharius.*

CARRUCHA. } V. CARRUCA. cet.
CARUCHARIUS. }

CARRULUS, li, m. ἁμάξιον, parvus carrus. *Ulp. Dig.* 17, 2, 52. Carrulorum vecturas vel sui, vel sarcinarum suarum gratia, vel mercium recte imputabit.

CARRUS, i, m. et Carrum, i, n. ἅρμα, ἅμαξα, κάῤῥον, genus vehiculi oneribus vehendis aptum. *Sisenn.* ap. *Non.* 3, 35. Impedimenta collocant omnia, construunt carros, et sarraca crebra disponunt. *Caes. B. G.* 1, 26. Ad impedimenta et carros suos se contulerunt. Et *ib.* Pro vallo carros objecerant. Et *ib.* 3. Jumentorum et carrorum quam maximum numerum coemere. Adde *Liv.* 10, 28. et *Varr.* ap. *Non. l. c.* ¶ Pro altero genere *Auct. B. Hisp.* 6. Per viarum angustias carra complura, multasque balistas retraxit. Adde *Non. ib.* consuetudinem esse, ut neutro genere usurpetur. Sed de sua aetate loquitur.

CARSEOLANUS, a, um, adj. ad Carseolos pertinens. (Fuerunt autem *Carseoli, orum*, Καρσέολοι, oppidum Latii in Aequis prope flumen Anienem, qui locus nunc dicitur *piano di Carsoli*, cujus mentio est ap. *Liv.* 29, 15. et *Ov. Fast* 4, 683.) *Ov. Fast.* 4, 710. nam vivere captam Nunc quoque lex vulpem Carseolana vetat. *Colum.* 3, 9. Ager Carseolanus. *Inscr.* ap. *Mur.* 515, 2. Collegium dendrophorum Carseolanorum. ¶ *Carseolani, orum*, sunt ejus oppidi incolae. *Plin.* 3, 12, 17.

*CARSULAE, arum, Italiae opp. in Umbria. *Tac. Hist.* 3, 60. Κάρσουλοι audit *Strab. B. A.*

[*CARSULANUS, a, um, adj. ad Carsulas pertinens. *Plin. ep.* 1, 4. Quantum copiarum in Ocriculano, in Narniensi, in Carsulano tuo, *scil.* praedio. Adde *Inscr.* ap. *Don. cl.* 2. *n.* 3. *F. B. A.*]

*CARTALLUS, i, m. κάρταλλος, fiscella. *Vulg. Deuteron.* 26, 2. et *Jerem.* 6, 9. *B. A.*

CARTEJANUS, a, um, adj. ad Cartejam pertinens. *Plin.* 3, 2, 3. Cartejana ora. ¶ Est autem *Carteja*, Καρτηΐα, et Καρτεία, urbs Bastulorum in Hispania, ad fretum Herculeum, a Graecis Tartessos dicta. *Id. ib.* 1, 3.

CARTEJENSIS, se, adj. Cartejanus. *Auct. B. Hisp.* 36. Legati Cartejenses.

*CARTENNA, ae, opp. Mauritan. Caesariensis. *Plin.* 5, 2. Κάρτενναι est *Ptolem. B. A.*

*CARTENNITANUS, a, um, ad Cartennam pertinens. *Not. Afr. B. A.*

*CARTERIA, ae, maris Aeg. insula, ad littus Asiat., prope Smyrnam. *Plin.* 5, 31. *B. A.*

CARTHAEUS, a, um, adj. ad Carthaeam pertinens, quae est urbs Ceae insulae in Aegaeo mari, Καρθαία, ut *Plin.* 4, 12, 20. docet. *Ov. Met.* 10, 109. Carthaea arva.

CARTHAGINIENSIS, se, adj. ad Carthaginem pertinens. *Pl. Poen.* 5, 2, 3. Has esse ingenuas ambas Carthaginienses. *Ennius* ap. *Cic. Balb.* 22. Hostem qui feriet, mihi erit Carthaginiensis. *Cic. Agr.* 2, 35. Carthaginienses fraudulenti et mendaces. *Inscr.* ap. *Grut.* 586, 9. Basso Aug. Lib. Proc. tractus Carthaginiensis Fabia Q. F. Priscilla marito piissimo etc. Adde 404, 1., ubi affertur fragmentum antiquissimae Inscr. *C. Duilio* positae bello Punico primo, in quo legitur *Cartaciniensis.* Nihilominus non desunt, qui *Cartaginensis* extrito altero *i*, dicendum putant, ut habetur in alia *Inscr.* ap. *Grut.* 349, 1. L. Aemil. M. F. Quir. Restitutus domo Rom. qui et Cartaginens. etc. Horum princeps est *Voss. de Grammat.* 1, 43., contra quem stant praeter allata monumenta, *Manut.*, *Dausq.* et *Cellar. in Orthogr.* et alii. Adde, nemini constare, allatam *Gruteri* inscriptionem, quae ad Carthaginem novam, Hispaniae urbem pertinet, mendosam non esse: in nummis vero omnibus Carthaginem cum aspiratione semper haberi. ¶ Carthaginiensis item pertinet ad Carthaginem novam in Hispania citeriore seu Tarraconensi. *Varr. R. R.* 1, 57. Alii granaria habent, ut in Hispania citeriore, puteos, ut in agro Carthaginiensi, et Oscensi. Adde *Inscr.* ab initio allatam.

CARTHAGO, ginis, f. Καρχηδών (V. CATAMITUS) urbs Africae, in ora litorali. Condita est LXXII. annis ante Romam ab Elissa, seu Didone filia Beli junioris regis Phoenices, uxore avunculi Acerbae, vel Sichei sacerdotis Herculis. Haec fratrem regem aversata, quod virum sibi interfecisset cupiditate auri, quo hic affluebat, et Tyro fugit, et primo in Cyprum, deinde in Africae sinum delata est, ubi empto ab incolis loco, qui corio bovis tegi posset, in quo fessos longa navigatione socios, quoad proficisceretur, reficere posset, corium in tenuissimas partes secari jussit; atque ita ingens spatium occupavit. Loco inde *Byrsae* nomen fuit, a corio bovis: nam βύρσα corium significat. *Scalig.* tamen in *Animadvers. ad Euseb.* vult, *Byrsam* dictam esse a *bysra*, quo nomine Phoenices arcem significant. Confluentibus vicinis locorum, qui spe lucri multa hospitibus venalia inferebant, sedesque ibi statuentibus, ex frequentia hominum velut instar civitatis affectum est. Uticensium quoque legati dona ut consanguineis attulerunt, hortatique sunt, urbem ibi conderent, ubi sedes sortiti essent. Sed et Afros detinendi advenas amor cepit. Itaque consentientibus omnibus urbs conditur, statuto annuo vectigali pro solo urbis. In primis fundamentis caput bubulum inventum est. Auspicium fuit fructuosae terrae, sed laboriosae, perpetuoque servae urbis. Quare in alium locum urbs translata est. Ibi equi caput repertum, bellicosum potentemque populum futurum significans, urbi auspicatam sedem dedit. Moenibus urbis montem incluserunt, in quo arcem condidere, et Byrsam appellavere. Urbs vero universa Carthago vocata est a Charta opp. Phoenices haud procul a Tyro, vel a Carthagine filia Herculis. Progressu temporis facta est urbs amplissima, et Romam diu aemulata est, quam bellis gravissimis et periculosissimis vexavit, misso in Italiam Annibale, et aliis ducibus cum maximis exercitibus. Dominata est sexcentos fere annos, propter consilia et disciplinam. Eversa tandem fuit a P. Scipione Aemiliano, qui *Africanus junior* dicitur, post tertium bellum Punicum. *Justin.* 18, 3, 5. et 6. *Sil.* 1, 21. et seqq. ¶ *Carthago nova* est in Hispania Tarraconensi in ora Contestanorum, nunc *Cartagena.* *Plin.* 3, 3, 4. ¶ In fabulis fuit *Carthago* filia Herculis quarti, ut dictum est, qui Tyri maxime colebatur. *Cic. Nat. D.* 3, 16. ¶ In sexto singulari etiam in *i* desinit. *Pl. Cas. prol.* 71. in Graecia, et Carthagini. Adde *Liv.* 28, 25. in plerisq. MSS. ¶ Scribitur et *Karthago.* V. dicta in CALUMNIA.

CARTHEGON. V. CRATAEGUM.

CARTHEIUS, a, um, Καρτήϊος, idem quod Carthaeus. *Ov. Met.* 7, 368. antiquae Cartheia moenia Ceae. *Al. leg. *Carthaeia. B. A.*

CARTHINA, ae, f. et inde *Carthinatius* vel *Carthinacius, ii*, sunt duae voces, quae agnoscuntur tanquam Latinae a *Prisc.* 4, 635. Quam lectionem exhibent etiam *Aldus* 1527. et alii. Sed editio A. 1485. habet *carchina*, *carchinacius*: et in MS. cod. saec. XIV. legitur *chartina*, *chartinatius.* Hanc postremam lectionem quidam amplectuntur, et *chartinam*, idem esse quod *chartam*, *chartinatium* idem quod *chartaceum* putant. Ita enim locutos esse veteres, adnotatum est in *Thes. Basil. Fabri* A. 1717.

CARTIBULUM, i, n. vinaria mensa lapidea, qua drata, oblonga, una columella: quae apud mu tos in aedibus ad compluvium ponebatur et in e et cum ea aenea vasa. Prius dicta est *gertibulum* a gerendo, postea *cartibulum.* Haec *Varr. L.* 4, 26.

CARTILAGINEUS, a, um, adj. χονδρώδης, χονδρος, cartilagine constans. *Plin.* 9, 24, 40. Animalia cartilaginea, *h. e.* pisces, qui pro spin cartilaginem habent. *Id.* 19, 5, 22. Cartilaginei ge neris extraque terram est cucumis.

CARTILAGINOSUS, a, um, adj. cartilagineus. *Cels.* 8, 1. Radius in caput cartilaginosum consu gens. *Plin.* 12, 25, 56. Galbanum cartilaginosum minimeque lignosum.

CARTILAGO, inis, f. χόνδρος, pars corporis me diae naturae inter carnem et ossa, qualis est i auribus, naribus, extremitatibus costarum, oper culis ossium, quae moventur. *Cels.* 8, 1. Illud ignorari non oportet, plurima ossa in cartilaginem de sinere, nullum articulum non sic finiri. *Id. ib.* Cartilago narium. Et *ib.* 6. auris. *Plin.* 11, 37 87. rupta non solidescit. ¶ Per similitudinem di citur de aliis rebus. *Plin.* 15, 28, 34. Carne placent palmae, succo uvae, callo pira, mora cartilagine. *Id.* 16, 36, 64. Nostratibus arundinibus fun gosior subest natura, cartilagine bibula, quae su perne tenui inarescit ligno. *Id.* 19, 5, 26. *n.* Cortice et cartilagine constant raphani. Et *ib.* 4 22. Cucumis cartilago.

[CARTIMITANUS, a, um, adj. ad Cartaman pertinens, Hispaniae Baeticae oppidum, nunc *Car tama.* *Inscr.* ap. *Mur.* 1037, 1. L. Porcius Victo Cartimitan. *F.*]

*CARTRIS, i, q. Chersonesus Cimbrica, paenin sula Germ. Septentrion. *Plin.* 4, 13. *B. A.*

[CARTUS, i, m. a καρτὸς, tonsus. Est cogn Rom. *Inscr.* ap. *Mur.* 1423, 10. M. Ulpio M. F Carto. *F.*]

[*CARVENTANUS, a, um, adj. ad Carventum pertinens, excisum Latii oppidum, cujus meminit *Steph. Byzant.* Arcis Carventanae mentionem faci *Liv.* 4, 53. et 55. ¶ *Carventanus* fuit cognomen consulis an. U. C. 296., cujus collega fuit C. Nautius Sp. F. Sp. N. Rutilus, et de quo multa docte disseruit *Barpt. Borghesius* in *Nuovi Framm. dei Fast. Cons. T.* 1. p. 16. *F. B. A.*]

CARVILIANUS, a, um, adj. ad Carvilium pertinens: quod est nomen propr. Rom. civis, ut Carvilianum divortium, ap. *Gell.* 4, 3. *in lemmate*, quod scilicet Sp. Carvilius Ruga primus Romae M. Atilio, P. Valerio Coss. ultra quingentos annos ab U. C. cum uxore fecit, quod esset sterilis, uti *Gell. ib.* et 17, 21, tradit ¶ *Carvilii Pollionis meminit *Plin.* 33, 11. ¶ Fuit et Carvilius rex ejus Britanniae partis, quae est ad Cantium. Sub Cassivellani imperio, castra navalia Caesaris improviso adortus est. *Caes. B. G.* 5, 22. *B. A.*

CARUNCULA, ae, f. σαρκίον, σαρκίδιον, parva caro. *Cic. Div.* 2, 24. An tu, inquit, carunculae vitulinae mavis, quam imperatori veteri credere! Adde *Cels.* 8, 4. *circa med.* et *Val. Max.* 3, 7. *n.* 6. *extern.*

*CARVO, onis, opp. Gall. Belg., in insula Batavorum sic dicta. *Ant. Itin.* et *Tab. Peut.* *B. A.*

CARUS, a, um, adj. πολύτιμος, qui nimio pretio emitur, cui *vilis* opponitur. *Pl. Aul.* 2, 8, 3. Venio ad macellum, rogito pisces: indicant caros, agninam caram, caram bubulam, vitulinam, cetum, porcinam, cara omnia. *Cic. Div.* 2, 27. Putarem annonam in macello cariorem fore. *Id. Dom.* 6. Illo ipso die carissimam annonam necopinata vilitas consecuta est. *Pl. Ps.* 3, 2, 59. Fateor me esse cocum carissimum: verum pro pretio facio ut opera appareat. *Plin. prooem.* 33. Aurum et argentum caelando cariora facere. *Justin.* 16, 4. Facere pretium alicujus rei carius. ¶ Translate *Lucret.* 1, 729. de Sicilia, quae Empedocle patria fuit: Nil tamen hoc habuisse viro praeclarius in se, Nec sanctum magis et mirum carumque videtur, *h. e.* pluris faciendum. [**Tac. A.* 1, 67. Quae domi cara, quae in castris honesta, memorat.] ¶ Est etiam amatus, dilectus: φίλητος, ἀγαπητός, quia quae multi sunt pretii, amari solent. *Cic. Cat.* 4, 6. Homo populo R. carus atque jucundus. *Id. Or.* 2, 4. Homines mihi carissimi et amicissimi. *Id. Cat.* 4, 2. Frater carissimus atque amantissimus. *Id. Att.* 10, 11. Omnes suos caros habet; me quidem se ipso cariorem. *Id. Fam.* 1, 7. Amare aliquem carumque habere. *Id. Fin.* 1, 16. Diligi et carum esse, jucundum est. *Virg. A.* 12, 639. quo non superat mihi carior alter. *Ov. Trist.* 5, 14, 2. O mihi me conjux carior. *Cic. Off.* 1, 17. Omnium societatum nulla est carior, quam ea, quae cum republica est unicuique nostrum. *Sall. Jug.* 19. Paucis carior fides, quam pecunia fuit. *Cic. N. D.* 1, 44. Carum ipsum, verbum est amoris: ex quo amicitiae nomen est ductum. ¶ *Vita carior, me ipso carior, oculis carior, auro carior* dicitur, qui maxime carissimus est. Harum locutionum prima est *Cic.* ad *Quirit.* 1., aliae duae *Catulli* 68, *in f.* et 104, 2., postrema *Tibulli* 1, 9, 31. Sic *luce carior* ap. *Claud. B. G.* 408. ¶ *Diis*

arus dicitur, qui in aliqua re felix est. *Hor. Od.* 1, 31, 13. Diis carus ipsis: quippe ter et quater Anno revisens aequor Atlanticum Impune. ℙ *Cari*, *orum*, aliquando sunt liberi. *Lactant.* 6, 12. Cum sciat se caros suos Deo relinquere. ℙ De orthogr. V. in CARITAS.

CARYA, ae, f. *Καρύη*, urbs Peloponnesi. *Vitruv.* 1, 1. ℙ *Item opp. seu vicus Arcadiae. *Liv.* 34, 26. *B. A.* ℙ De *Carya Diana*. V. in CARIUS.

*CARYANDA vel Carianda, insula c. opp. cogn. prope Cariam, inter Myndum et Bargyliam sita, ubi natus Scylax Geographus. *Mela* 1, 16. *Plin.* 5, 31. *B. A.*

CARYATES, atium, m. plur. Caryae urbis incolae. *Vitruv.* 1, 1. Bellum Caryatibus indixerunt. Et *mox.* Poena peccati Caryatium.

CARYATIS, idis, f. *Καρυᾶτις*, quae est ex Carya Peloponnesi urbe. *Caryatides* dictae sunt statuae muliebri forma in aedificiis publicis collocatae oneri ferendo. Carya enim civitas Peloponnesi cum Persis contra Graeciam consentit. Graeci bello Persico per victoriam liberati communi consilio Caryatibus bellum indixerunt. Urbe capta et deleta, viris interfectis, matronas eorum in servitutem abduxerunt, nec sunt passi ornatus matronales deponere, ut aeterno servitutis exemplo gravi contumelia pressae poenas penderent pro civitate: denique voluerunt, ut earum imagines ad ignominiam sempiternam in publicis aedificiis oneri ferendo collocarentur. Ita narrat *Vitr.* 1, 1. ℙ Dictae sunt etiam *Caryatides* virgines cultui Dianae Caryae addictae. Harum meminit *Plin.* 36, 5, 4. *n.* 5., ubi de Praxitelis operibus loquitur. Diana quoque ipsa *Caryatis* dicitur a *Servio* ad *Virg. Ecl.* 8, 30. V. CARIUS.

CARYINON et Caryinum, oleum dicitur, quod e nuce juglande fit, nam *καρύα* nucem significat. *Plin.* 15, 7, 7. et 23, 4, 45.

CARYITES, ae, m. *καρυΐτης*, species tithymali, cujus fructus nux appellatur: a *καρύα*, nux. *Plin.* 26, 8, 40. *Legitur et Carytis. *B. A.*

*CARYNIA, ae, locus quidam sive oppidum Achaiae. *Plin.* 14, 18. *B. A.*

CARYON, ii, n. *κάρυον*, nux juglans, Graeca appellatione. *Plin.* 15, 22, 24. docet, ita dici nuces a Graecis, a capitis gravedine, propter odoris gravitatem. Nam *κάρη* caput, *κάρος* soporem veternumque significat.

CARYOPHYLLON. V. GARYOPHYLLON.

CARYOTA, ae, et Caryotis, idis, f. *καρυῶτις*, *καρυωτὸς*, *φοῖνιξ*, fructus palmae, qui et *palmula* Latine dicitur. *Plin.* 13, 4, 9., ubi multa de hoc fructu disputat, docet, vinum etiam ex eo in oriente fieri, sed capiti inimicum, unde et pomo ipsi nomen factum, nempe a *κάρος*, gravedo capitis. Aptius tamen duxeris a *κάρυον*, quod nucem significat. Cum enim palmularum non unum sit genus, eae *caryotae* sunt appellatae, quae majores erant, et magis ad nucum similitudinem accedentes. Hinc *Coel. Aur. Acut.* 2, 37. palmulas nucales vocat. *Varr. R. R.* 2, 1. Non scitis palmulas (lege *palmas*) caryotas in Syria parere, in Italia non posse? *Scribon. Compos.* 74. Caryotarum recentium pulpae mediae detracta exteriore cute, interioribusque venis. *Plin.* 15, 28, 34. Carne palmae placent, crusta Thebaicae, succo uvae et caryotae. *Id.* 19, 5, 29. Inula mixta pinguibus caryotis. *Mart.* 11, 31. Et notas caryotidas theatris, *h. e.* quae populo in theatris spargi solebant, praesertim diebus Saturnalibus: quod confirmatur etiam ex illo *Stat. Silv.* 1, 6, 19. et latente palma Praegnantes caryotides cadebant. ℙ Mos fuit Romae, ut calendis Januar. pauperiores clientes mitterent patronis et dominis suis caryotas pro munere, vel ramum palmae caryotis plenum: qui solebant etiam aurea vel argentea spuma, vel bractea tenuissima obducere, ut magis eo ornamento commendarentur. *Mart.* 13, 27. cujus lemma est *Spathalion caryotarum.* Aurea porrigitur Jani caryota calendis: Sed tamen hoc munus pauperis esse solet. *Id.* 8, 33. Hoc linitur sputo Jani caryota calendis, Quam fert cum parvo sordidus asse cliens.

CARYSTEUS, a, um, adj. ad Carystum pertinens. *Ov. Fast.* 4, 282. Quaque Carysteis frangitur unda vadis. *Capitol. Gord. III.* 32. Carysteae columnae.

CARYSTIUS, a, um, adj. *Καρύστιος*, Carysteus. *Plin.* 26, 2, 6. Diocles Carystius. *Id.* 36, 6, 7. Carystium marmor, nunc *cipollino verde.* *Plin. alter ep.* 5, 6. Columellae Carystiae. ℙ *Carystii*, *orum*, ejus oppidi incolae. *Solin.* 11.

CARYSTOS, is, f. *Κάρυστος*, oppidum Euboeae insulae, nunc *Castel rosso*, sub monte Ocha, notum celebri marmore, quod viridi colore, et maris simili commendabatur. *Plin.* 4, 12, 21. Hinc *Tibull.* 3, 3, 13. Quidve domus prodest Phrygiis innixa columnis, Taenare sive tuis, sive Caryste tuis? *Senec. Troad.* 836. Ferax varii lapidis Carystos. Adde *Mart.* 9, 76. *Stat. Silv.* 2, 2, 93. Et Chios, et gaudens fluctus aequare Carystos. *Id. ib.* 1, 2, 149. Concolor alto Vena mari. ℙ *Item opp. Liguriae, in agro Statiellati. *Liv.* 42, 7. *B. A.*

CARYUS, a, um, adj. De Carya Diana V. in CARIUS.

CASA, ae, f. *καλύβη*, *καλιὰς*, domus vilis, tugurium, mapale: cujusmodi sunt, quas rustici et pauperes habitant. *Senec. ep.* 90. Furcae utrinque suspensae fulciebant casam: spissatis ramalibus, ac fronde congesta, et in proclive disposita, decursus imbribus quamvis magnis erat. Sub his tectis habitavere securi. Culmus liberos texit: sub marmore atque auro servitus habitat. *Vitr.* 2, 1. Non casas, sed etiam domos perficere coeperunt. *Cic. Tusc.* 5, 34. Ptolemaeo peragranti Aegyptum comitibus non consecutis, cibarius in casa panis datus est. *Caes. B. G.* 5, 41. Casae stramentis tectae. *Plin.* 7, 2, 2. Pygmaeorum casas luto, pennisque, et ovorum putaminibus construi. *Id.* 30, 10, 27. Casae fissis arundinibus textae. *Quint.* 2, 17. Facere casas sine arte. *Hor. Sat.* 2, 3, 247. Aedificare casas, plostello adjungere mures. *Petr. Sat.* 115. Casam piscatoriam subire. *Virg. Ecl.* 2, 29. humiles habitare casas. *Lact.* 5, 16. Romanis, si justi esse velint, hoc est, si aliena restituant, ad casas esse redeundum. ℙ Et nidus volucrum casa appellatur ab *Auct. Pervigil. Ven.* 5. Amorum copulatrix inter umbras arborum implicat casas virentes de flagello myrteo. ℙ Ponitur aliquando pro villa, in quam agri fructus convehuntur. *Mart.* 6, 43. Me Nomentani confirmant otia ruris, Et casa jugeribus non onerosa suis. *Cic.* quoque *Fam.* 16, 18. *casam* in horto appellat, in quam convehuntur ipsius horti fructus, vel in qua olitor habitat. ℙ De quibuscumque aedibus deterioribus, et male constructis. *Mart.* 12, 66. Et casa divitiis ambitiosa latet. *Veg. Mil.* 2, 10. appellat *casas*, quas ex assibus, frondibus, aut alia materia milites pro tentoriis et papilionibus aedificant. Sic *Auct. B. Hisp.* 16. Casae, quae stramenticiae a nostris hibernorum causa aedificatae erant. ℙ [*Dicuntur etiam casae umbracula, quae in sacris quibusdam Bacchi, Cereris, Veneris verno tempore celebrandis, ante focum sacrum virgis exstruebantur, floribus, sertis exornata, sub quibus potarent et luderent. *Tibull.* 2, 1, 24. Turbaque vernarum ludet, et ex virgis exstruet ante casas. Cf. *Heyn.*] ℙ *Ita fugias, ne praeter casam*, proverbium apud *Ter. Ph.* 5, 2, 3., ubi *Donatus: h. e.* ne praetereas casam tuam, quae sit tibi tutissimum receptaculum. Vel ita fugias, ne praeter casam, ubi custodiri magis et prehendi fur, et mulcari verberibus potest. Vel verbum erat ipsius custodis furem exagitantis, et interea prohibentis, ne ante casam transeat, ne in praetereundo etiam inde aliquid rapiat. Queritur senex, se, dum avari infamiam fugeret, in stulti reprehensionem incidisse. Haec *Donat.* Primam interpretationem quidam probant, ut *Erasm.* in *Adag.* Nonnulli enim ardore fugiendi, etiam ea praetereunt, ubi tuto poterant conquiescere. Monemur itaque, ne domum fugiendo praetereamus, quia in ea praesidium in periculis habere possumus: et sententia est, non sic aliquod malum fugiendum, ut in pejus incidas. Aliis placet secunda; in his *Gron. Observ.* 3, 9., ubi ait, ductum videri proverbium a servis, qui de ergastulo fugiunt, (quod indicat vox *casa*) qui monentur procul a casa domini fugam occipere, puta ex ultimis agri partibus, neque ante eam transire, ne rursus capti, dum servitutem et compedes evadere nituntur, in furcam, stigmata et crurifragium incurrant. Quod propius ad *Terentii* mentem accedit, apud quem senex se ipsum increpat, qui metu calumniae et falsarum litium illum, a quo injuria affectus erat, pecunia donaverit. Tertia *Donati* interpretatio longius petita videtur, minusque probabilis. Sunt qui ex MSS. quibusdam, et editionib. leg. *praeter causam* qua lectione et proverbii ratio corruit, et fortasse obscurior fit sensus. ℙ *Scelera non intrant casas*, aliud prov. ap. *Senec. Thyest.* 451., quo significatur, in paupere fortuna innocentiam ac virtutem saepius coli, quam in magna. ℙ *Casae litterarum* apud Auctores rei Agrariae sunt agri, et fundi litteris designati, quibus litteris ii auctoritatem, hoc est significationem dederunt secundum artificium agrimensurae, et secundum notas juris Agrimensorii. V. *Innocent.* ap. *Goes.* ℙ Hinc *casam* absolute pro fundo, possessione reperies apud *Cassiod. Var. epist.* 5, 14. ℙ *Casae Calventi* locus fuit in Mauritan. Caesariensi. *Anton. Itin.* ℙ *Casae Nigrae*, oppidum Numidiae. *August. Retractat.* 1, 21. *B. A.*

CASABUNDUS, a, um, adj. *πτώσιμος*, *πτωτὸς*, qui crebro cadit, aut nutat. *Festus.* Casabundus crebro cadens. *Naev.* ap. *Varr. L. L.* 6, 3. Risi egomet casabundum ire ebrium. *Macr. Sat.* 5, 21. Herculem fictores veteres non sine causa cum poculo fecerunt, et nonnunquam casabundum et ebrium. Al. leg. *Quassabundum.* ℙ Ap. *Fest.* et *Varr.* legitur *Cassabundus*: sed emendat *Scalig.* alterum *s* tollendo.

CASALIS, le, adj. ad casas pertinens in re Agraria. *Casalia* sunt fines, limites, vel rigores, qui casas, hoc est agros et fundos finiunt. *Casalis* est terminus in casali positus. V. *Auct. rei Agrar.* ap. *Goes.* Sed haec cadentis, vel potius jam prolapsae Latinitatis sunt.

*CASAMARI, orum. pop. Aethiopiae. *Plin.* 6, 30. *B. A.*

*CASANDRA, ae, opp. situm ad sinum Persicum, non procul a Perside. *Plin.* 6, 25. *B. A.*

[CASANICUS, i, m. ad casam pertinens, domesticus. *Inscr.* ap. *De Vita Antiq. Benev.* p. *IV. n.* 18. Pro salute et reditu L. Turseliae Maximil. Turselius Restitutus L. Silvano Casanico vot. lib. solvit. V. SILVANUS. *F.*]

CASANS, antis, part. a *caso*, cadens, nutans. *Pl. Bacch.* 2, 3, 71. Subducunt lembum capitibus casantibus, *h. e.* nutantibus, demissis et moerorem indicantibus. *Id. Asin.* 2, 3, 23. Casanti capite incedit. Ita *Lambin.* et *Pereus* utroque loco legunt et interpretantur. Alii rectius *quassans.*

CASARIA, ae, f. *οἰκουρὶς*, mulier, quae casam custodit. *Fest.*

CASARIUS, ii, m. rusticus, qui in casa habitat, agri colendi causa. *Imppp. Valentin.*, *Valens* et *Gratian. Cod. Theod.* 9, 42, 7. V. CENSUARII.

*CASCA, ae, m. cogn. Rom. in gente Servilia, ut P. Servilius Casca, qui primum Caesari vulnus inflixit. *Cic. Att.* 16, 15. *Phil.* 13, 15. Alter C. Servilius Casca, qui ejusdem Caesaris caedi interfuit. *Cic. Phil.* 2, 11., *Suet. Caes.* 82., *Eckhel. D. N. V. T.* 5, p. 307. *B. A.*

[CASCANTENSIS, se, adj. ad Cascantum pertinens, Hispaniae Tarraconensis oppidum in conventu Caesaraugustano, nunc quoque *Cascanto*, cujus mentio in nummis ap. *Mionett. Descr. des medaill. Supplem. T.* 1. p. 74. Municip. Cascantum. ℙ *Cascantenses*, *ium*, sunt incolae illius oppidi. *Plin.* 3, 3, 4. Latinorum veterum Cascantenses. *Casuantini* forte iidem sunt ac *Cascantini*, in *Fragm. Liv. l. XII. edit.* a *Niebuhrio. F.*]

CASCE, adv. *ἀρχαίως*, *ἀρχαϊκῶς*, prisco more. *Gell.* 1, 10. *in lemmate.* Adolescens casce nimis et vetuste loquens. ℙ An vero illa capitum lemmata ipsius *Gellii* sint, an *Avieni*, qui eum recensuisse dicitur, dubitant eruditi. *Jac. Gronov.* et *Falster.* Gellio attribuunt. V. *Fabr. Bibl. Lat.* 3, 3, 1.

CASCINUM Forum est forum vetus, et *Cascinum oppidum*, vetus oppidum, a *cascus, a, um.* *Varr. L. L.* 6, 3., ubi al. leg. *Cassinum.*

CASCUS, a, um, adj. *ἀρχαῖος*, *ἀρχαϊκὸς*, priscus, antiquus, senex. Hujus vocis origo Sabina est, quae usque radices in Oscam linguam egit, ut *Varr. L. L.* 6, 3. docet. *Cic. Tusc.* 1, 12. Priscis illis, quos cascos appellat Ennius. *Enn.* ap. *Varr. l. c.* Quam primum casci populi genuere Latini. *Actius ib.* Cascas res profari. *Manl. ib.* Cascum duxisse cascam mirabile non est. *Auson. ep.* 22, 27. Cascum sal.

CASEALE, is, n. locus, in quo fit aut servatur caseus. *Colum.* 2, 15. Culina et caseale quotidie debent emundari. ℙ *Pontedera* in *Antiquit. Lat.* et *Graec.* p. 498. vulgatum *caseale* aperte vitiosum ex *Cod. Lips.* corrigi jussit; quicum sentit *Schneid.*; nam hoc in loco sermo est de pecudum stercore, non de caseo conficiendo. Itaque reponendum putant *caprile* pro *caseale*, quod sane facit in sua editione *Schneid.*; hac praecipue de causa, quod idem *Colum.* 7, 6. jubet caprile quotidie converrere. Vides igitur, vocem hanc e Latino lexico convellendam omnino esse ac repudiandam.

CASEARIUS, a, um, adj. ad caseum pertinens. *Ulp. Dig.* 8, 5, 8. Respondit non putare se, ex taberna casearia fumum in superiora aedificia immitti posse; *taberna casearia* est, in qua caseus curatur et maligno ligni vel culmi fumo coloratur, ut est ap. *Colum.* 7, 8. Graece *τυροκομεῖον.*

CASEATUS, a, um, part. ab inusit. *caseo*, caseo admixtus *τυρόεις.* *Appul. Met. s. init.* 1. Polentae caseatae offula. *Hieron. ep.* 66, 10. Puer, qui inter caseatos nutritus est montes. Alludit, opinor, ad illud *Psalm.* 67, 17. Mons coagulatus, mons pinguis etc. Mons, in quo beneplacitum est Deo habitare in eo.

CASEOLUS, i, m. parvus caseus. *Virg. Cop.* 17. Sunt et caseoli, quos juncea fiscina siccat. V. CAIOLUS.

CASEUS, i, m. *τυρὸς*, lac coactum et formis pressum: item ipsa casei pressi forma. Putat *Varr. L. L.* 4, 22. dici caseum quasi *coaxeum* a coacto lacte. *Cic. Senect.* 16. Villa abundat gallina, lacte, caseo, melle. *Pl. Capt.* 4, 2, 71. Mollis caseus. *Varr. R. R.* 2, 11. Facere caseos. Et *ib.* Casei molles ac recentes aut aridi et veteres. *Virg. Ecl.* 1, 35. Pinguis et ingratae premeretur caseus urbi. *Plin.* 16, 38, 72. Figurare caseos. *Pall.* 6, 9. Coagulare caseum. *Colum.* 7, 8. Ita ordinatur, ne alter alterum caseus contingat. *Varr. R. R.* 2, 11. caseus bubulus, ovillus et caprinus. *Edict. Diocl.* p. 15. Casei sicci Ital. P. 1. ✠ duodecim. *Id.* p. 19. Casei recentis Ital. P. unum ✠ octo. ℙ Varia casei genera enumerat *Plin.* 11, 42, 97. Ejus vero conficiendi et servandi rationem tradunt *Varr. Colum.* et *Pall. ll. cc.* ℙ *Molliculus caseus*, *dulciculus caseus* ap. *Pl. Poen.* 1, 1, 154. et 177. blandientis verba sunt. ℙ Reperitur etiam *caseum*, *i*, neu-

tro genere. *Novius* seu *Naevius.* ap. *Non.* 3, 63. Sardeis veniens caseum. *Pl. fr. ib.* Parasito cum virgis caseum radi potest. Adde *Cat. R. R.* 76., ubi bis *caseum omne* legitur in edit. *Commelin., Meurs.* et *Gryph.*, quamquam *Jensoniana* A. 1472. et *Aldina* 1514. habent *omnem.*

CASIA, ae, f. κασία et κασσία, (Italice *cannella*) frutex aromaticus in Aethiopia et Arabia nascens, juxta campos cinnami multis surculosisque brachiatus ramis, in montibus autem crassiore sarmento, infirmiori virtute, tenui cute verius, quam cortice, altitudine cubitorum trium. Color ei triplex: cum primum emicat, candidus est; deinde rubescit; ultra nigricans fit. V. plura ap. *Plin.* 12, 19, 42. et 43. ℙ Est etiam genus herbae, alio nomine *cneoron* et *thymelaea*, odoratum et ramosum usumque habent ejus folia in coronamentis. *Plin.* 21. c. 9, 10. et 12. De hac *Virg. Ecl.* 2, 49. Tum casia, atque aliis intexens suavibus herbis etc. Adde *G.* 4, 30. ℙ Jubetur haec herba seri propter alveos apum, quae ea maxime delectantur, testibus *Virg. G.* 4, 182. et *Plin.* 21, 12, 41. ℙ *Casia* frutex usum habuit plurimum in unguentis; adhibebaturque etiam in funeribus, ut myrrha. *Mart.* 6, 55., 10, 97., 11, 54. Adde *Virg. G.* 2, 466. ℙ Item in medicina, ut videre est ap. *Cels.* 5, 23. *n.* 1. et 2. et *Scribon. Compos.* 93, 125. et alibi. ℙ Haec eadem *casiae fistula* appellatur a *Scrib. Compos.* 36., a *Pall.* 11, 14. *Veg. Veter.* 1, 59. et *Plin. Valer.* 2, 37. et a Graecis quibusdam κασία σύριγξ, propterea quod tunicam seu corticem habet instar fistulae, cum in vaginae morem a ligno sejungitur et divellitur, angusto foramine ac meatu, ut ex *Plin.* 12, 19, 43. exponit *Hard.* Neque enim nota fuit veteribus illa, quae Italice *cassia* appellatur et solvendae ac refrigerandae alvo adhibetur, aut si nota fuit, alia certe est ab ea, quam his locis *Plin.* describit. V. botanicos.

[CĂSIGNĒTĒ, es, f. κασιγνήτη, *h. e.* soror germana. Ita vocatur herba quaedam ap. *Plin.* 24, 17, 102. Casigneten, quoniam secum ipsa nascatur, nec cum ullis aliis herbis; eandem Dionysonymphadem nominant, quoniam vino mire conveniat. *Hard.* tamen eam potius appellandam esse ait *acasigneten*, *h. e.* sine fratribus, nam κασίγνητος, *fratrem* significat: cui ipse assentio.

CĂSĪLĪNAS, atis, omn. gen. adj. et

CĂSĪLĪNENSIS, se, adj. et

CĂSĪLĪNUS, a, um, adj. ad Casilinum pertinens, urbem Campaniae, quae, teste *Plin.* 3, 5, 9., illius temporibus in ruinis jacebat, quaeque postea instaurata *Capua* nunc appellatur. Ejus meminit *Liv.* 22, 15. Casilinum, urbs Vulturno flumine dirempta Falernum a Campano agro dividit. V. CAPUA. ℙ *Casilinates, ium*, et *Casilinenses, ium*, sunt incolae illius urbis. *Val. Max.* 7, 6. *n.* 2. Casilinates obsidione Annibalis clausi. *Cic. Inv.* 2, 57. Necesse est, Casilinenses se dedere Annibali. *Sil.* 12, 426. Casilina limina, *h. e.* Casini portae.

CĂSĪNA, ae, f. κασίνα, nomen fabulae Plauti a praecipua ejus dramatis persona tractum, quae *Casina* est et scortillum significare videtur. Nam κάσα seu κάσσα meretricem significat. ℙ Cum Graece haec comoedia, teste *Pl. prooem.* 31., κληρούμενοι vocetur, Latine *Sortientes*, videtur vox *Casina* ficta a sortitione, nempe puella sortitione capta, licet prima et secunda in *Casina* breves sint. Adde, *Plautum* dicere *ib.* 79. Revortar ad puellam illam expositiciam.

CASĪNAS, atis, omn. gen. adj. ad Casinum pertinens, ut *Casinas ager*, *Casinas fundus*, ap. *Cic. Agr.* 2, 25. et *Phil.* 2, 40. et *Plin.* 2, 103, 106. ℙ Sunt, qui apud *Cic. cit. Agr.* 2. legi volunt *Casilinas*, quod probandum. [*Orell. Casinas.] ℙ *Casinates, um*, Casini incolae. *Inscr.* ap. *Grut.* 431, 7. et 462, 4. ℙ Scribitur et *Cassinas.*

[CASĪNĒTUS, i, m. videtur esse a κασίγνητος, frater. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Mur.* 1526, 5. P. Caprilius Casinetus. *F.*]

CĂSĪNUM, i, n. nunc *S. Germano*, oppidum Volscorum in Latio ad radices montis, qui olim castrum Casinum, nunc *Monte Cassino* appellatur. *Plin.* 3, 5, 9. ℙ Scribitur et *Cassinum;* sed alterum *s* non apparet in *Inscr.* ap. *Grut.* 136, 1. et 351, 1., ut nec in iis, quas in voce CASĪNAS attulimus. *Dausq.* etiam unico *s* scribendum docet, afferens duo *Silii* loca, quorum primus est 12, 527. Nymphisque habitata Casini Rura evastantur. (Al. leg. *Casinis* ut sit adj. *Casinus, a, um.*) Alter 4, 227. nebulosi rura Casini.

CĂSĬTO, as, n. 1. frequentat. a *caso, as. Paul. Dig.* 8, 2, 19. Si ex tegula casitaverit stillicidium, postea ex tabulato casitare non potest. ℙ Sunt qui scribunt *cassito.*

*CASIOTIS, idis, f. sc. terra, regio, γῆ cet. in Aegypto inferiori fuit, non procul a mari, inter Gerrum Rhinocoluram, ubi mons Casius situs itemque Casium opp. *Tab. Peut. B. A.*

CASIUS Mons, nunc *Capo del Cas*, mons Aegypti, in ora litorali prope Sirbonis paludem, et confinia Palaestinae, extensus versus limites Arabiae Petreae. Ibi Pompeji Magni sepulcrum, et Jovis templum, qui inde *Casius* cognominatus est, et urbs Casium. *Plin.* 5, 13, 14. ℙ *Casius* alter, nunc *Schebal-Okrab*, mons Syriae, mare Syrium inter Ciliciam, et Phoenicem attingens, Antiochiae urbi, et Lydiae finitimus, cujus altitudo tanta est, ut sol oriens quarta vigilia noctis conspiciatur, ac eodem tempore dies sit ad Or., nox ad Occ., ut scribit *Plin.* 5, 22, 18.

CASIUS, a, um, adj. ad Casium montem pertinens. *Plin.* 5, 13, 14. Delubrum Jovis Casii. *Luc.* 8, 539. Perfida qua tellus Casiis excurrit arenis. *Id.* 10, 434. Lucifer a Casia prospexit rupe etc.

CASMĒNA. V. CAMENA.

CASMILLUS. V. CAMILLUS.

CASNAR, aris, m. Oscorum lingua senem significat, ut *Varr. L. L.* 6, 3. et *Festus* docent. *Varro* ap. *Non.* 2, 136. More majorem ultro casnares arripiunt, de ponte in Tiberim deturbant. Ap. *Non.* corrupte legitur *carnales*, ut *Gothofred.* cum aliis adnotavit. V. DEPONTANI Senes. ℙ *Turneb.* 29, 21. et *Voss.* in *Etymol.* in voce *Caro* falso putarunt, *carnales* eo loco significare Aediles, quorum inter alia munera, illud fuit, ut carni venali praeessent, et si quando corruptam nanciscerentur, in Tiberim, ut hodieque fit, projiciendam curarent. Quamquam *Voss. ib.* in *Cascus* eorum opinionem probat, qui *casnares* legunt. ℙ Ceterum *Quint.* 1, 5. scribit, etiam in oratione *Labieni* (sive illa *Cornelii Galli* est) vocem *casnar* usurpatam reperiri, et e Gallia ductam esse, ac proinde inter barbarismos enumerandam. V. adnotationes *Spaldingii* ad eundem locum, ex quibus apparet, plerosque *Quint.* codices habere non *casnar*, sed *casamum*, vocem ignotae admodum significationis.

CĀSO, as, n. frequentat. a *cado, is*, et significat nutare, pronum esse ad cadendum. *Pl. Mil.* 3, 2, 37. et 42. Bacchabatur hama, casabant cadi. ℙ Part. *Casans* V. supra suo loco.

*CASOS vel CASUS, i, f. maris Mediter. ins., inter Cretam et Carpathum, prius Achne nominata. *Plin.* 4, 12. et 5, 31. ℙ Item ins. maris Aegaei, dicta et Astrabe. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

CASPĒRĬA, ae, f. *Aspra*, opp. Sabinorum ad ortum Himellae fluvii. *Virg. A.* 7, 714. Adde *Sil.* 8, 417., ubi a Bactris hoc nomen ductum esse docet. Bactra enim sunt Caspiis contermina. Quidam hoc loco leg. *Casperula*, sed minus recte.

CASPĬĂCUS, a, um, adj. idem quod Caspius, ut *porta Caspiaca* apud *Stat. Silv.* 4, 4, 64.

CASPĬĂDAE, arum, m. plur. populi Caspii. *Val. Flacc.* 6, 106. claustrisque profusi Caspiadae, queis turba canum non segnius acres Exsilit ad lituos, pugnasque capessit heriles.

CASPĬĀNI, orum, m. plur. populi iidem qui Caspii. *Mela* 1, 2. et *Curt.* 4, 12.

*CASPINGIUM, i, opp. Gall. Belg. prope Vahalim fluv. *Tab. Peut. B. A.*

CASPĪNUS, a, um, adj. idem quod Caspius, ap. *Avien. Perieg.* 881. Caspinam late terram superabluit unda. Alii melius leg. *Caspia nam late.*

CASPĬUS, a, um, adj. *Caspia gens*, qui etiam *Caspii*, et *Caspiani, orum*, sunt populi Asiae in Hyrcania, in Parthiae et Armeniae confinio ad mare Hyrcanum, quod inde Caspium mare dictum est. *Plin.* 6, 13, 15. et *ib.* 15, 17. *Mela* 1, 2. Hinc *Virg. A.* 6, 799. Caspia regna. *Stat. Theb.* 10, 288. Caspia tigris. (*Hyrcanam tigrem* pro saevissima ponit *Virg. A.* 4, 367.) *Plin.* 37, 8, 37. Caspia iaspis, *h. e.* quae in Caspiorum regione invenitur. ℙ *Caspium mare* describit *Curt.* 6, 4. et dulcius ceteris esse tradit: quod confirmat *Plin.* 6, 17, 19., et ex magna amnium Asiae influentium copia ejus salem vinci scribit. ℙ *Caspius sinus* est ejus maris sinus, qua Hyrcaniam et Assyriam versus incurrit. *Plin.* 2, 68, 68. et *Mela* 1, 3. ℙ Caspiorum regio acerrimis abundat canibus, et in bello et pugna etiam utilissimis. V. CASPIADAE. ℙ *Caspiae portae*, et *Caspiae pylae*, Κάσπιαι πύλαι, sunt angustiae montis Tauri, haud procul a Caspio mari, qua Mediam ad occidentem separat a Parthia, ita arctae, ut vix singula meent plaustra, longitudine octo mill. pass., toto opere manu facto, dextera laevaque ambustis similibus impendentibus scopulis. *Plin.* 6, 14, 17., *Mela* 1, 15. et *Sol.* 47. ℙ *Tac. Hist.* 1, 6. *Caspiarum claustra* vocat, et *Ann.* 6, 33., ubi *Caspiam viam* memorat, Caspiarum portarum angustias intelligens. ℙ *Plin.* 6, 11, 12. et *ib.* 12, 13. multorum errorem corrigit, qui putarunt Caspias portas easdem esse, atque *Caucasias*, quae non artis, sed naturae opus sunt, et in Caucasi angustiis sitae, ad Cyrum amnem. ℙ *Caspius mons* pars est montis Tauri, ubi Caspiae portae sunt. *Plin.* 5, 27, 27. Hinc *Sen. Herc. fur.* 1206./ Caspiae rupes.

CASSABUNDUS. V. CASABUNDUS.

*CASSANDER, dri, m. Κάσσανδρος, Antipatri filius, rex Maced. p. Alex. M. mort. *Just.* 15, 1. seq. *Liv.* 44, 11. ℙ Item astrologus insignis. *Cic. Div.* 2, 42. *B. A.*

CASSANDRA, ae, f. (quae et *Alexandra* dicta est) Κασσάνδρα, Priami et Hecubae filia, quae cum ob formae elegantiam ab Apolline amaretur, eidem corporis sui copiam promisit, si vates ab illo fieret. Quod Apollo quidem ei praestitit; s cum illa promissis non staret, iratus Deus feci ut ejusdem vaticiniis nulla fides haberetur. Nu quam igitur illi creditum est, cum ex Helenae r ptu futura incommoda praediceret. Postea despo sata fuit Choroebo (ut ait *Virg. A.* 2, 342. H merus vero Othryon eum nominat), qui in Aux lium Trojanis veniens postrema nocte periit. Ha Ajax Oileus in Minervae templo vitiavit. Tande devastata Troja, Agamemnoni in sorte contigi cui omnia quae illi a conjuge pararentur, praed xit. Sed nihil ei creditum est. Veniens igitur cu Agamemnone Mycenas, cum eodem in convivio ju su Clytaemnestrae occisa est. *Serv.* ad *A.* 2, 24 et alibi, et *Hyg. fab.* 93. et 117. ℙ Notat *Quin* 1, 4. in vetustis operibus urbis, et celebribus ten plis scriptum fuisse *Cassantra*, et *Alexanter*, pr pter cognationem litterae T cum D.

[CASSANDRENSIS, se, adj. ad Cassandrea pertinens, Macedoniae urbem ad sinum Therma cum, prius Potidaeam, deinde a Cassandro Anti patri filio nuncupatam, tandem coloniam Roma nam nomine Juliae Augustae, nunc vero *Kassan dra-Capusi.* In nummis ap. *Mionnet. Descr. de médaill.* 1, 472. Col. Jul. Aug. Cassandrens. *Cassandrenses, ium*, sunt incolae illius urbis. *Li* 44, 10. Finium is ager Cassandrensium erat. *F.*

[CASSANDREUS, i, m. Κασσανδρεὺς, vox tri syllab., idem ac Cassandrensis, nomen patrony micum a Cassandrea urbe Macedoniae, in qua re gnavit Apollodorus tyrannorum immanissimus, cu jus meminere *Cic. N. D.* 3, 33. et *Senec. Ira* 2, 5 *Ov. Pont.* 2, 9, 45. Non tibi Cassandreus pate est, gentisque Pheraeae, *h. e.* non Appollodorus Cassandrensis, nec Alexander Pheraeus pater est *Id. Ib.* 463. Aut, ut Cassandreus, domino no mitior illo.

CASSĀTUS, a, um, part. v. *casso*, sublatus abrogatus. *Cassiod. Variar.* 5, 14. Omnium re demptione cassata. *Impp. Leo et Anthem. Cod.* 1, 2, 16. Cassata et rescissa, quae etc.

CASSĒ, adv. ματαίως, frustra. *Liv.* 24, 26. Aversis auribus, animisque, casse ne tempus tereretur etc. *Rhunkenius* leg. *quase* pro *quasi;* eo enim modo *Livium* scripsisse *Quint.* 1, 7. affirmat.

*CASSĔRA, opp. Maced. non procul a Strymone fluvio. *Plin.* 4, 10. *B. A.*

CASSESCO, is, n. 3. cassus fio, evanesco. *Solin.* 22. *sub f.* In cujus aede perpetui ignes nunquam cassescunt in favillas. Ita *Salm.* in *Exercitat. Plin.*, alii *canescunt.*

CASSĬA. V. CASIA.

CASSĬĀNUS, a, um, adj. ad Cassium pertinens, quod est nom. propr. R. *Caes. B. G.* 1, 13. Cassianum bellum, *h. e.* a L. Cassio Cos. gestum cum Helvetiis. *Vellej.* 2, 7. Cassianae partes, *h. e.* C. Cassii, qui Caesarem occidit. ℙ Fuit quidam L. Cassius satis severus judex, qui in cognoscendis criminalibus causis illud in primis quaerendum esse dicebat, cui bono fuisset, perire eum, de cujus morte quaereretur. Ob quam severitatem non semel in gravissimis causis a populo R. quaesitor est factus, ut narrat *Ascon.* ad illud *Cic. Mil.* 12. Itaque illud Cassianum, Cui bono fuerit, in his personis valeat. Adde *Phil.* 2, 14. et *Val. Max.* 3, 7. *n.* 9., ubi ait, *scopulum reorum* fuisse nominatum. ℙ Hinc *Cassianus judex* pro severo. *Cic. Verr.* 2, 3, 60. Hic tu medicum, et haruspicem, et praeconem tuum recuperatores dabis, aut etiam illum ipsum, quem tu in cohorte tua Cassianum judicem habebas, si qua res major esset, Papirium Potamonem. ℙ *Cassiana schola* ap. *Plin. ep.* 7, 24. dicta est a C. Cassio Longino JCto, qui consul fuit cum Quartino sub Tiberio, et plurimum in civitate auctoritatis habuit, ut ait *Pompon. Dig.* 1, 2, 2. Ejus placita secuti *Cassiani* dicti sunt. *Id. ib.* et *Tac. Ann.* 12, 12. ℙ Cassiani itidem appellati fuerunt fautores Cassii Avidii, qui sub M. Aurelio imperium affectavit. *Tertull.* ad *Scapul.* 2.

CASSĬCŬLUS, i, m. parvus cassis, reticulum. *Hieron. Rufin.* 3, 6. Nequaquam aranearum mihi opponas cassiculos, sed fortissimo me constringas reti. ℙ Ap. *Fest.* et *Isid. in Gloss.* legitur *cassiculum* neutrius generis.

CASSĪDA, ae, f. idem quod cassis. *Virg. A.* 11, 775. Aureus ex humeris sonat arcus, et aurea vati Cassida. *Prop.* 3, 9, 15. Aurea cui postquam nudavit cassida frontem etc. *Serv.* ad *l. c. Virg.* et *Prisc.* 6, 689. docent, *cassida* esse accusativum Graecae positionis pro *cassidem*, et pro nominativo positum. Sed contra est *Charis.* 1, 80.

CASSĪDĀRIUS, ii, m. qui cassidas facit. *Inscr.* ap. *Mur.* 959, 5. C. Julius Antiochus cassidarius. ℙ Item qui cassidis curandis praeerat. *Inscr.* ap. *Reines.* 8, 70. Q. Naevius Marinus miles ex armamentario Imp. Caesaris Domitiani Aug. Germanici cassidarius. V. BALTEARIUS.

CASSĪLAM antiqui pro casside ponebant, inquit *Festus.* Sed *Voss.* in *Etymol.* ad vocem *Cassis* putat legendum *cassidam.* V. CASSIDA.

CASSĬNUM. V. CASINUM.

CASSIODORUS, i, m. Magnus Aurelius Cassiodorus scriptor Christianus, ingenio et eruditione

rus, vixit medio saeculo Christi VI. carusque t Theodorico, et aliis Gothorum regibus Italiam tinentibus, a quibus variis honoribus decoratus, aesturae sacri Palatii, magistri officiorum, conlatus, praefecti praetorio, et patriciatus, tanm abdicatis aulae curis, in monasterium a se in ibus Calabriae conditum secedens, aetate proveus diem obiit. Ejus opera, quae magna ex parte persunt, ut doctrina abundant, ita corruptam rum temporum Latinitatem, quibus vixit, ubie referunt.

*CASSIŌPAEI, orum, m. plur. populi Epiri in haonia, quorum caput Cassiope. Horum memit *Plin. praef.* 4. *B. A.*

CASSĬŌPE, es, Κασσιόπη, et Cassiopēa, ae, f. ασσιόπεια, uxor Cephei regis Aethiopum, mater ndromedae. Cum filiae pulcritudinem Nereidum rmae antetulisset, ea poena multata est, ut fiam marino monstro objectam videret: tandemque coelum translata, fingitur sedens in sella exansis manibus, et specie casum adhuc filiae laentantis. Est autem sidus tredecim constans stels, secundum *Hygin.*, situmque est in parte coeli oreali, prope circulum arcticum, a tergo habens epheum, a fronte Andromedam. *Manil.* 1, 355. epheusque et Cassiopea In poenas singnata suas, ıxtaque relictam Andromedam. *Prop.* 1, 17, 3. ec mihi Cassiope solito visura carinam Ominat. dde *Hygin. fab.* 64. et *Astron.* 2, 10. et *ib.* 3, 10. Legitur et *Cassiepea*, *Cassiepeja*, et *Cassiopeja*, p. *Hygin. ll. cc.*, ut et Graece Κασσιέπεια. ℙ st etiam *Cassiope* oppidum Corcyrae cum portu, unc *S. Maria di Cassopo*, ubi templum fuit Jois Cassii. *Plin.* 4, 12, 19. et *Suet. Ner.* 22. ℙ tem urbs parva Epiri. *Cic. Fam.* 16, 9. Porro uppiter *Cassius* videtur essè idem, qui *Casius* a asio monte Aegypti denominatus. Nam et hoc odo scriptum legitur.

[CASSIŌPĬCUS, a, um, adj. ad Cassiopen opidum pertinens. *Plin.* 27, 9, 55. Optima filix lacedonica est, secunda Cassiopica. *F.*]

*CASSĬOS, i, Scythiae fluv., qui per Albaniam n mare decurrit. *Plin.* 6, 13. *B. A.*

*CASSĬPŎLIS, is, f. Κασσίπολις, Ciliciae opp. *Plin.* 5, 27. *B. A.*

CASSIS, idis, f. κόρυς, armatura capitis, ut gaea, ita appellata, quod cassa, seu vacua sit ad aput recipiendum. *Caes. B. G.* 7, 45. Muliones um cassidibus, equitum specie ac simulatione, olles circumvehi jubet. *Pl. Trin.* 3, 2, 10. Sunere cassidem in caput. *Hirt. B. Afr.* 16. Cassilem de capite dejicere. *Lucan.* 7, 586. plebeja ontectus casside vultus. *Stat. Th.* 4, 302. Casside crines integere. Et *ib.* 204. claudi. *Id. ib.* 9, 541. laxare vultus. ℙ *Sub casside* est in armis, n bello, ap. *Plin.* 13, 3, 4. Sic *Juven.* 7, 33. Aetas patiens cassidis, *h. e.* apta militiae. ℙ Differunt aliquando *galea*, et *cassis*. Illa enim de corio est, ista de lamina, inquit *Isid. Orig.* 18, 14. Hinc *Tac. Germ.* 6. Paucis loricae, vix uni alterive cassis, aut galea. ℙ Saepe tamen promiscue ponuntur. *Ov. Met.* 8, 25. Seu caput abdiderat cristata casside pennis, In galea formosus erat. *Virg. A.* 5, 490. Galea aerea.

CASSIS, is, m. δίκτυον, rete venatorium, ita appellatum, quod cassas, seu vacuas habeat maculas in quas ingressa bestia exitum non inveniat. Adhibetur fere in plurali numero. *Ov. A. Am.* 2, 2. Decidit in casses praeda petita meos. *Id. Met.* 5, 578. nec me studiosius altera saltus Legit, nec posuit studiosius altera casses. *Id. A. Am.* 1, 392. Non bene de laxis cassibus exit aper. *Prop.* 4, 2, 33. Cassibus impositis venari. *Mart.* 3, 58. Dama impedita cassibus. *Senec. Agamemn.* 893. Aper casse vinctus. ℙ De tela aranearum, qua muscae irretiuntur. *Virg. G.* 4, 247. Laxos in foribus suspendit aranea casses. Adde *Mart.* 3, 93. et *Arnob.* 6, 202. ℙ Translate *casses alicui tendere*, ap. *Tibull.* 1, 7, 5. est insidiari. *Ov. A. Am.* 3, 554. novus viso casse resistet amans.

CASSĬTA, ae, f. avicula quaedam, alio nomine galerita, et alauda, cristam gerens in capite instar galeri, aut cassidis. Festivam de ea fabellam narrat *Gell.* 2, 29.

[CASSĬTĔRĬDES, um, f. plur. Κασσιτερίδες, insulae quaedam plures numero, (decem *Strab.* et *Ptolem.*) et plumbi feracissimae, quas *Plin.* 4, 22, 36. et *Mela* 3, 6. Celtiberiae falso attribuunt, *Herodotus* vero 3, 15., ubinam fuerint, ingenue se ignorare fatetur. At certo constat, has insulas, quas *Avien. Ora marit.* 96. vocat *Oestrymidas*, Cassiteridas fuisse appellatas a κασσιτέρῳ, stanno scilicet, quo abundant. easdemque esse cum iis, quae nunc *Sorlinghe* prope *Cornovaglia* Britanniae regionem sitae sunt, unde olim Phoenices, teste *Strabone* l. 3., magnam stanni copiam deportabant, ut pluribus probant argumentis *Tzschuckius* ad c. *Melae l.*, et *Gosselinius*, *Recherch. sur la geogr. ancienne* 3, 164. et *Bochart. Geogr. sacr.* 1, 39. *Plin. l. c.* Ex adverso Celtiberiae complures sunt insulae Cassiterides dictae Graecis, a fertilitate plumbi. *Mela l. c.* In Celticis aliquot sunt insulae, quas, quia plumbo abundant, uno omnes nomine Cassiteridas appellant.

[CASSĬTĔRUM et Cassiteron, i, n. κασσίτερον, Graeca vox, quae tamen originem habet ex Oriente, ut probat *Bochart. Geogr. sacr.* 1, 39, 610., et stannum, seu plumbum album significat. At a Graecis ita appellatum fuisse a monte Cassio affirmat *Avien. Ora marit.* 259. Cassius inde mons tumet; Et Graja ab ipso lingua cassiterum prius Stannum vocavit. Quod tamen improbat *Wernsdorfius* ad *h. l. Plin.* 34, 16, 47. Plumbi duo genera, nigrum, atque candidum. Pretiosissimum candidum, a Graecis appellatum cassiteron, fabuloseque narratum in insula Atlantici maris peti. Album habuit auctoritatem et Iliacis temporibus, teste Homero, Cassiteron ab illo dictum. V. STANNUM.

CASSĪTO. V. CASITO.

CASSĬUS, a, um, adj. ad Cassium pertinens. Est autem Cassius nomen proprium R. *Cassiae leges* variae fuerunt. Una fuit tabellaria, quam tulit L. Cassius L. F. Longinus trib. pleb. Lepido, et Mancino Coss. ut judices, et populus sententias, et suffragia non voce, sed tabellis ferrent, excepto crimine perduellionis. *Cic. Leg.* 3, 16. et *Sext.* 48. et *Ascon. in Verr.* 1, 10. ℙ Alia fuit lata ab eodem, C. Mario, L. Flacco Coss. ut quem populus damnasset, cuive imperium abrogasset, in senatu nec esset. Tulerat autem eam maxime propter simultates cum Q. Caecilio, cui populus, quia male adversus Cimbros rem gesserat, imperium abrogaverat. Haec *Ascon.* ad *Cic. fragm. pro Cornel.* ℙ Alia fuit frumentaria, quae Terentia, et Cassia dicta, quia latores habuit M. Terentium Lucullum, et C. Cassium Varum Coss. Jubebat emi in Sicilia frumentum, aequabiliter ab omnibus civitatibus. De ea verba facit *Cic. Verr.* 2, 3, 70. et *ib.* 2, 5, 21. ℙ Aliae sunt a variis Cassiis latae leges, de quibus V. *Hotoman.*, *Pitisc.* et alios. ℙ *Cassia via* dicta est, quia a Cassio strata fuit, inquit *Fest.* Quidam putant hunc fuisse C. Cassium, qui cum M. Messala censor fuit, ut apud *Plin.* 17, 25, 38. legitur. Fuit autem haec alter Flaminiae ramus, et extra portam Flumentanam ferebat Sutrium, Forum Cassii, Volsinios, Clusium. *Cic. Phil.* 12, 9. Hanc Hadrianus Imp. Florentiam usque a finibus Clusinorum perduxit, ut constat ex *Inscr.* ap. *Grut.* 156, 2. ℙ De *Jove Cassio* dictum est in CASSIOPE. ℙ De Cassio judice V. CASSIANUS.

CASSO, as, a. 1. cassum reddo, destruo. *Sidon. ep.* 1. *ult. a med.* Si objecta non improbabiliter cassaverimus, oro, ut etc.

CASSUS, a, um, adj. vacuus, inanis, κενὸς, φροῦδος, μάταιος. Quidam putant, esse supinum verbi *careo*: alii esse adjectivum suae originis, ut *lassus*, *fessus*, etc.: alii ab inusit, κάω, cavo. *Pl. Pseud.* 1, 3, 137. Te amatorem inventum esse inanem, quasi cassam nucem. Adde *Hor. Sat.* 2, 5, 36. Rursus *Pl. Rud.* 5, 2, 37. Cassa glans. *Plin.* 18, 17, 45. Granum longius fieri, sed inane cassumque, ac satum non nasci. *Ov. Fast.* 6, 406. Cassa canna. *Fab. Pictor.* ap. *Gell.* 10, 15. Annulus pervius et cassus. *Appul. de Deo Socrat.* Aer cassus ab omnibus, *h. e.* vacuus omnium rerum. ℙ Substantivi more. *Solin.* 52. *ad f.* Aut palearum cassa, aut chartarum fila ad se rapit. ℙ Est etiam carens, orbus. *Vet. Poeta* ap. *Cic. Div.* 2, 64. Cochlea sanguine cassa. *Lucr.* 3, 563. Cassum anima corpus. *Id.* 4, 126. Simulacra cassa sensu. *Id. ib.* 368. Aer cassus lumine. *Pl. Aul.* 2, 2, 14. Virga cassa dote. *Ov. R. A.* 446. Cassaque seducto stipite flamma perit, *h. e.* privata pabulo. ℙ *Cassus lumine* dicitur, qui vita functus est. *Virg. A.* 2, 85. nunc cassum lumine lugent. Adde *Stat. Th.* 2, 15. Sic *aethere cassus* ap. *eund. Virg. A.* 11, 104. ℙ Cum genitivo. *Cic. Arat.* 369. Et dextra retinens non cassum luminis ensem. ℙ Translate ponitur prō vano, inutili, irrito. *Cic. Tusc.* 5, 41. Omne quod honestum nos, et laudabile esse dicimus, id illi cassum quiddam, et inani vocis sono decoratum esse dicunt. *Lucr.* 3, 1063. Sollicitamque geris cassa formidine mentem. *Id.* 4, 513. Illa tibi est igitur verborum copia cassa. *Senec. Troad.* 569. Cassa consilia. Et *ib.* 792. praesidia. *Id. ib.* 678. Furor cassus feminae. *Lucan.* 5, 130. Cassa fraus. [*Sil.* 7, 698. Cassa exterritus umbra.] *Val. Flacc.* 6, 556. ira. *Stat. Th.* 11, 449. Cassae viae, *h. e.* frustra aditae. *Arnob.* 1. p. 18. Cassus rumor. *Appul. Met.* 6. Cassa spes. *Plin. ep.* 8, 23. Cassi labores, et infructuosae preces. *Virg. A.* 12, 780. Cassa vota. *Sil.* 3, 17. Vulgatum (nec cassa fides) ab origine fani Impositas durare trabes. *Id.* 10, 117. quisnam ad cassos furor impulit ictus Exsanguem senio dextram? *Stat. Th.* 9, 770. Nunquam cassa manus, *h. e.* frustra feriens. *Id. ib.* 629. Augur cassa futuri, *h. e.* vana et mendax. *Pl. Cist.* 4, 1, 16. Non ecastor cassa memoro, [*i. e.* mendacia non sunt, quae dico.] ℙ *Cassum*, et saepius *in cassum* (quod et *incassum* recte ac frequenter scribitur) est frustra, μάτην, ματαίως. *Senec. Herc. Oet.* 352. Quid cassum times? [*Cassum* pro *in cassum*, sive *incassum* dictum esse cum unico hoc exemplo non satis probetur, *Döderl.* 3, 102. (coll. *Gloss. Cyrill.* μάτην frustra, nequidquam, *cassum*) recte hunc serior. script. usum vindicare videtur ex analogia istorum: *aeternum* vivere, *praeceps* trahere, *sublime* ferre.] *Liv.* 10, 29. Vana in cassum jactare tela. *Tac. A.* 1, 4. Pauci bona libertatis incassum disserere. *Sall. in orat. Macri Licinii ad pleb.* Incassum agere aliquid. *Pl. Poen.* 1, 2, 147. Omnia incassum cadunt. *Virg. G.* 3, 100. Incassum furere. *Id. A.* 7, 421. Incassum fusi labores. *Lucan.* 2, 263. In cassum ire.

[CASTĂBĂLENSIS, se, adj. ad Castabalam pertinens, Cappadociae oppidum prope Tyanam, nunc *Kalat-Masman*, in cujus nummis ap. *Eckel. D. N. V. T.* 3. p. 192. ΚΑΣΤΑΒΑΛΕΩΝ. *Plin.* 8, 40, 61. Propter bella Colophonii, item Castabalenses, cohortes canum habuere. *F.*]

CASTĂLĬA, ae, f. Κασταλία, idem quod Castalius mons, vel fons Castalius. *Virg. G.* 3, 292. juvat ire jugis, qua nulla priorum Castaliam molli devertitur orbita clivo. *Hor. Od.* 3, 4, 61. Qui rore puro Castaliae lavit Crines solutos. Adde *Stat. Th.* 1, 697., ubi *Lactant. vet. Schol.* adnotat, fuisse quandam virginem *Castaliam* nomine, ab Apolline adamatam, quae cum ab eo sibi vim parari videret, in eum fontem se praecipitavit.

CASTĂLIS, idis, f. ad Castaliam pertinens. *Mart.* 9, 19. Quam dederis nostris, Auguste, penatibus undam, Castalis haec nobis, aut Jovis imber erit, *h. e.* aeque mihi erit grata, ac si e fonte Musarum petita fuerit. ℙ *Castalides*, *dum*, sunt ipsae Musae. *Id.* 4, 14. Sili, Castalidum decus sororum. *Id.* 7, 11. Castalidum grex.

CASTĂLĬUS, a, um, adj. Κασταλιος. *Castalius fons* est in radicibus Parnassi montis, quem Musae incolere dicuntur. Idem fatidicus fuisse dicitur propter Apollinem, cui sacer fuit, et oppidum Delphos, a quo non longe abfuit. *Pausan.* 10, 8. scribit, ejus aquam potu suavem esse; alios autem putare dictam esse a quadam muliere indigena, nomine *Castalia*, quae Acheloi amnis filia fuit; alios a quodam *Castalio*: esse etiam qui putent, eum fontem esse partem Cephissi amnis, quod cum Lilaeenses more majorum quaedam bellaria quotannis in Cephissum projicerent, eadem in Castalia emergentia conspicerentur. *Ov. Am.* 1, 16, 35. mihi flavus Apollo Pocula Castalia plena ministret aqua. *Senec. Oedip.* 229. Sancta fontis lympha Castalii. Adde *Plin.* 4, 3, 4. ℙ *Umbra Castalia* est, quam facit plurima laurus circa fontem Castalium, et in ipso monte Parnassi. *Tibull.* 3, 1, 16. Castaliamque umbram, Pieriosque lacus. ℙ *Castalia arbor* est laurus. *Prop.* 3, 2, 13. ℙ Quod *Ov. Met.* 3, 14. appellat *antrum Castalium*, vel ipsius fontis antrum intelligit, vel Apollinis Delphici templum. Ex utroque enim oracula petebantur. ℙ Alius fuit *fons Castalius* in radice montis Antiochiae imminentis, qui et ipse *Parnassus* dictus est. Is quoque fatidicus est habitus, ut colligitur ex *Ammian.* 22, 12., et notat *Casaubon.* ad *Spartian. Hadrian.* 2. et ad *Capitol. Anton. Phil.* 8.

CASTĂNEA, ae, f. κάστανον, arbor pomum ferens nigro corio et praeterea spinoso calyce inclusum. *Voss.* in *Etymol.* docet, dictam esse a *Castana* vel ut est ap. *Plin. Hard.* 4, 9, 16. *Castanaea* seu *Castanaea*, quae est Thessaliae urbs sub Pelio monte, ubi haec arbor felicissime provenit. *Plin.* 16, 40, 78. Tardissime cariem sentiunt robur, suber, castanea. *Id.* 17, 20, 34. Castanea pedamentis omnibus praefertur. Adde *Virg. G.* 2, 71. et *Colum.* 4, 33., ubi de ejus satione multa. ℙ *Castanea nux* et absolute *castanea* est ejus arboris fructus. *Virg. Ecl.* 2, 52. Castaneasque nuces, mea quas Amaryllis amabat. Adde *Seren. Sammon.* 29, 560. Rursus *Virg. Ecl.* 1, 82. Castaneae molles. *Plin.* 15, 28, 34. Putamine clauduntur nuces, corio castaneae. Adde 13, 18, 32.

CASTĂNĒTUM, i, n. locus castaneis consitus. *Colum.* 4, 33. Saepe novella castaneta calvescunt. Adde *ib.* 30. et *Pall.* 12, 7.

CASTĒ, adv. ἁγνῶς, sine labe non solum impudicitiae, sed et aliorum vitiorum, pudice, pure, sancte, integre, abstinenter, honeste. *Cic. Brut.* 95. Eloquentiam tueamur, ut adultam virginem, caste. *Curt.* 4, 10. Caste sancteque habere aliquam. *C. Gracchus* ap. *Gell.* 15, 12. A servis aliorum caste se habere. *Lact.* 6, 28. Docenda uxor, ut caste se gerat. *Ov. Pont.* 2, 1, 33. Caste placare Deos. *Cic. Fam.* 14, 4. castissime colere. *Liv.* 10, 7. Castius sacra privata facere. *Cic. Manil.* 1. Meus labor in privatorum periculis caste integreque versatus. *Id. Fin.* 4, 23. Caste et integre vivere. *Pl. Trin.* 2, 4, 148. Caste agere aetatem suam. *Macrob. Sat.* 1, 2. Cibus et potus in convivio ubertim casteque affuerunt. ℙ Translate. *Gell.* 17, 2. Caste pureque lingua Latina uti. *Id.* 7, 14. Dicendi genus caste pureque ornare.

CASTELLĀMENTUM, i, n. *Arnob.* 2, 73. Ut spirulas et botulos facerent, isicia castellamenta Lucanica, suminatam carnem etc., *h. e.* farcimina Lucanica in castelli figuram formata: quemadmodum circulos inter scitamenta ponit *Varr. L. L.* 4,

22., et hamos ac lacertulos *Appul. Met.* 10. Alii leg. *castellamenta*, *lucanicas* eadem manente sententia. Alii vero rectius reponunt *catillamenta*, quasi catillationes. Nam *catillare* est catillos lingere vel ligurire; et *catillo* gulosus, liguritor. Firmat hanc lectionem alius ejusdem *Arnobii* locus, ubi ait 7, 230. In exiguas arvina est miculas catillaminum insecta de more. Nam *catillamina* idem sunt quod *catillamenta*, nempe cupedia et deliciosa mattea seu farcimina minutis carnibus inculcata, quae linguntur et orexim ac gulam excitant.

CASTELLĀNUS, a, um, adj. ad castellum pertinens. *Cic. Brut.* 73. Malim mihi L. Crassi unam pro M. Curio dictionem, quam castellanos triumphos duos. At plus interfuit Reipubl. castellum capi Ligurum, quam bene defendi causam M? Curii. Credo: sed etc. *Impp. Honor.* et *Theod. Cod.* 11, 59, 2. Castellanus miles, *h. e.* qui in castelli custodia est vel qui in castelli territorio agrum possidet. ℙ *Castellani*, *orum*, qui castella habitant, *Sall. Jug.* 97. Iter castellanorum angustum admodum. *Liv.* 34, 27. Hi sunt jam inde castellani, agreste genus. Adde *Hirt. B. Alex.* 42. et *Liv.* 38, 45.

CASTELLĀRIUS, ii, m. qui praeest custodiae castellorum in aquaeductibus. *Front. Aquaed.* 117. Villicos, castellarios, circitores, silicarios etc. *Inscr.* ap. *Grut.* 601, 7. Servus castellarius aquae Claudiae. Alia *ib.* 8. Timbraeo Aug. L. castellario aquae Marciae. Alia *ib.* 9. M. Vibio M. F. Ter. fontis Rubiconis castellario. Alia ap. *Mur.* 924, 4. Servo castellario ab aqua Curtia et caerulea.

CASTELLĀTIM, adv. *Liv.* 7, 36 Hostes et nocturno pavore attonitos et circa collem castellatim dissipatos aggredi, *h. e.* non continuis castris dispositos, sed per varia veluti castella dispersos. ℙ *Plin.* 19, 6, 34. Quidam ulpicum et allium in plano seri vetant castellatimque grumulis imponi, distantibus inter se pedes ternos, *h. e.* acervatim, σωρηδόν. Grumulos spicarum allii ita seri jubet, ut non singuli, sed acervatim castelli more pedum ternum distantia ponantur.

CASTELLUM, i, n. locus militari opere munitus exstructo aggere vel muro cum fossa, quasi parvum castrum, ut est ap. *Veg. Mil.* 3, 9., quia in eo milites ponuntur ad custodiam regionis. Vocis etymon vide infra in CASTRUM. Construuntur enim castella in agris contra excursiones hostium; in finibus imperii, ut eorundem aditus prohibeantur; per ipsum castrorum vallum congruis in locis, ut facilius defendi possit. *Sisen.* ap. *Non.* 11, 37. Praetor festinatim de castellis ad castra maxima milites conducit. *Caes. B. G.* 2, 30. Primo adventu exercitus nostri crebras ex oppido excursiones faciebant: postea vallo pedum XII. crebrisque castellis circummuniti, oppido se continebant. *Cic. Att.* 3, 7. Castellum natura munitum. *Id. Fam.* 11, 4. Multa castella cepi, multa vastavi. *Id. Phil.* 5, 4. Aditus hostium castellis et operibus prohibere. *Nep. Dat.* 10. Expugnare castella. *Id. Mil.* 2. Loca castellis communire. *Id. Alcib.* 7. Communire castellum. *Caes. B. C.* 3, 36. munire. *Nep. Dat.* 4. Regio saltuosa et castellis munita. *Tac. A.* 3, 74. Castella et munitiones idoneis locis imponere. *Id. ib.* 4, 46. Castella rupibus indita. *Id. Agr.* 14. Promovere castella in ulteriora. *Flor.* 3, 19. *ad f.* Vicos, castella, oppida diripere. ℙ Differt ab *oppido* et *urbe*, quod illud munimenti causa exstruitur, haec tum ad munimentum, tum ad civilem hominum convictum et societatem: illud belli tantummodo est, haec etiam pacis. Saepe vero accidit, ut quae castella contra vim hostium excitata fuerant paulatim confluentibus hominibus frequentarentur et oppida urbesque fierent. Hinc aliquando *castellum* et *oppidum* aut *urbs* promiscue adhibentur, ut ap. *Curt.* 5, 3. ℙ Translate *Cic. Pis.* 5. Templum illud fuit, te consule, arx civium perditorum, receptaculum veterum Catilinae militum, castellum forensis latrocinii, bustum legum omnium ac religionum. *Liv.* 3, 57. Respicerent tribunal homines, castellum omnium scelerum. *Cic. Div.* 2, 16. Urbem philosophiae, mihi crede, proditis, dum castella defenditis. ℙ Castella sunt etiam rusticae habitationes in locis editis adeoque villae et vici in montibus aut receptacula ovium. *Virg. G.* 3, 474. Tum sciat, aerias Alpes et Norica si quis Castella in tumulis et Iapydis arva Timavi, Nunc quoque post tanto videat desertaque regna Pastorum et longe saltus lateque vacantes. Ornate igitur pro saltibus et pascuis dixit *castella in tumulis*, *arva*, *regna*, *saltus*. ℙ Est etiam *castellum* receptaculum aquarum in aquaeductibus; ex quo aqua ex communi ductu per fistulas in varia loca distribuitur: unde et *dividiculum* dictum est, teste *Festo.* Appellatur autem castellum, quia altius cetero opere assurgit et latius extenditur, ut militaris castelli figuram referat. *Vitruv.* 8, 7. Cum venerit ad moenia, efficiatur castellum et castello conjunctum, ad recipiendam aquam, emissarium, collocenturque in castello tres fistulae etc. *Plin.* 36, 15, 24. *n.* 9. Agrippa adjecta Virgine aqua, lacus septingentos fecit, salientes centum quinque, castella centum triginta. *Front. Aquaed.* 35. Aqua, quae in castellum cadit. *Ulp. Dig.* 43, 19, 1. Aquam ex castello ducere. ℙ Eodem nomine appellatur labrum amplum in summo rotae aquariae, in quod influit aqua ex modiolis, cum ad summum elati invergi coeperint. *Vitruv.* 10, 9. ℙ In masculin. gen. *Paul. Dig.* 30, 41. *a med.* in edit. *Torrentini.*

CASTĔRĬA, ae, f. locus in quo, ubi navigatio conquiescit, remi et gubernacula conquiescunt. Ita *Non.* 2, 128. Putat *Scheffer. de milit. navali* 2, 5. Graece dictam esse ἱστοδόκην. *Voss.* in *Etymol.* docet, esse a Graeco σχαστηρία vel σχαστήριον, (quod navis partem quandam esse, docet *Hesych.*) ducto a verbo σχάζω, dimitto, intermitto. Ex quo *Turneb.* 4, 13. scribi vult *schasteria:* quamquam 29, 21. aliter sentit, nempe esse velut γαστηρίαν, hoc est ventrem navis. *Pl. Asin.* 3, 1, 16. Quin pol si reposivi remum sola ego in casteria; ubi quiesco, omnis familiae causa consistit tibi. Alii ita distinguunt: Quin pol si reposivi remum, sola ego in casteria ubi quiesco, omnis etc. Qua ratione *casteria* non est locus ubi reponuntur remi, sed potius ubi nautae conquiescunt. *Lactant. vet. Schol. Stat.* ad *Theb.* 6, 800. perperam *casteriam* cum *portisculo* confundit.

*CASTHANAEA, ae, f. Κασθαναία, opp. Thessal. in Magnesia. *Plin.* 4, 9. ed. *Hard.* antea leg. *Castana. Castanaea* appellatur a *Mela* 2, 3. *B. A.*

*CASTHĔNES sinus, juxta Byzantium. *Plin.* 4, 11. *B. A.*

*CASTIFER, qui portat flagella, ut castiget. *Vet. Voc.* et *Pap.* Castiferum, qui flagellum portat. *Gloss. Isid.* An igitur *castum* dixere pro *cesto?* *Cestum* quidam et *Caestum* esse lorum, certum est. V. Cestus. Dor. esse καστόν pro κηστῷ jam observ. *Voss.* V. CASTIGO. *B. A.*

CASTĬFĬCO, as, a. 1. ἁγνεύω, castum facio. Est *August. Confess.* 9, 9. et *De bono viduit.* 7. et *Tertull. Pudic.* 19. *ex Joann.* 1, 3.

CASTĬFĬCUS, a, um, adj. castum faciens vel castus. *Senec. Hipp.* 169. Expelle facinus mente castifica horridum. *Paul. Nol. carm.* 25, 188. Castificum lavacrum, *h. e.* baptismus.

CASTĬGĀBĬLIS, le, adj. castigatione dignus. *Pl. Trin.* 1, 2, 5. Hic ille est, senecta aetate qui factus est puer: qui admisit in se culpam castigabilem.

CASTĬGĀTE, adv. castigatis moribus. *Senec. Excerpt. Controv.* 6, 8. Vixit modeste, castigate. Non in illa cultus luxuriosior, non conversatio cum viris licentiosior. ℙ Alio sensu *Macr. Somn. Scip.* 1, 6. Haec de monade castigatius, quam se copia suggerebat, *h. e.* pressius, brevius. *August. Doct. Christ.* 4, 14. Castigatius eloqui, *h. e.* pressius et sine verborum affluentia.

CASTĬGĀTĬO, onis, f. ἐπανόρθωσις, σωφρονισμός, reprehensio, objurgatio, coercitio, animadversio corrigendi causa facta, et ad meliorem frugem revocandi. [**Vell.* 2, 114. Admonitio frequens, interdum et castigatio; vindicta rarissima. Affert hunc locum, *Döderl.* 2, 160., ubi docet: adhiberi castigationem non ad *peccati*, sed peccantis tanquam polluti emendationem mediamque esse positam inter correctionem et poenam.] *Cic. Off.* 1, 25. Omnis autem et animadversio, et castigatio contumelia vacare debet, neque ad ejus, qui punitur aliquem, aut verbis castigat, sed ad reipublicae utilitatem referri. *Id. Tusc.* 4, 20. Afficere aliquem castigationibus, reprehensionibus, ignominiis. *Senec. Ira* 1, 5. Aliquando castigatio necessaria est: sed haec sincera cum ratione: non enim nocet, sed medetur specie nocendi. *Id. ib.* 2, 27. Parentum, praeceptorum ac judicum castigatio sic accipienda est, quomodo scalpellum, et abstinentia, et alia, quae profutura torquent. [**Curt.* 10, 2. Castigatio praefectorum.] *Id. ep.* 47. Verborum castigatione uti. *Liv.* 27, 15. Cum verborum castigatione (*Strafpredigt*) accipere aliquem. *Justin.* 1, 6. Reprimere aliquem castigatione. *Plin.* 18, 6, 7. Castigatio censoria. *Val. Max.* 2, 7. *n.* 14. Aspero et abscisso castigationis genere militaris disciplina indiget. *Inscr.* ap. *Grut.* 1030, 4. Militavit ann. XIX. sine ulla castigatione. *Paul. Dig.* 1, 15, 3. Castigatio fustium. *Callistrat. ib.* 48, 19, 7. flagellorum. *Appul. Met.* 9. Muli senes, costas perpetua castigatione ossium tenus renudati. ℙ Translate. *Plin.* 17, 22, 35. *n.* 9. Viviradix secundo anno reciditur: alias festinatione pariendi gracilis atque ejuncida, ni cohibeatur castigatione tali, in fetum exeat tota. *Id. ib.* 28, 47. Olearum nudatas radices hiberno frigori opponunt; eaque castigatione proficiunt.

CASTĬGĀTOR, oris, m. σωφρονιστής, ἐπανορθωτής, qui castigat, emendator. *Hor. A. P.* 173. laudator temporis acti Se puero, censor castigatorque minorum. *Liv.* 1, 59. Brutus castigator lacrimarum atque inertium querelarum. *Senec. Ira* 1, 15. Ad coercitionem errantium irato castigatore non opus est. Adde *Pl. Trin.* 3, 1, 13. [**Plin. Pan.* 40, 1. Nemo observator, nemo castigator assisset, i. e. delator, accusator eorum qui vicesimam hereditatis non recte solvissent.]

CASTĬGĀTŌRĬUS, a, um, adj. ad castigandu[m] pertinens. *Plin. ep.* 5, 16. Adhibere solatium n[on] quasi castigatorium, et nimis forte, sed molle [et] humanum. *Sidon. ep.* 4, 1. Castigatoria severita[s].

CASTĬGĀTUS, a, um, part. a *castigo*, repr[e]hensus, objurgatus, multatus. *Juven.* 2, 35. vit[ia] ultima fictos Contemnunt Scauros, et castiga[ti] remordent. *Tac. A.* 3, 35. Patres oblique p[er] litteras castigati. *Appul. Met.* 9. Affatim plag[is] castigatus. ℙ Translate. *Cic. Tusc.* 2, 21. Vide ne, ut obmutuerit non sedatus corporis, sed cast[i]gatus animi dolor? *August. Civ. Dei* 5, 24. L[u]xuria tanto castigatior, quanto posset esse lib[e]rior. *Gell.* 4, 20. Inter censorias severitates tr[i] haec exempla in litteris sunt castigatissimae disc[i]plinae. *Stat. Th.* 9, 687. nodis et castigata juba[e] rum Libertas, *h. e.* collecta, et constricta ut i[n] cervice equi compta sedeat. ℙ Dicitur etiam d[e] forma et pulcritudine membrorum elegantissim[a] et in qua nihil reprehendi potest. *Ov. Amor.* 1, [5,] 21. Castigatum pectus. *Stat. Silv.* 2, 1, 43. [F]castigatae collecta modestia frontis. ℙ *Castigat[ae] mamillae* ap. *Seren. Sammon.* 20, 357. sunt tum[i]dulae, duriusculae, et quas *stantes mammas* voca[t] *Plin.* 30, 14, 45.

CASTĬGO, as, avi, atum, a. 1. σωφρονίζω, ἐπαν[ορ]ορθόω, κολάζω, coerceo, corrigo, ad meliore[m] frugem animadvertendo revoco. Est a κάστον l[i]gnum, fustis. *Vossius* derivat in *Etym.* a καστ[ὸς] pro κηστὸς, lorum. [**Castigare* factum ex *castu[m] agere* eodem modo quo *purgare* ex *purum ager[e]* *Döderl.* 2, 160.] *Cic. Tusc.* 3, 27. Pueros ver[o] matres, et magistri castigare etiam solent, ne[c] verbis solum, sed etiam verberibus. [**Virg. A.* 5, 387. Castigare dictis.] *Id. Leg.* 1, 23. Castigar[e] improbos, tueri bonos. *Pl. Most.* 4, 1, 26. servo bubulis exuviis. *Virg. A.* 6, 567. dolos. [**Id. ib.* 4, 407. moras. *Curt.* 4, 13, 18. morentes] ℙ Saepe es[t] reprehendere, objurgare. *Cic. Tusc.* 5, 1. In ho[c] me ipse castigo, quod etc. *Id. Or.* 1, 41. E[t] quoniam de impudentia dixi, castigemus etiam se[] gnitiem hominum atque inertiam. *Liv.* 39, 55. Castigare nimiam lenitatem alicujus. *Caes. B. C.* 1, 3. Laudare promptos, castigare atque incitare segniores. *Id. ib.* 3, 25. aliquem litteris. *Pl. Bacch.* 4, 8, 66. dictis plurimis. *Justin.* 2, 15. graviter. *Juven.* 14, 54. acerbo clamore. *Virg. A.* 4, 407. moras. *Val. Fl.* 6, 660. metus. *Lucan.* 8, 71. dolorem immodicum. ℙ Item emendare, corrigere. *Plin. Pan.* 46. Castigaverunt vitia sua ipsi, qui castigari merebantur. *Hor. A. P.* 294. Carmen decies castigare ad unguem. *Juven.* 6, 454. opicae castigat amicae Verba. *Stat. Th.* 6, 700. Molis praegravidae castigat pulvere lapsus, *h. e.* discum lusorium manibus elabentem asperso pulvere asperat (ut *ib.* loquitur 671.), ut labilis esse desinat. ℙ Et translate coercere, compescere. *Petr. fragm. Trag.* 47. *Burm.* Castigare risum crebris potiunculis. [**Tac. A.* 6, 13. Incusabat Magistratus Patresque, quod non publica auctoritate populum coercuisset: — Ita castigandae plebi compositum Senatusconsultum, prisca severitate.] ℙ Item cingere et veluti constrictum tenere. *Sil.* 12, 355. Insula fluctisono circum vallata profundo, Castigatur aquis, compressaque gurgite terras Enormes cohibet etc. Sic *Liv.* 39, 25. Equus tenax non parens, frenis asperioribus castigandus est. [*Synonyma hujus verbi quid inter se different V. apud *Döderl.* 2, 156. sqq. et *ib.* 161. ubi *reprehendere*, *vituperare*, *castigare* et *culpare* (ita disposuit, ut *reprehendere* lenissimum, *culpare* gravissimum animadvertendi modum designet) hoc discrimine separantur ab *arguere*, *accusare*, *criminare*, ut haec praeter accusatorem et accusatum vel tertium quiddam spectent (judices, populum), illa peccantis et corrigentis solam rationem contineant.] ℙ *Examen in trutina castigare*, ap. *Pers.* 1, 6. est examen, seu ligulam trutinae ita continere et componere, ut nihil extra scapi foramen inclinet, quod cum accidit, fit aequilibrium, et rei appensae pondus cognoscitur.

CASTĬMŌNĬA, ae, f. ἁγνότης, abstinentia a venereis corporis voluptatibus. *Cic. Verr.* 2, 4, 45. *in f.* Sacra, quae fiunt per summam castimoniam virorum ac mulierum. *Id. Leg.* 2, 10. Castimonia corporis. Adde *Liv.* 39, 9. ℙ In plur. num. *Plin.* 31, 8, 44. Superstitio castimoniarum. *Tert. Jejun.* 2. Quales castimoniae Apin, Isidem, et Magnam Matrem certorum eduliorum exceptione purificant. Adde *Appul. Met.* 11. His autem locis non tam castitatem significant, quam ritus, et sacra, quae cum certarum rerum castimonia et abstinentia celebrari oportet, eadem ratione, qua *castus*, *us.* Hinc *Id. Appul. ib. in f.* appellat *inanimam castimoniam* sacra ea et ritus, qui conjuncti sunt cum abstinentia a cibis animatis. ℙ Apud *Appul.* non *castimoniarum abstinentia*, sed *castimoniorum* legitur in optimis MSS. et editionibus, ut et in *Gloss. Phil.* Castimonium, ἁγνεία.

CASTĬMŌNĬĀLIS, e, adj. *Pallad.* 3, 25. liquamen quoddam ex piris, cujus conficiendi rationem docet, *liquamen castimoniale* appellat, fortasse quia ad castimoniam servandam aptum sit, vel quia

astimoniam servantibus in usu fuerit. Sic *Plin.* 31, 8, 44. quoddam gari genus memorat, a Judaeis superstitioni castimoniarum dicatum, quod fit e piscibus squama carentibus.

CASTIMONIUM. V. CASTIMONIA.

CASTĬTAS, atis, f. ἁγνότης, abstinentia a turpi libidine, castimonia, pudicitia. V. PUDICITIA. *Cic. Leg.* 2, 12. Vestae colendae virgines praesint, ut advigiletur facilius ad custodiam ignis, et sentiant mulieres naturam feminarum omnem castitatem pati, *h. e.* sentiant, eam esse feminarum naturam, ut exercere possint omnis generis castitatem. [**Tac. A.* 1, 33. Nisi quod castitate et mariti amore quamvis indomitum animum in bonum vertebat.] *Hor. Od.* 3, 24, 22. metuens alterius viri Certo foedere castitas. *Tac. Agr.* 4. Femina rarae castitatis. *Plin.* 24, 9, 38. Matronae Thesmophoriis Atheniensium castitatem custodientes. *Val. Max.* 9, 1. *n.* 2. Virginis castitatem delibare. [**Plin. Pan.* 20, 2. Affectata aliis castitas, tibi ingenita et innata, i. e. a filiabus et uxoribus civium Romanorum abstinentia, opp. saevae superiorum principum libidini.] ¶ Translate accipitur pro abstinentia a quocumque vitio, integritate, sanctitate. [*Conf. quae disputavit *Döderl.* 3, 196. sq. de discrimine inter candor et castitas cet.] *Gell.* 15, 18. Cornelius sacerdotii religionibus venerandus, et castitate vitae sanctus. *Macr. Sat.* 7, 3. L. Quintius praetor de provincia nuper reverterat, observata, quod mireris Domitiani temporibus, praeturae maxima castitate. *Vitr.* 1, 1. Nullum enim opus vere sine fide et castitate fieri potest. ¶ Dea, eadem quae Pallas. *Pallad.* 1, 6. Olivae recordati esse praesulem Castitatem.

CASTĪTŪDO, inis, f. castitas. *Accius* ap. *Non.* 2, 124. Ibi fas, ibi cunctam antiquam castitudinem.

CASTOR, ŏris, m. Κάστωρ, ορος. Castor et Pollux fratres gemini fuerunt, Tyndari et Ledae filii, fratres Helenae. In fabulis est, Jovem furtim cum Leda cycni specie concubuisse, illamque ovum concepisse, ex quo gemini infantes nati sunt. Alii dicunt geminum ab ea ovum conceptum fuisse, alterum ex Tyndaro marito, ex Jove alterum: ex primo natos esse Castorem, et Clytaemnestram, et quidem mortales, ut ab homine progenitos; ex secundo Pollucem, et Helenam immortales, ut ex Deo. Castor a prima aetate equis delectari coepit, Pollux pugilatu: quibus in studiis adeo uterque excelluit, ut haberent sua aetate parem neminem. Colchos cum aliis Argonautis profecti sunt, in qua expeditione Pollux Amycum Bebryciae regem caestu pugnans interfecit. Interfuerunt etiam venationi apri Calydonii. Castor tandem plurimis una cum fratre editis praeclaris facinoribus in oppido Aphidnis occisus fuisse dicitur, bello Lacedaemoniorum cum Atheniensibus, vel, ut alii volunt, in oppugnatione Spartae. Quidam dicunt fuisse interfectum ad radices Taygeti montis a Lynceo Apharei filio, cui puellam quandam desponsam eripuerat. Pollux, qui fratrem vehementissime diligebat, ab Jove impetravit, ut immortalitatem suam cum fratre divideret. Hinc alternis diebus vivere dicuntur, vel, ut alii scripsere, alterno semestri spatio. In coelum quoque translati sunt, eorumque sidus *Gemini* appellantur. *Serv.* ad *A.* 6, 121. dicit, esse duas stellas ita collocatas, ut, una oriente, altera occidat. Nautae vero sidera Castoris, et Pollucis appellarunt quasdam faculas, quae in mediis tempestatibus aliquando conspiciuntur in summitate mali, aut velorum, quae si geminae appareant, tranquillitas; si una tantum, majus periculum portendi solet. Nunc vocant Divos Nicolàum et Hermum. De his V. *Senec. Q. N.* 1, 1. et *Plin.* 2, 37, 37. Hujus autem fabulae origo ex alia fabula ducta est, quod nimirum navigantibus hisce fratribus in Argo navi, et saeviente mari procellis, cum Orpheus variis votis Deos fatigasset, apparuerunt geminae faces in eorum capitibus, et mox tempestas cessavit. Quare cum ignes illi navigantibus apparerent, Castoris et Pollucis arbitrio apparere crediti sunt. Hinc pingi consuevere albis equis sedentes, igneumque apicem in capite habentes. ¶ *Castores* in plur. numero utrumque fratrem significant. *Plin.* 10, 43, 60. Aedes Castorum. *Id.* 35, 4, 10. Tabula Castorum in foro Augusti. Adde 7, 22, 22., *Arnob.* 1. p. 20. et 2. p. 93. et *Auson. in gratiar. action. sub f.* Sic *alter Castor* ap. *Stat. Silv.* 4, 6, 15. ¶ *Per Castorem* jurare solebant mulieres, sicut per Herculem viri. Hinc *ecastor*, *mecastor*, quae V. suis locis. Legitur etiam *nae castor*, apud *Pl. Asin.* 3, 1, 29. Nisi mihi huc argenti affert viginti minas, nae ille, castor, hinc trudetur foras. Plerique recitius leg. *nae ille, ecastor.* ¶ Notat *Quint.* 1, 5. olim hoc nomen in obliquis casibus producta paenultima pronunciatum fuisse ab iis, qui omnia ex Latina ratione, non ex Graeca usurpanda esse censebant. ¶ Antique *Castorus* pro *Castoris* usurpatum vide in V. VENUS. in f.

CASTOR, ŏris, m. κάστωρ, animal ex genere amphibiorum, horrendi morsus, ut qui arbores juxta flumina, ut ferro, caedat, et si forte hominem comprehenderit, non antequam fracta concrepuerint ossa, morsus resolvat. Caudam habet piscium, ceteram speciem lutrae, pilum vero pluma molliorem. Haec *Plin.* 8, 30, 47. ¶ Latino nomine appellatur *fiber*, item *canis Ponticus*, quia in Ponto maxime abundat. *Serv.* ad *Virg. G.* 1, 58. ¶ Dicitur quasi γάστωρ, quia ventre magno est. Vulgo fertur, cum viderit se obsideri, testiculos sibi suos ipsum dentibus avulsos projicere, gnarum ob id se peti, quia multos habent in medicina usus, quos *Plin.* 32, 3, 13. enumerat. *Juven.* 12, 34. imitatus castora, qui se Eunuchum ipse facit, cupiens evadere damno Testiculorum: adeo medicatum intelligit inguen. *Castora* accusativus est Graecae positionis, pro *Castorem. Vet. Schol. Juven.* ad *h. l.* hoc animal *bebrum* quoque vocari ait: cujus rectus casus est *beber*, seu *bebrus*, et inde adj. *bebrinus* ap. *eund. Schol.* ad 2, 99. Sed hae voces cadentis Latinitatis sunt. Nam *beber* levi mutatione ex *fiber* corruptum est. ¶ Caeterum *Plin. l. c.*, astipulante *Diosc.* 2, 26., falsum hoc esse ait, ut sibi testiculos amputet, quod parvos, et nimis substrictos habet, et adhaerentes spinae, ut sine vita animalis nequeant avelli. Addit autem esse folliculos geminos in inguinibus, graveolenti liquore plenos, et veluti mellis cerosi, gustu amaro et acri, colore ammoniaci, et friabiles. *Castorea* hi appellantur, et propter odoris gravitatem *virosa* a *Virg. l. c.* dicuntur. V. vocem sequent.

CASTŎRĔUM, ei, n. et Castorea, orum, n. plur. καστόριον, testiculi, seu folliculi in inguinibus castoris animalis, et liquor in iis existens, de quo V. in fin. vocis praeced. *Cels.* 6, 7. *n.* 8. In aurem dari debet castoreum cum aceto. *Scrib. Compos.* 3. Castorei, nucum amararum, singulorum uncias. *Virg. G.* 1, 58. At Chalybes nudi ferrum, virosaque Pontus Castorea. *Lucr.* 6, 794 Castoreoque gravi mulier sopita recumbit. *Plin.* 32, 9, 32. Castorea emolliunt alvum.

CASTŎRĔUS, a, um, adj. ad castorem animal pertinens. *Plin.* 12, 24, 52. Aspalathos odore castoreo. Ita veteres edit. A. 1469. 1470. et 1472. Alii cum *Hard.* leg. *castorei.* ¶ Item ad Castorem fratrem Pollucis pertinens. *Sen. Hippol.* 810. Frenis Castorea mobilior manu Spartanum poteris flectere Cyllaron.

CASTŎRĬNĀTUS, a, um, adj. ad castorem animal pertinens. *Sidon. ep.* 5, 7. Incedunt albati ad exsequias, pullati ad nuptias, castorinati ad litanias, *h. e.* delicatissimis vestibus induti, quales sunt quae ex pilis castoris conficiuntur. *Isid. Or.* 19, 22. *castorinam vestem* appellat. Ita enim ibi legendum esse, non *caprinam*, monent eruditi: at alii leg. *aprinam*, alii alia.

CASTŎRĪNUS, a, um, adj. ad castorem animal pertinens. *Marc. Empir.* 35. Castorinum oleum. *Edict. Dioclet.* p. 23. Pellis castorina. *Isid. Or.* 19, 22. Castorina vestis. V. diction. praeced.

CASTRA, orum, n. plur. στρατόπεδον, locus, in quo exercitus, cum in expeditione est, subinde consistit, et vallo fossaque munit, tentoria figit, quietem capit. Caret fere singulari numero. Etymon vocis vide infra in CASTRUM. *Cic. Fam.* 15, 4. Castra in radicibus Amani habuimus apud Aras Alexandri quatriduum. *Caesar* ad *Q. Pedium* ap. *Cic. Att.* 9, 14. Pompejus se oppido tenet; nos ad portas castra habemus. *Cic. Inv.* 2, 42. Hostes prope muros castra habent. *Caesar* ad *Opp.* post *ep.* 13. *l.* 9. ad *Att.* Ponere castra ad murum. *Justin.* 1, 8. metari (eodem sensu). *Sall. Jug.* 54. Capere locum castris. *Tac. Hist.* 2, 19. Vallare castra. *Id. ib.* 5, 22. erigere. *Cic. Fam.* 15, 2. locare. *Id. Verr.* 2, 5, 12. facere stativa. *Id. Div.* 1, 35. movere versus Arretium. *Caes. B. G.* 1, 48. promovere. Et *ib.* 49. munire. Et *ib.* 40. Continere se castris. Et *ib.* 2, 11. Recipere se in castra. *Id. Div.* 1, 33. Florentissima Samnitium castra capere. [**Tac. Ann.* 11, 8. Bactrianos apud campos castra retulit.] *Id. Phil.* 12, 11. Pompejus cum duce Marsorum inter bina castra collocutus est. *Sall. fragm.* ap. *Non.* 4, 235. Castris collatis. Adde *Tac. Hist.* 3, 57. ¶ De castris faciendis multa *Veget. Mil.* 3, 8. ¶ *Castra Praetoriana*, et *Praetoria* fuit locus ad Urbem prope muros, non longe a via Nomentana, ubi Praetorianus miles continebatur. Instituta sunt ex consilio Sejani a Tiberio, qui dispersas antea, et sine castris cohortes, quas Augustus praesidii causa in Urbem induxerat, in eum locum collegit. *Suet. Claud.* 21. et *Capitol. Max.* et *Balb.* 10. V. *Tac. Ann.* 4. 2. [**Id. ib.* 11, 35.] et *Suet. Tib.* 37. Praetorias legiones, earumque subsidia factionibus aptiora, quam urbi Romae, sublata penitus a Constantino M. narrat *Aur. Vict. Caes.* 40. ¶ Eadem absolute *castra* vocantur a *Suet. Claud.* 36. nec alia intelligenda, cum in urbanis rebus de castris mentio fit. ¶ Interdum *castra* dicuntur fossa, vallum, aliaque opera militaria, quibus urbes in obsidionibus cinguntur. *Cic. Fam.* 15, 4. Oppidum sex castellis, castrisque maximis sepsi. *Caes. B. C.* 3, 9. Quinis castris oppidum circumdedit. ¶ *Castra navalia* est locus, ubi naves ad bellum paratae consistunt. *Caes. B. G.* 5, 22. Castra navalia de improviso adoriri. Sic *Nep. Alcib.* 8. Castra nautica juxta hostes habere. *Virg. A.* 4, 604. faces in castra tulissem, Implessemque foros flammis. Adde *ib.* 5, 519. et *Nep. Ann.* 11. ¶ [**Castra stativa*, *castra hiberna* (haec et absolute castra dicuntur apud *Tac. Ann.* 1, 35. Et siquae alia ex necessitate, aut adversus otium castrorum quaeruntur) quaenam fuerint v. in *stativus* et *hibernus.* ¶ *Castra lunata* sunt in lunae (semicirculi) formam posita, quorum in obsidionibus maxime usus esse solebat *B. Afr.* 80. Lunatis castris Thapsum operibus circum munivit.] ¶ Quia vero quotiescumque locum mutat exercitus, nova castra facere opus est, *castra* designant aliquando ipsa itinera militaria. *Liv.* 38, 24. Ad eos profectus consul, tertiis castris Ancyram pervenit. *Id.* 28, 16. Septuagesimis castris Tarraconem rediit. *Curt.* 3, 7. Castris motis ad urbem Mallon pervenit, inde alteris castris ad oppidum Castabalum. ¶ Saepe accipiuntur pro ipsa militia, per metonymiam. *Tibull.* 4, 1, 39. Nam quis te majora gerit castrisve, forove? *Vellej.* 2, 125. Vir, nescias utilior in castris, an melior in toga. *Nep. Ann.* 23. In castra proficisci cum aliquo, *h. e.* ire in militiam. *Id. Ep.* 5. Castris uti, non palaestra. [**Plin. Pan.* 34, 2. Atque ut ante castris, ita postea pacem foro reddidisti, cf. Gierig ad h. l. qui recte ad utrumque, et ad sedatum praetorianorum tumultum et ad disciplinam castrorum correctam refert.] ¶ Translate. *Cic. Fam.* 9, 20. In Epicuri nos adversarii nostri castra conjecimus. *Hor. Od.* 3, 16, 22. nil cupientium Nudus castra peto. Adde *Sen. ep.* 2. ¶ *Castra apium* dicuntur earum stationes a *Pallad.* 1, 37. ¶ In descriptione regionum Urbis R. sub f. leguntur apud *P. Victor.* castra lecticariorum, tabellariorum, victimariorum, salgamariorum: et videntur esse certa loca, ubi magna erat hujusmodi artificum frequentia, quo facilius a conducentibus invenīri possent. ¶ In singulari num. *castrum Poenorum* dixit *Pl.* ap. *Serv.* ad *A.* 6, 776. V. CASTRUM. ¶ Reperitur etiam *castra*, *ae*, femin. generis. *Accius* ap. *Non.* 3, 65. Castra haec vestra est etc. ¶ Castra militaria variis locis nomen dedere, ubi posita aliquando fuerant. Sic *Castra Pyrrhi*, locus prope Lacedaemonem, ap. *Liv.* 35, 27. *Castra Corneliana*, et *Cornelia* locus in Africa prope Uticam, ap. *Caes. B. C.* 2, 25. et *Plin.* 5, 4, 3. His adde *Castra Julia*, et *Castra Caecilia* oppida Hispaniae, ap. *Plin.* 4, 22, 35. et alia, de quibus V. geographos. *Castra Aelia* fuit oppidum Hispaniae prope Iberum amnem, cujus meminit *Liv. fragm. lib. XCI.* a *Niebuhrio* iterum edito. Ipse ad Iberum fluvium copias adduxit: ibi hibernaculis secundum oppidum, quod Castra Aelia vocatur, aedificatis etc. ¶ [**Castra vinaria* et *Castra gemina* loci vel oppida fuere in Hispania Baetica *Plin.* 3, 1. ¶ *Castra Hannibalis*, opp. c. portu in Ital. infer., in Brutt. *Plin.* 3, 10. ¶ *Castra nova* Daciae opp. fuit in ripa Danubii, ultra Tibisum. *Tab. Peut.* ¶ *Castra Martis* non longe a Timaco distabat, ad Istrum flumen. *Ammian.* 31, 32. (al. 11.) Vulgo Stramartis vocatur, teste Holstenio. Denique *Castra Herculis* in Batavia fuit, secundum Rheni ripam, prope Arenacum. *Ammian.* 18, 2. *Tab. Peut. B. A.*] ¶ *Castrorum filius* est appellatus Caligula imperator, teste *Suet Cal.* 22., quod in castris natus educatusque fuerit. Adde *Aur. Vict. Caes.* 3. *Castrorum* vero *mater* prima omnium Augustarum fuit appellata Faustina junior, M. Aurelii Antonini uxor, quod hanc ille secum, dum adversus Quados bellasset, in aestivis habuerat, ut ait *Capitol. M. Aurel.* 26. Hinc passim in inscriptionibus, et nummis deinde plures Augustae hoc cognomine honoratae fuerunt.

CASTRĀMĒTOR, aris, dep. 1. στρατοπεδεύω, metato captoque loco castra pono. *Liv.* 9, 27. Et primo circa saltus, cum utrinque ad hostem iniqua via esset, cunctati castrametatique sunt. Ita vet. editiones A. 1470. et 1480.: aliae *castrametatique* omittunt. *Plin.* 18, 6, 7. *n.* 1. Villam posuit peritia castrametandi. Vetus editio A. 1469. et *Hard.* junctim scribunt: aliae divisim *castra metandi.* Nam *castra metor* divisis vocibus legitur ap. *Tac. A.* 1, 63. et *Curt.* 3, 8. etc. Adde, si hujusmodi vocum conjunctio locum haberet, *castrometor*, non *castrametor* esse scribendum.

[*CASTRĀNUS, a, um, adj. ad Castrum Inui pertinens, oppidum maritimum in Rutulis, prope Ardeam, ubi nunc fluvius *Incastro* cognominatus. Hujus meminit *Virg. A.* 6, 775. Addentque superbos Pometios, Castrumque Inui. *Mart.* 4, 60, 1. Ardea solstitio, Castranaque rura petantur. *Sil.* 8, 361. *F. B. A.*

CASTRĀTĬO, onis, f. σπαδωνισμός, ὀρχοτομία, testiculorum exsectio. *Colum.* 6, 26. Id optimum genus castrationum, quod etc. Adde 7, 11. et *Pallad.* 6, 7. ¶ In arboribus *castratio* est ramorum amputatio certa ratione facta. *Plin.* 16, 40. 76. *n.* 3.

CASTRĀTOR, oris, m. τομεύς, qui castrat. *Tertull. adv. Marc.* 1, 1. Castor castrator carnis suae.

CASTRĀTŌRĬUS, a, um, adj. ad castrandum

pertinens. *Pallad.* 1, 43. Castratoria ferramenta, atque tonsoria.

CASTRĀTŪRĂ, ae, f. idem quod castratio, vel locus, in quo castratio facta est. *Pallad.* 6, 7. Vulnera castraturae cinere sarmentorum linere. ℙ Ap. *Plin.* 18, 9, 20. *n.* 1. *castratura siliginis* est ejus purgatio. V. v. seq.

CASTRĀTUS, a, um, part. a castro, ἐκτομίας, ἔκτομος, testiculis privatus, exsectus. *Plin.* 11, 51, 112. Castratis hominibus vox exilior. *Id. ib.* 37, 64. Equo castrato non decidunt dentes. *Id.* 10, 21, 26. Galli castrati canere desinunt. ℙ Ponitur etiam generatim pro amputato, truncato. Hinc *castrata arbor*, cui supervacui rami praeciduntur, quo minus luxurietur, et utilius crescat. *Plin.* 24, 8, 33. Humor e medulla castratae arboris effluens. ℙ *Id.* 15, 14, 15. Mala spadonia, appellata a conditione castrati seminis, *h. e.* nullum intus semen habentia. ℙ *Castrata siligio*, vel *similago* est usque ad certam mensuram cribro purgata. *Plin.* 18, 9, 20. Justum est e grano Campanae, quam vocant castratam, e modio redire sextarios quatuor siliginis, vel e gregali sine castratura sextarios quinque. Et *ib.* 10, 10. *n.* 2. Pretium huic annona media in modios farinae quadraginta asses, similagini castratae octonis assibus amplius, siligini castratae duplum. ℙ Translate *castratae vires* dicuntur a *Plin.* 11, 18, 19. *h. e.* attenuatae, attritae. Eodem sensu *Castratam rempublicam morte Africani* recte dici, negat. *Cic. Or.* 3, 41., quia deformis in eo similitudinis cogitatio inest. Adde *Quint.* 8, 6.

CASTRENSĬĀNUS, a, um, adj. *Castrensiani* dicti sunt ministri sacri Palatii, quorum varia fuere munera. Hoc enim numero fuerunt praegustatores, pincernae, fullones, vestitores, pistores, aliique hujusmodi administri, ut est apud *Lampr. Alex. Sev.* 41., ubi multa de his disputat *Salm.* Horum mentio fit in *Cod. Justin.* 12, 26., cui titulus est *De castrensianis* etc., alii leg. *castrensiariis.* ℙ Alii sunt *castrensiani*, de quibus *ib. tit.* 36. *leg.* 14., nempe milites, qui in castris, seu castellis ad finium custodiam positis degebant et excubabant.

CASTRENSĬĀRĬUS, a, um, adj. idem quod castrensis. *Castrensiarius negotiator* legitur in *Inscr.* ap. *Grut.* 649, 5., et significat eum, qui ad castra annonam convehens negotiatur.

CASTRENSIS, se, adj. ad castra et militiam pertinens. *Cic. Coel.* 5. Eadem erat, si statim mereri stipendia coeperamus, castrensis ratio et militaris. *Id. Cat.* 3, 7. Nisi ex domesticis insidiis in castrense latrocinium compulissem. *Id.* ap. *Plin.* 7, 43, 44. Mulio castrensis. *Plin.* 10, 21, 24. Vigilia castrensis. *Flor.* 2, 2. *ad f.* Romana classis prompta, levis, expedita et quodam genere castrensis, *h. e.* quae velut castra, quolibet facile promovetur. *Suet. Tib.* 72. Castrenses ludi, *h. e.* qui a militibus in castrorum statione eduntur. *Tac. Agr.* 9. Jurisdictio castrensis, *h. e.* quae ab imperatore in castris exercetur. *Liv.* 7, 36. Triumphus castrensis, *h. e.* in castris actus. *Plin. praef. Hist. nat.* et *Gell.* 17, 2. Verbum castrense, cujusmodi sunt *conterraneus* et *copior*, quae V. ℙ *Castrensis corona* est, qua donat eum imperator, qui primus hostium castra pugnans introivit. Ea insigne valli habet. Ita *Gell.* 5, 6. Eadem dicebatur etiam *vallaris* a vallo incenso et expugnato. *Val. Max.* 1, 8. *n.* 5. Vallarem coronam ei se servare dixit, a quo castra erant oppressa. ℙ *Castrensis creditor* est, cui aes alienum debetur in castris contractum. *Ulp. Dig.* 42, 7, 1. et *Id. ib.* 49, 17, 7. ℙ *Peculium castrense* est, quod a parentibus et cognatis in militia agenti donatum est vel quod ipse filius familias in militia acquisivit, quod nisi militaret, acquisiturus non fuisset, ut *Macer Dig.* 49. *tit.* 17., qui est *De castrensi peculio*, 11. definit. Adde *Paul. sentent.* 3, 4. De eo testari potest miles etiam vivo patre. Nam quae sunt parta labore militiae, placuit non esse in corpore census, ut ait *Juven.* 16, 52. ℙ *Quasi castrense*, quod filius familias in palatina vel togata militia sibi paravit, ad similitudinem peculii militaris. *Ulp. Dig.* 37, 6, 1. *a med.* et *ib.* 1, 3. ℙ *Castrenses ministri* in sacro Palatio fuerunt iidem, qui *Castrensiani*, de quibus supra dictum est. *Lampr. Alex. Sev.* 41. Fullones et vestitores et pictores et pincernae, omnes castrenses ministri. ℙ Hi et *Castrenses* absolute dicuntur erantque sub dispositione ejus, qui *Castrensis sacri Palatii* appellabatur. V. *Cod. Theod.* 11, 18, 1. et 6, 35, 3. et alibi. ℙ *Castrensis* dicitur etiam qui ex aliqua est urbe, quae Castrum appellatur, ut *Castrensis Morinus* est civis Castri Morinorum, nunc *Cassel* in Belgica. *Grut.* 325, 12. D. M. Ti. Cl. Honoratiani Castrensis Morini in civitate sua sacerdotalis.

[CASTRĬĀNUS, a, um, idem ac Castricianus, is scilicet, qui in castris degit. *Vopisc. Aurel.* 38. *F.*]

CASTRĬCĬĀNUS, a, um, adj. ad *Castricium* pertinens, quod est nom. viri propr. *Cic. Fl.* 23. Castricianum nomen. Et *ib.* Castricianum vulnus. Adde *Att.* 12, 28. et 30.

[CASTRĬCĬUS, a, um, adj. idem ac castrensis. *Not. Tir.* p. 74. *F.*]

CASTRO, as, avi, atum. a. 1. εὐνουχίζω, ὀρχοτομέω, testiculos amputare, evirare: et cum de feminis sermo est, genitalia ita caedere, ut ad concipiendum inepta sint. Etymon est a κάω, exscindo, unde praet. perf. pass. κέκασται, hinc *castus*, proprie *excisus*. *Pl. Aul.* 2, 2, 73. Impero, auctorque sum, ut me cuivis castrandum loces. *Varr. R. R.* 2, 5. Castrare vitulos. *Plin.* 8, 51, 77. Castrantur feminae sues suspensae pernis prioribus, vulva recisa. *Suet. Dom.* 7. Castrari mares vetuit. *Ammian.* 14, 6. Semiramis teneros mares castravit omnium prima. ℙ Ponitur etiam generatim pro amputare, truncare. *Plin.* 8, 41, 63. Si castretur morsu cauda, summusque ejus articulus auferatur, nec caudam crescere, nec canes rabidos fieri. *Colum.* 7, 12. Castrare caudas catulorum. ℙ Hinc *castrare arbores* est trunco ad imum perforato, aut supervacuis ramis praecisis, vel alia quapiam ratione nimiam luxuriam compescere, quo utilius proveniant. *Vitruv.* 2, 9. Arbusta suo quaeque tempore ad imum perforata castrantur. *Cato R. R.* 33. et ap. *Plin.* 17, 22, 35. *n.* 20. Vites teneras quamprimum propagato, veteres quam minimum castrato. *Id.* 17, 20, 33. Castrare arundinetum, *h. e.* cum nimis densatum est, intercidere et disrarare, ut *Colum.* 4, 32. exponit. ℙ Translate *Plin.* 18, 14, 36. Lupinum condi in fumo maxime convenit, quoniam in humido vermiculi umbilicum ejus in sterilitatem castrant, *h. e.* erodunt, ut satum nasci non possit. ℙ *Castrare alvearia* ap. *Colum.* 9, 15. et *Pallad.* 7, 7. est favos eorum praecidere, et mella eximere. ℙ *Castrare vina saccis* dixit *Plin.* 19, 4, 19. *n.* 2., hoc est saccis percolare, eorumque vires frangere, ut *Idem* loquitur 14, 22, 28. Hoc enim pacto mitiora et suaviora fiunt. V. SACCO. ℙ *Castrare libellos* hoc est impuros jocos ab iis auferre, est *Mart.* 1, 36. ℙ Illa etiam translata sunt *Claudiani in Eutrop.* 1, 192. Quid nervos secuisse juvat? vis nulla cruentam Castrat avaritiam, *h. e.* compescit, vel tollit. Et *Lactant.* 6, 15. Stoici affectus non temperant, sed abscindunt, rebusque a natura insitis castrare hominem quodammodo volunt. Et *Hieronym. ep.* 22. *n.* 30. Castrare se domo, parentibus, cognatis, et consuetudine lautioris cibi, *h. e.* se abdicare, privare. *Senec. ep. de Maecenate.* Ingeniosus ille vir fuit, magnum exemplum Romanae eloquentiae daturus, nisi illum enervasset felicitas, immo castrasset. V. alia in CASTRATUS.

CASTRUM, i, n. [Etymon vocis est a *casum* sup. verbi *cado*, ut *lustrum* a *lusum*. *F.*] castrum enim est locus muro, fossaque munitus cum milite excubante praesidii causa: quod si angustius sit, castellum appellatur. Primo exstrui coepta sunt hujusmodi loca ad custodiam regionis arcendosque hostes, deinde et ab incolis frequentari cum coepissent, oppidorum vicem supplevere. Quare idem discrimen est inter *castrum* et *oppidum*, quod supra in CASTELLUM, posuimus. *Nep. Alc.* 9. Ei Grunium dederat in Phrygia castrum, ex quo etc. *Pompej.* ad *Dom. post ep. l.* 12, 8. *ad Att.* Caesar in castrum Truentinum venit. *Virg. A.* 6, 776. Pometios castrumque Inui, Bolamque Coramque. *Tarr.* ap. *Serv.* ad *A.* 9, 7. Castrum Laurens. ℙ Varia sunt praeter modo dicta in variis regionibus oppida, quae *Castri* nomine appellantur, ut *Castrum Julium*, alio nomine *Urgia*, in Hispania, ap. *Plin.* 3, 1, 3. *Castrum novum* in Etruria, *ib.* 5, 8. etc. V. geographos. [*ℙ Fuit et *Castrum novum* opp. in Picano, memoratum a *Plin.* 3, 5. quod et Castrum simpliciter audit *Vell.* 1, 11. et *epit.* l. 11. ℙ *Castrum altum*, in Hispania fuit Hamilcaris magni caede insigni. *Liv.* 24, 41. *B. Á.*] ℙ Translate. *Pl. fr.* ap. *Serv.* ad *A.* 6, 776. Castrum poenarum. [Alii rectius *Poenorum.* *F.*]

CASTŬLĂ, ae, f. est palliolum praecinctui, quod nudae infra papillas praecinguntur, quo mulieres nunc et eo magis utuntur, postquam subuculis desierunt. Haec *Non.* 16, 5., cujus verba quidam *Varroni* tribuerunt. Afferuntur quidem a quibusdam Lexicographis haec *Varronis* verba: *Castulam mulier sumpserat pro succula* (forte *subucula*). Sed a quonam ea referantur, nondum inveni. ℙ [*Castula*, *ae*, f. et *Castulus*, *i*, m. est diminutivum *castae* et *casti.* *Inscr.* ap. *Grut.* 368, 4. Ieria Castula. Alia ap. *Mur.* 1506, 13, Q. Valerius Castulus. *F.*]

CASTŬLŌNENSIS, se, adj. ad Castulonem pertinens, quod est oppidum in finibus Hispaniae Baeticae, ad Anam fluvium, ut ap. *Plin.* 3, 2, 3. legitur. *Liv.* 22, 20. et *Asin. Poll.* ad *Cic. Fam.* 10, 31. Castulonensis saltus. ℙ *Castulonenses*, *ium*, sunt ejus oppidi incolae. *Plin. ib.* 3, 4.

*CASTŬŌSUS, a, um, adj. idem ac castus. *Not. Tir.* p. 92.

CASTUS, a, um, adj. ἁγνὸς, καθαρὸς, a turpi libidine immunis, continens. [*De *etymol.* vocis ejusque synonym. V. *Döderl.* 3, 196. sqq.] *Cic. Phil.* 3, 6. Quis hoc adolescente castior? quis modestior? quis autem illo maledico impurior? *Id. Har. resp.* 13. Femina, quae matronarum castiss ma putabatur. *Id. Coel.* 4. M. Crassi castissim domus. *Colum.* 9, 14. Castus a rebus venerei *Mart.* 6, 28. Castus moribus, integer pudore. *Tibull.* 3, 1, 23. dicitur *casta*, quae uno am tore contenta est. Adde 1, 3, 83. et *ib.* 7, 7 et 81. ℙ Sumitur etiam generatim pro integro sancto, innocente et ab omni improbitate immun *Cic. Invent.* 2, 11. Indignum demonstrabitur, cu animus omni in vita fuerit a vitiis remotissimu eam causam putare, castissimum quoque hominen ad peccandum potuisse impellere. *Id. Rabir. per duell.* 4. Uter nostrum popularis est? tune, q civibus Romanis in concione ipsa carnificem, q vincla adhiberi putas, qui in campo Martio cr cem constitui jubes; an ego, qui castam conci nem, sanctum campum defendo servari oportere [*Plin. Pan.* 1, 3. Castus et Sanctus princep *Id. ib.* 3, 5. Castam et puram mentem inferre tem plis.] *Pl. Poen.* 5, 4, 13. Eo sumus gnatae gene re, ut deceat nos esse a culpa castas. *Hor. A. P* 206. Populus frugi, castus, et verecundus. *Id Carm. saec.* 42. Castus Aeneas. *Varr.* ap. *Non.* 4 87. *castum* dicit a furtis et rapinis abstinentem, u ipse *Non.* exponit: quo sensu etiam *Cic.* usurpa *Sext.* 43. et *Flacc.* 28. ℙ Castus est etiam iden ac ingenuus. *Hor. Carm. saec.* 6. Virgines lectas puerosque castos, *h. e.* non meritorios, qui servilis erant conditionis. Hinc *Cic. Phil.* 2, 41. Ingenui pueri cum meritoriis versabantur. ℙ Tribuitur et rebus inanimis. *Cic. Phil.* 13, 4. Res familiaris cum ampla, tum casta a cruore civili. *Id. Leg.* 2, 18. Ebur ex inani corpore extractum haud satis castum donum Deo. *Id. Har. resp.* 13. Castissimos ludos omni flagitio polluere. *Id. Invent.* 2, 39. Praemia virtutis sancta et casta esse oportet, neque ea aut cum improbis communicari, aut in mediocribus hominibus pervulgari. *Hor. Od.* 4, 11, 6. Ara castis cincta verbenis, *h. e.* puris, mundis. *Id. ib.* 1, 12. *in f.* Parum castis lucis mittere fulmina, *h. e.* quorum religio scelere aliquo polluta est. ℙ *Casta mola*, inquit *Festus*, est genus sacrificii, quod Virgines Vestales faciebant. ℙ Juvenca *cervice casta* dicitur a *Silio* 13, 431. quae jugum non sensit. [*Ita explicat *Heins.* *Drak.* autem vertit: conjugii rudem, quia erat sacrificium Proserpinae.] ℙ In illo *Virg. A.* 7, 71. castis adolere altaria taedis: *Serv.* illud *castis* exponit *piis;* eademque ratione interpretatur illud *A.* 3, 409. Hac casti maneant in religione nepotes. Et *ib.* 6, 563. Nulli fas casto sceleratum insistere limen. ℙ Eleganter *castus* dicitur, qui fidem servat, cui opponitur perjurus, perfidus: ducta translatione ab uxoribus, quae tori fidem castae custodiunt. *Cic. Rosc. Com.* 7. Considera, quis quem fraudasse dicatur, probus improbum, pudens impudentem, perjurum castus etc. *Sil.* 17, 131. casti ductoris foedera. *Id.* 3, 1. Sagunti moenia castae. Adde 14, 83. Sic dicitur *casta fides*, quae inviolata servatur. *Id.* 13, 284. Foedera, mortales, ne saevo rumpite ferro, Sed castam servate fidem. ℙ Saepissime autem *casta fides* dicitur de conjugio. *Stat. Silv.* 5, 1, 154. et *Senec. Herc. fur.* 309. et alibi. ℙ *Castus* pro suavi et jucundo. *Varr. in Parmen.* Demittis acres pectore curas, cantu castaque poesi. Ita *Non.* interpretatur *l. c.* ℙ *Castus sermo* est purus, nitidus, et ab omni barbarie ac sordidis phrasibus expurgatus. *Gell.* 19, 8. C. Caesar vir ingenii praecellentis, sermonis praeter alios suae aetatis castissimi. V. SANCTUS.

CASTUS, us, et i, m. ἅγνεια, ritus, caeremonia, sacrum. Dicitur etiam *castimonia.* Proprie autem significat sacrum illud, in quo a certis quibusdam rebus abstinentia praecipitur, et praesertim cum ministros ejus sacri a rebus venereis castos esse oportet. *Varr.* ap. *Non.* 3, 45. Et religiones, et castus id possunt, ut etc. *Id. ib.* Graeco castu facere. *Naev. ib.* Res divas edicit, praedicit castus. *Gell.* 10, 15. Castus multiplices impositi Flamini Diali. *Festus* in *Minuitur* etc. Minuitur populo luctus, cum in casto Cereris est, *h. e.* cum sacris Cereris operatur, ὅταν ἁγνεύει Δήμητρι. Porro in casto Cereris a panis alimonio abstinebant, imitati Cererem, cum violentia moeroris ob amissam filiam, diu satarum a se frugum inediam toleravit, ut *Arnob.* 5. p. 167. docet. Quid temperatus ab alimonio panis, cui rei dedistis nomen castus? *Tert. Jejun.* 16. Castus Isidis et Cybeles.

CĀSŬĀLIS, le, adj. πτωτικός. Grammatici usurpant de iis rebus, quae casus declinationis respiciunt, ut *Casuale genus*, *h. e.* quod in casus declinatur, apud *Varr. L. L.* 7, 29. et *Casualis pars* ap. *eund.* 9, 1. *a med.* Sic *casuales formae*, *h. e.* earum dictionum, quae habent casus, apud *Prisc.* 5. p. 672. ℙ Dicitur praeterea *casualis*, qui casu fit, τυχαῖος. *Imp. Justin. Cod.* 6, 27, 6. Casualis conditio, *h. e.* quae a casu pendet.

CĀSŬĀLĬTER, adv. τυχηρῶς, casu, forte. *Sidon. ep.* 9, 11. Si quid ibi vel casualiter placet. Adde *Fulgent. Mythol.* 1, 5.

*CASUENTILLĀNI, orum, opp. cujusd. incolae,

od in Umbria fuit, quodque Frontini Casuentim fuisse admodum credibile est. *Plin.* 3, 14. v. sq. *B. A.*

[*CASVENTINUS, a, um, adj. ad Casventum per-iens, Umbriae oppidum. ¶ *Casventini*, *orum*, nt incolae illius oppidi, qui a *Plin.* 3, 14, 19. *isventillani* vocantur. *Inscr.* ap. *Grut.* 411, 3. T. . T. F. Clu. Isidoro patrono municipii Interanat. Nart., Casventinorum, Vindenatium. *F.* et *A.*]

*CASUENTUM, i, sc. flumen, vel Casuentus, i, . fluvius, in Ital. inf. vel Magna Graecia, in sium Tarentinum se exonerat. *Plin.* 3, 11. Hoernum nomen Basiento. *B. A.*

CĂSŬLĂ, ae, f. καλύβιον, οἰκίσκη, parva casa. *etr. Sat.* 111. Secundum illam casulam, in qua ecens cadaver matrona deflebat. *Plin.* 35, 10, 37. asula Protogenes contentus erat in hortulo suo. *uven.* 11, 153. Et casulam, et notos tristis deiderat haedos. ¶ Est quoque idem ac sepulcrum. *nscr.* ap. *Zacchar. Stor. lett. d' Ital. T.* 14. p. 89. l. Licinius M. F. Pol. Nepos hanc casulam in arvo fecit supremi temporis sedem. ¶ De casula este V. in CUCULLATUS.

CASUS, i. V. CASOS.

CASUS, us, m. πτῶσις, πτῶμα, actus cadendi, uina. *Cic. Coel.* 17. Via lubrica, qua insistere, ut ingredi sine casu aliquo vix posset. *Accius* ap. *ic. Div.* 1, 22. cornibus in me arietare, eoque ctu me ad casum dari. *Liv.* 21, 35. Nivis casus ngentem terrorem adjecit. *Hor. Od.* 2, 10, 10. elsae graviore casu Decidunt turres. *Plin.* 2, 50, l. Casus fulminum. *Id.* 28, 2, 4. vehiculi. *Lucr.* , 313. stillicidii lapidem cavat. *Id. ib.* 741. Mano casu cadere. *Id.* 5, 1332. Gravi casu terram onsternere. *Phaedr.* 5, 7. Casu gravi concidere. Translate dicitur de morte alicujus. *Caes. B. C.* , 7. Saturnini atque Gracchorum casus. *Suet. Aug.* 65. Caji et Lucii casu non adeo fractus. ¶ tem saepissime de quacumque ruina, qua quis de uo statu aliquo modo decidit. *Phaedr.* 1, 21. Quicumque amisit dignitatem pristinam, Ignavis tiam jocus est in casu gravi. *Cic. Sext.* 24. Cum llum meum casum tam horribilem, tam gravem, am repentinum homines lugerent. *Id. Q. Fr.* 1, 4. Relevare casum alicujus. *Id. Sull.* 21. Tutari et conservare aliquem in casu, quo afflictus jacet. *Id. Or.* 2, 85. Ferre sapienter casus adversos. *Id. Fam.* 4, 13. Aliorum opibus casus suos sustentare. *In epist. Catil.* ap. *Sallust.* 36. Hoc nomine satis honestas pro meo casu spes reliquae dignitatis conservandae sum secutus, *h. e.* pro mea conditione et statu, in quem decidi. ¶ Dicitur *casus hiemis*, cum hiems finitur: *Virg. G.* 1, 340. Extremae sub casum hiemis. ¶ A medicis *casus* dicitur ipse morbus, vel symptoma. *Hor. Sat.* 1, 1, 80. si condoluit tentatum frigore corpus, Aut alius casus lecto te afflixit. *Cels.* 4, 7. Pulmo totus afficitur: hunc ejus casum subsequitur tussis. Et *ib.* 4. *extr.* In hoc casu locis maritimis opus est. *Id.* 8, 2. In ceteris vero casibus, ubi ossa paululum recesserunt etc. *Id.* 5, 23. Antidota gravissimis casibus opitulantur. *Coel. Aur. Acut.* 2, 38. Casus virium. ¶ Praeterea sumitur pro eventu fortuito, et non praeviso, sive bonus, sive malus sit, τύχη, συντυχία. Veteres *casum* et *fortunam* Deos fecere, qui inopinatis eventibus praeessent, eosque cum liberet, accidere permitterent. Discrimen, quod inter haec duo statui solet, est ejusmodi, ut *Fortunae* tribuantur ea, quae ex causis quidem non necessariis proficiscuntur, et propterea fortuita dicuntur; tamen sine hominum opibus et studiis neutram in partem effici possunt, ut interitus exercituum, invidiae, exsilia, honores etc.: *Casui* vero ea assignentur, quae sine ulla hominum ope eveniunt, ut procellae, incendia, morsus bestiarum, et similia. [*Tac. A.* 1, 70. Nihil consilia differre a casu.] *Cic. Off.* 2, 6. utrumque genus *Fortunae* tribuit. Sed non solum ipse, verum alii quoque scriptores illam differentiam saepissime negligunt, quae ad philosophiam sane magis, quam ad recte loquendi rationem pertinet. [*Caes. B. G.* 6, 30. Casu magno accidit; pro quo paulo post legitur, magnae fuit fortunae.] *Cic. N. D.* 1, 32. Quis iste tantus casus? unde tam felix concursus atomorum, ut repente homines Deorum forma nascerentur? *Id. Div.* 2, 6. Quid est enim aliud fortuna, quid casus, nisi cum sic aliquid cecidit, ut vel non cadere, vel aliter cadere potuerit? Quomodo ergo id, quod temere fit caeco casu, et volubilitate fortunae, praesentiri potest? *Id. Off.* 2, 13. Habere aliquid aut a patre acceptum, aut aliquo casu, atque fortuna. *Id. Manil.* 20. Ad novos casus temporum, novorum consiliorum rationes accommodare. *Id. Or.* 28. Extimescere ancipites dicendi, incertosque casus. [*Tac. A.* 1, 61. Casus bellorum. *Eutrop.* 2, 25. Fractos tot casibus. Cf. *Tzschucke* ad h. l. *Tibull.* 1, 9, 82. Tum Veneri merenti fixa notet casus aurea palma meos. *Tac. A.* 2, 5. Ut Germanicum dolo simul et casibus objectaret. *Id. ib.* 2, 26. Satis jam eventuum, satis casuum.] *Nep. Datam.* 5. Reges hominibus casus adversos tribuunt, secundos fortunae suae. *Hor. Sat.* 1, 6, 52. felicem dicere non hoc Me possunt casu, quod te sortitus amicum. *Cic. Fam.* 7, 5. Casus mirificus quidam intervenit, quasi sponsor humanitatis tuae. [*Tac. A.* 1, 29. Quae casus obtulerat, in sapientiam vertenda ratus. *Id. ib.* 6, 23. Incusare casus.] *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 21. Si casus inciderit, mori paratus sum. *Caes. B. C.* 1, 78. Res plures casus recipere potest. *Liv.* 42, 62. Dare se in casum irrevocabilem. *Tac. A.* 12, 14. Rem in casum dare, proelioque experiri, *h. e.* fortunae permittere. [*Id. ib.* 1, 47. Rempublicam in casum dare.] *Juven.* 1, 90. loculis comitantibus itur Ad casum tabulae. *Curt.* 9, 6. Trahere aliquem in casum. *Planc.* inter *Cic. Fam.* 10, 8. Cum in eum casum me fortuna demisisset, ut aut etc. [*Idem quod sors, fatum (*Loos*, *Schicksal*). *Tac. A.* 2, 63. Idem Catualdae casus. *Id. ib.* 4, 53. Vitam suam et casus suorum posteris memoravit. *Id. ib.* 6, 7. Tractique sunt in eundem casum. *Id. ib.* 6, 51. Casus prima ab infantia ancipites. *Cic. Fam.* 4, 12. Quoniam casus et natura in bonis dominatur (ita *Orell.*) Cf. *Manutius* ad h. l. *Id. ib.* 5, 17. Casum communem et incertum nec vitare quisquam nostrum, neque praestare ullo pacto potest. ¶ Etiam i. q. rerum discrimen, eventus (*Entscheidung*). *Tac. A.* 6, 44. Quibus proelium et festinati casus placebant.] ¶ Ablativus *casu* adverbii loco adhibetur, et significat forte, τύχῃ, ἀπὸ τύχης. *Cic. Cluent.* 27. Casu Stalenus ipse non aderat. *Nep. Ann.* 12. Accidit casu, ut legati etc. *Cic. Fam.* 5, 15. Casu nescio quo in ea tempora aetas nostra incidit, ut etc. *Id. N. D.* 2, 2. Id evenit non temere, nec casu, sed etc. *Senec. ep.* 71. Necesse est, multum in vita nostra casus possit, quia vivimus casu. [*Tac. A.* 1, 13. Quia Tiberius casu an manibus ejus impeditus prociderat.] ¶ Aliquando *casus* ponitur pro discrimine, periculo. [*Tac. A.* 1, 17. Ac si quis tot casus vita superaverit. *Id. ib.* 2, 23. Et casuum maris ignarus. *Id. ib.* 12, 43. Navibus et casibus vita populi Romani permissa est, i. e. periculis navigationis.] *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 18. Quae res nullam habebat dubitationem, ea nunc magnam affert sollicitudinem, magnumque habet casum. *Cic. Senect.* 19. Aetas adolescentiae multo plures, quam nostra, mortis casus habet. *Virg. A.* 4, 560. potes hoc sub casu ducere somnos? ¶ Item pro occasione. *Sall. Jug.* 27. Maxime sperans, diducta manu hostium, aut vi, aut dolis sese casum victoriae inventurum. *Id. ib.* 60. Fortunam illis praeclari facinoris casum dare. *Tac. A.* 11, 9. Casus Mithridati datus est occupandi Armeniam. [*Id. ib.* 12, 28. Casum pugnae praebere. *Id. ib.* Casum invadendae Armeniae obvenisse ratus. *Id. ib.* 13, 36. Et bene gerendae rei casum offerri scripserat. *Id. ib.* 1, 13. Et si casus daretur, ausurum.] ¶ A Jurisconsultis dicitur aliquando de iis rebus, quae consulto quidem eveniunt, et ex hominum electione, sed respectu legum, sub quas cadunt, velut inopinato accidunt. *Ulp. Dig.* 24, 3, 64. in quibus casibus lex deficit. *Id. ib.* 36, 1, 16. Talis casus a divo Pio terminatus est, cum servo legato etc. *Julian. ib.* 1, 3, 10. Neque leges, neque senatusconsulta ita scribi possunt, ut omnes casus comprehendantur. ¶ A grammaticis *casus* appellatur forma nominum, quae declinatione in aliam atque aliam positionem cadunt. *Cic. N. D.* 2, 25. Juppiter, idest juvans pater, quem conversis casibus appellamus a juvando Jovem. *Id. Or.* 2, 87. Verba immutata casibus. *Id. Or.* 48. Rectus casus. *Nigid.* ap. *Gell.* 13, 25. Casus interrogandi. Sic *casus dandi*, hoc est dativus; *accusandi*, *vocandi* etc. ap. *eund. Gell.* et alios grammaticos passim. *Casus Latinus* dicitur a *Varr.* ap. *Diomed.* 1, 277. ablativus, quia Latinae linguae proprius est, cujus vis apud Graecos per genitivum [*et dativum] explicatur. ¶ *Casus barbari* quinam sint, V. in BARBARUS.

*CASYRUS, i, m. mons Asiae ulterioris, in regione Elymaeorum, cui apposita est Selencia oppid. *Plin.* 6, 27. *B. A.*

*CATABĀNI, orum, pop. Arab. felicis. *Plin.* 6, 28. *Catabanenses* appellat *Id.* 5, 11. *B. A.*

CĂTĂBĀSIS, is, f. κατάβασις, hoc est descensus, a καταβαίνω, descendo. *Macr. Sat.* 1, 21. Solis catabasi finita, *h. e.* inferiori via, qua ad signa hiemalia descendit. *Aldus* Graece edidit καταβάσει, rectius.

CĂTĂBATHMOS, i, m. καταβαθμὸς, descensus, vel locus declivis, ubi descenditur: a καταβαίνω, descendo. Apud *Sall. Jug.* 20. et 22. sic appellatur locus devexus Aegyptum ab Africa disterminans.

CĂTĂBŎLENSIS, se, adj. *Catabolenses* in *Cod. Theod.* 14, 3, 9. et 10. cum pistoribus conjunguntur, quod utrorumque ars quandam invicem affinitatem habebat. Fuerunt enim *Catabolenses*, qui onerariis jumentis onera transvehebant, et praesertim molenda frumenta ad pistrinum comportabant, ut censet *Cujac. Observat.* 16, 5. Dicti sunt a *catabulo.* Horum meminit etiam *Cassiod. Var. ep.* 3, 10., ubi marmora a catabolensibus transvecta memorat, et 4, 47., ubi multam statuit in catabolensem, qui ultra centum libras jumentum oneraverit. ¶ Scribitur et *catabulensis.*

CĂTĂBŎLĬCI, Spiritus apud *Tert. Anim.* 28. sunt Genii infausti, a καταβολὴ, jactus ex alto deorsum, quia saepe eos, in quibus sunt, prosternunt ac dejiciunt per furorem. Quidam mallent legi *Procatabolicos*, qui spiritus quidam sunt, qui non perpetuo adsunt, sed ex condicto, et quasi devincti pignore sese repraesentant: a προκαταβάλλω, repraesento. V. *Voss.* in *Etym.* ¶ Possis etiam interpretari spiritus calumniatores, quia καταβολὴ, aliquando calumniam significat, ut notat *Pamelius.*

[CĂTĂBŬLUM, i, n. κατάβολον, stabulum jumentorum publicae utilitati inservientium. *Not. Tir.* p. 17. Captabulum. Lege *Catabulum.* *F.*]

CĂTĂCĔCAUMĔNĒ, κατακεκαυμένη, a κατακαίεσθαι, comburi; est regio sole perusta, quam Mysi, et Lydi incolunt, omnibus arboribus, praeter vites, exuta. *Vitr.* 2, 6. Graece. Hinc

CĂTĂCĔCAUMĔNĪTES, m. vinum generosum, quod colles in Mysia producunt. *Vitr.* 8, 3. Graecis litteris: Latinis autem *Plin.* 14, 7, 9. ¶ Qua porro ratione *catacecaumenites vinum* dicatur, dictum est in ABROTONITES.

[CĂTĂCHANNĂ, ae, f. arboris cujusdam nomen, cui diversarum plantarum plures surculi ita insiti sunt, ut ex uno trunco varii fructus proferantur. *M. Aur. Aug.* ad *Front.* 2. *ad M. Caes. ep.* 14. In agro Pompeji Falconis commemini, me videre arborem multorum ramorum, quam ille suum nomen catachannam nominabat: sed illa arbor mira et nova visa est mihi in uno trunco omnia omnium ferme germina .... *Front. ad M. Anton. de orat.* 1. Confusam eam ego eloquentiam, catachannae ritu, partim igneis (*Burm.* conjicit legend. *ligneis*, h. e. *duris*) nucibus Catonis, partim Senecae mollibus et febriculosis prunuleis insitam subvertendam censeo radicitus. Eandem describere videtur *Plin.* 17, 16, 26. Tot modo insitam arborem vidimus juxta Tiburtes Tullias (alii rectius leg. *tilias*) omni genere pomorum onustam, alio ramo nucibus, alio baccis, aliunde vite, ficis, piris, punicis, malorumque generibus: sed huic brevis fuit vita. ¶ De vocis etymo alii alia: *A. Maius* de eodem non disputat; et Punicum vocabulum esse putat: *Fr. Oriolius* in *Giorn. Arcad. T.* 10. p. 10. censet legendum *catacanna*, quae vox a κατὰ et κάννα sit composita, aspiratione *h* vitio librarii aut temporis inserta, et id significare, quod Itali dicunt *incalmo*, a praep. *in*, et *calamus*, quam vocem V. suo loco, ita enimvero ager κατάφυτος dicitur, qui multis arboribus est consitus, et κατάλιθος, qui plurimis saxis est obrutus, et *catacanna* arbor illa dicta est, quae multis calamis, sive surculis insita est. *Id. ib.* putat *catacrianos libros*, quorum mentio est apud *Spart. Hadrian.* 16., eodem sensu interpretandos esse quasi multiplici eruditione refertos, et scribendum *catacannos*, seu *catacannas.* Viderint eruditi. *F.*]

CĂTACHRĒSIS, is, f. κατάχρησις, figura rhetorica, de qua V. in ABUSIO. Ipsa vox Graeca est, a καταχράομαι, abutor: quare tutius Graece, quam Latine usurpatur. *Varr.* ap. *Non.* 3, 195. Κατάχρησις enim vera est, cum in candelabro pendet strigilis. Alii tamen leg. κατάκρισις, alii κατάχλυσις.

[CĂTĂCHYSIS, is, f. κατάχυσις, vas, quo aqua manibus infunditur, vel quo lavantes a balneatoribus perfunduntur. Exstat haec vox in *Not. Tir.* p. 164., ubi tamen mendose legitur *catacussis.* *F.*]

CĂTACLISTĂ Vestis, κατακλειστὸν ἱμάτιον, vestis est recentissima, optimique coloris, in arca diligenter servata, festisque tantummodo diebus promenda: a κατακλείω, circum claudo. Ita exponit *Salm.* ad *Tert. Pall.* 3. locum *Appul. Met.* 11. Eas amoenus lectissimae juventutis, veste nivea, et cataclista praenitens, sequebatur chorus. *Senec. Tranquill.* 1. hujusmodi vestes appellat *ex arcula* prolatas, et qui his vestiti incedunt, *epist.* 115. *totos de capsula.* Simili ratione *cataclista rasa* dixit *Venant.* 3. *de Vita S. Martini sub f.*, ubi alii aliter leg. Et *Tibull.* 2, 5, 7. nunc indue vestem Sepositam. ¶ Quidam tamen cataclistam intelligunt vestem undique clausam. Sunt etiam qui legendum putant *cataclita.*

CĂTACLISTĬCUS, a, um, adj. pretiosus: a *cataclistus*, quia quae pretiosa sunt, in arcis condita servari solent. V. v. praec. *Venant.* 4. *de Vita S. Martini ante med.* Quae manus artificis cataclistica fila rotavit? Ita *Salm. l. modo c.* Alii aliter leg. et *interpretantur.*

CĂTACLĬTĂ, orum, n. plur. τὰ κατάκλιτα, vestis stragula, qua lecti tricliniares sternuntur, a voce Graeca allata, qua lecti discubitorii significantur. *Tert. Pall.* 3. Quanquam et pavo pluma vestis, et quidem de cataclitis, *h. e.* pavi vestis est pluma, et quidem picta, et versicolor, qualis solet esse stragulum, quo tricliniares lecti operiuntur. Hujusmodi enim stragula pretioso colore tincta, et auro purpuraque insignita a ditioribus adhibebantur. Ita *Salm.* ad h. l. At praestat *cataclistis* legere.

CĂTACLYSMOS, i, m. κατακλυσμὸς, diluvium,

inundatio: a κατακλύζω, proluo, inundo. *Varr. R R.* 3, 1. Thebae, quae ante cataclysmon Ogygi conditae dicuntur, *h. e.* ante diluvium, quod sub Ogyge contigit. *Ogygi* enim genitivus est pro *Ogygis.* V. OGYGES. Adde *Hygin. fab.* 153. et *Lact.* 2, 10. ℙ A medicis Graecis *cataclysmus* dicitur illisio aquae vehementius aspersae alicui parti corporis. *Coel. Aur. Tard.* 1, 1. Utendum etiam fomentis, sive vehementioribus illisionibus aquarum: Graeci cataclysmos appellant. Et *ib.* 4. Adhibenda aquarum illisio, qua patientes partes percussae mutari cogantur: quod Graeci cataclysmum appellant. Et *ib.* 2, 3. Totius capitis curatio ex illisione aquarum supercadentium, quam Graeci cataclysmum appellant.

CĂTADRŎMUS, i, m. κατάδρομος, locus in quo decurritur. Speciatim significat funem extensum in theatro, in quo funambuli decurrunt. Graece legitur ap. *Labeon. Dig.* 19, 1, 54. Servus, qui per κατάδρομον γεράνου descendere solitus fuerit etc. Ita enim habetur apud *Haloandr.* Sed Latine *Torrent.* edidit *per catadromum.* Praeterea *Suet. Ner.* 11. Notissimus eques R. elephanto supersedens per catadromum decucurrit. Quidam hoc *Suet.* loco, non funem, sed stadium decursionis intelligunt: sed *Xiphilin.* hanc eandem rem narrans, funem aperte nominat: Ἐλέφας, inquit, ἐπὶ σχοινίων κατέδραμεν ἀναβάτην φέρων. Praeterea elephantos funambulos legimus tum ap. eund. *Suet. Galb.* 6., tum apud *Plin.* 8, 2, 2. et *ib.* 3, 3. et *Senec. ep.* 85.

CĂTĂDŪPĂ, orum, n. plur. locus in Aethiopia, qua Aegypto jungitur, ubi per praerupta saxa praeceps Nilus tanto fragore ruit, ut qui circa sunt accolae, aurium sensum amiserint: a κατὰ, et δοῦπος, sonus, fragor. *Cic. Somn. Scip.* 5. Sicut ubi Nilus ad illa, quae Catadupa nominantur, praecipitat ex altissimis montibus, ea gens, quae illum locum accolit, propter magnitudinem sonitus sensu audiendi caret. Adde *Macr. Somn. Scip.* 2, 4. ℙ Haec loca a *Vitr.* 8, 2. et *Senec. Q. N.* 4, 2. appellantur *catarractae.* ℙ Accolae populi *Catadupi* dicuntur a *Plin.* 6, 29, 35. et 5, 9, 10.

CĂTAEGIS, gidis, f. καταιγὶς, ventus procellosus, et qua perflat, divellens et perfringens: ab αἰγίζω, divello. *Appul. de Mundo.* Procellosus flatus cataegis dicitur, quem praefractum possumus dicere. V. AEGIS. ℙ Est etiam ventus quidam peculiaris Pamphyliae. *Senec. Q. N.* 5, 17.

CĂTĂGĔLĂSĬMUS, i, m. καταγελάσιμος, ridiculus, qui valde irridetur, a καταγελάω, irrideo. *Pl. Stich.* 4, 2, 50. Nunc ego nolo e Gelasimo mihi te catagelasimum. *Gelasimus* nomen est parasiti in ea Comoedia. Dicit ergo: nolo, te, qui adhuc ridiculus fuisti, nunc deridiculum, et derisui esse.

CĂTAGRĂPHUS, a, um, adj. κατάγραφος, depictus, delineatus. *Catull.* 25, 7. Remitte pallium mihi meum, quod involasti, Sudariumque Saetabum, catagraphosque Thynos, *h. e.* pugillares membranaceos vel buxeos diversis coloribus pictos et exornatos, quales ex Bithynia Thynis populis contermina solent provenire. Alii aliter legunt, et interpretantur. V. *Vulpium, et Doeringium.* ℙ Specialiter *catagrapha, orum* sunt picturae, in quibus imagines a latere tantummodo cernuntur; ita consentiente *Forc.*, interpretatur *Hard.* at *Aloys. Lanzius, de' vasi Etruschi* p. 154. putat, *catagrapha* eas dici imagines, quarum unum dimidium ex toto, alterum ex parte tertia, vel quarta cerni possit, has Itali vocant *dipinte, o sculte in terzo, o in quarto. Plin.* 35, 8, 34. Cimon Cleonaeus catagrapha invenit, hoc est obliquas imagines. ℙ *Cathagraphus* est etiam cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Mur.* 1539, 5. A. Helvius Catagraphus. [*Auxit hunc locum. *F.*]

CĂTĂGŪSĂ, ae, f. κατάγουσα, hoc est quae reducit. Ita appellatum fuit signum aereum a Praxitele factum, Cereris filiam Proserpinam ab inferis reducentis, secundum id quod docet *Ov. Met.* 5, 564., statutum fuisse a Jove, ut Proserpina sex menses apud Plutonem conjugem esset, totidem apud matrem. De hoc signo *Plin.* 34, 8, 19. *n.* 10.

*CATALAUNI, et Catelauni, orum, *Eutrop.* 9, 9. (al. 13.) et *Ammian.* 15, 26. V. v. seq. *B. A.*

[CĂTĂLAUNĬCUS, a, um, adj. ad Catalaunos pertinens, populos Galliae Belgicae, quorum caput fuit urbs, quae nunc *Châlons sur Marne. Eumen. Pan. Constant.* 4. Sine clade Catalaunica compendium pacis attulisset fraternitas Aeduorum. *F.*]

CĂTĂLECTĂ, orum, n. plur. κατάλεκτα, collectio. *Catalecta Maronis* appellantur breviora quaedam carmina a nescio quo collecta, et *Virg.* attributa. *Auson. Technopaegn.* seu *Idyll.* 12. *in Grammaticomast.* Dic, quid significent catalecta Maronis? in his al, etc. *Serv. ad princip. A.* 1. *de Virg.* Scripsit etiam septem sive octo libros hos, Aetnam, Culicem, Priapeia, Catalecton etc.

CĂTĂLECTĬCUS, a, um, adj. καταληκτικός. *Catalecticum metrum* dicitur, cui syllaba in fine deest, seu quod in pedem desinit imperfectum: a καταλήγω, desino, terminor: quale est illud iambicum *Hor. Od.* 2, 18, 2. *Mea renidet in domo lacunar.* Contra *acatalecticum* est, cui nihil deest, ut illud iambicum ejusdem *Epod.* 2. *Beatus ille, qui procul negotiis.* Sed non in solis iambicis metris, verum in aliis quoque carminum generibus sua sunt *catalectica*, et *acatalectica.* V. grammaticos. *Prisc. in partition. v.* 12. *Aen.* p. 1216. Catalecticos versus dicunt, quibus deest in fine aliquid: acatalecticos, quibus nihil deest.

CĂTĂLECTUS, a, um, adj. καταληκτὸς, idem quod catalecticus. *Diomed.* 3, 501. Species catalecta est versus minus habens etc.

[*CĂTĂLI, orum, m. plur. populi Alpini. *Plin.* 3, 20, 24. Incolae Alpium multi populi, sed illustres a Pola ad Tergestis regionem Secusses, Subocrini, Catali, Menocalenti. *Inscr.* ap. *Grut.* 408, 1. Carni, Catalique adtributi a divo Augusto Pio reipublicae nostrae (Tergestinae). *F. B. A.*]

CĂTĂLŎGUS, i, m. κατάλογος, enumeratio, recensio multarum rerum per ordinem. *Hieron. ep.* 83. *ad Ocean.* Apostolus in catalogo virtutum, episcopum unius uxoris virum praecepit ordinandum. ℙ Specialiter dicitur de enumeratione nominum eorum, qui stipendia merentur. *Macr. Saturn.* 5, 15. Homerus praetermissis Mycaenis, unde erat rector exercitus, Boeotiam in catalogi sui capite locavit. *Auson. Perioch. Iliad.* 2. Sequitur enumeratio copiarum viritim, ut per catalogi seriem milites, naves, duces, patriae referantur.

CĂTAMIDĬO. V. CATOMIDIO.

CĂTĂMĪTUS, i, m. a veteribus Latinis dictus est Ganymedes, teste *Festo.* Cum enim Graecae linguae rudes essent, vocem Γανυμήδης ita corrupte pronunciabant; eademque de causa *Alumentum* pro *Laomedonte* dixerunt, et *Proserpinam* pro Περσεφώνη, et *Tharsomenum* pro *Thrasymeno*, et *Melo* pro *Nilo*, et *Saguntum* pro *Zacyntho*, *Telamonem* pro *Atlantem*, *Aesculapium* pro *Asclepio*, *Caduceum* pro κηρύκειον, *jusquiamus* pro ὑοσκύαμος, *Carthaginem* pro *Carchedonem*, Καρχηδόνα, *Crustumerium* pro *Clytemnestrum*, *Polluces* pro Πολυδεύκης, *promuscis* pro *proboscis*, et *alcedonem* pro *halcyone*, etc. *Pl. Men.* 1, 2, 34. Tabula picta, ubi aquila Catamitum rapit, aut Venus Adoneum. Adde *Lact.* 1, 11. ℙ Ponitur etiam pro pocillatore, pincerna: item pro amasio. Utrumque enim Ganymedes Jovi fuit. *Appul. Met.* 11. Vidi simiam pileo textili, catamiti pastoris specie, aureum gestantem poculum. *Auson. epitaph.* 33. *de Glaucia.* Aut Jovis Elysii tu catamitus eris. *Appul. Met.* 1. Hic est carus Endymion, hic Catamitus meus etc. ℙ Denique sumitur pro homine molli et effeminato. *Cic. Phil.* 2, 31. Ut te catamitum, necopinato cum ostendisses, praeter spem mulier aspiceret, idcirco etc.

CĂTAMPO genus est lusus, teste *Festo*: scilicet a Graeco κατ' ἄμφω, hoc est conjunctim, vel per duos simul, ut sit ludus, qui a duobus fiat. Sed fortasse legendum est *catambo.* a καταμβῶ, quod est motus εἰς τὸ κάτω, καὶ τὸ πρηνές. Haec *Scalig.* ad *Fest.*

CĂTĂNĂ. V. CATINA.

[*CĂTĂNANCĒ, es, f. κατανάγκη, herba magica, qua ad amatoria olim utebantur, est dicta a καταναγκάζω, cogo. *Plin.* 27, 8, 35. Catanancem Thessalam herbam, qualis sit, a nobis describi supervacaneum, cum sit usus ejus ad amatoria tantum. Illud non abs re est dixisse, ad tegendas magicas vanitates electam ad hunc usum conjectura, quoniam arescens contraheret se ad speciem unguium milvi exanimati. V. *Salm.* ad *Sol.* p. 1085. *F. B. A.*]

*CATAONĬA, ae, f. Καταονία, regio Asiae, in Cappadocia. *Plin.* 6, 3. Cappadociae pars praetenta Armeniae majori, Melitene vocatur: Commagenae, Cataonia. In Cappad. etiam ponit *Strabo.* Id. tamen *Plin.* (not *Schell.*) *ib.* 2. de Haly loquitur tanquam Cataoniam a Cappad. dividente: qui locus, suspicor, intelligendus tantum de flumine Cataoniam a reliqua parte Cappadociae separante. In Armenia minore sitam refert *Ptol. Nep. Dat.* 4. supra Ciliciam fuisse ait, confinem Cappadociae. Facta est postea una ex decem Cappad. praefecturis, postquam illa in decem στρατηγίας divisa est. *B. A.*

CĂTĂPHĂGES, ae, m. καταφαγὴς, heluo, vorax, nepos: a καταφάγω, devoro. *Petr. fr. Trag.* 39. *Burm.* In Leone cataphagae nascuntur, et imperiosi.

CĂTAPHRACTĂ, ae, f. καταφρακτὴ, θωρακομάχος, tegmen est linteum, vel laneum, ferreis squamis consertum, quod modo pectus, modo totum hominem, et totum equum munit, quo tum pedites aliquando usi sunt, tum equites. De peditum cataphractis testatur *Veg. Mil.* 1, 20. Sed et equites iis usos fuisse, constat tum ex *Tac. Hist.* 1, 79., tum ex *Liv.* 37, 40. V. *Lips. de Mil. Rom.* 3, 6., ubi plura hac de re: et infra CATAPHRACTUS. Est a καταφράσσω, munio. *Veg. l. c.* Ab urbe condita usque ad tempus D. Gratiani et cataphractis, et galeis muniebatur pedestris exercitus. *Tac. l. c. de Sarmatis.* Neque conti, neque gladii usui, lapsantibus equis, et cataphractarum pondere: id principibus et nobilissimo cuique tegmen, ferreis laminis, aut praeduro corio consertum; ut adversus ictus impenetrabile, ita impetu hostium provolutis inhabile ad resurgendum. ℙ *Cataph[ra]cta* in equis Italice dicitur *barda.* ℙ Dicitur eti[am] *cataphracte, es,* positione Graeca. *Tertull. P*[...] 4. Triumphalem cataphracten amolitus.

CĂTAPHRACTĀRĬUS, a, um, adj. cataph[ra]ctus, cataphracta munitus, loricatus. In *Actis* [...] *natus* ap. *Lamprid. Alex. Sev.* 56. Cataphractar[ios] quos illi clibanarios vocant, decem millia in b[ello] interemimus. Adde *in epist. Decii* apud *Trel*[*l.*] *Claud.* 16.

CĂTAPHRACTUS, a, um, adj. κατάφρακτ[ος], θωρακομάχος, cataphracta armatus, loricatus. [Ca]*taphracti milites* ita plerumque muniti fuere, [ut] non modo loricam haberent, sed et ocreas ferr[eas] in cruribus, ut tecti undecumque essent. *Sise*[*nna*] ap. *Non.* 18, 28. Custodiae in muro statuun[tur] cataphractorum. *Prop.* 3, 10, 12. Ferreus aur[atus] neu cataphractus equo. *Liv.* 37, 40. Tria mil[lia] equitum loricatorum (cataphractos ipsi appella[nt]) adjunxit. *Serv.* ad illud *Virg. A.* 11, 770. S[pu]mantemque agitabat equum, quem pellis ahenis [in] plumam squamis auro conserta tegebat etc. Ca[ta]phracti equites et ipsi ferro muniti sunt, et equ[os] similiter munitos habent; de quibus Sallusti[us]: Equis paria operimenta erant, quae lintea ferr[eis] laminis in modum plumae adnexuerant. *Sall.* [ap.] *Non. l. c.* Praegrediebantur equites cataphrac[ti] ferrea omni specie. V. *Nazar. Pan. ad Consta*[*nt.*] 22, 23. et 24., ubi cataphractorum equitum [pu]gnandi rationem describit. [*Scribitur et Catafr[a]ctus, cf. *Osann. Auct. lex. gr.* p. 182. sq., qui [ne]scio quo jure hanc vocem desiderat in Forc. le[xi]co.] ℙ *Equus cataphractus* Italice dicitur *cava*[*llo*] *bardato.* ℙ *Ammian.* 22, 15. crocodilis esse [a]*cataphracta terga*, quia speciem armaturae cat[a]phractorum referunt, squamis scilicet eodem pac[to] contectae; ideoque cutem ita validam iisdem ess[e], ut vix tormentorum ictibus perforetur. Hinc *Fro*[*nt.*] *princip. Hist.* Sciret, cataphractos similes es[se] belluis piscibus.

CĂTĂPĪRĀTES, ae, m. καταπειρατὴρ, καταπειρ[α]τηρία, βολὶς, funiculus cum appenso plumbo, q[uo] nautae profunditatem maris explorant. *Isid. Ori*[*g.*] 19, 4. affert locum *Lucilii*, quem eruditi ita lege[n]dum putant: Hunc catapiratem puer eodem defer[at] unctum, Plumbi pauxillum rodus, linique metaxa[m]. Alii leg. Huc catapiratem: alii aliter, ita ut omn[ia] incerta faciant. Nam quod addi solet ex *Pl. Au*[*l.*] 4, 1, 12., est ex mera conjectura *Lambini.*

CĂTAPLASMĂ, ătis, n. et Cataplasmus, i, m. κατάπλασμα et καταπλασμὸς, medicamentum pul[ti] simile ex variis rebus compositum, quod extima[e] corporis parti illinitur et imponitur: a καταπλάσσω, illino. *Cels.* 3, 19. Supra praecordia imponer[e] quae reprimunt, cataplasmata. *Lucil.* ap. *Non.* [...] 210. et 314. Ventrem fovere ex molito hordeo, u[t] cataplasmo. *Plin.* 36, 17, 28. Fit et cataplasm[a] ex eo podagricis, mixto fabae lomento. ℙ In dativo plurali habet *cataplasmatis* et *cataplasmatibus*, sed illud est usitatius. *Cels.* 7, 26. *n.* 5. et 4, 4. *n.* 3. Cataplasmatis calefacientibus uti. *Id.* 7, 2[...] Satis est cataplasmatibus efficere, ut per se pu[s] aperiatur. Alii cum *Leon. Targa* leg. *cataplasmatis. Veget. Veter.* 2, 25. Cataplasmatibus maturare. V. EMBLEMA.

CĂTAPLASMO, as, a. 1. καταπλάσσω, cataplasma impono, cataplasmate illino. *Coel. Aurel. Acut.* 2, 19. Praecordia semine lini cataplasmare. *Id. Tard.* 5, 1. Sinapi cataplasmantes.

CĂTAPLEXIS, is, f. κατάπληξις, hoc est stupor, mens attonita, admiratio. Graeca vox a καταπλήττω, obstupefacio, in admirationem induco. *Lucr.* 4, 1156. Magna atque immanis; cataplexis, plenaque honoris, *h. e.* corporis proceritate et magnitudine attonitos reddit spectantes, et in admirationem sui rapit. Quidam Graece ediderunt κατάπληξις.

CĂTAPLUS, i, m. Graeca vox, κατάπλους, et proprie dicitur cum ex alto redit navis, atque in portum unde exierat, remeat; a καταπλέω, navigando ad portum accedo: sicut contra cum e portu solvitur, ἀνάπλους dicitur. Hinc saepe pro ipsa classi appulsa accipitur. *Mart.* 12, 74. Cum tibi Niliacus portet crystalla cataplus. Alii male leg. *catastus. Auson. de clar. Urbib.* 13. Toto tibi navigat orbe cataplus. Alii Graece habent κατάπλους. *Sidon. ep.* 6, 8. Catapli recentis nundinas adire. Adde *ep.* 7, 7. Quin et *Cic. Rabir. Post.* 14. Cataplus ille Puteolanus, vectorumque ostentatio, etc. Ubi Alexandrina classis intelligitur Puteolis portum ingrediens.

CĂTĂPŎTĬUM, ii, n. καταπότιον, medicamentum quod non diluitur, sed integrum devoratur, ut *Scribon. Compos.* 87. definit. Formatur enim in pilulas, quae integrae deglutiuntur: a καταπότης, gula, guttur: vel a καταπίνω, qua significat deglutire, devorare. *Cels.* 4, 8. Absynthium contritum ex melle, et pipere, ejusque catapotium quotidie devorare. (Adde 5, 25.) *Scribon. Compos.* 89. Facere catapotia magnitudinis fabae. Adde *Plin.* 28, 1, 2.

CĂTĂPULTĂ, ae, f. καταπέλτης, genus machinae militaris, qua sagittae, et tela magno impe-

, longoque spatio jaciuntur. Quomodo differat *ballista*, ibi dictum est: ubi etiam allata sunt riptorum testimonia ad *catapultam* pertinentia, indicata loca auctorum, qui de ea scripserunt. lde, veteres catapulta usos fuisse ad hastas et la εὐθυτόνως, ballista vero ad ingentia saxa παλντόνως, in hostes ejicienda: praeterea catapultas exercitu plures, ballistas pauciores fuisse. ℙ ro ipso telo, qui jacitur. Hinc a *Nonio* 18, 1. xponitur jaculum celere, vel sagitta. *Pl. Pers.* , 1, 28. Vide modo, ulmeae catapultae tuum ne ansfigant latus. *Titin.* ap. *Non. l. c.* Catapulta olat. Adde *Varron. ib.*

CĂTĂPULTĀRIUS, a, um, adj. καταπελτικός, ad atapultam pertinens. *Pl. Curc.* 5, 3, 11. Ex te odie faciam pilum catapultarium, *h. e.* quod ejiitur catapulta.

CĂTĂRACTĂ vel Catarrhacta, ae, f. et Cataraites, ae, m. καταράκτης vel καταρράκτης, locus anustus, praeruptus, et praeceps in flumine, ubi qua illisa et refracta magno impetu ruit, qualis st in Nilo eo loco, quae *Catadupa* ab accolis apellantur. *Plin.* 5, 9, 10. de Nilo: Novissimo cataracte inter occursantes scopulos non fluere imnenso fragore creditur, sed ruere. *et paulo post.* ntra novissimum cataracten. *Lucan.* 10, 317. *de od.* cum lapsus abrupta viarum Excepere tuos, et raecipites cataractae. *Vitruv.* 8, 2. *de eod.* Ab is paludibus pervenit per montes ad cataractam, b eaque se praecipitans etc. *Senec. Q. N.* 4, 2. Excipiunt eum cataractae, nobilis insigni spectaulo locus. *Ammian.* 22, 15. Aestuans inundatione litissima, ad cataractas, idest praeruptos scopuos venit. *Solin.* 32. A cataracte ultimo tutus est: ta enim quaedam claustra ejus Aegyptii nuncupant. *Salmas. ad h. l.* tum *Solin.*, tum *Ammian.* reprenendit, quod *cataracten* de loco, et scopulis ipsis raeruptis intellexerint, cum potius sit ipsa eruptio luminis ruentis, et non ad locum, sed ad Nilum eferatur. Sane Graecum verbum καταράσσω signiicat cum impetu ruere, et καταράκτης praecipitem eruptionem, et descensum. Verum Latini scriptores, quos attulimus, aptius omnes de loco, quo Nilus praeceps effluit, quam de ejus praecipiti effluxu intelliguntur. ℙ Sunt etiam *cataractae* claustra in fluminibus arte facta ad aquarum impetum temperandum. *Plin. ep.* 10, 69. Cataractis aquae cursum temperare. *Rutil.* 1, 481. Cum cataractarum claustris excluditur aequor. ℙ Item genus militaris obicis in urbium portis, qui funibus, aut catenis cum aperitur, in altum tollitur, et cum opus est, iis repente solutis, citissime decidens, momento temporis aditum claudit. *Veget. Milit.* 4, 4. In ingressu portae ponitur cataracta, quae anulis ferreis, ac funibus pendet, ut, si hostes intraverint, demissa eadem exstinguantur inclusi. *Liv.* 27, 28. Porta, cataracta dejecta, clausa erat. *et mox.* Cataracta magno impetu decidit. ℙ *Cataractae* etiam dicuntur quaedam aves Diomedeae cognominatae, teste *Plin.* 10, 44, 61., fortasse quia ex alto cum impetu decidunt, cum alias aves venantur. ℙ Denique *Catarractes* fluvius est Pamphyliae, ita dictus a praecipiti aquarum cursu. *Plin.* 5, 27, 26. et *Mela* 1, 14. ℙ Utrum rectius cum simplici, an cum duplici *rr* scribatur, *Voss.* in *Etymol.* et *Dausq.* in *Orthograph.* non definiunt. Graeci quoque a quibus profluxit, promiscue scribunt: quae licentia non est Latinis deneganda: observandum tamen est, poetas Latinos secundam hujus vocis litteram corripere, ideoque constat, unico *r* eam scripsisse.

CĂTĂRACTRĬA, ae, f. vox jiculariter ficta a *Pl. Pseud.* 3, 2, 47. ad fictum condimentum significandum.

*CATARAEI, orum, Arab. pop. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

CĂTARRHUS, i, m. κατάρρους, destillatio, defluxus humoris noxii ex capite ad nares, vel fauces, vel aliam partem corporis: a καταρρέω, defluo. *Marcell. Empir.* 5. Ad catarrhum, sive destillationem humoris ex capite. Adde *Plin. Valer.* 1, 2. *Aemil. Macr. c. de colubrina*, et *Coel. Aurel. Acut.* 2, 17.

*CATARI, orum, pop. Pannoniae. *Plin.* 3, 25. *B. A.*

CĂTASCŎPĬUM, ii, n. diminut. κατασκόπιον, navis exploratoria: a κατασκοπέω, circumspicio. Afferunt locum ex *Cic. Att.* 5, 11. Sed lectio varia est. Refert hanc vocem inter alia navium nomina *Gell.* 10, 25.

CĂTASCŎPUS, i, m. κατάσκοπος, navigium speculatorium, ut ait *Caes. B. G.* 4, 26., a κατασκοπέω, exploro. *Hirt. B. Afr.* 26. Litteris per catascopum missis. *Isid. Orig.* 19, 1. Scapha, quae κατάσκοπος, navigium est, quod Latine speculatorium dicitur. Etiam in *Not. Tir.* p. 177. inter navigiorum nomina recensetur *catascopus*.

CĂTASTĂ, ae, f. machina lignea editior, pegma, tabulatum, in quo venales servi exponebantur, ut in eis possent omnia membra inspici: a καθίστημι, statuo, colloco: a quo κατάστασις, inde *catasta*. *Tibull.* 2, 3, 60. quem saepe coegit Barbara gypsatos ferre catasta pedes. [*V. quos laudat ad h. l. Broukhusius.] *Pers.* 6, 77. Rigida catasta. *Mart.* 6, 29. avara. *Suet. Gramm.* 13. Emptus de catasta. Adde *Plin.* 35, 18, 57. ℙ Apud *Stat. Silv.* 2, 1, 72. legitur *turbo catastae*, quia servi in catasta in omnes partes versabantur, ut ab emptoribus usquequaque inspicerentur. ℙ *Arcanae tabulata catastae* dixit *Mart.* 9, 60. in quibus pulcriores servos, et majoris pretii abditos intra catastam, quae plura tabulata habuisse videtur, servabant mangones, cum viliores *in primis casis*, ut ait *Id. ib.* solerent *prostituere*, *h. e.* collocare in omnium conspectu. ℙ *Mendacis deliramenta catastae*, ap. *Rutil. Itiner.* 1, 393. sunt superstitiosae Judaeorum fabulae, quos hoc nomine appellat vel quia villissimi habebantur, ut servi, vel quia, ut placet *Burmanno*, in ligneo pegmate catastae simili eorum doctores in Synagogis legere S. Scripturam solent. ℙ Dicta est etiam *catasta* lectulus ille, seu crates illa ferrea, in qua igne subjecto ponebant reos torquendos, quia eos altius a terra tollebat, quemadmodum pegma illud, quod venales servos omnium oculis offerebat. *Prud.* περὶ στεφ. 1, 56. Verberum post vim crepantum, post catastas igneas. *Id. ib.* 2, 399. appellat *catastam* cratem illam ferream ignitam, in qua D. Laurentius ambustus fuit. Adde *ib.* 10, 467. et *August. in Psalm.* 96.

[CĂTASTACTĬCE, es, f. herba eadem ac scelerata ap. *Appul. Herb.* 8. V. SCELERATUS. *F.*]

[CĂTASTALTĬCUS, a, um, adj. κατασταλτικός, reprimendi aut sistendi vim habens, cohibens, a καταστέλλω, reprimo. *Veget. Veter.* 4, 28. Haec bene trita et cribrata aequo pondere catastalticum (*subintellig.* medicamentum) faciunt, quod carnem supercrescentem comedendo effovet. *Id. ib.* 2, 22. Catastaltico quoque medicamento libraturam cutis consumis. *F.*]

[CĂTASTĒMĂ, ătis, n. κατάστημα, constitutio. *Veget. Veter.* 1, 17. Nam Austro, et Africo vento flantibus, interpositis annorum spatiis, recursu, ut asserunt, catastematis (*scilic.* recursu coeli et siderum), sicut certo tempore homines pestilentia corrumpuntur, sic animalia ille aer corrumpit, et perimit. *F.*]

CĂTASTŎLĬCUS, a, um, adj. καταστολικός, cohibendi et reprimendi, aut supprimendi vim habens, a καταστέλλω, supprimo, reprimo, ut *Catastolicum medicamentum* ap. *Veget. Veter.* 2, 22.

CĂTASTRŎPHE, es, et Catastropha, ae, f. καταστροφή, subversio, item exitus: a καταστρέφω, subverto, item claudo. Hinc extrema pars fabulae *catastrophe* dicitur, quod in ea res turbulentae in laetum exitum convertantur, ut in comoediis, aut contra res laetae sortiantur tristem exitum, ut in tragoediis. *Petron. fragm. Tragur.* 54. *Burm.* Ne his precibus periculo aliquid catastrophae quaereretur, *h. e.* ne periculum in necopinatum gaudium verteretur.

CĂTASTUS, i, m. exponi solet servus venalis e catasta: afferunturque loca *Vitruv.* 8, 4. et *Mart.* 12, 74. Sed in *Vitruvio* alii leg. *calastros*, *h. e.* canorae vocis, a καλιστρέω, clamo; alii melius *catlastros*, a *catulire:* in *Martiale* aliqui rectius legunt *cataplus*, navigatio, adventus navis, locus quo navigatur. V. CATLASTER.

CĂTĂTECHNOS. V. CACIZOTECHNOS.

CĂTĂTONUS. V. ANATONUS.

CĂTAX, acis, m. claudus, ut *Festus* exponit. *Non.* 1, 100. Catax dicitur, quem nunc coxonem vocant. *Lucil. ib.* hostilibu' contra Pestem, perniciemque catax, quam et Manliu' nobis. ℙ Etymologi docent, esse quasi *cadax*, hoc est qui saepe cadit: vel a Graeco κατάξαι, quasi κατεαγὼς τοὺς πόδας, fractos habens pedes. ℙ Porro *cadax*, et *coxo*, seu *coxus* voces sunt cadentis Latinitatis. Legitur autem utraque in *Gloss. Isid.* at exstat etiam cognominis loco in *Inscr.* optimae notae ap. *Jo. Bernardin. Delfico*, *della Interamna Pretuzia* p. 124. P. Vibius P. L. Philotimus Coxso.

*CATAZETI, orum, pop. trans Maeotim lacum siti. *Plin.* 6, 7. *B. A.*

CĂTE, adv. νουνεχῶς, τεχνικῶς, scite, accurate, acute, prudenter, callide. *Pl. Poen.* 1, 1, 3. Sapienter, docte, cordate, cate. *Id. Mil.* 3, 1, 9. Cate legere locum loquendi. *Id. Men.* 2, 3, 61. Mulier, quae te novit tam cate. *Cic. Arat.* 304. Tornare cate aliquid, *h. e.* ingeniose, artificiose.

CĂTĒCHĒSIS, is, f. κατήχησις, institutio, eruditio et specialiter ea, qua prima scientiae alicujus elementa traduntur. Ab ecclesiasticis scriptoribus sumitur pro institutione elementorum religionis Christianae. *Hieron. ep.* ad *Pammach.* 61, 4. Quae indesinenter in Ecclesia docemus et in catechesibus.

CĂTĒCHISMUS, i, m. κατηχισμός, idem, quod catechesis: item libellus catechesin continens. *August. lib. De Fide et operibus* 13.

CĂTĒCHISTĂ, ae, m. κατηχιστής, qui catechizat. *Hieron. ep.* 50. *n.* 1. Gregorium Nazianzenum et Didymum in Scripturis sanctis habuit catechistas.

CĂTĒCHIZO vel Catechiso, as, a. 1. κατηχίζω, instituo, erudio, praesertim in elementis Christianae religionis. *August. lib. de Fide et operib.* 13. et *Tertull. Cor. mil.* 11. Catechizare aliquem. *Id. adv. Marc.* 4, 29. Catechizare alicui, *h. e.* in obsequium alicujus, ut sit *dativus commodi*, ut grammatici loquuntur. *Id. Idol.* 10. Catechizare de aliqua re.

CĂTĒCHŪMĔNĂ, ae, f. κατηχουμένη. *August. ep.* ad *Euseb.* 169.

CĂTĒCHŪMĔNUS, i, m. κατηχούμενος, qui in elementis alicujus scientiae instruitur. Ab ecclesiae scriptoribus ita appellatur candidatus Christianae religionis, qui mysteriis fidei imbuitur et ad Baptismum se praeparat. *Tertull. Praescr.* 41., *Hieron. ep.* 69. *n.* 2. et *August.* saepe.

CĂTĒGŎRĬĂ, ae, f. κατηγορία, Graeca vox accusationem significans. Latinis litteris scripta legitur in quibusdam editionib. *Macr. Sat.* 7, 3. Praeterea *Hieron. ep.* 82. *n.* 9. Hucusque apologia ejus, immo categoria. ℙ Item apud logicos praedicamentum. *Sidon. ep.* 4, 1. Inter Aristotelicas categorias artifex dialecticus atticissabas.

CĂTĒGŎRĬCUS, a, um, adj. κατηγορικός, ad categoriam pertinens, qua praedicamentum significat. *Sidon. ep.* 9, 9. Spiris categoricis lubricas quaestiones innodare. Liber tertius *Appul. de doctr. Plat.* a nonnullis inscribitur *De syllogismo categorico.* Hac tamen voce ipse *Appul.* in eo libro nunquam utitur.

CĂTEJĂ, ae, f. genus teli missilis. *Serv.* ad *A.* 7, 741. Catejam quidam asserunt teli genus esse tale, quales aclides sunt, ex materia quam maxime lenta, cubitus longitudine, tota fere clavis ferreis illigata, quam in hostem jaculantes, lineis, quibus eam adnexuerant, reciprocam faciebant. Similia his tradit *Isid. Or.* 18, 7. Uterque autem Gallorum proprium telum fuisse dicit. *Virg. l. c.* Teutonico ritu soliti torquere catejas. [*Cf. *Heyn.* ad h. l.] *Sil.* 3, 277. panda manus est armata cateja. Adde *Val. Fl.* 6, 83. et *Gell.* 10, 25.

CĂTELLĂ, ae, f, κυνίδιον, parva canis. *Juven.* 6, 653. Morte viri cupiant animam servare catellae. *Mart.* 3, 82. Catellae lambentes. ℙ A cura catellae. V. CURA. ℙ Item parva catena. *Caecil.* ap. *Non.* 3, 58. *Fest.* in *Redimiculum* et *Prisc.* 1, 556. Hinc pro monili, armilla, ἁλύσιον. *Liv.* 39, 31. Praetor suos equites catellis ac fibulis donavit. *Hor. Ep.* 1, 17, 55. saepe catellam, Saepe periscelidem raptam sibi flentis. Adde *Cat. R. R.* 135. ℙ Adhibetur et in blanditiis, ut *catellus*. *Hieron. ep.* 22, 29. Mi catella, rebus tuis utere: vive, dum vivis.

CĂTELLŬLUS, li, m. parvus catellus. Agnoscitur a *Diomed.* 1, 313.

CĂTELLUS, i, m. σκυλάκιον, κυνίδιον, parvus catulus canini generis. *Cic. Div.* 1, 46. Catellus mortuus. Alii leg. *Catella mortua.* Sed et *Val. Max.* 1, 5. *n.* 3. idem narrans, quod *Cic.*, *catellum* dicit. *Pl. Stich.* 4, 2, 40. Tantillum loci, ubi catellus cubet, id mihi sat est loci. *Juven.* 9, 61. Catellus lusor. ℙ Adhibetur in blanditiis amantum. *Pl. Asin.* 3, 4, 103. Dic me anaticulam, columbam vel catellum etc. *Hor. Sat.* 2, 3, 259. Sume, catelle: negat etc. Sunt qui lectionem sollicitant. Ceterum eadem ratione *agnellum*, *haedillum*, *vitellum* dicebant. V. et CATELLA. [*Cf. *Bentl.* ad *Hor.* l. l.] ℙ Est etiam genus vinculi, quo servi alligabantur. V. CANIS. *Pl. Curt.* 5, 3, 13. Delicatum de hodie faciam, cum catello ut accubes: ferreo ego dico.

CĂTĒNĂ, ae, f. σειρά, ἅλυσις, vinculum ex connexis anulis compositum. Quidam derivant a Graeco καθ' ἕνα, qui varios anulos nectit atque unit; vel a κάθεμα, monile: ex quo fortasse factum est, ut *cathena* a multis scriptum sit: quod certe est contra Latinam consuetudinem. *Pl. Capt.* 1, 2, 3. His captivis indito catenas singularias: istas majores, quibus sunt vincti, demito. [*Catenae singulariae ex Turnebi* interpret. sunt singularum librarum. Affert exempla haec: *ballistae* centenariae, quae saxa jaciunt centenarum librarum; *talentariae*, quae saxa talenti pondere. Ita *Lindem.* ad *h. l.*] *Cic. Verr.* 2, 5, 41. Injicere catenas alicui. *Caes. B. G.* 1, 47. Conjicere aliquem in catenas. *Id. ib.* 5, 27. Tenere aliquem in catenis. *Vell.* 2, 82. Catenis aureis vincire. *Tac. A.* 2, 65. et *Hor. Od.* 3, 11, 45. Onerare catenis. [**Id. Sat.* 2, 7, 71. Se reddere *catenis*. *Virg. A.* 6, 558. Catenae tractae. *Id. ib.* 8, 225. Catenis ruptis dejecit saxum.] *Suet. Rhet.* 3. In catena esse, *h. e.* vinctum esse. *Pl. Capt.* 2, 1, 9. Esse cum catenis. *Hor. Od.* 1, 29, 5. Nectere catenas alicui. *Id. Ep.* 1, 2, 63. Compescere aliquem catena. *Id. Od.* 1, 37, 20. Dare aliquem catenis. *Flor.* 3, 5. Catenas dare alicui. *Id.* 2, 18. Ducere aliquem in catenis. *Sall. Jug.* 68. habere aliquem. *Plin.* 7, 28, 29. custodire. *Liv.* 29, 21. Damnare aliquem et in catenis Romam mittere. *Stat. Th.* 12, 460. manus insertare catenis. *Tac. H.* 3, 31. Catenas alicui exsolvere. *Suet. Gramm.* 15. Surripere aliquem catenis. *Pl. Men.* 1, 1, 8. Eximere se ex catenis. *Auct.* ad *Her.* 4, 39. solutus. ℙ *Catenarum colonus* dicitur per convicium servus, qui in catenis diu fuit, apud *Pl. Asin.* 2, 2, 32. ℙ Sumitur etiam pro quovis nexu, quo aliquid conjungitur et ligatur. *Vitr.* 7, 3. Hique asseres catenis dispositis ad contignationes cre-

briter clavis ferreis fixi religentur. *Pall.* 1, 13. Asseres catenis ligneis ex junipero aut oliva aut cupresso factis ad contignationem suspendemus. ℙ Item pro cingulo. *Plin.* 33, 3, 12. Habeant feminae aurum in armillis digitisque totis, collo, auribus, spiris: discurrant catenae circa latera etc. ℙ Translate. *Cic. Sext.* 7. Hanc immanem bestiam vinctam auspiciis, constrictam legum sacratarum catenis etc. *Hor. Ep.* 1, 2, 63. Animum frenis et catena compescere. *Lucr.* 2, 630. inter se forte catenas Ludunt in numerumque exsultant, *h. e.* choreas agunt manibus, quasi catenis invicem nexi. Al. aliter leg. [*Tibull.* 4, 1, 117. Libera Romanae subjecit colla catenae, i. e. jugo, imperio Rom. *Id.* 4, 5, 15. Valida teneamur uterque catena.] ℙ Pro ordine rerum invicem connexarum. *Gell.* 6, 2. Fatum est sempiterna quaedam et indeclinabilis series rerum et catena. ℙ Quaestio peculatus *plena catenarum* dicitur a *Cic. Mur.* 20., hoc est plena vinctorum atque indicum. ℙ De catena inter meteora. V. HALYSIS. ℙ Quidam Paulus Constantii Imp. minister, quia erat in complicandis negotiis artifex dirus, *Catena* cognomento dictus est. *Ammian.* 14, 5.

CĂTĒNĀRĬUS, a, um, adj. ἁλυσίδετος, qui catena ligatur, ut canis ad fores domus causa custodiae. *Senec. Ira* 3, 37. Irasceris catenario cani. Adde *Petr. fr. Tragur.* 72. *Burm.*

*CATENĀTES, ium, populi Alpini. *Plin.* 3, 20. *B. A.*

CĂTĒNĀTĬO, onis, f. συζυγία, colligatio, quae catena vel alio quovis ligamine fit. *Vitr.* 2, 9. Ulmus et fraxinus aridae factae fiunt duriores et in commissuris et coagmentationibus ab lentitudine firmas recipiunt catenationes. *Id.* 10, 1. Machina scansoria catenationibus et transversariis et plexis colligationibus et erismatum futuris continetur. *Petr. Sat.* 34. Cum larvam argenteam super mensam abjecisset et catenatio mobilis aliquot figuras exprimeret, *h. e.* junctura et commissura partim versatilium; hic sermo est de neurospasto, quam vocem videsis suo loco.

CĂTĒNĀTUS, a, um, part. a cateno, ἁλυσίδετος, catena vinctus. *Hor. Ep.* 7, 8. Britannus catenatus. *Flor.* 3, 19. Frequentia ergastula catenatique cultores. *Plin.* 9, 15, 17. Piscis ad mille libras catenato captus homo, nec nisi boum jugis extractus. *Mart.* 7, 61. Catenatae lagenae. Adde *Suet. Aug.* 13. et *Tib.* 64. ℙ *Catenatas* equorum linguas vocat *Stat. Th.* 4, 731. frenum in ore habentium. ℙ *Catenatas palaestras* dixit *Id. Silv.* 2, 1, 110., quia luctantes se mutuo implicant brachiis et cruribus et quasi catena constringunt. *Catenatus lectus* ap. *eund. Theb.* 7, 63. est rete invisibili circumdatus a Vulcano, ut Martem cum Venere cubantem deprehenderet. ℙ *Catenatus janitor* dicitur a *Colum. praef.* 1. servus ostiarius, quem ditiores habere solebant in catenis ad ostium aedium custodiae causa. V. *Ov. Am.* 1, 6. ℙ Translate. *Quint.* 1, 1. *in f.* Versus affectatae difficultatis, ex pluribus et asperrime coeuntibus inter se syllabis catenati. *Mart.* 1, 16. Exspectant curaeque catenatique labores, *h. e.* sese invicem sequentes et non intermissi.

CĂTĒNO, as, a. 1. σειρεύω, catena vincio. *Venant. carm.* 2, 14. Petrus, qui coelum clave catenat. Adde *carm.* 8, 4. *post med.*

CĂTĒNOPLĬUM, ii, n. κατενόπλιον, vox Graeca significans genus quoddam carminis, ad quod saltabant arma quatientes: ut *Suidas* docet. *Auson. epigr.* 10. *in f.* Nobiscum invenies catenoplia, si libet uti. Al. scrib. κατενόπλια Graecis litteris: alii etiam aliter leg.

CĂTĒNŬLĂ, ae, f. ἁλύσιον, parva catena. *Paul. Nol. carm.* 26, 462. unum de calce catenula pendens Sustinet.

CĂTERVĂ, ae, f. στῖφος, praecipua pars exercitus, apud multas barbaricas gentes, ea ratione, qua *legio* apud Romanos. *Veg. Mil.* 2, 2. Macedones, Graeci, Dardani phalanges habuerunt et in una phalange armatorum octo millia censuerunt: Galli atque Celtiberi pluresque barbaricae nationes catervis utebantur in proelio, in quibus erant sena millia armatorum. Romani legiones habent etc. [*Tac. A.* 1, 56. Quatuor legiones — et tumultuarias catervas Germanorum, cis Rhenum colentium, Caecinae tradit. *Id. ib.* 2, 17. Visis Cheruscorum catervis. *Id. ib.* 2, 45. Ut apud Germanos, vagis incursibus aut disjectas per catervas. *Id. ib.* 12, 33. Catervae meliorum pro munimentis constiterant.] Ex his apparet, hanc vocem externae originis esse: quae tamen a Romanis passim recepta est atque usu Latina facta. *Hor. Od.* 1, 8, 16. Lyciae catervae. *Id. ib.* 4, 4, 23. Vindelicum catervae late victrices. [*Tibull.* 1, 2, 67. Ille licet Cilicum victas agat ante catervas.] ℙ Dicitur saepissime de quacumque militum manu. *Nep. Chabr.* 1. Catervae conducticiae fugatae. *Cic. Dom.* 42. Forum armatis catervis perditorum hominum possidere. *Petr. Sat.* 124. *de exercitib. Caes. et Pomp.* toto fluitantes orbe catervas. ℙ Aliquando ita sumitur, ut peditum multitudinem tantummodo significet; quemadmodum *turma* de equitibus dicitur. *Hor. Ep.* 2, 1, 190. Dum fugiunt equitum turmae peditumque catervae. *Virg. A.* 7, 804. et *ib.* 11, 433. Agmen agens equitum et florentes aere catervas. ℙ Item aliquando de peculiari ordine aciei quadrato. *Tac. H.* 2, 42. Cominus, eminus, catervis et cuneis concurrebant. [*Id. A.* 4, 51. Barbari catervis decurrentes.] ℙ Saepe de quacumque hominum multitudine extra militiam. *Cic. Or.* 3, 50. *in f.* Catervae et conventus hominum. *Id. ib.* 1, 40. *in f.* Vagari magna cum caterva toto foro. *Id. Verr.* 2, 5, 43. Catervae testium. *Sall. Cat.* 14. Omnium flagitiosorum atque facinorosorum circum se, tanquam stipatorum, catervas habebat. [*Suet. Cal.* 18. Quibus inseruit catervas Afrorum Campanorumque pugilum. V. v. sq.] *Virg. A.* 11, 478. Subvehitur magna matrum regina caterva. [*Id. ib.* 11, 533. sacra caterva, i. e. Nympharum comitante Dianam. *Tibull.* 1, 2, 47. Jam tenet infernas magico stridore catervas. *Id.* 3, 4, 87. Nec consanguinea redimitus terga caterva, i. e. serpentes centum, qui uno satu cum ipso editi cerberi collo inhaerebant. V. *Broukh.* ad h. l.] *Mart.* 11, 47. Catervae femineae. ℙ Item de animalibus. *Virg. A.* 11, 456. Catervae avium. *Appul. Met.* 4. canum. ℙ [*Caterva* (alias *grex*) *histrionum* omnibus, qui in scena egerant, actoribus constat, qui denuo prodibant omnes in fine fabulae, ut plausum exciperent et populo se commendarent. *Lindem.* ad *Pl. Capt. in f.*] ℙ De rebus inanimis. *Gell.* 15, 2. Vili et incondita verborum caterva hortabantur omnes ad bibendum.

CĂTERVĀRĬUS, a, um, adj. *Suet. Aug.* 45. Spectavit studiosissime pugiles, non legitimos atque ordinarios modo, sed et catervarios oppidanos, inter angustias vicorum pugnantes temere ac sine arte, *h. e.* qui non singuli cum singulis, sed confusi mixtique pugnarent et per catervas. *Inscr.* ap. *Gud.* 106, 1. Pugiles catervarii. V. *Lips. l.* 2. *Saturn. c.* 16.

CĂTERVĀTIM, adv. ἰλαδὸν, ὁμιλαδὸν, per varias catervas. *Liv.* 23, 27. Jam primi conseruerant manus, cum alii catervatim currerent, alii nondum castris exissent. *Sall. Jug.* 102. Non acie neque ullo more proelii, sed catervatim, uti quosque fors conglobaverat, in nostros incurrnnt. *Virg. G.* 3, 556. Jamque catervatim dat stragem. *Plin.* 10, 24, 35. Sturni catervatim volant.

*CATHARCLŪDI, orum, Indiae populi. Hinc *Catharcludorum regio* ap. *Plin.* 7, 2. ed. *Hard. B. A.*

CĂTHARTĬCUS, a, um, adj. καθαρτικὸς, purgandi vim habens, ut *medicamentum catharticum*; apud medicos: a καθαίρω, purgo. *Cels.* 2, 12. Medicamenta stomachum fere laedunt: ideoque omnibus catharticis aloe miscenda est. Sed membrum totum videtur insiticium, ideoque *Leon. Targa* in utraque *Celsi* editione illud expunxit. *Tertull. Pall.* 5. *in f.* Dabo catharticum impuritati Scauri, aleae Curii et vinolentiae Antonii. *Hieron. in Ezech.* 7, 23. Dantur cathartica, ut noxius humor, qui inest corporibus, egeratur.

CĂTHĔDRĂ, ae, f. καθέδρα, sedile, sella. *Juven.* 7, 47. Quaeque reportandis posita est orchestra cathedris. *Mart.* 12, 18. Ignota est toga: sed datur petenti Rupta proxima vestis e cathedra. Adde *Plin. ep.* 8, 21. ℙ Speciatim sumitur pro sella molliore et delicatiore, qua utebantur mulieres et delicati etiam homines: eaque non solum domi, sed etiam foris, lecticae loco, (quandoquidem inter sellam et lecticam discrimen est, ut *Lips.* docet *Elector.* 1, 19.) *Hor. Sat.* 1, 10, 91. Discipularum inter jubeo plorare cathedras. *Prop.* 4, 5. 37. Supplex ille sedet: posita tu scribe cathedra Quidlibet. *Juven.* 1, 65. cum jam sexta cervice feratur. Hinc atque inde patens ac nuda paene cathedra Signator etc. *Id.* 9, 52. strata positus longaque cathedra. *Mart.* 3, 63. Inter femineas tota qui luce cathedras Desidet. *Id.* 11, 99. Surgere de cathedra. ℙ Quas *Plin.* 16, 37, 68. appellat *cathedras supinas*, in quibusdam Italiae locis dicuntur vulgo *poltrone.* ℙ Per metonymiam *molles cathedrae* dicuntur mulieres delicatiores et luxuriosiores. *Juven.* 6, 90. famam contempserat olim, Cujus apud molles minima est jactura cathedras. ℙ In theatris *cathedra* nominatur ipse in anfractu ad consessum situs, ut ait *Tertull. Spectac.* 3. ℙ Dicitur etiam de sellis magistrorum et professorum. *Juven.* 7, 203. Poenituit multos vanae sterilisque cathedrae, Sicut Thrasimachi probat exitus atque Secundi. *Mart.* 1, 77. Illic (*h. e. in foro*) aera sonant: ac circum pulpita nostra, Et steriles cathedras basia sola crepant. ℙ Hinc aliquando sumitur pro ipso munere professorum. *Auson. Profess.* 9. Et te, quem cathedram temere usurpasse loquuntur, Nomen Grammatici nec meruisse putant. ℙ Ap. *Sidon. in conc. post epist.* 9. *l.* 7. ponitur *cathedra* pro sella et munere Episcopali.

CĂTHĔDRĀLĬCĬUS, a, um, adj. ad cathedram pertinens. *Mart.* 10, 13. Cum cathedralicios portet tibi rheda ministros, *h. e.* pueros molles, et feminis similiores, quam viris. *Cathedra* enim feminarum, et delicatiorum hominum propria fui ut dictum est in v. praec.

CĂTHĔDRĀLIS, le, adj. V. v. seq.

CĂTHĔDRĀRĬUS, a, um, adj. ad cathedra pertinens. *Sidon. ep.* 1, 11. Per cathedrarios se vos domum reportatus est, *h. e.* qui cathedram g statoriam portant. ℙ *Cathedraria, orum,* su ipsae cathedrae. *Paul. Dig.* 33, 10, 5. De tap tis, quibus subsellia, et cathedraria insterni s lent. Ita leg. ap. *Holoandr.* At *Torrentin.* ha De tapetis, subsellia cathedraria quibus insterr solent. Al. leg. *cathedralia*, quod minime proba dum videtur. ℙ *Cathedrarii philosophi* dicuntur *Senec. Brevit. vitae* 10. qui philosophiam profitentu et in *cathedra* sedentes publice docent. Eos aute praestringit tanquam vanos falsosque, et philoso phiam verbis tantummodo prae se ferentes, no moribus et vita, quales erant antiqui et veri phi losophi. ℙ *Cathedrarii oratores* ap. *Sidon. ep.* 4 3. sunt qui in cathedra artem oratoriam docent sed in forum prodire non audent.

*CATHĒI MONTES in Sarmatia Asiat., ex quibus Lagous amnis profluit. *Plin.* 6, 7. *B. A.*

CATHĒMĔRĬNON, Καθημερινῶν, *h. e.* diurnorum, vel quotidianorum. Graeca vox est genitiv pluralis, qua *Prudentius* partem poematum suorun inscripsit, in qua varios hymnos complexus est certis diei horis, et in aliquot etiam solemnioribu festis decantandos.

CĂTHĔTER, ēris, m. καθετὴρ, ῆρος, instrumentum chirurgicum, quod in vesicam immittitur a ejus vitia curanda, et urinam eliciendam. Vo Graeca a καθίημι, demitto, immitto; legitur Latine ap. *Coel. Aurel. Tard.* 2, 1. *n.* 13.

CĂTHĔTUS, i, f. κάθετος, linea perpendicularis: a καθίημι, demitto. *Vitruv.* 3, 3. Secundun extremi abaci quadram lineae demittendae, qua catheti appellantur.

CĂTHŎLĬCĒ, adv. καθολικῶς, in universum, universe. *Tertull. Praescr.* 26. Etsi quaedam inte domesticos disserebant, non tamen ea fuisse credendum est, quae aliam regulam fidei superducerent contrariam illi, quam catholice in medium proferebant. *Id. Fuga in persecut.* 3. Haec catholice fiunt, *h. e.* passim. ℙ Item secundum doctrinam Catholicorum. *Hieronym. in Ruf.* 2, 3. Catholice dictum.

CĂTHŎLĬCĬĀNI, orum, m. plur. ministri et officiales Catholicorum. *Impp. Arcad. et Honor. Cod.* 9, 49, 9. Exceptis dumtaxat Caesarianis, vel Catholicianis, qui etc. Al. leg. *Caesarianis, idest Catholicianis.* Porro *Catholicorum* sequiori aevo dignitas et magistratus fuit in Africa praesertim; quos eosdem fuisse, ac procuratores fisci, non uno in loco ostendit *Cujacius*, nempe exigendis tributis praefectos: quod probat etiam *Du Fresne in Glossar.*

CĂTHŎLĬCUS, a, um, adj. καθολικὸς, universalis, ad omnes pertinens. *Plin.* 1. *Hist. nat. in elencho l.* 2. *n.* 15. Catholica siderum errantium, *h. e.* ea, quae universim pertinent ad sidera errantia. Sic *n.* 55. Catholica fulgurum. *Appul. Trismeg.* Coelestes Dii catholicorum dominantur, terreni incolunt singula. *Tertull. adv. Marc.* 2, 17. Catholica, et summa bonitas Dei. ℙ *Catholica traditio* dicitur ab eodem *Tertull. Monog.* 2. quae ubique, et apud omnes disseminata est, et ab omnibus recipi debet: qua ratione *Catholica fides*, est fides Christiana ap. *Prud.* 11. περὶ στεφ. 24. et alios Ecclesiasticos scriptores passim: et *Catholici populi* ap. *eund. ib.* 30. sunt Christiani. ℙ Metrica necessitate, ut in *Italia*, sic in *Catholicus* prima producitur. *Prud. Apoth.* 70.

CATI Fons dicebatur, ex quo aqua Petronia in Tiberim fluebat, quia in agro erat cujusdam Cati. *Fest.*

CĂTĬĀNUS, a, um, adj. ad Catium pertinens, quod est nomen philosophi Epicurei proprium: ut *Catiana spectra*, *Cic. Fam.* 15, 16. et *Cassius* ad *Cic. ib.* 19. Hujus philosophi fatuitatem irridet *Hor. Sat.* 2, 4. [*Cf. *Heindorf.* ad h. l.]

CATICARĬUS Vicus ponitur a *P. Vict.* in quinta regione Urbis Romae: sed unde dictus sit, ignoratur.

*CATIENA, ae, f. mulier quaedam famosa, de qua *Juven.* 3, 133. *B. A.*

CĂTĬLĪNĂ, ae, m. L. Sergius Catilina patricius R., qui cum multis aliis ex nobilitate contra rempubl. conjuravit, exercitu etiam in Etruria parato adversus patriam. Detecta conjuratione nonis Decembris prudentia M. T. Ciceronis tum consulis, in exsilium concessit. Inde exercitum Romam versus movit. Victus a C. Antonio altero consule in proelio desperatissime pugnans interiit. Hanc historiam scripsit *Sall. Lucan.* 7, 63. *de Cic.* cujus sub jure, togaque Pacificas saevus tremuit Catilina secures.

CĂTĬLĪNĀNUS, a, um, adj. ad Catilinam pertinens. *Plin.* 2, 51, 52. Catilinana prodigia. *Id.* 23, 2, 8. Catilinanae res. Alii h. l. aliter leg.

CĂTĬLĪNĀRĬUS, a, um, adj. Catilinarius. *Cic. Catil.* 2, 10. Seminarium Catilinarium futurum. *Quint.* 3, 8. Bellum Catilinarium.

CĂTILLĂ, ae, f. *Pl. Cas.* 3, 2, 21. Operam uxoris polliceor foras, quasi catillae, *h. e.* quasi feminae, quae per alienas aedes cursitat liguriendi causa: ut *catilla* dicatur ea ratione, qua homo liguritor *catillo* dicitur. Sunt qui aliter interpretantur: sunt etiam qui aliter legunt. V. CATILLO, as.

CĂTILLĀMENTĂ, et CĂTILLĀMĬNĂ. } V. CASTELLAMENTUM.

CĂTILLĀTĬO, onis, f. λιχνεία, actus lingendi. *Festus*: Catillatio grave opprobrium objiciebatur hominibus generosis, si qui provincias amicas pop. Rom. exspoliassent.

CATILLATUS. V. CATILLO, as.

CATILLI, orum, m. plur. populi Sabinorum ad Catillum montem, et Anienem fluvium. Prima syllaba producitur a *Virg. A.* 7, 672. et *Sil.* 4, 225., ut legendnm ibi monet *Heins.* et *ib.* 8, 366. Corripitur a *Stat. Silv.* 1, 3, 100.

CĂTILLO, as, a. 1. est catillos lingere. *Fulg. de prisco serm. n.* 22. docet *catillare* esse per alienas domos cursitare: ductum a catulis, qui per omnes domos lingendi causa circumeunt. *Pl. Cas.* 3, 2, 21. Operam uxoris polliceor foras, quasi catillatum. Ita recte leg. *Fulg.*: alii aliter. *Id. Fulg.* affert etiam haec ex *Catullo* verba: *Catillata geris vadimonia publicum prostibulum*: quae alii *Petronio* tribuunt, alii *Propertio*, sed frustra.

CĂTILLO, onis, m. λίχνος, liguritor, et generatim gulosus: a catillis, idest catinis lingendis. Proprie *catillones* dicti sunt, qui ad sacrificium Herculis ultimi cum venirent, catillos liguriebant. Translate etiam lupi pisces dicti sunt *catillones* a *Lucilio*, qui inter duos Tiberis pontes proxime ripas stercore vescebantur. Haec omnia habet *Macr. Sat.* 2, 12. *in f*

CĂTILLUS, i, m. parvus catinus, λεκάνιον, λεκανίδιον. *Colum.* 12, 57. Hanc mixturam cum in catillo composueris, oleum superfundito. *Asin.* ap. *Charis.* 1, 61. Volitantque urbe tota catilli. *Val. Max.* 4, 3. *n.* 5. Ligneo catillo coenans Curius. ¶ Reperitur etiam *catillum, i*, n. *Petr. fr. Trag. Burm.* 50. Facere catilla, et paropsides. *Prisc.* quoque 1, 556. genus neutrum agnoscit. ¶ In illo *Plin.* 33, 12, 54. Cum capuli militum, ebore etiam fastidito, caelentur argento, vaginae catillis, baltei laminis crepitent: *catillos* intellige lamellas in catillorum figuram formatas, quibus vaginae ornabantur, ut est ap. *Burm.* ad *Petr. l. c.* ¶ Est etiam *catillus* superior molae molendariae pars, sicut *meta* inferior. Ita *Paul. Dig.* 33, 7, 18. §. 5. V. MOLA.

CATILLUS, i, m. filius Amphiarai post patris interitum tres liberos in Italia procreavit, Tiburtum, Coram, et Catillum, qui, depulsis ex oppido veteribus Sicanis, a nomine Tiburti fratris natu maximi urbem vocaverunt. Haec narrat *Sol. Sil.* 2, 8, 364. Et Tibur, Catille, tuum. *Hor. Od.* 1, 18, 2. sublata altera consonante *l* Catīlum media brevi extulit. Circa mite solum Tiburis, et moenia Catili. ¶ Primam corripuit *Stat. Silv.* 1, 3, 100. Alciden, dictumque lyra majore Catillum. ¶ *Serv.* ad *A.* 7, 672. vocat Tibur *montem Catilli.*

CĂTĬNĂ, et Catăna, ae, et *Graeca positione* Catane, es, f. nunc *Catania*, Κατάνη, urbs Siciliae in ora orientali, Aetnae monti vicina, colonia olim Rom. Graeci omnes per *α* scribunt secundam syllabam, Latini fere per *i*, ut in MSS. *Plin.* invenisse se *Hard.* testatur. *Dausq.* in *Orthograph.* et *Salm.* in *Exercit. Plin.* probant, ut per *i* scribamus; sic etiam *Numidas* dici, qui Graece Νομάδες sunt, et *Massiliam*, quae Μασσαλία etc. *Plin.* 3, 8, 14. Colonia Catina. *Sil.* 14, 196. Tum Catane nimium ardent vicina Typhoeo. *Sil.* hoc loco per *a* Graeco more scripsisse, veri simillimum est, quia Graecam quoque positionem adhibuit, inquit *Drakenborch.*

CĂTĬNENSIS et Catanensis, se, adj. ad Catinam pertinens. *Cic. Fam.* 13, 30. L. Manlius Catinensis. ¶ *Catinenses, ĭum*, Καταναῖοι, sunt ejus urbis incolae. *Cic. Verr.* 2, 2, 49. ¶ Hos male olim audisse ob mollitiem, effeminatosque mores, colligunt quidam ex illo *Juven.* 8, 16. Si tenerum attritus Catinensi pumice lumbum etc. Sed ideo *Catinensem* cognominavit, quia Catinensis ager propter incendia vicini Aetnae, eo lapide abundat. Unde *Sev. A.* 477. Sic velut in fornace lapis, torretur, et omnis Exuitur penitus venis: subit altius humor: Amissis opibus levis, et sine pondere pumex. *Vitr.* 2, 6. etiam Vesuvio similem lapidem tribuit: item *Plin. ep.* 6, 16. ¶ Ap. *Justin.* 4, 3. ter legitur *Catiniensis* in plerisque ejus codicib.

CĂTINĬENSIS. V. v. praec.

CĂTĪNŬLUS, li, m. catillus. Usurpatum est a *Varr.* ad *Cic.* teste *Charis.* 1, 61.

CĂTĪNUM, i, n. et Catinus, i, m. λεκάνη, τρυβλίον, vas escarium, et culinarium fictile, vel ligneum, vel ex alia quapiam materia. *Varr. L. L.* 4, 25. *in f.* docet, a Siculis dictum esse κάτινον, vel, ut *Scalig.* legi vult, κάτανον. *Id. R. R.* 1, 63. In sole ponere opertet aquae catinos, quod eo conveniunt, ut ipsi se necent, curculiones. *Id.* ap. *Non.* 15, 26. Acetabula, catini, patenae. *Maecenas* ap. *Charis.* 1, 60. fumans calido cum farre catinus. *Cato R. R.* 84. Catinum fictile oleo ungito. *Hor. Sat.* 1, 6, 115. inde domum me Ad porri, et ciceris refero, laganique catinum. *Pers.* 3, 111. positum est algente catino Durum olus, et populi cribro decussa farina. ¶ Aliis quoque usibus inservit. *Plin.* 33, 4, 21. et *ib.* 6, 35. memorat *catinos ex tasconio*, in quibus metalla coquuntur. *Suet. Galb.* 18. Senex atratus in catino vitreo tus tenens. *Appul. Apolog.* Simpulo, et catino fictili sacrificare. ¶ Per similitudinem *catini saxorum* dicuntur cavitates in saxis naturaliter excavatis, in quas aliquid congeritur. *Plin.* 34, 12, 32. Calcantum fit et in saxorum catinis, pluvia aqua corrivato limo gelante.

CĂTĬUS, ii, m. Deus apud Romanos, qui pueris praeerat, ut eos *catos*, hoc est acutos, solertes et prudentes faceret. *Aug. Civ. Dei* 4, 21., ubi aliis placet legi *Cautius* a *cautus, a, um.* V. CAUTES. ¶ Catius fuit etiam philosophus Epicureus, natione Insuber, de quo *Cic. Fam.* 15, 16. V. CATIANUS. ¶ Fuit praeterea *Catius* nomen Rom., de quo multa exstant testimonia in veteribus monumentis ap. *Grut.* A voce *Cato* ductum esse putat *Sigon. de nom. Romanor.*

*CATLASTER, tri, m. grandior puer, adolescentulus. *Vitr.* 8, 4. hanc vocem restituit. *Turneb. Adv.* 24, 7. pro eo quod vulgo legebatur *catastos.* Catlastri autem forma, quam *Charis.* habet 1, 65. contracta est ex *catulaster*, quod in diminutivis ex *catulus* ponit *Prisc.* 3, 618. et 4, 628. *Gloss. Phil.* Catulaster, βούπαις, πάλληξ. ¶ Hinc est *Catulastra, ae*, f. puella jam grandis, et viri patiens. *Dracont. in f. lib.* 2. Non catulastra gerit puerilia: non puer audet Attrectare tener Martia tela manu.

CATLITĬO. V. CATULITIO.

CĂTO, onis, m. Catonum familia ex Tusculano municipio ortum traxit, et perillustris Romae fuit propter celebres viros, qui ex ea prodierunt. Primus M. Porcius Cato se Romam contulit, amicitia et suasione Val. Flacci. Natus est Q. Fabio Maximo, eo, qui Tarentum recepit, primum consule an. ante Chr. n. 233. Fuit aequalis Africani Superioris, et Q. Fabii Maximi. Gessit censuram summa severitate. Hinc *Censorius* dictus est. Scripsit historiam, et libros De originibus rerum, item De re Rustica, et alia. Reliquit plurimas orationes, in quibus omnes oratoriae virtutes inerant. Ex his solus liber De re Rustica superest: aliorum scriptorum aliquot solummodo fragmenta. Fuit Stoicus, sed summa humanitate. Sapiens etiam nominatus est. Filium praestantissimum genuit, qui ante patrem mortuus est praetor designatus. Diutissime vixit, et floruit in senectute. Linguam Graecam in senectute didicit. Annos natus 85. mortuus est, L. Marcio, M'. Manilio coss., annis 86. ante Ciceronem consulem. Praeter *Cic.*, qui passim in scriptis suis ejus mentionem facit, et praesertim *Senect.* et *Or.* 3, 33., summis laudibus praedicant etiam *Liv.* 34, 18. et 39, 40. et 42. *Plin.* 7, 27, 28. et 14, 4, 5. *Val. Max.* variis in locis, et alii. ¶ Fuere alii Catones, omnes viri gravissimi, de quibus legendus est *Gell.* 13, 19., ubi totam ejus familiae rationem exponit. In iis celeberrimus est M. Cato, cognomento *Uticensis*, imperator in Africa. Hic, cum ceteri omnes se Caesari traderent, mortem sibi suis manibus maluit Uticae consciscere, quam tyranni vultum aspicere. Hujus elogia exstant ap. *Sall. Catil.* 57., *Vellej.* 2, 35., *Luc.* 2, 380. et alibi, item *Senec.* multis in locis. ¶ Per translationem dicitur de viro gravi, severo, constanti, et integris moribus. *Senec. ep.* 120. Quidam alternis Vatinii, alternis Catones sunt. *Juven.* 2, 40. Tertius e coelo cecidit Cato. *Lamprid. Alex. Sev.* 68. Fabius Sabinus, alter sui temporis Cato. ¶ Et de moroso ac difficili. *Phaedr.* 4, 6. Quid possum facere tibi, lector Cato, Si nec fabellae te juvant, nec fabulae? ¶ *Contenti simus hoc Catone*, proverb. Augusti, quoties hortabatur ad ferenda praesentia, quaecumque essent. *Suet. in ejus Vita* 87. ¶ [**Valerius Cato*, Grammaticus, Romae multos et nobiles docuit tempore Sullae. Scripsit praeter Grammaticos libellos etiam poemata, ex quibus praecipue probantur *Lydia* et *Diana.* Vixit ad extremam senectam, sed in summa pauperie et paene inopia, abditus modico gurgustio, postquam Tusculana villa creditoribus cesserat ut refert amicus ejus *M. Furius Bibaculus.* Ejus quoque meminit *Catull. epigr.* 57, 3. *Ov. Trist.* 2, 436. *Suet. Illustr. Gramm* p. 7. ed *Casaub.* ¶ *Dionysius Cato* Aviano aequalis fuisse creditur. V. *Saxii Onomast.* 1, 330. sq. Cultui deorum addictus esse videtur. Disticha de moribus, ajunt, ad filium scripsit. J. M. Bernhold conjecit, quendam Dionysium haec carmina ex aliis auctoribus collegisse, et sub Catonis nomine evulgavisse. *B. A.*]

CĂTŌBLĔPAS, ae, m. κατωβλέπας, fera est in Aethiopia ad Nili caput, modica alioquin, ceterisque membris iners, caput tantum praegrave aegre ferens: id dejectum semper in terram (unde et nomen traxit a κάτω, deorsum, et βλέπω, aspicio); alias internecio humani generis, omnibus, qui oculos ejus videre, confestim exspirantibus. Ita eam *Plin.* 8, 21, 32. describit. Adde *Mel.* 3, 9.

*CATOBRIGA, ae, Hispan. urbs inter Cordubam et Emeritam. *Ant. Itin. B. A.*

CĂTŎCHĪTES, ae, m. κατοχίτης λίθος, gemma est in Corsica, ceteris major; mirabilis, si vera traduntur, impositam manum, veluti gummi retinens: a κατέχω, retineo. *Plin.* 37, 10, 56.

CĂTŎMĬDĬO, as, a. κατωμίζω, in humeros tollo, sublimem rapio, ad poenam nempe puerorum propriam, cum ludimagister delinquentis pueri, et alicujus humeris impositi, nates verberat, quod Itali dicunt *porre a cavalluccio, dare un cavallo.* Est autem a κατὰ, super, et ὦμος, humerus; inde etiam κατωμάδιος, ex humeris pendens. Poenam describit *Prud.* περὶ στεφ. 10, 696. *de puero septuenne.* Vix haec profatus (Asclepiades) pusionem praecipit Sublime tollant, et manu pulsent nates: Mox et remota veste virgis verberent, Tenerumque duris ictibus tergum secent. *Beda* in *Mart.* ad XIV. K. Dec. *de eodem.* Indignatus Asclepiades puerum catomo suspendi, et verberari jussit. Hinc in *Act. Mart.* passim legere est *catomis caedi, in catomo levari.* V. *Gloss. Lat. Ducang.* in V. *Catomus. Appul. Met.* 9. Vocatis duobus e familia validissimis, quam altissime sublato puero, ferula nates ejus obverberans etc. *Petr. Satyr.* 132. Matrona ad ultionem decurrit, vocatque cubicularios, et me jubet catomidiari. Hic *Petr.* loquentem inducit adolescentem, qui in concubitu veneream feminae libidinem explere nequiverat, ideoque ab eadem more imbecillium puerorum male mulcatus fuit. ¶ Eadem fuit poena decoctorum. *Spart. Hadr.* 18. Decoctores bonorum suorum, si suae auctoritatis essent, catomidiari in amphitheatro, et dimitti jussit. ¶ Hujus consuetudinis vestigia quaedam servabantur olim in Italia, cum nempe decoctores sola camisia induti nudas nates super lapidem in foro positum percutere cogebantur, et exclamare: *Bonis meis renuncio;* hoc Itali dicunt *dare del culo in sul petrone.* Hic lapis *pietra del bando* appellatur, qui etiamnum Patavii exstat, et in superiore extremitate hanc habet circularem inscriptionem: *Lapis vituperii, et cessionis bonorum.* ¶ Sunt qui in *l. c. Petr.* perperam legunt nullo sensu *catorogare; Burm.* vero turpi et huic loco alieno *catapygare;* alii tum hic, tum ap. *Spart. l. c.* inepte *catamidiari*, a *cătămīdĭo, as*, quod a καταμειδιάω, derideo, ludibrio habeo.

CATOMITĀRĬI quid sint ap. *Ennium*, non facile dixeris. Verba *Ennii* sunt ap. *Serv.* ad *A.* 9, 329. Quo tamen temere itis citati, catomitarii? *Merula* habet: Quo tam temere iti, citate Catomeraris. ¶ Videtur utrobique vox corrupta. Si liceret reponere *catomidiari*, lux aliqua appareret in voce praecedent., et esset convicium.

CATŌNES. V. COTHON.

*CATONI, orum, Scythiae populi, Asiam ulteriorem incolentes, ad Maeotim lacum. *Plin.* 6, 7. *B. A.*

CĂTŌNĬĀNUS, a, um, adj. ad Catonem pertinens. *Cic. Q. Fr.* 2, 6. Catoniana familia. *Senec. Tranquill.* 7. Catoniana aetas, *h. e.* qua Cato vixit. *Id. ep.* 94. Catoniana praecepta. *Mart.* 9, 28. Catoniana lingua.

CATONINUS. V. v. seq.

CĂTŌNĬUM, ii, n. locus inferorum, inferi: a κάτω, infra, vel deorsum. *Laber.* ap. *Gell.* 16, 7. Tollet bona fide vos Orcus nudas in catonium. *Gell.* enumerat inter ea, quae obsoleta et maculantia ex sordidiore vulgi usu *Laberius* adhibuit. *Cic. Fam* 7, 25. Vereor, ne in Catonium Catoninos, *h. e.* ne Caesar ad inferos demittat Catoni deditos, ejusque laudatores, ut te et me. Ap. *Laber.* alii leg. *charonium*, a Graeco χαρώνειον, seu χαρωνεῖον, quo significatur barathrum gravem odorem exhalans; et translate Orcus, Inferi. Huc referri potest, quod docet *Pollux.* 8, 9. χαρώνειον dictam esse portam carceris, qua damnati ducebantur ad supplicium: quasi illac via esset ad Charontem.

[*CATOPYRĪTIS, itidis, f. gemma quaedam ap. *Plin.* 37, 10, 56. Catopyritis e Cappadocia provenit. Legitur et Catopyrites. *B. A. F.*]

CĂTORCHĪTES Vinum, οἶνος κατορχίτης, vinum sycites, hoc est e ficu factum. *Plin.* 14, 16, 19. *n.* 3. ¶ Videtur ita appellatum a κατορχέομαι, demulceo, quia lentum admodum ac lene est.

CATTĂ, ae, f. *Mart.* 13, 69. cujus lemma est *Cattae:* Pannonicas nobis nunquam dedit Umbria cattas: Mavult haec domino mittere dona Pudens. *Mart.* tum in praecedentibus, tum in sequentibus distichis de variis avibus agit: quare etiam *cattae* istae inter aves censendae sunt, et quidem Pannoniae peculiares, ut ipse *Mart.* indicat, (quamvis non constet, quodnam avium genus hoc nomine designetur) neque audiendi, qui mustelas silvestres esse putant, multo minus qui *feles* interpretantur. [¶ At in *Not. Tir.* p. 176. Catta recensetur inter bestias, nempe inter talpam, et nitelam. Adde *Evagr.* 6, 24. Αἴλουρος, ἣν κάτταν ἡ συνήθεια λέγει. *Gloss. Vet.* Catta, αἴλουρος. V. CATUS, i. ¶ Notationem vocis habet *Etymolog. Gr. Gudianum.*

κάττα, παρὰ τὸ ἄττω, salio, additione litterae *κ*. ¶ Fuit etiam cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 963, 2. Aurelia Catta. *F.*] ¶ Apud *Gell.* 10, 25., ubi varia navium nomina recenset, pro *stlatae* quidam legunt ex MSS. quibusdam *cattae*, sed hoc valde incertum est.

[CATTHĀRENSIS, se, adj. ad Cattharum pertinens, Dalmatiae oppidum, nunc *Cattaro*. ¶ *Cattharenses*, *ium* sunt incolae illius oppidi. *Inscr.* ap. *Mur.* 852, 7. Silvestrius Servandus Circitor *Numeri* Cattharensium. ¶ Sunt qui putent, *Cattaro* recens admodum nomen oppidi esse, ac illud antiquitus fuisse appellatum Ascrivium, quod memorat *Plin.* 3, 22, 26.; hinc fortasse eorum sententia est amplectenda, qui arbitrantur *Cattharenses* fuisse eosdem ac *Cataros* Pannoniae populos, quorum mentio est apud *Plin.* 3, 24, 28. *F.*]

CATTI, orum, m. plur. populi sunt Germaniae prope Hercyniam silvam, ubi nunc *Hassia*, eorumque regio Hassia cum parte Turingiae, et regionis caput Mattiacum, nunc *Marburg*. Horum meminere *Tac. Germ.* 30., *Juven.* 4, 147., *Suet. Dom.* 6. etc. ¶ Apud *Plin.* 4, 14, 28. legitur *Chatti* cum aspiratione.

[*CATTĬCUS, a, um, adj. ad Cattos pertinens, Germaniae populos. *Mart.* 14, 26. Cattica Teutonicos accendit spuma capillos, Captivis poteris cultior esse comis, *h. e.*, sapo, qui ex cinere et sevo factus, rutilat capillos, quo si utaris, Cattorum elegantiam tua coma superare poteris. Alii leg. *Caustica;* sed cum in MSS. sit *Catica*, et idem *Mart.* 8, 33. saponem vocet *spumam Batavam*, et Domitiano, qui de Cattis triumphasse constat ex *Suet. Dom.* 6., adulatus saepe fuerit, *Cattica* pro *Caustica* retinendum videtur. *F.* et *B. A.*]

CĂTŬLĂ, ae, f. parva canis, *κυνίδιον*. *Propert.* 4, 3, 55. Glaucidos et catulae vox est mihi grata querentis. *Aurel. Vict. Epit.* 23. *de Elagab.* Hujus corpus per Urbis vias, more canini cadaveris, a milite tractum est, militari cavillo appellantium indomitae et rabidae libidinis catulam.

CĂTŬLĀRĬUS, a, um, adj. ad catulum pertinens, ut *Catularia porta* Romae ita dicta, quia non longe ab ea ad placandum Caniculae sidus frugibus inimicum rufae canes immolabantur, ut fruges flavescentes ad maturitatem perducerentur. *Festus* hic, et in *Rutilae*. ¶ Hanc portam fuisse inter colles Capitolinum, et Quirinalem probavit *Ant. Nibbyus*, *Mura di Roma* p. 136.

CĂTŬLASTER et Cătŭlastră. V. in CATLASTER.

CĂTŬLĬĀNUS, a, um, adj. ad Catulum pertinens, ut *Catuliana Minerva*, quam Q. Lutatius Catulus Romae infra Capitolium dedicavit. *Plin.* 34, 8, 19. *n.* 16.

CĂTŬLĪNUS, a, um, adj. *κυνικὸς*, qui est ex catulo, ut *catulina caro*, *Pl.* ap. *Fest.*, et *catulina* absolute ap. *Plin.* 29, 4, 14. eod. sensu.

CĂTŬLĬO, is, a. 4. *σκυζάω*, dicitur de catulis, cum libidine lasciviunt, et venerem appetunt. *Varr. R. R.* 2, 9. *de canib.* Principium admittendi faciunt veris principio. Tunc enim dicuntur catulire, id est ostendere se velle maritari. ¶ Translate *Laber.* ap. *Non.* 2, 171. Lupa catuliens, *h. e.* meretrix *ἄνδρα ἐφελκομένη*.

CĂTŬLĪTĬO, onis, f. 3. actus catuliendi, *σκύζα*. Translate *Plin.* 16, 25, 39. Catulitionem rustici vocant, gestiente natura semina accipere, eoque (*vento Favonio*) animam inferente omnibus satis. In quibusdam MSS. est *catlitionem* per syncopen testib. *Hard.* et *Turnebo Adversar.* 24, 7.

CĂTULLĬĀNUS, a, um, adj. a Catullo, ut *basia Catulliana* ap. *Mart.* 11, 6.

[CĂTULLĪNUS, a, um, adj. ad Catullum pertinens. *Catullinus* est cogn. Rom. nempe Sex. Tidii cons. an. U. C. 784. *Inscr.* ap. *Mur.* 302, 4., et Q. Fabii Cos. an. U. C. 883. in alia ap. *Grut.* 108, 6. *F.*]

[CĂTULLUS, a, um, adj. diminut. cati. *Catulla* est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 103, 1. Octavia Catulla. *F.*]

CĂTULLUS, i, m. C. Valerius Catullus poeta Veronensis, natus Sullae, Mariique temporibus, in poemate cum lascivus, tum mordax, quippe qui Caesari maximo tunc viro minime pepercit, Jambis eum criminatus. Reconciliatus nihilominus eodem die ab eo coenae adhibitus est, ut *Suet. Caes.* 73. narrat. Amavit Ipsithillam, et Clodiam, quam Lesbiam vocat. Scripsit de passere suae Lesbiae, et alia multa. Mortuus est Romae. Eum doctum appellant *Tibull.* 3, 6, 41. et *Ov. Amor.* 3, 9, 62., et elegantissimum poetarum *Gell.* 7, 20. ¶ Alius fuit Catullus urbicarius mimographus, cujus meminit *Juven.* 13, 111. et 8, 185.

CĂTŬLŌTĬCUS, a, um, adj. *κατουλωτικὸς*, cicatricem inducens, ab *οὐλή*, cicatrix. *Veget. Veterin.* 4, 28. Igitur medicamentum, quod supra dixi, catuloticum est. *Id.* paulo prius dixerat: Facit ad omnia vulnera elimpidanda, et velocius curanda. Ante *Gesnerum*, qui locum ita emendavit, hic legebatur nullo sensu *cataloticum* vel *catolaticum*.

CĂTŬLUS, i, m. *κυνίδιον*, canum fetus recens editus. *Cic. N. D.* 2, 4. Omnia in perfectis et maturis esse meliora, ut in equo, quam in equulo, in cane, quam in catulo. *Hor. Ep.* 1, 2, 65. venaticus ex quo Tempore cervinam pellem latravit in aula, Militat in silvis catulus. ¶ *Aliter catuli longe olent, aliter sues*, prov. ap. *Pl. Ep.* 4, 2, 9. de rebus inter se valde dissimilibus. ¶ Saepe tota significatione accipitur pro recenti partu omnium fere animalium. *Hor. Od.* 1, 1, 27. Catuli cervae. *Id. ib.* 3, 20, 2. leaenae. *Pl. Truc.* 2, 2, 13. suum. *Virg. A.* 2, 357. luporum. *Plin.* 8, 4, 5. tigrium. *Id.* 10, 74, 95. vulpium. *Id.* 8, 54, 80. simiarum. *Id.* 10, 65, 85. lacertarum. *Id.* 29, 4, 16. mustelae. *Phaedr.* 2, 4. felis. *Plin.* 9, 8, 7. delphinorum. *Id.* 10, 74, 96. aspidis. *Id.* 10, 62, 82. viperae. *Id.* 11, 37, 55. et *Virg. G.* 3, 437. serpentium. ¶ Est etiam genus vinculi, quo servi constringebantur, qui et *canis*, et *catellus* dicitur, *Lucil.* ap. *Non.* 1, 162. Cum manicis, catulo, collarique ut fugitivum Deportem. Adde *Festum*. V. CANIS et CATELLUS.

CĂTŬLUS, i, m. *Catulorum* familia in Lutatiorum gente nobilis in primis exstitit. In ea fuit C. Lutatius Catulus, qui victis navali proelio Carthaginiensibus ad Aegates insulas, finem bello Punico primo imposuit. ¶ Catulus orator celebris laudatur a *Cicer.* multis in locis, et praesertim in *lib. de Or.* et *in Brut.* Hic a Mario bello civili mori jussus, haustis ardentibus carbonibus vitam finivit. ¶ Verisimile est horum appellationem a *catus*, *a*, *um*, derivatam esse.

CĂTUMĒUM, i, n. genus libi in sacris adhibiti, ap. *Arnob.* 7, 230. Videtur autem significare libum e carne desecta ex cervice animalis: a *catomum*, quod quaedam *Glossae* cervicem interpretantur, *κατ' ὤμων*. Haec conjectura ex eo firmari potest, quod non una ex iis libis, quae eo loco *Arnob.* enumerat, ex variis animalium membris ducta sunt, ut *caro strebula* ex coxendicibus, *aerumnae* ex gula, *taeniae* ex intestinis, *offa penita* ex cauda etc.

[CĂTŬRĬCUS, i, m. ad Caturices, seu Caturiges pertinens, Galliae populos in Alpibus Cottiis. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 1096, 2. Q. Junius Caturicus Faustinus. *F.*]

[*CĂTŬRĬGES, gum, m. plur. *Κατούριγες* et *Κατόριγες*, populi Galliae in Alpibus Cottiis, quorum caput fuit urbs Catorimagum, nunc *Chorges*, inter Vapincum et Eborodunum ad Druentiam amnem. Fortasse sunt ita appellati quia *κατ' οὔρεα*, sive *ὄρεα*, *in montibus* scilicet habitabant. Memorantur a *Caes. B. G.* 1, 10., *Plin.* 3, 20, 21. aliisque. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* p. 234. Praefectus ceivitatium, quae subscriptae sunt, Segoviorum, Segusinorum, Belacorum, Caturigum. *F.* et *B. A.*]

CĂTUS, a, um, adj. proprie acutum significat, estque vox a Sabinis ducta, ut *Varr. L. L.* 6, 3. docet. *Enn.* ap. *Varr. ib.* Jam cata signa fere sonitum dare voce parabant. ¶ Hinc translate *Id. ib.* Cata dicta, *h. e.* acute dicta. ¶ Sumitur saepissime pro solerti, callido, acuto, *νουνεχής*, *πανοῦργος*. Videtur autem significare potius solertiam et prudentiam, quae a natura est, non quae ab habitu. *Cic. Leg.* 1, 16. Quis igitur prudentem, et, ut ita dicam, catum non ex ipsius habitu, sed ex aliqua re externa judicet? *Hor. Od.* 1, 10. Mercuri, Qui feros cultus hominum recentum Voce formasti catus. *Pl. Pers.* 4, 4, 70. Ita cata est et callida: habet cor: quam dicit, quod opus est! *Id. Most.* 1, 3, 29. Miror tam catam, tam doctam te, et bene educatam. *Id. Ep.* 2, 2, 73. Dare alicui consilium catum. *Auson. Parental.* 17. Lingua catus, ore canorus. [*Hor. Ep.* 2, 2, 39. Ille catus, quantumvis rusticus, ibit.] ¶ Cum infinito. *Hor. Od.* 3, 12, 10. Catus jaculari cervos. *Appul. Flor. n.* 3. Catus canere. ¶ Cum genitivo. *Auson. Mosell.* 400. legumque catos, fandique potentes. ¶ *Non.* 2, 184. *catum* interpretatur *sapientem*, sed abutitur verbis *Cic. Tusc.* 2, 19., in quibus meliores libri habent *cautus* pro *catus*: quod si *catus* legere velis, nihil aliud certe quam callidum significat. ¶ Fuit etiam *catus* (sicut et *corculus*) cognomen apud Romanos, datum iis, qui acumine ingenii ac solertia, et, quod hinc sequitur, sapientia et prudentia pollebant, ut *Plin.* 7, 31, 31, docet. *Enn. ap. Cic. Or.* 1, 45. Egregie cordatus homo, catus Aeliu' Sextus.

CĂTUS, i, m. *αἴλουρος, κάττος*, feles. *Pallad.* 4, 9. Contra talpas prodest catos frequenter habere in mediis carduetis. *Auct. incertus* in *Anthol. Lat. epigr.* 5, 162. *Burm.* Catus in obscuro cepit pro sorice picam. ¶ Videtur etiam significare canem; et feminino etiam genere efferri posse, si sana sunt haec verba *Serv.* ad *A.* 5, 610. Catullus, et alii feminino genere ponunt, referentes ad originem, sicut haec catus, et haec gallus legimus imitatione Graecorum, qui *ὁ καὶ ἡ κύων, ὁ καὶ ἡ ἀλεκτρυὼν* dicunt. ¶ Item machina militaris, eadem quae vinea, aut pluteus, qua tecti milites ad muros urbis obsessae subruendos, et fossam implendam accedunt. Quo loco *Veget. Milit.* 4, 15. habet: *Vineas dixerunt, quas nunc barbarico usu causias vocant;* fuit qui legendum putaret *catos vocant*. At praestat priorem lectionem retinere. V. CAUSIA. Adde, Italos nunc vocare *gatti* non vineas, sed testudines, quas *Veget. ib.* 16. describit, quasque Italus interpres *gatti* appellat. Scribitur et *cattus*, ut habet et *Gloss. Vet.* Cattu[s] *αἴλουρος*, et *Scholiast Callimach.* ad *Hymn.* [...] 111. *Τὰν αἴλουρον, τὸν ἰδιωτικῶς λεγόμενον κάττο[ν]* V. CATTA.

[*CĂVĂ, ae, f. terra excavata, inter ea, qu[ae] finem agris praestare possunt; si aqua repleantu[r] non tam cavae, quam fossae sunt appellanda[e]. *Frontin. De colon.* p. 113. *Goes.* Ceteris autem l[o]cis cavas, itinera etc. *et mox.* Rivi finales, et ca[vae], quae ex pactione sunt assignatae. *Item* p. 11[...] quod enim viarum, riparum, cavarum fuerit et[...] *F.* et *B. A.*]

CĂVAEDĬUM, ii, n. locus cavus, qui inter aed[es] medius est conclusus, columnis suffultus, et su[...]perne partim compluvio tectus, partim apertus [...] sub dio, qui impluvium vocatur. Quo modo diffe[...]rat ab atrio, V. ATRIUM. *Varr. L. L.* 4, 3[...] duo cavaediorum genera ponit, alterum, quod to[...]tum testudine tectum sit, alterum, cujus medi[a] pars sub dio relicta, *impluvium*, altera protect[a] qua pluvia compluebat, *compluvium* dicitur. *Vit[r.]* 6, 3. quinque genera ponit, Tuscanicum, Corin[...]thium, Tetrastylon, Displuviatum, Testudinatum quae Vide suis locis. *Plin. ep.* 2, 17. Est contr[a] medias porticus cavaedium hilare. ¶ *Varr.* et *Vitr.* *l. c.*, item *Plin. alter* 19, 1, 6. *cavum aedium* dicun[t].

CĂVĀMEN, inis, n. cavum, caverna, *κοίλωμα* *Solin.* 9. In latebrosis rupium cavaminibus, qua[e] fluctuum confligiis adesa sunt.

*CĂVĂRES, um, populi Galliae Narbon., quo[rum] caput Avenio. *Plin.* 3, 4. *Mela* 2, 5. *B. A.*

CĂVĀTĬCUS, a, um, adj. *Cavaticae cochleae* di[...]cuntur a *Plin.* 8, 39, 59. et 30, 6, 15. quae in ca[...]vis terrae, et speluncis nascuntur, neque ex ii[s] prorepunt, neque herba vivunt, sed uvae modo inte[r] se cohaerent. Eae in Balearibus insulis gignuntur.

CĂVĀTĬO, onis, f. *κοιλότης*, cavum. *Varr. L. L.* 4, 3. scribit Ennium ad *cavationem* respexisse cum dixit Coeli ingentes fornices. Et *ib.* 26. Sinum majorem cavationem, quam pocula, habebat.

CĂVĀTOR, oris, m. qui cavat. *Plin.* 10, 18, 20. Pici arborum cavatores. V. CABATOR.

CĂVĀTŪRĂ, ae, f. cavamen, cavum, *κοιλότης*. *Veget. Veter.* 1, 25. Sub cavatura temporum vena perquiritur. *Marcell. Empir.* 12. *post med.* Cavaturae dentium.

CĂVĀTUS, a, um, part. a *cavo*, *κοιλωθεὶς*, cavus factus. *Colum.* 6, 59. Cavati dentes. Hos *Varr. R. R.* 2, 7. *cavos* appellat. *Virg. A.* 3, 229. Rupes cavata. *Id. G.* 4, 33. Cortices cavati. *Id. ib.* 1, 136. Alni cavatae. *Plin.* 2, 82, 84. Oppida crebris cuniculis cavata. *Id.* 36, 17, 28. Vas cavatum ex lapide. *Sil.* 7, 190. Quercus cavata in cratera. *Appul. Met.* 2. Succinum mire cavatum in capides. *Lucr.* 6, 1192. Cavati oculi. *Tertull. adv. Herm.* 29. Aquae segregatae in cavationem sinum. *Ammian.* 16, 5. *a med.* Quidam non, ut moris est, expansa chlamyde, sed utraque manu cavata *aurum* suscepit. [*Suet. Aug.* 43. Cavatum solum, i. e. structum stagnum, ut *Tac.* loquitur *A.* 12]

*CAUCADAE, arum, Asiae populi, ultra Maeotidem pal. *Plin.* 6, 7. *B. A.*

CAUCĂLIS, idis, f. *καυκαλὶς*, herba est edulis, foeniculo similis, brevi caule, flore candido. Multos habet etiam in medicina usus. *Plin.* 22, 22, 40.

CAUCĂSĬGĔNĂ, ae, m. et f. ad Caucasum genitus. *Sidon. ep.* 4, 1. Alani Caucasigenae.

CAUCĂSĬUS et Caucaseus, a, um, adj. ad Caucasum pertinens. *Plin.* 6, 13, 15. Caucasii jugi. [*Mela* 1, 2, 93. Caucasii montis.] *Virg. G.* 2, 440. Caucasius vertex. *Id. Ecl.* 6, 43. Caucasiae volucres. *Pier.* notat in antiquissimis MSS. et per *e* et per *i* scriptum legi. *Prop.* 2, 1, 71. Caucasea rupes. *Claud.* in *Eutrop.* 1, 247. Caucasiae pruinae. *Val. Fl.* 5, 381. Nymphae. *Id.* 7, 565. trabes. *Id.* 4, 63. Caucaseus senex, *h. e.* Prometheus. ¶ *Caucasiae portae*, quae et *Iberiae* et *Albanae* dicuntur, sunt angustiae inter Caucasum montem et mare Caspium seu Hyrcanum, ad Cyrum amnem, ingens, inquit *Plin.* 6, 11, 12., naturae opus montibus interruptis repente, ubi fores abditae ferratis trabibus, subter medias amne diri odoris fluente citraque in rupe castello (quod vocatur Cumania) communito ad arcendas transitu gentes innumeras: ibi loci, terrarum orbe portis discluso etc. Haec *Plin.* ¶ *Caucasii, orum*, populi sunt Caucasum incolentes. *Mela* 1, 19.

CAUCĂSUS, i, m. *Καύκασος*, mons Asiae, ad sept. versus Mengreliam et Georgiam valde extensus, inter mare Euxinum ad occ. et Caspium seu Hyrcanum ad orientem. Est autem pars Tauri montis, qui cum longissimo terrarum tractu protendatur, varia in variis regionibus nomina habet. *Caucasus* itaque appellatur, ubi in tantam altitudinem extollitur, ut se quoque exsuperare videatur: quod cum duobus maxime locis fiat, altero quem modo diximus, altero vero ad mare Indicum, duplex ideo *Caucasus est*, Indicus et Scythicus seu Colchicus, de quibus videndus *Salmas.* in *Solin.* et geographi. ¶ *Caucaso abruptior*, prov. *Tertull. adv. Marc.* 1, 1. Marcion hieme frigidior, Istro fal[...]

ior, Caucaso abruptior. ¶ In Caucaso Scythi- (is enim in fabulis et apud poetas celebris est) igatus fuit Prometheus, immissa aquila seu vul- e, qui jecur ejus exederet. *Hygin. fab.* 144. Qui ad hunc montem accolunt, durissimi homi- et crudelissimi perhibentur. Hinc *Hor. Od.* 1, 6. et *Ep.* 1, 12. Caucasum inhospitalem appel- . Et *Virg. A.* 4, 367. duris genuit te cautibus rrens Caucasus Hyrcanaeque admorunt ubera ti- es. Et *Senec. Med.* 43. Inhospitalem Caucasum nte indue, *h. e.* feritatem, crudelitatem. ¶ aeca positione *Ov. Met.* 8, 797. rigidique cacu- ine montis (Caucason appellant) etc. *Stat. Th.* 394. Amazoniis ululatum caucason armis. ¶ . *Sil.* 16, 357. *Caucasus* est nomen equi quadri- s in Circo trahentis.

[*CAUCENSIS, is, adj. ad Caucam (*Καύκα*) per- nens, Hispaniae Tarraconensis oppidum, in re- one Vaccaeorum, nunc *Coca*. ¶ *Caucenses* sunt colae Caucae ap. *Plin.* 3, 3, 4. *B. A.* et *F.*]

*CAUCHAE CAMPI, in Babyl., ita dicti a Co- e oppido, ut nonnullis placet. *Plin.* 6, 27. *B. A.*

*CAUCULATOR, ψηφιστής. *Gloss. Lat. Gr. B. A.*

CAUCUS, i, m. genus vasis potorii. *Spartian.* escenn. *Nigr.* 10. Cum milites quosdam in cauco genteo bibere vidisset. *Salmas.* pluribus more o hanc lectionem tuetur additque locum ex *epist.* aler. ap. *Treb. Claud.* 14., ubi bis legitur *in cau-* s et *scyphos* et *Marc. Empir.* 25. *sub f.*, ubi *li-* neus caucus. Alii tamen ubique reponunt *caveus.* ieron. *adv. Jovin.* 2, 14. Diogenes habens ad po- ndum caucum ligneum. *Laert.* de eodem habet ύλην. *Gloss. Philox. Καῦκα*, patera. ¶ *Cauci* u *Cauchi* aut *Chauci* sunt Germaniae populi. V. HAUCI.

CAUDA, ae, f. κέρκος, οὐρά, posterior pars pen- ens in animalibus omnibus praeter hominem. *Cic.* in. 3, 5. Cauda pavoni donata a natura ad orna- atum. *Hor. Od.* 2, 19, 31. Cerberus leniter atte- ens caudam. *Gell.* 5, 14. Leo caudam more adu- antium canum clementer et blande movens. [*Virg.* . 11, 812. Caudam pavitantem subjecit utero; cf. eyn.] *Catull.* 63, 81. Caedere terga cauda. *Plin.* 1, 50, 111. Sues caudam intorquent, canum de- eneres sub alvum reflectunt. *Id.* 8, 54, 80. Cauda ate fusa. *Id.* 10, 3, 3. prominentior. [*Hor. Ep.* , 1, 45. Cauda equina.] *Virg. A.* 8, 674. Delphi- es aequora verrunt caudis. [*Id. Cir.* 453. Ver- ere caudarum atque oris minitantur hiatus. *Id.* . 3, 423. Quum medii nexus extremaeque agmina audae solvuntur.] ¶ In illo *Virg. Mor.* 23. Prae- errit cauda silices, gremiumque molarum: *cauda* st peniculus ex cauda bubula, sive equina, quo d abstergendum utimur. ¶ *Caudam jactare po- pello* ap. *Pers.* 4, 15. est venditare se populo spe- iosis actionibus ejusque favorem captare: ductum a pavonibus caudam ostentantibus: vel a canibus, qui cum blandiuntur, caudam agitant. ¶ *Caudam trahere* ap. *Hor. Sat.* 2, 3, 53. proverbii species est et significat derisui esse: ducique ex eo posse videtur, quod pueri, quos irridere volunt, quid- dam eis caudae simile appendere a tergo solent. ¶ Festive *Cic. Verr.* 2, 2, 78. Videtis Verrutium? videtis primas litteras integras? videtis extremam partem nominis, caudam illam Verris, tanquam in luto, demersam esse in litura? ¶ Pro mentula. *Hor. Ep.* 1, 45. et *Sat.* 2, 7, 49.

CAUDEA Cistella. V. v. seq.

CAUDECAE, cistellae e junco a similitudine equinae caudae factae. *Fest.* Al. leg. *Caudetae.* Sed *Scalig.* vult legi *caudeae*, quod etiam ap. *Pl.* in *Rud.* habeatur 4, 4, 65. et 89. Cistellam istic inesse oportet caudeam in isto vidulo.

CAUDEX, icis, m. στέλεχος, κορμὸς, στύπος, truncus arboris, hoc est ea pars, quae a radice supra terram simplex assurgit. Differt a *caule*, qui herbarum est, *caudex* vero arborum et fruti- cum. *Virg. G.* 2, 30. Quin et caudicibus sectis (mirabile visu) Truditur e sicco radix oleagina li- gno. *Plin.* 16, 30, 53. Arbores quaedam simplices, quibus a radice caudex unus et rami frequentes, ut olivae, fico, viti. *Id.* 11, 37, 55. Caudices ro- busti vetustate putres. ¶ Est aliquando convi- cium in hominem stupidum, fatuum, stultum. *Ter. Heaut.* 5, 1, 3. In me quidvis harum rerum conve- nit. Quae sunt dicta in stultum: caudex, stipes, asinus, plumbeus. ¶ Antiqui *caudicem* appella- runt plurium tabularum contextum. Et quia pri- mae rates seu naviculae piscatoriae aut ad traji- ciendum aptae ex pluribus crassioribus tabulis seu potius caudicibus sine arte connexis Romae in Ti- bri factae fuerunt, *caudicariae* vel (quod idem est) *codicariae* dictae sunt, ut *Senec. Brevit. vit.* 13. *Fest.* et *Varr.* ap. *Non.* 13, 12. docent: item *cau- dicae* vel potius *caudiceae*, ut est ap. *Gell.* 10, 25. Quod nomen Tiberinis lembis aliisque quibus ad trajiciendum utimur, haesit, etiam postquam me- liore forma construi coeptae sunt. Hinc Appius Claudius Caeci frater *Caudex* cognominatus est, quod primus ad explorandos hostes fretum pisca- toria navi trajecit, ut est ap. *Aurel. Vict. Vir. il- lustr.* 37. et *Senec. l. c.* ¶ Tiberinas naves caudi- carias designat *Plin.* his verbis 3, 5, 9. Tiberis propter aspera et confragosa, ne sic quidem, prae- ter quam trabibus verius, quam ratibus, longe meabilis fertur. ¶ *Caudex* pro *codice, libro*, usur- patur a *Catone* ap. *Front.* ad *M. Anton. ep.* 1, 2. *extr.* Jussi caudicem proferri, ubi mea oratio scri- pta erat. V. CODEX.

CAUDICAE. V. v. praec.

CAUDICALIS, le, adj. στελεχώδης, ad caudicem pertinens. *Pl. Ps.* 1, 2, 25. Caudicalem provinciam, joculariter dixit, *h. e.* munus caudicum findendo- rum; ita enim loquitur: Te cum securi caudicali praeficio provinciae.

CAUDICARIUS et Codicarius, a, um, adj. ad caudicem pertinens. *Caudicariae naves* quid sint, V. in CAUDEX. *Sall.* ap. *Non.* 13, 12. Contendit ad flumen Euphratem: et quamquam ad id naves codicariae occulte per hiemem fabricatae aderant etc. ¶ *Caudicarii* vel *codicarii* dicuntur ipsi nau- tae, qui hujusmodi navigiis utuntur. *Inscr.* ap. *Grut.* 462, 1. Nos portuenses, quibus vetus fuit cum caudicariis diuturnumque luctamen. Alia *ib.* 440, 3. Codicarii navicularii. Adde 1086, 6. et *Cod. Theod.* 14, 4, 9.

CAUDICEUS, a, um, adj. ad caudicem perti- nens. *Auson. Mosell.* 197. Navita caudiceo fluitans super aequora lembo. V. CAUDEX.

[CAUDILLA et Caudula, ae, f. diminut. caudae. *Not. Tir.* p. 156. *F.*]

CAUDINUS, a, um, adj. ad Caudium pertinens. Est autem *Caudium* oppidum Samnitum, nunc *Ar- paja*, ubi Romanus exercitus quondam a Samniti- bus interceptus et sub jugum missus fuit, ut *Liv.* 9, 2. et seqq. narrat. Ibi enim angustiae sunt in- ter duos saltus, quae *Furculae Caudinae* appellan- tur, in quas cum se Romani locorum ignari demi- sissent, exire inde obsessi ab hostibus nequiverunt. *Cic. Senect.* 12. Caudinum proelium. *Liv.* 9, 16. Caudina clades. *Id.* 25, 6. Caudinae legiones. *Quint.* 3. 8. Caudinum jugum. *Flor.* 2, 18. Caudi- ni foederis ignominia. *Lucan.* 2, 137. Caudinae furcae. *Colum.* 10, 132. fauces. ¶ *Caudinus* est etiam cogn. Rom. gentis Corneliae in *Fast. Capitol.* ap. *Grut.* 292. ob Caudium expugnatum a L. Len- tulo Cos. an. U. C. 479. ¶ *Caudini, orum*, sunt Caudii incolae. *Plin.* 3, 11, 16.

CAUDIUM, V. v. praeced.

CAVEA, ae, f. κοίλωμα, locus cavus et vacuus: a *cavus* vel *cavo, as*: ut *Varr. L. L.* 4, 3. *in f.* docet. *Plin.* 11, 2, 1. Natura in culice disposuit jejunam caveam, uti alvum. *Prudent. Cathemer.* 3, 92. Pulsat et incita quod resonam Lingua, sub ore latens, caveam, *h. e.* cavum oris. ¶ Saepius ac- cipitur pro loco concluso aut septo, in quo ferae bestiae asservantur; item quo aves includuntur, καλιά, καλιός. *Hor. A. P.* 473. velut ursus, Obje- ctos caveae valuit si frangere clathros. *Cic. Div.* 2, 35. Avis inclusa cavea. *Id. N. D.* 2, 3, Cavea liberati pulli. *Petr. Sat.* 28. Super limen cavea pendebat aurea, in qua pica varia intrantes salu- tabat. [*Suet. Cal.* 27. Aut bestiarum more qua- drupedes cavea coercuit.] ¶ De alveari apum. *Virg. G.* 4, 58. Hic ubi jam emissum caveis ad si- dera coeli Nare per aestatem liquidam suspexeris agmen. ¶ Item de septo ex lignis aut spinis, quo tenerae arbores a pecudum injuriis muniuntur. *Co- lum.* 5, 6. *a med.* Arbores caveis ab injuria pecoris emunire. Et *ib.* 9. Constitutas plantas circummu- nire caveis. ¶ Praeterea saepissime dicitur de loco, in quo sedet populus in theatris, quia concavus est et profundus. *Pl. Amph. prol.* 66. Ut conqui- sitores singuli in subselliis eant per totam caveam, spectatoribus, si cui fautores delegatos viderint, ut his in cavea pignus capiantur togae. *Cic. Am.* 7. Qui clamores tota cavea nuper in M. Pacuvii nova fabula! cum etc. Adde *Har. resp.* 12. *in f.* ¶ Triplex est cavea, *ima, media, summa*: in *ima* seu *prima* erant orchestra et equestria, ubi sena- tores et equites sedebant: *media* et *summa* assigna- ta est populo: sed *media* erat honoratior, in qua sedere aliquem pullatum, vetuit Augustus, ut *Suet. in ejus Vita* 44. narrat: *summa* cavea minutae plebi promiscue concessa est, atque etiam feminis. Hinc *verba ad summam caveam spectantia*, apud *Senec. Tranquill.* 11., hoc est viliora et ad popelli gustum accommodata. *Cic. Senect.* 14. Turpione Ambivio magis delectatur, qui in prima cavea spe- ctat; delectatur tamen etiam qui in ultima. ¶ De amphitheatris quoque *caveam* dictam fuisse probat *Lips. de Amphith. c.* 2. auctoritatibus petitis ex *Ter- tull. adv. Marc.* 1, 27., *Prud. contra Symmach.* 1, 385., *Appul. Met.* 10. *Ammian.* 29, 1. et aliis. Nam antiquiores de theatro et scena tantummodo usurparunt. ¶ Pro ipso theatro. *Cic. Leg.* 2, 15. Jam ludi publici, quoniam sunt cavea circoque di- visi etc. *Pl. Truc. a.* 5. *v.* 39. Venit ne in men- tem tibi, quod verbum in cavea dixit histrio etc.? ¶ Et generatim pro quocumque loco ubi plures se- dent ad aliquid spectandum: vel etiam pro ipso populo spectante. *Virg. A.* 5, 340. Hinc totum caveae consessum ingentis et ora Prima patrum magnis Salius clamoribus implet. *Id. ib.* 8. 635. raptas sine more Sabinas Consessu caveae. ¶ *Ca- veai* pro *caveae* more suo dixit *Lucret.* 4, 76.

CAVEATUS, a, um, adj. in modum caveae thea- tri dispositus. *Plin.* 4, 8, 15. Montes omnes thea- trali modo inflexi, caveatis ante eos septuaginta quinque urbibus. Ita ex MSS. et antiq. editionibus leg. *Hard.* Quidam leg. *cuneatis.* ¶ *Id.* 9, 6, 5. Orcae balaenis occurrere laborant, seseque oppo- nere et caveatas angustiis trucidare, *h. e.* velut cavea, nimirum septo conclusas. Ita *Hard.* ex con- jectura: alii aliter.

CAVEFACIO, is, a. 3. idem quod caveo, evito. *Venant. carm.* 8, 4. *med.* Per stimulos gradiens, spinae cavefacit acumen Sentibus in mediis nescia ferre vepres.

CAVEO, es, cavi, cautum, a. 2. εὐλαβέομαι, fu- gito, declino, evito: proprie est in cavo lateo, ubi tutus sim. [*Cavere proprie est Graecorum κήδεσθαι, a quo descendit, notatque curam habere, sollicitum esse, *in Sorge, in Kummer seyn um eine Sache*, cum notione metuendi damni. Haec *Lindem.* ad *Pl. Capt.* 2, 3, 79.] *Nep. Alcib.* 5. Erat ea sagacitate, ut decipi non posset, praeser- tim cum animum attendisset ad cavendum. *Pl. Most.* 5, 2, 21. Mihi tecum cavendum est. *Cic. Dom.* 11. Metuere et cavere aliquem. *Id. Att.* 16, 11. Cavere interventum alicujus. *Id. Fam.* 11, 21. Neque metuere quidquam, et cavere omnia. *Varr.* ap. *Non.* 2, 647. canem. *Caes. B. C.* 1, 28. vallum caecum, fossasque. [*Hor. Sat.* 1, 4, 85. Hic niger est: hunc tu, Romane, caveto. *Tac. A.* 11, 1. Cavere vim atque opes Principibus infen- sos. *Id. ib.* 13, 13.] *Petr. Sat.* 130. paralysim. *Ov. A. Am.* 2, 302. frigora. *Suet. Caes.* 86. insi- dias. *Id. Tib.* 53. exitium. *Gell.* 13, 27. Cavere, et declinare pericula. *Plin.* 10, 3, 3. Cavens rui- nam. *Pl. Trin.* 2, 4, 14. Sero, atque stulte, prius quod cautum oportuit. *Cic. Att.* 10, 16. Ce- tera, quae quidem consilio provideri poterunt, ca- vebuntur. [*Id. Off.* 1, 20, 68. Cavenda etiam gloriae cupiditas. *Id. ib.* 2, 24, 84. Quod multis rationibus caveri potest.] ¶ Cum ablat. et prae- posit. *a*, vel *ab*. *Cic. Har. resp.* 12. Cavere a servitio. *Id. Phil.* 12, 10. ab homine impuro et nefario. *Id. Fin.* 5, 22. a veneno. *Sall. Jug.* 116. ab insidiis. *Pl. Men.* 2, 2, 69. Navis praedato- ria, a qua cavendum nobis sane censeo. ¶ Cum infinito. *Sall. Jug.* 68. Caveret id petere a po- pulo R. quod illi jure negaretur. *Plin.* 8, 43, 68. Pedes tingere cavent. *Virg. Ecl.* 9, 25. capro oc- cursare caveto. Adde *Hor. A. P.* 168. et *Ov. Pont.* 3, 1, 139. ¶ Cum conjunctivo, et particula *ne*. *Cic. Fam.* 3, 12. *in f.* Ut caverem, ne cui suspi- cionem ficte reconciliatae gratiae darem. *Id. Rosc. Am.* 53. Cavete per Deos immortales, judices, ne nova proscriptio instaurata esse videatur. *Hor. Sat.* 2, 3, 177. Tu cave, ne minuas. Adde *Cic. Div.* 2, 40. Et passive impersonaliter *Caes. B. C.* 1, 86. Ne quid eis noceretur, a Caesare cavetur. [*Tac. A.* 11, 5. flagitavit legem qua cavetur, ne etc. *Id. ib.* 12, 60. Senatus quoque consulto cau- tum plenius quam antea et uberius, ne.] ¶ Et frequentius omissa particula: praesertim si in se- cunda persona imperativi usurpetur. *Cic. Ligar.* 5. Cave ignoscas. *Id. Fam.* 9, 24. Sed cave, si me amas, existimes etc. Et *ib.* 10, 12. Cave enim, putes etc. [*Virg. A.* 11, 293. Cavete, concur- rant arma.] *Ter. Andr.* 4, 4, 14. Cave, faxis. *Id. Ad.* 3, 5, 12. Cave, dixeris. *Id. Heaut.* 5, 4, 8. Cave, unquam istuc verbum ex te audiam. ¶ Et cum particula *ut:* et significat operam dare. *Cic. Off.* 1, 39. Ut caveamus, ut ea, quae perti- nent ad liberalitatem, moderata sint. [*Plin. Pan.* 39, 1. Cavit ut servarentur. Adde *Eund.* 40, 3.] *Colum.* 2, 8. Quamvis tempestive sementis confe- cta erit, cavebitur tamen, ut patentes liras, cre- brosque sulcos aquarios faciamus. ¶ [*Absolute. *Hor. Sat.* 2, 7, 68. Metues, credo, doctusque ca- vebis; sequente particula *nisi*. *Id. Od.* 1, 14, 16. Tu nisi ventis debes ludibrium, cave.] ¶ *Cavere malo* pro *a malo* dixit *Pl. Cas.* 2, 6, 59. et *Bacch.* 1, 2, 39. item *Rud.* 3, 5, 48. et *Petr. Sat.* 82. Est autem formula, qua utimur, cum aliquem, ut malum vitet, admonemus. Eodem sensu dicimus *vitare infortunio*. V. VITO. Porro illud *malo* da- tivus est, non ablativus. Hanc eandem phrasim quidam legunt etiam apud *Auct. Priap.* 53. ubi alii *malum* legunt. ¶ *Cauto opus est*, pro cavendum est, apud *Pl.* non semel legitur, ut *Capt.* 2, 1, 29. Viso opu' st, cauto est opus, ut hoc accu- rate agatur. *Cist.* 2, 1, 54. Amens ne quid fa- ciat, cauto opu' st. Adde *Most.* 4, 2, 22. ¶ In- ter *cavere*, et *vitare* hoc interest; quod *cavere* est in eo diligentiam ponere, ut quae vitanda sunt, prospiciamus, *vitare* est reipsa effugere. *Lucil.* ap. *Non.* 5, 62. Quid tibi cavendum censes, quid vi- tandum maxime. *Cavere* itaque minus est, quam *vitare:* quamquam non semper hoc discrimen ser- vatur. ¶ Frequenter dativum habet, et exponitur prospicere, providere, consulere, ne mali, aut in- commodi aliquid alicui in posterum accidat, atque adeo in tuto eum ponere providentia earum rerum, quae accidere possunt. *Ter. Eun.* 4, 7, 12. Ut hosce instruxit, ipsus sibi cavit loco. *Caecina* ad *Cic. Fam.* 6, 7. In Oratore tuo caves tibi per

Brutum, et ad excusationem socium quaeris. *Cic. Pis.* 12. Caverat sibi ille sororius adulter, ut si tibi provinciam dedisset etc. *Id. Verr.* 2, 1, 35. Semper existimasti, satis cautum tibi ad defensionem fore, si vetuisses etc. *Petr. Sat.* 133. Solerti cura cavere deposito suo. *Suet. Tit.* 6. Cavere securitati. *Pl. Bacch.* 1, 1, 8. Haec ita me orat, sibi qui caveat, aliquem ut hominem reperiam, ab istoc milite: id, amabo te, huic caveas. *Pi.* quid istic caveam? *Ba.* ut revehatur domum. [**Cic. Fam.* 3, 1. Melius ei cavere volo, quam ipse aliis solet. *Sil.* 8, 496. Capiti cudone cautum, i. e. tectum, munitum est.] ℙ Porro haec notio et loquendi ratio in Jure frequentissima est. Nam leges cavere alicui dicuntur, cum ea sanciunt, quae ad ejus securitatem pertinent: et ipsi jurisconsulti aliis cavent, cum suis clientibus ea respondent, quibus damnum aliquod futurum amoliri possint: similiter *cavere sibi* dicitur quicumque rem, de qua contrahit, aut jus suum per juris formulas in tuto ponit. *Cic. Leg.* 2, 24. Duae sunt praeterea leges de sepulcris, quarum altera privatorum aedificiis, altera sepulcris cavet. *Id. Inv.* 2, 41. Amentiae fuit, cum heredi vellet cavere, id adscribere, quo non adscripto, nihilominus heredi caveretur. *Id. Fam.* 7, 6. ad *Trebat. JCtum.* Tu qui ceteris cavere didicisti, in Britannia ne ab essedariis decipiaris, caveto. *Id. Leg.* 1, 5. Non enim quaerimus, quemadmodum caveamus in jure, aut quid de quaque consultatione respondeamus. *Id. Agr.* 1, 4. Agri de quibus cautum est foedere. [**Tac. A.* 6, 16. Lex, qua de modo credendi possidendique intra Italiam cavetur.] *Id. Inv.* 2, 47. Non omnia scriptis, sed quaedam, quae perspicua sunt, tacitis exceptionibus caventur. *Id. Att.* 5, 8. Alicui cautum esse velle. *Id. Verr.* 2, 1, 11. Cum ita caverent: Si post cal. Januar. in consilium iretur. *Ulp. Dig.* 17, 1, 8. *ad f.* Cavere, se restituturum. *Suet. Aug.* 41. Cavere in duplum. [*Adde *Tac. A.* 6, 17.] ℙ *Cavere re aliqua* est re aliqua, veluti pignore, securum facere. *Caes. B. G.* 6, 2. Civitates jurejurando inter se confirmant, obsidibusque de pecunia cavent. *Cic. Verr.* 2, 1, 54. Praedibus et praediis populo cautum est. *Plin.* 34, 7, 17. Cavere capite pro re aliqua. *Suet. Cal.* 12. Jurejurando, et chirographo cavere. *Varr. L. L.* 4, 3. *extr.* Cavere cautione. *Paul. Dig.* 24, 3, 49. Cavere instrumento se daturum decem. *Ulp. ib.* 13, 7, 9. Cavere sibi pignore. ℙ *Cavere* absolute idem est etiam ac probare. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv. n.* 41. *a.* Promagister in codice cavit, *h. e.* nomen suum in codice seu libro scripsit, quo probaret illo die se adfuisse, et sacrum fecisse; *mox* enim legitur *ib.* Fratres Arvales caverunt, se adfuisse et sacrum fecisse. Id porro fiebat, ut qui se adfuisse cavissent, sportulas acciperent. ℙ *Cavere ab aliquo* est cautionem exigere, satis accipere. *Cic. Verr.* 2, 2, 23. Rogat, ut id quod ab ipsis abiisset pecuniae, curet; ab sese caveat, quemadmodum velit. *Id. Brut.* 5. Tibi ego, Brute, non solvam, nisi prius a te cavero, amplius eo nomine neminem, cujus petitio sit, petiturum. ℙ Dicimus etiam *cavere alicui aliquid,* hoc est cautione praestare, satisdare alicui pro re aliqua. *Scaevola Dig.* 46, 3, 89. Post rationem propositam ejus pecuniae, quam mihi Stichus Titii servus caverat. Et *ib.* Cavere chirographum. *Venulej. ib.* 46, 8, 6. cautionem. *Scaevola ib.* 29, 2, 97. Singuli heredes Sempronio caverunt summam, qua quisque condemnatus erat. ℙ Aliquando *cavere* idem est, quod sancire, decernere, jubere. *Cic. Verr.* 2, 2, 50. Cautum est in Scipionis legibus, ne plures essent etc. *Id. Fin.* 2, 31. *in f.* Cavere testamento, ut dies natalis agatur. *Suet. Aug.* 1. Decretum, quo cavebatur, ut etc. *Plin.* 16, 5, 6. Cautum est lege XII. Tab. ut etc. *Callistrat. Dig.* 50, 6, 5. Nec omnia ei congruunt, quae principalibus constitutionibus cauta sunt. ℙ Item arcere, defendere. *Cato R. R.* 5. *ad f.* Scabiem pecori et jumentis caveto. ℙ Imperativum *cave* aliquando transit in adverbium, et jungitur cum verbis pluralis numeri, quemadmodum et *age. Pl. Poen. prol.* 116. Jam ne hoc tenetis? si tenetis, ducite: cave dirumpatis: quaeso sinite transigi. ℙ Huc fortasse pertinet et illud ejusdem *Men.* 5, 7, 5. Cave quisquam, quod illic minitetur, vestrum flocci fecerit. ℙ *Cave sis* (quod aliquando *cavesis* junctim legitur) pro *cave si vis*, majorem vim habet imperandi, ut caveatur. *Ter. Eun.* 4, 7, 29. Cave sis: nescis, cui maledicas nunc viro. *Pl. Amph.* 2, 2, 215. Cave sis, ne tu te usu perduis. ℙ Hujus imperativi ultima syllaba longa est secundum regulas grammaticorum. Et sane producitur ab *Hor. Epod.* 6, 11. et *Ep.* 1, 6, 32., ab *Ov. Met.* 2, 89. et *A. Am.* 1, 753., *Lucr.* 2, 754. etc. Eadem tamen corripitur ab eodem *Hor. Sat.* 2, 3, 37. et 177. et *ib.* 5, 75., item ab *Ov.*, *Prop.* et aliis variis in locis. Itaque censent nonnulli (cum *Serv.* ad *A.* 4, 409.) cum corripitur esse a *cavo*, *is*, *a.* 3. pro qua conjugatione afferunt illud *Tibulli* 1, 4, 67. ut quidem legit *Scalig.* ad *Fest.* Haec mihi, quae caverem Titio, Deus edidit ore. Sed *Broukhus.* cum aliis legit *canerem.* ℙ Supinum *cautum* factum est per syncopen a *cavitum*, quod habetur in fragmento Legis Thoriae agrariae apud *Goes.* 330. Quod C. Sempronii Tr. pl. rog. exceptum cavitumque est, nei etc.

*CAVEŎLA, ae, f. dimin. a *cavea.* In *Gloss. Vet.* ζώγριον exponitur. *B. A.*

CĂVERNĂ, ae, f. κρύπτη, κοίλωμα, locus cavus, antrum, spelunca. [**Curt.* 8, 10, 24. Infra quas cavernae et voragines longa vetustate in altum cavatae jacent. *Id.* 5, 1, 28. Sed omnium operum magnitudinem circumveniunt cavernae ingentes in altitudinem pressae (*Schleusen*), ad accipiendum impetum fluminis. *Virg. A.* 3, 674. Caverius curvis immugiit Aetna.] *Cic. N. D.* 2, 9. Magna vis terrae cavernis continetur caloris. *Id. ib.* 60. E terrae cavernis ferrum elicere. *Scrib. Compos.* 95. Si dens exesus est, medicamentum in cavernam ejus infertur. *Plin.* 11, 37, 50. Cavernas habere aurium loco. *Id.* 12, 3, 7. Cavernae vasorum fictilium, *h. e.* foramina. *Gell.* 15, 16. Immissis in cavernas arboris digitis, diducere et rescindere quercum conatus est, *h. e.* rimas. ℙ Dicitur etiam de foramine ani in animalibus. *Plin.* 8, 55, 81., 28, 8, 27. et 30, 15, 47. ℙ Item de pudendo et podice muliebri. *Auson. epigr.* 71. Deglubit, fellat, molitur per utramque cavernam. ℙ *Cavernas coeli* dixere *Varr.* ap. *Non.* 1, 221. et *Lucr.* 4, 171. ea ratione, qua *Ennius* ap. *Varr. L. L.* 4, 3. *coeli fornices* (quam translationem improbat *Cic. Or.* 3, 40.) et *cava coeli:* nempe convexum coeli spatium significantes. Eodem modo *cavernam aeris* leges apud *Manil.* 1, 202. ℙ Docet *Serv.* ad *A.* 2, 19. putare nonnullos, *cavernas* dici etiam fustes curvos navium, quibus extrinsecus tabulae adfiguntur: fortasse quia in cavum formantur. Sane *Lucan.* 9, 110. *cavernas puppis* dixit.

CĂVERNĀTIM, adv. per cavernas. *Sidon. ep.* 5, 14. Aqua scabris pumicibus cavernatim ructata.

CĂVERNO, as, a. 1. cavernam facere, cavare, ut *cavernare fistulam* apud *Coel. Aur. Tard.* 4, 3.

CĂVERNŌSUS, a, um, adj. ἀντρώδης, σπηλαιώδης, cavernis plenus, cavus. *Plin.* 26, 8, 37. Radix polypodii acetabulis cavernosa. Adde 27, 5, 17.

CĂVERNŬLĂ, ae, f. *Plin.* 27, 11, 74. Cavernulas habent, et intus semen.

[CĂVERNUM, i, n. idem ac caverna. *Not. Tir.* p. 160. *F.*]

CAVĔUS. V. CAUCUS.

CAVIĀRES hostiae dicebantur, quod caviae (al. *cavae)* idest pars hostiae cauda tenus diceretur, et ponebatur in sacrificio pro collegio pontificum quinto quoque anno. *Festus.* ubi *Scalig.* locum corruptum esse ait, et legendum: *Caviares hostiae dicebantur, quod caviar pars hostiae cauda tenus diceretur:* additque loqui *Festum* de equo Octobri, cujus coda tanta celeritate in regiam perferebatur, ut sanguis recens inde in focum stillaret, ut idem *Fest.* in *October* docet, et de eo intelligendum esse illud *Prop.* 4, 1, 20. Qualia nunc curto lustra novantur equo. V. OCTOBER.

*CAVII, orum, m. plur. populi in Illyrio. *Liv.* 44, 30. *B. A.*

CAVĪLE. *Varr. L. L.* 4, 3. Quare ut a cavo cavea et cavile, et convallis, cavata vallis etc. *Scalig.*, *Voss.* et *Auson. Popma* manifestum errorem hoc loco esse censent, et legendum *caulae,* vel etiam *caullae*, ut et *Paullus* pro *Paulus* scribebant.

CĂVILLĂ, ae, f. σόφισμα, verba jocosa et ambigua ad fallendum. *Pl. Aul.* 4, 4, 11. Pone hoc, sis: aufer cavillam: non ego nunc nugas ago. Adde *Capell. in carm. l.* 4. *sub f.*

CĂVILLĀBUNDUS, a, um, adj. qui cavillatur, aut qui cavillari paratus est. *Tertull. Anim.* 34. *in f.* Decenni proelio extorquet, non fallens, non cavillabundus.

CĂVILLĀTĬO, onis, f. σόφισμα, sophisma, subtilis et inanis quaestio, vel ad rem inaniter ducendam, vel ad fallendum instituta. *Quint.* 7, 4. Hinc moventur quidem mille juris cavillationes: quid sit rempubl. laedere etc. *Ulp. Dig.* 50, 16, 177. Et *ib.* 17, 65. Natura cavillationis, quam Graeci σόφισμα appellaverunt, haec est, ut ab evidenter veris per brevissimas mutationes disputatio ad ea, quae evidenter falsa sunt, perducatur. *Senec. ep.* 111. docet, Ciceronem quoque (*in libris tamen, qui perierunt*) τὰ σοφίσματα cavillationes appellasse, nempe quaestiunculas quidem vafras in philosophia, ceterum ad vitam nihil proficientes. *Quint.* 8, 6. Nos omissis, quae nihil ad instruendum accusatorem pertinent, cavillationibus etc. *h. e.* inutilibus quaestionibus. *Id.* 10, 7. Infelix verborum cavillatio, *h. e.* curiosa nimis, et inutilis sollicitudo in verbis singulis expendendis. ℙ Sed et aliam huic voci notionem tribuit idem *Cic.* hac antiquiorem. Docet enim *Or.* 2, 54. duo genera esse facetiarum, alterum aequabiliter in omni sermone fusum, alterum peracutum et breve: illud a veteribus *cavillationem*, hoc *dicacitatem* fuisse appellatum. Est itaque *cavillatio* hoc sensu perpetua festivitas sermonis sine aculeis contumeliarum, (ut ex *cit. et seqq. cap. Cic.* intelligitur) plena tamen jucunditatis et leporis. ℙ Quamquam et ipsa dicacitas, hoc est breve et acutum dictu dicterium, salsus-jocus, et, ut ait *Festus*, joc contumelia, *cavillatio* dicitur. *Pl. Stich.* 1, 2, Cavillationes, assentatiunculae, ac perjuratiun lae parasiticae. *Suet. Tib.* 57. Affirmavit fore, ex Pompejo Pompejanus fieret; acerba cavillati simul hominis nomen incessens, veterumque p tium fortunam. *Id. Vesp.* 23. Maxime dicacitat in deformibus lucris affectabat, ut invidiam ali cavillatione dilueret, transferretque ad sales. de *eund. Gramm. Gell.* 3, 5, 5. et *Val. Max.* 2. *n.* 7.

CĂVILLĀTOR, oris, m. σοφιστής, qui cavil tionibus et sophismatis utitur. *Senec. ep.* 102. villatoribus istis abunde responderimus. ℙ It facetus, ridicularius, dicteriis utens, dicax, σκ πτης. *Cic. Att.* 1, 13. Cavillator genere illo n roso, quod etiam sine dicacitate ridetur; fa magis, quam facetiis ridiculus. *Pl. Mil.* 3, 1, Cavillator facetus. *Gell.* 4, 20. Cavillator et ca licula et nimis ridicularius.

CAVILLĀTRIX, icis, f. quae sophismatis et c villationibus utitur. *Quint.* 7, 3. Conclusio subti in disputationibus potius per argumenta verboru cavillatrix, quam etc. Adde 2, 15. *a med.*

CĂVILLĀTUS, a, um, part. a *cavillor. Gell.* 5. Facetissime cavillatus est, *h. e.* jocatus. S *Appul. Met.* 3. Lepido sermone invicem cavillatu ℙ Passive. *Id. ib.* 9. Talis sermonis blanditie c villatum deducebat, *h. e.* deceptum.

CĂVILLĀTUS, us, m. idem quod cavillatio. *Ap pul. Met.* 8. Sed ille cognito cavillatu, similis i dignanti etc., *h. e.* joco, dicterio.

CĂVILLOR, aris, atus sum, dep. 1. sophisma et cavillationibus utor, subtiles ac inanes quaesti nes moveo. V. CAVILLATIO. *Liv.* 3, 20. Cavi lari tum tribuni et populum exsolvere religion velle. *Ulp. Dig.* 38, 17, 2. §. 44, Si verba cavilla tus, imputaverit matri, cur etc. *Tac. A.* 1, 4 Tiberium sedere in senatu, verba patrum cavillan tem, *h. e.* calumniantem et in vanas suspicione adducentem. *Plin.* 35, 10, 35. *n.* 12. Cavillari circ crus. *Id.* 11, 51, 112. Stridorem eum dentibus fieri cavillantur. *Val. Max.* 9, 12. *n.* 8. Cavillari fata *Id.* 1, 8. *extern. n.* 8. Animus demens ad Deos us que cavillandos. *Quint.* 1, 4. Cavillari artem gram maticam, ut tenuem ac jejunam. ℙ Saepe sumi tur pro jocari, dicteria dicere, dictis irridere. σκώπτειν, κερτομεῖν. *Cic. Q. Fr.* 2, 12. Togam sum ejus praetextam magno hominum risu cavillatus. *Id. N. D.* 3, 34. In eo etiam cavillatus est, aestate grave esse aureum amiculum, hieme frigidum. *Id. Att.* 2, 1. Familiariter cavillari et jocari cum aliquo. *Liv.* 2, 58. Tribunos plebis cavillans interdum et Volerones vocabat. ℙ In illo *Suet. Tit.* 8. Saepe cum populo et voce et gestu, ut fautor, cavillatus est, verum majestate salva; *cavillatus* est significat, Titum, ut faveret iis, quos populo placere cognoscebat, cavillatum esse, hoc est jocose calumniatum et criminatum et voce et gestu eos, quos populus quoque aspernabatur. ℙ Passive *Tertull. Resurr. carn.* 21. *in f.* Per quae fere promulgatio majorum cavillatur. ℙ *Scalig.* ad *Fest.* et *Voss.* in *Etymol.* docent, proprie idem esse, quod caveo vel saepe caveo. Factum enim esse ὑποκοριστικῶς, hoc est diminutive a *caveo*, ea ratione qua *sorbillo* a *sorbeo*, *conscribillo* a *conscribo* et quemadmodum *caveo* proprium èst JCtorum, cum de jure respondent, ita *cavillor* dici de legulejis et rabulis forensibus. Usurpari autem pro simplici *caveo* a *Tertull.* cum ait *Cor. mil.* 11. Omnibus modis cavillandum, ne quid adversus Deum committatur. Quae tamen verba alia ratione alii interpretantur. [*Ex *Döderl.* sententia *Cavillari* diminut. est a *calvere* 2, 115.]

CĂVILLŌSUS, a, um, adj. cavillis abundans. *Firm. Mathes.* 58. Astuti, callidi, cavillosi et insidiarum pleni.

CĂVILLŬLĂ, ae, f. vel Cavillulum, i, n. parvum cavillum. *Pl. Truc.* 3, 2, 15. *Stra.* Dicax sum factus: jam sum cavillator probus. *Astaph.* Quid id est, amabo? istaecce ridicularia cavillationes vis fortasse dicere? *Stra.* Ita: ut pauxillum differat a cavillulis; ubi *cavillula* videntur acrius aliquid continere quam *ridicularia.* Alii pro *cavillator* leg. *cauliator*, nempe caulium cultor, alii *villator, h. e.* villicus: pro *cavillulis* vero alii leg. *caululis* diminut. caulae, alii *caulibus.* Sed lectio est valde incerta.

CĂVILLUM, i, n. σκῶμμα, irrisio jocosa, cavillatio. *Appul. Met.* 1. Jam allubentia proclivis est sermonis ac joci, et scitum est cavillum. Adde *Fest.*

CĂVILLUS, i, m. idem quod cavillum. *Appul. Met.* 2. Jam risus affluens, et joci liberales, et cavillus hinc inde.

[CĂVĪNUS, a, um, adj. ad cavum pertinens. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Mur.* 1641, 8. Aurelia Cavina. *F.*]

CĂVĬTIONEM olim dicebant, inquit *Fest.*, quam modo dicimus *cautionem*, a supino *cavitum* pro *cautum.*

CĂVĬTUS, a, um, part. a *caveo* pro *cautus.*

Ps. 2, 3, 4. Haec cavita est mihi opportune tola. Al. rectius leg. *allata est.*

AULA, ae, f. *αὐλή*, idem quod aula, qua sicat septum, quo includuntur oves: a Graeca e allata, addito *c*, ut docet *Serv.* ad illud *g. A.* 9, 60. pleno lupus insidiatus ovili, Cum nit ad caulas. ℙ *Festus* (itemque *Varr. L. L.* 3. ex emendat. *Scalig.*) docet, *caulam* dictam a *cavo*, quia olim ante usum tectorum, oves antris claudebantur. Favet huic opinioni *Lucr.*, *caulam* pro loco cavo usurpat non semel, ut 255. atque animai Diffugiant partes per caulas poris omnes. Et *ib.* 703. Dispertitur enim per ilas corporis omnes, *h. e.* per cavas partes, foina, meatus. *Id.* 4, 621. per caulas omne pai, et rarae per plexa foramina linguae. *Id.* 6, . per caulas aetheris omnes. ℙ De septo et ncellis, quibus cingitur signum, aut altare cupiam Dei. *Inscr.* ap. *Mur.* 191, 3.... Cornelia ima uxor ex indulgentia Colleg. signum Liber. sim caulas D. D. ℙ *Charis.* 1, 20. enumerat in eas, quae in plurali tantum usurpantur. ℙ iam *caulla* olim scribebatur, ut dictum est in VILE.

*CAULARIS, is, Asiae fluv., in Pamphylia. *Liv.* , 15. *B. A.*

CAULIAS, ae, m. *καυλίας*, succus ex caule lapitii. *Plin.* 19, 3, 15.

CAULICULATUS, a, um, adj. in cauliculi mom factus. *Appul. Herb.* 90. Cauliculati rami.

CAULICULUS, i, m. *καυλίον*, parvus caulis. *ls.* 2, 18. Imbecillissima materia est omne olus, quidquid in cauliculo nascitur, qualis est curbita, et cucumis. *Scrib. Compos.* 128. Cauli li rubi. *Plin.* 23, 7, 63. Ramorum fici teneri uliculi. [*Suet. Gramm.* 11. (de Valerio Catone) iem tres cauliculi et selibra farris, — ad summ prope nutriant senectam.] ℙ Apud architeos *cauliculi* sunt flexurae illae in capitulis Conthiis columnarum, quae e quadruplici caule prountes ad modum volutarum curvatae, partim ad igulos abaci, partim vero ad ipsos flores, quibus bacorum frontes mediae ornantur, cincinnatae ncurrunt. *Vitr.* 4, 1. Cauliculi eandem habeant titudinem, ex quibus folia nascuntur projecta, abacum excipiant.

CAULINUM, i, n. vinum juxta Capuam proveens, ab agro ita nominatum. *Plin.* 14, 6, 8. *n.* 6.

CAULIS, is, m. idem est in herbis ac fruticius, quod caudex in arboribus, nempe stipes, seu apus, unde se produnt folia et ramusculi. *Cato* . *R.* 157. Brassica latis foliis, caule magno. *lin.* 12, 12, 26. Frutex caule cubitali, geniculto. *Id.* 19, 3, 15. Laserpitium caule ferulaceo. *l.* 18, 12. 30. Caules fabarum. *Id.* 12, 26, 57. aulis panaces. *Id.* 16, 20, 33. Rhododendron ulibus fruticosum. ℙ Speciatim dicitur de thyr brassicae, et per synecdochen de ipsa brassica, uia amplius in ea thyrsus crescit, quam in cetes oleribus, et est maxime edulis. *Hor. Sat.* 2, , 15. Caule suburbano, qui siccis crevit in agris, ulcior. *Id. ib.* 2, 61. Cornu bilibri oleum cauibus instillare. *Plin.* 17, 24, 37. *n.* 10. Vitis dit caulem, et olus omne. ℙ Aliquando sumiur pro certo genere brassicae, et ab ea ditinguitur. *Cic. N. D.* 2, 47. [*Cf. *Davis.* ad 1. et *Heindorf* ad *Hor. Sat.* 2, 4, 15.] Vites caulibus, brassicisque refugere dicuntur. ℙ In itibus aliisque arboribus *caulis* dicitur summus amorum surculus virescens, tener et cauli simiis. *Plin.* 14, 19, 23. Vitis ipsa quoque manditur, lecoctis caulibus summis, qui et condiuntur in iceto, ac muria. Adde *Varr. R. R.* 1, 31. V. COLIS. ℙ Translate de aliis quoque rebus usurpatur. *Plin.* 11, 50, 111. Boum caudis longissimus caulis, atque in ima parte hirtus, *στόλος κέρκον.* *Id. ib.* 39, 94. Pennarum caules omnium cavi, *h. e.* calami. *Id. ib.* 29, 35. Locustae pariunt, in terram demisso spinae caule, ova condensa. *Lucil.* ap. *Non.* 4, 434. sibi illico telo Praecidit caulem, testesque una amputat ambo, *h. e.* colem, penem. ℙ Dicitur etiam *caules* in recto singulari. V. COLIS.

CAULODES, is, *καυλώδης*, hoc est qui caulem magnum habet. Ita appellatur genus quoddam brassicae lata habentis folia et caule exeuntia. *Plin.* 20, 9, 33.

CAULON, onis, m. *Καυλὼν* et *Καυλωνία*, et olim etiam *Αὐλωνία*, teste *Strab. l.* 6., oppidum Magnae Graeciae in Italia prope montem cognominem, haud longe a promontorio Cocintho, quod nunc *Capo Stilo*, ad flumen Sagram, nunc *Alaro*. Illud Dionysius senior Syracusarum rex vi cepit atque evertit, teste *Diod. Sic. l.* 4., mox restauratum a Campanis devastatum fuit, quod illius incolae a Romanis stetissent in bello adversus Pyrrhum Epirotarum regem, *Paus. l.* 2., tandem secundo bello Punico jussu Fabii Maximi dirutum omnino est, et adhuc in ruinis jacet. *Virg. A.* 3, 553. Caulonisque arces, et navifragum Scylaceum. *Ov. Met.* 15, 705. Romethiumque legit, Caulonaque Naryciamque. *Caulona* est accusat. sing. Graecae positionis pro *Caulonem*. ℙ Perperam *Serv.* ad *Virg. l. c.* legit *Aulonis*, et eundem esse significat, de quo *Hor. Od.* 2, 6, 18. et apricus Aulon Fertili Baccho minimum Falernis invidet uvis. At certo constat, hic *Horatium* mentionem facere montis Aulonis in agro Tarentino, de quo etiam *Mart.* 13, 125. Nobilis et lanis, et felix vitibus Aulon. [Hunc locum multis instruxit *F.*] ℙ **Caulonia*, *Καυλωνία*, appellatur a *Mela* 2, 4. *Liv.* 27, 12. et 16. *B. A.*

[*CAUMA, ae, f. *καῦμα*, aestus, calor. Est cogn. muliebre, quod ex more Romanorum declinatur *cauma*, *ae*, pro *cauma*, *atis*, n. *Inscr.* ap. *Grut.* 730, 2. Dis Manibus Geminiae Caumae C. Billienus Fructus. ℙ *Cauma, atis. Vulg. Job.* 30, 30. Ossa mea aruerunt prae caumate. *F.* et *B. A.*]

CAUNAE, arum. V. v. seq.

CAUNEUS et Caunius, a, um, adj. *Καύνιος* et *Καυναῖος*, ad Caunum pertinens, quod est Cariae oppidum. *Cauneae ficus* dictae sunt, quae ex ejus oppidi agro Romam magna copia siccatae adferebantur, et caricarum optimae habebantur: erant tamen plebejus cibus, et parvi pretii. *Petron. fragm. Tragur.* 44. *Burm.* Habemus Aedilem trium caunearum, qui sibi mavult assem, quam vitam nostram. *Cels.* quoque hujus fici meminit 5, 21., item *Plin.* 15, 19, 21., ubi cottana, caricas, et cauneas, ut diversa genera enumerat. ℙ Narrat *Cic. Div.* 2, 40. cum Brundisii M. Crassus exercitum adversus Parthos in naves imponeret, occurrisse quendam, qui caricas Cauno advectas vendens, *cauneas* clamitabat: qua voce putabatur admonere voluisse, ne iret, quasi diceret, *cave ne eas.* Adde *Plin. l. c.* ℙ Dicuntur etiam *caunae*, *arum*, et, quemadmodum *caricae*, pro ficis quibuslibet siccis usurpantur. *Colum.* 10, 414. Livia Chalcidicis, et caunis aemula Chiis, *h. e.* ficus Livia aeque grati saporis, quam Chalcidicae, et caunae Chiae, *h. e.* siccae ficus ex Chio. *Stat. Silv.* 1, 6, 15. et quas percoquit Ebosea caunas. Ita recte leg. *Salmas.* ad *Solin.* p. 938., alii aliter. ℙ *Caunei* seu *Caunii*, *orum*, sunt Cauni oppidi incolae. *Cic. Fam.* 13, 56. et *Q. Fr.* 1, 1, 11.

[CAUNITES, is, omn. gen. adj ad Caunum pertinens, Cariae oppidum. *Plin.* 31, 9, 45. Sal Caunites, *h. e.* qui ex Cauno provenit. *F.*]

CAUNIUS V. CAUNEUS.

CAUNUS, i, m. filius Mileti ex Cyanee filia Maeandri, nepos Solis. A sorore Byblide sceleste amatus fugit e Lesbo in Cariam. V. BYBLIS. ℙ Ab eo conditum est et appellatum *Caunus* oppidum Cariae in maritima ejus ora, apud ostia Calbis fluvii, nunc *Copi*. *Plin.* 5, 28, 29. et *Cic. Div.* 2, 40. Adde *Melam* 1, 16., qui ait valetudine habitantium infame esse. ℙ [**Caunus* fuit appellatus etiam mons Hispaniae Tarraconensis, in Celtiberia, nunc *Moncayo*. *Liv.* 40, 50. *B. A.*]

CAVO, as, avi, atum, a. 1. *κοιλαίνω*, cavum facio. Est a *κάπτω*, seu *κάπω*, avide comedo. *Liv.* 21, 26. Cavare naves ex singulis arboribus. *Virg. G.* 1, 262. cavat arbore lintres. *Id. ib.* 3, 87. Equi ungula cavat tellurem. *Id. ib.* 2, 450. Tilias, et buxum ferro acuto cavare. *Plin.* 7, 16, 15. Dentes flammis indomiti, cavantur tabe pituitae. *Id.* 37, 7, 25. Carbunculi Indici cavantur in sextarii unius mensuram. *Id.* 36, 8, 12. Cavare onychen ad vasa unguentaria. *Id.* 33, 4, 41. fossas. *Id.* 8, 17, 23. Luna cavans cornua, *h. e.* decrescens. *Ov. Met.* 12, 130. parmam gladio, galeamque cavare, *h. e.* penetrare, transfodere. [*Eleganter de fabris ferrariis dixit *Virg. A.* 7, 632. Tegmina tuta cavant capitum, i. e. galeas cudunt.]

CAVO, is. V. CAVEO.

CAVOSITAS, atis, f. cavatura, locus cavus. *Tert. Anim.* 55. et *Pudic.* 20.

CAUPO, onis, m. *ξενοδόχος*, *κάπηλος*, esculentorum poculentorumque venditor. *Cic. Div.* 1, 27. Alterum ad cauponem divertisse, ad hospitem alterum. *Mart.* 1, 57. Non potes, ut cupias, vendere, caupo, merum. *Hor. Sat.* 1, 5, 3. Forum Appi Differtum nautis, cauponibus atque malignis. [**Id. ib.* 1, 1, 29. Perfidus hic caupo. Cf. *Heindf.*] *Ulp. Dig.* 4, 9, 1. docet, *caupones* dici tum eos, qui cauponam exercent, tum eorum institores. ℙ Quidam docent, latius aliquando accipi, ut significet quemcumque mercatorem et institorem, quemadmodum et Graece *κάπηλος*: afferuntque illud *Pl. Aul.* 3, 5, 35. Caupones, patagiarii, indusiarii, flammearii etc. Sed alii aliter leg. ℙ Translate *Tert. Anim.* 3. Caupones sapientiae atque facundiae. ℙ *Charis.* 1, 47. docet, hoc nomen esse communis generis: et pro *caupo* dictum esse etiam *cupo*, *onis.*

CAUPONA, ae, f. *ξενοδοχεῖον*, *καπηλεῖον*, taberna, locus, ubi caupones vinum et cibos vendunt. *Cic. Pis.* 22. Tibi solitudo erat pro frequentia, caupona pro oppido. *Hor. Ep.* 1, 11, 12. Vivere in caupona. *Gell.* 7, 11. delitescere. ℙ Item ipsa negotiatio cauponum, *καπηλική*. *Paul. Dig.* 33, 7, 13. Caupona negotiationis nomen est. Ita *Torrent.*, at *Haloand.* habet *cauponia*. *Ulp. Dig.* 23, 2, 43. Exercere cauponam. ℙ Item mulier, quae hujusmodi negotiationem facit, ut *Prisc.* 6, 684. docet, *καπηλίς*. *Lucil. ib.* Caupona hic tamen una Syra. *Appul. Met.* 1. Stabulum accessi, et de quadam anu caupona illico percontor.

CAUPONANS, antis, part. ab inusit, *cauponor*, qui cauponam exercet, *καπηλεύων*: et translate, lucri causa aliquid faciens. *Enn.* ap. *Cic. Off.* 1, 12. Nec cauponantes bellum, sed belligerantes. *Guerreggio in Asia, e non vi cambio o merco:* eadem sententia dixit *Tassus Cant.* 20. *sub f.*

*CAUPONARIA, ae, f. ars vel professio cauponandi. *Onomast. Vet.* Cauponaria, *καπηλική*. *B. A.*

CAUPONARIUS, a, um, adj. ad cauponam pertinens, *καπηλικός*. *Ulp. Dig.* 23, 2, 43. Sub praetextu instrumenti cauponarii. Ita *Haloand.*, sed *cauponii* habet *Torrent.* ℙ [*Cauponarius* est etiam idem ac caupo in *Gloss. Cyrilli.* Cauponarius, *κάπηλος*. *F.*]

CAUPONIA, ae, f. V. CAUPONA. et CAUPONIUS.

CAUPONIUM. V. v. sq.

CAUPONIUS, a, um, adj. idem quod cauponarius. *Paul. Dig.* 33, 7, 13. Tabernae cauponiae instrumento legato. *Justin.* 1, 7. Cauponias artes exercere. *Pl. Poen.* 5, 5, 19. Puer cauponius, *h. e.* puer meritorius, cujusmodi in cauponis prostare solebant; ex quo cauponia ars infamis habebatur. ℙ *Cauponium*, *ii*, est idem ac caupona, *καπηλεῖον*. *Pomp. Dig. ib.* 15. Caballi, qui in pistrinis sunt, et in cauponio institores. *Haloand.* habet *cauponia*, ut sit *cauponia*, *ae*, eod. sensu. At *Not. Tir.* 156. Cauponium. Item legitur in *Gloss. Cyrilli.*

CAUPONOR. V. CAUPONANS.

CAUPONULA, ae, f. parva caupona. *Cic. Phil.* 2, 31. Delituit in quadam cauponula, atque ibi se occultans perpotavit ad vesperum.

CAUPULUS, vel Caupolus, li, m. genus navigii est ap. *Gell.* 10, 25. Docet *Isid. Or. ad f.* 19, 1. designari hoc nomine idem navigium, quod lembo et cymba.

*CAURA SIARUM, opp. Hisp. Baet. *Plin.* 3, 1. *ed. Hard.* In *ed. Elzev.* est *Caurasiarum*. *B. A.*

*CAURANANI, orum, pop. Arab. fel. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

[*CAURIENSIS, is, adj. ad Caurium pertinens Lusitaniae oppidum, nunc *Coria*. *Inscr.* ap. *Mur.* 870, 6. L. Vitellius Maniai F. Tancinus civis Hisp. Cauriensis. ℙ **Plin.* 4, 22, 35. hujus oppidi incolas *Caurenses* appellat. *F.* et *B. A.*]

CAURINUS, a, um, adj. ad Caurum pertinens. *Grat. Cyneg.* 296. Verum ubi Caurino perstrinxit frigore vesper etc.

CAURIO, is, n. verbum effictum ad exprimendam pantherae vocem. *Auct. Carm. Phil.* 50. Panther caurit amans, pardus hiando felit.

*CAUROS, i, sic dicta est olim Andros insula. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

CAURUS, i, m. *ἀργέστης*, ventus est spirans ab occidente solstitiali contra Eurum positus. *Senec. Q. N.* 5, 16., *Plin.* 2, 47, 46. et *Gell.* 2, 22. V. ARGESTES. *Virg. G.* 3, 356. spirantes frigora cauri. *Veget. Mil.* 4, 38. docet, caurum eundem esse ac libonotum, qui est inter meridiem et occidentem hibernum: sed aliorum auctoritas, qui allati sunt, potior esse debet. ℙ In libris citatorum scriptorum saepius legitur *Corus*. Sic apud *Caes. B. G.* 5, 7. Corus ventus navigationem impediebat.

CAUSA et Caussa, ae, f. *αἰτία*, *αἴτιον*, est ea, ex qua, vel per quam, vel a qua, vel propter quam aliquid fit, vel fieri dicitur aut simulatur. Ejus vocis etymon ignotum, aut saltem incertum est. Quidam enim ex *cavillor*, alii a *casus* deducunt, [*quod haud improbandum] nonnulli a *caiso* seu *quaiso*, h. e. *quaeso*, vel ab *αἶσα*, Aeolice *αὔσα*, sors, portio; sed forte derivandum est a *caveo*: nam JCtorum imprimis est *cavere*, quorum causae quoque sunt, unde et *causidici* appellantur: at profecto ea est, quae id efficit, cujus est causa, ut *Cic. Fat.* 15. definit. *Id. Phil.* 2, 22. Ut in seminibus est causa arborum et stirpium, sic hujus luctuosissimi belli semen tu fuisti. Et *ib.* Ut Helena Trojanis, sic iste huic reipublicae causa belli, causa pestis atque exitii fuit. *Id. Att.* 15, 7. Epistolae me delectarunt, in primis Sextii nostri. Dices, quia te laudat: puto mehercule, id quoque esse causae: sed tamen etc. *Id. Acad.* 1, 3. Quid causae est, cur poetas Latinos legant? an quia etc. *Id. Inv.* 2, 20. Atrocitas injuriarum satisne causae est, quare etc? *Ter. Eun.* 1, 2, 65. Multae sunt causae, quamobrem cupio adducere. *Cic. Phil.* 6, 1. Causa consulibus de republica referendi fuit ex eo, quod etc. *Id. N. D.* 3, 20. Ob eam causam, quia etc. *Id. Verr.* 2, 3, 46. Pensum exigendum est propter hanc causam, quod etc. *Id. Fam.* 1, 8. Ob eam causam scribo, ut etc. *Id. Verr.* 2, 2, 40. Ob eam causam, ne etc. *Sall. Jug.* 15. Ad impetrandum nihil causae habeo praeter miseram fortunam. *Cic. Or.* 2, 60. *ad f.* et *Q. Fr.* 1, 1, 2. Facere aliquid cum causa. *Id. Att.* 7, 7. Gravi de causa facere aliquid. *Id. Fam.* 5, 20. justis de causis. *Id. Div.* 1, 35. Equus sine causa repente concidit. *Id. Att.* 13, 22. Non sine causa tam diligenter exquiro. *Id. Acad.* 1, 3.

Afferre causam probabilem. *Id. Phil.* 2, 22. Causam dare alicui belli contra patriam inferendi. *Auct. ad Her.* 2, 19. *ad f.* Dare causam, qua inductus quispiam aliquid fecerit. [**Tib.* 2, 4, 29. Hic dat avaritiae causas, i. e. avaritiae semina jacit, auctor est. *Virg. A.* 7, 553. causas dedit ad culpam.] *Hor. Sat.* 1, 4, 116. Reddere alicui causas, quid vitatu, aut petitu sit melius. [**Virg. A.* 9, 218. Causas inanes nectis. *Hor. Od.* 1, 16, 19. Irae urbibus stetere ultimae causae, cur perirent. *Id. Sat.* 1, 6, 71. Si et vivo carus amicis; causa fuit pater his. *Id. ib.* 1, 7, 14. Non aliam ob causam, nisi quod. *Id. ib.* 2, 8, 92. Suaves res si non causas narraret earum et naturam dominus. *Virg. G.* 4, 397. Causam morbi expediat. *Tac. A.* 6, 22. Nexus naturalium causarum. *Curt.* 5, 12. Nexus causarum latentium, i. e. fatum. *Id.* 10, 10. certaminum causae sublatae sunt. *Tac. A.* 3, 46. Praesumpta spes hortandi causas exemerat. *Id. ib.* 12, 64. Perdita Domitia muliebribus causis. — *Hor. Ep.* 1, 12, 16. Quae mare compescant causae. *Virg. A.* 2, 285. Causa indigna foedavit vultus. *Id. ib.* 3, 584. Quae causa det sonitum. 5, 5. Quae causa accenderit ignem. 7, 197. Quae causa rates vexit. 8, 112. Quae causa subegit. cet.] ¶ Sequente infinito. [**Virg. A.* 10, 90. Quae causa fuit consurgere.] *Tibull.* 3, 2. *extr.* dolor huic et cura Neaerae Conjugis ereptae causa perire fuit. *Lucan.* 5, 463. Apso *(fluvio)* gestare carinas Causa palus. ¶ *In causa esse* idem est quod causam esse. *Plin.* 9, 30, 40. Humana calamitas in causa est. ¶ Ablativus *causa* idem est quod *propter* sequente genitivo. *Cic.* ad *Dolabell. post ep.* 14. *l.* 15. ad *Att.* Si hoc honoris mei causa susceperis. *Ter. Eun.* 1, 2, 122. Quidquid hujus feci, causa virginis feci. *Liv.* 39, 14. Ne quis convenisse aut coisse causa sacrorum velit. *Sall. Cat.* 32. Dissimulandi causa et quasi sui expurgandi, in senatum venit. [**Tac. A.* 1, 13. Deprecandi causa. *Suet. Aug.* 24. Causa sacramenti detrectandi. *Hor. A. P.* 339. Voluptatis causa.] ¶ Sic dicimus *mea*, *tua causa* etc., *h. e.* propter me, propter te. *Cic. Fam.* 15, 18. Te abesse, mea causa moleste fero, tua gaudeo. *Hor. Sat.* 1, 4, 97. causaque mea permulta rogatus fecit. *Ter. Ph.* 4, 4, 14. Nostra causa scilicet in nervum potius ibit. [**Pl. Capt. prol.* 14. Ego me tua causa, ne erres, non rupturus sum, i. e. ea de causa, ut tu fabulae argumentum intelligas. Ita expl. loc. *Lindem.* *Cic. Fam.* 3, 7. *ad f.* Ut minus mea causa debere videaris, quam ego tua laborarim. *Id. ib.* 5, 14. Si quid nostra causa vis.] ¶ Aliquando *causa* omittitur. *Tac. H.* 4, 25. E seditiosis unum vinciri jubet, magis usurpandi juris, quam quia unius culpa foret. *Pl. Rud.* 5, 3, 18. Jusjurandum rei servandae, non perdendae, conditum est. [**Caes. B. G.* 5, 8. Quas sui quisque commodi fecerat. V. *Oudendorp.* ad *Eund. ib.* 4, 1. Sic et Graeci omittere solent ἕνεκα.] ¶ Interdum sumitur pro praetextu, πρόφασις. *Nep. Amilc.* 3. Quo facilius causam bellandi reperiret. *Ter. Eun.* 1, 2, 57. Postquam sensit, me tecum quoque rem habere, fingit causas, ne det, sedulo. [**Tac. A.* 12, 45. Causas belli confingere.] ¶ Hinc per causam. *Cic. Dom.* 5. *ad f.* Cum tu in annonae caritate in consules, in senatum, per causam inopum atque imperitorum, repentinos impetus comparares. *Caes. B. G.* 7, 9. Per causam supplementi equitatusque cogendi, ab exercitu discedit. (Adde *B. C.* 3, 76.) *Tibull.* 1, 7, 25. Saepe velut gemmas ejus signumque probarem, Per causam memini me tetigisse manum. Adde *Ov. Her.* 20, 140. et *Trist.* 2, 451. et *Liv.* 2, 32. [**Suet. Caes.* 2. Per causam exigendae pecuniae. Cf. *Casaub.* ad h. l.] ¶ Nonnunquam significat excusationem. *Cic. Fam.* 16, 19. Si ob eam rem moraris, accipio causam. *Id. Verr.* 2, 1, 25. *in f.* Causam alicujus negligere. ¶ Item impedimentum, quo excusatur aliquis, quo minus quidpiam facere possit. *Cic. Phil.* 1, 11. *in f.* Nec erit justior in senatum non veniendi morbi causa, quam mortis. *Auct.* ad *Her.* 2, 13. Ut major annis LX. et cui morbus causa est, cognitorem det. *Cic. Dom.* 50. Consuluit, numquid causae esse videretur, quin id signum dedicaret. [**Hor. Sat.* 1, 1, 20. Quid causae est, quin.] *Ter. Andr.* 3, 4, 21. Quid causae est, quin hinc in pistrinum recta proficiscar via? Adde *Pl. Rud.* 3, 4, 53. ¶ Item morbum. *Tibull.* 1, 9, 51. Sontica causa [**cf. Heyn.* ad h. l. et quos ille laudat.] *Plin.* 28, 15, 61. Femina atteri adurique equitatu notum est. Utilissimum est ad omnes inde causas spumam equi inguinibus illinire. *Senec. Cons.* ad *Marc.* 11. *ad f.* Corpus tenuissimis causis atque offensionibus morbidum. *Cels.* 3, 3. Atque haec quidem sanis facienda sunt, tantum causam metuentibus. ¶ Item occasionem. *Cic. Div.* 2, 2. Mihi causam explicandae philosophiae attulit gravis casus civitatis. *Caes. B. C.* 2, 28. Hanc nactus appellationis causam Quintilius etc. ¶ Saepissime ponitur pro quaestione seu controversia, quae versatur circa certas personas, loca, tempora, actiones, negotia: cujusmodi sunt, quae in foro et judiciis agitantur. *Cic. Top.* 21. Quaestionum duo sunt genera: alterum infinitum, definitum alterum. Definitum est, quod ὑπόθεσιν Graeci, nos causam etc. (Adde *Quint.* cadem docentem 3, 5.) *Id. Inv.* 1, 6. Causa est res, quae habet in se controversiam in dicendo positam, cum personarum certarum interpositione. *Id. Part.* 20. *in f.* Tria sunt causarum genera, unum quod, a meliori parte, laudationis est appellatum, deliberationis alterum, tertium judiciorum. ¶ Speciatim vero dicitur de causis judicialibus. [*Quum in judiciis id imprimis quaeratur, *qua de causa* quodque factum sit, evenit, ut omne negotium, de quo cognoscendum esset, causa vocaretur. *Cic. Fam.* 9, 21. Causas capitis aut famae agimus ornatius. Et *ib.* Causas privatas et eas tenues, agimus subtilius. *Tac. A.* 12, 58. Causa Iliensium suscepta. *Id. ib.* 13, 27. Privatim penderent causam libertorum. *Id. ib.* Ad dicendam majestatis causam retraxit. *Suet. Nero* 17. causae ab aerario ad forum translatae.] *Id. Verr.* 2, 5, 1. Causam constituere. *Id. Quint.* 24. perorare. *Id. Brut.* 47. Orare causam capitis. *Id. Or.* 2, 48. Agere causam apud judices. Et *ib.* 49. tractare. *Id. fr. pro Cornel.* defendere. *Suet. Dom.* 9. tenere. *Ov. Her.* 16, 75. vincere. *Cic. Fam.* 1, 4. obtinere. *Id. Rabir. Post.* 4. Causa judicata et damnata. *Id. Rosc. Com.* 4. Causam perdere. *Id. ib.* labefactare. Et *ib.* Confidere aut diffidere causae. *Id. Phil.* 2, 23. Rem, indicta causa, judicare. *Quint.* 4, 1. Laborare causa. [**Hor. Sat.* 1, 10, 26. Cum dura tibi peragenda rei sit causa Petilli. *Id. ib.* 7, 22. Persius exponit causam. *Id. ib.* 10, 28. Cum Pedius causas exsudet. Cf. *Heindf.* *Id. ib.* 2, 5, 34. causas defendere. *Id. ep.* 1, 16, 43. Et quo causae teste tenentur. *Id. ib.* 1, 5, 9. Mitte causam.] ¶ *Causam dicere*, absolute et sine addito, proprie est ejus, qui defenditur, hoc est rei. *Cic. Rosc. Am.* 5. Accusant ii, qui in fortunas hujus invaserunt; causam dicit is, cui nihil reliquerunt. *Id. Quint.* 8. De capite suo priore loco causam dicere. *Id. Sext.* 8. Causam dicere de ambitu. *Liv.* 29, 19. ex vinculis. ¶ Causam vel causas dicere cum aliquo addito est idem quod agere sive accuses sive defendas. *Cic. Or.* 1, 2. Usus, quem ex causis, quas diximus, tot tantisque consecuti sumus. *Id. Dejot.* 2. Tantam causam dico intra domesticos parietes etc. Et *mox.* Hanc causam si in foro dicerem etc. ¶ Causam discere aut pernoscere dicitur orator sive patronus, antequam agat; unde cognitores causarum appellati. *Macr. Sat.* 1, 2. Hora omnino reperiri nulla potest, quin tuorum clientium negotia vel defendas in foro vel domi discas. Et *mox.* Sed cum essent amicorum complures mihi causae illis diebus pernoscendae, ad coenam tum rogatus, meditandi, non edendi illud mihi tempus esse respondi. ¶ Significat etiam excusationem afferre, utcumque se defendere. *Ter. Hecyr.* 1, 2, 111. Dixere causam tunc nescio quam. Et *Ph.* 2, 1, 42. Non causam dico, quin quod meritus sit, ferat, *h. e.* non deprecor, non recuso. *Cic. Quint.* 18. Nonis Febr. si Romae fuit, causae nil dicimus, quin tibi vadimonium promiserit. ¶ [**Pl. Mil.* 5, 34. *Pe.* Posthac — arcebo testibus. *Py.* Causam haud dico. *Id. Capt.* 3, 4, 92. Nullam causam dico, quin.] ¶ Aliquando est rationem afferre cur aliquid fiat. *Phaedr.* 3, 17. quare steriles sumerent, interrogavit: causam dixit Juppiter. [*Pertinet huc locus, quem supra laudavit *Forc.*, *Hor. Sat.* 1, 4, 6.] ¶ *Causa cadere* est causam amittere et videtur dici proprie de eo, qui contra formulas juris egit, neque eum servavit ordinem, qui in actionibus instituendis servandus est; quod Itali dicunt *fallar in ordine.* *Cic. Inv.* 2, 19. Ita jus civile habemus constitutum, ut causa cadat is, qui non, quemadmodum oportet, egerit. *Id. Fam.* 7, 14. ad *Treb. JCtum.* Minus multi jam, te advocato, causa cadent. Adde *Mur.* 4. ¶ Aliquando *causa* partes, factiones significat. *Cic. Dejot.* 10. Nemini in illa causa, studio et cupiditate concedebat, *h. e.* in favendo partibus Pompeji. Adde *Marc.* 1. et *Ligar.* 9. *a med.* ¶ Accipitur etiam pro quocumque negotio. *Nep. Paus.* 4. Quod nemo eorum rediisset, qui super tali causa eodem missi erant. *Cic. Verr.* 2, 3, 73. Halesinus Aeneas, cui senatus dederat publice causam, ut mihi fratrique meo gratias ageret. ¶ Item pro conditione, statu. *Cic. Off.* 1, 31. Nonnunquam mortem sibi consciscere alius debet, alius in eadem causa non debet. Num enim alia in causa M. Cato fuit, alia ceteri, qui se in Africa tradiderunt? Et *ib.* 3, 27. Regulus cum vigilando necabatur, erat in meliore causa, quam si domi perjurus remansisset. *Id. Agr.* 3, 2. *ad f.* Soluta meliore in causa sunt, quam obligata. Adde *Fam.* 2, 4. [**Caes. B. G.* 4, 4. In eadem causa fuerunt.] ¶ Item pro conjunctione vel causa conjunctionis. *Cic. Quint.* 15. Quicum tibi affinitas, societas, omnes denique causae et necessitudines veteres intercedebant. *Id. Prov. cons.* 17. Explicabo breviter, quae sit mihi ratio et causa cum Caesare. *Id. Fam.* 13, 19. Cum Lysone est mihi quidem hospitium vetus: sed ea causa etiam cum aliis compluribus: familiaritas tanta nullo cum hospite. ¶ A Jurisconsultis interdum ponitur pr
Ulp. Dig. 2, 14, 7. Cum nulla subest causa p
ter conventionem, hic constat, non posse co
tui obligationem. ¶ Saepe pro conditione, tit
jure. *Gell.* 4, 2. *ad f.* Mulier non sana es
causa redhibitionis. *Ulp. Dig.* 40, 7, 2. Usuca
aliquid cum sua causa. *Paul. ib.* 13, 7, 18. Fu
pignoratus transit cum sua causa. *Pomp. ib.*
1, 67. Transferre dominium ad alium cum sua
sa. *Paul. ib.* 41, 2, 3. Ex pluribus causis ca
rem possidere, *h. e.* ex pluribus titulis. *Id. i*
2, 19. Per causam tigni possidere, *h. e.* ex eo
tulo, quod tignum immissum sit. ¶ Item
commodo, utilitate, emolumento, quod ex re
qua percipitur. *Cujus Dig.* 6, 1, 20. Nec suf
corpus ipsum restitui, sed opus est, ut et ca
rei restituatur, idest ut omne habeat petitor, q
etc. Huc pertinet titulus *De usuris et fructibu*
causis etc., qui est primus *l.* 22. *Dig.*, ubi
causas intelliguntur partus et partus partuun
omnes rei extrinsecus accidentes utilitates, ut *B*
son. de verb. significat. exponit. Huc etiam t
potest illud *Mart.* 7, 93. Quid Nomentani cau
mihi perdis agelli, Propter vicinum, qui pretio
erat? *h. e.* utilitatem et commodum agelli,
mihi carus erat propter amicum, qui vicinus ru
cari solebat. Item illud *Pl. Asin.* 3, 1, 17.
quiesco, omnis familiae causa consistit tibi.
Taubmann. ¶ Saepe etiam ita usurpant, ut
care videatur et elegantiae tantum inserviat:
cum dicunt *causa bonorum*, *causa dotis*, *causa*
ptionis etc., significant enim ipsa bona, dot
emptionem etc. Cujus rei exempla multa ex *D*
libris congerit *Briss. l. c.* ¶ Ad scriptionem q
attinet, docet *Quint.* 1, 7. Ciceronem et Virgili
duplici *ss* scripsisse: simulque indicat, tum a
tum post ea tempora simplicem *s* fuisse adhibit
Exstant praeterea monumenta antiqua permulta
utraque scriptione. Ex orthographis *Manut.*
caussa, *Dausquio* placet *causa.* Utrumque pro
Cellarius.

CAUSĀLIS, le, adj. ad causam pertinens,
Causalis ratio, *August.* 7. *de Gen. ad litt.* 23.
Causales conjunctiones dicuntur a grammaticis, q
bus aliquo modo causa redditur rerum. *Charis.*
199., *Diom.* 1, 410. et *Prisc.* 16, 1027. ¶ Qu
legitur ap. *Arnob.* 5, 168. Sicut suis scribit in C
salibus Butas: *Causalia* vel *Causales libri* sunt,
quibus de causis rerum disseritur: quales sunt P
tarchi Αἰτίαι φυσικαί. Hujus vero *Butae* mention
facit *Plutarch.* in *Romul.* c. 21.

CAUSĀLĬTER, adv. per causas. *August. de G*
ad litter. 5. *c. ult.* Quae terra producit pote
tialiter atque causaliter.

CAUSĀRĬE, adv. per causariam missionem. *M*
cer. Dig. 49, 16, 13. Qui causarie missus est.
leg. quidam; at *Torrent.* et *Haloand.* habent *ca*
saria, ut subaudiendum sit *missione.*

CAUSĀRĬUS, a, um, adj. ad causam pertinen
qua morbum significat, valetudinarius. V. CAUS.
Senec. ep. 68. In animo nostro sunt quasi causari
partes, quibus adhibenda curatio est. *Id. prae*
1. *Quaest. nat.* Corpus hoc causarium ac fluidu
periturumque. *Plin.* 25, 5, 25. Helleborum veta
dari causariis vel latere vel faucibus. ¶ *Causar*
milites sunt, qui ob valetudinem ab militia exc
santur. *Liv.* 6, 6. Exercitum ex causariis senior
busque scribere. *Spart. Hadr.* 10. Omnes caus
rios liberalitatibus sublevavit. Al. leg. *causarii*
Inscr. ap. *Sestin. Viagg. per la Valachia* etc.
259. Aesculapio et Hygiae Aug. Aur. Artemidor
Beneficiarius Legati *Legionis* II. Adjutricis *Pia*
Fidelis Severianae Agens CC. (*h. e.* Causariorum
V. S. L. M., Moesto et Probo Coss. (*h. e.* an
a Chr. n. 228.) ¶ Hinc *causaria missio* dicitu
cum quis miles vitio animi vel corporis minus id
neus militiae renunciatur, ut *Macer* definit *Dig*
49, 16, 13. ¶ Et translate de asino, qui ita l
quitur ap. *Appul. Met.* 4. Rebar enim jam me pro
sus exanimatum ac debilem mereri causariam mis
sionem. ¶ *Causarius oculorum* dicitur a *Mar*
Empir. 8., qui oculis aeger est: et *dens causarius*
ib. 12., qui dolet.

CAUSĀTE, adv. cum causa. *Plin. praef. hist*
nat. Causatius defendere.

CAUSĀTĬO, onis, f. praetextus, excusatio. *Gell*
20, 1. Ne causatio ista aegri corporis perpetua
vacationem daret. ¶ Significat etiam morbum
quemadmodum et *causa.* *Pallad.* 1, 4. Si salv
capite, in pulmonibus ac thorace aut nulla, a
rara causatio est. ¶ Apud *Capell.* 5. p. 151. ca
satio est ipse status causae, seu controversiae fo
rensis. ¶ A *Tert. adv. Marc.* 5, 20. adhibetur pr
occasione, vel praetextu, ex *D. Paul.* ad *Philipp*
1, 18.

CAUSĀTĪVUS, a, um, adj. αἰτιολογικός, causam
praebens, efficiens. Apud *Capell.* 5. p. 154. *Causativum litis* est res, quae controversiam facit, et
statum causae constituit. ¶ *Causativus casus* iden
est qui accusativus, apud *Prisc.* 5, 671.

CAUSĬA, ae, f. καυσία, genus pilei barbarici ad
aestum solemque arcendum. Causiae figuram vide-

s apud *Viscont. Mus. Pio-Clem. T.* 3. *tab.* 33., qua confirmatur, eam fuisse piscatorum proriam. *Pl. Mil.* 4, 4, 41. Facito ut venias huc rnatus ornatu nauclerico, causiam habeas ferruneam, culcitam ob oculos laneam etc. *Id. Pers.* , 3, 75. Cape tunicam, atque zonam, et chlaydem afferto, et causiam. *Val. Max.* 5, 1. *n.* 4. *xt.* Causia caput velatum more Macedonum habere. ℙ Videtur Romanis quoque in usu aliquando uisse. Nam illius distichi *Mart.* 14, 29. In Pomejano tectus spectabo theatro: Nam ventus poulo vela negare solet: *Lipsius de Amphith. c.* 18. mma esse ait *Causia*: alii leg. *Gausapa.* Sed *ipsii* lectio magis placet. ℙ Legitur et *causea.* Aliquando *causiae* dictae sunt vineae militares, uibus utebantur in urbium oppugnationibus: quia cut *causia* solem, ita vineae saxa et tela capiti efendunt. *Veg. Mil.* 4, 15. Vineas dixerunt veres, quas nunc militari barbaricoque usu causias ocant.

[CAUSĬDĬCĀLIS, le, adj. ad causidicum pertiens. *M. Aur.* apud *Front. ad M. Caes. ep.* 4, 5. Venatores, aut vindemiatores, qui jubilis suis cuiculum meum perstrepunt causidicali prorsum odio t taedio. *F.*]

[CAUSĬDĬCĀTĬO, onis, f. oratio causidico dina, prolixa, nimis verbosa. *Front. ad Amic. ep.* , 6. Quod si ultra epistolae modum videbor proressus, eo eveniet, quod ea res postulat, ut cum pistola conjuncta sit quaedam causidicatio. *F.*]

*CAUSIDICATUS, us, m. causidicina. *Gloss. Gr. Lat.* δικολογία, causidicatus. *B. A.*

CAUSĬDĬCĪNĂ, ae, f. ars, et munus causidicoum, αἰτιολογία. *Ammian.* 30, 4. Id habet causiicina metuendum, quod etc. *Symmach. ep.* 5, 75. 'ausidicinae nomen dare. *Impp. Theod. et Valent. Cod. Theod.* 8, 4, 30. Causidicinam profiteri. Adle *ib.* 12, 1, 188.

CAUSĬDĬCUS, i, m. δικαιολόγος, ῥήτωρ, qui cauas agit. Apud optimos scriptores valde distat ab ratore. Nam ita appellatur quicumque patronus licendi usu aliquo praeditus, qui in foro probabiis esse videtur, et causas utcumque agit. *Cic. Or.* 1, 46. Non enim causidicum nescio quem, neque proclamatorem, aut rabulam hoc sermone nostro conquirimus, sed eum virum, qui etc. *Id. Or.* 9. Nam qui Lysiam sequuntur, causidicum quendam sequuntur, non illum quidem amplum atque grandem, subtilem et elegantem tamen, et qui n forensibus causis possit praeclare consistere. *Appul. Apol.* Patroni litigatorum causidici appelantur, quod, cur quaeque facta sint, expediant. Adde *Quint.* 12, 1. *circa med.* et *Auct. dial. de Or.* 1. Hinc *Juven.* 6, 138. causidicum, et praeconem conjungit, tamquam utriusque ars aeque sit digna contemptus: quod facit et *Petr. fragm. Trag.* 46. *Burm.*

CAUSĬFĬCOR, aris, dep. 1. idem quod causor, αἰτιολογέομαι. *Pl. Aul.* 4, 10, 25. Non causificor, quin ego illam habeam potissimum. *Appul. Met.* 10. Inconcinne causificans.

CAUSĪMŎMANTĪĂ. V. AXINOMANTIA.

CAUSOR, aris, atus sum, dep. 1. προφασίζω, αἰτιάομαι, afferre tanquam causam. [*Cf. de significatione hujus verbi et quomodo differat ab *accusare* et in *incusare Döderl.* 2, 164.] *Virg. Ecl.* 9, 56. Causando nostros in longum ducis amores. *Liv.* 3, 64. Consensum patrum causabantur. [**Tac. A.* 1, 47. Negotia varie causatus fefellit. *Curt.* 4, 16. Praeceps in noctem diei tempus causatus est.] *Quint.* 11, 1. Nec causanti pupillo sic tutor irascatur, ut etc. *h. e.* causas afferenti, cur eum tutorem nolit. *Hor. Ep.* 1, 14, 12. Stultus uterque locum immeritum causatur inique: In culpa est animus. *Tibull.* 1, 3, 17. Aut ego sum causatus aves, aut omina dira. *Ov. Amor.* 1, 9, 13. Causari euros tumidos. *Tac. H.* 3, 59. inhabilem labori valetudinem. *Id. A.* 13, 44. adversam voluntatem patris. *Suet. Cal.* 23. aliquid in aliquo. *Id. Ner.* 49. Duos pugiones arripuit, tentataque utriusque acie, rursus condidit, causatus, nondum adesse fatalem horam. *Ulp. Dig.* 16, 3, 3. Causatus, quod semel ignarus vendiderit. *Id. ib.* 36, 1, 13. Causari aliquid, ne etc. *Trebell. in XXX. Tyrann. in f.* Causari cum aliquo, *h. e.* queri, expostulare: quam significationem etiam αἰτιᾶσθαι apud Graecos habet. ℙ Addunt quidam duo *Ciceronis* loca *Or.* 2, 89. et *Rosc. Com.* 14., sed utrobique leg. aliter plerique omnes. ℙ Passiva significatione *Ov. Nuc.* 125. Causabor, quare sit lapidosus ager. *Salmas.* legit *causa habeor*, quod *Heins.* probat. ℙ *Non.* 2, 157. *causari* interpretatur causam dicere, defendere: et affert exempla ex *Accio*, *Afranio* et *Pacuvio*, quae non ita aperta sunt, ut rem plane conficiant.

[CAUSTĔRĬCUS, a, um, adj. idem ac causticus, legitur in *Not. Tir.* p. 165. *F.*]

[CAUSTĬCĒ, es, f. καυστική, urens herba, quae alias scelerata dicitur. *Appul. Herb.* 8. *F.*]

CAUSTĬCUS, a, um, adj. καυστικός, adurendi vim habens: a καίω, uro. *Mart.* 14, 26. Caustica Teutonicos accendit spuma capillos. Alii leg. *Cattica.* V. CATTICUS. ℙ Dicitur saepe de medicamentis, quae vehementer calida sunt, et carnem arefaciunt, exedunt, adurunt. *Plin.* 27, 9, 54. Enneaphyllon est causticae naturae. *Id.* 32, 10, 52. Adarca vim habet causticam. ℙ *Causticum, i,* est medicamentum causticum. *Id.* 26, 8, 39. Tithymalum est tam ferventis naturae, ut per se extra corpori impositum pusulas ignium modo faciat, et pro caustico in usu sit. Et *ib.* 1, 3. Causticis curare lichenas. *Id.* 34, 18, 56. Arsenicum causticis additur, et psilothris.

CAUSŬLĂ, ae, f. parva causa. *Cic. Opt. gen. or.* 3. *in f.* Lysias parvarum rerum causulas scripsit, *h. e.* breves, vel leves controversias. *Hirt. B. Afr.* 54. Parvulam modo causulam nactus, *h. e.* occasiunculam.

*CAUTA, ae, f. καυτή, efflatio oris. Laudatur *Theod. Prisc.* 1, 17. *B. A.*

CAUTĒ, adv. εὐλαβῶς, prudenter, callide. *Cic. Cluent.* 42. A me omnia caute, pedetentimque dicentur. *Id. Dejot.* 6. Cautius efficere aliquid. Et *Att* 15, 26. Cautissime navigare.

CAUTĒLĂ, lae, f. εὐλάβεια, cautio, diligentia, providentia, qua aliquid cavemus. *Appul. Met.* 5. Exitiabile tibi periculum fortuna minatur, quod observandum pressiore cautela censeo. *Id. Met.* 2. Tantum a cautela Pamphiles abfui, ut etiam etc. *h. e.* tantum abfuit, ut a Pamphile mihi caverem etc. ℙ A JCtis adhibetur eodem modo quo cautio, ἀσφάλεια. *Pompon. Dig.* 13, 7, 6. Prius idonea cautela a debitore pro indemnitate ei praestanda. *Ulp. ib.* 3, 3, 15. Cautelam interponere. *Cajus ib.* 16, 3, 14. Cautelam idoneam reddere.

[CAUTĒLĬTAS, atis, f. idem ac cautela, cautio. *Ennod. ep.* 6, 8. An forte contra me illam tuam cautelitatem aestimas esse servandam? *F.*]

CAUTER, ēris, m. καυτήρ, idem quod cauterium. *Pallad.* 1, 43. Cauteres, castratoria ferramenta atque tonsoria, vel quae ad animalium solent pertinere medicinam. *Prud.* περὶ στεφ. 10, 490. cremari stridulis cauteribus. *Pallad.* 1, 41. Picem duram, ceram albam .... juncturis adline, et cautere cuncta percurre. ℙ Item vulnus, adustio cautere facta. *Prud. ib.* 5, 229. Arvina posthinc igneum Impressa cauterem lavit. ℙ Translate *Tertull. Pall.* 5. Adigere cauterem ambitioni.

*CAUTĔRĀTĬO, onis, f. actus cauterizandi. *Schol. Antiq.* in *Juv.* 10, 183. p. 666. ed. *D. A. G. Cram. B. A.*

CAUTĔRĬĀTUS, a, um, adj. cautere adustus. Translate *cauteriatam conscientiam* dixit *Hieronym. in c.* 1. *Abdiae* ex *D. Paul. ad Timoth.* 1, 4.

CAUTĔRĬUM, ii, n. καυτήριον, Graeca vox a καίω, uro, quae significat instrumentum, quo ignito notae et stigmata carni inuruntur: quod *cauter* a *Pallad.* appellatur. *Veget. Veter.* 1, 13. Inuri rectis cauteriis convenit; et ut efficacius prosint, cuprinis cauteriis est utendum. *Tert. Apol.* 15. Risimus et inter ludicras meridianorum crudelitates Mercurium mortuos cauterio examinantem. ℙ Significat etiam medicamentum carnes exedens, aut humores desiccans. *Scrib. Compos.* 240. Hoc aere est, et quasi cauterium crustam altam facit. *Plin.* 25, 8, 29. Plantagini vis mira in siccando; densandoque corpore cauterii vicem obtinens. Adde 22, 23, 49. ℙ Item vas carbones continens, quo ad parietem admoto pictores utebantur in encaustica ad colores ceris inurendos. *Mart. Dig.* 33, 7, 17. Pictoris instrumento legato, cerae, colores legato cedunt: item peniculi, et cauteria. Adde *Tertull. adv. Hermogen.* 1.

CAUTĔRĬZO, as, a. 1. cauterium adhibeo. *Veg.* 3, *Vet. altero c.* 2. Cauterizare subtiliter.

[CAUTĔRŎMĂ, seu Cautrōmă, ătis, n. a καυτήρ, ulcus seu vulnus a peccante cautere factum. *Plin. Valer.* 3, 47. Quod remedium et alia hujuscemodi curat, et cautromata. *F.*]

CAUTES, is, f. ῥαχία, πέτρα, saxum magnum et asperum, rupes. *Tibull.* 2, 4, 9. insanis cautes obnoxia ventis. *Caes. B. G.* 3, 13. Naves nihil saxa et cautes timebant. *Virg. A.* 4, 366. duris genuit te cautibus horrens Caucasus. *Plin.* 37, 2, 10. Cautes Alpium inviae. *Id.* 34, 14, 42. Lapis hic et in Cantabria nascitur, non ille magnes verus caute continua, sed sparsa bullatione. *Imppp. Valent., Theod. et Arcad. Cod. Theod.* 10, 19, 14. Nobilitas cautium, *h. e.* lapidum, marmorum. [*Dicitur *cautes* et de insulis saxosis, in quas relegari condemnati ab imperatoribus solebant. *Plin. Pan.* 35, 2. Cum iisdem quibus antea cautibus innocentissimus quisque, nunc nocentissimus affigeretur.] ℙ De quocumque lapide, seu saxo. *Colum.* 10, 66. nos abruptae tum montibus altis Deucalioneae cautes peperere. ℙ *Prud.* in recto casu *cautis* dixit, ut secundam corriperet, περὶ στεφ. 10, 701. Quae cautis illud perpeti spectaculum etc. ℙ *Cautes, is,* vel *Cautus, i,* m. non absurde putatur fuisse Deus Noricarum gentium, ita appellatus vel a montibus, in quibus eae gentes habitabant, vel a cautela, qua indigebant ad evitanda infortunia iis locis propria. *Inscr.* ap. *Grut.* 89, 4. Deo Cauti Flavius Antistianus. Alia *ib.* 5. Cauto Pani C. Munatius Quir. Tiro. Adde tres alias apud *Guattanium Memor. Enciclop. Rom. T.* 5. p. 76. Aquilejae repertas.

CAUTIM, adv. εὐλαβῶς. *Ter. Heaut.* 4, 8, 30. Cautim et paulatim dare. *Acc.* ap. *Non.* 11, 22. Tibi cautim est adeundum ad virum.

[CAUTINUS, a, um, adj. ad cautum pertinens, qui cautus est. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 813, 3. P. Petronius Cautinus. *F.*]

CAUTĬO, onis, f. εὐλάβεια, providentia, qua advertimus, ne quid mali nobis accidat: a supino *cautum* verbi *caveo.* *Cic. Tusc.* 4, 6. A malis natura declinamus: quae declinatio si cum ratione fiat, cautio appellatur: quae autem sine ratione, nominatur metus. *Id. Amic.* 21. Horum incommodorum una cautio est, atque provisio, ut ne nimis cito diligere incipiamus. *Id. Or.* 2, 74. Neque illa mea cautio, et timiditas in causis negligenda est. *Id. Font.* 1. Videte, quam longe videar a consuetudine mea et cautione ac diligentia discedere. *Id. Att.* 1, 19. Adhibere cautionem et diligentiam alicui rei. *Id. Fam.* 11, 21. Quae provideri poterunt, non fallar in iis: quae cautionem non habebunt, de his non ita valde laboro, *h. e.* quae caveri non poterunt. *Id. Off.* 1, 14. Beneficentia nihil est naturae hominum accommodatius: sed habet multas cautiones, *h. e.* multa cavere oportet in ea exercenda. *Id. Fl.* 13. Defendendi facilis est cautio, *h. e.* provisio et ratio defendendi. ℙ *Cautio est,* caveo, provideo, curo. *Ter. Ad.* 3, 4, 57. Pisces hi mihi ne corrumpantur, cautio est. (Adde *Andr.* 2, 3, 26.) *Pl. Poen.* 1, 3, 36. Nunc mihi cautio est, ne meamet culpa meo amori obiexim moram. ℙ Est etiam verbum forense, et significat chirographum, syngrapham, fidejussionem, et aliam quamcumque stipulationem, qua quis sibi, vel alteri cavet, idest, se, vel alium securum reddit, συγγραφή, ἀσφάλεια. *Cic. Fam.* 7, 18. *ad Trebat. JCtum.* Quando vestrae cautiones infirmae sunt, Graeculam tibi misi cautionem chirographi mei. *Id. Dom.* 5. Facere cautiones pecuniarum. *Senec. Benef.* 3, 7. Prolatis cautionibus controversiam tollere. *Suet. Aug.* 98. Exigere cautionem ab aliquo, non alio datam summam, quam in emptionem mercium, absumpturum. *Varr. L. L.* 6, 3. *extr.* Cavere cautione. *Venulej. Dig.* 46, 8, 6. Cavere cautionem, ratam rem dominum habiturum. *Papin. ib.* 40, 4, 50. Offerre cautionem idoneam. *Julian. ib.* 44, 1, 11. interponere de solvendo. *Ulp. ib.* 43, 22, 1. polliceri damni infecti. *Papin. ib.* 3, 5, 30. praebere alicui indemnitatis. *Modest. ib.* 26, 7, 31. Cautiones soluti vectigalis. *Gell.* 4, 3. rei uxoriae, *h. e.* de reddenda dote, si divortium sequatur. *Paul. Dig.* 16, 3, 27. Conferre dotem in cautionem sub titulo depositi, *h. e.* dare dotem sub cautione. Exemplum cautionis habes in *Dig.* 12, 1, 40. ℙ Translate. *Cic. Sext.* 7. Hunc Pompejus omni cautione, foedere, exsecratione devinxerat, nihil in tribunatu contra me esse facturum.

CAUTĬŌNĀLIS, le, adj. ad cautionem pertinens. *Ulp. Dig.* 46, 5, 1. Stipulationes cautionales, *h. e.* quibus aliquid cavetur, et securum redditur.

CAUTĬUNCŬLĂ, lae, f. parva cautio. Habetur in *Not. Tir.* p. 71.

CAUTOR, ōris, m. qui cavet, et providet sibi, vel alteri. *Pl. Capt.* 2, 2, 5. Qui cavet, ne decipiatur, vix cavet, cum etiam, cavet: etiam cum cavisse ratus, saepe is cautor captus est. *Cic. Sext.* 7. Ille nefarius, parum se foedus violaturum est arbitratus, nisi ipsum cautorem alieni periculi suis propriis periculis terruisset.

CAUTUS, a, um, part. a *caveo,* ἀσφαλισθείς, cautione forensi securus factus. *Hor. Ep.* 2, 1, 105. Cautos nominibus certis expendere nummos, *h. e.* sub chirographo datos. [*Cf. *Bentl.* ad hunc locum.] *Cic. Caec.* 4. Ut mulieri res esset cautior, curavit, ut in eo fundo dos collocaretur. *Ulp. Dig.* 50, 31, 1. Si cui cautum est honorarium, *h. e.* sub cautione promissum. ℙ Translate est tutus, munitus. *Cic. Rosc. Am.* 20. In eam partem peccare, quae est cautior. *Mart.* 2, 1. Esse tibi tanta cautus brevitate videris. *Luc.* 4, 409. Cautus ab incursu belli. ℙ Saepissime activa significatione usurpatur, et significat eum, qui diligenter cavet et providet, circumspectum, providum. εὐλαβής. *Cic. Rosc. Am.* 40. Cautus et providus. *Gell.* 12, 12. Prudens et cautus paterfamilias. *Cic. Agr.* 1, 9. Cautus in periculis. *Id. Q. Fr.* 3, 9. Cautum esse in scribendo. *Liv.* 24, 32. et *Tibull.* 1, 10, 46. et *Quint.* 6, 1. Cautiorem esse ad aliquid. *Curt.* 10, 1. Cautum esse erga bona sua. *Tac. Hist.* 2, 76. Cautissima Tiberii senectus. *Cic. Phil.* 13, 3. Cautioribus consiliis uti. *Mart.* 12, 6. Hilaris clementia, cauta potestas. *Id.* 6, 25. Cauta virtus. *Sil.* 14, 188. Cautis armis invigilare. *Ov. Trist.* 3, 4, 65. Timor cautus. *Id. Fast.* 2, 336. Cautae manus. [**Hor. Sat.* 2, 6, 45. Matutina parum cautos jam frigora mordent.] ℙ Cum infinito. *Hor. Sat.* 1, 6, 51. Cautus dignos assumere. [**Virg. A.* 11, 153, Cautius te credere Marti.] ℙ Cum genitivo. *Macr. Sat.* 1, 15. Peractus totius mensis feriis dies suos, rei divinae cautus, inseruit. ℙ Pro callido, vafro. *Hor. Ep.*

1, 1, 73. quod vulpes aegroto cauta leoni Respondit. *Mart.* 5, 4. Foetere multo Myrtale solet vino, Sed fallat ut nos, folia devorat lauri, Merumque cauta fronde, non aqua miscet. ¶ In illo *Corippi* 3, 389. Debita persolvit, genitoris, cauta recepit: *cauta* sunt cautiones, syngraphae, ut et *Barth.* docet *Adv.* 44, 15.

CAUTUS, us, m. cautio. *Gell.* 10, 15. Caerimoniae impositae flamini Diali multae, item cautus multiplices. Alii plerique leg. *castus*, et quidem rectius.

CAVUM, i, n. et Cavus, i, m. locus cavus, foramen, κοιλότης, κοίλωμα. *Cato R. R.* 128. Neque aspergo nocebit, neque mures cava facient. *Liv.* 24, 34. Murum cubitalibus fere cavis aperuit, per quae cava sagittis petebant hostem. *Plin.* 2, 79, 81. Venae, et cava occulta terrae. *Id.* 20, 6, 23. Cava dentium. *Colum.* 12, 8. Cavus terebra factus. *Varr. R. R.* 3, 15. Facere cavos laxiores. *Hor. Ep.* 1, 7, 33. Macra cavum repetes arctum, quem macra subisti. *Vitr.* 3. *sub f.* Norma in cavo strigis circumacta. *Plin.* 11, 51, 112. Duobus cavis recepto spiritu. *Lamp. Elagab.* 5. Quis ferre possit principem per cuncta cava corporis libidinem recipientem? ¶ De cavo aedium, V. CAVAEDIUM.

CĂVUS, a, um, adj. κοῖλος, ἀνάκοιλος, cavatus, sinuosus, foramen et spatium habens, vacuus. *Hor. Od.* 2, 19, 12. truncis Lapsa cavis iterare mella. *Flor.* 3, 20. Cavus mons. *Virg. A.* 2, 53. Cavae cavernae, *pleonasmus.* (minime!) *Id. Ecl.* 1, 18. Cava ilex. *Id. G.* 2, 186. convallis. *Id. ib.* 4, 464. testudo. *Id. A.* 3, 24. Aere cavo dare signum, *h. e.* tuba. *Id. ib.* 6, 171. cava dum personat aequora concha. *Id. ib.* 10, 475. vagina. *Id. ib.* 9, 666. galea. *Id. ib.* 46. Cavae turres. Et *ib.* 534. fenestrae, *h. e.* patentes. *Id. ib.* 2, 487. aedes, *h. e.* cameratae, ut *Serv.* exponit. *Id. ib.* 8, 69. cavis undam de flumine palmis Sustulit. *Suet. Aug.* 91. Cavam manum assem porrigentibus praebere. [*V. Casauboni largam ad hunc locum notam. *Tibull.* 2, 4, 14. Illa cava pretium flagitat usque manu.] *Virg. A.* 3, 191. vastumque cava trabe currimus aequor. *Id. ib.* 9, 633. cava tempora ferro Trajicit. *Mart.* 11, 31. Cavae lances. *Plin.* 8, 54, 80. Luna cava, *h. e.* decrescens, et in cornua diducta. *Id.* 12, 1, 5. specus. [*Tibull.* 1, 3, 80. Cava dolia, *h. e.* perforata, pertusa. *Sil.* 1, 206. Cava tempora; de cavernis in vertice montis. *Id.* 17, 18. Circum arguta cavis tinnitibus aera certabant.] ¶ *Vena cava* in corpore animalis est vena omnium maxima, quae ex ceteris venis omnibus sanguinem in cor infert. *Cic. N. D.* 2, 55. Ventriculus cordis, in quem sanguis a jecore per venam illam cavam influit. ¶ *Cava flumina* apud *Virg. G.* 1, 326. et *ib.* 4, 427. sunt profunda, alta. Sic *Lucan.* 1, 396. Lemannus cavus. Et 2, 422. Rutubamque cavum. Quo referri possunt et illa *Catulli* 95, 4. Smyrna cavas Atracis penitus mittetur ad undas. Et 17, 4. cavaque in palude recumbat. Et *Ennii* ap. *Macr. Sat.* 6, 4. Lumine sic tremulo terra, et cava caerula candent. ¶ Dicitur etiam *cavus* de rebus inanibus et obscuris, ut *Non.* 6, 105. observat. *Virg. A.* 2, 360. nox atra cava circumvolat umbra, ubi *Servius:* Bonum epitheton: naturale enim est, ut obscurum sit omne concavum: vel *cava*, inani. *Id. A.* 1, 520. Nube cava amictus. *Id. ib.* 6, 293. tenues sine corpore vitas volitare cava sub imagine formae. ¶ Apud sequioris aevi scriptores legitur aliquando usurpatum pro vano, inani. *Paul. Nol. carm.* 22, 139 Dissidet a nostris cava mundi gloria regnis. *Id. carm.* 21, 912. Opibus inflati cavis. ¶ *Cavi menses* dicuntur a *Censorin. de die nat.* 20. qui XXX dies habent, et *pleni* qui XXXI.

CĂYCUS, i, m. V. CAICUS. ¶ *Cayci, orum*, sunt populi Germaniae. V. CHAUCI.

CĂYSTRĬUS, a, um, adj. Καΰστριος, ad Caystrum pertinens. *Ov. Trist.* 5, 1, 11. Utque jacens ripa deflere Caystrius ales etc., *h. e.* cygnus.

CĂYSTRUS et Caystros, i, m. Καΰστρος, fluvius Lydiae seu Maeoniae in Asia minori, nunc *Karasu*, vel *Chiay*, qui oritur in Phrygia combusta, deinde per Lydiam labitur, multos amnes deferens, alluit Philadelphiam et alias urbes et prope Ephesum in sinum Ionium influit. A quibusdam *Maeander minor* dictus est. Cygnis abundare traditur. *Senec. Quaest. nat.* 4, 2. *a med.* Nec Rhenus nec Rhodanus nec Ister nec Caystrus. *Ov. Met.* 5, 386. non illo plura Caystros Carmina cygnorum labentibus audit in undis. Al. leg. *Cayster*, sed *Caystros* est in melioribus libris, teste *Heins.* V. dicta in ASIUS.

CE

CĔ, adjectio syllabica, quae jungitur fere pronominibus articularibus, et demonstrativis, per omnes eorum casus, ut *hicce*, *haecce*, *hocce;* additque non solum elegantiam, sed etiam vim sermoni. Videtur autem proprie nihil aliud esse, quam Graecorum γὲ particula enclitica. *Cic. Divin. in Verr.* 14. *ad f.* Hujusce rei judicium. *Id. Verr.* 1, 12. Per hosce annos. *Id. Fam.* 4, 5. Hisce temporibus. *Cato R. R.* 129. Illace dape. Et *ib.* Istace dape. *Pl. Most.* 3, 1, 116. Haecce aedes ita erant. Al. leg. *haece.* *Id. Merc. prol.* 91. Iisce confectis. *Id. Rud.* 3, 4, 40. Pro istisce ambabus. *Id. Pseud.* 3, 2, 34. Cum hasce herbas hujusmodi in suum alvum congerunt. Ubi nota pleonasmum *hasce hujusmodi.* *Ter. Eun.* 2, 2, 38. Hice arbitrantur. *Prisc.* 12, 948. vult legi *hisce*, licet sit rectus casus pluralis, et litteram *s* interponi euphoniae causa. Similiter *hisce* legit *Camerar.* in illo *Pl. Capt. prol.* 35. Hisce confinxerunt dolum. Al. tamen *hice* retinent utroque loco. [*Ita *Lindem.* in *Pl.* loco.] ¶ Jungitur etiam particulae *sic.* *Pl. Rud.* 2, 4, 12. Sicce placide tangere, *h. e.* sic placide. *Lambin.* putat esse adverbium, et interpretatur sobrie: quem ridet *Schioppius* apud *Taubm.* ¶ Quando additur particula *ne*, mutatur *ce* in *ci*, ut *hiccine*, *haeccine*, *hoccine*, etc. *Ter. Andr.* 4, 1, 1. Hoccine credibile est? *Id. Heaut.* 4, 5, 3. Illanccine mulierem? *Pl. Ps.* 4, 1, 44. Illiccine est? *Arnob.* 5. p. 177. Ad haeccine nos sacra compellitis? hoscine nobis Deos importatis? *Ter. Phorm.* 5, 8, 23. Haeccine erant itiones crebrae etc.? Al. leg. *haecine.* *Id. Hecyr.* 1, 1, 13. Hiscine tu non contra insidiabere? *Pl. Curc.* 4, 4, 33. Siccine mihi esse os oblitum? *Ter. Andr.* 4, 1, 60. Hem, nunccine demum? ¶ *Hiccine?* h. e. hocne in loco? *Pl. Cist.* 1, 1, 21. hiccine istuc licet? *Le.* jus fasque est: nemo alienus hic est. *Ter. Ad.* 2, 1, 29. Hiccine libertatem ajunt esse aequam omnibus?

CĒA, ae, f. nunc Zia, Κέη, vel Κεῖος, item Κέως, et Κία, insula maris Aegaei, una Cycladum, prope Helenam insulam, et regionem Atticam, distans ab Euboea XX. M. P. *Ov. Her.* 20, 221. Insula Coryciis quondam celeberrima Nymphis Cingitur Aegaeo, nomine Cea, mari. Adde *Virg. G.* 1, 14. ¶ Dicitur item *Ceos*, *i*, item *Hydrussa*, ab aquarum copia, ut *Plin.* 4, 12, 20. docet. Ex ea profectam esse delicatiorem feminis vestem, auctor est *Varro*, teste *Plin. ib.*, qui addit 11, 22, 26. mulierem quandam nomine Pamphilam Latoi filiam, primam invenisse rationem redordiendi telas bombycum, rursusque texendi, ut molliores essent et pellucidiores. ¶ Est etiam *Cea* eadem quae *Coos* prope Cariam, de qua V. suo loco. *Plin.* 5, 31, 36. ¶ Ceterum facile haec cum priori confunditur ob similitudinem nominum: qua de re docte *Hard.* in notis et emendationib. *ad Plin. c. l.* 11. *n.* 42. ¶ Sunt qui scribunt *Caea*, sed contra *Lambin.* ad *Hor. Od.* 2, 1., *Heins.* ad *l. Ov. c.* et *Met.* 7, 369. et alios plures. ¶ Legitur et *Cia* a Graeco Κία.

CĔBĀNUS, a, um, adj. ad Cebam pertinens, nunc *Ceva*, quod est oppidum Liguriae ad Tanarum fluvium. Hinc *Cebanus caseus* ap. *Plin.* 11, 42, 97.

CEBRĒNIS, idis, f. adj. Κεβρηνίς, a *Cebrene* fluvio Troadis, a quo *Cebrenia* ejusdem Troadis provincia est appellata. In fabulis est hunc fluvium filiam habuisse Hesperien, seu Hesperien, quae morsu anguis icta periit. *Ov. Met.* 11, 769. Aspicit Hesperien patria Cebrenida ripa. Vide ibi reliqua, et V. AESACUS. ¶ Addunt alii, ipsum fluvium Cebrenem ex moerore ob natae mortem exaruisse, et factum esse paludem pestilentes exhalationes emittentem. *Stat. Silv.* 1, 5, 21. et viduae Cebrenidos arida luctu Flumina. ¶ Hujus *Cebrenis* meminit *A. Sabin. ep.* 3. *Paridis ad Oenon.* 89. et Oenones patrem facit. *Heins.*

CĒBRĒNUS, i, m. *Auson. ep. ad Paul.* 14, 19. Sic qui venalis tam longa aetate Cebrenus Non habet emptorem, sit tibi pro pretio. Al. leg. *Crebennus.* Utcumque sit, nomen est proprium fundi.

*CEBRUM, i, opp. Moesiae inferioris. *Anton. Itin.* *B. A.*

CĔCAUMĔNUS, a, um, adj. κεκαυμένος, vox Graeca, ustum significans: a καίω, uro. *Capell.* 1, 8. Flamma flagrantior, et ab ipsis cecaumenis exanclata fomitibus. [Graece eandem vocem usurpat *Serv.* ad *Virg. A.* 6, 795. Garamantes, populi inter Libyam et Africam juxta κεκαυμένην, *h. e.* zonam torridam. V. DIACECAUMENE. *F.*]

*CECINNA, ae, (Cecina) Etruriae amnis. *Mela* 2, 4. *Plin.* 3, 5. V. CAECINA. *B. A.*

CECRŎPĬA, ae, f. Κεκροπία, oppidum Athenarum, a Cecrope conditum, et sic appellatum. *Catull.* 64, 79. Cecropiam solitam esse dapem dare Minotauro. ¶ Speciatim ita dicta est ejus oppidi arx, teste *Plin.* 7, 56, 67.

CECROPĬDES, ae, m. Κεκροπίδης, idem ac Atheniensis. Nam Athenis Cecrops primus regnavit, quatuor fere saeculis ante Trojae excidium. Quare Athenienses antiquissimam atque adeo nobilissimam generis originem jactabant. Hinc *Cecropides* pro valde nobili ponitur, ut in illo *Juven.* 8, 44. Vos humiles, inquis, vulgi pars ultima nostri, Ast ego Cecropides. ¶ In vocativo est *Cecropida* et *Cecropide*, ὦ Κεκροπίδη. *Ov. Met.* 8, 550. Inclyte Cecropida, *h. e.* Theseu. Sic *Aeacida*, *Atrida.* Al. leg. *Cecropide.* ¶ In genitivo plurali habet etiam *Cecropidum* pro *Cecropidarum.* *Ov. Met.* 7, 502. Cecropidum Cephalus peragit mandata.

CECRŎPIS, idis, f. filia Cecropis regis Athenarum. *Ov. Met.* 2, 805. quibus irritata, dolore Cecropis, occulto mordetur. ¶ Sumitur etiam pro quacumque Atheniensi. *Juven.* 6, 186. De Sulmonensi mera Cecropis. ¶ Adject. *Ov. Her.* 10, 100. Impia funeribus, Cecropi terra, tuis. *Lact.* 1, 17. *sub f.* Puerum tribus virginibus Cecropidibus commendavit.

CECROPĪUS, a, um, adj. Κεκρόπιος, ad Cecropem pertinens: et ponitur saepissime pro Atheniensi, Attico, Graeco. *Hor. Od.* 2, 1, 12. grande munus Cecropio repetes cothurno, *h. e.* tragico stilo, quia tragoedia apud Athenienses primum scripta atque acta est, auctore Thespi. *Ov. Met.* 6, 70. Pallas Cecropia. *Id. Her.* 10, 125. Cecropii portus. *Stat. Silv.* 2, 6, 55. Cecropia fides, *h. e.* amicitia Thesei, et Pirithoi. [*Hor. Od.* 4, 12, 6. Et Cecropiae domus aeternum opprobrium.] *Mart.* 9, 14. Cecropiae apes, *h. e.* Hymettiae. V. HYMETTUS. Sic *Id.* 13, 24. Mel Cecropium. [*Virg. G.* 4, 270. Cecropius thymus.] *Juven.* 2, 92. Cotytto Cecropia, *h. e.* ab Atheniensibus culta. *Stat. Silv.* 3, 2, 110. *de Nilo*: Cur vada desidant, et ripa coerceat undas Cecropio stagnata luto, *h. e.* luto eo, quo hirundines nidum in ripis Nili construunt. Ideo autem *Cecropium* dixit, quia Progne Pandionis Athenarum regis filia, in hirundinem versa fingitur. Alii *Cecropium lutum* exponunt Aegyptium, quia secundum quosdam Cecrops fuit Aegypto oriundus. *Mart.* 1, 54. Cecropiae querelae. V. QUERELA. ¶ *Cecropia voce (al.* dote) *madere* ap. *Mart.* 7, 69. est Graecis litteris eruditum esse. Similem locum habes apud *eund.* 1, 40. ¶ De *Cecropia insula* ap. *Pl.* V. CERCOPIA.

CECROPS, opis, m. Κέκροψ, antiquissimus rex Atheniensium, qui Athenas vel condidit, vel amplificavit jam conditas a Pallade. Regnavit annos 50., vixitque saeculis fere quatuor ante Trojanum excidium. Quidam eum indigenam ejus loci fuisse scribunt: alii Aegyptium origine faciunt. In fabulis est, fuisse filium Terrae, et Vulcani, ut est apud *Hygin. fab.* 48. et 158. Tradunt etiam partim hominem, partim draconem fuisse: ab eoque primo institutum esse, ut matrimonium inter virum et feminam jungeretur, cum antea homines vago concubitu uterentur. Hinc *Ov. Met.* 2, 555. *geminum* appellat. Hujus tamen appellationis alii aliam causam afferunt, quod nempe Aegypto oriundus in Graeciam pervenerat, et sic utrique genti annumerari poterat: sed prior ratio praestat. *Plin.* 7, 56, 57. huic condendi oppidi inventum tribuit.

*CECRYPHALOS, i, insula maris Aegaei, juxta Argolidem, e regione Epidauri. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

CEDAR. V. in CEDREUS.

CĒDENTER, adv. cedendo. *Coel. Aurel. Acut.* 3, 16. Ita respondentes, ut cedenter ac sine ulla constantia eum consentiendo coerceant.

*CEDIAE (sc. tabernae) arum, locus Campaniae. *Plin.* 14, 6. V. *Cedianus* et *Ceditus.* *B. A.*

CEDĬĀNUS, a, um, adj. ad Cedias pertinens, urbem Campaniae prope Sinuessam. *Inscr.* ap. *Grut.* 448, 4. Colonis Sinuessaniae et Cedianis. Legendum *Caedicianis.* V. CAEDICIANUS.

CEDITIUS. V. CAEDICIUS.

CĒDO, is, cessi, cessum, a. 3. παραχωρέω, εἴκω, χάζω, locum do, me retraho, recedo, abeo. *Cic. Mil.* 34. Ego cedam atque abibo. *Id. N. D.* 2, 33. Aer, quacumque imus, videtur quasi locum dare et cedere. *Gell.* 3, 6. de palma: Ingenium ejusmodi ligni est, ut urgentibus opprimentibusque non cedat. [*Cic. Off.* 2, 11, 40. Cui quidem etiam exercitus nostri imperatoresque cesserunt. Etiam absolute, id. q. *fugere.* *Tac. A.* 4, 51. Et, si cedant, insignitius flagitium. *Id. ib.* 1, 56. Quotiens astu magis quam per formidinem cedunt. *Id. ib.* 1, 63. Germanicus cedentem in avia Arminium secutus, i. e. recedentem. De senatore ordinem senatorium relinquentes. *Id. ib.* 11, 25. Aut pudor sponte cedentium. *Id. ib.* 2, 48. Q. Vitellium movit senatu aut sponte cedere, passus est.] *Nep. Am.* 1. Nunquam cessit hosti neque locum nocendi dedit. [*Tac. A.* 2, 85. Ceteri cederent Italia, nisi certam ante diem profanos ritus exuissent. *Id. ib.* 12, 22. Publicatis bonis cederet Italia.] *Cic. Phil.* 10, 4. Cedere e patria. *Id. Mil.* 25. *ad f.* patria. [*Sil.* 17, 548.] *Id. ib.* 27. *ad f.* alicui possessione hortorum. *Id. Rosc. Am.* 40. *in f.* a gladiatore. Al. leg. *recedere.* *Virg. A.* 3, 447. ab ordine. *Cic. Att.* 7, 22. de oppidis. *Hor. A. P.* 257. de sede. *Suet. Caes.* 72. et *Liv.* 2, 47. loco. *Id. ib.* ex acie. Et 3, 63. ex loco. Et *ib.* 17. *ad f.* Et *Sil.* 5, 677. nocti. *Cic. Fam.* 4, 8. *a med.* tempori. [*Tac. A.* 12, 34. Non telis, non vulneribus cessuros. *Cic. Off.* 3, 33, 90. An alter cedat alteri? Cedat vero! cet. V. integr. l. *Id. ib.* 1, 22, 77. Cedant arma togae. *Tac. A.* 2, 16. ut ripae fluminis cedunt, i. e. fluctibus, sinus formantibus. ¶ Id. q. obedire, morem gerere. *Id. ib.* 3, 16. Atque utinam ego potius filio juveni, quam ille patri seni cessisset. *Id. ib.* 12, 5. An jussis Populi, an auctoritati Senatus cederet? *Id. ib.* 12, 10. Cedentibus per reverentiam. *Id. ib.* 12, 41. Et Caesar adulationibus Senatus libens cessit.] ¶ Regit etiam casus et adverbia motus tum de loco, tum ad locum. *Cic.*

1. Cedere ex Italia. *Prop.* 3, 16. *in f.* Caeab humana cessit in astra via. *Ov. Pont.* 1, 3, ab Haemonia Pirenida cessit ad undam. *Pl.* s. 2, 8, 7. Recessim cedam ad parietem, imi- or nepam. *Lucr.* 5, 841. Cedere quoquam. *cil.* ap. *Non.* 4, 51. Si hinc aliquo cesseris. ¶ solute pro accedere, venire. *Pl. Aul.* 3, 5, 51. i nugigerulis res soluta est omnibus, ad postre- m cedit miles, aes petit. ¶ Et pro incedere, bulare. *Hor. Sat.* 2, 1, 65. nitidus qua quisque ora Cederet. *Pl. Ps.* 4, 1. *extr.* Non prorsus, rum ex transverso cedit, quasi cancer solet. ¶ ibet etiam accusativum rei, et significat dare, ncedere. *Justin.* 10, 2. Cedere alicui pellicem regnum. *Id.* 32, 4. victoriam hosti. *Paul. Dig.* , 2, 1. *a med.* possessionem. *Cic. Off.* 2, 18. ulta multis de jure suo, *h. e.* remittere. [*Tac.* 1, 23. Cedo alteram; quia, fracta vite in ter- militis, alteram clara voce, ac rursus aliam po- ebat.] ¶ Cum infinito. *Stat. Th.* 1, 704. cui therii dono cessere parentes Aeternum florere ge- s. *Paul. Dig.* 8, 2, 19. Si tu mihi per aream am in domum meam ire, agere cessisti. Ita *orrentin.*, at Haloand. legit *concessisses.* *Hor.* *p.* 2, 1, 66. Si quaedam nimis antique, si ple- que dure Dicere cedit eos. Ita *Bentlej.* ex MS. ii *credit.* ¶ Cum conjunctivo, et partic. *ut,* *aul. Dig.* 8, 3, 10. Si, ut quaerere liceat, ce- re possumus, etiam ut inventa ducatur, cedi test. ¶ Translate varios habet usus. *Cedere* *icui* dicitur, qui primas alicui concedit, et in- riorem se fatetur. *Caes. B. C.* 2, 6. Cedere vir- te alicui. *Cic. N. D.* 2, 60. Nulla re, nisi im- ortalitate cedens coelestibus. *Id. Hort.* ap. *Non.* , 367. Cedere alicui in philosophia. *Plin.* 35, 10, . *n.* 10. Apelles cedebat Amphioni de dispositio- . *Id.* 33, 3, 29. Cedere alicui per aliquid, *h.* in aliqua re. *Scrib. Compos.* 229. Dolores, qui l nullum medicamentum cedunt. [*Cic. Off.* 1, , 76. Neque Q. Catulus Cn. Pompejo cedere vi- ebatur. *Sil.* 1, 217. Non cedens virga lupatis, e. non minorem habens utilitatem, quam lupati. bsolute dicitur de iis, qui a seditione ad discipli- m redeunt. *Tac. A.* 1, 46. Cessuris, ubi prin- pem vidissent.] ¶ Passive impersonaliter. *Cic.* *'usc.* 1, 3. Ut nihil omnino Graecis cederetur. Pro abire, recedere. *Val. Flacc.* 4, 89. dulces edunt e pectore nati. *Lucan.* 5, 760. attonito ces- erunt pectore sensus. *Senec. Herc. Oet.* 392. Ces- erunt vultus penitus, *h. e.* abiit prior facies. *Stat.* *'ilv.* 1, 2, 26. Cedant curaeque, metusque. *Virg.* *l.* 9, 126. non cessit fiducia Turno. [*Sil.* 17, 48. Simulacrum in nubila cessit, i. e. evanuit. *d. ib.* 3, 549. Glacies cedit tepefacta cruore, i. . mollitur, de glacie Alpina.] ¶ *Cedere tempori* st in praesenti parere necessitati, et in aliud tem- us sua consilia differre. *Cic. Fam.* 4, 8. Sic di- imus *cedere invidiae, furori, insidiis, periculis,* t est ap. *eund. Sext.* 29. et 30. *h. e.* retrahere se, ecedere, evitare. Sed *cedere invidiae* ap. *Phaedr.* , 9. est subire et pati invidiam. V. integrum lo- um. ¶ *Cedere precibus* est flecti. *Cic.* ad *Brut.* , 12. ¶ *Cedere malis* est succumbere. *Virg. A.* , 95. ¶ *Cedere timori* ap. *Val. Flacc.* 8, 436. st timore vinci. ¶ *Cedere foro* est aeris alieni causa abstinere foro, et solum vertere: ductum fortasse ab argentariis, qui tabernas in foro ha- buerunt, unde recedere cogebantur, si creditorum urgentium manus effugere volebant. *Inscr.* ap. *Mur.* 610, 1. Q. Aufidius mensarius tabernae argenta- riae ad scutum Cimbricum cum magna vi aeris alie- ni cessit foro. Adde *Senec. Benef.* 4, 39., *Juven.* 11, 50., *Ulp. Dig.* 16, 3, 7. ¶ Cedere bonis, est bona sua, hoc est facultates dimittere. *Suet. Ner.* 35. Senecae commeatum petenti, bonisque cedenti juravit etc. [*Cic. Off.* 2, 23, 82. Cedere posses- sionibus.] ¶ In jure *cedere bonis* dicuntur, qui ob vim aeris alieni, cui solvendo non sunt, omnia sua bona renunciant, ut a creditoribus liberentur: qua de re V. JCtos, praesertim *Dig.* 42. *tit.* 3., qui est *De cessione bonorum.* ¶ *Cedere vita*, et *e vita* est mori. *Cic. Brut.* 1. Perpetua usus felicitate cessit e vita. *Tac. H.* 2, 55. Cessisse vita Otho- nem, attulerunt. ¶ Dicimus etiam *cedere* abso- lute eodem sensu. *Plin. Paneg.* 43. Donavit pater tuus multa, et ipse donasti: cesserit parum gra- tus: manent tamen ii, qui bonis ejus fruuntur. *Albinov.* 1. *v.* 75. Cedis, et in cassum tua nomina, Druse, levantur. ¶ Saepe significat evenire, suc- cedere. *Nep. Dat.* 1. Ea, quae prospere ei cesse- runt. [*Adde *Tac. A.* 1, 28.] *Hor. Sat.* 2, 1, 31. neque si male cesserat, usquam Decurrens alio, neque si bene. Al. leg. *gesserat,* minus recte. *Virg.* *A.* 12, 148. Cedunt res Latio. *Gell.* 4, 5. Ea res bene et prospere reipublicae cessit. *Plin. Paneg.* 44. *ad f.* Prout bene, aut secus cessit. *Curt.* 7, 4. Utcumque cesserit. *Senec. Hippol.* 181. Cedit in vanum labor. Adde *Ov. Met.* 10, 80. et *Senec.* *Benef.* 4, 33. ¶ [*In *unum cedere*, i. q. unum consilium sequi. *Tac. A.* 6, 43. Oppressa cunctan- tium dubitatio, et omnes in unum cedebant.] ¶ Item accedere, vel pertinere. *Cic. Verr.* 2, 2, 70. Ea feneratio erat hujusmodi, ut etiam hic quaestus huic cederet. *Hor. Sat.* 2, 2. *in f.* ager cedet in usum Nunc mihi, nunc alii. *Virg. A.* 3, 333. Morte Neoptolemi regnorum reddita cessit Pars Heleno. *Cajus Dig.* 41, 1, 7. Omne, quod inaedificatur, solo cedit. [*Tac. A.* 4, 43. Suoque regi Denthe- liathem agrum cessisse. *Id. ib.* 2, 64. Quod in- cultum — Rhescuporidi cessit. *Sil.* 1, 239. Gen- tes cessere tyranno, i. e. in tyranni potestatem venerunt.] ¶ Item venire, verti. *Ulp. Dig.* 24, 3, 7. Si arbores caeduae fuerint, cedunt in fru- ctum. *Tac. A.* 1, 1. Pompeji potentia cessit in Caesarem. *Id. H.* 1, 11. Italia cessit in pretium belli. *Id. G.* 14. Epulae pro stipendio cedunt. Sic *Colum.* 12, 13. Cedit pro pulmentario. *Plin.* 35, 10, 36. *n.* 15. Ipsa injuria cessit in gloriam artifici. *Id.* 23, 1, 23. Cessit in proverbium, sa- pientiam vino obumbrari. *Liv.* 6, 34. Poena in vicem fidei cesserat. ¶ Item abire, praeterire. *Cic. Senect.* 19. Horae quidem cedunt, et dies, et menses, et anni, nec praeteritum tempus un- quam revertitur. *Liv.* 2, 33. Memoria cessit, *h. e.* periit. ¶ *Cedere tempora* dicuntur a JCtis, *h. e.* currere et computari. *Ulp. Dig.* 38, 16, 2. et *Marcell. ib.* 5. et alibi. ¶ *Diem cedere* est acce- dere tempus, quo incipit deberi pecunia. *Ulp. Dig.* 50, 16, 213. Cedere diem significat incipere de- beri pecuniam: venire diem, significat eum diem venisse, quo pecunia peti possit. Ubi ergo pure quis stipulatus fuit, et cessit, et venit dies: ubi in diem, cessit, sed nondum venit: ubi sub con- ditione, nempe cessit, neque venit dies, pendente adhuc conditione. *Id. ib.* 46, 7, 13. Nec fidejus- soribus videtur statim dies cedere. *Papin. Dig.* 36, 1, 58. Usurarum dies post mortem creditoris ces- sit. ¶ Simili ratione *operae* alicui indictae *cedere* dicuntur, cum earum praestandarum tempus ince- pit. *Ulp. Dig.* 38, 1, 13. et *Pompon. ib.* 34. Huc pertinet illud *Tertull. Fuga in persecut.* 12. Sol cessit diem emptionis nostrae. V. ibi Interpr. ¶ *Cesse* pro *cessisse* dixit *Lucr.* 1, 1104. ¶ Partic. *Cessurus* ap. *Ov. Met.* 6, 207. nulli cessura Dearum.

CĔDO, δός. Verbum est defectivum imperativi modi, secundae personae, et significat da, praebe, porrige, exhibe. Quidam ducunt ab ipso *cedo, is,* quia ex eo, quod in familiari sermone dicebant *cedo*, hoc est concedo, permitto, cum alteri quid- piam postulanti annuebant, paulatim traductum sit ad significandum *da, praebe.* Sed obstare videtur, quod *cedo, is,* primam habet longam, hoc vero brevem. (Corripitur enim a *Juven.* 13, 210. et *Pers.* 2, 76.) Quare suae potius originis censen- dum est, et inter defectiva collocandum, ut est apud *Prisc.* 8. *sub f.* et alios grammaticos. *Cic.* *Brut.* 86. Cedo, quaeso, orationes, et dic etc. *Id. Att.* 16, 13. Obviam mihi fit tabellarius: ego statim, cedo, inquam, si quid ab Attico. *Pl.* *Most.* 2, 1, 26. Cedo, ut bibam. *Id. ib.* 1, 3, 150. Cedo aquam manibus. *Ter. Hecyr.* 4, 4, 86. Puerum mihi cedo: ego alam. *Id. Adelph.* 3, 5, 38. Postremo non negabit: coram ipsum cedo. ¶ Ponitur etiam pro dic. *Cic. Part. C. F.* 1. Quot in partes distribuenda est doctrina dicendi? *C. P.* in tres. *C. F.* cedo, quas? etc. *Id. Verr.* 2, 2, 43. Cedo, cui Siculo civis Romanus cognitor fa- ctus unquam sit. *Ter. Andr.* 2, 3, 9. Cedo igi- tur, quid faciam, Dave? *Id. ib.* 1, 1, 123. Qui, cedo? *Id. ib.* 4, 4, 24. Cedo, cujum puerum hic apposuisti? dic mihi. Ubi *Donatus* adscribit, di- ctum esse cum quadam fiducia et contemptu ejus, cum quo sermo est. ¶ Jungitur etiam nominibus pluralis numeri. *Naevius* ap. *Cic. Senect.* 6. Cedo, qui vestram rempublicam amisistis tam cito? ¶ Reperitur tamen et *cette*, per syncopen factum ex *cedite*, hoc est date. *Enn.* ap. *Non.* 2, 122. Cette manus vestras, measque accipite. *Accius ib.* Cette in conspectum. Adde *Pl. Merc.* 5, 4, 4. ¶ Pro dicite, *Pacuv.* ap. *Non. l. c.* Is vestrorum uter sit, cui signum datum est, cette. ¶ Etiam *cedite* pro *cette* ex *Plauti* fragmentis quidam afferunt: sed valde incertum est. Quod enim *Phocam* testem ad- vocant, is *cette* habet ap. *Putsch.* p. 1718.

CEDRĀTUS. V. CITRATUS.

CĔDRĔLAEON, i, n. V. PISSELAEON.

CĔDRĔLĀTE, es, f. κεδρελάτη, species cedri majoris, et frugiferae: a κέδρος, cedrus, et ἐλά- τη, abies; quia abietis proceritatem imitatur. *Plin.* 13, 5, 11. et 24, 5, 11.

CĔDRĔUS, a, um, adj. κέδρινος, cedrinus. *Vi- truv.* 2, 9. Ex cedro oleum, quod cedreum dici- tur, nascitur.

[CEDRĒUS, a, um, adj. ad Cedar, Κήδαρ, per- tinens, in confinio Aegypti et Arabiae, quae, teste *Hieronym. de loc. Hebr.*, est regio in eremo Sara- cenorum, antea Ostracinorum, a filio Ismaelis ita cognominata. *Plin.* 5, 11, 12. His Arabes jungun- tur, ab oriente Canchlei, a meridie Cedrei.

CĔDRĬA, ae, f. κεδρία, pix nascens ex cedro majori, quae cedrelate appellatur: ex qua fit oleum, quod pisselaeon dicitur. *Cels.* 5, 28. *n.* 35., *Co- lum.* 6, 32. et *Plin.* 29, 3, 11. ¶ At notandum, *Leon. Targam* in utraque *Celsi* editione *loc. cit.* *cedri* pro *cedriae* posuisse, quod postremum *Lin- denius* in textum receperat.

CĔDRĪNUS, a, um, adj. κέδρινος, qui est ex cedro arbore. *Plin.* 13, 5, 11. Apollo cedrinus. *Id.* 16, 40, 79. Tectum e cedrinis trabibus.

CĔDRIS, idis, f. fructus cedri, κεδρίς, ἴδος. *Plin.* 24, 5, 12. Cedrides, hoc est fructus cedri, tussim sanant.

CĔDRĬUM, ii, n. κεδρία, pix, vel succus e ce- dro arbore, cedria. *Plin.* 16, 11, 21. docet, ita vocari picem in Syria, non quod *cedrium* quam- cumque picem significet, sed quia Syri ex cedro tantum, et terebintho picem urunt, ut ex *Theo- phrast.* adnotat *Harduin.* Hujus cedrii tanta est vis, ut in Aegypto corpora defunctorum eo per- fusa serventur, teste *Plin. ib.*

*CEDROSIS, idis, i. q. Gedrosia, quae est re- gio Asiae ulterioris, Persidi contermina. *Mela* 1, 2. *med.* *B. A.*

CĔDROSTIS, is, f. κέδρωστις, vitis alba, al. ampeloleuce. *Plin.* 23, 1, 16.

CĔDRUS, i, f. κέδρος, arbor perpetuo virens, jucun- do odore, quae a tinea immunis est, cujus pice vel succo res unctae a tineis et carie non laeduntur. *Plin.* 16, 39, 76. et *ib.* 40, 78. et *Vitruv.* 2, 9. ¶ Hinc *cedro digna loqui*, *h. e.* digna immortalitate. *Pers.* 1, 42. et *Hor. de A. P.* 331. Speramus carmina fingi Posse linenda cedro. Ubi *cedrus* pro cedri succo sumitur. Hoc enim illiti Numae libri ad an- nos DXXXV. durarunt, teste *Plin.* 13, 13, 27. Hinc *Mart.* ad librum suum 3, 2. Cedro nunc licet ambules perunctus etc. ¶ Fuit etiam cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Petr. Viscont. Iscriz. presso il Cancellieri* p. 11. P. Aelius Cedrus.

CEIUS. V. in CEUS, a, um.

[CĔLĂDUS, i, um, κέλαδος, strepitus, clamor. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 130, 5. P. Cornelius Celadus. *F.* ¶ *Celadus, i, Hispan. Tarracon. fluv., in Groviorum sive Graviorum re- gione. *Mela* 3, 1. *B. A.*

*CELADUSSA, ae, f. Rhene insula sic ab Anti- clide nominata. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

*CELADUSSAE (INSULAE), arum, in mari Hadriatico fuere, juxta Liburniam. *Plin.* 3, 26. *Mela* 3, 1. *B. A.*

CĔLAENAE, arum, f. plur. Κελαιναί, urbs Phry- giae magnae in monte ejusdem nominis, juxta quas Marsya fluvius decurrit. Ibi enim Marsya ausus cum Apolline de tibiarum cantu certare, victus, excoriatus et tandem in fluvium sui nominis con- versus est. *Lucan.* 3, 205. et quae tua munera, Pallas, Lugent damnatae Phoebo victore Celaenae, Qua celer erectis descendens Marsya ripis etc. Ad- de *Stat. Th.* 4, 186.

CĔLAENAEUS, a, um, adj. ad Celaenas perti- nens. *Mart.* 10, 62. Marsyas Celaenaeus. *Stat.* *Th.* 2, 666. Celaenaea committere proelia buxo, *h. e.* tibia. V. vocem praeced. *Mart.* 5, 41. Con- cubinus Celaenaeus, *h. e.* Atys a Cybele adamatus, qui Celaenis natus est: de quo *Id.* 14, 204. Aera Celaenaeos lugentia matris amores, *h. e.* tymbana Cybeles.

CĔLAENO, us, f. Κελαινώ, una Harpyiarum. Significat atrum, tenebrosum: a κελαινὸς, niger. *Virg. A.* 3, 211. quas dira Celaeno Harpyiaeque colunt aliae. ¶ Ponitur etiam pro quacumque fe- mina avara et rapaci. *Juv.* 8, 129. Nec per con- ventus nec cuncta per oppida curvis Unguibus ire parat nummos raptura Celaeno. ¶ Fuit etiam una ex septem Atlantis filiis, quae a Jove inter sidera relatae sunt dicunturque Plejades. *Ov. Her.* 19, 135. coeloque recepta Celaeno.

[CĔLAENUS, i, m. κελαινός, niger. Cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 990, 6. P. Pomponius Celaenus. Ita ex emendatione *Fabretti*, cum *ib.* perperam le- gatur *Caelaenus.* *F.*]

CĒLĀTE, adv. *Ammian.* 14, 7. Non celate ut antea, turbidum saeviebat ingenium.

CĒLĀTIM, adv. κρυφῇ, clam, occulte, tecte. *Sisenn.* ap. *Gell.* 12, 15. Quam maxime celatim poterat, in insidiis suos disponit. *Appul. Met.* 4. In quo solo poteram celatim auxilium bono ferre commilitoni.

CELATO, nomen Deae esse creditur et legi in illo *Varr.* ap. *Gell.* 13, 22. Ted Anna Perenna, Panda, Celato, Pales etc. Sed eruditi reponunt *te Lato* vel Graece, *te* Λητώ, *h. e.* Latona. V. *Turneb. l.* 19. *Advers. c.* 11.

CĒLĀTOR, oris, m. qui celat, κρύπτων. *Lucan.* 10, 286. undarum celator, Nile, tuarum.

CĒLĀTUS, a, um, part. a *celo*, abscondi- tus, ἀποκεκρυμμένος. *Suet. Cal.* 11. Celatus ca- pillamento ganeas obibat. *Ter. Andr.* 1, 1, 105. Dissimulatus et celatus amor. *Prop.* 3, 23, 30. At te celatis aetas gravis urgeat annis, *h. e.* tacite subeuntibus. *Sil.* 13, 57. Nec celata Deam et minitans Tritonia virgo, *h. e.* celans se esse Deam, ἑλληνισμός. ¶ Substantive *Pl. Trin.* 2, 1, 15. Celati indagator.

CĔLĔBER, bris, bre, adj. qui frequentatur. *Cic.* *Part.* 10. Loci plani, an montuosi, celebres, an deserti. *Cato R. R.* 1. Via bona celebrisque. *Cic.* *Div.* 1, 19. Oraculum tam celebre et tam clarum.

Ov. Fast. 4, 391. Circus celeber. *Liv.* 25, 12. *extr.* dies. *Cic. Manil.* 12. Portus Cajetae celeberrimus atque plenissimus navium. *Id. Verr.* 2, 4, 48. *in f.* Festos dies agunt celeberrimo virorum mulierumque conventu. *Ov. Am.* 3, 5, 3. celeberrimus ilice lucus, *h. e.* plenissimus. ℙ Item qui colitur, laudatur, praedicatur, clarus, fama notus, διάφημος, ἔνδοξος. *Hor. Od.* 2, 12, 20. Diana celebris. *Vell.* 2, 116. Viri diversis virtutibus celebres. *Id. ib.* 18. Vir opibus, gratia, amicitiis, vigore ingenii atque animi celeberrimus. *Tibull.* 2, 1, 33. celeber Messala triumphis. *Plin.* 24, 17, 102. Vir celeber arte grammatica. *Id.* 36, 25, 60. Celeberrimus fuit in hoc genere Sosus. *Gell.* 6, 7. Nomina celebria in annalibus. *Liv.* 4, 53. Maenii celebre nomen laudibus fuit. *Cic. Sext.* 67. Celeberrimum monumentum. *Id. Amic.* 3. Celeberrimus et laetissimus dies. *Plin.* 13, 1, 2. Celeberrimum unguentum, *h. e.* usitatissimum atque adeo ab omnibus laudatum. *Gell.* 10, 10. Verba celebriora, *h. e.* magis usitata. *Id.* 11, 3. Habere usum atque notitiam celebriorem alicujus rei. [*V. quae de h. v. significatione, originatione et discrimine, quo separandum a *creber* et *frequens*, doctissime disputavit *Döderl.* 1, 21 sqq.] ℙ Pro celeri. *Accius* ap. *Non.* 2, 161. Celebri gradu gressum accelerasse decet. V. ACCELEBRO. [*Döderl.* 1, 22. interpretatur *crebris gradibus.* Comparat *Sil.* 12, 518. Instincti glomerant gressus. Eodem modo intelligit, quos *ib.* affert, locos *Ov. A. Am.* 2, 705. Sponte, sua sine te celeberrima verba loquuntur. *Am.* 3, 5, 3. quem locum supra attulit. (*Id. Met.* 11, 190. Creber arundinibus lucus.)

CELEBERRIME, adv. magna frequentia. *Suet. Tib.* 52. *sub f.* Et per noctes celeberrime acclamatum est, Redde Germanicum.

CELEBRĀBILIS, le, adj. celebrandus, celebris. *Ammian.* 29, 5. Aetatum ordinumque omnium celebrabili favore susceptus.

CELEBRĀTIO, onis, f. frequentatio, celebritas. *Cic. Sull.* 26. Quae domus? quae celebratio quotidiana? [*Cic. Off.* 1, 4, 12. Impellitque ut hominum coetus et celebrationes et esse et a se obiri velit. cf. *Beier* ad h. l.] ℙ Item alicujus rei editio et administratio, quae cum celebritate et frequentia fit. *Cic. Att.* 15, 29. De celebratione ludorum Bruti tibi assentior. *Vellej.* 2, 56. Elephantorum certaminis spectacula, epulique per multos dies dati celebratio. *Plin.* 30, 1, 3. Celebratio sacri. *Eum. restaur. Schol.* 3. Optimarum artium celebratio. [*Tac. A.* 1, 15. Mox celebratio annua ad Praetorem translata, cui inter cives et peregrinos juris dictio evenisset.] ℙ Item commendatio, praedicatio, laudatio. *Cic. Planc.* 40. Nihil est ex meis temporibus, quod minus mea celebratione commemoratum sit. Al. plerique leg. *commemoratione celebratum sit.* *Plin.* 34, 5, 10. Equestres statuae Romanam celebrationem habent, *h. e.* in commendatione et pretio sunt apud Romanos.

CELEBRĀTOR, oris, m. qui celebrat, laudator. *Mart.* 8, 78. Hyperborei celebrator Stella triumphi.

CELEBRĀTUS, a, um, part. a *celebro*, frequentatus. *Sall. Jug.* 51. Forum rerum venalium totius regni maxime celebratum. *Plin.* 33, 1, 6. Usus annuli celebratior. *Gell.* 17, 2. *ad f.* Verbum celebratius. *Sil.* 3, 319. Celebratum missile, *h. e.* ab omnibus usurpatum et cognitum. ℙ Item solemniter, et cum celebritate administratus et cultus. *Sall. Jug.* 70. Dies festus, celebratusque per omnem Africam. *Plin.* 10, 43, 60. Funus innumeris exsequiis celebratum. *Liv.* 3, 63. Supplicatio celebratior. *Ov. Met.* 7, 430. Nullus Erechthidis fertur celebratior illo Illuxisse dies. [*Suet. Aug.* 18. celebratior memoria. cf. quae Casaubonus in h. l. notavit. *Virg. A.* 8, 268. Ex illo celebratus honos, i. e. hinc sacrum celebrari coepit.] ℙ Item in ore omnium versatus, praedicatus, laudatus. *Cic. Phil.* 2, 23. *ad f.* Scio me in rebus celebratissimis sermone omnium versari. *Id. Mur.* 7. Vir nulla illustri laude celebratus. *Liv.* 29, 26. Vir factis fortibus ingentis ad incrementa gloriae celebratus. *Plin.* 31, 2, 3. Fontes celebrati carmine Laureae Tullii. *Id. ib.* Villa celebrata porticu ac nemore. *Id.* 34, 8, 19. *n.* 25. Celebrati artifices. [*Tac. A.* 2, 54. Cupidine veteres locos et fama celebratos noscendi. *Id. ib.* 3, 6. Neminem tam flagranti desiderio celebratum. *Id. ib.* 4, 61. Q. Haterius eloquentiae, quoad vixit, celebratae. *Id. ib.* 12. 12. familia Cassia per alias quoque gentes celebrata. *Curt.* 4, 8. Memnonis Tithonique celebrata regia trahebat. *Id.* 9, 1. Celebratasque opes in ea regione eminere.] *Gell.* 19, 1. Philosophus in disciplina Stoica celebratus. *Id.* 7, 2. Celebratissimi commentarii. ℙ In malam partem. *Mart.* 9, 16. Inscripsit tumulo septem celebrata virorum, Se fecisse, Chloe: quid pote simplicius? *Al. leg. *scelerata.* Sunt qui τὸ *celebrata* de exsequiis intelligunt. Domitius Chalderinus ad. l. *Celebrata, i.* Solemnia et busta. Volens suam pietatem ostendere, inscripsit tumulo, se exsequias septem virorum celebrasse, quo testimonio non potuit apertius fateri septem viros a se necatos. *B. A.*

CĔLĔBRESCO, is, n. celebris fio. *Accius* ap. *Non.* 2, 158. Et qualis fuerit, fama celebrescat tua.

CĔLĔBRĬTAS, atis, f. πολυπλήθεια, frequentia, concursus. [*Cf. *Döderl.* 1, 125. *Cic. Fam.* 14, 1. Celebritas loci.] *Cic. Att.* 3, 7. Odi celebritatem, fugio homines: esset mihi ista solitudo non amara. *Id. ib.* 12, 13. Me haec solitudo minus stimulat, quam ista celebritas. *Id. Tusc.* 5, 3. Totius Graeciae celebritas. *Id. Leg.* 2, 26. virorum ac mulierum. *Id. Att.* 3, 14. viae. *Id. Mil.* 32. supremi diei, *h. e.* solemnitas exsequiarum, quae concursu hominum fit. *Id. Fam.* 7, 2. Multitudo et celebritas judiciorum. [*Quint. Inst. Or.* 1, 2. f. audientium celebritas. *Id. ib.* Orator, cui in maxima celebritate et in media reipl. luce vivendum est, assuescat jam a tenero non reformidare homines etc.] *Plin.* 33, 12, 54. Celebritate assectari aliquem. ℙ Item fama, claritas, dignitas, splendor. *Id. Off.* 2, 13. Si quis habet causam celebritatis ac nominis. *Id. Somn. Scip.* 6. Consequi celebritatem sermonis hominum. *Id. Tusc.* 1, 12. *ad f.* Celebritas famae. *Suet. Gramm.* 23. nominis. *Gell.* 7, 17. Grammaticus quidam primae in docendo celebritatis. *Plin.* 34, 1, 2. Celebritas aeris in Asia, et quondam in Campania fuit.

CĔLĔBRO, as, avi, atum, a. 1. φοιτάω, frequentare. *Cic. Coel.* 14. et *Sext.* 63. Celebrare viam aliquam. *Id. Mur.* 34. domum alicujus. *Id. Att.* 1, 19. *ad f.* conventus. *Id. Sext.* 55. conciones convicio cantorum, *h. e.* histrionum. *Id. Prov. cons.* 9. Cujus litteris, fama, nunciis celebrantur aures quotidie meae novis nominibus gentium, nationum, locorum, *h. e.* replentur. [*Tib.* 1, 3, 33. At mihi contingat patrios celebrare penates, i. e. domum redire. *Id.* 1, 4, 75. Vos me celebrate magistrum, i. e. frequentes ad me convenite. *Sil.* 6, 398. Occursu celebrabat amico (Regulum)]. ℙ Est etiam frequentia hominum aliquid solemniter administrare. *Cic. Arch.* 6. Celebrare festos dies ludorum. *Plin.* 35, 11, 40. *n.* 39. quinquatrus. *Curt.* 4, 2. sacrum anniversarium. [*Tac. A.* 11, 31. Simulacrum vindemiae per domum celebrare. *Id. ib.* 12, 69. funeris solenne. *Suet. Cal.* 23. Vetuit Actiacas Siculasque victorias solennibus feriis celebrari. *Curt.* 3, 12. Suprema officia. *Sil.* 16, 293. Tumulos celebrare meorum est animus.] *Id.* 8, 2. *in f.* funus omni apparatu atque honore. *Liv.* 25, 17. exsequias. *Id.* 36, 11. nuptias. *Cic. Verr.* 2, 1, 26. convivium sermone et laetitia. *Id. ib.* 1, 4. *extr.* seria ac jocos. [*Tac. A.* 4, 75. Nuptias celebrari jussit. *Id. ib.* 6, 18. Diem natalem celebrans. *Id ib.* 11, 38. Solita convivio celebravit. *Suet. Claud.* 26. officium nuptiarum.] ℙ Celebrari etiam dicitur, quod a multis administratur, factitatur, exercetur. *Cic. Dom.* 50. Celebrare vicatim descriptionem servorum. *Id. Or.* 3, 28. cognitionem exercitationemque causarum. *Id. Or.* 1, 1. artes. *Pallad.* 3, 17. insitionem. *Id.* 6, 8. tonsuram ovium. *Id.* 9, 11. vindemiam. *Manil.* 5, 682, salinas. *Cic. Att.* 4, 1. *circa med.* Similis et frequentia, et plausus me usque ad Capitolium celebravit, *h. e.* comitata est. [*Tac. A.* 2, 40. Jam in urbe clandestini coetus celebrabant. *Id. ib.* 4, 62. Spectaculum gladiatorium celebrare. Adde *Eund. ib.* 11, 22. pecunia eorum qui quaesturam adipiscerentur.] ℙ Eadem ratione ponitur pro peragere, exsequi. *Pl. Pseud.* 1, 2, 35. Intro abite, atque haec cito celebrate, ne mora quae sit, cocus cum veniat. ℙ Est etiam in consuetudinem trahere, frequenter usurpare. *Cic. Or.* 3, 38. Tertius ille modus transferendi verbi late patet, quem necessitas genuit inopia coacta, post autem delectatio jucunditasque celebravit. [*Tac. A.* 6, 34. Multaque de nomine ejus, et oraculum Phryxi celebrant.] ℙ Saepe ponitur pro laudare, ornare, celebrem facere. *Cic. Phil.* 9, 5. Semper illius gravitatem, constantiam, fidem omnium mortalium fama celebrabit. *Id. Fin.* 2, 31. *sub f.* Epulis celebrare memoriam nominis alicujus. *Id. Planc.* 39. laudes alicujus. *Id. Flacc.* 38. sepulcrum hominum conventu et epulis. [*Curt.* 7, 10. Mortem carminibus et laetitia.] *Id. Rabir. Post.* 16. et *Hor. Od.* 1, 7, 5. aliquid carminibus. Et *ib.* 12, 1. virum aut heroa lyra, vel tibia. *Cic. Fam.* 5, 12. Illustrare et celebrare nomen alicujus scriptis. *Sall. Cat.* 9. facta alicujus pro maximis. *Id. Jug.* 76. aliquid in majus. *Id. ib.* 89. se et rempublicam praeclare factis. [*Virg. A.* 3, 280. Celebramus litora ludis. *Id. ib.* 7, 555. Celebrent connubia et hymenaeos.] *Ov. Fast.* 3, 656. se et diem largo mero. *Plin.* 4, 22, 35. Tagus auriferis arenis celebratur. *Id.* 33, 2, 8. Ex eo se ordine profectum celebrans. [*Tac. A.* 11, 16. Celebrari, coli, modo comitatem et temperantiam, nulli invisam, saepius vinolentiam ac libidines, grata barbaris usurpans. *Tib.* 2, 1, 19. Celebrent vina diem. *Hor. Od.* 1, 7, 6. Celebrare carmine perpetuo arces Palladis intactae. *Sil.* 11, 496. Celebrare gaudia plausu.] ℙ *Celebrare senectutem*, *h. e.* hominem in senectute celebrem reddere, ut adeatur a multis, appetatur, colatur. *Cic. Or.* 1, 45. Senectuti vero celebrandae et ornandae quod honestius potest esse perfugium, quam juris in[ter]pretatio? ℙ Et generatim vulgare, omnibus [no]tum facere, praedicare. *Cic. Mur.* 41. Quibu[s] locis paucis ante diebus, factum esse consulem [Mu]raenam, nuncii, litteraeque celebrassent. *Id.* [...] 3. Quod omnium accusatorum non criminibus, [sed] vocibus maledictisque celebratum est. *Id. Fl*[acc.] 27. Quid porro in Graeco sermone tam tritum [at]que celebratum est, quam etc. *Quint.* 1, 10. proverbium usque celebratum est, *h. e.* adeo [vul]gatum, ut in proverbium abierit. *Q. Cic. P*[et.] *cons.* 13. Ad celebrandum rumorem valent dic[ti]laus, studia publicanorum, hominum nobilium [vo]luntas etc. Adde *Cic. Div.* 1, 17.

CĔLĔBRUS, a, um, adj. idem ac *celebris.* celeri. *Gell.* 19, 4. De urina celebra, ex [...] proximo facta. Ita leg. plerique ex quibusdam [...]tis libb. et multis codicib. MSS. Alii *de urina* [cre]*bra*, vel *de urinae illecebra.*

*CELEGERI, orum, pop. Moesiae. *Plin.* 3, [...] *B. A.*

CELEIA, ae, opp. V. v. sq.

[CĔLĔJĀNUS, a, um, et

[CĔLĔJENSIS, se, adj. ad Celejam, Κελε[...] pertinens, urbem Norici prope Sanam fluvium, n[unc] *Cilly*, a *Plin.* 3, 24, 27. memoratam. ℙ *Celej*[*anorum*], et *Celejenses, ium*, sunt incolae illius [ur]bis. *Inscr.* ap. *Mur.* 1038, 4. Neptuno Aug. [...]*crum* Celeiani publice. Alia *ib.* 3. Genio civita[tis] ordo Celejens*ium.* *F.*]

*CELELĀTES, ium, Liguriae pop. *Liv.* 32, [...] *B. A.*

CĔLENDĔRĪTIS, idis, f. Κελενδερῖτις, re[gio] Ciliciae, cujus caput Celenderis oppidum mar[iti]mum, quod *Tac. A.* 2, 80. *castellum munitum* [vo]cat, nunc *Kelnar*, aliis *Palopoli.* *Plin.* 5, 27, [...] Regio Celenderitis cum oppido. *F. B. A.*]

*CELENIAE AQUAE, in Hisp. Tarracon. *A*[*nton.*] *Itin.* ubi et *Cilinae* appellantur. *A. B.*

*CELENNA (Celene, Calenna etc.) opp. Camp[a]niae, vel forte in Campaniae confinio. *Virg. A.* [7,] 739. *B. A.*

CĔLER, ris, re, adj. ταχύς, ὠκύς, qui br[evi] tempore fit, velox. Est a κέλης, Dorice, et Aeo[li]ce κέληρ, equus desultorius, vel a κέλλω, impell[o,] vel a κέλω, jubeo. [*Vocis etym. est a celle[re]. Conf. *Döderl.* 2, 123. sq.] *Cic. Dom.* 24. Cel[er] reditus. *Caes. B. G.* 7, 47. Elati spe celeris v[i]ctoriae. *Hor. Art. P.* 261. Opera nimium celeri. *Nep. Milt.* 4. Celeri auxilio opus est. *Id. Att.* 2[...] Celeria remedia proponere. *Plin.* 14, 3, 4. *n.* [...] Uvae celeres proventu. *Ter. Phorm.* 1, 4, 1. R[e]perire consilium celere. *Virg. A.* 12, 507. Fa[ta] celerrima. *Tac. A.* 2, 11. Celerrimus amnis. *Ho*[*r.*] *Od.* 3, 4, 76. Celer ignis. *Ov. Met.* 8, 86. [...] *Scylla*, praedaque potita nefanda Fert secum sp[o]lium celeris. *Hor. Od.* 4, 8, 15. Celeres fuga[e.] *Vell.* 2, 73. Adolescens manu promptus, cogita[]tione celer. *Val. Max.* 4, 7. Celerius est propi[n]quum avertere, quam amicum, *h. e.* brevius tem[]pus opus est, facilius est. *Cic. Or.* 59. Nihil es[t] celerius mente. [*Tib.* 1, 5, 70. Versatur celer[i] Fors levis orbe rotae. Cf. ad h. l. *Broukh.* *Ta*[*c.*] *A.* 3, 1. Brundusium, quod naviganti celerri[]mum, fidissimumque appulsu erat. ℙ Cum infini[]to. *Hor. Od.* 3, 12. *extr.* Celer excipere aprum. *Plin.* 35, 16, 56. Terra celerrima dilui aqua. [*ℙ Cum Gen. *Gerund.* *Sil.* 4, 587. Celer nandi.] ℙ Translate. *Hor. Ep.* 1, 18, 89. Oderunt hila[]rem tristes, tristemque jocosi, Sedatum celeres[.] *h. e.* qui impetu quodam omnia agunt. *Quint.* 9[,] 4. Pedes longi graviorem faciunt orationem, bre[]ves celerem ac mobilem. *Cic. Or.* 2, 21. Oratio celeris et concitata. *Hor. Od.* 1, 16, 24. Celeres iambi. ℙ *Celeris* in recto singulari fortasse masculini generis, est in illo *Caton.* ap. *Prisc. l. c.* Satis celeris sis in tempore. *Prisc.* certe ita agnoscere videtur. ℙ Reperitur etiam *celer* in feminino gen. *Liv. in Odyss.* ap. *Prisc. ib.* Celer hasta. ℙ Neutrum *celere* pro adverbio *celeriter.* *Pl. Curc.* 2, 3, 4. Subito, propere, celere objectum est mihi negotium. Adde *Enn.* et *Naev.* ap. *Non.* 11, 8. et *in vet. lege* ap. *Front. Aquaed.* 129. ℙ Est etiam a celeritate cognomen plurium Romanorum, et praecipue *Q. Metelli* cos. an. U. C. 694., qui, teste *Plut.* in *Romul. c.* 10. et in *Coriolan. c.* 11., quod patre defuncto munus gladiatorium populo dederit paucis diebus in apparatu consumptis, celeritatis admiratione Celer appellatus est. *Celerissimus* antiquum est. *Enn.* ap. *Prisc.* 7, 760. Exin per terras postquam celerissimu' rumor. *Cn. Manlius ib.* celerissimus advolat Hector. *Charis.* 1, 64. barbarismum esse ait.

CĔLĔRANTER, adv. celeriter. *Accius* ap. *Non.* 11, 33. Quis est, qui cursum huc celeranter rapit?

CĔLĔRĀTIM, adv. celeriter. *Sisenn.* ap. *Non.* 2, 140. Quo magis celeratim poterant.

CĔLĔRĀTUS, a, um, part. a *celero*, festinatus, properatus. *Appul. Met.* 10. Celeratas hereditates excipere. *Ammian.* 31, 11. Celeratis itineribus.

CĔLĔRE, adv. V. in CELER.

CĔLĔRES, um, m. plur. trecenti equites a Ro-

lo constituti ad custodiam sui corporis, ut *Liv.* 15. narrat. *Festus* docet, ita nominatos fuisse *Celere* interfectore Remi, quem Romulus initio praeposuerat, et tribunum Celerum appellave-. Alii docent, dictos esse a Graeco κέλης, ητος, a voce vel equus significatur, vel eques equo in-iens. (V. CELES.) Sunt etiam qui a celeritate ctos putant. Quae omnia leguntur etiam apud rv. ad illud *A.* 11, 603. Nec non Messapus con-, celeresque Latini. Nam *celeres Latini* est uitatus Latinorum, quem sic vocavit *Virg.* allu-ns ad illos *Celeres* Romuli, a quibus olim, hoc t sub regibus, omnes equites *celeres* dicebantur, ste *Festo*, et *Plin.* 33, 2, 9. Numa enim trecen- equitibus a Romulo creatis alios trecentos ad-it, qui omnes *celeres* sunt appellati. L. autem rquinius Priscus, teste *Cic. De rep.* 2. (ed. *Maio*) , prioribus equitum partibus, secundis additis, et CC. fecit equites. Iisdem vero temporibus, *Pompon. Dig.* 1, 2, 2. §. 15., et tribunum ce-rum fuisse constat. Is autem erat, qui equiti-s praeerat, et veluti secundum locum a regibus tinebat. Ex hoc tribuno celerum originem ha-it postea magister equitum, qui, quoties dicta-r dicebatur, secundas partes in republica susti-bat.

*CELERĪNA, ae, sponsa Palladii Consulis. *Clau-n. Epithal. Pallad.* et *Celer.* 23. *B. A.*

[CĔLĔRĪNAS, atis, adj. ad celerem pertinens. t cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 668, 6. nius Celerinas. *F.*]

*CELERĪNI, orum, pop. citer. Hisp. *Plin.* 3, *B. A.*

[CĔLĔRĪNUS, a, um, adj. ad celerem perti-ns. Est etiam cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *rut.* 302, 2. Julius Marcius Celerinus. Alia *ib.* 8, 3. Camurena Celerina. *F.*]

*CELERĪNUS, i, avus Celerinae, sponsae Palla-i Consulis. *Claud. Epithal. Pallad.* et *Celer.* 72. *A.*

[CĔLĔRĬO, onis, m. dimin. celeris. Est cogno-en Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 668, 8. Annius lerio. *F.*]

CĔLĔRĬPES, pedis, adj. comm. gen. ὀξύπους, ui levis est pedibus. *Cic. Att.* 9, 7. Venit au-m eo ipso die ille celeripes, quem Salvius dixe-t. *Auson. epigr.* 141. Nec ulla tam velox ma-us Celeripedis compendii.

CĔLĔRĬTAS, atis, f. ταχύτης, ὠκύτης, veloci-s, pernicitas. *Cic. Tusc.* 4, 13. *in f.* Velocitas orporis celeritas appellatur: quae eadem ingenii iam laus habetur, propter animi multarum re-m brevi tempore percursionem. *Id. N. D.* 1, 20. undus versatur circum axem coeli admirabili ce-ritate. Et *ib.* 2, 57. Facere aliquid cum maxi-a celeritate. *Caes. B. G.* 7, 46. Celeritas in ca-endis castris. *Nep. Eumen.* 9. Adhibere celeri-tem. *Cic. Att.* 16, 10. Uti celeritate. *Suet. aes.* 57. Longissimas vias incredibili celeritate onficere. *Cic. Div.* 2, 70. Celeritas equorum. *Id. oel.* 24. *ad f.* veneni. ℙ In plurali numero. *Id. ff.* 1, 36. Cavendum ne aut tarditatibus utamur gressu mollioribus, aut in festinationibus susci-amus nimias celeritates. ℙ Translate. *Id. Senect.* . Celeritas animorum. *Id. Acad.* 1, 5. ad di-endum. *Id. Fl.* 20. Homo quadam praecipiti celeritate dicendi. *Id. Or.* 57. Brevitate et cele-itate syllabarum labi putat verba proclivius. *Id.* . 16. Flumen aliis verborum volubilitasque cor-i est, qui ponunt in orationis celeritate eloquen-am. ℙ [*Celeritas* fuit etiam Dea, Solis filia in exta coeli regione. *Capella* 1. p. 16. Vos quo-ue Jovis filii Pales, et Favor cum Celeritate So-s filia ex sexta poscimini. *F.*]

CĔLĔRĬTER, adv. ταχέως, ὠκέως, brevi tempore, ropediem. *Cic. Att.* 15, 27. Librum tibi celeri-r mittam. *Id. Fam.* 9, 11. Celeriter una futu-os non arbitror. *Id. Verr.* 2, 3, 24. Eo cele-ius de isto transigamus, quo maturius ad Apro-ium possimus accedere. *Id. Fin.* 2, 14. Mens elerrime multa simul agitans. *Caes. B. G.* 2, 3. Cum celerius omnium opinione venisset. ℙ Pro-erbium est apud *Suet. Aug.* 25. ab Augusto saepe surpatum: Sat celeriter fit, quidquid fiat satis ene.

CĔLĔRĬTŪDO, inis, f. celeritas. *Varr. R. R.* , 12. *ad f.* L. Aelius putabat, ab eo dictum lepo-em a celeritudine, quod levipes esset.

CĔLĔRĬUSCŬLE, adv. dimin. aliquantum cele-iter. *Auct.* ad *Her.* 3, 14. Strenue quod volu-nus ostendere factum, celeriuscule dicemus: at liud otiose retardabimus.

CĔLĔRĬUSCŬLUS, a, um, adj. diminut. Agno-citur a *Prisc.* 3, 611.

CĔLĔRO, as, avi, atum, a. 1. celeriter facio, estino, propero, ταχύνω. *Cic. Univ.* 10. Genus notus, quod semper esset in eodem aeque, atque uno modo celeraret. *Lucr.* 1, 387. Aurae celeran-es. *Tac. H.* 4, 24. Quam maximis itineribus ce-erare. *Catull.* 63, 26. Celerare aliquo. *Virg. A.* , 609. viam. *Id. ib.* 9, 378. fugam in silvas. *Id. b.* 4, 641. gradum. *Val. Fl.* 3, 251. opem. *Id.* , 80. et 385. imperium alicujus, *h. e.* celeriter ex-sequi. *Lucr.* 2, 231. casum. *Tac. A.* 2, 5. Cele-randae victoriae intentior. [*Id. ib.* 12, 46. Op-pugnationem quoquo modo celerare. *Sil.* 7, 720. Vestigia celeret. 1, 574. Celerant gressum. *Id.* 9, 96. Nec longum celerarat iter, i. e. emensus erat. Absolute. *Id. ib.* 12, 64. Agrippina agere et celerare statuit.] *Eutrop.* 4, 20. Celerare ad Asiam. ℙ Cum infinito. *Auson. Mosell.* 353. sed celerant in te consumere nomen.

[CĔLĔRUS, a, um, adj. idem ac celer. Cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 549, 6. L. Labicius Cele-rus. Alia *ib.* 487, 4. Julia Celera. *F.*]

CĔLES, ētis, m. κέλης, ητος, apud Graecos ge-nus est navis, quae et *celox*, de qua V. infra. *Plin.* 7, 56, 57. Cymbam invenere Phoenices, ce-letem Rhodii. *Gell.* 10, 25. Hippagines, cercuri, celoces, vel ut Graeci dicunt, celetes. ℙ Praeter-ea ab iisdem Graecis dicitur *celes* equus, qui ab uno tantum regitur freno, non jugo, ad differen-tiam eorum, qui bigis, aut quadrigis junguntur: item eques, qui in certaminibus publicis hujusmodi equo utitur. *Plin.* 34, 5, 10. Equestres statuae Romanam celebrationem habent, orto sine dubio a Graecis exemplo. Sed illi celetas tantum dica-bant in sacris victores. *Serv.* ad *A.* 8, 635. Ce-letes Neptuno equestri Deo edere, *h. e.* certamina, in quibus singulis equis insidentes decurrerent. *Salm.* ad *Lamprid. Commod.* 2. eos reprehendit, qui hoc loco *celeres* legendum putant. ℙ Denique *celetes* dicti sunt trecenti illi equites a Romulo in-stituti, qui saepius Latino vocabulo, hinc fortasse deducto, *Celeres* appellantur. Hinc in notis *Val. Probi* p. 1534. legitur: *Tr. Cel. Tribuni Celetum*, vel ut alii leg. (sed minus placet) *Celetium*.

CĔLĒTIZONTES, κελητίζοντες, equum singula-rem in certamine regentes. V. vocem praeced. *Plin.* 34, 8, 19. *n.* 14. de Canacho sculptore: Idem et celetizontas pueros fecit. Et *paulo post.* Hegiae Minerva laudatur et celetizontes pueri.

*CELETRUM, i, Illyridis Graecae, (postmodum Macedoniae) opp., in lacus peninsula situm. *Liv.* 31, 40. *B. A.*

CĔLEUS, i, m. disyllab. Κελεὺς, nomen propr. regis Eleusinae, a quo Ceres hospitio excepta omnem ei agriculturae rationem aperuit. *Virg. G.* 1, 165. Virgea praeterea Celei vilisque supellex. Adde *Ov. Fast.* 4, 507. et *Hyg. fab.* 147.

CĔLEUSMA, ătis, n. κέλευσμα, vox et clamor, quo portisculus remigibus signum dat eosque ad remigandum adhortatur: a κελεύω, jubeo. *Auson.* in *Div. Verr.* 17., ubi hanc vocem usurpat, docet, aliquando hoc celeusma cani solitum remigibus per symphoniacos et per assam vocem et, ut in Argo navi, per citharam. Quo cantu remiges a taedio laboris non parum levabantur. *Mart.* 3, 67. Len-tos figitis ad celeusma remos. *Rutil.* 1, 370. Dum resonat variis vile celeusma modis. ℙ *Venant. de Vita S. Martini* 4, 423. *celeusma, ae*, f. usurpavit: non imitandus. ℙ Reperitur etiam *celeuma* extrito *s* in optimis quibusdam libris, teste *Dausq.* in *Orthogr.*, qui ejusmodi scriptionem non improbat. Nam Graeci quoque κέλευμα interdum dicunt. ℙ Hinc ait scriptum et usurpatum pro cantu vinde-miatoribus proprio, qui proprie *jubilum* vocatur, legitur ap. *Hieron.* in *Isajam* 5, 10. Nequaquam in vindemia laetus vindemiator celeuma cantabit.

*CELEUSUS vel Celeusum, i, oppidum Vindeli-ciae. *Tab. Peut. B. A.*

[CĔLEUTHUS, i, m. n. κέλευθος, via, iter. Est nomen servile Romanum. *Inscr.* ap. *Mur.* 892, 2. Megiste Celeuthi mater. *F.*]

CĔLIA, ae, f. vox Hispania, qua significatur potio ex tritico facta. Madefaciebant enim Hispa-ni triticum et macerabant, deinde siccabant et in farinam redactum molli succo admiscebant, quo fermentato sapor austeritatis et calor ebrietatis ad-jiciebatur, ut *Oros.* loquitur 5, 7., ubi de Numan-tinis a Scipione obsessis verba facit: dictamque *celiam* tradit a calefaciendo. Legitur haec vox et-iam apud *Plin.* 22, 25, 82. et *Flor.* 2, 18.

CELIBARIS Hasta. V. CAELIBARIS.

CELLA, ae, f. ἀποθήκη, locus secretus in ae-dibus, in quo aliquid ad usum familiae pertinens reconditur et asservatur. Capit autem significatio-nem pro ratione adjectivorum, quae illi junguntur, ut *cella vinaria*, in qua vinum servatur, οἰνών; *olearia*, in qua oleum; [*cf. *Cato R. R.* 13, 2.] *farinaria, pomaria, lignaria, mellaria, casearia* etc. *Cic. Senect.* 16. Semper boni assiduique domini re-ferta est cella vinaria, olearia, etiam penaria. *Id. Pis.* 27. *in f.* Pistor domi nullus, nulla cella: pa-nis et vinum a propola atque de cupa. *Id. Verr.* 2, 2, 2. Cato cellam penariam reipubl. nostrae Si-ciliam nominavit. ℙ Jlocaliter *Pl. Amph.* 1, 1, 4. *cellam promptuariam* vocat carcerem, in quo vincti custodiuntur, ut inde ad supplicium extra-hantur. Festive etiam ludit in illo *Curc. a.* 3. *v.* 16. Edepol ne ego hic me intus explevi probe; et qui-dem reliqui in ventre cellae uni locum, ubi reli-quiarum reliquias reconderem. ℙ *Emere aliquid in cellam* est emere in usum familiae. Hinc prae-toribus Siciliae dari solebat frumentum in cellam, quod in usum suum consumerent. *Cic. Verr.* 2, 3, 87. Data est tibi pecunia, Verres, qua frumen-tum tibi emeres in cellam. Et in *Div.* 10. Impe-rare frumentum in cellam. ℙ De *cella vinaria* di-ctum est etiam in APOTHECA. ℙ Est praeterea *cella* cubiculum secretum in aedibus, servis desti-natum. *Cic. Phil.* 2, 27. Servorum in cellis stra-tos lectos peristromatis videres. *Petr. Sat.* 29. Cella ostiarii. *Colum.* 1, 6. Cellae bubulcorum et pastorum. *Cato R. R.* 14. familiae. V. FAMILIA-RICUS. Adde *Hor. Sat.* 1, 8, 8. et *Senec. Controv.* 21, 3. ℙ Item casa angustior pauperiorum homi-num. *Mart.* 3, 48. Pauperis exstruxit cellam, sed vendidit Ollus Praedia: nunc cellam pauperis Ollus habet. Adde 7, 20. ℙ Ita quoque appellantur cu-bicula meretricum. *Petron. Sat.* 8. Jam pro cella meretrix assem exegerat. Adde *Juv.* 6, 122. et *Mart.* 11, 45. ℙ In templis *cella* erat pars sacra-tior et nobilior, in qua signa Deorum stabant; et uno templo plures cellae aliquando continebantur, ut in Capitolino tres, quarum media Jovi, dextra Minervae, laeva Junoni dicata fuit: Italice dici potest *cappella*. Sciendum tamen, pro varia tem-plorum dispositione variam cellarum magnitudinem fuisse. Aliquando enim cella majus spatium, quam ceterae partes, occupabat: quod colligimus ex *Vitr.* 3, 1. et 4, 1. Quare tunc *il corpo della Chie-sa* Italice appellari posset. *Cic. Phil.* 3, 12. Arma-tos in cella Concordiae inclusit. ℙ De aliis quo-que locis *cella* dicitur, ut de membris balinei, quae sunt frigidarium, tepidarium, caldarium ap. *Plin. ep.* 5, 5., *Pall.* 1, 40. et *Vopisc. Carin.* 17. ℙ Item de cubilibus seu loculamentis columbarum et anserum altilium, ubi habitant et pullos fovent, ap. *Colum.* 8, 8. et 14. ℙ Item de cavernulis, quae sunt in favis apum, fucorum, crabronum. *Plin.* 11, 11, 10. Apum cellae sexangulae. *Virg. A.* 1, 437. dulci distendunt nectare cellas. ℙ De *cella soleari a Spart. Caracall.* 9. memorata V. SOLEA-RIS. ℙ Fere sine diphthongo scribitur: est enim a *celando*, hoc est condendo, ut docent *Varr. L. L.* 4, 33. *a med.*, *Fest.*, *Serv.* ad *A.* 1, 437., *Voss.* et alii. Quia vero ipsum *celo* etiam hac significa-tione quidam per diphthongum scribunt: ut *Varr.* et *Fest.*, ideo et *caella* scriptum alicubi invenitur. Rectius tamen erit sine diphthongo scribere, ut placet *Manut.*, *Dausq.*, *Voss.* ex antiquis monumen-tis et consuetudine.

*CELLAE, arum, vicus Africae Propriae, in By-zacena, forte cis Tritonem fluv. *Ant. Itin. B. A.*

CELLĀRĀRĬUS, ii, m. idem quod cellarius. *Paul. receptar. sentent. l.* 3. *tit.* 6. *n.* 72. Vestiarii et cellararii et cubicularii et arcarii. *Cujac.* ex antiq. libb. *cellarii* reponit. *Ulp. Dig.* 33, 7, 12. Cellararium ideo praepositum, ut rationes salvae sint. Ita *Torrent.*, at *Haloand.* habet *cellarium*. Adduntur alia loca ex *Cod. Justin.* et *Cassiod.*, sed ubique lectio variat. Sane *cellararius* minus apte e *cella* et *cellaris* descendit, quam *cellarius*, nisi retinendum sit, *cellararius*, esse a *cellarium*, ut *cellarius* est a *cella*.

CELLĀRĬENSIS, se, adj. ad cellarium perti-nens. *Impp. Theod.* et *Valentin. Cod. Theod.* 11, 28, 16. Species cellarienses. Adde *ib.* 7, 4, 32. V. CELLARIUM.

CELLĀRĬŎLUM, i, n. parvum cellarium. *Hie-ron. adv. Jovin.* 2, 29. Sunt et culinae in templo, sunt et cellariola, et torcularia.

CELLĀRIS, e, adj. ad cellam pertinens. *Co-lumbi, et palumbi cellares* ap. *Colum.* 8, 8. sunt qui in columbario aluntur, et in cellis, seu caveis in eo exstructis habitant, et nidificant.

CELLĀRĬUM, ii, n. ἀποθήκιον, ταμεῖον, cella, promptuarium, locus in aedibus secretus et obse-ratus, in quo reconduntur, et, ubi opus est, pro-muntur, quae ad victum necessaria sunt. *Scaev. Dig.* 32, 39. Liberto meo diaetam, in qua habi-tabam, item cellarium junctum eidem diaetae ab herede meo concedi volo. *Plin.* 36, 15, 24. *n.* 5. Quorum agri minorem modum obtinuere, quam cel-laria istorum. *Hard.* legit *sellariae*. ℙ Per meto-nymiam ponitur pro iis rebus, quae cellario con-tinentur, quae sunt sal, vinum, oleum, carnes, laridum, caseus, et his similia, (praeter annonam panis, vel frumenti) quae in *Cod. Theod.* 11, 28, 16. *species cellarienses* dicuntur. *Sever. Sulpic. Hist. sacr.* 2, 41. Acciti Episcopi Ariminum convenere: quibus omnibus annonas, et cellaria dari impera-tor praeceperat. *Impp. Gratian.*, *Valent.* et *Theod. Cod. Theod.* 1, 10, 3. Neque plus aliquid praesta-bitur, quam nos concessimus in annonis, seu cel-lariis. ℙ Inter *penum* et *cellarium* hoc interest, quod *cellarium* est paucorum dierum, *penus* vero temporis longi. Ita *Serv.* ad *A.* 1, 707. Quod sane discrimen perpetuum non est.

CELLĀRĬUS, a, um, adj. ad cellam pertinens. *Pl. Mil.* 3, 2, 31. Postea sagina ego ejiciar cel-laria. ℙ *Cellarius, ii*, (subaudi *servus*) est cellae praepositus, ut condat et promat, quae opus sunt, ταμίας. *Pl. Capt.* 4, 2, 115. Sume, posce, prome quidvis: te facio cellarium. *Colum.* 11, 1. Ut ci-bus, et potio sine fraude a cellariis praebeatur. *Plin.* 19, 12, 62. Cellarii in saccis odorem vino gravem eximunt. *Inscr.* ap. *Mur.* 925, 5. L. Paul-

lus L. L. Paratus Aug. cellarius. ℙ *Cellaria, ae,* (subintellige *ancilla*) mulier cellae praeposita, ταμίη. *Pl. Mil.* 3, 1, 102. Quia nihil abstulerit, succenset cellaria. Al. leg. *ceraria*, alii *geraria.*

CELLĀTIO, onis, f. plurium cellarum series. *Petron. fragm. Tragur.* 77. *Burm.* Domus habet susum cellationem, cubiculum, in quo ipse dormio etc. Sunt qui suspicantur, aliter legendum esse.

CELLĬO, onis, m. idem qui cellarius. *Inscr.* ap. *Grut.* 582, 10. D. M. Secundi Nundini Primitivi cellionis Pomp. Primitiva lib. et conj. obseq.

CELLŬLA, ae, f. parva cella. *Ter. Eun.* 2, 3, 18. Cum in cellulam ad te patris penum omnem congerebam clanculum, *h. e.* cubiculum servi. *Petron. Sat.* 11. Risu plausuque cellulam implevit, *h. e.* cubiculum meretricis, aut diversorii. Adde *ib.* 136.

CELLŬLĀNUS, i, m. ap. *Sidon. ep.* 9, 3. est monachus, qui in angusta casa vitam agit.

[CELMIS, is, sive Celmus, i, m. unus ex Idaeis Dactylis, nutricius Jovis, cui, dum parvus erat, et fidus et admodum carus fuit. Sed cum postea vulgasset, Jovem aliquando fuisse mortalem, in adamantem ab eo conversus est. *Ov. Met.* 4, 281. Te quoque, nunc adamas, quondam fidissime parvo, Celmi, Jovi. Quidam legunt *Celme.*

CĒLO, as, avi, atum, a. 1. ἀποκρύπτω, [*κρύπτω, λανθάνω] occulto, abscondo, clam habeo, ne sciatur curo. *Cic. Off.* 3, 13. *sub f.* Neque enim id est celare, quidquid reticeas; sed cum, quod tu scias, id ignorare emolumenti tui causa velis eos, quorum intersit id scire. *Id. Acad.* 4, 18. *ad f.* Cur celatis, quasi turpe aliquid, sententiam vestram? *Nep. Eum.* 9. Iter, quod habebat, omnes celat. *Ter. Hecyr.* 3, 3, 24. Te, atque alios partum ut celaret suum. *Liv.* 5, 51. *ad f.* Sacra celare terrae. *Nep. Dat.* 5. Celans, qua voluntate esset in regem. *Phaedr.* 2, 2. Mulier annos celans elegantia. *Ov. Met.* 4, 681. Celare vultum manibus. *Ulp. Dig.* 21, 1, 17. se ab aliquo. *Virg. A.* 9, 425. se tenebris. *Ter. Hecyr.* 2, 2, 11. iras. *Ov. Her.* 12, 37. quis enim bene celat amorem? *Id. Met.* 2, 37. Celare culpam sub imagine falsa. [**Tibull.* 1, 9, 3. Celare perjuria. *Id.* 1, 2, 34. Celari vult sua furta Venus. *Suet. Ner.* 34. Consilium parum celatum.] *Justin.* 24, 3. Ad celandam fraudem. [**Cic. Off.* 1, 30, 108. Facile celare, tacere, dissimulare, insidiari, praecipere hostium consilia. *Id. ib.* 3, 8, 37. Atque etiam ex omni deliberatione celandi et occultandi spes opinioque removenda est. *Tibull.* 1, 9, 23. Celandi spes nec tibi sit.] ℙ *Celare aliquem* est curare, ut alter nesciat. *Cic. Dejot.* 6. Si te interemisset, Jovis numen nunquam celare potuisset, homines fortasse celavisset. *Cic. Fam.* 7, 20. Bassus noster me de hoc libro celavit. *Id. Or.* 69. O virum simplicem, qui nos nihil celat! [**Cic. Off.* 3, 12, 52. Celabis homines, quid iis assit commoditatis et copiae? *Id. ib.* 3, 13, 56. Celare emptores.] *Ov. Her.* 18, 13. Non poteram celare meos, velut ante, parentes. ℙ Et passive. *Cic. Agr.* 2, 5. Cum me in eorum sermonem insinuarem, celabar, excludebar. *Ter. Hecyr.* 4, 4, 23. Nosne hoc celatos tamdiu? *Cic. Fam.* 5, 2. Te maximis de rebus a fratre esse celatum. ℙ [*Dicitur et more verbi medii Graecorum. *Cic. Cluent.* 66. Non est profecto de illo veneno celata mater. *Tibull.* 1, 8, 1. Non ego celari possim, quid nutus amantis *cet. Sil.* 13, 57. Nec celata Deam, i. e. clarissime se Deam ostendens. *Id.* 17, 580. Servat celata salutem. Cf. *Mosch. Idyll.* 1, 79. Κρύψε θεόν, — καὶ γίνετο ταῦρος.] ℙ Significat etiam aliquem tegere et abscondere, ne videatur, aut sciatur. *Caes. B. C.* 1, 76. Plerosque ii, quos receperant, celant, noctuque per vallum emittunt. [**Virg. Mor.* 9. Celabat cinis lumina prunae.] *Ulp. Dig.* 11, 4, 1. Qui fugitivum celavit, fur est. *Hor. Sat.* 2, 4, 11. praecepta canam, celabitur auctor. ℙ [**Vultum celare* ap. *Hor. Sat.* 2, 5, 104. Sparge subinde: et, si paullum potes, illacrimare. Est Gaudia prodentem vultus celare. Esse videtur haec loci sententia: Poteris ad laetos animi affectus jam prorumpentem animum ita lacrimis tempore obortis dissimulare, ut tristissimum omnes te accipiant. Vide interpp. h. l. *Bentl.* et *Heindf.*] ℙ *Celare diem* dicitur sol, cum occidit. *Hor. Carm. saec.* 9. Alme sol, curru nitido diem qui Promis, et celas. ℙ Cum dativo personae. *Hirt. B. Alex.* 7. Quod neque celari Alexandrinis possent in apparanda fuga. Al. leg. *Alexandrinos. Ov. Fast.* 4, 149. Ut tegat hoc, celetque viris. Al. leg. *viros. Paulin. Nolan. carm.* 18, 295. occulti fures quacumque latebra Non tibi celantur. *Nep. Alcib.* 5. Id Alcibiadi diu celari non potuit. ℙ Reperitur etiam caelo cum diphthongo ae, ut dictum est in voce CELLA. Sed hac ratione fere ponitur pro insculpere.

CĔLO, onis. V. v. seq.

CĔLOX, ōcis. f. κέλης, genus navigii parvi et celeris: a voce Graeca allata, quae sumpta est per metaphoram ab equo *celete*, quia, ut hic ab uno tantum regitur, ita hoc navigium vel uno tantum remo agitur, vel si (quod verius est) pluribus, ita tamen ut a singulis singulos remus tractantibus agatur. Fuit inventum Rhodiorum, ut *Plin.* 7, 56, 57. docet. *Liv.* 21, 17. Naves CCXX. quinqueremes, celoces viginti deductae. *Varr.* ap. *Non.* 13, 1. Nautae remivagam movent celocem. ℙ Adjective. *Pl. Poen.* 3, 1, 40. Obsecro, operam celocem hanc mihi, ne corbitam date, *h. e.* operam celerem, non tardam. Nam sicut celox citato cursu fertur, ita corbita lento, cum navis oneraria sit. ℙ Festive *Id. Pseud.* 5, 2, 12. Dic tamen, unde onustam celocem agere te praedicem, *h. e.* stomachum vino plenum. ℙ Nonnunquam accipitur pro navi praedatoria, ut ap. *Liv.* 37, 27. et *Pl. Asin.* 2, 1, 10. ℙ [**Celox publica* ap. *Plaut. Capt.* 2, 4, 94. est navigium publico usui inserviens. *Lindem.* vertit *Packetboot.*] ℙ Apud *Ennium* quoque haec vox legitur illo versu: *Labitur uncta carina per aequora cana celocis.* Ubi male quidam leg. *celonis*, et ap. *Isid. Orig.* 19, 1. *celones* pro *celoces.*

CELSA, ae, opp. V. CELSENSIS.

CELSE, adv. alte, excelse, ὑψηλῶς. *Colum.* 4, 19. Laetitia vitium celsius evagatur. *Claudian. in Eutrop.* 1, 387. Celsius assurgunt cornua. ℙ Translate. *Stat. Silv.* 3, 3, 145. celse natorum aequavit honori, *h. e.* equestris ordinis. Nam celsus de equitibus saepe dicitur. Quidam leg. *celso.*

[*CELSENSIS, is, adj. ad Celsam pertinens. Hispaniae Tarraconensis urbem, ad Iberum fluvium sitam, nunc *Xelsa*, cujus mentio in nummis apud *Mionnet. Descr. des medaill. T.* 1. p. 38. ℙ *Celsenses, ium,* sunt incolae illius urbis. *Plin.* 3, 3, 4. Celsenses ex colonia. *F.* et *B. A.*

CELSILLUS, a, um, diminut. celsi. Est autem *Celsillus, i,* m. et *Celsilla, ae,* f. cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 561, 4. L. Septimius Celsillus. Alia ap. *eund.* 813, 10. Atilia Celsilla. *F.*]

CELSĪNIĀNUS, a, um, adj. a *Celsinio*, quod est nomen viri proprium. *Celsinianus porcellus* ap. *Apic.* 8, 7. est peculiari quadam ratione conditus porcellus, cujus auctor quidam *Celsinius* fuerit.

[CELSĪNUS, a, um, adj. ad Celsum pertinens. Et cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 445, 2. Octavia Q. F. Secunda Octaviae Sex. F. Celsinae nepti, Sex. Octavio Sex. F. Celso genero. Apud *Grut.* mendose legitur *Caesinae*, at in lapide, qui etiamnum Ateste exstat, legitur *Celsinae.*

CELSĬTAS, atis, f. celsitudo. Quidam tribuunt. *Cic. Off.* 3, 5., sed plerique alii leg. *excelsitas*, quam vocem V. suo loco.

CELSĬTŪDO, inis, f. ὕψος, altitudo, excelsitas. *Vellej.* 2, 94. Juvenis genere, forma, celsitudine corporis, maximoque ingenio instructissimus. ℙ Sequiore aevo titulus fuit, quo appellabantur Comes sacrarum largitionum, et Praefectus Praetorio, ut est in *Cod. Theod.* 6, 26, 18. et 8, 5, 23.

CELSUS. Aulus Cornelius Celsus variae eruditionis nomine a *Quint.* 12, 11. commendatur, qui rhetoricam multo, quam antea, diligentius explicavit, et de re militari accuratissime scripsit, nullumque paene disciplinae genus intactum reliquit. Sed ex ejus scriptis ad nostra tempora nihil pervenit, praeter octo elegantissimos De re medica libros, qui omnium manibus teruntur. Columella quoque eum saepissime appellat, et laudat in suis De re rustica libris. Meruit enim propter stili nitorem, et purgatissimam Latinitatem, ut *medicus Cicero*, et propter medicinae artis peritiam, ut *Latinus Hippocrates* ab eruditis appelletur. ℙ [*Jo. Ludov. Bianconius* in opere, cui titulus: *Lettere sopra A. Cornelio Celso. Roma.* 1779. ostendit, hunc, vivo adhuc Augusto imperatore, libros De re medica edidisse, ideoque inter aureae aetatis scriptores esse reponendum. Quod ejus judicium confirmat *Hieron. Tiraboschius Stor. della Letter. Ital. T.* 2. p. 21, 2., et *Leon. Targa in praef.* ad *Celsum* p. 17. edit. secundae. *F.*]

CELSUS, a, um, adj. ὑψηλὸς, altus, sublimis, elatus: et dicitur proprie de iis, quae alta simul et erecta sunt. *Festus* docet derivari a Graeco κέλης, hoc est eques, de quo V. CELES, quasi inde hujus vocis ratio petita sit, quod homines equis insidentes, alti sunt, erectoque corpore sedent. Quo respexisse videntur *Hor. Art. P.* 342. Celsi praetereunt austera poemata Ramnes. Et *Stat. Silv.* 1, 4, 41. Non labente Numa timuit sic Curia felix, Pompejo nec celsus eques, nec femina Bruto. Et *Theb.* 8, 564. Nunc pedes ense vago, prensis nunc celsus habenis. Sic *Varr.* ap. *Non.* 1, 12. Haec postquam dixit, cedit citu', celsu' tolutim. [Omnino praeferenda videntur, quae *Döderl.* 2, 92. sq. de h. v. originatione docet: esse *celsus*, salva Gr. vocabuli cognatione, particip. antiquissimae vocis *cellere* obviae in compositis *antecellere, excellere* cet.] ℙ Latius tamen accipitur. *Cic. N. D.* 2, 56. Deus homines humo ut excitatos, celsos et erectos constituit. (Hinc *Ov. Met.* 1, 85. os homini sublime dedit, coelumque tueri Jussit.) *Id. Or.* 18. Status erectus et celsus. *Senec. Agamemn.* 717. Phoebas graditur celsa. *Hor. Ep.* 16, 29. Apenninus celsus. *Plin.* 11, 16, 16. Regi apium pennae breviores, crura recta, ingressus celsior. *Id.* 10, 21, 24. Graditur gallus ardua cervice, cristis celsus *Val. Flacc.* 2, 547. Taurus celsior ar-
tus. *Ov. Met.* 10, 538. Cervus celsus in cor
ℙ Translate. *Cic. Tusc.* 5, 14. Vir celsus et
ctus, et ea quae homini accidere possunt, om
parva ducens. *Quint.* 1, 3. *sub f.* Animus gen
sior et celsior. *Liv.* 7, 16. Celsi, et spe haud
bia feroces in proelium vadunt. [*In malam
tem h. Livii loco accipe *celsus*, i. q. *superbus*,
tus. Adde *Cic. Or.* 1, 40, 184. Haec ignoran
erectum et celsum . . . . vagari magna cum ca
va toto foro — nonne inprimis flagitiosum pu
dum est? V. *Döderl.* 2, 96. sq. qui praete
Cic. l. laudat *Dukerum* ad *Liv.* 30, 32. et
A. P. 341. — Cf. et *Sil.* 2, 454. Celsus profa
i. e. superbus, magniloquus.] *Sil.* 16, 188.
sus mente. *Cic. Sull.* 2. Celsissima sedes dign
tis atque honoris. *Impp. Valentin. Theod.* et
cad. Cod. 1, 44, 2. Celsiores viri, *h. e.* in ma
dignitate constituti. [**Sil.* 12, 551. Celsus Se
tus, *Id. ib.* 313. Celsa Senatus turba.]

CELTAE, arum, m. plur. Κέλται, populi G
liae ita dicti a Celto Herculis, vel, ut alii volu
Polyphemi filio. At vero est similius, ita appe
tos, a Celtico *goualth*, coma; hinc Romani G
liae Celticae, et Belgicae nomen *comatae* trib
bant. Angli etiamnum Gallos vocant *Welsh*
quod certe a *goualth* originem habuit. Cel
Graeci Γαλάτας appellarunt, conversa quippe litt
K in Γ, et vocalibus paulo immutatis. Terti
Galliae partem incoluerunt. Nam alias duas B
gae, et Aquitani habuere, ut *Caes. B. G.* 1,
Plin. 4, 17, 31. et *Mela* 3, 2. docent. Ceter
olim latius patuit hoc nomen. Celtae enim app
lati sunt omnes populi Germaniam, et Galliam
colentes. V. *Cluv. l.* 1. *Germ. antiq.* et alios.
Celtis se genitum dicens *Mart.* 10, 65. et 78. *Cel*
beros intelligit. V. CELTIBERIA. [*Egreg
ampliatum locum debemus. *F.*]

[CELTĬĀNUS, a, um, adj. ad Celtim pertine
Hispaniae Baeticae oppidum, nunc *Puebla de*
Infantes. In nummo ap. *Mionnet. Descr. des m*
daill. Supplément. T. t. 2, 23. Celtitan. *F.*]

CELTĬBER, ēra, ērum, adj. ad Celtiberiam p
tinens. *Mart.* 12, 18. Celtiberis Haec sunt nomi
crassiora terris. *Id.* 10, 20, Ducit ad aurife
quod me Salo Celtiber oras. *Val. Max.* 5, 1. n.
Celtiberae urbes. ℙ *Celtiberi orum,* sunt Celti
riae populi. *Cic. Tusc.* 2, 27., *Caes. B. C.* 1,
et *Plin.* 3, 3, 4. ℙ In singulari numero *Catu*
39, 17. Nunc Celtiber in Celtiberia terra. Quida
leg. *Celtiberus Celtiberia in terra.*

CELTĬBĒRĬĂ, ae, f. ea pars Hispaniae, qua
Celtae olim occuparunt et Iberis populis immi
Celtiberi appellati sunt. *Cic. Phil.* 11, 5. et *Ca*
B. C. 1, 61. Hinc *Lucan.* 4, 9. profugique a gen
vetusta Gallorum Celtae miscentes nomen Iberis.

CELTĬBĒRĬCUS, a, um, adj. ad Celtiberiam pe
tinens. *Plin.* 33, 3, 12. Viriae Celtibericae. *Va*
Max. 3, 2. *n.* 21. Celtibericum bellum.

CELTĬCE, adv. *Sulpic. Sever. Dial.* 1, 27. Ce
tice vel Gallice loqui.

CELTĬCUS, a, um, adj. ad Celtas pertinens. *Pl*
4, 17, 31. Gallia Celtica. *Id.* 8, 3, 3. spolia. *S*
1, 46. rura, *h. e.* regio Galliae cisalpinae, cis P
dum. ℙ *Celtici, orum,* sunt populi Hispaniae pr
pe Lusitaniam. *Id.* 3, 1, 3. V. geographos. *Ce
ticum promont., hodie Cape Finisterre, in Gal
cia, id. q. et Artabrum promont. et Nerium
ctum. *Plin.* 4, 20. *Mela* 3, 1. *med. B. A.*

CELTIS, is, f. arbor de genere lotorum, magn
tudine piri, in Africa. *Plin.* 13, 17, 32. ℙ [P
tarunt nonnulli, quos inter *Forcellinus*, hanc v
cem significare etiam scalpri genus, quo lapid
inciduntur, decepti *Inscr.*, quae est ap. *Grut.* 32
in cujus versu 23. legitur: Malleolo et celte litt
ratus silex. Sed ea inscriptio recens figmentum es
eumque titulum *Jacobus Baduarius*, patricius V
netus, Sergio cuidam Polensi in Istria, parasito
histrioni saeculo XV. posuit. V. *Maffejum A*
Crit. Lapid. 3, 2, 183. et *Cognolatum* in praef. hu
Lexico praemissa. ℙ Fatendum tamen est, ha
haberi in *Vet. Gloss. Philox.* Celte, γλυφεῖον et a
Vulg. Interpr. Job. c. 19. *v.* 23. Quis mihi det,
exarentur (sermones mei) in libro stylo ferreo
plumbi lamina vel celte sculpantur in silice?
textus Hebraici verba ita sunt interpretanda: Qu
mihi det, ut sermones mei scribantur in libro
stilo ferreo et plumbo in perpetuum in silice scu
pantur? *h. e.* vel stilo ferreo silice cavato plumb
que repleto perpetuo duraturi sculpantur. Ad
Hieron. Job. l. c., ubi Graecam potius versione
secutus fuisse videtur, sic vertit: *Ut scribantur*
libro, in stilo ferreo et plumbo vel in petris scr
bantur. Ita tria hic habentur, calami scriptio
libro, stili incisio in lamina plumbea et scalpri scu
ptura in marmore: quae quidem omnia locum h
buisse apud veteres, in comperto est. *F.*]

*CEMA, ae, mons Alpinus, unde Varus flum
oritur. *Plin.* 3, 4. ed. *Hard. B. A.*

[CEMAS, ădis, f. κεμὰς, dama, cerva. E
cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 710. *n.* 321. Di
Manibus Poppaeae Cemadis. *F.*]

[CĔMĔNĔLENSIS, se, adj. ad Cemenelium pe
tinens, dirutum oppidum prope Nicaeam, ad V

fluvium, nunc Cimios, quod male apud *Plin.* , 7. *Cemelion* dicitur. *Inscr.* ap. *Fabrett.* 620, P. Enistalius P. F. Cl. Paternus Cemenelen- *F.*]

CĒMUS, seu Cemos, i, m. a κημὸς, capistrum: nta quaedam, quae eadem videtur esse ac leon-odion. *Plin.* 27, 8, 35. Eadem ex causa et nos silebitur a nobis. *F.*]

ĒNA, cum derivatis. V. COENA.

ĒNAEUS, i, Κηναῖος, epitheton Jovis a Ce-o promontorio Euboeae, ubi Hercules Jovi aram struxit. V. IOLE. *Ov. Met.* 9, 136. Victor ab chalia Cenaeo sacra parabat Vota Jovi.

CENCHRAEUS, a, um, adj. id. q. Corinthius. m Cenchreae, Κεγχρεαὶ, oppidum est in Isthmo itum prope Corinthum. (Hinc *Ov. Trist.* 1, 10, Cenchreas Corinthiacas appellat.) Item portus ius Corinthi. *Stat. Th.* 4, 60. Cenchraeaeque nus. ℙ In loco *Ov.* cit. legitur *Cenchreis* in da-o plurali disyllabum per figuram synaeresin: ex alii ediderunt *Cenchris.*

CENCHRAMIS, idis, insignis statuarius. *Plin.* , 8. ℙ Item avis quaedam apud *Plin.* 10, 23. vulgo legitur *Cychramus.* ℙ *Cenchramides,* χραμίδες, ficorum grana, a κέγχρος, *milium* pro-r similitudinem. *Id.* 15, 19. *B. A.*

CENCHREAE. V. CENCHRAEUS.

CENCHRĒIS, idis, f. uxor Cinyrae, mater Myr-ae, ut *Hyg. fab.* 58. docet. *Ov. Met.* 10, 435. Est etiam nomen insulae in Aegaeo mari. *Plin.* 12, 19.

CENCHRIS, idis, f. κεγχρὶς, genus avis ex ge-e accipitrum, ita dicta fortasse quia milio ma-ne delectatur, quod Graece κέγχρος dicitur. *Plin.* , 52, 73. Cenchris supra quaterna edit ova. Et 74. Ova rubris coloris phasianis, cenchridi. de 29, 6, 38. ℙ Est etiam genus serpentis al-m habens minutissimis maculis ad instar milii riegatam. Cum incedit, non sinuatur in spiras, l recto corpore movetur. *Plin.* 20, 22, 90. Ser-llum adversus serpentes efficax, maxime cen-rin. ℙ *Lucan.* masculini generis facit, fortasse Graecum ὄφις respiciens, 9, 712. Et semper cto lapsurus limite cenchris: Pluribus ille notis riatam pingitur alvum.

CENCHRITIS vel Cenchrites, ae, m. κεγχρίτης θος, gemma maculas habens veluti milii grana arsa: a κέγχρος, milium. *Plin.* 37, 11, 73.

*CENCHRIUS, i, Κέγχριος, fluv. Joniae. *Tac. A.* 61. *B. A.*

CENCHROS, i, m. κέγχρος, genus adamantis mi-magnitudine: κέγχρος enim milium est. *Plin.* , 4, 15.

*CENDEVIA (palus), ae, in Samaria vel Phoe-cia, ad Montis Carmeli radices. *Plin.* 5, 19. 36, 26. *B. A.*

[CĒNĒTĀNUS, a, um, et

[CĒNĒTENSIS, se, adj. ad Cenetam pertinens, bem Italiae superioris inter Plavim, et Liquen-am amnes, nunc *Ceneda*, cujus meminit *Venant. Vit. S. Martin.* 4, 767. Per Cenetam gradiens, amicos Duplavilenses. Ea inclaruit, post Opi-rgium a Barbaris dirutum, IV. a Chr. n. saecu-, et proprium habuit Episcopum. *Inscr.* ap. *Grut.* 8, 8. Decuriones, et Pop. Cenet. Hic *Cellarius eogr. antiq.* 2, 9. *n.* 135. *Populus Cenetanus,* alii *opulus Cenetensis* perperam omnino legerunt, cum rto constet, eam Inscr. ad Florentiam pertinere truriae urbem ubi adhuc exstare affirmat *Ant. Franc. Gorius, Inscr. Etrur. T.* I. p. 310., ibique gendum monet: Decuriones, et Populus cenarent. ttamen *Paul. Diacon. Hist. Langob.* 5, 27. cives *enetenses,* et 2, 5, 13. castrum *Cenetense* memo-t. *F.*]

*CENIMAGNI, orum, pop. Britanniae. *Caes. B.* . 3, 21. ubi legere mavult *Lipsius* ad *Tac. A.* 12, 2. *Icini, Cangi.* *Camdenus* conjicit *Iceni, Regni.* . *A.*

CĒNINĀ, ae, f. oppidum Latii olim clarum, de-nde excisum: ita dictum a Cenite ejus conditore. *Fest.* 9. Rectius scribitur ℙ *Caenina,* Graece Καινίνη.

CĒNINENSIS. V. CAENINENSIS.

CĒNINUS. V. CAENINUS.

*CENNESSERI, orum, Arab. felicis pop. *Plin.* , 28. *B. A.*

*CENO, onis, opp. Volscorum, in Latio juxta ntium. *Liv.* 2, 63. *B. A.*

CENOMANI, orum, m. plur. Κενομανοὶ, populi Galliae, qui primo in Lugdunensi tractu habita-unt, ubi sunt Cremona, Brixia, Verona, Bergo-num, Mantua etc. *Liv.* 5, 33. et *Plin.* 3, 19, 23. Plura V. apud geographos, et praesertim *Cluver. de Ital. antiq.* 1. ℙ Secundae et tertiae syllabae quantitas incerta est. Produxit tertiam *Bapt. Mantuan. Agelarior.* 6, 759. et *de B. Venet. v.* 322. 347. et 414. Corripuit *Mirocles Episc. Mediolanens. Mantuano* multo antiquior, ap. *Grut.* 1161, 6. Te jubet agnatos visere Cenomanos. Prior ille duas primas syllabas corripuit: hic secundam et tertiam, prima producta. Antiquiores poetas, qui usurpa-verint, inveni adhuc nullos. ℙ [In quibusdam *Livii* codd. scribitur *Caenomani.* *F.*]

CĔNŎTAPHĬŎLUM, li, n. parvum cenotaphium. *Inscr.* ap. *Mur.* 1709, 10.

CĔNOTAPHĬUM, ii, n. κενοτάφιον, monumentum vacuum cadavere, tumulus inanis (ut appellat *Virg. A.* 3, 304.) vel honorarius (ut *Suet. Claud.* 1.) ad memoriam alicujus, qui alibi sepultus sit, colendam: a κενὸς, vacuus, et τάφος, sepulcrum. *Ulp. Dig.* 11, 7, 6. Si monumentum purum est, poterit quis hoc et vendere, et donare: si cenotaphium, posse hoc vaenire, dicendum est: nec enim hoc esse religiosum, divi Fratres rescripserunt. *Lamprid. Alex. Sev.* 63. Cenotaphium in Gallia, Romae sepulcrum amplissimum meruit. ℙ *Cenotaphia Pisana,* quorum non semel in hoc opere mentio fit, sunt duo insignes lapides Pisis inventi, in quibus perscripta sunt, quae in honorem Caji, et Lucii Caesaris Augusti ex Julia filia nepotum, immatura morte sublatorum, Pisani eo tempore decreverant. Qui lapides cum ipso Augusti aevo, et Romanis characteribus elegantissimis exarati sint, multam habent in lingua Latina auctoritatem, non solum quod ad stilum, sed etiam quod ad orthographiam pertinet. Eos insigni commentario illustravit *Henricus Card. Norisius Veronensis,* [quos tamen *Morcell. de stil. Inscr. Latin. T.* 2. p. 165. *ed. Patav.* minus commode *cenotaphia* appellatos a *Norisio* affirmat, cum potius *decreta* essent appellanda. *F.*]

*CENSENNĬA, ae, opp. in Samnio. *Liv.* 9, 44. *B. A.*

CENSĔO, es, ui, censum, vel censitum, a. νομίζω, οἴομαι, puto, arbitror, existimo. *Ter. Heaut.* 3, 3, 9. Amantes advertunt graviter, quae non censeas. *Pl. Rud.* 1, 2, 78. Non vidisse undas me majores censeo. *Cic. Fam.* 7, 13. Treviros vites, censeo. *Id. Att.* 10, 11. *ad f.* Quid mihi animi in navigando censes fore? [*Id. Off.* 2, 7, 25. Quid enim censemus superiorem illum Dionysium — quo cruciatu timoris angi solitum cet. *Id. Phil.* 12, 9, 22. Quid censetis, cum iter ingressus ero, longum praesertim, nullasne insidias pertimescendas? *Id. Off.* 1, 33, 120. Magis decere censent sapientes. *Hor. Ep.* 1, 6, 5. Quid censes munera terrae?] *Id. Verr.* 2, 5, 68. Censeo magnopere, desistas. *Nep. Thrasyb.* 2. Cives civibus parcere, aequum censebat. *Liv.* 24, 37. Claves portarum reddi sibi, aequum censebant. *Gell.* 3, 3. Comoediae, quae consensu omnium Plauti esse censebantur. *Cassius Hemina* ap. *Non.* 4, 88. Censuit, se regem Porsenam occidere. ℙ In responsionibus est approbantis. *Ter. Eun.* 2, 1, 9. Ego rus ibo, atque ibi manebo. *Par.* censeo. *Pl. Cas.* 4, 3, 9. Quid si etiam occentem hymenaeum? *Sta.* censeo. Adde *Rud.* 4, 8., ubi tota scena pluries festive repetitur. ℙ Eleganter interseritur aliis verbis, ut *opinor, credo.* *Cic. Cat.* 4, 6. *ad f.* Veremini, censeo, ne in hoc scelere etc. [*Hor. Ep.* 1, 14, 44. Quam scit uterque libens, censebo, exerceat artem.] ℙ Speciatim *censere* dicuntur, qui in senatu, aut concilio sententiam dicunt de re aliqua. [*Tac. A.* 1, 74. Quo loco censebis Caesar? *Id. ib.* 1, 8. Gallus Asinius — L. Arruntius censuere, ut.] *Suet. Aug.* 35. *in f.* Ut perinde quisque animum intenderet, ac si censendum magis, quam assentiendum esset. *Id. Caes.* 20. Nec quoquam reperto, qui super tali consternatione referre aut censere aliquid auderet. [*Cf. ad h. l. interpretes, ex quibus *Ernest.* recte assecutus sensum videtur.] *Caes. B. C.* 1, 67. Plerique censebant, ut noctu iter faceret. *Id. ib.* 2, 30. Erant sententiae, quae castra oppugnanda censerent. [*Cic. Off.* 1, 13, 39. Captivos reddendos non censuit.] *Cic. Phil.* 3, 15. De ea re ita censeo: ut consules dent operam etc. *Pompej. ad Marcell. et Lentul. Coss. post ep.* 12, 8. *ad Att.* Ita video censeri Marcello, et ceteris nostri ordinis. *Caes. B. G.* 7, 77. Pars deditionem, pars eruptionem censebant: *subaudi* faciendam esse. *Justin.* 13, 2. Perdicca censet, Roxanes exspectari partum. [*Tac. A.* 6, 44. Abdagesses regrediendum in Mesopotamiam censebat.] *Gell.* 5, 6. Corona civica Ciceronem donari a republica censuit. Al. leg. *e republica.* ℙ Pro decernere. *Caes. B. G.* 1, 35. Senatus censuit, uti quicumque Galliam provinciam obtineret, Aeduos defenderet. *Liv.* 10, 12. Bellum Samnitibus et patres censuerunt, et populus jussit. *Sall. Jug.* 24. *in f.* S. P. Q. R. verbis nuncient, velle et censere, eos ab armis discedere. *Tac. A.* 4, 74. Aram Clementiae, et Amicitiae censuere. *Id. ib.* 2, 83. Cum censeretur clypeus auro et magnitudine insignis. [*Adde *Eund. ib.* 1, 72. Quamquam censente Senatu. *Id. ib.* 12, 38.] ℙ Frequenter ponitur pro aestimare: vel potius rationem et numerum inire, ac describere alicujus rei: quod munus censorum fuit, qui non solum omnium civium nomina describebant, sed et eorum bona, ipsis profiteri jussis, aestimabant, et in publicis tabulis, quantum quisque possideret, perscribebant, ut imponere tributa in usum reipublicae possent. Ideo autem aestimare significat, quia, ut ait *Festus,* tanti quisque rem suam aestimabat, quanti illi censuisset. *Cic. Leg.* 3, 3. Censores populi aevitates, soboles, familias, pecuniasque censento. *Id. Verr.* 2, 2, 56. Quinto quoque anno Sicilia tota censetur. Erat censa praetore Peducaeo: quintus annus cum te praetore incidisset, censa denuo est. *Id. Att.* 1, 18. *in f.* Ne absens censeare, curabo edicendum. *Plin.* 33, 1, 5. Cum capitum liberorum censa essent CLII. millia etc. *Ascon.* ad *Verr.* 1, 18. Convenerat multitudo ex municipiis, ut censeretur apud censores, qui tunc erant. *Gell.* 7, 13. Qui centum et viginti quinque millia aeris censi erant: *et mox.* Qui minore summa aeris censebantur. *Senec. Benef.* 7, 8. Censeri capite, *h. e.* solo capite in censum venire. V. CAPITECENSI. ℙ *Censui censendo,* V. in CENSUS. ℙ Dicuntur etiam *censere,* qui apud magistratum profitentur nomen, familiam, facultates suas, et ea in censum deferunt. *Cic. Flacc.* 32. In qua tribu denique ista praedia censuisti? *et paulo post.* Si aliena censendo Decianus sua facere posset. *Id. Verr.* 1, 18. Haec frequentia, quae convenit censendi causa. *Vellej.* 2, 15. Cives Romanos ad censendum ex provinciis in Italiam revocarunt. ℙ In hac significatione videtur adhiberi etiam deponentis forma. *Cic. Flacc.* 32. Voluisti magnum agri modum censeri. Census es praeterea numeratae pecuniae triginta HS millia. Census es mancipia Amyntae. Cum te audisset servos suos esse censum. Sic *Ov. Pont.* 1, 2, 139. Hanc probat, et primo dilectam semper ab aevo Est inter comites Marcia censa suas, *h. e.* numeravit, habuit. Adde *Fast.* 5, 25. ℙ Censebantur privatorum agri tributi imponendi causa. V. locum *Spartiani* in CENSITIO. ℙ Adhibetur etiam universim pro aestimare, rationem inire. *Cic. Parad.* 6, 2. Si censenda atque aestimanda res sit, utrum pluris aestimemus pecuniam Pyrrhi, an continentiam Fabricii? *Stat. Silv.* 5, 5, 60. nimium crudelis, qui dicere legem Fletibus, aut fines audet censere dolendi, *h. e.* statuere, praescribere. [*Sil.* 15, 105. Nec bona censendum, quae Fors infida dedisse valet, i. e. nec bona sunt censenda. Gr. οὐ νομιστέον ἀγαθὰ εἶναι.] ℙ Hinc *censeri aliqua re,* est ob aliquam rem aestimari, in pretio haberi, notum et clarum esse. *Senec. ep.* 76. Id in quoque optimum est, cui nascitur, quo censetur. *Plin.* 36, 5, 4. *n.* 2. Non vitibus tantum censeri Chium, sed et operibus Antermi filiorum. *Suet. Gramm.* 10. Eratosthenes multiplici variaque doctrina censebatur. *Val. Max.* 8, 7. *n.* 4. *extr.* Censeri divitiis. *Id.* 5, 3. *n.* 3. *extr.* Aristides, quo totius Graeciae justitia censetur. Adde *Mart.* 9, 17. et 1, 62. et *Plin. Paneg.* 15. ℙ *Censere numerum gregis* ap. *Colum.* 6, 23. est inire, *numerare* Al. tamen legunt *constare.* ℙ *Censeri nomine* est appellari, quia qui censebantur, nomen suum apud censores edebant. *Val. Max.* 8, 7. *n.* 2. *extr.* Quo cognomine censeretur, interrogatus. *Appul. Met.* 5. Et nomen quo tu censeris, ajebat. ℙ Pro succensere aliquando usurpatum est. *Varr.* ap. *Non.* 4, 88. Ne vobis censeam, si ad me referretis. ℙ Partic. *Censens* ap. *Tac. A.* 14, 42. Nihil mutandum censentibus.

CENSĬO, onis, f. sententia, arbitrium *Varr. L. L.* 4, 14. Censor ad cujus censionem, idest arbitrium, populus censetur. ℙ Item aestimatio, quae fit a censore. *Gell.* 10, 28. Ut discrimina pueritiae, juventae, senectutis ex ista censione Servii Tullii prudentissimi regis noscerentur. *Id.* 16, 10. Capitis censio. ℙ Item animadversio: quia censores in eos animadvertere solebant, quos in moribus peccare cognovissent. Hinc *censionem facere* dicebantur, cum equiti multam irrogabant, teste *Festo.* Legitur etiam ap. *Pl. Rud* 4, 8, 9., sed quo sensu non satis constat. Lege integram illam scenam lepidissimam et interpretes. [*Censionem facere* h. l. est dispungere, conspicere, num quid aera digna sint, quae accipiantur et subscribantur. Sic in *Truc.* 1, 1, 54. Accipiat illico expensa, neque censeat. Debetur verissima haec hujus loci interpretatio *Lindem.* ad *Pl. Trin.* 2, 4, 12.] ℙ Item opinio, judicium. *Symmach. ep.* 1, 3. In gravi dono habeo, hanc apud vos esse de nostris epistolis censionem. ℙ *Censio hastaria* erat, cum militi multae nomine ob delictum militare indicebatur, quod hastas daret, ut idem *Fest.* docet. Festive *Pl. Aul.* 4, 1, 15. Quia ea curabit, abstinebit censione bubula, *h. e.* loris bubulis non punietur.

CENSĬTĬO, onis, f. censio, in censum relatio, aestimatio. *Frontin. de col.* p. 146. *Goesii.* Cetera autem prout quis occupavit, posteriore tempore censita sunt et possidenti assignata imp. Vespasiani censitione et jussu. ℙ Item tributum, vectigal. Nam ideo censentur agri, ut tributum imponi possit. *Spart. Pescenn. Nigr.* 7. *in f.* Palaestinis rogantibus, ut eorum censitio levaretur, idcirco quod esset gravata, respondit: Vos terras vestras levari censitione vultis: ego vero etiam aerem vestrum censere vellem.

CENSĪTOR, oris, m. qui censoris officio in provinciis jussu imperatorum extra ordinem fungebatur; qui vero ibidem quinto quoque anno eundem censum agebat, *quinquennalis* dicebatur. Item ap. *Grut.* 427, 12. appellatur *legatus Imp. Nervae Trajani ad census accipiendos* et ap. *eund.* 355, 6. *a*

censibus accipiendis, et ap. *Fabrett.* p. 411. *n.* 353. *leg. Aug. cens. acc. Hisp. Cit.*; aliquando et *censor* est appellatus, ut ap. *Schiassium*, *Guida del Mus. Bologn.* p. 72. T. Visulanius Crescens *censor Germaniae inferioris*. Adde *Tac. A.* 14, 46. Census per Gallias a Q. Volusio et Sextio Africano, Trebellioque Maximo acti sunt. *Ulp. Dig.* 50, 15, 4. Illam aequitatem debet admittere censitor, ut officio ejus congruat etc. *Inscr.* ap. *Grut.* 417, 5. Q. Hedio L. F. Pol. Rufo procos. Asiae, censitori prov. *Lugdunensis* etc. Alia *ib.* 439, 5. Cn. Munatius M. F. Pal. Aurelius Bassus censitor civium Romanorum coloniae Victricensis etc.

CENSĪTUS, a, um, part. a *censeo*, in censum delatus, in censum acceptus, aestimatus, descriptus. *In monum. Ancyr. tab.* 2. ap. *Grut.* 230., *in quo recensentur gesta Caes. Aug.* Quo lustro civium R. censita sunt capita quadragiens centum millia et sexaginta tria. *In cod.* quoque *Justin.* non semel legitur. Hinc *recensitus*.

CENSOR, oris, m. τιμητής, qui censuram gerit, vel qui censum populi agit. Censorum munus instituit Servius Tullius rex, et ipse primus exercuit. Exactis regibus, ipsi consules primis temporibus administrarunt. Postea bellorum curis implicitі, cum ei negotio vacare non possent, peculiaris ad hoc magistratus est institutus, in quo penes duos censoria potestas esset; (V. CENSURA.) et aliquando creati, qui nondum consules fuerant. V. *Liv.* 27, 11. Censores igitur dicti, quod populi opes censerent. Quibus postea morum disciplinaeque Pop. Rom. cura data, immo et jus additum publicorum privatorumque locorum, et vectigalium. Quinto quoque anno creabantur: [*De loco *Suet. Aug.* 37. Censores, creari desitos, longo intervallo creavit: vide in *Census*, *us*.] civesque sic notabant, ut senatorem, qui in moribus deliquisset, senatu ejicerent, equitem equo publico spoliarent, plebejum jure suffragii privarent, et aerarium facerent. Pertinebat etiam ad censores legere senatum, tribus addere, tueri Urbis templa, leges condere, aut abrogare, de certis rebus cognoscere etc. [*Censores licet inter majores magistratus nominarentur, tamen nec imperium, nec ferendae legis jus habebant, neque lictoribus, aut viatoribus utebantur. *Manut.* ad *Cic. Fam.* 1, 1.] Eorum magistratus usque ad imperatores perduravit, qui ad se hoc munus traxere, cum in eo esset magna vis, et amplissima dignitas: nomen quoque ipsum aliquando mutarunt, *morum praefectos* appellantes. V. in Censura. De origine censorum, atque officio V. *Liv.* 4, 8. et 40, 46. et *Cic. Leg.* 3, 3. etc. ¶ Hinc *censores* appellantur quicumque alicujus rei corrigendae munus suscipiunt, ut qui de aliorum scriptis judicium ferunt etc. *Hor. Ep.* 2, 2, 109. At qui legitimum cupiet fecisse poema, Cum tabulis animum censoris sumet honesti. *Id. Art. P.* 174. censor, castigatorque minorum. *Cic. Coel.* 11. Pertristis quidam patruus, censor, magister. ¶ Aliquot censorum insigniora acta in censura refert *Fest.* in *Religionis* ex *Varr. in lib. De vita populi R.* V. et *Gell.* 4, 12. et 20. ¶ *Censor* quandoque dictus, qui saepius *censitor*, nempe qui alicujus provinciae reditus recensebat, ut aequis portionibus singulis capitibus tributum imponeret, quod toti provinciae impositum fuerat. *Inscr.* ap. *Grut.* 366, 2. L. Arruntio L. F. Gal. Baebio Censori reip. Neap. V. CENSITOR. ¶ Censores fuerunt etiam in coloniis, qui saepius duumviri quinquennales appellabantur. *Liv.* 19, 15. Decreverunt patres, censum in iis duodecim coloniis agi ex formula ab Romanis censoribus data; dari autem placere eandem, quam populo Romano; deferrique Romam ab juratis censoribus coloniarum, priusquam magistratu abirent.

[CENSORIĀNUS, a, um, adj. ad censorem pertinens, idem ac censorinus. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 688, 7. Julia Censoriana. *F.*]

CENSORĪNUS, i, m. cogn. Rom. in gente Marcia. *Liv.* 15, 17. Censores eo anno (nempe U. C. 489.) creati Cn. Cornelius Blasio, et C. Marcius, qui, cum antea quoque censuram gessisset, in hoc honore Censorinus appellatus est. Inde profecta lex est, qua cautum: Ne quis censor iterum fieret. Adde *Val. Max.* 4, 1. *n.* 3. ¶ Item *Censorinus* fuit, qui tempore Valeriani factus imperator, ab his ipsis, a quibus creatus fuerat, interemptus est, de quo V. *Trebell. XXX. Tyrann.* 33. ¶ Praeterea fuit hoc nomine grammaticus quidam suae artis doctissimus, ut eum vocat *Prisc.* 1, 544. qui floruit circa A. Chr. 240. temporibus Alexandri Severi, Maximini et Gordiani impp. Scripsit libellum *De die natali*, seu de humana origine, stilo, ut grammatici, et illis temporibus, satis culto et nitido, selecta etiam eruditione et doctrina illustri. Eum laudat etiam *Sidon. epist. ad Polem. praefixa carm.* 14.

CENSŌRIUS, a, um, adj. ad censorem pertinens, ut *censorius vir*, qui scilicet censor fuit. *Cic. Or.* 2, 89. Censoria animadversio. *Id. Cluent.* 42. [*Tac. A.* 4, 15. Patres, quamquam novo homini, censorium funus, effigiem apud forum Augusti, publica pecunia decrevere. *Suet. Rhet.* 1. Censorium edictum.] ¶ Sic quidquid grave et severum est, *censorium* dicitur. *Cic. Coel.* 15. Censoria gravitas. *Quint.* 1, 4. Censoria virgula notare versus. *Mart.* 5, 80. Mordere libellum lima censoria. ¶ *Censorius dies*, pro die extremi judicii, invenitur in *Inscr.* ap. *Grut.* 1052, 8., quae tamen recentioris admodum est aetatis; pertinet enim ad saeculum XV. a Chr. n., ideoque nihili facienda illius auctoritas. ¶ Opus censorium facere, *Gell.* dixit 14, 7. *circa med.*, *h. e.* rem facere censorum animadversione dignam. [*Censorium opus*, idem est, quod *nota Censoria*. *Suet. Caes.* 41. Nudatos opere censorio restituit, i. e. Censoris nota ordine vel loco motos. *Colum.* 12. praef. Ne videar intempestive censorium opus objurgandis moribus nostrorum temporum suscepisse.]

CENSŪĀLIS, le, adj. ad censum pertinens. *Ulp. Dig.* 50, 15, 4. Forma censuali cavetur, ut agri sic in censum deferantur etc. Et *ib.* Si quis inquilinum, vel colonum non fuerit professus, vinculis censualibus tenetur. *Arcad. ib.* 4, 18. Censuales professiones. *Inscr.* ap. *Grut.* 478, 2. Tabularium censuale. ¶ *Censuales*, substantive dicebantur scribae publici, qui censuales tabulas conficiebant. *Capitol. Gord.* 12. Ut non scribae, non servi publici, non censuales illis actibus interessent. Hinc in *Cod. Theod.* 8. *tit.* 2. de Tabulariis, Logographis, et Censualibus. Adde *Symmach.* 10. *ep.* 43. (al. 36.) ¶ Dicuntur etiam *Censuales* ipsi censuales libri, in quibus census perscripti sunt, a *Tertull. Apolog.* 19.

CENSŪĀRII, orum, m. plur. videntur esse, qui censum, hoc est pensionem annuam domino agri, quem colunt, pendunt. Legitur in *Cod. Justin.* 9, 49, 7. At in *Cod. Theod.*, ubi eadem lex habetur, 9, 42, 7. legitur rectius *casarii*, qui nempe praediorum casis rusticis administrandis colendisque praepositi erant, quas Itali dicunt *massarie*, vulgo *casade*.

CENSŪRĂ, ae, f. τιμητικὴ ἀρχή, munus censorum, quod initium Romae habuit an. U. C. 311., ante Chr. 443. *Liv.* 4, 8. M. Geganio Macerino, T. Quintio Capitolino Coss. censurae initium fuit. *Cic. Inv.* 1, 30. Quod insciente collega in censura nihil egisset, post censuram consulem fecit. *Ov. Fast.* 6, 647. Agere censuram. *Suet. Claud.* 16. gerere. *Gell.* 16, 8. Censura fungi. [*Plin. Pan.* 45, 4. Censuram recipere. ¶ *Vita principis censura est, eaque perpetua. Id. ib.* 45, 5. Haec eo respiciens dixit auctor, quod imperatores Romani, nomine *praefecturae morum*, perpetuum Censoris munus, (i. e. morum legumque regimen *Suet. Aug.* 27.) sibi vindicarunt, cf. *Suet. Caes.* 76. Hinc apud *Treb. Poll.* orbis humani censura.] ¶ Ponitur etiam pro quocumque judicio, examine. *Vellej.* 2, 36. *in f.* Vivorum ut magna admiratio, ita censura difficilis est. *Ov. rem. Am.* 362. Quorum censura musa superba mea est. *Gell.* 12, 2. Facere censuram de ingenio et scriptis alicujus. *Plin.* 14, 6, 8. *n.* 8. Facere censuram vini. Et 9, 54. 79. Peragere censuram culinarum, *h. e.* recensere omnia, quae ad culinas, et gulam pertinent. *Juven.* 2, 63. Dat veniam corvis, vexat censura columbas. ¶ Item pro gravitate, severitate. *Treb. in Gall.* 3. Non posse ferre censuram parentis. *Capitol. M. Aurel. Anton.* 22. Reprimere censura et auctoritate res turbatas. *Vulcat. Gallican. Av. Cass.* 13. Mores propensiores ad censuram et crudelitatem.

CENSUS, a, um, part. a *censeo*, is de cujus persona, et bonis census habitus est. *Liv.* 10, 47. Censa capitum millia ducenta septuaginta duo, trecenta viginti duo. *Cic. Arch.* 5. Census indicat, eum, qui sit census, ita se jam tum gessisse pro cive. ¶ Cum accusativo more Graecorum. *Hor. Art. P.* 387. praesertim census equestrem summam nummorum, *h. e.* in censendo repertus habere summam equestrem: nisi malis *census* accipere deponentis forma, ut sit idem quod *professus summam* etc. V. CENSEO. [*Hoc praeferendum.] ¶ *Ascon. in Verr.* 2, 1, 41. docet, *censos* olim a veteribus dictos fuisse, qui centum millia professione detulissent: hujusmodi enim facultates *census* vocabantur. Hanc tamen summam alii aliter tradunt. V. CLASSIS.

CENSUS, us, m. τίμημα, ἀπογραφή, descriptio, ac aestimatio bonorum et personarum, quae fit a censoribus. Census personarum ita agebatur, ut quisque civis nomen, genus, annos de se, uxore, liberis et servis, eorumque officia et artes, deinde pecunias suas, et praedia coram censoribus profiteretur. Agri ita deferebantur, ut nomen fundi, tum locus in quo esset, vicini praeterea, deinde arva, vineae, prata, silvae, pascua deferrentur. V. *Ulp. Dig.* 50. *tit.* 15. *qui* De censib. *inscribitur*, 3, et 4. Atque haec omnia jurati edebant; et si quis detrectaret, aut falleret, primis temporibus virgis caedebatur, postea vero amissione bonorum et civitatis multari consuevit. Institutus est census primum Romae a Servio Tullio sexto Rom. rege, eo consilio, ut de viribus reipubl. constare posset. In provinciis etiam census agebatur non solum ut de cujusque facultatibus constaret, sed ut trib[uta] imponi possent. *Suet. Aug.* 27. Censum po[pulo] agere. *Cic. Verr.* 2, 2, 26. habere. *Gell.* 10, facere. [*Suet. Cal.* 38. Census perperam ed[...] ¶ Ad censum servi non admittebantur, sed so[li] ingenui, et cives Rom. Hinc *censu manumitti*[...] *Ulp. tit.* 1. *Regul.* §. 8. dicebantur servi, qui [...]strali censu Romae jussu dominorum inter c[ives] Rom. censum profitebantur. *Cic. Top.* 2. Si ne[que] censu, neque vindicta, nec testamento liber fa[ctus] est, non est liber. ¶ *Censere censum* idem [...] quod censum agere. *Liv.* 43, 14. Legem ce[...] censendo dicturos esse, ut praeter commune [...] nium civium jusjurandum haec adjurarent etc. [...] Quandoque census actus est, quin lustrum co[nde]retur. *Liv.* 3, 22. *de an. U. C.* 295. Census a[...] est eo anno. Lustrum propter Capitolium capt[um,] consulem occisum, condi religiosum fuit. *Augu[st.]* in *Monum. Ancyr. tab.* 2. In consulatu sexto (*h*[...] an. U. C. 726. ante Chr. n. 28.) censum pop[uli] conlega M. Agrippa, egi, lustrum post annum [al]terum et quadragesimum feci. *Nempe post an[num] U. C.* 694., quo anno, ut narrat *Liv. Ep.* 98., Lentulus, et L. Gellius censores asperam censu[ram] egerunt, a quibus, lustro condito, censa sunt [ci]vium capita quadringenta quinquaginta millia. H[inc] patet, falso affirmasse *Suet. Aug.* 37. Censo[res] creari desitos longo intervallo, creavit August[us.] Nam censum quidem condi desitum, censores v[ero] eo intervallo creatos fuisse constat, cum an. U. [C.] 690. censor fuerit L. Aurelius Cotta, an. 699. Valerius Messalla, et P. Servilius Isauricus, 704. App. Claudius Pulcher, et L. Calpurnius Pi[so,] an. 708. C. Julius Caesar, an. 712. L. Antonius, P. Servilius. *F.*] ¶ *Censui censendo agri* voca[ntur] a *Cic.*, qui ea conditione sunt, ut in cens[um] deferri possint, et a censoribus describi atque aes[ti]mari: qui proinde et emi, et vendi jure civili po[te]rant, ut *Festus* docet. Hujusmodi erant prae[dia] mancipi, et juris solique Italici. Nam quae er[ant] in provinciis, nec mancipi erant, (ante *Justin.* co[n]stitutionem) et usu tantummodo a provincialib[us] habebantur: mancipium vero, et proprietas ad p[o]pulum Romanum pertinebat. Haec *censui censen[do]* dici non poterant. *Cic. Flacc.* 32. Illud quaer[o,] sint ne ista praedia censui censendo; habeant j[us] civile; sint necne sint mancipi. ¶ Aliquando *ce[n]sum habere* significat solummodo inire numeru[m.] *Caes. B. G.* 1, 29. Eorum, qui domum redieru[nt] censu habito, repertus est numerus militum ce[n]tum et decem. ¶ *Census* etiam dicuntur libri, si[ve] tabulae, in quibus census populi descriptus er[at.] *Marc. Dig.* 22, 3, 10. Census, et monumenta p[u]blica potiora testibus esse senatus censuit. ¶ H[inc] illa trahi possunt *Liv.* 39, 44. Referre in censu[m.] *P. African.* ap. *Gell.* 7, 11. dedicare omne instr[u]mentum fundi. *Cic. Balb.* 2. irrepere. *Ulp. Di[g.]* 50, 15, 4. deferre. Et *ib.* Inserere aliquid censu[i.] ¶ Praeterea *census* saepissime significat fortunas [et] facultates cujusque. *Ov. Fast.* 1, 217. In pret[io] pretium nunc est, dat census honores, Census am[i]citias. *Hor. Od.* 2, 15, 13. Privatus illis cens[us] erat brevis, Commune magnum. *Ov. Amor.* 1, 1[0,] 41. Census augere paternos. *Juven.* 6, 361. Pr[o]diga non sentit pereuntem femina censum. *Ci[c.] Flacc.* 22. Homo egens, sordidus, sine honor[e,] sine existimatione, sine censu. [*Tac. A.* 2, 3[...] Censusque quorundam senatorum juvit.] *Hor. E[p.]* 1, 7, 56. Homo tenui censu. [*Id. Sat.* 2, 3, 6[...] Dives antiquo censu, i. e. antiqua divitiarum aest[i]matione. *Schol. Acr.* Quia si quis antiquitus du[...] praedia habebat, dives censebatur.] *Plin.* 1[...] *prooem.* Senator censu legi coeptus, judex fie[ri] censu. *Id.* 33, 1, 6. Censu opimo onerare digito[s,] *h. e.* gemmis maximi pretii. ¶ *Census senatori[us]* scil. patrimonium senatorum, erat octingenta mi[l]lia HS. Nomine autem census non annuum red[i]tum intelligendum esse, sed universorum bonoru[m] aestimationem, sentit *Octav. Ferr. elect. l.* 1. c. 2[...] Augustus tamen senatorium censum ampliavit a[d] duodecies HS. *Suet. in ejus Vita* 41. Haec sur[...] itaque *tertia quadringenta*, quae memorat *Juve[n.]* 14, 326. ¶ *Census equestris* erat duplo minor, [h.] *e.* quadringentorum HS., ut colligitur ex *Hor. E[p.]* 1, 1, 57. Qui vero minus habebant, plebs eran[t.] Sed de hac re tota fusius eruditi *Ferr.*, *Lips.*, *M[a]nut.*, *Mazzon. in Dantem l.* 1. c. 41. et alii. Translate *Manil.* 1, 12. Aetherios per carmin[a] pandere census, *h. e.* coeli divitias. *Id.* 3, 71. su[a] nomina cuique Attribuit, totumque hominis per s[i]dera censum, *h. e.* quidquid est hominis, opes, a[r]tes, studia, casus etc. *Id.* 1, 792. et censu Tu[l]lius oris Emeritus coelum, *h. e.* facultate dicend[i.] ¶ Reperitur etiam *censum*, *i*, n. *Cic. fr.* ap. *No[n.]* 3, 76. Quorum luxuries fortunata censa peperit.

CENTAUREUM, i, et Centaurion, ii, n. vel Cen[tau]reā, ae, f. κενταύρειον et κενταύριον, herba ali[o] nomine Chironium, foliis latis et oblongis, serrat[o] ambitu, densa ab radice, caule ternum cubitoru[m] geniculato, in quo caput ceu papaveris: radice va[...]sta, rubescenti, tenera et fragili, madida succ[o] amara cum quadam dulcedine. Nomen habuit [a] Chirone centauro, qui ea pedem vulneratum sagitt[a]

rculis, cum ejus arma pertractaret, sanasse di-ur. *Plin.* 25, 6, 30. Centaurio sanatus dicitur Chi-n etc. *Virg. G.* 4, 270. et graveolentia centau-a. ¶ Haec dicitur centaureum majus. Est enim centaureum minus origano simile, foliis angu-ioribus et longioribus, caule anguloso, fruticante, re lychnidis, radice tenui. Latino vocabulo *fel rrae* appellatur. *Plin. l. c.* 31. ¶ *Appul. Herb.* . et 35. feminina voce utitur.

CENTAUREUS, a, um, adj. ad Centauros perti-ns, κενταύρειος. *Hor. Od.* 1, 18, 8. Centaurea xa cum Lapithis.

CENTAURICUS, a, um, adj. ad Centauros per-nens, κενταυρικός, ut centaurica lustra, ap. *Stat. chill.* 1, 266.

CENTAURIS, ĭdis, f. κενταυρὶς, herba cognomi-triorchis, succum habens sanguineum, quam *heophrastus* tradit defendi a triorche accipitrum nere contra colligentes. *Plin.* 25, 6, 32.

CENTAUROMACHIA, ae, f. κενταυρομαχία, pu-na cum Centauris. A *Pl. Curc. a.* 3. v. 75. poni-r joculariter pro nomine provinciae Thessaliae, qua Centauri habitarunt.

CENTAURUS, i, m. Κένταυρος, monstrum supe-ori parte homo, inferiori equus. *Centauri* erant ntum equites ad instar CCC. Celerum Romuli, i regibus Lapitharum in Thessalia ad corporis stodiam et in bello et in pace aderant. Dicun-r filii fuisse Ixionis ex Nube, quia ab illo insti-ti sunt, ut ab iis corpus suum tegeretur. Dicti nt Centauri a κεντέω, pugno, et ταῦρος, taurus. um enim Ixion bobus oestro exagitatis, satellites os ad eos revocandos ire jussisset illique cursu on sufficerent, ascenderunt equos et eorum velo-tate boves assecuti, eos stimulis ad tecta revo-runt. Haec *Serv.* ad *G.* 3, 115. Sunt tamen, qui on ἀπὸ τοῦ κεντεῖν τοὺς ταύρους, sed ἀπὸ τοῦ κεν-εῖν τὴν αὔραν, a fodiendo aere, seu nube dedu-unt, eo quod Ixion cum nube coisse dicitur, unde entauri nati sunt. Ideo autem a poetis parte su-eriore viri, inferiore equi finguntur, quia a ru-ibus hominibus conspecti, animalia ex equis et ominibus composita crediti fuere. At praestat ententia *E. Q. Viscont.*, qui in *Mus. Pio-Clem.* T. 4. p. 185. *edit. Mediol.* vocem deducit a κεντέω, ungo, et αὔρα, aures (quod postremum est ab ὖρ, αὖρος, Laconum dialecto pro αὖς, αὐτὸς sive ὖς, ὦτος) quia primi homines auribus, non freno quos ducebant. V. AURIGA, AURIS et AURE-IA. Hinc etiam *Plin.* 7, 56, 87. docet, populos llos Thessaliae, qui circa Pelium montem habita-ant, universim Centauros appellatos esse, quod rimi equos domuissent et ex iis pugnare coepis-ent. Hinc *Virg. G.* 1, 115. Frena Pelethronii La-ithae, gyrosque dedere Impositi dorso etc. *Hor. Ep.* 13, 11. Nobilis ut grandi cecinit Centaurus lumno, *h. e.* Chiron. *Lucret.* 5, 876. Sed neque Centauri fuerunt, nec tempore in ullo Esse queat etc. *Virg. A.* 7, 674. Centauri nubigenae. ¶ De pugna Centaurorum cum Lapithis, V. LAPITHAE. ¶ Est etiam hoc nomine coeleste sidus et quidem duplex: alterum idem est, qui *Sagittarius*, de quo V. suo loco; alterum vero in parte coeli australi, quem dicunt esse Chironem, artis medicae inven-torem, ob id meritum inter sidera esse. Situs est inter Argo navim, quam habet a tergo et Aram, quam a fronte; habetque in manu hostiam, quasi sacrificaturus. Pedibus innixus est circulo antarti-co: supra caput habet extremam Hydrae caudam. Constat stellis secundum *Hygin.* vigintiquatuor: se-cundum alios triginta sex. Quidam dicunt, non Chironem, sed Pholon Centaurum esse, qui haru-spicio praeter ceteros plurimum valuerit: ideoque ad Aram cum hostia venire Jovis voluntate figura-tum. *Hygin. Astron.* 2, 38. et *ib.* 3, 37., *Cic. Arat.* 207., *Manil.* 1, 408. ¶ De priori Centauro quidam afferunt locum *Vitruv.* 9, 7., ubi tamen alii rectius leg. *Taurus.* ¶ Est etiam nomen na-vis ap. *Virg. A.* 5, 122. Centauro invehitur magna, *centaurus magna* Graece dicitur βουκένταυρος, ex quo nomen inditum navi, qua Venetorum dux quot-annis vehebatur, *Bucentoro.* Porro ea ratione *Virg.* dixit *Centauro magna*, qua *Ter. Eun. prol.* 32. *Eunu-chum suam.* Ille enim ad *navim*, hic ad *fabulam* ad-jectivum retulit. Sic *Plin.* 26, 14, 87. Dictamnum pota sagittas pellit, *h. e.* herba. Quae dicitur a grammaticis figura *synthesis.* ¶ Denique *centaurus* ap. *Lucr.* 2, 400. herba est eadem, quae *Centaureum.*

[CENTEMALIS, is, adj. ad pungendum aptus, a κεντέω, pungo, unde κέντημα, punctio. *Cente-malis* fistula ap. *Veg. Vet.* 1, 43. est instrumentum chirurgicum mulomedicorum, multis foraminibus minutisque pertusum, quo immisso in vulnus hu-mor foras emanat. Hanc Galli vocant *trois-quarts*, Itali *il trequarti*, quod triquetra sit, qua acuta est, cetera teres; hac vero ad paracentesin utun-tur chirurgi, in quam impressa acus extrahi et in vulnere relinqui argentea fistula possit. Alii leg. *centimalis* vel *centinalis*, et apud *eund. Veg. ib.* 3, 25. *centralis* in quibusdam editionibus.

CENTENARIUS, a, um, adj. qui centum conti-net ἑκατοστός. *Varr. L. L.* 4, 16. Centuriae, qua-rum justus centenarius numerus. *Id. R. R.* 3, 6. *in f.* Grex centenarius facile quadragena millia sestertia ut reddat. *Plin.* 7, 20, 19. Centenaria pondera, *h. e.* centum librarum. *Hieron. ep.* 10. *n.* 1. Aetas centenaria. *Lucil.* ap. *Non.* 18, 22. Ba-listae centenariae, *h. e.* quae saxa pondo centum jaciunt. *Lamprid. Elagab.* 19. Vasa centenaria argentea, *h. e.* e centenis argenti libris conflata. *Tertull. Cor. mil.* 14. Centenariae rosae, *h. e.* cen-tifoliae. *Capitol. Gord.* 32. basilicae, *h. e.* cen-tum pedum. *Front. Aquaed.* 29. et 62. Fistula cen-tenaria, *h. e.* quae habet centum digitos quadratos areae, id est luminis, ut *id. ib.* 29. docet. *Ulp. Dig.* 37, 14, 16. Centenarius libertus, *h. e.* qui cen-tum millia HS possidet, ut *Justin. Instit.* 3, 8, 2. docet. ¶ *Centenariae coenae* dicebantur, in quas lege Licinia certis diebus non plus centussibus, praeter terra nata, impendebatur. *Fest.* et *Tertull. Apol.* 7. V. LICINIUS. ¶ *Centenaria auri* in *Cod. Justin.* 12, 51, 12. sunt centenae librae auri signa-ti, ut contra *Dion. Gotofr.* et *Cujac.* ostendit *Sal-mas.* ad *Lamprid. Alex. Sev.* 39. ¶ *Centenarii, orum*, dicti sunt aliquando ipsi centuriones. *Veg. Mil.* 2, 13. Centuriones, qui nunc centenarii vo-cantur. ¶ Fuerunt etiam *Centenarii*, qui ad *Cen-tenae* gradum promoti erant. V. CENTENUS. ¶ [*Centenaria* dicitur insignis illa columna cochlis, quae Romae etiamnum exstat honori M. Aurelii An-tonini Imp. dicata, quia altissima est, quippe quae centum et septuaginta pedes Parisinos aequet; nam saepissime numerus centenarius pro maximo indefi-nitoque usurpatur, ut pluribus argumentis proba-vit *Car. Fea* ad *Winkelmann. Stor. della scult. T.* 3. p. 351. *F.*]

CENTENIONALIS Nummus, de quo mentio fit in *Cod. Theod.* 9, 23, 1. et 2. creditur a quibus-dam esse idem, qui centenarius aureus ab Elaga-balo primum conflatus, ut docet *Lamprid. Alex. Sev.* 39. Alii autem probabilius putant, fuisse num-mum argenteum minutiorem, et usui publico ac-commodatum, atque adeo parvi valoris, quippe qui centum in singulas argenti libras nummi signaren-tur, cum prius quatuor et octoginta tantum essent. *In cit. leg.* 2. Centenionalem tantum nummum in conversatione publica tractari praecipimus, majo-ris pecuniae figuratione submota.

CENTENUS, a, um, adjectivum distributi-vum a centum. *Tac. G.* 6. Centeni ex singulis pagis sunt. *Hirt. B. Alex.* 48. HS centenos mili-tibus est pollicitus. ¶ Extra distributionem. *Cic. Parad.* 6, 3. Capit ille ex suis praediis sexcenta sestertia, ego centena ex meis. *Caes. B. G.* 5, 13. Omnis insula est in circuitu vicies centena millia passuum. ¶ In genitivo plurali fere habet *cente-num*: quod de omnibus distributivis licet observare. *Plin.* 7, 49, 50. Centenum annorum censi sunt ho-mines LIV., centenum denum XIV., centenum vi-cenum quinum II. ¶ In singulari numero. *Virg. A.* 10, 207. centenaque arbore fluctus Verberat, *h. e.* centum remis. *Pers.* 5, 6. centeno gutture niti. *Mart.* 8, 45. Centeno consule. *Stat. Silv.* 4, 4, 43. Centeni judicis hasta, *h. e.* centumvirorum. ¶ *Centenum*, i, n. frumenti genus, idem ac secale. *Edict. Dioclet.* p. 27. Centenum sive secale K. M. unum ✻. *Isid. Orig.* 17, 3. Centenum appellatum, eo quod in plerisque locis jactus seminis ejus in incrementum frugis centesimum renascatur. Hinc *Plin.* 18, 16, 40. Secale nascitur qualicumque solo cum centesimo grano. ¶ *Centena, ae*, f. dignitas, quae dabatur militantibus in sacro palatio, *h. e.* inservientibus in schola *agentium in rebus*: qui cen-tum ex iis, qui agentes in rebus dicebantur, prae-erant; et centurionatui in re militari similis erat. Colliguntur haec ex *Cod. Justin.* 12, 20, 4. et ex *Cod. Theod.* 8, 4, 3. et 6, 27, 7. Qui ad hunc gradum erant promoti, *centenarii* dicebantur *cit. leg.* 7. *tit.* 27. etc. ¶ Erat et *ducena* ejus, qui du-centis hujusmodi praeerat, qui *Ducenarius* vocaba-tur. In *Cod. Justin. l. c.*

CENTESIMO, as, a. centesimum quemque du-cta sorte punire. *Capitol. Macrin.* 12. Milites sae-pius decumavit, aliquando etiam centesimavit: quod verbum proprium ipsius est; cum se clementem di-ceret, quando eos centesimaret, qui digni essent decumatione, atque vicesimatione.

CENTESIMUS, a, um, ἑκατοστός, adjectivum ordinale a *centum*: significat autem ultimum ex centum. *Pl. Mil.* 3, 1, 168. Haud centesimam partem dixi. *Cic. Mil.* 35. *ad f.* Centesima lux est haec ab interitu P. Clodii. *Mart. Dig.* 27, 1, 21. Ultra centesimum lapidem urbis, *h. e.* ultra cente-simum milliarium. ¶ *Centesimae calendae* sunt cen-tesimus mensis, qui intra annos octo, et menses quatuor recurrit. *Paul. Dig.* 45, 1, 46. Centesi-mis calendis dari utiliter stipulamur. ¶ *Centesi-mae, arum*, erant usurae, in quibus centesima sor-tis pars, hoc est unum pro centum, singulis men-sibus solvebatur, atque adeo duodecim pro centum quotannis; qua ratione centesimo mense usura sor-tem aequabat. Haec erat usurarum gravissima et veluti as, a qua usurae minores nominibus partium assis appellabantur, *semisses, trientes, quadrantes* etc. [*Cf. *Manut.* ad *Cic. Fam.* 5, 6.] *Cic. Att.* 5, 21. *ad f.* Nihil impudentius Scaptio, qui cente-simis cum anatocismo contentus non esset. Nam aut bono nomine centesimis contentus erat, aut non bono quaternas centesimas sperabat. Et *ib.* Centesimas perpetuo fenore ducere. *Senec. Benef.* 7, 10. Sanguinolentae centesimae. ¶ *Centesima, ae*, ἑκατοστή, vectigal ab Augusto institutum post bella civilia, aerario militari condendo, quo sol-vebatur centesima pars cujusque pecuniae, quae ex rebus auctione venalibus redigeretur. Sic *ducente-sima* erat tributum, quo ducentesima pars atque adeo dimidio minus pendebatur. *Tac. A.* 1, 78. Centesimam rerum venalium post bella civilia in-stitutam, deprecante populo, edixit Tiberius, mi-litare aerarium eo subsidio niti. *Id. ib.* 2, 42. Fructibus provinciae Cappadociae levari posse cen-tesimae vectigal professus Tiberius, ducentesimam in posterum statuit. Anno itaque U. C. 759. Au-gustus centesimam urbi et Italiae imposuit, Tibe-rius an. 768. eam tolli posse negavit, sed postea an. 770. sustulit, et pro centesima ducentesimam substituit, an. 784. idem iterum centesimam indu-xit, ut affirmat *Dio* 58, 16., at Caligula an. 791. eandem remisit, inducta ducentesima, ut patet ex eod. *Dione* 59, 9.; tandem idem imperator an. 792. etiam ducentesimam remisit, ut constat ex *Suet. Cal.* 16. et ejus nummis apud *Eckhel. D. N. V. T.* 6. p. 224. ¶ Antiquius tributi genus fuit illud, cujus meminit *Cic.* ad *Brut.* 1, 18. *ad f.* nempe centesima pars census cujusque, ad alendos exer-citus contra M. Antonium. Tributum, inquit *Cic.*, ex centesima collatum, impudenti censu locuple-tum in duarum legionum praemiis omne consumi-tur. ¶ Aliquando *centesimus* accipitur pro centu-plo, ut cum dicimus, ex agro centesimum fructum percipi, hoc est centies tantum, quantum sementis acceperat. *Plin.* 5, 4, 3. Regio fertilitatis eximi-ae, cum centesima fruge agricolis fenus reddente terra.

CENTICEPS, cipitis, omn. gen. ἑκατοντακάρηνος, centum habens capita. *Hor. Od.* 2, 13, 34. De-mittit atras bellua centiceps Aures, *h. e.* Cerberus, cujus furiale centum Muniunt angues caput, ut *Id.* ait. *ib.* 3, 11, 17., vel quia revera centum capita habet, ut *Isaac. Tzetzes* ad *Lycophr.* 678. tradit. *Hesiod.* in *Θεογον. v.* 312. quinquaginta ei tribuit: ceteri poetae tria tantum.

CENTIES, adv. ἑκατοντάκις, centum vicibus. *Ter. Heaut.* 5, 1, 8. Ut nihil credas intelligere, nisi idem dictum est centies. *Pl. Asin.* 2, 4, 16. Cen-ties eadem imperare. *Cic. Pis.* 35. Sestertium cen-ties et octogies ex aerario tibi attributum, *supple* millia. *Mart.* 5, 70. O quanta est gula, centies comesse! *h. e.* centena millia HS. V. SESTER-TIUS. ¶ Legitur et *centiens.*

CENTIFIDUS, a, um, adj. qui in centum, vel in plurimas partes finditur, multifidus. *Prud. adv. Symmach.* 2, 888. Daemon adest, qui parte sini-stra Centifidum confundit iter.

CENTIFOLIA rosa, ἑκατοντάφυλλος, rosa cen-tum, vel plurimorum foliorum. *Plin.* 21, 4, 10. *de rosa.* Paucissima quina folia, ac deinde nume-rosiora, cum sit genus ejus, quam centifoliam vocant.

CENTIGRANIUM triticum, tritici genus centum grana in culmo habentis. *Plin.* 18, 10, 21. Fer-tilissima tritici genera, ramosum, aut quod centi-granium vocant. *Isid. Orig.* 17, 3. hoc genus tri-tici *centenum* vocat.

CENTIMALIS. V. CENTEMALIS.

CENTIMANUS, us, m. (ita enim declinari vult *Prisc.* 6, 718.) ἑκατόγχειρ, centum habens manus. *Hor. Od.* 2, 17, 14. Centimanus Gyges. *Ov. Met.* 3, 303. Centimanum dejecerat igne Typhoea.

CENTIMETER, tri, m. qui centum metris uti-tur, vel qui vario et multiplici metrorum genere carmina componit, qualis fuit *Terentianus Maurus*, de quo *Sidon. carm.* 9, 265. Sed nec centimeter Terentianus, Nec Lucilius hic, Lucretiusque est.

CENTIMETRUM, i, n. opus de centum metris. *Serv. in Centimetro* ap. *Putsch.* p. 1817. Licet au-dacter, non tamen ineleganter, hunc libellum, qui voluerit, Centimetrum nominabit.

CENTINODIA herba, centum, vel plurimos ha-bens nodos. *Marcell. Empir.* 31. Plantaginis fo-lia, et herbam centinodiam, et rubi summitatem etc. ¶ Videtur esse polygonon, quod ita dicitur a frequentia geniculorum, ut tradit *Plin.* 27, 12, 91.

CENTIPEDA, ae, f. πολύπους, animal e vermi-bus terrae, pilosum, multis pedibus arcuatim re-pens, tactuque contrahens se, ab aliis *millepeda*, et *multipeda* dictum. Ita *Plin.* 29, 6, 39. et *Arnob.* 2. p. 79. ¶ *Isid. Orig.* 12, 4. vocat centupedam.

CENTIPELLIO, onis, m. ita dicitur alter e ven-triculis cervorum, (nam duo habere dicuntur) quod multis constet plicaturis et sinubus, quasi pelli-bus. *Plin.* 28, 9, 42. Item venter, quem centi-pellionem vocant.

CENTIPES, ĕdis, comm. gen. adj. centum, vel multos habens pedes, ἑκατόμπους. *Plin.* 9, 43, 67. Scolopendrae, quas centipedes vocant.

CENTIPLEX, tiplicis. V. CENTUPLEX.

CENTISIUM milliarium pro *centesimum* edidit *Torrent.* ex Pand. Florent. in *Dig.* 27, 1, 42. Sed

Haloand. et alii *centesimum.* Plane enim *centisium* mendum est.

CENTO, ōnis, m. κέντρων, ωνος, vestis stragula crassior et vilior, ex variis pannis veteribus, ac diversi coloris consuta, qua pauperum lecti sternuntur, ipsique pauperes, ac rustici amiciuntur. *Cato* ap. *Fest.* in *Prohibere.* Servi, ancillae, si quis eorum sub centone crepuit, quod ego non sensi, nullum mihi vitium facit. *Id. R. R.* 59. Quoties cuique tunicam aut sagum dabis, prius veterem accipito, unde centones fiant. *Colum.* 1, 8. Vestitam familiam magis utiliter, quam delicate habeat, munitamque a vento, frigore, pluvia: quae cuncta prohibentur pellibus manicatis, centonibus confectis vel sagis cucullis. *Lucil.* ap. *Non.* 2, 818. Suere centonem. *Cato R. R.* 2. sarcire. ℙ Culcitae quoque loco, in qua cubatur, centonibus utebantur. *Macr. Sat.* 1, 6. *in f.* Scrophae cadaver sub centonibus collocat, super quos uxor cubabat. *Juven.* 6, 121. Intravit calidum veteri centone lupanar. ℙ Vela etiam, quibus ostia domorum claudebantur, centones vocati. *Petr. Sat.* 7. Ut in locum secretiorem venimus, centonem anus urbana rejecit. Quod idem aliis verbis innuit *Mart.* 1, 35. At meretrix abigit testem veloque seraque. ℙ Centones etiam dorso equorum, mulorumque impositos docet *Veg. Vet.* 2, 59. ℙ Centonum usus fuit etiam ad arcendum, vel restinguendum ignem, et in pugna ad telorum ictus excipiendos. *Sisenn.* ap. *Non.* 2, 177. Puppes aceto madefactis centonibus integuntur. *Caes. B. C.* 2, 9. Centones insuper injecerunt, ne aut tela tormentis missa tabulationem perfringerent etc. *Id. ib.* 3, 44. Magnus incesserat timor sagittarum: atque omnes fere milites aut ex coactis, aut ex centonibus tunicas, et tegmenta fecerant. *Ulp. Dig.* 33, 7, 12. Acetum quoque, quod incendii exstinguendi causa paratur, item centones, siphones etc. ℙ *Centones farcire alicui*, proverbii modo significat mendacia multa gloriosa unum post aliud coacervare et congerere. *Pl. Epid.* 3, 4, 18. Proin tu alium quaeras, cui centones farcias. Al. leg. *sarcias.* ℙ Translate dicitur genus carminis ex variis alieni operis hinc inde decerptis versibus, et ad alia significanda traductis consarcinatum: qualis est *Cento nuptialis* compositus ab *Ausonio* ex Virgilianis versibus. Alios quoque centonum auctores, *Probam* et *Pomponium* refert *Isid. Orig.* 1, 38. *in f.* Porro *Auson.* in epist. suo Centoni praefixa rationem universam hujusmodi carminis fusius exponit.

CENTOBRĪCENSIS, e, adj. ad Centrobricam pertinens, quae est urbs Hispaniae in Celtiberia, ut Centobricenses machinae. *Val. Max.* 5, 1. *n.* 5.

CENTŎCŬLUS, i, adj. centum, aut multos habens oculos, πολυόμματος, ut Argo centoculus, *Hieronym. in Ezech.* 1, 1. *a med.*

CENTŌNĀRIUS, a, um, adj. ad centonem pertinens. *Tertull. Praescr.* 39. Homerocentonas etiam vocare solent, qui de carminibus Homeri propria opera, more centonario, ex multis hinc inde compositis in unum sarciunt corpus. ℙ *Centonarii, orum*, artifices, qui centones consuunt. Horum erant, sicut et ceterorum artificum, instituta collegia, et in oppidis quidem centones suppeditabant ad exstinguendum, si quod oriretur, incendium; in bello autem ad vestes militibus conficiendas, ad tabernacula contegenda ad munienda machinamenta contra ignem, et telorum ictus. Quare saepe cum dendrophoris, tignariis, dolabrariis, scalariis, et ejusmodi fabris, qui exercitum sequi solebant, junguntur, ut videre est in *Cod. Theod.* 14, 8., et in variis antiquis *Inscr.* ap. *Grut.* 36, 11., 45, 8., 161, 4., 322, 4., 358, 6. et alibi. V. *Burm.* ad *Petr. Sat.* 45. ℙ [Item qui centones vendebat. *Inscr.* ap. *Mur.* 946, 1. Ti. Claudius T. L. Syntrophus vestiarius centonarius H. S. E. *F.*]

[CENTŌNIUS, a, um, adj. ad centonem pertinens. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Mur.* 1385, 10. M. Atilius Centonius. *F.*]

CENTORES, um, m. plur. populi Scythiae Europeae, fortasse iidem, qui Essedones, quos *Plin.* 6, 7, 7. Colchis junctos facit. *Val. Flacc.* 6, 150. Impulit et dubios Phryxei velleris arbor Centoras.

CENTRĀLIS, le, adj. ad centrum pertinens. *Plin.* 2, 23, 21. Terra centralis intervenit, *h. e.* quae in centro mundi posita est.

CENTRĀTUS, a, um, part. ab inusit. *centro*, centralis, in centro positus. *Fulgent. Mythol.* 1, 11. Sol ardens cum ad umbilicum diei centratum conscenderit circulum.

CENTRIAE. V. CENTURIA.

CENTRĪNAE, arum, m. plur. κεντρίναι, vox Graeca est, qua significatur genus quoddam culicum, fucis apum simile ignavia malitiaque, cum pernicie verorum et utilium culicum, et caprificationi inservientium. Interimunt enim eos, atque ipsi moriuntur. *Plin.* 17, 27, 44.

CENTRONES, um, m. plur. Κέντρωνες, populi incolentes Alpes Grajas, quorum urbs Tarantasia, nunc *Tarantaise.* *Caes. B. G.* 1, 10., *Plin.* 3, 20, 24. ℙ Alii fuere Centrones, quos cum Grudiis, Levacis etc., conjungit *Caes. B. G.* 5, 39. et sub Nerviorum imperio fuisse dicit. [*In loco *Caes. Ceutrones* habet *ed. Oudend. B. A.*]

CENTRŎNĬCUS, a, um, adj. ad Centrones pertinens. *Plin.* 11, 42, 93. Centronicae Alpes.

CENTRŌSUS, a, um, adj. ad centrum pertinens. *Centrosa scobe* deprehendi gemmas facticias, ait *Plin.* 37, 7, 36., ubi intelligit scobem duriorem, et similem illi, quae eraditur ex nodis arborum et marmorum. Nam in gemmis adulterinis fere inest durities quaedam, et veluti callum, quod in arboribus et marmoribus *centrum* appellatur.

CENTRUM, i, n. κέντρον, Graeca vox, qua significatur pars media circuli, vel globi, punctum a quo lineae ad circumferentiam et superficiem ductae sunt aequales. *Cic. Tusc.* 1, 17. Graece utitur. Latine *Plin.* 2, 15, 13. Terra centrum coeli est. *Id. ib.* 19, 17. Sol in centrum incidens terrae. *Id. ib.* 64, 64. Vergere in centrum. Et exire a centro. *Id.* 18, 29, 69. *n.* 2. Solis terraeque centra. *Vitruv.* 3, 1. centrum circini vocat alterum ejus crus, quod in describendo circulo in centro figitur, et immobile manet, altero circumacto. ℙ Dicitur etiam *centrum* (Italice *nocchio*) pars durior, veluti nodus, seu clavus in marmoribus et arboribus, inimica serris: et in arboribus quidem saepe accidit lapide comprehenso, aut recepto in corpus, aut alterius arboris ramo. Ita *Plin.* 16, 39, 76. *n.* 1. ℙ In gemmis quoque et crystallis centra dicuntur praedurae quaedam partes, simulque fragiliores. *Id.* 37, 2, 10. Infestantur crystalli plurimis vitiis: scabro ferrumine, maculosa nube, occulta vomica, praeduro fragilique centro item sale appellato: quae vero sine vitio sunt, puras esse malunt, aceteta appellantes. *Id. ib.* 9, 39. Sapphirorum inutiles scalpturae, intervenientibus crystallinis centris. ℙ Centrum est etiam foramen κεντήσει, *h. e.* punctione factum. *Capell.* 8. p. 290. Cito superioris vasis, aqua videlicet pleni, centrum aperi, ut simul cum incipiente luna oriri aqua fluere in vas inferius incipiat, et, donec totum corpus appareat, fluat. Sic nempe legendus hic locus; ex eo enim vitiose edito nescio quod *plenicentrum* exsculpserant quidam *Lexicographi.* Centrum itaque est minutulum foramen, ut in clepsydra.

CENTUM, ἑκατὸν, nomen numerale indeclinabile, decies denarium numerum continens. *Hor. Od.* 3, 27, 33. Creta potens centum oppidis. *Caes. B. G.* 1, 29. Eorum, qui domum redierunt, repertus est numerus centum et decem. *Gell.* 16, 4. Menandrum alii centum octo, partim centum novem comoedias reliquisse ferunt. *Id.* 2, 24. Fannius centum aeris constituit, *h. e.* centum asses. *Paul. Dig.* 17, 1, 5. Emere domum centum, *h. e.* centum nummis. Sic *ib.* Vendere fundum centum. Et *mox.* Emere servum decem. *Ov. Met.* 9, 71. de hydra: nec ullum De centum numero caput est impune recisum. ℙ Saepissime accipitur indefinite pro magno aliquo numero, praesertim a poetis. *Hor. Od.* 2, 14, 26. Caecuba servata centum clavibus. Et *ib.* 16, 33. Centum greges. *Id. ib.* 3, 8, 14. Centum cyathos sumere.

*CENTUMALUS, i, cogn. Rom., ut Claudius Centumalus ap. *Cic. Off.* 3, 16, 66. *B. A.* [*Cf. *Beier* ad hunc locum.]

CENTUMCĂPĬTA, nomen est herbae, quae Graeca appellatione eryngē alba seu eryngium dicitur. *Plin.* 22, 8, 9. Ex his candidam nostri centumcapita vocant. *Id.* 1. *in indice l.* 22. *n.* 9. De centumcapite.

*CENTUMCELLAE vel Centum Cellae, arum, opp. Hetruriae in ora littorali maris Tyrrheni, Trajano imperatori originem debens. Hodie est *Civita Vecchia.* *Plin. ep.* 6, 31. *Rutil.* 1, 237. *Anton. Itin.* et *Tab. Peut. B. A.*

CENTUMGĔMĬNUS, a, um, adj. *Virg. A.* 6, 287. Et centumgeminus Briareus, *h. e.* centum habens brachia. *Serv.* exponit *centies* duplex. Sed vox *geminus* juncta nominibus numeralibus, fere non duplicat, ut *tergeminus* idem est ac triplex, non sextuplex: *septemgeminus* est septemplex: *quadrigeminus* est quadruplex etc. Sic *Val. Fl.* 6, 118. Centumgemina Thebe, *h. e.* centum habens portas, ἑκατόμπυλος.

CENTUMPĔDA, ae, m. centum pedes habens: adeoque firmissimus. Cogn. fuit Jovis, quod vim habeat omnia firmandi et stabiliendi, ut est apud *August. Civ. Dei* 7, 11.

CENTUMPONDĬUM et Centupondium, ii, n. pondus centum librarum et accipitur pro lapide pondo centum, quo in appendendo utebantur. *Pl. Asin.* 2, 2, 37. Ad pedes quando alligatum est aequum centumpondium. ℙ *Cato R. R.* 13. inter instrumenta cellae oleariae ponit *trutinam unam, centumpondium incertum unum et pondera certa.* Ideo autem *incertum* appellat, quia una mole centum libras pendet: atque ita *certis ponderibus* opponitur, quae distincta partitaque sunt, non in unum pondus confusa. Ita *Turneb.* 7, 24. Vel significat indefinite magnum pondus et longe excedens minuta illa pondera, quibus in appendendo utebantur. Fieri enim potest, ut ex consuetudine *centumpondium* appellaretur, licet centum pondo vel non aequaret vel excederet. Itaque hoc dixit *Cat* praeter certa pondera, quibus in trutina utim habendum esse etiam unum magnum pondus, s incertum et ad libitum. Vel denique intelligit n jus quoddam pondus, quod in eadem trutina ad r diversi ponderis appendendas aptum sit, prout trutinae scapo propius vel longius ab ansa reced ut in nostris stateris usuvenit. Quidam, ut refe *Voss.* in *Etymol.* in *As*, legi volunt *incretum*, h est indivisum.

*CENTUMPUTĔA vel proprie Centum Pute Daciae opp. *Tab. Peut. B. A.*

*CENTUMQUINQUAGĒNI vel Centum quinqu geni, centum et quinquaginta. *Plin.* 36, 13. Alt (pyramides) centum quinquagenum (pedum). *B.*

*CENTUMVIGINTI vel Centum viginti, centu et viginti. *Colum.* 2, 2. Pedum centumvigin Sic *edd. Gesner.* et *Schneider. B. A.*

CENTUMVĬRĀLIS, le, adj. ad centumviros pe tinens, ut centumvirale judicium, *Cic. Caecin.* 1 Centumvirales causae. *Id. Or.* 1, 3. Centumviral hasta. *Suet. Aug.* 36. V. vocem sequent. [*Su *Rhed.* 6. Centumviralis lis.]

CENTUMVĬRI, orum, m. plur. fuerunt judic Romae, qui de rebus privatis judicabant, ut usucapionibus, tutelis, gentilitatibus, agnationibu alluvionibus, nexis, mancipiis, parietibus, luminibu stillicidiis, testamentis, hereditatibus et ejusmod *Cic. Or.* 1, 38. *Scaev. Dig.* 5, 2, 13. et *Paul.* 5. *sentent. tit.* 16. ℙ Eligebantur terni ex singul tribubus: quae cum essent trigintaquinque, judice fuerunt centum et quinque; nihilominus quo fac lius nominarentur, *Centumviri* dicti sunt. *Festu* *Varr. R. R.* 2, 1. *a med.* Si numerus non est sit ad amussim, ut non est, cum dicimus mille na ves iisse ad Trojam, centumvirale esse judiciu Romae. ℙ Postea tamen is numerus valde auctu est. Nam *Plin.* de centumviris loquens 6. *ep.* 3 centum et octoginta sedisse ait, additque in qua tuor consilia, seu tribunalia distributos fuisse. Hin *quadruplex judicium* appellat *ib.* et *ep.* 1, 18. Add *Quint.* 12, 5. *in f.* ℙ Judicabant itaque ex qua tuor tribunalibus: et in unum interdum convenie bant, si causae gravitas poposcisset, ut omnes si mul sententiam ferrent. *Plin. cit. ep.* 33. ℙ In stituti sunt simul cum decemviris post institutio nem praetoris inter peregrinos, post an. U. C. 51 *Pompon. Dig.* 1, 2, 2. *circa med.* ℙ Causae cen tumvirales leves habebantur. Cujusmodi potissi mum essent, habes ap. *Cic. Or.* 1, 38. Non legi mus Ciceronem, vel alium magnum oratorem cau sas egisse coram centumviris, praeter Asinium Pol lionem. Sed Taciti aetate primum locum obtine bant. *Auct. Dial. de Or.* 38., *Plin. ep.* 2, 14. Dicebantur *praeesse hastae*, ut est ap. *Pompon.* *c.*, quia in foro, in aliqua basilica ponebatur ha sta, quotiescumque centumviri convenirent ad judi candum: qua etiam significabatur, summum et po pulare esse judicium, et supremam illis judicand potestatem esse commissam. *Mart.* 7, 63. Hun miratur adhuc centum gravis hasta virorum. *Sue* *Aug.* 36. Centumviralem hastam cogere, *h. e.* cen tumviros cogere ad judicandum. *Cic. Or.* 1, 3 *ad f.* Rem aliquam deferre ad centumviros. *Phaed* 3, 10. pertrahere aliquem. ℙ Conveniebant fere i basilicam Juliam. *Quint.* 12, 5., *Plin. ep.* 5, 21 ℙ [*Centumviri* etiam appellati fuerunt decuriones i municipiis et coloniis, quia centum numero essent ut patet ex *Cic. Agr.* 2, 35. Huc isti decemviri cum numerum colonorum ex lege Rulli deduxerint centum decuriones, decem augures, sex pontifice constituerint etc. Aenea vero tabula, quae etiam num exstat in *Mus. Flor.*, et a *Fabr.* p. 599. *n.* 9 allata, album continet decurionum Canusinorum qui, exceptis patronis et praetextatis, centum tan tummodo in eadem recensentur. *Inscr.* ap. *eund* p. 170. *n.* 314. Centumviri municipii Augusti Ve jentis Romae in eadem Veneris Genetricis cum con venissent, placuit universis etc. *Alia* ad idem mu nicipium pertinens ap. *Morc. De stil. Inscr.* 1, 135 *ed. Patav.* Caesiae Sabinae Cn. Caesii Athicti, hae sola omnium feminarum maaribus G. VIRorum, e sororibus, et filiabus, et omnis ordinis mulieribus municipibus epulum dedit etc. Alia in *Mem. Rom di antich, e belle arti T.* 1. p. 53. Cn. Caesic Athicto adlecto inter C. Vir. omnib. honorib. exor nato Augustales municipii Aug. Vejentis ex aere conlato H. C. *F.*]

CENTUNCŬLUS, li, m. parvus cento, stragulum vel vestis e centunculo facta. *Liv.* 7, 14. Mulis strata detrahi jubet binisque tantum centunculis relictis etc. *Senec. ep.* 80. Dormire in centunculo. Quidam perperam leg. *coenaculo.* *Appul. Met.* 7. Centunculis disparibus et male consarcinatis semiamictus. *Id. ib.* 1. Sutili centunculo faciem obtegere. V. CENTO. ℙ [*Centunculus* videtur etiam appellata multicolor illa vestis sannioni propria, quem Itali *zanni* et Galli *harlequin* dicunt. *Id. Apol.* Quid enim si choragium thymelicum possiderem; num ex eo argumentarere etiam, uti me consuesse tragoedi syrmate, histrionis crocota, mimi centunculo? ℙ *Centunclum*, i, n. ephippium, sive dorsuale, quo equus sternitur, cuique eques

idet. *Edict. Dioclet.* p. 21. Centunclum equestre ictile album sive nigrum librarum trium denas centum: centunclum ornatum auro ponderis prascripti ⚹ CC. quinquaginta. ℙ Est etiam ntunculus herba in arvis jacens, foliis ad similitinem capitis paenularum, *h. e.* cuculli, egregii ectus ad sistendam alvum: Graece clematis, κλη-τίς. *Plin.* 24, 15, 88. *F.*]

CENTŬPLEX, uplĭcis, adj. ἑκατονπλασίων. *Pl. rs.* 4, 4, 11. Centuplex murus rebus servandis pam est. *Prud. Cathem.* 7, 220. Ditatque fructus nerantem centuplex. Opt. edit. habent *centiplex.*

CENTŬPLĬCĀTO, adv. ἑκατονπλασίως. *Plin.* 6, , 26. India merces remittit, quae apud nos cenplicato vaeneant.

CENTŬPLĬCĀTUS, a, um, part. ab inusit. *cenplico*, ἑκατονπλασίων, centuplex. *Prud. contra mmach.* 2, 1050. solertia centuplicatos Agrorum ligit fructus. Adde *Fulg. Mythol.* 1, 9.

CENTUPONDĬUM. V. CENTUMPONDIUM.

CENTŬRĬĂ, ae, f. ἑκατοντὰς, multitudo centum rum. In re agraria *centuria* est ducentorum jurum modus. Olim ab centum jugeribus vocabar centuria: sed postea duplicata nomen tamen tinuit, ut *Varr. L. L.* 4, 4. et *Colum.* 5, 1. dont. *Siculus Fl. de condit. agror.* ap. *Goes. p.* 15. adit, ex eo dictas *centurias*, quod antiqui Romaagrum ex hoste captum victori populo per bina gera partiti, centenis hominibus ducentena jugedederunt. Confirmat *Fest.* in *Centuriatus. Varr. . R.* 1, 18. Si quis habebit centuriam, quae sit midium vineti, dimidium oliveti etc. ℙ Non in nnibus tamen regionibus idem modus centuriis asgnabatur. Nam alibi L. jugerum, alibi CCX., ibi etiam CCCC. secundum agri amplitudinem, nturias fuisse constat ex *Hygin. de limit. constit.* 154. *Goes.* ℙ In re militari *centuria* est centum uitum numerus. Romulus enim tres equitum turas conscripsit, quae centenos homines haberent, ibus in bello uteretur, ut *Liv.* 1, 13. narrat. ae Ramnensium, Tatiensium et Lucerum nomine ppellatae sunt. Postea crescente Romano populo, imerus quoque harum auctus est, sed appellatio ansit, ut ex eodem *Liv. ib.* 36. et 43. colligitur. Praeter has tres centurias, aliae plures fuerunt exercitu, ex centenis aut etiam pluribus vel aucioribus militibus pro majore vel minore legiois numero. Cohortes enim in centurias dividunır: hae in contubernia. Fere autem dicuntur de editibus, sicut *turmae* de equitibus. *Veg. Mil.* , 13. et 14., *Cincius* ap. *Gell.* 16, 4., *Varr. L.* . 4, 22. ℙ Populus quoque Rom. universus quemdmodum in tribus et curas, ita et in centurias ividebatur. Nam Servius Tullius cives omnes in x classes distribuit, has in centum nonaginta es centurias, habita ratione census, quem eodem empore primus egit. In his separavit divites a auperibus, juvenes a senioribus, ut hi domi urem custodirent, illi foris bellum gererent, si uando ingrueret; omnibusque sua assignavit arma. ddidit et fabrum centurias, qui, quae in bello pus essent, fabricarentur. Equitum quoque cenurias duodecim descripsit primisque sex illis, quaum tres Romulus instituerat, tres alias addiderat arquinius Priscus, adjecit. Hinc factum est, ut rima classis civium Romanorum constaret decem t octo centuriis equitum et octoginta peditum, quorum dimidium seniorum, alterum juniorum; seunda classis centuriis viginti, seniorum juniorumque et duabus fabrum; tertia viginti tantum eodem iscrimine; quarta itidem viginti et duabus tibiciium et cornicinum; quinta triginta, sexta vero nica centuria ex infima et inopi plebe proletarioum et capitecensorum. Haec ita constituta primitus fuisse, affirmant *Liv.* 1, 43. et *Dionys. Halic.* , 16, 20., ubi plura de hac re. *Hor. A. P.* 341. Centuriae seniorum agitant expertia frugis. ℙ Post annum vero U. C. 513., quo, teste *Liv.* 19, 66., numerus quinque et triginta tribuum expletus est, mutata fuit, sive statim sive aliquanto post, haec centuriarum distributio, aliusque earundem numerus in classibus factus, quam antea fuerat. Nam ita XXXV. tribubus accommodatae sunt centuriae, duplicato harum numero, ut, qui in quaque tribu censu essent maximo, in duas centurias, alteram seniorum, juniorum alteram, conjungerentur atque ideo, binis centuriis e singulis tribubus ad primam classem constituendam delectis, ea classis jam centurias LXX. haberet peditum, equitum XVIII. et unam fabrum tignariorum, hoc est centurias LXXXIX., reliquae vero centuriae CIV. in alias quinque classes distributae integrum CXCIII. centuriarum numerum explebant. Quo factum est, ut, si LXXXIX. centuriis, quibus prima classis constabat, octo solae centuriae secundae classis accederent in suffragiis dandis, confecta esset vis populi universa et reliqua multitudo XCVI. centuriarum neque excluderetur suffragiis, ne superbum esset, nec valet nimis, ne esset periculosum. Haec ex *Liv.* et *Dion. Halic. l. c.*, tum maxime ex *Cic. De republ.* 2, 22. rectissime statuit *Godofr. Herm.* in *epist.* praem. editioni *Cic. De republ.* Lips. 1823., quam *Ferdin. Steinack.* curavit. Locum *Cic.* modo

cit. irrito conatu emendasse sibi visus est *B. G. Niebuhr.* in adnotat. principi Romanae editioni addita, cum potius corruperit; at recte *A. Majus* edidit codicis lectionem, quam utinam secutus fuisset nuperus ap. nos Italus interpres *Petr. Odescalchius V. C. F.*] Secundum hanc divisionem admissus est populus ad suffragium in iis comitiis ferendum, quae inde *centuriata* dicta sunt, ut scilicet quisque suffragium daret in ea centuria, in qua census esset. V. CENTURIATUS, a, um. *Cic. Manil.* 1. Ter praetor primus centuriis cunctis renunciatus sum. *Id. Or.* 2, 64. Cum ex centuria sua renuntiaret Acidinum consulem. *Id. in Senat.* 11. Eaedem centuriae, quae me consulem fecerant. *Id. Fam.* 11, 16. *in f.* Cum equitum centurias tenes, in queis regnas, mitte ad Lupum nostrum, ut is nobis eas centurias conficiat. *Liv.* 10, 13. Populus suffragia inibat: et ut quaeque intro vocata erat centuria, consulem haud dubie Fabium dicebat. *Cic. Planc.* 20. Ferre centuriam praerogativam, *h. e.* ejus suffragium obtinere. V. PRAEROGATIVUS. *Id. Agr.* 2, 13. Ornare decemviros mulis, tabernaculis, centuriis, supellectili, *h. e.* instruere centuriis fabrum. Ita suspicatur *Graevius.* Nam *Manut.* et *Turneb.* ignorare se fatentur, quid a *Cicerone* significetur. Et ille quidem *canteriis*, hic vero *tentoriis* fortasse legi posse, autumant. *Merouvill.* interpretatur, comitatum eorum, qui decemviros stipare debebant. [*Schützius* vero putat *tentoriis* glossam esse, ex quo deinde factum sit *centuriis*, itaque vocem delevit. Quod fecit fretus auctoritate *Liv.* 42, 1. Magistratus mulis, tabernaculis et omni alio instrumento militari ornabantur. *F.*] Ap. *Veg. Vet.* 1, 25. leguntur *centuriae hoc est musculi brachiolares* in jumentis, ubi *Sambucus* monet in suis MSS. haberi *centriae:* quas quidam putant esse ἀπὸ τοῦ κεντεῖν, et significare loca, ubi calcaribus equi stimulantur.

CENTŬRĬĀLIS, le, adj. ad centuriam pertinens: ut *centurialis civis*, qui alicui centuriae adscriptus est ad suffragium ferendum. *Fest.* in *Ni quis scivit.* Sic *centuriales lapides* ap. *Var. Auct. de limit.* p. 298. *Goes.* sunt lapides terminales in agrariis centuriis positi.

CENTŬRĬĀTIM, adv. per centurias, καθ' ἑκάστην ἑκατοντάδα. *Caes. B. C.* 1, 76. Centuriatim producti milites idem jurant. *Liv.* 6, 20. *a med.* In campo Martio cum centuriatim populus citaretur. *Cic. Flacc.* 7. Tributim et centuriatim descriptis ordinibus. ℙ Translate *Pompon.* ap. *Non.* 1, 63. Continuo ad te centuriatim current, qui panem petent, *h. e.* turmatim, magno numero.

CENTŬRĬĀTĬO, onis, f. actus centuriandi. *Sicul. Flacc. de condit. agror.* ap. *Goes.* p. 16. Alii dicunt perticam, alii centuriationem, alii metationem, *h. e.* formam, et divisionem agrorum per centurias. *Hygin. de limit. constit. ib.* p. 206. Agri deducebantur per centuriationem.

CENTŬRĬĀTUS, a, um, part. a *centurio*, in centurias divisus. *Liv.* 22, 38. Equites decuriati, centuriati pedites. ℙ Festive *Pl. Mil.* 3, 2, 2. Eripiam ego hodie concubinam militi, si centuriati bene sunt manipulares mei, *h. e.* bene dispositi atque instructi. Ironice *Id. Curc.* 4, 4, 29. Miles pulcre centuriatus expuncto in manipulo, *h. e.* deceptus. Nam si manipulus expunctus erat, nullae erant centuriae, in quas manipulus dividebatur, ut *Cincius* ap. *Gell.* 16, 4. docet. ℙ *Mulus centuriatus* dictus est, quo cujusque centuriae sarcinas transvehebant. Nam soluta veteri disciplina, coeperant muli deputari, qui militum onera ferrent. *Aurelian. in epist.* ap. *Vopisc. in ejus Vita* 7. Capitum animalis non vendat: mulum centuriatum communiter curet. ℙ *Centuriata comitia* erant, in quibus populus per centurias distributus suffragium ferebat: erantque omnium maxima, quia in his universi cives intererant, non solum qui in Urbe, sed etiam qui in agris et in urbibus foederatis, quibus data fuisset civitas cum jure suffragii, iis tantum exceptis, qui a censoribus notati, ac jure suffragii privati fuissent. Nam in *tributis comitiis* soli plebeji, exclusis patribus, conveniebant: in *curiatis* ii tantummodo, qui Urbem incolebant. Porro in comitiis centuriatis creabantur majores magistratus, et rex sacrorum; confirmabantur leges a majoribus magistratibus latae, bellum indicebatur, et judicia quaedam majoris momenti exercebantur. Fiebant autem extra urbem in campo Martio consularibus auspiciis consecrato. *Messala* ap. *Gell.* 13, 15. et *Lael. Felix* ap. *eund.* 15, 27., *Fest.* in *Populi*, et alii. *Cic. in Senat.* 11. Quo die nos comitiis centuriatis, quae maxime majores comitia justa dici haberique voluerunt, arcessivit in patriam. *Id. Phil.* 1, 8. Ferre aliquid ad populum comitiis centuriatis. *Id. Agr.* 2, 11. Lex centuriata, *h. e.* centuriatis comitiis confirmata. ℙ Jculariter *Pl. Pseud.* 4, 7, 134. Pseudolus mihi centuriata habuit capitis comitia, *h. e.* consilia habuit in caput meum omnibus artibus instructissima et callidissima. *Cic.* quoque *Leg.* 3, 19. *a med.* vocat *comitia capitis*, in quibus de capite civis rogatur: et *privilegii*, in quibus fertur lex in privatos homines. ℙ *Centuriatus ager* est in centurias,

hoc est in ducenta jugera definitus, quia Romulus centenis civibus ducenta jugera tribuit. V. CENTURIA. *Fest.* et *Sicul. Flac. de condit. agror.* ap. *Goes.* p. 23.

CENTŬRĬĀTUS, us, m. divisio et distributio in centurias, καταλοχισμός. *Liv.* 22, 38. Ubi milites ad decuriatum, aut centuriatum convenissent, sua voluntate ipsi inter se equites decuriati, centuriati pedites conjurabant. ℙ Item centurionis dignitas, ἑκατονταρχία. *Cic. Manil.* 13. Cujus in exercitu vaeneant centuriatus. Adde *Pis.* 36. et *Suet. Gramm.* 24.

CENTŬRĬO, as, a. 1. καταλοχίζω, κατατάττω, milites in centurias distribuo. *Cic. ad Quirit.* 5. Cum homines in tribunali Aurelio palam conscribi, centuriarique vidissem. *Id. Att.* 16, 9. Centuriat Capuae, dinumerat. *Liv.* 6, 2. et 25, 15. Centuriare juventutem et seniores. ℙ *Centuriare milites in cohortes* ap. *Aurel. Vict. Epit.* 14. est in cohortes adlegere, cohortibus inserere. *Val. Max.* 3, 2, *n.* 8. Juventus Rom., ne acies nostra jam inclinata propelleretur, equis delapsa seipsam centuriavit, *h. e.* tanquam si pedites essent, centuriatim pugnavit. ℙ *Centuriare agrum* est limitibus includere, et in centuriam redigere. *Hygin. de limit. constit.* p. 195. *Goesii.*

CENTŬRĬO, onis, m. ἑκατοντάρχης, qui centuriae praeest. In exercitu Romanorum plures fuerunt centuriones, qui singulis ordinibus praeerant. Legio enim in decem cohortes divisa erat: hae in ordines ternos, quorum praefecti centuriones dicti sunt. Qui triariorum primus centurio erat, aliis dignitate antestabat, et consilii particeps fiebat, vocabaturque *primipilus*, seu *primipili centurio*: qui secundus, *secundi triarii centurio;* qui tertius, *tertii triarii centurio.* Qui primus hastatorum, dicebatur *primi hastati centurio*, etc., qui primus principum, *primus princeps*, et sic de reliquis. V. *Sigon. l.* 2. *de antiq. jure Provinciar.*, *Manut. de quaest. per epist.*, *Lips. de milit. Rom. l.* 2. *dial.* 8., *Rosin.* 10, 7. et alios. *Cic. Balb.* 15. L. Marcius primipili centurio. *Suet. Tib.* 60. Primarum cohortium centurio. *Plin.* 14, 1, 3. Centurionum in manu vitis, et opimo praemio tardos ordines ad lentas perducit aquilas, atque etiam in delictis poenam ipsam honorat. *Hor. Sat.* 1, 6, 73. pueri magnis e centurionibus orti, *h. e.* parentibus bello claris, nobilibus et divitibus. ℙ *Centurio nitentium rerum* ap. *Ammian.* 16, 6. dicebatur magistratus ille, cui veterum monumentorum cura et custodia demandata erat. Quamvis autem hujus muneris ac magistratus mentio primum occurrat apud hunc auctorem, qui saeculo IV. scripsit, antea tamen, ac fortasse ipsius Augusti temporibus, institum fuisse, optime probant qui Artium historiam illustrarunt, ac de signorum usu, aetate hac nostra scripserunt. Hic igitur *Centurio* (qui postea *Tribunus* dictus est, ac tandem *Comes*) noctu per urbem cum militibus vagabatur, ut a veteribus monumentis dolus malus abesset; cavebatque, praecipue, ne quis signa, quae in urbe frequentissima erant, frangeret, avelleret, asportaret. ℙ *Quint.* 1, 5. tradit olim a quibusdam scriptum fuisse *chenturio:* quod et vitium illi simile, quod reprehendit *Catull.* 84. in Arrio, qui *chommoda*, et *hinsidias* dicebat.

CENTŬRĬŌNĀTUS, us, m. 4. est recensio et cognitio de centurionibus, ap. *Tac. A.* 1, 44. Centurionatum inde egit.

*CENTURIONES, locus Galliae Narbonensis, ad montes Pyrenaeos. *Anton. Itin B. A.*

[CENTŬRĬŌNĬCUS, a, um, adj. ad centurionem pertinens. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 243, 4. Sex. Pilonius Sex. F. Ste. Modestus militavit in Leg. VII. C. P. F., et VIII. Aug. XI. C. P. F., I. Miner. P. F. stipendis centurionicis ann. XVIII. Ita legit *Barptol. Borghesius*, cum in lapide exstet tantummodo *stipendis centurioni ci.... XVIII. F.*]

CENTŬRĬŌNUS antea, qui nunc *centurio;* et *curionus*, et *decurionus* dicebantur. *Festus.*

CENTŬRĬPAE, arum, f. plur. τὰ Κεντόριπα, oppidum Siciliae ad radices Aetnae montis, apud Adranum fluvium, nunc *Certolibi. Sil.* 14, 204. necnon et vertice celso Centuripae. [*In h. *Silii* loco quaedam edd. CENTURIPE habent. *B. A.*] *Plin.* 31, 7, 41. Sal Centuripis purpureus est.

[CENTŬRĬPETĀNUS, a, um, adj. idem ac Centuripinus *Not. Tir.* p. 139. *F.*]

CENTŬRĬPĪNUS, a, um, adj. ad Centuripas pertinens. *Cic. Verr.* 2, 2, 49. Centuripini legati. *Plin.* 21, 6, 17. Centuripinum crocum. ℙ *Centuripini, orum*, sunt ejus oppidi incolae. *Cic. Verr.* 2, 4, 23. *Plin.* 3, 8, 14.

CENTUSSIS, is, m. summa pecuniae centum assium. Neque enim fuit nummus signatus, sed usu tantum sermonis usurpatus. Erat haec summa pecuniae appellatio ab asse derivata: ultra quam, si vellent majorem vim exprimere, ad alia pecuniarum nomina confugiebant, ut ex *Varr. L. L.* 4, 36. colligitur. *Pers.* 5, 191. Et centum Graecos curto centusse licetur. *Varr.* ap. *Gell.* 15, 19. Illum qui norunt, volunt emere millibus centum: te, qui novit, nemo centussis. Al. leg. *centussi*, sed *Graevio*, et *Gronov.* repugnantibus. *Festus* in *Pecula-*

tus: Tarpeja lege cautum est, ut bos centussibus, ovis decussibus aestimaretur. ¶ Lucil. ap. Macr. Sat. 2, 13. festive legem centussis appellat legem Fanniam, qua cavebatur, ne quis ultra centum asses in coenam impenderet. Adde Gell. 2, 24.

CEOS, insula eadem quae Coos. Plin. 11, 22, 26. V. CEA.

CEPA, etc. V. CAEPA.

CĒPAEA, ae, f. κηπαία, herba similis portulacae, nigriore radice, sed inutili, nascens in litoribus arenosis, gustu amara. Plin. 26, 8, 52.

*CEPERARIA, ae, locus vel opp. Judaeae. Anton. Itin. B. A.

CĔPHĂLAEA, ae, f. κεφαλαία, dolor capitis inveteratus: a κεφαλή, caput. Plin. 20, 13, 51. de ruta: Capitis dolores lenit pota cum vino, aut cum aceto et rosaceo illita. Si vero sit cephalaea, cum farina hordeacea. Adde Coel. Aur. Tard. 2, 1. ¶ Videtur etiam esse adjectivum in illo Lucil. ap. Gell. 10, 20. abdomina thynni Advenientibu' priva dabo cephalaeaque carne. Vel, ut legit Turneb. 14, 18., carnem et cephalaeam. Sed alii reponunt cephalaeaque, acarne, ita ut hae duae voces dependeant ab aliquo verbo sequenti, quod Gell. non retulerit. Hac porro ratione cephalaea, seu cephalea, erit vel genus quoddam piscis, fortasse cephali, vel caro ex capite. Verum haec omnia incerta sunt, et sola eruditorum conjectura nituntur.

[CĔPHĂLAEŌTA, ae, m. κεφαλαιώτης, capitationis exactor. Impp. Honor. et Theodos. Cod. Theod. 11, 24, 6. Nequaquam cephalaeotis, irenarchis, logographis, publicis functionibus denegatis, nisi quid ex his, quae exigenda sunt, vel negligentia, vel contemptus distulerit. F.]

CĔPHĂLALGĬA, vel Cephalargia, ae, f. κεφαλαλγία, dolor capitis: a κεφαλή, caput, et ἄλγος, dolor. Speciatim a medicis accipitur pro diuturno dolore capitis, ut est ap. Scrib. Compos. 99 et 206., qui tamen Graecis litteris vocem ipsam usurpat: sed Latine adhibet Plin. Valer. 1, 3., item Aemil. Macer. c. de acidula, qui etiam paenultimam corripit. ¶ Putant quidam, mendum esse, si r post tertiam syllabam ponatur pro l: esse enim ab ἄλγος. Alii contra recte per litteram r scribi defendunt, quod Attici λ in ρ libenter mutent (unde et ποδαργία legitur pro ποδαλγία), et quod ita constanter legatur tum Latine in allatis scriptoribus, et praeterea in Veget. Veterin. 1, 25., tum Graece ap. Scrib. l. c. Tutius tamen erit cephalalgia, adstipulante Jo. Rhodio ad Scrib. Compos. 99.

CĔPHĂLALGĬCUS vel Cephalargicus, a, um, adj. κεφαλαλγικός, qui cephalalgia laborat. Veget. Veter. 1, 25.

CEPHALARGIA, CEPHALARGICUS. V. CEPHALALGIA cet.

CĔPHĂLĔA. V. CEPHALAEA.

CĔPHĂLĪCUS, a, um, adj. κεφαλικός, ad caput pertinens: a κεφαλή, caput: et dicitur de iis, quae ad capitis morbos sanandos faciunt; ut Cephalicum emplastrum, apud Cels. 5, 19. in titulo n. 7., qui tamen in ipso textu Graece scribit.

CĔPHALLĒNES, um, m. plur. Cephalleniae insulae homines. Sil. 15, 305. Saxa Cephallenum, et scopulosis Neriton arvis. ¶ Legitur et Cephalenes.

CĔPHALLĒNĬA, ae, f. Cefalonia, Κεφαλληνία, insula maris Ionii, quondam Melaena dicta, postea sic appellata vel a Cephalo Deionei, vel a Cephalo Amphitryonis socio, qui in ea regnarunt. Plin. 4, 12, 19. ¶ Scribunt et Cephalenia. ¶ Est etiam hoc nomine urbs Thraciae, quae et Same dicitur. Serv. ad A. 7, 207.

CĔPHALLĒNĪTAE, arum, m. plur. Cephalleniae incolae, ut Cephallenitarum oppidum ap. Serv. ad Ecl. 8, 68.

CĔPHĂLO vel Cephalon, onis, m. ἐγκέφαλον, palmae planta. Pallad. 5, 5. Planta palmarum, quam cephalonem vocamus. ¶ Est etiam cogn. Rom. et idem fortasse significat, ac capito, h. e. magno capite praeditus. Inscr. ap. Grut. 106, 13. Q. Sertorius Cephalo. Alia ap. Mur. 676, 7. M. Asonio Cephaloni.

[CĔPHĂLOEDĬAS, adis, adj. f. ad Cephaloedin pertinens, Siciliae oppidum. Sil. 14, 252. Quaeque procelloso Cephaloedias ora profundo Caeruleis horret campis pascentia cete. F.]

[CĔPHĂLOEDĪTĀNUS, a, um, adj. ad Cephaloedium seu Cephaloedin pertinens, [*Ptolem. Κεφαλοιδίς.] Siciliae oppidum inter Halesum et Himeram amnes, nunc Cefalù, memoratam a Plin. 3, 8. Oppida, Panhormum, Solus, Himera cum fluvio, Cephaloedis, Aluntium, Tyndaris colonia. Cic. Verr. 2, 3, 43. Tyndaritanam nobilissimam civitatem, Cephaloeditanam, Aluntinam perditas esse hac iniquitate decumanorum intelligetis. Prisc. gramm. 2, 596. A Cephaloedio Cephaloeditanus, a Drepano Drepanitanus. F.]

*CEPHALONNESOS, i, f. insula apud Tauricam Chersonesum, in sinu Carcinite, cum oppido cognom. Plin. 4, 13. B. A.

CĔPHĂLŌTES, ae, m. capitatus: a κεφαλή, caput. Seren. Sammon. 23, 427. Ac thymbrae speciem, quam commemorant cephaloten. Plin. 32, 10, 44. hanc herbam vocat cunilam capitatam.

*CEPHALOTOMI, orum, pop. Asiat., inter Colchos. Plin. 6, 5. B. A.

CĔPHĂLUS, i, m. Κέφαλος, filius, vel nepos Aeoli, filius Deionei, vel Mercurii et Creusae, venator insignis. Procrin Erechthei, seu Erichthei, Atheniensium regis, vel Pandionis secundum Hygin., vel secundum Serv., Iphicli filiam, Orithyiae sororem in uxorem habuit. Sed non minus etiam diligebatur ab Aurora, a qua, cum venaretur, raptus est. Cum ille foedus conjugale excusaret, Aurora irata vaticinata est, futurum, ut Cephalus Procrin non habuisse vellet. Dubitans Cephalus de uxoris fide, habitu mercatoris sumpto, faciem Aurora mutante, uxorem donis sollicitare statuit. Diu repulsus est. Sed augendis muneribus Procrin dubitare coegit. Illa victa pudore, ubi se Cephalus indicavit, in silvas fugit, et Dianae comitem se adjunxit. Sed paulo post Cephalo veniam orante in urbem regressa est, et viro dona dedit Laelapam canem, cui fatis datum fuerat omnes feras currendo superare, et jaculum omnia contingens, quae vellet. Circa meridiem Cephalus venatum in silvas ire solebat sine famulis, sine equis, sine canibus, solo armatus jaculo, et cum satiatus caede ferarum esset, repetere frigus et umbras, et auram invocare. Audiens nescio quis nomen aurae saepe vocatum putavit esse nymphae, et Procri nuntiavit, nympham a Cephalo amari. Postero die Procris furtim virum in silvam secuta est, ut ipsa videret, an alteram amaret, seque venatione peracta inter virgulta abscondit. Cum maritum auram vocantem audisset, movit se paulum. Quod Cephalus sentiens, feram ratus, jaculum immisit, atque ita insciens uxorem interfecit. Aliqui scripsere, Laelapam canem, et duo jacula dono data Cephalo fuisse ab Aurora: aliqui etiam Cephalum ex Aurora, vel ex Aura filium Hesperum suscepisse. De cane Laelapa, et fera quadam, quae item invincibilis erat, Ovidius narrat, eos inter se certavisse apud Thebas, cumque Cephalus jaculum in feram immissurus esset, in lapides a Jove fuisse conversos. Sed alii omnes fabulantur, Laelapam in coelum translatum esse, dicique Canem Sirium, vel majorem. Ov. Met. 7, 665. et sqq., Hygin. fab. 160 et 189. et Astron. 2, 35. et Serv. ad A. 6, 665.

*CEPHALUS, i, m. κέφαλος, alieno nomine mugil, a capitis magnitudine. Plin. 9, 17 et 42. B. A.

CĒPHĒIS, idis, f. filia Cephei, hoc est Andromeda. Ov. A. Am. 3, 191. Alba decent fuscas: albis, Cephei, placebas. Adde Manil. 1, 426.

CĒPHĒĬUS, a, um, adj. ad Cepheum pertinens. Ov. Her. 15, 33. et 3. Am. 3, 17. et Prop. 1, 3, 3. Andromede Cepheia. Ov. Met. 4, 668. Aethiopum populos, Cepheia conspicit arva.

CĒPHĒNES, um, m. plur. κηφῆνες, fuci, apes imperfectae et inutiles operi, nisi quod multitudine, quae calorem confert, fetum adjuvant. Plin. 11, 16, 16. ¶ Sunt etiam hoc nomine populi Aethiopum, sub Cepheo rege. Ov. Met. 4, 763. et ib. 5, 97.

CĒPHEUS, i, m. disyllab. Κηφεύς, Phoenicis vel Agenoris filius, maritus Cassiopes, pater Andromedae, rex Aethiopum. Cum Andromeda a patre desponsa fuisset Perseo, qui eam a Ceto liberaverat, in ipso nuptiali convivio Phineus Cephei frater, cui illa antea promissa fuerat, Perseum cum sociis occidere tentavit: quare cruenta pugna commissa fuit, in qua post multorum caedem, Phineus cum suis in lapidem, objecto Medusae capite, versus est. Cepheus, qui fratrem omni vi, licet frustra, ab eo facinore impedire conatus fuerat, post mortem in coelum una cum conjuge, filia et genero translatus est factumque sidus constans, secundum Hygin. stellis XIX., secundum alios XI. vel XVII. Alii dicunt ipsum quoque in necem Persei conspirasse et ab eo in lapidem mutatum fuisse. Situs est in parte Boreali prope ipsum polum arcticum secaturque medius ab arctico circulo: vertice attingit viam lacteam, pedibus paene caudam minoris Ursae. Ante se habet sidus uxoris: figuraturque manibus utrisque projectis. Ov. Met. 5, 1., Hygin. fab. 64. et 2., Astron. 9. et 3., ib. 8., Cic. Tusc. 5, 3. et Manil. variis in loc. Ov. ib. 4. Exierat Cepheus, testatus jusque fidemque. Et ib. 42. Et sunt qui Cephea dicant Cum genero debere mori. ¶ Alius fuit Cepheus Arcas filius Alei et Cleobules, unus ex Argonautis. Hygin. fab. 14. ¶ Genitivus Cepheos paenultima producta, Κηφῆος Ionice pro Κηφέος. German. Arat. 189. minor utraque jungit Regula Cepheos vestigia.

CĒPHĒUS, a, um, adj. Κηφεῖος, ad Cepheum pertinens, Aethiopicus. Prop. 4, 6, 78. Cepheam hic Meroen fuscaque regna canat.

*CEPHIS, nobilis statuarius. Plin. 34, 8. B. A.

CĒPHĪSĬAS et Cephissias, adis, f. adj. ad Cephisum amnem pertinens. Ov. Met. 7, 438. Vidit et immitem Cephisias ora Procusten, h. e. ea regio, quam Cephisus alluit. ¶ Est etiam hoc nomine lacus in Africa juxta Mare Atlanticum, qui a sole excalfactus, e limo dat electrum fluitans. Plin. 37, 2, 11.

CĒPHĪSIS et Cephissis, idis, f. adj. idem quod Cephisias. Ov. Met. 1, 369. adeunt pariter Cephisidas undas.

CĒPHĪSIUS et Cephissius, a, um, adj. Κηφίσιος, ad Cephisum pertinens. Ov. Met. 3, 351. Jamque ter ad quinos unum Cephisius annum Addiderat, h. e. Narcissus Cephisi filius. ¶ Cephisia, ae, Κηφισία, est locus in Attica, ad Cephisum amnem. Gell. 18, 10. ¶ Item fons in eadem regione. Plin. 4, 7, 11.

*CEPHISSODORUS, i, pictor insignis, de quo Plin. 35, 9. ¶ Item statuarius nobilis, Praxitelis filius. Id. 36, 5. B. A.

*CEPHISSODOTUS, i, duorum statuariorum insignium nomen fuit. Plin. 34, 8. Cephissodoti duo fuere. Sic ed. Hard. nam ed. Elz. habet Cephissodori. B. A.

CĒPHĪSUS et Cephissus et Graeca terminatione Cephisos, i, m. 2. Κηφισός, fluvius Graeciae, qui oritur in Doride prope Lilaeam urbem, deinde auctus Mela fluvio Elataeam Phocidis urbem rigat, postea per Cherroneam in Boeotiam labitur et cadit in Copaidem lacum, qui ab eo Cephissides aliquando dictus fuit; mox per cuniculum exsiliens in Euripum se exoneret prope Larimam oppidum. Aquae Cephisi fatidicae a Luc. 3, 175. dictae sunt ob Themidis oraculum vicinum. ¶ In fabulis est, Cephisum cum Liriope nympha concubuisse et Narcissum genuisse. Ov. Met. 3, 343. clausaeque suis Cephisos in undis Vim tulit. Adde Stat. Th. 7, 340. ¶ Cephissus alter fluvius Atticae, qui juxta Athenas fluit ad occ. et in sinum Saronicum se exonerat prope Piraeeum portum. Ad hunc pertinet locus Ovidii in CEPHISIAS.

*CEPHUS, κῆφος, animal ap. Aethiopes, pedes posteriores humanis pedibus et cruribus et priores hominis manibus similes habens. Plin. 8, 19. Idem ex Aethiopia quas vocant cephos, quarum pedes etc. Sed Hard. κῆπους dedit, qui tamen fatetur in mss. esse cephus, accus. plur. B. A.

*CEPI, orum, (κῆποι, i. e. horti) Plin. 6, 6. vel Cepae, ut habet Mela 1, 19. post med. Asiae opp fuit, ad Bosphorum Cimmerium. B. A.

CĒPĪNA. V. CAEPINA.

CĒPĪTIS sive Cepolatitis, f. gemma est candida, venarum nodis coeuntibus, candore imaginem regerens. Plin. 37, 10, 56.

CĒPŌNĪDES, um, f. plur. gemmae in Atarne Aetolidis nascentes, multis coloribus translucentes, alias vitreae, alias crystallinae, alias iaspideae. Plin. 37, 10, 56.

CĒPOS APHRŎDĪTES, m. κῆπος Ἀφροδίτης, hoc est hortus Veneris; nomen est herbae, quae usitatiore appellatione cotyledon dicitur. Appul. Herb. 43.

[CĒPŎTĀPHĬŎLUM, i, n. diminutivum cepotaphii. Inscr. ap. Fabrett. 115, 294. In hoc cepotaphiolo cum superficio Gerulonia Maria etc. Alia apud Mur. 162, 2. Sepulchrum hoc sive cepotafiolum Aelia Antigona sacerdos M. D. I. viva ipsa sibi fecit. Ita inscriptionem legendam monet Marin. Frat. Arv. p. 184., quam ipse vidit, quamque mendosam ita attulerat Muratorius loc. cit. Sepulchrum sive epotafiolum etc., hinc Forcellinus perperam eandem laudavit in V. EPITAPHIOLUM. F.]

CĒPŎTĀPHĬUM, ii, n. κηποτάφιον, sepulcrum in horto, vel hortus sepulcro religiosus factus: a κῆπος, hortus, et τάφος, sepulcrum, quod in Evang. D. Joann. 19, 41. ἐν τῷ κήπῳ μνημεῖον appellatur, et Italice dixeris ortosepolcro. Inscr. ap. Don. cl. 2. n. 178. (quae pertinet ad saec. II. a Chr. n.) M. Aurelius Augg. Lib. Carpophorus fecit sibi hoc munimentum sive cepotafium (ita nempe pro cepotaphium). Adde duas alias apud Fabrett. p. 80. n. IX. et p. 115. n. 293. In alia apud Grut. 809, 2. dicitur hortulus religiosus.

CEPTO. V. COEPTO.

CĒPULLA. V. CAEPULLA.

CĒPŪRICUS, a, um, adj. κηπουρικός, hortensis: a κῆπος, hortus. Firmic. Mathes. 2, 12. Loca cepurica et hortensia. Plin. 19, 10, 57. Sabinus Tiro in libro Cepuricon, h. e. hortorum, vel olerum, τῶν κηπουρικῶν.

CĒPŪROS, i, m. κηπουρός, hoc est olitor, hortulanus. Ita inscribitur liber Apicii 3., in quo agitur de ratione condiendorum olerum.

CĒRA, ae, f. κηρός, id quod praeter mel in apum favis invenitur. Cic. Tusc. 1, 45. Persae mortuos cera circumlitos condunt. Id. Or. 3, 45. Verba sicut mollissimam ceram, ad nostrum arbitrium formare et fingere. Ov. Met. 8, 198. Ceram pollice mollire. Colum. 9, 45. Apes figurant et fingunt ceras. Et ib. Favi superpositis ceris tanquam operculis obliti. Plin. 35, 2, 2. Expressi cera vultus. Et 8, 54, 80. Icones fictae. Et 13, 15, 30. Illinere aliquid cera. Virg. Ecl. 2, 32. calamos cera conjungere. [*Tibull. 2, 5, 32. Calamus cera jungitur.] Virg. G. 4, 38. linere spiramenta. Id. ib. 57. Recentes ceras apes excudunt. Id. ib. 162. Tenaces cerae. ¶ Per synecdochen ponitur pro opere e cera facto. Juven. 8, 19. Veteres cerae exornant atria, h. e. avorum cereae imagines. Ov. Fast. 1, 591. dispositae generosa per atria ce-

rae. Adde *Sall. Jug.* 4. ℙ Cerae usus multus fuit in obsignando. *Plin.* 2, 51, 52. Aurum, argentum fulmine liquatur intus, sacculis ipsis nullo modo ambustis, ac ne confuso quidem signo cerae. Adde *Pl. Bacch.* 4, 4, 96. et *Ov. Amor.* 2, 15, 15. ℙ Plurimus vero in scribendo. Tabellis enim utebantur cera illitis, in qua litteras stilo exarabant. *Quint.* 10, 3. *ad f.* Scribitur optime ceris, in quibus facillima est ratio delendi: nisi forte visus infirmior membranarum potius usum exiget. *Pl. Bacch.* 4, 9, 73. Cerae equidem haud parsit neque stilo. Adde *Asin.* 4, 1, 22. et *Gell.* 17, 9. ℙ Hinc saepe dicitur de ipsis tabellis, in quibus aliquid perscribitur. *Quint.* 11, 2. Illud neminem non juvabit, iisdem, quibus scripserit, ceris ediscere. *Id.* 10, 3. *ad f.* Mandare aliquid ceris. *Juven.* 1, 63. Ceras implere capaces. *Hor. Ep.* 1, 6, 62. Caerite cera digni. V. CAERES, itis. ℙ Hinc *prima*, *secunda cera*, hoc est prima, secunda pagina, Itali dicunt *pagina*, *faccia*, *facciata:* et *ima*, *extrema cera*, hoc est ima pars paginae. V. PAGINA. *Cic. Verr.* 2, 1, 36. Deinde in codicis extrema cera nomen infimum fecit. *Suet. Caes.* 83. Novissimo testamento tres instituit heredes, in ima cera C. Octavium etiam adoptavit. *Id. Ner.* 17. Cautum, ut testamentis primae duae cerae, testatorum modo nomine inscripto, vacuae signaturis ostenderentur. *Hor. Sat.* 2, 5, 53. Sic tamen ut limis rapias, quid prima secundo Cera velit versu. *Quint.* 10, 3. *ad f.* Ne latas quidem ultra modum ceras velim, expertus, juvenem praelongos habuisse sermones, quia illos numero versuum metiebatur, idque vitium, mutatis codicibus, esse sublatum. ℙ *Morcell. De stil. Inscr. Lat.* T. 2, p. 317. *edit. Patav.*, et in *Dissert. dello scrivere degli ant. Romani* (ed. *Jo. Labusio)* p. 61. contendit, *ceras* in *c. l.* significare non paginas, sed paginae partes, quas Itali *colonne* vocant. Quamvis autem inficiari non possim, veteres hac scribendi ratione lectorum commodo saepe usos fuisse, quam videre est in vetustis codicibus, et in primis librorum editionibus, tamen adhuc nos certa antiqui scriptoris auctoritate carere ausim affirmare, quae eam esse illius vocis significationem confirmet. ℙ Pictores quoque ceris usi sunt, praesertim in illo pingendi genere, quae *encaustice* dicitur. *Stat. Silv.* 1, 1, 100. Apelleae cuperent te scribere cerae. Adde *Varr. R. R.* 3, 17. et *Plin.* 35, 7, 31. et *ib.* 11, 39. et 41. ℙ Denique cera utebantur colore aliquo infecta, v. gr. miniata, adnotandis iis, quae in opere aliquo perlegendo aut placerent insigniter, aut minus probarentur. Exempla ex *Cicerone* duo V. in MINIATUS et MINIATULUS. ℙ Ponitur etiam *cera* pro quacumque mixtura tenaci, et cerae simili. *Ov. Met.* 11, 514. *de navi.* spoliataque tegmine cerae Rima patet, praebetque viam letalibus undis, *h. e.* pice. *Virg. G.* 3, 450. pingues unguine cerae. Sic *Plin.* 24, 10, 47. et 25, 8. et alibi *ceram* pro *cerato* ponit. Et *Pl. Truc.* 2, 2, 39. pro fuco, quo illinuntur feminae. Buccas, *inquit*, rubricae, cera omne corpus intinxit tibi.

CĔRĂCHĀTES, ae, m. κηραχάτης, gemma ex achatae generibus, cerae colore. *Plin.* 37, 10, 54.

*CERAMBIS, is, vir qui in avem sive, ut alii volunt, in scarabaeum a Nymphis mutatus, diluvio Deucalioneo superfuisse dicitur. *Ov. Met.* 7, 352. *B. A.*

CĔRĂMĪCI, orum, m. plur. Κεραμεικοὶ, loca duo Athenarum fuere, unus in urbe, qui erat certa sedes meretricibus constituta; alter extra urbem, in quo qui in bello cecidissent, publico sumptu sepeliebantur, funebrique oratione ornabantur: a κέραμος, terra figularis. *Cic. Fin.* 1, 11. et *Leg.* 2, 26. et *Plin.* 36, 5, 4. *n.* 5. ℙ Fortasse qui in urbe erat, idem fuit cum illo Ceramico, quem ab officina Chalcosthenis figuli appellatum esse, tradit *Plin.* 35, 12, 45.

[CĔRĂMĪCUS, a, um, adj. ad Ceramum pertinens, Cariae urbem, nunc *Keramo*, in cujus nummis apud *Sestin. Class gen.* p. 88. *ΚΕΡΑΜΙΗΤΩΝ*. *Plin.* 5, 29, 29. Habitatur inter duos sinus, Ceramicum et Iasium. *F.*]

CĔRĂMĪTES, ae, m. gemma testae colorem habens: a κέραμος, testa. *Plin.* 37, 10, 56.

*CERAMĬUM, i, locus Romae, in quo Cicero et Milo domum habebant. *Cic. Att.* 4, 3. *B. A.*

*CERĂMUS, i, Κέραμος, Cariae opp. *Plin.* 5, 29. ℙ Aliud est, quod in Arctonneso insula juxta Cariam fuit, unde sinus Ceramicus, κόλπος Κεραμικὸς, nomen habet. *Plin.* 5, 29. et 31. *B. A.*

*CERANAE, arum, Phrygiae maj. opp. *Plin.* 5, 32. *B. A.*

CERARĬĂ. V. GERARIA.

CĔRĀRĬUM, ii, n. *Cic. Verr.* 2, 3, 78. Ex omni pecunia, quam aratoribus solvere debuisti, certis nominibus deductiones fieri solebant: primum pro spectatione, et collybo, deinde pro nescio quo cerario, *h. e.* pecunia, quam exigebat Verres pro impensis cerae: et videtur eam ceram intelligere, quae in scribendo a tabulariis consumebatur. ℙ [*Martorell. de R. theca calam.* p. 127. putat, *cerarium* fuisse appellatum vectigal illud, quod Verres novo exemplo pro cera signatoria exigebat, cum vel tiro noverit, publicas tabulas, et syngraphas sine signis in cera impressis nihil valuisse, imo ne ostendi quidem potuisse; id Itali vocant *dritto del bollo. F.*]

[CĔRĀRĬUS, ii, m. qui induit cera tabellas scriptorias. *Inscr.* ap. *Fabrett.* 731, 450. Cn. Sentio Cn. Fil. Ter. Felici patrono decuriae scribarum, cerariorum et librariorum. ℙ Sunt tamen, qui putent, *cerariorum* nomine eos esse appellatos, qui in ceratis tabellis, *librarios*, qui in chartis membranisque scribebant, *scribas* vero, qui iis decuriis praeerant. Sunt itidem qui affirment, *cerarios* dictos fuisse, qui publicas privatasque tabulas cera signandas curabant, quae Itali vulgo dicunt *bollatori*. V. CERARIUM. *F.* ℙ **Cerarius*, i, m. qui cera vel cereis negotiatur. In *Gloss. Gr. Lat.* exponitur Κηροπώλης. *B. A.*]

CĔRAS, κέρας, Graece cornu significat. Ab aliquibus ita appellatur pastinaca agrestis, quia cornu similis est. *Appul. Herb.* 80. ℙ *Ceras chryseon*, Κέρας χρύσεον apud *Solin.* 10. est promontorium illud, quod a *Plin.* 9, 15, 20. appellatur promontorium *aurei cornus:* de quo verba facit etiam 4, 11, 18., ubi *Chrysoceras* vocat. ℙ *Hesperion ceras*, Ἑσπέριον κέρας, promontorium Africae in mari Atlantico, sub Zona torrida. V. geograph. *Plin.* 6, 30, 35. et *ib.* 31, 36.

CĔRĂSĪNUS, a, um, adj. ad cerasum pertinens. *Petr. Sat.* 28. Ostiarius prasinatus, cerasino succinctus cingulo. *Id. fragm. Trag.* 67. *Burm.* Tunica cerasina.

CĔRASTES, ae, m. κεράστης, serpens dictus a κέρας, cornu, quia gemina, et saepe etiam quadrigemina in capite velut cornicula habet, non tamen illa dura, ut cornutis quadrupedibus, sed *corporea*, ut *Plin.* appellat 11, 37, 45., hoc est carnea, vel cartilaginosa, quorum motu, occultato sub arenis cetero corpore, illectas aves veluti esca perimit, ut idem *Plin.* 8, 23, 35. docet. Est etiam maxime flexuosus, ut spinam non habere videatur. *Lucan.* 9, 716. spinaque vagi torquente cerastae. ℙ A poetis finguntur Furiae cerastas in capite pro capillo habere. *Stat. Th.* 11, 65. *de Tisiphone.* Crinalem attollit longo stridore cerasten. Adde *ib.* 1, 163. et *Claud. in Rufin.* 1, 96. et *Rapt. Pros.* 2, 346. ℙ Est etiam vermiculus cornutus in arboribus nascens, qui cum tantum eroserit, ut circumagat se, generat alium, ut *Plin.* 16, 41, 80. tradit. Adde 17, 24, 37. *n.* 3. ℙ In fabulis dicti sunt *Cerastae* populi quidam in Cypro insula, cornutam frontem habere crediti, quibus cum humanas victimas sacrificare mos esset, a Venere in juvencos mutati sunt. *Ov. Met.* 10, 222. et seqq. V. CERASTIS. ℙ Legitur etiam *cerasta*, *ae*, positione Latina; et quidem pro quocumque serpente, per synecdochen. *Alcim. Avit.* 5, 79. Primus adhuc mordax absorbuit ore cerasta.

CĔRASTĪBŎLĂ. *Varr. L. L.* 6, 3. *ad f.* Cerastibola, ut de lumbo obcoenabis. Cerastibola, Opilius scribit, circum coxendices sunt nobis: id Graecum est, ab hujus loci versura. *Scaligero* in *Conjectan.* legendum videtur: *caro strebola, vitellina est: coenabis.* Haec autem verba sunt ex comoediis *Plauti* deperditis: cetera ipsius *Varronis*. *Auson. Popma* sic edidit: *Cerastrebula ut de lumbo obcoenabis. Cerastrebula, Opilius scribit, circum coxendices sunt bobus* etc. In notis vero mavult legere *crea strebula:* quod est τὰ κρέα στρεβλὰ, carnes tortuosae, vel flexiles: quales nimirum sunt in coxendicibus, quia in ambulando flectuntur, et versantur. Ex quo apte intelliguntur sequentia verba: *id Graecum est, ab hujus loci versura.*

CĔRASTIS, idis, f. Κερασιὶς et Κεραστία. Ita dicta est olim insula Cyprus, teste *Plin.* 5, 31, 35., propter crebra promontoria, quae Graece κέρατα appellantur: vel fortasse ab incolis cornutis, ut est in fabulis. V. CERASTES.

CĔRĂSUM, si, n. κεράσιον, fructus cerasi arboris. *Cels.* 24, 2. Stomacho apta sunt ex pomis cerasum, morum, sorbum. *Pallad.* 11, 12. Cerasa ut sine osse nascantur. ℙ Cerasorum plura sunt genera. *Aproniana* maxime rubent: *Lutatia* nigerrima sunt: *Caeciliana* vero etiam rotunda. *Juniana* grati sunt saporis, sed adeo tenera, ut gestatum non tolerent. *Pliniana* dicuntur in Campania, quae *duracina* alibi, principatum facile obtinentia, pulpa, et veluti callo duriore. Haec a nominibus eorum, qui insitione primi invenerunt, sunt appellata. Alia porro sunt a regionibus dicta, ut *Lusitana*, quae in Belgica optima omnium censentur: *Macedonica* parvae arboris, raroque tria cubita excedentis. A qualitate nomen habent *duracina* modo dicta, *laurea* amaritudinis non ingratae, quae ex lauro insita proveniunt; et quae ex brevi frutice verius, quam arbore nascuntur, quae ob id *chamaecerasus* dicitur. Sunt etiam, quae mixtum colorem habent ex nigro, rubenti ac viridi, similia semper maturescentibus. *Plin.* 15, 25, 30.

CĔRĂSUS, si, f. κέρασος, arbor nota, a Cerasunte Ponti urbe sic dicta, quam cum L. Lucullus delevisset, inde arborem Romam transtulit, et ab urbe cerasum appellavit. Nam ante Lucullum erant quidem cerasa in Italia, sed dura, et *corna* appellabantur: postea *cornocerasa* dicta sunt. Ita *Serv.* ad *G.* 2, 18. et *Isid. Orig.* 17, 7. Adde *Ammian.* 22, 8. Sed *Plin.* 15, 25, 30. negat ante Lucullum ulla in Italia fuisse: quod *Tert. Apol.* 11. confirmat, et *Hieron. ep.* 31. *n.* 3. *Ov. Nuc.* 32. Audiat hoc cerasus; stipes inanis erit. *Colum.* 11, 2. *sub f.* Possunt etiam his diebus cerasi, et tuberes, ceteraeque arbores, quae primae florent, inseri commode. ℙ De ipso pomo, κεράσιον. *Prop.* 4, 2, 15. Hic dulces cerasos, hic autumnalia pruna Cernis.

CĔRĂSUS, untis, f. nunc *Chirissonda*, Κερασοῦς, urbs Cappadociae in ora litorali Ponti Euxini. *Plin.* 6, 4, 4., *Mela* 1, 19.

CĔRĂTAULES, ae, m. κεραταύλης, idem qui cornicen. V. CAMPTAULES.

CĔRĀTHĒUS, a, um, adj. a Ceratho fluvio Cretae, apud Gnossum. *Virg. Cir.* 113. Carpathium fugiens, et flumina Cerathea. Alii scribunt *Cerataea*, alii *Curetea*, Κουρήτεια, Cretensia: a Κουρήτῃ pro Κρήτῃ, (sic enim antiquitus dicebant, teste *Strabone*) Creta; ut intelligant generatim omnes ejus insulae fluvios. At scribendum *Caeratea*. V. CAERATEUS. *Fluminis nomen ap. *Callim. Dian.* 44. Καίρατος. *B. A.*

CĔRĀTĬĂ, ae, f. herba uno folio, radice nodosa magna, coeliacis et dysentericis utilis. *Plin.* 26, 8, 34. *n.* 8.

CĔRĀTĬAS, ae, m. κερατίας, cometa cornu speciem habens: a κέρας, cornu: qualis visus fuit, cum Graecia apud Salamina depugnavit. *Plin.* 2, 25, 22.

CĔRĀTĪNAE, et crocodilinae quaestiones, seu ambiguitates, κερατινοὶ, καὶ κροκοδειλινοὶ λόγοι, de quibus mentio fit a *Quint.* 1, 10., sunt captiosae quaestiones, et sophismata, quae captandi et cavillandi causa proponi solent. Duplici autem ratione intelligi possunt, nempe ut sic dictae sint a modo proponendi, ut *ceratina ambiguitas* idem sit, quod syllogismus cornutus (nam κέρας cornu significat) et *crocodilina*, quae, crocodili more luctum fingentis, sub veritatis et honestatis specie ad insidiandum et fallendum proponatur: vel quod veri similius est, ut ita appellatae sint a materia: qua ratione *ceratina* erit captio illa ap. *Gell.* 18, 2. Quod non perdidisti, habes: cornua non amisisti: habes igitur cornua. *Crocodilinae* exemplum erit illud *Luciani* ἐν βίων πράσει, de illa muliere, cui filium crocodilus abstulerat, et se redditurum promiserat, si mulier verum responderet. Illa autem respondit, non redditurum: atque ob id aequum ajebat reddi. Huc pertinet illud ejusdem *Luciani in Dial. Diogen. et Pollucis.* Κέρατα φύουσιν ἀλλήλοις, καὶ κροκοδείλους ποιοῦσι, καὶ τοιαῦτα ἄπορα ἐρωτᾶν διδάσκουσι τὸν νοῦν. *Front. de eloq.* Discere autem ceratinas, et soritas, et pseudomenus, verba contorta, et fidicularia; negligere vero cultum orationis, et gravitatem, et majestatem, et gratiam, et nitorem, hoc indicat loqui te, quam eloqui malle, murmurare potius et friguttire, quam clangere.

*CĔRĂTIS, idis, f. κερατὶς, i. q. ceratia. *Marc. Emp.* 24. *B. A.*

CĔRĂTĪTIS, is, f. κερατῖτις, genus papaveris silvestris, nigri, cubitali altitudine, folio minore et tenuiore quam ceteris silvestribus, semine exili, radice crassa et corticosa, calyculo inflexo, ut cornicula; unde et nomen habet. Nam κέρας est cornu. *Plin.* 20, 19, 77.

[CĔRĂTĬUM, ii, n. κεράτιον, siliqua Graeca. In ponderibus ceratium Graecorum idem est ac siliqua Latinorum. *Auct. de ponder.* ap. *Goes. Agrar.* p. 322. Ponderum pars minima calculus est, qui constat ex granis ciceris duobus. Duo calculi ceratium faciunt. Quatuor calculi, sive duo ceratia, obolam reddunt. ℙ Est etiam ejus mentio ap. *Colum* 5, 10., sed ibi Graece scribitur. *F.*]

CĒRĀTŌRĬUM, ii, n. ceratum. *Coel. Aurel. Acut.* 2, 11. et *Tard.* 2, 3. Ceratorium apponere. *Marc. Empir.* 35. Chalasticum olympianum, ceratorium insigne. ℙ Legitur et *cerotarium* a Graeco κηρωτὸν, eod. sensu. *Coel. Aurel. Tard.* 1, 1. Cerotariis, atque malagmatis uti. *Theod. Prisc.* 1, 9. Calcis flos cerotario mixtus.

CĔRĀTUM, ti, n. κηρωτὸν, medicamentum cerae modo tenax, quod impositum adhaeret. *Cels.* 4, 20. Ceratum ex cyprino. Et *ib.* 24. liquidum. *Scrib. Compos.* 250. Sulphur oleo mixtum, atque in cerati spissitudinem redactum. Adde *Colum.* 7, 7. *extr.* et *Plin.* 23, 6, 54. et alibi. ℙ Dicitur etiam *cerotum* a Graeco κηρωτόν. *Mart.* 11, 98. Nec labra pingui delibuta ceroto. *Pallad.* 1, 41. Ceroti instar efficies, et curabis adlinire. Adde *Plin.* 22, 24, 56. et 26, 14, 87.

CĒRĀTŪRĂ, ae, f. κήρωμα, cerae inductio. *Colum.* 12, 50. *a med.* Quemadmodum nova vasa si calefiant, liquidam ceram facile excipiunt, sic vetera non crediderim propter olei succum ceraturam pati.

CĔRĀTUS, a, um, part. a *cero*, κηρωτὸς, cera illitus, obductus. *Cic. Div. Verr.* 7. Ceratam unicuique tabellam dari cera legitima. *Hor. Od.* 4, 2, 2. Ceratae pennae. Adde *Pl. Asin.* 4, 1, 18.

¶ Item generatim illitus. *Ov. Her.* 7, 23. inducto ceratae sulphure taedae. Et *ib.* 5, 42. Caerula ceratas accipit unda rates.

CĔRAULĂ, ae, m. κεραύλης, idem quod cerataules, cornicen. *Appul. Met.* 8. Quidam juvenis ceraula doctissimus, *mox id. ib.* Qui foris circumgestantibus Deam cornu canens adambulabat. *Id. Flor. n.* 4. Monumentarii ceraulae. ¶ Priore loco al. male leg. *choraula.*

CĔRAUNĬA, ae, f. V. CERAUNIUS.

CĔRAUNĬA, orum, n. plur. Κεραύνια, montes Epiri, qui et Acroceraunia dicuntur. *Virg. A.* 1, 506., *Caes. B. C.* 3, 6. V. ACROCERAUNIA.

CĔRAUNĬUM, ii, n. V. CERAUNIUS.

CĔRAUNĬUS, a, um, adj. Κεραύνιος, ad Ceraunia pertinens. *Plin.* 15, 29, 36. et *Flor.* 2, 9. Ceraunii montes. *Colum.* 3, 2. Ceraunia vites. ¶ *Ceraunia gemma* dicitur, quae cum fulmine cadere creditur, et *lapis fulminis* dicitur a *Sidon. carm.* 5, 50., a κεραυνὸς, fulmen. Sunt etiam *ceranniae*, quae ita appellantur a fulgore. *Plin.* 37, 9, 51. et *ib.* 10, 65. et *Lamprid. Elagab.* 21. Pisum cum aureis, lentem cum ceraniis, fabam cum electris, et orizum cum albis exhibens. ¶ Dicitur etiam *ceraunium, ii*, n. *Claud. Laud. Seren.* 77. Pyrenaeisque sub antris Ignea fluminea legere ceraunia nymphae. Adde *Sol.* 23. ¶ Quod addunt quidam, *ceraunium* esse nomen tuberis ap. *Plin.* 19, 3, 12. *Hard.* monet legendum *geranion.*

CĔRAUNŎBŎLĬĂ, ae, f. κεραυνοβολία, hoc est fulminum jactus: a κεραυνὸς, fulmen, et βάλλω, jacio. Ita dicta est quaedam Apellis tabula, in qua cadentia fulmina pinxerat. *Plin.* 35, 10, 36. *n.* 17.

CĔRAUNUS, a, um, adj. Ceraunius. *Prop.* 2, 13, 3. Non potuit saxo vitam posuisse Cerauno? *h. e.* scopulis Acroceranniis. ¶ Item est quod ceraunia gemma. *Prudent. Psychom.* 470. Si fratris galeam fulvis radire ceraunis Germanus vidit commilito etc. *Capell.* 1. p. 19. Tres fuerant in fronte gemmae, lychnis, astrites, et ceraunos. *¶ Fuit et Ceraunus Ptolemaei, Philadelphi fratris, cognomen, qui Seleuco rege in Syria trucidato, rex ibi factus est, ita dictus, quod in bello quasi fulminaret. *Just.* 24, 1. sq. Cf. *Paus.* 10, 19. cet. ¶ Item amnis Cappadociae. *Plin.* 6, 3. *B. A.*

*CERBĂLUS, i, Apuliae fluv., ex Apennino monte oriens, ac prope Sipontum in mare Hadriaticum se exonerans. *Plin.* 3, 10. Hodiernum nomen *Cervaro. B. A.*

*CERBĀNI, orum, populi Arab. felicis. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

CERBERASTRUM. V. SERPERASTRUM.

*CERBERĬON, i, Asiae oppidum, ad Bosporum Cimmerium, postea Cimmerium appellatum. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

CERBĔRĔUS, a, um, adj. ad Cerberum pertinens. *Lucr.* 4, 734. Cerbereasque canum facies. *Ov. Met.* 4, 500. Cerbereum os. *Stat. Silv.* 5, 1, 249. Cerberei latratus. *Id. Theb.* 8, 56. Cerbereae portae, *h. e.* janua Ditis, juxta quam Cerberus excubat.

CERBĔRUS, i, m. Κέρβερος, canis triceps, ex Typhone gigante, et Echidna genitus (ut *Hygin. fab.* 151. docet), serpentes pro setis habens, custos appositus januae Ditis, ne quis inde mortuorum egredi possit, aut vivorum ingredi. V. *Senec. Herc. fur.* 783., ubi eum describit. Quidam tribuunt ei quinquaginta capita: quidam etiam centum, ut dictum est in CENTICEPS. Hunc Hercules domuit, et ad Superos catenis constrictum traxit, tum videlicet, cum ad Inferos descendit, ut Theseum liberaret. Interpretatio haec est: Cerberum canem fuisse Plutonis, vel Orci regis Epiri, seu Albaniae inferioris: Epirum partem esse infernam regni Saturni secus mare inferum: in Epiro canes ferocissimos esse, qui sint instar trium canum alius generis. Alii terram interpretantur, dictamque volunt *Cerberum*, quasi κρεόβορον, hoc est carnivoram, a κρέας, caro, et βόρος, vorax, quia terra corpora omnia sibi credita vorat, et consumit. *Serv.* ad *A.* 6, 395., ubi addit, ideo Herculem dici eum ab Inferis traxisse, quia omnes cupiditates, et terrena vitia contempsit. Adde ad *ib.* 8, 397. ¶ Alii serpentem fuisse volunt in Taenaro Laconiae promontorio, qui populis exitiosissimus esset, et quoniam in Taenaro ad inferos diceretur esse aditus, Ditis canem esse nominatum, denique hunc serpentem ab Hercule interemptum fuisse. *Virg. A.* 6, 417. Cerberus haec ingens latratu regna trifauci Personat, adverso recubans immanis in antro. ¶ Graeca positione *Ov. Met.* 7, 412. nexis adamante catenis Cerberon abstraxit. Adde *Hor.* 9, 94.

*CERCASŌRUM, i, Κερκάσωρον, Aegypti opp., in Heptanomide, ad sinistram Nili ripam, ubi in Delta scinditur, positum. *Mela* 1, 9. Cf. *Herod.* 2, 15. et 97. *B. A.*

CERCĔRIS, is, f. genus avis amphibiae, apud *Varr. L. L.* 4, 13. Aliae in hoc genere a Graecis, ut querquedula, cerceris: halcedo, quod ea halcyon. Quidam leg. *cercuris*: quod rejicitur a *Scalig.* in *Conjectan.*, qui mallet reponere κερκιθαλλὶς, quomodo placet *Scioppio*, qui ita edidit: *ut querquedula a κερκιθαλλὶς*, etc. Sed praestat hanc vocem derivare a καρκαίρω, tremo, pulsatus vibro, unde factum *cercerca*; hinc etiam est repetendum *querquerus, a, um*, quam V. videsis. Itaque *Varro* dicit *querquedulam* esse ab ea Graeca voce, quemadmodum *halcedo* est ab ἀλκυών.

*CERCĒTAE, arum, Κερκέται, pop. ad Bosporum Cimmerium, circa montem Caucasum. *Plin.* 6, 5. *B. A.*

*CERCETĬCI, orum, i. q. Cercetae. *Mela* 1, 19. *B. A.*

*CERCETĬUS (mons), in Thessalia. *Liv.* 32, 14. Cerceti (sc. montes vel mons) audit *Plin.* 4, 8. Item alius mons sic dictus, in Samo insula. *Plin.* 6, 31. *B. A.*

*CERCĬAE, arum, (insulae), in mari Aegaeo, prope Lesbum. *Plin.* 5, 31. *B. A.*

*CERCĬNA, ae, f. Κέρκινα, insula parva cum opp. cognom., ad promont. minoris Syrtis sita, hodie *Gamelera*, *Cercara* Italis. *B. Afr.* 8, et 34. *Liv.* 33, 48. *Plin.* 5, 7. *Tac. A.* 1, 53. *Cercinna* vocatur a *Mela* 2, 7. Straboni est Κέρκιννα. ¶ Hinc insulae adjacet alia parvula, nomine *Cercinitis*, *Strab.* Κερκιννῖτις. *Plin. ib. B. A.*

CERCĬNĪTĀNI, orum, m. plur. populi Cercinae insulae. *Hirt. B. Afr.* 34. C. Sallustius Crispus praetor a Circinitanis receptus frumento naves onerarias complet.

*CERCĬNĬUM, i, opp. Thessal. *Liv.* 31, 41. *B. A.*

CERCĪTES. V. CIRCITES.

CERCĬUS. V. CIRCIUS.

CERCO, onis, m. qui magna est praeditus cauda. Cogn. fuit Rom. in gente Lutatia, ut Q. et Cn. Lutatius Cerco ap. *Eckhel. D. N. V. T.* 5. p. 240. et *Liv.* 42, 6. Κέρκος Graece est cauda, unde ductum videtur.

CERCŎLIPS, ipis, f. genus simiae, inquit *Festus*, quae ultimam partem caudae villosam habet. Quidam leg. *cercalopex* (hoc est caudata vulpes; a κέρκος, cauda, et ἀλώπηξ, vulpes) alii *cercolopis*: quae *Scaligero* non probantur. Porro *cercolips* putant nonnulli esse a κέρκος, cauda, et λιπὸς, pinguedo, quod villosa simul, et pinguis sit. Sed *Scalig.* deducit a κέρκος, et λείπω deficio, quod hac voce significetur tantummodo simia sine cauda, quae Latina appellatione *cluna* dicitur, teste eodem *Festo*. Hinc a quibusdam ita legi ap. *Catull.* 98, 3. Ista cum lingua, si usus veniat tibi, possis Culos, et trepidas lingere cercolipas. Nam clunibus simiae non caudatae nihil est spurcius. Alii tamen plures aliter leg. V. CARBATINA.

CERCŎPĬA Insula videtur jlocalariter appellari a *Pl. Trin.* 4, 2, 84. regio Inferorum, ubi puniuntur homines scelerati et fraudulenti, qui Graece κέρκωπες per metaphoram appellantur. Alii tamen leg. *Cecropia.* [*Ita *Lindem.*]

CERCŎPĬTHĒCUS, i, m. κερκοπίθηκος, simiae genus caudam habentis: a κέρκος, cauda, et πίθηκος, simia. *Plin.* 8, 21, 30. tradit, nasci hos in Aethiopia nigris capitibus, et pilo asinino. *Varr.* ap. *Non.* 3, 69. Quid dubitatis, utrum nunc sitis cercopitheci, An colubrae, an beluae? *Mart.* 14, 202. Callidus emissas eludere simius hastas, Si mihi cauda foret, cercopithecus eram. Adde *ib.* 128. ¶ Hoc animal in Aegypto tanquam numen colebatur, teste *Juven.* 15, 4 ¶ Graeca positione *Mart.* 7, 87. Si Cronius similem cercopithecon amat.

CERCOPS, ōpis, m. κέρκωψ. Cercopa, inquit *Festus*, Graeci appellant lucrari undique cupientem: quasi κέρδωνα: quem nos quoque lucrionem vocamus. *Festus* haec scribens humani aliquid passus est; miscet enim κερδώ, quod significat vulpem, et cognatum est nomini κέρδος, lucrum, cum voce κέρκωψ, cujus plane aliud est etymon. ¶ *Cercopes* sunt populi in insula Pithecusa, quos poetae fabulantur, ob perjura et fraudes a Jove in simias fuisse conversos. *Ov. Met.* 14, 90. Deum genitor fraudem et perjura quondam Cercopum exosus, gentisque admissa dolosae. ¶ Ita enim appellantur simiae quaedam monstrosae et caudatae, et turpissimae omnium. *Manil.* 4, 664. saevosque leones in poenas fecunda suas parit horrida tellus, Et portentosos cercopum ludit in ortus. *Ammian.* 22, 14. narrat de Juliano Apostata, quod *ridebatur ut cercops*, hoc est tanquam turpis simia.

CERCŪRUS, i, m. κέρκουρος, genus navis Asianae praegrandis, ut *Nonius* docet 13, 4. Inventa fuit a Cypriis, teste *Plin.* 7, 56, 57. Cyprii autem Asiae sunt contributi. Aperta erat, et vehendis oneribus comparata. *Liv.* 33, 19. Cum classe tectarum navium ad hoc levioribus navigiis, cercurisque ac lembis ducentis. Ex his *Liv.* verbis satis apparet, inter minora navigia ponendum esse. Vox ipsa est conflata a κέρκος, et οὐρά, quae utraque dictio caudam significat; fortasse quod praelonga esset, et velut in caudam utrinque desineret. Sunt qui deducant a Κερκύρα, hoc est Corcyra insula; quasi Corcyraeorum propria fuerit: quod est contra *Non.*, et *Plin.* mentem. *Pl. Merc.* 1, 1, 86. Aedificat navim cercuram, et merces emit. *Id. Stich.* 2, 3, 44. Conspicatus sum cercurum, quo ego me majorem non vidisse censeo. Adde *Lucil.* ap. *Non. l. c.*

*CERCUSĬUM, i, opp. Mesopot. *Ammian.* 23, 11. Κιρκήσιον est, *Zosim.* 3, 11. et Circessum vel Circessus *Eutrop.* 9, 2. [*Cf. *Tzschuck.* ad h. l.] *B. A.*

CERCYON, onis, m. Κερκύων. V. v. seq.

CERCYŎNĒUS, a, um, adj. ad Cercyonem pertinens. Fuit hic Neptuni filius, latro insignis apud Eleusinem, qui validissimas arbores incurvans, alligatos iis viatores discerpebat, ut *Ov. Met.* 7, 439. narrat. Hic a Theseo occisus fuit. *Id. Ib.* 412. Quaeque Ceres vidit laeto pereuntia vultu Corpora Thesea Cercyonea manu. *Stat. Th.* 12, 576. trucibus monstris Sinin, infandumque dedisti Cercyona.

CERCYROS, i, m. κέρκυρος, nomen piscis marini, in scopulorum fine habitantis. *Ov. Halieut.* 102. et *Plin.* 32, 11, 54.

*CERDĬCĬĀTES, ium, pop. Liguriae. *Liv.* 32, 29. *B. A.*

[CERDIPPUS, i, m. lucrum faciens ex equis: a κέρδος, lucrum, et ἵππος, equus. Est nom. serv. Rom. ap. *Fabrett. Inscr.* 350, 30. *F.*]

CERDO, ōnis, m. significat vilem et sordidum artificem, quique omni ratione lucellum sectatur, quales sunt infimae plebis homines, et nullius census: a κέρδος, lucrum. *Juven.* 8, 181. At vos Trojugenae, vobis ignoscitis, et quae Turpia cerdoni, Volesos Brutosque decebunt. *Id.* 4, 153. de Domitiano: Sed periit, postquam cerdonibus esse timendus Coeperat. Adde *Pers.* 4, 51. ¶ Jungitur interdum cum aliis artificum nominibus, ut *sutor cerdo* ap. *Mart.* 3, 59. qui veteres calceos resarcit, veteramentarius, de quo *Id. ib.* 16. Et *cerdo faber* in antiqua *Inscr.* ap. *Spon. Miscell. erud.* p. 221. ¶ Apud *Papin. Dig.* 38, 1, 42. et *in Inscr.* ap. *Grut.* 186, 4. Cerdo est nomen proprium servi. In *Inscr.* ap. *Mur.* 1505, 3. est cognomen, C. Pompejus Cerdo.

[CERDŎPHŎRUS, i, m. a κέρδος, lucrum, et φέρω, porto, qui lucrum portat. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 1156, 5. T. Mindius Cerdophorus. *F.*]

CĔRĔĀLIS, le, adj. ad Cererem pertinens, Δημητριακὸς, Δημήτριος. *Ov. Met.* 8, 741. Cereale nemus, *h. e.* Cereri consecratum. *Id. Am.* 3, 10, 1. sacrum. *Id. Met.* 11, 121. Cerealia munera, *h. e.* fruges vel panis. *Id. Trist.* 3, 12, 11. Cereales sulci, *h. e.* in quibus seruntur segetes. *Id. Fast.* 4, 911. herbae, *h. e.* segetes. *Id. ib.* 507. Cerealis Eleusin, *h. e.* in qua Ceres colebatur. *Virg. A.* 1, 181. Cerealia arma, *h. e.* instrumenta, quibus panem conficimus. *Id. ib.* 7, 111. Cereale solum, *h. e.* liba adorea, quae pro mensa subjecta erant, ut in iis ceterae dapes reponerentur. *Plin.* 15, 19, 21. Cereales aurae, *h. e.* frugibus maxime utiles. *Aus. Mosell.* 362. fluvius Praecipiti torquens Cerealia saxa rotatu, *h. e.* molas aquarias, quibus frumenta moluntur. ¶ *Cereale papaver* dicitur a *Virg. G.* 1, 212. quod esui est, sicut frumentum: quale est sativum illud, cujus tria genera facit *Plin.* 19, 8, 53. nempe candidum, cujus semina tosta cum melle ab antiquis in secunda mensa apponebantur; et rustici panum crustis affuso ovo inspergebant: nigrum, cujus scapo inciso lacteus succus excipitur: tertium genus erraticum, quod et sponte nascitur in arvis, cum hordeo maxime. Vel *Cereale* dixit, quia eo usa est Ceres ad oblivionem doloris ob raptum Proserpinae filiae: vel quia Meconem Atheniensem dilexit et transfiguratum in papaver (μήκων Graece papaver significat) tutelae suae jusserit reservari. *Serv.* ad *l. c.* Potest etiam addi alia causa, quod narrat *Ov. Fast.* 4, 547. de Triptolemo a Cerere pasto papavere, ut eum faceret Deum. V. ibi reliqua. ¶ *Cerealis sapor* ap. *Plin. l. c.* est sapor tritici. Scribit enim, rusticos inferiorem panum suorum crustam apio et gith, *cereale sapore, condire.* Cum enim ex vilioribus et ingratis frugibus panem conficere soleant, eo condimento saporem ei triticeum et gratum conciliant. ¶ *Cerealis coena* est opima, lauta, qualis solebat in festis Cereris parari. *Pl. Men.* 1, 1, 25. Hinc *Cerealis pompa* dicitur a *Varr. R. R.* 1, 2. longus ille ferculorum ordo, quae in hujusmodi epulis inferebantur: ducta loquendi ratione a pompa Circensi. ¶ *Cerealia, um*, dicuntur a *Plin.* initio *l.* 23. fruges omnes, quibus aluntur homines. ¶ Sunt etiam *Cerealia*, festa in honorem Cereris, in quibus matronae albis indutae togis, discurrentes cum facibus celebrabant luctum et errores Cereris ob amissam filiam. Ludi praeterea fiebant in Circo in ejus honorem, quos albatus populus spectabat: vetitumque erat vino aut venere uti atque ante noctem cibum capere. Hinc *Pl. Aul.* 2, 6, 5. *Cereri eos nuptias facere* ait, qui nihil temeti in coenam attulerint. V. alia in hanc rem in CERES. ¶ Celebrabantur pridie Id. April. ut est in veteri Kalendario ap. *Grut.* 133. et *Ov. Fast.* 4. docet. *Cic. Att.* 2, 12. Emerseram commode ex Antiati ipsis Cerealibus. *Liv.* 30, 39. *in f.* Cerealia ludos dictator et magister equitum ex S. C. fecerunt. Plura de his V. ap. *Ov. Fast.* 4, 389. et seqq. ¶ *Aediles Cereales*

erant duumviri, qui annonam curabant et frumentum, cum opus esset, populo publice distribuebant: iidemque Cereris ludos in Circo faciebant. Originem habuerunt a Jul. Caesare, ut tradit *Pomp. Dig.* 1, 2, 2. §. 32. C. Julius Caesar duos praetores et duos aediles, qui frumento praeessent et a Cerere Cereales, constituit. Horum mentio fit etiam in *Inscr.* ap. *Grut.* 492, 9. et 272, 5. et 6., ubi appellantur *Aedil. Pleb. Cerial.* Huc spectat nummus ap. *Eckhel. D. N. V. T.* 5. p. 251., in quo *Ceres sedens dextra spicas, sinistra facem, pro pedibus serpentem habet cum inscriptione.* C. Memmius Aed. Cerialia preimus fecit. Ex quo patet, etiam *Cerialis* recte scribi, quod et *Serv.* confirmat ad *A.* 1, 181., quin ita omnino scribi vult *Manut.* in *Orthogr.* Alii utramque scriptionem, et merito, probant. ℙ Beneventi vero *praefecti* erant *Cereales juri dicundo*, quorum munus fuit annonam curare, quod liquet ex *Inscr.* ap. *De-Vitam, Antiq. Benev.* p. XIII. *n.* 11. C. Adjectio C. F. Stel. Macedoni Pr. Cer. Jurid. Alia *ib. n.* 12. C. Coelio C. F. Ste. Bassaeo Donato Pr. Cer. I. D. QQ. V. CEREALITAS. ℙ Denique *cereales* dicuntur ab *Hieronymo* (cujus verba V. in ANABASIUS), qui celeriter huc illuc discurrunt, velut Ceres cum filiam quaereret vel Triptolemus ab ea per universum orbem missus ad portanda frumenti semina. ℙ *Charis.* 1, 99. docet, hoc adjectivum in *e* terminari in ablativo singulari, si de homine sermo sit; in *i*, si de re et frugibus. Sed hoc discrimen scriptores non servant.

[CĔRĔĀLĬTAS, atis, f. dignitas Cerealis, ut Augustalitas est Augustalis, Quinquennalitas Quinquennalis. Qui vero fuerint in provinciis *Cereales* seu *Praefecti Cereales* V. CEREALIS. *Inscr.* ap. *De-Vitam, Antiq. Benev.* p. XIII. *n.* 14. L. Stajo L. F. Stel. Scatrejo Maniliano Primo Cereali *Iuri Dicundo QuinQuennali* filio *Equitis* Romani Archiatri Bene*venti*, Hic primus ob honorem Cereal*itatis* tesseris sparsis, in quibus aurum, argentum, aes, vestem caeteraque (*forte exstat in lapide* ceteraque) populo divisit, L. Stajus Rutilius Manilius. *F.*]

CĔRĔBELLĀRĔ, is, n. tegumentum capitis et cerebri, ap. *Veg. Vet.* 3, 33., si modo ea lectio sana est.

CĔRĔBELLUM, i, n. ἐπικρανὶς, parvum cerebrum. *Cels.* 2, 18. Ungulae suis, rostrum, aures, cerebellum. *Plin.* 30, 13, 38. Gallinacei cerebellum. *Suet. Vitell.* 13. Phasianorum et pavonum cerebella.

CĔRĔBER, bri, qui dicunt (pro *Cerebrum, bri*) sine cerebro vivunt, inquit *Flav. Caper de Orthogr.* p. 2245.

CĔRĔBRŌSUS, a, um, adj. ὀξύχολος, αὐθάδης, qui cerebro ita laborat, ut facile irascatur, facile sententiam mutet, levis, inconstans, uno verbo ad insaniam proclivis sit. *Lucil.* ap. *Non.* 1, 82. Te primum cum istis insanum hominem et cerebrosum. *Pl. Most.* 4, 2, 36. Senex hic cerebrosus est certe. *Hor. Sat.* 1, 5, 21. donec cerebrosus prosilit unus, Ac mulae nautaeque caput lumbosque saligno Fuste dolat. [*Gr. μανικός, nos *Tollkopf.*] ℙ De brutis animalibus. *Colum.* 2, 11. *ad f.* Ervum boves cerebrosos reddit. [*Cf. *Pall.* 3, 7. Martio serendum non est (ervum), ne boves reddat insanos.)

CĔRĔBRUM, i, n. ἐγκέφαλος, substantia mollis in capite, nervorum et sensus omnis principium. [**Virg.* 9, 419. Hasta trajecto haesit tepefacta cerebro. *Id. ib.* 11, 698. Vulnus calido rigat ora cerebro.] *Cic. Tusc.* 1, 9. Alii in corde, alii in cerebro dixerunt animi esse sedem et locum. *Pl. Cas.* 3, 5, 19. Cerebrum alicui dispercutere. *Aurel. Vict. Epit.* 1. *ante med.* Cerebri valido incussu (al. *incursu*) parietem pulsare. [**Suet. Cal.* 27. Offensus putrefacti cerebri odore. *Sidon. ep.* 3, 13. Taceo cerebrum crebra vibice peraratum. *Hor. Od.* 2, 17, 27. Me truncus illapsus cerebro sustulerat.] ℙ Translate ponitur interdum pro mente, animo, intelligentia, sapientia. *Hor. Sat.* 2, 3, 75. Putidius multo cerebrum est, mihi crede, Perilli Dictantis, quod tu nunquam rescribere possis. *Phaedr.* 1, 7. O quanta species cerebrum non habet! *Pl. Aul.* 2, 1, 29. Mihi misero cerebrum excutiunt tua dicta, soror: lapides loqueris. [**Suet. Cal.* 50. Ac subinde de secessu, deque purgando cerebro, cogitavit.] *Hor. Sat.* 1, 9, 10. o te, Bolane, cerebri Felicem ajebam tacitus, *h. e.* simplicis, tranquillae et sanae mentis, quae nulla re perturbatur et omnes molestias patientia vincit. Alii aliter exponunt. [*Non recte convenit loci sententiae *Forc.* interpretatio. Horatius non patientiam, sed iracundiam, rusticitatem Bolani exoptatam sibi praedicat, ut minime talia ferentem, homines importunos istos facile removentem. Hinc bene *Baxterus:* Obiter Luciliano more Bolanum istum percutit.] ℙ *Uri cerebrum, findi cerebrum* iis dicitur, qui valde indignantur et veluti extra se sunt prae iracundia. *Pl. Poen.* 3, 5, 25. Id nunc his cerebrum uritur, me esse hos trecentos philippos facturum lucri. *Id. Bacch.* 2, 3, 17. Cor meum et cerebrum finditur, istius hominis ubi fit mentio. Hinc *cerebrosus.* ℙ *Experiri cerebrum alicujus* ap. *Petr. fr. Tragur.* 75. *Burm.* est ejus mentem, animum experiri. ℙ Per similitudinem *cerebrum arboris* ap. *Plin.* 13, 4, 8. est superior medulla arboris. ℙ *Saxo cere comminuit brum* dixit *Ennius* per tmesim, non tamen ullo pacto imitandus. Locum *Enn.* afferunt *Donat. de Tropis* p. 1777. et *Serv.* ad *A.* 1, 416., sed *Enn.* nomine tacito. Simile est illud *Sempronii Gracchi* ap. *Calpurn. Pison. MS.* referente *Merula* ad *fr. Enn.* p. 308. oblatam stultum est medi spernere cinam. Et *Pompon. ib.* Lamen color tatrici mutat: lacrimis se falsis lavitat. Et *Julii Proculi ib.* Clausa sagi fera nant. ℙ Et tmesis et metathesis simul est in illo *Lucr.* 6, 962. terram sol excoquit et facit are. ℙ Insolentissima omnium est illa veteris poetae apud *Don. l. c.* Massili portant juvenes ad litora tanas.

CĔRĔFŎLĬUM. V. CAEREFOLIUM.

CĔRĔMŌNĬA. V. CAERIMONIA.

CĔRĔO pro *Creo* obsoletum verbum. V. CERUS.

CĔRĔŎLUS, a, um, adj. diminutivum a *cereus, a, um.* Apud *Colum.* 10, 404. *cereola* dicuntur pruna, quae cerei coloris sunt, a *Plin. cerina* appellata 15, 13, 12. Versus *Columellae* est: Armeniisque et cereolis, prunisque Damasci. *Plin. l. c.* Sunt et nigra, ac laudatiora cerina, nec non Armeniaca etc. *Ov.* quoque nigra, et cerina pruna memorat *Met.* 13, 817.

CĔRES, ĕris, f. Δημήτηρ, Saturni, et Opis filia, Jovis, et Plutonis soror, mater Proserpinae, quam ex Jove ipso peperisse dicitur. A Neptuno quoque sub equi specie compressam, teste *Ov. Met.* 6, 118. Arionem equum celeberrimum, et vaticinandi arte praeditum genuisse, fabulantur. Dicta est vel quasi *geres*, a gerendis frugibus, ut est apud *Cic. N. D.* 2, 26. et *Varr. L. L.* 4, 10, quemadmodum Δημήτηρ a Graecis denominata est quasi γημήτηρ, hoc est terrae mater: vel a *creando*, ut putat *Serv.* ad *G.* 1, 7., quod sit frugum creatrix. Ipsa enim est, quae fruges monstravit, atque agriculturam, et domandorum boum rationem homines docuit. V. TRIPTOLEMUS. Quare spicea corona caput cincta pingitur, et peculiari epitheto *alma* appellatur, quia homines alit. Quod multo magis ei convenit, si dicatur eadem esse ac Terra, quae non solum homines, sed cuncta animantia nutrit. Cererem autem esse ipsam Tellurem, docent plures mythologi. Hinc *Ov. Fast.* 4, 497. currum ei tribuit, quem juncti angues trahunt, qui maxime sunt terrae animalia. Eo autem curru vecta totam terram peragrasse dicitur, cum Proserpinam a Plutone raptam quaereret. V. PROSERPINA. A Graecis dicta est θεσμοφόρος, et a *Virg. A.* 4, 58. *legifera*, quia, ut docet *Macr. Sat.* 3, 12., ante inventa frumenta homines passim sine lege vagabantur: quae feritas inde interrupta est, atque ex agrorum divisione nata sunt jura. Adde *Serv.* ad *Virg. l. c.* ℙ Praeterea Ceres eadem ac Luna esse existimatur, quia hujus sideris influxus in terrenas fruges maxime possunt. *Macr. Sat.* 1, 18. *sub f.* ℙ In sacris Cereris porca mactabatur, quae segetes virides cupidissime depasci, et proterere solet. *Id. ib.* 1, 12., *Hygin. fab. ult.*, *Cato R. R.* 134. ℙ Mulsum quoque libabant, non vinum. Hinc nuptias Cereri facere, apud *Ptaut.*, hoc est sine vino epulas parare. V. CEREALIS. *Cato* tamen *l. c.* et *Virg. G.* 1, 344. vinum in sacrificio Cereris adhiberi jubent: quod de privatis sacrificiis intelligendum est, vel de iis, in quibus aliquid a Cerere petebatur, non de solemni illo, in quo tantummodo celebrabatur memoria luctus et doloris Cereris ob amissam filiam, et abstinebatur a vino, quod laetitiae causa est. Alia ratione hanc quaestionem solvit *Macr. Sat.* 3, 11., qui mulsum intelligendum putat: alia *Serv.* ad *G. c.* 1. quem V. ℙ Quidam duas faciunt Cereres: unam, quae dicta est: alteram filiam Coeli, et Vestae, sororem Saturni, uxorem Sicani Siculorum regis, matrem Acherontis; quae Siculos frumenti usum docuit. *Ov. Am.* 3, 10, 3. Flava Ceres, tenues spicis redimita capillos. *Manil.* 2, 442. Spicifera Ceres. ℙ *Ceres inferna*, et *profunda* dicitur a *Stat. Th.* 4, 460. et *ib.* 5, 156. Proserpina Cereris filia, quia quod quidam tradunt de Cerere, quod sit eadem ac Luna, ut dictum est, hoc alii dicunt de Proserpina, cui Juppiter ad solandam matrem concessit, ut sex menses apud Inferos, totidem apud Superos esset. Saepe autem poetae alteram cum altera confundunt. ℙ Per metonymiam ponitur pro segetibus, et frumento. *Virg. G.* 1, 297. At rubicunda Ceres medio succiditur aestu. *Ov. Am.* 3, 7, 31. Carmine laesa Ceres sterilem vanescit in herbam. *Virg. A.* 1, 181. Tum Cererem corruptam undis, Cerealiaque arma Expediunt. [**Hor. Ep.* 16, 43. Reddit ubi Cererem tellus inarata quotannis. *Id. Od.* 3, 24, 13. Immetata quibus jugera liberas Fruges et Cererem ferunt.] ℙ Item pro pane. *Id. ib.* 705. Cereremque canistris Expediunt. *Naev.* ap. *Fest.* in *Coquum.* Coquus enim Neptunum, Venerem, Cererem, *h. e.* pisces, olera, et panem. ℙ [Ab antiquis *Cererus* pro *Cereris* usurpatum fuit. V. VENUS *in f.* *F.*]

CERES, itis. V. CAERES.

CĔRĒTĀNI. V. CAERETANUS et CERRETANUS.

CĔRĔVĪSĬA. V. CERVISIA.

CĒRĔUS, a, um, adj. κήρινος, qui est ex cera. *Cic. N. D.* 3, 12. Nihil esset cereum, quod commutari non posset. *Hor. Epod.* 17, 76. Cereae imagines. *Virg. A.* 12, 589. Cerea castra, *h. e.* apum favi. ℙ Item cerae colorem habens. *Virg. Ecl.* 2, 59. Cerea pruna. (V. CEREOLUS.) *Mart.* 1, 93. Cerea, et trita lacerna, *h. e.* quae candorem amisit, et flava ob vetustatem facta est. Alii exponunt succidam, unctam, quasi ceratam. Sic 4, 53. Cerea abolla. *Id.* 13, 5. Cerea quae patulo lucet ficedula lumbo, *h. e.* pinguis. Nam pingue cerei coloris est. Sic *Id.* 3, 58. Cereus turtur. ℙ Translate est tener, flexilis, mutabilis. *Hor. A. P.* 163. Cereus in vitium flecti. ℙ Quod quidam afferunt ex eodem *Od.* 1, 13, 2. cerea Telephi laudas brachia, *h. e.* mollia: *Bentlej.* contendit legendum *lactea.*

CĒRĔUS, i, m. λαμπὰς, λαμπάδιον, fax e cera. *Cic. Off.* 3, 20. Omnibus vicis statuae: ad eas tus, et cerei. *Senec. Tranq.* 11. Toties in vicinia mea conclamatum est: toties praeter limen immaturas exequias fax cereusque praecessit. *Id. Brev. vitae* 20. Ducere funus ad faces et cereos. *Id. ep.* 122. Quantulum a funere absunt, et quidem acerbo, qui ad faces et cereos vivunt? *h. e.* noctu vigilant, et ad lumen facum et cerei agunt. *Pl. Curc.* 1, 1, 9. Lucere alicui cereum. ℙ Saturnalibus cereos dabant tenuiores clientes ditioribus patronis suis, lege lata a quodam Publicio trib. pleb. ad coercendam avaritiam patronorum, qui majora munera a clientibus eo tempore exigere solebant. Hic autem mos missitandi cereos ex eo ortus est, quod socii Herculis ab eo in Italia relicti Saturni aram pro humanis victimis, quae prius ad eam mactabantur, plurimis accensis luminibus excolere coeperunt, ita ab Hercule edocti ac jussi. Habebant enim oraculum, in quo erat: Καὶ κεφαλὰς Ἅδῃ, καὶ τῷ πατρὶ πέμπετε φῶτα. Vox autem φῶτα non solum virum, sed etiam lumen significat. *Macr. Sat.* 1, 7. et 11. *ad f.* et *Mart.* 5, 18.

[CERFENNĪNUS, a, um, adj. ad Cerfennium pertinens Marsorum oppidum, ubi nunc *Colle-Armele*, non longe a Fucino lacu. *Inscr.* ap. *Mur.* 1038, 1. L. Clatrio T. F. Cerfennini, Aquenses, Albenses patrono ab origine. *F.*]

CĔRĬA, ae, f. genus potionis ex frugibus, apud Hispanos. V. CERVISIA.

CĒRĬĀLIS. V. CEREALIS.

CĒRĬFĬCO, as, avi, atum, n. 1. κηριάζω ceram facio. *Plin.* 9, 38, 62. *de pelagiis*, *seu purpuris.* Capi eas post Canis ortum, utilissimum: quoniam cum cerificavere, fluxos habent succos, *h. e.* cum lentorem illum suum cerae similem mutuo attritu salivavere, ut *Id.* loquitur *ib.* 36, 60. Alii leg. *fetificavere:* sed *Hard.* priorem lectionem defendit tum ex MSS. quibusdam, tum ex verbis *Aristot.* hac eadem super re: Ὅταν δὲ κηριάζωσιν αἱ πορφύραι, etc.

CĒRĪNĀRĬUS. V. CALTHULARIUS.

CĒRINTHA, ae, et Cerinthe, es, f. κηρίνθη, herba apibus gratissima, folio candido incurvo, cubitalis, capite concavo, mellis succum habente. *Virg. G.* 4, 63. Trita meliphylla, et cerinthae ignobile gramen. *Plin.* 21, 12, 41. Casiam, melilotum, cerinthen.

CĒRINTHUS, i, m. κήρινθος, idem quod *erithace*, hoc est medium quid inter mel, et ceram, quo apes vescuntur, cum operantur, amari saporis: gignitur rore verno, et arborum succo, gummium modo: saepe invenitur in favorum inanitatibus sepositus. Vocatur etiam *sandaraca* a quibusdam. *Plin.* 11, 7, 7.

CĒRĪNUS, a, um, adj. κήρινος, κηροειδής, qui est cerei coloris. *Plin.* 15, 13, 12. Pruna cerina. V. CEREOLUS. *Id.* 37, 5, 20. Berylli cerini. ℙ *Cerinum, i,* n. ap. *Plaut. Ep.* 2, 2, 49. est vestimentum cerae colore, ut interpretatur. *Non.* 16, 6. Quidam leg. *berinum*, et interpretantur burrum, *h. e.* rufum.

CĒRĬŎLĀRĔ, is, n. candelabrum cereis sustinendis aptum. *Inscr.* ap. *Grut.* 175, 4. Cum basi marmorea et ceriolarib. duobus aereis habentibus effigiem cupidinis tenentis calathos. *Alia* ap. *Reines. cl.* 1. *n.* 273. Ceriolare arg. alt. ped. 1. semis refecit. Adde aliam ap. *Maff. Mus. Ver.* p. 83. ℙ Scribi potest et *Cercolare.*

CĒRĬON, et Cerium, ii, n. κηρίον, proprie favum significat. Translate sic appellatur ulceris genus multis foraminibus, favi more praeditum, et mellei coloris humore manans. Accuratius describitur, et in duo genera dividitur a *Celso* 5, 28. *n.* 13., qui tamen Graece usurpat. *Plin.* 20, 2, 6. Radix peponum sanat ulcera concreta in modum favi, quae ceria vocant. Adde 23, 7, 63.

CĒRĪTES. V. CAERES.

CĒRĪTIS, vel Cerites, ae, m. κηρίτης, gemma est a colore cerae appellata, quae κηρὸς Graece dicitur. *Plin.* 37, 10, 56.

CERITULUS } V. CERRITUS.
CERITUS }

CERMĀLUS, locus in Urbe sic nominatus. *Festus.* ℙ Rectius tamen scribas *Germalus*, ut est

ap. *Varr. L. L.* 4, 8. *ad f.*, ubi docet, ita dictum esse a duobus germanis Romulo et Remo, et esse eum locum, in quo hi inventi sunt in alveolo in ripa Tiberis. Hinc etiam format adjectivum *Germalensis.* Meminit hujus vocis *Id. Fest.* etiam in *Septimontio*, ubi licet eum enumeret inter montes, non tamen mons est, sed locus imus ad Tiberim.

*CERMORUM, i, Maced. opp., ad Strymonis fluv. ostium. *Plin.* 4, 10. *B. A.*

[CERNA, ae, m. qui decernit, vel qui discernit. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Mur.* 1083, 2. M. Cacius Cerna. *F.*]

*CERNE, es, f. Κέρνη, insula a pluribus laudata, sed tam variis in situ determinando, ut quidam ex Altantico mari in orientalem Oceanum transscripserint. Alii non longe a Lixo Mauritaniae ponunt: alii circa Atlantem majorem: alii denique ad aequatorem usque removent. De ea sic *Plin.* 6, 31. Contra sinum Persicum *Cerne* nominatur insula, adversa Aethiopiae, cujus neque magnitudo neque intervallum a continente constat, Aethiopas tantum populus proditur. Ephorus auctor est, a rubro mari navigantes in eam non posse propter ardores ultra quasdam columnas (ita appellantur parvae insulae) provehi. *Hard.* eam fuisse putat insulam, quam hodie *Madagascar* appellamus. *B. A.*

CERNENTĬA, ae, f. visus. *Capell.* 4. p. 115. Cernentia opponitur caecitati.

*CERNITUS, a, um, i. q. cretus, cribratus, a *cerno.* *Theod. Prisc.* 2, 4. Lomentum fabaceum bene cernitum. Al. aliter leg. *B. A.*

CERNO, is, crevi, cretum, a. 3. διαττάω, σήθω. Proprie significat separare. Est enim a κρίνω, (quod idem significat) ut *Voss.* omnium probabilissime censet. Ponitur itaque pro cribro secernere, purgare. *Cato R. R.* 107. Quam minutissime per cribrum cernas. *Ov. Med. fac.* 89. Haec ubi contrieris, per densa foramina cerne. *Plin.* 18, 11, 19. *n.* 3. Arctiore cribro cernere farinam. Adde 33, 5, 26. ¶ Hinc et pro agitare usurpatur, quia quae cernuntur, agitantur. *Sever. A.* 491. Sicut cum curvo rapidum mare cernitur aestu. ¶ Translate est judicare, decernere, deliberare, quia omnis judicandi vis in eo posita est, ut vera a falsis, justa ab injustis separentur, *Cic. Leg.* 3, 3. Huic potestate pari quotcumque senatus creverit, populusve jusserit, tot sunto. *Pacuv.* ap. *Non.* 4, 69. Et aequum est, et rectum quod postulas: jurati cernant. *Tac. A.* 15, 14. Locum illis tempusque destinatum, quo de Armenia cernerent. ¶ Item pro certare, dimicare, quia in bello, et proeliis de summa rerum decernitur. *Auct. argum.* 2. *Amph. Plaut.* Pro patria Amphitruo dum cernit cum hostibus. *Virg. A.* 12, 709. Inter se coiisse viros, et cernere ferro. Al. leg. *decernere* contra *Serv. Enn.* ap. *Non.* 11, 16. Severiter fortuna ferri cernunt de victoria. [**Tibull.* 4, 1, 103. Seu libeat duplici sejunctim cernere Marte.] ¶ Festive *Pl. Trin.* 2, 4, 77. Verecundari neminem apud mensam decet. Nam ibi de divinis atque humanis cernitur. [*i. e. agitur de summis rebus, de salute vitae quum de ventre implendo agitur.] ¶ Hoc sensu regit etiam accusativum. *Enn.* ap. *Cic. Off.* 1, 12. Ferro non auro vitam cernamus utrique, *h. e.* in disceptationem et discrimen adducamus, et de ea armis decernamus. [*Nos: *das Leben einsetzen.* *Turneb. Advers.* 16, 32. comp. ex ejusd. *Enn. Medea*: Nam ter sub armis malim vitam cernere, semel quam modo parire. *Eurip.* in ead. fab. 252. τρὶς ἂν παρ' ἀσπίδα στῆναι θέλοιμι ἂν cet. V. quos praeterea laudat ad h. l. *Beier.*] *Pl. Bacch.* 3, 2, 15. Cernere certamen. *Lucr.* 4, 965. bellum. κρίνειν πόλεμον. Alii leg. *degerere*, pro *gerere*, ut sit paeon pro dactylo: alii *degere.* ¶ Significat etiam statuere, constituere, et veluti apud se decernere. *Pl. Cist.* 1, 1, 1. Cum ego antehac te amavi, et mihi amicam esse crevi, *h. e.* constitui, inquit *Varr. L. L.* 6, 5. *a med. Prisc.* tamen 8, 898. exponit vidi, cognovi: qua de significatione infra dicemus. *Lucil.* ap. *Non.* 4, 69. Postquam praesidium castris educere crevit. *Cic. Leg.* 3, 3. *a med.* Imperia, potestates, legationes, cum senatus creverit, urbe exeunto. *Catull.* 64, 150. potius germanum amittere crevi, quam etc. Ap. *Liv.* 43, 12. dicitur *sors cernere*, cum sorti permittitur, ut dijudicet, quid sortientibus obveniat. ¶ Hinc est celebris illa phrasis JCtorum, *cernere hereditatem:* quae legitur ap. *Cic. Agr.* 2, 15. *ad f.*, *Att.* 11, 2. et 12. *in f.* et alibi. Porro is dicitur *hereditatem cernere*, ut exponit *Varr. l. c.*, qui constituit se heredem esse: et cum id fecit, dicitur *crevisse.* Itaque differunt *cernere*, et *adire.* Nam *cernere* est decernere, se heredem esse, et hereditatem acceptare: at *adire* est ipsam occupare, et in possessionem ejus venire. Docet enim *Cajus Institut.* 2, 164. Extraneis heredibus solet cretio dari, idest finis deliberandi, ut intra certum tempus vel adeant hereditatem, vel, si non adeant, temporis fine submoveantur: ideo autem cretio appellata est, quia cernere est quasi decernere et constituere. Cum ergo ita scriptum sit: Heres Titius esto, adjicere debemus: Cernitoque in centum diebus proximis, quibus scies poterisque, quod si non ita creveris, exheres esto. Et qui ita heres institutus est, si velit heres esse, debebit intra diem cretionis cernere, id est haec verba dicere: Quod me Publius Titius testamento suo heredem instituit, eam hereditatem adeo cernoque. Hinc intelliges illud *Varr. L. L.* 5, 8. In testamento, cernito, idest facito, videant te esse heredem. Itaque in cretione adhibere jubent testes. Et *Cic. Or.* 1, 22. De his credo rebus, inquit Crassus, ut in cretionibus scribi solet, *Quibus sciam poteroque.* Quamvis autem prius fit *cernere*, quam *adire*, hoc tamen verbum in formula hereditatis agnoscendae priore loco ponitur. *Plin. ep.* 10, 75. Rogavit testamento, ut hereditatem suam adirem, cernerentque. *Ulp. l. c.* Cernere est verba cretionis dicere, ad hunc modum: Cum me Maevius heredem instituerit, eam hereditatem adeo, cernoque. ¶ Translate *Cic. Att.* 6, 1. Is fratris Appii amorem erga me cum reliqua hereditate crevit. ¶ Saepissime significat videre, quae notio et ipsa ab illa priore descendit, quam posuimus. Proprie enim *cernere* est oculis res internoscere, unam ab alia separando. Quare *cernere* plus est quam *videre.* *Cic. Tusc.* 1, 20. Nos enim ne nunc quidem oculis cernimus ea, quae videmus. *Gell.* 5, 16. De vivendi ratione, deque cernendi natura diversas esse opiniones philosophorum. [**Cic. Off.* 1, 4, 11. Homo (quod rationis est particeps, per quam consequentia cernit, causas rerum videt earumque progressus et quasi antecessiones non ignorat, cet. *Tac. A.* 1, 59. Cerni adhuc Germanorum in lucis signa Romana. *Curt.* 9, 9, 10. Monstraque et irae deum indicia cernere videbantur, *Id.* 8, 13, 16. Eaque pugna multum fiduciam Pori erexit cuncta cernentis e ripa. *Virg. A.* 10, 20. Cernis ut insultent Rutuli? *Id. ib.* 11, 703. Isque ubi se nullo jam cursu evadere pugnae posse cernit. *Id. ib.* 3, 552. Cernitur hinc sinus. 554. Aetna procul. 8, 246. Cernatur barathrum super. *Hor. Sat.* 1, 2, 94. Matronae praeter faciem nil cernere possis. *Id. ib.* 1, 3, 26. Cur in amicorum vitiis tam cernis acutum? *Gr.* ὀξυδερκεῖς. *Tibull.* 1, 2, 57. Nam cetera cernet omnia. (de marito).] ¶ Usus tamen haec confundit, et promiscue usurpat. Porro in hac significatione fere semper caret praeterito. *Cic. Acad.* 4, 25. Ego Catuli Cumanam ex hoc loco regionem video, Pompejanum non cerno. *Id. Fam.* 6, 3. Quem ego tam video animo, quam ea, quae oculis cernimus. *Nep. Timol.* 2. Ut non solum auribus acciperetur, sed etiam oculis cerneretur. ¶ *Cerne* pro vide, aspice. *Cic. Somn. Scip.* 6. Hic autem alter, quem incolitis, cerne, quam tenui vos parte contingat. ¶ Saepe transfertur ad animum. *Cic. Or.* 3, 31. Neque tanta tamen est in rebus obscuritas, ut eas non penitus acri vir ingenio cernat, si modo adspexerit. *Id. Fam.* 5, 12. Cerno jam animo, quanto omnia uberiora futura sint. *Ter. Andr.* 1, 1, 108. Ut consuetum facile amorem cerneres. *Enn.* ap. *Cic. Amic.* 17. Amicus certus in re incerta cernitur. ¶ Per catachresim sumitur pro audire. *Titinn.* ap. *Prisc.* 10, 898. Simul ut pueras has nocte suspirare crevi. *Accius* ap. *Non.* 4, 69. Vox illius certe est: idem omnes cernimus. ¶ Praeterea eleganter accipitur pro inspicere, dignoscere. *Liv.* 35, 7. Libero fenore obruebant debitores: cujus cernendi cum ratio quaereretur, diem finiri placuit. Al. leg. *coercendi.* ¶ *Cerni aliqua re* dicitur, quod ea re constat: sic enim unumquodque distinguitur, aestimatur et cognoscitur. *Cic. Top.* 21. Causa certis personis, locis, temporibus, actionibus, negotiisque cernitur, aut in omnibus, aut in plerisque eorum. *Id. Partit.* 22. *in f.* Atque hae quidem virtutes cernuntur in agendo. *Id. Tusc.* 5, 8. Vires, valetudo, divitiae, honor, gloria, quae genere, non numero cernuntur. [**Cic. Off.* 1, 20, 66. Omnino fortis animus et magnus duabus rebus maxime cernitur.] ¶ In illo *Accii*: Regnum tibi permitti malunt: cernam, tradam exercitum: *cernam* exponit *Non.* 4, 69. cedam: sed non videtur apte explicare. ¶ De praeterito *crevi*, quod commune est duobus verbis *cerno*, et *cresco*, haec habentur ap. *Fest.* Crevi modo significat hereditatem adii (a *cerno*), modo major aetate, vel censu sum (a *cresco*), modo judicavi, modo divisi (a *cerno*), quae omnia a duobus verbis cresco, et cerno veniunt; cujus unius origo ex Graeco trahitur, quod illi κραίνειν dicunt perficere. ¶ Part. *Cernens* ap. *Virg. A.* 6, 482. Quos ille omnes longo ordine cernens. [**Lucr*, 6, 644. Fumida cum coeli scintillare omnia templa cernentes.] *Cernendus* ap. *Ov. Met.* 51, 844. Constitit alma Venus nulli cernenda.

CERNŬĀLĬĂ, um, n. plur. ludi, in quibus super pelles unctas saliebant et cernuabant. *Varr.* ap. *Non.* 1, 76. Etiam pelles bubulas oleo perfusas percurrebant, ibique cernuabant: a quo ille versus vetus est in carminibus: Sibi pastores ludos faciunt coriis Cernualia. Ita legit *Scalig.* ad *Fest.* in *Coinquire.* Alii *coriis consualia.* [Alii rectius: cernui. Cernualia. V. CERNUO. *F.*]

CERNUĀTUS, a, um, part. a *cernuo*, cernuus, in terram pronus. *Solin.* 45. Equus adeo sprevit lupatos, ut de industria cernuatus, ruina pariter et se et equitem affligeret.

CERNŬLO, as, idem quod cernuo. *Senec. ep.* 8. Non evertit fortuna, sed cernulat, et allidit. Alii leg. *cernuat se.* *Id. Tranquill.* 3. *ad f.* Cernulat se.

CERNŬLUS, a, um, adj. idem quod cernuus, cernuatus. *Appul. Met.* 9. Supra mensam cernulus corruens etc. Ita leg. in quodam Cod. *Scalig.* ad *Manil.*, at plerique alii *cernuus.*

[CERNUNNUS, i, m. Numen Gallorum proprium, cujus effigies cornuta Bacchum repraesentat; hinc etiam illi nomen fuit. Hujus Numinis mentionem facit *Inscriptio*, quae prope Pollentiam Vagennorum in Liguria reperta est, quamque affert *Jacobus Durandius* in opere, cui titulus, *I Cacciatori Pollentini*, quae talis est: Deo Cernunno Servatori Fouscius Venat. V. S. L. M. Cernunni figura exstat apud *Mur. Inscr.* 1066, 5. *F.*]

CERNŬO, as, avi, atum, a. 1. κυβιστάω, in caput vertere, cernuum ad terram dare. *Varr.* ap. *Non.* 1, 76. V. in *Cernualia.* *Appul. Met.* 1. Corpus exanimatum in flumen paene cernuat. Alii male leg. *corruerat.* *Prud. adv. Symmach.* 1, 350. Cernuat ora senex barbatus, et oscula figit Cruribus aenipedum, si fas est credere, equorum. *Front. princip. hist.* Beluae pisces alto mari cernuantes. Passive *Solin.* 17. *de tigrib.* In litore irrita rabie cernuantur.

CERNŬUS, a, um, adj. λορδὸς, πρηνὴς, in faciem pronus, curvus. *Lucil.* ap. *Non.* 1, 76. Cernuus extemplo plantas convestit honestas. *Prud. Cathemer.* 7, 43. pulverem Humi madentis ore pressit cernuo. *Virg. A.* 10, 894. *de equo.* effusum equitem super ipse secutus Implicat, ejectoque incumbit cernuus armo. Ubi *Servius.* Cernuus dicitur equus, qui cadit in faciem, quasi in eam partem, qua cernimus: unde et pueri, quos in ludis videmus ea parte, qua cernunt, κυβιστῶντες (*h. e.* cernuantes se) cernui vocantur, ut etiam *Varr.* in Ludis theatralibus docet. Haec *Servius*, cui adstipulatur *Non. l. c.* quod ad etymologiam attinet. [**Sil.* 10, 256.] ¶ Hinc *cernuus* idem est, qui petaurista, vel schoenobates, κυβιστητὴς, in illo *Lucil.* ap. *Non. ib.*, ut putat *Scalig.* ad *Fest.* Modo sursum, modo deorsum, tanquam collus cernui, *h. e.* velut collus petauristae se cernuantis. In *Gloss.* quoque *Philox.* legitur *Cernuli*, πεταυρισταί. ¶ *Festus* docet, *cernuum* esse genus calceamenti. Sed *Voss.* in *Etym.* recte notat, deceptum esse ex illo *Lucilii* versu male intellecto, quem hic priore loco attulimus. Idem videtur dicendum de *Isid.*, *qui Orig.* 19, 34. docet, *cernuos* dici soccos sine solo.

CĒRO, as, avi, atum, a. 1. κηρόω, ceram induco, cera illino. *Colum.* 12, 50. *a med.* Fere sexta quaque olivitate dolia cerari oportere.

*CEROFERARĬUS vel Ceriphorus, i, m. clericus, cujus munus erat ad sacrorum mysteriorum pompam accensos cereos ferre. Alio nomine vocabatur *acolithus* s. *Acoluthus.* V. *Isid.* 7, 12. Ἀκόλουθος, κηροφόρος, κηριάπτης. *Gl. Vet. B. A.*

CEROLĬENSIS dictus est olim quidam locus in Urbe Roma, qui quod Carinis junctus erat, Carinarum postea nomine est appellatus. *Varr. L. L.* 4, 8. *V. *Nardin. Rom. Vet.* 3, 9. *Turneb. Advers.* 20, 35. *B. A.*

CERŌMĂ, atis, n. κήρωμα, unguentum ex cera et oleo, quo illiniebantur corpora eorum, qui in gymnasiis se exercebant: a κηρὸς, cera. Adhibebant etiam genus terrae albidae ex agro Albano, vel rubeae ex Bajano pulvere; eaque oleo mixta ungebantur. *Plin.* 35, 13, 47. Plura de hac re non sum dicturus, non hercules magis, quam de terrae usu in ceromatis etc. *Mart.* 7, 32. Vera nec injecto ceromate brachia tendis. *Id.* 4, 19. Lentum ceroma teris. *Id.* 14, 50. Immundum ceroma. Adde *Plin.* 28, 4, 13. et 29, 1, 8. ¶ In illo *Senec. ep.* 57. A ceromate nos haphe excepit: *ceroma* est lutum, quo in coenosa via aspersum se dicit: et post illud pulverem excepit in crypta Neapolitana. ¶ Per metonymiam accipitur pro loco gymnasii, seu palaestrae, in quo ungebantur, ἐλαιοθήσιον. *Senec. Brevit. vitae* 12. Qui in ceromate spectator puerorum rixantium sedet. *Plin.* 35, 2, 2. Palaestras athletarum imaginibus, et ceromata sua exornant. ¶ *Oleum perdit, et impensas, qui bovem mittit ad ceroma*, proverbium apud *Hieron. ep.* 57. *n.* 12., quo significatur, eum operam perdere, qui quempiam ad aliquod munus admovet, ad quod plane ineptus est. Bos enim, tametsi magnis viribus pollet, non est tamen certe ad palaestram idoneus. ¶ In illo *Mart.* 5, 65. Et castigatum Libycae ceroma palaestrae: *ceroma* significat luctae certamen, quo Hercules in Libya Antaeum vicit. ¶ Est etiam genus morbi, fortasse idem quod *cerion:* utrumque enim est a κηρὸς, cera. *Plin. Val.* 1, 25. *ad f.* Draconteae succus cum melle infunditur: quae res etiam ceromata sanat. V. CERION. ¶ Quod *ceromas* apud *Arnob.* 3, 114. legimus, tanquam a *ceroma*, *ae*, f., intelligenda

sunt ipsa ceromata palaestritarum: de gen. vero femin. hujus nominis V. CAUMA.

CĒRŌMATICUS, a, um, adj. κηρωματικός, ceromate unctus. *Juven.* 3, 68. Et ceromatico fert niceteria collo.

*CERON, onis, Κέρων, fons Thessaliae, in Hestiaeotide, cujus aqua bibentes oves nigros reddit. *Plin.* 31, 2. *Sen. Q. N.* 3, 25. *B. A.*

CĒRŌNIA, ae, f. κερωνία, genus arboris siliquas ferentis, trunco et ramis fertilis. Ita eam appellant Iones. *Plin.* 13, 8, 16. *V. *Salm.* ad *Solin.* p. 326. sq. *B. A.*

CĒROSTRŌTUM, i, n. κερόστρωτον, vox Graeca, qua significatur quod cornibus stratum, seu intectum est: a κέρας, cornu, et στρωτὸς, stratus. Sumitur autem pro genere picturae, quo ramenta, et tessellae ex cornibus tinguntur variis coloribus, deinde vermiculatim ligno, aut lapidi inseruntur. *Plin.* 11, 37, 45. Cornua nunc tincta, nunc sublita, nunc quae cerostrota, picturae genere, appellantur. *Vitr.* 4, 6. Ipsaque forium ornamenta non sint cerostrota, neque bifora, sed valvata. *Phil.* ad *Vitr.* et alii. ℙ *Hard.* in *Plin.* legit *cestrota*, κέστρωτα, et intelligi ait illud picturae genus, quo cestro, idest viriculo in ebore imagines inscribebant. Huic assentitur *Salm.* in *Solin.* ℙ Alii in *Vitr.* leg. *cerostrata*, quod idem sonat ac *cerostrota*; alii, ut *Bald.* in *Lex. Vitr.*, reponunt *clostrata*, et interpretantur portas, quae unica fore constant, ut sic opponantur *biforis*, et *valvatis*. Sunt etiam qui arbitrantur *cerostrota* esse a κηρὸς, cera, et significare picturas ceris fusis et stratis inustas, quod genus *encaustice* appellatur: de quo *Auson. epigr.* 26. *in divitem quendam.* Ceris inurens januarum limina. V. *Salm.* et *Bald. l. c.* et *Voss.* in *Etym.* in *Cestrum.* [Sunt denique, qui *non sint cerostrota, neque clathrata, neque bifora* legendum putent, *h. e.* quae neque ita essent constructa, ut majorem ostii partem inferne clauderent, superne vero ferreis quasi cornibus innexis introitum furibus prohiberent, neque clathris clausa, neque bifora etc. *F.*]

CĒRŌSUS, a, um, adj. κηρώδης. *Plin.* 32, 3, 13. Liquor veluti mellis cerosi, *h. e.* non plane defaecati, sed ceram adhuc admixtam habentis.

CĒRŌTĀRIUM. V. CERATORIUM.

CĒRŌTUM. V. CERATUM.

CERRĒTĀNUS, a, um, adj. Κεῤῥητάνοι, *Cerretani, orum*, sunt populi Hispaniae Tarraconensis ad radices Pyrenaei in finibus Vasconum: quorum regio nunc dicitur *la Cerdana*. In duo genera divisi sunt. Nam alii Juliani, alii Augustani cognominantur. *Cerretanas pernas* memorant *Mart.* 13, 54. et *Edict. Dioclet.* p. 14. De Cerretanis verba facit *Plin.* 3, 3, 4. Meminit etiam *Sil.* 3, 357. ℙ Alii sunt *Caeretani*, de quibus supra suo loco dictum est, a *Caere* oppido Etruriae. Sunt qui putant locum *Mart.* allatum ad hos pertinere. ℙ Scribitur et *Ceretani.*

CERRĔUS, a, um, adj. ad cerrum pertinens. *Plin.* 16, 6, 8. Glans cerrea. *Id.* 43, 84. Manubria cerrea. Adde *Colum.* 9, 1.

CERRĪNUS, a, um, adj. idem quod cerreus. *Plin.* 30, 10, 27. Cerrino calice bibere.

CERRĪTŬLUS, a, um, dimin. a Cerritus. *Capell.* 8, 272.

CERRĪTUS, a, um, adj. Δημητριακὸς, furiosus (ut interpretatur *Fest.*) insanus, quasi *cereritus*, hoc est a Cerere percussus, Cereris ira animo vexatus, et mente alienatus. Quidam docent, Cererem, idem esse aliquando, ac Erynnin, quae Furiarum una est: ex quo hujus vocis significationem petendam esse. *Hor. Sat.* 2, 3, 277. Hellade percussa Marius cum praecipitat se, Cerritus fuit, an etc.? *Pl. Amph.* 2, 2, 143. Quin tu istanc jubes pro cerrita circumferri? *Id. fragm.* ap. *Non.* 1, 113. Tu certe aut larvatus, aut cerritus es. Adde *Rud.* 4, 3, 67. ℙ Comp. *cerritior* quidam putant legi apud *Cic. Att.* 8, 7., sed libri omnes habent *certior*. ℙ Scribitur et *Ceritus*: illud tamen est rectius, teste *Dausq.* et *Scalig.* in *Conject. ad Varr.* p. 94.

CERRŌNES, homines leves et inepti, a cratibus dicti, quod Siculi adversus Athenienses cratibus pro scutis usi sunt, quas Graeci γέῤῥας appellant: quam ob rem inepti ac stulti sunt habiti. *Festus.* Al. leg. *gerrones*, alii *congerrones*. Idem *Fest.* in *Gerrae*, Athenienses ait contra Siculos in obsidione Syracusarum hujusmodi scutis usos, ac proinde a Siculis irrisos. Sed hoc vocis significationem nihil immutat.

CERRUS, i, f. ὀξύη, vel ἄσπρις, arbor est ex genere quercuum, procera, glandem ferens tristem, horridam, echinato calyce, seu castaneae. In Italia non omnibus locis nota est: in Gallia nec ortum, nec nomen habet. Est autem in operibus paene inutilis, quoniam celeriter marcescit. *Vitr.* 2, 9. et 7, 1., *Plin.* 16, 5, 6., *ib.* 6, 8. et *Colum.* 7, 9.

CERTĀBUNDUS, a, um, adj. certans, disceptans. *Appul. Apol.* Diogenes Cynicus cum Alexandro M. de veritate regni certabundus.

CERTĀMEN, minis, n. ἀγὼν, contentio inter duos, aut plures de re aliqua, conatus, quem quis adhibet, ut alium vincat. [**Cic. Am.* 10, 34. In optimis quibusque honoris certamen et gloriae. *Tibull.* 4, 1, 88. Laudis et assiduo vigeat certamine miles. *Tac. A.* 1, 2. Certamina potentium et avaritia magistratuum.] *Cic. Fin.* 2, 21. Certamen honestum, et disputatio splendida. *Id. Off.* 1, 12. Cum altero certamen honoris et dignitatis est, cum altero capitis et famae. *Id. Flacc.* 26. De urbis possessione inter Deos certamen fuit. *Id. N. D.* 3, 40. Est mihi tecum pro aris et focis certamen. *Id. Pis.* 32. Adducere rem in certamen. *Id. Brut.* 92. *in f.* venire cum aliquo. *Id. Acad.* 1, 11. Instituere sibi certamen cum aliquo. *Justin.* 2, 10. deferre ad judicem. (paulo post *contentionem*, et *litem* appellat.) *Sall. Cat.* 1. Diu magnum inter mortales certamen fuit, vine corporis, an virtute animi res militaris magis procederet. [**Tac. A.* 4, 40. Quid, si intendatur certamen tali conjugio?] Et *Liv.* 2, 53. Certamina domi finita, *h. e.* seditiones. Et *ib.* 28. *ad f.* Apparebat atrox cum plebe certamen. *Id.* 5, 16. Nec intra muros quietiora negotia esse certaminibus patrum ac plebis. [**Tac. A.* 1, 28. Quis certaminum finis? (de exercitu seditioso.) *Id. ib.* 1, 54. Certamen histrionum. *Id. ib.* 2, 54. Provinciae internis certaminibus aut magistratuum injuriis fessae. *Id. ib.* 3, 12. Illic contumacia et certaminibus asperasset juvenem. *Id. ib.* 3, 43. Certamen ducum Romanorum, quos inter ambigebatur; utroque bellum sibi poscente. *Id. ib.* 4, 32. Plebis et optimatium certamina.] ℙ Dicitur saepe de ludis, in quibus cursu, pugilatu, lucta, equis, quadrigis etc. certabatur. *Justin.* 7, 2. Olympio certamine vario ludicrorum genere contendit. *Suet. Ner.* 12. Certamen quinquennale triplex, musicum, gymnicum, equestre. *Virg. A.* 5, 144. bijugum. *Ov. Met.* 10, 177. Inire certamina disci. *Cic. Tusc.* 2, 26. Descendere in certamen. [**Suet. Cal.* 20. Certamen Graecae Latinaeque facundiae. *Id. Claud.* 11. Neapolitanum certamen, i. e. certamen gymnicum et musicum Neapoli in Augusti honorem institutum. (Cf. *Aug.* 98.) *Id. Vitell.* 4. Certamen Neroneum. V. in Neronianus. *Id. Dom.* 4. Certamina oratorum ac poetarum. *Id. Claud.* 21. Certamen quadrigarum.] ℙ Metonymice *Virg. G.* 2, 530. pecorisque magistris Velocis jaculi certamina ponit in ulmo, *h. e.* praemia certaminis. Sic apud Graecos ἄεθλος, certamen, et ἄεθλον certaminis praemium significat. ℙ Saepissime ponitur pro proelio. *Caes. B. C.* 1, 46. Vario certamine pugnatum est. *Vellej.* 2, 85. Certamen classicum. *Id. ib.* et *Liv.* 7, 26. Inire certamen. *Sall. Jug.* 13. Ubi res ad certamen venit. *Curt.* 4, 15. Tentare certamen. *Liv.* 35, 4. conserere. *Flor.* 1, 13. Singulare certamen. [**Virg. A.* 7, 523. Certamen agreste. *Id. ib.* 8, 700. Saevit medio in certamine Mavors. *Id. ib.* 10, 146. Illi inter sese duri certamina belli contulerant.] ℙ Proprie differt a *proelio*. Significat enim ardorem et conatum, quo milites in proelio utuntur. *Hirt. B. G.* 8, 28. Fit proelium acri certamine. *Id. B. Alex.* 16. Minime autem erat par proelii certamen. *Cic. Cat.* 2, 11. *extr.* In hujusmodi certamine ac proelio. Sic *Ov. Met.* 12, 180. Qua tibi militia cujus certamine pugnae Cognitus. ℙ [*Significat etiam bellum apud *Eutrop.* 1, 16. Promittentes senatui et populo, per se omne certamen implendum. Comparat *Tzschuck.* ad h. l. *Justin.* 7, 2, 6. 6, 6. et *Flor.* 1, 20. et *Gruner.* qui Gr. ἀγὼν sic dici docet ad *Eutrop.* 3, 2.] ℙ Praeterea dicitur de studio, conatu et alacritate plurium circa eandem rem. [**Tac. A.* 4, 63. Et saepe certamen, si confusior facies et par forma, aut aetas, errorem adgnoscentibus fecerat.] *Petr. Sat.* 124. *ad f.* Opes suas summo certamine in Eumolpum congesserunt. *Curt.* 9, 4. Ingenti certamine concitant remos. Adde *Virg. A.* 5, 197. [**Sil.* 11, 72. Vocumque tremit certamine templum. *Virg. G.* 3, 103. Nonne vides, quum praecipiti certamine campum corripuere, ruuntque effusi carcere currus.] Et absolute *Sil.* 10, 536. Funereas tum deinde pyras certamine texunt. Adde 12, 268. ℙ *Certamen vini* ap. *Tibull.* 3, 6, 11. est compotatio. Adde *Plin.* 36, 21, 42. ℙ *Certamina divitiarum* ap. *Hor. Ep.* 1, 5, 8. sunt curae et labores in divitiis comparandis. ℙ Videtur etiam poni pro periculo, quia in certamine semper aliquid periclitamur. *Cic. Div.* 1, 43. Quo majus erat certamen et discrimen salutis.

CERTANTER, adv. certatim. *Paulinus Petrocor.* 6, 489. Aut si certanter rapuissent flumina coetus.

CERTĀTIM, adv. ἀγωνιστικῶς, cum certamine et aemulatione. *Cic. Sex.* 34. Cum omnes certatim, alius alio gravius atque ornatius de mea salute dixissent. *Id. Phil.* 2, 46. Certatim currere. *Plin. ep.* 2, 9. Omnes me certatim, et tamen aequaliter amant. [**Tac. A.* 3, 65. ut multi etiam pedarii Senatores certatim exsurgerent. *Id. ib.* 11, 31. Certatim ceteri circumstrepunt. *Id. ib.* 12, 7. Certatim erumpere curia. *Suet. Aug.* 100. Senatus certatim progressus est. *Id. Cal.* 57. Plures certatim experimentum artis dabant. *Hor. Sat.* 1, 5, 17. Cantat absentem amicam nauta atque viator certatim. Cf. *Bentl.* ad h. l. *Tibull.* 4, 4, 24. Certatim reddet uterque focis debita.] *Virg. A.* 5, 778. Certatim socii feriunt mare, et caerula verrunt.

CERTĀTIO, onis, f. ἀγωνισμὸς, φιλονεικία, actus certandi, contentio, conatus ad vincendum, *Sisenn.* ap. *Non.* 1, 36. Jaculis celeriter consumptis, ad gladios certationem revocaverunt. *Cic. Leg.* 2, 15. Ludi publici sint corporum certationes, cursu et pugilatione etc. *Id. Amic.* 9. Haec inter amicos sit honesta certatio. *Id. Quint.* 22. Haec est iniqua certatio, non illa, qua tu contra Alphenum velitabaris. *Id. Fin.* 2, 14. Relinquitur non mihi cum Torquato, sed virtuti cum voluptate certatio. [**Suet. Aug.* 45. Xysticorum certationes.] *Cic. Leg.* 3, 3. Cum magistratus judicassit, irrogassitve, per populum multae, poenae certatio esto. *Certatio multae* est disceptatio, quae fit apud populum, vel apud judices de multa alicui statuenda. *Liv.* 25, 3. Tribuni ducentum millium aeris multam Postumio dixerunt: cujus certandae cum dies advenisset etc. Et *ib.* 4. Omissa multae certatione, rei capitalis diem Postumio dixerunt. Dicitur *certatio*, quia fit cum certamine et contentione accusatorum et defensorum.

CERTĀTOR, oris, m. ἀγωνιστής, qui certat. *Gell.* 12, 10. Agrestes quidam et indomiti certatores, qui nisi auctoritatibus adhibitis non comprimuntur. Adde *Appul. Doctr. Plat.* 1.

CERTĀTUS, a, um, partic. a *certo*, id de quo certatum est. *Sil.* 17, 338. Certatus nobis hodie dominum accipit orbis. Sic *Stat. Th.* 1, 1. Regna decertata odiis. ℙ Ablativus *certato* ponitur pro *cum certatum esset*, sicut *audito*, *comperto*, etc. *Tac. A.* 11, 10. Huic contra itum ad amnem Erindem, in cujus transgressu multum certato, pervicit Bardanes. Adde *Hist.* 4, 16. V. similem loquendi rationem in ERRO, as, *in f.*

CERTĀTUS, us, m. id. q. certamen. *Stat. Silv.* 3, 1, 152. ridetque benigna Parthenope gentile sacrum, nudosque virorum Certatus, et parva suae simulacra coronae.

CERTĒ, adv. νὴ Δία, ἀληθῶς, γε, profecto, sine dubio, certo. *Cic. Brut.* 32. Certe et boni aliquid attulimus juventuti, et nocuimus fortasse, quod etc. *Id. Marcell.* 2. Et certe in armis militum virtus, locorum opportunitas multum juvant. *Id. Div.* 2, 9. Certe igitur ignoratio futurorum malorum utilior est, quam scientia. *Id. N. D.* 1, 2. *in f.* Alterum fieri profecto potest, alterum certe non potest. [**Id. Off.* 2, 24, 86. Sunt certe utiles. *Hor. Sat.* 1, 9, 67. Certe nescio, quid secreto velle loqui te aiebas mecum.] *Ter. Andr.* 3, 2, 15. Certe hercle hic se ipsus fallit. *Id. ib.* 3, 2, 23. Certe enim scio. *Liv.* 3, 40. *ad f.* Speculatores mittendos, qui certius explorata referant. *Tertull. Pall.* 4. *in f.* Tunc certissime pallium super omnes exuvias deducit etc. ℙ In responsionibus affirmat, aut concedit. *Pl. Asin.* 3, 3, 132. Ain vero? *Le.* certe inquam. *Cic. Or.* 42. At dignitatem docere non habet: certe, si quasi in ludo. ℙ Jungitur eleganter particulis *quidem*, et *equidem*: quod si aliis verbis praeponatur, fere dicimus *certo quidem*; si subjiciatur *quidem certe*. *Pl. Aul.* 2, 2, 38. Certe edepol equidem te civem sine malitia sum arbitratus. *Id. Pers.* 2, 2, 27. Certe equidem pejorem te vidi neminem. *Cic. Tusc.* 1, 29. Nunc ubi sit animus, certe quidem in te est. *Ter. Eun.* 4, 5, 5. Certe tu quidem pol multo hilarior. *Cic. Fam.* 1, 9. *ad f.* Me quidem certe tuarum actionum comitem habebis. *Id. Q. Fr.* 3, 8. *a med.* Aliud hoc tempore de republica nihil loquebantur: agebatur quidem certe nihil. ℙ Ponitur aliquando pro *saltem*. *Cic. Tusc.* 1, 49. Ut homines mortem vel optare incipiant vel certe timere desistant. [**Id. Off.* 1, 1, 3. Nos autem, quantum in utroque profecerimus, aliorum sit judicium: utrumque certe secuti sumus. *Id. ib.* 2, 14, 50. Semel igitur aut non saepe certe. *Id. ib.* 3, 1, 1. Si minus imitatione consequi possumus, voluntate certe proxime accedimus.] ℙ Item pro *tamen*. *Cic. Att.* 16, 7. Quamvis non fueris suasor et impulsor profectionis meae, approbator certe fuisti. [**Virg. Ecl.* 9, 7. Certe equidem audieram, — servasse Menalcan. — Audieras; — sed.]

[**CERTIM**, adv. idem ac certe et certo. *Jul. Val. res gestae Alex. M.* (ed. *A. Maio*) 1, 31. Sese quidem accolae certim scire renuebant.

CERTĬŌRO, as, avi, atum, a. 1. παρεγγυάω, μηνύω, ἐμφανίζω, certiorem facio, denuncio, significo. *Julian. JCtus* ap. *Ulp. Dig.* 13, 6, 5. *circa med.* Neque me certiorasti, chirographum ibi esse scriptum. *Ulp. ib.* 19, 1, 1. *in f.* Nec certiorari debuit, qui non ignoravit. *Id. ib.* 29, 4, 1. Nec certioratus dominus est a servo. Adde *ib.* 16, 3, 1.

CERTISSO, as, n. 1. certior fio. *Pacuv.* ap. *Non.* 2, 160. Atque eccos, unde certissent. *Voss.* putat scribendum esse *certiscent*, *h. e.* certiores fient: ut sit *certisco, is.*

CERTĬTŪDO, inis, f. Apud *Ammian.* 30, 1. quidam leg. In eadem fidei certitudine mansit immobilis. Sed abesse eam vocem ex MSS. atque aliter legendum esse *Valesii* fratres adnotarunt.

CERTO, adv. ἀληθῶς, σαφῶς, idem quod certe. *Cic. Att.* 2, 23. Nam id te scire cupere, certo scio.

(Saepissime cum verbo *scio* jungitur ap. *Cic.*, *Ter.*, *Plaut.* et al.) *Id. ib.* 22. *ad f.* Sed certo videntur haec aliquo eruptura. Al. leg. *certe*, rectius. *Id. Tusc.* 5, 28. Nihil ita exspectare, quasi certo futurum. *Ter. Eun.* 5, 1, 9. Certo comperi. *Id. Hecyr.* 4, 2, 10. Certo decrevi. *Pl. Stich.* 2, 1, 86. Certo mecastor id fuit nomen tibi. *Id. Poen.* 3, 5, 42. Nunc pol ego perii certo, non arbitrario. ¶ In responsionibus. *Pl. Men.* 5, 9, 50. Esne tu Syracusanus? *Me.* Certo. *Id. ib.* 2, 3, 38. Egone te jussi coquere? *Er.* certo, tibi et parasito tuo. ¶ Jungitur et cum *quidem*, ut de *certe* dictum est. *Id. ib.* 2, 2, 39. Nam tu quidem hercle certo non sanus satis. *Id. Epid.* 3, 2, 42. Me quidem certo servavit consiliis suis.

CERTO, as, avi, atum, a. 1. ἀγωνίζομαι, est frequentativum a *cerno*, quasi per syncopen factum ex *cernito* et significat contendere, pugnare, conari vincere. [*Cic. Off.* 3, 22, 87. Armis cum hoste certare. *Tac. A.* 1, 29. Certatum inde sententiis. *Id. ib.* 1, 45. bello certaturus. *Id. ib.* 3, 63. Et quia studiis certabatur. *Id. ib.* 6, 41. Certantibus gaudio.] *Caes. B. G.* 6, 5. Pro explorato habebat, Ambiorigem proelio non esse certaturum. *Sall. Jug.* 6. Cursu cum aequalibus certare. *Id. ib.* 52. Certare armis. *Id. Cat.* 63. maxima vi. *Cic. Or.* 2, 18. cum populo R. de imperio. *Liv.* 3, 71. bello de ambiguo agro. [*Tac. A.* 12, 22. Quod secum de matrimonio Principis certavisset.] *Hor. A. P.* 220. ob hircum. *Tac. A.* 2, 46. augendae dominationi, *h. e.* ad augendam dominationem. *Cic. Brut.* 46. cum aliquo dicacitate. *Hor. Od.* 2, 12, 18. joco. *Id. ib.* 4, 1, 31. mero. *Liv.* 5, 8. *in f.* Certatum est maledictis inter collegas. *Cic. Fam.* 7, 31. Officiis certare inter se. *Liv.* 34, 18. Parsimonia et vigiliis et labore cum ultimis militum. *Plin. ep.* 7, 7. Certare cum aliquo honestissimo certamine mutuae caritatis. *Id. Pan.* 30. Certat Aegyptus cum feracissimis terris. *Justin.* 5, 4. Certant secum ipsi, utrum contumeliosius eum expulerint, an etc. [*Cic. Off.* 1, 25, 87. Ut si nautae certarent, quis eorum potissimum gubernaret. *Tac. A.* 3, 45. Certantibus inter se signiferis. *Virg. A.* 2, 30. Certare acie hic Solebant. *Id. ib.* 4, 443. Certant inter se eruere quercum.] ¶ Certare fructibus praediorum cum usuris, ap. *Cic. Catil.* 2, 8. est tot usuris se onerare, ut praediorum fructus exaequent: qua ratione fructus cum usuris committuntur et certant; et plerumque superantur, quia usurae quotannis certae sunt, fructus autem incerti. ¶ Frequenter usurpatur in re forensi pro disceptare, lites agere. *Cic. Verr.* 2, 2, 16. Cum diceret, jus esse certum Siculis inter se quo jure certarent. Et *ib.* 13. Siculi hoc jure sunt, ut quod civis cum cive agat, domi certet suis legibus. *Hor. Sat.* 2, 5, 27. Magna, minorve foro si res certabitur olim. *Ulp. Dig.* 25, 3, 5. Certare praejudicio. ¶ *Certare multam.* V. in CERTATIO in f. ¶ In illo *Stat. Th.* 6, 6. Hunc pius Alcides Pelopi certavit honorem, *h. e.* certamen sacrum Olympicum certavit in honorem Pelopis. ¶ *Certare alicui rei* pro *aliqua re. Sisenn.* ap. *Non.* 9, 20. Alii saltui ac velocitati certare. ¶ A poetis interdum dativo jungitur. [*Hor. Sat.* 2, 5, 19. Certans melioribus.] *Virg. Ecl.* 5, 8. solus tibi certet Amyntas. *Id. ib.* 8, 55. certent et cycnis ululae. *Id. G.* 2, 138. Certare laudibus alicujus. *Hor. Ep.* 11, 18. imparibus. *Stat. Silv.* 5, 3, 191. Non tibi certasset juvenilia fingere corda Nestor. Adde *Sil.* 13, 222. ¶ *Certare* etiam dicuntur, qui eandem rem simul et cum conatu atque aemulatione agunt. *Virg. A.* 2, 64. certantque illudere capto. *Curt.* 9, 4. *in f.* Certat quisque evadere. *Tac. H.* 1, 47. Certare adulationibus. ¶ Pro conari, studere. *Virg. Ecl.* 5, 9. Quid, si idem certet Phoebum superare canendo? *Id. A.* 5, 194. Non jam prima peto Mnestheus, neque vincere certo. *Plin. Pan.* 81. *in f.* Nunc cum valentissimo quoque sodalium certat frangere fluctus etc. ¶ Falso putat *Non.* 7, 42. deponentis forma adhiberi *certor* pro *certo* a *Pacuv.* illis verbis: An quis est, qui te esse dignum, qui cum certetur, putet? Est enim passivum impersonale. Legitur tamen ap. *Hygin. fab.* 273. Gymnici ludi, in quibus certati sunt cursu Nestor, Helenus etc. ¶ *Certato* apud *Tac.* V. in CERTATUS, a, um. ¶ Part. *Certans* ap. *Virg. A.* 3, 668. certantibus aequora remis. *Certandus* ap. *Liv.* 25, 3. Multae certandae cum dies advenisset.

CERTUS, a, um, adj. Est a *cerno*, a quo fit *cretus* et per metathesin *certus*. Itaque *certus esse* is dicitur, qui jam decrevit et minime dubius est de re aliqua facienda. *Virg. A.* 4, 563. dirumque nefas in pectore versat Certa mori. *Albinov.* 1, 291. Certus eras nunquam, nisi victor, Druse, reverti. (Adde 170. et 228.) *Val. Fl.* 5, 47. Certa sequi quocumque ferant. *Pl. Amph.* 1, 1, 183. Certum est confidenter contra colloqui. (ita saepissime *Pl.* et *Ter.*) *Liv.* 2, 16. Certum atque obstinatum est. *Cic. Rosc. Am.* 11. Certum est deliberatumque, quae ad causam pertinere arbitror, omnia dicere. *Id. Or.* 2, 33. Cum diceret, sibi certum esse, a judiciis causisque discedere. *Id. Att.* 1, 8. *in f.* Mihi autem abjurare certius est, quam dependere. [*Curt.* 4, 13. Certum est aggredi.] *Pl. Merc.* 2, 4, 3. Cur non morior? quid mihi est in vita boni? Certum est: ibo ad medicum atque me ibi toxico morti dabo. *Id. Mil.* 2, 6, 91. Ita facere certum est me. *Id. Merc.* 3, 4, 59. Certum est exulatum hinc ire me. *Ter. Eun.* 3, 3, 30. Si istuc ita certum est tibi. *Sil.* 9, 480. Nec sat certa diu, patriis an cederet armis etc. ¶ Regit nonnunquam genitivum. *Tac. A.* 4, 34. Certus relinquendae vitae. *Id. H.* 4, 14. desciscendi. *Virg. A.* 4, 554. eundi. [*Amat prae ceteris hanc dicendi rationem. *Tac. A.* 12, 32. Destinationis certus. 66. Sceleris olim certa. *Sil.* 6, 27. Certus necis, i. e. obstinatus ad moriendum.] ¶ Saepe significat constitutum, definitum, selectum, peculiarem. *Cic. Verr.* 2, 2, 52. Cephaoedii mensis est certus, quo mense sacerdotem maximum creari oporteat. [*Tac. A.* 1, 24. Ut Drusum mitteret nullis satis certis mandatis; ex re consulturum. *Id. ib.* 12, 24. Certa spatia.] *Liv.* 1, 50. In diem certam ut conveniant, indicit. *Cic. Inv.* 2, 45. Quaerere a judicibus, cur in certa verba jurent, certo tempore conveniant, certo discedant. *Id. Quint.* 10. Totam causae dictionem certas in partes dividam. *Id. Or.* 1, 40. Certis quibusdam verbis divortium fit. *Id. ib.* 58. Certa quaedam et definita lex. [*Suet. Aug.* 91. Quotannis, die certo, emendicabat. *Id. ib.* 45. Quidquid autem ubique militum esset, ad certam stipendiorum praemiorumque formam adstrinxit. *Id. Ner.* 17. Certa justaque merces. *Tibull.* 3, 1, 3. Et vaga nunc certa discurrunt undique pompa perque vias urbis munera, i. e. singula suis personis destinata. *Id.* 2, 1, 51. Cantavit certo rustica verba pede, i. e. certis numeris.] ¶ Hoc sensu adhibetur loco pronominis *quidam*. *Cic. Brut.* 16. Habet certos sui studiosos, qui etc. *Id. Marc.* 6. Insolentiam certorum hominum extimescere. [*Suet. Caes.* 43. Certae personae et aetates.] ¶ *Certus* etiam dicitur, qui aliquam rem exploratam, compertam et cognitam habet. *Gell.* 18, 13. Fac me, oro, magister, ut sim certus, an etc. *Id. ib.* 10. Certi sumus, non ignorare te, quid etc. Et *Suet. Vesp.* 25. Tam certus de sua suorumque genitura semper fuit, ut etc. *Id. Tib.* 61. Certus damnationis. *Tac. H.* 4, 3. spei. *Lucan.* 8, 120. loci. [*Tac. A.* 1, 27. Exitii certus. *Id. ib.* 12, 3. Certa matrimonii.] ¶ Hinc *certiorem facere* est alicujus rei nuntium afferre, παρεγγυᾶν, μηνύειν. *Caes. B. G.* 1, 12. Ubi per exploratores Caesar certior factus est. *Cic. Att.* 1, 14. *in f.* Tu quid agas, ubi sis, cujusmodi res sint, fac me quam diligentissime certiorem. *Id. ib.* 9, 2. Certiorem me sui consilii fecit. *Caes. B. G.* 5, 36. Eum de rebus gestis certiorem faciunt. *Id. ib.* 1, 11. Caesarem certiorem faciunt, sese non facile vim hostium prohibere. [*Suet. Aug.* 65. Et ita, ut certior fieret, qua etc.] ¶ Dicitur etiam hoc sensu *certum facere*, sed raro et fere a poetis. *Virg. A.* 3, 179. Anchisen facio certum remque ordine pando. *Pl. Ps.* 1, 1, 16. Fac me certum, quid tibi sit. ¶ Is etiam *certus* est, cujus fides explorata ac tuta est. *Cic. Fam.* 1, 7. Quoties mihi certorum hominum potestas erit, quibus recte dem (*litteras*), non praetermittam. (Adde *ib.* 6, 12. et *Att.* 5, 17. et 21. et *ib.* 8, 1.) *Pl. Trin.* 1, 2, 57. Tu ex amicis certis mihi es certissimus. *Mart.* 5, 61. sane certus et asper homo. *Nep. Paus.* 2. Si quid geri volueris, certum hominem mittas, cum quo colloquatur. *Quint.* 6, 3. Parum certus auctor. [*Tac. A.* 4, 11. Quod nullo auctore certo firmantur.] ¶ Hinc et pro veraci sumitur et non fallente. *Hor. Od.* 1, 7, 28. Certus enim promisit Apollo. Adde *Cic. Fam.* 6, 12. ¶ Et generatim pro probato, spectato. *Cic. Quint.* 3. Certus paterfamilias. *Id. Rosc. Am.* 19. Id erat certi accusatoris officium, explicare omnia vitia etc. Adde *Verr.* 2, 2, 64. Similiter *certus* dicitur, qui in jaciendo non aberrat. *Senec. Hippol.* 192. *de Cupidine.* Ipsumque Phoebum, tela qui nervo regit, Figit sagitta certior missa puer. *Val. Fl.* 1, 366. Deucalion certus jaculis. *Id. ib.* 1, 191. non illo certior alter Pinguia letifera perfringere colla bipenni. *Mart. Spectac.* 13. O quam certa fuit librato dextera ferro. *Id. ib.* 23. quam certo venabula dirigit ictu! *Virg. A.* 11, 767. certam quatit improbus hastam. *Hor. Od.* 1, 12, 23. metuende certa, Phoebe, sagitta. ¶ Item *res certa* est tuta, et cui fidere possumus. *Cic. Q. Fr.* 2, 2. *in f.* Tu, velim, quamprimum bona et certa tempestate conscendas. *Plin.* 36, 22, 49. Globosus lapis ad structuram infidelis: nec certior fluvialis. *Tac. H.* 4, 81. Certa maris opperiri. [*Curt.* 6, 10. Si certiora oraculis creditis esse tormenta.] ¶ Et quae constanter, et sine dubio evenit, aut fit. *Cic. N. D.* 2, 38. Qui tam certos coeli motus, tam ratos astrorum ordines viderit. *Id. Manil.* 2. Aguntur certissima populi R. vectigalia. [*B. Afr.* 2. Ita vento certo celerique navigio vectus. *Tibull.* 1, 4, 20. Annus agit certa lucida signa vice, i. e. intra tempus certum ac definitum.] ¶ Item *certus* dicitur, qui constans, firmus ac fortis etc. *Cic. Quint.* 24. Diffidebam mehercule, satis animo certo et confirmato me posse in hac causa consistere. *Virg. A.* 9, 249. Cum tales animos juvenum, et tam certa tulistis Pectora. *Serv.* ad *A.* 1, 58. affert in eandem sententiam haec verba *Sallustii*: Apud latera certos locaverat. ¶ Saepissime ponitur pro aperto, comperto, manifesto, noto, et minime dubio, βέβαιος, δῆλος. *Liv.* 28, 14. Vir dum satis certa luce. *Cic. N. D.* 3, 5. Qui quae affirmant, certiora esse dicunt, quam illa etc. *Id. Att.* 1, 9. Certius tibi est, me esse Romae, quam mihi te Athenis. *Caes. B. G.* 7, 45. Neque, certi quid esset, explorari poterat. *Cic. Att.* 3, 11. Ad me, obsecro te, ut omnia certa perscribas. *Id. ib.* 16, 13. *in f.* Tu mihi de his rebus omnia certa, clara, *subaudi*, scribes. *Id. Fam.* 1, 9. *ad f.* Mihi non tam de jure certum est (quamquam ne id quidem valde dubium est) quam etc. *Id. Arch.* 7. Difficile est hoc de omnibus confirmare, sed tamen certum est, quid respondeam. *Id. Fat.* 6. Quoniam certum in Fabio ponitur, ortum eum esse Canicula oriente. *Id. Sext.* 22. Certissimum signum amoris. *Id. Inv.* 1, 2. Certi liberi. *Id. Rosc. Am.* 16. Patre certo nasci. *Id. Q. Fr.* 1, 2, 2. Certissimus matricida. *Id. Att.* 15, 21. Quem tu illo certiorem nebulonem? *Id. N. D.* 1, 14. Cleanthes aethera certissimum Deum judicat. *Id. Div. Verr.* 10. Certissimum crimen. *Id. Att.* 1, 1. Competitores certi, *h. e.* qui certo petituri sunt. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 3. Certior candidatus, *h. e.* quem certius est, esse designandum. *Hor. Epod.* 15, 16. Certus dolor, *h. e.* verus et acer. [*Sil.* 15, 493. Superari certior hostis, i. e. qui certiori cum spe poterat vinci.] ¶ *Certum scire*, aut *nescire*, *habere*, est certam et indubitatam rem scire, aut nescire. *Cic. Fam.* 9, 23. Cum certum sciam, faciam te paulo ante certiorem. *Id. Att.* 12, 23. De Oropo, opinor, sed certum nescio. *Ter. Ph.* 1, 2, 98. Senem quoad exspectatis vestrum? *G.* non certum scio. *Lucej.* ad *Cic. Fam.* 5, 14. Non habeo certum, quae te res hinc retrahat. *Cic. ib.* 12, 5. Hiemem credo adhuc prohibuisse, quo minus de te certum haberemus. ¶ *Pro certo habere*, *putare*, *dicere* etc. *Cic. Att.* 10, 6. Pompejum pro certo habemus proficisci in Galliam. *Matius* ad *Cic. post. ep.* 15. *l.* 9. *ad Att.* De adventu Caesaris pro certo habebamus. Et *ib.* Hoc pro certo putamus. *Cic. Agr.* 2, 37. Pro certo polliceri. *Id. Brut.* 3. dicere aliquid. *Sall. Catil.* 15. creditur. *Cic. Att.* 5, 21. Omnia, quae certa non erunt, pro certo negato. *Liv.* 25. 10. Sed quid rei esset, nemo satis pro certo scire. ¶ *Certum alicui facere* est certum dicere, aperire. *Pl. Men.* 2, 1, 17. Istuc quaero certum qui faciat mihi, qui sese dicat scire, eum esse mortuum. *Id. Pseud.* 2, 2, 4. Nimis velim, certum qui mihi faciat, leno ubi hic habitat. *Id. Men.* 5, 2, 12. Nec, quid id sit, mihi certius facit. ¶ *Certum* interdum adverbialiter ponitur pro *certo*. *Hor. Sat.* 2, 5, 100. Et certum vigilans, quartae sit partis Ulysses, Audieris, heres. *Id. ib.* 6, 27. quod mi obsit clare, certumque locuto. *Cic. fr. Scaur. n.* 6. (ed. iterum *A. Maio*) Qui sive patricius, sive plebejus esset, non enim certum constituerat. ¶ *Ad certum* idem quod *certo*. *Censorin. de die nat.* 19. Hoc tempus quot dierum esset, ad certum nondum astrologi reperire potuerunt. ¶ *Certo certius esse* dicitur, quod plane certissimum est. *Ulp. Dig.* 42, 9, 10. Et hoc certo certius est, et saepissime constitutum. *Pl. Capt.* 3, 4, 111. Nihil invenies magis hoc certo certius. ¶ Adverbialiter *Appul. Met.* 9. *sub f.* Nos: quos occultaret apud se certo certius, dedere potius, quam etc.

CERVA, ae, f. ἔλαφος, femina in cervino genere. *Plin.* 11, 37, 45. Cornua nulla ovium, nec cervarum. ¶ Nonnunquam adhibetur a poetis nullo habito respectu generis, sive marem, sive feminam significet: quemadmodum Graeci τὴν ἔλαφον etiam de cervo mare dicunt. *Virg. A.* 4, 69. qualis conjecta cerva sagitta etc. *Ov. A. Am.* 3, 670. Non docet infestos currere cerva canes. *Id. Met.* 7, 545. Non aper irasci meminit; non fidere cursu Cerva. *Hor. Od.* 3, 5, 31. Si pugnat extricata densis Cerva plagis. Ita *canis*, *bos* feminine libentius dicuntur ab iisdem poetis; sic *agna parca* etc. Vide quae congessit *Brouckusius* ad *Tibull.* 4, 3, 13. ¶ Quin aliquando cervum marem significantes *cervam* tamen appellant. *Virg.* enim *A.* 6, 803., *Senec. Agamemn.* 831. et *Sil.* 3, 39. *cervam* appellant, quam Hercules cursu cepit, de qua *Hygin. fab.* 30., *Sil. l. c.* et alii mythologi narrant, cornua et quidem aurea habuisse, atque adeo marem fuisse, cum feminae cornibus omnino careant. Adde *Val. Flacc.* 6, 70. Quare *Pl. Pers.* 1, 1, 3., *Mart.* 9, 102. et *Auson. Idyll.* 19. non *cervam*, sed *cervum* appellarunt. Quidam tamen, ne quid dissimulem, ap. *Sil.* legunt *cervum*, et ap. *Mart. cervam*. Praeterea etiam cervas aliquando cornutas inventas esse, non desunt qui affirment, atque in his *Scalig.*, qui *l.* 3. *Poetices c.* 4. talem in Gallia visam et captam suis temporibus fuisse testatur. *Pindarus* quoque *Olymp. hymn.* 3. cervam hanc Herculis χρυσόκερων ἔλαφον θήλειαν vocat. ¶ Cerva quaedam, quae mille annis vixerat, pro numine colebatur ab incolis Capuae, ut narrat *Sil.* 13, 115. et seqq., quam ideo videre est in nummis illius

urbis apud *Daniele*, *Numism. Capuana*. p. 57. ¶ Cervae nomen interdum canibus imponebatur, ut colligitur ex *Colum*. 7, 12. *ad f.*

*CERVARIA, ae, f. locus vel opp. in Hisp., in confinio Galliae Aquitanicae. *Mela* 2, 5. Hodie est *Cervera*. *B. A.*

CERVĀRIUS, a, um, adj. cervinus. Est quoddam quadrupedum genus, qui *cervarii lupi* appellantur, tum propter velocitatem, qua cervos aequant, quibus infensissimi sunt, tum propter aviditatem luporum similem. De his verba facit *Plin.* 8, 22, 34. et 11, 37, 79. ¶ *Cervarium venenum* dicta est quaedam herba, a Gallis limeum appellata, qua venatores sagittas tingunt, inquit *Id.* 27, 11, 76. et *Fest.* in *Toxicum*. ¶ In sacrificiis Dianae cerva immolabatur: quae si forte defuisset, ejus loco ovem mactabant, quam proinde *ovem cervariam* dicebant, teste *Festo*.

CĒRŪCHI, orum, m. plur. κεροῦχοι, Graeca vox a κέρας, cornu, et ἔχω, habeo. *Ceruchi* sunt rudentes, quibus antennae ex utroque cornu religantur ad malum, et, cum opus est, in quamcumque partem vertuntur. Quidam putant, esse ipsas antennarum extremas partes, seu cornua, quae Graeci ἀκροκέραια vocant. *Val. Flacc.* 1, 469. Temperet ut tremulos Zethes, fraterque ceruchos. *Lucan.* 8, 176. cum mihi semper in altum Surget, et instabit summis magna Ursa ceruchis. (*Jos. Scalig.* ad *Manil.* 1, 565. p. 73. integrum hunc *Lucani* locum diligenter exponit.) *Id.* 10, 495. Transtraque nautarum, summique arsere ceruchi. (*Virg. A.* 3, 549. ceruchos vocat *cornua velatarum antennarum*.) ¶ Sunt etiam qui putant significari summam partem prorae, et puppis: quibus favere videtur illud *Venant. de Vita Martini* 4, 407. feriunt cava vela rudentes, Nutat pinus iners, rapiuntur signa ceruchis. *Signa* enim appellare videtur Deorum icunculas, quas in summa prora, aut puppi collocare solebant.

CERVĪCAL, alis, n. ὑπαυχένιον, προσκεφάλαιον, pulvinar, quod vel ad mensam, vel in cubiculo, vel in lectica decumbentes cervici et capiti supponimus. [*Suet. Nero.* 6. Quae fabula exorta est, deprehensis in lecto ejus, circum cervicalia, serpentis exuviis.] *Petr. Satyr.* 32. Positus inter cervicalia minutissima. *Mart.* 14, 146. Tinge caput nardi folio, cervical olebit: Perdidit unguentum cum coma, pluma tenet. Adde *Plin.* 20, 20, 82. et *Juven.* 6, 352. ¶ *Cervicale* in recto casu agnoscit *Cassiodor. de Orthogr.* p. 2303. et *Not. Tir.* p. 159.

*CERVĪCATUS, a, um, obstinatus, pervicax. *Vulg. Siracid.* 16, 11. *B. A.*

CERVĪCOSĪTAS, atis, f. obstinatus animus, pervicacia. *Sidon. ep.* 7, 9. *in conc.* Monasterialibus disciplinis aegre subditur popularium cervicositas.

CERVĪCŬLA, ae, f. parva cervix. *Cic. Verr.* 2, 3, 19. Tamenne putamus, patronum tuum in hoc crimine cerviculam jactaturum? *Quint.* 11, 3. Cervicula contracta. ¶ Metaphorice *Vitr.* 10, 13. *in machinae hydraulicae descriptione.* Supra cerviculam ejus coagmentata arcula etc.

CERVĪNUS, a, um, adj. ἐλάφειος, ad cervum pertinens. *Hor. Ep.* 1, 2, 66. Cervina pellis. *Varr. R. R.* 3, 9. Cornum cervinum incendere. *Ov. Met.* 6, 592. Cervina vellera. *Plin.* 28, 19, 77. Cervinus pilus. *Pallad.* 4, 13. color. *Mart.* 12, 29. Cervinus gelidum sorbet sic halitus anguem, *h. e.* e latebris extrahit, et cornu necat. Hinc ἔλαφος *Plutarch. de prud. anim.* dictus ἀπὸ τοῦ ἑλᾶν τοὺς ὄφεις. *Juven.* 14, 251. Cervina senectus, *h. e.* diuturna et vivax. Cervi enim ultra centum annos vivere dicuntur, ut est ap. *Cic. Tusc.* 3, 28. et *Plin.* 8, 32, 50. ¶ *Cervina, ae,* absolute est cervi caro. *Edict. Dioclet.* p. 15. Aprunae Ital. P. 1. X. sedecim, cervinae Ital. P. 1. X. duodecim.

CERVISCĂ, genus piri ap. *Macr. Sat.* 2, 15.

CERVĪSĬĂ, ae, f. potus factus ex variis frugibus maceratis et expressis, praecipue vero ex hordeo, olim apud Gallos usitassimus. Quare ex illorum lingua vocis origo petenda est. Neque enim verisimile videtur, quod quidam docent, dictam esse per syncopen a *cerevisia*, quasi *Cereris vis,* quia frugum vis in eo liquore dominetur. *Plin.* 22, 25, 82. Ex iisdem (*frugibus*) fiunt et potus, zythum in Aegypto, celia et ceria in Hispania, cervisia, et plura genera in Gallia, aliisque provinciis. Adde *Ulp. Dig.* 33, 6, 9. V. CAMUM. ¶ *Serv.* ad *G.* 3, 379. docet, *cervisiam* designari a *Virg.* illo versu: et pocula laeti Fermento, atque acidis imitantur vitea sorbis.

CERVIX, icis, f. αὐχήν, δέρη. Proprie est posterior colli pars ab occipitio ad dorsum, in qua sunt vertebrae, et nervi caput sustinentes et moventes. Differt a *collo*, quod tum posteriorem, tum anteriorem partem (quae *jugulum* dicitur) significat. *Varr. R. R.* 2, 5. Vaccae cervicibus crassis, ac longis, a collo palearibus demissis. *Plin.* 11, 37, 67. Cervix nulli, nisi quibus utraque haec (*gula et arteria*), ceteris collum, quibus tantum gula. *Quint.* 11, 3. *circa med.* Cervicem rectam oportet esse, non rigidam, aut supinam: collum diversa quidem, sed pari deformitate et contrahitur, et tenditur. *Cic. N. D.* 2, 63. Boum cervices natae ad jugum. *Id. Sext.* 42. Aliquo praesidio caput, et cervices, et jugulum, ac latera tutari. [*Virg. Georg.* 3, 52. Optuma torvae forma bovis, cui turpe caput, cui plurima cervix, i. e. longa, firma et crassa.] ¶ At interdum etiam anterior colli pars cervix appellatur. *Cels.* 7, 13. Interdum in cervice inter cutem et asperam arteriam tumor increscit. ¶ Saepe tamen sumitur pro ipso collo. *Cic. Verr.* 2, 5, 42. *ad f.* Frangere cervices. *Id. Phil.* 11, 2. *ad f.* Abscindere caput cervicibus. *Tac. A.* 1, 53. Offerre cervicem percussoribus. *Juven.* 10, 345. praebere gladio. *Cic. Rosc. Am.* 11. Dare cervices alicui, *h. e.* praebere se occidendum. *Id. Phil.* 2, 21. subjicere securi. *Hor. Od.* 3, 9, 3. Dare brachia cervici. *Id. ib.* 2, 12, 26. Detorquere cervicem ad oscula. *Suet. Tib.* 68. Cervice rigida et obstipa incedere. *Id. Claud.* 30. et *Ner.* 51. opima, *aut* obesa esse. *Id. Aug.* 67. Onerare cervices gravi pondere. *Juven.* 1, 64. Sexta cervice ferri, *h. e.* hexaphoro, seu lectica a sex famulis gestata. *Id.* 9, 143. Cervix locata, *h. e.* servus gestandae lecticae pretio locatus. *Id.* 6, 206. submitte caput cervice parata Ferre jugum. *Id.* 10, 88. Cervice astricta trahere aliquem. [*Virg. A.* 10, 137. Fusos cervix cui lactea crinis accipit et molli subnectens circulus auro. *Curt.* 3, 12. Cervicem alicujus amplecti. *Plin. Pan.* 24, 5. Illos ergo humeri cervicesque servorum super ora nostra; te fama, te gloria cet. vehunt. *Id. ib.* 26, 1. Ostentare parvulos impositos cervicibus, i. e. humeris. *Id. ib.* 43, 3. Delatorum supina ora, retortasque cervices intueri, i. e. erectas, ut visendam praeberent faciem.] ¶ Translate. *Cic. Mil.* 28. Clodii furores, quos nullis jam legibus frenare poteramus, hac dextera a cervicibus vestris repuli. *Id. Catil.* 3, 7. Non facile hanc tantam molem mali a cervicibus vestris depulissem. *Id. Fam.* 12, 23. Cogitabat legiones ad Urbem adducere, et in cervicibus nostris collocare. *Sall. in epist. Pompeji ad senat.* Hostes in cervicibus jam Italiae agentes, ab Alpibus in Hispaniam submovi. *Cic. Phil.* 3, 16. Dare cervices crudelitati nefariae. *Id. Verr.* 2, 5, 42. Cum istius avaritiae poenam collo et cervicibus suis sustinerent. *Id. Dom.* 56. et *Sext.* 66. Qui suis cervicibus tanta munia, et rempublicam sustinent. *Id. Verr.* 2, 3, 59. Qui erunt tantis cervicibus recuperatores, qui audeant etc? *h. e.* tanta vi et audacia. *Liv.* 44, 39. Quanto facilius abire fuit, cum procul abessemus, quam nunc cum in cervicibus sumus? Sic *Curt.* 7, 7. Stare in cervicibus alicujus. *Liv.* 22, 33. Etsi bellum ingens in cervicibus erat, *h. e.* imminebat. *Justin.* 6, 9. Philippus regnum Macedoniae cervicibus Graeciae, velut jugum servitutis, imposuit. *Pers.* 1, 98. Laxa cervice legere aliquid, *h. e.* remissa et molli, non rigida et erecta. *Claud. in Rufin.* 1, 53. Cumque Fide Pietas alta cervice vagantur, *h. e.* securae. ¶ Dicitur et de aliis rebus. *Petr. Satyr.* 136. Cervix cucumae. *Id. ib.* 34. et *Mart.* 12, 32. amphorae. *Vitr.* 10, 13. Fistulae continenter conjunctae lineis cervicibus. *Stat. Theb* 6, 855. *de cupresso.* urgentes cervicem inclinat in Austros. *Colum.* 4, 7. Decacuminare pampinum, ut in cervicem potius confirmetur, et sit robustior. *Plin.* 4, 3, 4. Boeotiae oppidum Pagae, unde Peloponnesi prosilit cervix, *h. e.* Isthmus, qui est tanquam collum, quo Graecia jungitur Peloponneso, quae Graeciae caput videri potest. *Id.* 6, 29, 44. Urbs sita in cervice longe procurrente; et 33, 4, 21. Cervices fornicum caedere, *h. e.* fulcra ad perpendiculum utrinque stantia, et fornicem sustinentia. ¶ Quod tradit discrimen *Serv.* ad *A.* 2, 507. in singulari numero *cervicem* significare collum, in plurali superbiam, falsum omnio est. Nam *Ov. Met.* 6, 174. Maximus Atlas Est avus, aetherium qui fert cervicibus axem. ¶ *Varr. L. L.* 7, 4. et 9, 4. *extr.* et *Quint.* 8, 3. docent, hoc nomen in plurali numero usitatius esse, primumque *Hortensium in poematis*, ut *Varr. l. c.* 7. testatur, usurpasse in singulari. Sane *Cicero* pluraliter ubique usus est, itemque *Cato*, *Sall.* et *Plaut.* Ceteri scriptores promiscue. Ceterum ante *Hortensium* ipsum *Pacuvius* ap. *Cic. Div.* 2, 64. et *Enn.* ap. *Serv.* ad *A.* 10, 396. *cervicem* dixerant. ¶ *Charis.* 1, 100. docet ex *Plin. Secundo l.* 6. *sermonis dubii*, in genitivo plurali *cervicium* dici: sed *cervicum* legitur ap. *Cic. Or.* 18. et *Plin.* 23, 2, 33.

CĒRŬLĂ, ae, f. parva cera, vel parum cerae. *Cic. Att.* 16, 11. Nostrum opus tibi probari laetor: ex quo ἄνθη ipsa posuisti, quae mihi florentiora sunt visa tuo judicio, cerulas enim tuas miniatulas illas extimescebam. Alludit *Cic.* ad ceram pictam, qua censores librorum utebantur in notandis locis, quae minus placuissent. ¶ [Est etiam, ut videtur, idem ac ceriolare. *Inscr.* ap. *Grut.* 111, 12. Deo Nemauso Sex. Titulius Perseus horologium, et cerulas II. argenteas T. P. *F.*]

CERUS MANUS, in carmine Saliari ap. *Fest.* in *Matrem matutam*, est creator bonus, ut idem *Fest.* interpretatur, et est nomen mysticum Jani. *Cerus* enim videtur esse ab obsoleto *cereo* pro *creo*, quod legitur in quibusdam antiquis editionibus *Varr. L. L.* 5, 8. teste *Voss.* in *Etymol.* in *Creo*, et *Scalig.* in *Conjectan.*, a quo et *Ceres* dicta esse creditur, quia omnia in terra creat. At idem *Scalig.* ad *Fest.* in voce *Caerimonia* docet, *cerum* veteri lingua idem esse ac sanctum. Hac ratione erunt duo adjectiva idem sonantia, quod *sanctus*, *bonus*. Nam *manum* antiqui bonum dicebant, ut docet *Varr. l. c.* 2. ¶ In carmine Saliari ap. *eund. L. L.* 6, 3. *duonus cerus*, ut quidem legit *Scalig.*, itidem bonum creatorem significat. Sed haec omnia obsoleta sunt.

CĒRUSSĂ, ae, f. ψιμμύθιον, ψίμμυθος, pigmentum metallicum albi coloris, quod fit ex plumbi ramentis tenuissimis super vas aceti asperrimi impositis, et ita distillantibus. Quod ex eo cecidit in ipsum acetum, arefactum molitur et cribratur, iterumque aceto mixto in pastillos dividitur, et in sole siccatur. Si rursus coquatur, rufescit. Est autem potus letalis, sicut spuma argenti. V. *Plin.* 34, 18, 54., a quo haec sumpsimus, et *Vitr.* 7, 12. ¶ Cerussa utuntur pictores, teste eodem *Plin.* 35, 6, 19. Item mulieres ad candorem cuti inducendum. Hinc *Ov. Med. fac.* 73. Nec cerussa tibi, nec nitri spuma rubentis Desit. *Pl. Most.* 1, 3, 101. Cerussa malas oblinere. ¶ In medicina, habet usum (sicut et molybdaena) in emplastris quae non alligantur, sed illita ad cicatricem perducunt, in teneris corporibus, mollissimisque partibus, ut ex *Plin. l. c.* 34. colligitur. Hinc *Mart.* 10, 22. Cur spleniato saepe prodeam mento, Albave pictus sana labra cerussa etc. ¶ [*Cerussa usta*, V. USTA et SANDARACA. *F.*]

CĒRUSSĀTUS, a, um, part. ab inusit. *cerusso*, ψιμμυθιωθείς, cerussa illitus. *Cic. Pis.* 11. Erant illi compti capilli, et madentes cincinnorum fimbriae, et fluentes, cerussataeque buccae. *Mart.* 7, 25. Cerussata cutis. *Imp. Constant. Cod. Theod.* 11, 27, 1. Aereis tabulis, vel cerussatis, vel linteis mappis scripta per omnes civitates Italiae proponatur lex, *h. e.* tabulis cerussa plumbea obductis, ut litterae magis conspicuae sint.

CERVŬLĂ, ae, f. parva cerva. Legitur inter opera *Augustini*, *Serm.* 215. *de Temp. a med.*, sed ille sermo spurius est, et nulla ratione *Augustino* adscribendus. At nutantem hanc vocem obfirma novo exemplo, in quo est nomen muliebre servile. *Inscr.* ap. *Mur.* 1777, 20. Ossa Cervulae Lentuli.

CERVŬLUS, et Cervŏlus, li, m. parvus cervus, ἐλαφίσκος. *Not. Tir.* p. 175. ¶ Pro ramoso stipite instar cervini cornu, *Front. Strat.* 1, 5. Vallum cervolis, et alio materiae genere constructum incendit. V. CERVUS.

CERVUS, i, m. ἔλαφος, animal mirae velocitatis, et vitae diuturnae, cornua habens praealta et ramosa, quae quotannis mutat. *Cic. Tusc.* 3, 28. Theophrastus moriens accusasse naturam dicitur, quod cervis et cornicibus vitam diuturnam, hominibus tam exiguam dedisset. *Pl. Poen.* 3, 1, 27. Vincere cervum cursu. *Lucr.* 6, 765. Cervi alipedes. *Ov. Trist.* 3, 11, 11. Fugax cervus. *Id. Fast.* 5, 173. Pavidi formidine cervi. *Virg. A.* 3, 265. imbelles. *Id. Ecl.* 7, 30. Ramosa vivacis cornua cervi. [*Virg. A.* 10, 725. Surgentem in cornua conspexit. *Id. Georg.* 3, 369. Torpent conferto agmine. *Hor. Od.* 4, 4, 50. Cervi luporum praeda rapacium. *Id. ib.* 3, 12, 10. Catus fugientes cervos jaculari.] ¶ De cervorum natura pluribus agit more suo. *Plin.* 8, 32, 50. ¶ Eos in tutela Dianae esse scribit *Fest.* in *Servorum*: ubi et illud docet, servos fugitivos *cervos* dici, a celeritate. Sic enim ibi legendum monent critici. Hinc Dianae currum cervi trahere dicuntur. *Claud. II. Cons. Stilich.* 286. cervi currum subiere jugales etc. Proverbii speciem habet illud *Hor. Ep.* 16, 31. *tigres subsidere cervis;* cum de re impossibili sermo est. Simile est illud *Virg. Ecl.* 1, 60. Ante leves ergo pascentur in aethere cervi. ¶ De fabula cervi et equi V. *Hor. Ep.* 1, 10, 34. et seqq. ¶ Poetae saepissime *cervam* pro *cervo* usurpant. V. CERVA. ¶ Per similitudinem *cervi* dicuntur furcae ex truncis arborum, quibus utuntur rustici ad sua mapalia fulcienda, quia cornuum cervinorum similitudinem referunt. *Virg. Ecl.* 2, 29. Atque humiles habitare casas, et figere cervos. Ita *Serv.*, qui tamen melius esse ait, si *figere cervos* jaculis cervos venari intelligamus. ¶ Pedamenta etiam furcillata, quibus vites fulciuntur, *cervi* appellantur. *Tertull. Anim.* 19. Vitis sine arundine, sine cervo, si quid attigerit, ultro amabit. Alii aliter leg. ¶ In re militari *cervi* dicuntur trunci arborum ramosi, ad instar cervini cornu, quibus utuntur milites in vallo muniendo, aggeribusque firmandis. Eos enim subinde defodiunt ne terra alte congesta delabatur, et ut difficilior fiat hostibus irruptio in castra. Saepe etiam qua transiturus est hostis, humi occulte defigunt, ut incedens miles, et praesertim equitatus, implicetur et induatur. [*Spanische Reuter.*] *Varr. L. L.* 4, 24., *Caes. B. G.* 7, 72., *Liv.* 44, 11., *Tibull.* 4, 1, 84. et *Sil.* 10, 414. Ap. *Tibull.* quidam leg. *nervos*, sed male. Quod vero addit *Scalig.* in *Conjectan. ad*

Varr. l. c. hujusmodi *cervos* a *Lucano* vocari *brachia* 3, 387. et 4, 266., non omnibus probatur.

CERYCIĂ, orum, n. plur. *κηρύκια*, insignia pacis, quae praeferuntur a caduceatoribus, nempe caduceus. Graeca vox est, a *κήρυξ*, legatus: et Latinis litteris scripta legitur *Dig.* 1, 8, 8. in quibusdam editionib. ₱ Reperitur etiam *ceryceum* in singulari pro *caduceo* Mercurii. *Capell.* 4. p. 95. Cum Cyllenius ceryceo geminus anguis assurgens allambere feminam crebris linguarum micatibus attentaret.

CERYX, ycis, m. *κήρυξ*, Graeca vox praeconem, vel caduceatorem, vel legatum significans. *Ceryces* Athenis nobilissimae familiae homines fuere, a Ceryce Neptuni, vel, ut alii volunt, Mercurii filio originem et nomen trahentes, ex quibus fere eligebantur summi sacrorum Cereris antistites. At *ceryx* non is tantum vocabatur, qui Cereris mysteria curabat, sed etiam qui summo fungebatur officio, et rempublicam administrabat. *Senec. Tranquill.* 3. Non vis enim, nisi consul, aut prytanes, aut ceryx, aut sufes administrare rempublicam. *Inscr.* ap. *Romanelli Topograf. Napol.* 1, 360. Plisthenes Leophronis cerycibus et pop*ulo* praesentibus ante porticum xylolychnuchum Proserpinae D. ₱ Addunt quidam et locum *Nepotis Alcib.* 4., sed est ibi dubia lectio.

⁺CESI, orum, Indiae pop., cis Gangem, inter Indúm et Jomanem flumina. *Plin.* 6, 20. *B. A.*

CESPES. V. CAESPES.

CESSAEUS, a, um, adj. Cessaeae manus *Val. Flacc.* 6, 130. sunt milites gentis Iberae in Asia, qui Graece *Κέσσαι*.

CESSANS, antis, partic. a *cesso*, *παυόμενος*, *ἀργὸς*, qui cessat, intermittit, piger, tardus, otiosus. *Plin.* 11, 10, 10. *de apib.* Cessantium inertiam notant, castigant mox. *Hor. Od.* 1, 35, 15. Concitare cessantes ad arma. *Virg. A.* 3, 430. Praestat Trinacrii metas lustrare Pachyni Cessantem, longos et circumflectere cursus, *h. e.* morantem in legendis Siciliae litoribus, et longius iter facientem. *Propert.* 1, 11, 1. Cessans mediis Bajis, *h. e.* immorans et otians. *Lucan.* 3, 451. Solum cessans aratro, coli intermissus. *Id.* 3, 68. Cessantes Austri. *Ov. Trist.* 3, 2, 29. Cessantia fata, *h. e.* tarda. *Hor. Od.* 3, 28, 8. Diripere horreo cessantem amphoram, *h. e.* ex qua diu vinum defusum non est. *Id. Ep.* 1, 15, 6. Morbus cessans nervis, *h. e.* diu immorans, contumax. [**Suet. Caes.* 58. Cessantes copiae. *Plin. Pan.* 31, 5. Cessans Nilus.] *Suet. Caes.* 76. Repentina consulis morte cessans honor. [**Hor. Epist.* 1, 2, 31. Et ad strepitum citharae cessantem ducere somnum. Cf. *Bentl.* ad h. l.] ₱ *Sever. Aetn.* 175. terra, Introrsus cessante solo, trahit undique venas, *h. e.* cedente, dehiscente, hiante.

CESSĀTĬO, onis, f. *ἀνάπαυσις*, actus cessandi, *Cic. Fam.* 16, 26. Etiamsi quod scribas, non habebis, scribito tamen, ne furtum cessationis quaesivisse videaris. *Pl. Poen.* 4, 2, 103. Id negotium institutum est, non datur cessatio. *Colum.* 2, 1. Seu sponte, seu quolibet casu destituta humus, cum repetita est cultu, magno fenore cessationis colono respondet. *Gell.* 1, 25. Cessatio pugnae pacticia. ₱ Item otium. *Cic. N. D.* 1, 37. Epicurus, quasi pueri delicati, nihil cessatione melius existimat. Et *ib.* Deum sic feriatum volumus cessatione torpere, ut si se commoverit, vereamur, ne beatus esse non possit.

CESSĀTOR, oris, m. *μελλητὴς*, qui cessat, et intermittit, iners, piger. *Cic. Fam.* 9, 17. Haec tibi antea non rescripsi, non quod cessator esse solerem, sed, etc. *Colum.* 11, 1. Dici vix potest, quid navus operarius ignavo et cessatore praestet. *Hor. Sat.* 2, 7, 100. nequam et cessator Davus.

CESSĀTRIX, icis, f. quae cessat. *Tertull. contr. Marcion.* 1, 24. Quomodo perfecta defenditur bonitas, ex majore parte cessatrix?

CESSĀTUS, a, um, partic. a *cesso*, intermissus. *Ov. Met.* 10, 669. Illa moram celeri, cessataque tempora cursu Corrigit. (eod. modo locutus est *Sil.* 5, 533.) *Id. Fast.* 4, 617. Largaque provenit cessatis messis in arvis.

*CESSĔRO, onis, *Κεσσερὼ*, opp. Gall. Narbon., in Volcarum Tectosagum regione, postea Araura appellatum. *Plin.* 3, 4. et *Anton. Itin.* Hodie est *St. Tiberi. B. A.*

CESSĬCIUS, a, um, adj. cui ceditur, et qui ceditur. *Caj. Instit.* 1, 169. Is, cui ceditur tutela, cessicius tutor vocatur: quo mortuo, aut capite diminuto, revertitur ad eum tutorem tutela, qui cessit: ipse quoque qui cessit, si mortuus, aut capite diminutus sit, a cessicio tutela discedit, et revertitur ad eum, qui post eum, qui cesserat, secundum gradum in tutela habuerit. Sed quantum ad agnatos pertinet, nihil hoc tempore de cessicia tutela quaeritur. Adde *Ulp. lib. regular. tit.* 11. *De tutelis.*

CESSIM, adv. *ὄπισθεν*, *ἄψ*, retro, retrorsum, cedendo. *Varr.* ap. *Non.* 4, 42. et 109. Cum domum ab Ilio cessim revertero. *Justin.* 2, 12. At vos, commisso proelio, ite cessim, inhibete remis, et a bello discedite. *Alfen. Dig.* 9, 2, 52. Plostrum cessim ire coepit. *Appul. Met.* 2. Lagena orificio cessim dehiscente patescens, *h. e.* quae os habet retro diductum, expansum, et patens. *Id. ib.* Haec inscenso grabatulo, super me cessim residens. Alii *perperam* utroque in loco legunt *sensim*. V. PENICULUS.

[CESSĪNUS, a, um, adj. ad cessum pertinens. Cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 401. *n.* 291. T. Petidius Cessinus. *F.*]

CESSIO, onis, f. *παραχώρησις*, cedendi actus. *Cic. Top.* 5. *in f.* Abalienatio est jus rei, quae mancipi est, aut traditio alteri nexu, aut in jure cessio. Adde *Dig.* 42, 3. qui est *De cessione bonorum.* ₱ *Cessio diei* est accessio temporis, quo incipit deberi aes alienum. *Ulp. Dig.* 36, 2, 7. Heredis aditio moram legati quidem petitioni facit, cessioni diei non facit.

CESSO, as, avi, atum, n. 1. *παύομαι*, *ἀναπαύομαι*, frequentativum a *cedo*, *is*, et significat cedere ab opere, illudque intermittere, desistere ab agendo; et fere in malam partem: et dicitur de iis, qui segnitiae, aut taedii causa agere desinunt, et otium sectantur. *Donat.* ad *Ter. Eun.* 3, 1, 15. Cessat desidiosus, requiescit defessus. *Cic. Prov. cons.* 7. Alterum, si tabellarii non cessarint, necesse est paucis diebus poeniteat audere. [**Cic. Off.* 3, 1, 1. Ut neque cessaret unquam et interdum colloquio alterius non egeret.] *Id. Q. Fr.* 3, 1, 4. *in f.* Cicero noster, dum ego absum, non cessavit apud rhetorem. *Id. Senect.* 5. Gorgias centum et septem complevit annos, neque unquam in suo studio atque opere cessavit. *Liv.* 4, 27. Nec, ex quo castris castra collata sunt, cessatum a levibus proeliis est. *Cic. Att.* 11, 11. Ille non cessat de nobis detrahere. *Justin.* 16, 1. Non cessavit, quoad omnem stirpem deleret. *Senec. Med.* 406. Nunquam meus cessabit in poenas furor, crescetque semper. *Phaedr.* 1, 9. Ubi pernicitas Nota, inquit, illa est? quid ita cessarunt pedes? *Plin.* 34, 8, 19. Cessavit deinde ars, ac rursus Olympiade CLV. revixit. *Mart.* 12, 1. Retia dum cessant, latratoresque molossi. [**Tibull.* 2, 1, 6. Cesset grave opus suspenso vomere. Differt *cunctari*, quod eum spectat qui de suscipiendo negotio haesitat. Ita *Döderl.* 3, 300. *coll. Liv.* 35, 18. Tantum non cunctandum neque cessandum esse, et 35. Parate animos dextrasque, ne quis in eo, quod me viderit facientem, cesset; qui cunctatus fuerit et suum consilium meo interponit, sciat sibi reditum ad penates non esse.] ₱ *Cessare* etiam dicuntur agri, cum non seruntur. *Virg. G.* 1, 71. Alternis idem tonsas cessare novales etc. *Plin.* 18, 23, 52. Gracilior terra et in annum tertium cesset. ₱ Et mulieres, cum non pariunt. *Paulin. Nolan. carm.* 6, 48. Fecundaque viscera fecit Conjugis, effecto quae jam cessabat in aevo. ₱ Item qui in judicio non comparent statuto tempore, aut actiones peragere desistunt. *Suet. Claud.* 15., *Callistrat. Dig.* 49, 14, 2. et *Ulp. ib.* 47, 10, 17. ₱ Item ea, quae deficiunt, et locum amplius non habent. *Ulp. Dig.* 39, 1, 1. Cessat edictum. *Id. ib.* 42, 9, 10. actio. *Paul. ib.* 13, 4, 10. arbitrium judicis. ₱ Saepe ponitur pro otiari, vacare, nihil agere. *Cic. N. D.* 3, 39. Cur tam multos Deos nihil agere, et cessare patitur? cur non rebus humanis aliquos otiosos Deos praeficit? *Id. ib.* 1, 9. Isto tam immenso spatio, quaero, cur pronoea vestra cessaverit: laboremne fugiebat? *Propert.* 3, 22, 15. venias hodie: cessabimus una, *h. e.* otio indulgebimus. *Lucan.* 4, 24. Prima dies belli cessavit Marte cruento, *h. e.* fuit sine ullo proelio. *Flor.* 1, 10. Sic quidem viri: sed ne quis sexus a laude cessaret, ecce et virginum virtus, *h. e.* nihil ageret laude dignum. *Hor. Od.* 1, 27, 13. Cessat voluntas? *h. e.* recusat, renuit? *Liv.* 42, 6. Cessare officio. [**Virg. Ecl.* 7, 8. Huc ades, o Meliboea, caper tibi salvus et hoedi, et si, quid cessare potes, requiesce sub umbra.] ₱ Est etiam *cessare alicui rei* ita vacuum esse, ut alicui rei operam dare queas: uno verbo, vacare. *Prop.* 1, 6, 21. At tua non aetas unquam cessavit amori; Semper at armatae cura fuit patriae. ₱ Pro morari, differre, tardum et negligentem esse in agendo. [*Cf. *Döderl.* 3, 300.] *Ter. Eun.* 4, 4, 5. Paululum si cessassem, domi non offendissem: ita jam adornabat fugam. *Id. Heaut.* 5, 1, 9. Sed interim quid illic jamdudum gnatus cessat cum Syro? *Id. Andr.* 5, 6, 15. Quid stas? quid cessas? *Id. Phorm.* 2, 1, 22. Sed quid cessas hominem adire, et blande alloqui? *Id. Adelph.* 4, 5. *in f.* Sed cesso ire intro, ne morae meis nuptiis egomet siem? Et *Eun.* 5, 6, 26. Cesso huc intro irrumpere? *Id. Heaut.* 3, 1, 1. Cesso pultare ostium vicini? *Virg. A.* 6, 51. cessas in vota precesque, Tros, ait, Aenea? cessas? [**Tibull.* 3, 6, 57. Cessas, o lente minister? *Id.* 2, 2, 10. Quid cessas? en age.] ₱ *Cessare sibi* est suo sibi incommodo et damno differre, aut morari. *Pl. Pseud.* 1, 3, 12. It dies: ego mihi cesso. Adde *Epid.* 3, 2, 8. ₱ Videtur interdum idem esse, quod omittere, negligere. *Pl. Pers.* 4, 4, 3. Numquid in principio cessavit verbum docte dicere? ₱ Item errare, peccare: Hoc enim faciunt, qui ab officio cessant, et quod debent et possunt, praestare omittunt. *Hor. Ep.* 2, 2, 14. semel hic cessavit, et, ut fit, In scalis latuit metuens pendentis habenae. *Id. A. P.* 357. Sic mihi qui multum cessat, fit Choerilus ille. Adde *Quint.* 1, 10. ₱ Alia quaedam huc pertinentia V. in CESSANS. ₱ Partic. *Cessaturus* ap. *Ov. Fast.* 4, 804. Et cessaturae supposuisse casae.

CESSUS, a, um, partic. a *cedo*, *is*, *παραχωρηθείς*. *Liv.* 7, 13. Sicubi loco cessum, si terga data hosti. *Cels. Dig.* 8, 3, 11. Jure cesso uti. *Modestin. ib.* 46, 1, 39. Cessae actiones. *Varr. R. R.* 3, 16. Hereditas me cessa, *h. e.* mihi cessa; nam *Festus:* Me pro mihi dicebant antiqui. *Aldus* tamen edidit *mi cessa.*

CESTĬĀNUS, a, um, adj. ad Cestium pertinens, qui fuit declamator, saepe a *Senec. Controv.* laudatus. *Id. Controv.* 7. *sub f.* Deinde ad illum colorem redit Cestianum.

CESTĬCILLUS, i, m. arculus, seu circulus, quem superponit capiti, qui aliquid est laturus in capite. *Festus.* Alii leg. *cestillus:* alii, inter quos *Salmas.* in *Exercitat. Plin.*, malunt *circitellus*, vel *circitillus.* Si *cesticillus* magis placeat, erit e *cestus*, qua cingulum significat. *Voss.* in *Etymol.*

CESTĬCUS. V. CAESTICUS.

[CESTĬFER, ĕri, m. *μαστιγοφόρος*, *ῥαβδοῦχος*, *βραβευτὴς*, qui cestum fert, lictor, qui Romae magistratui apparebat, et virga populum submovebat, idem ac viator; in Graecia agonothetas in sacris certaminibus comitabatur, et athletarum errata flagello bubulo coercebat: sequiori vero tempore apud Italos virga seu baculo argenteo usus magistratus, collegia et viros principes honoris causa praecedebat; hunc Itali *bidello*, seu *mazziere* vocant. *Gloss. Isid.* Cestiferum (*corrige* Cestifer) qui flagellum portat. Et *ib.* Viocurus, et statim cestifer. *Not. Tir.* p. 61. Viocurus, cestifer. *F.*]

*CESTIUS, i, nom. Rom., ut Cestius Gallus, legatus Syriae imperatorius, sub Vespasiano. *Tac. H.* 5, 10. V. et *Cestianus, a, um. B. A.*

*CESTRIA, ae, opp. Epiri *Plin.* 4, 1. *B. A.*

*CESTRINUS, a, um, adj. ad Cestriam pertinens. Hinc *Cestrini, orum,* appellantur oppidani a *Plin. praef.* 4. *B. A.*

CESTRON, i, n. *κέστρον*, Graecis herba eadem est, quae *vettonica* Latinis, teste *Plin.* 25, 8, 46.

CESTROSPHENDŎNĒ, es, f. *κεστροσφενδόνη*, genus teli habens bipalme spiculum hastili semicubitali crassitudine digiti infixum, et pinnas tres, velut sagitta, ad libramen circumdatas, quo primum usi sunt milites Persei bello Macedonico adversus Romanos. Nomen habet a *κέστρα*, vel *κέστρον*, quod telum veru simile significat, et *σφενδόνη*, funda, quia funda, velut glans, eminus jaciebatur. *Liv.* 42, 65.

CESTRŌTUS, a, um, adj. *κεστρωτὸς*, cestro insculptus. V. CEROSTROTUM.

CESTRUM, *vel Graeca positione* Cestron, i, n. *κέστρον*, viriculum, quo in ebore, aut cornu scalpitur. *Plin.* 35, 11, 41. Pingere cestro in ebore. ₱ Quidam minus recte putant derivari a *caedo*, *is*, et *caestrum* scribunt, cum sit a *κέω*, findo.

CESTUS, *et Graeca positione* Cestos, i, m. vas vimineum, canistrum, corbis, a *κέω*, unde *κενὸς*, cognatum *τῷ κάω*, unde Latinum *cavus*. *Varr. R. R.* 1, 8. Vindemia facta denique discat pendere in palmam aut funiculo, aut vinctu, quod antiqui vocabant cestum. *Cato R. R.* 25. Lectos vinaceos cestibus subtento, vel cribrum illi rei parato. Ita leg. *Pontedera* et *Schneiderus:* alii perperam *lecto restibus* vel *retibus subtento.* ₱ Item balteus, seu zona picturata, omnibus Gratiarum et Venerum lenociniis imbuta, quam Juno et Venus assidue gestare dicuntur, ad conciliandos et illiciendos animos illa Jovis, haec Martis: a *κεστὸς*, acu pictus. Fingunt poetae, intextas habere cupiditates, voluptates, delicias, illecebras, suspiria, desideria, risus, jocos, blanda verba, gaudia, jurgia, et hujusmodi, quibus amatorum vita constat. Eum eleganter *Homer. Iliad.* Ξ 14, 214., *Val. Flacc.* 6, 470. et *Torquatus Tassus Gerus. Lib. XVI.* 24. et 25. describunt. *Mart.* 6, 13. Ut Martis revocetur amor, summique Tonantis, A te Juno petet ceston, et ipsa Venus. *Id.* 14, 206. Collo necte, puer, meros amores, Ceston de Veneris sinu calentem. Et *ib.* 207. Sume Cytheriaco medicatum nectare ceston. Ussit amatorem balteus iste Jovem. *Stat. Th.* 62. Jugalis cestos. *Claudian. Nupt. Honor. et Mar.* alios usus memorat hujus cinguli: blando (inquit de Venere loquens *v.* 124.) spirantem numine ceston Cingitur, impulsos pluviis quo mitigat amnes, Quo mare, quo ventos, irataque fulmina solvit. Latina etiam positione in *Inscr.* ap. *Grut.* 225, 3. Divo Julio Liber*alitas* Jul*ia* Ebora ob illius in mun*icipium*, et mun*icipes* liberalitatem ex D. D. D. Quojus dedicatione cestum matronae donum tulerunt Veneri Genetrici. ₱ *Vet. Statii Schol.* tum *l. c.*, tum *ad Theb.* 2, 283. docet, ita etiam appellari cingulum, quod in honestis nuptiis nova uxor marito tradit, quo significatur tum corporum, tum animorum in matrimo-

io conjunctio. Hinc *incestas* dici nuptias, quae honestae et legitimae non sunt. ¶ De *cestu* armatura pugilum, V. CAESTUS. ¶ Est etiam cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 245. A. Herennulejus Cestus.

CETA, ae. V. ZETA.

CETĀRIAE, arum, f. et Cetaria, um, n. plur. ἰχθυοτροφεῖν, loca stagnantia in litoribus maris, quo majores pisces statis anni temporibus convenire et a piscatoribus, qui ea loca de industria nanciscuntur et parant, ubere praeda capi juxtaque saliri solent. *Plin.* 9, 15, 19. Scombri Hispaniae cetarias replent, thynnis non commeantibus. *Id.* 31, 8, 43. Garum e scombro pisce laudatissimum fit in Carthaginis cetariis. (Adde 37, 5, 17.) *Hor. Sat.* 2, 5, 44. Plures adnabunt thynni et cetaria crescent. ¶ *Charis.* 1, 100. docet auctoritate *Plinii Secundi*, hanc vocem in neutro genere esse tertiae declinationis et *cetaribus* dicendum esse in dat. et abl. plurali, ut *moenia moenibus*, *ilia ilibus*: nihilominus *cetariis* dictum esse a *Pomponio Secundo ad Thraseam*.

*CĒTĀRĪNUS, a, um, adj. Κηταρῖνος, ad Cetariam pertinens, oppidum Siciliae maritimum, inter Segestanorum emporium et promontorium, ubi etiamnum cete, sive thynni magna copia capiuntur. ¶ *Cetarini*, *orum*, sunt incolae illius oppidi, memorati a *Cic. Verr.* 2, 3, 43. et *Plin.* 3, 8, 14. *B. A.*

CĒTĀRĬUS, ii, m. genus piscatorum, quod majores pisces capit et salsamentis condit, ut vendat: dictum ab eo, quod cete in mari majora sunt piscium genera. *Varr.* ap. *Non.* 1, 244. Non animadvertis, cetarios, cum videre volunt in mari thynnos, ascendere in malum etc. *Ter. Eun.* 2, 2, 26. Cetarii, lanii, coqui, fartores, piscatores, aucupes. *Colum.* 8. *sub f.* Salsamentorum omnium purgamenta, quae cetariorum officinis everruntur. ¶ *Cetarius* inscriptus est liber cujusdam C. Matii, in quo tradebatur ratio saliendorum et condiendorum piscium, teste *Colum.* 12, 44.

CĒTĒ, on, n. plur. τὰ κήτη, nomen generale omnium majorum piscium maris, praesertim eorum, qui animal, non ovum, pariunt, ut ex *Plin.* 9, 24, 40. colligitur: quales sunt balaenae, orcae, thynni, pristes, delphini et hujusmodi. *Virg. A.* 5, 822. Immania cete. *Sil.* 7, 476. Dum cete ponto innabunt, dum sidera coelo Lucebunt. *Plin.* 9, 50, 74. Delphini et reliqua cete. *Id.* 11, 37, 75. Fel en jecore est cetis omnibus. ¶ In singulari numero ist *cetus*, *i*, m. Latino more. *Pl. Aul.* 2, 8, 3. Rogito pisces: indicant caros, caram vitulinam, cetum, porcinam. *Cels.* 2, 18. Omnes beluae marinae, ex quibus cetus est. *Manil.* 1, 612. Et reddit in Cetum squamosaque tergora Ceti etc. *Vitr.* 9, 7. Arieti et Piscibus Cetus est subjectus. ¶ Porro *Pl.* et *Cels.* loquuntur de iis piscibus, qui esui sunt et saliri plerumque solent, quales nunc quoque sunt thynni et qui salmones dicuntur etc. ¶ *Manil.* autem et *Vitr.* intelligunt coeleste sidus, quod fabulantur poetae, esse monstrum illud marinum, cui devoranda Andromeda objecta fuerat, a Perseo occisum, deinde translatum inter astra, ceu virtutis ejus illustre testimonium. *Cic. Arat.* 140., *German. Arat.* 353. et *Hygin. Astron.* 3, 30. pistricem appellant, quidam alii balaenam. Est autem situm in parte coeli Australi, cujus caput medio aequatore secatur, pedes anteriores tropico Capricorni nituntur, supra caput habet Arietem, cauda tangit effusiones Aquarii. Constant stellis secundum *Hygin.* tredecim, secundum alios 22. aut 27. ¶ Reperitur etiam *cetos* singulari num. et neutro gen. Graeca positione, τὸ κῆτος. *Plin.* 32, 1, 4. Juba tradit, cetos sexcentorum pedum longitudinis in flumen Arabiae intrasse, pinguique ejus mercatores negotiatos. Ita *Hard.* ex suis MSS. omnibus et antiquae edition. A. 1470. et 1472. Nam illa A. 1469. habet *et hos*, manifesto errore operarum, illud *cetos* non assequentium.

CĒTĔRĀ, ae, f. et Ceterum, i, n. (*in casibus vero obliquis etiam masculin.*) et in plur. Ceteri, ae, a, adj. ὁ λοιπὸς, ἄλλος, reliquus, alius. *Cic. Att.* 6, 2. *circa med.* Jam cetera jurisdictio nec imperita et clemens. *Id. Inv.* 2, 29. *in f.* Id confirmandum ex cetera diligentia. *Id. Verr.* 2, 4, 22. Argentum illi ceterum purum apposuerat. *Id. Fin.* 2, 1. Et illum et ceteros sophistas lusos videmus a Socrate. *Id. Fam.* 4, 4. *in f.* Ceteri et cetera ejusmodi sunt, ut etc. *Liv.* 34, 36. Veni, ut ad ceteram fidem, sic ad secreta tegenda. *Scrib. Comp.* 20. Ita ut cum cetero corpore caput quoque immergatur. *Cato R. R.* 114. Nec commisceas cum cetero vino. ¶ Absolute *Liv.* 22, 20. Quod satis in usum fuit, sublato, ceterum omne incensum est. *Ulp. Dig.* 27, 9, 5. Cetera venditionis pupillus potest perficere. *Scaev. ib.* 4, 4, 39. Ceterae cognitionis differre. ¶ *Et cetera* addi solet, cum aliquid, quod facile intelligatur, subticemus. *Cic. Or.* 2, 32. Cum scriptum ita sit: Si mihi filius genitus, isque prius moritur et cetera: Tum ut mihi ille sit heres; *etcetera*, καὶ τὰ ἑξῆς. Et *ib.* 64. Ut illud Scipionis: Agas asellum et cetera. [*Tac. A.* 1, 1. Inde consilium mihi, pauca de Augusto — mox Tiberii principatum et cetera.] ¶ Et omissa *et* particula. *Lucret.* 2, 1083. Terramque et solem, lunam, mare, cetera. Adde *ib.* 857. ¶ Accusativus pluralis *cetera* eleganti hellenismo adhibetur pro quantum attinet ad cetera. *Hor. Ep.* 1, 10, 50. Excepto, quod non simul esses, cetera laetus. (Adde *Od.* 4, 2, 60.) *Liv.* 1, 35. Virum cetera egregium secuta ambitio est. *Vell.* 2, 119. Legatus Vari, cetera quietus, diri auctor exempli *Virg. A.* 3, 593. dira illuvies immissaque barba, Consertum tegmen spinis, at cetera Grajus. Adde *Suet. Cal.* 50. ¶ Hoc sensu dicitur etiam *ad cetera*. *Hor. Ep.* 1, 10, 2. hac in re scilicet una Multum dissimiles: ad cetera paene gemelli. ¶ Interdum *cetera* ponitu rpro *ceterum*. *Virg. A.* 9, 654. primam hanc tibi magnus Apollo Concedit laudem et paribus non invidet armis: Cetera parce puer. *Enn.* ap. *Serv. ib.* Cetera, quos peperisti, ne cures. *Front.* ad *Anton. Pium. ep.* 4. Quincuncen bonorum suorum nobis reliquit testamento cetera honesto, quod ad verba vero attinet, inconsiderato. ¶ *De cetero* idem est ac *ceterum*. *Cic. Fin.* 1, 7. De cetero vellem equidem aut ipse doctrinis fuisset instructior aut ne deterruisset alios a studiis. Adde *Plin.* 3, 4, 5. ¶ Adhibetur etiam cum post res multas ejusdem generis enumeratas transitur ad percensenda alia alterius generis. Hac ratione usurpat *Id.* 3, 5, 8., ubi post enumerata oppida, quae Romanorum coloniae sunt, transit ad ea, quae colonae non sunt: quasi dicat *de cetero ordine*. Adde *ib.* 14, 19. ¶ Interdum significat in posterum. *Paul. Dig.* 48, 3, 10. Cum scierint, sibi quoque molestiae futurum magistratum, si facile solverint vinctos, non indifferenter de cetero facient. Adde *Imp. Justin. Cod.* 8, 54, 37. Sic *Senec. ep.* 78. *a med.* Pax in ceterum parta. ¶ De adv. *cetero* et *ceterum* V. infra. ¶ *Ceterus* nominativus singularis rarissimus est. *Cato R. R.* 22. Ceterus ornatus domi. Ita apud *Jenson* 1472. et *Aldum* 1514. legitur. Sed aliae editiones haec verba omittunt. ¶ Sunt qui ponunt etiam *ceter*: sed hoc omnino destituitur exemplis. ¶ Scribendum *caetera* cum di phthongo *ae* etymologi quidam putant, quod sit a Graeco καὶ ἕτερα. Confirmare videtur *Inscr.* ap. *Grut.* 801, 11. et *Dausq.* in *Orthogr.*, nec damnare se audere, scribit *Cellarius*, multis vero probare nititur *Heumannus*. Verum libri veteres et lapides plurimi, quos affert *Manut.* ac praecipue *Marin. Frat. Arv.* p. 686., et quod est instar omnium, Cenotaphium Pisanum C. et L. Caesaris, in quo non semel legitur, per *e* simplex scriptum exhibent. Haec insuper scribendi ratio ea etiam de causa praeferenda, quod, probante *Schaeffero* ad *Gregor. Corinth. de dial. ling. Gr.* p. 202., per crasin Doricam, qua dialecto saepissime usi sunt Latini, ex καὶ ε contractio facta fuerit in η, ut ex καὶ ἐπὶ fit κἠπὶ, ex καὶ ἐκ fit κἠκ, ex καὶ ἔφα fit κἤφα et alia hujusmodi. [*Scripsit de discrimine inter *caeteri* et *reliqui Beier.* in *Seebod. Misc.* 1, 1. p. 183. Adde *Döderl.* 1, 183., qui quidem cognationem gr. voc. ἕτερον agnoscit, ita tamen, ut *caeteri* non a καὶ ἕτεροι deducat, sed ad *alter*, praepos. *c*, originem referat, sicut in carpere, quod a gr. ἅρπω, ἁρπάζω factum esse putat.]

CĒTĔRO, adv. *Plin.* familiarissimum, idem ac ceterum. *Id.* 3, 11, 16. Cetero intus in secunda regione Beneventum. Et 6, 26, 30. Cetero ad solitudinem rediit. Et 8, 3, 4. Hoc solum ebur est: cetero et in his vilitas ossea. Adde 10, 63, 83. et 20, 6, 23. etc.

CĒTĔRŎQUI et Ceteroquin, adv. ἄλλως τε, eandem vim habet ac ceterum vel alioquin. *Cic. Fam.* 6, 19. Ceteroqui mihi locus non displicet. *Id. ib.* 9, 10. Ego ceteroqui animo aequo fero. *Id. Or.* 25. Quem, nisi quod solum, ceteroquin recte quidem vocant Atticum.

CĒTĔRUM, adv. τὸ λοιπὸν, quod reliquum est, quantum ad reliqua. *Cic. Q. Fr.* 2, 14. Ego me in Cumano, praeterquam quod sine te, ceterum satis commode oblectabam. *Ter. Eun.* 1, 2, 7. Ceterum de exclusione verbum nullum. *Nep. Eumen.* 8. Via brevior per loca deserta, ceterum dierum erat fere decem. *Liv.* 1, 24. Foedera alias aliis legibus, ceterum eodem modo omnia fiunt. ¶ Elegans est usus in illo *Liv.* 38, 55. Ceterum ad hunc nimis aequum aut iniquum praetorem etc. Lege integrum locum. ¶ Servit saepe transitionibus et per *sed* aut *verum* explicari potest. *Liv.* 2, 3. Ceterum, id quod non timebant, per proditionem prope libertas amissa est. *Id.* 42, 50. Ceterum multo major pars ferocioris sententiae erat. ¶ Sumitur et pro alioquin, hoc est si aliter res sit. *Ulp. Dig.* 42, 1, 15. Non puto eos ultra procedere: ceterum longe res abibit. *Id. ib.* 37, 10, 5. Desiderandum a praetore, ne instrumenta in possessionem suam redigat: ceterum decipietur pupillus, dum etc. Adde *ib.* 39, 2, 15. *ad f.* et *Tertull.* ad *Uxor.* 2, 2. ¶ Scribitur et *caeterum*. V. CETERA.

CĒTĔRUS. V. CETERA.

*CĔTHĒGUS, i, m. illustre cognomen, sed obscurae originis in gente Cornelia, ut ex Fastis Capitolinis apud *Grut.* p. 293. Eorum familia antiquissima fuit ejusque rei testandae causa veterem habitum cinctumque sine tunicis servabant etiam juniores. Quare *Cinctuti*, *Exserti*, *Nudi* non modo antiqui illi dicuntur, sed et illorum posteri. De illis *Hor. A. P.* 50. Fingere cinctutis non exaudita Cethegis Continget, *h. e.* majoribus nostris, qui omnes cincti pro tunicatis erant, ut nunc Cethegi. *Id. Ep.* 2, 2, 117. Quae priscis memorata Catonibus atque Cethegis; cum respectu forte ad illum M. Cethegum, quem *Suadae medullam* dixit *Ennius* ap. *Cic. Senect.* 14. Adde *Quint.* 2, 15. et 11, 3. *Luc.* 2, 543. 6, 794. *Sil.* 8, 586. ¶ Ex his C. Cethegus inter Catilinae conjuratores fuit. Hinc proverbium *Clodius* accusat moechos, Catilina Cethegum, ap. *Juv.* 2, 27. Cf. *eund.* 10, 287. 8, 231. cet. *Cic. Cat.* 3, 3. *Sall. Cat.* 17. *B. A.*

*CĒTIUM, i, opp. Norici. *Anton. Itin.* *B. A.*

*CĒTIUS, i, Mysiae flumen. *Plin.* 5, 31. *B. A.*

CĒTO, us, Κητώ, οῦς, f. uxor Phorci, mater Medusae. *Lucan.* 9, 645. Hoc monstrum timuit genitor numenque secundum Phorcus aquis Cetoque parens ipsaeque sorores Gorgones. Al. leg. *Cetosque*, ut sit a Graeco κῆτος: de qua positione V. in CETE. ¶ Praeterea *ceto* idem est ac *cetus*, marinum monstrum. *Plin.* 5, 13, 14. In saxo vinculorum Andromedae vestigia ostendunt. Colitur ibi fabulosa Ceto. Quidam leg. *Decreto*, sed *Hard.* priorem lectionem jure defendit. Addit autem, hanc *Ceton* pingi solitam Nereidis figura ex pisce feminaque composita.

CĒTOS. V. in CETE. et in v. praec.

CĒTŌSUS, a, um, adj. ad cete pertinens. *Avien. Arat.* 1300. *de Ceto coelesti.* Cum primum rursus ab undis Cetosa in superum referuntur viscera coelum.

CETRĂ, ae. f. genus scuti brevioris ex loro, quo utuntur Afri et Hispani, teste *Serv.* ad illud *Virg. A.* 7, 732. Laevas cetra tegit. *Plin.* 11, 39, 93. tradit, ex elephantorum tergoribus impenetrabiles cetras fieri. *Tac. Agr.* 36. scribit, etiam Britannis breves cetras in usu fuisse. Harum meminere *Suet. Cal.* 19. et *Sil.* 3, 278. et 348. et 10, 231., ubi *Heins.* ex quibusdam MSS. *caetra* cum diphthongo scribendum putat: sed *Pier.* ad *l. Virg. c.* et *Dausqu.* in *Orthogr.* rectius *cetra* esse ajunt. *Lips.* in *Analect. l.* 3. *dial.* 1. *de milit Rom.* etiam *citra* invenisse se ait: sed hoc est contra receptum scribendi usum. Addit vero, consuevisse olim haec scuta caelari, aut pingi. Hinc *Sil. c. v.* 278. *versicolorem cetram* dixit. ¶ Proverbii speciem habet illud *Varr.* ap. *Non.* 2, 104. Quis rotundam facere cetram queat? De re factu difficillima. Cetrae enim figura ejusmodi fuit, ut rotundari sine corruptione non posset. V. *Lips. l. c.*

CETRĀTUS, a, um, adj. cetra armatus. *Caes. B. C.* 1, 39. Cetratae cohortes. *Id. ib.* 70. Neque equitum vim cetrati sustinere potuerunt. *Liv.* 31, 36. Cetratos, quos peltastas vocant, in insidiis abdiderat.

*CETRIBONI, orum, pop. Indiae, cis Gangem. *Plin.* 6, 20. *B. A.*

*CETRONĬUS, cui praenomen Cajus, legatus primae legionis, judicium et poenas de seditiosis inferioribus Germanis militibus exercuit. *Tac. A.* 1, 44. ¶ *Cetronius Pisanus*, in Africa sub Valerio Festo legato castrorum praefectus, vinciri jussus fuit ob proprias legati simultates, tanquam conscius molitionum C. Pisonis. *Tac. H.* 4, 50. *B. A.*

CETTE. V. CEDO pro *da*.

*CETUMA, opp. Aethiop. sub Aegypto. *Plin.* 6, 29. *B. A.*

CETUS, i, m. V. CETE.

CEU, οἷον, ὡς, ὥσπερ, adv. est pro *ceve*, ut *neu* pro *neve*, poetis familiarissimum, idem significans ac quemadmodum, sicut, velut. *Suet. Vitell.* 17. Reducto coma capite, ceu noxii solent. *Hor. Od.* 4, 4, 43. Ceu flamma per taedas, vel Eurus Per Siculas equitavit undas. *Virg. A.* 2, 356. lupi ceu Raptores atra in nebula. *Plin.* 2, 28, 28. Cernuntur et stellae circa solis orbem, ceu spiceae coronae. ¶ Pro tanquam, aut quasi. *Id.* 29, 4, 30. Cantharides objectae Catoni, ceu venenum vendidisset. *Id.* 31, 1, 1. At illae, ceu parum sit in tantam pervenire altitudinem, rapiunt eo secum piscium examina etc. Adde 34, 6, 13. et *Stat. Th.* 2, 418. ¶ *Ceu vero*, quasi vero. *Plin. praef. Hist. nat.* Ceu vero nesciam, scripsisse etiam feminam. *Id.* 7, 55, 56. Ceu vero ullo modo spirandi ratio homini a ceteris animalibus distet. *Id.* 13, 22, 43. Ceu vero remedia desint. ¶ *Ceu plerumque*, ut plerumque. *Plin.* 19, 12, 62. Atque ut intelligatur vana, ceu plerumque, vitae persuasio etc.

CEVĀ, ae, f. V. ALTINUS, a, um.

CĒVĔO, es, n. προσκιγκλίζω, etymon κινέω, unde *cieo*, et *cio*: est clunes movere, ut in re venerea, et proprie de maribus stuprum patientibus dicitur. Mulierum enim est *crissare*. Usi sunt hoc verbo *Juven.* 2, 21. et 9, 40., *Mart.* 3, 95. et *Plaut. fragm.* ap. *Non.* 2, 118. ¶ Translate est adulari, tractum a canibus, qui cum domino blandiuntur, clunes et caudam movent. *Pers.* 1, 87. An, Romule, ceves? Al. aliter interpret. ¶ *Val. prob. in*

Cathol. p. 1482. ponit praeteritum *cevi*, sed nullo confirmat exemplo. *Id. ib.* p. 1484. ait esse *cevo, cevis, cevi*, tertiae conjugationis, et in allato *Persii* loco *ceves* futurum esse putat.

CĔUS, i, m. V. COEUS.

CĔUS, a, um, adj. *Κῆος* et *Κεῖος*, ad Ceam insulam Aegaei maris, unam Cycladum pertinens. *Lucr.* 4, 1124. Interdum in pallas, Melitensia, Ceaque vertunt, *h. e.* vestes delicate textas, de quibus V. CEA. ℙ Fuit haec patria Simonidis poetae melici, seu lyrici, qui, teste *Suida*, inter alia scripsit librum, cui titulus erat *Θρῆνοι*, hoc est lamentationes, et hujusmodi tristia carmina: ad quem respexit *Hor. Od.* 2, 1, 38. Ceae retractes munera naeniae. *Id. Od.* 4, 9, 7. Ceae Camenae. ℙ *Cei, orum*, ejus insulae homines. *Cic. Div.* 1, 57. Ceos accepimus ortum Caniculae diligenter solere servare. ℙ Dicitur et *Ceïus, a, um*, et Graece *Κήϊος* et *Κέϊος*. *Cic. Or.* 2, 86. Gratiam habeo Simonidi illi Ceio etc. Ita enim ibi legendum, non *Chio*, ut est in quibusdam libris. ℙ Quidam scribunt *Caeus*. V. dicta in CEA. ℙ Legitur etiam *Cius* in quibusdam lib. ap. *Lucr. l. c.*

*CEUTRŎNES, um, pop. Gal. Belg., in regione Nerviorum. *Caes. B. G.* 5, 39. V. Centrones. *B. A.*

CĒYX, ycis, m. *Κήυξ*, filius Luciferi, maritus Halcyones, rex Trachiniae. Ob Daedalionis fratris casum in accipitrem mutati, ad Clarium oraculum repugnante uxore navigans, in Aegaeo mari tempestate submersus est. Halcyone, cum quotidie Diis, ac praesertim Junoni, sacrificia offerret pro viri salute, ab illa per Morpheum noctu in somno monita est, maritum interiisse. Mane igitur experrecta ad litus accéssit, et cadaver in mari longius aspexit, quod cum mariti esse cognovisset, ac per undas ad illud proficisci vellet, Deorum miseratione in avem conversa ad os mariti advolavit: qui oscula uxoris sentiens in avem et ipse mutatus est. Hae aves halcyones dicuntur, et habitant prope maris litora. *Ov. Met.* 11, 544. Halcyone Ceyca movet, Ceycis in ore Nulla nisi Halcyone est. V. ibi reliqua, et *Serv.* ad *G.* 1, 399. ℙ Ceyces aves memorat etiam *Plin.* 32, 8, 27., et cum halcyonibus conjungit. Ex quo intelligimus halcyones in eo genere esse feminas, ceyces vero mares. ℙ Scribitur et *Caeyx*.

CH

*CHABALA, opp. Alban., ad Caucasum montem, Cabalaca appellatum a *Plin.* 6, 10. *B. A.*

*CHABRIAS, ae, philos. Athen. et imperator inclytus. Hujus dictum, terribiliorem esse exercitum cervorum duce leone, quam leonum duce cervo. De eo V. *Nep.* passim in ejus vita. Cf. *Diod. Sic.* 16. et *Demosth. Lept.*, qui pluries ibi res gestas persequitur, et in ejus laudes digreditur. ℙ *Chabriae castra* locus fuit in Aegypto inferiore, ad mare situs non procul a Pelusio. *Plin.* 5, 12. *B. A.*

*CHABARA, ae, fons Mesopotamiae. *Plin.* 31, 3. *B. A.*

*CHADAEI, orum, populi Arab. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

*CHADISĬA, ae, flumen in Ponto. *Plin.* 6, 3. ℙ Item opp. nomen ibi siti. *Plin. ib. B. A.*

CHAENŎPUS, ŏdis, adj. *χαινόπους, οδος*, qui pedes habet rimis seu rhagadibus hiscentes. Vox Graeca a *χαίνω*, hisco, et *ποῦς, ποδὸς*, pes. *Lucil.* ap. *Macr. Sat.* 6, 4., ubi alii mallent *coenopus, κοινόπους*, *h. e.* qui una cum alio pedibus iter facit: a *κοινὸς* communis.

[*CHAERĔAS, eae, m. *χαιρέας*, a *χαίρω*, gaudeo. Fuit hoc nomine nobilis statuarius temporibus Alexandri M., cujus statuam, ut et Philippi patris, fecit. *Plin.* 34, 8, 19. et *Vitr.* 10, 19. ℙ Item scriptor rei rusticae, Atheniensis. *Varr. R. R.* 1, 1. et *Plin.* 20, 23, 99. *Colum.* 1, 1. ℙ *Chaerea* est etiam cog. Rom. *C. Fannius Chaerea* memoratur a *Cic. Rosc. Com.* 1., et tribunus cohortis *Cassius Chaerea* a *Suet. Cal.* 56., qui Caligulam interfecit. *F.* et *B. A.*

CHAERĔPHYLLON, i, n. *χαιρέφυλλον*, herba, de qua V. in CAEREFOLIUM. *Colum.* 11, 3. *a med.* ℙ Extrito altero *l* paenultimam corripit *Id.* 10, 110. Jam breve chaerephylum, et torpenti grata palato Intyba, *συστολή*. Legitur et *chaerophyllum*.

[CHAERIPPUS, i, m. gaudens equis, a *χαίρω*, gaudeo, et *ἵππος* equus. Nomen servile apud *Cic. Att.* 4, 7. *F.*]

[CHAERON, ontis, m. *χαίρων*, gaudens. Nomen servile Romanum. *Bartoli, Antich. d'Aquil.* p. 250. *F.*]

*CHAERONEA vel Chaeronia, ae, f. *χαιρώνεια*, Boeotiae urbs, patria Plutarchi, ubi Athenienses a Philippo rege debellati. *Liv.* 35, 46. *Plin.* 4, 7. *B. A.*

[CHAERUSĂ, ae, f. *χαίρουσα*, gaudens. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Mur.* p. 1287, 5. Cominia Chaerusa. *F.*]

*CHALAEON, i, *χάλαιον*, opp. c. portu in Locride. *Plin.* 4, 3. *B. A.*

CHĂLASTĬCUS, a, um, adj. *χαλαστικὸς*, relaxandi vim habens: a *χαλάω*, laxo, remitto. *Theod. Prisc.* 1, 7. Ut spongia molli vaporetur ex aquis chalasticis. Et *ib.* 15. Fomenta chalastica.

CHALASTRAEUS, a, um, adj. idem quod Chalastricus, ut *Chalastraeum nitrum*, apud *Plin.* 31, 10, 46. *n.* 4. V. v. seq.

CHALASTRĬCUS, a, um, adj. ad Chalastram pertinens, quod est oppidum Macedoniae in ora litorali ad sinum Thermaeum. Hinc *Chalastricum nitrum*, quod optimum, copiosumque ibi invenitur. *Plin.* 31, 10, 46. *n.* 1.

CHĂLĀTŎRĬUS, a, um, adj. ad laxandum pertinens: a *χαλάω*, laxo, remitto. *Veg. Mil.* 4, 15. Falx chalatorios funes, quibus antenna suspenditur, repente praecidit. Al. leg. *collatorios*, fortasse quia hujusmodi funes in inferiori parte in unum conferuntur.

CHĂLĀTUS. V. CHALO.

CHĂLAZĬAS, ae, m. *χαλαζίας*, gemma adamantinae duritiae, quae grandinis figuram et candorem refert: a *χάλαζα*, grando. *Plin.* 37, 11, 73.

CHĂLAZĪUS, a, um, adj. *χαλάζιος*, grandini similis candore, ut *chalazius lapis* apud *Plin.* 36, 22, 43. Nam *χάλαζα* grandinem significat. ℙ *Chalazia* dicuntur a medicis tubercula in palpebris nascentia, mobilia, et grandini similia. *Cels.* 7, 7. *n.* 3., ubi tamen in ipso textu Graece scribitur.

CHALBĂNĒ, es, f. *χαλβάνη*, succus ferulae arboris, idem quod galbanum, quod V. *Mart. Dig.* 39, 4, 16. §. 7.

CHALCANTHUM, i, n. *χάλκανθον*, corpus metallicum, quasi aeris flos: a *χαλκὸς*, aes, et *ἄνθος*, flos. Latina appellatione dicitur *atramentum*, teste *Celso* 5, 1. et *Plin.* 34, 12, 32. V. ATRAMENTUM.

*CHALCE, es, *χαλκὴ*, i. q. Chalcia. *Plin.* 5, 31. V. Chalcia. *B. A.*

CHALCĒDON et Calchedon, onis, f. *Χαλκηδὼν* et *Καλχηδὼν*, nunc *il borgo di Kadicui*, urbs Asiae in Bithynia, in ora litorali, contra Byzantium: dicta etiam caecorum oppidum, quod locum eligere nescissent, septem stadiis distante Byzantio, tanto feliciore omnibus modis sede, ut apud *Tac. A.* 12, 63. et *Plin.* 5, 32, 43. legitur. *Claud. IV. Cons. Honor.* 176. Bosphorus adversam patitur Chalcedona cerni. *Lucan.* 9, 959. *ostriferam* appellat ab ostreorum copia.

[CHALCĒDONĬCUS, a, um, adj. idem quod Chalcedonius. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Mur.* 1991, 3. Livia Chalcedonica. *F.*]

CHALCEDŌNĬUS, a, um, adj. *Χαλκηδόνιος*, ad Chalcedonem pertinens. *Cic. Or.* 3, 32. Thrasymachus Chalcedonius. *Gell.* 7, 16. Pelamis Chalcedonia. *Claud. in Ruf.* 2, 55. Et Chalcedonias contra despectat arenas. ℙ *Chalcedonii, orum*, sunt Chalcedonis incolae. *Tac. A.* 12, 63.

CHALCENTĔRUS, i, *χαλκέντερος*, intestina habens aenea: a *χαλκὸς*, aes, et *ἔντερον*, intestinum: et metaphorice indefessus, laboris patientissimus. Ita appellatus est Didymus grammaticus Alexandrinus (qui vixit sub Antonio et Cicerone usque ad Augustum) ob assiduitatem legendi et scribendi. Dicitur enim tria millia et quingenta volumina conscripsisse, ut *Suidas* narrat. Legitur ap. *Hieron. ep.* 50. *n.* 2.

[CHALCĔOS, *χαλκεῖος*, herba quaedam ap. *Plin.* 21, 16, 56. Carduus et folia et caules spinosae lanuginis habet: item acerna, leucacanthos, chalceos, enecos. *F.*]

*CHALCERĪTIS, idis, insula maris Euxini prope Pharnaceam Ponti opp. *Plin.* 6, 13. Appellatur etiam *Aria*. *Id. ib. B. A.*

[CHALCĒTUM, i, n. herbae genus ap. *Plin.* 26, 7, 25. Item herba chalcetum e vineis contrita imponitur. *F.*]

CHALCĔUS, a, um, adj. *χάλκεος*, idem quod aereus: a *χαλκὸς*, aes. *Mart.* 9, 95, 4. Chalcea donanti chrysea qui dederas.

*CHALCĬA, ae, f. *Χαλκία*, insula maris Aegaei, inter Rhodum et Telon Sporadum una. *Mela* 2, 7. *Plin.* 4, 12. ℙ Dicta et *Chalce*. *B. A.*

CHALCĬDENSIS, e, adj. ad Chalcidem pertinens. *Plin.* 35, 9, 35. Timagoras Chalcidensis. *Χαλκιδεύς*.

CHALCĬDĬCE, es, f. *χαλκιδικὴ*, genus lacertae, quam et *sepa* vocant. *Plin.* 29, 5, 32.

CHALCĬDĬCENSIS, e, adj. idem quod Chalcidensis et a voce *Chalcidicus* deductum, ut *Colonia Chalcidicensis*, ap. *Gell.* 10, 16., *h. e.* Cumae, quam urbem Chalcidenses condidisse dicuntur.

CHALCĬDĬCUS, a, um, adj. *Χαλκιδικὸς*, ad Chalcidem pertinens. *Cic. N. D.* 3, 10. Euripus Chalcidicus. *Varr. R. R.* 3, 9. Chalcidici galli. *Plin.* 15, 18, 19. Chalcidicae ficus. *Val. Fl.* 1, 454. arenae. ℙ *Chalcidica arx* ap. *Virg. A.* 6, 17. est Cumarum oppidum a Chalcidensibus conditum. Et *Chalcidica litora* ap. *Stat. Silv.* 4, 4, 78. sunt ora maritima Cumarum et Neapolis. Et *ib.* 2, 2, 94. Chalcidicae turres. Sic *Chalcidicam Nolam* dixit *Sil.* 12, 161., *h. e.* a Chalcidensibus conditam. ℙ *Chalcidicus versus* ap. *Virg. Ecl.* 10, 50. est carmen Euphorionis poetae Chalcidensis, ut *Quint.* 10, 1. et *Serv.* tradunt. Alii dicunt, significari carmen a Theocrito compositum vel quia is Siculus quidem fuit et Naxum oppidum patriam habuit, sed ejus oppidi conditores Chalcide profecti sunt, ut et *Salmas.* ad *Solin.* p. 105. ex Graecis auctoribus docet: vel quia de Sicilia Chalcidem aliquando migravit. *Serv.* ℙ Sed *carmen Chalcidicum* ap. *Stat. Silv.* 5, 3, 182. sunt versus Sibyllini, quorum auctor fuit Sibylla Cumana: Cumas autem *Chalcidicas* appellari, modo diximus. *Chalcidica corona* ap. *eund. ib.* 226. est, qua coronabantur in sacris Cereris, quae Neapoli celebrabantur: quod significare videtur *Id. Silv.* 4, 8, 50. ℙ *Chalcidicum, i*, n. genus fuit aedificii, ab urbe Chalcide dictum, ut *Fest.* docet vel, ut putat *Morcell. de stil. Inscr. T.* 3. p. 100., *ed. Pat.*, a fano Minervae, quod ap. Spartanos *ἱερὸν χαλκιοίκου* appellabatur, ex aere nempe tecto, quemadmodum deinde, ut *Pausanias* 10, 5. testatur, Romae fuit Apollinis templum aereo lacunari ornatum. Videtur tamen fuisse membrum, seu pars aedificii; nam *Vitruv.* 5, 1. in extremis Basilicarum partibus jubet constitui *Chalcidica*, si locus erit amplior in longitudine. Significat autem amplam veluti porticum, in qua exspatiari homines publice possint, ut Venetiis *la piazza di S. Marco*, et Florentiae *le loggie vecchie e nuove*. Hinc *Gloss. Isid.* Calcicum (*corrige* Chalcidicum) foris deambulatorium, quod et peribulum (nempe *περίβολον*) dicitur, et iterum (lege *pteron*). Eandem profecto significationem habet in *Monum.* Augusti *Ancyrano*. Curiam, et continens ei Chalcidicum, templumque Apollinis in Palatio (feci). De eodem Augusto *Dion.* 51, 22. *Διετέλεσε τό τε Ἀθήναιον, καὶ τὸ χαλκιδικὸν ὠνομασμένον, καὶ τὸ βουλευτήριον.* *Hygin. fab.* 184. Merope credens eum esse filii sui interfectorem, qui dormiebat, in Chalcidicum cum securi venit etc. *Inscr.* Pompejis reperta an. 1820., et peculiari *Dissert.* illustrata a *Guil. Bechio*. Eumachia L. F. sacerdos publica nomine suo, et M. Numistrii Frontonis filii Chalcidicum, cryptam, porticus Concordiae Augustae Pietati sua pecunia fecit, eademque dedicavit. Alia Vellejae inventa an. 1760. apud *De-Lama Iscriz. Ant.* p. 46. Baebia T. F. *Bas*silla Calchidicum (*ita pro* Chalcidicum) municipibus suis dedit. Adde aliam apud *Reines. cl.* 7. *n.* 15. ℙ Superiores quoque aedium partes, in quibus coenacula, et solaria, et loca ampla erant vel tecta, vel sub dio posita, *Chalcidica* appellantur. Ita enim intelligendum videtur illud *Auson. Perioch. Odyss.* 1. Penelope digressa Chalcidico. Et *ib.* 23. Chalcidicum gressu nutrix superabat anili. *Homer.* enim his locis habet *ὑπερωϊόθεν*, et *ὑπερῷον*; hoc vero summam aedium partem significat. Huc pertinet illud *Arnob.* 4. p. 149. Scribuntur Dii vestri in tricliniis coelestibus, atque in Chalcidicis aureis coenitare, potare, et ad ultimum fidibus et vocum modulationibus mulceri. *Id.* 3. p. 105. Avet animus atque ardet, in Chalcidicis illis magnis, atque in palatiis coeli Deos Deasque conspicere intectis corporibus atque nudis etc. ℙ *Ant. M.ª Lupius Dissert.* etc. *T.* 2. p. 133. arbitratur, *Chalcidica* fuisse *le navate traversali*, vulgo *le braccia delle Basiliche*. [*Diligenter retractatus et egregie ampliatus locus est a *F.*]

CHALCIOECUS, i, m. *χαλκίοικος*, domus aerea: a *χαλκὸς*, aes, et *οἶκος*, domus. Ita appellata est aedes Minervae a Spartanis exstructa. *Nep. Paus.* 5. In aedem Minervae, quae Chalcioecus vocatur, confugit. *Liv.* 35, 36. Aetoli circa Chalcioecum (Minervae est templum aereum) congregati caeduntur. ℙ Apud Graecos *χαλκίοικος* est epitheton ipsius Minervae, quae scilicet *domum aeream* habet, et apud *Thucydid.* 1, 134. substantive usurpatur, *ἱερὸν τῆς Χαλκιοίκου*. ℙ *Suidas* perperam putat non ab aere, sed a Chalcidensibus, qui fabricati fuerint, templo nomen inditum; sed contrarium affirmat *Paus.* 3, 17

CHALCĬOPE, es, f. *Χαλκιόπη*, uxor Mnesyli, vel, ut alii volunt, Thessali, mater Antiphi, qui ad Trojanum bellum cum aliis Graecis profectus est. *Hyg. fab.* 97. ℙ Alia fuit hoc nomine, soror Medeae, uxor Phryxi, mater Argi, Phrontidae, Melae, et Cylindri, ut apud *eund. fab.* 21. legitur. *Ov. Her.* 17, 232. Non Ipsea parens, Chalciopeque soror. *Val. Fl.* 6, 479. Chalciopen imitata sono, formaque sororem. ℙ Legitur et *Calciope*.

CHALCIS, ĭdis, f. *Negroponte*, *Χαλκὶς*, urbs primaria Euboeae insulae, ex adverso Aulidis Boeotiae portus, Euripo interfluente: ita dicta, quod aes ibi primum repertum fuerit, quod *χαλκὸς* Graece dicitur: vel a Chalcide Asopi filia. Aliis quoque nominibus vocitata est, Macris, et Macra, Abantias, et Asopis. *Plin.* 4, 12, 21. et *Mela* 2, 7. Hinc *Lucan.* 2, 710. Arctior Euboica, qua Chalcida verberat, unda. Et 5, 227. Chalcidos Euboicae regnum. *Chalcidos*, et *Chalcida* casus sunt Graecae positionis pro *Chalcidis*, et *Chalcidem*. ℙ Alia est *Chalcis* in Arabia, alia in Coelesyria, de quibus V. *Plin.* 6, 28, 39. et 5, 23, 19.

et geographos. ℙ Est etiam hoc nomine piscis sardiniae similis, de quo *Plin.* 9, 47, 7. et *ib.* 51, 74. et *Colum.* 8, 17. ℙ Item genus serpentis venenosi morsus, maculas quasdam in tergo habentis aerei coloris. *Plin.* 32, 3, 13. et *ib.* 5, 17. ℙ *Fuit et *Chalcis* insula prope Aetoliam. *Plin.* 4, 12. ℙ Item mons Aetol., juxta Chalcidem opp. *Plin.* 4, 2. *B. A.*

CHALCĪTES, ae, m. χαλκίτης, lapis idem qui *chalcitis*. *Plin.* 34, 2, 2.

CHALCĪTIS, ītĭdis, f. χαλκῖτις, lapis, ex quo cocto aes fit; a χαλκὸς, aes. Differt a *cadmia*, quod ea super terram ex subdialibus petris caeditur, chalcitis vero ex obrutis. Illa aes solummodo continet; haec tria genera, aeris, misyos, et soryos; praeterea magis est friabilis quam cadmia, et mollis natura, ut videatur lanugo concreta. *Plin.* 34, 12, 29. Chalcitin vocant lapidem, ex quo ipsum aes fit. *Cels.* 6, 6. *n.* 31. Chalcitidis aliquid, et cadmiae dimidio plus simul conteruntur. *Id.* 7. *n.* 7. Chalcitidem imponere. ℙ Est etiam nomen gemmae, a colore aeris sic appellatae. *Plin.* 37, 11, 73. ℙ *Fuit et *Chalcitis* insula in Propontide. *Plin.* 5, 32. *B. A.*

CHALCŎPHONOS, is, f. χαλκόφωνος, gemma, quae illisa aeris tinnitum reddit: a χαλκὸς, aes, et φωνὴ, vox, sonus. *Plin.* 37, 10, 56. ℙ Haec eadem a *Solin.* 37. dicitur *chalcophthongos*: a φθόγγος, vox.

CHALCOPHTHONGOS. V. v. praec.

CHALCOSMĂRAGDOS, i, f. χαλκοσμάραγδος, genus smaragdi aereis venis turbidi: a χαλκὸς, aes. *Plin.* 37, 5, 19.

*CHALCOSTHĔNES, is, Χαλκοσθένης, insignis statuarius. *Plin.* 34, 8. *B. A.*

CHALCUS, i, m. χαλκὸς, Graece aes significat. Est etiam nomen ponderis, itidem apud Graecos, sexagesimam partem drachmae, et oboli decimam pendentis, ut *Plin.* 21, 34, 109. docet. Quamquam a Graecis scriptoribus aliter atque aliter definitur. *Diodorus* enim apud *Suid.* sextam oboli partem esse dicit, *Cleopatra* ap. *Galen.* octavam, ut *Hard.* adnotavit.

CHALDAEUS, a, um, adj. Χαλδαῖος. *Chaldaei* sunt populi Asiae in Babylonia, quorum regio *Chaldaea*, nunc *Caldar.* Astrologiae dediti inprimis fuerunt, et praesertim ei parti, quae ex stellarum positione, quae in nativitate contigit, de cujusque casibus ac fortuna, deque incertis aliarum rerum eventibus, quid futurum sit, praedicit: quae Italice dicitur *Astrologia giudiciaria:* adeoque in ea arte excelluerunt, ut et cum aliarum gentium hominibus, qui eam profiterentur, nomen communicaverint. *Cic. Div.* 1, 1. Qua in natione (*Assyriorum*) Chaldaei, non ex artis, sed ex gentis vocabulo nominati, diuturna observatione siderum scientiam putantur effecisse, ut praedici posset, quid cuique eventurum, et quo quisque fato natus esset. *Id. Mur.* 9. A quibus etiam dies, tanquam a Chaldaeis, petebantur. *Juven.* 10, 94. Grex Chaldaeus. *Lucan.* 8, 226. Chaldaeum regnum. *Lucr.* 5, 726. Babylonica Chaldaeum doctrina, *pro* Chaldaeorum. *Favorin.* ap. *Gell.* 14, 1. contra Chaldaeos multa disputat, vanamque esse eorum artem ostendit. *Val. Max.* 3, 1. *n.* 2. C. (*lege* Cn.) Cornelius Hispallus praetor peregrinus M. Popillio Laenate, Cn. Calpurnio Coss. (*h. e.* an. U. C. 615.) edicto Chaldaeos intra decimum diem abire ex Urbe atque Italia jussit levibus et ineptis ingeniis fallaci siderum interpretatione quaestuosam mendaciis suis caliginem injicientes.

CHALDAĬCUS, a, um, adj. idem quod Chaldaeus, soluta Graeca diphthongo αι, Χαλδαϊκός. *Cic. Div.* 2, 42. Chaldaicum praedicendi genus. Et *ib.* 47. Chaldaicis rationibus eruditus, *h. e.* genethliaces, et divinandi arte.

*CHALDONE, Arab. Felicis promont. *Plin.* 6, 28. Hodie est Mascar — Saif, ut refert *Hard.* e Geogr. *Nub. B. A.*

CHĂLO, as, avi, atum, a. 1. demitto, laxo, remitto: a χαλῶ vel χαλάζω, quod idem significat. *Vitr.* 10, 13. *de hydraulicis machinis.* Delphini aerei in verticulis collocati, pendentia habentes catenis cymbala ex ore, infra foramina modiolorum, chalata intra arcam. *Id. ib.* Delphini, qui sunt in verticulis inclusi, chalantes in os cymbala replent spatia modiolorum. *Veg. Mil.* 4, 23. Centones et culcitas funibus chalant, et illis opponunt locis, qua caedit aries. Al. male leg. *calcant.*

*CHALONITIS, idis, f. Χαλωνῖτις, sc. γῆ, χώρα, regio fuit Assyriae. *Plin.* 6, 3. Dicta est ab opp. Chala ibi sito. *B. A.*

CHĂLYBEĬUS, et

CHĂLYBEUS, a, um, adj. ad chalybem pertinens. *Ov. Fast.* 4, 405. Aes erat in pretio: chalybeia massa latebat. Al. leg. *chalybeaque massa:* alii *chalybis jam* etc.

CHĂLYBS, ybis, f. χάλυψ, ferrum, ita dictum a gente *Chalybum*, qui sunt populi Asiae circa Pontum, apud quos id metallum in magna copia eruitur, et in alias terras mittitur, ut apud *Plin.* 6, 4, 4., 7, 56, 57., *Virg. G.* 1, 58. et *Avien. Perieg.* 959. legitur. *Virg. A.* 8, 446. Vulnificusque chalybs vasta fornace liquescit. *Id. ib.* 10, 174. Insula inexhaustis chalybum generosa metallis. ℙ Per synecdochen *Senec. Thyest.* 364. Strictus chalybs, *h. e.* ensis. *Lucan.* 6, 398. *de equo.* primus chalybem, frenosque momordit. Et *ib.* 547. Insertum manibus chalybem, *h. e.* clavum ferreum. Et *ib.* 797. Chalybum nodi, *h. e.* catena ferrea. *Id.* 7, 518. ponit pro spiculis ferreis sagittarum, et *Val. Fl.* 6, 341. pro acumine hastae. ℙ Sumitur etiam pro nucleo ferri, hoc est parte ferri puriore, sinceriore et duriore, certa quadam temperatura, et ad acies faciendas aptissima, quae Graece dicitur στόμωμα, Italice *acciajo, acciaro.* *Justin.* 44, 3. docet, esse fluvium in Hispania nomine *Chalybem*, quo tinctum ferrum optimam acquirat temperaturam: unde etiam ejus fluvii accolas Chalybes appellari, et ferro ceteris praestare. *Prop.* 1, 16, 29. Sit licet et saxo patientior illa Sicano: Sit licet et ferro durior, et chalybe. *Senec. Herc. Oet.* 152. Ferrum sentit hebes, lentior est chalybs.

CHAMĀ, ătis, n. lupus cervarius, animal effigie lupi, pardorum maculis, cervis infensus. [**Unze*; si modo vera est lectio in *Plin. l.* mox laud. Ita *K.* in *Wolf. Anal. Litt.* 1820. IV. p. 327.] *Plin.* 8, 19, 28., ubi al. leg. *chaus* (quod habetur etiam in *indice lib.* 2. *ejusd. Plinii n.* 28.) Galli *rufium* vocant. *Plin. ib.*, ubi al. leg. *raphium.*

CHĂMAE, arum, f. plur. χῆμαι, concharum genera sunt, in eo a ceteris distantia, quod testas semper apertas habent: a χήμη, hiatus, quod a χαίνω, hio, apertus sum. Earum multae sunt species, ut *chamae striatae, chamae laeves, chamae pelorides, chamae glycymerides*, de quibus *Plin.* 32, 11, 53.

CHĂMAEACTE, es, f. χαμαιάκτη, genus sambuci silvestris et humilis, seu brevioris, a χαμαὶ, humi, et ἀκτῆ, sambucus. Latina appellatione *ebulus*, vel *ebulum* dicitur. *Plin.* 24, 8, 35. et 26, 11, 73.

CHĂMAECĔRĂSUS, i, f. χαμαικέρασος, genus cerasi humilioris, et frutici potius quam arbori similis: a χαμαὶ, humi. *Plin.* 15, 25, 30.

CHĂMAECISSOS, i, f. χαμαίκισσος, genus hederae, nunquam nisi humi repentis: a χαμαὶ, humi, et κισσὸς, hedera. *Plin.* 16, 34, 62. et 24, 15, 84. ℙ Est etiam species cyclamini, cognomine *chamaecissos*, uno omnino folio, radice ramosa, qua pisces necantur. *Id.* 25, 9, 69. ℙ Primam syllabam nimis licenter produxit *Seren. Sammon.* in illo spondaico versu *c.* 44. *v.* 799. Necte adipes vetulos, et tritam chamaecisson.

CHĂMAECYPĂRISSUS, i, f. χαμαικυπάρισσος, genus herbae cupressi folio: a χαμαὶ, humi, et κυπάρισσος, cupressus. *Plin.* 24, 15, 86.

CHĂMAEDAPHNE, es, f. χαμαιδάφνη, herba Latine *vincapervinca:* a χαμαὶ, humi, et δάφνη, laurus: quod sit veluti humilis laurus, ob foliorum similitudinem. *Plin.* 15, 30, 39., 21, 11, 39. et *ib.* 27, 99. et 24, 15, 39.

CHĂMAEDRĂCON, ontos, m. χαμαιδράκων, genus draconis in Africa, ita dicti, quod humi tantum serpat, cum quidam sint, qui etiam arbores scandunt: a χαμαὶ, humi. *Solin.* 27. Sunt et hammodytae, elephantiae, chersydri, chamaedracontes.

CHAMAEDROPS. V. CHAMAEROPS.

CHĂMAEDRYS, yos, f. χαμαίδρυς, herba Latine *trixago*, foliis mentae, colore et divisura quercus: unde et nomen habuit: a χαμαὶ, humi, et δρῦς, quercus, quasi parva quercus. *Plin.* 14, 16, 19. et 24, 15, 80.

CHĂMAELAEĂ. V. CHAMELAEA.

CHĂMAELĔON, onis, et ontis, m. χαμαιλέων, quasi parvus et pumilus leo: a χαμαὶ, humi, et λέων, leo: animal est in Africa raro, saepius in India nascens, figura et magnitudine lacertae, nisi quod crura habet recta et excelsiora. Latera ventri junguntur, ut piscibus, et spina simili modo eminet: rostrum simile suillo, cauda praelonga in tenuitatem desinens, et implicans se viperinis orbibus, ungues adunci, motus tardior, ut testudini, asperum corpus, ut crocodilo: oculi praegrandes, et corpori concolores, quos nunquam totos operit, nec pupillae motu, sed totius oculi versatione circumspicit. Ipse celsus hianti semper ore; coloris etiam natura mirabili: eum enim subinde mutat, redditque semper quemcumque proxime attingit, praeter rubrum, candidumque. Solus animalium nec cibo, nec potu alitur, nec alio quam aeris alimento. Haec et alia *Plin.* 8, 33, 51. et ex eo *Solin.* 40., item *Tert. Pall.* 3., quorum nonnulla falsa esse a posteris compertum est. *Plin.* 10, 52, 73. Chamaeleones ova gignunt. *Gell.* 10, 12. De vi, et natura chamaeleontis. *Solin. l. c.* Per omnem Asiam chamaeleon plurimus. De eodem loquitur *Ov. Met.* 15, 411. Id quoque quod ventis animal nutritur, et aura, Protinus assimulat tactu quoscumque colores. Recentiores historiae naturalis scriptores pro comperto habent, chamaeleontem muscis, quas ore aperto captat, vesci. ℙ Est etiam hoc nomine herba, alio nomine *ixia*, et Italice *camaleone, carlina.* Ejus duo sunt genera. Chamaeleon candidior asperiora folia habet, serpit in terra, echini modo spinas erigens, radice dulci, odore gravissimo. Quibusdam in locis viscum gignit album sub alis foliorum: unde et *ixia* appellatur (ἰξὸς enim viscum significat). Chamaeleon autem ideo dicitur, quia mutat cum terra colores, instar chamaeleonis animalis. Chamaeleon niger alius florem purpureum gignit: hunc marem vocant: alius violaceum: hunc feminam putant. V. *Plin.* 22, 18, 21., ubi plura hac de re. *Id.* 27, 13, 118. Chamaeleon niger quadraginta annis durat. *Scrib. Compos.* 192. Ixia, quam quidam chamaeleonta vocant. ℙ Reperitur etiam in genere feminino: sed *herba* subintelligitur. *Id.* 30, 4, 10. Vulturinus sanguis cum chamaeleonis albae (quam herbam esse diximus) radice tritus. ℙ De quantitate primae syllabae, V. dicta in CHAMAECISSOS.

CHĂMAELEUCE, es, f. χαμαιλεύκη, herba quae et *bechion*, et *tussilago*, et *farfarus*, sive *farfugium* dicitur. Ideo autem *chamaeleuce* appellatur, quia est veluti parva populus, habens cum ea arbore foliorum similitudinem: a χαμαὶ, humi, et λεύκη, populus. *Plin.* 24, 15, 85. et 26, 6, 16.

CHĂMAELYGOS, i, f. χαμαίλυγος, herba verbenaca, ita dicta a caulis et ramulorum in terra dejectione, et eorundem ad ligandum aptitudine: a χαμαὶ, humi, et λύγος, vimen. *Appul. Herb.* 3.

CHĂMAEMELON, i, n. χαμαίμηλον, quasi parva malus: habet enim odorem mali. Herba est humilis, cujus tria genera flore tantum distantia, candido, aut melino, aut purpureo, enumerat *Plin.* 22, 21, 26.

CHĂMAEMYRSĬNE, es, f. χαμαιμυρσίνη, hoc est parva myrtus: a χαμαὶ, humi, et μυρσίνη, myrtus. Ita appellatur genus myrti silvestris brevioris, quam sativae, baccis rubentibus. Alio nomine *ruscus* dicitur. *Plin.* 23, 9, 83. et 15, 7, 7.

CHĂMAEPEUCE, es, f. χαμαιπεύκη, herba larici folio similis: ita dicta quasi parva larix: a χαμαὶ, humi, et πεύκη, larix. *Plin.* 24, 15, 86.

CHĂMAEPITYS, yos, f. χαμαιπίτυς, Latine abiga, et tus terrae, herba est cubitalibus ramis, flore pinus, et odore, ut *Plin.* 24, 6, 20. docet, unde et nomen traxit, quasi pinus pumila: a χαμαὶ, humi, et πίτυς, pinus. *Plin.* 14, 16, 19. *n.* 7. Lignum chamaepityos. *Id.* 21, 29, 103. Herba chamaepityi similis. *Id.* 26, 8, 53. Hypericon, quam alii chamaepityn appellant.

CHĂMAEPLĂTANUS, i, f. pumila platanus: a χαμαὶ, humi. *Plin.* 12, 2, 2. Et chamaeplatani vocantur coactae brevitatis: quoniam arborum etiam abortus invenimus.

CHĂMAERĔPES, um, f. plur. χαμαιρεπεῖς, sunt humilium palmarum quoddam genus folio latiore, et molliore: a χαμαὶ, humi, et ῥέπω, propendeo, inclino. *Plin.* 13, 4, 9.

CHĂMAEROPS, ŏpis, f. herba eadem, quae *chamaedrys*, ap. *Plin.* 24, 15, 80. et *Appul. Herb.* 24. Est autem a χαμαὶ, humi, et ῥώψ, ῥωπὸς, virgultum. Quidam rectius ap. *Plin.* legi volunt *chamaedrops*, quod χαμαίδρωψ dicatur a *Dioscor.* et *chamaedropis* in genitivo legatur ap. *Marcell. Empir.* 20. *post med.*

[CHĂMAESTRŌTUM, i, n. χαμαίστρωτον, a χαμαὶ, humi, et στρωτὸς, stratus: videtur significari lecti genus humile. *Not. Tir.* p. 164. *F.*]

CHĂMAESYCE, es, f. χαμαισύκη, herba est lentis folia habens, nihil se attollentia: a χαμαὶ, humi, et συκῆ, ficus, quia succum habet lacteum fici similem. *Plin.* 24, 15, 83. ℙ Perperam confundi cum chamaeacte, ab *Appul. Herb.* 91. adnotavit *Humelbergius.*

[CHĂMAETŎRTUS, a, um, adj. humum versus intortus. Vox hybrida, a χαμαὶ, humi, et *tortus.* *Front. de eloq.* p. 231. *edit. Rom.* Quin erige te, et extolle, et tortores istos, qui te, ut abietem aut alnum proceram, incurvant, et ad chamaetorta detrahunt, valido cacumine tuo excute. *Plin.* 13, 4, 9. eodem sensu *chamaerepes palmas* appellat. *F.*]

CHĂMAEZĒLON, i, n. χαμαίζηλον, herba alio nomine gnaphalion, humi tota jacens, a χαμαίζηλος, humilis, humi depressus. *Plin.* 27, 10, 61.

*CHAMĀVI, orum, pop. Germ., partim Rhenum, partim Visurgim fluv. accolentes. *Tac. A.* 13, 55. et *Germ.* 33. *B. A.*

*CHAMBADES, mons Asiae, Tauri pars. *Plin.* 5, 27. *B. A.*

CHĂMĒDYOSMOS, i, f. χαμηδύοσμος, herba eadem, quae ros marinus: a χαμαὶ, humi, et ἡδύοσμος, jucunde olens, quia per terram folia spargit, et jucundi est odoris. *Appul. Herb.* 79.

CHĂMELAEĂ, ae, f. χαμελαία, hoc est olea pumila: a χαμαὶ, humi, et ἐλαία, olea. Ita appellatur herba quaedam, similitudinem foliorum et baccarum oleae habens, in petrosis nascens, et palmum altitudine non excedens. *Plin.* 24, 15, 82. et 15, 7, 7. ℙ Alia est chamelaea, ex qua Gnidium granum nascitur. V. COCCUM. ℙ Quidam scribunt *chamaelaea* minus recte, teste *Dausqu.*

CHĂMĔTAERĂ, ae, f. χαμεταίρα, socia, amica humi jacens, vel sedens: a χαμαὶ, humi, et ἑταίρα, amica, sodalis. *Plin.* 36, 5, 4. *n.* 7. de Sco-

pa: Fecit Vestam sedentem, duasque chametaeras circa eam. ℙ Quidam scribunt *Chamaetaera*, sed perperam. *Dausqu.* in *Orthogr.*

CHAMEUNIA, ae, f. χαμευνία, humi cubatio: a χαμαὶ, humi, et εὐνὴ, cubile. *Hieronym. ep.* 52. *n.* 3.

CHĂMULCUS, ci, m. χαμουλκὸς, traha, carrus humilis, quo utimur ad magna pondera vehenda: a χαμαὶ, humi, et ἕλκω, traho. *Ammian.* 17, 4. Obeliscus chamulcis impositus, tractusque lenius, per Ostiensem portam Circo illatus est Maximo.

CHANNAEUS, a, um, ad Chanaam pertinens, quae regio est Palaestinae. *Prudent. Hamartig.* 410. Surgit in auxilium Chananaeus, et agmina densat.

[CHĂNĂNĪTIS, ĭdis, f. patronym. quae ex Chanaam est. *Hieron. in Isaj.* 7, 19, 18. Non possumus loqui lingua Hebraea, sed lingua Chananitide, quae inter Aegyptiam et Hebraeam media est, et Hebraeae magna ex parte confinis. *F.*]

CHANĪUS dicitur a quibusdam pes Molossus tribus syllabis longis constans; ut est apud *Diomed.* 3, 475. Fortasse est a χαίνω, hisco, quia tot longae syllabae hiante ore proferuntur.

CHANNE et Chane, es, f. χάννη et χάνη, genus piscis: a χαίνω, hisco: quia semper est ore hiante. Hunc sine mare esse, et ex se concipere, tradit *Plin.* 9, 16, 23. et 32, 11, 54. ex *Ov. Halieut.* 108. et ex se Concipiens channe, gemino fraudata parente.

CHĀON. V. v. seq.

CHAONES, um, m. plur. Χάονες, populi Epiri, quorum regio Chaonia, a Chaone fratre Heleni Trojani, postea Molossia, a Molosso filio Pyrrhi, nunc *Canina*, a castro cognom. intra montes, extensa ab Onaeo sinu Buthrotum usque versus oram maris Ionii. Porro Chaon hic ab aliis dicitur fuisse comes Heleni, qui cum eum imprudens occidisset, in ejus honorem provinciam illam nominavit. Alii narrant, ipsum se devovisse ad avertendam saevissimam pestilentiam, quae in ea regione grassabatur. *Serv.* ad *A.* 3, 334. et 335. et *Plin. prooem.* 4. Hinc *Claudian. B. Get.* 135. non Chaonas, atque Molossos, Quos Epirus alit etc.

CHĀŎNĬĂ, ae, f. Χαονία, regio Epiri, in qua sunt Chaones populi. *Virg. A.* 3, 334. qui Chaonios cognomine campos, Chaoniamque omnem Trojano a Chaone dixit. Adde *Plin. prooem.* 4. et *Cic. Att.* 6, 3.

CHĀŌNIS, nĭdis, f. Χαονὶς, quae est ex Chaonia. *Ov. A. Am.* 2, 150. Quasque colat turres, Chaonis ales habet, *h. e.* columba. *Id. Met.* 10, 90. non Chaonis abfuit arbos, *h. e.* quercus. Sic *Senec. Herc. Oet.* 1621. Chaonis quercus quondam loquax. V. vocem sequent.

CHĀŌNĬUS, a, um, adj. Χαόνιος, ad Chaones, vel Chaoniam pertinens. *Virg. A.* 3, 334. Chaonii campi. *Id. G.* 1, 8. Chaonia glans, *h. e.* quae multa in Epiro colligebatur, propter abundantiam quercuum. Sic *ib.* 2, 67. Chaoniique patris glandes, *h. e.* Jovis Dodonaei, cui quercus illae sacrae erant. *Id. Ecl.* 9, 13. Chaoniae columbae. *Chaonias* appellat, alludens ad celebres illas columbas, quae inter quercus Dodonaeas degebant, et fatidicae fuisse dicuntur. *Stat. Th.* 6, 98. cadit ardua fagus, Chaoniumque nemus, brumaeque illaesa cupressus, *h. e.* quercus. Sic Chaonius truncus *Val. Flacc.* 8, 461. Eadem ratione locuti sunt *Senec. Oedip.* 728. et *Ov.* V. CHAONIS. *Lucan.* 3, 180. Chaonius vertex, *h. e.* mons Chaoniae quercubus fatidicis abundans. *Claudian. Rapt. Pros.* 3, 47. Avertere gentes victu Chaonio, *h. e.* ab esu glandium.

CHAOS, n. Χάος, εος, τὸ, et in ablativo *Chao*, (neque enim alia praeterea positione a Latinis usurpatum legimus) proprie significat baratrum, vastitatem hiantem patentemque in profundum, ut *Festus* docet. Est enim a χάω vel χαίνω, hio, patens et vacuus sum. Hinc saepe ponitur pro Inferis (hoc est pro immensis illis spatiis, ubi degunt tenues sine corpore vitae) luce et coelo carentibus, quo fingunt poetae recasura in fine mundi omnia quae nunc orbem universum componunt: qui locus etiam pro numine invocatur, et colitur. *Ov. Fast.* 4, 600. Possidet alter aquas (*Neptunus*), alter inane Chaos (*Pluto*). *Lucan.* 6, 696. Et Chaos innumeros avidum confundere mundos. *Senec. Med.* 741. Caecum chaos. Et *ib.* 9. Noctis aeternae Chaos. *Val. Flacc.* 7, 402. profundum Per Chaos occurrunt caecae sine vocibus umbrae. *Sil.* 13, 430. quidquid ab imo Natum hominum exstinctumque Chao. *Virg. A.* 4, 510. Tercentum tonat ore Deos, Erebumque, Chaosque. Adde *ib.* 6, 264. ℙ Hinc dicitur eleganter de tenebris. *Prudent. Cathemer.* 5, 3. Merso sole, chaos ingruit horridum: Lucem redde tuis, Christe, fidelibus. Adde περὶ στεφ. 3, 55. Huc referendum videtur *Cimmerium chaos*, quod legitur ap. *Stat. Silv.* 3, 2, 92. Nam Cimmerii sunt populi septentrionales, apud quos longissimae noctes sunt. ℙ Saepissime accipitur pro materia coeli et terrae confusa atque informi, qualis initio fuisse non a poetis modo dicitur, sed e sacris etiam Libris cognoscitur, quae non fuit ex omni aeternitate, ut quidam philosophi, et poetae arbitrati sunt, sed a Deo ex nihilo facta est primo sex illorum dierum, quibus mundum machinatus est: de qua postmodum res omnes hujus universitatis per species varias, formasque proprias prodierunt. ὕλη. *Lactant.* 1, 5. Chaos est rudis inordinataeque materiae confusa congeries. *Ov. Met.* 1, 5. Ante mare, et tellus, et, quod tegit omnia, coelum, Unus erat toto naturae vultus in orbe, Quem dixere Chaos, rudis indigestaque moles etc. *Senec. Thyest.* 831. Deforme Chaos. ℙ *Chaon* in accusativo quidam asserunt ex illo *Ov. Met.* 14, 404. Et Noctem, noctisque Deos Ereboque Chaonque etc. Sed rectius alii leg. *Ereboque*, *Chaoque.* ℙ Genitivus *Chai* legitur ap. *Serv.* ad *A.* 1, 668. et ap. *Prisc.* 6, 720. ℙ [*De chasmate sive intervallo, quod inter coelos inferosque est, adhibet *Vulg. Luc.* 16, 26. ubi V. *Grot. B. A.*]

CHARA, herba, vel radix herbae, de qua V. in CAREUM.

CHĂRĂCĀTUS, a, um, adj. *Characata vinea* dicitur a *Colum.* 5, 4. et 5. quae defixis arundinibus circummunita, per statumina calamorum materiis ligatis, in arbiculos gyrosque flectitur, ut *Id. ib.* exponit: *h. e.* quae pedamentis arundinum veluti vallata, ramis in gyrum alligatis fulcitur: a χάραξ, vallum, palus, pedamentum. Hic vineae colendae, modus etiamnum viget in agro Romano.

CHĂRĂCĒNUS, a, um, adj. ad Characem pertinens, ut *Characenorum rex* ap. *Plin.* 6, 28, 31. ℙ Porro *Charax* oppidum est in Susiana extrema ad oram intimam sinus Persici inter confluentes dextra Tigrin, laeva Eulaeum fluvium: ita dicta a vallo, quo munita aliquando fuerat contra impetum aquarum. Χάραξ enim Graece vallum significat. Condita est ab Alexandro M. a quo et Alexandria, et Pagus Pellaeus dicta est: fuitque patria Dionysii illustris geographi. *Plin.* 6, 27, 31. *ad f.* ℙ Regio circa posita, *Characene* appellatur. *Id. ib.*. ℙ Alia est *Charax* in Taurica Chersoneso, cujus incolae et ipsi *Characeni* vocantur ab *eod.* 4, 12, 26.

CHĂRĂCĬAS, ae, m. χαρακίας, vallis, seu pedamentis aptus, a χάραξ, vallum, palus. *Characias calamus* est genus arundinis crassioris et firmioris, quod in ripis Orchomenii lacus nascens multo olim in pretio habebatur, quia pedandis vineis (quae inde *characatae* dicebantur) et vallis faciendis idoneum erat. *Plin.* 16, 36, 66. ℙ Est etiam cognomen tithymali, masculi dicti, ramos habentis quinque, aut sex digitali crassitudine, rubros, succosos, cubitali longitudine. *Plin.* 26, 8, 39. Primus cognominatur characias, qui et masculus existimatur etc. Adde *ib.* 11, 73.

CHĂRACTER, ēris, m. χαρακτὴρ, nota, signum inscriptum, vel insculptum alicui rei ut dignosci possit: a χαράσσω, sculpo, imprimo. *Colum.* 11, 2. His etiam diebus maturi agni, et reliqui fetus pecudum, nec minus majora quadrupedia charactere signari debent. Adde *Pallad.* 2, 17., ubi eadem verba repetit. *Augustin. contr. Crescon. Grammat.* 1, 30. Characterem alicui infigere. ℙ Docet *Isid. Orig.* 20, 16. etiam ipsum instrumentum, quo hujusmodi notae imprimuntur, *characterem* nominari. ℙ Sic etiam appellantur notae quaedam occulta forma expressae, et figurae superstitiosae, quibus vim miram, et supra naturalium causarum facultatem veteres tribuebant. *August. Doctr. Christ.* 2, 20. et 29. et *Serm.* 163. *de Temp.* ℙ Translate est forma et genus dicendi. *Gell.* 7, 14. Et in carmine, et in soluta oratione genera dicendi probabilia sunt tria, quae Graeci χαρακτῆρας vocant, nominaque eis fecerunt ἁδρὸν, ἰσχνὸν, μέσον: nos primum uberem vocamus, secundum gracilem, tertium mediocrem. *Cic. Or.* 39. Sed jam forma ipsa restat, et character ille qui dicitur, qui, etc. *Varr. R. R.* 3, 2. *ad f.* L. Albutius homo apprime doctus, cujus Luciliano charactere sunt libelli. ℙ Tres poematis characteres enumerat *Serv.* ad *Ecl.* 3, 1., quatuor vero *Diomed.* 3, 481.

CHĂRACTĒRĀRĬUS, a, um, adj. ad characterem pertinens. *Artis charactērariae* videtur mentio fieri in quadam *Inscr.* ap. *Spon. Miscell.* p. 220. Aureli. Leont. qui vixit ann. XVIII. M. M. VII. D. V. artis characte ... iari Antonia Amanda mater etc. *Spon.* putat, significari eam artem, qua lapides litteris inscribuntur.

CHĂRACTĒRISMUS, i, m. χαρακτηρισμὸς, figura, qua vita alicujus describitur. *Rutilius Lupus l.* 2. *de fig. sent.* Characterismus: Quemadmodum pictor coloribus figuras describit, sic orator hoc schemate aut vitia, aut virtutes eorum, de quibus loquitur, deformat.

CHĂRADROS, i, m. χάραδρος, fluvius Phocidis in Achaja, magno impetu decurrens, et in Cephissum influens. *Stat. Th.* 4, 46. et 712.

CHĂRADRĪUS. V. CHARTARIUS.

CHĂRAX. V. in CHARACENUS.

[CHĂRAXĀTUS, a, um, part. v. *charaxo*, exaratus. *August. de altercat. Eccles. et Synag.* Moyses in monte Sinai charaxatas decalogo tabulas accepit.

CHĂRAXO, as, a. 1. χαράσσω, scarifico. *Prud.* περὶ στεφ. 10, 557. Charaxat ambas ungulis scribentibus Genas, cruentis et secat faciem notis. Adde *Apic.* 6, 9.

CHĂRAXUS, i, m. χάραξος, frater Sapphus, qui captus amore cujusdam meretricis, omnia bona sua absumpsit, et ad summam inopiam redactus piraticam exercuit. *Ov. Her.* 15, 117. Gaudet, et e nostro crescit moerore Charaxus. ℙ Item unus Lapitharum. *Ov. Met.* 12, 272.

*CHARBANUS, i, mons Mediae. *Plin.* 6, 27. *B. A.*

CHARCHĒDONĪUS, a, um. V. CARCHEDONIUS.

*CHARES, Gall. fluv. V. *Carus.* ℙ *Chares, etis*, Mitylenaeus, de gestis scripsit Alexandri M. *Gell.* 5, 2. *Plin.* in indice Auctorum 12. ℙ *Chares*, Atheniensis, militavit Dario ultimo Persarum Regi, ac Mitylenen duarum millium Persarum praesidio tenuit: obsessus ab Amphotero et Egilocho, pactus ut incolumi abire liceret, urbem tradidit. *Curt.* 4, 5. ℙ Fuit et Chares, Lydius statuarius, Lysippi discipulus, qui Rhodi celebrem illum Solis colossum fecit. *Auct. ad Herenn.* 4, 6. *Plin.* 34, 7. *B. A.*

*CHĂRICLO, us, f. χαρικλὼ, filia Apollinis, Chironis uxor. *Ov. Met.* 2, 636. *B. A.*

[CHĂRĪDĒMIS, ĭdis, f. et

[CHĂRĪDĒMUS, i, m. gratiosa, et gratiosus populo, a χάρις, gratia, et δῆμος, populus. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Mur.* Fecit sibi, et Charidemidi. Alia ap. *Grut.* 478, 5. M. Valerius Charidemus. *F.*]

*CHARIEN FLUMEN, in Colchide. *Plin.* 6, 2. Χαρίεις ποταμὸς Arriano est, Χάριστος *Ptolem. B. A.*

CHĂRĬENTISMUS, i, m. χαριεντισμὸς (vox Graeca et Graece scribenda) figura est, qua per ea, quae grata sunt, aliud dicimus, aliud significamus, ut cum interroganti, *quis eum quaesierit*, respondemus, *bona salus;* unde intelligi potest, neminem eum quaesisse. Ita *Charis.* 4, 247. At *Diomed.* 2, 458. ita definit: Χαριεντισμὸς est tropus, quo dura dictu gratius proferuntur. Deinde eadem subjicit, quae *Charisius.* Similiter describit *Donat. de Tropis, ib.* p. 1778. ℙ Videtur etiam designari a *Cicer.* iis verbis *Or.* 3, 53. *Ad hilaritatem impulsio:* cum scilicet orator ea dicit, quibus judicum animus a contentione attendendi, taedioque actionis grata quadam festivaque significatione abducatur et exhilaretur.

[CHĂRĬESSĂ, ae, f. χαρίεσσα, venusta. Cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 960, 6. Antonia Chariessa. *F.*]

[CHĂRĪLAMPES, edis, m. gratia splendens, a χάρις, gratia, et λάμπω, splendeo. Nomen servile, et cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 846, 6. Charilampes fratri suo. Alia ap. *eund.* 785, 1. M. Aurelio Charilampedi. *F.*]

[CHĂRIPPUS, i, m. idem ac chaerippus, equis gaudens, a χαρεὶς, gaudens, et ἵππος, equus. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 651. *n.* 436. P. Titilenius Charippus. *F.*]

CHARISIUS. V. CARISIUS.

CHĂRISMĂ, atis, n. χάρισμα, donum. Graeca vox est, quam adhibuit. *Prudent.* et quidem prima syllaba producta: qua in re non est imitandus, *prooem. Apotheos.* 11. Deus ipse fideles In populos charisma suum diffundere promptus. Adde 13. περὶ στεφ. 61.

CHĂRISTĬA, orum, n. plur. χαρίστια, συμπόσιον φιλικὸν, erat solemne convivium a majoribus institutum, cui praeter cognatos et affines nemo adhibebatur, ut si qua inter necessarios querela esset orta, apud sacra mensae, et inter hilaritatem animorum, fautoribus concordiae adhibitis tolleretur: a χαρίζομαι, gratificor, largior, condono. Ita *Val. Max.* 2, 1. *n.* 8. ℙ Agitabatur hujusmodi convivium VIII. K. Mart., qui dies eodem nomine appellatur; videtur tamen postea obsolevisse ex edicto Neronis, qui teste *Suet. Ner.* 16., publicas coenas ad sportulas redegit, ac deinceps munuscula tantum missa fuisse. *Ov. Fast.* 2, 617. Proxima cognati dixere charistia cari, et venit ad socias turba propinqua dapes. *Mart.* 9, 56. Luce propinquorum, qua plurima mittitur ales. V. COGNATIO.

CHĂRISTĪCON, n. τὸ χαριστικὸν, quod alicui gratificandi et remunerandi causa donatur: a χαρίζομαι, gratificor, dono. *Callistr. Dig.* 48, 20, 6. Bona damnatorum debent ad ea servari, quae jure praesidum solent erogari, ut puta charisticon quibusdam officialibus inde subscribere, vel si quid fortiter fecerint milites, inde donare eis. Ita *Haloander:* at *Torrent.* edidit *chartiaticum* (nota distinctionis subjecta) quod significat quidquid insumitur in chartis, quibus librarii, aliique magistratuum officiales utuntur. Quo pertinet senatusconsultum allatum a *Front. Aquaed.* 100. ubi scribis, et librariis, qui curatoribus aquarum attribuebantur, *tabulae*, *chartae*, *ceteraque*, *quae ejus curationis caussa opus essent*, praeberi jubentur.

[CHĂRISTĪON, onis, m. videtur esse sustentaculum, cui statera appenditur, a χαρίζομαι, in gratiam alterius aliquid facio, quasi homini gratificans, quod eum a labore liberat sustinendae state-

e. *Inscr.* ap. *Don. cl.* 2. *n.* 67. C. Caesius C. F. uf. Silvester *Praefectus Pondericus* ponderarium *ua Pecunia Ponderibus Signandis Fecit*, et chari-ionem aereum *posuit*, stateram et pondera, quae ntea resp*ublica* emit, mensur*as* liquarias antea ositas a Caesio Prisco, in eodem contulit. *Not. Vir.* p. 164. Trutina, statera, charistion. *F.*]

[CHĀRISTŎLŎCHĬĂ, ae, f. herba ap. *Appul. Herb.* 10. *F.*]

[CHĀRISTUS, a, um, adj. donatus, gratifica-us: a χαρίζομαι, gratificor. Cogn. Rom. *Inscr.* p. *Grut.* 861, 1. L. Axius Charistus. *F.*]

CHĀRĬTAS. V. CARITAS.

CHĀRĬTES, um, f. plur. αἱ Χάριτες, Graece aedem sunt, quae Latinis *Gratiae*, de quibus plu-a in ea voce dicemus. *Ov. Fast.* 5, 219. Proti-us arripiunt Charites, nectuntque coronas. *Senec. Benef.* 1, 4. Charites Jovis filiae sunt. Adde *Plin.* 6, 5, 4. *n.* 10. et *Inscr.* ap. *Grut.* 607, 4. Cui ormam Paphie, Charites tribuere decorem. ℙ In ativo plurali *Charisin* Graeca positione, χάρισιν, netri causa dixisse videtur *Propert.* 4, 1, 75. Aver-is Charisin cantas: aversus Apollo etc. ℙ In sin-ulari numero, sed Graeca itidem positione, *Plin.* 5, 10, 36. *n.* 10. Deesse iis unam Venerem dice-at, quam Graeci Charita vocant. τὴν Χάριτα. Est tiam cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 837, 1. Vale-ia Charis. Scribitur etiam *Chărĭtā, ae*, f. *Inscr* p. *eund.* 839, 7. Veronia Charita. ℙ In illo uoque *Lucr.* 4, 1155. Parvula, pumilio, Chariton nia, tota merum sal. *Chariton mia* voces Grae-ae sunt Latinis litteris scriptae, Χαρίτων μία, *h. e. una Gratiarum.* Al. leg. Χαρίτων ἴα, quod idem onat.

[CHĂRĬTŌSUS, vel Chărĭtōsus, a, um, adj. ui Charites habet, Veneribus ornatus. *Inscr.* ap. *Grut.* 1119, 1. D. M. Q. Brittii Amerimui Chari-iosi Q. Brittius Clemens alumno, vix. an. IX. Alia *ib.* 1059, 6. Septimia Charitosa. *F.*]

[CHĂRĬTO, onis, m. gratiosus, a χάρις, gratia. Cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 170. Q. 1. Romanius Charito. *F.*]

CHĂRĬTOBLĔPHĂRON, i, n. χαριτοβλέφαρον, frutex marinus circa Troglodytarum insulas na-scens: ita dictus a χάρις, gratia, et βλέφαρον, pal-pebra, quia gratiam addit utentibus, et philtri vim habet. *Plin.* 13, 25, 52.

CHĂRĬTON MIA. V. CHARITES.

*CHARMAE, arum, Indiae pop., cis Gangem. *Plin.* 6, 20. Rex Charmarum. *B. A.*

*CHARMAEI, orum, pop. Arab. Felicis. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

*CHARMĬDAS, vel *Charmadas, ae*, Carneadis auditor, eloquens, e Carneadis judicio eadem eo-dem modo semper docuit. *Cic. Acad.* 4, 6. ℙ *Charmidas* et *Carneades* confusi. V. *Pearcii* not. ad *Cic. Or.* 1, 10. ℙ Fuit et Charmidas vir qui-dam in Graecia, qui tantae fuit memoriae, ut quae quis in bibliothecis exegerit volumina, legentis mo-do repraesentaret. *Plin.* 7, 24. *B. A.*

CHARMĬDĀTUS. V. dictionem seq.

CHARMĬDES, is, m. Χαρμίδης, nomen proprium senis inducti a *Plauto* in Comoedia Trinummi; fa-ctum a Graeco χάρμη, laetitia, gaudium: ad quam significationem alludens *Id. ib.* 4, 2, 133. Post-quam, inquit, ego me aurum ferre dixi, post tu factus Charmides. Prius tu non eras, quam auri feci mentionem. Nihil agis. Proin tu te itidem, ut charmidatus es, rursum recharmida, *h. e.* post-quam aurum me ferre dixi, tu es factus Charmi-des, quem te esse, antea dissimulabas, et spe auri habendi gavisus es: proinde quam laetitiam conce-pisti, rursum depone. Vel potius ita locus inter-pretandus: Nihil obtinebis nomine isto falso tibi imposito; Charmidem itaque te esse nega. ℙ In vocativo habet *Charmide* Graeca positione, ὦ Χαρ-μίδη, quemadmodum dicitur ὦ Σώκράτη. *Id. ib.* 3, 1, 16.

*CHARMIS, Massiliensis medicus, qui spreta Therapeutica consueta, solebat balneis frigidis et-iam hieme frigidissima aegrotos lavare. *Plin.* 29, 1. *B. A.*

*CHARMODARA, Syriae opp., in Commagena. *Tab. Peut. B. A.*

[CHARMŎGĔNES, is, adj. cum gaudio genitus: a χάρμη, gaudium, et γίνομαι, gignor. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 79, 5. T. Vivius Carmogenes. Extrita est aspirata *h*, uti saepe apud Latinos. *F.*]

[CHARMŎSYNE, es, f. χαρμοσύνη, laetitia. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 29, 10. Valeria Char-mosyne. In lapide legitur mendose *Carmosne* pro *Carmosyne*, quod quidem recte se habet; nam sae-pe apud Latinos aspirata tollitur. *F.*]

CHĀRON, tis, m. nepos Demogorgonis, filius Erebi, quem animas mortuorum per tria Inferni flumina, Acherontem, Stygem, et Cocytum ad aliam ripam cymba transvehere fabulantur. Cum Herculem ad Inferos degressum, ejus minis territus transvexisset, anno integro in compedibus detentus fuit, ut narrat *Serv.* ad illud *A.* 6, 392. Nec vero Alciden me sum laetatus etc. *Cic. N. D.* 3, 17. Tum Charon, tum Cerberus Dii putandi. *Virg. Cul.* 215. Praeda Charontis agor. *Senec. Herc. fur.* 771. Dirus Charon. V. *ib.* elegantem ejus descri-ptionem a *vers.* 764. et ap. *Virg. cit. A.* 6, 297. ℙ Obolum, sextam nempe drachmae partem, in mortuorum os ingerebant veteres, ut illum Cha-ronti pro naulo offerrent, cujus fabulae originem narrat *Diodor. Sic.* 2, 92. *Appul. Met.* 6. Charonti squalido seni dabis nauli nomine stipem, sic tamen, ut ipse sua manu de tuo sumat ore. *Juven.* 3, 265. Jam sedet in ripa, tetrumque novicius horret Porth-mea, nec sperat coenosi gurgitis alvum Infelix, nec habet, quem porrigat ore, trientem, *h. e.* tertiam denarii partem, quae duobus obolis respondet; hunc vero posuit pro sextante, qui tantummodo solven-dus erat. ℙ Est etiam convicium in hominem te-terrimae faciei, et saevi animi. *Appul. Apolog. bis.* ℙ Reperitur etiam in genitivo *Charonis. Fulg. Mythol.* 1. Quo ferant Charonem citius sopiturum. Adde *Vet. Schol. Juven.* ad 3, 266., ubi quod legi-tur, *Carinam Porthmeum dicit*, Eruditi emendant *Charonem*, vel *Caronem*. Huc facit adjectivum *Charonēus*, et Graece χαρώνειος: Nam a *Charontis Charonteus* dicendum fuisset. ℙ Hanc vocem *Dio-dor. l. c.* putat Aegyptiam esse, quae proprie por-titorem significet: alii Graecam a χαίρω, gaudeo, κατ' ἀντίφρασιν, vel proprie quia Charon transferat animas ad sedes beatas: alii alia comminiscuntur. V. *Voss.* in *Etymol.* in *Charonium*. ℙ [*Fuit et *Charon* quidam Thebanus. *Nep. Pelop.* 2. *B. A.*]

*CHĀRONDAS, ae, m. χαρώνδας, Thurius, a Ca-tana civitate unde originem habuit, Catanensis ap-pellatus, legem tulit: *Ne quis armatus in concio-nem veniret;* cumque postea ipse rure rediens im-prudens, ut erat gladio accinctus, in consionem veniret, admonitus legis ab eo qui proxime sede-bat, eidem gladio incubuit, cum liceret culpam dis-simulare vel defendere. *Val. Max.* 6, 5. *Cic. de Leg.* 1, 12. Cf. *Laert.* 8, 16. *Aelian. V. H.* 3, 17. *B. A.*

CHĀRŌNĒUS, a, um., adj. χαρώνειος, ad Cha-rontem pertinens. *Charoneas scrobes* nonnulli ap-pellant, teste *Plin.* 2, 93, 95., spiracula quaedam terrarum mortiferum spiritum exhalantia, et vitam hominibus, si nimis diu hauriant, eripientia: quae *Galen. de usu partium*, 7, 8. χαρώνεια βάραθρα no-minat. V. PLUTONIUS.

CHĀRŌNĬUM, V. CATONIUM.

CHĀRŎPĒĬUS, a, um, adj. ad Charopum, seu Charopen pertinens, ut *Charopeia conjux*, *h. e. Po-lyxo*, ap. *Stat. Theb.* 5, 159., ubi alii scribunt *Ca-ropeia*. V. CAROPEIUS.

*CHAROPS, opis, Trojanus, Hippasi filius, ab Ulysse una cum fratre Soco uno die interemptus. *Ov. Met.* 13, 260. V. v. praeced. *B. A.*

*CHAROPUS, i, χάροπος, Nirei pater, Symes insulae rex. *Hygin. fab.* 97. *B. A.*

CHARTĂ, ae, f. χάρτης, folia, quibus utimur ad scribendum, quae nunc a saec. XIII. post. Chr. n. fiunt ex linteis contritis, olim ex papyri libro et philuris conficiebantur: dispositis super tabula aqua madente tenuibus illis papyri tunicis, rectis et transversis, in modum cratis, deinde prelo pressis, et sole siccatis. V. PAPYRUS. Hinc orta phrasis *texere chartam* (ap. *Plin.*) quia ad modum stami-nis et subteminis philuras disponebant. Plura V. ap. *Plin.* 13. *c.* 11, 12. et 13., in quem locum *Mel-chior. Guillandin.* integrum edidit commentarium, et in eum *Jos. Scalig.* animadversiones, item *Salm.* ad *Vopisc.* in *Firmo*, etc. *c.* 3. ℙ *M. Varr.* ap. *Plin. c. c.* 11. scriptum reliquit, chartam non fuis-se ante conditam in Aegypto Alexandriam. In pal-marum foliis primo sriptitatum, deinde quarun-dam arborum libro, postea plumbeis, et linteis voluminibus, ac ceratis tabulis, denique charta, postremum omnium membranas repertas fuisse. Sed *Id. Plin. c. c.* 13. ingentia ait reperiri exempla, quae contra Varronis sententiam probent, etiam ante Alexandriam conditam chartae usum fuisse. *Cic. Att.* 5, 4. Paene praeterii, chartam tibi de-esse: siquidem ejus inopia minus multa ad me scri-bis. *Id. Q. Fr.* 2, 15. Charta dentata, *h. e.* levi-gata, dente polita. *Suet. Caes.* 56. Transversa charta scribere epistolas. *Mart.* 8, 62. Scribere epigrammata in charta aversa, *h. e.* in utraque parte chartae. Porro veteres in una tantum facie scribere solebant. *Hor. Ep.* 2, 1, 270. Amicire aliquid chartis ineptis. *Plin. ep.* 8, 15. Charta bi-bula. *Plin. alter* 13, 13, 24. pertranslucida. *Id.* 13, 12, 24. Scapus chartarum. *Hor. Sat.* 1, 4, 36. Illinere aliquid chartis, *h. e.* scribere. *Ulp. Dig.* 32, 50. Chartae purae, *h. e.* in quibus nihil scri-ptum est: quibus opponuntur *scriptae*. Et *ib.* 37, 11, 4. novae et deleticiae. *Hieron. ep.* 8. *n.* 1. Rudes illi Italiae homines, quos cascos Ennius ap-pellat, qui sibi (ut in Rhetoricis Cicero ait) ritu ferino victum quaerebant, ante chartae et membra-narum usum, aut in dedolatis e ligno codicillis, aut in corticibus arborum mutuo epistolarum allo-quia missitabant. Unde et portitores earum tabel-larios, et scriptores a libris arborum librarios vo-cavere. ℙ Charta *Augusta*, V. AUGUSTUS. *Li-viana*, V. LIVIANUS; *hieratica*, V. HIERATI-CUS; *Claudia*, V. CLAUDIUS, a, um; *emporeti-ca*, V. EMPORETICUS; *amphitheatrica*, V. AM-PHITHEATRICUS; *Fanniana*, V. FANNIANUS. ℙ Differt a *membranis*, quae ex pellibus animalium confectis et levigatis fiunt. Hinc *Ulp. c. l.* 50. Li-brorum appellatione continentur omnia volumina, sive in charta, sive in membrana sint. ℙ Ipsa papyrus aliquando *charta* dicitur per metonymiam. *Plin.* 13, 11, 21. In Sedennytico Aegypti nomo nonnisi charta nascitur. ℙ Metonymia etiam est, cum, quod saepe fit, *charta* sumitur pro scriptura, epistola, libro. *Ulp. Dig.* 32, 50. *circa med.* Si quis sic reliquerit: Chartas meas universas; nemo dubitabit, libros deberi, nam in usu plerique libros chartas appellant. *Cic. Coel.* 17. Chartae quoque, quae illam pristinam severitatem continebant, obso-leverunt. *Id. Att.* 2, 20. Charta ipsa ne nos pro-dat, pertimesco. *Mart.* 10, 19. Chartae Arpinae, *h. e.* scripta Ciceronis. *Hor. Ep.* 2, 1, 161. Char-tae Graecae, *h. e.* scripta Graecorum. *Id. Od.* 4, 8, 21. Si chartae sileant, *h. e.* si scriptores litte-ris non consignent aliquid. [*Chartae* h. l. sunt *carmina*, ut recte explicat *Heindf.* ad *ejusd. Sat.* 1, 10, 4. Charta laudatur eadem. *Schol. Cruq.* in eodem poemate, cf. *Eund. Od.* 4, 9, 31. Non ego te meis chartis inornatum silebo. *Tibull.* 4, 1, 27. Nec tanto careat mihi nomine charta.] *Ov. Trist.* 3, 1, 4. Nullus in hac charta versus amare docet. *Catull.* 1, 6. Omne aevum tribus explicare chartis, *h. e.* tribus libris historiarum. *Pers.* 5, 62. nocturnis juvat impallescere chartis, *h. e.* no-cturnae lectioni librorum. [*Virg. Cat.* 12, 13. Pauca tua in nostras venerunt carmina chartas, i. e. in pugillares nostros relata sunt. Mos erat, ut carmina, quae in publicum exibant, in codicillos transscriberentur.] ℙ Per similitudinem *charta plumbea* ap. *Suet. Ner.* 20. est lamina plumbea. ℙ Olim *chartus, i*, m. usurpatum fuit. *Lucil. l.* 27. Ubi Graeci, ubi nunc Socratici charti. Ita *Non.* refert 3, 40.

CHARTĀCĔUS, a, um, adj. qui est ex charta. *Ulp. Dig.* 32, 50. Codices membranei, vel char-tacei.

CHARTĀRĬUS, a, um, adj. ad chartam perti-nens. *Plin. in indice* 22. *n.* 60. Farina char-taria, *h. e.* qua utuntur ad chartas glutinandas. *Id.* 18, 10, 19. *n.* 2. Chartariae officinae. *Appul. Flor. n.* 9. Calamus chartarius, *h. e.* quo in charta scribitur. *Id. Herb.* 1. Arnoglossa nascitur in char-tariis locis, *h. e.* ubi papyrus. Possis tamen, pau-cis immutatis litteris, legere *charadriis*, a χαρά-δρα, quae significat terrae fissuram, cavernam, sulcum a torrente factum, atque etiam ipsum tor-rentem. Haec *Humelbergius.* ℙ *Chartarius, ii*, m. est qui chartas conficit, aut vendit, ut colligi-tur ex *Diomed.* 1, 313. et ex *Inscr.* ap. *Grut.* 480, 1. IIIIII. Vir. Aug. L. Valerio Vol. Philumeno Car-tario. Et alia ap. *Reines. cl.* 20. *n.* 409. Locus Valeriani Chartarii. Et alia ined. Romae in pala-tio *Rondanin.* Claudia Ti. F. Hermione fecit sibi, et Ti. Claudio Hermeti patri Chartario. ℙ Sequi-ori tempore chartarius idem fuit qui chartularius et chartophylax. *Inscr.* ap. *Oderic. Dissert.* p. 132. Gentilis *Pontifex Minor* Resivius (leg *Restutus*) cor-nicularius cum cartulariis Officii statuam etc. *Cas-siodor. ep. Var.* 8, 23. Ut dirigat sedis suae char-tarios, qui actoribus designatas massas sine aliqua dilatione contradant. ℙ Quod vero in priori Inscr. sine adspiratione scribitur, lapicidae mendum esse potest. Quamquam et in quibusdam editionib. ap. *Prud.* περὶ στεφ. 75. *cartula* scriptum legitur. ℙ *Chartarium, ii*, n. est locus, in quo asservantur chartae et libri. *Hieron. adv. Rufin.* 3, 6. Cur eam (*epistolam*) in Romanae Ecclesiae chartario non requiris?

CHARTĒUS, a, um, adj. chartaceus. *Auson. ep.* 10, 40. nam tota supellex Vatum piorum chartea est. *Id. in praef.* ad *Griphum.* Situs chartei pul-veris. ℙ *Charteum stadium* vocat *Varr.* ap. *Non.* 4, 45. chartas et libros, quibus nos scribendo exer-cemus. *Turneb. Advers.* 29, 20.

CHARTĬĀTĬCUM. V. CHARISTICON.

CHARTĬNA. V. CARTHINA.

CHARTŎPHYLAX, ăcis, m. χαρτοφύλαξ, hoc est chartarum et archivi custos, chartularius. *Inscr.* ap. *Grut.* 587, 11. M. Aurelio M. F. Rom. Ventu-rio Aug. N cartophila. Aurelia Procula uxor et Aurelia Proculina mat. fil. piiss. fecit, *h. e.* Augu-sti nostri chartophylaci.

*CHARTŎPŎLĂ, ae, m. χαρτοπώλης, qui char-tam vendit. *Vet. Schol.* ad *Juv.* 4, 24. Sic Crispi-nus chartopola fuit. In edition. perperam legitur *cartapola*. V. *D. A. G. Cramer.* ad h. l. *B. A.*

CHARTŎPRĀTES, ae, m. qui chartam vendit, χαρτοπράτης. Legitur in *lemmate tit.* 17. *lib.* 11. *Cod. Justin.*

CHARTŬLĂ, ae, f. diminut. chartae, χαρτίον, parva charta. *Cic. Fam.* 7, 18. Miror quid in illa chartula fuerit, quod delere malueris. *Front.* ad *amic.* 1, 15. Aut chartulas ei aut tabellas porrigo. *Cajus Instit.* 2, 77. Quod in chartulis sive mem-branis meis aliquis scripserit, licet aureis litteris, meum erit. ℙ Usurpatur etiam pro tabulis vel scriptis publicis. *Impp. Valentin.* et *Valens Cod.*

Theod. 8, 2, 2. Quam fideliter dederint administratarum suo tempore chartularum apud acta rationem. *Imppp. Valentin., Valens et Gratian. Cod. Theod.* 7, 22, 8. Qui in ministerio chartularum atque observatione inveniuntur. *Prud.* περὶ στεφ. 1, 75. Chartulas blasphemus olim nam satelles abstulit, Ne tenacibus libellis erudita saecula Ordinem, tempus modumque passionis proditum Dulcibus linguis per aures posterorum spargerent. Nempe *chartulas* vocat acta Martyrum.

CHARTŬLĀRĬUS, ii, m. χαρτοφύλαξ vel χαρτογράφος, apud sequioris aevi scriptores dictus est, qui chartas et archivum principis curabat; idem nempe qui commentariensis vel ab eo non valde dissimilis. Non enim solum chartas et scrinia custodiebat, sed quaedam etiam perscribebat et in commentarios referebat. Dicebatur qui in eo munere erat, *chartis inservire* et *chartarum tractatibus occupari* et *chartas publicas agere*, ut est in *Cod. Justin.* 3, 26, 10., 12, 21, 1. et 10, 69, 3. ℙ Varii fuerunt *chartularii*, nempe divinae domus, sacri cubiculi, largitionum, numerorum militarium etc. Horum mentio fit in *Cod. Justin.* 10, 23, 3., 12, 50. (qui est De numerariis, actuariis, chartulariis etc.) 10. et *alibi* et in *Cod. Theod.* 8, 7, 5., ubi memorantur *chartularii magistrorum equitum* et *peditum*.

CHARTUS. V. CHARTA.

CHĀRUS. V. CARITAS.

CHĂRYBDIS, is, f. Χάρυβδις, vasta profunditas in freto Siculo, prope Messanam, ubi vorticosum mare, depressis ad imum fluctibus et vicissim in miram altitudinem contortis, magnum navigantibus negotium facessit, navigia absorbens et absorpta longe revomens. Quod tamen non nisi flante vehementius austro accidere, ex *Senec. Cons.* ad *Marc.* 17. et *ep.* 79. colligitur. In fabulis est fuisse hoc nomine meretricem quandam, filiam Neptuni et Terrae, voracissimam et rapacissimam, quae amatores suos bonis spoliabat: et cum aliquando boves Herculis furto abegisset, a Jove fulmine ictam et in illud mare praecipitatam esse, ubi adhuc priscae voracitatis signa praefert, naves absorbendo, uti narrat *Serv.* ad illud *Virg. A.* 3, 420. Dextrum Scylla latus, laevum implacata Charybdis Obsidet etc. [*Id. ib.* 302. Vasta.] *Tibull.* 4, 1, 73. Charybdis violenta. *Ov. Met.* 14, 75. avida. *Id. ib.* 7, 63. ratibus inimica. *Id. ib.* 13, 730. irrequieta. *Id. Trist.* 5, 2, 73. Zanclaea Charybdis. *Id. Pont.* 4, 10, 27. Nec potes infestis conferre Charybdin Achaeis. *Cic. Phil.* 2, 27, Quae Charybdis tam vorax? Charybdim dico? quae si fuit, fuit animal unum: Oceanus medius Fidius vix videtur tot res tam cito absorbere potuisse. Adde *Har. resp.* 27. ℙ Translate *charybdis bonorum*, de eo, qui bona sua abligurit, *Ciceroni* nimis longe petita metaphora videtur *Or.* 3, 41. magisque probatur *vorago*. *Prud. Cathem.* 6, 107. Charybdis sanguinis, *h. e.* caedium insatiabilis cupiditas. [*Hor. Od.* 1, 27, 19. A miser, quanta labores in Charybdi! i. e. amore perdidissimae meretricis.] ℙ [Vox composita ex duabus Hebr. חֹר־אֲבַדֹּן caverna perditionis. *Etym. M.* Χάρυβδις εἴρηται πᾶν τὸ εἰς χάος, καὶ ὄλεθρον κατάγον. Loquitur ille de voragine, quae circa Gades erat; *Strabo* vero *l.* 6. Χάρυβδιν vocat locum Syriae inter Apamaeam et Antiochiam, in quo fluvius Orontes absorptus post XL. stadia rursus emergit. *F.*]

CHASMĂ, atis, n. χάσμα, hiatus, vorago: a χαίνω, hisco, dehisco. *Senec. Quaest. nat.* 6, 9. Tunc chasmata, tunc hiatus vasti aperiuntur. *Ulp. Dig.* 50, 15, 4. Si agri portio chasmate perierit. Adde *ib.* 18, 6, 10. ℙ Est etiam genus meteori, cum fit in coelo subita aeris veluti disruptio et hiatus, ex quo ignis apparere videtur, ut docet *Serv.* ad illud *Virg. A.* 9, 20. medium video discedere coelum. *Senec. Quaest. nat.* 1, 14. Sunt chasmata, cum aliquod coeli spatium discedit et flammam dehiscens velut in abdito ostendat. Adde *Plin.* 2, 26, 26.

CHASMĂTĬAS, ae, m. Χασματίας, species terraemotus, quo tellus hiscit: a χαίνω, dehisco. *Ammian.* 17, 16. Chasmatiae grandiori motu patefactis subito voratrinis, terrarum partes absorbent. Adde *Appul. de Mundo.*

*CHASUĂRI, (*Tac. G.* 34.), vel *Chattuarii* (χαττουάριοι *Strab.*), vel Attuarii (*Vell.* 2, 105.), pop. Germ., inter Albim et Visurgim flumina. Videntur (ait Cellar.) genus Chattorum, sive Cattorum fuisse, qui alia dialecto nominati Chassi fuerunt, sicuti nunc Hassi. Francos in illum tractum successisse, ex *Ammiano* patet 20, 25. (10 *Vales.*) *B. A.*

*CHATĒNI, orum, Arabiae Felicis pop. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

*CHATRAMOTĪTAE, arum, pop. Arabiae Felicis. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

CHAUCI et Cauci et Cauchi, orum, m. plur. χαῦκοι et Καῦκοι et Καῦχοι, sunt populi Germaniae ad Oceanum, alii minores appellati, qui inter amnes Amisium, nunc *Ems*, et Visurgin, nunc *Weser*, ubi Frisia orientalis et ducatus Oldenburg.; alii majores inter Visurgin et Albin, nunc *Elbe*, ubi ducat. Bremens. et Lauenburg. *Plin.* 16, 1, 1. Horum fines et mores describit *Tac. G.* 35. ℙ Hos *Căycos* vocat *Lucan.* 1, 463. Et vos crinigeros bellis (alii leg. *Belgis*) arcere Caycos Oppositi. *Claud.* in *Eutrop.* 1, 379. Germanis responsa dabat, legesque Caycis Arduus. Hic alii leg. *Caücis*. *Id. de laud. Stilich.* 1, 225. Ut jam trans fluvium non indignante Cayco Pascat Belga pecus. Hic alii leg. *Caycho*.

[CHAUCĬUS, a, um, adj. ad Chaucos pertinens. Est cogn. Rom., nempe P. Gabinii Secundi. *Suet. Claud.* 24. Gabinio Secundo, Chaucis, gente Germanica, superatis, cognomen Chaucius usurpare concessit. *F.*]

[CHAVŌNĂ, ae, f. placenta. Vox antiquis Dalmatis propria. *Hieron.* in *Isajam* 16, 57, 6. Nulli dubium, quin placentas significent, sive crustula, in manu artificis praeparatas. Hoc enim lingua nostra *charonas* sonat. *F.*]

*CHAUS, i, Phryg. maj. vel Pisid. opp. *Liv.* 38, 14. *B. A.*

CHAUS. V. CHĂMA.

CHĒLAE, arum, f. plur. χηλαὶ, denticulati cancrorum et scorpionum forcipes seu brachia. Saepissime dicuntur de signo illo coelesti, inter Virginem et Scorpionem posito, quod ab ipsius Scorpii brachiis occupari finxerunt: postea vero is locus Librae est assignatus. *Virg. G.* 1, 33. Erigonem inter chelasque sequentes. *Lucan.* 1, 659. minacem Scorpion incendis cauda chelasque peruris. Adde *Manil.* 1, 609. et *Colum.* 10, 56. ℙ In singulari numero *Cic. Arat.* 293. Et paucae Cheles stellae. Al. plerique leg. Et paucae e Chelis stellae. ℙ In ballistis *chele* est membrum quoddam ad similitudinem brachiorum cancri formatum. *Vitr.* 10, 17. *a med.* Exstantia cheles, *h. e.* pars cheles, quae exstat.

CHĒLE, es, f. V. in v. praec.

CHĔLĪDON, ŏnis, et Chĕlīdŏnĭă, ae, f. χελιδὼν, όνος, ἡ. Graece eadem, quae hirundo Latine, cujus adventus veris ineuntis indicium est. Hoc nomine appellabatur etiam quaedam Verris amica: unde ludit in ambiguo avis et scorti *Cic. Verr.* 2, 1, 40. *ad f.* Nam ut praetor factus est, qui auspicato a Chelidone surrexisset, sortem nactus est urbanae provinciae. *Pentadius* in *Anthol. Lat. Burm.* 5, 69, 17. Jam modacilla canit, jam garrula luce chelidon. Alii rectius leg. *Nota tigilla linit jam* etc. ℙ Secunda longa est. *Colum.* 10, 415. Purpureaeque chelidoniae pinguesque mariscae. *Avien. Perieg* 683. Inde chelidoniae tres sese gurgite tollunt. Adde *ib. Aemil.* 184. quoque *Macer* produxit *cap. de chelidonia:* sed uno tamen eodemque versu etiam corripuit. Sic enim habet: *Indeque nomen habet chelidonia, namque chelidon* etc. Qua in re sola metri necessitate defendi potest. ℙ *Ascon.* in *Verr.* 2, 1, 46. nomen Verrini scorti in recto casu *Chelido* profert.

CHĔLĪDŎNĬAS, ae, m. χελιδονίας, Favonius ventus dicitur, a. d. VIII. K. Mart. a primo aspectu hirundinum: nonnulli *Ornithian* vocant, ab adventu avium universim. *Plin.* 2, 47, 47.

CHĔLĪDŎNĬUS, a, um, adj. χελιδόνιος, ad chelidones, hoc est hirundines pertinens. *Chelidonii lapilli* sunt, qui inveniuntur in ventre hirundinum pullis, magicis narrati artibus. *Plin.* 11, 37, 79. ℙ *Chelidoniae ficus* dicuntur quoddam earum genus purpureum et sub hieme maturescens: vel quod iis avide hirundines vescantur: vel quia eo tempore proveniant, quo hirundines migrant. *Plin.* 15, 18, 19. et *Colum.* 10, 415. ℙ *Chelidonia, ae*, f. (subaudi *herba*) herba est duorum generum: major fruticosa, caule, folio pastinacae erraticae ampliore, ipsa altitudine duum cubitorum, colore albo, flore luteo: minor folia habet hederae rotundiora, minus candida. Utraque succi est mordacis, seminis papaveris. Nomen habet ex eo, quod adventu hirundinum floret, discessu marcescit. Tradunt etiam monstratam ab hirundinibus, quae ad morbos oculorum ea utuntur. *Plin.* 25, 8, 50. *Seren. Sammon* 37, 699. Herba chelidoniae fertur cum melle mederi. ℙ *Chelidonia collyria* sunt, quae ex succo chelidoniae herbae fiunt. *Plin ib. Tochon cachets des oculistes p.* 61. Sabiniani chelidon. ad clarit. *Id.* p. 64. L. Saccii Menandri chelidonium. ℙ *Chelidonia gemma* duplex est: alia hirundinum colore; alia altera parte purpureo nigris interpellantibus maculis. *Id.* 37, 10, 56. ℙ *Chelidoniae insulae* nunc *le Correnti*, tres sunt in Lycio mari contra Tauri promontorium, pestiferae navigantibus. *Id.* 5, 31, 35. et *Mela* 2, 7. ℙ Ipsum quoque promontorium *Chelidonium* appellatur, nunc *capo Cameroso*. *Plin. ib.* 27, 27.

CHĒLO. *Vitr.* 10, 15. Item chelo (sive manucla dicitur) longitudo foraminum etc. Ex his verbis apparet esse membrum catapultae, quod nonnulli illud esse dicunt, quo nervus attractus continetur. *Bald.* in *Lex. Vitr.* putat legendum esse *cheles* vel *cheli* vel *chelonii* (quam autem ex his praeferat, determinare non audet) genitivo casu. Quae voces videntur esse a χηλὴ, forfex cancrorum, item ungula bisulca.

*CHELONĀTES, ae, Elidis promont. *Plin.* 4, 5. *B. A.*

CHĔLŌNĒ, es, f. χελώνη, Graece testudinem significat. In fabulis est fuisse hoc nomine virginem quandam, quae cum nuptias Jovis et Junonis, ad quas celebrandas a Mercurio invitata fuerat, der[...]sisset, ab eo in animal sui nominis mutata est, a[...]dibus ejus, quae ad ripam fluminis sitae erant, i[...] ipsius caput eversis. *Serv.* ad *A.* 1, 509.

CHĔLŌNĬĂ, ae, f. χελωνία, oculus est Indica[e] testudinis, inter gemmas connumeratus a *Plin.* 37, 10, 56. ℙ Apud *Vitr.* 10, 18. est idem quod chelonium.

CHĔLŌNĪTĬDES, um, f. plur. gemmae sunt testudinum similes. Nam χελώνη testudinem significat. *Plin.* 37, 10, 56.

*CHELONĪTIS, idis, f. χελωνῖτις, insula sinu Arab., Aegyptum versus. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

CHĔLŌNĬUM, ii, n. χελώνιον. *Vitr.* 10, 2. de machinis tractoriis. In quadris autem tignorum posterioribus, quo loci sunt divaricata, figuntur chelonia, in quae conjiciuntur sucularum capita, u[t] faciliter axes versentur. *Philander* docet, chelonia esse velut umbilicos aut ansas, quae affiguntur ar[...]rectariis, in quas, ceu in armillas, conjecti su[...]cularum cardines versantur: atque ita dicta esse [a] similitudine tegumenti testudinis, quae χελώνη dicitur. ℙ Horum meminit *Id.* etiam 10, 5., se[d] aliquantum diversa ratione. Est, inquit, tignum quod erigitur et distinetur retinaculis quadrifariam sub retinaculis chelonia duo figuntur, trochlea fu[...]nibus supra chelonia religatur etc. *chelonia* hoc loco sunt ligneae regulae summo capiti tigni adpa[...]ctae, ne trochlea deligata defluat et ut a tigno ali[...]quantulum in exteriorem partem promineat. [ℙ] Item *chelonium* pars est catapultae supra minorem columnam; et dici potest etiam pulvinus. *Id. ib.* 15. *ad f.* ℙ Est etiam *chelonium* herba, alio nomine cyclaminos. *Appul. Herb.* 17.

CHĔLŌNŎPHĂGI, orum, m. plur. χελωνοφάγοι, populi in Carmaniae angulo, qui solis testudinibus vivunt earumque superficie casas tegunt: a χελώνη testudo, et φάγω, edo. *Plin.* 6, 24, 28. et 9, 10, 12.

CHĔLYDRUS, i, m. χέλυδρος, Si originem spectes, testudinem aquaticam vel marinam significat: a χέλυς, testudo, et ὕδωρ, aqua. Ceterum nomen est serpentis venenosi amphibii, hoc est in terra et in aqua simul degentis, gravi odore, cute praedura instar testudinis. Quidam docent eundem esse ac τὸν δρυΐνον, qui ita est appellatus, quod circa quercuum radices libenter degat: ita ab utraque re, scilicet a cute et a loco, quem incolit, nomen habuisse. Nam χέλυς testudinem, δρῦς quercum significat. *Sil.* 8, 495. at Marsica pubes Et bellare manu et chelydris cantare soporem. (Hic ponitur pro quocumque serpente.) *Virg. G.* 3, 415. Galbaneoque agitare graves nidore chelydros. *Serv.* ad *hunc loc.* scribit, *chelydros* dictos esse quasi *chersydros*, quia in aquis et in terris morantur: nam χέρσος dicimus terram, aquam vero ὕδωρ. Sed perperam confundit alterum genus cum altero. Vera quidem est etymologia *chersydri:* is tamen a *chelydro* distinguendus est. *Lucan.* 9, 710. Natus et ambiguae coloret qui Syrtidos arva Chersydros. tractisque via fumante chelydri.

CHĔLYON, yi, n. χέλυον, testudinum tegumentum, praesertim earum, quae cornigerae a Troglodytis capiuntur: a χέλυς, testudo. *Plin.* 6, 29, 34. Deferunt plurimum ebur, rhinocerotum cornua, hippopotamorum coria, chelyon testudinum. Adde 9, 10, 12.

CHĔLYS, yis vel yos, f. χέλυς, [ab Hebr. כְּלִי *cheli*, vas, quidquid elaboratum est, instrumentum, a כָּלָה perfecit, absolvit, *F.*] apud Graecos et testudinem animal significat et musicum instrumentum. Apud Latinos in secunda significatione adhibetur, quia ex testudine, exempta carne, dicitur Mercurius citharam fecisse. Cum enim, ut est apud *Serv.* ad *G.* 4, 464., regrediens Nilus in suos meatus varia in terris reliquisset animalia, relicta etiam testudo est: quae cum putrefacta esset et nervi ejus remansissent extenti intra corium, percussa a Mercurio sonitum dedit. Ex cujus imitatione cithara est composita. ℙ Differt proprie a *lyra*, quia haec chordas habet utrinque, ut ita dicam, nudas, *chelys* vero, seu cithara ventrem habet manubriatum, super quo fides extenduntur, ut pleniorem sonum edant: qui venter primum ex testudinis tegumento factus est, postea ex alia materia, figuram tamen retinuit. Sed haec a poetis promiscue usurpantur. Immo *Prud.* chelyn, et testudinem, tanquam duo diversa, distinxit *Apoth.* 455. Quidquid casta chelys, quidquid testudo resultat. *Ov. Her.* 15, 181 Inde chelyn Phoebo communia munera ponam. *Auct. paneg. ad Pison.* 154. Sive chelyn digitis, et eburno pectine pulsas. *Stat. Silv.* 1, 5, 11. Intendere chelyn. *Id. ib.* 4, 4, 33. Laxare. *Senec. Troad.* 321. Levi plectro canoram chelyn verberare. *Stat. Silv.* 2, 2, 60. Jam Methymnaei vatis manus, et chelys una Thebais, *h. e.* cithara Amphionis Thebani. Et *ib.* 120. doctam-

que trahuntur Ad chelyn, et blandi scopulis delphines aderrant. ¶ Est etiam signum coeleste idem quod *Lyra*. *Avien. Arat.* 617. et 631. V. LYRA. ¶ In vocativo est *chely*. *Stat. Silv.* 4, 3, 119. Cedamus, chely: jam repone cantus.

CHEME, es, f. χήμη, mensura liquidorum continens cochlearia bina, seu tertiam partem mystri: mystrum autem est quarta pars cyathi: quare *cheme* est duodecima pars cyathi: nomen habet a χήμη, quae vox ostrei genus significat, cujus testa mensurandis liquidis usi sunt veteres. *Rhemn. Fann. de ponderib. et mensur.* 77. At mystrum cyathi quarta est, ac tertia mystri, Quam vocitant chemen: capit haec cochlearia bina.

*CHEMMIS, Χέμμις, insula in quodam lacu Aegypti, quae lucos silvasque et Apollinis grande sustinens templum natat, et quocumque venti agunt, pellitur, teste *Mela* 2, 10. Meminit et *Herod.* 2, 156. *B. A.*

CHEMŌSIS, is, f. χήμωσις, Graeca vox, qua significatur vitium oculorum, cum album oculi nigro supereminet, adeo ut hiatus veluti quidam appareat: a χημή, hiatus: item rubra et carnosa corneae oculi tunicae inflammatio. *Theod. Prisc.* 1, 10.

CHĒNĂLŌPEX, ĕcis, f. χηναλώπηξ, εκος, genus avis in genere anserum, quandam habens cum vulpe similitudinem: a χὴν, ηνός, anser, et ἀλώπηξ, vulpes. *Plin.* 10, 22, 29. Anserini generis sunt chenalopeces. *Mich. Ang. Macrius in Sidernografia* p. 423. putat esse *palomba di mare;* contra *Gesnerus* et *Aldrovandius* putant *anatem marinam.*

CHĒNĔROS, ōtis, f. χηνέρως, ωτος, genus anseris minoris, quibus lautiores epulas non novit Britannia, inquit *Plin.* 10, 22, 29.

CHĒNISCUS, i, m. χηνίσκος, Graece est anserculus: a χὴν, ηνός, anser. Significat etiam ornamentum navis in summitate puppis, in modum anserculi formatum. Solebant enim naupegi hujus animalis effigiem deformare boni ominis causa, ut scilicet navigium ita feliciter per undas ferretur, ut solent anseres, quae nullo periculo natant. *Appul. Met.* 11. Puppis intorta chenisco bracteis aureis vestita fulgurabat. Ita enimvero videre est cheniscum in puppi navis apud *Mazois Ruines de Pompei P.* 1. *tab.* 22. *fig.* 2.

CHĒNŎBOSCĬON, ii, n. χηνοβοσκεῖον, locus ubi anseres, aliaeque id genus nantes volucres aluntur: a χὴν, anser, et βόσκω, pasco. Graece legitur apud *Varr. R. R.* 3, 10. Latine apud *Colum.* 8, 14. Chenoboscia ut constituantur.

CHĒNŎMYCHON, i, n. χηνόμυχον, herba coloris hysgini, folio spinae, nec a terra se attollens: a χὴν, χηνὸς, anser, et μυχὸς, penetrale, quia ea visa dicuntur anseres refugere, et abdere se. Vocatur etiam *nyctegrĕtum*, νυκτήγρετον, a νὺξ, νυκτὸς, nox, et ἐγείρομαι, expergefio, quia cum noctu fulgeat, nocturnas veluti excubias agere videtur. Ob eandem rationem dicitur etiam *nyctălops*, νυκτάλωψ, a νὺξ, nox, et ὄπτομαι, video. *Plin.* 21, 11, 36.

CHĒNŎPOS. V. ECHINOPOS.

CHĔRĂGRĂ. V. CHIRAGRA.

CHERNĪTES, ae, m. χερνίτης, lapis ebori similimus, servandis mortuorum corporibus, nec absumendis aptus. *Plin.* 36, 17, 28.

CHERRONENSIS et Chersonensis, e, adj. ad Cherronesum pertinens. ¶ *Cherronenses, ium,* sunt Cherronesi incolae. *Cic. Pis.* 35. Adde *Justin.* 9, 1., ubi legitur *Chersonensis.*

CHERRŎNĒSĬCĒ vel Chersonesice, adv. Cherronensium more. Usurpat *Varr. L. L.* 4, 31., si vera est quorundam conjectura. V. *Scalig.* in *Conjectan.*

CHERRŎNĒSUS et Chersonesus, i, f. χεῤῥόνησος et χερσόνησος, paeninsula, terra in insulae modum mari cincta, uno tantum, eoque angusto spatio continenti adjuncta: a χέῤῥος, vel χέρσος, terra, et νῆσος, insula. Per excellentiam hoc nomine pars Thraciae appellatur juxta Hellespontum. *Plin.* 4, 11, 18. et *Liv.* 31, 16. ¶ Deinde multae aliae *Chersonesi* numerantur, nomine proprio addito, ut *Aurea Chersonesus*, *Cimbrica*, *Taurica* etc. Est item nomen multarum urbium: de quibus omnib. V. geographos.

*CHERSIDĂMAS, antis, Χερσιδάμας, vir Troj., ab Ulysse interfectus. *Ov. Met.* 13, 259. ¶ Item Priami filius nothus, Chirodamas dictus. *Hyg. fab.* 90. *B. A.*

CHERSĪNAE testudines, χερσιναὶ χέλυες, hoc est testudines terrestres: a χέρσος, terra inculta. Ita appellantur, teste *Plin.* 9, 10, 12., quae in Africae desertis inveniuntur, qua parte maxime sitientibus arenis squalent, roscido, ut creditur, humore viventes. Earum testae in operibus adhibentur: sunt tamen minoris pretii, quam marinae. *Mart.* appellat *chersos* 14, 88. Femineam nobis cherson si credis inesse, Deciperis: pelagi mascula praeda sumus.

*CHERSĪPHRON, onis, Χερσίφρων, architectus quidam eximius, qui Dianae Ephesiae templum admirabiliter fabricavit. *Plin.* 36, 14. qui 7, 37. *Ctesiphontem* eum appellat. Sed et hic *Chersiphron* legendum, quod nonnulli videre. *B. A.*

*CHERSON, onis, Χερσών, opp. in Chersonneso Taur., alias Chersonnesus dictum. Est hodie *Cherson* Neo — Graecis. Meminerunt *Zonaras* et *Eustath.* ad *Dionys perieg. Cherrone* appellantur a *Mela* 2, 1. *B. A.*

CHERSŎNĒSUS, is, f. χερσόνησος. V. CHERRONESUS.

CHERSOS, i, f. V. CHERSINAE.

CHERSYDRUS, m. χέρσυδρος, genus serpentis amphibii, hoc est in aqua, et in terra degentis: a χέρσος, terra, et ὕδωρ, aqua: quem quidam eundem esse putant cum hydro, et describi a *Virg. G.* 3, 425. Est etiam ille malus Calabris in saltibus anguis etc. *Lucan.* 9, 710. Natus et ambiguae coleret qui Syrtidos arva Chersydrus. V. *Altrovand. de Serp. et Drac.* 1, 17.

CHĔRUB, m. indecl. et in plur. num. Cherubim, כְּרוּב et כְּרֻבִים. Sunt hoc nomine sublimiora agmina Angelorum, qui quod vicinius positi divina scientia ceteris amplius fruuntur, Cherubim, hoc est plenitudo scientiae, appellantur. Ita *Isid. Orig.* 7, 5. Hinc *Prud. Cathem.* 4, 4. Patri qui Cherubim sedile sacrum, Nec non et Seraphim suum supremo Subnixus solio tenet, regitque. ¶ *Hieron. in c.* 9. et 28. *Ezech.* docet, perperam a nonnullis hanc vocem neutro genere usurpari: additque *Cherub* dici in sing. numero, et *Cherubim* in plur. Videtur tamen in *c.* 65. *Isaj.* ad illud: *secundum dies ligni vitae* etc. dixisse *Cherubim* in singulari, quod et *August.* fecit *Enarrat. in Psalm.* 79.

CHĔRUSCI, orum, m. plur. populi Germaniae versus Visurgim fluvium, et Meliboccum montem, ubi nunc ducat. *Brunswic*, et *Lüneburg.*, qui duce Arminio Romanos magna clade affecerunt, victi deinde a Germanico, ut narrat *Tac. A.* 2, 16. *Claud. IV. Cons. Honor.* 451. et ingentes Albim liquere Cherusci.

CHĔSIPPUS, a, χέζω, caco. Zeno convicii causa Chrysippum nunquam nisi Chesippum vocabat, ut narrat *Cic. N. D.* 2, 34.

*CHESIUS, i, Χήσιος, Sami insulae fluv. *Plin.* 5, 31. *B. A.*

CHĪLĬARCHES, ae, m. et Chiliarchus, i, m. χιλιάρχης et χιλίαρχος, mille militum dux: a χίλιοι, mille, et ἀρχός, princeps. *Tac. A.* 15, 51. Erat chiliarchus in ea classe Volusius Proculus. *Nep. Con.* 3. Primum ex more Persarum ad chiliarchum, qui secundum gradum imperii tenebat, accessit. Adde *Curt.* 5, 2. ¶ Ex loco *Taciti* allato discimus etiam in Romana militia Graecam hanc appellationem, et gradum fuisse. *Hieronym. in Isajam.* 2, 3. 3. Chiliarchi, qui mille praesunt militibus, quos nos tribunos appellamus ab eo, quod praesint tribui.

CHĪLĬAS, ădis, f. χιλιὰς, numerus millenarius. Vox Graeca est: et legitur ap. *Macr. Sat.* 1, 5.

CHĪLĬASTAE, arum, m. plur. χιλιασταί, millenarii. V. MILLIARIUS.

CHĪLĬŎDYNĂMĬ, ae, f. χιλιοδύναμις appellatur a Cappadocibus herba polemonia, radice crassa, exilibus ramis, quibus in summis corymbi dependent, semine nigro: cetero rutae similis. Sic autem dicta est ob multiplicem virtutem: a χίλιοι, mille, et δύναμις, virtus. *Plin.* 25, 6, 28.

CHĪLĬŎPHYLLON, i, n. χιλιόφυλλον, nomen herbae polygoni, a multitudine foliorum. Nam χίλιοι, mille, φύλλον, folium. *Appul. Herb.* 18.

*CHILMANENSIS, e, adj. *Plin.* 5, 4. Chilmanense oppid. h. e. Cilma, Κίλμα *Ptolem.* quod in Zeugitana fuit. *B. A.*

CHĪLO, ōnis, m. χειλών, qui magna habet labia, idem ac labeo: a χεῖλος, labium. *Fest.* et *Charis.* 1, 78. ¶ Est etiam nomen servile, quod in cognomen libertini hominis transiit in gente Cocceja. *Inscr.* Venafrana ap. *Mur.* 1578, 12. C. Coccejo C. L. Chiloni. Fortasse hic idem est, qui a *Cic. Q. Fr.* 3, 1. architectus dicitur Venafri, quique libertus illius videtur fuisse, cujus titulum protulit *Cotugno, Mem. di Venafro*, p. 257. C. Coccejo C. F. Aed. Q. ¶ *Chilo* fuit etiam philosophus Lacedaemonius, unus ex septem sapientibus Graeciae, de quo *Plin.* 7, 32, 54. Adde *Auson. de sept. Sapient.*

CHĪMAERĂ, ae, f. Χίμαιρα, mons Lyciae (ut est ap. *Plin.* 2, 106, 110. et 5, 27, 28. et *Mel.* 1, 15.) in cujus cacumine degunt leones; medio ignes noctu erumpunt, instar Aetnae in Sicilia, regionem eam saepe infestantes, quos tamen circa caprae habitant, et pascuntur; in radicibus vis ingens serpentum est. Hinc datus est locus fabulae, Chimaeram esse monstrum triplex, vertice nempe leonis, media parte caprae ignem evomentis, extrema in draconem desinens. Unde incertus poeta ap. *Pithoeum* p. 119. Ore leo, tergoque caper, postremaque serpens Belua tergemino mittit ab ore faces. [*Lucr.* 5, 903. Prima leo, postrema draco, media ipsa Chimaera: juxta illud *Hesiod. Theog.* 323. *Homer. Il.* Z. 181. Πρόσθε λέων, ὄπιθεν δὲ δράκων, μέσση δὲ χίμαιρα. *B. A.*] Ejus patrem dicunt fuisse Typhonem, matrem Echidnam. Cum ea pugnavit Bellerophon Pegaso vectus, et occidit. *Hygin. praef.* et *fab.* 57., *Serv.* ad *A.* 5, 118. et *ib.* 6, 288. Hinc *Ov. Met.* 9, 646. Quoque Chimaera jugo mediis in partibus ignem, Pectus et ora leae, caudam serpentis habebat. *Senec. Med.* 828. Habeo mediae dona Chimaerae, *h. e.* ignem. ¶ Quidam docent, hac fabula significari scortum, quod primum aggreditur saltu leonino, deinde lascivum ignem inducit, postremo venenum et poenitentiam. Alii accommodant tribus partibus rhetoricae. Nam per leones denotari judicialem, qua terrentur et puniuntur rei: per capras demonstrativam, quod in ea dictio plurimum lasciviat: per dracones deliberativam propter argumentorum varietatem, longioresque circumductus, et quasi spiras, quibus ad persuadendum opus est. *Hor. Od.* 1, 27. *extr.* Chimaera triformis. *Id. ib.* 2, 17, 13. ignea. *Id. ib.* 4, 2, 15. tremendae flamma Chimaerae. [*Tibull.* 3, 4, 86. Nec flammam folvens ore Chimaera fero.] ¶ Apud *Virg. A.* 5, 118. et 223. est nomen navis propter signum Chimaerae in puppi. ¶ [*Fuit et Chimaera castellum in Epiro. *Plin.* 4, 1. ubi *Hard.* leg. *Chimera. B. A.*]

CHĪMAERĒUS, a, um, adj. Χιμαίρειος, ad Chimaeram pertinens. *Virg. Cul.* 14. Alma Chimaereo Xanthi perfusa liquore. Xanthus est etiam Lyciae fluvius, et oppidum. In Lycia Apollo colebatur. *Auct. carm. Laud. Herc.* 76. Chimaerea cretum de gente leonem.

CHĪMAERĪFER, a, um, adj. Chimaeram ferens, ut *Chimaerifera Lycia*, ap. *Ov. Met.* 6, 339., quia Chimaera in Lycia est.

[CHĪMĂRUS, i, m. χίμαρος, caper hieme natus. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Mur.* 444, 1. C. Julius Chimarus. *F.*]

CHIMERA, ae. V. CHIMAERA.

*CHIMERĬON, i, χειμέριον sc. ἄκρον, promontorium in Thessalia. *Plin.* 4, 8. In Epiro, in Thesprotia scil. ponunt *Thucyd.*, *Strabo* et *Pausan. B. A.*

CHĪMĬĂ. V. ALCHIMIA.

CHĪNAEA vel Chinnaea specula, locus est editior Brixiae imminens, castro et turri munitus. *Catull.* 67, 32. Brixia Chinaeae supposita speculae. ¶ Fortasse legendum est *cycneae*. Vulgo enim nunc dicitur *colle cigneo*, vel *cidneo*.

*CHINNA, opp. Dalmat., quod Cinna audit *Anton. Itin.* In *tab. Peut.* est *Sinna. B. A.*

CHĬŎNE, es, f. Χιόνη, filia Daedalionis filii Luciferi. Nupsit Paeonio Epidauriensi, sed ob pulcritudinem a Diis quoque adamata fuit. Itaque et cum Mercurio, et cum Apolline eadem die concubuit, et ex Mercurio quidem Autolycum celebrem furem, ex Apolline vero Philammona cantu et cithara peritissimum, uno eodemque partu peperit. Qua ex re cum nimium superbia efferretur, et Dianae ipsi formam suam praeferret, ab ea sagittis confixa est. Ob ejus mortem doloris impatiens Daedalion e scopulo se praecipitem dedit, et ab Apolline in accipitrem mutatus est. *Ov. Met.* 11, 295. et seqq. ¶ Aliam de Chione fabulam narrat *Serv.* ad *A.* 4, 250. Fuisse filiam Nili et Callirhoes Oceani filiae: rure vitam agentem a Jove per Mercurium fuisse abductam, et inter nubes collocatam: inde factum, ut nives Graece χίονες appellentur: quae repraesentantes virginem, et vitam priorem montibus magis inhaerent etc. ¶ Alia fuit Chione, Aquilonis, et Orithyiae filia, quae a Neptuno compressa genuit Eumolpum. Hinc est

[CHĬŎNĬDES, is, m. Chiones filius, Eumolpus. *Ov. Pont.* 3, 3, 40. At non Chionides Eumolpus in Orphea talis. Hic prima syllaba producitur, licet in *Chione* brevis sit, quod usuvenit saepissime, ut in *Priămides* a *Priămō*. *F.*]

CHĪOS et Chius, ii, f. Χίος, insula Asiae in mari Aegaeo, et Icario, Ioniae adjacens. Tota fere montosa est. Sola mastichen inter insulas gignit. Dividitur in duas partes, superiorem, seu Epanomeream, et inferiorem, seu Catomeream. In ea montes Pellenaeus, et Arvisius vino celebres, et marmore. Nomen habet vel ἀπὸ τῆς χιόνος, hoc est a nive, quae ibi plurima decidit, vel a Chione nympha Aquilonis filia, vel a Chione filia Daedalionis. *Cic. Verr.* 2, 5, 48. Athenas, Miletum, Chium, Samum. *Hor. Ep.* 1, 11, 21. Romae laudetur Samos, et Chios, et Rhodus absens. Adde *Plin.* 5, 31, 38.

CHĪRAGRĂ, ae, f. χειράγρα, morbus articularis, qui manus infestat: ab ἄγρα, captura, et χεὶρ, manus, quia manus irretit, illaqueat. *Hor. Ep.* 1, 1, 31. Nodosa corpus nolis prohibere chiragra. Et *Sat.* 2, 7, 15. postquam illi justa chiragra Contudit articulos. *Mart.* 1, 99. Sed nil patrono porrigit: haec chiragra est. ¶ Nota primam syllabam contra naturam corripi, more Graecorum, qui nonnunquam ex diphthongo alteram vocalem abjiciunt. Ob eandem rationem scribitur et *cheragra*, quod rectius esse putant *Voss. in Etymol.* et *Bentlej. in Horat.* corripere volenti. *Dausq.* in *Orthogr.* mavult semper per *i* scribi.

CHĪRAGRĬCUS, a, um, adj. χειραγρικὸς, qui chiragra laborat. *Petr. Sat.* 132. Chiragrici manibus maledicunt, lippi oculis. *Cels.* 4, 24. *in.* Quae in podagricis chiragricisve esse consuerunt. *Sidon. ep.* 3, 13. Chiragricae manus.

CHIRĂMAXĪUM, ii, n. χειραμάξιον, genus modici plaustri, quo unus tantum homo gestari poterat, et a servis, non ab equis, aut bobus, trahebatur, alio nomine *arcuma*, ut videtur: a χεὶρ, manus, et ἅμαξα, currus. *Petr. Sat.* 28. Hinc lecticae impositus est, praecedentibus cursoribus, et chiramaxio, in quo deliciae ejus ferebantur, puer vetulus, lippus.

CHĪRIDŎTA Tunica, χειριδωτὸς χιτὼν, tunica manicata, ut *Cic. Cat.* 2, 10., vel manuleata, ut *Pl. Ps.* 2, 4, 48. appellat, hoc est manicas habens usque ad manum protensas: a χεὶρ, manus: quod olim Romae, atque omni in Latio indecorum fuit. Romani enim feminis quidem vestem longe lateque diffusam decoram existimaverunt, quae crura et ulnas pudoris causa protegeret. Viri autem primo sola toga amicti fuerunt: postea substrictas et breves tunicas citra humerum desinentes habebant, quae Graece ἐξωμίδες dicuntur. Demum laxas et manicatas tunicas luxus invexit, quas tamen probro viris omnibus, maxime autem militibus datas legimus. *Virg. A.* 9, 616. Et tunicae manicas, et habent redimicula mitrae. *Scipio African.* ap. *Gell.* 7, 12. Qui in conviviis adolescentulus cum amatore cum chiridota tunica inferior (al. *interior*) accubuerit. *Gell. ib.* Eas tunicas Graeco vocabulo nostri chiridotas appellaverunt. ℙ Absolute *Capitolin. Pertin.* 8. Lacernas, et chiridotas Dalmatarum. ℙ Quidam scribunt *Chirodota*, quos reprehendit *Salmas.* ad *Capitolin. l. c.*

CHĪRĪNUM Oleum ap. *Coel. Aurel. Tard.* 2, 1. est quod conficitur ex leucoio luteo. *Jo. Conradus Amman.*

[CHĪRĪSŎPHUS, i, m. χειρισόφος, pantomimus, quasi manibus sapiens, a χεὶρ, manus, et σοφὸς, sapiens. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 760, 7. M. Aurelius Chirisophus. *F.*]

CHĪROCMĒTĂ, ton, n. plur. τὰ χειρόκμητα, hoc est manu facta: a χεὶρ, manus, et κμητὸς, laboratus, factus, a κάμνω, laboro. Titulus est libri a Democrito conscripti, in quo de rebus naturalibus scripsit, signans anulo in cera quae esset expertus, ut *Vitruv.* 9, 3. tradit. *Plin.* 24, 17, 102. V. *Schneiderum* ad *Vitruv. l. c.* qui, quam varie hic locus apud utrumque scriptorem lectus sit, diligenter exponit. [*Adde *Plin.* 24, 17. corrigente *Salmasio.* V. ad *Solin.* p. 775. Edd. *Hard.* et *Elzev.* habent chirocineta. *B. A.*]

[CHĪRŎCRĂTES, is, m. χειροκράτης, manibus potens, a χεὶρ, manus, et κράτος, robur. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 880, 11. Memmius Chirocrates. *F.*]

*CHIRODĂMAS, antis, unus e Priami filiis. *Hygin. fab.* 90. *B. A.*

CHĪRŎGRĂPHĀRĬUS, a, um, adj. ad chirographum pertinens, ut *chirographarius creditor*, qui sibi chirographo cavit: seu qui habet chirographum debitoris, in quo hic perscripsit, se illi pecuniam debere: *chirographarius debitor*, qui sua manu se debitorem scripsit: *chirographaria pecunia*, quae ex solo chirographo, non dato pignore, debetur. Quae omnia habentur *Dig.* 42, 5, 38. et *ib.* 13, 6, 5. *circa med.* et in *Cod.* 8, 27, 1.

CHĪRŎGRĂPHUM, i, n. et Chirographus, i, m. χειρόγραφον, quod nostra manu scripsimus: a χεὶρ, manus, et γράφω, scribo. *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 21. Laterensis suo chirographo mittit mihi litteras. *Cic. Att.* 2, 20. *ad f.* Non utar meo chirographo, neque signo, si modo erunt ejusmodi litterae, quas in alienum incidere nolim. *Id. Phil.* 1, 7. An in commentariolis et chirographis et libellis acta Caesaris firma erunt? *Id. ib.* 2, 4. Convincere aliquem chirographo. *Id. Fam.* 2, 13. Extrema pagella pupugit me tuo chirographo. *Id. N. D.* 3, 30. et *Suet. Aug.* 64. Imitari chirographum alicujus. *Quint.* 6, 3. *ad f.* Interroganti, an in tabulis chirographus esset et verus, inquit, domine. [*Suet. Tib.* 6. Cum etiam chirographum ejus praeparatae apud milites concionis deprehendisset.] ℙ Speciatim sumitur pro scripto, in quo quis sua manu alicui promittit aliquid aut creditoribus suis cavet. *Cic. Fam.* 7, 18. ad *Trebat. JCtum.* Quando vestrae cautiones infirmae sunt, Graeculam tibi misi cautionem chirographi mei. *Suet. Cal.* 12. Cavere alicui jurejurando et chirographo de re aliqua. *Id. Caes.* 17. Chirographum dare alicui. *Callistr. Dig.* 49, 14, 3. Domestica cautione et chirographo obligare se ad praestandum. *Modest. ib.* 20, 1, 26. Chirographum sua manu praescribere. *Gell.* 14, 2. Exhibitio chirographi. *Juven.* 13, 135. Vana supervacui dicunt chirographa ligni, *h. e.* perscripta in ligneis tabellis ceratis. *Sidon. carm.* 16, 56. chirographon illud, Quo pervasus homo est, haec compensatio rupit; *chirographon* Graeca positio. ℙ Inter *chirographa* et *syngraphas* hoc interesse docet *Ascon. in Verr.* 2, 1, 36., quod in iis tantum quae gesta sunt, scribi solent; in syngraphis etiam contra fidem veritatis pactio venit et non numerata quoque pecunia aut non integre numerata, pro temporaria voluntate hominum scribi solet, more institutoque Graecorum. Praeterea chirographa ab una parte servari solent; syngraphae signatae utriusque manu utrique parti servandae traduntur. Haec *Ascon. Cajus Instit.* 3, 134. Litterarum obligatio fieri videtur chirographis et syngraphis, id e., si quis debere se aut daturum se scribat. [*Chirographum nos dicimus *Obligation;* syngrapham *Wechsel.* Caeterum conf. *Beier.* et quos laudat in excursu, quem scripsit de literarum obligatione ad *Cic. Off.* 3, 14, 59.]

*CHIROGYLĬUM, i, insula prope Lyciam exadversus Chimaeram promont. *Plin.* 5, 31. *B. A.*

CHĪRON, et Chiro, onis, m. Χείρων, Centaurus Saturni et Phillyrae, seu Philyrae filius, unde dictus est *Phillyrides*, homo parte superiore, equus inferiore. Fabulantur enim poetae, Saturnum, cum Phillyram Oceani filiam adamaret, ejusque frueretur concubitu, Opis uxoris interventu turbatum subito se in equum convertisse, Phillyram autem ex eo gravidam fetum peperisse, cujus anterior pars hominem, posterior equum referret. Sed fingitur hac forma, quia fuit ex genere centaurorum, qui primi equos domuisse dicuntur, et idcirco omnes forma partim humana, partim equina describuntur: vel quia medicinam invenit, quae et hominibus, et jumentis salutaris est. Fortasse etiam Chiron dictus est, quia chirurgicae artis inventor fuit. Ubi primum adolevit, in silvas sese contulit, ibique herbarum vires contemplatus, praestantissimus medicus evasit. Ludum aperuit juventuti Graecae erudiendae in antro quodam Pelii montis, ut in fabulis est. Huic Thetis Achillem filium educandum tradidit, quem leonum medullis aluisse fertur, et docuisse citharae artem, et herbarum usum. Universos suae aetatis homines bonitate et justitia superavit. Ad extremum, cum Herculem hospitio suscepisset, armaque ejus tractaret, evenit, ut sagitta quaedam Hydrae Lernaeae veneno imbuta illi in pedes decideret. Hoc malum cum nulla ope sanare posset, optavit se esse mortalem, et a Diis mortem precatus est. Mori enim non poterat, quod utroque parente immortali natus esset. Deorum itaque miseratione in coelum sublatus est, et collocatus inter signa Zodiaci figura Sagittarii. *Hygin. praef. et fab.* 274. et *Astron.* 2, 38. et *Serv.* ad *G.* 3, 91. et 550., qui tamen ad *ib.* 4, 270. scribit, Chironem sagitta Herculis vulneratum ope centaureae herbae a se inventae (quae inde *Chironion* dicta est) sanitatem recuperasse. *Ov. Met.* 6, 126. Ut Saturnus equo geminum Chirona crearit. *Chirona* Graeca positione dixit pro *Chironem.* ℙ De signo coelesti *Lucan.* 9, 536. Par Geminis Chiron, et idem quod Carcinos ardens etc. ℙ *Chiro* in recto *Liv.* ap. *Fest.* in *Ocrem.* Quem Chiro in Pelio docuit ocri.

CHĪRŎNĬCUS, a, um, adj. ad Chironem pertinens. *Sidon. ep.* 2, 12. *ad f.* Chironica magis institutus arte, quam Machaonica. Ludit *Sidon.* in ambiguo ad Chironem medicum simul respiciens et ad Graecum χείρων, quae vox deteriorem, pejorem significat.

CHĪRŎNĪUS, a, um, adj. ad Chironem pertinens, Χειρώνειος. Hinc quaedam herbae Chironiae sunt cognominatae, quia a Chirone vel inventae, vel adhibitae primum in medicina sunt. *Plin.* 24, 14, 77. Spina, quam et pyxacanthon Chironiam vocant. *Id.* 25, 4, 13. Tertium panaces chironium cognominatur ab inventore. Et *ib.* 16. Est Chironis inventum ampelos, quae vocatur Chironia. Adde 23, 1, 17. ℙ *Chironium* vulnus est, quod et magnum est, et habet oras duras, callosas, tumentes: sanie tenui manat, odorem malum emittit, dolorem modicum affert: nihilominus difficile coit, et sanescit. Dictum a Chirone, qui primus ejus sanandi rationem reperisse fertur. *Cels.* 5, 28. *n.* 5. et *Appul. Herb.* 22. ℙ Scribitur et *Chironēum.* ℙ *Chironīus* potest etiam corripi in paenult. si exteratur praepositiva diphthongi.

CHĪRŎNŎMĬĂ, ae, f. χειρονομία, ars, et lex gestus in dicendo adhibendi: a χεὶρ, manus, et νόμος, lex. *Quint.* 1, 11. *ad f.* Praesertim haec chironomia, quae ab illis temporibus heroicis orta sit.

CHĪRŎNŎMOS, i, m. et f. χειρονόμος, qui certa lege atque arte manibus gesticulatur: a χεὶρ, manus, et νόμος, lex. *Juven.* 6, 63. Chironomon Ledam molli saltante Bathyllo etc. ℙ *Chironomon, ontis*, vel *untis*, Graeca declinatione idem omnino significat: χειρονομέων, ῶν, έοντος, οῦντος. *Id.* 5, 120. Structorem interea, ne qua indignatio desit, Saltantem spectes et chironomonta volanti Cultello, donec peragat dictata magistri Omnia, *h. e.* cibos scindentem artificiosa manuum gesticulatione. *Sidon. ep.* 4, 7. *ad f.* Ac si inter Apicios epulones, et Byzantinos chironomuntas huc usque ructaverit. Huc pertinet illud *Petr. Satyr.* 36. Processit statim scissor, et ad symphoniam ita gesticulatus laceravit obsonium, ut etc. ℙ Reperitur etiam *chironomonta* in recto casu. *Inscr.* ap. *Reines. cl.* 9. *n.* 96. Dis M. Marcellinae Florae M. Marcellius M. L. Hilarus Augg. NN. chironomonta parens.

*CHIROTHECARĪUS, i, m. Gloss. Qui chirothecas facit.

*CHIROTHECĀTUS, a, um, adj. *Sarisb.* 3, 3. Chirothecatus incessit. *B. A.*

CHĪRURGĬĂ, ae, f. χειρουργία, proprie significat opus manu factum, a χεὶρ, manus, et ἔργον, opus: sed κατ᾽ ἐξοχὴν ita appellatur ea medicinae pars, quae manibus medetur, ut secando, urendo etc. V. *Cels. praef.* 7. *Cic. Att.* 4, 3. ἀλληγορικῶς. Diaeta curari incipio: chirurgiae taedet. Adde *Scrib. Compos.* 200.

CHĪRURGĬCUS, a, um, adj. χειρουργικὸς, ad chirurgiam pertinens *Hygin. fab.* 274. Chiron artem medicinam chirurgicam ex herbis primus instituit.

CHĪRURGŪMĔNĂ, orum, n. plur. τὰ χειρουργούμενα, hoc est manu facta: a χεὶρ, manus, et ἔργον, opus. Ita appellantur a *Coel. Aurel. Tard.* 2, 12. libri Chirurgorum.

CHĪRURGUS, i, m. χειρουργὸς, medicus, qui manu curat. *Cels. praef.* 7. Esse autem chirurgus debet adolescens, aut certe adolescentiae proximus; manu strenua, stabili, nec unquam intremiscente; acie oculorum acri claraque; animo intrepidus, immisericors etc. Adde *ib.* 11. et *Scrib. Compos.* 201. et 209. etc. *Inscr.* ap. *Grut.* 581, 1. Celadus Antinous Drusi medicus chirurgus. *Auct. Priap.* 38. Chirurgique manum miser timerem.

*CHISIOTOSĂGI, orum, Indiae pop., in montibus Emodis. *Plin.* 6, 17. *B. A*

CHITŌNĒ, es, f. Χιτώνη, Dianae cognomen, vel a Chitone Atticae pago, vel a χιτὼν, tunica, quod ei primae puerorum vestes sacrabantur, ut narrat *Schol.* ad *Callimachi hymn. in Jovem. v.* 77. *Inscr.* ap. *Grut.* 40, 11. Virgini Chitone sacrum.

CHĬUS, i, f. Χίος, insula. V. CHIOS.

CHĪUS, a, um, adj. Χῖος, ad Chion insulam pertinens. *Varr. R. R.* 2. *prooem.* Chia insula. *Cic. Senect.* 1. Aristo Chius. *Plin.* 35, 16, 56. terra. *Id.* 36, 17, 28. Chius lapis. *Id.* 5, 31, 38. Chium marmor. Itali vocant *l'Africano*, quia inter versicolores maculas ostentat maxime nigrum colorem. ℙ *Chii, orum*, sunt ejus insulae homines. *Cic. Arch.* 8. et *Liv.* 37, 27. ℙ *Chium vinum*, et *Chium* absolute, laudatur passim a Latinis scriptoribus, hodieque summo in pretio est. *Pl. Curc.* 1, 1, 79. Lagena, ubi vinum solet Chium esse. *Tibull.* 2, 1, 28. et Chio solvite vincla cado. *Hor. Sat.* 2, 3, 115. Si positis intus Chii, veterisque Falerni Mille cadis etc. [*Cf. ad h. l. *Heindf.*] Adde *Plin.* 14, 7, 9. ℙ *Chia ficus*, et absolute *Chia, ae*, species est fici ex Chio insula grato sapore palatum pungens. *Mart.* 7, 25. Infanti melimela dato, fatuasque mariscas: Nam mihi, quae novit pungere, Chia sapit. *Id.* 13, 23. Chia seni similis Baccho, *h. e.* vino veteri. *Id.* 7, 31. Chiae flavae. ℙ *Chiam vitam gerere* ap. *Petron. fragm. Tragur.* 63. *Burm.* quidam exponunt mollem, delicatam vitam agere: alii idem esse putant atque servire, quod Chii primi omnium Graecorum servis pecunia emptis usi sint. ℙ *Chium signum* in coelo est signum Scorpii. Narrat enim *Arat.* ἐν τοῖς φαινομ. *v.* 637., cum laesisset Orion Dianam, omnes in Chio insula feras occidendo, eique venandi materiam subtrahendo, iratam Deam immisisse venenatum scorpionem, a quo Orion ictus interiit. Utroque postea in coelum translato, Scorpio *Chii* cognomen haesit. Hinc factum est, ut Scorpio exoriente, Orion occidat, quasi perterritus, ejusque morsus evitans. *Avien.* quoque *Arat.* 1179. et *Cic. Arat.* 424. hanc eandem plus minus enarrant fabulam. *Avien. ib.* 1136. Curva Chii coelo cum surgunt brachia monstri. Et *ib.* 251. Huc falcata Chii repserunt cornua monstri. ℙ Prima syllaba adjectivi ab *Avieno* corripitur tum *l. c.* tum *v.* 1179., et in *Chius* substantivo producitur a *Cic. l. c. v.* 426. (si modo ibi legendum est *Aegaeo defixa in gurgite Chius*, ut vult *H. Grotius*) contra communem aliorum poetarum usum, qui semper producunt adjectivum, substantivum vero corripiunt. Sic etiam Graeci adject. Χῖος per circumflexum scribunt, quia longa est, substant. Χίος per acutum, quia est brevis. Quare non videtur *Avien.* neque *Cic.* ea in re imitandus. ℙ *Chius* est etiam cogn. Rom. hominis ex insula Chio fortasse oriundi. *Inscr.* ap. *Mur.* 947, 8. Cornelius Chius. ℙ In ludo talorum *Chius jactus* Graecis idem est qui *canis*, seu *Canicula.* Apud Latinos scriptores nullum adhuc exemplum hujus rei vidimus.

CHLĂMYDĂ, ae, f. idem quod chlamys. *Appul. Met.* 10. Humeris dependebat pretiosa chlamyda. Adde *Flor. n.* 15. *ad f.* ℙ Fortasse etiam *Varr.* ap. *Non.* 14, 12. hac forma usus est: sed locus est valde suspectus.

CHLĂMYDĀTUS, a, um, adj. chlamyde indutus, χλαμυδώμενος. *Cic. Rabir. Post.* 10. L. Sulla imperator chlamydatus. Adde *Pl. Rud.* 2, 2, 9.

*CHLAMYDĬA, ae, f. dicta olim est Delos referente Aeglosthene ap. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

CHLĂMYS, ydis, f. χλαμὺς, vestis militaris aperta, quae thoraci superinduitur, posteriora fere corporis tantummodo ambiens; similis paludamento, sed brevior, et minus fusa, ex humeris pendens, et fibula ad cervicem, vel in dextero humero connexa. *Ov. Met.* 14, 393. Purpureum chlamydis pennae traxere colorem: Fibula quod fuerat, vestemque momorderat aurum, Pluma fit. *Id.*

b. 2, 733. chlamydemque, ut pendeat apte, Collo- *at.* ¶ Materia chlamydis fuit lana: color, nati- us ipsius lanae. Sed, ut in aliis vestibus, et in a pretiosior, vel crassior lana, pro utentium opi- *us*, aut dignitate adhibebatur. Color etiam pur- urae, et auri intexti ornamenta in chlamydibus on raro leguntur. [*Suet. Nero* 25. Distincta stel- is aureis chlamys. *Virg. A.* 9, 582. Pictus acu hlamydem.] Formam exhibent varii nummi et ico- es, quas affert *Ferrar. de re vestiar. par.* 2, 3, 8. ¶ Qui discrimen aliquod inter chlamydem, sagum t paludamentum assignare volunt, in re prorsus ifficili versantur. Illud tantummodo dici potest, t apud Graecos scriptores fere semper *chlamys* quae vox Graeca est) militibus tribuitur, sic raro dmodum apud Latinos, qui *sagum* potius in re militari usurpant. Illud quoque usitatissimum est, t paludamentum peculiare sit imperatorum, sa- um et chlamys militum. Prioris usus exempla unt ap. *Cic. Pis.* 13. et *Att.* 4, 13. etc., posterio- is ap. *Pl. Mil. a.* 5. *v.* 30. et *Ps.* 2, 4, 45. etc. et *Virg. A.* 9, 582. Tametsi in hoc etiam aliquando ontra invenitur. Nam *Sall. fr.* ap. *Non.* 14, 10. Metello imperatori sagum tribuit: contra *Liv.* 1, 26. militi paludamentum: praeterea chlamydatum mperatorem legimus ap. *Cic. Rabir. Post.* 10. et *Val. Max.* 3, 6. *n.* 2. et 3. ¶ Ceterum *chlamys* habet etiam alios usus. Ea enim usi inveniuntur etiam pueri. Hinc inter puerilia vestimenta enume- ratur ab *Ulp. Dig.* 34, 2, 24. Adde *Virg. A.* 3, 484. et *Suet. Tib.* 6. Eam *Appul. Met.* 10. Ephebi- cam vocat. ¶ Item mulieres. *Virg. A.* 4, 137. de Didone: Sidoniam picto chlamydem circumdata limbo. Adde *Tac. A.* 13, 56., ubi, chlamyde au- rata Agrippinam indutam ad navalis proelii specta- culum processisse dicit. Quam eandem rem nar- rans *Plin.* 33, 3, 19. vocat *paludamentum.* ¶ Item citharoedi, teste *Appul. Flor. n.* 15. ¶ Mercurius quoque chlamyde indutus fingitur ab *Ov. Met.* 2, 733. ¶ Chlamys Macedonica a vulgari chlamyde in eo differebat, quod in extrema parte clausa erat, cum vulgaris tota esset aperta, ut *Ferrar. l. c.* docet. *Plin.* 5, 10, 11. tradit, Alexandriam Aegypti urbem chlamydi Macedonicae humi extentae figuram retu- lisse, orbe gyrato laciniosam, dextra laevaque an- guloso procursu. Veteres autem omnem terram ha- bitabilem, quam tunc noverant, extentae chlamydi assimilarunt, teste *Macrob. Somn. Scip.* 2, 9. *ad f.* ¶ In illo *Hor. Ep.* 1, 17, 30. Alter Mileti textam cane pejus et angue Vitabit chlamydem: morietur frigore, si non Rettuleris pannum: *chlamys* sumi- tur pro quolibet amictu, quod superinduitur. ¶ Scribitur et *chlamis, idis*, minus tamen recte, si *Dausq.* audias.

*CHLOE, es, f. χλόη, herba viridis. Est nomen puellae ap. *Hor. Od.* 1, 23, 1. Vitas hinnuleo me similis, Chloe. *B. A.*

CHLOREUS, i, m. χλωρεὺς, vox disyllaba, avis est perpetuas inimicitias cum corvo gerens, altero alterius ova noctu exquirente, ut *Plin.* 10, 74, 95. narrat. ¶ Fuit etiam cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Don. cl.* 6. *n.* 101. Ti. Claudius Chloreus Neronis Clau- dii Caesaris Aug. corporis custos, natione Ba- tavus.

CHLORĬON, onis, m. χλωρίων, avis magnitudine turturis, quae et *galbula* appellatur. *Plin.* 10, 29, 45. Chlorion totus est luteus, hieme non visus, circa solstitia procedit.

CHLORIS, idis, f. χλωρὶς, Dea eadem ac illa, quae a Romanis Flora dicta est et Dea florum ha- bita, quae cum Zephyro nupsisset, a marito mu- neris loco impetravit, ut florum omnium haberet potestatem: a χλωρὸς, viridis, quia hortis et her- bidis locis gaudet: *Ov. Fast.* 5, 195. Chloris eram, quae Flora vocor: corrupta Latino Nominis est no- stri littera Graeca sono. V. ibi reliqua. ¶ Alia fuit filia Amphionis et Niobes, uxor Nelei, ex quo duodecim filios peperit, quorum decem occidit Her- cules, undecimum Periclymenum Neptunus in aqui- lam vertit, ultimum Nestorem cum aliis Graecis ad Trojam profectum absentia morti eripuit: *Hy- gin. fab.* 10. ¶ Fuit etiam puella satis vetula probris lacessita ab *Hor. Od.* 3, 15, 7. Non, si quid Pholoen satis, Et te, Chlori, decet.

CHLORĪTIS, itidis, f. χλωρῖτις, gemma est her- bacei coloris, a χλωρὸς, viridis; quam dicunt magi in motacillae avis ventre inveniri, congenitam ei. *Plin.* 37, 10, 56.

[CHLORON, i, n. χλωρὸν, collyrium ita dictum a colore suo viridi, claritati oculorum prospiciens. *Tochon cachets des oculistes* p. 61. Sabiniani chlo- ron ad claritatem. *F.*]

*CHLORUS, i, Ciliciae fluv. *Plin.* 5, 27. *B. A.*

CHOĂ, ae, f. et Chus, m. χοεὺς, έος, vel χοῆ, ῆς, et χοῦς, χοὸς, mensura liquidorum apud Atti- cos, continens sextarios sex, hoc est congium. *Fann. de ponderib. et mens.* 70. Adde duos, χοῦς fit, vulgo qui est congius idem. ¶ Huc pertinere putant aenigma illud, quod refertur a *Quint.* 8, 6. *Quadrantaria Clytaemnestra, in triclinio choa, in cubiculo nola:* quod ita exponitur a *Coel. Rhodig.* 29, 1. et 19, 1. ut significet in triclinio bibacem (quasi congium vini haurientem), in cubiculo lo- quacem et garrulam, quasi tintinnabulum, quod *nola* appellatur. At constat vocem *nolam* pro tin- tinnabulo sequioribus tantum saeculis fuisse usur- patum. *Turneb. Advers.* 8, 19. scribit *Coa* et putat esse proverbium de muliere valde lasciva in convi- viis ad instar Veneris Coae, in cubiculo quoque impura infandae libidinis obscenitate, qua quondam Nolani notati fuisse dicuntur, ut est ap. *Auson. epigr.* 71. *Voss.* denique in *Etym.* in *Campana*, *Alciat. Parerg.* 2, 12. et *Franc. Robortell. de nomi- nibus Romanor.* ita intelligunt, ut designetur *Coa* mulier in triclinio quidem et coram aliis lasciviens seu coire gestiens, in cubiculo vero et clam *Nola* seu nimia rusticitate nolens et detrectans. Illud forte minus ineptum, *Coam*, *h. e.* vestibus Cois nudam potius quam vestitam in triclinio, in cubi- culo autem totam *Nolam* esse, *h. e.* omne impudi- citiae genus in se admittere, quod male audiebant Campani et in iis praesertim Nolani. Sed nulla harum interpretationum omnibus satis facit: quod mirum esse non debet, cum nec ipsi *Quint.* satis cognitum fuisse videatur.

CHŎACON, i. n. nomen est emplastri nigri, quod cruentis vulneribus imponitur, constans spuma ar- genti et resina in oleo cocta. *Cels.* 5, 19. *n.* 2. Alii Graece scribunt χοακὸν, unde est *Hippocratis* liber *De coacis praenotionibus.*

*CHOĀNI, orum, pop. Arab. felicis. *Plin.* 6, 28. unde *Choanius, a, um*, ap. *Ov. Met.* 5, 163. quod pro Chaonius ibi malunt legere *Hard.* et *Cellar. B. A.*

*CHOARA, Parthiae regio, ubi Calliope et Is- satis oppida. *Plin.* 6, 15. *B. A.*

CHOASPES, is, m. *Kerkhah*, Χοάσπης, fluvius Asiae, qui in Media nascitur et Susa alluit, a Tigri recipitur et cum eo in sinum Persicum influit. At *Gossellin Geograph. des anciens T.* 3. p. 92. probat, Choas- pen eundem esse ac Eulaeum, a Pasitigri recipi et cum eo in sinum Persicum influere. *Plin.* 6, 27, 31., qui 31, 3, 23. tradit, Parthorum reges ex hu- jus tantummodo et Eulaei fluvii aquis bibere soli- tos. *Tibull.* 4, 1, 140. Nec qua vel Nilus vel re- gia lympha Choaspes Profluit. ¶ Hic quoque amnis, ut et alii majores fluvii, in Deorum nume- ro habitus est. *Val. Fl.* 5, 584. quid si amnige- nam mirere Choaspen? ¶ * Item Indiae amnis. *Curt.* 8, 10. *B. A.*

CHOASPĪTIS, is, f. gemma est coloris viridis, fulgoris aurei, ita dicta a Choaspe fluvio, ubi re- peritur. *Plin.* 37, 10, 56.

CHOĀTRAE, arum, m. plur. populus circa Moe- otim. *Plin.* 6, 7, 7. et *Lucan.* 3, 246. Ubi *Grotius* pro *Coastris*, restituit *Choatras.* ¶ Fuerunt in- cantatores maximi cum duce suo Choaste. Unde *Val. Fl.* 6, 151. Diros magico terrore Choatras.

*CHOATRAS, ae, mons Mediae. *Plin.* 5, 27. *B. A.*

*CHOBA, opp. Mauritan. Caesar. *Anton. Itin.* Χόβα est *Ptolem.* *B. A.*

CHODAX. V. CNODAX.

CHOENIX, icis, f. χοῖνιξ, ικος, genus mensurae apud Atticos, duos sextarios continentis: at magna choenix, quae καπίθη dicebatur a Persis, quatuor sextarios continebat. *Fann. de ponderib. et mensur.* 68. Heminas recipit geminas sextarius unus, Queis, quater assumptis, Grajo fit nomine χοῖνιξ. Alii leg. *Qui quater assumptus.* Hic auctor loquitur de magna choenice. ¶ Ap. *Paul.* ex *Festo* legitur: Choenica, mensurae genus, ut sit *Choenica, ae. Poll.* 11, 14. Tribus cadis unam floris mensuram, quam Syri cadum. Graeci choenicam vocant, ad- jicies. *Id.* 12, 20. In olei metreta choenicas duas mittere.

CHOERĂDES, um, f. χοιράδες, Graece idem sunt, quae *strumae* Latinis: a χοῖρος, sus, quia sues iis saepe laborant. *Theod. Prisc.* 1, 9. Choe- radas, quas frequenter in collo vel sub mento vel sub axillis nasci novimus, hac cura visitamus. Ad- de *Appul. Herb.* 2. *n.* 10.

CHOERĬLĪUS, a, um, adj. ad Choerilum poe- tam pertinens: hujus vero nominis plures fuerunt, quos inter qui Alexandri M. res gestas cecinit, cu- jus meminit *Hor. Ep.* 2, 1, 232. et *Art. P.* 355. Metrum Choerilium est dactylicae speciei, habens duos dactylos, spondaeum, duos dactylos, et syl- labam, ut *Nunc age Pierios versus, Dea Calliope.* Est et aliud genus, quod ἀμφιλικὲς dicitur, hoc est utrinque imminutum, ut *Tibi namque decens lucet rosa vertice.* Ita *Servius* in *Centimetro* p. 1820. et *Mar. Victorin.* 3. *Art. Gramm.* p. 2558. Sed *Plo- tius de metr. ib.* p. 2633. octo ejus genera enume- rat. V. ¶ Legitur et *Cherileum.*

*CHOEROGRYLLUS, i, m. (χοιρογρύλλιος LXX.) *Vulg. Levit.* 11, 5. quid sit disputat *Dilherr. Ex- erc. T.* 1, *Disp.* p. 97. V. *Bochart. Hieroz.* 3, 33. p. 1008. sq. qui hoc certe (ait *Gesnerus*) efficit, majoris muris genus esse. *B. A.*

CHOĬCUS, a, um, adj. χοϊκὸς, terrenus, lima- ceus, pulvereus: a χόος, χοῦς, pulvis, terra. *Ter- tull. advers. Valentinian.* 24. Homo choicus, et animalis. Adde *Anim.* 40. et *Resurr. carn.* 49.

CHOLAS, ae, m. genus smaragdi in Arabia fre- quentissimi. *Plin.* 37, 5, 18.

CHŎLĔRĂ, ae, f. χολέρα, χολή, idem quod bi- lis. *Lamprid. Alex. Sev.* 17. Commotione animi, stomachi choleram evomere. ¶ Pro morbo, qui ex bile nascitur. *Cels.* 2, 13. Si acutus est mor- bus, sicut in cholera. Et *ib.* Colera laborare. *Id.* 4, 11. Primo facienda mentio est cholerae, quia commune id stomachi atque intestinorum vi- tium. *Plin.* 24, 13, 73. Mora bibuntur in chole- ra. *Front. ad M. Caes.* 5, 40. hujus morbi sym- ptomata accurate describit. ¶ In plurali numero. *Id.* 20, 14, 52. Mentastrum potum orthopnoicis, torminibus, choleris efficacissimum. *Id.* 20, 12, 48. Cholerae ocymo inhibentur. *Id. ib.* 14, 53. Menta choleras emendat. ¶ *Facere choleram* est bilem turbare, movere, et ejus vomitum ciere. *Id.* 20, 22, 93. ¶ *Hieronym. ep.* 50. *n.* 4. Addu- cere aliquem ad choleram, *h. e.* iram alicui mo- vere.

CHŎLĔRĬCUS, a, um, adj. qui cholerae morbo laborat, χολερικός. *Scrib. Compos.* 256. Malagma intestina soluta habentibus, et cholericis prodest. *Plin.* 24, 13, 72. Coeliaci, dysenterici, cholerici.

CHOLĬAMBUS, i, m. χωλίαμβος, versus iambi- cus trimeter, vel sensarius acatalecticus, qui quin- to loco iambum habet, sexto spondaeum, in cete- ris conseatit cum iambico: ita dictus quasi clau- dus iambus, a χωλὸς, claudus, quia deturbato a sexta sede iambo, et substituto spondaeo, videtur quasi claudicare, ut illi *Mart.* 1, 1. *Cur in thea- trum Cato severe venisti? An ideo tantum veneras, ut exires?* Dicitur etiam *scazon*, idest claudicans, a σκάζω, claudico. *Diomed.* 3, 503.

CHŌMĂ, ătis, n. χῶμα, agger, sive terrae ag- gestae moles, qua aqua coercetur: a χόω vel χών- νυμι, aggerem educo, quod a χοῦς, terra egesta. *Ulp. Dig.* 47, 11, 10. In Aegypto qui chomata rumpit, vel dissolvit (hi sunt aggeres, qui quidem solent aquam Niloticam continere) aeque plectitur extra ordinem. ¶ [*Fuit et *Choma* opp. Lyciae. *Plin.* 5, 27. *B. A.*]

*CHOMĀRI, orum, Χωμαροι, pop. Asiae ulterio- ris, in Bactriana. *Plin.* 6, 16. *Mela* 1, 2. *B. A.*

CHONDRILLON, i, n. sive Chondrille, es, f. χονδρίλλον et χονδρίλλη, herba est folia habens in- tubi, circumrosis similia, caulem minus pedali, succo madentem amaro, radicem fabae similem, aliquando numerosam. *Plin.* 22, 22, 45.

CHONDRIS, is, f. herba eadem, quae pseudo- dictamnum. *Plin.* 25, 8, 53. et 26, 8, 31.

[CHONĬĂ, ae, f. χωνεία, fusio, conflatura. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Mur.* 1438, 7. Fabia Cho- nia. *F.*]

[CHŌRĂ, ae, f. χώρα, regio in Aegypto, prope Alexandriam. *Plin.* 6, 34. et 13, 4. *Inscr.* apud *Spon. Miscell.* p. 20. Ti. Claudius Demetrius Proc. Augg. NN. item CC. episcepseos chorae inferioris, *h. e.* ducentesimae inspectionis regionis inferioris. *F.* et *B. A.*]

CHŎRĂGĬĀRĬUS, ii, m. qui choragio praeest, vel qui choragium instruit. *Inscr.* ap. *Grut.* 475, 2. A. Titio A. L. Bellico VI. Vir. Augustali choragia- rio. Adde *Not. Tir.* p. 172. Choragium, chora- giarius.

CHŎRĂGĬUM, ii, n. χορήγιον, scenicum instru- mentum, quo scena instruitur, et apparatur, a χόρος, chorus, et ἡγέομαι, duco. *Fest.* Hinc *Pl. Capt. prol.* 61. Comico choragio agere tragoediam. Adde *Appul. Apolog.* ¶ In plurali numero. *Val. Max.* 2, 4. *n.* 6. Scenam argentatis choragiis P. Lentulus Spinther adornavit. ¶ Item aedificium amplum post scenam, unde promebantur omnia ad ludos necessaria. *Vitruv* 5, 9. *Inscr.* ap. *Grut.* 42, 5. Trophimianus Aug. Lib. procurator summi choragii. ¶ Translate dicitur de cujuslibet rei appa- ratu. *Auct. ad Her.* 4, 50. Aut aliquot fragile falsae choragium gloriae comparetur. *Appul. Met.* 2. Cho- ragium funebre. *Id. ib.* 4. *subf.* nuptiarum. *Ammian.* 29, 1. *a med.* Mensula imprecationibus carminum se- cretorum, choragiisque multis a diuturnis ritualiter consecrata. ¶ In illo *Vitruv.* 10, 13., *ubi de ma- chinis hydraulicis.* Hae regulae habent ferrea cho- ragia fixa, et juncta cum pinnis, quarum pinna- rum tactus motiones efficit regularum. *Turneb.* emendat *cnodacia:* cui assentitur *Bald.* in *Lex. Vi- truv.* At nihil mutandum; nam hic *Vitruv.* proprie *choragia* vocat ea, quae Itali *salterelli* in organis pneumaticis.

CHŎRĂGUS, i, m. χορηγὸς, est is, qui scenicis histrionibus ornamenta agendae fabulae necessaria, vel ab aedilibus accepta praebet, vel de suo locat. *Pl. Pers.* 1, 3, 78. Ornatam adduce lepide in per- egrinum modum. *Sa.* Sed πόθεν ornamenta? *To.* Abs chorago sumito: dare debet: praebenda aediles locaverunt. ¶ Est etiam dux chori, vel coetus. *Vet. epigr. de Augusto*, ap. *Suet. Aug.* 70. Cum primum istorum conduxit mensa choragum etc.

CHORALISTRIA. V. CROTALISTRIA.

*CHORASMII, orum, pop. Asiae, in Sogdiana. *Plin.* 6, 16. *Curt.* 7, 4. et 8, 1. *B. A.*

[CHŎRAULE, es, f. χοραυλὶς, quae ad chori can- tum tibia sonat. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 612. Licinia M. Crassi Lib. Selene Choraule. *F.*]

CHŎRAULES, ae, et Choraula, ae, m.

χοραύλης, qui ad chori cantum tibia sonat: a χορὸς, chorus, et αὐλὴ, tibia. Differt ab auloedo, vel citharoedo, quia hi soli tibia, vel cithara canunt, choraules vero cum choro, et cantoribus. *Mart.* 5, 56. Fac, discat citharoedus, aut choraules. *Id.* 9, 78. Quod optimum sit, quaeritis, convivium? In quod choraules non venit, *h. e.* in quod non confluit turba, et quieta mensa est. Nam choraules turba semper comitatus venit. *Appul. Met.* 8. *ad f.* Erat quidam juvenis, choraula doctissimus. Al. rectius leg. *ceraula.* *Inscr.* ap. *Polen. AA. RR. T.* 4. p. 353. Heriae Thisbe monodiariae Ti. Claudii Glaphyri choraulae. *Fragm. Petr.* Manu puer loquaci Aegyptius choraules, *h. e.*, ut ait *Sidon. ep.* 9, 13., Digitis canentibus. *Id. ib.* Date ravulos choraulas, Quibus antra per palati Crepulis reflanda buccis Gemit aura tibialis. ¶ Addunt *Jos. Scalig. in animadvers. ad Euseb. ad ann.* 1995. et *Voss.* in *Etymol. choraulem,* qui ad tibiam saltat, ὁ πρὸς αὐλὸν χορεύων, sed non probant. ¶ *Choraulo, onis,* m. et *Choraulus, i,* m. est etiam cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 250. *col.* 2. Cn. Caecilius Coraulo. Alia apud *eund.* 525, 7. Aulus Coraulus Mil. Leg. XXII. Utrobique extrita est aspirata *h* more Latinis usitato.

[CHŎRAULĬCUS, a, um, adj. ad choraulen pertinens. *Diomed.* p. 489. Quando enim chorus canebant, choricis tibiis, id est choraulicis, artifex concinebat. In canticis autem, pithaulicis responsabat. *F.*]

CHORDĂ, ae, f. χορδὴ, funiculus in instrumento musico, qui Latine *fides* dicitur: a χορδὴ, intestinum, quia ex tenuioribus animantium intestinis fissis contortisque fieri solet. *Cic. Or.* 3, 57. Voces ut chordae sunt intentae, quae ad quemque tactum respondeant. *Hor. Od.* 4, 9, 4. Verba loqui socianda chordis. *Tibull.* 2, 5, 3. vocales impellere pollice chordas. *Ov. Fast.* 2, 108. Reddidit icta suos pollice chorda sonos. *Id. Met.* 5, 339. Pollice praetentare chordas. *Id. ib.* 10, 145. tentare impulsas. *Id. Amor.* 2, 4, 27. querulas agili percurrere pollice chordas. *Id. rem. Am.* 336. tangere. *Stat. Achill.* 1, 187. experiri, *h. e.* tentare, an congruenter respondeant. [**Hor. A. P.* 356. Citharoedus ridetur, chorda qui semper oberrat eadem. *Tibull.* 3, 4, 70. Chordis similes sonos voce reddere. *Virg. Cir.* Chorda tenui sonant psalteria.] ¶ Aliquando accipitur pro fune. *Pl. Most.* 3, 2, 55. Nunc tibi chorda tenditur; inde in ferriterium, postea in crucem recta, *h. e.* tibi vincula parantur. *Lambin.* explicat: arcus intento fune in te dirigitur, et periculum tibi creatur. ¶ Est etiam cibi genus, ex intestinis animalium, omasum, ap. *Athen.* 3, 14. et 9, 1. Hinc *Petr. fr. Tragur.* 66. *Burm.* Habuimus caseum mollem, et cochleas singulas, et chordae frusta. Al. leg. *cordae* eod. sensu.

CHORDĂCISTĂ, ae, m. qui chordis, seu fidibus canit. *Capell.* 9. p. 313. Psaltas, chordacistas, hydraulas ad commodum humanae utilitatis inveni. Al. leg. *cordacistas*, et eos intelligunt, qui cordacem saltant: quod hoc loco minus aptum est.

CHORDAPSUS, i, m. χόρδαψος, morbus ventris cum inflammatione et tumore intestini plenioris instar chordae extenti: a χορδὴ, intestinum, et ἅπτω, accendo: vel ἀπὸ τῆς χορδῆς ἅπτεσθαι, quod qui manu tangit, tensam chordam sibi tangere videatur. *Coel. Aurel. Acut.* 3, 17. et Graece *Cels.* 4, 14.

CHORDUS, a, um, adj. ὀψίγονος, ὄψιος, serotinus, tarde nascens, aut maturescens. De origine vocis ita *Varr. R. R.* 2, 1. Dicuntur agni chordi, qui post tempus nascuntur, ac remanserunt in vulvis intimis. vocant χορίον (*h. e.* membranam, *qua fetus involvitur*) a quo chordi appellati. *Plin.* 8, 47, 72. Oves gerunt partum diebus CL: chordos vocabant antiqui post id tempus natos. *Id.* 18, 28, 67. *n.* 5. et *Cato R. R.* 5. Foenum chordum. *Colum.* 12, 13. Olus chordum. *Fest.* Chorda frumenta. ¶ Etiam de hominibus sero natis usurpari posse, colligitur ex illo *Quint.* 1, 4. *Nomina ex casu nascentium: hinc Agrippa, et Opiter, et Chordus, et Postumus.* Hinc Cremutius Chordus, Junius Chordus etc. ¶ Legitur et *Cordus* sine aspiratione, et quidem saepissime: ut in nummo gentis Muciae ap. *Eckhel. D. N. V. T.* 5. p. 256.

CHORĔĂ, ae, f. χορεία, saltatio, tripudium cum cantu: a χόρος, chorus. *Virg. Cul.* 19. celebrate Deum plaudente chorea. *Lucr.* 2, 635. *de Curetib.* Cum pueri circum puerum pernice chorea Armati in numerum pulsarent aeribus aera. ¶ Saepius adhibetur in plur. numero. *Ov. Met.* 8, 581. festas duxere choreas. *Virg. A.* 9, 615. juvat indulgere choreis. *Mart.* 1, 105. Molles choreas dare. *Manil.* 5, 239. disponere. *Claud. B. Gild.* 448. Cantatrices choreae, *h. e.* quae ducuntur ad cantum. *Prop.* 2, 8, 5. Jam tempus lustrare aliis Helicona choreis. [**Tibull.* 1, 7, 49. Et centum ludis Geniumque choreis concelebra. *Hor. Od.* 2, 19, 25. Quamquam choreis aptior et jocis ludoque dictus.] ¶ Translate dicitur de cursu siderum. *Varr.* ap. *Non.* 6, 16. Cum pictus aer fervidis late ignibus Coeli choreas astricas ostenderet. *Manil.* 1, 668. Et quinque adverso luctantia sidera mundo Exercent varias naturae lege choreas. ¶ Nonnunquam poetae, extrita altera syllaba diphthongi, paenultimam corripiunt. *Virg. A.* 6, 644. Pars pedibus plaudunt choreas, et carmina dicunt. *Prop.* 2, 15, 15. Protinus et nuda choreas imitabere sura.

CHORĔPISCŎPUS, i, m. χωρεπίσκοπος, qui episcopi vices gerit in pagis et vicis, ejusque munera minoris momenti in iis locis obit: sive is episcopali dignitate sit, sive non: qua de re V. ap. *Du Fresne in Glossario.* Est autem quasi τοῦ χώρου, idest agri, vel τῆς χώρας, idest regionis episcopus, vel ἐν χώρᾳ, *h. e.* vice, loco episcopi. De his mentio fit a *Justin. Cod.* 1, 3, 42. [*Cf. *A. Neander, hist. univers. relig.* et *eccles. christ.* II. 1. p. 340. sq.]

CHŎRĒUS, i, m. χορεῖος, pes metricus disyllabus, qui et *trocheus* appellatur, constans longa et brevi, ut *arma, vincor:* ita dictus, quod ex eo compositi versus choreis saltandis, et choreis ducendis aptissimi sunt. Est autem adjectiva vox, et subintelligitur *pes. Cic. Or.* 63., *Quint.* 9, 4. ¶ *Choreus* quoque dicitur tribrachys, pes trisyllabus tribus brevibus constans, ut *terere, pedibus. Diomed.* 2, 261. et 3, 475. ¶ Legitur et *Chorius.*

CHŎREUTES, ae, m. χορευτὴς, saltator quilibet ex choro. Putant quidam legi in fragmento *Petronii* supra allato in CHORAULES, sed valde incerta res est.

[CHŎREUUSĂ, ae, f. χορεύουσα, part. verbi χορεύω, salto: choreuusae sunt appellatae quaedam insulae, quae cum fluctuarent, choreas ducere videbantur. *Varr. R. R.* 3, 17. Cum eorum tempore insulas Lydiorum ibi choreuusas vidisses. *F.* *Cf. *Mart. Capell.* 9, 314. V. *Turn. Advers.* 4, 6. *B. A.*] V. CALAMINUS et SALTUARIS.

CHŎRĬAMBĬCUS, a, um, adj. ad choriambum pertinens, ut *choriambicus versus*, apud *Sidon. ep.* 9, 13. *in carm. priore.* ¶ *Choriambicum metrum* describitur a *Diomed.* 3, 509. Tale est illud *Hor. Od.* 1, 8, 2. Te Deos ora Sybarim quid properes amando. ¶ Sed alia quatuor sunt ejus genera, quae V. apud *Serv. in Centim.* p. 1822.

CHŎRĬAMBUS, i, m. χορίαμβος, pes metricus quatuor syllabarum, constans choreo, et iambo, hoc est prima et ultima longis, et duabus mediis brevibus, ut *nobilitas, distulerant. Diomed.* 3, 478. ¶ Adjective *Auson. epist.* 10, 37. Dactylicos, elegos, choriambum carmen, epodos Carpentis impone tuis.

CHŎRĬCUS, a, um, adj. χορικὸς, ad chorum pertinens. *Choricum metrum*, ita dictum, quod choris aptum est, est species metri anapaestici, constans monometro hypercatalecto, ut *Animus male fortis. Auson. praef. ad Centon. nupt.* et *Servius in Centim.* p. 1821. ¶ *Choricae tibiae.* V. CHORAULICUS. ¶ Dicuntur etiam *chorici*, qui choris, seu choreis, et hujusmodi delectantur. *Firmic. Mathes.* 3, 14. Faciet etiam musicos, choricos, et qui musicos choros faciant.

CHŎRĬON, ii, n. χορίον. *Vitr.* 2, 8. *de structuris parietum.* Ponunt de silice, seu de lapide duro structuram ordinariam, et ita alligant eorum alternis choriis coagmenta. Et *paulo post.* Isodomum dicitur, cum omnia choria aequa crassitudine fuerint structa: pseudisodomum, cum impares et inaequales ordines choriorum diriguntur. *Choria* appellat, inquit *Salm. in Solin.*, ordines lapidum, qui aequali crassitudine sunt in structura isodomo. Addit autem, eadem significatione dictum esse *ab eod. ib.* 3. Lateres ad lineam cum struuntur, alternis choris parietes alligantur. Et *cit. cap.* 8. Sed nostri celeritati studentes, erectos choros locantes, frontibus serviunt etc. Sic enim utroque loco legit ex veteri MS. *Choros* autem esse ait, quos ibidem dixerat *ordines*, ducta translatione a choris hominum ordine consedentium, aut ludentium, et manibus invicem connexorum. Itaque *chori*, et *choria* sunt, ex ejus sententia, ordines et series laterum, aut lapidum, quibus veluti fasciis omnis parietum structura colligatur. Alii tamen minus recte leg. ubique *coria.* Sed sive *chorion*, sive *chorus* legere mavis, perinde est, dummodo ex χορὸς deducas, qui proprie significat ordinem rerum apte inter se nexarum. V. CHORUS.

CHŎRĪUS. V. CHOREUS.

CHŌRŎBĂTES, ae, m. instrumentum ad perlibrandas aquas, et loca, per quae perducendae sunt. Est enim regula longa circiter pedum viginti, habens in capitibus extremis ancones ad normam coagmentatos, et inter regulam et ancones transversaria, in quibus sunt lineae ad perpendiculum descriptae, pendentiaque ex regula perpendicula in singulis partibus singula. Ea humi collocata indicat libratam collationem. Haec *Vitr.* 8, 6., ubi *Dan. Barbarus*, et *Rusconius* figuram exhibent. Dicitur a χώρα, regio, et βαίνω, gradior. Aquam enim inquit *Bald. in Lex. Vitr.* diligenter librare non possumus, nisi regionem, per quam ducenda est, obambulemus, et oculis minute perlustremus.

CHŎRŎCĬTHĂRISTĂ et Chorocitharistes, ae, m. χοροκιθαριστὴς, qui in choro citharizat. *Suet. Dom.* 4. Praeter citharoedos, chorocitharistae quoque, et psallocitharistae. Ubi *chorocitharistae*, et *psallocitharistae* opponuntur. *Chorocitharistae* enim dicuntur, qui cum aliis canunt, *psallocitharistae* qui vel soli canunt cithara sine melodia vocis, ut *Turn.* 20, 16. placet, vel una cum voce citharam pulsant, ut *Casaub. ex Athen.* et *Platone* interpretatur. Alii rectius leg. *Psilocitharistae*, ψιλοὶ κιθαρῳδοὶ, sola cithara, sine voce, canentes. *Not. Tir.* p. 172. Chorocitharistes, psilocitharistes. Ubi tamen mendose legitur *chorocitarestis* et *philocitarestis.* V. v. seq.

[CHŎRŎCĬTHĂRISTRĬĂ, ae, f. χοροκιθαρίστρια, quae in choro citharizat. *Not. Tir.* p. 172. Chorocitharistria, chorocitharistes, psilocitharistria, psilocitharistes. Ibi mendose legitur *chorocitaris, chorocitarestis; philocitaris, philocitarestis. F.*]

CHŎRŎEBUS. V. COROEBUS.

CHŎRŎGRĂPHĬĂ, ae, f. regionis alicujus descriptio, *v. gr.* Agri Patavini: a χώρα, regio, et γράφω, describo. V. vocem sequent.

[CHŎRŎGRĂPHUS, i, m. χωρογράφος, regionis descriptor. *Vitr.* 8, 2. Haec autem sic fieri testimonio possunt esse capita fluminnm, quae orbe terrarum chorographis picta, itemque scripta plurima maximaque inveniantur egressa ad septentrionem. Ita edidit *Schneid.:* aliae editiones habent *chorographiis. F.*]

[CHŎROS, i, f. herba eadem ac acoros. *Appul. Herb.* 6. *F.*]

CHORS, et Cors, ortis, f. locus est in villa, maceriis, aut sepe circumdatus, in quo altiles aves custodiuntur, et alia ad usum villae servantur. Idem prorsus significat, quod *cohors*, sed *cohors* saepius adhibetur in re militari. Etymon est a χόω pro χάω, hisco: hinc χόρω, cujus praet. praef. pass. κέχορται, unde χόρτος, septum, et Latinum *chors, chortis.* Hinc *Varr. L. L.* 4, 16. Cohors, quod ut in villa ex pluribus tectis conjungitur, ac quiddam fit unum; sic haec ex manipulis copulatur cohors: quae in villa dicta, quod circa eum locum pecus coerceretur. Tametsi cohortem in villa Iphicrates dicit esse Graece χόρτον apud poetas dictam. Ita legendum probat *Scalig. Varr.* ap. *Non.* 2, 112. Ad focum hieme coenitabant, aestivo tempore in propatulo, rure in corte, in urbe in tabulino. *Colum.* 2, 15. Filicem permiscere cum purgamentis chortis: *scil.* ad sterquilinum faciendum. *Mart.* 13, 45. Chortis aves, *h. e.* pulli gallinacei. *Id.* 3, 58. Vagatur omnis turba sordidae chortis, Argutus anser, gemmeique pavones ect. ¶ *Varr. R. R.* 1, 13. Chortes in fundo magno duae aptiores; una ut interius compluvium habeat lacum, ubi aqua saliat: *boves* enim ex arvo aestate reducti hic bibunt, hic perfunduntur, nec minus e pabulo cum redierunt anseres, sues, porci. In chorte exteriore lacum esse oportet, ubi maceretur lupinum, item alia, quae demissa in aquam ad usum aptiora fiunt, quaeque crebro operta stramentis ac palea occulcata pedibus pecudum fit ministra fundo, ut sit ex ea quod evehatur. *Colum.* 2, 15. fere similia habet. ¶ *Chors* etiam appellatur septum, in quo includuntur oves, cum longe a villa pascuntur. *Varr. R. R.* 2, 2. ¶ Dicitur etiam de stabulis boum in ipsa villa. *Vitr.* 6, 9. ¶ Ad scriptionem quod attinet *Dausq.* mavult scribi *cors* sine aspiratione: contra *Vossio* magis placet *chors*, quod ita legatur in vett. libb. et quod aptissime derivetur a Graeco χόρτος, ut supra dictum est.

*CHORSARI, orum, Persae a Scythis olim appellati. *Plin.* 6, 17. *Solin.* 49. *B. A.*

CHORTĪNON Oleum, χόρτινον ἔλαιον, est, quod fit ex gramine herba. Nam gramen Graece χόρτος dicitur. *Plin.* 15, 7, 7.

CHŎRUS, i, m. χόρος: a χόω pro χάω, hio, proprie enim significat ordinem nexumque hominum saltantium et canentium ac praecipue in sacris. *Cic. Phil.* 5, 6. Saltatores, citharistas, totum denique commissationis Antonianae chorum etc. *Suet. Cal.* 37. Discumbere inter choros et symphonias. *Hor. Od.* 1, 1, 31. Nympharumque leves cum Satyris chori. *Virg. Ecl.* 6, 67. Utque viro Phoebi chorus assurrexerit omnis, *h. e.* Musae. *Id. G.* 4, 460. Chorus Dryadum. *Id. A.* 5, 240. Nereidum Phorcique chorus. *Id. ib.* 8, 718. Omnibus in templis matrum chorus, omnibus aris. *Id. ib.* 11, 757. Indicere choros. *Id. ib.* 4, 145. instaurare. *Id. ib.* 1, 503. exercere. *Id. G.* 4, 533. agitare. *Hor. Od.* 4, 7, 5. Gratia cum Nymphis, geminisque sororibus audet Ducere nuda choros. *Prop.* 2, 2, 28. Agere choros. *Id. ib.* 25, 42. et ad molles membra resolve choros. *Senec. Herc. Oet.* 367. nectere. *Id. ib.* 593. celebrare. ¶ Speciatim a poetis dicitur de coetu siderum. *Hor. Od.* 4, 14, 21. Pleiadum choro scindente nubes. Adde *Prop.* 3, 3, 58. et *Tibull.* 2, 1, 88. et *Stat. Achill.* 1, 643. ¶ Item de coetu eorum, qui in scena simul canunt, et interloquuntur: et de ipso carmine, quod ab iis canitur. *Hor. Art. P.* 193. Actoris partes chorus, officiumque virile Defendat. Adde *ib.* 204. et 283. et *Gell.* 19, 10. ¶ Translate sumitur pro quocumque coetu et comitatu. *Cic. Mur.* 24. Catilina stipatus choro juventutis. *Id. Att.* 14, 8. Bajana negotia, chorumque illum, de quo etc., *h. e.* turbam hominum, qui Bajis ver-

ntur voluptatis causa. *Id. Fin.* 1, 8. Epicurum iene e philosophorum choro sustulisti. *Hor. Ep.* , 2, 77. Scriptorum chorus omnis amat nemus, fugit urbes. *Senec. Agamemn.* 454. Chorus pi-ium lascivit. *Cic. Off.* 3, 33. Chorus virtutum. Pro caterva pugnantium ludicro certamine, *Virg.* . 5, 580. Olli discurrere pares, atque agmina erni Diductis solvere choris. ℙ Accipitur etiam ro chorea, *h. e.* pro ipsa saltatione et cantu, qui horo fit. *Mart.* 4, 44. Hoc nuper Satyri monte edere choros. *Tibull.* 2, 1, 88. currumque se-uuntur Matris lascivo sidera fulva choro. ℙ Ali-m significationem V. in CHORION. ℙ Quidam exicographi addunt *chorum* esse musicum instru-nentum duabus aereis fistulis constans, quarum al-era inspiretur, altera sonum emittat: idque aucto-itate *Hieronymi in Epist. ad Dardanum de divers. generib. musicorum*, ut habetur in edit. A. 1476., ed jamdiu est, cum illam esse supposititiam a vi-is doctis deprehensum est.

[CHOSDRŎĒNĂ, ae, f. idem ac Osdroena, vel Osroena: nomen regionis in Mesopotamia, ita di-tae ab Osroë, vel Chosroë, qui ibi quondam regna-it, ut tradit *Procop. Pers.* 1, 17. *Inscr.* ap. *Grut.* 46, 1. Q. Aelio Januario procuratori Chosdroe-ae. *F.*]

[CHRĒMĂTĬUM, ii, n. diminutivum a χρῆμα, d est res, cum qua versamur, et qua utimur. Est cogn. muliebre Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 638, 9. Fouria Crematium. Extrita nempe aspirata *h*, uti saepe factum apud Latinos. *F.*]

[CHRĒMĒ, es, f. χρήμη, indigentia. Est cog. Rom. *Inscr.* ap. *Mur.* 1262, 7. Junia Chreme. *F.*]

[CHRĔMES, ētis, m. Χρέμης, ab inusit. χρέμω, screo, in cujus locum Graeci dicunt χρέμπτομαι. Nomen senis ab exscreandi crebritate ita appellati, ap. *Terent.* in *comoed.* et *Hor. Epod.* 1, 33. Ava-rus ut Chremes. Et *Sat.* 1, 10, 40. Arguta mere-trice potes Davoque Chremeta Eludente senem, co-mis garrire libellos. *Chremeta* accusat. Graecae positionis. *F.*]

[CHRĒSĬMUS, et Cresimus, i, m. et Cresime, es, f. χρήσιμος, χρησίμη, utilis. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 227. *n.* 604. Q. Largennius Chresimus. Alia ap. *Maff. Mus. Ver.* 124, 3. P. Vigellius Cresimus. Alia ap. *Grut.* 12, 5. Caesia Chresime. *F.*]

[CHRESTĂ, ae, et Chreste, es, f. et Chrestus, i, m. χρηστή, et χρηστός. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 652, 1. Vibia Chresta. Alia *ib.* 395, 2. Albutia Chreste. Alia ap. *Mur.* 2075, 3. Q. Muti-lius Chrestus. *F.*]

[CHRESTILLĂ, ae, f. diminut. Chrestae, nomen mulieris ap. *Mart.* 2, 31. *F.*]

CHRESTŎLŎGUS, i, m. χρηστολόγος, qui bene loquitur, sed male facit: vel qui blandus est ma-gis, quam beneficus: a χρηστός, bonus, benignus, et λέγω, dico. Hoc convicio notatus est a suis Pertinax imperator Rom., teste *Capitol. in ejus Vi-ta* 13. et *Aurel. Vict.* in *Epitom.* 18.

CHRESTON, n. χρηστόν, appellatur a quibusdam cichorium herba, propter singularem salubritatem: a χρηστός, utilis, commodus. *Plin.* 20, 8, 30.

CHRESTUS, i, m. χρηστός, sic olim perperam appellatus est JESUS CHRISTUS Salvator noster a Romanis veri nominis rationem ignorantibus: et Christiani *Chrestiani*, ut *Tertull. Apolog.* 3. *in f.* et *Lactant.* 4, 7. docent. Legitur etiam ap. *Suet. Claud.* 25. Putabant enim esse a χρηστός, utilis, cum sit a χριστός, unctus.

CHRĪĂ, ae, f. χρεία, est commemoratio, seu ex-plicatio alicujus dicti, vel facti, vel utriusque si-mul, certis capitibus comprehensa: sic dicta, quod est exercitatio valde utilis ad eloquentiam adipi-scendam. Nam χρεία est usus, utilitas, commo-dum. Triplex est, activa, quae factum aliquod ex-ponit; verbalis, quae sententiam ab aliquo prola-tam explicat; mixta, quae factum quodpiam ser-mone conjunctum complectitur. Partes ejus octo sunt, encomium, paraphrasis, causa, contrarium, simile, exemplum, testimonium veterum, epilogus. ℙ Proprie *Chria* vocatur ipsum dictum, aut factum, quod Chriae materia est, et Latine *oraculum*, et *scitum* dici potest. *Quint.* 1, 9. Sententiae quo-que, et chriae, et ethologiae, subjectis dictorum rationibus, apud grammaticos scribantur. (V. ibi reliqua, quibus plura chriarum genera enumerat.) *Senec. ep.* 33. Ideo pueris et sententias ediscendas damus, et has, quas chrias Graeci vocant, quia complecti eas puerilis animus potest. ℙ De ratio-ne declinandi per omnes casus exercitationem chria-rum disserit grammatico more *Diomed.* 1, 289.

CHRISMĂ, ătis, n. χρῖσμα, unctio: a χρίω, ungo. *Tertull. Baptism.* 7. et *advers. Jud.* 13. et *Prudent. Cathemer.* 6, 128. et *Psychom.* 361.

CHRISTĬĀNĒ, adv. Christiano more, atque adeo caste, sancte, religiose. *August. ep.* 89. *sub f.* Domos suas, et familias Christiane regunt.

CHRISTĬĀNISMUS, i, m. Χριστιανισμός, Christia-norum religio. *Tertull. adv. Marc.* 4, 33. *post med.*

CHRISTĬĀNĬTAS, atis, f. idem quod Christia-nismus. *Impp. Honor. et Theod. Cod. Theod.* 16, 8, 19. ℙ Sumitur etiam pro clericatu in religione Christiana. *Imppp. Valent., Theod. et Arcad. Cod. Theod.* 12, 1, 123. et *Impp. Valent. et Valens ib.* 14, 3, 11.

CHRISTĬĀNĪZO, as, n. Χριστιανίζειν, Christia-num ago, Christianam religionem profiteor. *Ter-tull. adv. Marc.* 1, 21.

CHRISTĬĀNUS, a, um, adj. Χριστιανός, ad CHRISTUM, et Christianam religionem pertinens. *Suet. Ner.* 16., *Tac. A.* 15, 44., *Plin. ep.* 10, 97. et praeterea *Lactant.*, *Tertull.*, *Arnob.*, *Hieron.* etc. saepissime, et lapides duo ap. *Grut.* 280, 2. et 3. ℙ Sup. *Christianissimus* legitur ap. *Hieron. ep.* 57. *n.* 12.

CHRISTĬCŎLĂ, ae, m. et f. qui CHRISTUM colit, Christianus. *Prud. Cathemer.* 3, 56. et *ib.* 8, 80. ℙ In genit. plur. *Christicolum* pro *Christico-larum* dixit *Id. contra Symmach.* 2, 1002. et περὶ στεφ. 3, 72.

CHRISTĬGĔNĂ, ae, m. et f. qui genere CHRI-STUM contingit. *Prudent. Hamartig.* 789. *de Ruth* Christigenam fecunda domum, Davidica regna Edidit.

CHRISTĬPŎTENS, entis, qui in CHRISTO po-test, qui fide et pietate in CHRISTUM valet. *Pru-dent. advers. Symmach.* 2, 709. Christipotens ju-venis.

CHRISTUS, i, m. ΧΡΙΣΤΟ'Σ, unigenitus Dei filius, Deus et homo, humani generis salvator: a χρίω, ungo. Hoc enim nomine designatur ejus po-testas, ac dignitas sacerdotalis simul, et regia. Nam ap. Judaeos mos erat, ut qui ad sacerdotium, vel ad regnum vocabantur, sacro unguento perun-gerentur, ut est ap. *Lactant.* 4, 7. V. etiam *Plin. ep.* 10, 97. et *Suet. Claud.* 25. *Adde *Tac. A.* 15, 14. *B. A.*

CHRŌMĂ, ătis, n. genus musicae est, quae, ut inquit *Vitr.* 5, 4., subtili solertia ac crebritate modulorum suaviorem habet delectationem. ℙ A nostris musicis *chromata* dicuntur nigrae notulae minutiores, vel a colore (χρῶμα enim est color), vel quod in chromatico modulationis genere prae-cipue locum habent. V. *Petr. Gassend. in manu-duct. ad theor. Musices.*

CHRŌMĂTĬĀRĬUS, ii, m. *Vet. Schol. Pers.* 4, 18. Chromatiarii dicuntur colorarii, vel qui toto die in arena sunt, vel in sole. Antiqui enim un gebant se, et in sole erant, ut oleum corpus im-biberet.

CHRŌMĂTĬCE, es, f. χρωματική, una ex tribus musicae partibus, quae et *chroma* dicitur. *Vitr.* 5, 5. V. CHROMA.

CHRŌMĂTĬCUS, a, um, adj. χρωματικός, *Chro-maticum genus* ap. *Vitr.* 5, 5. et *Macr. Somn. Scip.* 2, 4 *ad f.* est idem quod Chroma, et Chroma-tice. V.

CHRŌMIS, is, f. χρομὶς, piscis est marinus in aquis nidificans, et auditus sensu acuto praeditus. *Plin.* 32, 11, 54. et 10, 70, 89.

[CHRŌMIS, is, m. Χρόμις, Herculis filius, quem constat equos habuisse Thracas, quos Hercules oc-ciso rege Diomede abduxerat humanis carnibus ve-sci consuetos. Haec habet *Lactant.* ad illud *Stat. Theb.* 6, 346. At Chromis, Hippodamusque alter satus Hercule magno. Sed *Hygin. fab.* 30. narrat, Herculem ipsos etiam equos occidisse. *F.*]

CHRŎNĬCĂ, orum, n. plur. τὰ χρονικά, historiae cum descriptione temporum, quibus scilicet res ge-stae, servato temporum ordine, digeruntur: a χρό-νος, tempus. Differunt ab annalibus, quod hi com-memorant, quid quoque anno in gente una conti-gerit, illa plurium gentium res exponunt. *Plin.* 35, 9, 35. Chronicorum errore non dubio. *Gell.* 17, 4. Apollodori liber, qui chronica inscriptus est. *Id.* 15, 16. In chronicis scriptum est. Adde 17, 21.

CHRŎNĬCUS, a, um, adj. χρονικός, *Chronici li-bri* sunt ipsa Chronica. *Gell.* 17, 21. Excerpeba-mus ex libris, qui chronici appellantur. ℙ *Chro-nici morbi* sunt, qui diu durant: quibus opponun-tur *acuti*, qui brevi vel sanantur, vel conficiunt. *Coel. Aurel.* quinque libros suos *Chronicorum mor-borum* inscripsit. Dicitur etiam *Chronius*, *a*, *um*, eod. sensu. *Id. Acut.* 2, 28. *in f.* et *ib.* 3, 16.

CHRŎNĬUS. V. v. praec. ℙ [Est etiam *Chro-nius* cogn. Rom.: a χρόνιος, serus, diuturnus, tar-dus. *Inscr.* ap. *Donat.* 424, 21. C. Cottius Chro-nius. *F.* ℙ *Chronius*, *i*, flumen Sarmatiae Eu-ropaeae, hodie ut volunt quidam, *Niemen*. *Am-mian.* 22, 18. Χρόνος est *Ptolem. B. A.*]

CHRŎNŎGRĂPHUS, i, m. χρονογράφος, qui res gestas per sua quamque tempora digerit, ac de-scribit: a χρόνος, tempus, et γράφω, scribo. *Sidon. ep.* 8, 6. *in f.* Varronem logistoricum, sicut po-posceras et Eusebium chronographum misi.

*CHRYSA, ae, opp. Mysiae, ubi Apollo coleba-tur. *Mela* 1, 18. *Plin.* 5, 30. Dicitur et *Chryse* (Χρύση *Hom. Il. A.* 37.) *Ov. Met.* 13, 174. ℙ Item insula prope Cretam. *Plin.* 4, 12. *Chryse* appellata a *Mela* 2, 7. *med. B. A.*

*CHRYSAE et ARGYRAE, insulae extra ostium Indi, feraces auri et argenti. *Plin.* 26, 21. *B. A.*

CHRYSALLIS et Chrysălis, ĭdis, f. χρυσαλλὶς et χρυσαλίς. Hoc nomine appellantur insecta, quae primo sui ortu vermiculi sunt, deinde circa se fol-liculum, seu telam aranei similem obducunt, ea-que se involvunt; ex qua postea se expedientes, emissis alis evolant, ut v. gr. bombyces, ex qui-bus sericum conficitur. Cum itaque folliculo illo involuta sunt, *chrysallides* appellantur: a χρυσός aurum, quia multae harum bestiolarum aurei co-loris inveniuntur. *Plin.* 11, 32, 37. Et *ib.* 35, 41. quae loca V.

[CHRYSAMPĔLUS, i, m. vitis aurea: a χρυσός, aurum, et ἄμπελος, vitis. Nomen servile Roman. *Inscr.* ap. *Grut.* 530, 2. T. Cassio Flavino Chry-sampelus patrono optimo. *F.*]

CHRYSANTHĔMUM, i, n. χρυσάνθεμον, alio no-mine heliochryson, herba est ramulos habens can-didos, folia subalbida, abrotono similia, ad solis repercussum aureae lucis, in orbem veluti corym-bis dependentibus, qui nunquam marcescunt: a χρυσός, aurum, et ἄνθεμον, flos: heliochrysos vero est ab ἥλιος, sol, et χρυσός, aurum. *Plin.* 21, 25, 96.

[CHRYSANTHES, is, n. χρυσανθές, herba eadem fortasse ac chrysanthemum. *Virg. Cul.* 404. Chry-santhesque, hederaeque nitor, pallente corymbo. Alii leg. *chrysanthusque*. *F.*]

CHRYSANTHĬĀNUS, a, um, adj. *Certamen Chrysanthianum*, cujus mentio fit a *Marcell. Dig.* 33, 1, 24., dictum est a quodam Chrysanthio Sar-dis in Lydia sacrorum praefecto, qui solemne cer-tamen, ac ludos instituerat, et suo nomine appel-landos reliquerat. Ita *Cujac.* ex *Eunapio Sardiano*, qui scripsit Vitas philosophorum, et sophistarum sui temporis.

[CHRYSANTHUS, i, m. et Chrysanthis, ĭdis, f. aureus flos: a χρυσός, aurum, et ἄνθος, flos. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 56. M. Aemilius Chrysanthus. Alia ap. *Grut.* 432, 8. Julia Chrysanthis. *F.*]

[*CHRYSĀOR, ŏris, m. Χρυσάωρ, frater Pega-si, Medusae filius ex Neptuno, qui ex Callirhoe Gerionem suscepit. *Hygin. fab.* 151. ℙ Fuit et-iam nom. servile Rom., ex χρυσός, aurum, et ἄορ, ensis, aureo ense praeditus. *Inscr.* ap. *Mur.* 528, 5. Chrysaori Aug. Lib. praegustatori. *F.* et *B. A.*]

[CHRYSĂRĬON, ŏnis, f. et Chrysărĭum, ii, n. χρυσαρίων et χρυσάριον, diminut a χρυσός. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 729, 9. Fulviae Chrysa-rioni. Alia ap. *Mur.* 995, 11. Chrysarium Liviae Liberta Hermae *filio* suo. *F.*]

[*CHRYSAS, ae, m. flumen Siciliae prope urbem Assorum, nunc *Asero*, fluens, quod ut Deus ab Assorinis cultus fuit, nunc *Dittaino* appellatur, *Cic. Verr.* 2, 4, 44. Chrysas est amnis, qui per Assorinorum agros fluit; is apud illos habetur Deus, et religione maxima colitur: fanum ejus est in agro propter ipsam viam, qua Assoro itur En-nam: in eo Chrysae est simulacrum, praeclare fa-ctum e marmore. [*Sil.* 14, 229.] ℙ In nummis ap. *Eckhel. D. N. V. T.* 6. p. 198. legitur *Crysas* sine aspiratione. *F.* et *B. A.*]

[CHRYSASPIS, ĭdis, m. χρύσασπις, clypeum au reum habens: a χρυσός, aurum, et ἀσπὶς, cly-peus. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 879, 12. T. Flavius Chrysaspis. *F.*]

[CHRYSAURIS, is, f. inauris aurea, a χρυσός, aurum, et auris. Est cogn. muliebre Rom. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 260. Aemilia Chrysau-ris. *F.*]

*CHRYSE, es, χρύση, insula prope Cretam. V. *Chrysa.* ℙ Item Indiae insula. *Mela* 2, 7. *fin Plin.* 6, 21. ℙ Et Asiae promont., in regione Se-rum. *Plin.* 6, 17. *B. A.*

[CHRYSĒI, orum, m. plur. populi Indiae, qui insulam incolebant Chrysen appellatam ob auri co-piam, fortasse nunc *Malacca*. *Plin.* 6, 20, 23. *F.*]

CHRYSĒIS, ĭdos, f. Χρυσηΐς, Astynome filia Chrysae. *Ov. R. Am.* 469. et *Trist.* 2, 373. V. CHRYSES.

CHRYSELECTRUM, i, n. χρυσήλεκτρον, genus electri coloris aurei: a χρυσός, aurum. *Plin.* 37, 3, 12. ℙ Item gemma in colorem electri decli-nans matutino tantum aspectu jucunda *Id. ib.* 9, 43.

[CHRYSELLĬUS, ii, m. sellam auream habens: a χρυσός, aurum, et sella. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Mur.* 965, 4. A. Mulvius Chrysellius. *F.*]

CHRYSENDĔTON, i, n. χρυσένδετον, vas esca-rium, in quo cibi mensae inferendi reponuntur, ut ex *Mart.* 2, 43., 6, 94. et 14, 97. colligitur. Di-citur *chrysendeton*, hoc est auro vinctum, auro ornatum, aureo emblemate insertum: a χρυσός, aurum, et ἐνδέω, illigo, adstringo. Revera adje-ctivum est, et subintelligitur σκεῦος, aut quid si-mile. Hinc in citato epigrammate *Mart.* 14, 97. habetur *Lances chrysendetae*.

[CHRYSĒROS, ōtis, m. auri cupido: a χρυσός, aurum, et ἔρως, amor. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Donat.* 463, 14. C. Valerius Chryseros. *F.*]

CHRYSES, ae, m. Χρύσης, Sminthii Apollinis sacerdos, pater Astynomes, quae a nomine ejus *Chryseis* cognominata fuit. Cum Graeci, expugna-tis Thebe, Cilla, Chryse, Lyrnesso, et aliis, vir-ginem abduxissent, et Agamemnoni in praedae di-visione tradidissent, Chryses Apollinis insignibus

exornatus, ad Graecorum castra accessit, filiamque sibi petiit restitui: quod cum impetrare non potuisset, Apollinis auxilium imploravit, qui tam gravem Graecis pestilentiam immisit, ut Agamemnon patri puellam restituere coactus fuerit. Ejus autem loco Achilli Hippodamiam Briseae filiam eripuit. Hinc inter Achillem, et Agamemnonem implacabile dissidium ortum est. *Ov. A. Am.* 2, 401. Audierat, laurumque manu vittasque ferentem Pro nata Chrysen non valuisse sua. Adde *Hygin. fab.* 121. et *Auct. Priap.* 70.

CHRYSĔUS et Chryseos, a, um, adj. χρύσεος, aureus: a χρυσὸς, aurum. *Mart.* 9, 95. Chalcea donanti chrysea qui dederat. ¶ *Chryseos basiliscus* ap. *Appul. Herb.* 128. est basiliscus coloris aurei. V. CHRYSOCEPHALOS.

[CHRYSĬON, ii, n. χρυσίον, aureus nummus. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 240, 6. Ti. Claudius Chrysion. *F.*]

CHRYSIPPĒUS, a, um, adj. ad Chrysippum pertinens, Χρυσίππειος. *Cic. Acad.* 4, 30. Haec Chrysippea sunt, ne ab ipso quidem dissoluta. *Hieronym. ep.* 69. *n.* 2. Chrysippeum sophisma. ¶ *Chrysippea* ap. *Plin.* 26, 9, 69. est herba a Chrysippo inventore sic dicta.

CHRYSIPPUS, i, m. Χρύσιππος, Apollonidae filius, patria Solensis, sive, ut alii malunt, Tarsensis, stoicae sectae philosophus, auditor Zenonis et Cleanthis, post quos etiam scholae praefuit, et habitus est princeps stoicorum. In dialectica longe omnibus antecelluit. De exitu ejus varia tradunt. Quidam volunt, a discipulis ad sacrificium vocatum, cum vinum dulce affatim hausisset, anhelitus difficultate laborare coepisse, atque ita quinto demum die fato concessisse, annos jam natum circiter tres et septuaginta. Alii ferunt nimio risu exspirasse. Nam cum ficus rure allatos asinum comedentem videret, ancillae imperavisse ajunt, ut vinum asino bibendum daret, ejusque dicti urbanitate tantopere sibi placuisse, ut nimio risu suffocaretur. Mortuo Athenienses statuam posuerunt in Ceramico. *Pers.* 6, 80. Inventor, Chrysippe, tui finitor acervi, *h. e.* soritae. ¶ *Chrysippus* fuit etiam Pelopis filius nothus, propter formae dignitatem a patre valde amatus, quod aegre ferens ejus noverca Hippodamia liberos suos Atreum, et Thyesten impulit, ut illum interficerent; quamobrem a Pelope pulsi in exsilio vitam degerunt, donec vixit eorum pater. *Hygin. fab.* 85. ¶ *Chrysippus* est etiam cogn. Rom., et significat aureos, vel flavos, vel strenuos equos habentem: a χρυσὸς, aurum, et ἵππος, equus. *Inscr.* ap. *Grut.* 397, 2. M. Cornelius Chrysippus. *F.* ¶ *Fuit item Chrysippus Ciceronis libertus. *Cic. Att.* 7, 2. ¶ *Chrysippus Vettius* Cyri architecti fuit libertus. *Cic. Fam.* 7, 12. ¶ Alius, medicus, Cnidius, vixit temporibus Alexandri M. *Plin.* 29, 1. *B. A.*]

[CHRYSIS, ĭdis, f. χρυσὶς, aurea. Cogn. muliebre Rom. frequentissimum. *Inscr.* ap. *Grut.* 518, 9. Aemilia Chrysis. *F.*]

CHRYSĪTES, ae, m. χρυσίτης, lapis niger, intermixtis micis aurei coloris, a χρυσὸς, aurum, idem ac basanites, seu Phrygius lapis. *Plin.* 36, 22, 43. ¶ Item gemma, quae et *phloginos* appellatur, ochrae Atticae assimilita, et in Aegypto invenitur. Porro *phloginos* dicitur a colore flammeo, qui cum aureo valde convenit. *Id.* 37, 10, 66.

CHRYSĪTIS, ĭdis, f. adj. χρυσῖτις, chrysitis spuma dicitur, quae in argenti fodinis fit, colore flavo, seu aureo: a χρυσὸς, aurum. *Plin.* 33, 6, 35. ¶ Est etiam hoc nomine herba palmi altitudine, comantibus fulgore auri corymbis, radice nigra ex austero dulci, in petrosis opacisque nascens. Eadem dicitur *chrysocome*, χρυσοκόμη: a χρυσὸς, aurum, et κόμη, coma. *Plin.* 21, 8, 26. Et *ib.* 20, 85.

CHRYSŎASPĬDAE, arum, m. plur. χρυσοάσπιδαι, milites, qui clypeos auro coelatos gestant: a χρυσὸς, aurum, et ἀσπὶς, clypeus. Alexander Severus Imp. Alexandrum imitaturus, fecerat sibi argyroaspidas, et chrysoaspidas, ut scribit *Lamprid. in ejus Vita* 50. Tale quid priscis etiam reip. Rom. temporibus factum a Samnitibus, scribit *Liv.* 9, 40.

CHRYSŎBĔRYLLUS, i, m. χρυσοβήρυλλος, beryllus pallidior, cujus viriditas in aureum colorem resplendet. *Plin.* 37, 5, 20.

[CHRYSŎCĂLIS, is, f. herba eadem ac parthenium. *Appul. Herb.* 23. *F.*]

CHRYSŎCANTHOS, i, genus hederae, grana ferens coloris aurei. *Appul. Herb.* 119. ¶ Eandem *Plin.* 16, 34, 62. appellari ait *chrysocarpum*: a χρυσὸς, aurum, et καρπὸς, fructus.

CHRYSŎCARPUS. V. v. praec.

CHRYSŎCĔPHĂLOS, i, m. χρυσοκέφαλος, genus est basilisci aureo capite: a χρυσὸς, aurum, et κεφαλὴ, caput. *Appul. Herb.* 128.

[CHRYSŎCĔRUS, i, m. χρυσόκερως, aurea cornua habens: a χρυσὸς, aurum, et κέρας, cornu. Est nom. servile Rom. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 589. *n.* 199. Dionysia conservo Chrysocero. *F.*]

[CHRYSŎCOCCŬS, a, um, adj. aurea grana habens, a χρυσὸς, aurum, et κόκκος, granum. *Appul. Herb.* 28. Herba regula habens florem chrysococcum. *F.*]

CHRYSŎCOLLĂ, ae, f. χρυσοκόλλα: est a χρυσὸς, aurum, et κόλλα, gluten, quia aurum agglutinat. Duplex est, nativa, et facticia. Nativa est humor, qui in aurifodinis per venas auri defluit, et crassescit rigoribus hibernis usque ad duritiem pumicis. Invenitur etiam in metallis argentariis, aerariis, et plumbariis. Temperatur Cypria aerugine, et urina, addito nitro. Hujusmodi ferrumen santernam vocant, *Plin.* 33, 5, 26. 27. 28. et 29., *Vitruv.* 7, 9. *ad f.* ¶ Facticia est, quae fit ex caeruleo, et herba lutea, quae lutum appellatur, et viridissimum colorem contrahit. *Plin.* 33, 5, 27., *Vitruv.* 7, 14. ¶ *Plin. ib.* 27. narrat, Neronem in solemni aurigatione Circi arenam chrysocolla stravisse. *Id. ib.* tradit, pictores ea usos fuisse in pingendo, et orobitin appellasse, eamque *Id. in prooem. ejusd. lib.* vocat auri saniem. ¶ *Chrysocolla* est et herba, eadem ac amphitane. *Plin.* 37, 10, 54. V. AMPHITANE. [*Auxit locum. *F.*]

CHRYSŎCŎME. V. CHRYSITIS.

CHRYSŎCŎMES, ae, m. χρυσοκόμης, comam habens coloris aurei, auricomus: a χρυσὸς, aurum, et κόμη, coma: estque epithetum Apollinis, propter fulgorem radiorum. *Macr. Sat.* 1, 17. *post med.*

[CHRYSŎGĔNES, is, m. et Chrysŏgŏnus, i, m. auri filius: a χρυσὸς, aurum, et γένος vel γόνος, soboles. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Gud.* 286, 10. Q. Trebius Chrysogenes. Alia ap. *Grut.* 1032, 6. L. Sentius Chrysogonus. *F.*]

*CHRYSOGŎNUS, i, χρυσόγονος, i. e. auro natus, libertus gratiosus Sullae. *Cic. Rosc. Am.* 3, 7, 8. sqq. *Plin.* 35, 18. ¶ Item citharoedus, de quo *Juven.* 6, 74. *B. A.*

CHRYSOGRĂPHĀTUS, a, um, adj. auro pictus, et ornatus, χρυσόγραφος: a χρυσὸς, aurum, et γράφω, pingo. *Valerian. Imp. in epist.* ap. *Trebell. Claud.* 14. Scuta chrysographata.

CHRYSŎLĂCHĂNUM. V. ATRIPLEX.

CHRYSŎLAMPIS, ĭdis, f. χρυσόλαμπις, lapillus, qui die pallescit, nocte ignei, sive aurei coloris est: a χρυσὸς, aurum, et λάμπω, splendeo. *Plin.* 37, 10, 56.

CHRYSŎLĪTHUS, i, m. *topazio* vocant Itali, χρυσόλιθος, lapis pretiosus, aureo nitore translucens: a χρυσὸς, aurum, et λίθος, lapis. *Propert.* 2, 13, 44. Quosque dedit flavo lumine chrysolithos. ¶ Chrysolithus vitreus, de quo *Plin.* 37, 9, 44., est gemma, quam Itali *giacinto* appellant. ¶ *Plin.* 37, 9, 42., ubi de chrysolithis verba facit, et eorum genera recenset, feminino genere usurpat: nisi malis ubique subintelligere vocem *gemma*. Certe λίθος apud Graecos utroque genere effertur.

CHRVSŎMALLUS, i, m. χρυσόμαλλος, h. e. aureum vellus habens: a χρυσὸς, aurum, et μαλλὸς, villus, lana. Ita appellatur in fabulis auratus ille aries, qui Colchos Phryxum vexit. *Hygin. fab.* 188. ¶ [Est etiam cogn. Rom., et illum significat, qui rubra est coma. *Inscr.* ap. *Mur.* 470, 6. L. Aponius Chrysomallus. *F.*]

CHRYSŎMĒLĪNUS. V. v. seq.

CHRYSŎMĒLUM, i, n. χρησόμηλον, genus est mali cotonei incisuris distinctum, colore ad aurum inclinato: a χρυσὸς, aurum, et μῆλον, pomum. *Plin.* 15, 11, 10. ¶ Hoc idem vocatur *chrysomelinum malum* a *Colum.* 5, 10. *ad f.* Perperam in quibusdam editionibus dicitur *chrysomelianum*.

CHRYSŎPASTUS, i, m. χρυσόπαστος, gemma ex genere chrysolithorum, aurei coloris. *Solin.* 30. *in f.*, ubi V. *Salmas.*

[CHRYSŎPHŎNĬĂ, ae, f. auream, seu pulcram vocem habens: a χρυσὸς, aurum, et φωνὴ, vox. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 713, 13. Verria Chrysophonia. *F.*]

[CHRYSŎPHŎRUS, a, um, adj. χρυσοφόρος, aurum ferens: a χρυσὸς, aurum, et φέρω, fero. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 240. *col.* 1. Q. Caecilius Chrysophorus. Alia ap. *eund.* 683, 6. Flavia Chrysophora. *F.*]

CHRYSOPHRYS, yos, f. χρυσόφρυς, piscis idem, qui aurata: a χρυσὸς, aurum, et ὄφρυς, supercilium, quia locis illis, ubi cetera animalia supercilia habere solent, aureo colore fulget. *Ov. Halieut.* 110. et auri Chrysophrys imitata decus.

CHRYSOPIS, ĭdis, f. χρυσωπὶς, gemma, quae aspectum et speciem auri habet: a χρυσὸς, aurum et ὤψ, vultus, species. Ita legit apud *Plin.* 37, 10, 56. *Hard.* ex MSS. Alii *Chrysophis*, quod rectius; nam ea gemma est colore e viridi flavescente, buxeo, sive ad auri splendorem accedente, ideoque pellem quorumdam serpentium imitatur: *Chrysolith.*

CHRYSŎPŎLIS, is, f. nunc *Scutari*, prom. Asiae, cum arce, in Bithynia, apud Chalcedonem, contra Byzantium: ita dictum, quod ibi Persae tributa exigerent, vel a Chryse fil. Agamemnonis, et Chryseidis. *Plin.* 5, 32, 43. et *Ammian.* 28, 8.

[CHRYSOPRĂSIS, is, m. idem ac chrysoprasus. *Venant. Vit. S. Mart.* 3, 468. Quae palla ex humeris, mixto chrysoprase beryllis. Hic *Venant.* malus auctor prosodiae paenultimam in *chrysoprase* producit, et novo exemplo tertiae declinationis nomen facit. *Editio Rom.* perperam legit *chrysopraso*. *F.*]

CHRYSOPRĂSĬUS Lapis, χρυσοπράσιος, gemma est ex genere viridantium, porri succum referens sed paulum declinans a topazio in aurum: a χρυσὸς, aurum, et πράσον, porrum. *Plin.* 37, 8, 34. ¶ Ejusdem etymologiae est *Chrysoprasus* χρυσόπρασος, gemma ex genere beryllorum, sed pallidior. *Id. ib.* 5, 20.

CHRYSOPRĂSUS. V. v. praec. *Prudent. Psychom.* 865.

CHRYSOPTĔROS, i, χρυσόπτερος, gemma ex genere topaziorum, similis chrysopraso. *Plin.* 37, 8, 32.

CHRYSORRHŎAS, ae, m. χρυσοῤῥόας, auro fluens: a χρυσὸς, aurum, et ῥέω, fluo. Est nomen quorundam fluviorum in agro Damasceno, in Lydia, in Bithynia, et in Ponto, ut est ap. *Plin.* 5, 18, 29. et 32. et 6, 4, 4., quia crediti sunt auri particulas arenae immixtas deferre.

CHRYSOS, i, m. χρυσὸς, aurum. *Pl. Bacch.* 2, 3, 6. Est opus chryso Chrysalo. ¶ Est etiam nomen piscis aurei coloris. *Plin.* 32, 11, 54. V. AURATA, et CHRYSOPHRYS, ¶ *Chrysos metos* herba, quam etiam hederam nigram vocat *Appul. Herb.* 98.

[CHRYSOSTŎMUS, i, m. χρυσόστομος, aureum os habens, aurea verba ore fundens: a χρυσὸς, aurum, et στόμα, os. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Don. cl.* 3. *n.* 67. Marcius Chrysostomus. *F.*]

CHRYSŎTHĂLES, is, n. adj. χρυσοθαλὲς, *h. e.* aureo flore pullulans: a χρυσὸς, aurum, et θάλλω, pullulo. Est epithetum unius generis aizoi, ap. *Plin.* 25, 13, 102.

[CHRYSŎTYCHE, es, f. auream, seu pulcram fortunam habens: a χρυσὸς, aurum, et τύχη, fortuna. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 685, 1. Aelia Chrysotyche. *F.*]

*CHTHŎNĬUS, ii, m. χθόνιος, *h. e.* terrenus: a χθὼν, terra: fuit Centaurus a Nestore in Pirithoi nuptiis interfectus. *Ov. Met.* 12, 441. Chthonius quoque, Teleboasque Ense jacent nostro. ¶ Item unus e Spartis. V. SPARTI. *Stat. Theb.* 2, 538. Ecce autem vasto Chthonii contorta lacerto Hasta etc. *B. A.*

*CHULLU, opp. Numidiae. *Tab. Peut. Cullu* est *Plin.* 5, 3. *B. A.*

CHŪNI, orum, m. plur. populi Scythiae, ultra paludem Maeotidem, circa Tanaim amnem, *Hunni* postea, seu *Hunni* appellati. Horum mentio fit a *Claud. Eutrop.* 2, 338. et *Cons. Stilich.* 1, 110., ab *Auson. ep.* 1, 8. et *Idyll.* 8, 31. et a *Sidon. carm.* 23, 243. V. HUNNI.

CHUS. V. CHOA.

CHUTRĂ. V. SCUTRA.

CHYDAEUS, a, um, adj. χυδαῖος, vilis, vulgaris: a χύδην, abundanter, copiose, quia quae copiosa sunt, et passim inveniuntur, vilia esse solent. Hinc *chydaeum* vocatur genus quoddam caryotarum, seu palmarum poma ferentium, ap. *Plin.* 13, 4, 9. et 14, 16, 19.

CHYLISMĂ, ătis, n. χύλισμα, succus expressus ex aliqua re, ut *chylisma acaciae*, ap. *Scrib. Compos.* 23. Est enim a χυλίζω, succum elicio, exprimo: quod a χυλὸς, succus.

CHYMUS, i, m. χυμὸς, succus: a χέω, fundo. Et dicitur etiam de succo ventriculi, qui et χυλὸς appellatur. *Seren. Sammon.* 48, 900. Praeterea chymum stomacho desiccat iniquum. [*Borrich. de lingua Pharmacop.* h. v. *Chylum* tuetur, quia is in Stomacho; Chymus in vasis aliis. *B. A.*]

*CHYRETIAE, arum, Χυρετίαι, opp. Thessaliae, in Hestiaeotide, Cyretiae appellatum a *Liv.* 31, 41. et 42, 54. *B. A.*

CHYTRA. V. SCUTRA.

*CHYTRI, opp. Cypri. *Plin.* 5, 31. *B. A.*

*CHYTRIUM, i, Χύτριον, locus in Jonia, ubi quondam Clazomenae fuere, hinc Chytrophoria insulae adjacentes appellatae. *Plin.* 5, 29. *B. A.*

*CHYTRŎPUS, odis, m. χυτρόπους, olla pedes habens. *Vulg. Levit.* 11, 35. *B. A.*

CI

CĪĂ, Κία, nomen insulae. V. CEA.

*CĪĂCA, ae, Cappadociae opp. *Ant. Itin.* *B. A.*

CĪĀNUS, a, um, adj. ad Cion pertinens, quod est nomen fluvii, et oppidi in Hellesponto, teste *Plin.* 5, 32, 40. ¶ Hinc *Ciani*, *orum*, ejus oppodi cives. *Liv.* 32, 21. V. CIOS.

*CIBALAE, arum, opp. Pannoniae inferioris. *Ammian.* 30, 24. *Eutrop.* 10, 4. *B. A.* [*Cf. *Tzschuck.* ad h. l.]

CIBĀLIS, le, adj. ἐδώδιμος, ab cibum pertinens. *Lactant. de opific. Dei* 11. Duas esse per collum fistulas, necesse est, cibalem et spiritalem, *h. e.* stomachum, et asperam arteriam. *Varr. R. R.* 2, 11. Est enim lac omnium rerum, quas cibali causa cupimus, liquentium maxime alibile. Ita legit. in edit. princ. A. 1472. ap. *Jenson.* Aliae habent *quas cibi causa capimus.*

*CIBARCI, orum, pop. Hispan. Tarracon. *Plin.* 4, 20. *B. A.*

CĪBĀRĬĂ, orum. V. v. seq.

CĪBĀRIUS, a, um, adj. ἐδώδιμος, ab cibum per-
ens. *Pl. Capt.* 4, 3, 1. Mihi rem summam cre-
lit cibariam. *Plin.* 14, 3, 4. *n.* 7. Cibaria uva.
. *ib.* 2, 4. *n.* 6. Uva vilitatis cibariae, *h. e.* quae
i tantum, non vino est apta. *Appul. Met.* 2.
barium vas, *h. e.* escarium. *Cato* ap. *Macr. Sat.*
13. Cibariae leges, *h. e.* sumptuariae, quae mo-
rantur sumptus, et luxum ciborum. ℙ *Cibarium,*
, teste *Plin.* 18, 9, 20. ubi de siligine agit, dici-
r farina, quae post pollinem, seu florem excus-
m restat, post quam nihil aliud remanet, nisi
rfures: eadem dicitur etiam secundarium. Ex ea
i conficitur, vocatur *panis cibarius*, quia solet
se communis vulgi cibus, cum ditiores polline
ntummodo utantur πιτυρίτης ἄρτος. *Cic. Tusc.*
, 34. Ptolemaeo peragranti Aegyptum cum ciba-
us in casa panis datus esset, nihil visum est illo
ne jucundius. [*Front. de Antonin. Aug.* 1, 3.
nem alter tenebat bene candidum, ut puer regius;
ter autem cibarium, plane ut a patre philosopho
ognatus. *F.*] Adde *Cels.* 2, 18. ℙ *Vinum ci-
rium* appellatur a *Varr.* ap. *Non.* 2, 188. quod
lis est pretii, et vulgo pauperiorum potui est.
militer *cibarium oleum* vocat *Colum.* 12, 50. *ad*
quod vilius vaenit, et pauperiorum usibus inser-
t. *Edict. Diocl.* p. 13. Olei floris Ital. sextarium
num ✻ quadraginta: olei sequentis Ital. S unum
viginti quattuor: olei cibarii Ital. S unum ✻ duo-
ecim: olei raphanini Ital. S unum ✻ duodecim.
adem ratione *cibarium saporem* inesse in mella
ribit *Id.* 12, 11., hoc est viliorem, minusque
ratum, adeoque magis idoneam esse condiendis
ivis, quam ad supplendam vicem aquae mulsae.
. integrum loc. ℙ Translate est vilis, sordidus,
lebejus. *Varr. l. c.* Tuus autem ipse frater ciba-
us fuit Aristoxenus. Ita *Non.* interpretatur. ℙ
raeterea *Cibaria, orum*, sunt alimenta, hoc est
omnia, quibus in cibo animantes utuntur, τὰ
ιτία. Quomodo differant ab alimentis, V. in
LIMENTUM. *Cic. Verr.* 2, 3, 30. Menstrua ci-
aria. *Nep. Eumen.* 8. Comparare cibaria cocta
ierum decem. *Cic. Rosc. Am.* 20, Cibaria alicui
raebere. [**Suet. Tib.* 46. Nunquam salario, ci-
ariis tantum sustentavit. *Caes. B. G.* 1, 5. Ci-
aria molita, i. e. farina. In Gr. metaphrasi legi-
ur ἄλφιτα. *Liv.* 31, 49. Cocta cibaria, *eodem
nsu.*] *Senec. Benef.* 3, 21. praestare servis, et
estiarium. *Varr. L. L.* 4, 16. *ad f.* dare militi
uplicia. *Quint.* 5, 13. Detrahere de cibariis mi-
tum. *Caes. B. G.* 3, 18. Inopia cibariorum.
ic. Verr. 2, 2, 4. Liberaliter ex istius cibariis
actati. (Dabatur publice magistratibus in provin-
ias euntibus pecunia ex aerario cibariorum nomi-
e, ut ex *Fam.* 5, 20. et *Att.* 6, 3. colligitur.) *Id.
osc. Am.* 20. Anseribus cibaria publice locare.
ato R. R. 60. Bubus cibaria annua in juga sin-
ula lupini modios CXX. etc. [**Hor. Sat.* 1, 1,
2. Cum sibi sint congesta cibaria, i. e. alimenta,
uae ad vitam tolerandam sufficiant.]

CĪBĀTĬO, onis, f. cibi praebitio, vel sumptio.
ol. 27. Alternis cibum capiunt, ac frequenter, si
igestio non est insecuta, solitae cibationi super-
onunt diem. *Coel. Aurel. Tard.* 1, 1. Quae qui-
em cibatio alternis diebus adhibenda. Et *ib.* 4, 3.
icca cibatio.

CĪBĀTUS, us, m. cibus, vel cibi praebitio, aut
umptio. *Varr. R. R.* 2, 4. Sues cum pepererint,
ibatu largiore sustentare. *Id. ib.* 3, 5. Turdis
ibatui offae positae. Et *ib.* 8. Cibatui quod sit,
bjiciunt triticum siccum. *Pl. Mil.* 2, 2, 68. Tibi
nuni viam, qua cibatus, commeatusque ad te, et
egiones tuas tuto possit pervenire. *Gell.* 9, 4. *a
ned.* Nullo cibatu vesci. *Plin.* 10, 61, 81. Ve-
pertilioni in cibatu culices gratissimi. Et *ib.* 73,
3. Sues omni cibatu aluntur. Et 8, 55, 81. Le-
oribus in Alpibus hibernis mensibus pro cibatu
nivem credunt esse. Et *ib.* 10, 10. et *Sol.* 25. *cir-
a med.* Fetus uberibus ablatos gratissimo in ciba-
u habent.

CĪBĪCĪDĂ, ae, m. σιτοφάγος, qui cibum caedit.
Ita satyrice appellatur a *Lucil.* qui cibum consu-
mit, et patrifamilias sumptui est: ap. *Non.* 2, 148.
Viginti domi, an triginta, vel centum cibicidas
alas. Placet *Turn.* 29, 21. legi *tibicidas*, quibus
intelligi putat magistros, quod discipulorum pec-
cantium tibias ferula caedere soleant.

*CIBILITĀNI, orum, pop., incolae opp. cujusd.
in Lusitania, cui nomen forte Cibilis. *Plin.* 4, 22.
B. A.

CĪBĪLLĂ, ae, f. mensa escaria, in qua cibum
capimus. *Varr. L. L.* 4, 25. Mensam escariam
cibillam appellabant, ea erat quadrata, ut etiam
nunc in castris est: a cibo cibilla dicta. Ap. *Fest.*
legitur *Cillibae, mensae rotundae*, sed corrupte, ut
censet *Voss.* in *Etymol.* in voce *Cibus.* Nisi dicas
loqui *Fest.* de mensis vinariis, non de escariis.
Nam *Varr. ib.* 26. *ex emendat. Scalig.* Mensam vi-
nariam rotundam nominabant cilibantum, ut etiam-
num in castris. Id videtur declinatum a Graeco
ἀπὸ τοῦ κύλικος. Haec *Varro*, ubi al. leg. *cilyban-
thum*, a κύλιξ, calix, quia calices et pocula ei im-
ponuntur: alii *cylibathum*, quod nec *Scalig.*, nec
Voss. placet. Porro *cilibantum* est a Graeco κιλλί-
βας, seu κιλλίβας, quo *Suid.* utitur, vel κιλιβάντις,
seu κιλλιβάντις, quo *Hesych.*, eaque vox utraque
mensam, vel mensae basim significat. ℙ Ceterum
tam *cibilla*, quam *cilliba*, et *cilibantus* obsoletae
voces sunt, et ne *Varronis* quidem tempore, prae-
terquam in castris usurpatae, ut *Idem* non obscure
utroque loco significat.

CĪBO, as, avi, atum, a. 1. σιτίζω, cibum prae-
beo, alo, nutrio. *Colum.* 8, 10. *in f.* Atque ea
genera, quae intra septa villae cibantur, fere per-
secuti sumus. *Id. ib.* 11. *post med.* Locustae uti-
les cibandis pullis pavoninis habentur. *Suet. Tib.*
72. Draconem sua manu cibaturus. *Epit. Liv.* 19.
Jussis immergi pullis, qui cibari nolebant. *Lucr.*
quoque 1, 1092. est usus, si sequimur lectionem
Parei, Lambini, et *Gifanii.* Nam *Creech* cum aliis
aliter leg.

CĪBŌRĬĂ Herba appellatur faba Aegyptia ab
Appul. Herb. 67. V. v. seq.

CĪBŌRĬUM, ii, n. κιβώριον, fabae Aegyptiae fol-
liculus, qui ima parte latior est, superiore angu-
stior, ex qua faba prominet, quae madefacto luto
condita seritur: a voce Aegyptia, vel quasi κιβώ-
τιον, scrinium, propter similitudinem, quod a κι-
βωτὸς, arca. Hinc etiam significat poculum ex fa-
ba Aegyptia: ac denique sumitur pro poculo capa-
ciore alius materiae, quod fabae Aegyptiae follicu-
lum refert. *Hor. Od.* 2, 7, 21. Oblivioso laevia
Massico Ciboria exple. *Vet. Schol.* ad *h. l.* Cibo-
ria sunt Alexandria poma, quae habent similia co-
locasiis folia; in quorum similitudinem facta pocula
eodem nomine appellantur. Ciboria etiam sunt
vasa, in quibus navigantes soliti sunt ferre suos
cibos.

*CIBOTOS, i, f. Κιβωτὸς, Phrygiae majoris
opp., ad Marsyam fluv., olim Celenae, mox Cibo-
tos, dein Apamea appellatum. *Plin.* 5, 29. *B. A.*

CĪBUS, i, m. σῖτος, ἐδωδή, omne id, quo homi-
nes et animalia vescuntur, esca, pabulum. *Festus.*
Cibus appellatur ex Graeco, quod illi peram, in
quam cibum recondunt, κιβώτιον (lege κίβον) ap-
pellant. *Cic. N. D.* 2, 47. Animalia cibum par-
tim oris hiatu et dentibus capessunt, partim un-
guium tenacitate arripiunt: alia sugunt, alia car-
punt, alia vorant, alia mandunt. *Id. Div.* 1, 29.
Onusti cibo ac vino. *Tac. Hist.* 2, 21. Cibo vino-
que praegravis. *Cic. N. D.* 2, 9. Nullus est cibus
tam gravis, quin is die et nocte concoquatur. *Id.
Fin.* 2, 20. Uti cibo suavissimo, eodemque facil-
limo ad concoquendum. *Cels*, 3, 7. Levibus cibis
nutrire aliquem. [**Tac. A.* 13, 16. Cibos potus-
que gustu explorare.] *Cic. Fin.* 1, 11. Cibo et
potione famem sitimque depellere. *Id. Senect.* 11.
Tantum cibi et potionis adhibendum, ut reficiantur
vires, non opprimantur. *Id. Leg.* 2, 27. Suppe-
ditare cibos. *Id. fragm.* ap. *Non.* 2, 284. Cibum
subtrahere. *Caes. B. G.* 7, 78. Juvare aliquem
cibo. [**Tac. A.* 6, 50. Recreandae refectioni ci-
bum afferre. *Hor. Sat.* 2, 3, 153. Deficient ino-
pem venae te, ni cibus atque ingens accedit stoma-
cho fultura ruenti. *Lucr.* 2, 1147. Et fulcire ci-
bis atque omnia sustentare. Vide, quos praeterea
laudat *Bentl.* ad *Hor. l.* modo laudatum. *Hor. Ep.*
6, 10. Projectum odoraris cibum. *Virg. G.* 2,
216. Serpentibus dulcem ferre cibum. *Tibull.* 2,
6, 24. Cum tenues hamos abdidit ante cibus, i. e.
esca, *der Köder*] *Nep. Att.* 22. abstinere se. Et
ib. 21. Cibum sumere. *Ter. Eun.* 2, 3, 76. capere
cum aliquo. *Colum.* 6, 8. appetere. Et *ib.* 34.
Fastidio ciborum languescere. *Petr. Satyr.* 96. et
111. Replere se cibo. *Phaedr.* 3, 7. largo satiari.
Tac. Hist. 3, 22. vires recuperare. *Curt.* 5, 4. re-
ficere milites et 7, 5. Cibo ac potione firmare.
Suet. Galb. 22. Plurimi cibi esse. *Id. Aug.* 76.
minimi atque vulgaris fere. Alio sensu *Varr. R.
R.* 2, 11. Casei maximi, aut minimi cibi, *h. e.* qui
valde, aut parum sunt alibiles *Sall. Jug.* 21. Qui-
bus cibus erat caro ferina. *Plin.* 18, 14, 36. Lu-
pinum maceratum aqua calida homini quoque in
cibo est. *Id.* 30, 6, 14. Pulmonis vitiis medentur
mures in cibo sumpti. *Id. ib.* 5, 12. Mustela ci-
bo sumpta idem efficit. *Id.* 9, 57, 83. Pisces gra-
tissimi cibis. *Id.* 30, 7, 20. Conficere cibos. Et
11, 53, 118. perficere, *eod. sensu.* ℙ [*Idem quod
coena. Suet. Aug. 78. Post cibum meridianum.
Mor. 76. Grataque nobilium requies lactuca cibo-
rum. (Cf. *Mart.* 13, 14. Claudere quae coenas
lactuca solebat avorum, dic mihi cur nostros in-
choat illa dapes?) ℙ Significat etiam singulare
quoddam escae genus, coenae partem: id. q. nos
dicimus: *ein Essen, ein Gericht. Tac. A.* 12, 67.
Infusum delectabili cibo boletorum venenum.] ℙ
Proverb. est illud *Ter. Eun.* 3, 2, 38. *E flamma
cibum petere*, de iis, qui cibi causa quidvis facere
aut pati in animum induxerunt. Similem locum
habes ap. *Catull.* 59. ℙ Translate. *Cic. Fin.* 5,
19. *ad f.* Sed animi cultus ille erat ei quasi qui-
dam humanitatis cibus. *Ov. Met.* 6, 480. Omnia
pro stimulis, facibusque, ciboque furoris Accipit.
Id. R. Am. 138. Haec sunt jucundi causa, cibus-
que mali. *Plin.* 17, 2, 2. Cibus arborum imber.
ℙ Veteres olim declinasse *cibus, us*, tradit *Prisc.*
6, 712., subjicitque illud *Pl. Capt.* 4, 2, 46. *Tan-
tus ventri commeatus meo adest in portu cibus.* Non
est tamen necesse hoc loco pro genitivo accipere.

CĪBYRĂ et Cybira, ae, f. Κίβυρα et Κύβιρα,
urbs Ciliciae versus Pamphyliam, ad Tragum mon-
tem. *Plin.* 5, 27, 2. et *Cic. Verr.* 2, 4, 13. ℙ
Item urbs Phrygiae magnae, in confinio Cariae,
vel Lyciae prope fontes Xanthi fluvii. Haec dici-
tur *Cibyra magna* ad discrimen prioris, quae mi-
nor multo est. *Plin. ib.* 28, 29.

CĪBYRĀTAE et Cybiratae, arum, m. et f. plur.
Κιβυράται, populi Phrygiae, ubi Cibyra urbs. *Plin.*
5, 28, 29. et *Cic. Verr.* 2, 4, 13. ℙ *Cibyratae
pantherae*, h. e. circa Cibyram Ciliciae urbem ca-
ptae, vel ab ejus urbis incolis, qui venandi peri-
tissimi erant. *Cic. Att.* 5, 21. *ante med.* In num-
mis ap. *Mionnet. Descr. des médaill. antiq.* 4, 357.
et seqq. *ΚΙΒΥΡΑΤΩΝ* ubique legitur, quae lectio
ideo tenenda unice videtur.

CĪBYRĀTĬCUS et Cybiraticus, a, um, adj. ad
Cibyram pertinens. *Hor. Ep.* 1, 6, 33. Ne Cybi-
ratica, ne Bithyna negotia perdas. *Plin.* 5, 28, 29.
Cibyratica jurisdictio. ℙ *Cibyraticos canes* vocat
Cic. Verr. 2, 4, 21. duos fratres Cibyratas picto-
res, quos secum habebat in Sicilia Verres, eorum-
que opera in suis furtis utebatur: simulque alludit
ad incolas Cibyrae in Cilicia, qui cum montuosa
et aspera loca incolerent, venationi maxime dediti
erant.

CĪCĀDĂ, ae, f. τέττιξ, genus insecti alati et
canori, quod rore pasci creditur, [**Virg. Ecl.* 5,
77. Dumque thymo pascentur apes, dum rore ci-
cadae. Cf. quos laudat ad h. l. *Heyne.*] et nonnisi
aestivis mensibus apparet, et interdiu, quo majo-
res sunt aestus, eo intentiore voce, arboribus in-
sidens canit. V. *Plin.* 11, 26, 32., ubi plura de
his. *Virg. G.* 3, 328. Et cantu querulae rumpent
arbusta cicadae. *Id. Ecl.* 2, 13. raucis Sole sub
ardenti resonant arbusta cicadis. *Id. Cul.* 151.
Argutis et cuncta fremunt ardore cicadis. ℙ Pro-
verbii specie *Vere prius volucres taceant, aestate
cicadae* dixit *Ov. A. Am.* 1, 271. de re impossibili.
ℙ Per metalepsim ponitur pro aestate. *Juven.* 9,
68. Quid dicam scapulis servorum mense decembri,
Et pedibus? durate, atque exspectate cicadas? ℙ
Fuit insigne regum, et civium Atheniensium. Hi
enim cicadas aureas in fronte, aut in vertice ca-
pillis innexas, aut in ensis capulo insculptas ge-
stare solebant, ut se autochthones ostenderent.
Nam cicadae e terra oriri dicuntur. [*Cf. *Thucyd.*
1, 6.] Alii dicunt, Athenienses Apollinem tan-
quam suae civitatis defensorem coluisse, atque in
ejus honorem cicadas gestasse, quae cum vocalis-
simae sint, Apollini musices praesidi sacrae dicun-
tur. *Virg. Cir.* 126. Ergo omnis caro residebat
cura capillo; Aurea solemni comptum quem fibula
ritu Mopsopio, tereti nectebat dente cicadae. Adde
Tertull. Virg. vel. 10.

*CICAE INSULAE, ad littus Hispaniae Tarraco-
nensis. *Plin.* 4, 39. Hodie *les Isles de Bayonne.
B. A.*

*CICARO, ap. *Petr.* 46. putat Nibuhr. (*Ver-
mischte Schrift.*) id. esse, quod Italorum *cicalone,
ciaccherone* (*blatero*). *B. A.*

CĪCĀTRĪCĀTUS, a, um, part. v. *cicatrico*, ci-
catricosus. *Sidon. ep.* 6, 1. *in f.* Si precatu tuo
levare valeamus cicatricatum pectus ad veniam.

CĪCĀTRĪCO, as, a. 1. οὐλόω, cicatricem induce-
re, ut et *Festus* exponit. *Sidon. ep.* 6, 7. Ut con-
scientiae hiulca vulnera vestro saltem cicatricen-
tur oratu. *Coel. Aurel. Tard.* 4, 8. Ulcera cica-
tricantur.

CĪCĀTRĪCŌSUS, a, um, adj. οὐλώδης, cicatrici-
bus plenus. *Pl. Amph.* 1, 1, 290. Tergum cica-
tricosum. *Quint.* 4, 1. *post med.* Cicatricosa fa-
cies. *Colum.* 4, 27. vitis. ℙ Quae materies ex
cicatricibus arborum repullulascit, cicatricosa dici-
tur a *Plin.* 17, 22, 35. *n.* 11.

CĪCĀTRĪCŬLĂ, ae, f. parva cicatrix. *Cels.* 2,
10. *in f.* Donec valens cicatricula sit. Adde 7, 7.
n. 1. ℙ Est etiam cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Fabr.*
p. 750. *n.* 211. P. Cornelius Cicatricula.

CĪCĀTRIX, īcis, f. οὐλή, signum, quod sanato
vulnere, vel ulcere haeret in corpore. *Cic. Phil.*
7, 6. Luculentam plagam accepit, ut declarat ci-
catrix. *Id. Verr.* 2, 5, 1. Cicatrices adverso cor-
pore exceptae. *Id. Or.* 2, 28. Judicibus cicatri-
ces adversa senis imperatoris ostendere. *Ov. R.
Am.* 623. Vulnus in antiquum rediit male firma ci-
catrix. *Gell.* 2, 11. Cicatricem aversam nullam,
adversas XLV. tulit. *Senec. ep.* 2. Vulnus venit
ad cicatricem. *Cels.* 7, 27. *ad f.* tendit. Et *ib.* 28.
plaga pervenit. Et *ib.* Cicatricem inducere. Sic
Plin. 12, 17, 38. Medicamentum singulari effectu
contrahendis vulnerum cicatricibus. *Id.* 28, 18, 76.
Reducere cicatrices ad colorem. *Id.* 20, 9, 36. ad
planum redigere. Et *ib.* 13, 51. emendare. *Id.*
24, 6, 14. tollere. *Id.* 32, 2, 11. extenuare. *Id.*
26, 14, 88. Perducere vulnus ad cicatricem. *Id.*
33, 6, 35. Glutinare cicatrices. [**Curt.* 7, 7. Ne
contentione vocis cicatricem infirmam adhuc rum-
peret, i. e. nondum satis coalitam. *Id.* 8, 7. Ni-

hil domum praeter gratuitas cicatrices referre, i. e. vulnera sine digna mercede accepta. *Hor. Sat.* 1, 5, 60. At illi foeda cicatrix setosam laevi frontem turpaverat oris.] ¶ *Cicatricem ducere* dicitur non solum vulnus, quod coit, sed etiam medicamentum, quod ad sanitatem perducit. *Scrib. Compos.* 205. Vetera ulcera, quae nullo modo cicatricem ducunt. (Adde *ib.* 209. *ad f.* et 220.) *Id. ib.* 214. Emplastrum cicatricem ducit diutini ulceris. Adde *ib.* 240, 241. et 242. ¶ Dicitur etiam de caesuris arborum, quae sanescunt. *Plin.* 16, 12, 23. Cicatrix in hac arbore non coit. *Id.* 17, 24, 37. *n.* 9. Cortex cicatricem trahit. *Virg. G.* 2, 379. Admorso signata in stirpe cicatrix. (Adde *Quint.* 2, 4.) Sic *Plin.* 34, 8, 19. *n.* 6. *de statua Lysippi.* Cicatrices operis, atque concisurae. ¶ Translate. *Cic. Agr.* 3, 2. Refricare obductam jam reipublicae cicatricem. *Petr. Satyr.* 113. Ne inter initia coeuntis gratiae recentem cicatricem rescinderet. ¶ Monet *Charis.* 1, 100. in genitivo plurali non *cicatricium*, sed *cicatricum* dicendum esse emendate loquentibus: similiter *ib.* 99. in ablativo singulari *cicatrici* pro *cicatrice* dici non posse.

CICCUM, i, n. vel Ciccus, i, m. item Cicum, vel Cicus, γοῦ, (neque de genere, neque de scribendi ratione satis constat, utrum melius) significat membranam illam tenuem, qua grana in malis punicis discriminantur, ut *Varr. L. L.* 6, 5. *ante med.* et *Fest.* docent. Utuntur hac etiam voce Itali: *E cica di metal già non trovò.* *Pl. Rud.* 2, 7, 22. Eluas tu, an exungere, ciccum non interduim. *Id. fragm.* ap. *Varr. l. c.* Densum ciccum non interduo. ¶ Eodem sensu dixit *Id. Mil.* 2, 3, 45. Non ego nunc emam vitam tuam vitiosa nuce.

CĬCER, ĕris, n. ἐρέβινθος, genus leguminis siliquas rotundas ferens: cujus plures sunt species, prout magnitudine, figura, colore, sapore differunt. Est quod dicitur *arietinum*, quia arietini capitis simile est; item columbinum arietino minus; item punicum etc. V. *Plin.* 18, 12, 32. et 33. *Colum. R. R.* 2, 10. et *Pallad.* 4, 4. Addit *Plin. ib.* dulcissimum esse cicer, quod est ervo simillimum; firmiusque quod nigrum et rufum, quam quod album: omne autem non, nisi madefactum pridie, seri debere. *Hor. Sat.* 1, 6, 115. inde domum me Ad porri, et ciceris refero, laganique catinum. *Mart.* 1, 104. Asse cicer tepidum constat. [*Erat hic rusticorum et pauperum cibus. *Hor. Sat.* 2, 6, 84. Neque ille sepositi ciceris, nec longae invidit avenae. Cf. *Gronov. de pec. Vet.* 4, 12. Hinc spargi darique *cicer*, *faba* cet. in vulgus solebat ab iis, qui ludos Florales exhibebant, ad plausum et favorem populi captandum. *Pers.* 5, 176. Jus habet ille sui palpo, quem ducit hiantem Cretata ambitio? Vigila et cicer ingere large Rixanti populo, nostra ut Floralia possint Aprici meminisse senes. V. *Casaub.* ad h. l. *Hor. Sat.* 2, 3, 152. In cicere atque faba bona tu perdasque lupinis, Latus ut in Circo spatiere cet.] ¶ Apud Romanos frigi consueverat cibi causa. Hinc *frictum cicer* memorat *Hor. A. P.* 249. et *Pl. Bacch.* 4, 5, 7. Tam frictum ego illum reddam, quam frictum est cicer. ¶ *Cicera* in plurali numero dici negat *Varr. L. L.* 7, 25. et *ib.* 8, 39. et *ib.* 9, 3. *a med.*

CĬCĔRĂ, ae, f. legumen cicerculae simile. Paulum aqua maceratum, dum lentescat, atque ita mixtum paleis subtritis, pecori loco ervi praebetur. Idem hominibus non inutile, neque injucundum est: sapore certe nihil differt a cicercula: colore tantum discernitur. Nam est obsoletius, et nigro propius. Haec ex *Colum.* 2, 11. *sub f.* et *Pallad.* 4, 6.

*CICERBITA, ae, f. sonchus. *Marc. Emp.* 8. contra dentium dolorem commendat. V. *Reines.* ad *Petr. fr.* p. 95. *B. A.*

CĬCERCŬLĂ, ae, f. λάθυρος, genus minuti ciceris, inaequalis, angulosi, veluti pisum. *Plin.* 18, 12, 32. et *Colum.* 2, 10. ¶ Aliquando ponitur pro ipso cicere: quod fecisse *Plin.* non uno in loco *Hard.* adnotavit ad 22, 25, 72. ¶ [Neutrius generis legitur in *Not. Tir.* p. 112. Cicerculum. *F.*]

CĬCERCŬLUM appellant colorem sinopidis ejus, quae ex Africa venit: qui Italice dicitur *grigio bruno*. *Plin.* 35, 6, 13. V. RUBRICA.

[CICEREJUS, a, um, adj. is ita vocatur, cui prae fervore in vultu ciceres seu verrucae e morbo Campano fiunt. *Petr. fr. Trag.* 58. Vix me teneo; et sum natura caldus, cicerejus. *F.*]

CĬCĔRO, ōnis, m. Κικέρων, ωνος. Marcus Tullius Cicero filius Marci equitis Romani et Helviae, natus est Arpini III. Non. Januar. Q. Servilio Caepione, C. Atilio Serrano Coss. Anno U. C. DCXLVIII. ante Christum CVI. Patrem ejus ex regio Volscorum genere fuisse, in *Euseb. Chronic.* et ap. *Sil.* 8, 406. legimus. [Hinc ipse Tullius Serv. Tullium *suum gentilem* appellat *Tusc.* 1, 16. *F.*] Certe gens Tullia antiquissima fuit: Ciceronis vero familia in Arpinati municipio admodum honesta et clara. Qui primus in ea *Cicero* appellatus est, cognomen traxisse dicitur a *ciceribus*, quod ejus leguminis serendi rationem optime calleret, ut *Plin.* 18, 3, 3. tradit. Alii, ut *Plutarch. in ejus Vita*, et *Prisc.* 2, 578. ab habitu faciei ita cognominatum putant, vel quod maculis ciceri similibus aspersus esset, vel quod in extrema nasi parte tuberculum figura ciceris habuerit. Veri tamen similior est *Plinii* sententia. Porro noster Cicero Romae educatus, et liberalibus studiis imbutus, magistros habuit partim ibi, partim in Graecia doctissimos viros, in rhetoricis Molonem Rhodium, Apollonium Alabandensem, Aeschylum Gnidum, Dionysium Magnetem, Zenoclem Adramyttenum; in dialectica et philosophia Diodotum Stoicum, Philonem principem Academiae, Antiochum, Posidonium; in jurisprudentia Q. Mucium Scaevolam. Attigit etiam poeticam, et quaedam carmine composuit non invitis omnino Musis: sed singularis fuit atque eximia eloquentiae facultas, qua maxime excelluit, et Romanorum omnium tum ante, tum post se disertissimus evasit. Hujus ope per omnes honorum gradus ad consulatum ascendit, et in augurum quoque collegium cooptatus fuit. In consulatu Catilinae conjurationem detexit, et rempublicam ab exitio servavit, pater patriae ob id a senatu appellatus. Sed cum quosdam patricios Catilinae socios, indicta causa, ex senatusconsulto in carcere necandos curasset, ejus rei invidia, P. Clodio trib. Pleb. legem ferente, in exsilium pulsus exsulavit in Graecia. Sed decimosexto mense revocatus est decreto senatus, suffragiis cunctis totius Italiae. Proconsul Ciliciam provinciam sortitus, arma etiam tractavit, et devictis feliciter hostibus imperatoris nomen promeruit: triumphi vero spem non dubiam neglexit. V. *Fam.* 15, 4. In bello civili stetit a partibus Pompeji, sed nihilominus a Caesare victore veniam impetravit. Eo interfecto, in triumviratu Antonii, Octavii, et Lepidi proscriptus, occisus est VII. Id. Decembr. ab Herennio centurione, et Popillio trib. mil., quem parricidii reum olim defenderat, annos natus LXIV., C. Vibio Pansa, A. Hirtio Coss., cum a villa sua prope Capuam ad mare fugae causa, lectica deferretur, jubente Antonio, quem Philippicis suis summopere irritaverat: ad quem caput et manus praecisae delatae sunt, et in rostris deinde collocatae; Fulvia vero Antonii uxor linguam crinali acu repetitis ictibus, multisque exsecrationibus, feminea rabie transfixit. Habuit uxorem Terentiam, ex qua suscepit Marcum filium (qui hebetioris ingenii fuisse dicitur), et filiam Tulliam, quam Dolabellae collocavit. Habuit etiam Quintum Ciceronem fratrem, non mediocriter in litteris eruditum, cujus exstat ad ipsum libellus De petitione consulatus. Plurima scripsit, quorum major pars exstat, multos libros de eloquentia, et de philosophia, elegantissimas epistolas, et divinas orationes multas, tanta sermonis elegantia et nitore, tam singulari facundia, *ut non immerito ab hominibus aetatis suae regnare in judiciis dictus sit; apud posteros vero id sit consecutus, ut Cicero non jam hominis, sed eloquentiae nomen habeatur:* quae sunt verba *Quint.* 10, 1. Alia tanti viri illustria testimonia, et laudes V. ap. *eund.* 11, 1., ubi eum a crimine arrogantiae defendit: *Catull.* 49., *Lucan.* 7, 62., *Senec. prooem.* 1. *Controv.* et *Suasor.* 7., *Plin.* 7, 30, 31., *Vellej* 1, 17. et 2, 66., *Sil.* 8, 407., *Hieronym. prol. lib. de quaest. Hebr.* etc. Ejus vitam habes brevem quidem apud *Aurel. Vict. Vir. illustr.* 81., fusam vero ap. *Plutarch.* ex antiquis; ex recentioribus vero diligentissime conscriptam a *Francisco Fabricio Marcodurano*, et a *Conyers Middletonio*. Hunc igitur assidue in manibus habeat, quicumque aliquo litteraturae genere delectatur: praesertim vero Latini sermonis, et eloquentiae studiosus hunc attente perlegat, meditetur, ac imitari contendat, atque tum demum, ut ait *Quint. l. c.*, *se profecisse sciat, cum sibi Cicero valde placuerit.* ¶ In accusativo singulari *Cicerona* Graeca positione pro *Ciceronem* dixit *Claudian. epist. ad Olybr.* 3, 4., ut legendum putat *Nic. Heins.* Nam alii leg. Carmina seu fundis, seu Cicerone tonas.

CĬCĔROMASTIX, īgis, m. Κικερωμάστιξ, hoc est Ciceronis flagellum. Ita inscriptus fuit quidam libellus Largii Licinii, quem contra Ciceronem conscribere ausus fuerat, homo propterea prodigiosus, et vecors a *Gellio* appellatus 17, 1.

CĬCĔRŌNĬĀNUS, a, um, adj., ad Ciceronem pertinens. *Plin. praef. Hist. nat.* Ciceroniana simplicitas. *Id.* 13, 16, 30. mensa. *Id.* 31, 2, 3. Ciceronianae aquae. V. *ib.* de his aquis (quae fuerunt in Puteolano villa Ciceronis, et oculorum morbis mire proderant) epigramma Laureae Tullii ejusdem Ciceronis liberti. ¶ De eo, qui Ciceronis est studiosus, *Hieronym. ep.* 22. *n.* 30. Ciceronianus es, non Christianus.

CĬCHŌRĒUM et Cichōrium, ii, n. κιχόρειον, κιχώριον, et ap. *Poll.* 6, 9. κιχόρειον, olus est duplicis generis, silvestris, et sativi. Utriusque usus in medicina *Plin.* 20, 8, 30 et 31. enumerat. Docet autem tum *ib.*, tum 19, 8, 39. hanc appellationem esse ei ab Aegyptiis. Romani enim saepius *intubum erraticum* vocant. *Hor. Od.* 1, 31, 15. me pascunt olivae, Me cichorea, levesque malvae. *Plin. ll. cc.* semper habet *cichorium*.

CĪCI, n. τὸ κίκι, arbor in Aegypto copiosa, alio nomine *croton*, ōnis, κρότων, ωνος, ex qua fit oleum, quod *cicinum*, κίκινον ἔλαιον, appellatur. *Plin.* 15, 7, 7. et 16, 22, 35. et de oleo cicino 23, 4, 41. et 28, 11, 48. et *Cels.* 5, 24. *n.* 3. V. RICINUS.

CĪCĬLENDRUM et Cicimandrum, nomina sunt condimentorum, ficta joculariter a coquo ap. *Pl. Pseud.* 3, 2, 42. et 46. Fortasse allusit ad cici arborem, de qua in voce praeced.

*CICIMĒNI, orum, Asiae pop., trans Maeotin lacum. *Plin.* 6, 7. *B. A.*

CĬCINDĒLĂ, ae, f. λαμπυρίς, genus muscarum noctu lucens: a *candore*, sive, ut alii rectius legunt, a *candela*, ut *Festus* ait. *Is. Vossius* in *Etymol.* putat, esse a *candela*, et *cici* arbore, ex cujus uvis ellychnia fieri praecipuae claritatis docet *Plin.* 23, 4, 41. Vero tamen similius est *cicindelam* esse a *cio*, et *candela*, Itali enim vulgo *baticésola* vocant, quod ex *batti-candela* corruptum videtur. *Id.* 18, 26, 66. *n.* 2. Lucentes vespere per arva cicindelae: ita appellant rustici stellantes volatus, Graeci vero lampyridas. V. LAMPYRIS. ¶ Significat etiam lychnum illum olearium, quem ita describit *Venant. de Vita S. Martini* 4, 693. Lychnus adest, cujus vitrea natat ignis in urna. Itali vulgo *cesendelo* appellant. *Not. Tir.* p. 162. Candela, candelabrum, cicendila (*corrige* cicindela). *Gloss. Cyrill.* Cicendela, κανδήλα. [*Hujus loci diligentissime curam egit. *F.*]

*CICINNIA, ae, f. Dea turpitudinis. Θεὰ κιναίδων *Gloss. Lat. Gr.* *B. A.*

CĪCĬNUM Oleum. V. CICI.

[CĪCIRRUS, i, m. gallus gallinaceus. *Hesych.* Κίκιρρος, ἀλεκτρυών. Hinc Latine *cucurrire* dicuntur galli gallinacei. — Est etiam cogn. Rom. *Hor. Sat.* 1, 5, 52. Sarmenti scurrae pugnam, Messique Cicirri, Musa, velim memores. Alii leg. minus recte *Cicerri*. *F.*]

*CICISA, ae, opp. Zeugitanae. *Tab. Peut.* *Cigisa* est *Anton. Itin.* *B. A.*

CĬCŌNES, um, m. plur. Thraciae populi juxta Hebrum habitantes. Hujus gentis mulieres Orpheum, quod ab eo spretae essent, simulatis Liberi Patris orgiis discerpserunt. *Virg. G.* 4, 520. et *Sil.* 11, 475. O dirae Ciconum matres, Geticique furores! [*Tibull.* 4, 1, 54. Nam Ciconumque manus adversis reppulit armis.]

CĬCŌNĬĂ, ae, f. πελαργός, species avis albi coloris, maxime inimica serpentibus, quibus avidissime pascitur. Multa de ea *Plin.* 10, 23, 32. et *Juven.* 14, 74. serpente ciconia pullos Nutrit, et inventa per devia rura lacerta. *Plin. l. c.* Cornelius Nepos, qui Augusti principatu obiit, scribit ciconias magis placere, quam grues: cum haec nunc ales inter primas expetatur, illam nemo velit attigisse. *Hor. Sat.* 2, 2, 49. Tutus erat rhombus, tutoque ciconia nido: Donec vos auctor docuit praetorius. Ubi *Porphyr. vet. Schol.* Rufus praetorius institisse creditur, ut ciconiarum pulli manducarentur. Isque cum repulsam in praetura tulisset, tale epigramma meruit: Ciconiarum Rufus iste conditor, Hic est duobus elegantior Plancis. Suffragiorum puncta non tulit septem. Ciconiarum populus ultus est mortem. ¶ Est etiam genus irrisionis, quod fit digitis in modum rostri ciconiae compressis, curvatis, et crebro motis in aliquem. *Pers.* 1, 58. O Jane, a tergo quem nulla ciconia pinsit. *Hieron. prol. in Sophon.* Incurvare manum in ciconiam post tergum alterius. *Id. ep.* 125. *n.* 18. Si subito respexeris, aut ciconiarum deprehendes post te colla curvari, aut manu auriculas agitari asini, aut aestuantem canis protendi linguam. ¶ *Ciconia* etiam dicitur instrumentum quoddam, constans regula recta, et virgula in altero latere transversa in modum litterae T, qua rustici metiuntur altitudinem sulci in agris. Haec dicitur ciconia simplex, quae quia fraudem aliquando recipit, inventa est a *Columella* ciconia composita, adjectis duabus regulis decussatis etc. V. *eund.* 3, 13. ¶ Denique, si *Isidoro* credimus *Orig.* 20, 15., vocant Hispani *ciconiam* lignum in transversa pertica mobile, ex quo funis cum situla in puteum demittitur ad hauriendam aquam: quia imitatur eam avem levantem ac deponentem rostrum, dum bibit. A Latinis dicitur *tolleno*, ab Italis *mazzacavallo*. ¶ Praenestinis pro *ciconia* dicebatur *conia*, teste *Pl. Truc.* 3, 2, 23. ¶ [*Ciconiae nixae* dicebatur locus Romae, in quo erant tres ciconiae rostris secum invicem junctae. *P. Victor Urb. Romae Reg.* IX. V. *Marin. Frat. Arv.* p. 151. *F.*]

CĬCŌNĪNUS, a, um, adj. πελαργικός, ad ciconiam pertinens. *Sidon. ep.* 2, 14. Usque ad adventum hirundineum, vel ciconinum.

CICUM. V. CICCUM.

CĬCŪMĂ, ae, f. noctua. *Fest.* ubi alii leg. *cucuma*. In *Gloss. Isid.* legitur *cecuma*, et *cecua*. *Voss.* in *Etymol.* putat legendum esse *ciccaba*, vel *cicuba*, quia Graecis κικκαβῆ noctuam significat, teste *Schol. Aristoph.* Sed idem *Schol.* docet, a *Callimacho* noctuam dici κικυμὶς: ex quo intelligimus, quae *Festo* est *cicuma* recte deduci a κικυμὶς, addita Latina positione.

CĬCUR, ŭris, adj. ἥμερος, χειροήθης, τιθασσός, ...mitus, mansuetus, non ferus; et dicitur proprie ...bestiis, quae disciplina, et cura hominum feri-...tem exuerunt. *Cic. Tusc.* 5, 13. Bestiae imma-...s aliae, quaedam cicures. *Id. N. D.* 2, 99. Va-...a genera bestiarum vel cicurum, vel ferarum. ...*l. Amic.* 21. *ad f.* In bestiis agrestibus, cicuri-...us, feris. *Varr. R. R.* 3, 16. *de apib.* Eae dif-...runt inter se, quae ferae, et cicures sunt. Nunc ...ras dico, quae in silvestribus locis pastitant; ci-...ures, quae in cultis. ¶ Translate *Varr. L. L.* ..., 5. Cicur ingenium obtineo, *h. e.* mansuetum. ...*acuv.* ap. *Fest. in Incicorem.* Consilium cicur, ... e. sapiens, ut idem *Fest.* interpretatur.

CĬCŪRĪNI cognominati sunt Veturii, familia Ro-...ana, ab ingenio cicure et mansueto. *Varr. L.* ..., 6, 5.

CĬCŪRO, as, a. ἡμερόω, τιθασσεύω, cicurem red-...o, mansuefacio. *Pacuv.* ap. *Varr. L. L.* 6, 5. ...ulla res neque cicurare, neque mederi potis est, ...eque reficere.

CĪCŪTA, ae, f. κώνειον, herba caule laevi et ...eniculato, ut calami, nigricante, et altiore saepe ...inis cubitis (hinc *longam cicutam* dixit *Ov. Amor.* ..., 12, 9.) atque in cacuminibus ramoso: folia ha-...et coriandri teneriora, gravi odoratu; semen ani-...o crassius, radicem concavam nullius usus. Se-...en noxium maxime est, ex quo expressus succus ...enenum est homini: cui tamen vino poto occurri ...otest, si non pervenerit ad vitalia: si vero in vi-...o bibatur, irremediabile creditur. Haec ex *Plin.* ...5, 13, 95. Hanc sumere damnatos cogere, mos ...uit Atheniensibus, quod et in Socrate factum est: ...tem Massiliensibus, ut *Val. Max.* 2, 6. *n.* 7. tra-...it. Habet tamen nonnullos usus in medicina, quos ...*Plin. l. c.* enumerat. *Pers.* 4, 1. barbatum haec ...rede magistrum Dicere, sorbitio tollit quem dira ...icutae, *h. e.* Socratem. ¶ Cicutae vis omnis, ...ropter quam venenum est, frigore constat, quo ...italem in nobis calorem exstinguit: quae ratio ...st, cur vinum, in quo calor inest, ei medeatur. ...Hinc *Pers.* 5, 144. calido sub pectore mascula bi-...is Intumuit, quam non exstinxerit urna cicutae, ...*. e.* flamma libidinis, vel bilis atrae fervor adeo ...ccensus est, ut ne urna quidem cicutae exstin-...guere eam possit: cum tamen vel minima ejus ...quantitas occidere hominem queat. Sumpsisse hoc ...idetur ab *Hor.*, qui *Ep.* 2, 2, 53. sed quod non ...desit, habentem Quae poterunt unquam satis ex-...purgare cicutae, Ni melius dormire putem, quam ...scribere versus, *h. e.* stultissimus certe fuero, si ...anto ardeam studio scribendi versus, ut hoc pu-...tem melius esse, quam dormire: quem quidem ar-...dorem, et cacoethes nullae cicutae exstinguere po-...terunt. Quidam interpretum putant, cicutam hoc ...loco significare helleborum nigrum; nam κώνειον ...hoc sensu ab *Avicenna* quoque adhibitum fuisse. ...Alii dicunt adhiberi per quandam catachresin pro ...quocumque medicamento ancipiti et validissimo, ...cujusmodi in periculosissimis morbis medici admo-...vere solent. *Lambin.* lectionem ipsam sollicitat, ...et ex conjectura reponit *sicuae*, vel *sicyiae*, h. e. ...cucurbitulae, quibus medici sanguinem eliciunt. ...Id enim significant αἱ σικύαι. Sed non est audien-...dus. ¶ Praeterea *cicuta* significat calamum, fistu-...lam ad canendum aptam, sive ex eo, quod cau-...lem cicutae imitetur, qui geniculatus est instar ...calami: sive quod haec propria sit hujus vocis no-...tio: quae videtur esse sententia *Servii* ad illud *Ecl.* ...2, 36. Est mihi disparibus septem compacta cicu-...tis Fistula: ubi docet, cicutam esse spatium quod ...est inter calamorum nodos. *Virg. ib.* 5, 85. Ci-...cuta fragilis. *Lucr.* 5, 1382. Inflare cavas cicu-...tas. *Calpur. Ecl.* 7, 12. Arguta cicuta. ¶ Pro ...canna simpliciter. *Lactant. de Opific. Dei* 8. *ad f.* ...Si quis vellet transpicere per cicutam, non plus ...cerneret, quam cicutae capacitas comprehendat. ...¶ Apud *Hor. Sat.* 2, 3, 69. et 175. Cicuta est no-...men proprium cujusdam feneratoris.

CĬCŪTĬCEN, ĭcĭnis, m. qui cicuta seu fistula ...canit. *Sidon. carm.* 1, 15. Alta cicuticines lique-...runt Maenala Panes.

*CICYNĒTHUS, i, Κικύνηθος, insula maris Ae-...gaei, prope Thessaliam, in sinu Pagasaeo. *Mela* ...2, 7. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

*CIDAMUM, i, Africae opp., exadversum Sa-...bratam coloniam Syrtim minorem contingentem. ...*Plin.* 5, 5. *B. A.*

CĬDĂRIS, is. f. κίδαρις, εως, ab Hebr. כָּתַר *citter*, cinxit, hinc כֶּתֶר *ceter*, corona, pileus re-...gius, regium capitis insigne a Persarum regibus ...adhibitum, idem fere quod *tiara* (ut docet *Hesych.*) quae ab Armeniis κίδαρις appellabatur. *Curt.* 3, 3. Cidarim Persae regium capitis vocabant insigne: hoc caerulea fascia albo distincta circumibat. ¶ Fuit etiam in vestitu sacerdotali Hebraeorum, ut *Hieronym. ep.* 64. *n.* 3. Summus pontifex habet cidarim, et nomen Dei portat in fronte: diademate ornatus est regio. *Id. ib. n.* 13. Summi pontificis vestimentum rotundum pileolum, quale pictum in Ulyxi conspicimus, quasi sphaera media sit divisa, et pars una ponatur in capite: hoc Graeci et nostri τιάραν, nonnulli galerum vocant, Hebraei *Misnephet;* non habet acumen in summo, nec totum usque ad comam caput tegit; sed tertiam partem a fronte inopertam relinquit: atque ita in occipitio vitta constrictum est; ut non facile labatur ex capite. Est autem byssinum, et sic fabre opertum linteolo, ut nulla acus vestigia forinsecus appareant. *Id.* in *Ezechiel.* 7, 21, 25. Propter te sacerdotium et regnum interiit populi Judaeorum. Cidaris enim insigne pontificis est; corona, hoc est diadema, regis indicium. *Lactant.* 4, 14. ex *Zachar. proph.* 3. Imponit cidarim mundam super caput ipsius. V. illustratam cidarim a *Spanhem. de usu et praest. num. diss.* 8. p. 470. Videtur tamen cidaris fuisse caerulea illa fascia, seu diadema regum, tiara autem pileus sacerdotum et regum proprius; ideoque Curtius perperam vocasse cidarim, quam rectius tiaram appellare debuerat. ¶ *Reperitur et *cidar* neutrum, aut indeclinabile. *Auct. Itiner. Alex. M.* (ed. *A. Maio*) 64. Opes tamen ejus (*Darii*) et arma, tum cidar, apicum regium, curru una et insignibus retrahit universis. V. *Guil. Burton. Vet. Ling. Pers.* Λείψανα etc. in v. *Cidaris. B. A.* [*Caeterum multis hunc locum diligenter instruxit. *F.*] ¶ Legitur et *citaris*, κίταρις, teste *Hesych.*

*CIENDA, διαιρουμένη. *Gloss. Lat. Gr.* Cf. *Gloss. Cyrill.* Διαίρεσις ὑπαρχόντων, Ercti citus. *B. A.*

CĬĔO, es, civi, citum, a. κινέω, moveo, commoveo. *Cic. N. D.* 3, 11. Natura omnia ciens et agitans motibus et mutationibus suis. *Id. Tusc.* 1, 10. Ex corporis totius natura varios motus cieri. *Id. Univers.* 7. Orbis semper eodem motu cietur, et *ib.* 8. *ad f.* Cum eandem partem attingit, qua sensus cieri potest, *h. e.* moveri, affici, ut sentiat. *Scrib. Compos.* 194. Toxicum e vestigio ciet dolorem interaneorum. *Curt.* 4, 3. Mare ciet fluctus. [*Sil.* 1, 601. Ferte leves auras, flatusque ciete Secundos. *Virg. A.* 2, 419. Aequora imo fundo.] *Tullius Tiro* ap. *Gell.* 13, 9. Hyades cum oriuntur, et cum occidunt, tempestates pluvias, largosque imbres cient, *h. e.* movent, inducunt, ferunt. *Virg. A.* 3, 344. longosque ciebat Incassum fletus, *h. e.* edebat, flebat. *Catull.* 64, 131. Ciere singultus. *Virg. G.* 3, 717. gemitus, *h. e.* gemere. *Id. A.* 6, 468. lacrimas, *h. e.* lacrimari. *Serv.* hic et ad *A.* 12, 104. adnotavit, *ciere lacrimas* proprie esse alterius lacrimas provocare, inducere alium ad lacrimandum: sed nullo id confirmavit exemplo. ¶ *Ciere mugitus*, *murmur*, est mugire, murmur edere. *Virg. A.* 12, 103. et *G.* 1, 110. [*Adde eund. *ib.* 4, 64.] Sic *ciere voces varias*, ap. *Lucr.* 5, 1059. ¶ *Ciere alvum*, *urinam*, *menses*, est commovere, provocare, solvere. *Plin.* 20, 9, 38., 26, 8, 57. et *ib.* 15, 90. et 27, 7, 28. et alibi. ¶ *Ciere pugnam*, *proelium*, est edere, facere; et dicitur tum de eo, qui pugnat, tum de eo, qui pugnandi auctor est. *Liv.* 1, 12., 2, 47. et 10, 28. et *Tac. A.* 3, 41. Ita *Sil.* 9, 335. hi sude pugnas, Hi pinu flagrante cient, hi pondere pili. Eadem ratione *miscere proelia* dixit *Virg. G.* 2, 282. [*Id. A.* 9, 766. Cientes in muris Martem. *Id. A.* 5, 674. Pugnaeque cient simulacra sub armis.] ¶ Dicimus etiam *ciere terrores*, *rixam*, hoc est movere, excitare. *Senec. Oed.* 351. et *Vellej.* 1, 2. ¶ Similiter ciere bellum. *Liv.* 5, 37., *Vellej.* 2, 54. et *Tac. H.* 3, 41. *in f.* Sic *ciere arma* ap. *eund. A.* 15, 59. In illo *Petr. Sat.* 120. muta pacatum in proelia vultum, Romanosque cie: *cie* significat, commove, turba, concita ad arma civilia. ¶ *Ciere stragem*, est stragem edere. *Virg. A.* 6, 830. ¶ *Ciere exercitum* ap. *Tac. H.* 3, 62. est facere, cogere, et bellandi causa movere. ¶ In illo *Cic. Prognost. Divin.* 1, 9. de ranis: Absurdoque sono fontes, et stagna cietis *ciere sono* est perstrepere, et quodammodo commovere, concutere. Sic *Virg. A.* 4, 122. tonitru coelum omne ciebo. Simile est illud *Juven.* 1, 13. assiduo ruptae lectore columnae. ¶ Apud *Val. Fl.* 7, 578. *dextra ciere ignem* dictum de Iasone contra ignitos tauros pugnante, et jactando a se amovente et repellente. ¶ Saepe ponitur pro vocare, invocare. Nam et hoc quodammodo movere est. [*Tac. A.* 3, 23. Lamentatione flebili majores suos ciens. *Id. ib.* 11, 30. Cieri Narcissum postulat. *Plin. Pan.* 57, 4. At illos respublica ciebat. *Virg. A.* 7, 125. Luctificam Allecto dirarum ab sede sororum infernisque ciet tenebris.] *Virg. A.* 4, 67. animamque sepulcro Condimus, et magna supremum voce ciemus. *Sil.* 4, 272. Ciere aliquem in pugnam clamore. *Tac. A.* 2, 81. et *Suet. Ner.* 46. aliquem nomine. *Val. Flacc.* 4, 549. Numina nota ciens. *Tac. A.* 1, 21. et *Ov. Fast.* 4, 484. Ciere nomen alicujus, *h. e.* inclamare, nomine ciere. ¶ *Val. Flacc.* 3, 155. *ciere verba* dixit, h. e. proferre, dicere. Sic *Ov. Fast.* 6, 622. Movere preces. ¶ *Patrem ciere posse* nota est hominis ingenui, ut docet *Liv.* 10, 8. *ad f.* ¶ Est etiam *ciere* nominare. *Pl. Bacch.* 3, 3, 11. Quid hoc negotii est, Pistoclerum Lydus quod herum tam ciet? Quidam exponunt *accusat.* ¶ Item invitare, incitare. *Vellej.* 2, 6. Armatos ad pugnam ciens. *Catull.* 68, 8. Nam tum Helenae raptu primores Argivorum coeperat ad sese Troja ciere viros, *h. e.* in se provocare atque incitare. ¶ Olim ponebatur pro dividere: unde *herctum ciere*, patrimonium dividere, ap. *Cicer.* V. HERCISCO et HERCTUM. ¶ Praeteritum *civi* (item *cii*, ut est ap. *Charis.* 3. *sub in.*, quod tamen locum habet solum in compositis), et supin. *citum* commune est cum *cio*, *is:* sed *citus* a *cieo* primam corripit, a *cio* producit, ut videre est in compositis *concitus*, *excitus*, etc.

[CIGNUS, i, m. mensurae genus, retinens scrupulos octo, teste *Papia. Plin. Valer.* 2, 30. Cignum dimidium commiscebis. *Id. ib.* 31. Sic injicies, ut habeat olei cignos tres. *F.*]

CILBĬĀNUS, a, um, adj. *Cilbiani agri* sunt inter agrum Ephesium et Caystrum fluvium. In his optimum minium reperiri scribit *Plin.* 33, 7, 37., ibique primum repertum fuisse, tradit *Vitruv.* 7, 8. ¶ Dicuntur etiam *Cilbiana juga*, nempe montes, ex quibus Caystrus oritur. *Plin.* 5, 29, 31. ¶ **Cilbiani, orum*, Cilbianae regionis incolae ap. *Plin.* 5, 29. quae nomen forte habet ex Cilba, loco quodam sic dicto, quae sententia est Schelleri. *B. A.*

*CILĒNI, orum, Hispan. Tarracon. pop., in Asturia. *Plin.* 4, 20. Cilini audiunt *Ptolemaeo.* Hinc Cilinae aquae, thermae quaedam ad Minium flumen, ap. *Anton. Itin.* qui in alio loco Celenias eas appellat. *B. A.*

*CILĬĀTUS, a, um, adj. ἐνόφρυς *Gloss. Gr. Lat. B. A.*

CILIBANTUS. V. in CIBILLA.

CĬLĬCENSIS. V. CILICIENSIS.

CĬLĬCES. V. CILIX.

CĬLĬCĬA, ae, f. Κιλικία, regio Asiae minoris, habens a septentrione partim Cappadociam, et partim Armeniam minorem, ab oriente Syriam, ab occidente Pamphyliam, a meridie mare, quod inde *Cilicium* cognominatur. Dividitur a *Strab. l.* 14. in asperam, qua tendit ad occid., et campestrem, qua orientem spectat, de qua mentio est ap. *Plin.* 5, 27. et *Melam* 1, 13. ¶ Croco maxime abundat, praesertim in Coryco monte. *Plin.* 21, 6, 17. ¶ Nomen habet a *Cilice* Agenoris filio. *Serv.* ad *A.* 3, 88.

CĬLĬCĬĀRĬUS, ii, m. qui cilicia conficit, aut vendit. *Inscr.* ap. *Grut.* 648, 6. Respecto Gratiano ciliciario Catiola conjux P. C.

CĬLĬCĬENSIS, e, adj. ad Ciliciam pertinens, ea ratione qua Hispaniensis ad Hispanias. *Caes. B. C.* 3, 88. Legio Ciliciensis. *Cic. Fam.* 13, 67. Ex provincia mea Ciliciensi. Adde *Q. Fr.* 1, 2, 2., ubi quidam cum *P. Vict.* leg. *Cilicensis.*

CĬLĬCĬNUS, a, um, adj. ex cilicio factus. *Solin.* 33. Ipsa autem tentoria cilicina sunt: ita nuncupant velamenta caprarum pilis texta. *Hieronym. in Vita Hilarion. sub f.* Tunica cilicina.

CĬLĬCĬŎLUM, i, n. diminut. parvum cilicium. *Hieronym. ep.* 108. *n.* 15. Super durissimam humum stratis ciliciolis quiescebat.

CĬLĬCĬUM, ii, n. κιλίκιον, vestis, seu pannus ex pilis caprarum et hircorum contextus, in varios militum et castrorum usus, item nautarum et pauperiorum hominum. Nomen habet a Cilicibus, a quibus creditur primum inventus esse, cum ejus regionis caprinum pecus maxime villosum sit, ut *Varr. R. R.* 2. *in f.* tradit. *Cic. Verr.* 2, 1, 38. Cum iste civitatibus coria, cilicia, saccos imperaret. *Colum.* 12, 46. Radicem inulae aspero linteolo, vel etiam cilicio detergere. *Liv.* 38, 7. *ad f.* Cuniculum intersepientes ciliciis praetentis. *Veget. Milit.* 4, 6. Saga, ciliciaque tenduntur, quae impetum excipiant sagittarum. *Serv.* ad illud *Virg. G.* 3, 313. *Usum in castrorum, et miseris velamina nautis:* De ciliciis poliuntur loricae, et teguntur tabulata turrium, ne jactis facibus ignis possit adhaerere. ¶ Pauperiores homines etiam pro veste stragula ciliciis usos fuisse, colligitur ex *Sulpic. Sever. ep.* 1. *de S. Mart.* et *dial.* 1. *de virtutib. Monach.*, et V. CILICIOLUM. ¶ Revera adjectivum est, et subintelligitur *textum*, *stragulum*, aut quid simile. *Ulp. Dig.* 33, 7, 12. *circa med.* Velα autem cilicia instrumenti esse, Cassius ait, quae ideo parentur, ne aedificia vento vel pluvia laborent. Adde *ib.* 19, 1, 17.

CĬLĬCĬUS, a, um, adj. Κιλίκιος, ad Ciliciam pertinens. *Plin.* 5, 27, 26. cilicium mare. *Id.* 14, 9, 11. passum. *Id.* 21, 6, 17. crocum. *Id.* 36, 22, 47. Cotes Ciliciae. *Martial.* 14, 140. *in lemmate.* Udones Cilicii, *h. e.* ex pilis hircinis, ut cilicia, confecti. ¶ *Cilicii termini* in re agraria, qui et Tiburtini, dicti sunt a Cilicio Saturnino centurione. *Frontin. de colon.* p. 120. *Goesii.*

CĬLĬCUS, a, um, adj. idem quod Cilicius. *Virg. Cul.* 400. et hic Cilico crocus editus arvo. Ita legit. in veterib. editionib. teste *Scalig.* Al. habent *Cilici* ablat. pro *Cilice*, quod probamus cum *Heyn.*

*CILINA, Italiae opp., in Venetis, Caelina dicta *Plin.* 3, 19. *Cilinenses, ium*, oppidani dicti *Inscr.* ap. *Cellar. B. A.*

[CILIO, onis, m. caestrum, vericulum, vox vulgaris olim in Hispania. *Isid. Orig.* 20, 4. Caelum est genus ferramenti, quem vulgo cilionem vocant. *F.*]

CĬLISSA, ae, f. ad Ciliciam pertinens: a *Cilix.*

ut *Phoenissa* a *Phoenix*. *Ov. Ib.* 200. Quotve ferat, dicam, terra Cilissa crocos. *Id. Fast.* 1, 76. Et sonet accensis spica Cilissa focis, *h. e.* crocus, cujus feracissima Cilicia est. *Propert.* 4, 6, 74. Terque lavet nostras spica Cilissa comas, *h. e.* unguentum crocinum, quod olim diu maxime laudatum fuisse, *Plin.* 13, 1, 2. tradit. Quidam putant, intelligi hoc loco unguentum nardinum: nardi enim quoddam genus in Cilicia nascitur, teste *Dioscor.* 1, 8., sed omnino crocinum intelligendum esse pluribus contendit *Scalig. in adnotationib.* ad *Propert.* Quid si de irino unguento sermonem ibi esse dicamus? Spicam enim a Latinis usurpari etiam pro bulbo, et ipse *Scalig. ib.* docet. Porro iridis radix, ex qua irinum unguentum conficitur, bulbosa est. *Plin.* autem unguentum irinum Cilicium ceteris omnibus ejus generis praefert, 21, 7, 19.

[CILITĀNUS, a, um, adj. ad Cilium pertinens, Africae oppidum in *Anton. Itin.* memoratum, cujus exstant rudera in finibus Tunetanorum. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 462, 3. Coloniae Cilitanae. *F.*]

CĬLĬUM, ii, n. a *cillendo*, h. e. movendo dictum videtur, ut *palpebra* a *palpitando*. *Plin.* 11, 37, 57. docet, antiquos *cilium* vocasse extremum ambitum genae superioris oculi, in qua pili nascuntur, qui Graece dicitur βλεφαρίς. Postea vero significare coepit ipsam genam seu palpebram, βλέφαρον. *Festus:* Cilium est folliculus, quo oculus tegitur: unde fit supercilium. *Plin.* 11, 39, 93. Cutis ubicumque sine carne est, vulnerata non coit, ut in bucca, cilioque. *Lactant. de Opif. Dei* 10. Ut oculi munitiores essent ab injuria, ciliorum tegminibus occuluit. *Appul. Met.* 10. Ciljis alterna connivere. ¶ Videtur etiam poni pro supercilio. *Maxim. Gall.* 1, 139. Et quos (*oculos*) grata prius ciliorum serta tegebant, Desuper incumbens hispida silva premit.

CĬLIX, ĭcis, adj. Κίλιξ, qui est ex Cilicia. *Ov. Met.* 2, 207. Ardet Athos, Taurusque Cilix, et Tmolus, et Oete. *Mart.* 7, 95. Tonsor Cilix. ¶ *Cilices, cum*, Ciliciae populi. *Cic. Div.* 1, 1. Cilicum, et Pisidarum gens. [*Tibull.* 1, 7, 16. Frigidus intonsos Taurus arat Cilicas. *Cilicas* Graeca positione pro *Cilices*. *F.* *Adde *eund.* 1, 2, 67. Cilicum victae catervae.] ¶ Cilicum regio croco abundat. V. CILICIA. Hinc *Lucret.* 2, 416. Et cum scena croco Cilici perfusa recens est. *Stat. Silv.* 5, 1, 211. Ver Arabum, Cilicumque fluit, floresque Sabaei. *Id. Silv.* 2, 1, 160. Cilicum flores. *Id. Silv.* 3, 3, 34. messes. [**Virg. Cul.* 400. Et hic Cilici crocus editus arvo. *Heyn.* reponendum videtur *antro.*]

CILLĂ, ae, f. Κίλλα, urbs Troadis, in qua Apollo praecipue colebatur, ob id Κιλλεὺς et Κιλλαῖος dictus. *Plin.* 5, 30, 32. et *Senec. Troad.* 227.

*CILLABA, ae, Africae opp., circa Syrtim minorem. *Plin.* 5, 5. *B. A.*

CILLĔO, es, et Cillo, is, a. κινέω, moveo: antiquum et obsoletum verbum: ita *Serv.* ad *G.* 2, 389. Oscilla dicta sunt ab eo, quod in his cillerentur, hoc est moverentur ora, nam cillere est movere. Unde et furcillae dictae sunt, quibus frumenta cillentur. Eadem habet *Isid. Orig.* 20, 14. Antiquius testimonium haberi videtur ap. *Fest.*, qui ita scribit in *Oscillum*. Oscillum Santra dici ait, quod os cillent, idest inclinent, praecipitesque in os ferantur. Ita legit *Scalig.* ad *Fest.* et *Voss. in Etymol.* ad vocem *Oscillum*. Aliter tamen habetur in multis codicib. ¶ Legitur etiam *cileo*, et *cilo*.

CILLĪBAE. V. in CIBILLA.

CILLO. V. CILLEO.

CILLUS, i, m. κιλλὸς, Dorica lingua asinum significat. In *fragm. carm. Petron.* p. 683. *Burm.* Judaeus licet et porcinum numen adoret, Et cilli summas advocet auriculas. *Tac. H.* 5, 3 et 4. tradit, Judaeos asinum pro numine coluisse, quod eo monstrante invenissent in deserto aquam (quam fabulam refellit *Tertull. Apolog.* 16.). Eo igitur referenda hujus carminis sententia est: ubi tamen alii leg. *coeli*. Nam et *coelicolae* Judaei dicti sunt. V. COELICOLAE.

*CILNIĀNA, opp. in Hispania Baetica *Anton. Itin. B. A.*

*CILNĬUS, a, um, ad Cilnios pertinens. Erant autem Cilnii populi Etrusci, domo autem Aretini, maximae apud cives dignitatis ac potentiae. *Liv.* 10, 3. Etruriam rebellare, ab Aretinorum seditionibus motu orto, nunciabatur; ubi Cilnium genus praepotens divitiarum invidia pelli armis coeptum. *Sil.* 7, 29. Cilnius Arreti Tyrrhenis ortus in oris clarum nomen erat. ¶ Ab hac stirpe oriundus Maecenas, inde C. Cilnius Maecenas appellatus. *Tac. A.* 6, 11. V. *Drakenb.* ad *Sil. l. c. B. A.*

CILO, onis, m. προκέφαλος, φοξὸς, dicitur is, cui frons est eminentior, ac dextra sinistraque velut recisa videtur. Ita *Festus:* nec dissimiliter *Charis.* 1, 78. Cilones dicuntur, quorum capita oblonga et compressa sunt. Et *Flav. Caper. de Orthogr. ib.* 242. Cilo est angusto capite: cui hoc contingit in partu. ¶ Fuit cognomen gentis Flaminiae, ut in ejus nummo ap. *Eckhel. D. N. V. T.* 5. p. 212. legitur. *L. Flaminius Cilo.* Sed in altero *ib.* et posterioris aetatis habetur *Chilo:* ex quo apparet, hac etiam ratione scriptum fuisse. Tametsi *Cilo* et *Chilo* significatione differunt. Cujusdam Cilonis meminit et *Cic. Fam.* 6, 20., ubi quoque *Manut.* mavult legi *Chilo*. ¶ Magiorum quoque alterius gentis Rom. cogn. fuit,* ut *P. Magius Cilo* ap. *Sever. Sulpic.* ad *Cic. Fam.* 4, 12. Sed hic quoque alii leg. *Chilo*. ¶ Est etiam vox convicii. *Auct. declam. in Sallust.* 6. Quidquid impudicorum, cilonum, parricidarum, sacrilegorum fuit in Urbe. *Coel. Rhodig.* 21, 22. legit *cillones*, et interpretatur ceventes, cinaedos, a *cillere*, motitare. Alii scribunt *cyllones*. Graece autem κυλλὸς est mutilus, curvus, claudus, mancus. Nonnulli apud Martinium in *Lex. Etym.* putant, sic dici eum, qui bene peculiatus est, atque adeo impurus, lascivus. Sed haec notio unde sit, non apparet. Quid si retineas *cilones*, vel *celones*, a κηλόω, uro, hoc est libidine ardentes? Hinc enim fit κηλωτὸν, lupanar. *Martin. ib.*

CILUNCŬLUS, i, m. diminut. a *cilo*, qui est capite, et fronte angusta et compressa: cui frons veluti cillit, et sursum movetur ac surgit. V. CILO. *Arnob.* 3. p. 108. Esse quosdam capitones, cilunculos, frontones, labeones. Al. perperam leg. *silunculos*, a *silo, onis*, vel *silus, i*. Dubiam hanc vocem obfirma novo exemplo, meliorisque notae: est enim cognomen Romanum in *Inscr.* ap. *Mur.* 1560, 1. C. Hostilius Cilunculus.

*CILURNUM, i, opp. Britanniae. *Notit. Imper. B. A.*

*CIM, n. nomen indeclinabile. *Prisc.* 5, 644. In IM quoque unum proprium neutrum, *Cim*, nomen vici, ut dicit Celsus. *Id. ib.* 688. In *Im* quoque unum indeclinabile, *Cim*, nomen vici, ut dicit *Celsus. B. A.*

CIMBER, bri, m. *Festus* docet, lingua Gallica latronem significare. Ubi *Scalig.* non ex vi vocis, sed ex more gentis hanc notionem natam esse ait. Sunt enim *Cimbri, orum*, populi Germaniae, qui eam regionem tenuere, quae nunc est pars regni Daniae, et *Cimbrica Chersonesus* dicta est. Hi cum aliquando in Italiam venissent sedes quaesitum, a Q. Catulo et C. Mario Coss. devicti sunt. *Epit. Liv. l.* 68., *Flor.* 3, 3. et *Eutrop.* 5, 1. et 2. ¶ In singulari numero *Quint.* 8, 3. Germanum Cimber occidit. Adde *Val. Max.* 2, 10. *n.* 6. ¶ Adjective *Ov. Pont.* 4, 3, 45. Ille Iugurthino clarus, Cimbroque triumpho. ¶ *Cimber* fuit etiam cognomen L. Tullii, unius ex Julii Caesaris percussoribus, et Bithyniae proconsulis, memorati a *Cic. Fam.* 10, 13. et *Phil.* 11, 11. **Suet. Caes.* 82. *Sen. Ira* 13, 30. *B. A.*

*CIMBIS, is, locus in Hispinia Baet., non procul a Gadibus. *Liv.* 28, 37. *B. A.*

CIMBRĬCĒ, adv. Cimbrorum more. *Quint. Decl.* 3, 13. Cimbrice loqui.

CIMBRĬCUS, a, um, adj. ad Cimbros pertinens. *Cic. Or.* 2, 66. Scutum Cimbricum. *Id. Dom.* 38. Cimbricae manubiae. *Flor.* 3, 3. Cimbrica victoria. *Plin.* 36, 25, 61. Cimbricum bellum.

CĪMĒLĬARCHĂ, ae, m. κειμηλιάρχης, qui pretiosae supellectili praeest: a κειμήλιον, supellex pretiosa, et quae magna cura reponitur, et asservatur, et ἄρχω, prior sum. Habetur in *Cod.* 7, 72, 10. ubi sermo est de Ecclesiastica dignitate ejus, qui res pretiosas, atque etiam pecuniam Ecclesiae custodit.

CĪMĒLĬARCHĬUM, ii, n. κειμηλιάρχιον, locus, in quo pretiosa supellex, atque etiam pecunia servatur. *Imp. Justin. Cod.* 7, 72, 20. In cimeliarchio sanctae Ecclesiae illius civitatis. *Id. ib.* 11, 47, 19. Iidem reditus deponantur in aede sacra, vel in cimeliarchio civitatis.

[CĪMĔNUS, i, m. κείμενος, jacens: a κεῖμαι, jaceo. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 635. *n.* 300. Q. Cupencius Cimenus. *F.*]

*CIMETRA, Italiae opp. in Samnio. *Liv.* 10, 15. *B. A.*

CĪMEX, ĭcis, m. videtur esse a praet. perf. pass. κέκιμαι verbi κίω pro κέω, seco; hinc etiam Graece κόρις appellatur a κέρω, unde est κείρω, seco: vermiculus gravissimi odoris, in lectis nascens fusco colore, item in herbis quibusdam, et arboribus colore viridi. *Varr. R. R.* 1, 2. *ad f.* Cimices nulli accedent. *Petr. Sat.* 98. Ipsos cimices ore tangebat. *Plin.* 30, 14, 45. Cum cimice trito illinere. Adde 29, 4, 17,, ubi cimicum utilitates in medicina recenset. *Martial.* 11, 32. Nec toga, nec focus est, nec tritus cimice lectus. ¶ Videtur esse aliquando nomen convicii, nempe in illo *Hor. Sat.* 1, 10, 78. Men' moveat cimex Pantilius? ¶ In genere femin. *Plin.* 32, 10, 47. Suffitus sanguisugarum necat cimices invectas. Ita edit. A. 1470 et 1472. Aldina 1535. *Harduini*, et aliae. Omnium harum antiquissima A. 1469. *per Joan. Spira* habet *innecta*, mendose quidem, sed ut inde facile appareat, *invectas* legi oportere. In Elzeviriana edit. legitur *invectus:* in Hackiana adjectum est orae pro varia lectione *invectos:* quod et *Harduin.* mallet, quia alibi *Plin.* masculine semper usurpaverat.

*CIMĬCO, as, cimicibus lectos purgo. *Gloss. Gr. Lat.* Κορίζω, cimico. *B. A.*

CĬMĬNĬUS, a, um, adj. V. v. seq.

CĬMĬNUS, i, m. *montagna di Viterbo*, mons Etruriae usque ad Faliscos in orientem extensus, ad cujus radices urbs sita est, quae nunc *Viterbo* appellatur. Ibi est silva Ciminia, (de qua *Plin.* 2, 96, 98.) quam *Flor.* 1, 17. *Ciminium saltum* appellat: et lacus Ciminius, (de quo *Virg. A.* 7, 697. Et Cimini cum monte lacum.) *lago di Ronciglione*. *Colum.* 8, 16. Ciminius lacus. ¶ De hujus lacus origine haec habet *Serv.* ad *Virg. l. c.* Aliquando Hercules ad ejus loci populos venit, et ad suam virtutem ostendendam provocatus, vectem ferreum, quo exercebatur, in terram tam alte defixit, ut a nemine evelli posset. Ipse autem postea rogatus extraxit, unde immensa vis aquae secuta est, quae Ciminium lacum effecit. ¶ Scribitur et *Cyminus*.

CIMMĔRĬI, orum, m. plur. Κιμμέριοι. *Festus* docet, esse nomen generale eorum populorum, qui frigoribus occupatas terras incolunt: quales fuerunt inter Bajas et Cumas, in ea regione, in qua convallis satis eminenti jugo circumdata est: quae neque matutino, neque vespertino tempore sole contingitur. Haec *Festus*. Hos tradit *Plin.* 3, 5, 9. oppidum olim habuisse juxta Avernum lacum. Adde *Sil.* 12, 132. ¶ Celebriores sunt in extrema Asia ad dexteram Ponti partem, ad Bosphorum Cimmerium: quae regio aliquando Cimmeria dicta est, postea Scythia parva, nunc *Tartaria*. Horum quoque oppidum *Cimmerium* ponit *Plin.* 6, 6, 6. Hi aerem crassum habere dicuntur, et densis exhalationibus nebulosum. Hinc *Cimmeriae tenebrae* de densissima caligine, et translate de crassa rerum ignoratione. *Lactant.* 5, 3. *ad f.* O caecum pectus, et mentem Cimmeriis, ut ajunt, tenebris atriorem. [**Tibull.* 4, 1, 69. Cimmeriorum etiam obscuras accessit ad arces: queis nunquam candente dies apparuit ortu, sive supra terras Phoebus, seu curreret infra.] ¶ *Ov. Met.* 11, 592. apud hos Cimmerios Somni domum constituit, quod longas ibi noctes sol absens efficiat. ¶ Alii sunt Cimmerii in Scytharum regione, inter Colchos, et Iberos, juxta mare Caspium. *Plin.* 6, 13, 14. ¶ *Cimmerium* pro *Cimmeriorum* habet *Val. Flacc.* 3, 399.

CIMMĔRIS, idis, f. Κιμμερὶς, urbs est Mysiae Aeolidis, quae et Antandros est appellata, quam V. videsis.

CIMMĔRĬUS, a, um, adj. Κιμμέριος, ad Cimmerios populos pertinens. *Ov. Pont.* 4, 10, 1. Cimmerium litus. *Plin.* 4, 12, 24. Bosphorus Cimmerius. [*Adde *Mel.* 1, 1.] *Ammian.* 29, 2. Omnes velut in Cimmeriis tenebris reptabamus. V. CIMMERII. ¶ *Cimmerii lacus* dicuntur a *Tibull.* 3, 5, 24. de lacu Inferorum, propter tenebras et noctem Ditis opacae. [**Virg. Cul.* 231. Avia Cimmerios inter distantia lucos.]

*CIMŌLIS, idis, f. Κιμωλὶς *Ptolem.*, Κίμωλις *Strab.*, Paphlagoniae opp. *Plin.* 6, 2. *Cimolis* appellatur a *Mela* 1, 19. *med.* Κίνωλις, *Arriano*, Κινωλὶς *Marc. B. A.*

CĪMŌLĬUS, a, um, adj. Κιμώλιος, ad Cimolum insulam pertinens. Cimolia terra, Κιμωλία γῆ, quam. *Cels.* 2, 33. et *Scrib. Compos.* 245. *cretam Cimoliam* vocant, genus est terrae cretosae, quae in Cimolo insula effoditur, candida, vel ad purpurissum inclinans: habetque varios in medicina usus, de quibus *Plin.* 35, 17, 57.

CĪMŌLUS, i, m. *Argentiera*, Κίμωλος, insula maris Cretici, antea Echinussa dicta, creta illa abundans, quae Cimolia appellatur. *Ov. Met.* 7, 463. cretosaque rura Cimoli. Adde *Plin.* 4, 12, 23.

*CIMON, onis, Κίμων, ωνος, dux Athen., Miltiadis et Egesiphyles filius. *Nep.* in *Cimone*. ¶ Item pictor quidam, de quo *Plin.* 35, 8. *B. A.*

CĬNAEDĬAS, ae, m. κιναιδίας, gemma candida, et oblonga, quae invenitur in cerebro piscis cinaedi. *Plin.* 37, 10, 56.

CĬNAEDĬCUS, a, um, adj. ad cinaedum pertinens. *Pl. Stich.* 5, 5, 19. Suavem cantationem aliquam occipito cinaedicam, *h. e.* proterviorem, pruritusque excitantem. *Varr.* ap. *Non.* 2, 822. Comici, cinaedici, scenatici, *h. e.* molles, enervesque saltatores. Sic *Pl. Stich.* 5, 7, 1. Qui Ionicus, aut cinaedicus, qui hoc tale facere possiet?

CINAEDŎLŎGUS, i, m. κιναιδολόγος, impudens in loquendo. *Turneb.* 29, 19. putat haberi in quodam *Varronis* fragmento ap. *Non.* 1, 277. Sed ea lectio valde incerta est.

*CĬNAEDŎPŎLIS, is, f. insula prope Cariam, sic nominata, ait *Plin.* 5, 31, 36., probrosis ibi relictis a rege Alexandro. *B. A.*

CĬNAEDŬLUS, i, m. diminutiv. cinaedi. *P. Scip. Afric. Aemilian.* ap. *Macr.* 2, 10. Virgines docentur praestigias inhonestas, cum cinaedulis et sambuca psalterioque eunt in ludum histrionum. *Pontan.* mallet *cinaedicis* ex conjectura.

CĬNAEDUS, a, um, adj. ad cinaedum pertinens, impudens, procax. *Catull.* 16, 2. Aureli pathice, et cinaede Furi. *Mart.* 6, 39. Homo cinaeda fronte. *Catull.* 10, 24. Hic illa, ut decuit cinaediorem, Quaeso, inquit, mihi etc.

CĬNAEDUS, i, m. κίναιδος: a κινέω, moveo, et αἰδοῖα, pudenda. Proprie est puer eviratus, qui resupinati viri pudenda clunibus vel manu subagi-

tat, idem ac embasicoetas. *Petr. Satyr.* 21. *Burm.* Ultimo cinaedus supervenit, cinguloque succinctus modo extortis nos clunibus cecidit, modo basiis olidissimis inquinavit. *Id. ib.* 24. Equum cinaedus mutavit, transituque ad comitem meum facto, clunibus eum, basiisque distrivit. *Appul. Met.* 10. Sed illae puellae, chorus erant cinaedorum, statim exultantes in gaudium, fracta, rauca et effeminata voce clamores intollunt. Et *mox.* passimque circumfusi nudatum supinatumque juvenem exsecrandis oribus flagitabant. ℙ Cinaedus differt a pathico, quia ille aliorum in se libidinem provocat, hic plerumque coactus se eidem subjicit. Sumitur tamen etiam pro puero meritorio, seu pathico. *Scip. Afric.* ap. *Gell.* 7, 12. Num qui cotidie unguentatus, eumne quisquam dubitet, quia idem fecerit, quod cinaedi facere solent? *Pl. Asin.* 3, 3, 37. Cinaedus calamistratus. *Catull.* 57. Pulcre convenit improbis cinaedis, Mamurrae pathicoque, Caesarique. *Id.* 23. Cinaede Thalle, mollior cuniculi capillo. *Juven.* 2, 10. Inter Socraticos notissima fossa cinaedos. ℙ Cinaedi etiam dicti sunt saltatores, et pantomimi, ἀπὸ τοῦ κινεῖν τὸ σῶμα, ut etiam *Non.* 1, 15. docet. Stulte saltatum te inter venisse cinaedos. *Pl. Mil.* 3, 1, 74. Ad saltandum non cinaedus malacus est, atque ego. *Scip. Afric.* ap. *Macr. Saturn.* 2, 10. Eunt in ludum saltatorium inter cinaedos virgines, puerique ingenui. ℙ Est et nomen piscis, coloris lutei. *Plin.* 32, 11, 53.

CĬNĂRĂ, et Cynara, ae, f. κινάρα, et κυνάρα, herba eadem, quae carduus sativus. *Colum.* 10, 235. Hispida ponatur cinara, quae dulcis Iaccho Potanti veniat, nec Phoebo grata canenti. Adde 11, 3. ℙ Ad scriptionem quod attinet, quamvis utroque modo tum Graece, tum Latine scriptum reperiatur, placet tamen *Salm.* in *Sol.* per *i* scribi in utraque lingua: quod nos amplectimur. *ℙ Fuit et *Cinara, ae*, insula maris Aegaei. *Plin.* 4, 12. *Mela* 2, 7. Κίναρος audit *Aethenaeo* 2, *ad. f.* *B. A.*

CINĂRIS, is, f. nomen herbae ap. *Plin.* 8, 27, 41., ubi narrat, cervum herba cinare venenatis pabulis resistere. Quidam putant eandem esse cum *cinara:* sed negat *Hard.*

CINCINNĀLIS, le, adj. cincinnos habens. *Herba cincinnalis* eadem est, quae polytrichon. *Appul. Herb.* 51.

CINCINNĀTŬLUS, a, um, adj. diminut. cincinnati. *Hieron. ep.* 130. *n.* 19. Cincinnatuli pueri et calamistrati.

CINCINNĀTUS, a, um, adj. βεβοστρυχωμένος, πλοκαμώδης, cincinnos habens, cirratus. *Cic. in senat.* 5. Cincinnatus ganeo. *Id. Sext.* 11. consul. ℙ *Cincinnatae stellae* sunt crinitae. *Cic. N. D.* 2, 5. Stellae, quas Graeci cometas, nostri cincinnatas vocant. Al. rectius leg. *crinitas.* *Schol.* ad illud *Juven.* 6, 207. *Instantem regi Armenio, Parthoque cometen:* Latine haec stella cincinnata dicitur. ℙ *Cincinnatus* cognomen fuit L. Quinctii, qui ab aratro ad dictaturam arcessitus, strenuissimam reipublicae navavit operam: de quo *Liv.* 3, 26. et *Cic. Fin.* 2, 4.

CINCINNŬLUS, li, m. diminut. βοστρύχιον, parvus cincinnus. *Varr.* ap. *Non.* 6, 43. Ante aures modo ex subolibus parvuli Intorti demittuntur sex cincinnuli. Al. aliter leg.

CINCINNUS, i, m. κίκιννος, βόστρυχος, πλόκαμος, cirrus, capilli intorti. *Varr. R. R.* 1, 31. Coliculus viteus intortus, ut cincinnus. *Cic. Pis.* 11. Erant illi compti capilli, et madentes cincinnorum fimbriae. *Juven.* 6, 491. Altior hic quare cincinnus? ℙ Translate dicitur de flosculis orationis, et lasciviore verborum ornatu. *Cic. Or.* 3, 25. *ad f.* Atque eo citius in oratoris, aut in poetae cincinnis ac fuco offenditur, quod sensus in nimia voluptate, natura, non mente satiantur. Adde *Suet. Aug.* 86. [*De etymo vocis v. quae disputat *Döderl.* 3, 22. sq. cujus sententia haud improbanda videtur.]

*CINCIŎLUS, i, diminut. a Cincius. *Cic. Or.* 2, 7. *B. A.*

CINCIUS, a, um, adj. ad Cincium pertinens, quod est nomen gentis Romanae. *Cincia, orum*, locus fuit Romae, ubi erat Cinciorum monumentum. *Fest.* ℙ *Cincia lex de donis, et muneribus* lata fuit a M. Cincio Alimento trib. pleb. M. Cornelio Cethego P. Sempronio Tuditano Coss. ann. U. C. 550. adversus eos, qui pretio causas orabant. Prohibebat enim, ne quis ob causam orandam donum munusve caperet. Ejus meminere *Cic. Or.* 2, 71., *Liv.* 34, 4., *Tac. A.* 13, 42. etc. ℙ Haec dicta est etiam *lex muneralis*, ut ex *Plauti* fragmento docet *Festus.*

*CINCTĬA, Junonis epitheton, idem ac Cinxia. *Capell.* 2. p. 37. Cinctiam mortales puellae debent in nuptias convocare, ut cingulum ponentes in thalamis non relinquas. V. CINXIA. *B. A.*

CINCTĬCŬLUS, i, m. περιζωμάτιον, parvus cinctus, genus amiculi puerilis (quemadmodum *cinctus* virorum est) quod circa umbilicum praecingitur, et ad media crura pertinet. *Pl. Bacch.* 3, 3, 28. Cincticulo praecinctus in sella apud magistrum assideres.

*CINCTOR, oris, m. *Gloss. Gr. Lat.* ζώστης, Cinctor. *B. A.*

CINCTŌRIUM, ii, n. παραζώνιον, balteus, hoc est cinctus, ex quo ensis dependet. *Mela* 2, 1. *in f.* Marti pro simulacris enses et cinctoria dedicant. Quidam putant, utrumque simul significari, nempe ensem cum suo balteo, quo lateri appenditur. Hoc enim sensu accipiendum videtur ipsum *parazonium*, quod habetur apud *Mart.* 14, 32. *in lemmate.* Ipsum epigramma tale est: Militiae decus hoc, et grati nomen honoris: Arma tribunicium cingere digna latus. ℙ *Salm.* in *Sol.* ait, se legisse apud *Mel.* in libb. *enses, et tentoria:* emendari autem posse *tinctoria*, hoc est gladios, quod ii sanguine tingantur. Hinc in *Isid. Gloss.* haberi: *tinctorium, gladius.* Nihilominus magis placere *cinctorium.* Quod et in ipsis *Isid. Gloss.* alii reposuerunt. Huc quidam trahunt illud *Plin.* 7, 7, 7. Tu cujus semper in cinctorio mens est, *h. e.* in balteis, et gladiis, atque adeo cruenta, crudelis es. Alii leg. *cinctoria mens est.* Sed *Hard.* cum aliis *tinctoria*, eodem sensu: ut sit idem *tinctoria mens*, quod *gladiatorius animus* ap. *Ter. Phorm.* 5, 7, 71. Alii denique, *in victoria mens est.*

CINCTŌRĬUS, a, um. V. in v. praec.

CINCTUM, i, n. V. CINCTUS, us.

CINCTŪRĂ, ae, f. *Quint.* 11, 3. *a med.* Ita cingatur, ut tunicae prioribus oris infra genua paulum, posterioribus ad medios poplites usque perveniant. Pars togae prior mediis cruribus optime terminatur, posterior eadem portione altius, qua cinctura, *h. e.* uti priores tunicarum orae demissiores esse debent posterioribus, ita et eadem portione toga ascendere a tergo debet supra ejusdem oram priorem. Ita *Spaldingius* locum legit, nempe *qua cinctura* pro *quam cinctura*, ut prius editum fuerat, itaque interpretatus est. ℙ Videtur etiam sumi pro ipsa cingendi ratione. *Suet. Caes.* 45. Usus est lato clavo ad manus fimbriato, nec ut unquam aliter, quam super eum cingeretur, et quidem fluxiore cinctura.

CINCTUS, a, um, part. a *cingo*, περιβεβλημένος, circumdatus. *Pl. Curc.* 2, 1, 5. Zona cinctus. *Hor. Sat.* 2, 8, 10. Puer alte cinctus. [*Id. ib.* 1, 5, 6. Altius praecinctis, (εὐζωνοτέροις) i. e. celerius proficiscentibus. Altius cingi solebant, qui festinato facere iter vellent.] *Ov. Met.* 6, 59. Mulier cincta vestem ad pectus. [*Curt.* 3, 3. Zona aurea muliebriter cinctus.] *Id. Trist.* 1, 4, 30. Agminibus comitum qui modo cinctus erat. *Id. A. Am.* 3, 392. navali cinctus honore caput, *h. e.* coronatus navali corona. [*Sil.* 15, 100. Cinctus lauro triumphus (ἐστεμμένος).] *Id. Amor.* 3, 8, 10. Ense latus cinctum. *Liv.* 38, 21. *ad f.* Miles Hispaniensis gladio cinctus. [*Suet. Aug.* 35. ferro cinctus *Id. ib.* 19. Cultro venatorio cinctus.] *Cic. Mil.* 1. Consessus cinctus corona. *Id. Flacc.* 12. Provincia cincta mari. *Id. Manil.* 11. Sicilia multis undique cincta periculis. [*Virg. A.* 12, 811. Cincta flammis. *Tac. A.* 12, 46. Cincto ratibus ambitu, ne vaga effugia forent. *Id.* 15, 38. Templa muris cincta. — Idem quod vestitus, indutus. *Virg. A.* 8, 282. Pellibus in morem cincti. *Id. Mor.* 22. Cinctus villosae tergore caprae. — *Id. A.* 7, 658. Centum angues cinctamque gerit serpentibus Hydram.] ℙ Speciatim *cincta* dicebatur Flaminica veste velata. *Fest.* ℙ Est etiam *cinctus*, qui militiae nomen dedit, et arma sumpsit. *Plin. ep.* 7, 25. *in f.* Sunt plures cultu pagano, quos cinctos, et armatos diligenter scrutatus invenies. *Marcell. Dig.* 39, 1, 25. Titius priusquam tribunus legionis factus esset, testamentum fecit: et postea cinctus, manente eodem, defunctus est. *Paul. ib.* 38. Miles non ignominiae causa missus, cinctus est in alia militia.

CINCTUS, us, m. διάζωμα, περίζωμα, vestis infra pectus corpus ambiens, et ad pedes pertingens, ut campestre, et subligaculum; quae Italice dici posset *grembiule.* Erat propria virorum et mulierum: sed in viris *cinctus*, in feminis *cingulum* dicebatur, ut *Varr. L. L.* 4, 23. docet: et gestabatur ab his supra tunicam; ab illis autem loco tunicae, ut expeditiores essent ad agendum. Habebant enim soluta brachia, et ad exercendum habiliora. ℙ *Cinctum, i,* n. hoc sensu dicitur a *Porphyr.* in *Hor. Art. P.* 50. ℙ *Cinctus Gabinus* fuit ipsius togae quaedam conformatio in hunc modum. Lacinia ejus extrema laevo brachio subducta in tergum rejiciebatur, ac retrahebatur ad pectus, atque ita in nodum colligabatur, ut togam contraheret, et breviorem, et adstrictiorem redderet. Hujus autem cinctus origo est hujusmodi. Cum toga laxum vestimenti genus esset, et ad pugnandum inepta, repentina apud Gabios incursione, cum non esset spatium deponendi togas, et sumendi saga, aut chlamydes, (quae fortasse tunc temporis nondum invecta fuerant) subductam, et retro rejectam circa corpus complicaverunt, et ad pugnandum processerunt. Ejus mentio fit a *Virg. A.* 7, 612. et *Serv. ib.* item *Liv.* 5, 46. et 8, 9. etc., quique eo modo induti essent, *incincti cinctu*, aut *ritu Gabino* dicebantur, et *in procinctu* esse. Hoc habitu utebatur postea consul bella indicturus. *Virg.* et *Serv. ib.* ℙ Est etiam *cinctus* idem quod zona, ζώνη. *Plin.* 23, 6, 59. Solutus vinculo omni cinctus, et calceatus, atque etiam anuli. *Id.* 28, 4, 9. Si cinctu suo soluto feminam cinxerit. *Suet. Ner.* 51. Synthesinam indutus, sine cincto, et discalceatus. ℙ *Cinctum, i,* n. vel *cinctus, i,* m. *Scrib. Compos.* 163. Has venatores diligenter colligunt, et habent in cincto, *h. e.* in zona. ℙ Pro ipsa cingendi ratione. *Plin.* 28, 6, 17. Vulnera nodo Herculis praeligare, mirum quantum ocior medicina est: atque etiam quotidiani cinctus tali nodo, vim quandam utilem habere dicuntur. ℙ Significat etiam mediam partem corporis, qua cinguntur milites, quemadmodum et interdum ζώνη apud Graecos. *Fulg. Mythol.* 3, 7. Omnes Deos Juppiter ad nuptias dicitur convocasse, illa de causa, quod putarent pagani singulas partes in homine Deos singulos obtinere; ut Jovem caput, Minervam oculos, Junonem brachia, pectus Neptunum, cinctum Martem, renes et inguina Venerem, pedes Mercurium.

CINCTŪTUS, a, um, adj. cinctu indutus. *Cinctuti Cethegi* ap. *Hor. A. P.* 50. et *cinctuti Luperci* ap. *Ov. Fast.* 5, 101. sunt cinctu illo praecincti, qui in voce praeced. descriptus est: eo enim indumenti genere loco tunicae utebantur antiqui illi, et operosi homines, ut ad agendum expeditiores essent. Ad Lupercos quod attinet, satis constat, nudos eos, et solo cinctu pudenda velatos, per Urbem Lupercalibus decucurrisse. *Plutarch.* in *Rom.* c. 21. Διαθέουσιν ἐν περιζώμασι γυμνοί.

*CĪNĔAS, ae, m. Κινέας, vir Thessalus, Pyrrhi regis Epirotarum legatus, qui Romam missus, ut de pace ageret, obsistente sibi App. Claudio Caeco, re infecta ad Pyrrhum reversus est. Interrogatus deinde de statu urbis et senatu, dixit: *Senatum Deorum consessum sibi visum esse; populi autem tantam turbam esse, ut vereretur, ne regi cum Hydra quadam Lernaea res esset.* Huic tam fidelis fertur memoria, ut postridie quam Romam advenisset, sine ulla nomenclatoris ope; senatui, equestrique ordini sua nomina ediderit. *Cic. Tusc.* 1, 24. et *Plin.* 7, 24, 24. *Aelianus* in *Tact. c.* 1. auctor est, hunc Cineam Aeneae antiquissimi scriptoris Commentarios στρατηγικοὺς in compendium redegisse; do quo accipiendus est locus *Cic. Fam.* 9, 25. *B. A.* [*Sunt qui scribere malint *Cyneas.* Cf. *Tzschuck.* ad *Eutrop.* 2, 12.]

CĬNĔFACTUS, a, um, part. ab inusit. *cinefio*, in cinerem redactus. *Lucr.* 3, 920. At nos horrifico cinefactum te prope busto Insatiabiliter deflebimus.

CĬNĔRĀCĔUS, a, um, adj. τεφρώδης, cineri similis. *Plin.* 17, 5, 4. Cineracea terra. *Id.* 27, 7, 27. Folia cineracei coloris.

[CĬNĔRĀRĬA, ae, f. κοσμήτρια, mulier, quae calamistros fervente cinere calefactos, quibus capillus ornatur, ministrat. *Not. Tir.* p. 165. Cinis, cineraria, cinifela. In prima editione legitur *cinifelo* pro *cinifela*, quod esset pro *ciniflo*, quam vocem V. suo loco. *F.*]

CĬNĔRĀRIUM, ii, n. locus in sepulcro, ubi mortuorum cineres reconduntur. *Inscr.* ap. *Grut.* 850, 10. Fratri optimo et piissimo cinerarium fecit. Adde 418, 11. et 663, 3. [*Alia* ap. *Fabr.* p. 16. *n.* 71. Calpurnia Restituta emit de Synerote columbaria N. IV., ollas N. VIII., et cinerarium medianum, et Phoebo conjugi suo, et sibi, posterisque suis. Hic *Fabrettus* probat, cinerarium fuisse locum, in quo sarcophaga marmorea cum integris corporibus asservabantur, columbaria loculos, in quibus singulis duae plerumque ollae sive ossuaria cum ustorum corporum cineribus reponebantur. Adde alias ap. *Grut.* 418, 11., 663, 3. et 850, 10. V. COLUMBARIUM et OSSUARIUM. *F.*]

CĬNĔRĀRĬUS, a, um, adj. *Cinerarii fines* in agris sunt, qui ad sepulcrum aliquod terminantur. Veterum enim sepulcra in agris fuere. *Var. Auct. de limit.* p. 296. *Goesii.* V. CINERICIUS.

CĬNĔRĀRĬUS, ii, m. κοσμοπλόκος, idem qui ciniflo. Porro utraque haec appellatio a cinere calefaciendo orta est. Docet enim *Varr. L. L.* 4, 29. dictos esse *cinerarios*, quod calamistros fervente cinere calefactos, quibus capillus ornatur, ministrarent. *Cinifiones* a cinere flando, et calefaciendo sunt appellati. [*Addubitat de hac vocis originatione *Döderl.* 3, 23. quam ad inusitatam quandam verbi formam *cinnio* refert, ut *ciniflo* non compositum ex *cinis* et *flare*, sed antiquum dicendi genus pro *cinilio* dicat. Cf. interprr. ad *Hor.* et *Catull. ll. mox ll.*] Uterque ab *Hor. Sat.* 1, 2, 98. et a *Tertull. ad Uxor.* 2, 8. inter delicatiores mulierum servos enumeratur. Latius tamen eorum opera patuisse videtur. Nam et tonsoriam exercuisse, colligitur ex illo *Catull.* 60, 138. Nunc tuum cinerarius Tondet os. *Senec. Constant. sap.* 14. Quidam se a cinerario impulsos moleste ferunt. ℙ Olim *cinerarii* per convicium dicti sunt a *Vigilantio*, qui Sanctorum martyrum cineres et ossa venerabantur, ut est ap. *Hieron. ep.* 109. *n.* 1.

CĬNĔRESCO, is, n. τεφροῦμαι, in cinerem abeo.

Tertull. Apolog. 40. de regione Sodomae. Poma contacta cinerescunt. Fulg. Mythol. 2, 18. Poma fugitivis cinerescentia tactibus.

CĬNĔRĔUS, a, um, adj. τεφρὸς, cineri similis, cineraceus. Plin. 14, 3, 4. n. 9. Cinerea uva. Id. 35, 16, 54. terra. Id. 37, 10, 68. et Colum. 2, 2. Cinereus color.

CĬNĔRĬCĬUS, vel cineritius, a, um, adj. cinereus, cineraceus. Varr. R. R. 1, 9. ad f. Si terra non sit cinericia, neve vehementer densa. Al. leg. cineraria.

CĬNĔRŌSUS, a, um, adj. cinereus. Appul. Met. 4. Pulverei, et jam cinerosi mortui. Id. ib. 7. Cinerosa canities.

*CINGA, ae, Hispaniae Tarracon. fluv., in regione Ilergetum, in Sicorim influens, quocum in Iberum cadit. Caes. B. C. 1, 48. Lucan. 4, 21. B. A.

*CINGETORIX, origis, Gallus, de Trevirorum principatu contendebat cum Indutiomaro, cujus erat gener, mansitque in fide Caesaris. Caes. B. G. 5, 3, 56. etc. ¶ Alter fuit Britannus, rex in ea parte, quae ad Cantium est, qui Cassivellauni imperio castra Caesaris improviso adortus est. Id. ib. 5, 22. B. A.

*CINGILĬA, ae, Italiae opp., ad mare Hadriaticum, in Vestinorum regione. Liv. 8, 29. B. A.

*CINGILLA, ae, Syriae opp., in Commagena. Plin. 5, 24. B. A.

CINGILLUM, i, n. vel Cingillus, i, m. ζωνάριον, στρόφιον, parva vestis, quae cinctus dicitur. Petr. fr. Trag. 67. Burm. Venit ergo galbino succincta cingillo, ita ut infra cerasina appareret tunica. Adde Not. Tir. p. 158.

CINGO, is, cinxi, cinctum, a. 3. ζώννυμι, περιβάλλω, circum complector, circumdo. Ov. A. Am. 3, 562. Cingenda est altis sepibus ista seges. Pl. Amph. 1, 1, 152. Cingitur: certe expedit se. Suet. Caes. 45. Fluxiore cinctura cingi. Plin 28, 4, 9. Cingere aliquem cinctu. Hor. Od. 3, 30, 16. comam lauro. Ov. Fast. 3, 254. de tenero flore caput. Hor Od. 3, 25, 20. Cingentem viridi tempora pampino. [*Virg. A. 5, 539. Tempora lauro. Id. ib. 12, 163. Cui tempora radii cingunt. Id. ib. 1, 673. Cingere flamma reginam.] Liv. 7, 10. Cingi gladio. Virg. A. 2, 511. ferrum. eod. sensu, pro cingi ferro (hellenismus). Ov. Fast. 2, 784. Cingere latus ense. Mart. 14, 32. Arma tribunicium cingere digna latus. Id. 11, 100, lacertos anulo. Cic. N. D. 3, 40. urbem moenibus. Liv. 7, 39. castra vallo. Tac. A. 6, 34. hostem stationibus in modum obsidii. Id. ib. 12, 17. multitudinem custodia. [*Id. ib. 13, 41. Quod moenibus cingebatur. — Curt. 4, 13. Ultimum agmen validа manu cinxerat, i. e. a tergo firmaverat.] Virg. A. 3, 52. urbem obsidione. Ov. Pont. 2, 8, 69 Cingi ab armis hostium. [*Virg. A. 2, 520. Cingi telis. Tibull. 2, 3, 37. Praeda feras acies cinxit discordibus armis: quem locum frustra tentasse videtur Broukh.] ¶ Cingere aliquem aliquando est stipare, comitari. Tac. A. 1, 77. Ne egredientes in publicum pantomimos equites Romani cingerent. Ov. Pont. 4, 9, 17. Dumque latus sancti cingit tibi turba senatus. [*Adde Sil. 4, 448. Ductorem Ausonium telis Garamantica pubes cinxerat.] ¶ Cingi venenis ap. Val. Flacc. 6, 477. est instrui, armari, ea ratione, qua dicimus cingi gladio. ¶ Dicuntur etiam cingere locum aliquem, qui circa eum incolunt. Id. ib. 68. Quique lacum cinxere Biceu. ¶ Item qui itinere locum aliquem circumeunt. Lucan. 9, 372. Audet in ignotas agmen committere gentes, Armorum fidens, et terra cingere Syrtim, h. e. terrestri itinere circuire. Adde 1, 594. ¶ De fluminibus, quae locum aliquem circumfluunt. Caes. B. G. 1, 38. Flumen, ut circino circumductum, paene totum oppidum cingit. Curt. 3, 1, Terra magna ex parte cingitur fluctibus. ¶ In illo Plin. 6, 12, 13. Cingitur insula tribus millibus passuum, h. e. circumitur, seu tria mill. pass. in circuitu habet. ¶ Poetice significat aliquando occupare, vel tegere. Virg. A. 5, 13. cinxerunt aethera nimbi. Senec. Herc. fur. 939. Medium diem cinxere tenebrae. ¶ Haec translatio ex eo descendit, quod cingere significat etiam vestire, tegere: ut in illo Sil. 3, 235. at vestigia nuda, sinusque Cingere inassuetum. Hinc etiam cinctus, us, et cincticulus vestis genus quoddam sunt. ¶ Cingere aliquem insignibus fortunae principalis ap. Tac. Hist. 2, 59. ad f. est, honoribus, et vestibus principum ornare, decorare. ¶ Aliquando est militare verbum. Nam cingi milites dicuntur, cum militiae adscribuntur, et arma sumunt. Papinian. Dig. 29, 1, 43. Filiusfamilias equestri militia exornatus, cingi confestim jussus etc. V. CINCTUS, a, um. [*Hinc ap. Virg. A. 11, 486. Cingitur ipse furens certatim in proelia Turnus.] ¶ Denique cingere arbores est eas circum deglabrare, uti docet Paul. Dig. 47, 7, 5. Graeci quoque το ζωννύειν exponunt περιελεῖν τὸν φλοιόν. Arbores autem fere omnes, cortice in orbem detracto, necantur, teste Plin. 17, 24, 36. n. 9. V. DECLAVO, et COINQUIRE.

CINGŬLA, ae, f. ζῶμα, qua cinguntur jumenta. Ov. R. Am. 236. Ut nova velocem cingula laedat equum. Adde Calpurn. ecl. 6, 41. ¶ Pro cingulo, seu zona hominis. Ov. A. Am. 3, 443. Nec coma vos fallat liquida nitidissima nardo, Nec brevis in rugas cingula pressa suas. Adde Titin. ap. Non. 41, 1.

CINGŬLĀNUS. V. CINGULUM.

CINGŬLI, Graeci dicunt σφηκώδεις, homines satis tenues in iis locis, ubi cingi solemus. Fest. hoc est vespis similes.

CINGŬLUM, i, n. et Cingŭlus, i, m. genus vestis, de quo V. CINCTUS, us. ¶ Item zona, ζώνη. Petr. Satyr. 21. Myrtea subornatus gausapila, cinguloque succinctus. Virg. A. 12, 942. et notis fulserunt cingula bullis. [*Id. ib. 1, 492. Cingula aurea subnectens mammae.] Val. Flacc. 6, 470. fecundaque monstris cingula, h. e. cestus Veneris. Cic. Somn. Scip. 6. Cernis eandem terram quasi quibusdam redimitam et circumdatam cingulis; e quibus duos maxime inter se diversos, etc. ¶ Cingulo nova nupta praecingebatur, quod vir in lecto solvebat. Id factum erat ex lana ovis, ut sicut illa in glomos sublata conjuncta inter se sit, ita vir suus secum cinctus vinctusque esset. Hunc Herculaneo nodo vinctum vir solvit ominis gratia, ut sic ipse sit felix in suscipiendis liberis, ut fuit Hercules, qui LXX liberos reliquit. Haec Festus. ¶ Speciatim cingulum adhibetur in re militari. Est enim militiae insigne: et metonymice pro ipsa militia ponitur. Impp. Arcad. et Honor. Cod. Theod. 6, 30, 18. Cingulum militiae sumere Impp. Valens et Valentinian. Cod. Justin. 7, 38, 1. Cingulo aliquem exuere, h. e. exauctorare. Iidem ib. 12, 17, 3. spoliare. Adde Prudent. 32. ¶ Est etiam nomen oppidi in Piceno, nunc Cingoli. Caes. B. C. 1, 15. Cingulum, quod oppidum Labienus constituerat, suaque pecunia exaedificaverat. Sil. 10, 34. Cingula saxa appellat. Adde Cic. Att. 7, 11. et 12. ¶ Ejus incolae Cingulani dicuntur a Plin. 3, 13, 18. Inscr. ap. Mur. 383, 1. Fl. Fortunio . . . . Ordo Cingulanorum etc. Sic Cingulanus ager, ap. Front. de colon. p. 121. Goesii. ¶ In cingulo Florentino, in centuriis singulis sunt jugera CC. Front. de colon. p. 133. Goes., h. e. in agro, in territorio, h. e. in agro, qui Florentiam cingit. ¶ Cum cingulum, cingulus, et cingula usurpata a scriptoribus reperiantur, manifestum videtur, vocem adjectivam esse. Notat autem Serv. ad illud A. 9, 359. aurea bullis cingula, neutro genere de hominum, feminino de animalium zonis dici: quod confirmat Isid. Orig. 20, 16. Sed V. CINGULA.

CINIFELA et CINIFELO. V. CINERARIA.

CĬNĬFES vel Ciniphes, Cyniphes, Cinyphes, Cinypes et Scyniphes aut Scinifes (tot enim modis scriptum legitur) um, f. plur. musculae sunt minutissimae, sed aculeis permolestae, ut Augustin. Trinit. 3, 7. et Isid. Orig. 12, 8. docent. Graece dicuntur ab aliis σκνίπες, ab aliis κνίπες vel κνίφες, ita appellati a κνίζω, pruritum moveo. Hieronym. in Joel. c. 2. v. 25. Cyniphes tam parvi sunt culices, ut vix cernantur oculis. Sulpic. Sever. sacrae hist. 1, 14. Superductis ciniphibus terra oppleta est. Alcim. Avit. 5, 151. Illic quas scinifes vocitant, quantosque volatus etc.

CĬNĬFLO, onis, m. ciniflones, qui et cinerarii. Hor. Sat. 1, 2, 98. Custodes, lectica, ciniflones, parasiti. Acron. ad l. c. Hor. Dicti ciniflones ab eo, quod in cinerem flant ad ferrum calefaciendum. V. CINERARIUS, ii.

CĬNIS, ĕris, m. et f. τέφρα, pulvis, in quem res combustae rediguntur. Auct. ad Herenn. 4, 8. ad f. Nisi patriae miserandum viderint cinerem. [*Virg. A. 10, 59. Non satius, cineres patriae insedisse supremos? Hor. Ep. 16, 11. Barbarus heu cineres insistet victor, et urbem eques sonante verberabit ungula.] Hor. Od. 2, 1, 7. incedis per ignes Suppositos cineri doloso. Lucr. 4, 924. cinere ut multa latet obrutus ignis. Colum. 12, 22. Infundito cineris lixiviae congios duos. [*Suet. Tib. 74. Cinis e favilla et carbonibus, ad calefaciendum triclinium illatus, exstinctus et jam frigidus exarsit repente. Virg. G. 1, 82. Effetos cinerem immundum jactare per agros.] Hor. Ep. 1, 15, 39. Vertere omnia in fumum, et cinerem. Id. Od. 4, 13, 28. Dilabi in cineres. [*Tibull. 1, 9, 12. In cinerem et liquidas munera vertat aquas. Cf. Heyn. ad h. l. vers. Hom. Ἀλλ᾽ ὑμεῖς μὲν πάντες ὕδωρ καὶ γαῖα γένοισθε.] Plin. 34, 10, 22. Redire in cinerem. Stat. Th. 12, 82. impulsas cineri miscere Mycenas, h. e. incendio absumere. Senec. Theb. 113. et Virg. Cir. 312. Dare aliquid in cinerem, eod. sensu. ¶ Translate Catull. 68, 90. Troja virum, et virtutum omnium acerba cinis, h. e. immaturum exitium. ¶ Saepissime dicitur de funerum reliquiis, quae crematis cadaveribus, in sepulcra condebantur: item de ipsis defunctorum manibus. [*Tac. A. 14, 12. Etiam Lolliae Paullinae cineres reportari, sepulcrumque exstrui permisit. Suet. Cal. 15. Ad transferendos matris fratrisque cineres festivavit. Virg. A. 11, 211. Moerentes altum cinerem et confusa ruebant ossa focis. Id. ib. 10, 828. Teque parentum manibus et cineri remitto, i. e. ad sepulcrum patrium, ut te inferant. Hor. Od. 2, 8, 9. Expedit matris cineres opertos fallere. Tibull. 1, 3, 7. Assyrios cineri quae dedat odores.] Hor. A. P. 471. Minxerit in patrios cineres. Cic. Quint. 31. Obsecravit per fratris sui mortui cinerem. Id. Verr. 2, 1, 44. Cur hunc dolorem cineri ejus, atque ossibus inussisti? (Adde C. Anton. in epist. ap. eund. Phil. 13, 10.) Phaedr. 3, 9. Et cedo invidiae, dummodo absolvar cinis, h. e. jam mortuus. [*Hor. Ep. 17, 33. Donec cinis injuriosis aridus ventis ferar. — Tibull. 2, 6, 34. Et mea cum muto fata querar cinere.] Sic Mart. 1, 2. Rari post cineres habent poetae, et 5, 13. Quodque cinis paucis, hoc mihi vita dedit. [*Dicitur etiam pro ossibus defunctorum, quae cremari solebant. Tac. A. 2, 59. Semiusti cineres, ac tabe obliti.] ¶ Cineri medicinam dare, proverbialiter significat nimis serum alicui afferre remedium, mortuo mederi. Legitur ap. Propert. 2, 11, 16., ubi alii pro cineri reponunt cum Scalig. emeritis, sed Brouckus. alteram lectionem tuetur ex octo MSS. Simile est illud ap. Quint. Decl. 12, 23. Aquas infundere in cinerem: scilicet cum incendium jam exstinctum est. ¶ Cinerem quaeritare aliud proverb. ap. Pl. Mil. 4, 2, 10. h. e. rem vilem ac sordidam. ¶ Feminine (praeter eos, quos adduximus) extulerunt etiam Caesar, Catulus et Calvus, quorum auctoritatem frustra Nonius vacillare dicit 3, 51. ¶ In recto casu singulari ciner pro cinis agnoscitur a Prisc. 5, 658. et 6, 707., sed nullo probatur exemplo. ¶ Ultima in cinis producitur in illo Albinov. ad Liv. 1, 163. Miscebor cinerique cinis, atque ossibus ossa. V. SANGUIS in f.

CĬNISCŬLUS, li, m. parvus, seu paucus cinis. Prud. Cath. 10, 149. Nec si cariosa vetustas Dissolverit ossa favillis, Fueritque cinisculus arens Minimi mensura pugilli.

*CINITHĬI vel Cinethii, orum, pop. Africae, in reg. Syrtica, prope Syrtim minorem, Tac. A. 2, 52. Κινήθιοι, Cinethii, audiunt. Ptolem. Sic dicti forte a Cinetho vel Cinitho oppido quodam. B. A.

*CINIUM, i, opp. Majorcae insulae. Plin. 3, 5.

*CINNA, ae, f. opp. Dalmatiae. Anton. Itin. Sinna appellatur in Tab. Peut. ¶ Fuit et Cinna, ae, m. cogn. Rom., ut L. Cornelius Cinna, qui consul fuit una cum Cn. Octavio. Flor. 3, 21. Vellej. 2, 24. Cic. Tusc. 5, 19. Liv. Epit. 79. sq. — C. Helvius Cinna, poeta insignis, Catulli amicus. Catull. 10, 30. 45, 9. Virg. E. 9, 35. Ov. Trist. 2, 435. Mart. 10, 21, 4. Quint. 10, 4. ¶ V. CINNANUS. B. A.

CINNĀBĂRIS, is, f. κιννάβαρι, εως, τὸ, genus coloris rubri, et minio similis, diversi tamen, quo pictores utuntur. Duplex est, nativum, et facticium. Plin. 33, 7, 39. Cinnabaris adulteratur sanguine caprino, aut sorbis tritis. Pretium sincerae nummi quinquaginta. Et 29, 1, 8. Cinnabaris Indica. ¶ Dicitur etiam cinnabari, is, n. more Graecorum. Plin. 33, 7, 38. Minium quidam vocant cinnabari. Ita cum Harduino pleraeque editiones tum antiquae, tum recentes. At omnium antiquissima A. 1469. habet cinnabarim, quod vel ex eo praeferendum videtur, quia Plin. tum l. c., tum alibi semper feminine usurpat. ¶ Cinnabaris Indica erat sanies draconis elisi elephantorum morientium pondere, permixto utriusque animalis sanguine, ut Plin. l. c. 33, 7, 38. docet. V. etiam 8, 12, 12. Hoc tamen plerique fabulosum putant, quamvis Solin. confirmat 25. sub f.

CINNĀMĔUS, a, um, adj. qui est ex cinnamo. Auson. Idyll. 11, 17. Cinnameus nidus. Appul. Met. 5. Cinnamei crines, h. e. cinnama redolentes. Et ib. 10. odores. Et ib. 2. Cinnameus inhalatus oris.

CINNĀMĬNUS. V. CINNAMOMINUS.

[CINNĀMĬO, onis, m. diminut. cinnami. Est nomen serv. Rom. Inscr. ap. Mur. 1095, 13. Cinnamio C. Caesaris Aug. verna. F.]

[CINNĀMIS, idis, f. quae cinnamum olet. Est cogn. Rom. Inscr. ap. Grut. 943, 12. Juniae Cinnamidi Q. Junius Stephanus. F.]

CINNĀMŎLŎGUS, i, m. κινναμολόγος, h. e. cinnamum colligens: a κίνναμον, cinnamum, et λέγω, colligo. Ita vocatur avis quaedam in Arabia, quia cinnami surculis collectis nidificat. Eos autem nidos sagittis decutiunt indigenae, mercis gratia. Plin. 10, 33, 50. ¶ De eadem verba faciens Solin. 33., appellat cinnamolgon, extrita per syncopen quarta vocali.

CINNĀMŎMĬNUS, a, um, adj. κινναμώμινος, qui est ex cinnamomo. Plin. 13, 1, 2. Unguento cinnamomino prodigiosa pretia. Al. leg. cinnamino.

CINNĀMŎMUM, i, n. κιννάμωμον, frutex Aethiopiae Troglodytis connubio permixtae duum cubitorum altitudine amplissimus, folio origani, cujus cortex gratissimi odoris est: lignum vero (quod xylocinnamomum vocant) acerbum gustui propter origani acrimoniam, quam imitatur. Est aroma illud, quod Italice dicitur cannella. Plura de eo Plin. 12, 19, 42. V. CASIA. ¶ Est etiam vox blandientis, nam vetula ap. Pl. Curc. 1, 2, 6. ad

vinum orationem convertens ait: Tu mihi stacte, tu cinnamomum, tu rosa.

CINNAMUM, *et Graeca terminatione* Cinnamon, i, n. idem quod *cinnamomum*. Est enim veluti per syncopen ab eo deducta vox, et a Latinis usurpata, cum Graeci κιννάμωμον tantum dicant. [Est vox Hebraica קִנָּמוֹן *cinnamon*, Laurus cinnamomum, *Linn.* Itali vocant *cannella del Ceylan*, *cinnamomo*. *F.*] Plurimus ejus usus fuit in unguentis, quae cinnamomina dicta sunt, et prodigiosa pretia habuere. *Plin.* 12, 19, 43. Cinnamomum, idemque cinnamum, nascitur in Aethiopia. *Senec. Oedip.* 117. Cinnamis silvas Arabum beatas Vidit. *Stat. Silv.* 4, 5, 31. odoratisque rara Cinnama praeripiet Sabaeis. *Claud. Nupt. Honor. et Mar.* 94. Panchaia turgent cinnama. *Lucan.* 10, 165. multumque madenti Infudere comae, quod nondum evanuit aura, Cinnamon, externa nec perdidit aera terra. *Mart.* 4, 13. Tam bene rara suo miscentur cinnama nardo. ℙ Dicitur avis Phoenix ex ejus surculis nidum sibi, seu rogum struere. *Ov. Met.* 15, 399., *Stat. Silv.* 2, 6, 87. et *Claud. in I. Cons. Stil.* 2, 420. ℙ Est et aliud, cognomento *comacum*, seu *camacum*, multum quidem a priore differens, vicina tamen gratia. *Plin.* 12, 28, 63. et 13, 2, 2. ℙ Sunt qui scribunt *cinamum*, et *cinamomum* unico *n*, sed minus recte. *Dausq.* in *Orthogr.*

CINNAMUS, i, m. idem quod cinnamum, vel cinnami surculus. *Sol.* 33. de Phoenice: Rogos suos struit cinnamis, quos prope Panchajam concinnat. ℙ Est etiam cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 6. *n.* XXXIV. P. Arruntius Cinnamus.

CINNANUS, a, um, adj. ad Cinnam pertinens. *Cinna* est nom. propr. Rom. L. Cornelius Cinna bello civili contra Sullam pugnavit, et a suis tandem interfectus est. V. *Florum*, *Epit.*, *Liv.* 77. et seqq. et alios. *Nep. Att.* 2. Cinnanus tumultus. Et *ib.* et *Vell.* 2, 24. Cinnanae partes.

CINNUS, i, m plurium rerum commixtio, inquit *Non.* 1, 295. Hinc ita appellatum est genus quoddam potionis ex pluribus liquoribus temperatum, (ut *id. ib.* 207. tradit) quod a Graecis κυκεὼν dicitur, a κυκάω, misceo. *Arnob.* 5, 174. Sitienti adoris oggerit potionem cinnum, cyceonem quam nuncupat Graecia. ℙ Translate. *Cic. Or.* 6. Est autem quidam interjectus *(dicendi modus)* inter hos medius, et quasi temperatus; nec acumine posteriorum, nec fulmine utens superiorum, ut cinnus amborum, in neutro excellens, utriusque particeps, vel utriusque, si verum quaerimus, potius expers. Ita legit *Non. cit. n.* 295., *P. Victor*, et *Grut.* Alii cum *Aldo* A. 1514. ediderunt *vicinus amborum*: [itemque *Schützius*, quod unice verum affirmat similem locum adducens ex *Gell.* 7, 14. *F.* *Idem exhibet *Orell.*] ℙ Praeterea *cinnum* idem esse ac cincinnum, probant quidam tum ex *Gloss. Phil.*, ubi *cinnus* exponitur κρώβυλος; tum ex *Pl. Truc.* 2, 2, 32. et *Cic. Or.* 3, 25. *sub f.* ut quidem legit *Non.* 6, 13. Sed ap. *Pl.* et *Cic. cincinnus* cum plerisque omnibus legendum est. [*Ita *Orell.*] ℙ In iisdem *Gloss.* exponitur νεῦμα, hoc est nutus: in aliis cilium, aut palpebra, ut est ap. *Scal.* ad *Fest.* in *Sugillatum*. Sed harum significationum desiderantur adhuc Latini scriptoris exempla.

CINUS, i, f. arbor quaedam silvestris, amica apibus. *Pall.* 1, 37. At *Pontedera*, et *Schneiderus* legendum putant *pinus*. ℙ *Cinus* est tamen cogn. R., a κεινὸς, vacuus. *Inscr.* ap. *Grut.* 1008, 1. Coelius Cinus.

CINXIA, Juno dicebatur, quod nuptiis praeesset. Inito enim conjugio solvebatur cingulum, quo nova nupta erat cincta. *Festus*, et *Arnob.* 3 p. 115.

CINYPHIUS, a, um, adj. Κινύφιος, ad Cinyphum, seu Cinypem regionem, et fluvium pertinens. *Ov. Met.* 7, 273. Cinyphius chelydrus. *Virg. G.* 3, 312. barbas incanaque menta Cinyphii tondent hirci. *Cinyphios* appellat hircos, quia circa Cinyphum fluvium magna eorum copia, et ingentibus villis nascuntur. Sic *Mart.* 7, 95. Cinyphius maritus, *h. e.* hircus. *Id.* 8, 51. Cinyphius tonsor, *h. e.* qui tondet hircos. Et 14, 140. cujus lemma est *Udones Cilicii*. Non hos lana dedit, sed olentis barba mariti: Cinyphio poterit planta latere sinu. ℙ *Cinyphii* etiam dicuntur *Macae* populi Libyae, ab eadem regione Cinyphi amnis. *Sil.* 3, 275. Cinyphii didicere Macae: squalentia barba Ora viris, humerosque tegunt velamine capri Setigero. ℙ Circa hunc fluvium uberrima arva sunt, teste *Mela* 1, 7. Hinc *Ov. Pont.* 2, 7, 25. Cinyphiae segetis citius numerabis aristas. ℙ Ponitur etiam generatim pro Libyco, Africano. *Id. Met.* 15, 754. Numidasque rebelles, Cinyphiumque Jubam. *Claud. B. G.* 9. Cinyphias exercitus attigit oras. *Lucan.* 9, 787. Cinyphiae pestes, *h. e.* serpentes Afri. *Sidon. carm.* 15, 6. Cinyphio Tritone truces hilaraverat artus. V. TRITON. *Id. carm.* 9, 203. Cinyphius Ammon. ℙ Monet *Pier.* ad *Virg. l. c.* in MSS. reperiri *Cyniphius*, Κυνίφιος.

CINYPHUS, i, et Cinyps, ypis, m. Κίνυφος, et Κίνυψ, fluvius Africae, qui oritur in desertis Libyae, et in mediterraneum mare inter duas Syrtes, prope Leptim, influit. A *Plin.* 5, 4, 4. et *Mela* 1, 7. Cinyps appellatur. Sic *Claud. I. Cons. Stil.* 1, 251. Quos vagus humectat Cinyps. ℙ *Cinyphus* vero ab aliis dicitur ex *Ptol.*, ap. quem Κίνυφος est.

CINYRAS, ae, m. Κινύρας, Paphi filius, rex Assyriorum, omnium suae aetatis formosissimus, qui quod imprudens cum Smyrna filia concubuisset, prae moerore se ipse interfecit. Ex eo concubitu filium habuit Adonim a Venere dilectum, qui ab apro occisus est. *Hyg. fab.* 58., 242., 270. etc. ℙ Alia quoque de eo narratur fabula, quod plures filias habuerit, quae cum Junone de pulcritudine contendere ausae, ab ipsa in gradus templi conversae sunt: quod innuit *Ov. Met.* 6, 98. ℙ Diversus ab hoc creditur Cinyras rex Cypri, pater Myrrhae, de quo *Ov. Met.* 10, 300. Plerique tamen cum priore confundunt.

CINYREIUS, a, um, adj. Κινυρήιος, ad Cinyram pertinens. *Ov. Met.* 10, 369. (et *Colum.* 10, 173.) Cinyreia virgo, *h. e.* Myrrhae filia Cinyrae. *Id. ib.* 712. Cinyreius juvenis, *h. e.* Adonis Cinyrae nepos simul et filius. *Stat. Silv.* 5, 1, 214. Cinyreia germina. V. v. sq.

CINYREUS, a, um, adj. Κινύρειος, Cinyreius. *Lucan.* 8, 716. ab Idalio Cinyreae litore Cypri, *h. e.* Cypri a Cinyra regnatae. *Stat. Silv.* 5, 1, 214. Coryciaeque comae, Cinyreaque germina, *h. e.* myrrha. Al. leg. *Cinyreiaque.*

*CINYRIA, ae, f. Κινύρεια, Cypri opp. *Plin.* 5, 31. *B. A.*

CIO, is, ivi, itum, a. 4. κινέω, idem quod *cieo*, hoc est moveo. *Virg. Cul.* 201. bijuges oriens Erebo cit equos nox. *Colum.* 6, 5. Ea res aut cit alvum, aut movet febrem. *Pl. Poen.* 4, 2, 86. Prius disperibit, faxo, quam unam calcem civerit. *Mart.* 4, 90. Inde lego, Phoebumque cio, Musasque lacesso. *Lucr.* 1, 212. Terraique solum subigentes, cimus ad ortus, *h. e.* excitamus, promovemus. *Lact. Ep.* 4. Tres affectus tres furiae sunt, quae in animis hominum tantas perturbationes ciunt. Al. leg. *cieunt*. *Tac. A.* 15, 33. Quos e proximis coloniis ejus rei fama civerat, *h. e.* exciverat. *Appul. Flor. n.* 17. Cire voces, *h. e.* elicere, vel edere.

CIOS et Cius, i, m. Κίος et Κίος, fluvius et oppidum Bithyniae ad Propontidem, opportunissimum olim emporium non procul accolentis Phrygiae. *Prisc. Perieg.* 775. Qua Cius egregia decurrens murmurat unda. Adde *Plin.* 5, 32, 40. et *Mel.* 1, 19.

CIPPUS, i, m. valli genus ex trunco arboris: unde et *Vet. Gloss.* κορμόν, truncum exponit. *Caes. B. G.* 7, 73. Truncis arborum, haud admodum firmis ramis accisis, atque horum dolabratis, atque praeacutis cacuminibus, perpetuae fossae ducebantur. Hoc illi stipites demissi, et ab infimo revincti, ne revelli possent, ab ramis eminebant; quo qui intraverant, se ipsi acutissimis vallis induebant: hos cippos appellabant. ℙ Est etiam columella quadrata in sepulcris cum memoria et titulo aliquo posita. *Hor. Sat.* 1, 8, 12. Mille pedes in fronte, trecentos cippus in agro Hic dabat, heredes monumentum ne sequeretur *Pers.* 1, 37. non levior cippus nunc imprimit ossa? *Prud. Apoth.* 361. Decalionum devotus cippo. ℙ In re agraria est terminus ad discernendos agrorum fines constitutus. *Simpl.* ap. *Goes.* p. 88. ℙ In *Gloss. Vet.* exponitur etiam ligneum vinculum pedum: ex quo orta est Itala vox *ceppo*. *Aldhelmus carm. de laud. Virg.* 25. Et suras iterum cipporum vincula claudunt. ℙ Praeterea *cippum* quidam leg. ap. *Tert. Pall.* 5., et putant esse ligneum annulum, quo continetur umbo togae, ne defluat: qua de re multa ibi *Salm.* Alii interpretantur palum jugo transverso instructum, cui vestes appendantur. Sed haec incerta prorsus, et sola quorundam conjectura fulta sunt. ℙ [*Cippus*, aut vetustiori orthographia *Cipus* cognomen fuit M. Genutii praetoris, cui cornua in fronte erepserunt. *Val. Max.* 5, 6. *n.* 3. *Plin.* 11, 37, 45. *F.*]

CIPRIUS. V. CYPRIUS.

CIRCA, περὶ, ἀμφὶ, circum: praepositio accusativum regens, quae dicitur tum de loco, cum de tempore. *Nep. Alc.* 10. Ligna contulerunt circa casam eam, in qua quiescebat. [* *Suet. Nero* 28. Sporum circa conventus mercatusque Graeciae, ac mox Romae circa Sigillaria, comitatus est.] *Liv.* 28, 26. Custodes circa omnes portas missi. *Id.* 26, 13. Circa domos eorum ituros se minabantur. [* *Virg. G.* 4, 75. Et circa regem atque ipsa ad praetoria densae Miscentur. *Hor. Od.* 1, 18, 2. Circa mite solum Tiburis. *Id. ib.* 2, 5, 5. Circa virentes est animus tuae Campos juvencae. *Id. ib.* 1, 3, 10. Illi robur et aes triplex Circa pectus erat. *Id. ib.* 1, 25, 15. Tibi amor et libido — Saeviet circa jecur ulcerosum. *Id. Sat.* 2, 6, 34. Aliena negotia centum Per caput et circa saliunt latus.] *Cic. Verr.* 2, 1, 48. Ajebat multa opus esse canibus suis, quos circa se habebat. *Suet. Dom.* 9. Omnes circa se largissime prosecutus, *h. e.* qui ei inserviebant, vel quorum familiaritate utebatur. Eadem ratione locutus est. *Id. Caes.* 27. [* *Plin. Pan.* 83, 3. Omnes circa te similes tui effecisti.] Sic Graeci dicunt οἱ περί τινος. *Ulp. Dig.* 4, 4, 9. Circa principem occupatum esse, *h. e.* principi in aliquo ministerio inservire. ℙ Dicitur etiam de tempore, et significat circiter, hoc est paulo ante, vel paulo post illud tempus, de quo sermo est. *Vell* 2, 92. Circa ea tempora. *Hor. Od.* 4, 1, 6. Circa lustra decem. *Cels.* 2, 6. Circa septimum diem. *Liv.* 42, 57. Postero die circa eandem horam copias admovit. *Colum.* 5, 12. Circa idus Octobr. *Suet. Oth.* 11. Circa lucem expergefactus. ℙ Item de numero. *Cels.* 7, 15. Per insequentes dies circa singulas heminas aquae emittendum. *Liv.* 45, 34. Ea fuere oppida circa septuaginta. Addunt et 27, 42., sed hic locus varie legitur. ℙ Translate ponitur pro *de*, *in*, aut *super*. *Tac. A.* 11, 15. Publica circa bonas artes socordia. [* *Id. ib.* 11, 29. Ac primo Calistus, jam mihi circa necem C. Caesaris narratus. *Id. ib.* 16, 8. Mox Neronem circa summa scelera distentum, quasi minores evasere. *Suet. Tib.* 11. Circa scholas et auditoria professorum assiduus. *Id. Nero* 51. Circa cultum habitumque pudendus. *Id. Claud.* 45. Circa successorem omnia ordinare.] *Tac. H.* 1, 13. Circa consilium eligendi successoris in duas factiones scindebantur. *Quint. prooem.* 6. Illum alienatae mentis errorem circa solas litteras habuit. *Suet. Claud.* 22. Circa caerimonias correxit quaedam. ℙ Item pro *erga*. *Just.* 14, 1. Ut, quomodo circa se animati essent, cognosceret. *Scaev. Dig.* 31, 90. *med.* Si docerent eo animo circa patronum, cum testamentum faceret, esse coepisse, ut, etc. [* *Eutr.* 7, 13. Tam civilis circa quosdam amicos. *Id.* 8, 5. Communis circa omnes. *Id.* 8, 8. Liberalitates circa amicos. — Obtinuit haec hujus vocis significatio inde ab aetate *Suetonii*, *Taciti*, *Fabii* — ut rem spectet, in qua quis versatur, aut occupatur. Cf. *Burm.* ad *Quint. Decl.* 1, 17. p. 37. qui nubem exemplorum congessit.] ℙ Saepe est adverbium, seu potius adhibetur sine casu more adverbii. De loco, *Liv.* 1, 4. Ex montibus, qui circa sunt. *Curt.* 4, 12. Caligo, quam circa humidi effuderant montes. *Cels.* 5, 28. *n.* 3. Circa, qua tumor ex inflammatione est, imponenda cataplasmata. *Quint.* 10, 7. Omnia, quae sunt in ea, circaque, intuemur. [* *Virg. A.* 7, 535. Corpora multa virum circa. *Id. ib.* 12, 757. Ripaeque lacusque Responsant circa.] *Nep. Eum.* 10. *f.* Sed non passi sunt, qui circa erant, *h. e.* ejus amici, ac ministri, οἱ περὶ αὐτοῦ.

CIRCAEA, ae, f. κιρκαία herba strychno sativo similis flore nigro, parvo semine, ut milii, nascente in quibusdam corniculis, radice semipedali triplici ferme, aut quadruplici, alba, odorata, gustus calidi: nascitur in apricis saxis. *Plin.* 27, 8, 38.

CIRCAEI. V. CIRCEII.

CIRCAEUM, i, n. κίρκαιον, herba eadem, quae mandragora. *Plin.* 25, 13, 94.

CIRCAEUS, a, um, adj. Κιρκαῖος, ad Circen pertinens. *Cic. Div. Verr.* 17. *f.* Sed repente ex homine, tanquam aliquo Circaeo poculo, factus est Verres. *Prop.* 2, 1, 55. Sed mihi Circaeo pereundum gramine, *h. e.* herbis veneficis. *Val. Fl.* 5, 328. et 6, 426. Circaei campi, *h. e.* qui sunt prope Phasim fluvium, et oppidum Circaeum in Colchis, ubi Circe nata est. *Plin.* 6, 4, 4. ℙ Circaeum dorsum *Sil.* 7, 692. est collis, in quo situm est Tusculum a Telegono filio Circes conditum. ℙ Item ad oppidum Circejos pertinens. *Hor. Ep.* 1, 30. Circaea moenia. *Virg. A.* 7, 10. terra. [* *Id. ib.* 7, 799. Circaeum jugum.] *Ov. Met.* 14, 248. Circaeum litus. *Lucan.* 6, 287. Circaea procella, *h. e.* quae ad Circejos promontorium fit.

CIRCANEA dicitur avis, quae volando circuitum facit. *Fest.*, ubi alii leg. *circenda*.

CIRCATOR. V. CIRCITOR.

CIRCE, es, *et Latina positione*, Circa, ae, f. Κίρκη, filia Solis, et Perses, seu Perseidis nymphae, soror Aetae. Veneficii peritissima suis poculis exteriora hominis fertur in bestias transformasse. Sarmatarum rege, cui nupserat, veneno sublato, regnoque per scelus parto, cum crudelius imperaret, ab incolis pulsa in Italiam profugit, et in monte Latii in Volscis, herbarum feracissimi, qui ab illa *Circaeji* est appellatus, sedem sibi delegit. Ibi Glauci amore capta est, qui a Scylla, quam deperibat, repulsus, ad magicam Circes artem confugerat. Sed ab illo Scyllae posthabita Rhegium se contulit, fontem, in quo se Scylla lavare consueverat, venenis infecit, et virginem in monstrum marinum commutavit. Socios item Ulyssis, quos ille duos et viginti praemiserat, inter quos Eurylochus, Macareus, Polytes, Elpenor numerantur, in sues vertit, Eurylocho excepto, qui a Mercurio de Circes veneficiis praemonitus, et moly herba munitus fuerat. Sed illis deinde Eurylochi amore humanam speciem reddidit. Ulyssem mox hospitio suscepit, quem una cum sociis anni spatio, et amplius apud se detinuit, eique duos filios peperit. Cum in silva quadam herbas legeret, amore Pici filii Saturni regis Laurentium exarsit, qui uxorem habebat Canentem, seu Pomonam filiam Jani, et Veniliae. A Pico rejecta, illum in avem immutavit, socios in varia genera ferarum. Ipsa autem inter Deas relata est, et culta. *Plin.* 25, 2, 5., *Cic. N. D.* 3, 19., *Hyg. fab.* 125, 156., 199., *Ov. Met.* 14. *in.* et *ib.* 320. et sqq. etc. *Id. ib.* 390. Certior ad Circen ultor venisset Ulysses. ℙ Pro Latina positione *Circa*, *ae*, sint haec loca. *Hor. Ep.* 17, 17. Volente Circa. Et *Prop.* 3, 10, 27. Et Circae fraudes. Et *Pl. Ep.* 4, 2, 34. Hanc asserva Circam, Solis filiam. *Pier.* quoque, *Circae* pro *Circes* legi testatur in aliquot MSS. *Virg. A.* 3, 386., et ad *Horatii* locum quod attinet, *Circa* ibi legitur a *Val. Prob.* in *Cathol.* p. 1446. Plura hac de re *Bentl.* ad *c. l. Horatii*, et *Brouckus.* ad *Prop.* 2, 7, 83., ubi *Antigonae*, non *Antigones* legi oportere contendit. ℙ *Circes domus* audiebat Circeji opp., teste *Mela* 2, 4. *f. B. A.*

CIRCEJENSIS, se, adj. ad Circejos pertinens. *Cic. N. D.* 3, 19. Circen quoque coloni nostri Circejenses religiose colunt. *Plin.* 32, 6, 21. Circejensia ostrea.

CIRCEJI, jorum, m. plur. nomen est montis, pro-

montorii, et oppidi in Latio, juxta Pomptinas paludes, in mare Tyrrhenum excurrens: a Circe, quae ibi habitasse dicitur. *Plin.* 3, 5, 9., *Mela* 1, 4. ¶ Hoc loco optima ostrea nascebantur. *Hor. Sat.* 2, 4, 33. Ostrea Circeis, Miseno oriuntur echini. Adde *Juven.* 4, 140. et *Plin.* 32, 6, 21. ¶ Reperitur etiam *Circaei, orum. Cic. Att.* 15, 10. Statim igitur mittam vel Antium, vel Circaeos.

CIRCELLUS, li, m. parvus circulus. *Circelli isiciati* ap. *Apic.* 2, 5. sunt farcimina in circuli formam et rotunditatem effícta: cujusmodi fuisse videntur *Lucanicae*, quibus pultes coronabant, ut est ap. *Mart.* 13, 35. ¶ Quidam leg. *circillus.*

[CIRCEN, ĭnis, n. idem ac *circes, itis*, circulus. *Vet. ep.* in *Anthol. Lat. Burm.* 4, 274. Ille ego, qui vixi bis deno circine solis. *F.*]

CIRCENSIS, se, adj. ad Circum pertinens. *Circenses ludi*, et absolute *Circenses, ium*, sunt omnes ludi solemnes, qui Romae in Circo edebantur, ut quadrigarum, equorum, itemque hominum cursus, ferarum venatus, vel pugna cum damnatis reis, lucta, pugilatus etc. *Cic. Verr.* 2, 4, 15. Ludis Circensibus, *h. e.* die ludorum Circensium. *Liv.* 44, 9. Circense ludicrum. *Juven.* 10, 80. duas tantum res anxius (*populus R.*) optat, Panem, et Circenses. *Suet. Caes.* 76. Circensis pompa, *h. e.* transvectio imaginum Deorum, quae initio Circensium ludorum fiebat. *Id. Cal.* 18. Edere Circenses. *Id. Claud.* 21. committere. ¶ Aliquando hi ludi extra Circum facti sunt, Circenses nihilominus appellati. Colligitur id ex *Suet. Aug.* 45. et *Claud.* 21. ¶ Quidam tradiderunt, *Circenses* dictus esse non a *Circo*, sed a *circum*, et *ensis*, quia olim ederentur in ripa fluminis, ab altero latere positis gladiis, ita ut ab utraque parte praesens esset ignaviae periculum. Ita *Serv.* ad *G.* 3, 18., *Isid. Orig.* 18, 17. et alii. Sed hoc vanum esse, merito censet *Voss.* in *Etym.* in voce *Circus*: quemadmodum et illud, quod ab eod. *Isid. ib.* 28. et *Tert. Spect.* 8. traditur *Circum*, et *Circenses* a *Circe* dictos esse, quod ea primum hujusmodi ludos Soli patri instituerit. ¶ Quod *Circenses plebejos* memorat *Plin.* 8, 42, 65., apparet, fuisse et patricios, scilicet hos ab consulibus, aedilibus curulibus, et imperatoribus celebrari solitos in Circo maximo variis de causis, et variis anni temporibus: illos ab aedilibus pleb. in Circo Flaminio stato die, *h. e.* a. d. XIII. cal. Novemb. institutos pro libertate plebis, exactis regibus; aut pro ejus reconciliatione cum patribus post secessionem in Aventinum, ut docet *Ascon.* in *Verr.* 1, 10. *f.* Meminit horum *Cic. ib.* et *Liv.* 23, 30., 27, 6, 21. et 36., 28, 10., 29. *f.* et alibi. ¶ *Circense tomentum* fiebat ex palustrium arundinum paniculis concisis et fartis, quibus pauperiores pro culcita utebantur. *Mart.* 14, 160. Tomentum concisa palus Circense vocatur. Fortasse autem ideo *Circense* dictum est, inquit *Turn.* 9, 24., quia initio Circensibus spectaculis sibi substernere solerent. *Domitius* putat ita denominatum esse a paludibus, quae circa Circejos erant, quod ibi ingens arundinum vis, tomenti hujus ferax inveniretur. Meminit etiam *Sen. Vita beata* 25.

CIRCES, ĭtis, m. circulus apud veteres. *Fest.* Circites, circuli ex aere facti. ¶ Nec tantum ex aere, sed e qualibet materia. *Sidon. carm.* 22, 222. Umbrat multicavus spatioso circite fornix. *Id. carm.* 15, 15. tegit extima limbi Circite palla pedes. Al. leg. *limo circite*, h. e. obliquo circuitu. ¶ Usurpatur et de stadio Circi, et idem significat ac circuitum. *Sidon. carm* 23, 381. Quinto circite, non valens sequentum Pondus ferre prior, retorquet axem. ¶ Quidam tribuunt etiam *Varr. L. L.* 5, 2., sed invitis *Scal.*, *Popma*, et *Scioppio.*

CIRCILLUS. V. CIRCELLUS.

CIRCINĀTĬO, onis, f. κύκλωσις, actus circinandi, descriptio circuli circino facta: item ipse circulus sic descriptus. *Vitr.* 9, 8. Circinationem circuli describere. Et *ib.* Circinationis totius sumenda est pars quintadecima et 3, 3. Ducere rotundam circinationem. Adde 9, 4., ubi non semel *circinationem* appellat circulum, seu orbem, quem planetae cursu suo dimetiuntur: et 10, 10., ubi circinatio molarum est earum circuitus et gyrus, cum in molendo versantur. *Id.* 5, c. 6, 7. et 8. saepe mentionem facit circinationis, qua voce orchestrae circuitus videtur designari in theatro Graeco, et Latino.

CIRCĬNĀTUS, a, um, part. a *circino*, in orbem circino deformatus. *Plin.* 16, 23, 35. Folia circinatae rotunditatis. *Id.* 18, 34, 77. *n.* 1. Circinatum tympanum.

CIRCĬNO, as, avi, atum, a. 1. περικυκλόω, περιάγω, in orbem duco, in rotunditatem deformo, circino describo. *Plin.* 16, 38, 73. Cetera mensarum genera, fissis arboribus, circinantur in pulpam. *Id.* 17, 12, 17. Arbores, quae in orbem ramos circinant. *Ov. Met.* 2, 721. *de Mercurio volante*: et easdem circinat auras, *h. e.* in gyrum fertur, velut si circulum in aere circino describat. Sic *Manil.* 1, 710. Utque suos arcus per nubila circinat Iris.

CIRCĬNUS, i, m. διαβήτης, instrumentum, quo circuli designantur. *Caes. B. G.* 1, 38. Flumen Dubis, ut circino circumductum, paene totum oppidum cingit. *Vitr.* 9, 8. Circino spatia dimetiri. Et *ib.* Diducere circinum. Adde *Plin.* 2, 15, 13.

CIRCITELLUS vel Circitillus. V. CESTICILLUS.

CIRCĬTER, praeposit. ἐγγύς, ὡς, περί, circa, prope, ferme. Haec praepositio alteri *Circa* cognata, unde producta est, accusativo casui jungitur, et ad tempus, numerum, interdum et ad locum pertinet. Ad tempus. *Cic. Fam.* 3, 5. Circiter idus sextil. puto me ad Iconium fore. *Id. Att.* 2, 4. Non circiter calendas aut in Formiano erimus, aut in Pompejano. *Caes. B. G.* 1, 50. Circiter meridiem exercitum reduxit. *Hor. Ep.* 1, 7, 47. Octavam circiter horam. *Varr. R. R.* 2, 11. Circiter messem hordeaceam. ¶ Ad numerum. *Caes. B. G.* 1, 15. Dies circiter quindecim iter fecerunt. *Pl. Mil.* 2, 3, 79. Nam illic noster est fortasse circiter triennium. ¶ Ad locum. *Pl. Cist.* 4, 2, 8. Loca haec circiter mihi excidit. ¶ Saepe est adverbium, sive potius adhibetur sine casu more adverbii. *Caes. B. G.* 2, 32. Circiter parte tertia caelata. [*B. Alex.* 89. Circiterque luminibus accensis Uticam pervenit.] *Sall. Cat.* 56. Circiter pars quarta. *Varr. R. R.* 3, 10. Pulli circiter duobus mensibus fiunt pingues.

CIRCĪTES, vel Circitis olea enumeratur a *Colum.* 5, 8. inter varia ejus arboris genera. Et autem illa ipsa, quae et *ib. paulo post.*, et a *Plin.* 15, 1, 2. et *Virg. G.* 2, 86. appellatur *radius*: a Graeco κερκίς, quod tum radium textorium, tum cacumen significat pinus, seu alni, vel potius speciem quandam alni stipite oblongo, terete, et in acutum radii instar desinente. Ob eandem enim causam olea quoque *radius* dicta est. Quare rectius fortasse *cercītes* scriberetur: tametsi *circites* passim habetur etiam in antiquis libris. ¶ *Paul.* ex *Fest.* docet, circites esse circulos ex aere factos. V. CIRCES.

*CIRCĬTO, as, a. 1. i. q. circo. *Vet. Gloss.* Circitat, et circat, κυκλεύει. it. Circito, περινοστῶ. *B. A.*

CIRCĬTOR, oris, m. ἀμφίπολος, περιοδευτής, qui circumit. *Auct. Priap.* 16. Quid mecum tibi, circitor moleste? Ad me quid prohibes venire furem? *h. e.* qui hortum circuis, et custodis. Speciatim ita dicti sunt servi in familia magistratuum aquaeductibus praepositorum, quorum officium erat circuire aquaeductus, et si quid vitii, aut fraudis accidisset, renuntiare, ut remedium afferri posset. *Front. Aquaed.* 117. Utraque familia in aliquot ministeriorum species deducitur, villicos, castellarios, circitores, silicarios etc. ¶ In militia *circitores* fuerunt, qui vigilias circuibant, ἔφοδοι, περίπολοι. *Veg. Mil.* 3, 8. *med.* Idoneos tribuni et probatissimos eligunt, qui vigilias circumeant, et renuncient, si qua emerserit culpa: quos circuitores appellabant. Nunc militiae factus est gradus, et circitores vocantur. (*Stewech.* monet, in quodam exemplari legi *circatores*.) Adde *Imp. Leon. Cod.* 12, 20, 3. et *Hieron. ep.* 61. *ad Pammach. n.* 7., item veterem Inscript. militarem ap. *Mur.* 540, 2., ubi paenultima producitur illo versu tanquam synaeresis fiat a *circuitor*: Circitor morior, praemia parva, senex. ¶ Praeterea sic appellantur, qui circumferunt merces vendibiles. *Ulp. Dig.* 14, 3, 5. Sed etiam eos institores dicendos placuit, quibus vestiarii, vel lintearii dant vestem circumferendam et distrahendam, quos vulgo circitores appellamus. Al. leg. *circuitores.* ¶ Legitur etiam *circitor* in *Inscr.* ap. *Reines. cl.* 20, *n.* 424., sed utrum ad militares, an institorios pertineat, incertum. Ap. *Petr. fr. Trag.* 53. *Burm.* habetur etiam *circumitor.*

CIRCĬTŌRIUS, a, um, adj. ad circitorem pertinens, ut *Circitoria dignitas* in militia. *Imp. Constantin. Cod. Theod.* 7, 22, 2.

*CIRCĬTŪRA, ae, f. et

*CIRCĬTUS, us, m. in *Vet. Gloss.* explicantur Graece περιοδεία; sive περιοδία. *B. A.*

CIRCĬUS, ii, m. ventus peculiaris Galliae Narbonensis ceterorum clarissimus, nec ulli violentia inferior, Ostiam plerumque recta Ligustico mari perferens: idem non modo in reliquis partibus coeli ignotus, sed ne Viennam quidem, ejusdem provinciae urbem attingens, paucis ante limitibus jugi modici occursu tantus ille ventorum coercetur. Haec *Plin.* 2, 47, 46., cui similia habent *Senec. Q. N.* 5, 17. et *Phavorin.* ap. *Gell.* 2, 22., qui addit ita dictum sibi videri a turbine, et vertigine, qua fertur: nempe a *circum*: quod et *Non.* docet 1, 251. Alii tamen Gallicam vocem putant. Neutrum probat *Salm.* in *Exercit. Plin.* quod *Cercius* a *Catone* dictus sit, teste *Gell. l. c.*, et a Graecis Κερκίας: itaque esse Siculam vocem, auctore *Theophrasto de ventis*: ex quo etiam fieri, ut non sit Galliae Narbonensis proprius, sed unus ex principalibus, et toti terrae communis. V. ibi plura p. 1258. et *Isac. Vossium.* ad *Melam* 2, 5. *Salmasii* opiniones refutantem. ¶ Tanto impetu spirare solet, ut aedificia quasset, et tecta aliquando auferat. *Senec. l. c.* et *Plin.* 17, 2, 2. ¶ Spirat inter Argesten, et Thrasciam, ut est ap. *Vitr.* 1, 6., hoc est inter occidentem aestivum, et septentrionem, diciturque a Gallis *nord-ouest-nord*, ab Italis *maestro tramontana.* V. THRASCIAS.

CIRCO, as, avi, atum, a. 1. περιοδεύω, circumeo. Legitur in *Vet. Glossis*, et ap. *Prop.* 4, 9, 35. Fontis egens erro, circoque sonantia lymphis. Et *Tibull.* 1, 3, 77. Tantalus est illic, et circat stagna. Ita enim *Scalig.* et ex eo *Brouckusius*, qui ejus usum confirmat auctoritate *Serv.* ad *A.* 10, 885. In laevam partem ideo circabat, ut, etc. et *Ammiani*, qui 31, 2. verbo *circumcirco, as*, usus est. Ap. *Prop.* alii *circaque*, ap *Tibull.* circum, ap. *Serv.* alii *circumibat* legunt: nec *Ammiani* locus suspicione caret.

CIRCOS, i, m. κίρκος, gemma est colore similis accipitri. *Plin.* 37, 10, 56. Ceritis cerae similis est, circos accipitri. Ita *Hard.* Alii leg. *circos pyris.* ¶ Item genus accipitris ap. *eund.* 10, 8, 9., ubi tamen *Hard.* contendit, *aegithum* non *circon* legendum esse.

CIRCŬEO. V. CIRCUMEO.

CIRCŬĬTIO, onis, f. περίοδος, actus circumeundi, circuitus. *Liv.* 3, 6. *f.* Munus vigiliarum senatores per se ipsi obibant: circuitio ac cura aedilium plebis erat. ¶ Item locus, per quem circuiri potest. *Vitr.* 6, 6. Duo triclinia cum circuitionibus. *Id.* 10, 19. Cum haberent singula tabulata circuitionem cubitorum ternum. ¶ Translate *circuitio verborum* est, cum pluribus verbis aliquid explicatur, quod paucioribus poterat, περίφρασις. *Auct. ad Her.* 4, 32. Circuitio est oratio rem simplicem assumptam circumscribens elocutione. *Cic Div.* 2, 17. Epicurus circuitione quadam Deos tollit. Et *ib.* 61. *f.* Quid opus est circuitione et anfractu? *Ter. Andr.* 1, 2, 31. Ita aperte ipsam rem modo locutus, nihil circuitione usus es. ¶ Legitur et *circumitio. Front. de orat.* 3. Quid sibi volunt artes isti, et circumitiones? *Ammian.* 24, 2. Munimentum fluminis circumitione vallatum.

CIRCŬĬTOR, oris, m. qui circuit. Legitur *in fragm. Trag. Petr.* 53. *Burm.* pro eo, qui fundum circuit, et custodit. Alii autem legunt *circumitor*, alii *circitor*, V. CIRCITOR.

CIRCŬĬTUS, a, um, part. a *circueo*, περιαχθείς. *Cic. fragm. pro C. Cornel.* ap. *Prisc.* 8, 830. Circuitis rostris ejicerentur lapidibus homines. *Caes. B. C.* 3, 25. Circuitis hostium castris. *Liv.* 36, 16. Lacedaemonios quondam ita a Persis circuitos fama erat. Et 37, 42. Subsidia circuita a tergo caedebantur. Adde *Suet. Aug.* 98. [**Id. Claud.* 8. circuito demum triclinio. *Id. Nero* 19. Circuitis templis.] et *Sen. Med.* 98. ¶ In quibusdam libb. legitur et *circumitus*, praesertim ap. *Liv.* V. CIRCUMEO.

CIRCŬĬTUS, us, m. περίοδος, circuitio. *Cic. N. D.* 2, 19. Circuitus solis orbium conversionem conficiunt annuam. *Caes. B. G.* 1, 41. Millium amplius quadraginta curcuitu, locis apertis exercitum ducere, *h. e.* circumeundo millia passuum quadraginta. [**Curt.* 4, 16. Sed majore et ob id tutiore circuitu Tigrim superat. *Id.* 9, 3. Cur circuitu petis gloriam, quae ad manum posita est? *Id.* 3, 11. Quidam circuitu rupes, saltusque montium occultos petivere. *Quint. Decl.* 9, 3. Circuitu tamen quodam molliores tentavit aditus. — *Ov. Met.* 2, 82. Saevaque circuitu curvantem brachia longo Scorpion.] *Cels.* 3, 5. Tertianarum febrium certus est circuitus. *Seren. Samm. comp.* 95. Circuitibus febrium vexari. [**Suet. Aug.* 17. Asiae Syriaeque circuitu.] ¶ Dicitur etiam de loco, qui circumitur. *Caes. B. G.* 7, 83. Collis, quem, propter magnitudinem circuitus, opere complecti non poterant. *Id. B. C.* 3, 44. Illi operibus vincebant, quod interiore spatio minorem circuitum habebant. *Id. B. G.* 2, 29. Oppidum ex omnibus in circuitu partibus altissimas rupes habens. Et *ib.* 30. Vallum pedum duodecim, in circuitu XV. millium. *Plin.* 4, 12, 19. Ithaca insula circuitu patet XXV. M. pass. *In lib. de auspic.* ap. *Gell.* 13, 14. Pomoerium est locus per totius Urbis circuitum pone muros etc. *Suet in Vita Horatii.* Circuitus voluminis. [**Curt.* 6, 6. Praerupta rupes erat — — circuitus ejus XXX et II stadia comprehendit. — *Virg. A.* 11, 767. Omnemque pererrat Undique circuitum.] ¶ [*Circuitus*, et *circumitus* est paries, sive maceries, qua hortus, sive sepulcrum, sive ara clauditur. *Varr. L. L.* 4, 4. Ambitus iter, quod circumeundo teritur, nam ambitus circumitus; ab eoque XII. Tabularum interpretes ambitum parietis circumitum esse describunt. *Inscr. Vicetina ined.* L. S. L. Turranii L. F. Valentis, in fr. P. XXX. rt. P. LX. circumitus maceriae sesquipedes. Alia ap. *Mur.* 314, 2. Sedilia, circumitum refecerunt impensa sua. Alia ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 369. Isidi ex visu circumitum de sua pecunia faciendum curavit. *F.*] ¶ Translate. *Quint.* 5, 7. Nec statim debet de eo, quod in judicium venit, rogare, sed aliquo circuitu ad id pervenire. *Petr. Sat.* 13. Negavi circuitu agendum, sed plane jure civili dimicandum. *Mart.* 11, 15. Loqui aliquid per circuitus. *Cic. Or.* 23. Circuitus, conglutinatioque verborum. Et *ib.* 61. Circuitus ille orationis, quem Graeci περίοδον, nos tum ambitum, tum circuitum, tum comprehensionem, aut continuationem, aut circumscriptionem dicimus. *Id. Or.* 3, 51. Circuitum, et quasi orbem verborum conficere. [**Quint. Inst.* 9, 4. Oratio longiores habet saepe circuitus. *Id. ib.* 10, 1. Alia circuitu verborum plurium ostendimus.] ¶ Circuitum mundi *Plin.* 9, 35, 54. vocat suam terrarum descriptionem, quam prioribus Historiae naturalis libris exsequitur. ¶ In quibusdam libb. legitur *circumitus.* V. CIRCUMEO.

CIRCŬLĀRIS, re, adj. κυκλικός, κύκλιος, circulo similis, rotundus. *Capell.* 6, 190. Lineares ductus, circulares flexus. Adde 8, 274.

CIRCŬLĀTIM, adv. κύκλῳ, κυκλόσε, circulando. *Suet. Caes.* 84. *f.* In summo publico luctu exterarum gentium multitudo circulatim suo quaeque more lamentata est. *Coel. Aurel. Acut.* 2, 29. Pectori circulatim cerotaria apponere.

CIRCŬLĀTĬO, onis, f. circulandi actus, ambitus, κύκλωμα. *Vitr.* 9, 4. Mercurii stella ita pervolitat, ut trecentesimo et sexagesimo die per signorum spi-

tia currens perveniat ad id signum, ex quo priore circulatione coepit facere cursum.

CIRCŬLĀTOR, oris, m. ἀγύρτης, περιοδευτής, homo circumforaneus, qui congregata multitudine in foro, et per vicos varia medicamenta proponit, et praestigiis, saltationibus, cantu aliisque hujusmodi ludicris plebem detinet et oblectat, lucri causa. *Cels.* 5, 27. *n.* 3. Si colubra stupente (quod per quaedam medicamenta circulatores faciunt) in os digitum quis indidit. *Paul. Dig.* 47, 11, 11. Circulatores, qui serpentes circumferunt et proponunt. *Appul. Met.* 1. Circulatorem adspexi equestrem spatham praeacutam mucrone infesto devorasse. Adde *Sen. Ben.* 6, 11. et *ep.* 29., ubi circulatores appellat circumforaneos, et vagos philosophos, qui philosophiam honestius neglexissent, quam vendunt. ¶ *Circulator auctionum* dici videtur ab *Asin. Poll.* ad *Cic. Fam.* 10, 32. qui omnes auctiones obit, qui in omnibus auctionibus praesto est, ut merces, quae ibi forte viliore pretio venirent, coemeret, deinde cum lucro venditurus.

CIRCŬLĀTŌRĬUS, a, um, adj. ἀγυρτικὸς, ad circulatorem spectans. *Quint.* 2, 4. Extemporalis garrulitas circulatoriae vere jactationis est. *Tert. Apol.* 23. Circulatoriae praestigiae.

CIRCŬLĀTRIX, icis, f. quae ad circulatorem pertinet, vel quae circulatur. *Mart.* 10, 3. Et foeda linguae probra circulatricis, *h. e.* linguae hominis circumforanei. *Auct. Priap.* 19. Telethusa circulatrix, *h. e.* meretrix vaga; nam scorta plerumque domi, vel publico et certo loco quaestum faciebant.

CIRCULĀTUS, a, um, part. a *circulo*, in gyrum actus. *Coel. Aurel. Tard.* 1, 1. Circulatus gressus vertiginem ingerit aegrotanti; et *paulo post:* Circulatus ductus. Adde *Petr. fragm. Trag.* 67. *Burm.*, ubi al. leg. *circumlatus*, alii *circumlatim.*

CIRCŬLO, as, avi, atum, a. 1. κυκλόω, in circulum efformo. *Appul. Apol.* Posses videri pro computationis gestu errasse; quos circulare debueris digitos, aperuisse. *Id. Flor. n.* 9. ipse ejus annuli et orbiculum circulaverat, et palam clauserat.

CIRCŬLOR, aris, dep. 1. circulos facere, in circulum cogi homines colloquendi gratia. *Caes. B. C.* 1, 64. Totis vero castris milites circulari, et dolere, hostem ex manibus dimitti. *Cic. Brut.* 54. Videt oscitantem judicem, loquentem cum altero, nonnunquam etiam circulantem; mittentem ad horas etc. ¶ De circulatoribus, qui turbam circa se colligunt, quam adloquantur. Huc respicit *Sen. ep.* 52. Eligamus non eos, qui verba magna celeritate praecipitant, et communes locos volvunt, et in privato circulantur. Et *ib.* 40. Sic itaque habe, istam vim dicendi rapidam atque abundantem aptiorem esse circulanti, quam agenti rem magnam, ac seriam. ¶ Pro circumire, vagari. *Id. ep.* 88. Appion grammaticus, qui sub C. Caesare tota circulatus est Graecia. Ita *Lips.* in optimo suo libro: alii rectius *circumlatus*, h. e. quasi manibus gestatus, et ut publica quaedam pompa, ut *Idem. Lips.* exponit.

CIRCŬLUS, i, m. κύκλος, figura plana ex linea in orbem ducta, rotundus ambitus, gyrus, orbis: a *circus* diminutive. *Cic. N. D.* 2, 18. Cum duae formae praestantes sint, ex solidis globus, ex planis circulus, aut orbis. *Plin.* 14, 21, 27. Vinum ligneis vasis condere, circulisque cingere. *Id.* 16, 18, 30. Arbor circulis flexilis. *Id.* 37, 10, 60. Gemma pallida, ambiente circulo aurei coloris. *Cels.* 7, 25. appellat circulum glandis, quem anatomici nunc *glandis coronam* vocant. *Tert. Habit. mul.* 2. Circuli ex auro, quibus brachia arctantur. [**Suet. Aug.* 95 Circulus ad speciem coelestis arcus orbem solis ambiit. *Sen. Q. N.* 1, 2. Circa solem visum coloris varii circulum, qualis esse in arcu solet. — *Virg. A.* 10, 138. Molli subnectens circulus auro.] ¶ Est etiam genus edulii ex farina mixta caseo (vel alia conditura) et aqua macerata, atque in modum circuli formata, κύκλος. *Varr. L. L.* 4, 22. Hinc *Vopisc. Tac.* 6. Quos ad consulatus dandos dulcia, et circuli, et quaecumque voluptas puerilis invitet. ¶ In coelo circuli dicuntur zonae, seu orbes, quos astrologi constituunt ad certos coelorum fines describendos, et siderum motus explicandos. *Varr. L. L.* 8, 18. Circulus aequinoctialis, solstitialis, et septentrionalis. *Cic. Somn. Scip.* 3. Stellae circulos suos, orbesque conficiunt celeritate mirabili. *Plin.* 18, 29, 69. *n.* 2. Circulus lacteus. [**Ov. Met.* 2, 516. Ubi circulus axem Ultimus extremum, spatioque brevissimus, ambit.] ¶ In illo *Mart.* 14, 138. Nobilius villosa tegant tibi lintea citrum: Orbibus in nostris circulus esse potest; *Turneb. Adv.* 9, 24. circulum exponit rotundam maculam, quam nonnunquam in mensa relinquunt repositoria, paropsides, et alia vasa, quae in ea reponi solent: at *Scal.* rectius interpretatur ligneum orbiculum, quem super paropsides et lagenae ponerentur. ¶ Translate significat coetum hominum in orbem collectorum colloquendi gratia. *Cic. Att.* 2, 18. Sermo in circulis, et conviviis est liberior. [**Id. Off.* 1, 37, 132. Sermo in circulis, disputationibus, congressionibus familiarium versetur. *Liv.* 32, 20. Ubi illa certamina animorum sunt, quibus in conviviis et circulis vix manibus temperabitis? *Tac. A.* 3, 54. Nec ignoro, in conviviis et circulis incusari ista.] *Nep. Ep.* 3. Cum in circulum venisset, in quo aut de republica disputaretur, aut de philosophia sermo haberetur. *Cic. Or.* 1, 34. *f.* Quemcumque patremfamilias eripuissetis ex aliquo circulo. *Id. Q. Fr.* 3, 4. Subducere se de circulo. *Plin.* 36, 5, 4. *n.* 2. Proponere imaginem circulis ridentium. *Mart.* 2, 86. Scribere carmina circulis, *h. e.* otiosae plebejorum hominum coronae. *Id.* 10, 62. Coronari circulo majore, *h. e.* cingi majore coetu auditorum, aut spectatorum. *Cajus Inst.* 1, 2. *med.* Si ita in testamento servorum manumissio adscripta fuerit, id est in circulo, ut qui primus, qui posterior nominatus sit, non possit agnosci etc. ¶ *Circlus* per syncopen. *Virg. G.* 3, 166. laxos tenui de vimine circlos.

CIRCUM, περὶ, ἀμφὶ, praepositio idem significans quod *circa*, et eodem modo usurpanda. Fere refertur ad locum. *Cic. Att.* 8, 9. Volo circum villulas nostras errare. *Id. Verr.* 2, 2, 7. Praetorem circum omnia fora sectari. *Id. Att.* 3, 17. Circum haec loca commorari. *Id. Acad.* 4, 39. Terra circum axem se summa celeritate convertit. [**Id. N. D.* 1, 20.] *Virg. A.* 1, 60. Illi indignantes magno cum murmure montis Circum claustra fremunt. *Id. ib.* 36. Maria omnia circum errare. [**Hor. Sat.* 2, 3, 281. Circum compita. Coll. *Id. Ep.* 1, 1, 49. *Virg. G.* 2, 382. *Id. A.* 8, 310. Facilisque oculos fert omnia circum. *Hor. Od.* 2, 10, 11. Et curas laqueata circum Tecta volantes. *Id. Sat.* 1, 6, 82. Omnes circum doctores. *Suet. Nero* 47. Circum amicos misit. *Tac. A.* 2, 64. Circum latera templi Martis Ultoris. *Id. H.* 2, 55. Imagines circum templa tulit. — *Hor. Sat.* 2, 4, 84. Et Tyrias dare circum illota toralia vestes. — *Ter. Heaut.* 2, 3, 49. Capillus passus, prolixus, circum caput Rejectus neglegenter. *Ov. Met.* 4, 493. Pars circum tempora lapsae Sibila dant. *Id. ib.* 2, 49. At genitor circum caput omne micantes Deposuit radios. *Virg. A.* 12, 162. Turno tempora circum Aurati bis sex radii fulgentia cingunt, Solis avi specimen. *Virg. G.* 2, 523. Interea dulces pendent circum oscula nati. *Id. ib.* 484. Sin — Frigidus obstiterit circum praecordia Sanguis.] ¶ Aliquando etiam ad personas. *Cic. Att.* 9, 9. *f.* Et eos, qui circum illum sunt, omnia postulantes, et bellum nefarium times, οἱ περὶ αὐτόν. V. CIRCA. Sic *Ter. Eun.* 3, 5, 33. Paucae, quae circum illam sunt, manent, *h. e.* quae ei praesto sunt ad ministeria. [*Dicitur et sine casu: *Liv.* 1, 41. Tarquinium moribundum cum qui circum erant excepissent, ubi v. *Drakenb.*] ¶ Significat etiam quoquoversus. *Varr. R. R.* 3, 10. Singulis anseribus, ubi pariant, faciundum haras quadratas circum binos pedes et semipedem. ¶ *Charis.* 207. tale statuit discrimen inter *circum* et *circa*, quod illud referatur ad locum, hoc ad tempus, et si aliter inveniatur, licentia dictum videri. Hoc tamen non usquequaque verum est. Nam *circa* refertur non raro etiam ad locum. V. CIRCA. ¶ Nonnunquam adhibetur sine casu more adverbii. *Caes. B. C.* 2, 10. Ubi ex ea turri, quae circum essent, opera tueri se posse confisi sunt. *Var. R. R.* 3, 14. Idoneus sumendus locus cochleariis, quem totum circum aqua claudas. *Virg. A.* 4, 416. Anna, vides toto properari litore circum. *Gell.* 14, 2. Causae circum undique distrahentes. *Tac. A.* 4, 74. Aram Amicitiae, effigiesque circum Caesaris, ac Sejani censuerunt. [**Circum* h. l. praepos. signif. *de, super:* Censuit Senatus de ara Clementiae cet. exstruenda. — *Suet. Aug.* 64. Consules designatos circum provincias exercitusque dimisit, i. e. misit *in, ad.* Caeterum fere semper *circum* sine casu legitur ap. *Tac.* cf. *A.* 11, 31. Strepente circum procaci choro. *Id. ib.* 12, 55. Quod duri circum loci. *Id. H.* 2, 39. Tot circum amnibus; et al. — *Hor. Sat.* 2, 8, 7. Acria circum Rapula, lactucae, radices etc. *Ov. Met.* 12, 528. Et ingenti circum clangore sonantem Adspexit. *Id. ib.* 668. Gentibus innumeris circumque infraque relictis.]

CIRCUMACTĬO, onis, f. περιαγωγὴ, actus circumagendi, conversio. *Vitr.* 9, 9. Sol rediens circumactione ad Capricornum. ¶ Translate *Gell.* 17, 20. Enthymema brevibus et rotundis numeris cum quadam aequabili circumactione devinctum, *h. e.* circuitu verborum.

CIRCUMACTUS, a, um, part. a *circumago*, περιαχθεὶς, circum versus, conversus. *Plin.* 9, 33, 52. Longus, lunatus, in orbem circumactus. *Id.* 15, 14, 15. Orbis circumactus in rotunditatem. *Id.* 11, 37, 55. Non obliquis oculis, sed circumacto capite cernere. *Plin. alter ep.* 6, 16. Circumactis curvatisque litoribus mare infunditur. ¶ Item transactus. *Liv.* 6, 1. Anno circumacto. *Plin.* 7, 16, 17. Circumacto triennio.

CIRCUMACTUS, us, m. περιαγωγὴ, idem quod circumactio. *Sen. Q. N.* 7, 2. Assiduus coeli circumactus. *Plin.* 28, 9, 37. Axibus vehiculorum perungendis ad faciliorem circumactum rotarum. *Id.* 8, 50, 76. Cum circumactum *(corporis)* angustiae non caperent. V. RECIPROCATIO. *Id. ib.* 30, 44. Hyaena flecti, nisi circumactu totius corporis, nequit. *Censorin. de die nat.* 23. Dies civilis est tempus, quod fit uno coeli circumactu.

CIRCUMADDO, is, a. 3. Quidam leg. ap. *Caton. R. R.* 114. Duas partes terrae circumaddito: sed pleraeque edition. hab. *circumdato.*

CIRCUMADNĪTENS, entis, part. verbi inus. *circumadnitor. Sall. fr.* 4. *hist. in ep. Mitrid. ad Arsac.* Ap. Cizycum magno cum exercitu in obsidione moranti frumentum defuit, nullo circumadnitente, *h. e.* nullo eorum, qui circa erant, simul mecum adnitente, et opem conferente.

CIRCŬMAGGĔRĀTUS, a, um, part. a *circumaggero*, terra circum aggesta opertus. *Plin.* 19, 5, 23. Terra minuta, fimoque circumaggeratae radices.

CIRCŬMAGGĔRO, as, a. 1. περιχωννύω, aggerare in circuitu. *Colum.* 5, 12. Stercoratam terram circumaggerato.

CIRCŬMĂGO, is, egi, actum, a. 3. περιάγω, περιστρέφω, circum verto, converto. *Varr. L. L.* 4, 32. Junctis bubus tauro, et vacca, interipre aratro circumagebant sulcum. *Liv.* 1, 14. *f.* Circumagere frenis equos. [**Curt.* 3, 11. Thessali circumactis equis dilapsi.] *Tac. H.* 4, 29. Unde clamor acciderat, circumagere corpora, tendere arcus. *Id. ib.* 3, 73. Huc illuc clamoribus hostium circumagi. [*Hinc ap. *Curt.* 4, 6. Quippe ut Macedonum signa circumagi videre, repente sistunt gradum. *Id.* 4, 13. Ut verti tamen et in frontem circumagi possent.] *Suet. Ner.* 31. Perpetuo diebus ac noctibus, vice mundi circumagi. *Gell.* 17, 8. Circumagere manum per omnem partem. *Id.* 3, 3. molas. [**Virg. G.* 2, 392. Circumegit quocumque caput. *Quint. Decl.* 1, 7. Et in omnem timoris sui partem circumagere vultum.] *Plin.* 11, 47, 107. collum in aversum, *h. e.* retro, et in tergum vertere. *Id.* 16, 34, 62. circumagere in orbem. [**Sil.* 15, 623. Arto circumagit spatio sua per vestigia ductos, i. e. semper sua vestigia legentes in orbem feruntur.] *Id. ib.* 41, 80. se. *Id.* 6, 31, 36. Inde primum circumagente se terrarum fronte in occasum, ac mare Atlanticum, *h. e.* flectente se, et vertente in occasum. ¶ *Circumagi* aliquando est circumire, obire locum aliquem. *Hor. Sat.* 1, 9, 16. nil opus est, te Circumagi: quendam volo visere non tibi notum. ¶ *Circumagere legiones* ap. *Flor.* 3, 21. est revocare, reducere. ¶ Aliquando significat cingere, circumdare. *Lact.* 1, 14. Fratrem Saturnum, atque Opem comprehendit, eosque muro circumegit, et custodiam his apponit. ¶ Translate. *Juven.* 9, 81. Quo te circumagas? quae prima aut ultima ponas? *h. e.* quo te vertas, quo confugias. *Flor.* 2, 2. Hic paululum circumacta fortuna est, *h. e.* mutavit. *Plin. ep.* 4, 24. Cum videamus, tot varietates tam volubili orbe circumagi. *Plin. alter* 26, 3, 7. Universum prope humanum genus circumegit in se, *h. e.* convertit, et in sui admirationem traxit. *Suet. Caes.* 70. Decumanos eum ingentibus minis, summoque etiam Urbis periculo missionem et praemia flagitantes, una voce, qua Quirites eos pro militibus appellarat, tam facile circumegit, et flexit, ut etc., *h. e.* vertit, et consilium mutare coegit. *Sen. ep.* 8 Philosophiae servias oportet, ut ibi contingat vera libertas: non differtur in diem, qui se illi subjecit: statim circumagitur, *h. e.* in libertatem asseritur, manumittitur: ducta translatione a Romanorum ritu, quo quos manumittebant, manu capiti imposita in orbem vertebant. V. *Pers.* 5, 76. et 78. ¶ Eleganter *circumagi* dicitur *annus, tempus*, quia siderum conversione fluit et praeterit. *Liv.* 24, 8. Nobis in apparatu ipso, ac tantum inchoantibus res, annus circumagitur. *Id.* 9, 18. *f.* In ipso conatu rerum circumegit se annus. Et *ib.* 33. Circumactis decem et octo mensibus. Adde *ib.* 22. ¶ Ap. *Plin.* 23, 6, 54. *Circumagere stomachum, vesicam* est turbare, miscere. ¶ Part. *Circumagendus* ap. *Curt.* 3, 11. In circumagendis equis.

CIRCŬMAMBŬLO, as, n. 1. περιέρχομαι, in circuitu ambulo. *Paul. Dig.* 41, 2, 3. Omnes glebas circumambulare.

CIRCŬMĂMICTUS, a, um, part. ab inusit. *circumamicio*, circum vestitus, circumdatus. Translate *Petr. Sat.* 100. Quasi somnio quodam turbulento circumamictus. Ubi *Georg. Erhardus:* Scioppius hoc verbum, ut minus Latinum, critico notavit obelo: satis pro imperio barbarus Potitius. *Cuper.* suspicatur *circumactus* legi oportere.

[CIRCŬMAMPLECROR, eris, dep. 3. ἀμφιπεριστέφω, undique cingo. *Virg. Ecl.* 3, 45. Et molli circum est ansas amplexus acantho. *Manil.* 1, 312. Has inter fusus, circumque amplexus utramque *(ursam)* Dividit . . . . anguis. Nota ubique tmesin. *F.*]

CIRCŬMĂPĔRĬO, is, a. 4. *Cels.* 6. *f.* Ubi scabri ungues sunt, circumaperiri debent. Alii leg. divisim *circum aperiri.*

CIRCŬMĀRENS, entis, part. ab inusit. *circumareo. Ammian.* 20, 6. Cunctis circumarentibus locis. Al. leg *circum arentibus* divisim.

CIRCŬMĂRO, as, a. 1. περιαρόω, arando circumdo. *Liv.* 2, 10. Agri, quantum uno die circumaravit, datum. Adde *Plin.* 18, 3, 3.

CIRCŬMASPĬCĬO, is, a. 3. περιβλέπω, circumspicio. *Plin.* 8, 33, 51. Nec pupillae motu, sed totius oculi versatione circumaspicit. Ita edition. veteres A. 1469. 1470. et 1472., item Aldina 1536. Aliae cum *Hard. circumspicit.*

CIRCUMCAESŪRĂ, ae, f. περικοπὴ, περιγραφὴ, extremitas cujuscumque rei, extima superficies, qua res ambiuntur. *Lucr.* Graecam περικοπὴν exprimere volens, hac voce usus est 3, 220. Extima membrorum circumcaesura tamen se Incolumem praestat. Adde 4, 651., ubi tamen quidam leg. *circumtextura* eodem sensu. Sic *Arnob.* 3, 107. Deos filo adterminatis humano, et terrenorum corporum circumcaesura finitis.

CIRCUMCAESUS, a, um, part. ab inusit. *circumcaedo*, ἀμφίτομος, circum sectus. *Lucr.* 3, 404. Quamvis est circumcaesis lacer undique membris.

CIRCUMCALCO et Circumculco, as, a. 1. περικαταπατέω. *Colum.* 5, 6. Radices oblitas fimo bubulo scrobiculis deponi, ac diligenter circumculcari, *h. e.* terra calcata obrui; et *post:* Circumculcemus ipsum seminis codicem. Vetus editio A. 1472. ap. *Jenson.* habet utroque loco *circumcalco.*

CIRCUMCELLĬO, onis, m. *Circumcelliones* dicti sunt homines monachorum habitu, qui circum cellas vagabantur non habentes stabilem sedem. Item haeretici quidam, insano amore martyrii se ipsos perimentes. *August.* in *Psalm.* 132. et *ep.* 169. et 255, 14., *Hieron. ep.* 22. *n.* 15. et *Isid. Or.* 8, 5. ¶ Dicti sunt etiam *Circelliones*, teste eodem *August. cit. Psalm.* 132.

CIRCUMCĪDĀNĔUS, a, um, adj. *Mustum tortivum circumcidaneum* appellat *Cato R. R.* 23. quod alii *tortivum* solummodo vocant, nempe illud, quod circumcisis vinaceis profluxerit, ut est ap. *Plin.* 14, 19, 23., hoc est quod primam pressuram vinaceorum circumciso pede exprimitur, ut loquitur *Colum.* 12, 36., uno verbo mustum novissime expressum, ut ait *Plin.* 14, 20, 25. ¶ Ap. *Varr. R. R.* 1, 54. dicitur mustum *circumcisitium* ab eadem circumcidendi causa. Cum desiit sub prelo fluere, inquit *Varr. ib.*, quidam circumcidunt extrema, et rursus premunt; et rursus cum expressum, circumcisitium appellant. Al. leg. *circumcisitum*, quod improbandum; nam circumcisitium recte inflectitur, ex aliorum similium analogia, a *circumcisus*.

CIRCUMCĪDO, is, idi, isum, a. 3. περικόπτω, περιτέμνω, circum seu per circulum incido. [*Cic. Fin.* 5, 14. Quae sit scientia atque ars agricolarum, quae circumcidat, amputet, erigat, extollat cet.] *Caes. B. G.* 5, 42. Gladiis caespitem circumcidere. *Cels.* 7, 26. *n.* 2. ungues *Plin.* 25, 5, 25. vulnus. *Tac. H.* 5, 5. de Judaeis: genitalia. *Petr. Sat.* 102. Circumcide nos, ut Judaei videamur. ¶ Translate est demere, resecare, superfluum removere. *Cic. Acad.* 4, 45. Testatur Chrysippus tres solas esse sententias, quae defendi possint: circumcidit et amputat multitudinem. *Id. Fin.* 1, 13. Sapiens solum, amputata circumcisaque inanitate omni et errore, naturae finibus contentus. *Quint.* 10, 2. *f.* Qui vero suppleat quae deerant, circumcidat si quid redundabit, is erit perfectus orator. *Liv.* 32, 27. Sumptus, quos in cultum praetorum socii facere soliti erant, circumcisi aut sublati. *Phaedr.* 4, 19. Circumcidere omnem impensam funeris. *Sen. Tranqu.* 12. Circumcidenda est concursatio, qualis est magnae parti hominum, domus et theatra et fora pererrantium. *Cels.* 4, 25. Delectationis causa ambulare, circumcisa omni negotiosa actione. *Id. ib.* 20. Ubi ad se rediit, circumcidendum vinum est in totum annum, *h. e.* usus vini toto anno removendus. Sic 6, 9. In dentium dolore vinum ex toto circumcidendum est.

CIRCUMCINGENS, entis, part. ab inusit. *circumcingo*, circumdans. *Cels.* 7, 15. Circumcingente quadam remora. *Sil.* 10, 2. Ceu fera, quae telis circumcingentibus, ultro Adsilit in ferrum.

CIRCUMCIRCA, praep. ἀμφὶ, περὶ, idem quod *circa*, vel aliquid etiam amplius significans. *Sulp.* ad *Cic. Fam.* 4, 5. Coepi regiones circumcirca prospicere. *Pl. Aul.* 3, 4, 8. Occoepit ibi scalpturire ungulis circumcirca. *Auct. B. Hisp.* 41. Nam circumcirca rivus nusquam reperiebatur.

CIRCUMCIRCO, as, a. 1. circumeo. *Ammian.* 31, 2. Eumque (*gladium*) ut Martem, regionum, quas circumcircant, praesulem colunt.

CIRCUMCĪSĒ, adv. ἀποτόμως, συντόμως, breviter, paucis verbis, circumcidendo superflua. *Quint.* 8, 3. *f.* Huic subjacet virtus non solum aperte ponendi rem ante oculos, sed circumcise atque velociter. *Suet. Reth.* 6. Declamabat modo splendide atque adornate, tum circumcise ac sordide et tantummodo trivialibus verbis.

CIRCUMCĪSĬO, onis, f. περικοπὴ, περιτομὴ, actus circumcidendi. *Lact.* 4, 17. Secundam circumcisionem futuram esse dixit non carnis, sicut fuit prima, qua etiam nunc Judaei utuntur; sed cordis ac spiritus. Adde *Tertull. adv. Jud.* 2. et 3. [**Sulp. Sev. H. S.* 1, 9. Eodem tempore Abraae lex circumcisionis imposita est.]

CIRCUMCISITĬUS. V. CIRCUMCIDANEUS.

CIRCUMCĪSŌRĬUM, ii, n. instrumentum chirurgicum ad circum secandum. *Veg. Vet.* 1, 26. Circumcisorium inferre inter unguem et solum.

CIRCUMCĪSŪRĂ, ae, f. περιτομὴ, περικοπὴ, incisio in orbem facta. *Plin.* 16, 40, 79. Arbores stantes a circumcisura siccatae, fideliores.

CIRCUMCĪSUS, a, um, part. a *circumcido*, circumsectus, περικοφθεὶς, ἀμφίτομος. *Plin.* 16, 39, 74. Circumcisas ad medullam arbores aliqui non inutiliter relinquunt, ut omnis humor stantibus effluat. *Cels.* 7, 25. In eo, qui circumcisus est, sub circulo glandis scalpello diducenda cutis ab interiore cole est, περιτετμημένος. ¶ Item abscissus, praeruptus. *Cic. Ver.* 2, 4, 48. Enna est loco praecelso atque edito: quo in summo est aequata agri planities: tota vero ab omni aditu circumcisa atque dirempta est. *Caes. B. G.* 7, 36. Collis ex omni parte circumcisus. ¶ Translate est concisus, brevis, amputatis superfluis. *Liv.* 32, 27. Circumcisi sumptus aut sublati. *Plin. ep.* 2, 12. Λειτούργιον illud nescio an satis circumcisum, tamen et abrasum est. *Id. ep.* 1, 20. Orationes circumcisae et breves. *Id. ib.* 3, 7. Quid enim tam circumcisum, tam breve, quam hominis vita longissima? ¶ *Circumcisus militibus* ap. *Auct. incert. Pan.* ad *Constantin. Aug.* 3. idem est ac militibus adverso proelio spoliatus.

CIRCUMCLĀMĀTUS, a, um, part. ab inusit. *circumclamo. Sidon. carm.* 2, 506. Abydenique sinus et Sestias ora Hellespontiacis circumclamata procellis, *h. e.* clamoribus circum completa.

CIRCUMCLAUDO et Circumcludo, is, usi, usum, a. 3. περικλείω, circum concludo, cingo. *Caes. B. G.* 3, 30. Ne duobus circumclauderetur exercitibus. *Id. B. G.* 6, 27. Urorum cornua studiose conquisita ab labris argento circumcludunt et pro poculis utuntur. *Plin.* 18, 35, 78. Si nubes solem circumcludent.

CIRCUMCLŪSUS, a, um, part. a *circumcludo*, περικλεισθεὶς, circa conclusus. *Cic. Cat.* 1, 3. Te meis praesidiis, mea diligentia circumclusum, commovere te contra rempublicam non potuisse. Adde *ib.* 2, 7. Sic *Suet. Tib.* 20. Cum exercitu iniquitate loci circumclusus. *Inscr.* ap. *Ant. M. Lupium Ep. Sev.* p. 115. Haec custodia maceria circumclusa cum aedificio monumento cedit.

CIRCUMCŎLĂ, ae, m. et f. qui circumcolit, περίοικος. *Tert. adv. Gnost.* 3. *f.* Reservatis gentium circumcolarum viribus.

CIRCUMCŎLO, is, a. 3. περιοικέω, circum habito. *Liv.* 5, 33. *f.* Qui sinum circumcolunt maris. Adde 31, 41. ¶ *Circumcolens, entis*, circumcola. *Ulp. Dig.* 43, 11, 1. Flumen a rivo magnitudine discernendum est aut existimatione circumcolentium.

CIRDUMCORDĬĀLIS, le, adj. περικάρδιος, qui circa cor est, ut circumcordialis calor, *Tert. Anim.* 43. et circumcordialis sensus *ib.* 15. *f.*

CIRCUMCULCO. V. CIRCUMCALCO.

CIRCUMCURRENS, entis, part. a *circumcurro*, qui circum currit, περιτρέχων. *Quint.* 2, 21. Rhetoricae artem circumcurrentem vocaverunt, quod in omni materia diceret. *Id.* 1, 10. *med.* Illa circumcurrens linea si efficiat orbem, amplius spatium complectetur, quam si quadratum paribus oris efficiat, περιφέρεια.

CIRCUMCURRO, is, n. 3. circumeo. *Vitr.* 4, 6. Eaeque corsae cum astragalis circumcurrant. Al. leg. *circum concurrant. Capell.* 8, 299. Saturni sidus modico minus annis triginta circulum suum per longitudinem circumcurrit.

CIRCUMCURSĬO, onis, f. περιδρομὴ, actus circum currendi. *Appull. Met.* 9. Cantherii debiles, ungulas multivia circumcursione in enorme vestigium porrecti. Al. leg. *circumcisione* contra *Elmenhorst.*, *Pricaeum*, *Colvium*, *Floridum* et *Oudendorpium*.

CIRCUMCURSO, as, n. 1. περιτρέχομαι, περιφέρομαι, circum vel huc illuc cursito. *Pl. Rud.* 1, 4, 4. Omnia circumcursavi atque omnibus in latebris perreptavi. *Ter. Heaut.* 3, 2, 1. Hac illac circumcursans. *Catull.* 68, 133. Circumcursare aliquem hinc et illinc. *Lucr.* 4, 401. Atria versari et circumcursare columnae Usque adeo fit uti pueris videantur, ubi ipsi Desierunt verti. *Cic. Fam.* 7, 1. Ut nostras villulas obire et simul mecum lectica circumcursare posses. *Lactant.* 6, 12. Circumcursare per omnes portas.

CIRCUMDĂTUS et Circundatus, a, um, part. a *circumdo*, circumjectus, circumpositus, περιτεθεὶς, περίθετος. *Cic. Cat.* 2, 1. Tectis ac moenibus subjectos prope ignes circumdatosque restinximus. *Id. Ver.* 2, 1, 31. Ignis allatus, sarmenta circumdata. *Caes. B. G.* 1, 38. Hunc montem murus circumdatus arcem efficit. *Hor. Sat.* 1, 2, 98. Ad talos stola demissa et circumdata palla. *Cels.* 6, 9. *f.* Resina denti circumdata. *Lucr.* 1, 87. infula virgineos circumdata comptus. [*Auctor *B. Afr.* 7. Adveniente multitudine circumdata. *Tac. A.* 1, 50. Circumdatae stationes. *Id. ib.* 2, 67. Circumdata valida manus. *Id. ib.* 6, 14. In vinclis laxatam catenam et circumdatam in diversum tendens. *Id. H.* 1, 54. Circumdatis cohortibus alisque.] ¶ Item cinctus, circum septus, περιβεβλημένος. *Cic. Somn. Scip.* 6. Terra quibusdam quasi redimita et circumdata circulis. *Id. Fl.* 12. Regio cincta mari, circumdata insulis. *Curt.* 4, 7. Nemus muro circumdatum. *Nep. Dat.* 3. Agresti amiculo circumdatus. *Virg. A.* 4, 137. Dido circumdata chlamydem. *Id. ib.* 12, 416. Venus obscuro faciem circumdata nimbo. [**Ov. Met.* 3, 666. Frontem circumdatus uvis. *Id. ib.* 4, 313. Circumdata corpus amictu.] *Id. ib.* 9, 462. Turnus armis circumdatus. [**Id. G.* 4, 497. Feror ingenti circumdata nocte. *Id. Aen.* 11, 596. Nigro circumdata turbine corpus. *Tac. A.* 12, 21. Circumdatus custodibus. *Id. Hist.* 2, 29. Circumdatum aquilis signisque in tribunal ferunt. — *Ov. Met.* 2, 272. Tellus erat circumdata ponto. *Tibull.* 2, 1, 89. Circumdatus alis fuscis somnus.] *Vell.* 1, 17. Aevum octoginta annis circumdatum, *h. e.* tempus octoginta annis conclusum, tempus, quod intra annos octoginta continetur. ¶ [*Translate *Quint. Decl.* 18, 1. Tantaque monstrorum novitate circumdatum eo perduxit. *Sil.* 12, 477. Caeco circumdatus astu.]

CIRCUMDENSĀTUS, a, um, part. ab inusit. *circumdenso. Juvenc. hist. Euang.* 3, 713. Cui jugera multa nitentis Vineti sepes circumdensata coercet.

CIRCUMDO et Circundo, as, dedi, datum, a. 1. περιτίθημι, περιβάλλω, circumpono, circumjicio. *Cic. Tusc.* 5, 20. Cum fossam latam cubiculari lecto circumdedisset. *Id. Verr.* 2, 1, 27. Caedere januam saxis, ligna et sarmenta circumdare, ignemque subjicere coeperunt. *Id. Catil.* 4, 4. Circumdare custodias. *Liv.* 3, 28. exercitum hostium castris. *Tac. A.* 13, 26. sibi milites. [**Id. ib.* 4, 49. Contrahere claustra, aretaque circumdare. *Virg. Ecl.* 8, 74. Terna tibi haec — Licia circumdo. *Id. A.* 2, 510. Arma humeris. *Id. ib.* 1, 368. Tergo taurino quantum circumdare possent. *Ov. Met.* 1, 37. Circumdare littora terrae.] *Id. H.* 2, 59. alicui ministeria. *Ov. Met.* 9, 458. brachia collo. *Hirt. B. G.* 8, 34. toto oppido munitiones. *Colum.* 9, 1. murum. *Cels.* 4, 21. cataplasmata imo ventri. *Plin.* 9, 8, 9. retia. *Id.* 8, 42, 64. urbem tumulo. ¶ Translate. *Cic. Quint.* 10. *f.* Si extra hos cancellos egredi conabor, quos mihi ipse circumdedi. *Tac. A.* 20. Egregiam famam paci circumdedit. Sic *Auct. Dial. de Orat.* 37. Nec Ciceronem magnum oratorem C. Quintius defensus, aut Archias faciunt: Catilina, et Milo, et Verres, et Antonius hanc illi famam circumdederunt. *Tac. A.* 14, 15. Circumdare libidinem moribus, *h. e.* infundere: mores libidine obsidere et corrumpere. *Id. ib.* 53. alicui gratiam immensam, et pecuniam innumeram, *h. e.* cumulatissime largiri. [**Id. ib.* 16, 25. Segnes et pavidos supremis suis secretum circumdare. *Id. H.* 4, 11. qui principatus inanem ei famam circumdaret. *Quint. Decl.* 10, 7. Noxium sepulcro circumdatur carmen.] *Id. ib.* 18, 6. alicui auctoritatem de re aliqua, *h. e.* conciliare, addere ex re aliqua. ¶ Saepe significat cingere, circum sepire, complecti, ambire, περιέχω, περικυκλόω. *Cic. Fam.* 15, 4. Oppidum vallo et fossa circumdare. *Liv.* 4, 47. oppidum corona. [**Id. ib.* 6, 41. Operibus circumdedit. *Tac. A.* 13, 41. Obsidio circumdare. *Id. ib.* 14, 8. Villam statione circumdat. *Id. H.* 1, 36. Ut medium inter signa Othonem vexillis circumdarent. *Virg. Ecl.* 10, 57. Parthenios canibus circumdare saltus. *Suet. Vit.* 16. Se zona circumdedit.] *Petr. Sat.* 92. aliquem veste. *Pl. Asin.* 3, 3, 106. aliquem brachiis. *Tac. H.* 3, 69. aliquem custodia. ¶ Translate. *Cic. Or.* 1. *f.* Exiguis quibusdam finibus totum oratoris munus circumdare. [**Tac. A.* 12, 25. Britannici pueritiam robore circumdaret. *Sil.* 7, 134. Circumdamur fraude.] ¶ Partic. *Circumdandus* ap. *Cels.* 8. *n.* 7. Ferulae circumdandae.

CIRCUMDŎLĀTUS, a, um, part. ab inusit. *circumdolo*, παραπεπελεκημένος. *Plin.* 16, 32, 57. Platanus etiam circumdolatis lateribus, restibilis sponte facta.

[CIRCUMDŎLENS, entis, part. ab inusit. *circumdoleo*, circum, seu undique, vel ab omni parte angens. *Coel. Aurel. Acut.* 2, 14. Spiratio etiam circumdolens atque frequens. *F.*]

CIRCUMDŪCO, is, uxi, ctum, a. 3. περιάγω, circum traho. *Cic Phil.* 2, 40. Circumducere aratrum. *Liv.* 8, 13. Ab unius expugnatione urbis ad perdomandum Latium circumducere exercitum. *Caes. B. G.* 3, 26. cohortes longiore itinere. *Suet. Cal.* 35. aliquem vicatim. *Petr. Sat.* 141. aliquem per totam civitatem. [**Curt.* 3, 8. Quos omnes circumduci jussit, ut copias suas noscerent.] *Front. Aqu.* 75. aquam. *Auct. B. Hisp.* 6. Caesar munitionibus Ateguam oppugnare, et brachia circumducere coepit, *h. e.* opera circumdare. Eadem ratione locutus est *Suet. Cl.* 20. ¶ Cum altero accusativo sine praeposit., quae inest in ipso verbo. *Pl. Most.* 3, 2, 157. Eho istum puer circumduce hasce aedis, et conclavia. *Caes. B. C.* 3, 61. Quos omnia sua praesidia circumduxit. ¶ *Circumducere litteras* est linea ducta circumscribere. *Suet. Aug.* 87. *de peculiari ejus more scribendi.* Non dividit verba; nec ab extrema parte versuum abundantes litteras in alterum transfert, sed ibidem statim subjicit, circumducitque, [*h. e. sub eodem versu extremo scripsit, et circumducta linea indicat, ad eum versum pertinere.] ¶ Translate. *Id. Ner.* 4, 41. Transacta raptim consultatione, reliquam diei partem per organa hydraulica novi et ignoti generis circumduxit, *h. e.* consumpsit. ¶ Saepe est decipere, fallere, praesertim si per dolum aliquid alicui intercipiatur. *Pl. Ps.* 1, 5, 16. Circumducere filium amantem argento. *Id. Bacch.* 5, 2, 64. Quadringentis Philippis filius me et Chrysalus circumduxerunt. ¶ Cum duobus accusativis. *Id. Ps.* 1, 5, 113. Ab hoc lenone vicino tuo, per sycophantiam atque doctos dolos, tibicinam illam, quam tuus gnatus deperit, eam circumducam lepide lenonem: *modus loquendi non facile imitandus.* Plerique leg. *ea circumducam.* ¶ Item delere, abrogare, tollere. *Ulp. Dig.* 5, 1, 73. Circumducere edictum. *Id. ib.* 40, 12, 27. et *Pap. ib.* 49, 1, 22. cognitionem. *Asc.* quoque *in Verr.* 2, 1, 16. *circumducere* ponit pro circumscribere, hoc est tollere, aut praetermittere. ¶ *Circumducere syllabam* quid sit, V. in CIRCUMFLEXUS, a, um. ¶ *Circumducere orationem* est ambitu verborum, circuituque elaborare. *Quint.* 10, 2. *med.* Otiosi et supini, si quid modo longius circumduxerunt, jurant, ita Ciceronem locuturum fuisse.

CIRCUMDUCTĬO, onis, f. περιαγωγὴ, actus circumducendi. *Vitr.* 8, 7. Circumductiones aquarum. ¶ Ab *Hyg. Astr.* 1, 2. et 3. appellatur *circumductio* ipse ambitus sphaerae. ¶ Translate est deceptio, fraudatio. *Pl. Capt. in Grege* 3. Neque pueri suppositio, neque argenti circumductio. V. CIRCUMDUCO et CIRCUMDUCTUS, a, um. ¶ In oratione est ipse ambitus verborum, quo periodus constat. *Quint.* 9, 4. *med.* Cur in circumductionibus, etiam cum sensus finitus est, aliquid tamen loci vacare videtur? etc. Adde 11, 3. *med.* Hoc idem appellatur *circumductum* ab *eod. ib. non longe ab initio.*

CIRCUMDUCTOR, oris, m. qui circumducit. Ita vertitur Latine a *Tert. adv. Valent.* 10. Horos Valentini, qui Graece dicitur μεταγωγεύς.

CIRCUMDUCTUS, a, um, part. a *circumduco*, περιαχθείς. *Caes. B. G.* 1, 38. Flumen Dubis, ut circino circumductum, paene totum oppidum cingit. *Sen. ep.* 12. Tota aetas partibus constat, et orbes habet circumductos majores minoribus. *Varr. L. L.* 4, 32. Oppida,

iae prius erant circumducta aratro, *h. e.* designata atro circumducto: *hypallage.* Sic *Plin.* 35, 5, 3. mbra hominis lineis circumducta, *h. e.* descripta. *Suet. Cl.* 20. Circumductum brachium.] ℙ Translate *uint.* 11, 3. *f.* Infinito magis illa flexa et circumducta nt: Me miserum, me infelicem! et, Quid responde- liberis meis? etc. *h. e.* longo et flexo vocis sono pro- ta, ut in auribus sedeant altius, et vim habeant ajorem ad movendam misericordiam. V. CIRCUM- LEXUS, a, um. ℙ Fraudatus. *Pl. Poen.* 5, 2, 16. umnam it a balneis circumductus pallio? V. CIR- UMDUCO. ℙ *Circumductum* in oratione V. CIR- UMDUCTIO.

CIRCUMDUCTUS, us, m. circumductio. *Quint.* 1, *f.* Quartam lineam deducent eodem circumductu. *Macr. Somn. Scip.* 2, 1. Ex ipso circumductu orbium num nasci necesse est.

CIRCŬMĔO et Circŭĕo, is, ivi, et ii, itum, περίειμι, rcum vado, ambio. *Pl. As.* 3, 3, 152. Angiporto illac r hortum circuit clam, ne quis se videret. *Id. Men.* 1, 6. Quasi mare omnes circumimus insulas. *Sen. Cons. ad Helv.* 6. Ab hac civitate discede, omnes urbes rcumi. *Cic. Caec.* 32. Ipse Caecina cum circumiret raedia, venit in istum fundum. *Caes. B. C.* 2, 28. Cir- uire aciem Curionis; atque obsecrare milites coepit. *Tac. A.* 1, 71. saucios. [*Id. ib.* 1, 28. Circumiri tento- a jubet. *Id. ib.* 4, 50. Cum Sabinus circumire, horta- , ne. *Id. ib.* 12, 34.] *Pl. Truc.* 2, 4, 53. Circumire r familias. [*Usitatissimum est in re militari. *Cic. Fam.* 10, 30, 3. Cum equites nostrum cornu circumire llent. *ib. paulo post.* ab equitatu circumibantur.] *Caes. B. C.* 3, 93. Cohortes sinistrum cornu circumie- nt, eosque a tergo sunt adorti. *Liv.* 41, 26. Ut pande- aciem, et exaequari cornibus hostibus, quibus cir- mibantur, possent. *Caes. B. C.* 2, 16. Totam urbem terra, muro turribusque circumiri posse, *h. e.* cir- mdari, cingi, concludi. *Nep. Th.* 3. Circumiri multi- dine. *Id Dat.* 7. Circumiri ab hostibus. [*Caes. B.* 3, 25. Circumitis hostium castris. *Hirt. B. A.* 14. quitatus ad circumeundum comparare se coeperunt. 83. Celeriter bestiis circumitis. *Tac. H.* 2, 28. Pul- m Treverorum alam, Tungrosque a classe Othonis Narbonensem Galliam circumiri. *Ov. Mst.* 5, 157. rcumeunt unum Phineus, et mille secuti Phinea. *Curt.* 4, 3. Circumibat moenia classis. *Id.* 4, 2. Cir- mire opus navigiis. A re bellica transfertur metapho- ad alia. *Suet Ner.* 46. Modo a simulacris gentium rcumiri arcerique progressu. *Ov. Met.* 15, 290. Leu- da — Nunc freta circumeunt. — *Id. ib.* 7, 258. Spar- s Medea capillis Bacchantum ritu flagrantes circuit as. *Id. ib.* 8, 749. Saepe etiam, manibus nexis ex or- ne, trunci Circuiere modum. *Id. ib.* 6, 101. Circuit tremas oleis pacalibus oras, i. e. pingit in oris imagi- m circumeuntibus. Sic *Virg. A.* 10, 243. Vulcanus ypei oras ambiit auro.] *Pl. Curc. a.* 3. *v.* 81. Non po- ere uno anno circumirier: *paragoge* pro circumiri. *v. A. Am.* 3, 396. Metaque ferventi circumeunda rota. *Prop.* 2, 4, 26. Cujus non hederae circumiere caput. ℙ e iis, qui prensant petendi causa. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 11. Furnius et Lentulus, ut debuerunt, quasi eorum s esset, una nobiscum circumierunt, et laborarunt. *Cic. Att.* 14, 21. Antonium circumire veteranos, ut ta Caesaris sancirent. Affert h. l. *Doederl.* 3, 47. ubi cet, *gravius* dici *circumire* quam *ambire*; hoc in iversum petendi, alloquendi notionem involvere, il- d significare eum, qui quasi orbe facto, circumcirca num quemque prensando adeat.] *Plin. ep.* 6, 6. Per- ultum interest mea, te ostentare, et mecum circumi- . *Suet. Aug.* 59. Circumire tribus. Adde *Plin. ep.* 2, et *Tac. A.* 2, 29. Sic ap. *eund. Plin. Pan.* 69. Circum- e consulatum, *h. e.* ambire, petere. ℙ Item de iis, qui cipiendi causa circumcursant, et insidiantur; quod *Serv.* ad *A.* 11, 761. adnotavit. *Mart.* 8, 59. puerum nc arte dolosa Circuit, et soleas surripit ipse suas. *l. Ps.* 3, 2, 119. Nam eum circumire in hunc diem, ut e, si posset, mulierem intervorteret. *Ter. Ph.* 4, 3, 8. acinus indignum, Chreme, sic circumiri! ℙ Allego- ce. *Cic. Phil.* 13, 9. Totius belli fluctibus circumiri. Metaphorice. *Stat Silv.* 4, 4, 26. inde sonus geminas ihi circuit aures. *Quint.* 12, 10. Plurimae res carent ppellationibus, ut eas necesse sit transferre, aut cir- mire, *h. e.* per circumlocutionem exprimere. [*Id.* 8. *prooem.* Nam et, quod recte dici potest, circumi- us amore verborum. *Id. ib.* 8, 2. Circumeunt omnia piosa loquacitate.] Sic *Tac. H.* 3, 37. Vespasiani no- en suspensi et vitabundi circumibant. ℙ Ad scriptio- m quod attinet, alii volunt, *m* semper interseri, ut *ausq.* in *Orthogr.*, alii nunquam, ut *Beda*, et *Brouck.* *l. c. Prop.* At *Papir.* ap. *Cassiod. de Orthogr.* 2294. cet, *circum* praepositionem sequente vocali in enun- atione amitti, in scriptura servari. Certum est tamen, roque modo recte scribi: quamquam rectius puto si *m* hibeatur, tum quia plenius, et sonantius est: tum ia servatur etiam in *circumaro, circumequito, cir- mvolvo*, et aliis; tum demum quia usitatius fuit ve- ribus praepositionum consonantes litteras in compo- tione servare. Consuetudo tamen in *circuitus*, et *cir- itio* contrarium obtinuit. ℙ Part. *Circumiens* ap. *Ov. ont.* 1, 2, 20. More lupi clausas circumeuntis oves. *Circumiturus* ap. *Curt.* 3, 8. A fronte et a tergo circum- urus hostem.

CIRCUMĔQUĬTO, as, n. 1. περιϊππεύω, obequito, equo circumeo. *Liv.* 10, 34. Duas turmas sociorum circumequitare moenia jubet.

CIRCUMERRO, as, avi, atum, n. 1. περιπλανάομαι, circumeo, circum vagor. *Sen. Contr.* 2, 9. Neque tur- ba lateri circumerrat, nec multus intra limen heres. *Appul. de Mundo.* Tempora, quae Saturnus sublimior triginta spatiis annorum circumerrat.

CIRCUMFARTUS, a, um, part. ab inus. *circumfar- cio*, circum impletus. *Plin.* 17, 13, 21. Trajectis per vasa fictilia, vel qualos ramis, terraque circumfar- tis. Ita *Hard.* ex suis MSS. omnibus. Al. leg. *circum- pactis.*

CIRCUMFĔRENTĬA, ae, f. κύκλος, περιφέρεια, am- bitus, circulus. *Appul. Fl. n.* 18. Nec culminum emi- nentia, nec lacunarum refulgentia, nec sedilium cir- cumferentia. *Capell.* 8, 276. Linea usque in circumfe- rentias ducta. *Frontin. in exposit. formar.* p. 33. *Goes.* Cludere aliquid intra circumferentiam.

CIRCUMFĔRO, ers, tuli, latum, anom. περιφέρω, circum gesto, circum porto. *Cic. Verr.* 2, 2, 42. Quae- so, codicem circumfer, ostende. *Pl. Pers.* 5, 2, 40. Age, circumfer mulsum: bibere da usque plenis cantharis. *Suet. Cal.* 25. Infantem Juliam per omnia Dearum tem- pla circumferens. *Quint.* 2, 15. Circumferre puerum manibus. *Tac. A.* 13, 37. Exemplo hostium circumferre bellum coactus. *Id. ib.* 2, 52. Incendia, caedes et ter- rorem. *Vell.* 2, 92. terrarum orbi pacis bona. *Flor.* 3, 12. Populus R. toto orbe arma circumtulit, *h. e.* bellum longe lateque sparsit et gessit. [*Hinc *Sil.* 15, 316. Bel- li per Grajas umbram circumtulit oras.] *Plin.* 34, 8, 18. Circumferre secum signa Corinthia. *Id.* 37, 3, 12. capi- te uniones, gemmas digitis. *Curt.* 5, 12. Hominem sine lare, terrarum orbis exsulem, ancipitem hostem ad nu- tum licentium circumferri, *h. e.* huc et illuc ferri. [*Tac. A.* 1, 69. Tamquam parum ambitiose filium ducis gre- gali habitu circumferat. *Suet. Caes.* 46. In expeditioni- bus tessellata et sectilia pavimenta circumtulisse. *Id. Dom.* 10. Quod depictum orbem terrae in membrana, concionesque regum ac ducum ex Tito Livio circumfer- ret. *Id. Aug.* 90. Ut semper et ubique pellem vituli ma- rini circumferret.] ℙ Est etiam circumagere, circum- volvere. *Liv.* 2, 10. Circumferens minaciter oculos ad proceres Etruscorum. *Virg. A.* 12, 558. Huc atque huc acies circumtulit. *Val. Max.* 7, 2. *extr. n.* 2. Circum- ferre oculos per omnes partes. [*Plin. Pan.* 7, 5. Non per totam civitatem circumferas oculos? *Suet. Caes.* 85. Circumferre caput.] *Ov. Met.* 2, 241. vultus. *Cic. Or.* 3, 46. Sol circumfertur, ut accedat ad brumale signum. [*Virg. A.* 19, 887. Ter — Immanem aerato circumfert tegmine silvam. *Curt.* 9, 5. Circumferre clypeum ad ictus, i. e. circumagere ad excipiendos ictus.] ℙ *Linea circumferens* apud mensores est, quae circumferenti- am, seu circulum facit περιφέρεια. *Front. in expos. for- mar.* p. 33. *Goes.* Quaecumque linea in dimensione me- dium secans circulum, punctum transferet ad circum- ferentem lineam etc. ℙ Pertinet aliquando ad lustra- tiones, et expiationes, quae fiebant circumlatione vel taedae, vel aquae, vel victimae, vel sulphuris circa eum, qui expiabatur. *Virg. A.* 6, 229. Idem ter socios pura circumtulit unda, Spargens rore levi, et ramo fe- licis olivae. *Pl. Amph.* 2, 2, 143. Quaeso, quin isthanc jubes pro cerrita circumferri? *Id. fragm* ap. *Serv.* ad *Virg. l. c.* Pro larvato te circumferam. [*Dicitur etiam de ministris, qui coenantibus, potantibus vina prae- bent. *Curt.* 7, 4. Bessus circumferri merum largius ju- bet.] ℙ Praeterea *circumferri* dicuntur, quae publici juris, et usus fiunt, ut ab omnibus usurpari possint. *Quint.* 2, 15. Haec opinio originem ab Isocrate (si ta- men revera ars, quae circumfertur, ejus est) duxit. ℙ Translate est vulgare, publicare, disseminare. *Plin. ep.* 3, 11. Inde etiam meum meritum, ut vera, ita supra meritum praedicatione circumfert. *Id. ib.* 16. *f.* Illud quidem ingens fama, haec nulla circumfert. *Colum.* 8, 16. Etjam cum avorum memoria circumfertur M. Phi- lippi factum, atque dictum. *Ov. Am.* 2, 17, 29. Novi aliquam, quae se circumferat esse Corinnam. ℙ Apud *Val. Fl.* 7, 123. *circumferre oscula dextrae* est dextram circumosculari.

CIRCUMFĪGO, is, ixi, ixum, a. 3. περιπήγνυμι, cir- cum figo. *Cato R. R.* 20. Columellam ferream cuneis salignis circumfigi oportet bene. Adde *Tert. adv. Marc.* 4, 42., ubi de Latronibus Jesu Christo circumfixis loquitur.

CIRCUMFINGO, is, inxi, ictum, a. 3. circum po- no. *Tertull. Anim.* 23. Qui exinde illis peccatricem circumfinxerit carnem.

*CIRCUMFINIO, is, a. 4. *Solin.* 3. December sollemnem circumfiniebat annum. *B. A.*

CIRCUMFIRMO, as, a. 1. circumsepio, circum munio. *Colum.* 4, 17. Vitis quasi quadrato circum- firmanda est agmine.

[CIRCUMFLAGRO, as, n. 1. circum flagro, ae- stuo. *Avien. Arat.* 274. Quaque per immensum cir- cumflagrantibus Austris. *F.*]

CIRCUMFLECTO, is, a. 3. περικάμπτω. *Virg. A.* 5, 130. Constituit signum nautis pater, unde reverti Scirent et longos ubi circumflectere cursus. [*Adde *eund. ib.* 3, 430.] ℙ Apud Grammaticos est accentu circumflexo syllabam notare et pronunciare. *Gell.* 4, 7. Valerius Probus Hannibalem et Hasdrubalem et Hamilcarem ita pronunciabat, ut paenultimam cir- cumflecteret.

CIRCUMFLEXĬO, onis, f. περίκαμψις. *Macr. Somn. Scip.* 1, 12. Zodiacum ita lacteus circulus obliquae circumflexionis occursu ambiendo complectitur, ut etc.

CIRCUMFLEXUS, a, um, part. *circumflecto*, περικαμφθείς. *Prud. Apoth.* 71. Hos omnes quamvis anceps labyrinthus et error Circumflexus aget. ℙ Translate. *Claud. VI. Cons. Hon.* 391. Circumflexa rapit centenus saecula consul, *h. e.* circum se flecten- tia et in se redeuntia. *Nazar. Pan. Const. Aug.* 16. Adesse tibi in omnibus summam illam majestatem, quae te circumflexa tueatur, *h. e.* circumdata, circum- posita, circumfusa. ℙ Accentus circumflexus dicitur a grammaticis (Graece περισπωμένη προσῳδία), qui ex acuto et gravi compositus, paenultimam vel ultimam syllabam solum occupat et vocales tantummodo na- tura longas afficit. *Diomed.* 2, 425. et *Prisc. de ac- centib.* 1287. ℙ Hinc circumflexae dicuntur syllabae et dictiones, quae talem accentum habent. *Gell.* 4, 7. Syllaba circumflexa. ℙ Munus hujusce accentus est syllabam attollere simul et protrahere atque adeo ejus sonum augere et quodammodo circumducere, ut *Quint.* 12, 10. *med.* loquitur: ut si in voce *Roma- nus* paenultima ita proferatur, quasi duplex *a a* sit: quorum prior attollatur, alter protrahatur deprima- turque. V. FLEXUS, a, um.

CIRCUMFLEXUS, us, m. circumflexio, ambitus. *Plin. l.* 2. *in.* Mundus, cujus circumflexu teguntur cuncta. *Id.* 6, 34, 39. In hoc coeli circumflexu.

[CIRCUMFLO, as, n. 1. undique, ex omni parte flo. *Stat. Th.* 11, 42. Circumflantibus Austris. ℙ Translate et passive. *Cic. Verr.* 2, 1. Ut hic ordo (judicum) ab omnibus ventis invidiae circumflari pos- se videatur. *F.*]

CIRCUMFLŬENS, entis, part. a *circumfluo*, qui circumfluit. Translate *Cic. Mur.* 24. Circumfluente colonorum Arretinorum et Fesulanorum exercitu. *Id. Att.* 2, 21. Ille amicus noster semper in laude versa- tus, circumfluens gloria. *Quint.* 12, 10 *f.* Circum- fluentes undique eloquentiae copiae. [*Id. Decl.* 321. Nunc te circumfluens pecunia nunc ista mancipia etc. — ditabunt?] *Justin.* 18, 7. Circumfluentia quietae felicitatis insignia. ℙ *Circumfluens oratio* est nimis copiosa et redundans. *Cic. Brut.* 55. Incitata et vo- lubilis, nec ea redundans tamen, nec circumfluens oratio. ℙ *Terminus circumfluens* ap. *Appul. Met.* 9. est in circuitu ductus.

CIRCUMFLŬO, is, uxi, n. 3. περιῤῥέω, circum fluo, circum alluo. Dicitur proprie de aquis. *Ov. Met.* 13, 779. utrumque latus circumfluit aequoris unda. *Plin* 5, 29, 29. Cariam circumfluunt Maeander et Orsinus. *Gell.* 12, 13. Oceanus terras omnifariam et undique versus circumfluit. ℙ Passive *Lactant.* 2, 9. Terram voluit humore circumflui et contineri. Adde *Macr. Somn. Scip.* 2, 9. ℙ Significat etiam circum effluere. *Ov. Met.* 3, 74. Spumaque pestiferos circumfluit hor- rida rictus. *Plin.* 2, 65, 65. In poculis repletis, ad- dito humore minimo, circumfluit, quod superest. ℙ Allegorice *Curt.* 8, 8. Insatiabilis avaritiae est, ad- huc implere velle, quod jam circumfluit, *h. e.* redun- dat. ℙ Ponitur aliquando pro circumlabi vel circum applicari. *Lucan.* 3, 421. Roboraque amplexos cir- cumfluxisse dracones. ℙ Item saepe pro convenire, circum accurrere. *Petr. Sat.* 5. Hinc Romana manus circumfluat. *Varr. R. R.* 2, 9. Cum sciam mulorum gregem, cum pasceretur, eoque venisset lupus, ultro mulos circumfluxisse et ungulis caedendo eum occi- disse. *Id. ib.* 3, 13. Tanta circumfluxit nos cervorum, aprorum et ceterarum quadrupedum multitudo, ut etc. *Curt.* 10, 2. Secundis rebus, quae circumfluunt vos, insanire coepistis, *h. e.* quae large et copiose ad vos perveniunt. ℙ *Circumfluere re aliqua* est ea ab- undare. *Cic. Verr.* 2, 3, 4. Istum rebus omnibus un- dique ereptis circumfluere atque abundare. *Id. Amic.* 15. Circumfluere omnibus copiis atque in omnium re- rum abundantia vivere. [*Im Ueberfluss schwimmen.*] *Id. Att.* 2, 21. gloria. V. CIRCUMFLUENS. ℙ Cata- chresis est in illo *Claud. I. Cons. Stilich.* 328. soli- tus frontem circumfluit ignis, *h. e.* rubor frontem occupat.

CIRCUMFLŬUS, a, um, adj. περίῤῥοος, περιῤῥύτος, qui circum fluit. *Ov. Met.* 15, 739. Scinditur in ge- minas partes circumfluus amnis. *Plin.* 2, 66, 66. Tellus medio ambitu praecincta circumfluo mari. [*Ov. Met.* 1, 30. Circumfluus (περιῤῥύτος) humor, Ul- tima possedit solidumque coercuit, i. e. Oceanus ulti- ma possedit, profundissima occupavit, quia terrae eminent super Oceani superficiem. Ita recte *Gierig.* ad h. l. contra *Lenz.*, qui per ultima intelligit mar- ginem orbis terrarum plani, atque *circumfluus* putat esse Homeric. ἀψόῤῥοος, in se ipsum rediens.] ℙ Passive de eo, qui circumfluitur. *Ov. Met.* 15, 624. Insula circumflua Tibridis alveo. *Tac. A.* 6, 37. Campi circumflui Euphrate et Tigre. *Lucan.* 4, 407. Adriaco tellus circumflua Ponto. Adde *Val. Fl.* 5, 442., *Sil.* 8, 597. et 15, 221. et *Claud. non semel.* ℙ Translate. *Stat. Th.* 6, 540. Chlamys circumflua limbo Maeonio, *h. e.* circumdata. *Claud. IV. Cons. Hon.* 138. Femina circumflua gemmis. *Id. Cons. Prob.* et *Olybr.* 40. Mens circumflua luxu.

CIRCUMFŎDĬO, ŏdis ōdi, ossum, a. 1. περιορύσσω, περισκάπτω. *Cato R. R.* 161. Sic circumfodito, ut facile evellere possis. *Sen. ep.* 12. Platanos cir- cumfodere et irrigare. *Plin.* 17, 19, 31. Circumfo-

diendi arbores ratio in circuitu pedes in orbem ternos. Adde Colum. 5, 6. ¶ Legitur etiam circumfodiri in infinito. Colum. 5, 9. med. Olivetum bis anno arari debet et bidentibus alte circumfodiri.

CIRCUMFŎRĀNEUS, a, um, adj. a circum et forum. Circumforaneus homo est, qui circa fora vagatur venditans aliquid aut aliud quippiam agens. Cic. Cluent. 14. Pharmacopola circumforaneus. Suet. Vitell. 12. Vendidit puerum circumforaneo lanistae. Appul. Met. 9. Circumforaneum mendicabulum. Hieron. ep. 50. n. 1. Monachus nescio quis de trivio, de compitis, de plateis circumforaneus. ¶ Aes circumforaneum, feneraticium seu fenore sumptum. Nam circa forum tabernae erant argentariorum, qui artem feneratoriam exercebant. Cic. Att. 2, 1. f. Nisi quod me, illum ipsum vindicem aeris alieni, aere non Corinthio, sed hoc circumforaneo obruerunt. ¶ Circumforanea domus dicitur ab Appul. Met. 4., quae mobilis et ambulatoria est et hic illic facile figi potest. Veneti dicunt un casotto. ¶ Circumforaneas hostias idem appellat Met. 3. in., quae lustrandi causa circumferuntur.

CIRCUMFŎRĀTUS, a, um, part. ab inusit. circumforo, περιτιτραινόμενος. Plin. 17, 27, 43. Circumfosso stipite, et ab ima parte circumforato.

CIRCUMFOSSOR, oris, m. qui circumfodit. Plin. 17, 24, 37. n. 6. Cum circumfossor vites injurioso ictu verberavit.

CIRCUMFOSSŪRĂ, rae, f. Plin. 17, 26, 39. Cupressus aspernatur circumfossuram.

CIRCUMFOSSUS, a, um, part. a circumfodio, περισκαφθείς. Plin. 17, 27, 43. Amygdalae ex amaris dulces fiunt, si circumfosso stipite et ab ima parte circumforato, defluens pituita abstergeatur.

CIRCUMFRACTUS, a, um, part. ab inusit. circumfringo. Ammian. 29, 4. Carpento veloci impositum regem angusto aditu circumfractis collibus abdiderunt. Et 22, 8. Circumfractus turbo.

CIRCUMFRĔMO, is, ui, itum, n. 3. περιβρέμω. Sen. Cons. ad Marc. 7. Aves cum stridore magno inanes nidos circumfremunt. Prud. Cath. 4, 79. Quae (fera) circumfremit et vorare tentat. Ammian. 31, 43. Circumfrementium globi.

CIRCUMFRĬCO, as, a. 1. Cato R. R. 26. Privas scopulas in dolia facito habeas illi rei, qui labia doliorum circumfrices.

CIRCUMFULCĬO, is, a. 3. Tert. Pall. 5. Pallium, qua in humerum adhaeret, nihil circumfulcit, nihil circumstringit.

CIRCUMFULGĔO, es, n. 2. περιλάμπω. Plin. 2, 37, 37. Hominum capita vespertinis horis magno praesagio circumfulgent.

CIRCUMFUNDO, is, ūdi, usum, a. 3. περιχέω, circum aspergo. Nep. Ages. 8. Cera circumfundere cadaver. Cato R. R. 93. Amurcam cum aqua commisceto, aequas partes: deinde ad oleam circumfundito. Plin. 6, 27, 31. Tigris urbi circumfunditur. Cic. N. D. 2, 6. Terram crassissimus circumfundit aer. Plin. 2, 65, 65. Circumfundi terrae undique homines conversisque inter se pedibus stare. ¶ Significat etiam circum effundere. Id. 28, 9, 33. Cum fervet (lac), ne circumfundatur, praestat cyathus argenteus cum frigida aqua demissus. ¶ Circumfundi saepe ponitur pro convenire circa aliquem locum, circumfluere, circumcurrere: et dicitur de multitudine. Caes. B. C. 3, 63. Magna multitudo sagittariorum ab utraque parte circumfundebatur. Id. B. G. 6, 36. Circumfunduntur hostes ex reliquis partibus, si quem aditum reperire possent. Id. ib. 7, 28. Toto undique muro milites circumfundi. Liv. 22, 14. f. Concionanti Minucio circumfundebatur Romanorum multitudo. Adde ib. 7. ¶ Cum accusativo. Id. ib. 74. Ut hostes, ne magna quidem multitudine, munitionum praesidia circumfundi possent. ¶ Circumfundi de uno tantum dictum pro applicare se et adhaerere. Ov. Met. 4, 360. de Salmacide: Et nunc hac juveni, nunc circumfunditur illac. ¶ Accipitur etiam pro circumdare, cingere. Plin. 5, 12, 13. Qui subtilius dividunt, circumfundi Syria Phoenicem volunt. Tac. H. 2, 19. Si cum exercitu Caecina tam paucas cohortes circumfudisset. (Adde A. 12, 28.) Hirt. B. Afr. 78. Ut haberet facultatem turmas Julianas circumfundere. [*Tac. A. 1, 68. Exin clamore et impetu tergis Germanorum circumfunduntur. Id. A. 12, 27. Vel dilapsis improvisi circumfunderentur. Id. H. 2, 70. Inde circumfusas auxiliorum manus. Id. A. 3, 46. Et circumfudit eques, frontemque pedites invasere. Id. ib. 13, 40. Igitur repente agmen Romanum circumfundit. — Virg. A. 1, 412. Circumfudit gradientes amictu nebulae.] Sil. 7, 308. Cernis, ut armata circumfundare corona. Id. ib. 723. quas circumfuderat atra tempestas, h. e. cinxerat, circumsteterat, obruerat. ¶ Dividitur per tmesim.

CIRCUMFŪSĬO, onis, f. περίχυσις, actus circumfundendi. Firm. Math. 1, 4. Coelum omnia ignei spiritus circumfusione complectitur. Id. ib. praef. med. et Orosius 1, 2. med. Hispania circumfusione Oceani Tyrrhenique pelagi paene insula efficitur.

CIRCUMFŪSUS, a, um, part. a circumfundo, περίρροος, περιϊστάμενος. Ov. Fast. 5, 582. Gens circumfusis invia fluminibus. Tibull. 4, 1, 151. Nam circumfuso considit in aere tellus. Liv. 4, 46. Circumfusi magna ex parte hostes. Quint. 2, 20. Nonnunquam inter circumfusa militum arma dicendum est. Curt. 4, 15. Circumfusos regi barbaros adoriri. Lucan. 5, 680. Turba circumfusa duci. [*Virg. G. 3, 368. Stant circumfusa pruinis Corpora magna boum. Id. Cir. 493. Liquido Scyllae circumfusum aequore corpus. V. Heyn. ad h. l. — Quint. Inst. 12, 11. Circumfusus nobis spiritus.] Val. Fl. 1, 384. puniceo cui circumfusa cothurno Palla imos tegit alba pedes. Cic. Tusc. 5, 41. Variae et undique circumfusae molestiae. ¶ Significat etiam cinctum, circumdatum. Cic. Somn. Scip. 6. Terra circumfusa illo mari, quod Oceanum appellatis. Id. Acad. 4, 15. Res circumfusae luce. Id. ib. 39. Latent ista omnia crassis occultata et circumfusa tenebris. Id. Mil. 26. Quod vero in illo loco, atque illis publicorum consiliorum copiis circumfusus sedet etc. Nep. Chabr. 4. Circumfusus hostium concursu. [*Virg. A. 11, 546. Et circumfuso volitabant milite Volsci. Ov. Met. 14, 354. Circumfusus Satelles. Sil. 2, 50. Tot Libyae populis, tot circumfusus Hiberis.] Cic. Fin. 3, 2. Sedens in bibliotheca multis circumfusus Stoicorum libris. Vell. 2, 123. Augustus circumfusus amplexibus Tiberii sui [*Ov. Met. 14, 586. Colloque parentis Circumfusa sui. ¶ Hinc dicitur de iis, quos magna comitum turba sequitur. Plin. Pan. 23, 3. Neque enim stipatus satellitum manu, sed circumfusus undique nunc senatus nunc equestris ordinis flore. Ov. Met. 3, 180. Circumfusaeque Dianam corporibus texere suis. — De multitudine hominum in locum aliquem conveniente; de rebus in unum locum collectis: Tac. A. 2, 56. Germanicus — circumfusa multitudine, insigne regium capiti ejus imposuit. Curt. 7, 5. Circumfusi amici orabant. Tac. A. 3, 5. Circumfusas lecto Claudiorum Liviorumque imagines. ¶ Item quod abundans, supervacuum. Quint. Decl. 247. Serm. Videamus igitur, si ista supervacua et circumfusa sunt. Id. ib. 337. Non relinquunt dolori locum tot circumfusae voluptates.]

CIRCUMGARRĪENS, entis, part. ab inus. circumgarrio. Claud. Mamerc. de statu anim. 2, 9. Falsiloquiis circumgarrientibus respondere.

CIRCUMGĔLĀTUS, a, um, part. a circumgelo. Plin. 13, 22, 40. Cortex circumgelatus videri possit.

CIRCUMGĔLO, as, a. 1. Tertull. Anim. 23. Quod germina mortale ei circumgelaverint corpus, h. e. concrescere fecerint.

CIRCUMGĔMO, is, n. 3. Hor. Ep. 16, 51. Circumgemit ursus ovile. V. GEMO in fine.

CIRCUMGESTO, as, a. 1. Cic. Q. Fr. 1, 2. Eam quoque epistolam T. Catienus circumgestat.

CIRCUMGLŎBĀTUS, a, um, part. ab inusit. circumglobo, conglomeratus. Plin. 9, 47, 71. Circumglobata escae saepe extrahuntur.

CIRCUMGRĔDĬOR, eris, essus sum, dep. 3. circum aggredior. Tac. A. 12, 28. Illi metu, ne hinc Romanus, inde Cherusci, cum quis aeternum discordant, circumgrederentur etc. Adde ib. 1, 64. [*Adde eund. ib. 2, 17.] ¶ Item circumire. Aurel. Vict. Caes. 21. Cum Syriam circumgrederetur. Ammian. 16, 12. med. Lacunam palustribus aquis interfusam circumgrediens.

CIRCUMGRESSUS, us, m. circuitus. Ammian. 22, 2. Triptolemus, quem ob rapidos circumgressus aeriis serpentibus et pinnigeris fabulosa vetustas imponit. Et ib. 8. Palus Maeotis amplissimi circumgressus.

[CIRCUMHĂBĬTĀTOR, oris, m. qui circum habitat, accola. Gloss. Phil. Circumhabitatores, περίοικοι. F.]

CIRCUMHISCO, is, n. Arnob. 5. p. 176. Jamdudum me fateor haesitare, circumhiscere, tergiversari etc. h. e. caput circumagendo oscitari: quod est hominis in re difficili versantis, et, unde incipiat, nescientis.

CIRCUMHUMĀTUS, a, um, part. ab inus. circumhumo. Ammian. 22, 12. f. Circumhumata corpora statuit exinde transferri.

CIRCUMJĂCĔO, es, ui n. 2. περίκειμαι, circa jaceo, vel potius sum. Liv. 37, 54. Lyaconia, et Phrygia utraque, quaeque circumjacent Europae, in vestra sunt potestate. [*Tac. A. 2, 72. Ingenti luctu provinciae et circumjacentium populorum.] Appul. de Deo Socrat. Si plena artis ornamenta capiti, et collo circumjacent.

CIRCUMJĂCĬO, is, a. 3. circumjicio. Liv. 33, 18. Circumjacere hastas in venientem ex transverso conati sunt hostem.

CIRCUMJECTĬO, onis, f. περιβολή, actus circumjiciendi. Arnob. 2. p. 73. Animae habitare jussae sunt has partes, et humani corporis circumjectione vestiri, h. e. amictu. Coel. Aurel. Acut. 1, 2. Circumjectio manuum, h. e. huc illuc agitatio.

CIRCUMJECTUS, a, um, part. a circumjicio, περιβαλλόμενος, circumjactus, vel circumpositus, circumfusus. [*Tac. A. 14, 37. Circumjecta vehicula. Id. ib. 15, 37. Circumjecta tecta. Id. ib. 6, 19. Sed circumjecti custodes.] Caes. B. G. 1, 6. Circumjecta multitudo hominum totis moenibus. Id. B. C. 3, 45. Sagittariis, funditoribusque circumjectis. Liv. 9, 28. Aedificia circumjecta muris incendit. Curt. 3, 10. Circumjecta nemora. Id. 4, 12. f. Circumjectae valles. [*Suet. Aug. 100. Circumjectae silvae, i. e. nemora circa Mausoleum instituta. — Tac. A. 4, 27. Apud Brundusium et circumjecta oppida. Id. ib. 12, 31. Circumjectae nationes. Ita legitur etiam absolute ap. eund. ib. 1, 21. Vagi circumjecta populabantur.] Front. Aquaed. 10. Signinum circumjectum continendarum scaturiginum causa. Cic. Div. 2, 28. Retulit quasi ostentum, quod anguis domi vectem circumjectus fuisset, h. e. vectem circum se plicavisset. ¶ Item cinctus, circumdatus. Tac. A. 2, 11. Planities circumjecta saltibus.

CIRCUMJECTUS, us, m. circumjectio. Cic. N. D. 2, 25. vertens e Graeco carmen Euripidis. Aether, qui tenero terram cirrumjectu amplectitur, h. e. ambitu, complexu. Quidam leg. circumvectu minus recte: [nam ea voce eodem sensu utitur Id. de rep. 2. (ed. A. Maio) 6. Ita munita arx circumjectu arduo, et quasi circumciso saxo niteretur. F.] Plin. 11, 51, 112. Rudi parietum circumjectu vox devoratur, h. e. parietum circumpositorum rudi superficie. ¶ Item amictus. Varr. L. L. 4, 30. Amictus est dictum amjectum, id est circumjectum: a quo etiam quod vestes se involvunt, circumjectum appellant. Tertull. Pall. 5. Tota molitio pallii est operire solutim, idest uno circumjectu.

CIRCUMJĪCĬO, ĭcis, jēci, jectum, a. 3. περιβάλλω, circumjacio. Liv. 35, 4. f. Consul triarios vallum circumjicere jussit. Adde 38, 19. ¶ Pro circumplecti, circumdare. Cic. Univ. 8. Animus a medio profectus extremitatem coeli, a suprema regione, rotundo ambitu circumjecit.

CIRCŬMINJĬCĬO, is, a. 3. circumjicio. Liv. 25, 36. Si quo modo posset vallum circuminjicere.

CIRCŬMINVOLVO, is, lvi, lutum, a. 3. Vitr. 10, 11. Singula puncta praetereundo, et circumvolvendo.

CIRCŬMĬTOR. V. CIRCUITOR.

CIRCŬMĬTUS. V. CIRCUITUS.

CIRCUMLĀBENS, entis, part. ab inus. circumlabor, qui in orbem labitur. Lucan. 6, 484. Prospectumque dedit circumlabentis Olympi.

CIRCUMLAMBO, is, a. 3. περιλείχω. Plin. 11, 37, 65. Lingua praelonga ad circumlambenda ora.

CIRCUMLĂQUĔO, as, a. 1. laqueis cingo. Grat. Cyneg. 29. per tmesim: Per senos circum usque sinus laqueabis.

CIRCUMLĀTĬCĬUS, a, um, adj. περιφόρητος, qui circumferri potest. Sidon. ep. 2, 2. f. Piscibus quendam vivum, et circumlaticium carcerem corpulentia facit.

CIRCUMLĀTĬO, onis, f. actus circumferendi. Tert. adv. Marc. 4, 12. med. Arcae circumlatio apud Hiericuntem. Serv. ad A. 6, 229. Circumlatio victimae.

CIRCUMLĀTOR, oris, m. qui circumfert, περιφορεύς. Tert. adv. Marc. 1, 19. et ib. 21. f.

CIRCUMLATRĀTUS, us, m. Allegorice Juvenc. histor. Euang. 4, 537. nec talia quisquam Insonuit, tantis circumlatratibus audax. Alii divisim scribunt.

CIRCUMLATRO, as, a. 1. ἀμφυλάω. Sen. Cons. ad Marc. 22. Acerrimi canes hominem circumlatrant. ¶ Translate Avien. Perieg. 48. totum hoc circumlatrat aestus, h. e. circumsonat, perstrepit. ¶ Passive Symmach. ep. 8, 17. Domum nostram, quae multis circumlatratur injuriis, forensis industriae tuearis officio.

CIRCUMLĀTUS, a, um, part. a circumfero, περιφορηθείς. Plin. 29, 5, 32. Vermiculus igni circumlatus. Mart. 3, 17. Scriblita circumlata. ¶ Item lustratus. Lucil. ap. Non. 4, 70. Tum farto sunt omnia circumlata. ¶ Translate Quint. 4, 1. med. Nec argumentis autem, nec locis, nec narrationi similis esse in prooemio debet oratio, neque tamen deducta semper, atque circumlata, sed saepe simplici, atque illaboratae similis, h. e. periodorum ambitu circumducta.

CIRCUMLĂVO, is, et as, a. 1. περιλούω, circa lavo, vel alluo. Sall. fr. ap. Non. 10, 2. Dubium an insula sit, quod Euri, atque Austri superjactis fluctibus circumlavit, h. e. alluitur, et subintelligitur accusativus se: quae loquendi ratio in verbo lavo est usitatissima. Porro circumlavit pro circumlavat positum esse, tradit ib. Non. ¶ Active Hyg. fab. 275. Aegyptus, quam Nilus circumlavat.

CIRCUMLĔVO, as, a. 1. circum attollo. Coel. Aurel. Acut. 2, 37. Utrinque orarum circumlevat tegmina.

CIRCUMLĬGĀTUS, a, um, part. a circumligo. Plin. 28, 2, 5. Chartam inscriptam, circumligatam lino subnectabat collo. Cic. Div. 2, 31. Circumligatus angui Roscius.

CIRCUMLĬGO, as, avi, atum, a. 1. περιδέω. Cato R. R. 40. Salice scissa stirpem circumligato. Liv. 21, 8. f. Hastile stuppa circumligare. Plin. 31, 11, 47. Spongiae siccae hydropicis circumligantur. [*Virg. A. 11, 555. Natam — mediae circumligat hastae.] Stat. Achill. 1, 172. Circumligare aliquem ulnis. Id. Theb. 8, 675. nec segnius ardens Accurrit, niveo quam flammiger ales olori Imminet, et magna trepidum circumligat umbra, h. e. circumdat, complectitur. [*Sil. 14, 347. Globum Thetys circumliget undis.]

CIRCUMLĬNĬO, is, ivi, itum, a. 4. et

CIRCUMLĬNO, is, livi vel levi, litum, a. 3. περιχρίω, περιπλάσσω, oblino. Colum. 6, 17. f. Circumliniendus

erit oculus pice liquida. *Plin. ep.* 6, 2. Sinistrum oculum circumlinebat. *Plin. alter* 21, 14, 47. Circumlini alvos fimo bubulo utilissimum. ℣ Translate *Quint.* 1, 11. Simplicem vocis naturam pleniore quodam sono circumlinire: quod Graeci παλαπεπλασμένον dicunt. Sic appellantur cantus tibiarum, quae praeclusis, quibus clarescunt, foraminibus, recto modo exitu graviorem spiritum reddunt. Haec *Quint.*, cui *circumlinire vocem* est pleniorem eam, et magis fuscam, quam natura sit, emittere. *Id.* 12, 9. Quidam, etiam si forte susceperunt negotia paulo ad dicendum tenuiora, extrinsecus adductis ea rebus circumliniunt, *h. e.* exornant. Ductae sunt hae translationes a circumlinendis picturis: qua de re V. in v. sq.

CIRCUMLĬTĬO, onis, f. περίχρισις, actus circumlinendi. *Plin.* 24, 7, 24. Pix ad circumlitiones oris, suspiriosos, vulvas etc. *supple* facit. ℣ In pictura est circumductio colorum in extremitatibus figurarum, qua ipsae figurae aptius finiuntur, et eminentius exstant. *Quint.* 8, 5. Nec in pictura, in qua nihil circumlitum est, eminet: ideoque artifices, etiam cum plura in unam tabulam contulerunt, spatiis distinguunt, ne umbrae in corpora cadant. ℣ Etiam in sculptura *circumlitio* locum habet; veteres enim non modo tabulis, sed etiam marmoreis statuis colores adjecisse putandum est; hinc ait *Plin.* 35, 1, 1. Coepimus et lapidem pingere. *Id.* 35, 11, 40. *n.* 28. Hic est Nicias, de quo dicebat Praxiteles, interrogatus, quae maxime opera sua probaret in marmoribus: Quibus Nicias manum admovisset: tantum circumlitioni ejus tribuebat. Ex his itaque patet, statuis a sculptore Praxitele elaboratis Niciam pictorem circumlitionem, seu colores encausto admovisse. *Sen. ep.* 86. Nisi Alexandrina marmora Numidicis crustis distincta sunt; nisi illis undique operosa, et in picturae modum variata circumlitio praetexitur, *h. e.* nisi varii coloris marmoreis crustis sculptura, quasi pictura, distinguitur.

CIRCUMLĪTUS, a, um, part. a *circumlino*, περιχρισθείς, circum unctus et obductus. *Lucr.* 2, 744. nullo circumlita fuco corpora. *Cic. Tusc.* 1, 45. Persae mortuos cera circumlitos condunt. [*Ov. Met.* 3, 373. Circumlita taedis sulphura.] *Plin.* 24, 5, 13. Galbanum ramis hellebori circumlitum. *Id.* 33, 9, 46. Fictile circumlitum argilla. *Id.* 34, 10, 23. Spiramentum circumlitum, *h. e.* obductum et clausum. ℣ Item circumjectus, circumpositus. *Id.* 17, 10. Sic et spinas sepis causa serunt, tomice moris spinarum circumlita. ℣ Item circumdatus. *Hor. Ep.* 1, 10, 7. Musco circumlita saxa. *Ov. Met.* 11, 136. *de Mida:* Neve male optato maneas circumlitus auro. ℣ Translate *Lactant.* 3, 1. Mendacium specie placet aliena, quia per se corruptum vanescit ac diffluit, nisi aliunde ornatu quaesito circumlitum fuerit. ℣ Refertur etiam ad picturam. V. CIRCUMLINO et CIRCUMLITIO.

CIRCUMLŎCŪTĬO, onis, f. περίφρασις, circuitus loquendi, quo pluribus verbis id, quod uno, aut paucioribus certe dici potest, explicatur. *Quint.* 8, 6. *med.* Quidquid significari brevius potest, et cum ornatu latius ostenditur, περίφρασις est: cui nomen Latine datum, non sane orationis aptum virtuti, circumlocutio. Verum haec ut, cum decorum habet, periphrasis; ita cum in vitium incidit, περισσολογία dicitur. *Gell.* 3, 1. Circumlocutione quadam poetica uti. *Arnob.* 6. *f.* Dicere aliquid sine ullis circumlocutionibus.

CIRCUMLŎQUOR, ĕris, utus sum, dep. 3. κυκλολογέω, περιφράζω, circumlocutione utor in loquendo. *Auson. ep.* 6, 7. Possem absolute dicere: Sed dulcius circumloquar, Diuque fando perfruar. *Id. ep.* 146. *ad notarium:* proloquor Circumloquentis ambitu.

CIRCUMLŪCENS, entis, part. ab inusit. *circumluco*, περιλαμπής. Translate *Sen. Cons.* ad *Marc.* 2. *f.* Ipsam magnitudinis fraternae nimis circumlucentem fortunam exosa.

CIRCUMLŬO, is, a. 3. circum alluo, περικλύζω. *Tac. H.* 4, 12. Rhenus amnis tergum et latera circumluit. *Liv.* 25, 11. Mari in paeninsulae modum major pars circumluitur.

[CIRCUMLUSTRO, as, a. 1. circumeo, peragro. *Lucr.* 5, 1435. At vigiles mundi magnum et versatile templum Sol, et Luna suo lustrantes lumine circum. Tmesis est. *F.*]

CIRCUMLŬVĬO, onis, f. actus circumluendi, περικλυσμός. *Cic. Or.* 1, 38. Jura alluvionum, et circumluvionum. *Fest.* appellat *circumluvium.* V. ALLUVIO.

CIRCUMLŬVĬUM. V. v. praec. et ALLUVIUM.

CIRCUMMĔO, as, n. 1. circumeo, circum vagor. *Tert. Pall.* 1. Proh quantum circummeavit! a Pelasgis ad Lydos, a Lydis ad Romanos. *Mela* 3, 7. Insula habitatur, nec quisquam circummeasse traditur.

CIRCUMMĒTĬOR, iris, com. 4. Passiva significatione *Vitr.* 4, 4. Si duae columnae aeque crassae lineis circummetientur.

CIRCUMMINGO, is, ixi, n. 3. διουρέω. *Petr. fr. Trag.* 57. *Burm.* Si circumminxerit illum, nesciet, qua fugiat. Et *ib.* 62. Circumminxit vestimenta sua, et subito lupus factus est.

CIRCUMMISSUS, a, um, part. a *circummitto. Liv.* 36, 14. *f.* Tribunus cum duorum signorum militibus circummissus. *Caes. B. G.* 5, 49. Praeconibus circummissis, pronunciari jubens etc. *Liv.* 2, 50. *f.* Jugo circummissus Vejens in verticem collis evasit.

CIRCUMMITTO, is, isi, issum, a. 3. περιπέμπω. *Liv.* 4, 18. Qui inter dimicationem castra Romana aggrederentur, post montes circummisit. *Caes. B. G.* 7, 63. Legationes in omnes partes circummittere.

CIRCUMMOENIO. V. CIRCUMMUNIO.

CIRCUMMULCENS, entis, part. ab inusit. *circummulceo. Plin.* 28, 3, 6. In dolium serpentium conjectus experimenti causa, circummulcentibus linguis miraculum praebuit.

CIRCUMMŪNĬO, is, ivi, itum, a. 4. περιφράττω, *Colum.* 5, 10. Locum pomarii circummunire maceriis oportet. ℣ Item operibus et munitionibus includere obsidendi causa. *Caes. B. C.* 1, 18. *f.* Oppidum vallo castellisque circummunire. Adde *Hirt. B. Afr.* 79. et 80. et *Auct. B. Hisp.* 38. ℣ Dicitur etiam *circummoenio*, quasi moenibus includo. *Pl. Capt.* 2, 2, 4. Ita vinclis, custodiisque circummoeniti sumus.

CIRCUMMŪNĪTĬO, onis, f. περίφραγμα, septum, munitio alicui rei circumdata includendi atque obsidendi causa. *Caes. B. C.* 1, 19. *f.* Id ne fieri posset, obsidione, atque oppidi circummunitione fiebat. *Auct. B. Hisp.* 38. *f.* Circummunitiones in jugo dirigere.

CIRCUMMŪNĪTUS, a, um, part. a *circummunio*, munitione septus, περίφρακτος. *Colum.* 5, 4. Vites defixis arundinibus circummunitae. ℣ Item operibus et munitionibus circumdatus et inclusus. *Caes. B. G.* 2, 30. Vallo, crebrisque castellis circummuniti, oppido sese continebant. *Id. B. C.* 1, 84. Nunc vero paene ut feminas circummunitos prohiberi aqua, prohiberi ingressu. Adde *Auct. B. Hisp.* 34.

[CIRCUMMŪRĀLE, is, n. munitio, quae circa muros oppidorum, seu castrorum vallo fossaque constans fieri solet. *Hieron.* in *Isaj.* 8, 26, 1. Hic murus, et hoc antemurale, sive circummurale de vivis lapidibus exstruitur. *F.*]

CIRCUMMŪRĀNUS, a, um, adj. qui circum muros est. *Ammian.* 14, 6. Populus R. annis ferme trecentis circummurana pertulit bella. Adde 21, 13.

CIRCUMNASCENS, entis, part. ab inusit. *circumnascor*, περιφυόμενος. *Plin.* 2, 103, 106. Lacus Sinnaus in Asia circumnascente absynthio inficitur.

CIRCUMNĀVĬGO, as, a. 1. *Vell.* 2, 106. Classis, quae Oceani circumnavigaverat sinus.

CIRCUMNECTO, is, ere, a. 3. περιπλέκω. *Sen. Q. N.* 1, 2. Fulgor, qui sidera circumnectit. *Lactant. de Opif. Dei* 14. Tenuis membrana, qua circumnectitur alvus ac tegitur.

CIRCUMNEXUS, a, um, part. a *circumnecto*, circumdatus. *Ammian.* 19, 7. Elephanti flammis conjectis undique circumnexi.

CIRCUMNŎTĀTUS, a, um, part. ab inusit. *circumnoto. Appul. Met.* 11. Humeris dependebat pone tergum pretiosa chlamyda: quaqua tamen viseres, colore vario circumnotatis insignibar animalibus, *h. e.* circum pictis.

CIRCUMOBRŬO, is, a. 3. περικαλύπτω, circumtego. *Plin.* 19, 5, 26. *n.* 4. *de raphano:* Incipiente incremento, confert alterna folia circumobruere.

CIRCUMOFFĪGO, is, a. 3. περιπήγνυμι. *Cato R. R.* 48. Eam terram complanato, furcas circumoffigito. ℣ Legitur et divisim *circum offigo.*

CIRCUMPACTUS. V. CIRCUMFARTUS.

CIRCUMPĂDĀNUS, a, um, adj. qui est circum Padum. *Liv.* 21, 35. Circumpadani campi. *Plin.* 8, 48, 73. Circumpadanae lanae.

CIRCUMPĂVĪTUS, a, um, part. ab inusit. *circumpavio. Plin.* 12, 14, 32. Ubi loci natura poscat, tegete palmea excipiente, alibi area circumpavita.

CIRCUMPĔDES, um, m. plur. servi, qui circa pedes, hoc est circa dominum adstant, eumque sectantur. *Cic. Verr.* 2, 1, 36. Servos artifices pupilli cum haberet domi, circumpedes autem homines formosos, et litteratos, suos esse dicebat. Ita *Aldus*, et alii. At *Nauger.*, *Gruter.* et alii *circum pedes* divisim edidere, quod sane rectius est. [*Ita *Orell.*]

CIRCUMPENDENS, entis, part. ab inusit. *circumpendeo.* [*Ov. Fast.* 2, 529. Inque foro, multa circumpendente tabella, Signatur certa curia quaeque nota.] *Curt.* 8, 9. Aurea lectica, circumpendentibus margaritis recubare.

CIRCUMPLAUDO, is, a. 3. *Ov. Trist.* 4, 2, 49. Quaque ibis, manibus circumplaudere tuorum.

CIRCUMPLECTO, is, a. 3. idem quod circumplector. *Cato R. R.* 21. Foramina ubi feceris, laminis circumplectito. *Pl. Asin.* 3, 3, 106. Meum collum circumplecte.

CIRCUMPLECTOR, eris, exus sum, dep. 3. περιβάλλω, ἀμπέχω, circum complector. *Plin.* 19, 4, 22. Arbor crassitudinis, quam circumplecti nemo possit. ℣ Item cingere, circumdare. *Cic. Univ.* 7. *f.* Eoque motu undique est eas circumplexus. *Id. Phil.* 13, 5. Domini patrimonium circumplexus, quasi thesaurum draco. *Cels. B. G.* 7, 83. Collem opere circumplecti. *Virg. A.* 5, 312. *de pharetra:* lato quam circumplectitur auro Balteus. ℣ Translate *Gell.* 10, 3. Animum hercle meum, cum illa M. Ciceronis lego, imago quaedam, et sonus verborum et vocum et ejulationum circumplectitur.

CIRCUMPLEXUS, a, um, part. V. CIRCUMPLECTOR et adde *Auct. B. Hisp.* 32. et *Gell.* 13, 14. [*Suet. Tib.* 6. Flamma omnem comitatum circumplexa. *Id. Dom.* 6. Statuam ejus Romae insignis aquila circumplexa pennis.] ℣ Passive *Gell.* 15, 1. *f.* Turris lignea ex omni latere circumplexa igni. Adde *Appul. de Doctr. Plat.* 1.

CIRCUMPLEXUS, us, m. περιπλοκή. *Plin.* 8, 11, 11. Dracones circumplexu facili ambiunt elephantos. *Id.* 10, 63, 83. Lacertae circumplexu venerem novere.

CIRCUMPLĬCĀTUS, a, um, part a *circumplico*, circumnexus, circumdatus. *Cic. Div.* 1, 24. Belua vasta et immanis, circumplicata serpentibus. *Id. ib.* 36. Puer circumplicatus serpentibus.

CIRCUMPLĬCO, as, a. 1. περιπλέκω, περιειλέω, circumvolvo. *Cic. Div.* 2, 28. Tum esset ostentum, si anguem vectis circumplicavisset. *Gell.* 17, 9. Circumplicare lorum surculo. *Prud.* περὶ στεφ. 10, 272. Barbam rigentem dum Jovis circumplicat. *Lact. de Opif. Dei* 12. Circumplicantur sicut arietis cornua.

CIRCUMPLUMBO, as, a. 1. *Cato R. R.* 20. Modiolos oleaginos facito: eos circumplumbato, *h. e.* plumbo offigito, firmato.

CIRCUMPŌNO, is, osui, itum, a. 3. περιτίθημι. *Hor. Sat.* 2, 4, 75. Piper catillis circumponere. *Tac. A.* 14, 15. Nemus quod navali stagno circumposuit Augustus. *Id. Hist.* 2, 59. Valentem, et Caecinam pro concione laudatos curuli suae circumposuit.

CIRCUMPŎSĬTĬO, onis, f. περίθεσις. *August. ep.* 199. *ex* 1. *Timoth.* 2, 9. Auri circumpositio.

CIRCUMPŎSĬTUS, a, um, part. a *circumpono*, περιτεθείς. *Cels.* 8, 10. *n.* 1. *f.* Ferulae fissae, circumpositaeque ossa in sua sede continent. *Suet. Caes.* 30. Circumpositis armatis causam dicere.

CIRCUMPŌTĀTĬO, onis, f. συμποσία, συμπόσιον. *Cic. Leg.* 2, 24. Omnisque circumpotatio tollitur. Alii leg. *circumportatio*, quod recte defendit *Goerenzius* ad *Cic. l. c.* [*Minime! Vide, quos laudat ad h. l. *Orell.* qui ipse *circumpotatio* exhibet.]

CIRCUMPROJICIO, is, a. 3. circumspergo. *Coel. Aurel. Acut.* 2, 37.

CIRCUMPULSO, as, a. 1. *Stat. Theb.* 8, 228. Et lituis aures circumpulsantur acutis. ℣ Legitur et *circum pulsantur* divisim.

CIRCUMPURGO, as, a. 1. περικαθαίρω. *Cels.* 5, 28. *n.* 14. Clavus pedis tollitur, si quis eum circumpurgat, deinde imponit resinam.

*CIRCUMPURPURATUS, a, um, adj. *Vet. Interp. Iren.* 1, 9. Mulieres, quae honestae sunt et circumpurpuratae. *B. A.*

*CIRCUMPŪTĀTUS, a, um, part. ab inus. *circumputo*, circumactus, circum dimensus. *Auct. Itiner. Alex. M.* (ed. *A. Maio*) 114. Uti circumputato Oceano comperta nunciarent. *B. A.*

CIRCUMQUĀQUE, adv. πέριξ, idem quod circa, vel circum undique. *Aurel. Vict. de orig. Gentis R.* 17. *f.* Coloniae deductae sunt Praeneste, Tibur, Gabii, ceteraque oppida circumquaque. [*Cic. N. D.* 2, 16, 44. Quod eorum motus in orbem circumquaque fertur. Ita leg. *Heindf.* ex cd. *Glog.* et *Red.* compar. Gr. κύκλῳ πέριξ. *Orell.* tamen circumque.]

CIRCUMRĀDO, is, si, sum, a. 3. περιξύω. *Cels.* 7, 12. *n.* 2. Tonsillas circumradere, et evellere.

CIRCUMRAPTUS, a, um, part. a *circumrapio*, circum raptatus. *Plin.* 29, 4, 26. Vespertilio ovilibus circumraptus toties etc.

CIRCUMRĀSĬO, onis, f. actus circumradendi. *Plin.* 17, 26, 39. Circumrasio corticis.

CIRCUMRĀSUS, a, um, partic. a *circumrado. Colum.* 4, 29. *med.* Sarmentum quam recentissimum, et leviter circumrasum.

CIRCUMRĒTĬO, is, a. 3. circum irretio, rete implico, involvo, περιπλέκω, ἐνδεσμέω. Translate *Lucret.* 5, 1151. Circumretit enim vis, atque injuria quemque. *Sidon ep.* 5, 13. Flexuosa calumniarum fraude circumretire aliquem.

CIRCUMRĒTĪTUS, a, um, part. a *circumretio*, περιπλακείς. *Arnob.* 5, 186. Martem, et Venerem Vulcani esse circumretitos arte. Adde 4. p. 151. ℣ Translate *Cic. Verr.* 2, 5, 58. Cum te implicatum severitate judicum, circumretitum frequentia populi R. esse videam.

CIRCUMRĬGŬUS, a, um, adj. qui circum irrigatur. *Prop.* 1, 20, 37. Et circumriguo surgebant lilia prato. ℣ Possis etiam divisim scribere *circum riguo.*

CIRCUMRŌDO, is, osi, osum, a. 3. περιβρώσκω. *Plin.* 32, 2, 5. Polypus hamum brachiis complectitur, nec prius dimittit, quam escam circumroserit. ℣ Allegorice *Cic. Att.* 4, 5. Quid? etiam (dudum enim circumrodo, quod devorandum est) subturpicula mihi videbatur esse παλινῳδία. ℣ Metaphorice *Hor. Ep.* 1, 18, 82. Dente Theonino cum circumroditur, *h. e.* laceratur, maledico dente carpitur.

CIRCUMRŌRANS, antis, part. ab inusit. *circumroro*, leviter circum aspergens. *Appul. Met.* 11. Sueto lavacro purissime circumrorans abluit.

CIRCUMRŎTO, as, a. 1. in gyrum moveo. *Appul. Met.* 9. Circumrotare machinas, *h. e.* versare molas. *Caes. Germ. fragm.* 3. coeli circumrotat orbem.

CIRCUMRŎTUNDĀTĬO, onis, f. circumductio. *Vitr.* 3. *f.* Ut acumen normae circumrotundatione tangendo pervagari possit.

CIRCUMSALTANS, antis, part. ab inusit. *circum-*

salto, qui circum saltat, περιορχούμενος. *Prud. adv. Symmach.* 135. Hoc circumsaltante choro.

CIRCUMSARRĬO, is, a. 4. *Cato R. R.* 114. Earum radices circumsarrito, et purgato. Ita *Aldus* 1514. Alii rectius *circumsecato*.

CIRCUMSCALPTUS, a, um, part. ab inusit. περικνιζόμενος. *Plin.* 20, 5, 15. Radice pastinacae circumscalpti dentes dolore liberantur.

CIRCUMSCĂRĬFĬCĀTUS, a, um, part. ab inusit. *circumscarifico*, περιαμυξόμενος. *Plin.* 22, 23, 49. Pedum clavi circumscarificati ferro. *Id.* 30, 3, 8. Circumscarificatus dens. Al. leg. *circumscarifatus*. V. SCARIFICO.

CIRCUMSCINDO, is, a. 3. καταῤῥήγνυμι. *Liv.* 2, 55. Quo ferocius clamitabat, eo infestius circumscindere, et spoliare lictor.

CIRCUMSCRĪBO, is, ipsi, iptum, a. 3. περιγράφω. *Cic. Phil.* 8, 8. Virgula stantem circumscripsit, *h. e.* circulum circa illum descripsit. [*Cf. *Liv.* 45, 12. *Cic. Arch.* 11. Et si, quibus regionibus vitae spatium circumscriptum est, eisdem omnes cogitationes terminaret suas.] *Id. Fin.* 5, 8. Circumscribere orbem. *Quint.* 10, 2. lineas. *Colum.* 6, 5. Aenea subula pars auriculae circumscribitur, ita ut manante sanguine, tanquam O litterae ductus appareat orbiculus. *Plin.* 25, 5, 21. Helleborum primum gladio circumscribitur: deinde qui succisurus est, ortum spectat. ¶ Translate varios habet usus. Aliquando enim significat definire, describere. *Cic. Sext.* 45. Sed genus universum, ut tollatur error, brevi circumscribi, et definiri potest. *Gell.* 4, 1. Si ego te nunc rogem, uti mihi dicas, et quasi circumscribas verbis, quid homo sit. *Justin.* 39, 2. Templo Jovis solidum ex auro Victoriae signum tolli jubet, facetis jocis sacrilegium circumscribens. Nam Victoriam commodatam sibi ab Jove esse dicebat. ¶ Item terminare, praefinire. *Cic. Rabir. perd.* 10. Exiguum nobis vitae curriculum natura circumscripsit. *Id. Or.* 1, 16. Orator nullis terminis circumscribit, aut definit jus suum. *Id. Parad.* 2. *med.* Circumscribere alicui locum habitandi. *Plin.* 22, 2, 3. luxuriam vilitate, *h. e.* terminos luxuriae constituere. ¶ Item in angustum redigere, angustis terminis concludere. *Sen. ep.* 15. Circumscribe corpus tuum, et animo locum laxa. Et *Consol. ad Helv.* 17. Ejus laudes tam parce transcurrere, circumscribere est. *Colum.* 1, 1. Diophanes Bithynius Dionysium per multa diffusum volumina, sex epitomis circumscripsit, *h. e.* ad sex libros redegit, ut est ap. *Varr. R. R.* 1, 1. *f.* ¶ Et cingere, complecti. *Gell.* 12, 13. Oceanus undique circumscribit omnes terras atque ambit. ¶ Et comprehendere, concipere. *Cic. Or.* 59. Ante circumscribitur mente sententia, confestimque verba concurrunt. ¶ Et coercere, cohibere. *Senec. ep.* 108. *med.* Circumscribere gulam et ventrem. ¶ Item in ordinem cogere, impedire, ac veluti illigare, ne potestate sua uti quis possit. *Cic. Att.* 7, 9. Si tribunus plebis notatus, aut senatusconsulto circumscriptus, aut sublatus, aut expulsus sit. *Id. Mil.* 33. Senatus, credo, praetorem eum circumscripsisset. *Id. Phil.* 13, 9. Parata de circumscribendo adolescente sententia consularis, *h. e.* impediendo, prohibendo, ne rempublicam administret. Adde *Caes. B. C.* 1, 32. ¶ Illud quoque huc pertinet *Cic. Verr.* 2, 2, 61. Itaque uno genere, opinor, circumscribere habetis in animo genus hoc aratorum, quod eos infenso animo venisse dicatis, *h. e.* prohibere, impedire, ne testimonium dicant. ¶ *Plin.* 33, 3, 14. Parricidio suo etiam rempublicam circumscripsit, *h. e.* damnavit, et infamem reddidit: ducta loquendi ratione a circumscribendis magistratibus: ii enim infamia quadam notantur, cum rempublicam gerere impediuntur. ¶ Hinc interdum accipitur pro removere, abjicere, tollere. Nam magistratus cum circumscribitur, a republica removetur. *Cic. Verr.* 2, 1, 16. Quamobrem, hoc omni tempore Sullano ex accusatione circumscripto, legationem ejus praeclaram cognoscite. Ubi *Ascon.* sublato, circumducto, ac praetermisso. *Id. Fin.* 3, 9. Circumscriptis igitur iis sententiis, quas posui, relinquitur, ut etc. ¶ Eleganter adhibetur pro decipere, fallere, captare. *Cic. Acad.* 4, 15. Fallacibus et captiosis interrogationibus circumscribere atque decipere aliquem. *Plin.* 7, 40, 41. Vana mortalitas, et ad circumscribendum se ipsam ingeniosa. Adde *Sen. Q. N.* 5, 1. et *ep.* 82. *f.* ¶ Specialiter dicitur de iis, qui dolo aliquem defraudant per fallacias forentes. V. CIRCUMSCRIPTIO. *Cic. Phil.* 14, 3. Testamenta subjiciunt aut ejiciunt vicinos aut adolescentulos circumscribunt. *Id. Rosc. Com.* 8. Dic nunc, te ab Roscio HS. IↃↃↃ circumscriptum esse. *Juven.* 10, 222. Quot Basilus socios, quod circumscripserit Hirrus Pupillos. Adde 14, 237. ¶ *Circumscribere vectigalia* ap. *Quint. Decl.* 340. et 341. est fraudare, imminuere. ¶ *Circumscribere testamentum* aut *legem* est dolose interpretari, vel eludere: ut si serves quidem verba testamento aut legis, voluntati autem legislatoris aut testatoris vel adverseris, vel non attendas. *Plin. ep.* 8, 18. Atque ita circumscripto testamento, emancipatam filiam adoptionis fraude revocaverat. *Paul. Dig.* 4, 3, 18. *f.* Ne aliter observantibus lex circumscribatur. *Front. Aquaed.* 112. Circumscribere saluberrimas constitutiones. *Lactant. de ira Dei* 8. leges publicas. ¶ *Circumscribi* pro minui aut cessare usurpatur aliquoties a *Coel. Aurel.*, ut *Acut.* 2, 10. *f.* Haec cito circumscribuntur, et is qui patitur, facile resurgit. Et *Tard.* 5, 10. Rigor corporis atque tremor circumscribitur. Et *ib.* Febres illico solvuntur et gravedo circumscribitur.

CIRCUMSCRIPTĒ, adv. circumscribendo, διωρισμένως. *Cic. N. D.* 2, 59. Singulas res definire circumscripteque complecti, *h. e.* suis quasque finibus concludendo et unam ab altera distinguendo. *Id. Or.* 66. Circumscripte numeroseque dicere per periodos, quae sunt certae et distinctae comprehensiones verborum, suis quaeque clausulis terminatae. Nam periodus appellatur etiam *circumscriptio* ab *eod. ib.* 61. et *circumscriptus verborum ambitus*, 12. ¶ Item summatim, contracte. *Lact.* 5, 14. Volo prius circumscripte et breviter, quid sit, ostendere. Adde *ib.* 9.

CIRCUMSCRIPTĬO, onis, f. περιγραφή, actus circumscribendi, scriptura aut signum in circuitu factum. *Cic. Phil.* 9, 8. Virgula stantem circumscripsit dixitque, se non ante renunciaturum senatui, nisi prius respondisset, quam ex illa circumscriptione excederet. ¶ Item limitatio, finis in circuitu positus. *Id. Tusc.* 1, 20. Cum totam terram contueri licebit, ejusque situm, formam, circumscriptionem. *Id. N. D.* 1, 9. Aeternitas, quam nulla temporum circumscriptio metitur. *Arnob.* 2, 93. In utero matris corporeae formam circumscriptionis accepit. ¶ Dicitur etiam de certa ac finita comprehensione verborum, quae Graeco nomine periodus appellatur. *Id. Brut.* 8. *f.* Ipsa enim natura circumscriptione quadam verborum comprehendit concluditque sententiam. *Id. Or.* 61. Circuitus ille orationis, quem Graeci περίοδον, nos tum ambitum, tum circuitum, tum comprehensionem aut continuationem aut circumscriptionem dicimus. ¶ Est etiam *circumscriptio*, quam quidam inter figuras rhetoricas posuerunt, negat autem *Quint.* figuram esse; sive (inquit 9, 3.) hoc nomine significetur comprehensa breviter sententia sive finitio. Al. leg. *circumitio* pro *circumscriptio*. ¶ Praeterea saepe ponitur pro deceptione ac fraude, et proprie dicitur de dolo, quo quis alterum per forenses insidias scripto callidiore capit, ut *Quint. Decl.* 301. loquitur. De ea ita *Sen. Excerpt. Contr.* 6, 3. Circumscriptio semper crimen sub specie legis involvit: quod apparet in illa, legitimum est: quod latet, insidiosum. *Cic. Cluent.* 16. Cum omnis ab his fraus, omnes insidiae circumscriptionesque adolescentium nascerentur. *Id. Fl.* 30. Praediorum proscriptiones cum mulierculis aperta circumscriptione facere. *Sen. Ira* 2, 9. Circumscriptiones, furta, fraudes, inficiationes, quibus trina non sufficiunt fora. Adde *ib.* 3, 2. et *Cic. Off.* 3, 15. ¶ Universim pro captione, et deceptione quacumque. *Sen. ep.* 82. *f.* Quem mortalium circumscriptiones vestrae fortiorem facere, quem erectiorem possunt? *h. e.* sophismata, et cavillationes dialecticae. *Tert. Patient.* 5. Diaboli circumscriptio.

CIRCUMSCRIPTOR, oris, m. περιγραφεύς, qui circumscribit: et speciatim qui decipit et fraudat: ea ratione, qua dictum est in v. praec. *Cic. Cat.* 2, 4. Quis testamentorum subjector, quis circumscriptor, etc. *Juven.* 15, 135. pupillum ad jura vocantem Circumscriptorem. *Tert. adv. Marc.* 2, 7. diabolum vocat *circumscriptorem colubrum*. ¶ Item qui removet, tollit, abrogat. *Tert. adv. Marc.* 1, 27. Sententiae suae circumscriptor.

CIRCUMSCIPTUS, a, um, part. a *circumscribo*, περίγραπτος, circum inscriptus, aut notatus. *Plin.* 21, 7, 19. Iris circumscripta mucrone gladii orbe triplici. *Id.* 23, 6, 54. Radix eorum, circumscripta terra, manu sinistra capitur. ¶ Translate est terminatus, limitatus, finibus conclusus. *Cic. Or.* 2, 16. Assumamus eam quoque partem, sed ita, ut sit circumscripta modicis regionibus. *Id. Or.* 1, 12. Certarum rerum forensibus cancellis circumscripta scientia. *Id. Phil.* 6, 3. Ille se fluvio Rubicone CC mill. circumscriptum esse patiatur? *Gell.* 7, 3. Hominum vita iniquis et indomitis necessitatibus circumscripta, *h. e.* cincta, circumdata, obsessa. *Petr. Sat.* 119. ut fuga mobilis aevi Circumscripta mora properantes differat annos, *h. e.* constricta, ligata, impedita. ¶ Circumscripti verborum ambitus ap. *Cic. Orat.* 12. sunt periodi. V. CIRCUMSCRIPTE et CIRCUMSCRIPTIO. ¶ Item pressus, in angustum redactus, brevis. *Plin. ep.* 1, 16. In concionibus eadem, quae in orationibus vis est; pressior tamen, et circumscriptior, et adductior. ¶ Item deceptus, fraudatus. *Petr. Sat.* 112. Miles circumscriptus, dum residet. *Ulp. Dig.* 4, 3, 7. Minor annis vigintiquinque consilio servi circumscriptus. ¶ Item sublatus, praetermissus. *Cic. Verr.* 2, 1, 16. Alia huc pertinentia v. in CIRCUMSCRIBO.

CIRCUMSĔCO, as, a. 1. περικόπτω, circumcido. *Cic. Cluent.* 64. Serrula circumsecare aliquid. *Colum.* 6, 6. Circumsecare ungulas. *Id.* 7, 5. *circumsecare* primum, deinde *circumcidere* de eadem re dixit. *Cato R. R.* 114. Vitium radices circumsecato.

CIRCUMSECTUS, a, um, part. a *circumseco*, περικοπείς. *Scrib. Comp.* 229. Circumsecta aluta. *Suet. Dom.* 12. Cum a procuratore inspiceretur nonagenarius senex, an circumsectus esset. De Judaeis loquitur.

CIRCUMSĔCUS, adv. ἀμφὶ, περὶ, circumcirca, circum undique. Adverbium est ea ratione conflatum, qua *altrinsecus*, *forinsecus*, etc. *Appul. Met.* 2. Nos omnes circumsecus adstantes; et *ib.* 5. Circumsecus venari; et *ib.* 11. Navis picturis miris circumsecus variegata.

CIRCUMSĔDĔO, es, ēdi, essum, n. 2. περικάθημαι, circa aliquem sedeo. *Sen. ep.* 9. Florentes amicorum turba circumsedet: circa eversos ingens solitudo est. ¶ Frequenter est obsidere. *Cic. Phil.* 7, 8. Qui Mutinam circumsedent. *Id. Att.* 15, 10. Circumsedemur omnibus copiis. *Id. Phil.* 10, 4. *f.* Vallo circumsedere aliquem. *Liv.* 25, 13. Cum consules circumsessuri Capuam viderentur. *Val. Max.* 3, 8. *n.* 5. Circumsedere Curiam militibus. Adde *Liv.* 9, 2. ¶ Scribitur et *circumsideo*. ¶ *Circumsido*, is, eandem habet significationem. *Liv.* 36, 13. Inde Pellinaeum circumsidunt, et priusquam oppugnarent, etc. Adde 9, 21. *f.* et *Tac. A.* 1, 70. et *ib.* 3, 38. *f.* [*4, 24.] et *ib.* 15, 5. ¶ Part. *Circumsedens* ap. *Appul. Met.* 3. Inter tot millia populi circumsedentis.

CIRCUMSĒPĬO, is, a. 4. περικλείω. *Liv.* 1, 49. Armatis corpus circumsepsit. *Prud. Psych.* 753. Barbaries circumsepserat urbis indigenas.

CIRCUMSEPTUS, a, um, part. a *circumsepio*, circum clausus, περικλεισθείς. *Paul. Dig.* 41, 2, 3. *med.* Ferae, quae in silvis circumseptis evagantur. *Auct. ep. ad Octav.* Cohortibus armatis circumseptus senatus. *Suet. Ner.* 31. Stagnum maris instar, circumseptum aedificiis ad urbium speciem. *Colum.* 1, 6. Loca aestiva pecuribus sub dio parietibus altis circumsepta.

CIRCUMSĔQUENS, entis, part. ab inusit. *circumsequor*, qui circumsequitur, περιεπόμενος. *Appul. Met.* 3. *sub init.* Inter tot millia populi circumsequentis. Ita *Scioppius*: plerique alii leg. *Circumsedentis*.

CIRCUMSĔRO, is, a. 3. περιφυτεύω. *Plin.* 21, 12, 42. Genistas circumseri alveariis gratissimum.

CIRCUMSESSĬO, onis, f. περιέδρευσις, obsessio. *Cic. Verr.* 2, 1, 33. Quid si planum facio, te hujus circumsessionis tuae causam in alios transtulisse?

CIRCUMSESSUS, a, um, part. a *circumsedeo*, circumsedentibus vel circumstantibus circumdatus. *Cic. Cat.* 4, 2. Nec ego sum ille ferreus, qui non movear horum omnium lacrimis, a quibus me circumsessum videtis. ¶ Item cinctus, obsessus. *Id. Phil.* 12, 10. Circumsessus lectis valentissimorum hominum viribus. *Liv.* 3, 4. Castra circumsessa, atque oppugnata. [*Tac. A.* 4, 36. Quam (libertatem) bello Mithridatis meruerant circumsessi.]

CIRCUMSĪDĔO. } V. CIRCUMSEDEO.
CIRCUMSĪDO. }

CIRCUMSIGNO, as, a. 1. κύκλῳ σημειῶ. *Colum.* 5, 11. Gemmam duobus digitis quadratis circumsignato. Adde *Pall.* 7, 5.

CIRCUMSĬLĬO, is, n. 4. περιορχοῦμαι. *Catull.* 3, 9. de passere: Sed circumsiliens modo huc, modo illuc, Ad solam dominam usque pipilabat. ¶ Translate *Juven.* 10, 218. circumsilit agmine facto Morborum omne genus.

CIRCUMSISTO, is, n. 3. περιΐστημι, circumsto. *Pl. Asin.* 3, 3, 28. Circumsistamus: alter hinc, hinc alter appellemus. *Id. Men.* 5, 7, 9. Quid me circumsistitis? quid rapitis me? quo fertis me? [**Virg. A.* 8, 490. Armati circumsistunt ipsumque domumque.] *Cic. Verr.* 2, 5, 54. *med.* Haec cum maxime loqueretur, sex lictores eum valentissimi circumsistunt. *Caes. B. G.* 7, 8. Quem perterriti omnes Arverni circumsistunt, atque obsecrant, ut, etc. *Id. B. C.* 1, 20. Domitium productum in publicum circumsistunt et custodiunt. *Id. ib.* 2, 42. Cn. Domitius cum paucis equitibus circumsistens. *Id. B. G.* 3, 15. Cum singulas binae, aut ternae naves circumsisterent. *Tac. H.* 2, 41. *f.* Circumsistere signa. [**Id. A.* 1, 27. Circumsistunt digredientem rogitantes. Adde *ib.* 5, 4. 6, 34. *Id. ib.* 14, 8. Circumsistunt lectum percussores. *Id. H.* 1, 82. Illum Tribuni Centurionesque circumsistunt. *Id. ib.* 2, 78. Ceteri audentius circumsistere. *Curt.* 7, 5. At illi simulatione emissa circumsistunt eum.] ¶ Passive. *Caes. B. G.* 7, 43. Ne ab omnibus civitatibus circumsisteretur, *h. e.* obsideretur. *Appul. de Dogm. Plat.* 2. Fortitudo circumsistitur hinc audacia, inde timiditate. ¶ *Valla elegantiar.* l. 5. c. 49. hoc statuit discrimen inter *circumsto*, et *circumsisto*, quod illud pro circumdare simpliciter ponatur, hoc pro invadere, irruere, et quasi terrificatione aggredi. Sed ipse quoque fatetur non esse perpetuum. [*Tacitus quidem, ut exempla modo allata docent, hoc discrimen servare videtur.]

CIRCUMSĬTUS, a, um, adj. circumjacens. *Ammian.* 23, 6. Antequam circumsitos populos ad ditionem traherent.

CIRCUMSŎNANS, antis, part. a *circumsono*, περιηχῶν, qui circumsonat. *Liv.* 27, 18. *med.* Circumsonans undique clamor. *Vitr.* 5, 8. *f.* Circumsonantes loci sunt, in quibus circumvagando coacta vox, se solvens in medio, sine extremis casibus sonans, ibi exstinguitur, incerta verborum significatione.

CIRCUMSŎNO, as, n. 1. περιηχέω. *Cic. Off.* 3, 2. Talibus aures tuas vocibus undique circumsonare. *Liv.* 39, 10. Locus, qui circumsonat ululatibus, cantuque symphoniae, et cymbalorum, et tympanorum pulsu. Adde *Manil.* 5, 582. ¶ Cum accusativo. *Virg. A.* 8, 474. Hinc Rutulus premit, et murum circumsonat armis, *h. e.* sonat armis, ac strepit circa murum. *Ov. Met.* 14, 507. et remos plausis circumsonat alis. *Liv.* 3, 28. Jussa miles exsequitur, clamor hostes circumsonat. Adde *Claudian. Rapt. Pros.* 2, 268. ¶ Passive. *Ov. Trist.* 3, 14, 47. Threicio, Scythicoque fere circumsonor ore, *h. e.* qui circa me sunt, Thracia, et Scythica lingua loquuntur. Et *ib.* 4, 10, 111. finitimis quamvis circumsoner armis, *h. e.* obtundar strepitu armorum. Adde *ib.* 5, 3, 11. [*Etiam *Beier.* in loco *Cic.* modo allato correxit *circumsonari*, quae est lectio admodum memorabilis *cd. Bern. c.* ap. *Orell.*, qui *Vulg.* retinet, coll. *Cic. Fam.* 6, 18, 4. Personare aures ejus hujusmodi vocibus non est inutile.]

CIRCUMSŎNUS, a, um, adj. circumsonans. *Ov. Met.* 4, 723. quem turba canum circumsona terret. ¶ Passive *Stat. Theb.* 7, 261. Dionaeisque avibus circumsona Thisbe.

CIRCUMSPARGO. V. CIRCUMSPERGO.

CIRCUMSPECTĀTRIX, icis, f. quae circumspectat. *Pl. Aul.* 1, 1, 1. Exeundum hercle tibi hinc est foras, circumspectatrix cum oculis emissiciis. *Appul. Apol.* Improba juvenum circumspectatrix.

CIRCUMSPECTE, adv. περιεσκεμμένως, ἀκριβῶς, cum circumspectione, caute, accurate. *Quint.* 9, 2. *a med.* Hoc parcius et circumspectius faciendum. *Gell.* 9, 10. Satis circumspecte facti versus. *Senec. Benef.* 3, 14. Circumspectius donare, circumspectius eligere eos, in quos merita conferantur. ¶ *Circumspecte indutus* dicitur, qui multam adhibet curam, ut apte ornateque vestitus sit. *Gell.* 1, 5. Multa munditia, et circumspecte compositeque indutus. *Ammian.* 27, 3. Procedantque vehiculis insidentes, circumspecte vestiti, epulas curantes profusas; etc. *Vales.* ad *ejusd. Ammiani* 14, 6. exponit *circumspecte*, cum admiratione circumspicientium: qua ratione *circumspectus* ab *Ammian.* sumitur, ut *ib.* dicetur.

CILCUMSPECTĬO, onis, f. περισκόπευσις, accurata consideratio. *Cic. Acad.* 4, 11. Sin ex circumspectione aliqua, et accurata consideratione id se dicent sequi etc. ¶ Proprie *Macr. Somn. Scip.* 1, 15. *a med.* Sibi horizontem facit circumspectio singulorum.

CIRCUMSPECTO, as, a. 1. περισκέπτομαι. *Cic. N. D.* 2, 49. *in f.* Bestiae in pastu circumspectant. *Pl. Pseud.* 4, 1, 8. Hem te hercle ego circumspectabam: nimis metuebam, ne abiisses. *Id. Trin.* 4, 2, 21. Circumspectare sese, [*i. e. habitum suum circumquaque adspicere.] *Liv.* 2, 10. Cunctati aliquandiu sunt, dum alius alium, ut proelium ineant, circumspectant. [*Tac. H.* 2, 29. Igitur torpere cuncti, circumspectare inter se attoniti.] *Ter. Eun.* 3, 5, 54. Simul alia circumspecto, satin' explorata sint. [**Id. ib.* 2, 2, 60. Nescio quid circumspectat.] ¶ Diligenter advertere, considerare. *Cic. Tusc.* 1, 30. Dubitans, circumspectans, haesitans. *Tac. H.* 2, 74. At Vespasianus bellum, armaque, et procul, vel juxta sitas vires circumspectare. *Sil.* 15, 7. Anxia turba Patrum quasso medicamina moesti Imperio circumspectant, *h. e.* quaeritant, circumspiciunt, si forte videant, qui imperio medeatur. ¶ De iis, qui suspiciosi sunt. *Cic. Pis.* 41. Circumspectans omnia: quidquid increpuerit, pertimescens. *Sall. Jug.* 75. Circumspectare omnia, et omni strepitu pavescere. Adde *Plin.* 8, 4, 5. [*Ita passive ap. *Tac. A.* 4, 69. Etiam muta atque inanima, tectum et parietes circumspectabantur. Hinc idem, quod *timere, reformidare* ap. *eund. Hist.* 1, 55. Nihil ultra fremitum et minas ausae, initium erumpendi circumspectabant.]

CIRCUMSPECTUS, a, um, part. a *circumspicio*, περισκεπτόμενος. *Tac. A.* 12, 35. Circumspectis, quae impenetrabilia, quaeque pervia. *Id. ib.* 13, 39. Circumspectis munimentis, et quae expugnationi idonea, provisis. ¶ Item consideratus, animadversus. *Cic. Fam.* 1, 9. *ante med.* Circumspectis rebus meis omnibus, rationibusque subductis, summam feci cogitationum mearum omnium. *Suet. Aug.* 63. Multis ac diu circumspectis conditionibus. [**Tac. A.* 14, 33. Circumspecta infrequentia militis, satisque magnis documentis temeritatem Petilii coercitam, unius oppidi damno servare universa statuit. *Ov. Met.* 5, 171. Non circumspectis exactum viribus ensem Fregit, i. e. non antea ponderatis, h. nimiis.] ¶ Active de eo qui circumspicit, et sagax ac prudens est, περιεσκεμμένος. *Colum.* 1, 8. *a med.* Nam illa solemnia sunt omnibus circumspectis, ut ergastuli mancipia recognoscant, ut explorent etc. *Cels.* 3, 9. *in f.* Est circumspecti hominis et novare interdum, et augere morbum. *Senec. Q. N.* 5, 1. *in f.* Sive aliquis circumspectior est etc. *Suet. Tib.* 21. Circumspectissimus et prudentissimus princeps. *Id. Claud.* 15. Modo circumspectus et sagax, modo inconsultus ac praeceps. *Colum.* 7, 12. Canes debent esse assidui, et circumspecti magis, quam temerarii. [**Quint. Inst.* 12, 10: p. 1091. Non cunctos illos tenues et circumspectos, vi, sublimitate, impetu, cultu, compositione superavit?] ¶ De rebus, quae circumspecte ac prudenter fiunt. [**Quint. Inst.* 10, 1. p. 885. Modeste tamen et circumspecto judicio de tantis viris pronuntiandum est.] *Ov. Fast.* 5, 539. Verba movent iras non circumspecta Deorum. *Val. Max.* 1, 1. *n.* 20. Decreti circumspectissima sanctio. *Id.* 2, 1. *n.* 9. *extr.* Senectuti juventus cumulatum, et circumspectum honorem reddebat, *h. e.* cumulate et accurate senes honorabat, ita ut nihil omnino omitteret, quod ad senes colendos pertinebat. ¶ Est etiam conspicuus, spectabilis, quique circumspicientium ora, et admirationem in se convertit, περίβλεπτος. *Ammian.* 14, 6. Ubique Patrum reverenda cum auctoritate canities, populique R. nomen circumspectum et verecundum. *Id.* 18, 10. In municipali ordine, genere, fama potentiaque circumspectus. *Id.* 28, 4. Parietes lapidum circumspectis coloribus nitidi. ¶ Huc fortasse pertinet illud *Val. Max.* 4, 3. *n.* 4. Qua tam circumspecta animi moderatione etc., *h. e.* tam insigni, et mirabili.

CIRCUMSPECTUS, us, m. περισκόπευσις, circumspectio. *Plin.* 11, 37, 67. Cervix flexilis ad circumspectum. *Cic. Phil.* 12, 26. Haec ego in urbe praevideo: facilis est circumspectus, unde exeam, quo progrediar, quid ad dexteram, quid ad sinistram sit. *Ov. Trist.* 4, 6, 43. Corpore sed mens est aegro magis aegra, malique In circumspectu stat sine fine sui, *h. e.* in sui mali consideratione. *Senec. Ot. Sap.* 32. Natura in media nos sui parte constituit, et circumspectum omnium nobis dedit.

CIRCUMSPERGO, is, a. 3. περιπάσσω. *Plin.* 8, 1, 1. Ibi se purificantes solemniter circumspergi aqua. *Colum.* 11, 2. *post med.* Magnis arboribus quaternos modios stercoris caprini circumspergere. ¶ Reperitur etiam *circumspargo*. *Apic.* 8, 8. Impensam talem circumsparges.

CIRCUMSPICIENTĬA, ae, f. actus circumspiciendi, consideratio. *Gell.* 14, 2. Multa et anxia cura et circumspicientia indigens.

CIRCUMSPĬCĬO, is, exi, ectum, a. 3. περισκέπτομαι, περισκοπέω, circum aspicio. [**Ter. Andr.* 2, 2, 20. Escendo in quendam ibi excelsum locum. Circumspicio. *Quint. Inst.* 10, 3. Late circumspiciendi libertas.] *Cic. Div.* 2, 34. Nec suspicit nec circumspicit. *Pl. Most.* 2, 2, 41. Circumspice dum, numquis est, sermonem nostrum qui aucupet. *Id. Trin.* 1, 2, 109. Circumspice dum te, ne quis assit arbiter. [**Ov. Met.* 1, 605. Atque suus conjux, ubi sit, circumspicit. *Id. ib.* 11, 678. Et primo si sit circumspicit illic, Qua modo visus erat. *Virg. A.* 12, 896. Saxum circumspicit ingens, i. e. circumspiciens conspicit. *Ov. Met.* 5, 72. Oculis sub nocte natantibus atra Circumspexit Athin. *Virg. A.* 9, 416. Diversi circumspiciunt. Usitatissimum est de iis, qui vestimentis adornandis inque ordinem redigendis operam navant. *Ov. Met.* 4, 318. Nec tamen ante adiit, etsi properabat adire quam se composuit, quam circumspexit amictus. Ita etiam *Plin. ep.* 4, 11, 3. Postquam se composuit et circumspexit habitum suum.] ¶ Translate significat advertere, providere, accurate considerare, perpendere. [**Tac. H.* 2, 6. Fremere miles et vires suos circumspicere.] *Cic. Quint.* 31. Omnia circumspexit Quintius, omnia periclitatus est. *Id. Agr.* 1, 8. Ut circumspiciamus omnia, quae populo grata sunt, nihil tam populare, quam pacem reperiemus. *Id. Sull.* 25. Circumspicite paulisper mentibus vestris hosce ipsos homines, qui etc. [**Cic. Fam.* 5, 13. Circumspice omnia membra rei publicae, quae notissima sunt tibi: nullum reperies. *Ov. Met.* 2, 95. Quidquid habet dives, circumspice, mundus. *Caes. B. G.* 6, 5. Reliqua ejus consilia animo circumspiciebat. *Cic. Or.* 3, 74. Permulta sunt in causis circumspicienda, ne quid offendas. *Id. Q. Fr.* 1, 1, 3. Circumspiciendum est diligenter, ut etc. [**Cic. Off.* 1, 18, 59. Haec atque talia circumspicienda sunt in omni officio, ut.] *Justin.* 31, 1. Semper taedio quietis urbanae, novas belli causas circumspicere. *Id.* 2, 12. *in f.* Circumspicientes fugam pelluntur Persae. [**Tac. A.* 14, 35.] *Sall. Or. Phil. contra Lepid.* Mithridates diem bello circumspicit, *h. e.* exspectat idoneum tempus belli gerendi. *Id. Or. Cottae ad populum.* Rempublicam cui mandetis, circumspicite. ¶ *Circumspicere aliquid* interdum est undique desiderare, expetere, conquirere. *Liv.* 1, 30. Sabini circumspicere et ipsi externa auxilia. *Plin. ep.* 3, 3. Circumspiciendus est rhetor Latinus, cujus etc. Adde *Justin.* 22, 5. [**Virg. G.* 3, 390. Plenoque alium circumspice campo, i. e. quaere alium e grege campum implente.] ¶ Absolute, interdum est sollicitii, anxii, opemque aliunde quaerentis. *Cic. Rosc. Com.* 14. *ad f.* Circumspicit, aestuat. ¶ *Circumspicere se* est suas res et se ipsum considerare et expendere. *Cic. Parad.* 4. *ad f.* Nunquamne, homo amentissime, te circumspicies? nunquam nec quid facias, considerabis, nec quid loquare? [*Idem quod *sibi prospicere*. *B. Afr.* 47. Operaque faciendo milites se circumspiciendi non habebant facultatem.] ¶ Significat etiam se magni aestimare, sibi placere: ductum fortasse a pavonibus. *Cic. Rosc. Com.* 2. Usque eo ne te diligis et magnifice circumspicis, ut, etc.? ¶ Catachresis videtur esse in illo *Stat. Th.* 8, 14. Illum securi circumspexere fragorem Elysii. ¶ *Circumspexti* per syncop. pro *circumspexisti* legitur ap. *Ter. Adelph.* 4, 5, 55. et *circumspexe* pro *circumspexisse*, *Varr.* ap. *Non.* 2, 292. ex lectione *Scaligeri*.

CIRCUMSPĪRĀCŬLUM, i, n. *Lucr.* 6, 492. Et quasi per magni circumspiracula mundi Exitus introitusque elementis redditus exstat. ¶ Alii divisim scribunt *circum spiracula*.

CIRCUMSTAGNO, as, n. 1. *Tertull. Pudic.* 22. Lacrimae circumstagnant.

CIRCUMSTANS, antis, part. a *circumsto*, περιϊστάμενος, qui circumstat. *Auct. ad Herenn.* 4, 55. Si a rebus consequentibus, aut circumstantibus, non recedemus. *Quint.* 10, 3. Cum in medio foro, tot circumstantibus judiciis, jurgiis, clamoribus etc. *Curt.* 6, 10. *in f.* Unus e turba circumstantium exclamavit. [**Tac. A.* 1, 21. Prensare circumstantium genua. *Id. ib.* 22. Allevatus circumstantium humeris. et al. Ita fere semper in malam partem adhibetur de iis, qui seditione, odio, vecordia, querelis hominem, vel locum aliquem minitantes cingunt. *Curt.* 9, 3. Non uti inirem circumstantis exercitus gratiam. V. in CIRCUMSTO.] *Gell.* 1, 11. *ad f.* Stetisse in circumstantibus dicunt occultius, qui fistula sonum inspiraret. [**Ov. Met.* 3, 441. Ad circumstantes tendens sua brachia silvas.]

CIRCUMSTANTĬA, ae, f. περίστασις, actus circumstandi. *Senec. Q. N.* 7. Aquae sic corpora accipiunt, ut semper in contrarium acceptis refluant. Hanc nostri circumstantiam, Graeci autem περίστασιν appellant, quae in aere quoque, sicut in aqua fit. *Gell.* 3, 7. Ostendit exitium de loci importunitate, et hostium circumstantia. *Id.* 14, 1. Fortuna ejus, et mores, et ingenium, et circumstantia rerum, negotiorumque. Et *ib.* 2. In his negotiorum ambagibus, et in ancipiti rationum diversarum circumstantia. *Tert. Or.* 3. Cui illa Angelorum circumstantia non cessat dicere Sanctus, Sanctus, Sanctus. ¶ Item attributio, qualitas, quae rem circumstat. *Quint.* 5, 10. *post med.* Hoc genus argumentorum sane dicamus ex circumstantia, quia περίστασιν dicere aliter non possumus. *Tert. Bapt.* 17. Tunc enim constantia succurentis excipitur, cum urget circumstantia periculi. Hic *Auct.* loquitur de necessitate conferendi baptismum iis, qui in aliquo vitae discrimine versantur.

CIRCUMSTĀTĬO, onis, f. actus circumstandi, περίστασις. *Gell.* 7, 4. Circumstatio militum corona appellata.

CIRCUMSTĬPĀTUS, a, um, part. a *circumstipo*, circumdatus. *Claud. VI Cons. Honor.* 595. et ducibus circumstipata togatis.

CIRCUMSTĬPO, as, a. 1. cingo, circumdo, cum turba comitor. *Sil.* 10, 453. magna circumstipante caterva. *Claud. in I. Cons. Stil.* 2, 356. Pennatique nurum circumstipantur Amores.

CIRCUMSTO, as, steti, statum, a. 1. περιΐστημι. circa aliquem sto, circumsisto. *Cic. Att.* 1, 16. *ante med.* Quae consurrectio judicum facta sit; ut me circumsteterint, ut aperte jugula sua pro meo capite P. Clodio ostentarint. *Id. Cat.* 1, 8. *ad f.* Equites R. honestissimi, ceterique cives, qui circumstant senatum. [**Suet. Claud.* 35. Neque convivia inire ausus est, nisi ut speculatores cum lanceis circumstarent. *Id. Caes.* 14. Manus equitum Romanorum, quae armata praesidii causa circumstabat. et al. — *Virg. G.* 4, 216. Omnes illum circumstant fremitu denso. — *Id. A.* 11, 85. Circumstant properi aurigae. *Id. G.* 4, 361. At illum Curvata in montis faciem circumstetit unda. *Ov. Met.* 11, 505. Ubi demissam curvum circumstetit aequor. *Ov. Met.* 2, 394. Circumstant omnia solum Numina.] *Cic. Cat.* 13. Desinant insidiari domi suae consuli, circumstare tribunal praetoris urbani, obsidere cum gladiis curiam. *Tac. A.* 15, 15. Circumstare vias. *Caes. B. G.* 4, 37. Morini spe praedae adducti circumsteterunt, ac arma ponere jusserunt. *Suet. Caes.* 82. Specie officii circumstare aliquem. [**Tac. A.* 13, 52. Silvanum magna vis accusatorum circumsteterat. *Curt.* 5, 9. Ni propere Bessus Bactrianique — vincturi circumstetissent. — *Virg. A.* 7, 585. Certatim regis circumstant tecta Latini. — *Id. ib.* 8, 300. Non te — Lernaeus turba capitum circumstetit anguis. *Ov. Met.* 3, 249. Undique circumstant, mersisque in corpore rostris Dilacerant dominum. — Hinc de hostibus urbem vel locum obsidione tenentibus. *Id. ib.* 11, 388. Nec longe scilicet hostes Quaerendi nobis: circumstant undique muros.] ¶ Translate. *Cic. Phil.* 10, 10. Dies, et noctes omnia nos undique fata circumstant. *Id. Verr.* 1, 17. Circumstant te summae auctoritates, quae te oblivisci laudis domesticae non sinant. *Plin. Pan.* 3. Haec me cura, haec me difficultas sola circumstat. [**Tac. H.* 1, 17. Circumsteterat interim palatium

publica exspectatio, magni secreti impatiens. *Virg. A.* 2, 559. Circumstetit me horror. *Id. ib.* 4, 561. Circumstent te pericula. *Id. ib.* 10, 905. Scio acerba meorum Circumstare odia.] *Sil.* 8, 171. nec, quae circumstent discrimina, cernis? [**Id.* 2, 550. Pectora circumstant planctus.]

CIRCUMSTRĔPĪTUS, a, um, adj. strepitu impulsus. *Appul. Apol.* Fenestrae canticis circumstrepitae. *Sidon. ep.* 7, 9. *in conc.* Aures incondito tumultu circumstrepitae.

CIRCUMSTRĔPO, is, n. 3. περικτυπέω, in circuitu strepitum facio. *Senec. Vita beata* 11. Tot humanam vitam circumstrepentibus minis. *Tac. A.* 11, 31. Certatim ceteri circumstrepunt. [**Id. ib.* 3, 36. Haud dissimilia alii, et quidam atrociora circumstrepebant.] Et passive *Id. H.* 2, 44. Legatus clamore seditiosorum ac fugacium circumstrepitur.

*CIRCUMSTRICTUS, a, um, part. a *circumstringo. Tert. Pall.* 1. Habitus cervicibus circumstrictus. *B. A.*

CIRCUMSTRĪDENS, entis, part. ab inusit. *circumstrido*, qui circum stridet. *Ammian.* 14, 11. Circumstridentium terror larvarum.

CIRCUMSTRINGO, is, a. 3. *Tert. Pall.* 5. Pallium nihil circumstringit. *Id. Cor. Mil.* 8. Linteo circumstringi.

CIRCUMSTRUCTUS, a, um, part. a *circumstruo*, structura, et pariete circumdatus. *Colum.* 9, 15. *a med.* Si forte alvearia circumstructa, et immobilia fuerint.

CIRCUMSTRŬO, uis, uxi, ctum, a. 3. περιοικοδομέω, structura cingo, aut munio. *Suet. Dom.* 4. Effosso et circumstructo juxta Tiberim lacu. *Plin.* 19, 8, 48. Circumstructis lapide ripis. *Colum.* 9, 6. Opere latericio circumstructis alvis. *Plin.* 11, 6, 5. Apes lacrimis arborum fores alveorum latiores circumstruunt.

CIRCUMSTŬPĔO, es, n. 2. Translate *Sever. Aetn.* 331. Illic obscura semper caligine nubes, Pigraque defuso circumstupet humida vultu, *h. e.* circum quiescit, immota manet. Al. leg. *circumstrepit.*

CIRCUMSŪDANS, antis, part. ab inusit. *circumsudo. Plin.* 14, 1, 3. Vinaceis circumsudantibus.

CIRCUMSURGENS, entis, part. ab inusit. *circumsurgo. Tac. A.* 1, 64. Quantum aquarum circumsurgentibus jugis oritur.

CIRCUMSŪTUS, a, um, part. ab inusit. *circumsuo*, circum consutus. *Cels.* 8, 5. Linamenta molli pellicula cincta, circumsutaque. *Plin.* 4, 16, 30. et 34, 16, 47. Vitilibus navigiis corio circumsutis navigare.

CIRCUMTECTUS. V. CIRCUMTENTUS.

CIRCUMTĔGO, is, a. 3. περικαλύπτω, circumcirca operio. *Lucr.* 1, 1094. Supra circumtegere omnia coelum. (In quibusdam editionib. hic versus deest.) *Dictys Cret. B. Troj.* 3, 11. Patrocli corpus veste circumtegitur.

*CIRCUMTENĔO, es, a. 2. *Vulg. Esdr.* 4, 16, 40. Dolores circumtenebunt saeculum. *B. A.*

CIRCUMTENTUS, a, um, part. ab inusit. *circumtendo*, circum extentus. *Pl. Mil.* 2, 2, 80. Herus meus elephanti corio circumtentus est, non suo, *h. e.* circum extento corio circumdatus. Al. leg. *circumtectus*, alii *circumjectus*, alii *circumtextus. Coel. Aurel. Acut.* 3, 17. *ad f.* Circumtento linteolis vasculo.

CIRCUMTERGĔO, es, a. 2. *Cato R. R.* 76. Panno oleo uncto tangito et circumtergeto.

CIRCUMTĔRO, is, a. 3. *Tibull.* 1, 5, 53. Hunc puer, hunc juvenis turba circumterit arcta, *h. e.* frequenti agmine circumstans premit, et prope elidit. Ita recte legit *Brouckus.* cum aliis ex multis MSS. et editis antiquis: alii *circumstrepit*, alii *circumstetit.*

CIRCUMTEXTŪRA. V. CIRCUMCAESURA.

CIRCUMTEXTUS, a, um, part. ab inusit. *circumtexo. Virg. A.* 1, 653. Et circumtextum croceo velamen acantho. (*Serv.* et *Isid. Orig.* 19, 24. docent, intelligi hic a *Virgilio* eam vestem, quae Graeco nomine *cyclas* dicitur.) *Varr. L. L.* 4, 30. Quod amictui habent purpuram circum, vocant circumtextum.

CIRCUMTINNĬO, is, ivi, itum, n. 4. circumsono, de cavis metallis dictum. *Varr. R. R.* 3, 16. Apes circumtinniendo aere perterritas, quo voluerit, perducet mellarius.

CIRCUMTOLLO, is, a, 3. *Coel. Aurel. Acut.* 3, 4. Caepulis circumtollere exteriorem corticem.

CIRCUMTŎNO, as, ui, n. 1. circum tono, circumstrepo. *Ov. Met.* 1, 187. qua totum Nereus circumtonat orbem. *Sil.* 6, 216. ubi feralem strepitu circumtonat aulam Cornea gramineum persultans ungula campum. Adde 4, 253. ¶ Translate *Hor. Sat.* 2, 3, 222. quem cepit vitrea fama, Hunc circumtonuit gaudens Bellona cruentis, *h. e.* tonitru veluti perculit, attonitum, ac dementem reddidit.

CIRCUMTONSUS, a, um, part. ab inusit. *circumtondeo*, περίκουρος. *Varr.* ap. *Non.* 2, 847. Alii sunt circumsonsi, et terti, atque unctuli, ut mangonis esse videantur servi. *Petr. Sat.* 131. Et circumtonsae trepidanti vertice pinus. [**Suet. Aug.* 45. Cui in puerilem habitum circumtonsam matronam ministrasse compererat. V. quae ad h. l. notavit Casaubonus.] ¶ Translate *Senec. ep.* 115. Oratio vultus animi est: si circumtonsa est, et fucata et manufacta, ostendit illum quoque non esse sincerum, *h. e.* curiose nimis elaborata, et veluti rotundata.

CIRCUMTORQUĔO, es, a. 2. *Appul. Met.* 6. *sub f.* Prenso loro retrorsum me circumtorquet.

CIRCUMTRĂHO, is, a. 3. circum duco. *Dictys Cret. B. Troj.* 3, 15. *in f.* de Achille Hectorem raptante: Hostem mirandum in modum circumtrahens. *Coel. Aurel. Tard.* 2, 1. Cucurbitis circumtractis.

CIRCUMTRĔMO, is, n. 3. περιτρέμω. *Lucr.* 1, 1087. Totum circumtremere aethera signis.

CIRCUMTŬĔOR, eris, dep. 2. circumspicio, περιβλέπω. *Appul. circ. princip. Florid.* Aquila eodem loco pendula circumtuetur.

CIRCUMTŬMŬLĀTUS, a, um, part. ab inusit. *circumtumulo. Petr. Sat.* 120. nigro squalentia pumice saxa Gaudent ferali circumtumulata cupressu. Scribunt alii divisim *circum tumulata:* alii mallent *circum cumulata.*

CIRCUMVĀDO, is, a. 3. περιέρχομαι. [**Tac. A.* 12, 43. Nec occulti tantum questus, sed jura reddentem Claudium circumvasere clamoribus turbidis.] *Liv.* 34, 38. Repente anceps terror barbaros circumvasit. Adde *Plin.* 9, 30, 48. ¶ Passive *Ammian.* 20, 6. Circumvaditur civitas a quibusdam vehentibus scalas.

CIRCUMVĂGOR, aris, dep. 1. περιπλανάομαι. *Vitr.* 5, 8. V. CIRCUMSONANS.

CIRCUMVĂGUS, a, um, adj., qui circumvagatur, περιπλανώμενος. *Hor. Epod.* 16, 41. Nos manet Oceanus circumvagus arva beata, *h. e.* vagans circum arva beata. *Auct. Paneg. ad Pison.* 19. de Sole: aetheriae moles circumvaga flammae.

CIRCUMVALLĀTUS, a, um, part. a *circumvallo*, vallo circumdatus, obsessus, περιβεβλημένος. *Cic. Att.* 9, 12. Circumvallatum esse Pompejum. *Liv.* 3, 28. Luce prima jam circumvallati ab dictatore erant. Adde *Caes. B. G.* 7, 44. [**Sil.* 12, 355. Insula, fluctisono circumvallata profundo.] ¶ Item stipatus, circumdatus. *Claud. IV. Cons. Honor.* 11. Ipsa Palatino circumvallata senatu, Jam trabeam Bellona gerit.

CIRCUMVALLO, as, a. 1. περιβάλλω, προσπεριβάλλω, vallo circum munio, circumdo, obsidendi causa. *Caes. B. G.* 7, 17. Duas turres constituere coepit: nam circumvallare loci natura prohibebat. *Id. B. C.* 3, 43. Ex castello in castellum perducta munitione, circumvallare Pompejum instituit. [**Liv.* 10, 35. Casurumque inter signa Samnitium potius, quam circumvallari castra Romana videat.] ¶ Et pro cingere simpliciter. *Colum.* 11, 3. *sub in.* Locus, quem sepire destinaveris, circumvallandus est duobus sulcis. ¶ Translate *Ter. Ad.* 3, 2, 4. Tot res repente circumvallant, unde emergi non potest; vis, egestas etc. [*i. e. obsident, angunt.]

CIRCUMVECTĬO, onis, f. περιφορά, circumlatio. *Cic. Att.* 2, 16. *ad f.* Portorium circumvectionis, *h. e.* quod solvitur publicanis pro mercibus, quae in aliqua provincia circumferuntur. ¶ Item circuitus. *Cic. Univ.* 9. Ut terram lunae cursus proxime ambiret; eique supra terram proxima solis circumvectio esset.

CIRCUMVECTO, as, a. 1. frequentat. a *circumveho.* Fere passiva voce usurpatur, et significat circumire; diciturque proprie de iis, qui navi, aut equo locum aliquem circum adeunt. *Pl. Rud.* 4, 2, 27. Mihi navem faciam; oppida circumvectabor. *Liv.* 41, 17. Duumviros navales cum classe Pisas ire, qui Ligurum oram, maritimum quoque terrorem admoventes, circumvectarentur. ¶ Translate *Virg. G.* 3, 284. Sed fugit interea, fugit irreparabile tempus, Singula dum capti circumvectamur amore, *h. e.* circa singula describendo vagamur.

CIRCUMVECTUS, a, um, part. a *circumveho*, qui nave, aut equo locum aliquem circumiit. *Caes. B. C.* 3, 63. Navibus circumvecti milites in anteriorem vallum tela jaciebant. *Liv.* 3, 28. Dictator equo circumvectus, contemplatusque, qui tractus castrorum etc. *Hirt. B. Alex.* 28. Circumvectus eo mari, quod Africae esse dicitur. Et *B. Afr.* 59. Ut paulo longius ejus equitatus circumvectus, ex improviso clauderet exercitum Caesaris. *Liv.* 37, 27. Circumvecti ab urbe ad aversa insulae. *Pl. Most.* 4, 3, 4. Non in Aegyptum modo vectus fui, sed etiam in terras solas, orasque ultimas sum circumvectus.

CIRCUMVĔHO, is, exi, ectum, a. 3. περιφέρω. *Nep. Timoth.* 1. Praefectus classis circumvehens Peloponnesum, Laconicam populatus, classem eorum fugavit, *h. e.* vehens se circum Peloponnesum. ¶ Adhibetur fere passive ea ratione, qua circumvecto. *Liv.* 8, 26. Classe circumvehi ad Romanum agrum. *Caes. B. G.* 7, 45. Muliones cum cassidibus, equitum specie ac simulatione, collibus circumvehi jubet. *Hirt. B. Alex.* 14. Caesar Pharon classe circumvehitur. ¶ Translate. *Virg. Cir.* 271. frustra circumvehor omnia verbis, *h. e.* circa omnia dicendo vagor, et longa sermonis ambage utor. *Sol.* 3. Plurimi in dicendo latius circumvecti.

CIRCUMVĒLO, as, a. 1. circum operio, amicio, tego. *Ov. Met.* 14, 262. pallamque induta nitentem, Insuper aurato circumvelatur amictu.

CIRCUMVĔNĬO, is, eni, entum, a. 4. περιέρχομαι, [*περιγίγνεσθαι] circa aliquem venio, circumdo. *Petr. Satyr.* 92. Illum autem frequentia ingens circumvenit. *Id. ib.* 114. Zona circumvenienti praecingere aliquem *h. e.* circum ambienti. *Val. Flacc.* 1, 400. Ter quater ardenti tergo circumvenit anguis. ¶ Refertur etiam ad locum. *Tac. A.* 2, 6. Rhenus modicas insulas circumveniens. *Sall. Jug.* 71. Planities locis paulo superioribus circumventa. ¶ Translate *Hor. A. P.* 169. Multa senem circumveniunt incommoda. ¶ Pro circumdare, circumligare, complecti. *Colum.* 4, 29. *a med.* Mollia vincula magis probamus, quae cum circumvenere truncum, adactis cuneolis arctantur. *Id.* 5, 9. Ramos novellos, quos comprehensos manus possit circumvenire, arbori adimito, *h. e.* manubrii crassitudine. ¶ Saepe est militare verbum, pro circumire, circumdare, obsidere. *Sall. Jug.* 42. Jugurtha de improviso multitudine Numidarum Auli castra circumvenit. *Caes. B. G.* 2, 8. Ne hostes (quod tantum multitudine poterant) a lateribus suos pugnantes circumvenire possent. *Id. B. C.* 3, 44. Circumvenire hostes a tergo. *Id. ib.* 1, 81. et *ib.* 3, 36. vallo fossaque. Et *ib.* 97. montem opere. [*Ita absolute dicitur pro obsidere, obsidione cingere ap. *Tac. A.* 12, 16. Exin in Siracos pergunt, et transgressi amnem Pandam, circumveniunt urbem Uspen.] *Sall. Jug.* 61. et 79. cuncta moenia oppidi exercitu. [**Tac. A.* 12, 14. Donec Carrhenem integer a tergo globus circumveniret.] ¶ Passive. *Caes. B. C.* 3, 34. Deserti ab iis, qui una procurrerant, circumveniebantur, atque interficiebantur a nostris. *Id. B. G.* 1, 42. Circumveniri ab hoste per insidias. *Sall. Jug.* 11. in itinere a latronibus. Adde *Nep. Datam.* 6. [*Idem quod *intercipi, capi. Tac. A.* 1, 65. Caecina circumveniebatur, ni prima legio sese opposuisset. *Id. ib.* 3, 74. Multique eo loco caesi aut circumventi. *Id. ib.* 12, 17. Quia navium quasdam, quae mari remeabant, in litora Taurorum delatas, circumvenere barbari, praefecto cohortis et plerisque centurionibus interfectis. *Id. ib.* 14, 25. Ne Euphratem transgressi hostium custodiis circumvenirentur. — Dicitur etiam de iis, qui pugna vincuntur, trucidantur, qui bello subiguntur, ut *Gr.* περιγίγνεσθαι. *Tac. A.* 1, 68. Sinerent egredi, egressosque rursum per humida et impedita circumvenirent. *Id. H.* 2, 15. Quorum improvide secutos conversi equites circumvenerunt. *Id. A.* 4, 24. Rem Romanam aliis quoque ab nationibus lacerari, eoque paulatim Africa decedere, ac post reliquos circumveniri, si cuncti incubuissent. — Deinde transfertur ad eos, qui seditione coorta locum vel hominem infesto animo cingunt. *Tac. A.* 1, 25. Ceteri tribunal ingenti agmine circumveniunt. *Id. ib.* 12, 50. Atque illi, quamvis servitio sueti, patientiam abrumpunt armisque regiam circumveniunt.] ¶ Eleganter ad alia transfertur, et significat opprimere, capere; diciturque de iis, qui cum re aliqua potentiores sint, per injuriam obruunt infirmiores: quemadmodum in bello, qui multitudine superant, circumveniunt pauciores. *Cic. Verr.* 2, 4, 8. Quid te a Centuripina civitate, a Catinensi, ab Halesina circumveniri, atque opprimi dicis? Tua te Messana circumvenit. [**Tac. A.* 6, 4. Latiaris, praecipuus olim circumveniendi Titii Sabini.] *Id. Offic.* 2, 14. *in f.* Ut ei subveniatur, qui potentis alicujus opibus circumveniri, atque urgeri videatur. [**Id. ib.* 2, 24, 85. Ut neque tenuiores propter humilitatem circumveniantur, neque cet. *Id. Quint.* 31. Acerbum est, ab aliquo circumveniri; acerbius a propinquo.] *Id. Rosc. Com.* 9. Quem per arbitrum circumvenire non posses, hunc per judicem condemnabis? *Id. Brut.* 12. *in f.* Circumvenire aliquem judicio. *Id. Cluent.* 29. innocentem pecunia. *Justin.* 27, 1. aliquem dolo. *Sall. Catil.* 35. Circumveniri falsis criminibus. [**Tac. A.* 1, 13. Omnesque variis mox criminibus, struente Tiberio, circumventi sunt. *Id. ib.* 13, 43. Lusium Saturninum, Cornelium Lupum circumventos.] *Suet. Tib.* 55. Sejani ministerio, et fraudibus circumvenire liberos Germanici. *Tac. A.* 12, 29. Odio accolarum, simul domesticis discordiis circumveniri. *Id. Hist.* 4, 10. [**Id. A.* 15, 38. Lateribus aut fronte circumveniuntur (a flammis). *Id. ib.* 15, 11. Donec ignium jactu circumvenirentur. *Id. Hist.* 2, 12. Securitate pacis et belli malo circumveniebantur.] et *Callistrat. Dig.* 42, 1, 33. Circumvenire aliquem falso testimonio. [**Curt.* 5, 1. Sed omnium operum magnitudinem circumveniunt cavernae ingentes, i. e. superant, praestant. — *Plin. Pan.* 50, 1. Non enim omne stagnum omnem lacum, omnem etiam saltum immensa possessione circumvenis, i. e. tibi vindicas possessionem.] ¶ Item decipere, fallere. *Ulp. Dig.* 17, 1, 29. Circumvenire ignorantiam alicujus. ¶ Item eludere, dolose interpretari, atque adeo violare. *Marc. Dig.* 30, 120. *in f.* Circumvenire leges. *Ulp. ib.* 29, 4, 4.

voluntatem defuncti. *Id. ib.* 2, 15, 8. *post med.* orationem. V. *ejusdem legis initium.* ¶ Particip. *Circumventurus* ap. *Liv.* 26, 5. Ancipiti pugna medios (*aciem*) circumventuram.

CIRCUMVENTĬO, onis, f. μεθοδεία, actus circumveniendi, oppressio, deceptio. *Herm. Dig.* 4, 4, 17. In integrum restitutio erroris proprii veniae petitionem, vel adversarii circumventionem continet. *Aug. Civ. Dei* 22, 22. Oppressiones innocentium, calumniae, circumventiones.

CIRCUMVENTOR, oris, m. qui circumvenit. *Lamprid. Alex. Sev.* 66. Libidinosi, crudeles, circumventores.

CIRCUMVENTŌRĬUS, a, um, adj. ad circumveniendum aptus. *August. Confess.* 3, 3. Infida, et circumventoria obsequia daemoniorum.

CIRCUMVENTUS, a, um, part. a *circumvenio*, circumdatus. *Stat. Theb.* 5, 165. Cerva cruentis Circumventa lupis. *Caes. B. G.* 6, 39. *in f.* Pars a barbaris circumventa periit. *Vell.* 2, 119. Exercitus marcore ducis, perfidia hostis, iniquitate fortunae circumventus. *Nep. Annib.* 4. Circumventus insidiis. *Senec. ep.* 9. hostili custodia. [*Tac .A.* 2, 17. Quibus insidiis circumventus. *Id. ib.* 15, 4. Pauci avidius progressi et repentinis hostibus circumventi.] ¶ Translate. *Cic. Tusc.* 1, 41. Judicio iniquorum circumventus. *Enn.* ap. *Cic. Fin.* 4, 23. morbo, exsilio, atque inopia. *Scrib. Compos.* 186. Adjuvari debent hoc malo circumventi lacte muliebri. *Sall. Catil.* 22. Homo omnibus necessitudinibus circumventus, *h. e.* omnibus necessitatibus oppressus. *Ulp. Dig.* 43, 28, 3. Non sine calliditate circumventus, *h. e.* deceptus. Adde *ib.* 23, 3, 12., et V. plura in CIRCUMVENIO.

CIRCUMVERSĬO, onis, f. *Quint.* 11, 3. *de gestu manuum.* Circumversio manus. *Ammian.* 26, 1. Circumversio cursus annui revoluta.

CIRCUMVERSO, as, a. 1. frequentativum a *circumverto. Lucr.* 6, 198. Nunc hinc, nunc illinc fremitus per nubila mittunt, Quaerentesque viam circumversantur. *Avien. Arat.* 1528. si simplex circumversabitur orbis.

CIRCUMVERSUS, a, um. *Cato. R. R.* 143. *de officiis villicae.* Focum purum circumversum quotidie, priusquam cubitum eat, habeat, *h. e.* scopis mundatum: a *circum*, et *verro*, *is*.

CIRCUMVERTO, *et antique* Circumvorto, is, a. 3. περιστρέφω, in orbem verto. [*Ov. Met.* 15, 522. Rota, perpetuum qua circumvertitur axem.] *Pl. Pers.* 3, 3, 37. Citius a foro argentarii abeunt, quam in cursu rotula circumvortitur. *Id. Pseud.* 5, 1, 32. Ubi circumvortor, cado. *Suet. Vitell.* 2. Circumvertens se. *Quint. Declam.* 342. Circumvertere mancipium, *h. e.* liberum facere, manumittere. V. similem locum *Senecae* in CIRCUMAGO. ¶ Translate est decipere, fraudare, circumducere. *Pl. Pseud.* 1, 5, 126. De compacto faciunt consutis dolis, qui me argento circumvertant.

CIRCUMVESTĬO, is, a. 4. περιστέλλω. *Pliu.* 17, 23, 35. *n.* 25. Dejectis per ramos vitium crinibus circumvestit arborem. ¶ Translate *Vet. Poeta* ap. *Cic. Or.* 3, 39. Quandoquidem iste circumvestit dictis, sepit sedulo, *h. e.* obscuro sermone sententiam involvit, atque occultat.

CIRCUMVINCĬO, is, a. 4. περιδέω. *Pl. Rud.* 3, 4, 27. Quasi murteta juncis, item ego vos virgis circumvinciam.

CIRCUMVINCTUS, a, um, part. a *circumvincio*, circumligatus. *Avien. Perieg.* 331. Et circumvincti nervis exstantibus artus.

CIRCUMVĪSO, is, a. 3. περιβλέπω. *Pl. Amph.* 5, 1, 58. Sed angues oculis omnes circumvisere: postquam pueros conspicati, pergunt ad cunas citi.

CIRCŬMUNDĬQUĔ, (sic enim quibusdam scribere placet: aliis divisim *circum undique*) circum ex omni parte, πέριξ. Legitur ap. *Gell.* 4, 5., 13, 24., 14, 2. et 19, 10.

CIRCUMVŎLĀTUS, a, um, part. a *circumvolo. Plin.* 10, 32, 47. Halcyonem, nave aliquando circumvolata, statim in latebras abeuntem, *h. e.* nave volatu circuita.

CIRCUMVŎLĬTĀBĬLIS, le, adj. circumvolitans. *Capell.* 6. p. 191. *in carm.* Hanc (*terram*) tener, et vitreis circumvolitabilis auris Aer complectens imbrificabat aquis.

CIRCUMVŎLĬTO, as, n. a. 1. frequent. *circumvolo. Virg. G.* 1, 377. Aut arguta lacus circumvolitavit hirundo. *Hor. Ep.* 1, 3, 21. Quae circumvolitas agilis thyma? Adde *Tac. Hist.* 2, 50. ¶ Translate est circumvagari, circumire. *Senec. Ira* 8. Agmina infestorum equitum ad conquirendas proscriptorum latebras circumvolitantia. *Colum. praef.* 1. Mercenarius salutator circumvolitans limina potentiorum. Adde *Sil.* 9, 420.

CIRCUMVŎLO, as, n. περιπέτομαι, volando circumeo. [*Suet. Aug.* 97. Aquila eum saepius circumvolavit. *Plin. H. N.* 10, 32. Naves circumvolat Halcyon. *Ov. Met.* 2, 719. Spemque suam motis avidus circumvolat alis.] *Justin.* 11, 7. Aves cum omnis generis circumvolare coeperunt. *Virg. A.* 6, 867. Sed nox atra caput tristi circumvolat umbra. *Hor. Od.* 1, 2, 33. Erycina ridens, Quam Jocus circumvolat, et Cupido. *Id. Sat.* 2, 1, 58. seu me mors atris circumvolat alis. ¶ Translate est circum cursare, velociter circumire. *Vellej.* 2, 27. Circumvolans ordines exercitus sui Telesinus. *Sil.* 17, 416. jaculo circumvolat alite campum.

CIRCUMVOLVO, is, a. 3. περιειλέω, in orbem volvo. *Virg. A.* 3, 284. Interea magnum sol circumvolvitur annum. *Plin.* 16, 44, 92. Herba non tantum spinis, sed etiam arboribus circumvolvens se.

CIRCUMVŎLŪTOR, aris, pass. 1. circum volvor. *Plin.* 8, 17, 21. Pantheram repente apparuisse patri cujusdam Philini: illum pavore coepisse regredi, feram vero circumvolutari non dubie blandientem.

CIRCUMVŎLŪTUS, a, um, part. a *circumvolvo*, περιπτυχής, circum involutus. *Plin.* 11, 37, 88. Nervi cordi bubulo circumvoluti. *Id.* 10, 62, 82. Serpentes circumvolutae sibi ipsae. *Gell.* 11, 9. Demosthenes lana multa collum cervicesque circumvolutus.

CIRCŬMUSTUS, a, um, part. ab inusit. *circumuro*, ambustus, περικεκαυμένος. *Paul.* ex *Festo* in *Ambustus.*

CIRCUS, i, m. κίρκος, κύκλος, omnis in gyrum ambitus. Fit ab hoc diminutive *circulus*, qui in hac significatione usitatior est. *Cic. Ar.* 248. Vidisti magnum candentem serpere circum. *Capell.* 6. p. 191. *in carm.* Nam globus, et circi, zonaeque, ac fulgida signa. Adde *Cic. N. D.* 2, 18., ubi *Non.* 5, 38. legit *circus*, alii *circulus:* et *Somn. Scip.* 3. *a med.*, ubi similiter *Macr.* 1, 14. *ad f.* et *ib.* 15. legit *circus*, et ipse quoque usurpat: alii *circulus.* ¶ In circum. *Macer. Dig.* 11, 7, 37. Si amplum quid aedificari testator jusserit; velut in circum porticationes. Ita *Torrent.* et *Gothofred.* Al. leg. *in circuitu.* ¶ Haesit hoc nomen Romano Circo, qui locus erat muris septus, in quo equi pugilesque exercebantur, sic dictus, quia orbicularis erat, longior tamen, quam latior, idest, figura elliptica. Factus est a Tarquinio Prisco inter Palatinum, et Aventinum, ut *Liv.* 1, 35. narrat. *Varr. L. L.* 4, 32. Circus maximus dictus, quod circum spectaculis aedificatus, ubi ludi fiunt, et quod ibi circum metas fertur pompa, et equi currunt. [*Dionys. Hal.* 3, 68., ubi prolixe de ejus structura et ornatu loquitur, vocat τὸν μέγιστον τῶν ἱπποδρόμων. *Plutarch. Rom.* 20. *m.* ἱππόδρομον μέγαν.] ¶ Plures erant Romae Circi, quorum qui Maximus dicebatur, Apollinaris etiam dictus est, quod esset Soli sacer; alter Circus Flaminius appellatus, illo minor; alius Circus Vaticanus etc. Novem postremis temporibus enumerat *P. Victor.* V. *Rosin. Antiqu. Rom.* 5, 4. et *Panvin. de ludis Circensib.* ¶ Cum *Circus* absolute dicitur, maximum intellige, qui magna semper populi frequentia celebrabatur, cum eo convenire solerent, extra ludorum tempora, ludicrarum artium professores, circitores, physiognomi, somniorum conjectores etc. *Tertull. Spectac.* 8. scribit, Romanos putare dictum esse a Circe Solis filia, ob id Soli sacrum. *Cic. Leg.* 2, 15. Ludi publici sunt cavea, Circoque divisi. *Enn.* ap. *Cic. Div.* 1. *in f.* Non vicanos haruspices, non de Circo astrologos. *Suet. Aug.* 74. Triviales ex Circo ludii. *Hor. Sat.* 1, 6, 113. Fallax Circus. *Mart.* 10, 53. clamosus. *Plin.* 36, 9, 14. *n.* 5. *Circum magnum* vocat, quem tum is alibi, tum alii scriptores fere maximum appellant. ¶ [*Dicitur etiam pro *cavea*, *claustris*, Circi quibus teneri solebant bestiae. *Ov. Met.* 12, 102. Haud secus exarsit, quam Circo taurus aperto, Cum sua terribili petit irritamina cornu, Poeniceas vestes elusaque vulnera sentit.] ¶ Ad Circum etiam prostibula fuisse, colligitur ex *Juven.* 3, 65. ¶ Per similitudinem *Circus* dictus est a *Virg. A.* 5, 109, 287. et 551. locus spatiosus, in quo Aeneas in Sicilia ludos edidit: et in Hispania, ubi Scipio, *Sil.* 16, 313. et 323. ¶ *Circus* pro hominibus in Circo spectantibus. *Sil. ib.* 535. ¶ *Circus maritimus* locus fuit, in quo Anagninos concilium habuisse omnium circa populorum, narrat *Liv.* 9, 42. *in f.* ¶ De *Circo* ave, et gemma, V. in CIRCOS

CĪRIS, is, f. κεῖρις, nomen avis, in quam poetae fabulantur conversam fuisse Scyllam Nisi filiam: quae ideo *ciris* dicta est, quod capillum patris, in quo regni ejus fatum positum erat, furtim secuerat: a κείρω, tondeo. *Ov. Met.* 8, 150. plumis in avem mutata vocatur Ciris, et a tonso est hoc nomen adepta capillo. [*V. *Hadrian. Junius* de Coma p. 311. (p. 438. ed. *Arckel.*)] ¶ Exstat de hac fabula poemation, quod vulgo tribuitur *Virgilio*, ubi ipsa avis describitur pennas habens varii coloris, et cristam purpuream in vertice. *Scalig. ib.* ad *v.* 527. putat, designari eam avem, quam *aigrette* Galli vocant: eorumque opinionem respuit, qui alaudam esse arbitrantur. *Scalig.* sequitur *Heynius* ad *Virg. Cir.*, quem quidem docte hac de re disserentem, consule. ¶ Proverbii speciem habet illud *Pl. Capt.* 1, 2, 81. *I modo, venare leporem: nunc cirim tenes*, h. e. quaere tibi lautiorem coenam: nunc meam habes, quae admodum parca est, tantoque minoris impensae, quanto minor est ciris, minusque apta conviviis, quam lepus, ex quo delicatissima fiunt pulpamenta. Eadem ratione explicant *Turneb.* 14, 7. et *Lambin.* sed magis placet iis legere, *nunc irim tenes.* Est autem *iris* herba, qua utebantur in vinis condiendis, ut est ap. *Caton. R. R.* 107. et *Colum.* 12, 27. Denique alii legunt, *nunc i, rem tenes.* [*Ictim* legit *Lindem.* MSS. aut *inim* aut *ithim* exhibentium vestigia et Laelii Brisciolae conjecturam secutus.] ¶ *Hygin. fab.* 198. *in piscem, quem Cirin vocant*, Scyllam mutatum fuisse dicit.

CIRNĔA. V. HIRNEA.

*CIRPI, - opp. Pannon. infer., dictum et Carpis *Notit. Imper.* V. *Carpis. B. A.*

CIRRĀTUS, a, um, adj. βεβοστρυχωμένος, πλοκαμώδης, cirros habens. Cirrati dicti sunt pueri capillati, quia capillum nutriebant usque ad tempus pubertatis. *Pers.* 1, 29. Ten' cirratorum centum dictata fuisse, Pro nihilo pendes? *Mart.* 9, 30. Et matutini cirrata caterva magistri. *Ammian.* 14, 6. Licet feminas affatim multas spectare cirratas. ¶ *Cirratae vestes*, villosae, et hirtae; vel quae fimbrias habent per extimam oram dependentes, κροσσωταὶ ἐσθῆτες. Posterior haec expositio magis placet *Salmasio* ad illud *Capitol. Pert.* 8. Lacernas, et chiridotas Dalmatarum, et cirratas militares etc.

CIRRHĂ, ae, f. *Aspropiti*, Κίῤῥα, urbs Graeciae in Phocide, maritima prope Parnassum montem, Apollini sacra. *Luc.* 3, 172. scopulosaque Cirrha. *Mart.* 1, 77. Quid tibi cum Cirrha? quid cum Permessidos unda? *h. e.* cum poesi, et poetis. *Avien. Perieg.* 6. Cirrha fatidica. (V. CIRRHAEUS.) Adde *Plin.* 4, 3, 4. ¶ *Acron* ad *Hor. Od.* 2, 1. *extr.* docet esse nomen alterius ex jugis Parnassi montis Apollini sacri, cum alterum Nysa Baccho sit. ¶ Scribitur et Cyrrha, Κύῤῥα.

CIRRHAEUS, a, um, adj. Κιῤῥαῖος, ad Cirrham pertinens. *Plin.* 4, 3, 4. Cirrhaei campi. *Senec. Herc. Oet.* 92. Cirrhaea Paean templa, serpente caeso, meruit. (Adde *ib.* 1473.) *Id. Oedip.* 269. et *Lucan.* 5, 115. Cirrhaea vates, *h. e.* quae Delphici Apollinis oracula reddebat. Dicitur autem *Cirrhaea*, quia Apollo ipse *Cirrhaeus* dicebatur a Cirrha urbe sibi sacra; vel quia Cirrha in eadem est regione Phocidis, ubi et oraculum Delphicum. *Lucan.* 5, 95. et *Sil.* 3, 9. Cirrhaea antra, *h. e.* locus oraculi Delphici. *Stat.* 8, 331. Cirrhaeus hiatus. *Claud. praef.* 2. *Rapt. Pros.* 16. Cirrhaeae artes, *h. e.* Apollineae, Phoebeae. ¶ Scribitur et *Cyrrhaeus.*

[CIRRĬO, onis, m. diminut. cirri. Est nomen servile Romanum. *Inscr.* ap. *Mur.* 1564, 11. C. Valerius Zephyrus Cirrionem suum lib*ertum* et alumnum indulgentissimum hic consecravit. *F.*]

[CIRRĪTŪDO, inis, f. status, seu conditio illius, qui cirros habet. V. v. seq. *F.*]

[CIRRĪTUS, a, um, adj. qui cirros habet, cirratus. *Not. Tir.* p. 155. Cirrus, cirritus, cirritudo. ¶ *Cirritum pirum* inter varia pirorum genera enumerat *Cloatius* ap. *Macr. Saturn.* 2, 15. *F.*]

CIRRUS, i, m. βόστρυχος, πλόκαμος, capillus natura crispus seu contortus. Differt a *cincinno*, qui est capillus arte crispatus. [*cf. *Döderl.* 3, 22.] Dicitur proprie de capillis puerorum, qui comam ante annos pubertatis non tondebant, sed alebant et componebant. In pubertate vero desecabant, et alicui Deo consecrabant. Quidam ita distinguunt, ut *coma* dicatur de pueris usque ad annum septimum, quo tempore semel detondebantur; *cirri* usque ad decimumquintum; deinceps vero *caesaries. Varr.* ap. *Non.* 2, 196. Itaque Ambraciae primum capillum puerilem demptum, item cirros ad Apollinem ponere solent. ¶ Sed haec discrimina ut vera sint, certe non sunt perpetua. *Mart.* 10, 83. *de calvo.* caputque nudum Cirris grandibus hinc et inde cingunt. ¶ *Salm. in exercitat. Plin.* p. 762. contendit cirros non esse capillos crispatos, sed in nodum religatos. Hinc a *Juvenale* tribui Germanis, quorum comae non sunt crispae, sed rectae et prolixae, 13, 164. Caerula quis stupuit Germani lumina? flavam Caesariem, et madido torquentem cornua cirro? *Madidum* appellat *Juvenalis* Germanorum cirrum, quod illi capillo crebro lavare, et sapone rutilare consueverant. *Mart.* quoque *Spectac.* 3. et 5, 37. et alii crinem in nodos collectum Germanis tribuunt. V. ap. *Salm.* plura. ¶ *Cirrus a vertice* est capillorum nodus in summo vertice capitis, quem Itali dicunt *ciuffo sul cucuzzolo*, quo usos fuisse veteres luctatores probat *E. Q. Viscont. Mus. Pio-Clem. T.* 5. p. 210. *ed. Mediol.*, qui exinde hunc locum illustrat *Suet. Ner.* 45. Ex annonae quoque caritate luctantium accrevit invidia. Nam et forte accidit, ut in publica fame Alexandrina navis nunciaretur pulverem luctatoribus aulicis advexisse. Quare omnium in se odio concitato, nihil contumeliarum defuit quin subiret. Statuae ejus a vertice cirrus appositus est cum inscriptione Graeca: Nunc demum agona esse, et traderet tandem, *h. e.* statuae ejus cirrus luctatorum proprius appositus, et subscriptum fuit, nunc demum, cum nempe Julius Vindex in Gallia, et Sulpicius Galba in Hispania rebellionem fecerant, tempus esse luctandi, et palmam tradendi. V. TRADO. ¶ *Cirri* sunt etiam pili in fronte, in articu-

lis pedum, et in tibiis equorum. *Veg. Vet.* 4, 2. A cirro frontis ad nares habet pedem. *Id. ib.* 2, 28. Cirri in articulis pedum, naturale ornamentum, non resecandi. *Id. ib.* 4, 1. A gamba ad cirros tibiales ossa duo. ¶ *Cirri* etiam dicuntur in quibusdam avibus apices capitis praetenui pluma instar capillorum conflati. *Plin.* 11, 37, 44. In capite paucis animalibus, nec nisi volucribus, apices, diversi quidem generis: phoenici, plumarum serie; pavonibus, crinitis arbusculis; stymphalidi, cirro; phasianae, corniculis. ¶ Praeterea tribuuntur quibusdam herbis, quae tenuia veluti capillamenta habent. *Plin.* 26, 7, 20. Ephredra folio nullo, cirris numerosa. Et 27, 4, 5. Herba sine foliis, folliculos in cirris habens. ¶ Item polypis quorum brachia in tenues veluti crines dissecta *cirri* appellantur ab *eod. Plin.* 26, 8, 37. ¶ Item ostreis. V. OSTREA. ¶ Denique *cirri* sunt fimbriae tenues, in quibusdam vestibus, in extremitatibus earum dependentes. *Phaedr.* 2, 5. Ex alticinctis unus atriensibus, Cui tunica ab humeris linteo Pelusio Erat destricta, cirris dependentibus. *Salm. l. c.* distinguit cirros a fimbriis, ut illi sint fila in nodum stricta, villis exstantibus; hae villi recti et discriminati, nulloque nodo constricti. In loco *Phaedri* sunt qui *cirros dependentes* ad ipsam atriensis comam, non ad ejus tunicam referunt; sed priorem interpretationem confirmare videtur locus *Petr. Sat.* 32. Mappa fimbriis hinc atque illinc pendentibus.

CIRSĬON, ii, n. κίρσιον, cauliculus est tener duum cubitorum, triangulo similis, foliis spinosis circumdatus. Spinae molles sunt: folia bovis linguae similia, minora, subcandida, et in cacumine capitula purpurea, quae solvuntur in lanugines. *Plin.* 27, 8, 39.

*CIRTA, ae, oppidum. *Liv.* 30, 12. *Plin.* 5, 3. *Mela* 1, 6. *Sall. Jug.* 21. et al. *Ptolem.* dicitur Κίρτα Ἰουλία. *B. A.* V. v. seq.

[*CIRTENSIS, se, adj. ad Cirtam pertinens, Numidiae metropolim in Africa, quae a C. Caesaris temporibus *colonia Sittianorum* dici coeperat, P. Sittii militibus eo deductis, a Constantino M. *Constantina* dicta est. Patria fuit M. Cornelii Frontonis, qui Antoninis imperantibus floruit. *Front. ad amic. ep.* 2, 10. Alii quoque plurimi sunt in senatu Cirtentes clarissimi viri. *Tac. A.* 3, 74. Ne Cirtensium pagi impune traherentur, propriam manum Blaesus filius duxit. *F. B. A.*]

CIS, ἐντὸς, praepositio accusativum regens, cui opponitur *ultra*, et *trans*. Fere jungitur cum locorum nominibus: in quo differt a *citra*, quae et aliis saepe apponitur. Dicimus enim *citra cruorem*, *citra bellum*, *citra commoda* etc., quibus locis *cis* locum non habet. *Cic. Fam.* 3, 8. Dioeceses, quae cis Taurum sunt. *Liv.* 5, 33. Prius cis Apenninum, postea trans Apenninum. Et *ib.* 35. Cis Padum, ultraque. [*Tac. A.* 12, 56. Structo cis Tiberim stagno.] ¶ Interdum refertur ad tempus, et pro *intra* ponitur. *Pl. Truc.* 2, 3, 27. Cis dies paucos. *Id. Merc.* 1, 2, 42. Paucos cis menses. *Id. Most.* 1, 1, 17. Cis paucas tempestates. Adde *Mamertin. Grat. act. ad Julian.* 15. et *Aurel. Vict. Caesar.* 42. Hunc usum agnoscit etiam *Prisc.* 14, 987., additque, dici etiam posse *cis naturae leges*, hoc est intra, vel secundum naturae leges. Sed hoc nullo Latini scriptoris exemplo confirmat. ¶ Pro *intra* etiam adhibita est a *Tac. A.* 11, 30. Veniam in praeteritum petens, quod ei cis Vectium, cis Plautium dissimulavisset, *h. e.* quod tacuisset, donec res constitit intra Vectium, et Plautium. V. integrum loc. ¶ *Non.* 2, 180. docet, *cis* poni etiam pro *ultra*. Sed exempla, quae affert ex *fr. Sall.* et *Varr*, contrarium probant.

CĬSALPĬCUS, a, um, adj. idem ac Cisalpinus. *Not. Tir.* p. 144. Cisalpes, Cisalpinus, Cisalpicus. V, TRANSALPICUS.

CĬSALPĪNUS, a, um, adj. qui cis Alpes est, ut Galli Cisalpini, et Gallia Cisalpina. *Cic. Man.* 12., *Caes. B. G.* 6, 1. et *Liv.* 27, 38.

*CISAMUM, i, Cretae opp. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

[CĬSĬĀCUS, i, m. ad cisium pertinens. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 113, 2. Q. Caecilius Cisiacus. *F.*]

[CĬSĬĀNUS, i, m. idem ac cisiarius. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 731. *n.* 450. Cn. Sentio Cn. fil. Cn. N. Ter. Felici patrono libertor. et olearior. et juven*um* cisianor*um*. *F.*]

[CĬSĬĀRĬUM, ii, n. locus in quo cisia construuntur, et servantur. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 91. *n.* 179. Damnas esto collegio jumentariorum, qui est in cisiariis Tiburtinis Herculis HS. L̄. M̄. N̄. *F.*]

CĬSĬĀRĬUS, ii, m. qui cisium regit. *Ulp. Dig.* 19, 2, 13. Si cisiarius, dum ceteros transire contendit, cisium evertit, et servum quassavit, vel occidit. ¶ Item cisiorum faber. *Incsr.* ap. *Mur.* 979, 6. L. Tampius L. F. Peccio cisiar. etc. Alia ap. *eund.* 108, 4 Cisiarii Praenestini *Fortunae Primigeniae* DeDicarunt.

[CISIMBRENSIS, se, adj. ad Cisimbrium pertinens, Hispaniae Baeticae oppidum. *Inscr.* ap. *Grut.* 168, 5. C. Valerius C. F. Gal. Valerianus Cisimbrensis. Alia ap. *eund.* 477, 5. Ordo municipum municipii Cisimbrensis. *F.*]

*CISIPĀDUM GENS, pop. Afr., in reg. Syrt. *Plin.* 5, 4. *B. A.*

CĬSĬUM, ii, n. a κίω, eo, ruo, genus vehiculi duarum rotarum, ut describit *Non.* 2, 139., quo Romani utebantur, cum iter volebant celeriter conficere. *Cic. Phil.* 2, 31. Inde cisio celeriter ad urbem advectus, domum venit. *Id. Rosc. Am.* 7. Decem horis nocturnis ex quinquaginta millia passuum cisiis pervolavit. *Auson. ep.* 8. 6. Vel cisio trijugi, si placet, insilias. *Virg. Catal. carm.* 8, 3. Neque ullius volantis impetum cisi Nequisse praeterire. *Vitruv.* 10, 1. inter machinas notissimas refert cisia. Cisii figuram exhibet *Hannib. Oliver.* in *Marm. Pisaur.* p. 155. [*Cf. *Scheff. de re vehicul.* II. 18. p. 237. sq.]

CISMĀRĒ, hoc est citra mare, tanquam uram compositam vocem affert *Diomed.* 2, 431.

*CISMARINUS, a, um, adj., qui cis mare est. *Sarisb. Ep.* 176. Cismarini et transmarini. *B. A.*

CISMONTĀNUS, a, um, adj. qui cis montes habitat. Hinc *Aufinates cismontani* dicuntur a *Plin.* 3, 12, 17. ubi nunc *Ofena*, quoniam ultra eos editissima Vestinorum juga attolluntur.

*CISORI, orum, pop. Africae *ulter.* *Plin.* 6, 30. *B. A.*

CĪSORĬUM, ii, n. acies, mucro, quo caedimus. *Veg. Vet.* 2, 22.

CISPĀDĀNUS, a, um, adj. qui cis Padum est, ut *Cisalpinus*, *Cismontanus*, *Cisrhenanus*; adhuc tamen caret Latino auctore.

CISPELLO, is, a. 3. in citeriorem partem pello. *Pl. Amph.* 3, 4, 17. Atque illuc sursum ascendero: inde optimo sic cispellam virum.

*CISPII, orum, Africae *ulter.* populi. *Plin.* 6, 30. *B. A.*

CISPĪUS mons Romae fuit in Exquiliis, eratque alter vertex ipsarum Exquiliarum: ita dictus a quodam Cispio. Hoc nomen antiquum erat, et fere solummodo in sacris adhibebatur: extra illa, Exquiliae. *Varr. L. L.* 4, 8., *Gell.* 15, 1. et *Festus*, qui in Septimontio addit dictum esse a Laevo Cispio Anagnino, qui cum praesidio missus ad Romam tuendam, eam partem Exquiliarum, quae jacet ad vicum Patricium versus, in qua regione est Aedes Mephitis, tuitus est.

CISRHĒNĀNUS, a, um, adj. *Caes. B. G.* 6, 2. Germani cisrhenani.

CISSANTHĒMOS, i, f. κισσάνθεμος, species est cyclaminis geniculatis caulibus, circa arbores te volvens, acinis hederae, sed mollibus, flore candido, specioso, radice nullius usus. *Plin.* 25, 9, 68.

[CISSĂROS, i, f. vel Cissaron, i, n. herba eadem ac chrysanthemon. *Appul. Herb.* 17. *F.*]

CISSĒIS, idis, f. Κισσηΐς, Hecuba filia Cissei, uxor Priami. *Virg. A.* 7, 320. Cisseis praegnans ignes enixa jugales.

*CISSERUSSA, ae, insula prope Cariam. *Plin.* 5, 31. *B. A.*

CISSEUS, i, m. Κισσεὺς, disyllab. rex Threciae, secundum quosdam pater Hecubae uxoris Priami. Nam alii Dymantem faciunt. *Serv.* ad *A.* 7, 320. et *Hygin. fab.* 91. et 111.

*CISSIANTHI, (*Plin.* 6, 13. *ed. Hard.*), vel Cissianti (*Mela* 1, 2. *med.*), orum, pop. *Asiat*, in Russia, quae nunc vocatur Asiatica. *B. A.*

*CISSII MONTES, in Asia, trans Maeotidem paludem. *Plin.* 6, 7. *B. A.*

[CISSĬON, i, n. herba, quam *Appul. Herb.* 98. vocat etiam hederam nigram. *F.*]

CISSĪTIS, is, f. κισσῖτις, gemma hedereae folia colore referens: a κισσὸς, hedera. *Plin.* 37, 11, 73.

[CISSŌNĪUS, a, um, adj. hederaceus: a κισσὸς, hedera. Ita est cognominatus Mercurius, ignota tamen de causa. *Inscr.* ap. *Mur.* 144, 3. Deo Mercurio Cissonio Dubitatia Castula natione Syria templum et porticus vetustate collapsum denuo de suo restituit. *F.*]

CISSOS, i, f. κισσὸς, Graeca vox hederam significans: praecipue vero ita appellatur ea, quae sola stat sine adminiculo, teste *Plin.* 16, 34, 62. ¶ Cissos erythranos alia est hederae species rubros acinos ferentis, ab ἐρυθρὸς, ruber. *Id.* 16, 34, 62. et 24, 10, 49. ¶ Fuit etiam hoc nomine puer Baccho dilectus, et in plantam sui nominis conversus: quae causa fuit, ut Bacchus hederaceam coronam gestare consueverit. V. HEDERA. ¶ [Et Latina positione *Cissus* est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 64, 2. M. Trosius Cissus. *F.*]

CISSYBĬUM, ii, n. κισσύβιον, poculum ex hedera factum: a κισσὸς, hedera. *Macr. Sat.* 5, 21. ¶ Alii scribunt *cissymbium*, alii *cissibium*.

CISTĂ, ae, f. κίστη, capsa, arca, in qua aliquid reponitur. *Cic. Verr.* 2, 3, 85. Quaternos HS., quos mihi senatus ex aerario dedit, ego habebo, et in cistam transferam ex fisco. *Hor. Ep.* 1, 17, 54. Aut cistam effractam et subducta viatica plorat. *Juven.* 3, 206. Jamque vetus Graecos servabat cista libellos. ¶ De sitella, in qua ponebantur tabellae suffragiorum. *Auct. ad Her.* 1, 12. Pontes disturbat, cistas dejicit, impedimento est, quo secius feratur lex. Adde *Sisenn.* ap. *Non.* 2, 176., *Ascon. in Divin. Verr.* 7. et *Plin.* 33, 2, 7. ¶ In sacris Cereris, et Bacchi mos fuit, praecipue apud Graecos, cistas clausas circumferre, in quibus continebantur arcana instrumenta ad id sacrum pertinentia, ne illa mysteria, quae vulgare nefas erat, a populo cernenentur. Harum mentio fit ab *Ov. A. Am.* 2, 609., *Catull.* 64, 259., *Val. Flacc.* 2, 267. et *Tibull.* 1, 7, 48. ¶ Alii praeterea sunt cistarum usus. *Poeta quidam* ap. *Quint.* 8, 3. Praetextam in cista mures rosere Camilli. *Colum.* 12, 54. In quadratam cistam vimineam, quae neque spisse, solide tamen, et crassis viminibus contexta sit, rapa componito. *Plin.* 15, 17, 18. *n.* 2. Mala cistis vitilibus condere. [*Ov. Met.* 2, 554. Pallas Erichthonium — Clauserat Actaeo texta de vimine cista.] ¶ *Plin.* 16, 40, 77. lentissimas quasque arbores, et levissimas, ut sunt ficus, salix, tilia, betulla, populus, ad cistas faciendas aptissime adhiberi, docet. Ex quo apparet, quaenam earum materies plerumque fuerit.

*CISTARTIUM, i, n. κιστάρτιον, panarium. *Vulg. Intrpr.* 1. *Sam.* 9, 7. Panis defecit in cistartiis nostris. Sed ed. *Sixti* V. habet Sitarviis V. *Sitarchia ad f.* *B. A.*

CISTELLĂ, ae, f. κιστὶς, parva cista. *Auct. ad Her.* 1, 12. Saturninus legem ferre coepit, collegae intercedere: ille nihilominus cistellam detulit. Quidam leg. *sitellam*. *Pl. Cist.* 4, 1, 3. Cistella cum crepundiis. Adde *Ter. Eun.* 4, 6, 15.

CISTELLĀRĬUS, a, um, adj. ad cistellam pertinens. *Cistellaria* inscripta est una ex Plauti comoediis, in qua solutio Fabulae oritur reperta et agnita cistella cum crepundiis, ex quibus filia parentes, hi filiam agnoscunt.

CISTELLĀTRIX, icis, f. *Pl. Trin.* 2, 1, 31. Flabelliferae, sandaligerulae, cantrices, cistellatrices, *h. e.* ancillae, quae dominarum cistellas, seu arculas servant.

CISTELLŬLĂ, ae, f. κιστὶς, parva cistella. *Pl. Rud.* 2, 3, 60. Ubinam ea fuit cistellula? Adde *Ampf.* 2, 2, 141.

CISTERNĂ, ae, f. ἐκδοχεῖον, εὔριπος, λάκκος, receptaculum subterraneum aquae pluviae ex stillicidiis collectae. *Varr. R. R.* 1, 11. Si omnino aqua non est viva, cisternae faciundae sub tectis, et lacus sub dio: ex altero loco ut homines, ex altero ut pecus uti possit. Adde *Colum.* 1, 5. et *Pallan* 1, 17., ubi ejus faciendae rationem tradit. ¶ Apud *Petron. fragm. Tragur.* 73. *Burm.* mentio fit *cisternae frigidariae*, quae videtur esse locus subterraneus, in quo reponuntur aestate cibi, ne corrumpantur. ¶ Derivat *Fest.* ex eo, quod *cis inest infra terram*: at minus inepte *Voss. a cista.*

CISTERNĪNUS, a, um, adj. λακκαῖος, ad cistersternam pertinens. *Colum.* 12, 43. Vasa in aqua fontana, vel cisternina mergere. Adde *Senec. ep.* 86. **Coel. Aurel. Tard.* 5, 10. Aqua imbrialis vel cisternina. *B. A.*

*CISTHĒNE, es, f. Κισθήνη, Asiae opp., in Aeolide vel Mysia. *Plin.* 5, 30. Cisthena appellatur a *Mela* 1, 18. *med.* *B. A.*

CISTHOS, i, m. κίσθος, frutex, quem et cittaron vocant, seu cissaron, major thymo, foliis ocimi. Ejus duo sunt genera floris colore distincta: masculus florem habet rosaceum, femina album. *Plin.* 24, 10, 48.

CISTĪBĔRIS, e, adj. qui est cis Tiberim. Affertur locus *Pompon. Dig.* 1, 2, 2. §. 33. Hi, quos Cistiberes diximus. Ita in celebri editione *Torrentini*: at *Haloander* habet *cis Tiberim*.

CISTĪFER, a, um, adj. cistam ferens, κιστοφόρος. *Mart.* 5, 17. Dum te posse negas nisi lato, Gellia, clavo Nubere, nupsisti, Gellia, cistifero, *h. e.* vilis ministerii homini. Alii intelligunt cistas ferentem in sacris Bacchi, vel Cereris: alii Judaeum, cujus cophinus, foenumque suppellex, ut ait *Juven.* 3, 14. *Turneb.* 3, 21. in libris suis legebat *cistigero*: at omnino legendum *cestifero*. V. CESTIFER.

CISTŎPHŎRUS, i, m. κιστοφόρος, hoc est cistam ferens, cistifer. Vox Graeca. *Inscr.* ap. *Don.* 62, et 135. L. Lartio Antho cistophoro aedis Bellonae, *h. e.* mysteria in cista ferenti in sacris ejus Deae. ¶ Fuit nomen argentei nummi Asiatici, in quo sculpta erat imago cistae arcana Bacchi continentis: cujusmodi visuntur adhuc in nummis quibusdam M. Antonii, ap. *Vaillant.* et alios. Ejus meminit *Cic. Dom.* 20. et *Att.* 2, 6. et 16. *ad f.* et *ib.* 11, 1. Ejus valor erat quatuor circiter denariorum, *h. e.* fere trium *lire Italiane*. Porro quod ait *Cic. citat. ep* 11, 1. se habere in Asia *ad* HS. *bis et vicies in cistophoro*, idem est ac si diceret *in pecunia Asiatica*. ¶ Apud *Liv.* 37, 46. legitur *cistophorum*, in genitivo plur. pro *cistophororum*. Adde *Fest.* in *Euboicum*. De nummis cistophoris accurate agit *Eckhel. D. N. V. T.* 4. p. 352. et sqq.

CISTŬLĂ, ae, f. κιστὶς. *Pl. Amph.* 1, 1, 264. Ubi patera nunc est? *Me.* In cistula Amphitruonis obsignata signo est. Adde *Rud.* 2, 3, 58. etc. *Mart.* 4, 46. Parcae cistula non capax olivae.

CITAEIS. V. CYTAEIS.

CĪTĀTIM, adv. ταχέως, celeriter. *Cic. Att.* 14, 20.

itatim scribere. *Hirt. B. A.* 80. Ipse cum expe-ita copia in eum locum citatim contendit. *Quint.* l, 3. Matronarum gravior ingressus est; ancil-ae citatius moventur. *Id.* 1, 1. *in f.* Nomina quae-am affectatae difficultatis quam citatissime volvere.

CĬTĀTŌRIUS, a, um, adj. ad citandum perti-ens, hoc est ad vocandum in jus. Hinc *citatorium*, , vocatio in jus. *Imp. Anastas. Cod.* 12, 22, 2.

CITĀTUS, a, um, part. *a cito*, vehementer mo-us, permotus, κινηθείς. *Stat. Theb.* 6, 771. inter-um nutu, capitisque citati Integer obsequio. *Clau-ian. II. Cons. Stilich.* 335. *de leonib.* ventoque ci-atis Terrificant Atlanta jubis. *Plin.* 7, 15, 13. lvus citatior, *h. e.* fluxior, cita, soluta. *Senec. Med.* 852. Vultus citatus ira, *h. e.* permotus, tur-atus. ℙ Item ad judicium, vel in jus vocatus, ληθείς. *Cic. Dom.* 18. Qui neque adesse sit jussus, eque citatus, neque accusatus. [**Suet. Tib.* 11. Citatum pro tribunali voce praeconis, conviciatorem api jussit in carcerem. *Id. ib.* 61. Citati ad causam licendam.] *Id. Verr.* 2, 1, 7. Quo die primum udices citati in hunc reum consedistis. [**Liv.* 3, 8. Postquam citati senatores non convenerant, limissi circa domos apparitores. *Id.* 1, 47. *Suet. Caes.* 74. Citatus testis. *Tac. A.* 1, 44. Citatus b imperatore, nomen, ordinem cet. edebat.] ℙ tem ad cursum incitatus, citus, celer, ἐξορμηθείς, αχύς. *Caes. B. G.* 4, 10. Rhenus per fines Tre-irorum citatus fertur. *Id. B. C.* 3, 96. Equo ci-ato Larissam contendit. *Liv.* 27, 50. Citatiore, uam venerat, agmine ad stativa sua pervenit. *Id.* 8, 14. *ad f.* Citato gradu in hostem ducebant. d. 22, 6. *ad f.* Quam citatissimo poterant agmi-e sese abripuerunt. *Id.* 1, 57. Omnes citatis quis advolant Romam. [**Suet. Nero* 5. Puerum itatis jumentis haud ignarus obtrivit. *Propert.* 1, , 23. Nec me deficiet, nautas rogitare citatos, . e. citato cursu navigantes.] *Sil.* 4, 6. volucri-ue citatior Euro. [**Id.* 10, 11. Penna citatior bat. *Id.* 9, 592. Citato ense geminum transver-erat.] *Juven.* 1, 60. dum pervolat axe citato Fla-niniam. *Luc.* 8, 456. Cyproque citatas Immisere ates. *Senec. Herc. Oet.* 1900. Vosque mundi tur-a citati, *h. e.* coeli, quod perpetuo, celerique mo-u fertur. ℙ Translate. *Quint.* 11, 3. Aliis lo-is citata, aliis pressa conveniet pronunciatio. **Id. Inst.* 9, 4. p. 870. Argumenta acria et citata. *d. ib.* p. 872. Citati in argumentis. *Id. ib.* 11, . p. 1023. Roscius citatior, Aesopus gravior fuit.] *Gell.* 1, 11. *a med.* Soni tum placidi, tum citati.

CITĒ, adv. pro *cito* legit *Rhodius* ap. *Scrib. Com-os.* 198.

CĬTER, citerior, citimus, *antique* citumus, qui is, seu prope non est. *Cato* ap. *Prisc.* 3, 599. et 4, 989. Citer ager alligatus ad sacra erit. *Cic. Prov. cons.* 15. Alter ulteriorem Galliam decernit, lter citeriorem. [**Suet. Caes.* 56. *Tac. H.* 1, 49. Citerior Hispania.] *Flor.* 4, 12. Oceanus citerior. *Cic. Somn. Scip.* 3. *in f.* Luna, quae ultima a coelo, citima terris, luce lucebat aliena. (Adde *Univers.* 7.) *Id. De rep.* 1. ap. *Non.* 2, 126. De-luc orationem tuam de coelo ad haec cituma. *Plin.* , 34, 39. Citima Persidis. *subaudi* loca. (*Paul. ex Festo citimum* exponit extremum: intellige pro-ximum nobis.) *Val. Max.* 9, 12. *n.* 6. Cum in carcerem duceretur, in ejus postem eliso capite, in pso ignominiae aditu concidit, ac spiritum posuit, ıno gradu a publico supplicio manuque carnificis citerior, *h. e.* remotus, absens: unus enim gradus deerat, ut ad publicum supplicium perveniret. ℙ Positivum *citer* per antiquum est, et paene obsole-tum: *citerior* vero usitatissimum, et refertur etiam ad tempus. *Cic. Leg.* 3, 2. Atque ut ad haec ci-teriora veniam, et notiora nobis. *Id. Fam.* 2, 12. Ita molestae Quinquatrus afferebantur: nam cite-riora nondum audiebamus. *Cajus Dig.* 23, 4, 15. Citeriore die reddere aliquid. *Val. Max.* 8, 15. *n.* 1. Africano consulatus citerior legitimo tempore datus est. *Id. ib.* 7. *n.* 10. *extr.* Citerioris aetatis meta, *h. e.* brevioris. *Id.* 6, 3. *n.* 11. Citeriorem delicto praebuit ultionem, *h. e.* priorem delicto: delictum puniit, priusquam admitteretur. ℙ *Cite-rior* idem ac minor. *Quint. Declam.* 299. In par-ricidae cruciatus cum omnia commenta sit anti-quitas, citerior tamen est poena, quam scelus.

CĬTĔRĬA, ae, f. effigies quaedam arguta et lo-quax ridiculi gratia, quae in pompa vehi Romae solebat: quasi pica loquax, ex κίττα, pica, et ἐρεῖν, dicere, ut *Martinius* conjectat. *Cato* ap. *Fest.* Quid ego cum illo dissertem amplius, quem ego denique credo in pompa vectitatum iri in ludis pro citeria?

CĬTĔRĬOR. V. CITER.

CĬTĔRIUS. V. CITRA.

CĬTHAERON, onis, m. Κιθαιρών, mons Boeo-tiae prope Thebas Baccho sacer. Illae enim Thebae Bacchi pitra esse dicuntur. *Plin.* 4, 7, 12. et *Mela* 2, 3. ℙ Celebris est tum propter copiam ferarum ad venandum, ut colligitur ex *Virg. G.* 3, 43., tum propter Orgia ibi celebrata, et discerptum a Bacchantibus Pentheа, ut est ap. *Ov. Met.* 3. *sub f.* Hinc *Virg. A.* 4, 303. ubi au-dito stimulant trieterica Baccho Orgia, nocturnus-que vocat clamore Cithaeron. ℙ *Serv.* ad *G.* 3, 43. et *A.* 7, 641. tradit, Cithaeronem esse alterum Parnassi jugum: sed fallitur, cum Parnassus longe dissitus, et in alia regione sit, nempe in Phocide. ℙ *Lactant.* 1, 22. tradit, ideo *Cithaeronem* dictum esse, quod frequenter Orphei citharae cantu perso-naret. Alii docent ita nomen habuisse a Cithaero-ne Boeotorum rege: quod colligitur etiam ex *Pro-pert.* 3, 1, 43. [*Ita *Pausan.* in Boeoticis. Cf. *Brouckh.* ad *Propert. l.* modo *laud.*] ℙ Reperitur etiam *Cithĕron* sine diphthongo, et paenultima cor-repta. *Auson. Idyll.* 11, 32. Sed Citheron toties ternas ex aere sacravit. *Aldus* edidit *A.* 1517. Sa-cravit toties ternas ex aere Cithaeron.

CĬTHĂRA, ae, f. κιθάρα, instrumentum musi-cum, de cujus forma et origine V. CHELYS. et *Isid. Orig.* 2, 3, 22. Forma citharae initio similis fuisse traditur pectori humano, quod uti vox de pectore, ita ex ipsa cantus ederetur, appellataque eadem de causa. Nam pectus Dorica lingua κιθά-ρα vocatur. Antiqua autem cithara septem chordis erat, unde *Virg.* (*A.* 6, 646.) Septem discrimina vocum. Cithara concavitatem ligni inferius habet (quam Graeci μαγάδιν vocant, *Cic.* vero *N. D.* 2, 59. cornu ad nervos resonans in cantibus.) *Auct. ad Herenn.* 4, 47. Citharam tenens exornatissimam, auro et ebore distinctam. *Quint.* 12, 10. *a med.* in cithara quinque constituerunt sonos: plurima dein-de varietate complent spatia illa nervorum, atque iis, quos interposuerunt, inserunt alios, ut pauci illi transitus multos gradus habeant. *Virg. A.* 6, 120. Orpheus Threicia fretus cithara, fidibusque canoris. *Id. ib.* 9, 776. cui carmina semper, Et citharae cordi, numerosque intendere nervis. *Hor. Od.* 1, 15, 15. Imbelli cithara dividere carmina. *Ov. Met.* 5, 332. Movere ora vocalia ad citharam. *Plin.* 9, 8, 8. Cithara canere. *Quint.* 1, 10. Ca-nere laudes Deorum ad citharam. *Plin. ep.* 5, 19. Cithara perite uti. ℙ Idem est quod *Chelys*, at-que adeo a lyra differt, ut ibidem diximus. Nam citharae Apollo inventor dicitur, lyrae Mercurius. *Sidon. carm.* 1, 7. Arcas, et Arcitenens fidibus strepuere sonoris: Doctior hic citharae pulsibus, ille lyrae. [**Fischerus* in ind. ad *Palaeph.* s. v. Κιθάρα Mercurium laudat e scriptt. vett. Citha-rae, Apollinem Lyrae inventorem. Cf. *Gierig. Ind.* ad *Ov. Fast.*] Apud *Plin.* 7, 56, 57. inventio ci-tharae ab aliis Amphioni, ab aliis Orpheo, ab aliis Lino tribuitur. ℙ Promiscue tamen non raro a poetis adhibetur: cujus rei exemplum habent apud *Ov. Her.* 15, 200. et 202. et *Fast.* 2, 104. et 115. ℙ Molles citharae modi, ap. *Hor. Od.* 2, 12, 3. sunt versus lyrici. [**Virg. A.* 12, 394. Cui Apollo — Augurium citharamque dabat, i. e. canendi ar-tem docebat. — *Propert.* 2, 10, 10, Nunc aliam citharam me mea Musa docet, h. novum genus carminum.]

[CĬTHĂRĪCEN, ĭnis, m. qui cithara canit: fi-ctum nomen a *Varr. L. L.* 7, 33. Cum a tibiis et canendo tibicen dicitur, quaerunt, cur non a ci-thara citharicen. *F.*]

CĬTHĂRISTĂ, ae, m. κιθαριστής, qui citharam pulsat sine cantu; ut *citharoedus* est, qui cum sono citharae vocem conjungit. Hoc enim discri-men tradunt *J. Scalig.* et *Voss.* Et sane id poscit Graeca appellatio. Nam κιθαριστής, est a simplici κιθάρα; at κιθαρῳδός, ex κιθάρα et ἀείδω, cano. *Cic. Phil.* 5, 6. Saltatores, citharistas, totum de-nique comissationis Antonianae chorum. Adde *Verr.* 2, 1. 20. ℙ Illud tamen discrimen non est perpe-tuum. Nam *Id. Div.* 2, 64. *in f.* citharistam dixit de eo, qui citharoedus fuit, nempe de Amphione. ℙ **Citharista, ae*, f. fuit etiam portus Galliae Nar-bonensis, non procul a Massilia, ubi nunc *Ceires-te*. *Plin.* 3, 4, 5. et *Mela* 2, 5. *B. A.*

CĬTHĂRISTRĬA, ae, f. quae citharam pulsat, κιθαρίστρια. *Ter. Ph.* 1, 2, 31. Quandam nactus est puellulam Citharistriam: hanc amare coepit perdite. *Id. ib.* 59. hanc eandem *fidicinam* appel-lat. ℙ *Citharistria* est etiam eadem ac citharoe-da, quae nempe et citharam pulsat et voce canit. *Sidon. ep.* 9, 13. *in carm.* 2. Bimari remittat urbe Citharistrias Corinthus: Digiti quibus canentes, Pariter sonante lingua, Vice pectinis fatigent Ani-mata fila pulsu.

CĬTHĂRIZO, as, n. 1. κιθαρίζω, citharam pul-so. *Nep. Epam.* 2. Nam et citharizare et cantare ad chordarum sonum doctus est a Dionysio.

CĬTHĂROEDĂ, ae, f. quae ad citharae sonum cantat. *Inscr.* ap. *Grut.* 654, 2. Claudiae citharoe-dae conjugi optimae etc. Adde ap. *Mur.* 941, 1.

CĬTHĂROEDĬCUS, a, um, adj. κιθαρῳδικός, ad citharoedum pertinens, ut *ars citharoedica* apud *Suet. Ner.* 40. et citharoedicus habitus *ib.* 25. et citharoedica carmina *Plin.* 7, 56, 57. [**Eutr.* 7, 14. Citharoedicus habitus et tragicus. V. quae no-tavit ad h. l. *Tzschuck.*]

CĬTHĂROEDUS, i, m. κιθαρῳδός, qui ad ci-tharae sonum canit. *Cic. Mur.* 13. Auloedus sit, qui citharoedus esse non possit. *Quint.* 1, 12. Ci-tharoedi simul et memoriae et sono vocis et pluri-bus flexibus serviunt, cum interim alios nervos dextra percutiunt, alios laeva trahunt, continent, probant: ne pes quidem otiosus certam legem tem-porum servat: et haec pariter omnia. V. CITHA-RISTA. ℙ Non omnes, qui habent citharam, sunt citharoedi, proverb. ap. *Varr. R. R.* 2, 1., *h. e.* non ideo quis peritus est in ea arte, cujus artis instrumenta abunde possidet.

CĬTHĂRUS, i, m. κίθαρος, piscis marinus e rhomborum genere, pessimi succi. *Plin.* 32, 11, 53.

CĬTĬAEUS, a, um, adj. idem ac Citiensis. *Cic. Fin.* 4, 20. Scis enim Citiaeos, clientes tuos e Phoenicia profectos. Alii leg. *Citieos*. [*Ita *Orell.*]

CĬTĬCŬLA. V. COTICULA.

CĬTĬENSIS, se, adj. ad Citium pertinens, Cy-pri oppidum maritimum in ora australi, nunc *Lar-nica* sive *Arnaca*, cujus meminit *Plin.* 5, 31, 35. *Gell.* 17, 21. Epicurus Atheniensis et Zeno Citien-sis, philosophi celebres. *Ulp.* 50, 12, 1. Si colu-mnas Citiensibus promisisti. *Inscr.* in *Ephem. litter. Flor.* ann. 1787. p. 603. Imp. Caes. Nervae, Aug. P. P. Cos. II. civitas Citiensium. *Ib.* de situ urbis disseritur et Graecae etiam inscriptiones afferun-tur erutae, ubi quondam ea urbs fuit.

CĬTĬEUS, i, m. Κιτιεύς, trisyllab. idem ac Ci-tiensis. *Cic. Tusc.* 5, 11. *ad f.* Zeno Citieus. Alii leg. *Citticus*, alii *Citiēus*, quadrisyllab.

CĬTĬMĒ. V. CITRA.

CĬTĬMUS. V. CITER.

CĬTĬPES, ĕdis, celeripes. *Diomed.* 3, 472. Ci-tipedem cursum reperire.

CĬTĬRĒMIS, e, adj. *Argo citiremem* dixit *Varr.* ap. *Charis.* 1, 94., *h. e.* quae remis cita fertur.

*CĬTĬUM, i, opp. Macedoniae. *Liv.* 42, 51. ℙ Citium, opp. Cypri. V. Citiensis. *B. A.*

*CĬTĬUS, i, m. mons in Macedonia. *Liv.* 43, 21. *B. A.*

CĬTŌ, adv. ταχέως, εὐθέως, παραχρῆμα, brevi tempore, sine mora, celeriter. [*De discrimine inter *cito*, *celeriter*, *velociter* cf. *Döderl.* 2, 135.] *Cic. Fam.* 9, 3. Quid potissimum scribam? quod velle te puto, cito me ad te esse venturum. Et *ib.* 16, 20. Confido, si diligentiam adhibueris, ci-to te firmum fore. *Id. Or.* 3, 36. Negasti, qui non cito quid didicisset, unquam omnino posse per-discere. *Id. Amic.* 21. Nimis cito. *Ov. A. Am.* 3, 685. Nec cito credideris. *Ter. Andr.* 1, 5, 20. Abi cito, et suspende te. *Id. Eun.* 1, 2, 98. La-bascit, victus uno verbo quam cito! *Id. Hecyr.* 3, 1, 8. Sic citius, qui te expedias his aerumnis, re-perias. *Phaedr.* 3, 6. Quam tarda es! inquit: non vis citius progredi? *Caes. B. G.* 5, 33. Per temo-nem percurrere, et inde se in currus citissime re-cipere consueverunt. [**Tac. A.* 1, 1. Pompeji Crassique potentia cito in Caesarem, Lepidi atque Antonii arma in Augustum cessere. *Id. ib.* 12, 38. Ni cito e vicis et castellis proximis subven-tum foret. *Id. H.* 2, 25. Satis cito incipi victo-riam, ubi provisum foret, ne vincerentur. *Hor. A. P.* 335. Quidquid praecipies, esto brevis: ut cito dicta Percipiant animi dociles.] *Pl. Mil.* 2, 6, 45. Cito transcurrito rursum curriculo domum. *Id. ib.* 2, 1, 36. Quantum citius possum, mihi navem paro (pro *quam cito;* non imitandus.) *Hor. Od.* 1. 13. *in f.* Citius suprema die, *h. e.* prius: antequam suprema dies veniat. *Id. Sat.* 2, 2, 80. et *Petr. Sat.* 131. Dicto citius, ἐμμαπέως. [**Ov. Fast.* 5, 547. Quid solito citius liquido jubar ae-quore tollit candida dies?] ℙ *Citius quam* est prius quam. *Cic. Verr.* 2, 4, 26. Vox me citius defecerit, quam nomina. *Id. Off.* 1, 18. Vicinum citius adjuveris, quam aut fratrem, aut familia-rem. Adde *Pl. Pers.* 3, 3, 30., *Liv.* 8, 32. et *Hor. Sat.* 2, 5, 35. [**Ov. Met.* 5, 635. Et citius, quam nunc tibi facta renarro, In laticem mutor. — ℙ *Serius aut citius* ap. *Ov. Met.* 10, 33. Serius aut citius sedem properamus ad unam. Idem quod *Hor. Od.* 2, 3, 26. Serius ocius.] ℙ Ponitur etiam pro potius quam. *Cic. Brut.* 67. *in f.* Eam citius veteratoriam, quam oratoriam diceres. Adde *Phil.* 2, 11. ℙ *Cito* pro facile. *Ter. Adelph.* 3, 4, 78. Homo antiqua virtute ac fide: haud cito mali quid ortum ex hoc sit publice. *Cic. Brut.* 76. Sed ne-que aptiorem cito alium dixerim, neque sententiis crebriorem. ℙ *Sat cito*, *si sat bene*, scitum di-ctum *Catonis* ap. *Hieron. ep.* 66. *n.* 9.

CĬTO, as, avi, atum, a. 1. ἀνακινέω, διακινέω, valde moveo, permoveo: frequentat. a *cieo*. *Stat. Theb.* 8, 124. Ut leo, Massyli cum lux stetit ob-via ferri, Tunc iras, tunc arma citat. (Sic *Virg. A.* 12, 6. Tum demum movet arma leo.) [**Sil.* 4, 583. Citat hastam.] *Cels.* 6, 9. *ad f.* Alumen scissile in foramen conjectum dentem citat. *Id.* 4, 6. Imponitur medicamentum, quod humorem illuc citet. *Id.* 2, 19. Aliae citant urinam, aliae tar-dant. *Id.* 5, 28. *n.* 13. Medicamenta, quae pus citent; deinde quae purgent. *Lactant.* 7, 6. Ven-torum spiritus citant nubes. ℙ De arboribus, cum radices aut ramos promovent, emittunt, produ-cunt. *Colum.* 5, 5. *ante med.* Recidere radices, si quas in summo solo citaverint. *Id.* 3, 6. Si vitis virgam cum aliquibus racemis citat. *Id.* 4, 15. Citare materiam. Adde *Pallad.* 3, 9. ℙ *Citare canticum* est canticum canere; ea ratione qua di-cimus *ciere vocem*. *Cic. Or.* 1, 59. Citare Paea-

nem, aut Nomionem. [*Huc pertinet, locus *Hor. Sat.* 1, 3, 7. qui in fine legitur, ubi vide *Heindf.*] ¶ Est etiam incitare, impellere. *Stat. Th.* 6, 834. Ergo ubi luctandi juvenes animosa citavit Gloria etc. [*Sil.* 11, 95. Tua sors te citat.] *Claud. VI. Cons. Honor.* 510. Citare gradum, *h. e.* celerius movere. ¶ Item vocare. *Liv.* 1, 47. Patres in curiam per praeconem ad regem Tarquinium citari jussit. [*Id.* 27, 24. Citare senatum in forum. *Suet. Nero* 44. Citare tribus ad sacramentum. Ita absolute. *Id. Cal.* 26. Citare nihilo minus ut vivos perseveravit.] *Colum.* 11, 1. *a med.* Mancipia vincta, quae sunt ergastuli, per nomina quotidie citare debebit. *Ov. Her.* 7, 101. Hic ego me sensi noto quater ore citari. *Catull.* 61, 42. Ad munus suum citarier. ¶ Et speciatim vocare ad judicium, adesse jubere. *Cic. Verr.* 2, 2, 40. Citat reum, non respondet. [*Id. Mil.* 19. Tota denique rea citaretur Etruria. *Suet. Aug.* 38. Ad respondendum quoties citarentur.] ¶ Joculariter *Pl. Curc.* 1, 3, 6. Ubi tu es, qui me libello Venerio citavisti? ¶ Et ad nomina danda. *Liv.* 2, 92., *Varr.* ap. *Non.* 1, 67., *Val. Max.* 6, 3. *n.* 4. et *in epit. Livii* 14. ¶ Et pro accusare. *Cic. Rabir. perduell. in f.* Omnes ii abs te rei capitis C. Rabirii nomine, citantur. *Id. Sext.* 15. *a med.* Cum equester ordo reus a consulibus citaretur. *Vitr. in praef. l.* 7. Non aliter videtur promereri, qui citat eos, quorum responsum, quid senserint scribentes, non potest coram indicari, *h. e.* Zoilus, qui Homerum mille annos jam mortuum vituperasset coram Ptolemaeo Aegypti rege. ¶ *Citare testem* est aliquem ad testificandum advocare, alicujus testimonium allegare. *Cic. Verr.* 2, 2, 59. *ad f.* In hanc rem testem totam Siciliam citabo. *Liv.* 4, 20. Veteres annales, et magistratuum libri, quos linteos in aede repositos Monetae Macer Licinius citat identidem auctores. *Id.* 38, 47. Testes citaturus fui rerum a me gestarum. [*Ov. Fast.* 5, 683. sive ego te feci testem, falsoque citavi Non audituri numina magna Jovis.] *Petr. Sat.* 2. Citare poetas ad testimonium. ¶ Aliquando ponitur pro recitare, nominare. *Cic. Fin.* 2, 6. *Omnes Danai, aut Micenenses, Attica pubes:* reliquique Graeci, qui hoc anapaesto citantur. [*Id. Off.* 1, 22, 75. Quamvis enim Themistocles jure laudetur et sit ejus nomen, quam Solonis, illustrius citeturque Salamis clarissima testis victoriae.] *Nep. praef.* Magnis in laudibus tota fuit Graecia, victorem Olympiae citari, *h. e.* publicari, praedicari. Sic *Stat. Th.* 6, 922. Thebarumque ingenti voci citari Victorem. Adde *Liv.* 29, 37. ¶ In illo *Hor. Sat.* 1, 3, 6. si collibuisset, ab ovo Usque ad mala citaret, Io Bacche; *Bentlej.* contendit legendum esse *iteraret.*

[CITOCACIUM, ii, n. herba eadem ac chamelaea. *Appul. Herb.* 111. *F.*]

CITRA, praeposit. ἐντὸς, idem quod cis, quantum ad significationem, ut *Gell.* 12, 13. docet: sed differt quantum ad usum, ut in CIS dictum est. [*Cf. *Döderl.* 3, 109.] *Cic. Att.* 16, 7. Erat cum navibus apud Heletem fluvium, citra Veliam. *Id. Phil.* 6, 3. Ut exercitum citra Rubiconem educeret. [*Cic. Fam.* 16, 4. Is locus est citra Leucadem stadia CXX.] *Id. Or.* 18. Natura in omni verbo posuit acutam vocem, nec una plus, nec a postrema syllaba citra tertiam, *h. e.* ante tertiam syllabam a postrema. [*Hor. Sat.* 1, 1, 107. Est modus in rebus, sunt certi denique fines, Quos ultra citraque nequit consistere rectum. *Id. ib.* 1, 10, 31. Atqui ego cum Graecos facerem natus mare citra Versiculos, i. e. in Italia natus, Italus. *Id. ib.* 2, 8, 47. Vino quinquenni, verum citra mare nato, Dum coquitur.] ¶ *Citra quam* est intra, vel propius quam. *Plin.* 2, 13, 10. Coitus Lunae defectus fit semper citra, quam proxime fuerit. ¶ Refertur etiam ad tempus, et ponitur pro ante. *Ov. Met.* 8, 365. Citra Trojana tempora. *Colum.* 2, 8. Citra calendas Octobr. seminare convenit. *Suet. Aug.* 43. Citra spectaculorum dies. [*Ov. Met.* 10, 84. Citraque juventam Aetatis breve ver, et primos carpere flores. Ita etiam dicitur de loco. *Id. ib.* 7, 238. Constitit adveniens citra limenque foresque. *Id. ib.* 11, 195. Citra pontum Nepheleidos Helles adstitit arvis, i. e. ante litora ponti. Hinc *Tac. A.* 12, 22. Unde vis Agrippinae citra ultima stetit, i. e. constitit ante ipsum imperii fastigium, ad ultimos violentiae fines progressa est. — *Quint. Decl.* 246. Saepe in scelere virtutis est nosse veneni modum, ut stetur citra mortem, i. e. ut vis ejus subsistat, antequam mortem homini inferat. Ita contra dixit *Flor.* 2, 7. Vulnera ultra mortem patebant.] ¶ Absolute, more adverbii. *Liv.* 10, 25. Paucis citra millibus lignatores ei occurrunt. *Tac. H.* 3, 23. Tela hostium citra cadebant. Adde *Plin.* 2, 17, 14. [*Ov. Met.* 5, 186. Nec citra mota nec ultra.] ¶ Eleganter ponitur pro intra vel sine: habet enim eam vim, ut *citra aliquid esse* dicatur, quod ad illud non pervenit, sed intra remanet. *Cels.* 1, 2. *a med.* Exercitationis finis esse debet lassitudo, quae citra fatigationem sit. *Colum.* 7, 6. Dare glandem capris citra satietatem. *Plin.* 7, 37, 37. Citra deformitatem oris curata orbitas luminis. *Id.* 12, 17, 40. Odor aggravans capita, citra dolorem tamen. *Id.* 12, 9, 19. Bdellium gustu amarum citra acorem. *Id.* 32, 10, 39. Ita condire carnem, ut citra fastidium sumi possit. *Id.* 26, 12, 76. Morbus regius fit etiam citra febres. *Suet. Aug.* 66. Citra honorem verborum. *Id. ib.* 24. Citra commoda praemiorum. *Id. Claud.* 35. Citra bellum terrere hostes. *Ov. Trist.* 5, 8, 23. Peccavi citra scelus. *Quint.* 1, 10. *in f.* Si nec dici citra scientiam musices potest. *Id.* 12, 10. Phidias in ebore citra aemulum fuit. [*Quint. Inst.* 1, 5. p. 69. Non latine quidem, sed citra reprehensionem loquetur. *Id. ib.* 7, 2. p. 599. Cum aliqua ex ipsa (re) citra personam quoque argumenta ducuntur, i. e. personae ratione non habita.] ¶ *Citra spem* ap. *Flor.* est praeter spem. Sic enim ille 3, 1. de Jugurtha: Citra spem omnium fortuna cessit, ut rex fraude praecipuus, fraude caperetur. ¶ [*Citra genus* est inferior, minor genere. *Ov. Met.* 10, 607. Nec virtus citra genus est.] ¶ *Citra morem* est contra morem. *Gell.* 2, 3. Citra morem ceterarum civitatum. ¶ *Citra quam* est etiam minus quam, aliter quam. *Ov. Pont.* 1, 7, 55. Culta quidem (fateor) citra, quam debuit, illa. *Id. A. Am.* 3, 757. Neve domi praesume dapes: et desine citra, Quam capies, paulo, quam potes esse, minus. ¶ Comp. *Citerius. Senec. Ira* 1, 16. *ante med.* Modo ultra quam oportet excurrit, modo citerius debito resistit. Sup. *Citime* affertur quidem a *Prisc.* 15, 1016., sed sine exemplis.

[CITRARIUS, ii, m. citreorum venditor. *Neapolitanorum citrariorum* mentio est in *Inscr.* ap. *Mur.* 1480, 1. *F.*]

CITRĀTUS, a, um, adj. κεδρωτὸς, citro illitus. *Plin.* 13, 13, 27. Et libros citratos fuisse: propterea arbitrarier tineas non tetigisse. Ita *Hard.* ex MSS. Alii leg. *cedratos*, eodem sensu. ¶ *Citratus* adj. a *citra*, hoc est citra positus: legitur ap. *incert. Auct. de limitib.* p. 298. et 299. *Goes.*, sed vox est lapsae Latinitatis, quemadmodum et *ultratus*, quod ibidem habetur.

CITRĔAGO, inis, f. herba apibus gratissima, eadem quae apiastrum; ita dicta quod citrei mali odorem redolet. *Pall.* 5, 8. Adde etiam 1, 37., ubi pleraeque editiones habent *citrago*, Jensoniana A. 1472. *citriago.*

CITRĒTUM, i, n. locus citris consitus. *Pall.* 3, 24. *ad f.* Citreta tegumentis defenduntur a frigore.

CITRĔUS, a, um, adj. qui ex citro est. *Cic. Verr.* 2, 4, 17. Tu maximam et pulcherrimam mensam citream a Q. Lutatio Diodoro abstulisti. *Pers.* 1, 53. Lecti citrei. *Plin.* 23, 4, 45. Citreum oleum. *Mart.* 13, 37. *in lemmate.* Mala citrea. ¶ *Citrea, ae*, est ipsa citri arbor. *Plin.* 16, 26, 44. Citreae et juniperus et ilex anniferae habentur. ¶ *Citreum, i*, est fructus citri. *Pall.* 4, 10. Citreum et in arbore potest per totum annum propemodum custodiri. *Plin.* 23, 6, 56. Citrea contra venenum in vino bibuntur vel ipsa vel semen. ¶ Legitur et *citrius, a, um.*

[CITRIA, ae, f. V. CITRUS. *F.*]

CITRINUS, a, um, adj. citreus, ut *citrinus cucumis*, *h. e.* citri colorem habens, ap. *Plin.* 19, 5, 23., ubi tamen *Hard.* rectius *cerinus* legi ex quodam MS. contendit.

*CITRIUM, i, n. et plur. *Citria, orum*, ap. *Apic.* 1, 21. et 4, 3. De cucurbitarum genere intelligit Listerus. *B. A.*

CITRIUS, ii, f. idem ac citrus. *Pall.* 8, 3. Hoc tempore inoculari ficus et inseri citrius potest. Ita *Aldina* A. 1514., *Gryphiana* et *Commeliniana:* at *Jensoniana* editio A. 1472. habet *citreum.* ¶ **Citrius, a, um*, adj. V. CITREUS ad f. *B. A.*

CITRO, adv. idem quod *citra*, sed adhibetur tantum cum *ultro* junctum. Itaque *ultro* et *citro* significat huc et illuc et hinc et illinc. *Cic. Rosc. Am.* 22. Postea homines cursare ultro et citro non destiterunt. *Varr. R. R.* 3, 5. *ad f.* Pisciculi ultro ac citro commeant. *Caes. B. G.* 1, 42. Cum saepe ultro citroque legati inter eos mitterentur. *Auct. B. Hisp.* 22. Responsis ultro citroque acceptis et redditis. ¶ Et omissa conjunctione. *Plin.* 2, 38, 38. Ultro, citro commeante natura. Ita edition. multae, Aldina, Elzeviriana et antiquae A. 1470. 1472.: at harum antiquissima A. 1469. et *Hard.* habent *ultro citroque.* Adde *Ulp. Dig.* 2, 13, 6. et *Suet. Cal.* 19., quamquam et in his locis lectio varia est. Nihilominus *ultro citro* qui usurpaverit, damnare non ausim, cum pari ratione *praesente absente* legatur ap. *Ter. Eun.* 5, 9, 29. Sic *velit nolit*, *justa injusta*, *digna indigna* optimi quique scriptores dicunt, ut *Donat.* ad *Ter. l. c.* adnotavit. [*Utrumque et *ultro citroque* sive *ultro et citro* et *ultro citro* aeque bene dici potest. Cf. *Beier.* ad *Cic.* l. mox *allatum* ex *Off.* 1, 17. et quos ibi laudat.] ¶ Significat etiam mutuo, invicem. *Cic. Off.* 1, 17. Beneficia ultro, citro data, accepta. Ita *Guilielm.*, *Grut.* etc. Alii *ultro citroque.* *Id. Somn. Scip.* 1. Multis verbis ultro citroque habitis. *Liv.* 29, 23. Data ultro citroque fide.

CITRŌSUS, a, um, adj. ad citrum pertin... *Naev.* ap. *Macr. Sat.* 2, 15. Citrosa vestis, ... odore mali citrei fragrans. Solebant enim ci... vestibus interponere, quia tineas necant, ut ... *pius* tradit ap. *Macr. ib.* ¶ Quod vero *Fest.* ... *citrosam vestem* dictam esse a similitudine ci... *Scal.* putat, hoc eum ideo dicere, quod sit un... tim crispa ad similitudinem ligni citrei. Q... quam verum sit, *Festus* ipse viderit.

CITRUM, i, n. citri lignum. *Plin.* 16, 43, ... Citrum secatur in laminas. *Mart.* 10, 98. Et ... trum vetus, Indicosque dentes, *h. e.* mensam, lectum discubitorium, aut aliud quidpiam ex ci... factum. Adde *ib.* 80. et 14, 138. *Id.* 10, 80. spicit aut pueros, nobiliusque citrum.

CITRUS, i, f. Duae sunt arbores apud Lati... hoc nomine, ambae a cedro diversae: ne quis ... tet, quod idem utrique generi Italum nomen ... mus, eandem arborem esse. Una est in Mauror... finibus plurima nascens et laudatissima, ex qua ... biles mensae, et ingentis pretii fiebant, ut q... latifundii taxatione aliquando vaenierint. Est ... tem cupresso feminae similis folio, odore, cau... ce; radice valde crispa, et quae praecipue in o... ris aestimatur. Totum vero lignum contra om... vitia validissimum est, et immortalitate mater... praestantissimum. Haec et alia multa *Plin.* 15., ubi in vulgatis libris, inquit *Hard.*, legi... *arbor cedri*, reclamantibus MSS. tum hoc lo... tum in *Indice l.* 1. *sect.* 29., ubi habetur, *de ci... arbore, et de citreis mensis.* Et 5, 1, 1. scribit ... Mauritania *ebori citroque* silvas exquiri. Non ... sunt tamen, qui *citrum* et *cedrum* unam arbor... esse putant. Viderint φυτοκόμοι. ¶ Arboris h... jus et mensarum ex ea meminere etiam *Lucan.* ... 426. et 10, 144., *Petr. Sat.* 119., *Mart.* 9, 60. 14, 89. et 90., *itemque iis locis, quos in voce pr... ced. attulimus*; et *Stat. Silv.* 3, 3, 94. etc. Haec ab Homero θύον appellata est, ab aliis θ... *Plin.* 13, 16, 30. *Propert.* 3, 5, 63. *thyiam* voca... ¶ Ejus usus in mensis ante Ciceronis tempora R... mae ignorabatur. *Plin.* 13, 15, 29. ¶ Prove... etiam circa Hammonis delubrum, et in inferio... Cyrenaicae parte. *Theophrast.* ap. *Plin.* 13, 16, ... ¶ Altera *citrus* arbor est toto anno pomifera, fol... habens lauri, fructum aureo colore, odore grati... simo, quae etiam malus *Assyria*, *Medica*, *Persi...* appellatur, cujus fructus citreum malum dicitu... Nascitur in Media, Assyria, Perside, Italia e... Hujus meminit *Virg. G.* 2, 126. *Serv.* ad *h. l.* ... *Isid. Or.* 17, 7. quam *citriam* vocat. Triplex es... alia profert poma aurantia, alia citrea, alia *l... mones*, ut vocant: quae genera rursus in varia g... nera tribuuntur, de quibus hortorum studiosi co... sulendi sunt. ¶ Pomo citreo veteres non vesc... bantur, sed usi ad odorem conciliandum. Pra... terea in vestibus condebatur, quia et gratissimu... odorem iis conciliat et eas a tineis servat. (V... CITROSUS.) Vim etiam habet adversus venen... *Plin.* 13, 16. *in f.*, *Cloatius* et *Oppius* ap. *Mac... Sat.* 2, 15. et *Pall.* 4, 10. V. ASSYRIUS.

CITŬLE, adv. diminut. a *cito*, quidam leg. a... *Appul. Met.* 10. Protinus gradus citule referen... Ita *Aldus* cum aliis; sed *Elmenhorst.*, *Prisc.*, *Flo...* et *Oudendorp.* habent *scitule*; et quidem recte... nam hic observat, celeritatem indicari voce *prot... nus*, praeterea nullum adesse exemplum adjectiv... *citulus*, cum e contrario praesto sit auctoritas ad... jectivi *scitulus* a *Plauto* praesertim usurpati, quem potissime imitatur *Appulejus.*

CITUS, a, um, part. a *cieo*, κινηθεὶς, citatus motus, permotus. *Cels.* 2, 3. *ad f.* Cita alvus *Hor. Ep.* 9, 20. Hostiliumque navium portu laten... Puppes sinistrorsum citae. [*Sinistrorsum cita...* contra interpretum sententiam, de loco intelligen... tium, *Döderl.* 2, 133. translate accipit: *citae in de... terius*, i. e. *in fugam turpem.* Caeterum, quun... *citus* ab animantibus, ad quae quidem non suam... sed alius voluntatem sequentia, proprie pertineat, saepissime etiam ad res transferri soleat, non re... cte discerni hunc locum a sequentibus docet *Id. ib.*] ¶ Item incitatus, celer, velox, ταχύς. *Sall. Cat.* 15. Citus modo, modo tardus incessus. [*Ov. Met.* 1, 543. Citae fugae labore victa. — *Tibull.* 1, 5, 3. Namque agor, ut per plana citus sola verbere turbo.] *Liv.* 33, 48. Nocte via cita regionem quandam transgressus. [*Usitatissimum est in rebus bellicis ap. *Ov. Fast.* 2, 741. Cito passu petitur Lucretia. *Tac. A.* 1, 63. Cito agmine cum antevenisset. *Id. ib.* 11, 1. Citis cum militibus. *Id. ib.* 12, 31. Citas cohortes rapit. *Id. ib.* 14, 26. Ipse cum legionibus citis subegit.] *Hor. Od.* 1, 37, 24. nec latentes Classe cita reparavit oras. [*Tibull.* 4, 1, 69. Praeteriitque cita Sirenum littora puppi.] *Id. Sat.* 1, 10, 92. I puer atque meo citus haec subscribe libello. [*Hor. Od.* 3, 7, 27. Neque quisquam citus aeque Tusco denatat alveo. *Virg. A.* 4, 574. Citi solvite vela. *Id. ib.* 9, 37. Citi ferte ferrum. *Id. ib.* 12, 425. Citi properate arma. *Ov. Met.* 3, 562. Ite citi *Tac. A.* 12, 12. Si citi advenissent.] *Hor. Od.* 2, 16, 29. Cita mors. *Pl. Bacch.* 4, 4, 86. Hercle est ad perdundum magis, quam ad scribendum citus. *Id. fr.* ap. *Fest.*

in *Citior.* Nullam ego rem citiorem apud homines esse, quam famam reor. *Val. Max.* 3, 8. *n.* 1. *extern.* Dum aliud forte citioris curae negotium tractatur, *h. e.* quod minorem patitur moram: quod magis urget. *Quint.* 6, 4. *ad f.* Citissimum factum. *Pl. Aul.* 4, 1, 14. et *Virg. A.* 8, 642. Citae quadrigae. [*Ov. Met.* 2, 75. Ne te citus auferat axis. — *Tibull.* 4, 1, 97. Aut signata cita loca tangere funda. *Ov. Fast.* 2, 274. Citis Ladon in mare currit aquis.] *Id. Pont.* 2, 4, 11. Horae citae. Et *ib.* 4, 7. *in f.* Equi citi. *Id. A. Am.* 3, 65. cito pede labitur aetas. *Tac. H.* 2, 40. Citus equo Numida. [*Id. A.* 2, 6. Naves citae remis. *Id. ib.* 15, 38. Simul coeptus ignis et statim validus ac vento citus.] *Id. ib.* 1, 53. Homo cito sermone, *h. e.* prompto. *Hor. A. P.* 252. Iambus pes citus, *h. e.* qui brevis est temporis et cito profertur. Sic *celeres Iambos* dixit *Id. Od.* 1, 16, 24. *Cic. Or.* 3, 57. Vox acuta, gravis; cita, tarda; magna, parva. ¶ Est etiam divisus: unde *herctum citum:* de quo V. in HERCTUM. In hac significatione primam habet longam, ut *Serv.* docet ad *A.* 8, 642.

CĪVĬCUS, a, um, adj. ad cives pertinens. *Pl. fr.* ap. *Charis.* 2, 181. Errare intra muros civicos, *h. e.* intra muros patriae urbis et civitatis. *Hor. Ep.* 1, 3, 23. Civica jura. *Id. Od.* 2, 1, 1. Motus civicus. *Id. ib.* 3, 24, 26. Civica rabies. *Ov. Pont.* 1, 2, 126. bella. *Sil.* 8, 21. invidia. *Ov. Fast.* 1, 22. Ferre arma civica pro reis, *h. e.* dicendi facultatem adhibere in reis defendendis. *Quint. Decl.* 9, 16. Concupiscere quandam humanitatis civicam gloriam, *h. e.* quae ex cive servato nascitur. ¶ *Corona civica*, inter militares nobilissima, dabatur ei, qui civem in pugna, occiso hoste, servasset. Eam dabat ipse civis servatus servatori suo, testem vitae salutisque perceptae, ut *Gell.* 5, 6. loquitur. Fuit primo ex fronte iligna: postea magis placuit ex aesculo Jovi sacra: demum ex quercu. V. QUERCUS. Eandem ex gramine factam commemorat *Vet. Schol.* ad *Cic. Planc.* 30. ap. *Maium* ed. 2. p. 169. Leges ad merendam eam fuere: civem servare, hostem occidere; utque eum locum, in quo civem servavit, eo die obtinuerit: ut servatus fateatur; alias testes nihil prosunt: ut civis fuerit tam qui servavit, quam qui servatus est; auxilia enim, quamvis rege servato, decus id non dant. Sub imperatoribus eae leges non semper servatae sunt. Ipsis enim aliquando is honos habitus ob id solum, quod cives non occidissent, postquam assiduis bellis civilibus, meritum videri coeperat, civium sanguini pepercisse. Iidem jus eam tribuendi ad se traxere, minui aliquid rati de sua potestate, si privato civi tantum decus alteri conferre licuisset. Honores ejus qui civicam obtinuerit, hi sunt: accepta corona licet uti perpetuo: ludos ineunti semper assurgi, etiam ab senatu in more est: sedendi locus in proximo senatui: vacatio munerum omnium ipsi patrique et avo paterno conceditur. Haec ex *Plin.* 16, 4, 3. et *Gell.* 5, 6., ubi plura de hac re. *Cic. Planc.* 30. At id etiam gregarii milites faciunt inviti, ut coronam dent civicam et se ab aliquo servatos esse fateantur. ¶ *Civica* absolute, eod. sensu *Senec. Clem.* 1, 26. Multis salutem dare et ad vitam ab ipsa morte revocare et mereri clementia civicam. *Quint.* 6, 3. Civica donare aliquem. [*Plin. Pan.* 13, 5. Cui decus muralis aut civica.] ¶ *Civica* est etiam cognomen Romanum masculinum, fortasse a corona civica desumptum. *Inscr.* ap. *Grut.* 250. Sex. Vetulenus Civica Pompejanus, consul an. U. C. 889. Ap. *Suet. Dom.* 10. et *Tac. Agr.* 42. Civica Cerealis Asiae proconsul.

CĪVĪLIS, le, adj. ἀστεῖος, πολιτικός, ad cives pertinens. *Liv.* 3, 28. Romani, civilem esse clamorem atque auxilium adesse inter se gratulantes etc., *h. e.* civium suorum, non hostium. *Justin.* 12. *in f.* Victus est non virtute hostili, sed fraude civili. [*Tac. H.* 3, 15. Civilis praeda. *Id. A.* 3, 54. Civiles victoriae, oppos. *externis*. *Id. ib.* 14, 60. Movetur civilis discidii specie.] *Cic. Off.* 1, 41. Mos et consuetudo civilis. [*Vell.* 2, 7. civilis dignitatis modus.] *Id. Font.* 8. Civilia studia. [*Hor. Od.* 3, 8, 17. Mitte civiles super urbe curas. *Id. ib.* 4, 15, 18. Non furor civilis aut vis exiget otium] *Id. N. D.* 2, 31. Dii inter se quasi civili conciliatione et societate conjuncti. *Id. Att.* 7, 13. Praeclarum civile facinus. *Id. Fam.* 15, 15. Civilis sanguis. *Id. Att.* 7, 13. Civile bellum. [*Cic. Fam.* 5, 12. Tu quoque item civilem conjurationem ab hostilibus externisque bellis sejungeres. *Id. ib.* civilium commutationum scientia. *Tac. H.* 1, 60. Occasione civilium armorum atrocius proruperat, i. e. belli civilis. Adde *eund. ib.* 2, 11. et al. *Id. ib.* 1, 62. Nihil in discordiis civilibus festinatione tutius. *Ov. Met.* 7, 142. Civili cadunt acie.] *Liv.* 28, 12. Civilis exercitus, *h. e.* conflatus ex civibus. *Matius* ad *Cic. Fam.* 11, 28. At debeo pro civili parte rempublicam velle salvam. *Cic. Inv.* 1, 5. Civilis ratio. *Id. Or.* 9. oratio, *h. e.* quae habetur apud cives: popularis. *Id. ib.* 1, 43. Jus civile. [*Jura civilia* eodem sensu ap. *Hor. Sat.* 1, 9, 39. Cf. *Heindf.* ad h. l.] *Quint.* 2, 15. *ad f.* Civilis scientia, *h. e.* quae docet rationem reipublicae gerendae et inter cives vivendi. *Cic. Div. in Verr.* 5. actio, *h. e.* qua cives jus suum forensi ratione persequuntur. *Quint.* 2, 15. *ad f.* Civilia officia, *h. e.* munera, quae a civibus tum publice, tum in administranda republica, tum privatim inter se geruntur. [*Tac. H.* 2, 5. Dispositu provisuque civilium rerum peritus, i. e. rei publicae gerendae.] *Papin. Dig.* 28, 6, 7. Verba civilia, *h. e.* quibus in civilibus et forensibus actionibus ac formulis uti mos est. ¶ *Civilis vestitus* ap. *Suet. Cal.* 52. est, quo cives communiter utuntur. Similiter *civilis sermo* ap. *eund. Gramm.* 10. *in f.* est communis et vernaculus omnium civium. [*Civilis modus* apud *Tac. A.* 1, 8. Legata non ultra civilem modum dedit, i. e. non ultra solitam communem civium rationem, consuetudinem. *Plin. Pan.* 2, 7. Jam quid tam civile, tam senatorium, quam illud additum a nobis Optimi cognomen, i. e. quod declarat, Imperatorem se putare unum ex civibus et senatoribus atque aequo jure cum illis vivere.] ¶ *Civilis quercus* ap. *Virg. A.* 6, 772. est corona civica. ¶ *Vir civilis* ap. *Quint. prooem.* 1. et 11, 1. et 12, 2. est, qui scit rempublicam administrare et cives regere; et ab Italis alicubi dicitur *repubblichista*. ¶ Aliquando *civilis* opponitur *naturali*, ut *civilis dies* ap. *Plin.* 2, 77, 79., *Varr. R. R.* 1, 28. et *Macr. Sat.* 1, 3., qui uno solis circumactu constat et noctem etiam comprehendit, qualis apud Romanos fuit a media nocte ad mediam noctem; apud Athenienses inter duos occasus; apud Umbros a meridie in meridiem; apud Babylonios a sole exorto ad exortum sequentem: cum *dies naturalis* dicatur, qui est ab exortu ad occasum solis, ut est ap. *Censor. de die nat.* 23. Sic *obligatio civilis*, quae a jure civili exoritur, apud JCtos passim opponitur naturali: et *civilis cognatio*, quae itidem a civili jure inducta est, a *Modest. Dig.* 38, 10, 4. opponitur ei, quae est a natura. Denique *civilis amor*, qui oritur ex civium conjunctione inter se, opponitur *naturali*, qui oritur ex sanguine. *Gell.* 12, 1. *in f.* ¶ Apud JCtos opponitur etiam *criminali*, ut est ap. *Scaev.*, *Dig.* 49, 5, 2. ¶ Eleganter *civilis* dicitur, qui moderatus est et eadem cum aliis civibus ratione vivendi et agendi utens atque adeo humanus, comis, facilis et dicitur saepe de viris principibus, qui civiliter et comiter cum inferioribus se gerunt, tanquam si aequo jure cum iis sint. *Suet. Claud.* 12. In semet augendo parcus atque civilis, praenomine imperatoris abstinuit. *Id. Vesp.* 11. Vespasianus civilis et clemens. *Id. Tib.* 11. Genus vitae civile admodum instituit, sine lictore aut viatore gymnasia obambulans mutuaque cum Graeculis officia usurpans. *Id ib.* 26. Civilem admodum inter initia ac paulo minus quam privatum, egit. *Id. Caes.* 75. in *f.* Civili animo ferre aliquid. *Id. Claud.* 1. et *Dom.* 12. Civilis animi esse. [*Tac. A.* 1, 72. Facere fidem civilis animi. *Id. ib.* 2, 82. Displicere regnantibus civilia filiorum ingenia.] *Id. ib.* 1, 33. Germanico civile ingenium, mira comitas. *Id. H.* 4, 5. Ut princeps loquebatur, civilia de se, de republica egregia. *Suet. Vesp.* 9. Non oportere maledici senatoribus: remaledici civile, fasque esse, *h. e.* a civibus passim usurpatum, atque adeo inter cives ferendum. [*Tac. A.* 1, 54. Et civile rebatur. *Plin. Pan.* 78, 4. Non est minus civile, et Principem esse pariter et consulem quam tantum consulem, i. e. aeque indicat animum aequalitatis inter cives studiosum et inimicum tyrannidis, si etc. *Id. ib.* 87, 1. Civile hoc erat et parenti publico convenientissimum, nihil cogere. *Eutrop.* 1, 9. Sed civiles semper essent, i. e. ne se supra cives arroganter attollerent. Hinc ap. *Tac. A.* 1, 12. Plus quam civilia agitaret, i. e. ultra dignitatem et jus civium efferri. Additur etiam ablativus rei, qua quis animi moderationem exhibet. *Plin. Pan.* 83, 7. Quam civilis incessu!] *Eutrop.* 7, 13. Civilis circa amicos. *Id.* 10, 16. in cunctos. ¶ Comp. *Civilior* hac significatione legitur ap. *Ov. Trist.* 4, 4, 13. Ipse pater patriae (quid enim civilius illo?) Sustinet in nostro carmine saepe legi. Sup. *Civilissimus* ap. *Spart. Hadrian.* 20. In colloquiis, etiam humillimorum, civilissimus fuit. Adde *Eutrop.* 8, 1.

CĪVĪLĬTAS, atis, f. πολιτική, ars, seu prudentia tuendae ac conservandae civilis societatis. Ita hac voce usus *Quint.* 2, 15. Quam enim πολιτικήν appellat *Plato in Gorgia*, ipse *civilitatem* vertit. *Id. ib.* 17. *ante med.* Aristoteles rhetoricae particulam civilitatis assignat; *h. e.* ait esse partem illius facultatis, qua civilis societas administratur. ¶ Dicitur etiam *civilitas* ea virtus, quae ad actus, et vitam publicam pertinet, et in comitate quadam et modestia constituta est, superbiae et crudelitati contraria. V. dicta in CIVILIS. Hanc *Suet.* Augusto tribuit, *in ejus Vita* 51., et cum clementia conjungit. *Id. Claud.* 35. Primis imperii diebus quamquam jactator civilitatis, neque convivia inire ausus est, etc. Adde *Lampr. Alex. Sev.* 20. et *Eutrop.* 7, 21. et alibi.

CĪVĪLĬTER, adv. πολιτικῶς, more civium, ut civem decet. *Cic.* ap. *Lact.* 3, 14. Philosophiae quidem praecepta noscenda, vivendum autem civiliter. (sed fortasse *Lact.* non *Ciceronis* verba retulit, sed sententiam.) *Liv.* 38, 56. Repulisse a corpore ejus viatorem, et tribunis retinentibus magis pie, quam civiliter vim fecisse. *Gell. praef.* Vir civiliter eruditus. *Juven.* 5, 112. Poscimus, ut coenes civiliter, *h. e.* communi cum aliis convivis mensa, non ut alia tibi fercula vilia et minuta ponantur, aliis exquisitiora. V. *Plin. ep.* 2, 6. et *Mart.* 3, 60 et 82. [*Tac. H.* 2, 91. Comitia consulum cum candidatis civiliter celebrans.] ¶ Item secundum leges, et jura civium. *Paul. Dig.* 50, 16, 134. Annum civiliter non ad momenta temporum, sed ad dies numerare. *Mart. ib.* 47, 10, 37. Injuriarum actio civiliter moveri potest. *Ulp. ib.* 11, 6, 1. Qui civiliter obligatus non est. ¶ Apud *eund. ib.* 47, 2, 92. *civiliter agere*, et *criminaliter agere* opponuntur. V. CRIMINALITER. ¶ Est etiam *civiliter*, moderate, facile, comiter, eo modo, quo in CIVILIS dictum est. *Ov. Trist.* 3, 8, 41. At quoniam semel est odio civiliter usus. [*Id. Met.* 12, 583. Exercet memores, plusquam civiliter iras, i. e. justo gravius, immoderate.] *Tac. A.* 3, 76. Civiliter accipere aliquid. [*Id. ib.* 4, 21. Quae in praesens Tiberius civiliter habuit.] *Senec. praef. Excerpt. contr. de Augusto.* 4. Non civiliter tantum, sed etiam familiariter questus est. *Eutrop.* 7, 8. de eodem: Civilissime vixit. ¶ Comp. *Civilius* legitur ap. *Plin. Pan.* 29.

CĪVIS, is, m. et f. πολίτης, homo liber, urbis, aut oppidi incola, et eodem cum ceteris jure utens. [*Plin. Pan.* 2, 3. Non enim de tyranno, sed de cive; non de domino, sed de parente loquimur. *Tac. A.* 11, 16. Illum primum, Romae ortum, nec obsidem, sed civem, ire externum ad imperium. *Hor. Ep.* 1, 17, 33. Res gerere et captos ostendere civibus hostes.] *Cic. Off.* 1, 25. Gravis et fortis civis. *Id. Flacc.* 3. *in f.* amantissimus reipublicae. *Id. Att.* 9, 19. Boni cives. *Id. Cat.* 1, 12. clarissimi. [*Suet. Tib.* 52. Egregius civis. *Plin. Pan.* 37, 3. Veteres cives.] *Id. ib.* 2, 6. Perditus civis. *Id. Tusc.* 4, 19. improbus. *Id. Balb.* 24. *in f.* Ad populum de Calliphana Veliense, ut ea civis Romana esset, tulisse. *Ter. Eun.* 4, 7, 35. Eam esse dico liberam, civem Atticam, meam sororem. [*Id. ib.* 5, 2, 19. Virginem vitiare civem. Adde *eund. Adelph.* 4, 7, 7.] *Cic. Off.* 3, 11. Esse pro cive, qui civis non sit, rectum est non licere. *Id. Balb.* 13. Adsciscere aliquem civem. [*Cic. Fam.* 13, 30. Manlius est civis Romanus factus. Adde *Nep. Att.* 2. — *Cic. Arch.* 5. Census non jus civitatis confirmat, ac tantummodo indicat eum, qui sit census, ita se jam tum gessisse pro cive. — *Virg. A.* 11, 119. Miseris subponite civibus ignem, i. e. corporibus civium in pugna interfectorum. — *Supplicia civium* ap. *Tac. A.* 6, 40. Ne Tigranes quidem, Armenia quondam potitus, ac tunc reus, nomine Regio supplicia civium effugit. *Id. ib.* 14, 52. *Studia civium* in se vertere. *Id. ib.* 15, 20. *Judicium civium.* *Id. ib.* 15, 52. *Spolia civium.* *Id. H.* 1, 51. discordiae civium. *Id. ib.* 2, 6. Olim validissima inter se civium arma. *Id. ib.* 2, 38. Civium legiones.] ¶ Qui sequiori aevo Latinitatis *concives* dicti sunt, *Cicero* dicit *cives meos*, *suos*, etc. *Catil.* 1, 7. Te metuunt omnes cives tui. *Id. Div.* 2, 2. Dabunt mihi veniam mei cives. ¶ [*Dicuntur* cives etiam milites e civium Romanorum numero lecti, legionarii, oppon. socii ap. *Tac. A.* 13, 8. Par civium sociorumque numerus Corbuloni esset. — *Id. H.* 2, 70. Nec tot millia insepultorum civium horruit. — Dicuntur cives etiam pro sociis *Ov. Met.* 13, 234. Erigor, et trepidos cives exhortor in hostem.] ¶ In ablativo habet *cive* et *civi*. *Ov. Fast.* 3, 282. Et cum cive pudet conseruisse manus. Adde *Juven.* 10, 278. Pro altera positione *Pl. Pers.* 4, 3, 6. Atticam civitatem auxi civi femina. Adde *Cic. Att.* 7, 3. et *ib.* 14, 11., itemque in aliis quinque locis, quae affert *Prisc.* 7, 766., in quibus omnibus *civi* haberi in vett. codd. tum ipse, tum *Voss. de Grammat.* 4, 12. testantur. Accedit analogiae ratio. Recte enim dicimus *recte* et *vecti*, *igne* et *igni*, *nave* et *navi*, et alia hujusmodi plurima, quae *Voss. ib.* congerit.

CĪVĬTAS, atis, f. πόλις, συνοικία, civium multitudo in eodem loco habitans, eodemque jure vivens. *Cic. Somn. Scip.* 3. Concilia, coetusque hominum jure sociati, quae civitates appellantur. *Id. Leg.* 1, 7. *in f.* Universus hic mundus una civitas communis Deorum, atque hominum existimanda est. *Id. ib.* 2, 2. Cato ortu Tusculanus, civitate Romanus. *Id. Arch.* 4. Heraclea, quae est civitas aequissimo jure ac foedere. *Id. Off.* 1, 25. Administrare civitatem. *Id. Or.* 1, 19. Instituere civitates, scribere leges. *Id. Leg.* 3, 14. Mutare statum civitatis. [*Tac. A.* 1, 4. Verso civitatis statu.] *Cic. Verr.* 2, 4, 34. *ad f.* Civitatem funditus evertere. *Liv.* 34, 41. Laeta civitas, celeberrimum ludicrum in adventum R. exercitus indixerunt. [*Tac. A.* 14, 51. Civitati grande desiderium ejus mansit. *Id. ib.* 16, 24. Omni civitate ad excipiendum Principem, spectandumque

regem effusa. *Id. ib.* 16, 30. Seditiones civitatum. *Id. H.* 1, 19. Facilis civitas ad accipienda credendaque omnia nova. *Hor. Od.* 4, 2, 51. Isque dum procedit, Io triumphe, non semel dicemus — Civitas omnis.] *Plin.* 7, 56, 57. Regiam civitatem Aegyptii, popularem Attici invenere, *h. e.* communitatem populi, cui rex imperat, et communitatem, in qua populus dominatur. [*Ter. Adelph.* 4, 5, 51. In qua civitate tandem te arbitrare vivere? *Tac. A.* 16, 22. Ut quondam C. Caesarem cet., — ita nunc te, Nero, et Thraseam avida discordiarum civitas loquitur.] ℙ Etiam integra natio, varia per oppida, aut pagos dispersa, iisdem legibus utens, et unum reipublicae corpus efficiens, *civitas* appellatur. [*Caes. B. G.* 1, 2. Conjurationem nobilitatis fecit et civitati persuasit, ut de finibus suis cum omnibus copiis exirent.] *Id. ib.* 1, 12. Omnis civitas Helvetiae in quatuor pagos divisa est. *Tac. G.* 41. Hermundurorum civitas fida Romanis. *Id. A.* 17. Brigantum civitas, quae numerosissima provinciae totius perhibetur. [*Hor. Ep.* 17, 18. Phocaeorum Velut profugit exsecrata civitas.] ℙ Saepe ponitur pro ipso jure civium. *Cic. Arch.* 4. Dare alicui civitatem. Et *ib.* 5. impertiri. Et *Balb.* 13. Donare aliquem civitate. Et *ib.* 2. Furari civitatem, genus suum ementiri. Et *Caecin.* 34. amittere. Et *ib.* adimere alicui, et libertatem. *Suet. Claud.* 25. usurpare Romanam, *h. e.* falso gerere se pro cive R. [*Suet. Caes.* 8. Civitatem petere. *Tac. A.* 11, 23. Foedera et civitatem Romanam pridem assecuti.] ℙ In illo *Cic. Mur.* 23. Homines in suis civitatibus et municipiis gratiosi: *civitates* sunt coloniae et praefecturae, quae, praeter municipia, suffragii jus habebant, ut adnotavit *Manut.* ℙ Celebre est discrimen inter *civitatem*, et *urbem*, quod haec proprie moenia et aedificia significet; illa cives, qui ibi incolunt. *Cic. Sext.* 42. Tum conventicula hominum, quae postea civitates nominatae sunt: tum domicilia conjuncta, quas urbes dicimus. *Id. Acad.* 4, 45. Non dubitavisset, quin et Roma urbs esset, et eam civitas incoleret. Adde *Sull.* 9. *ad f.* et *Caes. B. G.* 7, 15. [*Plin. ep.* 5, 1. Adhibui in consilium duos, quos tunc civitas nostra spectatissimos habuit, Corellium et Frontinum. *Suet. Cal.* 6. Romae quidem, cum attonita et moesta civitas sequentes nuntios opperientur. *Tac. A.* 3, 11. Adrecta omni civitate. *Justin.* 2, 12. Patriam municipes esse non moenia, civitatemque non in aedificiis, sed in civibus positam esse.] ℙ Nihilominus, per quandam metonymiam contenti pro continente, ponitur aliquando *civitas* pro urbe. Hinc *Verr. Flacc.* ap. *Gell.* 18, 7. recensens omnes hujus vocis usus, etiam pro loco, et oppido poni ait. *Petr. Sat.* 8. Errare per totam civitatem. *Enn.* ap. *Non.* 5, 27. Et civitatem video Argivum incendier. *Senec. Benef.* 6, 32. perrratam nocturnis comissationibus civitatem. *Quint.* 12, 9. Expugnandae civitates quamlibet praecisis impositae rupibus, aut operum mole difficiles. *Suet. Vesp.* 4. Secessit in parvam ac deviam civitatem. *Aurel. Vict. Vir. illustr.* 1. Civitatem condiderunt, quam Romulus Romam vocavit. *Lact.* 4, 21. Expugnare Judaeos, et civitates eorum solo adaequare. [*Tac. A.* 6, 42. Civitas potens, septa muris. Usitatissima est haec dicendi ratio ap. *Eutrop.* cf. 1, 11. Tusculum, quae civitas non longe ab urbe est. Adde 8, 7. et al.] ℙ Ita per metonymiam continentis pro contento urbs adhibetur pro civitate. V. URBS. [*Utrumque conjunctum legitur ap. *Cic. Off.* 2, 22, 78. Id enim est proprium civitatis atque urbis, ut, etc. *Id. Fam.* 9, 14. Liberasti et urbem periculo, et civitatem metu. *Caes. B. C.* 3, 80. Simul reliquis civitatibus urbis hujus exemplo inferre terrorem, et al.] ℙ In genitivo plurali habet *civitatum* et *civitatium*. Ac prior quidem positio passim legitur: altera vero habetur ap. *Varr. L. L.* 7, 38., ubi ait: In patrio casu hoc genus dispariliter dicitur, civitatum, parentum, civitatium, parentium. *Liv.* 42, 30. Optimam conditionem civitatium fore. Adde *ib.* 44. et 45, 34., *Quint.* 2, 16. et 1, 2., *Vellej.* 2, 42. et *Annaeum Cornutum* ap. *Charis.* 1, 100. Quamvis autem non ubique editiones *Livii*, *Quint.* et *Velleji* constantes fortasse sint, tamen vel una *Varronis* auctoritas dubitare non patitur. [Adde in vetustis lapidibus, et MSS. saepissime legi *civitatium*, ac praecipue in *Cod. palimps. Cic. De repub.*, ab *A. Maio* edito. *F.*]

CĪVĬTĀTŬLA, ae, f. diminut. parva civitas. *Senec. Apocolocynt.* Hic quaestu se sustinebat: vendere civitatulas solebat, *h. e.* jura civitatis. ℙ Item parva urbs. *Appul. Met.* 10. *init.* Ad quandam civitatulam pervenimus.

CIUS, a, um. V. CEUS, a, um.

CĪUS, ii. V. CIOS.

CL

CLĂBŬLA, ae, V. CLAVOLA.

CLĂBŬLĀRIS, e, et Clabularius, a, um, adj. cursus publicus ita appellatus, qui concedebatur militibus, quoties ex aliis in alia loca transferri eos oporteret. Haec vero vehicula magni ponderis capacia ad hoc destinabantur; et distincta erant a biroto, rheda, et veredo, ut constat ex *Cod. Theod.* 6, 29, 2. *Jac. Gothofredus* ad *eund. Cod.* 8, 5, 23. probat, cursum clabularem fuisse vocatum, in quo quatuor boves adhibebantur, et eundem fuisse ac angariam; etymon vero vocis non a clavis, quibus confixum undique esset vehiculum, sed a clavulis, seu taleis, quibus constabat: hinc ap. *Ammian.* 20, 4. qui illius meminit, *clavularis*, non *clabularis* quidam. Codd. habent. Sunt etiam, qui *caballaris* reponendum putant: sed *clabularis* ex MSS. fide retinet *Brisson. de V. S.* Docet autem *Cujacius* ad *Cod. Justin.* 12, 51, 22. (ubi pro *cursum ambularem* legi vult *clabularem*) ductam esse appellationem a *clabula*, quae vehiculi quoddam genus sit. Sed de *clabula* hac notione adhuc quaerendum. *Impp. Constant.* et *Julian. Cod. Theod.* 6, 29, 2. Ne quis habens unius copiam rhedae, flagitet duas, aut rhedam usurpet, cui birotum, vel veredum postulare, vel clabulare permissum est. ℙ *Lydus de mensib.* p. 1. c. 9. Κλαβουλάριος· ὀχηματικός, κλάβον γὰρ τὸν οἴακα καλοῦσιν. Ex his constat, *Lydum* non a *clavulis*, seu *taleis*, sed a *clavo* seu *temone* hujus vocis originem deducere. Alii doctiores viderint, quid probandum.

CLACENDIX, vel Claxendix, icis, m. *Festus* habet *clacendix* (al. *calcendix*) et docet, esse genus conchae. *Prisc.* autem 5, 655. habet *claxendix*, et interpretatur concham, qua signum tegitur, affertque hoc *Plauti* fragmentum. Opposita est claxendix? at ego signi dicam quid sit. *Voss.* in *Etymol.* ex hoc *Plauti* loco colligi posse putat, claxendice tegi solere signum, quo res clauderentur, atque obsignarentur: et duci posse a Dorico κλᾴξαι, quod *Hesych.* exponit κλεῖσαι, claudere.

CLĀDES, is, f. ἧττα, proprie est, cum rami arborum franguntur sive tempestate, sive nimio fructuum pondere, sive etiam cum coeli, sive soli vitio inutiles facti amputari debent: a κλάδος, ramus, vel a κλαδάω, ramos amputo, vel a κλάω, frango. Quo videtur respexisse *Pl. Capt.* 4, 4, 3. Clades, calamitasque, intemperies modo in nostram advenit domum. V. CALAMITAS. ℙ Translate dicitur de quavis jactura, damno, calamitate, *Liv.* 2, 13, Mucius, cui postea Scaevolae, a clade dextrae manus, cognomen inditum. *Plin.* 2, 79, 81. Urbs tota terrae motu corruit, et Taygeti montis magna pars abrupta cladem insuper eam ruina pressit. [*Hor. Od.* 3, 3, 62. Fortuna tristi clade iterabitur. *Id. ib.* 3, 6, 19. Hoc fonte derivata clades Inque patres populumque fluxit.] *Suet. Ner.* 38. *de incendio Urbis.* Per sex dies ea clade saevitum est. *Albin.* 1, 12. Fortior ut possis cladibus esse tuis, *h. e.* amissione filii. *Flor.* 1, 9. Clades domus. *Sall. Jug.* 16. Affines, amicos, propinquos ceteros meos, alium alia clades oppressit. [*Ov. Met.* 7, 562. Inque ipsos saeva medentes Erumpit clades. *Id. ib.* 14, 472. Perpetimus Danai cumulum Caphareа cladis. *Id. ib.* 9, 176. Cladibus pascere nostris.] *Lucr.* 6, 1089. Mortifera clades. *Id.* 5, 370. cladem importare pericli. Et *ib.* 348. Cladem late dare, magnasque ruinas. *Id. ib.* 48. superbia, ac petulantia quantas Efficiunt clades? ℙ Saepissime dicitur de jactura et calamitate, quae in bello capitur. *Liv.* 25, 19. *ad f.* Superesse cladi sua temeritate contractae. *Id.* 29, 3. Magnam cladem inferre hosti. *Cic. N. D.* 2, 3. afferre. *Sall. Jug.* 63. Pedites cum equitibus permixti magnam cladem in congressus fecerunt. *Curt.* 4, 1. Omni clade vastare provinciam. *Id. ib.* 12. Accipere cladem. *Id.* 7, 9. Ut omnes qui defecerant, pariter belli clade premerentur. *Id.* 4, 3. Terrestri simul, navalique clade obrui. ℙ Metonymice *clades* dicitur, qui alteri cladem infert. *Virg. A.* 6, 844. Scipiadae, clades Libyae. ℙ In genitivo plurali reperitur etiam *cladum* pro *cladium*. *Sil.* 7, 505. liceat si vincere, finem Promitti cladum. *Id.* 9, 353. Ut sola cladum tuearis nomina fama. Adde 16, 672.

[CLĀDESTĪNUS, a, um, adj. calamitosus. *Not. Tir.* p. 409. Clades, cladestinus. *F.*]

[CLĂDUS, i, m. ramus tener, surculus. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 266, 1, P. Aelius Aug. Lib. Cladus. *F.*]

CLAM, λάθρα, latenter, occulte. Videtur *clam* esse syncop. pro *celam* a *celando*. Inepte *Festus.* Clam a clavibus dictum, quod his, quae celare volumus, claudimus. *Id.* aliter derivandam censet in V. *Calim*, quam vide suo loco. *Prisc.* 14, 988. putat adverbium esse. *Cic. Rosc. Am.* 8. *in f.* Multa palam domum suam auferebat: plura clam de medio removebat. *Plin.* 36, 2, 2. Clam occulteque facere aliquid. *Pl. Poen.* 3, 3, 49. Hic clam furtimque esse vult, ne qui sciant. *Id. ib.* 5, 2, 62. Clam furtive accipere aliquid. *Id. Truc.* 4, 3, 21. Mea nunc facinora aperiuntur, clam quae speravi fore. *Id. Bacch.* 5, 2, 27. Canis clam mordax. *Ter. Hecyr.* 3, 3, 36. Clam patrem. *Pl. Merc.* 1, 1, 43. Clam patris. *Id. ib.* 3, 2, 2. Clam uxore mea, et filio. [*Tibull.* 2, 1, 84. Palam pecori, clam sibi quisque vocet. Cf. *Heyn.* ad h. l. et quos ille laudat. *Ter. Eun.* 2, 3, 28. Vel vi, vel clam, vel precario.] ℙ *Clam habere*, *ferre aliquid* est celare, tacere. *Liv.* 31, 47. Haud clam tulit iram adversus praetorem, quod etc. *Ter. Hecyr.* 4, 1, 4. Id qua causa, clam me habuisse, dicam? Adde *ib.* 4, 4, 35. ℙ *Clam me est*, *clam te est*, me latet, nescio; te latet, nescis. *Pl. Mil.* 3, 3, 8. Quam sane magni referat, mihi clam est. *Ter. Hecyr.* 2, 1, 19. Neque adeo clam me est, quam esse eum graviter laturum credam. *Id. ib.* 4, 1, 52. Ut hic laturus hoc sit, non edepol clam me est. Et *ib.* 2, 1. Non clam me est, tibi me esse suspectum.

CLĀMĀTĬO. V. CLAMITATIO.

CLĀMĀTOR, oris, m. κράκτης, κραύγαζος, qui clamat. Saepe dicitur de rabulis, qui clamoribus ineptis, et verbosa contentione ac strepitu forum rumpunt. *Cic. Or.* 3, 21. *ad f.* Clamatores odiosi ac molesti. *Id. Brut.* 49. Ut intelligi possit, quem existimem clamatorem, quem oratorem fuisse. Adde *Gell.* 19, 9. ℙ In illo *Mart.* 12, 26. Nec venit ablatis clamator verna lacernis etc. Quidam intelligunt nomenclatorem, qui hunc et illum nomine vocat: at alii leg. *clamatus.*

CLĀMĀTŌRĬUS, a, um, adj. qui clamat, ut *clamatoria avis* ap. *Plin.* 10, 14, 17. quae scilicet inconditum, et mali augurii clamorem edit: atque ob id etiam *prohibitoria* dicitur. V. CLIVIA.

CLĀMĀTUS, a, um, part. a *clamo*, cum clamore dictus. *Ov. Fast.* 5, 189. clamataque palma theatris. ℙ Item clamando vocatus. *Ov. Met.* 2, 443. Aspicit hanc, visamque vocat: clamata refugit. *Mart.* 1, 50. Conviva clamatus. *Propert.* 2, 15, 6. Nec tibi clamatae somnus amarus erit. Adde *Stat. Silv.* 1, 2, 199. ℙ Item supremum clamatus, conclamatus. *Stat. Silv.* 2, 6, 82. durumque Acheronta videbas; Quo domini clamate sono! ℙ Item praedicatus, publicatus. *Id. Theb.* 6, 557. Et bis in Isthmiaca victor clamatus arena Phaedimus. ℙ Item clamoribus impletus. *Stat. Silv.* 4, 8, 15. dulci tremit ecce tumultu Tot dominis clamata domus, *h. e.* tot vagientium puerorum vocibus impleta.

[CLĀMĀTUS, us, m. idem ac clamor. *Paul. Nol.* 15, 279. Sed neque clamatu est, neque mobile corpus; Jam simile exanimo. *F.*]

CLĀMĬTĀTĬO, onis, f. repetitus clamor, κραυγή. *Pl. Most.* 1, 1, 6. Quid tibi, malum, hic ante aedes clamitatio est? Alii rectius habent *clamatio.*

CLĀMĬTO, as, avi, atum, a. 1. frequentat. a *clamo*, κραυγάζω, saepe, vel valde clamo, vociferor. *Cic. Div.* 2, 40. Quidam caricas Cauno advectas vendens, Cauneas clamitabat. [*Ter. Adelph.* 1, 1, 35. Venit ad me saepe clamitans, quid agis, Micio, cur perdis adolescentem? *Plin. ep.* 9, 6. Clamitare nomen alicujus, *h. e.* alta voce dicere. *Macr. Sat.* 1, 10. *med.* Saturnalia. — Ita dicitur de turba hominum laetos clamores tollentium. *Suet. Nero* 25. Augustianos militesque se triumphi ejus clamitantibus. *Id. Tib.* 75. Morte ejus ita laetatus est populus, ut pars Tiberium in Tiberim clamitarent. — Item de multitudine seditiosa, irata, rem aliquam vehementer postulante. Ita saepissime ap. *Tac. A.* 3, 23. Ut saeva et detestanda Quirino clamitarent, *h. e.* clamando imprecarentur. *Id. ib.* 12, 7. Conglobatur promiscua multitudo, populum Romanum, eadem orare clamitat. *Id. H.* 3, 10. Turbine quodam ad exitium poscebatur: propinquum Vitellii, proditorem Othonis, interceptorem donativi clamitabant. Adde *ib.* 2, 29. et *A.* 12, 35. — Hinc de eo, qui castigat, vituperat. *Ter. Andr.* 1, 1, 117. Clamitans indignum facinus. *Suet. Aug.* 40. Visa pro concione pullatorum turba indignabundus et clamitans: En ait: *Tac. A.* 1, 18. Properantibus Blaesus advenit, increpabatque ac retinebat singulos, clamitans. — Item de infelici, periclitanti, ideoque clamores lamentabiles edente. *Caes. B. G.* 5, 7. Suorum fidem implorare coepit, saepe clamitans, liberum se, liberaeque civitatis esse. *Tac. A.* 2, 24. Cum se tanti exitii reum clamitaret, vix cohibuere amici, quominus eodem mari oppeteret. *Id. ib.* 11, 34. Et jam erat in adspectu Messalina, clamitabatque, audiret Octaviae et Britannici matrem. *Id. ib.* 11, 36. Solus Mnester cunctationem attulit, dilaniata veste, clamitans, adspiceret verberum notas etc. ℙ Translate *Cic. Rosc. Com.* 7. Nonne ipsum caput et supercilia illa penitus abrasa olere malitiam, et clamitare calliditatem videntur? *h. e.* prae se ferre, ostentare.] ℙ Usurpatur passive impersonaliter a *Liv.* 1, 9. Thalassio eam ferri clamitatum. ℙ Pro vocitare. *Pl. Pseud.* 5, 1, 30. Clamitant me, ut revertar. ℙ Tribuitur etiam animalibus. *Phaedr.* 1, 9. Accipiter passerem quaestu vano clamitantem interficit.

CLĀMO, as, avi, atum, a. 1. κράζω, vociferari, elata voce dicere. *Cic. Mur.* 37. Ego, quod facio, judices, salutis omnium causa facere clamo, atque testor. *Id. Verr.* 2, 5, 7. *in f.* Cum maxime hoc de suo, et de uxoris interitu clamaret, *h. e.* elata voce quereretur. *Senec. ep.* 27. Clamo mihi ipse: numera annos tuos. *Ter. Andr.* 3, 2, 11. Illis, quae sunt intus, clamat de via. *Catull.*

67, 14. Ad me omnes clamant: janua, culpa tua est. *Ov. R. A.* 597. Perfide Demophoon, surdas clamabat ad undas. [**Ter. Adelph.* 1, 2, 11. Clamant omnes indignissume factum. *Propert.* 2, 27, 15. Si modo clamantis revocaverit aura puellae, Concessum nulla lege redibit iter. *Ov. Fast.* 4, 451. Chorus aequalis clamant. *Hor. A. P.* 428. Clamabit enim, pulchre, bene, recte. *Id. Ep.* 2, 1, 80. Clament periisse pudorem, Cuncti paene patres.] ℙ Regit etiam accusativum. *Petr. Sat.* 107. Invidiam facis nobis, ingenuos honestosque clamando, *h. e.* appellando, nominando. *Lucil.* ap. *Diomed.* 1, 372. E somno pueros cum mane expergitu' clamo. *Virg. A.* 4, 674. morientem nomine clamat, *h. e.* vocat. [**Id. ib.* 12, 600. Clamat se causam malorum. *Ov. Met.* 3, 244. Actaeona clamant. *Id. ib.* 6, 106. Clamare comites. *Hor. Sat.* 2, 3, 130. Insanum te omnes pueri clamentque puellae. *Id. ib.* 1, 2, 130. Miseram se conscia clamet.] Sic *Pl. Asin.* 2, 3, 10. Clamare janitorem. *Id. Aul.* 2, 4, 20. Divum, atque hominum fidem. *Ov. Am.* 1, 2, 25. triumphum. *Liv.* 22, 1. Saturnalia. *Propert.* 4, 8, 58. Territa vicinas Teia clamat aquas, *h. e.* clamore poscit. *Id.* 1, 17, 23. Illa meum extremo clamasset pulvere nomen, *h. e.* conclamasset, ut fiebat in exsequiis. *Appul. Met.* 3. Praecone publico silentium clamante: *h. e.* elata voce indicente. ℙ Passive. *Cic.* ap. *Augustin.* 3. *contra Acad.* 7. Ab eis, quos deserit, insanus, temerariusque clamabitur. Al. leg. *clamitabitur. Stat. Theb.* 5, 462. Et non speratis Lemnos clamatur alumnis, *h. e.* clamoribus vagientium puerorum oppletur. Al. leg. *celebratur.* V. similem locum in CLAMATUS. ℙ Translate. *Cic. Fin.* 4, 19. *in f.* Sensus enim cujusque, et natura rerum, atque ipsa veritas clamat quodammodo, non posse etc. *Id. ib.* 2, 20. Clamat virtus, beatiorem fuisse etc. *Catull.* 6, 6. Nam te non viduas jacere noctes Nequicquam tacitum cubile clamat. [**Propert.* 1, 18, 18. An quia parva damus mutato signa calore; Et non ulla meo clamat in ore fides?] ℙ De rabulis forensibus. *Cic. Div. Verr.* 15. Quid in dicendo posset, nunquam satis attendi: in clamando quidem video eum esse bene robustum. Hinc *clamator*, quod V. ℙ Tribuitur etiam animalibus. *Phaedr.* 3, 16. Cicada multo validius clamare coepit. ℙ Et rebus inanimis. *Sil.* 4, 526. Spumea saxosis clamat convallibus unda, *h. e.* strepit, resonat. *Id.* 9, 516. clamante procella. *Stat. Theb.* 11, 116. clamant amnes, freta, nubila, silvae. Et *ib.* 10, 94. non hinc pelagi, licet omnia clament Litora, non illic coeli fragor. ℙ Ap. *Pl. Mil.* 3, 2, 10. Naso magnum clamat. i. e., valde stertit.

CLĀMOR, oris, m. κραυγή, vociferatio. *Cic. Div.* 2, 23. Clamorem edere. *Id. Flacc.* 6. *in f.* profundere. *Id. Q. Fr.* 2, 1. *ad f.* tollere. *Suet. Aug.* 71. Magnis clamoribus rem gerere, *h. e.* clamitando, contendendo. [**Virg. Georg.* 1, 362. Clamorem ferunt ad litora. *Virg. A.* 2, 488. Clamor ferit sidera. *Id. ib.* 4, 665. It ad atria. *Id. ib.* 11, 454. Magnus se tollit.] ℙ Pro acclamatione et plausu. *Cic. Or.* 1, 33. *a med.* Haec sunt, quae clamores, et admirationes in bonis oratoribus efficiunt. *Id. Fam.* 12, 7. Dixi de te, quae potui, tanto clamore consensuque populi, ut etc. *Id. Brut.* 95. Hortensius utroque genere florens, clamores faciebat adolescens, *h. e.* clamores de se excitabat. *Phaedr.* 5, 5. Movere plausus, suscitare clamores. *Cic. Att.* 1, 14. Si unquam mihi περίοδοι, ἢ καμπαὶ, ἢ ἐνθυμήματα suppeditaverunt, illo tempore. Quid multa? clamores. [**Tac. H.* 1, 62. Longumque per spatium is gaudentium militum clamor. *Id. ib.* 2, 90. Vulgus clamore et vocibus adstrepebat. *Plin. Pan.* 73, 1. Inde resultantia vocibus tecta, nihilque tantis clamoribus satis clausum. *Id. ib.* 2, 6. Clamoribus laudare. ℙ Dicitur etiam de acclamatione tristi, seditiosa. *Virg. A.* 11, 878. Et e speculis percussae pectora matres Femineum clamorem tollunt. *Ov. Fast.* 3, 221. Blando clamore nepotes tendebant ad avos brachia parva suos. *Tac. A.* 14, 8. Questibus, votis, clamore diversa rogitantium, aut incerta respondentium. *Id. H.* 1, 36. Strepere cuncta clamoribus et tumultu et exhortatione mutua. *Id. ib.* 1, 32. Dissono clamore caedem Othonis et conjuratorum exitium poscentium. Adde *Eund. ib.* 3, 10. Fremitu et clamore ceteros aspernantur, et *al. Id. ib.* 2, 44. Clamore seditiosorum et fugacium circumstrepitur. — Item de militibus pugnam ineuntibus. *Sall. Jug.* 53. Ubi propius ventum est, utrimque magno clamore concurritur. *Curt.* 4, 12. Macedones ingentem, pugnantium more, edidere clamorem, redditus et a Persis. *Id.* 3, 10. Priores Persae inconditum et trucem sustulere clamorem. Hinc de strepitu et vocibus potantium, epulantium. *Hor. Od.* 1, 27, 7. Impium Lenite clamorem, sodales.] ℙ Item pro convicio. *Cic. Att.* 2, 18. Clamoribus, et conviciis, et sibilis consectari aliquem. ℙ De voce animalium. *Virg. G.* 1, 362. celeres revolant ex aequore mergi, Clamoremque ferunt ad sidera. [**Id. ib.* 4, 76. Magnisque vocant clamoribus hostem.] ℙ Item de quocumque strepitu. *Id. A.* 3, 566. Ter scopuli clamorem inter cava saxa dedere. *Hor. Od.* 3, 29, 38. non sine montium Clamore, vicinaeque silvae. *Lucil.* 6, 146. nubes ignem magno clamore trucidat, *h. e.* stridore, sonitu. ℙ Olim *clamos* dictum est: sed sua quoque aetate obsoletum fuisse, indicat *Quint.* 1, 4. Legitur a multis in *Ennio* ap. *Fest.* in *Vagorem*, et ap. *Varr. L. L.* 6, 5. *ad f.*

CLĀMOSĒ, adv. κραυγαστικῶς, cum clamore. *Quint.* 11, 3. *a med.* Ne dicamus omnia clamose, quod insanum est.

CLĀMOSUS, a, um, adj. κρακτικὸς, κραυγαστικὸς, clamore plenus. *Stat. Silv.* 4, 4, 18. Urbs clamosa. *Id. ib.* 3, 5, 16. clamosi turba theatri. *Mart.* 10, 53. Circus clamosus. [**Adde Juven.* 9, 144.] *Stat. Theb.* 4, 448. clamosae valles. *Sil.* 14, 269. undae clamosus Heborus. ℙ Item qui cum clamore fit. *Auct. ad Heren.* 3, 13. Continuatio est orationis enunciandae accelerato clamosa. *Quint.* 5, 13. Clamosa actio. *Juven.* 8, 186. clamosum ageres ut phasma Catulli. ℙ Item qui assidue clamat. *Quint.* 6, 4. Clamosus altercator. [**Id. ib.* Clamosi fere sunt, qui litteras nesciunt.] *Mart.* 5, 84. magister.

*CLAMPETIA, ae, opp. Italiae infer., in Bruttiis. *Liv.* 29, 38. et 30, 19. *Mela* 2, 4. p. *m.* Clampetiae, arum, audit *Plin.* 3, 5. Hodie ejus locum *Amantia* tenet, sive *Mantia.* Graeci vetustiores (sine K) scripserunt λαμπετία sive Λαμπέτεια; ut paenultima τοῦ Clampetia sit communis. *B. A.*

CLANCŬLĀRĬUS, a, um, adj. κρυπτὸς, occultus, clandestinus. *Mart.* 10, 3. Poeta quidam clancularius. *Tertull. Pall.* 4. Tantum Lydiae clanculariae licuit, ut Hercules in Omphale, et Omphale in Hercule prostitueretur, *h. e.* amica, quacum clam Hercules consueverat.

CLANCŬLO, adv. λάθρα, κρύβδην, clanculum. *Macr. Sat.* 5, 8. Virgilius fuit ut scrupulose et anxie, ita dissimulanter et clanculo doctus. *Appul. Met.* 3. Puer clanculo profugit. *Id. ib.* 9. Clanculo furari. Adde *ib.* 10. et *Apolog.*, *Augustin. ep.* 54 *sub f.* et *Ammian.* 21, 12.

CLANCŬLUM, adverb. λάθρα, diminutiv. a *clam*, et ejusdem significationis. *Ter. Adelph.* 1, 1, 27. Alii clanculum patres quae faciunt, quae fert adolescentia, ea etc. *Id. Eun.* 3, 5, 41. Venit clanculum per impluvium. *Id. ib.* 23. Spectare sic per flabellum clanculum. [**Id. Phorm.* 5, 6, 33. Cum ejus consuevit matre clanculum.] *Pl. Cas.* 2, 8, 8. Captare clanculum sermonem alicujus. *Id. Men.* 3, 3, 8. surripere quidpiam. *Id. Poen.* 4, 2, 91. dicere aliquid.

CLANCŬLUS, a, um, adj. legitur a *Salm.* in *Tertull. Pall.* 4. Jam virum alicui clanculus functus. Sed alii leg. *clanculo.*

CLANDESTĪNO, adv. κρύβδα, λάθρα, clam, occulte. *Lucil.* ap. *Non.* 1, 176. Clandestino committere alicui aliquid. *Pl. Mil.* 4, 1, 10. agere negotium.

CLANDESTĪNUS, a, um, adj. qui clam fit, occultus, secretus, λαθραῖος, κρυπτός. *Cic. Senect.* 12. Clandestina consilia cum hostibus. *Crassus* ap. *Cic. Or.* 66. Clandestinis consiliis oppugnare aliquem. *Cic. Sull.* 11. Clandestinum scelus. *Pl. Cas.* 5, 3, 6. Clandestinae nuptiae. *Caes. B. G.* 7, 64. Clandestinis nunciis sollicitare aliquem. *Liv.* 3, 36. *in f.* Clandestinum foedus. *Lucr.* 2, 127. Clandestini et caeci motus. [**Caes. B. G.* 8, 33. Clandestina fuga se subtrahere. *Suet. Nero* 48. Clandestinus introitus. *Tac. A.* 4, 27. Coetus clandestini.] ℙ Est qui velit scribi *clamdestinus*, quod sit a *clam:* sed contra est consuetudo, et auctoritas *Vel. Longi*, p. 2237. et *Dausquii.*

CLANGO, is, n. Graecum verbum a Latinis usurpatum ad exprimendum tubae sonum. Ipsi enim quoque κλάγγω, et κλαγγάζω dicunt, tametsi latiore significatione. Est autem fictum a similitudine soni: quare non tubae solum, sed et aliis similibus vocibus tribui potest, ut ex usu vocis *clangor* apparet. *Stat. Theb.* 4, 342. et jam horrida clangunt Signa tubae. *Val. Flacc.* 3, 349. Lucrificum clangente tuba. *Auct. carm. Philom.* 27. tribuit aquilis. *Accius* ap. *Non.* 6, 86. de maris strepitu usurpavit. V. locum in CACHINNO. ℙ Praeteritum alii tribuunt *clanxi*, alii *clangui:* prius videtur magis accedere ad Latinam analogiam: nam et *ango*, et *pango* habent *xi.* Neutrius tamen ullum adhuc exemplum vidimus.

CLANGOR, oris, m. κλαγγή, vox exprimens sonum tubae. *Virg. A.* 2, 313. Exoritur clamorque virum, clangorque tubarum. Adde *ib.* 8, 526. et *ib.* 11, 192., *Lucan.* 1, 237., *Stat. Theb.* 3, 650. et *Sil.* 2, 19. ℙ De sono litui usurpat *Pacat. Paneg. Theod.* 33., de latratu canum *Grat. Cyneg.* 186. [*Proprie dicitur de strepitu alarum. *Ov. Met.* 13, 611. Terque rogum lustrant, et consonus exit in auras Ter clangor. *Id. ib.* 12, 528. Et ingenti circum clangore Sonantem Adspexit. V. *Gebhard. Crep.* 3, 23. p. 165. et *Heins.* ad *Claud. B. Gild.* 475. — De sono cymbalorum. *Id. ib.* 3, 707.] ℙ Dicitur praeterea de variis variarum avium vocibus. Nam aquilae tribuit *Liv.* 1, 34., [**Adde Suet. Dom.* 6.] fulicae *Plin.* 18, 35, 87., accipitri *Id.* 10, 8, 10., anseribus *Id.* 18, 35, 87. *Liv.* 5, 47. et *Colum.* 8, 13., gruibus *Stat. Theb.* 12, 517., passeri *Cic. Div.* 2, 30. *vertens locum Homeri Iliad.* 2., phoenici *Claud. carm. de Phoenic.* 45., gallinis *Appul. Met.* 9. etc.

CLĀNIS, is, m. nunc *la Chiana*, fluvius Etruriae in Tiberim influens. *Silv.* 8, 455. Et Clanis, et Rubico, et Senonum de nomine Sena. ℙ Quidam hic cum *Cluverio* legere malunt *Clasis*, nunc *il Chiagio.*

CLĀNIUS, ii, m. nunc *l'Agno*, fluvius Campaniae, qui oritur supra Abellam, et praeterfluit Acerras, Atellam, et Liternum urb., et palud. Liternam efficit in ora litorali. *Virg. G.* 2, 225. et vacuis Clanius non aequus Acerris. Adde *Sil.* 8, 537.

CLĀRĒ, adv. λαμπρῶς, lucide, splendide. *Vitr.* 9, 4. *ante med.* Veneris stella clarissime lucens. *Petr. Sat.* 111. et *Catull.* 66, 9. Clare fulgens. *Stat. Silv.* 4, 1, 4. Nitens clarius astris. *Plin.* 10, 20, 22. In opaco clarius micant. *Pl. Mil.* 3, 1, 36. Clare oculis videre. *Colum.* 11, 2. *circa med.* Octavo cal. Aug. Aquarius incipit occidere clare, *h. e.* cum luce. ℙ Translate est aperte, manifeste, plane. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 14. Quo proprius ea contentio accedit, eo clarius id periculum apparet. *Cic. Att.* 2, 20. Cum omnes aperte loquantur, et jam clare gemant. *Caes. B. C.* 3, 94. Clare, ut milites exaudirent, Tueamini, inquit, castra etc. *Ter. Andr.* 4, 4, 15. Unde est? dic clare. *My.* a nobis. *Pl. in f. Amphitr.* et *Bacch.* Clare plaudere. *Id. Pers.* 4, 2, 30. recitare. *Plin.* 16, 4, 5. profiteri aliquid. *Id.* 37, 2, 6. intelligere. *Id.* 10, 70, 89. Pisces clarissime audiunt. *Gell.* 4, 20. Clare ac sonore oscitare. *Mart.* 7, 92. Clare et palam petere aliquid. [**Hor. Sat.* 2, 6, 27. Clare certumque locuto. *Id. Ep.* 1, 16, 59. Jane pater, clare, clare cum dixit Apollo.]

CLĀRĔO, es, ui, n. ἐκλάμπω, φαίνομαι, splendeo, luceo. *Enn.* ap. *Non.* 2, 127. Hoc lumen candidum claret mihi. *Cic. Arat.* 107. rutilo cum lumine claret Fervidus ille Canis. *Claudian. Rapt. Pros.* 1, 229. divino semita gressu claruit. ℙ Translate est apparere, manifestum esse. *Lucan.* 6, 937. quod in primo quoque carmine claret, *h. e.* manifestum est ex primo libro. *Tac. Hist.* 4, 73. Quo eventu Germanica bella tractaverimus, satis claret. Al. leg. *clarum est. Claudian. IV. Cons. Honor.* 191. ventura potestas Claruit Ascanio, etc. ℙ Item illustrem esse, nobilem, celebrem. *Enn.* ap. *Cic. Senect.* 4. Ergo postque, magisque viri nunc gloria claret. *Suet. Ner.* 1. Ex gente Domitia duae familiae claruerunt, Calvinorum, et Aenobarborum. *Justin.* 2, 1. Clarere virtutibus. *Turpil.* ap. *Non. l. c.* Cujus adventu insula hodie claret Cypros.

CLĀRESCO, is, n. περιλάμπομαι, ἐκφαίνομαι, clarus fio, splendesco. *Tac. A.* 15, 37. Circumjecta tecta luminibus clarescere. *Senec. Herc. fur.* 124. Clarescit dies, ortuque Titan lucidus croceo subit. *Val. Flacc.* 7, 30. oblatis clarescant atria villis, *h. e.* aureo vellere splendescant. ℙ Translate apertum fieri, manifestum fieri. *Quint.* 6, 4. Neque tamen hoc ipsis monitoribus clarescit. Al. aliter leg. *Macr. Somn. Scip.* 2, 12. *ante med.* Et haec sit praesentis operis consummatio, ut, animam esse immortalem, clarescat. *Lucr.* 1, 1108. Aliud ex alio clarescit. *Lact.* 3, 2. veritas patefacta. *Virg. A.* 2, 301. Clarescunt sonitus. *Gabius Bassus* ap. *Gell.* 5, 7. Vox clarescit et resonat. *Quint.* 1, 11. Tibiae praeclusis, quibus clarescunt, foraminibus, recto modo exitu graviorem spiritum reddunt. ℙ Item celebrem, illustrem fieri. *Claud. Cons. Mall. Theod.* 3. plausuque petit clarescere vulgi. *Tac. A.* 4, 52. Clarescere facinore. *Id. H.* 2, 53. magnis inimicitiis. *Id. G.* 14. Facilius inter ancipitia clarescunt. ℙ Legitur et *clarisco* in quibusdam libb. ap. *Appul. de Mundo:* ubi quidam habent etiam *clariscantes*, ut sit a *clarisco*, *as*, alii *claricantes*, alii *coruscantes*, teste *Elmenhorst. ib. ad* p. 63.

*CLARIAE, arum, populi Thraciae. *Plin.* 4, 11. *B. A.*

CLĀRĬCĬTO, as, a. 1. voco, quasi clara voce cito. *Lucr.* 5, 945. Claricitat late sitientia saecla ferarum. Ita *Lambin.* cum aliis. Al. leg. *clare citat.*

CLĀRĬFĬCĀTĬO, onis, f. actus clarificandi. *Augustin. in lib. Qu.* 83, 62. Post clarificationem Domini, idest resurrectionem a mortuis. Adde *Not. Tir.* p. 47.

CLĀRĬFĬCO, as, a. 1. clarum facio. *Plin.* 20, 13, 50. Nasturtium visum clarificat. Ita edition. vett. A. 1469, 1470 et 1472. et *Aldus.* At *Hard.* quod in MSS. suis invenit *compurgat*, hoc in textum recepit. ℙ Translate. *Lact.* 3, 18. Ut nomen suum grandi aliquo facinore clarificaret. Adde *Sedul.* 4, 173. et 5, 8 et 9. et *Paul. Nolan.* 26, 304. et *Not. Tir.* p. 47.

CLĀRĬFĬCUS. V. CLARISONUS.

CLĀRĬGĀTĬO, onis, f. actus clarigandi, *h. e.* repetendi ab hostibus res suas. V. CLARIGO. Hoc sensu legitur apud *Plin. in indice* 2, 22. *n.* 3.

Quint. 7, 3. esse dicit ex iis vocibus, quae obscuriores et ignotiores sunt, et finitione indigent, si ab oratore usurpentur. ¶ Sumitur etiam pro jure capiendi hominis, vel rei cujuspiam hostilis, injuriarum, aut violati foederis causa, ἐνεχυρασία. Liv. 8, 14. Veliterni jussi trans Tiberim habitare, ut ejus qui cis Tiberim deprehensus esset, usque ad mille pondo clarigatio esset; nec prius, quam aere persoluto, is qui cepisset, extra vincula captum haberet.

CLĀRĬGO, as, a. 1. antiquum verbum, quod significat res injuste ablatas ab hostibus repetere, vel damni illati compensationem postulare. Institutum enim fuit ab Anco Marcio, ex disciplina Aequicolarum, ut priusquam alicui populo bellum inferretur, legati ad eorum fines mitterentur, qui res ablatas repeterent, aliaque postulata exponerent, propter quae bellum indici necesse erat. Hostibus deinde imperata non facientibus bellum indicebatur, et inferebatur. Omnem hunc ritum Liv. 1, 32. diligenter exsequitur. *Clarigare* igitur dicebatur legatus, cum postulata exponebat, et res repetebat, quia nimirum *clara* voce utebatur, ut exaudiri longe posset. Plin. 22, 2, 3. Semper e legatis, cum ad hostes, clarigatumque mitterentur, id est res raptas clare repetitum, unus utique verbenarius vocabatur. Adde Serv. ad A. 9, 53., item ad ib. 10, 14., ubi aliud etymon hujus vocis proponit, quod nempe sit ἀπὸ τοῦ κλήρου, hoc est sorte. Nam per bellicam, inquit, sortem agros hostium invadebant: unde et κληρονόμοι dicuntur qui jure sortiuntur bona defuncti. Sed profecto major est auctoritas Plinii.

[CLĀRILLA, ae, f. diminut. clarae. Est cogn. Rom. Inscr. ap. Reines. cl. 14. n. 52. Cornelia Clarilla. F.]

CLĀRĬO, onis, m. diminut. clari. Est cogn. Rom. Inscr. ap. Mur. 1310, 6. M. Aurelio Clarioni. F.]

CLĀRISCO. V. CLARESCO.

CLĀRĬSŎNUS, a, um, adj. clare sonans, ὀξύφωνος, λαμπρόφωνος. Cic. Arat. 280. Clarisonae aurae. Catull. 64, 320. Haec cum clarisona pellentes vellera voce. Id. ib. 125. Clarisonas imo fudisse e pectore voces. Scaligero placet hic, quod in suo codice legit, *clarificas*, hoc est *claras* simpliciter; eo modo, quo ib. 407. *justificam mentem* dixit, hoc est justam.

CLĀRISSĬMĀTUS, us, m. status, seu dignitas eorum, qui *Clarissimi* appellabantur. Ammian. 21, 16. Nec sub eo dux quisquam cum clarissimatu provectus est. V. CLARUS.

CLĀRĬTAS, atis, f. σαφήνεια, λαμπρότης, splendor, lux. Plin. 9, 35, 54. Claritas matutina. Id. 2, 8, 6. Sidus Veneris claritatis est tantae, ut unius hujus stellae radiis umbrae reddantur. Id. 23, 4, 41. Ellychnia claritatis praecipuae. Id. 20, 10, 42. Asparagi oculis claritatem afferunt. Id. 31, 10, 46. n. 4. Claritatem visus adjuvat nitrum. ¶ *Ad claritatem* absolute, nempe oculorum, saepissime usurpatur in sphragidibus oculariorum, qui collyria conficiebant ad curandos oculorum morbos. V. DIAPSORICUM, FLOGIUM, ISOCHRYSON. ¶ De voce. Cic. Acad. 1, 5. In pedibus celeritas, vis in manibus, claritas in voce. ¶ Translate sumitur pro fama, excellentia, nobilitate, dignitate, amplitudine, quibus fit, ut aliquid clarum ac notum omnibus reddatur, et magni aestimetur, εὐδοξία. Inter *claritatem* et *gloriam* hoc interesse docet Senec. ep. 102., quod haec multorum judiciis constet, illa bonorum. V. ibi multa de claritate. Cic. Phil. 1, 13. Num hujusce, cum pro salute reipublicae tanta gessisses, fortunae te, num amplitudinis, num claritatis, num gloriae poenitebat? ¶ Frequenter tamen latiori significatione adhibetur. Cic. Fam. 13, 68. Quae quamquam ex multis pro tua claritate audiam, tamen, etc. Plin. 14, 14, 16. Esse in claritate. Quint. 5, 11. Excellere claritate nascendi. Nep. Eum. 3. Viri claritate praestantes. Quint. 8, 6. Claritas generis. Hirt. B. Afr. 22. nominis. Tac. H. 1, 49. natalium. Flor. 3, 12. rerum bellicarum. Plin. 4, 7, 12. Nec cedentes Athenis claritate Thebae. Id. 14, 4, 6. Vino Maroneo antiquissima claritas. Id. ib. 5. Cato insignis claritate litterarum. Id. 13, 22, 43. Claritatem dare alicui rei. Id. 24, 19, 120. Nunc ipsa claritas herbarum dicetur, h. e. clariores, et nobiliores herbae recensebuntur. ¶ In plurali numero Plin. 35, 8, 34. Claritates operum. Id. 37, 13, 77. ingeniorum. ¶ Accipitur etiam pro perspicuitate et evidentia sermonis, qua res ita exponuntur, ut manifestae et clarae fiant. Quint. 8, 3. Contingit eadem claritas etiam ex accidentibus, etc. ¶ *Claritas Julia* fuit oppidum Hispaniae Baeticae, etiam Attubi appellatum. Plin. 3, 1, 3.

CLĀRĬTŪDO, inis, f. claritas. De voce Gell. 7, 5. Histrio, qui gestus, et vocis claritudine et venustate ceteris antestabat. εὐφωνία. [*De stellae splendore Tac. A. 1, 28. Si fulgor et claritudo deae redderetur, i. e. lunae.] ¶ Translate est fama, dignitas, nobilitas, amplitudo. Sall. Jug. 2. in f. Artes animi, quibus summa claritudo paratur. Et ib. 7. In tantam claritudinem brevi pervenerat, ut, etc. Vellej. 2, 130. Eminere claritudine. Tac. A. 4, 6. Claritudo militiae. Id. ib. 15, 71. nominis. Id. ib. 35. familiae. Id. ib. 65. virtutum. Id. ib. 12, 8. studiorum. [*Id. ib. 2, 43. in f. Claritudo materni generis. Id. ib. 3, 55. Dites olim familiae nobilium, aut claritudine insignes. Id. ib. 3, 65. Claritudinem protegere obsequiis. Id. ib. 12, 2. Claritudinem Caesarum aliam in domum ferre. Id. H. 2, 78. Summa claritudo juveni admodum Vespasiano promissa.] Sisenn. ap. Non. 2, 101. Celeriter conficere aliquid cum summa claritudine.

CLĀRĬTUS, adv. pro clare, ut *publicitus* pro *publice*, olim dictum fuisse, ex *Celso* docet Charis 1, 190.

*CLĀRĬVĬDUS, a, um, adj. qui clare videt. Marc. Empir. 18. Clarividi sensus. B. A.

CLĀRĬUS, ii, m. Κλάριος, epitheton Apollinis a Claro oppido, ubi colebatur. Virg. A. 3, 360. Qui tripodas, Clarii lauros, qui sidera sentis. Ov. A. Am. 2, 80. Clario Delos amata Deo. Stat. Th. 8, 199. Clariae fores. ¶ *Clarius* appellatur ab eodem Ov. Trist. 1, 6, 1. Antimachus poeta Graecus, qui Claron oppidum patriam habuit, vel, ut alii volunt, Colophonem, quae non longe a Claro sita est, ut ex Plin. 5, 29, 31. constat. Maluit autem Ov. a loco Apollini sacro denominare, quod poetae sub Apollinis tutela sunt. Cic. Brut. 51. Antimachus Clarius poeta.

CLĀRO, as, a. 1. clarum facio, illustro, λαμπρύνω. Cic. Arat. 39. aestatis primordia clarat. Stat. Th. 5, 284. ita fatus in aera rursus Solvitur, et nostrum vivus arcentibus umbris, Mitis iter longae claravit limite flammae. ¶ Translate est ostendere, declarare. Cic. carm. de suo consul. 1, 12. Juppiter excelsa clarabat sceptra columna. Lucret. 4, 778. multaque nobis Clarandum est, plane si res exponere avemus. Id. 3, 35. Hasce secundum res animi natura videtur, Atque animae claranda meis jam versibus esse. Appul. de Deo Socrat. Clarare obscura. ¶ Item illustrem ac famosum reddere. Hor. Od. 4, 3, 3. Illum non labor Isthmius Clarabit pugilem.

CLĀROR, oris, m. claritas, splendor, λαμπρότης. Pl. Most. 3, 1, 111. Aedes filius tuus emit: sed scin' cujusmodi? speculo claras, clarorem merum.

CLĀROS, i, f. Κλάρος, oppidum Ioniae cum fonte, luco, et templo Apollini sacro, qui propterea *Clarius* cognominatus est, apud Colophonem urbem, conditum a Manto Tiresiae filia. Nearchus dicit, id nomen loco datum a κλῆρος, sors, quod Apollini per sortem obtigerit. Epota aqua fontis mira oracula reddebantur, breviore tamen vita bibentium, ut Plin. 2, 103, 106. ad f. narrat. Ov. Met. 1, 515. mihi Delphica tellus, et Claros, et Tenedos, Pataraeaque regia servit. V. multa de hoc Apollinis oraculo ap. Tac. A. 2, 54.

CLĀRUS, a, um, adj. λαμπρὸς, lucidus, splendens. Cic. Somn. Scip. 2. Illustris et clarus locus. Id. Sull. 14. Clarissimum lumen. Quint. 5, 12. Clarissimus sol. Hor. Od. 3, 1, 42. Sidere clarior. Pl. Most. 3, 1, 11. Aedes clarae. Hor. Carm. saec. 23. Clarus dies. Virg. G. 1, 460. aquilo, h. e. serenum inducens, ut Serv. exponit. Hor. Sat. 2, 7, 48. Clara lucerna. Lucret. 5, 1257. Claro colore splendere. Id. 5, 232. Clarus candor. Ov. Met. 4, 355. Clarum vitrum, h. e. pellucidum. Lucr. 1, 1001. Clara flumina. Cic. Verr. 2, 4, 27. Clarissimae gemmae. [*Virg. A. 9, 19. Clara tempestas. Id. ib. 2, 569. Clara incendia. Tac. A. 1, 28. Clarum coelum. Tibull. 3, 3, 4. Insignis clara conspicuusque domo. Virg. G. 4, 93. Hic melior, insignis et ore, Et rutilis clarus squamis (de rege Apium). Id. A. 9, 582. Ferrugine clarus Hibera, i. e. splendens purpura Hispana, quae erat nigricantis coloris. Id. ib. 8, 673. Argento clari delphines. Ov. Met. 15, 190. Lucifer Clarus equo Id. ib. 13, 704. Clara auro gemmisque corona.] ¶ De voce ac sono. Cic. Cluent. 48. Clara voce, ut omnes audire possent, dixit. Caes. B. G. 5, 30. Clariore voce dicere. Lucr. 4, 569. Clarus sonor. Pl. Poen. 5, 3, 27. clamor. Id. Asin. in f. Dare plausum clarum. Ov. Met. 4, 138. Clarus plangor. Id. ib. 13, 806. Clari latratus. Id. ib. 2, 625. Clarus ictus. [*Suet. Luc. 5. Clarior strepitus.] ¶ Translate ponitur pro manifesto, aperto, patenti. Cic. Verr. 2, 3, 25. Clara res est, quam dicturus sum, tota Sicilia celeberrima atque notissima. Id. Rosc. Com. 3. Ego, quae clara sunt consuetudine, diutius dicere non debeo. Id. Catil. 1, 3. Luce sunt clariora nobis tua consilia. Id. Att 6, 9. Admiratus sum σύγχυσιν litterularum, quae solent tuae compositissimae et clarissimae esse. Plin. 7, 14, 12. Massinissam post LXXXVI. annum generasse filium, clarum est. [*Tac. A. 4, 11. Clarum exemplum. Id. ib. 6, 22. Clara documenta. Id. ib. 16, 34. Clarius proloqui. Ov. Fast. 3, 28. An somno clarius illud erat? Ter. Hec. 5, 4, 1. Vide, ut mi haec certa et clara attuleris. Ita saepissime haec verba leguntur. Liv. 22, 39. Omnia non properanti clara certaque erunt. V. Gronov. ad Senec. de morte Claudii 1. et ad Liv. 1, 18.] ¶ Saepissime pro nobili, insigni, excellenti, celebri. Cic. Or. 2, 37. Vir gloria clarus, auctoritate gravis. Id. Rabir. Post. 9. Ex doctrina nobilis et clarus. Plin. 36, 5, 4. n. 2. Clarissimi in ea scientia. Liv. 9, 7. Clarus genere et factis. Cic. Senect. 7. Viri clari et honorati. Id. Verr. 1, 15. Vir fortissimus et clarissimus. Id. ib. 2, 5, 58. ad f. clarissimus et fortissimus. Id. Or. 1, 45. amplissimus et clarissimus. Id. Amic. 27. Virtus clara et insignis. Id. Tusc. 1, 48. Clarae mortes pro patria oppetitae. Ov. Her. 17, 52. Domus clara nobilitate. Vellej. 2, 127. Clarissimae, veteresque familiae. Pl. Pseud. 1, 5, 111. Clara et memorabilis pugna. Vellej. 2, 9. Clara ingenia. Nep. Thras. 2. Clarissima civitas. Ov. A. Am. 3, 338. Clarum opus. [*Suet. Gr. 4. Clari professores. Hor. Sat. 1, 6, 58. Clarus pater. Id. ib. 1, 6, 91. Clari parentes. Ov. Fast. 1, 471. Clarus utroque (sc. parente.) Id. Met. 11, 218. Conjuge clarus. Tac. A. 1, 1. Clari scriptores. Id. ib. 4, 33. Clari ducum exitus. Id. ib. 4, 74. Clarum inter Germanos Frisium nomen. Id. ib. 12, 29. Clarus acceptusque popularibus. Id. ib. 12, 31. Multa et clara facinora. Id. ib. 12, 35. Clara victoria. Id. ib. 12, 37. Clari majores. Id. ib. 14, 37. Clara et antiquis victoriis par ea die laus parta. Id. ib. 15, 48. Claro rumore esse apud vulgum. Id. H. 1, 22. dum novos motus, et clarum Othoni annum, observatione siderum, affirmant.] Plin. 6, 27, 31. Clara flumina. Id. ib. 28, 32. oppida. Cic. Fin. 3, 2. Cato quasi heluari libris, si hoc verbo in tam clara re utendum est, videbatur. Sil. 1, 564. Jam patribus, clarisque senum sua munia curae. [*Ita absolute dicitur *clarum* et *clara* pro factis egregiis, honestis. Tac. A. 14, 52. Quem ad finem nihil in Rep. clarum fore, quod non ab illo reperiri credatur? Sil. 1, 570. Grassandum ad clara.] ¶ Cum genitivo. Plin. 37, 1, 4. Clarissimus artis ejus. Vellej. 2, 5. Clarissimus disciplinae. ¶ Aliquando *clarissimus* vox fuit, qua senatores, et consules honoris causa appellabantur, ut est ap. Plin. ep. 7, 33., Lampr. Elag. 4. et Alex. Sev. 21. et Mart. Dig. 49, 14, 18. Hinc *clarissimus* vir dicitur P. Servilius Vatia collega in consulatu App. Claudii Pulcri an. U. C. 675. ap. Cic. Fam. 13, 68. Postea omnes proconsules, item consulares, correctores provinciarum, et alii, uti constat ex Cod. Justin. 8, 14, 5. Ex Marin. Frat. Arv. p. 544. ita est appellatus praefectus praetorio, ex eod. ib. p. 528. magister Fratrum Arvalium, item ex Inscript. ap. Grut. 270, 6. et 1081, 1. pontifices, et ex alia ap. eund. 173, 5. magister Saliorum. *Clarissimus ordo* est senatorius ap. Vopisc. Aurel 18. in f. V. ILLUSTRIS. *Clarissimae* feminae apud Ulp. Dig. 1, 9, 8. Feminae nuptae clarissimis personis clarissimarum personarum appellatione continentur: clarissimarum feminarum nomine senatorum filiae, nisi quae viros clarissimos sortitae sunt, non habentur. *Clarissimus juvenis*, et *clarissimus puer*, et *clarissima puella* dicebantur filii clarissimorum virorum, quod multis confirmat exemplis Jo. Labusius in Dissert. intorno l'ant. Marm. di C. Giulio Ingenuo, ac praesertim hac inscriptione ib. p. 23. T. Flavius Secundus Philippianus Vir. *Clarissimus* Leg. Auggg. prov. Lugud. cum Julia Nepotilla *Clarissima Femina* sua, et T. Flavio Victorino Philippiano *Clarissimo Iuveni* Trib. Mil. Leg. V. Maced., et T. Flavio Aristo Ulpiano *Clarissimo Puero*. Alia Inscr. ap. Passionei cl. 9. n. 44. Scribonia Maxima *Clarissima Puella* vixit diebus XLV.

CLASSIAM Unimammiam vel unomammiam cum dixit Pl. Curc. a. 3. v. 75. jočulariter intelligi voluit regionem Amazonum, quae dexteram mammam ferro secabant, quo expeditius arma tractarent. V. AMAZON.

CLASSĬĀRĬUS, a, um, adj. ad classem pertinens. *Classiarii* sunt milites, qui in classe, hoc est instructis bello navibus pugnant, ἐπιβάται. Nep. Them. 3. Classis Graeciae cum classiariis regis conflixit. Tac. A. 12, 56. Reliqua lacus classiarii tectis navibus obtinebant. Id. ib. 14, 8. Oloaritus centurio classiarius. [*Hirt. B. Alex. 20. Remigum magnus numerus et classiariorum ex longis navibus nostris in molem se ejecit.] ¶ Hoc genus militiae parum honestum apud Romanos fuit. Itaque justis militibus classiarii opponuntur ap. Suet. Galb. 12. Nam hoc nomine veniunt etiam ipsi nautae, qui in classe sunt et remigio inserviunt, τὸ ναυτικόν. Caes. B. C. 3, 100. Per equites dispositos aqua prohibere classiarios instituit. Hirt. B. Alex. 12. Cum non jam virtute propugnatorum, sed scientia classiariorum se victos viderent. Tac. A. 14, 4. Triremi et classiariorum remigio vehi. ¶ Classiarii etiam pro cursoribus (Italice *corrieri*) habiti. Suet. Vesp. 8. Classiarios, qui ab Ostia et Puteolis Romam pedibus per vices commeant, petentes constitui aliquid sibi calcearii nomine, jussit posthac excalceatos cursitare. ¶ Quamquam nihil fere de fabris navalibus apud rerum antiquarum scriptores occurrat et eorum mentio tantum sit in Inscr. ap. Grut. 640, 1., (V. NAVALIS) ii tamen

lassiariorum nomine significari videntur in hac *nscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 477, 10. Conleg*ium* Dendrophor*orum* et Classiar*iorum* Misenatium Au-elio Canusio Q. Fil. Praenestino patrono optimo *ere communi* fieri *censuit.* Cum in hoc titulo Classiarii Dendrophoris copulentur, iis scilicet, qui nateriem ad classem aedificandam vel reficiendam omportabant, (V. DENDROPHORI.) videntur illi ec milites, nec remiges vel nautae fuisse, sed abri, qui in Misenensi navali navibus fabricandis el reficiendis operam dabant. Sic *ballistarii* dicti unt, qui ballistas facerent et qui ballistis missi-ia jacerent. V. *Morcell. De stil. Inscr. Lat. T.* 1. . 146. *edit. Patav.*

CLASSICEN, inis, m. V. CLASSICUS.

CLASSICULA, ae, f. parva classis. *Cic. Att.* 6, 2. Cassius cum classicula sua venerat.

CLASSICUM, i, n. quasi *calassicum*, a *calo*, vo-o: est sonus tubae aut cornu, quo populus per uas classes ad comitia vel concionem convocaba-ur, ut colligitur ex *Varr. L. L.* 5. *sub f.* ¶ Sed raecipue dicitur de signo, quod tuba datur in ca-tris et classe ad milites convocandos, pugnam in-licendam aliarumque militarium actionum tempora ignificanda. *Liv.* 7, 36. Consul classico ad concio-em convocat. *Suet. Caes.* 32. Ingenti spiritu clas-icum exorsus. *Id. Vitell.* 11. Urbem ad classi-um introiit paludatus. *Lucan.* 2, 528. Jubere clas-ica. *Id.* 4, 186. dare bello. *Id.* 7, 476. concipere ornu. [**Hor. Ep.* 2, 5. Neque excitatur classico niles truci. *Lucan.* 4, 395. Non proelia fessos Ilia vocant: certos non rumpunt classica somnos.] Classici signum erat praecipuum imperatoriae di-nitatis. Eo enim jubente solummodo atque etiam raesente, canebatur et cum in militem capitaliter nimadvertebatur. *Caes. B. C.* 3, 82. de Pompejo: uum cum Scipione honorem partitur classicumque pud eum cani et alterum illi jubet praetorium endi. Hinc *praetoria classica* dixit *Prop.* 3, 2, 41. dde *Liv.* 28, 27. *ad f.* et *Veg. Mil.* 2, 22. ¶ psum quoque instrumentum, quo signum datur, *lassicum* dicitur, uti docet *Ascon.* in *Div. Verr.* 7., itemque *Serv.* ad illud *A.* 7, 637. Classica mque sonant: it bello tessera signum. *Virg. G.* , 539. Inflare classica. *Tibull.* 1, 1, 46. Classica ulsa, *h. e.* inflata, κατάχρησις.

CLASSICUS, a, um, adj. ad classem pertinens, ua ordinem seu partem populi significat. *Gell.* , 13. docet, *classicos* appellatos esse a *Catone* non mnes, qui in classibus erant, sed primae tantum lassis homines, qui centum et viginti quinque nillia aeris, ampliusve censi erant: *infra classem* ero, qui in secunda classe et in aliis describeban-ur: quod confirmat *Fest.* in voce *Infra.* ¶ Prae-erea *classici* dicti sunt cornicines, qui populum er classes ad comitia vocabant. *Varr. L. L.* 5. *ub f.* Qui de censoribus classicum ad comitia cen-uriata redemptum habent, uti curent eo die, quo ie comitia erunt, in arce classicus canat. *Id. ib.* , 16. *extr.* Tubicines a tuba et canendo, simili-er liticines et classicos a classe: qui item cornu anunt, ut tum, cum classes comitiis ad comita-um vocant. Leg. hic quidam *classicines.* ¶ *Clas-ici scriptores* translate vocantur, qui in prima vel-ti classe sunt, qui vulgo probantur et auctorita-em legitimam ex communi consensu obtinent. *Gell.* 9, 8. *ad f.* Classicus assiduusque aliquis scriptor, on proletarius. ¶ Similiter *classici* testes, qui ensu aliquo sunt et fide digni: cujusmodi signan-is testamentis adhibebantur. *Fest.* ¶ Refertur tiam ad classem, qua naves bello instructas si-nificat. *Prop.* 2, 1, 28. Aut canerem Siculae clas-ica bella fugae. *Vell.* 2, 85. Classicum certamen. *d. ib.* 81. Coronae classicae insigne, *h. e.* nava-is. ¶ [*Item ad *Classicum. Auct. Pan.* ad *Pis.* 29. Nec semper in armis Bellica turba manet: ec tota classicus horror Nocte dieque gemit, i. e. lassici sonus horrorem injiciens.] ¶ *Classici, rum* sunt iidem qui classiarii, *h. e.* in classe re-nigantes. *Curt.* 4, 3. Tandem remis pertinacius verberatum mare, velut eripientibus navigia clas-icis, cessit. *Tac. H.* 1, 31. Legio classica, *h. e.* onflata e classiariis ad justam militiam evectis, e quibus ex *Suet.* in CLASSIARIUS dictum est. *d. ib.* 2, 17. Intercepti centum equites, ac mille lassici. Adde *Liv.* 26, 48. V. NAVALIS. ¶ *Classica* fuit appellata Forum Julii, nunc *Frejus*, n Gallia Narbonensi, quod navale fuit Augusti; it enim *Strabo l.* 4. Τὸ ναύσταθμον τὸ Καίσαρος οῦ Σεβαστοῦ, ὃ καλοῦσι Φόρον Ἰούλιον. *Plin.* 3, , 4. Forum Julii, Octavanorum colonia, quae Pacensis appellatur et Classica.

CLASSIS, is, f. σύνταξις, coetus, ordo seu pars ivium distributorum ratione census. Servius enim Tullius, ut narrat *Liv.* 1, 43., populum in quin-ue classes divisit, habita ratione census, ut qui entum millium aeris, (*Plin.* 33, 3, 13. centum et lecem millia aeris ponit: *Fest.* in *Infra* centum iginti millia: *Gell.* 7, 13. centum vigintiquinque nillia) aut majorem censum haberent, primae lassis essent: secundae, usque ad quinque et se-tuaginta millia: tertiae quinquaginta millium cen-um esse voluit: quartae quinque et viginti millium: quintae demum undecim millium. Qui vero minus hoc censu habuissent, proletarii et capite censi dicti sunt, nec ullam propriam classem constituerunt. *Cic. Acad.* 4, 23. Quis hunc philosophum non anteponat Cleanthi, Chrysippo, reliquisque inferioris aetatis? qui mihi cum illo collati, quintae classis videntur. *Id. Phil.* 2, 33. Prima classis vocatur: renunciatur: deinde, ut assolet, suffragatum, secunda classis vocatur etc. V. CENTURIA. ¶ Transfertur ad alios ordines. *Quint.* 1, 2. Cum praeceptores pueros in classes distribuunt. *Colum.* 1. *sub f.* Classes non majores, quam denum hominum faciundae, *scil.* operarum. *Suet. Tib.* 46. Tres classes comitum facere. *Petr. fr. Tragur. Burm.* 74. Abite, ut alii veniant ad officium. Subiit ergo alia classis, *scil.* servorum. *Quint. ib.* Ducere classem. ¶ Saepissime vero dicitur de multitudine navium ad militarem usum instructarum. *Cic. Manil.* 4. Maximas aedificare et ornare classes. *Id. Verr.* 2, 5, 51. Instruere atque ornare classem. *Id. Flacc.* 14. comparare. *Caes. B. G.* 4, 21. et *B. C.* 3, 42. facere. *Curt.* 3, 5. praeparare. Et *ib.* 10, 2. parare. *Nep. Con.* 4. contrahere. *Virg. A.* 4, 289. aptare. Et *ib.* 299. armare. Et *ib.* 309. moliri. *Cic. Fl.* 14. Classis navigat. *Id. ib.* Navigare classe. *Id. Verr.* 2, 1, 18. Mille numero navium classem ad Delum appellere. *Nep. Milt.* 1. Classe proficisci. *Cic. Verr.* 2, 5, 31. Classi praeesse. *Id. Or.* 45. Poenos classe devincere. *Id. Verr.* 2, 5, 52. Capere et incendere classem. *Sall. Jug.* 81. Fundere et fugare classes. *Plin.* 7, 56, 57. Classe depugnare. *Cic. Off.* 3, 11. valere. *Nep. Them.* 3. Classis Graeciae cum classiariis regis conflixit. [**Caes. B. C.* 2, 43. Classis celeriter advolabit. *Nep. Alc.* 3. Classis exibit. *Id. Them.* 7. Classis fecit naufragium. *Id. Hann.* 11. Classis aciem constituere. *Hirt. B. Alex.* 15. Classis imperium obtinere. *Nep. Alc.* 8. Classem constituere. *Caes. B. C.* 1, 36. Classem dimittere quoquo versus. *Nep. Timoth.* 3. Classem supprimere. *Ov. Fast.* 6, 194. Classis obruta aquis. *Id. Met.* 13, 422. Classem conscendere, i. e. navem e classe Graecorum. *Virg. A.* 1, 390. Quassatam classem subducere. *Id. ib.* 3, 117. Classem sistere in oris. *Id. ib.* 9, 81. Formare classem, i. e. aedificare.] ¶ Narrat *Suet.* in *Vita August.* 49. illum classem Miseni et alteram Ravennae ad tutelam superi sive Hadriatici maris et inferi sive Tyrrheni collocasse. Similia habet *Tac. A.* 4, 5. Hinc plurimae leguntur inscriptiones ap. *Grut.*, *Mur.* aliosque collectores, quae militibus utriusque classis positae fuerunt. Ex *Veg. Milit.* 5, 1. compertum est, classem Miseni Galliam, Hispaniam, Africam, Aegyptum, Sardiniam atque Siciliam; classem vero Ravennae Epirum, Macedoniam, Achajam, Propontidem, Cretam, Cyprum petere consuevisse. Quot navibus singula classis constaret, ignoratur omnino, licet quidam existiment, eas CCL. fuisse. *Jos. Vernazza, Diplom. di Adrian.* p. 30. rectissime conjicit ex *Inscr.* ap. *Grut.* 383, 7. classem Misenensem potioris juris fuisse, quam Ravennatem. *Id. ib.* p. 16, probat, utramque an. U. C. 856., a Chr. n. 105. praetoriae appellatione decoratam fuisse; ex quo cujusque inscriptionis, quae ad classiarios pertinet, tempus argui posse confidit: idem denique probat, plurimis adductis scriptorum et inscriptionum auctoritatibus, honestam missionem ab imperatoribus concessam fuisse militibus praesertim classiariis, quandoque etiam legionariis, alarum equitibus peditibusque ac cohortium praetoriarum, cum nempe, ob pacem cum exteris gentibus initam aut aliquam imperii vel familiae imperatoriae faustitatem, populo congiarium, militibus donativum distributum fuit ac illi sunt cusi nummi, in quibus *Liberalitas Aug. I.* vel *II.* vel *III.* et sic deinceps inscriptum legitur. ¶ Aliquando est multitudo navium onerariarum ad comportanda frumenta. *Lampr. Commod.* 17. Classem Africanam instituit, quae subsidio esset, si forte Alexandrina frumenta cessassent. ¶ *Classis* dicta de una navi tantum, legitur ap. *Virg. A.* 6, 334. Lyciae ductorem classis Orontem. *Stat. Achill.* 1, 31. mihi classis funesta minatur. Adde *Paul. Nolan.* 21, 79. Quidam huc referunt etiam illud *Hor. Od.* 3, 11, 47. Me vel extremos Numidarum in agros Classe relegat. ¶ *Pingere classes* apud *Plin.* 35, 11, 41. est naves pingere. ¶ Olim dicebatur etiam de exercitu terrestri. Nam quas *classes* Ser. Tullius primus instituit atque in varias divisit centurias, non pacis solum, sed belli etiam et militis deligendi causa instituit, ut docet *Liv.* 1, 42. et 43. Hinc *Classis procincta* idem est, quod exercitus instructus, ut *Fest.* docet. *Fab. Pict.* ap. *Gell.* 10, 15. Equo Dialem Flaminem vehi, religio est: classem procinctam extra pomoerium videre etc. Ipse *Gell.* 1, 11. Cum procinctae classes erant et instructae acies coeptumque in hostem progredi. *Virg. A.* 7, 715. quos frigida misit Nursia et Hortinae classes, *h. e.* Hortinorum equitatus, ut *Serv.* exponit. *Serv.* huc trahit etiam illud *ejusd. A.* 2, 30. Classibus hic locus: hic acies certare solebant. *Fest.*: Classes clypeatas antiqui dixerunt, quos nunc exercitus vocamus. ¶ In ablativo habet *classe* et *classi*. *Virg. A.* 1, 382. raptos ex hoste Penates Classe veho mecum. *Id. ib.* 8, 11. Advectum Aenean classi victosque Penates. ¶ Ad etymologiam quod attinet, qui primam statuunt notionem eam, qua multitudinem navium significat, deducunt a *cala* lignum vel a κάλως, funis nauticus: qui vero partem populi primo significare volunt, a *calando*, *h. e.* vocando derivant, ut sit quasi *calassis* vel simpliciter a Graeco κλῆσις, vocatio: a καλέω. Duplicis hujus etymi si alterutrum verum est, secundum certe. Nam, ut ait *Paul.* ex *Festo* in *Procincta*, vetustius fuit, multitudinem hominum, quam navium classem appellari. Et in *Lege Numae* ap. *Fest.* in *Opima*, ponitur *procincta classis* pro exercitu instructo, ut dictum est. Tunc autem classem navalem Romani nondum fecerant, neque fortasse unquam viderant.

CLATHRATUS, a, um, adj. κλειθρούμενος, clathris clausus. *Cato R. R.* 4. Faliscas clathratas. V. FALISCUS. *Pl. Mil.* 2, 4, 25. Neque solarium apud nos est, neque fenestra, nisi clathrata. [**Lindem.* exhibet clatrata, sine aspiratione.] *Vet. Inscr.* opt. notae ap. *Grut.* 207. *col.* 2. Eisdem (*h. e.* idem) fores clatratas (*sic sine aspiratione*) duas cum postibus aesculnieis (*pro* aesculineis) facito.

CLATHRI, orum, m. plur. κλῇθρα, κανόνες, virgae ligneae vel ferreae, in cratis modum dispositae, quibus fenestrae vel januae muniuntur. *Hor. A. P.* 473. velut ursus Objectos caveae valuit si frangere clathros. *Colum.* 8, 17. Spissos clathros infigere. *Plin.* 8, 7, 8. Clathris ferreis circumdare aliquid. Adde *Cat. R. R.* 4. ¶ Quod addunt quidam Lexicographi, *clathros* poni etiam pro instrumento rustico ad terram eradicandam, ex illo *Colum.* 10, 72. Tu penitus clathris eradere viscera matris Ne dubita; *Jenson.* A. 1472. edidit: Tu penitus marris eradere viscera matris etc. *Aldus* vero A. 1514. et *al.* Tu penitus latis eradere viscera marris etc. Quod procul dubio rectius est. ¶ *Clathra, orum*, n. plur. recte Latine dici negat *Caper de verb. dub.* p. 2248. Attamen *Nicol. Heins.* in melioribus *Propertii* libris invenisse se ait 4, 5, 72. Cum fallenda meo pollice clathra forent. Al. leg. *claustra.* ¶ Reperitur etiam *clatri* sine aspiratione, sed rarius. V. tamen CLATHRATUS in f.

CLATHRO, as, a. 1. κλείθρῳ ἐρείδω, est clathris claudere. *Colum.* 9, 1. Satis est seris transversis ita clathrare, ne spatiorum laxitas pecudi praebeat fugam.

CLAVA, ae, f. κορύνη, κορδύλη, ramus ex arbore recisus cum nodis: etymon vocis est a *clavus*: unde *irrasam clavam* dixit *Sil.* 8, 586., et *clavam trinodem Ov. Fast.* 1, 575. Alii describunt baculum cum nodo in capite instar clavi. *Cic. Verr.* 2, 4, 43. Cum obsistere ac defendere conarentur, male mulcati clavis et fustibus repelluntur. *Plin.* 19, 1, 3. Linum clavis tundere. ¶ Fuit insigne philosophorum. Idem enim est dicere de iis *pallium et baculus*, quod *pallium et clava.* Exempla habes apud *Sidon. ep.* 4, 11., *ep.* 9, 9. *ad f.* et *carm.* 15, 197. ¶ Fuit etiam exercitatio et ludus adolescentium et militum tironum, sicut hasta, pila, equus, cursus etc. *Cic. Senect.* 16. *ad f.* Sibi igitur habeant arma, sibi equos, sibi hastam, sibi clavam: nobis senibus talos relinquant et tesseras. *Veg. Mil.* 2, 11. Clavas ligneas, pro gladiis, tironibus dabant: eoque modo exercebantur ad palos. Et *infra.* Contra illum palum tanquam contra adversarium, tiro cum crate illa et clava, velut cum gladio se exercebat et scuto. ¶ Clava assidue Hercules usus est, eoque telo plurima domuit monstra. *Ov. Her.* 9, 117. Instruxitque manum clava domitrice ferarum. *Prop.* 4, 9, 39. Quis facta Herculeae non audit fortia clavae? [**Ita de Nerone* ap. *Suet.* in ejus vita 53. Destinaverat etiam imitari et Herculis facta. Praeparatumque leonem, quem vel clava vel brachiorum nexibus nudus elideret. Porro de Sobiorum gente, quae majores suos de exercitu Herculis aegros relictos esse dicebat ap. *Curt.* 9, 4. *in f.* Pelles ferarum pro veste; clavae pro telo erant. *Virg. A.* 10, 318. Cissea durum, Immanemque Gyan, sternentes agmina clava, Dejecit leto: nihil illos Herculis arma Juvere. *Ov. Met.* 9, 236. (in combustione Herculis) Et imposita clavae cervice, recumbis. *Id. ib.* 114. Nam clavam et curvos trans ripam miserat arcus.] ¶ Hinc *clavam Herculi extorquere* proverbium ap. *Macr. Sat.* 5, 3. et *Don. in Vita Virgilii* de re factu impossibili. ¶ *Clava Herculis* Latine vocatur herba, quae et nymphea. *Marc. Empir.* 33. ¶ Quod *Cato R. R.* 13. inter torcularii instrumenta clavam enumerat, videtur intelligere vectem, quo torcularium versatur. ¶ Denique *clava* dicitur ramus ex arbore recisus serendi causa. V. TALEA. *Pall.* 4, 10. de citreo: Citri arbor quatuor modis seritur, semine, ramo, talea, clava. Et *infra.* Clava seri commodius potest, quae sit manubrii crassitudine, longitudine cubitali, ex utraque parte laevigata, nodis et aculeis recisis, sed integra summitate gemmarum, per quas spes futuri germinis intumescat.

CLAVARIUM, ii, n. donativum in clavos caligares comparandos, ut calcearium, quod in cal-

ceos impenditur. *Tac. Hist.* 3, 50. Seditiosae militum voces terrebant, clavarium flagitantium.

CLĀVĀRĬUS, ii, m. qui clavos ligneos facit. *Inscr.* ap. *Mur.* 944, 1. L. Cervius L. L. Zetus clavar. materiar. sibi etc. [*Vet. Gloss.* ἡλικόπος, Clavarius. *B. A.*]

*CLAUDASTER, tri, m. ἀρνησίχωλος *Gloss. Gr. Lat. h. e.* aliquantum claudus, sed ut adhuc dissimulari possit. *B. A.*

CLĀVĀTOR, oris, m. qui clavas fert, κορυνηφόρος. Sic appellati sunt, qui militibus ligneas clavas ferebant, iidem fortasse cum calonibus. *Pl. Rud.* 3, 5, 25. Eccum clavator venit. ℙ Ita etiam appellari potest miles tiro, qui clavis ligneis utitur, eo modo quo in *Clava* dictum est. *Fest.* in *Calones.*

CLĀVĀTUS, a, um, adj. *Festus*: Clavata dicuntur aut vestimenta clavis intertexta, aut calceamenta clavis confixa. *Lamprid. Alex. Sev.* 37. Mantilia cocco clavata, *h. e.* clavi cocci colore distincta. Sic *tunicae auro clavatae* apud *Vopisc. Bonos.* 15. V. CLAVUS. ℙ Est etiam *clavatus* clavis abundans. *Plin.* 9, 36, 61. Concha clavata ad turbinem usque, aculeis in orbem septenis fere, *h. e.* aculeis instar clavorum munita.

CLAUDĔO, es, n. idem quod claudico. *Caecil.* ap. *Prisc.* 10, 889. An ubi vos sitis, ibi consilium claudeat? *Paulin. Nolan.* 27, 241. claudens matris ab alvo. V. alia huc pertinentia in CLAUDO, is, n.

CLAUDĬĀ Gens, Claudia Tribus. V. CLAUDIUS, a, um. *Claudia, ae*, f. opp. Norici. *Plin.* 3, 24. ℙ *Colonia Claudia Copia Augusta* dictum est Lugdunum, Gall. opp., Claudio Caesare ibi nato, unde novum nomen. *Suet. Claud.* 29. *Inscr.* ap. *Grut.* 30, 2. Adde 388, 6. 488, 9. et cf. *Spon. Misc. erud. Antiq.* p. 170. *lapidemque Soloturensem* ap. *eund. Spon.* p. 171. ℙ *Claudia*, nomen propr. mulierum R. V. *Claudius, i. in f. B. A.*

CLAUDĬĀLIS, e, adj. ad Claudium pertinens, ut *Claudiale flaminium* ap. *Tac. A.* 13, 2. est sacerdotium institutum in honorem Claudii Aug. inter Deos relati. *Inscr.* ap. *De Vita, Antiqu. Benev. cl.* 2. *n.* 14. A Vibbio Januario Claudiali Augustali etc. Alia in *Mem. Rom. di AA. e BB. AA. T.* 2. p. 307. Magisteria Sodalium Claudialium Alb. etc. Adde aliam ap. *Maff. Mus. Ver.* 213, 6.

*CLAUDĬĀNISTAE, arum, m. plur. ita sunt appellati haeretici e secta Donatistarum, a Claudio auctore, qui pseudosynodum habuerunt in caverna Susis. *Augustin. in Psalm.* 56. *B. A.*

CLAUDĬĀNUS, a, um, adj. ad Claudium, vel Claudiam gentem pertinens, ut *cometa Claudianus*, qui *scil.* temporibus Claudii imperatoris visus est. *Senec. Q. N.* 7, 21. et 29. Claudiana castra, *Liv.* 23, 30. [*Tac. A.* 14, 11. Claudiana tempora.] ℙ *Claudiana tonitrua*, quae Claudius Pulcher instituit, ut in ludis post scenam conjectus lapidum ita fieret, ut tonitru sonitum imitaretur. Nam antea leves admodum, et parvi sonitus fiebant, cum clavi et lapides in labrum aeneum conjicerentur. *Festus.*

CLAUDĬĀNUS, i, m. Κλαυδιανός. Cl. Claudianus, Alexandriae in Aegypto natus, poeta Latinus, floruit temporibus Theodosii, et Arcadii atque Honorii imperatorum in fine saeculi Christi IV., scripsitque multa, quae adhuc supersunt, poetico plane spiritu, fecunditate et amoenitate: dignus, qui inter antiquiores Latini carminis artifices enumeretur, et, si pauca quaedam excipias, quae illam, qua vixit, aetatem redolent ad sequiora vertentem, cum eorum multis procul dubio comparandus. Statuam aeneam in Foro Trajani meruit ob laudem poeticae facultatis. Quibusdam religioni Christianae addictus creditus est: sed negat, inter alios, *Augustin. Civ. Dei* 5, 26. ℙ Claudianus Mamertus, seu Mamercus, Gallus, Christianus, Episcopus Viennensis vixit sub Zenone, circa medium saeculi Christi V. scripsitque pauca quaedam tum soluta, tam ligata oratione. Eum laudat impense *Sidon. ep.* 4, 3. et alibi. Sed purae Latinitatis studiosus nihil in eo imitatione dignum inveniet.

CLAUDĬCĀTĬO, onis, f. χώλευσις. *Cic. N. D.* 1, 30. In quo stante, atque vestito leviter apparet claudicatio non deformis. *Colum.* 6, 12. Sanguis dimissus in pedes claudicationem affert.

CLAUDĬCO, as, n. χωλεύω, est altero tantum pede incedere, vel alterum pedem infirmum, et instabilem, aut curtum habere: ab antiq. *claudo*, vel *claudeo. Cic. Or.* 2, 61. Graviter claudicans ex vulnere ob rempubl. accepto. *Justin.* 6, 2. Claudicare incessu. *Ov. Fast.* 3, 35. genu percusso. [*Suet. Aug.* 80. Coxendice et femore et crure sinistro, non perinde valebat, ut saepe etiam inde claudicaret.] ℙ De alis avium *Lucr.* 6, 834. Claudicat exemplo pennarum nisus inanis. ℙ Translate. *Cic. Fin.* 1, 20. Verentur, ne si amicitiam propter nostram voluptatem expetendam putemus, tota amicitia quasi claudicare videatur, *h. e.* non aequo jure utrinque coli. *Id. Off.* 1, 33. Ut constare in vitae perpetuitate possimus nobismet ipsis, nec in ullo officio claudicare, *h. e.* deficere, peccare. *Id. Or.* 3, 51. Ut in versu vulgus, si est peccatum, videt; sic, si quid in nostra oratione claudicat, sentit. *Id. Brut.* 63. Actio paulum cum vitio vocis, tum etiam ineptiis claudicabat. *Id. Tusc.* 5, 8. Si beata vita ex aliqua parte claudicaret. *Liv.* 22, 39. Respublica altera parte claudicat. *Quint.* 10, 1. In comoedia maxime claudicamus, *h. e.* nos Latini Graecis inferiores sumus. [*Id. ib.* 11, 3. p. 1006. Ne sermo — inaequalitate horum omnium, sicut pedum, claudicet.] *Cic. N. D.* 1, 38. Tota res vacillat, et claudicat, *h. e.* casum minatur. *Lucr.* 3, 454. *de senib.* Claudicat ingenium, delirat linguaque, mensque. *Id.* 4, 518. Si libella ex aliqua parte claudicat, *h. e.* pendet. *Colum.* 4, 2. In pluribus pedamentis fructus claudicat, *h. e.* non aeque provenit.

CLAUDĪGO, iginis, f. idem quod clauditas. *Veg. Vet.* 1, 26. Quibus (*jumentis*) remorata basis longi temporis claudiginem fecerit.

*CLAUDĬŎPŎLIS, is, f. Κλαυδιόπολις, Cappadociae opp., in Cataonia praefectura. *Plin.* 5, 24. ℙ Item aliud in Isauria. *Ammian.* 14, 25. (Vales. 8.) de quo loco V. *Cellarium.* ℙ Et aliud in Bithynia. V. v. sq. *B. A.*

[CLAUDĬŎPŎLĪTĀNUS, a, um, adj. ad Claudiopolin pertinens, Bithyniae urbem, quae, teste *Ptolemaeo* 5, 1., et Bithynium appellabatur. ℙ *Claudiopolitani, orum*, sunt incolae illius urbis. *Plin. ep.* 10, 33. Claudiopolitani quoque in depresso loco, ingens balineum defodiunt magis, quam aedificant. *F.*]

CLAUDĬTAS, atis, f. χωλότης, vitium claudicandi. *Plin.* 28, 4, 7. Et fascinationes repercutimus, dextraeque clauditatis occursum, *h. e.* occursum ejus, qui dextro pede claudus sit. Adde *Appul. Flor.* 16. ℙ In plur. num. *Plin. ib.* 6. Clauditates, oculive orbitatem etc.

CLAUDĬUS, a, um, adj. ad Claudium pertinens. Claudia gens ortum habuit ab Appio Claudio, de quo in voce sequenti. Duplex fuit; patricia, et plebeja; in patricia tres fuere familiae, Pulcrorum, Neronum, et Centronum: in plebeja fuere Marcelli. In utraque autem celeberrimi viri exstiterunt, de quibus V. *Liv.* et ceteros historicos. ℙ *Claudia via*, quae et *Clodia*, ab aliquo Claudiae gentis strata, a via Cassia, Flaminiae juncta, inter IX. et X. ab Urbe lapidem, incipiebat, et per Carejas, Forum Clodii, Bleram, Senas pertingebat Lucam, unde unus ejus ramus Florentiam, alter per alium Forum Clodii Lunam ducebat. *Ov. Pont.* 1, 8, 44. et *Frontin. Aquaed.* 11. ℙ *Claudia aqua* perducta est ab Appio Claudio Caeco: sed haec saepius *Appia* appellatur. V. APPIA. ℙ Alia fuit *aqua Claudia*, cujus ductum inchoavit quidem Cajus Caesar, M. Aquilio Juliano, P. Nonio Asprenate Coss. an. U. C. 791., sed magnificentissime consummavit nomenque dedit Claudius, qui ei successit. Perducebatur ex fontibus Caeruleo, et Curtio, et concipiebatur ad milliarium XXXVIII. Haec *Frontin. Aquaed.* 13. et 14. Adde *Suet. Claud.* 20. ℙ *Claudia tribus* una ex rusticis nomen habuit a gente Claudia. Cum enim Appius Claudius gentis princeps Romam Regillis, Sabinorum oppido, cum magna clientum manu (quinque millia fuisse scribit *Serv.* ad *A.* 7, 706.) profugisset, receptus est in civitatem cum suis, assignatusque ei ager publicus trans Anienem, quem iisdem divideret: unde tribui (quae tamen antea eo loci instituta erat) tanta accessione tribulium addita, Claudiae nomen factum est. *Liv.* 2, 16. et *Virg. l. c.* ℙ *Claudia charta* cognominata a Claudio Imperatore, successit Augustae, quae nimia tenuitate litteras transmittebat. *Plin.* 13, 13, 24. ℙ *Claudia porticus*, de qua *Martial. Spectac.* 2., a quo dicta sit, non constat. Quidam putant a Nerone, qui et ipse Claudius dictus est: alii suspicantur eandem esse cum Livia. ℙ *Leges Claudiae* multae fuerunt. Una de Sociis lata a C. Claudio Pulcro, cum consul esset una cum Ti. Sempronio Graccho an. U. C. 577., ut qui socii et Latini nominis M. Claudio, et T. Quintio censoribus, et postea, apud socios nominis Latini censi essent, omnes in suas civitates ante K. Novembr. redirent, ut est apud *Liv.* 41, 9. ℙ Alia de fenore. Tulit Claudius Caesar an. U. C. 800. ne creditores in mortem parentum pecunias filiis familiarum fenori darent, uti narrat *Tac. A.* 11, 13. ℙ Alia ante has lata, P. Cornelio Scipione, Ti. Sempronio Longo Coss. a Q. Claudio trib. pleb. an. U. C. 536. interdicebat senatoribus maritimam navem, quae plus quam trecentarum amphorarum esset, habere. Id enim satis habitum ad fructus ex agris vectandos: quaestus omnis patribus indecorus visus est. Ita *Liv.* 21, 63. Hanc tacite tangit *Cic. Verr.* 2, 5, 18. Quidam putant eandem legem designari a *Suet. Dom.* 9., ubi narrat, scribas quaestorios negotiantes ex consuetudine, sed contra Claudiam legem, venia in praeteritum a Domitiano fuisse donatos: quod nempe eadem lege et de senatoribus, et de scribis etiam aliquid cautum fuerit. ℙ Aliam Claudiam legem de tutelis feminarum memorat *Imp. Leo. Cod.* 5, 30, 3., sed nihil amplius de ea compertum est. Sunt aliae praeterea ad gentem Claudiam pertinentes, de quibus V. in CLODIUS, a, um. Nam et harum, quae modo explicatae sunt, aliqua *Clodia* pro *Claudia* dicitur. [*Claudius mons* in Pannonia fuit, cujus in front Scordisci, in tergo Taurisci populi. Situs fui alicubi inter Hungariam, quam hodie dicunt, e Croatiam. *Plin.* 3, 25. *B. A.*]

CLAUDĬUS, ii, m. nomen propr. Multi celebre viri in R. civitate hoc nomine exstiterunt in e Gente, quae Claudia inde appellata fuit: de qu multa *Suet. Tib.* 1 et 2., cujus princeps Atta, se Attius, seu Actius Clausus, cum ex Sabinis Ro mam migrasset, postea Appius Claudius est ap pellatus. *Liv.* 2, 16. et *Virg. A.* 7, 706. ℙ Ti berius Claudius Nero tertius Romanorum imperato insigni fuit crudelitate et flagitiis. Tiberius Clau dius Drusus, imperator quintus nobilis et ipse fui stoliditate et crudelitate. Eorum Vitam scripsi *Suetonius.* ℙ Q. Claudius Quadrigarius historicu Latinus vixit temporibus Sullae dictatoris circa A U. 680. aequalis Sisennae, et Valerii Antiatis, u est ap. *Vellej.* 2, 9. Scriptorum ejus nihil su perest praeter quaedam fragmenta. ℙ [*Claudia, ae*, nomen fuit multarum mulierum Rom ℙ *Claudia*, virgo Vestalis, cum in suspicionem stupri venisset, et simulacrum matris Idaea in vado Tiberis haereret, ad comprobandam pudicitiam suam, fertur cingulo duxisse navem, quam multa hominum millia trahere nequiverunt. *Cic. Coel.* 14. *Val. Max.* 5, 4. *Aur. Vict. V. Ill.* 46. ℙ Alia privigna Antonii, Fulviae ex Pelodio filia, vixdum nubilis, uxor fuit Augusti, quam dimisit intactam adhuc et virginem, exorta simultate cum Fulvia socru. *Suet. Aug.* 62. ℙ *Claudia s. Clodia*, uxor fuit Q. Metelli Celeris, Appii Claudii et P. Clodii soror, foeda libidine mulier. *Cic. Fam.* 5, 2. ℙ *Quinta Claudia*, cujus meminit *Cic. Coel.* 14. et *Har. resp.* 13. Appii Caeci non filia fuit, sed neptis, docente e temporum ratione *Abramio* ad priorem locum. Vestalem non fuisse, ut nonnulli tradidere, probat *Duk.* ad *Liv.* 29, 14. Dicitur Quinta, non praenomine, sed cognomine, ut aliae *Tertiae*, *Secundae* cet. Haec *Ernest.* Locis citatis addas *Tac. A.* 4, 64. *Val. Max.* 1, 8. ℙ *Claudia Pulcra*, sobrina Agrippinae, crimine impudicitiae, adulterii cum Furnio et veneficiorum in Tiberium, ac devotionum, licet multum renitente ac fremente Agrippina, cum Furnio damnata est. *Tac. A.* 4, 52. ℙ *Claudia Sacrata*, mulier Ubia. *Tac. H.* 5, 22. ℙ Fuit et *Claudia*, uxor Papinii Statii, ad quam exstat ejus carmen *Silv.* 3, 5. ℙ *Claudia*, Claudii II. Imperat. ex fratri Crispo neptis. *Trebell. Poll. V. Claudii* 13. *B. A.*]

CLAUDO, is, si, sum, a. 3. κλείω, obsero. Est a κέλω, impello, hinc κελάω, κελεύω, κελαύδω, tandem κλαύδω. *Cic. Flacc.* 25. Cum L. Flacco portas tota Asia claudebat. *Id. Tusc.* 5, 20. Fores cubiculi claudere. *Id. Phil.* 1, 10. omnes aditus. [*Tac. A.* 12, 68. Cunctos aditus custodiis clauserat.] *Tibull.* 1, 2, 7. januam sera. *Cic. N. D.* 2, 57. Claudere, et aperire pupulas. [*Cic. Dom.* 21. Tabernas claudi jubebat. *Tac. A.* 16, 15. Ubi effugia villae clausit. *Ov. Met.* 14, 781. Portus claudere obice. *Id. ib.* 15, 271. Clausit fontes. *Id. ib.* 8, 630. Mille domos clausere serae. *Hor. Od.* 3, 7, 29. Prima nocte domum claude. *Ov. Fast.* 5, 485. Fana veteres illis clausere diebus. *Quint. Decl.* 5, 8. p. 111. Clauserim paternos penates. *Virg. G.* 2, 317. Rura gelu tum claudit hiems. *Propert.* 3, 7, 56. Quum moribunda niger clauderet ora liquor. *Sil.* 15, 545. Thalamos clausit nox hominumque Deumque. *Virg. A.* 10, 746. In aeternam clauduntur lumina noctem. *Prop.* 2, 13, 17. Quandocunque igitur nostros nox claudet ocellos. *Sil.* Caede referta clauserit Eridani vada. *Inscr.* ap. *Lupium. Dissert.* T. 1. p. 144. Filiolo pientissimo apud Cuprenses diem claudenti. ℙ Intercludere, impedire, praecludere. *Liv.* 27, 18. Fugam hostibus. *Tac. A.* 6, 33. Cum alios incessus hostis clausisset. *Ov. Fast.* 1, 272. Clauderet ut Tatio fervidus humor iter. *Id. Met.* 3, 560. Argolicas venienti claudere portas. *Id. ib.* 8, 115. Proditione clausa est mihi patria. *Id. ib.* 8, 828. Sic letalis hiems paulatim in pectora venit, Vitalesque vias et respiramina clausit. *Mart.* 10, 63. Claudere alicui lumina. *Ov. Met.* 7, 604. Animam laqueo claudunt. *Sil.* 17, 120. Claudebat flatus Atropos, i. e. cohibebat. ℙ Includere, concludere servandi, custodiendi, occultandi causa. *Tac. A.* 15, 69. Clauditur cubiculo, praesto est medicus, abscinduntur venae. *Ov. Fast* 3, 879. Quater pastor saturos ubi clauserit hoedos. *Id. Met.* 8, 170. Quo postquam tauri geminam juvenisque figuram Clausit. *Id. Fast.* 3, 743. In arbore claudit (scil. apes) inani. *Virg. A.* 3, 642. Pecudes lanigeras in antro. *Hor. Ep.* 2, 45. Claudensque textis cratibus laetum pecus. *Ov. Met.* 2, 554. Prolem cista clauserat. *Tubero* ap. *Gell.* 6, 4. Aliquem in atras et profundas tenebras. *Justin.* 27, 1. Se in loco aliquo claudere. *Ov. Met.* 3, 697. Clauditur in tectis. *Tac. A.* 4, 30. Gallus Asinius, Gyaro aut Donusa claudendum, cum censeret. Adde *eund. ib.* 14, 63. ubi iterum de exilio dicitur, et *ib.* 16, 9. *Sil.* 4, 481. Et fessas acies

astris clausere tenebrae. *Id.* 6, 381. Claudebam ub corde metus. *Quint. Decl.* 11, 5. p. 235. Ubi espiro? ubi claudo gemitus? unde sumo solaium? Ita dicitur de locorum angustiis, quarum b utraque parte montes, rupes surgunt. *Ov. Met.* 3, 407. Longus in angustum, qua clauditur Helespontus. *Id. ib.* 1, 568. Est nemus Haemoniae, raerupta quod undique claudit Silva. *Tibull.* 2, , 45. Claudit et indomitum moles mare.] ₽ ipud *Stat. Th.* 4, 350. humeros clypeo claudere, st onerare, vel tegere. [*Sil.* 9, 588. Qua temine thorax claudit latus. *Id.* 14, 158. Cassis nunimine clauserat ora. *Id.* 10, 650. Casside vulus clauditur.] ₽ Ponitur etiam pro cingere, cirumdare. *Cic. Verr.* 2, 2, 2. Urbs, quae cum nanu munitissima est, tum loci natura, terra ac nari clauditur. *Curt.* 5, 4. Persis ab altero laere perpetuis montium jugis clauditur. *Varr. R.* *R.* 3, 14. Locum totum circum aqua claudere. *Ov. Met.* 4, 646. Solidis pomaria clauserat Atlas Moenibus. *Id. Fast.* 2, 215. Campi claudebant iltima colles. *Tibull.* 4, 1, 23. Claudantur ut mnia coelo. *Sil.* 12, 613. Coelum tenebris clauditur. — Hinc usitatissimum in re bellica. *B. Afr.* 9. Acies clauditur oppido, i. e. finitur prope nuros, tegitur muro oppidi. *Tac. A.* 1, 51. Dexrum Quintani clausere. *Id. ib.* 2, 20. Hostes a ergo palus, Romanos flumen aut montes claudeant. *Id. ib.* 14, 25. Praesidium regium, quod erox juventus clauserat. *Id. H.* 2, 83. Longis navibus versum in Italiam mare claudere. *Veget.* *le R. M.* 3, 6. Impedimenta a lateribus claudere nanu armatorum, i. e. tegere. *Quint. Decl.* 19, . p. 367. Claudere acie. *Virg. A.* 8, 473. Hinc Tusco claudimur amni, Hinc Rutulus premit. *Tiull.* 4, 1, 85. Locum ducto claudere vallo.] *Nep.* *Milt.* 7. urbem operibus. *Id. Dat.* 8. adversarios ngustiis locorum. *Id. Epam.* 8. urbem obsidione. *Item in re venatoria. *Tib.* 4, 3, 7. Claudentem olles densos indagine. *Id.* 1, 4, 49. Claudere alles insidiis. *Manil.* 5, 186. Claudunt campos ormidine mortis. V. in Clausus. *Ov. Fast.* 5, 371. Cur tibi pro Libycis claudantur rete leaenis imbeles capreae sollicitusque lepus. (De venatoriis lulis in Circo Florae ut videtur *Gierig.*, quem cf. d h. l.] *Lucan.* 6, 42. et silvas, vastasque feras ndagine. ₽ Item pro cohibere, sistere. *Plin.* 26, 13, 83. Sideritis sanguinem claudit. Adde *Justin.* 15, 3. *ad f.* ₽ Translate. *Cic. Fam.* 4, 3. *ad f.* Et in ipsius consuetudinem, quam aduc meus pudor mihi clausit, me insinuabo. *Ter.* *Andr.* 3, 3, 41. Nolo tibi ullum commodum in me laudier, *h. e.* nolo, quidquam in me esse clausum t obseratum, quod in tuum commodum cedere ossit. (Similem alium *Terentii* locum, V. in v. eq.) *Cic. Tusc.* 4, 1. Claudere aures ad voces loctissimas. [*Cic. Off.* 2, 15. Nec ita claudenda st res familiaris, ut eam benignitas aperire non ossit. *Liv.* 40, 8. Reseratae aures sunt, quae postac secretis alterius ab altero criminibus claudenur.] *Senec. ep.* 123. aures malis vocibus. *Cic.* *Or.* 68. *in f.* sententias numeris. *Hor. Sat.* 2, 1, 28. verba pedibus, *h. e.* versus facere. *Id. ib.* 1, 0, 59. aliquid pedibus senis, *h. e.* hexametro veru complecti. ₽ In illo *Virg. Ecl.* 3, 111. Claulite jam rivos pueri: sat prata biberunt: ἀλληγοικῶς subest jussio silentium indicentis. ₽ Saepe st finire, concludere. *Ov. Her.* 13, 165. Ultima nandato claudetur epistola parvo. *Id. Fast.* 3, 384. Claudere opus aliquod, *h. e.* perficere, absolvere. *Stat. Th.* 11, 58. bella. Al. leg. *cludere*. *Hor. Od.* , 4. *in f.* Aetas clausit lustrum octavum. *Lucan.* , 44. Nostrum exhausto jus clauditur anno. *Mart.* 3, 14. Claudere quae coenas lactuca solebat avoum, Dic mihi, cur nostras inchoat illa dapes? *Quint. Inst.* 1, 8. p. 93. Ubi claudatur sensus. *Id. ib.* 1, 5. p. 59. Itaque neutra claudet vocem Latinam. V. *Drakenb.* ad *Sil.* 13, 686.] ₽ *Claudere agmen* dicuntur qui postremo agminis loco unt. [*Caes. B. G.* 1, 25. Claudere agmen hostium.] *Curt.* 3, 3. et 4, 12. ₽ Claudere spatham capulo, quid sit, V. CLAUSULA. ₽ Neurorum more *Appul. Flor. n.* 18. Si non hic maxime oratio clauderet, *h. e.* desineret. Al. aliter eg. et exponunt. ₽ Partic. *Clausurus* apud *Ov.* *Met.* 14, 784. Sola Venus portae cecidisse repagula sensit; Et clausura fuit. *Claudendus* ap. *eund.* *Pont.* 1, 7, 37. Sed neque (*domus*) claudenda est.

CLAUDO, is, n. claudus sum, claudeo, claudico. Videtur esse a χαλάω, laxo, unde χαλαύω et χαλαύδω, tandem χλαύδω, hinc Latinum extrita aspirata *claudo*. Translate *Sallust. fragm. Hist.* 3. ap. *Prisc.* 10, 889. Conjuratione claudit. Ita *Prisc.* interpretatur. *Id. in orat. Macri trib. pl.* Neque enim ignorantia res claudit. *Id. in alio fragm.* Nihil socordia claudebat. Duo haec loca affert *Donat.* ad *Terentii Eun.* 2, 3, 39., item ad illud *ib.* 1, 2, 83. Nuncubi meam benignitatem sensisti in te claudier? ubi *Scalig.* quoque *lection.* *Auson.* 2, 21. pro claudicare exponit. Similiter *Auson. prol. sept. Sap.* 31. sed si memoria Rebus vetustis claudit (Al. *cludit*), *h. e.* labat, deficit. *Symmach. ep.* 1, 27. (al. 33.) Ne forte in nos parentis claudat affectio. *Cic. Tusc.* 5, 8. Beata vita etiam si ex aliqua parte clauderet etc. *Id.* *Or.* 51. Quid est cur claudere, aut insistere orationem malint etc. *Gell.* 4, 7. Numerus clausurus est. Adde 13, 20. et *Appul. de Deo Socrat.* et *in Florid. n.* 18. [*Cf. *Gronov. observ.* 22, 29. et *Davis.* ad *Cic. Tusc.* 5, 8. Caeterum exempla, quibus hoc verbum firmatur, dubia sunt et e corruptis locis petita. V. *Burm.* ad *Ov. Pont.* 3, 1, 8.] ₽ Quaedam sunt ex his locis, quae si certa est lectio, ad *Claudeo, es*, pertinere possunt. Verum magna horum pars aliter ab aliis legitur, vel exponitur. Fortasse ex secundo *Sallustii* loco, et altero *Ausonii* certi aliquid conjici posse videtur, ad hunc verbi usum, et significationem adstruendam.

CLAUDUS, a, um, adj. altero pede laesus, χωλός. *Cic. N. D.* 1, 30. Claudum igitur habebimus Deum, quoniam de Vulcano sic accepimus. *Nep. Agesil.* 8. Claudus altero pede. *Hor. Od.* 3, 2, 32. Pes claudus. [*Virg. A.* 5, 278. Clauda vulnere pars. *Hor. Ep.* 1, 17, 61. Crudeles, tollite claudum.] ₽ *Claudi more tenere pilam*, proverb. dixit *Cic. Pis.* 28. pro nullo delectu, nulloque judicio tenere, ac sequi quicquid doctum indoctumque sit: quia claudi cum pedibus diffidant, quoquo modo possunt, pilam arripiunt, arcteque tenent: vel quia pilae tantum retinendae apti sunt, non remittendae, aut cursitando excipiendae: vel demum quia tunc solum pilam excipere et tenere solent, si commode illis mittatur. ₽ Proverbii speciem habet et illud *Pl. Aul.* 1, 1, 34. Quasi claudus sutor domi sedet totos dies. ₽ Translate. *Sil.* 13, 33. Clauda fides, *h. e.* vacillans, inconstans. *Ov. Trist.* 3, 1, 11. Carmina clauda alterno versu, *h. e.* alterno breviore, ut est in elegiis. *Id. Pont.* 3, 1, 86. Clauda nec officii pars erit ulla tui, *h. e.* manca erit, deficiet. *Gell.* 4, 7. Nisi tertia syllaba circumflexa ponatur, numerus claudus est, *h. e.* mutilus, mancus. Alii leg. *clausurus*. *Quint.* 9, 4. *post med.* Clauda oratio, *seu* periodus, *h. e.* cui aliquid deest; cui opponitur redundans et nimia. [*Id. ib.* 4. p. 851. Quaedam etiam clausulae sunt claudae atque pendentes, si relinquantur. *Id. Decl.* 261. p. 489. Clauda fortuna. Ita etiam absolute, ap. *eund. Inst.* 9, 4. p. 865. Aures, quae stabilia probant, clauda deprehendunt.] ₽ *Claudae naves* dicuntur a *Liv.* 37, 24. quae remos fractos habent, qui veluti illarum pedes sunt. Adde *Tac. A.* 2, 24. et *Lucr.* 4, 438. ₽ [*Claudus* fuit etiam cognomen Romanum C. Quinctii consulis an. U. C. 483. ex *Anonym. Norisiano*, et in gente Pacuvia ex *Ascon. argum. orat. in Scaur. F.*]

*CLAVELLUS, i, m. clavulus. *Marcell.* 33. *B. A.*

CLĀVĪCĀRĬUS, ii, m. qui claves facit. *Impp. Theodos. et Valentinian. Cod.* 10, 64, 1. Lecticarii, clavicarii, quadrigarii.

CLĀVĪCŬLĂ, ae, f. κλειδίον, parva clavis. *Caes. Germ. Arat. in Cassiop.* 195. Qualis ferratos obici clavicula dentes Succutit, et foribus praeducit vincula claustri. ₽ Item capreolus vitis: ita dicta fortasse a clavi, qua vectem, seu claustrum significat: quia sicut hac valvae limini adhaerent, et firmantur; ita illa vitis adhaeret arbori, ac se ipsam sustinet. *Cic. Senect.* 15. Vitis ut se erigat claviculis suis, quasi manibus, quidquid est nacta, complectitur. *Plin. prooem. l.* 23. Claviculae ipsae, quibus vites repunt. Adde *Colum.* 4, 6.

CLĀVĪCŬLĀRĬUS, ii, m. κλειδοῦχος, qui claves gerit. *Firmic. Mathes.* 3, 6. *n.* 6. Erunt claviculari, vel carceris custodes.

CLĀVĪCŬLĀTIM, adv. in modum claviculae, vitis intortae et crispatae. Affertur a quibusdam exemplum *Plin.* 9, 33, 52., sed ibi leg. *canaliculatim* vel *caniculatim*.

CLĀVĪGER, a, um, adj. κλειδοῦχος, qui claves gerit. *Ov. Fast.* 1, 228. Clavigerum verbis alloquor ipse Deum, *h. e.* Janum, qui fingebatur dextra baculum, sinistra clavem habens, ut *Id. ib.* 99. tradit, quia est omnium januarum custos ac praeses, ut docet *Macr. Sat.* 1, 9. V. ibi alia in hanc rem, et ap. *Ov. l. c.* ₽ Item qui clavam gerit; estque epithetum Herculis. *Ov. Ib.* 253. et 15. *Met.* 22. et 284. et 4. *Fast.* 68. ₽ Eadem ratione *clavigeram prolem* Vulcani appellat *Id. Met.* 7, 437. Periphetam Vulcani filium, insignem latronem a Theseo occisum; qui Corynetes Κορυνήτης, dictus est, hoc est clava pugnans, a κορύνη, clava, ut est ap. *Hygin. fab.* 158., qui tamen *fab.* 38. Neptuni filium facit.

CLĀVIS, is, f. κλεῖς, et Dorice κλᾶξ, instrumentum ferreum, quo ostia, arcae et id genus multa clauduntur, et aperiuntur. *Cic. Dom.* 10. Tu heluoni spurcissimo omnes horreorum claves lege tua tradidisti. *Liv.* 27, 24. *in f.* Claves imponere portis. *Mart.* 9, 47. aptare foribus. *Appul. Met.* 9. Subdita clavi pessulos reduco, *h. e.* retraho, eximo aperiendi causa. *Petr. Sat.* 94. Clavem eximere. *Ov. A. Am.* 3, 643. Clavis adultera. *Sall. Jug.* 12. Claves adulterinae. *Varr. R. R.* 1, 22. *in f.* Esse sub clavi, *h. e.* clausum esse. *Hor. Od.* 2, 14, 26. Caecuba servata centum clavibus. *Varr. R. R.* 1, 22. Quae non possunt esse sub clavi, quam maxime facere, ut sint in conspectu, oportet. [*Sall. Jug.* 12. Clavis plures januas reserans. *Hor. Ep.* 1, 20, 3. Odisti claves et grata sigilla pudico (Du hassest Schloss und Riegel. *Wieland.*). Haec verba *Boettig. Sab.* 1, 103. referri posse videntur ad capsulas, quibus etiam clave obseratis delicatiores apud Romanos foeminae libros ipsis lectissimos asservare solebant. *Hor. Sat.* 2, 3, 146. Ut heres Jam circum loculos et claves laetus ovansque Curreret.] ₽ De Laconica clavi, V. LACONICUS. ₽ Clavem, inquit *Festus*, consuetudo erat mulieribus donare ad significandam partus facilitatem. ₽ Dabatur etiam clavis domus novae nuptae primum ingredienti; quo significabatur, eam matremfamilias institui: eadem adimebatur, cum divortii causa uxor domo exigebatur. *Cic. Phil.* 2, 28. Mimam illam suas res habere jussit, ex XII. Tabulis, claves ademit, exegit. Ita *Non.* 4, 152., *P. Victor.* et *Manut.* etc. Alii male leg. Ex XII. Tabulis causam addidit, exegit. ₽ *Clavem dare* est rei familiaris dominium, aut custodiam tradere. *Papin. Dig.* 31, 79. *a med.* et *ib.* 18, 1, 74., item *Inscr.* ap. *Don. cl.* 2. *n.* 180. Adde *Cic. l. c. pro Domo.* ₽ *Clavis adunca trochi* ap. *Propert.* 3, 12, 6. est instrumentum, quo trochus agitatur. ₽ Sumitur etiam pro vecti, seu claustro, aut sera, qua intus fores clauduntur. *Tibull.* 1, 6, 34. tua si bona nescis Servare, ah frustra clavis inest foribus. *Pl. Cas.* 5, 2, 7. Ubi intus hanc novam nuptam deduxi, clavem obduxi. *Scalig.* eodem sensu adhibitum ait a *Virg. Mor.* 15., sed hic locus varie ab aliis legitur; et ap. *Plaut.* alii leg. *abduxi*. [*Tibull.* 2, 4, 34. Nec prohibent claves.] ₽ In accusativo habet etiam *clavim*. *Pl. Most.* 2, 1, 78., *Tibull.* 2, 4, 31. et *Charis.* 1, 101. ₽ In ablativo quoque et in *e*, et in *i* desinit. Pro altera positione stat locus *Varronis* supra allatus: pro altera *Juven.* 15, 158. Turribus, atque una portarum clave teneri. ₽ De clavibus veterum, earumque generibus, nec non de ratione claudendi, multa *Salmas. in exercitat. Plin.* p. 926. et seqq. ₽ Inventa est clavis a Theodoro Samio, teste *Plin.* 7, 56, 57.

CLĀVO, as, a. 1. clavis vincio, συγγομφόω, ἡλόω. *Paul. Nol.* 21, 103. Clavante ferro firma ligni robora. [*Vet. Gloss.* ἡλικοπῶ, Clavo. *B. A.*]

CLĀVŬLĂ, ae, f. tener ramus ex utraque parte aequabiliter praecisus (quem alii taleam appellant) plantandi causa. *Varr. R. R.* 1, 40., ubi alii leg. *clavula*. Adde *Non.* 4, 473., ubi *clabula* scriptum est. ₽ Dicta est quasi parva clava. *Clavam* autem appellat hoc idem *Pallad.* V. CLAVA.

*CLAUSALA, ae, Dalmatiae fluvius, juxta Scodram. *Liv.* 44, 31. *B. A.*

*CLAUSENTUM, i, opp. Britanniae, hodie forte Southampton. *Anton. Itin.* *B. A.*

[CLAUSĬBĬLIS, e, et

[CLAUSĬLIS, e, adj. qui claudi potest. Legitur in *Not. Tir.* p. 83. *F.*]

CLAUSTRĀRĬUS, a, um, adj. ad claustrum pertinens, ut *Claustrarius artifex* ap. *Lampr. Elag.* 12., *h. e.* qui claustra, et seras facit.

CLAUSTRĬTĬMUS, i, m. ea forma, qua *aeditimus*, significat eum, qui claustris januae praeest, ut *Gell.* 12, 10. docet, ubi Laevium antiquum scriptorem hac voce usum tradit. Al rectius leg. *claustritumus*, a claustris tuendis.

CLAUSTRUM, i, n. κλεῖθρον, κλεῖστρον, vectis, sera, repagulum, quo janua clauditur. Adhibetur fere in plur. num. *Cic. Verr.* 2, 4, 23. *ad f.* Effringi multorum fores, revelli claustra. *Id. Agr.* 1, 7. Sub signo, et claustris ponere aliquid. [*Liv.* 5, 21. Pars claustra portarum revellunt; pars inferunt ignes. *Plin. Pan.* 49, 2. Claustris defendere.] *Claud. in Eutrop.* 1, 195. arcae claustra remoliri. *Ulp. Dig.* 32, 50. *in f.* Armariis et loculis claustra et claves cedunt. *Virg. A.* 2, 259. Laxare claustra. *Id. ib.* 9, 758. Rumpere claustra manu, sociosque immittere portis. *Petr. Sat.* 11. discutere. ₽ Dicitur etiam de ipsis portarum valvis. *Martial.* 10, 28. Ferrea perpetua claustra tuere sera. ₽ Item de quovis loco concluso. [*Virg. A.* 1, 56. Circum claustra fremunt venti. *Plin. Pan.* 81, 3. Ferae claustris fractae, i. e. domitae, quibus feritas demta longa intra caveam captivitate. *Hor. Od.* 3, 11, 44. Intra claustra tenere. *Id. Ep.* 2, 1, 255. Claustra custodem pacis cohibentia Janum. *Sil.* 12, 442. Claustris maris extulit carinas, i. e. ex portu.] *Stat. Silv.* 2, 5, 4. de leone mansueto: Quid quod abire domo, rursusque in claustra reverti, etc., *h. e.* in caveam. *Senec. Hipp.* 1166. Daedalea claustra, *h. e.* labyrinthus. *Tac. A.* 4, 49. Ut aquam, pabulumque eriperet, contrahit claustra [*i. e. munitiones, vallum, coronam. Similis locus apud eundem *ib.* 12, 31. Suisque claustris impeditos turbant, i. e. munitionibus, quibus castra contra hostes defenderent. *Ov. Met.* 4, 86. Urbis claustra relinquere, i. e. portas clausas. Sic *Stat. Th.* 10, 644. Thebarum claustra. *Virg. G.* 2, 161. Lucrino addita claustra, i. e. interjecto aggere seclusus a mari lacus, portus factus est. *Sil.* 5, 44. Claustra undae, i. e. agger mari impositus ad cohibendos fluctus.] ₽ Translate. *Cic. Agr.* 2, 32. Corin-

thus erat posita in angustiis, atque in faucibus Graeciae, sic ut terra claustra locorum teneret, etc. *Id. Mur.* 8. Cum ego claustra ista nobilitatis refregissem, ut aditus ad consulatum non magis nobilitati, quam virtuti pateret. *Liv.* 9, 32. Sutrium, quae urbs velut claustra Etruriae erat. *Cic. Flacc.* 13. Omnes insulas, urbes maritimas claustris imperii nostri contineri. [*Tac. A.* 2. 59. Ne fame urgeret Italiam, quisquis eam provinciam claustraque terrae et maris insedisset.] *Suet. Vesp.* 7. Alexandriam transiit, ut claustra Aegypti obtineret. *Tac. H.* 3, 43. Claustra maris praesidio tueri. *Id. ib.* 2. Claustra montium. [*Id. ib.* 1, 6. Claustra Caspiarum. *Id. A.* 2, 62. Exin ventum Elephantinen ac Syenen, claustra olim Romani imperii; quod nunc rubrum ad mare patescit.] *Id. H.* 3, 8. Aegyptus claustra annonae. [*Id. A.* 5, 8. Claustra aerarii et militarem pecuniam rebus novis offerre.] ℙ *Naturae claustra confringere*. ap. *Lucr.* 1, 71. est naturae arcana aperire et revelare. ℙ *Claustra vitai resolvere*, ap. *eund.* 1, 415. est vitalia corporis receptacula, et munimenta diffringere. ℙ Eleganter *Plin. ep.* 2, 14. Nunc, refractis pudoris et reverentiae claustris, omnia patent omnibus. Et *Quint. Decl.* 13, 10. Obluctantia diu legum veluti claustris scelera, libera porta prorumpunt. Et *Vellej.* 1, 17. Eminentia cujusque operis arctissimis temporum claustris circumdata, *h. e.* arctati temporis spatio, ut *Id. ib.* loquitur 16. ℙ In sing. numero. *Caes. Germ. in Arat.* 196. foribus praeducit vincula claustri. *Curt.* 4, 5. Objicere claustrum. Adde 7, 6. et *Gell.* 14, 6. et *Petr. Sat.* 89., sed hic alii aliter leg. ℙ [In *Not. Tir.* p. 84. legitur *Clustrum* pro *Claustrum. F.*]

CLAUSŬLA, ae, f. κατάληξις, παῦλα, τὸ ἔσχατον, extrema pars alicujus rei: a *claudo*, qua finire significat. *Cic. Coel.* 27. *in f.* Mimi ergo est jam exitus, non fabulae: in quo cum clausula non invenitur, fugit aliquis e manibus, deinde scabilla concrepant, aulaeum tollitur. *Id. Att.* 6, 3. Clausula est difficilis in tradenda provincia. *Senec. ep.* 66. *ad f.* Bonum, quod beatae vitae clausulam imposuit. *Colum.* 3, 19. Clausulam imponere disputationi. *Plin.* 11, 45, 101. Ungues clausulae nervorum summae existimantur. *Cic. Phil.* 13, 21. et *Fam.* 2, 4. Clausula epistolae. *Id. Verr.* 2, 3, 14. edicti. *Colum.* 12, 57. *in f.* operis. ℙ De conclusione ac fine periodi. *Cic. Or.* 3, 46. Clausulas, atque interpuncta verborum, animae interclusio, atque angustia spiritus attulerant, *h. e.* verborum conclusiones, ut supra 44. dixerat. *Id. Or.* 64. Clausulae, quae numerose, et jucunde cadunt. *Id. ib.* 2, 59. Addere clausulam. ℙ *Appul. Flor. n.* 9. clausulam strigilis pro capulo strigilis posuit. Quo pertinet illud *Spartian. Hadrian.* 10. Capulo eburneo spatham claudere. κατακλείειν Graeci dicunt hoc eodem sensu. Est autem capulus tum ensis, tum strigilis extrema pars; et *claudere* pro finire adhiberi, supra suo loco diximus. Haec ex *Salmas. Commentar.* ad *Spartian. l. c.* ℙ A JCtis *clausula* saepe sumitur pro parte qualibet, seu capite edicti, legis, scripturae, licet extrema non sit. *Ulp. Dig.* 4, 8, 25. Haec autem clausula, *diem compromissi proferre*, nullam dat arbitro facultatem. Adde *ib.* 6, 23. *ad med.* et *ib.* 26. *ad f.* et alibi saepe. ℙ Apud rhetores dicta est etiam *clausula* brevis et acuta in fine sermonis cujusque sententia. Tempore enim *Quintiliani*, ut *Id.* 8, 5. docet, turpe ac prope nefas ducebant respirare ullo loco, qui acclamationem non peteret: unde minuti, corruptique sensiculi, et extra rem petiti tota oratione spargebantur. ℙ Denique et ipsa periodus *clausula* dicitur, quae definitur a *Charis.* 1, 275. compositio verborum plausibilis structurae, exitu terminata.

CLAUSŪRA, ae, vel Clusura, ae, f. Castrum, praesertim apud medii aevi scriptores. *Imp. Justin. Cod.* 1, 27, 2. Ubi antea fines, et clausurae provinciarum erant. *Cassiod. Var.* 2, 5. In Augustanis clausuris. Al. hic leg. *clusuris*.

CLAUSUS, a, um, part. a *claudo, is, si*, seratus, conclusus. [*Cic. Verr.* 2, 5, 27. Nihil tam clausum ad exitus, nihil tam septum undique, nihil tam tutum ad custodias. *Ov. Met.* 4, 453. Fores clausae adamente. cf. *Gierig.* ad h. l. *Tac. A.* 2, 40. Clausum os, i. e. constrictum. *Id. ib.* 14, 9. Neque congesta aut clausa humus. *Ov. Met.* 15, 389. Clausum sepulcrum. *Tac. A.* 2, 2. Vilissima utensilium annulo clausa, i. e. obsignata. *Id. ib.* 15, 64. Clausum corpus adversum vim veneni, i. e. obstructum. *Catull.* 55, 18. Si linguam clauso tenes in ore. ℙ Translate *Cic. Tusc.* 4, 1. *ad f.* Aures clausae ad doctissimas voces philosophorum. *Id. Quint.* 30. Habere domum clausam pudori et sanctimoniae, patentem, utque adeo expositam cupiditati et voluptatibus. *Tac. A.* 3, 15. Quod Tiberium obstinatum clausumque vidit. ℙ Pro incluso, recondito, occultato, asservandi, custodiendi causa. *Cic. Ver.* 2, 4, 20. Statuerunt se nihil tam clausum, neque tam reconditum posse habere, quod non istius cupiditate apertissimum promptissimumque esset. *Ov. Fast.* 6, 277. Suspensus in aëre clauso globus (de sphaera, quam Archimedes invenit, quae cincta erat capsa vitrea, ita ut aër clausus motus solis etc. referre videretur.) *Caes. B. C.* 3, 23. Tenere aliquem locum clausum. *Tac. A.* 4, 49. Simul equi, armenta, juxta clausa, egestate pabuli exanimari. *Id. ib.* 1, 53. Julia olim a Patre Augusto Pondateria insula, mox oppido Rheginorum clausa. *Id. ib.* 15, 4. Neque clausos exterret, i. e. obsessos. *Id. Hist.* 2, 14. Itaque undique clausi, i. e. ab hostibus cincti. *Sil.* 1, 681. Clauso bellum producere ferro, i. e. sedendo, non vi agendo. *Id.* 16, 358. Clausum ferrum, i. e. frenum. *Luc.* 5, 245. Ensis clausus, i. e. vagina conditus. *Virg. A.* 6, 734. Clausus tenebris et carcere caeco *Id. G.* 3, 352. Clausa armenta stabulis. *Hor. Sat.* 2, 7, 59. Turpi clausus in arca. *Tac. A.* 15, 53. Caesar, rarus egressu domoque aut hortis clausus. *Id. H.* 4, 49. *sub f.* intra domum. *Sil.* 5, 277. Clausum sub casside vulnus, i. e. occultatum. ℙ Translate *Sall. Cat.* 10. Aliud clausum in pectore, aliud promptum in lingua habere. *Cic. Verr.* 2, 3, 25. *f.* Clausa habere sua consilia. *Ov. Met.* 2, 641. Incaluitque Deo, quem clausum pectore habebat. *Id. Fast.* 4, 846. Clausum pectore vulnus. *Sil.* 10, 378. Clausus pavor, i. e. reconditus. *Id.* 1, 140. Clausum arcano pectore bellum. ℙ Idem quod circumdatus, cinctus. *Virg. A.* 12, 893. Clausum cava condere terra. *Ov. Fast.* 2, 222. Nec Riparum clausas margine finit aquas. *Tac. A.* 2, 19. Locus flumine et silvis clausus. *Id. ib.* 14, 34. Locus artis faucibus et a tergo silva clausum. *Quint. Decl.* 1, 14. Illae perpetua nocte clausae genae non custodierunt, i. e. perpetua caecitate coopertae.] *Hirt. B. G.* 8, 40. Oppidum clausum operibus, *h. e.* circumdatum. *Id. B. Alex.* 61. Clausus obsidione. ℙ Pro finito, *Cic. Or.* 58. *in f.* Universa comprehensio, et species orationis clausa et terminata est. ℙ Substantive. *Lucr.* 4, 613. Clausa viarum. Et *ib.* 354. domorum. *Virg. G.* 4, 303. Linquere aliquid in clauso. *Colum.* 12, 1. *ex Cicer. in Oecon.* Custodire aliquid in clauso. *Id.* 7, 6. Numerum majorem quam centum capitum, sub uno clauso non expedit habere.

CLAUSUS, i, m. princeps Claudiae gentis. *Ov. Fast.* 4, 305. et *Sil.* 15, 550. V. CLAUDIUS, ii.

CLAVŬLARIS. V. CLABULARIS.

CLAVŬLA. V. CLAVOLA.

CLAVŬLUS, i, m. parvus clavus, ἡλίσκος. *Cato R. R.* 21. Imbrices medias clavulis figere. *Varr. R. R.* 2, 9. Imponere canibus cingulum circum collum ex corio firmo cum clavulis capitatis. ℙ *Clavulus* est etiam morbus, de quo in V. CLAVUS. *Marc. Empir.* 33. *a med.* Verendi virilis clavulis, et ulceribus aloe trita utiliter imponitur.

CLAVUS, i, m. ἧλος, γόμφος, id quo aliquid figitur, et alteri rei jungitur. A *claudendo* quidam dictum putant. *Hor. Od.* 3, 24, 5. Figere clavos. *Liv.* 7, 3. pangere. *Plin.* 10, 18, 20. adigere arbori. *Id.* 16, 10, 20. aereum adigere in arborem. *Id. ib.* 40, 76. *n.* 3. adactum avellere. *Pl. Men.* 1, 1, 10. excutere. *Caes. B. G.* 3, 13. Configere transtra clavis ferreis. *Id. B. C.* 2, 10. Tigna laminis clavisque religare. *Vitr.* 7, 3. Asseres clavis ferreis fixi. *Cato R. R.* 20. Figere aliquid clavis duplicibus. *Id. ib.* 18. *in f.* Clavis corneis occludere. *Hor. Od.* 1, 35, 18. Clavus trabalis. *Petr. fr. Trag.* 75. *Burm.* Tabularis clavus. *Plin.* 28, 6, 17. Clavum ferreum defigere. *Id.* 9, 18, 33. Clavi caligares, *h. e.* ferrea acumina militarium caligarum soleis suffixa: de quibus *Juven.* 3, 247. planta mox undique magna Calcor, et in digito clavus mihi militis haeret. Et 16, 24. offendere tot caligas, tot millia clavorum. ℙ Translate. *Pl. Asin.* 1, 3, 4. Fixus hic apud nos est animus tuus clavo Cupidinis, *h. e.* vinculo. *Cic. Tusc.* 4, 35. Novo quodam amore veterem amorem, tanquam clavo clavum ejicere; proverbii species. *Id. Verr.* 2, 5, 21. Ut hoc beneficium, quemadmodum dicitur, trabali clavo figeret, *h. e.* firmum, proprium, perpetuumque redderet; et hoc proverbii genus est. ℙ Mos fuit priscis temporibus, Volsiniis praesertim in templo Deae Nortiae, (quae, teste *Capell.* 1. p. 21., eadem fuit cum Nemesi, seu Fortuna) deinde etiam Romae dextro lateri aedis Jovis Capitolini, ex qua parte fuit Minervae templum, clavum quotannis idib. Septemb. figere, qui, cum rarae essent per ea tempora litterae, numeri nota fuisse fertur, numerus autem Minervae inventum fuit; atque ideo singuli clavi indices erant numeri annorum. Haec ex *Liv.* 7, 3. *Morc.* vero *De stil. Inscr. Lat. T.* 1. p. 27. *ed. Patav.* veteris cujusdam Kalendarii auctoritate fretus censet, hos claves fuisse parvos quosdam clypeos litteratos, qui singuli regum primum, deinde consulum nomina continerent, ita ut *clavi annales* dicerentur, qui, teste *Festo*, ideo *parietibus sacrarum aedium figebantur, ut per eos numerus colligeretur annorum*, ac insuper in his aliquam fuisse temporis notam, ut constaret, a quo potissimum numerus esset ineundus. Hanc consuetudinem ab Hebraeis Etruscos mutuatos fuisse putat *Andr. Adamius* in *Storia di Volseno T.* 1. p. 82., quos mense Septembri annum civilem incepisse, notum est. Hinc *Ov. Fast.* [...] 89. ait, mensem Martium quintum fuisse Falisci[s] Etruriae populis, quia scilicet, Januario et Febru[a]rio omissis, annum incipiebant ab Septembri. *Ci[c]. Att.* 5, 15. Laodiceam veni pridie Kal. Sext. E[x] hoc die clavum anni movebis, *h. e.* numerabis in[i]tium anni mei in provinciae administratione. Hun[c] morem annorum numerandorum ex clavis pariet[i] affixis proprium fuisse rusticorum confirmat *Pet[r]. Sat.* 135. *Burm.* Et paries circa palea satiatus in[a]ni, Fortuitoque luto, clavos numerabat agreste[s]. ℙ Progressu vero temporis, cum fastus consulare[s] marmore inscripti fuissent, clavi figendi mos inter[-] missus est, at religionis tantum causa repetitu[s] fuit, pestilentiae nempe avertendae, vel flagitio[rum] facinoris expiandi, vel plebis sedandae causa, u[t] narrat *Liv.* 7, 3., 8, 18. et 9, 28.: eo enim rit[u] Romani fatorum acerbitatem in melius vertere, ve[l] Fortunae volubilem rotam sisti posse putarunt. Hinc poetae clavos Necessitati, quae Fortunae ad[-] ministra fuisse credita est, tribuunt, quod rata, fi[-] xa et firma ea esse oportet, quae necessitate et fa[-] to fiunt. *Hor. Od.* 1, 35, 17. fortunam ita allo[-] quitur: Te semper anteit saeva Necessitas, Clavo[s] trabales, et cuneos manu Gestans ahena. *Id. ib.* 3, 24, 3. Si figit adamantinos Summis verticibu[s] dira Necessitas Clavos, non animum metu, No[n] mortis laqueis expedies caput. *Jo. Bapt. Vermig[-] lioli Ant. Iscr. di Perugia T.* 1. *tab.* 2. p. 43. pate[-] ram, sive speculum exhibuit, atque interpretatu[s] est, in quo fabula repraesentatur Meleagri, e[t] Atalantae, quibus adstans una Parcarum Atropo[s] alata, sinistra clavum parieti applicat, dextra ver[o] illum malleo figit. ℙ Est praeterea *clavus* navi[s] gubernaculum, οἴαξ, πηδάλιον: seu potius fustis manubrium, quo gubernaculum torquetur, ut rect[e] docet *Serv.* ad illud *A.* 5, 176. Ipse gubernacl[o] rector subit, ipse magister: Hortaturque viros, cla[-] vumque ad litora torquet. *Id. A.* 10, 218. Reger[e] clavum. *Cic. Sext.* 9. Clavum tanti imperii tene[-] re, et gubernacula reipublicae tractare. ℙ *Dum clavum rectum teneam*, proverbialis locutio est ap. *Quint.* 2, 17., et videtur significare, non timer[e] aliquem, si arguatur, quod res non ex sententi[a] cesserit, dummodo recte officio suo functus sit. ℙ *Abjicere clavum* metaphorice est curam alicujus re[i] deponere ap. *Arnob.* 3, 106. ℙ Numeratur etiam *clavus* inter morbos hominum, pecudum, et olea[-] rum. Est verrucula, seu tuberculum callosum in plantis humani pedis ex contusu plerumque nascens, clavique caput referens, ex quo magni aliquando dolores exsistunt, praesertim ingrediendi. Differt a *callo* quia hic sine dolore est. *Plin.* 23, 16, 62. Clavos, et rimas, callique vitia fimum apri sanat. *Cels.* 5, 28. *n.* 14. Excidere clavum. Et *ib.* tolle[-] re. Et *ib.* radere, et circumpurgare. *Plin.* 22, 23, 27. *n.* 11. pedum circumscarificare. *Id.* 26, 11, 66. *n.* 4. pedum extrahit ladanum. *Id.* 22, 23, 27. *n.* 11. Clavi, qui vulgo morticini appellantur. ℙ In aliis quoque corporis partibus clavi nascuntur, ut *Cels. l. c.* docet. *Plin.* 24, 14, 77. Lycium clavos in naribus sanat. *Id.* 26, 14, 87. Aristolochia clavos in ulcere natos extrahit. ℙ In oculo *clavus* dicitur callosum in ejus albo tuberculum, cui nomen a figurae similitudine est, inquit *Cels.* 6, 7. *n.* 12. ℙ In cervicibus boum ex attritu jugi clavi fiunt, teste *Colum.* 6, 14. *sub f.*, ubi eorum sanandorum rationem tradit. Similiter oves dupliciter clavis infestantur, sive cum sublluvies, atque intertrigo in ipso discrimine ungulae nascitur, seu cum idem locus tuberculum habet etc. *Id.* 7, 5. *a med.* ℙ Apum quoque abortus, *clavus* dicitur, cum folliculus ille, in quo fetus est, vitio aliquo cerae instar induruit. *Plin.* 11, 16, 16. Ita enim legit ibi *Hard.* ex MSS. alii *clerus*. ℙ De olearum vitio *Plin.* 17, 24, 37. *n.* 4. Olea, praeter vermiculationem, clavum etiam patitur, sive fungum placet dici, vel patellam: haec est solis exustio. ℙ In tunicis Romanorum *clavi* erant segmenta, fere e purpura, ipsi tunicae assuta ornatus gratia, Graece σημεῖα. Sed qua figura ii fuerint, utrum ex la[-] to in acutum desinenti instar clavi, an rotundi solumque clavi caput referentes; an virgularum, seu linearum modo mediam vestem intersecantes; an denique partes ipsius tunicae anteriores hinc inde pendentes, et ex adstricto in latum desinentes, res est admodum incerta, et multis ambagibus involuta, quaeque miras lites inter eruditos excitavit, *Ferrar.* praesertim, et *Ruben. de re vestiar.*, quae fusius persequi, non est nostri instituti. V. *Pitisc.* in *Lex. antiquitat.* et *Graevii praefat. ad T. VI. antiquitat. R.*, ubi *Rubenius* contra *Ferrar.* defenditur, et clavum fuisse virgam, seu lineam affirmatur. ℙ Hinc *clavus* aliquando pro ipsa tunica ponitur. *Hor. Sat.* 2, 7, 10. Vixit inaequalis, clavum ut mutaret in horas. ℙ Hujusmodi ornatus in tunica a solis senatoribus, et equitibus gestabatur. Nam cetera plebs simplices tunicas habuit. Sed senatores latum clavum adhibebant, equites angustum. *Ov. Trist.* 4, 10, 29. Induiturque humeris cum lato purpura clavo. *Vell.* 2, 88. Maecenas vixit angusto clavo paene contentus, *h. e.* equestri dignitate. *Plin. ep.* 2, 9. Ego Sexto la-

tum clavum a Caesare nostro impetravi, *h. e.* jus dignitatis senatoriae. *Suet. Claud* 24. Latum clavum alicui tribuere. ¶ Hinc *angusticlavii* dicti sunt, qui angusto clavo utebantur, *laticlavii*, qui lato, ipsaeque tunicae, *laticlaviae*. ¶ Nonnunquam clavorum ornatus aliis etiam pannis additus est. *Mart.* 4, 46. Et lato variata mappa clavo. *Petr. Sat.* 32. hujusmodi mappam appellat *laticlaviam*. V. MAPPA.

CLAXENDIX. V. CLACENDIX.

CLAZOMENAE, arum, f. plur. Κλαζομεναί, urbs Ioniae, de qua V. in v. seq. ¶ In illo *Auson. ep.* 131, 4. Et teris incusas pumice Clazomenas, *h. e.* nates percisas, alluditur ad Graecum κλαζόμενος, perruptus, fractus, a κλάζω pro κλάω, frango, latetque obscenus sensus.

CLAZOMENIUS, et Clāzŏmĕnĭus, a, um, adj. Κλαζομένιος, et Κλαζομένειος, ad Clazomenas pertinens, quae est urbs Ioniae in Asia minori, in ora maris Aegaei, non procul a Smyrna, ut *Plin.* 5, 29, 31. et *Mela* 1, 17. *extr.* docent. *Cic. Or.* 3, 34. Anaxagoras Clazomenius. *Plin.* 14, 7, 9. Clazomenium vinum. *Sulpicia* in *Sat.* 5. Nec trimetro jambo, nec qui pede fractus eodem Fortiter irasci didicit duce Clazomenio, *h. e.* carmine Iambico scazonte, quo maxime usus Hipponax, cum Clazomenis esset, in derisores suos: qua de re V. HIPPONAX. De littera prima in voce *jambo* consona pro vocali V. IAMBUS *in f.*

[CLEANDER, dri, m. gloria hominum: a κλέος, gloria, et ἀνήρ, ἀνδρός, homo. Nomen servile. *Inscr.* ap. *Mur.* 1340, 12. Fabia Doxa Cleandro Damae F. marito. *F.*]

CLEANTHES, is, m. Κλεάνθης, philosophus stoicus, ex Asso urbe Troadis, Cratetis primum, deinde Zenonis discipulus, cujus locum in schola postea tenuit, praeceptor Chrysippi. Pauperrimus fuisse dicitur, adeo ut mercenario hauriendae aquae labore quaestum facere cogeretur ad vitam tolerandam, ut innuit *Senec. ep.* 44., quod noctu praestabat, somno parcissime utens, ut interdiu vacare posset studiis sapientiae: vixit tamen usque ad undecentesimum annum, ut *Val. Max.* 8, 7. *n.* 11. *extr.* testatur. Saepe ejus mentionem facit *Cic.* in libris philosophicis, et varia ejus dogmata refert. *Juven.* 2, 7. Et jubet archetypos pluteum servare Cleanthes. *Val. Max. l. c.* Te quoque, Cleanthe, tam laboriose haurientem etc. Quod autem *Id. ib.* eum facit Chrysippi discipulum, est contra auctoritatem *Cic. Fat.* 7., *Diog. Laert.* in *Chrysippo*, et aliorum.

CLEANTHEUS, a, um, adj. Κλεάνθειος, ad Cleanthem pertinens. *Pers.* 5, 63. purgatas inseris aures Fruge Cleanthea, *h. e.* praeceptis morum a Cleanthe petitis. *Claudian. Cons. Mall. Theod.* 88. Cleanthea turba, *h. e.* discipuli et sectatores Cleanthis.

[CLEANTHUS, i, m. gloria florum: a κλέος, gloria, et ἄνθος, flos. Cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 241, 2. L. Coelius Cleanthus. *F.*]

*CLEARCHUS, i, Κλέαρχος, Heracleae Ponticae tyrannus. *Just.* 16, 4. ¶ Item alius, Peripateticus, Solensis, Aristotelis discipulus. *Gell.* 4, 11. *extr.* V. *Voss. de Hist. Graec.* 1, 9. ¶ Item dux Lacedaemoniorum, qui dictabat Imperatorem plus quam hostem metui oportere. *Frontin. Strateg.* 4, 1. *B. A.*

[CLEDO, onis. f. κληδών, bona fama. Cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Mur.* 1697, 4. Junia ɔ. L. Cledo. *F.*]

*CLEEMPORUS, i, medicus, de quo *Plin.* 22, 22. et 24, 17. *B. A.*

CLEMA, ătis, n. κλῆμα, herba ex genere sanguinariae, seu polygoni. Graece κλῆμα palmitem, aut flagellum vitis significat. *Plin.* 27, 12, 91.

CLEMATIS, idis, f. κληματίς, herba smilaci similis, geniculata, repens per arbores. *Plin.* 24, 10, 49. ¶ Alia est *clematis* Latine centunculus dicta. V. CENTUNCULUS. ¶ Aliae sunt hoc nomine herbae apud Graecos: de quibus *Plin.* 24, 15, 89. et 90.

CLEMATITIS, ĭdis, f. κληματῖτις, herba, species aristolochiae, longissimae tenuitatis. *Plin.* 25, 8, 94. V. ARISTOLOCHIA, et PLISTOLOCHIA.

CLEMENS, entis, adj. omn. gen. ἥσυχος, ἤπιος, quietus, placidus: cui opponitur incitatus, praeceps. Videtur esse a praet. perf. pass. κεκήλημαι, et sync. κέκλημαι verbi κηλέω, mulceo. *Cic. Fin.* 2, 4. Etsi satis clemens sum in disputando, tamen interdum soleo subirasci. *Ter. Adelph.* 1, 1, 17. Clementem vitam urbanam, atque otium sequi. *Ov. Met.* 9, 116. nec, qua sit clementissimus amnis, Quaerit. *Curt.* 5, 3. de Tigri fluvio: Accipiunt deinde eum campi, quos clementiore alveo praeterit. *Catull.* 64, 272. Undae clementi flamine pulsae tarde procedunt: Post vento crescente, magis magis increbrescunt. *Claud. III. Cons. Honor.* 165. clementes aurae. *Gell.* 2, 21. Clemens mare. *Id.* 1, 11. Gradu clementi, et silentio est opus. *Val. Flacc.* 6, 747. Clementi turbine erigi, *h. e.* paulatim, et placido cursu extolli. *Stat. Theb.* 5, 468. Detumuere animi maris, et clementior Auster Vela vocat, *h. e.* minus furens ac violentus. *Colum.* 11, 2. Intepescit annus, permittitque clementior dies opera moliri. [**Sil.* 1, 198. Clementior Arctos, i. e. minus gravis Solis aestus.] ¶ De cicuribus, et domesticis animalibus. *Varr. R. R.* 3, 7. Alterum genus illud columbarum est clementius, quod cibo domestico contentum intra limina januae solet pasci. ¶ Item de locis leniter acclivibus, et quae facile ascendi possunt: cui opponitur arduus, praeceps. *Appul. Met.* 4. Clementi denique transmisso clivulo, pervenimus ad locum destinatum. V. CLEMENTER. ¶ Saepe refertur ad animum, et significat lenem, mitem, mansuetum, humanum. *Ter. Adelph.* 5, 4, 9. Clemens, placidus, nulli laedere os, arridere omnibus. *Donat.* hic distinguit, ut *clemens* ad animum referatur, *placidus* ad vultus tranquillitatem. *Cic. Planc.* 13. Clementes judices, et misericordes. *Id. Rosc. Am.* 30. Praeest huic quaestioni vir et contra audaciam fortissimus, et ab innocentia clementissimus, *h. e.* erga innocentiam. Est enim *clemens* circa recte agentes: *placidus* etiam circa delinquentes, ut *Donat. l. c.* distinguit. Quod licet non semper verum sit, (*clemens* enim dicitur etiam qui in reos parce ac leniter animadvertit, ut in illo *Cic.* de Catilina puniendo *Catil.* 1, 2. Cupio, P. C., me esse clementem, etc. V. *Senec. Clement.* 1, 20.) tamen ad hunc *Cic.* locum optime facit. Porro singularis est in his verbis usus praepositionis *a* vel *ab*, quae alias significat *propter*, vel *quod attinet ad*, ut *imparatus a pecunia*, *copiosus a frumento*: quae sunt *Ciceronis*; et *a secundis rebus incauti*: quod est *Livii*. *Nep. Epam.* Continens, clemens, patiensque admirandum in modum. *Cic. Off.* 1, 38. Clementi castigatione uti. *Ter. Hecyr.* 3, 5, 22. Benigno et clementi animo esse in aliquem. *Pl. Mil.* 4, 6, 37. Clementi animo ignoscere. [**Hor. Od.* 3, 11, 46. Quod viro clemens misero peperci. *Tac. A.* 2, 57. Et erat clementior, i. e. praeditus animo benigno, ab iracundia remoto.] *Val. Max.* 5, 9. *n.* 4. Acta clementia magnorum virorum. *Id.* 7, 3. *n.* 6. *extern.* In discrimine vitae clementissima suffragia populi experiri. *Ter. Andr.* 1, 1, 9. Justa, et clemens servitus. *Plin.* 6, 13, 14. Arimphaeis ritus clementes. ¶ Clemens rumor a *Sallust. Jug.* 25. dicitur, qui infra verum est, et minus atrocia vulgat, quam sunt. *Prisc.* 18, 1202. Exponit, non nimius: quod eodem recidit. ¶ Insula clemens ratibus, ap. *Claudian. B. Gild.* 511. est commoda, et apta navigiis appellendis: cui opponitur *ib.* 512. scopulosa. ¶ [**Clemens* est etiam nom. prop. *Rom.* ap. *Tac.* H. 4, 68. Clemens Arretinus. Consul fuit imperii Domitiani anno tricesimo. Cf. *Suet. Dom.* 11. ¶ *Flavius Clemens*, patruelis Domitiani, ab hoc interfectus. *Suet. Dom.* 15. cf. quos laudat *Ernest.* ad. h. l.]

CLEMENTER, adv. ἡσύχως, ἠρέμα, paulatim, quiete, placide. *Plaut. Epid.* 2, 2, 20. Animo male est: recipiam anhelitum. *Pe.* clementer acquiesce. *Id. Stich.* 4, 1, 26. Hodiene exoneramus navem, frater? *Pa.* clementer volo. *Id. Merc.* 5, 2, 111. *Eu.* Sequere sis. *Ch.* sequor. *Eu.* clementer, quaeso: calces deteris. *Senec. Q. N.* 6, 30. Non desiit assidue tremere Campania: clementius quidem, sed, etc. *Stat. Silv.* 2, 2, 27. insani spirant clementius Austri. *Gell.* 5, 14. Leo caudam clementer et blande movens. *Plin. ep.* 5, 16. *in f.* Recens dolor consolationes rejicit: mox desiderat, et clementer admotis acquiescit. ¶ De locis paulatim surgentibus, et ascensu facilibus. *Tac. A.* 13, 38. et *Colum.* 2, 2. Collis clementer et molliter assurgens. *Tac. Germ.* 1. Molle et clementer editum montis jugum cui opponitur inaccessus ac praeceps. *Senec. Oedip.* 280. coelum petens Clementer acto colle Parnassus biceps. *Sil.* 1, 274. Clementer crescente jugo. Sic. *Tac. H.* 3, 52. Explorare, si qua Apennini juga clementius adirentur. *Id. A.* 12, 33. Si qua clementer accedi poterant. Sic *Lactant. de Opif. Dei* 13. *circa med.* Teretes surae clementer exstantes. ¶ Saepe accipitur pro leniter, moderate, remisse, benigne. *Cic. Verr.* 2, 5, 8. Si quid est factum clementer, ut dissolute factum criminer. *Id. Verr.* 2, 4, 40. Leniter et clementer accipe aliquem. *Id. Att.* 6, 1. Clementer ferre aliquid. *Caes. B. C.* 3, 20. Clementer et moderate jus dicere. *Plin. ep.* 8, 24. Molliter clementerque tractare aliquem. *Gell.* 1, 18. Clementissime scribere de aliquo. *Pl. Mil.* 4, 3, 5. facere aliquid. *Phaedr.* 4, 19. Clementer respondere. *Liv.* 29, 2. Hostico tanquam pacato clementer ductis militibus, *h. e.* sine populatione et injuria. [**Tac. A.* 14, 38. Novum legatum opperiendum esse, sine hostili ira et superbia victoris clementer deditis consulturum.]

CLEMENTIA, ae. f. γαλήνη, ἠρεμία, quietus status alicujus rei, tranquillitas, lenitas, placiditas. *Colum.* 2, 9. *ad f.* Clementia hiemis. *Lucan.* 8, 366. emollit gentes clementia Coeli. *Plin. ep.* 5, 6. Aestatis mira clementia: semper aer spiritu aliquo movetur. *Appul. de Deo Socrat.* Tranquillitas maris, et clementia ventorum. *Prudent. in Symmach* 2, 1012. tempestatis clementia laeta serenae. *Claud. Cons. Mall. Theod.* 235. clementia surgitis, *h. e.* placidus cursus. ¶ Saepe refertur ad animum, et significat lenitatem et moderationem animi, benignitatem, humanitatem, misericordiam, et est pars temperantiae, ut *Cic. Inv.* 2, 54. docet. *Id. Verr.* 2, 5, 44. Illam clementiam mansuetudinemque nostri imperii in tantam crudelitatem inhumanitatemque esse conversam. *Id. Q. Fr.* 1, 1, 8. *in f.* Tuo toto denique imperio nihil acerbum esse, nihil crudele, atque omnia plena clementiae, mansuetudinis, humanitatis. *Id. Att.* 14, 19. Lenitas, et clementia. [**Id. Off.* 1, 25, 88. Nihil laudabilius, nihil magno et praeclaro viro dignius placabilitate, atque clementia. *Tac. A.* 3, 50. Clementia et severitas. *Id. ib.* 6, 30. Effusae clementiae, modicus severitate. *Id. ib.* 12, 11. Clementiamque ac justitiam capessere. *Id. ib.* 32. Non atrocitate, non clementia mutari. *Id. ib.* 14, 48. Publica clementia, i. e. legum.] *Ter. Adelph.* 5, 4, 7. Facilitas, et clementia. *Gell.* 7, 3. Clementia, et misericordia. *Quint.* 7, 4. Ubicumque juris clementia est, habet locum deprecatio. [**Id. Decl.* 6, 10. f. p. 138. Etiam si qua sunt jura, quae obstent, si tamen angustus saltem detur accessus, per quem intrare humanitas possit, vera clementia occisione contenta est. *Tac. A.* 2, 10. In deditionem venienti paratam clementiam. *Id. ib.* 42, Clementiam offerre, i. e. veniam *Id. ib.* 12, 52. Idque ad clementiam trahebat Caesar. *Id. ib.* 13, 11. Obstringens clementiam suam crebris orationibus.] *Cic. Att.* 14, 22. Uti clementia. *Id. Ligar.* 10. Confugere ad clementiam alicujus. [**Tac. A.* 11, 32. Pontificis maximi aures adire, clementiam expetere.] *Plin.* 11, 11, 10. Punire aliquem sine clementia. *Id.* 8, 7, 7. Elephanti clementia contra minus validos. *Id. ib.* 16, 19. Leonis clementia in supplices. [**Ov. Met.* 8, 57. Quamvis saepe utile vinci Victoris placidi fecit clementia multis.] *Stat. Theb.* 3, 527. Fecunda placidi clementia Nili, *h. e.* benignitas, qua ubertatem Aegypto praestat. ¶ Clementia praecipua est principum virtus, et dos prima, ut *Vopisc.* loquitur *Aurelian.* 44. Hi enim maxime eam exercere possunt in subditos peccantes, lenius in eos animadvertendo, et mite imperium exercendo. Hinc inter ceteros imperatorum titulos hic quoque fuit, ut *clementissimi* dicerentur. In appellando etiam *clementiae* nomen adhibebatur, ut est ap. *Lamprid. Alex. Sev.* 65. et alibi in historia Augusta. ¶ Olim Clementia Dea habita est, ut Pax, Fides, Victoria, Concordia, etc. *Plin.* 2, 7, 5. et *Claud.* 2. *Laud. Stilich.* 6. et *Stat. Theb.* 12, 481., ubi ejus aram, et colendi rationem describit. ¶ De *Clementia* duos libros scripsit *Seneca*, in quorum altero, c. 3. plures ejus definitiones proponit.

[CLEMENTILLA, ae, f. diminut. Clementis. Cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 4. *n.* 17. L. Julius C. F. Clemens Juliae L. F. Clementillae *filiae. F.*]

[CLEMENTINUS, a, um, adj. ad clementem pertinens. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 172. *n.* 360. M. Ulpio Aug. L. Clementi Ulpia Clementina fil. patri piissimo fecit. *F.*]

[CLEO, onis, m. gloriosus: a κλέος, gloria. Nom. serv. Rom. *Inscr.* ap. *Mur.* 1578, 6. Cleo *libertus. F.*]

CLEOBIS, is, m. Κλέοβις, *Cic. Tusc.* 1, 47. Herodoto auctore (*l.* 1. c. 31.), aliisque pluribus, Argiae (Cydippen vocat *Stob. serm.* 119) sacerdotis Cleobis, et Biton filii praedicantur. Nota fabula est: cum enim illam ad solemne et statum sacrificium curru vehi jus esset, satis longe ab oppido ad fanum, morarenturque jumenta: tunc juvenes ii, quos modo nominavi, veste posita corpora oleo perunxerunt, ad jugum accesserunt. Ita sacerdos advecta in fanum, cum currus esset ductus a filiis, precata a Dea dicitur, ut illis praemium daret pro pietate, quod maximum homini dari posset a Deo: post epulatos cum matre adolescentes somno se dedisse, mane inventos esse mortuos. ¶ *Hygin. fab.* 254. eandem fabulam narrat, et Cydippen vocat sacerdotem Junonis Argivae: hinc apparet ap. *Cic. l. c.* scriptum *Argiae* pro *Argivae*.

[CLEOBULA, ae, f. gloriae cupida: a κλέος, gloria, et βούλομαι, volo. Cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 455, 9. Pompeja Cleobula. *F.* et *B. A.*]

CLEOBULUS, i, m. Κλεόβουλος (a κλέος, gloria, et βούλομαι, volo, gloriae cupidus) Euagorae filius, Lindius, unus e septem Graeciae sapientibus, robore et pulcritudine corporis eximius. Infidelem et ingratum animum sanguine viperino cautius vitavit. Amicis, ut conserventur, inimicis, ut concilientur, bene faciendum dixit. *Auson. Sept. Sap.* 3. ¶ Hoc nomine fuit etiam scriptor quidam historicus, vel geographus, cujus fit mentio *Plin.* 5, 31, 38. Diversus (ait *Hard.*) ab iis, quos eodem nomine fuisse appellatos prodidere *Diogenes Laert.* et *Stobaeus*. *F.* et *B. A.*]

*CLEOCHARES, ab Alexandro M. missus, postulatum a Poro deditionem. *Curt.* 8, 13. *B. A.*

*CLEOCHUS, i, Κλέοχος, Ariae (Areae) pater, ex qua Apollo Miletum genuit. *Arnob.* 6. p. 242. *Herald. B. A.*

[CLEOMBROTUS, i, m. Κλεόμβροτος. Adolescens Ambraciota, de quo ita *Cic. Tusc.* 1, 34. Calimachi quidem epigramma in Ambraciotam Cleombrotum est (quod adhuc exstat, et inter *Callimachi*

carmina legitur *n.* 24.); quem ait, cum nihil ei accidisset adversi, e muro se in mare abjecisse, lecto Platonis libro. *Augustin. Civ. Dei.* 1, 22. Ille potius Cleombrotus in hac animi magnitudine reperitur, quem ferunt lecto Platonis libro, ubi de immortalitate animi disputavit, se praecipitem dedisse de muro. Hinc. *Ov.* de eodem *Ib.* 495. Vel de praecipiti venias in Tartara saxo, Ut qui Socraticum de nece legit opus. ¶ Est quoque cogn. Rom. a κλέος, gloria, et βρότος, homo, gloria hominum. *Inscr.* ap. *Grut.* 706, 4. Ser. Calpurnius Cleombrotus. ¶ Alius fuit Cleombrotus Lacedaemoniorum dux, qui suorum civium invidiam, et ignaviae notam timens, pugnam commisit in campis Leuctricis cum Thebano Epaminonda, victusque est. *Cic. Off.* 1, 24. *a med.* *F.*]

CLĔŎMĔNES, is, m. gloria animi: a κλέος, gloria, et μένος, animus. Nom. serv. Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 618, 8. Cleomenes coriarius subactarius. *F.*]

*CLEON, ontis, Κλέων, Halicarnasseus, forte orator vel rhetor. *Nep. Lys.* 3. ¶ Item Atheniensis, civis turbulentus sed eloquens. *Cic. Brut.* 7. cf. *Diod. Sic.* 12. p. 108 et imprimis *Aristoph. Equit. passim.* ¶ Item nobilis statuarius, de quo *Plin.* 34, 8. ¶ Et pictor, forte idem cum praecedente. *Plin.* 35, 11. *B. A.*

CLĔŌNAE, arum f. plur. Κλεωναὶ, oppidum Peloponnesi, in Achajae, et Argiae finibus prope Phliuntem, et Nemeaeam silvam. *Plin.* 4, 5, 6. et *ib.* 6, 10. Hinc *Ov. Met.* 6, 417. Messeneque ferax Patraeque, humilesque Cleonae. ¶ *Cleonae*, seu *Cleone*, fuit etiam oppidum Macedoniae, in Chalcidica, ad Athon montem. *Plin.* 4, 10, 17. et *Mela* 2, 2.

CLĔŌNAEUS, a, um, adj. Κλεωναῖος, ad Cleonas pertinens. *Plin.* 35, 8, 34. Cimon Cleonaeus. *Id.* 19, 5, 25. napus. *Lucan.* 4. 612. et *Sil.* 3, 34. leo, *h. e.* idem qui Nemeaeus ab Hercule occisus; quia Cleonae prope Nemeaeam silvam sunt. *Serv. A.* tamen ad 8, 295. Nemeaeum a Cleonaeo distinguit, ut duos leones Hercules interfecerit. Sic *Cleonaeus hiatus* apud *Val. Flacc.* 1, 34. Et *Cleonaeum sidus* apud *Stat. Silv.* 4, 28. et *Mart.* 4, 60. *h. e.* sidus coeleste Leonis. Nam Leonem ab Hercule occisum Juppiter in coelum transtulit ¶ *Stat. Theb.* 6, 836. Cleonaeae stirpis jactator Agylleus, *h. e.* qui jactabat, se esse ex stirpe Herculis.

CĔŌNĪCĬON, ii, n. κλεωνίκιον, herba eadem quae clinopodion *Plin.* 24, 15, 87.

CLĔŎPATRĂ, ae, f. Κλεόπατρα, Aegypti regina, filia Ptolemaei Auletae, soror, et uxor Ptolemaei ultimi. Mulier impudicissima fuit. A Caesare primum adamata est, cui filium Caesarionem peperit, deinde ab Antonio justae uxoris loco habita. Ad extremum, victo apud Actium Antonio, admotis corpori aspidibus sese interemit. *Stat. Silv.* 3, 2, 120. Actias Ausonias fugit Cleopatra catenas. ¶ Tanta ejus luxuria fuit, ut una coena cum Antonio celebrata centies HS sola absumpserit, resoluta in aceto, atque epota margarita id pretium aequante, ut *Plin.* 9, 35, 58. narrat. [**Caes. B. C.* 3, 103. *Hirt. B. Alex.* 23. *Flor.* 4, 11. etc. *Hor. Od.* 1, 37, 21. *Virg. Aen.* 8, 688. *Juv.* 2, 108. ¶ *Cleopatra*, *neptis* Attali, Philippo Macedoni desponsata est, repudiata ob fastum Olympiade: mox sponso a Pausania occiso, ab Olympiade ad suspendium adacta est. *Justin.* 9, 7. ¶ *Cleopatra*, soror germana Alexandri M. ex utroque parente, uxor fuit Alexandri Molossi seu Epirotae avunculi. Post ejus mortem a Perdicca est ambita, deinde a Ptolomaeo. Tandem ab Antigono necata, dum Sardibus a Ptolemaeum in Aegyptum ire tentat. *Justin.* 9, 6. 13, 6. 14, 1. *Liv.* 8, 24. ¶ *Fuit* et *Cleopatra* Mithridatis filia, uxor Tigranis. *Justin.* 37, 3. ¶ Alia, uxor sororque Ptolemaei Physconis seu Euergetae *Liv.* 44, 19. et 45, 15. *Justin.* 38, 8. et 39, 3. 4. ¶ Fuit et Danai filia, nomine Cleopatra. *Hyg. fab.* 170. ¶ Item pellicis nomen, cujus corpori Claudius Caesar maxime insueverat. *Tac. A.* 11, 30. *B. A.*]

CLĔŎPATRĀNUS, a, um, adj. ad Cleopatram pertinens, ut Cleopatrana stirps, *Trebell. Poll. in Claud.* 1. et Cleopatrani uniones, *Id. in* XXX *Tyrann.* 32. *ad f. h. e.* qui Cleopatrae fuerunt.

CLĔŎPATRĬCUS, a, um. adj. Cleopatranus. *Sidon. ep.* 8, 12. *in f.* Cleopatricae dapes, *h. e.* sumptuosissimae. V. CLEOPATRA.

*CLEOPHANTUS, i, medicus quidam, qui Pompeji M. temporibus floruit. *Cels.* 3, 14. *in. Plin.* 26, 3. ¶ Et alius medicus, cujus meminit. *Cic. Cluent.* 16. ¶ Et pictor Corinthius. *Plin.* 35, 3. *B. A.*

*CLEOPHES, Assacani mater, in India gentis Assacenae regina. *Curt.* 8, 10. ubi v. *intrpr.* *B. A.*

CLĔPO, is, psi, ptum, a. 3. clam furor: a Graeco κλέπτω, quod idem est. *Pl. Pseud.* 1, 2, 6. Ubi data occasio est, rape, clepe, tene, harpaga. *Vet. Poeta* (quibusdam est *Accius* in *Atreo*) ap. *Cic. N. D.* 3, 27. Agnum inter pecudes aurea clarum coma Quondam Thyesten clepere ausum esse e regia. *Id. fr.* ap. *Non.* 1, 72. Non modo ut Spartae, rapere ubi pueri, et clepere discunt. *Accius* ap. *Cic. Tusc.* 2, 10. Clepere dolo aliquid. *Manil.* 1, 27. Clepsisset furto mundum, quo cuncta reguntur. *Prudent. Psychom.* 562. Quod rapere et clepere est, avideque abscondere parta. ¶ *Clepsit* pro *clepserit* per syncopen. *Liv.* 22. 10. *ex vetere rogatione secundo bello Punico facta.* Si quis clepsit, ne populo scelus esto, neve cui cleptum fuerit. ¶ Translate. *Pacuv.* ap. *Non. l. c.* Sermonem hic nostrum ex occulto clepit, quantum intelligo, *h. e.* aucupatur, clam audit. *Accius ib.* Ut nequis nostra auribus verba cleperet. ¶ Est etiam occultare, tegere, *Senec. Med.* 155. Levis est dolor, qui capere consilium potest, et clepere se. *Id. Herc. fur.* 719. Ac se tegmine ingenti clepit. ¶ Reperitur etiam praeteritum *clepi:* ut in illo *Cic.* stilo XII. Tabular. loquentis, *Leg.* 2, 9. Sacrum, sacrove commendatum qui cleperit, rapsitque, parricida esto. Al. leg. *clepserit*, vel *clepsit.*

CLĔPO, onis, m. fur, qui clepit. Legit ap. *Petr. fr. Trag.* 58. *Burm.* ex mera conjectura *Reinesius.* Alii aliter.

[CLEPSĪNĂ, ae, m. a *clepso.* Cogn. C., et L. Genuciorum consulum ann. U. C. 483. et 484. ex *Anonym. Norisiano.* *F.*]

CLEPSO, is, a. 3. idem quod clepo. *Lucil.* ap. *Varr. L. L.* 6, 5. et *ibi Scalig.* in *Conjectan.*

CLEPSYDRĂ, ae, f. κλεψύδρα, horologium aquarium, horas aqua dimetiens, idest vas vitreum, in cujus fundo foramen est guttatim aquam destillans, ex cujus deminutione labentis temporis mensura cognoscitur: a κλέπτω, furor, et ὕδωρ, aqua, quia paulatim, et quasi furtim aqua detrahitur. *Senec. ep.* 24. Quemadmodum clepsydram non extremum stillicidium exhaurit, sed quidquid ante defluxit. ¶ Est inventum Graecorum: a quibus ad Romanos transiit, tunc praecipue cum lege a Cn. Pompejo M. lata in tertio suo consulatu, ut est ap. *Auct. Dial. de oratorib.* 38., coeptum est definiri oratoribus tempus dicendi. ¶ Eam ita describit *Appul. Met.* 3. Citatus accusator quidam senior exsurgit, et ad dicendi spatium vasculo quodam in vicem coli graciliter fistulato, ac per hoc guttatim defluo, infusa aqua, populum sic adorat, etc. *Cic. Or.* 3, 34. Hunc non clamator aliquis ad clepsydram latrare docuerat, sed etc. ¶ Non omnes clepsydrae ejusdem erant capacitatis, ut colligitur ex *Plin.*, ubi ait *ep.* 2, 11. Dixi horis paene quinque. Nam duodecim clepsydris, quas spatiosissimas acceperam, sunt additae quatuor. Al. leg. *decem clepsydris*, alii *viginti.* ¶ Dare clepsydras, hoc est spatium ad dicendum, judicum erat; petere actoris, et rei. *Mart.* 6, 35. Septem clepsydras magna tibi voce petenti Arbiter invitus, Caeciliane, dedit. Hinc *dare alicui aquam* ap. *Plin. ep.* 6, 2. ¶ Earum numero finito, indicebatur dicenti silentium, ut *Id.* loquitur *ep.* 1, 23., nisi alias insuper impetrasset. *Appul. Apol.* Quoniam mihi pro accusationis longitudine largiter aquae superest, cedo, si videtur, singula consideremus. ¶ In castris quoque usus clepsydrae fuit. *Veg.* enim *Mil.* 3, 8. *a med.* docet, vigilias nocturnas in quatuor partes ad clepsydram divisas esse, ut non amplius, quam tribus horis nocturnis necesse sit vigilare. Quo pertinet, ut adnotavit *Stewech. ad loc. Veg. cit.*, locus ille *Caesaris B. G.* 5, 13. Nos nihil de eo percunctationibus reperiebamus, nisi certis ex aqua mensuris, breviores esse noctes, quam in continenti vidbamus.

CLEPSYDRĀRĬUS, ii, m. qui clepsydras facit, aut vendit. *Inscr.* ap. *Mur.* 935, 8. P. Aelio Zenoni automatario clepsydrario etc.

CLEPTĂ, ae, m. κλέπτης, qui clepit. *Pl. Truc.* 1, 2, 9. Dum ille agitat, fiunt ceteri cleptae.

CLĔRĬCĀLIS, e, adj. ad clericum pertinens. *Sidon. ep.* 6, 7. Clericale tirocinium. Et *ep.* 7, 2. Clericalis comitatus.

CLĔRĬCĀTUS, us, m. dignitas et officium clerici. *Hieron. ep.* 60. *n.* 10. Clericatum non honorem intelligens, sed onus. Adde *ep.* 125. *n.* 8. et *ep.* 52. *n.* 5. et *ep.* 57. *n.* 12. et *Sidon. in concione ep*, 9, 7.

CLĔRĬCUS, i, m. qui cultui divino in Ecclesia Catholica per sacros Ordines addictus est, in sortem scilicet Domini vocatus: a κλῆρος, sors. *Hieron. ep.* 60. *n.* 10. et *Sulpic. Sever. Hist. sacr.* 2, 32.

CLĒRŪMĔNOE, κληρούμενοι; Graeca vox Latinis litteris scripta. *Pl. Cas. prol.* 31. Clerumenoe vocatur haec Comoedia Graece, Latine Sortientes.

CLĒRUS, i, m. abortus apum. V. CLAVUS. ¶ Apud Ecclesiasticos scriptores est ordo clericorum: a κλῆρος, sors, quod hi in sortem Domini vocati sunt. *Tertull. Monog.* 12. Ut solos, qui sunt in clero, monogamiae jugo adstrinxerit. Adde *Prud.* περὶ στεφ. 4, 78.

*CLESĪDĒS, ae, vel is, pictor insignis, de quo *Plin.* 35, 11. *B. A.*

[CLĒTĒ, es, f. κλητὴ, vocata, celebris. Cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Mur.* 1415, 6. Furia Clete. *F.*]

*CLEVAS, ae, Persei regis dux in Macedonia. *Liv.* 43, 21. et 23. *B. A.*

*CLEVUM, i, Britanniae opp., quod alii credunt hodie *Gloucester* appellari. *Anton. Itin.* *B. A.*

CLĪBĀNĀRĬUS, ii, m. ὁλοσίδηρος, miles cataphractus, hoc est lorica munitus, non ea quidem ex squamis confecta, sed ex solido ferro in formam clibani quodammodo reflexo. Ita speciatim dicti sunt milites cataphracti Persarum, ut est ap. *Lamprid. Alex. Sev.* 56. et *Ammian.* 16, 10. ¶ Quamquam et in aliis nationibus clibanarii fuere. *Nazar. Paneg. ad Constant.* 22. de Alpinis quibusdam populis. Operimento ferri equi atque homines pariter obsequi: clibanariis in exercitu nomen est. V. *Salm.* ad *Lampr. l. c.* ¶ *Lydus de magistrat. Rom.* 1, 46. Κλίβανα οἱ Ῥωμαῖοι τὰ σίδηρα καλύμματα καλοῦσιν, ἀντὶ τοῦ κηλάμινα, idest caelamina. [*V. quae notavit ad *Eutrop.* 6, 9. et quos ibi laudat *Tzschuck.* Cf. et *Cataphractus.*]

[CLĪBĀNĬCĬUS, a, um, adj. ad clibanum pertinens. *Isid. Orig.* 20, 2. Panis clibanicius est in testa coctus. Est itaque is, qui Graece κλιβανίτης dicitur. *F.*]

CLĪBĂNUS, i, m. κλίβανος, vas amplum e testa, ferro, vel aere, in quo panes et alia coquuntur, aut torrentur. *Plin.* 18, 11, 27. Panes furnacei, vel artopticii, aut in clibanis cocti. *Id.* 33, 6, 34. Stibium uritur, offis fimi bibuli circumlitum, in clibanis. *Id.* 27, 10. Granum glaucii in olla fictili luto circumlitum, in clibanis calefaciunt. ¶ Clibani argentei mentio fit a *Petr. Sat.* 35., sed ibi ditissimi hominis, et deliciarum plus aequo studiosi supellectilem describit. ¶ Ejus figura erat ejusmodi, ut in inferiori parte latior esset, in superiori angustior, quod colligitur ex *Colum.* 5, 10. et *Arbor.* 19., ubi docet, scrobes clibano similes esse faciendas, imo, quam summo patentiores, ut radices arborum latius evagentur. Ejus amplitudinem colligere licet tum ex allatis *Plinii* locis, tum ex eo, quod tradit 19, 1, 3. clibanum calefieri instar furnorum, corticibus lini decussis; et *Cels.* 2, 17. et 3, 21. ad eliciendum sudorem aptum esse, ea ratione, qua laconicum: ut propterea multis idem ac furnus esse creditus sit: a quo tamen differt tum magnitudine: nam furnus capacior esse solet; tum quia furnus structilis, atque immobilis est, hic mobilis, et ex alia materia. ¶ Invenitur tamen et pro furno. *Sulpic. Sever. Dial.* 1, 18. et *Tertull. adv. Marcion.* 4, 30.

*CLIDES, plur. Gr. κλεῖδες, i. e. claves, quatuor insulae fuerunt prope Cyprum, e regione Syriae. *Plin.* 5, 31. *B. A.*

CLĪDĬON, ii, n. κλειδίον, jugulus thynni praecipuam in cibis gratiam habens. *Plin.* 9, 15, 18. Thynni membratim caesi cervice, et abdomine commendantur, atque clidio, recenti dumtaxat. ¶ [Vox *clidion* Latio est amandanda. Nam *Schneiderus* in *Ind. Script. R. R.* in V. *Pelamis* probat, vocabula *atque clidio* esse intempestivam hominis docti glossam, cum significet cervicem, quae loco priore legitur. Hoc autem arguit comparato loco simili *Xenocratis*, *c.* 35., quem legesis in V. MELANDRYUM. *F.*]

CLĪDŪCHUS, i, m. claviger, κλειδοῦχος, a κλεὶς, clavis, et ἔχω, habeo. *Plin.* 34, 8, 19. *n.* 1. est nomen duarum statuarum, quarum altera a Phidia, altera ab Euphranore facta fuit. Putant quidam, iis expressum fuisse Plutonem claves tenentem, quia is Inferorum portas clausas servat.

CLĬENS, entis, m. et f. (ut *Charis.* docet 1, 77. et *Caper*, *de verb. dub.* 2248.) πελάτης, [*Lydus de magistrat. Rom.* 1, 20. deducit originem vocis a *coliens* pro colens, quippe qui patronum suum colit. Sed reapse est a κλείω pro καλείω invoco, appello, honoro *F.*] qui se ad potentiorem aliquem applicat, ut ejus patrocinio defendatur, et protegatur: item qui causam, quam in judicio habet, alicui tuendam committit, cui respondet patronus. V. PATRONUS. *Ov. A. Am.* 1, 88. Qui modo patronus, nunc cupit esse cliens. *Cic. Div. Verr.* 21. Clarissimi viri nostrae civitatis, hoc sibi amplissimum pulcherrimumque ducebant, ab hospitibus clientibusque suis injurias propulsare, eorumque fortunas defendere. *Id. Rosc. Am.* 7. Glaucia cliens, et familiaris istius T. Roscii. [**Hor. Od.* 4, 12, 15. Juvenum nobilium cliens. *Id. Ep.* 1, 7, 75. Mane cliens, et jam certus conviva.] *Id. Phil.* 2, 41. *in f.* Quos clientes nemo habere velit, non modo illorum esse cliens. [**Hor. Ep.* 1, 5, 31. Et rebus omissis Atria Servantem postico falle clientem. *Id. ib.* 2, 1, 104. Clienti promere jura.] *Caes. B. G.* 1, 4. Orgetorix omnem suam familiam, omnes clientes, obaeratosque suos eodem conduxit. [*Adde *eund. ib.* 6, 15. 19. ubi eosdem esse contendit *Morus*, qui alio nomine *ambacti* et *soldurii* appellantur. (*Tac. A.* 1, 57. Et ereptus Segestes magna cum propinquorum et clientium manu. *Id. ib.* 12, 14. Meherdates, promissa Parrhacis, paterni clientis, secutus. Tum *id. ib.* Sed cum integrae gentes dicuntur alterius gentis clientes, intelligendi sunt socii, et qui sub alterius gentis imperio sunt. *Caes. B. G.* 5, 39. *Id. ib.* 1, 31. et 6, 12.] *Id. B. G.* 4, 6. Eburones, qui sunt Trevirorum clientes. *Id. fr.* ap. *Gell.* 5, 13. Deserere clientes. *M. Cato ib.* fallere. *Gell.* 20, 1. *a med.* in fidem accipere. *Tac. Agric.* 12. propugnare. *Suet. Aug.* 56. Adesse clientibus. *Id. Caes.* 71. Studium et fides erga clientes. *Juven.*

), 72. Deditus, devotusque cliens. *Mart.* 9, 3. addictus. *Ov. A. Am.* 3, 532. Facundus causam saepe clientis agat. ¶ [*Clientes intelligendi sunt etiam vilioris generis homines partibus potentioris alicujus ita dediti, ut, quaecunque patronus vellet, iis perficiendis promptissimum obsequium tribuerent, indeque divitias atque adeo munera publica acciperent. Id quod serioribus imprimis post rem publicam temporibus factum est. *Tac. A.* 2, 40. Postremo dat negotium Sallustio Crispo: ille e clientibus duos (quidam milites fuisse tradunt) delegit cet. *Id. ib.* 2, 55. Piso — postquam Syriam ac legiones attigit, largitione, ambitu, infimos manipularium juvando, cum veteres Centuriones, severos Tribunos, demoveret, locaque eorum clientibus suis vel deterrimo cuique adtribueret — eo usque corruptionis profectus est. *Id. ib.* 4, 34. Accusabant Satrius Secundus et Pinarius Natta, Sejani clientes. *Id. ib.* 13, 19. Illa, spe ultionis oblata, parat accusatores ex clientibus suis. *Id. ib.* 16, 32. Cliens hic Sorani, et tunc emptus ad opprimendum amicum.] ¶ Cliens dicitur etiam qui Deum aliquem praecipue colit. *Mart.* 12, 77. Sed ipse Divum Offensus genitor trinoctiali Affecit domicoenio clientem, *h. e.* Aethontem Jovem Capitolinum adorare solitum. [*Hor. Ep.* 2, 2, 78. Rite cliens Bachi.] ¶ In genitivo plurali habet *clientium* et *clientum*. *Hor. Od.* 3, 1, 13. illi turba clientium. Et *ib.* 5, 53. Quam si clientum longa negotia.

CLĬENTĂ, ae, f. πελάτις, mulier quae sub alterius patrocinio est. *Pl. Mil.* 3, 1, 193. Habeo eccillam clientam meam. *Hor. Od.* 2, 18, 8. Honestae clientae. Adde *Afran.* ap. *Charis.* 1, 77.

CLĬENTĒLĂ, ae, f. πελατεία, patrocinium, quod patronus clienti praestat. *Cic. Att.* 14, 12. Scis, quam diligam Siculos, et quam illam clientelam honestam judicem, *h. e.* quam honestum putem eorum patronum esse. *Id. Rosc. Am.* 33. Esse in fide, et clientela alicujus. Et *ib.* 37. Conferre se in fidem, et clientelam alterius. *Ter. Eun.* 5, 9, 9. Commendare se alicui in clientelam et fidem. *Caes. B. G.* 6, 11. Dicare se alicui in clientelam. *Suet. Gramm.* 6. Scriptores, ac poetae sub clientela Musarum sunt. *Plin.* 34, 6, 15. Recipere gentes in clientelas. ¶ Item multitudo clientum, ut *servitium* est multitudo servorum. *Cic. Cat.* 4, 11. Pro clientelis, hospitiisque provincialibus, quae tamen urbanis opibus non minore labore tueor, quam comparo. *Caes. B. C.* 2, 18. Magna esse Pompeji beneficia, et magnas clientelas in citeriore provincia, sciebat. *Sall. Jug.* 87. Alii si deliquere, vetus nobilitas, majorum facta fortia, cognatorum et affinium opes, multae clientelae, omnia haec praesidio adsunt. *Vellej.* 2, 29. Ager Picenus, qui totus paternis ejus clientelis refertus erat. *Suet. Tib.* 2. Italiam per clientelas occupare tentavit. *Id. Cal.* 3. Clientelas alicujus vexare. [*Tac. A.* 3, 55. Ut quisque per nomen et clientelas illustrior habebatur. *Id. ib.* 12, 36. Regiae clientelae.] ¶ In singulari numero hoc sensu raro invenitur. *Justin.* 8, 4. Adulari ultro sordidam paulo ante clientelae suae partem. ¶ Formulam ineundae ac suscipiendae clientelae habes in duob. veter. lapidib. ap. *Mur.* 302, 1. et 2., quos una cum aliis illustravit *Morcell. De stil. Inscr. Lat. T.* 1. p. 300. et seqq. *edit. Patav.*

CLĬENTŬLĂ, ae, f. diminut. clientae. *Ascon. in Verr.* 2, 1, 46. Plebeja quaedam clientula.

CLĬENTŬLUS, i, m. diminut. a *cliens*. *Auct. Dial. de Orat.* 37. Ne clientulorum loco potius, quam patronorum numerarentur.

CLĪMĂ, ătis, n. genus mensurae agrorum. *Colum.* 5, 1. Pes multiplicatus in passus, et actus, et climata, et jugera procedit. *et mox.* Clima quoquoversus pedum est sexaginta. ¶ Apud astrologos est inclinatio coeli, hoc est tantum spatium, quantum satis est ad inducendam differentiam dimidiatae horae in dierum longitudine, κλίμα: a κλίνω, inclino, quia certo spatio inclinat ad Polum, vel declinat ab Aequatore. *Appul. Trismeg.* Horarum et climatum distantibus punctis. *Serv. ad G.* 1, 246. Secundum clima nostri coeli, Arctous circulus infra horizontem non venit. Adde *Capell.* 8. p. 296. et *Tertull. Anim.* 49. Habet et *Vitruv.* 1, 1. sed Graece.

CLĪMĂCIS, ĭdis, f. κλιμακὶς, parva scala. *Vitruv.* 10, 17. Climacidos scapi longitudo foraminum XIII. *Climacidos* dixit pro *Climacidis*, Graeca inflexione. *Turneb. Advers.* 2, 5. putat significari canalem eum, qui in catapulta vocatur σύριγξ. nam in ballistis (de quibus hic *Vitruv.* loquitur) propter amplitudinem nomen mutare, et climacidem, hoc est scalulam vocari.

CLĪMACTER, ēris, m. κλιμακτὴρ, a κλῖμαξ, scala, est annus scansilis, vel scalaris, qui et gradarius, et decretorius a medicis dicitur, senibus fatalis plerumque, aut periculosus, ad quem per septenarium, vel novenarium numerum pervenitur: et sic praecipue vocatur annus LXIII. quia ex pluribus multiplicatis climacteribus conficitur, quales sunt 14, 21, 28, 35. etc. Nam per omnem vitam septimus quisque annus periculosus est, ut putarunt veteres, et ex historiis observatum est. Habent hanc vocem *Plin.* 7, 49, 50. *Gell.* 3, 10. et *Firm. Math.* 4, 14. V. etiam *Gell.* 15, 7. et *Censorin. de die Nat.* 14.

CLĪMACTĒRĬCUS, a, um, adj. κλιμακτηρικὸς, quasi dicas scalaris, ut annus climactericus, *Censorin. de die Nat.* 14. V. vocem praeced. Sic *Plin. ep.* 2, 20. Habes climactericum tempus, sed evades. Adde *Tertull. Idolol.* 9.

CLĪMACŬLAE, arum, f. plur. telorum genus. *Gell.* 10, 25., ubi plerique alii aliter leg. *Ed. Gronov.* habet *clunaculae*. V. *Clunaculum*.

CLĪMĂTĬAE, arum, m. plur. κλιματίαι, a κλίνω, inclino, sterno, sunt terrae motus, qui limes ruentes, et obliqui, urbes, aedificia, montesque complanant. *Ammian.* 17, 7. Epiclintas *Appul.* vocat *de Mundo*, ab ἐπικλίνω, inclino. Utraque enim vox Graeca est.

CLĪMAX, ăcis, f. κλῖμαξ, apud Graecos scalam significat. Apud grammaticos, et rhetores est figura, Latine *Gradatio*, qua ab una re ad aliam gradatim ascendimus, ut *Ov. Fast.* 3, 21. Viderat hanc, visamque cupit, potiturque cupita. *Capell.* 5. p. 176. Climax est ascensus, ut est Ciceronis pro Mil. (*cap.* 23.) Neque vero se populo solum, sed etiam senatui commisit; neque senatui modo, sed, etc. ¶ *Climax est etiam nomen angustiae cujusdam in Perside, Mediam versus. *Plin.* 5, 26. *B. A.*

*CLIMBERRUM, i, n. Gall. Aquitan. opp., in reg. Auscorum. *Mela* 3, 2. p. m. *Anton. Itin.* Hodie est *Ausch. B. A.*

CLĪNĀMEN, ĭnis, n. κλίσις, inclinatio, declinatio. *Lucr.* 2, 292. Id facit exiguum clinamen principiorum.

CLĪNĀTUS, a, um, part. a *clino*. *Cic. Arat.* 53. de Pegaso: Clinata est ungula. *et de aquila* 86. Clinata est Aquilonis ad auras.

CLINGO, is, a. idem quod cingo, a κλείειν, claudere: ita *Fest.* interpretatur. Sic in *Gloss. Isid.* Clingit, cludit. *Voss.* tamen in *Etymol.* magis placet, ut clingere sit crebro corporis motu imitari motacillam, quae κίγκλος dicitur, quia in uno MS. *Festi* pro κλείειν invenit κίγκλειν, et in aliis κιγκλίζειν.

[CLĪNĬĀDES, ae, m. patronymicum, a Clinia. V. v. seq. *Ov. Ib.* 635. Cliniadaeque modo circumdatus ignibus atris etc., *h. e.* Alcibiadis, quem, teste *Nep.* in *ejus Vit.* 10., Athenienses incendio conficere aggressi sunt. *F.*]

[*CLĪNĬAS, ae, m. celeber: a κλεινὸς, inclitus, quod a κλέω, celebro. Cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 989, 9. Pompejus Clinias. ¶ Fuit etiam nomen patris Alcibiadis. *Nep. Alcib.* 1. Alcibiades Cliniae filius, Atheniensis. *F.* et *B. A.*]

CLĪNĬCĒ, es, f. κλινικὴ, ars medendi aegros lecto affixos: a κλίνη, lectus. Ita appellari coepta est medicina, cum primum ad artis regulas redacta est, inventique sunt, qui eam palam profitentes, aegros lecto affixos circum invisere coeperunt, variisque remediis (praeter ea, quae natura instituit) ex artis praeceptis curare. *Plin.* 29, 1, 2. Hippocrates traditur instituisse medicinam hanc, quae clinice vocatur. *Id.* 30, 11, 28. In quartanis medicina clinice propemodum nihil pollet. ¶ Item femina medendi perita. *Inscr.* ap. *Grut.* 635, 10. Juliae Quintianae clinice, fil. Karissimae mater posuit, et sibi.

CLĪNĬCUS, ci, m. κλινικὸς, medicus, qui medendi artem profitetur, et aegros lectulo decumbentes invisit, et curat: a κλίνη, lectus. *Martial.* 9, 98. Herodes clinicus. *Inscr.* ap. *Grut.* 400, 7. P. Decimius P. L. Eros Merula, medicus clinicus, chirurgus ocularius. *Prud. Apoth.* 273. clinicus ut se Dignetur praestare Deus morientibus aequum, *h. e.* Aesculapius. ¶ *Clinicus* aliquando dicitur etiam ipse aeger lecto affixus. *Hieron. ep.* 105. *n.* 5. Quis clinicorum non ejus facultatibus sustentatus est? Addunt quidam *Plinii* locum 25, 5, 24., sed recte *Hard.* pro *clinicis* reposuit *cynicis* ex MSS. ¶ Denique etiam vespillo *clinicus* appellatur, nam lectulis mortuos efferebat. *Martial.* 3, 93. Quod si cadaver exigis tuum scalpi, Sternatur a Coricle clinico lectus. *Id.* 1, 31. Chirurgus fuerat, nunc est vespillo Diaulus: Coepit quo poterat clinicus esse modo. ¶ *Clinici* dicebantur *Cypriani* aetate, qui dilato baptismo in infirmitate et languore, aqua salutari non loti sint, sed perfusi tantum, *h. e.* aspersi. *Cyprian. epist.* 69. *ad f.* Et tantus honos habeatur haereticis, ut inde venientes non interrogent utrumne loti sint an perfusi, utrumne Clinici an Peripatetici?

CLĪNO, as, a. 1. κλίνω, inclino, reclino: a Graeco verbo allato. *Lucr.* 2, 243. Quare etiam atque etiam paulum clinare necesse est Corpora. Adde *Petr. Sat.* 127. et V. CLINATUS.

CLĪNŎPĂLĒ, es, f. κλινοπάλη, lecti palaestra, lucta: a κλίνη, lectus, et πάλη, lucta. *Suet. Dom.* 22. Assiduitatem concubitus, velut exercitationis genus, clinopalen vocabat. *Aur. Vict.* in *Caesar.* 11. eandem rem narrans utitur eodem verbo, sed Graecis litteris.

CLĪNŎPŎDĬON, ii, n. κλινοπόδιον, herba, quae et cleonicion, et ocimoides appellatur, serpyllo similis, surculosa, palmi altitudine: nascitur in petrosis, orbiculato foliorum ambitu speciem lecti pedum praebens: unde et nomen. Nam κλίνη lectum, et πούς, ποδὸς pedem significat. *Plin.* 24, 15, 87.

CLĪNŎPUS, ŏdis, m. κλινόπους, pes lecti. Vox Graeca, a κλίνη, lectus, et πούς, ποδὸς, pes. *Lucil.* ap. *Macr. Sat.* 6, 4.

[CLĪNUS, a, um, adj. fortasse idem ac clinicus, aut clinatus. *Not. Tir.* p. 95. et 109. *F.*]

CLĪO, us, o, on, f. Κλειώ, οῦς, prima Musarum, quae Historiae praeesse dicitur. V. MUSA. Dicta est a κλείω, celebro, memoro, quia per historiam facta virorum fortium memorantur, et celebrantur. Pingitur dextra tubam, sinistra librum tenens. Dicitur a quibusdam duos habuisse filios, Jalemum et Hymenaeum. *Ov. A. Am.* 27. Nec mihi sunt visae Clio, Cliusque sorores. ¶ Est etiam Nympha filia Oceani comes Cyrenes, ap. *Virg. G.* 4, 341.

CLĪPĔUS. V. CLYPEUS *inf.*

*CLISOBŎRA, orum, Κλεισόβορα, Indiae opp., inter Surasenos. *Plin.* 6, 19. *B. A.*

*CLISTĔNES, is, orat. Athen. qui post Solonem et Pisistratum floruit, paulo ante Themistoclem. *Cic. Brut.* 7. *B. A.*

*CLITAE, arum, f. locus Macedoniae, prope Cassandram. *Liv.* 44, 11. ¶ *Clitae, arum*, m. pop. Ciliciae, de quibus *Tac. A.* 6, 41. et 12, 55. *B. A.*

*CLITARCHUS, i, Κλείταρχος, historicus, non autem magnae fidei, Alexandri M. comes. *Cic. Fam.* 2, 10. *Id. Leg.* 1, 2. *extr. Id. Brut.* 11. *Plin.* 3, 5. et 10, 49. *Curt.* 9, 5. p. m. *Quint.* 10, 1. *B. A.*

[CLĪTĒ, es, f. κλειτὴ, celebris. Cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 681. *n.* 58. Julia Clite. V. CLUTUS et CLYTUS. *F.*]

CLĪTELLAE, arum, f. plur. κανθήλια, ἐπίσαγμα, ephippia, quae imponuntur dossuariis jumentis, ad onera commodius gestanda: a κλιτὺς, locus declivis, aut devexus, ut *Scalig.* ad *Fest.* et *Voss.* censent. *Hor. Sat.* 1, 5, 47. Hic muli Capuae clitellas tempore ponunt. *Phaedr.* 1, 15. Clitellas asino imponere. Et *ib.* portare. *Pl. Most.* 3, 2, 91. vehere. *Cic. fragm.* ap. *Quint.* 5, 13. Clitellis apportare aliquid. [*Hor. Ep.* 1, 13, 8. Abjicito potius, quam quo perferre juberis Clitellas ferus impingas, i. e. abjice potius libellos meos, quam ut intempestive et importune Augusto porrigas.] ¶ *Bovi clitellas imponere* proverb. de quo V. in BOS. ¶ Est etiam locus Romae ita dictus a similitudine: et in via Flaminia loca quaedam devexa subinde et acclivia. *Festus.* ¶ Item genus tormenti. *Idem.*

CLĪTELLĀRĬUS, a, um, adj. ad clitellas pertinens. *Clitellaria jumenta* quae clitellis sarcinas portant. *Cato R. R.* 10. Asini clitellarii. *Colum.* 2, 22. Mulo clitellario afferre aliquid. *Pl. Most.* 3, 2, 94. Ego homines habeo clitellarios: magni sunt oneris: quidquid imponas, vehunt. ¶ *Clitellaria* inscribitur una ex amissis *Plauti* Comoediis, et Graeco nomine *Astraba*. Ex ea aliquot fragmenta supersunt, quorum unum et alterum affertur a *Varr.*, *Festo*, *Nonio*, *Prisciano*, etc. apud quos *Cistellaria* alicubi legitur invitis *Scalig.* in *Conjectan. ad Varr.* et aliis. Quid vero sibi velit haec vox V. in ASTRABA.

*CLITERNIA, ae, f. Κλίτερνον, Italiae opp., in Frentanis, prope ostium Tiferni amnis. *Mela* 2, 4. *med. Plin.* 3, 11. *B. A.*

CLĪTERNĪNUS, a, um, adj. *Cliternini* sunt populi in quarta Italiae regione, a Cliterno eorum oppido in Aequicolis, quod Κλείτερνον a *Ptolem.* dicitur, denominati. *Plin.* 3, 12, 17. ¶ In illo *Cic. Fam.* 9, 22. *At honesti Colei Lanuvini, Cliternini non honesti*: latet αἰσχρολογίον, quia Coleorum Lanuvii familia erat, Cliterni non erat, inquit *Manut.*; vel quia Lanuvii Coleorum familia nobilis fuit, Cliterni non item. Putant autem simul respici ad τὴν κλειτορίδα, quae et μύρτον appellatur.

*CLITOMĂCHUS, i, Κλειτόμαχος, Carthaginiensis, Carneadis auditor et successor in Academia. Scripsit consolationem ad Carthaginienses, eversa Carthagine. *Cic. Acad.* 4, 4, 6, 31, 32. *Id. Tusc.* 3, 22. *Id. Or.* 16. et de *Or.* 1, 11. Cf. *Laert.* 4, 67. *B. A.*

CLĪTOR, is, m. et Clītōrium, ii, n. Arcadiae urbs, juxta quam lacus, seu fons aquam fundit, quae pota abstemios facit. *Plin.* 4, 6, 10. et *Liv.* 39, 35. *in f.* ¶ Adjective. *Ov. Met.* 15, 322. Clitorio quicumque sitim de fonte levavit, Vina fugit. *Plin.* 31, 2, 13. Clitorius lacus.

CLĪTŌRĬUS, a, um. V. v. praec.

[CLĪTUMNALIS, e, adj. ad Clitumnum pertinens. *Clitumnalia sacra* fiebant quotannis Kal. Maj. in honorem Dei Clitumni, ut patet ex hac *Inscr.* ap. *Gud.* 62, 7. Clitumno sacrum. L. Minucius L. F. Sabinus sacerdos *Dei Nostri*, VI. Vir Aug., patronus Hispel*latium*, IIII. Vir Quinquen*nalis* sacris Clitumnal*ibus* epulum ded*it* Collegio...

Kal. Mai., L. Septim. L. Aurel. Coss., h. e. an. a Chr. n. 202. F.]

[**CLĪTUMNUS**, a, um, adj. ad Clitumnum pertinens. Stat. Silv. 1, 4, 128. si vacuet Mevania valles, Aut praestent niveos Clitumna novalia tauros. F.]

CLĪTUMNUS, i, m. Etymon, nisi deducendum potius est ex lingua Etrucorum, videtur esse ex κλειτὸς, clarus, et amnis. Fluvius est Umbriae, inter Spoletum et Fulginiam, qui Mevaniam, nunc Bevagna, alluens, Tiniae, nunc Topino, immixtus in Tiberim influit; prope fontem le Vene, prope Mevaniam Timia nunc appellatur. Ejus aqua a pecudibus pota albos fetus creare putabatur. Virg. G. 2, 146. Hic albi, Clitumne, greges. Sil. 4, 547. et patulis Clitumnus in arvis Candentes gelido perfundit flumine tauros. Prop. 2, 15, 25. Qua formosa suo Clitumnus flumina luco Integit, et niveos abluit unda boves. ℙ Idem fluvius Deus est habitus, qui Jovis Clitumni cognomento colebatur. Vib. Sequest. de fluminib. Clitumnus Umbriae, ubi Juppiter eodem nomine est. Exstat etiamnum ad ripam fluminis pars non exigua templi fluviatili illi numini consecrati, cujus diagramma et explicationem exhibet Rudolphin. Venuti in Osserv. sopra il fiume Clitunno. Hinc ejus fluminis aquae sacrae dicuntur a Virg. l. c. et Sil. 8, 452. et Claudian. VI. Cons. Honor. 506. Hujus vero fontis, fluminis, et numinis elegantem descriptionem legesis ap. Plin. ep. 8, 8.

***CLĪTUS**, i, m. κλειτὸς, celeber. Cogn. Rom. Inscr. ap. Grut. 35, 11. P. Pomponius Clitus. V. CLUTUS et CLYTUS. ℙ Clitus, i, Κλεῖτος, inter praecipuos Alexandri M. familiares fuit. Cic. Tusc. 4, 37. Curt. 8, 1, 9. sq. B. A.

CLĪVĬĂ Avis dicta est ab auguribus, quae aliquid fieri prohibebat, ideo a Labeone prohibitoria dicta, ab aliis clamatoria. Plin. 10, 14, 17. ubi al. leg. clivina, male, ut censet Hard. ℙ Huc pertinet quod tradit Festus, clivia auspicia dicta esse, quae aliquid fieri prohibebant: omnia enim, inquit, difficilia, clivia vocabant: unde et clivi loca ardua. Haec Festus.

CLĪVĪNA et
CLĪVIUS, a, um. } V. v. praeced.

CLĪVŌSUS, a, um, adj. βουνώδης, in clivum assurgens: cui opponitur planus. Virg. G. 1, 108. Clivosus trames. Id. ib. 2, 212. Clivosum rus. Plin. 18, 24, 55. solum. Colum. Arbor. 4. Locis aridis, et clivosis altius vites deponuntur, quam humidis, et planis. Ov. Fast. 3, 415. Olympus clivosus, h. e. arduus. ℙ Allegorice. Sil. 6, 120. Talis lege Deum clivoso tramite vitae Per varios praeceps casus rota volvitur aevi, h. e. difficili, laborioso, et molestiarum pleno.

CLĪVŬLUS, i, m. parvus clivus. Colum. 6, 37. a med. Locus est ad hos usus exstructus, qui duos parietes adverso clivulo inaedificatos habet. Appul. Met. 4. Clementi transmisso clivulo.

CLĪVUS, i, m. βουνὸς, acclivitas, ascensus; itemque ipse locus acclivis et arduus. [*Etym. est a clino: pertinet clivus ad latera montium non clementer assurgentia sed ardua, quatenus a radice loci ascenditur in cacumen; quo differt a collis, cujus vocis significatio ipsum verticem, apicem prostantem spectat. Cf. Döderl. 2, 120. seq. Ov. Met. 8, 695. Nituntur longo vestigia ponere clivo. Id. ib. 11, 151. Late riget arduus alto Tmolus in ascensu, clivoque extentus utroque, i. e. in utroque montis latere.] Virg. Ecl. 9, 7. qua se subducere colles Incipiunt, mollique jugum demittere clivo. Id. G. 3, 292. juvat ire jugis, qua nulla priorum Castaliam molli devertitur orbita clivo. Ter. Adelph. 4, 2, 35. Clivus deorsum versus est: hac te praecipitato. Ov. Fast. 1, 263. Descendere per clivum. Hor. Ep. 1, 13, 10. Viribus uteris per clivos. Pl. Asin. 3, 3, 118. Agitare quadrupedem adversum clivum. Caes. B. C. 3, 46. Milites ex inferiore loco adversus clivum cursu incitati. Id. B. G. 7, 46. Mollire clivum. [*Curt. 8, 11. Clivi modici ac molles.] Sic Senec. Vita beat. 15. a med. frangere. Ov. Fast. 1, 264. Clivus arduus in valles. Paul. Dig. 8, 2, 19. Gradus, vel clivos propius januam meam jure facere possum. Ov. Am. 3, 13, 6. Via difficilis clivis. Id. Nuc. 77. Per tabulae clivum labi, h. e. per tabulam devexam. Sic Id. Met. 8, 662. Clivus mensae, h. e. inaequalitas mensae in aliquam partem deflexae. [*Id. ib. 8, 191. Nam ponit in ordine pennas, A minima coeptas, longam breviore sequenti; Ut clivo crevisse putes.] ℙ Clivus sacer ap. Hor. Od. 4, 2, 35. est clivus Capitolinus, hoc est locus acclivis Romae, per quem in Capitolium ascendebatur. Liv. 3, 18. In clivum Capitolinum erigunt aciem. ℙ Translate. Ov. Her. 20, 41. Mille doli restant: clivo sudamus in imo, h. e. in initio laboris sumus. (Adde similem locum R. A. 394.) Petron. fragm. Tragur. 47. Burm. Nec adhuc sciebamus, nos in medio lautiarum, quod ajunt, clivo laborare. Senec. ep. 31. Surge, et respira, et clivum istum uno, si potes, spiritu exsupera, h. e. istam difficultatem vince. Sil. 4, 605. perque aspera duro Nititur ad laudem virtus interrita clivo. ℙ Olim clivum, i, n. usurpatum fuit. Cato ap. Non. 3, 28. Loca ardua, et cliva depressa. Frontin. de limit. p. 43. Goes. Per cliva, et confragosa loca eunt, qua iter fieri non potest.

CLŎĀCĂ, ae, f. ἀφεδρών, locus cavus, sive is publicus, sive privatus sit, fossa, via subterranea parietibus in modum aquaeductus munita, per quam aqua pluvia extra urbem, vel in fluvium dilabens urbis sordes secum rapit. Cic. Caecin. 13. Qui de fossis, et cloacis interdicit. Id. Sext. in f. 35. Corporibus civium Tiberim compleri, cloacas referciri. [*Suet. Nero 26. Cloacis demergere. Hor. Sat. 2, 3, 242. Jacere in cloacam.] Liv. 1, 38. Aquas, cloacis e fastigio in Tiberim ductis, siccare. Id. 39, 44. Detergere cloacas. In Edicto Principis ap. Frontin. Aquaed. 111. abluere. Plin. 36, 2, 2. Cloacarum redemptor. Colum. 2, 15. Coenum cloacarum. Ulp. Dig. 43, 22. qui est De cloacis, 1. Purgare, et reficere cloacas. et ib. Cloacam immittere. Venulej. ib. 2. facere in publicum. ℙ De admirandis cloacarum substructionibus Romae a Tarquinio Prisco factis, multa Plin. 36, 15. et Cassiod. Variar. 3, 30. Meminit etiam Liv. 1, 38. et 56. et 5, 55. [*Describit sic Dionys. Hal. 3, 67. m. ὑπόνομοι τάφροι, δι' ὧν ἐπὶ τὸν Τίβεριν ὀχετεύεται πᾶν τὸ συρρέον ἐκ τῶν στενωπῶν ὕδωρ, ἔργα θαυμαστὰ καὶ κρείττω λόγου. Purgandas eas postea censores et reficiendas 1000 talentis locasse subjicit. Notavit haec ad Eutrop. 1, 6. Tzschuck.] ℙ Arcem ex cloaca facere, proverbium, V. in ARX. ℙ Per contemptum de bibosae anus stomacho et ventre usurpat Pl. Curc. 1, 2, 29. Prolue cloacam. ℙ A colluendo dictam esse docent Festus, et Mar. Victor. artis Gram. 1, 2469., alii ab antiquo cluo, purgo: quare et cluaca scribendum putant: qua in sententia est Mar. Victor. ib. Sed usus antiquissimus contra est.

CLŎĀCĀLIS, le, adj. ad cloacam pertinens. Cato ap. Fest. dixit cloacale flumen pro cloacarum omnium colluvie. Sidon. ep. 3, 13. Cloacalis faeculentia.

CLŎĀCĀRE, inquinare. Festus.

CLŎĀCĀRIUM, ii, n. tributum quod solvitur pro cloacis reficiendis, aut purgandis. Ulp. Dig. 7, 1, 27. Si quid cloacarii nomine debeatur. Adde Paul. ib. 30, 39. [*V. Duker. Lat. Ict. Vet. p. 361. sq., qui recte hujus verbi usum probat similia comparans, ut locarium, columnarium, cerarium, ostiarium, portarium. Plura ejusdem formae v. ap. Muretum Varr. Lect. 12, 5. et Gronov. pec. vet. 4, 4. quos id. ib. laudat.]

[**CLŎĀCĀRIUS**, ii, m. qui cloacas purgat. Edict. Dioclet. p. 20. Cloacario omni die operanti pasto diurnos ✳ vigintiquinque. F.]

CLŎĀCĪNĂ. V. CLUACINA.

CLŎĀCŬLĂ, ae, f. parva cloaca. Lamprid. Elag. 17. Ut cadaver ejus in cloaculam milites mitterent.

CLŌDĬĀNUS, a, um, adj. ad Clodium pertinens. Cic. Q. Fr. 2, 1. Clodiana incendia, h. e. a P. Clodio facta. Id. ib. 3. Clodianae operae clamorem sustulerunt. Id. Mil. 27. Clodianum crimen, h. e. homicidium Clodii a Milone perpetratum. ℙ Clodiana vasa ap. Plin. 33, 11, 49. denominata videntur ab artifice, qui Clodius appellatus sit. ℙ Clodianum, i, n. est flumen in Hispania Tarraconensi, Emporias alluens, et in mare mediterraneum sese exonerans; nunc Flavia appellatur. Mela 2, 6.

CLŌDĬCO, as, n. idem quod claudico. Legitur ap. Cic. Or. 2, 61., ubi refert jocum cujusdam Glauciae in Calvinum claudicantem. Ubi est vetus illud, Num claudicat? at hic clodicat.

CLŌDĬUS, a, um adj. ad Clodium pertinens. Cic. Dom. 13. Sacra Clodiae gentis. ℙ Clodia gens eadem est, quae Claudia: de qua V. suo loco. ℙ Clodia via, V. CLAUDIUS, a, um. ℙ Clodia lex lata fuit a P. Clodio trib. pl., ut qui civem R. indemnatum interemisset, ei aqua et igni interdiceretur. Ea lege Cicero in exsilium pulsus est. Vellej. 2, 45. ℙ Alia fuit ab eodem lata de Ptolemaeo Cypri regno spoliando. Vellej. ib. ℙ Alia de victoriatis Romae cudendis, cum ea pecunia peregrina esset, et mercis loco haberetur. Tulit idem P. Clodius. Plin. 33, 3, 13. ℙ Alia de obnunciatione, ne quis per eos dies, quibus cum populo agi liceret, de coelo servaret, eundem auctorem et latorem habuit. Ascon. in orat. Pisonian. 4. ℙ Alia ejusdem P. Clodii fuit Annoniana dicta, de qua V. in ANNONIANUS. V. etiam CLAUDIUS, a, um. et seqq., ubi aliae leges huc pertinentes referuntur. ℙ *Fossa Clodia, ex Meduaco minore deducta. Plin. 3, 16. B. A.

CLŌDĬUS, ii, m. nom. prop. R. in gente Claudia: ea ratione qua caudex codex, cauda coda, claudo clodo, etc. P. Clodius Pulcher Appii F. homo seditiosus, celeber est in scriptis Ciceronis, ab eo saepissime exagitatus, et omnibus probris impetitus, quod in tribunatu plebis eum urbe expulerat: qui tamen non multo post poenas dedit a T. Annio Milone occisus. V. Vellej. 2, 45. ℙ *Forum Clodii opp. fuit Hetruriae. Plin. 3, 15. B. A.

CLŌDO, is, a. idem quod claudo. Plin. 18, 33, 76. in f. Clodunt ita (oculos) lippiuntque ab afflatu.

CLŌDUS, claudus. Arator Act. Apost. 266. Israel clodus habet, etc.

CLOELĬĂ, ae, f. nobilis virgo Romana, quae cum aliis virginibus Porsenae Etruscorum regi obses data, deceptis custodibus, una cum reliquis virginibus incolumis ad suos Tiberim tranavit. Quare Romani novam in femina virtutem novo honoris genere ornandam rati, statuam ei equestrem in summa sacra via posuerunt. Liv. 2, 13. et Virg. A. 8, 651.

[**CLOELĬUS**, ii, m. C. Cloelius, qui Albanis imperitans bellum contra Tullum Hostilium paravit. Liv. 1, 23. Albani priores ingenti exercitu in agrum Romanum impetum fecere: castra ab urbe haud plus quinque millia passuum locant, fossa circumdant: fossa Cloelia ab nomine ducis per aliquot saecula appellata est, donec cum re nomen quoque vetustate abolevit. In his castris Cloelius Albanus rex moritur. Alii legunt Cluilius, et fossa Cluilia. F.]

[***CLŌNĬUS**, ii, m. possessivum a κλόνος, tumultus, tumultuosus. Cogn. Rom. Inscr. ap. Grut. 1091, 5. Q. Atrius Clonius. ℙ *Clonius, i, Κλόνιος, unus ex Aeneae comitibus Virg. A. 9, 574. B. A. ℙ [*Alius ejusdem nominis Trojanus, sed ab illo diversus, occurrit apud eund. ib. 10, 749.]

CLONOS, i, f. herbae nomen ap. Appul. Herb. 8. quam sceleratam, batrachion, et multis aliis nominibus appellat.

CLOSTELLUM, i, n. parvum clostrum. Petr. Sat. 240. Rimari per clostellum.

[**CLOSTER**, ĕris, m. Κλωστήρ, filius Arachnes, qui fusos in lanificio primus invenit, ut refert Plin. 7, 56, 57. Nomen fictum a κλώθω, neo, unde et uni Parcarum Clotho, nomen est. F.]

***CLOSTRĀRĬUS**, i, m. Κλειδοποιός. Vet. Gloss. B. A.

CLOSTRUM, i, n. idem quod claustrum. Cato R. R. 135. Nolae emas claves, clostra Romae. Senec. Ben. 7, 21. Per clostrum, qua se commissura laxaverat, quatuor denarios in tabernam inseruit. Cato R. R. 13. Claves cum clostris in cellas duas (lege cellam). Adde Petr. Sat. 89. et 121., ubi tamen alii aliter leg. ℙ *Clostra Romana in Latio fuere littorali, ad Nymphaeum amnem. Plin. 3, 5. B. A.

CLŌTHO, us, o, on, f. Κλωθώ, una Parcarum: a κλώθω, neo, glomero, quia fila vitae hominum nere dicitur. Ov. Ib. 243. Dixerat: at Clotho jussit promissa valere: Nevit et infausta stamina pulla manu. Stat. Theb. 3, 556. ferrea Clotho. Sil. 5, 404. Ille sibi longam Clotho, turbamque nepotum Crediderat, h. e. longam vitam.

CLŪĀCĪNĂ, seu Cloacina, ae, f. cognomen est Veneris, quasi purgatricis et expiatricis. Cum Sabini jamjam dimicaturi adversus Romanos propter raptas virgines, in ipsa acie, raptis conciliantibus, pacem fecissent, depositis armis myrtea verbena in eodem loco purgati sunt: ibique postea signum Veneris positum fuit, quae inde Cluacina dicta est: cluere enim (al. cluare, ut ap. Serv. mox citand.) antiqui purgare dicebant. Ita Plin. 15, 29, 36., ubi quidam perperam pugnare pro purgare leg. (eademque lectionis varietas est ap. Serv. ad A. 1, 720.) ideoque de Venere armata Cluacinam intelligi volunt: sed pugnare eo loco minus apte convenit, ut et Voss. adnotavit in Etym. in V. Cluo. ℙ Alii (inter quos est Lact. 1, 20.) ita dictam censent a cloaca, quod ejus simulacrum in cloaca maxima repertum fuerit, et a T. Tatio consecratum. Addit Lact., cum ignoraretur, cujus esset effigies, ideo Veneri dicatam fuisse, quod circa eum locum, ubi reperta fuerat, ludi omnis impudicitiae pleni Florae meretrici celebrabantur. Sed profecto Lactantium hic alucinatum fuisse constat; nam cloaca maxima fere centum et quinquaginta post Tatium annis a Tarquinio Prisco constructa est. Prud. Apoth. 265. Nemo Cloacinae, aut Eponae super astra Deabus Dat solium. Pl. Curc. 4, 1, 9. Qui perjurum convenire vult hominem, mitto in comitium; qui mendacem et gloriosum, apud Cloacinae sacrum. ℙ Ex hoc Plauti loco quidam putant derivandam esse a cluere, celebrari, illustrem, gloriosum esse: sed hoc non est tanti, ut a Plinio recedendum sit. ℙ Quod Tert. Pall. 4. a med. dixit adyta Cloacinarum, duas fuisse Cloacinas colligi videtur, nempe alteram in foro prope Novas tabernas, ut est ap. Liv. 3, 48., alteram eo loco, ubi Sabini pugnaturi steterant, ad lacum Curtium. Alii dicunt, putasse Tert. Cloacinam esse cloacae praesidem, atque adeo tot fuisse Cloacinas, quot cloacas: hinc adyta Cloacinarum esse ipsas cloacas. ℙ Ad scriptionem quod attinet, Cluacinam malunt et qui a cluendo derivant, et qui a cloaca, quam cluacam quoque scribi, supra monuimus: Cloacinam vero, qui a cloaca secundum meliorem consuetudinem: quibus adstipulatur nummus gentis Mussidiae ap. Eckhel. D. N. V. T. 5. p. 258.

*CLUĀNA, ae, f. Italiae opp., in Piceno *Mela* 2, . *med. Plin.* 3, 13. *B. A.*

CLUCIDATUM dulce et suave dicebatur, inquit *'estus*: qui in littera G scribit *glucidatum*, et a λυκὺς, dulcis, derivari docet. V. CANDACUS.

CLŪDEN, ĭnis, m. gladius scenicus, sic dictus *cludendo*, quod ejus acies in manubrium praeongum refugeret, atque includeretur, cum histrio n tragoedia agenda, ipse se confodere simulabat. *Appul. Apol.* Quas tamen (*tragoedias*) cum saltas, anta mollitia animi, tanta formido ferri est, sine ludine saltas. Ita *Oudendorp.* cum aliis. *Lips.* uoque *Elect.* 1, 28., sed. subdubitans. Alii leg. *lunaculo*, quod V.

CLŪDO, is, si, sum, a 3. κλείω, idem quod laudo tum significatione, tum usu. *Varr. R. R.* , 3. Quae maceriae ad villam venationis causa luduntur. *Scrib. Compos.* 42. Cum cicatrix est ludenda. [*Quint. Decl.* 1, 12. p. 31. At quoties odem, quo factum est, (vulnus) cluditur telo, laet tota mortis invidia.] *Plin.* 2, 47, 47. Saeviia tempestatum cludit mare. *Quint.* 9, 4. Cludee, et inchoare sententias. (Sic saepe *eod. cap.*) *Gell.* 12, 14. Tot verba in paucissimas litteras ludere. In *nummo* aureo et aereo *Neronis* ap. *Eckhel. D. N. V. T.* 6. p. 273. Pace P. R. terra narique parta Janum clusit. ¶ Pro finire *Stat. Theb.* 11, 59. Cludere bella. *Sil.* 15, 655. ¶ Pro laudicare. V. CLAUDO, is, n. ¶ Addi possent, e quis putet verbum esse obsoletum, loca *Ov.*, *Mart.*, *Valer. Flacci*, *Senecae* utriusque, *Suet.*, *Jutini*, *Celsi*, *Taciti*, *Juvenal.*, quorum omnium ediiones etsi modo *claudo* habeant, modo *cludo*, quod et de modo allatis exemplis fatendum est) amen usum verbi frequentissimum extra dubium onunt. ¶ Ap. *Cic. Nat. D.* 3, 39. pro *cludit* lerique leg. *eludit.* [*Ita Orell.*, *Heindorf. alluit.*]

*CLUDRUS, i, Phrygiae majoris amnis. *Plin.* , 29. Eumenia Cludro flumini apposita. *B. A.*

CLŪDUS, a, um, adj. idem quod claudus. *Pl. Pseud.* 2, 2, 64. Apud anum illam diobolarem, ludam, crassam.

CLUENTIA Gens Romae perantiqua fuit, credia originem trahere a Cloantho Aeneae socio, ut st ap. *Virg. A.* 5, 123. ¶ Ab ea fortasse nomen abuit Cluentia, vel Cluentina tribus, una ex iis cto, quas ad veteres bello sociali additas fuisse, *Vellej.* 2, 20. tradit. *Inscr.* ap. *Grut.* 548, 9. Sex. unius Sex. F. Cluent. Frontinus, etc. ¶ *Cluenius, i*, civis Romanus, ex municipio Latino, acusatus a matre Sassia, quod Oppianicum vitricum nterfecisset, defensus fuit a Cicerone, cujus adhuc xstat *oratio pro Cluentio. B. A.*

[CLUENTĪNUS, i, m. est cogn. Rom., fortasse tribu Cluentia. *Inscr.* ap. *Mur.* 803, 7. C. Caperius Cluentinus.]

CLŬĔO, es, n. 2. Proprie idem est quod audio: a λύω, ut *Voss.* docet in *Etym.* Metaleptice autem onitur pro dicor, nominor, perhibeor. *Lucr.* 1, 18. Detulit ex Helicone perenni fronde coronam, Per gentes Italas hominum quae clare clueret. *Pl. Epid.* 2, 2, 5. Senati qui columen cluent. *Id. Trin.* 2, 2, 31. Qui animum vincunt, quam quos nimus, semper probiores cluent. *Id. Men.* 4, 2, . Res magis quaeritur, quam clientium fides cuusmodi clueat. *Id. Pseud.* 2, 1, 16. Magna faciiora, quae clara et diu clueant. *Id. Capt.* 3, 5, 1. Cluere gloria. *Id. Poen.* 5, 4, 20. victoria. ¶ Addunt quidam locum *Cic. Brut.* 25. Duo Caepiones multum cluentes consilio et lingua. Sed *clientes* ibi legendum. Sequitur enim: Plus auctoritate tamen, et gratia sublevabant. ¶ Cum nfinito. *Enn.* ap. *Non.* 2, 147. Per gentes esse luebat omnium miserrumus. *Pl. Bacch.* 4, 9, 1. Atridae duo fratres cluent fecisse facinus maximum. ¶ Et passive eadem significatione. *Id. Pseud.* 4, , 12. Quippe ego te ni contemnam, stratioticus omo qui cluear? *Pacuv.* ap. *Non loc. cit.* Sed hi luentur hospitum infidelissimi. ¶ *Ut nomen cluet*, t nomen sonat. *Pl. Trin.* 3, 1, 19. Nimium dificile est reperiri amicum, ita ut nomen cluet. [*i. e. ut facta nomini respondeant; ita *Lindem.*] *Id. ib.* 2, 4, 95. Ita sis, ut nomen cluet. ¶ Ponitur etiam simpliciter pro esse, exsistere. Nam ex eo quod est aliquid, dicitur, et nominatur. *Lucr.* 1, 50. Nam quaecumque cluent, aut his conjuncta luabus Rebus ea invenies, aut horum eventa videbis. *Id.* 2, 351. Nec minus atque homines, inter se nota cluere. *Id.* 3, 207. Quae tibi cognita res n multis, o bone, rebus Utilis invenietur, et opportuna cluebit. ¶ Pro purgare V. in CLUACINA.

*CLUILIUS, i, Albanorum rex fuit. *Liv.* 1, 23. ¶ *Cluilia fossa* memoratur a *Liv.* 1, 23. et 2, 39. *Plutarch. Coriol.* p. 227. Κλοιλίας τάφρους, Cloelias fossas, appellat. V. *Cloelius. B. A.*

CLUĪS, e, adj. nobilis, illustris. *Capell.* 4. p. 97. Neque ipsam grammaticam, neque alteram opimioris irae cluem. *Gloss. Isid.* Cluior, nobiior. Ap. *Capell.* al. rectius leg. *opimi oris praecluem.*

CLŪMAE, folliculi hordei. *Festus.* sunt eaedem ac glumae.

CLŪNĂ, ae, f. simia ita dicta, ut videtur, a clunibus tritis. *Festus.*

CLŪNĂCŬLUM, i, n. cultrum sanguinarium, (*Scalig.* vult legi *saginarium*, vel *victimarium*) inquit *Festus*, ita dictum, vel quia clunes hostiarum dividit, vel quia ad clunes dependet. *Gell.* varia enumerans gladiorum nomina 10, 25. Machaerae, spathae, pugiones, clunacula.

CLŪNĀLIS, le, adj. ad clunes pertinens. *Clunales pedes* ap. *Avien. Arat.* 361. sunt posteriores pedes ferae Helices. Sic *Caes. Germ. Arat.* 42. *de eod.* Quique priora tenet vestigia, quique secunda Clunibus hirsutis.

*CLUNĬA, ae, Κλουνία, opp. V. *Cluniensis. B. A.*

CLŪNĬCŬLĂ, ae, f. vel Cluniculus, i, m. parva clunis. *Favor. Gellii* aequalis scriptor ap. *eund.* 15, 8. Ceterarum avium atque altilium tantum apponatur, ut a cluniculis inferiori parte saturi fiant.

CLŪNĬENSIS, e, adj. ad Cluniam pertinens, ut Cluniensis conventus ap. *Plin.* 3, 3, 4. ¶ Est autem *Clunia* oppidum Hispaniae in Celtiberiae finibus, ad Durium amnem. *Plin. ib.* ¶ *Item oppidum Norici. *Tab. Peut. B. A.*

CLŪNĬFER, a, um, adj. *In jocoso epitaph. mulae P. Crassi* ap. *Ferret. in Mus. Lapid.* 5, 28., quod tamen suppositicium creditur. Dis Pedibus saxum. Cinciae dorsiferae, et cluniferae, ut insultare, et desultare commodetur, P. Crassus mulae suae Crassae beneferenti suppedaneum hoc cum risu pos. Vixit annos XI. *h. e.* dorso, et clunibus ferenti.

CLŪNINSTĀRIDYSARCHĪDES, m. vox joculariter ficta a *Plauto Mil.* 1, 1, 14. ad significandum terribilem quendam imperatorem hostium, quem Pyrgopolinices, jactator et arrogans miles, vicisse se gloriatur in campis Gurgustidoniis. Conflata est ex duabus Latinis vocibus *clunis* et *instar*, et totidem Graecis ἡδὺς, dulcis, vel δὺς, aegre, et ἄρχομαι, impero: qua in compositione praeter ridiculum, obsceni quoque aliquid subest. [*Si lectio certa, quod dubito, derivandum a clunibus, verbo instare, et *Gr.* voc. δυσαρχία, vel δύσαρχος. Totum igitur nomen significat filium ejus, qui aegre obedit imperanti, ne clunibus instet: δύσαρχος instare clunibus. *Lindem.* ad h. l.]

CLUNĪNUS. V. CLURINUS.

CLŪNIS, is, f. frequentius quam m. γλουτὸς, πυγὴ nates, prominentia carnosa circa anum: et dicitur tum de hominibus, tum de bestiis. Clunis fortasse est a κλόνις, *os lumborum*, quod a κλόνω pro κλίνω, inclino. *Hor. Sat.* 1, 2, 89. *de equo*, Quod pulcrae clunes, breve quod caput, ardua cervix. *Id. ib.* 2, 8, 91. Vidimus et merulas poni, et sine clune palumbes, *h. e.* macras. *Juven.* 5, 167. aut aliquid de clunibus apri. *Id.* 11, 164. Ad terram tremulo descendunt clune puellae. *Plin.* ap. *Non.* 3, 43. Quasi lupus ab armis valeo, clunes defectos gero. *Festus* pro *defectos* habet *infractos*. *Plin.* 7, 37, 55. Residere in clunes. *Id ib.* 32, 50. Cervi nantes capita imponunt praecedentium clunibus. ¶ Rectus casus singularis est *clunis*, teste *Prisc.* 5, 652. V. NATES.

CLŪO, is, a. 3. antiquum verbum, idem quod purgo, teste *Plin.* V. CLUACINA. ¶ Est etiam neutrum, idem quod clueo. *Auson. Profess.* 21. *in fin.* sed quos meruisse deceret Nancisci, ut cluerent patribus ingenuis. *Prud. in Symmach.* 2, 584. gloria aucta cluit. Adde *Symmach. ep.* 1, 1.

CLŬPĔĂ, ae, f. piscis minimus Padi, qui attilum ejusdem fluminis piscem persequitur, et venam quandam ejus in faucibus morsu appetens exanimat. *Plin.* 9, 15, 17. ¶ Item oppidum Africae in promontorio Mercurii, a Siculis conditum, et ita dictum a forma clypei: quod et *Clypea* appellatur. *Plin.* 5, 4, 3. et *Flor.* 2, 2. ¶ Graece dicitur Κλυπέα, et Ἀσπὶς, hinc Latine *Aspis* a *Solin.* 27. et *Sil.* 3, 244. ¶ Dicitur etiam *Clupeae, arum*, quia similitudo clypei erat in ipsis ejus turribus, ut *Sil. l. c.* habet. *Caes. B. C.* 2, 23. et *Hirt. B. Afr.* 3.

CLŬPĔUS. V. CLYPEUS in f.

*CLURA, s. Cluria, ae, f. simia Clura, πίθηκος, *Vet. Gloss.* Cluria κερκοπίθηκος. *Id.* Quod si recte istuc Glossator, non bene cluram, κόλουραν, cauda truncatam interpretatur: siquidem caudata simia est cercopithecus. Haec *Gesn.* Forte legendum *Cluna* et *Clunia*. V. *Cluna. B. A.*

CLŪRĪNUS, a, um, adj. Clurinum pecus ap. *Pl. Truc.* 2, 2, 14. et *Arnob.* 3. p. 110. sunt simiae: nam *clura* simiam significat, ut in Veteri Glossario legitur. Ap. *Plautum* alii leg. *cluninum*, eodem tamen sensu, a *cluna*: alii *clusinum*, alii *clurinum h. e.* felinum: alii *grunninum*, alii *lurinum*: *h. e.* coriaceum, alii *larinum*, *h. e.* suillum, alii alia. Sed praestat *clurinum* retinere; nam *clura* contractum est a κόλουρα, quod est compositum a κόλος, truncus et οὐρὰ, cauda; ut *glans* est a γάλανος.

CLŪSĀRIS, re, adj. qui claudit, clusarius. *Hyg.* ap. *Goes.* p. 181. Anguli clusares. et p. 156. Portio quadrata clusaris. ¶ Est a *cludo* pro *claudo*, ut et

CLŪSĀRĬUS, a, um, adj. ad caudendum aptus, ut angulus clusarius, *Hyg.* ap. *Goes.* p. 156. Latus clusarium, *ib.* p. 183.

CLŪSĬLIS, le, adj. qui facile clauditur. *Plin.* 9, 37. 61. Conchae clusiles, et mordaces.

CLŪSĬNUS, a, um, adj. ad Clusium oppidum pertinens. *Sil.* 8, 480. Clusinum vulgus. *Hor. Ep.* 1, 15, 9. invidus aegris, Qui caput et stomachum supponere fontibus audent Clusinis. V. CLUSIUM. ¶ Clusinum far celebre erat tum pondere, quia modius vicenas senas libras pendebat, teste *Plin.* 18, 7, 12. *n.* 2., tum nitido candore, ut ait *Colum.* 2, 6. Hinc Clusinae pultes ap. *Mart.* 13, 8. ¶ *Clusinum pecus*, quod quidam leg. ap. *Pl. Truc.* 2, 2, 14., putat *Turneb.* 10, 25. dictum esse a Clusio, ubi non admodum egregia essent fortasse pecora: et ex ambiguitate, a *cludendo*. Clauduntur enim meretrices, quae clam habentur, et pecora morbida. *Lambin.* interpretatur *candidum*, seu *lutei coloris*. Sed alii rectius leg. *clurinum*. ¶ *Clusini, orum*, sunt incolae Clusii oppidi. *Liv.* 5, 33. ¶ *Novi et veteres fuere, nam Clusium duplex fuit, novum et vetus. *Plin.* 5, 33. *B. A.*

*CLUSIOLUM, i, Italiae opp., in Umbria, ad partem occidentalem. *Plin.* 3, 14. *B. A.*

CLŪSĪVIUS. V. CLUSIUS.

CLŪSIUM, ii, n. *Chiusi*, oppidum Etruriae, olim sedes Porsenae regis, conditum a Clusio Tyrrheni filio, vel a Telemacho Ulyssis filio, ut docet *Serv.* ad illud *A.* 10, 167. qui moenia Clusi, Quique urbem liquere Cosas. Prope id oppidum fons est variis morbis sanandis saluberrimus, nunc *bagni di S. Cassiano*, ejus meminit *Hor.* V. CLUSINUS.

CLŪSĬUS, ii, m. cognomen Jani pacis tempore, a *cludendo*, quod tunc ejus templi fores clausae erant: quemadmodum *Patulcius* dictus est tempore belli, quo eaedem fores patebant. *Ov. Fast.* 1, 129. modo namque Patulcius idem, Et modo sacrifico Clusius ore vocor. Adde *Macr. Sat.* 1, 9. *ad f.* ubi alii leg. *Clusivius*, ea ratione, qua *Consivius* dictus est a *conserendo*, id est a propagine generis humani, quae Jano auctore conseritur, ut ait *Macr. ib.* Sic et Ops *consivia* dicta est, nempe terra, ex qua cuncta generantur: a *conserendo*. *Fest.* in *Opima*.

CLŪSOR, oris, m. qui cludit. *Sidon. ep.* 8, 6. *a med.* Clusor statarius nemora retibus circumvenis, *h. e.* claudis indagine saltus.

CLUSTRUM, i, n. V. CLAUSTRUM.

CLŪSŪRĂ. V. CLAUSURA.

CLŪSUS, a, um, part. a *cludo* pro *claudo*, clausus. *Senec. Troad.* 317. clusus, atque hostem tremens. *Petr. fr. Trag.* 63. *Burm.* Cluso ostio redimus ad officium. *Val. Flacc.* 1, 239. clusos invenit in ignibus Argos. Adde *Mart.* 12, 31. et 55. et *Inscr.* ap. *Don.* 6. *n.* 62.

*CLUTĬDAE, arum, haruspices in Peloponneso. *Cic. Div.* 1, 41. Κλυτίδαι audiunt *Paus.* in *Eliac.* 2. itemque *Herodoto*. Forte a Clytio sic dicti, Alcmaeonis filio, Amphiarai nepote. *B. A.* [*In *Orell.* ed. legitur *Clytidarum*.]

CLŪTUS, a, um, adj. celeber, gloriosus: a κλυτὸς, Graeca *v* in *u* Latinum versa; vel est particip. verbi *clueo* pro *cluitus*. Hinc fit inclutus. *Festus.*

CLUVĬĂ Tribus, una fuit ex iis, quae bello sociali veteribus Romanis tribubus adjectae sunt, ut in CAMILIA dictum est: nomen habuisse videtur a Cluvia urbe Hirpinorum in Samnio, de qua est mentio ap. *Liv.* 9, 31. *Inscr.* ap. *Grut.* 521, 2. D. Antistius D. F. Cluvia Aeterius. ¶ *Cluvia* est etiam nomen mulieris impudicae ap. *Juven.* 2, 49.

CLŪVĬĀNUS, a, um, adj. ad Cluviam pertinens, oppidum Hirpinorum in Samnio, nunc *Montechiodi* prope Bovianum. *Liv.* 9, 31. Cluviana oppugnatio.

*CLUVIDIĒNUS QUIETUS, post conjurationem Pisonianam, incertum ob quam causam, in insulas Aegaei maris permissus. *Tac. A.* 15, 71. *B. A.*

*CLUVIUS, i, nom. propr. virorum Rom. ut, C. Cluvius, judex in causa Fannii contra Flavium. *Cic. Rosc. Com.* 14. M. Cluvius, Puteolanus, foenerator. *Id. Att.* 6, 2. et *Fam.* 13, 56. Lucius Cluvius, eques Romanus, de quo *Jul. Obseq.* 97. *B. A.*

[CLYBĀTIS, is, f. κλύβατις, herba, quae et helxine, et Latine parietaria, et perdicalis appellatur. *Appul. Herb.* 81. *F.*]

CLYMĔNĒ, es, f. Κλυμένη, filia Oceani, et Tethyos, vel Minii, et Eurynaxae, uxor Iapeti, vel Meropis regis extremorum Aethiopum Aegypti. Cum forma excelleret, fertur Soli placuisse, et ex eo filium Phaethontem, vel Eridanum, et tres filias, Phaetusam, Lampetien, Lampetusam peperisse. *Ov. Met.* 2, 37. Nec falsa Clymene culpam sub imagine celat. *Id. ib.* 1, 756. Et tulit ad

Clymenen Epaphi convicia matrem. ¶ *Item Nympha marina, Oceani, ac Tethyos filia, de qua *Virg. G.* 4, 345. ¶ Item Helenae ministra, quae una cum Aethra particeps fuit consiliorum dominae, furtorumque ejus internuncia. *Ov. Her.* 17, 267., *Dict. Cret.* 1, 3. et 5, 13. ¶ Item Amazonum una. *Hygin. fab.* 163. *B. A.*

CLYMENĒIS, idis, f. patronym. Clymenes filia. *Albin.* ad *Liv.* 1, 111. Sic flevit Clymene, sic et Clymeneides, alte Cum juvenis patriis excidit ictus equis.

CLYMĔNĒĬUS, et Clymĕnēus, a, um, adj. ad Clymenen pertinens, ut Clymeneia proles, ap. *Ov. Met.* 2, 19., *h. e.* Phaethon. *Stat. Silv.* 1, 2, 123. Clyjam Seras avaros Augustum spoliare nemus, Clymeneaque deesse Germina, *h. e.* succina, electri guttas. Nam filiae Clymenes in arbores conversae sunt guttis in succina rigescentibus manantes. Al. leg. *Clymenejaque.*

CLYMĔNUS, i, m. κλύμενος, herba est a Clymeno Caenei filio, Arcadiae rege, ejus inventore appellata, hederae folio et semine, ramosa, caule inani, articulis praecincta, odore gravi, in silvestribus et montuosis locis nascens. *Plin.* 25, 7, 33. ¶ *De Clymeno, Arcadi rege, V. *Hygin. fab.* 206, 238. et 246. *B. A.* ¶ Pluto quoque hoc nomine vocatur, vel quia, πάντα καλῶν πρὸς ἑαυτὸν, omnia ad se vocat, vel quia auditur ab omnibus: a κλύω, audio. *Ov. Fast.* 6, 757. At Clymenus, Clothoque dolent: haec fila reneri: Hic fieri regni jura minora sui.

CLYPĔĂ. V. CLUPEA.

CLYPĔĀTUS, a, um, part. a *clypeo*, clypeo munitus, ἀσπιδιώτης, ὑπασπίδιος. *Virg. A.* 7, 793. Agmina clypeata. *Ov. Met.* 3, 110. seges clypeata virorum. [*Comparat *Gierig.* ad h. l. *Eurip.* χρυσοπήληκα στάχυν Σπαρτῶν, aureis galeis armatam segetem, unde *Ov.* clypeatam fecit.] *Curt.* 7, 9. In proris clypeatos locaverat. ¶ *Clypeata imago* ap. *Macr. Saturn.* 2, 3. est imago in clypeo depicta, vel sculpta. V. CLYPEUS.

CLYPĔO, as, a. 1. clypeo munio, ἀσπίζω. *Pacuv.* ap. *Non.* 2, 145. Chlamyde contra astu clypeat brachium, *h. e.* chlamydem circum brachium involvit in modum clypei.

[CLYPĔŎLĀRĬUM, i, n. locus, in quo reponuntur clypeola. *Not. Tir.* p. 126. *F.*]

[CLYPĔŎLĀRĬUS, ii, m. qui clypeola fabricatur, aut vendit. *Not. Tir.* p. 126. ubi mendose legitur *clipellarium*, ut et *clipellarius* pro *clypeolarium*, et *clypeolarius. F.*]

CLYPĔŎLUM, i, n. ἀσπίδιον, ἀσπιδίσκος, parvus clypeus. *Hygin. fab.* 139. Eisque clypeola aenea, et hastas dedit.

CLYPĔUS, i, m. et Clypeum, i, n. ἀσπὶς, scutum, quod milites sinistra gerunt tegendo ab ictibus corpori: vel a καλύπτω, tego; vel a κλέπτω, furor, aut occulo, quia abscondit, et furatur quodammodo laevam partem hominis; vel a κύκλιος, rotundus, per metathesin, quia rotunda, aut ovata figura est; vel denique a γλύφω, sculpo, quia clypei imagines caelatas habere solent. Postrema haec etymologia est *Plin.* 35, 3, 3., ubi damnat perversam grammaticorum subtilitatem, a *cluendo* ducentium. *Cic. Fin.* 2, 30. Epaminondas quaesivit, salvusne esset clypeus. *Virg. A.* 2, 444. clypeosque ad tela sinistris Protecti objiciunt. *Ov. Met.* 12, 375. Excipere ictus clypeo. *Id. ib.* 13, 73. Opponere clypeum. Et *ib.* 79. Latere sub clypeo. *Stat. Theb.* 4, 350. humeros clypeo claudere. *Virg. A.* 2, 227. tegi sub orbe clypei. [**Virg. ib.* 2, 671. Clipeo sinistram insertabam. *Id. ib.* 7, 639. Clypeum induitur. *Id. ib.* 7, 626. Clypeos tergere. *Id. ib.* 12, 724. Concurrere clypeis. *ib.* 712. Invadunt Martem clypeis. Utrumque de pugna cominus facta intelligendum, ubi clipeos collidere solebant milites. *Ov. Met.* 12, 621. Clypeus bella movet, i. e. occasionem praebet certamini. *Virg. A.* 8, 447. Ingentem clypeum informant, i. e. clypeos ita conjungunt, ut unus esse videatur.] ¶ Neutro genere. *Id. A.* 9, 709. Dat tellus gemitum, et clypeum superintonat ingens. *Liv.* 1, 33. Arma his imperata, galea, clypeum, ocreae, lorica. Adde *Licin.* et *Laber.* ap. *Non.* 3, 41. et *Vitr.* 5, 10. *sub f.* ¶ Differt a *parma* materia, quia haec fere e loro, seu corio, clypeus plerumque ex aere. Differt a *scuto* materia et figura, quia scutum fuit ligneum, teste, praeter ceteros, *Plin.* 16, 40, 77., figura vero quadrata oblonga, et curvata: clypeus rotundus, ut dictum est, et aereus. *Liv.* 8, 8. Clypeis antea Romani usi sunt: postquam deinde stipendiarii facti sunt, scuta pro clypeis fecere. *Id.* 1, 43. Primae classi arma imperata; galea, clypeus, ocreae, lorica, omnia ex aere: secundae classi scutum pro clypeo, et praeter loricam omnia eadem. *Id.* 9, 19. Arma, clypeus, sarissaeque illis (Macedonibus); Romano scutum, majus corpori tegumentum, et pilum, haud paulo quam hasta vehementius ictu missuque telum. Ex his apparet, scutum secundae classi datum fuisse, quod sine lorica esset, atque ut clypei et loricae loco foret, totumque corpus protegeret; quatuor enim pedes longum erat, et duos semis latum. Aliquando tamen scriptores, et praesertim poetae, promiscue unum pro altero usurpant. ¶ A similitudine rotundae figurae *clypeus* dicitur solis orbis. *Ov. Met.* 15, 192. Ipse Dei clypeus, terra cum tollitur ima, Mane rubet, terraque rubet cum conditur ima. ¶ Item meteori genus forma clypei igniti in coelo apparens. *Senec. Q. N.* 1, 1. *in f.* Quandoque fiunt trabes, quandoque clypei, et vastorum imagines ignium. ¶ Translate ponitur pro praesidio et munimine. *Claud. IV. Cons. Honor.* 432. Subnixus Stilichone tuo, quem fratribus ipse Discedens clypeum, defensoremque dedisti. ¶ Dicitur etiam *clypeus* discus ex aere, aut alia quapiam materia, in qua sculpebantur, vel pingebantur Deorum, et magnorum virorum imagines usque ad pectus repraesentatae: ea ratione, qua hodieque fit praesertim in stemmatis familiarum, quae etiam Itali vocant *scudi.* Mos hic a Trojanis usque temporibus initium habuit, origine plena virtutis (inquit *Plin.* 35, 3, 4.) faciem reddi in scuto cujusque, qui fuerit usus illo. Adde *Ulp. Dig.* 9, 3, 5. *ad f.* Quo pertinet illud *Hor. Od.* 1, 28, 11. quamvis clypeo Trojana refixo Tempora testatus etc. Quidam grammatici (ut est ap. *Charis.* 1, 59.) voluerunt, hac significatione usurpari tantum neutro genere: quo modo usurpat *Liv.* 35, 10. *in f.* et alibi. Hinc *Trebell. Claud.* 3. Illi clypeus aureus, vel, ut grammatici loquuntur, clypeum aureum senatus totius judicio in Romana curia collocatum est. ¶ Sed hoc discrimen alii scriptores optimi non servant. *Tac. A.* 2, 83. Cum censeretur clypeus auro et magnitudine insignis. *Suet. Cal.* 16. *in f.* Decretus est ei clypeus aureus, quem quotannis certo die collegia sacerdotum in Capitolium ferrent. ¶ Hujusmodi *clypea* ornatus causa in templis, aliisque locis publicis affigi solebant. Exemplum habes ap. *Livium l. c.* et in *Inscr.* ap. *Grut.* 374, 1. et 441, 7. ¶ *Clypeum* antiqui ob rotunditatem etiam corium bovis appellarunt, in quo foedus Gabiorum cum Romanis fuerat descriptum. *Festus.* ¶ Denique *clypeum* vocat *Vitr.* 5, 10. *ad f.* instrumentum aeneum catenis pendens ex orbiculari fenestra Laconici fornicis, per cujus reductiones ac demissiones perficitur sudationis temperatura. ¶ *Clypeum sumere post vulnera* proverb. ap. *Ov. Trist.* 1, 3, 35. serum remedium adhibere. ¶ Scribitur et *clupeus*, Graeca *v* in Latinum *u* mutata; et *clipeus* per *i* Latinum. *Plin. Secundus de dub. Serm.* ap. *Charis.* 1, 59. et *Caper de Orthogr.* p. 2242. ita distinguunt, ut *clypeum* dicamus, quo in pugna utimur, *clypeum* vero imaginem. Contra *Cornel. Fronto de differ. verbor. ib.* p. 2197. *clypeum* imaginis esse ait, *clupeum* armorum. Sed *Plinium* satis refutat *Charis. ib.*, et consuetudo. *Enn.* ap. *Varr. L. L.* 6, 4. In altisono coeli clupeo temo superat stellas. Ubi *clupeus* est cava pars coeli, quae oculis patet.

CLYSMUS, i, m. κλυσμὸς, idem quod clyster, et ab eadem radice. *Scrib, Compos.* 155. Alvum acri clysmo trahere. Et *ib.* 194. Alvum acri clysmo ducere. Adde *ib.* 197. ¶ Item ipsae faeces, quae clystere ejiciuntur. *Fest.* in *Eudiaeon.*

CLYSTER, ēris, m. κλυστὴρ, medicamentum liquidum, quod per inferna in alvum injicitur abluendi, et purgandi gratia: a κλύζω, abluo. A *Celso* 2, 12. Latina voce *lotio* appellatur. *Id.* 7, 27. Humorem clystere intus adigere. *Scrib. Compos.* 154. Mane per clysterem alvus ducenda, ovorum albis temperatum. *Id. ib.* 179. Acri clystere alvum ducere. *Id. ib.* 200. injicere chamelaeam. *Id. ib.* 112. et *Suet. Claud.* 44. Immittere aliquid per clysterem. *Plin.* 25, 5, 23. Helleborum extrahere medicamentis, aut clysteribus. *Id.* 31, 6, 33. Clysteribus marinam aquam infundere tepefactam. *Suet. Ner.* 20. Purgari clystere, et vomitu. *Ulp. Dig.* 9, 2, 9. Medicamentum alicui infundere vel ore, vel clystere. ¶ Pro ipso instrumento, quo clyster infunditur: ac fortasse huc pertinet unus aut alter ex allatis locis. Hinc *oricularius clyster*, hoc est auricularis, ap. *Cels.* 7, 27. et *Coel. Aurel. Tard.* 2, 1., est instrumentum, quo in aures aliquid infunditur. ¶ Paenultimam corripuit *Aemil. Macer. de herb. c. de anetho.* Appositus digitis, aut intus clystere fusus. Sed non est imitandus. ¶ Legitur et *cluster* ap. *Scrib. Compos*, 179. mutata Graeca *v* in *u* Latinum: quod in quamplurimis aliis vocibus a Latinis factitatum est.

CLYSTĒRĬO. as. V. CLYSTERIZO.

CLYSTĒRĬUM, ii, n. κλυστήριον, idem quod clyster. *Scrib. Compos.* 114. Pastillus, qui clysterio immittitur torminosis per anum. Et *ib.* 118. Per clysteria caldam immittere. Adde *Fest.* in *Eudiaeon.*

CLYSTĒRIZO, as, a. 1. clystere purgare. *Coel. Aurel. Acut.* 3, 4. Synanchicos clysterizare. *Veg. Vet.* 1, 42. Clysterizabis etiam ex aqua calida, et oleo. Al. leg. *clysteriabis.*

CLYTAEMNESTRĂ, ae, f. Κλυταιμνήστρα, filia Jovis, et Ledae, soror Helenae, Castoris et Pollucis, uxor Agamemnonis, cui Orestem, et Electram peperit. Regressum ex bello Trojano virum in convivio ope Aegysthi adulteri filii Thyestis interfecit, deinde Cassandram interfici jussit Priami filiam, quae Agamemnoni in rerum divisione sorte obtigerat. Postremo et ipsa occisa est ab Oreste filio in patris ultionem. *Hygin. fab.* 117. et 240. et *Serv.* variis in locis. *Ov. Nuc.* 26. Ista Clytaemnestra digna querela fuit. ¶ *Clytaemnestra* etiam nomen est unius de Accii fabulis. *Cic. Off.* 1, 31. *ad f.* ¶ Scribitur etiam et saepissime *Clytemnestra*, quamvis Graece in secunda syllaba sit diphthongus *αι*. Hinc eadem syllaba corripitur ab *Auson. Her.* 1. Vindicem adulterii cum Clytemnestra necet. *Scalig.* ad *Fest.* in voce *Crustumina* putat *Auson.* scripsisse *Clytemestra.* Similiter scribitur *Polymnestor*, et *Polymestor.*

CLYTĬĒ, es, f. Oceani Nympha, aliquando ab Apolline adamata, donec illa ejus cum Leucothoe concubitum Orchamo patri puellae indicavit. Iratus enim Apollo Clytien gravissimo odio prosecutus est. Illa amoris impatientia cibo, et potu abstinens mane orientem, et vespere occidentem spectabat Apollinem, et quacumque Apollo iter faciebat, oculis sequebatur. Tandem fame et dolore consumpta mutata est in heliotropium. *Ov. Met.* 4, 192. et seqq.

*CLYTIUS, i. Κλύτιος, Argonauta, Euryti filius. *Hygin. fab.* 14. *B. A.*

[CLYTUS, i, m. Κλυτὸς, *h. e.* inclytus, unus ex Aegypti filiis. *Hygin. fab.* 170. ¶ Et Centaurus. *Ov. Met.* 5, 88., *Val. Flacc.* 1, 146. ¶ Est etiam cogn. Rom. ap. *Mur.* 2081, 8. C. Sulpicius Clytus. *F.*]

CN

CNAEUS, et Cneus, i, m. praenomen R. a *naevo* ductum, ut docet *Auct. de nominib. et praenom. R.* Scribitur fere duabus tantum prioribus litteris, ut *Cn. Pompejus Magnus:* pronunciatur autem tanquam si per *g* litteram scriberetur, *genus* (quemadmodum et *Cajus*, *gajus*) ut *Quint.* 1, 7. docet Imo ita etiam scriptum reperitur. *Inscr.* ap. *Nor. in Cenotaph. Pis. dissert.* 4, 5. V. F. Gneus Peccatius Balbus VI. Vir sibi, et Q. Pec. vixit an. LXI. ¶ Hinc *Gnea* femininum. *Inscr.* ap. *Grut.* 274, 2. Gnaeae Sejae Herenniae Sallustiae etc. Adde *Festum* in littera *G.* ¶ Ex duabus scribendi rationibus illam praefert *Manut.* quae cum diphthongo est, ex Graeca consuetudine: quamquam *Diomed.* et *Prisc.* aliter sentiant.

CNĀSŌNAS acus, quibus mulieres scalpunt caput. *Fest.* Est a κνάω, scalpo, scabo. *Scalig.* hic, et ad vocem *acus* idem putat esse cum discerniculo.

CNĔCĬNUS. V. v. seq.

CNĒDĬNUS, a, um, adj. ad urticam pertinens, ut *cnedinum oleum* ap. *Plin.* 15, 7, 7. Nam κνίδη, seu κνήδη Graece urtica est. Al. leg. *caecinum*, sed male, inquit *Hard.*

[CNĒMIS, īdis, f. κνημὶς, ocrea, pars infima tegumenti militaris. ¶ Translate *Mall. Theodor. de metr.* 4, 12. Huic autem metro post tres versus additur chemis (leg. *cnemis*) heroici versus, ut est apud eundem *Hor.* (*Od.* 1, 2, 4.) Terruit urbem. *Dionys. Perieg. v.* 714. vocat κνημῖδας infimas montium partes: pedes autem postremos recte appellari infimas versuum partes, nemo neget, qui meminerit, *Mar. Victorin. de metr. Hor.* p. 2610. primos pedes trimetri iambici *caput* vocasse. ¶ *Cnemis, idis, f. Κνημὶς, Graeciae opp., in Locride. *Plin.* 4, 7. Cnemides appellatur *Mela* 2, 3. *med. B. A.*

CNĔŌRON, i, n. κνέωρον, nomen fruticis, qui et cnestron, κνῆστρον, et thymelaea dicitur, similis oleastro, foliis angustioribus, gummosis, si mordeantur, myrti magnitudine; semine, colore, et specie farris: granum fert lini simile, quod aliqui linum vocant. *Plin.* 13, 21, 35. Ita porro est vocata a κνάω, scabo, quia linguam mordet. V. COCCUM.

CNĔPHŌSUS. V. GNEPHOSUS.

CNESTRON. V. CNEORON.

CNĪCOS, seu Cnicus, i, m. κνίκος, et κνῆκος, herba Aegypto peculiaris, Italiae ignota, duplicis generis, silvestris et sativa. Silvestris duae sunt species, una caule rigido, semine candido, grandi et amaro: alio nomine *atractylis:* altera hirsutior, torosiore caule, et qui paene humi serpat, minuto semine. *Plin.* 21, 15, 53. et *ib.* 32, 107. *Scrib. Compos.* 135. et *Colum.* 7, 8.

CNĪDĒ, es, f. κνίδη, genus zoophyti, Latine *urtica*, quod tamen noctu vagatur, et sedem mutat. Natura huic est carnosae frondis; et carne vescitur. Vis pruritu mordax, eademque quae terrestris urticae. Contrahit ergo se quam maxime rigens, ac praenatante pisciculo frondem suam spargit, complectensque devorat. Alias marcenti simile, jactari se fluctu patitur algae vice, et contactos pisces, attrituque petrae scalpentes pruritum invadit etc. *Plin.* 32, 11, 53. et 9, 45, 68. et *Pl. Rud.* 2, 1, 9. V. URTICA.

CNĪDĬUS. V. GNIDIUS.

CNISSĂ, ae, f. κνίσσα, fumus, et nidor pinguedinis incensae, aut carnis assae. *Arnob. sub init.* 7. p. 212. Nisi forte hostiarum Deus animas devo-

rat, aut ex aris ardentibus nidorem consectatur, et fumos, pasciturque de cnissis, quas evomunt ardentia viscera, adhuc suda de sanguine, et prioribus humecta de succis.

CNŎDAX, ăcis, m. κνώδαξ, pro κινώδαξ ἀπὸ τοῦ κινεῖσθαι: instrumentum, quod infigitur in extremis scaporum capitibus, et in armillam immissus versatur. *Vitr.* 10, 6. Ferreos cnodaces, uti subscudes in capitibus scaporum implumbavit, et armillas in materia ad cnodaces circumdandos infixit, etc. Alii scribunt *chodax*, sed minus recte, inquit *Philander*. ℙ Simile est huic ferreum instrumentum uncinatum, quod infigitur in magnum aliquod pondus, et immissa fune, ope trochleae attollitur. Itali vocant *ulivella*, *gripia*. Scribit *Turneb.* 26, 2. cnodaces proprie esse stilos ferreos in tornis, qui utrinque materiam, quae tornatur atque versatur, distinent.

CO

CŌĂ Vestis. V. in COUS. ℙ De proverbio *in triclinio Coa*. V. CHOA.

CŌACCĒDO, is, n. idem quod accedo, vel simul accedo, συμπαραγίνομαι. *Pl. Curc.* 2, 3, 65. Pro iis decem coaccedunt minae.

[COĂCĔO, es, ui, n. idem ac coacesco. *Cels.* 4, 5. *ad f.* Si coacuit intus cibus, aut computruit. ℙ Translate. *Cic. fr. Scaur.* (ed. iter. *A. Maio*) Quam valde eam gentem (Sardos) putamus tot transfusionibus coacuisse? *h. e.* improbiorem, scelestioremque factam fuisse. *F.*]

CŌĂCERVĀTIM, adv. σωρηδὸν, ἀθρόως, acervatim. *Appul. Flor. n.* 9. Quae utinam possem non sigillatim ac discretim, sed cunctim et coacervatim offerre.

CŌĂCERVĀTĬO, onis, f. συμφόρησις, ἄθροισμα, acervus, cumulus, copia. Translate. *Cic. Partit.* 35. *in f.* Frequentatione argumentorum, et coacervatione universa. *Quint. Declam.* 5, 13. *in f.* Explicare aliquid coacervatione; cui opponitur per partes.

CŌĂCERVĀTUS, a, um, part. a *coacervo*, σωρευθεὶς, in acervum collectus, acervatus. *Caes. B. G.* 2, 27. Coacervata cadavera. *Cic. Agr.* 1, 5. Constructa et coacervata pecunia. *Id. Verr.* 2, 5, 57. Cives R. conjectos in lautumias; indignissimo in loco coacervatam multitudinem civium. *Catull.* 64, 359. Bustum coacervatum aggere excelso. ℙ Translate. *Cic. Part.* 11. *ad f.* Verisimilia, etiam si videntur esse exigua per se, multum tamen cum sunt coacervata, proficiunt. *Ov. Met.* 8, 485. Per coacervatos pereat domus impia luctus.

CŌĂCERVO, as, a. 1. σωρεύω, ἀθροίζω, in acervum congero, acervo. *Cic. Agr.* 2, 27. Cogere et coacervare pecunias. *Id. Verr.* 2, 4, 24. Magnam vim emblematum coacervare. *Id. Rosc. Am.* 46. aliquid ex multis familiis in una domo. *Liv.* 5, 39. cumulos armorum. *Hirt. B. Afr.* 91. Omnibus rebus eo coacervatis. ℙ Duriuscula locutio videtur quibusdam in illo *Cic. Agr.* 2, 25. Habes tantam pecuniam, qua hosce omnes agros, et ceteros horum similes, non modo emere, verum etiam coacervare possis, *h. e.* acervis pecuniae implere.

CŌĂCESCO, is, n. ὀξύνομαι, acesco, vel simul acesco. *Cic. Senect.* 18. *ad f.* Ut non omne vinum, sic non omnis aetas vetustate coacescit. *Cels.* 1, 2. *sub f.* Secunda mensa bono stomacho nihil nocet, in imbecillo coacescit. Adde *Varr. R. R.* 1, 65. Quod vinum mature coacescat, ante vindemiam consumi oportet.

CŌĂCON. V. CHOACON.

CŌACTĒ, adv. brevi tempore, cito. *Gell.* 10, 11. *ad f.* Cum significandum est, coactius quid factum, et festinatius, tum rectius *praemature factum* id dicitur, quam *mature*. ℙ Item presse, et alicui rei inhaerendo. *Id.* 19, 2. Eos Graeci appellant vel ἀκολάστους, vel ἀκρατεῖς: nos eos vel incontinentes dicimus, vel intemperantes. ἀκολάστους enim si interpretari coactius velis, nimis id verbum insolens erit, *h. e.* si velis ad verbum vim Graecae vocis exprimere. Quidam leg. *coarctius*, hoc est angustius. Eadem lectionis varietas est ap. *Hieron. in Matth.* 1, 5. ℙ Item per vim. *Tert. Baptism.* 12. Alii plane satis coacte injiciunt, tunc Apostolos etc. Adde *Anim.* 42.

CŌACTĬLĬĀRĬUS, a, um, adj. *Coactiliaria taberna* ap. *Capitolin. Pertin.* 3. est in qua coactilia fiunt, et venduntur. Al. tamen leg. *coctilicia* et intelligunt eam, in qua coctilia ligna venduntur. V. COCTILICIUS. ℙ *Coactiliarius, ii*, est qui coactilia conficit, πιλοποιός. *Inscr.* ap. *Grut.* 648, 4. M. Ballonius M. L. Lariscus lanarius coactiliarius conjugi carissimae B. M. fec. V. v. seq.

CŌACTĬLIS, le, adj. πιλητὸς, et πιλωτὸς, qui factus est ex lana non texta, sed coacta, cujusmodi sunt crassiores illi panni, quos Itali ex Graeca voce superius allata, ac paulisper immutata *feltri* appellant, quosque *Plin.* 8, 48, 73. describit. V. COACTUS, a, um. *Edict. Dioclet.* p. 21. Centunculum equestre coactile album, sive nigrum librarum trium ✻ centum. ℙ *Coactilia, ium*, n. plur. substantivorum more. *Ulp. Dig.* 34, 2, 26. Coactilia vesti cedunt. V. COACTUS, a, um.

CŌACTIM, adv. coacte. *Sid. ep.* 9, 16. Si quod schedium temere jacens chartulis putribus continebatur, raptim coactimque translator festinus exscripsi, *h. e.* colligendo, et simul conjungendo.

CŌACTĬO, onis, f. σύλλεξις, actus cogendi, hoc est colligendi. *Coactio argentaria* est munus colligendi pecunias, ἀργυρολογία. *Suet. Vesp.* 1. Coactiones argentarias factitavit. V. COACTOR. ℙ Quidam huc addunt locum *Pl. Asin.* 1, 3, 51. Vetus est, Nihili coactio est. Sed alii aliter leg. V. COCIO. ℙ Item actus redigendi in compendium. *Cajus Instit.* 4, 15. Cum ad judicem venerant, antequam apud eum causam perorarent, solebant breviter ei, et quasi per indicem rem exponere: quae dicebatur causae collectio, quasi causae suae in breve coactio. Similia habet *Ascon* in *Verr.* 2, 1, 9. ℙ Item actus cogendi, *h. e.* impellendi. In veteri quodam lapide ap. *Grut.* 337., in quo enumerantur decora cujusdam Dioclis agitatoris in ludis Circensibus, dicitur is vicisse semel sexaginta millia nummum *novis coactionibus*: quod explicat *Panvin. de Lud. Circens.* 1, 14. novis modis illum populo inusitatos cursus suscipere cogente, v. g. ut sine flagellis curreret, ut non clamaret, ut alienis equis uteretur, etc. ℙ *Coactio* est, ait *Veget. Veterin.* 1, 37., in animalibus passionis nomen, ex qua aegritudinum diversa genera nascuntur, ideo sic appellata, quia ab injuria, vel labore, vel ex coactione contingat. *Id. ib.* 38. et 43.

CŌACTO, as, a. 1. frequentat. verbi *cogo*, vehementer vel saepe cogo. *Lucr.* 6, 1120. Qua graditur, conturbat, et immutare coactat. Adde *ib.* 1159.

CŌACTOR, oris, m. ἀθροιστὴς, συλλογεὺς, qui cogit, hoc est colligit. *Cato. R. R.* 150. Menses decem ab coactore releget porcos sectarios, *h. e.* a subulco. ℙ *Tac. Hist.* 2, 68. Conclamatum repente, quartamdecimam legionem ad proelium venire: sed erant agminis coactores, *h. e.* qui postremo cogunt, et claudunt agmen. ℙ *Coactor* etiam dicitur minister publicani mercede conductus, qui vectigalium ac tributorum pecunias exigit, et colligit, ἀργυρολόγος, ἀποδέκτης, πράκτωρ. Hic aliquando ipsa nomina propria pecunia ab ipsis publicanis redimebat, deminuto pretio, ut postea eadem exigens lucraretur. *Cic. Rabir. Post.* 11. Utrum accessionem decumae, ut nostri facere coactores solent etc. *Inscr.* ap. *Grut.* 347, 4. Auri lustralis coactor. ℙ Item qui argentariis inservit in eorum pecuniis colligendis, et in auctionibus pecunias colligit, et res auctione venditas emptoribus addicit. Exemplum habes ap. *Cic. Cluent.* 64. Huc pertinet illud *Horatii* de patre suo *Sat.* 1, 6, 86. Si praeco parvas, aut (ut fuit ipse) coactor Mercedes sequerer. *Acron* enim et *Porphyr.* patrem *Horatii* coactorem argentarium fuisse testantur. *Auct.* Vitae *Hor.* (quem quidam *Sueton.* putant) scribit fuisse *coactorem exactionum*. *Inscr.* ap. *Nibby*, *Viaggio antiquar. T.* 1. p. 58. M. Ulpio Aug. Lib. Martiali coactori argentario Caesaris N. Ulpia Marina filia. Hinc patet Imp. M. Ulpium Trajanum per libertos suos argentariam exercuisse, sin minus Romae, saltem in municipiis et coloniis; nam hic lapis Vejis repertus est. ℙ Ipsi quoque argentarii pecunias a variis exigentes, *coactores* vocantur. *Scaevola Dig.* 4, 7, 40. *ad f.* Argentarius coactor, cum paene totam fortunam in nominibus haberet, servis actoribus ita libertatem dedit. ℙ Etiam collegia, seu corpora negotiatorum suos coactores habuisse constat ex *Inscr.* ap. *Don. cl.* 8. *n.* 11. P. Caecilius P. L. Eros coactor vinarius de Foro vinario. *Corporis* vero *negotiatorum vinariorum* mentio est in *Inscr.* ap. *Grut.* 626, 6. ℙ Denique coactor est, qui cogit, *h. e.* compellit ad aliquid faciendum. *Senec. ep.* 52. Invenies aliud genus hominum, qui cogi ad rectum compellique possunt: quibus non duce tantum opus sit, sed adjutore, et, ut ita dicam, coactore. Ex his *Senecae* verbis satis colligitur, hac notione hoc verbum in usu non fuisse. ℙ [*Coactor lanarius* est idem ac coactiliarius. *Inscr.* ap. *Grut.* 648, 3. L. Cornelius Januarius lanarius coactor. *F.*]

CŌACTŪRA, ae, f. σύλλεξις, quod ex aliqua re collectum est. *Colum.* 12, 50. *de olivitate facienda.* Ut seorsum reponatur uniuscujusque diei coactura.

CŌACTUS, a, um, part. a *cogo*, συλλεχθεὶς, συνηγμένος, collectus, congregatus. *Pl. Trin.* 2, 4, 125. Vinum priusquam coactum est, pendet putridum. *Cic. Caecin.* 21. Coacti homines, et armati. *Caes. B. G.* 1, 15. Equitatus coactus ex omni provincia. *Pompej. ad Domit. post Cic. ep.* 12, 8. *ad Att.* Copiae in unum locum coactae. [**Tac. A.* 12, 15. Exercitus coactus. *Id. H.* 1, 85. Coacto vero in curiam Senatu, i. e. citato, convocato.] *Virg. A.* 7, 43. totamque sub arma coactam Hesperiam. [**Id. ib.* 12, 457. Coacti cunei.] *Lucr.* 1, 761. ut tempestate coacta Fulmina diffugere, atque imbres, ventosque videmus, *h. e.* collectis et glomeratis nubibus procellosis. ℙ Item in unum compactus, redactus, conjunctus, colligatus. *Gell.* 6, 2. Ratione quadam principali necessario coacta, atque connexa sunt fato omnia *Gab. Bassus* ap. *eund.* 5, 7. In unum tantummodo exitum collecta, et coacta vox. *Plin.* 2, 65, 65. Aquarum figura coacta in verticem. *Id. ib.* 39, 39. Liquor coactus in nivem. et *ib.* 42, 42. Aer coactus in liquorem. *Id.* 29, 6, 37. Fel sole coactum ad crassitudinem mellis. *Ov. Met.* 8, 666. Lactis massa coacti. *Cels.* 2, 8. Alvus in hac valetudine ea tuta est, quae quotidie coacta, eaque convenientia his, quae assumuntur, reddit, *h. e.* excrementa figurata, duriora, ac spissata, συνεστηκότα. *Id ib.* 3. *sub f.* Coacta alvus, *h. e.* quae hujusmodi excrementa reddit. *Plin. init.* 37. Coacta in arctum rerum naturae majestas; de gemmis loquitur. [**Ov. Met.* 10, 295. Coactis cornibus in plenum novies lunaribus orbem. *Virg. Ecl.* 6, 31. Coacta semina, i. e. elementa per chaos sparsa ad quatuor rerum genera redacta, conjuncta. *Heyn.* ad h. l. ℙ *Coactum agmen* ap. *Liv.* 38, 11. Inde consul, ut qui jam ad hostes perventum cerneret, explorato deinde et cum cura coacto agmine procedebat, i. e. militum manu disposita, quae, sicuti exploratores a fronte et latere, ita a tergo procedentis agminis caveret, ne hostes improviso irrumperent. *Coactores* dicuntur milites, quibus id curae datum, ap. *Tac. H.* 2, 68. V. in *Coactor.*] ℙ *Coactus* est etiam idem ac coactilis. *Plin.* 4, 48, 73. Lanae et per se coactam vestem faciunt. Al. leg. *Lanae et per se coactae vestem faciunt*, i. e. confectae. V. COACTILIS. ℙ *Coacta, orum*, n. plur. idem ac coactilia, quorum usus erat in castris, et apud pauperiores. *Caes. B. C.* 3, 44. Milites aut ex coactis, aut ex centonibus, aut e coriis tunicas, aut tegmenta fecerant, quibus tela vitarent. Alii perperam leg. *subcoactis*, quidam *subactis*. ℙ Item impulsus, adactus. *Virg. A.* 7, 509, quercum cuneis coactis scindere. *Cic. Inv.* 32. Vi et necessario coactus in portum. ℙ Item compulsus. *Cic. Dom.* 35. Quis unquam audivit, cum ego de me, nisi coactus, ac necessario dicerem? *Sallust. Jug.* 109. Tutius imperitare volentibus quam coactis. *Nep. Themist.* 8. Necessitate coactus. *Ter. Adelph.* 1, 1, 44. Malo coactus qui suum officium facit, etc. *Id. Andr.* 1, 1, 45. Inopia coactus. *Id. ib.* 4, 4, 41. legibus. *Id. Ph.* 1, 4, 37. Scio vi coactum te esse invitum. *Suet. Tib.* 54. Ad voluntariam mortem coactus. *Nep. Alcib.* 4. Coacti, ut se devoverent. *Sallust. in epist. Mithrid.* coactus regredi. *Senec. Troad.* 573. Coacta dices, sponte quod fari abnuis. [**Suet. Aug.* 81. Frigidis fomentis curari coactus. *Tac. A.* 11, 36. Sponte an coactus tam magna peccavisset, nihil referre. *Id. ib.* 14, 62. Libens, quam coactus acciret dominam. *Id. H.* 2, 17. Spurinna primo coactus, mox velle simulans.] ℙ De ipsis rebus, quae vi, vel ab invitis fiunt. *Plin.* 7, 25, 25. Injuria coacta. *Virg. A.* 2, 196. Coactae lacrimae. *Cic. Divin.* 2, 35. Auspicium coactum et expressum. [**Tac. A.* 4, 51. Coacta deditio. *Id. ib.* 16, 19. Ut, quamquam coacta mors, fortuitae similis esset.] *Plin.* 12, 2, 6. Chamaeplatani arbores coactae brevitatis: quoniam arborum etiam abortus invenimus. ℙ In illo *Lucan.* 7, 395. Rus vacuum, quod non habitet, nisi nocte coacta Invitus questusque Numam jussisse, senator: *nox coacta* est, in qua senator cogitur ex veteribus caeremoniarum institutis vigilare, et sacra facere. ℙ Praeterea *coactum* aliquid dicitur, quod minus apte congruit cum re, de qua agitur. *Gell.* 1, 4. *ad f.* Quod absurdum, et nimis coactum foret, si nondum redditam gratiam eo ipso redditam diceret, quia debetur. Adde 16, 14. [*Ita *Quint. Inst.* 9, 4. p. 875. Ut numeri sponte fluxisse, non arcessiti et coacti esse videantur.]

CŌACTUS, us, m. impulsus. *Lucr.* 2, 272. ut cum impulsi procedimus ictu, Viribus alterius magnis, magnoque coactu. *Cic.* ad *Brut.* 1, 17. Quoniam efflagitas, coactu tuo scribam. *Id. Verr.* 2, 5, 29. Coactu atque efflagitatu meo. Adde *Caes. B. G.* 5, 27.: sed extra ablativum casum singularis numeri exempla nondum vidimus.

CŌADDO, is, a. 3. addo vel simul addo, προσδίδωμι. *Cato R. R.* 40. Salicem Graecam discindito, argillam, vel cretam coaddito. Adde *Pl. Cas.* 3, 1, 4.

CŌADJĬCĬO, is, jeci, ectum, a. 3. simul adjicio, *Colum.* 12, 21. Coadjicitur in binas urnas ligula cumulata salis.

CŌADJŪTOR, oris, m. qui simul adjuvat. Habetur de hac voce exemplum in *Inscr.* ap. *Grut.*, sed spuria, et nullius adeo auctoritatis.

[CŌĂDŎLĔO, es, evi, n. 2. idem ac coadolesco. *Tert. Anim.* 16. Ut irrationale inoleverit, et coadoleverit in anima. *F.*]

CŌĂDŎLESCO, is, n. 3. simul adolesco, συναυξάνομαι. *Tert. Anim.* 19. Vis animae arborum coalescens, et coadolescens robori suo. ℙ Legitur et *coadulesco*. V. ADOLEO et ADOLESCENS subst.

CŌĂDŌRO, as, a. 1. simul adoro. *Ambros. de*

Sp. S. 3, 12. *a med.* Coadoratur in Patre Christus. *Imp. Justin. Cod.* 1, 1, 4. Christus coadorandus et conglorificandus.

CŎADŪNĀTĬO, onis, f. ἕνωσις, actus adunandi. *Imp. Justin. Cod.* 5, 12, 31. *ad f.* Et non esse exspectandam post singulas aestimationes unam coadunationem totius calculi.

CŎADŪNĀTUS, a, um, part. a *coaduno*, adunatus. *Paul. Dig.* 2, 14, 9. *in f.* Spectavimus summas plures, quia illae excedunt in unam summam coadunatae. Adde *Aurel. Vict. Vir. illustr.* 1., ubi tamen plerique aliter legunt.

CŎADŪNO, as, a. 1. idem quod aduno, συνάγω, ἑνόω. *Ulp. Dig.* 10, 4, 7. Si ansam scypho injunxeris, aut brachium statuae coadunaveris. *Dictys Cret. B. Troj.* 4, 13. Haud prius abire destitit, quam reliquiae coadunarentur.

CŎAEDĬFĬCĀTUS, a, um, part. a *coaedifico*, inaedificatus. *Cic. part.* 10. *in f.* Loci culti, an inculti, celebres an deserti, coaedificati an vasti.

CŎAEDĬFĬCO, as, a. 1. junctim aedifico. *Cic. Att.* 13, 33. Sed casu sermo de urbe augenda. A ponte Milvio Tiberim duci secundum montes Vaticanos; campum Martium coaedificari; illum autem campum Vaticanum fieri quasi Martium campum. *Manutius* legendum putabat *totum aedificari*, sed *coaedificari* recte se habet; nam hic *Cicero* significat, Caesarem habuisse in animo veterem campum Martium urbi adjungere, et novum veteri contiguum, aequata inter Tiberim, et montes Vaticanos planitie, aedificare, ubi populus centuriata comitia habere posset; haec enim extra pomoerium fieri debebant. Adde *eund. Cic. Partit.* 10., ut in v. praec.

CŎAEGRESCO, is, n. 3. simul aegresco. *Tert. Anim.* 5. Corpus compatitur animae, cui afflictae cura, angore, amore coaegrescit. Al. leg. *cohaerescit.*

CŎAEGRŌTO, as, n. 1. simul cum alio aegroto. *Hieron.* vertens locum *Theophrast.* 1. *adv. Jovinian. n.* 47. Si ipsa (*uxor*) languerit, coaegrotandum est.

[CŎAEGYPTĬCUS, a, um, et

CŎAEGYPTĬUS, a, um, adj. qui una cum Aegyptio est. *Not. Tir.* p. 140. *F.*]

[CŎAEGYPTUS, i, f. regio, quae eadem ac Aegyptus est. *Not. Tir.* p. 140. *F.*]

CŎAEQUĀLIS, le, adj. idem quod aequalis. *Petr. Satyr.* 136. Sinciput coaequale natalium suorum, *h. e.* ejusdem aetatis. *Just.* 23, 4. In ludo inter coaequales discens. *Colum.* 8, 14. *ad f.* Anser ubi se paulum confirmavit, in gregem coaequalium compellitur.

CŎAEQUĀLĬTAS, atis, f. aequalitas. *Modestin. Dig.* 27, 1, 8. Coaequalitas honorum militiae fortior videtur privilegio, quod, etc.

CŎAEQUĀTUS, a, um, part. a *coaequo*, aequatus. *Sallust. orat.* 2. *ad Caes. de rep. ordin.* Ita coaequati dignitate, pecunia, virtute anteire alius alium properabit.

CŎAEQUO, as, a. 1. aequum, aequalem facere. *Sallust. Catil.* 21. Exstruere mare, coaequare montes. *Cato R. R.* 129. Cylindro, aut pavicula coaequare aream. *Colum. R. R.* 3, 16. *ad f.* Coaequare pastinatum. *Cic. Verr.* 2, 3, 41. Tu sic ordinem senatorium despexisti: sic ad injurias, libidinesque tuas omnia coaequasti. *Sallust. orat.* 2. *ad Caes. de rep. ordin.* Coaequari gratiam omnium difficile est. *Lactant. de ira Dei* 7. Coaequare aliquem cum aliquo. *Hieron. in Isaj.* 5, 17, 14. Quarum gentium tantus impetus fuit, ut maris fluctibus coaequandus sit.

CŎAEQUUS, a, um, adj. idem quod aequus. *Plin.* 6, 28, 32. Mirum dictu ex innumeris populis pars coaequa in commerciis, aut latrociniis degit, *h. e.* altera pars commerciis dedita est. Ita antiq. Editt. A. 1470 et 1472. Aliae habent *pars aequa.*

CŎAESTĬMO, as, a. 1. idem quod aestimo, vel simul aestimo. *Cels. Dig.* 47, 2, 67. Furti actione hoc quoque coaestimabitur. Ita *Torrent.* Ad *Haloand.* habet *aestimabitur.*

CŎAETĀNĔO, as, n. 1. coaetaneus sum. *Tert. Resurr. carn.* 45. Contemporant foetu, coaetaneant natu. *Al. rectius leg.* coaetant.

CŎAETĀNĔUS, a, um, adj. ἡλικιώτης, ἧλιξ, qui ejusdem est aetatis, aequalis, coaevus. *Porc. Latro declam. in Catil.* 2. Scipioni coaetaneo suo. *Appul. Met.* 8. Amicus, coaetaneus, contubernalis. *Tert. adv. Herm.* 6. Cui materia coaetanea est.

CŎAETERNUS, a, um, adj. simul, et aeque aeternus. *Tert. adv. Herm.* 11., *Hieron. ep.* 16. *n.* 4., *August. Serm.* 38. *de verb. Dom.* 7. et *Boeth. de consol. Philos. prosa* 6.

CŎAETO. V. COAETANEO.

CŎAEVUS, a, um, adj. ἧλιξ, qui est ejusdem aevi, coaetaneus, aequalis. *Aug. Serm.* 38. *de verb. Dom.* 7. et *Prud.* 12. *Cathem. de Epiph.* 137. Addebant quidam locum *Cic. Vatin.* 13., sed ibi pro *coaevos* legendum esse *coquos*, jampridem viri docti adnotarunt.

CŎAGGĔRĀTUS, a, um, part. a *coaggero*, in aggerem collectus. *Serv.* ad *A.* 5, 273. Agger est media viae eminentia coaggeratis lapidibus strata.

CŎAGGĔRO, as, a. 1. aggerando obruo, tego. *Colum.* 8, 6. Ova quidam paleis, aut furfuribus obruunt, nonnulli faba fresa coaggerant.

CŎĀGĬTĀTĬO, onis, f. actus coagitandi. *Cic. N. D.* 2, 55. Anima calescit coagitatione pulmonum. *Vict. Grut.* et alii minus recte leg. *contagione:* [quamquam *coagitatio* vix Ciceronis aevo usitata fuisse vox videtur: hinc *Heindorfius* legit *concitatione. F.*]

CŎĀGĬTĀTUS, a, um, part. a *coagito*, simul agitatus. *Marcell. Empir.* 8. *ante med.* Fel melle optimo mixtum, et diu coagitatum.

CŎĀGĬTO, as, a. 1. agito, vel simul agito. *Apic.* 2, 1, et 4, 3.

*CŎAGMENTĀRIUS, i, m. *Gloss. Gr. Lat.* ἁρμολόγος, Coagmentarius. Videtur esse artifex, qui coagmentat, compingit. *B. A.*

CŎAGMENTĀTĬO, onis, f. συνάφεια, συναφή, connexio, conjunctio. *Cic. N. D.* 2, 46. *in f.* Copulatio rerum, et quasi consentiens ad mundi incolumitatem coagmentatio naturae. *Id. Univers.* 5. Omnis coagmentatio corporis vel calore, vel frigore labefactatur et frangitur. *Id. N. D.* 1, 8. Coagmentatio dissolubilis. *Vitruv.* 2, 9. Ulmus, et fraxinus in commissuris et coagmentationibus ab lentitudine firmas recipiunt catenationes. *Plin.* 36, 22, 51. In construendis parietibus alternas coagmentationes facere.

CŎAGMENTĀTUS, a, um, part. a *coagmento*, συναρθείς, compactus, connexus, conjunctus compositus. *Cic. Fin.* 3, 22. Quid in operibus manufactis tam compositum tamque compactum et coagmentatum inveniri potest? *Id. Tusc.* 1, 29. Nihil est in animis admixtum, nihil concretum, nihil copulatum, nihil coagmentatum, nihil duplex. *Curt.* 4, 7. *a med. de signo Jovis.* Umbilico maxime similis et habitus, smaragdo et gemmis coagmentatus, *h. e.* compactus, compositus. [*Quint. Decl.* 8, 6. p. 750. Non enim recidere ea, nec polire possumus, quo coagmentata se magis jungant, sed utendum his, qualia sunt, eligendaeque sedes.] ℙ Translate. *Cic. Or.* 3, 43. Collocationis est componere et struere verba sic, ut neve asper eorum concursus, neve hiulcus sit, sed quodamodo coagmentatus, et laevis.

CŎAGMENTO, as, a. 1. πήγνυμι, συναρμόζω, conjungo, compono. [*Usitatissimum et fere proprium verbum de tignis in mole exstruenda connectendis.] *Cic. Senect.* 20. Opus ipsa suum eadem, quae coagmentavit, natura dissolvit. *Plin.* 19, 6, 34. Allium pluribus coagmentatur nucleis. *Colum.* 4, 29. Coagmentare fissuras. ℙ Translate. *Cic. Brut.* 17. *ad f.* Verba compone, et quasi coagmenta. *Id. Or.* 23. Verba verbis quasi coagmentare. *Id. Phil.* 7, 8. Coagmentare pacem.

CŎAGMENTUM, i, n. compositio, colligatio, constructio, connexio. Coagmenta, inquit *Non.* 1, 202., sunt conjunctiones arctae, et compares, a cogendo, idest stringendo. *Cato R. R.* 18. *sub f.* Orbem olearium punicanis coagmentis facito. *Vitruv.* 8, 7. Coagmenta tubulorum calce viva ex oleo subacta sunt illinenda. *Caes. B. C.* 3, 105. Palma inter coagmenta lapidum ex pavimento exstitit. *Pl. Most.* 3, 2, 144. Viden' coagmenta in foribus? specta, quam arcte dormiunt! ℙ Translate. *Gell.* 17, 9. Litterae singulariae sine coagmentis syllabarum.

[CŎAGNĪTUS, a, um, adj. simul agnitus. *Not. Tir.* p. 79. *F.*]

CŎĀGŬLĀTĬO, onis, f. πῆξις, actus coagulandi. *Plin.* 23, 1, 18. et 28, 10, 45. Coagulatio lactis.

CŎĀGŬLĀTUS, a, um, part. a *coagulo* coactus, spissatus. *Plin.* 20, 14, 53. Lac coagulatum *Id.* 35, 15, 52. Sudor quidam coagulatus in spumam. *Id.* 16, 11, 22. Coagulata pix.

CŎĀGŬLO, as, avi, atum, a. 1. πήσσω, cogo, constringo, denso, spisso: et dicitur de liquidis, quae coeundo solidantur. *Plin.* 12, 25, 54. Summa probatio balsami est, ut lac coagulet, in veste maculas non faciat. *Id.* 20, 23, 97. Cannabis aquae infusa coagulare eam dicitur.

CŎĀGŬLUM, i, n. πυτία, id quod adhibetur ad lac densandum, ut ventriculus lactentis haedi, agni, etc., a *coagendo* seu cogendo, hoc est constringendo, ut *Non.* 1, 115. et 202. docet. *Varr. R. R.* 2, 11. In lactis duos congios addunt coagulum magnitudine oleae, ut coeat: quod melius leporinum, et haedinum, quam agninum. Alii pro coagula addunt de fici ramo lac, et acetum. *Plin.* 23, 7, 63. Fici succus coaguli modo lac contrahit. *Id.* 11, 41, 96. Lacte asinae coaguli vice utuntur. *Ov. Fast.* 4, 545. Mox epulas ponunt, liquefacta coagula lacte. *Id. Met.* 13, 829. Lac mihi semper adest niveum: pars inde bibenda Servatur: partem liquefacta coagula durant. ℙ Dicitur et de aliis rebus, praeter lac. *Gell.* 17, 8. *ad f.* Causa oleo coaguli celerioris in levitate est. *Id.* 3, 16. *ad f.* Dies quibus conceptum in utero coagulum conformatur ℙ *Coagulum* quoque appellatur ipsum lac coagulatum. *Plin.* 28, 10, 45. Si coagulum alicui nocuerit. ℙ Translate *coagulum* dicitur quidquid conjungit et colligat. *Varr.* ap. *Non. l. c. de vino.* Hoc hilaritatis dulce seminarium, Hoc contine coagulum convivia. *Gell.* 12, 1. *ad f.* Vinculu illud, coagulumque animi atque amoris. *Ammia* 29, 2. Palladius ille, coagulum omnium aerumna rum, *h. e.* qui omnes aerumnas secum quodammo do trahit, omnium malorum causa.

CŎĀLESCO, is, n. 3. συμφύομαι, simul alesco, co cresco: et dicitur proprie de plantis. *Ov. A. Am* 2, 649. Dum novus in viridi coalescit cortice ra mus. *Colum. Arbor.* 27. *ad f.* Sic interposit triennio coalescit ficus olivae. *Id.* 2, 18. *a me* Impetus aquarum proluit terram, undatisque radi cibus gramina non patitur coalescere. *Cajus Di* 41, 1, 9. Plantae, quae terra coalescunt, solo ce dunt. [*Suet. Aug.* 92. Palmam in compluviu transtulit: utque coalesceret, magnopere curavit. ℙ Significat etiam coire, conjungi. *Lucr.* 6, 106 Saxa vides sola coalescere calce. *Plin.* 11, 37, 5 Cilium vulnere aliquo diductum non coalescit, *h.* non coit. *Id.* 9, 51, 76. Vulnus non coalesci ℙ Pro congelari. *Gell.* 17, 8. Vinum idcirco mi nus cito coalescit, semina quaedam caldoris in s habet. ℙ Translate est uniri, jungi, convenire *Liv.* 1, 8. Multitudo coalescit in populi unius cor pus. *Sall. orat.* 2. *ad Caes. de rep. ordin.* Con cordia inter veteres et novos coalescit. *Tac. His* 2, 37. Neque exercitus linguis moribusque disso nos in hunc consensum potuisse coalescere. *Id. A* 3, 38. Coalescere in atrox bellum. *Id. ib.* 6, 4 animo ad obsequium. [*Id. ib.* 11, 24. Ut no modo singuli viritim, sed terrae, gentes, in no men nostrum coalescerent.] *Liv.* 2, 48. Ut cum patribus coalescerent animi plebis. *Vell.* 2, 90 Coalescentibus reipublicae membris, quae longa an norum series laceraverat. *Id. ib.* 48. Coalescenti pacis conditiones. *Quint.* 1, 5. *sub f.* Duae voce e duobus quasi corporibus coalescunt, ut *maleficus* Et *ib.* 7. Vocales, quae in unum sonum coalescun et confunduntur. ℙ Item roborari et crescere *Quint. Decl.* 18, 9. Infantia coalescit, puerilita consurgit. ℙ In *Lucretii* versu allato quidam le gunt *coolescere*, ut sit ab *olesco*, cresco.

CŎĀLĪTUS, a, um, part. a *coalo*, compactus concretus, et confirmatus. *Gell.* 12, 1. Nihil in teresse putat, cujus in corpore cujusque ex san guine concretus homo et coalitus sit. *Appul. Dogm Plat.* 1. Sphaerarum ingenium ex igne coalitum e fabricatum. ℙ Translate. *Tac. Hist.* 4, 55. Coa lita libertas. *Id. A.* 14, 1. Vetustate imperii coa lita audacia. *Id. ib.* 13, 26. Coalitam libertate ir reverentiam eo prorupisse etc.

CŎĀLĪTUS, us, m. *Arnob.* 4. p. 150. Quod pe nitus oportebat ex humani generis coalitu tolli *h. e.* consortio, commercio, societate.

CŎALLŪO, is, a. 3. idem quod alluo, vel simu alluo. Affertur locus *Pomponii Dig.* 41, 1, 30., ub *Torentin.* et *Haloander* pro *coalluendo* habent *col luendo.*

[CŎĀLO, is, ui, itum, a. 3. simul alo. *Hieron in Jovin.* 1. *n.* 36. Receptacula vulvae ad susci piendos, et coalendos fetus condita. ℙ Etiam neutrorum more est idem ac concresco, coalesco. *Sall. Jug.* 98. Grandis ilex coaluerat inter saxa. *Ulp. Dig.* 39, 2, 9. Nec arbor potest vindicari a te ea, quae translata in agrum meum cum terra mea coaluerit. ℙ Item coire. *Id. ib.* 9, 51, 76. Si crusta non coaluerit, nec unitatem cum terra mea fecerit. ℙ Translate est jungi, convenire. *Liv.* 23, 35. Tanta concordia coaluerant animi. *Sall. Cat.* 6. Incredibile memoratu est, quam facile Romani, et Aborigines coaluerint. ℙ Item roborari et crescere. *Tac. Hist.* 1, 21. Dum Galbae auctoritas fluxa, Pisonis nondum coaluisset. *Id. ib.* 3, 53. Culpam in Mucienum conferre, cujus criminationibus coaluissent pericula sua. Plerique rectius leg. *eviluissent. F.*]

*CŎAMĀNI, orum, pop. Asiae. *Mela* 1, 2. *p. m.* Comari, Coamani, Paropamisii. *Voss.* mavult Comani. *B. A.*

CŎĀMĀTOR, oris, m. qui simul cum alio amat. *Caecil.* ap. *Non.* 2, 447. Libera essem jamdiu, si habuissem ingenio istoc coamatores mihi.

CŎAMBŪLO, as, n. simul ambulo. Est *Claud. Mamert. de statu Anim.* 1, 3.

CŎĀMĪCUS, i, m. idem quod amicus. Legitur a quibusdam in *carm. Vet. Poetae* ap. *Cic. Amic.* 26. ex aliquot MSS., sed alii plerique cum emendatis libb. *comicus.*

CŎANGUSTĀTUS, a, um, part. a *coangusto*, in angustum redactus. *Auct. B. Hisp.* 5. Milites ripis appropinquantes, coangustati praecipitabantur. *Aurel. Vict. Epit.* 42. Nec multo post apud Lugdunum coangustatus, gladio transfosso latere exspiravit. ℙ Veteres dixerunt etiam *conangustatus*, teste *Festo* in *Conauditum.*

CŎANGUSTO, as, a. 1. in angustum redigo, coarcto, στενοχωρέω. *Varr. R. R.* 3, 16. Ut apes coangustent, ne in vasto despondeant animum. *Pontedera* ex *Cod.* legit *conangustent*. *Cels.* 7, 27. *in f.* Quo facilius fistula claudatur, vel certe coangustetur. *Auct. B. Hisp.* 5. Dum cupidius locum student tenere, propter pontem coangustabantur. *Ulp. Dig.* 19, 2, 19. *a med.* Coangustare

aditum aedium. ℙ Translate. *Cic. Leg.* 3, 14. Haec lex dilatata in ordinem cunctum, coangustari etiam potest.

COĀPTĀTĬO, onis, f. apta conjunctio. *Augustin. Trinit.* 4, 2. In omni compaginatione, vel, si melius dicitur, coaptatione creaturae. Hanc enim coaptationem (sic mihi nunc occurrit) dicere volui, quam Graeci ἁρμονίαν vocant. Adde *Civ. Dei* 22, 24. *a med.*

COĀPTĀTUS, a, um, particip. a *coapto*, apte conjunctus. *Augustin. Civ. Dei* 22, 24. *a med.* Mensurae, quibus inter se cuncta connexa sunt et coaptata.

COĀPTO, as, a. 1. aptum reddo. *August. ep.* 23. *sub f.* Coaptabitur veritati. *Id. Doctr. Christ.* 1, 14. Ligaturam similem membris similibus coaptare. Adde *Prudent. Psychon.* 557.

COĀPTUS, a, um, adj. aptus, accommodatus. *Capell.* 2. p. 35. Nisi haec, quibus plenum pectus geris, coaptissima egestione vomueris. Alii rectius leg. *coactissima.*

COĀRCTĀTĬO, et Coartatio, onis, f. actus coarctandi, στενοχωρία. *Liv.* 27, 46. Coactatio plurium in angusto tendentium facilior futura erat. *Vitr.* 9, 9. Laxatio earum, aut coarctatio efficit aut vehementem, aut lenem aquae cursum.

COĀRCTĀTUS, et Coartatus, a, um, part. a *coarcto*, coangustatus. *Cic. Att.* 7, 10. Cn. noster quid consilii capiat, nescio, adhuc in oppidis coarctatus. *Colum.* 8, 7. Gallinae in caveis ita coarctatae, ne versari possint. *Id.* 2, 2. Fossa latius aperta summa parte declivis, et ad solem coarctata, *h. e.* [*ad fundum angustior. *Suet. Aug.* 30. Ad coercendas inundationes, alveum Tiberis laxavit, ac repurgavit, completum olim ruderibus et aedificiorum prolapsibus coarctatum.] *Ulp. Dig.* 43, 8, 2. *a med.* Via coarctata. ℙ Translate. *Tac. Hist.* 2, 71. Coarctati consulatus, *h. e.* ad brevius tempus redacti.

COĀRCTĒ. V. COACTE.

COĀRCTO, et Coarto, as, a. 1. στενοχωρέω, in arctum redigo, coangusto. *Petr. Sat.* 98. Araneis oleo madentibus vulnus coarctare. *Colum.* 2, 19. Coarctare foenum in struem. *Front. Aquaed.* 35. Coarctare, vel laxare formulas modulorum. *Val. Max.* 9, 7. Sudario os, et fauces coarctare. ℙ Item brevius facere. *Liv.* 15, 17. Tempora censurae coarctanda. *Ov. Fast.* 5, 546. noxque coarctat iter. [*Suet. Aug.* 34. Tempus sponsas habendi coarctavit.] ℙ Translate. *Cic. Or.* 1, 35. Ut haec, quae coarctavit, et peranguste refersit in oratione sua, dilatet nobis atque explicet. ℙ Aliquando significat cogere. *Paul. Dig.* 18, 1, 57. Coarctandus est emptor venditionem adimplere.

COĀRĔO, es, ui, n. 3. aresco, vel simul aresco. *Vitr.* 7, 11. Aes, et arena ab ignis vehementia confervescendo cum coaruerint.

COĀRGŬO, is, a. 3. idem quod arguo, vel simul arguo, ostendo, demonstro, ἐλέγχω. [*Significat aut *non uno argumento* aut *pluribus in rebus arguere.* V. *Döderl.* 2, 163. Cf. et ARGUO. *Tac. A.* 3, 12. Sed neque reum prohibebo, quominus cuncta proferat, quibus innocentia ejus sublevari aut, si qua fuit iniquitas Germanici, coargui possit, i. e. probari, demonstrari et quidem omnibus, quibus fieri poterit, argumentis, documentis. *Id. ib.* 13, 20. Si facinoris coargueretur.] *Cic. Fam.* 3, 8. *a med.* Non nostram is perfidiam coarguit, sed indicat suam. *Id. Mur.* 4. Fuga laboris desidiam, repudiatio supplicum superbiam, amicorum neglectio improbitatem coarguit. *Id. Verr.* 2, 4, 47. Omnibus in rebus coarguitur a me, convincitur a testibus, *h. e.* ostenditur, probatur esse reus. *Id. Acad.* 1, 4. Coarguere errorem alicujus. Et *Lig.* 5. *ad f.* Refellere, et coarguere mendacium alicujus. *Id. Rosc. Am.* 30. Certum crimen multis suspicionibus coarguitur. *Auct. ad Herenn.* 2, 5. Coarguere rem aliquam certioribus argumentis. *Cic. Sull.* 15. *in f.* aliquem commutati judicii. *Id. Verr.* 2, 5. 59. aliquem avaritiae. *Ov. Met.* 11, 193. Obruta verba refert, dominique coarguit aures. *Senec. Tranquill.* 12. *a med.* Cujus vanitatem capta mens non coarguit. *Suet. Dom.* 15. Ad coarguendam temeritatem artis. *Plin.* 16, 31, 56. Quidam brevitate radicum celerius senescere arbores putant: quod coarguunt fici, quarum radices longissimae, et senectus ocissima. *h. e.* falsum esse ostendunt. *Id.* 12, 25, 54. Balsami fructus adulteratur Petraeo hyperico: quod coarguitur magnitudine, inanitate etc. *h. e.* deprehenditur. [*Saepius idem, quod accusare. *Suet. Tib.* 25. Libonem Secundo demum anno in Senatu coarguit.] ℙ Cum infinito. *Hirt. B. Alex.* 68. Cum, defensionem ejus nullam posse excusationem ejus imprudentiae recipere, coarguisset.

[COĀRMĬO, onis, m. vel Cŏarmĭus, ii, m. σύναιχμος, qui iisdem armis instructus est. *Inscr.* ap. *Grut.* 334, 4. Flamma *secutor.* vix. an. XXX., pugnat XXXIV., vicit XXI. stans IX. *missus* IV. na*tione* SRVS, *h. e.* Syracusanus. Huic Delicatus coarmio merenti fecit. *F.*]

COARTATIO, COARTATUS, COARTO } V. COARCTO cet.

CŎARTĬCŬLO, as, a. 1. *Arnob.* 1. p. 31. Ora coarticulare mutorum, *h. e.* solvere, et facere, ut articulate loquantur.

CŎASPERNANS, antis, part. ab inusit. *coasperno*, aspernans, rejiciens, recusans. *Tac. H.* 1, 5. Coaspernantes veterem disciplinam. Al. rectius leg. *aspernantes.*

CŎASSĀTĬO, vel Coaxatio, onis, f. σανίδωσις, coassandi actus. Si fiat ex asseribus seu tigillis, est eorum contextus supra trabium contignationem, ad excipiendas tabulas: si fiat ex tabulis, est contabulatio. *Plin.* 36, 25, 62. Necessarium binas per diversum coassationes substerni. *Vitr.* 6, 5. Imponere contignationem, supra eam coaxationem, et pavimentum.

CŎASSO, vel Coaxo, as, a. 1. σανιδόω, contabulo: ab *assis. Vitr.* 7, 1. Cum coassatum fuerit, supra altera coassatio transversa sternatur. ℙ De duplici, quam ponimus scribendi ratione sic habe, alteram ab *assis*, alteram ab *axis* esse. Porro *assis*, rectius scribitur, ut dictum est in ASSIS.

CŎASSŎLET, idem quod assolet, legitur a quibusdam in *Plauti Epid.* 1, 1, 5. *Edd. *Douz. Buchner. Taubm.* et *Gronov.* habent, *quod eo adsolet. B. A.*

COASTRAE seu

CŎĀTRAE, arum, m. plur. populi inter Assyriam, et Mediam, qui Coatram montem incolunt, apud quos arbores sunt maxima proceritate. *Lucan.* 3, 246. Alii leg. *Choatrae*, nam Graece scriptum Χοάτραι.

CŎAUCTĬO, onis, f. ἐπαύξησις, augmentum. *Cic. Verr.* 2, 3, 81. *in f.* Non ex aestimatione, neque ex ternis denariis pendere crimen, sed ex coauctione annonae, atque existimationis, *h. e.* ex adjectione, et auctario addito a Verre annonae, atque aestimationi frumenti.

CŎAUGMENTĀTUS, a, um, part. ab inusit. *coaugmento*, auctus, ut coaugmentata constructio, ap. *Capell.* 5, 167., ubi al. leg. *coagmentata.*

CŎAX, κοάξ, vox est ranarum, teste *Serv.* ad *A.* 7, 16., ducta a Graecis. Sic enim *Aristophanes* earum clamores expressit. ℙ Hinc est verbum.

COAXATIO. V. COASSATIO.

CŎAXO, as, n. 1. verbum exprimens ranarum vocem. *Auct. carm. Phil.* 62. Garrula limosis rana coaxat aquis. *Suet. Aug.* 94. Negantur ibi ranae coaxare. Adde *Spart. Get.* 6. ℙ Aliam significationem V. in COASSO.

COBĬO. V. GOBIUS.

*COBIOMĂCHUS, i, vicus ignobilis Gall. Narbon., inter Colosam et Narbonem. *Cic. Font.* 5. *B. A.*

COBĬON, *Plin.* 26, 8, 45. tradit esse speciem tithymali, etiam dendroiden dictam, et leptophyllon, in petris nascentem, comosissimam ex omnibus maxime, cauliculis rubentibus et semine copiosissimam.

*COBORIS, insula prope Arabiam. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

*COBUCLA, opp. Mauritaniae Tingitanae. *Anton. Itin. B. A.*

*COBULĀTUS, i, Asiae minoris fluvius, nempe in Phrygia majori vel in Pisidia. *Liv.* 38, 15. *B. A.*

*COBUS FLUVIUS, (Κῶβος ποταμὸς *Arriano*), vel *Cobum flumen* (*Plin.* 6, 4.), ultra Maeotidem paludem, a Caucaso per Suanos fluens. *B. A.*

CŎCĂLĬDES, um, f. plur. filiae Cocali. Fuit autem Cocalus rex Siciliae, qui Daedalum ab Creta Minois iram fugientem recepit, ipsumque Minoem, qui fugitivum Siciliam usque persecutus fuerat, hospitio exceptum, per insidias, filiarum ope interfecit. Hujus meminit *Ov. Met.* 8, 261. Hinc *Sil.* 14, 42. *de Minoe.* Postquam perpetuas judex concessit ad umbras Cocalidum insidiis etc. Porro hae dicuntur per causam lavandi pedes hospiti, ut mos erat, ferventi aqua caput ejus perfudisse, et sic occidisse. *Ov. Ib.* 291. Vel tua maturet, sicut Minoia fata, Per caput infusae fervidus humor aquae.

*COCALUS, i, m. Κώκαλος, Siciliae rex. V. in *Cocalides. B. A.*

COCANĪCUS, i, m. nunc *Cocanico*, lacus Siciliae, in ora australi, apud Ostium Drilli fluvii, inter Camarinam, et Heracleam, cujus aquae circa ripas aestate in salem convertuntur. *Plin.* 31, 7, 39.

COCCĒTUM. V. COCETUM.

COCCĔUS, a, um, adj. κόκκινος, cocci colorem habens. *Lamprid. Alex.* 42. Hoc solum imperatorium habens, quod lacernam cocceam accipiebat. Al. leg. *coccineam.* At in *Not. Tir.* p. 159. legitur *coccum, cocceus, coccineus.*

COCCĬNĔUS, a, um, adj. κόκκινος, cocci colorem habens. *Plin.* 21, 31, 105. Trychnus, cui acini coccinei, granosi folliculi. *Petr. Satyr.* 32. Coccineum pallium. *Mart.* 14, 131. *in lemmate.* Lacernae coccineae.

COCCĬNUS, a, um, adj. idem quod coccineus. κόκκινος. *Petr. Sat.* 28. Coccina gausapa. *Juven.* 3, 283. laena. *Mart.* 2, 29. aluta. ℙ *Coccina*, *orum*, n. plur. sunt vestes coccineae. *Mart.* 2, 39. Coccina famosae donas, et ianthina moechae. Adde *ib.* 43. et 14, 131. ℙ [*Coccinum, i*, absolute idem est ac coccum. *Hieron.* in *Isaj.* 1, 1, 18. Peccata, quae prius in modum coccini sanguinea fuerunt, dimittentur. *F.*]

COCCUM, i, n. κόκκος, granum est arboris parvae aquifoliae ex genere ilicis, (quod et *cusculium* vocant, κουσκούλιον) illius cortici veluti scabies quaedam adhaerens, innumerisque scatens vermiculis, ex quibus contusis color fit aptus lanis tingendis praestantissimus, et magni pretii. Nascitur in Galatia, Africa, Pisidia, Cilicia, Lusitania; pessimum in Sardinia, ut ap. *Plin.* 16, 8, 12. legitur. Color ejus est rubens, sed qualis in rosa, et cum amabili nitore conjunctus. Non ubique idem est, cum pro varia locorum, in quibus provenit, natura, vel roseo dilutior, vel magis satur et nigricans sit. Differt a *purpura*, quae intensiorem ac nigriorem habet ruborem; coccum vero est dilutius. Quare aliquando purpura cocco superaddebatur, ut gratior esset et mirabilior cocci color, qui ita mixtus *hysginus* dicebatur, teste *Plin.* 9, 41, 65. Ob eandem rationem, et propter utriusque affinitatem, coccineum cum purpureo aliquando confunditur. Optimum fuit *Galaticum:* ex qua voce quidam putant derivatum esse quod Itali dicunt *scarlatto*, et Galli *l'écartate* [*Scharlach*]: quamvis fortasse hoc ab illo aliquantum differat. *Hor. Sat.* 2, 6, 102. rubro ubi cocco Tincta super lectos canderet vestis eburnos. *Mart.* 5, 23. Vestis madida cocco. *Id.* 10, 76. Fulgere cocco. *Id.* 3, 2. rubere. [*Virg. Cir.* 31. Horrida sanguineo pinguntur proelia cocco. — *Quint. Inst.* 1, 2. p. 26. Nondum prima verba exprimit, et jam coccum intelligit, jam conchylium poscit.] ℙ Est aliquis cocci usus etiam in medicina. *Plin.* 24, 4, 4. Coccum ilicis vulneribus recentibus ex aceto imponitur etc. ℙ Coccum etiam dicitur pannus, seu vestis, aut filum cocco tinctum. *Sil.* 17, 396. ardenti radiabat Scipio cocco, *h. e.* paludamento coccineo. Nam praecipue imperatorum paludamenta cocco tingebantur, ut *Plin.* 22, 2, 3. docet. *Suet. Ner.* 30. Funes nexi purpura, et cocco. ℙ *Coccum Gnidium*, quod et *Granum Gnidium* appellatur, granum est cujusdam fruticis, qui thymelaea, et chamelaea dicitur, oleastro similis, foliis angustioribus, gummosis, si mordeantur, myrti magnitudine, semine, colore et specie farris: ad medicinae, tantum usum. *Plin.* 13, 21, 35. et 27, 9, 46., *Cels.* 5, 5. et 8. et *Scrib. Compos.* 134.

*COCCYGĬA, ae, f. κοκκυγία, arbor fuit adrachnae non absimilis, fructum lanugine quam pappum vocant amittens; quod nulli alii arbori evenit. *Plin.* 13, 22. Ita *Hard.* Antea leg. *coggygria. B. A.*

COCCYMĒLUM, i, n. κοκκύμηλον, inter genera malorum enumerat ex *Cloatio Macr. Sat.* 2, 15. Quidam exponunt genus pruni praecocis. Fortasse idem est ac Damascenum.

COCCYX, ygis, m. κόκκυξ, genus avis, de quo multa *Plin.* 10, 9, 11. V. CUCULUS.

CŎCĒTUM, i, n. genus edulii (rectius *potionis*) ex melle, et papavere factum. Ita *Festus.* Hinc *Tertull. in Valentin.* 12. Accii patina, Nestoris cocetum. Quaedam editt. hic perperam habent *coccetum.* ℙ [*Voss.* in *Etymol.* putat, *Tertullianum* respicere ad κυκεῶνα Nestoris, quem *Homer.* laudat *Iliad.* 11, 624., quique et *cinnus* dicitur. Quod est maxime probandum, nam idem *Homer. ib. v.* 638. de eodem ait: ἐν τῷ ῥά σφι κύκησε, atque, ut a μείρω, divido, est verbale μορητός, Latine *moretum*, ita *cocetum* est a κυκητός, quod a κυκάω, misceo; saepe enim Latini Graecorum υ in ο vertunt, ut ἄγκυρα, ancora, μύλη, mola, νύξ, nox. Hinc etiam deducenda vox *cocus*, is nempe qui plurium rerum edulium commixtione cibus parat. V. COCUS. Varia porro fuit cyceonis, seu coceti compositio, nam κυκεὼν *Homeri l. c.* ex vino constat et farina, cui caseus caprinus supra rasus *fuit*; *Hesychii* ex vino, melle, aqua, et farina; *Orphei* vero *Argonaut. v.* 325. ex farina, taurino sanguine, et aqua marina; *Ovidius* denique de vetula Cereri potum praebente haec ait *Met.* 5, 449. Divamque videt, lymphamque roganti Dulce dedit, tosta quod coxerat ante polenta. *F.*]

COCHLĂCAE dicuntur lapides ex flumine rotundi ad cochlearum similitudinem. *Fest.*, ubi *Scalig.* adnotat, detortum esse a Greco κάχληκες, *h. e.* calculi, lapilli: quare videtur scribendum *cochlacae.* Al. leg. *cochalacae.*

COCHLĔA, ae, f. κοχλίας, limax, animal notum, testa inclusum tortili et turbinata. *Cic. Div.* 2, 64. Si quis medicus aegroto imperet, ut sumat *terrigenam, herbigradam, domiportam, sanguine cassam*, potius quam hominum more, cochleam, dicere. *Auct. ad Herren.* 4, 49. *a med.* Iste, qui tanquam cochlea, abscondens retentat sese tacitus. *Pl. Poen.* 3, 1, 29. Vincere cochleam tarditudine. ℙ Varia sunt cochlearum genera, albae in Reatino agro: Illyricae, quibus magnitudo praecipua; Africanae, quibus fecunditas; Solitanae, quibus nobilitas: item Astypalaeicae, et Siculae, et Balearicae, quas cavaticas vocant, quoniam in speluncis na-

scuntur. Laudatissimae fuere Africanae; ex his Solitanae. V. *Plin.* 9, 56, 82. et 30, 6. item *Varr. R. R.* 3, 14., ubi earum alendarum rationem docet. [*Hinc *Hor. Sat.* 2, 4, 59 Tostis marcentem squillis recreabis et Afra Potorem cochlea.] ¶ *Cochleae nudae* dicuntur, quae sunt sine testa. *Plin.* 29, 6, 36. et 30, 7, 19. et *ib.* 11, 30. ¶ *In cochleam* est in modum tortilis testae cochlearum. *Cels.* 8, 10. *n.* 1. Fascia brevissima adhibenda est, quae circa fracturam (*ossis*) ter voluta sursum versum feratur, et quasi in cochleam serpat. *Colum.* 8, 17. Specus alii simplices et recti, alii in cochleam retorti. ¶ Ab hujus similitudine *cochlea* dicitur lignum in torculari erectum, canaliculis circum oblique cavatis striatum, quod in similiter cavatum lignum immissus, dum vertitur, prelum vel attollit, vel deprimit. Apud Italos lignum hoc erectum, et versatile dicitur *vite:* quod vero immobile manet, *madrevite*, Graece *περικόχλιον:* apud Latinos non habet, quam sciam, proprium nomen. *Vitr.* 6, 9. Torculor cochleis torquere. ¶ Item machina haustoria, ad aquam hauriendam et attollendam, cujus faciendae rationem *Vitr.* 10, 11. perscribit. Est autem machina, cujus in medio rota est, quae dum a calcantibus versatur, machina intus cochleae instar detornata aquas exsorbet ex aquario septo et retrorsus emittit. ¶ Item genus ostii tortuosi, oblique flexi et versatilis, duplice orbe compositi, quodque apud nostrates sanctimoniales passim obtinet, vulgo *ruota.* [At *Schneiderus* in *Ind. Script. R. R.* ad V. *Cavea* probare conatur, cochleam fuisse appellatam ostium illud, quod Latini etiam cataractam, Itali *saracinesca* dicunt, quodque catenis aut funibus tollitur, ac momento temporis demittitur: ideo autem sic appellari, quia repraesentat illud operculum, quod cochleae habere solent ex cornea materia. *Varr. R. R.* 3, 5. *de ornithone.* Ostium habere debet humile, et angustum, et potissimum ejus generis, quod cochleam appellant, ut solet esse in cavea, in qua tauri pugnare solent. *F.*] ¶ Interdum *cochlea* dicitur de sola testa cochleae. *Mart.* 11, 18. Vix implet cochleam peracta messis, Et mustum nuce condimus picata. ¶ Item de testudine. *Stat. Silv.* 4, 9, 32. Nusquam Cyniphiis vagata campis Curvarum domus uda cochlearum. V. CHERSINAE. ¶ Scribitur et *coclea* sine aspiratione: quod damnare non ausim, cum admittat *Velius Long. de orthogr.* p. 2230.

COCHLĔAR et Cochleāre, is, n. *κοχλιάριον, δοίδυξ, ἐτνήρυσις,* ligula ex altera parte acuta, ex altera latior et cavata: illa extrahuntur ex sua testa cochleae, hac ova, et alii ejusmodi liquidiores cibi. *Martial.* 14, 121. cui lemma est *Cochlearia.* Sum cochleis habilis, sed nec minus utilis ovis: Numquid scis, potius cur cochleare vocer? *Petr. Sat.* 33. Accipimus cochlearia, ovaque ex farina pingui figurata pertundimus. *Plin.* 28, 2, 4. Ovorum calyces, cochlearumque protinus frangi, aut eosdem cochlearibus perforari. *Cels.* 6, 14. Chelidoniae succus, per cochlear illita uva, maxime prodest. *et paulo post.* Aquam cochleari exceptam uvae subjicere. ¶ Est etiam mensura liquidorum, quarta pars cyathi. *Colum.* 12, 21. Musti cochlear cumulatum, vel simile genus poculi ejus, qui est quarta pars cyathi, adjicitur in binas urnas. *Plin.* 27, 4, 5. Bibitur aloe in duobus cyathis aquae, cochlearis mensura. *Id.* 23, 4, 38. Folia decoquuntur ex melle, et dantur cochlearibus contra sanguinis excretiones.

COCHLĔĀRIS, e, adj. *Plin.* 21, 27, 99. Vincapervinca hydropicis datur in aqua cochleari mensura, *h. e.* quantum capit cochlear. Ita pleraeque edition. cum antiquis A. 1469. 1470. 1472. et *Harduino.* Nam Elzeviriana 1538. habet *cochlearis.*

COCHLĔĀRĬUM, ii, n. locus in quo servantur et aluntur cochleae. *Varr. R. R.* 3, 14. Idoneus sub dio sumendus locus cochleariis. Adde *ib.* 12. ¶ Item *cochlear*, *κοχλιάριον*, cochlearium appellatum, quod cochleam repraesentat, seu potius, quod primo cochleae tegumentum cochlearii loco adhibitum. *Plin.* 20, 22, 89. Si cochlearii mensura in die sorbeatur in aquae cyatho. *Scrib. Compos.* 122. *a med.* Sumuntur cochlearia tria cumulata. *et mox.* Movente aliquo cochleario liquorem, ne quid subsidat. *Id. ib.* 96. Cochleario dare aliquid.

COCHLĔĀTIM, adv., in modum cochleae. *Sidon. ep.* 4, 15. *ad f.* Agger cochleatim fractus.

COCHLĔĀTUS, a, um, adj. *Pompon.* ap. *Non.* 2, 284. et 872. Ubi insilui in cochleatum equuleum, ibi tolutim tortor. *cochleatus equuleus* dici videtur (si modo sana est lectio) qui oblique, et veluti in cochleam graditur. Sequitur enim, *ibi tolutim tortor*, h. e. torqueor, in gyrum feror. *Turneb.* putat legendum esse *coleatum.* At *cochleatum* retinendum; nam in equuleo plures erant cochleae, quibus immissi funes reorum membra distendebant, torquebantque.

COCHLĔŎLĂ, ae, f. parva cochlea. *Hieron. ep.* 64. *n.* 19. Purpura ex maris cochleolis tingitur. *Id. in Jovin.* 2, 6. Si omne quod movetur et vivit, ad vescendum factum est, et praeparatum gulae, respondeant mihi, cur ceti, delphines, phocae, minutaeque cochleolae conditae sint?

COCHLIS, ĭdis, f. *κοχλὶς*, parva cochlea. Nomen est gemmae cujusdam, cochleae similitudinem habentis, cujus meminit *Plin.* 37, 12, 74. ¶ Adjective *columna cochlis* est in modum cochleae intus cavata, ascendendi causa. Hujusmodi fuit Romae in regione octava in Foro Trajani, et in nona ad templum Divi Antonini, ut est apud *P. Vict. de Reg. Urb. Rom. c.* 8. et 9.

*COCIATOR, oris, m. i. q. cocio. *Gloss. Vet.* *μεταβόλος*, Dardanarius, cociator, arilator, cocio. *Al. Gloss.* Cociatria (*Scal.* Cociatrina malit), *μεταβλητική.* *B. A.*

CŎCĪNĀTŌRĬUS. V. COQUINATORIUS.

*COCINTHUM, i, longissimum Italiae promontorium, in Bruttiis, prope Caulonem. Hodie est *Capo di Stilo.* *Plin.* 3, 10. Dicitur et *Cocinthos ib.* 5. ¶ *Cocinthum* meminit *Anton.* in *Itin.* quod oppidi nomen est, in promontorio siti. ¶ Hinc *Cocintius, a, um*, ad *Cocintum* spectans. *Ov. Met.* 15, 704. Dextra praerupta Cocintia parte. Ex emendatione Holstenii et *Is. Voss.* ad *Met.* 2, 4. probante *Cellario* in *Not. Orb. Ant.* T. 1. p. 738. Vulgo legitur Ceraunia. ¶ Notandum est, *Cluverio* idem esse *Cocintum*, *Carcinum*, *Caecinum;* *Cellario* non item. *B. A.*

COCĬO vel Coctio, onis, m. *Coctiones*, inquit *Festus*, dicti videntur a cunctatione, quod in emendis, vendendisque mercibus tarde perveniant ad justi pretii finem. Itaque apud antiquos prima syllaba per *u* litteram scribebatur. Haec *Fest.*, qui alibi docet, *coctionem* dici etiam arilatorem: quod confirmat *Gell.* 16, 7., ubi docet, *Laberium* pervulgate *cocionem* dicere, quem veteres arilatorem dixerunt: qua in re ipsum reprehendit, ut qui obsoletum verbum, et ex sordidiore vulgi usu petitum adhibuerit. *Scalig.* ad *Fest.* et *Voss. in Etymol. in* V. *Arilator*, *Laberium* defendunt, et hanc vocem non esse inter pervulgata et proculcata reponendam, exemplo *Plauti* ostendere conantur. Sed *Plauti* locus qui est *Asin.* 1, 3, 51., item *Mil.* 3, 2, 29. varie a variis legitur, nec certi quidquam conficere posse videtur. Nam alii *coactio*, alii *cotio* pro *cautio* legunt: alii *cocio* quidem retinent, sed cocum interpretantur. V. *Taubmann.* [*Bothius* emendavit: *nae otio excruciabere.* Quod probatur *Lindem.* ad h. l. ita haec verba intelligenti: Quum otium erit, multum et diu vapulabis.] Etiam *Salmas.* ap. *Petron.* hanc vocem legi vult. V. in fine verbi CONCIO.

*COCIONATŪRA, ae, f. *Gloss. Gr. Lat.* *μετάπρασις*, Cocionatura. *B. A.*

COCĬŌNOR, aris, dep. 1. cocionis more ago, hoc est in emendo, aut vendendo difficilis sum *Quint. Decl.* 12, 21. Vendidit quanti voluit; et ut hoc ad nostras accederet moras, fortasse diu cocionatus est. Al. aliter leg. *V. *Salm.* de *Usur.* p. 345. seq. *B. A.*

*COCISTRO, Praegustator coquinae. *Isid. Gloss. B. A.*

COCLES, ĭtis, m. *μονόφθαλμος*, *h. e.* luscus, qui unum tantum habet oculum, ut *Varr. L. L.* 6, 3. *extr.* et *Plin.* 11, 37, 55. docent. Et *Varro* quidem ita dictum esse ait, quasi *ocles;* quod videri potest per syncopen dictum, ab *oculus:* sed *Voss.* et *Scalig.* derivari censent ad *cyclops.* Cyclopes enim unoculi fuerunt. *Lucil.* ap. *Non.* 13, 2. Ducentos Cyclopes coclites. De his fortasse locutus est *Pl. Curc. a.* 3. *v.* 23. De Coclitum prosapia te esse arbitror: nam ii sunt unoculi. Sed *Turneb.*, quem plerique sequuntur, Arimaspos hic significari docet, qui unoculi putati sunt. *Enn.* ap. *Varr. l. c.* decem coclites, qui montibu' summis Ripaeis fodere. ¶ Hujus cognominis fuit Horatius ille vir Romanus, qui Porsenae regis exercitu per Sublicium pontem transire conante, solus hostium impetum sustinuit, donec a tergo pons a sociis frangeretur, quo fracto armatus in Tiberim desiluit, multisque super incidentibus telis incolumis ad suos tranavit. *Liv.* 2, 10., *Senec. ep.* 120.

[COCOCOCO, est vox ficta per onomatopeiam, quaeque gallinarum et gallorum cantum exprimit. *Petr. fragm. Trag.* 59. *Burm.* Cum esses capo, cocococo, atque cor non habeas (lege *habebas*). *F.*]

COCOLŎBIS, is, f. Ita Hispani vocant uvam eam, quam Dyrrachini *basilicam* appellant. *Plin.* 14, 2. *ad f.* ¶ Ap. *Colum.* 3, 2. est *cocolubis.*

*COCONDAE, arum, m. Indiae populi. *Plin.* 6, 20. *B. A.*

*COCOSĀTES. V. v. seq.

*COCOSSĀTES, ium, populi Gall. Aquitanicae. *Plin.* 4, 11. COCOSATES audiunt *Caes. B. G.* 3, 27. *B. A.*

COCTA, ae. V. COCTUS.

COCTĀNĂ. V. COTTANA.

COCTĬBĬLIS. V. COQUIBILIS.

[COCTĪLĬCĬUS, a, um, adj. ad coctilia pertinens, ut *Coctilicia taberna* ap. *Capitolin. Pertin.* 3., in qua nempe *coctilia*, seu ligna cocta servantur, ac venduntur, quibus utebantur Romani, ne fumum facerent. V. COCTILIS. ¶ *Auct. Mémoir. de littér. et beaux arts de l'Acad. de Turin.* ann. 1805 — 1808. p. 410. et seqq. putat, *tabernam coctiliciam* ap. *Capitolin. l. c.* significare eam, in qua amphorae, dolia, et alia hujusmodi vasa venderentur, quia urbs Pollentia in Liguria, prope quam in Apennino villa Martis fuit patria imperatoris Pertinacis, ob opera figulina maxime celebraretur. Sed cum idem *Capitolin. ib.* 1. narret, Pertinacis patrem filio nomen imposuisse ex continuatione lignariae negotiationis, quod pertinaciter eam rem gereret; idem vero *ib.* 3. haec habeat: Pater ejus tabernam coctiliciam in Liguriam exercuerat; patet *coctilicius* ex notione esse usurpatum, quam supra attulimus. ¶ Quidam perperam hic legunt *coactiliciam.* *F.*]

COCTĬLIS, le, adj. *ἑφθός.* *Lateres coctiles* sunt, qui e terra fiunt, et in fornacibus coquuntur: et *murus coctilis* qui ex hujusmodi lateribus fit. *Ov. Met.* 4, 57. ubi dicitur altam Coctilibus muris cinxisse Semiramis urbem. *Plin.* 7, 56, 57. Laterculi coctiles. *Varr. R. R.* 1, 14. Lateres coctiles. ¶ *Coctilia*, um, sunt ligna cocta, (ut ea appellat *Ulp. Dig.* 32, 55. *ad f.*) et arida, ne fumum faciant, *ἄκαπνα ξύλα:* non tamen sunt carbones, qui in totum combusti sunt, et nigri, atque adeo ligna dici non possunt. *Valerian. in quadam ep.* ap. *Trebell. Claud.* 14. Dabis coctilium batilla quatuor.

COCTĬO, onis, f, *πέψις*, ipse coquendi actus. Unde *coctionem facere*, pro concoquere, et cibum in ventriculo conficere. *Plin.* 20, 9, 39. Coquitur et in melle cibi gratia, maxime ut coctionem facias. Adde *Not. Tir.* p. 167.

COCTĬTĀRE pro frequenter coquere, agnoscitur tanquam Latinum a *Festo* in *Coquinare.*

COCTĪVUS, a, um, adj. qui facile vel coquitur, vel maturatur, vel concoquitur, *ἑψανός.* *Plin.* 15, 23, 25. Coctivae castaneae. ¶ Ap. *Apic.* 9, 4. *coctiva condimenta* videntur esse, quae cito et facile coquuntur: vel quae coqui necesse est, ut edulia sint.

COCTŌNĂ. V. COTTANA.

COCTOR, oris, m. qui coquit. Legitur ap. *Petr. Sat.* 95., ubi *coctores* a multis exponuntur coqui. Quidam minus recte leg. *lictores.* In *Not. Tir.* p. 167. Coctio, coctor. ¶ *Coctor calcis* est idem ac calciarius. *Edict. Dioclet.* p. 19. Calcis coctori X quinquaginta. *Imp. Const. Cod. Theod.* 14, 6, 1. Coctoribus calcis per ternas vehes singulae amphorae vini praebeantur. ¶ Translate est decoctor. *Senec. Benef.* 4, 26. Coctori credere pecuniam. Al. rectius leg. *decoctori.* ¶ *Coctores juris* joculariter et ambigue dixisse *Pl. Poen.* 3, 2, 9. putat *Paraeus:* sed alii rectius leg. *coctiores.* V. COCTUS. [*Hujus loci praecipuam curam egit. *F.*]

COCTŪRĂ, ae, f. ratio, seu modus coquendi. *Plin.* 19, 8, 41. *n.* 3. Apiciana coctura coquere aliquid. *Id.* 34, 8, 20. Exurente coctura aes fragile conficitur. *Apic.* 6, 2. dimidia coctura decoques, dum obduretur. *et ib.* modica coctura coquere. ¶ Item id, quod coquitur. *Colum.* 12, 18. *in f.* Si quinta pars picis Bruttiae in universam cocturam adjiciatur. ¶ Item moderata coeli temperies, qua fructus optime coquuntur et maturescunt. *Plin.* 14, 4, 61. Ea coeli temperies fulsit, quam cocturam vocant.

*COCTURARIUS, i, m. *ἑψητὴς* *Gloss. Vet. B. A.*

COCTUS, a, um, part. a *coquo, is*, *ἑψηθείς.* *Pl. Aul.* 3, 2, 15. Quid curas, utrum crudum, an coctum edim? *Id. Cas.* 4, 2, 2. Vos coenabitis, coena ubi erit cocta. *Hor. Sat.* 2, 2, 28. Coctus pavo. [*Ov. Fast.* 6, 532. Liba in subito cocta foco.] *Nep. Eum.* 8. Imperat comparari cibaria cocta dierum decem. *Suet. Claud.* 38. Cocta vendere, *h. e.* cibaria cocta. *Pers.* 3, 22. Cocta fidelia, *h. e.* fictilis. *Mart.* 9, 76. Later coctus. [*Propert.* 4, 5, 26. Murrheaque in Parthis pocula cocta focis.] *Id.* 3, 9, 22. agger, *h. e.* ex coctis lateribus factus. *Id.* 4, 5, 60. Rosaria cocta, *h. e.* humore, et virore defecta. [*De cibis in stomacho contritis et in chilum mutatis. *Cic. N. D.* 2, 54, 136. Ut facile calore, quem multum habet ex terendo cibo et praeterea spiritu omnia cocta atque confecta in reliquum corpus dividantur. *Id. ib.* 55, 137. Per quas lapsus cibus in hoc ipso loco in eam venam, quae cava appellatur, confunditur perque eam ad cor confectus jam coctusque perlabitur. — Item de herbis, ex quibus medicamentum amatorium paratur. *Propert.* 2, 4, 8. Non hic herba valet: non hic nocturna Cytaeis: Non Perimedea gramina cocta manu.] ¶ De lignis coctis, V. in COCTILIS. ¶ Ad illud *Virg. A.* 11, 553. Telum solidum nodis, et robore cocto: *Servius* haec habet: Aut antiquam hastam fuisse significat: nam multi temporis aliquid *recoctum* vocatur: aut vere coctam. Hastae enim igni plerumque durari consueverunt, ut facilius corticem demittant. [*Quod unice probandum!] ¶ *Cocta, ae*, ap. *Martial.* est aqua decocta: ea ratione qua dicitur absolute *decocta, et calda.* Est qui caseum secundarium intelligit, quem Itali *ricotta* dicunt. Locus est 2, 85. Vimine clausa levi niveae custodia coctae. ¶ Est etiam *coctus* idem quod maturus, cum de fructibus loquimur. *Cic. Senect.* 19. *ad f.* Poma matura et cocta. *Plin.*

12, 5, 11. Coctus solibus fructus. ¶ Translate. *Cic. Att.* 13, 52. *ex Lucilio, ut videtur.* Bene coctus et conditus sermo. *Pl. Mil.* 2, 2, 52. Non placet, quod reperit. Quidquid est, incoctum non expromit: bene coctum dabit, *h. e.* consilium bene meditatum, et deliberatum. ¶ Comp. *Coctior* habetur ap. *Pl. Poen.* 3, 2, 9. Hodie juris coctiores non sunt qui lites creant. *Turneb. Advers.* 15, 7. ridiculum, inquit, dictu, *juris coctiores* pro *juris doctiores* dicere; quod urbanitate comica conditum protulit, ambigui occasione usus. Nam et jus culinarum coquitur, et coctus, ac recoctus dicitur, qui in re aliqua tiro non est.

CŎCŬLA, orum, n. plur. vasa aenea coctionibus apta. Alii cocula dicunt ligna minuta, quibus facile decoquantur obsonia. *Festus.* ¶ Ad priorem significationem firmandam affert *Isid. Orig.* 20, 8. hoc fragmentum *Plauti:* Ex aeneis coculis mihi excocta est omnis misericordia. ¶ Feminino genere. *Varr.* ap. *Non.* 12, 52. Cocula, quae coquebat panem primum sub cinere, postea in furno. Sed *cocula* hic potest etiam idem esse quod *coqua.* Sane alii scribunt *coquula.* Adde illud *Caton. R. R.* 11. Ahenum coculum, quod capiat culleum, urceos aquarios duos etc. Quidam afferunt et illud *Pl. Capt.* 4, 2, 67. Laridum, atque epulas foveri coculis ardentibus. Sed plerique alii leg. *foculis ferventibus.*

COCUS. V. COQUUS.

COCYTĬUS, a, um, adj. Κωκύτιος, ad Cocytum pertinens. *Claud. in Rufin.* 2, 471. Cocytia aequora.

COCYTUS et *Graeca positione* Cocytos, i, m. Κωκυτός, fluvius Inferorum, qui e Stygia palude nascitur: a κωκύω, fleo, ploro. V. dicta in ACHERON. *Hor. Od.* 2, 14, 17. Visendus ater flumine languido Cocytos errans. *Senec. Herc. fur.* 685. Palus inertis foeda Cocyti. ¶ Adjective. *Petr. Sat.* 120. Cocyta perfusus aqua. Al. leg. *Cocyti.* ¶ Est hoc nomine lacus exiguus Campaniae, in Lucrinum lacum influens. *Sil.* 12, 116.

CODA, ae, f. idem quod cauda, ut *plaustrum plostrum, caudex codex* etc. *Varr.* ap. *Non.* 2, 135. Canis sine coda. *Id. R. R.* 2, 7. Equus coda ampla, subcrispa. Adde *Petr. fr. Trag.* 44. *Burm.*

*CODĀNI, orum, pop. Arab. Felicis. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

CODĀNUS Sinus, nunc *der Sund*, sinus Oceani septentrionalis inter Scandinaviae partem meridionalem, et Chersonesum Cimbricam, quo in mare Balticum abitus est: sed accipitur etiam pro ipso mari Baltico. *Plin.* 4, 13, 27., *Mela* 3, 3.

CODĔTA, ae, f. ager trans Tiberim, in quo frutices exsistunt in modum codarum equinarum. *Festus.* ¶ Minorem Codetam memorat *Suet. Caes.* 39., ex quo intelligimus, etiam majorem fuisse, atque adeo duo loca hoc nomine fuisse appellata.

CODEX, ĭcis, m. στέλεχος, idem quod *caudex*, eo modo quo *claustrum clostrum, cauda coda* dicimus. *Ov. Met.* 12, 432. Codice qui misso, quem vix juga bina moverent etc. *Colum.* 5, 6. *a med.* Radices terra subacta operiamus, et circumcalcemus ipsum codicem. ¶ *Codex robustus* erat ligneus stipes e robore, magni ponderis, quem alligati servi, qui deliquissent, trahere cogebantur, eique insidere, in eo cubare, secumque semper habere, donec a domino absolverentur. Sunt qui intelligunt carcerem in privatis aedibus, quo includerentur noxii servi, cinctum roboreis assibus, quale erat in publicis carceribus *robur*, de quo V. suo loco. Sed magis placet sententia *Turn. Advers.* 23, 21., quam posuimus. *Pl. Poen.* 5, 3, 33. Quos ego jam detrudam ad molas; inde porro ad puteum, atque ad robustum codicem. *Prop.* 4, 7, 40. Codicis immundi vincula sentit anus. *Juven.* 2, 57. Horrida residens in codice pellex. ¶ Frequentissime accipitur pro libro, quod veteres olim codicem appellarunt plurium tabularum contextum, ut in CAUDEX dictum est. Itaque primo sic appellarunt plures scriptorias tabellas simul connexas, [*Cic. Verr.* 1, 36. Codicis extrema cera.] deinde plures quoque membranas, et chartas simul compactas, ut sunt hodieque nostri libri. Nam volumina erant membranae, seu chartae in orbem convolutae. Hinc publicae tabulae *codices* appellantur, ut *Senec. Brevit. vitae* 13. docet. Sed et de quacumque scripta tabula, et libro dicitur. *Ulp. Dig.* 32, 50. Codices membranei, vel chartacei, vel eborei, vel alterius materiae. *Cic. Verr.* 2, 1, 46. L. Piso multos codices implevit earum rerum, in quibus etc. *Id. ib.* 61. Proferre falsum codicem. *paulo ante dixerat* proferre tabulas. *Id. Sull.* 15. Referre in codicem. *Id. Rosc. Com.* 2. Instituere, conscribere codicem. Et *ib.* Codex accepti et expensi. *Suet. Aug.* 101. Testamentum factum ab eo, ac duobus codicibus scriptum. [*Hujus loci sententia haec esse videtur, ut testamentum Augusti duos codices occuparit, unum, quem ipse scripserit, ea continentem, quae nescire libertos vellet; alterum, a libertis compositum.] *Juven.* 10, 236. nam codice saevo Heredes vetat esse suos, *h. e.* tabulis testamenti. ¶ Speciatim, et κατ' ἐξοχὴν sic appellatur, in quo collectae sunt constitutiones principum Romanorum, ut *Codex Justinianeus, Codex Theodosianus.*

CODĬCĀRĬUS. V. CAUDICARIUS.

CODĬCILLĀRIS, re, adj. ad codicillos pertinens. *Lamprid. Alex. Sev.* 49. Pontificatus, et Quindecim viratus, et Auguratus codicillares fecit, *h. e.* ut missis codicillis deferret, cui placuisset. Nam eas dignitates olim populus, postea senatus distribuerat.

*CODĬCILLĀRĬUS, a, um, adj. idem ac codicillaris. *Imppp. Gratian., Valent. et Theod. Cod. Theod.* 6, 22, 7. Codicillariae dignitates, *h. e.* datae per codicillos imperatoris. *B. A.*

CODĬCILLUS, i, m. parvus codex. *Cato R. R.* 55. et 130. Codicilli oleaginei. ¶ In plurali num. *codicilli* (qui et *pugillares:* unde *Catull.* 42. *in Moecham*, quae *v.* 5. *pugillaria* dixerat, mox *v.* 11. etc. *codicillos* appellat) sunt parvae tabellae scriptoriae, cera illitae, in quibus stilo perscribitur, πινακίδιον, σχεδάριον. [*Manut.* ad *Cic. Fam.* 9, 26. docet codicillos fuisse plures ligneas tabellas glutino junctas, eodem more, quo hodie libri junguntur. Verum qua uti solebant Romani codicillis, ratio postulat, plures codd. tabellas non junctas fuisse ita, ut ex iis depromerentur atque, quo quis vellet, mitterentur. Respondet libellorum genus quod nos dicimus: *Schieferbuch, Schreibtafel.*] His usi sunt veteres ante chartae inventionem, cum per litteras aliquid alicui significandum erat, ut colligitur ex illo *Plinii* loco 13, 13, 27. Homerus Bellerophonti codicillos datos, non epistolas, prodidit. [*Locus est in *Il. Z.* 169.] Et 33, 1, 4. Cum codicillos missitatos epistolarum gratia indicet. ¶ Sed et post inventam chartam eorum usus mansit, cum vel propere aliquid scribendum erat, vel cum chartam in promptu non habebant, ut in itinere, in coena, in senatu etc. [*Memoriae subsidii gratia.] *Cic. Phil.* 8, 10. Hic hesterno die sententias nostras in codicillos, et omnia verba referebat. [*Ita *Plin.* major ad incendia Vesuvii spectanda profecturus apud *Plin.* alterum *Ep.* 6, 16. accipit codicillos.] ¶ Perscriptos codicillos aliquando in chartam transcribebant, mittendi causa, cum primum commode poterant, ut est in illo *Cic.* (teste *Manut.*) *Fam.* 9, 26. Accubueram hora nona, cum ad te harum exemplum in codicillis exaravi. ¶ Sed et ipsos codicillos mittebant loco epistolae, praesertim cum vicinus et familiaris admodum erat, cui scribebatur, et fidissimus, qui perferebat. *Cic. Q. Fr.* 2, 11. Epistolam hanc convicio efflagitarunt codicilli tui. *Sulpic.* ad *Cic. Fam.* 4, 13. Cum non longe a Piraeeo abessem, puer Acidini obviam mihi venit cum codicillis, in quibus erat scriptum etc. *Cic. Fam.* 6, 18. Simul accepi a Seleuco tuas litteras, statim quaesivi a Balbo per codicillos, quid esset in lege. *Senec. ep.* 55. *in f.* Adeo tecum sum, ut dubitem, an incipiam non epistolas, sed codicillos tibi scribere. *Lips. in ep. instit. c.* 2. docet, ex hoc *Senecae* loco, proprie codicillos esse, quos ad praesentes mittimus, epistolas vero, quas ad absentes. Hoc tamen discrimen non semper verum est. Nam codicilli ponuntur etiam universim pro epistola. *Suet. Cal.* 55. Perferre ad aliquem codicillos in Mauritaniam. *Id. Oth.* 10. Exarare codicillos consolatorios ad aliquem. ¶ Item pro libello cujusvis generis. *Senec. Clem.* 15. Petiit, ut sententiam suam quisque scriberet: deinde priusquam aperirentur codicilli etc. *Tac. A.* 11, 34. Simul codicillos libidinum indices tradidit. ¶ Pro libello supplici. *Tac. A.* 4, 39. Componit ad Caesarem codicillos etc. *Id. ib.* 6, 9. Precari aliquid per codicillos. ¶ Item pro scripto, quo princeps officium, ac munus publicum alicui tradit, [*i. q. nos dicimus: *Diplom, Patent.*] *Suet. Claud.* 29. Suppositi, aut etiam palam immutati datorum officiorum codicilli. *Id. Cal.* 18. Senatori codicillos misit, quibus praetorem eum extra ordinem designabat. *Imppp. Valent., Valens, et Grat. Cod. Theod.* 6, 4, 23. Consulares, ac praetorios codicillos consequi, *h. e.* consulatum, ac praeturam per codicillos. [*Hoc loco idem esse videtur, quod Francogalli dicunt *Portefeuille.* — Pertinet codicillorum usus etiam ad libellos amatorios. *Quint. Inst.* 7, 2. p. 611. Munera domi inventa sunt, pecunia, cujus auctor non exstat: codicilli, dubium ad quem scripti. Adde *Suet. Gramm.* 14. *in.*] ¶ Denique pro scriptura, qua quis ultimam suam voluntatem significat, minus tamen solemni, quam testamentum: qua de re V. JCtos. [*Plin. ep.* 2, 16. Tu quidem, pro cetera tua diligentia admones me, codicillos, Aciliani, qui me ex parte instituit haeredem, pro non scriptis habendos, quia non sint confirmati testamento.] *Tac. A.* 15, 64. *in f.* Sine ullo funeris solemni crematur. Ita codicillis praescripserat. *Ulp. Dig.* 29, 7. qui est De jure codicillorum, 1. Codicillos facere. *Paul. ib.* 8. conficere. *Marcell. ib.* 19. scribere ad aliquem. *Julian. ib.* 2. Dare alicui aliquid per codicillos. *Martian. ib.* 6. legare codicillis. ¶ In sing. numero. *Imppp. Arcad. et Honor. Cod. Theod.* 8, 18, 7. Aliquid alicui conferre testamento, legato, codicillo. Adde *ib.* 16, 5, 40.

CODĬCŬLA, ae, f. parva cauda. *Apic.* 7, 1. ubi alii *cuticula.*

*CODOMANNUS, i, m. Darius Codomannus Persarum rex, ab Alexandro M. superatus, Bessi manu vitam finivit. V. *Just.* 10, 3. et 11, 6. sqq. *Cic. Tusc.* 5, 34. et imprimis *Curt. B. A.*

*CODRĬO vel Codrion, onis, opp. Macedoniae. *Liv.* 36, 27. *B. A.*

CODRUS, i, m. ultimus rex Atheniensium, Melanthi filius, qui cum cives sui gravi bello a Lacedaemoniis premerentur, respondissetque oraculum: *Quorum dux ab hoste esset occisus, eos fore superiores*, deposita veste regia, in castra hostium perrupit, ibique interemptus est. *Hor. Od.* 3, 19, 2. et *Justin.* 2, 6. ¶ Fuit etiam Romae tempore Domitiani Codrus poeta malus, et pauperrimus, de quo *Juven.* 3, 203. et 208.

COEBUS. V. CUBUS.

*COELAE (Κοῖλαι, i. e. cavae), sc. insulae, prope Troadem sitae. *Plin.* 5, 21. *B. A.*

COELĒ, es, f. nomen Syriae: a κοίλη, *h. e.* cava. *Plin.* 5, 12, 13. ¶ Item ejusdem Syriae pars, quae et *Coelesyria* dicitur, a cavitate locorum, quoniam inter altissimos montes Libanum et Antilibanum depressa jacet. *Id. ib.* 20, 17. et *Liv.* 42, 29. et 45, 11., ubi habetur *in Coelen Syriam processit.* Adde *Inscr.* ap. *Fabrett. c.* 10. *n.* 215. ubi praesidi Syriae Coeles. ¶ Latina positione est *Coela, ae.* Hinc *Euboeae Coela* ap. *Val. Max.* 1, 8. *n.* 10. est sinus Euboeae insulae.

COELEBS cum derivatis. V. CAELEBS.

COĔLĔMENTĀTUS, a, um, adj. ex elementis compositus. Est *Tertull. adv. Valent.* 23.

*COELERĪNI, orum, pop. Hisp. Tarracon., Bracaris vicini, Gallaecis pertinentes. Eorum caput Coeliobriga, teste Ptolemaeo. *Plin.* 3, 3. *B. A.*

[COELĒTAE, arum, m. plur. populi Coelam incolentes, urbem Chersonesi Thraciae, in cujus nummis apud *Sestin. Class. gen.* p. 33. AELMUNIC. COELA. *Liv.* 38, 40. Thracum decem haud amplius millia ex quatuor populis, Astii, et Coeni, et Maduateni et Coeletae. *F.*]

COELĬĂCUS, a, um, adj. κοιλιακός. *Coeliacus morbus* dicitur, qui in ipsius ventriculi porta, qua intestinis jungitur, consistit. Sub hoc venter indurescit, dolorque ejus est: alvus nihil reddit, ac ne spiritum quidem transmittit: extremae partes frigescunt: difficulter spiritus redditur. Ita *Cels.* 4, 12. describit, sed ipsam vocem Graece usurpat. Sunt tamen aliae hujus morbi species, de quibus medicos consule. Est a κοιλία, alvus. *Cato R. R.* 125. Coeliacus dolor. ¶ Hinc *Coeliaca medicamenta*, quae contra hunc morbum dantur. *Plin.* 20, 18, 76. Medicinae pepticae, et coeliacae. ¶ *Coeliacus* etiam dicitur, qui tali morbo laborat. *Scrib. Compos.* 95. Facit hoc medicamentum ad coeliacos, qui subito universa dejiciunt. *Plin.* 28, 14, 58. Coeliacis, et disentericis medetur jecur vaccinum. *Id.* 30, 7, 19. Coeliacorum dolores mulcere. *Varr. R. R.* 3, 16. *a med.* Apes coeliacas fieri.

COELĬĀNUS, a, um, adj. ad Coelium pertinens. *Cic. Att.* 10, 12. Fortuna velim meliore, animo Coeliano. *Varr. L. L.* 4, 8. Coelianos vocat socios Coelii Vibenni, de quo V. in COELIUS.

COELĬCŬLUS. V. COELIOLUS.

COELĬMONTĀNUS, a, um, adj. ad Coelimontium pertinens, ut *Coelimontana porta*, quae Romae fuit prope Coelimontium. *Cic. Pis.* 23. ¶ Etiam *Coelimontanus* scribitur, cognomen Sp. Verginii Tricosti consulis an. U. C. 298. in *Nuovi Framm. dei Fasti Consol. Capitol. illustr. da Bart. Borghesi P.* 1. p. 61.

COELĪMONTĬUM, ii, n. secunda regio urbis Romae, quae tota fere Coelio monte continebatur. P. *Vict. Reg. Urb. R.*

*COELĪNA, ae, vetus opp. Venetorum, in Istria. *Plin.* 3, 19. *B. A.*

*COELĪNUS, a, um, ad Coelium opp. spectans. *Frontin. de Colon.* V. *Celia. B. A.*

COELĬŎLUS, i, m. locus Romae prope Coelium montem, quo traducti fuerunt quidam ex sociis Coelii Vibennae, ut ibi habitarent. *Varr. L. L.* 4, 8. ¶ Ap. *Cic. Har. resp.* 15. legitur *Coeliculus.*

COELĬŎTĬCĂ Medicamenta, κοιλιωτικά, dicuntur, quae ventrem purgant: a κοιλία, alvus. *Coel. Aurel. Tard.* 1, 5.

*COELĬUM, i, n. Apuliae opp. *Plin.* 3, 11. *B. A.*

COELĬUS, ii, m. nomen propr. R. ut *M. Coelius Rufus*, pro quo exstat *Ciceronis* oratio. ¶ *Coelius mons* Romae in regione urbis secunda, dictus et primo *Querquetulanus*, quod multa quercu esset consitus: postea Coelius a Coele Vibenna, seu Coelio Vibenno, qui dux gentis Etruscae, cum in auxilium Romuli venisset contra Sabinos, sedem eam acceperat. *Varr. L. L.* 4, 8., *Tac. A.* 4, 65. et *Fest.* ¶ Additus fuit Urbi a Tullo Hostilio, qui in eo quoque habitavit. *Liv.* 1, 30. At *Cic. De rep.* (ed. *A. Maio*) 2, 18. Idem Ancus Marcius Aventinum, et Coelium montem adjunxit Urbi. ¶ Coelius Aurelianus medicus Afer, e Sicca Numidiae oppido, vixisse creditur a quibusdam circa

Galeni tempora, hoc est saeculo Christi II., ab aliis post saeculum IV. Scripta ejus, ut Afri hominis, a nitore ac puritate Romani sermonis longe absunt, sordidioribus passim aspersa vocibus, et Graecis saepissime immixtis referta, ut non modo nihil ex ejus lectione proficere possit Latine sciendi studiosus, verum et labem contrahere, si nimis diu immorari voluerit. ¶ L. Coelius Antipater, historicus Latinus, idemque jurisperitus, vixit temporibus Gracchorum, ut est ap. Val. Max. 1, 7. n. 6., scripsitque historiam belli Punici, teste Cic. Or. 69. Ejus fragmenta nobis servarunt Gell., Charis., Fest., Non. et alii. ¶ Scribitur et Caelius per ae: sed pro oe stant Manut., Dausq. et Cellar. ex nummis, marmorib. et antiquis libb. Quamquam et ae in quibusdam lapidibus reperiatur, ut proinde damnari omnino non possit. Ita nempe scribitur in oratione Claudii Imper. ap. Grut. p. 502.

COELO, as. V. CAELO.

*COELOS, i, Κοῖλος λιμήν, portus Hellesponti, in Chersoneso Thraciae. Plin. 4, 11. Mela 2, 2. p. m. *B. A.

COELUM cum derivatis. V. CAELUM.

COËMENDATUS, a, um, part. ab inusit. coemendo, emendatus, correctus. Arnob. 2. p. 56. Parvulus concinnavit scientiolas, et ad unum exitum temporibus plurimis coemendata perduxit.

COEMETERIUM, ii, n. κοιμητήριον, Graece significat locum ad dormiendum destinatum: a κοιμάω, dormio: item in quo sepulta jacent mortuorum corpora. In posteriori hac significatione adhibetur a Tertull. Anim. 51. et Hieron. Script. Eccles. de S. Ignatio.

COËMO, is, a. 3. συνωνέομαι, συναγοράζω, simul emo. Dicitur enim fere, cum res plures simul emuntur. [*Zusammenkaufen, aufkaufen.] Cic. Verr. 2, 4, 59. ad f. Quae tum non modo venditabant, verum etiam coemebant. Id. Fam. 15, 19. Sulla omnia bona coemit. Caes. B. G. 1, 3. Jumentorum, et carrorum quam maximum numerum coemere. Adde Ter. Ad. 2, 2, 17., Petr. Sat. 112., Hor. Sat. 1, 2, 9. et Suet. Vesp. 16. ¶ Pro conducere quidam leg. ap. Eund. ib. 18. Poetas, nec non et artifices coemit, item Colossi refectorem magna mercede donavit. Graevius aliique interpretes legendum probarunt Coae Veneris pro coemit. ¶ Part. Coemundus ap. Donat. in Vita Virg. n. 1. Silvis coemundis et apibus curandis reculam auxit.

COEMPTIO, onis, f. actus coemendi. Cic. Mur. 12. Horum ingenio senes ad coemptiones faciendas, interimendorum sacrorum causa, reperti sunt. V. v. seq. ¶ Est et ratio quaedam matrimonii ineundi, quae coemptio appellabatur. Ea se uxor, et maritus invicem coemebant per formulas illas: Vis ne mihi esse materfamilias? Vis ne mihi esse paterfamilias? Differt ab usu et confarreatione, quae duo praeterea matrimonii genera fuere. Coemptionis faciendae ratio haec erat, Varrone auctore ap. Non. 12, 50. Mulier nubens tres ad virum asses ferre solebat, atque unum quidem, quem manu tenebat, tanquam emendi causa marito dabat; alium, quem in pede habebat, ponebat in foco Larium familiarium, tertium in sacciperio cum condidisset, compito vicinali solebat resignare; atque hoc pacto dicebatur in potestatem mariti venire. Addit Serv. ad A. 4, 103. adhibitum fuisse ignem et aquam, duo nempe maxime necessaria elementa. Cic. Flacc. 34. In manum, inquit, convenerat. Nunc audio: sed quaero, usu, an coemptione? usu non potuit, etc. coemptione? omnibus ergo auctoribus. Id. Or. 1, 56. Neque illud est mirandum, qui, quibus verbis coemptio fiat, nesciat, eundem ejus mulieris, quae coemptionem fecerit, causam posse defendere. Adde Mur. 12. ¶ Ap. Boeth. de consol. Philos. pros. 4. dicitur coemptio, quod Graece μονοπώλιον.

COEMPTIONALIS, le, adj. Coemptionalis senex, ap. Pl. Bacch. 4, 9, 52. et Curium ad Cic. Fam. 7, 29. dicitur senex nullius pretii, nulliusque usus, nisi ad coemptiones faciendas. Est enim ille Coemptionalis senex ap. JCtos, qui ex veteri more condendi testamenti per aes et libram, ementi hereditatem accedebat, et familiae sacra in se transferebat, ut secum commorerentur, et sic heres ab hoc onere liber esset. Sacra enim privata, ex lege XII. Tab. perpetua esse debebant, et ad heredes transire. Itaque ficticia quadam venditione in pauperrimos senes transferebantur, quibus nulli essent heredes. Hi porro coemptionem facere dicebantur, h. e. simul emere hereditatis jura. Nisi malis dicere, non a testatore, sed ab herede ipso post aditam hereditatem comparatum esse senem, cui ficticia mancipatione hereditatem traderet, et a quo rursus nova stipulatione illam redimeret. Quo fiebat, ut a sacrorum onere liber esset, quippe qui non hereditatis, sed emptionis titulo possidebat. Cic. Mur. 12. Sacra interire illi noluerunt: horum ingenio senes ad coemptiones faciendas, interimendorum sacrorum causa, reperti sunt. J. F. Gronovius de pec. vet. 4, 8. contendit, senem coemptionalem ap. Plautum et Curium esse illum, qui solus vendi nequit, sed inter rejicula mancipia confertur, ut gregatim vendatur.

COEMPTIONATOR. V. v. seq.

COEMPTOR et Coemtor, oris, m. Appul. Apol. Testium coemptor. Juven. 14, 293. Frumenti dominus, piperisque coemptionem facit. Ulp. lib. regular. tit. 11. De tutelis n. 5. Qui liberum caput mancipatum sibi vel a parente, vel a coemptore manumisit. Al. leg. coemptionatore. Ita profecto legitur apud Cajum Instit. 1. (edente Goeschenio) §. 115. 118. et 165. Quia liberum caput mancipatum nobis vel a parente, vel a coemptionatore manumiserimus. Ex quo liquet, verba Ulpiani nuperrime allata ex hoc Caji loco esse desumpta.

COEMPTUS et Coemtus, a, um, part. a coemo, συνωνηθεὶς, emptus, vel simul emptus. Caes. B. G. 7, 55. Magnus numerus equorum in Italia coemptorum. Hor. Sat. 2, 3, 215. Luscinias prandere coemptas. Id. Od. 1, 29, 13. Libri undique coempti.

COENA et Cena, ae, f. δεῖπνον, epulum, convivium, cibus: a θοίνη, epulum, convivium: vel a κοινὸς, communis, ut proprie significet epulationem multorum simul vescentium. Isid. Orig. 20, 2. Coena vocatur a communione vescentium: κοινὸν quippe Graeci commune dicunt. Fuit apud Latinos ordinaria, et, ut ita dicam, legitima post elapsum diei dimidium, aut ad vesperam. Prandium vero iis fuit (saltem primis temporibus) cibus matutinus. V. PRANDIUM et TEMPESTIVUS. Cic. Tusc. 5, 34. Negavit, se illo jure nigro, quod coenae caput erat, delectatum. Id. Q. Fr. 3, 1, 6. Venit ad nos Cicero tuus ad coenam. Id. Rosc. Am. 35. Redire a coena. Id. Fam. 9, 24. Itare ad coenas. Id. Att. 9, 13. ad f. Obire coenas. Pl. Aul. 2, 7, 3. et Nep. Cim. 4. Coenam coquere. Ter. Heaut. 1, 1, 74. apparare. Pl. Poen. 5, 3, 32. curare. Gell. 2, 24. instruere pomis, et oleribus. Ter. Andr. 2, 2, 32. Ferre alicui pisciculos in coenam. Suet. Aug. 74. Praebere coenam ternis ferculis. Cic. Att. 6, 3. ad f. Vocare aliquem ad coenam. Id. Fam. 7, 9. invitare. Id. Rosc. Am. 21. in f. Imperare coenam puero. Id. Att. 9, 13. et Fam. 9, 24. Facere coenas, h. e. celebrare, inire. Plin. ep. 7, 3. Facere coenam alicui, h. e. parare, curare, dare. Suet. Tib. 42. condicere. (V. CONDICO.) Id. Galb. 12. et Plin. ep. 3, 1. apponere lautiorem. Cic. Fam. 9, 20. et Pl. Capt. 4, 4. 2. dare alicui. Suet. Claud. 32. et Plin. ep. 6, 31. Adhibere aliquem coenae. Suet. Tib. 56. Super coenam proponere quaestiones, h. e. inter coenandum. Eod. sensu Cic. Q. Fr. 3, 1, 6. Haec inter coenam Tironi dictavi. Plin. ep. 1, 15. Promittere alicui ad coenam, h. e. se iturum ad coenam. [*Ter. Eun. 3, 2, 6. Eamus ergo ad coenam. Id. Heaut. 1, 2, 9. Abduxi ad coenam. Hor. Sat. 1, 5, 70. Producere coenam. Cic. Fam. Coenam quaerere a mane. Ter. Heaut. 1, 2, 37. Videam nobis coenae quid siet.] Pl. Trin. 2, 4, 69. Apposita sit coena, popularem quam vocant, h. e. epulum, quod populo datur. Idem fortasse significat coena libera ap. Petr. Sat. 26. Burm. ¶ Facere aliquid in coenam, h. e. coquere, et condire coenae causa. Petr. fragm. Tragur. 47. Burm. Quem ex eis, (porcis) vultis in coenam fieri? Val. Max. 8, 1. n. 8. Rogatus, ut omasum in coenam fieri juberet. ¶ Fercula ante coenam sunt, quae principio coenae inferuntur; quae vero deinde apponuntur, in coena appellantur. Metellus ap. Macr. Sat. 2, 9. Coena haec fuit: Ante coenam echinos, ostreas, peloridas, turdum, asparagos, etc. In coena sumen, sinciput aprugnum, patinam piscium, etc. V. Hor. Sat. 2, 8., Plin. ep. 1, 15., Mart. 11, 53. et Juvenal 5. et 11., qui coenarum Romanarum apparatum, et fercula describunt. ¶ Prima, altera, tertia coena, ap. Martial. 11, 31. sunt prima, secunda, tertia coenae fercula. ¶ De coena adventicia, dubia, recta, tempestiva, etc. V. ADVENTICIUS, DUBIUS, RECTUS, TEMPESTIVUS. ¶ Fest. docet, ab antiquis coenam dictam esse, quod nunc est prandium; et vespernam, quam nunc coenam appellamus. Et in littera V. tradit, vespernae vocem a Plauto usurpatam fuisse. ¶ In illo Plinii 12, 1, 5. Quam coenam appellavit ille nidum: coena ponitur pro loco, in quo coenatur. V. integrum loc. ¶ Coena comesa venisse, proverbio dicitur qui sero, et re confecta advenit. Varr. R. R. 1, 2. ¶ Coena scribitur etiam cum diphthongo ae, caena, et rectius sine diphthongo, cena. Pro prima scriptione stat Isid., cujus locum supra attulimus, et Inscr. ap. Dausq., in qua ipse legit coenarent. Secundam habet Festus, et Inscr. ap. Spon. Miscell. p. 292., in qua caenaculo scriptum est. Tertiam denique plurimis adductis maximae auctoritatis exemplis unice veram probavit Marin. Frat. Arv. p. 287., qui ib. affirmat, in Inscr. a Dausquio allata, et Spoleti adhuc exstante, non coenarent, sed cenarent suismet oculis vidisse; in Inscr. vero, in qua caenaculo legit Sponius, quisque cenaculo legat necesse esse, cum ipsa apud Lirim amnem adhuc exstet, atque ita ediderit Manutius. Porro Festus in Poesnis docet, antiquos caesnas dixisse pro caenas.

[COENACELLUM et Caenacellum, i, n. diminut. coenaculi. Not. Tir. p. 149. Caenaculum, coenacellum. F.]

COENACULARIUS et Cenacularius, a, um, adj. ad coenaculum pertinens. Coenaculariam exercere apud Ulp. Dig. 9, 3, 5. dicitur is, qui coenacula conducit, ut aliis cum lucro locet. Coenacularius, ii, est, qui coenaculum conduxit. Id. Dig. 13, 7, 11.

COENACULUM et Cenaculum, i, n. Varr. L. L. 4, 33. sub f. Ubi cubabant, cubiculum; ubi coenabant, coenaculum vocitabant. Posteaquam in superiore parte coenitare coeperunt, superioris domus universa, coenacula dicta. Haec Varro. Itaque in hac posteriori significatione fere adhibetur, ὑπερῷον. Hinc Fest. Coenacula dicuntur, ad quae scalis ascenditur. Liv. 39, 14. Hispalae coenaculum super aedes datum est, scalis ferentibus in publicum obseratis, aditu in aedes verso. ¶ Creberrimae erant Romae aedes cum coenaculis. Nam cum crevisset in immensum populi multitudo, omnesque jam areae aedificiis occupatae essent, id unum reliquum fuit, ut ipsae aedes in magnas altitudines additis contignationibus extollerentur, ut narrat Vitr. 2, 8. ad f. Hinc Cic. Agr. 2, 35. Roma in montibus posita, et convallibus, coenaculis sublata atque suspensa. ¶ Hujusmodi coenacula in diversa cubicula distincta solebant locari pauperibus. Nam ditiores in planis aedium habitabant, ut commodioribus. Hinc Hor. Ep. 1, 1, 91. Quid pauper? viden', ut mutat coenacula, lectos etc.? Juven. 10, 17. egregias Lateranorum obsidet aedes Tota cohors: rarus venit in coenacula miles. Suet. Vitell. 7. Meritorium coenaculum. ¶ Coenaculum etiam vocatum fuit pars superior in Circo tecta porticu. Suet. Aug. 45. Ipse Circenses ex amicorum fere libertorumque cenaculis spectabat. V. plura hac super re apud Morcell. De stil. Inscr. Lat. T. 1. p. 420. edit. Patav. ¶ Translate Enn. apud Tert. adv. Valent. 7. Coenacula maxima coeli, h. e. superioris coeli partes. ¶ Quod in quibusdam inscriptionibus monumentorum legitur coenaculum sepulcro adjunctum, putat Spon. Miscell. p. 292. esse locum, in quo daretur coena, seu epulum ex testamento defuncti.

COENATICUS et Cenaticus, a, um, adj. ad coenam pertinens. Pl. Capt. 3, 1, 36. Est illic mihi una spes coenatica, h. e. coenandi. ¶ Cenaticum, i, n. est pecunia, quae pro coena dabatur. Inscr. apud Fabrett. p. 171. n. XXXIII. C. Julius Aug. L. Narcissus cenaticum dedit sacerdotibus, et honorariis, et decurionibus duplum. ¶ Coenatica, orum, in Cod. Justin. 12, 38, 3. erant genus exactionis, quod milites solebant a provincialibus exigere quasi pro coena.

COENATIO et Cenatio, onis, f. locus, in quo coenatur. Differt a triclinio, ut patet ex Plin. ep. 2, 17. et ep. 5, 6. Utrobique enim coenationem, et triclinium diversis in locis nominat. Item ex Serv. ad A. 1, 702., ubi negat haec duo idem esse. Unum autem discrimen in eo videtur esse, quod triclinium est tantummodo is locus, in quo lecti tricliniares sternuntur: coenatio vero latius patet, et eum quoque locum significat, in quo stibadium, seu sigma ad accumbendum adhibebatur. Aliud, quod coenatio in summa parte aedium fuit, triclinium non item: item coenatio angustior et domesticorum, triclinium amplius et excipiendis hospitibus. Aliae fortasse differentiae erui poterunt ex locis Scriptorum, quos subteximus, in quibus coenationum mentio fit. Petr. fr. Trag. 77. Burm., Senec. Prov. 4., Cons. ad Helv. 9., ep. 90. et 95. et 4. Quaest. nat. 13., Plin. 36, 7, 12., Suet. Ner. 31., Colum. 1, 6., Juven. 7, 181. et Martial. 2, 59.

COENATIUNCULA, ae, f. parva coenatio. Plin. ep. 4, 30. Fons oritur in monte, per saxa decurrit, excipitur coenatiuncula manufacta. Et Not. Tir. p. 166. Coenatiuncula.

*COENATOR, oris, m. Gloss. Gr. Lat. δειπνητής, Coenator. B. A.

COENATORIUS et Cenatorius, a, um, adj. ad coenandum pertinens. Capitol. Maxim. jun. 4. Vestis coenatoria. Sidon. ep. 2, 9. ad f. fames. ¶ Coenatoria, orum, sunt coenatoriae vestes. Petr. Sat. 21. Lassitudine abjecta coenatoria repetimus. Martial. 10, 87. Coenatoria mittat advocato. Adde eund. 14, 135. in lemmate et Pomp. Dig. 32, 2, 34. ¶ Cenatorium, ii, n. absolute est etiam locus coenando factus, coenatio. Inscr. ap. Marin. Frat. Arv. p. 533. Iovi Optimo Maximo Dolicheno Q. Publicius Modestinus cenatorium pecunia sua fecit. In Not. Tir. p. 166. Caenatorium, caenatio. Gloss. Cyrilli Cenatorium, οἴκημα, δειπνητήριον.

COENATURIO et Cenaturio, is, a. 4. δειπνητιάω, cupio coenare. Mart. 11, 77. Coenaturit Vacerra, non cacaturit.

COENATUS et Cenatus, a, um, part. vocis passivae, significationis activae, qui coenavit. Cic. Dejot. 7. Cur te lotum voluerit, coenatum noluerit occidere? Id. Div. 1, 27. Qui ut coenati quiescerent, concubia nocte etc. Id. Att. 2, 16. Coenato mihi, et jam dormitanti epistola est illa reddita. Sall. Jug. 114. Statim milites coenatos esse jubet. Adde Hor. Sat. 1, 10, 61. et Varr.

ap. Non. 2, 195. ℙ Coenatae noctes apud Pl. Truc. 2, 2, 21. sunt, quae laute coenando traducuntur.

COENĬTO, et Cenito, as, a. 1. frequent. a coeno, as. Cic. Fam. 7, 16. Ego si foris coenitarem, Cn. Octavio non defuissem. Id. ib. 9, 7, et 16. ad f. Coenitare apud aliquem. Appul. Met. 9. init. Sacrificales epulas cum sacerdotibus coenitabat. ℙ Passive impersonaliter. Macr. Sat. 2, 13. Ut patentibus januis pransitaretur, et coenitaretur.

COENO, et Ceno, as, avi, atum, a. 1. δειπνέω, coenam sumo. Cels. 1, 3. post med. Qui vomuit, si mane id fecit, ambulare debet, tum ungi, deinde coenare. Cic. Q. Fr. 3, 1, 6. Cum Pomponia foris coenaret. Id. Fam. 1, 2. Eo die casu apud Pompejum coenavi. Hor. Ep. 1, 7, 70. cum aliquo. Lucil. ap. Cic. Fin. 2, 8. Coenasti in vita nunquam bene. Cic. ib. Coenare libenter. Pl. Cas. 3, 6, 19. lepide nitideque. Gell. 19, 7. ad aliquem, h. e. apud aliquem. ℙ Passive impersonaliter. Nep. Att. 14. Neque unquam sine aliqua lectione apud eum coenatum est. Suet. Tib. 42. Ut multis ministrantibus coenaretur. Liv. 2, 4. Cum coenatum apud Vitellios esset. Quaedam editiones cum antiquis A. 1470. et 1480 habent: Cum coenati apud Vitellios essent: ex qua lectione docent nonnulli, aeque recte dici coenatus sum in praeterito, ac coenavi: quod et Varro admittit ap. Gell. 2, 25. ℙ De particip. coenatus, V. v. praec. ℙ Saepe habet post se accusativum, et significat in coena comedere. Hor. Ep. 1, 18, 48. Coenare pulmenta laboribus empta. Id. Sat. 2. 3, 134. aprum. Id. Ep. 1, 5, 2. olus. Pl. Rud. 2, 6, 24. Scelestiorem coenam coenavi tuam, quam quae Thyestae quondam posita est. Appul. Met. 4. Saliares se coenasse coenas crederet. Plin. 10, 51, 72. Coenare summas rerum naturae opes, h. e. in coena absumere. Id. 24, 1, 1. Cum remedia vera quotidie pauperrimus quisque coenet. scil. herbas comedendo. ℙ Translate. Pl. 5, 2, 86. Ecastor coenabis hodie, ut dignum est, magnum malum. Suet. Aug. 70. Dum nova Divorum coenat adulteria, h. e. inter coenandum adulteria committit cum feminis Dearum habitu sedentibus. ℙ Part. Coenans ap. Hor. Sat. 2, 8, 18. Sed queis coenantibus una. Coenaturus ap. Cic. Att. 15, 52. Tricliniium, ubi coenaturus ipse Caesar esset. Coenandus ap. Pers. 5, 9. olla saepe insulso coenanda Glyconi. ℙ De ratione scribendi, V. COENA.

COENŎBĪTA, ae, m. Coenobitae dicuntur, qui in eodem simul loco sub iisdem legibus vivunt, quales sunt quos hodie Fratres appellamus: de quibus multa August. 1, Mor. Eccles. Cathol. 31. Est autem Graeca vox a κοινὸς, communis, et βίος, vita. Hieron. ep. 22. n. 34. et 35.

COENŎBĬUM, ii, n. κοινόβιον. Graeca vox est, et proprie significat vitae societatem, et communitatem: a κοινὸς, communis, et βίος, vita. Sed accipitur etiam pro loco, in quo simul vivunt, qui Coenobitae dicuntur. Hieron. ep. 22. n. 36.

[**COENOMYĬA**, ae, f. quadrisyllab. κοινόμυια. Hieron. ep. 106. n. 86. Κοινόμυια, non, ut Latini interpretati sunt, musca canina, dicitur per υ Graecam litteram; sed juxta Hebraicam intelligentiam per δίφθογγον debet scribi οι, ut sit κοινόμυια, id est, omne muscarum genus. Id. in Isaj. 3, 7, 10. Misit Dominus ranas, locustas, ciniphes, et coenomyiam. Vulg. Interpr. psalm. 77. v. 45. Misit in eos coenomyiam. F.]

[**COENON**, i, n. κοινὸν, collyrii genus. Tochon, cachets des oculistes p. 63. Hypni coenon ad claritatem. Id. ib. p. 62. P. Aelii Theophiletis coenon ad claritatem. F.]

COENŎPUS. V. CHAENOPUS.

COENŌSĬTAS, atis, f. locus coenosus. Fulgent. in Contin. Virgil. p. 156. Munk. In temporales gurgitis coenositates, morumque faeculentias transit.

COENŌSUS, a, um, adj. βορβορώδης, plenus coeno. Juven. 3, 266. Coenosus gurges. Colum. 7, 10. lacus. Sol. 49. ad f. Coenosior liquor.

COENŬLA, et Cenula, ae, f. δειπνάριον, diminut. coenae. Cic. Tusc. 5, 32. Hesterna coenula non intellexistis, me pecunia non egere? Adde Fam. 9, 24. et Varr. ap. Non. 1, 6.

COENŬLENTUS, a, um, adj. coeno conspersus. Tert. Pall. 4. a med. Coenulenti pedes.

COENUM, i, n. βόρβορος, lutum, sordes: a κοινὸν, sordidum. Est enim proprie variarum sordium collectio. In quo differt a luto, quod sola aqua et terra constat. Unde Paul. Dig. 47, 11, 1. Si quis aliquem coeno, luto oblinierit. [*A cunire, i. e. stercus facere, deducendum est coenum. Nam κοινὸς de rebus sordidis, obscoenis nonnisi per euphemismum dicitur, cujus ne vestigium quidem refert coenum, ubique putidi, spurci quid significans. Quo differt etiam a luto et limo, quibus proprie res, ut calx, argilla, per se nihil fastidiosi continentes, denotari solent. Döderl. 2, 37. sq.] ℙ Sed et promiscue usurpatur. Cic. Tusc. 4, 24. Male olere omne coenum. Id. Verr. 2, 5, 68. Oblitus coeno. Pl. Poen. 4, 2, 4. collitus. [*Ov. Met. 1, 418. Postquam vetus humor ab igne Percaluit solis, coenumque udaeque paludes Intumuere aestu.] Hor. Sat. 2, 7, 27. cupiens evellere plantam. Pl. Bacch. 3, 1, 17. Ex lutulento coeno elicere aliquem. Tac. A. 1, 63. Loca tenacia gravi coeno. Curt. 3, 13. Demergi in coenum. Lucr. 6, 978. Volvi in coeno. Lact. 6, 23. Immergere se coeno. Cic. fr. ap. eund. 3, 19. Jacere in coeno. Plin. 31, 3, 22. Damnantur fontes, qui coenum faciunt. [*Curt. 4, 3, 25. Clypeos vero aereos multo igne torrebant, quos repletos fervida arena coenoque decocto e muris subito devolvebant, i. e. pulte materiae varii generis, e. colei ferventis, piccis, sulphuris, bituminis, plumbi fluentis etc., quibus uti solebant obsessi ad depellendos hostes.] ℙ Allegorice. Lucr. 3, 77. Ipsi se in tenebris volvi, coenoque queruntur, h. e. humilem ac sordidam vitam ducere. ℙ Est etiam convicium in sordidum ac vitiosum hominem. Cic. Dom. 18. O coenum, o portentum, o scelus! Id. Sext. 8. ad f. Habeo quem opponam labi illi atque coeno. Adde Pl. Pseud. 1, 3, 132. et Pers. 3, 3, 3. ℙ Proverb. est illud Lucil. ap. Non. 2, 539. Mordicus petere aurum e flamma expediat, et coeno cibum. V. FLAMMA. ℙ Scribitur et caenum per ae. Sic enim legi in veterib. libris, et Virgilio Carpensi, testatur Manut. in Orthogr. Sed Dausq. alteram magis probat: frequentior certe est.

COEO, is, ivi, et ii, itum, n. 4. σύνειμι, συνήκω, simul eo, convenio, conjungor. Lucr. 3, 396. Concursare, coire, et dissultare vicissim. Ov. Fast. 3, 753. Millia crabronum coeunt, et vertice nudo Spicula defigunt. [*Id. Met. 11, 24. Et coeunt, ut aves, si quando luce vagantem Noctis avem cernunt, i. e. undique confluunt. Tac. A. 16, 5. ut nomina ac vultus alacritatem, tristitiamque coeuntium scrutarentur. Id. H. 1, 28. Quae significatio coeuntium jam militum et paratae conjurationis convenerat. Id. ib. 2, 52. Ita trepidi et utrimque anxii coeunt. — Ov. Met. 8, 787. Neque enim Cereremque Famemque Fata coire sinunt, i. e. ut alimentorum copia et fames una sint.] Tac. A. 4, 69. Coire in aliquem locum. Hor. Art. P. 207. Coire aliquo. Plin. ep. 1, 5. Coimus in porticum Liviae, cum alter ad alterum tenderemus. [*Hinc de pugnantibus, qui densis ordinibus, orbe facto etc. proelium ineunt. Virg. A. 9, 801. Sed manus e castris propere coit in unum. Curt. 4, 15. ad f. Ergo haud secus quam in tenebris errabant, ad sonum notae vocis, ut signum, subinde coeuntes.] Liv. 6, 3. Neque se conglobandi coeundique in unum, aut arma capiendi datur spatium. Caes. B. C. 1, 75. Reliqui coeunt inter se, et repentino periculo exterriti, sinistras sagis involvunt, gladiosque distringunt. Id. B. G. 6, 21. Gentes quae simul coierunt. Ov. Her. 6, 123. Mille procis placui, qui me coiere querentes, Nescio quem thalamis praeposuisse suis, h. e. me convenerunt. [*Ita saepissime de matrimonio Virg. A. 7, 317. Hac gener atque socer coeant mercede suorum, i. e. conjungantur foedere et matrimonio Aeneae et Laviniae, ut recte explicat Heyne. Ov. Met. 4, 60. Taedae quoque jure coissent, i. e. matrimonium iniissent. Ita Gierig. qui Gr. συνέρχεσθαι comparat.] Hor. Art. P. 12. ut placidis coeant immitia. Plin. 11, 28, 34. Cornua bisulcis dentata forcipibus, cum libuit, ad morsum coeuntibus. [*Virg. A. 11, 860. Donec curvata coirent Inter se capita, i. e. donec se invicem tangerent. Ov. Met. 4, 377. Sic ubi complexu coierunt membra tenaci, i. e. in unam formam conjuncta sunt. Id. ib. 2, 670. Tum digiti coeunt, i. e. coalescunt, interstitiis sublatis. De conjungendis tuguriorum cacuminibus. Curt. 7, 3, 9. Ad ultimum in carinae maxime modum coit.] Cels. 2, 8. Palpebrae dormientis non coeunt, sed album oculorum apparet [*i. e. non clauduntur.] (Sic Val. Fl. 3, 253. porta coit.) Et ib. si in magno abscessu multum puris coit. Id. ib. 10. Arteria incisa neque coit, neque sanescit. Sic Ov. Trist. 4, 4, 40. Rumpere vulnera coeuntia. Et ib. 5, 2, 9. spatioque suo coitura putavi Vulnera. Plin. 35, 15, 51. Bitumen spissatur, et in densitatem coit. Sic Virg. A. 3, 30. gelidusque coit formidine sanguis. [*Idem quod coerceri, claudi. Ov. Met. 5, 410. Est medium Cyanes et Pisaeae Arethusae, Quod coit angustis inclusum cornibus aequor, i. e. coercetur in angustum spatium. Sil. 1, 52. Coeuntibus ripis, i. e. coartatis, angustioribus factis.] ℙ Coire societatem, collegium, est inire, facere. Martian. Dig. 47, 22, 1. Ne sub praetextu hujus illicitum collegium coeant. ℙ Translate. Hor. Ep. 1, 3, 32. male sarta Gratia nequicquam coit, et rescinditur. Prop. 3, 13, 8. Vix memini nobis verba coisse decem, h. e. decem verba nos inter nos fecisse. Senec. Hippol. 1043. Ultima facies in monstrum coit, h. e. in monstri speciem componitur. ℙ Saepe significat convenire, societatem inire. Ter. Eun. 3, 4, 1. Heri aliquot adolescentuli coimus in Piraeeo, in hunc diem ut de symbolis essemus: locus, tempus constitutum est. Cic. in Senat. 7. Cum hoc coire ausus es, ut etc.? paulo ante dixerat, consociare consilia. Virg. A. 11, 292. Coire in foedera. Suet. Aug. 32. Plurimae factiones, titulo collegii novi, ad nullius non facinoris societatem coibant. [*Tac. A. 12, 47. Mos est regibus, quoties in societatem coeant, implicare dextras.] ℙ Hoc sensu saepe dicimus coire societatem activo more. Cic. Phil. 2, 10. Utinam, Cn. Pompei, cum C. Caesare societatem aut nunquam coisses, aut nunquam diremisses! Id. Rosc. Am. 34. Si nullam societatem neque sceleris, neque praemii cum homine ullo coieras. Id. ib. 31. Coire societatem cum aliquo de aliqua re. Paul. Dig. 17, 2, 65. societatem in rem aliquam faciendam. ℙ Et passive Cic. Rosc. Am. 7. in f. Societas coitur. Adde Gell. 1, 9. in f. [*Tac. A. 2, 65. Postulat, in eundem locum coiretur; posse de controversiis colloquio transigi.] ℙ De congressu animalium generationis causa, frequentissimum est. Ov., Plin., Colum. etc. [*Gr. κοινωνεῖν.], imo et de venereo hominum congressu, ut ex sequentibus patet. Ov. Her. 4, 129. Nec quia privigno videar coitura noverca. Curt. 5, 1. Liberos, conjugesque cum hospitibus stupro coire. Senec. Cons. ad Marc. 17. Dionysius tyrannus arcesset ad libidinem mares, feminasque; et inter foedos regiae intemperantiae greges parum erit simul binis coire. ℙ Hoc sensu habet etiam dativum. Ov. Her. 4, 129. idque non solum de mare, sed etiam de femina, ut apud Ov. ib. ℙ De congressu pugnantium. Virg. A. 12, 708. genitos diversis partibus Orbis Inter se coiisse viros, et cernere ferro. [*Ita saepissime dicitur apud Curt. aliosque. De apibus ad pugnam se accingentibus. Virg. G. 4, 73. Tum trepidae inter se coeunt, pennisque coruscant, Spiculaque exacuunt rostris aptantque lacertos. De canibus, a quibus Actaeon laceratur. Ov. Met. 3, 236. Dominum retinentibus illis, Cetera turba coit, confertque in corpore dentes.] ℙ Hinc coetus ap. Pl. V. COETUS.

COEPI, isti, it, ἄρχομαι, verb. def. ab antiquo coepio, pro incipio. [*Differunt ita, ut coepi ad rem, quam quis ordiatur, pertineat; incipio magis initium rei notet ac majori quadam vi dicatur. Hinc saepius conjungi solent. Cic. Verr. 2, 5, 10. Quum autem ver esse coeperat. . (sed quum rosam viderat, tum ver incipere arbitrabatur) dabat se labori atque itineribus. Ov. A. A. 1, 615. Saepe tamen vere coepit simulator amare, Saepe, quod incipiens finxerat esse, fuit. Doederl. 3, 159. sq.] Usurpatur solum in praeteritis perfectis, et plusquamperfectis, in futuris conjunctivi, et infinitivi, et in participiis in rus, et in tus: vel absolute. Ov. Her. 9, 23. Coepisti melius, quam desinis. Quint. 10, 1. Nos rite coepturi ab Homero videmur. [*Tac. H. 2, 47. Civile bellum a Vitellio coepit. Id. A. 15, 54. Donec proditio coepit e domo Scevini.] Pl. Cas. 3, 5, 57. Cur ego non id perpetrem, quod coepi? Lucr. 5, 1415. Sic odium coepit glandis. Enn. ap. Auct. ad Her. 2, 22. Inde navis inchoandae exordium coepit. Plin. 16, 25, 41. Vere coepturo germinant. Virg. A. 1, 525. Ilioneus placido sic pectore coepit, h. e. coepit loqui. [*Tac. H. 1, 36. Pro vallo castrorum ita coepit] ℙ Vel cum infinito: quod est frequentissimum. Cic. Att. 1, 4. Si quando abundare coepero. Prop. 4, 4, 72. Hic primus coepit moenibus esse dies. Virg. G. 3, 237. Fluctus ut, in medio coepit cum albescere ponto. ℙ Cum infinitis passivis saepius adhibemus part. coeptus, quam coepi. Nep. Epam. 10. Postquam apud Cadmeam pugnari cum Lacedaemoniis coepit. Adde Liv. 26, 46. et Plin. 16, 44, 88. V. COEPTUS. [*Tac. H. 1, 16. Loco libertatis erit, quod eligi coepimus. Id. ib. 3, 34. Occidi coepere.] ℙ Regit etiam accusativum, sicut coepio, a quo deducitur. Sil. 15, 420. dies, quo primum orsi Carthagines altae Fundamenta, novam coepere mapalibus urbem. ℙ Aliquando ita ponitur, ut redundare videatur. Phaedr. 1, 3. Male mulcatus graculus Redire moerens coepit ad proprium genus, h. e. rediit. Just. 14, 5. ad f. Cum prohiberi finibus coepisset, h. e. cum prohiberetur. Id. 4, 5. Tum Demosthenes censere coepit, h. e. censuit. ℙ Infinitivum coepere perrarum est. Pl. Pers. 1, 3, 41. Lubido extemplo coepere est convivium. ℙ Part Coeptus V. infra suo loco. ℙ De orthographia, non est dubium, quin per diphthongum oe scribendum sit. Ita enim fere in veterib. lapidib. et libris; testibus Manut. et Cellar. Accedit auctoritas grammaticorum, qui coepi a coepio hoc est incipio, deduci ajunt, et cepi a capio. Quod enim apud Plaut. legitur in Merc. 5, 2, 9. Lora in manus coepi meas. Et in Poen. 5, 5, 5. Pignus coepi: id inconstantiae editionum, et MSS. tribuendum est. In Monum. Ancyr. habetur opera coepta. Sed hoc exemplum fortasse unicum est.

COEPIO, is, a. 3. ἄρχομαι, incipio. Verbum est antiquum, minusque usitatum, quam coepi, isti. Reperitur tamen ap. Pl. non semel, ut Men. 5, 5, 57. Neque ego pugnas, neque lites coepio. Et Truc. 2, 1, 23. Ubi nihil habeat, alium quaestum coepiat. Et Pers. 1, 3, 41. Lubido extemplo coepere est convivium. Et Cato ap. Fest. Coepiam seditiosa verba loqui. Et Ter. Adelph. 3, 4, 33. Prius olfecissem, quam ille quidquam coeperet. Ita hic legit Prisc. 10, 879. Alii coeperit. Adde Caecil. ap. Non. 2, 159.

COËPISCŎPUS, i, m. qui simul cum alio ejusdem loci, aut provinciae episcopus est. *Hieron. adv. Lucif.* 9., *August. ep.* 3. *extr.*, *Sidon. ep.* 4, 25. et *Justin. Cod.* 1, 1. *sub f.* Adde *Paul. Nol. ep.* 7, (al. 46.) 2. ubi sumitur pro coadjutore episcopi.

COEPTĀTUS, a, um, part. a *coepto*, inchoatus. *Tac. H.* 4, 44. Patres coeptatam libertatem, postquam obviam itum, omisere.

COEPTO, as, a. 1. incipio. Frequentativum est a *coepi*, sed idem fere significat. *Cic. Fin.* 5, 9. Animal coeptat ea, quae naturae apta sentit, appetere. *Lucr.* 1, 267. ne coeptes diffidere dictis. *Tac. H.* 2, 29. Valens coercere seditionem coeptabat. *Solin.* 1. Roma condita est Olympiade septima coeptante. *Ammian.* 20, 4. Coeptante nocte. ℙ Cum accusativo. *Ter. Phorm.* 4, 3, 21. Quid hic coeptat? *Tac. A.* 2, 81. Coeptare seditionem. *Id. H.* 3, 70. hostilia. Et *ib.* 73. fugam. ℙ Particip. *Coeptandus* ap. *Liv.* 20, 12. Ad rebellionem coeptandam.

COEPTUM, i, n. ἀρχή, principium. *Ov. Met.* 1, 2. Dii coeptis aspirate meis. *Id. ib.* 8, 67. Coepta placent. *Id. Trist.* 2, 555. manus ultima coepto Defuit. *Liv.* 23, 35. *ad f.* Coepta enuntiare. Et *ib.* 41. impedire. *Senec. Theb.* 103. Desistere coepto. *Sil.* 16, 224. vanique absistere coepti Spe jubet. *Suet. Ner.* 34. Coeptorum exitum opperiri.

COEPTUS, a, um, part. a *coepi*. Ponitur pro ipso activo praeterito *coepi*, et jungitur cum infinitis passivis. *Cic. Divin.* 2, 2. *ad f.* Quoniam de republica consuli coepti sumus. *Id. Or.* 1, 37. Ante petita est pecunia, quam esset coepta deberi. *Pl. Men.* 5, 1, 18. Coepta est appellari canis. *Nep. Annib.* 21. Vasa fictilia in naves conjici coepta sunt. *Caes. B. G.* 1, 6. Undique in murum lapides conjici coepti sunt. Et *ib.* 4, 18. Materia coepta erat comportari. Et *ib.* Pons instituti coeptus est. *Auct. B. Hisp.* 15. Insequenti tempore pro muro pugnari coeptum est. ℙ Adjective, *Sall. Jug.* 24. Bellum coeptum, et patratum. *Ov. Fast.* 4, 16. Opus coeptum perficere. *Tac. A.* 1, 65. Coepta luce. Et *ib.* 12, 31. Coepta hieme. *Id. ib.* 50. Romanus propero agmine limitem a Tiberio coeptum scindit, *h. e.* institutum, factum.

COEPTUS, us, m. idem quod coeptum. *Cic. Fin.* 4, 15. Primos suos quasi coeptus appetendi fuisse, ut se conservaret, etc. *Stat. Theb.* 12, 643. dignas insumite mentes Coeptibus.

COËPŬLŌNUS, i, m. qui simul epulatur. *Pl. Pers.* 1, 3, 20. Te coepulonus compellat tuus.

COËQUĬTO, as, simul equito. Adstruunt quidam ex *Liv.* 37, 18. *in f.* Coequitaverant autem sex millia equitum, etc. sed plerique leg. *cum equitatu: erant autem* etc.

[COERANUS, i, m. κοίρανος, princeps, dux. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* CLXXVIII. P. Aelius Coeranus. *F.*]

COERĀRE, pro *curare*, in edicto aedilium ap. *Gell.* 4, 2. et in veteri senatusconsulto ap. *eund.* 15, 11. antiqua scriptura est, nec facile in usum traducenda, quamquam saepissime in *Inscriptionibus* etiam post Augusti tempora insculptis *coeravit*, et *coerarunt* legere est pro *curavit* et *curarunt*.

COERĀTOR pro *curator* est antique dictum a *Cic. Leg.* 3, 4.

CŌERCĔO, es, ui, cĭtum, a. 2. συνείργω, περιβάλλω, complector, cingo, ambio: a *con*, et *arceo*. *Cic. N. D.* 2, 40. Restat ultimus, omnia cingens et coercens coeli complexus. *Id. ib.* 22. Mundus omnia complexu suo coercet et continet. *Virg. A.* 6, 439. et novies Styx interfusa coercet. ℙ Significat etiam continere, includere, et veluti constringere aliquid, ne ultra crescat, aut evagetur. *Cic. Brut.* 91. *ad f.* Fluvium extra ripas diffluentem coercere. *Liv.* 21, 31. *ad f.* Coercere amnem ripis. *Cic. Senect.* 15. Vitem serpentem multiplici lapsu amputans coercet ars agricolarum. *Cels.* 5, 19. *n.* 19. Emplastrum, quod supercrescentem carnem coercet. *Id.* 7, 7. *n.* 14. Ovi album imponendum, quod inflammationem coerceat. *Hor. Ep.* 9, 35. Caecubum coercet nauseam. *Ov. Met.* 1, 477. Vitta coercebat positos sine lege capillos. *Id Trist.* 2, 531. Coercere aliquem arcto spatio. *Id. Met.* 5, 643. ora aequorum frenis. *Tac. A.* 1, 11. aliquid intra fines. *Plin.* 10, 50, 72. carcere animalia. *Virg. A.* 9, 27. Messapus primas acies, postrema coercent Tyrrhidae juvenes. *Cato R. R.* 139. Coercere lucum, *h. e.* conlucare, coinquire. V. COLLUCO et COINQUIRE. ℙ Translate. *Ov. Pont.* 4, 8, 73. Coercere verba numeris, *h. e.* metro ligare. ℙ Saepe est reprimere, refrenare, cohibere. *Cic. Fin.* 1, 1. Coercere, et reprimere aliquid. *Id. Fin.* 2, 22. Poenae aut infamiae metu coerceri. *Caes. B. C.* 1, 67. Coercere milites, et in officio continere. *Cic. Tusc.* 2, 21. Ut ratio coerceat temeritatem. *Id. Or.* 1, 43. Coercere cupiditates. *Id. Verr.* 2, 3, 89. unius improbi supplicio multorum improbitatem. *Id. Att.* 1, 18. Resecare libidinem, coercere juventutem. *Liv.* 2, 23. iras. *Curt.* 7, 6. defectionem. *Tac. A.* 2, 43. spes alicujus. *Suet. Ner.* 4. aliquem edicto. *Id. Aug.* 42. severissima voce aliquem. *Senec. Hippol.* 213. Se. ℙ Item punire, castigare, *Cic. Offic.* 3, 5. Morte, exsilio, vinculis, damno coercere aliquem. *Id. Catil.* 1, 1. *ad f.* acrioribus suppliciis civem perniciosum, quam acerbissimum hostem. *Hor. Sat.* 1, 3, 34. aliquem fuste. ℙ Addunt quidam poni etiam pro cogere, compellere: sed ad id confirmandum minus idoneis utuntur exemplis. Nam quod afferri potest ex *Messala Corvino de progen. Aug.* 23. *ad f. Superatos hostes Romae cohabitare coercuit:* libellus ille incertae admodum est auctoritatis, et, si *Vossium* audis, omnino nullius. ℙ Particip. *Coercendus* ap. *Curt.* 8, 1. Ad quos (*equites*) coercendos, etc.

COERCIO. V. v. seq.

COERCĬTĬO, onis, f. κάθειρξις, actus coercendi, cohibitio, refrenatio: a supino *coercitum* verbi *coerceo*. *Senec. Ira* 2, 27. *ad f.* Indignamur, aliqua admonitione, aut coercitione nos castigatos. *Quint.* 9, 2. *sub in.* Interpellatio, interpellantis coercitio, contentio, purgatio. *Cels.* 3, 18. Onerare aliquem asperioribus coercitionibus. ℙ Item restrictio, in angustum compressio. *Arnob.* 6. p. 203. Concludi se patiuntur, et in sedis obscurae coercitione latitare. ℙ Item facultas coercendi, imperium, quo magistratus aliquem coercere, et punire potest. *Suet. Claud.* 38. Coercitionem popinarum aedilibus ademit. *Id. Aug.* 45. Coercitionem in histriones magistratibus ademit. *Paul. Dig.* 1, 21, 5. Jurisdictio sine modica coercitione nulla est. *Vetus lex* ap. *Hyg. de limit.* p. 207. *Goes.* Quos agros dedero, assignavero, in eis agris jurisdictio, coercitioque esto coloniae illius, cujus civibus agri assignabuntur. ℙ Item punitio, castigatio, poena. *Liv.* 4, 53. Ferre damnum, aliamque coercitionem adversus aliquem. *Julian. Dig.* 50, 16, 200. Coercitio capitalis. *Paul. ib.* 48, 1, 2. pecuniaria. ℙ In plerisque horum, quos adduximus, locis (et ap. *Lact. in Epit.* 2. *ad f.* et *August. ep.* 48, 2.) alii legunt *coercio*, vel *coertio*, aut *coerctio:* quod videtur per syncopen factum, quemadmodum a *pueritia* fit *puertia* etc.

COERCĬTOR, oris, m. qui coercet, et continet, ac servat. *Eutrop.* 7, 20. Diligens coercitor disciplinae militaris.

COERCĬTUS, a, um, part. a *coerceo*. *Plin.* 12, 1, 2. Galliae Alpibus coercitae. *Ov. Her.* 14, 3. Clausa domi teneor, gravibusque coercita vinclis. ℙ Item punitus. *Suet. Aug.* 40. Ambitus multiplici poena coercitus. *Tac. A.* 2, 85. Libido feminarum coercita.

[COERIENSIS, e, adj. ad oppidum Lusitaniae pertinens, cui nomen Coere, vel Coero, nunc *Coura*. In nummo apud *Sestin. Descriz. delle med. Isp.* p. 6. Coeriens. *scil.* municipium Coeriense. *F.*]

COERO. V. COERARE.

CŌERRO, as, a. 1. oberro, simul cum aliis obambulo. *Paul. Dig.* 1, 15, 3. Sciendum praefectum vigilum per totam noctem vigilare debere, et coerrare calceatum.

COERŬLEUS, etc. V. CAERULEUS.

[COETE, es, f. κοίτη, cubile. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 622, 9. Laelia Coete. *F.*]

[COETONICUS, a, um, adj. ad cubiculum pertinens, cubicularius: a κοιτών, cubiculum. Nomen servile Rom. *Inscr.* ap. *Don. cl.* 10. *n.* 59. Coetonico filio Coetonicus fecit. *F.*]

[COETONIS, ĭdis, f. κοιτωνίς, parvum cubiculum, seu parvus lectulus. Est cogn. Rom., et nomen servile. *Inscr.* ap. *Grut.* 606, 7. Antonia Coetonis. Alia ap. *eund.* 1042, 5. Coetonidi ancillae. *F.*]

COETUS, us, m. συνουσία, idem quod *coitus*, et ab eodem *coeundi* verbo descendens. Significat enim connexionem, conjunctionem, congressum plurium rerum simul coeuntium. *Gell.* 14, 1. Stellarum coetus, et discessiones. *Lucr.* 2, 1001. Mors dissipat coetum rerum. ℙ Hinc alii *coetus*, alii *coitus* legunt in locis, quae subjicio. *Curt.* 9, 4. Amnium coetus maritimis similes fluctus movent. *Lucret.* 3, 858. Nil tamen hoc ad nos, qui coetu conjugioque Corporis, atque animae consistimus uniter apti. *Poeta Gellii aequalis* ap. *eund.* 19, 11. et *Macr. Sat.* 2, 2. *in f.* si morae quid pluscu̇lae Fuisset in coetu osculi. *Auson. ep.* 108. ubi cassa libido Femineos coetus, et non sua bella lacessit. In loco *Lucretii* (cui adde similem 2, 918.) qui *coitu* legunt, disyllabum faciunt per synaeresim. ℙ Pro congressu pugnantium. *Pl. Amph.* 2, 2, 25. Eos auspicio meo atque ductu, primo coetu vicimus. ℙ Saepissime ponitur pro congregatione et conventu hominum. Et proprie quidem nomen est multitudinis magnae coeuntis ex consensu, ut *Senec. Excerpt. Controv.* 3, 8. docet. *Cic. Fin.* 2, 24. Opiniones, quae in senatu, quae apud populum, quae in omni coetu concilioque proferendae sint. *Id. Or.* 1, 8. Posse dicendo tenere hominum coetus. *Id. Fin.* 2, 4. Coetus matronarum. *Id. Verr.* 2, 5, 72. Omnes Dii, qui vehiculis tensarum solemnes coetus ludorum initis. *Id. Senect.* 23. Cum ad illud divinum animorum concilium coetumque proficiscar. *Suet. Cal.* 32. Coetus epulantium. *Tac. H.* 4, 45. multitudinis. *Id. A.* 3, 40. Per conciliabula et coetus seditiosa disserere. *Cic. Cat.* 1, 3. Coetus nefarii. Et *ib.* 4. *ad f.* Dimittere coetum. *Ov. Met.* 13, 897. Coetu soluto discedere. *Tac. A.* 13, 18. Frequentari coetu salutantium. *Id. ib.* 1, 16. Miscere coetus, *h. e.* congregare, cogere. *Suet. Caes.* 41. Movere novos coetus. *Virg. A.* 5, 43. Advocare socios in coetum. *Tac. A.* 2, 40. Celebrare coetus clandestinos. *Id. ib.* 16, 34. Agere coetus frequentes illustrium virorum. *Senec. Controv. l. c.* Qui coetum, et concursum fecerit, capitale sit. ὀχλαγωγῆσαι, ὀχλοποιῆσαι. [*Dicitur etiam de scholis philosophorum. *Liv.* 1, 18. (de Pythagora) Juvenum aemulantium studia coetus habuisse constat. *Ov. Met.* 15, 66. Coetusque silentum, Dictaque mirantum — docebat.] ℙ De cycnis *Virg. A.* 1, 401. ludunt stridentibus alis, Et coetu cinxere polum. ℙ Translate. *Auct. Decl. in Sall.* 6. Coetus omnium vitiorum. ℙ *Coetu* pro *coetui* habet *Catull.* 66, 37. coelesti reddita coetu. Et 64, 385. sese mortali ostendere coetu.

COEUS, i, m. disyllab. Κοῖος, unus ex Gigantibus, Terrae filius, et secundum quosdam Latonae pater. *Virg. G.* 1, 278. tum partu Terra nefando Coeumque, Iapetumque creat, saevumque Tiphoea. *Ov. Met.* 6, 185. Nescio quoque audete satam Titanida Coeo Latonam praeferre mihi. Adde *Propert.* 3, 7, 48. et *Tac. A.* 12, 61. ℙ Quidam scribunt *Coeus*, et *Ceus*.

*COEXEMPLUM, i, n. simile exemplum. *Sarisb.* 8, 19. Coexemplo suo aliquem ad mortem animare. *B. A.*

CŌEXERCĬTĀTUS, a, um, part. ab inusit. *coexercito*, simul exercitatus, συγγεγυμνασμένος. *Quint.* 2, 17. *sub f.* Ars constat ex praeceptionibus consentientibus, et coexercitatis ad finem vitae utilem.

*COEXSULTO, as, una cum aliquo exsulto. *Paul. ep.* 18. *B. A.*

*COEXUL, ulis, socius exilii *Sarisb. ep.* 205. Ego et coexules experimur. *B. A.*

*COEXULO, as, n. 1. *Sarisb. ep.* 174. *B. A.*

*COGAMUS, i, Lydiae amnis, ad montem Tmolum. *Plin.* 5, 29. *B. A.*

COGGYGRIA. V. COCCYGIA.

COGĬTĀBĬLIS, le, adj. διανοητικός, sub cogitationem cadens. *Senec. ep.* 58. *ante med.* Quod est, nec visu, nec tactu, nec ullo sensu comprehenditur, cogitabile est. *Appul. Apol.* Deus paucis cogitabilis, nemini effabilis.

COGĬTĀBUNDUS, a, um, adj. qui multum cogitat, σύννους. *Gell.* 2, 1. Stare solitus Socrates dicitur ore atque oculis eundem in locum directis cogitabundus.

[COGĬTĀMEN, inis, n. idem ac cogitatio. *Tertull. Trinit.* 6. Necessaria haec membra hominibus fuerunt, non Deo, quia inefficax hominis consilium fuisset, nisi cogitamen corpus implesset. *F.*]

*COGITAMENTUM, i, n. cogitamen. *Gloss. Lat. Gr.* Cogitamentum ἐνθύμημα. V. etiam *Vulgat. Interpr. Esdr.* 4, 7, 22. *B. A.*

COGĬTĀTĒ, adv. ἐκ προνοίας, consulto, accurate. *Cic. Arch.* 8. Quae vero accurate cogitateque scripsisset. *Pl. Mil.* 3, 3, 68. Abeamus ergo intro, haec uti meditemur cogitate. *Id. Poen.* 5, 4, 51. Verba facere cogitate, commode. *Id. Trin.* 2, 2, 46. Minus caute, et cogitate rem suam tractare.

COGĬTĀTIM, adverbialiter pro cogitate. *Festus.*

COGĬTĀTĬO, onis, f. ἔννοια, quasi coagitatio, id est longa, in mora consilii explicandi, rerum agitatio, vel ut *Plato* definit *in Theaeteto*, et *Sophista*, interior collocutio, qua sese animus noster alloquitur. [*Cic. Off.* 1, 44, 156. Ob eamque causam eloqui copiose, modo prudenter, melius est, quam vel acutissime sine eloquentia cogitare: quod cogitatio in se ipsa vertitur. cet.] *Cic. Mil.* 29. Fingite animis: liberae enim sunt cogitationes, et quae volunt, sic intuentur, ut ea cernimus quae videmus. Fingite igitur cogitatione imaginem, etc. *Id. Or.* 3, 5. Omne illud tempus Crassus posuit in acerrima et attentissima cogitatione. Et *ib.* Defixum esse in cogitatione aliqua. Et *ib.* 1, 50. Mutari animo, et cogitatione percurrere. *Id. Flacc.* 27. *in f.* comprehendere. *Id. Fam.* 3, 11. Complecti aliquid cogitatione. [*Id. Off.* 2, 1, 2. Omnes suas curas cogitationesque in rem aliquam conferre.] *Id. N. D.* 1, 37. *ad f.* percipere. *Id. Orat.* 2, 30. conquirere. *Id. Tusc.* 1, 22. Intelligere et cogitatione comprehendere, qualis sit animus. *Id. Agr.* 1, 2. *ad f.* Versantur in animo meo multae et graves cogitationes. [*Curt.* 8, 3, 14. Variae hinc cogitationes invicem animum diversa agitantem commovent.] *Id. in Senat.* 7. Hoc me adducit in eam cogitationem, ut, etc. *Id. Or.* 2, 44. Omni mente in ea cogitatione curaque versor, ut, etc. *Id. ib.* 1, 2. Convertere se aliquo, animo et cogitatione. *Senec. Benef.* 6, 7. Convertere aliquo cogitationem. *Sulpic.* ad *Cic. Fam.* 4, 5. Venire in cogitationem aliquam. Et *ib.* incidere. *Tac. H.* 4, 86. Agitare aliquid cogitatione. *Caes. ad Opp. post Cic. ep.* 8, 9. *ad Att.* Suscipere cogitationem de re aliqua. *Cic. Att.* 14, 20. Suscipere cogitationem, quidnam agendum sit. *Id. Parad.* 1, 3. habere alicujus rei, *h. e.* de re quapiam cogitare, ejusque curam habere. *Quint.* 12. *sub f.* Eam co-

...itationem habuit, ut, etc. *h. e.* ita putavit, eam habuit opinionem. *Cic. Amic.* 9. Abjicere cogitationes suas in rem humilem atque contemptam. *Hoc fere semper in malam partem dici solet.] *Id. Att.* 7, 3. Injicere alicui cogitationem de re aliqua etc. *Id. N. D.* 1, 9. Hoc ne in cogitationem quidem cadit. *Hirt. B. Alex.* 12. Deponere cogitationem alicujus rei. [*Tac. H.* 1, 7. Cogitatione rerum novarum abstinere. *Id. ib.* 1, 23. Sceleris cogitatio. *Curt.* 7, 8, 4. Tanta erat apud eos, veneratio regis, ut facile periculi quod horrebant, cogitationem praesentia ejus excuteret.] *Curt.* 7, 1. Horum cogitatio subibat exercitum, *h. e.* cogitabat haec exercitus. [*Quint. Inst.* 1, 7. p. 92. Redit autem illa cogitatio, quosdam fore.] *Id.* 6, 6. Versare se ad omnes cogitationes. *Id.* 10, 8. Volvere secretas cogitationes inter se. *Id.* 8, 5. vertere in bellum. *Nep. Alcib.* 9. Omni cogitatione ferri ad patriam liberandam. [*Tac. A.* 12, 5. Adsumere conjugem, cui cogitationes intimas tradat. *Id. ib.* 15, 54. Atque ipse moestus et magnae cogitationis manifestus erat, quamvis laetitiam magis sermonibus simularet.] ¶ Speciatim dicitur de meditatione, qua oratores, et poetae opera sua moliuntur, et mente praeparant, antequam scribant: de qua *Quint. toto cap.* 6. *l.* 10. ¶ *Cogitationis poenam nemo patitur*, dictum est *Ulp. Dig.* 48, 19, 18., quod in proverbium abiit, cum significamus, non esse puniendum aliquem, quod male cogitaverit. ¶ Accipitur aliquando pro deliberatione, et proposito. *Suet. Cal.* 48. Vix a tam praecipiti cogitatione revocatus, inhiberi nullo potuit modo, quin, etc. [*Cic. Fam.* 9, 20. Nam omnem nostram de re publica curam, cogitationem de dicenda in senatu sententia, commentationem causarum abjicimus. *Suet. Nero* 47. Cogitatio in posteram diem dilata. *Tac. H.* 1, 27. Audiente Othone, idque, ut laetum e contrario, et suis cogitationibus prosperum interpretante. *Curt.* 9, 3, 9. Digna prorsus cogitatio animo tuo, sed altior nostro.] ¶ Item pro ipsa re solerter excogitata, invento. *Vitruv. praef.* 2. Ad te cogitationes et formas affero dignas tua claritate. ¶ A *Cicerone* sumitur non semel pro ipsa cogitandi facultate, hoc est mente, ratione, ingenio, solertia, ut *Leg.* 1, 7. Homo solus ex tot animantium generibus particeps rationis et cogitationis. Et *N. D.* 3, 9. Nihil est mundo melius in rerum natura: ne in terris quidem urbe nostra. Num igitur idcirco in urbe esse rationem, cogitationem, mentem putas? *Id. ib.* 2, 7. Illud autem, quod vincit omnia, rationem dico, et, si placet pluribus verbis, mentem, consilium, cogitationem, prudentiam, etc. *Id. Verr.* 2, 2, 54. Verres ingenio, et cogitatione nulla, *h. e.* hebes, stupidus, stultus.

COGĬTĀTO, adv. cogitate. *Cic. Off.* 1, 8. *ad f.* Permultum interest, utrum perturbatione aliqua animi, an consulto, et cogitato fiat injuria. Ita *Manut.* et *Victor.* Alii cum *Graevio* leg. *cogitata.*

COGĬTĀTŌRĬUM, ii, n. receptaculum cogitationum. *Tertull. Resurr. carn.* 15. Caro erit omne animae cogitatorium.

COGĬTĀTUS, a, um, part. a *cogito*, διανοηθεὶς, meditatus, animadversus. *Cic. Phil.* 2, 34. Attuleras domo meditatum et cogitatum scelus. [*Curt.* 6, 10, 14. Scelerati conscientia obstrepente cum dormire non possunt, agitant eos furiae, non cogitato modo, sed etiam consummato parricidio.] *Nep. Dat.* 6. *in f.* Quod ad suam perniciem fuerat cogitatum, id ad salutem convertit. [*Curt.* 5, 10, 5. Diu omnibus cogitatis, placuit, i. e. expensis et consideratis.] ¶ *Cogitatum*, i, et cogitatio, vel res cogitata. [*Cic. Agr.* 1, 1. Haec per Deos immortales utrum esse vobis cogitata sapientum an optata furiosorum videntur?] *Id. Brut.* 72. *ad f.* Cogitata praeclare eloqui. [*Terent. Phor.* 2, 1, 53. Non potuit cogitata proloqui.] *Id. Dejot.* 7. perficere. *Nep. Pausan.* 3. patefacere.

COGĬTĀTUS, us, m. idem quod cogitatio, vel cogitatum. *Senec. ep.* 11. *sub fin.* O felicem illum, quem non aspectus tantum, sed etiam cogitatus emendat! *Appul. Met.* 4. Divinato et antecapto meo cogitatu. Adde *Tertull. Idolol.* 23.

COGĬTO, as, avi, atum, a. 1. ἐννοέω, est plura mente cogere, seu colligere ad aliquid inveniendum, eaque agitare cum aliqua mora consilii explicandi: a *coagito* per syncopen, vel a *cogo*, quia mens plura in unum cogit, unde quae sibi videantur optima, vel utilissima eligere possit, ut ait *Varr. L. L.* 5, 6. *Cic. Att.* 9, 6. *extr.* Ad haec igitur cogita, mi Attice, vel potius excogita. *Id. Or.* 1, 51. *ad f.* Velle, cogitare, sentire, opinari. *Id. Acad.* 4, 12. Nihil agens ne cogitari quidem potest, quale sit. *Pl. Merc.* 2, 3, 10. Neque, quid loquar, cogitatum est. *Ter. Eun.* 1, 1, 11. Dum tempus est, etiam atque etiam cogita. [*Id. ib.* 3, 3, 1. Profecto quanto magis magisque cogito. *Id. ib.* 5, 8, 43. Cogita modo! Tu hercle cum illa Phaedria Et libenter vivis.] *Sulpic.* ad *Cic. Fam.* 4, 5. Coepi egomet mecum sic cogitare: Hem, nos homunculi, etc. *Cic. Tusc.* 2, 24. Toto pectore, ut dicitur, cogitare, quam honestum sit, etc. *Id. Rabir. perduell.* 10. Spe, atque animo de se, et gloria sua cogitare. Et *Fin.* 5, 2. Acrius et attentius cogitare. *Id. Fam.* 1, 7. toto animo de re aliqua. *Id. Agr.* 2, 24. et *Cato* ap. *Gell.* 16, 1. aliquid cum animo suo. [*Liv.* 44, 18. Cogitare omnia animo.] *Ter. Ad.* 1, 1, 5. in animo. *Cic. Leg.* 2, 1. Nihil his in locis, nisi saxa, et montes cogito. [*Id. Fam.* 8, 16. Nihil nisi atrox et saevum cogitat atque etiam loquitur. *Id. Off.* 3, 19. Itaque talis vir non modo facere, sed ne cogitare quidem quidquam audebit, quod non audeat praedicare. *Id. Or.* 1, 1. Cogitare id quod res est. *Id. Fam.* 15, 16. Si insulam Britanniam coepero cogitare. *Ter. Ad.* 1, 1, 10. Quia non rediit filius, quae cogito? *Tac. A.* 4, 28. Non enim se caedem Principis et res novas uno socio cogitasse. *Id. ib.* 11, 6. Qui famam in posteros, praemia eloquentiae cogitavissent pulcherrima. *Curt.* 8, 7, 10. Sunt hic, qui rem pulcherrimam cogitaverunt, i. e. conjurationis consilium coeperunt. *Id.* 6, 11, 14. Quid quaestione opus est? Cogitavi, volui (confessio de parricidio).] *Cic. Cat.* 2, 9. *ad f.* Desinant furere, ac proscriptiones, et dictaturas cogitare. *Ter. Phorm.* 2, 1, 13. Pericla, damna, exsilia peregre rediens semper cogites, aut filii peccatum, aut uxoris mortem. *Id. Eun.* 4, 2, 3. Aliam rem ex alia cogitare. *Petr. Sat.* 82. caedem, et sanguinem. *Martial.* 1, 116. suspendium. *Pl. Mil.* 2, 2, 46. curas. *Anton.* ad *Cic. post ep. ad Att.* 13, 14. Humaniter, et sapienter, et amabiliter cogitare in aliquem. [*Nep. Hannib.* 2. Quare si quid amice de Romanis cogitabis. *Suet. Caes.* 75. Ac si qua post hac aut cogitarentur gravius adversus se aut dicerentur.] *Tibull.* 4, 4, 19. Te solum candida secum Cogitat. [*Adde *eund. ib.* 5, 10., ubi iterum de amantibus dicitur. Si modo, cum de me cogitat, illa calet.] ¶ Cum infinito. *Cic. Att.* 2, 9. *in f.* Antium me ex Formiano recipere cogito. *Ter. Heaut.* 3, 3, 46. Quid facere cogitas? *Hor. Ep.* 1, 2, 5. Si comportatis bene rebus cogitat uti. *Cato R. R.* 3. Aedificare, diu cogitare oportet; conserere, cogitare non oportet, sed facere oportet. ¶ Ellipsis est in his, quae sequuntur. *Cic. Att.* 16, 2. *a med.* In Pompejanum cogitabam. *scil.* ire. *Id. ib.* 9, 1. Lepidus cras cogitabat. *scil.* proficisci. ¶ *Bene*, vel *male cogitare de aliquo* est alicui beneficium, vel malum parare. *Cic. Senect.* 6. Carthagini male jamdiu cogitanti, bellum multo ante denuncio. [*Adde *Eund. Fam.* 8, 12.] ¶ Translate. *Virg. G.* 1, 462. quid cogitet humidus Auster, Sol tibi signa dabit. [*Scil. vento in personam mutato. Eadem significatione legitur ap. *Hor. Od.* 2, 11, 2. Quid bellicosus Cantaber, et Scythes cogitet, remittas quaerere.] ¶ Part. *Cogitaturus* ap. *Hirt. B. Alex.* 32. Nihil jam de bello essent cogitaturi. *Cogitandus* ap. *Caes. B. G.* 33. Quare sibi eam rem cogitandam putaret.

COGNĀTĬO, onis, f. συγγένεια, conjunctio naturae et sanguinis. *Cic. Verr.* 2, 2, 10. Ut quisque te maxime cognatione, affinitate, necessitudine aliqua attingebat. *Id. ib.* 43. Amplissima cognatione, et plurimis amicitiis vir. *Id. ib.* 26. Est mihi tecum cognatio. *Id. ib.* 2, 4, 33. Cognatione esse conjunctum cum aliquo. *Id. Fin.* 5. *init.* Cognatione patruelis, amore germanus. [*Plin. Pan.* 37, 3. Cognationis jura impetrare, i. e. ut liberi essent in potestate patria et in sacris iisdem, ut possent patri etiam ab intestato succedere.] ¶ [*Cara cognatio* vocabatur dies solemnis, qui et *Charistia*, quam vocem V. supra suo loco. *Mart.* 9, 55. Cara daret solemne tibi cognatio munus. Adde *ib.* 56. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 724. *n.* 443. Item VIII. K. Mart. die Karae cognationis ad Martii eodem loco dividerent sportulas, panem et vinum. *Tertull. Idolol.* 10. Etiam strenae captandae, et septimontium, et brumae, et carae cognationis honoraria exigenda omnia. *Auson.* etiam *praef. Parent.* ejus diei festi meminit. *F.*] ¶ De brutis animalibus. *Plin.* 8, 50, 76. Cognatio caprarum. *Id. ib.* 42, 64. equorum. ¶ Et de plantis. *Id.* 16, 12, 23. Cognatio arborum. *Id.* 19, 6, 33. caeparum. ¶ Sumitur aliquando pro ipsis cognatis. *Cic. fragm.* ap. *Quint.* 8, 3. Cum tibi tota cognatio in sarraco advehatur. Adde *Plin.* 35, 10, 36. *n.* 8. et *ib.* 11, 40. *n.* 30., ubi duas celebrium pictorum tabulas *cognationis* nomine appellat, quod in iis cognatorum multitudo depicta fuit. ¶ Translate accipitur pro quacumque conjunctione, similitudine, et convenientia unius rei ad aliam. *Cic. Verr.* 2, 4, 37. *in f.* Cognatio studiorum et artium propemodum non minus est conjuncta, quam ista generis et nominis. [*Id. N. D.* 3, 11, 28. Itaque illa mihi placebat oratio de convenientia consensuque naturae, quam quasi cognationem continuatam conspirare dicebas.] *Id. Div.* 1, 30. *ad f.* Animus tenetur cognatione Deorum. *Id. Or.* 56. Numerus non habet aliquam necessitudinem, aut cognationem cum oratione. *Id. Div.* 2, 14. *in f.* Distantium rerum cognatio naturalis. *Plin.* 6, 33, 39. Regioni alicui societas est, sive cognatio dierum, ac noctium cum alia, *h. e.* habet dies ac noctes ejusdem longitudinis. *Id.* 2, 105, 109. Bitumini magna cognatio ignium. *Id.* 16, 36, 64. Cognatio papyri cum calamis. [*Quint. Inst.* 1, 4. p. 42. Quare discat puer, quid in litteris proprium quid commune, quae cum quibus cognatio. *Id. ib.* 7, 10. p. 651. Est autem quaedam inter hos status cognatio.]

COGNĀTUS, a, um, adj. a *con*, et *gnatus* pro *natus*, συμφυής, συγγενής, ὁμοφυής, simul natus. *Ov. Met.* 1, 80. recens tellus, seductaque nuper ab alto Aethere cognati retinebat semina coeli. [*Cognati*, non terrae, sed animae. Ita recte *Gierig.* h. l. explicat, *comp. Cic. Leg.* 1, 9. *Plin. H. N.* 2, 26. *Lucr.* 2, 990., ubi de animae cum coelo conjunctione dicitur. Igitur male haec verba h. l. collocata videntur.] *Juven.* 5, 103. Anguilla longe cognata colubrae. ¶ Saepissime dicitur de hominibus, qui sanguine invicem conjuncti sunt, et ab uno eodemque progenitore nati. Quomodo differant ab *agnatis*, V. AGNATIO. *Pl. Poen. prol.* 96. Alteram efflictim perit, suam sibi cognatam, imprudens. *Id. ib.* 5, 4, 86. Vos estis ambae meae filiae: et hic est cognatus vester, *h. e.* filius fratris mei. Et *Cic. ad Quirit.* 1, 3. Pro Popillii reditu adolescentes filii, multi praeterea cognati atque affines deprecati sunt. *Id. Rosc. Am.* 34. Tot propinqui cognatique optime convenientes. ¶ Latius aliquando accipitur. *Ov. Met.* 9, 412. Cognatumque latus Phegeius hauserit ensis, *h. e.* hominis affinitate conjuncti. Sic *Lucan.* 1, 4. Cognatae acies, *h. e.* Caesaris ac Pompeji, generi et soceri. *Sil.* 11, 179. Capys magno cognatus Iulo. *Virg. A.* 3, 502. Cognatae urbes, populique propinqui, *h. e.* a populis ejusdem gentis conditae. Sic *Stat. Th.* 1, 11. cognataque moenia Baccho, *h. e.* Thebae, nam Semele Bacchi mater Thebana fuit. *Id. ib.* 102. Tartara dicit cognata Tisiphones, quae in fabulis est soror Tartari, ut est ap. *Hygin. praef. Sidon. carm.* 15, 27. Plurimus hic Briareus populoso corpore pugnat, Cognatam portans aciem. *Hor. Sat.* 2, 6, 63. O quando faba Pythagorae cognata. *scil.* Pythagoras, teste *Plin.* 18, 12, 30., docebat in faba mortuorum animas esse. [*Prop.* 3, 7, 10. Cognatos inter humare rogos, i. e. inter cineres et ossa propinquorum.] ¶ Dicitur etiam de brutis animalibus. *Plin.* 10, 3, 4. de aquilis: Cognatum genus excipiunt, et educant cum suis. ¶ *Cognatas terras* dixit *Claudian. Rapt. Pros.* 1, 144. Siciliam et Italiam, quia olim conjunctae fuerunt: et *cognatos nubibus amnes.* *Stat. Th.* 1, 200., quia ex nubibus fiunt imbres, unde amnes crescunt. ¶ Translate est similis, conveniens. *Cic. Univ.* 6. Deus mundo formam maxime sibi cognatam et decoram dedit. *Id. Or.* 3, 51. Nihil est tam cognatum mentibus nostris, quam numeri, atque voces. *Hor. Sat.* 2, 3, 280. Vocabula cognata rebus. *Plin.* 36, 24, 59. Cognata calci res gypsum est. *Id.* 16, 10, 16. Sex genera cognatarum arborum picem ferunt. ¶ Sequiori aevo Latinitatis *cognatus* dici coeptus est maritus sororis meae: et *cognata* uxor fratris mei: ex quo venit Italica vox *cognato*. Sunt in hanc rem tres *Inscr.* ap. *Fabrett. c.* 3. *n.* 184. 588. et 589. et alia ap. *De-Vita Antiquit. Benevent. cl.* 9. *n.* 80. et ap. *Grut.* 895, 4. ¶ *Cognatum* pro *cognatorum* est ap. *Pl. Amph.* 2, 211.

COGNĪTĬO, onis, f. γνῶσις, actus cognoscendi, intelligentia, notio, scientia. *Cic. Top.* 18. Causarum cognitio cognitionem eventorum facit. *Id. Fin.* 5, 12. Quae corporis sunt, cognitionem habent faciliorem. *Id. N. D.* 2, 56. Capere cognitionem alicujus rei. *Id. Or.* 3, 29. Perquirere cognitionem et scientiam rei alicujus. *Id. Or.* 35. Res, quae in perfacili cognitione versantur. *Gell.* 16, 8. *ad f.* Dialecticae studium, atque cognitio in principiis insuavis videri solet. *Ter. Hecyr.* 5, 3, 33. Narro omnia haec: inde est cognitio facta, Philumenam compressam esse ab eo, etc. ¶ Aliquando sumitur pro ipsa re, quae cognoscitur, aut quae cognitionem ac scientiam parit, ut sunt praecepta, regulae, ac principia scientiarum atque artium. *Cic. Leg.* 2, 19. Jurisconsulti saepe quod positum est in una cognitione, id in infinita dispertiuntur. *Id. Fin.* 3, 5. Artes etiam ipsas propter se assumendas putamus, cum quia sit in his aliquid dignum assumptione, tum quod constent ex cognitionibus, et contineant quiddam in se ratione constitutum, ac via. [*Cic. Off.* 2, 2, 5. Maximis igitur in malis hoc tamen boni assecuti videmur, ut ea litteris mandaremus, quae nec satis erant nota nostris et erant cognitione dignissima, i. e. res in quibus philosophia versatur: haec enim proprie *cognitione dignae* dicuntur. Ita *Beier.* ad h. l. qui comp. *Fin.* 3, 11, 37.] ¶ Saepe est forense verbum, et significat inquisitionem causae, ut reperta rei veritate sententia judicialis feratur. Opponitur autem saepe juri ordinario, quia cognitio est juris extraordinarii, et pertinet ad summos magistratus, scilicet consules, praetores, praefectos provinciarum, senatum, principem (aut eos quibus princeps id negotii dederit), qui cum reum apud se causam agere cogunt, neque eum ad jus ordinarium, dato judice, remittunt, extra ordinem cognoscere dicuntur: et haec est proprie cognitio. V. *Digestor.* 50. *t.* 13., qui est De

extraordinar. cognitionib., ubi multae enumerantur causae, quae per cognitionem finiuntur. *Suet. Claud.* 15. Alium interpellatum ab adversariis de propria lite, negantemque cognitionis rem, sed ordinarii juris esse etc. *Id. Tib.* 62. Deditum et intentum esse cognitioni. *Id. ib.* 28. Flagitare cognitionem de criminibus. [**Tac. A.* 2, 27. Senatus cognitionem poscit.] *Plin. ep.* 6, 31. suscipere. *Suet. Claud.* 9. recipere falsi testamenti. [**Tac. A.* 3, 10. Petitumque est a Principe cognitionem exciperet. *Id. ib.* 4, 42. Cognitio habita de Votieno Montano perpulit Tiberium. *Id. ib.* 15, 58. Inter ipsam cognitionem destringere gladium. *Id. ib.* 16, 30. An cognitio Senatus nihil atrox afferret.] *Id. ib.* 43. Cognitione damnare aliquem. *Cic. ad Capiton. post ep. ad Att.* 16, 16. Quae lex earum rerum, quae Caesar egisset, consulibus cognitionem dedit. *Id. ib.* Decretum consulum, quorum et lege, et senatusconsulto cognitio et judicium fuit. *Quint.* 7, 2. Hoc venit in cognitionem principis. *Plin. ep.* 10, 64. Haec quoque species incidit in cognitionem meam. [**Tac. A.* 1, 72. Primus Augustus cognitionem de famosis libellis, specie legis ejus (majestatis) tractavit. *Id. H.* 2, 10. Aliquem ad cognitionem Senatus vocare.] *Edict. Dioclet.* p. 22. Avvocato (*h. e.* advocato) sive jurisperito mercedis in postulatione ✱ ducentos quinquaginta, in cognitione ✱ mille. ℙ Inter officia domus Augustae fuerunt etiam officiales *a cognitionibus*, nempe quibus principes cognoscendarum causarum curam demandabant. *Senec. Apocoloc. in f.* Menandro liberto suo tradidit, ut a cognitionibus ei esset. V. plura huc spectantia doctissime disputata a *Marin. Frat Arv.* p. 795. et seqq. Huc pertinent *Inscr.* ap. *Grut.* 271, 4., 285, 6. etc., in quibus *Judices sacrarum cognitionum* commemorantur.

COGNĬTĬONĀLIS, le, adj. ad cognitionem judicialem pertinens. *Impp. Dioclet. et Maximian. Cod.* 7, 42, 1. Cognitionales sententiae. Adde *Justin. ib.* 45, 13. ℙ Apud *Symmach. ep.* 10, 62. (*Jureti* 55.) *in f.* Cognitionalis nomen est officii cujuspiam, puta ejus, qui cognitiones forenses in acta refert, aut quid simile.

COGNĬTĬONĀLĬTER, adv. per cognitionem judiciariam. *Justin. Cod.* 7, 63, 5. *ad f.* Si quis ad appellationis judicem introductus, sive ex una parte, sive cognitionaliter etc.

COGNĬTOR, oris, m. qui cognoscit, γνωστήρ. Speciatim ita appellatur, qui de conditione ac statu alicujus, quem prope novit, testimonium dicere potest apud eos, qui minime noverunt; idem ac notor. *Cic. Verr.* 2, 5, 65. Homines tenues obscuro loco nati navigant, adeunt ad ea loca, quae nunquam antea viderunt: ubi neque noti esse iis, quo venerunt, neque semper cum cognitoribus esse possunt. Et *mox.* Qui tibi neque notus esset, neque cognitorem locupletem daret, quamvis civis R. esset, in crucem tolleretur. Adde *Verr.* 2, 5. ℙ Item qui alterum in jure defendit. Causam enim ejus, et rationes defensionis diligenter perdiscit, et apud judices vel per se, vel per alium prius a se eductum exponit. Differt a procuratore; quia cognitor praesentis causam tuetur; procurator absentis quaecumque negotia tractat, ut *Festus* docet. *Cic. Div. Verr.* 4. Me Siculi defensorem calamitatum suarum, me ultorem injuriarum, me cognitorem juris sui, me actorem causae totius esse voluerunt. (V. *Asconii* verba huc pertinentia in ADVOCATUS.) *Id. Rosc. Com.* 18. Tu in eam litem cognitor Roscii factus es. Et *mox.* Nisi te in suam litem dedisset cognitorem. *Id. Verr.* 2, 2, 43. Cognitorem alicui adscribere. Et *ib* Cognitorem fieri pro aliquo. Et *ib.* alicui. *Liv.* 39, 5. Alienarum simultatum tribunum pl. cognitorem fieri, turpe est. Adde *Ov. Amor.* 1, 12, 24. et *Hor. Sat.* 2, 5, 38. [*Proprium dicendi genus est in hac re: *cognitorem fieri.* Cf. *Bentl.* ad *Hor.* locum modo *laudat.* De usu vocis *cognitor* v. *Gronov. de Pec. Vet.* 4, 3.] ℙ Est praeterea *cognitor*, qui causam, vel crimen alterius judicii causa cognoscit, quaesitor, judex. *Imppp. Gratian., Valentin. et Theodos. Cod. Theod.* 9, 27, 5. Omnes cognitores et judices a pecuniis manus abstineant. *Prud.* περὶ στεφ. 10, 205. Te cognitore dignus ire in carcerem. Adde *ib.* 793. V. COGNITIO. ℙ Demum *cognitor* est sectoris valde similis, nempe is qui aerarii, aut fisci debitores vel veteres, vel latentes detegit, et accusat; atque ejus operae pretium partem bonorum, quae proscribuntur, consequitur. Hoc genus officii *cognitura* appellatur. Dicitur autem *cognitor* honesto vocabulo, (cum *delator* potius, aut *sector* appellari possit) quia causam fisci, aut aerarii ultro tuendam suscipit, et tanquam legum custodem se praebet; revera autem bonorum alterius proscriptionem, ac proprium lucrum spectat. Hoc sensu adhiberi creditur a *Manil.* 5, 316. Sed varia est ejus loci interpretatio. *Hor. Sat.* 2, 5, 37. ire domum, atque Pelliculam curare jube; si cognitor ipse, Persta, atque obdura. ℙ Translate. *Front. de eloq.* (ed. *A. Maio*) p. 229. *edit. Rom.* Mercurius nuntiis praeditus, Apollo paeanum auctor, Liber dithyramborum cognitor, Fauni vaticinantium incitatores.

[*COGNĬTŌRĬUS, a, um, adj. ad cognitorem pertinens. *Cajus Instit.* 2. (ed. *Goesch.*) §. 252. Stipulabatur, ut etiam pateretur, eum hereditarias actiones procuratorio, aut cognitorio nomine exsequi. *Id. ib.* 4. §. 124. Cognitoriae exceptiones. *Fr. Jur. Antejustin.* (ed. *A. Maio*) p. 89. Cognitorium edictum, quod pertinet ad eos, qui dantur cognitores. *F.* et *B. A.*]

COGNĬTŪRĂ, ae, f. munus, quo quis fungitur, cum in foro cognitor est. *Suet. Vit.* 2. Cujus filius sectionibus, et cognituris uberius compendium nactus est. Alii minus recte *consuturis* legunt. [*Cognitura h. l. dictum est pro cognitoris quaestu, praemiis delationum. Demonstrat haec *Gronov. de Pec. Vet.* 5. et 4, 3.] V. CONSUTURA. *Cajus Institut.* 4. §. 124. Si vero cognitori non liceat cognituram suscipere, per alium etc.

COGNĬTUS, a, um, part. a *cognosco*, γνωστὸς, γνώριμος, notus. *Cic. Off.* 1, 6. Incognita pro cognitis habere. *Id. Mur.* 11. *in f.* Ratio pervulgata et cognita. *Id. Fam.* 1, 7. Res perspecta et cognita. *Id. Or.* 1, 23. Res penitus perspectae, planeque cognitae. *Id. Fin.* 5, 26. Habere aliquid perceptum, comprehensum, cognitum. *Id. Cluent.* 47. Nihil ipsos habuisse cogniti, nihil comperti. *Id. Caecin.* 36. Homo virtute cognita, et spectata fide. *Suet. Aug.* 21. Scythae auditu modo cogniti. [**Tac. H.* 1, 1. Mihi Galba, Otho, Vitellius nec beneficio, nec injuria cogniti. *Id. ib.* 2, 87. Adgregabantur e plebe, flagitiosa per obsequia Vitellio cogniti, scurrae, histriones, aurigae etc. *Id. A.* 15, 51. Is mulieri olim cognitus.] *Plin.* 12, 21, 45. Res nostro orbi tantum nominibus cognitae. *Ov. Trist.* 4, 6, 28. Sed magis hoc, quo sunt cognitiora, gravant. *Catull.* 4, 14. Tibi haec fuisse, et esse cognitissima. *Caes.* ad *Cic. post ep.* 16, 9. *ad Att.* Bene cognitum esse alicui. *Propert.* 2, 2, 16. Cognitus Iphicli surripuisse boves. *Liv.* 37, 13. Ex agrestibus cognito, hostium naves ad Aethaliam stare, consilium habitum est etc. (Adde 44, 28.) *Tac. A.* 1, 46. Nondum cognito, qui fuisset exitus in Illyrico. *Plin.* 2, 108, 112. Nam et a Germania immensas insulas non pridem repertas, cognitum habeo etc. *Sall. Jug.* 5. Experimento mihi cognitum est. *Claud.* 2. *in Rufin.* 293. Ut cessisse ducem, propius venisse cohortes, Cognita Rufino, *h. e.* ut haec cognita fuerunt Rufino. Sic *Virg. A.* 1, 671. Frater ut Aeneas pelago tuus omnia circum Litora jactetur, odiis Junonis iniquae, Nota tibi. ℙ Item cognitione judiciaria examinatus. *Cic. Verr.* 2, 2, 48. Ut aliquando de rebus ab isto cognitis judicatisque, et de judiciis datis dicere desistamus. ℙ Refertur etiam ad consuetudinem concubitus. *Stat. Achill.* 2, 228. tacito jam cognita furto Deidamia mihi. *Tac. H.* 4, 44. Pontia stupro cognita. ℙ Inter *notum*, et *cognitum*, si subtilius philosophari velimus, illud interest, quod *notus* dicitur, qui quocumque modo scitur; *cognitus* qui bene perspectus et compertus. *Cic. fr. contra C. Anton.* ap. *Ascon.* Quidam homo nobilis, et valde in hoc largitionis quaestu notus et cognitus. [**Cognitus* interdum in laudem dicitur, ut spectatus alibi, qui virtutibus suae speciminibus inclaruit. Ita *Gierig.* ad *Ov. Met.* 12, 69. Fortisque animae nece cognitus Hector. Adde *Caes. B. G.* 1, 28. Bojos, quod egregia virtute erant cogniti, ut in finibus suos collocarent concessit.]

[COGNĬTUS, i, m. idem ac cognitio. *Appul. Met.* 9. Multarum civitatum obitu, et variorum populorum cognitu summas adeptum virtutes cecinit, *h. e.* quod multas civitates obierit, et varios populos cognoverit. *F.*]

COGNŌBĬLIS, le, adj. συνετὸς, qui cognosci, aut intelligi potest. *Gell.* 20, 5. *a med.* Libri acroatici his solis, qui nos audiunt, cognobiles erunt. *Cato* ap. *Gell. ib.* Cognobilior cognitio.

COGNŌMEN, inis, n. ἐπωνυμία, ἐπίκλησις, appellatio ab ingenio, fortuna, habitu corporis, rebus gestis, aliisque causis fere sumpta, et alicui addita praeter praenomen ac nomen gentilicium, quibus unice gaudebant prisci Romani, ut M. Tullius *Cicero*, C. Julius *Caesar*, T. Manlius *Torquatus* etc. in hominibus: in ceteris autem rebus quod proprio nomini additur distinguendi causa, ut leones *Africani*, Bosphorus *Cimmerius*, vinum *Caecubum* etc. Quomodo differat ab *agnomine*, ibi diximus. *Cic. Off.* 3, 31. *ad f.* T. Manlius, qui Galli torque detracto, cognomen invenit. *Id. Rosc. Am.* 6. Duo isti T. Roscii, quorum alteri Capitoni cognomen est. *Liv.* 32, 2. *sub f.* Creati Publ. et Sex. Aelii: Paetis fuit ambobus cognomen. (Adde 2, 33.) [**Tac. H.* 2, 43. Pro Vitellio una et vicesima, cui cognomen Rapaci, vetere gloria insignis. *Suet. Cal.* 22. Compluribus cognominibus assumtis. *Id. Tib.* 67. Temeritas delati alicui cognominis.] *Nep. Arist.* 1. Aristides cognomine justus est appellatus. *Cic. Off.* 2, 16. P. Crassus cum cognomine dives, tum copiis. *Id. Phil.* 3, 6. Trahere cognomen ex re aliqua. *Id. ib.* 6, 4. Sumere cognomen. *Id. Somn. Scip.* 2. parere sibi. *Hor. Sat.* 2, 2, 56. ducere ex re aliqua. Et *ib.* 3, 26. Imponere alicui cognome *Id. ib.* 1, 3, 58. Dare alicui cognomen tardo pingui. *Plin.* 22, 6, 6. Addere alicui cognom Felicem. *Id.* 12, 13, 30. Dare Arabiae cognom felicis. *Virg. A.* 3, 163. Est locus, Hesperia Graji cognomine dicunt. *Cic. Amic.* 2. Cato qua cognomen jam habebat in senectute sapientis. A de *Liv.* 30, 42. ℙ [Apud veteres Romanos si pl res fuissent in eadem familia fratres, solo pra nomine distinguebantur, ut *M.* Tullius Cicero, Tullius Cicero: verum Augusto imperante, et v terum familiarum decora in honorem quam m xime restituente, primarii Urbis viri illustria pr avorum suorum cognomina propriis addere coep runt. Hinc factum est, ut ita cognominarentur Aemilius Lepidus *Paullus*, qui consul fuit an. C. 720., Cn. Cornelius Lentulus *Cossus*, cos. a 753., T. Statilius Sisenna Taurus, cos. an. 769 qui tamen compendii causa *Paullus Lepidus* nummis apud *Eckhel. D. N. V. T.* 5. p. 129., *Cossus Cn. F. Lentulus* in nummis apud *eund. l.* p. 185., idemque *Cossus Cornelius Lentulus* in *Insc* ap. *Grut.* 107, 1. et 2., et *Sisenna Statilius Ta rus* ap. *Tac. A.* 2, 1. ℙ Progressu vero tempor fratres eodem praenomine ac nomine, diverso t men cognomine, vel a matre, vel ab avia, vel a aliqua hereditate, vel aliunde deducto, a se inv cem, et ab eorum patre discernebantur, ut app ret ex *Inscr.* ap. *Grut.* 555, 2. L. Oclatio L. Men. Tertio patri, et L. Oclatio L. F. Men. Fl rentino fratri L. Oclatius L. F. Men. Rocianus V *vus* Fecit. Hic autem mos ea de causa invaluiss videtur, quod, succrescente libertinorum numer cum eorum nomen servile ex lege manumissioni in cognomen abiisset, factum propterea est, omnes ejusdem patroni liberti idem praenomen n menque sibi adsciscerent, atque adeo solo cogn mine inter se distinguerentur, quod profecto v rium esse oportebat. ℙ Hinc etiam accidit, cum idem praenomen esset omnibus collibertis com mune, (quo prisci Romani maxime gaudebant, t ste *Hor. Sat.* 2, 5, 32. Quinte, puta, aut Publi gaudent praenomine molles Auriculae) in desuetu dinem paulisper abierit, cujus rei testes habemu plurimas *Inscriptiones* ap. *Grut.*, *Fabrett.*, *Mu* aliosque, ut haec apud *Grut.* 715, 7. Vipsani Firmo Vipsanius Longinus filio. Ita enimvero pos invecta antiquitus cognomina saepissime nome gentilicium omittebatur; quo factum est, ut pas sim legere sit *Q. Metellus*, *M. Brutus*, *C. Caesa* pro *Q. Caecilius Metellus*, *M. Junius Brutus*, *C Julius Caesar.* ℙ Non raro etiam accidit, ut qui non modo bina, sed etiam tria, quatuor, quinque vel plura cognomina ob aliquam aut plures here ditates, vel alias ob causas sibi assumpserit. Hin uni eidemque viro haec praenomina, nomina et co gnomina tribuuntur in *Inscr.* ap. *Jo. Labusium Ant. Monum. Bresc.* p. 35. A. Platorio A. F. Serg Nepoti Aponio Italico Maniliano C. Licinio Pol lioni. (Hic Hadriano Aug. percarus fuit.) Ali apud *Marin. Iscriz. Alb.* p. 59. L. Fabio M. F. Gal Ciloni Septimino C. Atinio Aciliano Lepido Ful ciniano. (Hic consul fuit an. a Chr. n. 304.) Ad de alias apud *eund. Frat. Arv.* p. 234. [*Saepius cognomina gentilibus praeponuntur. *Eutrop.* 1, 6 Deinde regnum Priscus Tarquinius accepit. Vide quos *Tzschuck.* ad hunc locum laudat, (qui de ha re monuit ad *Nep.* 23, 4, 4.) *Staveren.* ad *Nep l. c.* *Duker.* ad *Flor.* 2, 2, 11. *Drak.* ad *Liv.* 2 33, 10. 3, 1. *in.*] ℙ Etiam feminas plura cognomina habuisse, patet ex *Inscr.* ap. *Fea*, *Framm di Fasti Cons.* p. 35. Valeria Tossia Pia Sabina Euhemeria. *F.*] ℙ Cognomen idem saepe est agnomen. V. AGNOMEN. ℙ Videtur etiam poni aliquando pro ipso nomine. *Gell.* 10, 12. His praestigiis a Plinio Secundo scriptis non dignum esse cognomen Democriti puto. Adde *Claud. B. Get.* 555. [**Prop.* 4, 1, 69. Sacra diesque canam, et cognomina prisca locorum. *Virg. A.* 8, 48. Urbem Ascanius clari condet cognominis Albam.]

COGNŌMENTUM, ti, n. ἐπωνυμία, cognomen. *Cic. Mil.* 17. C. Cassinius cognomento Schola. *Id. Fin.* 2, 5. Heraclitus, cognomento qui σκοτεινὸς perhibetur. *Sall. fragm.* ap. *Gell.* 18, 4. Cn. Lentulus collega ejus, cui cognomentum Clodiano fuit. *Gell. ib.* 7. Cui cognomentum Insano factum est. *Senec. Suasor.* 2. *a med.* Omnia grandia probabat: ei impositum est cognomen, vel, ut Messala ait, cognomentum, et vocari coepit Senecio Grandio. (*scil.* quia *cognomentum* grandior vox est, quam *cognomen.* V. GRANDIO.) *Tac. A.* 12, 55. Cilicum nationes, quibus Clitarum cognomentum. [**Id. ib.* 14, 27. At in Italia vetus oppidum, Puteoli, jus Coloniae et cognomentum, a Nerone adipiscuntur.] *Id. ib.* 15, 40. Videbaturque Nero condendae urbis novae, et cognomento suo appellandae gloriam quaerere. Adde *Pl. Ps.* 4, 2, 20. et *Pers.* 1, 2, 8. [*Interdum eodem modo dici videtur, quo nomen. *Tac. A.* 1, 31. In suum cognomentum adscisci Imperatores, i. e. sua auctoritate, suo arbitrio eligi imperatores. *Id. ib.* 11, 11. Adoptione mox in imperium et cognomen-

tum Neroris adscitus, i. e. imperii et familiae particeps factus est.]

COGNOMĬNĀTĬO, onis, f. cognomen. *Afran.* ap. *Non.* 2, 144.

COGNOMĬNĀTUS, a, um, part. a *cognomino*, cognomine dictus, ἐπονόμαστος. *Suet. Aug.* 7. Augustus Thurinus cognominatus. *Flor.* 3, 5. Ponticae gentes a Pontico cognominatae mari. Adde *Plin.* 35, 10, 37. ℙ *Verba cognominata* sunt quae eandem habent, vel paene eandem significationem, et amplificationis causa in oratione conglobantur. *Cic. Partit.* 15. Verba ponenda sunt juncta, facta, cognominata etc.

COGNŌMĬNIS, e, adj. ὁμώνυμος, qui ejusdem nominis cum alio est. *Pl. fragm.* ap. *Serv.* ad *A.* 6, 383. Illa mea cognominis fuit. Alii leg. *mei.* *Virg. ib.* gaudet cognomine terra. Al. leg. *terrae.* *Pl. Bacch.* 1, 1, 5. Duae germanae meretrices cognomines. *Vell.* 1. *in.* Cognominem patriae suae Salamina constituit. *Plin.* 6, 2, 2. Veneti Henetorum cognomines. *Id.* 4, 12, 26. Axiacae cognomines flumini. Adde 35, 4, 7.

COGNOMĬNO, as, a. 1. ἐπικαλέω, cognomen impono, cognomine appello. *Plin.* 21, 11, 39. Amaracus, quem Phrygium cognominant. *Id.* 3, 7. Scipio, Serapio cognominabatur, propter similitudinem suarii cujusdam negotiatoris. ℙ Reperitur etiam pro simplici nomino, appello, dico. *Justin.* 7, 1. Macedonia antea Emathia cognominata est. *Id.* 15, 2. Ptolemaeus, ne minoris apud suos auctoritatis haberetur, rex ab exercitu cognominatur. Adde *Gell.* 2, 22.

COGNOSCENS, entis, part. a *cognosco*, qui cognoscit. *Auct.* ad *Her.* 4, 18. Cognoscens sui. ℙ Item qui disquirit et judicat. *Inscr.* ap. *Grut.* 459, 7. T. Fl. Postumio Titiano V. C. Cos. Procos. Prov. Africae, Cognoscenti vice sacra etc. Alia *ib.* 1101, 8. L. Valerio L. F. Cl. Poplicio Balbino Maximo Cos. ord. Cognoscenti ad sacras appellationes etc.

COGNOSCENTER, adv. *Tert.* 4. *contr. Marcion.* 22. Manifesta te mihi, ut cognoscenter te videam.

COGNOSCO, is, ovi, gnitum, a. 3. γινώσκω, γνωρίζω, nosco, vel bene nosco. Quomodo ab *agnosco* differat, V. ibi. *Cic. Fam.* 5, 12. Ut ceteri viventibus nobis, ex litteris tuis nos cognoscant. [**Id. Manil.* 13. Summa omnia sunt, Quirites, sed ea magis ex aliarum contuitione, quam ipsa per se cognosci atque intelligi possunt. *Id. N. D.* 3, 24, 61. Quare autem in his vis deorum insit, tum intelligam cum cognovero.] *Petr. Sat.* 7. Cum ego negarem, me cognoscere domum. *Caes. B. G.* 3, 7. Cognoscere regiones. *Virg. A.* 9, 245. Venatu assiduo totum cognovimus amnem. *Sall. Jug.* 7. naturam alicujus, et mores. *Caes. B. G.* 1, 22. Id se a Gallicis armis atque insignibus cognovisse. *Phaedr.* 4, 21. Cognoscere aliquem ab sermone. Quidam leg. *ex.* [**Tac. H.* 1, 25. Postquam vario sermone callidos audacesque cognovit. *Propert.* 1, 12, 13. Nunc primum longas solus cognoscere noctes Cogor.] ℙ Ponitur etiam pro intelligere, audire, scire. *Cic. Att.* 5, 21. *circa med.* Habes consilia nostra; nunc cognosce de Bruto. *Id. Fam.* 1, 5. Quae hic agantur, quaeque acta sint, ea te ex litteris multorum, et nunciis cognoscere arbitror *Id. ib.* 4, 4. De Marcelli salute paulo ante, quam tu, cognovimus. *Sall. Cat.* 59. Iter hostium ex perfugis cognoscere. *Caes. B. G.* 7, 16. Per certos exploratores, quae ad Avaricum agerentur, cognoscebat. Et *ib.* 5, 20. Ab his cognoscit, non longe ex loco oppidum abesse, silvis paludibusque munitum. *Val. Max.* 5, 7. *n.* 1. *extern.* Ut ad jucundiora cognitu veniamus. [**Ter. Andr.* 3, 4, 7. Tandem cognosti qui siem. *Tibull.* 1, 6, 62. Proculque cognoscit strepitus me veniente pedum. *Virg. Georg.* 4, 375. Cognovit fletus gnati. *Id. Ecl.* 6, 25. Carmina, quae vultis, cognoscite.] ℙ Item perdiscere, perquirere, perpendere. *Cic. Brut.* 26. Crassus domi jus civile cognoverat. *Id. Or.* 2, 24. Hoc ei primum praecipiemus, quascumque causas erit acturus, ut eas diligenter, penitusque cognoscat. *Curt.* 6, 11. Diligentius cuncta cognoscere. *Nep. Lysand.* 4. et *Suet. Gramm.* 23. Cognoscere librum, *h. e.* perlegere et addiscere. ℙ Item pro videre. *Sall. Cat.* 12. Operae pretium est, cum domos, atque villas cognoveris in urbium modum exaedificatas, visere templa Deorum. [**Tac. A.* 2, 59. Germanicus Aegyptum proficiscitur, cognoscendae antiquitatis. *Tibull.* 3, 5, 23. Elysios olim liceat cognoscere campos.] ℙ Item pro experiri, sentire. *Cic. Fam.* 13, 21. Hominem summa probitate, humanitate, observantiaque cognosces. *Virg. Ecl.* 1, 42. Nec tam praesentes alibi cognoscere divos. ℙ Item pro recognoscere. *Pl. Pseud.* 4, 2, 30. Cedo mihi epistolam. *Sy.* accipe, cognosce signum. *Ba.* Eho, Polimachaeroplacides purus putus est ipsus: novi. *Cic. Pis.* 37. *extr.* Numerum militum reliquiaque cognoscere. ℙ Item pro agnoscere. *Varr.* ap. *Non.* 4, 109. Vereor, ne me quoque, cum domum ab Ilio cessim revertero, praeter canem cognoscat nemo. *Ov. Pont.* 3, 2, 105. mores, Quos Volesus patrii cognoscat nominis auctor, *h. e.* similes suis agnoscat. *Id. A. Am.* 3, 508. Cognoscat faciem vix satis ulla suam. [**Ov. Fast.* 2, 185. Illa quidem, tamquam cognosceret, adstitit amens.] ℙ De consuetudine concubitus. *Ov. Her.* 6, 133. Turpiter illa virum cognovit adultera virgo. *Just.* 5, 2. Uxorem alicujus adulterio cognoscere. Adde 22, 1. ℙ Saepe est forense verbum, et significat inquirere in causam, aut crimen aliquod judicii ferendi causa, ea ratione, quae in COGNITIO explicata est. *Cic. Verr.* 10. Verres cognoscebat, Verres judicabat. *Id. ad Capit. post ep.* 16, 16, *ad Att.* Cum consules oporteret ex senatus consulto de actis Caesaris cognoscere. *Call. Dig.* 1, 18, 9. Proconsul existimare debet, utrum ipse cognoscat, an judicem dare debeat. *Quint.* 11, 1. Accidit nonnunquam, ut judex eandem causam, de qua pronunciavit, cognoscat iterum. *Plin. ep.* 10, 85. Cognoscere pro tribunali *Ulp. Dig.* 13, 4, 4. ex actione aliqua. *Id. ib.* 28, 5, 35. familiae herciscundae, *h. e.* ex actione familiae herciscundae. Sic *Id. ib.* 27, 2, 2. Judex, qui tutelicae cognoscit. Et *ib.* 23, 2, 13. Judex cognoscens super re aliqua. [**Tac. A.* 13, 32. Isque pro instituto, propinquis coram, de capite famaque conjugis cognovit, et insontem nuntiavit. Hinc de spectatoribus in theatris. *Ter. Eun. Prol.* 42. Aequum est vos cognoscere, atque ignoscere. *Id. Hec. Prol.* 1, 8. Ut neque spectari, neque cognosci potuerit, et al. — Tranfertur etiam ad privatos, homines, qui de re aliqua judicium ferunt. *Ter. Heaut.* 2, 1, 6. Nam et cognoscendi et ignoscendi dabitur peccatis locus.] ℙ Variis in temporibus syncopen patitur. Legimus enim *cognossem* pro *cognovissem*, et *cognoram* pro *cognoveram* ap. *Cic. Fl.* 21., *Nep. Lysand.* 4, et *Cic. Or.* 1, 31. Sic *cognoro* pro *cognovero Att.* 7, 20., item *Fam.* 2, 11. *in f.* in plerisque editionib. (tametsi *Aldus* habet *cognovero)* et *Att.* 5, 4. *a med.* Praeterea *cognorat* pro *cognoverat*, *Nep. Att.* 10.; et *cognosti* pro *cognovisti*, dixit *Ter. Andr.* 3, 4, 7.; et *cognoris* pro *cognoveris*, *Id. Phorm.* 2, 1, 35. et *Lucr.* 6, 533.; et *cognosse* pro *cognovisse*, *Catull.* 90, 3. *Cognoscendum* pro *cognoscendorum* habet *Pl. Rud.* 4, 4, 101. ℙ [Part. *Cogniturus* ap. *Hirt. B. Alex.* 68. De controversiis tetrarcharum postea se cogniturum esse dixit. *F.*] [**Confunduntur Cognoscere* et *agnoscere*. V. *Drak.* ad *Liv.* 5, 36, 7.]

COGO, is, coëgi, actum, a. 3. impellere, agere, εἰσάγω, ἐπάγω: a *con*, et *ago*, *is.* *Cic. Inv.* 2, 32. Vis ventorum, invitis nautis, Rhodiorum in portum navim coegit. *Plin.* 8, 43, 68. Cogere asinum in cursum verberibus. *Pl. Bacch.* 5, 2, 15. oves intro. *Lucr.* 6, 734. nubes ad montes. *Lucan.* 3, 69. nubes Borea cogente sub axem. *Ter. Heaut.* 4, 2, 2. Cogere aliquem in angustum. *Pl. Pers.* 5, 2, 9. in cruciatum, et compedes. *Virg. A.* 7, 509. cuneos. [**Cogere* declarat vel necessitatem motus, vel ex motu compulsionem, prout construitur v. c. *ad*, *in*, *intra*. *Agere* motus continuationem spectat et progressum. *Tzschuck.* ad *Eutrop.* 9, 25.] ℙ Compellere ad aliquid faciendum, vim, aut necessitatem afferre, βιάζομαι, ἀναγκάζω. *Cic. Off.* 3, 13. Num te emere coegit, qui ne hortatus quidem est? *Id. Fam.* 1, 5. Quorum utrum minus velim, non facile possum existimare: sed, si res coget, est quiddam tertium etc. *Id. Leg.* 2, 7. Hoc quoque legis putavit esse, persuadere aliquid, non omnia vi ac minis cogere. *Id. Or.* 3, 3. Coactus est, ut vita se ipse privaret. *Id. Leg.* 2, 8. Deus cogens et vetans. *Ter. Hecyr.* 2, 2, 26. Vi coepi cogere, ut rediret. *Id. Andr.* 4, 1, 30. Nec te quivit hodie cogere, ut illam duceres. *Caes. B. G.* 1, 6. Existimabant vi coacturos, ut etc. *Nep. Eumen.* 8. Militum id cogebat voluntas. *Id. Themist.* 4. *ad f.* Cogere omnes ingratiis ad depugnandum. *Hor. Ep.* 1, 9, 2. Prece cogere aliquem. *Suet. Caes.* 20. Collegam in eam desperationem coegit, ut etc. *Stat. Theb.* 12, 165. Cogere aliquem in mores, et hominem. *Virg. G.* 2, 62. arbores in sulcum, *h. e.* in sulcum circumarando componere, et veluti culturae assuefacere. *Cic. Rabir. perduell.* 2. aliquem ex constituto spatio defensionis in semihorae curriculum. [**Plin. Pan.* 6, 1. Quod nihil cogitur, i. e. ad nihil cogitur. *Propert.* 1, 3, 30. Neve quis invitam cogeret esse suam, i. e. artibus magicis ad amorem traheret.] ℙ *Cogere in ordinem* quid sit, V. ORDO. ℙ Cum de medicamentis sermo est, significat vim habere, efficere. *Scrib. Compos.* 121. Cito supprimit sanguinem, et vulnus cogit coire. *Id. ib.* 206. *ad f.* Vetera ulcera cicatricem ducere cogit. Adde *ib.* 217. et 227. ℙ Saepissime significat in unum colligere, congregare. *Cato R. R.* 65. et 66. Cogere oleam. *Caes. B. G.* 3, 9. naves quam plurimas. *Id. ib.* 5, 3. equitatum, peditatumque. *Id. B. G.* 1, 15. cohortes ex Marsis, et finitimis ab regionibus. *Pompej. ad Coss. post ep.* 12, 8. *ad Att.* omnes copias Brundisium. *Cic. Fam.* 15, 4. exercitum in unum locum. *Id. Verr.* 2, 2, 57. Pecuniam a civitatibus statuarum nomine. *Id. Leg.* 2, 9. stipem. *Id. Rabir. Post.* 11. pecuniam alicui ex re aliqua. *Id. Fam.* 5, 2. senatum. *Id. Or.* 2, 33. Jus civile diffusum et dissipatum in certa genera cogere. *Propert.* 4, 1, 13. Buccina cogebat priscos ad verba Quirites, *h. e.* convocabat ad concionem. *Quint.* 1, 5. Ex duabus syllabis in unam cogere. *Senec. Hippod.* 401. Cogere comas nodo. *Cels.* 5, 22. *n.* 2. aloes, aluminis, turis .... mellis quantum satis sit ad ea cogenda. (*mox*: picis liquidae quantum satis est ad jungendum.) Et *ib. n.* 4. quae urina impuberis pueri coguntur. [**Tac. A.* 6, 2. Et bona Sejani ablata aerario, ut in fiscum cogerentur.] ℙ Item condensare, spissare. *Cic. N. D.* 2, 39. *ad f.* Aer concretus in nubes cogitur. *Virg. G.* 4, 35. frigore mella cogit hiems. *Plin.* 23, 7, 64. cogere lac in duritiam. ℙ *Cogere agmen* est agmen claudere, vel pasteriori parti exercitus praeesse. *Liv.* 34, 28. Primae legionariae cohortes ibant; levis armatura, et equites agmen cogebant. Adde *Curt.* 3, 3. *sub f.* Allegorice *Cic. Att.* 15, 13. Assentior tibi, ut nec duces simus, nec agmen cogamus: faveamus tamen. Et *Senec. ep.* 12. *ad f.* Sic ordinandus est dies omnis, tanquam cogat agmen, et consummet atque expleat vitam. ℙ *Cogere verba in pedes alternos*, ap. *Ov. Trist.* 3, 7, 10. est colligere et constringere elegiaco metro. Sic *adstrictas in nodum cogere voces*, ap. *Auct. Paneg. ad Pison.* 59. est in syllogismos, aut enthymemata orationem componere. ℙ Interdum *cogere* est dicendo concludere. *Cic. ad Brut.* 2, 7. *a med.* Hoc cogere volebat, falsas litteras esse. *Id. Leg.* 2, 13. Sunt autem ea, quae posui, ex quibus id, quod volumus, efficitur et cogitur. ℙ In *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 170. legitur *coguit* pro *cogit*, ut aliquando *tinguo* pro *tingo*.

CŎHĂBĬTĀTĬO, onis, f. συνοίκησις. Legitur ap. *August. ep.* 137. *sub f.*

CŎHĂBĬTĀTOR, oris, m. συνοικέτης, qui simul habitat. *August. Serm.* 1. *in Fer. II. Pentec.*, *Cassiod.* 3. *Variar. ep.* 48. **Gloss. Lat. Gr.* Cohabitator, σύνοικος ὁ ἅμα οἰκῶν. *B. A.*

CŎHĂBĬTO, as, a. 1. συνοικέω, simul habito. *Messala Corvin. de progen. Aug.* 23. *a med.* Romulus superatos hostes Romae cohabitare coercuit. Et *ib.* 26. Romae cohabitandos destinat. *Hieron. ep.* 101. Si non cohabitante, saltem vicino te in Domino. Adde *August. ep.* 12.

COHAERĀRIUS, ii, m. pro eo, qui alicui in aliquo munere adjungitur, et auxilii causa cohaeret, legitur a quibusdam ap. *Cic. Leg.* 3, 4., ubi alii rectius *coerator.*

COHAERENS, entis, part. a *cohaereo*, qui cohaeret, connexus, conjunctus. *Cic. Acad.* 1, 7. *ad f.* Natura cohaerens, et continuata cum omnibus suis partibus. *Id. Or.* 2, 80. Membrum cohaerens cum omni corpore. *Tac. Germ.* 16. Connexa et cohaerentia aedificia. ℙ Translate. *Cic. Phil.* 2, 8. Dicere cohaerentia inter se. *Gell.* 1, 18. *in f.* Aptius et cohaerentius putavit, furem a furvo, id est nigro appellari. *Cic. N. D.* 3, 1. Multa dicta sunt, etiam si minus vera, tamen apta inter se et cohaerentia. *Id. Off.* 3, 3. Haec natura cohaerentia, opinione distraxerunt. *Vell.* 2, 47. Concordia male cohaerens inter Pompejum, et Caesarem.

CŎHAERENTER, adv. junctim, sine intervallo. *Flor.* 2, 17. Dimicatum est non continue, nec cohaerenter, sed prout causae lacessierant.

CŎHAERENTĬĂ, ae, f. συνάφεια, σύστασις, compositio, connexio, conjunctio. *Cic. N. D.* 2, 62. Jam vero circuitus solis, et lunae, reliquorumque siderum, quamquam etiam ad mundi cohaerentiam pertinent, tamen et spectaculum hominibus praebent. *Gell.* 6, 13. Cohaerentia mortis, et vitae. *Id.* 15, 3. Cum quibus verbis praepositio ista neque cohaerentia vocis, neque significatione sententiae convenit. *Macr. Saturn.* 5, 15. regionum *cohaerentiam* vocat quam paulo post *continentiam* dicit.

CŎHAERĔO, es, haesi, haesum, n. 2. συνάπτομαι, adhaereo, connexus, unitus sum alicui rei. *Cic. Univ.* 5. Mundus ita apte cohaeret, ut dissolvi nullo modo queat, nisi ab eodem, a quo est colligatus. *Id. Top.* 12. *ad f.* Quidquid antecedit quamque rem, id cohaeret cum re necessario. *Plin.* 9, 35, 54. Margaritae cohaerentes in conchis. *Id.* 5, 24, 21. Qui cohaerent Mesopotamiae, Rhoali vocantur. Et 36, 23, 55. Exemplum marmorati est in subigendo, donec rutro non cohaereat. *Ov. Met.* 4, 552. scopuloque affixa cohaesit. *African. Dig.* 47, 2, 63. *a med.* Fructus quamdiu solo cohaerent, fundi sunt. *Papinian. ib.* 49, 17, 16. Dos cohaeret matrimonio. *Quint.* 8, 3. *ad f.* Cohaerere in complexu alicujus. [**De pugnantibus. Curt.* 3, 11, 4. Conserti et quasi cohaerentes tela vibrare non poterant.] ℙ Ponitur etiam pro constare, compositum esse. *Cic. Leg.* 1, 8. Cum alia, quibus cohaerent homines, e mortali genere sumpserint; animus tamen est ingeneratus a Deo. ℙ Translate. *Cic. Caecin.* 18. Sermo mehercule, et familiaris, et quotidianus, non cohaerebit, si verba inter nos aucupabimur. *Quint.* 11, 1. *ad f.* Legibus cohaeret status civitatis. *Cic. Coel.* 7. In quo non modo crimen non haerebat, sed vix diserti adolescentis cohaerebat oratio. *Id. Or.* 44. Collocabuntur igitur verba, ut inter se quam aptissime cohaereant extrema cum primis. *Id. Fin.* 5,

27. Ea, quae dicit, praeclare inter se cohaerent. *Id. Invent.* 1, 14. Illa, quae dicuntur, congruunt et cohaerent cum causa. *Quint. prooem.* 6. Oratio carens dispositione, tumultuetur necesse est, et sine rectore fluitet, nec cohaereat sibi. *Ter. Andr.* 2, 2, 23. Hem, paulum obsonii; ipsus tristis; de improviso nuptiae: non cohaerent. *Plin. ep.* 7, 7. Est mihi perjucundum, quod viri optimi, mihique amicissimi, adeo cohaesistis, ut invicem vos obligari putetis, *h. e.* eam societatem atque amicitiam iniistis, ut, etc. [*Curt.* 6, 3, 8. Quid? creditis tot gentes alterius imperio ac nomine adsuetas, non sacris, non moribus non commercio linguae nobiscum cohaerentes, eodem proelio domitas esse, quo victae sunt?] ℙ *Cohaerere alicui sanguine* ap. *Quint.* 8, 3. *ad f.* est sanguine conjunctum esse.

COHAERESCO, is, n. 3. συμπλέκομαι, συμφύομαι, adhaeresco, cohaereo. *Cic. N. D.* 1, 20. Atomi cohaerescunt inter se. *Plin.* 24, 15, 80. Pituita in gula cohaerescens. *Id.* 20, 16, 64. Digiti tactu cunilae cohaerescentes.

COHAESUS, a, um, part. pass. a *cohaereo*, idem quod cohaerens. *Gell.* 15, 16. *de fissa quercu.* In naturam rediit, stricta denuo et cohaesa.

COHĒRES, edis, m. et f. συγκληρονόμος, qui simul heres institutus est. *Cic. Verr.* 48, 2, 1. *ad f.* Omnibus, quibus hereditas venerit, coheredem praetorem esse oportere. *Id. Fam.* 13, 46. L. Zoilus est coheres meus. *Papin. Dig.* 34, 9, 16. Filiam nepti coheredem dare. *Petr. fragm. Tragur.* 76. *Burm.* Facere aliquem coheredem alteri. *Hor. Sat.* 2, 5, 107. Forte coheredum senior male tussiet. *Inscr.* ap. *Andr. Adami, Stor. di Volseno T.* 2. p. 170. Herennia Januaria coheres.

COHĬBENTĬA. V. v. seq.

COHĬBĔO, es, ui, ibitum, a. 2. συνέχω, intus habeo, contineo, comprehendo: a *con*, et *habeo*. *Cic. Senect.* 15. Terra semen sparsum cohibet, deinde tepefactnm compressu suo diffundit. *Id. Fat.* 9. *ad. f.* Causae cohibentes in se efficientiam naturalem. *Hor. Sat.* 2, 4, 14. Ova marem cohibent callosa vitellum. *Lucr.* 2, 1029. Sidera in se cohibent clarum purumque colorem. ℙ Item sistere. *Stat. Theb.* 10, 393. Cohibere gradum. *Hor. Od.* 4, 6, 34. Feras arcu cohibere. *Sil.* 15, 745. fugam. *Plin.* 29, 3, 11. alvum. *Id.* 28, 6, 17. spiritum. *Id.* 24, 2, 2. capillum. *Id.* 36. 5, 4. *n.* 8. ploratum infantis. *Id.* 27, 11, 69. Idaea herba spissandi, cohibendique naturam habet. ℙ Item includere, coercere, concludere, cingere aliquid, ne exeat. *Cic. Coel.* 5. Cohibere brachium toga. *Curt.* 10, 3. milites intra castra. *Id.* 6, 2. aliquem in vinculis. *Ov. Met.* 24, 224. Aeolus cohibens ventos carcere. *Hirt. B. Afr.* 98. Tempestatibus in portibus cohibebatur. *Hor. Od.* 3, 14, 23. Cohibere crinem nodo, *h. e.* colligare. *Tac. Germ.* 9. parietibus Deos, *h. e.* in aedibus, seu templis simulacra Deorum collocare. *Pl. Mil.* 3, 1, 1. se intra locum aliquem. [*Hor. Od.* 3, 4, 80. Amatorem trecentae Pirithoum cohibent catenae. *Tac. A.* 1, 56. Marsos, congredi ausos, prospero proelio cohibuit. *Id. ib.* 3, 44. Exstitisse tandem viros, qui cruentas epistolas armis cohiberent.] ℙ Translate elegantes habet usus. *Cic. Off.* 2, 5. *ad f.* Cohibere motus animi turbatos. *Id. Mil.* 28. effrenatas libidines a conjugibus aliorum. *Id. Marc.* 3. Animum vincere, cohibere iracundiam. *Prop.* 2, 19, 70. Cohibere gaudia clausa in sinu tacito. *Cic. Manil.* 23. Ab auro, gazaque regia manus, oculos, animum cohibere. *Plin. Paneg.* 14. Parthorum ferociam et superbiam magno terrore. *Cic. Ph.* 3, 2. *ad f.* impetus, et crudelissimos conatus alicujus. *Id. ib.* 5, 13. *ad f.* Ejus furorem ne Alpium quidem muro cohibere possemus. *Id N. D.* 1, 1. A rebus incertis assensionem cohibere. *Id. Acad.* 1, 12. Cohibere semper, et ab omni lapsu continere temeritatem. Et *ib.* 4, 21. et 29. Cohibere assensum ab aliqua re. *Gell.* 1, 11. orationem ferocientem. *Id.* 13, 28. atque includere aliquid infra modicum numerum. *Id.* 12, 5. et coercere intra se violentias effrenati doloris. *Tac. A.* 15, 21. *in f.* ambitionem. [*Plin. Pan.* 79, 3. Cohibere affectus nostros. *Virg. A.* 12, 314. O cohibete iras. *Tac. A.* 3, 11. Satin' cohiberet ac premeret sensus suos Tiberius. *Id. ib.* 3, 56. Sic cohiberi pravas aliorum spes rebatur. *Id. ib.* 16, 26. Cohibuit spiritus ejus Thrasea. *Suet. Clar. Rhet.* 6. Cohibente lictore nimias laudantium voces. *Plin. Pan.* Cohibere et comprimere gratiarum actiones. *Id. ib.* 36, 3. Fiscum cohibere, i. e. fisci praefectos coercere, ne contra jus et fas locupletent fiscum.] ℙ Cum infinito. *Hirt. B. G.* 8, 23. Quem timor cohibebat, cujusquam fidei suam committere salutem. ℙ Cum conjunctivo et particula *quominus*. *Tac. A.* 2, 24. Vix cohibuere amici, quominus eodem mari oppeteret. Adde *ib.* 10. ℙ *Cohibere se* est se refrenare, animum regere. *Ter. Heaut.* 5, 1, 46. Non tu te cohibes? non te respicis? *Gell.* 4, 9. Cohibere se certis legibus et finibus. *Sulpic.* ad *Cic. Fam.* 4, 5. Vis ne tu te cohibere, et meminisse hominem te esse natum? V. hic *Manut.* ℙ Pro moderari, regere. *Tac. H.* 1, 11. Rhaetia, Noricum, Thracia, et quae aliae procuratoribus cohibentur. ℙ *Cohibessit* pro *cohibuerit* dictum putant nonnulli a *Lucr.* 3, 445. Corpore qui nostro rarus magis am cohibessit. Sed V. INCOIBESCO. ℙ In illo *Calpurnii Ecl.* 4, 19. Jam puerum calamos, et odorae vincula cetae Jungere nunc cohibes, levibus quem saepe cicutis Ludere conantem vetuisti fronte paterna. *cohibere* scriptum est pro *connivere*, et significat permittere, indulgere. Ita *Salm.* ad *Lampr. Alex. Sev.* 54., ubi plura hac de re. Favent veteres Glossae, in quibus legitur: *Cohibet*, καμμύει, καταμύει. Sic *cohibentia* pro *conniventia* legitur ab eodem in *Cod. Theod.* 9, 40, 15. et *ib.* 10, 20, 10. Verum apud *Calpurn.* al. leg. *Jungere non cohibes:* in Codice vero *conhibentia*. Ita etiam legitur in *Fragm. Cod. Theod.* 5, 13, 2. (ab *Amed. Peyronio* edit.) Si rationalis vel ejus officium per cohibentiam fundum hujusmodi tradendum esse crediderit, summo supplicio sese adficiendum esse cognoscat. Hinc nuperrimus illorum editor *C. F. Ch. Wenckius* substituendum curavit *conniventiam*. ℙ Partic. *Cohibendus* ap. *Cels.* 8, 4. Sanguis spongia in aceto tincta cohibendus est.

COHĬBĬLIS, le, adj. *Gell.* 16, 19. Herodotus celeri, et cohibili oratione fabulam scripsit. Ubi *cohibili* est *cohaerente* et *brevi:* nisi forte legendum est *coibili:* at alii rectius *volubili*. ℙ *Gloss. Lat. gr.* Cohibilis, facilis, εὐχερής.

COHĬBĬLĬTER, adv. breviter. *Appul. Apol.* Ordinatius, et cohibilius eadem Graece et Latine adnitar describere. *Id. Flor. sub f.* Fabulam in pauca cogamus, quantum potest fieri cohibiliter. Priore loco al. leg. *cohibitius*, al. *coibilius:* quae idem fere significant.

COHĬBĬTĬO, onis, f. cohibendi actus. *Cic. Verr.* 2, 3, 14. *in f.* Cohibitio tollendi, nisi pactus esset, vim adhibebat pactioni, non voluntatem. Al. leg. *prohibitio*. *Lact. Ira Dei* 18. *a med.* Haec sui cohibitio gloriosa est, qua compescitur aliquod imminens magnum malum, ἐποχή. Et *ib. ante med.* Cohibitio irae.

COHĬBĬTUS, a, um, part. a *cohibeo*, inclusus, pressus, coercitus. *Plin.* 2, 43, 43. Spiritus nube cohibitus tonat. ℙ Translate. *Pl. Merc. prol.* 64. Arcte cohibitus a patre filius. *Gell.* 7, 14. Genus dicendi magnificum in Ulyxe, et uber est; subtile in Menelao, et cohibitum. *Auson. Grat. act.* 27. Cujus unquam egressus auspicatior fuit, aut incessus modestior, aut habitudo cohibitior?

COHIRCĪNĀTĬO. V. COLLURCINATIO.

CŌHŎNESTĀTUS, a, um, part. a *cohonesto*, ornatus, instructus. *Arnob.* 5. p. 172. Vellem videre patrem illum Deorum bubulis esse cohonestatum cornibus etc. εἰρωνικῶς.

CŌHŎNESTO, as, a. 1. τιμάω, ἐπικοσμέω, honesto, honore afficio. *Cic. Quint.* 15. *in f.* Funus, quo amici conveniunt ad exsequias cohonestandas. *Id. Verr.* 2, 2, 69. *ad f.* Quorum auctoritate tu statuas cohonestare tuas conatus es. *Liv.* 38, 47. Cohonestare victoriam. *Tac. A.* 3, 76. funus laudatione pro rostris, et ceteris solemnibus. ℙ Apud *Plin.* cohonestare defluvia capitis, 22, 13, 15. est corrigere, et cohibere capillorum defluvium, quo caput deturpatur. *Cohonestare res turpes* ap. *Arnob.* 5, 187. est honestis verbis rerum turpitudinem contegere, ut honestae esse videantur.

COHONORO, as, a. 1. cohonesto, honoro. *Paul.* ex *Festo* in *Corona*. Coronae dicuntur, quod cohonorent eos, quibus imponuntur.

[CŌHORRĔO, es, rui, n. 2. φρίττω, horrore corripior ob frigus, aut metum. *Cic. Or.* 3, 2. Tum latus ei dicenti condoluisse, sudoremque multum consecutum esse audiebamus: ex quo cum cohorruisset, cum febri domum rediit. *Id. Somn. Scip.* 1. Quem ut agnovi, equidem cohorrui. *F.*]

CŌHORRESCO, is, n. 3. idem ac cohorreo. *August. in epist. ad Tib.* ap. *Suet. Tib.* 21. Attenuatum te esse continuatione laborum cum audio, Dii me perdant, nisi cohorrescit corpus meum.

CŌHORS, hortis, f. idem quod *chors*, (ut ibi dictum est) quae ab ea per syncopen facta est. *Varr. R. R.* 3, 3. In plano cohors, in qua pascuntur gallinae. *Colum.* 8, 3. *ad f.* Cohors ipsa, per quam vagantur gallinae, non tam stercore, quam uligine careat. *Ov. Fast.* 4, 704. de vulpe. Abstulerat multas illa cohortis aves. ℙ Est etiam militum manus, τάγμα, σπεῖρα. Ducta est appellatio vel ex eo quod (ut ait *Varr. L. L.* 4, 16.) sicut in villa ex pluribus tectis conjungitur, et quiddam fit unum, sic ex manipulis copulatur cohors: vel ex eo, quod quemadmodum villatica cohors, ita et militaris rotunda esse solet: unde et *globus militum* dicitur. *Caes. B. G.* 3, 1. Constituit cohortes duas in Nantuatibus collocare: ipse cum reliquis ejus legionis cohortibus in vico Veragrorum hiemare. *Id. ib.* 1, 40. Cohors praetoria, *h. e.* quae circa praetorem, seu imperatorem est custodiae causa. *Hirt. B. Alex* 62. Auxiliariae cohortes. *Caes. B. C.* 1, 73. Cohortes alariae, et legionariae. [*Virg. G.* 2, 280. Quum longa cohortes Explicuit legio.] ℙ De *cohortibus praetoriis* et *urbanis*, V. PRAETORIUS. ℙ Differt a *turma*, quae proprie est equitum, *cohors* peditum. *Cic. Marc.* 2. Nihil sibi ex ista laude cohors, nihil turma decerpit. Adde *Fam.* 15, 2. *a med.* Quod vero ap. *Plin. ep.* 10, 107. et 108. legitur *cohors equestris*, putant nonnulli genus cohortium fuisse in quibus certus esset equitum numerus pediti admixtus: idque colligi etiam ex *ep.* 32. *ejusdem lib.* ubi *ex cohortibus equites duo, centurio unus* nominantur. Quo pertinere videntur *cohortes equitatae* quarum mentio fit in *Inscr.* ap. *Grut.* 550, 5. et 1108, 5., item alia ap. *Maff. Mus. Ver.* 365, 3. C. Nonio C. F. An. Caepian. Praef. Coh. III. Britt. equitatae. Huic persimilis est alia ap. *Don. cl.* 6. *n.* 19. Sic *Veg. Mil.* 2, 6. singulis cohortibus, ex quibus legio constituitur, suos adscribit equites ita ut primae, quae majorem militum numerum habuit, equites 132., reliquis autem omnibus 66 tribuat. *Tac. H.* quoque 4, 19. equites in cohortibus agnoscit. Hi tamen revera non tanquam pars cohortis censendi sunt, sed turmae cohortibus adjunctae. Apud *Liv.* 4, 38. parmata cohors dicitur globus equitum, qui, decurione hortante, ex equis desilientes impetum hostium sistunt. [*Virg. A.* 11, 500. Quam tota cohors imitata relictis ad terram defluxit equis. *Heyn. cohors* pro *turma*: nam equitum h. l. est.] De *cohortibus* vero *equitatis* multa disserit *Franc. Ant. Zacharia* in *Gorii Symb. Litter. Flor.* T. 4. p. 157. ℙ In legione Romana decem fuere cohortes, quarum prima reliquas et numero militum et dignitate praecedebat. Olim cum legio sex millibus militum constabat, sexcenti in cohorte fuerunt in tres manipulos divisi, ut ex *Cincio* docet *Gell.* 16, 4. Deinde aucto legionis numero, cohortium quoque ratio mutata est. Quare *Veget. l. c.* suo tempore in singulis cohortibus, praeter primam, milites fuisse ait 555., equites 66., *h. e.* turmas duas: primae vero 1105., equites 132., *h. e.* turmas quatuor. ℙ Aliquando per cohortes auxiliaris miles designatur. *Flor.* 3, 21. Cum hinc octo legiones, inde quingentae cohortes starent in armis. ℙ Speciatim *cohors* dicta est de comitatu, seu satellitio magistratuum in provincias euntium: quae partim erat officialium iis inservientium, partim voluntariorum sine officio. Hi erant adolescentes nobiles, qui sua sponte cum proconsulibus exibant, ut usu rerum peritiores domum redirent. *Cic. Verr.* 2, 2, 27. Quidquid ab eo peteretur, judicem de sua cohorte daturum. *Id. ib.* 2, 1, 14. Cohors praetoria. Adde *Hor. Ep.* 1, 8, 14. [*Tibull.* 1, 3, 2.] ℙ Per synecdochen dicitur de toto exercitu. *Stat. Th.* 5, 672. anne ducem, servatricemque cohortis Inachiae ingratis coram tot millibus audes Mactare? ℙ Sumitur etiam pro quacumque congregatione, aut turba. [*Virg. A.* 10, 328. Cohors stipata fratrum. *Ov. Met.* 11, 89. Hunc adsueta cohors Satyri, Bacchaeque frequentant.] *Suet. Cal.* 19. et *Curt.* 6, 2. Cohors amicorum. *Gell.* 2, 18. Phaedon ex cohorte illa Socratica fuit. *Stat. Th.* 11, 292. Famulae cohortes, *h. e.* servorum. *Plin.* 8, 40, 61. Cohortes canum. *Hor. Od.* 1, 3, 31. febrium. *Gell.* 1, 9. *in f.* disciplinarum. *Claudian. Phoen.* 77. alituum. ℙ *Cohortum* pro *cohortium* est in *Inscr.* ap. *Mur.* 832, 9., si modo sana est lectio.

CŌHORTĀLĪNUS, a, um, adj. cohortalis miles, et speciatim palatinae militiae adscriptus. *Impp. Honor. et Theod. Cod. Theod.* 16, 5, 48. Cohortalina militia. *Iidem ib.* 6, 35, 14. Cohortalinorum militia. ℙ Apud sequioris aevi scriptores legitur *curtalinus*, quia *curs* ab iis pro *chors*, seu *cohors* dictum est. Habetur apud *Paul. Nolan. ep.* 22. (al. 7.) 2.

CŌHORTĀLIS, le, adj. ad cohortem villaticam pertinens. *Colum.* 8, 2. Cohortalis est avis, quae vulgo per omnes fere villas conspicitur. Et *ib.* Exercetur cohortalis ratio, quam Graeci vocant ὀρνιθοτροφίαν. *Cels.* 2, 18. *a med.* Pullus cohortalis. ℙ Idem ad cohortem militarem, et speciatim ad praetoriam pertinens. Hinc *Imp. Zeno Cod.* 12, 58. *qui est De Cohortalib. et principib. cornicularíis, ac primipilariis*, 13. Cohortale officium. *Imp. Constant. ib.* 6, 62, 3. Cohortali conditione gravatus. *Imp. Leo ib.* 1, 39, 13. Cohortalibus obsequiis obligatus. *Impp. Valent. et Valens ib.* 51, 2. Cohortalium corpus.

CŌHORTĀTĬO, onis, f. παράκλησις, hortatio. *Cic. Att.* 16, 13. *ad f.* Incredibiliter me commovet tua cohortatio. *Id. Or.* 1, 47. Concitare aliquem cohortatione sua ad studium cognoscendae virtutis. *Nep. Annib.* 11. Facere cohortationem militum. *Cic. Cluent.* 50. Cohortatio judicum ad honeste judicandum. [*Tac. A.* 14, 30. Cohortationes ducis.]

CŌHORTĀTĬUNCŬLĂ, ae, f. brevis cohortatio. *Ambros. lib. ep.* 4, 33. *ad Demetriad.* Adhibere cohortatiunculas.

CŌHORTĀTUS, a, um, part. a *cohortor*, significationis activae. *Caes. B. G.* 1, 25. Cohortatus suos, proelium commisit. ℙ Passive. *Cato* ap. *Gell.* 15, 13. Exercitum suum pransum, paratum, cohortatum eduxit foras, atque instruxit.

CŌHORTĬCŬLĂ, ae, f. dimin. cohortis. *Coel.*

l *Cic. Fam.* 8, 6. Bibulus in Amano nescio quid ohorticularum amisit.

COHORTO, as, a. 1. cohortor. *Claud. Quadrigar.* ap. *Non.* 7, 35. Et dicerent, castra facta sse, atque hos cohortarent uti maturarent.

COHORTOR, aris, atus sum, dep. 1. παραινέω, πικελεύω, idem quod *hortor*, vel simul, aut valde ortor. *Cic. Or.* 2, 9. Quis cohortari ad virtutem rdentius, quis a vitiis acrius revocare? *Id. Fam.* , 4. Teque ad studium summae laudis cohortaor. *Id. Phil.* 4, 5. Sic ego vos ardentes, et eretos ad libertatem recuperandam cohortabor. ℙ Cum infinito. *Hirt. B. Alex.* 21. Cohortando suos d pontem, et munitiones contendere. Adde *Tac.* *l.* 12, 49. ℙ Cum conjunctivo, et particula *ut.* *Caes. B. C.* 3, 82. Scipio milites cohortatur, ut raedae participes esse velint. Adde *Tac. Agr.* 36. Et cum particula *ne.* *Caes. B. G.* 7, 86. Coortatur, ne labori succumbant. *Id. B. C.* 3, 43. Cohortatur suos, ne animo deficiant. *Suet. Galb.* 0. Cohortantibus invicem, ne etc. ℙ Part. *Coortandus* ap. *Caes. B. G.* 2, 20. Acies instruena, milites cohortandi, signum dandum.

COHOSPES, itis, qui simul cum alio hospes est. *Paul. Nolan. carm.* 21, 385. et *carm.* 24, 438., qui *pist.* 32. *sect.* 6. cohospitans, antis usurpavit.

COHUM, lorum, quo temo buris cum jugo colgatur: a cohibendo dictum. *Fest.* ℙ Item coelum pud poetas: a *chaos*, ex quo putabant coelum esse ormatum. *Idem.* Alii scribunt *covum.* *Scalig.* aum *ad Fest.* affert ex *Enn.* hujusmodi fragmenm: *complere cohum* (al. *covum*) *terroribu' coeli.* bi videtur significare cavum coeli, et ut est apud *irg. A.* 4, 451. coeli convexa.

COHUMIDO, as, a. 1. *Appul. Met.* 8. Cohuidare genas lacrimis.

COIBILIS, le, adj. qui facile coit, et cohaeret. . exemplum in COHIBILIS, ex *Gell.*

COIENS, euntis, part. a *coeo*, quod in recto asu non est, quod sciam, in usu. *Ov. Trist.* 4, , 41. Rumpere vulnera nondum coeuntia. *Sil.* 1, 2. Coeuntes ripae.

COIMBIBO, is, a. 3. simul imbibo. *Arnob.* 5, 78. Si aperte hoc facere confessis maledictioniius coimbibissetis.

[COINQUENDA, ae, f. Deae nomen apud Roanos, quae eadem ac Commolenda. Ita porro est ppellata, quia lucis et arboribus coinquendis praerat, ideoque eidem oves immolabantur, antequam rbores coinquerentur, sive caederentur vel interucarentur. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv. n.* 43. *lin.* 0. Fratres Arvales Vestae matri oves II., item dolendae Coinquendae oves II. immolavere. V. *und. ib.* p. 309. et 380. de eadem plurima dissentem, et V. COMMOLENDA. *F.*]

[COINQUILINUS, i, m. qui simul locum aliuem incolit. *Not. Tir.* p. 21. Inquilinus, coinuilinus. *F.*]

COINQUINATUS, a, um, part. a *coinquino*, nquinatus, conspurcatus. *Colum.* 8, 5. *post med.* Coinquinatus stercore. ℙ Translate. *Prud. Cath.* , 53. Qui coinquinatum vitiis cor impiavit. *Arob.* 7. p. 222. Quid his esse potest coinquinatius?

COINQUINO, as, a. 1. συμμιαίνω, μολύνω, comnaculo, conspurco, inquino. *Colum.* 8, 7. Coinuinari stercore. ℙ Item contagione labefactare. *Colum.* 7, 5. *ante med. de morbo ovium.* Cui prino quoque tempore occurrendum est, ne totam rogeniem coinquinet. *Senec. ep.* 2. Fastidientis stomachi est, multa degustare: quae ubi varia sunt, et diversa, coinquinant, non alunt. ℙ Translate. *Vet. Poeta* ap. *Cic. N. D.* 3, 27. Matres coinquinari regias, contaminari stirpem, admisceri genus. *Val. Max.* 6, 1. *n.* 6. Coinquinare se crimine stupri. *Id.* 9, 7. se maximo scelere. *Arnob.* 4. p. 151. alicujus famam et vitam. ℙ Apud *eund.* 5. *sub f.* et alibi legitur *conquino*, non tamen certa ubique lectione. At *Mar. Victorin.* p. 2467. probat *conquinat*, damnat vero *coinquinat.*

COINQUIO, is, a. 4. et Coinquo, is, a. 3. συμμιαίνω, idem ac coinquino: a *cum*, et *inquio* pro *inquino.* Proprie usurpatur de amputatione sacrarum arborum: quae in alicujus numinis luco crescerent, quae cum incaeduae et inviolabiles essent, profanari videbantur, si amputarentur, ideoque, (teste *Plin.* 17, 28, 47.) *Cato* arbores religiosas lucosque succidi permisit piaculari sacrificio prius facto. Hinc *Festus.* Coinquire est deputare. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv. n.* 43. *l.* 15. Arbores adolefactae, et coinquendae. Alia *ib. n.* 35. *l.* 7. Luci coinquendi, et operis faciendi causa. *Alfen. Dig.* 19, 2, 29. In lege locationis scriptum erat: Redemptor silvam ne caedito, neve coinquito, neve deurito, neve quem coinquere, caedere, urere sinito. Alii leg. *cingito*, *coinquere.* Addunt nonnulli locum *Paul. Dig.* 27, 7, 5. ubi est eadem lectionis varietas. Alium locum *Festi* V. in SCRIBONIANUS. *Trebat.* 7. *de relig.* ap. *Serv.* ad *Virg. A.* 11, 316. Luci qui sunt in agris, qui concilio (lege *novitio*) capti sunt, hos lucos eadem caeremonia moreque conquiri (lege *coinquiri*) haberique oportet, ut ceteros lucos, qui in antiquo agro sunt.

COINTUS pro *quintus* Graecorum more, qui κοίντος scribunt, legitur in antiqua *Inscr.* ap. *Pier.* ad *A.* 7, 648.

COITIO, onis, f. συνέλευσις, συνουσία, actus coeundi. Dicitur fere de conventu, et coetu hominum occulte inito ad conspirandum contra aliquem; et significat etiam ipsam conventionem, seu pactum, quod in coitione fit. *Cic. Q. Fr.* 3, 1, 5. Quod scribis te audisse, in candidatorum consularium coitione me interfuisse, id falsum est. Ejusmodi enim pactiones in ea coitione factae sunt, quas etc. *Id. Planc.* 22. Coitionem facere. *Id. Att.* 4, 18. dirimere. Adde *Cluent.* 54. [*Liv.* 3, 65. Cum per coitiones potentiorum hominum injuria fieret.] ℙ Pro simplici congressu, et colloquio. *Ter. Phorm.* 2, 2, 32. Senex adest: vide, quid agas: prima coitio est acerrima. Si eam sustinueris, post illa jam, ut lubet, ludas licet. ℙ Pro coitu venereo. *Solin.* 49. *in f. de camelis.* Inventum est, ut desiderium in eis coitionis quadam castratione exsecraretur. *Macr. Sat.* 7, 16. In omni genere animantium, quae ex coitione nascuntur. Adde *Lactant.* 1, 8.

COITUS, a, um, part. a *coeo*, initus. *Nerat. Dig.* 12, 4, 8. Quod dotis causa nondum coito matrimonio datur. *Ulp. ib.* 17, 2, 52. Si plures sint inter eosdem societates coitae. *Id. ib.* 3. Societate sine pupilli auctoritate coita, pupillus non tenetur. Adde *Ammian.* 26, 6.

COITUS, us, m. συνουσία, conjunctio, unio, coitio. *Cels.* 2, 10. *in f.* Digito vena fricanda, ut recens coitus ejus resolvatur, iterumque sanguinem fundat. *Id.* 5, 18. *n.* 31. Prodest ea compositio etiam ad omnem coitum humoris emolliendum. *Id.* 6, 7. *n.* 7. Sordium coitus in auribus. *Quint.* 9, 4. Coitus syllabarum (ut fit per synaeresin). *Gell.* 1, 25. *ad f.* Coitus, et copula vocum. *Plin.* 2, 9, 6. Luna morata in coitu solis biduo, *h. e.* in conjunctione solis cum renovatur. [*Curt.* 9, 4. Coitus amnium.] ℙ Pro congressu venereo animalium. *Cels.* 2, 1. *ad f.* Si neque pubertate, neque primis coitibus finita sunt. *Stat. Theb.* 10, 796. Monstrifer coitus. Adde *Gell.* 19, 2. *in f.* et *Plin.* saepe. ℙ [*Dicitur etiam de hominibus. *Suet. Hor.* Ut quocumque respexisset, ibi ei imago coitus referretur. Interdum idem esse videtur, quod matrimonium *Suet. Cal.* 25. Lolliam Paullinam perductam a marito conjunxit sibi, brevique missam fecit, interdicto cujusquam in perpetuum coitu. *Ov. Met.* 7, 709. Sacra tori, coitusque novos, thalamosque recentes, Primaque deserti referebam foedera lecti.] ℙ Est etiam arborum coitus, cum aliqua ratione mas arbor feminae adjungitur. De coitu palmarum *Plin.* 13, 4, 7. ℙ Etiam insitio hoc nomine appellatur, ut est ap. *eund.* 17, 14, 24. Item prima arborum germinatio. *Id. ib.* 2, 2.

COJUX. V. CONJUX in f.

COIX, icis, f. κόϊξ, κόϊκος. Coices appellantur palmae cujusdam generis in Aethiopia, de quibus *Plin.* 13, 4, 9.

COLAEPIUM. V. COLIPHIUM.

COLAPHIZO, as, a. 1. κολαφίζω, colapho percutio. *Tertull.* 5. *adv. Marcion.* 12. *de fuga in persecut.* 2. ex *Corinth.* 2, 12, 7.

COLAPHUS, i, m. κόλαφος, ictus manu in pugnum compressa inflictus: a κολάπτω, tundo. *Plin.* 8, 36, 54. Ursi saepe in arena colapho infracto (*capite*) exanimantur. *Ter. Adelph.* 2, 2, 37. Colaphis tuber est totum caput. *Id. ib.* 2, 1, 46. Infringere alicui colaphos plus quingentos. *Juven.* 9, 5. Colaphum alicui incutere. *Quint.* 6, 3. ducere. *Pl. Pers.* 5, 2, 65. Icere colaphum. *Id. ib.* 2, 4, 22. Defigere aliquem in terram colaphis. *Id. Rud.* 4, 3, 68. Verbum adde etiam unum: jam in cerebro colaphos abstrudam tuo. *Id. Capt.* 1, 1, 20. Perpeti colaphos. ℙ *Tertull. Spectac.* 18. pro alapa sumere videtur ubi ait: Pugnos, et calces, et colaphos, et omnem petulantiam manus etc. ℙ Ex locis supra allatis illud argui posse videtur, *colaphum*, Graece κόλαφον, significare eam percussionem, et quae pugno fit, sive manu compressa; et quae manu aperta, ejusque parte interiore, a Latinis etiam *alapa* dicta, ab Italis *schiaffo* cum *colapho* sono item conveniente: quaeque demum fit manu aperta, ejusque parte exteriore, quam Itali *manrovescio* et *rovescione* appellant.

[*COLAPIANI, orum, m. plur. populi Pannoniae, ita appellati a Colape amne in Savum influente, nunc *Kulpa*, qui a *Dione* 49. Κόλοψ dicitur. *Plin.* 3, 25, 28. Savus per Colapianos, Breucosque. *F.* et *B. A.*]

COLAPIS, is. V. v. anteced.

[COLARNI, orum, m. plur. populi Lusitaniae, quorum meminit *Plin.* 4, 22, 35. *Inscr.* ap. *Grut.* 162, 5. Municipia provinciae Lusitaniae stipe conlata, quae opus pontis perfecerunt, Icaeditani, Colarni etc. *F.*]

*COLATIO, Norici oppidum. *Tab. Peut. B. A.*

COLATORII, equi dicuntur a *Veg. Vet.* 4, 5, *ad f.* (si modo ea verba *Vegetii* sunt, et non ab aliena manu inserta) quos *tolutarios* antiquiores Latini appellant. Imo ap. *Senec. ep.* 87. ubi habetur *tolutariis*, in omnibus MSS. legisse se *colutariis*, aut *colatariis* testatur *Salm.* ad *Capitol. Maximin.* 3., ex quibus libenter, inquit, emendarem *colatoriis.* Nam ita dicti sunt equi minutim ambulantes, Graece σακκισταὶ, vel σακκιστοὶ, a sacco, vel colo, quod minutim vacuefieri consuevit. Haec et plura ibi *Salm.*

COLATURA, ae, f. quod colando remanet. *Coel. Aurel. Tard.* 5, 3. Urina ita subalbida, ut colaturae liquidae colorem fingat.

COLATUS, a, um, part. a *colo*, *as*, purgatus, percolatus, ἠθείς. *Plin.* 31, 8, 44. Colata faex. *Id.* 25, 13, 103. Succus linteo colatus. *Id.* 21, 14, 49. Favi sporta colati. ℙ Translate. *Tert. Anim.* 48. Certiora, et colatiora somniari affirmant sub extimis noctibus. *Id. ib.* 9. Berylli fluctuant colato nitore.

COLAX, acis, m. κόλαξ, assentator: a κολακεύω, adulor. Est parasiti nomen in *Ter. Eun. prol.* 30. ℙ [*Fabulam fecit Naevius h. nomine inscriptam, ut *Ter.* memorat *Eun. prol.* 25. Cf. *Herm. opusc.* 2, 277. ubi egregie disputatur contra *Bentl.*, qui pro *Naevii et* legendum censuit et in textum recepit *nempe.* Fragmenta hujus fabulae sunt apud *Non.* in v. *prolubium.* p. 64, 9. ap. *eund.* in v. *Collum* p. 200, 24. et in v. *protinus* p. 376, 11. s. v. *multare* p. 462, 32. *Prisc.* 9, 874. *sub f.*]

[COLAXES, is, m. Κολάξης, rex Bisultarum, Jovis, et Orae nymphae filius, cujus meminit *Val. Fl.* 6, 48. ductorque Colaxes, Sanguis et ipse Deûm. *F.*]

COLCHI, orum, populi Asiae inter orientale litus Euxini Ponti, et Iberiam, veneficio infames, et Medeae ac Iasonis memoria, fabularumque involucris apud poetas nobilitati. *Hor. Od.* 4, 4, 63. *Plin.* 6, 4, 4.

COLCHIACUS, a, um, adj. idem quod Colchicus vel Colchus. *Prop.* 2, 1, 56. Colchis Colchiacis urat arena focis. Al. leg. *Iolchiacis*, rectius.

COLCHICUS, a, um, adj. qui est ex Colchide. *Hor. Ep.* 17, 35. Calet venenis officina Colchicis. ℙ *Colchicum*, *i*, herba est venenata, ut cicuta. *Plin.* 28, 9, 33.

*COLCHINIUM, i, Dalmatiae oppid. postea Olcinium appellatum, hodie *Dulcigno.* *Plin.* 3, 23. *B. A.*

COLCHIS, idis, f. nunc *Mengrelia*, Κολχίς, regio Asiae, pars Georgiae, inter Pontum Euxinum ad Occ., et Iberiam ad Or. Caucaso monte separante, Armeniam ad Austr., Sarmatiam ad Bor. *Val. Fl.* 5, 505. Vix tandem longis quaesitam Colchida votis Contigimus. ℙ Est etiam gentile femin. et speciatim Medeae nomen apud poetas. *Hor. Ep.* 16, 58. Neque impudica Colchis intulit pedem. *Prop.* 2, 17, 11. Colchida sic hospes quondam decepit Iason. Adde *Juv.* 6, 643. ℙ Et *gens Colchis* pro gente Colchorum, *Val. Fl.* 3, 418.

COLCHUS, a, um, adj. qui est ex Colcho, Colchicus. *Hor. A. P.* 118. Colchus, an Assyrius, Thebis nutritus, an Argis. *Ov. Fast.* 3, 876. Domus Colcha. *Id. Met.* 7, 394. Sed postquam Colchis arsit nova nupta venenis. *Mart.* 12, 57. Cum secta Colcho Luna vapulat rhombo, *h. e.* magicis artibus.

COLEATUS, a, um, adj. coleos habens. *Pomp.* ap. *Non.* 2, 872. Ubi insilui in coleatum equuleum, ibi tolutim tortor. V. COCHLEATUS. *Id. ib.* 7, 20. Incoepi contui: conspicio coleatam cuspidem. τὸ αἰδοῖον ἀῤῥενικὸν, ut *Turn. Adv.* 6, 9. interpretatur.

[COLENTINI, orum, m. plur. incolae insulae, quae a *Plin.* 3, 21, 25. Colentum, a *Ptol.* 2, 17. Κόλλεντον, appellatur. *Plin.* 3, 22, 26. Ex insulis Issaei, Colentini, Epetini. *F.*]

COLENTUM, i, insula. V. v. praec.

COLES. V. COLIS.

COLEUS, i, m. ὄρχις, testiculus: est a κολεὸς, Ionice κουλεὸς, vagina. V. PSOLOIS. *Cic. Fam.* 9, 22. *Mart.* 12, 84. et *Auct. Priap.* 14. Stamus sub Jove coleis apertis ℙ *Si coleos haberemus*, *h. e.* si viri essemus, vel ut *Pers.* loquitur 1, 103. si testiculi vena ulla paterni Viveret in nobis: *Petr. fragm. Trag.* 44. *Burm.* Sed si nos coleos haberemus, non tantum sibi placeret.

COLIAS, ae, m. ὁ κολίας, genus piscis e genere lacertorum. *Plin.* 32, 11, 52.

COLICE, es, f. V. in COLICUS.

COLICARIA, Italiae opp., in Gallia cispadana, Mutinam inter et Hostiliam. *Ant. Itin. B. A.*

COLICULUS, i, m. καυλίον, parvus colis cauliculus. *Cato R. R.* 158. Coliculus brassicae. *Id. ib.* betae. *Colum.* 12, 7. apii. ℙ Dicitur etiam de tenellis ac viridibus ramusculis arborum. *Varr. R. R.* 1, 31. Coliculus viteus intortus, ut cincinnus, *h. e.* capreolus, clavicula. *Colum.* 5, 9. *a med.* Arbor coliculum agit. ℙ Absolute usurpatus, ut caulis, a quo procedit, est species brassicae. V. CAULIS. *Edict. Diocl.* p. 15. Coliculi optimi quinque Ӿ quattuor, sequentes n. decem Ӿ quattuor.

COLICUS, a, um, adj. κωλικὸς, ad colon intestinum pertinens. Hinc *colicus* dicitur qui coli doloribus laborat. *Plin.* 20, 12, 48. Ergo etiam coeliacis Philistion dedit; et coctum dysentericis, et colicis Plistonicus. Ita *Hard.* ex MSS. ℙ *Coli-*

cum medicamentum, quod datur ad coli dolores. *Cels.* Graece habet 4, 14. Medicamentum, quod κωλικὸν nominatur. ¶ Hoc idem dicitur *colice, es*, κωλικὴ ἀντίδοτος. *Cels.* 5, 25. *n.* 12. Colice Cassii ex his constat: croci, anisi, castorei, etc. Adde *Scrib. Comp.* 120. et 121.

CŎLĪGO, iginis f. domus, quae incolitur. *Arn.* 2. p. 91. In penetralibus coliginis perpetuos fovetis focos. Al. leg. *in penetralibus Vestae ignes perpetuos*, etc. Priorem lectionem tuetur *Salmas.* tum ad *Tert. Pall.*, tum *in Exercitat. Plin.* non semel: additque etiam *colium* hac significatione usurpari apud *Tert. Spect.* 5. ubi hujusmodi affert inscriptionem arae cuidam insculptam: *Consus consilio, Mars duello, Lares colio potentes.* ubi alii leg. *comitio.* V. *Salmas.* in *Exercitat. Plin. p. m.* 913.

*COLIMĬA, ae, vetus nomen Cypri insulae. *Plin.* 5, 31. *B. A.*

COLĪPHĬUM, ii, n. cibus, quo utebantur athletae ad vires firmandas. Olim vescebantur siccis ficubus, quia magnam vim habent ad augendum robur corporis: sed Pythagoras quidam athleta carnium primus usum invexit, ut *Plin.* 23, 7, 63. docet. Videri itaque possint coliphia esse pultes ex assis, et concisis carnibus confectae, suillis maxime, et bubulis, quas luctaturi comederent, ut essent validiores. *Pl. Pers.* 1, 3, 12. Collyrae facite ut madeant, et coliphia: ne mihi incocta detis. *Mart.* 7, 67. Cum coliphia sexdecim comedit. *Juv.* 2, 53. Luctantur paucae, comedunt coliphia paucae. ¶ Juvat hanc interpretationem Graeca vox κωλήπια, (a qua *Salm.* originem ducere ait) quae significat summitates membrorum animalium, a κώληψ, talus, perna, vel a κωλὴν, petiolus. Utebantur enim carnibus; quae minimum succi, et pinguedinis haberent, quaeque maxime aridae essent et siccae. Quod autem saepe ex carne suilla coliphia fierent, confirmatur ex illo *Petr. fragm. Tragur.* 70. *Burm. de coquo ingenioso.* Volueris, de bulba (h. e. *vulva)* faciet piscem, de lardo palumbum, de perna turturem, de colaepio (lege *coliphio*) gallinam. ¶ Nihilominus *Vet. Schol. Juv.*, eumque secuta tota fere interpretum natio, quibus contraire non ausim, *coliphia*, fuisse dicunt panes azymos recenti caseo commixtos: deducuntque a κῶλον, membrum, et ἶφι valide, fortiter, quod membris vires adderent. Docent etiam in formam veretri fuisse confectos: ut de iis intelligi possit illud *Mart.* 14, 69., cujus lemma est *Priapus siligineus.* Si vis esse satur, nostrum potes esse Priapum. ¶ Quidam scribunt *colliphia.*

CŌLIS, et Coles, is, m. καυλὸς, idem quod *caulis;* quemadmodum dicitur *plaustrum plostrum, cauda coda*, etc. *Cato R. R.* 35. Coles rapicii. ¶ De tenello ramusculo vitium. *Varr. R. R.* 1, 31. Pampinare ex sarmento coles, qui nati sunt. Et *mox.* Ne relictis colibus sarmentum nequeat ministrare succum. *Colum. R. R.* 5, 6. *sub f.* Coles vinearii. Adde *Arbor.* 9. ¶ Translate sumitur pro virili membro. *Cels.* 6, 18. *n.* 2. Si ex inflammatione coles intumuit. *Id. ib.* Coles sub cute exesus. Adde 7, 25. ¶ Rectus casus *colis* firmatur τῷ *caulis.* V. *Fuit et Colis, dis, f. Κωλὴ ἄκρα, Κωλιὰς ἄκρα, Indiae promontorium. *Mela* 3, 7. Promontorium Coliacum audit *Plin.* 6, 22. *B. A.* [*Hodie dicitur *Romanan-Koil.*]

[CŎLĬTOR, oris, m. idem ac cultor. *Inscr.* ap. *Mur.* 126, 1. Pro salute Sacerdotum, et kandidatorum, et colitorum hujus loci. *F.*]

CŎLĬUM. V. COLIGO.

COLLĂBASCO, et Conlabasco, is, n. συνολισθαίνω, collabi incipio, nuto, casum minitor. *Lucr.* 3, 600. Conquassatur enim tum mens, animaeque potestas Omnis: et haec ipso cum corpore collabascunt. Al. leg. *collabefiunt*, quia prima syllaba in *labo, as*, brevis est. ¶ Translate. *Pl. Stich.* 4, 1, 16. Ut cuique homini res parata est, firmi amici sunt: si res lassa labat, itidem amici collabascunt.

COLLĂBĔFACTĀTUS, et Conlabefactatus, a, um, part. a *collabefacto*, collabefactus. *Lucr.* 1, 492. Collabefactus rigor auri solvitur aestu.

COLLĂBĔFACTO, et Conlabefacto, as, a, 1. labefacto, corrumpo, λυμαίνω. *Ov. Fast.* 1, 566. Et vastum motu collabefactat onus.

COLLĂBĔFACTUS, a, um, part. a *collabefio*, labefactus, corruptus, λυμανθείς. *Lucr.* 4, 698. quod fracta magis redolere videntur Omnia, quod contrita, quod igni collabefacta. Al. leg. *concalefacta.* ¶ Translate. *Nep. Arist.* 1. A Themistocle collabefactus testula illa, exsilio decem annorum multatus est, *h. e.* dejectus, oppressus.

COLLĂBĔFĪO, is, n. solvor, corrumpor. *Caes. B. C.* 2, 6. Naves adeo graviter inter se concitatae conflixerunt, ut vehementissime utraeque ex concursu laborarent; altera vero, praefracto rostro, tota collabefieret.

COLLĂBELLO, et Conlabello, as, a, 1. labra labris adjungo. *Laberius* ap. *Non.* 2, 168. Collabella osculum.

COLLĀBOR, et Conlabor, eris, apsus sum, dep. 3. συνολισθαίνω, πίπτω, labor, vel simul cum alio labor, concido, corruo. *Ov. Met.* 6, 295. Haec frustra fugiens collabitur. *Petr. Sat.* 94. Collabi ante pedes alicujus. *Val. Flacc.* 7, 152. et in miserae collabitur ora sororis. *Suet. Caes.* 81. Fastigium domus collabitur. *Tac. A.* 2, 31. Ad gemitum collabentis adcurrere liberti. *Stat. Achill.* 1, 195. Collabi saxo. ¶ Translate. *Pl. Truc.* 3, 2, 3. Hic clanculum collapsus est in corruptelam suam.

COLLĂBŌRO, et Conlaboro, as, n. 1. simul laboro, simul curam ago. *Tert. Poenit.* 10. Non potest corpus de unius membri vexatione laetum agere: condoleat universum, et ad remedium collaboret, necesse est.

COLLĂCĔRĀTUS, a, um, part. ab inusit. *collacero*, idem quod laceratus. *Tac. H.* 3, 74. Confossum, collaceratumque corpus.

COLLĂCRĬMĀTĬO, onis, f. idem quod lacrimatio. *Cic. Or.* 2, 45. Signa doloris voce, vultu, collacrimatione denique ostendere.

COLLĂCRĬMO, et Conlacrimo, as, a. 1. δακρύω, idem quod lacrimo, vel simul lacrimo, fleo. *Cic. Somn. Scip.* 1. Complexus me senex collacrimavit. *Id. Sext.* 58. Histrio casum meum collacrimavit. *Pl.* ap. *Gell.* 1, 24. simul omnes collacrimarunt. Adde *Ter. Andr.* 1, 1, 82.

COLLACTĀNĔUS, et conlactaneus, a, um, adj. ὁμογάλακτος, σύντροφος, qui simul cum alio eodem est lacte nutritus. *Paul. Dig.* 40, 2, 13. Si collactaneus, vel educator, etc. *Scaevola ib.* 34, 4, 30. Titia testamento Sejam libertam, eandemque collactaneam heredem instituerat *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 149, 4. Anniae Aquilinae collactaneae C. Javolenus Severus B. M. posuit.

COLLACTĔUS, et Conlacteus, a, um, adj. idem quod collactaneus: quamvis *Charis.* 1, 62. dici negat. *Inscr.* ap. *Reines. cl.* 9. *n.* 16. Verna collacteus Drusi. Adde aliam apud *Grut.* 585, 8. et *Capell.* 1. p. 3. et 2. p. 27. ¶ Quidam tribuunt etiam *Juvenali* 6, 306., sed incerta est lectio.

COLLACTĬUS, a, um, adj. collacteus. *Inscr.* ap. *Grut.* 632, 8. et 661, 2 et 3. et alibi. Alia ap. *Clem. Cardinali Iscriz. Veliterne* p. 129. *n.* 65. L. Faenius Vitalis Faeniae L. F. Priscillae sorori, vix. an. I. mensibus XI. diebus XXIV., Faeniae Hygiae collactiae ejus, vix. an. I. menses IX., L. Faenio Phileto patri, Faeniae Medusae matri fecit, sibi, suis, posterisque eorum. Cum L. Faenius Vitalis Faeniam Priscillam appellet sororem, Faeniam vero Hygiam collactiam, nec hujus patris mentionem faciat, apparet, hanc a Faenia Medusa una cum filia Faenia Priscilla lacte nutritam fuisse, ideoque collactiam Priscillae, ac simul Medusae alumnam fuisse. V. ALUMNUS. ¶ Scribitur et *conlactius. Hygin. fab.* 224. Croton conlactius musarum.

COLLAETOR, et Conlaetor, aris, dep. 1. simul laetor, congaudeo, συγχαίρω. *Tert. Idol.* 14. Collaetemur ex communione naturae.

COLLAEVO, vel Collevo, et Conlaevo, as, a. 1. laevem reddo, laevigo, ἐπιλεαίνω. *Senec. ep.* 64. *a med.* Hoc medicamento asperitas oculorum collaevatur. *Plin.* 17, 22, 35. *n.* 19. Collaevare plagam arboris falce. *Id.* 23, 1, 18. Mustum prodest interaneis vesicae: collaevat enim ea.

COLLAPSĬO, onis, f. casus, ruina. *Jul. Firmic. de err. proph. relig.* 21. Cadentium fulminum funesta collapsio.

COLLAPSUS, et Conlapsus, a, um, part. a *collabor*, delapsus, συμπεπτωκώς. *Liv.* 35, 9. Circa portam Flumentanam collapsa quaedam ruinis sunt. *Suet. Aug.* 30. Aedes sacrae vetustate collapsae. *Tac. A.* 2, 47. Duodecim celebres urbes collapsae nocturno motu terrae. *Curt.* 8, 2. *in f.* Inter manus regis collapsus exstinguitur. *Virg. A.* 4. 664. Collapsa ferro, i. e. gladio perfossa. *Cels.* 7, 26. Iter urinae senectute collapsum. *Virg. A.* 4, 391. suscipiunt famulae, collapsaque membra Marmoreo referunt thalamo *Ov. Met.* 7, 826. subito collapsa dolore cecidit. [*Virg. G.* 3, 485. Rursus abundabat fluidus liquor, omniaque, in se Ossa minutatim morbo collapsa trahebat, i. e. liquefacta, resoluta.] *Id. ib.* 10, 826. Collapsos alicujus artus excipere. [*Id. ib.* 5, 96. Collapsus in artus.] *Cels.* 2, 6. Ad ultima jam ventum esse testantur nares acutae, collapsa tempora, oculi concavi. ¶ Translate. *Val. Max.* 6, 2. *n.* 10. Ira in se ipsa collapsa est, *h. e.* concidit, sedata est. *Pacat. Pan. ad Theod.* 11. Collapsam rempublicam excipere.

COLLĀRĔ, is, n. περιτραχήλιον, περιδέραιον, vinculi genus, quo noxiorum collum adstringitur. *Lucil.* ap. *Non.* 1, 162. Cum manicis, catulo, collarique ut fugitivum Deportem. ¶ Item cingulum e corio cum clavulis capitatis, quo canum colla protegunt contra morsus ferarum. *Varr. R. R.* 2, 9. *ad f.* Ne vulnerentur a bestiis, imponuntur his collaria, etc. ¶ Ab *Apic.* 7, 5. et 6. *collare porcinum* dicitur caro cervicis, et circa collum porci.

COLLĀRĬĂ, ae, f. vinculum colli, collare. *Pl. Capt.* 2, 2, 107. Hoc quidem haud molestum est, quod collus collaria caret. ¶ Quidam putant hoc loco esse adjectivum, et subintelligendum esse *catena.* Quid si *collaria* esset accusativus pluralis? Nam et eum casum *careo* admittit. At quidam MSS. habent *collario*, quam vocem agnoscit etiam *Prisc.* p. 590. [*Lindem.* habet collari; idemque vocem *collaria* lexicis exterminandam esse docet.]

COLLĀRIS, re, adj. ad collum pertinens. *Offa*, sive *offula collaris* legitur apud *Petr. fragm. Tragur.* 56., et exponitur caro cervicis. V. supra COLLARE.

COLLĀTĀTUS, a, um, adj. dilatatus, ampliatus. *Cic. Or.* 56. Quod si et angusta quaedam atque concisa, et alia est collatata et diffusa oratio, etc. Ita habent *Aldus* 1514. *Petr. Victor.* aliique; sed *Schützius* optime edidit dilatata et fusa oratio.

COLLĂTĔRO, as, a. 1. latus claudo, ad latus sto. *Capell.* 3. p. 56. C vocales utrinque collaterat.

COLLĀTĬĂ, ae, f. oppiddum excisum Latii ad Anienem fluvium, in via Tiburtina, in confin. Sabinorum: condita ab Albanis, dicta, quod ibi opes aliarum civitatum fuerint collatae, ut docet *Festus* ¶ Scribitur et *Conlatia.*

COLLĀTĬCĬUS, et Collatitius, a, um, adj. συγκεκομιστὸς, ex plurium collatione factus. *Senec. Cons. ad Marc.* 10. Collaticiis, et ad dominos rediturls instrumentis scena adornatur. *Quint. Decl.* 6, 11. Collaticia sepultura. *Appul. Met.* 8. Collaticia stipe. ¶ *Collaticia myrrha* dicitur a *Plin.* 12, 16, 35. quae non est unius generis, sed ex variis in unum collatis permixta. ¶ *Ex aere collaticio* quippiam facere apud *Tert. Adv. Valent.* 12. proverbio dicitur, qui alienis opibus, et auxilio, non solo Marte suo aliquid facit.

COLLĀTĪNUS et Conlatinus, a, um, adj. a Collatia oppido. *Virg. A.* 6, 774. Hi Collatinas imponent montibus arces. *Liv.* 1, 38. Collatinus populus. ¶ Hinc *Collatina porta* Romae, quae Collatiam ferebat. *Fest.* in *Conlatia.* ¶ *Collatinus* cognominatus est L. Tarquinius Egerii filius, qui primus consul Romae fuit cum L. Junio Bruto, ut est ap. *Liv.* 1, 60. quod ejus pater diu Collatiae a Tarquinio Prisco captae praefectus fuerat. *Id. ib.* 38. et *Ov. Fast.* 2, 733. ¶ Apud *eund. Ov. ib.* 787. *penetralia Collatina* sunt aedes ejusdem L. Tarquinii. ¶ *Collatini, orum* sunt Collatiae cives. *Liv. l. c.* ¶ Sunt etiam populi Apuliae, ap. *Plin.* 3, 11, 16. ¶ Dea *Collatina* ab Romanis ut collium praeses culta est, teste *August. Civ. Dei* 4, 8.

COLLĀTĬO et Conlatio, onis, f. εἰςφορὰ, σύμβολον, actus conferendi: item quod in unum confertur: et praesertim indictio, tributum, quo ab omnibus conferuntur pecuniae in usum reipublicae. *Liv.* 4, 60. Aes grave plaustris quidam ad aerarium convehentes, speciosam etiam collationem faciebant. ¶ Differt tamen a tributo, quia hoc a principe in certa quantitate indicitur: collatio libera est quoad summam pecuniae, licet et ipsa imponatur. *Suet. Cal.* 42. Filia nata, patria conquerens onera, collationem in alimoniam atque dotem puellae recepit. *Plin. Pan.* 41. Collationes remittere. [*Cf. ad h. l. *Gierig.*] *Tac. G.* 29. Collationibus et oneribus exemptum esse. *Liv.* 5, 25. Collatio stipis, aut decimae. ¶ Est etiam contributio alicujus rei in commune, dividundi gratia. Unde tituli *Digest.* 6. et 7. *l.* 37. De collatione bonorum, et dotis: cum scil. filii emancipati, vel filia matrimonio juncta bona sua, et dotem conferunt simul cum ceteris bonis paternis, ut ad eorum possessionem una cum fratribus, qui in potestate patris fuerunt, contra testamenti tabulas admittantur. ¶ Item comparatio. *Cic. Div.* 2, 17. Tu quidem non hostiarum casum confirmas sortium similitudine, sed infirmas sortes collatione hostiarum. *Id. N. D.* 3, 28. Quae est in collatione ista similitudo? *Id. Tusc.* 4, 38. Philosophia constat collatione rationum. *Plin.* 37, 9, 42. Optimae hyacinthi, quae in collatione aurum albicare cogunt. *Hirt. B. G.* 8, 8. Legio, quae collatione reliquarum, nondum eandem virtutis ceperat opinionem. ¶ Apud grammaticos est gradus adjectivorum comparativus, aut superlativus. *Festus:* Ocius secundae collationis, et deinde tertiae ocissime, frequentata sunt. ¶ Apud rhetores *collatio* est oratio rem cum re ex similitudine conferens, ut definit *Cic. Invent.* 1, 30. ¶ Praeterea est illatio unius rei contra aliam, congressus, concursus. *Cic. Or.* 1, 48. Qui cum esset constitutus administrator quidam belli gerendi, tum adjungeremus de exercitu, de castris, de agminibus, de signorum collationibus etc. ¶ In illo *Pl. Mil.* 3, 3, 66. Ubi facta erit collatio nostrarum malitiarum, haud vereor, ne nos subdola perfidia pervincamur. *collatio malitiarum* est conjunctio malitiarum in unum collatarum. ¶ Denique significat disputationem. *Augustin. Retractat.* 2, 39. et alibi. ¶ *Conlatio* scriptum est in *Inscr.* ap. *Grut.* 428, 6. Et conlationem reddidit, *h. e.* pecuniam, quae conlata fuerat, restituit conlatoribus.

COLLĀTĪVUS et Conlativus, a, um, adj. *Festus:* Collativum sacrificium dicitur, quod ex collatione offertur, *h. e.* collata a pluribus impensa. ¶ *Idem:* Collativum ventrem, magnum, turgidum dixit Plautus, quia in eum omnia edulia congeruntur. *Plauti* verba sunt *Curc.* 2, 1, 15. Qui hic

…t homo cum collativo ventre, atque oculis her-…is? ¶ Universim *collativus* dicitur, qui a pluri-…us confertur. *Macr. Somn. Scip.* 1, 6. *circa med.* …ec solum explicandis corporibus hi duo numeri …llativum praestant favorem, sed etc. *Nazar.* …*aneg. ad Constantin.* 18. *in f.* Innumerae simul …entes ad bellum coactae, dum collativam vim con-…erunt, compendiosam victoriam praestiterunt. ¶ …*ollativum, i,* n. (ut *donativum*) est idem quod …llatio, tributum. *Imppp. Gratian., Valentinian.* …*Theodos. Cod. Theod.* 6, 26, 3.

COLLĀTOR et Conlator, oris, m. qui confert. …*l. Curc.* 4, 1, 13. Symbolarum collatores. ¶ …t speciatim qui collationem seu tributum pendit. …*mpp. Honor et Theodos. Cod. Theod.* 7, 6, 5. ¶ …tem qui unum aliquid cum alio confert. *August.* …*p.* 147. Collatorem enim, et disputatorem, non …ssentatorem se esse cupiebat.

COLLĀTORĬUS. V. CHALATORIUS.

COLLĀTRO et Conlatro, as, a. 1. ὑλακτέω, la-…ro, adlatro. Translate. *Senec. Vit. beata* 17. Si …uis ex istis, qui philosophiam collatrant, *h. e.* …onviciis insectantur.

COLLĀTUS, a, um, part. a *confero*, συμφορη-…ς, simul datus, a pluribus contributus in eun-…em aliquem usum. *Cic. Fl.* 25. Pecuniam ad pa-…is honores collatam filius abstulit. *Suet. Aug.* …9. Antonio Musae statuam, aere collato, juxta …ignum Aesculapii statuerunt. *Inscr.* ap. *Grut.* 372, … L. Aurelio L. L. Victori Pleb. Seniensium aere …ollato etc. Alia *ib.* 373, 5. C. Baebio C. F. Gal. …upulo Plebs urbana ex aere collato. L. D. D. D. …dde *ib.* 322, 5., 417, 4. et alibi saepe. Alia ap. …*on. cl.* 9. *n.* 4. Coll. Cent. Helvius Leo ob meri-…a erga se collata. Alia ap. *Grut.* 1022. Ob bene-…cia ab optimo Principe in se collata Colonia Ae-…a etc. ¶ Item comportatus. *Petr. Sat.* 115. *in f.* …t Lycam quidem rogus inimicis collatus manibus …dolebat. *Hor. Od.* 3, 4, 19. Collata myrtus. …*aes. B. G.* 2, 25. Signa in unum locum collata. …*Tac. A.* 4, 46. *f.* Simul castella, rupibus indi-…a, collatisque illuc parentes et conjuges ostenta-…ant.] ¶ Item delatus, perlatus. *Cic. Att.* 13, …2. Ait, sine controversia rem ad me esse colla-…am. [*Tac. A.* 3, 71. Ita sors Asiae in eum, …ui consularium Maluginensi proximus erat, colla-…a. *Id. ib.* 12, 4. Reliquus praeturae dies in Eprium …larcellum collatus est.] ¶ Item comparatus. …*ic. Acad.* 4, 23. Qui mihi cum illo collati, quin-…e classis videntur. *Varr. L. L.* 8, 22. Bos ad …ovem collatus, similis. *Propert.* 2, 21, 11. Num …bi collatam doluit Venus. *Plin.* 7, 48, 49. Col-…tis censibus, quos ante detulerat. V. locum. ¶ …tem oppositus, objectus, contra alterum illatus, …ongrediendi et pugnandi causa. *Cic. Manil.* 23. …ui collatis signis, exercitus regios superare posse …ideatur. *Liv.* 2, 50. Aliquoties aequo campo, …ollatisque signis certatum est. *Pl. Cas.* 2, 5. *in f.* …ollatis signis depugnare. (*Collatis signis* signifi-…at congredientibus aequo campo integris aciebus …ub signis, et justo proelio decertantibus. Sic …*iv.* 37, 21. Regii signis collatis abire agmine, …d iter magis, quam ad pugnam composito, coe-…ere. *Id.* 38, 41. Proelio justo, acie aperta, col-…tis signis dimicandum erat.) *Caes. B. C.* 3, 79. …abere castra collata castris hostium. *Val. Fl.* …, 270. adversas collatis cursibus hastas Conjiciunt. …*iv.* 26, 39. Collato pede rem gerere. *Curt.* 3, …1. Collato pede, quasi singuli inter se dimicarent, …n eodem vestigio stabant, donec vincendo locum …ibi facerent, *h. e.* junctis pedibus alius contra …lium conferti pugnabant. *Ov. Fast.* 1, 569. Col-…ata dextra movere proelia. *Id. Met.* 12, 379. Col-…ato Marte, *h. e.* cominus. [*Tac. H.* 2, 42. Col-…ato gradu corporibus et umbonibus niti.] ¶ Item …unctus, conjunctus. *Plin. ep.* 8, 14. *a med.* Col-…atis viribus. *Curt.* 7, 11. Fontes, e quibus col-…atae aquae flumen emittunt. *Plin. Pan.* 23. Col-…ata omnium vota in unius salutem. [*Praestat …ISS. optim. lectio, quam post *Sichard. Schwarz.* …ervavit, *salute* pro *salutem.*] ¶ Item simul tra-…tatus, disputatus. *Ov. Pont.* 2, 4, 13. Seria mul-…a mihi tecum collata recordor. ¶ Scribitur sae-…issime et *conlatus.* *Inscr.* ap. *Grut.* 426, 7., 447, …, et 457, 8. aere conlato. Alia ap. *Gud.* p. 89. …*n.* 8. pecunia conlata.

COLLĀTUS, us, m. collatio. *Auct. B. Hisp.* 31. …ongressus et clamor, quibus rebus maxime hostes …onterrerentur, in collatu pari erant conditione, i. e. …n conferendis et conserendis manibus. Alio sensu …*ensorin. de die nat.* 1. Cum tuo collatu scirem …e plura didicisse, *h. e.* te conferente, et docente. ¶ Extra ablativum casum exempla nondum mihi …reperta sunt.

COLLAUDĀBĬLIS, le, adj. laudabilis. *Prudent.* …*amart.* 694. nec bonus est, nec collaudabilis ille.

COLLAUDĀTĬO, onis, f. laudatio, ἐγκώμιον. …*ic. Invent.* 1, 43. Qui scriptum defendit, his lo-…is poterit uti: primum scriptoris collaudatione …tc. Adde *Auct. ad Her.* 2, 9.

COLLAUDĀTOR, oris, m. qui collaudat. *Au-…ustin. Conf.* 4, 14. *in f.* Nullo collaudatore mi-…abar.

COLLAUDĀTUS, a, um, part. a *collaudo*, lau-datus. *Caes. B. G.* 5, 2. Collaudati milites. *Hirt. B. Afr.* 35. Collaudati a Caesare, stipendioque donati.

COLLAUDO et Conlaudo, as, a. 1. συνεπαινέω, idem quod laudo, vel valde laudo. *Cic. Att.* 9, 16. Cum ejus clementiam per litteras collaudavis-sem. *Id. Phil.* 5, 11. Collaudare factum alicujus. *Pl. Truc.* 2, 6, 15. Praefica alios collaudare ab-sentes, sese vero non potest, *h. e.* aliorum laudes dicere.

COLLAXO et Conlaxo, as, a. 1. idem quod laxo, χαυνόω. *Lucr.* 6, 231. quia nimirum facile omnia circum Collaxat, rareque facit lateramina vasi.

COLLECTĀ, ae, f. σύμβολον, quod confertur a multis in convivium, collatio, symbola. *Cic. Or.* 2, 57. Collectam a conviva exigere. ¶ Pro mul-torum in unum locum coitione orandi causa sumi-tur a *Hieron. ep.* 108. *n.* 19. Post alleluja canta-tum (quo signo vocabantur virgines ad collectam) nulli residere licitum erat.

COLLECTĀCŬLUM, i, n. locus, ubi aliquid colligitur, receptaculum, ut *Collectacula aquae* ap. *Innocent. de casis litter.* p. 230. *Goesii.*

COLLECTĀNĔUS et Conlectaneus, a, um, adj. collecticius. *Collectaneum aes* dicitur quod est ex usu coemptum, inquit *Plin.* 34, 9, 20., *h. e.* aes jam usu detritum, et variis emptionibus hinc inde collectum. *Suet. Caes.* 56. narrat, Caesarem, in-ter alia, scripsisse librum, qui *Dicta collectanea* inscribebatur. *Collectanea, orum* sunt scripta, quae ex pluribus excerpta locis in unum collecta sunt. *Gell.* 4, 14. Cum librum nonum Atteji Capitonis Collectaneorum legeremus, qui inscriptus est *De judiciis publicis.* Ita legitur in quibusdam libb., sed alii rectius *Conjectaneorum.*

COLLECTĀRĬUS, ii, m. qui colligit pecuniam, et cum alia pecunia, accepto pretio, poscentibus commutat, ἀργυραμοιβός: item qui argentariorum pecunias exigit, et cogit, coactor. *Impp. Honor. et Theod. Cod.* 4, 2, 16. Si quis collectarius ho-noris pretium dederit ambienti. *Symmach. ep.* 10, 49. Vendendis solidis, quos plerumque publicus usus exposcit, collectariorum corpus obnoxium est. Adde *Augustin. Civ. Dei* 22, 8. *a med.*

COLLECTĒ, adv. *Non.* 2, 727. Positum con-cinne, vel collecte.

COLLECTIM, adv. breviter, paucis, summatim. *Claud. Mamert. de statu Anim.* 3, 14. Collectim strictimque sub mentis oculos redegi.

COLLECTĬO et Conlectio, onis, f. συλλογή, con-gregatio. *Cic. Manil.* 9. de Medea. Ut eorum membrorum collectio dispersa celeritatem perse-quendi retardaret. *Id. Brut.* 88. Attulerat minime vulgare dicendi genus: duas quidem res, quas ne-mo alius: partitiones, quibus de rebus dicturus esset, et collectiones. *Petr. Sat.* 98. Collectio spi-ritus. ¶ A medicis collectiones dicuntur tumores praeter naturam ex humoribus in partem aliquam corporis defluentibus. Est autem generale nomen abscessuum, vomicarum, aliorumque tumorum. *Scrib. Compos.* 206. Si quis emissarium collectio-nis apto loco, id est infra sinum, ubi collectio est, fecerit. *Senec. ep.* 68. In pectore collectio et vo-mica est. *Plin.* 24, 9, 37. Extrahere collectiones. *Id. ib.* 42. inhibere. *Id.* 22, 25, 58. discutere. *Id.* 23, 4, 47. lenire. *Id.* 22, 25, 68. mollire. *Id.* 24, 11, 61. minuere. Et 26, 12, 79. sanare. Et 27, 12, 70. sedare. Et 24, 4, 7. siccare. Et 26, 4, 10. sistere. Et 20, 8, 30. solvere. ¶ Praeterea *collectio* dicitur argumentatio, quia quibusdam po-sitis aliud quidpiam colligitur, et concluditur. *Se-nec. ep.* 45. Persuadere alicui aliquid subtilissima collectione. *Id. ep.* 85. Respondere collectioni Pe-ripateticorum. *Plin.* 2, 23, 21. Ratio geometricae collectionis nunquam fallacis. Adde *Arnob.* 1. p. 35. et *Ascon. in Verr.* 2, 2, 10. ¶ *Rutil.* ap. *Quint.* 9, 2. collectionem, quae apud illum est συλλογισ-μός, inter figuras sententiarum enumerat.

COLLECTĪCĬUS et Collectitius et Conlecticius, a, um, adj. συλλογιμαῖος, συστηματικός. *Senec. Quaest. nat.* 7, 23. Ignis collecticius, *h. e.* col-lecto hinc inde pabulo factus. ¶ *Collecticius ex-ercitus* dicitur, qui ex undique collectis, et sine delectu, raptimque conscriptis militibus cogitur. *Cic. Fam.* 7, 3. Signa tirone et collecticio exer-citu cum legionibus robustissimis contulit.

COLLECTĪVUS et Conlectivus, a, um, adj. συλ-λογιμαῖος, collecticius. *Senec. Q. N.* 3, 7. Ut scias, illic non coelestem esse, nec collectivum humorem, sed, quod dici solet, vivam aquam. ¶ Item qui arguendo colligit, συλλέγων. *Quint.* 7, 1. Ratio-cinativa, atque collectiva quaestio orietur. ¶ *Col-lectivum nomen* dicitur a grammaticis, quod in sin-gulari numero plura colligit, ac significat, ut *po-pulus, exercitus, concio* etc. *Prisc.* 2, 581.

COLLECTOR et Conlector, oris, m. qui simul legit, vel simul eosdem versat scriptores, aut ea-dem studia tractat, συμμαθητής, συναναγινώσκων. *Augustin. Confess.* 1, 17. Mihi recitanti acclama-batur praemultis coaetaneis, et conlectoribus meis.

COLLECTRIX, icis, f. quae colligit. *Pl. Mil.* 3, 1, 99. Praecantatrici, collectrici, hariolae, at-que haruspici. Ita legit *Turneb. in comment. ad jo-cos Cicer.*, et collectricem exponit, quae religio-nis causa stipem colligit. Alii tamen rectius leg. *conjectrici.*

COLLECTUS, a, um, part. a *colligo, is,* συλ-λεγείς, comparatus, congregatus, coactus. *Cic. Cat.* 2, 3. Exercitus collectus ex senibus despera-tis. *Id. Or.* 3, 24. Res exquisitae undique et col-lectae. ¶ Item contractus, in angustum coactus. *Virg. A.* 12, 862. Alitis in parvae subitam colle-cta figuram. *Id. ib.* 1, 324. Nuda genu, nodoque sinus collecta fluentes. *Tac. A.* 2, 11. Milites col-lecti in orbem. [*Sil.* 10, 129. Collectus in arma, i. e. tutus, occultans se. *Id. ib.* 255. Propere col-lecto corpore.] ¶ *Vivere collecto* dicuntur anima-lia, quae cibum colligunt, vel ab aliis collectum depascuntur: cui opponitur *vivere rapto.* *Plin.* 11, 37, 60. Rostra rapto viventibus adunca, collecto recta. ¶ Translate. *Cic. Div. Verr.* 22. Conser-vare famam ante collectam. *Caes. B. G.* 6, 11. Nova, et repente collecta auctoritas. *Virg. A.* 9, 63. Rabies edendi collecta ex longo. ¶ Ponitur etiam pro adstricto, contracto, brevi. *Plin.* 8, 16, 17. Quinquaginta ferme volumina, quae a me collecta in arctum, quaeso, ut legentes boni con-sulant. *Tertull. Monog.* 14. Infirmitatem carnis tempore jam collectiore discutere. *Calpurn. Flacc. decl.* 2. Illic effusiora corpora, illic collectiora nascuntur. *Appul. Apol.* Tanto beatior futurus, quanto collectior, *h. e.* pauperior, angustiores ha-bens possessiones. *Stat. Silv.* 2, 1, 42. Et casti-gatae collecta modestia frontis. ¶ Ratiocinando deductus. *Gell.* 11, 13. Qui ita dicit: Si hoc fe-ceris, cupide fecisse diceris; rem dicit sensus ali-cujus ratione collectam et confectam.

COLLECTUS, us, m. συλλογή, collectio. *Lucr.* 4, 415. At collectus aquae digitum non altior unum. *Frontin. de limit.* p. 43. *Goes.* Collectus aquae pluvialis finem alterius fundi influit.

COLLĒGA et Conlega, ae, m. συνάρχων, in di-gnitate et honore socius. Dicuntur autem colle-gae, ut *Varro* censuit *L. L.* 5, 7. a legendo, quia una lecti sint. Hinc consules inter se, et praeto-res inter se, itemque ipsorum consulum collegae erant, quia iisdem comitiis creabantur. *Cic. Off.* 1, 40. Pericles, cum haberet collegam in prae-tura Sophoclem. *M. Messala* apud *Gell.* 15, 13. Collegae non sunt censores consulum, aut praeto-rum: praetores consulum sunt. *Cic. Phil.* 2, 31. Tu unus inventus es, qui eum, quem collegam re-gni habebas, dominum habere velles. *Tac. H.* 3, 66. Esse collegam alicui. *Id. Ann.* 2, 42. Desti-nare se collegam consulatui alicujus. *Id. ib.* 6, 8. Collegam esse alicujus regendis cohortibus praeto-riis. *Nep. Alcib.* 3. et 7. Dare alicui collegam. ¶ Dicuntur etiam *collegae* contutores. *Paul. Dig.* 26, 7, 13. et 45. *ad f.* ¶ Item coheredes. *Id. Dig.* 46, 3, 101. ¶ Item conservi. *Pl. Asin.* 3, 2, 10. et 30. ¶ Item qui sunt ejusdem collegii. *Hermog. Dig.* 27, 1, 41. et *Paul. ib.* 42. et 46. ¶ Item qui eandem artem exercent, ut histriones ap. *Juven.* 8, 197. ¶ De quocumque sodali. *Petr. Sat.* 29. Et collegae quidem mei riserunt. ¶ *Sidon. ep.* 6, 1. vocat Petrum apostolum collegam Lupi epi-scopi Tricassini; qui tamen non est imitandus, cum *collegae* tantum recte dicantur qui simul eodem honore et dignitate funguntur.

COLLĒGĀTĀRĬUS, ii, m. cui conjunctim cum alio legatum est. *Ulp. Dig.* 7, 2, 10. et *ib.* 30, 34. Adde *Cajum Instit.* (ed. *I. F. L. Goeschenio*) 2. §. 199.

COLLĒGĬĀLIS, le, et

COLLĒGĬĀRĬUS, a, um, adj. ad collegium per-tinens. *Inscr.* ap. *Grut.* 322, 4. Fideique vestrae collegiali committo, ut etc. *Tert. Spectac.* 11. Collegiarii ministri.

COLLĒGĬĀTUS, a, um, adj. qui in aliquo col-legio est. *Inscr.* ap. *Grut.* 449, 6. C. Petron. C. F. Pop. Marcellino inter primos collegiato in col-legio Naviculariorum etc. Adde *ib.* 860, 13. et in *Cod. l.* 11. *tit.* 17. qui est *De Collegiatis* etc.

COLLĒGĬUM et Conlegium, ii, n. συναρχία, ἑταιρία, σύλλογος, societas, corpus hominum, ut minimum trium (ut colligitur ex *Nerat. Prisco Dig.* 50, 16, 85.) ejusdem dignitatis, muneris, vel artis. Differt ab *ordine*, qui plures complecti-tur, ut ordo senatorius, equestris, publicanorum etc., et significat certum hominum statum, sive ii societate conjuncti sint, sive non. Plura fuere Ro-mae collegia: horum amplissima et vetustissima pontificum, augurum, septemvirum, vel quindecim-virum, et haruspicum: deinde collegia quaestorum, tribunorum, artificum Capitolinorum, et alia, quae in antiquis maxime inscriptionibus reperiuntur. Haec collegia a Numa antiquitus instituta, ut nar-rat *Plutarch.* in *Num.* 17., deinde L. Caecilio, Q. Marcio consulibus, *h. e.* an. U. C. 686., sublata sunt ob coetus factiosorum hominum, praeter pau-ca, quae utilitas civitatis desiderasset, ut ait *Ascon.* in *Cornel.* 1., inde ea restituit P. Clodius, teste *Cic. Pis.* 4. et *Sext.* 15., at C. Jul. Caesar, ut ait *Suet. Caes.* 42., ea, praeter antiquitus con-

stituta distraxit, iterumque dissolvit Augustus, teste *eod. Aug.* 32. Hujusmodi collegia Itali vocant *fraglie (Brüderschaften)*. Haec si publica auctoritate essent instituta, facultatem habebant decernendi, ac judicandi de certis rebus ad se pertinentibus. *Cic. Sext.* 14. Nulla Romae societas, nullum collegium, aut concilium, aut omnino aliquod commune consilium etc. *Id. Off.* 3, 20. Cum collegium praetorum tribuni pl. adhibuissent, ut res nummaria de communi sententia constitueretur. *Id. Verr.* 2, 2, 41. Agere causam apud collegium tribunorum pl. *Id. ib.* 6, 49. Amplissimum collegium decemvirale. *Id. Brut.* 1. Cooptare aliquem in collegium. *Caes. B. C.* 1, 72. Venire per aliquem in collegium pontificum. *Martian. Dig.* 47, 22. *(qui est De collegiis, et corporib.)* 3. Recipere aliquem in collegium. *Cic. Dom.* 18. Collegium coit. Et *pro C. Cornel.* ap. *Ascon.* Constituere collegium. *Tac. A.* 14, 17. *in f.* Collegia contra leges instituta dissolvere. *Martian. l. c. l.* 1. Illicitum collegium coire. *Ulp. ib.* 2. Illicitum collegium usurpare. *Martian. ib.* 3. Celebrare collegium. *Liv.* 4, 26. Tribuni secedunt, et pro collegio pronunciant, placere etc. ¶ *Collegium* pro *loco* collegii. *Inscr.* ap. *Mur.* 182, 4. Collegium Silvani restituerunt . . . curatores. ¶ Dicitur aliquando de duorum collegarum societate et convictu. *Liv.* 10, 22. *de duobus consulibus.* Nil concordi collegio firmius ad rempublicam tuendam esse. (Adde *ib.* 13. *ad f.*) *Tac. A.* 3, 31. Sequitur Tiberii quartus, Drusi secundus consulatus, patris atque filii collegio insignis. Adde *Hist.* 1, 52. *extr.* et *Plin.* 7, 12, 10. Simile quippiam habes apud *Manil.* 2, 160. ¶ Item de quacumque societate. *Hor. Sat.* 1, 2, 1. Ambubajarum collegia. *Appul. Met.* 4. et alibi saepe. Collegium latronum. ¶ Translate. *Plin.* 10, 17, 19. Noctuae resupinae pedibus repugnant: auxiliatur accipiter collegio quodam naturae, *h. e.* communione, societate. ¶ Reperitur etiam *collegius* gen. masc. *Inscr.* in *Anecd. Litter. Rom. Tom.* 3. p. 466. Quamdiu is collegius steterit. Adde aliam apud *Mur.* 980, 2. et 162, 3.

COLLĒMĂ, atis, n. gluten, ferruminatio, κόλλημα. *Capell.* 3. *sub in.* p. 49. Niloticae fruticis collemata, *h. e.* papyri, qui fiebant ex plurimis phyliris glutine quodam junctis.

COLLEPRŌSUS, a, um, adj. qui simul leprosus est. *Sidon. ep.* 6, 1. Colleprosi mei conditio.

[COLLETĬCUS, a, um, adj. κολλητικός, id quod tanquam colla agglutinat. *Veg. Vet.* 1, 46. et curabis clysteriis collecticis, ut foramina illa sanentur. Vulgo *colleticiis*, sed *Gesnerus* conjecerat legendum *colleticis*, quam vocem *Schneiderus* probavit, et in textum recepit. *F.*]

[COLLETIS, is, f. herba verbenacea apud *Appul. Herb.* 3. *F.*]

COLLĒVO. V. COLLAEVO.

COLLĪBERTĀ. V. v. seq.

COLLĪBERTUS, i, m. συναπελεύθερος, qui simul cum altero ejusdem patroni libertus est. *Pl. Poen.* 4, 2, 88. Collibertus meus eris. ¶ *Colliberta, ae,* f. est in *Inscr.* ap. *Reines. cl.* 18. *n.* 13. Patronae benemerenti fecerunt, et collibertis, collibertabus, posterisque. ¶ Scribitur et *Conlibertus*, ut apud *Grut.* saepenumero legere est.

COLLĪBET et Collubet, et Conlibet, ebat, ibuit, et ibitum est, impers. 2. ἀρέσκει, δοκεῖ, idem quod libet, seu lubet. *Cic. Fam.* 15, 16. Doceas tu me oportebit, in mea ne potestate ut sit spectrum tuum, ut simul ac mihi collibitum sit de te cogitare, illud occurrat. *Ter. Eun.* 5, 9, 26. Si quid collibuit. *Hor. Sat.* 1, 3, 6. Si collibuisset. *Sall. Catil.* 50. Matresfamiliarum pati, quae victoribus collibuissent.

COLLĪBRO, as, a. 1. idem quod libro. *Cato R. R.* 19. Inter arbores medium quod erit, id ad mediam collibrato.

[COLLĪCELLUS, i, m. idem ac colliculus. *Auct. incert. rei agrar.* p. 245. *Goes.* Arca in collicello circa aram. Adde *ib.* p. 272. *F.*]

COLLĪCIAE et Conliciae, arum, f. plur. tegulae sunt, per quas aqua in vas defluere potest. Ita *Fest.* in *Inlicium.* Intelligit autem canalem, qui colligit aquam ex stillicidiis aedium. Adde *Vitr.* 6, 3., ubi habetur *colliquiae* eod. sensu. ¶ Sunt etiam ampliores sulci in agris, per quos aqua extra sata deducitur: ab antiquo *lacio*, traho, duco. *Plin.* 18, 19, 49. *n.* 2. In usu est et collicias interponere, si ita locus poscat, ampliore sulco quae in fossas aquam educant. ¶ Similes sunt quae dicuntur *colliquiae: a liquo, as:* nempe receptacula aquarum ex sulcis defluentium, ut inde extra agrum deferantur. *Colum.* 2, 8. Crebros sulcos aquarios, quos nonnulli elices vocant, faciamus, et omnem humorem in colliquias, atque inde extra segetes derivemus.

COLLĪCIĀRIS et Conliciaris, e, adj. ad collicias pertinens, ut *Colliciares tegulae* ap. *Caton. R. R.* 14., *h. e.* ipsae colliciae. V. DELICIA.

COLLĬCŬLUS, i, m. parvus collis, ὀροπέδιον. *Mart.* 12, 25. Credis colliculis, arboribusque meis. Adde *Appul. Flor. in.*

COLLĪDO et Conlido, is, isi, isum, a. 3. συγκρούω, συμβάλλω, simul cum alia re percutio, contundo: a *con* et *laedo.* *Lucr.* 1, 532. Nam neque collidi sine inani posse videtur Quidquam, nec frangi, nec findi in bina secando. *Ov. A. Am.* 3, 221. Anulus ut fiat primo colliditur aurum. *Cic. N. D.* 3, 12. Humor ita mollis est, ut facile comprimi, collidique possit. *Curt.* 8, 9. Magno motu amnis uterque colliditur. *Senec. ep.* 11. Dentes colliduntur, lingua titubat, labra concurrunt. *Quint.* 2, 12. Collidere manus, terrae pedem incutere. *Curt.* 4, 3. Mare fluctus ciet, et inter se navigia collidit. ¶ Translate. *Quint.* 7, 7. *in f.* Duae leges colliduntur, *h. e.* inter se pugnant. *Id.* 9, 4. Consonantes si binae collidantur, stridor est, ut Ars studiorum, *h. e.* concurrant. *Id. Decl.* 14, 7. Potes efficere, ut propinquitas, ut amicitia se collidat. *Stat. Th.* 6, 435. Ambitiosa pios collidit gloria fratres, *h. e.* committit, et inimicos facit. Eadem translatione Itali dicunt, *urtare con alcuno.* Similem habes locum apud *Petr. Sat.* 10. et *Senec. Prov.* 3. *sub f.* [**Sil.* 7, 566. Procursus viros colliserat, i. e. congressi erant. *Id.* 11, 45. Collidens corda seditio.]

*COLLIGAT, opp. Aethiopiae. *Plin.* 6, 30. *B. A.*

COLLĬGĀTĒ, adv. conjuncte, constricte. *August. Doctr. Christ.* 1, 28. Prout quisque tibi temporaliter colligatius adhaerere potuerit.

COLLĬGĀTĬO, onis, f. συνδεσμὸς, σύνδεσις, conjunctio, vinculum. *Vitr.* 10, 1. Scansoria machina catenationibus, et transversariis, et plexis colligationibus continetur. ¶ Translate. *Cic. Fat.* 14. Si omnia antecedentibus causis fiunt, omnia naturali colligatione conserte contexteque fiunt. *Id. Div.* 1, 56. Colligatio causarum omnium. *Id. Off.* 1, 17. Arctior est colligatio societatis propinquorum. *Val. Max.* 8, 14. *n.* 6. Phidias clypeo Minervae effigiem suam inclusit: qua convulsa, tota operis colligatio solveretur.

COLLĬGĀTUS, a, um, part. a *colligo, as,* συνδεθεὶς, simul ligatus, connexus, conjunctus. *Cic. Univers.* 11. Omne colligatum solvi potest. *Id. ib.* Colligatus vinculis. *Id. N. D.* 1, 4. *in f.* Res omnes inter se aptae et colligatae. *Id. Off.* 1, 5. Res inter se colligatae et implicitae.

COLLĬGO et Conligo, as, avi, atum, a. 1. συνδέω, simul ligo, constringo, connecto. *Cic. Rabir. perduell.* 4. I lictor, colliga manus. *Varr. L. L.* 4, 29. Colligare capillum in capite. *Ter. Eun.* 5, 5, 13. aliquem miseris modis. *Plin.* 19, 1, 3. linum in fasciculos manuales. *Id.* 35, 15, 51. Bitumen vulnera colligat, glutinat nervos, *h. e.* adstringit et claudit. ¶ Translate. *Cic. Or.* 34. Annorum septingentorum memoriam uno libro colligavit, *h. e.* complexus est. *Id. ib.* 50. Colligare sententias verbis. *Id. Ph.* 11, 2. Brutus impetum Antonii furentis colligavit, progressu arcuit, *h. e.* impedivit, cohibuit. *Id. ib.* 11. Ni Brutum colligassemus in Graecia, *h. e.* decrevissemus senatusconsulto (de quo 10. *Phil. in f.*), ut in Graecia se teneret praesidii causa. Al. leg. *in Graeciam.* *Id. Fam.* 9, 17. Quid faciat tamen, non habet: ita se cum multis colligavit, *h. e.* irretivit, ut quod vult facere, non possit. ¶ Particip. *Colligandus* ap. *Pl. Epid.* 5, 2, 23. Colligandae hae sunt tibi hodie.

COLLĬGO et Conligo, is, egi ectum, a. 3. συλλέγω, ἀγείρω, simul lego, congrego, cogo, in unum redigo. *Cic. Cat.* 2, 4. Ex agris ingentem numerum hominum colligere. *Id. Fin.* 2, 4. De Pelasgis colligere bonos viros. *Pl. Trin.* 3, 3, 62. Trecentae ad eam rem causae possunt colligi. *Liv.* 38, 45. *ad f.* Colligere stipem a tyrannis. *Q. Cic. Petit. cons. in f.* multa in unum locum. *Hirt. B. Afr.* 70. Rursus ad aciem passim, conversis equis, se colligebant. *Cic. Verr.* 2, 2, 19. Castra movere, et vasa colligere. V. VAS. *Varr. R. R.* 3, 16. *sub f.* apes in vas aliquod. *Suet. Gramm.* 10. aliquid alicui, *h. e.* in usum alicujus. [**Virg. G.* 1, 427. Luna, revertentes, quum primum colligit ignes. *Sil.* 14, 390. Cornibus omnes colligere flatus (de nave, quae omnes flatus et ventos recipit iisque utitur.)] ¶ Apud *Lucan.* 4, 442. colligere vestigia presso rostro dicitur canis, qui naso vestigia ferae rimatur. ¶ Significat etiam sublevare, tollere. *Plin. ep.* 2, 1. Liber seni elapsus est: quem dum consequitur colligitque, cecidit, coxamque fregit. *Mart.* 7, 33. Colligere togam. *Id.* 12, 83. follem de pulvere. [**Quint. Decl.* 372. p. 766. Expositum quoque collegeram. *Cod. Theod.* 1. de expositis. Quicumque puerum vel puellam projectam de domo patris vel domini voluntate scientiaque collegerit.] ¶ Item supputando summam facere. *Plin.* 13, 13, 27. Libros repertos P. Cornelio, M. Baebio Coss. ad quos a regno Numae colliguntur anni DXXV. Adde *Tac. Germ.* 37. ¶ Apud *Pl. in Supposit. Amphit. scena, quae incipit* Dii vostram fidem, *colligere rationes* est inire. ¶ *Colligere summam aliquam* est continere. *Plin.* 36, 12, 17. Ambitus per frontem centum duos pedes colligit. Adde 12, 5, 11. ¶ Colligere spiritum, spiritum ducere, respirare. *Quint.* 11, 3. Longiorem dicturis periodum colligendus est spiritus. ¶ Colligere gradum, gradum sistere. *Sil.* 7, 694. tardatos turbata fronte Latinos Collegisse gradum videt. Adde 6, 400. [**I* 9, 477. Colligis iram, i. e. finis, desinis irasc ¶ Significat etiam contrahere, in arctum coge *Virg. G.* 2, 154. Squameus in spiram tractu colligit anguis. *Id. A.* 12, 491. Substitit Aene et se collegit in arma. *Ov. Met.* 3, 169. spars per colla capillos Colligere in nodum. [**Prope* 3, 9, 29. Colligis te in tenues umbras. (Gr. συν γειν.) *Tibull.* 1, 8, 14. Ansaque compressos col git arta pedes, i. e. constringit. *Sil.* 10, 3. P vulnera colligit hostes, i. e. vulneribus infligend cogit retro cedere.] ¶ Dicitur etiam *colligere* compositionibus medicamentorum, illud, quod p stremo loco adjicitur, et cetera in unum conjec cogit et congregat. *Scrib. Compos.* 138. Aloes v ctoriati pondus, colophoniae victoriati pondus: u teruntur: adjicitur mellis quod satis est ad col genda ea. Et *ib.* 138. Haec trita succo lactuc colliguntur, et finguntur pilulae. Adde *Compos.* 9 129. et 169. et *Plin.* 34, 11, 27. ¶ Saepe ponit pro deducere, concludere, et quibusdam posit aliud quidpiam inferre. *Cic. Off.* 2, 16. Be etiam colligit, haec pueris et mulierculis esse gr ta. *Id. Att.* 2, 23. Ex eo colligere poteris, qua ta occupatione distinear. *Pers.* 5, 85. Mendo colligis, inquit Stoicus. *Petr. Sat.* 126. Ex vult bus mores hominum colligere. *Quint.* 1, 2. Coll gere aliquid conjectura. ¶ *Colligor* pro judico habeor. *Ov. Amor.* 2, 6, 61. *(si modo is vers Ovidii est, quod* Heinsio *non videtur.)* Colligor e ipso, dominae placuisse, sepulcro. ¶ Est etia conquirere, comparare, acquirere. *Cic. Amic.* 1 Benevolentiam civium blanditiis et assentationibu colligere, turpe est. *Id. Q. Fr.* 2, 16. Ex hoc labo re magnam gratiam, magnamque dignitatem sur collecturus. *Auct. ad Herenn.* 1, 5. Colligere be nevolentiam a persona auditorum. *Ov. Amor.* 1, 8 75. Colligere usum patiendi. *Id. A. Am.* 2, 339. us vires. [**Propert.* 2, 14, 9. Quanta ego praeteri ta collegi gaudia nocte.] ¶ In malam partem *Cic. Verr.* 2, 5, 8. Colligere invidiam crudelitati ex re aliqua. [**Ov. Met.* 1, 234. Ab ipso Colligi os rabiem. *Sil.* 4, 307. Vires et flammam colligi ignis.] ¶ Eleganter *colligere se* adhibetur pro vire animumque recipere, atque, ut explicat *Cic. Tusc* 4, 36., dissipatas animi partes rursum in suum lo cum cogere. *Id. ib.* 1, 24. Neque ea plane vide animus, cum tam repente in insolitum, tamqu perturbatum domicilium immigravit: sed cum s collegit atque recreavit, tum agnoscit illa remini scendo. *Id. Fam.* 5, 18. Rogo, atque oro, te col ligas, virumque praebeas. *Caes. B. C.* 3, 65. Col ligere se ex maximo timore. *Liv.* 3, 60. *in f.* Col ligere animum. *Cic. Or.* 1, 7. Quasi colligend sui causa, in Tusculanum se contulit. *Id. Quint* 16. Si haec duo tecum verba fecisses: quid ago aliquid loci rationi et consilio dedisses; tu te col legisses. ¶ Part. *Colligens* ap. *Suet. Claud.* 7 Existimationem omnibus lenociniis colligente.

COLLĪMĬTĀNĔUS, a, um, adj. qui limite jungitur, conterminus. *Sol.* 40. Collimitanea Galatiae Phrygia. Alii leg. *Collimitata* a *Collimito.*

COLLĪMĬTĬUM, ii, n. περιορισμός, coitio, vel conjunctio limitum. *Sol.* 49. *de amne Jaxarte.* Hoc est collimitium, in quo limes Persicus Scythis jungitur. Alii leg. *colliminium.* *Ammian.* 15, 4. Alemannicis pagis collimitia Romana latius irrumpentibus.

COLLĪMĬTO et Conlimito, as, n. 1. συνορίζω, limitibus conjungo. *Ammian.* 31, 2. Gelonis Agathyrsi collimitant. ¶ Deponentis more, vel passive, *Sol.* 15. Gelonis Agathyrsi collimitantur.

COLLĪMO. V. COLLĪNEO.

COLLĪNĔĀTUS, a, um, partic. a *collineo*, ad lineam directus. *Appul. Florid. n.* 23. Collineato pro fronte situ, et conniventibus ad regulam lineis. *Id. Met.* 9. Collineatis oculis ad umbram. V. v. seq.

COLLĪNĔO et Conlineo, as, a. 1. recta veluti linea dirigendo, scopum attingere, στοχάζομαι, *Cic. Div.* 2, 59. Quis est enim, qui totum diem jaculans, non aliquando collineet? *Id. Fin.* 3, 6. *ad f.* Si cui sit propositum collineare hastam aliquo, aut sagittam, *h. e.* hasta, aut sagitta aliquem scopum ferire. ¶ Significat etiam recta linea ad scopum dirigere. *Gell.* 9, 1. Si in editiora mittas, et, ad percutiendum superne aliquid, manum et oculos collinees. ¶ In multis editionib. *Cicer.*, *Gellii*, et *Appul.* pro *collineo* habetur *collimo*, *as:* quod qui Latinum putarunt, deducebant a *limus, a, um*, quia qui aliquo ictum dirigit, limis ac semiapertis oculis id facere soleat: atque ob eam rationem alii *connives* in loco *Gellii* reponebant. Verum recepta jam est omnium eruditorum calculo ea lectio, quam posuimus; et verbum *collimo* e Latinorum albo expunctum. ¶ Sunt etiam qui cum in variis MSS. *collinio*, seu *conlinio* invenerint, hoc quoque rectum putent, cum et *delinio* pro *delineo*, a linea non semel reperiatur.

[COLLĪNĬĀTĒ et Conliniate, adv. *Jul. Valer. res gest. Alex. M.* (ed. *A. Maio*) 3, 48. Eumque quam conliniatissime efficiat, ac depingat. *Id. ib.* 58. Currus falcatos e porphyrite lapide, sed con-

niatissime una cum animantibus et aurigis ad veri aciem videre erat plurimos, *h. e.* affabre exsculptos.

COLLĪNĬĀTUS pro *collineatus* legitur ap. *Capell.* . p. 237. V. COLLINEO.

COLLĪNĪTUS et Conlinitus, a, um, collitus: a *on*, et *linio, is. Colum.* 6, 17. *in f.* Pastinacae emina, et succus armoraceae cum melle collinita, culorum sedant dolorem.

COLLĪNO et Conlino, is, levi, itum, a. 3. *συναλείφω*, ungo, inungo. *Ov. R. A.* 351. cum positis ua collinet ora venenis. *Gell.* 17, 9. *a med.* Tabulas cera collevise. ℙ *Collinere coeno*, aut *pulvere* est conspurcare. *Hor. Od.* 1, 15, 20. Crines pulvere collines. ℙ Translate. *Pl. Most.* 1, 3, 33. Pulcrum ornatum turpes mores pejus coeno collinunt.

COLLĪNUS, a, um, adj. ad collem pertinens. *Varr. R. R.* 1, 6. Tria genera sunt agrorum, campestre, collinum, et montanum. *Cels.* 2, 18. Frumentum valentius est collinum, quam campestre. *Colum.* 12, 21. Mustum ex vineis collinis. *Id.* 1, 5. Collina aqua. ℙ *Collinas herbas* ap. *Propert.* 4, 5, 11. intellige circa portam Collinam nascentes. Fuit autem *Collina porta* Romae prope colles Quirinalem, Viminalem, et Exquilinum: unde et nomen traxit. V. AGONENSIS. *Ov. Fast.* 4, 871. Templa frequentari Collinae proxima portae, *h. e.* aedes Veneris Erycinae, de qua *Liv.* 40, 34. verba facit. *Juven.* 6, 290. proximus Urbi Annibal, et stantes Collina in turre mariti, *h. e.* in turri ad portam Collinam. V. *Liv.* 26, 10. ℙ *Collina Tribus* una ex urbanis, dicta est a collibus Quirinali, et Viminali, ubi constituta fuit. Ejus meminere *Varr. L. L.* 4, 8. et *Plin.* 18, 3, 3. *Inscr.* ap. *Grut.* 365, 1. L. Annio L. F. Col. Modesto Hon. Equo Publ. etc. Adde *ib.* 96, 5. et 154, 9. ℙ De *Collinis Saliis* V. in AGONENSIS. ℙ *Collinam Deam*, quae collibus praeesset, adstruunt quidam ex *August. Cic. Dei* 4, 8., idque analogia poscere videtur: sed apud *Augustin.* habetur *Collatina.*

COLLĪPHĪUM. V. COLIPHIUM.

*COLLIPPO, onis, opp. Lusitaniae, inter Tagum et Mondam flumina. *Plin.* 4, 21, 35. Hodie est Leiria. Hinc

*COLLIPPONENSIS, is, adj. ad Colliponem pertinens. *Inscr.* ap. *Grut.* 1155, 7. Cornelio ex Lusitania municipi Collipronensi (corrige *Collipponensi*). Adde aliam *ib.* 323, 8. *B. A.*

COLLĪQUĔFACTUS, a, um, part. ab inusit. *colliquefio*, liquefactus, *συντηκόμενος. Cic. Cluent.* 62. Venenum colliquefactum in potione. *Varr. R. R.* 2, 4. Glacies colliquefacta.

COLLĪQUESCO et Conliquesco, is, n. 3. *συντήκομαι*, liquesco. *Colum.* 12, 22. Dum ea, quae addideris, in pice colliquescant. *Appul. Apolog.* Cum caro in humorem crassum, et spumidum inimico igni colliquescit. ℙ Translate. *Front. de nep. amiss.* 2. Victorini mei lacrimis tabesco, conliquesco.

COLLĪQUĬAE. V. COLLICIAE.

COLLĪQUO et Conliquo, is, qui, a. 3. idem quod liquo, as, liquefacio: tanquam a *liquo, is,* unde *liquor, eris* a *Virgilio* usurpatum. *Varr. fr.* ap. *Non.* 4, 276. Fulmine ita est ictus, ut cista esset integra, aurum colliquisset. Alii leg. *colliquisset*, ut *delicui* a *deliquesco*. Sic *Id. ib.* Quin aes, stannum, aut quid aliud ejus generis fervefactum colliquisset. Utrobique accusativus *se* subintelligitur. Sunt tamen haec omnia variis conjecturis, et lectionibus obnoxia.

COLLIS, is, m. parvus mons. A *colendo* dictum putat. *Varr. L. L.* 4, 4. *a med.*: alii deducunt a *κολωνός*, seu *κολώνη*, quae idem significant. [*Etym. vocis est a *cellere*, ut recte docere videtur *Döderl.* 2, 120. De discrimine inter *collis* et *clivus* v. in *Clivus.*] *Cic. Verr.* 2, 3, 18. Colles nitidissimi et viridissimi. *Caes. B. G.* 2, 8. Collis paulum ex planitie editus. *Id. ib.* 18. ab summo aequaliter declivis. *Colum.* 2, 2. clementer et molliter assurgens. *Virg. G.* 3, 555. Colles supini. *Id. Ecl.* 9, 49. aprici. [**Id. G.* 2, 113. Colles apertos amat Bacchus.] *Tac. A.* 2, 80. Arduus et deruptus collis. *Ov. Met.* 14, 9. Colles herbiferi. *Plin.* 27, 13, 109. saxosi. Et *ib.* terreni. *Virg. Ecl.* 9, 7. qua se subducere colles Incipiunt, mollique jugum demittere clivo, *h. e.* ex alto in campos dissolvi. V. tamen *Servium.* [**Ov. Met.* 1, 344. Flumina subsidunt: colles exire videntur, i. e. ex aquis decrescentibus in altum surgere. *Hor. Od.* 1, 20, 12. Mea nec Falernae Temperant vites, neque Formiani Pocula colles. *Id. ib.* 4, 5, 29. Condit quisque diem collibus in suis, Et vitem viduas ducit ad arbores. *Propert.* 3, 17, 15. Ipse seram vites, pangamque ex ordine colles, i. e. vites defigam in colles. — *Hor. C. S.* 7. Dis, qui bus septem placuere colles, Dicere carmen.] ℙ *Colles montani* ap. *Plin.* 6, 20, 23. sunt juga ex ipsis montibus assurgentia. ℙ Quem *Mart.* 12, 18. appellat *collem Dianae dominae*, est collis Aventinus, ubi Dianae templum fuit. ℙ Pro monte *Sil.* 3, 420. *de Pyrenaeis montibus.* Nomen Bebrycia duxere a virgine colles. ℙ In ablativo casu *colli* pro *colle* rarum est et poeticum. *Lucr.* 2, 317. Nam saepe in colli tondentes pabula laeta. Adde *ib.* 322.

COLLĪSĬO, onis, f. *σύῤῥηξις, σύγκρουσις*, duorum, aut plurium corporum mutua percussio. *Justin.* 11, 12. Nunciatur, uxorem ex collisione abjecti partus decessisse.

COLLĪSUS et Conlisus, a, um, part. a *collido. Cels.* 5, 26. *n.* 23. Solet etiam, colliso corpore, exigua parte findi cutis. *Plin.* 5, 27, 27. Mons collisus mari. *Sil.* 3, 698. alta sonoro, Collisis trabibus, volvuntur murmura luco. *Manil.* 1, 855. cum silva sibi collisa crematur, *h. e.* lignum ligno affrictum accenditur. *Ulp. Dig.* 34, 2, 28. Cui aurum vel argentum factum legatum est, si fractum vel collisum sit, non continetur, *h. e.* ita collisione corruptum, ut formam amiserit. Sic *collisi scyphi* ap. *Paul. Dig.* 50, 16, 14. ℙ *Collisus* absolute dicitur, qui casu, aut ictu aliquo laesus est. *Plin.* 29, 2, 9. Succidam lanam imponunt desquamatis, percussis, collisis. ℙ Collisus nasus, ap. *Senec. Ira* 3, 22. ℙ Translate. *Hor. Ep.* 1, 2, 7 Graecia Barbariae lento collisa duello, *h. e.* longo bello conflictata. *Vell.* 2, 52. Collisa inter se duo reipublicae capita. *Quint. Decl.* 5, 7. Collisa pignora, *h. e.* parentes, et liberi inter se mutuo infesti.

COLLĪSUS, us, m. idem ac collisio. *Plin.* 9, 35, 56. Sono quodam et collisu ipso margaritarum. *Coel. Aurel. Acut.* 2, 12. Collisus dentium.

[COLLĪTEO, et Conliteo, es, ui, n. 2. simul lateo, a *con* et *lateo. Not. Tir.* p. 94. Conlituit. *F.*]

[COLLĪTESCO et Conlitesco, is, n. 3. idem ac colliteo. *Not. Tir.* p. 94. Conlitescit. *F.*]

COLLĪTUS et Conlitus, a, um, part. a *collino*, oblitus. *Prud. Cathem.* 5, 15. Fila favis scirpea floreis, Presso melle prius collita fingimus. ℙ Item conspurcatus. *Pl. Poen.* 4, 2, 4. Luteus, et coeno collitus.

COLLŎBĀTĀRĬUS. V. CALOBATARIUS.

COLLŎCĀTĬO, onis, f. *σύνθεσις, συνθήκη*, actus collocandi, compositio, dispositio. *Cic. Univ.* 9. Collocatio siderum. *Vitr.* 5, 3. Collocationes moenium. *Cic. Cluent.* 66. *in f.* Collocatio filiae. *scil.* in matrimonium. ℙ Collocatio verborum in oratione est, qua ita componuntur verba, atque struuntur, ut neve asper eorum concursus, neve hiulcus sit, sed quodammodo coagmentatus et laevis. Ita *Cic. Or.* 3, 43. definit. *Id. Or.* 70. Compositi oratoris bene structam collocationem dissolvere permutatione verborum. *Id. Or.* 2, 13. Perpolire opus aliquod verborum collocatione, et tractu orationis leni et aequabili.

COLLŎCĀTUS, a, um, part. a *colloco*, apte locatus, positus, dispositus. *Plin. ep.* 2, 1. Cecidit, coxamque fregit: quae parum apte collocata, male coiit. *Cic. Catil.* 3, 9. Signum Jovis collocatum. *Id. Partit.* 4. Hasta in manu collocata. *Suet. Galb.* 18. *ad f.* Curulis perverse collocata. *Id. Tit.* 9. Collocatis circa se ornamenta pugnantium inspicienda porrexit. *Id. Cal.* 24. Drusilla collocata L. Cassio. *Pl. Most.* 3, 3, 12. Bene res nostra collocata est istoc mercimonio. *Cic. Pis.* 12. *in f.* Quem ad Cn. Pompejum interimendum collocatum fuisse constabat. *Id. Verr.* 2, 5, 14. *in f.* Aedilitas recte collocata et in loco posita. *Id. in Senat.* 1. In altissimo dignitatis gradu collocatus. *Quint.* 8, 1. In conjunctis intuendum est, ut sint emendata, ut collocata, ut figurata. Et *Cic. Or.* 24. Ornatus verborum duplex, unus simplicium, alter collocatorum. V. integrum locum.

COLLŎCO et Conloco, as, avi, atum, a. 1. *συντίθημι, καθίζω*, loco, pono, statuo, dispono. *Ov. Met.* 1, 722. *de oculis Argi.* Excipit hos, volucrisque suae Saturnia pennis Collocat. *Cic. Or.* 1, 35. Suo quidque loco collocare. *Suet. Ner.* 13. aliquem juxta se. [**Id. Aug.* 43. Super se subsellio secundo collocavit, i. e. pone se, ut *Casaub.* explicat, subselliorum ratione, quorum imo sive primo, in quo sedit Augustus, secundum erat altius, secundo tertium et sic deinceps. *Suet. Tit.* 9. Gladiatorum spectaculo circa se de industria collocatis. *Id. ib.* 100. A Bovillis equester ordo suscepit, urbique intulit, atque in vestibulo collocavit (corpus).] *Pl. Asin.* 3, 3, 67. crumenam in collo. *Id. Aul.* 4, 8, 6. se in arborem. *Id. Men.* 5, 6, 28. vasa et servos in tabernam. *Caes. B. G.* 3, 29. exercitum in hibernis. [**Suet. Aug.* 49. Classem Miseni et alteram Ravennae collocavit. *Tac. A.* 13, 7. Legionesque ipsas propius Armeniam collocari jubet.] *Sall. Jug.* 65. in provinciam hiemandi gratia. *Id. ib.* 55. cohortes adversus pedites hostium. *Caes. B. G.* 1, 38. *in f.* praesidium in oppido. Et *ib.* 3, 19. copias in convalle in insidiis. [**Virg. G.* 4, 424. Hic juvenem in latebris aversum a lumine Nympha Collocat.] *Ov. Met.* 2, 733. chlamydem, ut apte pendeat. *Quint. prooem. l.* 6. statuam. *Cic. Q. Fr.* 3, 1, 1. columnas rectas et e regione. *Id. Har. resp.* 25. aliquem in tuto. *Id. Verr.* 2, 2, 3. sedem ac domicilium (*aufschlagen*). ℙ Cum dativo communi. *Cic. Mil.* 10. Collocare insidias alicui. ℙ *Collocare homines in agris* ap. *Nep. Milt.* 2. est colonia deducta, homines in agris ponere, ut ibi domicilium figant, eosque colant. Omissa praeposit. *Suet. Aug.* 13. *in f.* Cum veteranos reducendos, et municipalibus agris collocandos recepisset. ℙ *Collocare aliquem in lecto* est in lecto ponere. *Cic. Tusc.* 2, 17. Adde *Ter. Eun.* 3, 5, 45. ubi alii leg. *in lectum.* Notat hic *Donat.* hoc sensu *collocare* verbum esse proprium pronubarum. Eodem sensu *collocare* absolute dixit *Catull.* 61, 188. ℙ Jocular iter *Pl. Amph.* 1, 1, 146. Agite pugni: heri homines quatuor in soporem collocastis, *h. e.* sopitos stravistis. ℙ Hinc adhibetur etiam pro sternere. *Mart.* 5, 65. Quot tua Maenalios collocat hasta sues (*erlegen*). ℙ Saepe ponitur pro nuptui dare. *Cic. Brut.* 26. Collocare filiam suam alicui. *Id. Div.* 1, 46. aliquam in matrimonium. *Scaev. Dig.* 36, 1, 77. filiam in matrimonio. *Caes. B. G.* 1, 18. propinquas suas nuptum in alias civitates. *Colum.* 4, 3. *in f.* filiam nuptui in parte agri, *h. e.* dotem in parte agri assignando. *Pl. Trin.* 1, 2, 122. filiam in conditionem se dignam. *Ulp. Dig.* 3, 2, 11. se nuptiis. Ita *Torrent.* Alii *nuptum.* Absolute *Nep. Epam.* 3. Cum virgo nubilis propter paupertatem collocari non posset. [**Tac. A.* 4, 39. Collocandae filiae.] ℙ Collocare dotem in fundo, assignare fundum, ut ex eo dos percipi possit. *Cic. Caecin.* 4. Quo mulieri esset res cautior, curavit, ut in eo fundo dos collocaretur. ℙ *Suet. Tib.* 48. Collocare duas patrimonii partes in solo. [*In solo collocari pecunia dicitur, pro qua emuntur agri, aedes, aliaque, quae vulgo immobilia bona vocant, sed imprimis agri. Ita *Ernest.* ad h. l. (*Anlegen.*)] Similiter *collocare rem familiarem* est occupare, eo loco ponere, ut fructus uberes reddat. *Pl. Men.* 5, 6, 1. Bonus servus, qui rem herilem procurat, videt, collocat. *Cic. Phil.* 3, 2. Non enim patrimonium effudit, sed in salute reipubl. collocavit. Al. leg. *in salutem.* ℙ *Collocare pecuniam* est occupare, impendere. *Cic. Caecin.* 4. Collocare pecuniam in fundo. *Cajus Dig.* 17, 1, 2. pecunias in emptiones praediorum. *Tac. A.* 6, 45. Millies sestertium in munificentia collocatum. *Suet. Aug.* 39. *in f.* Collocare pecunias fenore. *Martian. Dig.* 35, 2, 88. pecuniam idoneis nominibus. ℙ Translate. *Cic. Off.* 3, 5. Collocare aliquem in concilio coelestium. *Id. in Senat.* 1. aliquem in altissimo gradu dignitatis. *Id. Off.* 2, 20. bene beneficium apud aliquem. *Id. Or.* 51. *in f.* Natura collocavit judicium sonorum in auribus. *Id. Q. Fr.* 1, 1, 10. Omne suum studium in doctrina ac sapientia collocare. [**Id. Tusc.* 5, 4. Socrates philosophiam devocavit a coelo et in urbibus collocavit, et in domos etiam introduxit.] *Id. Quint.* 26. *ad f.* spem in incerto temporis. *Auct. ad Herenn.* 4, 17. Omnes bene vivendi rationes in virtute. *Quint.* 12, 11. famam in tuto. *Cic. Coel.* 20. se in meretricia vita. etc. *Id. Off.* 1, 44. *ad f.* se totum in cognitione et scientia. *Pl. Merc.* 3, 2, 10. se in otium. *Mart.* 1, 114. male bonas horas. ℙ Pro ordinare, componere. *Cic. Fam.* 2, 13. *in f.* Mihi erat in animo, cum prima aestiva attigissem, militaremque rem collocassem, decedere. *Gell.* 18, 8. Collocare verba. V. COLLOCATIO. [*Ita dicitur etiam de scriptoribus, qui de re aliqua verba faciunt, ita ut veram demonstrent. *Tac. A.* 6, 27. De cujus moderatione atque sapientia in prioribus libris satis collocavi.] ℙ Ponitur etiam pro simplici *loco*, qua significat aliquid alicui faciendum dare, constituta mercede. *Jabolen. Dig.* 19, 2, 51. Non enim interest, utrum uno pretio, an in singulas operas collocetur, si modo universitas consummationis ad conductorem pertinuit. ℙ *Collocare judicem* ap. *Fest.* in *Procum*, est constituere, eligere. ℙ Part. *Collocans* apud *Justin.* 9, 6. Collocantis filiam.

COLLŎCUPLĒTO et Conlocupleto, as, a. 1. *κατaπλουτίζω*, locupleto, ditem facio. *Ter. Heaut.* 2, 3, 17. Tu interea loci conlocupletasti te, Antiphila. ℙ Translate. *Auct. ad Herenn.* 2, 18. Exornatio est, qua utimur rei honestandae et collocupletandae causa.

COLLŎCŪTĬO, Conlocutio et Colloquutio, onis, f. *συνομιλία*, actus colloquendi, colloquium, sermo. *Cic. Phil.* 11, 2. Secutae sunt collocutiones familiarissimae cum Trebonio. *Auct. ad Herenn.* 15, 1. Venire in collocutionem cum hostium ducibus. *Cic. Fam.* 1, 9. Hac me mente fuisse, et senatus ex me audivit, et tu in nostris sermonibus collocutionibusque vidisti. *Collocutio* est colloquium, quod fit remotis arbitris, et de arcanis rebus sermo latius patet, et publicum quoque colloquium significat. *Manut.*

COLLŎCŪTOR, oris, m. qui simul cum aliquo loquitur. *Tertull. adv. Praxeam* 5. Dum loqueris, collocutorem pateris sermonem. *August. Confess.* 9, 6. Quae inseruntur ibi ex persona collocutoris mei.

*COLLODES, is, f. *Κολλώδης*, insula prope Sardiniam. *Plin.* 3, 7. *Martian. Capell.* 6. a. m. sub titulo *de Sardinia*, p. 136. *Vulcan. B. A.*

*COLLOPS, geminus, magnus et parvus, *Κολ-*

λοψ μέγας καὶ μικρὸς, opp. Numidiae, in Mauritaniae confinio. *Collops magnus*, id. est quod *Cullu* (*Κούλλου Ptolem.*) ap. *Plin.* 6, 3. vel *Chulli municipium* ap. *Anton. Itin.* *Collops parvus*, qui magis ad orientem est, nunc *Larobo*, teste *Moletio. B. A.*

COLLŎQUĬUM et Conloquium, ii, n. συνομιλία, sermo inter duos, collocutio. *Nep. Dat.* 11. Cum aliquandiu in colloquio fuissent. *Cic. Phil.* 12, 11. Venire in congressum et colloquium alicujus. *Caes. B. C.* 1, 9. *in f.* Componere omnes controversias per colloquia. *Id. B. G.* 1, 35. Venire in colloquium. Et *B. C.* 3, 18. *in f.* Per colloquia de pace agere. *Virg. A.* 7, 91. Frui colloquio alicujus. *Turpil.* ap. *Non.* 4, 328. Conferre se in colloquium alicujus. *Prop.* 4, 10, 32. Colloquium dare. *Petr. Sat.* 9. *in f.* Subducere se a colloquio praeceptoris. *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 23. *ad f.* Facere colloquium. *Liv.* 34, 61. Serere colloquia cum aliquo. [*Hoc loco in malam partem dicitur de clandestinis conventibus. Adde *Tac. A.* 1, 16. Imperitos animos impellere paulatim nocturnis colloquiis. *Id. ib.* 3, 40. Secretis colloquiis componunt; et al.] *Cic. Phil.* 1, 4. Colloquia amicorum absentium, *h. e.* commercia litterarum. *Plin.* 10, 49, 70. et *Gell.* 10, 12. Interpretari linguas et colloquia avium.

COLLŎQUOR et Conloquor, eris, utus sum, dep. 3. συνομιλέω, simul loquor. *Cic. Or.* 1, 8. Hoc uno praestamus feris, quod colloquimur inter nos. *Id. ib.* 1, 7. Colloqui inter se de re aliqua. *Id. Fam.* 1, 7. saepissime cum aliquo per litteras. *Nep. Alc.* 5. per internuncios. *Cic. Att.* 16, 8. clam cum aliquo. *Liv.* 3, 36. Aditus colloquentibus difficiles. ℙ Cum accusativo personae pro alloqui. *Pl. Capt.* 4, 2, 53. Perlubet hunc hominem colloqui. Adde *eund. Asin.* 1, 2, 24., *Men.* 2, 3, 77., *Pseud.* 1, 3, 16. et *Trin.* 5, 2, 11. et 26. ℙ Cum dativo. *In Suppositis Merc. Plautini, scena, quae incipit: Syra non redit.* Nulli colloquor libentius. ℙ Part. *Collocuturus* ap. *Nep. Att.* 8. Respondit, se neque cum quoquam de ea re collocuturum, neque etc.

COLLŪCĔO et Conluceo, es, uxi, n. 2. συλλάμπω, ἀμφιφάω, idem quod luceo, vel valde luceo. *Cic. N. D.* 2, 15. Sol immenso mundo longe lateque collucens. *Id. Verr.* 2, 4, 32. Cujus fulgore collucere, atque illustrari Jovis templum oportebat. *Id. Acad.* 4, 33. Mare a sole collucet. *Virg. A.* 10, 539. Totus collucens veste, atque insignibus armis. *Id. ib.* 4, 567. Saevae faces collucent. *Id. ib.* 9, 166. Collucent ignes. [**Tac. A.* 3, 4. Collucentes per campum Martis faces. *Id. H.* 3, 23. Vitelliani adverso lumine collucentes. *Ov. Fast.* 5, 363. Vel quia purpureis collucent floribus agri.] *Plin.* 10, 47, 67. Plumae ignium modo collucent noctibus. ℙ In 3. conjugat. *Prud.* περὶ στεφ. 5, 10. Collucis insigni stola. Ita *Heins.* ex veteri MS.; alii: *colluces.*

COLLŪCERNATĬO. V. COLLURCINATIO.

COLLŪCO et Conluco, as, a. 1. κλαδάω, διακαθαίρω δένδρον. *Festus:* Conlucare dicebant, cum profanae silvae rami deciderentur officientes lumini. *Id.* in V. *Sublucare.* Conlucare arbores est succisis arboribus locum implere luce. Priore loco ait esse *ramos decidere:* posteriore ipsas *arbores succidere.* Haec posterior explicatio verior videtur, tum quia *Festi* verba sunt, cum illa videantur esse *Pauli* ejus epitomatoris: tum quia pro *decidendis ramis* est aliud verbum, *sublucare.* *Cato R. R.* 139. Lucum conlucare Romano more sic oportet. *Colum.* 2, 22. Feriis non permittitur serere, neque terram aperire, neque arborem collucare. *Plin.* quoque posteriorem probat 17, 28, 47. *in f.* Cato arbores religiosas lucosque succidi permisit, sacrificio prius facto: cujus rei rationem precationemque eodem volumine tradidit. Respicit *Plin.* ad caput *Catonis* citatum, in quo rationem tum sacrificii, tum precum in eo habendarum perscribit. Cum autem *Plin.* dicat *lucos succidi*, satis aperte significat, quid sit *lucum conlucare* ap. *Catonem.* Ideo autem sacrificium fieri jubet *Cato*, ut placentur Dii, quibus luci sacri esse putabantur.

[COLLUCRĬUM et Conlucrium, ii, n. videtur significare sacrificium illud, quod, antequam collucarentur luci, facere solebant veteres Romani. V. COINQUIO. *Not. Tir.* p. 69. Lucar, conlucrium. *F.*]

COLLUCTĀTĬO, onis, f. διαπάλη, actus colluctandi, lucta, conatus adversus aliquem. *Ulp. Dig.* 9, 2, 7. Si in colluctatione, vel pancratio alius alium occiderit. *Colum.* 6, 2. *de juvencis.* Ne in colluctatione alter alteri noceat. *Senec. Quaest. nat.* 3, 18. *de mullo exspirante.* Ipsa colluctatione animam agenti rubor primum, deinde pallor suffunditur. ℙ De amantium complexibus usurpat *Appul. Met.* 9. Dum Veneris colluctationibus securius operantur. *Id. ib.* 2. His et hujusmodi colluctationibus ad confinia lucis usque pervigiles egimus. Adde *Lact.* 1, 17. de Minerva a Vulcano compressa. ℙ De conjunctione dexterae in salutationibus. *Tert. de virg. veland.* 11. Rebecca, cum ad sponsum perduceretur, non sustinuit dexterae colluctationem, nec osculi congressionem. ℙ Translate de vitiis pronunciationis. *Quint.* 11, 3. Est alius concursus oris, et cum verbis suis colluctatio, *h. e.* difficultas quaedam verborum apte exprimendorum.

COLLUCTĀTOR, oris, m. qui cum aliquo luctatur, ἀντίπαλος. *Lact. de opif. Dei* 1. Ille colluctator et adversarius noster, scis quam sit astutus.

COLLUCTOR et Conluctor, aris dep. 1. συμπαλαίω, simul luctor. *Plin.* 27, 2, 2. *de veneno.* Cum eo solo colluctatur. *Appul. Met.* 2. *in f.* Medios latrones invado, ac singulis, ut quemque colluctantem offenderam, gladium altissime demergo. *Gell.* 12, 5. *a med.* Philosophus cum petulantia morbi colluctans. *Prud. Hamartig.* 523. colluctari praedonibus.

COLLŪDĬUM, ii, n. ludus cum aliquo. *Solin.* 12. *de delphinis.* Post assueta colludia. Adde *Symmach. ep.* 3, 5. ℙ Item deceptio, fraus. *Ammian.* 19, 5. Confessus debitum, per colludia in nomen fisci translatum. Adde *Imppp. Val.*, *Valens et Gratian. Cod.* 9, 49, 7. et *Symmach. ep.* 4, 20. et V. vocem sequent.

COLLŪDO et Conludo, is, usi, usum, n. 3. συμπαίζω, simul cum alio ludo.. *Hor. Art. P.* 159. Puer gestit paribus colludere. *Virg. G.* 1, 369. Aut summa nantes in aqua colludere plumas, *h. e.* ludentium more volitare. ℙ *Colludere* apud JCtos dicuntur inter se litigantes, cum ficte, et veluti per ludum litigant, alterque patitur se superari, ut tertio cuipiam praejudicium afferatur. *Cic. Verr.* 2, 2, 24. Inimicus hostis esset, tanta contumelia accepta, nisi tecum collusisset, et tuae potius existimationi servisset, quam suae. *Ulp. Dig.* 48, 5, 3. Colludere magis cum uxore, quam ex animo accusare. ℙ Similiter procurator colludere cum emptore dicitur, cum ab eo corrumpitur pretio, ut vilius aliquid vendat, ut est apud *Julian. Dig.* 41, 5, 7. *a med.* etc.

COLLŪGĔO, es, n. 2. idem quod lugeo, vel simul lugeo. *Cael. Aurel. Tard.* 2, 5. Lacessiti collugent, ingemunt.

COLLUM, i, n. τράχηλος, pars corporis, quae caput sustentat. Quid a cervice differat, V. CERVIX. *Cic. N. D.* 2, 47, *in f.* Anseres adjuvantur proceritate collorum. *Id. Brut.* 91. Procerum et tenue collum. *Id. Verr.* 2, 3, 33. Haec civitas mulieri redimiculum praebeat, haec in collum, haec in crines, *h. e.* in ornamenta colli. *Id. ib.* 2, 5, 42. Sustinere aliquid collo ac cervicibus suis. *Id. ib.* 2, 4, 17. Inserere collum in laqueum. *Id. Phil.* 2, 31. Invadere alicui in collum. Sic *Coel.* ap. *Quint.* 4, 2. *sub f.* Amplexu collum alicujus petere. *Q. Cic. Petit. cons.* 3. Secare alicui collum gladio. *Pl. Bacch.* 3, 6, 42. Tollere aliquem in collum. *Id. Ep.* 2, 2, 10. Pallium in collum conjicere. [**Tibull.* 2, 6, 2. Et collo fortiter arma gerat? (de Amore) Cf. *Heyn.* ad h. l. *Id.* 1, 2, 90. Veneris vinclis subdere colla.] ℙ *Dare collum* est cedere, victum se fateri. Victis enim tum collum pedibus calcatur, tum jugum collo imponitur. *Propert*, 2, 8, 19. India quin, Auguste, tuo dat colla triumpho. *Claud. VI. Cons. Honor.* 648. Colla triumphati proculcat Honorius Istri. *Sil.* 10, 216. Subdere colla fortunae. Hinc *eripere colla jugo* ap. *Hor. Sat.* 1, 7, 91. est servitutem evadere, in libertatem se vindicare. ℙ Reis in jus, vel in carcerem trahendis colla prehendi, et torqueri solebant, et fauces obstringi arrepta circa collum tunica, ut vel inviti prompte sequerentur. *Pl. Poen.* 3, 5, 45. Priusquam obtorto collo ad praetorem trahor. *Id. Curc.* 5, 3, 15. Collum obstringe, abduce istum in malam crucem. *Cic. Verr.* 2, 4, 10. *in f.* Obtorta gula de convivio in vincula abripere. ℙ Aliquando etiam, ut notat *Turn.* 28, 34. magistratus ipsi, castigandi gratia, minus obedientibus collum torquebant. *Liv.* 4, 53. Consul cum paucis appellantibus tribunum, collum torsisset, metu ceteri sacramento dixere. ℙ Per similitudinem *collum* dicitur de aliis rebus. *Virg. A.* 9, 436. lasso papavera collo Demisere caput. *Plin.* 17, 21, 35. *n.* 4. Colla fictilia, *h. e.* tubuli fictiles. *Id.* 28, 11, 48. et *Phaedr.* 1, 26. Collum lagenae. *Stat. Theb.* 9, 643. Frondea colla Parnassi, *h. e.* juga subjecta vertici. ℙ Reperitur etiam *collus, i,* m. *Pl. Capt.* 2, 2, 108. Collus collaria caret. *Id. ib.* 4, 3, 2. Praetruncare collos. Adde *Accium*, *Lucil.*, *Caecil.*, *Caton.*, *Naev.* et *Varron.* ap. *Non.* 3, 64., quorum tamen omnium auctoritas non persuadet *Quint.* 1, 6. ut in ornata oratione usurpari permittat.

COLLŪMĬNO, as, a. 1. illumino, vel simul illumino. *Appul. de Deo Socrat.* Serv. Tullius flamma colluminetur a capite. *Prud. adv. Symmach.* 2, 830. Solis radius colluminat omnes.

COLLŬO et conluo, is, ui, utum, a. 3. διακλύζω, idem quod lavo, vel simul lavo. *Cato R. R.* 100. Metretam amurca colluere. *Pers.* 1, 18. Liquido plasmate guttur colluere. *Plin.* 20, 6, 23. Colluere dentes aqua. *Id.* 23, 4, 38. De oleo colluere os ad dentium firmitatem. [**Ov. Met.* 5, 447. Fessa labore sitim collegerat, oraque nulli Colluerant fontes. *Colluere* rarius ita occurrit de bibente.] ℙ *Colluere* etiam dicitur flumen, cum locum aliquem circumfluit. *Pompon. Dig.* 41, 1, 30. Cum amnis paulatim colluendo, locum eminentem supra alveum fecit.

COLLURCĬNĀTĬO, onis, f. aviditas, voracitas a *lurcor.* *Appul. Apol.* Quae omnia in paucis annis hic degulator studiose in ventrem condidit, et omnimodis collurcinationibus dilapidavit. *Claud. Mamert. de statu Anim.* 2, 9. *ad f.* Qui stipem suam variis collurcinationibus dilapidavit parasiticis more. ℙ Quidam ap. *Appul.* leg. *cohircinationibus*, et exponunt, hircinis lasciviis: ap. *Mamert.* vero *collucernationibus:* sed utrumque minus recte.

COLLUS, genus tormenti e corio. *Fest.* ubi al leg. *culeus*, seu *culleus.* ℙ *Collus*, cervix, V. COLLUM.

COLLŪSĬO, onis, f. συμπαιγνία, actus colludendi; et translate dolus, fraus ex composito facta eo modo, quo in COLLUDO explicatum est. *Cic. Verr.* 2, 3, 13. Cum verbo judicium sit in edicto, re quidem vera tuorum comitum collusio cum decumanis sociis tuis. *Senec. Controv.* 5, 31. *ad f.* Noluit videri, per collusionem patri titulum fortissimi viri contigisse. *Ulp. Dig.* 40, 16. qui est *De collusione detegenda*, 4. Si libertinus per collusionem fuerit pronunciatus ingenuus. *Mart. ib.* 8, 5, 19. Cedere litem adversario per collusionem.

COLLŪSĬUM, ii, n. idem quod collusio. *Ulp. Dig.* 17, 1, 8. Si per collusium procuratoris absolutus sit adversarius. Ita *Torrent.* ubi in margine adscriptum est pro varia lectione *collusionem*, quod alii plerique receperunt: at fortasse rectius *colludium*, quod in *Cod. Justin.* et saepius in *Cod. Theodos.* occurrit.

COLLŪSOR, oris, m. συμπαίστης, qui cum altero ludit. *Cic. Phil.* 2, 39. Hunc tu compransoribus tuis et collusoribus dividebas. [**Suet. Cal.* 41. Et quondam proximo collusori demandata vice sua.] *Plin. ep.* 9, 33. Delphinus collusor puerorum. ℙ Item qui in judicio colludit. *Impp. Diocletian. et Maxim. Cod. Theod.* 7, 20, 2. Contra collusorem poena statuta.

COLLŪSŌRĬE, adv. per collusionem. *Ulp. Dig.* 30, 50. Qui collusorie de hereditate litigavit.

COLLUSTRĀTUS, a, um, part. a *collustro*, illustratus. *Cic. Or.* 11. In picturis alios horrida, et opaca; contra alios nitida, laeta, collustrata delectant.

[COLLUSTRĬUM et Conlustrium, ii, n. collegium rusticum, quod agrorum lustrationibus praeerat; ex *Siculo* vero *Flacc.* inter *Auct. rei agrar.* p. 29. *Goes.* liquet pagorum magistros pagos lustrare solitos fuisse. *Inscr.* ap. *Mur.* 89, 3. eaque emendatior ap. *Jo. Labusium* in *Ant. Monum. Bresc.* p. 67. Fatis Fata*libus* Druinus M. Nonii Arrii Muciani *Cos.* actor praediorum Tublinati*um* tegurium a solo impendio suo fecit, et in tutela ejus HS. N. CC. conlustrio fundi Vettiani dedit, *h. e.* iis, qui fundum Vettianum conlustrare solent: Itali dicunt *il consorzio.*

COLLUSTRO et Conlustro, as, a. 1. illustro, collumino, διαυγάζω. *Cic. N. D.* 2, 36. *ad f.* Sol omnia clarissima luce collustrans. *Id. Div.* 2, 43. Luna lumine solis collustrari putatur. [**Collustrare*, proprie lucis communicationem significans, et *illustrare* ita usu differunt, ut *beleuchten*, scil. extrinsecus, ab *erleuchten*, scil. intrinsecus. *Döderl.* 2, 86. sq.] ℙ Item circumspicio, περισκοπέω. *Cic. Tusc.* 5, 23. Cum omnia collustrarem oculis. Adde *Virg. A.* 3, 651. et *Tac. A.* 2, 45.

COLLŪTĬO, onis, f. actus colluendi, ablutio, διακλυσμός. *Scrib. Compos.* 53. Cum dolor dentium urgebit, varie sedandus est partim collutione quorundam, partim commanducatione.

COLLŬTŬLO, as, a. 1. luto inquino, polluo. Translate est dedecus afferre. *Pl. Trin.* 3, 2, 66. Haec famigeratio te honestet, me autem collutulet, si sine dote duxeris.

COLLŪTUS et Conlutus, a, um, part. a *colluo*, lotus, ablutus, διακλυζόμενος. *Plin.* 28, 19, 77. Lacte equino juvantur vulvae collutae. *Id.* 23, 6, 56. Os collutum decocto. *Id.* 25, 13, 105. Succus verbenacae aceto collutus. *Id.* 37, 10, 56. Gemma melle colluta.

COLLŪVĬĀRIS porcus dicitur, qui cibo permixto, et colluvione nutritur. *Fest.* Alii leg. *colluvialis.*

COLLŪVĬĀRĬUM, ii, n. ὀχετός, canalis, per quem colluvies et immunditiae ejectantur. Est qui affert in hanc rem locum *Suet. Aug.* 40., sed ibi *colluvione* legitur: V. locum in voce seq. ℙ *Vitruv.* usurpat de spiraculis, quae cavantur in canalibus aquaeductuum ad emittendum aerem. Verba ejus sunt 8, 7. Etiam in ventre colluviaria sunt facienda, per quae vis spiritus relaxetur. Alii leg. *columnaria;* sed *colluviaria* retinendum: nam, ut ait *Polaenus* ad *Frontin. Aquaed.* p. 160., ita videntur appellata, quod ea non modo spiramentorum loco essent, sed etiam quod per ea egeri possent, ubi opus esset, inquinamenta, itaque rivi purgarentur.

COLLŪVĬES et Conluvies, ei, f. et Colluvio, onis, f. συῤῥοή, φορυτός, συρφετός, sordes varii generis simul confluentes, concursus immunditia-

um. *Ulp. Dig.* 43, 22, 1. Cloaca est locus ca-us, per quem colluvies quaedam fluit. *Colum.* 2, 5. *ad f.* Colluvies cortis, et aedificii. *Plin.* 24, 9, 116. Medetur et suibus effossa sine ferro, et ddita in colluviem poturis, *h. e.* in aquam sordi-am, in qua furfures, et olera mixta sunt. ℙ 'ranslate sumitur pro mixtione et turba viliorum ominum, aut aliarum rerum omnis generis: item ro ea, quae inde nascitur, confusione ac pertur-atione. *Liv.* 4, 2. Colluvionem gentium, pertur-ationem auspiciorum afferre. [**Tac. A.* 2, 55. luod colluviem illam nationum comitate nimia oluisset. *Id. ib.* 14, 44. Postquam vero nationes n familiis habemus, quibus diversi ritus, externa acra, aut nulla sunt, colluviem istam nonnisi netu coercueris.] *Suet. Aug.* 40. Sincerum atque b omni colluvione peregrini ac servilis sanguinis ncorruptum servare populum. *Liv.* 3, 6. Colluvio nixtorum omnis generis animantium. *Cic. Sext.* 7. lle nefarius ex omnium scelerum colluvione natus. *ell.* 1, 15. Colluvio verborum teterrima. *Atticus* p. *Cic. Att.* 9, 10. *a med.* Et te in certamine inci cum illo facilius patiaris, quam cum hoc in a, quae perspicitur futura, colluvie regnare. *ic. Vatin.* 9. *ad f.* Ferocitas Gracchorum, auda-ia Saturnini, colluvio Drusi, et cruor Cinnanus. *d. Senect.* 23. O praeclarum diem, cum ex hac urba et colluvione discedam! *Tac. H.* 2, 16. In ulta colluvie rerum, majoribus flagitiis permixti. dde *Liv.* 3, 9. ℙ In plur. num. *colluviones* legi-ır ap. *Arnob.* 5. p. 172.

COLLUVIUM. V. ALLUVIUM.

COLLYBISCUS, i, m. diminut. a *collibistes*, uod *Pl. Poen.* 1, 1, 42. etc. proprium villici no-nen fecit.

COLLYBISTES seu Collybista, ae, m. κολλυβι-στής, ἀργυραμοιβός, mensarius, vel nummularius, ui ex pecuniae permutatione quaestum facit. *Hie-on. comment. c.* 21. *Matth.* docet, apud Judaeos istingui *collybistas* a *nummulariis*. Hos enim esse, ui pro pecunia mutuanda usuras pecuniae exigunt; *ollybistas* vero, qui non quidem pecunias, sed lterius generis munuscula usurae loco accipiunt, t frictum cicer, uvas passas, poma, et hujus-nodi species, quae Graece τραγήματα, *h. e.* bella-ia, et ab ipsis *collyba* appellantur: quam signi-cationem etiam *Hesych.* apud Graecos agnoscit. Iaec autem munuscula collybistae accipiebant, quia suras, seu pecuniam, accipere vetitum eis erat.

COLLYBUS, i, m. κόλλυβος, ἀλλαγή, permuta-o pecuniae cum pecunia alterius generis. Id enim gnificat praeter cetera, Graeca vox, teste *Poll.* , 9. et 7, 33. Hoc sensu *Cic. Att.* 12, 6. Vide e. qua lacuna sit in auro. Ego ista novi: sed certe collybo est detrimenti satis. *Suet. Aug.* 4. Non ntum ut pistoris, sed etiam ut nummularii ne-otem, sic taxat Augustum: Materna tibi farina x crudissimo Ariciae pistrino: hanc finxit mani-us collybo decoloratis Nerulonensis mensarius, *h.* ex contrectatione pecuniae permutandae. ℙ Po-itur etiam pro pretio, quod accipit nummularius ro opera impensa in pecuniis permutandis. *Cic. 'err.* 2, 3, 78. Ex omni pecunia, quam aratori-us solvere debuisti, certis nominibus deductiones eri solebant, primum pro spectatione et collybo, einde pro nescio quo cerario. *et mox.* Nam col-ybus quinam esse potest, cum utantur omnes uno enere nummorum? ℙ Legitur etiam *Collubus.* *Collybum* neutr. gen. habes ap. *Hieronym. l. c.* ı v. praec.

COLLYRA, ae, f. κολλύρα, genus panis, rotun-a fere figura, lata et compressa, quod vel in sar-agine frigitur ex jure, vel sub cinere coquitur. *'l. Pers.* 1, 3, 12. Collyrae facite ut madeant, et olliphia.

COLLYRĬCUS, a, um, adj. ad collyras perti-ens. *Pl. Pers.* 1, 3, 15. et 17. Jus collyricum, . *e.* ex quo collyrae coquuntur, et eduntur.

COLLYRĬOLUM, i, n. parvum collyrium. *Ma-er* (*exiguae admodum auctoritatis scriptor*) 4, 12. el collyriolum si supponatur in anum.

COLLYRIS, idis, f. parva collyra, κολλυρίς. *lug. de Gen. ad litt.* 8, 5. *ad f.* Profecto licet usi-atus panis, aliquid tamen amplius habuit, cujus na collyride hominem Deus ab indigentia famis lierum quadraginta spatio vindicavit. ℙ A *Tert. 'ult. fem.* 7. ponitur pro ornamento in capitibus fe-ninarum figura collyridem referente. De qua V. n COLLYRA. ℙ *Collyris* est etiam herba alias nalva erratica. *Appul. Herb.* 40.

COLLYRIUM, ii, n. κολλούριον, et extrita prio-e diphthongi vocali, κολλύριον, medicamentum ex olidis rebus confectum, ad varios usus, tereti fere igura, in modum caudae muris truncatae, (a κόλος, nutilus, et οὐρά, cauda, ut placet *Voss.*) quod fi-tulosis corporis partibus immitti solet, veluti mea-ui naris affectae, vel aurium, ano, etc. *Cels.* 5, 8. *n.* 12. Collyrium fieri debet altera parte te-uius, altera paulo plenius: idque ea parte, qua enuius est, antecedente, demitti oportet in fistu-am. *Scrib. Compos.* 142. Injicere collyrium in num. *Id. ib.* Fiunt collyria magnitudinis nucleo-um pineorum. *Colum.* 6, 30. *de equorum morbis.* Collyrium tenue inditur foramini, quo meat urina. *Id. ib.* Subjicere collyria, quae ventrem movent. *Plin.* 28, 9, 37. Axungia collyrii modo subdita. *Id.* 26, 12, 78. Verbasci radicis medulla collyrii tenuitate in fistulam additur. ℙ Est praeterea medicamentum sive liquidum, sive solidum ad oculorum morbos. Hac notione derivant a *collyra*, quod omnia colly-ria solida et sicca in panes redigi soleant collyris similes. *Hor. Sat.* 1, 5, 30. Hic oculis ego nigra meis collyria lippus Illinere. *Celc.* 7, 7, *n.* 4. et 8. Inungere oculum collyrio. ℙ Reperitur etiam, *colyrium* et *colurium* unico *l*, et *v* in *u* Latinum versa.

COLMINĬĀNUS, a, um. V. COMINIANUS.

CŌLO, as, a. 1. ἠθῶ, est paullatim liquorem aliquem, stillatimque emittere, vel rem aliquam per colum purgare: a *colum.* *Colum.* 12, 11. Mel expressa aqua coletur. *Scrib. Compos.* 271. Cola-re aliquid per linteum. *Apic.* 4, 2, Accipies aspa-ragos, in mortario fricabis, aquam suffundes, per colum colabis. *Plin.* 31, 3, 23. Terra colans, *h. e.* stillatim emittens aquam. *Manil.* 5, 193. colare amnes, *h. e.* rete piscari. V. COLUM.

CŎLO, is ui, cultum, a. 3. ἀσκέω, ἐργάζομαι, studium, operam, laborem pono in re aliqua perfi-cienda, assiduus sum circa rem aliquam, exerceo, excolo, curo. *Colum.* 2, 2. Neque enim aliud est colere, quam resolvere et fermentare terram. *Cic. Rosc. Am.* 18. Suos agros studiose colere. *Id. Fin.* 4, 14. Colere vitem. *Ov. Amor.* 1, 13, 15. Pri-ma bidente vides oneratos arva colentes. [**Id. Met.* 14, 624. Qua nulla Latinas Inter Hamadryadas coluit sollertius hortos.] ℙ Dicitur et de aliis rebus, in quibus cura aliqua impenditur. [**Idem quod ornare.* *Ov. Met.* 10, 534. Formamque au-gere colendo. *Curt.* 8, 9, 21. Lacertos auro co-lunt.] *Ov. A. Am.* 3, 107. Corpora si veteres non sic coluere puellae. *Tibull.* 1, 9, 9. Colere capil-los. *Id. ib.* 67. Ah pereant artes, et mollia jura colendi, *h. e.* comendi. *Pl. Poen.* 5, 2, 137. Co-lere quaestum suum. ℙ Colere domicilium stra-mentis, apud *Varr.* ap. *Non.* 4, 50. est casam stra-mentis tegere, sarcire, instruere. ℙ Translate. *Ov. A. Am.* 2, 121. ingenuas pectus coluisse per artes, Cura sit. *Cic. Off.* 1, 2. In officio colen-do sita est vitae honestas omnis, in negligendo turpitudo. *Id. Leg.* 1, 5. Colere, et efficere mu-nus aliquod. *Id. Arch.* 7. Percipere, et colere vir-tutem. *Id. Off.* 1, 1, *ad f.* Colere genus oratio-nis aequabile et temperatum. *Id. Fam.* 3, 13. ar-tes et studia. *Id. Off.* 1, 2. amicitiam, justitiam, liberalitatem. *Id. Brut.* 91. studium philosophiae. *Id. Or.* 2, 35. diligentiam. *Ov. Fast.* 2, 508. mili-tiam. *Ter Hecyr.* 3, 4, 33. pietatem. *Cic. Att.* 12, 28. vitam aliquam. *Id. fragm.* ap. *Non.* 4, 280. Lautum victum et elegantem. *Id. Brut.* 31. disci-plinam aliquam. *Pl. Cas.* 5, 4, 1. mores alicujus populi. ℙ *Colere aevum* ap. *Lucr.* 5, 1144. est aetatem agere. ℙ *Colere vitam* absolute pro vive-re. *Pl. Rud.* 1, 5, 25. Egomet vix vitam colo. Adde *Trin.* 3, 2, 74. Sic colere vitam inopem. *Ter. Heaut.* 1, 1, 84. ℙ In illo *Pl. Poen. prol.* 13. Exerce vocem, per quam vivis, et colis: *vivis*, est victum tibi paras; *colis*, cultum ac vestitum. ℙ Colere servitutem apud aliquem est apud *eund. Poen.* 4, 2, 7. [**Virg. A.* 11, 584. Virginitatis amorem colit.] ℙ Cum accusativo personae signi-ficat cura, studio, observantia, obsequio, venera-tione prosequi. [*De discrimine inter *colere* et *ob-servare* haec docet *Döderl.* 2, 187. *Colere* involvit *operam*, (*handgreifliche Thätigkeit*); *observare* cer-nitur in *pietate* (*zarte Aufmerksamkeit*). Cf. *Manut.* ad *Cic. Fam.* 13, 79.] *Mart.* 2, 55. Vis te, Sexte, coli: volebam amare. Parendum est tibi: quod ju-bes, coleris. Sed si te colo, Sexte, non amabo. *Cic. Amic.* 22. *ad f.* Amicos deligere, et colere. *Id. ib.* Colere inter se, ac diligere. *Gell.* 3, 1. *ad f.* In sese colendo parcum esse. *Cic. Fam.* 5, 8. Neque unquam mihi tui colendi, aut ornandi volun-tas defuit. *Nep. Attic.* 20. Colere aliquem litte-ris, *h. e.* saepe ei scribendo. *Liv.* 31, 43. aliquem donis. [**Tac. A.* 2, 42. Quod eum Rhodi agen-tem nullo officio coluisset.] *Cic. Fam.* 4, 4. *ad f.* aliquem summa observantia. *Id. Att.* 2, 19. *in f.* diligenter, et observare aliquem. *Id. Flacc.* 22. aliquem in primis, ac diligere. *Id. ad Cupienn. post ep.* 16, 16. *ad Att.* Mirifice colere, et amare. *Id. Phil.* 2, 38. aliquem loco patris. *Id. Brut.* 1. In loco parentis colere aliquem. ℙ [*Pertinet etiam ad eos, qui indignum ipsis obsequium praestant. *Suet. Ov.* 2. Post patris deinde mortem, libertinam aulicam gratiosam, quo efficacius coleret, i. e. quo majore fructu et commodo ei obsequeretur. Gr. quoque θεραπεύειν dicunt. Interdum idem esse vi-detur, quod *imitari* scil. cum veneratione, cultu. *Ov. Met.* 1, 694. Ortygiam studiis, ipsaque cole-bat Virginitate Deam. ℙ Huc et illa pertinent *Cic. ad Quirit.* 10. Colere memoriam beneficii be-nevolentia sempiterna. *Id. Fin.* 2, 31. memoriam de-functi. Et *ib.* alicujus diem natalem. ℙ *Colere* etiam dicuntur, qui inferiorum curam habent, eis prospiciunt, fovent, amant. *Virg. Ecl.* 3, 69. Jo-vis omnia plena: Ille colit terras. (*Servius* huc tra-hit et illud *A.* 1, 19. Quam Juno fertur terris magis omnibus unam Posthabita coluisse Samo.) *Pl. Poen.* 5, 4, 14. Juppiter, qui genus colis, alis-que hominum. *Cic. Att.* 10, 8. *ad f.* Nihil mihi unquam gratius accidit, quam quod meam Tulliam suavissime diligentissimeque coluisti. ℙ Saepe re-fertur ad religionem. [*Differt *colere* in his a *venerari* ita, ut *venerans* non nisi debitam Diis reve-rentiam afferat, precibus conspicuam, quibus iras eorum leniat; *colens* sacrificiis et cujuscunque ge-neris studiis, officiis Deorum benevolentiam sibi conciliet, fructus inde tanquam ex agro capturus. Hinc *Cic. N. D.* 1, 41, 115. Quid est enim, cur deos ab hominibus colendos dicas, cum dii non modo homines non colant, sed omnino nihil curent, nihil agant? *Döderl.* 2, 187.] *Cic. N. D.* 1, 42. Colere, precari, et venerari Deos. *Id. Agr.* 2, 35. Majores in Deorum numero venerari et colere. *Id. N. D.* 1, 20. *ad f.* Pie sancteque colere. *Auct. ad Herenn.* 3, 3. religiose, caste. *Cic. Har. resp.* 13. summa religione. *Id. Flacc.* 4. testimoniorum religionem et fidem *Id. Tusc* 1, 12. magna cura caerimonias sepulcrorum. *Plin. Paneg.* 11. Deum aris, pulvinaribus, flamine. *Senec. Herc. Oet.* 580. Deum precibus. [**Liv.* 39, 15. Hos es-se deos, quos colere, venerari, precarique ma-jores vestri instituissent. *Tac. A.* 1, 10. Cum se templis et effigie numinum per flamines et sa-cerdotes coli vellet. *Ov. Met.* 6, 171. Aut cur co-litur Latona per aras? *Id. ib.* 8, 350. Phoebe, ait Amphicydes, si te coluique coloque. *Id. ib.* 725. Qui coluere coluntur.] ℙ Ponitur etiam pro fre-quentem et assiduum esse in loco aliquo. *Cic. Fam.* 2, 12. Urbem, urbem, mi Rufe, cole, et in ista luce vive. *Id. Verr.* 2, 4. 53. Colitur ea pars urbis, et habitatur frequentissime. ℙ Et simpliciter pro habitare, incolere. *Cic. N. D.* 2, 66. Homines, qui has nobiscum terras ab oriente ad occidentem colunt. *Ov. Fast.* 4, 487. Unaque, pastorem vidisset an arva colentem, Vox erat. *Pl. Aul. prol.* 4. Hanc domum multos annos est cum possideo, et colo. *Liv.* 24, 49. Maurusii pro-pe Oceanum adversus Gades colunt. [**Ov. Met.* 5, 495. Sicaniam peregrina colo. Ita saepissime de Diis, qui locum aliquem prae ceteris frequentant. *Ov. Met.* 14, 331. Quaeque (Najades) colunt Scy-thicae regnum nemorale Dianae. *Id. ib.* 15, 545. Hoc nemus inde colo, de Disque minoribus unus Numine sub dominae lateo. *Id. ib.* 1, 576. Undis jura dabat, Nymphisque colentibus undas. *et al.* — Dicitur etiam de animalibus. *Virg. G.* 3, 430. Anguis stagna colit. *Ov. Met.* 2, 380. Quae colat, elegit (Cycnus avis) contraria flumina flammis.] ℙ Part. *Culturus* ap. *Curt.* 4. 8. Urbem advenarum frequentia cultura.

COLŎBATHRA. } V. CALOBATARIUS.
COLŎBATHRĀRĬUS. }

COLŎBĬCUS, a, um, adj. *Firmic. Mathes.* 3, 14. *n.* 8. Morientur aut spastici, aut colobici, aut apoplectici, *h. e.* membro aliquo truncati et debili-tati: a κολοβός, mutilus, truncatus.

CŎLŎBĬUM, ii, n. κολόβιον, tunica sine manicis, qua antiqui Romani utebantur: a κολοβός, mutilus. *Serv.* ad *A.* 9, 616. Tunicae vestrae habent mani-cas, quod etiam Cicero vituperat dicens: Manicatis et talaribus tunicis: nam colobiis utebantur anti-qui, quae dicta sunt ἀπὸ τοῦ κολοβοῦ. ℙ Dicitur etiam *Colobus*, *i. Impp. Gratian.*, *Val. et Theod. Cod. Theod.* 14, 10, 1. Coloborum, ac paenularum induat vestimenta.

*COLOBONA, ae, opp. Hispaniae Baeticae. *Plin.* 3, 1. *B. A.*

CŎLŎBUS, a, um, adj. a κολοβός, mutilus: ita vocatur metrum, cui syllaba deest, quod etiam ca-talectum dicitur. *Mall. Theod. de metr.* 5. Metrum Iambicum senarium colobon constat ex pedibus su-perius comprehensis, et pro sexto pede una tantum syllaba ponitur; ut est apud Horatium: Trahunt-que siccas machinae carinas. *Id. ib.* 7. Versus pentameter anapaesticus colobos fit ita: Tuba ter-ribilis procul aere sonoro. *Mar. Vict.* p. 2504. Hoc metrum quidam colobon vocant.

CŎLŎCASĬA, ae, f. et Colocasium, ii, n. κολοκα-σία, herba Aegyptia, alio nomine cyamus. *Plin.* 21, 15, 51. In Aegypto nobilissima est colocasia. *Virg. Ecl.* 4, 20. Mixtaque ridenti colocasia fun-det acantho. Ubi colocasiae flores intelligit. *Mart.* 8, 33. Lenta minus gracili crescunt colocasia filo, *h. e.* colocasia cocta instar filorum tenduntur, ut scribit *idem Plin. l. c.* ℙ Ejus foliis varie imple-xis Aegyptii pocula conficiunt, in iisque potare gratissimum habent. *Plin. l. c.*

*COLOCASĪTIS, idis, f. Africae insula, in terra Troglodytica. *Plin.* 6, 29. *B. A.*

CŎLŎCYNTHIS, idis, f. κολοκυνθίς, cucurbitae silvestris genus, sativa minus. *Plin.* 20, 3, 8.

CŌLON, et Latina positione *Colum*, i, n. κόλον, et κῶλον, crassum intestinum, quintum in ordine intestinorum, medium inter caecum et rectum, quod a sinistro rene ad dextrum super ventriculi fun-dum fertur; et ex quo excrementa, diu ibi morata, eum accipiunt colorem, quo egeruntur. *Cels.* 1, 7. vocat *intestinum laxius*: et 4, 14. *intestinum ple-*

nius. Graece alii scribunt κόλον, et a κοῖλος, cavus, deducunt, quia plures habet cavitates, seu cellulas: alii κῶλον. In hoc intestino acerbissimi illi dolores fiunt, qui *colici* appellantur. *Plin.* 11, 37, 79. A Graecis appellatur colon, ubi dolorum magna causa est. *Scrib. Compos.* 122. Coli dolor. ¶ Ipse quoque coli dolor ac morbus, *colum* dicitur. *Plin.* 20, 15, 57. Cuminum bibitur propter colum. *Id.* 31, 9, 45. Sal colum levat. *Scrib. l. c. ad f.* Colo infestari. ¶ *Colus, i*, m. idem ac morbus colicus. *Seren. Sammon.* 31, 1. Cum colus, invisum morbi genus, intima carpit. ¶ Est etiam *colum* membrum, a κῶλον: et translate membrum periodi in oratione, ex incisis, seu commatibus constans. *Ascon. in Div. Verr.* 13. Vitiose ambo cola. ¶ Item pars, v. g. carminis, aut orationis. *Augustus* ap. *Donat. in vita Virg. n.* 12. Ut sibi de Aeneide vel prima carminis hypographa, vel quodlibet colon mitteret.

CŌLŌNĂ, ae, f. rustica mulier, quae agros colit. *Ov. Fast.* 4, 692. habebat Rus breve cum duro parca colona viro. Adde *ib.* 2, 646. et *Paul. Dig.* 19, 2, 54. *extr.*, ubi sunt qui putant, *colonam* positum esse pro colonia, *h. e.* rure, praedio. Al. leg. *coloniae.*

*COLONAE, arum, Κολωναὶ, Κολῶναι, Phrygiae oppidum, in Troade, ad mare Aegaeum, non procul a Tenedo. *Nep. Paus.* 3. *B. A.*

CŎLŌNĀRĬUM. V. COLUMNARIUM.

CŎLŌNĀRĬUS, a, um, adj. colonicus, qui alicujus agros colit, et ejusdem servus est. V. COLONUS. *Sidon. ep,* 5, 19. *de colono, qui liberam puellam stupri causa rapuerat.* Mulier tum demum videbitur non ludibrio addicta, sed assumpta conjugio, si reus, mox cliens factus e tributario, plebejam potius incipiat habere personam, quam colonariam.

CŎLŌNĀTUS, us, m. conditio coloni, hoc est ejus, qui ad agrum colendum destinatus est. *Imppp. Gratian., Valentin. et Theod. Cod. Theod.* 14, 18, 1. et *Impp. Constant. et Constans ib.* 12, 1, 33.

*COLŌNE, es, f. Κολώνη, opp. Mysiae minoris. *Plin.* 5, 30. Κολῶναι est *Strab. B. A.*

CŎLŌNĒUS, a, um, adj. *Oedipus Coloneus*, Οἰδίπους ἐπὶ Κολωνῷ, nomen est tragoediae Sophoclis ductum a Colono, seu Colona, qui locus fuit in Attica, non longe ab Athenis, ubi Sophocles natus est, et hanc tragoediam senex admodum conscripsit: ipse quoque Oedipus Thebis exsulans, eo commigrasse dicitur. *Cic. Senect.* 7. Oedipum Coloneum recitavit judicibus. *Id. Fin.* 5, 1. *ad f.* Coloneus ille locus, cujus incola Sophocles etc.

CŎLŌNĬĂ, ae, f. ἀποικία, est pars civitatis, aut sociorum deducta in aliquem locum, colendi et inhabitandi gratia: itemque ipse locus. Igitur colonia est oppidum, quo olim rex, vel senatus, vel populus partem civium, vel sociorum misit ad habitandum. *Cic. Agr.* 2, 27. Colonias sic idoneis in locis contra suspicionem periculi collocarunt, ut esse non oppida Italiae, sed propugnacula imperii viderentur. *Id. ib.* Coloniam deducere in locum aliquem. *Id. ib.* 28. Deducere colonos in coloniam. *Id. Agr.* 1, 5. Constituere coloniam in Janiculo. *Id. Caecin.* 33. *in f.* Cives proficiscuntur in colonias Latinas. *Liv.* 8, 23. Imponere coloniam in agro Samnitium. *Id.* 4, 49. Mittere aliquos in coloniam. *Cic. Div.* 1, 1. Mittere coloniam in locum aliquem. *Vell.* 1, 14. Post septem annos Sutrium deducta colonia est, et post annum Setina, novemque interjectis annis Nepe. Et *ib.* 15. Colonias condere. ¶ Differt a municipio: municipes enim sunt cives alicujus municipii, legibus suis et suo jure utentes: coloni sunt cives unius civitatis in aliam deducti, et ejus jure utentes, a qua sunt propagati. V. *Gell.* 16, 13. ¶ Coloniae aliae erant civiles, aliae militares: civiles constabant ex civibus pauperibus, qui in aliquem locum agri colendi causa deducebantur: militares constabant ex militibus veteranis, qui in aliquem locum, tanquam in laboris requiem deducebantur, simul ut adversus hostium excursiones praesidio essent. Praeterea aliae erant Romanae, aliae Latinae. Romanae civium Rom. jure utebantur, Latinae jure Latii. *Ascon. in argumento Pisonianae*, *Panvin. l.* 3. *de Rep. Rom.* et *Sigon. de jure Provinc.* 10. et *de antiquo jure Italiae* 2, 2. ¶ Multae sunt urbes, quibus Coloniae nomen haesit, quod in eas olim Romani colonias deduxerant, ut Colonia Agrippinensis, Colonia Allobrogum, Colonia Trajana etc., de quibus V. *geographos.* ¶ Interdum *colonia* est quivis agricolationis locus. *Colum.* 11, 1. *a med.* Villicus coloniae suae terminos egredi non debet. Adde *Paul. Dig.* 19, 2, 24. *a med.* et *Scaevolam ib.* 33, 7, 20., item *Tabulam aeneam Vellejatem* erutam anno 1747., et a *Petro De-Lama* anno 1819. editam et illustratam: ubi saepius *colonia* hoc sensu accipitur, ut *Id.* monet p. 35. ¶ *Plaut.* jlocaliter sic appellat quodlibet domicilium. *Aul.* 3, 6, 39. Eam affectat viam, ut commutet coloniam. *Id. Pseud.* 4, 6, 38. Quid ego cesso facere, ut det nomen ad molarum coloniam? *h. e.* ut ad molam damnetur. ¶ Translate *Varr. R. R.* 3, 16. *de apib.* Cum progeniem veteres emittere volunt in coloniam, ut olim crebro Sabini factitaverunt, propter multitudinem liberorum.

[*CŎLŌNĬĀRĬUS, a, um, adj. ad coloniam pertinens, qui ex aliqua colonia est. *Cajus Institut.* (ed. *Goesch.*) 3. §. 56. Latinos Junianos lex liberos perinde esse voluit, atque si essent cives Romani ingenui, qui ex urbe Roma in Latinas colonias deducti Latini coloniarii esse coeperunt. *Id. ib.* 1. §. 28. Si Latini facti uxores duxerint vel cives Romanas, vel Latinas coloniarias. *F.* et *B. A.*

CŎLŌNĬCUS, a, um, adj. ad colonos pertinens, *Varr. R. R.* 1, 3. *a med.* Leges colonicae, in quibus scribimus: Colonus in agro surculario ne capras tum pascat. *Plin.* 8, 47, 72. Ovium summa genera duo: tectum, et colonicum: illud mollius, hoc in pascuo delicatius. *Id.* 26, 10, 62. Ovis colonica. *Colonicae oves* sunt, quas omnes norunt, et pascunt; ita dictae quod passim in omnibus fere coloniis, *h. e.* in praediis, et fundis alantur; cum tectae rariores essent, et in quibusdam tantummodo Italiae regionibus; et non nisi intentissima cura, magnaque impensa alerentur, ut ap. *Colum.* 7, 4. videre est. ¶ *Colonica, ae*, f. est casa coloni, hoc est aratoris, rustici. *Auson. ep.* 4, 6. Vilis arundineis, cohibet quem pergula tectis, Et tingit piceo lacrimosa colonica fumo. [*Cf. *Duk. Lat. Ict. Vett.* 400.] ¶ *Cohortes colonicae* ap. *Caes. B. C.* 2, 19. sunt collectae ex delectu in Romanorum coloniis habito. *Suet. Aug.* 46. Decuriones colonici, *h. e.* colonicarum.

*COLŌNIS, idis. f. insula in mari Aegaeo, juxta Argolidem, e regione Hermiones. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

CŎLŎNŎMON Melos, κολόνομον, est cantus dissonans, imperfectus, mutilus, a musicis legibus deficiens: a κολὸς, mutilus, et νόμος, lex. Legitur ap. *Auson. ep.* 11., ubi V. *Scalig.*

CŎLŌNUS, a, um, adj. γεωργικὸς, ad coloniam spectans, culturae idoneus. *Cic. Phil.* 5, 19. Utique C. Pansa, A. Hirtius consules, alter, ambove cognoscerent, qui ager colonus esset, quo milites veterani deducti essent. Al. rectius leg. *qui ager iis coloniis esset quo* etc. *Sedul.* 3, 9. *de Christo.* Quippe ferax qui vitis erat, virtute colona Omnia fructificans.

CŎLŌNUS, i, m. γεωργὸς, qui agris colendis laborat: item qui aliorum agros conducit, et per se, vel per familiam colit, atque inde pensionem domino persolvit. *Cato R. R.* 1. Virum bonum cum laudabant, ita laudabant: bonum agricolam, bonumque colonum. *Varr. R. R.* 2. *prooem.* Ratio ac scientia coloni est, ut ea, quae in agricultura nascantur e terra, fructum faciant. *Colum.* 1, 7. Paterfamilias comiter agat cum colonis, et avarius opus exigat, quam pensiones. *Cic. Or.* 2, 71. Optimus colonus, parcissimus, frugalissimus. *Scaevola Dig.* 33, 7, 20. Coloni, qui finita conductione de colonia discesserant. *Colum. l. c.* Urbanus colonus, qui per familiam mavult agrum, quam per se colere. *Cajus Dig.* 19, 2, 25. *a med.* Colonus partiarius. *Ulp. ib.* 15. Dare colono remissionem ob sterilitatem. ¶ Jocalariter *Pl. Asin.* 2, 2, 32. Catenarum colone. ¶ Item qui in aliqua colonia publice deducta habitat. *Cic. N. D.* 3, 19. Circen coloni nostri Circejenses religiose colunt. *Justin.* 16, 3. Conscripta colonorum manu, urbem Heracleam condiderunt. Adde *Nep.*, *Caes.*, *Liv.*, *Plin.* etc. ¶ Poetice accipitur universim pro incola. *Virg. A.* 1, 16. et *ib.* 7, 63. et 409., *Propert.* 2, 24, 29., *Tibull.* 4, 1, 139., *Senec. Hipp.* 288., *Ov.*, *Lucan.* etc.

*COLOPĒNA (regio) in Cappadocia fuit. *Plin.* 6, 3. *B. A.*

CŎLŎPHON, ōnis, m. nunc *Altobosco*, al. *Belvedere*, Κολοφών, urbs Ioniae maritima inter Smyrnam, et Ephesum, inter illas septem, quae de Homeri patria certarunt. *Cic. Arch.* 8. ¶ Colophon dictum est etiam a Latinis, teste *Festo*, cum aliquid finitum significaretur. Hinc proverbium, *Colophonem addere*, κολοφῶνα ἐπιτιθέναι, cum summa operi manus imponitur. Ejus originem inde Strabo deducit 14. *ante med.* quod Colophonii in bellis adeo equitatu praestabant ceteris nationibus, ut quocumque accessissent in auxilium, victoriam parerent, et bello finem imponerent.

CŎLŎPHŌNĬĂCUS, a, um, adj. qui est ex Colophone. *Virg. Cir.* 65. Quae Colophoniaco Scyllae dicantur Homero.

CŎLŎPHŌNĬUS, a, um, adj. Κολοφώνιος, ad Colophonem pertinens. *Plin.* 14, 20, 25. Colophonia resina. *Ov. Met.* 6, 8. pater huic Colophonius Idmon. ¶ *Colophonii, orum*, sunt Colophonis incolae. *Cic. Arch.* 8. Homerum Colophonii civem esse dicunt suum. ¶ *Colophonia* absolute est Colophonia resina apud *Scrib. Compos.* 137, 138. et 139.

CŎLOR, oris, m. χρῶμα, qualitas, quae ad visum spectat. *Cic. Leg.* 2, 18. Color albus praecipue decorus Deo est, tum in ceteris, tum maxime in textili. *Id. Tusc.* 5, 16. Candiduli dentes, venusti oculi, color suavis. *Id. Off.* 1, 36. Formae dignitas coloris bonitate tuenda est. *Lucr.* 5, 1257. Colore claro splendere. *Virg. A.* 4, 701. de Iri: Mille trahens varios adverso sole colores. [*Tibull.* 1, 4, 29. Quam cito purpureos deperdit terra colores! *Ov. Met.* 15, 412. Protinus assimulat tactu quoscunque colores (*chamaeleon*).] *Tac. G.* 6. Distinguere scuta lectissimis coloribus. *Plin.* 8, 48, 73. Lanarum nigrae nullum colorem bibunt. *Id.* 11, 38, 91. Colorem accipere. *Id.* 35, 10, 35. *n.* 20. inducere picturae. *Id.* 11, 37, 55. Transire in mille colores. *Id.* 35, 10, 36. *n.* 12. Colores terere. *Paul. Sentent.* 3, 7. temperare. [*Ov. Fast.* 4, 489. Jam color unus inest rebus; tenebrisque teguntur Omnia. *Id. ib.* 6, 168. Et rediit puero, qui fuit ante color. *Id. ib.* 3, 831. Tabulamque coloribus uris. De encaustis. Adde 4, 275. *Virg. Ecl.* 4, 42. Nec varios discet mentiri lana colores. Mentiri lana colores dicitur, dum fucum imbibit, alieno colore tingitur. *Heyn.*] ¶ *Mutare colorem* est eorum, qui vel ira, vel metu, aliave magna perturbatione expallescunt. *Hor. Ep.* 1, 16, 38. Mordear opprobriis falsis, mutemque colores. Adde *Cic. Cluent.* 19. Sic *colorem amittere.* *Ov. Met.* 2, 601. Excidit illi color. Et *ib.* 3, 99. pariter cum mente colorem Perdiderat. [*Virg. G.* 1, 452. Saepe videmus Ipsius in vultu varios errare colores. *Id. A.* 12, 69. Tales virgo dabat ore colores, i. e. talem referebant virginis ora colorem. *Tibull.* 4, 4, 6. Neu notet informis candida membra color, i. e. pallor deformet. *Propert.* 1, 15, 39. Quis te cogebat multos pallere colores? i. e. vultum aliis aliisque coloribus mutare. Gr. εἰς μύρια τρέπεσθαι χρώματα. Παντοδαπὰ χρώματα ὑφίει. *Hor. Ep.* 2, 17, 21. Verecundus color Reliquit ora. Cf. *Bentl.* ad h. l. *Virg. A.* 11, 819. Purpureus quondam color ora reliquit. (De moriente.)] ¶ *Fortis color* est etiam, quod Nos dicimus: *ein frisches, munteres Ansehen.* *Front.* ad *M. Caes.* 5, 1. Si quicquam nos amas, dormi per istas noctes, ut forti colore in senatum venias, et vehementi latere legas. ¶ Huc pertinet illud *Cic. Har. resp.* 1. Repente sine vultu, sine colore, sine voce constitit. Et *Petr. fragm. Tragur.* 63. *in f. Burm.* Post hoc factum nunquam coloris sui fuit: immo post paucos dies freneticus periit. ¶ Aliquot colorum genera, quibus in veste mulieres utebantur, enumerat *Ov. A. Am.* 3, 173. et qui in pictura locum habent. *Plin.* 35, 6. ¶ *Colorem ducere* est trahere, infici. *Virg. Ecl.* 9, 49. Duceret apricis in collibus uva colorem. ¶ Allegorice. *Senec. ep.* 108. Novimus quosdam, qui multis apud philosophum annis persederint, et ne colorem quidem duxerint, *h. e.* ne hilum quidem profecerint. *Quint.* 10, 1. Multa magis, quam multorum lectione formanda mens, et ducendus est color, *h. e.* dicendi genus comparandum. ¶ Metaphorice *color* ponitur pro specie, facie, ornatu extrinseco. *Cic. Or.* 3, 25. Ornatur oratio genere primum, et quasi colore quodam, et succo suo. *Id. Brut.* 46. Color urbanitatis in oratione. *Quint.* 6, 3. Urbanitas non tam sit in singulis dictis, quam in toto colore dicendi. *Id.* 12, 10. Non unus color prooemii, narrationis, argumentorum, perorationis servabitur. *Gell.* 14, 4. Justitiae vultum severis, atque venerandis verborum coloribus depingere. *Petr. Sat.* 2. Carmen sani coloris. *Cic. Att.* 2, 21. Omnibus pictus, et politus artis coloribus. *Id. ib.* 4, 16. *circa med.* Amisimus non omnem modo succum ac sanguinem, sed etiam colorem et speciem pristinam civitatis. *Hor. Sat.* 2, 1, 60. Quisquis erit, scribam, vitae color, *h. e.* ratio, seu conditio vitae. *Id. Ep.* 1, 17, 23. Omnis Aristippum decuit color, et status, et res. ¶ Item pro subtiliter exquisita defensione, praetextu, excusatione. *Quint.* 11, 1. Quod si nulla contingit excusatio, sola colorem habet poenitentia. *Juven.* 6, 279. Dic aliquem, sodes, dic, Quintiliane, colorem. *Quint. Decl.* 12, 21. Color patrocinii. *Marc. Dig.* 5, 2, 5. Res illo colore defenditur apud judicem, ut videatur ille non sanae mentis fuisse, cum testamentum inique ordinaret. *Impp. Honor. et Theodos. Cod.* 3, 6, 3. Sub colore adipiscendae possessionis. *Quint. Decl.* 16, 1. Excogitare colorem aliquem. *Id.* 3, 8. *a med.* Dare colorem rebus deformibus. ¶ Speciatim *color* dicitur pars controversiae, seu potius controversiarum quoddam genus, in quo tota ratio accusationis, aut defensionis in eo sita est, ut factum minus probabile exquisitis conjecturis, suspicionibus, et causis subtiliter inventis tegatur, et coloretur. Hujus rei exempla passim habentur in controversiis *Senecae.* Huc pertinet illud *Quint.* 4, 2. *a med.* Sunt quaedam et falsae expositiones, quarum in foro duplex est genus: alterum, quod instrumentis adjuvatur (puta testibus, tabulis seu veris, seu falsis etc.) alterum, quod est tuendum dicentis ingenio. Id interim ad solam verecundiam pertinet: unde etiam mihi videtur dici color. *Senec. Contr.* 1, 8. Colorem a parte patris quidam duriorem fecerunt. V. si plura cupis, *N. Fabri adnotat.* ad *Senec. Controv.* 1, 1. ubi *Color.* ¶ *Nullius coloris homo* ap. *Pl. Pseud.* 4, 7, 99. est homo prorsus ignotus, et quem, albus, an ater sit, nescias. ¶ *Colos* pro *color* adhibetur non solum a poetis, ut

Lucr. 6, 207. Flammeus est plerumque colos, et splendibus ollis: et Pl. Mil. 4, 4, 43. Is colos thalassicus est; verum etiam a prosae scriptoribus, ut Sall. Cat. 15. Colos ei exsanguis, foedi oculi etc. Ita enim ibi legit Val. Prob. in Cathol. p. 1456. et 1467. Adde Plin. 35, 11, 42. Sic dicimus labos, arbos, odos etc. V. Non. 8, 27. Rectius tamen color dicitur, eodem Probo judice, immo ipso Quint., qui dum 1, 4. docet, arbos, labos, vapos, clamos, et lases pro laser aetatis fuisse, satis indicat, antiquam esse hujusmodi positionem, et paene obsoletam. [*Confusae vv. colores et flores apud Cic. N. D. 1, 40, 112. Heindf.]

COLORATE, adv. cum coloribus. Translate Quint. Decl. 285. Colorate affert quidem iste tale patrocinium. [*i. e. non sine ratione satis probabili.]

COLORATOR, oris, m. qui colorem inducit. Gloss. Lat. Gr. Colorator, στιλβωτής, et ἰνδικοπλάστης. Salm. ad Vopisc. Firm. 3. Coloratores, ait, dici eos, qui parietes colorant, et colores tectoriis illinunt. Fuit inter officia domus Augustae, nempe vel infector, vel pictor. Inscr. ap. Mur. 887, 3. Anteros Liviae colorator. ¶ Colorator inscripta fuit una ex Laberii comoediis, ex qua fragmentum refert Gell. 7, 9.

COLORATUS, a, um, part. a coloro, ἐπιχρωματισμένος, colorem habens. Cic. N. D. 3, 20. Arcus ipse ex nubibus efficitur quodammodo coloratus. Plin. 15, 15, 16. Colorata pira, h. e. quae Venerea alio nomine appellantur: fortasse Italorum pere dipinte. Colum. 11, 2. circa med. Coloratae uvae. Ov. Amor. 3, 10, 12. Comae Cereris coloratae, h. e. segetes flavae, et maturae. ¶ Specialiter dicitur de iis, qui ex solis radiis fuscum colorem contraxerunt, ἡλιόκαυστος. Virg. G. 4, 293. Colorati Indi. Ov. Amor. 1, 14, 6. Seres. Mart. 10, 68. Etrusci. Senec. Vita beat. 7. Virtutem in templo invenies, in foro, in curia, pro muris stantem, pulverulentam, coloratam, callosas habentem manus: voluptatem mollem, enervem, pallidam, atque fucatam etc. ¶ Qui sani coloris est. Cels. 2, 2. Si plenior aliquis, et speciosior, et coloratior factus est. Senec. Constant. Sap. 13. Scit sapiens, omnes hos, qui togati, purpuratique incedunt, valentes coloratosque, male sanos esse. Adde Quint. prooem. l. 8. ¶ Translate. Cic. Brut. 46. Urbanitate quadam quasi colorata oratio. Senec. ep. 16. Quae scribis, unde veniant, scio: non sunt ficta et colorata, h. e. fucata. ¶ Coloratae declamationes quae vocantur, videntur esse, quarum tota ratio colore constat. (V. COLOR.) In declamationibus minoribus Quintiliani post declam. 307. legitur: Finiunt tractatae, incipiunt coloratae: et praeterea colorata inscribitur declamatio 384. P. Pithoeus in epist. ad P. Neveletum Dosch. varias exponit conjecturas ad explicandum, quid sit declamatio colorata, et tractata: sed nusquam sibi satisfacit. N. Faber in adnotat. ad Senec. Controv. 1, 1. ubi Color, scribit, vereri se, ne qui primus sic illas distinxit, illudere, aut crucem figere ingeniis voluerit.

COLOREUS et Colorius, a, um, adj. ποικίλος, variis coloribus pictus. Augustus in suo testam. ap. Charis. 1, 80. Gausapes purpureas, et coloreas meas. Vopisc. Aurel. 46. Concessit, ut blatteas matronae tunicas haberent, cum antea coloreas habuissent. Paul. Dig. 34, 2, 33. ad f. Vestis tam coloria, quam versicoloria. Versicoloria vestis hoc loco (ut et saepe alibi apud JCtos) est ea, quae nativum mutavit, et artificiali quopiam colore tincta est: qua ratione coloriae opponitur, quae varios artificiales colores aut inductos, aut intextos habet. V. Salmas. ad Vopisc. l. c., ubi plura hac de re.

COLORIFICUS, a, um, adj. colorem inducens. Vet. epigr. in Anthol. Lat. Burm. T. 2. p. 309. Cumque colorifico nimbos fulgore replevit. Al. leg. Cumque color ficto etc.

COLORO, as, avi, atum, a. 1. χρώζω, χρωματίζω, colorem induco, pingo. Cic. N. D. 1, 39. in f. Individua corpora formare, figurare, colorare, animare non possunt. Plin. 35, 3, 5. Colorare lineas testa trita. Et ib. 6, 13. lignum sinopide. Id. 15, 15, 16. Pira colorantur sole. ¶ Speciatim significat fuscum colorem inducere. Cic. Or. 2, 14. Cum in sole ambulem, natura fit ut colorer. Propert. 3, 11, 16. Quos Aurora suis rubra colorat equis. Catull. 11, 7. Sive qua septemgeminus colorat Aequora Nilus, h. e. viridem Aegyptum nigra fecundat arena, ut ap. Virg. G. 4, 291. legitur. ¶ Translate. Cic. l. c. Ut, cum in sole ambulem, etiamsi aliam ob causam ambulem, fieri natura tamen, ut colorer; sic cum istos libros studiosius legerim, sentio orationem meam quasi colorari. Id. Or. 13. ad f. Eloquentia hujus nutrimentis educata, ipsa se postea colorat, et roborat. Senec. ep. 71. ad f. Sapientia nisi alte descendit, et diu sedit, animum non colorat, sed inficit. ¶ Significat etiam praetextum inducere. Val. Max. 8, 2. n. 2. Libidinosam liberalitatem debiti nomine colorare. Sic Prudent. Cathemer. 2, 35. Inepta nunc omnes sua Vultu colorant serio.

COLOS. V. COLOR.

*COLOSSAE, arum, Κολοσσαί, oppid. Phrygiae majoris, media inter Sardes et Cabyram, ad Lycum flumen, cujus incolis insignem illam epistolam misit S. Paulus. Plin. 5, 32. B. A.

COLOSSEROS, ob egregiam corporis amplitudinem, et speciem appellatus est Esius Proculus ap. Suet. Cal. 35. Graece est κολόσσερως, a κολοσσός, colossus, et ἔρως, amor: prima vox pertinet ad significandam amplitudinem corporis, secunda ad speciem.

COLOSSEUS, a, um, adj. κολοσσαῖος, altus, et amplus instar colossi. Plin. 34, 7, 18. Moles excogitatas videmus statuarum, quas colosseas vocant, turribus pares. Id. 35, 7, 33. Nero jusserat colosseum se pingi centum viginti pedum in linteo. Id. 36, 5, 4. n. 7. Mars sedens colosseus. Adde Suet. Vesp. 23.

COLOSSICUS, a, um, adj. κολοσσικός, idem quod colosseus. Vitruv. 10, 6. Apollo colossicus. Plin. 34, 8, 19. Signum colossicon nudum. ¶ Colossicoteros, h. e. altior, et amplior, comparativum est Graecae positionis, κολοσσικώτερος, et legitur ap. Vitruv. 3, 3. a med. et 10, 4.

COLOSSINUS, a, um, adj. a Colossis urbe Phrygiae, cujus meminit Plin. 5, 32, 41. Colossinus color ap. eund. 21, 9, 27. in flore cyclamini est purpureus: itaque appellari videtur ab ea urbe, ubi color seu pigmentum ei simile optime conficiebatur. Ita Hard.

COLOSSUS, i, m. κολοσσός, statua immodicae proceritatis, qualis Rhodi fuit statua solis facta a Charete, vel Lachete Lydio Lysippi discipulo, ex aere, altitudine septuaginta cubitorum: quae inter septem orbis miracula numeratur. De eo Plin. 34, 7, 18. verba facit. Id. 35, 11, 40. n. 25. Euphranor fecit et colossos. Stat. Silv. 1, 3, 51. Lusit, et enormes manus est experta colossos. ¶ Adjective pro colosseus. Lampr. Alex. Sev. 25. Statuas colossas in urbe multas locavit. Adde ib. 28. Casaubon. tamen utrobique vult legi colosseas. ¶ Originem hujus vocis Graeci Etymologi ducunt ἀπὸ τοῦ κολούειν τὰ ὄσση, hoc est minuenda oculorum acie: nam in spectanda altitudine oculi caligant.

COLOSTRA, ae, f. et Colostra, orum, n. plur. πρωτόγαλα, primum lac, quod statim post partum feminae edunt, densum, et facile coalescens, atque adeo fetui noxium, si sugat. Plin. 28, 9, 33. Est autem colostra prima a partu spongiosa densitas lactis. Id. 11, 41, 96. Ex primo lacte a partu colostra fiunt. Adde Colum. 7, 3. a med. et Pallad. 12, 13. qui ambo feminine usurpant. ¶ Fuit quondam in ciborum deliciis. Mart. 13, 38., cujus lemma est Colostrum. Surripuit pastor quae nondum stantibus haedis, De primo matrum lacte colostra damus. ¶ Usurpatur etiam in blanditiis amantium. Pl. Poen. 1, 2, 174. Meum mel, meum cor, mea colostra, meus molliculus caseus. Adde ib. 177. et Laber. apud Non. 2, 117. ¶ Colostrum in singulari num. habetur ap. Serv. ad Virg. Ecl. 2, 22. et in lemmate citati epigr. Mart. ¶ Serv. l. c. frustra negat, femin. genere usurpari. ¶ Legitur et Colustra.

COLOSTRATIO, onis, f. morbus, quo pulli, et infantes corripiuntur, colostram sugentes: ea enim in stomacho coagulata letalis est. Plin. 11, 41, 96. Pullis asinarum biduo a partu maternum lac gustasse, letale est. Genus mali vocatur colostratio.

COLOSTRATUS, a, um, adj. colostratione laborans. Plin. 28, 9, 33. Concipere nutrices exitiosum est: hi enim sunt infantes, qui colostrati appellantur, densato lacte in casei speciem.

COLOTES, ae, m. κωλώτης, idem quod stellio. Plin. 29, 4, 28. et 9, 29, 46. ¶ [*Item insignis statuarius, Phidiae discipulus. Plin. 34, 8, 19. et 35, 8, 34. B. A.]

COLPA pro culpa dixere olim veteres, teste Prisc. 1, 554.

*COLABAE, arum, Indiae populi. Plin. 6, 19. B. A.

COLUBER, bri, m. anguis, serpens, ὄφις. Quidam putant proprie dici de iis, quae nemorum umbras incolunt: quasi colens umbras. Alii esse vocem corruptam a χέλυδρος. Sed colubrum a chelydro aperte distinguit Virg. G. 3, 415. et seqq. Alii denique derivant a κολυμβᾶν, quia cavernas subeat. Quidquid sit de etymo, passim usurpatur de quocumque serpente. Virg. A. 2, 471. Qualis ubi in lucem coluber mala gramina pastus etc. Ov. Met. 11, 775. Latens herba coluber. ¶ Saepe dicitur de serpentibus, quas crinium vice habere Medusa et Furiae, Inferorum monstra finguntur, ut ap. Lucr. 5, 27., Val. Flacc. 6, 175. et Lucan. 6, 664. ¶ Accipitur etiam pro peculiari serpentum genere, quod in aedibus libenter habitat, atque in stabulis boum, et pecorum, quibus maxime noxium est. Virg. G. 3, 418. Aut tecto assuetus coluber succedere, et umbrae, Pestis acerba boum etc. Hic in quibusdam Italiae locis vocatur anza.

COLUBRA, ae, f. femina colubri: et generatim quaecumque serpens. Lucil. ap. Non. 3, 69. Marsus colubras disrumpit cantu. Cels. 5, 27. n. 3. Colubra ipsa tuto estur: ictus ejus occidit. Hor. Sat. 1, 8, 42. Utque lupi barbam variae cum dente colubrae etc. Juv. 5, 104. Anguilla longae cognata colubrae. ¶ Saepe dicitur de anguibus, quae crinium loco caput Furiarum, et Medusae cingunt. Ov. Met. 4, 474, 491. et 783. et Lucan. 9, 634. Hinc apud Pl. Stich. 2, 1, 50. Quas tu vides colubras? videtur esse interrogatio cuipiam facta, qui furiosus videatur, velut si Furias videat. Ita enim Muret. variar. lect. 14, 19. ubi simul ridet eorum opinionem (inter quos est Lambin.) qui verbum excolubrare ex isto loco confictum in linguam Latinam intrudere voluerunt. ¶ In illo Colum. 10, 231. Spargantur caecis nasturtia dira colubris, Indomito male sana cibo quas educat alvus: caecae colubrae sunt lumbrici, qui in hominum intestinis gignuntur. ¶ Colubra restem non parit, hoc est, non est dissimilis proles parentibus. Proverb. ap. Petr. fragm. Tragur. 45. Burm.

COLUBRARIA Insula est in mari Mediterraneo prope Majoricam, contra ostia Sucronis fluvii: ita dicta a noxio quodam serpentum genere, a quibus infestatur. Nonnulli putant esse, quae nunc Fromentera; at Ant. Jos. Rezzonico in Disquisit. Plin. T. 2. p. 26. multis probat, esse Montem colubrorum, qui indigenis Moncolobrera appellatur. Mela 2, 7. in f. et Plin. 3, 5, 11.

COLUBRIFER, a, um, adj. qui colubros fert. Ov. Met. 5, 241. Colubriferi lumina monstri, h. e. Medusae, cujus est ap. Luc. 9, 677. colubriferum collum.

COLUBRIMODUS, a, um, adj. in modum colubrorum. Coripp. fragm. 4. Illa colubrimodis Avarum gens dura capillis.

COLUBRINUS, a, um, adj. ad colubrum pertinens. Pl. Truc. 4, 3, 6. Colubrino ingenio esse. Tert. Spect. 18. Ipse gestus colubrina vis. ¶ [*Colubrina, ae, f. 1. herba eadem ac dracontea, vel bryonia, vel vitis alba. Appul. Herb. 14. B. A.]

COLUBROR. V. COLUMBOR.

COLUBROSUS, a, um, adj. a coluber. Tert. adv. Valent. 4. Actu colubroso viam delineavit, h. e. dotorto, flexo.

COLUM, i, n. ἠθμός, vas vimineum; aut setaceum, per quod vinum, lac, et alii liquores in aliud vas transmittuntur. Virg. G. 2, 242. Colaque prelorum fumosis deripe tectis. Colum. 12, 19. Cola juncea, vel spartea, ex crudo, idest non malleato sparto, praeparata habeat. Cato R. R. 11. Cola vitilia. Colum. 12, 38. ad f. Per colum junceum liquatus succus. Scrib. Compos. 156. Oleum transmissum per colum. Et Compos. ult. Colare aliquid per colum. Plin. 36, 23, 52. Aqua per colum transiens. Colum hic appellat arenam, per quam aqua in cisternis purgatur. V. QUALUM. ¶ Colum nivarium, quod legitur apud Mart. 13, 103. in lemmate, fuit vas aeneum (cujusmodi Pompejis repertum Neapoli nunc asservatur, et cujus figuram, ac descriptionem videre, et legere est in Mus. Borbon. T. 2. tab. 60.) plurimis minutisque foraminibus pertusum, in quod nive injecta vinum infundebatur, et colabatur, ut per eandem transeundo ejus austerior vis frangeretur, calorque nimius tolleretur; nam veteres Romani in editis aedium partibus, non infimis, ut apud nos, illud servabant. Pauperiores vero illud sacco linteo colabant, quem propterea. Id. ib. 104. in lemmate vocat saccum nivarium. V. SACCUS et SACCO. ¶ Apud Auson. epist. 4, 57. cola sunt nassae vimineae, in quas si pisces inciderint, exitum non habent: ita dictae, quia transmittunt aquam, et piscem in sicco destituunt. Hac ratione dixit Manil. Et colare vagos inductis retibus amnes, 5, 193., quia rete transfundit aquas, et piscem retinet. ¶ Colum alio sensu V. in COLON.

COLUMBA, ae, f. περιστερά, femina columbi. Hor. Epod. 16, 32. Adulteretur et columba milvio. Ov. Amor. 2, 6, 56. Oscula dat cupido blanda columba mari. V. Plin. 10, 34, 52., ubi multa de hac ave, more suo. ¶ Usurpatur etiam de maribus, seu potius universim de toto genere. V. COLUMBUS et Cic. Acad. 2, 4, 25. In columba plures videntur colores. Ov. Met. 1, 506. Sic aquilam penna fugiunt trepidante columbae. Varr. R. R. 3, 7. In villam ultro involant columbae. V. ibi plura de earum nutriendarum ratione. ¶ Hae aves Veneri sacrae sunt, tum ob concubitus frequentiam ac fecunditatem, tum ob pennarum nitorem et pulcritudinem: tum denique quod ovum illud exclusisse dicuntur, ex quo Venerem natam fuisse in ripa Euphratis, tradit Hyg. fab. 197., ideoque ejus currum trahere dicuntur. Hinc Ov. Met. 15, 386. Cythereidas vocat. Hinc etiam adhibetur columba in blanditiis. Pl. Cas. a. 1. v. 50. Meus pullus passer, mea columba, mi lepus. Adde Asin. 3, 3, 103. ¶ Apud Syros sanctae fuere et inviolabiles. V. PALAESTINUS.

COLUMBAR, aris, n. genus vinculi, cui collum inseritur, quia simile est foraminibus, in peristerotrophiis, ubi columbae nidificant. Pl. Rud. 3, 6, 50. Nam in columbari collum haud multo post erit. Id. fragm. ap. Fest. in Navalis. scriba. Non ego te novi, navalis scriba, columbar impudens: ubi columbar vocat scelestum hominem columbari

dignum, quemadmodum *Lucilius* carcerem vocat eum, qui meruit in vincula conjici. *Scalig.* ad *Fest.*

*COLUMBARĬA insula, Gr. πελειάς, prope Siciliam fuit, exadvers. Drepanum. *Plin.* 3, 6. *B. A.*

CŎLUMBĀRIS, re. adj. περιστερώδης, qui est columbi. *Colum.* 8, 8. Partes hae columbari carent stercore. Ita *Jenson.* A. 1472. Aliae edition. rectius habent *columbarii.*

CŎLUMBĀRĬUM, ii, n. περιστερεών, περιστεροτροφεῖον, locus ubi habitant columbae. *Varr. R. R.* 3, 7. Itaque pastorem columbarium quotquot mensibus crebro oportet everrere. Adde *Plin.* 17, 9, 6. et *Pallad.* 1, 24. ℙ Item loculamentum in ipso columbario singulis columborum paribus destinatum: quanquam hoc sensu rectius a recto *columbar*, quam *columbarium* deduxeris. *Varr. l. c.* Singulis paribus columbaria fiunt rotunda, in ordinem crebra. *Colum.* 8, 8. Tabulae superponantur, quae vel loculamenta, vel fictilia columbaria recipiant. ℙ A similitudine sic appellatur etiam cubile tigni, et trabis in aedium parietibus. *Vitr.* 4, 2. *a med.* Ὀπὰς Graeci tignorum cubilia, uti nostri ea cava, columbaria. ℙ Item foramen rotundum in machina haustoria, per quod aqua in tympano concepta egreditur. *Id.* 10, 9. ℙ Item locus in sepulcris, in quo olla cinerum reponebatur. Asserit hanc metaphoricam significationem variis antiquis inscriptionibus *Fabrett.* p. 9. et seqq. et figuris exhibitis confirmat. V. *Marin. Frat. Arv.* p. 674. ℙ Denique foramen in navi, per quod remus in aquam emittitur, *columbarium* appellatur. *Fest.* in *Navalis scriba*, et *Isid. Orig.* 19, 2.

CŎLUMBĀRĬUS, ii, m. περιστεροτρόφος, qui columbas curat. *Varr. R. R.* 3, 7. *circa med.* Quos (*accipitres*) columbarii solent interficere.

CŎLUMBĀTIM, adv. more columbarum. *Vet. epigr.* in *Anthol. Lat. l.* 3. *epigr.* 219. Da columbatim mitia bassia. V. COLUMBULATIM, et COLUMBOR.

CŎLUMBĪNĀCĔUS, a, um, adj. columbinus. *Coel. Aurel. Acut.* 2, 18. *ad f.* Pullus gallinaceus aut columbinaceus.

CŎLUMBĪNUS, a, um, adj. περιστεροειδής, qui est ex columbis. *Cic. Fam.* 9, 18. Pulli columbini. *Columbini* absolute pro *pulli columbini* est ap. *Mart.* 13, 66. in *lemmate. Hor. Sat.* 2, 4, 56. Columbinum ovum. *Plin.* 17, 27, 47. Columbinum fimum. ℙ Item qui columbarum colorem habet. *Plin.* 17, 7, 4. Terra alba, rufa, columbina, argillacea, tofacea etc. ℙ *Columbina vitis* inter varia ejus arboris genera recensetur. *Plin.* 14, 3, 4. *n.* 8. Columbinae vites sunt acinosissimae. *Hard.* ex MSS. *e racemosissimis* legit. ℙ *Columbinum cicer* (apud *Plin.* 18, 12, 32.) quod alii Venerium vocant, genus est ciceris candidi, rotundi, levis, arietino minoris, quod religio in pervigiliis adhibet. Ita dictum videtur a colore columbino. ℙ *Columbinum saxum*, quod *Palladius* recenset inter genera lapidum, ex quibus calx excoqui potest, videtur et ipsum a colore columbino denominatum esse. Ejus verba sunt 1, 10. Calcem quoque ex albo saxo duro, vel Tiburtino, aut columbino fluviali coquemus, aut rubro, aut spongia etc. ℙ *Columbinum venenum* quidnam fuerit, disces ex *Suet. Cal.* 54. Columbo victori, leviter tamen saucio, venenum in plagam addidit, quod ex eo columbinum appellavit. Sic certe inter alia venena scriptum ab eo repertum est.

CŎLUMBOR, aris, dep. 1. pro columbarum more oscula figere, usus *Maecenas* ap. *Senec. ep.* 114. Quid si quis feminae cirro crispatae labris columbatur? Ubi *Lipsius* adnotavit, in suo codice legi *colubratur:* quod non abhorret, inquit, a Maecenatis sermone: et scimus bestias illas arcte jungi. Quin et duplex lingua colubrorum; et idem *Pl.* alibi (*Asin.* 3, 3, 105.) Fac me proserpentem bestiam, duplicem ut habeam linguam. Haec *Lipsius.*

[CŎLUMBŬLĀTIM, adv. more columbulorum, idem ac columbatim. *Cn. Mattius* ap. *Gell.* 20, 9. Sinuque amicam refice frigidam caldo Columbulatim labra conserens labris. Ita legunt *Voss.*, *Salmas.*, *Scalig.*, *Gronov.*, aliique quamplures, ut metri ratio constet, alii minus recte *columbatim. F.*]

CŎLUMBŬLUS, i, m. περιστέριον, parvus columbus. *Catull.* 29, 9. Ut albulus columbulus Dionaeus. Alii rectius leg. *columbus, aut Adoneus. Plin. ep.* 9, 25. Tu passerculis, et columbulis nostris inter aquilas vestras dabis pennas, *h. e.* versibus nostris amatoriis; alludit enim ad Passerem *Catulli*, et Columbam *Stellae.*

CŎLUMBUS, i, m. περιστερός, avis domestica nota. Proprie est mas columbae. *Varr. L. L.* 8, 38. Quaedam aliter olim, et nunc: tum omnes mares et feminae dicebantur columbae, quod non erant in eo usu domestico, quo nunc: contra propter domesticos usus, quod internovimus, appellatur mas columbus, femina columba. ℙ Usurpatur et universim de utroque genere. *Colum.* 8, 8. Palumbos columbosque cellares pinguissimos facere. *Plin.* 10, 9, 11. Rictus columbi. Adde *Hor. ep.* 1, 10, 5. ℙ Differunt a *palumbis*, qui sunt aves silvestres columbis majores, et in arboribus, aut sepibus nidificant. ℙ Alia huc pertinentia V. in COLUMBA.

CŎLŪMELLA, ae, f. στηλίδιον, στυλίς, parva columna: diminut. a *coluna*, ut veteres dicebant exempto *n*, pro *columna*. *Cic. Leg.* 2, 26. Demetrius Phaleraeus super terrae tumulum noluit quid statui, nisi columellam tribus cubitis ne altiorem. *Cato R. R.* 20. Columella ferrea. ℙ Translate *columellae* dicti sunt majores servi in familia, quos heri negotiis suis praeficiebant, quod his niteretur domus tanquam columellis. *Lucil.* ap. *Donat.* ad *Ter. Phorm.* 2, 1, 57. Servu' neque infidus domino, neque inutili' quoiquam Lucili columella hic situ' Metrophanes. *Mart.* quoque posteriorem hunc versum refert 11, 90. Quidam vero putant *Columnellam* hic esse nomen proprium Metrophanis servi. *Salmasius* legere malebat, *columella hac*, ut sententia sit: Methrophanem Lucilii servum situm esse sub hac columella. Legitur et *columnella* ap. *Caton. R. R.* 20. et 21. in editione Jensoniana A. 1472. et Aldina A. 1514. Nam in aliis est *columella.* ℙ *L. Junius Moderatus Columella* patria Gaditanus, sub Claudio Aug. floruit, scripsitque De re rustica libros duodecim, quorum decimus De cultu hortorum heroico carmine constat; item librum De arboribus: omnia Latine, nitide, et eleganter, quam qui maxime.

CŎLŪMELLĀRIS, e, adj. qui formam habet columellae. *Columellares dentes* in equis vocantur, quos quarto aetatis anno incipiente, ejectis binis utrinque veteribus, emittunt, ubi docent *Varr. R. R.* 2, 7. et *Plin.* 11, 37, 64. Hi autem sunt iidem ac canini, et columellares vocantur propter rotundam longitudinem columellarum instar. *Isid. Or.* 11, 1. Dentes caninos vulgus pro longitudine et rotunditate *columellas* vocat.

*COLUMELLI, orum, columellares dentes. Ex *Isidoro* laudat *Rigalt.* ad *Artemid.* p. 15. Locus est *Or.* 11, 1. ubi post descriptionem caninorum dentium addit: Hos vulgus pro longitudine et rotunditate columellas vocant. *B. A.*

CŎLŪMEN, ĭnis, n. κορυφή, στέγος, proprie significat extremum tectum casae rusticae, seu villae: quemadmodum et *culmen*, quod vel ab eo per syncopen fit, vel inserta per epenthesin vocali, ipsum creat. *Varr. R. R.* 3, 7. In turribus et columinibus villae. [*Etym. est a *cellere.*] ℙ Dicitur etiam de summo tecto quarumcumque aedium. *Cic. in carm. de suo consul. Div.* 1, 12. Ni post excisum ad columen formata decore Sancta Jovis species claros spectaret in ortus, *h. e.* fastigium Capitolii. *Senec. Her. fur.* 999. Huc eat, et illuc aula disjecto objice, Rumpatque postes; columen impulsum labet. Adde *Thyest.* 54. ℙ Et speciatim de summa trabe, quae tectum sustinet. *Vitr.* 4, 2. Columen in summo fastigio culminis: unde et columnae dicuntur. *Id. ib.* 7. Columen canterii. ℙ Et generatim de quacumque summitate. *Catull.* 63, 71. Sub altis Phrygiae columinibus, *h. e.* montibus Idae Phrygiae. *Nigid.* ap. *Serv.* ad *G.* 1, 218. Oritur Canicula cum Cancro; in columen venit cum Geminis: occidit cum Tauro. ℙ Item pars muri superior, quae in fastigium desinit. *Cato R. R.* 15. Maceriam sine calce, ex caementis et silice, altam P. V. facite, et culmen P. I. ℙ Translate ponitur pro sustentaculo. *Ter. Phorm.* 2, 1, 57. Bone custos, salve: columen vero familiae. *Cic. Sext.* 8. Columen reipublicae. *Hor. Od.* 2, 17, 4. Maecenas columen rerum mearum. *Sil.* 15, 385. Ausonii columen regni. Adde *Senec. Troad.* 6. ℙ Item pro eo, qui summum locum tenet in re aliqua. *Pl.* 1, 1, 211. Advenisti audaciae columen. *Cic. Phil.* 13, 12. Columen amicorum Antonii Cotyla Varius. *Gell.* 19, 14. Aetas Ciceronis, et Caesaris doctrinarum multiformium, variarumque artium columina habuit M. Varronem, et P. Nigidium. *Colum.* 3, 4. Cum vitem serueri͏t, summa sedulitate culturae serviat; id enim quasi caput et columen est impensarum.

CŎLŪMIS, e, adj. idem quod incolumis, *Plaut. Trin.* 3, 3, 15. ubi alii leg. *incolumis.* Agnoscit tamen etiam *Isid.* tum *Orig.* 10., tum in *Glossis*, ubi legitur: *Colume, sanum*, et *Columes, salvos.* Verum haec omnia non satis efficiunt, ut cuivis sine scrupulo usurpare liceat.

CŎLUMNA, ae, f. κίων, στύλος, fulcimentum, sustentaculum oblongo, rotundo, et erecto lapide, vel ligno constans, quo aliquid nititur et sustinetur. Dicta est a *columen*, seu *culmen*, ut docent *Vitr.* 4, 2. et *Festus*, quia primo ita sunt appellata fulcimenta illa, quae summam tecti trabem fulciunt. Olim autem *columna* scribebatur, licet *coluna* pronunciarent, uti docet *Quint.* 1, 7., unde *columellae* appellatio facta est. *Cic. Q. Fr.* 3, 1, 1. Columnas neque rectas, neque e regione Diphilus collocarat. *Id. Verr.* 2, 1, 51. Exigere columnas ad perpendiculum. *Pl. Mil.* 2, 2, 54. Suffulcire columnam alicui rei. *Mart.* 5, 13. centenis incumbunt tecta columnis. *Suet. Caes.* 85. Solidam columnam, prope XX. pedum, lapidis Numidici, in foro statuere. *Ov. Pont.* 3, 2, 49. Templa vastis innixa columnis. *Id. Met.* 2, 1. Regia solis erat sublimibus alta columnis. *Plin.* 14, 1, 2 Metaponti templum Junonis columnis vitigineis st[etit]. *Id.* 33, 4, 21. Tellus ligneis columnis su[s]penditur. *Virg. A.* 1, 432. Columnae immane[s] excisae rupibus. *Hor. Od.* 2, 18, 4. Columna[s] recisae Africa ultima. ℙ De variis columnarum generibus in architectura, deque earum rationibu[s] V. *Plin.* 36, 23, 56. et *Vitr.* 3, 3. et 4, 1. et 2 ℙ *Columna Maenia* Romae fuit in foro, ad quam tresviri capitales crimina cognoscebant nequam ser[vorum], furum, et hujusmodi infimorum hominum (ut ex *Cic. Div. Verr.* 16. et *Ascon. ib.* colligitur qui ibidem rei damnati alligabantur et puniebantur. Eodem vocari solitos a creditoribus eos, qu[i] gravi aere alieno premerentur, significare videtu[r] *Cic. Sext.* 8., ut *Manut. ad Div. Verr.* adnotavit Sed V. etiam quae addidit *ad l. c. pro Sext.* Hu[jus] jus columnae *Cic.* meminit etiam pro *Cluent.* 13 *ad f.* Porro sic appellata est a quodam Maenio qui cum censoribus Catoni, et Flacco domum suam vendidisset, ut eo loco basilica aedificaretur, ex cepit sibi jus columnae, supra quam tectum pro jecit ex provolantibus tabulatis, unde ipse, et po steri ejus spectare munus gladiatorum possent quod etiamtum in foro dabatur. Haec *Ascon. l. c* Alia fuit columna C. Maenii, qui consul fuit una cum L. Furio Camillo, eamque in victoriae signum devictis hostibus posuerat. *Plin.* 34, 5, 11. ℙ De *columna bellica* V. in BELLONA. ℙ *Columnae Herculis* sunt duo montes ad fretum Gaditanum Calpe, nunc *Gibraltar*, in Europa, et Abyla, nunc *Ceuta*, in Mauritania regione Africae, qui procul spectantibus columnarum speciem praebent. Porro Herculi sacrati sunt, quia eo usque laboribus suis orbem peragravit. Additur etiam fabula, Herculem ipsum junctos olim perpetuo jugo diremisse colles, atque ita exclusum antea mole montium oceanum in nostrum mare admisisse. *Mela* 1, 5. et *Plin. prooem. l.* 3. Quidam putant, Phoenices, ubi primum fretum Gaditanum praeteriere, duas columnas erexisse Herculi et Astarti, Soli nempe et Lunae: mox Graecos columnas appellasse ob quamdam similitudinem, montes Calpen et Abylam. Herculis columnas memorat apud Frisios, quae eandem ab Phoenicibus originem habent, *Tac. G.* 34. ℙ Quas memorat *Protei columnas*, *Virg. A.* 11, 262. intelligit fines Aegypti, ubi Proteus regnavit. Mos enim fuit in regionum finibus columnas ponere ad terminos discernendos. V. ibi *Serv.* ℙ Allegorice *Hor. Od.* 1, 35, 14. Injurioso ne pede proruas stantem columnam, *h. e.* statum et incolumitatem rei alicujus. ℙ Apud *Mart.* 6, 49. et 11, 51. est eadem ac mentula. *Auct. Priap.* 10. Adstans inguinibus columna nostris. ℙ Est etiam hoc nomine genus procellae, seu turbinis, cum tanquam demissa columna In mare de coelo descendit: quam freta circum Fervescunt graviter spirantibus incita flabris: Et quaecumque in eo tum sunt deprensa tumultu Navigia, in summum veniunt vexata periclum etc. Ita *Lucr.* 6, 425. *Plin.* vero 2, 49, 50. ita vocari ait, cum spissatus humor, rigensque ipse se sustinet. ℙ Item species ignis coelestis, columnae figura apparentis. *Senec. Quaest. nat.* 7, 20. ℙ **Columna Regia* (*Mela* 2, 4. p. m.), vel rectius *Columna Rhegia* (*Plin.* 3, 5. et 8.), locus Italiae inferioris, in Bruttiis, ad mare Siculum, non procul a Rhegio, unde nomen profluxit. *Strab.* est στηλὶς τῶν Ῥηγίνων, i. e. columna s. pila Rheginorum. *Columna* unde appellatur ab *Ant. Itin. B. A.*

CŎLUMNĀRIS, e, adj. ad columnam pertinens. *Prud. Hamartig.* 476. mediasque tenebras Luce columnari scindens exercitus olim, *h. e.* splendore igneae columnae, quae noctu Hebraeis in deserti itinere praeibat.

CŎLUMNĀRĬUM, ii, n. genus tributi, quod pro singulis domorum columnis exigebatur. Eo autem consilio impositum videtur, ut hac poena ab insanis aedificiorum sumptibus Romani ditiores, et luxui dediti deterrerentur. Et fortasse pertinuit ad legem Juliam sumptuariam, (cujus meminit *Suet. Caes.* 43.) qua omnium impensarum numerus et modus definiebatur. *Cic. Att.* 13, 6. De aquaeductu probe fecisti: columnarium vide ne ullum debeamus: quamquam mihi videor audisse a Camillo, commutatam esse legem. V. OSTIARIUM. ℙ Res eadem, sed non eadem origo fuit *columnarii*, quod inter alias acerbissimas exactiones pecuniarum a Pompejo civitatibus Asiae imperatum, narrat *Caes. B. C.* 3, 32. Neque enim hoc ad eam legem pertinuit, de qua *Cic. l. c.* meminit, sed extra ordinem, atque ex arbitrio, et avaritia Pompeji impositum est, ut unde unde pecunias ad bellum cogeret. ℙ *Columnarium* fuit etiam locus extra urbem, in quo marmora conficiendis praesertim columnis excidebantur. Nam prope oppidum Ferentinum, quod nunc *Marino* esse traditur, ad radices montis Albani, unde columnae marmoreae Romam portabantur, teste *Suet. Aug.* 72., repertus est lapis cum *Inscriptione*, quam affert *Fabrett.* p. 463. *n.* 95. L. Cornelius A. F. Fab. Ulpius censeo locum, qui est extra portam medianam ab eo loco, in quo schola fuit, longum P. LXVII. ad rivom aquae

banae, et a via introrsus, in quo antea columna-um publicum fuit latum P. X., honoris caussa . Junio Silani, L. Monimo posterisq. ejus dari. aec inscriptio pertinet ad an. 31. a Chr. n. Alia scriptio, quae nunc Patavii exstat, quaeque men-osa legitur apud *Mur.* 571, 2. Quod L. Canius estus, C. Aufidius Candidus, C. Avilius Q. F., . Cervius Stabilis praefecti *Verba Fecerint*, L. erpernam Amiantum locum columnar. extra por-m Romanam rogare CLX. ped. etc. Si certo con-aret, lapidem hunc ad municipium Patavinum ertinere, conjicerem, locum columnarii fuisse sex irciter ab urbe passuum millibus, nempe ad ra-ices illius montis Euganei, cui nunc *Lispida* no-en est, unde lapides, quibus olim Patavini usi int, excisos fuisse satis compertum est; quem-dmodum Romanos ex monte Albano illos exci-isse vidimus. [*Egregie hujus loci curam gessit *F.*] In allato *Cic. l. c.* MS. quoddam perperam ha-t *colonarium*, teste *Ursino*.

COLUMNĀRĬUS, ii, m. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, . *a med.* Nolo, te putare, Favonium a columna-is praeteritum esse: optimus quisque eum non fe-t, *h. e.* ab improbis hominibus, et infimae plebis, ujusmodi erant, qui ad columnam Maeniam in ju-icium saepe vocabantur, aut qui circa eandem otii llendi causa versarentur, similes subrostranis et ibbasilicanis, qui et ipsi inde sic appellati, quod o rostris et ad basilicas esse solerent. Ita cen-t interpretandum *Manut.*, rejicitque eorum opi-onem, qui contra veteres omnes libros *colonariis* gi volunt.

COLUMNĀTĬO, onis, f. στύλωσις, columnarum structio, seu aedificatio per columnas. *Appul. lor. n.* 18. Nec proscenii contabulatio, nec sce-e columnatio.

CŎLUMNĀTUS, a, um, part. ab inusit. *columno*, lumna sustentatus. *Varr. R. R.* 3, 5. *a med.* holus rotundus columnatus. ℙ *Columnatum os* citur a *Pl. Mil.* 2, 2, 56. quod est brachio tan-iam columna suffultum, ut faciunt ii, qui cogi-bundi brachium mento supponunt.

COLUMNELLĂ. V. COLUMELLA.

CŎLUMNĬFER, a, um, adj. *Prud. Cathem.* 9, . Sic habuit generosa patrum Turba columnife-m radium, *h. e.* columnam ignis, quae Hebraeis deserto praeibat.

CŎLŪRI, orum, m. plur. Κόλουροι, duo circuli nt in coelesti sphaera, transeuntes per polos undi, seque mutuo ibi rectis angulis secantes: orum alter transit per puncta aequinoctialia Arie-s et Librae, et dicitur Colurus aequinoctiorum: ter solstitialia tangit Cancri et Capricorni, et vo-tur Colurus solstitiorum. Dicti sunt, quasi κόλοι ν οὐρὰν, *h. e.* cauda mutili, quia eorum pars in ntarcticum vergens, nobis inconspicua est et quasi unca. *Macr. Somn. Scip.* 1, 15. Praeter hos alii io sunt coluri, quibus nomen dedit imperfecta nversio etc. Et *mox* sed ad Australem verticem n pervenire creduntur.

CŎLŪRĬĂ, orum, n. plur. *Coluria rotundata* nt pilae structiles e saxis in orbem excisis: a κό-υρος, cauda mutilus, quia carent in vertice or-mentis columnarum propriis. Differunt a colu-nis, quae ex uno tantum lapide fiunt. *Sidon. ep.* , 2. *a med.* Porticus magis rotundatis fulta colu-is, quam columnis invidiosa monubilibus Al. leg. *llyriis*, vel *collyriis* eod. sensu: quemadmodum et *lluria* pro *collyria* aliis scribere placet. Saepe nim Graeca υ in *u* Latinum mutatur: et *collyrio-m* figura ad columnae, seu pilae figuram proxime ccedit.

CŎLURNUS, a, um, adj. qui est ex corylo ar-ore (quae et *corulus* scripta reperitur) per meta-esin factus ex *corulnus*, quod insuavem atque in-ditam pronunciationem haberet. Hanc originem oci assignant *Prisc.* 2. *sub f.* et *Serv.* ad illud *G.* , 396. Pinguiaque in verubus torrebimus exta co-rnis. *Festus* tamen deducit a *corno* arbore. Alii ctum putant quasi κόλον ἔρνος, *h. e.* ramum mu-lum; sed hoc nihil juvat ad genus arboris indi-ndum, ex qua *colurnus* fiat.

CŎLŪRUS, a, um, adj. κόλουρος, cauda mutilus, uncatus: a κόλος, mutilus, et οὐρὰ, cauda. *Co-rum metrum* dicitur a *Plotio de Metris* p. 2649., uod pede brevius est. ℙ De *circulis coluris*. V. OLURI.

CŎLUS, i, f. et us, f. ἠλακάτη, instrumentum, quo lanae pensum ponitur, et fuso fila deducun-ır. *Cic. Or.* 2, 68. *in f.* Quando ad me venis um tua colu, et lana? *Ov. Met.* 4, 229. Et co-is, et fusus digitis cecidere remissis. *Prop.* 4, 9, S. Colu Lyda pensa diurna facere. *Virg. A.* 8, 09. Tolerare colo vitam. *Plin.* 8, 48, 74. Lana colo et fuso Tanaquilis. *Id. ib.* Colus compta, fusus cum stamine. *Catull.* 64, 311. Colum la-a amictam. [*Tibull.* 1, 3, 86. Positaque lucer-a Deducat plena stamina longa colo.] *Sidon. arm.* 22, 197. vacuare colus. ℙ De ipsa lana in olo. *Senec. Herc. Oet.* 668. colos, quas indoctae evere manus. ℙ *Colus* tribuitur Parcis, quae fila re dicuntur vitae nostrae, tamdiu duraturae, do-c pensum in colo duraverit. *Ov. Amor.* 2, 6, 45. Septima lux aderat, non exhibitura sequentem: Et stabat vacua jam tibi Parca colo.' *Stat. Theb.* 6, 380. sed hujus Extrema jam fila colo, *h. e.* ex-tremi vitae dies. *Val. Flacc.* 6, 444. *de Medea.* recoquit fessos aetate parentes, Datque alias sine lege colus, *h. e.* annos vitae addit. *Id. ib.* 645. diva (*Atropos*) supremas Rumpit iniqua colus, *h. e.* vitam adimit. *Senec. Herc. fur.* 559. Parcarumque colos irrevocabiles. *Stat. Theb.* 3, 241. sic fata mihi, nigraeque Sororum Juravere colus. *Inscr.* ap. *De-Lama*, *Guida al Mus. Parm.* p. 55. Eru-buit nostras Atropus ipsa colus. ℙ In allatis lo-cis *Propertii*, et *Catulli* alii leg. *Lydo*, et *amictum*, ut *colus*, *i*, sit etiam masculini generis. Afferunt etiam locum *Prisc.* 6, 719., qui tamen, si attente legatur, femininum tantummodo genus admittit. ℙ In recto casu plurali *hae coli* non ausim dicere, ait *Voss. Gramm.* 4, 20. ℙ *Colus* pro *Colon.* V. COLON.

CŎLUSTRĂ. V. COLOSTRA.

CŎLŪTEĀ, orum, n. plur. mala sunt illius ar-boris, quae a *Theophr. Hist. plant.* 3, 17. appella-tur κολουτέα, fortasse a κολούω amputo; ejus enim foliis pecora saginantur. *Pl. Pers.* 1, 3, 7. Com-misce mulsum; struthea, coluteaque appara, bene ut in scutris concaleant, et calamum injice. Qui-dam varias lectiones non unas commenti sunt: alii enim *coluthea* vel *collubia*, vel *collutea*, vel *colutra* legunt.

*COLUTHIA, orum, n. Muricum generis sunt, quae vocant Graeci coluthia, alii corythia, turbi-nata aeque, sed minora multo, efficaciora etiam, et oris halitum custodientia. Haec *Plin.* 32, 7. ed. *Hard.* Adde II. *B. A.*

CŎLYMBĂDES Olivae, κολυμβάδες, olivae condi-ticiae: a κολυμβάω, innato, quod ob suam levita-tem muriae innatant, ut *Plin.* 15, 3, 4. docet. Earum condiendarum rationem tradunt *Colum.* 12, 47. *a med.* et *Pall.* 12, 22.

CŎLYMBUS, i, m. κόλυμβος, piscina, natatio: Graeca vox. *Lampr. Elagab.* 23. Marinae aquae colymbos exhibuit, in mediterraneis locis maxime, eosdem et singulis amicis natantibus dimisit, et ite-rum piscibus implevit. Adde *Prud.* 12. περὶ στεφ. 36., ubi male quidam leg. *corymbus*.

CŌMĂ, ae, f. κόμη, capillus aliqua cum cura compositus, ut *Festus* definit in *Comptus*, ubi a Graeco κοσμέω, orno, deducit: alii derivant a κο-μέω, curam gero, nutrio. *Serv.* ad *A.* 5, 556. do-cet, proprie sic dici capillos non caesos. Late ta-men sumitur pro capillis, cuicuimodi sint. [*Co-ma* ornatus notionem involvit, ad demissos capillos imprimis pertinens. Cf. *Döderl.* 3, 14.] *Cic. Sext.* 8. Alter unguentis affluens, calamistrata coma. *Id. in Senat.* 6. Vini, somni plenus, madenti co-ma, composito capillo. *Accius* ap. *Cic. Tusc.* 3, 26. Scindens dolore identidem intonsam comam. *Quint.* 1, 6. *ad f.* Comam in gradus frangere. [*Suet. Nero* 51. Coma in gradus formata.] *Se-nec. Brevit. vitae* 11. Disjectam comam restituere, aut deficientem hinc atque illinc in frontem com-pellere. *Ov. A. Am.* 2, 304. torquere igne. *Id. Her.* 13, 39. pectere. [*Tibull.* 1, 8, 43. Coma tum mutatur, i. e. inficitur. *Ov. Met.* 2, 412. Nec positu variare comas, i. e. varia compositione or-nare capillos. V. *Gierig.* ad h. l. *Id. Fast.* 3, 16. Turbatas restituitque comas, i. e. raptim in ordi-nem qualemcunque redegit. Differt *componere* co-mas, quod de capillis in otio et ad speculum or-nandis dicitur. *Id. ib.* 1, 406. Pars aderant, po-sitis arte manuque comis, i. e. diligenter, ornate compositis.] *Suet. Ner.* 51. summittere pone ver-ticem. *Hor. Od.* 2, 11, 24. religare nodo. *Id. Ep.* 11, 28. longam renodare. *Petr. Sat.* 126. fle-ctere pectine. *Senec. Hippol.* 371. Solvere comas, et rursus fingere. *Ov. Amor.* 1, 7, 68. Pone re-compositas in statione comas. *Id. R. Am.* 679. componere. *Val. Flacc.* 6, 709. nutrire flore Sa-baeo. *Prop.* 2, 19, 36. Demissis comis plangere pectora. *Mart.* 2, 11. Vellere comam. *Plin.* 31, 2, 10. Porrecta coma esse. *Ov. Amor.* 1, 7, 36. Cingere comam lauro. *Id. Her.* 16, 67. gelidusque comas erexerat horror. *Mart.* 5, 68. Coma flava. *Tibull.* 3, 4, 28. Myrtea coma, *h. e.* media inter flavam et nigram. [*Castaneus nobis color. *Virg. A.* 1, 403. Comae ambrosiae spiravere odorem. *Ov. Fast.* 2, 846. Visaque concussa dicta probare coma, i. e. commotis capillis, quae ratio est ap-probandi, ut Jovis ap. Homerum. *Id. ib.* 772. Neglectae collo sic jacuere comae, i. e. incomptae, sine ornatu pendentes. *Prop.* 2, 2, 5. Fulva co-ma est, ξανθή, κατάχρυσος. *Id. ib.* 13, 56. Effu-sa coma. De Venere Adonem lugente. Ἀυσαμένα πλοκαμίδας Theocrito.] ℙ De arborum frontibus. *Hor. Od.* 1, 21, 5. Coma nemorum. *Ov. Amor.* 2, 16, 36. arboreas mulceat aura comas. *Id. ib.* 1, 7, 54. populeas ventilat aura comas. Adde *Plin. ep.* 5, 6. *ante med.*, *Tibull.* 1, 4, 30., *Virg. A.* 7, 60., *Senec. Herc. Oet.* 1575. et alios. [*Tibull.* 1, 7, 34. Viridem dura caedere falce comam, i. e. vitium.] ℙ Speciatim *coma* dicitur quidquid hilari venustate crinium modo summa ramorum, vel cau-licorum exornat. *Plin.* 13, 4, 7. Coma palmae in cacumine. *Id.* 18, 7, 10. *n.* 3. Milii comae gra-num complexae fimbriato capillo curvantur. *Id.* 19, 6, 32. Coma caepe. *Ov. Fast.* 4, 438. Illa papavereas subsecat ungue comas, *h. e.* capita in modum comarum expansa. ℙ *Comae telluris* sunt herbae, flores, et segetes, quibus tellus ornatur, quemadmodum coma caput hominis. *Colum.* 10, 277. Tellurisque comas sacris aptate canistris. *Ov. Amor.* 3, 10, 12. *de Cerere.* Falce coloratas subsecuitque comas. ℙ [*Sancta Coma* ap. *Tibull.* 1, 10, 22. Seu dederat sanctae spicea serta comae, est Larium. Adde *eund.* 2, 2, 6. sanctae comae, i. e. Genii. ℙ Dicitur etiam apud poetas pro ver-tice. *Ov. Fast.* 3, 14. Ponitur e summa fictilis urna coma. *Id. ib.* 6, 636. Cum caput igne corusco Contigit, inque coma flammeus arsit apex.] ℙ In galea sunt cristae. *Stat. Theb.* 8, 389. galeae-que tremunt horrore comarum. ℙ *Coma ignis* ap. *Senec. Oedip.* 311. est radiorum ejus expansio in morem comae. *Catull.* 61, 77. viden', ut faces splendidas quatiunt comas? *Albin. ad Liv.* 256. flamma Aethera subjectis lambit et astra comis. Sic *coma Phoebi* ap. *Senec. Herc. Oet.* 727. sunt ra-dii solis. *Id. ib.* 735. comam appellat ipsa lanae fila, vel floccos. Pro lana etiam adhibetur in illo veteris poetae ap. *Cic. N. D.* 3, 27. Agnum inter pecudes aurea clarum coma. *Colum.* 7, 3. Merca-beris comas intonsas: variam, et canam comam improbabis, quod sit incerti coloris. ℙ Et pro lanugine membranarum, et chartarum, ex quibus volumina conficiuntur: quae pumice, aut dente le-vigari solebant. *Tibull.* 3, 1, 10. Lutea sed ni-veum involvat membrana libellum, Pumex et canas tondeat ante comas. ℙ Pro juba. *Pall.* 4, 13. Aures breves, patulae nares, coma, et cauda pro-fusior. *Gell.* 5, 14. Leo toris, comisque cervi-cum fluctuantibus. [*Solemnis confusio est vv. *co-mae* et *genae* cf. *Prop.* 2, 18, 18. *Burm.* ad *Ov. Ep.* 11, 92. et *Misc. Obss.* 5, 1, 125.]

COMĂCUM, i, n. succus cinnami succo similis, ex arbore in Syria nascente, quae a *Teophr. Hist. plant.* 9, 7. κώμακος appellatur, ac propterea ita est scribendum, non *camacum*, apud *Plin. l. c.* in CAMACUM.

CŎMĂGĒNE. V. COMMAGENE.

[COMAEUS, i, m. paganus, et vicanus, a κώμη, pagus, vicus. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 659, 8. Sosius Comaeus. *F.*]

CŎMĀNĂ, orum, n. plur. τὰ Κόμανα, Cappado-ciae urbs in Antitauri valle sita, quam alluit flu-vius Sarus, Ciliciam versus, opulento fano, atque sacerdotio Bellonae Deae nobilis, nunc *Arminacha*. *Plin.* 6, 3, 3. et *Hirt. B. Alex.* 66. ℙ Item op-pidum Ponti, ad Irim fluvium. *Plin.* 6, 3, 4. et *Hirt. B. Alex.* 35.

CŎMĀNI, orum, m. plur. sacri servi sunt Bello-nae, dicti ab ejus Deae fano, vel ab ejusdem no-minis urbe, in qua fanum illud fuit. Sanguinem cultris se ferientes ultro in honorem Deae funde-bant. *Val. Flacc.* 7, 636. exsectos lacerat Bellona Comanos. Alii leg. *comatos*. V. CAPILLATUS. ℙ *Comani*, Κομανεῖς, sunt etiam ejus urbis incolae. *Hirt. B. Alex.* 35.

CŎMANS, antis, part. a *como*, *as*, comam ha-bens, comatus, κομήτης. Usurpatur de iis omnibus, de quibus *coma*. *Stat.* ap. *Serv.* ad *A.* 2, 391. Abantiades comans. *Sil.* 16, 59. Crines comantes. *Val. Flacc.* 3, 136. ruit ille comanti Ore facem su-pra, *h. e.* ore comis ex inclinatione antependulis contecto. *Virg. A.* 12, 6, Tum demum movet ar-ma leo, gaudetque comantes Excutiens cervice to-ros. *Id. ib.* 86. Colla comantia equorum. *Gell.* 3, 9. Comans juba equi. *Plin.* 10, 63, 83. Equae comantes. *Val. Fl.* 1, 429. silvae. *Stat. Theb.* 5, 502. Comans humus, *h. e.* herbosa. *Virg. G.* 4, 122. Sera comans narcissus. *Id. A.* 12, 413. Di-ctamnus flore purpureo comans. *Plin.* 13, 8, 16. Herba foliis semper comantibus. *Virg. A.* 2, 391. Galea comans, *h. e.* cristata. Sic *ib.* 3, 468. Et conum insignis galeae, cristasque comantes. *Ov. Met.* 15, 749. Stella comans, *h. e.* crinita, come-tes. *Val. Fl.* 5, 266. Astro comantes Tyndaridae, *h. e.* fulgenti et stellato apice in vertice insignes. *Sil.* 10, 550. manu celsam pinum flammaque coman-tem Attollens. ℙ Ponitur et pro piloso. *Val. Fl.* 5, 595. viden' alta comantem Pectora? *h. e.* comam seu pilos habentem in pectore: ut sit hellenismus. ℙ Item pro villoso, lanuto. *Virg. G.* 3, 312. Se-tae comantes hircorum. *Val. Fl.* 8, 122. Pellis comans villis.

COMARCHUS, i, m. κώμαρχος, et κωμάρχης, vici magister: a κώμη, pagus, vicus, et ἄρχων, prin-ceps, praeses. *Pl. Curc.* 2, 3, 7. Nec demarchus, nec comarchus.

*COMARI, orum, Κομάροι, Asiae populi, in Sogdiana regione *Mela* 1, 2. p. *m.* *Chomari* au-diunt *Plin.* 6, 16. *B. A.*

CŎMĂRON, i, n. κόμαρον, ita appellatur a Grae-cis unedo, qui est fructus arbuti. *Plin.* 15, 24, 28. ℙ Item herba, quae fraga gignit, ob id etiam *fragum* dicta. *Appul. Herb.* 37.

CŎMĀTŌRĬUS, a, um, adj. ut *comatoria acus*, quae ad comam figendam inservit. *Petr. Sat.* 21.

Acu comatoria malas alicui pungere. Hinc *Mart.* 14, 22. Figat acus tortas sustineatque comas.

COMĀTŬLUS, a, um, dimin. a *comatus*. *Hieron. ep.* 54. *n.* 13. Comatulos, comptos, atque lascivos domus tuae tecta non videant. *Id. ep.* 66. *n.* 8. Comatuli pueri.

COMĀTUS, a, um, adj. κομήτης, comam habens longiorem, aut densiorem, comans. *Suet. Cal.* 35. Pulcros et comatos, quoties sibi occurrerent, occipitio raso deturpabat. *Mart.* 1, 73. Calvus cum fueris, eris comatus. *Id.* 10, 83. Comata tempora. *Auct. Priap.* 37. Frontem comatos Arcadas vides Faunos, *h. e.* fronte comosa, cetera calvos. ¶ *Comati* sunt pueri intonsa et integra coma. *Mart.* 12, 70. O quantum diatheca valent, et quinque comati! ¶ De Comatis Bellonae V. in CAPILLATUS. ¶ *Comata Gallia* est omnis Gallia transalpina, quae in Belgicam, Celticam, et Aquitanicam dividebatur; excepta tamen Narbonensi, quae *Bracata* dicta fuit. Ratio appellationis est, quia ejus populi comam non tondebant, sed omni aetate nutriebant. *Lucan.* 1, 442. Et nunc tonse Ligur, quondam per colla decora Crinibus effusis toti praelate Comatae. *Plin.* 4, 17, 31. *Mela* 3, 2. ¶ Translate. *Catull.* 4, 11. Comata silva, *h. e.* frondosa.

[CŌMAZON, ontis, m. κωμάζων, in convivio comissans. Cogn. Rom. deductum, teste *Dione* 79, 4., ex arte histrionica et joculari. *Inscr.* ap. *Viscont. Mus. Pio-Clem. T.* 6. p. 222. *ed. Mediol.* P. Valerio Comazonte II. Cos., *h. e.* an. a Chr. n. 220. Adde aliam apud *Mur.* 2090, 4. M. Aurelio Comazonti.

[COMBĀTŬO, is, a. 3. simul batuo. *Not. Tir.* p. 117. combatuit. *F.*]

*COMBENNIO, is, a. 4. συμβαστάζω. *Gloss. Gr. Lat. B. A.*

COMBENNŌNES. V. BENNA.

COMBĬBO, is, bĭbi, itum, a. 3. ἐκπίνω, συμπίνω, idem quod bibo, vel penitus bibo. *Ov. A. Am.* 2, 326. Et sicco lacrimas combibat ore tuas. *Id. Her.* 11, 53. Et cogor lacrimas combibere ipse meas. *Senec. ep.* 49. Video te lacrimas combibentem. [*Ov. Met.* 13, 410. Exiguumque senis Priami Jovis ara cruorem Combiberat.] ¶ Simul cum aliis bibo, compotor sum. *Senec. ep.* 123. *ad f.* Ad artem aeque combibendi et convivandi peritissimus. ¶ Significat etiam penitus haurire, excipere, imbibere. *Hor. Od.* 1, 37, 26. fortis et asperas Tractare serpentes, ut atrum Corpore combiberet venenum. *Ov. Met.* 15, 275. Sic modo combibitur, tacito modo gurgite lapsus Redditur Argolicis ingens Erasinus in arvis, *h. e.* absorbetur terris. *Plin.* 17, 11, 16. Ut scrobes solem pluviasque combibant. *Colum.* 12, 47. *ad f.* Dum aliquatenus bacca salem combibat. Et *ib.* 50. *a med.* Quae semel oleum testa combibit. *Stat. Th.* 10, 675. Cupressus flammas combibit. *Mart.* 10, 12. 1, precor, et totos avida cute combibe soles. [*Ov. Met.* 5, 455. Combibit os maculas, i. e. attraxit, accepit.] ¶ Translate. *Cic. Fin.* 3, 2. *in f.* Puer jam infici debet iis artibus, quas si, dum tener est, combiberit, ad majora veniet paratior. *Sil.* 11, 402. Combibat illapsos ductor per viscera luxus.

COMBĪBO, onis, m. συμπότης, qui simul bibit, compotor. *Cic. Fam.* 9, 25. Controversiae, quas habeo cum tuis combibonibus Epicureis. Adde *Lucil.* ap. *Non.* 1, 174.

COMBĪNĀTI, ae, a, adj. bini conjuncti. *August. Confess.* 8, 6. Se, et tres alios contubernales exisse deambulatum in hortos, atque illic ut forte combinati spatiabantur etc. *Diomed.* p. 503. Feritur senarius Iambicus combinatis pedibus ter.

*COMBINATIO, onis, f. binorum conjunctio. *Gloss. Gr. Lat.* Ζεῦξις κατὰ δύο, Combinatio. Hinc *combinatio* etiam figura appellatur, quam Graeci *Epizeuxin* vocant, quum in oratione eadem dictio sine medio duplicatur, ut *Virg. A.* 9, 427. Me, me: adsum, qui feci. *Sipontinus. B. A.*

COMBĪNO, as, a. 1. ζεύγνυι, συνάπτω, bina jungo, conjungo. *Sidon. ep.* 9, 8. Obsequia combinans numeris aequata non meritis. **Gloss. Gr. Lat.* Ζευγίζω, Combino. *Gloss. Lat. Gr.* Combinat, ζευγνύει, συνάπτει. *B. A.*

COMBĪTĔRE pro coire, simul ire, a *bito*, *is*, citat *Voss. Instit. Or.* 4, 1, 7. ex *Varr. L. L.* 4., quem locum nondum vidimus.

COMBRĔTUM, i, n. herba bacchari similis, procerior tamen, et foliorum exilitate usque in fila attenuata. Trita cum axungia, vulnera mire sanat. *Plin.* 21, 6, 16. et *ib.* 19, 77.

COMBULLĬO, is, ivi, itum, n. 4. simul bullio. *Apic.* 8, 8. Diu combulliat, donec spisset.

COMBŪRO, is, ussi, ustum, a. 3. συμφλέγω, ἐμπρήθω, idem quod uro, accendo: a *con* et *uro*, addito *b* euphoniae causa. *Pl. Aul.* 2, 6, 12. Comburere aedes. *Id. Curc.* 1, 1, 54. Fumo comburi nihil potest, flamma potest. *Cic. Div.* 1, 17. *ad f.* Comburere libros. *Id. Q. Fr.* 1, 2, 2. aliquem vivum. *Pl. Mil.* 3, 2, 22. Nam mihi nimius calor comburebat gutturem, *h. e.* exsiccabat. [*Suet. Tib.* 36. Religiosas vestes cum instrumento omni comburere.] ¶ Translate. *Q. Frater* ap. *Cic. Q. Fr.* 1, 2, 2. Comburere aliquem judicio. ¶ *Comburere diem* ap. *Pl. Men.* 1, 2, 43. est totum diem hilare et congraecando transigere, usque dum in noctem transeat. Tunc enim dies quodammodo moritur. Mortuorum autem corpora in rogis comburuntur. Eadem ratione *diem componere* dixit *Virg. A.* 1, 378., et *condere diem Hor. Od.* 4, 5, 29. ¶ Part. *Comburens* ap. *Lucr.* 6, 152. Turbine ventorum comburens impete magno. *Comburendus* ap. *Cels.* 5, 21. *n.* 6. Cochleae cum testis suis comburendae.

COMBUSTĬO, onis, f. combustura. *Firm. Math.* 4, 12. *circa med.* Vitia vero faciet ex igne, idest praecisiones, et combustiones.

COMBUSTŪRA, ae, f. adustio, ἀπόκαυμα. *Apic.* 4, 4. Transferes in alterum cacabum ptisanam, sic ne fundum tangat, propter combusturam. *Aemil. Macer de rosa* 21. Et combusturis praeclare subvenit ignis. Legitur etiam in lemmate *Seren. Sammon. sub f.* Combusturis igne, vel frigore.

COMBUSTUS, a, um, part. a *comburo*, αἰθαλωτός. *Cic. N. D.* 1, 23. Libri Protagorae in concione combusti. *Cels.* 5, 8. Charta combusta. *Plin.* 20, 3, 8. Succus impositus mire combusta sanat. *Id.* 22, 25, 69. Faba livoribus et combustis medetur. *Scrib. Compos.* 211. Emplastrum ad combustum mirifice facit. ¶ Translate. *Propert.* 2, 30, 29. de Jove: Ut Semela est combustus, ut est deperditus Io, *h. e.* amore accensus.

COMĒ, ae, f. κώμη, herba eadem quae tragopogon, seu barba hircina. *Plin.* 27, 13, 117. ¶ Est etiam Graece pagus, vicus, κώμη. *Liv.* 38, 12. *in f.* Transgressi Maeandrum ad Hieran comen pervenerunt. Et *ib.* 15. Postero die ad Xylinem, quam vocant, comen posuit castra.

CŎMĔDO, is, ēdi, esum, et estum, a. 3. φάγω, ἐσθίω, idem quod edo. [*Suet. Aug.* 70. Acclamatumque est postridie, frumentum omne deos comedisse.] *Cic. Brut.* 60. Nisi se suo more jactavisset, hodie te istic muscae comedissent. *Ter. Heaut.* 2, 3, 14. Quid comedent? quid ebibent? ¶ Saepe ponitur pro dilapidare, absumere, dissipare. *Cic. Fam.* 11, 21. Comedere rem familiarem. καταφαγεῖν τὴν οὐσίαν. *Id. Sext.* 52. patrimonium. Et *ib.* 51. bona sua. *Id. Att.* 6, 1. *ad f.* nummos. *Id. Fam.* 9, 18. *in f.* Potes mulo isto, quem tibi reliquum dicis esse, cum cantherium comedisti, Romam pervehi. *Id. Phil.* 11, 14. Comedere beneficia alicujus, *h. e.* rem beneficio alicujus acquisitam absumere. Simile est illud *ib.* 13, 2. Veterani suis rebus exhaustis, beneficiis Caesaris devoratis, fortunas nostras concupierunt. *Pl. Pseud.* 4, 7, 6. Luxuriantur, lustrantur, comedunt quod habent. Adde *Trin.* 2, 2, 79. *Hieronym. in Isajam.* 2, 3, 17. Qui carnes agni comesturus est, et celebraturus Pascha. ¶ *Comedere aliquem* est ejus rem consumere. *Ter. Eun.* 5, 9, 57. Hunc comedendum, et deridendûm vobis propino. Alii leg. *comedendum*, et ebibendum. Ita etiam legit *Non.* 1, 140. et hoc magis est consentaneum parasito hic loquenti. *Pl. Most* 1, 1, 11. Comedere aliquem absentem. *Id. Pseud.* 4, 7, 25. Jamne illum comesurus es? Adde *Trin.* 1, 2, 65. ¶ Comedere aliquid oculis est avide et cupide aspicere. *Mart.* 9, 60. Inspexit molles pueros, oculisque comedit. Sic *Justin.* 21, 5. devorare oculis. ¶ *Comedim*, *is*, *it* pro *comedam*, *as*, *at* legitur ap. *Pl. Curc.* 4, 4, 4., *Bacch.* 4, 4, 91., *Trin.* 1, 2, 65. et *Truc.* 2, 6, 53. Tribuitur etiam *Cic. Fam.* 9, 20. *in f.* a *Nonio* 2, 114. *P. Victore*, *Lambin.*, *Manut.* [**Orell.*] Alii tamen leg. *comedam*. ¶ Habet varia tempora, et personas alia ratione declinatas. Dicimus enim *comes*, *est* pro *comedis*, *it*, et *comestis* pro *comeditis*: item *comesto* pro *comedito*, et *comessem*, *es*, et pro *comederem*, *es*, et pro *comedissem*: item *comesse* pro *comedere*, et *comedisse*. *Pl. Most.* 1, 1, 11. Sine, venire salvum, quem absentem comes. *Cic. Hort.* ap. *Non.* 2, 98. Qui se ipse comest. *Varr. ib.* Qui pote plus, urget: pisces ut saepe minutos Magnu' comest, ut aves enecat accipiter. *Pl. Truc.* 1, 2, 54. Vos ebibitis et comestis. *Cato R. R.* 156. Ubi coenaveris, comesto aliqua folia. *Cic. Sext.* 51. Usque eo non fuit popularis, ut bona solus comesset. *Mart.* 5, 39. Croeso divitior licet fuissem, Iro pauperior forem, Charine, Si conchen toties meam comesses. (Adde *Aurel. Vict. Vir. illustr.* 12.) *Cic Fl.* 36. *in f.* Quasi bona comesse Romae non liceret. V. EDO. ¶ *Comesse se* pro curis macerari, tristem esse. *Pl. Truc.* 2, 7, 36. Quisnam illic homo est, qui ipsus se comest, oculis malis, tristis? Animo hercle homo suo est miser, quisquis est. ¶ In illo *Lucil.* ap. *Non. l. c.* Commanducatur, totum complexa, comestque: videtur obscenus sensus latere, simili ratione, ac *vorare* legitur in *Priap.* 83, 31.

CŎMĔDO, onis, m. καταφαγᾶς, qui bona sua comedit, teste *Festo*. *Varro* ap. *Non.* 2, 189. Quod comedonibus convenit usu, quibus mota voluptate cum edunt, dumtaxat gula gaudet. *Lucil.* ap. *Non.* 1, 34. Vivite lurcones, comedones vivite ventres.

CŎMĔDUM, bona sua consumentem antiqui d[ixerunt] *Festus*.

COMENSIS, se, adj. ad Comum pertinens: qu[ae] est urbs Insubriae ad Larium lacum, condita [a] Gallis una cum Mediolano, Brixia, et aliis, tes[te] *Just.* 20, 5., instaurata a Pompejo Strabone, auc[ta] colonis primum a C. Scipione, deinde a C. Caesar[e,] ut *Strabo* docet 5., unde Novum Comum est appe[l]lata, et ejus incolae Novocomenses apud *Cic. Fa[m.]* 13, 35. Graece Κῶμον, Italice *Como*. *Liv.* 33, 3[6.] et *Plin.* 2, 103, 106. Comensis ager. ¶ *Come[n]ses*, *ium*, sunt ejus urbis incolae. *Liv. l. c.* *N[O]VOCOMENSES audiunt *Cic. Fam.* 13, 35. *B. A.*

CŎMES, itis, m. et f. ἀκόλουθος, proprie est i[s] qui cum alio iter facit: a *cum*, et *eo*, *is*. Itaq[ue] differt a *sodali*, et *socio*, quia socius est, qui u[na] cum alio aliquid possidet, aut curat: sodalis q[ui] cum alio versatur in rebus laetioribus, ut in co[n]viviis, in ludis etc., et maxime pertinet ad adol[e]scentes: item qui est ejusdem collegii. *Comes* ig[i]tur minus est, quam *socius*. Nam euntem tantun[n] modo sequitur: *socius* adjuvat. Quamquam hae[c] discrimina non semper servantur. *Cic. Fam.* 1[5,] 71. Et comes meus fuit illo miserrimo tempor[e] et omnium itinerum, navigationum, laborum, p[e]riculorum meorum socius. *Caes. B. C.* 3, 8[0.] Cum se victoriae Pompeji comitem esse malle[nt,] quam socium Caesaris in rebus adversis. *Cic. Fon[t.]* 17. Vitae socia virtus, mortis comes gloria fuis[set.] *Id. Or.* 1, 17. Ars, et doctrina comites a[c] ministrae sunt oratoris. *Id. Mur.* 6. Tempesti[vi] convivii, amoeni loci, multarum deliciarum come[s] est extrema, saltatio. *Id. Fam.* 1, 9. *ad f.* M[e] quidem certe tuarum actionum, sententiarum, voluntatum, rerum denique omnium socium comitemque habebis. *Id. ib. post init.* Praebere se alicu[i] comitem in ulciscendis inimicis. *Id. Amic.* 1[1.] Non enim paruit Ti. Gracchi temeritati, sed prae[fuit]: nec se comitem illius furoris, sed ducem prae[bu]buit. *Virg. A.* 6, 778. Addere se comitem alicu[i.] *Cic. Att.* 9, 10. Adjungere se comitem fugae ali[cujus.] cujus. *Virg. A.* 6, 158. Ire comitem alicui. *Id. ib.* 2, 86. Mittere aliquem comitem alteri. *Ov. Her.* 3, 10. Dare aliquem alicui comitem. Et *ib.* 13, 163. Venire comitem alicui. Et *ib.* 14, 54 esse alicui. [**Sil.* 9, 568. Hasta comes dictis, i. e. statim post verba emittit hastam. Adde *eundem* 4, 134.] *Cic. Verr.* 2, 1, 25. esse alicujus. *Vellej.* 2, 53. Habere aliquem comitem fugae. *Pl. Pseud.* 1, 1, 15. habere consiliis suis. *Quint.* 1, 4. Grammatice necessaria pueris, jucunda senibus, dulcis secretorum comes. *Plin. praef. H. N.* Profiteri se comitem Platonis, *h. e.* sectatorem. ¶ *Comes* cognominatur Hercules in duab. *Inscr.* ap. *Grut.* 45, 7. et 8., et in quindecim apud *Gud.* p. 32. et 33., cui additur saepe *custos*, aut *conservator*. ¶ *Comites magistratuum* ap. *Suet. Caes.* 42. sunt ii, qui magistratus in provincias euntes sequebantur, de quibus in COHORS dictum est. Quo pertinet et illud *Cic. Att.* 8, 1. Hominem certum misi de comitibus meis. Adde *Verr.* 2, 2, 10. et alibi. Hi duplicis erant generis; alii sine certo officio, qui et amici appellabantur; alii alicui muneri addicti. *Hor. Ep.* 1, 8, 1. Celso gaudere, et bene rem gerere Albinovano Musa rogata refer, comiti, scribaeque Neronis. ¶ Ab his videtur initium habuisse, quae procedente tempore orta est, sub imperatoribus, Comitum dignitas, nempe honestiores amici, qui imperatorem assidue comitabantur, praesertim in expeditionibus: de quibus passim mentio fit in *Cod. Justin.* et *Theod.* et apud *Sulpic. Sever. dial.* 1, 20. et in *Vita S. Martini* 20. aliosque medii aevi scriptores. A Graecis quoque eorum temporum Κόμητες, appellantur. Saepe hi ad varia palatina, et provincialia officia, ut munera admoti sunt: quae enumerat *Brisson. de verb. signif.*, *Du Fresne in Glossar.*, *Pitisc. in Lex. Antiquit. Rom.* et alii. V. etiam *cap.* 5. *Indicis Inscriptionum Gruteri.* Luculentum hujus muneris exemplum habetur in *Inscr.* ap. *Morcell. de stil. Inscr. Lat. T.* 1. p. 132. L. Fulvius Plautianus necessarius Augg. (*nempe* Septimii, Severi et Caracallae) et comes per omnes expeditiones eorum. ¶ Olim paedagogi honestiore vocabulo *comites* dicti sunt: pueros enim re vera per urbem comitantur. *Suet. Claud.* 35. Ne cujus comiti, aut librario calamariae, aut graphiariae thecae adimerentur. *Id. Aug.* 98. Thrasyllus Tiberii comes. Adde *Tib.* 12. ¶ Translate. *Plin.* 33, 11, 52. Drusillanus quingenariam lancem habuit, et comites ejus octo octingentarum quinquaginta librarum. *De Comitibus plenius *Gesnerus*, dignus omnino qui hic loci exscribatur. ¶ Ab his provincialium magistratuum comitibus ortum videtur, ut procedente tempore, et ab aetate inde Constantinorum *Comes* generale nomen omnium fere munerum, praefecturarum, curationum fieret. Apparet hoc, si quis vel *antiquam* illam *Notitiam dignitatum Imperii Rom.* vel illam, qua *Jac. Gothofredus* Theodosianum Codicem illustravit, velit percurrere. De praecipuis sunt peculiares tituli in utroque Codice, ut: De Comitibus Consistorianis, de Comitibus et Tribunis scholarum; de Comitibus rei militaris, de Comitibus et Archiatris

acri Palatii, de Comitibus qui provincias regunt, e Comitibus artium diversarum. Memorantur praerea: Comites Aegypti, limitis Aegyptii, rei militaris per Aegyptum, Aerarii utriusque, Africae, et liarum provinciarum atque urbium. Porro: Arcaiani, Archiatrorum, Auri ad responsum, Catahractarii, Clibanarii, Commerciorum, Sacri Cuiculi, Dioeceseos Asianae, Dispositionum, Dometicorum, Divinae Domus, Domorum, Equitum, 'ormarum, Honoriani, Juniores, Largitionum per mnes dioeceses, Largitionum Italicianarum, Largiionum privatarum, Largitionum sacrarum, Limitis Aegyptiaci, Limitum, Litoris Saxonici per Britaniias, Metallorum per Illyricum, Militaris rei, Miitiae utriusque, Minores, Numerorum, Officiorum,)rientis, Privatarum rerum Domus divinae, Portus, 'rovinciarum, Rationalis summarum Aegypti, Reuunerationum privataram et sacrarum, Rheni, Riparum et alvei Tiberis et Cloacarum, Sagittarii, ieniores, Sacri Stabuli, Theodosiani, Thesauroum, Titulorum Largitionalium per Africam, Tratus Argentoratensis, Vacantes, Vestiarii, Sacrae Vestis. Hi ex solis quas diximus, Notitiis excerti, ex Inscriptionibus, et aliis monumentis semintiquis facile augeri possunt. Sed cum nostri intituti non sint, antiquitatum et historiae collectoibus eos relinquimus: hoc modo observato, *Comies* illos a Constantino M. in *tres ordines*, *primum*, *ecundum ac tertium tributos*, principes autem mnium videri *Consistorianos*. V. *Jac. Gothofr.* d *Tit. Cod. Theod. de Comitibus et Tribunis schoarum*. Omnes autem *Comites* in hoc conveniunt, t ab hoc nomen habent, quod vel socii sunt laboum principis, vel ipsum quocunque modo adjuvant, ut quos honoris causa princeps pro talibus vult aberi. *B. A.* [*Conf. *Ernest. excursurs.* ad *Suet. 'ib.* 46.]

CŌMĒSOR et Comestor, oris, m. qui comedit, omedo. *Isid. Orig.* 10. Comesor a comedendo atis. Est enim gulae ac ventri immoderate dedius. *Tert. adv. Marc.* 1, 1. Quis tam comesor ius Ponticus, quam qui Euangelia corrosit? *Cajus Dig.* 21, 1, 18. Servus somniculosus, piger, tarus, comesor. Al. leg. *comessator.* ℙ In *Gloss. Philox.* legitur: Comestor, καταφαγάς.

COMESSATIO } V. COMISSATIO etc.
COMESSOR etc. }

CŌMESTŪRA, ae, f. actus comedendi. *Cato R. R.* 157. Brassica, quae vocatur σελινοειδής, haec eptem habet bona in comestura. Ita Aldus A. 514. At aliae editiones cum Jensoniana: *Quae vocatur septembona in commixturam.* Ex quibus veris *Catone* indignis quidam Lexicogr. vocem *comnixtura*, *h. e.* commixtionem, in Latinitatem invenere conati sunt. Illa vero *Pontedera* in *Antiqu. Lat. Gr.* p. 83. Et *Schneiderus* in *adnotat.* spuria sse putant.

CŌMESTUS, a, um, part. a *comedo*. *Cato R. R.* 50. Ubi daps profanata, comestaque erat. *Dilius*, vel *Didymus* ap. *Diomed.* 1, 382. Comesto atrimonio. *Cic. Cluent.* 62. Venenum celerius otuit comestum, quam epotum in venas permanae. Ita *Prisc.* legit 10, 894., alii vulgo *comesum. Val. Max.* 9, 12. *n.* 6. *extern.* Qui cum comestis omnibus supervenisset.

CŌMĒSUS, a, um, part. a *comedo*, de quo paricipio scribit *Diomed.* 1, 382. ambigi apud veteres, rectiusne sit *comestus*, an *comesus*; sed *comesus* melius esse statuit. Certe frequentius est. *Cato R. R.* 58. Oleae comesae. *Varr. R. R.* 1, 2. *circa med.*. Num coena comesa venimus. (proverb. de iis, qui nimis sero et re peracta praesto sunt.) *Pl. Trin.* 2, 4, 5. Comesum, epotum, elotum in balneis. ℙ Translate. *Juv.* 1, 34. Et cito rapturus de nobilitate comesa Quod superest, *h. e.* expilata, bonis multata. *Auct. declamat. in Sallust. sub f.* Patrimonio non comeso, sed devorato.

[CŌMĒSUS, us, m. actus comedendi. *Isid. Orig.* 20, 1. Ab esu, et comesu mensae factum vocabulum. *F.*]

CŌMĒTES, ae, m. κομήτης, stella crinita. *Cic. N. D.* 2, 5. Stellis his, quas Graeci cometas, nostri cincinnatas vocant. *Virg. G.* 1, 488. non diri toties arsere cometae. *Plin.* 2, 25, 22. Cometes admodum faustus Augusto. *Id. ib.* 58, 59. Comete illis noctibus flagrante. *Sil.* 8, 638. crine corusco Regnorum eversor rubuit letale cometes. *Luc.* 1, 529. et terris mutantem regna cometen. ℙ Dictus est *cometes* a κόμη, hoc est coma, quia late splendorem velut comam fundit. Ideo autem est masculini generis, quia κομήτης adjectivum est masculini generis, vel adjective usurpatur, et ἀστήρ, stella, subintelligitur. Idem dicendum de *planeta*. ℙ De variis cometarum generibus multa *Serv.* ad *A.* 10, 272. et *Senec. Q. N.* 15. et *ib.* 7, 6. ℙ Dicitur etiam *sidus cometes*, *stella cometes*. V. dicta in ABROTONITES. *Tac. A.* 14, 22. Inter quae et sidus cometes effulsit. *Id. ib.* 15, 47. Sidus cometes sanguine illustri semper Neroni expiatum. *Just.* 37, 2. Stella cometes septuaginta diebus ita luxit, ut etc. ℙ Latina positione in singulari. *Prud. Cathem.* 12, 21. Tristis cometa intercidat. *Manil.* 1, 824. fulgente cometa. *Senec. Octav.* 232. Cometam pandere infestam facem. ℙ *Cometes* fuit etiam pater Asterionis, unus ex Argonautis *Val. Fl.* 1, 356. celer Asterion, quem matre cadentem Cristatus gemino fovit pater amne Cometes.

CŌMĬCĒ, adv. comicorum more. *Cic. Or.* 3, 8. Res tragicas comice, tristes remisse tractare. Adde *Senec. ep.* 100. *ad f.*

CŌMĬCUS, a, um, adj. κωμικὸς, κωμῳδικὸς, ad comoediam pertinens. *Cic. Rosc. Com.* 10. Nemo illum ex trunco corporis spectabat, sed ex artificio comico aestimabat. *Hor. A. P.* 89. Versibus exponi tragicis res comica non vult. [*Quint. Inst.* 11, 3. p. 1026. Qui tamen comicus magis, quam oratorius gestus est.] ℙ Saepe comici dicuntur qui in comoediis inducuntur. *Cic. Rosc. Am.* 16. Adolescens comicus. *Hor. Sat.* 2, 5, 91. Davus comicus. *Caecil.* ap. *Cic. Senect.* 11. et *Amic.* 26. Comici stulti senes. ℙ *Comici poetae*, qui et *comici* absolute, sunt comoediarum scriptores. *Cic. Or.* 20. Apud comicos poetas, nisi quod versiculi sunt, nihil est aliud quotidiani dissimile sermonis. *Id. ib.* 55. Comicorum senarii propter similitudinem sermonis: sic saepe sunt abjecti, ut etc. ℙ *Comicae scenae* aedificiorum privatorum et maenianorum habent speciem, perfectusque fenestris dispositos imitatione communium aedificiorum rationibus. *Vitr.* 5, 8. *Aurum comicum* sunt lupini, quibus pro pecunia in comoediis utuntur. *Pl. Poen.* 3, 2, 20. Agite, inspicite: aurum est. *Co.* profecto, spectatores, comicum: macerato hoc pinguefiunt auro in Barbaria boves. ℙ *Comici actores*, qui et *comici* absolute, sunt comoedi, seu histriones, qui comoedias agunt. *Quint.* 2, 10. Quod faciunt auctores comici, qui etc. *Pl. Poen.* 3, 2, 4. Condoctior sum, quam tragoedi, aut comici. *Inscr.* ap. *Grut.* 1089, 6. L. Acilio L. F. Pompt. Eutychae comico primo sui temporis etc. ℙ *Comicae personae* ap. *Plin.* 25, 11, 88. sunt quibus comici in scena utuntur. ℙ *Comicum balneum* ap. *Tert. Anim.* 50. Quod hoc Menandri (haeretici) balneum (baptismo substistutum) comicum credo, *h. e.* fictitium, et Menandro poeta comico dignum.

*CŌMILLŌMĂGUS vel *Comillomagum*, *i*, oppidum Liguriae. *Ant. Itin. B. A.*

CŌMĬNIĀNUS et Cominius, a, um, adj. ad duplex Cominium pertinens, quorum unum fuit oppidum Samnii, quod Cominium Ceritum appellatur a *Liv.* 25, 14., prope Beneventum, cui nunc nomen *Cerreto*, vel *Cerito;* alterum in Volscis haud longe a lacu Fucino, ubi nunc *Alvito*, cujus meminit *Id.* 10, 39. et alibi. Hinc profecto cognominata videtur olea, quae perperam *Colminiana* vocatur in editionibus apud *Caton. R. R.* 6., *Culminiana* a *Colum.* 12, 49., *Colminia* a *Varr. R. R.* 1, 24. et *Culminea* a *Colum. l. c.* Itaque ubique *Cominiana*, ut apud *Plin.* 15, 5, 6., vel *Cominia* legendum, ut est apud *eund.* 15, 3, 4. et *Pallad.* 3, 18.: quemadmodum et gens *Cominia*, cujus saepissime in veteribus inscriptionibus, et apud scriptores Latinos mentio est, et praecipue ap. *Catull.* 108. in *Cominium*. Si, Comini, populi arbitrio tua cana senectus etc.

CŌMĬNIUM. V. v. praec.

*CŌMĬNIUS, i, m. nomen propr. Rom. ut Q. Cominius, eques Romanus, probrosi in Tiberium carminis convictus; quem postea Caesar precibus fratris, qui Senator erat, concessit. *Tac. A.* 4, 31. ℙ Item senex quidam, impuris moribus spurcatus, ut ait *Catull.* 106. (al. 108.) *B. A.*

CŌMĪNUS, adv. ἐγγύθεν, prope, ex propinquo loco. Videtur esse a *cum*, et *manus*, (unde et *comminus* multi scribunt cum *Dausq.*, quod non est improbandum: invenitur enim in multis optimis libris) quia *cominus ferire aliquem* est gladio, vel alio quopiam telo manu stricto ferire: sicut *ferire eminus*, emisso e manu telo percutere. *Cic. Senect.* 6, Nec enim excursione, nec saltu, nec eminus hastis, aut cominus gladiis uteretur. *Ov. Met.* 3, 118. de fratribus unum Cominus ense ferit: jaculo cadit eminus ipse. *Liv.* 44, 35. Missilibus procul regia auxilia melius pugnabant: cominus stabilior, et tutior parma, aut scuto Romanus erat. *Cic. Div.* 2, 10. *in f.* Sed haec fuerit nobis, tanquam levis armaturae, prima orationis excursio: nunc cominus agamus. *Id. Balb.* 9. Pugnare cominus in acie cum hoste. *Ov. Met.* 12, 482. Cominus aggredi aliquem. *Id. Fast.* 5, 175. ire in aliquem. Et *Liv. l. c.* gladio rem gerere. *Cic. Tusc.* 4, 42. Video utrumque cominus ictu cecidisse contrario. *Id. Att.* 2, 2. Qui me epistola petivit, ad te, ut video, cominus accessit. *Plin.* 34, 8, 19. *n.* 10. Cominus insidiari alicui. *Catull.* 64, 108. Quercus radicibus exturbata Prona cadit, lateque, et cominus obvia frangit, *h. e.* prope et longe. *Plin.* 5, 9, 10. Sole cominus facto, *h. e.* propius accedente. *Tac. A.* 12, 12. Cominus petere Mesopotamiam. *Plin.* 11, 42, 97. judicare aliquid. *Ov. Pont.* 1, 5, 74. aspicere aliquem. *Tac. H.* 1, 41. videre aliquid. *Pompon. Dig.* 13, 7, 3. recipere pecuniam a debitore. *Gell.* 13, 8. Exerceri in rebus cominus noscendis, periclitandisque. ℙ Videtur regere aliquando accusativum, vel dativum. *Propert.* 2, 15, 22. Aut celer agrestes cominus ire sues. *Id.* 3, 1, 26. Fluminaque Aemonio cominus isse viro. ℙ Inter *cominus*, et *prope* hoc interest, quod *cominus* semper refertur ad motum, aut actionem aliquam; *prope* non semper. Quare dicimus *prope esse*, *prope sedere*, non *cominus esse*, aut *sedere*. Hoc tamen discrimen perpetuum non est. *Lucret.* 4, 1043. illam Emicat in partem sanguis, unde icimur ictu; Et si cominus est, hostem ruber occupat humor. *Val. Flacc.* 5, 583. Comminus arma semper habere. ℙ Aliquando refertur ad tempus, et significat statim, sine intermissione. Ita enim exponit *Serv.* in illo *G.* 1, 104. jacto qui semine cominus arva Insequitur. Addit *Serv.* hunc significatum in Gallia Cisalpina frequentissimum esse, atque ibi vulgo dici: *vade ad eum*, *sed cominus:* unde videri *Virgilium* hoc in loco patriam consuetudinem secutum esse. Huc pertinere videtur et illud *Venuleji Dig.* 45, 1, 137. Continuus actus stipulantis, et promittentis esse debet, ut tamen aliquod momentum naturae intervenire possit: et cominus responderi stipulanti oportet. Alii exponunt, coram, in praesentia. ℙ Comp. *Cominius* usurpavit *Tertull. Carn. Christi* 21. Accedant adhuc cominius ad congressum.

CŌMIS, e, adj. εὐπροσήγορος, χρηστός, qui in omni actione et sermone facilem se praebet, benignus, humanus, civilis, commodus. *Cic. Balb.* 16. Comes, benigni, faciles, suaves homines esse dicuntur, *qui erranti comiter monstrant viam* (quae verba sunt *Ennii*, teste *eod. Offic.* 1, 16.) benigne, non gravate. *Id. Senect.* 17. Comem atque humanum esse erga aliquem in omnibus rebus. *Hor. Ep.* 2, 2, 133. Comem esse in aliquem. *Tac. A.* 22. alicui. *Cic. Fin.* 2, 25. Bonum virum, comem, et humanum esse. *Id. Mur.* 31. Quemquamne existimas Catone commodiorem, comiorem, moderatiorem fuisse? *Suet. Vesp.* 22. Super coenam autem, et semper alias comissimus. Al. leg. *communissimus*. *Appul. Met.* 11. Senex comissimus. *Nep. Dion.* 1. Ingenium docile, come, aptum ad artes optimas. *Tac. A.* 14, 48. Comis sermo, et congressus. *Ter. Heaut.* 5, 1, 39. Comi et leni animo esse. *Liv.* 9, 36. Comi hospitio accipere aliquem. *Ov. A. Am.* 3, 510. Comibus est oculis alliciendus amor. ℙ Speciatim dicitur de eo, qui facile dat. *Pl. Trin.* 2, 1, 24. Fit ipse, dum illis comis est, inops amator. ℙ Item de eo, qui munditiarum et elegantiae studiosus est. *Plin.* 35, 4, 10. Tiberius Caesar, minime comis imperator. ℙ *Varr. L. L.* 6, 5. deducit originem a Graeco κῶμος, quod significat comissationem, hilaritatem, lasciviam: ut *comis* proprie sit hilaris, lascivus, facetus. Quo nonnulli trahunt illud *Hor. Sat.* 1, 10, 41. comis garrire libellos Unus vivorum, Fundani, *h. e.* festive, hilariter, ac lascive libellos conscribere. Alii tamen leg. *comes garrire libellos*. [*Commutantur *Comis* et *communis*. V. *Drakenb.* ad *Liv.* 25, 12, 9. et quos laudat. Adde *Tzschuck.* ad *Eutrop.* 8, 5. et quos laudat. De discrimine inter *Comis* et *Communis* V. in Communis.]

CŌMISSĀBUNDUS, a, um, adj. κωμαστής, qui comissationibus indulget. *Liv.* 9, 17. *in f.* Temulento agmine comissabundus per Indiam incessit. *Plin.* 21, 3, 6. Juvenes comissabundi. ℙ De ratione scribendi V. COMISSOR.

CŌMISSĀLĬTER, adv. hilare, per comissationem. *Sidon. ep.* 1, 5. Cantatas saepe comissaliter nobis Phaethontiadas risi.

CŌMISSĀTIO, onis, f. κῶμος, proprie est epulum, quod post coenam fit: in quo differt a *convivio*, quod justa coena est, et idoneo tempore initur. *Liv.* 40, 13. Lusus, convivium, comissatio. *Id.* 1, 57. Conviviis comissationibusque otium terere. *Cic. Coel.* 15. Convivia, comissationes, cantus, symphoniae. *Suet. Vitell.* 13. Epulas trifariam semper, interdum quadrifariam dispertiebat: in jentacula, et prandia, et coenas comisationesque. *Id. Tit.* 7. Ad mediam noctem comissationes extendere. *Senec. Consol. ad Helv.* 10. Ingens vectigal singulis comissationibus exsorbere. *Id. Benef.* 6, 32. Pererrare civitatem nocturnis comissationibus. *Mart.* 12, 48. Non Albana mihi sit comissatio tanti. ℙ *Comissatio tempestatis*, et *tempestas comissationis* duae sunt translationes, quarum primam, ut minus significantem, alteram ut nimis, improbat *Cic. Or.* 3, 41. ℙ De ratione scribendi V. COMISSOR.

CŌMISSĀTOR, oris, m. κωμαστής, qui comissationibus, atque imtempestivis conviviis interest. Differt a *conviva*, qui justae coenae tempus non praegreditur. *Liv.* 40, 9. *ad f.* Convivam me tibi committere non sum ausus: comissatorem te cum armatis venientem recipiam? *Cic. Coel.* 28. Alia fori vis est, alia triclinii: non idem judicum, comissatorumque conspectus. *Ter. Ad.* 5, 2, 8. Commodus comissator. ℙ Translate. *Mart.* 5, 16. At nunc conviva est comissatorque libellus, *h. e.* interest, et legitur in conviviis et comissationibus. *Cic. Att.* 1, 16. Nostri isti comissatores conjurationis barbatuli juvenes, *h. e.* consortes et socii conjurationis Catilinariae, quae per comissationes inita fuit. ℙ De orthographia V. vocem sequent.

COMISSOR, aris, atus sum, dep. 1. *κωμάζω*, proprie significat post coenam rursus comedere: sed ponitur etiam universim pro intempestiva convivia celebrare, epulis ultra modum indulgere. *Suet. Dom.* 21. Convivabatur frequenter ac large, sed paene raptim: certe non ultra solis occasum, nec ut postea comissaretur. *Liv.* 40, 7. Quin comissatum ad fratrem imus? *Hor. Od.* 4, 1, 10. Tempestivius comissari. [*Comp. *Bentl.* ad h. l. *Theocr.* 3, 1. *Κωμάσδω ποτὶ τὰν Ἀμαρυλλίδα.*] *Ter. Eun.* 3, 1, 52. Introducere aliquem comissatum. ¶ Varia est in hac voce tum de origine, tum de orthographia opinio. Alii derivant a verbo Gr. allato, vel a *κῶμος*, a quo illud deducitur: alii a *comesum:* alii usque ab Hebraea lingua etymologiam ducendam putant. Scribi volunt alii *comessor*, alii *commissor*: sunt etiam quibus placet *comassor.* Sed comissor, comissatio, etc. et pluribus arridet (*Manutio*, *Voss.*, *Dausq.*, *Cellario*, et aliis) et plures habet veteres libros, ac lapides, quibus confirmatur. ¶ Part. *Comissans* ap. *Petr. Sat.* 23. Adjuvit hilaritatem comissantis cymbalistria. Adde *Suet. Cal.* 32.

CŎMĬTĀBĬLIS, le, adj. qui comitatur. *Paul. Nolan.* 10, 298. Ipse obit, atque illi suus est comitabilis error.

CŌMĬTAS, atis, f. *εὐπροσηγορία*, benignitas, facilitas, lenitas, affabilitas. [**Artigkeit.*] *Cic. Senect.* 4. Erat in illo viro comitate condita gravitas. *Id. Brut.* 40. Crassus in summa comitate habebat etiam severitatis satis: Scaevolae multa in severitate non deerat tamen comitas. *Id. Mur.* 31, *in f.* Si illius comitatem et facilitatem tuae gravitati severitatique asperseris. *Id. Invent.* 2, 54. Animos temere concitatos comitate retinere. *Id. Off.* 2, 14. Comitas affabilitasque sermonis maxime conciliat animos hominum. *Id. Q. Fr.* 1, 2, 2. Ego nugas maximas omni mea comitate sum complexus. *Tac. A.* 2, 72. Tanta illi comitas in socios, mansuetudo in hostes. *Id. ib.* 1, 29. Comitate permulcere milites. *Id. ib.* 71. Lenire comitate memoriam cladis. *Id. Hist.* 1, 63. Omni comitate excipere aliquem. *Id. Agr.* 16. Comitate curandi provinciam tenuit. *Pl. Mil.* 2, 1, 1. Mihi ad enarrandum hôc argumentum est comitas, *h. e.* facilis et paratus sum ad enarrandum. ¶ Speciatim sumitur pro facilitate largiendi. *Pl. Trin.* 2, 2, 49. *Ph.* Habuitne rem? *Ly.* habuit. *Ph.* qui eam perdidit? *Ly.* per comitatem aedepol, pater. *Id. ib.* 75. Comitati esse alicui, *h. e.* liberalitatem exercere in aliquem. *Id. Rud. prol.* 38. Rem bene partam comitate perdere. *Suet. Oth.* 3. Die, quem Nero necandae matri destinarat, ad avertendas suspiciones coenam utrique exquisitissimae comitatis dedit, *h. e.* summa impensa omnibus lautitiis, et luxu affluentem.

CŎMĬTĀTENSIS, se, adj. ad comitatum pertinens, hoc est ad dignitatem et munus comitum. *Impp. Constant. et Const. Cod. Theod.* 12, 1, 38. Comitatense munus subire. *Ammian.* 18, 4. Comitatensis fabrica, *h. e.* machinatio, calumniosa delatio comitum aulicorum. *Impp. Theodos. et Honor. Cod.* 12, 36, 14. Comitatensis legio. *Imp. Constantin. Cod. Theod.* 7, 20, 4. Comitatenses milites. Hos *Salm.* ad *Vopisc. Prob.* 14. docet, esse milites legionarios, qui castra habebant ad limites imperii custodiae causa: et differre a *ripensibus*, et *limitaneis*, qui extra castra in ipsis limitibus, et ripis fluminum degebant.

CŎMĬTĀTUS, a, um, part. v. *comitor*, *παραπέμπων*, qui se comitem praebuit. *Caes. B. G.* 6, 7. Qui defectionis auctores fuerant, comitati eos, ex civitate excessere. *Gell.* 4, 18. Concio Scipionem in Capitolium comitata. ¶ Passive significat eum, qui comitem habet, *παραπεμφθεὶς*, *παρηκολουθημένος*. *Cic. Coel.* 14. Mulier alienis viris comitata. *Id. Dom.* 28. *ad f.* Quo die me populus Rom. a porta in Capitolium, atque inde domum sua celebritate laetitiaque comitatum honestavit. *Id. Cat.* 2, 2. *ad f.* Parum comitatus ex Urbe exivit. *Id. Phil.* 12, 10. *in f.* Aggredi aliquem bene comitatum. *Id. Tusc.* 5, 39. Cum quidam quaereret, quid ei caecitas attulisset, respondit, puero ut uno esset comitatior. *Ov. Am.* 1, 6, 33. Militibus et armis comitatus. *Tibull.* 3, 2, 13. Comitatus dolore. *Plin.* 21, 11, 38. Gladiolus comitatus hyacinthis.

CŎMĬTĀTUS, us, m. *ἀκολουθία*, comitum multitudo. *Cic. Cat.* 3, 2. *ad f.* Cum jam pontem Milvium cum magno comitatu legati Allobrogum ingredi inciperent. *Id. Fam.* 6, 19. Si modo tecti satis est ad comitatum nostrum recipiendum. *Caes. B. C.* 3, 96. Nocturno itinere non intermisso, comitatu equitum triginta ad mare pervenit. [**Plin. Pan.* 20, 3. Comitatus accinctus, i. e. expeditus, sine multis impedimentis, nec adeo haerens cum incommodo provincialium. *Gierig. Curt.* 4, 12. Alexander, corpori uxoris ejus justis persolutis, omnique graviore comitatu intra eadem munimenta cum modico praesidio relicto, ad hostem contendit. ¶ Pertinet etiam ad clientes, amicos, servos, quorum turba nobiles Romanos non solum in itinere, sed in ipsa urbe sequi solebat. *Suet. Oth.* 6. (de Othone seditionem contra Galbam movente) a praesente comitatu imperator consalutatus. *Tac. A.* 11, 12. Illa (Messalina) non furtim, sed multo comitatu ventitare domum. — De comitibus Deorum e coelo in terram descendentium. *Virg. A.* 12, 336. Circumque atrae Formidinis ora, Iraeque Insidiaeque, dei comitatus, aguntur.] *Quint. Decl.* 5, 13. *ad f.* Convictibus, et comitatibus laetari. ¶ Dicitur etiam de turba hominum simul iter facientium, quo tutiores sint ad latrones et alia viarum pericula. *Caes. B. C.* 1, 51. Nunciatur Afranio, magnos comitatus, qui iter habebant ad Caesarem, ad flumen constitisse. V. ibi reliqua. Adde *ib.* 48. et 54. [**Caravane.*] *Plin.* 6, 13, 15. Comitatus rerum Alexandri Magni, *h. e.* comites expeditionum, et rerum gestarum Alexandri. *Id.* 30, 1, 2. Osthanes exornatus comitatu Alexandri, *h. e.* eo honore decoratus, ut allegeretur inter comites et amicos Alexandri in ejus expeditionibus. [**Suet. Tib.* 6. Flamma repente e silvis undique exorta, adeoque omnem comitatum circumplexa.] ¶ Apud inferioris aevi scriptores *comitatus* accipitur pro comitibus aulae principis, et pro ipsa aula. *Macer Dig.* 49, 16, 13., *Auson. ep.* 17., *Symmach. ep.* 9, 8., *Augustin. ep.* 129. et *Sulpic. Sever. Dial.* 2, 5. [**Tac. A.* 13, 46. Dejicitur familiaritate sueta, post congressu et comitatu, Otho. ¶ Dicitur etiam de animalibus. *Tac. A.* 6, 28. Multo ceterarum volucrum comitatu.] ¶ Translate. *Cic. Parad.* 2, 1. Animus tot virtutum praesidio, tantoque comitatu, cum corpus ejus caperetur, capi certe ipse non potuit. *Plin.* 17, 23, 25. *n.* 16. Traduces virgultorum comitatu obiter rigorati, qua deficiunt. *Id.* 15, 13, 12. Pruna hordearia appellata, a comitatu frugis ejus, *h. e.* quia simul cum hordeo maturescunt. *Id.* 18, 29, 69. *n.* 2. Comitatus utriusque causae. ¶ *Comitatus* alio sensu V. in COMITIATUS, us.

CŌMĬTER, adv. *φιλοφρόνως*, *εὐμενῶς*, benigne, hilare, lubenter, facile, libenti animo. *Cic. Balb.* 16. Comiter, benigne, non gravate. *Id. Phil.* 13, 2. *in f.* Salutare benigne, comiter appellare unumquemque. *Enn.* ap. *eund. Off.* 1, 16. Erranti comiter viam monstrare. *Id.* ap. *Gell.* 12, 4. impertiri aliquid. *Cic. Att.* 3, 15. *ad f.* consolari aliquem. *Ter. Phorm.* 3, 3, 4. aliquem adjuvare. *Gell.* 13, 4. Sensim et comiter admonere aliquem. *Pl. Mil.* 3, 3, 64. Datne ab se *mulier* operam? *Pa.* lepidissime, et comissime. *Tac. H.* 1, 13. *ad f.* Comiter administrare provinciam. [**Id. A.* 1, 76. Comiter interesse spectaculo (de Augusto). *Id. ib.* 13, 54. Quod comiter a visentibus exceptum, quasi impetus antiqui et bona aemulatione, i. e. in bonam partem acceptum (*es ward gut aufgenommen*)]. *Liv.* 1, 22. celebrare convivium, *h. e.* libenter, jucunde, hilare. Sic *Cic. Dejot.* 7. Comiter et jucunde esse in convivio. [**Liv.* 23, 33. Hostes pro hospitibus comiter accepit. Adde *Tac. A.* 12, 51. *Ov. Fast.* 2, 788. Comiter excipitur.] ¶ *Comiter servare majestátem populi R.*, quod legitur in quodam foedere ap. *Cic. Balb.* 16., est libenter, non gravate. *Cicero* ibi reprehendit eos, qui illud *comiter* dicebant esse *communiter.* Formula erat: *majestatem populi R. comiter conservanto:* et adjiciebatur tantummodo in iis foederibus, in quibus alter populus inferior erat, et non aequo jure in amicitiam veniebat, uti docet *Procul. Dig.* 49, 15, 7., ubi *Haloander* quidem habet *communiter:* at *Torrentin. comiter*, quod rectius profecto est, ut ex hoc *Ciceronis* loco apparet. Eadem illa formula legitur etiam ap. *Liv.* 38, 11., sed pro *comiter* habetur *sine dolo malo.* Ex quo etiam intelligitur, *communiter* hic locum non habere. ¶ Eandem significationem *τοῦ* libenter, prompte, non gravate, habet in carmine illo ap. *Liv.* 25, 12. et *Macr. Sat.* 1, 17. Apollini vovendos censeo ludos, qui quotannis comiter Apollini fiant. Al. tamen hic quoque leg. *communiter.* ¶ *Comiter habitare* ap. *Plin.* 17, 1, 1. est eleganter, splendide. Haec notio inde oritur, quod *comis* dicitur etiam, qui sumptus non extimescit; et *comitas* liberalitatem quoque et prodigendi facilitatem adsignificat, ut suis locis dictum est.

CŎMĬTĬĀ, orum, n. plur. *ἀρχαιρέσια*, populi universi conventus ferendorum suffragiorum causa: ab antiquo *comeo* pro *coeo.* ¶ Comitiorum tria erant genera, curiata, centuriata, tributa; de quibus V. suis loc. ¶ Ex Comitiis rursus alia erant consularia, alia praetoria, alia aedilicia, alia quaestoria, alia tribunicia etc., quibus scilicet consules, praetores, aediles, quaestores, tribuni creabantur. Apud *Liv.* 1, 35. *Comitia creando regi*, etiam legas. ¶ Locus comitiorum curiatorum non erat nisi intra pomoerium, *scil.* in comitio. Centuriata comitia habebantur in loco quidem inaugurato, sed extra pomoerium, *scil.* in Campo Martio. Tributis comitiis non erat unus destinatus locus, sed modo intra, modo extra Urbem convocabantur, interdum in Campo Martio, nonnunquam in Capitolio, aliquando in Circo Flaminio. *Cic. Rabir. perd.* 4. Qui in Campo Martio comitiis centuriatis, auspicato in loco, crucem ad civium supplicium defigi jubes. *Id. Att.* 4, 1. Legem ferre comitiis centuriatis. *Id. Fam.* 7, 30. Comitiis quaestoriis institutis. *Liv.* 40, 59. Edicere comitia. *Varr. L. L.* 5. *sub f.* Vocare populum ad comitia. *Liv.* 3, 19. Comitia consulis subrogandi. *Id.* 1, 35. Comitia regi creando fieri. *Id. ib.* 34. *ad f.* Indicere comitia creandis decemviris. *Cic. Verr.* 1, 6. Facere comitia consularia. *Id. Leg.* 3, 19. Comitia illa gesta sunt armis civilibus. *Id. Verr.* 2, 2, 52. Venire ad comitia. *Id. Att.* 1, 4. Obire comitia alicujus, *h. e.* comitiis interesse, quibus aliquis magistratum petit. *Id. ib.* 10. Comitiis alicujus adesse. *Capitol. Anton. Phil.* 10. Interesse comitiis. [**Cic. Att.* 3, 14. Comitia sunt absoluta. *Id. Mil.* 9. Tota comitia suis humeris sustinet. *Id. Fam.* 10, 26. Confecta comitia. *ib.* in f. Comitia in Januarium mensem protendimus. *Id. Q. Fr.* 2, 13. Putantur detrudi comitia in Mensem Martium.] ¶ *Habere comitia* dicitur is, qui comitia indicit, iisque praeest, ut dictator, vel consules alter ambove, vel pontifex maximus. Ejus id erat jus, ut haberet et accipiendi, et rejiciendi petentium nomina facultatem. *Cic. Att* 4, 2. *ad f.* Si comitia censorum proximi consules haberent. *L. Piso* ap. *Gell.* 6, 9. Eum aedilem curulem renunciaverunt; at aedilis, qui comitia habebat, negat accipere etc. ¶ *Comitia flagrantia* dixit *Plin. praef. H. N.*, *h. e.* in quibus magna est candidatorum contentio, et ardet ambitus, ut *Cic.* loquitur *Att.* 4, 15. *a med.* [*Comitia etiam sub imperatoribus habebantur, sed dicis causa; nihil enim ibi praeter Caesaris voluntatem fiebat.] ¶ Translate, et joculariter. *Pl. Aul.* 4, 7, 20. Ibo intus, ubi de meo capite sunt comitia, *h. e.* ubi de fama, et salute mea agitur. *Id. Ps.* 4, 7, 134. Pseudolus mihi centuriata habuit capitis comitia. *Id. Truc.* 4, 3, 45. Meo illic nunc fiunt capiti comitia. ¶ Ponuntur etiam a *Livio* comitia de populo a tribunis in forum advocato ad legem perferendam, 3, 17. Tantum hostium est in arce supra forum curiamque: comitia interim in foro sunt, senatus in curia est: senator sententiam dicit: alii Quirites suffragium ineunt.

[**CŎMĬTĬAE**, arum, f. plur. idem ac comitia, orum. *Inscr.* optimae notae ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 43. Et improbae comitiae factae fuerunt in Aventino. *F.*]

CŎMĬTĬĀLIS, le, adj. ad comitia pertinens, *ἀρχαιρεσιακός*. *Dies comitiales* sunt, quibus comitia habentur, vel haberi possunt. *Cic. Q. Fr.* 2, 2. Consecuti sunt dies comitiales, per quos senatus haberi non poterat. *Caes. B. C.* 1, 5. Comitiale biduum. *Vopisc. Tac.* 7. Comitiale tribunal, *h. e.* in comitiis positum. ¶ *Comitiales dies* erant in numero dierum fastorum: ab iis tamen differebant. Non enim quicumque comitiales, iidem et fásti; sed tunc solummodo, quando agi cum populo, et comitiorum conventus haberi non poterat, et licebat; tunc, inquam, dies comitialis etiam fastus dies erat, et praetorem adire quivis permittebatur. Quod si die comitiali comitia haberentur, eo die neque adiri praetor, neque senatus haberi poterat. Itaque dies comitiales casu tantummodo fasti erant, non natura. Hac ratione intelligendum est illud *Macr. Sat.* 1, 16. Comitiales sunt, quibus cum populo agi licet: et fastis quidem lege agi potest, cum populo non potest: comitialibus utrumque potest. ¶ Hujusmodi dies signantur in Calendario littera *C*, fueruntque toto anno CLXXXIV. *Manut. de veter. dier. rat.* ¶ *Comitialis mensis*, in quo comitia habentur. *Cic. Verr.* 2, 2, 52. ¶ In illo *Pl. Poen.* 3, 2, 6. Non potuisti adducere homines magis ad hanc rem idoneos. Nam istorum nullus nefastus est, comitiales sunt meri: *comitiales homines* dici videntur homines litigiosi, atque adeo facile perjuri ac mendaces, qui assidue in comitio versantur, parati semper ad alterum circumveniendum perjuriis, dolis, fallaciis, nulla habita fastorum, aut nefastorum dierum ratione. Hujusmodi autem hominum magnam semper copiam in comitio fuisse, ostendit et illud *ejusdem in Curc.* 4, 1, 9. Qui perjurum convenire vult hominem, mitto in comitium: qui mendacem et gloriosum, apud Cloacinae sacrum etc. ¶ *Comitialis morbus*, qui et major, et sacer morbus dicitur, *ἐπιληψία*, est, quo homo subito concidit, ex ore spumae moventur: deinde interposito tempore ad se redit, et per se ipsum consurgit. Modo cum distentione membrorum, aut nervorum prolabitur aliquis, modo sine illa. Ita *Cels.* 3, 23. describit. Ratio appellationis est, quia si quis forte ipso comitiorum tempore illo corriperetur, comitia dissolvi, ac in alium diem differri necesse erat, ut ex *Festo* in *Prohibere*, et ex *Seren. Samm.* discimus. *Cels.* 2, 8. Comitialis morbus ante pubertatem ortus, non aegre finitur. *Senec. Ira* 3, 7. Comitiali vitio corripi. ¶ Hinc *comitiales* dicuntur, qui eo morbo laborant. *Plin.* 20, 11, 44. Comitiales fiunt, qui ubera hauriunt ab apii cibo. *Id.* 32, 4, 14. Fel testudinum naribus illitum comitiales erigit, attollitque. Adde 28, 7, 23. et 32, 9, 37.

CŎMĬTĬĀLĬTER, adv. *ἐπιληπτικῶς*, ex morbo

nitiali. *Plin.* 22, 21, 29. Folia heliotropii contra-
onibus medentur, etiamsi id comitialiter accidat.
[*COMĬTĬĀNUS, i, m. ad comites pertinens.
t cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 127. *c.* 3. M. Appu-
us Comitianus. ℙ Ad Comites pertinens, ut *of-*
ium comitianum, i. e. comitum rei militaris, ap.
d. Just. 1, 46, 2. ℙ Hinc *Comitiani, orum,* sunt
iciales Comitis Orientis, quorum mentio in *Cod.*
heod. 8, 4, 18. *F.* et *B. A.*]

COMĬTĬĀRĬUS, a, um, adj. qui est in modum
mitiorum. *Liv.* 23, 16. In hac comitiaria exer-
tuum statione. Sed meliores libri hab. *quotidiana.*

COMĬTĬĀTUS, a, um, adj. *Ascon. in Verr.* 1,
. Tribunorum militarium duo sunt genera. Pri-
um eorum, qui *rufuli* dicuntur: hi in exercitu
eari solent: alii sunt *comitiati*, qui Romae co-
itiis designantur. Hi passim in inscriptionibus
cantur *Tribuni militum a populo, trib. mil. a. p.*
Addunt quidam et *Cic.* locum *Att.* 4, 15., sed
locus dubius est.

COMĬTĬĀTUS, us, m. populi ad comitia haben-
congregatio. *Cic. Leg.* 3, 19. Altera de ca-
te civis rogari, nisi maximo comitiatu, vetat.
l. ib. 12. Omnibus magistratibus auspicia dan-
r, ut multos inutiles comitiatus probabiles im-
dirent morae. *Messala* ap. *Gell.* 13, 15. Con-
l ab omnibus magistratibus et comitiatum, et
ncionem avocare potest. *Varr. L. L.* 4, 16. *extr.*
lassicines, qui cornu canunt, cum classes comi-
is ad comitiatum vocant. Al. leg. *ad comitatum,*
e. ad coitionem, seu conventum, ut sit a *comi-*
, as, frequentativo a *comeo* pro *coeo.*

[COMĬTILLA, ae, f. diminut. comitis. Cogn.
m. *Inscr.* ap. *Grut.* 631, 8. Primula Comitilla. *F.*]

CŌMĬTĬO, as, n. 1. est sacrificium in comitio fa-
re. *Festus* in *Quando:* Quando rex comitiavit,
s. Sic notatum esse diem in Fastis in honorem
gis sacrorum ajunt qui de feriis menstruis scri-
erunt, quae nonis *Februar.* in Curia a rege (*sa-*
orum) dicuntur. Eae vero a multis scriptoribus
aditae sunt. Nam quo die rex in comitium ve-
t, ejus pars anterior nefas habetur: contra au-
m posterior fas: quia sacris peractis inde abit.
uod si quis alius pro rege eo die in comitio fe-
rit, puta pontifex, tunc hic dies totus est nefa-
us. Haec *Festus:* cujus verba perperam intelle-
isse videtur *Paulus Diac.* ita eum locum more
uo in pauca redigens: Quando rex comitiavit, fas,
Fastis notari solet: et hoc videtur significare:
uando rex sacrificulus, divinis rebus perfectis, in
omitium venit. Refellit hanc *Pauli* explicationem
tiam locus *Varr. L. L.* 5, 4. ex emendatione *Sca-*
geri: Dies, qui vocatur, Quando rex comitiavit,
s: dictus ab eo, quod eo die rex sacrificulus itat
d comitium: ad quod tempus est nefas: ab eo fas.
aque post id tempus lege actum saepe. Haec
arro: ubi pro *itat* alii legebant *dicat*, nulla sen-
ntia. Porro is dies, *Quando rex comitiavit*, no-
abatur in Fastis, *Q. Rex C. F.* vel *Q. R. C. F.*

CŌMĬTĬUM, ii, n. locus Romae in foro juxta
uriam, ubi causae disceptabantur, et comitia cu-
iata habebantur: a *comeundo*, hoc est coeundo,
t conveniendo: quod ibi populus coiret. Multis
nnis tecto caruit: unde ob tempestatem saepe co-
itia dissolvebantur: deinde circa Annibalis in Ita-
iam adventum, tecto munitum fuit, ut *Liv.* 27,
6. narrat. *Ascon. in Verr.* 2, 1, 22. Comitium
ocus propter senatum, quo coire equitibus, et po-
ulo R. licet. *Varr. L. L.* 4, 32. *a med.* Comi-
ium ab eo, quod coibant eo comitiis curiatis, et
itium causa. *Pl. Curc.* 4, 1, 9. Qui perjurum
onvenire vult hominem, mitto in comitium. *Cic.*
Brut. 84. In comitium veniant, ut stantem judi-
em dicant. ℙ Per metonymiam sumitur pro ipsis
ominibus in comitio congregatis. *Festus* in *Inco-*
itiare: Incomitiare significat tale convicium fa-
ere, pro quo necesse sit in comitium, hoc est in
onventum venire. ℙ In comitio sumebantur etiam
upplicia de sontibus. *Plin. ep.* 4, 11. Celer eques
R. cum in comitio virgis caederetur. Et *mox.* Si
omitium et virgas pati nollet, ad confessionem
onfugeret. *Liv.* 22, 57. L. Cantilius eo usque
irgis in comitio caesus erat, ut etc. [*Adde *Suet.*
Dom. 8. — *Liv.* 40, 29. Praetor se jusjurandum
dare paratum esse ajebat, libros eos legi servari-
que non oportere. — Libri in comitio, igne a vi-
ctimariis facto, in conspectu populi cremati sunt.
Tac. Agr. 2. Delegato Triumviris ministerio, ut
monumenta clarissimorum ingeniorum in comitio
ac foro urerentur. ℙ Solebant etiam in comitio
publicari, quae invisitata, dignaque cognitu ad-
vecta essent. *Suet. Aug.* 43. Anguem quinquagin-
ta cubitorum, pro Comitio.] ℙ Extra Romam.
Nep. Agesil. 4. Si privatus in comitio esset Spar-
tae. ℙ Durae sunt illae translationes *Appul. Apol.*
Impensius cetero corpore os colendum, quod est
animi vestibulum, et orationis janua, et cogitatio-
num comitium. Et *Mamertini Grat. act. ad Julian.*
15. Sacra mens ad honorum, et magistratuum or-
namenta respexit: versari coepit in sacri pectoris
comitio consulatus.

COMĬTĪVUS, a, um, adj. ad aulae comites per-
tinens, ut *comitiva dignitas* ap. *Veg. Milit.* 2, 9.
Et *comitiva* absolute eodem sensu *Cod.* 1, 33, 3.
et alibi.

CŎMĬTO, as, a. 1. idem quod *comitor*, sed usu
rarius. *Prop.* 2, 6, 15. mea si tenerae comitarent
castra puellae. *Ov. Pont.* 2, 3, 43. Pirithoum
Theseus Stygias comitavit ad undas. *Id. Met.* 14,
259. Nostraque adulantes comitant vestigia. *Id.*
Pont. 1, 9, 47. Comitare funera. *Id. Met.* 8, 692.
gradus alicujus. ℙ Passive. *Plin.* 9, 35, 55. Con-
chae in alto comitantur marinis canibus. *Justin.*
30, 2. Visuntur, salutantur, comitantur. *Ov.*
Trist. 3, 7, 47. Ingenio tamen ipse meo comitor-
que, fruorque.

CŎMĬTOR, aris, atus sum, dep. 1. παρακολουθέω,
comitem me praebeo, assector. *Curt.* 3, 19. Vir-
gines cum parvo filio comitabantur patrem. *Virg.*
A. 8, 462. gressumque canes comitantur herilem.
Suet. Gramm. 23. Comitari herilem filium in scho-
las. *Virg. A.* 6, 112. Comitari iter alicujus. *Id.*
ib. 4, 543. Comitari aliquem fuga. ℙ [*Pertinet
imprimis ad officium clientum erga Patronos, Se-
natorum et equitum Romanorum erga imperatores.
Plin. Pan. 24, 3. Liberum est, ingrediente per
publicum principe, subsistere, occurrere, comitari
etc. *Tac. A.* 5, 10. Et erat juvenis haud dispari
aetate, quibusdam Caesaris libertis, velut agnitus,
per dolumque comitantibus. ℙ Dicitur etiam de
rebus. *Ov. Fast.* 3, 805. Inque draconigenam nim-
bis comitantibus urbem Desiliit. *Sil.* 4, 401. Vultu
comitante per auras telum, i. e. prosequente. *Ov.*
Met. 14, 235. Missus ad hunc ego sum numero
comitante duorum. *Virg. A.* 4, 48. Armis Teu-
crum comitantibus.] ℙ Saepe dicitur de iis, qui
alicujus funus prosequuntur. *Virg. A.* 11, 51. Nos
juvenem exanimum vano comitamur honore. [*Id.
ib. 61. Supremum honorem comitari. — ℙ Item
de solemni pompa, quae hostiam sacrificio aptam
sequitur. *Virg. G.* 1, 346. Terque novas circum
felix eat hostia fruges; Omnis quam chorus et
socii comitentur ovantes.] Adde *Nepot. in fin.*
Vitar. Eumenis, et Attici. ℙ Translate est una
esse, conjunctum esse. *Cic. Tusc.* 5, 35. Cetera,
quae comitantur huic vitae. *Id. de rep.* (ed. *A.*
Maio) 2, 24. Illi injusto domino prospere fortuna
comitata est. *Curt.* 8, 19. Hominem consequitur
aliquando, nunquam comitatur divinitas. *Claud.*
cons. Mall. Theod. 243. Superbia comitatur hono-
res. ℙ [*Eleganter interdum circumscribi videntur
a poetis praepositiones. *Prop.* 4, 3, 16. Nupsi
non comitante deo, i. e. sine hymenaeo. *Ov. Met.*
13, 402. Quae (Tirynthia tela) postquam ad Gra-
jos, domino comitante, revexit, i. e. simul cum
domino. *Virg. A.* 11, 498. Obvia cui, Volsco-
rum acie comitante, Camilla Occurrit. *Curt.* 6,
5, 11. Rex impedimentis cum praesidio relictis,
invicta manu comitante, procedit.] ℙ *Comitari*
cum aliquo minus Latine dicitur. Legitur enim in
Inscriptione inferioris aevi apud *Reines. cl.* 14. *n.*
171. quod et ipse *Reines.* admonuit. ℙ Part. *Co-*
mitans ap. *Virg. A.* 2, 40. magna comitante caterva.

COMMĂ, ătis, n. κόμμα, vox Graeca idem signi-
ficans, quod incisum Latine, hoc est partem perio-
di minorem: a κόπτω, caedo. Graece scribitur a
Cic. Or. 62. et *Quint.* 9, 4. Latine autem aliquo-
ties a *Diomed.* 2., *Valerio Probo*, *Donato*, et aliis
grammaticis. ℙ Praeterea *commata* vocantur si-
gna, quibus in scribendo utimur ad incisa distin-
guenda. *Donat.* p. 1742. ℙ Sunt etiam in versu
commata, et fere sunt, quas alii vocant *caesuras*,
cum scilicet post pedem, aut pedes dimetiendo syl-
laba superest, nec sententia absoluta est. Nam si
sit absoluta, *colon* dicitur. (quamquam aliquando
promiscue unum pro altero sumitur.) *Val. Prob.*
1, 1390. *Beda de metris ib.* p. 2396., *Mar. Victor.*
Grammat. ib. 1, 2498. etc. ℙ *Comma* est etiam
idem ac tome, (quam vocem V.) et significat par-
tem alicujus versus, ut primam partem illius ver-
sus Priapei, *Hunc lucum tibi dedico, consecroque,*
Priape, ap. *Terent. de metris* p. 2444. Sed de com-
matibus tradunt constare duobus. ℙ Quod non-
nulli hic addunt de Nili aggeribus, V. in CHOMA.

COMMĂCĔRO, as, avi, atum, a. 1. idem ac
macero. *Marcell. Empir.* 36. *ad f.* Commacerare
aliquid in aqua pluviali. ℙ Item terere. *Strabo*
Gall. 14. Pistillo lilia praestat Commacerare gra-
vi. Nimis licenter hic secundam syllabam corripit.

COMMACESCO, is, n. 3. idem quod macesco.
Varr. ap. *Non.* 2, 525. Noster Atticus iturus in
curiam commacescebat. Al. leg. *cum macore acce-*
debat: quod magis est vero simile: quia *Non.* ibi
de *macore* agit.

COMMĂCŬLĀTUS, a, um, part. a *commaculo*,
maculatus. *Paul. Nolan.* 6, 164. Commaculatus
sanguine.

COMMĂCŬLO, as, avi, atum, a. 1. idem quod
maculo, aut valde maculo. *Virg. Ecl.* 8, 47. Com-
maculare manus sanguine. *Tac. A.* 1, 39. Sangui-
ne suo altaria Deum commaculare. ℙ Translate
Cic. Coel. 7. Commaculare se ambitu. *Sall. Jug.*
109. Commaculare se miscendo cum pessimis. *Id.*
or. 1. *ad Caes. de repub. ordin.* Commaculare lau-
des flagitiis. *Stat. Theb.* 11, 751. occursu dum non
pia templa, domosque Commacules.

COMMĂDĔO, es, n. 2. idem quod madeo, vel
prorsus madeo. *Cato R. R.* 156. Coquito, usque
donec ea commadebit bene.

COMMĀGĒNĒ, es, f. Κομμαγηνὴ, Syriae regio
juxta Euphratem fluvium inter Ciliciam ad occi-
dentem, et Mesopotamiam ad orientem, Armeniae
minori ad Boream finitima. *Plin.* 5, 12, 13. et *ib.*
24, 20. [*Cf. *Tzschuck.* et quos laudat in com-
ment. ad *Eutrop.* 7, 19.] ℙ Est etiam hoc nomi-
ne herba (fortasse nardus Syriaca, inquit *Hard.*)
in Commagene proveniens, a qua Commagenum
medicamentum denominatur. *Plin.* 29, 3, 13. V.
v. seq. ℙ In multis codicibus scribitur *Comagene,*
sed male; nam apud Graecos scriptores duplici μ
scribitur: praeterea prima syllaba longa est, ut
patet ex *Juven. l. c.* in v. seq. adde nummos apud
Eckhel. D. N. V. T. 3. p. 249., in quibus semper
est Κομμαγηνῶν.

COMMĀGĒNUS, a, um, adj. ad Commagenen
pertinens. *Juven.* 6, 550. Armenius, vel Commage-
nus haruspex. *Plin.* 16, 7, 9. Commagena galla.
ℙ *Commageni, orum,* populi Commagenes. *Id.* 29,
3, 13. ℙ *Commagenum medicamentum* a Comma-
genis inventum, constat adipe anserum, cinnamo,
casia, pipere albo, et Commagene herba; obrutis
nive vasis, odore jucundo; utilissimum ad perfri-
ctiones, convulsiones, caecos et subitos dolores,
omniaque quae acopis curantur: unguentum pariter,
et medicamentum. *Id. ib.* et 10, 22, 28. et *Pomp.*
Dig. 34, 2. 21.

COMMĂLAXO, as, a. 1. subigere, exercere, ma-
turare. *Varr.* ap. *Non.* 2, 103. Philosophia com-
malaxat eam partem.

COMMALLĔŎLO, as, a. 1. *Hygin. de limit.*
constit. p. 196. *Goes.* Quicumque modus limitem
excedet, commalleolari debebit, *h. e.* praecidi, se-
cari, ut videtur. Sed alii leg. *commallari*, alii *con-*
vallari. Quidquid illud sit, barbariem sapit.

COMMANDO, is, ansi, ansum, a. 3. commandu-
co. *Seren. Sammon.* 36, 684. myrti frondes com-
mandere prodest.

COMMANDŪCĀTĬO, onis, f. διαμάσησις, actus
commanducandi. *Scrib. Compos.* 53. Dolor dentium
sedandus commanducatione. Et *Compos.* 104. Com-
manducatio olivarum contusarum.

COMMANDŪCĀTUS, a, um, part. a *comman-*
duco, manducatus. *Plin.* 24, 4, 6. Ulcera visco
commanducato, et imposito sanari. *Scrib. Compos.*
53. Portulaca commanducata.

COMMANDŪCO, as, avi, atum, a. 1. διαμασσάο-
μαι, idem quod manduco, mando. *Plin.* 25, 13,
105. Commanducantur et plantaginis radices. *Id.*
24, 4. 6. Quidam commanducantes acinos, expu-
unt cortices. *Scrib. Compos.* 9. Pyrethri radicu-
lam commanducare. ℙ *Commanducor, aris,* de-
ponentis forma. *Lucil.* ap. *Non.* 2, 98. et 7, 89.
ipsum Commanducatur totum complexa, comest-
que. *Id. ib.* et 2, 422. mediastinum atque bubul-
cum Commanducatus corrupit. ℙ Part. *Comman-*
ducandus ap. *Scrib. Compos.* 165. Commanducan-
dus pastillus.

COMMĂNĔO, es, n. 2. idem quod maneo. *Macr.*
Sat. 6, 8. *ad f.* Qui in domo commanent. Adde
August. Civ. Dei 22, 8. ℙ *Part. *commanens* ap.
Jul. Val. res gest. Alex. M. (ed. *A. Majo*) 1, 20.
Frequentem commanentium conventiculis. *B. A.*

COMMĂNĬCŬLĀRĬUS. V. COMMANIPULARIUS.

COMMĂNĬPŬLĀRIS, is, m. commilito, qui est
ex eodem manipulo. *Tac. H.* 4, 46. Prensare
commanipularium pectora. Adde *Inscr.* ap. *Grut.*
521, 9., item aliam ap. *Mur.* 2034, 6., ubi est
commaniplaris.

COMMĂNĬPŬLĀRĬUS, ii, m. commanipularis.
Legitur in *Inscr.* (non tamen optimae notae) ap.
Reines. cl. 8. *n.* 74., at in eadem ap. *Gud.* 146, 1.
legitur mendose *commanicularius.*

COMMĂNĬPŬLĀTĬO, onis, f. societas comma-
nipularium. *Spart. Nig.* 10. Ut tota in expeditio-
ne in commanipulatione nemo focum faceret.

COMMĂNĬPŬLO, onis, et

COMMĂNĬPŬLUS, i, m. socius manipularis, mi-
les in eodem manipulo. *Inscr.* ap. *Grut.* 517, 9. et
532, 1. Commanipulus et heres ejus etc. Alia *ib.*
46, 10. Regressi cum commanipulis libentes votum
solverunt. *Spart. Nig.* 10. Decem commanipulo-
nes securi percuti jussit. ℙ Contracte. *commani-*
pulus apud eund. *Grut.* 551, 1. Florus commani-
plus ejus.

COMMANSUS, a, um, part. a *commando*, com-
manducatus. *Marcell. Empir.* 8. Radix rutae com-
mansa.

[COMMĂNŬCŬLUS, i, m. idem ac commanipu-
lus. *Inscr.* ap. *Marin. Iscriz. Alb.* p. 200. Centu-
riones cum commanuculis suis. Pertinet haec in-
scriptio ad. an. a Chr. n. 205. *F.*]

COMMARCĔO, es, ui, n. 2. marceo, vel langueo,
segnis fio. *Ammian.* 17, 10. Bellicosus ante haec,
et industrius repente commarcuit. *Id.* 31, 12. Ut
miles fervore calefactus aestivo, siccis faucibus
commarceret.

COMMARGĪNO, as, a. 1. idem quod margino,
margine munio. *Ammian.* 31, 2. Commarginare
pontes.

COMMĂRĪTUS, i, m. qui simul maritus est. *Pl. Cas.* 4, 2, 18. Compar, commaritus, villicus.

COMMARTYR, yris, m. συμμάρτυρ, socius in martyrio. *Tertull. Anim.* 55. Solos illic commartyres suos vidit.

COMMASCŬLO, as, a. 1. ἐπισχυρίζω, quasi dicas masculum ac virilem facere, corroborare. *Appul. Met.* 2. His cognitis animum meum commasculo. Et *Macrob. Sat.* 7, 11. Commasculare frontem.

*COMMASTICATUS, a, um, part. *Macer.* 4, 8. Commasticatae frondes. *B. A.*

COMMASTĬCO, as, a. 1. idem quod mastico. *Aemil. Macer de camomilla* 36. Aegilopas curat, si quis commasticet illam.

COMMĂTĬCUS, a, um, adj. κομματικὸς, brevis, per commata, hoc est incise membratimque conscriptus. *Sid. ep.* 4, 3. Hymnus commaticus, copiosus, dulcis, elatus. *Id. carm.* 23, 450. At si dicat epos, metrumque rhythmis Flectat commaticis, tonante plectro, Mordacem faciat silere Flaccum. *Hieron. Script. eccles.* in *Theotimo.* Veteris eloquentiae breves commaticosque tractatus edidit.

COMMĀTRŌNĂ, ae, f. *Tertull. ad uxor.* 2, 8. Dives aliqua est commatronae nomine inflata. Al. leg. rectius *matronae.*

[COMMĀTŪRESCO, is, urui, n. 3. idem ac maturesco. *Colum.* 12, 47. Est et illa probata compositio, ut, cum muria dura pausea alba ubi commaturuerit, omne jus defundatur etc. Ita edidit *Schneiderus* ex *Cod. Sangermanensi* pro *maturuerit*, quod dederat *Gesnerus. F.*]

COMMĔĀBĬLIS, le, adj. qui ultro citroque commeat, vel qui facile pertransiri potest. *Arnob.* 2, p. 84. Venae fistulatae, et commeabiles. *Id.* 7. p. 233. Quidquid reciprocos halitus auris comeabilibus ducit.

COMMĔĀTĀLIS, le, adj. ad commeatum pertinens. *Commeatalis miles*, teste *Gothofredo*, dicitur is, cui in stipendii partem dantur alimenta ex commeatu, ac alimento publico. Legitur apud *Just. Cod.* 1, 27, 2. §. 9., ubi est qui putat legendum *commeatilis.*

COMMĔĀTOR, oris, m. qui hac illac commeat. *Appul Met.* 11. et *Apol. de Mercurio.* Ille superum commeator, et inferum.

COMMĔĀTUS, us, m. στόλος πορευτικὸς, διάβημα, actus commeandi, transitus. *Pl. Mil.* 2, 1, 64. In eo conclavi ego perfodi parietem, qua commeatus esset hinc huic mulieri. (Adde *Stich.* 3, 1, 44.) *Caes. B. G.* 5, 23. Duobus commeatibus exercitum reportare constituit. [**Transport.*] *Pallad.* 1, 3. Fauces commeatum liquidae vocis exercent. ℙ Item ipsae res, quae commeant, v. g. classis. *Suet. Ner.* 20. Qui de novo commeatu Neapolim confluxerant. [*Exposuit de hac re *Casaub.* ad *Suet. Aug.* 98. Adde *Tac. A.* 14, 33. Suetonius Londinium perrexit, cognomento quidem non insigne, sed copia negotiatorum et commeatuum maxime celebre. *Id. ib.* 13, 39. Ut commeatus nostros Pontico mari ac Trapezunte oppido adventan tes, interciperet. *Plin. Pan.* 32, 2. Hic aeternis commeatibus orientem occidentemque connectit.] *Hirt. B. Afr.* 34. Allienus secundum commeatum mittit ad Caesarem. Adde *ib.* 36. ℙ [*Capiendum etiam de jumentis et vehiculis, quae certis intervallis mutantur ad acceleranda itinera principum. *Suet. Tib.* 38. Vehiculis comprehensis, commeatibus per municipia et colonias dispositis. Cf. *Ernest.* ad h. l.] ℙ Saepe sumitur pro facultate et venia, quae datur militibus discedendi ab signis ad certum tempus, [**Urlaub.*] ἐξουσία. *Liv.* 3, 46. Dare commeatum alicui. *Vell.* 2, 11. Cum, commeatu petito, Romam venisset. *Tac. A.* 15, 10. Quintam legionem procul habebat, reliquas promiscuis militum commeatibus infirmaverat. *Liv.* 33, 29. Esse in commeatu, *h. e.* abesse ab exercitu. [**Auf Urlaub seyn.*] *Ulp. Dig.* 50, 1, 22. Qui liberum commeatum impetraverunt, *h. e.* ubi velint morandi arbitrium, ut ibi exponitur. ℙ Extra rem militarem. *Vell.* 2, 99. Commeatum acquiescendi a continuatione laborum petiit. *Senec. ep.* 54. Longum mihi commeatum dederat mala valetudo: repente me invasit. *Id. praef.* 3. *Quaest. nat. ad f.* Assidua servitus sine intervallo, sine commeatu. [*Ita significat etiam veniam relinquendae aulae. *Suet. Tib.* 72. Commeatu afuturus (de Charicle, medico Tiberii.) Adde *Eund. Claud.* 16. Notavit multos, quod, se inscio, ac sine commeatu, Italia excessissent. *Id. Nero* 35. Senecam ad necem compulit: quamvis saepe commeatum petenti persancte jurasset.] ℙ Pro tempore ipso, quo miles ire, et redire potest, ut et *Festus* in *Remeare* exponit. *Auct. ad Herenn.* 1, 14. Qui ad diem commeatus non venit, quod eum aquae interclusissent. *Paul. Dig.* 49, 16, 14. Commeatus spatium excedere. ℙ Saepissime ponitur pro annona excercitus, vel urbis, vel etiam privatorum, quae aliunde commeando comportatur, ἐπισιτισμός. *Cic. Manil.* 17. Cum ex omnibus provinciis commeatu et privato, et publico prohibebamur. *Caes. B. G.* 3, 23. Commeatibus nostros intercludere instituunt. *Id. ib.* 2, 9. Sustinere commeatus. Et *ib.* 3. 2. Petere commeatum. *Nep. Phoc.* 2. Privare civitatem commeatibus. *Curt.* 4, 2. Commeatum large et hospitaliter adducere. *Pl. Epid.* 3, 2, 7. Importare commeatum in coloniam. *Curt.* 4, 9. Subvehere commeatus. *Id. ib.* 10. Commeatuum copia. [**Tac. A.* 11, 10. Urbs muro et commeatibus firmata. *Id. ib.* 12, 43. Olim ex Italia legionibus longinquas in provincias commeatus portabantur. *Id. ib.* 50. Parum provisi commeatus.] ℙ In hac significatione saepe ita sumitur pro alimentis, ut frumentum non comprehendat: significat autem cibos et alia usui necessaria, quae secum milites humeris vel jumentis comportant. *Caes. B. G.* 3, 23. Supportare frumentum, et commeatum. *Id. ib.* 6. Frumenti, commeatusque inopia. *Id. ib.* 1. 39. Rei frumentariae, commeatusque causa. *Sall. Jug.* 50. Parati frumentum dare, commeatum portare. Sic *Pl. Mil.* 2, 2, 69. Cibatus, et commeatus. Adde *Inscr.* ap. *Marin. Difesa del Corsini* p. 140. P. Aelio Felicissimo qui *Commeatum percepit* sub Lollio Urbico *Praefecto* Urbis. Hinc apud *Capitol. M. Aurel.* 7. Frumentaria perceptio. ℙ Translate dicitur de aliis rebus. *Pl. Pseud.* 1, 5, 9. Commeatus argentarius. [*i. e. lucrum ex pecunia fenori data factum.]

COMMĔDĪTOR, idem ac meditor *Auct. ad Herenn.* 3, 18. Locos egregie commeditari oportebit. Al. aliter leg. ℙ Est idem exercere, imitari, reddere. *Lucr.* 6, 111. Fragiles sonitus chartarum commeditatur. Sed hic quoque alii aliter.

[COMMEJO, is, a. 3. idem ac mejo. *Commejo lectum*, et *mejo* habet *Charis.* 5, 261. nulla tamen adducta scriptoris Latini auctoritate. **Commejo* κατουρῶ. *Gloss. Gr. Lat. F.* et *B. A.*]

COMMĔLĔTANDO, *h. e.* meditando, exercendo, τῷ μελετᾷν, usurpatum est ab *Hygino fab.* 165. ubi de Marsya: Tibiis assidue commeletando, sonum suaviorem faciebat. *Cave imiteris.*

COMMEMBRĀTUS, a, um, part. ab inusit. *commembro*, compactus, conjunctus. *Paul. Nolan. ep.* 44. (al. 31.) 4. Commembrata in Domini corpore fidei compago.

COMMĔMĬNI, isti, anom. διαμέμνημαι, simul memini, vel idem, quod simplex memini. [**Com* in h. v. significat *secum, apud animum suum*, sicut in *cognosco.* Respondet *Gr.* κατά. Cf. *Doederlein* 1, 168.] *Cic. Or.* 1, 53. Quem hominem prope nosse, et commeminisse se, ajebat. *Pl. Poen.* 5, 2, 25. Ecquid commeministi Punice? *Ter. Phorm.* 3, 2, 38. Si satis commemini. [**Ov. Fast.* 3, 792. Itur ad Argeos — Hac, si commemini, praeteritaque die.]

COMMĔMŎRĀBĬLIS, e, adj. dignus commemoratione, memorabilis. *Cic. Marc.* 4. Vir optimus, et commemorabili pietate ac virtute praeditus. *Pl. Pseud.* 1, 5, 111. Pugna clara, et commemorabilis.

COMMĔMŎRĀMENTUM, i, n. *Caecil.* ap. *Non.* 2, 115. Pudebat, credo, commemoramentum stupri. *Front.* (edente iterum Romae *A. Maio.*) p. 224. *de Arione.* Cantare orditur mari et coelo artis suae supremum commemoramentum.

COMMĔMŎRĀTĬO, onis, f. ὑπόμνησις. *Cic. Arch.* 11. Non cum vitae tempore esse dimittendam commemorationem nominis nostri. *Ter. Andr.* 1, 1, 16. Istaec commemoratio quasi exprobratio benefici est. *Cic. Verr.* 2, 1, 39. Verres in assidua commemoratione omnibus omnium flagitiorum fuit. [**Tac. A.* 13, 3. Liberalium quoque artium commemoratio — pronis animis audita.]

COMMĔMŎRĀTOR, oris, m. qui commemorat. *Tertull. adv. Marcion.* 4, 26. Commemorator, non obliterator vetustatum

*COMMEMORATORIUM, i, n. inventarium. *Ambros. de Off.* 25. Sit nobis vitae majorum disciplinae speculum, non calliditatis commemoratorium. Cf. *Barth. Advers.* 25, 22. *B. A.*

COMMĔMŎRĀTUS, a, um, part. a *commemoro*, memoratus. *Nazar. Paneg. Constant.* 8. Incrementum felicitatis est malorum commemorata depulsio. [**Tac. A.* 6, 5. Crebrisque ejus officiis commemoratis.]

COMMĔMŎRĀTUS, us, m. commemoratio. *Appul. Florid.* 16. Quibus verbis gratias habiturus sum commemoratu meo? *h. e.* ego commemorando?

COMMĔMŎRO, as, avi, atum, a. 1. ὑπομνημονεύω, mentionem facio, dico, narro. *Cic. Senect.* 11. Quid quaque die dixerim, audierim, egerim, commemoro vesperi. *Id. Off.* 3, 6. *a med.* Consulens ei, quam saepe commemoro, humanae societati. *Id. Amic.* 20. Beneficia non debet commemorare, qui contulit. *Id. Or.* 3, 20. Metrodorus, de cujus memoria commemoravit Antonius. *Id. Q. Fr.* 1, 1, 13. Omnes de tua virtute commemorant. *Id. Quint.* 2. Quid hoc iniquius dici, aut commemorari potest? *Ter. Phorm.* 4, 5, 3. Cui dem, quamoberem dem, commemorabo. *Caes. B. C.* 3, 66. Quibusdam de causis, quas commemorari non est necesse. *Ter. Phorm.* 5, 8, 42. Quid ego commemorem singillatim, qualis etc.? ℙ Deponentis forma, *August. enarrat. in Psalm.* 54. Homines malos, quos patitur, commemoratus est. Al. leg. *commemoraturus.* ℙ Part. *Commemorans* ap. *Just.* 14, 2. Refugia salutis suae, et unica praesid commemorans. *Commemorandus* ap. *Cic. Div. Ver* 14. O commemoranda judicia!

COMMENDĀBĬLIS, le, adj. qui commendari p test, ἐπαινετός. *Liv.* 42, 5. Perseus multis caed bus infamis, nec ullo commendabilis merito. *C lum.* 5, 6. *sub f.* Densum arbustum commendabi est fructu, et decore. *Trebell. in XXX. Tyran* 16. Facere aliquem commendabiliorem alicui.

COMMENDĀTĬCĬUS, a, um, adj. συστατικό id, quo quis, vel quid commendatur, ut comme daticiae litterae, συστατικαὶ ἐπιστολαί. *Cic. Fam.* 5. Statueram nullas ad te litteras mittere, ni commendaticias. ℙ Dicuntur etiam *commendat ciae* absolute. *Augustus* ap. *Macr.* 2, 4. Acci commendaticias, quia illic neminem nosti. ℙ Sc bitur et *commendatitius:* at *commendaticius* pra stat, atque ita edidit *Torrent.* ex *Pandect. Floren Dig.* 41, 1, 65.

COMMENDĀTĬO, onis, f. σύστασις, actus com mendandi. *Cic. Fam.* 1, 3. Ut intelligat, mea commendationem non vulgarem fuisse. *Id. ib.* 1 26. Caput est meae commendationis, ne patia etc. Et *ib.* 13, 32. Ne exaequare videar ambiti ne quadam commendationes meas. *Suet. Caes.* 7 Dare aliquid alicui ex commendatione alicuju *Cic. Fam.* 13, 28. Facere aliquid commendatior alicujus. Adde *ib.* 15, 16, 26. 30, 33, 34. et *Nep. Alcib.* 1. Tanta erat commendatio oris, atq orationis, ut etc. *Cic. Pis.* 1. Commendatio f mosarum imaginum. *Id. Fl.* 11. famae. *Id. Plan* 13. naturae. *Id. Or.* 2, 87. oculorum. *Plin.* 1 3, 4. Olivae oleo suo condiuntur sine arcessit commendatione. ℙ Est item laus, αἴνεσις. Se hae duae notiones eodem fere recidunt. *Cic. Fan* 1, 7. *a med.* Magna est hominum opinio de t magna commendatio liberalitatis, magna memori consulatus tui. *Id. Fin.* 2, 12. Ponere aliquid i prima commendatione, *h. e.* primam laudem ei tr buere. *Plin.* 36, 22, 45. Candor est in commen datione. *Id.* 37, 5, 20. Beryllis summa commen datio in longitudine.

COMMENDĀTĪVUS Casus dictus est a quibus dam casus dandi, quia verbis commendatoriis aptu est. *Prisc.* 5, 670.

COMMENDĀTOR, oris, m. qui commendat. *Pli ep.* 6, 23. *in f.* Fautor et commendator. Add *Vopisc. Prob.* 2., *Nazar. Paneg. Constant.* 4. e *Symmach. ep.* 1, 40.

COMMENDĀTŌRĬUS, a, um, adj. idem quo commendaticius. *Sidon. ep.* 9, 10. Quem litteri non commendatoriis minus, quam refusoriis jan placatus insinuo.

COMMENDĀTRIX, icis, f. quae commenda *Cic. Leg.* 1, 22. Lex commendatrix virtutun *Plin. ep.* 8, 20. Terra miraculorum ferax, et com mendatrix.

COMMENDĀTUS, a, um, part. a *commendo* σύστατος, commissus, concreditus, depositus. *Cic Phil.* 11, 9. Commendatus, et commissus. *Id Dom.* 56. Non modo commissus, verum etiam commendatus. *Id. Rosc. Am.* 39. Commendatus et concreditus. *Id. Leg.* 2, 9. Sacrum, sacrov commendatum qui clepserit, parricida esto. *Treb* ad *Cic. Fam.* 11, 16. *in f.* Matrem, meosque tib commendatos habe. *Cic. ib.* 26. Ceteris rebus ha beas eos commendatissimos. *Id. Phil.* 2, 13. Qua res gloriosior? quae commendatior erit memoria hominum sempiternae? ℙ Item laudatus, in pre tio habitus, ἐπαινετός. *Petr. Sat.* 110. Vultus commendatior. *Plin.* 16, 36, 65. Calami commendatiores. *Id.* 35, 18, 58. Commendati honore aliqu litterarum.

COMMENDO, as, avi, atum, a. 1. tradere, committere, deponere, συνίστημι. *Ulp. Dig.* 50, 16 186. Commendare nihil aliud est, quam deponere *Just.* 35, 2. Demetrius duos filios apud hospitem cum magno auri pondere commendaverat. *Spart Pescenn.* 10. Jussit, ne in zonis milites ad bellum aureos, vel argenteos nummos portarent, sed publice commendarent. *Papin. Dig.* 16, 3, 24. Centum nummi, quos hac die commendasti mihi. [**Sil.* 15, 541. Commendet semina sulcis.] *Paul. Sentent.* 1. *tit.* 21. Qui corpus ad tempus alicui loco commendatum nudaverit. V. COMMENDATUS. ℙ Translate. *Cic. Fam.* 11, 10. Commendare aliquid litteris. *Id. Or.* 2, 9. aliquid immortalitati. *Id. Fam.* 5, 12. aliquem sempiternae gloriae. *Id. Har. resp.* 7. aliquid auctoritati, fidei, prudentiae alicujus. *Hirt. B. Afr.* 34. se fugae. [**Curt.* 9, 3, 5. Sanguine nostro commendare posteritati tuum nomen.] ℙ Est etiam alicui tradere, ut faveat, opituletur, curam habeat, [**empfehlen*] quae significatio vel parum, vel nihil a priori differt. *Cic. Fam.* 2, 6. *ad f.* Nunc tibi omnem rem atque causam, meque totum commendo, atque trado. *Id. ad Brut.* 1, 6. Diligentissime commendare aliquem. *Id. Fam.* 7, 29. aliquem de meliore nota. *Id. Q. Fr.* 1, 2, 2. intime aliquem. *Ter. Eun.* 5, 9, 9, se alicui in clientelam, et fidem. Al. aliter leg. *Front. ad amic.* 1, 3. (ed. iterum Romae *A. Maio*) Istae commendantium litterae laudationis munere fungi visae sunt. [**Ov. Met.* 6, 595. Pan-

on comitem lacrimis commendat obortis, i. e. lamans Tereum obtestatur, ut patris vices praet. *Tac. A.* 1, 15. Moderante Tiberio, ne plus quam quatuor candidatos commendaret sine relsa et ambitu designandos. *Hor. Ep.* 1, 18, 76. ialem commendes, etiam atque etiam adspice. *lin. Pan.* 35, 2. Principi gratias agere, qui ultiom hominum terrarumque Diis maris commendasset. inc dicitur de precibus, quae in alicujus salutem sacerdotibus vel aliis ad Deos fiunt. *Tac. A.* 4, . Pontifices eorumque exemplo ceteri sacerdotes, im pro incolumitate Principis vota susciperent, eronem quoque et Drusum iisdem Diis commenavere. *Suet. Dom.* 15. Praenestina fortuna, toto nperii spatio novum annum commendanti, laetam andemque semper sortem dare assueta, extremo ristissimam reddidit. *Ov. Fast.* 3, 776. Patres, ia pignora, natos Commendant curae numinibusue tuis. De morientibus, qui, quos in vita suos elinquant, fidei curaeque alicujus tradunt. *Prop.* , 11, 73. *Ter.* 3, 4, 11. *Suet. Claud.* 46. ℙ nterdum pertinet etiam ad superiores, qui specie beri arbitrii jussum aliquod inferioribus exequenum proponunt. *Suet. Caes.* 41. Et edebat per liellos, circum tribus missos, scriptura brevi: Caear, dictator, illi tribui. Commendo vobis illum, et llum, ut vestro suffragio suam dignitatem teneant.] *Commendare ad aliquem* pro *alicui*, dixit *Hyg. fab.* *extrem.* et 96. Significat autem mittere ad aliquem, t sub ejus custodia, et tutela sit. ℙ *Commenda-* e etiam dicuntur ea, quae augent pretium, aut ulcritudinem rei. *Cic. Brut.* 59. *in f.* Nulla re agis commendatur orator, quam verborum splenore et copia. *Plin. ep.* 9, 5. Commendare justiiam suam provincialibus humanitate. *Plin. alter* 6, 6, 9. Marmora commendantur maculis, aut oloribus. *Id.* 23, 9, 81. Myrti semen commanucatum oris odorem commendat. *Gell.* 7, 3. *sub* . Nunc commendat, nunc objurgat, nunc etc. *Tac. A.* 6, 15. Facilitate saepius, quam industria commendabatur. *Ov. Fast.* 5, 51. Illa (maestas) datos fasces commendat, eburque curule. *Hor. Ep.* 1, 15, 21. Vinum — Quod me Lucanae juvenem commendet amicae. *Sil.* 5, 278. Vulnus commendat mananti sanguine membra, i. e. pulchriora, venerabiliora facit. Simili fere modo xplicat *Drakenb.* ap. *Eund.* 12, 118. Herculeum commendat iter, i. e. laudat, tollit.] In malam partem pro notare. *Ulp. Dig.* 2, 5, 3. Tutorem fraudulenta conversatio uspectum commendat. ℙ Part. *Commendandus* p. *Cic. Off.* 3, 10. Cum is, qui morti addictus sset, paucos sibi dies commendandorum suorum ausa postulavisset.

COMMENSUS, us, m. congruentia mensurarum, συμμετρία. Negat *Plin.* 34, 8, 19. *n.* 6. Graecam ocem συμμετρία habere Latinum nomen: *commensum* tamen jam appellaverat *Vitr.*, qui scribit 3, 1. Reliqua membra suos habent commensus proportionis. Et *mox.* Similiter aedium membra convenientissimum debent habere commensuum responsum.

COMMENTACULA (alii melius *Commotacula* a *motando*, hoc est movendo) virgae, quas flamines portant pergentes ad sacrificium, ut a se homines amoveant. *Festus.* ℙ *Commentaculum* (alii *commotaculum*) genus virgulae, qua in sacrificiis utebantur. *Idem.* Utraque interpretatio ejusdem rei est, idemque significat.

COMMENTARIENSIS, is, m. qui commentariis praeest, hoc est libris, in quibus publice aliquid scribitur, ὑπομνηματογράφος. Specialiter Commentarienses dicti sunt, qui acta perscribebant, quoties apud Fiscum agebatur, ut apparet ex *Paulo Dig.* 49, 14, 45. ℙ Item qui praeerant carceri, et vinctorum nomina in commentarium referebant, ut patet ex *Cod.* 9. *tit.* 4. qui est De custodia reorum, 4. Horum meminit etiam *Callistr. Dig.* 48. *tit.* 20. qui est De bonis damnatorum, 6. Sic *Firmic. Mathes.* 3, 6, *a med.* Commentarienses, quibus damnatorum cura committitur. ℙ Praeterea enumerantur inter officiales praefecti praetorio Africae a *Justin. Cod.* 1. *tit.* 27. in notitia, quae subjicitur legi primae ejus tituli; et multiplex commentariensium gradus ibi innuitur. ℙ Fuere etiam in militia. *Ascon. in Verr.* 2, 1, 28. Accensus est nomen ordinis, et promotionis in militia: ut nunc dicitur princeps, vel commentariensis, aut cornicularius. Haec enim nomina de legionaria militia sumpta sunt. Ex *Inscr.* quam primus omnium edidit. *Jo. Labusius in Ara antica scop. in Haimburgo* p. 63., quaeque pertinet ad an. a Chr. n. 212., satis constat, in unaquaque legione unum fuisse commentariensem, eumque corniculario dignitate inferiorem fuisse. V. COMMENTARIUS.

COMMENTARIOLUM, i, n. ὑπομνημάτιον, parvum commentarium. *Q. Cic. Petit. cons. in f.* Volo enim hoc commentariolum petitionis haberi omni ratione perfectum. *Cic. Fin.* 4, 4. Neque a commentariolis suis discedere. Adde *Or.* 1, 2. ℙ Masculino gen. *Hieron. ep.* 149. *n.* 1. Qui in sacram Scripturam commentariolos reliquerunt.

COMMENTARIUS, ii, m. et Commentarium, ii, n. ὑπόμνημα, liber, in quo res continuate et diligenter, simpliciter tamen, et sine ornamentis, breviter, et quasi per capita describuntur, memoriae gratia: a *commentor, aris.* Hinc Caesar libros de bellis a se gestis *commentarios* inscripsit, quod nudi essent, omni ornatu orationis, tanquam veste, detracto, ut *Cic. Brut.* 75. scribit. *Isidor. de differ. verb. n.* 86. Inter commentarios et commentaria hoc interest, quod commentarii libri, commentaria volumina dicuntur. Hinc apparet, *commentarius* esse nomen adjectivum modo masculino *liber*, modo neutri *volumen* junctum, quemadmodum videre est etiam infra. *Cic. Brut.* 44. Ipsa illa non est oratio, sed quasi capita rerum, et orationis commentarium paulo plenius. *Id. Fam.* 5, 12. *sub f.* Conficere commentarios rerum omnium. *Varr. L. L.* 5, 9. Ut commentarium indicat vetus anquisitionis M. Sergii. *Suet. Aug.* 64. Referre in commentarios diurnos. [**Id. Tib.* 61. Etsi commentario, quam de vita sua, summatim, breviterque composuit. *Quint. Inst.* 8, 2. p. 673. Commentarii pontificum. (De religione tractabant, sed ab ipso usque Numa erant inchoati, et deinceps alii atque alii ab antiquis pontificibus scripti. *Turneb.*)] *Gell.* 1, 23. Indere aliquid commentario. *Vellej.* 2, 60. Corrumpere commentarios actorum. [**Suet. Cal.* 15. Commentarios ad matris fratrumque suorum causas pertinentes, ne cui postmodum delatori, aut testi, maneret ullus metus, concremavit. *Tac. A.* 13, 43. Compertum sibi, referens, ex commentariis patris sui, nullam cujusquam accusationem ab eo coactam. His locis *commentarii* esse videntur id. q. nos dicimus *Papiere.*] *Senec. ep.* 33. Turpe est seni ex commentario sapere. *Liv.* 39, 47. Senatus quaeri jussit ab eo, ecquem de his rebus commentarium a patre accepisset? Loquitur de Demetrio filio Philippi regis Macedonum, misso legato a patre ad Romanum senatum. ℙ In judiciis *commentarius* est libellus, in quo causae agendae summa capita perscripta sunt. *Senec. prooem. Excerpt. controv.* 3. Sine commentario nunquam dixit: nec hoc commentario contentus erat, in quo nudae res ponunrur. *Cic. Verr.* 2, 5, 21. Recita commentarium. [**Commentarius* h. l. id. est. q. nos dicimus *Protokoll. Tac. A.* 6, 47. Sed testium interrogationi, tormentis servorum. Macronem praesedisse, commentarii ad senatum missi fereant.] *Quint.* 10, 7. Ciceronis commentarios ad praesens modo tempus aptatos libertus Tiro contraxit. ℙ Est etiam expositio, et interpretatio scriptorum, cum scilicet breviter et nude adnotantur ea, quae expositione indigent. *Gell.* 2, 6. Grammatici, qui commentaria in Virgilium composuerunt. *Id.* 1, 12. In commentariis Labeonis, quae ad duodecim tabulas composuit. Adde *ib.* 21. etc. *Hieronym. in Rufin. n.* 16. Commentarii quid operis habent? Alterius dicta edisserunt, quae obscure scripta sunt, plano sermone manifestant, ut prudens lector judicet, quid verius sit, et quasi bonus trapezita adulterinae monetae pecuniam reprobet. [**Suet. Gramm.* 18. Donec commentario Smyrnae edito, adeo inclaruit.] ℙ Etiam adjective usurpari videtur. *Gell.* 14, 3. Xenophon in libris, quos dictorum atque factorum Socratis commentarios reliquit. ℙ *A commentariis* dicitur, qui commentariis praeest. *Inscr.* ap. *Grut.* 307, 1., 578, 1., 587, 6., 592, 4. et 5. et alibi: et est inter officia domus Augustae. ℙ Etiam in militia fuit *a commentariis* idem ac commentariensis. V. hanc vocem. *Inscr.* ap. *Donat.* 275, 4. M. Apicio T. F. Cam. Tironi 7. Leg. XV. Apollin. evoc., a commen*tariis custodiarum.* Is nempe fuit, qui, ut ait *Cic. Verr.* 2, 5, 57., rationem carceris conficit, quo quisque die datus in custodiam, quo mortuus, quo necatus sit.

COMMENTATIO, onis, f. διανόημα, actus commentandi, meditatio. *Cic. Or.* 2, 27. Quos locos multa commentatione atque meditatione paratos habere debetis. *Id. Tusc.* 1, 30. *extr.* Tota philosophorum vita commentatio mortis est. ℙ Item ipsa lucubratio commentando confecta. *Id. Or.* 1, 33. Subitam orationem commentatio et cogitatio facile vincit. *Plin.* 6, 17, 21. Seneca, tentata Indiae commentatione etc. *Id.* 28, 1, 2. Exstant Democriti commentationes. *Id.* 8, 16, 17. Commentatio Aristotelis de natura animalium.

COMMENTATOR, oris, m. εὑρετής, qui commentatur et excogitat aliquid. *Appul. Apol.* Omnium falsorum commentator, omnium simulationum architectus. *Tertull. Resurr. carn.* 33. Nullam parabolam non aut ab ipso invenias edissertatam, aut a commentatore Euangelii praeluminatam, *h. e.* ab eo, qui Euangelium conscripsit. V. *Luc. cap.* 18.

COMMENTATUS, a, um, part. a *commento*, διανοηθείς, μεμελετημένος, meditatus, passive. *Cic. Brut.* 88. Sua et commentata et scripta meminisse. *Q. Cic. ad Tiron. Fam.* 16, 26. Commentata oratio.

COMMENTICIUS et Commentitius, a, um, adj. ἐπίπλαστος, commentando inventus, excogitatus: tum in bonam, tum in malam partem. *Cic. N. D.* 2, 28. Commenticii et ficti Dii. *Id. Fin.* 5, 30. Nomina nova et commenticia. *Id. Or.* 1, 53. Commenticia civitas Platonis. *Paul. Dig.* 48, 19, 20. Jure commenticio receptum est, *h. e.* novo, recenter constituto. *Suet. Claud.* 21. Commenticia spectacula, *usitatis* opponuntur. *Gell.* 3, 19. Si licet res commenticias dicere. *Cic. N. D.* 1, 8. Futiles et commenticiae sententiae. *Id. ib.* 3, 24. Commenticiarum fabularum reddere rationem. *Id. Rosc. Am.* 15. Crimen commenticium. *Gell.* 12, 1. Commenticiae fraudes.

COMMENTIOR, iris, dep. 4. fingo, mentior, ψεύδομαι. *Divi fratres in quadam epist.* ap. *Ulp. Dig.* 48, 18, 1. *ad f.* Quos habere se, commentitus fuerat. Ita *Torrent.* et *Gothofr.* Al. leg. *commentus. Appul. de Deo Socrat.* Si qua commentiatur, redarguere. *Id. Met.* 7. *sub in.* Virum commentitus bonum.

COMMENTO, as. V. in fine v. seq.

COMMENTOR, aris, atus sum, dep. 1. μελετάω, διανοέω, mente verso, meditor, excogito vel solus, vel cum aliis: a partic. *commentus* verbi *comminiscor. Cic. Am.* 2. His proximis Nonis cum in hortos Bruti auguris commentandi causa, ut assolet, venissemus. (loquitur *Cic.* de auguribus, qui statis diebus conveniebant de auguriis aut captis, aut capiendis meditaturi.) *Id. Tusc.* 3, 14. Commentari secum futuras miserias. *Id. Fam.* 4, 6. *sub f.* Te exopto quamprimum videre, et commentemur inter nos, qua ratione nobis traducendum sit hoc tempus. *Id. Phil.* 3, 14. Commentari atque meditari de aliqua re. [**Id. Fam.* 7, 1. Te ipsum, qui multos annos nihil aliud commentaris, docebo profecto, quid sit humaniter vivere.] ℙ Est etiam scribendo componere. *Cic. Rosc. Am.* 29. Commentari orationem in aliquem. *Id. Phil.* 11, 6. Commentari mimos. *Plin. praef. Hist. nat. ad f.* Cato commentans de militari disciplina. *Pl. Poen. prol.* 1. Achillem Aristarchi mihi commentari lubet, *h. e.* scribendo imitari Achillis comoediam ab Aristarcho conscriptam. ℙ Item disputare, *h. e.* quae commentatus fueris, disserere. *Gell.* 1, 9. Neque percontari, neque commentari quae audierat, fas erat. *Cic. Fin.* 5, 25. Satisne videor pro meo jure in vestris auribus commentatus? ℙ Item disputando exponere. *Suet. Gramm.* 2. Carmina diligentius retractare, ac legendo commentandoque etiam ceteris nota facere. ℙ Item cogitando invenire. *Pl. Cas.* 2, 3, 25. Ut cito commentatus est! *scil.* fallaciam. ℙ Olim dictum est etiam *commento, as*, teste *Prisc.* 8, 797. *Pl. Men.* 5, 7, 30. Nimis bene ora commentavi, atque ex mea sententia, *h. e.* ora verberibus, quasi commentarium litteris, conscripsi. V. CONSCRIBO et CONSCRIBILLO.

COMMENTOR, oris, m. εὑρετής, qui aliquid excogitat, inventor. *Ov. Fast.* 3, 785. Luce sua ludos uvae commentor habebat, *h. e.* Bacchus.

COMMENTUM, i, n. διανόημα, πλάσμα, μηχάνημα, res meditando inventa: a supino verbi *comminiscor. Cic. N. D.* 2, 2. Opinionum commenta delet dies, naturae judicia confirmat. *Ter. Andr.* 1, 3, 20. At ipsis commentum placet. *Liv.* 1, 19. Metus Deorum descendere ad animos sine aliquo commento miraculi non posset. *Plin.* 22, 24, 56. Officinarum haec, immo verius avaritiae commenta sunt. *Id.* 35, 13, 47. *commenta terrae* appellat quasdam terrae miras proprietates, et veluti miracula: quasi haec illa cogitando invenerit. Ita enim legit *Hard.* ex MSS. Alii *segmenta.* ℙ In illo *Justin.* 21, 4. Ut religione votorum nefanda commenta tegerentur: *commenta* sunt meditata consilia dominationis occupandae.

COMMENTUS, a, um, part. a *comminiscor. Cic. N. D.* 2, 23. Monogrammos Deos, et nihil agentes commentus est Epicurus. *Pl. Amph.* 3, 3, 23. Fac, Amphitruonem advenientem ab aedibus ut abigas quovis pacto: fac, commentus sies, *h. e.* fallacias excogites. Male *Non.* 2, 152. exponit, communitus. ℙ Passive. *Ov. Met.* 6, 565. Dat gemitus fictos, commentaque funera narrat, *h. e.* ficta, excogitata. *Id. A. Am.* 1, 319. Sacra commenta. *eod. sensu. Paul. sentent.* 5, 4. Commenta fraus, *h. e.* excogitata.

COMMEO, as, avi, atum, n. 1. ultro citro ire, ut *Fest.* exponit in *Remeare*, διαπορεύομαι. [**Curt.* 5, 1, 25. Quadrigae inter se occurrentes sine periculo commeare dicuntur.] *Cic. N. D.* 2, 33. Sursum deorsum, ultro citroque commeare. Et *ib.* 3, 12. Commeare retro. *Id. ib.* 2, 19. Sidera ab ortu ad occasum commeantia. *Id. Att.* 8, 9. Crebro illius litterae ab aliis ad nos commeant. [**Tac. A.* 4, 41. Litterarumque magna ex parte se arbitrum fore, cum per milites commearent. *Id. ib.* 13, 38. Commeantibus invicem nuntiis. *Id. ib.* 2, 28. Posse enim, eodem Flacco internuncio, sermones commeare.] *Cic. Manil.* 18. Insula Delos, quo omnes undique cum mercibus commeabant. *Caes. B. G.* 1, 1. Mercatores ad eos saepe commeant. *Plin. ep.* 2, 7. Commeare praeter statuam. *Nep. Eum.* 8. Commeare via aliqua. [**Ter. Hec.* 1, 2, 100. Huc raro in urbem commeat.] *Gell.* 6, 10. E domo sua Megaris Athenas ad Socratem commeabat. *Id.* 17, 11. Spiritus a summo ore in pulmonem, atque inde rursus in os commeat. *Curt.* 4, 4. *ad f.* Commeantes mari libero. *Colum.* 1, 3. Libentius dominus

commeaturus sit, si vexationem viae non reformidet. *Cels. Dig.* 43, 19, 7. Commeare per fundum. [**Tac. A.* 1, 46. An Augustum, fessa aetate, toties in Germanias commeare potuisse.] ¶ Translate. *Cic. Coel.* 16. Cujus in hortos, domum, Bajas jure suo libidines omnium commearent. ¶ Cum accusativo. *Pl. Capt.* 1, 2, 82. Nam meus scruposam victus commeat viam. (V. COMMETO.) *Modestin. Dig.* 48, 10, 27. Qui usus falso diplomate vias commeavit. ¶ Passive impersonaliter. *Ulp. Dig.* 43, 18. *leg. ult. extr.* Si sine ponte commeari non possit. *Id. ib.* 9, 3, 1. Sine periculo per itinera commeari.

*COMMERCATOR, oris, f. συνέμπορος. *Gloss. Lat. Gr. B. A.*

COMMERCĀTUS, a, um, part. activae significationis a *commercor.* ¶ Passive. *Afran.* ap. *Non.* 1, 117. Jucunditatis plus inest in te mihi, Quam commercatis conquisite eduliis.

*COMMERCIARIUS, i, m. συνωνήτης. *Gloss. Lat. Gr. B. A.*

COMMERCĬUM, ii, n. συνάλλαγμα, emendi merces, et vendendi invicem jus, ut *Ulp. regular. tit.* 19. definit: item facultas comportandi merces ex uno in alium locum. *Sall. Jug.* 21. Mare magnum, et ignara lingua commercia prohibebant. *Cic. Verr.* 2, 3, 4. In agro Segestano Panormitanis commercium est. *Plin. Pan.* 29. Diversas gentes ita commercio miscuit, ut quod genitum esset usquam, id apud omnes natum esse videretur. ¶ *Commercium alicujus rei* habere dicitur is, qui eam vel alienare, vel acquirere potest. *Cic. Verr.* 2, 4, 59. *extr.* L. Crasso, Q. Scaevolae commercium signorum et tabularum pictarum cum Graecis hominibus non fuit. *Liv.* 43, 5. *ad f.* Ut denorum equorum iis commercium esset, *h. e.* ut denos equos emere possent. Adde *Paul. Dig.* 41, 1, 62. et 30, 1, 39. *in f.* et *Ulp. ib.* 45, 1, 34. Hinc *Impp. Dioclet. et Maxim. Cod.* 8, 51, 10. 11. 12. etc. Res commercio redimere, *h. e.* jure recuperandi. ¶ Pro ipsis rebus, quae commercio distrahuntur. *Plin.* 35, 13, 47. Sabulum portare cum reliquis commerciis militaribus. ¶ Item pro locis, in quibus exercetur. *Id.* 37, 3, 11. *n.* 2. Qui commercia haec et litora peragravit. Adde *Claud. in Eutrop.* 1, 58. ¶ Translate pro usu et consuetudine. *Cic. Tusc.* 5, 23. Habere commercium cum Musis. *Id. Senect.* 12. Voluptas nullum habet cum virtute commercium. *Ov. Trist.* 5, 10, 35. Exercent illi sociae commercia linguae. *Vell.* 2, 65. Commercia epistolarum. *Sil.* 2, 506. culpae. *Curt.* 8, 9. vitiorum. *Liv.* 5, 15. studiorum. *Suet. Claud.* 42. sermonis. *Virg. A.* 10, 532. belli, *h. e.* facultas vicissim redimendi captivos, et vicissim ignoscendi. *Tac. H.* 3, 81. Commercia belli dirimere. *Id. Agr.* 2. Commercium loquendi et audiendi. *Pl. Aul.* 4, 4, 4. Quid tibi mecum est commercii, senex? ¶ De consuetudine stupri. *Id. Truc.* 1, 1, 77. et *Suet. Cal.* 36. et *Val. Max.* 8, 2. *n.* 2. ¶ Exercere commercium strenarum, apud *Suet. Tib.* 34. est strenas, ac munuscula vicissim dare, et accipere. ¶ Usurpatur etiam pro annona, seu commeatu ciborum omnium, qui ad milites sustentandos pertinent. *Plin.* 26, 4, 9. Romani duces primam semper in bellis commerciorum habuere curam. *Front. Strateg.* 2, 5. Certior factus hostem inopem commercio laborare. ¶ Ponitur etiam pro pretio. *Juvenc.* 3, 310. Vel quae digna queunt animae commercia poni? ¶ Antiqui *commircium* scripserunt: sed ea scriptura iis est relinquenda. *Vel. Long. de Orthogr.* p. 2236.

COMMERCOR, aris, atus sum, dep. 1. simul mercor, coemo, συμπρίαμαι. *Pl. Pers.* 4, 9, 12. Qui hic commercaris cives homines liberos. *Sall. Jug.* 70. Commercari arma.

COMMĔRĔO, ēres, rui, eritum, a. 2. ἀξιοῦμαι, idem quod mereo: et in malam partem accipitur. *Cic. Or.* 1, 54. Interrogabatur reus, quam quasi aestimationem commeruisse confiteretur. *Ter. Hec.* 4, 2, 4. Nunquam sciens commerui, merito ut caperet odium illam mei. *Ov. Trist.* 2, 4. An semel est poenam commeruisse parum? ¶ Aliquando est committere, admittere. *Pl. Most.* 5, 2, 56. Commerere noxiam. *Id. Merc.* 4, 6, 12. et *Ter. Ph.* 1, 4, 28. culpam in se. *Pl. Epid.* 1, 1, 59. aliquid male in se. ¶ Absolute. *Ov. Fast.* 1, 362. Quid bos, quid placidae commeruistis oves? *Ter. Andr.* 1, 1, 112. Quid commerui, aut peccavi pater? ¶ Est etiam *Commereor, eris, eritus sum* dep. eodem prorsus usu, et significatione. *Ter. Hec.* 3, 5, 36. Nunquam quicquam erga me commerita est, quod nollem, *h. e.* admisit. *Arnob.* 2. p. 93. Coepit Juppiter certo tempore cultus et sacrificia commereri. ¶ Part. *Commeritus* activa significatione. *Pl. Aul.* 4, 10, 8. Me hanc culpam commeritum scio. *Gell.* 1, 6. Commeritus est fidem sedulitatis et veritatis. ¶ Passive. *Pl. Trin.* 1, 1, 4. Amicum concastigabo pro commerita noxia, *h. e.* pro culpa admissa.

COMMERĔOR. V. v. praec.

[COMMERGO, is, a. 3. simul mergo. *Not. Tir.* p. 119. Commergit. *F.*]

COMMETIOR, iris, ensus sum, dep. 4. συμμετρέω, idem quod metior, vel simul metior. *Colum.* 5, 1. Reperire rationem de commetiendis agris. *Pl. Most.* 3, 3, 8. Omnes porticus sumus commensi. *Cic. Inv.* 1, 26. Commetiri oportet cum tempore negotium.

COMMĒTO, as, n. 1. frequentat. a *commeo. Naev.* ap. *Non.* 2, 163. Cum ad lupam nostram tam multi crebro commetant lupi. *Afran. ib.* Quo tu commetas? *Bentl.* ad *Hor. Sat.* 2, 5, 79. restituendum putat *Ter. Heaut.* 3, 1, 35. Commetare ad mulierculam. Et *Pl. Capt.* 1, 2, 82. Commetare viam scruposam, quod et *Taubman.* viderat. Alii utroque loco *commeare.*

[COMMĪCO, as, n. 1. simul mico. *Not. Tir.* p. 110. Commicat. *F.*]

COMMICTĪLIS, le, adj. a *cum*, et *mingo*, vilis, contemptibilis, quasi qui commingi possit. *Pompon.* ap. *Non.* 2, 109. Servus comicus commictilis.

COMMICTUS, a, um, part. a *commingo*, mingendo conspurcatus. *Commictum coenum* apud *Pl. Pers.* 3, 3, 3. est convicium in hominem vilem ac spurcum. Apud *Catull.* 99, 10. Commicta lupa, *h. e.* scortum vulgatissimum. Alii leg. *Comminicta,* ab eodem verbo *commingo:* alii *commixta.*

COMMĬGRĀTĬO, onis, f. *Senec. Cons. ad Helv.* 6. *de stellis.* Aliunde alio commigratio est.

COMMĬGRO, as, avi, atum, n. 1. idem quod migro, vel simul migro, μετοικέω. *Cic. Q. Fr.* 2, 3. *ad f.* In domum tuam commigrabis. *Ter. Ad.* 4, 5, 15. Neque diu huc commigrarunt.

COMMĪLES, litis, m. socius, vel auxiliarius in militia, commilito. *Plin.* 37, 2, 6. Commilitibus singulis HS quinquaginta data. *Hard.* ex MSS. leg. militibus. *Caes. B. C.* 2, 29. Commilitesque nonnulli graviores sermones etc. Ita quaedam editiones, atque in his Aldina 1513. nec improbat *D. Vossius:* sed alii *commilitones:* et *Davis.* suspicatur legendum *comminitantesque. Inscr.* apud *Mur.* 819, 4. L. Heterio Q. F. Gent. Leg. Galbianae Jul. Roscius commiles.

COMMĪLĬTĬUM, ii, n. συστρατεία, societas militiae. *Tac. A.* 1, 60. Chauci, cum auxilia pollicerentur, in commilitium asciti. *Plin. ep.* 10, 18. Instructus commilitio tuo, *h. e.* doctus militarem disciplinam, quia tecum militavit. *Quint.* 5, 10. *sub f.* Uti commilitio alicujus, *h. e.* militare simul cum aliquo. *Vell.* 2, 29. Assuetus commilitio prudentissimi ducis. ¶ Translate. *Ov. Pont.* 2, 5. 72. Et commilitii sacra tuenda putas, *h. e.* communionem studiorum. Sic *Appul. Flor. n.* 16. Jura amicitiae a commilitio studiorum inchoata.

COMMĪLĬTO, as, n. 1. simul milito. *Flor.* 3, 5. Luna quasi commilitans, cum a tergo se hostibus praebuisset, umbras suas quasi hostium corpora petebant.

COMMĪLĬTO, onis, m. socius militiae, συστρατιώτης. *Cic. Dejot.* 10. Qui meus in Cilicia miles, in Graecia commilito fuit. *Vell.* 2, 59. Habere aliquem commilitonem belli. *Suet. Caes.* 67. Nec milites eos pro concione, sed blandiori nomine commilitones appellat. Adde *eund. Aug.* 25., *Quint.* 6, 3. *post med.* et *Aur. Vict. Epit.* 1. ¶ Translate ita vocatae ab Elagabalo Imp. meretrices. *Lamprid. Elagab.* 26. Apud eas concionem habuit quasi militarem, dicens eas commilitones.

COMMĬNĀBUNDUS, a, um, adj. comminativus. *Tert. adv. Marc.* 4, 15. Comminabundus nobilibus et superbis.

COMMĬNANS, antis, part. a *comminor*, qui comminatur. *Appul. Met.* 10. Pupillae acre comminantes. Adde *ib.* 6. ¶ Item agens, ducens, a *minor, as. Id. ib.* 7. Gregatim pecua comminantes.

COMMĬNĀTĬO, onis, f. ἀπειλή. *Cic. Or.* 3, 54. Orationis est vel ad usum comminatio, et quasi petitio etc. *Suet. Tib.* 37. Reges comminationibus magis, quam vi repressit. *Liv.* 26, 8. Fabius terreri, et circumagi ad nutus, comminationesque Annibalis flagitiosum ducebat.

COMMĬNĀTĪVUS, a, um, adj. comminandi vim habens. *Tert. adv. Marc.* 2, 25. Non dubitativum, sed comminativum exprimens sensum.

COMMĬNĀTOR, oris, m. *Tert. adv. Gnost.* 9. Ignium comminator.

COMMĬNĀTUS. a, um, part. a *comminor* signif. passivae. *Appul. Met.* 6. Scrupulus comminatae mihi mortis. Adde *ib.* 10.

COMMINGO, is, inxi, ictum, vel inctum, a. 3. mictu aspergo, *Hor. Sat.* 1, 3, 90. Comminxit lectum potus. ¶ Translate. *Catull.* 78, 7. purae impura puellae Suavia comminxit spurca saliva tua. Al. leg. *conjunxit.* ¶ De part. V. COMMICTUS.

COMMĬNISCOR, ĕris, mentus sum, dep. 3. excogito, συμπλάττω, διανοέομαι: a *con* et *mens*, cum finguntur in mente quae non sunt, ut *Varr. L. L.* 5, 6. docet. Fere in malam partem accipitur. *Cic. N. D.* 2, 23. Epicurus monogrammos Deos, et nihil agentes commentus est. *Auct. ad Herenn.* 2, 8. Confingere, et comminisci aliquid. *Pl. Asin.* 1, 1, 89. Fabricari et comminisci. *Id. Mil.* 2, 2, 71. Reperire et comminisci. *Id. Pseud.* 4, 7, 64. Docte comminisci dolum. *Id. ib.* 2, 3, 23. mendacium. *Id. Bacch.* 4, 9, 58. maledicta. *Id. Au*[...] 1, 30. Nec queo comminisci, quid hero dicam [...] Et *ib.* 35. Neque queo comminisci quo pacto ce[...] probrum. *Scrib. in epist. ad C. Jul. Callist.* [...] tam impudenter comminiscantur de eo, *h. e.* [...] verse fingant, mentiantur. ¶ In bonam part[...] *Suet. Claud.* 21. Comminisci novas litteras. [*[...] de *Eund. Aug.* 30.] *Mela* 1, 12. Phoenices li[...] ras, aliasque etiam artes, maria navibus ad[...] classe confligere, imperitare gentibus comm[...] sunt. ¶ *Comminisco* activa positione. *Appul.* [...] 4. Remedium e re nata validum, eo volente, co[...] miniscimus. Est qui legit *comminiscimur.*

COMMĬNISTRO, as, a. 1. idem quod minist[...] *Plin.* 28, 8. 27. Extremam fistulam intestini c[...] tra ducum, ac potestatum iniquitates comministra[...] *Hard.* legit *commonstrant.*

COMMĬNO, as. V. COMMINANS.

COMMĬNOR, aris, atus sum, dep. 1. idem [...] minor, vel valde minor, ἀπειλέω. *Liv.* 10, [...] Comminando magis, quam inferendo pugnam, d[...] absumebatur. *Suet. Caes.* 62. Ut aquilifero m[...] ranti cuspide sit comminatus. *Id. ib.* 14. Comm[...] nari necem alicui. *Hirt. B. Afr.* 71. Commina[...] impetum. ¶ Part. *Comminans.* V. suo lo[...] *Comminandus* ap. *Liv.* 42, 7. Ut qui id ipsum o[...] pugnatione comminanda quaesisset.

COMMĬNŬO, is, ui, ūtum, minutatim frang[...] συντρίβω. *Cic. Pis.* 38. Illi statuam deturbant, af[...] gunt, comminuunt, dissipant. *Ov. Med. fac.* 7[...] Utraque (*fabas* et *lupinos*) da nigris comminuen[...] molis. [**Id. Fast.* 5, 508. Et profert quass[...] comminuitque faces.] *Petr. fragm. Tragur.* 6[...] *Burm.* Comminuere vasa crystallina. *Plin.* 1[...] 37, 68. Testudo rostri acie comminuit omni[...] *Id.* 20, 4, 13. Raphani cortices decocti mane po[...] comminuunt et ejiciunt calculos. *Pl. Rud.* 4, [...] 74. Ego tibi comminuam caput. *Id. Bacch.* 5, [...] 31. Comminuere postes securibus. ¶ Translat[...] *Id. Boeot.* ap. *Gell.* 3, 3. diem articulatim, *h.* [...] in exiguas partes dividere et distribuere. *Cic. Of*[...] 2, 11. *ad f.* Viriatum Lusitanum C. Laelius fre[...] git et comminuit. *Id. Quint.* 6. Nullum est offi[...] cium tam sanctum, quod non avaritia comminuer[...] atque violare soleat. *Id. Att.* 4, 3. *sub. f.* Anim[...] dumtaxat vigemus: re familiari comminuti sumus[...] *Ov. Her.* 3, 134. Comminuere aliquem lacrimis, *h. e.* frangere, vincere. *Id. Met.* 12, 471. nec t[...] natalis origo Comminuit? [*i. e. animum tuam fregit.] *Id. Pont.* 3, 3, 34. Comminuere vires ingenii. *Quint.* 1, 7. Concidere et comminuere ingenia. *Plin. ep.* 9, 2. Frigida negotia, quae simul et avocant animum, et comminuunt. ¶ Si vocis originem spectes, significat idem quod *minuo*, aut *valde minuo.* Quo sensu *Hor. Sat.* 1, 1, 43. immensum argenti pondus et auri Furtim defossa timidum deponere terra? Quod si comminuas, vilem redigatur ad assem.

COMMĬNUS. V. COMINUS.

COMMĬNŪTIM, adv. minutatim. *Apic.* 4, 4. Comminutim concisa. Al. leg. *minutatim.*

COMMĬNŪTUS, a, um, part. a. *comminuo*, minutatim fractus, συντετριμμένος. *Cic. Verr.* 2, 4, 25. Dum armis exercetur, annulus aureus, quem habebat, fractus est et comminutus. *Stat. Silv.* 1, 6, 73. Vitrea comminuta. *Sall. Jug.* 64. Scalae comminutae. *Plin.* 2, 103, 106. Lapis comminutus. ¶ Translate. *Cic. Verr.* 2, 5, 37. Opes civitatis victae, comminutae, et depressae. *Id. Att.* 4, 3. *sub f.* Re familiari comminuti sumus.

COMMIS, is, f. idem ac gummi, κόμμι. *Plin.* 13, 11, 20. Fit et ex sarcocolla commis utilissima pictoribus etc. Sic enim ibi legendum esse, docet *Hard.* ex MSS. omnib. *Scrib. Compos.* 72. Commis Alexandrina. Adde *ib.* 23, 27, 28, 29. etc. ¶ Est etiam mascul. gen. *Id. Compos.* 24. Commis Alexandrini p. XX. ¶ Reperitur et *commi* indeclin. neutr. gen. *Id. ib.* 251. Commi quod vocant etc., aceto dilutum bene facit. ¶ Dicitur etiam *cummis*, et *cummi. Cinna* ap. *Non.* 3, 78. Alpinaque cummi. *Cato R. R.* 69. Cummin pridie in aquam infundito. *Plin.* 24, 9, 37. Arbor exsudat commium modo. *Rhodius* in *Lex. Scrib.* ita legi vult etiam ap. *Cels.* 5, 23. *n.* 3., ubi in editis habetur *cumini:* at *Targa* legit *gummi.*

COMMISCĔO, es, iscui, ixtum, et istum, a. 2. συμμίγνυμι, idem quod misceo, vel simul misceo. *Pl. Pers.* 1, 3, 7. Commiscere mulsum. [**Suet. Vitell.* 13. In hac (patina) scarorum jocinora, phasianorum et pavonum cerebella etc. commiscuit. *Virg. Mor.* 114. Atque iterum commiscet opus, mistumque retractat.] *Cic. N. D.* 2, 51. In bestiis commiscendorum corporum mirae libidines. *Scrib. Compos.* 56. Commiscere multa in unum. *Id. ib.* 32. Crocum, psimmithium, commis aqua pluviali commiscentur. Et *ib.* 265. Cera et oleum commiscetur ceteris. *Cato R. R.* 93. Commiscere amurcam cum aqua. [**Suet. Caes.* 81. Libellumque, insidiarum indicem, libellis ceteris commiscuit. *Id. Dom.* 17. Reliquias templo Flaviae gentis clam intulit, cineribusque Juliae commiscuit. *Propert.* 2, 8, 23. Et sua cum miserae commiscuit ossa puellae. Ita *Gr.* ὀστέοις ἀναμίξαντες ὀστέα. Citat

ec verba ex *Luciani Amor. Vulp.*] ℙ Transla- . *Cic. Marc.* 2. Nunquam temeritas cum sa- entia commiscetur. *Pl. Rud.* 2, 6, 3. Si quis iid cum Neptuno rei commiscuit, *h. e.* navigatio- se dedit. *Id. Mil.* 5, 2, 68. Commiscere ali- iid consilii cum aliquo. *Auct. ad Herenn.* 4, 35. is accusatoris cum jure testimonii. *Senec. ep.* 7. uo major est populus, cui commiscemur, hoc pe- culi plus est.

COMMISCĬBĬLIS, le, adj. qui misceri potest. *ertull. Anim.* 12. Commiscibilis animus.

*COMMISCŬUS, a, um, adj. κοινός. *Gloss. Lat. r. B. A.*

COMMĬSĔRĀTĬO, onis, f. κατοίκτισις. *Auct. ad erenn.* 2, 31. Commiserationem brevem esse opor- t: nihil enim lacrima citius arescit. Adde *Cic. r.* 3, 58.

COMMĬSĔRĔOR, eris, eritus sum, dep. 2. κατ- κτίζω, ἐποικτίζομαι, idem quod commiseror. *Gell.* , 5. Ut Electra comploret, commisereaturque in- eritum ejus. Al. leg. *commiseretur que*: quod est a *ommiseror.* ℙ Passive impersonaliter. *Id.* 16,). Navitas precum ejus commiseritum esse illa- enus, ut etc.

COMMĬSĔRESCO, is, n. 3. idem quod misere- o, commiseror, ἐποικτίζομαι. *Ter. Hecyr.* 1, 2, 3. Ita aegre tulit, ut ipsam Bacchidem, si ades- t, credo ibi commiseresceret. *Enn.* ap. *Non.* 7, . Servos, et nostrum imperium, et fidem Myr- idonum commiserescite.

COMMĬSĔRO, onis, m. qui commiseratur, vel i commiseratione dignus est. *Tertull. adv. Marc.* 9. Apud illum suum nescio quem συνταλαίπωρον, est commiseronem. Et *ib.* 36. Commiserones, coodibiles haeretici.

COMMĬSĔROR, aris, atus sum, dep. 1, κατοικ- ζω, idem quod miseror, vel valde miseror, mise- tione afficior, conqueror. *Cic. Div. Verr.* 14. um commiserari, conqueri coeperit. *Acc.* ap. *Non.* , 69. Te commiserabar magis, quam miserabar ei. *Nep. Agesil.* 5. Ut commiseratus sit fortu- am Graeciae. ℙ Part. *Commiserans* ap. *Gell.* 5, 4. Leo gemitus edens, et murmura dolorem cru- iatumque vulneris commiserantia. *Commiserandus* p. *Auct. ad Herenn.* 4, 55. *extr.* Haec exornatio lurimum prodest in amplificanda, et commiseran- a re.

COMMISSĀTĬO. } V. COMISATIO etc.
COMMISSOR. }

COMMISSĬO, onis, f. verbal. a *committo*, συμ- ολή, σύστασις, ut commissio pugnae, commissio idorum, *Cic. Att.* 15, 26., idest initium pugnae, el ludi. Sic commissio poetarum: quam *Suet Cal.* 0. vocat certamen. *Plin. ep.* 7, 24. Ludis pan- omimi producti in commissione. *Macr. Sat.* 2, 7. aberius sequenti statim commissione mimo novo nterjecit hos versus. ℙ Pro scriptis ipsis, quae n commissionibus edebantur, Graece ἀγωνίσματα, Caligula posuit, cum, Senecam commissiones me- as componere, argueret. Notabat enim in eo di- endi genus, quod magis ad pompam et ostentatio- em, (quod faciunt ii, qui committunt sua opera) uam ad gravitatem comparatum esset. *Suet. Cal.* 3. [*V. *Casaub.* ad h. l.] Adde *eund. Aug.* 89. ℙ Est etiam commissum, peccatum. *Arnob.* 4, 148. Piaculi dicitur contracta esse commissio. [*Com- nutantur *Commissiones* et Commessationes ap. *Plin. Pan.* 54, 1. ubi vide interpretes.]

COMMISSŌRĬUS, a, um, adj. ut *Lex commis- oria*, idest exceptio adjecta contractui, contra uam si alteruter contrahentium commiserit, in nultam incurrit, de qua conventum est. *Ulp. Dig.* 8, 3, 4. Si fundus lege commissoria venierit, ut nisi intra certum diem pretium exsolutum sit, nemptus fiat. Dicitur etiam *commissoria* absolu- e. *Papin.* ap. *Ulp. ib.* Exercere commissoriam. Et ipse *Ulp. ib.* 43, 23, 11. *sub f.* Si forte prae- lium commissoria venierit.

COMMISSUM, i. n. πλημμέλεια, ἁμάρτημα, faci- nus admissum, peccatum. Revera adjectivum est, et subauditur *scelus*, *facinus*. *Ascon. in Verr.* 2, 2, 9. *ad f.* videtur innuere *commissum* proprie dici id, quod contra testatoris voluntatem factum aut non factum ab herede, multa aliqua, poenaque ple- ctitur. Verum saepius latiori significatione usurpatur pro quocumque scelere. *Cic. Leg.* 2, 9. Sacrum commissum. et *Sull.* 26. Commissum audax. *Virg. A.* 1, 140. Post mihi non simili poena commissa luetis. *Stat. Silv.* 5, 5, 5. post poenam liceat commissa fateri. *Hor. Od.* 3, 27, 38. Plorare turpe commissum. *Claud. Rapt. Pros.* 2, 304. Commissa improba. Adde *Pl. Men.* 5, 2, 21. [*Ov. Fast.* 4, 590. Commissi praemia raptor habet.] ℙ Pro re, quae alicujus fidei, aut silentio committitur. *Cic. Tusc.* 2, 13. Homo propter vim doloris enuncians commissa, prodens conscios. *Hor. Ep.* 1, 18, 38. Commissumque teges et vino tortus, et ira. *Id. Sat.* 1, 3, 95. Prodere commissa. Et *ib.* 4, 84. tacere. *Claud. in I. Cons. Stilich.* 2, 56. negare. [*Nep. Epam.* 3. In primis commissa celans, quod interdum non minus prodest, quam diserte dicere.] ℙ *Commissum* apud JCtos est id. quod ob vectigal non solutum, vel omissam apud publicanos professionem, fisco vindicatur. Item ipsa adjudicatio fisci. *Suet. Cal.* 4. Vectigalibus indictis, cum per ignorantiam scripturae multa commissa fierent. *Quint. Decl.* 341. Quod quis professus non est apud publicanos, pro commisso tenetur. *Id. ib.* Venire in commissum. *Ulp. Dig.* 39, 4. *tit. qui est* De publicanis, et commissis, 16. In commissum cadere. Et *ib.* Incidere in causam commissi. Et *infra.* Poena commissi. *Paul. ib.* 11. *ad f.* Res, quae commisso vindicanda est, *h. e.* fisco adjudicanda. *Scaevola ib.* 19, 2, 61. *ad f.* Tollere onus navis commisso.

COMMISSŪRĂ, ae, f. ἐφαρμογή, junctura, compages. *Cic. N. D.* 2, 55. Ossa mirabilis commissuras habent. Et *ib.* 60. Digitorum molles commissurae. *Id. Univ.* 7. Ut et ipsae secum, et inter se ex commissura jungerentur. *Senec. Ben.* 5, 12. Commissurae nodorum, et morae. Et *ib.* 7, 21. *extr.* Per clostrum, qua se commissura laxaverat, denarios inseruit. *Id. Q. N.* 2, 6. Commissura lapidum. *Scrib. Compos.* 196. dentium. *Lucil.* ap. *Non.* 11, 46. rimarum. *Plin.* 16, 36, 64. navium. *Id.* 17, 10, 11. nucum. *Id.* 35, 5, 12. et *Senec. Q. N.* 1, 3. *ante med.* colorum, *h. e.* ubi unus color in pictura alteri committitur. V. HARMOGE. *Cato R. R.* 135. funis, *h. e.* nodus ad capita funis, ne dissolvatur. *Colum. Arbor.* 26. *ad f.* insitionis. ℙ Commissura Piscium, ap. *Plin.* 18, 31, 74. est nodus, quo Pisces signum coeleste invicem nectuntur. V. NODUS. ℙ Translate. *Quint.* 9, 4. Consonantes, quae sunt asperiores, in commissura verborum rixantur. *Id.* 7, 10. *ad f.* Sensus inter se juncti atque ita cohaerentes, ne commissura pelluceat. (*Pers.* eadem translatione eandem sententiam expressit 1, 64. V. JUNCTURA.) *Id.* 12, 9. Commissurae orationis hiantes.

COMMISSŪRĀLIS, le, adj. ad commissuram pertinens. *Veg. Vet.* 2, 13. Loci ossuosi, et commissurales.

COMMISSUS, a, um, part. a *committo*, συντεθείς, conjunctus. *Ov. Her.* 2, 31. Commissa dextera dextrae. [*Id. Met.* 4, 369. Commissaque corpore toto Sicut inhaerebat. *Id. ib.* 580. Commissa in unum crura. *Id. ib.* 6, 178. Fidibusque mei commissa mariti moenia, i. e. constructa.] *Virg. A.* 3, 428. pistrix Delphinum caudas utero commissa luporum. *Cels.* 8, 1. Medulla spinae commissa cerebro. *Senec. Herc. Oet.* 1697. Nox commissa, *h. e.* gemina, conjuncta alteri nocti. *Quint. praef.* 7. Dispositio res in ordinem digestas, atque inter se commissas devincit. *Virg. A.* 9, 675. Porta commissa i. e. clausa. *Front. Strateg.* 1, 5. Relicto buccinatore, qui vigilias divideret, et quarta vigilia commissa, eum sequeretur. ℙ Item in contentionem, aut certamen deductus. (V. COMMITTO.) *Prop.* 4, 4, 57. Commissas acies ego possum solvere. *Cic. Cat.* 3, 3. Pugna commissa. *Suet. Caes.* 39. Commissi pedites, elephanti, equites. *Virg. A.* 5, 113. Et tuba commissos medio canit aggere ludos. *Juven.* 7, 10. Et vendas potius, commissa quod auctio vendit, *h. e.* quae est veluti certamen inter praeconem, et licitatores, quin et inter licitatores ipsos. [*Unde metaphora petita in rebus venereis. *Propert.* 4, 7, 19. Saepe Venus trivio commissa et pectore mixto Fecerunt tepidas pallia nostra vias.] ℙ Item factus, patratus. *Cic. Fam.* 3, 10. Commissum facinus confiteri. *Virg. A.* 6, 569. Piacula commissa apud Superos.. *Suet. Aug.* 69. Adulteria commissa. ℙ Item concreditus. *Cic. Dom.* 1. Salus, vita, libertas, arae, foci vestrae sapientiae, fidei, potestati commissa et credita. *Id. Verr.* 2, 5, 14. Honor non solum datus, sed etiam creditus ac commissus. [*Virg. A.* 10, 156. Gens Lydia externo commissa duci. *Prop.* 1, 10, 12. Accipe commissae praemia laetitiae, i. e. nobiscum communicatae.] V. COMMISSUM. ℙ Item fisco vel cuicumque alteri vindicatus propter aliquam conditionem violatam. *Cic. Verr.* 2, 1, 10. Hereditas Veneri Erycinae commissa. *Id. Fam.* 13, 56. Hypothecae commissae, *h. e.* quae in potestatem creditoris veniunt ob omissionem solutionis ad diem dictam. *Id. Flacc.* 21. Fiducia commissa. V. FIDUCIA. *Paul. Dig.* 39, 4, 11. Merces commissae. *Ulp. ib.* 39, 14, 6. Mancipium commissum. V. COMMISSUM. ℙ Hinc *poena commissa* ap. *Cic. Verr.* 2, 3, 12., *h. e.* quae debetur. Sic *devotio capitis convicta et commissa* ap. *eund. Dom.* 57., *h. e.* quae, impleta conditione, perfecta est. ℙ *Lex commissa* ap. *Ulp. Dig.* 18, 3, 4. est, quae robur suum habere coepit. Sic *edictum commissum* ap. *eund. ib.* 37, 4, 8. et 10.

COMMISTUS. V. COMMIXTUS.

COMMĪTĬGO, as, avi, atum, a. 1. tundendo mollem seu mitem reddo. *Ter. Eun.* 5, 8, 4. Utinam tibi commitigari videam sandalio caput. [*V. *Ruhnken. Dictata* ad *h. l.*] *Donatus* interpretatur *tundendo deprimi*, *atque deponi.* Alii exponunt *comminui*, *frangi*, praesertim si *Voss.* audias, qui in *Etymol.* vocem *mitis* a Graeco μειοῦν, *minuere* derivari censet. Sed V. MITIGO.]

COMMITTO, is, isi, issum, a. 3. συντίθημι, συμβάλλω, συνάπτω, simul mitto, jungo. *Cels.* 7, 19. Suturis oras vulneris inter se committere. *Id.* 8, 1. Suturae calvariae in unguem committuntur. *Id. ib.* Costae committuntur cum osse pectoris. *Curt.* 4, 2. Moles, quae urbem continenti committeret. [*Ov. Met.* 12, 315. Qua naris fronti committitur. 478. Qua vir equo commissus erat.] *Ov. Amor.* 1, 13, 46. *de Jove.* Commisit noctes in sua vota duas. ℙ Translate. *Virg. A.* 12, 60. manum committere Teucris. *African. Dig.* 45, 1, 63. Utra prius conditio exstiterit, stipulatio committitur, *h. e.* contrahitur, firmatur, concluditur. ℙ Est etiam mittere, conjicere. *Cic. Rosc. Am.* 23. Committere se in conclave. *Id. Verr.* 2, 4, 11. se in conspectum populi Romani. [*Suet. Nero* 26. quare nunquam postea se publico, illud horae, sine tribunis commisit.] ℙ Item facere. *Cic. Rosc. Am.* 5. Judicium inter sicarios hoc primum committitur. *Curt.* 9, 4. Committere, aut differre obsidionem. ℙ In hac significatione saepius in malam partem sumitur. *Cic. Off.* 2, 14. Committere, ut accusator nominere. *Id. Fam.* 3, 9. *ad f.* Non est meum committere, ut negligens videar. *Liv.* 5, 46. Caedicius negare, se commissurum, cur etc. ℙ Cum infinito. *Colum.* 4, 2. Hoc cum saepius bubulci fieri vident, non committunt scamna facere. *Ov. Met.* 9, 630. Cum pigeat tentasse, libet tentare: modumque Exit, et infelix committit saepe repelli. ℙ Saepissime est patrare. *Cic. Div. Verr.* 11. Quae tu commisisti, Verri crimini daturus sum. *Id. Verr.* 2, 1, 2. Multa in Deos impie nefarieque committere. *Id. Brut.* 61. Committere flagitium. *Sallust. orat.* 2. *ad Caesar.* facinus. *Quint.* 7, 3. adulterium. Et *ib.* 4. *extrem.* caedem. *Ulp. Dig.* 39, 2, 15. *in f.* damnum. *Id. ib.* 44, 7, 24. furtum vel injuriam. [*Suet. Cal.* 23. Praedicabat autem, matrem suam ex incesto, quod Augustus cum Julia filia commisisset, procreatam.] ℙ *Committere in*, vel *contra legem*, aut *committere lege* dicuntur ii, qui aliquid contra legem faciunt, ex quo obnoxii fiunt poenae lege statutae. *Cic. Brut.* 12. *extr.* Isocrates, quasi committeret contra legem, saepe in judicium vocatus est. *Varr. R. R.* 2, 1. *post med.* Greges ad publicanum profitentur: ne si inscriptum pecus paverint, lege censoria committant. *Marcell. Dig.* 48, 10, 10. et *Papinian. ib.* 48, 5, 39. Committere in legem. Sic *Pomp. ib.* 34, 3, 8. adversus testamentum. *Paul. ib.* 17, 2, 65. in Pro socio actionem. ℙ *Committere poenam*, vel *in poenam* est legem violando poenae lege statutae obnoxium fieri. *Cic. Cluent.* 37. Committere multam. *Quint.* 7, 4. poenam. *Cajus Dig.* 2, 2, 4. in poenam edicti. *Quint.* simili ratione *committere discrimen* dixit, *h. e.* quidpiam facere, ex quo in discrimen adducaris. ℙ Apud JCtos *committere edictum*, *stipulationem* dicitur is, qui facit aliquid, ex quo edictum, aut stipulatio vim habet, atque obligat. *Ulp. Dig.* 37, 4. 3, 8. et 10. et *Paul. ib.* 11. et *ib.* 24, 3, 56. et alibi saepe. ℙ Aliquando idem est ac fisco vindicari. *Paul. Dig.* 3, 5, 12. Periculum erat, ne praedia in publicum committerentur. V. COMMĪSSUS. ℙ Frequenter ponitur pro dare, tradere, concredere, et dicitur de iis rebus, quae dubium eventum habere possunt. *Colum.* 2, 8. Committere semen solo. *Plin.* 36, 22, 50. aliquid coelo. *Cels.* 6, 18. *n.* 2. ulcus frigori. *Id.* 1, 2. *extr.* se labori. *Cic. Att.* 15, 11. Auctor non sum, ut te urbi committas. *Id. Rosc. Am.* 42. *extr.* Quae posita sunt in suspicionibus, ea vestris ingeniis, conjecturaeque committo. *Id. Dom.* 19. Committere se populo. *Id. Att.* 4, 1. *ad f.* aliquid epistolae. [*Ov. Met.* 9, 601. Et tamen ipsa loqui, nec me committere cerae Debueram, praesensque meos aperire furores. *Id. ib.* 587. Quid, quae celanda fuerunt, Tam cito commisi properatis verba tabellis?] *Id. Fam.* 16, 4. et 12. *Phil.* 10. se navigationi aut viae. [*Ov. Met.* 8, 551. Nec te committe undis.] *Id. Att.* 1, 13, et *Manil.* 11. se periculo. *Id. Att.* 9, 6. timidius se fortunae. *Id. Acad.* 4, 21. se in praecipitem locum. *Liv.* 4, 27. rem in casum ancipitis eventus. *Id.* 28, 18. *ad f.* se in hostilem terram, in potestatem regiam, in fidem inexpertam. *Id.* 7, 26. *ad f.* se in aciem. *Id.* 8, 32. rempubl. in discrimen. [*Caes. B. C.* 3, 74. Rem proelio committere. *Suet. Dom.* 6. Cui belli summam commiserat. *Ov. Met.* 10, 393. Ut sibi committat, quidquid dolet.] *Cic. Q. Fr.* 1, 1, 9. et credere aliquem fidei et potestati alicujus. *Ter. Eun.* 5, 2, 47. Commendare, et committere se fidei alicujus. *Id. Andr.* 1, 5, 6. gnatam suam in uxorem alicui. *Just.* 2, 12. salutem navibus. *Appul. Met.* 7. divitias publica custodela, *h. e.* publice custodiendas, ubi notandus ablativus pro dativo. [*Suet. Aug.* 28. Reputans illam (rempublicam) plurium arbitrio temere committi. Dicitur etiam de animalibus. *Ov. Met.* 11, 73. Utque suum laqueis, quos callidus abdidit auceps, Crus ubi commisit volucris.] ℙ Est item *committere*, duos pluresve in certamen conjicere, ut cum exercitus congrediuntur, vel cum in ludis exercitationes, et ludicra spectacula eduntur. Et primo quidem significat certamen incipere, ut ap. *Nep. Milt.* 6., *Flor.* 2, 15. et *Justin.* 2, 12. Deinde simpliciter

ponitur pro pugnare etc. Hinc committere pugnam, proelium, ludos, rixam, naumachiam, quadrigas etc. ap. *Caes.*, *Cic.*, *Liv.*, *Nepot.*, *Tac.*, *Suet.* et alios passim. Quin *Eutrop.* absolute *committere* dixit pro *committere pugnam:* ut 5, 6. Contra quem Sulla iterum commisit. Et *ib.* 9, 24. Parva manu cum copiosissimo hoste commisit. Sic *Ulp. Dig.* 9, 1, 1. Cum arietes vel boves commisissent, et alter alterum occidisset. [**Ov. Met.* 5, 307. Tali committunt proelia voce, i. e. provocant ad certamen. *Id. ib.* 6, 448. Committitur sermo, i. e. initium fit colloquii. *Sil.* 13, 155. Committere Martem, i. e. pugnam inire.] ¶ *Committere proscriptionem*, h. e. incipere. *Vell.* 2, 64. *in f.* Tribuni sanguine commissa proscriptio; Ciceronis, vel satiato Antonio, poena finita. ¶ Committere bellum. *Liv.* 31, 28. Hac satis felici expeditione bello commisso etc. Sic obsidionem committere, *Curt.* 9, 4. ¶ Poetae quoque et oratores *committi* dicuntur, cum ad ingenii certamen descendunt, vel eorum scripta invicem comparantur. *Juven.* 6, 435. Committit vates, et comparat inde Maronem etc. *Suet. Gramm.* 17. Ad exercitanda discentium ingenia, aequales inter se committere solebat. Adde *Mart.* 7, 24. ¶ Ipsi quoque auctores *committere* dicuntur opera sua, cum ea recitant: quia nimirum in discrimen famae veniunt. *Suet. Claud.* 41. Historiam in adolescentia scribere aggressus est: et cum primum frequenti auditorio commisisset, aegre perlegit. ¶ Generatim quicumque aliquos invicem provocat, eleganter *committere* dicitur. *Suet. Cal.* 56. Nec cessavit criminari alterum alteri, atque inter se omnes committere. Adde *Mart.* 8, 43. ¶ *Commissit* pro *commiserit* quidam leg. ap. *Phaedr.* 1, 14. ¶ Part. *Committens* ap. *Claud. VI. Cons. Honor.* 221. Et duplici lucro committens proelia. ¶ *Committendus* ap. *Cic. Att.* 10, 2. Fortunae sunt committenda omnia.

[COMMIXTIM et Commistim, adv. idem ac mixtim. Translate. *Modest. Dig.* 27, 1, 2. §. 9. Qui habet commixtim tres curatorias, et tres tutelas. *F.*]

COMMIXTĬO et Commistio, onis, f. σύμμιξις, idem ac mixtio. *Appul. Apol.* Quorum moderatus usus salutaris, sed commixtio, vel quantitas noxia est. Adde *Marcell. Empir.* 8. **Gloss. Vet.* Commixtio, χύμα. *B. A.*

COMMIXTŪRĂ. V. COMISTURA.

COMMIXTUS et Commistus, a, um, partic. a *commisceo*, idem ac mixtus, συμμιχθείς. *Hor. Sat.* 1, 10, 24. Chio nota commixta Falerni. *Pl. Most.* 1, 1, 40. Canis capro commixta. *Lucr.* 6, 1157. Querela commixta gemitu. *Virg. A.* 3, 633. Frusta commixta mero cruento. *Id. G.* 4, 499. Fumus commixtus in auras. *Id. A.* 12, 835. Teucri commixti corpore tanto, *h. e.* mixti in unum cum tanto populo. [**Id. ib.* 618. Commixtus clamor. *Id. ib.* 8, 255. Glomeratque sub antro Famigeram noctem commixtis igne tenebris.] ¶ Commixtum, i, res mixtae. *Cato R. R.* 93. Amurcam cum aqua commisceto aequas partes: deinde ad oleam circumfundito. Ad arborem maximam, amphoram unam commixti sat est.

COMMOBĬLIS, le, adj. facile movens. *Coel. Aur Acut.* 2, 9. Lux commobilis corporis, *h. e.* commovens corpus.

*COMMODATARIUS, i, m. cui aliquid commodatum est. V. §. 2. *Inst. quib. mod. contr. oblig. B. A.* [*V. quae de hoc vocabulo et sim. disputat *Duk. Lat. Ict. Vett.* 446.]

COMMŎDĀTĬO, onis, f. χρῆσις, actus commodandi. *Appul. Trismeg.* Communicationes, commodationes alternae: qui est humanitatis inter se firmissimus nexus.

COMMŎDĀTOR, oris, m. qui commodat, χρήστης. *Paul. Dig.* 47, 2, 55. Si servus commodatoris rem surripuerit. Adde *Ulp. ib.* 13, 6, 7. et 47, 2, 14.

COMMŎDĀTUS, a, um, part. a *commodo*, utendus concessus. *Ulp. Dig.* 13, 6. *tit. qui inscribitur* Commodati, 3. Si reddita quidem sit res commodata, sed deterior reddita. ¶ Translate. *Cic. Marc.* 6. Ut haec a virtute donata, cetera a fortuna commodata esse videantur. *Senec. Consol. ad Marc.* 13. *a med.* Commodati filii, *h. e.* in adoptionem dati. V. *Liv.* 45, 40. *sub f.* ¶ *Commodatum, i*, n. dicitur res ipsa commodata. *Ulp. l. c.* 5. Si, ut certo loco reddatur commodatum, convenit. *Id. ib.* Commodatum accipere. Et *ib.* Rogare commodatum. ¶ Item contractus, quo quid alicui utendum conceditur. *Ulp. ib.* 1. Teneri actione commodati. *Paul. ib.* 2. Dare actionem commodati in aliquem. *Ulp. c. l.* 5. Teneri commodati. Et *ib.* Agere commodati.

COMMŎDĔ, adv. εὐαφῶς, cum modo, apte, ad rem. *Cic. Rosc. Am.* 4. Neque satis me commode dicere posse intelligo. Nam commoditati ingenium est impedimento. *Id. Or.* 1, 54. Oratio commode scripta. *Id. Verr.* 2, 4, 43. *in f.* Facete et commode dicere. *Id. Fam.* 11, 16. Si satis scite, et commode tempus ad te cepit adeundi. *Pl. fragm.* ap. *Gell.* 18, 12. Quid est hoc? rugat pallium: amictus non sum commode. [**Suet. Aug.* 99. Ecquid iis videretur mimum vitae commode transegisse.] ¶ Item opportune, commodum, εὐκαίρως. *Cic. Att.* 16, 6. Magis commode, quam strenue navigavi. *Pl. Trin.* 2, 3, 9. Commode ipse exit Lesbonicus. Adde *Hor. Sat.* 2, 2, 91. ¶ *Commode cum* idem est, quod *commodum cum*. *Cic. Att.* 8, 12. Emerseram commode ex Antiati, cum in me incurrit etc. Adde *Verr.* 2, 3, 25. ¶ Item generatim bene, recte, καλῶς. *Plin. ep.* 3, 20. *sub f.* Ecquid commode vales? *Cic. Acad.* 1, 4. Videre satisne ea commode dici possint Latine. *Id. Agr.* 3. *init.* Commodius fecissent tribuni pleb. si, etc. *Id. Att.* 11, 7. *ad f.* Quod litteras, quibus putas opus esse, curas dandas, facis commode. *Id. Fam.* 14, 7. Commodissime esse in aliquo loco. [**Ter. Andr.* 3, 1, 17. Non sat commode Divisa sunt temporibus tibi Dave haec. *Id. Heaut. prol. v.* 14. Quantum ille potuit cogitare commode. *Id. Hec.* 1, 2, 33. Nunquam tam dices commode.] *Pl. Cas.* 5, 1, 1. Accipere aliquem bene et commode. *Nep. praef*, Commode saltare. *Plin. ep.* 5, 29. et *ep.* 9, 34. legere. *Cels.* 4, 12. Commode facit cyatho lactis cyathus aquae mixtus, et sic datus. *Caes. B. G.* 6, 19. Commodius administrare rempubl. *Gell.* 19, 5. Bibliotheca satis commode instructa libris. *Cic. Verr.* 2, 3, 58. Minus commode audire, *h. e.* minus bene. ¶ Item moderate, humaniter, comiter. *Pl. Poen.* 1, 2, 139. Aliquid huic responde, amabo, commode, ne incommodus nobis sit. Adde *Ter. Heaut.* 3, 2, 48. ¶ Item convenienter. *Gell.* 9, 9. Nausicaa recte atque commode confertur cum Diana venante, etc. nequaquam autem conveniens Virgilius fecit etc. [**Quint. Inst.* 6, 3. p. 561. Adjuvant urbanitatem et versus commode positi, seu toti ut sunt.]

COMMŎDĬĀNUS, a, um, adj. ad Commodum Imp. R. pertinens, ut Commodiana colonia. *Lampr. Comm.* 8. Commodiani horti, *Spart. Nig.* 6. Thermae Commodianae, *Inscr. vet. in antiq. Benev. cl.* 5. *n.* 7. Hercules Commodianus, *in nummis* ap. *Eckhel. D. N. V. T.* 7. p. 125., quia Commodus, teste *Lampr. Comm.* 8., Herculem se putari et coli passus est.

COMMŎDĬĀNUS, Afer, ut nonnulli putant, vel ut alii, Romanus, fuit poeta Christianus, floruitque saeculo Christi IV. sub initium: quamquam non desunt, qui antiquiorem ei aetatem tribuunt. Scripsit *adversus Gentium Deos pro Christiana disciplina Instructiones*, versibus quidem, sed nulla ratione habita quantitatis syllabarum; Latinitate vero semibarbara, et vel illo saeculo indigna.

COMMŎDĬTAS, atis, f. concinnitas, convenientia. *Suet. Aug.* 79. *ad f.* Staturam habuit brevem, sed quae commoditate et aequitate membrorum occuleretur. ¶ Translate. *Auct. ad Her.* 1, 1. Non parum habet in se fructus copia dicendi, et commoditas orationis. Adde locum *Cic. Rosc. Am.* in V. COMMODE. [*His locis commoditas ad elegantiam orationis et dexteritatem dicendi ab ingenio ortam pertinet. V. *Ernest. lex. techn. lat. rhetor.* p. 67. sq.] ¶ Item opportunitas, facilitas. *Pl. Men.* 1, 2, 36. Commoditatis omnes articulos scio. *Cic. Inv.* 2, 12. In loco opportunitas, in tempore longinquitas, in occasione commoditas ad faciendum idonea consideranda est. ¶ Item utilitas, commodum, ὠφέλεια. *Cic. Amic.* 7. Plurimas et maximas commoditates amicitia continet. *Id. Off.* 2, 4. Percipere fructum aut commoditatem ex aliqua re. *Id. N. D.* 3, 36. Commoditas et prosperitas vitae. ¶ Item moderatio, liberalitas, indulgentia, facilitas. [*beneficium.] *Ter. Adelph.* 4, 5, 77. Magnam mihi injecit sua commoditate curam, ne etc. V. integr. loc. [**Id. Phorm.* 5, 6, 1. Quantis commoditatibus hero meo hunc onerastis diem? *Pl. Mil.* 4, 9, 6. Cumulate commoditate, i. e. in quo omnia sunt commoda, in quo omnia placent.] Sic *Stat. Caecil.* ap. *Cic. N. D.* 3, 29. Omnes meos dolos, fallacias, praestigias praestrinxit commoditas patris. ¶ *Mea commoditas* ap. *Pl. Epid.* 5, 1, 8., *Men.* 1, 2, 28. et *Poen.* 1, 3, 12. est appellatio hominis commodum aliquod alteri afferentis.

COMMŎDĬUS, a, um, adj. ad Commodum R. Imp. pertinens, ut Nonae Commodiae apud *Lampr. Comm.* 12. *h. e.* mensis Augusti, quem *Commodum* appellari a nomine suo is jusserat, ut *Id. ib.* 11. narrat.

COMMŎDO, adv. εὐκαίρως, idem quod commodum, vel commode. *Pl. Mil.* 4, 4, 61. Ecce autem commodo aperitur foris. [**Lindm.* legit commodum.] *Id. Frivol.* ap. *Charis.* 2, 274. Commodo dictitemus *Charis.* ibi loquitur de adverbiis in *e*, et *o* simul desinentibus.

COMMŎDO, as, avi, atum, a. 1. συνωφελέω, κιχράω, do, praebeo, benigne facio concedendo alicui aliquid. *Pl. Rud.* 2, 4, 21. *Ampel.* Cur tu aquam gravare, amabo, quam hostis hosti commodat? *Sceparn.* Cur tu operam gravare mihi, quam civis civi commodat? *Id. Pers.* 2, 3, 2. Commodare alicui opes, spes, bonas copias. *Cic. Fam.* 13, 48. Quibus tu quaecumque commodaris, erunt mihi gratissima. *Plin. ep.* 2, 11. Commodare operam suam alicui ad aliquid. *Hor. Ep.* 1, 1, 40. aurem patientem culturae. *Tac. Agr.* 19. Parv peccatis veniam, magnis severitatem. *Cic. Off.* 16. *a med.* Ut quidquid sine detrimento poss commodari, id tribuatur vel ignoto. ¶ Et cu solo dativo eleganter. *Cic. Fam.* 13, 32. Peto te, ut his, omnibus in rebus, quantum tua fid dignitasque patietur, commodes. Et *ib.* 35. Pe a te, ut omnibus rebus, quod sine molestia tu facere possis, ei commodes. Et *ib.* 37. Peto a t ut tantum ei commodes in hac re, quantum et Adde *ib.* 54. et *Fin.* 2, 35. ¶ Specialiter signi cat dare aliquid utendum ad tempus sine merced et dicitur fere de iis rebus, quae eaedem reddu tur, ut JCti ex *Cajo Dig.* 44, 7, 1. definiun *Auct. ad Her.* 4, 51. Commodare alicui aedes a nuptias. ¶ Hanc tamen regulam Latini scriptor non servare creduntur. *Phaedr.* 1, 17. Calumnia tor ab ove cum peteret canis, Quem commodass panem se contenderet. Al. leg. *commendasse*, *h.* deposuisse. V. COMMENDO. Addunt quidam lo cum *Cic. Coel.* 13. Quae si se aurum Coelio com modasse non dicit etc., sed ibi de auro facto ser mo est, ut *ib.* 21. plane colligitur; non de pecu nia. Item *Verr.* 2, 4, 9. Tritici modium LX millia publice commodasti. Ita enim quidam Le xicographi referunt. Sed *Cic.* solum dicit, *At pu blice commodasti*, *h. e.* commodo civitatis Messa nae consuluisti, remittendo tritici modium LX millia, quae empta populo R. Mamertini dare de bebant. Addunt etiam verba *Pl. Asin.* 3, 3, 13 sed in his non *commodo*, *as*, sed *commodus* adj habetur. V. COMMODUS. ¶ Translate. *Petr Sat.* 111. Commodare lacrimas lugenti. *Tac. Agr* 32. Britanni dominationi alienae sanguinem com modantes. *Liv.* 34, 12. Commodare aliis vire suas. *Jabolen. Dig.* 38, 5, 12. alicui fidem suam *Vell.* 2, 70. *ad f.* manum morituro. *Senec. ep.* 8 candidato vocem et manum. *Ascon. in Div. Verr* 4. Advocatus commodat praesentiam suam amico *Ov. Amor.* 1, 8, 86. Commodat illusis numina surda Venus. *Stat. Th.* 4, 75. Commodare alicu iras. *Senec. Med.* 907. alicui scelera, *h. e.* admit tere in gratiam alicujus. ¶ Ponitur et pro accom modare. [**Plin. Pan.* 71, 6. Quippe cum oration oculos, vocem, manum commodares.] *Cato R. R* 135. *in f.* Trapetum ubi arvectum erit, ubi sta tues, ibi et commodato, concinnatoque. *Quint* 11, 3. Commodare manum ad verba, *de gestu loquitur.* Vetus quidam Codex habet *accommodare*. *Coel. Aur. Tard.* 4, 3. Spongiae commodandae podici. ¶ *Jure negat *Facciol. Anim. crit. in Lexica* p. 127. *commodare* a bonis scriptoribus usurpatum esse de pecunia, aliisque rebus, quae non reddun tur eaedem, et *Plauti Ciceronis*que loca, quae praeter alios *Burm.* attulit ad Phaedrum 1, 17, 3. perperam huc trahi docet. Male igitur sic acceptus a *Schellero* locus *Liv.* 23, 48. Ut reipublicae, ex qua crevissent, ad tempus commodarent. *Dukerus* pulchre vidit, hic quoque significare, ut reipublicae commodo consulerent. Haec ex *Ruhnkenio. B. A.*

COMMŎDŬLĀTĬO, onis, f. *Vitr.* 3, 1. Proportio ratae partis membrorum in omni opere, totiusque commodulatio.

COMMŎDŬLĔ, adv. diminut. a *commode*, et

COMMŎDŬLUM, diminut. a *commodum*. *Pl. Stich.* 5, 4, 8. Pro opibus nostris satis commodule. *Id. Mil.* 3, 1, 153. Commodulum obsona, ne magno sumptu. *Arnob.* 2. p. 55. Fortuita quaedam commodule provenire.

COMMŎDŬLUM, i, n. parvum commodum. *Arnob.* 1. p. 7. Eventa haec non commodulis nostris, sed ipsius pendenda sunt rationibus naturae.

COMMŎDUM, adv. εὐκαίρως, opportune. *Pl. Amph.* 2, 2, 37. Ad aquam praebendam commodum adveni domum. ¶ Item eodem ipso tempore. *Id. Cas.* 3, 4, 3. Sed eccum ante aedes: ad te hercle ibam commodum. *Ter. Ph.* 4, 3, 9. Id cum hoc agebam commodum. ¶ *Commodum*, *cum*, est vix dum, tantum quod. *Cic. Att.* 13, 9. Commodum discesseras heri, cum Trebatius venit. Adde *ib.* 30. et *ib.* 10, 16.

COMMŎDUM, i, n. εὐχρήστημα, ὠφέλεια, quod fit cum modo, qui nobis placeat, ipsaque adeo utilitas, emolumentum, fructus. *Senec. ep.* 87. *ad f.* Alia est commodorum conditio, alia bonorum: commodum est, quod plus usus habet, quam molestiae: bonum sincerum debet esse, et ab omni parte innoxium. *Cic. Or.* 2, 82. Qui utilitatem defendit, enumerabit commoda pacis, opum, potentiae etc. *Id. Manil. in f.* Dignitatem reipublicae suis commodis et rationibus praeferre. *Id. Q. Fr.* 1, 1, 8. Servire commodis et utilitati alicujus. *Ter. Eun.* 3, 5, 26. Capere commodum ex aliqua re. ¶ Specialiter accipitur pro praemio, quod datur militibus emeritis. V. EMERITUM. *Cic. Fam.* 7, 8. Sum admiratus, cur tribunatus commoda, dempto praesertim labore militiae, contempseris. *Suet. Aug.* 49. Commoda missionum. *Id. Cal.* 44. emeritae militiae. *Id. Ner.* 32. veteranorum. Adde *Ov. A. Am.* 1, 131. [**Id. Met.* 11, 283. Mediae quoque commoda plebi nostra patent. *Suet. Aug.* 31. Sacerdotum commoda.] ¶ Item pro mercede,

ınona, quae datur familiis publicis reipubl. inrvientibus. *Front. Aquaed.* 118. Caesaris famia ex Fisco accipit commoda. ℙ Item pro re ommodata. *Cic. Verr.* 2,4,3. *ad f.* Forum ac basicas non spoliis provinciarum, sed ornamentis micorum, commodis hospitum, non furtis nocenum ornare. ℙ Sunt elegantes illae locutiones, uae maxime accedunt ad Italicas loquendi formuis. *Cic. Att.* 12, 28. *in f.* Velim aliquando, cum rit tuum commodum, Lentulum puerum visas. *d. Verr.* 1, 18. Etiam si spatium ad dicendum ostro commodo, vacuosque dies habuissemus. *Id. 'am.* 4, 2. *in f.* Tu, quod commodo tuo fiat, elim venias. *Id. Att.* 13, 48. Quod utinam! iteım utinam! tuo tamen commodo. *Id. ad Brut.* , 5. Si minus id commodo reipubl. facere poss. *Liv.* 22, 57. Ut primo quoque tempore, uantum per commodum reipubl. fieri posset, Roıam veniret. ℙ *Ex commodo*, cum commodum st. *Senec. ep.* 46. Librum tuum accepi, et tanuam lecturus ex commodo, adaperui, ac tantum egustare volui. *Colum.* 6, 2. *sub f.* Ex commoo mandere, aut festinanter. *Id.* 12, 19. Levi ne, et tenuibus lignis fornacem incendemus, ut commodo mustum ferveat.

COMMODUS, a, um, adj. modum servans, ɔtus, accommodatus, conveniens. *Pl. Asin.* 2, 3, . Homo tristi fronte, commoda statura. *Id. Iost.* 1, 3, 98. Capillus commodus. *Ov. Fast.* , 288. Vestis commoda ad cursum. *Virg. G.* 4, 9. Terra commoda Baccho, *h. e.* apta vitibus. Item integer, plenus. *Pl. Asin.* 3, 3, 134. Quid o aliud exoptem amplius, nisi illud, cujus inɔia est? Viginti argenti commodas minas, hujus ıas dem matri; infra *ib.* 144. minas bonas vocat. *l. Rud.* 5, 2, 31. Talentum argenti commodum agnum inerat in crumena. *Hor. Od.* 3, 19, 13. ibus, aut novem Miscentor cyathis pocula comodis. ℙ *Commoda valetudo*, bona, integra. *Cels.* 1. Quo suturae pauciores sunt, eo capitis valedo commodior. Adde *Quint.* 6, 3. Hinc *Plin.* . 3, 16. Vivere filium, atque etiam commodiom esse simulabat. ℙ Item opportunus, utilis, cilis. *Cic. Att.* 9, 3. Si commodius anni tems esset. *Cels.* 4, 4. Commodum est hyssopum m mulsa decoquere. Et *ib.* 22. Imponere nou malagmata commodius est. *Liv.* 22, 2. Cum ngius, ceterum commodius iter ostenderetur. *ic. Caecin.* 3. Faciliore et commodiore judicio l jus suum pervenire. *Caes. B. G.* 5, 2. Quo ex ortu commodissimum in Britanniam transjectum se cognoverat. Et *ib.* 11. Commodissimum esse atuit, omnes naves subduci. *Auct. ad Her.* 4, . Commodum est auditu propter brevem conusionem. *Cic. Fam.* 9, 2. Putabam, qui obviam ihi venisset, ut cuique commodum esset, suspiturum etc. *Id. Att.* 13, 48. Id si tibi erit comodum, cures velim [*Prop.* 2, 27, 4. Quae sit ella homini commoda, quaeque mala.] *Commoım est* saepe significat libet, placet: nempe quia uae libenter facimus, facilia et commoda sunt. *ic. Verr.* 2, 2, 13. Aut eum judicem, quem ommodum erat, praeconem, haruspicem, medim suum dabat. Ubi *Ascon.* Vetuste posuit pro , *quem volebat.* Sic *Ter.* (*Ad.* 1, 2, 38.) *Amat? ıbitur a me argentum, dum erit commodum.* Nam eretrici dare quando est commodum? sed est potum pro eo, *quam diu libuerit.* Hactenus *Ascon.* ursus *Cic. Div.* 1, 49. Ut ostenderet, etiam phiɔsophum, si commodum esset, pecuniam facere osse. Adde *Verr.* 2, 2, 16., *ib.* 2, 1, 26., *Or.* , 23. et *in Senat.* 5. et *Ter. Ph.* 5, 8, 37. ℙ Est tiam *commodus* moderatus, humanus, facilis, cois, modum servans, et facile aliis se accommoans, εὐάρμοστος. *Cic. Verr.* 2, 3, 9. Apronius, ui aliis inhumanus et barbarus, isti uni commous ac disertus videretur. *Id. Q. Fr.* 1, 1, 13. Iulto te esse jam commodiorem, mitioremque unciant. *Id. Amic.* 15. Commodis moribus esse. *l. Poen.* 3, 3, 1. Commodi convivae. *Ter. Heaut.* , 2, 10. Mulier commoda et faceta. Adde *Hor. Od.* 4, 8, 1. et *Ep.* 2, 1, 227., *Auct. ad Her.* 4, 8. et *Cic. Verr.* 2, 2. *sub f.* [*Suet. Tib.* 33. aulatim principem exeruit praestititque: licet vaum diu, commodiorem tamen saepius, et ad utitates publicas proniorem.] ℙ *Commodus* fuit etm cognomen filii M. Aurelii Aug., qui eidem n imperio successit; et L. Cejonii in *Inscr.* ap. *rut.* 250.

COMMOENĪTUS, a, um, adj. idem quod comıunitus, ab antiquo *moenio* pro munio. *Gell.* 17, 1. Ore ipso arteriae commoenito, *h. e.* aditu areriae clauso.

[COMMŎLENDĀ et Conmolenda, ae, f. Deae omen apud Romanos, quae et *Coinquenda* vocaatur. Haec commolendis, seu minutatim caedenis arboribus, quae in sacris lucis fulmine attactae uerant, praeerat, eique sacrificium piaculare fieat, ut venia eas caedendi impetraretur. *Inscr.* p. *Marin. Frat. Arv. n.* 32. *col.* 2. *lin.* 13. Item dolendae, Conmolendae, Deferundae oves II. imɔlavit. V. *Marinium ib.* p. 380. et seqq. de hac ea disserentem; et V. COINQUENDA. *F.*]

COMMŌLĬOR, iris, itus sum, dep. 4. idem quod molior, ἐκτεχνάομαι. *Stat. Caecil.* ap. *Cic. N. D.* 3, 29. Quem dolum ad eum, aut machinam commoliar, *h. e.* comminiscar. *Gell.* 3, 19. confabricatus, commolitusque est originem vocabuli.

COMMŎLĪTUS, a, um, part. a *commolior.* ℙ Commolĭtus, a, um, part. activ. a *commolo, is:* molae suppositus et pressus. *Colum.* 12, 50. Bacca commolita et expressa.

COMMOLLĬO, is, a. 4. idem quod mollio. *Marcell. Empir.* 8. *sub f.* Duritias palpebrarum commollit, ac discutit. *Not. Tir.* p. 169. Commolliat.

COMMŎLO, is, ui, ĭtum, a. 3. idem ac molo, mola premo, καταλέω. *Colum.* 12, 50. *ad f.* Olivam primo quoque tempore commolere, preloque subjicere. *Id. ib.* 28. Minutissime commolere. ℙ Significat etiam caedere minutatim, et de arboribus usurpatur, quae ictu fulminis attactae fuerunt; etenim rami a fulmine tacti decidebantur, deinde adolebantur. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv. n.* 43. Quod vi tempestatis ictu fulminis arbores sacri luci Deae Diae attactae arduerint, earumque arborum eruendarum, ferro pendendarum, adolendarum, commolendarum, item aliarum restituendarum causa.

*COMMONE, es, f. insula maris Aegaei, littus Asiaticum inter et Lesbum insulam. *Plin.* 5, 31. *B. A.*

COMMŎNĔFĂCĬO, is, eci, actum, a. 3. ἀναμιμνήσκω, mentionem facio, commemoro, commoneo. *Cic. Verr.* 2, 4, 64. Laudatio, quae commonefaceret istius turpem calamitosamque praeturam. *Id. Verr.* 2, 2, 17. Illi eum commonefaciunt, ut etc. *Caes. B. G.* 1, 19. Commonefacit, quae ipso praesente sint dicta. *Sall. Jug.* 53. Commonefacere milites beneficii sui. *Tac. A.* 6, 12. Simul commonefecit, sanxisse Augustum etc. *Metell.* ad *Cic. Fam.* 5, 3. Docere et commonefacere aliquem. ℙ Festive *Pl. Stich.* 1, 2, 6. Vos monumentis commonefaciam bubulis, *h. e.* caedam loris bubulis. ℙ Cum ablat. et praeposit. *de. Impp. Theod. et Valent. Cod.* 1, 1, 3. Commonefacere subditos de religione. ℙ Passivum est *Commonefio, is, actus sum. Cic. Verr.* 2, 5, 43. Nemo est, qui legat, quin tui sceleris et crudelitatis ex illa oratione commonefiat. ℙ Part. *Commonefaciendus* ap. *Cic. Fam.* 13, 72. Scripserunt, te propter magnitudinem provinciae esse commonefaciendum.

COMMŎNĔO, ones, ui, itum, a. 2. ὑποβάλλω, ὑπομιμνήσκω, moneo, admoneo. *Pl. Ps.* 3, 4, 17. Commonerier officium suum, *paragoge pro* commoneri. *Cic. Verr.* 2, 1, 59. Quis venit in Circum maximum, quin de avaritia tua commoneretur? *Id. Part.* 27. Commonere aliquem de periculo. *Auct. ad Her.* 4, 33. Te nuptiales tibiae ejus matrimonii commonebant. [*Quint. Inst.* 1, 5. p. 52. Grammaticos officii sui commonemus.] *Pl. Rud.* 3, 4, 38. Commonere aliquem suarum miseriarum. *Ter. Andr.* 1, 5, 45. aliquem, ut servet fidem. *Cels.* 1, 3. *a med.* Commoneo tamen, ne quis hoc quotidianum habeat. ℙ Translate. *Cic. Verr.* 2, 4, 26. Pisonis anulus me commonuit. *Ter. l. c.* Consuetudo me commonet. *Id. ib.* 4, 5, 17. Aliorum exempla me commonent. [*Sil.* 13, 11. Quae commonet usus.] ℙ Quid ab *Admoneo* differat, V. in fine ejus verbi.

COMMŎNĬTĬO, onis, f. monitio. *Quint.* 4, 2. Non inutilis erat in extrema parte commonitio, *h. e.* repetitio, quae in memoriam revocet quae dicta sunt. *Id. extr.* 4, 4. Sit haec commonitio judicis, quo se ad quaestionem acrius intendat.

COMMŎNĬTOR, oris, m. qui commonet. *Symmach. ep.* 7, 105. Adjeci commonitorem. Al. aliter leg.

COMMŎNĬTŌRĬUM, ii, n. ὑπομνηστικὸν, scriptum vel epistolam denotat, qua quis officii admonetur, ut sunt mandata, quae scriptis dantur legatis proficiscentibus. *Ammian.* 28, 1. Commonitorium repertum est, manu scriptum Hymetii. Adde *Symmach. ep.* 5, 21., *Impp. Honor. et Theod. Cod. Theod.* 6, 29, 10. et *August. ep.* 129. *in f.* ℙ Figurate *Sid. ep.* 8, 11. *in carm.* Phoebus commonitorium Thaliae. ℙ Adjective *suffragium commonitorium*, est tacitus assensus concedendi rem aliquam, et conventio absque scriptura facta. *Imppp. Theod., Arcad. et Honor. Cod.* 4, 3.

COMMŎNĬTUS, a, um, part. a. *commoneo. Liv.* 34, 51. Commonitosque in quo statu rerum accepisset eos, dimisit. Al leg. *admonitos. Suet. Tib.* 22. Commonito pro rostris populo.

COMMONSTRĀTUS, a, um. part. a *commonstro*, ostensus. *Cic. Or.* 4, 55. Si non sunt omnes patefacti, at certe commonstrati loci.

COMMONSTRO, as, avi, atum, a. 1. δείκνυμι, idem quod monstro, ostendo. *Pl. Poen.* 5, 2, 83. Commonstra, si novisti Agorastoclem. *Id. Curc.* 4, 1, 6. Commonstrabo quo inveniatis loco. *Cic. Or.* 1, 46. *in f.* Commonstrare viam. ℙ *Commonstrasso*, ἀρχαϊκῶς *pro commonstravero* habet *Pl. Ep.* 3, 4, 5.

COMMŎRĀTĬO, onis f. actus commorandi. *Cic. Fam.* 6, 10. Et villa et amoenitas illa commorationis non diversorii. ℙ Item mora, cunctatio. *Id. Q. Fr.* 3, 1, 7. Multos dies epistolam in manibus habui propter commorationem tabellariorum. ℙ Est etiam figura rhetorica, cum in loco firmissimo, quo tota causa continetur, manetur diutius, et eodem saepius reditur, ut *Auct. ad Her.* 4, 45. definit. Adde *Cic. Or.* 3, 53. [*Cf. *Lexic. technolog. lat. rhet.* p. 69. Adde *Quint. Inst.* 9, 2. p. 769.]

COMMORDĔO, es, ordi, orsum, a. 2. idem quod mordeo. *Sen. Contr.* 4, 29. Quaedam ferae tela ipsa commordent. ℙ Translate. *Sen. Vita beat.* 21. Infelicem linguam bonorum exercete convicio: instate, commordete.

COMMŎRĬOR, reris, dep. 3. συναποθνήσκω, simul morior. *Plin.* 27, 2, 2. Exitialia per se ambo cum fuerint duo venena, in homine commoriuntur. *In Ep. Liv.* 2. In acie cum Arunte commortuus est. *Sen. ep.* 77. *a med.* Fortior esses, si multa hominum millia tibi commorerentur, *h. e.* tecum una. *Sall. fragm.* 2. *histor.* ap. *Arusian. Mess.* Obviam ire, et commori hostibus. *Val. Max.* 6, 8. *n.* 2. Commori cum aliquo. ℙ Part. *Commoriens* ap. *Plin.* 10, 21, 24. *de gallis dimicantibus.* Nec finis saepe commorientibus. ℙ *Commorientes* Graece συναποθνήσκοντες, titulus fuit comoediae Plautinae, teste *Ter. Adelph. prol.* 7. Ex ea fragmentum affert *Prisc. sub f.* 6.

*COMMORIS, is, vicus castellumve in Cilicia, ad Amanum montem. *Cic. Fam.* 15, 4. *B. A.*

COMMŎRO, as, n. 1. pro *commoror, aris*, tanquam Latinum, atque in usu apud vetustissimos, enumerat *Prisc.* 8, 797. inter verba, quae duplicem positionem, activam, et passivam habent. Quidam confirmant etiam auctoritate *Plin.* 19, 6, 34., sed eo loco incerta admodum lectio est.

COMMŎROR, aris, atus sum, dep. 1. ἐγχρονίζω, διατρίβω, idem quod moror, vel simul moror. *Cic. Quint.* 6. Romae dies triginta fere Quintius commoratur. *Id. Fam.* 3, 5. *ad f.* Ephesi triduum sum commoratus. *Id. Cluent.* 13. Cum ibi diem posterum commoraretur. *Id. Senect.* 23. Commorandi natura diversorium nobis, non habitandi dedit. [*Ita Gr. opponunt παροικεῖν et κατοικεῖν.] *Id. Fam.* 6, 19. *ad f.* Ego me Asturae diutius arbitror commoraturum. *Pompej. ad Domit. post ep.* 12, 8. *Cic. ad Att.* Commorari circum istaec loca. *Cic. Manil.* 5. *in f.* Commorari diutissime apud aliquem. *Id. Verr.* 2, 5, 36. Praedones unam solam noctem ad Pelorum commorati. *Plin.* 22, 25, 71. Elelisphacos cum vino commorantes menses trahit, abundantes sistit etc. ℙ Translate. *Cic. Or.* 40. Versare multis modis eandem rem, et haerere in eadem, commorarique sententia. *Id. Cluent.* 19. Cum pluribus verbis in eo commoratus essem, Scamandro factas insidias esse. [*Quint. Inst.* 8. *prooem.* p. 667. Quibusdam tamen nullus finis calumniandi est, et cum singulis paene syllabis commorandi.] *Id. Q. Fr.* 1, 3. *post med.* Diutius in tam misera, tamque turpi vita commorari. *Id. Rosc. Com.* 16. Veritas paulisper consistere et commorari cogit. *Id. Fam.* 6, 10. Commorari in armis civilibus. ℙ Active cum accusativo est retardare, detinere. *Pl. Ps.* 4, 7, 31. Me nunc commoror, cum has fores non ferio. *Id. Amph.* 2, 2, 58. An te auspicium commoratum est? ℙ Antiqui usurparunt etiam activa forma *commoro, as*, teste *Prisc.* 8, 797.

COMMORSĬCO, as, a. 1. frequent. a *commordeo. Appul. Met.* 7. Dentium candentium renudatis hastis totum me commorsicat.

COMMORSUS, a, um, adj. *Plin.* 24, 11, 57. cujus verba V. in ALYSSON.

COMMORTĀLIS, le, adj. mortalis. *Colum.* 3, 20. Quae propter infirmitatem commortalis naturae consequi nequeamus.

COMMORTŪUS. V. in COMMORIOR.

COMMŌSIS, is, f. κόμμωσις, primum mellificii fundamentum, ex tenaci et viscosa constans materia, a κόμμι, quod Latini gummi dicunt. *Plin.* 11, 7, 6.

COMMŌTĀCŪLĀ. V. COMMENTACULA.

COMMOTIAE Nymphae fuerunt ad lacum Cutiliensem (nunc *lago di Contigliano* in agro Reatino) a commotu, quod ibi insula in aqua commovetur. *Varr. L. L.* 4, 10.

COMMŌTĬO, onis, f. συγκίνησις, πάθος, actus commovendi, motus. *Pallad.* 11, 14. *ante med.* Addunt (*vino*) glycyrrhizae aliquantulum, et utuntur, cum diu vasorum commotione miscuerint. *Coel. Aurel. Acut.* 2, 9. Gravior gestationis commotio. Et *ib.* 1, 13. Ventris commotio. ℙ Translate. *Cic. Fin.* 2, 4. Voluptati duas res subjiciunt, laetitiam in animo, commotionem suavem jucunditatis in corpore. *Id. Tusc.* 4, 28. commotiones animorum a recta ratione aversae sunt vitiosae. Et *ib.* 5, 14. Temperantia est moderatrix omnium commotionum. *Quint.* 5, 10. Commotionem accipi volunt temporarium animi motum, sicut iram, pavorem.

COMMŌTĬUNCŬLĀ, ae, f. exigua commotio. *Cic. Att.* 12, 11. Atticae hilaritatem libenter audio, commotiunculis συμπάσχω, *h. e.* levibus ejus febriculis maxime afficior; has supra *Id. ib.* 6. *horrores* appellaverat.

COMMŎTO, as, a. 1. frequentat. a *commoveo*. *Theod. Prisc.* 1, 8. Assidue commotare.

COMMOTRIA. V. COMOTRIA.

COMMŌTUS, a, um, part. a *commoveo*, idem quod motus, et valde, aut simul motus, διακινηθείς. *Cic. Verr.* 2, 1, 55. Columnae commotae. *Sil.* 4, 93. Pulvis commotus. [*Id.* 6, 59. Penna commota volucris, i. e. se commovens alis, volans. *Id.* 12, 667. Commota tonitrua coelo.] *Senec. Agam.* 633. Parmae commotae sonuere. *Virg. A.* 4, 301. Commota sacra. V. COMMOVEO. *Tac. A.* 12, 55. Cilicium nationes commotae. Sic *Ann.* 14, 31. Commoti ad rebellationem Trinobantes. ℙ Saepissime transfertur ad animum, et dicitur de eo, qui aliqua affectione commovetur. *Cic. Off.* 1, 29. Qui aut libidine aliqua, aut metu commoti sunt. *Ter. Andr.* 5, 4, 33. Animus commotus metu, spe, gaudio. *Virg. G.* 4, 471. Umbrae Erebi commotae cantu. *Stat. Th.* 9, 831. Commotus justis querelis. *Sall. Cat.* 32. ira. *Caes. B. C.* 2, 12. Hostes turris repentina ruina commoti. [*Nep. Dat.* 7. Quo nuntio Artaxerxes commotus, quod intelligebat, sibi cum viro forti ac strenuo negotium esse. *Curt.* 4, 10. Commotus exspectatione. *Id.* 9, 5. indignitate dedecoris. *Id.* 8, 11. interitu militum. *Id.* 8, 14. Non odio sed miseratione.] ℙ Absolute. *Cic. Div.* 1, 37. Actio non potest esse vehemens, nisi est animus ipse commotior. *Tac. A.* 11, 2. Commotus majorem in modum Claudius. [*Adde *Eund. ib.* 1, 33.] *Ter. Eun.* 3, 5, 19. In hac commotus sum, *h. e.* amore arsi. *Id. Andr.* 5, 2, 23. Ego te jam commotum reddam, *h. e.* turbatum, sollicitum, anxium. *Claudian. Rufin.* 1, 182. Commoti pectoris ignis, *h. e.* irati. *Virg. A.* 1, 126. Graviter commotus. Sic ap. *Suet. Aug.* 51. et *Tib.* 51. *commotus* pro irato ponitur. [*Virg. Cir.* 522. Deum rex — Commotus talem ad superos volitate puellam.] *Tac. A.* 4, 3. Drusus commotior animo. *Quint.* 6, 1. Commotus vultu. *Hor. Sat.* 2, 3, 208. Qui species alias, veri scelerisque tumultu Permixtas capiet, commotus habebitur, *h. e.* insanus. Et, eodem sensu, *ib.* 278. Commota mens. [*Ter. Phorm.* 1, 4, 6. Quidnam ille commotus venit?] *Plin.* 23, 1, 16. Commotus mente, *h. e.* mente perculsus ex morbo, ἀπόπληκτος. Sic 36, 21, 40. Commota mens. *eod. sensu. Tac. A.* 6, 45. Cajus commotus ingenio, *h. e.* captus. *Liv.* 6, 14. Consilium commotius ad omnia turbanda. Al. leg. *commodius. Senec. ep.* 116. *a med.* vocat amorem, rem commotam impotentem, alteri emancipatam, vilem sibi, *h. e.* turbatam, seu turbulentam, turbidam, vel insanam, praecipitem. [*Tac. A.* 2, 28. Non vultu alienatus, non verbis commotior (adeo iram condiderat). ℙ *Genus dicendi commotum in agendo. Cic. Or.* 3, 9. ejus est oratoris, qui propter illam ipsam vehementiam agendi et proloquendi non potest certo in loco consistere, sed semper in motu est, atque agitatione. *Ernest. lex. technol. lat. rhet.* p. 68. sq.] ℙ *Aes alienum commotum, Tac. A.* 6, 17. est pecuniae fenebris ratio perturbata, seu periculum amissionis pecuniae creditae. ℙ *Nummus commotus* dicitur, qui senatus, aut consulis, aut praetoris jussu, chirographo vero quaestoris, itemque mensarii publici ex aerario alicui solvitur. *Cic. fragm. pro Fontejo* (ed. *B. G. Niebuhrio*) p. 63. Extra ordinem pecunia est data? Immo vero nummus nullus sine litteris multis commotus est. V. COMMOVEO.

COMMŌTUS, us, m. idem quod commotio, sed in solo ablativo casu ap. *Varr. L. L.* 4, 10.

COMMŎVĔO, es, ōvi, ōtum, a. 2. κινέω, συγκινέω, idem quod moveo, vel simul aut valde moveo. *Cic. Or.* 2, 57. Eorum, qui agunt in scena, spectante Roscio, quis se commovere potest, cujus ille vitia non videat? *Val. Fl.* 2, 33. Commovere molem. *Lucr.* 6, 1118. Coelum commovet se. *Petr. Sat.* 113. Commovere caput. [*Virg. A.* 5, 217. Commovet alas. *Curt.* 8, 4. Commovit membra calor.] *Cic. Verr.* 2, 5, 37. castra ex aliquo loco. *Id. Fin.* 5, 15. se ex loco aliquo. Et *Fam.* 6, 20. Te istinc ne commoveas. *Id. ib.* 9, 5. Qui se domo non commoverunt. *Sisenn.* ap. *Non.* 1, 267. Agmen perturbatum pedites insinuant, ac loco commovent. *Plin.* 2, 41, 41. Commoveri alvo, nervis, capite, mente. etc. [*Plin. Pan.* 64, 1. Peracta erant solemnia comitiorum, si Principem cogitares, jamque se omnis turba commoverat, i. e. loca, quae adhuc tenuerat, relinquere coeperat, ut discederet. Ita adhibetur in re venatoria de canibus feram excitantibus. *Virg. A.* 7, 494. Hunc (cervum) procul errantem rabidae venantis Juli commovere canes.] ℙ *Nummus commoveri* dicitur, cum ex aerario expenditur alicui creditori. *Cic. Font.* 1. Nummus in Gallia nullus sine civium Romanorum tabulis commovetur. *Id. Fl.* 19. Cum civitate mihi res est acerrima, et conficiendarum litterarum diligentissima; in qua nummus commoveri nullus potest sine quinque praetoribus, tribus quaestoribus, quatuor mensariis, qui apud illos (*Temnitas in Cilicia*) a populo creantur. V. COMMOTUS. ℙ *Commoveri* est etiam levi febricula tentari. *Cic. Q. Fr.* 2, 6. Huic convivio puer optimus Quintus tuus meusque, quod perleviter commotus fuerat, defuit: a. D. VII. Id. April. veni ad Quintum, eumque vidi plane integrum. ℙ Translate. *Cic. Or.* 2, 5. Porticus, palaestra, et sessiones commovent memoriam disputationum Graecarum. *Id. Verr.* 2, 5, 8. Commovere bellum, aut tumultum. *Id. Att.* 2, 7. bilem. *Id. N. D.* 1, 4. multorum studia scribendi, *h. e.* excitare. *Id. Verr.* 2, 4, 21. *in f.* dolorem acerbum. *Id. Inv.* 1, 54. odium summum in aliquem. *Id. Att.* 1, 4. crebras exspectationes sui. *Id. Phil.* 3, 7. invidiam in aliquem. *Id. Or.* 2, 47. misericordiam alicui. *Auct. ad Herenn.* 4, 40. aliquem ad aliquid, *h. e.* excitare, incitare. [*Hinc sumpta metaphora a somno dicitur absolute de iis qui hominem minas, admonitiones nihil curantem facto ad rem gerendam impellunt. *Terent. Heaut.* 4, 4, 8. Dormiunt, ego pol istos commovebo.] ℙ *Commovere aliquid*, h. e. promovere, excitare. *Cic. Or.* 1, 25. *de animo, et ingenio.* Praeclare se res habet, si haec accendi, et commoveri arte possint: inseri quidem, et donari ab arte non possunt. ℙ Idem significat ac *e loco movere*: et eleganter in re militari usurpatur. *Liv.* 9, 40. Ingens fuit certamen inter dictatorem, et magistrum equitum, ab utra parte victoria inciperet: prior Junius commovit hostem. Et translate *Cic. Div.* 2, 10. *extr.* Experiamur, si possimus cornua commovere disputationis tuae. ℙ *Commoveri sacra* dicebantur, cum solemnibus diebus aperiebantur templa Deorum instaurandi sacrificii causa. Tunc enim Deorum simulacra manu commovebantur. Hoc vulgo *apertiones* appellabant. Ita *Serv.* ad *A.* 4, 301. Quia vero, qui haec faciebant, ea occasione solebant miras voces edere; hinc jocula riter *Pl. Pseud.* 1, 1, 107. Scis tu quidem, mea si commovi sacra, quo pacto, et quantas soleam turbellas dare, *h. e.* si artes et fallacias meas instauravi. *Horatii* quoque illud huc pertinet *Sat.* 2, 1, 45. at ille, Qui me commorit (melius non tangere clamo) Flebit, et insignis tota cantabitur Urbe. Nisi forte respexit *Plaut.* (quod et *Taubmann.* observat) ad illa *Catonis R. R.* 134. Priusquam porcum immolabis, Jano struem commoveto, sic: Jane pater, te hac strue commovenda bonas preces precor etc. V. MOVEO. ℙ Saepissime usurpatur de affectionibus animi, et significat afficere. *Cic. Ligar.* 3. *extr.* Nimis urgeo: commoveri videtur adolescens. Et *Rabir. perduell.* 6. Nihil me clamor iste commovet, sed consolatur. *Id. Div. Verr.* 13. et *Q. Fr.* 3, 5. Commoveri animo. *Id. Verr.* 2, 2, 34. Commovere animum aut oculos alicujus. *Id. Or.* 2, 45. judices. *Id. Manil.* 9. Commoveri desiderio suorum. *Id. Font.* 16. miseriis et periculis alicujus. *Id. Mil.* 31. Religiones mehercule ipsae, quae illam beluam cadere viderunt, commovisse se videntur, et jus in illo suum retinuisse. *Id. Q. Fr.* 3, 5. Commovit me. [*Quint. Inst.* 9, 4. p. 829. Affectibus commovere. *Id. ib.* 12, 10. p. 1098. Commovendos enim esse, docendosque animo, imperitorum. Dicitur h. l. de ea affectione animi, qua oratores, doloribus, iracundia, metu, laetitia, cupiditate cet. studium et benevolentiam auditorum conciliare sibi student. *Id. ib.* 1, 2. p. 32. Is porro (animus discipulorum) quo generosior celsiorque est, hoc majoribus velut organis commovetur, i. e. excitatur ad percipienda doctorum praecepta.] *Ter. Phorm.* 1, 2, 51. Commorat omnes nos. pro *commoverat.* Sic *commorit* pro *commoverit* ap. *Hor. l. c.*, et *commorunt* pro *commoverunt* ap. *Lucr.* 2, 765., et *commossem* pro *commovissem*, et *commosse* pro *commovisse* apud *Cic. Planc.* 37. et *Fam.* 7, 18.

COMMUGENTO, convocanto. *Festus.*

COMMULCĔO, es, ulsi, ulsum, a. 2. καταχηλέω, idem quod mulceo, delinio, mitigo. *Appul. Met.* 9. Trepidantem puerum commulcens. *Arnob.* 7. p. 233. Tus narium commulcet sensus. ℙ Translate. *Tiro Cic. Lib.* ap. *Gell.* 7, 3. Commulcere sensus judicum honorificis verecundisque sententiis. *Arnob.* 1. p. 35. aures.

[COMMULCO, as, a. 1. idem fere ac mulceo. *Appul. Met.* 8. Indidem sese multinodis commulcat ictibus. *F.*]

[COMMULGĔO, es, ulxi, a. 2. totum mulgeo. Translate *Lucr.* 4, 1203. Et commiscendo cum semen forte virile Femina commulxit subita vi, corripuitque. *F.*]

COMMŪNĀLĬĂ. V. COMMUNIS.

COMMUNDĀTUS, a, um, part. a *commundo*, idem quod mundatus. *Ulp. Dig.* 34, 2, 25. Mulier ex somno statim ornata, non tamen commundata. Ita *Torrent.* Al. leg. *emundata. Jul. Obsequ. de prodig.* 115. Commundatum templum.

COMMUNDO, as, avi, atum, a. 1. idem quod mundo, καθαίρω. *Colum.* 12, 18. Vasa aqua dulci eluenda sunt, et commundanda. *Ulp. loc. cit. in voce praeced.* Mulieres, quae se commundaverint lotae in balneo.

[COMMŪNĔFĂCĬO, is, eci, actum, a. 3. communem facere. Legitur in *Not. Tir.* p. 751. Communefacit, communefecit, communefactum. *F.*]

COMMŪNĬCĀRĬUS Dies, qui et pandicularis, dicebatur, in quo omnibus Diis communiter sacrificabatur. *Festus* in *Pandicularis.*

COMMŪNĬCĀTĬO, onis, f. κοινωνία, commu
candi actus, participatio. *Cic. Balb.* 13. Largi
et communicatio civitatis. *Id. Fin.* 5, 23. So
tas et communicatio utilitatum. *Id. Att.* 1,
suavissima sermonis. *Id. Fam.* 5, 19. consilii. *P*
24, 14, 80. nominum. *Cato* ap. *Gell.* 7, 3. cri
nis cum pluribus. ℙ Est hoc nomine figura r
torica, ἀνακοίνωσις, cum quasi cum iis ipsis, a
quos dicimus, deliberamus, aut adversarios ip
consulimus: ut *Cato*: Cedo, si vos in eo loco es
tis, quid aliud fecissetis? *Cic. Or.* 3, 53., *Qu*
9, 2. [*Cf. *Ernst. lex. technol.* p. 69.]

COMMŪNĬCĀTOR, oris, m. qui communicat,
participem facit. *Arnob.* 4. *sub f.* Familiaris co
municatores rei. ℙ *Tertull. Pudic.* 22. est pa
ceps ecclesiasticae communionis, excommunic
oppositus. Alii, inquit, ad metalla confugiunt,
inde communicatores revertuntur.

COMMŪNĬCĀTUS, a, um, part. a *commun*
κοινωνηθείς. *Liv.* 8, 25. Communicato inter se c
silio. Et 22, 27. Communicatum imperium. *G*
9, 12. Communicata significatio, *h. e.* ab uno s
su ad alium traducta.

COMMŪNĬCĀTUS, us, m. idem quod commu
catio. *Appul. de Deo Socrat.* Nullo inter se p
pinquo communicatu.

COMMŪNĬCEPS, icipis, m. et f. idem quod m
niceps, ejusdem municipii civis. *Inscr.* ap. *Gr*
68, 3. C. Oppius C. L. adcensus patronis sanc
simis communicipibus suis.

COMMŪNĬCO, as, avi, atum, a. 1. κοινων
communem facio cum altero, participem facio, i
pertio. *Cic. Att.* 1, 18. Nihil mihi, nunc sc
tam deesse, quam hominem eum, quocum om
una communicem. *Id. Quint.* 4. Cum de societ
inter se multa communicarent. *Id. Fam.* 1,
Pompejus mecum saepissime de te communicare
let. *Id. ib.* 15, 21. Communicare inimicitias c
altero, *h. e.* profiteri se inimicum inimicorum al
rius. *Caes. B. G.* 6, 2. et *Liv.* 38, 28. consi
cum aliquo. *Suet. Aug.* 75. jacturam et lucru
Cic. Rosc. Am. 48. causam suam cum altero.
Pis. 2. provinciam. *Id. Fam.* 5, 16. curam dolo
[*Cic. Leg.* 1, 12. Sequitur igitur ad participa
dum alium ab alio communicandumque inter om
jus homines natura esse factos. *Suet. Dom.*
Quaedam ex maximis officiis inter libertinos eq
tesque Romanos communicavit. *Ov. Met.* 13, 2
Mecum communicat acta, i. e. me socium su
actorum. Significat etiam alterius rem ut comn
nem suscipere. *Pl. Trin.* 1, 2, 153. Communic
que hanc mecum meam provinciam. — *Commu*
care consilia dicitur de iis, qui ad rem aliqu
perficiendam firma societate conjunguntur. *Ca*
B. G. 2, 4. Rursusque se ad confligendum ani
confirmant et consilia communicant. *Suet. Cal.*
Duo consilia communicaverunt, perfeceruntq
Caes. B. G. 6, 13. Neque iis petentibus jus red
tur, neque honos ullus communicatur.] ℙ Sing
laris est illa loquendi ratio ap. *Pl. Mil.* 1, 1,
Communicabo te semper mensa mea. ℙ Reperit
etiam cum dativo. *Caes. B. C.* 3, 18. Quib
communicare de maximis rebus Pompejus consu
verat. [*Oberlinus* tamen edidit *Quibuscum.*
Ascon. in Pisonian. 39. Lege judiciaria commu
cata sunt judicia senatui, et equitibus Roman
Mamertin. Paneg. Maxim. 10. Exiguam sibi co
municasse regionem. Sic *Liv.* 22, 27. Sibi co
municatum imperium. ℙ Rem cum re commu
care, est permiscere, conjungere. *Caes. B. C.*
18. Communicare pecunias cum dotibus. *C*
Fam. 12, 2. Quod ego periculum non extimesc
modo vestri facti gloriam cum mea laude comm
nicet. *Id. Acad.* 4, 1. *extr.* Privabo illum poti
debito testimonio, quam id cum mea laude co
municem. ℙ *Communicare cum aliquo.* vel *alic*
κοινωνεῖν τινι, pro conversari. *Justin.* 36, 2. *sub*
Caverunt, ne cum peregrinis communicarent. *Q*
dam MS. habet conviverent. *Sulpic. Sev. Dial.*
11. Quotidie communicantes Ithacio. Adde *ib.*
Sic *August. ep.* 162. Communicare malis. ℙ *Co*
municare aliquam rem, vel *alicui rei* est particip
esse. *Quint. Decl.* 8, 6. *ad f.* Solos ergo co
municabit misera planctus? *August. l. c.* Comm
nicare altari Christi. Et *contra Crescon. Gram*
3, 36. Communicare peccatis alienis. ℙ Pro i
quinare, adhibuit *Tertull.*, nempe quia quod cu
aliis communicatur, polluitur quodammodo:
ipsa vox *communis* aliquando in Scripturis immu
dum significat, *Spectac.* 17. Quae ore prolata co
municant hominem. Adde *Patient.* 8. ℙ *Comm*
nicor, aris, deponentis forma. *Liv.* 4, 24. Cu
quibus spem integram communicati non sint.
[Part. *Communicaturus* ap. *Liv.* 9, 14. Cum co
lega se communicaturum respondit. *Communica*
dus ap. *Caes. B. G.* 7, 36. Quid communicandu
videretur. *F.*]

COMMŪNĬO, onis, f. κοινωνία, μέθεξις, commu
nitas, societas. *Cic. Leg.* 1, 7. Inter quos es
communio legis, inter eos communio juris es
Id. Mil. 37. Bona, fortunas meas in communi
nem tuorum temporum contuli. *Id. Tusc.* 5,

mmunio litterarum. Id. Rosc. Am. 22. Multum let communio sanguinis. Suet. Aug. 74. Provore ad communionem sermonis. [*Tac. A. 12, 19. bi et Claudio etiam communionem victoriae esse. . ib. 15, 43. Communio parietis.] Ulp. Dig. 17, 52. Inire communionem sagariam. ¶ [Communiones dicuntur etiam agri publici, quos vulgo ppellamus [*Gemeinplätze.] Tavola aliment. Vei. a Petro De-Lama edita, col. 3. lin. 54. Fundum Solonianum cum communionibus, qui est in elejate Et col. 4. lin. 84. Fundum Antonianum, llianum, Valerianum, Cornelianum cum communionibus. ¶ Communio est etiam nomen serle, et quidem diminutivum. Inscr. ap. Reines. cl. n. 16. Communio verna Antoniae Augustae. F.] Apud Ecclesiae scriptores communio est consuedo et conversatio mutua Christianorum inter se. ulpic. Sever. Hist. sacr. 2, 45. Inire communioem cum aliquo. Et ib. Secernere se a communione alicujus. Et ib. 37. Suspendere aliquem a ommunione. August. in Psalm. 57. n. 15. Imperatores nostrae communionis, h. e. Ecclesiae caholicae. Id. ep. 54, 6. Privare aliquem communione sancti Altaris, h. e. Eucharistiae.

COMMŪNIO, ūnis, ivi, itum, a. 4. περιφράττω, lem quod munio, vel valde munio. Caes. B. C. , 43. Quem tumulum si occupasset Caesar, et ommunisset etc. Id. B. G. 5, 47. Communire stra. Et ib. 1, 8. castella. Front. de fer. Als. d. iterum Romae A. Maio) ep. 3. Ditem quoque atrem ferunt causatum, amnibus, et paludibus, stagnis Stygiis Acheruntem aegre commoeniri. ommoeniri ἀρχαϊκῶς pro communiri. ¶ Translate. ic. Fam. 15, 4. Communire auctoritatem aulae. Est etiam aedificare. V. COMMUNITUS.

COMMŪNIS, e, adj. κοινὸς, qui est multorum, ulgaris. Videtur esse a munus, quia commune st, quod ad multorum munia, seu munus pertiet, ut Voss. in Etym. in Munus docet. Quid a ublico differat, V. in PUBLICUS. Cic. Or. 1, 36. es communes et pervagatae. Id. Fin. 3, 1. Usus ulgaris et communis. Id. Prov. cons. 9. Ut commune officium censurae communi animo defendeent. Liv. 42, 14. Martem esse communem, et ventum incertum belli. Cic. Balb. 11. Quod commune est liberorum populorum, non proprium foeeratorum. Id. Senect. 11. Non proprium senetutis est vitium, sed commune valetudinis. Id. b. 19. Omni aetati mors est communis. Id. Prov. ons. 1. in f. Quem dolorem vos communem semer vobis mecum esse duxistis. Id. Rosc. Com. 10. s fuit ei cum Roscio communis. Id. Leg. 1, 7. nter eos ratio communis est. Id. Fam. 7, 12. Commune nihil potest esse apud eos, qui etc. ¶ *Plin. Pan. 49, 5. Mensa communis, i. e. cujus lures sunt participes, cum quis non solus epulaur, sed adhibet convivas. Ita recte locum intelexisse videtur Gierig. contra Schwarz., qui comunem coenam dicit, in qua eaedem epulae imperatori et convivis apponuntur.] ¶ Communes Dii unt non patrii, sed omnibus aeque venerandi. Virg. A. 12, 118. In medioque focos et Diis comunibus aras Gramineas. Id. ib. 8, 275. Commuemque vocate Deum. Val. Flacc. 4, 761. Comunesque vocant Superos. Inscr. ap. Grut. 13, 9. ovi O. M. Fortunaeque meliori Aug., et Diae Deabusque Communibus. V AZONI. ¶ Communis paganus is dicitur, qui est ex eodem pago, dem ac compaganus, ut municeps, qui est ex eodem municipio. V. MUNICEPS. Inscr. ap. De Vita Antiq. Benev. p. 28. n. 10. M. Nasellius M. F. Pal. Sabinus, et Nasellius Vitalis pater paganis communibus pagi Lucul. porticum cum apparatorio, et compitum a solo pecunia sua fecerunt, et in perpetuum VI. Id. Jun. natali Sabini epulantibus hic paganis annuos ✱ CCXXV. dari jusserunt etc. ¶ Sensus communis est cognitio eorum, quae ab omnibus cognosci solent: quo qui carent, stupidi vocantur. Hor. Sat. 1, 3, 66. Communi sensu plane caret, inquimus. [*Sensus communis h. l. est id. quod nos dicimus Gefühl für Anstand. Comparat Heindf., cujus verba sequimur. Senec. Ben. 1, 12. Sit in beneficio sensus communis: tempus, locum, observet, quia momentis quaedam grata et ingrata sunt. Id. ep. 5. et 105. Quint. 1, 2, 20.] Adde Cic. Or. 1, 3. in f. et Phaedr. 1, 7. ¶ Genus commune ap. Gram. est eorum nominum, quae simul masculina sunt et feminina, vel masculina, feminina simul, et neutra. Charis. 2, 126. ¶ Verbum commune ap. eosdem est, quod or positione desinens activam simul et passivam significationem habet. Gell. 15, 13., Prisc. 8, 787. ¶ Communis syllaba, quae tum brevis est, tum longa. Charis. 1. sub init. ¶ Mors communis ab Eutrop. 7, 8. dicitur, quam [*nos dicimus: einen natürlichen Tod. Paeanius vertit τελευτᾷ κοινὴν καὶ αὐτόματον τελευτήν.] ¶ Communis sermo, est usitatus, et vulgaris. Petr. Sat. 113., Quint. 2, 10. ¶ Communis locus, κατ' εὐφημισμὸν est Orcus, vel terra ipsa, quae, ut ait Lucr. 5, 260., est rerum commune sepulcrum. Pl. Cas. prol. 19. ¶ Item communis locus est idem ac lupanar. Senec. Controv. 1, 2. Meretrix vocata es, in communi loco stetisti, superpositus est cellae tuae titulus, venientes recepisti. ¶ Loca communia ap. Cic. Verr. 2, 2, 46. et Fam. 13, 11. sunt aedes publicae, ut porticus, basilicae, fora etc. ¶ At loci communes sunt sedes argumentorum artis rhetoricae, et dialecticae. Cic. Or. 36. et alibi. [*Commune exordium dicitur, quo nihilo minus adversarius potest uti, estque ideo vitiosum. Auct. ad Her. 1, 7. Cic. Inv. 1, 18. Cf. Or. 2, 78. Quint. 4, 1, 71. Simili modo etiam commune argumentationis genus, ideoque vitiosum dicitur Cic. Inv. 1, 48. Quod nihilomagis ab adversariis, quam a nobis facit. V. Quint. 5, 13, 29. Ernest. lex. techn. lat.] ¶ Commune dicitur caput, et summa rei, de qua societas inita est. Ulp. Dig. 17, 2, 52. in f. Non debet de communi id consequi. Et ib. De communi sarcire. ¶ Item commune et communia dicitur de rebus publicis. Hor. Od. 2, 15, 13. Privatus illis census erat brevis, Commune magnum, h. e. census reipubl. Id. Ep. 1, 20, 4. Paucis ostendi gemis, et communia laudas. Cic. Verr. 2, 1, 38. Quomodo iste commune Milyadum vexarit, h. e. rempubl., ut et Ascon. interpretatur. [*Ov. Met. 12, 7. Gentis commune Pelasgae, i. e. universa gens Graeca, conjunctae Graecorum opes. Id. ib. 13, 199. Communis Graecia Gr. τὸ κοινόν.] Hinc judicium communi dividundo, h. e. re, quae ad plures pertinet, apud JCtos: de quo Dig. 10, 3. agit. Cic. Fam. 7, 12. Quod jus statues communi dividundo, cum etc.? ¶ Res communis, res publica. Sisenna ap. Non. 12, 18. Quondam Sabini feruntur vovisse, si res communis melioribus locis constitisset, se ver sacrum facturos. ¶ In commune est in rem communem. Cic. Inv. 2, 3. Ex nostro quoque nonnihil in commune contulimus. Liv. 6, 40. Vocare honores in commune, h. e. promiscuos patribus et plebi. Tac. A. 12, 5. Consulere in commune. Ter. Andr. 3, 3, 16. Utrique, id a te oro, in commune ut consulas, h. e. ut consilium capias, quod communiter utrique utile sit. Mela 1, 8. In familias passim, et sine lege dispersi, nihil in commune consultant. Ulp. Dig. 17. 2, 52. redigere. Et ib. emere. Phaedr. 5, 6. Eja, inquit, in commune quodcumque est lucri. [*Proverb. dicendi ratio, cujus a Graecis origo deducenda, apud quos, qui alium rem in via repertam auferre videret dicere solebat κοινὸς Ἑρμῆς. Sen. ep. 119. Quoties aliquid inveni, non exspecto, donec dicas: in commune; ipse mihi dico.] ¶ Significat etiam in universum. Plin. 17, 1, 1. Quae ad cuncta arborum genera pertinent in commune, dicemus. Tac. G. 27. Haec in commune de Germanorum origine, nunc singularum gentium etc. Id. A. 15, 12. ad f. His atque talibus in commune alacres iter properabant. ¶ Communis homo dicitur, qui se communem quodammodo facit, cum omnibus versari non dedignatur, comis, facilis, affabilis, κοινὸς, ἐπιεικής. Cic. Fam. 4, 9. Eum magis communem censemus in victoria futurum fuisse? h. e. magis usurum consilio ceterorum. Suet. Claud. 21. Nec ullo spectaculi genere communior, aut remissior erat. Id. Vesp. 22. Super coenam et super aleam communissimus. Adde Ter. Heaut. 5, 1, 39., ubi tamen plerique leg. comis, quod in locis Suetonii allatis restituendum putant nonnulli critici. Ad hanc notionem quidam ap. Servium trahebant et illud Virg. A. 8, 275. Communemque vocate Deum [*Differt in his communis a comis. Hoc est paris cum pari; communis superioris cum inferiori, ut Principis cum populo: i. q. alias civilis. Marcilius ad Suet. Vesp. 1. Eutrop. 8, 5. (de Trajano) Amicis enim culpantibus, quod nimis circa omnes communis esset. Nep. Att. 3. Hic autem sic se gerebat, ut communis infimis, par principibus videretur. Addit Tzschuck. ad Eutrop. loc. modo laud. Caeterum communis nonnunquam est comis, non contra.] ¶ Communia absolute, apud Frontin. de limit. agror. p. 41. Goes. dicuntur compascua loca, in commune aliquibus assignata: quae Aggen. Urbic. ib. p. 66. in Etruria scribit communalia appellari

COMMŪNĬTAS, atis, f. κοινότης, κοινωνία, communio, societas. Cic. Phil. 6, 2. Quae vobis potest cum hoc gladiatore conditionis, aequitatis, legationis esse communitas? Id. Fam. 9, 24. Communitas vitae atque victus. Id. Off. 1, 44. Junctum esse alicui communitate. Id. ib. Communitas, et conjunctio humana. Et ib. Consociatio hominum atque communitas. Id. ib. 14. ad f. Communitas et societas vitae. Id. Fin. 4, 4. Societas et communitas generis humani. ¶ Ponitur etiam pro justitia civili, h. e. quae pertinet ad communem hominum utilitatem, ut Cic. Off. 1, 43. in f. loquitur. Id. ib. circa init. Omnis honestas manat a partibus quatuor, quarum una est cognitionis, altera communitatis etc. V. ibi reliqua. [*Communitas h. l. subjective dicitur pro virtute, qua societas hominum conjunctioque servatur. V. Beier. ad h. l.]

COMMŪNĬTER, adv. κοινῶς, una cum aliis, vel una cum omnibus, non divisim. Cic. Att. 11, 5. Ex tuis litteris intellexi, et iis, quas communiter cum aliis scripsisti, et iis, quas tuo nomine. Id. Fam. 13, 12. Alia epistola communiter commendavi legatos Arpinatium: hac separatim, omnes simul. Id. Off. 3, 20. Conscripserunt communiter edictum: idque quod communiter compositum fuerat, solus edixit. Id. Rosc. Am. 37. in f. Roscius omnia cum Chrysogono communiter possidet. Id. Font. 6. Aurium judicium promiscue et communiter stultis ac sapientibus a natura datum. Id. N. D. 2, 48. Sic dissimillimis bestiolis communiter cibus quaeritur. Id. Arch. 12. in f. Quae communiter de ipsius studio locutus sum. [*Varr. R. R. 2, 10. Qui pascunt, eos cogere oportet, in pastione diem totum esse, pascere communiter. Nep. Pel. 2. Cum tempus est visum rei gerendae, communiter cum his, qui Thebis idem sentiebant, diem delegerunt, ad inimicos opprimendos civitatemque liberandam.] Liv. 1, 45. Dianae Ephesiae fanum communiter a civitatibus Asiae factum. Appul. dogm. Plat. 3. Quae communiter appellatur propositio. [*Ov. Met. 6, 262. Dique o communiter omnes — Parcite.] ¶ Comp. Communius apud Diomed. 3, 480. Epos dicitur Graece carmine hexametro divinarum rerum et heroicarum humanarumque comprehensio. Latine paulo communius carmen auditur.

COMMŪNĪTĬO, onis, f. actus communiendi, et ipsa munitio. Vitruv. 10, 19. Murum continenter pulsantes, totam communitionem dissipaverunt. ¶ Addunt locum Cic. Or. 2, 79., ubi plerique leg. munitio.

COMMŪNĪTUS, adv. communiter. Varro apud Non. 11, 6. Ut Deos colere debet communitus civitas, sic singulae familiae debemus.

COMMŪNĪTUS, a, um, part. a communio, περιφραττόμενος, munitus. Flor. 3, 19. ad f. Communitas armis copias fame delevit, h. e. munitionibus inclusas. ¶ Item aedificatus. Liv. 22, 32. Hibernacula mature communita. ¶ Translate. Cic. Rosc. Com. 15. Causa Roscii testimoniis communita. Et Caecin. 26. Jus parum communitum. Et Fam. 15, 4. Auctoritas aulae communita.

COMMURMŪRĀTĬO, onis, f. submissus clamor multorum simul mussantium. Gell. 11, 7. ad f. Commurmuratio fieri coepta est a plerisque, quasi monstrum verbi admirantibus.

COMMURMŪRO, as, a. 1. et Commurmuror, aris, dep. 1. idem quod murmuro, vel simul murmuro, musso. Cic. Pis. 25. Ut scriba secum ipse commurmuratus sit: ratio quidem etc. Sil. 15, 821. inferias in tempore dignas Missurum fratri, clauso commurmurat ore. Plin. 10, 23, 31. de ciconiis. Congregatae inter se commurmurant. ¶ Pro obtrectare, obloqui. Varr. ap. Non. 7, 85. Hoc Graecis renunciato, ut facile intelligeres, nos ab his amari, commurmurantur.

COMMŪTĀBĬLIS, e, adj. idem ac mutabilis, μεταβλητικός. Cic. Mil. 26. Quam sit varia vitae, commutabilisque ratio. Id. Inv. 1, 18. Exordium commutabile est, quod ab adversario potest leviter mutatum ex contraria parte dici. [*Cf. Quint. 4, 1, 71.] Id. Att. 1, 17. a med. Nos hic in republica infirma, misera, commutabilique versamur.

COMMŪTĀTĒ, adv. mutando. Auct. ad Her. 4, 42. Eandem rem dicemus non eodem modo, sed commutate. Al. aliter leg.

COMMŪTĀTĬO, onis, f. idem ac mutatio. Cic. Inv. 1, 34. Annuae commutationes semper eodem modo fiunt. ¶ Est etiam figura rhetorica, cum duae sententiae inter se discrepantes ex transjectione ita efferuntur, ut a priore posterior contraria priori proficiscatur, ut: Esse oportet, ut vivas, non vivere, ut edas. Auct. ad Her. 4, 28. [*Quint. 9, 3, 85. ἀντιμεταβολὴν dicit. V. Lex. lat. technol. p. 70. et lex. gr. technol. in voce ἀντιμεταβολή.] ¶ Facere inter se commutationes et consilia, h. e. collationes, communicationesque, non usitate dixit Claud. Quadrigar., sed non hercle inscite, nec ineleganter, inquit Gell. 17, 2. in f.

COMMŪTĀTUS, a, um, part. a commuto, Nep. Dion. 4. Vitae statum commutatum ferre non potuit.

COMMŪTĀTUS, us, m. idem ac mutatio. Lucr. 1, 794. quoniam quae diximus ante In commutatum veniunt.

COMMŪTO, as, avi, atum, a. 1. μεταβάλλω, διαλλάττω, idem quod muto, vel simul muto, permuto. Inter hoc et permuto illud interest, quod permutari proprie id dici videtur, quod ex alio loco in alium transfertur, at commutari, cum aliud pro alio substituitur. Sed ea jam confuse in usu sunt. Fest. in Permutatur. Cic. Fin. 5, 25. Fures rerum, quas ceperunt, signa commutant. Q. Cic. Petit. cons. 11. Commutare vultum et sermonem ad sensum et voluntatem aliorum. Cic. Har. resp. 27. Commutare statum reipubl. Id. Fat. 9. Commutare aliquid ex vero in falsum. Pl. Capt. prol. 37. Commutant vestem, et nomina inter se. Caes. B. C. 2, 38. Commutare consilium. ¶ Commutari dicuntur etiam ea, quae corrumpuntur. Varr. R. R. 1, 69. Quae manere non possunt, ante quam se commutent, ut celeriter promas ac vendas. ¶ Translate. Cic. Fin. 4, 3. in f. Quibus etiam qui assentiuntur, nihil commutantur animo, et iidem

abeunt, qui venerant. Id. Or. 2, 52. Commutare animos, atque omni ratione flectere. ¶ Saepe dicitur de permutationibus rerum. Cic. Off. 1, 13. Dum Regulus de captivis commutandis Romam missus esset. Colum. 12, 26. Mustum primo quoque tempore absumito, aut aere commutato. Pl. Trin. 1, 2, 21. Vin' commutemus? tuam ego ducam, et tu meam. Ulp. Dig. 2, 15, 8. ad f. Commutare vinum pro oleo, vel oleum pro vino. ¶ Translate, Cic. Sext. 16. Commutare gloriam constantiae cum caritate patriae. Id. Cluent. 46. fidem suam et religionem pecunia. Caes. B. G. 6, 21. studium belli gerendi agricultura. Sulpic. ad Cic. Fam. 4, 5. mortem cum vita. (εὐφημίας ἕνεκα hoc dicebant pro mori.) Sallust. orat. 2. de republ. ordin. contumeliam alicujus vita sua, h. e. vitae suae periculo alicui contumeliam inferre. ¶ Commutare verba est verba multa ultro citroque habere, altercari. Ter. Phorm. 4, 3, 33. Ut est ille bonus vir, tria non commutabitis hodie verba inter vos. Id. Andr. 2, 4, 7. Crede, nunquam hodie tecum commutaturum patrem unum esse verbum.

CŌMO, as, avi, atum, a. 1. in morem comae effundo, coma vestio. Tertull. Pall. 3. Vellera, quae muscosae lanositatis lautiores conchae comant. Paul. Nol. 28, 246. de pinu. Semper amans celsis alta comare jugis. V. COMANS.

COMO, is, mpsi, vel omsi, omptum, vel omtum, a. 3. κοσμέω, κομάω, comam orno. Est enim, ut ait Fest. in Comtus, a Graeco κοσμεῖν, et maxime ad cultum capitis pertinet. [*Cernitur comere nonnisi in componendo, purgando, eluendo, ita ut nitidum res adspectum praebeat idem quod polire; quo differt ab ornare et decorare quibus extrinsecus additus ornatus significatur; cf. Doederl. 3, 261. Hinc recte id. ib. 263. como contractione factum dicit ex coimo, compositionis eodem genere cum sumo, promo, demo (a con et emere), et proprie sinificare ligare, nectere, oppos. solvere Tibull. 4, 2, 10. Seu solvit crines, fusis decet esse capillis, Seu compsit, comptis est veneranda comis.] Pl. Stich. 5, 4, 19. Amica mea dum comit, dumque se exornat. Tibull. 1, 9, 16. Nec nitidum tarda comserit arte caput. Quint. 12, 10. Comere caput in gradus atque anulos. Id. 2, 5. Inustas comas acu comentes. Mart. 12, 83. capillos dente secto. Ov. Fast. 2, 560. Comat virgineas hasta recurva comas. Stat. Silv. 1, 2, 110. Colla genasque comere. Id. Theb. 3, 424. cristas. Id. ib. 4, 43. Auriga comit equos. Claud. VI. Cons. Honor. 525. vestesque et cingula comit Saepe manu. ¶ Translate. Quint. 8, 3. Comere, et expolire orationem. Auson. Idyll. 4, 58. Tu quoque, qui Latium lecto sermone, Terenti, Comis. etc. Stat. Silv. 1, 3, 71. Comere divitias, opibusque immittere lucem, h. e. ornare, et liberalitate illustres reddere.

COMOEDĪA, ae, f. κωμῳδία, poema dramaticum, civium et vulgi actiones stilo populari imitans, non sine salibus ac jocis, exitu laeto. Ejus finis est vitae privatae exemplum proponere, ut inde mores suos quisque corrigat. Differt a tragoedia, quae illustres personas inducit, terrorem ac misericordiam commovet, exitus habet horribiles, et stilo utitur gravi, tumido, et a communi consuetudine remoto. ¶ Dicta est a κώμη, vicus, et ᾠδή, cantus, quod initio per vicos discurrentes hujusmodi lusus actitabant, teste Festo. ¶ Vetus comoedia mordacibus dictis abundabat, magna in quemque invehendi licentia, ut est apud Hor. Art. P. 281. Nova minus habuit acerbitatis, plus artis atque elegantiae. Cic. ap. Donat. in fragm. de Tragoed. et Com. Comoedia est imitatio vitae, speculum consuetudinis, imago veritatis. Id. Brut. 62. Atheniensis Hyperboli improbitatem veteres Atticorum comoediae notaverunt. Hor. l. c. 93. Interdum tamen et vocem comoedia tollit. Ter. Eun. prol. 22. Agere comoediam. Id. Andr. prol. 26. facere comoedias, et ib. 27. spectare, et ib. et Hecyr. prol. 4. et 7. exigere, h. e. rejicere, improbare. [*Cum spectatores strepitu pedum significant, eam sibi displicere. Ruhnken. Quint. Inst. 10, 2. p. 927. Nec comoedia in cothurnos assurgit.] ¶ Villam quandam suam humiliore loco positam translate comoediam appellat. Plin. ep. 9, 7. Hujus in littore (ad Larium lacum) plures villae meae; sed duae, ut maxime delectant, ita exercent. Altera imposita saxis, more Bajano, lacum prospicit; altera aeque more Bajano, lacum tangit. Itaque illam tragoediam, hanc appellare comoediam soleo; illam quod quasi cothurnis, hanc quod quasi socculis sustinetur. ¶ Plura de comoediae origine, partibus etc. V. apud Scalig. de Poet. lib. 1. et Voss. lib. 2. Inst. Poet. c. 22, 23. etc. ¶ Comoediai antiquus genitiv. est Plauti Poen. prol. 50.

COMOEDĬCE, adv. comoedorum more, comice, κωμῳδικῶς. Pl. Mil. 2, 2, 58. Euge, euge, euscheme hercle adstitit, et dulice, et comoedice.

COMOEDĬCUS, a, um, adj. κωμῳδικός, comoedus. Appul. Florid. n. 16. Diu in arte comoedica nobilis.

COMOEDĬOGRĂPHUS, i, m. κωμῳδιογράφος, qui comoedias scribit. Quidam ajunt, usurpatam fuisse a Cicerone, cujus verba sint ap. Victor. et Probum Grammatic., sed falluntur. Vox certe Graeca est a κωμῳδία, et γράφω.

COMOEDUS, a, um, adj. ad comoediam pertinens, κωμῳδός. Juv. 3, 100. Natio comoeda est. ¶ Comoedus, i, est actor comoediarum. Cic. Rosc. Com. 11. Qui in novissimis quidem erat histrionibus, ad primos pervenit comoedos. Adde Quint. 1, 11. ¶ Inter histrionem, et comoedum hoc interest, quod comoedus solas agit comoedias, et in scena: histrio quascumque fabulas, atque etiam extra scenam, ut in conviviis, in funeribus etc. Quint. 6, 2. Vidi ego saepe histriones, atque comoedos, cum etc.

COMON, ontis, m. κομῶν, comam nutriens: a κομάω. Est cogn. Rom. Inscr. ap. Grut. 586, 9. Claudius Comon.

*COMOPOLIS, is, f. κωμόπολις, (a κώμη, et πόλις) vicus magnus, vicus proprie moenibus septus; locus major quam vicus et minor quam urbs. Marc. Empir. 4. V. et Evang. Marc. 1, 38. ¶ Hujusmodi κωμοπόλεις multae olim in Babylonia et Assyria fuere. B. A.

COMOSUS, a, um, adj. comatus, κολύκομος. Phaedr. 5, 8. Calvus, comosa fronte, nudo corpore. Auct. Priap. 37. Phoebus comosus, Hercules lacertosus. ¶ Translate. Plin. 26, 8, 45. Tithymalum comosissimum ex omnibus.

COMOTRĬA seu Commotria, ae, f. κομμώτρια, mulier ornandorum capillorum artifex. Sex Romae fuisse comotrias Vestae ministras, docent ex Festo multi Lexicographi. Nos Festi locum nondum invenire potuimus. ¶ *Scribendum videtur commotria; nam Gr. vox est. Κομμώτρια est ἐμπλέκτρια, ἡ κοσμοῦσα τὰς γυναῖκας. B. A.

COMPACISCOR, vel Compeciscor, eris. Negat Charis. 2, 177. esse in usu linguae Latinae. De ejus praeterito Compectus, seu Compactus, V. infra suo loco.

COMPACTĬCIUS, a, um, adj. qui ex multis compactus est. Legitur ap. Tert. adv. Valent. 31. Compacticius ille Soter. Alii leg. comparcinus, alii comparcivus.

COMPACTĬLIS, e, adj. σύμπηκτος, compactus, colligatus, coagmentatus. Vitr. 4, 7. Supra columnas trabes compactiles imponantur, h. e. tignis conjunctis compositae, ut Philander exponit. Id. 10, 20. Postes compactilis Plin. 15, 22, 24. de nucibus. Solum hoc pomum natura compactili operimento clausit, h. e. putamine bifido, sed probe connexo. ¶ De animalibus, quae corpore sunt breviore, sed bene constituto, et veluti quadrato, aut rotundo, στρογγύλους Graeci vocant. Plin. 8, 16, 18. Leonum genera duo: compactile et breve, crispioribus jubis: hos pavidiores esse, quam longos etc. Id. 11, 18, 19. de apibus. Optimae breves, et in rotundiatem compactiles. ¶ Compactiles fines in re agraria, ap. Innocent. de casis litter. p. 230. Goes. quinam dicantur, multis explicat idem Goes. de antiqu. Agrar. c. 8. p. 77. V.

COMPACTĬO, onis, f. σύμπηξις, actus compingendi, colligatio, connexio. Cic. Fin. 5, 11. Compactio membrorum. ¶ Item ipsae res simul colligatae et compactae. Vitr. 10, 20. Insuper hanc compactionem erigantur postes compactiles. Adde 2, 7.

COMPACTŪRĂ, ae, f. idem quod compactio, a compingo. Vitr. 4, 7. Compactura habet laxationem.

COMPACTUS, a, um, part. a compingo, συμπαγείς, coagmentatus, colligatus, conjunctus. Cic. Fin. 3, 22. Quid tam compositum, tamque compactum, et coagmentatum inveniri potest? Virg. Ecl. 2, 36. Fistula disparibus septem compacta cicutis. Id. A. 12, 674. Turris compactis trabibus. Mart. 12, 72. Casa male compacta. Senec. Med. 365. Argo compacta manu Palladia. ¶ Dicitur translate de corpore, cujus statura brevior quidem est, sed membra bene sunt composita, et inter se optime colligata quodammodo, et connexa. Suet. Vesp. 20. Statura fuit quadrata, compactis firmisque membris. [*Gedrungen, untersetzt.] Plin. ep. 7, 24. Compactum corpus et robustum. Colum. 6, 1. Etruria boves progenerat compactos, sed ad opera fortes. Et ib. 37. Asinus feminibus lacertosis, cruribus compactis. Pall. 4, 11. Boum cervix torosa atque compacta. ¶ Est etiam idem ac conjectus. Pl. Men. 5, 5, 39. Compactus in carcerem. Id. Rud. 2, 6, 61. Vidulum, aurum atque argentum ubi omne compactum fuit. ¶ Item conventus, constitutus, συντεθείς: sive sit a pango per translationem, sive a paciscor. Hinc compacto, ex vel de compacto idem est quod ex composito, κατὰ συνθήκην: et fere in malam partem accipitur. Cic. Att. 10, 12., Liv. 5, 11., Pl. Capt. 3, 1, 29. et Afran. ap. Charis. 2, 177. Compacto aliquid agere. Pl. Ps. 1, 5, 126. De compacto faciunt consutis dolis. Suet. Caes. 20. Auctores ex compacto nominare.

COMPAEDĂGOGĪTĂ, ae, m. servus, qui simul cum aliis paedagogus est, συμπαιδαγωγίτης. Vox hybrida a Latino con, et Graeco παιδαγωγός, quae legitur in trib. Inscriptionib. ap. Fabr. p. 361. XIII. 98. et 99.

COMPAEDĂGOGĪUS, ii, m. qui una cum ali sub paedagogo est. Vox hybrida, ut dictum e in voce praeced., legiturque in Inscr. ap. Fabr. 361. n. 97.

COMPĀGĀNUS, a, um, adj. qui est ejusde pagi. Inscr. tempore secundi consulatus Pertinaci Aug. exarata ap. Grut. 209, 1. Sententiam, qua tulit inter compaganos etc.

COMPĀGES, is, f. ἀλληλουχία, connexio et colligatio rerum simul compactarum, compactio. Cur 4, 18. Saxorum compage laxata. Lucan. 3, 49 Compagem solvere muri. Id. 10, 248. magnosqu cavae compagis hiatus. Lucr. 6, 1069. Laxar compages. [*Tac. A. 12, 25. Rudes et informe saxorum compages distractae.] Ov. Met. 3, 3 Efficiens humilem lapidum compagibus arcum. Lucan. 2, 487. Compages pontis. Plin. 25, 3, 6 Compages in genibus. Id. 16, 40, 79. Compage glutinis. Virg. A. 2, 297. compagibus arctis Claudentur belli portae. Gell. 6, 1. Natura, qua compagem hanc mundi fecit. ¶ Translate. Ci Senect. 21. Dum sumus in his inclusi compagibu corporis. [*Vell. 2, 127. Compages corporis sufficiens vigori animi.] Lucan. 5, 119. Compage humana, h. e. conjunctio animae cum corpore Lucr. 4, 1106. Haerere compagibus, h. e. haerer in amplexibus. Macr. Somn. Scip. 1, 6. ante med Singularum compagum membra tractemus. Tac H. 4, 74. ad f. Octingentorum annorum fortuna disciplinaque compages haec coaluit, quae convelli sine exitio convellentium non potest, h. e. societas, imperium, respublica.

[COMPĀGĬNĀ, ae, f. conjunctio. M. Baro de casis litter. ap. Goes. Agr. p. 239. Colligo ab omni compagina litterarum. Et Innocent. ib. p. 245. et 246. Omnis compagina litterarum. F.]

*COMPĀGĬNĀTĬO, onis, f. Vet. Gloss. Ἁρμονή. Junctura, compages, compaginatio. B. A.

COMPĀGĬNĀTUS, a, um, part. a compagino, compage vinctus, colligatus. Ammian. 21, 2. Orbis scuti axiculis compaginatus. Adde Augustin. serm. 1. Fer. 3. Pentec.

COMPĀGĬNO, as, avi, atum, a. 1. ἀλληλουχέω, compingo, copulo, connecto. Prud. 10. περὶ στεφ. 889. revulsis qui medetur ossibus, Aut fracta nodis sarciens compaginat. Adde August. Confess. 13, 30. et Paul. Nol. ep. 32. (al. 12.) n. 10. ¶ Part. Compaginans ap. Auct. rei Agr. p. 346. Goes. Compaginantes agri, limitesve.

COMPĀGO, ginis, f. idem quod compages. Serv. ad A. 2, 297. observat, antiquos dixisse tantum compages, et ambages, posteritatem vero admisisse, ut etiam compago diceretur: non ideo tamen mutandam esse declinationem obliquorum: neque dicendum compaginis: quamvis fateatur ab Ovidio id usurpatum. Locus Ovidii est Met. 1, 711. disparibus calamis compagine cerae Inter se junctis etc. Sed et Cels. usurpat 4, 7. A compagine corporis ad viscera transeundum est. Et Senec. ep. 91. Sive flammarum violentia compaginem soli ruperit. Et Plin. 2, 2, 2. Mundus nullarum egens compaginum. Adde Manil. 1, 717, 725. et 838.

COMPĀGUS. V. CAMPAGUS. ¶ Compāgus paenult. producta est pagus majori alii pago contributus. Habetur in vet. Inscr. ap. Mazoch. in comment. ad Tabul. Heracleens. p. 399. Pagus Herculaneus scivit, uti conlegium, sive magistri Jovi compagi in porticum paganam reficiendam pecuniam consumerent etc.

COMPALPO, as, a. 1. idem quod palpo, contrecto, tango. August. serm. 214. de Temp.

COMPAR, ăris, adj. ἴσος, πάρισος, idem quod par, aequalis. Pl. Pseud. 1, 1, 64. Compressiones arctae amantum comparum. Liv. 1, 9. Id demum compar connubium fore. Id. 28, 42. ad f. Consilium tuum parentis tui consilio compar. Id. 36, 44. Compari marte concurrere. Al. leg. pari. Gell. 6, 11. Quia tantisper similis, et compar eorum fias. Val. Max. 9, 14. n. 2. extr. Lineamentis oris, et omnium membrorum compares erant. ¶ Ponitur et pro socio, sodali, conjuge. Pl. Ps. 4, 3, 9. Hunc comparem metuo meum. Hor. Od. 2, 5, 2. Munia comparis aequare. Ov. A. Am. 3, 358. Bellatorque sua prensus sine compare bellat, h. e. rex sine regina in ludo latrunculorum. Id. Am. 5, 38. Taurus cum vacca compare. Adde Inscr. ap. Grut. 760, 5. et 793, 9. et ap. Reines. cl. 20. n. 36, 129. et 322., in quibus compar pro marito, aut pro uxore ponitur. ¶ Compar, ἰσόκωλον, figura rhetorum, qua membra plura orationis ponuntur pari fere numero syllabarum, ut in proelio mortem pater oppetebat, domi filius nuptias comparabat etc. Auct. ad Her. 4, 20.

[COMPĂRĂ, ae, f. idem ac compar. Inscr. ap. Marin. Frat. Arv. p. 67. de equa veloci: Cursando flabris compara, Aetate abacta virgini, Spendusa, Lethen incolis. F.]

COMPĂRĀBĬLIS, e, adj. παραβλητός, παραβλητικός, qui comparari et conferri potest. Cic. Inv. 1, 30. Comparabile est, quod in rebus diversis similem aliquam rationem continet. [*Cf. lex. tech-

lat. p. 71.] *Liv.* 39, 52. Trium clarissimorum virorum mors comparabilis.

COMPĂRĀTE, adv. συγκριτικῶς, alterius comparatione. *Cic. Top.* 22. Cum quaeritur quale quid, aut simpliciter quaeritur, aut comparate: simpliciter, expetendane sit gloria; comparate, anteponendane sit divitiis gloria.

COMPĂRĀTĪCIUS, a, um, adj. idem quod comparabilis. *Tert. adv. Valent.* 13. Angelorum comparaticius antistatus. ℙ *Aurum comparaticium*, *Imppp. Valent., Gratian. et Valentin. Cod.* 12, 2. est quod per singulorum collationem, ac tributum confertur.

COMPĂRĀTĬO, onis, f. παρασκευή, apparatus, praeparatio. *Cic. Manil.* 4. Reliquum tempus non ad oblivionem veteris belli, sed ad comparationem novi contulit. [**B. Afr.* 35. Comparatio pugnae.] *Cic. Q. Fr.* 1, 2. *sub f.* Pompejus omnia pollicetur, et Caesar: quibus ita credo, ut nihil de mea comparatione deminuam. *Id. Brut.* 76. Comparatio et disciplina dicendi. [**Id. N. D.* 2, 20. Cum solis et lunae et quinque errantium ad eandem inter se comparationem confectis omnium spatiis est facta conversio. *Comparationem* h. l. exprimere Gr. συγκρατισμὸν docet *Heindf.*] ℙ *Comparatio criminis* est apparatus rerum ad crimen inferendum idoneárum. *Cic. Cluent.* 67. Totius hujus ab illa inventa et adornata est criminis comparatio. ℙ Item acquisitio, inquisitio. *Cic. Fin.* 2, 28. Sit tam facilis, quam vultis, voluptatis comparatio. *Id. Mur.* Comparatio suffragatorum. *Liv.* 42, 17. veneni. *Val. Max.* 4, 4. *n.* 5. nimis anxia divitiarum. ℙ Hinc et pro emptione adhibetur. *Trajan. ad Plin.* 10, 37. Proficiscens ad comparationem frumentorum. *Ulp. Dig.* 5, 1, 52. Cum appareat, id legislatorem sensisse ex genere comparationis. *Papin. ib.* 41, 3, 44. Comparatio servorum. ℙ Comparationes horologiorum ex aqua ap. *Vitr.* 9, sunt ipsae constructiones. ℙ Item saepissime est collatio, cum duo vel plura inter se conferuntur, ἀναλογία, παράθεσις, παραβολή. *Cic. Top.* 18. Parium comparatio nec elationem habet, nec submissionem. *Id. Off.* 1, 43. Eorum, quae honesta sunt, potest incidere saepe contentio et comparatio, utrum sit honestius. *Id. Or.* 1, 60. *ad f.* orationis suae cum scriptis alienis comparatio. *Fam.* 10, 5. Res in comparatione difficilis ad judicandum. *Suet. Aug.* 79. Ut non nisi ex comparatione procerioris intelligi posset. *Curt.* 3, 11. Parata erant itinera vilioribus sarcinis, quas in comparatione meliorum avaritia contempserat. *Vell.* 2, 9. Usque in comparationem evecti. *Suet. Rhet.* 6. Demittere se in comparationem. *Plin.* 9, 11. Suos comparatione ejus damnat ut alienos. *Id.* 34, 7, 18. Victus comparatione. ℙ *Comparatio criminis* est cum reus aliud aliquod factum rectum aut utile profert, quod ut fieret, illud de quo arguitur, se commisisse fatetur, ut *Cic.* docet *Inv.* 1, 11., nempe quia fit comparatio facti honesti cum crimine, quod ejus facti causa admissum est. [*Graeci συλλογισμὸν appellant. V. *lex. techn.* Gr. p. 71.] ℙ Denique *comparatio* est constitutio et conventio. *Liv.* 6, 30. Manliis Volsci provincia sine sorte, sine comparatione extra ordinem data. V. COMPARO. ℙ Haec vox videtur nova fuisse Ciceronis tempore, et fortasse ab illo ipso novata, praesertim in sensu τῆς ἀναλογίας et collationis. Ita enim loquitur *Univ.* 4. *extr.* Id optime assequitur quae Graece ἀναλογία, Latine (audendum est enim, quoniam haec primum a nobis novantur) comparatio, proportiove dici potest.

COMPĂRĀTĪVE, adv. per comparationem. *Gell.* 5, 21. *Compluries* cum dicimus, non comparative dicimus.

COMPĂRĀTĪVUS, a, um, adj. comparationem continens. *Cic. Inv.* 2, 25. *ad f.* Comparativa judicatio. *Quint.* 7, 4. Hoc genus ἀντίστασις Graece nominatur: comparativum nostri vocant. *Ascon. in Div. Verr.* 12. In omni qualitate comparativa, i. e. in omni comparatione. *Gell.* 5, 21. Vocabulum comparativum. Et *mox absolute.* Contra formam perpetuam in comparativo. ℙ A grammaticis passim dicitur *comparativus* absolute, et *comparativum*, i: ibi subauditur *gradus*, hic *nomen*, vel *genus*. *Charis.* 2, 131. etc. ℙ Comparativus casus apud eosdem est ablativus, quia utimur eo in comparationibus, ut fortior Hectore. *Prisc.* 6, 671.

COMPĂRĀTOR, oris, m. 3. emptor, ὠνητής. *Paul. Sentent. tit.* 2, 17. *ad f.* Fundus ejus esse videtur, cujus nomine comparatus est, non a quo pecunia comparata est, si tamen fundus comparatori sit traditus. *Inscr.* ap. *Mur.* 959, 4. C. Julio Alcimo Ravennati comparatori mercis sutoriae. Adde *Imppp. Valent., Theod. et Arcad. Cod.* 10, 33, 1.

COMPĂRĀTUS, a, um, part. a *comparo*, paratus, collectus, παρασκευασθείς. *Curt.* 6, 2. Insidiae comparatae in caput alicujus. *Caes. B. G.* 4, 7. Re frumentaria comparata. *Id. B. C.* 3, 4. Dardanos, Bessos, partim mercenarios, partim imperio aut gratia comparatos adjecerat. ℙ Item acquisitus. *Quint.* 1, 2. Vim dicendi tantis comparatam laboribus ad unum auditorem demittere. *Curt.* 5, 6. Supellex non ad usum modo, sed ad ostentationem luxus comparata. [**Suet. Caes.* 75. Bestiae ad munus populi comparatae. *Quint. Inst.* 10, 1. p. 885. Totumque illud studiorum genus ostentationi comparatum.] ℙ Item emptus. *Paul. Sentent.* 2, 17. Servus comparatus si fugerit, pretium dominus reddere cogetur. Adde *Imppp. Valent., Theod. et Arcad. Cod.* 10, 33, 1. [**Suet. Caes.* 10. Multiplex undique familia comparata.] ℙ Item constitutus, institutus. *Cic. Balb.* 13. O jura praeclara, atque divinitus a majoribus nostris comparata! *Ter. Heaut.* 3, 1, 97. Ita comparatam esse hominum naturam omnium, ut etc. ℙ Item commissus, in contentionem deductus. *Ter. Ad.* 2, 2, 4. Nunquam vidi iniquius concertationem comparatam. *Cic. Q. Fr.* 3, 4. Cum Aesernino Samnite Pacidianus comparatus viderer. Adde *Liv.* 30, 28. et *Justin.* 6, 2. ℙ Item collatus. *Plin.* 9, 35, 59. Antonius comparatus histrioni. *Plin. alter Pan.* 89. Comparatus filio tuo vinceris.

COMPĂRĀTUS, us, m. apparatus. *Vitr. praef. l.* 7. *ad f.* Amplo modulorum comparatu architectari.

COMPARCO, is, arsi, arsum, n. 3. φείδομαι, parcendo colligo, parsimonia utor. *Ter. Ph.* 1, 1, 9. Quod ille unciatim vix de demenso suo, Suum defrudans genium, comparsit miser, Id illa universum abripiet. *Festus:* Comparsit Terentius pro *compersit*, posuit. Ita *Salm.* et alii. Al. leg. *pro compescuit:* quae sane lectio, et interpretatio vel alium *Terentii* locum designat, vel si hunc, est parum ad rem. *Pacat. Paneg. Theod.* 32. *ad f.* Comparcendo laxare annonam. *Front. Laud. neglig.* (ed. iterum Romae *A. Maio*) p. 329. Non aeque diligentes ad quaerendum victum, et comparcendum cibum leones, ut formicas, esse.

COMPĀREO, ēres, arui, n. 2. φαίνομαι, pareo, appareo, in conspectu sum, adsum. *Cic. Att.* 12, 2. Pompejus non comparet, nec in Balearibus omnino fuit. *Id. Cluent.* 64. Suspicio in servos, qui non comparebant, commovebatur. *Id. Brut.* 32. Haec oratio pueris nobis omnium optima putabatur, quae vix jam comparet in hac turba novorum voluminum. *Liv.* 32, 10. Iis, quorum agros urbesque populatus esset, redderet res, quae comparerent: ceterorum aestimatio fieret, (Adde 34, 35. et *Cic. Verr.* 2, 1, 50.) *h. e.* exstarent. *Nep. Cat.* 3. In his libris multa diligentia comparet. *Pl. Amph.* 2, 1, 83. Et memor sum, et diligens ut quae imperes, compareant. *Id. Mil.* 3, 1, 68. Apud omnes comparebo tibi res benefactis frequens, *h. e.* videbor tibi. *Paul. Dig.* 29, 5, 6. Si unus ex dominis non compareat. *Senec. praef. l.* 1. *controv.* Saepe quod quaerenti non comparuit, aliud agenti praesto est. *Suet. Rhet.* 4. Ferunt olim praecipitatum in flumen, paulo post cum cornibus exstitisse, ac statim non comparuisse. [*De mortis genere obscuro s. dubio. *Eutrop.* 1, 2. (de Romulo). Et cum orta subito tempestate, non comparuisset. Adde *Aurel. Vict. Vir. Illust.* 2, 13. *August. C. D.* 18, 24. *Plutarch. Rom.* 27. m. ἠφανίσθη.] ℙ Part. *Comparens* ap. *Ov. Met.* 6, 410. Impositum est non comparentis in usum Partis ebur.

COMPĂRĬLIS, e, adj. idem quod compar. *Auson. Ecl.* 2, 38. Nescit compariles laterum formare figuras.

COMPĂRO, as, avi, atum, a. 1. παρασκευάζομαι, idem quod paro, apparo, praeparo. *Cic. Mil.* 10. Paulisper dum se uxor, ut fit, comparat, commoratus est. *Id. Verr.* 2, 1, 26. Magnifice comparare convivium. *Tibull.* 1, 11, 42. Et calidam fesso comparat uxor aquam. *Liv.* 42, 43. Legati in Boeotiam comparati sunt. *Cic. Cluent.* 16. Comparare insidias alicui per aliquem. [**Liv.* 23, 35. Dolum ad capiendos eos comparat. *Ov. Fast.* 2, 780. Comparat indigno vimque metumque toro.] *Id. ib.* 67. accusatorem alicui. [**Id. Verr.* 2, 1, 1. Quid ego in hac accusatione comparanda constituendaque elaborassem. *Comparare accusationem* dicitur actor, cum ea conquirit, facit, quae ad recte accusandum pertinent. *Id. Inv.* 1, 15. Animum auditoris idonee comparare ad reliquam dictionem, *h. e.* facere ut attendat reliquae orationi. *Ernest. in cl. Cic.*] *Id. Att.* 2, 17. sibi aditum ad res pestiferas. *Id. Verr.* 2, 5, 10. sibi remedium ad magnitudinem frigorum. *Id. N. D.* 3, 8. se ad respondendum. *Liv.* 28, 33. se ad iter. *Nep. Alcib.* 10. iter ad aliquem. *Quint.* 2, 10. *ad f.* aliquid in ostentationem. [**Caes. B. G.* 4, 18. Fugam comparare. *Curt.* 4, 9, 3. Arma summa cura comparabantur.] ℙ Absolute. *Nep. Thras.* 2. Hos, tempore ad comparandum dato, robustiores fecit. ℙ Cum infinito. *Ov. Trist.* 2, 267. Si quis tamen urere tecta Comparat etc. Adde *Virg. Cul.* 204. ℙ Est etiam colligere, congerere. [*Hac significatione usitatissimum est in re bellica. *Suet. Tib.* 25. Comparare manum. *Curt.* 4, 14. exercitum.] *Cic. Or.* 66. Comparare copias contra aliquem. *Hor. Epod.* 2, 30. Annus hibernus Jovis Imbres, nivesque comparat. ℙ Item conformare, componere. *Pl. Amph.* 3, 3, 5. Comparare vultum e vultu. ℙ Item conficere, efficere. *Auct. ad Her.* 4, 28. Tumultus C. Gracchi tumultus domesticos et intestinos comparat. ℙ Item inquirere, acquirere. *Cic. fragm. Oecon.* ap. *Colum.* 12, 1. Comparare victum et cultum humanum labore et industria. *Id. Fam.* 2, 4. Comparare sibi laudem artibus. *Caes. B. G.* 5, 53. sibi auctoritatem aliqua re. *Ter. Heaut.* 2, 4, 17. commodum suum ex incommodo alterius. *Pl. Cas.* 2, 8, 72. alicui magnum malum. ℙ Item emere, coemere. *Ter. Heaut.* 4, 8, 15. Comparare aurum, ac vestem. Ita quidem *Non.* 4, 64. exponit. *Plin. ep.* 10, 37. Cum ad frumentum comparandum iret in Paphlagoniam. *Suet. Cal.* 27. Comparare pecudes carius. [**Id. Hor.* ab in. Scriptum quaestorium comparare, i. e. locum inter scribas quaestorios emere. *Id. Cal.* 22. Magisteria sacerdotii ambitione et licitatione maxima comparare.] *Ulp. Dig.* 13, 4, 2. *in f.* merces. *Pompon. ib.* 6, 1, 70. Comparare injusto pretio. *Appul. Met.* 7. Inde vobis epulas Saliares comparaturus. ℙ Item decernere, instituere. *Cic. Quint.* 16. Majores nostri raro id accidere voluerunt, praetores, ut considerate fieret, comparaverunt. *Auct. ad Her.* 4, 16. Bene majores nostri hoc comparaverunt, ut etc. *Cic. Rosc. Am.* 53. Ne quid acrius, quam more majorum comparatum est, factum videretur. *Id. ad Brut.* 1, 12. Hoc praeclare legibus comparatum est, ut etc. *Id. Cluent.* 21. Hoc iniquissime comparatum est, quod etc. *Liv.* 39, 29. Ita comparatum more majorum erat, ne etc. *Id.* 3, 68. Natura hoc ita comparatum est, ut etc. ℙ Item confirmare, constituere, ut *Non.* 4, 64. interpretatur. *Ter. Eun.* 1, 1, 2. An potius ita me comparem, non perpeti meretricum contumelias. ℙ Item aestimare. *Accius* ap. *Non. ib.* Proin tu, id cui fiat, non qui facias, compara. ℙ [*Est etiam, ubi dicitur pro comparando demonstrare, docere. *Off.* 2, 5. Deinde comparat, quanto plures deleti sunt homines etc. *Liv.* 2, 42. *f.* Comparando hinc quam intestina corporis seditio similis esset irae plebis in Patres, flexisse mentes hominum. *Ernest. in Clav. Tac. A.* 3, 5. Fuere, qui compararent, quae in Drusum honora et magnifica Augustus fecisset.] ℙ Praeterea significat conferre, a voce *par*. *Liv.* 28, 28. Exercitum exercitui, duces ducibus comparare. *Cic. Dom.* 51. hominem cum homine, et tempus cum tempore, et rem cum re. *Id. Off.* 1, 43. partes honestatis inter se. *Ter. Eun.* 4, 4, 14. Ne comparandus hic quidem ad illum est. ℙ Item aequare, parem facere. *Cic. fragm.* ap. *Non.* 4, 64. Neminem tibi profecto hominem ex omnibus aut anteposuissem, aut etiam comparassem. [**Cic. de re publ.* (ed. *A. Majo*) 1, 5. Accedere ad rem publicam plerumque homines nulla re bona dignos, cum quibus comparari sordidum. *B. A*] *Ov. Met.* 13, 338. Et se mihi comparet Ajax? *Ter. Eun.* 2, 2, 63. Immo enim si scias quod donum huic dono contra comparet, i. e. quod donum huic dono tanquam par opponat. Ita *Ruhnk.*, qui loquendi rationem e ludo gladiatorum ductam esse dicit.] ℙ Est etiam arenae verbum: nam cum producti gladiatores in paria ordinabantur, ut inter se pugnarent, non solum *committi* et *componi*, sed et *comparari* dicebantur. *Suet. Cal.* 35. Hunc in arenam deductum Threci, et mox hoplomacho comparavit. ℙ Ponitur et pro conjungere, committere. *Cic. Univ.* 5. Ita contigit, ut inter ignem et terram, aquam Deus animamque poneret, eaque inter se compararet, et proportione conjungeret. *Pl. Asin.* 3, 3, 78. Prehende auriculis, compara labella cum labellis. ℙ *Comparare* absolute, vel *comparare inter se* dicuntur etiam qui de re aliqua communi voluntate inter se statuunt. *Liv.* 4, 46. Tandem ita comparatum est, ut alternis diebus summam imperii haberent. *Id.* 24, 10. Decretum ut Coss. sortirentur, compararentve inter se, uter comitia haberet. [**Id.* 41, 6. Ut consules inter se compararent, uter eorum ad comitia habenda Romam rediret.] ℙ Praecipue vero hoc locum habet in distributione provinciarum. *Id.* 42, 31. Ut Coss. inter se provincias Italiam, et Macedoniam compararent, sortirenturve. Adde 28, 45. et 38, 35. ℙ *Comparassit* pro *comparaverit* est apud *Pl. Epid.* 1, 2, 19.

*COMPARTICEPS, ipis, συμμέτοχος. *Vulg. Interpr. Ephes.* 3, 6. *B. A.*

COMPARTĬOR, iris, dep. 4. idem quod impertior, communico. In *Vet. Decreto* sub Antonio Pio apud *Grut.* 408, 39. Cum quibus munera decurionatus compartiamur.

COMPASCO, is, a. 3. συννέμομαι, simul pasco, pabulum praebeo. *Cic. Top.* 3. Si compascuus est ager, jus est compascere. *Scaevola Dig.* 8, 5, 20. Habere jus compascendi. ℙ Item simpliciter pasco. *Varr. R. R.* 1, 2. Colonus in agro surculario ne capra natum compascat. *Plin.* 9, 54, 79. *de ostreis.* Nuper excogitatum, famem longae advectionis a Brundusio compascere in Lucrino. ℙ Item depasco. *Varr. R. R.* 2. *prooem.* Pabulum in fundo compascere, quam vendere, plerumque magis expedit. ℙ Passive. *Id. R. R.* 1, 53.

Messe facta, spicilegium venire oportet, aut, si sunt spicae rarae, et operae carae, compasci.

COMPASCŬUS, a, um, adj. ad compascendum pertinens, σύμβοτος. *Festus:* Compascuus ager relictus ad pascendum communiter vicinis. *Cic. Top.* 3. Si compascuus est ager, jus est compascere. *Scaevola Dig.* 8, 5, 20. Jus compascuum, *h. e.* jus compascendi.

COMPASSĬBĬLIS, e, adj. qui compatitur. *Tertull. adv. Prax.* 29. Pater si compassibilis, utique passibilis.

COMPASSĬO, onis, f. συμπάθεια, communis dolor. *Tertull. Resurr. carn.* 40. Quod pro compassione promittitur. *Id. ib.* 3. *ad f.* Compassio sententiarum, *h. e.* consensus, συμπάθεια τῶν γνώμων.

COMPASSUS, a, um, part. a *compatior. Alcim. Avit.* 3. *in f.* Ceu tibi compasso miserans succurre latroni.

COMPASTOR, oris, m. qui simul pascit, συννομεύς. *Hyg. fab.* 187. Alter compastor.

COMPASTUS, a, um, part. a *compasco*, idem quod pastus, vel simul pastus, βοσκόμενος. *Plin.* 32, 6, 21. Ostrea Brundusiana in Averno compasta.

[COMPĂTER, tris, m. qui jura parentis simul habet, idest conjux. *Inscr.* ap. *Zaccheria, Marm. Salonit. cl.* 4. *n.* 8. D. M. Flavio Caroso veterano Attigia Ursagia compatri benignissimo. Alia *ib. cl.* 10. *n.* 117. Mamilla Paula de patrimonio suo sibi, et Aelio Paulino compatri suo domum aeternam P. *F.*]

COMPĂTIOR, eris, assus sum, dep. 3. simul patior, συμπαθέω. *Tertull. adv. Prax.* 29. Quid est compati, quam cum alio pati? *Id. A.* 5. Anima compatitur corpori. *Coel. Aurel. Acut.* 2, 16. Tussicula fit compatientibus vicinis partibus. ℙ Item misericordia moveri. *August. ep.* 40. *n.* 6. Non mentientis aestu, sed compatientis affectu. *Id. Confess.* 3, 2. Cum ipse patitur, miseria: cum aliis compatitur, misericordia dici solet. Adde *Sulpic. Sever. sub f. dial.* 3.

*COMPATRIŌTA, ae, m. qui est patriae ejusdem, popularis, conterraneus. *Sarisb.* 4, 11. Dare ducem compatriotis. *Gloss. Gr. Lat.* συμπολίτης, compatriota. V. *Concivis. B. A.*

COMPATRŌNUS, i, m. simul patronus. *Ulp. Dig.* 38, 5, 1. Adversus compatronum Faviana non competit. Adde *ib.* 26, 4, 3, et 5.

COMPĂVESCO, is, n. 3. idem quod expavesco, συμφοβέω. *Gell.* 1, 23. Hoc illa ut audivit, animo compavescit.

COMPĂVĪTUS, a, um, adj. pavitus, tusus. *Appul. Met.* 7. Misera illa compavita, atque dirupta. Al. minus recte leg. *compavida.*

COMPAUPER, ris, m. socius in paupertate. *August. serm.* 25. *ex* 50. *homil. c.* 3. Pascendos habemus compauperes nostros.

COMPECCO, as, n. 1. idem quod pecco, vel simul pecco, συναμαρτάνω. Legitur ap. *Coel. Aurel. Acut.* 2, 12. et 3. *Tard.* 1. *ad f.*

[COMPECTORĀTUS, a, um, adj. qui pectore alterius pectori adhaeret, vel cujus partes alterius partibus ita adhaerent, ut partes pectoris inter se. *Appul. in erron. vener. Poetar.* Quin et cum tenera membra molli lectulo Compectorata adhaerent Veneris glutino. Alii tamen aliter legunt, et *Scriverius* hoc *Appuleji* poemation suppositicium, aut saltem infimae vetustatis, censet. *F.*]

COMPECTUS, a, um, part. a *compeciscor*, de quo V. supra in COMPACISCOR. *Pl. Pseud.* 1, 5, 129. Si sumus compecti, sive concilium unquam inivimus, *h. e.* si simul pactum aliquod fecimus. *Id.* in *nov. fr. Cistell.* (ed. *A. Maio*) p. 17. *v.* 11. Quae esset aetatem mecum exactura, mecum matrimonio compecta sit, capere oportet. ℙ *Compecto* idem ac compacto, vel ex compacto. *Cic. fr. orat. Scaur.* (ed. *A. Peyronio*) p. 76. *n.* 8. Itaque compecto cum matre Bostaris consilium cepit, ut etc. V. COMPACTUS

COMPĔDA, ae, V. in COMPES.

COMPĔDĬO, is, ivi, itum, a. 4. πεδάω, compedibus vincio. *Varr.* ap. *Non.* 1, 113. Domo exeo, intro, et pedes corrigiis compedio. ℙ Translate, *August. ep.* 39. Timeo, te rebus mortalibus perniciosissime compediri.

COMPĔDĪTUS, a, um, part. a *compedio*, compedibus vinctus. *Pl. Capt.* 5, 1, 24. In lapicidinas compeditum condidi. *Cato R. R.* 56. Servi compediti. *Senec. Tranquill.* 10. Compediti aegre ferunt onera, et impedimenta crurum.

COMPELLĀTĬO, onis, f. προσαγόρευσις, ἔντευξις, actus compellandi, appellatio. *Auct. ad Herenn.* 4, 15. Exclamatio est, quae conficit significationem doloris, aut indignationis alicujus, per hominis, aut urbis, aut loci, aut rei cujuspiam compellationem hoc modo: Te nunc alloquor, Africane etc. ℙ Significat etiam appellationem cum reprehensione et objurgatione conjunctam. *Cic. Fam.* 12, 25. Nec destiti labefactare eum, qui etc. Itaque crebras compellationes meas non tulit. *Id. Phil.* 3, 7. Nec sentit amens, commendationem esse compellationem suam. *Gell.* 1, 5. Maledictis, compellationibusque probrosis jactatus est.

COMPELLO, as, avi, atum, a. 1. προσαγορεύω, alloquor, appello, nomino: a *con*, et antiquo et inusit. *pello, as,* loquor, inquit *Voss.* in *Etymol.* [At fortasse est a πελάω poetice pro πελάζω, admoveo, appropinquo. *F.*] *Pl. Rud.* 4, 7, 1. Quam mox licet te compellare, Daemones? *Id. Poen.* 3, 3, 72. Blande compellabo hominem: hospes hospitem salutat: salvum te advenire gaudeo, *Auct. ad Herenn.* 1, 14. Compellare aliquem nominatim. *Virg. A.* 3, 398. incensum pectus amore Compellare virum, et casus cognoscere tantos. *Hor. Sat.* 1, 7, 31. magna compellans voce cuculum. [*Ov. Met.* 3, 147. Participes operum compellat Hyantius ore, i. e. convocat. *Id. ib.* 8, 788. Talibus agrestem compellat, Oreada, dictis, i. e. precibus alloquitur.] ℙ Significat etiam appellare accusandi causa, vel reprehendendi, objurgandi, conviciandi. *Cic. in Senat.* 13. Nominatim alii compellabantur, alii citabantur, alii relegabantur. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 12. Compellari ea lege me voluerunt, quia dicere non poterant. [*Suet. Caes.* 17. Vettium conjecit in carcerem: eodem Nonium, quaestorem, quod compellari apud se majorem potestatem passus esset.] *Nep. Timol.* 1. *ad f.* Quin eum fratricidam, impiumque detestans compellaret. *Hor. Sat.* 2, 3, 296. Haec mihi Stertinius, sapientum octavus, amico Arma dedit, posthac ne compellarer inultus. ℙ *Compellare de stupro,* ap. *Val. Max.* 6, 1. *n.* 12. est verbis ad stuprum sollicitare: quod *compellare* absolute dixit *Hyg. fab.* 57.

COMPELLO, is, puli, ulsum, a. 3. συνωθέω, συνελαύνω, simul pello, cogo. Proprie est in unum locum vel diversa, vel diversorum animalia cogere, inquit *Serv.* ad illud *Ecl.* 7, 2. Compulerantque greges Corydon, et Thyrsis in unum. *Cic. Pis.* 36. Omni totius provinciae pecore compulso pellium nomine etc. *Virg. Ecl.* 2, 3. Haedorumque gregem viridi compellere hibisco, *h. e.* ad hibiscum, ut idem *Serv.* exponit. [*Tibull.* 4, 1, 94. Compellere brevius curvo gyro equum, i. e. ex effuso cursu equum revocare ad sedatiorem illum, qui fit in gyrum.] ℙ Cum dativo. *Hor. Od.* 1, 24, 16. quam virga semel horrida Nigro compulerit Mercurius gregi. ℙ Dicitur et de aliis rebus. *Cic. Inv.* 1, 2. Qui dispersos homines in agris ratione quadam compulit in unum locum. *Liv.* 25, 34. Compellere hostes intra vallum. [*Suet. Vit.* 15. Sabinum et reliquos Flavianos vi subita in capitolium compulit.] *Cels.* 8, 11. ossa in suas sedes, *h. e.* reponere. ℙ Accipitur etiam universim pro adigere, impellere, cogere. *Cels.* 6, 7. *ad f.* Si pulex in aure est, compellendum eo lanae paululum est. *Cic. Pis.* 7. Me domo mea expulistis, Cn. Pompejum domum suam compulistis. *Caes. B. C.* 1, 58. *ad f.* Compellere naves hostium in portum. *Id B. G.* 7, 65. hostes intra muros. ℙ Translate. *Liv.* 25, 29. Compellere aliquos in eundem metum. *Colum.* 11, 1. Compelli in socordiam. *Cic. Fam.* 1, 9. In hunc sensum et allicior beneficiis hominum, et compellor injuriis. [*Suet. Tib.* 8. Quos sacramenti metus ad hujusmodi latebras compulisset.] *Id. Acad.* 4, 35. Compellere orationem in angustias et in dumeta Stoicorum. *Pl. Bacch.* 4, 10, 10. Compellere aliquem ad virtutem, aut ad frugem. *Plin.* 36, 5, 4. *n.* 2. aliquem ad laqueum. *Quint.* 7, 3. *post init.* tyrannum in mortem. *Suet. Aug.* 14. aliquem fame ad deditionem. *Id. Caes.* 24. aliquem, ut consulatum petat. ℙ Cum infinito. [*Ov. Fast.* 3, 860. Compulerunt regem jussa nefanda pati.] *Curt.* 5, 1. Quae virum compulit amoenitatem naturae genere hujus operis imitari. *Just.* 16, 5. Filias nubere servis suis compellit. *Id.* 30, 3. Pacem petere compellitur. *Luc.* 3, 144. Compulit desistere coepto. ℙ Pro simplici pello, *Just.* 4, 4. Hostes in fugam compulit, et socios obsidione liberavit. ℙ [Part. *Compellens* ap. *Curt.* 3, 1. Utroque (*mari*) in arctas fauces compellente terram. *F.*]

*COMPENDIALITER, adv., συντόμως, compendio, compendiose. *Vet. Interpr. Irenaei* 3, 11. Compendialiter et simpliciter. *B. A.*

COMPENDĬĀRĬO. V. v. seq.

COMPENDĬĀRĬUS, a, um, adj. σύντομος, brevis, et veluti ad certam metam per compendium ducens. *Cic. Off.* 2, 12. Hanc viam ad gloriam proximam, et quasi compendiariam dicebat esse. *Plin.* 35, 10, 36. *n.* 22. Breviores picturae vias, et quasi compendiarias invenit. ℙ Absolute *compendiaria* pro compendiaria via. *Petr. Sat.* 2. Aegyptiorum audacia tam magnae artis compendiariam invenit. *Senec. ep.* 119. Ad maximas te divitias compendiaria ducam. Adde *Varr.* ap. *Non.* 3, 71. ℙ Rursus *Senec. ep.* 73. Te in coelum compendiario ducam. *scil.* itinere.

COMPENDĬĀTUS, a, um, adj. in compendium redactus. *Tertull. adv. Marc.* 4, 9. Facturus sermonem compendiatum. Adde *ib.* 1.

COMPENDĬFĂCIO, is, a. 3. συντέμνω, κερδαίνω, ad compendium duco, lucror parsimonia. *Pl. Pers.* 4, 3, 2. Ego hodie compendifeci duos panes. *Id. Most.* 1, 1, 57. Orationis operam compendifacito. ℙ Revera duae voces sunt: et non solum divisim recte adhibetur *compendi facio*, vel absque synaeresi *compendii;* sed etiam inverso ordine, aut interjecto verbo. *Pl. Pseud.* 4, 7, 41. Operam fac compendî quaerere, *h. e.* parce quaerere. *Id. Bacc* 2, 2, 6. Compendi multa verba faciam tibi. *Ad Pacuv.* ap. *Non.* 1, 493. ℙ Et passive *Pl. As* 2, 2, 41. Verbis velitationem fieri compendi vol

COMPENDĬO, as. *Compendiare alicui* ap. *A gustin. extr. l.* 7. *quaestion. in Heptateuch.* est cidere, ut ipsemet interpretatur: quasi compendiaria via ad mortem perducere. ℙ *Est autem compendium redigo, curto, qui sensus primitiv est. *Tert. adv. Marc.* 4, 1 et 9. *B. A.*

COMPENDĬŌSE, adv. compendio. *Sidon.* hab comparativ. *compendiosius, ep.* 7, 10. Qui qu negotii ferat, praesentaneo compendiosius pote intimare commeatu.

COMPENDĬŌSUS, a, um, adj. χρηστὸς, utili fructuosus. *Colum.* 1, 4. Quod etsi per part nonnunquam damnosum est, in summa tamen compendiosum. ℙ Item in compendium redactu brevis, σύντομος. *Appul. Met.* 11. Concepti se monis compendiosa verba suggerentes. Et *ib.* Monstrare iter compendiosum. *Prud.* περὶ στεφ. 334. mortis citae Compendiosus exitus. *Naza Paneg. Constant.* 18. Compendiosa victoria, *h.* de pluribus gentibus uno proelio reportata.

COMPENDĬUM, ii, n. ὠφέλεια, lucrum ex pa simonia: hoc est quidquid lucramur rem nostra servando, non rem de novo acquirendo: qui *qua stus* dicitur. *Compendio* opponitur dispendium, (i est ap. *Paul. Dig.* 17, 2, 65.) quod est damnu seu jactura ex prodigentia aut incuria. Quamqua illud discrimen non est perpetuum. *Cic. Verr.* 2, 3. Quos provincia mercibus suppeditandis cu quaestu compendioque dimittit. *Id. Off.* 3, 1 Facere aliquid compendii sui causa, quod non l ceat. *Tibull.* 1, 3, 39. Nec vagus ignotis repete compendia terris. [*Adde *eund.* 1, 9, 9. Lucr petituras freta per parentia ventis Ducunt instab les sidera certa rates.] *Caes. B. C.* 3, 32. Servi privato compendio suo. [*Id. B. G.* 7, 43. Cap compendio ex direptis bonis.] *Callistr. Dig.* 4 20, 6. Vertere aliquid in compendium suum. *Auc ad Her.* 4, 40. Turpe compendium. *Plin.* 21, 1 41. Apes res praecipui quaestus et compendii. *I* 23, 7, 64. Magno ligni compendio percoquere al quid. *Id.* 17, 23, 35. *n.* 28. et 18, 20, 49. *n.* Compendium operae. ℙ Translate. *Gell.* 2, 2 Quaestus atque compendium gloriarum. *Stat. T* 2, 658. Compendia vitae. ℙ Facere compendiun Translate *Pl. Capt.* 5, 2, 12. Satis facundus: se fieri dictis compendium volo. *Id. Rud.* 1, 2, 8 Errationis fecerit compendium. ℙ Dicimus etiar *facere aliquid compendi* vel *compendii* eod. sensu eo modo quo *facere lucri*, *facere dispendii. P Poen.* 1, 2, 138. Curam hanc facere compendi potes. V. COMPENDIFACIO. ℙ *Compendia ali mentaria* ap. *Capitol. Pertin.* 9. sunt sumptus e erogationes in alimenta pauperum impensae. Eleganter translate dicitur de iis rebus, in quibu laboris, aut temporis aliquid deminuitur. *Quin* 1, 1. Brevia docendi monstrare compendia. *I ib.* Syllabis nullum compendium est: perdiscenda omnes. *Gell. praef.* Ducere ingenia celeri facili que compendio ad utilium artium contemplatione [*Plin. Pan.* 95, 5. Quae ad honores compendi paterent, i. e. compendiaria malarum artium vi perveniendi ad honores, nempe per adulationes, de lationes, scelera. Cf. *Schwarz.* ad h. l.] *Censorin de die nat.* 5. Quam potero compendio dicam *Pl Mil.* 3, 1, 184. Quam potes, tam verba confe maxime ad compendium. *Ulp. Dig.* 5, 1, 72 Compendium edictorum, *h. e.* cum pro multis edi ctis unum tantum promulgatur, quod pro omnibu sit. ℙ *Compendium viae*, quod et *compendium* absolute dicitur. *Plin.* 5, 5, 5. Compendium via quatridui deprehensum est. *Justin.* 2, 10. *extr.* Ducere aliquid per compendium. Et *Flor.* 3, 3 Marius mira velocitate occupatis compendiis, praevenit hostem. *Tac. A.* 2, 55. Per Cycladas, e compendia maris adsequitur Germanicum. *Id. ib.* 12, 28. Propioribus compendiis ire. [*Sil.* 12, 53 Provisa fugae compendia carpens.] ℙ Donare alicui compendia leti, apud *Sil.* 10, 476. est mortem accelerare.

COMPENDO, is, a. 3. idem quod pendo, vel simul pendo. *Varr. L. L.* 4. *sub f.* Compendium dicitur, quod cum compenditur una sit.

COMPENSĀTĬO, onis, f. ἀμοιβή, proprie est actus ille, quo addendo aliquid aequales redduntur lances: a *pendo.* Sed generatim sumitur pro collatione rei cum re, ut debiti cum credito, damni cum emolumento: item imputatio duarum summarum, ita ut qui debet centum, tantundem minus debeat, quantum ex alio capite creditor erat. *Modestin. Dig.* 16, 2, 1. Compensatio est debiti et crediti inter se distributio. *Paul. ib.* 24, 3, 15. Compensationes proderunt ob res amotas, donatas, et impensas. *Justin.* 3, 2. Emere non pecunia, sed compensatione mercium ℙ Translate. *Cic. N. D.* 1, 9. *extr.* Incommoda vitae compensatione commodorum lenire. *Id. Tusc.* 5, 33. Hac utitur compensatione sapiens, ut voluptatem fugiat, si ea majorem dolorem effectura sit.

[COMPENSĀTĪVUS, a, um, adj. *Marius Vi-*

rin. *Rhet.* 1. p. 137. *Capperon.* Primo debet ere *feci*, *sed profui*, et probare plus se prosse, quam obfuisse, quae est qualitas compeniva, quam ideo Cicero comparationem vocat. *Rhet.* 2. p. 217. Est in hoc themate etiam alia stitutio vel relativa, vel compensativa, vel abuta. *F.*]

COMPENSĀTO, adv. cum compensatione. *Tert.* *ll.* 2. Alias versura compensato redit. Al. leg. *mpensati.*

COMPENSĀTUS, a, um, part. a *compenso*, rensus, ἀνταλλαγείς. *Cic. Or.* 3, 4. Labores maa compensati gloria mitigantur. *Id. Verr.* 2, 5, . Damna compensata.

COMPENSO, as, avi, atum, a. 1. ἀνταμείβομαι, σάζω, frequentat. a *compendo*, proprie significat nul pensare res, ut pondera aequentur. *Hor.* *t.* 1, 3, 69. amicus dulcis, ut aequum est, Cum a compenset vitiis bona. ℙ Et generatim aeare, sarcire, rependere. *Cic. Pis.* 30. *ad f.* Noncompensabit cum uno versiculo tot mea volumi laudum suarum? *Id. Fin.* 30. Compensabatur m summis doloribus laetitia, *h. e.* [*aequabat titia dolores, par erat doloribus. *Plin. Pan.* , 5. Ut Romanam civitatem non Vicesimae mo-, verum etiam affinitatum damno bene compensaputarent. Cf. ad h. l. *Schwarz.* et quos laudat.] . *Her.* 3, 51. Tot tamen amissis te compensamus unum, *h. e.* tanti te aestimavimus, quanti amissos. *Cic. Off.* 2, 19. *extr.* Ceterisque eris et officiis erit, quod violatum est compenndum, *h. e.* sarciendum. *Id. Font.* 1. *extr.* ssilienses Gallicorum bellorum pericula populo coriis remisque compensarunt, *h. e.* exaequarunt ricula intentata populo R. coriis et remis eidem mpte suppeditandis. [*Curt.* 10, 1. Nec tot faora, quot admiserant, compensare poterant caeperquam gratae regi ministerio. *Quint. Inst.* , 1. p. 981. Et reprehendens, alia laude comnses.] *Id. Flacc.* 29. *ad f.* Catonis est dictum: dibus compensari pecuniam, *h. e.* vilitatem pre-, quod solvitur in emptione agri longinqui, comnsari et quodammodo augeri labore pedum, et ommodis longorum itinerum. ℙ Apud JCtos nificat aliquando imputare. *Ulp. Dig.* 12, 6, 23. test tamen retineri, et compensari quod solutum t. V. *Dig.* 16. *tit.* 2. qui est *De compensationis.* ℙ Ponitur etiam pro compendium viae face-. *Lucan.* 8, 248. magnosque sinus Telmessidos dae Compensat medio pelagi, *h. e.* alto navigans cto itinere, facit compendium sinus Telmessici. PRAECIDO sub f. *Senec. Hippol.* 83. Hac perm, Quae via longum compensat iter.

COMPERCO, is, n. 3. idem quod parco, abstineo. . *Poen.* 1, 2, 137. Comperce, quaeso, me atctare. *Solin.* 22. *ad f.* In hiemem compercunt borum fructus. ℙ *Fest.* Comperce pro compesce xerunt antiqui. *Appul. Met.* 9. Nec fugientibus ltem compercunt, sed eo magis irritatiores seuntur. Al. leg. *compescunt.*

COMPĔRĔGRĪNUS, i, m. qui simul cum alio regrinus est. *Sidon. ep.* 7, 17. *in f. carm.* Abram jam te comperegrinus habet.

COMPĔRENDĪNĀTIO, onis, f. ἀναβολή, τριήμες, ὑπέρθεσις, dilatio judicii in diem tertium: a *n*, et *perendie.* Comperendinatio erat dilatio senntiae ferendae, postquam utraque pars, actor et us, totam causam recitaverat. Olim enim, in bus capitalibus, causa recitata, aut statim senntia dicebatur, aut si quid non liquere videretur, mpliabatur. C. Servilius Glaucia legem tulit, ut st primam actionem, secunda in tertium diem nstitueretur, in qua iterum acta causa, demum ntentia ferretur. In aliis autem causis *comperenatio* erat ab utrisque litigatoribus invicem sibi nunciatio in perendinum diem. Nam cum in rem iquam agerent litigatores, poscebant judicem, i dabatur post trigesimum diem: quo dato, deine inter se diem perendinum, ut ad judicium verent, denunciabant. Denique *comperendinatio* ditur etiam ipsa causae recitatio post dilationem rendini diei. Haec ex *Ascon. in Verr.* 2, 1, 9. . AMPLIATIO. Praeter *Ascon.* utuntur hac voce *enec. ep.* 97., *Plin. ep.* 6, 2. et *Gell.* 14, 2. Por quamvis ipsa vox diei tertii dilationem signifit, tamen ex *Cic. Verr.* 2, 1, 7. *extr.* et *ib.* 2, , 15. satis colligitur, etiam plurium dierum dilaonem hoc nomine appellari potuisse. Olim enim iberae comperendinationes erant, ut ait *Auct. Dial.* *e Oratorib.* 28., postea restrictae sunt legibus, ut *lin.* significat *ep.* 6, 2., tum quoad numerum, um quoad spatium temporis.

COMPĔRENDĪNĀTUS, a, um, part. a *comperendino*, dilatus in tertium diem, vel amplius. *Cic.* *Div. in Verr.* 7. Nemo istum comperendinatum, ed condemnatum judicaret. *Festus*: Res compeendinata significat judicium in diem tertium conititutum.

COMPĔRENDĪNĀTUS, us, m. idem quod comerendinatio. *Cic. Verr.* 2, 1, 9. Adimo compeendinatum. *Id. Brut.* 22. Unum, quasi compeendinatus, medium diem fuisse etc.

COMPĔRENDĪNO, as, avi, atum, a. 1. ἀναβάλλομαι, judicium differre. V. COMPERENDINATIO. *Cic. Verr.* 1, 11. *extr.* Tua ratio est, ut secundum binos ludos mihi respondere incipias; mea, ut ante primos ludos comperendinem, *h. e.* me, et te dixisse profitens, comperendinationis judicibus faciam potestatem. *Ascon.* ℙ *Comperendinare reum* est ejus judicium in diem tertium differre. *Cic. Verr.* 2, 1, 9. Glaucia primus tulit, ut comperendinaretur reus.

COMPĔRENDĪNUS, a, um, adj. a *con*, et *perendie.* Ap. *Macr. Sat.* 1, 15. comperendini dies sunt, quibus vadimonium licet dicere, *h. e.* in quos transferri licet causae actionem. *Cajus Inst.* 4. §. 15. Posteaquam judex datus esset, comperendinum diem, ut ad judicem venirent, denunciabant.

COMPĔRĔO, is, n. 4. simul pereo. Agnoscitur a *Diomede* tanquam Latinum et usitatum. Docet enim 1, 369. hoc differre a *comperio*, quod illud in praeterito habeat *comperi* accentu acuto; hoc *comperi* (per syncopen pro *comperii*) accentu circumflexo, et *comperieram.* Alia hujus verbi exempla nondum vidimus.

COMPĔRĬO, is, comperi, ertum, a. 4. ἐξευρίσκω, καταλαμβάνω, intelligo, rescio, invenio, deprehendo cum quadam certitudine: a *con*, et *pario*, quasi sit in lucem edo: quia quae in luce sunt, plane cognoscuntur. *Cic. Fam.* 5, 5. Ex multis audivi: nam comperisse me, non audeo dicere. [*Id. Att.* 1, 14. Clodius — me tantum comperisse omnia, criminabatur. *Cic.* in causa Catilinaria crebro dixerat, *comperi omnia.* Ea res locum dedit dicteriis in Ciceronem, cum eum omnia comperisse risus causa dicerent. V. *Casaub.* ad h. l. *Ernest.* in *cl.*] *Id. Att.* 14, 8. Scribit, se id certis auctoribus comperisse. *Id. Brut.* 80. Cum indicia mortis se comperisse manifesto, et manu tenere diceret. *Id. Rosc. Am.* 12. Posteaquam comperit, eum posse vivere. *Id. Sull.* 31. Nihil de hoc consul comperi, nihil suspicatus sum, nihil audivi. *Ter. Heaut.* 1, 1, 69. Comperi ex iis, qui ei fuere conscii. *Caes. B. G.* 4, 19. Postquam per exploratores, pontem fieri, comperissent. [*Hor. Ep.* 2, 1, 12. Comperit invidiam supremo fine domari.] ℙ Passive. *Ter. Andr.* 5, 3, 31. Quodvis cupio, dum ne ab hoc me falli comperiar. ℙ Deponentis forma. *Sall. Jug.* 49. Metellum sapientem virum fuisse comperior. Et *ib.* 116. Sed ego comperior, Bocchum etc. Adde *Gell.* 3, 3. Porro *Diomed.* 1, 373. discrimen non absurdum assignat inter *comperio*, et *comperior* depon., quod illud significat ab alio cognosco; hoc ex mea opinione colligo, compertum habeo, pro explorato didici. Addit etiam, *comperior* deficere in futuro et imperativo: adde etiam in praeter. ex *Voss. de Grammat.* 5, 33., tamesti *compertus est* pro *comperit* dictum est a *Tertull. adv. Hermog.* 28. ℙ [Supinum pass. *compertu* ap. *Appul. Met.* 1. Non modo compertu evidentia, verum etiam factu facilia senties. *F.*]

COMPERNIS, e, adj. γονύκροτος, συμμηρος, qui genua habet plus justo conjuncta, ut *Festus* interpretatur: a *con*, et *perna.*. *Lucil.* ap. *Non.* 1, 103. Compernem, aut varam fuisse Amphitruonis ἄκοιτιν Alcmenam. Adde *Varr. L. L.* 8, 5. et *Pl. fr.* ap. *Fest.* in *Valgus.* ℙ *Non. l. c.* compernes dici ait, qui sunt longis pedibus: sed *Voss.* in *Etym.* et *Salm.* in *Exercit. Plin.* p. 944. audiendus non videtur. Quod si *compernes* intelligeremus, non qui genua, sed qui calcanea nimis juncta habent, (nam et calcanea *pernae* nomine significantur, Graece πτέρναι: unde *perniones*) facilius *Nonii* explicatio admitti posset: quia qui calcanea sic juncta habent, pedes quidem certe vel habent, vel videntur habere longiores.

COMPERPĔTŬUS, a, um, adj. coaeternus. *Prud. Apoth.* 339. Et comperpetuum retro Patris, et Patre natum.

COMPERTĒ, adv. certe, explorate. *Gell.* 1, 22. Exquisite et comperte Julius Paulus dicebat. *Id.* 1, 11. Qui hoc compertius memoriae tradiderunt.

COMPERTUS, a, um, part. a *comperio*, certo cognitus, exploratus, deprehensus, πεπληροφορημένος. *Cic. Cluent.* 14. *extr.* Facinus manifesto compertum atque deprehensum. *Liv.* 7, 39. Quidam compertum attulerunt, T. Quintium in Tusculano agrum colere. *Id.* 29, 21. *extr.* Comperta oculis perferre Romam. *Sall. Cat.* 14. *extr.* Compertum est mihi: et eod. sensu *ib.* 60. Compertum habeo, milites, verba viris virtutem non addere. [*Id. ib.* 22. Nobis ea res pro magnitudine parum comperta est. *Tibull.* 4, 1, 119. Compertum est veracibus ut mihi signis. *Suet. Nero* 31. Ex judicio equitis Romani, pro comperto pollicentis. *Tac. A.* 4, 73. Mox compertum a transfugis. *Id. ib.* 6, 50. Illic eum appropinquare supremis, tali modo compertum.] *Scrib. Compos.* 106. Auxilia, quae ex usu prodesse eis, comperta habemus. *Cic. Cluent.* 45. *extr.* Habere compertum de aliqua re. [*Id. ib.* 47. Nihil ipsos habuisse cogniti, nihil comperti.] *Liv.* 39, 49. *a med.* habere rem aliquam pro comperta. *Curt.* 7, 1. Pro comperto fuit. ℙ Absolute. *Appul. Met.* 9. Pro comperto novam rabiem pertinaciter durare. *Suet. Tib.* 35. Uxor comperta in stupro generi, *h. e.* deprehensa. [Hinc *Mullerus* putat *compertam* ortum ex compendio scribendi pro *comprehensam*; sed hoc minime necessarium: comperire enim est deprehendere. *Sulpicius* vero *Severus H.* 1, 38. David Bersaben quandam mirae feminam pulcritudinis stupro compertam habuit, *h. e.* stupro seu adulterio cognitam, quod dicendi genus *Severo* peculiare est. *F.*] ℙ Cum infinito. *Suet. Aug.* 67. Compertus adulterare. ℙ Cum genitivo *compertus alicujus criminis* est manifesto reus. *Liv.* 7, 4. Juvenis nullius probri compertus. *Id.* 32, 1. Compertos sacrilegii in vinculis Romam mittere. *Id.* 22, 57. Vestales compertae stupri. [*Tac. A.* 1, 3. Nullius flagitii compertum.] Adde *Just.* 11, 11. ℙ *Comperto* absolute, cum compertum esset. *Liv.* 33, 5. Nondum comperto, quam in regionem venisset. *Sall. fr.* ap. *Prisc.* 18, 1130. Comperto, Bithyniam consuli datam. Adde *Tac. A.* 2, 60. et al.

COMPES, ĕdis, f. πέδη, vinculum, quo servorum, vel captorum pedes vinciuntur: plerumque e ligno: item ex ferro etc. *Cato* ap. *Gell.* 11, 18. In nervo, atque in compedibus aetatem agere. *Ter. Ph.* 2, 1, 18. Herus si redierit, molendum usque in pistrino, vapulandum, habendae compedes. [*Cf. *Bentl.* ad h. l.] *Tibull.* 2, 6, 25. Spes etiam valida solatur compede vinctum. [*Id.* 1, 7, 42. Crura licet dura compede pulsa sonent. Loquitur poeta de vinctis in ergastulo. Adde *Ov. Trist.* 4, 1, 5.] *Pl. Capt.* 3, 5, 76. Impingere alicui crassas compedes. Et *Men.* 1, 1, 4. Indere alicui compedes. *Id. Pers.* 2, 3, 17. imponere. Et *ib.* 3, 3, 15. Compedium tritor, pistrinorum civitas. [*Hor. Ep.* 1, 6, 77. In manibus et Compedibus te tenebo.] *Claud. in Eutrop. prol.* 2, 3. Et solitos tardae passurus compedis orbes. ℙ Per catachresin dicitur de vinculo manuum. *Varr.* apud *Non.* 1, 113. Nequicquam saepe aeratas manus (al. *manu*) compedes conor revellere. ℙ Translate. *Hor. Od.* 4, 11, 23. Telephum puella tenet grata compede vinctum. *Id. Ep.* 1, 3, 3. Hebrus nivali compede vinctus. *Cic. Att.* 8, 3. *a med.* Age jam, has compedes: fasces inquam hos laureatos etc. ℙ Sunt etiam compedes inter mulierum ornamenta. *Plin.* 33, 12, 54. Luxu feminarum compedes sibi ex argento facientium, quas induere aureas mos tritior vetat. ℙ In singulari numero recti et dativi casus exempla nondum vidimus. ℙ Masculino genere *Lact. de mort. Persecut.* c. 21. Compedes parati. ℙ In illo *Varr.* ap. *Non. l. c.* et 6, 20. Viscum, sagenam, lineamque compedem; *Scalig.* legit *compedam*, ut sit a recto compeda, ae. ℙ *Compes* pro *compos* dixerunt antiqui, teste *Prisc.* 1, 553. Cui rei confirmandae illud facit, quod etiam verbum *Competo* usurpatur pro *compos sum.* ℙ Ex illo *Pl. Ps.* 4, 7, 80. *Ubi suram aspicias, scias, posse eum gerere crassas compedes:* possit quis fortasse putare, compedes non solum pedibus, sed etiam cruribus indi consuevisse. ℙ *Auson. Idyll.* 7. *in f. epist. dedic.* sic vetus verbum jubet: Compedes, quas ipse fecit, ipsus ut gestet faber. *prov.* in eum, qui sibi ipsi auctor mali est.

COMPESCO, is, escui, a. 3. proprie significat una pascere, et in eodem pascuo continere, ut *Festus* exponit. ℙ *Compescere lucum*, eodem *Festo* interprete, est lucum suis finibus cohibere: hoc est, ut opinor, ramos et arbores, qui extra fines luco assignatos evagantur, amputare: qua ratione dixit *Colum.* 4, 17. Compescere vitem. Et *Virg. G.* 2, 370. ramos compesce fluentes. [*Praestat, quae a *Döderl.* 2, 25. datur vocis originatio, a *pacare.* Hinc *lucum compescere*, est limitibus circumdatis impedire, quominus cum iis, quae circumjacent, misceatur, neque introitus cuicumque ab omni parte pateat; idem quod nos dicimus *einfriedigen.* Cum de arboribus dicitur significat, nimiam ubertatem, ramorum abundantiam, et luxuriantem quasi feritatem circumcidendo mitigare. Adde *Ov. Met.* 14, 630. Spatiantia brachia compescit.] ℙ Pertinet etiam ad artem fulloniam. Unde *compescere cretam* dixit *Titinn.* ap. *Non.* 4, 34., *h. e.* pedibus subigere, et cogere cretam in vestimenta penetrare, dealbandi causa: qua de re et in ARGUTOR dictum est, et in CONCILIO dicetur, ℙ Generatim vero significat cohibere, coercere, refrenare, συνείργω, καταστέλλω, συστέλλω. *Plin.* 14, 20, 25. Resina compescere nimiam vini feritatem. *Sil.* 3, 617. Sarmaticis victor compescet sedibus Istrum, *h. e.* continebit intra fines Sarmaticos. *Tibull.* 4, 1, 91. equum celerem arctato compescere freno. *Id.* 1, 2, 1. vinoque novos compesce dolores. [*Sil.* 2, 144. Compescat morte dolores. *Tac. A.* 1, 42. Divus Julius seditionem exercitus verbo uno compescuit. *Suet. Cal.* 1. Legiones compescuit.] *Lucr.* 3, 968. Compescere querelas. *Plin. ep.* 10, 42. Nullus sipho, nulla hama ad incendia compescenda. *Ov. Met.* 4, 102. sitim multa compescuit unda. *Senec. Hippol.* 515. Poma compescunt famem. *Id. Herc. Oet.* 1374. Compescere lacrimas. [*Prop.* 1, 16, 31. Non tamen illa suos poterit compescere ocellos.] Et *Herc. fur.* 975. dementem impetum. Et *ib.* 518 dextram. *Sil.* 7, 330. iras. [*Propert.* 1, 13, 11

Haec tibi vulgares istos compescet amicos, i. e. coercebit, cohibebit, intra fines suos continebit, V. *Broukh.*] *Phaedr.* 1, 2. mores dissolutos. [*Suet. Tib.* 36. Externas caeremonias, Aegyptios Judaicosque ritus compescuit.] *Hor. Sat.* 2, 8, 63. risum mappa. *Id. Ep.* 2, 2, 122. luxuriantia, (*de stilo loquitur.*) *Id. Sat.* 1, 8, 31. aliquem poenis. *Ov. Trist.* 3, 4, 65. Timor compescit officium, *h. e.* cohibet, impedit, ne officio fungar. *Plin. Pan.* 80. Compescere populos tumentes. *Vell.* 2, 12. armis furorem alicujus. *Pl. Poen.* 5, 2, 75. linguam. *Quint.* 12, 1. scelera improborum. *Cic. Rabir. perduell.* 6. Quin compescitis istam vocem indicem stultitiae? *continetis* habent libri: *Quint.* 11, 3. *compescitis*: cui magis credendum puto. [*Virg. G.* 3, 468. Continuo culpam ferro compesce, i. e. ipsa percudis caede coerce ne latius serpat. *Sil.* 9, 16. Nec Varro compesceret arma, i. e. abstinuisset a proelio. *Ov. Met.* 2, 313. Compescuit ignibus ignes. *Propert.* 1, 5, 1. Invide, tu tandem voces compesce molestas.] *Stat. Silv.* 3, 3, 41. Compescere damna alicujus cantu, *h. e.* carmine solari. ¶ Pro abstinere, parcere. *Pl. Bacch.* 3, 3, 59. Compesce in illum dicere injuste. *Appul. Met.* 9. Nec fugientibus saltem compescunt. Alii leg. *compercunt.* ¶ Putat *Prisc.* 18, 1198. Latine dici *compesco illum insanire*, et *ne insaniat*, quemadmodum Graeci dicunt παύω τόνδε λυπεῖσθαι, et μὴ ποιεῖν τόδε, sed nullo id confirmat exemplo. *Id.* 10, 887. agnoscit supinum *compescitum*, sicut *dispescitum* a *dispesco*: at hoc etiam sine auctoritate Latini scriptoris.

COMPĔTENS, entis, part. a *competo*, congruus, conveniens, legitimus, προσήκων. *Appul. Florid. n.* 16. Personae rebus competentes. *Gell.* 19, 13. Ratio etymologiae cum sententia vocabuli competens. *Ulp. Dig.* 2, 1, 19. Apud competentem judicem litem suscipere. *Id. ib.* 3, 3, 35. Competens tribunal. *Papinian. ib.* 39, 5, 32. sententia. *Auct. Paneg. Maxim.* et *Constant.* 7. Quid enim competentius, quid providentia tua dignius facere potuisti? ¶ Proprie est *simul petens.* Hinc apud *August. serm.* 216. (*al.* 8. *de Divers.*) et *serm.* 228. *Competentes* sunt infantes et catechumeni, quia sacramentum Baptismi simul petunt, et sunt quodammodo competitores et candidati Christianae Religionis.

COMPĔTENTER, adv. habita ratione, convenienter, προσηκόντως. *Ulp. Dig.* 24, 3, 22. Quatenus filiae et patri competenter consulatur. *Paul. ib.* 22, 5, 16. Competenter punire. *Prud.* περὶ στεφ. 10, 118. Persona quaeque competenter plectitur, *h. e.* pro ratione dignitatis, aut culpae. *Hieron. adv. Helvid.* 2. In alio loco competentius disseram. *Appul. Apol.* Competentissime videor usus Platone, *h. e.* valde apposite.

COMPĔTENTĬA, ae, f. proprie est actus simul petendi, concursus. *Gell.* 14, 1. Nasci ad eandem competentiam, *h. e.* sub eodem stellarum concursu, et situ. ¶ Item [*congruentia et aequalitas, partium convenientia, apta membrorum compositio.] ἀναλογία. *Gell.* 1, 1. Secundum naturalem membrorum omnium inter se competentiam. *Macrob. Somn. Scip.* 1, 19. Certi sunt numeri, per quos inter omnia, quae sibi conveniunt, junguntur, aptantur, fit jugabilis competentia.

COMPĔTĪTĬO, onis, f. actio aliquid simul petendi. *Sidon. ep.* 2, 9. Inter aleatoriarum vocum competitiones. ¶ Legitur etiam saepe in *Cod. Theodosiano.*

COMPĔTĪTOR, oris, m. ἀντιπαραγγέλλων, qui aliquid simul cum alio petit, praesertim honores. *Cic. Off.* 1, 12. Dum civi aliter contendimus, si est inimicus; aliter si competitor: cum altero certamen honoris et dignitatis est; cum altero capitis et famae. Adde *Att.* 1, 1. et *Planc.* 4. et *Liv.* 37, 57. *extr.*

COMPĔTĪTRIX, icis, f. quae simul petit. *Cic. Mur.* 19. Nos quoque habuimus scenam competitricem. [*Eleganter! Antonius scenam argentatam in ludis dederat, collega Ciceronis in aedilitate: hinc metuebat Cicero, ne scena illa plus apud populum in petitione valeret, quam ipse, et scena petere consulatum pro Antonio videbatur. *Ernest. in cl.*]

COMPĔTO, is, ivi, vel ii, itum, a. 3. ἀντιπαραγγέλλω, ἀντιποιοῦμαι, simul cum alio, seu adversus alium peto. *Justin.* 13, 2. Occiso Alexandro, non, ut laeti, ita et securi fuere, omnibus unum locum competentibus. *Aur. Vict. Vir. illustr.* 59. Unam duobus speciosam competentibus. ¶ Habet etiam neutram significationem, et ponitur pro constanter valere, compotem esse, ut *Non.* 4, 110. exponit. *Sall. fragm. ib.* Quasi formidine attonitus, neque animo, neque auribus, aut lingua competere. *Liv.* 22, 5. Ut vix ad arma capienda, aptandaque pugnae competeret animus. [*Tac. A.* 3, 46. Inconditique ac militiae nescii oppidani neque oculis neque auribus satis competebant.] ¶ Item pro par esse, vel simile: unde in aestimatione rerum, *hoc illi competit*, dicimus. Haec *Non. ib.* Sic *Suet. Oth.* 12. Tanto Othonis animo nequaquam corpus aut habitus competiit. ¶ Item eodem petere, hoc est ire, convenire, congruere. *Varr. L. L.* 5, 3. Ubi viae competunt, tum in compitis sacrificatur. *Colum.* 2, 2. *ante med.* Fossae aliquae fiunt patentes, quaedam etiam obcaecantur, ita ut in patentes ora hiantia caecarum competant. *Id.* 4, 17. Si cacumina arundinum in unum competunt. ¶ Item simul evenire, contingere. *Tac. H.* 2, 50. *extr.* Tempora reputantibus, initium finemque miraculi cum Othonis exitu competisse. *Suet. Caes.* 40. Fasti adeo turbati, ut neque messium feriae aestati, neque vindemiarum autumno competerent. *Plin.* 16, 39, 73. Si competant coitus lunae in novissimum diem brumae. Adde 18, 26, 63. et *Colum.* 2, 8. Huc pertinet et illud *Senec. ep.* 75. Non quaerit aeger medicum eloquentem, sed sanantem; sed si ita competit, ut qui sanare potest, compte disserat etc.: et *Scaev. Dig.* 2, 14, 47. Remanserunt apud me trecenta et octoginta sex, et usurae quae competierunt. ¶ Item aptum esse, quadrare. *Colum.* 9, 5. Si villae situs ita competit, non est dubitandum, quin, etc. Verum si positio repugnabit, etc. *Suet. Aug.* 31. Si cujuspiam neptium suarum competeret aetas. *Scaev. Dig.* 8, 2, 41. Titius aperto pariete domus suae, quatenus stillicidii rigor, et tignorum protectus competebat. *Appul. Apol.* Quid enim piscis competit ad amoris ardorem accendendum? ¶ [*Ponitur et absolute. *Colum. R. R.* 1, 6. Area, si competit, ita constituenda est, ut.] ¶ Item convenire, pertinere. *Eumen. Paneg. Constant.* 4. Ei competit hereditas. *Ulp. Dig.* 19, 1, 25. *circa med.* Ex empto mihi adversus te actio competit. *Quint.* 3, 6. Actio competit in aliquem. *Papin. Dig.* 1, 20, 1. Hoc mihi competit jure magistratus. Hujusmodi sexcenta leguntur in libris *Digestorum. Appul. Met.* 10. Extrema poena competit in latronem. *Scaev. Dig.* 40, 4, 54. Respondi: si testator fraudandi consilium non habuisset, competere libertates, *h. e.* libertates datas testamento convenientes esse, et valere. ¶ Pro impetere, aggredi. *Paul. Nol.* 15, 134. solus competitur Felix. V. *v.* 154. et 157. ¶ Part. *Competiturus* ap. *Ulp. Dig.* 50, 16, 54. Actio competitura.

COMPĪLĀTĬO, onis, f. plurium rerum hinc inde excerptarum accurata collectio. *Cic. Fam.* 2, 8. Quid? tu me hoc tibi mandasse existimas, ut mihi gladiatorum compositiones, ut vadimonia dilata, et Chresti compilationem mitteres? *h. e.* commentarium rerum urbanarum, ut ait *Coelius* ad *Cic. Fam.* 8, 2., in quo, ut *Id.* ait *ib.* 1., senatusconsulta, edicta, fabulae, rumores, hisque similia erant perscripta a Chresto liberto suo.

COMPĪLĀTOR, oris, m. συλητὴς, spoliator, fur. *Hieron. praef. Hebraic. quaest. in Gen.* Hoc idem passus est ab aemulis et Mantuanus vates, ut cum quosdam versus Homeri transtulisset ad verbum, compilator veterum diceretur. Adde *Isid. Orig.* 10.

COMPĪLĀTUS, a, um, part. a *compilo*, furto ablatus, spoliatus. *Papin. Dig.* 3, 5, 33. Compilatae hereditatis postulare aliquem. Apud *Haloandr.* legitur *expilatae. Petron. fra Tragur.* 62. *Burm. ad f.* Domum fugi tanquam o compilatus.

COMPĪLO, as, avi, atum, a. 1. συλεύω: a *pilo, as.* Proprie significat cogere, et in unum condere, ut ait *Festus*, et dicitur specialiter de iis, qui res alienas multas simul undique surripiunt, colligunt, et asportant. *Cic. Verr.* 2, 1, 13. Quasi non apertissime consulem, exercitum, provinciamque compilarit. *Ascon.* hoc loco ita interpretatur: Pilos evellerit; sic fraudaverit furto, ut ne pilos quidem in corpore spoliatis reliquerit. [*Unice probanda videtur haec explicandi ratio.] Rursus *Cic. Verr.* 2, 4, 24. Qui uno imperio ostiatim totum oppidum compilarit. *Id. Or.* 2, 66. Malui compilari, quam venire. *Hor. Sat.* 1, 1, 77. Formidare servos, ne te compilent fugientes. *Paul. Dig.* 48, 13, 9. Sunt autem sacrilegi, qui publica sacra compilaverunt. *Pl. Asin.* 2, 2, 6. Compilare aedes. *Cic. Phil.* 3, 12. hortos.] *Phaedr.* 4, 10. Lucernam fur accendit ex ara Jovis, ipsumque compilavit ad lumen suum.] ¶ Significat etiam ita fuste caedere, et convellere, ut ne pilus quidem in toto corpore relinquatur. *Appul. Met.* 7. Totum me puer compilabat caedens fusti grandissimo. Loquitur hic asinus ab agasone suo male habitus. *Id. ib.* 9. Nec dubio me lanceis, vel venabulis, immo vero et bipennibus membratim compilassent. ¶ Translate. *Cic. Mur.* 11. Cn. Flavius ab ipsis cautis jurisconsultis eorum sapientiam compilavit. *Hor. l. c. in f.* ne me Crispini scrinia lippi compilasse putes.

COMPINGO, is, egi, actum, a. 3. συνωθέω, impello, detrudo, vi ago. [*A *con* et *angere.*] *Pl. Amph.* 1, 1, 3. Quid faciam nunc, si tresviri me in carcerem compegerint? [*Id. Mil.* 2, 1, 34. Compegit in navem miles clam matrem suam.] *Id. Men.* 4, 3, 16. Tibi habe (*pallam*) aufer, utere vel tu, vel tua uxor, vel etiam in oculos compingite. [*H. l. est pro *asservare*, ponere loco munitissimo. *Lindm.*] *Cic. Att.* 8, 8. Picenum amiserat culpa: in Apuliam se compegerat, *h. e.* in Apuliae angustias se conjecerat. ¶ Transla *Id. Or.* 1, 11. Oratorem excludi a gubernacu civitatum, ac tantum in judicia et conciuncul tanquam in aliquod pistrinum, detrudi et compi videbam. *Pl. Rud.* 4, 4, 103. Quae parentes tam angustum tuos locum compegeris. ¶ Significat etiam componere, conjungere, coagmenta συμπήγνυμι. *Senec. Q. N.* 6, 3. Quaedam aedicia a fabris negligentius solutiusque composi terraemotus saepius agitata compegit. *Colum.* 19. Roboreis axibus compingitur solum. *Gell.* 6, Ut natura tenuissimis ossiculis caput compinger *Appul. Flor. n.* 9. Etiam crepidas sibi compegrat. *Paul. Dig.* 45, 1, 83. Si navem domin dissolvisset, et iisdem tabulis compegisset. *Arn* 2, 55. Compingere vestem, sellas, aratra. Translate. *Gell.* 11, 16. Absurdum esset, si *multitudine* et *negotio* verbum unum compingere *Lact.* 7, 7. Ut summam illam, quae continet u versa, et compingerent, et implerent. ¶ Signi cat etiam componere, confingere, comminis *Arnob.* 1, 34. Falsa de Christo compingimus? vos de Diis vestris falsa et inania jactatis. *Id.* p. 148. Ignominiosas de Diis compingitis fabula

[**COMPINGUESCO**, is, n. 3. simul pinguesc coagulor. *Tert. Anim.* 25. Praesumunt, semen concubitu muliebribus locis sequestratum, motuq naturali vegetatum, compinguescere in solam (a *leg. solidam*) substantiam carnis. *F.*]

COMPĬTĀLĀRIS, e, adj. ad compitales De pertinens. Compitalares Augustales in *Inscr.* a *Grut.* 179, 3. fuisse puto sacerdotes ab Augus institutos sacris Compitalibus faciendis. Nam ea sacra bis anno coli jussit, teste *Suet. in ej Vita* 3. Adde *Inscr.* ap. *Mur.* 918, 8. L. Vibusi Secundo Compital. Lar. Aug.

COMPĬTĀLĬCIUS, a, um, ad Compitalia pertinens. *Cic. Pis.* 4. Ludi Compitalicii. *Id. Att.* 7. Compitalicius dies. Et *ib.* 2, 3. *ad f.* Compitaliciae deambulationes. ¶ *Compitalicia* absolut pro Compitalibus quidam adstruunt ex *Cic. Pis.* 4 ubi alii *Compitalia* rectius leg. [*Ita *Orell.*]

COMPĬTĀLIS, e, adj. ad compita pertinen *Suet. Aug.* 31. Compitales Lares ornare bis ann instituit Augustus vernis floribus et aestivis, *h.* qui, ut ait *Ov. Fast.* 2, 615., compita servant Et vigilant nostra semper in urbe, Lares. *Ov.* fabulatur fuisse nympham, Laram nomine, qua quod Jovis amores Junoni detexerat, ab illo lingua multata fuit, et Mercurio tradita, ut ad Inferos duceretur. In itinere Mercurius illam compressit, et geminos procreavit, qui *Lares compitales* habiti sunt. ¶ *Compitales ludi*, et absolut *Compitalia, orum*, sacra erant, et ludi, qui fiebant in compitis in honorem Larium. *Varr. L. L.* 5, 3. Eos tacito nomine descripsit *Virg.*, test *Servio, A.* 8, 717. ludisque viae, plausuque fremebant. ¶ Uno tantum die celebrabantur, ut *Festu* docet in *Quinquatrus.* Nam quod apud *Cic. Pis.* 4. habetur: Cum in III. Kal. Jan. Compitaliorum dies incidissent; *Manut.* et *Lambin.* legunt *incidisset*, quod probat *Garatonius* in not. ad eundem locum, et reponendum censet *in Kal.* pro *in III Kal.* ¶ In fabulis est, Ocrisiam ancillam Tanaquilis reginae uxoris Tarquinii Prisci, dum foc adsideret, exstitisse subito e mediis cineribus Larem familiarem, qui eam compressit, et Servium Tullium procreavit, qui sextus fuit Romanorum rex, et in honorem crediti patris compitales ludos instituit, ut *Plin.* 36, 27, 70. narrat: Nam lignea sacella in compitis exstruxit, jussitque singulas domos liba conferre, et sacra facientibus non ingenuos, sed servos adesse et ministrare, ut est apud *Dionys. Halicarn. l.* 4. Celebrabantur hiemis tempore non multo post Saturnalia: non tamen habebant diem certum, sed concipiebantur quotannis a praetore. *Auson. in Eclogar. de Feriis Rom.* Et nunquam certis redeuntia festa diebus, Compita per vicos cum sua quisque colit. Adde *Fest.* in voce *Conceptivae.* Porro ejus indictionis formula legitur apud *Gell.* 10, 24. his verbis: *Die noni populo Romano Quiritibus Compitalia erunt. Quando concepta fuerint, nefas*, h. e. dies nefastus esto. *Cic. Att.* 2, 3. *ad f.* Tu pridie Compitalia memento. *Id. Pis.* 4. Compitaliorum dies. Al. leg. *Compitalitiorum* male. *Cato R. R.* 5. Rem divinam, nisi Compitalibus, in compito aut in foco ne faciat. ¶ Locus *Charisii* 1, 20. ex quo quidam docent, Compitalia celebrata fuisse in honorem eorum, qui peregre mortui essent, corruptae lectionis esse videtur: tametsi in *Gloss. Philox.* quiddam simile habetur. ¶ *Compitalia* inscripsit unum e suis Mimis Laberius poeta. *Gell.* 16, 7. et 9. ¶ In genit. plur. habet *Compitalium*, et *Compitaliorum*, teste *Charis.* 1, 37. V. SATURNALIA.

[**COMPĬTENSIS**, e, adj. ad Compitum pertinens, excisum oppidum Latii in monte, qui nunc *Compatro* appellatur, prope Tusculum. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 242. *n.* 656. Municipes Compitenses vicorum quinque. *F.*]

COMPĬTUM, i, n. συστροφή, ἄμφοδος, locus, ubi plures viae competunt, hoc est confluunt, sive bivium illud sit, sive trivium, sive quadrivium etc.

ymon est a *competo*, συντρέχω, vel potius a *con*, *bito*, quo nempe omnes conveniunt. Unde *com- a semitarum* dixit *Sol.* 17. *ad f.* Effertur fere plur. num., rarius in singulari. *Virg. G.* 2, 2. Praemiaque ingeniis pagos et compita circum nesidae posuere. *Ov. Fast.* 1, 142, Servet ut in rnas compita secta vias. *Prop.* 4, 1, 23. Parva ginati lustrabant compita porci. *Id. ib.* 3, 57. ore sacella tego, verbenis compita velo. *Gell.* 22. Id dicitur non in compitis tantum, neque plebe vulgaria, sed in foro, in comitio, apud ibunalia. *Cic. Agr.* 1, 3. In triviis aut in comtis auctionari. *Hor. Sat.* 2, 3, 25. unde frequen- Mercuriale Imposuere mihi cognomen compita, *e.* homines in compitis vagantes et otiosi. ℙ hujusmodi locis arae constitui solebant, vel Jani frontes, vel sacella totidem lateribus aperta, quot ant viae concurrentes, cujusmodi sunt, quos Itali cant *capitelli*: ubi sacra et ludi fiebant in honorem arium. (V. COMPITALIS) In pagis eo conveniebant grestes vel ludi causa, vel sacrificii, vel ut concilia a agitarent, buccina convocati. *Philargyr.* ad *irg. l. c.* ℙ Ipsae quoque arae, vel potius sa- lla, seu Jani, *compita* dicta sunt. *Inscr.* apud *rut.* 107, 1. Compitum refecerunt, tectum, pa- tes allevarunt etc. *Scalig.* minus recte leg. *Con- tium.* Alia ap. *De-Vita Antiq. Benev.* p. 28. *n.* Compitum a solo pecunia sua fecerunt, et pa- nis annuos ✱ CCXXV. dari jusserunt ea condi- one, ut Non. Jun. pagum lustrent. *Grat. Cyneg.* 3. Idcirco aeriis molimur compita lucis, *h. e.* igimus aras in lucis, ad quas sacra fiant. *Pers.* 28. Qui quandoque jugum pertusa ad compita it, *h. e.* ut exponit *Salm.* ad *Sol.* p. 212. ex Vet. holiaste, ad sacella in compitis, in omnes via- m partes patentia. Tangit autem ritum et mo- m rusticorum affigendi ad compita rustica instru- enta fracta emeriti et elaborati operis indicium. ssis tamen *pertusa compita* intelligere ipsa loca uribus viis pervia, in quibus palo erecto agrestes naria sua suspenderent. ℙ Translate. *Pers* 5, . et vitae nescius error Diducit trepidas ramosa compita mentes, *h. e.* in ambiguum vitae insti- endae: quemadmodum qui ad compitum pervenit narus locorum, nescit, quo itinere viam pergat. *ertull. Resurr. carn.* 60. Spelunca oris, et gu- e lapsus, et compitum stomachi. ℙ In singul. m. praeter *Inscr.* et *Tertull.* allatos, legitur et- m ap. *Varr. L. L.* 5, 6., *Tertull. Testim. anim. ad f.* et *Fest.* in voce *Novae Curiae*. ℙ Quin *compitus* masc. gen. olim dictum fuit. *Varr.* ap. *on.* 3, 38. Ubi compitus erat aliquis. *Caecil. ib.* djacentem compitum.

COMPLĂCĔO, es, cui, et complacitus sum, έσκω, συναρέσκω. Proprie dicitur de eo, quod uribus simul placet. *Colum.* 9, 16. Ut et tibi, Gallioni nostro complacuerat. *Gell.* 17, 9. Ante , sicuti dixi, complacebat: ante dixerat: *erat nventum inter eos.* *Ter. Andr.* 4, 1, 21. Post- nam amare me dixi, complacita est tibi. ℙ Pro mplici placeo. *Pl. Rud.* 3, 4, 22. Hae autem eneri complacuerunt. *Id. ib.* 1, 3, 3. Hoc Deo mplacitum est! Adde *Ter. Heaut.* 4, 5, 25. ℙ assive (nisi malis esse figuram zeugma) *Gell.* 18, Consilium acceptum ab universis, et complaci- m est. Adde *Appul. Met.* 4.

COMPLĂCĬTUS, a, um, part. a *complaceo*, qui lacet, vel placuit. *Capell.* 2, 29. *in carm.* Sem- er complacitis amica Musis, cui etc.

COMPLĀCO, as, a. 1. idem quod placo, pla- um reddo. *Tiro Cic. libert.* ap. *Gell.* 7, 3. In rincipiis patroni, qui pro reis dicunt, conciliare bi, et complacare judices debent.

COMPLĀNĀTĬO, onis, f. ὁμαλισμὸς, actus com- lanandi. *Senec. Q. N.* 6, 1. *a med.* Sub exiguo errae tumulo ac complanatione exspirare.

COMPLĀNĀTOR, oris, m. qui complanat. *Ap- ul. Apol. in carm.* Pulvisculus complanator tumi- ulae gingivulae.

COMPLĀNĀTUS, a, um, part. a *complano*, pla- us factus, ὁμαλισθεὶς. *Suet. Caes.* 44. Completus t complanatus lacus. *Appul. Flor. n.* 23. Lapis mnifariam complanatus. ℙ Item destructus, solo equatus. *Cic. Dom.* 38. Domus Sp. Maelii com- lanata. *Suet. Cal.* 37. Complanata fossuris mon- ium juga.

COMPLĀNO, as, avi, atum, a. 1. ὁμαλίζω, pla- um facio, aequo. *Cato R. R.* 151. Terram bene abula, aut manibus, aut pedibus complanato. Hunc loc. refert etiam *Gell.* 3, 14. ℙ Item solo equare, deruere. *Cic. Dom.* 38. Complanare do- mum alicujus. *Hirt. B. Alex.* 63. opera constituta, *h. e.* deruere, et disjicere munitiones castrorum. V. integrum locum. ℙ Translate. *Senec. Prov.* 5. *ad f.* Multa accident dura, aspera, sed quae molliat et complanet ipse, *h. e.* faciliora reddat.

*COMPLANTATIO, onis, f. *Vet. Gloss.* κατα- φύτευσις. *B. A.*

*COMPLANTATUS, a, um, σύμφυτος, simul plantatus. *Ambros. Epist.* 42. *f.* Complantatus virtutibus. *Vulg. Rom.* 6, 5. Complantati facti su- mus. *B. A.*

*COMPLANTO, as, a. 1. *Vet. Gloss.* Complan- to, φυτεύω, καταφυτεύω. *B. A.*

[COMPLĂTONĬCUS, i, m. qui una cum Platone est, Platonis sectator. *Sid. ep.* 4, 11. A collegio tamen Complatonicorum solo habitu ac fide disso- ciabatur. *F.*]

COMPLAUDO, is, a. 3. simul plaudo. *Paul. Nol.* 18, 8. Concordate meis, precor, et complau- dite, fratres, Carminibus.

COMPLECTO, is, a. 3. idem quod *complector*, sed antiqui usus, ut *Prisc.* 8, 798. docet. *Pomp.* ap. *Non.* 7, 39. Quin ergo, quando convenit, complectite. *Vitr.* 10, 6. Scapos duos transver- sarios complectit et compegit, *h. e.* connexuit. Al. leg. *complexus est*. ℙ Passive. *Cic.* ap. *Prisc.* 8, 793. Cupio, eum tam invidiosa fortuna comple- cti. Addunt et locum *Scaevolae Dig.* 45, 1, 133., sed ibi valde dubia est lectio. V. COMPLEXUS, a, um.

COMPLECTOR, eris, exus sum dep. 3. περιπλέ- κομαι, περιέχω, a *con*, et *plecto*, hoc est necto: si- gnificat cingere, concludere, comprehendere, con- tinere, circumdare: et est verbum latissimi usus. *Cic. Somn. Scip.* 4. Orbis coelestis extimus, qui reliquos omnes complectitur. *Id. ib.* 1. Arctior me somnus complexus est. *Id. Senect.* 15. Vitis claviculis suis quasi manibus, quidquid est nacta, complectitur. *Ov. Trist.* 1, 7, 7. Effigiem fulvo auro complecti. *Id. Met.* 8, 731. Mare terram complexum. *Caes. B. G.* 7, 72. et 74. Complecti spatium munitionibus. *Vell.* 2, 51. obsidione ali- quem. *Plin.* 18, 29, 69. *n.* 2. intra se aliquid. [**Virg. A.* 2, 253. Sopor complectitur artus.] ℙ Item brachiis cingere, amplecti. *Cic. Div.* 1, 28. et *Liv.* 7, 42. Complecti inter se. *Cic. ib.* 46. arcte aliquem. *Id. Att.* 16, 5. Complecti, et osculari aliquem. ℙ Item manu apprehende- re. *Virg. A.* 8, 558. et *Ov. Met.* 6, 494. dex- tram complexus euntis. *Curt.* 5, 3. Complecti eminentia saxa. *Ov. Met.* 3, 727. Avulsum caput digitis complexa cruentis. ℙ Translate est amare, favere, tueri. *Cic. Att.* 16, 15. Ut adolescentem, totamque causam veteranorum complecterer. *Id. Fam.* 2, 8. Da te homini: complectetur, mihi cre- de. *Id. Prov. cons.* 16. Complecti aliquem hono- ribus et beneficiis. *Id. Marc.* 3. *ad f.* aliquem be- nevolentia. *Id. Fam.* 7, 5. aliquem omni comita- te. *Id. Pis.* 32. aliquem omnibus studiis, labori- bus, vitae periculis. *Liv.* 7, 40. omnes cives cari- tate. *Plin. ep.* 3, 11. aliquem arcta familiaritate. ℙ Item colere, tractare, discere. *Cic. Brut.* 93. Complecti philosophiam. *Ov. Pont.* 1, 6, 9. artes ingenuas. ℙ Item assequi, comprehendere. *Cic. Or.* 15. Definire, et complecti universam vim ora- toris. *Id. ad. Quirit.* 2. *extr.* In vestro beneficio tanta magnitudo est, ut eam complecti oratione non possim. Sic *Quint.* 3, 6. Complecti senten- tiam aliquam verbis. *Cic. Verr.* 2, 2, 12. *in f.* Ut totum hoc genus complectamini judiciorum, *h. e.* intelligatis. *Id. Fam.* 5, 17. *ad f.*, *Senect.* 5. et 1. *r.* 5. *ad f.* Complecti animo aliquid. *Id. Or.* 2 [illegible] nullo sensu percipi potest: cogitatio- ne tan[illegible] et mente complectimur. *Senec. Oct.* 478. Augustus complexus est astra, *h. e.* adeptus. *Quint.* 2, 7. et 11, 2. Complecti aliquid memoria. *Id.* 3, 1. carmine praecepta philosophiae. [**Cic. Tusc.* 1, 22. Deum cogitatione complecti non pos- sumus. *Plin. Pan.* 95, 2. Ut hunc consensum ve- strum complectar, et teneam et in dies augeam. *Virg. A.* 9, 277. Jam pectore toto Accipio et comitem casus complector in omnes.] ℙ Item colligere, concludere. *Cic. Brut.* 3. *extr.* Omnem rerum memoriam breviter, et perdiligenter com- plecti. *Id. Pis.* 31. Complecteris amplissimos vi- ros ad tuum scelus, *h. e.* colligis, adjungis. *Id. Fin.* 5, 9. *ad f.* Ut jam liceat una comprehen- sione omnia complecti. Adde *Inv.* 1, 40. ℙ *Com- plecti aliquid* absolute pro mente, aut cogitatione complecti, considerare. *Tac. Agric.* 46. Famam- que, ac figuram animi, magis quam corporis, complectantur. *Front. ad amic. ep.* 2, 5. Tantum Volumnio tribue honoris facultatisque amicitiae tuae complectendae. ℙ *Complecti* passiva signifi- catione, V. COMPLECTO. [*V. exempla ab *Er- nest.* ex *Cic.* coll. in *clavi.*] ℙ [Part. *Complectens* ap. *Cic. Fin.* 5, 23. Cura quaedam alios appetens atque complectens. *F.*]

COMPLĒMENTUM, i, n. πλήρωμα, quod addi- tur ad complendum, et perficiendum aliquid, sup- plementum. *Cic. Or.* 69. Apud alios numero ser- vientes inculcata reperias inania quaedam verba, quasi complementa numerorum. *Tac. A.* 3, 38. Addito majestatis crimine, quod tum omnium ac- cusationum complementum erat.

COMPLĔO, es, evi, etum, a. 2. συμπληρόω, ad summum usque impleo. *Caes. B. G.* 3, 18. Sar- mentis, et virgultis fossas complere. *Id. ib.* 7, 27. Milites murum celeriter complerunt, *syncope pro* com- pleverunt. (Sic. *Cic. Cluent.* 34. complerat *pro* com- pleverat. Et *Verr.* 2, 4, 35. complesse *pro* comple- visse. Et *Virg. A.* 6, 712. complerint *pro* compleve- rint.) *Id. B. C.* 1, 56. et *Virg. A.* 11, 327. Complere naves colonis et pastoribus. *Servius* adnotat, hanc esse proprie phrasim nauticam. Nam et Graece πληρώματα dicuntur remiges, et milites, qui navi- bus imponuntur. V. PLEROMARIUS. *Lucr.* 5, 1161. Complere urbes ararum. *Cic. Senect.* 14. Convivium vicinorum quotidie compleo. *Colum. Ar- bor.* 4. *ad f.* Complere scrobem ad medium, dein- de usque in summum. *Cic. Somn. Scip.* 4. Sol cuncta sua luce complet. *Id. ib.* 5. Quis est, qui complet aures meas tam dulcis sonus? *Sall. Catil.* 50. Armis, cadaveribus, cruore, atque luctu omnia compleri. *Liv.* 9, 24. Cuncta complentur fuga. *Cic. Att.* 13, 34. Complere paginam volui. *Id. Or.* 38. Plangore, et lamentatione complere forum. [**Virg. A.* 9, 113. Vox agmina complet. *Id. ib.* 3, 645. Complent se lumine cornua Lunae. *Tib.* 2, 4, 8. Complevit orbem luna. *Prop.* 2, 6, 1. Non ita complebant Ephyreae Laidos aedes (de amatoribus). *Sil.* 2, 127. Ducti spatium ner- vi complente sagitta, i. e. imposita in arcum sa- gitta, quae impleret spatium, quod nervus addu- ctus faciebat.] *Caes. B. C.* 2, 25. *extr* exercitum omni copia. *Hor. Ep.* 6, 9. Cum timenda voce complesti nemus, *pro* complevisti *syncope*. *Cic. N. D.* 2, 49. Complere se cibo. *Pl. Cist.* 1, 2, 8. se flore Liberi. *Id. Amph.* 1, 1, 95. Vertenti- bus Telebois telis complebantur corpora. *Id. ib.* 4, 1, 8. Corpus suum stupri complevit, *h. e.* adul- terio gravida facta est. (Adde *Arnob.* 4, 171.) *Caes. B. C.* 1, 25. Complere legiones. [**Ergän- zen.*] ℙ Complere aliquem coronis, et floribus, apud *Cic. Verr.* 2, 4, 35. est operire, ornare. ℙ *Complere annos* est tempus transiisse, vixisse. *Cic. Senect.* 5. Gorgias centum et septem comple- vit annos. *Ov. Trist.* 4, 7, 77. Et jam complerat genitor sua fata, *h. e.* ad finem vitae pervenerat. Sic *Met.* 15, 816. Hic sua complevit tempora. *Id. ib.* 3, 312. Infans materna tempora complet, *h. e.* menses partus. ℙ *Compleri*, gravidam fieri. *Lucr.* 4, 1268. ℙ Translate. *Caes. B. C.* 2, 21. Com- plere milites bona spe. *Cic. Fin.* 5, 24. Comple- ri gaudio. *Luc.* 5, 412. Complere animos robore. *Pl. Amph.* 1, 2, 9. Erroris illos et dementiae complebo. *Id. Men.* 5, 5, 3. Complere aliquem flagitii et formidinis. *Cic. Verr.* 2, 3, 49. summam promissi. *Senec. Oedip.* 1211. Sidera, et manes, et undas scelere complevi meo. *Quint.* 9, 4. Complere judicem indignatione. Et 8, 6. taedio. *Curt.* 3, 13. cuncta pavore. ℙ Significat etiam perficere, absolvere. *Cic. N. D.* 1, 1. Solis lu- strationem annuam menstruo spatio luna complet. *Id. Fin.* 5, 24. Complent ea quidem vitam bea- tissimam. *Caes. B. C.* 3, 46. His rebus comple- tis, legiones reduci jussit. *Gell.* 13, 5. Complere studia. *Id.* 18, 1. omnes numeros vitae beatae. *Claud. B. Get.* 143. Stilicho tres potuit complere duces, *h. e.* trium ducum vices praestare. Al. leg. *superare*. ℙ [Part. *Complens.* ap. *Manil.* 2, 237. et partu complentes aequora Pisces. *Complendus* ap. *Hirt. B. Hisp.* 16. Ad fossas complendas. *F.*]

COMPLĒTĬO, onis, f. complementum. *August. ep.* 161. Evidentissima completione sanctae pro- phetiae. *Just. Inst.* 3, 23. Nisi scripta com- pletiones acceperint. *Festus* in *Igitur*. Igitur nunc quidem pro completionis significatione valet, quae est ergo. Fortasse legendum *complexionis*, quia *igitur* complexionem quandam orationis signi- ficat.

COMPLĒTOR, oris, m. qui complet. *Juvenc. in Matth.* 2, 12, 572. legum completor Jesus.

*COMPLETŌRIUM, i, n. officium erat ecclesia- sticum, quod diurna officia complebat, nempe pre- ces dicendae sub noctis initium. Hinc *Completorii hora*. ap. *August.* et in hymno antiquo de passio- ne dominica. Haec *Gesn. B. A.*

COMPLĒTUS, a, um, part. a. *compleo*, πληρω- θεὶς, impletus. *Cic. Acad.* 4, 40. Inane quidquam esse putes, cum ita completa et conferta sint omnia? *Id. Fl.* 14. Summa completa. *Id. Tusc.* 1, 12. *extr* Coelum humano genere completum. Et *ib.* 5, 35. Multo cibo et potione completi. [**Id. Verr.* 2, 5, 57. Completus mercatorum car- cer.] *Nep. Milt.* 5. Horum adventu decem mil- lia armatorum sunt completa. [**Tac. A.* 14, 23. Ora et exitus specuum, sarmentis virgultisque com- pletos, igni exurit.] ℙ *Scaevola Dig.* 33, 2, 35. Post completum quinquennium. ℙ Translate per- fectus, absolutus. *Cic. Or.* 50. Perfectus et com- pletus verborum ambitus. *Gell.* 1, 7. Illud sic compositum jucundius ad aurem, completiusque est: insuavius hoc imperfectiusque. Al. leg. *com- plexius*. ℙ Completus, compactus. *Firmic. Math.* 5, 9. Erunt formosi, venusti, membrisque ac toto corpore completi.

COMPLEX, icis, comm. gen. socius sceleris, conscius, eodem scelere una cum aliis implicitus. *Isid.* in *Gloss.* Complex, qui in uno peccato vel crimine alteri est applicatus ad malum, ad bonum vero nunquam dicitur. Attamen *Ambr. Off.* 3, 4. Complex honestatis est utilitas, et utilitatis hone- stas. *Prud. Hamart.* 614. de semine complicis hy- dri. *Sid. ep.* 8, 11. *ad f.* Ceterisque complicibus oppressis. ℙ Apud *Arnob.* 3, 123. Dii *complices*.

iidem qui *consentes*, ita dicti videntur, quod sint una voluntatum quodam foedere, et vinculo concordiae conjuncti, et quasi invicem connexi atque implicati. V. CONSENTES.

COMPLEXĀTUS, a, um, part. a *complexo* signific. pass. *Appul. Met.* 10. Arctissime complexatum me totum recepit.

COMPLEXIM, adv. complectendo. *Pl. Poen.* 3, 3, 84. Complexim contrectare mulierem. Al. leg. *complexum*, et fortasse rectius.

COMPLEXĬO, onis, f. συμπλοκὴ, connexio, conjunctio. *Cic. Fin.* 1, 6. Ita effici complexiones, et copulationes, et adhaesiones atomorum inter se. *Id. Tusc.* 5, 6. Neque alia huic verbo, cum beatum dicimus, subjecta notio est, nisi, secretis malis omnibus, cumulata bonorum complexio. *Id. Inv.* 1, 26. Brevis complexio ipsius negotii, *h. e.* brevis narratio, quae totum negotium complectatur. *Id. Phil.* 2, 37. At quibus verbis modo aequum sibi videri, modo non iniquum: mira verborum complexio [*i. e. mira loquendi ratio.] ℙ Apud *Appul. de Mundo* ponitur pro ambitu obliquo Zodiaci. ℙ Saepe dicitur de periodo, in qua, ut ait *Cic. Or.* 3, 4., orator sic illigat sententiam verbis, ut eam numero quodam complectatur. *Id. ib.* 47. Longissima est complexio verborum, quae volvi uno spiritu potest, Adde *Or.* 25. ℙ Item de conclusione argumenti, quae propositionem, et assumptionem complectitur. *Cic. Inv.* 37, 40. et 47., *Auct. ad Her.* 2, 18. *extr.* et *Quint.* 5, 14. ℙ Etiam *synaloephen*, et *synaeresin* figuras grammaticae, *complexiones* dici Latine, testatur *Quint.* 1, 5. ℙ Est etiam idem ac dilemma, quod utrinque adversarium complectitur, atque implicat. *Cic. Inv.* 1, 29. et *Ascon. in Div. Verr.* 14. ℙ Item figura rhetorum, quae repetitionem et conversionem complectitur. *Auct. ad Her.* 4, 14. [*Cf. lex. *technol. Lat.* s. h. v.] ℙ Denique ponitur pro habitudine corporis. *Firm. Math.* 5, 9. Tranquilli, quieti, alacres, bonae complexionis.

COMPLEXĪVUS, a, um, adj. συμπλεκτικὸς, qui complectitur, connexivus. *Gell.* 10, 29. *in tit.* Quod particula *atque* non complexiva tantum sit, sed etc.

COMPLEXO, as, a. 1. idem quod complector. *Coripp.* 1, 104. Portum quem geminae complexant brachia ripae.

COMPLEXUS, a, um, part. signif. activae, a *complector*. *Cic. Font.* 17. Vestalis germanum fratrem complexa tenet. [**Virg. A.* 8, 260. Cacum corripit in nodum complexus. *Prop.* 1, 6, 5. Sed me complexae remorantur verba puellae. *Ov. Met.* 9, 772. Passis aram complexa capillis. *Curt.* 5, 1. Arx ambitu tot stadia complexa. *Caes. B. C.* 3, 112. Caesar loca maxime necessaria complexus, noctu praemunit. *Ov. Met.* 8, 732. Complexi terram maris incola.] *Stat. Silv.* 1, 1, 1. Moles Latium complexa forum. [**Sil.* 13, 788. Carmine complexus terram, mare cet., i. e. describens.] ℙ Passiva significatione a *complecto*, simul implicatus, implexus, connexus, conjunctus. *Lucr.* 2, 153. Corpuscula complexa meant inter se, comqueglobata. *Pl. Amph.* 1, 1, 134. Qui complexus cum Alcumena cubat. [**Id. Mil.* 2, 6, 53. Vidi et illam et hospitem Complexam atque osculantem. *Prop.* 1, 10, 5. Quum te complexa morientem, Galle, puella Vidimus.] *Cic. Rosc. Am.* 13. Quo uno maleficio scelera omnia complexa esse videantur.

COMPLEXUS, us, m. actus complectendi, circulus, ambitus, περιβολὴ, συμπλοκή. *Cic. N. D.* 2, 40. Ultimus, omnia cingens, et coercens coeli complexus. Et *ib.* 22. Mundus, qui omnia complexu suo coercet et continet. ℙ Item complexio, seu conjunctio multarum rerum. [**Ov. Met.* 4, 377. Sic ubi complexu coierunt membra tenaci.] *Plin.* 36, 22, 45. Lapides speculares alligati complexu silicis. *Quint.* 5, 6. *circa med.* Negotialis quaestio, quam πραγματικὴν vocat, in qua de rebus ipsis quaeritur, remoto personarum complexu, *h. e.* adjunctis. *Id.* 1, 4. Complexus verborum et nominum, *h. e.* conjunctiones, seu particulae copulativae. *Id. ib.* 5. Complexus et series loquendi. ℙ Item [*amplexus, *Umarmung.*] *Cic. Coel.* 20. Complexus et osculatio. *Id. Att.* 12, 1. Utinam continuo ad complexum meae Tulliae possim currere. *Id. Phil.* 2, 25. Venire in sinum et complexum alicujus. *Hor. Sat.* 1, 5, 43. O qui complexus, et gaudia quanta fuere! *Petr. Sat.* 11. Arctissimis complexibus illigare aliquem. *Cic. Font.* 17. Avellere atque abstrahere aliquem de complexu matris. [**Sall. Jug.* 51. Divellere liberos a parentum complexu.] *Liv.* 2, 40. Accipere complexum. *Ov. Trist.* 4, 4, 80. Dare complexus alicui. *Virg. A.* 8, 583. Tenere aliquem complexu. [**Prop.* 4, 7, 96. Inter complexus excidit umbra meos. *Ov. Met.* 5, 249. Ut gelidos complexibus allevet artus. *Id. ib.* 12, 328. Quam (quercum) dum complexibus ambit. *Colum. R. R.* 12, 1. Vir intra tecta deses et complexibus adjacens feminae. *Virg. A.* 1, 715. Complexu Aeneae pependit. *Suet. Caes.* 14. Complexu quidam protegunt Caesarem.] *Senec. Phoenis.* 464. Jungere complexus. *Id. Octav.* 730. Petere complexus alicujus. *Plin.* 16, 40, 76. *n.* 2. Cedrus crassitudinis ad trium hominum complexum. Adde *Prop.* 4, 7, 96. [**Ov. Met.* 3, 390. Manus complexibus aufer. Dicitur etiam de animalibus. *Id. ib.* 3, 47. (de Martio angue.) Longis complexibus illos necat. — Singulari modo dicitur de corpore animum quasi vinculis cingente. *Quint. Decl.* 4, 10. p. 92. Quid juvat animam per tot annos, etiam si natura patiatur, per infinita temporum spatia tristissimo retinere complexu, i. e. compage, carcere.] ℙ Videtur etiam significare proelium, decertationem. *Caes. B. C.* 3, 8. Bibulus (*dux Pompejanus*) nullum laborem, aut munus despiciens, neque subsidium exspectans, si in Caesaris complexum venire posset, *h. e.* si cum Caesare confligere proelio posset, ad imitationem nempe sermonis Graeci, συμπλέκεσθαί τινι. Alii tamen leg. *conspectum.* [*Nihil mutandum h. l. videtur. Simili ratione *Quint. Decl.* 4, 22. p. 103. Finge nos in ipso prosperi Martis cecidisse complexu.] ℙ Pro συνουσία. *Scrib. Compos.* 18. ℙ Translate. *Cic. Pis.* 9. Me ipsa suo complexu patria tenuisset. *Id. Cat.* 2, 10. Postremum genus, quod proprium est Catilinae, de ejus delectu, imo vero de complexu ejus ac sinu. [*i. e. familiarissimi ejus. *Plin. Pan.* 47, 2. At tu easdem artes in complexu, oculis, auribus habes, i. e. maximopere delectaris studio, consuetudine earum.]

COMPLĬCĀTĬO, onis, f. actus complicandi. *Coel. Aurel Tard.* 4, 26. Cum omnis fuerit folliculus complicatione vacuatus.

COMPLĬCĀTUS et Complicitus, a, um, part. a *complico. Appul. Met.* 9. Asino per scalas complicitis pedibus in coenaculum attracto. *Id. ib.* 1. Complicitus in genua. Et *ib.* 5. Articulari morbo complicatus et curvatus. ℙ Translate συμπεπλεγμένος, cui contrarium est explicatus. *Cic. Off.* 3, 19. Animi sui complicatam notionem evolvere. [*Repetita videtur metaphora a librorum voluminibus.]

COMPLĬCO, as, avi, atum, et plicui, icitum, a. 1. συμπλέκω, simul plico. *Cic. Q. Fr.* 3, 1, 5. Cum complicarem epistolam. *Pl. Rud.* 4, 3, 1. Complicare rudentem. *Senec. ep.* 90. *ante med.* Diogenes se complicuit in dolio, et in eo cubitavit. ℙ [Part. *Complicandus* ap. *Pl. Merc.* 1, 2, 80. Armamentis complicandis studuimus. *F.*]

COMPLODO, is, osi, osum, a. 3. συγκροτέω, collido: a *con*, et *plaudo*, ut *complodere manus*, quod in gestu oratorio scenicum esse, *Quint.* 1, 3. affirmat. *Petr. Sat.* 24. Complosit illa tenerius manus. Sic *ib.* 18. *extr.* Complosis manibus in risum effusa est. *Senec. Ira* 1, 1. Complosae saepius manus. ℙ [Part. *Complodens* ap. *Appul. Met.* 9. Vacuasque manus complodens saepicule. *F.*] ℙ Alium praeterea hujus verbi usum non reperio.

COMPLŌRĀTĬO, onis, f. ὀλοφυρμὸς, ploratus, et lamentatio multorum simul: et fere dicitur de ploratu in re desperata. *Liv.* 3, 47. Lamentabilis mulierum comploratio. *Id.* 2, 40. Mulierum comploratio sui patriaeque. Adde 1, 41. Sic *Justin.* 11, 9. Edere complorationem. Et *Gell.* 10, 3. Facere complorationem rei acerbae.

COMPLŌRĀTUS, a, um, part. a *comploro*, a multis ploratus, defletus, ut in re desperata. *Liv.* 5, 39. Romani complorati omnes pariter, vivi mortuique. *Petr. Sat.* 111. Complorata femina ab omnibus quintum jam diem sine alimento trahebat.

COMPLŌRĀTUS, us, m. idem quod comploratio. *Liv.* 22, 55. Coercere comploratus familiarum. Et 25, 26. Lacrimis et justo comploratu prosequi mortuos.

COMPLŌRO, as, avi, atum, a. 1. ὀλοφύρομαι, simul cum aliis ploro, defleo: et usurpatur plerumque in re desperata. *Cic. Dom.* 37. Videre inimicos, nondum morte complorata, arbitria funeris petentes. *Liv.* 22, 55. Cum vivi mortuique promiscue complorarentur. *Flor.* 2, 15. Comploratum publice statim, et pari voce clamatum est. *Gell.* 7, 5. Complorare, et commisereri. Adde *Ov. Trist.* 1, 3, 95.

COMPLOSUS. V. in COMPLODO.

COMPLŬO, is, a. 3. καθύω, idem quod pluo. *Varr. L. L.* 4, 33. Deorsum, quo impluebat, impluvium dictum: et sursum, qua compluebat, compluvium. ℙ *Complui* est aqua pluvia conspergi, καθύεσθαι. *August. de Genes. contr. Manich.* 1, 23. Firmamentum erat inter aquas inferiores, in quibus Noe natabat, et superiores, quibus compluebatur.

COMPLŪRES, et ura, urium, adj. plur. a *con*, et *plures*, πλείους, πλείω: videtur plus aliquid significare, quam *plures*, aut *multi*. Non est tamen comparativum, sed positivum, ut *Gell.* 5, 21. monet. *Cic. Fam.* 10, 6. Complures in perturbatione reipubl. consules dicti, quorum nemo etc. *Id. ib.* 2, 8. Cum Pompejo complures dies versatus sum. *Ter. Adelph.* 2, 2, 22. Complures mulieres. *Nep. Ep.* 4. Vitam excellentium virorum complurium uno volumine concludere. *Cic. Or.* 2, 26. Ambiguorum complura sunt genera. *Caes. B. C.* 2, 12. Haec atque ejusdem generis complura. *Id. B. G.* 1, 8. Ratibus compluribus factis. *Sall. Cat.* 24. Compluribus narrare. ℙ Comparative. *Ter. Heaut.* 1, 1, 11. Agrum in his regionibus meliorem, n[…] que pretii majoris, nemo habet, servos complure[…] ℙ Pro *complura* invenitur etiam compluria, nem[…] quia veteres dixerunt *hoc complure*, in sing. nu[…] ut *Donat.* adnotat ad illud *Ter. Phorm.* 4, 3, […] Quid agitur? *Chr.* Multa advenienti, ut fit, no[…] hic: compluria. *Cic. fr.* ap. *Donat. ib.* Confi[…] mandi genera compluria. *Cato Or.* 2. *ib.* Fa[…] compluria. ℙ Ap. veteres grammaticos magna[…] lites exstiterunt, utrum rectius esset *complura*, a[…] *compluria*, et *complurium*, an *complurum:* de quibu[…] *Gell.* 5, 21., *Charis.* 1, 56. et 100. Usus quide[…] certe habet *ura*, et *urium*. ℙ Superlativum e[…] *complurimi*, *orum*. *Hirt. B. G.* 8, 14. Complur[…] mis diebus iisdem in castris consumptis. *Gell.* 1[…] 1. Bucera in ea terra gigni complurima. Al. le[…] *compluria.*

COMPLŪRĬES, adv. saepius, saepe. *Pl. Per*[…] 4, 3, 65. Sensi ego jam compluries. *Cato* apu[…] *Gell.* 5, 21. Compluries eorum milites multi alte[…] alteros occidere: compluries transfugere: complu[…] ries in imperatorem impetum facere. Adde *ib.* 1[…] 2. ℙ Legitur et *compluriens*, ut *quotiens* pro *qu*[…] *ties* etc. *Festus:* Compluriens a compluribus signi[…] ficat saepe: *Cato:* Contumelias mihi dixisti com[…] pluriens.

COMPLŪRĬMUS. V. in COMPLURES.

COMPLUSCŬLE, adv. saepius. *Gell.* 17, 2. Ve[…] teres compluscule ita dixerunt.

COMPLUSCŬLI, orum, m. plur. 2. diminut. a[…] *complures*. *Ter. Hecyr.* 1, 2, 102. Dies complu[…] sculos bene conveniebat sane inter eas. *Gell.* 7[…] 11. Ex eo loco Tullii verba compluscula libuit po[…] nere. *Id.* 18, 2. Conveniebamus ad eandem coe[…] nam compluscu♦li. Adde *Pl. Rud.* 1, 2, 43.

COMPLŪTENSIS, e, adj. ad Complutum perti[…] nens, quae est urbs Hispaniae Tarraconensis i[…] Carpetanis, ad Tagum fluvium, inter Toletum, e[…] Contrebiam, cum celebri Academia, nunc *Alcal*[…] *de Henarez. Paul. Nol.* 35, 607. Complutensis urbs[…] ℙ *Complutenses*, *ium* sunt ejus urbis incolae. *Plin*[…] 3, 3, 4.

COMPLŪTOR, oris, m. qui compluit. *August*[…] *serm. de div.* 8, 3. Seminatori et complutori vestr[…] multiplicatam reddetis ubertatem.

COMPLŪTUM, i, n. oppidum. V. COMPLUTENSIS.

COMPLŪTUS, a, um, part. a *compluo*. *Solin.* 10. Nautae compluti saepe ex illo casu imbre saxatili.

COMPLŬVĬĀTUS, a, um, adj. ad compluvii modum factus: compluviata dicitur vitis, cujus palmites ab altiore jugo ad humiliores palos descendunt quadruplici serie, ut in aedium compluvio pluvia a quadrilatero tecto in chortem subjectam decidit. *Plin.* 17, 21, 35. *n.* 6. Quinque generum vites: sparsis per terram palmitibus; aut per se vite subrecta; vel cum adminiculo sine jugo; aut pedatae simplici jugo; aut compluviatae quadruplici. Et *paulo post.* Compluviata copiosior vino est, dicta a cavis aedium compluviis. *Varr. R. R.* 1, 8. Jugationis species duae, una directa, altera compluviata, in longitudinem et latitudinem jugata.

COMPLŬVĬUM, ii, n. σύῤῥοια. Unus idemque locus, qui *cavum aedium* et *cavaedium* atque *impluvium* appellatur, secundum diversas rationes. Nam cum sit locus cavus in mediis aedibus, *cavaedium* dicitur: cumque eodem decidat, et recipiatur aqua pluvia e stillicidiis in interiorem aedium partem propendentibus, *compluvium* et *impluvium:* cum hoc tamen discrimine, quod si consideretur superiore sui parte, qua pluviae confluentes e tecto decidunt, *compluvium* est: si vero inferiore, quo influunt, *impluvium*. Ita enim vim vocum spectantes, distinguunt. *Varr. L. L.* 4, 33. et *Festus* in *Impluvium.* Hinc *Ter. Eun.* 3, 5, 41. et *Phorm.* 4, 4, 27. *impluvium* pro *compluvio* posuit. Ceterum vox *compluvium* legitur etiam semel ap. *Varr. R. R.* 1, 13. et *Suet. Aug.* 92. ac ter ap. *Vitr.* 6, 3., ubi uno in loco videtur *compluvia* appellare ipsas collicias, quae e tegulis tectorum aquam in compluvium, seu impluvium deferunt. Verba *Varronis l. c.* sunt: Chortes in fundo magno duae aptiores: una ut interius compluvium habeat lacum, ubi etc. In chorte exteriore lacum esse oportet etc. Ubi *compluvium* potest esse adjectivum, et τὸ *lacum* afficere. [*Ad *Suet.* locum cf. *Ernest. clav.* in v. Impluvium.] ℙ Compluvia in aedibus erant fere quadrata figura: ex quo factum est, ut *compluvia* ob similitudinem dicerentur jugationes vitium adminiculis in quadrum erectarum, et colligatarum. *Colum.* 4, 24. *post med.* Si vitis brachiis in aliena jugorum compluvia perrepserit. *Id.* 4, 26. Directae palmae per jugorum compluvia decurrant. V. COMPLUVIATUS.

COMPLŬVĬUS, a, um, adj. V. in v. praec.

COMPONDĔRANS, antis, part. ab inusit. *compondero*, simul ponderans. *Appul. Trismeg.* Pari lance componderans.

COMPŌNO, is, ŏsŭi, ŏsĭtum, a. 3. συντίθημι, συντάττω, simul pono, apte pono, colloco, construo. [*Proprie significat *juxta ponere*. *Prop.* 2, 26, 33. Et tabula una duos poterit componere amantes,

ra cubile mihi, seu mihi puppis erit.] *Ter. He-*
. 3, 4, 5. I ergo intro, et compone quae tecum
ul ferantur. *Cic. Or.* 3, 43. Collocationis est
nponere et struere verba sic, ut neve asper con-
sus, etc. *Virg. A.* 8, 486. Componens manibus-
manus, atque oribus ora. Et *ib.* 321. genus
ocile et dispersum montibus altis Composuit.
. 3, 375. filum componere lino. Et *Hor. Od.* 3,
, 14. Dum potis, aridum compone lignum, *h. e.*
one ligna super foco, ut *Id. ib.* 1. 9, 5. loqui-
. *Gell.* 5, 3. Componere lignum, *h. e.* caudices
ni apte in fascem colligare. *Cels.* 8, 10. *n.* 2.
mponere ossa, *h. e.* fracta, vel luxata reponere.
ib. 8. *a med.* Jugulum compositum. ¶ Item
tare. *Luc.* 3, 717. Me quoque mittendis rectum
nponite telis. Et *ib.* 596. Componere carbasa
ntis. ¶ Item disponere. *Cic. Att.* 15, 25. Ego
iera sic composueram, ut Nonis Quint. Puteolis
sem. [*Ita saepius dicitur in re oratoria. *Id.*
. 1, 31. Componere inventa. *Id. ib.* 2, 76. Ut
ro statuamus, ea quae probandi, docendi, per-
adendi causa dicenda sunt, quemadmodum com-
namus: id est vel maxime proprium oratoris pru-
ntiae. *Id. Brut.* 17. verba componere i. e. nu-
rose ponere.] *Tac. A.* 12, 29. Componere le-
nem et auxilia pro ripa. *Id. ib.* 2, 78. milites
manipulos. *Ov. R. Am.* 679. comas. [*Hoc
o est *ornare, decenter disponere.* V. *Burm.* ad
tr. 67. et ad *Ov. A. Am.* 1, 160. Adde *Tibull.*
2, 8. Illam, quidquid agit, quoquo vestigia
vit, Componit furtim subsequiturque decor. ¶
mponere togam peculiaris est dicendi ratio deli-
ulorum hominum, qui in rugis et plicaturis hu-
vestimenti rite disponendis summam, quantum
ri poterat, curam, diligentiam, artem consume-
nt. Cf. *Heindf.* ad *Hor. Sat.* 1, 3, 31. qui comp.
ins. ad *Ov. Pont.* 2, 5, 52. *Burm.* ad *ejusd. Met.*
318. et *Böttig. Sab.* 2, 163. *Macr. Sat.* 2, 9.
de *Quint. Inst.* 11, 3. p. 1034. (de oratore) Tum
componenda toga, vel (si necesse erit) etiam ex
egro injicienda, duntaxat in judiciis (apud prin-
em enim ac magistratus ac tribunalia non lice-
) paulum est commorandum.] *Ov. Met.* 13, 767.
ltum. *Suet. Cal.* 50. vultum ad speculum in
nem terrorem. ¶ Item condere, aedificare.
irg. A. 3, 387. Quam tuta possis urbem compo-
re terra. *Ov. Fast.* 1, 706. templa Deis Ledaeis,
de *Prop.* 2, 5, 5. ¶ Item sedare. *Virg. A.* 1,
5. motos praestat componere fluctus. *Lucan.* 5,
2. Pelagus composuit fluctus tumentes. *Id.* 1,
7. Componere tumultum. ¶ Item reponere,
ndere servandi gratia: quia quae ita conduntur,
te et cum cura poni solent. *Colum.* 12, 54. Ra-
componere. Et *ib.* 47. Eadem conditura posset
iam regia componi, vel orchita. Adde *ib.* 13.
Prop. 1, 9, 13. Tristes istos compone libellos,
e. in scriniis repone, conde.] ¶ Componere se
t decumbere, jacere. *Virg. A.* 1, 698. aulaeis
m se regina superbis Aurea composuit sponda.
. G. 4, 189. *de apibus.* Post ubi jam thalamis
composuere, siletur in noctem. Sic *Id. ib.* 438.
ix defessa senem passus componere membra. ¶
nitur etiam pro admovere, jungere. *Lucil.* ap.
n. 4, 62. Componere labra labellis. Et *ib* la-
s lateri. Et *Prop.* 2, 2, 12. Mercurio et sanctis
rtur Boebeidos undis Virgineum Brimo compo-
isse latus, *h. e.* concubuisse. [**Quint. Decl.* 321.
642. Non illa (quae alienos etiam ac nulla ne-
ssitudine inter se conjunctos componere et ad-
ringere affectibus potest) consuetudo actae pari-
r infantiae, pueritiae studia cet.] ¶ *Componere se*
licui aliquando est congredi. *Sil.* 17, 549. quis-
m se lumine caeco Composuit nobis? *Id.* 6, 246.
o alacer, solusque manus componere monstro Suf-
ciam. Adde 10, 70. et 11, 212. ¶ Hinc etiam
omponi dicuntur gladiatorum paria, cum commit-
ntur, ut inter se pugnent. *Lucil.* ap. *Non. l. c.*
um Placidejano hic componitur, optumu' longe
ost homines natos gladiator qui fuit unus. *Sil.*
, 615. composuit propioribus ausis Dignum te
rtuna parem. Adde *Quint.* 2, 17. *post med.* ¶
**Arma componere* ap. *Plin. Pan.* 13, 2. est *aequa-*
a arma distribuere. Erat hoc Centurionum V.
ips. Mil. Rom. 5. p. 163.] ¶ Significat etiam
mparare, conferre, quia simul poni, quae con-
rre volumus, necesse est. [**Cic. Fl.* 26. Com-
onere dignitati alicujus suam.] *Virg. G.* 4, 176.
i parva licet componere magnis. *Quint.* 7, 2.
omponere causam nostram cum causa adversarii.
Item colligere. *Virg. A.* 8, 317. nec jungere
auros, Aut componere opes norant. Adde *Senec.*
Herc. fur. 167. ¶ Item ex multis rebus unam
onflare, quod faciunt qui medicinas et unguenta
onficiunt. *Scrib. Comp.* 10. Medicamentum quod
x his rebus componitur. *Colum.* 6, 4. Vires cu-
todiuntur medicamento, quod componitur etc. V.
COMPOSITIO. ¶ Item sepelire, quia nimirum
um cura cadavera, vel cineres mortuorum condun-
ur et colliguntur. [*Proprie dicitur partim de col-
igendis in urnam cineribus et ossibus atque hu-
nandis, partim de exponendo in lecto funebri cor-
ore vestimentis, fasciis, coronis ornato. (Gr.
εριστέλλειν.) Cf. quos laudat ad *Hor. l.* mox seq.
Heindf. cujus verba sequimur.] *Hor. Sat.* 1, 9.
27. Est tibi mater, cognati? Omnes composui.
Val. Fl. 7, 203. Cinerem et ossa componam, se-
demque dabo. *Tibull.* 3, 2, 26. Sic ego componi
versus in ossa velim. ¶ Hinc *Virg. A.* 1, 374.
Ante diem clauso componet vesper Olympo, *h. e.*
condet, finiet, nam eadem ratione dixit *Ecl.* 9, 52.
condere soles cantando. Et *Hor. Od.* 4, 5, 29.
Condere diem. ¶ Saepissime ponitur pro scribere,
facere, cum de litteris sermo est. *Cic. Q. Fr.* 3,
1, 4. Poema ad Caesarem, quod composueram, in-
cidi. *Id. Leg.* 1, 4. *extr.* Componere formulas
stipulationum, et judiciorum. *Plin. praef. Hist. N.*
ad f. Immortalitate donari a se scripsit, ad quos
aliqua componebat. *Cic. Or.* 44. Stilus exercita-
tus efficiet facile hanc viam componendi. *Plin. ep.*
3, 10. Composuisse me quaedam de filio vestro,
non dixi vobis etc. Sic componere laudes, amores,
casus alicujus: libros, carmina, orationem, histo-
riam, res gestas etc. *Cic.*, *Hor.*, *Quint.*, *Justin.*,
Tibull., *Ov.*, *Colum.*, *Suet.* etc. [**Tibull.* 1, 2,
91. Sibi blanditias tremula componere voce, i. e.
secum praemeditari sermones amatorios, quibus
animum puellae aggrederetur. Ita cum *Vulp. Hey-*
ne. — *Broukh.* de Elegis amatoriis accipit. *Ov. Met.*
9, 521. Et meditata manu componit verba tre-
menti, i. e. litteras animo conceptas cerae mandat,
scribit. *Cic. Att.* 6, 1. *Componere actiones.* Di-
citur de juris Consultis, qui formulas actionum ex-
cogitant et scribunt. Adde *Quint. Inst.* 11, 3. p.
1013. Ideoque Demosthenes grande quoddam in-
tuens speculum, componere actionem solebat.] ¶
Item universim pro facere. *Cic. Univ.* 13. Atque
is quidem, qui cuncta composuit, constanter in
suo manebat statu: qui autem erant ab eo creati
etc. ¶ Translate est machinari, struere, parare.
Tibull. 1, 7, 4. Componere insidias alicui. *Prop.*
2, 7, 69. fraudes. *Pl. Poen.* 3, 5, 29. fallaciam.
Sall. Jug. 119. *extr.* dolum. ¶ Et pro constitue-
re, condicere. *Liv.* 2, 37. Tullus, ut domi com-
positum cum Marcio fuerat, ad consules venit. *Id.*
40, 40. *in f.* Cum summa concordia, quos dimit-
terent, quosque retinerent milites, composuerunt.
Cels. 3, 18. Componere mentem insanientis. ¶
Et pro demittere. *Senec. Herc. fur.* 809. Custos
opaci pervigil regni canis Aures componit. ¶ Et
pro pacare, dirimere. *Virg. Ecl.* 3, 108. Compo-
nere lites. *Caes. B. C.* 9, 1. *extr.* controversias.
Sall. Jug. 120. et *Nep. Annib.* 6. bellum. *Senec.*
Thyest. 338. minas fratrum. *Hor. Sat.* 1, 5, 29.
aversos amicos. ¶ [*Hinc id. q. conficere. *Cic.*
Verr. 2, 4, 16. Compone hoc, quod postulo, i. e.
fac, ut hoc confectum et absolutum sit.] ¶ Et
absolute *Plin. ep.* 5, 1. Coheredes mei componere,
et transigere cupiebant. ¶ Passive impers. *Caes.*
B. C. 3, 16. Pompeji summam voluntatem esse,
ut componeretur, atque ab armis discederetur. Ad-
de *Cic. Rosc. Am.* 47. ¶ Huc et illa pertinent
Ter. Hecyr. 3, 5, 29. Neque alio pacto componi
potest inter eas gratia. Et *Phorm.* 4, 3, 16. In-
ter vos sic haec potius cum bona componantur gra-
tia, quam cum mala. *Pl. Merc.* 5, 2, 112. Com-
ponere pacem alicui cum altero. *Sall. fr.* ap. *Non.*
4, 62. Lenones, et vinarii, laniique pretio com-
positi, *h. e.* conventione facta pretii, redempti. ¶
Praeterea idem valet quod ordinare, constituere.
Cic. Leg. 3, 18. Componere et constituere rem-
publ. *Id. Brut.* 22. Considerare et componere cau-
sam. *Liv.* 45, 17. res Macedoniae. *Just.* 17, 3. le-
ges, et senatum, annuosque magistratus, et rei-
publ. formam. ¶ Item praeparare, conformare.
Quint. 12, 9. *sub f.* Componere animum ad omnes
casus. Et *paulo supra.* Componi non ad animum
judicis, sed ad stomachum accusatoris. *Plin. ep.*
7, 1. *ad f.* Componere animum vultumque ad ab-
stinentiam. Adde *Val. Fl.* 1, 321. [**Componi in*
vel *ad* aliquid drr., qui signis externis affectum
quendam, animique sensum vel produnt, vel simu-
lant. *Ov. Fast.* 5, 30. Omne videres Numen ad
hanc, vultus composuisse suos. *Tib.* 4, 1, 100.
Faciem componere pugnae. *Id. ib.* 7, 9. Vultus
componere famae. *Plin. Pan.* 76, 5. Fortasse im-
perator in senatu ad reverentiam ejus componeba-
tur.] ¶ Item simulare, confingere. [**Tib.* 3, 6,
35. Nec bene mendaci risus componitur ore.]
Prop. 2, 2, 6. At me composita pace fefellit amor.
Cic. Verr. 2, 2, 22. Ita causa componitur, ut pa-
laestritae peterent hereditatem. ¶ Praeterit. *com-*
posivi antiquum est. *Inscr.* antiquior *Cicerone* ap.
Grut. 204, 2. Coram inter eos controversias com-
posiverunt. ¶ *Componier* pro *componi* per para-
gogen, est *Catul.* 68, 141. ¶ [Part. *Componen-*
dus ap. *Cic. Att.* 4, 6. Tibi etiam gratias agebat,
quod signa componenda suscepisses. *F.*]

COMPORTĀTIO, onis, f. actus comportandi, seu
advehendi. *Vitr.* 1, 5. Cum per portus marinae
subvectiones habuerint ad moenia comportationes
expeditas.

COMPORTĀTUS, a, um, part. a *comporto*, ad-
vectus, collectus. *Cic. Or.* 3, 24. Apparatu nobis
opus est, et rebus exquisitis undique, et collectis, ar-
cessitis, comportatis. *Hor. Ep.* 1, 2, 49. valeat posses-
sor, oportet, Si comportatis rebus bene cogitat uti.

COMPORTĬŌNĀLIS, e, adj. *Aggen. Urbic.* p.
51. *Goes.* Terminos, qui intra possessionum fines
inveniuntur, comportionales appellavit antiquitas.
Anonym. p. ib. 254. Comportionalium signa.

COMPORTO, as, avi, atum, a. 1. συμφέρω,
idem ac porto, vel simul porto, vel porto in unum
locum. *Cic. Pis.* 10. Arma in templum Castoris
luce et palam comportarentur. *Id. Att.* 5, 18. Fru-
mentum ex agris in loca tuta comportatur. *Caes.*
B. C. 3, 42. Frumentum ab Asia comportari im-
perat. *Sall. Jug.* 79. Aurum, argentumque do-
mum regiam comportant. *Caes. B. G.* 3, 25. Ad
aggerem caespitibus comportandis. *Virg. A.* 9,
613. Comportare juvat praedas, et vivere rapto.
Val. Max. 5, 3. Comportans scelestum onus.

COMPOS, otis, com. gen. ἐγκρατής, qui obtinuit,
et assecutus est aliquid. Derivari solet a *potis*,
h. e. potens, dominus; ut *compos* dicatur, qui quod
vult facit: cui contrarium est *impos*. Ita *Serv.* ad
Ecl. 9, 5. et *Voss.* in *Etym. Cic. Sext.* 69. An
ego in hac urbe esse possim, his pulsis, qui me
hujus urbis compotem fecerunt? [**Liv.* 1, 32.
Facere aliquem compotem patriae.] *Id. Tusc.*
5, 13. *ad f.* Omnes virtutis compotes sunt beati.
Id. N. D. 2, 13. Compos rationis et consilii. *Sil.*
11, 366. Compos memorabilis ausi. *Id.* 8, 72. re-
gni. *Liv.* 30, 1. consulatus. *Vell.* 1, 10. L. Paulo
magnae victoriae compoti, quatuor filii fuere. *Cic.*
Or. 1, 48. Quarum rerum qui essent animo et
scientia compotes, eos esse imperatores dicerem,
h. e. qui eas res ingenio et scientia possiderent.
Pl. Amph. 2, 2, 13. Perduelles vicit, et domum
compos laudis revenit. *Id. Capt. Prol.* 41. Facere
aliquem compotem libertatis. [**Id. ib.* 2, 1, 25.
Quum, quae volumus nos, copiae facitis nos com-
potes, (Ita ex *Hermanni* emendatione legitur a
Lindem.) i. e. facitis, ut nos veniam rei utendae
impetremus.] *Liv.* 3, 70. Praedaque ingenti com-
potem exercitum reducunt. *Quint.* 12, 1. Mens
compos sceleris, *h. e.* quae meditatum scelus jam
perfecit. *Plin. ep.* 10, 3. *in f.* Facere aliquem
compotem gratulationis, *h. e.* efficere, ut gratulari
possit. ¶ *Compos animi*, vel *animo*, et *compos*
mentis dicitur, qui sanus est, qui apud se est.
Ter. Adelph. 3, 2, 12. Vix sum compos animi:
ita ardeo iracundia. *Sall. fr.* ap. *Donat.* ad *Ter.*
l. c. Neque animo, neque lingua satis compos.
Cic. Phil. 2, 38. Tu es mentis compos? tu non
constringendus? *Id. Pis.* 20. *extr.* Si tuae mentis
compos fuisses. *Liv.* 27, 5. Vix ut compotes
mentium prae gaudio essent. *Virg. Cul.* 189. vix
compos mente refugit. Et *compos* absolute eodem
sensu. *Sil.* 4, 808. trepidare metu vix compos
Imilce. *Liv.* 4, 40. Matres, ac conjuges, in suos
quaeque, simul corpore atque animo, vix prae
gaudio compotes, effusae. *Alii ita distinguunt* cor-
pore atque animo vix prae gaudio compotes. Alii
leg. *compote*: qua ratione *compos animus* dicetur
ead. sententia. ¶ *Compos sui* idem est qui com-
pos animi. *Cels.* 5, 26. *n.* 13. Quaedam mente
labuntur: quaedam sui compotes dolore urgeri se
confitentur. *Liv.* 8, 18. *sub f.* Alienatas mentes
compotes sui facere. Adde *Curt.* 4, 12. ¶ *Com-*
pos voti est, qui quod optarat, est consecutus.
Ov. Art. am. 1, 486. Insequere, et voti postmodo
compos eris. *Suet. Aug.* 58. Compos factus voto-
rum meorum. *Senec. Hippol.* 710. Nunc me voti
compotem facis. Adde *Curt.* 9, 9. *extr.* Sic *spei*
compos qui sperata obtinuit, apud *Suet. Tit.* 5.
[**Sil.* 8, 231. Compos pugnae, i. e. victoria poti-
tus.] ¶ *Compos votum* est ejus, qui voti compos
factus est. *Senec. Agamemn.* 364. Tibi grandaevi
lassique senes Compote voto reddunt grates. ¶
In malam quoque partem dicitur de eo, qui in ali-
quam calamitatem incidit: quod et *Non.* adnotavit
6, 46. et 12, 14. Hinc *Naevius ib.* Eam nunc
esse inventam opprobriis compotem scis. *Acc. ib.*
Magnis compos et multis malis. *Pl. Ep.* 4, 1, 32.
Aerumnosa, et miseriarum compos. *Id. Truc.* 4.
3, 60. Culpae compos, *h. e.* reus.

COMPOSCO, is, poposci, a. 3. simul posco.
Not. Tir. p. 58. Composcit, compoposcit. ¶ Part.
Composcens ap. *Capell. init.* 5. Bellaque compo-
scens, arcus atque Herculis arma. Alii leg. *com-*
pescens, alieno tamen sensu. *F.*]

COMPŌSĬTE, adv. sedate, placide. *Colum.* 6,
6. Docere boves composite, ac sine pavore ambu-
lare. *Tac. A.* 15, 3. Compositius cuncta, quam
festinantius agerent. ¶ Item ornate, apte. *Gell.*
1, 5. Multa munditia, et circumspecte, compositi-
teque indutus. ¶ Translate. *Cic. Or.* 71. Com-
posite et apte, sine sententiis dicere, insania est:
sententiose autem, sine verborum et ordine et mo-
do, infantia. [**Id. Or.* 1, 11. Sin oratoris nihil
vis esse, nisi composite, ornate, copiose eloqui.
Cf. de h. l. *Ernest. lex. technol. lat.* p. 73. sq. s. v.
compositus.] *Sall. Cat.* 55. Bene et composite
disserere. Et *ib.* 50. Composite, atque magnifice
miserati sunt casum reipubl.

COMPOSĬTĪCIUS, a, um, adj. idem quod com-
positus, aut qui potest componi. *Tertull Anim.* 9.
Dissolubile omne compositicium, et structile.

COMPOSĬTIO, onis, f. διάταξις, confectio, stru-

ctura, compages, coagmentatio. *Cic. N. D.* 1, 18. Quae compositio membrorum, quae conformatio lineamentorum, quae figura, quae species humana potest esse pulcrior? *Id. Tusc.* 1, 18. Sonorum varia compositio harmonias efficit plures. ℙ Item dispositio. *Cic. Off.* 1, 40. Ordo est compositio rerum aptis, atque accommodatis locis. [**Id. Fin.* 3, 22. Sentio, me longius esse profectum. Verum admirabilis compositio disciplinae, incredibilisque rerum traxit ordo. *Compositio* h. l. est, quem vulgo vocant nexum, ordinem systematicum, *der Zusammenhang. Ernest. in clavi Cic.*] ℙ Item pactum, conventio. *Cic. Phil.* 2, 10. Pacis, concordiae, compositionis auctor esse non destiti. Sic de compositione agere. *Caes. B. C.* 1, 17. Et servare aliquem per compositionem. *Cic. Rosc. Am.* 20. ℙ In usu medicinali idem est ac praeparatio, vel mixtura. *Cic. N. D.* 2, 58. Compositiones unguentorum. Adde *Cels.* 5, 26. *extr.* et 6, 6. *n.* 16., *Colum.* 12, 2., *Plin.* 23, 8, 77. et *Scrib.*, qui librum suum *Compositiones medicas* inscripsit. Hinc translate *Senec. ep.* 8. Salutares admonitiones, velut medicamentorum utilium compositiones, litteris mando. ℙ Praeterea *compositio* dicitur repositio, et conditura earum rerum, quae servandi causa condiuntur, ut oleae, uvarum, raporum, et hujusmodi. *Colum.* 12, 44. et 47. ℙ Item constitutio, institutio, ordinatio. *Cic. Leg.* 3, 5. Compositio magistratuum. ℙ Item commissio, comparatio. *Cic. Fam.* 2, 8. Compositiones gladiatorum. ℙ Item collocatio verborum. *Auct. ad Her.* 4, 12. Compositio est verborum constructio, quae facit omnes partes orationis aequabiliter perpolitas. *Cic. Brut.* 88. *ad f.* Erat Hortensius compositione aptus, facultate copiosus. [*Gr. σύνθεσις, σύνταξις. Cf. *Ernest. lex. technol. lat.* p. 73.] ℙ Apud *Vitr.* 1, 2. *compositiones* sunt ipsae fabricae, quarum partes apte inter se compositae symmetriam habent. ℙ Apud *Cic. Leg.* 2, 22. *compositio juris pontificalis* est quod alii dicunt, *Corpus Juris.*

COMPŎSĬTĪVUS, a, um, adj. componens, vel compositus. *Capell.* 9. p. 320. Trium sonorum compositiva qualitas.

COMPŎSĬTO. V. COMPOSITUS.

COMPŎSĬTOR, oris, m. συντάξας, qui simul ponit, et disponit. *Cic. Or.* 19. Non enim inventor, aut compositor, aut actor haec complexus est omnia. *Id. Leg.* 2, 12. Compositor anni. *Ov. Trist.* 2, 356. operam, et *Festus* in *Romam*, historiae Cumanae. *Coripp.* 1, 17. morum. Et *Imp. Just. Cod.* 6, 28, 4. *circa med.* Tribonianus, et ceteri compositores juris.

COMPŎSĬTŪRA, ae, f. idem quod compositio. *Sinnius Capito* ap. *Gell.* 5, 20. Soloecismus est impar et inconveniens compositura partium orationis. ℙ Item commissura, compages. *Lucr.* 4, 327. simulacra feruntur. Et feriunt oculos turbantia composituras. ℙ *Compostura* per syncop. legitur ap. *Cat. R. R.* 22.

COMPŎSĬTUS, a, um, part. a *compono*, συντεθειμένος, συντεταγμένος, simul positus, apte positus, conjunctus, constructus. *Cic. Div.* 2, 47. Quo modo coelo affecto, compositisque sideribus, animal oriatur. *Id. Dejot.* 6. Locus in quo erant ea composita, quibus rex te munerare constituerat. *Plin.* 13, 4, 7. Bina juxta composita semina. [**Ov. Fast.* 3, 484. Ausus es tam bene compositum sollicitare torum. *Quint. Decl.* 320. p. 639. Quid est justius, quam compositum patrimonium habere, conditione unius societatis? *Id Inst.* 11, 3. p. 1014. Altero erecto, altero composito est supercilio, i. e. contracto. *Tib.* 1, 1, 77. Composito securus acervo, i. e. undique collecto atque in molem quasi exstructo. *Quint. Inst.* 1, 5. p. 69. Compositae voces, aut praepositionibus subjunguntur, ut inocens, cet. In his *Cicero* dicere solet *verba juncta*, vel *conjuncta* et *copulata.*] ℙ Item dispositus, ornatus. *Cic. Rosc. Am.* 46. Compositus et delibutus capillus. ℙ Item conflatus, constans. *Cic. Div. Verr.* 14. Liber ex alienis orationibus compositus. *Sall. Jug.* 2. Homo compositus ex corpore et anima. [**Quint. Decl.* 9, 16. p. 204. An arbitrio formantis mores omnium naturae compositus. *Id. ib.* 5, 2. p. 105. Habui enim filios diversissima mentium corporumque qualitate compositos. ℙ Hinc id quod *exstructus*, *aedificatus. Sil.* 15, 51. Mensas gramine compositas.] ℙ Item in vagina reconditus. *Hor. Od.* 4, 14, 51. Te caede gaudentes Sicambri Compositis venerantur armis. ℙ Item ordinatus, dispositus. *Liv.* 28, 22. Acrior impetu atque animis, quam compositior ordine ullo pugna fuit. ℙ Item elegans, artificiose factus. *Cic. Att.* 6, 9. Admiratus sum σύγχυσιν litterarum, quae solent tuae compositissimae, et clarissimae esse. *Auct. ad Her.* 4, 46. Equus bene compositus. ℙ Item scribendo confectus. *Cic. Att.* 1, 19. *a med.* Commentarium consulatus mei Graece compositum tibi misi. *Hor. Ep.* 2, 1, 76. Poema illepide compositum. ℙ Item sepultus. *Ov. Fast.* 3, 547. Compositusque cinis, tumulique in marmore carmen. *Id. ib.* 5, 426. Busta avi compositi. Et *compostus* per syncop. *Virg. A.* 1, 249. placida compostus pace quiescit. [**Ov. Met.* 7, 444. Limes composito Scirone patet, i. e. sublato, interfecto. *Schirach.* sensu exquisitiore sic dictum putabat, quia Theseus Scironem e saxo in mare deturbatum simul sepeliverit. *Quint. Decl.* 12, 14. p. 255. Nihil fortunatius in aeterna sede utcunque compositis puto. V. *Burm.* et quos laudat ad h. l.] ℙ Item sedatus, tranquillus. *Ov. A. Am.* 3, 259. Cum mare compositum est, securus navita cessat. *Varr.* ap. *Senec. Contr.* 3, 16. et *ep.* 56. Omnia noctis erant placida composta quiete. ℙ Item moderatus. *Virg. G.* 3, 191 *de equo.* Carpere mox gyrum incipiat, gradibusque sonare Compositis. ℙ Item decumbens, jacens. *Ov. Met.* 14, 753. Iphis lecto compositus. *Id. Amor.* 1, 4, 53. Compositus somno, et vino. Adde *ib.* 2, 5, 22. ℙ Item commissus, ut compositi gladiatores. *Hor. Sat.* 1, 7, 20. [*Cf. *Bentl.* et *Heindf.* ad h. l. *Auctor ad Liv.* 301. Par bene compositum, juvenum fortissimus alter, Altera tam forti mutua cara viro.] Hinc translate *Senec. Prov.* 2. Ecce par Deo dignum, vir fortis cum mala fortuna compositus. ℙ Item condictus, constitutus. *Hor. Od.* 1, 9, 18. Nunc et campus, et areae Composita repetantur hora. *Tac. H.* 4, 14. Compositi seditionis auctores. [**Virg. A.* XII, 315. Compositae leges. *Tib.* 1, 2. 22. Compositae notae, i. e. signa, de quibus ante convenerunt inter se. Adde *Ov. Am.* 3, 2, 23.] ℙ Hinc *composito*, *de* vel *ex composito*, est ex constituto. *Nep. Dat.* 6. Perfugas mala fide, compositoque fecisse. (Adde *Virg. A.* 2, 129.) *Liv.* 5, 14. Clarissimi viri ex composito praeparati ad petendum. (Adde 36, 25.) *Appul. Apol.* De composito necopinantem incessere maledictis. ℙ Translate est sedatus, diremptus, pacatus. *Suet. Caes.* 4. Seditio civilis composita. *Hor. Od.* 4, 14. *extr.* Arma composita. Sic *Liv.* 2, 13. Pax composita. ℙ Transfertur et ad genus dicendi. [**Compositum dicendi genus* (*Quint. Inst.* 10, 1, 44. conjungit *lene* et *nitidum* et *compositum* dicendi genus.) apud *Cic. Brut.* 78. est elegans, concinnum, accuratum. Idem quod apud *Eundem Or.* 1, 12. et *al.* dicitur composita oratio, et ornata et artificio quodam, et expolitione distincta, i. e. quae in studio, delectu et artificio eleganti in verbis collocandis cernitur, ut recte locum explicat *Ernest.* in *lex. technol. lat.* p. 74. Eodem sensu dicitur *compositus* (oppon. *inconditus*) orator apud *Cic. Or.* 70. Ita etiam intelligenda sunt verba apud *Sall. Jug.* 85. Non sunt composita verba mea. Parum id facio. Ipsa se virtus satis ostendit: illis artificio opus est, uti turpia facta oratione tegant.] *Quint.* 10, 2. Fiunt pro grandibus tumidi, pressis exiles, laetis corrupti, compositis exsultantes. [*Adde *Eund. ib.* 11, 3, 110. ubi *compositam actionem* dicit moderatam, quietam, qualis esse solet in initiis orationis, ubi nondum calor ex affectu oratorem occupaverit. *Sen. Ep.* 40. Hoc non probo in philosopho, cujus pronunciatio quoque, sicut vita, debet esse composita.] ℙonitur et pro maturo, gravi, bene ordinato, cohibitis affectibus. *Senec. ep.* 2. Composita mens. *Quint.* 6, 2. Mites et compositi affectus. *Tac. A.* 13, 1. Vir aetate composita. [**Von gesetztem Alter.* ℙ *Quint. Decl.* 306. p. 597. Compositis aetatibus coacta matrimonia tamen facile fastidiunt.] ℙ *Compositus alicui rei*, aut *in* vel *ad aliquam rem* est de industria conformatus. *Liv.* 26, 19. Arte quadam ab juventa in ostentationem virtutum compositus. *Flor.* 3, 10. Nomen quasi terrori compositum. Al. aliter leg. *Quint.* 10, 1. Omnia ad voluptatem multitudinis imperitae composita. *Tac. H.* 1, 82. *extr.* Compositus in obsequium. Et *ib.* 2, 9. in moestitiam. ℙ Item idoneus, aptus. *Quint.* 6, 3. Attici maxime ad risum compositi. *Id.* 2, 8. Alius historiae magis idoneus, alius compositus ad carmen. *Cic. Verr.* 1, 11. Ut nemo unquam paratior, vigilantior, compositior ad judicium venisse videatur. ℙ Item confictus, simulatus. [**Cic. Verr.* 2, 3, 61. Compositum crimen. *Quint. Decl.* 9, 18. p. 207. Si me hercle inexpiabiles odiorum causae, et compositis quoque fabulis ulteriores inimicitiae fuissent, ausim dicere. Compositae fabulae h. l. sunt fictae. Cf. *Burm.* ad h. l. et quos in hanc rem laudat.] *Auct. Dial. de Or.* 12. Si haec fabulosa nimis, et composita videntur. *Tac. A.* 1, 7. Falsi, ac festinantes, vultuque composito. *Id. ib.* 15, 16. Quae augendae infamiae composita.

COMPOSSESSOR, oris, m. qui simul cum alio possidet. *Tert. Idol.* 14. Compossessores mundi, non erroris.

COMPOSTŪRĂ, ae, f. V. COMPOSITURA.

COMPŌTĀTĬO, onis, f. συμπόσιον, convivium. *Cic. Senect.* 13. *extr.* Bene enim majores nostri accubitionem epularem amicorum, quia vitae conjunctionem haberet, convivium nominarunt: melius, quam Graeci, qui hoc idem tum compotationem, tum concoenationem vocant.

COMPŎTENS, entis, adj. qui simul cum alio potest. In *Inscr.* ap. *Grut.* 41, 2. est epitheton Dianae.

COMPŎTĬO, is, ivi, itum, a. 4. compotem facio. *Pl. Rud.* 4, 2, 6. Piscatu novo me uberi compotivit. *Appul. Flor. sub f.* Compotire aliquem praedae. Et *Met.* 11. Compotire aliquem voti. ℙ *Compotior*, *iris*, dep. *Pl. Rud.* 1, 3, 22. Ita hic solis locis compotita sum, *h. e.* haec loca sola nacta sum. *Tert. adv. Valent.* 11. Non visu nec auditu ejus compotiri fas est.

COMPŌTOR, oris, m. συμπότης, combibo. *Cic. Phil.* 2, 17. Tum adhibes joci causa magistrum, suffragio tuo et compotorum tuorum, rhetorem. Adde *Phil.* 5, 8.

COMPŌTRIX, icis, f. quae simul potat. *Ter. Andr.* 1, 4, 4. Importunitatem spectate aniculae: quia compotrix ejus est. *Sidon. ep.* 2, 9. *a med.* Cum bibere desiisset asseclarum meorum turba compotrix.

COMPRAECĪDO, is, a. 3. idem ac praecido, seco. *Hygin. de limit.* p. 177. *Goes.* Hae duae lineae altera alteram compraecident. Al. leg. *comprehendent.*

COMPRAEDES sunt ejusdem rei populo sponsores. *Festus.*

COMPRANSOR, oris, m. qui simul prandet, sodalis, compotor, συναριστῶν. *Cic. Phil.* 2, 39. Hunc agrum tu compransoribus tuis, et collusoribus dividebas.

COMPRĔCĀTĬO, onis, f. κατευχή, supplicatio, genus precationis, quae solemni quodam ritu fiebat apud Romanos, clara quidem voce a sacerdote vel a magistratu, a populo vero submissa. *Liv.* 39, 15. Nulli unquam concioni tam non solum apta, sed etiam necessaria haec solemnis Deorum comprecatio fuit. Adde *Gell.* 13, 22., ubi quaedam prisca verba ex antiquis Romanorum comprecationibus affert.

COMPRĔCOR, aris, atus sum, dep. 1. εὔχομαι, idem quod precor, vel valde precor. *Ter. Adelph.* 4, 5, 65. et 70. Comprecari Deos, ut etc. *Pl. Amph.* 2, 2, 108. Jovi prodigiali aut mola salsa, aut ture comprecatam oportuit. [**Id. Mil.* 2, 4, 41. Praesentia hercle omnia. Heus, abi intro et comprecare.] *Catull.* 64, 191. Comprecari fidem coelestum. *Ov. Met.* 14, 379. Me tenet, et teneat per longum, comprecor, aevum.

COMPRĔHENDĬBĬLIS. V. COMPREHENSIBILIS.

COMPRĔHENDO, is, endi, ensum, a. 3. λαμβάνω, συλλαμβάνω, idem quod prehendo, vel simul prehendo, capio, arripio, teneo. *Cic. N. D.* 1, 33. Quid opus est manibus, si nihil comprehendendum? *Plin.* 9, 15, 17. Comprehendere aliquid mordicus. Sic *Lucan.* 4, 727. Comprehendere morsu. *Cels.* 7, 12. Forfex dentem comprehendit. Et *ib.* 4. *n.* 3. Oras vulneris suturae comprehendunt. *Cic. Q. Fr.* 1, 2. Hominem comprehendit, et in custodiam Ephesi tradidit. [*Dicitur etiam de iis, qui manum alicujus prehendunt, rogandi causa. *Caes. B. G.* 5, 31. Comprehendunt utrumque et orant.] *Liv.* 26, 14. Praesidium Punicum comprehendit. *Caes. B. G.* 5, 42. Casae celeriter ignem comprehenderunt. *Virg. G.* 2, 305. Ignis comprehendit robora. ℙ De feminis, quae ex concubitu concipiunt, συλλαμβάνεσθαι. *Cels.* 5, 21. *extr.* Si mulier non comprehendit, adeps leonina etc. ℙ Item de plantis, quae satae, vel insitae proveniunt. *Varr. R. R.* 1, 40. *extr.* Cum ramulus comprehendit. *Colum.* 3, 11. *extr.* Rubrica ad comprehendendum radicibus iniqua. Adde *ib.* 5. et 4, 29. et *Pall.* 4, 10. etc. Hinc translate *Cic. Cluent.* 2. *a med.* Si quam opinionem jam vestris mentibus comprehendistis, si eam ratio convellet, si labefactabit, ne repugnetis. ℙ Item de iis rebus, quae uniunt, et conglutinant. *Scrib. Comp.* 88. Ubi omnium unitas mortario facta est, melle despumato medicamentum comprehenditur. Adde *Comp.* 70. et 227. etc. *Celsus* hoc sensu *excipio* utitur. ℙ Ovis, quae hieme non comprehenditur, ap. *Colum.* 7, 3. *circa med.* est, quae frigore non corripitur, sed sine valetudinis detrimento per hiemem durat. ℙ Ap. *Suet.* comprehendere vehicula meritoria est, quod nos dicimus, [**in Beschlag nehmen:*] vehicula evectionum jubere inservire nemini, et praesto esse in usum unius alicujus: quod aliquando factum fuisse a Tiberio, et Caligula, narrat ille *Tib.* 38. et *Cal.* 39. ℙ Significat etiam colligare. *Liv.* 30, 10. Naves malis antennisque, ac validis funibus comprehendit. ℙ Translate est complecti, continere, concludere. *Curt.* 6, 6. Circuitus ejus triginta et duo stadia comprehendit. *Sil.* 4, 101. tantum campi dirimebat ab ictu, Quantum impulsa valet comprehendere lancea nodo. *Cic. Fam.* 9, 22. Quae ab adolescentia a sapientissimis viris tradita, memoria et scientia comprehendisti. *Pallad.* 3, 13. *sub f.* Illud experimentis assiduis comprehendi, vites melius provenire etc. ℙ Item dicendo complecti, explicare. *Cic. Att.* 12, 21. Cato verbis luculentioribus et pluribus rem eandem comprehenderat. *Ov. Trist.* 5, 2, 27. Tot premor adversis, quae si comprendere coner, Icariae numerum dicere coner aquae. [**Id. Met.* 13, 160. Quam quae comprendere dictis In promptu mihi est.] *Cels.* 6, 18. Ut omnia, quae salutaria accepi, comprehenderem. *Id.* 5, 27. *n.* 3. Emplastra

uoque, quae supra comprehensa sunt, *h. e.* supra icta sunt. ¶ Item amplecti, favere. *Cic. Coel.* . Comprehendere multos amicitia, tueri obsequio. *'d. Fam.* 13, 15. aliquem humanitate. *Id. Planc.* 9. Omnibus officiis Atinatem praefecturam comorehendit. [*Id. Fin.* 5, 10. Est enim infixum in psa natura, comprehenditur suis cujusque sensious, sic, ut, siquis contra dicere velit, non audiaur.] ¶ Item intelligere, assequi. *Cic. N. D.* 3, 25. Hoc non modo comprehendere animo, sed ne suspicione quidem possum attingere. *Id. ib.* 3, 8. Eo minus id possum mente comprehendere. *Id. Fl.* 27. *extr.* Animo, et cogitatione comprehendere aliquid. [*Id. Or.* 1, 18. Si quis omnium rerum atque artium rationem naturamque comprehenderit.] *Colum.* 6, 24. Certis signis comprehendere licet, quem sexum generaverit. ¶ Item assumere, imbui. *Quint.* 10, 2. Proxima virtutibus vitia comprehendunt, fiuntque pro grandibus tumidi, pressis exiles, fortibus temerarii etc. ¶ Item deprehendere. *Cic. Cluent.* 16. Comprehendere rem aliquam indicio alicujus. *Id. Mil.* 27. adulterium alicujus. *Id.* ap. *Macr. Sat.* 7, 3. *ante med.* Veniebam, sed non me comprehendit. ¶ [*Doederl.* 3, 141. discrimen inter *comprehendere* et *deprehendere* ita recte constituisse sibi videtur, ut illud, comprehendentis ratione utilitatis habita, nonnisi cum rebus conjungi, hoc saepius ad homines spectare doceat, vel cum damno deprehensi, vel cum commodo deprehendentis. Ita dicitur etiam de nautis pro *capere*, *tangere*, *nancisci*; sed haec rarior est vocis significatio. *Quint. Decl.* 12, 25. p. 267. Quando primum conterminos portus onusta classe comprehenderis. Cf. *Burm.* ad h. l.] ¶ *Comprehendere aliquid numero. Virg. G.* 2, 104. et *Ov. A. am.* 2, 447. ¶ Comprehendere visu, ap. *Sil.* 3, 408. quod *comprehendere* absolute dixit *Gell.* 13, 30. vix ipsos litterarum apices potui comprehendere. ¶ *Comprehendere* epistolas est intercipere. *Just.* 20, 5. Comprehensis epistolis, proditionis damnatur. ¶ *Comprendo* per syncop. non poetas modo metri causa, sed et prosae scriptores aliquando usurpasse, viri docti adnotarunt. ¶ Scribitur et *compraehendo* et *depraehendo*, quod ex Pandect. Florent. repraesentavit *Haloander* in libris Digestorum, (quamquam *Torrent.* non item) placetque non unis criticis.

COMPRĔHENSE. V. COMPRESSE.

COMPRĔHENSĬBĬLIS, e, adj. qui comprehendi, seu intelligi potest. *Cic. Acad.* 1, 11. hac voce usus est paene invitus, cum quo pacto Graecam vocem *καταληπτος* verteret, vix haberet. Inquit enim: Id autem visum cum ipsum per se cerneretur, comprehensibile, feretis haec? nos vero, inquit: quonam enim modo *καταληπτος* diceres? *Pareus* in *Lex. Crit.* contendit *Comprehendibile* legendum esse. Sed et *Senec. Q. N.* 6, 24. Tenuia foramina, nec oculis comprehensibilia. *Arnob.* 1, p. 37. Vix ullis comprehensibiles causae. *Lact.* 7, 12. Solidum, et comprehensibile corpus est.

COMPRĔHENSĬO, onis, f. *κατάληψις*, actus comprehendendi. *Cic. N. D.* 1, 34. Ingressus, cursus, accubitio, inclinatio, sessio, comprehensio. ¶ Item conjectio in vincula. *Id. Phil.* 2, 8. Nam comprehensio sontium mea, animadversio senatus fuit. ¶ Item ambitus, et colligatio verborum. *Cic. Brut.* 44. Comprehensio, et ambitus ille verborum (si sic periodum appellari placet) contractus, et brevis. *Id. Or.* 44. Ut comprehensio numerose et apte cadat. *Id. Brut.* 37. Verba collocare, et comprehensione devincire. [*Pro omni orationis contextu *comprehensionem* dixit *Cic. Or.* 58. Itaque non sunt in ea tanquam tibicini percussionum modi, sed universa comprehensio et species orationis clausa et terminata est.] ¶ Item conclusio, continentia. *Quint.* 5, 10. Epicherema est certa quaedam sententiae comprehensio, quae ex tribus minimum partibus constat. ¶ [*Item definitio, s. brevis et circumscripta rerum explicatio, quam *Cic.* dicit. *Quint. Inst.* 7, 3. p. 617. Agenti vero quae tanta est hujus praecisae comprehensionis necessitas? *Cic. Fin.* 5, 9. Ut jam liceat una comprehensione omnia complecti.] ¶ Item perfecta cognitio, perceptio. *Cic. Acad.* 4, 10. Mens amplectitur maxime cognitionem: et istam *κατάληψιν*, quam, verbum e verbo exprimentes, comprehensionem dicemus, amat. *Id. Fin.* 3, 15. Cognitiones comprehensionesque rerum appetitionem movent. *Senec. Benef.* 4, 33. Certissima rerum comprehensio. V. *Cic. Acad.* 1, 11., ubi pluribus exponit, quid *comprehensione* significetur. ¶ Denique apud *Charis.* 1. idem est quod syllaba.

COMPRĔHENSO, as, a. 1. frequentat. a *comprehendo*. *Claud. Quadr.* ap. *Prisc.* 8, 797. Comprehensare suos quisque, servare, amplexare.

COMPRĔHENSUS, et per syncop. Comprensus, a, um, part. a *comprehendo*, *καταληπτος*, captus. *Virg. A.* 2, 793. Ter frustra comprensa manus effugit imago. *Cic. Cat.* 3, 7. Nefarios duces captos jam, et comprehensos tenetis. *Just.* 23, 2. Comprehensus morbo toto corpore. *Hirt. B. G.* 8, 43. Opera flamma comprehensa. [*Tib.* 2, 5, 92. Natusque parenti Oscula comprensis auribus eripiet. V. *Heyn.* ad h. l. *Cic. Fl.* 16. Totius testimonii fictam audaciam manifesto comprehensam atque oppressam teneri.] ¶ Item expressus, explicatus. *Cic. Fin.* 2, 7. In alio libro breviter comprehensis gravissimis sententiis, quasi oracula edidisse sapientiae dicitur. ¶ Item conclusus, inclusus. *Id. Rosc. Com.* 5. In hanc formulam omnia judicia, omnia officia conclusa et comprehensa sunt. *Varr. R. R.* 1, 2. In terra et lapis, et arena, et cetera ejus generis sunt in nominando comprehensa. [*Quint. Inst.* 9, 3. p. 826. Sive hoc nomine significatur comprehensa breviter sententia, sive finitio.] ¶ Item perceptus, probe intellectus. *Cic. Or.* 1, 23. Ars ita definitur, ex rebus penitus perspectis, planeque cognitis, scientiaque comprehensis. *Id. Fin.* 2, 2. Videor mihi habere bene cognitam voluptatem, et satis firme conceptam animo atque comprehensam. V. *Acad.* 1, 11.

COMPRESBYTER, ĕri, m. qui sodalis est in dignitate presbyteri. *August. de cura gerenda pro mort. in f.* et *ep. ad Hieron. inter hujus epistolas n.* 111.

COMPRESSĀTUS, a, um, part. a *compresso*, idem quod oppressus. Translate *Tert. contr. Gnost.* 3. Compressati sunt valde, postquam instituit super illos Deus critas.

COMPRESSĒ, adv. comprimendo, urgendo. *Gell.* 1, 23. Quaerit compressius violentiusque. ¶ Item *συντόμως*, presse, praecise, breviter. *Cic. Fin.* 2, 6. Quod latius loquerentur rhetores, dialectici compressius, *comprehensius* est qui legit: sed peream.

COMPRESSĬO, onis, f. actus comprimendi, *καταπίεσις*, *θλίψις*. *Vitr.* 7, 8. *extr.* Cum manibus premitur, aurum compressione coactum intra, purum invenitur. *Gell.* 16, 3. Ventrem strictissime circumligare: ea compressione esuritionem depelli. *Scrib. Comp.* 84. Musculorum compressio. *Pl. Ps.* 1, 1, 64. Compressiones arctae. ¶ De concubitu. *Arnob.* 2, 93., *Hyg. fab.* 187. et *Tert.* 4. *adv. Marc.* 34. ¶ Translate. *Cic. Brut.* 7. Grandes erant verbis, crebri sententiis, compressione rerum breves.

COMPRESSĬUNCŬLĂ, ae, f. Plures Lexicographi huic voci auctoritatem adstruunt ex his *Plauti* verbis: *dulces amantium compressiunculae*: quae nos in *Plauto* nondum vidimus. *Scalig.* in *Conject.* ad *Varr.* refert haec *Pl.* verba ex *Ps.* 1, 1, 66. Papillarum horridularum compressiunculae. Sed ibi passim legitur *oppressiunculae*.

[COMPRESSO, as, a. 1. frequentat. a *comprimo*. *Porph.* ad *Hor. Sat.* 2, 3, 273. Solent amantes semina ex malis orbiculatis duobus primis compressare digitis, eaque mittere in cameram velut augurium, ut si cameram contigerint, posse sperari ad effectum duci, quod animo conceperint. *F.*]

COMPRESSOR, oris, m. pro stupratore legitur in 2. *Argum. Aulularia Plauti*, cujus auctor a nonnullis ipse *Plautus*, ab aliis scriptor alius ejus aequalis, ab aliis *Priscianus* creditur.

COMPRESSUS, a, um, part. a *comprimo*, pressus, *συντεθλιμμένος*. *Cic. Har. resp.* 25. *extr.* Ista serpens compressa atque illisa morietur. *Senec. Benef.* 6, 34. Commeantium in utramque partem catervis itinera compressa. *Hor. Sat.* 1, 4, 138. haec ego mecum Compressis agito labris. *Ov. Met.* 6, 556. Compressa forcipe lingua *Pl. Cas.* 2, 6, 53. Compressan' palma, an porrecta ferio? *Quint.* 11, 3. *ante med.* et *Colum.* 6, 9. Oculi compressi in dicendo. [*i. e. clausi. *Quint. Inst.* 2, 20. p. 203. Compressae in pugnum manus. *Id. ib.* 11, 3. p. 1021. Quin compressam etiam manum in signum poenitentiae vel irae pectori admovemus. *Id. ib.* p. 1020. Compressis tribus digitis, i. e. remissis, *eingeschlagen*.] *Cels.* 2, 11. Caliculus oris compressioris. *Id.* 1, 3. *post med.* Compressus venter, *h. e.* adstrictus, contractus, et *praef. post med.* Compressum corpus, *eod. sensu*, et *paulo post.* Compressi, aut fluentes morbi, *h. e.* adstringentes alvum, vel solventes. ¶ Item tectus, absconditus. *Liv.* 38, 35. Frumentarios ob annonam compressam damnarunt. *Cic. Dom.* 6. Tenere aliquod frumentum compressum. ¶ *Compressa* mulier, vitiata, stuprata. *Pl. Aul. prol.* 30. *Liv.* 1, 4. Eodem sensu *compressus* vir est stupratus apud *Senec. Q. N.* 1, 16. ¶ Translate. *Val. Max.* 4, 7. *n.* 1. Compressus perseveranti interrogatione. *Cic. Dom.* 24. Odium compressum atque tacitum. *Id. Coel.* 32. Voluptates prima aetate compressae et constrictae. Sic *Id. Fat.* 5. Vitiosa natura edomita et compressa est doctrina. *Tac. H.* 2, 11. Rebellio compressa. *Virg. G.* 4, 87. Certamina compressa. *Id. A.* 5, 802. Compressi furores. *Id. ib.* 8, 184. Amor compressus edendi. [*B. Alex.* 24. Compressis pueri lacrimis.] ¶ *Compressis manibus sedere*, h. e. cessare, otiosum esse, prov. ap. *Liv.* 7, 13., cui simile est illud *Lucani* 2, 292. Compressas tenuisse manus, ubi alii leg. *complosas.* [*Id. q. nos dicimus: *die Hände in den Schooss legen.*]

COMPRESSUS, us, m. compressio. *Cic. Senect.* 15. Terra semen tepefactum vapore, et compressu suo diffundit. *Plin.* 11, 28, 34. *de lampyridibus.* Nunc pennarum hiatu refulgentes, nunc compressu obumbratae. ¶ Pro concubitu. *Ter. Adelph.* 3, 5, 29. Virgo ex eo compressu gravida facta est. *Pl. Ep.* 4, 1, 15. Meo compressu peperit filiam. Adde *Amph. prol.* 109. et *Truc.* 2, 6, 17., ubique autem in solo sexto casu.

COMPRĬMO, imis, essi, essum, a. 3. idem quod premo, vel simul premo, contraho, stringo, *συνέχω*, *συστέλλω*. *Cic. Acad.* 4, 47. Cum digitos compresserat, pugnumque fecerat. *Senec. Ira.* 2, 4. Ne oculi ad intentationem subitam digitorum comprimantur. *Cic. N. D.* 2, 48. Comprimere aliquid morsu. *Pl. Ps.* 3, 1, 21. dentes. *Ter Phorm.* 5, 6, 29. animam. [*i. e. continere anhelitum. *Sil.* 9, 650. Comprimit ensem Deus.] *Cels.* 1, 10. Alvus, si per se mota est, comprimenda est. Et 6, 18. *n.* 7. Nec acribus cibis utendum, nec alvum comprimentibus. Et absolute eodem sensu. *Id. praef. a med.* Si morbus aliquem compresserit. *Id.* 4, 5. *extr.* Comprimere stomachum, *h. e.* adstringere, ut cibum contineat. *Liv.* 8, 8. ordines aciei. *Ov. Amor.* 1, 11, 21. versus ordinibus. ¶ Significat etiam vitiare mulierem. *Pl. Ep.* 4, 1, 3., *Liv.* 1, 4. et *Ter. Phorm.* 5, 8, 29. ¶ Item tegere, abscondere. [*Cic. Att.* 10, 4. Delicta alicujus comprimere.] *Cic. Att.* 4, 12. Orationem ita compresseram, ut nunquam manaturam putarem. *Id. ib.* 5, 21. *circa med.* Comprimere frumentum. *Liv.* 38, 35. annonam. *Id.* 26, 51. famam alucujus rei. ¶ Translate est frenare, cohibere', coercere. *Cic. Pis.* 25. Incensam alicujus cupiditatem comdrimere atque restinguere. *Id. Phil.* 10, 5. Comprimere conatum atque audaciam hominis furentis. *Id. Mur.* 11. dicendo furores tribunitios. *Liv.* 26, 10. tumultum. Et 5, 2. *ad f.* seditiones. *Suet. Aug.* 19. conjurationes. *Pl. Mil.* 2, 6, 88. linguam. *Id. Ps.* 1, 4, 16. vocem et orationem. *Cic. Dejot.* 12. *extr.* plausum. *Id. Top.* 22. *extr.* laetitiam exultantem. [*Id. Fin.* 2, 17. Qui animi conscientiam non curet, quam scilicet comprimere nihil est negotii, i. e. ad silentium redigere.] *Ov. ad Liviam, sub f.* fletus. *Sil.* 8, 32. insanos curarum fluctus. *Just.* 5, 10. bellum. *Ov. Met.* 1, 205. postquam voce manuque Murmura compressit. ¶ *Comprimere se* est se continere, cohibere. *Pl. Cas.* 2, 3, 32. Ohe, jam satis, uxor, est: comprime te: nimium tinnis. *Id. Most.* 1, 3, 46. Vix comprimor, quin involem illi in oculos. ¶ Comprimere consilium alicujus, apud *Pl. Merc.* 2, 3, 6. est impedire. ¶ Comprimere aliquem. *Id. Rud.* 4, 4, 81. et 5, 3, 46. ¶ Comprimere hostes, ap. *Caes. B. C.* 3, 65. est eorum impetum retardare. ¶ Comprimere manus, ap. *Ter. Heaut.* 3, 3, 29. ¶ [Part. *Compressurus* ap. *Tac. H.* 4, 16. Se Canninnefatem tumultum *(dixit)* compressurum.]

*COMPRIVIGNI, quorum unus novercae filius alteram vitrici filiam aut ex contrario uxorem ducit. *Just. Inst.* 1, 10. *B. A.*

COMPRŎBĀTĬO, onis, f. *δοκιμασία*, approbatio. *Cic. Fin.* 5, 22. et offensione turpitudinis, et comprobatione honestatis.

COMPRŎBĀTOR, oris, m. *δοκιμαστής*, approbator. *Cic. Inv.* 1, 28. Auctoritatis ejus et inventionis comprobatores atque aemuli.

COMPRŎBĀTUS, a, um, part. a *comprobo*, probatus, pro vero cognitus, deprehensus. *Cic. Coel.* 24. Comprobatum venenum. *Id. Inv.* 1, 30. Judicatum est res assensione, aut auctoritate, aut judicio alicujus comprobata. *Sall. Cat.* 49. Indicium comprobatum.

COMPRŎBO, as, avi, atum, a. 1. *δοκιμάζω*, idem quod probo, vel valde probo, probum esse judico, confirmo. *Cic. Manil.* 24. Istam tuam et legem, et voluntatem, et sententiam laudo, vehementissimeque comprobo. *Id. Fin.* 1, 20. Oratione, vita, et factis, et moribus comprobare aliquid. *Inscr. ap. Grut.* 187, 4. Consules ex S. C. faciundum curavere, iidemque comprobavere. ¶ Item pro vero, aut legitimo cognoscere. *Cic. Caec.* 25. Has comproba tabulas. [*Id. N. D.* 2, 3. Numen Deorum comprobare, i. e. credere Deos esse.] ¶ Pro confirmare. *Caes. B. G.* 5, 58. Comprobat hominis consilium fortuna. *Cic. Or.* 63. Patris dictum sapiens temeritas filii comprobavit. *Id. Dom.* 6. Deos numine suo reditum meum comprobasse. ¶ [Part. *Comprobaturus* ap. *Cic. post ep. ad Att.* 16, 16. Quem arbitramur decretum consulum comprobaturum. *F.*]

COMPRŎMISSĀRĬUS, a, um, adj. ut *compromissarius judex*, qui ex compromisso ab utraque litigantium parte eligitur ad litem componendam. *Callistrat. Dig.* 4, 8, 41. Nemini licere minorem XX. annis compromissarium judicem eligere.

COMPRŎMISSUM, i, n. promissum invicem factum, et specialiter potestas decidendi controversiam data arbitro a litigatoribus promittentibus, se ejus judicio obtemperaturos. *Cic. Fam.* 12, 30.

Sese, quo minus id facerent, et compromisso, et jurejurando impediri. *Id. Rosc. Com.* 4. Compromissum facere. *Proculus Dig.* 17, 2, 76. Ex compromisso ad arbitrum itum est.

COMPROMITTO, is, isi, issum, a. 3. ἐπιτρέπω, est mutuo promisso fidem suam obligare. *Cic. Q. Fr.* 2, 15. *extr.* Tribunicii candidati compromiserunt petere ejus arbitratu. Quod aliis verbis dixit *Id. Att.* 4, 15. Tribunicii candidati jurarunt, se arbitrio Catonis petituros. *Ulp. Dig.* 4, 8, 13. Compromittere de aliqua re. *Id. ib.* 9. Compromittere in pupillum, in furiosum, aut surdum, aut mutum. Et *ib.* 44, 4, 4. in arbitrum.

[COMPROPĔRO, as, n. 1. simul propero. *Not. Tir.* p. 95. Comproperat. *F.*]

[COMPRŎPINQUO, as, n. 1. simul propinquo. *Not. Tir.* p. 104. Compropinquat. *F.*]

COMPROVINCIĀLIS, is, m. qui est ejusdem provinciae. *Sid. ep.* 7, 7. Non primi comprovincialium coepistis esse, sed ultimi.

[COMPSA, ae, et compse, es, f. κομψή, elegans, lepida, versuta. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 931, 7. Aninia Q. F. Compsa. Alia apud *eund.* 835, 7. Tresia Compse. *F.*]

COMPSĀNUS, a, um, adj. ad Compsam pertinens. *Liv.* 23, 1. Trebius Compsanus nobilis inter suos. ℙ Est autem compsa urbs Hirpinorum ad radices Apennini, prope fontes Aufidi fluminis, nunc *Consa* in finibus Principatus ulterioris regni Neapolitani. *Liv. l. c.* ℙ *Compsani, orum*, ejus urbis incolae. *Plin.* 3, 11, 16. [In *Inscr.* ap. *Mur.* 1039, 6. legitur *Aedili Compsinorum*, sed fortasse ibi quoque legendum *Compsanorum*. *F.*]

COMPTE, vel Comte, adv. κοσμίως, ornate, composite. Translate. *Senec. ep.* 75. Compte disserere de re aliqua. *Gell.* 7, 3. *post med.* Distincte, compte, atque modulate res acta est. Et *paulo post.* Distinctius, numerosiusque, ac comptius dicere.

COMPTŬLUS et Comtulus, a, um. diminut. a *comptus*. *Hieron. ep.* 128. *n.* 4. Lascivi, et comptuli juvenes.

COMPTUS et Comtus, a, um, part. a *como, is*, κόσμιος, ornatus, compositus. *Cic. Pis.* 11. Compti capilli. *Ov. Amor.* 1, 1, 20. longas compta puella comas. *Hor. Sat.* 2, 8, 70. Pueri praecincti et compti. [**Cul.* 217. Compta serpentibus Tisiphone.] *Quint.* 12, 10. Caput comptum in gradus atque annulos. [**Virg. A.* 8, 128. Vitta comptos praetendere ramos.] Colus compta, ap. *Plin.* 8, 48, 74. est colus cum sua lana. ℙ Translate. *Cic. Senect.* 9. Compta oratio. *Tac. H.* 1, 19. Comptior sermo. *August. de quantit. anim.* 33. Anima mundissima et comptissima. *Quint.* 10, 1. Isocrates in dicendo comptus et nitidus. *Luc.* 10, 83. quem Cleopatra sine ullis Tristis adit lacrimis simulatum compta dolorem, *h. e.* in ornatu praeferens dolorem simulatum: vel ornata, seu instructa dolore simulato. ℙ In illo *Lucr.* 4, 31. animi docui natura quid esset. Et quibus e rebus cum corpore compta vigeret; compta videtur idem esse quod conjuncta, composita. Nam comere, *h. e.* ornare, dicitur qui res apte jungit, et ordine componit.

COMPTUS, us, m. ornatus, κόσμος. *Lucr.* 1, 87. infula virgineos circumdata comptus, *h. e.* comptam comam. Adde *Fest.* et V. CONIPTUM.

COMPUGNO, as, a. 1. simul pugno, συμμάχομαι *Hieron. prol. Paralipom. ante med.* Totus orbis hac inter se trifaria varietate compugnat. *Gell.* 14, 5. *extr.* Clamantes, compugnantesque illos reliqui. Adde 12, 5. et *Sulpic. Sever. de Vita S. Martini* 14.

COMPULSĀMENTUM, i, n. pulsatio: et translate hortamentum, instigatio. *Fulgent. Planc. Mythol.* 6. Sororum compulsamento percita.

COMPULSĀTIO, onis, f. pulsatio, et translate contentio, pugna. *Tert. Apol.* 21. Nec alia magis inter nos et Judaeos compulsatio est, quam quod jam Christum venisse non credunt. Adde *ib.* 38.

COMPULSIO, onis, f. actus compellendi. *Hermogenianus Dig.* 36, 1, 14. *extr.* Cessat compulsio, tametsi indemnitatis cautio offeratur. ℙ Ap. *Cassiod. Variar. ep.* 12, 10. dicitur de iis, qui debitores ad tributa solvenda compellunt. V. COMPULSOR.

COMPULSO, as, avi, atum, a. 1. idem quod pulso. *Appul. Met.* 7. Imaginem suavii mentiendo, ore improbo compulsat, et morsicat. ℙ Translate est contendere, sicut *compulsatio* est contentio. *Tert. Apol.* 20. Regnis regna compulsant.

COMPULSOR, oris, m. qui compellit. *Pallad.* 7, 2. *ad f.* Bos mansuetus, qui non modum compulsoris excedat. ℙ Ap. *Ammian.* 22, 6. et *Impp. Arcad. et Honor. Cod. Theod.* 11, 7. qui est *De exactionib.* 15. compulsores sunt qui ad tributa solvenda compellunt. V. COMPULSIO. ℙ Item qui alium compellit, ut sibi quippiam praestet, quod non debet. *Impp. Arcad. et Honor. Cod. Theod.* 8, 10, 3, et 4.

COMPULSUS, a, um, part. a *compello*, simul pulsus, actus, impulsus. *Virg. A.* 1, 575. utinam rex ipse noto compulsus eodem Adforet Aeneas. *Curt.* 8, 11. Compulsi hostes intra munimenta. *Suet. Caes.* 64. Compulsus in scapham. *Cic. Pis.* 36. Omni totius provinciae pecore compulso, pellium nomine quaestum renovasti, *h. e.* in unum locum coacto. ℙ Translate. *Cic. Marc.* 5. Ad illa arma fato nescio quo compulsi. *Ov. Her.* 20, 63. Hac ego compulsus, non est mirabile, forma Si pignus volui etc. *Caes. B. C.* 3, 41. Angustiis rei frumentariae compulsum discessisse. *Curt.* 8, 8. Compulsus rabie, ut etc. *Suet. Vesp.* 16. Necessitate compulsus ad rapinas. *Id. Domit.* 14. Compulsus gratiam facere edicti. *Just.* 9, 7. Precibus amicorum redire compulsus.

COMPULSUS, us, m. conflictus. *Appul. Met.* 8. *de apro.* Fera dentium compulsu, quem primum insiliat, contabunda rimatur.

COMPULSARIA. V. v. sq.

[COMPULTĔRĪNUS et Cubultĕrīnus, a, um, adj. ad Compulteriam, seu Cubulteriam pertinens, excisum Samnii oppidum prope Cajatium, de quo *Liv.* 23, 29. mentionem facit. *Inscr.* ap. *Mur.* 1040, 1. Imp. Caes. Trajanus Hadrianus Compulterinos moenibus exornavit pecunia sua. Alia ap. *eund. ib.* 2. M. Aulio M. F. Albino curatori reip. Cubulterinorum. *F.*]

COMPUNCTĬO, onis, f. κατάνυξις. *Plin.* 21, 19, 77. Laterum compunctiones tollit. Ita Edition. ann. 1469. 1470. 1472. At Aldina, Elzevir. et Harduini habent *punctiones*.

[COMPUNCTŌRĬUS, a, um, adj. qui pungit, excitat, et hortatur. *Sid. ep.* 6, 6. Restat, ut vestra beatitudo compunctorii salubritate sermonis avidam nostrae ignorantiae pascat esuriem. *F.*]

COMPUNCTUS, a, um, part. a *compungo*, στικτὸς, signatus, inustus puncturis. *Cic. Off.* 2, 7. Barbarum, et eum quidem, ut scriptum est, compunctum notis Threiciis, districto gladio jubebat anteire. *Plin.* 03, 4, 10. Vitiligines acu compunctae.

COMPUNGO, is, unxi, unctum, a. 3. στίζω, κατανύττω, idem quod pungo, puncturis signo. *Phaedr.* 3, 6. Visne dolone collum compungam tibi? *Colum.* 8, 14. Aculeis urticae compungi. *Cels.* 6, 18. *n.* 9. *sub f.* Acu quippiam compungere. ℙ Pro laedere. *Lucr.* 2, 420. colores compungunt aciem, lacrimareque cogunt. Et *ib.* 432. Compungere sensus corporis. ℙ Translate. *Cic. Or.* 2, 38. Dialectici ipsi se suis acuminibus compungunt. [*i. e. vexant, quippe qui dissolvere inexplicabilia a se reperta ipsi non possint.] *Senec. ep.* 88. *a med.* Aristarchi notas, quibus aliena carmina compunxit, recognoscam. ℙ *Compungi* pro *poenitere*, est ap. *Sulpic. Sever. Dial.* 3, 13.

COMPURGO, as. V. dicta in CLARIFICO.

COMPŪTĀBĬLIS, e, adj. qui computari potest, vel debet. *Plin.* 19, 8, 41. *n.* 2. Bis computabili impendio, taedioque.

COMPŪTĀTĬO, onis, f. λογισμὸς, actus computandi, exacta ratio impensae, vel reditus. *Senec. ep.* 84. *circa med.* Unus numerus fit ex singulis, cum minores summas, et dissidentes computatio una comprehendit. Et *Benef.* 7, 10. Quid sunt istae tabulae, quid computationes, et venale tempus, et sanguinolentae centesimae? *Plin.* 2, 108, 112. Quae mensura Romana computatione efficit trecenties quindecies centena millia passuum. [**Id. ib.* 9, 35. Computationem postulare.] *Frontin. Aquaed.* 78. Venire in computationem. *Maxim. Dig.* 35, 2, 68. Facere computationem. Et *ib.* inire. [**Plin. Pan.* 38, 3. Ad computationem vocare recentem orbitatem.] ℙ Metonymice ponitur pro parsimonia. *Senec. Benef.* 4, 11. Si utilitas me, et sordida computatio liberalem facit. *Plin.* 17, 22, 35. *n.* 19. Operarum ista computatio est in latifundiis, non legitima naturae festinatio.

COMPŪTĀTOR, oris, m. qui computat, et rationes confert. *Senec. ep.* 87. Diligentissimi computatores.

[COMPUTĀTUS, a, um, part. a *computo*, supputatus. *Suet. Dom.* 4. Fecit ludos saeculares computata ratione temporum ab anno, quo Augustus ediderat. *Auct. rei agrar.* p. 246. *Goes.* In litteris computatum colligo. *F.*]

COMPŪTO, as, avi, atum, a. 1. λογίζομαι, idem quod puto, vel simul puto, considero, cogito: et specialiter dicitur de iis, qui rationes putant, et quantitatis alicujus modum considerant. *Cic. Phil.* 2, 37. Compellarat hospitem praesens, computarat, pecuniam imperarat. *Merc.* 2, 2, 49. Digitis rationem computat. *Plin.* 6, 33, 38. Computetur latitudo Asiae ab Aethiopico mari etc. [**Id. ib.* 34, 8. Annos digitis computare.] *Ulp. Dig.* 49, 4, 1. Biduum appellationis ex die sententiae latae computandum erit. ℙ Ex illo *Juv.* 10, 245. *de Nestore*: atque suos jam dextra computat annos, colligitur mos antiquorum computandi digitis sinistrae manus usque ad centum, inde dextrae: qua de re plura ex *Beda Coelius Rhodiginus* 23, 12. ℙ Significat etiam summae addere, adnumerare. *Plin.* 2, 68, 68. Computetur mensura tot fluminum. *Ulp. Dig.* 23, 3, 10. Fetus totalium pecorum ad maritum pertinent, quia fructibus computantur. *Id. ib.* 24, 3, 7. Computare aliquid in fructu. *Torrent.* habet in *fructum*. ℙ Translate. *Juv.* 6, 198. Facies tua computat annos, *h. e.* numerat quodammodo, atque ostendit. *Plin. Praef. H. N.* Cum somno valetudinem computamus. *Senec. ep.* 14. Plures computant, quam oderunt, *h. e.* lucrum cogitant, vel quaerunt. (Adde *Benef.* 5, 17.) *Quint.* 11, 3. Computare litteras, *h. e.* lente pronunciare. ℙ [Part. *Computans* ap. *Plin.* 34, 8, 19. *n.* 29. Eubolidis, digitis computans. *Computaturus* ap. *Quint.* 1, 12. Ne velim quidem lectorem dari mihi, quid studia referant, computaturum.

COMPUTRESCO, escis, utrui, n. 3. σήπομαι, idem quod putresco, vel simul putresco. *Colum.* 5, 10. Arbusculae mutuo contactu computrescent. *Plin.* 32, 7, 23. Sanguisugae, quae in vino computruere. ℙ Per tmesim divisit *Lucr.* 3, 344. Sed penitus pereunt convulsi, conque putrescunt.

COMPŪTUS, i, m. et Computum, i, n. λογισμὸς, ratio, computatio. *Firm. Math.* 1, 12. *ad f.* Primos discentes computos, digitos tarda agitatione deflectunt. *Auct. de casis litter* p. 236. *Goes.* Quod computum colligo, si etc.

CŌMŬLA, ae, f. 1. diminut. parva coma, apud *Petr. fragm. Tragur.* 58. *Burm.* Curabo, longe tibi sit comula ista bessalis.

CON, praeposit. idem quod *cum*, nisi quod illa solum in compositione locum habet, ut *Prisc. extr.* 44. docet. Amittit autem aliquando *n*, ut in *coeo*, ut adnotavit *Quint.* 1, 5. et 6., aliquando in aliam litteram mutat, ut in *communis, colligo, corrado*, tametsi his locis quidam malunt semper *con* retineri. ℙ Fere significat *simul*, ut in *conjungo*: aliquando *contra*, ut in contendo: aliquando *valde*, ut in *concrepo*.

CONĀBĬLIS, e, adj. qui cum conatu fit. *Coel. Aurel. Acut.* 3, 1. Conabiles atque laboriosi vomitus.

CONĀMEN, inis, n. πεῖρα, conatus, nisus: vox est fere poetica. *Ov. Fast.* 4, 325. Exiguo funem conamine traxit. [**Id. Met.* 10, 390. Deprensa dolet conamina mortis.] *Lucr.* 6, 325. magnum conamen sumit eundi. Adde *Sil.* 7, 142. et *Luc.* 4, 287.

CONĀMENTUM, i, n. *Plin.* 19, 2, 7. *de sparto.* Ad reliquos usus laboriose evellitur, ocreatis cruribus, manu, textisque manicis, convolutum osseis iligneisve conamentis, *h. e.* osseis, vel iligneis fustibus, aut bacillis, quibus juvetur conatus evellentium spartum. *Hard.*

*CONĀNE, es, Pisidiae opp. *Not.* Imper. V. *Comana. B. A.*

CONANGUSTĀTUS. V. COANGUSTĀTUS.

CONĀTĬO, onis, f. ἐπιχείρησις, conatus, conamen. *Senec. Q. N.* 2, 12. Fulguratio ostendit ignem, fulminatio emittit: illa comminatio est, et conatio sine ictu: ista jaculatio cum ictu. Est qui leg. *tonatio*, sed minus recte. *Coel. Aurel. Tard.* 2, 9. Conatio ponderis perferendi. Ap. *Plin. Valer.* 2, 28. dicitur *conatio* nisus cacaturientis.

CONĀTUM, i, n. πεῖρα, ἐπιχείρησις, conatus, vis, impetus. Usurpatur solum in plur. num. *Liv.* 42, 11. Ut Persei conatis obviam iret. *Caes. B. G.* 1, 3. et *Nep. Dion.* 8. Conata perficere. Sic *Lucr.* 5, 386. Conata patrare. Et *Accius* ap. *Non.* 3, 73. exsequi. *Juv.* 13, 210. peragere. *Pl. Merc.* 1, 1, 39. eloqui. *Vell.* 2, 42. alicujus destituere. Adde *Sil.* 12, 434.

CONĀTUS, us, m. ἐπιχείρησις, animi, vel corporis impetus, nisus, conamen. *Cic. Or.* 29. Alicujus rei si non perfectio, at conatus tamen, atque adumbratio. *Id. Quint.* 14. Magno conatu studioque agere aliquid. *Id. N. D.* 2, 47. Appetitu belluae habent conatum ad naturales pastus capessendos. *Id. Phil.* 10, 11. Princeps fuit ad conatum exercitus comparandi. *Id. Fam.* 5, 2. Parare conatum omnem in perniciem alicujus. *Id. Cat.* 1, 5. Comprimere nefarios conatus. *Id. Har. resp.* 4. Refutare conatum alicujus. *Id. Off.* 1, 30. Vindicare conatum alicujus perditos conatus. *Id. Brut.* 10. Sedare conatum iracundiae. *Nep. Datam.* 4. Deterreri a conatu resistendi. *Hirt. B. Alex.* 9. Occurrere conatibus alicujus. *Ov. Met.* 4, 249. Obstare conatibus. [**Virg. A.* 12, 910. Et in mediis conatibus aegri Succidimus.] *Cic. Fam.* 12, 10. Conatus optimi et praeclarissimi. *Quint.* 2, 4. Generosi conatus.

CONAUDĪTUM, coauditum, sicut conangustatum dicitur. *Festus.*

CONCĂCO, as, a. 1. cacando conspurco. *Senec. Apocoloc.* 4. Vae me, puto, concacavi me. Quid autem fecerit, nescio, omnia certe concacavit. *Phaedr.* 4, 17. *de canib.* Totam timentes concacarunt regiam. ℙ Translate *concacatus catillus*, *h. e.* dape colorata, quasi stercore, illitus. *Petr. fragm. Tragur.* 66. *Burm.* Habuimus caseum mollem, ... et catillum concacatum, pax palam edens! In *Cod. Trag.* legitur, *congagatum pax palam edes*, ex quibus recte ita interpretatur *Franc. Oriolius*, ut, cum Trimalchio non verecunde *concacatum* appellasset catillum cibo illitum, continuo excusantis fere interjectionem *pax* addiderit conviviam appellans.

CONCĂDENS pro *concidens*, legitur a nonnullis ap. *Coel. Aurel. Acut.* 2, 10. *ad f.* Ne usurpaveris.

CONCAEDES, dium, f. plur. fragmenta ex rebus excisis simul posita, vel acervus arborum simul caesarum ad impediendas vias. [*Verhau.] *Veg. Mil.* 3, 22. Rursus post se praecisis arboribus vias claudunt, quas concaedes vocant, ut adversariis facultatem adimant persequendi. Al. leg. *concides*, quod idem est: al. *compedes*, quod *Stewech.* improbat. *Tac. A.* 1, 50. Castra in limite locat, latera concaedibus munitus. Adde *Ammian.* 16, 11. et 12. et 17, 10. Rem quoque ipsam memorat *Caes. B. G.* 2, 17. et 3, 29. tametsi vocem non usurpet. ¶ At ap. *Ammian.* 16, 12. legitur num. singul. Sed concaede arborum densa undique semitis clausis, aegre vixere barbari longius amandati.

CONCĂLĔFĂCĬO et Concalfaceo, is, eci, actum, a. 3. calefacio, vel valde calefacio, θερμαίνω. *Cic. Or.* 2, 78. Et ait idem, cum brachium concalefecerit, tunc se solere pugnare. ¶ Translate. *Id. fragm.* ap. *Non.* 2, 182. Nos Ventidianis rumoribus concalfecimus. ¶ *Vitr.* passive usurpat. 4, 7. Trabes concalefaciuntur, et celeriter putrescunt.

CONCĂLĔFACTORĬUS, vel Concalfactorius, a, um, adj. θερμαντικός, idem ac calefaciens, vel aptus ad calorem excitandum. *Plin.* 21, 20, 83. Vis ei concalfactoria.

CONCĂLĔFACTUS, a, um, part. a *concalefacio*, simul calefactus. *Cic. Tusc.* 1, 18. Concalefactam et spirabilem, idest animalem esse voluit. *Lucr.* 9, 698. Omnia quod contrita, quod igni concalefacta.

CONCĂLĔFĪO, n. passiv. anom. θερμαίνομαι, simul calefio. *Varr. R. R.* 3, 9. Vertere ova, ut aequabiliter concalefiant.

CONCĂLĔO, ales, lui, n. 2. θέρομαι, calidus sum. *Pl. Pers.* 1, 3, 7. Struthea, colutheaque appara bene, ut in scutris concaleant. *Id. Amph.* 1, 3, 15. Prius abis, quam lectus, ubi cubuisti, concaluit locus. Adde *Varr. R. R.* 3, 16. ¶ Translate *Ter. Heaut.* 2, 3, 108. Concaluit, *h. e.* amore ardet.

CONCĂLESCO, is, n. 3. θέρομαι, calorem concipio, calidus fio. *Vitr.* 6, 9. Frumenta non poterunt cito concalescere. *Cic. Tusc.* 2, 18. *extr.* Corpora nostra ardore animi concalescunt. *Colum.* 12, 50. *a med.* Olea reposita in tabulatum celeriter concalescet.

CONCALLĔO, es, ui, n. 2. idem ac calleo, callum obduco. *Cic. N. D.* 3, 10. Callidos appello, quorum, tanquam manus opere, sic animus usu concalluit. ¶ Translate. *Id. Att.* 4, 16. *post med.* Locus ille animi nostri, stomachus, ubi habitabat olim, concalluit, *h. e.* stupidus, obtusus, hebes factus est.

CONCĂMĔRĀTĬO, onis, f. καμάρωσις, aedis membrum arcuato opere. *Vitr.* 6, 11. Si hypogaea concamerationesque instituentur. Adde *Plin.* 11, 10, 10. et *Labeon. Dig.* 32, 30. ¶ In quadam *Inscr.* ap. *Reines. cl.* 1, *n.* 105. legitur concamaratio ferrea, et ab ipso *Reinesio* exponitur loculamentum, seu armarium ad reponendas imagines. Haec eadem *Inscriptio* legitur ap. *Fabr.* p. 688. *n.* 100., ibique *concameratio* est: quae quidem videtur esse velut mutulus arcuatus, quo imagines illae parastaticae imponantur. V. PARASTATICUS, et *Vitr.* 5, 10. ubi quomodo struantnr concamerationes ex ferreis regulis, docet.

CONCĂMĔRĀTUS, a, um, part. a *concamero*, arcuatus. *Suet. Aug.* 90. In abditum et concameratum locum se recipere. *Plin.* 14, 1, 3. Durant per hiemem uvae pensili concameratae nodo, *h. e.* e camera suspensae.

CONCĂMĔRO, as, a. 1. καμαρόω, idem ac camero, idest ad fornicis formam, et arcuato opere aedifico. *Plin.* 34, 14, 42. Eodem lapide Dinocrates architectus Alexandriae Arsinoes templum concamerare inchoaverat. ¶ [Part. *Concamerandus* ap. *Vitr.* 3, 3. *in.* Intervalla autem concameranda aut solidanda fistucationibus. *F.*]

CONCANDĔO, es, ui, n. 2. αἴθω, idem quod candeo, ignesco. *Manil.* 1, 874. Nunquam futilibus concanduit ignibus aether.

CONCĀNI, orum, m. plur. Κωγκανοί, sunt populi Cantabriae in Hispania, quos *Hor. Od.* 3, 4, 34. et *Sil.* 3, 361. equinum sanguinem in potu adhibuisse memorant. *Ptolemaeus* urbem *Concanam* ponit in orientali parte Asturiae: eamque nonnulli esse putant, quae nunc *Santillana* dicitur.

CONCĀPES. Lex. XII. Tab. ap. *Festum* in *Tignum.* Tignum junctum aedibus, vineaeque concapes ne solvito: ast qui junxit, duplione damnator. *Ulp. Dig.* 47, 3. *qui est* De tigno injuncta, 1. Lex duodecim tabularum neque solvere permittit tignum furtivum aedibus, vel vineis junctum, neque vindicare. Quod providenter lex effecit, ne vel aedificia sub hoc praetextu diruantur, vel vinearum cultura turbetur. Sed in eum, qui convictus est junxisse, in duplum dat actionem. Hactenus *Ulp.*, ex quo facile colligi videtur, *concapes tignum* dici furtivum, a *con*, et capio aufero. Hinc *furtum conceptum.* V. CONCEPTUS, a, um. *Scalig.* ad *Fest.* interpretatur *tignum vineae concapes*, lignum depactum ac defixum terrae, et caput habens cum capite vitis commissum, ejus sustinendae causa: a *caput*, ut *procapis*, *praecipes* etc., quae itidem a *caput* ducuntur. Al. aliter leg.

[CONCAPSA, ae, f. capsa, quae aliam includit. *Not. Tir.* p. 150. *F.*]

CONCAPTĪVUS, a, um, adj. socius in servitute, συναιχμάλωτος. *Hieron. ep.* 119. Exorsus est ad concaptivos loqui.

CONCARNĀTĬO, onis, f. *Tert. Monogam.* 9. *sub f.* Occasio tertiae concarnationis.

CONCARNO, as, a. 1. *Tert. Car. Christi* 20. Cum quid extraneum extraneo agglutinatur, ita concarnatur, et convisceratur etc. *Veg. Vetr.* 2, 22. Si os concarnari non potuerit, *h. e.* carne tegi.

CONCASTĬGO, as, a. 1. idem quod castigo. *Pl. Trin.* 1, 1, 4. Nam ego amicum hodie meum concastigabo pro commerita noxia. Adde *Bacch.* 3, 3, 94. et 5, 2, 56. *M. Aurel. Aug. inter Front. ad M. Caes. ep.* 1, 9. Tune es, qui me nuper concastigabas?

CONCĂTĔNĀTĬO, onis, f. continuus ordo alicujus rei. *Tert. Apol.* 19. Concatenationes temporum. *Aug.* 3. *Civ. Dei* 30. Sceleratarum concatenatio causarum. ¶ Item constrictio, *Coel. Aurel. Tard.* 3, 2. Concatenatio mentis.

CONCĂTĔNĀTUS, a, um, part. a *concateno*, cohaerens, connexus. *Minuc. Felix.* 17. Cohaerentia, connexa, concatenata. *Grut.* ex conjectura tribuit etiam *Plauto Capt.* 2, 1, 9. Quia concatenati sumus. Al. tamen *cum catenis*, vel *cum catenatis.*

CONCĂTĔNO, as, a. 1. simul astringo, connecto. *Lact.* 3, 17. *de atomis Epicur.* Hamata esse oportet, ut possint invicem concatenări.

CONCĂTERVĀTUS, a, um, adj. coacervatus. *Ammian.* 31, 13. Concatervatis manipulis, ut nec mucronem exserere, aut manus reducere quisquam posset.

CONCĂVĀTUS, a, um, part. a *concavo*, concavus factus. *Colum.* 8, 5. Ita factis concavatis nidis, ne decidant ova.

CONCĂVĬTAS, atis, f. cavum. *Coel. Aurel. Tard.* 2, 1, *n.* 14. Concavitas atque distantia loco motos articulos sequitur. Adde *Casiod. praefat. in Psalm. c.* 4.

CONCĂVO, as, avi, atum, a. 1. κοιλόω, in cavum conformo: et translate curvo, inflecto. *Ov. Met.* 2, 195. Est locus, in geminos ubi brachia concavat arcus Scorpius. *Nemesian. Eclog.* 3, 49. Concavat ille manus, palmasque in pocula vertit.

CONCĂVUS, a, um, adj. κοῖλος, sinuosus, cavus. *Cic. Fat.* 5. Stupidum esse Socratem dixit, quod jugula concava non haberet. *Virg. G.* 4, 49. concava pulsu Saxa sonant. *Lucr.* 2, 619. Concava cymbala. *Ov. Fast.* 4, 276. Concava puppis, *h. e.* capax. *Id. Met.* 4, 30. Concava aera, *h. e.* tintinnabula. *Id. Trist.* 1, 11, 20. Inque modum tumuli concava surgit aqua, *h. e.* unda inflata, et tumens. *Senec. ep.* 56. Manus plana aut concava. ¶ *Concava, orum*, sunt loci concavi, ut fossae etc. *Claud. III. Cons. Honor.* 46. ascensu vincere montes, Planitiem cursu, valles et concava saltu. *Lact.* 7, 26. Sub concavis terrae occultari.

CONCĒDO, is, essi, essum, n. 3. παραχωρέω, ἀναχωρέω, ἀπέρχομαι, idem quod cedo, recedo, abeo: a *con*, et *cedo*. *Ter. Hecyr.* 4, 2, 22. Tempus est concedere. Sic omnes causas praecidam omnibus. *Id. Eun.* 1, 2, 102. Impetrare nequeo hoc abs te, biduum saltem ut concedas solum? *Cic. Div.* 2, 19. *extr.* Docet, unde fulmen venerit, quo concesserit. *Id. Catil.* 1, 7. Si te parentes odissent tui, ab eorum oculis aliquo concederes. *Nep. Themist.* 8. Argos habitatum concessit. *Curt.* 3, 4. Concedere retro. *Ter. Eun.* 1, 2, 126. Concedam hinc intro. *Id. Andr.* 4, 4, 12. Concede ad dexteram. *Id. Phorm.* 5, 1, 14. Concede hinc a foribus paululum istorsum. *Id. Hecyr.* 4, 3, 57. Pollicita est ea, se concessuram ex aedibus. Et *ib.* 7. rus concessura. *Virg. A.* 10, 820. vita per auras Concessit moesta ad manes. *Liv.* 21, 15. Concedere in hiberna. *Hor. Sat.* 1, 4, 143. in turbam. *Aurel. Vict. Vir. illustr.* 49. *sub f.* in exsilium voluntarium. [*Virg. A.* 10, 215. Jamque dies coelo concesserat. *Virg. A.* 8, 41. Tumor omnis et irae Concessere Deum, i. e. resederunt.] ¶ Cum Ablativo. *Pl. Ep.* 5, 2, 16. Num te fugi? num ab domo absum? num oculis concessi tuis? *h. e.* num discessi ab oculis tuis? ¶ Cum dativo. *Appul. Met.* 6. Coenae nuptiali concessit, *h. e.* ad coenam iit nuptialem. ¶ *Concedere vita*, et *concedere* absolute, est mori. *Tac. A.* 14, 51. Concessit vita Burrus, incertum valetudine, an veneno. *Id. ib.* 4, 38. Ut quandocumque concessero, cum laude famam nominis mei prosequantur. ¶ Sumitur etiam pro ire, aut venire; nam et *cedo* hunc usum habet. *Pl. Men.* 5, 9, 27. *Mess.* Te volo igitur: concede huc. *Men. So.* concessi. (Adde *Bacch.* 4, 2, 28.) *Sil.* 11, 326. At tu securis concede penatibus. Hinc concedere in ditionem alterius, ap. *Liv.* 29, 31., et in deditionem, 39, 2., et in sententiam alicujus, 32, 23. *extr.*, et in matrimonium alicujus, *Just.* 24, 2. *extr.* ¶ Passive impers. *Liv.* 2, 33. Agi de concordia coeptum: concessumque in conditiones, ut etc. ¶ *Concedere in illos*, aut *in istos*, h. e. ad illorum, aut istorum sententiam accedere, dixit *Cic. fragm. Acad.* ap. *August. contr. Acad.* 3, 7. [*Haec eodem modo dicta sunt, quo paulo ante *Concedere* in ditionem, sententiam alicujus etc. Adde *Sil.* 15, 6. In Tyrias leges concedat, i. e. se Tyr. subjiciat.] ¶ Item pro cedere: qua significatione est etiam activum. *Cic. Prov. Cons.* 18. Dolorem et inimicitias meas reipublicae concessi. *Id. Mur.* 23. Concessit senatus postulationi tuae. *Nep. Timoth.* 2. Sua sponte Atheniensibus imperii maritimi principatum concesserunt. *Cic. Rosc. Am.* 40. *extr.* Num iste discipulus magistro videtur tantulum de arte concedere! *Id. Att.* 14, 18. Neque ei quidquam in desperatione concedo. *Id. Fam.* 10, 3. Nemini concedens, qui tibi vetustate necessitudinis potior possit esse. [*Id. ib.* 4, 3. Etsi nemini concedo, qui majorem ex pernicie et peste rei publicae molestiam traxerit. Adde *Eund. Verr.* 2, 2, 44. et *Cat.* 1, 9. Concedere rei publicae temporibus (ita *Orell.*) i. e. ea suscipere, perpeti, perferre, quae rei pubilcae tempora postulant. *Ov. Fast.* 1, 222. Victaque concessit prisca moneta novae.] *Id. Fin.* 3, 1. Voluptas concedit dignitati ¶ *Concedere fato*, aut *in fatum*, et *concedere naturae* est mori. Primum est *Plin. Pan.* 11. et *Val. Fl.* 1, 554., alterum *Modestini Dig.* 34, 3, 20., tertium *Sall. Jug.* 16. ¶ Saepe significat dare, permittere, largiri. *Cic. Amic.* 11. Concedere amicis quidquid velint. *Id. Verr.* 2, 1, 12. Vos quaeso, date hoc et concedite pudori meo, ut etc. [*Id. Agr.* 1, 1. Agros concedere. Huc pertinet etiam locus *Nep. Timoth.* 2. modo laudatus. *Cic. Phil.* 2, 2. Petitionem alicui concedere, i. e. abstinere a petendo, alterius causa. *Id. Tusc.* 2, 7. Ei concedendum est gementi, i. e. permittendum est, ut gemat.] *Caes. B. G.* 4, 15. Iis Caesar libertatem concessit. *Id. B. C.* 3, 8. Concedere oppidum militibus ad diripiendum. [*Tib.* 4, 3, 23. At tu venandi studium concede parenti.] *Hirt. B. G.* 8, 44. alicui vitam. *Id. ib.* 48. Orat, ut timori suo concedatur, ne etc. *Liv.* 10, 24. Concedere honores et praemia alicui. *Caes. B. G.* 6, 19. De republ. nisi per concilium loqui non conceditur. *Curt.* 8, 8. Concedimus servis verberare pueros. *Stat. Theb.* 6, 134. concedunt plangere matri. *Suet. Aug.* 32. Judicandi munus detrectantibus vix concessit, ut etc. [*Virg. A.* 10, 906. Et me consortem nati concede sepulcro. *Prop.* 2, 15, 37. Quod mihi si secum tales concedere noctes Illa velit.] ¶ Est etiam frequentis usus in disputando, cum damus adversario aliquid eorum, quae contra nos dicuntur. *Cic. Amic.* 14. Concedetur profecto verum esse, ut etc. *Id. N. D.* 1, 32. Beatos esse Deos sumpsisti: concedimus. *Quint.* 1, 1. Praestat ingenio alius alium: concedo. *Catull.* 114, 5. Quare, concedo, sit dives, dum omnia desint. *Cic. Fam.* 13, 18. Non concedam, ut Attico nostro jucundiores tuae litterae fuerint, quam mihi. ¶ Ponitur et pro condonare, remittere. *Cic. Cluent.* 69. Peccata liberum concedere misericordiae parentum. [*Id. Rosc. Am.* 1. Neque temere dicto concedi potest. *Id. Fam.* 5, 6. Non putat, se sustinere posse causas multorum, si tibi, cui justius videtur irasci posse concesserit. — Imprimis eleganter dicitur *concedere aliquem alicui*, cum alicui ignoscimus alterius causa. *Cic. Marc.* 1. Cum M. Marcellum Senatui populoque Romano concessisti. cf. *Id. Lig.* 12. *Cluent.* 69. et *Prov. Cons.* 18. qui locus huc pertinens male supra allatus est. — Etiam judices dicuntur *concedere alienis peccatis*, cum absolvunt criminibus convictos. *Cic. Verr.* 2, 3, 96. Huc pertinent etiam loci *Cic. Rosc. Am.* 6. Crimen gratiae concedebas, i. e. criminabare gratiae a Fannio in eundae causa. *B. Alex.* 68. Concedere factum prioribus beneficiis.] *Ter. Adelph.* 2, 2, 9. Concedere paululum de jure suo. *Suet. Ner.* 29. *extr.* Concedere multis delicta. *Plin. ep.* 8, 2. Concedere partem octavam pretii. ¶ Item pro credere, vel consentire, ut *Non.* 4, 94. exponit. *Ter. Phorm.* 5, 3, 22. Nunquamne hodie concedes mihi, neque intelliges? [*Scil.* concedere dicuntur, qui desinunt adversari, ita *Ruhnk.* ad h. l. *Idem* comparat *Hor. Sat.* 2, 3, 305. Liceat concedere veris. (*Der Wahrheit die Ehre geben.*) Gr. συγχωρεῖν τῇ ἀληθείᾳ. V. *Heindf.* ad *Platon. Phaed.* §. 112.] ¶ *Prisc.* 18, 1198. affirmat Latinam esse hanc loquendi rationem, *concedo tibi illius rei*, quemadmodum Attici dicunt παραχωρῶ σοι τοῦδε: sed exemplum, quod rem conficiat, nullum affert. ¶ *Concedor*, h. e. mihi conceditur, V. in CONCESSUS, a, um. ¶ [Part. *Concedens* ap. *Ter. Hecyr.* 2, 1, 27. Rus habitatum abii, concedens vobis. *Concedendus* ap. *Caes. B. G.* 1, 7. Caesar concedendum non putabat. *F.*]

CONCĔLĔBRĀTUS, a, um, part. a *concelebro*, frequentatus, excultus. *Cic. Inv.* 1, 3. Studia re-

cta atque honesta, per otium concelebrata ab optimis, enituerunt. [*i. e. diligenter tractata et culta.] *Porc. Latro. declam. in Catil.* 29. Concelebrata divinatio, *h. e.* praedicata, jactata.

CONCĔLEBRO, as, avi, atum, a. 1. συμπανηγυρίζω, idem quod celebro, frequento. *Q. Cic. Petit. cons.* 11. Convivia concelebrentur et passim, et tributim. [**Id. Manil.* 21. Omni studio visere et concelebrare, i. e. magna frequentia honestare.] *Liv.* 8, 7. *ad f.* Concelebrare funus. *Tib.* 1, 8, 50. Genium ludis et choreis. *Pl. Pseud.* 1, 2, 32. diem natalem. *Plin.* 34, 2, 4. Mercatus in Delo concelebrante toto orbe. *Lucr.* 1, 4. Alma Venus, coeli subterlabentia signa, Quae mare navigerum, quae terras frugiferentes Concelebras, *h. e.* animantum frequentia comples. *Non.* 4, 105. exponit, *commoves.* Alii explicant, quae coelo, terra, marique vagaris. *Pl. Cas.* 4, 3, 1. Age tibicen suavi cantu concelebra omnem hanc plateam hymenaeo, *h. e.* fac personet platea hymenaei vocibus. *Caes. B. C.* 3, 72. Concelebrare victoriam fama et litteris, *h. e.* vulgare, et notam omnibus reddere. *Luc.* ap. *Non. l. c.* Multis inductum sermonibu' concelebravit, *h. e.* diu amavit.

CONCELLĪTĂ, ae, m. qui in una simul cella cum alio monachum agit. *Sid. ep.* 8, 11. Concellita Luporum, Maximorumque. ℙ Est etiam quisquis in eadem cella habitat, vel qui eidem cellae praeest. *Inscr.* ap. *Donat.* 320, 1. Ti. Julius Sejus fecit sibi, et Eutycho concell. et furnerio. Sunt qui putant legendum *concellario*, vel *concellioni.*

CONCĒLO, as, a. 1. ἀποκρύπτω, idem quod celo. *Gell.* 11, 9. Non id postea concelavit, quin gloriae quoque hoc sibi assignavit. Adde 15, 2.

CONCENTĬO, onis, f. concentus, multorum simul canentium vox, συμφώνησις. *Cic. Sext.* 55. Cum ageretur togata, Simulans caterva tota, clarissima concentione, in ore impuri hominis imminens, concionata est: Huic vitae tuae etc. *Appul. de Mundo.* Mundanae varietates, ad instar unius concentionis.

CONCENTŬRĬO, as, avi, atum, a. 1. per centurias colligo, et dispono. Jculariter *Pl. Ps.* 1, 5, 159. Dum concenturio in corde sycophantias. *Id. Trin.* 4, 3, 5. Epistola illa mihi concenturiat metum in corde, *h. e.* auget. [**Cf. Lindem.* ad h. l.]

CONCENTUS, us, m. συμφωνία, συμφώνησις, vox et cantus multorum simul, consensus et harmonia plurium una canentium. *Cic. Somn. Scip.* 5. Sonus, qui acuta cum gravibus temperans, varios aequabiliter concentus efficit. *Id. Leg.* 1, 7. et *Virg. G.* 1, 422. Concentus avium. [**Quint. Inst.* 9, 4. p. 831. Concentus signorum.] *Ov. Met.* 11, 11. lyrae, et vocis. *Id. Fast.* 1, 155. volucres concentibus aera mulcent. *Stat. Theb.* 6, 227. Multa gemunt contra raucis concentibus agri. [*Dicitur etiam de acclamationibus populi Romani in theatris, quod varia plausuum genera (cf. *Casaub.* ad *Suet. Ner.* 20.) ediscebantur et cum modulis et quodam quasi cantu proferebantur. (*Tac. A.* 16, 4.) *Plin. Pan.* 2, 6. Et populus quidem Romanus dilectum principem servat, quantoque paulo ante concentu formosum illum; hunc fortissimum personat. Adde 46, 2.] ℙ Dicitur etiam de multis vocibus consonis. *Gell.* 7, 20. *ad f.* Ebriosa dixit propter consequentis litterae concentum. Loquitur *Gell.* de illo *Cat.* 27, 4. Ebriosa acina ebriosioris. ℙ Translate est concordia, consensio. *Cic. Off.* 1, 40. *extr.* Melior actionum, quam sonorum concentus est. *Id. Or.* 3, 6. Omnium doctrinarum quasi consensus, concentusque. [**Plin. Pan.* 4, 6. At principi nostra quanta concordia, quantusque concentus omnium laudum, omnisque gloriae contigit!] *Hor. Ep.* 1, 14, 31. Nunc age, quid nostrum concentum dividat, audi. ℙ Dicitur etiam de coloribus. *Plin.* 37, 6, 24. Omnium in transitu colore inenarrabili, et in unum redeunte concentum. ℙ Ap. *Tert. adv. Jud.* 1. *concentus disputationis* est ipse disputantium clamor et concertatio.

CONCEPTĀCŬLUM, i, n. ὑποδοχή, ἐκδοχεῖον, quod aliquid continet. *Gell.* 18, 10. Vena est conceptaculum sanguinis: arteria est conceptaculum spiritus. *Plin.* 2, 45, 45. In domibus multis manu facta, inclusa opacitate, conceptacula auras suas habent. Haec *Vitr.* 7, 4. vocat *spiramenta.* ℙ Translate. *Plin.* 11, 37, 51. Superbia aliubi conceptaculum, sed in superciliis sedem habet.

CONCEPTĒLĂ, ae, f. conceptaculum. *Front. Aquaed.* 22. Nec Virgo, nec Appia conceptelas, id est piscinas habent. *Poleni* editio ex MSS. habet *conceptacula:* quod certe est magis Latinum.

CONCEPTĬO, onis, f. actus concipiendi, complexio, comprehensio, σύλληψις. *Vitr.* 9, 4. Mundus est omnium naturae rerum conceptio summa. *Id. praef.* 8. Terra ex coelestium imbrium conceptionibus inseminata, fetus procreat. ℙ *Conceptio aquae* dicitur collectio ejus ex fonte, lacu, vel flumine, ut per aquaeductum in urbem perducatur, *Front. Aquaed.* 66, 67, 71, 73. et alibi: et *modus conceptionis (ib.)* est quantitas aquae collectae, et in aquaeductum derivatae. ℙ Praeterea *conceptio* dicitur comprehensio seminis. *Cic. Div.* 22. Conceptio mulae contra naturam fortasse: sed partus prope necessarius. *Plin.* 22, 22, 40. Caucalis conceptionibus multum confert. ℙ Conceptio judicii, verborum, jurisjurandi etc. est ratio, institutio, ordo, formula. *Cic. Inv.* 2, 19. Omnis conceptio privatorum judiciorum in jure constituitur. *Paul. Dig.* 3, 5, 46. In extraordinariis judiciis, ubi conceptio formularum non observatur. *Ulp. ib.* 12, 2, 34. Si de qualitate juramenti fuerit dubitatum, conceptio ejus in arbitrio judicantis est. *Paul. ib.* 24, 3, 56. Conceptio stipulationis. *Id. ib.* 48, 2, 3. libellorum. *Pompon. ib.* 45, 1, 5. verborum. ℙ *Conceptio rei* ap. *Gell.* 11, 13. est expressio, seu explicatio rei verbis facta. Adde *Arnob.* 5, 183. ℙ Apud grammaticos idem est, quod syllaba. *Charis.* 1. *in.*

CONCEPTĪVUS, a, um, adj. qui concipitur, *h. e.* exprimitur, declaratur. Hinc *conceptivae feriae* ap. *Varr. L. L.* 5, 3. *extr.* quae non habebant certos et constitutos dies, sed a magistratibus, vel sacerdotibus concipiebantur in dies certos, vel etiam incertos, ut Latinae, Sementivae, Paganalia, Compitalia. Ita *Macr. Sat.* 1, 16. et *Festus.* Eas *Varro l. c.* 4. vocat etiam *conceptas.* Quod vero *cit. c.* 3. scribit *conceptivas esse, quae non sunt annales*, non hoc dicit, non fuisse quotannis observatas, sed non recurrisse intra ipsum anni spatium, at modo antea, modo postea, quotannis tamen. ℙ Ap. *Tertull. Resurr. carn.* 40. Fides et dilectio non substantiva animae, sed conceptiva, *h. e.* quae in anima concipiuntur.

CONCEPTO, as, a. 1. frequentat. a *concipio. Arnob.* 4, 141. His in lucem prodeunt generationibus Dii vestri, quibus asini, porci, canes, quibus immunda haec omnis conceptatur et gignitur terrenarum proluvies bestiarum. ℙ Translate. *Ammian.* 31, 10. Germani exarsere flagrantius, majoraque conceptantes, nostra confidentius irruperunt, *h. e.* cogitantes, parantes.

CONCEPTOR, oris, m. qui concipit. *Arat. Act. Apost.* 2, 16, 437. Peccati conceptor erat.

CONCEPTUM, i, n. V. in CONCEPTUS, us.

CONCEPTUS, a, um, part. a *concipio*, συνειλημμένος, συλληφθεὶς, receptus, comprehensus. *Lucr.* 6, 627. docui multum quoque tollere nubes Humorem magno conceptum ex aequore ponti, *h. e.* haustum, collectum. Et *ib.* 880. Stuppa jacit flammas concepto protinus igni. *Senec. Q. N.* 1, 3. *ad f.* Arcus est imago solis, roscida et cava nube concepta. *Ov. Met.* 7, 17. Excute virgineo conceptas pectore flammas. *Curt.* 6, 4. Amnis ex fonte conceptus. *Colum.* 7, 5. Ex calore et aestu concepta pestis. ℙ *Furtum conceptum* est deprehensum, cum apud aliquem coram testibus res furtiva invenitur, ut *Paul. sentent.* 2, 32. docet. Hinc *furti concepti*, immo absolute *concepti agere* dicitur is, qui rem furtivam concepit, et invenit. Et *concepti actione* is tenetur, apud quem furtum quaesitum, et inventum est, quamvis ipse fortasse fur non sit. *Id. ib.* Adde *Justin. Inst.* 4, 1. et *Gell.* 11, 18. ℙ Saepissime *conceptus* dicitur de fetu in utero matris progenito. *Cic. Cluent.* 11. Conceptus ex fratre. *Ov. Fast.* 2, 183. Puer furto conceptus. [**Id. Met.* 10, 503. Male conceptus infans, i. e. nefario concubitu. Hinc *Id. ib.* 470. Conceptaque crimina portat, i. e. foetum per crimen conceptum.] *Id. ib.* 6, 633. Servius conceptus a captiva. *Id. Met.* 3, 214. De lupo concepta Nape. *Plin.* 8, 16, 17. Conceptus leone. *Petr. Sat.* 33. Pavonis ova gallinae jussi supponi, et timeo, ne jam concepta sint, *h. e.* ne pullos habeant conceptos, et formatos. Al. aliter leg. ℙ Translate est occultatus, clam nutritus. *Cic. ad Quirit.* 1. Quod odium scelerati homines in rempubl. conceptum jamdiu continerent. *Id. Sull.* 24. Furor conceptus erupit. *Id. Tusc.* 4, 9. Discordia est ira acerbior, intimo odio et corde concepta. [**Id. N. D.* 3, 36. Conceptus a se ipso dolor, i. e. ortus.] *Id. Fin.* 2, 2. Voluptas firme concepta animo atque comprehensa. *Id. Verr.* 2, 4. 32. *extr.* Nefarium scelus conceptum, *h. e.* excogitatum, et patratum. *Suet. Cal.* 40. Lites, et judicia concepta, *h. e.* instituta, suscepta. *Cic. Verr.* 1, 16. Delere potestis maculam conceptam aliquot per annos huic ordini. *Id. Mur.* 39. Hoc quod conceptum respublica periculum parturit, consilio discutiam et comprimam, *h. e.* intestinum, et veluti intra viscera. *Virg. A.* 12, 158. Foedus conceptum. *Caes. B. C.* 3, 16. Habere inimicitias cum aliquo, conceptas ex aedilitate. *Suet. Aug.* 6. Concepta opinio. *Curt.* 10, 7. Spes concepta de aliquo. [**Curt.* 6, 11, 28. Utrumne vino gravatus effudisset illud, an altiore concepta consilio.] *Quint.* 10, 7. Affectus bene concepti. ℙ Valet etiam idem, quod comprehensus, expressus, pronunciatus. *Varr. L. L.* 6, 3. *extr.* Mysteria pristina sacris concepta verbis. ℙ Hinc *concepta verba* sunt quae certa formula comprehenduntur, ratio et formula certa verborum. *Varro l. c.* Et, *conceptis verbis jurare* est jurare certa formula ab eo praescripta et dictata, qui juramentum defert. *Pl. Cist.* 1, 1, 10 Ille conceptis juravit verbis apud matrem mea *Cic. Cluent.* 4. Conceptis verbis pejerare. *Pet Sat.* 113. *extr.* Jurat Eumolpus verbis conceptiss mis. ℙ Huc pertinent etiam illa *Pauli Dig.* 2 3, 45. Concepta stipulatio. Et *Papinian. ib.* 2 1, 1. Concepta conventio. Et *ejusdem ib.* 1, 5, Tenor instrumenti male concepti. [**Sil.* 2, 1 Conceptas foedere poenas, i. e. scriptas, definitas ℙ *Conceptae feriae* ap. *Varr. L. L.* 5, 4. eaede quae *conceptivae*, quam vocem V. ℙ Concep classica cornu, ap. *Lucan.* 7, 476. est signum p gnae datum sono cornus.

CONCEPTUS, us, m. idem quod concepti *Suet. Vitell.* 8. Flagrante triclinio ex conceptu c mini. ℙ Item conceptaculum. *Senec. Q. N.* 5, 1 Vidisse flumina ingentia, et conceptus aquaru inertium vastos. *Plin.* 3, 5, 9. *de Tiberi.* Nov norum conceptu dierum navigabilis, *h. e.* postqua cohibitae fuerint aquae, ut emissae largius fluan ℙ Item conceptio fetus. *Cic. Div.* 1, 42. Quaeda oriebantur ex hominum, pecudumve conceptu. *Pli* 30, 14, 43. Cochleae in cibo sumptae accelera partum: item conceptum. ℙ Dicitur etiam plantis. *Id.* 17, 2, 2. Ut absumpto partu arb rum sequatur protinus conceptus, idest germinati *Id. ib.* 18, 30. *n.* 5. Conceptus satorum. ℙ P nitur et pro ipso fetu. Et reperitur aliquando neutro genere. *Suet. Dom.* 22. Coacta conceptu a se abigere. *Scrib. in epist ad C. Jul.* Medic mentum, quo conceptum excutitur. *Plin.* 28, 1 77. Conceptus leporis utero exemptus. ℙ P consilio, cogitatione, deliberatione. *Firm. Mat* 5, 12. Qui omnes animi sui conceptus studeant a finem usque deducere.

CONCERNO, is, a. 3. simul cerno. *Augusti Confess.* 5, 10. *extr.* Talem naturam ejus nas non posse de Maria virgine arbitrabar, nisi car concerneretur. Concerni autem, et non inquinar non videbam, *h. e.* misceri, velut ea, quae sim cernuntur, *h. e.* cribrantur.

CONCERPO, is, psi, ptum, a. 3. idem ac disce po, lacero: a *con*, et *carpo*. *Cic. Att.* 10, 12. eas epistolas, quibus asperius de eo scripsi, al quando concerpito. ℙ Translate. *Coel.* ad *Ci Fam.* 8, 6. *ad f.* Quod scripsi, Curionem val frigere, jam calet, nam ferventissime concerpitu *h. e.* dictis laceratur.

CONCERPTUS, a, um, part. a *concerpo*, disce ptus. *Plin.* 21, 3, 9. Folia coronae concerpta scyphum. *Id.* 28, 15, 61. et 31, 9, 45. Linte lum concerptum.

CONCERRAE. V. CONGERRO.

CONCERTĀTĬO, onis, f. ἀγώνισις, certame contentio. *Cic. Or.* 2, 16. Sine ulla serie disp tationum, et sine jejuna concertatione verboru [*Gr. λογομαχία.] *Id. Div.* 1, 30. Carneades co certationis studio modo ait hoc, modo illud. Ad *Part.* 23. ubi *Turn. Adv.* 3, 2. notat designari *Cic.* hac voce τὴν ἐριστικήν.

CONCERTĀTĪVUS, a, um, adj. pertinens ad s mul certandum. *Quint.* 7, 2. Mutua accusati quam Graeci ἀντικατηγορίαν vocant, nostri quida concertativam.

CONCERTĀTOR, oris, m. qui simul certat, a mulus. *Tac. A.* 14, 29. Paullinus scientia mil tiae, et rumore populi, Corbulonis concertator.

CONCERTĀTŌRĬUS, a, um, adj. ἀγωνιστικὸ contentiosus. *Cic. Brut.* 83. Hoc forense, conce tatorium, judiciale non tractavit genus. [*Gr. ἐν γώνιον λόγον dixere, de quo v. *lex. gr. technol.*]

CONCERTĀTUS, a, um, part. a *concerto*, sim certatus. *Cic. Part.* 28. Quae ante, quam res judicium venit, aut concertata, aut dijudicata, a confecta non sint, *h. e.* certando disputata.

CONCERTO, as, avi, atum, n. 1. συναγωνίζομα idem quod certo, vel simul certo: et usurpatur fe in disputationibus, et altercationibus. *Cic. Att.* 12. Nunquam accidit, ut cum eo verbo uno co certarem. *Id. N. D.* 3, 16. Concertare cum al quo de re quapiam. [**Terent. Adelph.* 2, 2, *Caes. B. G.* 6, 5. Ambiorigem proelio non es concertaturum. Ita *Oud.* ex *cdd. prob.* et *edd. ve* recepit.] ℙ Item [*aemulari, contendere; hoc t men discrimine interposito, ut *concertare* de pa bus dicatur, se invicem superaturis; *aemulari* inferiorem viribus pertineat, qui superiorem que dam consectetur. *Döderl.* 3, 64.] *Colum.* 8, 1 Concertare velocitate nandi. ℙ Cum dativo tran late. *Manil.* 5, 507. triclinia templis Concertan tectique auro jam vescimur auro. ℙ [Part. *Conce tans* ap. *Suet. Aug.* 21. Pluribus quondam de reg concertantibus. *F.*]

CONCESSĀTĬO, onis, f. cessatio, παῦσις. *C lum.* 11, 1. *ante med.* In itinere conficiendo sae dimidio maturius pervenit is, qui naviter, et si ullis concessationibus permeabit.

CONCESSĬO, onis, f. actus concedendi, συγχώρησις. *Cic. Att.* 3, 24. Et nostra concessio omnem vim sui juris amiserint. *Planc. ad Cos* etc. *Fam.* 10, 8. Concessiones praemiorum. [**I Agrar.* 3, 3. Concessiones agrorum. Differt *co cessio* ab *assignatione.* In illa est simplex permi

) occupandi, fruendi etc. V. *Turneb.* ad h. l. *rnest.* in *cl.*] *Varr. R. R.* 1, 17. *sub f.* Conces-), ut peculiare aliquid in fundo pascere liceat. *Concessio competitorum*, ap. *Cic. Toga Cand.*, iaenam sit, v. in *concedere.*] ℙ Est item figura ıetorica, cum aliquid etiam iniquum videtur ora-r pati, atque concedere, ut quae deinde dicturus t, graviora videantur. *Quint.* 9, 2. [*Gr. συγ-ώρη.*] ℙ Item pars constitutionis juridicialis, ım reus postulat sibi ignosci: et dividitur in pur-ationem, et deprecationem. *Auct. ad Herenn.* 1, 4., *Cic. Inv.* 2, 31.

CONCESSIVUS, a, um, adj. qui concedit. Vox st *Servii* ad illud *Virg. A.* 10, 33. neque illos Ju-eris auxilio. Concessivus est, *inquit*, modus iste ecundum *Probum.* Adde *Diom.* 1, 390.

CONCESSO, as, avi, n. 1. frequentat. a *concedo*, esso. *Pl. Poen.* 1, 2, 9. Nunquam concessavi-ıus lavari, aut fricari, aut ornari. *Id. Asin.* 2, , 24. Concessare pedibus. *Front. ad M. Antonin.* *ug. ep.* 1, 2. Qui interdum concessarit, aut re-titerit. per syncop. pro *concessaverit.*

CONCESSUM, i, n. *συγχωρηθέν*, permissio, con-essio. *Cic. Coel.* 20. Sed abhorret non modo ab ujus saeculi licentia, verum etiam a majorum onsuetudine, atque concessis.

CONCESSUS, a, um, part. a *concedo*, datus, ermissus, *δεδομένος*. *Caes. B. G.* 1, 44. Habere edes in Gallia ab ipsis Gallis concessas. *Virg. A.* , 798. Si concessa peto, si dant ea moenia Par-ae. *Ov. Amor.* 3, 4, 15. *de equo.* Ut primum oncessas sensit habenas. *Id. Met.* 9, 453. Amare oncessa. *Hor. Sat.* 1, 4, 113. Concessa Venus. *ucan.* 2, 446. Concessa pudet ire via, civemque ideri. ℙ In disputationibus. *Cic. Div.* 2, 51. idesne, quae dubia sint, ea sumi pro certis atque oncessis? ℙ *Concessus*, cui concessum est. *Virg.* . 3, 700. et fatis nunquam concessa moveri Appa-et Camarina procul. *Manil.* 4, 337. Quae fasti-ito concessa est jure potiri.

CONCESSUS, us, m. *συγχώρησις*, permissio. *'ic. Coel.* 12. Datur enim concessu omnium huic liquis ludus aetati. *Id. Fam.* 4, 6. *extr.* Quiesce-e concessu, et beneficio alicujus. *Id. Univers.* 14. *n f.* Philosophia data est mortalium generi Deo-um concessu, atque munere. ℙ Eodem uno ab-ativo casu usurpant *Cic.* aliis in locis, *Caes.* et aepe *Tac.*

CONCHA, ae, f. *κόγχη*, testa durior piscium de testarum varietate omnino videndus *Plin.* 9, 3, 52.) a voce Graeca allata. *Cic. N. D.* 2, 48. 'inna duabus grandibus patula conchis etc. admo-ita a squilla, morsu comprimit conchas. *Id. Or.* , 6. Conchas et umbilicos ad Cajetam legere. *Ov. Fast.* 6, 174. Ostreaque in conchis tuta fuere uis. ℙ Specialiter dicitur de illis, in quibus nargaritae nascuntur, de quibus multa *Plin.* 9, 5. et alibi: [*Suet. Nero* 31. Conchae unionum.] t metonymice ponitur pro margarita. *Propert.* 3, 1, 6. [*Adde *Tibull.* 2, 4, 30. 4, 2, 19. et al.] ℙ Item de illis, quibus integuntur purpurae, ex uarum sanie nobilissimus ille purpureus color lim fiebat. *Lucr.* 2, 500. Meliboeaque fulgens Purpura Thessalico concharum tincta colore. [*Ov. Met.* 10, 267. Collocat hanc stratis, concha Sido-ide tinctis.] ℙ Item de testa cochlearum. *Co-um.* 10, 323. teneras audent erodere frondes Im-plicitus conchae limax, hirsutaque campe. ℙ *Con-chae minutae* sunt, quas Itali *cappe* appellant fre-quentes in cibis. *Plin.* 35, 6, 18. ℙ Est etiam genus vasis concavum ad conchae similitudinem ad varios usus. *Hor. Sat.* 1, 3, 13. sit mihi mensa ripes, et Concha salis puri. *Id. Od.* 2, 7, 22. Funde capacibus Unguenta de conchis. (Conchas nasce unguentarias fuisse plerumque ex conchis margaritarum, colligi potest ex *Plin.* 9, 35, 66.) *Cato R. R.* 66. Capulator concha oleum tollat. Sic *Colum.* 12, 5. Conchae, quibus oleum depletur. *Plin.* 33, 5, 26. Chrysocolla tunditur, dein lava-tur in conchis. *Martian. Dig.* 33, 7, 17. Penicu-li, cauteria, conchae. *Juven.* 6, 303. Cum bibitur concha, *h. e.* cum in vase unguentario vinum bibi-tur unguento mixtum: quod in luxu et ebrietate aliquando fiebat. Adde *Paul. Sentent.* 3, 7. *sub f.*, item *Caton. R. R.*, ubi pro certo genere mensurae ponitur, 56. Sumito farinae minutae conchas duas. ℙ Est etiam genus tubae, quae a poetis tribuitur Tritonibus, qui sunt Neptuni tubicines. *Plin.* 9, 5, 4. Visum, auditumque in quodam specu concha canentem Tritonem. *Lucan.* 9, 349. ventosa per-flantem murmura concha. *Virg. A.* 6, 171. tribuit Miseno tubicini Aeneae. ℙ Significat etiam pu-dendum muliebre, quod hodieque Itali vulgo *ostrica* appellant. *Pl. Rud.* 3, 3, 42. Te (Venus) ex con-cha natam esse autumant: cave tu harum conchas spernas.

CONCHATUS, a, um, adj. in modum conchae curvatus. *Plin.* 10, 20, 22. Conchata cauda pavo quaerit etc.

CONCHEUS, a, um, adj. ad concham pertinens. *Bacca conchea* est margarita. *Virg. Cul.* 66. nec Indi Conchea bacca maris pretio est.

CONCHICLA Faba, ap. *Apic.* 5, 4. eadem est ac *Conchis*, scil. faba integra, et solida, cum cor-tice suo decocta. ℙ Hinc Conchiclatus; ap. *eund. ib.*

CONCHIS, chis, f. *κόγχος*, faba integra, et cum cortice suo, a conchae similitudine, quod fracto cortice velut implicita conchis suis caruncula videa-tur, cui opponitur faba fresa: vel edulium ex faba peculiari ratione condita, de qua *Apic. l. c.* in voce praeced. verba facit. Ab *Athen.* 4, 16. inter viliores cibos numeratur, et *κόγχος* appellatur. *Mart.* 13, 7. cujus lemma est *Conchis faba.* Si spumet rubra conchis tibi pallida testa, Lautorum coenis saepe negare potes. *Juven.* 3, 293. Cujus aceto, Cujus conche tumes? Adde 14, 131.

CONCHISONUS, a, um, adj. qui concha sonat. *Stat. Achill.* 1, 55. cantuque quieto Conchisoni Tritones eunt, scopulosaque Cete. Ita legit in suo codice *Ricciolius* auctor Prosodiae Bononiensis. Ce-teri omnes habent *armigeri.* Ad quem locum ita notat *Vet. Schol. anonym.* in Bibliotheca Florenti-na Medicea: Tritones sunt pisces, qui dicuntur magna buccina ferre arma Neptuni.

CONCHITA. V. CONCHYTA.

CONCHULA, ae, f. diminut. parva concha. *Cels.* 2, 29. Omnes fere conchulae, maximeque jus ea-rum. *Val. Max.* 8, 8. *n.* 1. Constat, vagas lito-ribus conchulas, et umbilicos lectitasse.

[CONCHYLIARIUS, ii, m. *Magister conchylia-rius* is dicitur, qui lanae conchylio inficiendae praeest, idem ac purpurarius. *Inscr.* ap. *Donat.* 315, 8. Aurelius Peculiaris magister conquiliarius, *h. e.* conchyliarius, nam saepe Latini, ut probat *Marin. Frat. Arv.* p. 392., *c* et *ch* mutant in *q* et *qu*, *y* vero saepissime in *u* vel *i.* V. v. seq. *F.*]

CONCHYLIATUS, a, um, adj. *κογχυλιώδης*, conchylii colore tinctus, purpureus. *Cic. Phil.* 2, 27. Conchyliatis Cn. Pompeji peristromatis servo-rum in cellis lectos stratos videres. *Plin.* 9, 39, 64. Conchyliata vestis. *Plin. Valer.* 1, 9. Ad omnes infusiones auriculae conquiliata (leg. *con-chyliata*) lana obturandae sunt. *Marcell. Empir.* 9. Cum opus est, infunditur haec compositio in auri-culam ex lana conchyliata, eaque clauditur. Hinc *Plin.* 32, 7, 25. Per se conchylia infecta magno-pere prodest auribus. V. CONCHYLIARIUS. ℙ Item purpura amictus. *Senec. ep.* 62. Relictis con-chyliatis, cum illo seminudo loquor.

CONCHYLILEGULUS, i, m. qui conchylia in mari quaeritat, *κογχυλιευτής*. *Impp. Theod. et Va-lent. Cod.* 11, 7, 15. Qui patre conchylilegulo ge-niti probabuntur. ℙ Legitur et *Conchyliolegulus.*

CONCHYLIS, ĭdos, f. patronym. quasi conchy-liata. *Catull.* 64, 49. Tincta tegit roseo conchy-lis purpura fuco. Ita vulgo legitur, et ita habent lexicographi multi: sed veteres codices exhibent *conchyli*; estque constructio: *fuco roseo conchyli* pro *conchylii.* Sic *Lucr.* 6, 1072. Purpureusque color conchyli mergitur una Corpore cum lanae. Et *Seren. Sammon.* 43, 805. Purpura torretur con-chyli perlita fuco. Et *infra* 64, 1109. Quod fue-rit vero conchyli sanguine tinctum. ℙ Non vide-tur igitur haec vox *conchylis* temere in Latium in-ducenda: tamesti in utroque *Sammonii* loco sunt qui legunt *conchylis.*

CONCHYLIUM, ii, n. *κογχύλιον*, piscis ex gene-re concharum, ex cujus sanie purpureus color fie-bat. *Colum.* 8, 16. *a med.* Limosa regio idonea est conchyliis, muricibus, et ostreis. Adde *Vitr.* 7, 13. et V. OSTRUM. ℙ Item color *austerus in glauco, et irascenti similis mari*, ut *Plin.* 9, 36, 60. loquitur, qui olim ex eo pisce contrito extra-hebatur ad tingendas vestes, maximoque in pretio habebatur. Alius erat a colore *purpurae*, vel quia purpura e pelagio et murice (ejusdem generis con-chis, diversae tamen speciei) admixtis fiebat; vel potius ex minori, vel majori tincturae saturitate, (quod et *Senec.* monet *Q. N.* 1, 3. *ad f.*) quia *purpura* fuit colore rubeo nigricanti, *conchylium* non quidem rubebat, sed ad purpuram tamen ac-cedebat. Nam conchylii tres fuere gradus: unus in heliotropio, et in aliquo ex his, plerumque sa-turatior: alius in malva, ad purpuram inclinans: alius in viola serotina, conchyliorum vegetissimus, ut *Plin.* 21, 8, 22. docet. V. OSTRUM. ℙ Tin-cturae hujus originem tradit *Cassiod. Variar. ep.* 1, 2. *extr.* Cum fame canis avida in Tyrio lectore projecta conchylia impressis mandibulis contudis-set, illa naturaliter humorem sanguineum defluen-tia, ora ejus mirabili colore tinxerunt. Et ut est mos hominum occasiones repentinas ad artes duce-re, talia exempla meditantes, fecerunt principibus decus nobile etc. Haec *Cassiod.* Verum ea omnis tingendi ratio jampridem omnino desiit: et hujus purpurae loco successit fucus, quo omnes illos co-lores non infeliciter, et minori impendio imitamur. *Plin.* 9, 36, 61. Concharum ad purpuras et con-chylia eadem est materia, sed distat temperamen-to. *Cic. Verr.* 2, 4, 26. Per triennium isti stra-gulam vestem confecit: nil nisi conchylio tinctum. ℙ Advertendum tamen est illud discrimen inter *pur-puram* et *conchylium* non omnino semper servari a scriptoribus. Nam, ut alios omittam, ipse *Cic.* modo allatus, paulo post *purpuram* nominat, cum *conchylium* dixisset. ℙ Aliquando *conchylium* po-nitur ad significandas ipsas vestes conchylio tinctas. *Juven.* 8, 101. Spartana chlamys, conchylia Coa. Adde 3, 81. ℙ Interdum ad significandas quas-cumque marinas conchas. *Plin.* 9, 36, 60. Lin-gua purpurae longitudine digitali, qua pascitur perforando reliqua conchylia. *Cic. Pis.* 27. *ad f.* Exstructa mensa non conchyliis aut piscibus, sed multa carne subrancida. *Hor. Ep.* 2, 49. Conchy-lia Lucrina. Adde *Sat.* 2, 8, 27. et *Cels.* 2, 18. ℙ *Scribitur et *conchylium*, e. g. ap. *Schol. Antiq.* in *Juven.* 3, 82. p. 588. ed. D. A. G. *Cramero.* *B. A.*

CONCHYTA, ae, m. *κογχυλιευτής*, qui conchylia quaerit in mari. *Pl. Rud.* 2, 2, 5. Salvete fures maritimi, conchytae, atque hamiotae. Legitur et *Conchita.*

CONCIDES. V. CONCAEDES.

CONCIDO, is, ĭdi, isum, a. 3. *συγκόπτω*, *περι-κόπτω*, idem quod caedo, item simul, aut minuta-tim caedo: a *con*, et *caedo.* *Varr. L. L.* 4, 27. Succidia ab suibus concidendis. *Cels.* 5, 26. *n.* 34. Quidquid aridum est, usque ad sanum corpus con-cidere. *Plin.* 18, 6, 8. *n.* 3. Humidiorem agrum fossis concidi, atque siccari, utilissimum est. *Petr. Sat.* 141. Concidere corpus in partes. *Colum.* 12, 22. Haec minute concidito, et admisceto pici. ℙ Significat etiam verberare, praesertim si ex ver-bere cutis laceratio sequatur. *Cic. Verr.* 2, 1, 47. Virgis plebem Romanam concidere. *Juven.* 6, 413. aliquem loris. ℙ Item conficere, occidere. *Nep. Dion.* 10. Nonnulli ab insciis pro noxiis conciduntur. *Caes. B. G.* 2, 11. Hi novissimos adorti, magnam multitudinem eorum conciderunt. ℙ Item destruere. *Liv.* 38, 39. Quinquaginta tectas naves aut concidit, aut incendit. ℙ Translate. *Cic. Or.* 69. Minutos numeros sequens, concidit delumbat-que sententias. [*Ii intelligendi sunt, qui minutos numeros sequuntur, non periodis utuntur.] *Id. Acad.* 4, 13. *ad f.* Haec autem universa concidunt etiam minutius, *h. e.* disputando dividunt. Adde *Quint.* 5, 10. *post med.* et 3, 11., quibus locis *con-cidere* pro nimis minute dividere adhibetur. Quo pertinet etiam locus *Plin.* 18, 25, 59. Nec deinde parvorum siderum mentione concidenda ratio est, *h. e.* rerum dicendarum series dividenda, atque in-terrumpenda. *Harduin.* aliter explicat. ℙ Ele-ganter ponitur pro labefactare, evertere. [*Refel-lere, et quidem paulo acerbius.] *Cic. Or.* 3, 1. Cum omnem auctoritatem universi ordinis in con-spectu populi R. concideris. *Id. N. D.* 1, 33. *extr* Timocratem, quia nescio quid in philosophia dis-sentiret, totis voluminibus concidit. [*Heindf.* leg. *consciderit*, quod de maledictis et contumeliis sae-pius etiam a *Cic.* usurpatur. Non male quidem; neque improbat *Orell.* At nescio, an h. l. de solis maledictis recte cogitaveris. Haec esse videtur loci sententia: Epicurus Timocratis sententiam totis vo-lum. ita concidit, i. e. non sine contumeliis et ma-ledictis ita refellit, ut auctoritatem ejus nullam reliquerit.] *Id. Phil.* 5, 11. Concidere aliquem decretis senatus. *Id. Q. Fr.* 2, 4. Vatinium ar-bitratu nostro concidimus. Et *ib.* 6. *ad f.* Servius allisus est, ceteri conciduntur, *h. e.* judicio per-duntur, damnantur, ut *Manut.* exponit. *Quint.* 1, 7. *ad f.* Concidere, et comminuere ingenia. ℙ *Concidere aliquem articulatim* dixit *Pl. Ep.* 3, 4, 52. pro ludificare, fallere, magna aliqua re frau-dare. Mox enim sequitur: *tibi os est sublitum pla-ne, et probe.* ℙ Concidere testamentum, ap. *Ulp. Dig.* 28, 4, 1. est abrogare. ℙ Habet etiam ob-scenum sensum, ut *percido.* V. *Cic. Verr.* 2, 3, 66., ubi examinat verba illa Timarchidis, *caede, concide.* Et *Lamprid. Elagab.* 10. et *Pompon.* ap. *Non.* 2, 742.

CONCĬDO, ĭdis, ĭdi, n. 3. *καταπίπτω*, idem quod cado, ruo, vel simul cado: a *con*, et *cado.* [*Tac. A.* 14, 6. Quodque litus juxta, non ventis acta, non saxis impulsa navis, summa sui parte, veluti terrestre machinamentum concidisset.] *Cic. Somn. Scip.* 8. Vel concidat omne coelum. *Id. Div.* 1, 35. Equus repente concidit. *Id. Or.* 2, 86. Con-clave concidit. *Phaedr.* 5, 7. Concidere casu gra-vi. *Virg. A.* 5, 447. graviter ad terram. *Id. ib.* 333. in fimo immundo. *Liv.* 24, 8. sub pondere. *Pl. Ep.* 2, 2, 16. in cursu. *Hor. Od.* 1, 12, 30. Concidunt venti, *h. e.* ponunt flatus. ℙ Saepe su-mitur pro mori. *Cic. Tusc.* 1, 37. Brutus in proelio concidit. *Suet. Claud.* 34. Cum par gla-diatorum mutuis ictibus concidisset. *Ov. Her.* 7, 196. Ipsa sua Dido concidit usa manu. *Sil.* 1, 307. Concidit exacti medius per viscera teli. [*Dicitur etiam de animalibus. *Ov. Met.* 7, 538. Concidere infelix validos miratur arator Inter opus tauros. Praeprimis usitatum est vocabulum in mactandis victimis. *Tibull.* 1, 2, 62. Concidit ad magicos hostia pulla deos, i. e. caesa est diis magicis. *Ov. Met.* 10, 272. Et pandis inductae cornibus aurum Conciderant ictae nivea cervice juvencae. *Id. ib.* 8, 765. — Item de hominibus per insidias interfectis. *Suet. Nerv.* 33. Et cum illa ad pri-mum gustum concidisset. *Ov. Fast.* 6, 602. Cae-sus concidit in dura sanguinolentus humo.] ℙ Eleganter *Ov. Her.* 21, 215. Concidimus macie.

℣ Translate est ruere, perire, deficere. *Auct. ad Herenn.* 4, 8. Urbs incendio conflagrata concidit. *Virg. A.* 11, 245. Contigimusque manum, qua concidit Ilia tellus. *Cic. Att.* 1, 16. *circa med.* Senatus auctoritas concidit. *Id. Or.* 43. Meae forenses artes, et actiones publicae conciderunt. *Id. Verr.* 2, 4. 6. Ista praeclara nomina artificum Verris aestimatione conciderunt. *Id. Manil.* 7. Romae, solutione impedita, fides concidit. *Id. Att.* 7, 25. Malas causas semper obtinuit: in optima concidit. Sic *ib.* 1, 16. Fractus reus, et una patroni omnes conciderunt. Et *ib.* 3, 10. Concidere ex amplo statu. *Id. Div.* 2, 58. Contrahitur animus, et quasi labitur atque concidit. *Liv.* 28, 26. Tum omnis ferocia concidit. *Hirt. B. G.* 8, 19. Hostes concidunt animis, [*i. e. animum abjiciunt, minus spei habent. *Tac. A.* 14, 12. Silana fato functa erat, — labante jam Agrippina, cujus inimicitiis conciderat. *Id. ib.* 16, 21.] *Ov. Pont.* 4, 6, 14. Ipsum morte tua concidit auxilium. *Hor. Od.* 3, 16, 11. Concidit auguris Argivi domus. *Tac. H.* 2, 57. Concidit bellum. *Id. A.* 12, 13. Persarum opes conciderant. [**Ov. Met.* 15, 422. Sic tempore verti Cernimus, atque illas assumere robora gentes, Concidere has. *Tac. A.* 3, 4. Concidisse rempublicam clamitabant.] ℣ [Part. *Concidens* ap. *Hirt. B. Hisp.* 23. Hujus concidentis viri casu passim audito. *F.*]

CONCĬĔO, es, a. 2. et Concio, is, ivi, a. 4. συγκινέω, idem quod *cieo*, et *cio*, moveo, commoveo; et fere in malam partem. Est enim cum perturbatione commovere, ut *Non.* 2, 165. docet. *Liv.* 1, 59. Lucretiae corpus in forum deferunt, concientque miraculo rei novae homines. *Id.* 3, 53. Ne cui fraudi sit concisse milites ad repetendam libertatem. *Sil.* 12, 611. *de Jove.* Fulminaque, et tonitrus, et nimbos conciet atros. *Lucr.* 6, 409. Juppiter et tenebras, fremitus, et murmura concit. *Id. ib.* 826. quasi quendam conciet aestum. *Ter. Heaut.* 5, 2, 17. Quantas turbas concivi insciens! *Id. Hecyr.* 3, 1, 33. Fortasse unum aliquod verbum inter eas iram conciverit. *Pl. Amph.* 1, 2, 14. Amphitruo uxori turbas conciet, atque insimulabit probri. *Id. Men.* 5, 5, 4. Qui suo regi tantum concivit mali. *Accius* ap. *Non. l. c.* Pontus strages conciet. [**Tac. A.* 14, 17. Qui alii seditionem conciverant. *Tac. H.* 1, 4. ¡Varios motus animorum apud omnes legiones ducesque conciverat.] ℣ Ponitur et pro convocare, congregare. *Val. Fl.* 6, 34. quanto Scythiam molimine Perses Concierit, *h. e.* quanto apparatu Scythas ad se convocaverit ad bellum. *Liv.* 1, 8. Obscuram atque humilem conciendo ad se multitudinem. *Id.* 25, 27. Cum exercitum ex tota insula conciri videret. *Vell.* 2, 74. Conciens eos ad arma. *Tac. H.* 5, 19. Donis auxilia concibant. Adde *Plin.* 9, 8, 9. ℣ *Tac. A.* 16, 17. Mella accusatorem concivit Fabium Romanum, *h. e.* contra se excitavit. Sic *ib.* 11, 19. Concire hostem. [*Ita saepius ap. *Eund.* dicitur absolute de iis, qui rebellione facta promissis, donis, cet. alios commovere student, ut participes fiant. Cf. *A.* 3, 38. Alii montem Haemum transgrediuntur, ut remotos populos concirent. *Ib.* 3, 40. 12, 15. et *al.*] ℣ De supino *concitum* V. dicta in CIEO. ℣ [**Appul. de Mundo* p. 67. Videas terram aquarum agminibus concientem, parientem atque educantem, *h. e.* incientem. Al. leg. *concipientem*, quo ex glossa esse videtur. *Scal.* et *Vulcan.* emendant *incientem.* Sed quidni (inquit *Gesnerus*) idem significare possint, *inciens* et *conciens*, nempe gravidam, s. praegnantem? *B. A.*]

CONCĬLĬĀBŬLUM, i, n. σύλλογος, λέσχη, locus, ubi in concilium convenitur, inquit *Festus:* h. e. ubi congregantur homines colloquendi, et agendi causa, qualia in vicis sunt, et in agris, ubi rustici coeunt certis diebus vel ad emendum et vendendum, vel ad agendum de rebus publicis ad se pertinentibus. In provinciis erant minora quaedam oppida, aut vici, qui constituebantur a praetoribus tum nundinis habendis, tum juri inter provinciales dicundo: atque adeo cum municipiis, coloniis, oppidis, praefecturis, foris, vicis, et castellis numerantur a *Paulo Sent.* 4, 6., *Tert. Apol.* 37. et in fragmento veteris legis Mamiliae, ap. *Goes.* 339. Conciliabula videntur fuisse loca publica, in quae populus plurium urbium proximarum conveniebat ad agendum de rebus publicis, quae loca progressu temporis municipia, vel coloniae evaserunt. Nam eorum aliqua interdum relata esse in jus municipii, testantur *Front. de limit.* et *Aggen. Urbic. ib.* 41. et 60. Quin putat *Turneb. Advers.* 1, 11. quotiescumque *Livius* conciliabula notat, intelligere omnia oppida, et castella extra urbem, ubi aliqui essent conventus juridici: ut 40, 37. Supplicationem in biduum in urbe, et per omnia fora, conciliabulaque edixerunt. Et 7, 15. *extr.* Nundinas, et conciliabula obire. At 34, 1. Etiam ex oppidis, conciliabulisque convenerant. Et *ib.* 56. Conjurationem per omnia conciliabula universae gentis facta. *Tac. A.* 3, 40. Per conciliabula et coetus seditiosa disserebant. ℣ Inter *forum* et *conciliabulum* hoc est discrimen, quod, quamvis utrobique jus diceretur, et negotiationes fierent; tamen *fora* majora, et frequentiora, et majoris erant juris, quam *conciliabula.* Ita *Turneb. l. c.* At *Popma* ita distinguit, ut *fora* in oppidis essent, aut vicis, *conciliabula* in agris: illa juri dicundo praesertim destinata, haec nundinis et negotiationibus rusticorum prima institutione assignata. ℣ *Pl. Bacch.* 1, 1, 47. appellat *conciliabula*, et *Trin.* 2, 2, 38. *conciliabula damni* domos meretricum. ℣ Quidam tribuunt etiam *Ciceroni fragm. de Div.*, sed quae afferunt, non sunt *Ciceronis*, sed *Gracchi* ap. *Diomed.* 1, 371. ℣ Ap. *Hieron. ep.* 60. *n.* 12. *conciliabula Martyrum* sunt loca, in quae convenitur ad eorum memoriam celebrandam, ut fana, sacella etc. ℣ Ap. *Tert. Spect.* 8. *conciliabula spectaculorum* sunt loca, in quae conveniunt homines spectandi causa, ut circus, theatra etc.

CONCĬLĬĀTĬO, onis, f. actus conciliandi, consociatio, conjunctio, communitas. *Cic. Off.* 1, 41. *extr.* Communem totius generis hominum conciliationem et consociationem, colere, tueri, servare debemus. *Id. N. D.* 2, 31. Dii inter se quasi civili conciliatione et societate conjuncti. ℣ Item commendatio, qua aliquid conveniens alicui redditur, et secundum naturam. *Cic. Fin.* 3, 6. Non inest in primis naturae conciliationibus honesta actio. ℣ Item propensio, proclivitas ad eas res, quae secundum naturam, aut jucunda et utilia sunt. *Id. ib.* Prima est enim conciliatio hominis ad ea, quae sunt secundum naturam. ℣ Item comparatio, acquisitio, captatio. *Id. Cluent.* 31. Pecuniam Staleno dedit Oppianicus, non ad corrumpendum judicium, sed ad conciliationem gratiae. ℣ [*Conciliationem in figuris elocutionis commemorat. *Cic. Or.* 3, 53. Qua scil. orator laudatis eorum, quos alloquitur, moribus vitaeque institutis, cet., mitiores auditorum affectus et benevolentiam, ut ad vincendum valeant, sibi comparare studet. Cf. *Eund. ib.* 2, 43. Adde *Quint. Inst.* 11, 3, 154. *Ernest. lex. techn. lat.* p. 76.] ℣ Pertinet etiam ad conventiones, et contractus. Nam omnis conventio *conciliatio* nominatur, inquit *Donatus* ad *Ter. Eun.* 4, 4, 2., cujus verba V. in CONCILIATUS, a, um.

CONCĬLĬĀTOR, oris, m. διαλλακτής, προξενητής, qui conciliat, pararius. *Varr. R. R.* 2, 4. Lanius conciliator suillae carnis datus populo, *h. e.* qui parat, condit, commendat, et facit, ut populo sapiat. *Plin.* 9, 59, 85. Piscis conciliator capturae, *h. e.* qui in causa est, cur ceteri capiantur. *Ascon. in Verr.* 2, 2, 8. ubi *Cicero* habet: *quidam istius excursor, et emissarius:* Sic vocantur conciliatores furtorum, *h. e.* qui aliis indicant res auferendas. *Liv.* 27, 15. *ad f.* Conciliator proditionis. *Nep. Att.* 12. Conciliator nuptiarum. *Suet. Aug.* 48. Promptissimus affinitatis cujusque, atque amicitiae conciliator et fautor. *Appul. Apol.* Quietis, et concordiae, pietatis auctor, conciliator, favitor. Adde *Tac. A.* 1, 58. ℣ Specialiter sumitur pro lenone. *Vopisc. Carin.* 16. Matronianum, veterem conciliatorem, praefectum praetorii fecit.

CONCĬLĬĀTRĪCŬLĂ, ae, f. dim. a *conciliatrix. Cic. Sext.* 9. Erat enim hominum opinioni, nobilitate ipsa, blanda conciliatricula, commendatus.

CONCĬLĬĀTRIX, icis, f. προξενήστρια, quae conciliat. *Cic. N. D.* 1, 27. *ad f.* Blanda conciliatrix, et quasi sui lena, natura. *Id. Amic.* 11. Virtutis opinio conciliatrix amicitiae. *Id. Leg.* 1, 9. Vis orationis conciliatrix est humanae maxime societatis. *Pl. Mil. a.* 5. *v.* 17. Itaque ancilla, conciliatrix quae erat, dicebat mihi, quo sensu usurpavit etiam *Luc.* ap. *Non.* 1, 86. Hinc *Inscr.* arae ap. *Romanelli Top. Nap. T.* 3. p. 52. Veneri conciliatrici.* ℣ Sed est etiam *conciliatrix* honesta. *Festus:* Conciliatrix dicitur quae viris conciliat uxores, et uxoribus viros. ℣ Inscripta fuit *Conciliatrix* una ex comoediis T. Quinctii Attae veteris poetae. V. ATTA.

CONCĬLĬĀTŪRĂ, ae f. lenocinium, προαγωγεία. *Senec. ep.* 97. Cum Clodius conciliaturas exerceret in ipsa causae dictione.

CONCĬLĬĀTUS, a, um, part. a *concilio*, densatus, spissatus, coactus, bene subactus. Hinc *conciliata tapetia* ex conjectura quidam legunt ap. *Pl. Ps.* 1, 2, 14. et *Stich.* 2, 3, 54., ubi alii *conchyliata*, et *consuta:* alii etiam *consiliata.* V. CONCILIO. ℣ Item congregatus, conjunctus, copulatus. *Plin.* 17, 23, 35. *n.* 26. Traduces bini inter se obvii miscentur alliganturque una conciliati. *Lucr.* 1, 603. Quae minimis stipata cohaerent partibus arcte, Non ex ullorum conventu conciliata. ℣ [*Item comparatus, acquisitus. *Suet. Caes.* 11. Conciliato populi favore.] ℣ Item emptus. *Ter. Eun.* 4, 4, 2. Prodi male conciliate, *h. e.* magno empte, atque adeo male. Adde *Pl. Ps.* 1, 2, 1. [*Adde *Eund. Epid.* 3, 4, 36.] ℣ Item translate benevolus factus, amore conjunctus. *Curt.* 7, 9. *sub f.* Aetatis flore conciliatus sibi. *Cat.* 68, 130. Ut simul est flavo conciliata viro, *h. e.* matrimonio juncta. *Quint.* 4, 2. Proemium idcirco comparatum est, ut judex ad rem accipiendam fiat conciliatior, docilior, et intentior. *Symm. ep.* 9, 37. Est nobis conciliatissimus ob vitae integritatem. *Gell.* 12, 5. Homo voluptati quidem natura conciliatus, a dolore autem abjunctus alienatusque est.

CONCĬLĬĀTUS, us, m. conjunctio, copulatio. *Lucr.* 1, 575. Quorum condenso magis omnia conciliatu Arctari possunt. *Id.* 2, 133. Corpora, quae sunt parvo conciliatu, *h. e.* parva mole, ex paucitate rerum simul concretarum. Adde *ib.* 99., semper tamen in solo sexto casu.

CONCĬLĬCĬĀTUS, a, um, adj. cilicio amictus. *Tertull. Pudic.* 13.

CONCĬLĬO, as, avi, atum, a. 1. συμπιλόω, verbum est fullonum, et significat premere, subigere, cogere. *Varr. L. L.* 5, 6. Vestimentum apud fullonem cum cogitur, conciliari dicitur. *Scalig.* in *Conjectan.* deducit a *ciliis*, h. e. pilis: et κιλίκια Graece dicuntur quaecumque e pilis confecta. Ali a *salio* derivant, et *consiliari* legunt: atque ajun significari illam subsultationem, qua fullones pedibus vestimenta subigebant, quam *Senec. ep.* 15. appellat *saltum fullonium:* quod et nostrates vestium infectores facere videmus. Quo allusisse volun *Pl. Poen.* 1, 1, 60. Placet consilium. *Mi.* imm etiam ubi expolivero, magis hoc tum demum dices nunc etiam rude est. Haec ex *Vossii Etymol.* ℣ Saepe adhibetur a *Lucretio* pro conjungere, copulare. Ut 2, 900. corpora materiai Conciliantur ita ut etc. et 5, 466. Omnia quae sursum cum conciliantur in alto, Corpore concreto subtexunt nubila coelum. ℣ Translate significat benevolum, amicum facere, συναλλάττω. *Cic. Att.* 1, 2. Conciliare voluntatem alicujus. *Id. Off.* 2, 5. animos hominum, et ad usus suos adjungere. *Id. Fam.* 12, 23 sibi legiones pecunia. Adde *Liv.* 21, 20. *ad f.* [**Tac. H.* 1, 18. Constat, potuisse conciliari animos quantulacumque parci senis liberalite. Adde *Eund. ib.* 2, 58. *Hor. A. P.* 196. Ille (chorus) bonis faveatque et concilietur amice.] Sic *Calp. Ecl.* 4, 60. truces haec fistula tauros Conciliat. ℣ [*Item reconciliare, pacare. *Tac. A.* 6, 23. Quia rumor incedebat, fore ut nurui ac nepoti conciliaretur Caesar. *Ov. Fast.* 1, 337. Deŏs homini quod conciliare valeret, Far erat.] ℣ Pro commendare. *Cic. Acad.* 4, 42. *extr.* Frui iis rebus, quas primas homini natura conciliavit. *Ov. Trist.* 3, 11, 41. Quique bovem Siculo fertur donasse tyranno, Et dictis artes conciliasse suas. ℣ Pro conjungere. *Cic. Dejot.* 14. Dejotarus, quocum mihi amicitiam respublica conciliavit. *Id. Fam.* 10, 27. Conciliare pacem inter cives. *Id. ib.* 5, 7. Non dubito, quin respubl. nos inter nos conciliatura conjuncturaque sit. *Id. Rosc. Am.* 22. *extr.* Feras inter se partus, atque educatio, et natura ipsa conciliat. ℣ Specialiter hoc sensu est verbum nuptiarum, et amoris. Nam *conciliare* dicuntur, qui nuptias inter aliquos, vel lenocinii opera amores jungunt. *Ov. Amor.* 1, 13, 42. Num me nupsisti conciliante seni? *Pl. Trin.* 2, 2, 104. Tute ad eum adeas, tute concilies, tute poscas. *Suet. Caes.* 50. Existimabatur etiam filiam suam Tertiam Caesari conciliare. *Justin.* 7, 6. Uxorem duxit, conciliante nuptias fratre. *Stat. Silv.* 3, 5, 69. Conciliare toros jugales. *Pl. Mil.* 3, 1, 206. aliquam ad aliquem, *h. e.* adducere. *Claud. in Eutr.* 1, 203. Te magis, ah demens, veterem si respicis artem, Conciliare decet. ℣ Pro comparare, acquirere. *Cic. Verr.* 2, 2, 58. Inventa est ratio, quare iste HS CXX. millia uno genere conciliarit et ceperit. [*i. e. injustis modis eripuerit. Adde *ib.* 55. et 2, 3, 30. 84.] *Id. Cluent.* 3. Si quis mihi Deus vestram ad me audiendum benevolentiam conciliarit. *Id. Arch.* 8. Conciliare sibi amorem ab omnibus. [**Tac. A.* 1, 41. Ad concilianda vulgi studia. *Id. ib.* 11, 3. Quaeque alia conciliandae misericordiae videbantur. *Suet. Cal.* 3. Conciliandae hominum gratiae studium.] ℣ Pro parere, afferre. *Id. Mur.* 20. Gloriam conciliat magnitudo negotii, gratiam aequitatis largitio. *Liv.* 29, 22. Ipsa deformitas Pleminii favorem ad vulgum conciliabat. *Plin.* 14, 18, 22. Duo genera vini: unum quo somnus concilietur, alterum, quo fugetur. *Id.* 33, 1, 4. Conciliare auctoritatem alicui. *Cic. Part.* 15. fidem. *Auct. Dial. de Or.* 9. Carmina et versus dignitatem nullam auctoribus suis conciliant. *Nep. Tim.* 3. Tantum otium toti insulae conciliavit, ut etc. *Stat. Theb.* 9, 449. Conciliare vires alicui, *h. e.* augere, addere. *Quint.* 6, 3. risum. ℣ In malam partem. *Lucr.* 3, 877. Conciliare alicui incommoda. *Plin.* 28, 8, 29. inimicis odium omnium hominum. ℣ Interdum significat aggregare, adsciscere. *Tac. A.* 15, 51. Spem dedit posse impelli, et plures conciliare. [**Id. ib.* 16, 14. Pammenem similitudine fortunae sibi conciliat, i. e. amicum sibi et socium parat. *Virg. A.* 10, 151. Mezentius arma Quae sibi conciliet, edocet, i. e. in auxilium sibi adjungat.] ℣ Ponitur non raro pro emere, item pro medium se praebere in contractibus emptionis, et venditionis. [**Den Mäkler machen.*] *Pl. Poen.* 3, 5, 24. Qui illum dudum conciliaverunt mihi peregrinum Spartanum. *Id. Ep.* 3, 4, 35. *Mi.* Estne empta mihi haec? *Pe.* Istis legibus habeas, licet. *Mi.* Conciliavisti pulcre, *h. e.*

ili emisti. Sic *Pers.* 4, 3, 69. Recte conciliare. ontrarium est *male conciliare.* V. CONCILIA-'US. ℙ Conciliare captivum in aliquem locum, *d. Capt.* 1, 2, 28. dixit, *h. e.* redimendo adduce-e. ℙ Ap. *eund. Trin.* 4, 2, 14. *conciliare nugas* st comparare, conficere, perficere. ℙ Ap. *Tac.* 1. 16, 23. *conciliare provinciam ad spes novas* est ibi adjungere, secum trahere ad spes novas. ℙ)enique pro miscere, commiscere usurpavit *Seren. Sammon.* 40, 754. Gramen hyoscyami cerae, sevo-ue vetusto Concilia, mixtisque locos perduce do-entes. ℙ [Part. *Conciliandus* ap. *Ov. Her.* 6, 94. Moribus et forma conciliandus amor. *F.*]

CONCĬLĬUM, ii, n. primo creditur esse vox ar-is fullonicae, qua significetur coactio, coagmen-atio. V. v. praec. ℙ Deinde ponitur pro quavis onjunctione, seu coagmentatione. *Lucr.* 1, 483. Corpora sunt porro partim primordia rerum, Par-im concilio quae constant principiorum. Adde *ib.* 83. et *ib.* 2, 109. et 119. ℙ Translate (quam-uam *Fest.* putat dictum esse quasi *concalium*, a *on*, et *calando*, h. e. convocando) est conventus ominum in unum locum deliberandi causa convo-atorum, *συνέδριον*. Quidam *Laelius* vetus scriptor pud *Gell.* 15, 27. docuit, *concilium* et *comitia* in oc differre, quod in his universus populus, in lo pars aliqua tantummodo convocetur. *Cic. Dom.* 8. Plebi quoque urbanae majores nostri conven-icula, et quasi concilia quaedam esse voluerunt. l. leg. *consilia.* *Id. Fin.* 2, 24. Opiniones, quae senatu, quae apud populum, quae in omni coe-concilioque proferendae. *Id. N. D.* 8. Tan-uam modo ex Deorum concilio, et ex Epicuri ntermundiis descendisset. *Id. Div.* 1, 24. Vocari concilium. *Caes. B. G.* 1, 40. Convocare: et *Virg. A.* 10, 2. Vocare concilium. Al. leg. *con-ilium.* [*Gr. *ἀγορὴν καλέσαι.* Caeterum concilium ocare solemnis est formula. Adde *Virg. A.* 11, 04. Cogere concilium. *Caes. B. G.* 6, 3. Con-ilium transferre in alium locum. *Curt.* 6, 11, 9. Concilium in posterum diem distulit.] *Liv.* 1, 50. ndicere concilium. *Cic. Leg.* 2, 12. Concilia vel nstituta dimittere, vel habita rescindere. *Id. Inv.* , 12. Habere concilium populi. *Id. Fin.* 2, 4. 'anquam meretricem in matronarum coetum, sic oluptatem in virtutum concilium adducere. *Liv.* , 54. Adhibere aliquem in concilium: et *Caes. B.* . 1, 40. ad concilium, *consilium* alii utroque loco eg., quod saepissime in libb. accidit, ut duo haec omina confundantur. [*Neque facile multis in ocis discernere licet, utrum *consilium an concili-m* legendum sit: nam hoc dicitur de consessu au-ientium, illud deliberantium. Ita explicat *Ernest.* *cl. Cic. s. v. consilium.*] ℙ Hac significatione djunctum etiam habet patrium casum *conventus.* *'abula aenea Romae reperta in Aventino ann.* 1776., p. *Morcell. de stil. Inscr. Lat. T.* 1. p. 290. *edit. Patav.* Concilium conventus Cluniensis. ℙ Sumi-ur et pro comitiis populi R. *Liv.* 3, 71. Conci-o populi a magistratibus dato. V. ibi reliqua, et dde 7, 5. ℙ Item pro concione. *Liv.* 24, 37. *xtr.* Sibi darent populi concilium, ut sciretur, trum etc. *Nep. Timol.* 4. Habere concilium po-uli. ℙ Item pro paucorum conventu. *Id. Epam.* . Habere concilium amicorum. Al. leg. *consili-m.* ℙ [*Dicitur etiam de animalibus. *Ov. Met.* 0, 144. Inque ferarum Concilio medius, turba olucrumque sedebat.] ℙ Item pro quacumque co-ulatione et conjunctione. *Ov. Met.* 1, 710. Hoc nihi concilium tecum manebit, *h. e.* hoc pacto ti-i ero conjunctus. Al. leg. *consilium.* *Lucr.* 2, 08. Multaque praeterea magnum per inane va-antur, Conciliis rerum, quae sunt rejecta, *h. e.* uae cum aliis ab aliarum rerum coagmentatione t compositione semota sunt. Et *ib.* 119. Conci-iis et discidiis exercita crebris, *h. e.* crebro simul aerentia et invicem discreta. *Arnob.* 2, 54. Cor-oralibus conciliis fetus ferae procreant, *h. e.* con-ubitu maris et feminae. ℙ *Concilium nominis* ap. *Tertull. Pall.* 4. est compositio nominis ex duabus ocibus conflati, ut *Salm.* adnotavit. Al. tamen eg. *consilium.* ℙ Denique *concilium* est flos ia-iones herbae, quae uno folio constat, sed ita im-licato, ut plura videantur; unde fortasse nomen, empe a folio conciliato et coagmentato: vel po-ius ita appellatur, quia amores conciliat; nam *Plin.* cum illius meminisset 21, 17, 65., iterum nentionem facit his verbis 22, 23, 39. Concilium ocant: et hujus eadem commendatio ad stimulan-los coitus. *V. Arnobii loc.* supra.

CONCĬNENS, entis, part. a *concino*, una ca-nens, et metaphorice concors, consentaneus, co-haerens. *Arnob.* 3, 123. Ut videtis, hic quoque nihil concinens dicitur, nihil una pronunciatione finitur.

CONCĬNENTĬA, ae, f. idem quod concentus: a *concino, is.* *Macr. Somn. Scip.* 2, 2. *extr.* Musi-cae concinentiae necessitas. Et *ib.* 3. *in.* Octo musicos cantus, et unam maxime concinentiam, quae confit ex omnibus. ℙ Translate est recta pro-portio partium. *Sidon. ep.* 8, 4. Parietes ad con-cinentiam architectonicam fabre locati. *Concin-nantiam* hic quidam reponunt a *concinnus*: sed hoc a Latina consuetudine longius abest.

CONCĬNĔRĀTUS, a, um, adj. cinere consper-sus. *Tertull. Pudic.* 13.

CONCINNANTĬA. V. CONCINENTIA.

CONCINNĀTĬCIUS et Concinnatitius, a, um, adj. *Appul. Met.* 2. Nam Milonis boni concinna-ticiam mensulam rogatus accubueram, *h. e.* con-cinne instructam.

CONCINNĀTIO, onis, f. *σκευή*, actus concin-nandi. Legitur apud *Caton. R. R.* 106. *in lemmate*, ubi agitur de ratione aquae marinae concinnandae, *h. e.* condiendae. ℙ Apud *Auson. ep.* 17. *concinna-tio epistolae* est ipsa epistolae compositio, seu ipsa ratio epistolae conscribendae. Adde *ep.* 7. et 15. *Marius Victorin.* p. 2547. Quae ex iisdem veluti fontibus derivata innumerabiles metrorum species, nunc per adjectionem, nunc detractionem, aut transmutationem, vel concinnationem processisse videantur.

CONCINNĀTOR, oris, m. qui concinnat. *Colum.* 1. *praef.* Capitum et capillorum concinnatores. ℙ Item qui comminiscitur, et arte, dolo, fallaciis conficit aliquid. *Arnob.* 4, 149. Concedamus, de-formitatum tantarum concinnatores esse atque in-ventores poetas. *Sidon. ep.* 3, 13. Sutores fabu-larum, concinnatores criminum. *Ulp. Dig.* 1, 16, 9. Circa advocatos patientem esse proconsulem oportet: nec ideo dissimulare, si quos causarum concinnatores vel redemptores deprehendat.

CONCINNĀTŌRIUS, a, um, adj. *Paul. Dig.* 33, 9, 6. Instrumentum pistrini, item universa vasa concinnatoria in penu non continentur, *h. e.* vasa condiendis cibis apta: nam *concinnare* etiam condire significat. Sed rectius leges *concinatoria* vel *coquinatoria.* V. COQUINATORIUS.

*CONCINNATŪRA, ae, f. concinnantia. *Κόλ-λησις Vet. Gloss. Cyrill. B. A.*

CONCINNĀTUS, a, um, part. a *concinno*, ad-ornatus, instauratus, refectus. *Pl. Men.* 3, 2, 1. Ego tibi hanc *(pallam)* hodie probe Lepideque concinnatam referam temperi. ℙ Item compositus. *Appul. Met.* 7. Cadaver, disjectis partibus tandem totum repertum, aegreque concinnatum, terrae dedere.

CONCINNĒ, adv. *κομψῶς*, composite, apte, con-venienter, eleganter. *Pl. Epid.* 2, 2, 38. Vesti-ta, aurata, ornata ut lepide! ut concinne! ut nove! ℙ Translate. *Cic. Or.* 2, 19. Haec sunt concinne distributa, sed non perite. *Id. Rosc. Com.* 16. *ad f.* Rogare aliquem blande et concinne. *Auson. Grat. act. ad Gratian.* 8. Concinnius eloqui. *Front. de or.* 1. (ed. iterum Romae *A. Maio* p. 242.) Aquae de sipunculis *(pro* siphunculis) concinnius saliunt, quam de imbribus. ℙ Significat etiam fa-cete. *Cic. N. D.* 2, 27. Concinne, ut multa, Ti-maeus, qui cum dixisset etc.

CONCINNIS, e, adj. idem quod concinnus, aptus. *Appul. Met.* 5. Lucernam concinnem, completam oleo subde aliquo tegmine. Alii rectius leg. *Lu-cernam concinne completam oleo.*

CONCINNĬTAS, atis, f. *ἁρμονία*, aptitudo, con-venientia, elegantia plurium rerum inter se apte compositarum: et aliquando in malam partem su-mitur pro ornatu nimis exquisito. *Senec. ep.* 115. Non est ornamentum virile, concinnitas. *Gell.* 2, 26. Concinnitates colorum. *Cic. Brut.* 95. Or-nata concinnitas sententiarum. ℙ Specialiter in oratione est quaedam aptitudo et suavitas dictio-nis, quae non ex coagmentatione verborum, ne-que ex quaesito numero nascitur, sed ex usurpa-tione quarundam figurarum, quae sunt compar, contrapositum, similiter cadens et similiter desi-nens. His enim quatuor fit oratio per se numero-sa et concinna: periodus apte concluditur, aures-que auditorum mira suavitate delectat. Exemplum esto in illo *Cic. Mil.* 4. Est igitur haec, judices, non scripta, sed nata lex etc., quod ipse *Cic.* af-fert *Or.* 49., item in illo *Verr.* 2, 4, 52. Con-ferte hanc pacem cum illo bello etc., quod item ipse affert *Or.* 50., qui *ib.* 44. de hac ipsa con-cinnitate sic habet: Collocabuntur igitur verba, aut ut inter se quam aptissime cohaereant extrema cum primis: aut ut forma ipsa, concinnitasque ver-borum conficiat orbem suum: aut ut comprehensio numerose et apte cadat. V. si lubet *Jac. Ludovic. Strebaeum de elect. et colloc. verb. lib.* 2. *c.* 2. [*Ad-de *Ernest. lex. techn. lat.* p. 77.]

CONCINNĪTER, adv. concinne. *Gell.* 18, 2. Versus uno multifariam verbo concinniter impli-cati.

CONCINNĬTŪDO, dinis, f. concinnitas. *Cic. Inv.* 1, 18. Exordium splendoris, et festivitatis, et concinnitudinis minimum debet habere, propter-ea quod ex his suspicio quaedam apparationis, at-que artificiosae diligentiae nascitur.

CONCINNO, as, avi, atum, a. 1. *ἐνθετέω, συ-σκευάζω.* *Festus* interpretatur *apte componere:* et a *concinere* deducit, quod significat *convenire.* *Non.* 1, 207. exponit *facere:* ac derivat a *cinnus*, quod est potionis genus e multis liquoribus confectum: quod etymon *Vossio* in *Etym.* magis placet. Pri-mo valet apte et convenienter res multas inter se componere, adornare, polire, ut *concinnare capil-lum.* V. CONCINNATOR. *Concinnare vultum* ap. *Petr. Sat.* 113. ornare, comere. Et translate *con-cinnare ingenium* ap. *Senec. ep.* 7. est ornare, bo-nis artibus instruere. *Concinnare aream* apud *Pl. Asin.* 1, 3, 64. est purgare, ut offundendo cibo alliciantur aves, et capiantur. *Concinnare struices patinarias* apud *eund. Men.* 1, 1, 26. est adornare varios cibos ad convivium. *Concinnare vinum* ap. *Cat. R. R.* 114, 115. et 122. est variarum rerum compositione admixtum condire ad varios usus me-dicinae. Ubi est animadvertendum, mirari quo-dammodo *Plinium*, quod in hoc sensu *Cato* hoc verbum adhibuerit. Ait enim 14, 20, 25. Cato jubet vina concinnari (hoc enim utitur verbo) ci-neris lixivii cum defruto etc. *Concinnare cadaver* ap. *Appul.* est cadaver membratim discerptum com-ponere sepeliendi causa. V. CONCINNATUS. ℙ Hinc et pro colligere, positum vult *Non.* 2, 170. in illo *Naevii:* Transit Melitam Romanus exerci-tus, insulam urit, populatur, vastat, rem hosti-um concinnat. Fortasse *εἰρωνικῶς* locutus est *Nae-vius*, atque illud voluit dicere, quod Itali, *gli concia pel dì delle feste.* ℙ Sumitur etiam simpli-citer pro facere, conficere. *Trebon.* ad *Cic. Fam.* 12, 16. Nactus in navigatione nostra pusillum la-xamenti, concinnavi tibi munusculum ex instituto meo, *h. e.* versiculos conscripsi. *Pl. Capt.* 3, 4, 69. Me insanum concinnat verbis suis. *Id. Amph.* 1, 3, 32. Concinnare uxorem lacrimantem. *Id. fragm.* apud *Varr. L. L.* 6, 3. Concinnare anno-nam caram. *Id. Capt.* 4, 2, 38. Lanii concinnant liberis orbas oves, *h. e.* orbas faciunt agnos occi-dendo. *Senec. ep.* 117. Concinnare alicui multum negotii, *h. e.* facessere, molestiam creare. *Phaedr.* 2, 4. malum, *h. e.* struere, moliri, facere. ℙ Item parare. *Pl. Rud.* 1, 2, 8. Concinnare lutum. *Id. Stich.* 2, 1, 13. Concinnare viam tranquillam, i. e. munire viam. *Id. Truc.* 4, 3, 19. Livorem tu te scapulis concinnas tuis. ℙ Item reficere. *Co-lum.* 12, 3. *ad f.* Cetera si refectionem deside-rant, fabris concinnanda tradantur. *Pl. Men.* 5, 1, 33. Concinnare pallam. ℙ *Concinnare se levem suis* ap. *eund. Trin.* 3, 2, 58. est praebere se faci-lem suis. ℙ Si *Nonio* credimus *l. c.* significat et-iam consentire. Sed profecto *concinnare* confundit cum *concinere:* et loca *Cic.*, quae affert ex *Fin.* 4, 22. et ex *fragm. Acad.* 2., in correctioribus libb. *concinere* habent: idem dicito de alio loco *Fin.* 5, 28. qui affertur ab nonnullis lexicogr. ad confirmandam *Nonii* sententiam. ℙ [Part. *Concin-nans* ap. *Hieron. praef.* in *l.* 4. *Jerem.* Calumnias concinnantes. *F.*]

CONCINNUS, a, um, adj. *εὐσύνθετος*, apte com-positus, conveniens, elegans. Etymologiam V. in v. praec. *Cic. Q. Fr.* 3, 1, 1. Totum in eo est, tectorium ut concinnum sit. *Pl. Pers.* 4, 3, 77. Virgo concinna facie. *Hor. ep.* 1, 11, 2. Concin-na Samos. *Plin.* 16, 34, 62. Helicis folia angu-losa et concinniora, *εὐρυθμότερα* habet *Theophr. H. P.* 3, 18. de eadem re verba faciens. *Plin.* 35, 10, 36. *n.* 23. Pictor elegans et concinnus. ℙ Saepe transfertur ad orationis elegantiam, orna-tum, numerum significandum. *Cic. Brut.* 95. Sen-tentiae non tam graves et severae, quam venustae et concinnae. *Id. Or.* 3, 27. Oratio concinna, di-stincta, ornata, festiva. *Id. ib.* 53. Reditus ad rem aptus et concinnus. *Id. Fin.* 5, 5. Aristo concinnus et elegans. *Id. Pis.* 25. Ut es homo facetus, ad persuadendum concinnus, perfectus, politus e schola. *Id. Or.* 6. Alii in eadem jejuni-tate *(dicendi)* concinniores, idest faceti, florentes etiam, et leviter ornati. [*Id. ib.* 19. Sententias concinnas magis exquirunt, quam probabiles phi-losophi, *h. e.* quae magis propter acumen placeant, quam veritatem. *Ernest. cl.* s. h. v.] *Hor. Ep.* 2, 1, 74. Versus paulo concinnior. *Nep. Epam.* 15. Concinnus in brevitate respondendi, *h. e.* ap-posite, et paucis respondens. ℙ *Concinnus helluo* festive dicitur a *Cic.*, qui quandam in ipsa hellua-tione elegantiam, munditiam, et artificium secta-tur: *Pis.* 10. Cum ipse nudus in convivio salta-ret: hic autem non tam concinnus helluo, nec tam musicus, jacebat in suo Graecorum foetore atque vino. ℙ *Concinnum est*, commodum est, conve-niens, utile est. *Pl. Mil.* 4, 2, 33. Age, age, ut tibi concinnum est. ℙ *Concinnus amicis* est, cui cum amicis bene convenit. *Hor. Sat.* 1, 3, 50. ineptus, Et jactantior hic paulo est: concinnus amicis Postulat, ut videatur.

CONCĬNO, is, inui, entum, a. 3. *συνᾴδω, συμ-φωνέω*, idem quod cano, vel simul cano: a *con* et *cano.* *Cic. Tusc.* 1, 44. Haec cum pressis et fle-bilibus modis concinuntur, difficile est etc. *Suet. Cal.* 54. Concinere tragoedo pronuncianti. *Tibull.* 2, 5, 88. *de Phoebo.* Qualem te memorant Satur-no rege fugato, Victori laudes concinuisse Jovi. *Ov. Amor.* 3, 9, 23. *de eod.* Aelinon in silvis idem pater, Aelinon, altis Dicitur invita concinuisse lyra. Et *ib.* 12, 1. tristia semper amanti Omina non albae concinuistis aves. *Liv.* 9, 32. Conci-nunt tubae, et signa inferuntur. *Hor. Od.* 4, 2, 33. Concines majore poeta plectro Caesarem. Et

ib. 41. Concines laetosque dies etc. *Liv.* 6, 35. *ad f.* Faxo, ne juvet vox ista, Veto, qua nunc concinentes collegas nostros tam laeti auditis. [**Suet. Cal.* 6. Expergefactus e somno Tiberius est, gratulantium vocibus, atque undique concinentium.] ℙ Translate est convenire, concordare. *Cic. N. D.* 2, 7. Mundi partes inter se concinentes. Et *ib.* 1, 7. Re concinere cum aliquo, verbis discrepare. [*Gr. συνάδειν.] *Plin.* 3, 1, 3. Ita fit, ut nulli duo concinant. V. CONCINNO.

CONCĬO, is. V. CONCIEO.

CONCĬO, onis, f. ἐκκλησία, conventus et coetus populi ad oratorem audiendum: non tamen quilibet, inquit *Festus*, sed is, qui a magistratu, vel a sacerdote publico per praeconem convocatur: quamquam de subitaria etiam coitione dici potest: a *con*, et *cieo*, vel *cio* convoco: neque enim placet, a coactione derivari, ut *Varr. L. L.* 5, 6. velle videtur. *Cic. Amic.* 25. Concio, quae ex imperitissimis constat, tamen etc. *Id. Or.* 2, 59. Quid aliud fuit, in quo concio videret, nisi etc. *Id. Verr.* 2, 2, 50. Concio conventusque civium. *Id. Sext.* 12. Advocare concionem. *Id. Acad.* 4, 47. vocare. Et *Agr.* 3, 4. *extr.* Convocare aliquem in concionem. *Id. in Senat.* 6. producere. *Id. Agr.* 3, 1. prodire, et *Curt.* 6, 9. procedere. ℙ [**Concionem alicui dare*, apud *Cic. Att.* 4, 2. dicuntur magistratus, cum privatum hominem, cui ex rostris cum populo agendi potestas non est, in concionem producunt, eique dicendi potestatem faciunt. *Ernest.* in *cl.*] *Sall. Jug.* 8. Laudare aliquem pro concione. Sic *Curt.* 10, 16. Recitare litteras pro concione. *Id.* 7, 2. Dimittere concionem. [**Tac. A.* 11, 35. Parata concione militum. *Id. ib.* 1, 44. Stabant pro concione legiones, destrictis gladiis.] ℙ Dividitur *concio* contra senatum. *Tac. A.* 4, 40. Dato tempore, vel in senatu, vel in concione non reticebo. ℙ Pro loco, ubi concio convocata est. *Cic. in Senat.* 5. et *Fin.* 2, 22. Ascendere in concionem, *h. e.* in suggestum, vel in rostra, unde ad concionem verba fiunt. Adde *Verr. Fl.* ap. *Gell.* 18, 7. ℙ Item pro ipsa oratione, quae ad concionem habetur, δημηγορία. *Cic. Agr.* 2, 1. Habent concionem, in qua gratiam beneficii vestri cum suorum laude conjungunt. *Id. Fam.* 9, 14. Legi concionem tuam: nihil illa sapientius. *Id. Att.* 4, 3. Conciones turbulentae Metelli, temerariae Appii, furiosissimae Publii. *Caes. B. C.* 3, 73. Habere concionem apud milites. *Id. ib.* 2, 18. Habere conciones graves in aliquem. [*Ita saepius *conciones* absolute dicuntur orationes sive scriptae sive coram populo habitae, castigandi, constringendi, movendae seditionis causa, cet. *Tac. A.* 4, 34. Antonii epistolae, Bruti conciones, falsa quidem in Augustum probra, sed multa cum acerbitate habent. *Id. ib.* 5, 4. Audiri jam et legi novas conciones, nova patrum consulta. *Suet. Tit.* 6. Cum etiam chirographum ejus praeparatae apud milites concionis deprehendisset. Ita *Ernest.* cum *Oudend.* pro *conjurationis.*] *Liv.* 21, 45. et *Curt.* 6, 2. Vocare exercitum ad concionem. Adde *Gell. l. c.* [**Cic. Or.* 2, 198. Funebris concio, sc. in qua laudatio habetur.] ℙ Pro oratiunculis, quas historici inserunt historiae suae, ut *Liv.*, *Curt.*, *Sall.* etc., habes exemplum *Plin. ep.* 1, 16. [*Conf. *Ernest. lex. techn. lat.* p. 78.] ℙ *In concione* adv. quodammodo est, et significat palam, coram populo. *Cic. Att.* 15, 15. Quae quidem erunt φιλόλογα, et dignitatis meae: ut vel in concione dicere auderem. *Id. Fam.* 8, 7. *extr.* Epistolam tuam conscidi innocentem: nihil enim habebat, quod non vel in concione recte legi posset. ℙ *Conciones* pro iis, qui concionem faciunt. *Petr. Sat.* 14. Conciones, quae ad clamorem confluxerant. Et *ib.* 15. Nescio quis ex concionibus, calvus etc., et *ib. paulo post.* Ridere acumen non minus concionum, quam etc. *Salm.* in his *Petronii* locis reponi vult *cociones:* quam recte, viderint alii. [**Suet. Caes.* 33. Extrema concio, cui facilius erat, videre concionantem, quam audire, pro dicto accepit, quod visu suspicabatur.] ℙ *Festus* docet, antiquos masculino genere posuisse. ℙ In *Inscr.* ap. *Grut.* 506. et 507. scriptum est *contio:* sed non sunt ejusmodi, ut movere quemquam debeant. [*Idem tamen reperiit *A. Maius* in Cod. palimps. *Cic. De rep.* 1, 4. et *Symmach. or.* 1, 12. *B. A. Varro* quoque *contio*, non *concio*, scribendum significat. Probat et *vett. libb.* scriptura Varronis sententiam. *Mediceus* etiam semper contio. *Manut.* ad *Cic. Fam.* 2, 12.]

*CONCĬONĀBŬLUM, i, n. locus conventuum. *Innocent.* in *Decretis. B. A.*

CONCĬONĀBUNDUS, a, um, adj. concionem habens: et aliquando in malam partem adhibetur de iis, qui sine legitima auctoritate publice in foro, vel per vicos seditiosum aliquid vociferantur. *Liv.* 3, 47. Haec prope concionabundus circumibat homines. *Id.* 5, 30. Haec propalam concionabundus, in dies magis augebat iras hominum. *Tac. A.* 1, 16. *extr.* Promptis jam et aliis seditionis ministris, velut concionabundus interrogabat etc. ℙ In bonam partem *Liv.* 40, 27. Omnes portas concionabundus ipse imperator circumiit etc. Adde 21, 53.

CONCĬŌNĀLIS, e, adj. ad concionem pertinens. *Cic. Q. Fr.* 2, 5. Vehementer actum est, clamore senatus prope concionali. *Id. Att.* 1, 16. *post med.* Concionalis hirudo aerarii, misera ac jejuna plebecula. *Quint.* 9, 4. Genus dicendi concionale, *h. e.* deliberativum. *Liv.* 3, 72. Concionalis senex, *h. e.* assuetus concionibus: peritus concionum.

CONCĬŌNĀRĬUS, a, um, adj. qui solet congregari ad concionem. *Cic. Q. Fr.* 2, 3. Concionario illo populo a se prope alienato. Al. leg. *concionatorio*, al. *concionali. Ammian.* 27, 6. Oratio concionaria.

CONCĬŌNĀTOR, oris, m. ἐκκλησιαστής, qui concionem habet. *Cic. Cat.* 4, 5. Quid intersit inter levitatem concionatorum, et animum vere popularem. Ubi videtur *Cic.* intelligere eos, qui multitudinem concitant, et seditionem movent.

CONCĬŌNĀTŌRĬUS, a, um, adj. δημηγορικός, ad concionem pertinens. *Gell.* 1, 11. Tibia quoque illa concionatoria in mentem venit, quam C. Graccho cum populo agenti praeisse ac praemonstrasse modulos ferunt. V. *Cic. Or.* 3, 60.

CONCĬŌNOR, aris, atus sum, dep. 1. δημηγορέω, concionem habeo; ad populum verba facio. *Cic. Tusc.* 1, 49. Ita, velut e superiore loco concionandum est, ut, etc. *Id. Har. resp.* 5. De religionibus sacris concionatus est Clodius. *Id. Q. Fr.* 2, 6. *ad f.* C. Cato concionatus est, comitia haberi non siturum. *Id. Tusc.* 5, 20. Concionari ex turri alta. *Caes. B. C.* 1, 7. apud milites. *Id. B. G.* 7, 47. Legio decima, quacum erat concionatus. Al. aliter leg. [*Jam dudum explosa est lectio, quae neque cum loci sententia neque cum lat. linguae legibus recte convenit. Gryphianam editionem secuti VV. DD. receperunt, *qua tum erat comitatus. Tac. A.* 1, 61. Quo tribunali concionatus Arminius.] *Suet. Aug.* 84. Concionari ad populum. ℙ Absolute. *Plin.* 37, 9, 37. Iaspidem concionantibus utilem esse prodiderunt. *Suet. Rhet.* 6. More concionantis. [**Quint. Inst.* 7, 6. p. 639. Ex meretrice natus ne concionetur.] ℙ Pro publice dicere, prodere, *Lactant.* 4. 18. *post med.* Idem hoc futurum, etiam Sibylla concionata est. ℙ [*Dicitur etiam de histrionibus. *Cic. Sext.* 55. Caterva tota clarissima concentione concionata est. — Item de advocatis. *Tac. A.* 11, 7. Prompta sibi exempla, quantis mercedibus P. Clodius, aut C. Curio, concionari soliti sint.]

CONCĬPĬLO, as, a. 1. videtur factum a *compilo*, epenthesi τοῦ *ci*, (V. INCITEGA) ejusdem enim est significationis. Nam quemadmodum *Non.* 1, 42. *suppilare* interpretatur *involare*, vel *rapere*, ita *Festus:* Concipilavisti, inquit, dictum a Naevio pro corripuisti, et involasti. *Pl. Truc.* 2, 7, 61. Etiam scelus viri, minitare? quem ego offatim jam jam jam concipilabo, *h. e.* corripiam, lacerabo, discerpam. Superius *v.* 52. et infra *v.* 65. offatim te, *inquit*, machaera conficiam.

CONCĬPĬO, is, cepi, ceptum, a. 3. συλλαμβάνω, idem quod capio, vel simul, aut intus capio, comprehendo, contraho, recipio. *Lucr.* 6, 502. Nubes concipiunt marinum humorem. [**Ov. Met.* 1, 271. Concipit Iris aquas, i. e. colligit.] *Varr. L. L.* 4, 25. Trulleum latius concipit aquam. *Caes. B. C.* 2, 14. Ut uno tempore turris tormentaque flammam conciperent. *Plin.* 24, 17, 101. Concipere ignem e longinquo. [**Ov. Met.* 15, 347. Et habentem semina flammae Materiam jactant, ea concipit ictibus ignem.] *Cic. N. D.* 1, 55. Pars animae redditur respirando, pars concipitur cordis parte quadam, quam, etc. *Colum.* 7, 5. *post med.* Concipere morbum. *Plin.* 21, 13, 44. Flores noxium virus concipiunt, aquoso vere marcescentes. *Ulp. Dig.* 47, 7, 3. Arbor, quae radicem non conceperit. *Plin.* 16, 31, 57. Platani plurimum ventorum concipiunt propter densitatem ramorum. [**Curt.* 4, 3, 2. Et cum magnam vim venti vela quoque concepissent. *Ov. Met.* 12, 569. Non concipientibus auras Infirmis pennis. *Quint. Inst.* 11, 3. *extr.* Ventum concipere veste. *Ov. Met.* 1, 337. Buccina concepit aëra. *Curt.* 3, 6. Medicamentum concipitur venis.] ℙ *Concipere aquam* est e flumine, aut lacu in aquaeductum derivare, quo in urbem perducatur. *Front. Aquaed.* 11. Concipitur Augusta ex lacu Alsietino, via Claudia, milliario decimoquarto. ℙ *Concipere nuces sesquimodio*, ap. *Varr. R. R.* 1, 7. Verba sunt: Nuces integras, quas uno modio comprehendere possis, si fregeris, vix sesquimodio concipere possis. ℙ Saepe dicitur de feminis, quae semen ad fetum comprehendunt. *Cic. Cluent.* 12. Ut id quod conceperat, servaret, ut salvum parere posset. *Varr. R. R.* 2, 1. Quaedam e vento concipiunt certo tempore equae. *Plin.* 9, 51, 75. Pisces ova concipiunt. ℙ Item de inanimis, quae aliquid producunt. *Cic. N. D.* 2, 10. Semina, quae terra concipit. *Plin.* 16, 25, 39. *concipere arbores* dicit, cum primum germinant. [**Virg. G.* 1, 87. Concipiunt terrae pabula.] *Plin.* 18, 7, 10. *n.* 4. Frumenta quaedam in tertio genu spicam incipiunt concipere. [**Ov. Met.* 6, 397. Terra Concepit lacrymas, ac venis perbibet imis. *Id. ib.* 4, 611. Quem pluvio Danae conceperat auro.] ℙ Translate ponitur pro comprehendere, intelligere. *Plin.* 36, 15, 24. *n.* 11. Quae neque concipi animo, nisi ab iis, qui videre, neque humano sermone enarrari possunt. *Id.* 33, 4, 21. Fragor, qui concipi humana mente non potest. *Cic. Off.* 3, 29. Quod ita juratum est, ut mens conciperet fieri oportere, id servandum est. *Id. Leg.* 1, 22. Rerum omnium quasi adumbratas intelligentias animo et mente concipere. *Plin.* 3, 5, 9. Concipere aestimationem dignam alicujus rei. *Quint.* 9, 1. cogitationem. [**Plin. ep.* 3, 9. Concipere animo potes, quam simus fatigati, quibus toties agendum, toties altercandum. *Curt.* 5, 11, 7. Quantum ex vultu concipi poterat, i. e. conjici.] Et eod. sensu, 8, 3. et 12, 10. visionem. [**Plin. Pan.* 14, 5. Admirationem alicujus concipere.] ℙ Cum infinito. *Cels. praef.* 7. *sub f.* Ego eundem quidem hominem posse omnia ista praestare concipio, *h. e.* intelligo, video, admitto. (Adde 4, 1. *post med.*) *Vellej.* 2, 117. Concepit, esse homines, qui nihil, etc., *h. e.* putavit, in animum induxit. *Tac. A.* 2, 39. Agrippam ferre ad exercitus, non servili animo concepit. Adde *Cels.* 4, 1. *a med.* et *Ov. Pont.* 2, 2, 9. ℙ Item pro suscipere, admittere. *Cic. Off.* 1, 34. Concipere dedecus. *Id. Tusc.* 1, 30. fraudes. *Id. Verr.* 2, 1, 4. scelus in se. *Id. ib.* 2, 4, 45. *ad f.* cupiditatem. *Id. Leg.* 3, 14. vitia. *Ov. Met.* 10, 582. laudando concipit ignem, i. e. amorem. *Id. ib.* 1, 166. Concipere animo iras ingentes. Et *ib.* 2, 640. furores fatidicos mente. Et *ib.* 15, 336. vires. *Virg. A.* 11, 368. robur pectore. *Id. ib.* 519. curam ducis. *Petr. Sat.* 97. spem. *Curt.* 10, 2. spem ex aliquo. *Vellej.* 2, 106. spe aliquid. *Caes. B. C.* 3, 6. inimicitias. *Cic. ad Quirit.* 1. odium in aliquem. *Ov. Fast.* 1, 485. metum. ℙ Item cogitare, meditari. [**Hor. Od.* 2, 13, 9. Ille venena Colcha, Et quidquid usquam concipitur nefas, Tractavit.] *Ov. Met.* 2, 76. Forsitan et lucos illic, urbesque, domosque Concipias animo, delubraque ditia donis Esse. *Id. Pont.* 2, 7, 16. Pectore concipio nil nisi triste meo. *Id. Met.* 7, 22. Concipere thalamos. *Stat. Silv.* 5, 1, 3. Concipere solatia alicui, *h. e.* solatia in aliquem meditari. *Quint. prooem.* 6. Concipere summa de aliquo. *Martial.* 8, 56. de Virgilio: Protinus Italiam concepit, et Arma virumque, qui modo vix Culicem fleverat ore rudi. ℙ Item exprimere, pronunciare, proferre: et dicitur de iis, quae certa verborum ratione, et formula comprehensa dicuntur. *Liv.* 3, 5. Difficile est, quot ceciderint, exacto affirmare numero: audet tamen Antias Valerius concipere summas. *Ov. Met.* 7, 594. Concipere vota. *Senec. Herc. fur.* 926. preces. [*Adde *Ov. Fast.* 1, 182.] ℙ *Concipere verba* est verborum formulam exprimere, quam alius totidem verbis referat. Ex. gr. *concipere verba juramenti*, vel *juramentum*, praeire juraturo verba juramenti: *concipere vadimonium*, proferre formulam vadimonii, etc. *Liv.* 7, 5. Stans ferro intento, nisi in quae concepisset verba, juraret, se patris ejus accusandi causa concilium plebis nunquam habiturum, se eum extemplo transfixurum minatur. *Tac. H.* 4, 41. Senatus jusjurandum concepit, quo, etc. *Cic. Q. Fr.* 2, 15. Negat, in tanta multitudine quemquam fuisse, qui vadimonium concipere posset. ℙ Aliquando *concipere verba, preces* dicitur is, qui dictata ab aliis verba pronunciat. *Senec. Troad.* 1100. Dum verba fatidici, et preces Concipit Ulysses vatis. *Tac. H.* 4, 31. Cum cetera jurisjurandi verba conciperent, Vespasiani nomen haesitantes aut etiam silentio transmittebant. ℙ *Concipere aliquid verbis* est aliquid certa verborum formula exprimere. *Cic. Off.* 3, 29. *ad f.* Quod ex animi tui sententia juraris, sicut verbis concipitur jure nostro. ℙ *Concipere libellum, edictum*, etc. apud JCtos est certis verbis comprehendere, ac describere. *Ulp. Dig.* 13, 6, 1. Qui edictum concepit, commodati fecit mentionem. *Id. ib.* 48, 19, 9. Ne tabelliones instrumenta forment, neve libellos concipiant. Sic *Id. ib.* 41, 1, 38. *circa med.* Concipere stipulationem. *Jabolen. ib.* 5, 1, 35. obligationem in futurum. *Cajus ib.* 4, 5, 8. actiones in bonum, et aequum. ℙ *Concipere foedus* ap. *Virg. A.* 12, 13. est verborum foederis exprimere formulam, et foedus facere. ℙ *Concipere diem, ferias, sacra, bellum* est certis verbis dies, ferias, aut bellum indicere. *Varr. L. L.* 5, 3. Ubi viae competunt, tum in compitis sacrificatur: quotannis is dies concipitur. *Liv.* 5, 17. Magistratus vitio creatos, Latinas sacrumque in Albano monte non rite concepisse. *Varr. L. L.* 4, 15. Per feciales fiebat, ut justum conciperetur bellum. ℙ *Concipere bellum alicui* singulari constructione dixit *Silius* pro conceptis verbis jurare, se bellum alicui illaturum. Locus est *l.* 13., ubi Amilcar de Annibale loquens, ait *v.* 744. decimum modo coeperat annum Excessisse puer, nostro cum bella Latinis Concepit jussu. V. 1, 77. et seqq. et *Liv.* 21, 1. ℙ *Concipere furtum* V. in CONCEPTUS et in LANX. ℙ In re augurali *concipere templum* est locum in coelo conceptis certisque verbis definire, intra quem auguria capienda sint. *Varr. L. L.* 6, 2. ℙ Denique *Serv.* ad *supra cit. A.* 12. docet *concipere vesti-*

enta dici sarcinatores, cum e diverso conjungunt, adsuunt. Quam recte et vere, ipse viderit. ¶ Part. *Concepturus* ap. *Tertull. adv. Marc.* 3, 13. onceptura et paritura juvencula. *F.*]

CONCĪSĒ, adv. συντόμως, stricte, concisa ratione. *Quint.* 12, 2. *ante med.* Quamquam ea (*dialectica*) non tam est minute atque concise in actionibus utendum, quam in disputationibus.

CONCĪSĬO, onis, f. actus concidendi, ἐντομή, κοπή. *Cic. Part.* 6. Dilucidum fit usitatis verbis, propriis, dispositis aut circumscriptione conclusa, aut intermissione, aut concisione verborum, i. e. aut comprehensione continua, aut membratim intermissa, aut caesim abrupta. V. *Or.* 63. triplicis hujus modi exemplum.

CONCĪSOR, oris, m. qui concidit. *Coripp.* 4, 2. gemit undique fessus Concisor nemorum, crebrisque securibus ictus Congeminant.

CONCĪSŌRĬUS, a, um, adj. ad concidendum pertinens. *Veg. Veter.* 1, 56. Ferramento concisorio animalium soleas purgare.

CONCĪSŪRĂ, ae, f. ἐντομή, actus concidendi, concisio. *Plin.* 34, 8, 19. *n.* 6. Quam statuam inaurari jussit Nero; dein cum pretio periisset gratia artis, detractum est aurum: pretiosiorque talis existimatur, etiam cicatricibus operis atque concisuris, in quibus aurum haeserat, remanentibus. Al. leg. *conscissuris*. *Senec. ep.* 100. *ante med.* Delet sane varietas marmorum, et concisura aquarum cubiculis interfluentium, *h. e.* minuta divisio aquarum, quae tubulis concipiuntur, ut in varias aedium partes influant.

CONCĪSUS, a, um, συγκεκομμένος, caesus: a concido. *Ov. Fast.* 2, 647. Ligna senex minuit, concisaque construit alte. *Plin.* 26, 8, 37. Radix minute concisa. ¶ Item percussus. *Juven.* 3, 300. Pulsatus rogat, et pugnis concisus adorat. ¶ Item divisus, distinctus. *Juv.* 14, 291. Concisum argentum in titulos, faciesque minutas, *h. e.* in pecuniam redactum. *Plin.* 16, 38, 73. Materies concisa nodis, *h. e.* arboris truncus, vel trabs nodis distincta. *Id.* 10, 29, 43. de cantu lusciniae. Nunc continuo spiritu trahitur in longum, nunc variatur inflexo, nunc distinguitur conciso, *h. e.* respiratione distincta, atque, ut ita dicam, interrupta. ¶ De exercitu adverso proelio caeso. *Cic. Att.* 5, 16. *ad f.* Concisos exercitus nostros a Barbaris nunciabant. ¶ Est etiam intercisus, interruptus. *Caes. B. G.* 3, 9. Pedestria itinera concisa aestuariis. ¶ Translate. *Cic. Phil.* 12, 5. Nondum erat vestris tam gravissimis, tamque multis judiciis, ignominiisque concisus. ¶ Saepissime refertur ad genus dicendi, et ponitur pro adstricto, brevi: quod quae necessaria omnino non sunt, conciduntur atque omittuntur. *Cic. Brut.* 17. Concisae sententiae. *Id. Or.* 3, 53. Distincte concisa brevitas. Et 2, 14. *ad f.* Augustae et concisae disputationes. *Quint.* 6, 4. Brevis et concisa actio. *Plin.* 7, 47, 46. Nimis subtilis, et concisa ratio. ¶ *Concisa oratio* dicitur, quae brevioribus incisis constans, non continua, sed veluti membratim concisa est. *Cic. Or.* 2, 80. Quamquam hoc ipsum effertur, *imus*, concisum est. *Id. Or.* 13. Thrasymachus concisus minutis numeris. *Quint.* 9, 4. Compositio multis clausulis concisa subsultat. *Id. Decl.* 17, 15. *extr.* Multum palloris attoniti, concisa verba, trepida suspiria. [*Cf. *Ernest. lex. techn. lat.* p. 78.]

CONCĬTĀMENTUM, i, n. incitamentum, ὁρμητήριον. *Senec. Ira* 3, 9. Quis ignorat, lituos et tubas concitamenta esse?

CONCĬTĀTĒ, adv. παρορμητικῶς, ἀκρατῶς, citatim. *Quint.* 11, 3. Concitate ire. *Colum.* 6, 6. *sub f.* Tum concitate agitur pecus eousque dum anhelet. *Lact.* 6, 1. *sub f.* Ad mortem concitatissime properant. ¶ Translate. *Quint.* 9, 2. *sub f.* Alia concitate, alia remisse dicenda sunt. *Id.* 12, 10. Concitatius movere affectus.

CONCĬTĀTĬO, onis, f. vehemens commotio, impetus, παρόρμησις. *Cic. Tusc.* 5, 16. *ad f.* Sapiens ab omni concitatione animi, quam perturbationem voco, semper vacat. [*Gr. πάθος.] *Id. Q. Fr.* 1, 1, 13. *ad f.* Nullae tuae vehementiores animi concitationes. *Id. Brut.* 14. Plebis contra patres concitatio et seditio. Sic *Caes. B. C.* 3, 106. Crebrae continuis diebus ex concursu multitudinis concitationes fiebant. *Cic. Div.* 1, 36. Atque etiam illa concitatio declarat, vim in animis esse divinam: *scilicet* cum vocum gravitate et cantibus pelluntur animi vehementius, ut statim supra dixerat. *Id. ib.* 2, 11. Concitatione mentis edi, et quasi fundi naturale genus divinandi. [*Quint. Inst.* 7, 4. p. 632. Reus debebit esse in defensione moderatus, quia fere ira, contentio, et concitatio furori sunt similia.]

CONCĬTĀTOR, oris, m. qui concitat, et tumultus ac turbae auctor est. *Cic. Dom.* 5. Seditionis instimulator et concitator tu fuisti. *et paulo post.* Sergius signifer seditionis, concitator tabernariorum. *Hirt. B. G.* 8, 38. Concitatorem belli ad supplicium deposcere. [*Senec. Ira* 3, 2. Tota multitudo paucissimis verbis concitata, ipsum concitatorem antecessit.]

CONCĬTĀTRIX, icis, f. quae concitat. *Plin.* 26, 10, 62. Concitatricem vim habet satyrion. *Id.* 19, 8, 44. Eruca concitatrix Veneris.

CONCĬTĀTUS, a, um, part. a *concito*, παρορμηθείς, citatus, incitatus, commotus. *Cic. Somn. Scip.* 5. Conversio coeli concitatior. *Quint.* 2, 11. Concitatissimus motus corporis. *Nep. Dat.* 4. Equo concitato ad hostem vehitur. *Liv.* 35, 5. Equos quam concitatissimos immittere. *Caes. B. C.* 1, 70. Magno cursu concitati. *Curt.* 4, 3. Mare vento concitatum. ¶ Translate. *Cic. Mur.* 31. Animi quodam impetu concitatus. *Id. Brut.* 89. Admirabili quodam ad philosophandum studio concitatus. *Quint.* 6, 3. Concitatus ira. *Nep. Arist.* 1. Concitata multitudo reprimi non potest. *Cic. fragm. pro Scauro*, ap. *Prisc.* 6, 689. Pellicatus dolore concitata. *Auct. B. Hisp.* 37. Seditio concitata. *Suet. Oth.* 10. Concitatus exemplo. *Quint.* 12, 9. Vibrantibus concitatisque sententiis velut missilibus uti. *Id.* 11, 3. Erecta et concitata vox.

[CONCĬTĀTUS, us, m. idem ac concitatio. *Sidon. carm.* 23, 365. Curae est id mediis, ut ille primus pressus dexteriore concitatu, Partem si patefecerit sinistram, Totas ad podium ferens habenas, Curru praetereatur intus acto. *F.*]

[CONCĬTIM, adv. idem ac concitate. *Appul.* in *fragm. Met.* 10. ap. *Oudend.* p. 717. Et cum ad inguinis capulum formosa mulier concitim veniebat. Al. leg. *conatim* vel *connatim*. *F.*]

CONCĬTO, as, avi, atum, a. 1. [*Est frequentat. a *conciere* et signif. vel *simul et una plures* vel *etiam atque etiam excitare*. V. *Döderl.* 1, 159.] παρορμάω, cito, incito, celeriter moveo, commoveo, agito. *Cels.* 6, 6. *n.* 15. Medicamenta, quae pituitam concitant. *Id.* 2, 13. Bilis concitat morbos. *Liv.* 2, 6. Concitare equum calcaribus. *Id.* 35, 12. *extr.* Aetoli concitabant bellum Romanis, *h. e.* adversus Romanos. *Caes. B. G.* 7, 77. Omnem Galliam ad auxilium nostrum concitavimus. *Ov. Pont.* 4, 14, 41. Concitare iram populi alicui, *h. e.* contra aliquem. *Id. Her.* 7, 42. Eurus concitat aquas. [*Id. *Met.* 14, 239. Fugientibus instat, et agmen concitat Antiphates. *Hor. Od.* 1, 35, 16. Ad arma Concitet, imperiumque frangat. V. *Bentl.* ad h. l. *Ov. Fast.* 1, 436. Fugiens concitat omne nemus, i. e. excitat omnes Deos nemus colentes.] *Val. Fl.* 3, 583. Concitare se fuga in locum aliquem. *Id.* 6, 264. Avis concitat alas et 340. Concitare missile. *Ov. Fast.* 2, 286. feras. [*Liv.* 22, 17. Majore metu concitant se in fugam, i. e. ad fugam compellunt. *Virg. A.* 7, 476. Concitat se alis in Teucros. *Sil.* 5, 234. Nisu se concitat acri, i. e. procurrit.] *Caes. B. G.* 7, 42. multitudinem ad arma. Et *B. C.* 3, 18. tumultum. *Plin.* 5, 30, 33. *sub f.* Concitat se Hellespontus. ¶ Absolute pro movere ad seditionem. *Ov. Fast.* 2, 849. Brutus clamore Quirites Concitat, et regis facta nefanda refert. *Pollio ad Cic. Fam.* 10, 33. Concitare non modo nationes, sed etiam servitia. *Cic. Acad.* 4, 47. Quo spectat illud, cum artificia tolli quereris a nobis, nisi ut opifices concitentur? ¶ Translate. *Cic. Or.* 1, 53. Concitare misericordiam populi. *Id. Verr.* 2, 5, 8. invidiam in quempiam ex aliqua re. *Id. Inv.* 1, 53. gravem offensionem in aliquem. Et *ib.* 54. odium in superbiam. *Id. Or.* 2, 58. risum. *Id. Cat.* 4, 3. Miscere et concitare nova mala. *Id. Mur.* 39. Concitare discordiam et seditionem. *Id. Verr.* 2, 3, 3. Concitari in aliquem, *h. e.* irasci. *Id. Fam.* 2, 1. Concitare magnam exspectationem sui. *Id. Or.* 2, 46. Concitari omni motu animi. *Id. Div.* 1, 31. Cum a corpore animus abstractus divino instinctu concitatur. *Quint.* 9, 4. Compositione, velut amentis quibusdam, nervisve, intendi et concitari sententiae videntur. *Id. ib. sub f.* Concitare judicem, *h. e.* ad iram, odiumve movere. *Id.* 6, 2. aliquem in iram. [*Prop.* 3, 15, 45. Fabula nulla tuas de nobis concitet aures.] *Phaedr.* 1, 29. sibi periculum, *h. e.* creare. *Plin.* 20, 17, 73. somnum. ¶ [Part. *Concitans* ap. *Liv.* 4, 14. Concitans multitudinem. *Concitaturus* ap. *eund.* 3, 15, Concitaturus Volscos, et Aequos. *Concitandus* ap. *eund.* 1, 59. Ad concitandum adversus regem exercitum. *F.*] [*Confund. ap. *Liv.* saepissime *concitare* et *conciere*. V. *Interpr.* ad 23, 41.]

CONCĬTOR, oris, m. concitator. *Tac. A.* 4, 28. et *Hist.* 4, 56. Concitores belli. Adde *Liv.* 23, 41. et 29, 3. et 37, 45. et alibi, et *Just.* 2, 9. quibus locis al. leg. *concitator*. [*Voces *concitator* et *concitor* saepius promiscue reperiuntur in *Liv.* MSS. V. l. l. ad fin. v. *concitare*.]

CONCĬTUS, a, um, part. a *con*, et *cieo*, concitatus, commotus, velox. *Cic. Caec.* 5. Defensor nimium litigiosus, concitus ad rixam. *Curt.* 7, 4. *ad f.* Equus calcaribus concitus. *Plin.* 9, 8, 7. Concitus fame. *Id.* 25, 3, 7. Mors concita ob cruciatus, *h. e.* properata. *Ov. Met.* 3, 79. Concitus imbribus amnis. *Virg. A.* 12, 921. Saxa concita tormento murali. *Id. ib.* 694. Immani concitus ira. [*Tac. A.* 1, 10. Cupidine dominandi concitos per largitionem veteranos. *Id. ib.* 60. *Sil.* 2, 543. Dea concita, i. e. irata.] Et *ib.* 902. cursu. *Ov. Met.* 10, 690. a numine. *Id. A. Am.* 1, 312. Aonio concita Baccha Deo. *Id. Trist.* 2, 388. Dolor concitus a laeso amore. *Id. Fast.* 6, 521. Ad vocem concitus urget iter. [*Tac. H.* 1, 70. Qui concitis auxiliis, et interruptis fluminum pontibus fidus Othoni putabatur, i. e. convocatis auxiliis. *Id. ib.* 2, 12. Is concita gente arcere provinciae finibus Othonianos intendit. *Id. ib.* 2, 61.] ¶ Est etiam *concitus* a *cio is*, paenult. producta. *Val. Fl.* 2, 460. ruit e sparso concita mapali Agrestum manus, *h. e.* convocata. *Luc.* 5, 597. Inde ruunt toto concita pericula mundo, *h. e.* commota, provocata.

CONCĪTUS, us, m. concitatio, impetus. In sexto casu singulari *Claud. Mamert. Genethl. Maxim.* 8. Quis simili concitu eques, aut velivola navis?

CONCĪVIS, is, comm. gen. qui ejusdem civitatis jure gaudet. Latini veteres dixere *civis*, aut *municeps*: posteriorum quidam *concivis*, ut *Tertull. adv. Marc.* 5, 17. vertens συμπολίτης, ex *D. Pauli ep. ad Ephes.* 2, 19. *Scipio* tamen *Maffejus Veron. illustr. par.* 2, 1. p. 13. et in *Mus. Veron.* p. 87, 5. affert curtum lapidem sine capite et cauda, in quo legitur mutila haec *Inscr*..... Dic. Q.... Rom. et Aug.... concivium Rom.... tannia ann. VII.... equit. Cyren. ann. VI. At lapis, quem ipsemet meis oculis attentius inspexi, inter voces *Con* et *Civium* punctum habet a manu antiquiore; ideoque patet, litteras *con.* non ad insequens verbum *civium* pertinere, sed fortasse reliquias esse vocis aliusvis, quae in mutilo marmore deest: flocci igitur facienda hujus inscriptionis auctoritas, quam convellere tentavit etiam *Rezzonico Dalla Torre Disquis. Plin. T.* 1. p. 208. Est etiam locus in *fragm. Agrar. de Limit.* p. 216. *Goes.* Exactum concivium locum primum appellatum, deinde dictum fundum. Sed locus obscurus est, et incertae lectionis, ut et ejus auctor incertae auctoritatis. Quare *concivis* vox est minus Latina, ut συμπολίτης minus probata Graecis, teste *Polluce* 3, 4. *in.*

CONCĬUNCŬLĂ, ae, f. diminut. a concio. *Cic. Att.* 2, 16. Quae mihi videtur una conciuncula clamore pedissequorum nostrorum esse peritura.

CONCLĀMĀTĬO, onis, f. ἀναβόησις, multorum clamor. *Senec. Clem.* 1, 12. Exaudire conclamationem tot millium sub gladio gementium. *Tac. A.* 3, 2. Lacrimis et conclamationibus dolorem testari. ¶ Item acclamatio. *Caes. B. C.* 2, 26. Curio universi exercitus conclamatione imperator appellatur.

CONCLĀMĀTUS, a, um, part. a *conclamo*. *Saxa conclamata* h. e. clamoribus completa, vel clamando vocata. *Mart.* 9, 46. de Prometheo: Videris immensis cum conclamata querelis Saxa senis etc. *Appul. Met.* 7. Nisi ploratu femineo conclamatum viatorum praesidium accurrisset. ¶ *Conclamata suprema* ap. *Quint. Decl.* 8, 10. et *Ammian* 30, 10. sunt voces, quibus recens mortui saepe nomine vocabantur: (V. CONCLAMO.) et *conclamata corpora* dicuntur a *Lucano*, in quibus nulla spes vitae restat: 2, 22. cum corpora nondum Conclamata jacent. Sic *Appul. Met.* 2. Defletus et conclamatus mortuus. Et *de dogm. Plat.* 2. Conclamata et desperata corpora. ¶ Hinc *conclamata res*, desperatae et perditae. *Serv.* ad *A.* 2, 233. ¶ *Conclamatum frigus* est maximum, veluti quo corpora conficiuntur, et pereunt. *Macr. Sat.* 7, 5. Mandragoram, aliasque herbas conclamati frigoris pipere temperatis. ¶ Pro celebri ac famoso. *Sidon. ep.* 6, 1. Conclamatissimus primipilaris. *Id. ep.* 8, 3. Conclamatissimae declamationes.

CONCLĀMĬTO, as, avi, atum, a. 1. idem quod clamito, vel simul clamito. *Pl. Merc.* 1, 1, 51. Conclamitare tota urbe.

CONCLĀMO, as, avi, atum, a. 1. συμβοάω, simul clamo. *Cic. Phil.* 6, 1. Cum vos universi una mente atque voce, iterum a me conservatam esse rempubl. conclamatis. [*Cic. Flacc.* 7. Quod Mithridates se velle dixit, id sutores et zonarii conclamarunt. *Tac. A.* 1, 8. Conclamant patres, corpus ad rogum humeris senatorum ferendum.] *Liv.* 6, 28. Conclamatum ad arma, concursumque in muros est. *Virg. A.* 2, 232. Ducendum ad sedes simulacrum, orandaque Divae Numina, conclamant. *Caes. B. G.* 5, 36. Conclamare victoriam. Et 26. Conclamaverunt, uti aliqui ex nostris ad colloquium prodirent. *Id. B. C.* 1, 7. Conclamant, se paratos esse. *Curt.* 4, 1. Conclamant, duceret, quo videretur. ¶ *Conclamare vasa*, ἀναζυγὴν σημαίνειν, militaris est locutio, pro denunciare inter milites, ut vasa colligant, quod fiebat, cum exercitus moturus erat castra. *Caes. B. C.* 1, 66. Signum dari jubet, et vasa militari more conclamari. ¶ Et absolute eod. sensu. *Id. ib.* 75. Ut militare institutum servaretur, conclamari jussit. ¶ Conclamatum est, πέπρακται, proprium eorum, qui morientibus assistunt, et translate pro finitum est, desperatum est. Solebant enim cadaverum faciem pluries frigida abluere, nomenque eorum clara voce inclamare, ne forte syncope correptos

pro mortuis funerarent. *Donatus* ad illud *Ter. Eun.* 2, 3, 56. Desine, jam conclamatum est. ¶ Ponitur et pro simplici clamo, vel valde clamo. *Pl. Mil.* 2, 2, 22. Ubi abiit, conclamo. *Ov. Met.* 4, 690. Conclamat virgo. Adde *Virg. A.* 3, 523. et *Petr. Sat.* 102. [*Conclamare*, cum de uno dicitur, ad res pertinet, quibuscum simul evenientibus vel doloris vel indignationis vel gaudii vox editur. *Ov. Met.* 10, 385. Spatio conclamat eodem. Hinc prae ceteris dicitur de iis, qui mali quid perpessi lamentabiles voces edunt. *Ov. Met.* 5, 227. Hei mihi! conclamat; medioque in pectore fixus tela gerit. *Id. ib.* 7, 843. *Caes. B. G.* 1, 47. Quos quum apud se in castris Ariovistus conspexisset, exercitu suo praesente conclamavit: Quid ad se venirent? *Tac. H.* 3, 29. Is conspicuus manu ac voce capta castra conclamavit.] ¶ Item pro voco, invoco. *Virg. A.* 7, 504. Auxilium vocat, et duros conclamat agrestes. *Ov. Met.* 13, 73. Conclamare socios. *Senec. Oed.* 974. Conclamare Deos omnes. ¶ Singulare est illud *Stat. Th.* 6, 13. planctu conclamat uterque Isthmos, Echioniae responsant flebile Thebae, *h. e.* resonat, personat. ¶ [Part. *Conclamans* ap. *Caes. B. C.* 3, 6. Conclamantibus omnibus: Imperaret, quid vellet. *F.*]

CONCLĀVĀTAE dicebantur, quae sub eadem erant clave. *Festus:* ubi *aedes* subintelligendum videtur: ut hoc voluerit significare, *conclavatas aedes* dicta fuisse plura cubicula, quae porta una, unaque clavi clauderentur. *Scalig.* putat legendum esse *conclavia.*

CONCLĀVĔ, is, n. μυχὸς, οἴκημα, pars aedium, cubiculum, membrum, quod clave claudi potest. Si simplex est, dicitur Italice *stanza*, *camera*, *gabinetto;* si alia habet cubicula adhaerentia (ut est ap. *Fest.* et *Donat.* ad *Ter.*) quae una clave clauduntur, *appartamento.* *Ter. Eun.* 3, 5, 35. Dum apparatur virgo in conclavi sedet. *Id. Heaut.* 5, 1, 29. Est mihi ultimis conclave in aedibus quoddam, retro. Sic *Cic. Rosc. Am.* 23. Cum coenatus cubitum in idem conclave cum duobus filiis isset. *Id. Or.* 2, 86. Conclave illud, ubi epularetur Scopas, concidisse. *Quint.* 11, 2. et *Val. Max.* 1, 8. *extern. n.* 7. eandem hanc rem narrantes, *triclinium* appellant. *Liv.* 39, 14. Ut sacerdotes ejus sacri omnes conquirerent, comprehensosque libero conclavi ad quaestionem servarent, *h. e.* libera custodia, extra publicum carcerem. V. CUSTODIA. *Colum.* 12, 2. Excelsissimum conclave pretiosissima vasa, et vestem desiderat. *Id.* 8, 1. *ad f.* Aves, quae conclavibus septae saginantur. *Imp. Constant. Cod. Theod.* 9, 3, 3. Unum carceris conclave, *h. e.* unus carcer. ¶ Ex allatis exemplis satis apparet *conclave* dici quamcumque aedium partem, dummodo claudi clave possit. ¶ In genit. plurali reperitur et *conclaviorum*, et *conclavium.* *Vitr.* 6, 5. Altitudines conclaviorum, quae oblonga fuerint, sic habere debent rationem etc. *Id.* 7, 9. In expolitionibus conclavium.

*CONCLĀVO, as, a. 1. συγκλῶ. *Gloss. Gr. Lat. B. A.*

CONCLAUSUS, a, um, part. a *conclaudo*, pro *conclusus* *Colum.* 3, 12. Eadem veluti conclausa, et coarctata semina comprimere. ¶ Conclusus magis est in usu.

CONCLINISCO. V. CONQUINISCO.

CONCLŪDO, is, usi, usum, a. 3. συγκατακλείω, idem quod claudo, vel simul claudo. *Cic. Univ.* 3. Deus intelligentiam in animo, animum conclusit in corpore. *Curt.* 5, 1. Tigris, et Euphrates Mesopotamiam ab utroque latere concludunt. *Virg. A.* 1, 425. optare locum tecto, et concludere sulco. *Senec. Hippol.* 122. Concludere monstra domo caeca. *Pl. Cas. a.* 1. *v.* 44. aliquem in fenestram. *Ter. Adelph.* 4, 2, 13. se in cellam aliquam. *Id. Eun.* 4, 3, 25. quempiam aliquo. *Cic. Fin.* 5, 20. Bestiae, quas delectationis causa concludimus. [*Ferae proprie dicuntur *concludi.* V. *Donat.* ad *Ter. Phorm.* 5, 1, 17.] ¶ Significat etiam obturare. *Val. Fl.* 1, 479. fissaque fluctu, Vel pice, vel molli concludere vulnera cera. ¶ Translate. *Ter. Hecyr.* 4, 4, 80. Tot me nunc rebus miserum concludit pater [*i. e. premit, urget. *Quint. Decl.* 14. p. 298. conclusit dolore, ubi v. *Schulting. Id. And.* 2, 3, 12. Ut ab illa excludar, hac concludar, i. e. in hujus (Philumenae) nuptias conjiciar. *Concludi* dicuntur omnes, qui ex difficultatibus expedire se non possunt, quibus exitus non patet. *Ruhnk.*] *Id. Eun.* 5, 9, 17. Fortuna tot res, tantas, tam opportune in unum conclusit diem. *Cic. Leg.* 1, 5. Jus civile in parvum et angustum locum concluditur. *Id. Or.* 1, 61. Orator concludatur in ea, quae sunt in usu civitatum vulgari et forensi. *Nep. Epam.* 4. *sub f.* Uno hoc volumine vitas excellentium virorum concludere constituimus, *h. e.* complecti. ¶ Saepe est verbum disputantium, et ponitur pro colligere argumentatione. *Gell.* 14, 1. *sub f.* Genethliacos nullo pacto consulendos esse, hujusmodi argumentis concludebat. *Cic. Fin.* 2, 19. *extr.* Deinde concludebas summum malum esse dolorem. *Id. Or.* 2, 53. Demonstrando, id quod concludere illi velint, non effici ex propositis, nec esse consequens. *Id. Or.* 35. Concludere argumentationes. *Id. Acad.* 4, 14. argumentum. ¶ Item pro finire. *Cic. Fam.* 5, 12. Ancipites variique casus exitu notabili concluduntur. *Id. Verr.* 2, 3. 69. *extrem.* Qua epistola recitata, conclusurum me esse crimen decumarum dixeram. *Id. Or.* 59. *ad f.* Verborum descriptus ordo alias alia terminatione concluditur. *Quint.* 1, 5. Vocem acuto tenore concludere. ¶ Concludere verba, aut sententias est eas numeris claudere, *h. e.* numerose explicare. *Cic. Or.* 69. Utitur ea trajectione verborum, et nihilo tamen aptius explet concluditque sententias. *Hor. Sat.* 1, 4, 40. neque enim concludere versum, Dixeris esse satis. ¶ [Part. *Concludens* ap. *Tac. Dial. de orat.* 31. Et singula statim argumenta concludens. *F.*]

CONCLŪSĔ, adv. συγκεκλεισμένως, numerose, concinne. *Cic. Or.* 53. Cum, ut fit, fortuito saepe aliquid concluse apteque dicerent. [*Pertinet ad numerosam orationem in clausulis periodorum.]

CONCLŪSIO, onis, f. actus concludendi, σύγκλεισις. *Vitr.* 5, 12. Ita conformandae portuum conclusiones. *Coel. Aurel. Acut.* 2, 3. et 10. Palpebrarum conclusio. *Caes. B. C.* 2, 22. Gravi pestilentia conflictati ex diutina conclusione, [*i. e. obsidione.] Hoc sensu usus est etiam *Nep. Eum.* 5. et *Vitr.* 5, 9. *ad f.* ¶ Translate est finis. *Cic. Q. Fr.* 1, 1, 16. In extrema parte et conclusione muneris ac negotii tui. ¶ In oratione *conclusio* est exitus et determinatio totius orationis, ut *Cic. Inv.* 1, 52. definit. Adde *extr.* 14. et *Or.* 2, 19. *a med.* et *Quint.* 6, 1. ¶ Item epilogus. *Auct. ad Herenn.* 2, 30. Conclusiones, quae apud Graecos ἐπίλογοι nominantur, tripartitae sunt etc. In quatuor locis uti possumus conclusionibus, in principio, secundum narrationem, secundum firmissimam argumentationem, in conclusione, *h. e.* in peroratione. Adde *Quint.* 6, 1. *init.* ¶ *Conclusio verborum* est eorum apta collocatio et compositio, qua numerus et periodus efficitur. *Cic. Or.* 3, 44. Haec duo, vocis dico moderationem, et verborum conclusionem a poetica ad eloquentiam traducenda duxerunt. *Id. Brut.* 8. Verborum quasi structura, et quaedam ad numerum conclusio. Adde *Or.* 49. *extr.* et 50. et *Quint.* 9, 4. *post in.* ¶ [*Cum *Quint. Inst.* 10, 2, 17. reprehendit eos, qui praecisis conclusionibus obscuri, Sallustium et Thucydidem superare existiment, de ἀποδόσεσι cogitandum est, quas, qui brevitatis nimiae vel acuminis causa omittunt obscuram orationem reddunt. *Ernest.* in *lex. technol. lat.* p. 79. sq. quem cf.] ¶ In argumentatione *conclusio* est complexio syllogismi, qua totius argumenti vis et ratio concluditur. *Gell.* 2, 8. Conclusionem syllogismi non in fine posuit, sed in principio. Adde 7. ¶ Item ipsa argumentatio, quoniam certis propositionibus, et certo ordine collocatis concluditur. *Cic. N. D.* 3, 7. *ad f.* Zenonis breves, et acutulae conclusiones. *Id. Acad.* 4, 4. Ex quo illa conclusio nascitur: si, sol quantus sit etc.

CONCLŪSIUNCŬLĂ, ae, f. diminut. a *conclusio.* Pro brevi argumentatione. *Id. Acad.* 4, 24. Quorum sunt contorta et aculeata quaedam sophismata: sic enim appellantur fallaces conclusiunculae. *Id. Tusc.* 2, 18. Stoici contortulis quibusdam ac minutis conclusiunculis effici volunt, non esse malum, dolorem.

CONCLŪSŪRĂ, ae, f. *Vitr.* 6, 11. Administrandum est, uti levent onus parietum fornicationes cuneorum divisionibus, et ad centrum respondentes earum conclusurae, *h. e.* colligationes, nexus.

CONCLŪSUS, a, um, part. a *concludo*, συγκεκλεισμένος, clausus. *Cic. N. D.* 2, 7. Conclusa aqua facile corrumpitur. *Lucr.* 4, 460. Conclusus locus. *Caes. B. G.* 3, 9. Longe aliam esse navigationem in concluso mari, atque in vastissimo Oceano. *Suet. Ner.* 31. Piscina conclusa porticibus. *Hygin. Astron.* 4, 14. Locum conclusiorem lumine implere. [*Ter. Phorm.* 5, 1, 17. Conclusam hic habeo uxorem saevam.] ¶ Translate. *Cic. Or.* 1, 42. Omnia fere quae sunt conclusa nunc artibus, dispersa et dissipata quondam fuerunt. [*Conclusa artibus dicuntur, quae ad formam artis redacta sunt.] *Id. Rosc. Com.* 5. In hanc formulam omnia judicia legitima, omnia arbitria honoraria conclusa et comprehensa sunt. *Id. Or.* 5. *extr.* Oratio neque perfecta, neque conclusa, *h. e.* numerosa, periodica. *Id. Fin.* 2, 27. Perfecto et concluso, neque virtutibus, neque amicitiis usquam locum esse etc. *Id. Verr.* 2, 2, 34. Facinus natum a cupiditate, auctum per stuprum, crudelitate perfectum atque conclusum.

CONCLŪSUS, us, m. In sexto casu singul. *Coel. Aurel. Tard.* 1, 4. Conclusu corporis corrigere.

CONCOCTĬO, onis, f. digestio cibi in stomacho, πέψις. *Cels.* 1, 8. Prodest adversus tardam concoctionem clare legere, deinde ambulare. Et 3, 22. Ne stomachus gravetur, et concoctionem impediat. *Plin.* 27, 7, 28. Absinthium adjuvat concoctiones. *Id.* 23, 8, 79. Fructus difficilis concoctioni. *Id.* 20, 5, 20. Caepe utiles praecordiis, et concoctioni. ¶ Differunt concoctio, et digestio. V. DIGESTIO.

CONCOCTUS, a, um, part. a *concoquo*, una coctus, συμπεπτόμενος. *Lucr.* 2, 852. Concocti odores. *Senec. ep.* 95. *ante med.* Ostrea echinis, spondyli perturbati mullis, concoctique. *Plin.* 31, 10, 46. *n.* 4. Sal nitrum sulphuri concoctum in lapidem vertitur. ¶ De cibo in stomacho gallinarum confecto. *Varr. R. R.* 3, 9. Bis die cibum dant, observantes ex quibusdam signis, ut prior sit concoctus, quam secundum dent. ¶ *Pani concocti*, h. e. maturi, seu qui ad suppurationem pervenere. *Plin.* 32, 9, 34. Sive discutere panos opus sit incipientes, sive concoctos emittere. ¶ Translate. *Liv.* 40, 11. Concocta consilia.

CONCOENĂ, ae, m. σύνδειπνος, qui simul coenat, compransor, conviva. *Gloss.* V. CONGERRO.

CONCOENĀTĬO, onis, f. coena, convivium, σύνδειπνον. *Cic. Senect.* 13. Accubitionem epularem Graeci tum compotationem, tum concoenationem vocant. Adde *eund. Fam.* 9, 24.

CONCŎLONĂ, ae, f. *August. ep.* 169. *ad Euseb.* Duas sanctimoniales concolonas suas de fundo catholicorum Christianorum transtulit.

CONCŎLOR, oris, omn. gen. ὁμόχροος, ejusdem coloris. *Virg. A.* 8, 82. sus Candida per silvam cum fetn concolor albo. *Plin.* 8, 33, 51. Oculi concolores corpori. *Colum.* 7, 3. Lingua concolor lanae. *Ov. Fast.* 1, 80. Et populus festo concolor ipse suo est, *h. e.* candidis togis indutus refert quodammodo candorem et laetitiam diei festi. *Stat. Silv.* 4, 7, 14. ubi Dite viso Pallidus fossor redit, erutoque Concolor auro.

CONCŎLORANS, antis, adj. eundem colorem referens. *Tertull. Pudic.* 8. Concolorantes figurae.

CONCŎLORUS, a, um, adj. concolor. *Capell.* 6, 213. Carystos marmoreis fluctibus concolora.

CONCŎMĬTĀTUS, a, um, adj. signif. passivae. *Pl. Mil.* 4, 3, 10. Quibus concomitata recte deveniat domum.

CONCOPŬLO, as, avi, atum, a. 1. idem quod copulo. *Lucr.* 6, 1075. Denique res auro argentum concopulat una. Al. leg. *copulat:* et adhuc constat versus, si synaloephe abstineas: quod non est *Lucretio* insuitatum.

CONCŎQUO, is, oxi, octum, a. 3. συμπέπτω, idem quod coquo, vel bene coquo. *Varr. R. R.* 2, 10. Vel ad focum afferre ligna, ac cibum concoquere. In edit. Jenson. an. 1472. est *conquaerere:* ex quo Aldus 1514. edidit *concoquere:* alii habent *coquere.* ¶ Item cibum in stomacho conficere. *Cic. N. D.* 2, 49. Stomachi calore concoquere. *Id. Fin.* 2, 20. Cibus facillimus ad concoquendum. *Cels.* 3, 22. Cibi, qui facile concoquuntur. *Plin.* 11, 53, 118. *extr.* Concoquere somno. Absolute *Senec. Benef.* 4, 39. Surgam, quamvis non concoxerim. ¶ Dicitur et de aliis rebus. *Plin.* 22, 22, 46. *de boleto.* Si caligaris clavus affuerit nascenti, omnem illico succum in venenum concoquit. *Id. ib.* 24, 50. Propolis alvorum tubera discutit, dura concoquit, *h. e.* emollit, et ad suppurationem perducit. *Id.* 24, 8, 36. Juniperus tusses concoquit, et duritias. Et *ib.* 9, 39. Vomicae, et pani difficile concoquentes, *h. e.* difficile collectum pus maturantes. *Id.* 21, 19, 74. Concoquere suppurationes. *Id.* 18, 11, 29. *n.* 1. Terra acceptum humorem concoquens intra se vice succi continet. ¶ Translate est cogitare, perpendere. *Cic. Rosc. Com.* 15. Tibi diu deliberandum et concoquendum est, utrum Chaereae injurato, an Manilio et Luscio juratis credas. *Senec. ep.* 84. In his, quibus aluntur ingenia, quaecumque hausimus, non patiamur esse integra, ne aliena sint: concoquamus illa. ¶ Item aequo animo pati, strenue ferre. *Liv.* 4, 15. Ut quem senatorem concoquere civitas vix posset, regem ferret. *Cic. Q. Fr.* 3, 9. Ut ejus ista odia non sorbeam solum, sed etiam concoquam. *Petr. Sat.* 105. Ego quidem tres plagas Spartana nobilitate concoxi. Et *ib.* 82. Sicco ore famem concoquit, *h. e.* jejunus tolerat famem. ¶ Item admittere, probare, more ventriculi cibos admittentis et concoquentis. *Cic. Fam.* 9, 4. Vide, utra te κρίσις magis delectet, an haec, quam noster Diodotus non concoquebat. ¶ Item consumere, absumere. *Pl. Trin.* 2, 1, 2. Egomet me concoquo, et macero, et defatigo.

CONCORDĀBĬLIS, e, adj. qui concordari facile potest. *Censorin. de die nat.* 10. Non promiscue voces omnes cum aliis junctae concordabiles in cantu reddunt effectus.

*CONCORDĀTĬO, onis, f. i. q. concordia. *Vulg. Siracid.* 22, 22. et 27, 21. *B. A.*

CONCORDĀTUS, a, um, part. a *concordo.* *Papin. Dig.* 11, 5, 48. Matrimonium bene concordatum dirimere.

[CONCORDĔ, adv. idem ac concorditer. *Inscr.* ap. *Fea*, *Var. di notiz.* p. 174. Me reddite conjugi meae, quae mecum vixit tam concorde ad fatalem diem. *F.*]

CONCORDĬA, ae, f. ὁμόνοια, unanimitas, et consensus: a *corde*, ut ait *Varr. L. L.* 4, 10., quasi congruentia cordium. *Cic. ad Pompej. post ep.* 11. *l.* 8. *ad Att.* Fore, ut in Italia possemus concordiam constituere. *Id. Cluent.* 55. Esse conjunctum alicui concordia. *Balb.* ad *Cic. post ep.* 15. *l.* 8.

ad Att. Reducere aliquos ad pristinam concordiam. Pl. Amph. 1, 2, 12. Redigere uxorem in concordiam viri. Et ib. 3, 3, 7. Redire in concordiam. Cic. Att. 7, 3. Adducere rem ad concordiam. Id. ib. 1, 18. Disjungere concordiam. Curt. 10, 8. extr. Concordiam et pacem firmare. Sall. or. 1. ad Caes. de republ. ordin. ad f. Pacem concordiamque stabilire. Gell. 2, 12. Restituere et conciliare concordiam. ℙ Concordia res parvae crescunt: discordia maxumae dilabuntur: quod habetur apud Sall. Jug. 10., trita et celebris sententia est. ℙ Translate. Cic. fragm. Oecon. ap. Colum. 12, 2. Ex concordia vocum amicum quiddam et dulce resonat. Quint. 5, 10. sub f. Sociata nervorum concordia cantus vocis plurimum juvat. Plin. 34, 14, 42. Concordia, quam magnes cum ferro habet. Id. 29, 4, 17. Concordia rerum ac repugnantia. [*Plin. Pan. 4, 6. At principi nostro quanta concordia, quantusque concentus omnium laudum omnisque gloriae contigit.] ℙ Discors concordia est earum rerum, quae cum inter se diversae sint, tamen commixtae unum quoddam corpus conficiunt, dum una alterius vires temperat et coercet, ut fit in mixtis elementorum. Ov. Met. 1, 433. et discors concordia fetibus apta est. Adde Hor. Ep. 1, 12, 19. ℙ Et translate ita dicitur amicitia simulata. Lucan. 1, 98. Temporis angusti mansit concordia discors, Paxque fuit non sponte ducum. ℙ Reperitur etiam concordia pro societate. Vell. 2, 65. Se cum Bruto Cassioque juncturum vires suas, si Caesar ejus aspernaretur concordiam. ℙ Concordia Dea fuit apud Romanos, teste Varr. l. sup. c., Cic. N. D. 2, 23. et ib. 3, 18., Ov. Fast. 6, 91. et August. Civ. Dei 3, 25. et veterib. aliquot Inscr. ap. Grut. 100. Huic non una aedes Romae fuit, alia nempe a Furio Camillo dictatore vota in seditione populari, quam Livia Augusta restituit, et Tiberius dedicavit: alia vota a L. Manlio praetore, et a M. et C. Atiliis dedicata: alia dedicata a C. Flavio Cn. F. scriba. Prima fuit ad ipsum Capitolii ascensum, et respiciebat forum et comitium: altera in arce Tarpeja, tertia in area Vulcani. In prima frequenter senatus habebatur, ominis causa. ℙ Denique Concordia urbs est Carnorum excisa, apud Romatinum portum (qui nunc a multis putatur esse porto Gruaro) inter Altinum, et Aquilejam, olim Romanorum colonia. Plin. 3, 18, 22. ℙ Alia est Concordia cognomento Julia in Hispania Baetica. Id. ib. 1, 3.

CONCORDĬĀLIS, e, adj. ad concordiam pertinens. Firmic. Mathes. 6, 32. Uxores, quae semper concordialibus vinculis copulentur. ℙ Concordialis est etiam sacerdos Deae Concordiae, ut Augustalis Augusti. Hujusmodi sacerdotium proprium fuit Patavinorum; Patavii enim sex repertae sunt inscriptiones, quae illius mentionem faciunt. Inscr. ap. Grut. 877, 9. T. Livius Liviae T. F. Quartae L. Halys Concordialis. V. Ursat. Marm. erud. ep. 8.

CONCORDĬENSIS, e, adj. ad Concordiam urbem pertinens. Concordienses, ium, ejus urbis incolae. Plin. 4, 22, 35.

CONCORDIS, e, adj. pro concors, antiquum est et obsoletum. Caecil. ap. Prisc. 6. in f. Modo fit obsequens, hilaris, comis, communis, concordis, dum id, quod petit, potitur. Adde eund. Prisc. 7, 764.

CONCORDĬTAS, atis, f. idem ac concordia. Pacuv. ap. Non. 2, 151. Concorditatem hospitio adjunctam, et perpetuam probitatem conservetis.

CONCORDĬTER, adv. ὁμονοητικῶς, unanimiter, concordi voluntate. Pl. Curc. 2, 2, 14. Sane illi inter se congruunt concorditer. Ov. Met. 7, 752. et dulces concorditer exigit annos. Liv. 4, 45. extr. Bellum gerere concordius. Cic. Rabir. perduell. 5. Mors fratris, quicum concordissime vixerat. Adde Enn. ap. Charis. 2, 177.

CONCORDĬUM, ii, n. idem quod concordia. Papin. Dig. 23, 4, 27. Reversa post jurgium, per dissimulationem mulier, veluti venali concordia. Ita Torrent., at Haloander habet concordia. [*Defendi quidem hujus vocabuli forma potest, exemplo aliorum, quae in a et um desinunt, sed nescio an satis firma esse haec ratio videri possit.]

[CONCORDĬUS, ii, m. idem ac concors. Est cogn. Rom. Inscr. ap. Mur. 1260, 10. Ti. Julius Concordius. F.]

CONCORDO, as, avi, atum, n. 1. ὁμονοέω, concordem esse, convenire. Cic. Tusc. 4, 13. Sic animi sanitas dicitur, cum ejus judicia opinionesque concordant. Justin. 27, 3. Ne tunc quidem fratres concordare potuerunt. Ter. Ph. 2, 3, 86. Si concordabis cum illa, habebis quae tuam senectutem oblectet. Ov. Met. 1, 518. concordant carmina nervis. [*Haec ad concentum vocis et fidium pertinent.]

CONCORPŎRĀLES, ium, m. plur. contubernales, commanipulones, idest qui in eodem sunt contubernio. Ammian. 28, 5. Ne uno quidem caedibus concorporalium superesse permisso. Adde 21, 12.

CONCORPŎRĀTĬO, onis, f. Tertull. adv. Marc. 4, 4. Concorporatio Legis et Prophetarum. Adde Baptism. 8.

CONCORPŎRĀTUS, a, um, part. a concorporo. Ammian. 22, 8. Hi scopuli stetere concorporati. Tertull. Pudic. 15. Concorporatus Ecclesiae. Marcell. Empir. 36. Cum bene permixtum et concorporatum videris medicamen.

CONCORPORĬFĬCĀTUS, a, um, adj. in unum corpus redactus. Tertull. adv. Valent. 23. In mundo coelementato et concorporificato.

CONCORPŎRO, as, avi, atum, a. 1. συσσωματοποιέω, in unum corpus redigo. Plin. 22, 24, 53. Facillimeque cum melle concorporatur. Id. 27, 12, 90. Polyanthemum vitiligines concorporat, h. e. delet vitiliginem, et reliquo corpori cutem reddit parem.

CONCORS, ordis, adj. ὁμόνους, qui est unius cordis, idest unius animi: a con et cor. Cic. Tusc. 1, 9. Aliis cor ipsum animus videtur, ex quo excordes, vecordes, concordesque dicuntur. Pl. Aul. 3, 5, 7. Multo fiat civitas concordior. Cic. Ligar. 2. Concordissimi fratres. Id. Leg. 3, 12. Moderatus et concors civitatis status. Id. Univ. 5. Concors amicitia. Liv. 6, 6. extr. Concordibus animis juncti. Suet. Caes. 19. Nihil non ausurum eum, concordi et consentiente collega. [*Prop. 2, 34, 6. Et bene concordes tristia ad arma vocat. Tac. A. 3, 33. Multum ante repetito, concordem sibi conjugem, et sex partus enixam. Id. ib. 6, 42. Trecenti, opibus aut sapientia delecti, ut senatus: sua populo vis: et, quoties concordes agunt, spernitur Parthus. Virg. Ecl. 4, 47. Concordes stabili fatorum numine Parcae.] ℙ Translate. Senec. Agamemn. 781. Concordi gradu ire. Plin. 5, 9, 10. Nilus se totum aquis concordibus rursus junxit. Virg. A. 3, 542. Equi sueti frena jugo concordia ferre, h. e. concordes ferre frena jugo juncti. Ov. Met. 8, 708. concordes egimus annos. [*Sil. 11, 439. Concordem citharae movit per carmina linguam, i. e. canentem ad citharam.] Lucan. 4, 197. Instituere mensas concordes. Prop. 4, 5, 6. Torus concors. Pers. 5, 49. Concordia fata. [*Sil. 4, 100. Ambobus — insania concors, i. e. par. Id. 16, 68. Agmina concors Avertit fuga confestim dispersa per agros.] ℙ In sexto casu habet etiam concorde, teste Prisc. 7, 764.

CONCRASSO, as, a. 1. crassum reddo. Coel. Aurel. Tard. 4, 3. Lac liquida concrassat.

CONCRĀTĬCIUS, a, um, adj. qui ex consertis cratibus fit. Ulp. Dig. 17, 2, 52. §. 13. Ut ibi concraticium parietem inter se aedificarent. In emendatissimis libr. legitur Craticium.

CONCREBRESCO, is, ebui, n. 3. idem quod crebresco, densus fio, augesco. Virg. Cir. 25. Cum levis alterno Zephyrus concrebuit Euro. V. CREBRESCO.

CONCRĒDĬTUS, a, um, part. a concredo, commissus. Cic. Rosc. Am. 39. Fortunae commendatae atque concreditae. Pl. Aul. 3, 6, 45. Aurum concreditum.

CONCRĒDO, is, edidi, editum, a. 3. ἐπιτρέπω, idem quod credo, hoc est committo, servandum do, fidei trado alicujus. Cic. Quint. 20. Cui tu rem et famam tuam commendare proficiscens, et concredere solebas. Pl. Bacch. 4, 9, 141. Concredere alicui aurum. Id. Trin. 1, 2, 104. aliquid clam taciturnitati, fidei, et fiduciae alicujus. Id. Merc. 2, 1, 9. quippiam alicui in custodiam. Id. Pers. 3, 3, 36. aliquid alicui in manum. [*Hor. Sat. 2, 6, 43. Concredere alicui nugas.] ℙ Absolute sine accusativo. Prop. 1, 10, 11. Sed quoniam non es veritus concredere nobis. ℙ Translate. Colum. 3, 1. ad f. Concredere vites teneriores calido coelo. Id. praef. navigia mari. Catull. 64, 213. cum gnatum ventis concrederet Aegeus. [*Sil. 5, 523. Misso concredere telo fortunam optatae caedis.] ℙ Pro assignare, attribuere: translate Sever. A. 157. summis si forte putas concredere causis Tantum opus etc.

CONCRĒDŬO, is, ui, a. 3. pro concredo, Plautinum est: Aul. 3, 6, 48. Ne tu in me mutassis nomen, si hoc concreduo. Id. Cas. 2, 8, 45. Ei ego amorem meum omnem concredui.

CONCRĔMĀTĬO, onis, f. actus concremandi, incendium. Fulg. Myth. 1, 15. de Phaeth. Sibi atque mundo concremationis detrimenta conflavit.

CONCRĔMĀTUS, a, um, part. a concremo, una crematus, ut Concrematae urbes Senec. ep. 9. ad f.

CONCRĔMENTUM, i, n. concretio, collectio. Appul. Apol. In corpore concrementa varii fellis, et turbidi spiritus, et pinguis humoris aegritudinum incitamenta sunt.

CONCRĔMO, as, avi, atum, a. 1. idem quod cremo, vel simul cremo, συγκαίω. Liv. 3, 53. Vivos igni concrematuros minabantur. Senec. Ben. 6, 22. Repentino concrementur incendio. Plin. 12, 18, 41. Quantum (cinnamomi) Nero princeps novissimo Poppaeae suae die concremaverit.

CONCRĔO, as, avi, atum, a. 1. idem quod creo, vel simul creo. Gell. 19, 5. in tit. ex nive crystallus concreatur.

CONCRĔPĀRĬUS, a, um, adj. a concrepando. In Supposit. Bacchidis Plautinae, prol. 3. Ore concrepario frequenter fremunt, atque male mussitant. ℙ Vel una haec vox satis ostendere potest, quam levi sint auctoritate illa Plauto Supposita.

CONCRĔPĀTĬO, onis, f. Arnob. 2, 73. Concrepationes scabillorum.

CONCRĔPĬTO, as, frequentat. a concrepo. Prud. περὶ στεφ. 11, 56. Virgarum concrepitat fragor.

CONCRĔPO, as, pui, pitum, are, n. 1. διαλακέω, ληκέω, idem quod crepo, resono, strepo. Pl. Mil. 2, 1, 76. Foris concrepuit hinc a vicino sene. Cic. Coel. 27. extr. Scabilla concrepant, aulaeum tollitur. Ov. Fast. 3, 740. Aeriferae comitum concrepuere manus. Liv. 28, 29. Exercitus gladiis ad scuta concrepuit. Id. 6, 24. Simul primo concursu concrepuere arma, hostis dolo, non metu pedem retulit. [*Caes. B. G. 7, 21. Conclamat omnis multitudo et suo more armis concrepat.] ℙ [Concrepare absolute, et concrepare digitis, vel digitos est pollice et digito medio inter se collisis crepitum edere, quo signo lautiores domini apud Romanos ad viliora ministeria servos vocare solebunt, quodque superbiam et arrogantiam ostentabat. [*Das Schnippchenschlagen.] Cic. Agr. 2, 30. Qui, simul ac decemviri concrepuerint, armati in cives, et expediti ad caedem esse possint, h. e. digitis concrepantibus signum dederint. Id. Off. 3, 19. Si digitis concrepuerit. [*Cf. Beier. ad h. l.] Petr. Sat. 27. Lautissimus homo digitos concrepuit; ad quod signum matellam spado ludenti supposuit. [*Cf. Böttig. Sab. 1, 41.] ℙ Sunt qui putent, concrepare digitis illum etiam significare digitorum sonitum, quem Galli dicunt faire craquer les doigts, Itali fare scricchiolare le dita, [*die Finger knacken lassen.] quemque Arist. ep. 1, 16. ita describit, ἐμάλαττε τοὺς δακτύλους ἐκ τῶν ἁρμῶν ἠρέμα χαλῶσα; cum nempe condyli digitorum ita distenduntur, ut crepitum edant, quod tamen non probant. Ceterum hoc puerile, et amatorium apud Graecos habebatur, ut etiamnum est apud nostrates adolescentes. F.] ℙ Active cum accusativo, quemadmodum et crepo, et resono, et persono, etc. Ov. Fast. 5, 441. Temesaeaque concrepat aera. Petr. Sat. 22. extr. Aera concrepans omnes excitavit. Adde Martial. 11, 16.

CONCRESCENTĬA, ae, f. concretio. Vitr. 8, 3. post med. Ex aquarum subsidentia in corporibus, et concrescentia.

CONCRESCO, is, evi, etum, n. 3. συγκρίνομαι, καταπήγνυμαι, coalesco, conglutinor, coeo, conglacio. Lucr. 6, 494. Pluvius humor concrescit in altis nubibus. [*Ov. Met. 9, 220. Utque ferunt imbres gelidis concrescere ventis. Id. ib. 5, 673. Alteraque alterius rigido concrescere rostro.] Cic. N. D. 2, 10. Aqua neque conglaciaret frigoribus, neque nive pruinaque concresceret, nisi, etc. Colum. 7, 8. Cum lac concrevit. Virg. A. 12, 905. gelidus concrevit frigore sanguis. [*Id. G. 3, 360. Concrescunt subitae currenti in flumine crustae.] Plin. 36, 22, 45. Concrescere in lapidem. Prop. 4, 5, 65. Vidi ego rugoso tussim concrescere collo, h. e. pituitam ex tussi spissescere et densari. ℙ Translate. Virg. Ecl. 6, 33. ut his exordia primis Omnia, et ipse tener mundi concreverit orbis, h. e. collectus, et informatus sit, ut Serv. exponit. ℙ Concresse pro concrevisse est ap. Ov. Met. 7, 416. ℙ Pro simplici cresco. Colum. 7, 3. ante med. Lana quanto prolixior in pecore concrescit, tanto magis obnoxia est rubis. Id. 3, 11. ad f. Valles, quae fluminum alluvie, et inundationibus concreverint, aptas esse vineis, h. e. in altitudinem creverint, congesto limo.

CONCRĒTĬO, onis, f. σύγκρισις, actus concrescendi, coagmentatio, coagulatio. Cic. Univ. 14. Causae, quae vim habeant frigoris et caloris, concretionis et liquoris. Id. N. D. 1, 25. extr. Corporum concretio. Et Tusc. 1, 27. Mens segregata ab omni concretione mortali, h. e. ab omni materia, seu ab omni corpore.

CONCRĒTUS, a, um, part. a concresco, συγκριματικός, πηγματώδης, coagmentatus, coagulatus, densus: cui opponitur liquidus, fusus. [*Cic. N. D. 2, 23. Nimis concreti humores.] Virg. G. 3, 463. Et lac concretum cum sanguine potat equino. Plin. 11, 41, 96. Butyrum est spuma lactis concretior. Id. 29, 2, 10. Sordes caudarum concretae in pilulas. Id. 4, 16, 30. Mare concretum. Virg. A. 2, 277. Concreti sanguine crines. [*Ov. Met. 13, 201. Humano concreta sanguine barba.] Virg. G. 1, 236. Zonae caerulea glacie concretae. [*Id. ib. 2, 376. Concreta frigora. Curt. 8, 4. Congretum gelu.] Liv. 21, 36. extr. Alte concreta glacies. Lucr. 3, 20. Nix acri concreta pruina. Id. 4, 1237. Semen concretius aequo. Cic. Tusc. 1, 18. ad f. Crassus hic et concretus aer, qui est terrae proximus. Id. Div. 1, 57. Pingue et concretum coelum. Id. Tusc. 1, 27. et 29. Nihil est animis admixtum, nihil concretum, nihil copulatum, nihil coagmentatum. ℙ Concreta ossa, ap. Plin. 7, 18, 18. et ib. 19, 18. sunt sine medulla. ℙ Item conflatus, compositus: cui opponitur simplex. Cic. N. D. 3, 12. Omne corpus aut aqua, aut aer, aut ignis, aut terra est, aut id quod est concretum ex his. Et ib. 14. Aliquid

concretum ex pluribus naturis. Et translate. *Id. Pis.* 9. *extr.* Illud funestum animal ex nefariis stupris, ex civili cruore, ex omnium scelerum importunitate concretum. [*Cic. Tusc.* 1, 24. Nam sanguinem, bilem cet. videor posse dicere, unde concreta et quomodo facta sint, i. e. nata, orta. *Tac. A.* 13, 57. Illo in amne illisque silvis salem provenire, non, ut alias apud gentes, eluvie maris arescente unda, sed super ardentem arborum struem fusa, ex contrariis inter se elementis, igne atque aquis concretum.] ℙ Item affixus, inhaerens. *Virg. A.* 6, 746. Concretam exemit labem, purumque reliquit etc. ℙ *Concretus dolor* dicitur ab *Ov. Pont.* 2, 11, 10. qui non funditur in lacrimas. ℙ Facies concreta squalore diutino ap. *Quint. Decl.* 8, 8., *h. e.* contracta, pallescens, et lacrimas quodammodo ex longo fletu concretas habens. ℙ *Concretus color* est subobscurus, pallidus, hebes. *Cic. carm. de suo Cons. Divin.* 1, 11. Cum claram speciem concreto lumine luna Abdidit, et subito stellanti nocte perempta est. ℙ Nanus suos breviter concretus in artus, ap. *Prop.* 4, 8, 41. *h. e.* compactus, contractus. Al. leg. *curvatus.*

CONCRĒTUS, us, m. concretio. In sexto casu singulari. *Plin.* 12, 16, 35. de myrrha: In concretu albicantis succi, et tabescentis.

CONCRĬMĬNOR, aris, dep. 1. idem ac criminor. *Pl. Mil.* 2, 2, 87. Ut si illic concriminatus siet adversus militem meus conservus.

CONCRISPANS, antis, part. ab inusit. *concrispo*, idem quod crispans. *Vitruv.* 8, 1. In quibus locis videbuntur humores se concrispantes, et in aera surgentes, *h. e.* vapores humidi undatim e terra surgentes, et crispi. *Ammian.* 16, 12. Tela concrispans, *h. e.* vibrans, telis micans.

CONCRISPĀTUS, a, um, part. ab inusit. *concrispo*, crispatus, crispus. *Vitr.* 4, 1. Capillamento concrispati cincinni.

[CONCRŬCĬFĪGO, is, a. 3. simul cum aliis crucifigo. Translate. *Sidon. ep.* 6, 1. Sed si tu inter et illum, cui concrucifigeris, Iesum Christum dominum nostrum, intercessor assistas, non ulterius descendemus in infernum viventes. *F.*]

CONCRŬCĬOR, aris, pass. 1. συμπάσχω. patior, crucior, doleo. *Lucr.* 3, 148. cum caput, aut oculus tentante dolore Laeditur in nobis, non omni concruciamur Corpore.

CONCRUSTĀTUS, a, um, adj. crusta obductus. *Ammian.* 17, 7. Soliditates concrustatae. Et 30, 6. Meatus gelidis frigoribus concrustati.

CONCŬBANS, antis, part. ab inusit. *concubo*, cubans, jacens. *Sulpicia poetria*, ap. *Schol. Juv.*, cujus verba V. in CADURCUM.

CONCŬBĀTĬO, onis, f. actus recumbendi. *Coel. Aurel. Acut.* 2, 37. Ipsa lecti concubatio neque dura, neque plus satis mollis erit procuranda.

CONCŬBĀTUS, us, m. pro *concubinatus* legitur in Edit. *Torrent.* ap. *Mart. Dig.* 25, 7, 3., ubi alii *concubinatus.*

CONCŬBĪNA, ae, f. παράκοιτος, παλλακή, mulier, quam quis non mariti animo, sed concubitus tantum causa domi suae habet. *Masur.* ap. *Paul. Dig.* 50, 16, 144. scribit, pellicem apud antiquos eam habitam, quae cum uxor non esset, cum aliquo tamen vivebat: eamque nunc vero nomine amicam, paulo honestiore concubinam vocari. *Cic. Or.* 1, 40. In concubinae locum aliquam ducere. [*Tac. H.* 1, 72. Inter stupra concubinarum et oscula cet.] V. *Dig.* 25, 7. qui *De concubinis* inscribitur.

CONCŬBĪNĀLIS, e, adj. ad concubinam pertinens, ut concubinales illecebrae. *Sidon. ep.* 9, 6. *extr.*

CONCŬBĪNĀTUS, us, m. consuetudo concubinarum. *Suet. Ner.* 28. Super nuptarum concubinatus Vestali virgini Rubriae vim intulit. *Pl. Poen. prol.* 102. Emere aliquam sibi in concubinatum. *Ulp. Dig.* 25, 7, 1. Habere aliquam in concubinatu. Et *ib.* esse in concubinatu alicujus. *Id. ib.* 48, 5, 13. Dare se in concubinatum.

CONCŬBĪNUS, i, m. impurus lecti socius, meritorius, mollis, effeminatus, παράκοιτος. *Catull.* 61, 130, 132., etc. *Quint.* 1, 2. et *Plin.* 8, 45, 70. ℙ Ponitur et pro moecho, adultero. *Mart.* 6, 22. [*Tac. A.* 13, 21.] ℙ Est etiam, et primario quidem sensu, qui non nefandae Veneris, sed quacumque de causa simul cum alio cubat. *Tert. Resurr. carn.* 6. Gladium latrociniis ebrium quis non a domo tota, nedum a cubiculo, nedum a capitis sui officio relegabit, praesumens scilicet, nihil aliud se quam illudia animarum somniaturum urgentium et inquietantium sanguinis sui concubinum? *h. e.* illum, qui dormiens secum habet gladium, quo earum corpora confossa sunt.

CONCŬBĪTĀLIS, e, adj. ad concubitum pertinens. *Tert. ad Nat.* 2, 11. Consationes concubitales.

CONCŬBĪTĬO, onis, f. idem quod concubitus. *Hygin. Astron.* 2, 12. Perseus inusitato genere concubitionis natus.

CONCŬBĪTOR, oris, m. συγκοιμητής, concubinus. Legitur in quadam declamatione, quae inscribitur *Tribunus Marianus c.* 5. Si quis masculorum erit concubitorum, et praeterea dicitur esse *Tertull.*, *Salviani*, et *Justin. in novellis Constitutionib.*

CONCŬBĪTUS, us, m. συνουσία, coitus. *Cic. N. D.* 1, 16. Concubitus Deorum cum humano genere. [*Hor. A. P.* 398. Concubitu prohibere vago. *Virg. Ecl.* 6, 50. At non tam turpes pecudum tamen ulla secuta est Concubitus. *Id. G.* 3, 130. Ubi concubitus primos jam nota voluptas Sollicitat. *Tibull.* 2, 5, 53. Concubitusque tuos furtim, i. e. clam peractos, furtivos.] *Virg. G.* 4, 198. de apib.: Quod nec concubitu indulgent, pro *concubitui*. Sic *ib.* 158. victu invigilant, pro *victui*. Plura hac de re habet *Gell.* 4, 16. V. ASPECTUS. ℙ *Concubitus* est etiam ordo jacendi in lecto convivali. *Prop.* 4, 8, 36. Quaeris concubitus? inter utramque fui. ℙ *Concubitus dentium* ap. *Coel. Aurel. Acut.* 2, 10. est eorum vehemens confixio, ut ipsemet exponit, h. e. constrictio. Adde 3, 6.

CONCŬBĬUM, ii, n. idem quod concubitus. *Gell.* 9, 10. Puris honestisque verbis venerandum illud concubii pudici secretum dicere. Adde *Enn.* ap. *Non.* 4, 292. ℙ Item concubiae noctis tempus: a concubitu dormiendi causa dictum, quod fere omnes tunc cubant, ut *Varr. L. L.* 5, 2. et *ib.* 6, 4. docet. *Pl. Trin.* 4, 2, 44. Concubium sit noctis, priusquam etc. Adde *Varr. l. c.* V. v. seq.

CONCŬBĬUS, a, um, adj. *Concubia nox* (nam extra hanc formulam non occurrit) a *concubitu dormiendi causa* dicta, ut est ap. *Varr. L. L.* 5, 2. est primi somni tempus, ut *Non.* definit 2, 175. Partes enim noctis, ut docet *Censorin. de die nat.* 24., ubi haec ex professo tradit, apud Latinos hae sunt: prima *crepusculum*: secunda id tempus quod dicebant *luminibus accensis*, antiqui *prima face*: tertia *concubium*, cum itum est cubitum: quarta *nox intempesta*, qua nihil agi tempestivum est: quinta *ad mediam noctem*: sexta *media nox*: septima *de media nocte*: octava *gallicinium*: *conticinium* nona: decima *ante lucem*: undecima *diluculum*. Confirmat *Servius* haec eadem proponens, et quidem ex Varronis sententia, ad illud *Virg. A.* 2, 268. Tempus erat, quo prima quies mortalibus aegris Incipit. Confirmat etiam ad *A.* 3, 587. et *Macr. Sat.* 1, 3. *extr.* et *Non.* 2, 175. Sisennae locum afferens, et *Petr. Victor. Variar. lect.* 8, 3., ubi locum illum *Liv.* 25, 9. Annibal concubia nocte movit etc., non alia ratione intelligendum esse contendit, quam ut *concubia nox* primum noctis tempus significet. *Cic. Div.* 1, 27. Concubia nocte visum esse in somnis ei etc. Adde *Tac. A.* 1, 39., item *Plin.*, qui 29, 6, 24. addita praepositione, *nocte in concubia* dixit. ℙ Quod vero apud *Varron. l. c. concubia nox* cum *nocte intempesta*, et cum *silentio noctis*, et *conticinio* confundi videtur; primo id *Varro* refert non ex sua, sed ex aliorum sententia: deinde minutam illam Censorini divisionem non semper servavere scriptores: ex quibus *Appul.* quoque *Met.* 2. *post med.* videtur *concubiam noctem* non pro primo somni tempore, sed pro nocte jam provecta posuisse. Ejus verba sunt: Ecce crepusculum, et nox provecta, et nox altior, et deinde concubia altior, et jam nox intempesta.

CONCULCĀTĬO, onis, f. actus conculcandi. *Plin.* 8, 18, 26. Bibunt cameli, obturbata conculcatione prius aqua: aliter potu non gaudent.

CONCULCĀTUS, us, m. idem quod conculcatio. Translate *Tertull. Resurr. carn.* 22. Tunc erit Hierusalem conculcatui nationibus.

CONCULCO, as, avi, atum. a. 1. καταπατέω, idem quod calco, proculco. *Cato R. R.* 25. Vinaceos conculcato in dolia picata. *Cic. Pis.* 25. Ut ad portam Exquilinam, Macedonicam lauream conculcarim. ℙ Translate. *Id. Fl.* 22. *ad f.* Istum semper illi ipsi domi proterendum esse, et conculcandum putaverunt. *Id. Att.* 8, 11. Conculcari miseram Italiam, videbis proxima aestate, et quati etc. *Senec. ep.* 23. Disjice et conculca ista, quae extrinsecus splendent: ad verum bonum specta. Adde *Lucr.* 5, 1139. ℙ [Part. *Conculcans* ap. *Hieron. in Isajam* 14, 51, 14. Conculcans adversarios tuos. *F.*]

CONCUMBO, is, ubui, ubitum, n. 3. συγκοιμάομαι, una cubo, dormio. *Prop.* 4, 1, 4. Euandri profugae concubuere boves. ℙ Ex usu autem accipitur pro rem Veneream habere. *Cic. Fat.* 13. Concubiturum cum uxore Lajum, et ex ea Oedipum procreaturum. *Prop.* 2, 12, 15. Endymion Phoebi cepisse sororem Dicitur, et nudae concubuisse Deae. *Juven.* 6, 190. Concumbunt Graece.

CONCŬMŬLĀTUS, a, um, adj. accumulatus. *Tertull. Virg. vel.* 7. *extr.* Coma concumulata in verticem.

CONCŬPĬO, is, ivi, et ii, itum, a. 3. ἐπιθυμέω, idem quod cupio, vel valde cupio. Adhibetur fere in praeteritis. Nam in praesenti, et imperf. usitatius est *concupisco*. *Cic. Att.* 8, 13. Omnia omnium concupivit. *Id. Or.* 1. Qui res magnas, et magno opere expetendas concupiverunt. *Id. Quint.* 21. Sicut tu semper summe concupisti. *Petr. Sat.* 111. Concupiit scire, quid faceret. ℙ [Part. *Concupiens*. *Enn.* ap. *Cic. Div.* 1, 48. Cu[rantes] magna cum cura, concupientes Regni, dan[t] operam simul auspicio augurioque. Adde *Capito[l.] Maxim.* 13. *F.*]

CONCŬPISCENTĬA, ae, f. ἐπιθυμία, appetitu[s]. *Curt.* 8, 6. Adeo pertinax spes est, quam huma[]nae mentes, quam ingentes concupiscentiae devora[]verunt. Haec tamen lectio suspecta est eruditis et sane nimis aperte ineptam scioli cujuspiam in[]terpretationem sapit. Ceterum hanc vocem haben[t] *Tertull. Resurr. carn.* 45. et *Anim.* 16., *Hieron. ep.* 63. *n.* 1. et *Paul. Nol. ep.* 30, 3.

CONCŬPISCENTĪVUS, a, um, adj. *Tertul[l.] Anim.* 16. Concupiscentivum, quod vocant ἐπιθυ[]μητικόν.

[CONCŬPISCĪBĬLIS, e, adj. quod concupisc[i] potest, concupiscendus, ap. *Hieron. Quaest. Heb[r.] in Paralip.* 1. *F.*]

[CONCŬPISCĪTĪVUS, a, um, adj. ἐπιθυμητικό[ς]. *Hieron. in Ezech.* 1, 1, 7. V. locum in V. IRA[]SCITIVUS. Quod vero *Hieron.* vocat *concupiscit[i]vum*, *Tertull.* appellat *concupiscentivum*. Hoc ide[m] *Cic. Div.* 1, 29. vocat *eam partem animi*, *quae vo[]luptate alitur*. *F.*]

CONCŬPISCO, is, a. 3. ἐπιθυμέω, cupio, ve[l] valde cupio, appeto. *Cic. Div.* 1, 24. *extr.* Cuju[s] mors ita gloriosa fuit, ut eam concupisceret filiu[s]. *Id. Parad.* 6, 3. Signa, tabulas, vestem infinit[e] concupiscenti. *Id. N. D.* 1, 9. Quid erat, quo[d] concupisceret Deus mundum signis et luminibus or[]nare? *Nep. Attic.* 13. Intemperanter concupiscer[e] aliquid. *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 9. Concupisc[o] nihil mihi. ℙ [*Absolute de eo qui imperii ob[]tinendi cupidine tenetur. *Tac. H.* 1, 21. Fingeba[t] et metum, quo magis concupisceret. *Id. ib.* 53. 2, 76.] ℙ Translate. *Plin.* 18, 12, 30. *de faba* Aquas in flore maxime concupiscit. ℙ [Part. *Con[]cupiscendus* ap. *Cic. Fam.* 15, 6. Honos non ni[]mis concupiscendus. *F.*]

CONCŬPĪTOR, oris, m. qui concupiscit. *Firm[ic.] Math.* 8, 22. *extr.* Rerum alienarum concupitores.

CONCŬPĪTUS, a, um, part. a *concupio*. *Cic. Tusc.* 4, 6. Concupitum adipisci: et *ib.* 11. Pecu[]nia concupita. *Sall. orat.* 1. *ad Caes. de republ. ordin ad f.* Non assentando, neque concupita praebendo.

CONCŪRĀTOR, oris, m. qui una cum alio curator est. *Ulp. Dig.* 26, 10, 3. Cum possit tutelae a concuratoribus conveniri, consequens erit etc. *Justin. Inst.* 1, 24. Potest unus offerre satisdationem, et contutori suo, vel concuratori praeferri.

[CONCŪRĬĀLIS, is, m. qui est ejusdem curiae. *Inscr.* quae pertinet ad an. a Chr. n. 257. ap. *Fea, Fast. Cons.* p. 13. *n.* 46. Ideo cooptamus Rutilium Viatorem patronum cum iis qui infra *scripti sunt*. Nonium Gratilianum C. V. et Egnatium Sattianum C. V. plerosque splendidos equites Romanos, et concuriales ejusdem Viatoris. *F.*]

CONCŪRO, as, a. 1. idem quod curo, ἐπιμέλομαι. *Pl. Bacch.* 1, 2, 22. Unum in mente est mihi nunc, satis ut commode pro dignitate opsonii haec concuret coquus.

CONCURRO, is, curri, et cucurri, ursum, n. 3. ὁμοδρομέω, συντρέχω, simul curro, convolo, convenio in unum locum. *Cic. Rabir. Post.* 7. Si vobis nunciaretur, in senatu sententias dici, ut his legibus teneremini, concurrendum ad curiam putaretis. *Id. Q. Fr.* 1, 2, 5. Tota Italia concurret. *Caes. B. G.* 6, 12. Ad hos magnus adolescentium numerus disciplinae causa concurrit. *Lucan.* 3, 663. Puppis ad auxilium sociae concurrit. *Ter. Eun.* 2, 2, 25. Concurrunt laeti mihi obviam cupedinarii omnes. *Caes. B. G.* 3, 22. Cum ad arma milites concurrissent. *Cic. Phil.* 10, 10. Concurritur undique ad commune incendium restinguendum. *Id. Tusc.* 1, 37. Concurrere ad non dubiam mortem. *Suet. Cal.* 6. In Capitolium concursum est. *Id. Caes.* 32. Concurrere ad audiendum. *Val. Max.* 4, 1. *n.* 12. Concurrite, concurrite, cives: moenia urbis nostrae eversa sunt. ℙ Pro confluere. *Cels.* 3, 10. Superimponenda sunt cataplasmata reprimentia, ne plus eo materiae concurrat. Adde 7, 2. ℙ Saepe ponitur pro pugnam inire, congredi. [*Proprie dicitur de conflictu proeliorum.] *Liv.* 6, 7. *extr.* Simul concurreritis, quod quisque consuevit, faciet. *Sall. Cat.* 63. Maximo clamore infestis signis concurrunt. *Caes. B. C.* 2, 25. Concurrunt equites inter se. *Liv.* 26, 51. Rudibus inter se in modum justae pugnae concurrerunt. *Hirt. B. Afr.* 6. Equites contra tantam multitudinem audacissime concurrunt. *Vell.* 2, 70. Caesar et Antonius cum Bruto et Cassio acie concurrerunt. *Ov. Fast.* 3, 811. Concurrere ferro. *Justin.* 30, 4. proelio. *Virg. G.* 1, 489. Acies inter se paribus concurrere telis. ℙ Dicitur et de duobus tantum singulare certamen ineuntibus. *Nep. Eumen.* 4. Cum hoc concurrit ipse Eumenes. *Vellej.* 2, 27. Concurrens mutuis ictibus cum fratre, occubuit. Adde *Virg. A.* 10, 436. et *Stat. Theb.* 11, 185. ℙ Cum dativo, praesertim apud poetas. *Virg. A.* 1, 493. audetque viris concurrere virgo. *Val. Fl.* 4, 155. isti frustra quisquam concurrere monstro Au-

t. *Virg. A.* 10, 10. Abnueram, bello Italiam icurrere Teucris. *Ov. Met.* 5, 89. et *ib.* 12, . Concurrere cominus hosti. *Id. A. Am.* 3, 5. dos concurrere armatis. ℙ Translate. *Senec. nsol. ad Helv.* 2. Concurrere cum dolore: pu-are, atque eum vincere conari. *Alter Senec. Oe-*. 830. Concurrit illinc publica, hinc regis sa-, *h. e.* pugnant inter se quodammodo, ut una teram impediat. Contra *Prop.* 3, 7, 17. Est, ibus Eleae concurrit palma quadrigae, *h. e.* con-nit, et placet. ℙ De aliis rebus inter se incur-ntibus. *Hirt. B. Alex.* 46. Naves adversae ro-ris concurrunt. *Lucr.* 6, 115. Nubes frontibus lversis concurrunt. *Val. Fl.* 1, 59. et *Ov. Amor.* 11, 3. Concurrunt ponto Cyaneae. *Plin.* 2, , 85. Montes duo inter se concurrerunt. *Virg.* . 1, 318. Omnia ventorum concurrere proelia vi-. *Cic. Or.* 45. *ad f. Cum* autem *nobis* non dici-r, quia si ita diceretur, obscenius concurrerent tterae. *Id. Or.* 3, 43. *extr.* Aspere concurrunt tterae. *Hor. Ep.* 2, 1, 205. Actor Cum stetit scena, concurrit dextera laevae, *h. e.* plausus ntur. ℙ [*Cic. Or.* 59. Ante enim circumscri-tur mente sententia, confestimque verba concur-nt, i. e. sua sponte occurrunt animo, in mentem niunt dicenti et se ipsa ei offerunt. *Ernest.* in *cl.*] Aliquando ponitur pro confugere. *Cic. Att.* 8, 3. ulla sedes, quo concurrant, qui rempubl. defen-m velint. *Justin.* 19, 1. Siciliae populis propter ssiduas Carthaginiensium injurias, ad Leonidam oncurrentibus. ℙ Item pro simplici curro. *Cic. uint.* 16. Ad eorum aliquem, qui consuluntur, oncurrisses. Est qui legit *cucurrisses.* [*Nec splicet lectio *Orell.*, quanquam in textum non cepit. Docet *Ernest* in *cl.* s. h. v. dici de uno *con-rrere* cum anxietatis, studii ratione. In sequenti co *c.* 25. non 24. *Orell.* ne varietatem quidem le-tionis notans *recte cucurrerit* exhibet.] *Id. ib.* 24. *ib f.* Ut statim de jure aliquis concurrerit, *cu-rrerit* plerique al. rectius. ℙ Translate est si-ul accidere, convenire, conjungi. *Cic. Planc.* 32. *d f.* Saepe concurrit, ut eodem tempore in omnes rear, ne possim gratus videri. *Id. Div.* 2, 68. isi ista casu nonnunquam, forte temere concurre-ent. *Id. Fin.* 5, 10. Res contrariae concurrunt. *d. Off.* 1, 14. *extr.* Quae ut concurrant omnia, ptabile est: sin minus etc. *Id. Att.* 1, 20. Ra-tim in eam sententiam pedarii concurrerunt. Al. g. *cucurrerunt. Ter. Andr.* 3, 2, 31. Multa con-urrunt simul, qui conjecturam hanc nunc facio. *d. Heaut.* 2, 2, 3. Concurrunt multae opiniones, uae etc. *Id. Adelph.* 4, 4, 17. Tot concurrunt erisimilia. ℙ *Os concurrere* dicitur, cum contra-itur, et aegre diducitur: et dicitur de iis, qui ve-ecundia, vel timore impediuntur, quo minus libere oquantur. *Senec. Ben.* 2, 1. Homini probo ad ogandum os concurrit, et suffunditur rubor. *Quint.* 1, 3. *post med.* His accedunt vitia non naturae, ed trepidationis, cum ore concurrente rixari etc. Antea dixerat *eod. cap.* Est aliis concursus oris, et cum verbis suis colluctatio. *Senec. ep.* 11. Qui-busdam tremunt genua dicturis: quorumdam dentes colliduntur, lingua titubat, labra concurrunt. Ad-de *Ira* 3, 15. et V. *Lips.* ad c. 2. *Benef.* [*Cf. *Er-nest. lex. technol. lat.*] ℙ *Concurrere nomina* di-cuntur, quae eodem tempore solvenda sunt, ut si v. g. debitoribus meis eadem sit dies praestituta ad solvendum, quae dies mihi a creditoribus meis constituta est. *Cic. Att.* 16, 3. Scripsi, ut si quid tale accidisset, ut non concurrerent nomina, subveniret. ℙ Frequens est usus apud JCtos. *Ulp. Dig.* 29, 2, 30. Toties ei sua praesumptio profi-cit, quoties concurit cum veritate, *h. e.* convenit, concordat. *Id. ib.* 30, 53. Concurrit cum summa, *h. e.* summam aequat. *Id. ib.* 3, 2, 13. Sponsalia in idem tempus concurrunt, *h. e.* conveniunt, inci-dunt. *Id. ib.* 9, 2, 5. Interdum concurrit actio legis Aquiliae, et injuriarum, *h. e.* eodem tempore, vel in eadem causa, seu petitione locum habet. *Id. ib.* 37, 1, 2. Si non sit, qui ei concurrat, ha-beat solus bonorum possessionem, *h. e.* qui cum eo ad partem possessionis veniat. Sic *Papin. ib.* 5, 2, 16. Filia in hereditatem legitimam fratri non concurrit. *Ulp. ib.* 20, 4, 7. Concurrere in pignus. Et *mox.* in pignore, *h. e.* simul cum alio habere jus, aut dominium in pignus. ℙ De altero prae-terito *concucurri* testimonium affert *Prisc.* 10, 901. ex *Caton. contra C. Pison.* Video, hac tempestate concucurrisse omnes adversarios. Adde *Flor.* 4, 2. *ante med.* Mutuis ictibus in se concucurrit. Et *Hirt. B. Afr.* 59. Cum acies inter se concucuris-sent. Ita enim utrobique hab. meliores libri. ℙ [Part. *Concursurus* ap. *Hirt. B. Afr.* 58. Existi-mans ante se concursuros. *F.*]

CONCURSĀTIO, onis, f. discursio, περιδρόμησις. *Cic. Dom.* 6. Quid puerorum illa concursatio no-cturna? [*i. e. tumultus, *Auflauf.*] *Plin.* 11, 30, 36. Concursatio formicarum. *Curt.* 8, 14. Miles melior concursatione, quam cominus, *h. e.* pugna instabili, non stataria. *Cic. Brut.* 69. Qui nullo acumine, eam tamen verborum copiam, si quam habebat, praebebat populo cum multa concursatio-ne, magnoque clamore, *h. e.* discursu per sugge-stum. [*Ernest.* in *cl.* explicat: ut populus con-cursaret ad eum audiendum et clamores faceret. Quod praeferendum videtur.] *Id. Fam.* 1, 1. Li-bonis et Hypsaei non obscura concursatio et con-tentio, *h. e.* huc et illuc discursio petendi causa. [*Tac. A.* 6, 17. Ita primo concursatio et preces. *Cic. Agrar.* 1, 3. Concursatio decemviralis. (De peragratione provinciarum a Decemviris suscipien-da.)] ℙ Item concursus. *Id. Div.* 2, 71. cedo tan-dem, qui sit ordo, aut quae concursatio somniorum.

CONCURSĀTOR, oris, m. περίδρομος. *Liv.* 31, 35. Nec pedes concursator et vagus, *h. e.* pedita-tus in pugna huc illuc discurrens. *Id.* 27, 18. Le-vis et concursator hostis, atque intervallo tutus, cum procul missilibus pugna eluditur: instabilis idem ad cominus conserendas manus.

CONCURSĀTŌRĬUS, a, um, adj. ut *concursato-ria pugna*, quae scil. concursando fit. *Ammian.* 16, 9.

CONCURSĬO, onis, f. concursus, cum res plures eodem tempore accidunt, vel simul in eundem lo-cum concurrunt, συνδρομή. *Cic. Top.* 19. Concur-sio rerum fortuitarum. *Id. Fin.* 1, 6. Atomos per infinitum inane ita ferri, ut concursionibus in-ter se cohaerescant. *Gell.* 14, 1. Stellarum con-cursiones. *Cic. Or.* 44. *extr.* Crebra ista vocum concursio, quam, ut vitiosam fugit Demosthenes. *Auct. ad Her.* 4, 12. Crebrae vocalium concursio-nes vastam et hiantem orationem reddunt. ℙ Est etiam figura verborum per adjectionem, qua verba in principio et fine repetuntur, et concurrunt: alio nomine complexio dicta. *Cic. Or.* 3, 54. [*Gr. συμπλοκή.]

CONCURSO, as, avi, atum, a. 1. περιτρέχω, fre-quentat. a *concurro*, simul huc illuc curro, discur-ro. [*Cic. Rosc. Am.* 29. Qui tum dies noctesque armati concursabant.] *Lucr.* 2, 214. Nunc hinc, nunc illinc abrupti nubibus ignes Concursant. *Cic. N. D.* 2, 44. *sub f.* Corpora huc et illuc casu et temere concursantia. *Id. Fam.* 7, 1. *sub f.* Ut no-stras villas obire, et mecum simul lecticula con-cursare possis. *Id. Mur.* 21. Concursare omnes fere domos omnium. *Id. Div.* 2, 63. Deos con-cursare omnium mortalium non modo lectos verum etiam grabatos, et cum stertentes aliquos viderint etc. [*Id. Verr.* 2, 5, 31. Praetores obire pro-vinciam et concursare consueverunt. *ib.* 12. Cum concursant ceteri Praetores, i. e. cum peragrant provinciam, obeunt fora et jurisdictionem exercent.]

CONCURSUS, us, m. συνδρομή, actus concurren-di. *Plin.* 6, 20, 23. Concursus quinque amnium in unum confluens. ℙ Saepe dicitur de conventu hominum. *Cic. Att.* 5, 16. Incredibilem in mo-dum concursus fiunt ex agris, ex vicis, ex domi-bus omnibus. *Id. ad Brut.* 1, 3. Tantae multitu-dinis concursus est ad me factus. *Caes. B. C.* 1, 76. Fit celeriter concursus in praetorium. *Pl. Ep.* 2, 2, 27. Fit concursus per vias. ℙ *Facere con-cursum* dicitur, qui multitudinem circa se trahit. *Cic. Dejot.* 10. Cum equitaret cum suis delectis equitibus, quos concursus facere solebat! Et *Liv.* 27, 7. Laelius cum agmine captivorum ingressus Urbem, magnum concursum hominum fecit. ℙ De coetu seditioso. [*Cic. Sull.* 5. Lapidatio atque concursus. *Id. Cat.* 1, 1. Concursus bonorum.] *Senec. Excerpt. contr.* 3, 8. Non quotiens conve-nerunt in aliquem locum plures, coetus et concur-sus est: sed quotiens convocati, quotiens parati quasi ad ducem suum concurrerunt. Et *ib. in lem-mate.* Accusatur pater quod coetum concursumque fecerit. ℙ De aliis rebus. *Cic. Fam.* 5, 13. Quae cogitatio vi tempestatum, et concursu calamitatum erat aliquantum labefactata. *Id. Fin.* 2, 34. Tan-tus concursus honestissimorum studiorum, tantus virtutum comitatus. *Id. N. D.* 1, 24. Concursu fortuito atomorum effectum esse coelum et terram. *Cels.* 1, 4. Concursus lunae et solis, *h. e.* coitus. *Cic. Or.* 3, 43. Asper verborum concursus. *Id. Fam.* 7, 33. Maximarum quasi concursus occupa-tionum. ℙ Significat etiam conflictionem, qua una res in alteram incurrit. *Liv.* 29, 27. A meridie nebula occepit, ita ut vix concursus navium inter se vitaret. *Caes. B. C.* 2, 6. Ut utraeque naves ex concursu laborarent. ℙ Item congressionem pugnantium, conflictum. *Caes. B. C.* 3, 92. Inter duas acies tantum erat relictum spatii, ut satis es-set ad concursum utriusque exercitus. *Nep. Cim.* 2. Barbarorum uno concursu maximam vim pro-stravit. *Id. Thrasyb.* 1. Concursus proelii. [*Tac. H.* 2, 24. Concursus exploratorum. — Eodem modo intelligendi sunt loci: *Ov. Met.* 15, 811. Concursus coeli, i. e. tonitrua. (Fulgura et toni-trua excitabant e *Vett.* sententia venti cum nubibus concurrentes.) Adde 11, 436. et 6, 693. *Lucr.* 6, 95. Hinc et illud *Cic. Acad.* 4, 22. Sustinere non po-tuit concursum omnium philosophorum, *scil.* contra disputantium.] ℙ Translate. *Cic. Part.* 30. Ex rationis et firmamenti conflictione, et quasi con-cursu quaestio exoritur. ℙ *Concursus oris* est oris contractio, cum quis difficulter loquitur. *Quint.* 11, 3. V. CONCURRO. ℙ Apud JCtos *concursus* est quando duo, vel plures concurrunt, *h. e.* conve-niunt super re aliqua, quae ad ipsos in solidum pertinet, dividenda, consensus. *Cels. Dig.* 32, 78. Totam hereditatem esse singulis datam, partes au-tem concursu fieri. *Ulp. ib.* 39, 2, 15. Cum plu-res mittuntur in possessionem, aequaliter omnes quasi in totum missi, concursu partes habebunt. *Id. ib.* 7, 2, 1. *extr.* Ususfructus per concursum divisus. ℙ *Concursus*, *i*, secundae declin. *Lucr.* 1, 384. Postremo duo de concurso corpora lata Si cito dissiliant etc. Non est tamen in omnibus codicib. eadem lectio.

CONCURVO, as, a. 1. idem quod curvo. *Laber.* ap. *Macr. Sat.* 2, 7. Non flexibilem me concur-vasti, ut carperes.

CONCUSSĬBĬLIS, e, adj. qui concuti potest. *Tertull. adv. Marc.* 1, 25. Nonne concussibilis tunc fuit novae voluntati, ut etc.

CONCUSSĬO, onis, f. διασεισμὸς, actus concu-tiendi. *Plin. ep.* 4, 9. Ut faces ignem assidua concussione custodiunt. *Colum.* 9, 14. *extr.* Vasa sine concussione portare. *Senec. Q. N.* 6, 25. *sub f.* Illa vasta concussio, quae duas suppressit ur-bes. ℙ Translate dicitur a JCtis crimen, quo quis alterum illicite terret intentanda accusatione gra-vioris criminis, vel simulando jussa, aut minas magistratuum, ut ab eo pecuniam extorqueat pe-riculi vitandi causa. *Ulp. Dig.* 47. *tit.* 13. *qui est* De concussione, 1. Si simulato praesidis jussu con-cussio intervenit. Adde *ib.* 2. et *ib.* 3, 6, 1. *in f.* et *Tertull. ad Scapul.* 4. et 5. Dicitur autem *con-cussio*, quia *terror* est *metus concutiens*, teste *Cic. Tusc.* 4, 19.

CONCUSSOR, oris, m. qui concutit: et specia-liter qui alterum injuste terret pecuniae extorquen-dae causa. V. v. praec. *Tertull. Fuga in persecut.* 12. Quid enim dicit ille concussor? da mihi pe-cuniam. Adde *ib.* 13.

CONCUSSŪRA, ae, f. concussio, terror illatus ad extorquendam pecuniam. V. CONCUSSIO. *Ter-tull. ad Scapul.* 13. Omni petenti me dabo in cau-sa eleemosynae, non in concussurae.

CONCUSSUS, a, um, part. a *concutio*, quassa-tus, σεσεισμένος. *Liv.* 3, 10. Terra ingenti con-cussa motu est. *Virg. G.* 1, 159. Concussa quer-cus. *Ov. Amor.* 1, 6, 50. Raucaque concussae signa dedere fores. *Id. Fast.* 2, 846. Concussa coma. *Id. Met.* 7, 200. freta. *Plin.* 35, 3, 6. Picturae ne ruinis quidem templi concussae. ℙ Translate est perturbatus, commotus, labefacta-tus. *Hor. Sat.* 2, 3, 293. mater delira necabit. Quone malo mentem concussa? timore Deorum. *Virg. A.* 4, 666. Urbs concussa. *Id. ib.* 5, 700. casuque animum concussus acerbo. Et *ib.* 869. casuque animum concussus amici. *Id. ib.* 11, 451. turbati animi, concussaque vulgi Pectora. *Lucan.* 1, 182. Concussa fides. Alio sensu *Tac. H.* 5, 25. Concussa Transrhenanorum fides, *h. e.* quae a con-stantia deflexit. *Id. Ann.* 14, 43. Concussum se-natusconsultum, *h. e.* abrogatum. *Cic. Mil.* 28. *sub f.* Hominum licentia concussa, *h. e.* metu tur-bata, coercita. Sed al. leg. *compressa. Vell.* 2, 121. Hostium vires concussae. *Aurel. Vict. Caes.* 13. Concussae bello gentes. [*Plin. Pan.* 6, 3. Concussa respublica.] ℙ Comp. *Concussior* apud *Capell.* 4, 96. Pallas aliquanto concussior, *h. e.* turbatior.

CONCUSSUS, us, m. concussio. *Lucr.* 6, 289. Quo de concussu sequitur gravis imber. *Plin.* 35, 16, 55. Coquitur in calicibus, crebro concussu. ℙ Extra ablat. casuum exempla nondum vidimus: nisi velis admittere quod quidam afferunt ex *Ov. Met.* 6, 695. et *ib.* 15, 810., ubi pro *concussum* et *consussibus* plerique reponunt *concursum* etc.

CONCUSTŌDĬO, is, a. συμφυλάττω, simul cu-stodio. In epitaph. Jucundi servi Liviae Drusi Cae-saris uxoris, apud *Maff. Mus. Ver.* p. 176. *n.* 1. Vos vestros natos concustodite parentes.

CONCŪSUS. V. CONTUSUS.

CONCŬTĬO, ŭtis, ussi, ussum, a. 3. ἀνασείω, commoveo, agito: a *con* et *quatio.* Vetus poeta, et fortasse *Enn.* ap. *Ter. Eun.* 3, 5, 42. Qui tem-pla coeli summa sonitu concutit. *Enn.* ap. *Macr. Sat.* 6, 1. plausu cava concutit ungula terram, *h. e.* ungula equorum, quod *Virg.* dixit *A.* 8, 596. Quadrupedante putrem sonitu quatit ungula cam-pum. *Plin.* 2, 43, 43. Ictu stellarum cadentium concuti aera. *Cels.* 3, 21. *a med.* Concutiendum corpus est multa gestatione. *Juven.* 3, 100. Con-cuti cachinno. *Ov. Met.* 2, 50. Concutiens illu-stre caput. *Prop.* 1, 7, 15. Concutere aliquem arcu. *Ov. Met.* 11, 509. Aries concutit arces. *Id. ib.* 7, 201. Concutere freta. *Id. ib.* 12, 79. tela vibrantia, *h. e.* micare hasta vel hastam jacere. *Id. Amor.* 3, 9, 12. Oraque singultu concutiente sonant. *Lucr.* 3, 250. Concutitur sanguis, *h. e.* agitatur. ℙ Significat etiam duas res simul colli-dere. *Senec. Q. N.* 2, 28. Utrum cavae manus concutiantur, an planae et extentae. ℙ Saepe tri-buitur terrori, quo tremor et concussio inducitur. Hinc terror definitur *concutiens metus* a *Cic. Tusc.* 4, 19. Sic *Vell.* 2, 90. Concutere aliquem ter-rore. Et *Virg. A.* 12, 468. Concussa mentem metu Juturna. Et absolute *Curt.* 4, 1. Strepitus armorum, qui totam Asiam concusserat. Adde *Se-*

nec. *Thyest.* 358. ℙ Universim pro quovis animi affectu turbari. *Senec. Tranq.* 2. Quod desideras autem, magnum et summum est, Deoque vicinum, non concuti. Hanc stabilem animi sedem Graeci εὐθυμίαν vocant etc. ℙ Apud JCtos concutere dicuntur, qui alios timore injecto inducunt ad dandam sibi pecuniam. *Ulp. Dig.* 1, 18, 6. Illicita ministeria ad concutiendos homines. Adde *Paul. Sentent.* 5. *tit.* 25. *sub f.* et V. CONCUSSIO. ℙ Translate est turbare, labefactare, de statu movere. *Cic. Phil.* 2, 42. Is leges Caesaris, ut rempubl. concutere posset, evertit. *Val. Fl.* 6, 476. Concutere mentes. *Nep. Epam.* 6. opes Lacedaemoniorum. *Vell.* 2, 78. provinciam. Et *ib.* 79. Concussit eum graviter fortuna, *h. e.* multavit. *Quint. Decl.* 9, 10. *extr.* Hoc divitias tuas concutit? ℙ Alio sensu *Petr. Sat.* 124. Tu concute plebem, Curio, *h. e.* concita. ℙ *Hor. Sat.* 1, 3, 35. Concute te, num etc., *h. e.* excute, expende. ℙ *Concutere se* est etiam se excitare. *Juven.* 10, 327. Nec Sthenoboea minus, quam Cressa excanduit, et se Concussere ambae, *h. e.* ad vindictam excitarunt. *Flor.* 3, 1. Non leviter se Numidia concussit, *h. e.* se ad bellandum concitavit.

CONDALIUM, ii, n. genus esse anuli, docet *Fest.* in *Condulus:* estque a κόνδυλος, digiti articulus, mutato *v* in *a*, ut κύλιξ, calix. Quod vero fuerit servorum proprium, colligitur ex *Pl. Trin.*, ubi servus, se ipsum alloquens, haec dicit 4, 3, 7. Satin' in thermopolio Condalium es oblitus, postquam thermopotasti gutturem? ℙ Fuit etiam Latina fabula *Condalium* inscripta (quae jam intercidit) ex qua versum affert *Varr. L. L.* 6, 4., quae ita appellata fuit, quia in ea *Plautus* (seu quicumque alius auctor fuit: nam Plauti fuisse, *Accius*, seu *Attius* negat apud *Gell.* 3, 3.) Menandri fabulam, Δακτύλιον dictam, in Latinum verterat. Porro δακτύλιον, anulum significat.

*CONDĀTE, Κονδάτε, (vox Celtica *confluentes* designans) opp. fuit Galliae Celticae s. Lugdunensis, in Rhedonum regione, ubi hodie *Rennes*. *Ant. Itin.* Dictum postea *Redonae*, unde hodiernum nomen. *Notit. Imp. occid.* ℙ Aliud, forte in Carnutibus, ut placet *Cellario*, locum *Ant. Itin.* perpendenti. ℙ Fuit et Condāte Britanniae opp., quod fertur hodie *Congleton* appellari. *Ant. Itin. B. A.*

*CONDĀTOR, oris, m. *Gloss. Lat. Gr.* Condatoribus, συντελεσταῖς. Sed *Gloss. Gr. Lat.* συντελεστής, Tributarius. Videtur itaque *Condator* etiam ille esse, qui *cum* aliis *dat* et *confert* tributum. *B. A.*

CONDĔCENS, entis, part. ab impers. *condecet*, decens, conveniens, πρέπων, προσήκων. *Ammian.* 16, 10. Cujus originem loco condecenti monstrabo. Al. leg. *competenti*. *Auson. Gratiar. act.* 27. Cujus familiaris habitus condecentior, aut militaris accinctior?

CONDĔCENTER, adv. *Gell.* 16, 12. ut *Mosell.* et *Aldus* edidere. Alii leg. *conducenter*.

CONDĔCENTĬA, ae, f. idem ac decentia. *Cic. Or.* 3, 52. Sic verbis quidem ad aptam compositionem et condecentiam, sententiis vero ad gravitatem orationis utatur. [*Orell. decentiam.*]

CONDĔCET, impers. idem ac decet. *Pl. Amph.* 2, 2, 90. Capies quod te condecet. *Id. Cas.* 3, 5, 24. Quod haud Atticam condecet disciplinam. *Id. Poen.* 1, 2, 92. Magis pudorem, quam aurum gerere condecet.

CONDĔCŎRĀTUS, a, um, part. a *condecoro*, ornatus, instructus. *Enn.* ap. *Varr. L. L.* 4, 10. Ova parire solet genu' pennis condecoratum, Non animas. *Vitr.* 1, 1. *circa med.* Disciplina condecorata et abundans eruditionibus.

CONDĔCŎRĒ, adv. idem ac decore, pulcre, apte. *Gell.* 14, 4. Condigne mehercule, et condecore Chrysippus depinxit Justitiam.

CONDĔCŎRO, as, a. 1. idem ac decoro. *Ter. Hec. prol.* 37. Vobis datur potestas condecorandi ludos scenicos. *Vetus epigr.* ap. *Plin.* 35, 10, 37. Dignis digna loca picturis condecoravit.

[CONDĔCŬRĬĀLIS, is, m. qui una cum alio fuit decurio. *Fragm. Jur. civ. ante Justin. ed. ab A. Maio* p. 39. Decuriales quoque, qui ob id ipsum vacant, a tutelis condecurialis filii non vacare, si non habeant aliam excusationem. *F.*]

CONDĔCŬRIO, onis, m. qui simul cum alio decurio est. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 465, 1. Civi et condecurioni D. D. P. P.

*CONDELECTOR, aris, dep. 1. συνήδομαι. *Vulg. Rom.* 7, 22. Condelector lege Dei. Adde *Fulgent. ep.* 4. *ad Prob. de Or. B. A.*

CONDĔLĬQUESCO, is, n. liquesco, τήκομαι. *Cato R. R.* 23. Eam fiscellam quassato crebro, uti resina condeliquescat.

CONDEMNĀBILIS, e, adj. damnandus. *Pallad. de insitione* 11. Et nostrae studium non condemnabile Musae.

CONDEMNĀTĬO, onis, f. κατάκρισις. *Ascon. in Div. Verr.* 7. A absolutionis, C condemnationis littera. *Ulp. Dig.* 2, 10, 5. Condemnatio pecuniaria. *Id. ib.* 42, 1, 59. Condemnationem facere, *h. e.* condemnare. *Id. ib.* 4, 2, 14. pati. ℙ *Condemnationem facere* ap. *Gordian. Imp. Cod.* 8, 14, 8. et *tit.* 27. est obtinere, ut adversarius condemnetur.

CONDEMNĀTOR, oris, m. qui reum peragit. *Tac. A.* 4, 66. Claudiae condemnator. ℙ Item judex qui condemnat. *Tertull. adv. Marc.* 2, 9. Delicti interdictor et condemnator.

*CONDEMNĀTRIX, icis, f. *Sarisb. ep.* 188. *B. A.*

CONDEMNĀTUS, a, um, part. a *condemno*, κατάκριτος. *Cic. Fam.* 6, 6. Nefariorum scelerum condemnati. *Titinn.* et *Turpil.* ap. *Non.* 4, 111. Nunc ejus voti condemnatus, immolavit hostam, *h. e.* obnoxius ad praestandum, quod voto promiserat, quia quod optabat, obtinuit. *Cic. Phil.* 2, 23. Condemnatus de alea. *Id. Flacc.* 18. *extr.* Condemnatus pecuniae publicae. *Papin. Dig.* 27, 3, 21. Condemnatus in solidum. *Id. ib.* 20. in minori pecunia. *Torrentin.* omittit *in:* quod est multo rectius. *Ulp. ib.* 42, 1, 4. Condemnatus, ut pecuniam solvat. *Papin. ib.* 26, 9, 5. Condemnatus ad pecuniam. *Scaev. ib.* 46, 1, 45. in certam quantitatem. ℙ Extra forum. *Cic. Pis.* 17. Tuum factum condemnatum judicio amicorum.

CONDEMNO, as, avi, atum, a. 1. κατακρίνω, καταγινώσκω, damno. *Cic. N. D.* 2, 29. Condemnare aliquem indicta causa. *Id. Rosc. Am.* 39. Condemnari judicio turpissimo. *Id. Or.* 1, 54. Condemnare aliquem capitis. *Id. Fam.* 14, 14. sceleris. *Id. ib.* 2, 1. Condemnabo eodem ego te crimine. [*Id. Cluent.* 22. Nullo praejudicio facto ex ipsa causa condemnare.] *Suet. Cal.* 38. Super quadraginta reos ex diversis criminibus condemnavit. *Id. ib.* 27. Condemnare ad metalla, aut ad bestias. [*Id. Tib.* 3. Condemnare aliquem, multa irrogata. *Id. ib.* 51. in antliam. *Id. Dom.* 11. Ut more majorum puniendi condemnarentur.] *Serv. Sulpic.* ap. *Gell.* 4, 4. Condemnare aliquem, quanti interfuit eam uxorem accipi, aut dari. *Caj. Dig.* 10, 1, 3. Condemnare aliquem certa pecunia. *Alfen. ib.* 15, 3, 16. Condemnari amplioris pecuniae. *Caj. ib.* 22, 1, 19. Condemnare possessorem in fructus. *Paul. ib.* 6, 1, 35. Debet etiam de fructibus possessor condemnari. *Papin. ib.* 27, 3, 21. Condemnare aliquem in solidum. ℙ *Condemnare aliquem alicui* est condemnando obligare, ut aliquid alicui praestet. *Cic. Verr.* 2, 2, 8. Hunc hominem Veneri absolvit, sibi condemnat. *Scaev. Dig.* 20, 4, 21. Ob summam, qua ex tutela ei condemnatus erat. ℙ *Condemnare* dicitur etiam accusator, qui reum peragit, atque obtinet, ut condemnetur. [*Gr. καταδικάζεσθαι.] *Cic. Div. in Verr.* 1, 10. Ego hoc uno crimine illum condemnem, necesse est. *Suet. Tib.* 8. Reum apud judices fecit, et condemnavit. ℙ Extra rem forensem. *Cic. Prov. cons.* 10. Qui Gabinii litteras insigni quadam nota, atque ignominia nova condemnastis. *Id. Or.* 1, 38. Condemnare aliquem inertiae, impudentiae. *Id Fam.* 8, 1. Condemnare arrogantiae officium alicujus. *Caes. B. G.* 7, 19. Condemnari summae iniquitatis. *Id.* ad *Cic. post ep. ad Att.* 8, 10. Condemnare factum alicujus. ℙ [Part. *Condemnaturus* ap. *Suet. Dom.* 11. Unum e familiaribus suis capitis condemnaturus. *F.*]

CONDENSĀTĬO, onis, f. densatio. *Coel. Aurel. Acut.* 3, 18. *extr.* Constrictio et condensatio.

CONDENSĔO, es, a. 2. denseo. *Lucr.* 1, 392. Quod se condenseat aer. Al. leg. *condenserat*, ut sit praeterit. pro *condensuerat.*

CONDENSĬTAS, atis, f. densitas. *Appul. de Mundo.* Aeris condensitas. Al. leg. *densitas.*

CONDENSO, as, avi, atum, a. 1. πυκνόω, densum facio. *Varr. R. R.* 2, 3. Oves se congregant ac condensant in locum unum. *Hirt. B. Afr.* 13. Condensare aciem. *Colum.* 7, 8. Caseus ponderibus condensatur.

CONDENSUS, a, um, adj. πυκνὸς, spissus, densus. *Lucr.* 6, 465. Condensus atque arctus. *Id.* 4, 55. Contextus et condensus. *Id.* 1, 599. Condensum agmen. *Liv.* 26, 5. *a med.* Irrumpere condensam aciem. [*Virg. A.* 8, 497. Condensae litore puppes. *Sil.* 14, 639. Condensi ruunt. *Id.* 1, 365. Condensis actae testudinis armis.] *Hirt. B. Afr.* 50. Olivetum crebris arboribus condensum. *Virg. A.* 2, 516. Condensae columbae. *Plin.* 10, 73, 94. Insidunt pardi condensa arbore. Ita *Hard.* ex MSS., alii *condensa arborum*. *Sisenn.* ap. *Non.* 2, 561. Condensiores manipulatim resistere hostibus instituissent. Al. leg. Cum densi in orbes manipulatim etc. Al. Cum densiores manipulatim. [*Lucr.* 5, 487. Et radiei solis cogebant undique terram. — In medio ut suo condensa coiret. *Id.* 1, 576. Sunt igitur solida pollentia simplicitate; quorum condenso magis omnia conciliatu Artari possunt.]

CONDEPSO, is, ui, a. 3. commisceo, manibus subigo, mollio. *Cato R. R.* 40. Haec bene una condepsito. (Adde *ib.* 76.) *Non.* 1, 181. docet esse a Graeco δέψω, seu δεψέω, subigo, mollio. *Pompon. ib.* Partem insipui, conclusi, condepsui. Adde *Titinn.* ap. *Non.* 4, 34. V. locum in ARGUTOR.

*CONDESCENSIO, onis, f. συγκατάβασις. *Cod. Iust.* 6. c. de *S. Trinit.* Debemus imitari Ies. Christi condescensionem seu demissionem. *B. A.*

[CONDĒSERTOR, oris, m. qui simul deserit. *Tertull. Carn. Chr.* 1. Condiscipulus, et condes[ertor] ejus Valentinus. *F.*]

CONDĪCO, is, ixi, ictum, a. 3. παραγγέλλω, [σ]υ[ν]θροτέω, a *con*, et *dico:* est dicendo denuncia[re], ut *Festus* exponit: sed dicitur de iis rebus, [q]u[as] denunciamus alteri, prius mutuo consensu co[ns]titutas. Hinc *condicere alicui coenam*, et *ad c[oe]nam*, vel *condicere* absolute, est denunciare a[li]cui, se apud eum coenaturum, ipso volente. [*S[ich] zu Gaste bitten.*] Nam si recusaret, non condic[ere] diceremus, sed *indicere* etc. *Suet. Tib.* 42. S[e] coenam ea lege condixit, ne, etc. *Pl. Men.* 1, 15. et *Stich.* 3, 1, 38. Ad coenam aliquo con[di]cam foras. *Cic. Fam.* 1, 9. *post. med.* Nam c[um] mihi condixisset, coenavit apud me in mei gen[eri] Crassipedis hortis. ℙ Dicitur etiam de aliis [re]bus. *Phaedr.* 4, 24. Simonides, Victoris laud[em] cuidam pyctae ut scriberet, Certo condixit pret[io], *h. e.* convenit. Al. leg. *conduxit* minus recte. *J[u]stin.* 15, 2. *ad f.* Per epistolas se invicem conf[ir]mantes, tempus et locum coeundi condicunt. *G[ell.]* 10, 24. *ad f.* Condicere aliquid in diem tertiu[m]. *Pompon. Dig.* 18, 1, 66. In vendendo fundo qua[e]dam, etiam si non condicantur, praestanda sun[t], veluti ne fundus evincatur: quaedam ita demu[m], si condicta sunt, veluti viam, iter, actum, e[tc.] ℙ *Condicere inducias* ap. *Justin.* 3, 7. *sub f.* e[st] mutuo consensu facere; qua in re cur *Justinu[m]* *Scioppius* reprehendat, quasi minus Latina loque[n]di ratione usus sit, non se videre ait *Gronov. O[b]serv.* 1, 1. ℙ *Condicere operam* ap. *Plin.* est d[e]nunciare, publicare, edere, in *praef. H. N.* Cu[m] hanc operam condicerem, non eras in hoc alb[o]. ℙ Quod vero *Scalig.* ad *Cir. Virg.* 187. adnotavi[t] *condicere* proprium esse proditorum, qui condicu[nt] et constituunt iis, quibus arcem aut urbem prod[i]turi sunt: velim, idonea solidaque auctoritate co[n]firmasset. V. *Gronov. l. c.* ℙ Singularis est ej[us] usus in veteri formula ap. *Liv.* 1, 32. Quarum r[e]rum, litium, causarum condixit pater patratu[s] populi Romani Quiritium patri patrato priscoru[m] Latinorum etc. *condixit*, h. e. pactus est, consti[tuit], convenit cum patre patrato Latinorum. Se[d] multae sunt super hunc locum lites eruditorun[m]. ℙ Apud JCtos *condicere aliquid* est actione repete[re], seu denunciare alicujus rei restitutionem. V. CONDICTIO. *Julian. Dig.* 39, 6, 13. Si alienam rem mortis causa donavero, eaque usucapta fuerit, verus dominus eam condicere non potest, sed ego si convaluero. *Ulp. ib.* 12, 1, 11. Condicere pecuniam alicui, *h. e.* ab aliquo repetere. ℙ Proprie significat idem dicere, vel simul dicere. *Tertull. Anim.* 8. Et ipsi philosophi ex contrariis universa constare condicunt. Adde *adv. Gnost.* 14. ℙ Hinc et pro convenire, consentire, simul vivere usurpavit *Id. adv. Hermog.* 11. *sub f.*

CONDICTĪCIUS, a, um, adj. ad condictionem pertinens, ut *actio condicticia*, qua aliquid condicimus, et repetimus, quae eadem est ac condictio. *Ulp. Dig.* 12, 2, 13. Atque ideo neque furti, neque condicticia tenetur.

CONDICTĬO, onis, f. παραγγελία, actus condicendi. A *Festo* definitur: in diem certum ejus rei, quae agitur, denunciatio. ℙ Fuit etiam verbum augurale. Nam *Serv.* ad *A.* 3, 117. docet, condictionem esse, cum denunciatur, ut ante diem tertium quis ad inaugurandum adsit. ℙ Frequenter legitur apud JCtos, a quibus definitur: actio in personam, qua denunciatur alicui, ut rem ad nos pertinentem restituat. Est autem multiplex, ut videre est *Dig. l.* 12. *t.* 1, 4, 5, 6, 7. et *ib.* 13. *t.* 1, 2, 3., in quibus de variis condictionum generibus agitur. Hinc illae loquendi rationes *condictione petere*, aut *repetere*, *per condictionem agere*, *condictione teneri* etc. locis cit. ℙ Dicitur autem *condictio* ex vetere forensi more, quo postquam actor reum coram praetore citaverat, condicebant mutuo consensu, et constituebant certum diem, quo causam in judicio disceptarent. Quare, licet aliquando illa constitutio et condictio locum in aliqua actione non habeat, usus tamen obtinuit, ut *condictio* nominetur. ℙ Fortasse etiam *Cicero* hac voce est usus *Top.* 21. Ut si quaeratur, a naturane jus profectum sit, an ab aliqua quasi condictione hominum, et pactione. *Conditione* tamen habent libri omnes.

CONDICTUS, a, um, part. a *condico*, constitutus, et denunciatus, παραγγελθείς. *Cincius* apud *Gell.* 16, 4. et *Pl. Curc.* 1, 1, 5. Status condictusve dies cum hoste. *Ammian.* 20, 1. Cum Scotorum excursus rupta quiete condicta, loca limitibus vicina vastaret. [*Suet. Tib.* 42. Subita condictaque coenula, *h. e.* non diu praeparata sed mediocris et cibis communis.] ℙ *Condictum*, *i*, n. est *quod in communi est dictum*, inquit *Festus:* sive idem est ac condictio. *Gell.* 20, 1. *sub f.* Mettius Suffetius pactum atque condictum cum rege populi R. perfide ruperat. Et *Appul. Florid. n.* 16. Interim dies ire, neque Philemon ad condictum venire.

CONDIDĪSIT. V. in CONDO.

CONDIGNĒ, adv. ἀξίως, digne, convenienter, merito. *Pl. Cas. a.* 1. *v.* 42. Post id cum lassus

eris et famelicus, Noctu ut condigne te cubes, rabitur. *Id. Men.* 5, 5, 8. Condigne haec metrix fecit, ut mos est meretricius. *Gell.* 1, 6. ndigne et recte loqui. Et 14, 4. Condigne et ndecore depingere. ℙ Pro opportune, vel ut s postulat. *Pl. Bacch.* 3, 2, 8. Condigne is iam technam de auro adversum meum fecit paem! Adde *Aul.* 3, 4, 6. et *Poen. a.* 2. *v.* 17. ut detur.

CONDIGNUS, a, um, adj. ἄξιος, dignus, conveiens. *Pl. Amph.* 1, 3, 39. Ecastor condignum onum, qualis est qui donum dedit. *Gell.* 3, 7. ulcrum facinus, Graecarumque facundiarum maniloquentia condignum.

*CONDIGRAMMA, opp. Asiae ulterioris, quod dus alluit. *Plin.* 6, 23. *B. A.*

CONDIMENTĀRIUS, a, um, adj. ad condimen pertinens. *Plin.* 19, 6, 32. Caepae condimentaiae. Et *ib.* 8, 50. Satureja dicta in condimentaio genere.

CONDIMENTĀRIUS, ii, m. ταριχοπώλης, qui ondimenta conficit, aut vendit. Metaphorice *Tert. nim.* 23. Doleo Platonem omnium haereticorum ondimentarium factum.

CONDIMENTUM, i, n. ἄρτυμα, quod ad aliquid ondiendum aptum est, vel quo aliquid conditur. *ic. Fin.* 2, 28. Socratem audio dicentem, cibi ondimentum esse famem, potionis sitim. ℙ *Conmenta viridia* appellat *Colum.* 12, 8. olera recena, quibus utimur in cibis condiendis. ℙ Saepe anslate sumitur. *Cic. Amic.* 18. Accedat huc avitas, oportet, sermonum atque morum, haudaquam mediocre condimentum amicitiae. *Id. Or.* 67. Facetiae sunt condimenta omnium sermoim. [*Gr. ἥδυσμα. V. *Ernest. lex. technol. Gr.* h. v.] *Pl. Poen. in f.* Plausus est postremum ndimentum Fabulae. ℙ Significat etiam lenientum, mitigiationem. *Pl. Rud.* 2, 3, 71. Anius aequus optimum est aerumnae condimentum. *ic. Q. Fr.* 1, 1, 7. Severitas multis condimentis manitatis mitigatur.

CONDIO, is, ivi, et ii, ītum, a. 4. ζωμεύω, ύνω, ταριχεύω, sapidum reddo, cibis saporem ad. Etymologorum alii a *con*, et antiquo *duo* pro derivant: alii e Graeco γανδυῶ, unde γανδύσμα, condimenta. Fides sit penes ipsos. *Cic. Fam.* 26. Fungos, heluelas, herbas omnes ita coniunt, ut nihil possit esse suavius. *Pl. Pseud.* 3, 21. Condire coenam. *Colum. praefat.* Gulosius ndire cibos. *Varr. R. R.* 1, 66. Oleas albas, uas condideris novas, nisi condieris, propter amatudinem illas respuit palatum. *Pl. Pseud.* 3, 2, 1. Meas qui esitabunt escas, quas condivero. Condiri etiam dicuntur, quae servandi causa, dmixtis condimentis componuntur. *Cic. Tusc.* 1, 5. Condiunt Aegyptii mortuos, et eos domi serant. *Plin.* 14, 19, 23. Caules summi vitium coniuntur in aceto et muria. *Id.* 16, 10, 16. Conire vina. *Colum.* 12, 46. *in f.* Cum condiverunt ulam. Adde *ib.* 7. et 13. ℙ Translate. *Cic. Or.* 55. Duo sunt, quae condiant orationem, verorum, numerorumque jucunditas. *Id. Cluent.* 26. *d f.* Qui ea vitia, quae a natura habebat, etiam tudio atque artificio quodam malitiae condivisset. Pro mitigare, lenire. *Cic. Att.* 12, 40. *a med.* Hilaritas illa, qua hanc tristitiam temporum coniebamus. ℙ [Part. *Condiendus* ap. *Plin.* 14, 6, *n.* 5. Condiendis aliis (*vinis*) pinguius gignit Marsilia. *F.*]

CONDISCĬPŬLA, ae, f. συμμαθήτρια. *Mart.* 10, 5. Hac condiscipula, vel hac magistra Esses doctior, et pudica Sappho. *Appul. Met.* 9. Areten eam condiscipulam memoras.

CONDISCĬPŬLĀTUS, us, m. societas discipulorum sub uno magistro, συμμαθητεία. *Nep. Att.* 5. Cum quo a condiscipulatu vivebat conjunctissime. Adde *Justin.* 12, 6.

CONDISCĬPŬLUS, i, m. συμμαθητής, qui simul cum aliquo discipulus est. *Cic. Tusc.* 1, 18. Dicaearchum vero cum Aristoxeno aequali et condiscipulo suo, doctos sane homines omittamus. Adde *Nep. Attic.* 1., *Senec. ep.* 66. et *Quint.* 2, 3.

CONDISCO, is, idici, a. 3. συμμανθάνω, proprie una disco, condiscipulus sum. *Appul. Florid. n.* 18. Quemdam ex his qui mihi Athenis condidicere, percontari facio. ℙ Idem quod disco, assuesco, μανθάνω, ἐθίζω. *Cic. Planc.* 5. *extr.* Condiscas, censeo, mihi paulo diligentius supplicare. *Pl. Curc.* 4, 3, 2. Eapse iracundia, qua excidionem facere condidici oppidis. *Hor. Od.* 3, 2, 3. Pauperiem pati puer condiscat. *Ov. Her.* 4, 25. Ars fit, ubi a teneris crimen condiscitur annis. *Pl. Curc.* 1, 3, 4. Merum condidicit bibere. *Suet. Ner.* 20. Condiscere genera plausuum. [*Zusammen einlernen.*] ℙ Item memoriter discere. *Hor. Od.* 4, 11, 34. Condisce modos, amanda Voce quos reddas. [*Sil.* 7, 462. Pacem condiscens oculis, i. e. vultum assumeus facilem et hilarem.] ℙ Translate. *Plin.* 21, 5, 11. Naturae rudimentum, lilia facere condiscentis. *Colum.* 4, 15. Ut flagellum paulatim condiscat suis radicibus ali. Adde 3, 10. *post med.*

CONDITĀNEUS, a, um, adj. qui conditur. *Olea conditanea* ap. *Varr. R. R.* 1, 24. est quae, esui apta cum sit, condi et condiri solet. Eadem a *Caton. R. R.* 6. *conditiva* appellatur.

CONDITĀRIUS, a, um, adj. ad condiendum pertinens. *August.* 22. *Civ. Dei* 8. *post med.* Coquina conditaria, *h. e.* taberna, ubi cibi cocti et conditi prostant.

CONDITICIUS et Condititius, a, um, adj. ἀπόθετος, qui conditur, seu reponitur, conditaneus. *Colum.* 8, 8. *de columbis.* Duobus, aut tribus mensibus acceptant conditicia cibaria: ceteris seipsas pascunt seminibus agrestibus.

CONDĪTIO, onis, f. ἄρτυσις, actus condiendi, conditura. *Cic. N. D.* 2, 58. Quo compositiones unguentorum, quo ciborum conditiones, quo corporum lenocinia processerint. *Varr. L. L.* 4, 22. Jus, quod jucundum magis conditione est. *Colum.* 12, 51. Conditiones vini.

CONDĬTIO vel Condicio, onis, f. actus condendi, factio, opus, ποίημα. *Prud. Hamart.* 19. Simulacrum structile flatu Concaluisse Dei: Dominum quoque conditioni Impositum. *Tertull. Habit. mul.* 8. Dei conditio est et tus, et merum, et ignis, qui vescitur, et animalia etc. Adde *de Spectac.* 2. et alibi. ℙ Item modus condendi, *h. e.* reponendi, ac servandi. *Cic. Div.* 1, 51. Nec fruges terrae, baccasve arborum cum utilitate ulla generi humano dedisset, nisi earum cultus, et conditiones tradidisset. ℙ Fere sumitur pro qualitate, ratione, natura, indole, ingenio, statu, sorte, κατάστασις. [*περίστασις, *Stand, Rang, Verhältnisse.* Cf. *B. Crus. in cl. Suet.*] *Cic. Att.* 15, 1. Ea conditione nati sumus, ut nihil quod homini accidere possit, recusare debeamus. *Id. Fam.* 5, 18. Ea videtur conditio impendere legum, judiciorum, temporum, ut etc. *Id. Marc.* 3. Ea vicisti, quae et naturam et conditionem, ut vinci possent, habebant. Et 4. *extr.* Conditio, et vis victoriae. *Id Rabir. Post.* 7. Sequi conditionem aliquam vitae. *Id. Univers.* 11. et 14. *Phil.* 12. Mortalis conditio. (quae *conditio mortis* dicitur a *Virg. A.* 12, 880.) *Id. Off.* 1, 13. *ad f.* Conditio et fortuna servorum. *Id. Fam.* 12, 23. Conditio imperii, et status provinciae. *Id. Agr.* 2, 21. Conditio agri. *Paul. Dig.* 48, 19, 48. personae. *Ov. Pont.* 2, 5, 16. loci. *Quint.* 1, 5. metri. *Plin.* 18, 21, 50. ruris. *Id.* 24, 17, 101. frumenti. *Cic. Senect.* 19. Esse meliore conditione, quam etc. *Id. Fam.* 6, 1. Afflictiore conditione esse, quam etc. *Id. Agr.* 3, 2. *extr.* Immunia commodiore conditione sunt, quam illa, quae pensitant. *Id. Cluent.* 34. Aequa conditione disceptare. Et *ib.* Iniqua conditione causam discere. *Plin.* 4, 10, 17. Civitas liberae conditionis, *h. e.* libera. *Id.* 3, 8, 14. Populi conditionis Latinae, *h. e.* jure Latii gaudentes. [**Cic. Quinct.* 28. Conditione pari uti, i. e. pari jure. *Id. Verr.* 1, 54. Conditione optima esse dicuntur in redimendo, qui praecipuum aliquod jus habent redimendi, ut ad ipsos potius, quam ad alios res redimenda perveniat, (*Vorkaufsrecht*, jus προτιμήσεως.) *Id. Agr.* 3, 2. Optima conditione praedia: pro quo dicitur saepissime optimo jure. *Ernest. cl. Cic.*] ℙ Est praeterea pactio certam legem in se continens, ut *Donat.* ad *Ter. Andr.* 1, 1, 52. definit, pactum, lex. *Cic. Caecin.* 14. Videte, per Deos immortales, quod jus nobis, quam conditionem vobismetipsis, quam denique civitati legem constituere velitis. *Id. Parad.* 5, 2. *ad f.* Cupiditate peculii nullam conditionem recusant durissimae servitutis. *Id. Rabir. Post.* 6. *extr.* Statuere conditionem duriorem alicui, quam ferre possit. *Id. Catil.* 4, 1. Dare alicui conditionem eam, ut etc. *Id. Coel.* 6. respuere. [**Id. Verr.* 1, 6. Mansit in conditione.] *Ter. l. c.* accipere. *Caec.* ad *Cic. Fam.* 6, 7. Librum ea conditione daret, si reciperes etc. *Cic. Phil.* 7, 1. Ferre conditiones, leges imponere, *h. e.* proponere. [**Id. Fam.* 6, 2. Armis conditione positis. *Id. Off.* 1, 7. Aut lege, pactione, conditione, sorte. Cf. *Beier.* ad h. l.] *Liv.* 29, 12. Dicere conditiones pacis, eod. sensu, (*ferre*, et *dicere conditiones* est ejus, qui superior sit.) *Vell.* 2, 25. Conditionibus aequis bellum componere. *Id. ib.* 48. Conditiones pacis postulare, recipere, discutere, rumpere. *Tac. H.* 4, 65. subire, aut aspernari. *Cic. Fam.* 16, 12. Stare conditionibus. *Id. ib.* Fugere a conditionibus. *Liv.* 29, 12. In eas conditiones pax convenit. *Nep. Thrasyb.* 3. Inter eos pacem fecit his conditionibus etc. *Vell.* 2, 108. Finitimos omnes aut bello domuit, aut conditionibus juris sui fecit. ℙ Sub conditione. *Cic. Arch.* 10. *ad f.* Jubere, ei praemium tribui sub ea conditione, ne quid postea scriberet. *Phaedr.* 4, 10. Matrem fecit heredem senex sub conditione, ut etc. Adde *Ov. Fast.* 4, 320. et *Liv.* 6, 40. ℙ Item optio. *Plin.* 36, 5, 4, *n.* 5. Quam praetulerunt, quorum conditio erat Coi. [**Cic. Verr.* 2, 3, 62. Venire ad conditiones alicujus. *Id. Quinct.* 6. perduceret eum ad suas conditiones. *Id. Att.* 9, 15. Utar conditione Caesaris, qua sc. mihi veniam dare vult.] *Ulp. Dig.* 38, 5, 1. *circa med.* Deferre conditionem emptori, utrum malit etc. *Scaevola ib.* 31, 49. Facere conditionem alicui, utrum malit etc. ℙ Pertinet etiam ad rem nuptialem, et significat occasionem, quae offertur nubendi, aut uxorem ducendi. *Cic. Coel.* 15. *extr.* Habes hortos ad Tiberim: ac diligenter eo loco praeparasti, quo omnis juventus natandi causa venit: hinc licet conditiones quotidie legas. *Liv.* 3, 45. *extr.* Conditionem filiae quaerere. *Suet. Galb.* 5. Amissa uxore Lepida remansit in coelibatu, neque sollicitari ulla conditione amplius potuit, ne Agrippinae quidem etc. Adde *Nepot. Attic.* 12., *Pl. Aul.* 3, 5, 2. et *Stich.* 1, 2, 81. [**Curt.* 4, 11. Regnum occupari posse conditione, i. e. si Darii filiam ducat Alexander.] ℙ Translate *Mart.* 11, 53. Coenabis belle, Juli Cerealis, apud me: Conditio est melior si tibi nulla, veni. ℙ Obsceno sensu. [*Ut nos: *Gelegenheiten. Suet. Aug.* 69. Conditiones quaesitas per amicos. *Capitolin. Anton. Philos.* 19. Siquidem Faustinam satis constat apud Cajetam conditiones sibi et nauticas et gladiatorias elegisse. V. *B. Crus. in cl. Suet.* s. h. v. Cf. *Ruhnk.* ad. *Ter. Andr.* 1, 1, 52.] *Lamprid. Elagab.* 5. Emissarios habebat, qui ei bene vasatos perquirerent, ut eorum conditionibus frui posset. *Id. ib.* 8. Lavacrum publicum in aedibus aulicis fecit, ut ex eo conditiones bene vasatorum hominum colligeret. Huc porro est retrahendus locus *Cic. Coel.* 15. modo laudatus. ℙ *Conditione tua non utor*, formula est dissolvendi sponsalia. *Cajus. Dig.* 24, 2, 2. ℙ Interdum est idem ac ratio, via, modus. *Asin. Poll.* ad *Cic. Fam.* 10, 31. *a med.* Perferri litterae nulla conditione potuerunt. Sexcentis enim locis excutiuntur tabellarii. *Cic. Fin.* 5, 20. Appetit animus aliquid agere semper: neque ulla conditione quietem sempiternam potest pati. *Lucr.* 2, 300. Et quae consuerunt gigni, gignentur eadem Conditione, *h. e.* simili ratione, ut paulo ante dixerat. ℙ Magna lis est, utrum per *c*, an per *t* scribi oporteat. *Dausq. t* praefert (quo inclinare videtur etiam *Cellar.*) quia est propius origini, *perditio* a *perditus* etc. *conditio* a *conditus*. Vetera monumenta apud *Manut.* plerumque *condicio* exhibent: atque ita habet *Cod. palimps. Cic. De rep.* 1, 4. ap. *A. Maium. F.*]

CONDĪTIONĀBILIS, e, adj. conditionalis. *Tertull. adv. Gnost.* 9. Conditionabilis persecutio.

CONDĪTIONĀLIS, e, adj. ὑποθετικός, conditionem habens adjunctam. *Tertull. adv. Jud.* 13. *sub f.* Conditionalis comminatio. *Ulp. Dig.* 34, 4, 9. Datio conditionalis. *Serv.* ad *A.* 4, 696. Conditionalia fata, *h. e.* quae sub aliqua conditione eventura sunt. *Ulp.* 50, 16, 54. Conditionales creditores dicuntur, quibus nondum competit actio, est autem competitura: vel qui spem habent, ut competat. ℙ *Conditionales servi* et *conditionales* absolute, dicti sunt ministrorum quoddam genus, qui ea conditione erant, ut illi muneri essent addicti et mancipati, neque ab eo liberari, aut ad majora aspirare possent. Horum fit mentio apud *Imp. Constant. Cod.* 10, 1, 7. et *Imp. Leon. ib.* 8, 18, 11. et in *Cod. Theod.* non semel. De his etiam intelligendum est et illud *Tertull. Idolol.* 12. Opera et conditionalis eram, *h. e.* conditione servus.

CONDĪTIONĀLĬTER, adv. ὑποθετικῶς, sub conditione. *Cajus Dig.* 35, 1, 17. At si conditionaliter concepta sit causa, veluti hoc modo: Titio, si negotia mea curaverit, fundum do etc. Adde *Paul. ib.* 46, 3, 98. [*Cf. de h. v. *Duk. Lat. Ict.* 446.]

CONDĪTĪVUS, a, um, adj. idem quod conditicius: a *condo*. *Cato R. R.* 6. et *Macr. Sat.* 2, 16. Conditiva olea. *Varr. R. R.* 1, 24. eandem *conditaneam* vocat. *Cato ib.* 7. et *Varr. R. R.* 1, 59. Conditiva mala. *Colum.* 7, 9. *circa med.* Viridia pabula suibus plerumque nocent: itaque mane, priusquam procedant in pascua, conditivis cibis sustinendae sunt. ℙ *Conditivum*, *i*, *n.* locus est, ubi aliquid conditur, ac reponitur. Pro sepulcro (quod alii *conditorium* appellant) accipitur a *Senec. ep.* 60. *extr.* Qui latitant et torpent, sic in domo sunt, tanquam in conditivo. Adde *ep.* 82. *in.* et *Inscr.* in V. ACCUMBITORIUM.

CONDĬTOR, oris, m. κτιστής, ἀρχηγός, qui condit, *h. e.* facit, auctor. *Virg. A.* 8, 313. Euandrus Romanae conditor arcis. *Suet. Aug.* 7. Romulus conditor urbis. *Justin.* 2, 10. Cyrus conditor tanti regni. [**Plin. Pan.* 1, 6. Quo magis aptum piumque est, te Jupiter Optime Maxime, antea conditorem, nunc conservatorem imperii nostri, precari.] *Inscr.* ap. *Grut.* 265, 5. Conditor coloniae. *Plin.* 26, 2, 6. et *Colum.* 9, 3. sectae, *h. e.* auctor et princeps. *Curt.* 8, 5. carminum. *Pl. Epid.* 3, 4, 85. Legum atque jurium fictor, conditor cluet. *Ov. Ib.* 522. Conditor historiae. *Id. Fast.* 6, 21. anni, *h. e.* scriptor fastorum. *Senec. ep.* 95. *ante med.* Maximus ille medicorum et hujus scientiae conditor. *Ov. Pont.* 2, 11, 2. Conditor artis. [**Liv.* 8, 34. Conditor Romanae libertatis. *Id.* 1, 42. Conditor omnis in civitate discriminis ordinisque. *Id.* 39, 17. Maximi sacerdotes conditoresque ejus sacri. *Quint. Decl.* 9, 22. p. 210. Eant nunc antiquarum conditores fabularum poetae.] *Claud. in carm. Pasch.* Christus red-

cuntis conditor aevi. *Senec. Phoen.* 655. Conditor mundi Deus. ¶ Pro scriptore, absolute. *Tibull.* 4, 1, 4. humilis tantis sim conditor actis. *Plin.* 7, 30, 31. et 36, 15, 24. *n.* 3. Conditor rerum. ¶ *Conditor factionis Russatae* in *Inscr.* ap. *Grut.* 338, 4. *Prasinae. ib.* 1089, 3. *Albatae*, ap. *Reines. cl.* 5. *n.* 56. inter ministros Circenses numerantur. *Scalig.* ad *Catalect. Virg.* putat ita dictos eos, qui factionem ederent, et missus suppeditarent, [quod multis confirmat *Marin. Frat. Arv.* p. 215., quosque ex *Inscr.* ap. *Grut.* 338, 4. *factionum primos* appellatos fuisse conjicit. *F.*] *Turneb. Advers.* 18, 33. scribit esse eosdem, qui in *Gloss. Philox.* dicuntur ἀλεῖπται ἵππων, *h. e.* qui equos oleo ungebant et curabant. Sed quoniam factionibus sui quoque medici erant, ut apparet ex *Inscr.* ap. *Grut.* 339, 1., aliptas autem medicos intelligit *Salm.* ad *Vopisc. Sat.* 7. et 8., nempe eos, qui veneficiis, et incantationum medicamentis aurigatores ad victoriam praeparabant; ideo *conditores* hujusmodi fuisse idem putat. Alii, quia ἀλείφειν significat etiam cohortari, instigare, et ἀλείπτης est cohortator, excitator, censent, in *Glossa* significari eos, qui equos incitarent ad cursum. In alia *Inscr.* ap. *Grut.* 338, 5. habetur *Conditor gregis Russatae*, h. e. qui equorum greges ad jugum adsuesceret et exerceret, ut quidem legit, et interpretatur *Gracrius*. Ceterum an de conditoribus Circensium *Glossa* allata loquatur, incertum est: et praeterea pro ἵππων, ibi *Scalig. l. c.* legendum putat πίθων vel πίττων, ut intelligantur ii, qui cados pice illinebant, ut postea terrae infoderent ad vina condenda. ¶ De femina quoque dicitur, ut *auctor, sponsor* etc. *Tac. G.* 28. Ubii quamquam libentius Agrippinenses conditoris sui nomine vocentur etc. V. tamen loc. et Interpr. ¶ Praeterea *conditor* per amplificationem vocatur etiam is, qui instaurat insigniter aliquid paene collapsum. *Vell.* 2, 60. Octavius conditor et conservator Romani nominis. *Plin. ep.* 10, 38. *ad Trajan.* Conditor militaris disciplinae, firmatorque. [*Liv.* 5, 24. Sicinium conditorem Vejos sequantur, i. e. instauratorem, quum quidem, migratione facta, velut Roma nova fieret. Sic Gr. κτιστὴν dicunt. Lex. *Liv.* s. h. v. *Suet. Aug.* 98. Quasi conditorem insulae. Ubi v. *Brem. Liv.* 7, 30. Conditorum, i. e. *conservatorum*, parentum, Deorum numero nobis eritis.] ¶ *Ciceronis* locum, quo ipse quoque hanc vocem usurpavit, V. in voce seq. ¶ Est etiam *conditor*, qui condit, hoc est reponit. V. CONVECTOR.

CONDĪTOR, oris, m. ἀρτυτὸς, ὀψαρτυτὴς, qui cibos condit et instruit. *Cic. in Senat.* 6. *ad f.* Hi voluptates omnes vestigant, hi sunt conditores instructoresque convivii. *Vet. epigr.* ap. *Porphyr.* ad *Hor. Sat.* 2, 2, 50. Ciconiarum Rufus iste conditor. ¶ Urbanum et lepidum est illud *Cic. Cluent.* 26. Atque etiam ipse conditor totius negotii, Guttam aspergit huic Bulbo, *conditor* enim *negotii* est auctor et administrator, a *condo*: sed simul alluditur ad condientem cibos in nominibus *Gutta* et *Bulbo*. ¶ De conditoribus factionum, *h. e.* ἀλείπταις ἵππων, V. in voce praec.

CONDĬTŌRĬUM, ii, n. ἀποθήκη, locus, in quo aliquid reponitur, ut Conditorium muralium tormentorum, idest, repositorium machinarum apud *Ammian.* 18, 9. ¶ Specialiter sumitur pro loculo, seu arca, in qua cineres, aut cadavera in sepulcris conduntur, θήκη, λάρναξ. *Suet. Aug.* 18. Per idem tempus conditorium et corpus Alexandri M. cum prolatum e penetrali subjecisset oculis etc. Adde *Plin.* 37, 2, 7. ¶ Sumitur et pro ipso sepulcro. *Petr. Sat.* 112. Praeclusis conditorii foribus. *Plin. ep.* 6, 10. Ipsi nobis debemus etiam conditoria exstruere. Adde *Inscr.* ap. *Grut.* 1134, 6. [*Quint. Decl.* 8. *ad f.* p. 188. Non quidem licuit mihi in illud cubiculum, conditorium tuae mortis, irrumpere.]

CONDĬTRIX, icis, f. quae condit, et facit. *Macrob. Somn. Scip.* 1, 11. Luna mortalium corporum et auctor, et conditrix. *Appul. Apol.* Paupertas prisca apud saecula omnium civitatum conditrix. *Marianus Lupercaliorum poeta* ap. *Serv.* et *Philargyr.* ad *Virg. Ecl.* 1, 20. Quod conditricis nomine ab ipso omnes Romam vocant. Adde *Tertull. Spectac.* 7. et 1. *adv. Marc.* 7.

CONDĪTUM V. CONDĪTUS, a, um.

CONDĬTUM. V. CONDĬTUS.

CONDĪTŪRA, ae, f. a *condio*, idem quod condimentum. *Senec. Ira* 3, 15. Liberos illi epulandos apposuit, subinde interrogans, an placeret conditura. *Colum.* 12, 11. Hac mella pro aqua mulsa utuntur nonnulli pro defruto in conditturas olivarum. *Id. ib.* 19. Conditturis adjuvare mustum. ¶ Conditura vitreorum, ap. *Petr. fr. Trag.* 51. *Burm.* est ratio temperandi et conficiendi vitrea. Hoc sensu videtur nonnullis esse a *condo*. Tiberium quoque Caesarem hac voce usum, narrat *Isid. Or.* 16, 15. *extr.*

CONDĪTUS, a, um, part. a *condio*, ἠρτυμένος. *Cic. Or.* 3, 25. Unguentis minus diu nos delectari summa et acerrima suavitate conditis, quam his moderatis. *Hor. Sat.* 2, 8, 69. Male conditum jus. *Ulp. Dig.* 33, 6, 9. Vinum conditum. ¶ *Conditum* absolute est vinum aromatis conditum, et praecipue melle et pipere. *Plin.* 14, 16, 19. *n.* 5. Qualia (*vina*) nunc quoque fiunt, pipere et melle addito, quae alii condita, alii piperata appellant. *Lampr. Elag.* 21. Condito piscinas et folia temperavit. Adde *Pall.* 11, 19., *Coel. Aurel. Tard.* 3, 5. *a med.* et *ib.* 5, 1. *ad f.* et *Apic.* 1, 1. et 2. ¶ Translate. *Cic. Att.* 13, 52. *ex vet. poeta.* Nec id solum, sed bene cocto, et condito sermone bono. *Id. Or.* 2, 56. Nec apud populum gravior oratio, neque lepore et festivitate conditior. *Id. Brut.* 29. Nisi id, quod dicitur, sit voce, vultu, motuque conditius. *Id. Senect.* 4. Erat enim in illo viro comitate condita gravitas. *Id. Mur.* 31. *extr.* Si illius comitatem et facilitatem tuae gravitati, severitatique asperseris, non ista quidem erunt meliora, sed certe condita jucundius.

CONDĬTUS, a, um, part. a *condo*, ἀποκείμενος, ἀπόθετος, repositus, absconditus. *Hor. Ep.* 2, 1, 140. Frumenta condita. *Id. Sat.* 1, 4, 89. Liber aperit praecordia condita, *h. e.* arcana pectoris. *Cic. Div.* 1, 56. In causis conditae sunt res futurae. *Pl. Ps.* 4, 1, 30. Tenco omnia: in pectore condita sunt. *Mart.* 13, 111. Vina condita consule etc. *Ov. Met.* 3, 31. Anguis conditus antro. *Liv.* 29, 22. Conditus in carcerem. *Prop.* 2, 5, 24. Jurgia sub tacita condita laetitia. *Id.* 3, 17, 16. Arboris in frondes condita Myrrha novae. *Virg. G.* 1, 422. Sol conditus in nubem. *Propert.* 4, 11, 64. Lumina condita, *h. e.* oculi clausi. [*Ov. Fast.* 1, 124. Ni teneant rigidae condita bella serae. *Sil.* 13, 40. Narrabat memori condita mente.] *Senec. Oedip.* 1037. Telum conditum jugulo. *Plin.* 11, 37, 53. Oculi conditi. *Cels.* 8, 20. *in f.* Potest tamen conditus articulus medius aut summus canaliculo aliquo contineri. ¶ *Conditum, i*, absolute est locus, in quo conditur, et servatur frumentum, et aliae species ad annonam pertinentes. *Spartian. Hadrian.* 11. Laborabat praeterea, ut condita militaria diligenter agnosceret. Et *Capitol. Gordian.* 28. Ut nulla esset civitas limitanea potior, quae totius anni in aceto, frumento, et larido, atque hordeo, et paleis condita non haberet. *Symmach. ep.* 10, 55. Patefacere angustias conditorum. *Eumen. Grat. act. ad Constantin.* 10. Fructus meritorum tuorum statim nos metere, et in conditis referre jussisti. Adde *Paul. Dig.* 32, 95. ¶ Est etiam *conditus* idem ac sepultus. *Phaedr.* 4, 4. O si maneret condito sensus patri. *Cic. Leg.* 2, 22. Conditus in sepulcro. *Val. Fl.* 5, 198. tumulo. *Ov. Met.* 14, 442. Aeneia nutrix condita urna marmorea. ¶ Item factus, aedificatus, κτισθείς. *Cic. Tusc.* 1, 1. Homerus fuit ante Romam conditam. *Hor. Sat.* 1, 5, 92. Qui locus a forti Diomede conditus olim. (Negat *Bentlejus* hunc versum *Horatii* esse.) [*Propert.* 4, 1, 72. Non sunt ab dextra condita fila colo. *Ov. Fast.* 3, 400. Conditus e geminis piscibus alter erit.] *Plin.* 7, 37, 37. Nova secta condita, *h. e.* instituta. *Id.* 11, 37, 55. Ita mos conditus, ut etc. *h. e.* ita in more positum. *Pl. Rud.* 5, 3, 18. Juramentum rei servandae, non perdendae conditum est, *h. e.* comparatum, institutum. ¶ Item compositus, scriptus. *Virg. Ecl.* 10, 50. Chalcidico condita versu carmina. *Plin.* 29, 1, 1. Res conditae Latio sermone. *Id.* 8, 42, 65. Liber conditus de jaculatione equestri. ¶ Item constitutus, institutus. *Stat. Silv.* 1, 2, 24. Ergo dies aderat Parcarum conditus albo Vellere. *Manil.* 1, 119. Et venit in terras fatorum conditus ordo. Adde *Val. Fl.* 1, 531. ¶ *Conditum est*, constitutum est, comparatum est. *Ulp. Dig.* 19, 5, 4. Natura rerum conditum est, ut plura sint negotia, quam vocabula.

CONDĬTUS, us, m. condendi, idest fabricandi actus. *Appul. Apol.* Veteranorum militum novo conditu splendissima colonia sumus. *Censorin. de die Nat.* 4. *sub f.* Qui in conditu Thebarum Cadmo fuerint adjumento. *Colum.* 2, 22. Uvas, itemque olivas conditui legere licet. Quidam volunt hoc loco esse *conditus* a *condito*: sed etiam a *condo* commode deducitur. Nam *condere* reponere est, et servare. Hinc *Auson. Prof.* 15, 16. Consilia nullus mente tam pura dedit, aut altiore conditu texit data, *h. e.* diligentius memoriae mandavit, servavitque.

CONDO, is, didi, ditum, a. 3. ἀποτίθημι, abscondo, repono servandi causa: a *con*, et *do*, ut *Festus* innuit. *Cic. Cluent.* 26. *ad f.* Qui illi pecuniae, quam condiderat, spe jam, atque animo incubaret. *Id. N. D.* 2, 63. Neque enim homines murium aut formicarum causa frumentum condunt, sed conjugum et liberorum. Et *ib.* 62. Condere, et reponere fructus. *Hor. Ep.* 1, 1, 12. Condo, et compono, quae mox depromere possim. *Id. Od.* 1, 10, 8. Condere aliquid furto. *Phaedr.* 5, 2. Condere ferrum. *Cels.* 8, 23. Plantarum ossa iisdem modis, quibus in manibus, prodeunt, iisdemque conduntur. *Pl. Truc.* 3, 1, 9. pecuniam in crumenam. *Virg. A.* 2, 401. nota conduntur in alvo. *Id. ib.* 5, 243. Condere se portu. *Cic. Div.* 2, 41. sortes arca. *Lucan.* 1, 607. fulmen terrae. (Quid sit *fulmen condere*, quod legitur etiam *Juven.* 6, 586. V. in BIDENTAL.) *Prud. Psy* 105. gladium vaginae. Al. leg. *vagina*, sed *va nae* est in MSS. *Heinsio* teste. *Ov. Met.* 9, 3 aliquid sub cortice. *Virg. G.* 4, 473. Aves c dunt se in foliis. [*Suet. Cal.* 51. Sub lectum condere. *Lucret.* 5, 954. Condebant membra Squ lida inter frutices.] *Senec. Consol. ad Marc.* Condere se in tenebras. *Virg. A.* 6, 211. Juppi coelum condidit umbra. *Id. ib.* 4, 177. Cond caput inter nubila. *Ov. Trist.* 3, 3, 44. de mori tibus: alicui oculos, quod etiam *Prop.* 4, 11, dixit. [*Sil.* 6, 199. (Serpens trepidum) obsce condidit alvo, i. e. devoravit. *Id.* 4, 609. N fortuna, meum condes sub gurgite letum, i. e. committas, ut in undis et inglorius, sed pugna et conspectus omnibus, peream. *Propert.* 4, 4, Conde tubicen fera murmura, i. e. cohibe.] Translate. *Tac. A.* 2, 28. Condere iram. *Sen ep.* 7. *extr.* aliquid in animum. *Ov. Met.* 1, 7 stimulosque in pectora caecos Condidit. Al. l *in pectore. Claud. Cons. Prob. et Olybr.* 166. (livia condunt mentem, *h. e.* memoriam obscura *Ov. Her.* 20, 98. Et vocem memori condidit a tuam, *h. e.* reposuit in animo. ¶ Ponitur et p sepelire. *Cic. Tusc.* 1, 45. Persae mortuos c circumlitos condunt. *Plin.* 7, 54, 55. et *Virg.* 5, 48. Condere mortuos terra. *Cic. Leg.* 2, in sepulcro. *Lucan.* 9, 151. inhumatos cond manes. [*Ov. Fast.* 5, 451. Romulus ut tum fraternas condidit umbras.] ¶ *Condere fulg* V. FULGUR. ¶ Item translate pro finire, plere, conficere. *Senec. ep.* 83. *ad f.* Alexandr intemperantia bibendi, et ille Herculaneus scyph condidit. *Virg. Ecl.* 9, 51. Saepe ego longos C tando puerum memini me condere soles. *Hor.* 4, 5, 29. et *Plin. ep.* 9, 36. Condere diem. [*(καταδύειν*, nos: *einen Tag begraben.* Adde *Sil.* 482. Condebat noctem Cynthia, i. e. finieba *Lucr.* 3, 1104. saecla vivendo. *Stat. Th.* 10, Condiderant jam vota diem, *h. e.* aliquis vota ciendo diem consumpserat. *Macr. Somn. Scip.* 20. *ad f.* Conversio coelestis hemisphaerii, p actis horis duodecim, diem condit. ¶ *Condere strum.* V. LUSTRUM. ¶ Significat etiam inde immittere, ita tamen ut et abscondendi ratio s sit. *Petr. Sat.* 94. Suspendio vitam finire cons tui, et jam cervices nodo condebam. *Cels.* 7, *n.* 2. Nihil tam facile in corpus, quam sagit conditur, eademque altissime insidit. *Mart. Spe* 15. praecipiti venabula condidit urso. *Ov. Met.* 392. Condere alicui ensem in pectus. [*Id. ib.* 561. Correptum — Involat, et digitos in perfi lumina condit. *Id. ib.* 12, 295. Rutilasque in ap ta Condidit ora viri, perque os in pectora, fla mas.] *Virg. A.* 9, 347. alicui ensem in pecto *Id. ib.* 12, 950. adverso sub pectore. *Liv.* 26, aliquem in vincula. *Cic. Verr.* 2, 5, 29. *extr. Liv.* 26, 16. in carcerem. *Id.* 31, 23. captivos custodiam. *Stat. Ach.* 2, 439. discos in nubil ¶ Item facere, aedificare, fundare. *Varr. L. L.* 32. Condere oppida. *Cic. Cat.* 3, 1. Romulus, q hanc urbem condidit. *Virg. A.* 1, 33. Romana condere gentem. *Vellej.* 1, 15. colonias. *Justi* 19, 1. imperium Poenorum. Et 2, 1. regna. *ib.* 6. Genus hominum. Et *ib.* 12. moenia. H pertinet, quod ad illud *Virg. A.* 7, 303. opta conduntur Tibridis alveo: *Servius* adscribit: con proprie dicuntur, qui sibi statuunt civitatem, *co duntur* ergo, sedem stabilem locant. ¶ Translat *Phaedr. prol.* 3, 53. Condere aeternam famam i genio suo, *h. e.* facere, comparare. *Sil.* 4, 3 dextra memorandum condere nomen. [*Id.* 3, 71 *Virg. A.* 10, 35. nova condere fata. *Id. ib.* 6, 79 aurea condet Saecula qui rursus Latio, *h. e.* i ducet, affert. *Tibull.* 1, 10, 47. Pax aluit vite et succos condidit uvae, i. e. procreavit.] ¶ Ite scribere, componere. *Liv.* 31, 12. *extr.* Conde carmen. *Cic. Att.* 1, 16. *ad f.* Graecum poem *Ov. Fast.* 6, 24. aliquid numeris. *Id. rem. Al* 465. jura. *Id. Trist.* 2, 336. acta Caesaris. *Vir Ecl.* 6, 7. bella. *Plin.* 5, 29, 31. Condere pr sam orationem Cadmus primus instituit. *Id.* 2, 6. Hippocrates primus medendi praecepta cl rissime condidit. *Id.* 22, 13, 15. Condere laud alicujus. *Id.* 12, 4, 8. historiam. *Id.* 2, 9, aliquid annalibus. *Id.* 13, 13, 27. Si, Homer condente, Aegyptus non erat. *Lex. XII. tab.* a *Augustin.* (V. OCCENTO.) ex lectione *Scaliger* Si quis malum carmen occentassit, sive condidis etc. *Condidisit*, sive *condidissit* antique est p *condiderit*, sicut *occentassit* pro *occentaverit*. Item invenire, instituere. [*Liv.* 5, 52. Coll giumque ad id novum condidimus.] *Justin.* 36, Prodigiorum sagacissimus erat, et somniorum p mus intelligentiam condidit. *Flor.* 1, 3. Conde militarem disciplinam omnem, artemque belland ¶ Item constituere, instituere. *Virg. A.* 10, 3 cur nunc tua quisquam Vertere jussa potest, a cur nova condere fata? *Lucan.* 7, 131. Advenis diem, qui fatum rebus in aevum Conderet huma nis. ¶ Item firmare. *Sil.* 16, 125. Sic sic, co licolae, portentaque vestra secundi Condite.

dere etiam dicuntur, qui ita restituunt aliquid nstaurant, ut fecisse ipsi videri possint. *Flor.* 12. *extr.* Augustus imperium condidit. V. CONTOR. Etiam quod ex *eod.* 1, 3. attulimus, huc multis refertur. *Cic. Dom.* 36. Rempublicam dere meo discessu, quam omnium interitu ocere malui. Al. aliter leg. ℙ Quod *Non.* tradit 49. *condere* dici pro consecrare, confirmatque *Virg. A.* 3, 67. *animamque sepulcro Condimus;* n satis probat. ℙ [Part. *Condendus* ap. *Hirt. Afr.* 65. Condendi frumenti gratia. *F.*]

CONDOCEFACIO, is, eci, actum, a. 3. συμπαιδεύω, instruo, assuefacio. *Cic. Tusc.* 5, 31. Eumque condocefaciat, ut ea, quae bona malave viantur, possit contemnere. *Hirt. B. Afr.* 71. Ut nista tirones gladiatores condocefacere. Et *ib.* elephantes.

CONDOCEFACTUS, a, um, part. a *condocefacio*. *Cic. N. D.* 2, 64. Belluae domitae, et condocefactae. [*Nos: *abgerichtet*.]

CONDOCEO, es, a. 2. doceo. *Hirt. B. Afr.* 19. renato equo uti condocuerat.

*CONDOCHATES, ae, m. Κονδοχάτης, Indiae fluvius, cis Gangem, inque Gangem sese exonerans. *Plin.* 6, 18. *B. A.*

CONDOCTOR, oris, m. qui simul cum alio docet. *August. Conf.* 1, 9. *extr.* Si in aliqua quaestiuncula a condoctore suo victus esset.

CONDOCTUS, a, um, part. a *condoceo*, doctus, instructus, meditatus, paratus. *Pl. Poen.* 3, 2, 3. Hoc modo, ut condocta tibi sint dicta ad hanc fallaciam. Co. quin edepol condoctior sum, quam tragoedi, aut comici. Respicit *Pl.* ad morem loquendi, quo histriones dicuntur *discere fabulam*, poetae autem *docere*. Oportet enim histrionem pro- suas partes didicisse, si vult bene agere.

CONDOLATUS, a, um, part. ab inusit. *condolo*, dolatus. Legitur a nonnullis *Arnob.* 3. p. 110., ubi alii rectius *conglobatus*.

CONDOLEO, es, ui, n. 2. simul cum alio doleo, condolesco. *Cic. Tusc.* 2, 22. Si pes condoluit, si dens, ferre non possumus. *Pl. Truc.* 2, 2. Nunc mihi de vento miserae condoluit caput. *Ov. Trist.* 5, 3, 32. Ut tamen audisti percussum fulmine vatem, Admonitu matris condoluisse potes. *Tert. Poen.* 10. Non potest corpus de unius membri vexatione laetum agere: condoleat universum necesse est. *Hieron. ep.* 112. *n.* 12. Animo condolentis cogitat. [*Cf. *Heindf.* ad *Hor. l.* mox laud., ubi verbum *condolere* nonnisi apud ecclesiasticos scriptores inveniri docet.]

CONDOLESCO, is, n. 3. ἀλγέω, idem quod doleo simul, vel valde doleo. [*Inchoativ.* a *condolere*.] *Cic. Acad.* 1, 10. Cum perturbationem animi illi ex homine non tollerent, naturaque et condolescere, et concupiscere, et extimescere dicerent. *Hor. Sat.* 1, 1, 80. At si condoluit tentatum frigore corpus.] ℙ Cum dativo tertiae personae pro συμπάσχειν, *Tert. Anim.* 5. Animam compati corpori, cui laeso ictibus, vulneribus, ulceribus condolescit.

CONDOMO, as, ui, itum, a. 1. idem quod domo. *Prud. Cath.* 7, 98. Veteresque nugas condomare ac frangere.

CONDONATIO, onis, f. donatio. *Cic. Verr.* 1, 4. Bonorum, possessionumque contra omnium instituta adjectio et condonatio.

CONDONATUS, a, um, part. a *condono*, idem quod donatus. *Cic. Planc.* 31. Datus est tibi ille, condonatus ille. *Id. Fam.* 5, 18. Potentiae alicujus condonatus. *Aurel. Vict. Vir. illustr.* 4. Patriis lacrimis condonatus.

CONDONO, as, avi, atum, a. 1. δωρέομαι, χαρίζομαι, idem quod dono. *Cic. Off.* 2, 22. Cum aliis adimuntur pecuniae, aliis condonantur. *Pl. Amph.* 1, 3, 32. Hanc pateram, Alcumena, tibi condono. *Id. Men.* 4, 2, 94. Ego illam non condonavi, sed sic utendam dedi. *Sall. Jug.* 81. Condonare se, et vitam suam reipublicae [*i. e. vovere. ℙ Item tradere in potestatem alterius. *Cic. Dom.* 23. Cum alteri totam Achajam — — bona ei civium condonares. *Id. Agr.* 2, 15. Regna Decemvirorum ditioni, judicio potestatique condonata esse dico. *ib.* 6. Condonari certis hominibus omnia. *Id. Phil.* 27. Condonabantur apothecae hominibus nequissimis et al. ℙ Hinc ducitur elegans ratio, cum condonare dicitur v. c. pro *condemnare*, ita uti *dedere*, ac pro omni actione, qua quis homo, aut res aliqua in potestatem alterius venit. Hujus generis exempla haec sunt. *Cic. Verr.* 1, 41, Condonare alicui hereditatem, de praetore, qui alicui hereditatem decernit praeter jus. *Id. Coel.* 1. Ne patiamini M. Coelium libidini muliebri condonatum: i. e. damnatum in mulieris gratiam. *Id. Fr. pro Scauro:* ut M. Aemilius — — vanissimae genti, et prope dicam, pellitis testibus, condonetur. V. *Gronov. Sestert.* 4, 9. *extr.* — Dicitur etiam in bonam partem, pro *absolvere*. *Cic. Cluent.* 39. Non sibi ac defensioni suae condonatum esse Oppianicum. *Ernest. cl.*] ℙ Est etiam remittere. *Cic. Off.* 2, 22. Qui pecunias creditas debitoribus condonandas putant. *Id. Mil.* 2. *ad f.* Nec deprecaturi sumus, ut crimen hoc nobis condonetis. *Vatin.* ad *Cic. Fam.* 5, 10. Meam animadversionem et supplicium, quo usurus eram in eum, quem cepissem, remitto tibi et condono. [*Id. Phil.* 5, 18. Inimicitias rei publicae condonare, i. e. omittere inimicitias, quia salus reipublicae ita postulat.] *Caes. B. G.* 1, 21. Dumnorigem Divitiaco fratri condonare se, dicit, *h. e.* ignoscere Dumnorigi propter fratrem. *et paulo ante.* Condonare injuriam et dolorem suum precibus et voluntati alicujus. [*Adde *Liv.* 3, 12. 58.] ℙ Condonare aliquem cruci, ap. *Pl. Rud.* 4, 4, 26. est cruci tradere. ℙ Videtur etiam usurpari cum accus. personae. *Pl. Bacch.* 5, 2, 24. Si quam malam rem debes, te condono: tibi habe: nunquam abs te petam. *Ter. Ph.* 5, 7, 54. Argentum, quod habes, condonamus te. *Donatus* ita distinguit integrum locum: *Quid vis tibi? argentum quod habes! condonamus te.* Eodem modo una cum *Servio* legit illud *Virg. A.* 1, 576. *Vultis et his mecum pariter considere regnis? Urbem, quam statuo, vestra est.* Porro illud *te* vult esse ablativum: tametsi hoc loco ejus verba corrupta videntur. *Afr. Vopisc.* ap. *Non.* 9, 5. Id aurum me condonat litteris. τὸ *id aurum* accusat. esse a *condono* pendentem, negat *Voss. de Gramm.* 7, 21., quod dictum sit pro *quod ad id aurum attinet:* affirmant alii. ℙ Passive impersonaliter. *Ter. Eun. prol.* 17. Habeo alia multa, quae nunc condonabitur, Quae proferentur post etc. Hic quoque alii ita distinguendum putant: *habeo alia multa, quae: nunc condonabitur:* ut sit quaedam interruptio sermonis, suspensioque: atque illud *quae* criminose quidem dicatur: sed subito taceantur crimina, quae dicturus videbatur. [*Cf. *Ruhnk.* ad h. l.]

CONDORMIO, is, ivi, itum, n. 4. καθεύδω, idem quod dormio vel simul dormio. *Pl. Most.* 2, 2, 55. Abimus omnes cubitum, condormivimus. *Suet. Aug.* 78. Deposita lectica, inter aliquas moras condormiebat. Adde *Capitol. Ver.* 4. *sub f.*

CONDORMISCO, is, n. 3. idem quod condormio. *Pl. Curc.* 2, 3, 81. Propino magnum poculum: ille ebibit: caput deponit, condormiscit: ei subduco anulum. (Est qui legit *cum dormiscit.*) *Id. Rud.* 2, 7, 13. Hospes da mihi aliquid, ubi condormiscam, loci. *Scep.* Istic, ubi vis, condormisce.

CONDRILLA, ae, et Condrillē, es, f. et condrillon, i, n. (tot enim modis legitur apud *Plin.* 21, 15, 52. et *ib.* 17, 65. et 22, 22, 45.) χονδρίλλη, intybi agrestis genus, amaro gustu, et acris in radice succi. *In loco *Plin.* 21, 5. *edd. vett.* c. *Elzev.* habent *Condrylla.* In *c.* 17. condrylla lectio est *edd. Hard.* et *Elzev.* Mox 22, 2. *condrillon* et condrille sunt *ed. Hard.*, ubi *ed. Elzev.* c. *vett. chondrillon* et chondrille habet. Ceterum V. CHONDRILLON, et *Constantini Lex.* in Κονδρίλλη. *B. A.*

*CONDRUSI, orum, pop. Galliae Belg., Germanicae originis, silvae Arduennae proximi, circa Hirtam fluvium. *Caes. B. G.* 2, 4. et 6, 32. Treverorum clientes appellat. *Id. ib.* 4, 6. Eorum urbs *Hoye*, *Hay* et *Hoey*, prope quam hodieque locus *Condreux* vulgo vocatur. *B. A.*

CONDUCENTER. V. CONDECENTER.

CONDUCIBILIS, e, adj. qui conducit, *h. e.* prodest, utilis. *Pl. Epid.* 2, 2, 75. Consilium ad eam rem conducibile. *Id. Bacch.* 1, 1, 18. Istuc facinus mihi conducibile esse arbitror. *Auct. ad Her.* 2, 14. Utrum venustius, facilius, conducibilius etc.

CONDUCO, is, uxi, uctum, a. 3. συνάγω, idem quod duco, vel simul duco, congrego, cogo. *Varr.* ap. *Non.* 4, 104. Populum in forum conducere. *Cic. Phil.* 8, 6. Res geritur: conductae sunt vineae: pugnatur acerrime. *Id. Inv.* 2, 1. Crotoniatae virgines unum in locum conduxerunt. *Sisenn.* ap. *Non.* 11, 37. Praetor festinatim de castellis ad castra maxuma milites conduxit. *Caes. B. C.* 3, 13. *extr.* Eo copias omnes conduxit. *Sall. Jug.* 55. Conducere milites in unum. *Cic. Inv.* 1, 4. Ita complectemur, ut in unum conducamus propositionem et assumptionem. *Pallad.* 1, 16. Cisternas construere, quibus omnium conduci possit aqua tectorum. *Ov. Met.* 1, 572. Peneus ab imo Effusus Pindo tenues agitantia fumos Nubila conducit, *h. e.* vapores collectos emittit. *Id. ib.* 4, 375. Conducere corticem, *h. e.* conjungere. *Vitr.* 8, 1. *ad f.* Plures puteos fodere et per specus in unum conducere. *Plin.* 11, 37, 88. Ubi sunt nervi, interiores conducunt membra, superiores revocant, *h. e.* ducunt, trahunt. [*Lucr.* 6, 968. Conducit ignis carnem in unum, i. e. cogit. Adde 4, 432.] ℙ Translate. *Gell.* 4, 17. Haec, quae diximus, eo etiam conducunt, ut sciamus etc. *Id.* 20, 5. *de scriptis Aristot.* Ἐξωτερικὰ dicebantur, quae ad rhetoricas meditationes, facultatem argutiarum, civiliumque rerum notitiam conducebant. *Arnob.* 4, 146. Omnia probra, quae in Deorum maledicta conducitis, *h. e.* congeritis. ℙ *Conducere lac* est coagulare. *Colum.* 7, 8. Lac potest et agrestis cardui flore conduci. ℙ *Conducere vulnera*, claudere, obducere. *Val. Fl.* 1, 479. fissaque fluctu Vel pice, vel molli conducere vulnera cera. *Solin.* 32. *a med.* Coeno plagam oblinit, usque dum conducatur in cicatricem. *Coel. Aurel. Tard.* 2, 1. *n.* 8. Musculus conducitur, aut laxatur, *h. e.* contrahitur. ℙ Saepissime est emere ad tempus, rem aliquam utendam pretio accipere, operam alicujus hominis mercede comparare, cui respondet *loco*, *as*, μισθοῦμαι. [*Cf. quae *Lindem.* de discrimine inter *locare* et *conducere* disputat ad *Pl. Capt.* 4, 2, 38.] *Cic. Coel.* 7. *extr.* Conduxit in Palatio, non magno, domum. *Senec. Ben.* 7, 5. Conduxi domum a te in hac aliquid tuum, aliquid meum. *Cic. Prov. cons.* 4. Conducere aliquem ad caedem faciendam. *Plin. ep.* 4, 13. Praeceptores publice conducere. *Curt.* 3, 1. militem, *h. e.* mercede ad militandum ducere. *Pl. Aul.* 2, 4, 1. coquos. *Id. Rud. prol.* 57. navem. *Gell.* 18, 5. *sub f.* librum studio pretioque multo. *Cic. Fam.* 16, 18. hortum. *Senec. Ben.* 7, 5. domum, rhedam ab aliquo. *Ulp. Dig.* 19, 2, 19. *post med.* habitationem in annum. Et *paulo post.* operas. *Id. ib.* 43, 9, 1. aliquid ad fruendum. ℙ Hinc translate *conduci aliqua re* est adduci, induci. *Cato* ap. *Gell.* 1, 15. Frusto panis conduci potest, vel uti taceat, vel uti loquatur. *Pl. Cas.* 2, 8, 70. Tribus conduci non possim libertatibus, quin illis comparem magnum malum. ℙ Conducere etiam dicuntur, qui pretio aliquid faciendum suscipiunt. *Liv.* 46, 16. Redimere et conducere vectigalia. *Cic. Inv.* 1, 30. portorium. *Id. Div.* 2, 21. Qui columnam illam de Cotta et de Torquato conduxerat faciendam. *Ulp. l. c.* Conducere mulierem vehendam nave. *Cajus ib.* 25. columnam, dolium, tignum transportandum. *Ulp. ib.* 13. aliquem docendum. [*Liv.* 34, 6. Publicani se conducturos praebenda professi erant. Adde *Eund.* 23, 48.] ℙ Praeterea significat prodesse, conferre, utile esse, quo sensu fere in tertiis personis usurpatur. *Cic. Fam.* 5, 19. *ad f.* Ea maxime conducunt, quae sunt rectissima. *Id. Off.* 1, 3. Consultant, conducat id, necne ad vitae commoditatem. *Id. Prov. cons.* 1. Hoc maxime reipublicae conducit, Syriam, Macedoniamque decerni. *Sisenn.* ap. *Non.* 4, 104. Quod maxime in rempublicam conducere videretur. *Tac. A.* 2, 38. Quod conducit in commune. *Pl. Cist. a.* 3. *v.* 4. Ut illud, quod in rem tuam bene conducat, consulam. *Tac. A.* 15, 43. Conducere salubritati. *Pl. Bacch.* 1, 1, 22. Huic aetati non conducit tenebrosus locus. *Plin.* 23, 1, 23. Corpus augere volentibus conducit inter cibos bibere. Et *paulo sup.* Vinum conducit alvo citae. *Id.* 17, 12, 19. Ventosis locis arbores crebriores seri conducit. Et *ib.* 2, 2. Imbres non conducunt vitibus. ℙ Non facile intelliges, quid sibi velit *Non.* 4, 104., ubi docet, *conducere* poni etiam pro convertere, affertque haec verba *Lucilii:* Et virtute tua, et claris conducere chartis. ℙ *Conducier* pro *conduci* habetur ap. *Pl. Merc.* 3, 4, 78. ℙ [Part. *Conducens* ap. *Vell.* 1, 13. Cum juberet praedici conducentibus. *Conducendus* ap. *Caes. B. G.* 2, 1. Qui ad conducendos homines facultates habebant. *F.*]

CONDUCTICIUS, a, um, adj: μισθωτός, qui pretio ad tempus emitur vel redimitur. *Pl. Epid.* 2, 3, 8. et 5, 2, 41. Fidicina conducticia. *Nep. Iphicr.* 2. Conducticius exercitus. *Porcius in carm. de Terent. in hujus Vita, quae* Suetonii *esse creditur.* Habere domum conducticiam. *Varr. R. R.* 1, 17. Conducticiae liberorum operae.

CONDUCTIO, onis, f. actus conducendi, seu in unum locum ducendi, collectio, complexio, συναγωγή. *Cic. Inv.* 1, 40. Quare in longis argumentationibus, ex conductionibus, aut ex contrario complecti oportet, *h. e.* conducendo in unum propositionem et assumptionem, ut *Id. ib.* paulo supra explicat: ubi etiam hujus conductionis exemplum affert. ℙ Item redemptio ad tempus, μίσθωσις. *Id. Caec.* 32. Conductio fundi. *Liv.* 43, 16. vectigalium. [*Id. Verr.* 1, 6. Conductio renunciata est.] ℙ Est etiam contractio, morbus, quo membrum aliquod contrahitur. *Coel. Aurel. Acut.* 2, 10. Conductio musculorum. Et *ib.* 3, 18. nervorum, quam Graeci σπασμὸν vocaverunt. Adde *Tard.* 2, 1.

CONDUCTOR, oris, m. μισθωτής, qui conducit, seu emit aliquid ad tempus, cui *locator* respondet. *Pl. Asin. prol. v.* 3. Conductores histrionum. *Plin. ep.* 7, 30. agrorum *Inscr.* ap. *Mur.* 606. Conductores gregum oviaricorum, ℙ Specialiter ita appellatur, qui conducto diversorio alios hospitio excipit. *Rut.* 2, 38!. Sed male pensavit requiem stationis amoenae Hospite conductor durior Antiphate. ℙ Item qui aliquid faciendum pretio suscipit. *Cic. Q. Fr.* 3, 1, 2. Conductor operis. *Val. Max.* 8, 12. *n.* 1. *extern.* Conductores sacrae arae. Adde *Caton. R. R.* 14.

CONDUCTRIX, icis, f. quae conducit, *h. e.* emit, seu redimit aliquid ad tempus. Habent *Impp. Diocl. et Maxim. Cod.* 4, 65, 24. et 5, 12, 18.

CONDUCTUS, a, um, part. a *conduco*, συναχθείς, ductus, vel simul ductus, collectus. *Tac. A.* 15, 26. Auxilia regum in unum conducta. *Lucr.* 1, 650. Conductae partes aut disjectae. ℙ Item emptus, ad tempus redemtus, μεμισθωμένος. *Cic. Sext.* 17. Erat contentio non cum victore exerci-

tu, sed cum operis conductis. *Hor. Art. P.* 431. Qui conducti plorant in funere. *Cic. Caecin.* 32. Fundus conductus. *Id. Inv.* 2, 1. Zeuxis magno pretio conductus. *Ter. Adelph.* 2, 2, 17. Conducta navis. *Plin. ep.* 2, 14. Conducti et redempti mancipes. *Mart.* 11, 82. Conductum repetens nocte jubente larem. *Curt.* 3, 9. Milites mercede conducti. *Hor. Sat.* 1, 2, 9. Nummi conducti. [*Cf. *Heindf.* ad h. l.] Sic *Juven.* 11, 46. conducta pecunia. ℙ Item ad stuprum coemptus. *Auct. Priap.* 35. Conducta est pretio puella parvo, Communis satis omnibus futura. *Pl. Amph.* 1, 1, 131. Haec nox scita est exercendo scorto conducto male. ℙ *Conductum*, *i*, n. absolute est domus conducta; et dicitur fere de domibus pauperiorum. *Senec. Ben.* 7, 5. Nec conductum meum, quamvis sis dominus, intrabis. *Petr. Sat.* 9. In conductum adcucurrit. *Cic. Cluent.* 62. *ad f.* Habere aliquid conducti. *Ulp. Dig.* 9, 3, 1. *sub f.* Habitare in conducto. [*Zur Miethe wohnen.*] ℙ Item ipsa conductio. *Id. Dig.* 19, 2, 15. Actio ex conducto. ℙ *Conducta bella* ap. *Sil.* 5, 196. sunt quae milite mercede conducto geruntur. ℙ Est idem *conductus* redemptus, pretio faciendus susceptus, ut *telae conductae*, ap. *Tibull.* 1, 7, 85. Firmaque conductis adnectit licia telis. V. ibi *Brouckus.* ℙ Item contractus. *Coel. Aurel. Tard.* 3, 3. Conducta cutis. Et *ib.* 5, 1. Contractus et conductus. *Sol.* 22. Brumalis solstitio dies adeo conductus, ut ortus junctus sit occasui, *h. e.* brevis.

CONDUCTUS, us, m. contractio. *Coel. Aurel. Acut.* 2, 15. Conductu superciliorum.

*CONDULCO, as, i. q. dulco. *Vulg. Interpr. Siracid.* 27, 26. *B. A.*

CONDŬLUS et Condylus, i, m. κόνδυλος, anulus, teste *Fest.*

CONDUPLĬCĀTĬO, onis, f. ἀναδιπλασιασμὸς, duplicatio. *Pl. Poen.* 5, 5, 18. Quid hoc est conduplicationis? quae haec congeminatio? *h. e.* amplexus. ℙ Item figura verborum. *Auct. ad Her.* 4, 28. Conduplicatio est, cum ratione amplificationis, aut commiserationis, ejusdem unius, aut plurium verborum iteratio, hoc modo: Tumultus C. Gracchi tumultus domesticos et intestinos comparat. Item: Nunc etiam audes in horum conspectum venire, proditor patriae: proditor, inquam, patriae, venire audes in horum conspectum? A *Cic. Or.* 3, 54. dicitur *revocatio verbi*: ap. *Quint.* 9, 3. *regressio* quaedam est: Graece ἐπάνοδος dici potest. *Cic. Part.* 6. hoc modo repetita verba *duplicata* appellat. [*Cf. *Ernest. Lex. gr. technol.* in vocc. ἐπίζευξις, ἐπαναδίπλωσις, παλιλογία, quibus Gr. illam formam significarunt.]

CONDUPLĬCO, as, a. 1. idem quod duplico. *Ter. Phorm.* 3, 2, 31. Hoc tibi, quod bene promeritus fueris, conduplicaverit. *Lucr.* 3, 71. Conduplicare divitias. *Varr. R. R.* 2, 4. cibum.

CONDURDUM, i, n. herba solstitialis, flore rubro, quae e collo suspensa strumas comprimit. *Plin.* 26, 5, 14.

CONDŪRO, as, a. 1. durum facio. *Lucr.* 6, 968. Humor aquae porro ferrum condurat ab igni.

CONDUS, i, m. ταμίας, qui condendis cibis praepositus est, quemadmodum *promus*, qui cibum promit. Ceterum quia ejusdem fere officium esse solet cibos promere et recondere, factum est, ut, qui ei muneri praeesset, *condus promus*, vel *promus condus* diceretur. *Pl. Ps.* 2, 2, 14. Condus promus procurator peni.

CONDYLŌMA, atis, n. κονδύλωμα, tuberculum, quod ex quadam inflammatione nasci solet (ut docet *Cels.* 6, 18. *n.* 8.) praesertim circa coronam podicis: ita dictum a similitudine condylorum, hoc est nodorum, qui in digitis, constricta in pugnum manu, eminent. Adde *Scrib. Compos.* 224. et 225.

*CONDYLON, i, locus vel opp. Thessaliae, in regiuncula Tempe. *Liv.* 44, 6. *B. A.*

CONDYLUS, i, m. κόνδυλος, junctura et nodus in digitorum articulis eminens. *Capell.* 1. p. 21. Ictibus crebris verticem, complicatis in condylos digitis, vulnerabat. ℙ Item anulus. V. CONDULUS. ℙ In illo *Mart.* 5, 78. Parvi tibia condyli sonabit, *condylus* est nodus cannae, ex qua tibia constat. Alii *Condyli* putant nomen tibicinis.

*CONE, es, f. insula parva, ad Istri ostium. *Luc.* 3, 200. Et barbara Cone Sarmaticas ubi perdit aquas. ℙ Cone, es, f. Κόνη, opp. fuit Phrygiae majoris. *Not.* (ap. *Cellar.*) Κόννα, ut probabile, est *Ptolem.*, ac Κονεσύπολις *Hierocl.* *B. A.*

CONFABRĬCOR, aris, dep. 1. Translate. *Gell.* 3, 19. Confabricatus commolitusque magis est originem vocabuli C. iste Bassus, quam enarravit.

CONFĀBŬLĀTĬO, onis, f. διαλογισμὸς, sermo, colloquium. *Symmach. ep.* 9, 84. (al. 89.) Epistolae confabulationem praesentis imitentur. *Tertull. ad Uxor.* 2, 3. Bonos corrumpunt mores confabulationes malae, ὁμιλίαι κακαί. *Hieron. ep.* 108. *n.* 19. Ne errorem crebra confabulatione renovaret.

CONFĀBŬLĀTUS, us, m. idem quod confabulatio. *Sidon. ep.* 9, 11. *ad f.* Hos eloquii tui claritas, artifice confabulatu, dum compellit etc.

CONFĀBŬLOR, aris, dep. 1. συνομιλέω, simul fabulor, colloquor, narro. *Ter. Hecyr.* 1, 2, 106. Accedere ad aliquam confabulatum. *Varr.* ap. *Gell.* 13, 11. Si de rebus ad vitae usum pertinentibus confabulemur. *Pl. Cist.* 4, 2, 77. Ego rem meam magnam confabulari tecum volo. ℙ Quod quidam addunt ex eodem. *Pl. Most.* 2, 2, 78. Illisce hodie hanc confabulabunt fabulam: ut sit etiam *confabulo, as; conturbabunt* procul dubio legendum est.

CONFĀCĬO, is, a. 3. una facio. *Lucr.* 2, 903. Mollia confaciunt. Al. leg. *cum faciunt.* Addunt huc illud *Festi: Confecerunt, una fecerunt.* Sed hoc ad *conficio* pertinere potest.

CONFĀMŬLANS, antis, part. ab inusit. *confamulor*, una famulans. *Macr. Saturn.* 1, 17. *sub f.* Signa duo hylen, naturamque significant confamulantes.

CONFARRĔĀTĬO, onis, f. sacrorum communicatio, farre adhibito. Cum triplex fuerit matrimonii contrahendi ratio apud Romanos, coemptione, usu, confarreatione, ut est ap. *Arnob.* 4, 140., hoc postremum fiebat, cum certis verbis, et decem testibus praesentibus, solemnique sacrificio facto, in quo libum, seu panis ex farre confectus, a nova nupta praelatus, adhibebatur, mulier in manum viri conveniebat. Hac enim ratione communicatis inter virum et uxorem sacris, communicatio quoque totius vitae significabatur. Hoc sacrificium, et nuptiarum conjunctio fiebat per pontificem maximum, et flaminem Dialem, teste *Serv.* ad *G.* 1, 31., eratque conjunctio maxime religiosa, ut ait *Plin.* 18, 3, 3., sed paulatim in desuetudinem cum abiisset, et in solis tandem sacerdotum conjugiis servaretur, denique omnino adhiberi desita est, ut colligitur ex *Tac. A.* 4, 16. ℙ Contraria est *diffarreatio*, et dissolutionem matrimonii significat, quae farreo libo adhibito fiebat. *Festus. Inscr.* mutila ap. *Mur.* 1024, 4., emendatior ap. *Marin. Inscr. Alb.* p. 143. Sacerdoti confarreationum, et diffarreationum.

CONFARRĔĀTUS, a, um, part. a *confarreo*, consociatus, sacris nuptiis junctus per confarreationem. *Tac. A.* 4, 16. Patricios confarreatis parentibus genitos etc.

CONFARRĔO, as, verbum habens usum in ritu confarreationis, et significat, libato farre matrimonio jungi. *Tac. A.* 4, 16. Assuetudinem confarreandi. *Appul. Met.* 10. Mulieris matrimonium confarreaturus.

CONFĀTĀLIS, e, adj. συνειμαρμένος, qui eadem fati necessitate tenetur. *Cic. Fat.* 13. Copulata enim res est, et confatalis.

CONFECTĬO, onis, f. actus conficiendi, effectio, διάπραξις. *Cic. Senect.* 1. Mihi jucunda hujus libri confectio fuit. *Id. Or.* 2, 12. Erat historia nihil aliud, nisi annalium confectio. *Cels.* 4, 14. *sub f.* Confectio medicamenti, quod κολικὸν nominatur, ex his constat: costi, anisi, castorei etc. At *Leon. Targa* probat, totum hunc locum insiticium esse, eumque propterea expunxit. *Pallad.* 12, 5. Confectio olei laurini. Sic *Arnob.* 7, 231. Farta confectionis jure multiplici, atque impensarum varietate condita. ℙ Item res ipsa, quae conficitur. *Pallad.* 11, 17. Mundo linteo tegas, per quod facile confectio aestuabunda suspiret, *h. e.* mel musto admixtum, ex quo fit oenomeli. ℙ Item commanducatio. *Cic. N. D.* 2, 54. Intimi dentes conficiunt escas: quae confectio etiam a lingua adjuvari videtur. ℙ Item perfectio, complementum. *Cic. Phil.* 14, 1. Confectio hujus belli est D. Bruti salus. ℙ Item collectio. *Cic. Flacc.* 9. Tributi confectio. ℙ Item consumptio, aut corruptio. *Cic. Hort.* ap. *Non.* 4, 93. Confectio valetudinis, deformatio corporis. ℙ [*Cic. Div.* 1, 51. Materia deinde quid juvaret, nisi confectionis ejus fabricam haberemus? Ita *Cdd. aliq.* pro Vulg. *confectionis*, non improbante *Orell.*, quanquam in textum non recepit. Significat *confectio* (v. *Ernest. cl.*) usum materiae ad res ex ea conficiendas.]

CONFECTOR, oris, m. qui conficit, h. e. facit, effector. *Inscr.* ap. *Spon. Miscell.* p. 221. Confectores aeris, *h. e.* qui aeri e metallis eruendo et elaborando operam dant. Alii tamen putant, confectores aeris eos fuisse, qui aes ipsum flavo orichalci colore tingebant, et ornabant. In alia ap. *Bertol. in Antiq. Aquilej. Con. Fer. Nor.* p. 2. ipse legit, *confectoris ferri Norici.* ℙ Item qui conficit, et absolvit. *Cic. Verr.* 2, 2, 44. Confector negotiorum. *Id. Fam.* 10, 20. Totius belli confector. ℙ Item comsumptor. *Id. N. D.* 2, 15. Ignis confector est, et consumptor omnium. ℙ Item fractor. *Lucil.* ap. *Non.* 4, 93. Confectores cardinum. ℙ Item qui cum bestiis pugnat, easque occidit, παραμερίτης. *Suet. Aug.* 43. Confectores ferarum. Adde *Quint. Decl.* 9, 7. V. BESTIARIUS. ℙ Item qui tingit, infector. *Vopisc. Aurel.* 29. Missis diligentissimis confectoribus requisiverunt tale genus purpurae. ℙ Confectores coriorum sunt pellium concinatores ap. *Firm. Math.* 3, 9. *n.* 7.

*CONFECTORIUM, i, n. *Gloss. Gr. Lat.* χοιροσφαγεῖον, confectorium. V. *Voss. Rhet. l.* 2. p. 237. *B. A.*

CONFECTRIX, icis, f. quae conficit. *Lact.* 7, 11. Confectrix omnium rerum vetustas, *h. e.* quae conficit et consumit. Hic *Lact.* non ipsissima *Ciceronis* verba, sed sententiam verborum retu quae ipse quidem affert 6, 11., *Cic.* vero ha *Marc.* 4. Nihil est enim opere et manu fact quod non conficiat et consumat vetustas.

CONFECTŪRĂ, ae, f. confectio. *Plin.* 33, 57. Reliqua confectura eadem, quae et chryso lae. *Colum.* 9, 14. Confectura mellis.

CONFECTŪRĀRĬUS, ii, m. qui bestias occi *Inscr.* ap. *Grut.* 361, 1. Corpus suariorum et c fectuariorum statuam patrono digno ponendam c suit. *Confecturarii* cum suariis conjuncti viden esse ii, qui carnes animalium saliebant, et c diebant, vel fumo indurabant. Nam et *confic* hoc sensu usurpatur. Al. leg. *Confectuarii.* alia ap. *Mur.* 954, 5. legitur *confectorarius:* et deri potest idem esse cum confectore, h. e. fectore.

CONFECTUS, a, um, part. a *conficio*, effect ποιηθείς. *Cic. Hort.* ap. *Non.* 4, 93. Senatusc sulta. *Catull.* 68, 149. Confectum carmine mun *Nep. Ann.* 13. Confecti Graeco sermone libri. *Su Aug.* 73. Vestis a filia neptibusque confecta. (*Att.* 6, 7. Rationes confectae. *Id. Leg.* 1, 6. Ra summa, insita in natura, cum est in hominis me confirmata, et confecta, lex est, *h. e.* firma et definita, facta, aptata rebus particularib ℙ Item elaboratus. *Cic. N. D.* 2, 63. Villis ovi confectis, atque contextis homines vestiuntur. (*lum.* 1, 8. Centones confecti. ℙ Ubi de cor et de pellibus sermo est, confectus dicitur a cor rio medicatus, et opponitur infecto. *Edict. Dio* p. 22. Corium bubulum infectum formae prim ✻ quingentis. Idem confectum ad soleanda calce menta ✻ septingentis quinquaginta. ℙ Item c lectus. *Cic. Hort.* ap. *Non.* 3, 18. Summa confec ex singulis aeribus. ℙ Item finitus, complet perfectus. *Cic. Quint.* 12. Biennium confectu *Id. Att.* 16, 4. *sub f.* Nuncios ludorum confect rum exspectare. *Suet. Claud.* 17. Iter confectu *Hor. Ep.* 2, 1, 254. Confecta duella. [**Liv.* 4 17. Comitia confecta. *Virg. A.* 5, 262. Confe cursus. *Caes. B. G.* 7, 3. Confecta vigilia. *A* 83. Confectus dias. *Ib.* 47. Virgiliarum sig confecto, *h. e.* post occasum Virgil. *Suet. Aug.* 17. Confecta victoria.] *Cic. Prov. cons.* 8. *ad* Bellum affectum videmus, et, ut vere dicam, pae confectum. *Id. Fam.* 3, 11. *ad f.* Orationes co fectae. Et *ib.* 2, 15. Mehercule confecta res mea sententia est. Alio sensu *Id. Att.* 8, 4. *ext* Confecta res est, *h. e.* actum est de Italia. *Manu* [**Liv.* 26, 21. Confecta provincia, i. e. pacata, ditionem redacta. Adde *Eund.* 28, 28.] ℙ Ite consumptus. *Val. Fl.* 6, 384. Machina confec flammis. ℙ Item maceratus, digestus. *Cic.* *D.* 2, 54. *extr.* et *ib.* 55. Cibus coctus et confectu Adde *Univ.* 6. Hinc translate *Quint.* 10, 1. L ctio, non cruda, sed multa iteratione mollita, velut confecta. ℙ Item debilitatus, fractus, co sumptus. *Lucr.* 3, 961. Confecti artus languen *Cic. Fam.* 14, 4. Mulier aegra, et corpore et an mo confecta. *Id. Cat.* 2, 11. Gladiator confectu et saucius. *Id. Dom.* 23. Parvus filius lacriman et confectus. *Id. Verr.* 2, 5, 51. Nautae fam atque inopia rerum omnium confecti ac perdit [**Liv.* 5, 3. Confectaque paucitas oppidanoru opere, vigiliis, vulneribus. *Tibull.* 1, 7, 39. Co fecta labore pectora. *Tac. H.* 3, 22. Confectu algore atque inedia hostem.] *Id. Mur.* 40. Hom miser, et cum corporis morbo, tum animi dolor confectus. *Id. Rabir. perduell.* 7. Confectus sene ctute. *Catull.* 68, 119. Confectus aetate parens ℙ Et translate. *Id. Mil.* 8. Tota civitas confect senio est. *Id. Sext.* 9. Homo vino, ganeis, leno ciniis, adulteriisque confectus. *Virg. A.* 3, 590 Macie suprema confectus. Ap. *Plin.* 26, 12, 77 Corpora confecta, *Hard.* exponit, senilia. ℙ Ap *eund. Plin.* 16, 23, 36. et 18, 25, 57. et *ib.* 28, 68 *Confectum sidus* est, cum vel in coelo apparer desiit, vel ejus vis peracta est, et cessavit. Si *bruma confecta* ap. *eund.* 18, 26, 63. est bruma tempus finitum.

CONFERCĬO, cis, ersi, ertum, a. 4. ἐμφορέω βύζω, implendo farcio, infercio: a *con*, et *farcio* *Plin.* 12, 15, 35. Myrrham passim a vulg coemptam in folles conferciunt. *Varr. R. R.* 3 16. Non modo desistunt pugna, sed etiam conferciunt se, *h. e.* copulantur, et in examen coeunt (de apibus loquitur.)

CONFERMENTO, as, a. 1. fermento, ἀναζυμόω *Tertull. adv. Valent.* 31. Donec totum semen confermentetur. Alii minus recte leg. *confrequentetur.*

CONFĔRO, ers contuli, collatum et conlatum, a. anom. συμφορέω, comporto, congero. *Nep. Alcib.* 10. Illi noctu ligna contulerunt circa casam eam. *Vell.* 2, 114. Ferox juventus conferens arma, et prosternens se genibus imperatoris. *Caes. B. G.* 1, 24. Sarcinas in unum locum conferre. *Colum.* 1, 6. Sit proximum horreum, quo conferatur omne rusticum instrumentum. *Lucan.* 1, 101. Mare separat Isthmos, Nec patitur conferre fretum, *h. e.* miscere. ℙ Saepe dicitur de pecuniis, aliisve rebus, quae a pluribus in usum unum ali-

em contribuuntur, et solvuntur, εἰσφέρω, συνεισ-
ρω. Caes. B. G. 1, 16. Diem ex die ducere
dui, frumentum conferri, comportari, adesse,
ere. Nep. Arist. 3. Ejus arbitrio quadringenta
enta quotannis Delum sunt collata. Just. 3, 6.
onferre pecuniam in stipendium belli. Cic. Verr. 2,
53. tributa quotannis ex censu. Id. ib. 59. et
uint. 3. in commune. Liv. 2, 33. extr. sextantes
capita. Id. 3, 8. extr. vires belli in unum. Id.
47. aliquid ad honorem alicujus. [*Id. 5, 20.
t eo minus tributi plebes conferret.] Paul. Dig.
, 2, 22. Non est fructuario permittendum uti,
si contulerit. Cajus ib. 41, 1, 7. a med. Si vi-
m alius contulerit, alius mel. Ulp. ib. 43, 7,
Conferre agros ad viam vicinalem faciendam.
aevola ib. 50, 4, 5. magnam partem patrimonii
icui rei. [*Suet. Aug. 71. In singulos talos sin-
ulos denarios in medium conferebat (nos: setzen.)]
Translate est praestare, tribuere, largiri. Cic.
ff. 1, 16. Plurimum benignitatis conferre in ali-
iem. Et ib. 14. extr. Conferre beneficium in ali-
iem. Suet. Cal. 20. praemia victoribus. Prop.
, 2, 35. Haec tibi contulerunt coelestia munera
ivi. ¶ Item communicare consilia, colloqui con-
ltandi causa. Cic. Att. 1, 20. Cum erimus con-
essi, tum, si quid res feret, coram inter nos
nferemus. [*Adde Liv. 27, 20.] Id. Off. 2, 11.
t habeas, quibuscum possis familiares conferre
rmones. Id. Fam. 6, 21. Utinam liceat confer-
inter nos sollicitudines nostras etc. Ter. Heaut.
1, 64. Conferre consilia. [*Tibull. 1, 2, 21.
ro coram nutus conferre loquaces. Liv. 21, 1.
aud ignotas belli artes inter se conferebant.] ¶
nferre capita dicuntur, qui consultaturi conve-
unt. Cic. Verr. 2, 3, 12. Conferrent viri boni
pita: de comissatione loquerentur inter se.
iv. 2, 45. Consules, velut deliberabundi, capita
nferunt: diu colloquuntur. ¶ Conferre se est
e, proficisci. Cic. Or. 3, 56. Cum Aeschines se
hodum contulisset. Id. Caec. 8. Conferre se in
gam. Enn. ap. Non. 12, 2. Derepente contulit
se in pedes. [*Liv. 9, 16. Quo se fusa acies
ntulerat.] ¶ Translate est se applicare. Cic.
rut. 81. Conferre se ad amicitiam alicujus. Id.
rch. 3. Conferre se ad studium scribendi. Et ib.
se ad studia litterarum. ¶ Aliquando ponitur
o transferre. Liv. 7, 15. Dictator signa in lae-
m cornu confert. Cic. Att. 13, 13. Totam Aca-
emiam ex duobus libris contuli in quatuor. Id.
is. 27. Conferre in infamiam plebis ea, quae per
trones gesta sunt. ¶ Conferre pro simul ferre
terdum ad leges transfertur. Liv. 4, 4. a med.
ur enim non confertis, ne sit connubium divitibus
pauperibus? ¶ Interdum adhibetur pro differ-
, reservare. Cic. Q. Fr. 3, 3. Diem scito esse
llum, quo die non dicam pro reo: ita quidquid
nficio aut cogito, in ambulationis fere tempus
nfero. Id. Off. 3, 24. extr. Nisi forte eam pe-
niam in reipubl. magnum aliquod tempus contu-
rit. Id. Att. 6, 1. a med. Omnia in mensem Mar-
um collata sunt. Brut. ad Cic. Fam. 11, 13. In
sterum diem iter suum contulit. ¶ Conferre
usam, culpam etc., in aliquem est in eum, reji-
re transferre culpam, praesertim falsam. Liv.
, 11. Qui noxii ambo, alter in alterum causam
nferant. Cic. Or. 3, 61. Scitum est, causam
nferre in tempus, cum afferre plura, si cupias,
n queas. Ter. Eun. 2, 3, 95. Si certum est
cere, facias: verum ne post conferas culpam in
e. Cic. Fl. 17. Conferre invidiam mortis alicu-
s in aliquem. Id. Or. 2, 43. vitia in adversarios.
d. Planc. 14. permulta in aliquem, quae ab eo
unquam dicta sunt. Id. Rosc. Am. 35. suspicio-
em in aliquem. ¶ Item pro mutare, convertere.
ic. Off. 3, 20. extr. Utrum ex homine se quis
onferat in belluam. Al. leg. convertat. [*Id. Lig.
. Orationem ad misericordiam conferre, h. e. ab-
tinere a defensione, et uti deprecatione, loco de-
ensionis. Id. Marcell. 6. Dii spem salutis ad
lementiam victoris et sapientiam contulerunt. Cf.
rnest. cl.] Ov. Met. 12, 145. corpus Deus aequo-
is albam Contulit in volucrem. Id. ib. 4, 277.
uem Nymphae pellicis ira Contulit in saxum. ¶
st etiam redigere. Ov. Fast. 1, 161. non multis
lle moratus, Contulit in versus sic sua verba duos.
l. Men. prol. 6. Quam potero in verba conferam
aucissima. Id. Amph. 1, 2, 16. Conferre sedi-
ionem in tranquillum. ¶ Item saepissime compa-
rare. Cicero. Quae conferri et comparari cum eo-
rum studiis potest? (Refert haec verba Nonius 4,
91. ex 2. Off., quae in toto illo opere nondum vi-
di.) Id. Verr. 2, 4, 52. Conferte hanc pacem
cum illo bello, hujus adventum cum illius victoria,
hujus libidines cum illius continentia. Id. Rosc.
Com. 7. Vitam inter se utriusque conferte. Id.
Or. 4. Parva magnis saepe rectissime conferun-
tur. Id. Tusc. 1, 1. Jam illa quae natura, non
litteris assecuti sunt (Romani), neque cum Grae-
cia, neque ulla cum gente sunt conferenda. Hor.
Sat. 1, 5, 44. Nil ego contulerim jucundo sanus
amico. Phaedr. 4, 23. Conferre se laudibus alicu-
us. Ov. Fast. 6, 15. Nec quas Priamides in
quosae vallibus Idae Contulit. Varr. L. L. 8,
22. Conferre quippiam ad aliud. [*Suet. Caes. 47. Quarum (margaritarum) amplitudinem conferentem interdum sua manu exegisse pondus. Lucr. 2, 1167. Confert temporibus praeteritis tempora praesentia.] V. COLLATUS. ¶ Item afferre. Colum. 1, 5. Quae nisi submoventur, pecudibus hominibusque conferunt pestem. Plin. 35, 15, 50. Sulphur confert candorem. ¶ Saepe hoc sensu in bonam partem accipitur pro afferre aliquid, quod juvet. Cic. (ut videtur) fragm. Oecon. ap. Colum. 12, 1. Metus plurimum confert ad diligentiam custodiendi. Quint. 11, 2. prope f. Quod et oratori, et ipsi causae plurimum confert. Id. 10, 1. Alcaeus plurimum moribus confert. Id. 7, 1. Loca nihil ad probationem conferentia. Plin. 20, 23, 98. Succus radicis confert multum claritati oculorum. Id. 29, 1, 6. M. Cato Cujus auctoritati triumphus atque censura minimum conferunt. Id. 20, 6, 23. Allium voci confert. ¶ Item admovere, conjungere. Pl. Merc. 5, 2, 41. Contra pariter fer pedem, et confer gradum. Virg. A. 6, 488. juvat usque morari, Et conferre gradum, et veniendi discere causas. ¶ Item conjicere. Ov. Met. 3, 236. de Actaeone. Turba canum confert in corpore dentes. ¶ Item admovere pugnandi causa, objicere, conserere. Cic. Div. 2, 55. Castra castris conferre. Id. Font. 1. Ferrum et manus conferre cum aliquo. Id. Pis. 21. Signa contulit cum Alexandrinis. Liv. 7, 33. Consul invadit hostem, et cum quo forte contulit gradum, obtruncat. [*Liv. 21, 50. Romanos conserere pugnam et ex propinquo vires conferre velle. Ov. Met. 5, 242. Et jam contulerant arcto luctantia nexu Pectora pectoribus. Lucr. 4, 844. Conferre manu certamina pugnae.] Sic conferre pedem, (V. COLLATUS.) quod etiam metaphorice ponitur. Cic. Planc. 19. ad f. Non possum magis pedem conferre, ut ajunt, aut propius accedere. Et Quint. 5, 13. Plura argumenta simul invadimus, si aut tam infirma sunt, ut pariter impelli possint, aut tam molesta, ut pedem conferre cum singulis non expediat. ¶ Absolute Ov. Met. 10, 602. Quid facilem titulum superando quaeris inertes? Mecum confer, ait. ¶ Conferre lites, ap. Hor. Sat. 1, 5, 54. ¶ Frequenter sumitur pro adhibere, ponere. Cic. Agr. 2, 23. Aequum est praedas ac manubias suas imperatores in monumenta Deorum immortalium, atque in urbis ornamenta conferre. Id. Fam. 16, 4. Ut quantam diligentiam in valetudinem tuam contuleris etc. Id. ib. 10, 1. Conferre officia in aliquem. Id. Off. 2, 1. Omnes curas cogitationesque in rempublicam conferre. [*Cic. Am. 19. fin. Fructus enim ingenii et virtutis omnisque praestantiae tum maximus capitur, quum in proximum quemque confertur. Lucr. 6, 54. Quod ignorantia caussarum conferre deorum cogit ad imperium res.] Ov. Trist. 3, 5, 29. Quaeque tibi linguae est facundia, confer in illud, ut etc. ¶ Et pro convertere, et in aliqua re occupare. Cic. Fam. 10, 1. Omne nostrum consilium, studium, officium, operam, laborem, diligentiam ad amplitudinem alicujus conferre. Et ib. 12. extr. curas ad dignitatem alicujus. Id. Att. 4, 1. plurimum operae, studii, diligentiae, laboris ad aliquid conficiendum. Id. Manil. 4. Omne reliquum tempus non ad oblivionem veteris belli, sed ad comparationem novi contulit. Id. Fam. 4, 3. ad f. Conferre omnem curam atque operam ad philosophiam. Id. ib. 10, 5. benevolentiam erga aliquem. Ter. Hecyr. 3, 1, 18. animum aliquo. [*Caes. B. G. 1, 40. Qui suum timorem in rei frumentariae simulationem angustiasque itinerum conferrent. V. Mor. ad h. l.] ¶ Et pro conferre simpliciter. Cic. Att. 3, 4. Statim iter Brundisium versus contuli. Adde Brut. ad Cic. Fam. 11, 13. ¶ Conferre verba ad rem. Ter. Eun. 4, 6, 4. ¶ Conferre verba cum aliquo, ap. Petr. Sat. 132. est verba facere. ¶ [Part. Collaturus ap. Caes. B. G. 1, 40. Quod in longiorem diem collaturus esset. F.]

CONFERRŪMĬNO, as, a. 1. idem ac ferrumino, conglutino, συγκολλάω. Plin. 27, 8, 45. Conferva appellata a conferruminando.

CONFERTĒ, adv. idem quod confertim. Ammian. 31, 15. Conferte in cuneum disciverunt ad Barbaros. Al. leg. conferti, rectius. Id. 24, 7. Nunc de industria se diffundebant, aliquoties confertius resistentes.

CONFERTIM, adv. dense, densis ordinibus, ἀθρόως. Sall. Jug. 54. non confertim, neque in unum se recipiebant, sed alius alio etc. Liv. 31, 43. Confertim et pugnant, et cedunt.

CONFERTUS, a, um, part. a confercio, ἀθρόος, conferciendo repletus, plenus. Cic. Acad. 4, 40. Inane quidquam putes esse, cum ita completa et conferta sint omnia? Id. Catil. 2, 5. Vino languidi, conferti cibo. Al. leg. confecti. Tac. A. 4, 62. Conferta moles. Plin. 16, 6, 8. de carbone faciendo. Acervi confertis taleis luto caminantur. ¶ Item densus. Tac. A. 12, 36. Conferto gradu, h. e. collato gradu. Al. leg. conserto. Stat. Th. 7, 260. et confertissima lucis Nysa, h. e. multos habens lucos. Plin. 14, 3, 4. n. 8. Vitis conferta acino. Caes. B. G. 1, 24. Confertissima acies. Liv. 9, 27. Samnites dextera parte raris ordinibus, sinistra confertiores steterant. Id. 3, 6. Agrestis confertus in arcta tecta. Enn. ap. Prisc. 5, 659. Caeruleum spumat sale conferta rate pulsum, h. e. multis densisque navibus. ¶ Translate. Cic. Tusc. 3, 19. Liber confertus voluptatibus. Id. Sext. 10. Otiosa vita et plena et conferta voluptatibus.

CONFERVĂ, ae, f. muscus, vel potius spongia aquarum dulcium, seu herba villosae densitatis, ac fistulosae: a confervendo, quia ossa confracta sanat. Peculiaris est Alpinis fluminibus. Plin. 27, 8, 45. ¶ Hoc nomine Appul. Herb. 59. appellari ait etiam consolidam. Et sane in nominis significatione satis conveniunt.

CONFERVĔFĂCĬO, is, a. 3. fervere facio. Lucr. 6, 352. aurumque repente Confervefacit.

CONFERVĔO, es, erbui, n. 2. ζέω, simul ferveo. Pallad. 1, 35. ad f. Urina bubula, et amurca aequaliter mixta conferveant. ¶ Dicitur et de ossibus fractis, quae ferruminantur, et coeunt. Cels. 8, 10. n. 1. Donec duae partes ejus temporis, quo os quodque confervet, compleantur. Id. ib. n. 7. Si quando ossa non conferbuerunt. Et paulo post. Inter se ossa confervere. Al. leg. cohaerere. ¶ Translate. Hor. Sat. 1, 2, 71. Mea cum conferbuit ira.

CONFERVESCO, is, n. 3. confervere incipio vel conferveo. Plin. 18, 30, 73. Granum, si tegulis subjaceat, confervescere. Colum. 12, 23. Nec postea tangitur vinum, dum confervescat. ¶ Item incalescere. Vitr. 5, 3. Aer conclusus versando confervescit. Adde 7, 11.

CONFESSĬO, onis, f. ἐξομολόγησις, actus confitendi. Cic. Div. 1, 17. sub f. Confessio errati. Id. Acad. 1, 12. ignorationis. Id. Cluent. 53. extr. captae pecuniae. Id. Sext. 69. Deferre ad aliquem indicia, litteras, confessiones alicujus rei. Id. Verr. 2, 5, 64. Indui et jugulari sua confessione. Id. ib. 2, 4, 47. Urgeri confessione sua. Tac. A. 1, 12. Arguere aliquem confessione sua. Suet. Galb. 10. extr. Exprimere confessionem cruciatu. Vell. 2, 43. Omnium confessione senatus princeps. Id. ib. 90. Dalmatia ducentos annos rebellis, ad certam confessionem pacata est imperii, h. e. ita ut certo fateretur se esse sub R. imperio. Plin. 22, 23, 49. Laser ad extera corporum indubitatas confessiones habet, h. e. testimonia eorum qui confitentur se eo sanatos. Id. 9, 7, 6. Confessio de somno piscium, h. e. testimonium, quod pisces dormiant. Cato ap. Gell. 7, 3. Ea faciunt confessionem, non defensionem, h. e. rem manifestant. Liv. 2, 4. Gratum id multitudini spectaculum fuit: submissa sibi esse imperii insignia; confessionemque factam, populi, quam consulis, majestatem, vimque majorem esse. ¶ Exornatio oratoria, species prolepseos, ut ap. Cic. Rabir. Post. 1., ubi Rabirium sua quoque sententia reprehendendum fatetur, quod pecuniam regi crediderit. Ita Quint. 9, 2.

CONFESSOR, oris, m. qui confitetur: et praesertim qui illustri aliquo testimonio confitetur et praedicat Catholicam fidem: praecipue vero qui pro ea in tormentis fuit, licet in his vitam non exuerit. Sidon. ep. 7, 17. in carm. Sed confessorem virtutum signa sequuntur. Adde Lact. Mort. persecut. 35., Hieron. ep. 82. n. 7., Paul. Nolan. 28, 102. et 18, 152. et Prud. περὶ στεφ. 9, 55.

CONFESSŌRĬUS, a, um, adj. Confessoria actio (cui opponitur negatoria) apud JCtos est, qua petimus ab alio, qui jus nobis competens auferre conatur, ut confiteatur tale jus ad nos pertinere, nosque in ea possessione relinquat. Ulp. Dig. 8, 5, 2. et 4. ¶ Item quae datur alicui adversus confitentem de damno dato. Id. ib. 9, 2, 23. et 25.

CONFESSUS, a, um, part. a confiteor, ὁμολογήσας. Active. Ov. Pont. 2, 2, 56. Non est confessi causa tuenda rei. Id. Met. 5, 215. atque ita supplex Confessasque manus, obliquaque brachia tendens etc. Virg. A. 2, 591. pura per noctem in luce refulsit Alma parens, confessa Deam, h. e. manifestans se Deam. Petr. fragm. Trag. 41. Burm. Puer vitibus redimitus, confessus Lyaeum, h. e. referens speciem Lyaei. Claud. Cons. Mall. Theod. 232. de Nilo. Lene fluit, nullas confessus murmure vires, h. e. non ostentans. ¶ Passive pro claro, manifesto, de quo nulla est controversia. Cic. Verr. 2, 3, 56. Manifesta res et confessa. [*Plin. Pan. 16, 3. Confessa hostium obsequia, i. e. quae ipsi hostes confitentur.] Quint. 5, 14. Propositio aut confessa est, aut probanda. Id. 8, 3. Ornatus pressior, et severior, et minus confessus, h. e. minus patens. Id. 1, 5. ad f. Verba, Graeca confessa, h. e. quae manifesto Graeca sunt. Id. 12, 1. De confesso loqui, h. e. de crimine confesso et manifesto. Plin. 10, 49, 70. De confessis disseruisse praestiterit. Id. 7, 49, 50. Ne pluribus moremur in re confessa. Id. 18, 28, 68. n. 2. Sidus confessum inter omnes. Id. 20, 11, 45. Apiastrum in confessa damnatione est, h. e. ab omnibus damnatur. Lact. 2, 8. post med. Pro confesso et indubitato habitum est. ¶ Aes confessum in legibus XII Tab. apud Gell. 15, 13. et

20, 1. est pecunia, quam quis se alteri debere confessus est. ¶ *In confessum venire*, omnium confessione comprobari. *Plin. ep.* 10, 85. *extr.* Res, quae et in confessum venit, et exemplis defenditur. ¶ *Ex confesso* sine controversia. *Senec. ep.* 76. *ante med.* Si quis omnia alia habeat, sed malus ex confesso sit. *Quint.* 3, 5. Laudare quae constat esse honesta, et vituperare quae ex confesso sunt turpia. ¶ *In confesso esse* dicuntur, quae manifesta sunt et certa. *Senec. Ben.* 3, 11. Parentum in confesso sunt merita. *Plin.* 35, 8, 34. Cum in confesso sit, fuisse etc. Adde *Auct. Dial. de Or.* 25. ¶ *Ad liquidum confessumque perducere aliquid*, h. e. ad manifestum et concessum ab omnibus. *Quint.* 5, 14. *a med.*

CONFESTIM, adj. παραυτίκα, εὐθέως, continuo, protinus, sine intermissione, sed jugi festinationis studio: ut veteres grammatici ap. *Charis* 2, 176. exponunt. [*Originem v. deduco a verbo *fari*, unde *fastim* v. *festim* (ut fastus, festum) h. e. *kaum gesagt*, quare opponitur *ex intervallo*. Ita *B. Crus. in cl. Suet.* s. h. v.] *Cic. Inv.* 2, 12. Quae gestum negotium confestim, aut ex intervallo consequuntur. [*Adde *ib.* 1, 28.] *Id. Phil.* 2, 31. Janitor, quis tu? a Marco tabellarius, confestim ad eam, cujus causa venerat, deducitur. Et *Phil.* 5, 12. Rem administrandam arbitror sine ulla mora, et confestim gerendam. *Caes. B. G.* 4, 32. Cohortes armari, et confestim se subsequi jussit. [*Suet. Cal.* 15. Confestim Pandateriam festinavit. *Id. Aug.* 10. Confestim ut Apollonia rediit.] *Lucr.* 4, 189. Suppeditatur enim confestim lumine lumen. *Virg. A.* 9, 231. confestim alacres admittier orant.

*CONFESTINATIO, onis, f. *Appul. Met.* 10. p. 333. *Bip. Döderl.* 3, 321. *B. A.*

CONFĒTA sus dicebatur, quae cum omni fetu adhibebatur ad sacrificium. *Festus.*

CONFĬBŬLĀ, ae, f. idem ac fibula. Ap. *Caton. R. R.* 12. est ligneum vinculum, quo arbor seu trabs comprimitur, ne findatur.

CONFĬCĬENS, entis, part. a *conficio*, efficiens. *Cic. Partit.* 26. Causae sunt aliae, quae ipsae conficiunt, aliae quae vim aliquam ad conficiendum afferunt. Itaque illae superiores, conficientes vocentur etc. Et *mox*. Conficiens causa alia est absoluta, alia aliquid adjuvans. *Id. Fin.* 5, 27. Haec, cum corporis bona sint, eorum conficientia certe in bonis numerabis. *Id. Fl.* 19. Cum civitate mihi res est acerrima, et conficientissima litterarum, *h. e.* quae diligentissime omnia acta perscribit. Al. leg. *conficiendarum litterarum diligentissima.*

CONFĬCĬO, ĭcis, eci, ectum, a. 3. ποιέω, ἐργάζομαι, proprie est cum alio aliquid facere, simul operari: a *con* et *facio*. *Festus:* Confecerunt, una fecerunt. ¶ Sed sumitur fere generatim pro facere, efficere. *Cic. Or.* 3, 32. Anulum, quem haberet, pallium, quo amictus, soccos, quibus indutus esset, se sua manu confecisse. *Id. Att.* 5, 14. Iter conficiebamus aestuosa et pulverulenta via. *Plin.* 35, 15, 50. Ad ellychnia maxime conficienda. *Id.* 34, 11, 25. Conficere medicamina. *Id.* 31, 7, 41. sacra. *Ter. Heaut.* 5, 2, 45. pacem. Et 5, 1, 22. nuptias. [**Abschliessen.* Adde *Suet. Claud.* 26.] *Cic. Rosc. Am.* 28. facinus. *Colum.* 12, 3. cibum familiae, *h. e.* parare. *Plin.* 16, 36, 55. Calamis Orientis populi bella conficiunt. *Nep. Cat.* 3. orationes. ¶ Item pro elaborare. *Plin.* 35, 12, 45. Prisci aurum et argentum ne Diis quidem conficiebant. *Id.* 7, 56, 57. Ceres invenit frumenta molere, et conficere. ¶ Item metaphorice pro movere, excitare. *Cic. N. D.* 2, 79. *ad f.* Ex iis locis trahitur, qui ad motus animorum conficiendos inerunt in causa. ¶ Item pro efficere, reddere. *Cic. Inv.* 1, 55. Animum auditoris mitem et misericordem conficere oportet, quo facilius conquestione commoveri possit. ¶ Item pro colligere, comparare. *Nep. Ann.* 10. Conficere magnam multitudinem serpentum. *Cic. Att.* 1, 7. bibliothecam. *Id. ib.* 8, 1. et *Manil.* 21. et *Liv.* 2, 40. *sub f.* exercitum. [**Caes. B. G.* 2, 4. Hos posse conficere armata millia centum.] *Cic. Verr.* 2, 1, 52. *extr.* permagnam pecuniam ex alia re. [**Id. Flacc.* 9. Conficiendae pecuniae ratio.] Et translate. *Id. Brut.* 74. *ad f.* famam bene loquendi. ποιεῖν ὄνομα. Conficere centurias ap. *Cic. Fam.* 11, 16. et *Q. Fr. Petit. cons.* 5. est parare sibi suffragia centuriarum in petitione honorum. *Id. Planc.* 18. Neque hoc liberis nostris interdicendum est, ne observent tribules suos, ne diligant, ne conficere necessariis suis suam tribum possint, *h. e.* conciliare suam tribum amicis suis et cognatis, quemadmodum ap. *Ter.* conficere virginem, nuptias, argentum. Quidam hic legunt *reficere*, sed male. [**Liv.* 9, 34. Conficere legitima suffragia, i. e. explere.] ¶ Item pro delere, consumere. *Cic. Marc.* 4. Nihil est opere aut manu factum, quod aliquando non conficiat et consumat vetustas. *Plin.* 32, 10, 39. Cachectici, quorum corpus macie conficitur. *Lucr.* 1, 904. Ignes conficiunt silvas. *Cic. Fl.* 36. *ad f.* Patrimonium conficere. *Id. in Senat.* 5. rem suam et publicam. [**Id. Sext.* 51. Ornamenta equestris ordinis confecit.] ¶ Et translate. *Cic. Att.* 3, 8. Meus me moeror quotidianus lacerat, et conficit. *Id. Or.* 10. Confici desiderio. *Id. Fam.* 4, 13. curis. *Id. Off.* 3, 6. frigore. *Id. Att.* 3, 5. dolore. *Id. Fam.* 14, 4. lacrimis. ¶ Et absolute. *Id. Att.* 10, 18. *extr.* Ipse conficior venisse tempus, cum, etc. ¶ Significat etiam afferre. *Ter. Heaut.* 5, 3, 1. Nisi caves, aliquid gnato conficies mali. *Id. Andr.* 4, 1, 31. Quantas hic suis consiliis mihi confecit sollicitudines. ¶ Item finire, peragere. *Cic. Fam.* 2, 12. Cum tu haec leges, ego jam annuum munus confecero. *Colum.* 11, 2. *ad f.* Optimum est intra cal. decembr. sementem confecisse. *Plin.* 18, 26, 62. Donec conficiatur bruma. *Cic. Or.* 52. Isocrates prope centum confecit annos, *h. e.* vivendo peregit, explevit. *Sil.* 4, 89. Lux aderat, somnusque suas confecerat horas. *Pl. Trin.* 3, 3, 77. Nimis longo sermone utimur: diem conficimus. (*Confici sidus* ap. *Plin.* 2, 41, 41. quid sit, V. in CONFECTUS.) *Virg. G.* 2, 541. Sed nos immensum spatiis confecimus aequor. ¶ Item transigere, perficere, expedire. *Cic. Att.* 12, 19. Tu cum Apella Chio confice de columnis. *Id. Balb.* 20. Si Marius tanta bella legisset, quanta gessit, et confecit. *Id. Fam.* 5, 20. Conferre cum aliquo, et conficere rationes. Et *ib.* 9, 13. *ad f.* Conficere reditum alicui, *h. e.* perficere, ut redire in patriam possit. *Id. Manil.* 10. Pompejus plures provincias confecit, quam alii concupiverunt, *h. e.* administravit. [**Liv.* 40, 35. Provinciam ingenio ferocem, rebellatricem confecisse. et al.] *Id. Or.* 2, 28. Perpolire, atque conficere aliquid. [**Id. Att.* 12, 17. Conficiemus hortos, i. e. negotium de hortis.] ¶ Item exsequi. *Cic. Att.* 1, 5. De Acutiliano negotio, quod mihi mandaras, ut primum Romam veni, confeceram. *Id. Phil.* 9, 3. Conficere mandata. ¶ Item occidere. *Cic. N. D.* 1, 36. Ibes magnam vim serpentium conficiunt. [**Id. Mil.* Sica illius me paene confecit.] *Suet. Cal.* 58. Conficere aliquem triginta vulneribus. *Pl. Truc.* 2, 7, 52. Ego te hic hac offatim conficiam. ¶ De venatoribus, qui feras excipiunt, et occidunt. *Suet. Claud.* 21. et *Dom.* 19., *Lampr. Commod.* 13. et alii: unde *Confector*, quod V. Hinc translate *Cic. Verr.* 2, 5, 58. Si ex his laqueis te exueris, in illas tibi majores plagas incidendum est, in quibus te ab eodem me, superiore ex loco confici et concidi necesse est. *Pl. Ps.* 1, 5, 49. Conficiet jam te hic verbis. *Ter. Eun.* 5, 4, 6. Virginem, quam amabat, eam confeci sine molestia, *h. e.* devici, expugnavi. V. ibi *Donat. Suet. Ner.* 29. Cum affatim desaevisset, conficeretur a Doryphoro liberto, *h. e.* constupraretur. *Luc.* 7, 734. Terror conficit omnia. *Nep. Lysand.* 1. Athenienses sexto et vicesimo anno bellum gerentes confecit, *h. e.* debellavit. *Senec. Ben.* 3, 26. Rabies accusandi, omni bello gravius togatam civitatem confecit. ¶ Est etiam verbum disputantium, et ponitur pro colligere, concludere, argumentatione inferre. *Cic. Inv.* 1, 40. Cum id perspicuum sit, quod conficiatur ex ratiocinatione. ¶ Pro mandere. *Cic. N. D.* 2, 59. Dentes acuti morsu dividunt escas, intimi autem conficiunt. Adde *Liv.* 2, 32. et *Plin.* 11, 37, 61. ¶ Item digerere. *Plin.* 26, 8, 28. Alvus cibos non conficit. Adde *Scrib. Comp.* 122. *ad f.* ¶ Ap. *Colum.* 5, 6. *justa cibariorum conficere* dicuntur pecudes, quae justam pabuli quantitatem consumunt. ¶ Ap. *Plin.* 13, 12. *conficere pelles albas* est inficere. V. CONFECTOR. Sic *Arnob.* 2, 52. Conficiendis quaerere corporibus fucos. ¶ Apud *Pall.* 13, 6. Pernas et lardum conficere, *h. e.* salire, et condire servandi causa. ¶ *Confexim* pro *confecerim*, vel *confecero* quidam leg. ap. *Pl. Truc.* 4, 4, 39. quemadmodnm *effexis* pro *effeceris* dixit *Id. Cas.* 3, 5, 63. ¶ [Part. *Confecturus* ap. *Hirt. B. Alex.* 65. Haec celeriter se confecturum sperabat. *F.*]

CONFICTĬO, onis, f. actus confingendi, commentum, λογοποιΐα. *Cic. Rosc. Am.* 13. Criminis confictionem accusator Erucius suscepit.

CONFICTĬTO, as, n. 1. frequentat. a *confingo*. Usus est *Naevius*, teste *Varr. L. L.* 6, 6.

CONFICTOR, oris, m. 3. qui fingit. *Paul. Nolan. ep.* 21. (al. 24.) *n.* 4. *ad Amand.* Manichaeus veri Creatoris negator, falsique confictor.

CONFICTUS, a, um, part. a *confingo*, fictus, simulatus. *Ter. Andr.* 3, 3, 26. Lacrimae confictae dolis. *Quint.* 12, 3. *extr.* Conficta frons. *Plin.* 37, 12, 74. Nomina ex Graeca vanitate conficta. *Appul. Met.* 8. Confictum mendacium. ¶ Est etiam idem quod *confixus* a *configo*. *Scaurus* ap. *Diomed.* 1, 373. Sagittis confictus.

CONFĪDEJUSSOR, oris, m. qui simul cum alio fidejussit. *Ulp. Dig.* 46, 1, 10. *Modestin. ib.* 39., *Papin. ib.* 48. et *Paul. ib.* 2, 14, 23.

CONFĪDENS, tis, part. a *confido*, θαρσαλέος, qui sibi confidit. *Pl. Capt.* 3, 5, 8. Decet innocentem servum atque innoxium confidentem esse. *Id. Amph.* 1, 1, 1. Qui me alter est audacior homo, aut qui me confidentior? [**Ter. Andr.* 5, 2, 14. Nescio qui senex modo venit, ellum, confidens, catus. Gr. θαῤῥαλέος, nos: *dreist.* Donatus interpretatur constans.] ¶ Saepe in malam partem accipitur pro temerario, impudenti, improbo. [**Trotzig, übermüthig, frech.*] *Cic. Tusc.* 3, 7. Qui fortis est, idem est fidens, quoniam confidens mala consuetudine loquendi in vitio ponitur, ductum verbum a confidendo, quod laudis est. *Pacuv.* ap. *Non.* 4, 71. Improbus, confidens, nequam, malus videatur. *Ter. Phorm.* 1, 2, 73. Est parasitus quidam Phormio, homo confidens, qui illum Dii omnes perduint etc. *Suet. Domit.* 12. *ad f.* Ab juventa minime civilis animi, confidens etiam etc. *Quint.* 9, 3. *a med.* Pro astuto sapiens, pro confidente fortis, pro illiberali diligens. *Virg. G.* 4, 445. Nam quis te, juvenum confidentissime, nostras Jussit adire domus? *Hor. Sat.* 1, 7, 7. Confidens et tumidus.

CONFĪDENTER, adv. θαρσαλέως, fidenter, animose. *Pl. Amph.* 1, 1, 183. Certum est confidenter hominem contra colloqui. *Cic. Coel.* 19. Dicam jam confidentius de studiis ejus honestis, quoniam audeo quaedam, fretus vestra sapientia, libere confiteri. *Plin.* 10, 75, 97. Confidentius affirmatur. ¶ Item impudenter, nimis audacter. *Auct. ad Herenn.* 1, 5. Superbe, perfidiose, crudeliter, confidenter factum. Et *ib.* 2, 5. *ad f.* Ut confidentissime resistens responderet.

CONFĪDENTĬA, ae, f. θάρσος, fiducia, fidentia, confisio. *Cic. fragm.* ap. *Non.* 4, 71. Duas sibi res, quo minus in vulgus et in foro diceret, confidentiam et vocem defuisse. *Naevius ib.* Excidit orationis omnis confidentia. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 8. *ad f.* Afferre confidentiam alicui. *Pl. Amph.* 5, 1, 2. Amittere confidentiam. ¶ Item temeritas, audacia, impudentia. *Cic. Fl.* 4. Videte quo vultu, qua confidentia dicant. *Id. Phil.* 2, 40. *extr.* Confidentia, et temeritas tua. *Auct. ad Herenn.* 2, 5. *ad f.* Quae signa confidentiae, non innocentiae sunt. *Pacuv.* ap. *Non. l. c.* Coercere atrocem confidentiam. *Accius ib.* reprimere. [**Suet. Cal.* 51. Diversissima in eodem vitia, summam confidentiam, et contra nimium metum.] ¶ Joculare est illud *Pl. Asin.* 3, 2, 3. Scapularum confidentia, virtute ulmorum freti. Ubi *Non. l. c.* nescio an recte, *confidentiam* poni scribit pro duritia, patientia.

CONFĪDENTĬLŎQUUS, a, um, adj. confidenter loquens. *Pl. Trin.* 1, 2, 164. Neque argutum magis, neque confidentiloquius.

CONFĪDO, is, isus sum, *et aliquando* idi, n. 3. θαῤῥέω, credo, spero, fidem in aliquo repositam habeo: jungiturque verbis tam praesentis, quam praeteriti, et futuri temporis. *Nep. Milt.* 1. Ut non solum de eo bene sperare, sed etiam confidere cives possent. *Cic. Verr.* 2, 5, 69. Ego mei jam rationem officii confido esse omnibus persolutam. *Id. Att.* 6, 9. Spero, et hercule, ut me jubet Acastus, confido, te jam, ut volumus, valere. Et *ib.* 7. Confido, rem, ut volumus, esse. *Id. Fam.* 13, 6. *ad f.* Tibique, ut confido, gratias agam. *Liv.* 4, 32. Satis confidere, non diuturnum gaudium fore. *Cic. Att.* 1, 10. Confido illum fore in officio. ¶ Habet etiam dativum, aut ablativum. *Cic. Phil.* 5, 1. Nisi vestrae virtuti constantiaeque confiderem. *Id. Att.* 1, 9. Quidquid ejusdem generis habebis, ne dubitaris mittere: et arcae nostrae confidito, *h. e.* confide, me habere pecuniam praesentem, qua solvam. *Id. Tusc.* 5, 14. Corporis firmitate, aut fortunae stabilitate confidere. *Caes. B. C.* 3, 83. Cum Scipio affinitate Pompeji confideret. *Id. B. G.* 3, 9. Confidere natura loci. *Liv.* 2, 45. Consules magis non confidere, quam non credere suis militibus; *non confidere* pertinet ad virtutem militum, *non credere* ad voluntatem et benevolentiam. *Caes. B. C.* 2, 5. *extr.* Ne vel domesticis opibus, vel externis auxiliis de salute urbis confiderent. ¶ Cum ablat. et praeposit. *in*, aut *de*. *Hirt. B. Afr.* 19. Quippe qui in illorum sibi confideret multitudine. *Ulp. Dig.* 1, 3, 34. Cum de consuetudine civitatis, vel provinciae confidere quis videtur. ¶ Cum *ut* partic. et conjunct. rarum est. *Plin. ep.* 2, 5. Videmur posse confidere, ut universitatem omnibus varietas ipsa commendet. Et illud *Cicer.* huc pertinere cuipiam videbitur, *Q. Fr.* 1, 2, 5. Spero, superiores fore nos: confido animo, ut in hac republica ne casum quidem illum pertimescam. Ceterum *confidere animo* idem est ac *confidere* absolute. ¶ Pro certo habeo. *Plin. ep.* 10, 26. Quia confido, domine, ad curam tuam pertinere, nuncio tibi, me Ephesum navigasse. ¶ Praeterit. *confisus sum*, agnoscitur a *Charis.* 1, 222. *Diomed.* 1, 352. etc., estque usu frequentius: (V. CONFISUS.) nihilominus *confiderunt* legitur ap. *Liv.* 44, 13. Agros etiam confiderunt se a populationibus tueri posse. Ubi frustra *Sciopp.* lectionem sollicitat.

CONFĪGO, is, ixi, ixum, a. 3. καθηλόω. *Cato R. R.* 21. Configere tabulas inter se. *Colum.* 7, 3. tabulam aculeis, *h. e.* aculeos tabulae infigere. [**Caes. B. G.* 5, 13. Configere clavis.] ¶ Interdum est ferire, transverberare. *Cic. Acad.* 4, 28. Hercules filios suos configebat sagittis. *Plin.* 32, 7, 24. Configere ranas juncis. ¶ *Configere cornicum oculos*, est callidos homines et versutos astutia et calliditate superare: estque proverbialis locutio. *Cic. Mur.* 11. Inventus est scriba quidam Cn. Flavius, qui cornicum oculos confixerit.

V. CORNIX. ¶ Translate. Cic. Phil. 7, 2. Omnes vigilias, curas, cogitationes in reipub. salute configere. Al. leg. defigere. Id. Phil. 12, 7. Diffidebant Servilio: meminerant, ejus sententiis confixum Antonium. Id. Har. resp. 5. Ducentis confixus senatus consultis. ¶ De altero partic. confictus, V. suo loco.

CONFIGURATIO, onis, f. conformatio, similitudo. Tertull. Pudic. 8.

CONFIGURATUS, a, um, partic. a configuro, conformatus, ad similitudinem alterius effictus. Lact. 7, 4. Homo ex rebus diversis ac repugnantibus configuratus est. Et 1, 17. Simulacra configurata.

CONFIGURO, as, a. 1. figuro, conformo. Colum. 4, 20. Ne pravitas statuminum ad similitudinem sui vitem configuret. ¶ Translate. Gell. 12, 1. ad f. Ex matris etiam corpore et animo recentem indolem configurat.

CONFINALIS, e, adj. ad confine pertinens, ut confinales lineae. Var. Auct. de limit. p. 310. Goes.

CONFINDO, is, idi, issum, a. 3. idem quod findo, κεάζω, σχίζω. Tibull. 4, 1, 173. Et ferro tellus, pontus confinditur aere.

CONFINE, is. V. CONFINIS.

CONFINGO, is, inxi, ictum, a. 3. ποιέω, fingo, facio. Plin. 10, 32, 47. Halcyonum nidi ferro intercidi non queunt, nec unde confingantur, invenitur. Id. 11, 5, 4. Apes favos confingunt et ceras. Varr. L. L. 4. sub in. Ostendit, quemadmodum quodque poeta verbum confinxerit. ¶ Item simulo, comminiscor. Petr. Sat. 132. Quod solum salvo pudore poteram confingere, languorem simulare coepi. Cic. Verr. 2, 2, 37. Confingere aliquid criminis. Pl. Capt. prol. 35. et 47. dolum. Ter. Hecyr. 4, 4, 71. falsas causas ad discordiam. Cic. Dejot. 6. Id vos a viro optimo cogitatum esse confingitis. Ulp. Dig. 48, 18, 1. ad f. Confingere homicidium in se, h. e. contra se: simulare se fecisse homicidium.

CONFINIS, e, adj. σύνορος, conterminus, finitimus. Liv. 4, 49. Excursiones in confinem agrum Lavicanum factae erant. Varr. R. R. 1, 16. Si quid ita est in confinibus fundis, ut, etc. Caes. B. G. 6, 3. Confines hi erant Senonibus. Plin. 13, 15, 29. Mauri confines Atlanti. Ov. Met. 1, 718. Collo confine caput. ¶ Docet Paul. Dig. 10, 1, 4. in praediis urbanis proprie confines non dici, quia plerumque communibus parietibus disterminantur; sed vicinos: ideoque in iis non habere locum judicium finium regundorum. ¶ Translate est similis vel proximus. Auct. ad Her. 4, 11. Perveniunt ad confine genus ejus generis, quod appellamus fluctuans. Al. omitt. τὸ genus, et leg. confinium. Quint. 9, 2. Confinia sunt his celebrata apud Graecos schemata. Senec. ep. 120. ante med. Sunt virtutibus vitia confinia. Ov. Pont. 2, 5, 71. studio confinia carmina vestro. Symmach. ep. 10, 1. Cui proverbio ne videar esse confinis, etc. ¶ Confinis, is, m. substant. Lact. 5, 2. Confines suos sedibus agrisque pellebat. Caj. Dig. 18, 1, 35. sub f. Si quis in vendendo praedio confinem celaverit. Mart. 2, 32. Vexat saepe meum Patrobas confinis agellum. ¶ Confine, is, n. substant. res confinis. Val. Flacc. 6, 374. inde Lycen ferit ad confine papillae. Lucan. 6, 649. Taenarus, moestum mundi confine latentis Ac nostri. Senec. Ira 1, 8. In confinibus hostis arcendus est.

CONFINITIMUS, a, um, adj. idem quod confinis, vel similis. Gell. 1, 2. Officia virtutum confinitima.

CONFINIUM, ii, n. μεθόριον, συνορία, finis, seu terminus plurium agrorum communis. Varr. L. L. 4, 10. extr. Arbores in confinio natae, in utroque agro serpunt. Cic. Off. 2, 18. Conveniet vicinitatibus et confiniis aequum esse et facilem, (vicinitates in urbanis, confinia in rusticis praediis proprie dici, in CONFINIS adnotavimus) h. e. vicinis, et confinibus. [*Confinium peculiariter denotat spatium 5 vel 6 pedum, agros vicinos separans, quod utriusque commune, propter leg. XII. tabb. usucapi non poterat. V. Ge. d'Arnauld variar. conjectur. 1, 2. p. 16. sqq. Beier. in l. Cic. modo laud.] ¶ Translate dicitur de quacumque vicinitate: Ov. A. Am. 3, 201. Supercilii confinia. Id. Met. 7, 706. Aurora tenet confinia lucis, et noctis. Id. Fast. 5, 187. Confinia mensum, h. e. mensium. Tac. A. 4, 58. Confinium artis, et falsi. Vellej. 2, 124. In arcto salutis, exitiique confinio esse. Colum. 3, 5. Mediocritas in confinio boni et mali posita est Quint. Decl. 8, 19. Animam in confinio mortis ac vitae librato dolore suspendere. [*Tibull. 4, 1, 70. Illum inter geminae nantem confinia mortis Nec Scyllae saevo conterruit impetus ore. Plin. Pan. 4, 5. Cujus virtutes nullo vitiorum confinio laederentur.]

CONFIO, is, passiv. anom. a con et fio, conficior, perficior: sed in quibusdam tantum personis ac temporibus usitatum. Ter. Adelph. 5, 8, 23. Hoc confit, quod volo. [*Tac. A. 15, 59. Multa experiendo confieri, quae segnibus ardua videantur. Suet. Caes. 20. Instituit, ut tam senatus, quam populi, diurna acta confierent.] Balbus et Tom. 1. Oppius ad Cic. post ep. ad Att. 8, 9. Quo facilius per te res tota confieret. Caes. B. G. 7, 58. Postquam, id difficilius confieri, animadvertit. Virg. A. 4, 117. nunc qua ratione quod instat Confieri possit, paucis, adverte, docebo. Plin. 31, 7, 40. Quicumque ligno confit sal, niger. Colum. 1, 8. circa med. Curabit, ut panis diligenter confiat. Lucr. 3, 413. sine pernicie confiet eorum. Al. leg. non fiet. Imp. Leo Cod. 2, 7, 11. Nisi prius in examine gesta confiant. Arnob. 2, 73. Maleficia cuncta confierent. Id. 7, 219. Ineluctabili omnia necessitate confiunt. ¶ Item consumi, absumi, confici. Pl. Trin. 2, 4, 7. Hoc confit cito, quam si tu objicias formicis papaverem. ¶ Item colligi. Liv. 5, 50. Cum deesset aurum, ex quo summa pactae mercedis Gallis confieret. Est qui legit conferretur.

CONFIRMATE, adv. firme, firmiter. Auct ad Herenn. 4, 11. Hoc genus orationis sine nervis et articulis fluctuat huc et illuc, nec potest confirmate, neque viriliter se expedire. Al. leg. confirmare.

CONFIRMATIO, onis, f. actus confirmandi, et stabiliendi, βεβαίωσις. Cic. Fam. 12, 8. Non solum ad praesens perfugium, sed etiam ad confirmationem perpetuae libertatis. ¶ Item actus confirmandi, consolandi, παρηγόρημα. Cic. Att. 14, 13. Quod sentio valde esse utile ad confirmationem Ciceronis. Id. Fam. 6, 3. Neque enim confirmatione nostra egebat virtus tua. Caes. B. C. 1, 21. Confirmatio animi. ¶ Item actus confirmandi, seu probandi. Cic. Inv. 1, 30. Signum quiddam significat, quod indiget testimonii, et gravioris confirmationis. Quint. 10, 5. Destructio et confirmatio sententiarum. ¶ Item affirmatio. Caes. B. G. 3, 18. Multae res Gallos hortabantur: Sabini cunctatio, perfugae confirmatio etc. ¶ Apud rhetores confirmatio duplex est. Altera enim est tertia pars orationis, qua fidem facimus, Graece πίστις, et ab Tullio quoque fides orationis dicta, Partit. 12, a med., quae dividitur in duas, unam, qua probamus nostra, alteram, qua confutamus adversariorum argumenta. Cic. l. c. 8. Quatuor sunt partes orationis: quarum prima et postrema ad motum animi valet: is enim initiis est, et perorationibus concitandus: secunda narratio: et tertia confirmatio. Haec Cic. Altera confirmatio est hujus, quae modo dicta est, prima pars, qua argumentando nostrae causae fidem, et auctoritatem, et firmamentum adjungit oratio. Cic. Inv. 1, 14. sub f. et ib. 24., Auct. ad Her. 1, 3. et ib. 10. sub f.

CONFIRMATIVE, adv. confirmando, affirmando. Tert. adv. Marc. 4, 41. sub f. Confirmative pronunciare, et respondere.

CONFIRMATIVUS, a, um, adj. ad confirmandum, seu ad firmandum aptus, ut Confirmativa adverbia, ap. Prisc. 15, 1020. et 17, 1056.

CONFIRMATOR, oris, m. βεβαιωτής. Cic. Cluent. 26. Sequester, et confirmator pecuniae desiderabatur. ¶ Item affirmator, et defensor. Lact. Institut. 1, 2. sub in. Cujus sententiae auctor est Democritus, confirmator Epicurus.

CONFIRMATRIX, icis, f. quae confirmat. Tert. Cor. mil. 4. Harum disciplinarum traditio tibi praetendetur auctrix, consuetudo confirmatrix.

CONFIRMATUS, a, um, part. a confirmo, βεβαιωθείς, firmatus. Cic. Att. 10, 17. Valetudo confirmata et a vetere morbo, et a novis tentationibus. Id. Fin. 5, 22. Aetates confirmatae. ¶ Translate. Caes. B. C. 1, 72. Cujus oratione confirmatus Lentulus etc. Id. ib. 3, 84. Quae res in dies confirmatiorem ejus efficiebat exercitum. Cic. Quint. 24. Animo certo et confirmato facere aliquid. Id. Fam. 1, 8. Difficile est sensum in republ. praesertim rectum et confirmatum deponere; et Att. 10, 15. Funisulanus a te attulit litteras, in quibus erat confirmatius illud idem. [*Id. Inv. 2, 11. Quod eo confirmatius erit, i. e. probabilius, credibilius. Suet. Aug. 10. Provincia a Caesare data et per senatum confirmata. Id. Tit. 8. Conf. beneficia edicto.]

CONFIRMITAS, atis, f. firmitas animi imperturbati, constantia, sed in malam partem in illo Pl. Mil. 2, 2, 36. Os habet, linguam, perfidiam, malitiam atque audaciam, confidentiam, confirmitatem, fraudulentiam.

CONFIRMO, as, avi, atum, a. 1. βεβαιόω, firmum facio, stabilem, solidum reddo. Vitr. 2, 8. ante med. Confirmare soliditatem parietum. Plin. 28, 11, 49. Dentes mobiles confirmat cervini cornus cinis. Id. 25, 11, 83. Polythrix defluentem capillum confirmat et densat. Caes. B. G. 6, 20. Hoc ali vires, nervosque confirmari putant. ¶ Saepe dicitur de corpore, quod a morbo firmatur, et sanitatem ac vires resumit. Cels. 2, 10. extr. Cicatricula celerrime in vena confirmatur. Id. 4, 19. Neque ulla res magis intestina confirmat. Suet. Vesp. 7. Confirmare crus debile. [*Id. Aug. 80. Remedio habenarum atque arundinum confirmabatur (crus claudum).] ¶ Hinc se confirmare dicuntur, qui convalescunt. Cic. Fam. 16, 1. 3. 4. et 5. ad Tironem aegrotantem scribens. [*Significat etiam firmiter sibi proponere. Caes. B. G. 2, 19. Ut intra silvas aciem ordinesque constituerant atque ipsi sese confirmaverant. Cic. Quint. 11. Cum te ipse confirmasses, i. e. cum apud animum tuum statuisses.] ¶ Saepe transfertur ad animum, et significat firmum et fortem reddere, solari. Cic. Att. 1, 16. circa med. Confirmare et excitare animos afflictos bonorum. Id. Q. Fr. 1, 3. circa med. Erige te, et confirma, si qua dimicatio subeunda est. Caes. B. G. 5, 47. Caesar suos ad dimicandum animo confirmat. Et ib. 49. Consolari et confirmare milites. Et ib. 1, 33. Confirmare verbis animos Gallorum. Et ib. 7, 7. Confirmare timentes. [*Cf. B. Crus. in cl. Suet., ubi nubem exemplorum invenies.] ¶ Et ad alia. Caes. B. G. 1, 3. Confirmare pacem et amicitiam cum aliquo. Vell. 2, 44. Invidia alienae potentiae confirmare vires suas. Sall. Catil. 33. opes factionis. Nep. Phoc. 3. decreta populi, rata habere, approbare. [*Bestätigen. V. in Confirmatus. Adde Caes. B. C. 1, 29. Confirmare se auxiliis, i. e. sibi robur addere. Suet. Caes. 9. Referens, Caesarem in consulatu confirmasse regnum, de quo Aedilis cogitarat.] (Adde Cic. ad Cupienn. post. ep. 16. l. 16. ad Att.) Nep. Annib. 1. odium erga Romanos. Id. Milt. 3. regnum. Id. Dion. 8. conjurationem. Suet. Cal. 12. spem successionis. Id. Tib. 52. suspicionem. Nep. Cim. 2. insulas bene animatas, h. e. in fide firmare. Sic Vell. 2, 120. Gallias. Et paulo post. animos gentium vacillantium. Sall. Jug. 25. ad f. eos multa pollicendo, confirmat, uti Romam pergerent, h. e. persuadet, dat animum, ut etc. Caes. B. C. 1, 14. Gladiatores in forum productos libertati confirmat, h. e. liberos esse in perpetuum jubet. Al. leg. libertatis, ut subintelligatur munere: alii rectius libertate, nempe donata. ¶ Frequenter significat, rationibus, argumentis, testibus comprobare aliquid. Cic. Or. 2, 19. Nostra confirmare argumentis, ac rationibus, deinde contraria refutare. Id. Div. 2, 17. Tu non hostiarum casum confirmas sortium similitudine, sed infirmas sortes collatione hostiarum. Nep. Lysand. 1. extr. Confirmare fide se fore etc. Cic. Fam. 12, 7. Promisi, et prope confirmavi, te non exspectasse, nec exspectaturum etc. ¶ Item affirmare. Cic. Fam. 6, 3. ad f. Ego tibi hoc confirmo, nihilo te nunc majore in discrimine esse. Et ib. 3, 10. De me tibi sic, contestans omnes Deos, promitto, atque confirmo, me etc. Et ib. 6, 6. Memini me ex multis audire, te de celeri reditu meo confirmare. Caes. B. G. 5, 27. et ib. 7, 66. Confirmare jurejurando se facturum etc. [*Nos: versichern. Adde Suet. Claud. 26. Confirmavit pro concione apud praetorianos.] ¶ [Part. Confirmans ap. Justin. 15, 2. Per epistolas se invicem confirmantes. ¶ Confirmaturus ap. Cic. Leg. 1, 16. Si natura confirmatura jus non est. Confirmandus ap. Cels. 2, 11. Ad confirmandam valetudinem. F.]

CONFISCATIO, onis, f. actus confiscandi, δήμευσις. Flor. 3, 9. Divitiarum tanta erat fama, ut victor gentium populus, P. Clodio tribuno duce, socii vivique regis confiscationem mandaverit.

*CONFISCATOR, oris, m. Vet. Gloss. Confiscator, ταμιοῦχος. Secundum hoc itaque fuerit quaestor s. curator fisci. B. A.

CONFISCATUS, a, um, part. a confisco, in fisco repositus. Suet. Aug. 101. Quam summam repraesentari jussit: nam et confiscatam semper depositamque habuerat. V. alia in v. seq.

CONFISCO, as, avi, atum, a. 1. est in fiscum, seu saccum reponere, praesertim vero in saccum principis. Suet. Aug. 101. cujus verba V. in CONFISCATUS. Id. Cal. 16. Antiocho Commageno HS. millies confiscatum. Id. Dom. 12. Confiscabantur alienissimae hereditates. ¶ Dicuntur et personae confiscari, quarum bona in fiscum rediguntur. [*Gr. ἀποσημαίνεσθαι.] Id. Tib. 49. Constat praeterea Galliarum et Hispaniarum principes confiscatos. Adde Cal. 41. [*Cf. Brem. ad Suet. Aug. 15.] ¶ Translate. Tertull. Fuga 12. Felices pauperes, qui totam animam in confiscato habent, h. e. in promptu, seu in numerato.

CONFISIO, onis, f. confidentia. Cic. Tusc. 4, 37. Fidentia, id est firma animi confisio, scientia quaedam est.

CONFISSUS, a, um, part. a confindo. Confissus podagra, ap. Macr. Sat. 2, 4. est sectus, h. e. concisus, vexatus: quemadmodum a Mart. 9, 93. podagra, cheragraque secatur Cajus, dictum est. Al. tamen leg. contusus, alii confusus.

CONFISUS, a, um, part. a confido, θαῤῥήσας. Cic. Fam. 12, 14. Nulla alia confisus urbe, Laodiceam se contulit Id. Rosc. Com. 1. Copia et facultate causae confisus, vide, quo progrediar. Curt. 4, 10. Satis confisus Graecorum erga se benevolentiae et fidei. Caes. B. C. 2, 10. Opera tueri se posse confisi sunt. Id. ib. 3, 7. Neque ii sibi confisi, ex portu prodire sunt ausi. Tibull. 1, 10, 45. Stulte confisus amari. ¶ Cum accusat. Stat. Th. 2, 573. Martisque e semine Theron Terrigenas confisus avos. Al. leg. confessus, sed Prisc. 18, 1185. legit confisus, dictumque docet more Graecorum qui θαῤῥῶ τοῦτο et τούτῳ dicunt.

¶ Translate. *Prop.* 1, 11, 9. Atque utinam mage te remis confisa minutis Parvula Lucrina cymba moretur aqua.

CONFIT. V. CONFIO.

CONFĬTEOR, eris, essus sum. dep. 2. ὁμολογέομαι, idem fere quod *fateor*, h. e. manifesto, et dico, quod a me quaesitum est, ut ait *Varr. L. L.* 5, 7. Fere autem de his dicitur, quae sciri nollemus, et dicere pudet, ut *Fateor. Cic. Phil.* 6, 6. Quo etiam, ut confitear vobis, Quirites, minus hodierna die contendi. *Caes. B. C.* 1, 84. Confiteri se victum. *Pl. Capt.* 2, 3, 52. Apud hunc confessus es et genus, et divitias meas. *Cic. N. D.* 2, 4. Confiteri peccatum suum. *Id. Dom.* 35. De objectis non confiteri. *Id. Rosc. Am.* 41. de maleficio. *Id. Fam.* 5, 2. Me abs te cupisse laudari, aperte atque ingenue confitebar. *Ulp. Dig.* 48, 18, 1. *ad f.* Confiteri in se, *h. e.* fateri contra se crimen aliquod. [*Quint. Inst.* 9, 2. p. 786. Apud quem et Myrrha nutrici amorem patris sic confitetur. *Tac. A.* 3, 67. Ac saepe etiam confitendum erat, ne frustra quaesivisset. *Id. ib.* 11, 28. Sed in eo discrimen verti, si defensio audiretur, utque clausae aures etiam confitenti forent. *Cic. Leg.* 2, 12. Confitendarum religionum facultas. *Curt.* 8, 5, 10. Si quem intelligerent Deum esse, confiterentur. ¶ *Confiterier* pro *confiteri* legitur ap. *Pl. Cist.* 1, 3, 22. ¶ *Nonnius* 5, 48. assignat hanc differentiam inter *confiteri*, et *profiteri*, quod illud necessitatis, hoc voluntatis sit. Sed verum discrimen est, *confiteor* multo minus esse, quam *profiteor*. *Confiteor* enim simpliciter fateri est, *profiteor* vero non solum fateri, sed etiam prae se ferre, et jactare aliquid. Praeterea *profiteri* honestius est, quam *confiteri*, quod semper dicitur de manifestatione rei, ex qua pudore aliquo modo suffundimur. *Non. ib.* Hinc *Cic. fragm. ib.* Hoc ego non solum confiteor, verum etiam profiteor. *Id. Caecin.* 9. Ita libenter confitetur, ut non solum fateri, sed etiam profiteri videatur. ¶ [*Involvit etiam significationem *concedendi*. *Lucr.* 1, 271. Quae corpora tute necesse est Confiteare esse in rebus, nec posse videri. Adde 826. 2, 691. et al. *Quint. Inst.* 1, 6. p. 73. Nam id quidem dixisse summos auctores confitebantur, rationem tamen negabant permittere.] ¶ Apud Christianos scriptores *confiteri* est praedicare, et palam affirmare ea, quae ad Chatolicam religionem pertinent. *Prud.* περὶ στεφ. 5, 37. Nos lucis auctorem Patrem, Ejusque Christum filium, Datiane, confitebimur. ¶ Pro indicare, prodere, ostendere, quo sensu et *fateor* aliquando usurpatur. *Plin. ep.* 3, 14. Sublatis oculis, agitatoque corpore, vivere se confitetur. *Pallad.* 7, 7. *de apib.* Tot reges esse quot velut ubera videris, confitentur. Adde 1, 3. ¶ Passive *Ulp. Dig.* 42, 1, 15. *ad f.* Nomen, quod confitetur, *h. e.* quod in confesso est. V. CONFESSUS. [*Cf. *Duk. lat. Ict.* 358.] ¶ Part. *Confitens* ap. *Cic. Fin.* 2, 7. Audire confitentem. *Confessurus* ap. *C. Jul. Vict.* (ed. *A. Maio.*) 14. Qui tuto confessurus fuit. *Confitendus* ap. *Cic. Verr.* 2, 2, 60. *extr.* Intelliges, hoc tibi de statuis confitendum esse.

CONFIXĬLIS, e, adj. contignatus, coagmentatus, ut confixilis machina, apud *Appul. Met.* 4.

CONFIXUS, a, um, part. a *configo*. *Cic. N. D.* 2, 50. Caprae confixae sagittis. *Nep. Datam.* 9. Confixi ceciderunt. [*Caes.* 68. Confixa cohors sagittis.] ¶ Translate. *Cic. Har. resp.* 5. Confixus senatusconsultis. *Appul. de Mundo.* Coelum confixum stellis, *h. e.* stellas habens infixas. ¶ Infixus, compactus. *Vitr.* 10, 11. *ad f.* Tigna in capitibus habentia transversaria confixa. Et *ib.* 21. *sub f.* Arca compacta et confixa rudentibus extentis. ¶ Ap. *Cic. Or.* 2, 62. legitur hic versus *Lucilii*: *Quid? Decius, Nuculam an confixum vis facere? inquit*, unde quidam eruere sibi visi sunt *confixus, us*, aut *confixum, i*: alii *confixum facere* idem esse ajunt, quod *configere*. Sed enim omnia ibi incerta sunt, lectio, interpunctio, sententia: quamquam *Janus Parrhas. de quaest. per epist. sect.* 50. interpretatum se putat.

CONFLĀBELLO, as, a. 1. flabellis ignem concito. Translate *Tertull. Spectac.* 25. Conflabellare scintillas libidinum.

CONFLACCESCO, is, n. 3. idem ac flaccesco, languidus fio. *Gell.* 2, 30. Fluctus, simul ac ventus posuit, sternuntur ac conflaccescunt.

CONFLĀGES, loca dicuntur, in quae undique confluunt venti, *Festus.* ubi al. leg. *conflant*. Ap. *Isid. Orig.* 14, 8. appellantur *confrages*. ¶ Alia porro res sunt *confluges*, de quibus *Non.* 1, 311. nempe loca, in quae rivi diversi confluunt, μισγάγκειαι. *Liv. Andr.* Confluges, ubi conventu campum totum inhumigant.

CONFLĀGĬTO, as, a. 1. simul flagito. *Plin.* 34, 8, 19. *n.* 6. Ut magnis theatri clamoribus reponi apoxyomenon conflagitaverit. Ita Ed. a. 1470. et 1472. Alii cum *Hard.* legunt *flagitaverit*.

CONFLĀGRĀTĬO, onis, f. incendium, κατάφλεξις. *Senec. Q. N.* 3, 29. Id affirmat, ut conflagrationi, atque diluvio tempus assignet. *Suet. Tit.* 8. Conflagratio Vesevi montis. *Lactant.* 2, 9. *circa med.* Conflagratione interire.

CONFLĀGRĀTUS, a, um, part. a *conflagro*, combustus, καταπρησθείς. *Auct. ad Her.* 4, 8. Urbs incendio conflagrata. *Appul. de Mundo.* Regiones Phaethontis ruina conflagratae perierunt.

CONFLĀGRO, as, avi, atum, n. 1. καταπίμπραμαι, ardeo, incendio absumor. *Cic. N. D.* 2, 36. Ut conflagrare terras necesse sit a tantis ardoribus. *Liv.* 30, 7. Castra flammis conflagrassent. ¶ Translate. *Cic. Verr.* 2, 1, 15. *extr.* Ille istius furtorum, ac flagitiorum invidia conflagravit. *Id. ib.* 2, 5, 35. Conflagrare flamma amoris turpissimi. ¶ Active. *Hyg. fab.* 179. Jovis cum fulmine, et tonitribus venit, et Semelen conflagravit. *Ne imiteris.* ¶ [Part. *Conflagraturus* ap. *Cic. Cat.* 1, 11. An te non existimas invidiae incendio conflagraturum? *F.*]

CONFLAMMO, as, a. 1. inflammo. *Coel. Aurel. Tard.* 4, 7. Saepe conflammat, atque inflat.

CONFLĀTĬLIS, e, adj. χωνευτός, qui conflando factus est. *Prud.* 10. περὶ στεφ. 295. Non esset ullus Juppiter conflatilis.

*CONFLĀTIM, adv. in *Gloss. Isid.* exponitur *copulatim, contexte. B. A.*

CONFLĀTĬO, onis, f. χώνευσις, actus conflandi. *Hieron. adv. Jovin.* 1. *n.* 1. Cumque de granis minutissimis prius conflatione fornacis, deinde callida artificis manu fuerit monile compactum. *Senec. Q. N.* 3, 29. Et illam, quae in conflatione nostris placet, huc transferendam puto. Ita quidam Lexicographi: verum ibi legendum, *conflagratione*. *Tertull. Fuga in persecut.* 3. Fidei ustio et conflatio administratur ex Dei voluntate, *h. e.* incendium, ardor. ¶ Ap. *Coel. Aurel. Tard.* 5, 2. videtur poni pro inflatione.

*CONFLATOR, oris, m. *Vet. Gloss.* Conflator, χωνευτής. *B. A.*

*CONFLATORIUM, i, n. fornax, in qua aes conflatur. *Vulg. Interpr. Prov.* 27, 21. *Gloss.* Fornax, conflatorium, χωνευτήριον. *B. A.*

CONFLĀTŪRA, ae, f. χωνεία, conflandi ratio. *Plin.* 7, 56, 57. Invenit auri metalla, et conflaturam Cadmus Phoenix ad Pangaeum montem.

CONFLĀTUS, a, um, part. a *conflo*, fusus. *Plin.* 34, 16, 47. Calculi conflati in album plumbum resolvuntur. Item conflando et liquando factus, χωνευτός. *Plin.* 34, 6, 14. Statuam conflatam a censoribus. ¶ Item metaphorice coagmentatus, compositus, collectus, comparatus. *Cic. Coel.* 5. *extr.* Monstrum ex contrariis naturae studiis cupiditatibusque conflatum. *Id. Ligar.* 12. Consensus fratrum conspirans, et paene conflatus. *Id. Cat.* 1, 10. Ex perditis conflata improborum manus. *Id. Sull.* 5. Conflatus gladiatorum ac fugitivorum tumultus. *Id. Part.* 35. Conflatum crimen, *h. e.* accusatio comparata. *Id. Rosc. Am.* 1. Injuria novo scelere conflata. [*Suet. Ner.* 36. Conjuratio Beneventi conflata.] *Ter. Eun.* 5, 2, 36. Malo ex principio magna familiaritas conflata. *Quint.* 5, 7. Testes sive odio, sive invidia, sive gratia, sive pecunia conflati. *Vell.* 2, 4. *sub f.* Mortem conflatam insidiis obire, *h. e.* per insidias illatam. ¶ Videtur etiam idem esse, ac sufflatus, afflatus, in illo *Stat. Theb.* 9, 525. ceu ventis alte conflata resedit Tempestas. Al. tamen leg. *cum elata*. Sed *conflata* habet etiam optimum MS. apud nos. Huc pertinere videtur et illud *Lucr.* 1, 473. Nunquam Tyndaridis formae conflatus amore Ignis Alexandri Phrygio sub pectore gliscens Clara accendisset saevi certamina belli, *h. e.* ignis afflatus et accensus amore formae Tyndaridis. ¶ Ap. *Coel. Aurel. Tard.* 3, 2. Intestina conflata, *h. e.* inflata.

CONFLĔO, es, a. 2. simul cum alio fleo. Est qui legat ap. *Senec. Consol. ad Marc.* 6. Si fletibus fata vincuntur, confleamus. Plerique alii *conferamus, scil.* fletus.

CONFLEXUS, a, um, part. ab inusit. *conflecto*, flexus, inflexus. *Plin.* 2, 44, 44. Conflexa cubito juga.

CONFLICTĀTĬO, onis, f. σύγκρουσις, est collisio, et translate sumitur pro pugna. *Gell.* 6, 3. Totius exercitus conflictatione oppugnatus serpens inusitatae immanitatis. Al. leg. *conflictione*. *Id.* 15, 18. Exercituum duorum conflictatio. ¶ De pugna forensi *Quint.* 7, 1. Juris quaestiones solent esse nonnunquam ex aliis atque aliis conflictationibus. Al. hic quoque leg. *conflictionibus*. [*Ita *Spalding.* c. optimis cdd.] ¶ Proprie est allisio, collisio, concussio. *Appul. Apol.* Est enim miser comitiali morbo ita confectus, ut ter aut quater die corruat, omniaque membra conflictationibus debilitet.

CONFLICTĀTRIX, icis, f. quae conflictat et vexat. *Tert. adv. Marc.* 2, 14. Aegyptus hospitis populi conflictatrix.

CONFLICTĀTUS, a, um, part. a *conflicto*, agitatus, vexatus. *Plin.* 23, 1, 27. M. Agrippa supremis suis annis conflictatus gravi morbo pedum. *Caes. B. C.* 2, 22. Massilienses gravi pestilentia conflictati. *Tac. Agr.* 22. Exercitus conflictatus saevis tempestatibus. *Id. A.* 6, 51. Multis aemulis conflictatus est. ¶ Cum ablat. et praeposit. *cum* (a *conflictor*) quandam pugnandi notionem includit: eodem tamen recidit quoad sensum. *Nep. Pelop.* 5. Conflictatus autem est cum adversa fortuna.

CONFLICTĬO, onis, f. σύγκρουσις, συμβολή, collisio. *Quint.* 3, 6. Si dicat quis: Sonus est duorum inter se corporum conflictio: erret, ut opinor; non enim sonus est conflictio, sed ex conflictione. ¶ Translate est contentio, pugna. *Cic. Part.* 30. Ex rationis, et firmamenti conflictione, et quasi concursu quaestio exoritur. *Id. ib.* 29. Conflictio cum adversario.

CONFLICTO, as, avi, atum, a. 1. frequentat. a *confligo*, συναράσσω, συγκρούω. Proprie significat collidere, rem unam ad alteram allidere: translate vexare, affligere. *Tac. A.* 6, 48. Qui plura per scelera rempublicam conflictavisset. ¶ Passive. *Lucr.* 3, 366. Sed communibus inter eos conflictatur utrinque Motibus accensus nobis per viscera sensus, *h. e.* concutitur, agitatur. Sed al. leg. *conflatur*, ut constet versus. *Gell.* 10, 6. Quanto arctius, pressiusque conflictata essem, si frater meus classem cum ingenti civium numero non perdidisset. ¶ Translate *conflictari aliqua re* est vexari, affligi. *Cic. Att.* 10, 4. Conflictari fortuna duriore. *Id. Leg.* 1, 11. superstitione. *Id. Fam.* 10, 25. judiciis turpibus. *Id. ib.* 6, 13. ab aliquo diuturnioribus molestiis. [*Suet. Claud.* 2. Variis et tenacibus morbis conflictatus est.] *Cels.* 3, 7. *ad f.* Si quis tussit, non debet vehementi siti conflictari. *Nep. Dion.* 2. Graviter conflictari morbo. *Caes. B. C.* 1, 52. magna inopia rerum necessariarum. *Auct. ad Her.* 2, 24. magnis et multis incommodis. *Tac. A.* 6, 51. multis aemulis. *Id. ib.* 2, 20. gravibus superne ictibus. *Id. H.* 3, 59. saeva hieme per transitum Apennini. *Gell.* 12, 8. odio inter se gravi, et simultate diutina. ¶ *Conflictare cum aliqua re* est pugnare, contendere: atque inde agitari, vexari. *Ter. Phorm.* 3, 2, 20. Nec cum hujusmodi, unquam usus venit, ut conflictares malo. ¶ Passive. *Cic. Har. resp.* 19. *extr.* Cum his conflictari, et pro salute patriae quotidie dimicare, erat omnino illis molestum. *Nep. Pelop.* 5. Conflictari cum adversa fortuna. *Ter. Andr.* 1, 1, 66. Qui cum ingeniis conflictatur hujusmodi. In hisce tribus exemplis quidam putant, *conflictari* deponentis forma adhiberi: quod mihi necessarium non videtur. ¶ [Part. *Conflictans* ap. *Plin.* 8, 17, 21. Conflictans sese moerore. *F.*]

CONFLICTUS, us, m. σύγκρουσις, conflictio, collisio. *Cic. N. D.* 2, 9. Lapidum conflictu atque tritu elici ignem videmus. *Id. Div.* 2, 19. Si nubium conflictu ardor expressus se emiserit, id esse fulmen. *Id. Caecin.* 15. Impulsu scutorum et conflictu corporum. ¶ Item pugna. *Pacat. Paneg. ad Theodos.* 34. Testis pulcherrimi Savae conflictus, si conflictus ille dicendus est, in quo ita miles invasit etc. ¶ Translate. *Gell.* 6, 2. Nullo fatalis incommodi conflictu urgeri.

[CONFLĪGĀTUS, a, um, part. ab inusit. *confligo, as*, idem ac profligatus. *Frontin. Strateg.* 2, 3. Ipse mediam suorum aciem reduxit, ne ea parte ante cum hoste confligeret, quam cornibus confligatis medios undique circumvenisset. Sic MSS. et edition. omnes; *Modius* ne novae voci locum daret, *profligatis* legere mavult. *F.*]

CONFLĪGĬUM, ii, n. idem ac conflictus, collisio. *Solin.* 9. In latebrosis rupium cavaminibus, quae fluctuum confligiis adesa sunt. *Salmas.* legit *confluginm*, h. e. confluentiam, tanquam a *confluo*.

CONFLĪGO, is, ixi, ictum, a. 3. συγκρούω, συμβάλλω: a *con*, et *fligo*, collido, allido, unam rem in aliam percutiendo incutio. *Lucr.* 4, 1308. Semina cum Veneris stimulis excita per artus Obvia conflixit conspirans mutuus ardor, *h. e.* collisit inter se, et commiscuit. ¶ Translate. *Cic. Inv.* 2, 43. In hoc commorari conveniet, saepe id quod scriptum est recitando, saepe cum scripto factum adversarii confligendo, *h. e.* comparando, et committendo. ¶ Saepissime absolute usurpatur pro adversari, depugnare, contendere. *Virg. A.* 2, 416. Adversi rupto ceu quondam turbine venti Confligunt. *Appul. de Mundo.* Tempestates inter se serenae hibernaeque confligunt. ¶ Specialiter adhibetur pro pugnare, proelium committere. *Cic. Dom.* 25. Speravit, iisdem se copiis cum illo posse confligere, quibuscum ego noluissem dimicare. *Id. Pis.* 9. Confligere armis. *Id. Off.* 1, 23. In acie versari, et manu cum hoste confligere. *Nep. Ann.* 8. Paucis navibus adversus Rhodiorum classem in Pamphylio mari conflixit. *Brut. ad Cic. Fam.* 11, 13. *sub f.* Ut pro vestra salute contra sceleratissimam conspirationem confligamus. ¶ Translate. *Cic. Caecin.* 3. Potuisti leviore actione confligere, *h. e.* judicio contendere. *Id. Catil.* 2, 11. Causae, quae inter se confligunt. *Quint.* 7, 7. Diversae quoque leges confligunt, aut similes. *Auct. ad Her.* 9, 1. De iis rebus caute confligendum est, quibus in rebus tabulae, aut alicujus firma auctoritas videbitur interfuisse. ¶ Passive impersonaliter. *Claud. in Eutrop.* 2, 358. magna confligitur ira, Quis melius vibrata puer vertigine molli Membra rotet.

CONFLO, as, avi, atum, a. 1. συμπνέω, simul

re, vel flare in aliquam rem. Pl. Rud. 3, 4, . Ego dabo ignem, siquidem in capite tuo con- ndi est copia. Plin. 35, 11, 40. n. 32. Et ib. 38. Puer ignem conflans. ¶ Et quia conflando citatur ignis, hinc conflare ponitur pro accende- . Lucr. 1, 473. Ignis conflatus amore. V. CON- LATUS. ¶ Translate. Cic. Catil. 1, 9. Con- re alicui inimico invidiam, h. e. excitare invi- am in aliquem. (Adde Coel. 12.) Flor. 3, 17. rusus tantum conflavit incendium, ut etc. Id. 1, . discordiam. Vell. 2, 55. ingens ac terribile llum. ¶ Quia vero ignem follibus conflando etalla liquantur, ideo conflare etiam solvere et quare significat, τήκω. Plin. 33, 9, 46. Argen- m, aes Cyprium, et sulphur conflantur in fictili rcumlito argilla. Senec. Q. N. 2, 31. de miris ful- inis effectis. Loculis integris ac illaesis, confla- r argentum. Suet. Aug. 52. Argenteas statuas im sibi positas conflavit omnes. Senec. Phoeniss. 4. Templis Deos obruite: maculatos lares con- te: h. e. incendio absumite. ¶ Item aliquando cere. Virg. G. 1, 508. Et curvae rigidum fal- s conflantur in ensem. Cic. Sext. 30. Conflare cuniam. Allegorice Flor. 2, 6. Ubi semel se in ispania movit gravis illa et luctuosa Punici belli s, destinatumque Romanis jamdiu fulmen Sagun- o igne conflavit. ¶ Translate ponitur pro com nere, efficere, creare: et praesertim de iis re- s dicitur, quae ex pluribus quasi in unum com- nuntur. Cic. Off. 1, 4. ad f. Quibus ex rebus nflatur et efficitur id, quod quaerimus, honestum. ucr. 3, 70. Sanguine civili rem conflant, h. e. vitias acquirunt. Cic. Phil. 4, 6. et Vell. 2, 74. nflare magnum exercitum. Sall. Cat. 14. et 25. s alienum grande. Cic. Har. resp. 20. Conflare m multis nefarias scelerum pactiones et societa- s. Id. Verr. 2, 2, 47. accusationem et judicium. ib. 54. alicui negotium, h. e. molestiam creare. Id. ib. 2, 2, 29. Conflare in se crimen.] Id. Phil. 28. extr. bellum. Id. Sull. 4. alicui periculum. Lucr. 6, 1090. Unde mortiferam possit cladem nflare coorta morbida vis hominum generi, pe- dumque catervis, expediam. Id. 3, 336. Com- unibus inter eos conflatur utrimque motibus, ac- nsus nobis per viscera, sensus.] V. alia in CON- LATUS. ¶ [Part. Conflandus ap. Cic. Sext. 30. uae ratio conflandae pecuniae non reperieba- r. F.]

CONFLŌRENS, entis, part. ab inusit. confloreo. mul florens. Translate August. Confess. 4, 4. aevus mihi, et conflorens flore adolescentiae.

CONFLUCTŬO, as, avi, atum, n. 1. vel Con- ctuor, aris, dep. 1. idem quod fluctuo, vel flu- uor. Quidam afferunt illud Senec. Med. 941. aud aliter metu confluctuatur. Verum meliores dd. habent meum cor fluctuatur. Appul. Met. 11. lla ad ultimas oras nodulis fimbriarum decoriter nfluctuabat.

CONFLŬENS, entis, part. a confluo, qui con- it. Lepid. ad Cic. Fam. 10, 34. A confluente hodano castra movi, h. e. ubi Rhodanus cum Ara- fluit. Plin. 6, 20, 23. Quinque amnium in num confluente concursu. ¶ Confluens, entis, et onfluentes, entium, est locus, in quem duo vel ura flumina conveniunt, ὁμόῤῥοια, σύῤῥοια. Liv. , 27. et 4, 17. extr. Ubi Anienem transiit, ad nfluentes collocat castra, h. e. ubi Anio in Ti- rim influit. Caes. B. G. 4, 15. Cum ad con- uentem Mosae et Rheni pervenissent. Suet. Cal. . In Treveris, vico Ambiatino supra confluentes, . e. ubi Mosella in Rhenum influit, nunc Coblenz. nscr. ap. Grut. 13, 15. Ad confluentes Araris et hodani. Adde Plin. 6, 26, 30. et 3, 25, 29. et ust. 32, 3. ¶ Translate. Vell. 2, 55. Ex toto rbe terrarum auxiliis confluentibus.

CONFLŬENTĬA, ae, f. actus confluendi. Macr. at. 7, 4. a med. Haec est triplex causa vel po- agrae, vel cujuslibet ex confluentia morbi, multi- udo humoris etc. Ita hunc locum restituit Pon- nus.

CONFLŪGES. V. CONFLAGES.

CONFLŪGĬUM. V. CONFLIGIUM.

CONFLŬO, is, uxi, n. 3. συῤῥέω, una fluo, con- urro, convenio. Cic. Leg. 2, 3. Fibrenus divi- us aequaliter in duas partes latera haec alluit, apideque dilapsus, cito in unum confluit. Id. Verr. , 4, 52. ad f. Portus cum diversos inter se adi- us habeant, in exitu conjunguntur et confluunt. Plin. 4, 12, 26. Hipanis infra Olbiam cum Borysthene confluit. Et ib. 4, 4. Vasti amnes e diverso in Phasim confluunt. Id. 16, 12, 23. Humor omnis e tota arbore in ulcus confluit. ¶ Translate. Caes. B. G. 7, 44. Perfugarum magnus ad eum quotidie numerus confluebat. Cic. Brut. 74. Confluxerunt et Athenas et in hanc urbem multi inquinate loquentes. Id. Planc. 34. Causae ad nos pleraeque confluunt, qui miseris nihil negare possumus. Id. Tusc. 2, 2. extr. Si ad haec studia plures confluxerint, h. e. se dederint. Id. Inv. 1, 4. ad f. Ad ipsos, qui eloquentiam adepti sunt, laus, honos, dignitas confluit. Ov. Met. 9, 40. Huc licet e toto solertia confluat Orbe. *Lucr. 6, 1259. Nec minimam partem ex agris moeros is in urbem Confluxit.] Pl. Asin. 2, 2, 48. Ut dicamur omnium dignissimi esse, quo cruciatus confluant. Id. Epid. 4, 1, 2. Cui multa in unum locum confluunt, quae meum pectus pulsant. [*Suet. Tib. 10. Tot prosperis confluentibus.] ¶ Pro colliquari, fluidum reddi, adhibetur a Coel. Aurel. Acut. 1, 17. ¶ Confluxet syncop. pro confluxisset. Lucr. 1, 985. copia materiai Undique ponderibus solidis confluxet ad imum.

CONFLŪVIUM, ii, n. locus, in quem confluunt sordes ex vasis culinariis. Varr. ap. Non. 15, 10. Ad quam rem nobis est confluvium? ad quam rem urnarium? ¶ Item collectio ipsa aquarum. Sever. Aetn. 119. Non ille ex tenui, vacuoque agat aucta necesse est Confluvia. Id. ib. 326. Donec confluvio resolutis aestibus, omnis Exsilit. Al. leg. confluviis devolvens aestibus, ut sit adjectiv. confluvii aestus, h. e. confluentes ignes.

CONFLŪUS, a, um, adj. qui simul fluit. Prud. Cathemer. 5, 76. Unda revolvitur in semet revolans gurgite confluo. Adde Paul. Nol. 18, 114.

CONFŌDIO, is, ōdi, ossum, a. 3. idem quod fodio, ὀρύττω. Cato R. R. 129. Confodiatur minute terra. Pl. Aul. 2, 2, 66. Confodere hortum. Colum. 4, 5. Trigesimo quoque die novella vineta confodere. Plin. 17, 20, 32. Salices confodi jubent mense Aprili. Quidam leg. configi, sed male, Hard. teste. ¶ Item vulnerare, transfigere. Liv. 24, 7. Ut confoderetur aliquot vulneribus. Sall. Catil. 29. De improviso domi suae imparatum confodere. Et ib. 60. Catilina pugnans confoditur. [*Suet. Claud. 26. Non recusaturum confodi manibus ipsorum.] Lucan. 3, 743. Confodere jugulum. Curt. 4, 16. sub f. Eodem telo plures confodere. ¶ Translate. Senec. Vita beat. 27. sub f. Quin circumspicitis mala vestra, quae vos ab omni parte confodiunt? Plin. ep. 9, 26. sub f. Exspecto, ut quaedam ex hac epistola iisdem notis, quibus ea, de quibus scribo, confodias, h. e. damnes, et delenda esse censeas: ductum ab obelo, quem appingebant locis, quae culpanda videbantur.

CONFOEDĔRĀTĬO, onis, f. σπονδή, foedus. Hieron. ep. 22. n. 35. Prima apud eos (Coenobitas) confoederatio est, obedire majoribus.

CONFOEDĔRĀTUS, a, um, part. a confoedero, ἔνσπονδος, foedere conjunctus. Oros. 2, 4. Sabinae impiis nuptiis confoederatae.

CONFOEDĔRO, as, a. 1. σπένδω, foedere jungo. Translate. Prud. περὶ στεφ. 2, 437. Confoederentur omnia Hinc inde membra in symbolum. Hieron. ep. 4. n. 1. Nascentem amicitiam ut Dominus confoederare dignetur, precor. Id. in Chron. Euseb. ad an. 110. a Chr. n. Ad confoederandam disciplinam.

CONFOEDO, as, a. 1. αἰσχύνω, foedum reddo, conspurco, inquino. Appul. Met. 7. in f. Liquido stercore strictim, egesto faciem atque oculos ejus confoedassem.

CONFOEDUSTI, foedere conjuncti. Festus. Nempe ut ab onus fit onustus, a vetus vetustus; sic a foedus foedustus ex lege analogiae duci potest, ut Voss. monet in Etymol.

CONFOETĔO, es, ui, n. 2. foetere. Adstruitur verbis Jul. Obseq. de Prodig. 115. Sub simulacro Deae cubile canis confoetuerat. Sed multo rectius leges confoete seu confetae erat, vel cum fetu erat.

CONFŌMO, as, a. 1. ab inusit. fomo; dedolo, fomite arbores spolio. Catull. 19, 3. Quercus arida rustica confomata securi. Alii rectius leg conformata.

CONFŌRE, idem ac fore. Ter. Andr. 1, 1, 140. Qui mihi exorandus est, et spero confore.

CONFŌRIO, is, a. 4. polluo, inquino stercore: a forio. Pompon. ap. Non. 2, 352. Conforisti me, Diomedes. Salmas. in Exercit. Plin. censet legendum conforiasti.

CONFORMĀLIS, e, adj. conforme, simile, idem quod conformis. Tertull. Resurr. carn. 47. ex epist. ad Philippens. 3, 21. Transfigurabit corpus nostrae humilitatis conformale corpori gloriae suae. Adde adv. Marcion. 5, 10., ubi eadem verba repetit. Vulgata hab. configuratum.

CONFORMĀTĬO, onis, f. διαμόρφωσις, alicujus rei forma, figura, compositio, seu dispositio, quae ex pluribus partibus apte inter se accommodatis fit. Cic. N. D. 1, 18. Quae compositio membrorum, quae conformatio lineamentorum, quae figura, quae species, humana potest esse pulcrior? Id. Tusc. 1, 22. Quasi vero intelligant, qualis sit animus in ipso corpore, quae conformatio, quae magnitudo, qui locus. Vitr. 5, 6. Ipsius theatri conformatio sic est facienda, ut etc. ¶ Translate. Cic. Top. 5. Si usucapionem, si tutelam definias, quarum rerum nullum subest quasi corpus; est tamen quaedam conformatio insignita et impressa intelligentia, quam notionem voco. Id. Or. 1, 33. Ipsa collocatio, conformatioque verborum perficitur in scribendo, h. e. dispositio, accommodatio, et forma stili oratorii. Id. ib. 5. Actio vocis conformatione ac varietate moderanda est. Id. Brut. 37. Sententiarum ornamenta et conformationes, h. e. figurae: qua ratione etiam Quint. locutus est 9, 2. init., et ipse Cic. Or. 3, 54. extr. Porro Auct. ad Her. 4, 53. specialiter figuram prosopopoejam conformationem vocat: cui adstipulatur Prisc. de praeexercit. Rhet. 1340. [*Cf. Ernest. lex. technol. lat. p. 82.]

CONFORMĀTOR, oris, m. qui conformat, et apte componit. Appul. Trismeg. Dominus, et omnium conformator, quem recte Deum dicimus.

CONFORMĀTUS, a, um, part. a conformo, ἐκμορφωθείς, formatus, compositus. Cic. N. D. 3, 10. extr. Si mundum aedificatum, non a natura conformatum putarem. Gell. 13, 9. extr. Imago tauri conformata, et quasi depicta est locis earum stellarum, quas Vergilias vocamus. Adde Catull. 19, 3. ¶ Translate. Cic. Arch. 1. Haec vox hujus hortatu, praeceptisque conformata nonnullis aliquando saluti fuit, h. e. perpolita, atque instructa.

CONFORMIS, e, adj. alicujus rei forma similis, σύμμορφος. Sidon. ep. 4, 12. Dii boni! Quantum naufragioso pelago conformis est motus animorum!

CONFORMO, as, avi, atum, a. 1. διαμορφόω, συμμορφόω, formam alicui rei ex multis partibus apte compositis tribuo, efficio. Cic. Fin. 1, 7. Ad majora quaedam nos natura genuit et conformavit. Gell. 17, 10. Ursa fetum edit informem, lambendoque id postea conformat et fingit. Colum. 8, 5. ante med. Diebus quibus animantur ova, et in speciem volucrum conformantur. ¶ Translate est perficere, erudire, perpolire, absolvere, quasi perfectam formam et ornatum rei rudi tribuendo. Cic. Arch. 6. extr. Animum et mentem meam ipsa cogitatione hominum excellentium conformabam. Id. Mur. 29. Tuum consilium, Cato, vituperare non audeo: nonnulla in re forsitan conformare et leviter emendare possim. Id. Fin. 4, 2. Pars philosophiae, qua mores conformari putantur. Tac. A. 4, 8. Hos orbatos parente tradidi patruo ipsorum, ut foveret ac tolleret, sibique et posteris conformaret. [*Lucr. 4, 113. Nunc tamen, id quoque uti conformem, exordia rerum Cunctarum quam sint subtilia, percipe paucis.] ¶ Conformare orationem est ei formam eloquentiae dare, exornare oratoriis figuris (V. CONFORMATIO) Cic. Or. 1, 5. Ipsa oratio conformanda non solum electione, sed etiam constructione verborum. ¶ Est item simpliciter formare, facere. Auct. ad Her. 3, 20. In primo loco rei totius imaginem conformabimus. ¶ Conformare se ad voluntatem alicujus, ap. Cic. Fam. 1, 8.

CONFORNĪCO, as, a. 1. idem quod fornico. Vitr. 5, 5. Cellae confornicentur.

CONFORTO, as, a. 1. fortem facio, consolor. Lact. 4, 15. ant. med. Esaiae verba referens. Confortamini manus resolutae. Macer. carm. 71. de zedoaria. Confortat stomachum. Hieron. ep. 7. n. 4. Obsecro, ut etiam a Papa Valeriano ad eam confortandam litteras exigatis.

CONFOSSUS, a, um, part. a confodio, διαπεπαρμένος, vulnere perfossus. Nep. Pelop. 5. Conjectu telorum confossus cecidit. Cic. Sull. 11. Quinque hominibus comprehensis atque confossis. Virg. A. 9, 445. super exanimem sese projecit amicum Confossus. Ov. Amor. 2, 9, 8. Juvare confossum ope medica. Pl. Bacch. 4, 8, 48. Veruina te faciam, si tu me irritaveris, confossiorem soricina naenia. ¶ Translate. Liv. 11, 5. post med. Eos tot judiciis confossos venire ad populi judicium. ¶ Item infossus. Sisenn. ap. Non. 2, 562. Loca palustria alte multifariam confossa.

[CONFOTUS, a, um, part. a confoveo. Inscr. ap. Fea, Relaz. d'un viaggio ad Ostia p. 38. Miseriae recreatae atque confotae. F.]

CONFŎVĔO, oves, ōvi, ōtum, a. 2. idem quod foveo. Afran. ap. Non. 12, 21. Jubeo hominem tolli, et collocari, et confoveri: solvo operam Dianae. Appul. Met. 8. Lurore et illuvie paene collapsa membra lavacro, cibo denique confoveret. Hieron. adv. Rufin. 8. Terra non debet gremio suo semina confovere. ¶ Addunt et locum Catonis R. R. 5. extr., sed ea lectio admodum incerta est.

CONFRĂCĔO, es, acui, n. 2. idem quod fracesco, putrefio. Varr. R. R. 1, 13. Fimum, quod recens, nequam, quod confracuit, melius. [Ita Schneiderus reponendum putat; alii leg. conflaccuit. F.]

*CONFRACTIO, onis, f. et

*CONFRACTŪRA, ae, f. i. q. confractus, in Digest. et Vulg. Interpr. Psalm. 105, 23. Jes. 24, 19. B. A.

CONFRACTUS, a, um, part. a confringo, idem quod fractus, συνεῤῥηγμένος. Pl. Rud. prol. 73. Navis confracta est ibus. Lucan. 7, 573. Confractique ensibus enses. Petr. Sat. 123. ac tumida confractum grandine coelum. Ulp. Dig. 39, 2, 24. post med. Arbores vi tempestatis confractae. Plin. 2, 44, 44. Juga montium confracta in humeros, h. e. instar humeri inflexa. Id. 35, 11, 40. n. 24. In aequo exstantia ostendens, et in confracto solida omnia. Id. 28, 10, 45. Ossa confracta.

CONFRACTUS, us, m. fractura. Quidam hanc vocem legunt ap. Cels. praef. 1., sed Targa in al-

tera ejusdem editione p. 7. ex MSS. legendum probat *contactum*, et in textum recepit.

CONFRAGES. V. CONFLAGES.

[CONFRAGOSE, adv. horride, inculte. *Marius Victor.* 2550. Intelligis igitur, ita confragose atque aspere coisse in unitatem connexionum, ut etc. *F.*]

CONFRĂGOSUS, a, um, adj. ἀνώμαλος, τραχὺς, asper, salebrosus, incultus, horridus: ab obsoleto *frago* pro *frango*. Dicitur de locis, in quibus nihil planum, et continuatum, sed omnia sunt praerupta et confracta. *Varr. R. R.* 1, 18. et 20. Confragosus ager. *Liv.* 28, 2. et 32, 4. *ad f.* Confragosa loca, implicatasque flexibus vallium vias. *Colum.* 2, 2. Locus lapidibus confragosus. ℙ Translate. *Pl. Men.* 4, 2, 25. Conditiones tortae, confragosae. *Id. Cist.* 2, 3, 70. Teneo istuc satis: sed ego illud quaero confragosum: quo modo prior posterior sit, posterior sit prior. *Quint.* 1, 1. *in f.* Versus ex asperrime coeuntibus inter se syllabis catenatos, et velut confragosos. *Id.* 5, 8. Qui argumenta, velut horrida et confragosa, vitantes, amoenioribus locis desident. *Id.* 6, 1. *ad f.* Confragosis atque asperis evecti, tota pandere possumus vela. [*Cf. *Ernest. lex. techn. lat.* p. 82.] ℙ [Comp. *Confragosior* ap. *Mall. Theod. de metr.* 7. Dactylo pede adhibito, confragosius quiddam resonat et durius metrum anapaesticum. *F.*]

CONFRĂGUS, a, um, adj. idem quod confragosus, sed magis poeticum. *Val. Fl.* 3, 581. volucri ceu pectora tactus asylo Emicuit Calabris taurus per confraga septis, Obvia quaeque ruens. *Lucan.* 6, 126. Confraga densis arboribus dumeta. *Stat. Theb.* 4, 494. Stabulans ad confraga silvae.

CONFRĔMO, is, ui, n. 3. idem quod fremo, vel simul aut valde fremo. *Ov. Met.* 1, 199. Confremuere omnes. *Stat. Sil.* 1, 6, 73. Illic agmina confremunt Syrorum. Et *ib.* 4, 14. urbes ubicumque togatae Certent laetitia, nosterque ex ordine collis Confremat. *Sil.* 16, 398. Confremit et coelum, et percussus vocibus altis Spectantum Circus.

[CONFRĔQUENTĀTUS, a, um, part. a *confrequento.* *Colum.* 9, 13. *ad f.* Nec ullis juventutis supplementis confrequentatae (apes) novissime reliquae intereunt. Ita legit *Schneiderus*; aliae editiones *frequentatae.* *F.*]

CONFRĔQUENTO, as, a. 1. idem quod frequento. *Prud.* περὶ στεφ. 1, 7. Illitas cruore sancto nunc arenas incolae Confrequentant, obsecrantes voce, votis, munere. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 221. *n.* 587. Ut natale filiae meae epulantes confrequentetis. Alia ap. *eund.* p. 724. *n.* 448., quae pertinet ad an. a Chr. n. 153. Ut velint diebus infrascriptis locum confrequentare. **Jul. Valer.* res gestae Alex. M. (ed. *A Majo* 1, 41. *extr. B. A.*

CONFRĬĀTUS, a, um. V. infra CONFRIO.

CONFRĬCĀMENTUM, i, n. idem quod confricatio. *Coel. Aurel. Tard.* 2, 4. Dentium confricamentis uti.

CONFRĬCĀTĬO, onis, f. fricatio. Translate. *August. Conf.* 4, 8. Ingens fabula, et longum mendacium, cujus adulterina confricatione corrumpebatur mens nostra pruriens in auribus.

CONFRĬCĀTUS, a, um, part. a *confrico.* *Plin.* 29, 2, 9. Confricatis dentibus, et gingivis.

CONFRĬCO, as, a. 1. ἀνατρίβω, idem quod frico. *Suet. Claud.* 8. Faciem sibi confricare. *Plin.* 29, 2, 9. Confricare aliquid manu. *Colum.* 2, 3. Confricare boves. *Id.* 7, 10. totum os sale trito. ℙ *Confricare alicui genua* dicuntur, qui aliquid enixe petunt, quod mos erat supplicum genua attingere atque ad ea manus tendere, ut *Plin.* 11, 45, 103. docet. *Pl. Asin.* 3, 3, 80. Atqui pol hodie non feres, ni genua confricantur. *A.* Quidvis egestas imperat: fricentur. ℙ Translate. *Tiro Tullius* ap. *Gell.* 7, 3. Sensus judicum injuriis atque imperiosis minationibus confricare, *h. e.* irritare, perstringere. *Cato ib.* Ne quid in consulendo adversi eveniat, quod nostras secundas res confricet, *h. e.* atterat, imminuat. Utroque loco plerique al. leg. *confuto.*

CONFRINGO, ingis, egi, actum, a. 3. διαῤῥήγνυμι, idem quod frango, perfringo. *Cic. Fl.* 30. Membra, quae debilitavit; manus, quas contudit; digitos, quos confregit etc. *Pl. Most.* 2, 2, 23. Pultando pedibus paene confregi fores. *Id. Mil.* 2, 6, 24. Confringere imbrices et tegulas. *Id. Capt.* 4, 4, 8. aulas et calices. *Lucan.* 6, 123. impulsu turres valli. [*Suet. Ner.* 34. Qui Liburnicam velut fortuito concursu confringerent.] ℙ *Confregisti tesseram*, allegorice, et proverbii cujusdam ratione, *h. e.* amicitiam dissolvisti. *Pl. Cist.* 2, 1, 27. ℙ *Rem confringere* ap. *eund. Stich.* 4, 2, 49. et *Trin.* 1, 2, 71. est patrimonium absumere, ducta, ut opinor, metaphora ab iis, qui naufragium faciunt. ℙ Translate. *Cic. Verr.* 2, 1, 5. Confringere vi consilia senatoria. [*i. e. irrita facere, injustis artibus impedire, quominus ex lege procedant. Adde *Eund. Mil.* 14. Qui eam praeturam posset confringere, *h. e.* impedire quominus praetor potestate sua abuteretur.] *Claud. I. Cons. Stilich.* 69. animum alicujus. *Titinn.* ap. *Non.* 4, 219. alicujus superbiam. *Senec. Contror.* 1, 2. Docetur blanditias, et in omnem motum corporis confringitur, *h. e.* enodatur membris ad molles saltationes. *Lucr.* 1, 70. Confringere claustra portarum naturae, *h. e.* arcana naturae adire, et cognoscere. *Val. Max.* 4, 5. *n.* 2. Confregit rempubl. Terentius Varro Cannensis pugnae temerario ingressu. *Id.* 7, 2. *sub f.* Confringere vires hostium.

[CONFRIO, as, a. 1. κατατρίβω, idem ac infrio. *Cato R. R.* 7. Orchites, ubi nigrae erunt et siccae, sale confriato dies quinque. Alii perperam leg. *confricato.* *Varr. R. R.* 1, 60. Orchites nigras, sale si sint confriatae dies quinque, manere idoneas solere scribit Cato. Hic quoque alii perperam leg. *confricatae. F.* et *B. A.*]

*CONFRIXO, as, a. 1. una frigo vel simpliciter frigo. *Theod. Prisc.* (s. *Octav. Horat.*) 1, 6. Cum oleo confrixentur. *B. A.*

CONFŪĔRIT, simul adfuerit. *Coel. Aurel. Tard.* 4, 8.

CONFŬGĂ, ae, m. et f. qui confugit in aliquem locum, salutis ergo. *Imp. Leo Cod.* 1, 12, 6. et *Impp. Theod. et Valent. ib.* 3, 22. appellant *confugas*, qui ad asylum Ecclesiae confugerunt.

CONFŬGĔLAM antiqui confugium dicebant, *Festus.*

CONFŬGĬO, is, ūgi, n. 3. καταφεύγω, idem quod fugio, vel simul fugio ad aliquem auxilii, aut salutis causa. *Caes. B. C.* 3, 9. Magno numero interfecto, reliquos in naves confugere coegerunt. *Cic. Tusc.* 5, 2. Ad te confugimus: a te opem petimus. *Id. ib.* 1, 35. Priamum, cum in aram confugisset, hostilis manus interemit. *Ov. Trist.* 5, 2, 43. Confugere ad aram. *Cic. Font.* 11. et *Liv.* 1, 2. ad opem alicujus. *Id. Fam.* 4, 6. *ad f.* ad rempublicam. *Id. Off.* 2, 12. ad unum aliquem virtute praestantem. *Id. Quint.* 2. *a med.* in fidem, veritatem, misericordiam alicujus. *Id. Ligar.* 10. ad clementiam alicujus. *Ov. Fast.* 1, 571. ad artes patrias. *Plin. ep.* 8, 19. Ad unicum doloris levamentum, studia confugio. *Plin. alter* 11, 29, 35. ad remedia. [*Suet. Aug.* 17. Alexandria, quo Antonius confugerat. — *Id. ib.* 14. L. Antonium confugere Perusiam coëgit.] — ℙ Translate. *Ter. Heaut.* 4, 5, 45. Neque tu scilicet eo confugies, quid mea? num mihi datum est? etc. *h. e.* neque ad eam excusationem confugies, ut dicas, *quid mea?* etc. *Cic. Fin.* 2, 9. *ad f.* Epicurus, ubi erubuit, confugit illuc, ut neget etc. *Auct. ad Her.* 2, 3. Primum demonstrabit vitam integram, si poterit: id si non poterit, confugiet ad imprudentiam, stultitiam, adolescentiam etc. *Plin. ep.* 10, 13. Cui referre gratiam parem ne audeo quidem: itaque ad vota confugio. *Lucr.* 3, 768. Scilicet in tenero tenerascere corpore mentem, Confugient. [*Scil. ad eam rationem, si hoc argumento utantur.] Al. leg. *confingent.* ℙ Passive impersonaliter. *Lact.* 2, 1. Ad Deum confugitur. Al. leg. *confugiunt.*

CONFŬGĬUM, ii, n. καταφυγὴ, perfugium, locus, quo fugimus salutis causa. *Stat. Th.* 12, 504. Commune confugium aegris animantibus. *Ov. Trist.* 5, 6, 2. Qui mihi confugium, qui mihi portus eras. Adde *ib.* 4, 5, 6.

CONFULGĔO, es, ulsi, n. 2. σελαγέω, idem ac fulgeo vel valde fulgeo. *Pl. Amph.* 5, 1, 15. Ardere censui aedes: ita tum confulgebant. *Cinna* ap. *Isid. Orig.* 19, 2. *a med.* Lucida confulgent alti carchesia mali.

CONFULTUS, a, um, part. ab inusit. *confulcio*, fultus. *Lucr.* 2, 97. Corpora intervallis magnis confulta resultant. Al. leg. *consulta*, a *consilio, is:* alii *contusa*, alii *conflicta.*

CONFUNDO, is, udi, usum, a. 3. συγχέω, simul res plures fundo. *Virg. A.* 3, 696. Alpheus Siculis confunditur undis. *Pl. Most.* 1, 3, 120. Itidem olent, quasi cum una multa jura confundit coquus. *Plin.* 29, 3, 11. Mel, acetum, oleum confundere crebroque permiscere. [*Curt.* 8, 8. Summa imis confundere.] *Sil.* 14, 333. angusta foramina murus Arte cavata dabat, per quae confundere tela Tutum erat. ℙ Pro simplici fundo. *Cic. N. D.* 2, 55. Lapsus cibus in eam venam, quae cava appellatur, confunditur. *Colum.* 12, 28. *ad f.* In cado duarum urnarum quam optimi vini sextarium, aut si vasa recentia habebis, in ea confundito. ℙ Translate. *Ov. Met.* 4, 471. Imperium, promissa, preces confundit in unum. *Cic. Or.* 2, 79. Est id quidem in totam orationem confundendum [*i. e. per totam orationem, non uno certo loco adhibendum.] *Id. Tusc.* 1, 11. Cuperem equidem utrumque: sed est difficile confundere. [*Notat *Hotting.* ad h. l. *Bentl.* refutans, *confundere* esse, una disputatione plura ita complecti, ut ab se non sint separanda.] Al. aliter leg. *Id. Acad.* 4, 19. Confundere vera cum falsis. [*Id. Off.* 1, 27, 95. Totum illud quidem est cum virtute confusum; sed mente et cogitatione distinguitur.] *Claud. IV. Cons. Honor.* 239. sacra profanis. *Id. Nupt. Honor. et Mar.* 200. proceres turbae. *Hor. Od.* 1, 17, 22. nec Semeleius Cum Marte confundet Thyoneus Proelia. *Liv.* 7, 12. *ad f.* Confundere sermones in unum. *scil.* cum plures simul loquuntur. ℙ Apud JCtos ea *confundi* dicuntur, quae ita miscentur, ut vel nullo modo, vel difficile separari possint. *Ulp. Dig.* 6, 1, 3., *Paul. ib.* 4. etc. ℙ Item illae obligationes, quae ita in unam eandemque personam cadunt, ut vim suam amittant. *Ulp. Dig.* 49, 14, 29. *ad f.* Obligationes, quas adeundo hereditatem confundit, non restituuntur. Adde *Afric. ib.* 46, 1, 21. et *Paul. ib.* 36, 1, 59. et 80. ℙ Praeterea *confundere* significat etiam turbare. *Cic. Dom.* 49. An tu haec ita confundis, et perturbas, ut, etc.? [*Liv.* 4, 1. Confundi jura gentium rebantur. *Id.* 9, 27. Signaque et ordines peditum atque equitum confundit.] *Lucr.* 4, 559. Aera per multum confundi verba, necesse est, Et conturbari vocem. *Id.* 2, 439. et 944. Confundere sensus. *Val. Flacc.* 5, 580. positas confundere mensas. *Virg. A.* 5, 496. foedus. *Plin.* 20, 5, 18. Confundit plerosque similitudo nominum. *Id.* 21, 18, 70. Hoc confundit intellectum. [*Sil.* 3, 663. Dies confundit iter, i. e. perturbat, incertum facit.] *Petr. Sat.* 132. Confundere hilaritatem alicujus. *Quint. Decl.* 2, 16. quietem. *Ov. Met.* 5, 58. Et fractis confudit in ossibus ora. *Confundere aliquem* est ejus animum aliquo affectu turbare. *Stat. Th.* 2, 232. tacite subit ille supremus Virginitatis amor, primaeque modestia culpae Confundit vultus. *Senec. Clem.* 2, 5. Metus et moeror confundit animum. *Liv.* 45, 42. Haec tanto dicta animo magis confundere audientium animos, quam si miserabiliter deflendo etc. *Plin. ep.* 3, 10. Veritus sum, ne vos festis diebus confunderem, si in memoriam gravissimi luctus reduxissem. *Id. ep.* 5, 5. Qui nuncius gravi me dolore confudit. *Quint. Decl.* 2, 20. Neminem fuisse in domo, quem non fragor ille confuderit. *Id.* 8, 3. *sub f.* Fulmina non tam nos confunderent, si vis eorum tantum, non etiam ipse fulgor timeretur. Adde *Liv.* 34, 50., *Tac. H.* 1, 44., *Stat. Th.* 8, 283. et *Ov. Met.* 15, 770. et V. CONFUSUS. ℙ *Confundi* absolute pro pudore affici, est ap. *Sulpic. Sever. de Vita D. Mart.* c. 9. V. CONFUSUS. ℙ *Confundere jus dominii* ap. *Paul. Dig.* 10, 3, 19. est commune pluribus facere. ℙ [Part. *Confundens* ap. *Curt.* 9, 9. Leni adhuc aestu confundente dispares undas. *Confusurus* ap. *Ov. Met.* 6, 585. fasque nefasque Confusura ruit. *F.* *Permutantur *Confundere* et *contundere.* V. *Burm.* ad *Quint. Inst.* 11, 2. p. 986. et *Eund.* ad *Petr.* 105.]

CONFŪNĔRO, as, a. 1. idem quod funero, sepelio. *Juvenc.* 4, 96. Ejus ut adventus terrae confuneret orbem. Ita *Barth. adv.* 13, 19. ex quodam MS. Alii *consumeret.*

CONFŪSĀNĔUS, a, um, adj. varius, multiplex, confusus. *Gell. praef.* Variam, et miscellam, et quasi confusaneam doctrinam conquisierant.

CONFŪSĔ, adv. συγκεχυμένως, varias res confundendo, permixte, perturbate, sine ordine. *Cic. Inv.* 1, 30. Modos et partes argumentandi confuse et permixte dispersimus, post discrete et electe digeremus. *Id. Fin.* 2, 9. Contemnit disserendi elegantiam: confuse loquitur. *Id. Phil.* 8. *init.* Confusius hesterno die est acta res, quam etc. *Gell.* 14, 2. Confuse varieque sententias dicere. *Pomp. Dig.* 21, 1, 36. Si confuse universis mancipiis constitutum pretium fuerit, *cui opponitur ib.* singulorum mancipiorum constituto pretio.

CONFŪSIM, adv. idem quod confuse. *Varr. L. L.* 8, 1. Nam confusim ex utraque parte pleraque dicuntur, quorum alia ad aliam referri debent summam. Addunt et locum *Plinii* 18, 16, 43., sed ibi plerique libri *confusum* habent.

CONFŪSĬO, onis, f. σύγχυσις, actus confundendi, permixtio. *Cic. Mur.* 23. Confusionem suffragiorum flagitasti, *h. e.* ut suffragia ferrentur non servato ordine classium et centuriarum. [*Cf. ad h. l. *Ern. cl. Cic.* s. h. v.] *Id. Leg.* 2, 10. Suos Deos, aut novos, aut alienigenas coli, confusionem habet religionum. *Id. Off.* 2, 19. Ante hanc confusionem temporum. *Id. Fin.* 5, 23. Atque haec conjunctio confusioque virtutum, tamen a philosophis ratione quadam distinguitur; *conspiratio consensusque virtutum* paulo ante dixerat. *Appul. de Mundo.* Coloribus atris, albis, luteis et puniceis confusione modica temperatis. *Plin. ep.* 3, 20. Procurrebant omnes cum suis candidatis: multa agmina in medio et indecora confusio. ℙ Apud JCtos *confusio* dicitur, cum res plures ita miscentur, ut separari non possint. *Paul. Dig.* 6, 1, 23. Ferruminatio per eandem materiam facit confusionem: plumbatura vero non idem efficit. ℙ Item cum plures actiones, seu obligationes in una eademque persona ita uniuntur, ut vel omnes, vel earum aliqua suam vim amittat. *Ulp. Dig.* 18, 4, 2. *ad f.* et *Modest. ib.* 46, 3, 75. Cum quis debitori suo heres exstiterit, confusione debitor esse desinit. *Nerat. ib.* 34, 3, 21. Confusione perinde exstinguitur obligatio, ac solutione. *Paul. ib.* 46, 1, 71. Mandator allegabat, se liberatum jure confusionis. ℙ Translate sumitur pro perturbatione animi. *Vell.* 2, 124. Quae senatus trepidatio, quae populi confusio, quis orbis metus! *Tac. H.* 3, 38. Causam confusionis quaerenti, non se proprio metu,

l pro fratre etc., respondit. *Plin. Pan.* 86. iam ego audio confusionem tuam fuisse, cum diedicentem prosequereris? *h. e.* tristitiam. *Id. ep.* 22. *extr.* Erit confusioni meae non mediocre latium, si etc. *h. e.* sollicitudini. *Sulpic. Sever.* 3. *sub f.* Tam erat sancta de ejus gloria exltatio, quam pia de morte confusio, *h. e.* moer, dolor. *Petr. Sat.* 101. Simulationem lacriis et vultus confusione obumbrare. ℙ In illo *ac. H.* 4, 40. Crebra oris confusio pro modestia ecipiebatur, *confusio* est rubor vultu suffusus. uit enim Domitianus (de quo hic sermo est) vul- pleno ruboris, ut *Suet. in ejus Vita* 18. et *Plin. an.* 48. testantur. Quod idem *Tac. Agr.* 45. conrmat.

CONFŪSUS, a, um, part. a *confundo*, συγκεχυμένος, fundendo permixtus. *Hor. Sat.* 2, 4, 67. is confusum sectis herbis. *Id. Ep.* 2, 1, 195. iversum confusa genus panthera camelo. *Stat. h.* 5, 42. Olympus confusus, *h. e.* coelum dubia ice fulgens initio diei: vel caliginosum, aut nuilum. *Plin.* 34, 2, 3. Quondam aes confusum uro argentoque miscebatur. *Liv.* 1, 23. Duo pouli confusi in unum. *Ov. Med. fac.* 61. Cornua ervi contrita confusa farinae. ℙ Item simpliciter isus. *Hor. Sat.* 1, 8, 28. Cruor in fossam conisus. *Cic. Div.* 2, 15. Vis quaedam sentiens et vina, quae toto confusa sit mundo. *Colum.* 10, 60 Rosa ingenuo confusa rubore. ℙ Item simul isus a pluribus. Translate. *Cic. Brut.* 26. Sed ec ejusmodi est oratio, ut a pluribus confusa viatur. ℙ Item conservatus. *Cic. Sext.* 2. Quoam singulis criminibus ceteri responderunt, dicam go de omni statu P. Sextii, de genere vitae, de atura, de moribus: contendamque, ut in hac onfusa atque universa defensione nihil a me praermissum esse videatur. ℙ In malam partem. *ic. Or.* 3, 13. *ad f.* Ita confusa est oratio, ita erturbata, nihil ut sit primum, nihil ut secunum. [*Ei opposita est *clara*, *pura*, dilucida; f. c. 10. l. c.] *Suet. Aug.* 44. Spectandi confussimum et solutissimum morem correxit, ordinaitque. *Tac. H.* 2, 93. Confusus ordo militiae. Saepe transfertur ad animum, et dicitur de iis, ui affectu quopiam perturbati sunt. *Liv.* 6, 6. onfusus animo. *Id.* 35, 15. *sub f.* Confusus moeore. Et *ib.* 35. *sub f.* Animus confusus cogitatione antae rei. *Id.* 6, 34. Confusa mulier ex recenti iorsu animi. *Quint.* 1, 10. *sub f.* Confusus metu. *uet. Caes.* 7. somnio, *h. e.* perterritus. *Curt.* 7, 7. on solum ira, sed pudore confusus. *Id.* 6, 7. re confuso magnae perturbationis notas prae se erens. [*Confusum os*, *Plin. ep.* 4, 7. quae sit, intelligitur ex *Eod. ib.* 6, 11. ubi *os lanum* commemorat, *h. e.* interpretante *Gesnero*, uod singula verba recte explicet, syllabas non bscuret, aut devoret.] *Justin.* 32, 2. Turba queelarum confusus. ℙ Absolute. *Val. Flacc.* 1, 79. onfusaque pectora firmat, *h. e.* dubitantia. *Liv.* 0, 15. Masinissa ex praetorio in tabernaculum uum confusus concessit, *h. e.* amore, metu, et udore simul turbatus. *Sulpic. Sever. de Vita D. Mart.* 16. Qua ille voce confusus obstupuit, *h. e* udore confusus. *Ov. Trist.* 3, 5, 11. Confusi vulus, *h. e.* tristes. *Petr. Sat.* 101. Confusus, et onsilii egens. *Liv.* 1, 7. Confusus atque incertus nimi. ℙ Comp. *Confusior* ap. *Plin. praef. l.* 7. Nulli datus pavor confusior, quam homini. *Tac. H.* 4, 65. Facies confusior.

CONFŪTĀTĬO, onis, f. ἀνασκευὴ, oratio, vel pars orationis, qua adversariorum argumenta refelluntur. *Auct. ad Her.* 1, 3. Confutatio est conrariorum locorum dissolutio. [*Gr. λύσις. Cf. *Ernest. lex. technol. lat.* p. 83.]

CONFŪTĀTOR, oris, m. qui confutat. *Hieron. de Script. Eccl. in Bardes.* Qui primum Valentini sectator, postea confutator, etc.

CONFŪTĀTUS, a, um, part. a *confuto*, repulsus. *Cic. N. D.* 2, 17. Cujus opinionis levitas confutata a Cotta, non desiderat orationem meam. ℙ Item convictus. *Ammian.* 17, 9. *extr.* Contra rempubl. tot suscepisse labores et pericula, confutati. Et 26, 3. Venefici, post agitatas quaestiones, nocuisse quibusdam, apertissime confutati.

CONFŪTO, as, avi, atum, a. 1. prima significatione videtur esse idem quod *confundo*, misceo, vel ejus frequentativum. Nam a *fundo* est *futo*, *futilis*, et *futum*, genus vasis aquarii. Igitur a *futo* fit *confuto*: quod *Non.* 4, 47. exponit, commovere: *h. e.* permiscendo commovere: quod est confundere. *Titin. ib.* et 2, 142. Cocus magnum ahenum, quando fervit, paula confutat trua, *h. e.* ne humor fervens exundet, miscet, confunditque leviter, ejusque fervorem compescit. ℙ Hinc factum est, ut ponatur etiam pro compescere, reprimere, quia (inquit *Voss.*) sicut *futo* fervens aqua, ita oratione compescuntur adversarii: refellere, compescere, reprimere, ἀνασκευάζω, ἀντιλέγω. *Pl. Truc.* 2, 3, 28. Ego istos, qui nunc me culpant, confutaverim. *Cic. Div.* 1, 5. Confutare argumenta Stoicorum. *Gell.* 5, 10. *extr.* Aliquem suo sibi argumento confutare. *Cic. Tusc.* 5, 31. Epicurus maximis doloribus affectus, eos ipsos inventorum suorum memoria et recordatione confutat. *Ter. Heaut.* 5, 1, 76. Hic, ita ut liberos est aequum, dictis confutabitur: sed Syrum, si vivo, ita exornatum dabo, ut, etc. *Id. Phorm.* 3, 1, 13. Confutavit verbis admodum iratum patrem. *Cic. Part.* 38. Confutare audaciam alicujus. *Tiro Tullius* ap. *Gell.* 7, 3. Injuriis atque imperiosis minationibus aliquem confutare. *Cato ib.* Ne quid adversi eveniat, quod nostras secundas res confutet. Al. leg. *confricet*. *Gell.* 7, 16. in lemmate: Confutare versibus delicatorum hominum luxuriantem gulam. *Appul. Met.* 11. *sub in.* Palla nigerrima splendescens atro nitore meum confutabat obtutum, *h. e.* perstringebat, et retundebat aciem oculi mei. ℙ Idem *Naevius* 2, 142. interpretatur confundere vel committere (quae interpretatio cum illa altera valde congruit). *Varr. ib.* Harum aedium summa atria confutabant architectones. ℙ Inter *confutare*, et *refutare* hoc statuit discrimen *Donat.* ad *l. c.* *Ter. Phorm.*, quod illud ad personas referatur, hoc ad res: sed ex allatis exemplis satis apparet non esse perpetuum.

CONFŬTŬO, is, a. 3. simul futuo. *Catull.* 37, 3. putatis Solis licere quidquid est puellarum, confutuere?

CONFŬTŪRUS, a, um, part. a *con*, et *futurus*. *Pl. Mil.* 3, 3, 66. Confido confuturum, *h. e.* confore.

[CONGARRĬO, is, n. 4. saepius blatero, obloquor. *Front. ad amic. ep.* 1, 15. (ed. iterum Romae *A. Maio*). Victorinus noster, sive Fronto nullum verbum prius, neque frequentius congarrit, quam *Hoc da*. Loquitur nempe de filiolo Aufidii Victorini generi sui. *F.*] *Part. *Congarriens* ap. *Sarisb. Policr.* 5, 6. Inter congarrientes perstrepere. *B. A.*

CONGAUDĔO, es, n. 2. idem quod gaudeo, vel simul gaudeo, συγχαίρω. *Tertull. adv. Gnost. ex D. Paulo.* Gaudeo, et congaudeo omnibus vobis: perinde et vos gaudete, et congaudete mihi. *Paul. Petr.* 2, 665. Pressit in absentem congaudens oscula dextram.

CONGĔLASCO, is, n. 3. ἐκπήγνυμαι, idem quod gelasco. *Gell.* 17, 8. Solere oleum congelascere. Et *mox*. Vina rarenter congelascant.

CONGĔLĀTĬO, onis, f. ἔκπηξις, actus congelandi, gelatio. *Plin.* 31, 3, 21. Minui certe liquorem omnem congelatione deprehenditur. *Colum.* 4, 8. Brumae congelationes.

CONGĔLĀTUS, a, um, part. a *congelo*, πηκτὸς, gelu adstrictus. *Varr. R. R.* 1, 2. Mare congelatum. *Vitr.* 8, 3. Lacus ita salsi, ut habeant insuper se salem congelatum. *Colum.* 3, 12. Congelatae radices. *Mart.* 11, 98. Nec congelati gutta proderit nasi.

CONGĔLĬDUS, a, um, adj. Congelida aqua legitur a quibusdam apud *Cels.* 4, 24., ubi plerique libri habent *egelida*, quidam etiam *calida*.

CONGĔLO, as, avi, atum, a. 1. ἐκπήγνυμι, frigore adstringo, induro, concrescere facio. *Val. Fl*, 3, 577. pectora nautis Congelat hiberni vultus Jovis. *Plin.* 18, 26, 68. *n.* 3. Luna cadentes pruinas congelat. *Colum.* 7, 8. Congelare lac. ℙ Et passive. *Id.* 1, 6. Oleum si congelatur, fracescet. ℙ Urbane et joculariter *Mart.* 14, 147. Stragula purpureis lucent villosa tapetis: Quid prodest, si te congelat uxor anus? ℙ Ponitur et generatim pro indurare. *Scrib. Comp.* 271. Ubi se congelaverit adeps. *Ov. Met.* 11, 61. in lapidem rictus serpentis apertos Congelat. ℙ Neutrorum more pro concrescere, *Id. ib.* 15, 414. quidquid vesica remisit, Vertitur in lapides, et congelat aere tacto. *Id. Trist.* 3, 10, 29. Caeruleos ventis latices durantibus, Ister Congelat. ℙ Translate. *Cic. Fam.* 2, 13. *ad f.* Congelasse amicum nostrum laetabar otio.

CONGĔMĬNĀTĬO, onis, f. idem ac geminatio, duplicatio. Pro amplexu poni videtur in illo *Pl. Poen.* 5, 5, 18. Quid hoc est conduplicationis? quae haec congeminatio?

CONGĔMĬNĀTUS, a, um, part. a *congemino*, geminatus. *Appul. de dogm. Plat.* Numeri et modi congeminati.

CONGĔMĬNO, as, avi, atum, a. 1. διπλόω, idem ac gemino, duplico, itero. *Pl. Amph.* 2, 2, 153. Tu peperisti Amphitruonem, ego alium peperi Sosiam: Nunc si pateram patera peperit, omnes congeminavimus. *Virg. A.* 11, 696. Tum validam perque arma viro, perque ossa securim, Altior assurgens oranti, et multa precanti Congeminat, *h. e.* securis ictus iterat. *Id. ib.* 12, 714. crebros ensibus ictus Congeminant. *Sil.* 16, 267. fremitu suspiria rauco Congeminat. *Val. Fl.* 6, 512. Victores contra patrium Paeana Geloni Congeminant. *Id.* 6, 379. Auroque securim Congeminans.

CONGĔMISCO, is, n. 3. idem quod congemo. *August. Conf.* 6, 7. Congemiscebamus in iis, qui etc. *Tertull. Spectac.* 30. In imis tenebris congemiscentes. Adde *Prud.* περὶ στεφ. 2, 411. In *Not. Tir.* p. 102. legitur Congemescit.

CONGĔMO, is, ui, n. 3. συστενάζω, idem quod gemo, vel simul, aut valde gemo. *Cic. Mur.* 25. *ad f.* Congemuit senatus frequens. *Suet. Tib.* 23 Inchoata allocutione, derepente, velut impar dolori, congemuit. ℙ Cum accus. *Val. Fl.* 5, 12, positumque feretro Congemuere. *Lucr.* 3, 948. Quid mortem congemis ac fles? ℙ Translate. *Virg. A.* 2, 630. *de arbore excisa.* Vulneribus donec paulatim evicta, supremum Congemuit.

CONGĔNER, i, m. σύγγαμβρος, generi in affinitate socius. Congeneri dicuntur duo, pluresve generi respectu unius soceri. *Symmach. ep.* 8, 40. Supremis congeneri interesse. Al. leg. *generi*.

CONGĔNER, ris, adj. ejusdem, vel similis generis, συγγενὴς, ὁμογενής. *Plin.* 15, 24, 28. Aliud corpus est terrestribus fragis, aliud congeneri eorum unedoni.

CONGĔNĔRĀTUS, a, um, part. a *congenero*, simul generatus. *Varr. R. R.* 2, 4. Porci congenerati, *h. e.* eodem partu editi. *Id. L. L.* 9, 3. Verba congenerata, *h. e.* quae habent eandem originem. Adde *Colum.* 7, 3. *circa med.*

CONGĔNĔRO, as, a. 1. simul genero. Translate ponitur pro adjungere, associare, ut *Non.* 2, 121. interpretatur locum *Accii* in *Fidicinis*.

CONGĔNĬTUS, a, um, adj. συμπεφυτευμένος, ὁμογενὴς, simul genitus. *Plin.* 11, 39, 94. Pili congeniti maturius defluunt, agnati celerius crescunt. *Id.* 16, 2, 2. Roborum vastitas intacta aevis, et congenita mundo.

[*CONGENTĪLIS, is, m. qui est ejusdem gentis. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 657. *n.* 491. Et ob dedicationem congentilibus, et sacerdotibus viscerationem, et epulum dedit. *Gloss. Philox.* Congentilis, ὁμόεθνος. *F.* et *B. A.*]

CONGĔNUCLO, as, n. 1. genua flecto, vel in genua procido: a *con*, et *geniculo* per sync. *Coelius* ap. *Non.* 2, 156. Ipse regis eminus equo ferit pectus advorsum: congenuclat percussus: dejecit dominum.

CONGĔNŪLĀTUS, a, um, adj. qui genu replicato cecidit. *Sisenn.* ap. *Non.* 1, 283. Multis plagis adversis icti, et congenulati, Romanis praecipitatis, ipsi supra voluti in caput. ℙ Fortasse legendum est *congenuclatus* a *congenuclo*.

CONGĔNŪO, as, a. 1. genua conjungo. *Novius* ap. *Non.* 7, 49. Mammas teneas, pedes extollas, congenues, suavies.

CONGER, gri, m. κόγγρος, piscis marinus longi corporis, anguillae similis. *Pl. Mil.* 3, 1, 165. Probus hic conger frigidus. Et *Pers.* m. 2, 29. Ut muraena et conger ne calefierent. Adde *Ter. Adelph.* 3, 4, 13. ℙ Negat *Charis.* 1, 12. in recto casu *conger* dici, et solummodo *congrus* agnoscit. Docet enim Graeca nomina in γρος, τρος, δρος, κρος Latine in *er* desinere, exceptis *Codrus*. et *congrus*. Atqui praeter *Plautum*, *Ov.* quoque *Halieut.* 115. et *Plin.* 9, 16, 24. et *ib.* 20, 36. et *ib.* 62, 88. in recto *conger* usurparunt. Habeat ergo sibi *Charis.* placitum suum. At in *Not. Tir.* p. 182. legitur *congrus*.

CONGĔRĬĀ, ae, f. idem quod congeries. Usurpatur a *Frontin. de Colon.* p. 11, 119. et 125. *Goesii*, et ab *Innocent. de casis litt. ib.* p. 224., sed iis etiam relinquenda.

CONGĔRĬES, ei, f. συμφόρημα, συναθροισμὸς, res multae in unum congestae. [*De discrimine inter *congeries* et *acervus* cf. *Doederl.* 2, 116.] *Ov. Met.* 9, 235. Congeries silvae. *Val. Fl.* 6, 511. cadaverum. *Plin.* 16, 11, 22. struis, *h. e.* lignorum. *Id.* 18, 31, 74. Construere congeriem lapidum. Et 8, 36, 54. ramorum et fruticum. *Id.* 13, 15, 30. Densa grani congeries. [*Tac. A.* 2, 22. Caesar congeriem armorum struxit, superbo cum titulo.] *Lucan.* 8, 868. pulveris. *Gell.* 2, 6. *extr.* Alta congeries sordium squalor appellatur. ℙ Absolute de cumulo lignorum. *Quint.* 5, 13. Flamma, quae magna congerie convaluerat. ℙ Dicitur eleganter de massa confusa rerum omnium durante Chao. *Ov. Met.* 1, 32. et *Claud.* 2. *in I. Cons. Stilich.* 10. ℙ Translate. *Lucan.* 5, 177. venit aetas omnis in unam Congeriem. ℙ Est etiam schema oratorium, quod fit, cum multae sententiae, aut rationes in unum congeruntur: et pertinet ad amplificationem. *Quint.* 8, 4. *ad f.*, ubi docet συναθροισμὸν vocari. Hujus exemplum esto illud *Ter. Heaut.* 2, 1, 15. Mea est potens, procax, magnifica, sumptuosa, nobilis. [*Cf. *Ernest. lex. technol. lat.* p. 83. sq.]

CONGERMĀNESCO, is, n. 3. coalesco, conjungor, consocior, germanorum fratrum more. *Claud. Quadrig.* ap. *Non.* 2, 167. Ut vos cum illis congermanescere sciatis. *Alii leg.* congerminascere. *Appul. Met.* 2. Jamque aemula libidine in amoris parilitatem congermanescenti mecum, Pereo, inquam.

CONGERMĀNĬTUS, a, um, adj. coalitus, consociatus. *Varr.* ap. *Non.* 2, 167. Postea cum his una rempublicam conjuncti, et congermaniti tenuere. Alii leg. *congerminati*, alii *congermani*.

CONGERMĬNĀLIS, e, adj. ejusdem germinis. *August. C. D.* 5, 7. Spicas ceteris coaevas, atque ut ita dixerim, congerminales.

CONGERMĬNO, as, n. 1. διαβλαστάνω, idem quod germino, vel simul germino. *Gell.* 20, 8. Caepe revirescit, et congerminat decedente luna.

CONGĔRO, is, essi, estum, a. 3. συναθροίζω, συμφορέω, comporto, coacervo, accumulo, congrego: a *con*, et *gero*. *Nep. Themist.* 6. Undique quod idoneum ad muniendum putarent, congererent. *Lucr.* 3, 1023. Congere laticem in vas pertusum. *Pl. Ps.* 3, 2, 34. cibos in alvum. [**Ov. Met.* 5, 651. Inque suam sua viscera congerit alvum.] *Caes. B. C.* 2, 15. aggerem ex materia. *Cic. Div.* 1, 36. Midae dormienti formicae in os tritici grana congesserunt. *Id. Planc.* 10. *ad f.* Congerere viaticum. *Ter. Eun.* 2, 3, 18. ad aliquem penum in cellulam. *Plin.* 33, 1, 6. Tres anulos uni minimo digito congerere. *Id. ib.* 10, 47. Congerere opes. [**Tibull.* 1, 1, 1. Divitias alius fulvo sibi congerat auro.] *Vall. Fl.* 4, 307. ictus alicui. *Phaedr.* 4, 1. plagas mortuo. [**Liv.* 1, 11. Eo scuta illi (i. e. in illam) pro aureis donis congesta.] *Plin.* 9, 6, 5. Congerere lanceas, *h. e.* simul jacere. Sic *Senec. Oedip.* 871. Congerere saxa in caput alicujus. *Virg. A.* 6, 177. aramque sepulcri Congerere arboribus, coeloque educere certant, *h. e.* pyram construere. ℙ Absolute. *Mart.* 8, 44. Rape, congere, aufer, posside: relinquendum est, *h. e.* opes accumula. *Virg. Ecl.* 3, 69. notavi Ipse locum, aeriae quo congessere palumbes, *h. e.* nidificavere. ℙ Translate. *Cic. Brut.* 97. Ut te eripias ex ea, quam ego congessi in hunc sermonem, turba patronorum. *Id. Tusc.* 5, 40. Congerantur in unum omnia, ut idem oculis et auribus captus sit. *Id. Mil.* 24. Congerere crimina in aliquem. *Id. Phil.* 3, 6. maledicta. *Id. Dejot.* 12. Pompejus, in quem cum Dii, atque homines omnia ornamenta congessissent etc. *Suet. Aug.* 98. Puteolanum sinum praetervehenti vectores fausta omina et eximias laudes congesserant. [**Suet. Caes.* 15. Antoniae, quidquid unquam *Liv. Aug.* honorum cepisset, uno SCto congessit. *Id. Tit.* 11, Mortuo gratias egit laudesque congessit.] *Senec. Clem.* 1, 14. Ambitiosae majestati, quidquid potuimus titulorum, congessimus. *Liv.* 3, 38. Congerere in aliquem causas vastati agri, et periculorum imminentium, *h. e.* conferre. *Ov. Her.* 18, 113. Congerere oscula. [**Id. Met.* 8, 113. Nec quod spes omnis in unum Te mea congesta est. V. *Gier.* ad h. l. *Liv.* 42, 11. Beneficiis etiam suis, ingentia quae in eum congesta erant etc.] *Mart.* 10, 68. ζωή, καὶ ψυχή congerere, *h. e.* iterare, repetere, saepe dicere. *Senec. Consol. ad Helv.* 10. Apicius sestertium millies in culinam congessit, *h. e.* impendit, absumpsit. ℙ [Part. *Congerens* ap. *Plin.* 9, 6, 5. Lanceas congerens miles. *Congesturus* ap. *Liv.* 3, 38. Periculorum causas in se congesturi. *F.*]

CONGĔRO, onis, m. qui congerit. *Pl. Truc.* 1, 2, 6. Ut simitu adveniunt ad scorta congerones etc., *h. e.* fures, nempe qui ad se congregant, et asportant, ut *Fulgent. Planc. de prisco serm. n.* 51. interpretatur. Simili ratione *foras - gerones* dixit *Id. Pl. ib.* 2, 7, 1. ℙ Sunt qui legunt *congerrones*. V.

CONGERRO, onis, et Congerra, ae, m. ineptus, levis: a γέῤῥα, quod significat cratem, seu scutum vimineum. *Varr. L. L.* 6, 3. *a med.* Congerro a gerra, et Graecum est: et in Latina cratis. V. CERRONES. Sunt itaque *congerrones* sodales familiariter conviventes, et nugis ineptiisque tempus simul terentes, collusores. *Pl. Pers.* 1, 3, 9. Jam pol ille hic aderit, credo, congerro meus. *Id. Most.* 3, 3, 27. Nunc ego me illa per posticum ad congerrones conferam. *Lucil.* ap. *Fest.* in *Tapullam.* Tapullam rident legem congerrae opimi. Al. leg. *congerae* ex consuetudine veterum non geminandi consonantes: alii *concerrae*, vel *concerae*: alii *concoenae*, σύνδειπνοι. Ceterum etiam in *Sodalis* idem *Fest.* hac positione *congerra* agnoscit.

CONGESTĒ et Congestim, adv. coacervatim, per congeriem, *h. e.* multis rebus in unum congestis, σωρηδόν. *Appul. Apol.* Pleraque in litoribus omnibus congestim et acervatim jacent. ℙ Translate. *Capitol. M. Aur. Anton.* 19. *extr.* Et quidem haec breviter et congeste.

CONGESTĪCIUS et Congestitius, a, um, adj. congerendo acervatus, συμφορητός. *Colum.* 2, 10. et *Pallad.* 10, 7. et 11, 11. Sesama pinguibus arenis, vel congesticia humo proveniunt, *h. e.* comportata et soluta, non pressa et solida. *Vitr.* 3, 3. Si solidum non invenietur, sed locus erit congesticius, aut paluster etc.

CONGESTĬO, onis, f. actus congerendi, comportatio, συμφόρησις. *Vitr.* 6, 11. Infinita vitia solet facere terrae congestio. *Pallad.* 4, 1. *ad f.* Infra terram effossae viti surculos inserunt, et beneficio congestionis accumulant. Et 1, 33. Stercorum congestio. ℙ Item ipsae res, quae congeruntur, congeries. *Jabolen. Dig.* 19, 2, 57. Non ipsa congestio, sed humor ex ea congestione postea damno fuit. ℙ Translate. *Macr. Sat.* 5, 15. *ad f.* Illam vero enumerationis congestionem apud Homerum Maro admiratus ita expressit etc. *Mamert. Grat. act. ad Julian.* 22. Honorum congestio.

CONGESTUS, a, um, part. a *congero*, συναθροιζόμενος, comportatus, coacervatus. *Cic. Div.* 2, 31. Tritici grana in os pueri Midae congesta. *Virg. A.* 6, 224. congesta cremantur Turea dona, dapes, fuso crateres olivo. *Id. G.* 2, 156. Congesta oppida, *h. e.* aedificata, constructa. *Serv. Id. G.* 4, 243. lucifugis congesta cubilia blattis, *h. e.* plena. *Hor. Sat.* 1, 1, 70. congestis undique saccis Indormis inhians. *Plin.* 11, 10, 10. Excrementa congesta in unum locum. *Id.* 2, 85, 87. Echinates insulae ab Acheloo amne congestae, majorque pars Aegyptia Nilo. *Suet. Ner.* 19. Rastello humum effodit, et corbulae congestam humeris extulit. [**V. Brem.* ad h. l.] ℙ Translate. *Quint.* 12, 6. *sub f.* Laboratam congestamque dierum ac noctium studio actionem aqua deficit, *h. e.* orationem ex variis rebus, argumentis sententiisque confectam, et quasi exaggeratam. *Claud. Rapt. Pros.* 1. Inferni raptoris equos etc., audaci prodere cantu Mens congesta jubet, *h. e.* in se collecta, et in hoc argumentum intenta tantummodo, omni alia cogitatione deposita: vel plena, conserta et quasi gravida rebus ad hoc argumentum pertinentibus. ℙ Comp. *Congestior* ap. *Auson. Mosell.* 132. Gobio non major geminis sine pollice palmis, Praepinguis, teres, ovipara congestior alvo, *h. e.* crassior, plenior.

CONGESTUS, us, m. idem quod congestio, comportatio. *Cic. Div.* 2, 32. Herbam autem asperam exstitisse credo, avium congestu, non humano satu. *Tac. H.* 2, 87. Nec coloniae modo congestu copiarum, sed ipsi cultores arvaque vastantur. ℙ Item cumulus, congeries rerum acervatarum, συμφόρημα. *Lucr.* 6, 724. Uti possit magnus congestus arenae Fluctibus adversis oppilare ostia contra. *Tac. H.* 1, 84. Congestu lapidum non stat urbs. *Colum.* 9, 14. *post med.* Congestu culmorum et frondium vasa supertegere. ℙ Translate. *Quint.* 6. *praef.* Sic in dicendo quamlibet abundans rerum copia cumulum tantum habeat atque congestum, nisi etc. *Senec. Cons. ad Polyb.* 26. Tantus rerum ex orbe toto coeuntium congestus.

CONGĬĀLIS, e, adj. qui congium capit. *Pl. Aul.* 4, 2, 15. Mulsi congialem plenam faciam tibi fideliam. *Vitr.* 10, 9. Situli aerei congiales.

CONGĬĀRĬUM, ii, n. vas, quod congium capit. Unde *Paulus JCtus* in cauponariae tabernae instrumento *congiaria* enumerat, *Dig.* 33, 7, 13. ℙ Est etiam liberalitatis nomen, ut *Quint.* 6, 3. docet. Quare *congiarii* nomine dictum est quod antiquitus in Romana republica distribuebatur in populum, v. g. tot congii vini, aut olei etc. δόσις. *Liv.* 25, 2. Ludi Romani magnifice facti, et congii olei in vicos singulos dati. *Plin.* 14, 14, 17. Lucullus millia cadum in congiarium divisit amplius centum. *Id.* 31, 7, 41. Ancus Marcius rex salis modios sex mille in congiario dedit populo. ℙ Deinde translatum est etiam ad distributiones pecuniae populo factas. *Suet. Aug.* 41. Congiaria populo frequenter dedit, sed diversae fere summae, modo quadringenos, modo tricenos, nonnunquam ducenos quinquagenosque nummos. *Id. Tib.* 20. Populo congiarium trecenos nummos viritim dedit. ℙ Fere dicitur de donis populi, cum *donativum* ad milites pertineat. *Suet. Ner.* 7. Populo congiarium, militi donativum proposuit. *Plin. Pan.* 25. Datum congiarium populo, et datum totum, cum donativi partem milites accepissent. [**Cf. Schwarz.* ad h. l.] Adde *ib.* 41. et *Tac. A.* 12, 41. et *ib.* 14, 11. ℙ Nihilominus hoc discrimen non est perpetuum. *Cic. Att.* 16, 8. Legiones Macedonicae congiarium ab Antonio accipere noluerunt. *Curt.* 6, 2. Duodecim millia talentum in congiarium absumpta sunt. ℙ Multa habuisse congiaria, apud *Liv.* 37, 57. *a med.* dicitur is, qui multoties congiarium populo dedit. ℙ Dicitur etiam *congiarium*, quod privatim amicis datur a principe. *Quint. l. sup. c.* Fab. Maximus incusans Augusti congiariorum, quae amicis dabantur, exiguitatem, heminaria esse, dixit. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 1. *extr.* Plancus magno congiario donatus a Caesare. *Senec. Brevit. vitae* 8. Annua congiaria homines clarissimi accipiunt. *Id. Ben.* 2, 16. *de Alexandro M.* Et te in tantum fortuna sustulerit, ut congiaria tua urbes sint. *Suet. Vesp.* 18. Colossi refectorem insigni congiario, magnaque mercede donavit. [**Adde Suet. Caes.* 27.] ℙ Translate. *Senec. Cons. ad Marc.* 22. Sejanus patrem tuum clienti suo Satrio Secundo congiarium dedit, *h. e.* vitam, et res patris tui condonavit, quasi congiarii loco.

CONGĬĀRĬUS, a, um, adj. ad congium pertinens. *Congiarius cadus*, congium capiens, χοαῖος. *Plin.* 14, 14, 17. Millia cadorum congiariorum divisit amplius centum. Al. leg. *cadum in congiarium. Cato* ap. *Front.* 1. *ad Antonin. Imp. ep.* 2. (ed. iterum Romae *A. Maio*). Numquam ego argentum pro vino congiario inter apparitores atque amicos meos disdidi, neque eos malo publico divites feci.

CONGĬLIS. V. GONGYLIS.

CONGĬUS, ii, m. χοεὺς, έως, χοῦς, οὸς, mensura liquidorum continens sextarios sex, uti *Rhemn. Fann. de ponderib. et mens.* 70. docet: heminas autem duodecim, ut ex *Cat. R. R.* 57. colligi videtur. Erat autem pars octava amphorae: et vino, aut aqua plenus pendebat libras decem, ut ex *Festo* in *Publica pondera* colligitur. Ejus figuram habes apud *Fabrett. Inscr.* p. 526. *Liv.* 25, 2. Congii olei in vicos singulos dati. *Plin.* 14, 9, 11. Quinque congiis austeri musti, congio mellis et salis cyatho suffervefactis. *Id.* 17, 28, 47. Amurcae congios duos decoquere. *Id.* 16, 11, 22. Resinae albae congius. *Id.* 14, 22, 28. Novellius Torquatus pervenit ad proconsulatum, tribus congiis epotis uno impetu, spectante miraculi gratia Tiberio. ℙ Tum in *Gloss. vet.*, tum ap. *Isid. Orig.* 16, 26. legitur *congium* neutro genere, sed *Arecalus* in sua editione *congius* reposuit.

CONGLĂCĬĀTUS, a, um, part. a *conglacio*, ἐκπηχθεὶς, glacie concretus. *Plin.* 2, 60, 61. Grandinem conglaciato imbre gigni.

CONGLĂCĬO, as, avi, atum, n. 1. ἐκπήγνυμαι, glacie adstringor. *Cic. N. D.* 2, 10. Aqua neque conglaciaret frigoribus, neque nive, pruinave concresceret. ℙ Translate. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 6. Curioni nostro tribunatus conglaciat, *h. e.* iners, otiosus est. *Cellar.* ℙ Passive. *Albinov.* 2, 101. Conglaciantur aquae; scopulis se condit hirundo.

CONGLISCO, is, n. 3. idem quod glisco, cresco. *Pl. Trin.* 3, 2, 52. Genus qui congliscat tuum.

CONGLŎBĀTIM, adv. per globos. Adstruunt Lexicographi plerique ex *Liv.* 25., sed ibi certe non habetur.

CONGLŎBĀTĬO, onis, f. σύστημα, adunatio in modum globi, vel plurium globorum conjunctio. *Senec. Q. N.* 1, 15. Multa conglobatione ignium se conjungens illorum orbis, aliquanto matutini amplitudinem solis exsuperat. *Tac. G.* 7. Non casus, nec fortuita conglobatio turmam aut cuneum facit, sed familiae et propinquitates.

CONGLŎBĀTUS, a, um, part. a *conglobo*, συγκεκαμμένος, in modum globi convolutus. *Cic. N. D.* 2, 39. Terra solida, et globosa, et undique ipsa in sese nutibus suis conglobata. *Id. Acad.* 4, 37. Conglobata figura. *Plin.* 23, 2, 28. Conglobatus sanguis. *Id.* 10, 64, 84. Homo in semet conglobatus. *Varr. R. R.* 3, 16. *de apib.* Multae ante foramen, ut uvae, aliae ex aliis pendent conglobatae. ℙ Divisum per tmesim *Lucr.* 2, 153. Sed complexa meant inter se, conque globata. ℙ Translate. *Liv.* 25, 15. Ibi proditores conglobati, ubi Romanos fusos viderunt, conclamant, instare Poenum, *h. e.* catervatim conjuncti. [**Id.* 29, 33. Circa se conglobatos erumpere jubet. *Id.* 44, 31. Pulsi et fuga conglobati.] *Tac. A.* 13, 39. Milites in testudinem conglobati. *Sall. or.* 1. *ad Caes. de rep. ordin. post med.* Neque cunctae gentes conglobatae movere, aut contundere queunt hoc imperium. *Cic. Partit.* 16. Maximeque definitiones valent conglobatae, *h. e.* coacervatae.

CONGLŎBO, as, a. 1. συγκάμπτω, συναθροίζω, in modum globi conjungo, conglomero, colligo. *Cic. N. D.* 2, 45. Mare, cum supra terram sit, conglobatur undique aequabiliter, neque redundat unquam, neque effunditur. *Plin.* 2, 49, 50. Prester late funditur flatu, fulmen conglobatur impetu. *Appul. de Mundo.* Venti in crassam nubium speciem conglobantur. ℙ Translate. *Liv.* 8, 11. Milites multis itineribus dissipati, cum se in unum conglobassent etc. [**Liv.* 10, 5. In ultimam castrorum partem conglobantur. *Id.* 26, 40. Eos ex variis causis fortuna similis conglobaverat Agathyrnam.] *Sall. Jug.* 102. Catervatim, uti quosque fors conglobaverat, in nostros incurrunt. *Tac. A.* 14, 32. Miles se in templo conglobaverat.

CONGLŎMĔRĀTĬO, onis, f. actus conglomerandi, globus, caterva, turba. *Justin. Cod.* 12, 19, 13. Donec exeuntibus singulis ac recedentibus, recedere possit vetita conglomeratio.

CONGLŎMĔRĀTUS, a, um, part. a *conglomero*, conglobatus. *Cels.* 7, 18. *ad f.* Venae intortae et conglomeratae.

CONGLŎMĔRO, as, avi, atum, a. 1. in modum glomeris involvo, συσπειράω, τολυπεύω. *Lucr.* 3, 210. Quam tenui constet textura, quamque loco se Contineat parvo, si posset conglomerari. ℙ Translate est cumulare, superaddere. *Enn.* apud *Non.* 2, 166. Heu mea fortuna, ut omnia in me conglomeras mala!

CONGLŌRĬFĬCO, as, a. 1. gloriosum reddo. *Tertull. Resurr. carn. ex epist. ad Rom.* 8. Compatimur, uti et conglorificemur. *Imp. Justin. Cod.* 1, 1, 4. Christus coadorandus et conglorificandus.

CONGLŪTĬNĀTĬO, onis, f. συγκόλλησις, actus conglutinandi, glutinatio. *Cic. Senect.* 20. Omnis conglutinatio recens, aegre; inveterata facile divellitur. ℙ Translate. *Id. Or.* 23. Circuitus conglutinatioque verborum.

CONGLŪTĬNĀTUS, a, um, part. a *conglutino*, συγκολληθεὶς, κολλήεις, glutine compactus. *Ulp. Dig.* 32, 50. *a med.* Perscripti libri nondum malleati, vel ornati continebuntur; proinde et nondum conglutinati. ℙ Translate conjunctus, copulatus. *Cic. Att.* 1, 17. *ad f.* Concordia conglutinata. *Id. Phil.* 3, 11. Quid est in Antonio praeter libidinem, crudelitatem, petulantiam, audaciam? Ex

his totus conglutinatus est. *Appul. Met.* 9. Servus affixus atque conglutinatus dominae.

CONGLŪTĬNO, as, avi, atum, a. 1. συγκολλάω, glutine conjungo. *Vitr.* 7, 4. *circa med.* Calx utrasque res inter se conglutinat. *Varr. R. R.* 3, 16. Erithacen vocant, quae favos extremos inter se apes conglutinant. ℙ Dicitur et de contrahendis, inducendisque cicatricibus. *Plin.* 27, 6, 24. Vulneribus sanandis tanta praestantia est, ut carnes quoque, dum coquuntur, conglutinet. *Id.* 30, 13, 39. Vermes terreni vulnera recentia conglutinant. ℙ Conglutinare libros, V. in v. praec. ℙ Translate. *Cic. Senect.* 20. Hominem eadem optime, quae conglutinavit, natura dissolvit. *Id. Fam.* 11, 27. Vitae dissimilitudo non est passa, voluntates nostras consuetudine conglutinari. *Id. Att.* 7, 8. et *Amic.* 9. Conglutinare amicitias. [*Id. Or.* 1, 42. 'Dissoluta et divulsa conglutinare. De eo, qui aliquid in artis formam redigit. Ita *Ernest.* in *cl. Cic.*] *Ter. Andr.* 5, 4, 10. Meretricios amores nuptiis conglutinare. *Pl. Bacch.* 4, 4, 42. Compara, fabricare, finge quod lubet, conglutina, Ut senem hodie doctum docte fallas, *h. e.* compone, confinge.

CONGLŪTĬNŌSUS, a, um, adj. κολλώδης, glutinis instar viscosus ac tenax. *Veg. Veter.* 1, 40. Pars humoris fit conglutinosa in praecordiis.

CONGRĂDUS, a, um, adj. qui in eodem est gradu, vel qui pari passu procedit. *Avien. Arat.* 1239. Sidera labenti congrada soli.

CONGRAECO, as, n. 1. κωμάζω, idem quod graecor, aris, luxui me dedo Graecorum more. *Pl. Bacch.* 4, 4, 91. Pollicetur se daturum aurum mihi, quod dem scortis, quodque in lustris comedim, et congraecem, pater.

CONGRĀTŬLĀTĬO, onis, f. idem ac gratulatio. *Cic. ad Brut.* 1, 3. Sed tamen omnium ordinum consensus, gratiarum actio, congratulatioque me commovit. Al. leg. *gratulatio*. *Val. Max.* 9, 3. *n.* 5. Congratulationem ejus in Torquato spernendam credidit.

CONGRĀTŬLOR, aris, atus sum, dep. 1. idem quod gratulor: sed rarioris usus. *Cic. Marcell.* 6. Plerumque felicitati tuae congratulabere. Al. leg. *gratulabere*. *Id. Sext.* 8. *extr.* Mihi homines praecipue congratulabantur. Al. leg. *gratulabantur*. *Id. Planc.* 27. Si mihi tum essent omnes congratulati. *Pl. Men.* 1, 2, 20. Congratulantes, quia pugnavi fortiter. *Gell.* 12, 1. Complexus hominem, congratulatusque assedit. [*Liv.* 3, 54. Congratulantur libertatem concordiamque civitati restitutam.]

CONGRĔDĬO, is, n. 3. pro congredior. *Pl. Ep.* 4, 1, 16. Quid si adeam? *Pe.* haud scio an congredias, si haec ea est. Ita *Nonius* legit 7, 42., sed libri habent *congrediar*.

CONGRĔDĬOR, eris, essus sum, dep. 3. συμβαίνω, συνέρχομαι, una gradior, simul incedo. *Cic. N. D.* 2, 40. Luna tum congrediens cum sole, tum digrediens. ℙ Item convenio, contra aggredior, accedo ad aliquem visendi, aut colloquendi causa. *Cic. Pis.* 25. Si ipse coram congredi poteris, meditare etc. *Id. Att.* 15, 27. Te consolata est spes, brevi tempore congrediendi. *Pl. Most.* 3, 2, 96. Nunc haud scio an colloquar: congrediar. Heus Theuropides. *Cic. Att.* 8, 15. Nec illos congressuros, nec, si congressi essent, Pompejum ad ullam conditionem accessurum putabam. [*Nep. Datam.* 11. Ipso autem colloquendi die, utrique locum qui explorarent, atque ipsos scrutarentur, mittunt. Deinde ipsi sunt congressi.] *Brut. ad Cic. inter ep. ad Brut.* 1, 6. Filius tuus a me abest: in Macedonia congrediemur. *Pl. Ep.* 4, 1, 19. Sin ea est, quam incerto autumo, hanc congrediar astu. *Cic. Att.* 2, 25. Insinuatus in familiaritem adolescentis, et cum eo saepe congressus. *Pl. Pers.* 1, 1, 15. *Tox.* Congrediar. *Sag.* Contra aggrediar. ℙ Saepe significat accedere ad aliquem pugnandi causa. *Nep. Annib.* 1. Quotiescumque cum eo congressus, semper discessit superior. *Caes. B. G.* 7, 65. Congredi proelio cum finitimis. *Cic. Ligar.* 3. *sub f.* Contra ipsum Caesarem est congressus armatus. *Virg. A.* 12, 465. Nec pede congressos aequo, nec tela ferentes Insequitur. *Aurel. Vict. Epit.* 40. Maxentius adversus Constantinum congreditur. *Id. Caes.* 42. Ipsi inter se acrioribus proeliis per triennium congressi. *Curt.* 6, 1. Congredi totis viribus. [*Id.* 9, 5, 19. Indosque plures fugientes, quam congredi ausos, ceciderunt. *Tac. A.* 14, 34. Congredi acie parat.] ℙ Cum dativo antiquorum more, ut ait *Servius* ad illud *A.* 1, 475. Infelix puer, atque impar congressus Achilli. *Ov. Met.* 12, 75. perque acies aut Cygnum, aut Hectora quaerens, Congreditur Cygno. *Aurel. Vict. Caesar.* 39. *ante med.* Margum juxta Carinus Diocletiano congreditur. *Senec. Agamemn.* 748. Te sequor nimium cito Congresso Achilli, Troade. [*Curt.* 9, 7, 21. Quippe armato congredi nudum dementia, non temeritas videbatur.] ℙ Translate. *Cic. Top.* 29. Appelletur status, in quo primum insistit, quasi ad repugnandum congressa defensio. *Id. Mur.* 32. Remove, ac praetermitte auctoritatem: congredere mecum criminibus ipsis. ℙ Habet etiam locum in re forensi. *Ulp. Dig.* 38, 9, 1. Creditores scire, utrum habeant, cum quo congrediantur. ℙ Part. *Congrediendus* ap. *Gell.* 1, 11. In congrediendis hostibus. atque in principiis proeliorum.

CONGRĔGĀBĬLIS, e, adj. συναγελαστικός, qui facile congregari potest, sociabilis. *Cic. Off.* 1, 44. Apum examina, cum congregabilia natura sint, fingunt favos.

[CONGRĔGĀLIS, e, adj. idem ac congregabilis. *Terent.* 2411. *de syllaba.* Vinculum nam signat ista congregale dictio. *Luzacius* conjicit legendum *conjugale*, nulla tamen fretus auctoritate. Hinc apud *Diom.* 2, 422. Syllaba est proprie congregatio litterarum. *F.*]

CONGRĔGĀTIM, adv. idem quod gregatim, conjunctim, simul. *Prud. Cathem.* 7, 143. Cursant per ampla congregatim moenia.

CONGRĔGĀTĬO, onis, f. συναγελασμός, adunatio, conjunctio. *Cic. Fin.* 3, 20. Nos ad conjunctionem congregationemque hominum, et ad naturalem communitatem esse natos. ℙ Translate. *Quint.* 7, 1. Congregatio criminum accusantem adjuvat, separatio defendentem. *Id.* 6, 1. Peroratio est rerum repetitio et congregatio. Adde 5, 7.

CONGRĔGĀTĪVUS, a, um, adj. congregandi vim habens. *Prisc.* 15, 1021. Congregativa adverbia, ut simul, una, pariter.

CONGRĔGĀTOR, oris, m. qui congregat, συναγωγεύς. *Arnob.* 6. p. 199. Cum sciret se horum omnium congregatorem atque vinctorem.

CONGRĔGĀTUS, a, um, part. a *congrego*, συναθροισθείς, adunatus, collectus. *Cic. Dom.* 33. Multitudo hominum ex servis conductis, ex facinorosis, ex egentibus congregata. Et *ib.* 25. *extr.* Judicare potestis quanta vis illa fuerit oriens et congregata, cum haec Pompejum terruerit jam distracta, et exstincta. *Id. Parad.* 4. Fugitivorum ac latronum congregata unum in locum multitudo. [*Tac. A.* 1, 29. Signa unum in locum principio seditionis congregata, suas in sedes referunt.]

*CONGRĔGĀTUS, us, m. idem ac congregatio. *Jul. Valer. res gest. Alex. M.* (ed. *A Maio*) 2, 37. Hominum congregatu. *B. A.*

CONGRĔGO, as, avi, atum, a. 1. συναγελάζω, συναθροίζω proprie significat in gregem cogere. *Plin.* 7. *prooem.* Cetera animantia congregari videmus, et stare contra dissimilia. *Id.* 8, 47, 72. Congregare oves, ut coetu juventur. *Id.* 10, 23, 31. Ciconiae abiturae congregantur in loco certo. *Id.* 8, 22, 34. Lupum congregari cum ceteris. ℙ Universim pro colligere, cogere, conjungere. *Cic. Or.* 1, 33. Dispersos homines unum in locum congregare. *Id. Phil.* 14, 6. Cives unum se in locum ad curiam congregabant. *Id. Fin.* 5, 15. Homines libenter se cum aequalibus congregant. *Id. Vatin.* 10. *extr.* Hominem ad conservandam rempubl. natum, in idem Verrii indicium, atque in eundem hunc numerum congregasti. *Senec. ep.* 62. Nec cum illis moror, quibus me tempus aliquod congregavit. *Plin.* 5, 8, 8. Gamphasantes nudi, proeliorumque expertes, nulli externo congregantur. *Id.* 6, 26, 30. Mesopotamiam vicatim dispersam Macedones in urbes congregavere. [*Tac. A.* 1, 16. Deterrimum quemque congregare. *Id. ib.* 1, 30. Congregari inter se.] ℙ Translate. *Quint.* 10, 1. Congregare turbam vocabulorum. *Id.* 5, 12. Firmissimis argumentis singulis instandum, infirmiora congreganda sunt, *h. e.* simul congerenda, et coacervanda. ℙ Tmesi divisit *Lucr.* 6, 455. Inde ea comprendunt inter se, conque gregantur. ℙ [Part. *Congregans* ap. *Plin.* 8, 16, 17. Ad amnes congregantibus se feris. *F.*]

CONGRESSĬO, onis, f. σύνοδος, πρόσοδος, actus congrediendi, congressus. *Cic. Q. Fr.* 1, 3. Hoc malum minus acerbum fuit, quam fuisset cum congressio, tum vero digressio nostra. *Id. Cluent.* 14. Nemo illum aditu, nemo congressione, nemo sermone, nemo convivio dignum judicabat. *Id. Phil.* 2, 18. *extr.* Prohibere aliquem non modo familiaritate, sed etiam congressione. *Id. Top.* 15. Amori congressio causam attulit; amor flagitio. *Id. Off.* 1, 37. Sermo versetur in congressionibus familiarium. ℙ Item collocutio. *Id. Fam.* 7, 10. *sub f.* Una mehercule nostra vel severa, vel jocosa congressio pluris erit, quam etc. *Id. ib.* 11. Una mehercule collocutio nostra pluris erit, quam etc. ℙ Item actus congrediendi pugnae causa, conflictus. *Claud. Quadrig.* ap. *Gell.* 9, 13. Ea congressio in ipso ponte, utroque exercitu spectante, facta est. *Justin.* 31, 6. Prima belli congressione, cum cedentes suos rex cerneret etc. *Id.* 22, 3. Prima illi cum Amilcare proelii congressio fuit. *Id.* 4, 5. Prima congressione navalis certaminis Athenienses vincuntur. ℙ Item coitus, συνουσία. *Lact.* 6, 20. *a med.* Satius est, ut se ab uxoris congressione contineat.

*CONGRESSOR, oris, m. qui congreditur. *Ambros. ep.* ad *Iren.* s. f. Bonus congressor non aemulatur. *B. A.*

CONGRESSUS, a, um, part. a *congredior*. *Lucr.* 1, 760. *de rerum elementis.* quare aut congressa peribunt, Aut ita diffugient etc., *h. e.* accumulata, connexa. Adde 2, 549. etc. [*Tac. H.* 2, 54. Nec ultra in commune congressi, sibi quisque consuluere. *Id. A.* 11, 9. et 13, 25.] ℙ Cum de pugna sermo est, *congressus* dicitur, qui cominus rem gerit. *Virg. A.* 12, 341. Jamque neci Sthenelumque dedit, Thamyrimque, Pholumque: Hunc congressus, et hunc, illum eminus. *Tac. A.* 2, 11. Pars congressi, quidam eminus proturbant.

CONGRESSUS, us, m. idem quod congressio, conventus. *Cic. Sext.* 52. Omnes aditum, sermonem, congressum tuum fugiunt. *Id. Phil.* 12, 11. Venire in congressum colloquiumque alicujus. *Id. Or.* 10. Congressus nostros, consuetudinem victus, doctissimos sermones requirens tuos. *Id. Att.* 1, 17. Sperabam fore, ut omnia placarentur inter vos, non modo sermone ac disputatione, sed conspectu ipso congressuque vestro. *Id. ib.* 11, 12. Si quis congressus fuerit mihi cum Caesare. *Liv.* 7, 4. Urbe, domo, penatibus, foro, luce, congressu aequalium prohibitus. *Virg. A.* 5, 733. Petere congressus alicujus. [*Tac. A.* 2, 18. Caesar indicium haud aspernatus, congressus abnuit: posse enim, eodem Flacco internuntio, sermones commeare. *Id. ib.* 4, 69. Congressus, colloquia, notae ignotaeque aures vitari. *Id. ib.* 11, 4. Quod domum suam Valerii et Poppaeae congressibus praebuisset. *Id. ib.* 13, 46. Dejicitur familiaritate sueta, post congressu et comitatu, Otho. *Id. ib.* 14, 3. Vitare secretos ejus congressus. *Id. ib.* 15, 60. Si amicitiam familiari congressu exercuissent. *Liv.* 7, 40. Jam duces, jam milites utrimque congressus quaerere ad colloquia. Cf. 1, 19.] ℙ De bestiis. *Cic. N. D.* 2, 48. In quo admirandum est, congressu ne aliquo inter se, an jam inde ab ortu naturae ipsae congregatae sint. Adde *Quint.* 1, 2. ℙ Pro conflictu, proelio. *Cic. Or.* 2, 78. In gladiatorio certamine ante congressum multa fiunt, quae, etc. *Caes. B. C.* 1, 46. Nostri in primo congressu circiter septuaginta ceciderunt. [*Tac. A.* 2, 3. *Id. ib.* 4, 74. Anxii erga Seianum, cujus durior congressus. *Id. ib.* 13, 38. Ita sine congressu, dux Romanus abscedere militem — jubet.] *Virg. A.* 12, 513. Tres uno congressu *mittere neci*. *Val. Flacc.* 6, 322. Congressu iniquo subire. ℙ Translate. *Lucr.* 1, 1063. Esse alios alibi congressus materiai, *h. e.* conjunctiones, coagmentationes. Adde 5, 68. ℙ Congressus feminarum, συνουσία. *Plin.* 12, 14, 30. V. CONGRESSIO.

CONGREX, ĕgis, adj. qui est ejusdem gregis. *Appul. Met.* 7. Equinis armentis me congregem pastor aliquando permisit. *Solin.* 2. Diomedae aves congreges volitant. [*Al. leg. *congregatae*. *B. A.*] ℙ Translate *Gloss. Phil.* Ὁμόφυλος, tribulis, congrex, gentilis. *Auctor. Pervig. Ven.* 43. Congreges inter catervas ire per saltus tuos. *Auson. ep.* 10, 20. cernimus Angustas fervere vias et congrege vulgo Nomen plateas perdere, *h. e.* multitudine congregata. *Prud. contr. Symmach.* 2, 634. quem congrege nexu Pax et Roma tenent, *h. e.* juncto, concordi. *Tertull. Poen.* 11. Nullis comissationibus congreges, *h. e.* qui non intersunt, seu qui non congregantur comissandi causa.

CONGRĬO, onis, m. ap. *Pl. Aul.* 2, 5, 2. et 9, 5. est nomen coqui a *congris* deductum.

CONGRŬĒ, adv. congruenter. *Capell. ubi de posit. terrae* 6. p. 195. Quod utique, si congrue videtur assertum, etc. *Paul. Sent.* 2, 3. Stipulatio est verborum conceptio, ad quam quis congrue interrogatus respondit.

CONGRŬENS, entis, part. a *congruo*, ἐναρμόζων, qui congruit, conveniens, consentiens. *Cic. Or.* 3, 59. Actio menti congruens esse debet. *Id. Part.* 15. Actio congruens et apta ad animos permovendos. *Id. Brut.* 31. Tubero vita severus, et congruens cum ea disciplina, quam colebat. *Id. Fam.* 9, 24. Quibus litteris congruentes fuerunt aliae postea multorum. *Id. Leg.* 1, 13. Re congruentes, genere docendi differentes. Et *ib.* 10. *extr.* Oratio verbis discrepans, sententiis congruens. [*Liv.* 7, 2. Motus congruens. *Id.* 8, 6. Latinos — lingua, moribus, armorum genere, institutis ante omnia militaribus congruentes. *Suet. Oth.* 12. Mors minime congruens vitae. *Id. Tib.* 68. Ceteris membris aequalis et congruens.] *Sall. or. ad Caes. de republ. ordin.* 2. Multitudo nullo modo inter se congruens. *Tac. H.* 2, 4. Laeta et congruentia exta. *Lact.* 4, 26. Mortuorum corpora a morte revocavit. Quid congruentius Deo? *Plin.* 2, 79 81. Sidera meantia cum sole, aut congruentia, *h. e.* convenientia cum eo in aspectu. *Appul. Apol.* Congruentissima voce acclamare, *h. e.* maxime concordi. Sic *Liv.* 30, 34. Congruens clamor a Romanis, eoque major et terribilior: dissonae illis voces. [*Tac. A.* 1, 79. Congruentia his Interamnates disseruere. *Id. ib.* 15, 56. Quia non congruentia, responderant. *Liv.* 9, 31. Congruentia ad consulem afferentes. *Id.* 42, 17.] ℙ *Congruens est*, conveniens est. *Plin. Pan.* 38. *ad f.* Cum Nerva sanxisset, uti etc., congruens erat, eandem immunitatem parentes obtinere. *Tertull. Anim.* 58. Congruentissimum est, animam puniri. Adde *Gell.* 17, 8.

CONGRŬENTER, adv. προσηκόντως, ὁμολόγως,

ἁρμοζόντως, convenienter, accommodate. *Cic. Or.* 3, 10. Ut ad id, quodcumque agetur, apte congruenterque dicamus. *Id. Fin.* 3, 7. Congruenter naturae convenienterque vivere. *Front. de orat.* 3. *ad f.* (ed. iterum Romae *A. Maio*). Verbum quidem absurdum est, sed usurpatum concinnius, aut congruentius. *Minuc. Felix Octav.* 40. *extr.* De toto congruentius promptiusque requiremus. *Tert. Pudic.* 8. *ad f.* Congruentissime exprimere. Adde *August. Doctr. Christ.* 1, 12.

CONGRŬENTĬA, ae, f. εὐαρμοστία, ἐφαρμογή, convenientia, congruitas. *Suet. Oth.* 2. Per hanc insinuatus Neroni, facile summum inter amicos locum tenuit, congruentia morum. *Plin. ep.* 2, 5. Si avulsum statuae caput inspiceres, non tu quidem ex illo posses congruentiam, aequalitatemque deprehendere. *Appul. Apol.* Demosthenes pronunciandi congruentiam ab speculo petivit.

CONGRŬĬTAS, atis, f. congruentia. Legitur a quibusdam ap. *Symmach. ep.* 9, 46. (al. 49.) ubi alii *congruens*, alii *congruitis*.

CONGRŬO, is, grui, n. 3. convenio, concurro, συνέρχομαι. *Festus* deducit a gruibus, quae se non segregant, sed conjunctim semper volant. Quare videtur *Solin.* proprie locutus esse (ut adnotavit *Voss. de Gramm.* 5, 32.) cum ait *c.* 10. de gruib.: Ut si quae defecerint, congruant universae, lassatasque sustollant. Idem tamen *Voss.* in *Etymol.* magis probat, si ducatur a *con*, et *ruo*, littera *g* inserta. [*Eandem fere sententiam confirmat *Doederl.* 2, 122.] *Vitr.* 7, 8. Guttae in vas aquae converruntur, et ibi inter se congruunt, et confunduntur. *Val. Flacc.* 2, 306. Arcem nata petit, quo jam manus horrida matrum Congruerat. *Id.* 6, 58. linguisque adversus utrinque Congruit, et tereti serpens dat vulnera gemmae, *h. e.* adverso ore concurrit. ℙ Congruere dicuntur corpora coelestia, cum inter se conveniunt in adspectu, et maxime in quadrato. *Plin.* 2, 79, 81. Motus terrae fieri existimant vi siderum trium meantium cum sole, aut congruentium et maxime circa quadrata mundi. *Senec. Q. N.* 7, 19. Zenon congruere judicat stellas, et radios inter se committere. [*Liv.* 1, 19. Ad metam eamdem solis congruerent.] ℙ Translate est simul contingere, accidere. *Tac. H.* 1, 7. Forte congruerat, ut Clodii Macri, et Fonteji Capitonis caedes nunciarentur. ℙ Saepissime sumitur pro convenire, concordare, consentire, συναρμόζω, συμφωνέω. *Ter. Phorm.* 2, 1, 34. Ecce autem similia omnia: omnes congruunt. Unum cognoris, omnes noris. *Id. ib.* 4, 5, 14. Mulier mulieri magis congruit. *Pl. Curc.* 2, 2, 14. Sane illi congruunt inter se concorditer. *Plin.* 6, 20, 23. Mensurae nullae inter se congruunt. *Id.* 21, 6, 17. Crocum vino mire congruit. *Liv.* 8, 6. Ubi responsa haruspicum insidenti animo religioni congruerunt. *Id.* 1, 5. Sciebat, tempus, quo ipse eos sustulisset, ad id ipsum congruere. [*Suet. Caes.* 40. Quo magis in posterum ex Kal. Jan. novis temporum ratio congrueret. *Id. Gr.* 7.] *Cic. Verr.* 2, 2, 52. Siculi suos dies mensesque congruere volunt cum solis lunaeque ratione. *Id. Att.* 7, 13. *post med.* Reliqua patebant, et cum Terentiae summa congruebant. *Id. Or.* 3, 55. Non omni causae, nec auditori, neque personae congruit orationis unum genus. *Id. Att.* 2. 8. Ejus sermo cum tuis litteris valde congruit. [*Id. Inv.* 1, 14. Verba congruunt et cohaerent cum causa.] *Id. Leg.* 1, 20. De re una solum dissident, de ceteris mirifice congruunt. *Id. Amic.* 8. *a med.* Congruere cum moribus et natura alicujus. *Id. Marc.* 6. Sensus nostri ut in pace semper, sic tum in bello congruebant. *Gell.* 1, 15. *sub f. Loquentia* novatori verborum Sallustio maxime congruit. [*Suet. Oth.* 12. Mors minime congruens vitae. *Id. Cal.* 3. formae minus congruebat gracilitas crurum. *Quint. Inst.* 7, 2. p. 612. Ordo quoque rerum aut affert, aut detrahit fidem: multo scilicet magis, res prout congruunt, aut repugnant. V. *Spalding.* ad h. l. *Liv.* 9, 2. Sermo inter omnes congruit.] ℙ *Congruere* absolute dicitur de illis, qui concorditer vivunt. *Aurel. Vict. Caes.* 41. Ob diversos mores, tamen anxie triennium congruere quivere. Adde *Ter.* mox afferendum. ℙ Item convenire, decere. *Ulp. Dig.* 1, 16, 13. Congruet bono et gravi praesidi curare, ut quieta provincia sit. ℙ *Congruit*, conveniens, consentaneum est. *Plin.* 17, 22, 35. *n.* 9. Pluvio et caliginoso tractu vites rariores poni, sicco densiores, congruit. ℙ In illo *Ter. Heaut.* 3, 1, 91. Ne nos inter nos congruere, sentiant; τὸ *congruere* paenult. product. efferendum monent eruditi, ut versus constet, tanquam sit a *congrueo*, vel potius tanquam in infinito sit etiam secundae conjugationis. *Bentlejus* praeterquam quod hunc versum alio transfert, *consentire* reponit ex conjectura. [At *Bothe* edidit *congruisse*. *F.*]

CONGRUS. V. CONGER.

CONGRŬUS, a, um, adj. idem quod congruens, aptus. *Pl. Mil.* 4, 3, 23. Te cum illa verba facere de ista re volo. Nam cum illa sane congruus sermo tibi. *Ov. Met.* 15, 4, 78. Ora vacent epulis, alimentaque congrua carpant. Al. leg. *mitia*. *Rutil.* 1, 304. Tristibus excepit congrua fata reis. *Papin. Dig.* 39, 5, 32. Verecundiae maternae congruam ferre sententiam. Adde *Claud. B. G.* 402., *Pallad.* 1, 12. et *Appul. de Dogm. Plat.* ℙ Item concors, consentiens. *Appul. Met.* 7. *in.* Congruo cunctae multitudinis consensu.

CONGYLIS. V. GONGYLIS.

CONĬA, ae, f. apud Praenestinos fuit ciconia. V. RABO, onis.

CONJECTĀNĔA, orum, n. plur. dicuntur miscellanea, et adversaria, libri in quos conjectationes nostras referimus. *Gell.* 6, 5. Alfenus in Conjectaneorum libro secundo. Adde 14, 7. etc.

CONJECTĀRĬUS, a, um, adj. efficax, perfectus. *Cic. Fin.* 4. Illud vero minime conjectarium, sed in primis hebes. Ita *Nonius* 2, 175, sed vel fallitur, vel textus est corruptus. Nam neque locum habet illa interpretatio (debuit enim potius cum quibusdam lexicographis exponere, *quod scitur per conjecturam*) et verba *Ciceronis*, quae habentur *c.* 18. *a med.*, non *conjectarium*, sed *consectarium* exhibent: quod longe est aptius illi sententiae.

CONJECTĀTĬO, onis, f. στοχασμός, actus conjectandi, conjectura. *Plin.* 2, 7, 5. Quo minus plana de Deo conjectatio esset. *Id.* 6, 19, 22. Unde conjectatio ingens opum est. *Id.* 10, 25, 97. Somni quaestio non obscura conjectationem habet. *Gell.* 14, 1. *ad f.* Lubrica atque ambagiosa conjectatione niti.

*CONJECTĀTOR, oris, m. 3. idem ac conjector. *Auct. Itin. Alex. M.* (ed. *A. Maio*) 49. Quod portenti conjectores cum secus ducerent. Adde *Jul. Valer. res gest. Alex. M.* (ed. eodem) 1, 57. *B. A.*

CONJECTĀTŌRĬUS, a, um, adj. ad conjectationem pertinens, στοχαστικός. *Gell.* 14, 3. Ejus rei argumenta quaedam conjectatoria protulerunt. Est qui legit *conjectatōrie*, h. e. conjectando.

CONJECTĀTUS, a, um, part. a *conjecto*, conjectatione perceptus. *Appul. de Deo Socrat.* Potentiae Deorum animis conjectatae.

CONJECTĬO, onis, f. συμβολή, actus conjiciendi, jactus. *Cic. Caecin.* 15. Neque ictu cominus, neque conjectione telorum. ℙ Translate est idem quod conjectio, seu explicatio per conjecturam. *Cic. Div.* 2, 63. *ad f.* Somniorum conjectionem ex Chrysippo definit hoc modo: Esse vim cernentem et explanantem, quae a Diis hominibus significentur in somnis. *Ulp. Dig.* 28, 1, 21. Conjectionem facere alicujus rei ex consuetudine etc. ℙ *Conjectio causae* ap. *Ascon. in Verr.* 2, 1, 9. et *Sabin.* ap. *Paul. Dig.* 30, 17, 1. est brevis narratio, seu expositio causae per summa capita, quae fit, antequam illa plene agatur. Dicitur *conjectio*, vel quasi *in breve coactio*, ut *Ascon. ib.* explicat, vel quia ex illa judex conjectionem de tota disputatione et causa facere potest. ℙ Pro causa ipsa, seu quaestione adhibetur in illo *Plin.* 28, 2, 3. De tota conjectione prisci quidem nostri perpetuo talia tradiderunt. Ita enim *Hard.* et legit, et interpretatur.

CONJECTO, as, avi, atum, a. 1. συμβάλλω, frequentat. a *conjicio*, et ejusdem significationis. *Vetus decretum ex Annalib. desumptum* ap. *Gell.* 7, 19. Cum L. Cornelius Scipio Asiaticus triumphans, hostium duces in carcerem conjectaverit etc. ℙ Item conferre. *Gell.* 6, 13. Ne omnino, ut dicitur, immunes et asymboli veniremus, conjectabamus ad coenulam non cupedias ciborum, sed argutias quaestionum. ℙ Saepius ponitur pro conjecturam facere, conjectando quaerere, ex indiciis rem occultam ignotamque judicare. *Ter. Eun.* 3, 4, 5. Neque scio quid dicam, aut quid conjectem. *Liv.* 29, 14. *a med.* Meas opiniones, conjectando rem vetustate obrutam, non interponam. *Id.* 5, 21. *sub f.* Eventu rem conjectantes. [*Id.* 21, 35. Conjectare iter, i. e. iter facere ex conjectura.] *Quint.* 7, 3. *post. in.* Nomine uterque uno utitur: utrum sit in re, conjectat. *Tac. H.* 2, 97. Perinde socii de imperio utriusque conjectabant: sed experimentum contra fuit. *Id. A.* 1, 12. Vultu offensionem conjectaverat. *Id. ib.* 15, 55. Conjectare aliquid ex aliqua re. *Id. H.* 3, 15. Conjectare, aliquem acceleraturum. [*Suet. Ner.* 40. Nihil conjectans de aetate Galbae. — Maxime de Haruspicibus i. q. interpretari. *Aug.* 95. Nemine peritorum aliter conjectante quam laeta per haec et magna portendi. *Id. Nero* 6. *Cal.* 57.] *Prudent. in Symmach.* 2, 97. Conjectare animo. *Tertull. Pall.* 6. Qui stellarem conjectat.

CONJECTOR, oris, m. ὀνειροπόλος, ὀνειροκρίτης, qui per conjecturas, somnia, atque omina interpretatur, ut *Quint.* 3, 6. definit. *Cic. Div.* 2, 28. Conjector et interpres somniorum. *Id. ib.* 65. Defert ad conjectorem quidam, somniasse se etc. *Pl. Amph.* 5, 1, 76. Tiresiam conjectorem advocabo, et consulam, quid faciendum censeat. ℙ Item interpres cujuscumque occultae rei. *Pl. Poen.* 1, 3, 34. Isti orationi Oedipo opus conjectore est, qui sphingi interpres fuit.

CONJECTRIX, icis, f. quae somnia per conjecturam interpretatur. Nam sicut conjectoribus viri, ita conjectricibus feminae utebantur. *Pl. Mil.* 3, 1, 99. Da quod dem Quinquatribus Praecantatrici, conjectrici, hariolae atque haruspicae. [*V. *Lindem.* ad h. l.]

CONJECTŪRA, ae, f. στοχασμός, opinio, aut judicium rei occultae ex indiciis apparentibus: a *conjectu* dicta, idest a directione quadam rationis ad veritatem, ut *Quint.* 3, 6. docet. *Cic. Rosc. Am.* 35. Etiam ne in tam perspicuis rebus argumentatio quaerenda, aut conjectura capienda sit? *Id. Verr.* 2, 2, 74. De ceteris ex hoc conjecturam facere debebitis. Et *ib.* 2, 5, 9. Ipsis judicibus conjecturam facere permittam, quod genus hoc praedandi, quam improbum, quam indignum videatur. *Id. Mur.* 21. Ex vultu candidatorum conjecturam faciunt, quantum quisque animi habere videatur. *Id. Div.* 1, 33. Facere conjecturam in aliquo. *Id. Or.* 2, 74. de se, *h. e.* ex se ipso facere conjecturam de re aliqua. *Varr. R. R.* 3, 16. *ad f.* Conjecturam capere ex aliqua re. *Cic. Div.* 1, 33. Conjectura aliquid explicare. *Id. Brut.* 14. duci ad suspicandum. *Id. Att.* 14, 22. Vereor ne conjectura aberrem. *Id. Agr.* 1, 6. Coarguere aliquid suspicionibus et conjectura. *Id. Fl.* 3. Conjectura judicare aliquid. *Id. Or.* 36. quaerere aliquid. *Id. Q. Fr.* 2, 12. Quantum conjectura consequebar. *Id. Verr.* 2, 5, 25. *extr.* Conjectura assequi. *Hirt. B. Al.* 58. aliquid scire. *Cels.* 1. *praef. post. med.* Non scientia comprehendere, sed conjectura prosequi. *Cic. Rosc. Am.* 22. Levi conjectura rem pendere. *Id. Har. resp.* 25. Sensu suo et conjectura rapi. *Id. Att.* 1, 1. Conjectura providere aliquid, Et *ib.* 8, 11. et *Dom.* 5. prospicere. *Id. Or.* 1, 21. Quantum auguror conjectura. *Pl. Trin.* 4, 2, 76. reperire aliquid. *Cic. N. D.* 1, 15. Deos ita ignotos congregat, ut eos ne conjectura quidem informare possimus. *Id. Div.* 1, 14. Artes, quae conjectura continentur, et sunt opinabiles. *Quint.* 1, 2. *sub f.* Quantum animi mei conjectura colligere possum. *Id.* 7, 2. Quaerere aliquid per conjecturam. *Cic. Rosc. Com.* 7. Si quam conjecturam affert hominibus tacita corporis figura, *h. e.* indicium. *Suet. Galb.* 7. Veritatis conjectura difficilis, *h. e.* cognitio. [*Liv.* 10, 39. Conjectura est mentis divinae, i. e. conjectura assequi licet quid dii sentiant. *Ov. Trist.* 1, 10, 15. Augurium ratio est et conjectura futuri. *Suet. Caes.* 1. Sive divinitas, sive aliqua conjectura. Gr. λογισμός. *Curt.* 6, 11. Conjectura anceps. *Plin. Pan.* 20, 6. Conjecturam de moribus facere. ℙ Specialiter dicitur interpretatio somniorum. *Cic. Div.* 2, 63. et *Pl. Curc.* 2, 1, 31. et *Rud.* 3, 1, 20. ℙ Ap. *Tryphonin. Dig.* 23, 4, 30. sumitur pro argumento conjecturali, seu pro ratione ex conjectura petita. ℙ Apud rhetores *conjectura*, est quoddam genus causae, in quo controversia facti est, aut animi: de qua fuse *Quint.* 7, 2. V. vocem sequent. [*Cf. *Ernest. Lex. technol. lat.* p. 84.]

CONJECTŪRĀLIS, e, adj. στοχαστικός, ad conjecturam pertinens. *Cels. praef.* 1. *post med.* et 2, 6. *ad f.* Medicina est ars conjecturalis. ℙ *Constitutio*, seu *causa*, *quaestio*, *controversia*, *status conjecturalis* apud rhetores dicitur, cum facti controversia est, *h. e.* cum quaeritur, factumne sit aliquid, an non: quia conjecturis utimur in hujusmodi causis tractandis. *Cic. Inv.* 2, 4. ubi ponit exemplum, et *ib.* 5., *Auct. ad Her.* 1, 11. et 2, 2., *Quint.* 7, 2. etc. ℙ Hinc *conjecturalia* vocat *Id. ib.* 1. argumenta, quae conjectura nituntur.

CONJECTŪRĀLĬTER, adv. στοχαστικῶς, per conjecturas. *Sidon. ep.* 8, 11. *ad f.* Ad praesens nil conjecturaliter gestum, nil per ambages.

CONJECTŪRO, as, a. 1. conjecturam facio, conjicio. Affertur locus *Senec. Q. N.* 7, 29. Nobis rimari illa, et conjecturare in occulto tantum licet. Sed rectius leges *conjectura ire in occulta*, cum optim. codicib.

CONJECTUS, a, um, part. a *conjicio*, συμβεβλημένος, jactus, injectus. *Cic. Div.* 1, 26. *sub f.* Conjectus in plaustrum, et supra stercus injectum. *Id. Catil.* 1, 6. Tuas petitiones ita conjectas, ut vitari posse non viderentur, parva declinatione effugi. *Virg. A.* 9, 698. Antiphaten conjecto sternit jaculo. *Senec. ep.* 9. *ante med.* Conjectus in vincula. *Id. ep.* 88. *a med.* Animus ad alias animalium formas, aliasque conjectus. *Ov. Trist.* 4, 1, 83. conjectaque vincula collo Accipit. *Id. Met.* 3, 9. Conjectum in gutture ferrum. Al. leg. *in guttura*. Et *ib.* 8, 412. Jaculum conjectum inter alia. *Caes. B. G.* 7, 85. Agger conjectus in munitiones. *Plin.* 9, 53, 78. Piscis conjectus in piscinis Caesaris. *Id.* 18, 14, 36. Lupinum conjectum frutectoso solo. *Id.* 30, 3, 8. Cinis conjectus exesis dentibus. ℙ Translate. *Cic. Or.* 2, 55. Conjectis oculis, gestu omni imminenti etc. *Id. Sext.* 40. Inimici oratio tam improbe in clarissimos viros conjecta. *Id. Verr.* 2, 2, 6. O praeclare conjectum a vulgo in illam provinciam omen communis famae atque sermonis! *Ter. Andr.* 4, 1, 44. Conjectus in nuptias, *h. e.* impulsus, coactus. *Curt.* 5, 3. *sub f.* Exercitus conjectus in angustias. *Sall. fragm.* ap. *Fest.* in *Tabem*. Mos, uti tabes, in urbem conjectus. ℙ Conjectura perceptus. *Cic. Div.* 1, 52. Male conjecta, maleque interpretata falsa sunt. Adde *ib.* 2, 31. ℙ Item

ıllectus, congregatus. Lucr. 2, 1061. Coaluerint, ı, quae conjecta repente Magnarum rerum fie-ent exordia.

CONJECTUS, us, m. συμβολή, idem quod con-ectio. Lucr. 6, 433. Conjectu brachii trudere ali-uid. Petr. Sat. 90. Ut primum extra teli conje-tum licuit consistere. Liv. 28, 14. ad f. Venire d teli conjectum. Cic. Att. 4, 3. Q. Fratris do-ıus fracta conjectu lapidum. Id. Sext. 54. Vester ı me animorum, oculorumque conjectus. ℙ Est tiam idem quod acervus, collectio. Lucr. 3, 199. 'onjectus lapidum, spicarumque. Id. 5, 417. Con-ectus materiai.

CONĪFER et Conīger, a, um, adj. κωνοφόρος, ui conos fert, h. e. nuces pineis similes. Virg. l. 3, 680. Aeriae quercus, aut coniferae cypa-issi. Catull. 64, 106. Quercum aut conigeram udanti cortice pinum.

CONJĬCIO, is, jeci, jectum, a. 3. συμβάλλω, κα-αβάλλω: a con et jacio, proprie significat res plu-es in unum jacere, agere, impellere: sed adhibe-ur etiam pro simplici jacio, ago, impello. Lucr. , 283. Montibus ex altis magnus decursus aquai 'ragmina conjiciens silvarum, arbustaque tota. d. 6, 730. Etesia flabra aquilonum Nubila conji-iunt in eas tunc omnia partes. Caes. B. G. 1, 26. loco superiore in nostros tela conjiciebant. Et . 5, 55. Conjicere tela intra vallum. Hirt. B. fr. 87. Incolas vivos, constrictosque in flammam onjicere. Cic. Verr. 2, 5, 7. ad f. aliquem in ırcerem, in vincula. Id. Tusc. 5, 5. in equuleum. l. Dom. 25. sub f. Aliquem foro curiaque pri-ıre, domumque conjicere. Pl. Epid. 2, 2, 10. onjicere palliolum in collum, h. e. colligere, et humerum rejicere, ut expeditior sis, vel etiam tandi solis causa. Caes. B. G. 4, 12. hostes in ıgam. Id. ib. 1, 16. mulieres in eum locum, quo xercitui aditus non sit. [*Id. B. C. 3, 28. Conjici noctem, de eo, quem post diuturnum itineris er-rem nox tandem opprimit.] Senec. ep. 88. a med. nimum ad alias aliasque animalium formas. Scrib. omp. 57. in vino radices lapathi, ut una decoquan-ır. Colum. 12, 21. salem in urceo fictili. Scrib. 'omp. 73. capita papaveris vase fictili. ℙ Conjicere est impetu et celeriter se proripere. Cic. Coel. 6. sub f. Conjicere se in fugam. Ter. Ph. 1, 4, 3. se in pedes. Id. Heaut. 2, 3, 35. Haec ubi peruit ostium, continuo hic se conjecit intro. aes. B. G. 6, 40. Calones se in signa et ma-ipulos conjiciunt etc. [*i. e. recipiunt se, ut ut tuti.] Cic. Phil. 2, 9. Conjicere se sub sca-s tabernae librariae. ℙ Translate elegantissimos ıbet usus. Cic. Mur. 35. Conjicere crimina in liquem. Id. Planc. 12. extr. maledicta in vitam licujus. Tibull. 1, 9, 53. querelas absenti. Al. g. concinere: sed Brouckus. conjicere defendit. oel. ad Cic. Fam. 8, 4. ad f. In disputando con-cit illam vocem, oportere etc. Liv. 3, 24. Con-cere crimen in ea tempora, quibus etc., h. e. af-rmare crimen esse commissum iis temporibus etc. ic. Mil. 19. se in noctem. Id. prooem. Parad. la ipsa, quae Stoici probant, ludens conjeci in ommunes locos. Sic Id. Att. 16, 6. ad f. In rooemium conjeci in eum librum, quem etc. Id. ff. 2, 17. Periclem vituperat, quod tantam pe-ıniam in praeclara illa propylaea conjecerit. Id. 'am. 12, 1. Conjicere aliquem in perturbationes. l. Pers. 5, 2, 18. in tricas. Id. Poen. prol. 69. onjici in morbum ex aegritudine. Liv. 39, 25. onjicere in metum. Id. 34, 28. hostes in terro-m ac tumultum. Ter. Heaut. 2, 3, 51. aliquem laetitiam. Id. Andr. 3, 4, 23. et 5, 14. aliquem nuptias. Cic. Or. 3, 50. Mente et voluntate onjicere se in versum. ℙ Conjicere oculos in ali-uem. Cic. ad Brut. 1, 9. et Tac. H. 1, 17. ℙ onjicere culpam in aliquem. Caes. B. G. 4, 27. petenda pace ejus rei culpam in multitudinem onjecerunt. Al. leg. contulerunt. Hirt. B. Alex. 9. In gregem locupletium simultatum causae te-ues conjiciebantur. ℙ Significat etiam conjectura ssequi, quia multa in mentem conjiciuntur et per-enduntur; tum pluribus consideratis, unum ali-uid colligitur: vel desumitur a scopo feriendo, ut CONJECTUS, us, ubi videre est saepe adhibi-um fuisse teli conjectum. Cic. Div. 2, 5. Num gitur, quae tempestas impendeat, vates melius onjiciet, quam gubernator? Id. Att. 14, 22. Cito onjeci, Lanuvii te fuisse. Id. Brut. 14. Qui de natre suavianda, ex oraculo Apollinis tam acute rguteque conjecit. Nep. Them. 1. De futuris cal-idissime conjicere. Ter. Heaut. 1, 1, 11. Annos exaginta natus es, aut plus eo, ut conjicio. ℙ onjicere somnium, conjectura interpretari. Pl. Curc. 2, 2, 3. Mane sis, dum huic conjicio so-nnium. ℙ Conjicere causam ad aliquem, apud Afran. est agere causam, teste Nonio 4, 89. Sic Gell. 5, 10. Cum ad judices, conjiciendae, con-istendaeque causae gratia, venissent. [*Conf. Gron. d Gell. 17, 3. Adde Auct. ad Her. 2, 13. et Ern. cl. Cic.] ℙ Conjicere verba inter se, est com-utare verba, certare, contendere. Afran. apud on. ib. Vellem, intervenissem ante: nam ut si-gna indicant, hi conjecere verba inter se acrius. ℙ Et absolute eod. sensu, Id. ib. Nolim, mater, me praesente cum patre conjicere: non si me vi-vum vis, mel meum. ℙ Addit Id. Non. ib. usur-pari etiam pro furari, auferre: confirmatque ver-bis ejusdem Afranii et Lucilii: quae tamen non videntur satis aperte rem conficere. ℙ [Part. Con-jecturus ap. Suet. Oth. 10. Non amplius se in pe-riculum tales, tamque bene meritos conjecturum (dixit). F.] ℙ Veteres scripsere conicio simplici i, testibus criticis. Quin et coicio legi in antiquis quibusdam Varronis, Justini, Ulpiani, et aliorum codicibus testatur Pareus in Lex. Pl., quod a La-berio usurpatum, coicior in fullonicam, reprehen-dit Gell. 16, 7. tanquam obsoletum, aut ex sordi-diore usu vulgi depromptum.

CŌNĪLA, ae, f. κονίλη, herba eadem, quae cu-nila, aliis origanum. Appul. Herb. 122.

CŌNIPTUM, genus libaminis, quod farina con-spersa faciebant, Festo teste. Graeca vox a κο-νίπτω, pulvere aspergo. Apud Festum alii leg. co-nitum. Quod vero ibidem Festus addit conitum ab Afranio positum fuisse pro ornatu et excultu; pla-cet criticis comptum, seu comtum reponi: atque totam hanc additionem ad vocem Comptus, us per-tinere. [*V. Döderl. 3, 263.]

CŌNĪRĒ, quam coire malebant quidam analo-giae causa, tempore Quintiliani, quos ipse repre-hendit 1, 6.

CŌNISCO, as, n. 1. dicitur de pecudibus collu-dentibus, aut concertantibus, cum capite demisso invicem incurrunt, aut saltibus impetunt lascivien-tes: a κόνις, pulvis, aut a κονίζω, pulverem mo-veo vel pulvere aspergo: quia haec facientes pul-verem excitant. Lucr. 2, 320. Et satiati agni lu-dunt, blandeque coniscant. Est qui legit conis-sant, eod. sensu: item qui coruscant, aut corussant, ἀπὸ τοῦ κορύσσειν, incitare, irritare. Rem descri-bit Virg. G. 2, 526. Inter se adversis luctantur cornibus hoedi. ℙ Translate. Cic. fragm. apud Quint. 8, 3. Caput opponis, cum eo coniscans.

[CŌNĪSCO, as, avi, a. 1. In coni formam struo. Tertull. Pall. 5. Aesopus histrio ex avibus ejus-dem pretiositatis, ut canoris et loquacibus, cen-tum millium patinam coniscavit. Alii minus recte leg. confiscavit. F.]

[CŌNISCUS, i, m. qui coniscat. Cogn. Rom. Inscr. ap. Gud. 297, 6. C. Asinius Coniscus. F.]

*CONISIUM, i, Mysiae opp. Plin. 5, 30. B. A.

CONISTĒRIUM, ii, n. κονιστήριον, locus in pa-laestris veterum, ubi luctaturi pulvere post unctio-nem aspergebantur, quo prehensiones essent firmio-res, et non lubricae. Ita Philander, et Baldus ad illud Vitr. 5, 11. In duplici porticu collocentur haec membra: ephebeum in medio, sub dextro co-ryceum, deinde proxime conisterium.

*CONISTORSIS, Κονίστωρσις, vel Cunistorgis, is, opp. Celticum in Lusitania, forte id. quod Amtorgis audit Liv. 25, 32. B. A.

CONĪTI. V. ACONĪTI.

CONĪTUM. V. CONĪPTUM.

[CONJŬBEO, es, a. 2. simul jubeo. Edict. Dio-clet. prooem. Conjubemus, ut, quod exspectan-dum fuit per jura naturae etc. F.]

*CONJUCUNDOR, aris, dep. 1. Vulg. Interpr. Siracid. 37, 4. B. A.

CONJŬGĀLIS, e, adj. γαμήλιος, ad conjugium pertinens, connubialis, jugalis, conjugialis. Tac. A. 11, 4. extr. Conjugalis amor. Et ib. 27. licen-tia. Id. Germ. 18. et Senec. Thyest. sub f. Dii conjugales, h. e. Jupiter, Juno, Lucina, Venus, Genius, Hymenaeus. August. 6. Civ. Dei 9. n. 3. plures alios enumerat conjugales Deos, quem lo-cum videsis. Quint. Decl. 18, 7. Conjugalis so-cietas. Colum. 8, 2. post med. Galli protegere debent conjugalem gregem, h. e. gallinas quodam veluti conjugio sibi attributas.

CONJŬGĀLĬTER, adv. conjugum more. August. ep. 89, (al. 157.) 39. Conjugaliter vivere.

CONJŬGĀTĬO, onis, f. in jugum colligatio, con-junctio, συζυγία. Cic. Senect. 15. Adminiculorum ordines, capitum conjugatio, religatio, et propa-gatio vitium. Alii plerique leg. jugatio. [*Ita Orell.] ℙ Conjugatio corporum ap. Arnob. 2, 54. est συνουσία. ℙ Apud grammaticos conjugatio est inflexio verborum per tempora et personas. Com-minian. ap. Charis. 2, 153. Diomed. 1, 337., Ca-pell. 3, 83. (ubi tres tantum statuunt esse, quar-tam scilicet cum tertia conjungentes) et Prisc. 8, 836., ubi cum plerisque omnibus et Charis. ipso l. c. quatuor esse definit. Porro dicta est conju-gatio, ut ib. Prisc. docet, vel propter conjugatas consonantes, hoc est cognatas, ex quibus pleras-que apud Graecos conjugationes regulam sumunt: vel quod una eademque ratione declinationis pluri-ma conjugantur verba: quod ad Latinorum nomi-nationem aptius est. Haec Prisc. ℙ Apud rheto-res conjugata dicuntur, quae sunt ex verbis gene-ris ejusdem. Ejusdem autem generis verba sunt, quae orta ab uno varie commutantur, ut sapiens, sapienter, sapientia. Haec verborum conjugatio συζυγία dicitur:, ex qua hujusmodi est argumentum: Si compascuus est ager, jus est compascere. Haec Cic. Top. 3. Adde ib. 9., ubi locum ex conjugatione appellat. Quint. 5, 10. hunc locum quasi ridicu-lum, se omissurum fuisse ait, nisi Cicero ipse po-suisset. ℙ Apud logicos conjugatio propositionum dicitur ipsa connexio earum per aliam communem particulam (h. e. per medium terminum, ut vo-cant) qua inter se copulantur. Ita Appul. Dogm. Plat. 3. ℙ Pro commixtione Id. Flor. n. 18. Ut etiam in amplissima laetitia subsit quaedam vel parva querimonia, conjugatione quadam mellis et fellis.

CONJŬGĀTOR, oris, m. qui conjugat, seu con-jungit. Catull. 61, 44. de Hymenaeo: huc aditum ferat Dux bonae Veneris, boni Conjugator amoris.

CONJŬGĀTUS, a, um, part. a conjugo, con-junctus. Apud August. Conf. 6, 13. sic dicitur ma-trimonio junctus. ℙ De loco a conjugatis V. in CONJUGATIO.

CONJŬGIĀLIS, e, adj. γαμήλιος, ad conjugium pertinens, connubialis. Ov. Met. 6, 536. Conju-gialia jura. Id. ib. 5, 3. Conjugialia festa. Et ib. 11, 743. Conjugiale foedus.

CONJŬGIS, e, adj. conjugus, conjunctus, quasi eodem jugo copulatus. Appul. de Mundo. Elemen-torum mutui nexus arctis affinitatibus implicantur, et quinque conjuges copulae his ordinatae vicibus attinentur, ut, etc. Olim legebatur quinque juges. Id. Met. 7. Me cum meo vectore illo equo factum conservum atque conjugem. Adde Solin. 12. V. in CONJUX.

CONJŬGIUM, ii, n. συζυγία, conjunctio. Lucr. 3, 858. qui coitu conjugioque Corporis atque ani-mae consistimus uniter apti. ℙ Specialiter est junctio vitae maris et feminae, liberum causa, con-nubium, diciturque tum de hominibus, tum de be-stiis. Isid. Orig. 9, 7. Conjugium est dictum, quia conjuncti sunt, vel a jugo, quo in nuptiis copu-lantur, ne resolvi, aut separari possint. Serv. ad Virg. A. 4, 16. Jugum imponebatur matrimonio conjungendis. Cic. Off. 1, 17. Cum sit hoc na-tura commune animantium, ut habeant lubidinem procreandi, prima societas in ipso conjugio est, proxima in liberis. Plin. 10, 34, 52. Columbae conjugii fidem von violant. Ov. Fast. 4, 336. Ju-venca rudis conjugii. Nep. Cim. 1. Hujus conju-gii cupidus Callias, h. e. hanc ducendi in uxorem. Sic Ov. Her. 16, 171. Optare conjugium alicujus. Et ib. 21, 139. Promittere alicui conjugium cujus-piam. Senec. Troad. 59. Despondere sibi conju-gia alterius. Id. Med. 144. Solvere conjugia. [*Ov. Met. 10, 621. Conjugium crudele, i. e. quod cum vitae periculo petitur, et cujus causa jam multi perierunt.] ℙ Sumitur et pro ipsis conjugibus. Plin. 8, 23, 35. de aspidib. et 9, 8, 7. de delphi-nis. Conjugia ferme vagantur, h. e. par ipsum maris et feminae, conjuga qui legunt, optimis MSS. adversantur, teste Hard. Id. 10, 12, 15. de corvis. Parvis in vicis non plus bina conjugia sunt. ℙ Item pro coitu. [*Ov. Met. 14, 398. Conjugii dotem, sociorum corpora, poscit. Id. ib. 10, 295. Conjugio, quod fecit, adest Dea.] Virg. G. 3, 275. de equabus: et saepe sine ullis Conju-giis, vento gravidae. ℙ Item pro altero conjuge, ut videtur in illo Prop. 3, 11, 18. Uxorum posi-tis stat pia turba comis, Et certamen habent leti, quae viva sequatur Conjugium, h. e. virum modo vita defunctum. Sic Tac. A. 12, 65. Quod conju-gium principis devotionibus petivisset, h. e. uxo-rem. ℙ De societate vitae amantium. Tibull. 3, 4, 73. Nescis, quid sit Amor, juvenis, si ferre recusas Immitem dominum, conjugiumque ferum.

CONJŬGO, as, a. 1. idem ac conjungo: a jugum, quasi in unum jugum jungo, συζευγνυμι. Cic. Off. 1, 17. Estque ea jucundissima amicitia, quam si-militudo morum conjugavit. Appul. Met. 5. Con-jugare sibi aliquam arra et nuptiis. Trebell. Gal-lien. 11. Cum fratrum suorum filios conjugaret.

CONJŬGŬLUS, a, um, adj. Conjugula myrtus, est quaedam myrti species: de qua ita Plin. 15, 29, 37. Cato tria genera myrti prodidit, nigram, candidam, et conjugulam, fortassis a conjugiis, et illo Cluacinae genere. Et mox. Conjugulam exi-stimo nunc nostratem dici. Cato autem ejus me-minit R. R. 8. et 133., quibus locis myrtum con-jugulum dicit. Videtur autem appellari ex mente Plinii a conjugiis, quibus praeest Venus, cui myr-tus sacra est; et ab expiationibus, et purgationi-bus, in quibus myrtus adhibebatur, in eo loco, qui postea Veneri Cluacinae sacer factus fuit. Sunt tamen, qui putant, ideo appellari, quod in opere topiario apte cum pergulis et parietibus conjuge-tur. Hard.

CONJŬGUS, a, um, adj. conjugatus, conjunctus. Appul. Met. 6. Juno magni Jovis germana et con-juga. Adde ib. 9., ubi alii aliter leg. Quod vero quidam addunt ex Plin. 8, 23, 35. et 9, 8, 7. Con-juga ferme vagantur. V. in CONJUGIUM.

CONJUNCTĒ, adv. συνημμένως, simul. Cic. Fam. 5, 12. Conjuncte ne malles cum reliquis rebus no-stra contexere, et civilem conjurationem ab exter-nis bellis sejungeres. Id. Or. 2, 61. Si quando risus conjuncte, re verboque moveatur. Id. ib. 38. et ib. 3, 37. Simpliciter aliquid dicere, vel con-

juncte efferre. ℙ Saepe refertur ad amicitiam. *Nep. Attic.* 10. Cum eo adeo conjuncte vixit, ut ad extremam aetatem amicitia eorum creverit. *Plin. ep.* 7, 8. Maximus noster, quem et ipse amo, sed conjunctius tu. *Cic. Fam.* 6, 9. Hunc sic semper dilexi, ut non ullo cum homine conjunctius viverem. *Id. ib.* et *Amic.* 1. Conjunctissime atque amantissime vivere cum aliquo.

CONJUNCTIM, adv. idem quod conjuncte. *Nep. Attic.* 10. Neque suae solum auxilium petiit salutis, sed conjunctim. *Caes. B. G.* 6, 18. Hujus omnis pecuniae conjunctim ratio habetur. Adde verba cujusdam S. C. ap. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 8. et *Liv.* 6, 40. *sub f.* ℙ Conjunctim legare aliquid apud JCtos est rem aliquam simul legare pluribus, ita ut ejus singuli partem accipiant. *Pomp. Dig.* 30, 16., *Paul. ib.* 33. etc.

CONJUNCTĬO, onis, f. σύζευξις, συνδυασμὸς, unio, copulatio. *Varr. L. L.* 4, 10. Nata e spumis Venus conjunctione ignis et humoris. *Cic. Off.* 1, 4. Commune animantium omnium est conjunctionis [*i. e. coitus,] appetitus, procreandi causa. *Id. Div.* 2, 58. Conjunctio mentis cum externis mentibus. *Id. ib.* 60. et 69. Convenientia et conjunctio naturae, quam vocant συμπάθειαν. *Id. Planc.* 8. *extr.* Conjunctio vicinitatis. *Quint.* 1, 1. Conjunctio litterarum inter se. ℙ Specialiter est conjugium. *Plin.* 15, 29, 36. Conjunctioni Venus praeest. ℙ Apud grammaticos est pars orationis, quae verba et sententias conjungit, ut *et*, *atque*, *aut*, *an*, *quin*, *quum*, et aliae quamplurimae, quas *Charis. Diomed.* 2, 1., *Prisc.* 16., *Valer. Prob.* 1. et alii enumerant. *Cic. Or.* 39. Cum, demptis conjunctionibus, dissolute plura dicuntur. [*Suet. Aug.* 86. Neque conjunctiones saepius iterare dubitavit.] ℙ Apud rhetores est figura, cum interpositione verbi et superiores orationis partes comprehenduntur, et inferiores, ut Formae dignitas aut morbo deflorescit, aut vetustate. *Auct. ad Her.* 4, 27. ℙ Apud dialecticos est genus enunciationis, in qua duae propositiones per particulam copulantur; quae et conjunctum et copulatum dicitur, συμπεπλεγμένον. *Cic. Fat.* 6, 7. et 8. et *Top.* 14. et *Gell.* 16, 8. ℙ Translate est cognatio, affinitas, amicitia. *Cic. Off.* 1, 17. Conjunctiones fratrum. Et *mox.* Conjunctio sanguinis. *Id. Fam.* 1, 7. *sub f.* Quod mihi de filia, et de Crassipede gratularis, spero nobis hanc conjunctionem voluptati fore. *Id. Fam.* 4, 8. *extr.* Satisfacere conjunctioni et amori. *Id. Phil.* 13, 5. Pro paterna necessitudine et conjunctione. *Id.* ad *Planc. post ep.* 16, 16. *ad Att.* Pro conjunctione et benevolentia nostra. *Id. Coel.* 15. Familiaritas, consuetudo, conjunctio. *Id. Amic.* 20. Amicitiae conjunctionisque necessitudo. *Id. Phil.* 8, 7. Habere conjunctionem gratiae cum aliquo. *Id. Fam.* 3, 10. *circa med.* Veterem conjunctionem, dirimere, aut novam conciliare.

CONJUNCTĪVUS, a, um, adj. conjungendi vim habens. *Tertull. adv. Hermog.* 26. Nam et *autem* ipsum, velut fibula conjunctivae particulae, ad connexum narrationi appositum est. ℙ *Conjunctivus* modus in verbis apud grammaticos est, qui cum solus locutionem, seu sententiam implere non possit, alium modum sibi conjungit, ut *Cum scripsero, faciam:* qui et subjunctivus dicitur. *Serv. in art. Donati* 2, 1787. et *Capell.* 3, 83.

CONJUNCTO, as, a. 1. frequentat. a *conjungo.* *Prud. Psychom.* 764. Quod sapimus, conjunctet amor. Al. leg. *conjungat.*

CONJUNCTRIX, icis, f. quae conjungit. *August. Trin.* 11, 10. Voluntas conjunctrix et separatrix hujuscemodi rerum.

CONJUNCTUS, a, um, part. a *conjungo*, συνεζευγμένος, junctus, copulatus, connexus. *Caes. B. G.* 4, 17. Sublicae cum omni opere conjunctae. *Id. B. C.* 2, 25. Castra muro oppidoque conjuncta. [*Hirt. B. G.* 8, 46. Regio, oceano conjuncta, i. e. finitima, contermina.] *Virg. A.* 10, 653. Ratis celsi conjuncta crepidine saxi. [*Suet. Aug.* 79. Supercilia conjuncta. *Ov. Met.* 11, 64. Hic modo conjunctis spatiantur passibus ambo, i. e. juxta se, ut alter alterius latus tegat. Sic *Id. ib.* 599. de Cadmo et Harmonia in serpentes mutatis. Junctoque volumine serpunt. *Id. ib.* 11, 378. Conjunctaque tela feramus, i. e. conjunctim.] *Cic. Cat.* 1, 13. *extr.* Latrones scelerum foedere ac nefaria societate conjunctos. *Id. Brut.* 92. Dicendi ardore eram propior, et aetate conjunctior. *Id. Leg.* 1, 2. Fannii aetate conjunctus Antipater. *Id. Off.* 1, 14. Talis simulatio vanitati est conjunctior, quam liberalitati. [*i. e. propius ad eam accedit, arctiori cognationis vinculo cum ea continetur.] *Id. Or.* 1, 5. Celeritas respondendi venustate atque urbanitate conjuncta. Et *ib.* 57. Dicendi vis egregia, summa festivitate et venustate conjuncta. *Id. Off.* 1, 2. Praecepta officii conjuncta naturae, *h. e.* consentanea. *Id. Div.* 2, 39. Quae est inter augures conveniens et conjuncta constantia, *h. e.* non dissidens. *Id. Verr.* 2, 4, 65. Decernitur non varie, sed prope conjunctis sententiis, ut etc. [*Orell. cunctis, Vulgatam vix lat. censens.] *Id. Or.* 3, 37. et *Quint.* 8, 1. Verba continuata et conjuncta, *h. e.* in ipso sermone collocata, et contexta. Sic *Quint. ib.* 3. Conjunctus sermo. *Id.* 5, 10. *a med.* Temporis tres sunt partes, praecedens, conjunctum, insequens, *h. e.* praesens, seu conjunctum cum re, de qua agitur. Adde *ib.* 8. et 9. ℙ Saepissime refertur ad cognationem, affinitatem, amicitiam. *Vell.* 2, 41. C. Mario sanguine conjunctissimus. *Caes. B. G.* 2, 4. Propinquitatibus affinitatibusque conjuncti. *Cic. Att.* 1, 16. *post med.* Multa consuetudine conjuncti inter nos sumus. *Id. Sull.* 20. Homo amantissimus, familiarissimus, conjunctissimus officiis, usu, consuetudine. *Id. Fam.* 3, 20. *ad f.* Amicitia conjunctior. [*Suet. Caes.* 6. Conjunctum cum Diis genus.] ℙ Et absolute. *Caes. B. G.* 7, 33. Tanta et tam conjuncta populo R. civitas. *Cic.* ad *Anton. post ep.* 13, 14. *ad Att. sub f.* Ut nosmetipsi inter nos conjunctiores simus. *Id. Prov. cons.* 16. Ut quam conjunctissimus huic ordini esset. *Quint.* 7, 4. Multum interest, tyrannum juvenis occiderit, an senex; alienus an conjunctus. *Curt.* 6, 11. Conjuncti sontium. ℙ Interdum refertur etiam ad nuptias. *Virg. Ecl.* 8, 32. O digno conjuncta viro! *Varr. R. R.* 1, 17. Ut habeant conjunctas conservas, e quibus habeant filios. *Taubmann.* ad *Pl. Cas. prol.* 68. ex hoc *Varronis* loco docet, servorum mulieres non uxores, sed *conjunctas* dici. ℙ *Conjunctum*, *i*, n. ap. dialecticos est idem quod *conjunctio.* *Gell.* 16, 8. In omni conjuncto si unum est mendacium, etiamsi cetera vera sunt, totum esse mendacium dicitur. V. CONJUNCTIO. ℙ *Conjuncta* apud rhetores sunt *conjugata*: quae V. suo loco. *Cic. Or.* 2, 40. Ex conjunctis sic argumenta ducuntur: Si pietati summa tribuenda laus est, debetis moveri, cum Q. Metellum tam pie lugere videatis. ℙ *Conjuncti* apud JCtos qui sint, V. in DISJUNCTUS. ℙ *Conjuncta* apud physicos, quae dicantur, docet *Lucr.* 1, 451. cujus verba V. in EVENTUM.

CONJUNCTUS, us, m. conjunctio. In sexto casu *Varr. L. L.* 9, 1. Sic bigae, sic quadrigae a conjunctu dictae.

CONJUNGO, is, unxi, unctum, a. 3. συζεύγνυμι, συνάπτω, simul jungo, copulo, connecto, adjungo. *Virg. Ecl.* 2, 32. Calamos conjungere cera. *Cels.* 7, 4. *n.* 3. Oras vulneris futura conjungere. *Caes. B. C.* 1, 18. Caesar eas cohortes cum exercitu suo conjunxit. [*Id. B. C.* 3, 13. Conjungere noctem diei. (De eo qui diu noctuque sine intermissione iter facit.)] *Ov. Met.* 8, 421. dextrae conjungere dextram. *Suet. Cal.* 19. Intervallum Bajarum ponte conjungere. *Petr. Sat.* 86. Conjungere omnia vota in unum. [*Cic. Quir. p. R.* 7. Causam meam cum communi salute conjunxit, i. e. dixit, communem salutem a mea pendere. — *Id. Pis.* 9. Quem ego cum Deorum laude conjungo, i. e. Diis similem puto.] *Cic. Brut.* 31. Disserendi rationem cum dicendi copia conjungere. *Id. Manil.* 9. *extr.* Quantum bellum futurum putatis, quod conjungant reges potentissimi, *h. e.* junctis viribus simul gerant. [*Liv.* 8, 16. Finitimis arma conjunxerant. *Id.* 42, 47. Ne conjungi amplius ullo consensu Macedonibus possent.] *Tac. A.* 6, 26. Conjungere abstinentiam cibi, *h. e.* continuare. (Sic *Suet. Cal.* 17. consulatus.) *Id. ib.* 13, 17. Nox eadem necem Britannici et rogum conjunxit, *h. e.* eadem nocte et exstinctus et crematus fuit. *Catull.* 64, 331. Conjungere somnos cum aliquo, *h. e.* una cum aliquo dormire. [*Liv.* 1, 44. Ut neque interiore parte aedificia moenibus continuarentur, quae nunc vulgo etiam conjungunt. Hinc *Suet. Claud.* 23. Rerum actum, divisum antea in hibernos aestivosque menses conjunxit, i. e. judicia sine interruptione, sive feriis non interjectis haberi jussit. V. *Brem.* ad h. l.] ℙ Conjungere boves ap. *Cat. R. R.* 138. est sub carrum jungere. ℙ [*Conjungere vocales* ap. *Cic. Or.* 44. Nemo ita rusticus est, qui vocales nolit conjungere, i. e. contrahere, ita ut altera vocalis elidatur. Est ergo descriptio elisionis, quam συναλοιφὴν Gr. dixere. V. *lex. gr. technol.* in h. v. et *Quint.* 10, 4, 36. Contrarium illi est ap. *Cic. l. c. distrahere voces*, h. e. per hiatum, et sine elisione pronunciare. *Ernest. lex. technol. lat.* p. 85.] ℙ Saepe refertur ad vinculum conjugii. *Tac. A.* 14, 60. Exin Poppaeae conjungitur. *Curt.* 6, 9. *ad f.* Conjungere aliquam secum matrimonio. *Suet. Ner.* 28. aliquam sibi justo matrimonio. *Ov. Her.* 21, 247. *Cydippe loquitur:* cupio me jam conjungere tecum. *Cic. Or.* 1, 9. Conjungere connubia. ℙ Saepius ad cognationem, affinitatem, benevolentiam, amicitiam. *Cic. Fam.* 5, 7. Non dubito, quin respublica nos inter nos conciliatura conjuncturaque sit. *Id. Q. Fr.* 1, 1, 5. Conjungere optimum quemque hospitio et amicitia. *Id. Cluent.* 16. Scitis, quantam vim habeat ad conjungendas amicitias studiorum, ac naturae similitudo. *Id. Verr.* 2, 4. 65. Conjungendae necessitudinis causa. *Id. Fam.* 15, 11. Cui me studia communia, beneficia paterna tuaque conjunxerant. *Virg. A.* 10, 105. Conjungi foedere alicui. *Nep. Pausan.* 2. Conjungere se cum aliquo affinitate. *Prop.* 1, 10, 15. diversos iterum conjungere amantes. V. alia in CONJUNCTUS. [*Confunduntur in cdd. *conjungere* et *jungere*. V. *Tzschuck.* ad *Eutrop.* 3, 8. et *adjunger*[e] *Id.* ad *Eund.* 1, 6.]

CONIVOLA, occulta. Ita *Festus.* A criticis va[rie] locus hic legitur, et expenditur. ℙ *Coniv*[ola] V. CONTUOLI.

CONJŪRĀTIM, adv. per conjurationem. Legu[nt] quidam ap. *Pl. Asin.* 2, 2, 52. Siquidem omn[es] conjuratim cruciamenta conferant. Al. *conjurat*[e]

CONJŪRĀTIO, onis, f. συνωμοσία, actus conj[u]randi, consensio juramento firmata: et fere adh[i]betur in malam partem pro conspiratione, quae [f] contra patriam, legitimos dominos etc. σύστασ[ις] *Cic. Cat.* 2, 4. Ut vos omnes factam esse aper[te] conjurationem contra rempubl. videretis. Et *ib.* 3. Habere conjurationem, *h. e.* facere. *Caes. B.* [*G.*] 1, 2. Facere conjurationem nobilitatis, *h. e.* co[n] juratione nobilitatem sibi adjungere. *Hirt. B.* [*G.*] 8, 2. Bellum parare, conjurationesque facer[e]. *Sall. Cat.* 48. Esse in conjuratione. *Liv.* 6, [...] Conjurationem de bello facere. *Id.* 39, 18. N[e]fanda conjuratio in omne facinus et libidinem. *Ci*[c.] *Cat.* 3, 17. Invenire, et deprehendere conjurati[o]nem in rempubl. *Tac. A.* 16, 17. *extr.* proder[e]. *Suet. Claud.* 9. detegere. *Sall. Cat.* 37. patefacer[e]. *Suet. Tib.* 65. opprimere. *Liv.* 39, 17. Capit[a] conjurationis. Et *Cic. Cat.* 1, 11. Conjuration[is] princeps. ℙ Sumitur et pro coetu ipso conjurato[rum]. *Cic. Cat.* 1, 6. Nemo est extra istam co[n]jurationem perditorum hominum, qui etc. ℙ [I]n triplici Romanae militiae genere, praeter *legit*[i]*mam militiam*, seu *sacramentum*, et *evocation*[em] erat et *conjuratio*, qua propter imminens periculu[m] ac tumultum (praesertim Italicum aut Gallicum[)] dum singulos milites sacramentum dicentes exsp[e]ctare non vacaret, omnes simul a duce, prolat[o] vexillo, jurare jubebantur: qui proinde conjura[ti] dicti sunt. *Serv.* ad *A.* 7, 614. et *ib.* 8, 1. *Urbana conjuratio*, ap. *Plin. Pan.* 70. translate e[st] consensio multorum ad aliquid obtinendum.

CONJŪRĀTOR, oris, m. qui simul cum alio j[u]rat. Putant quidam haberi ap. *Pl. Trin.* 4, 2, 30[.] ubi alii reponunt *cum jurator.* [*Ita *Lindem.* que[m] cf. ad h. l.]

CONJŪRĀTUS, a, um, part. a *conjuro*, συνωμό[τ]της, qui simul cum alio juravit de re aliqua fa[]cienda sive in bonam, sive in malam partem. *Ci*[c.] *Front.* 6. Testes cupidi, irati, conjurati, ab rel[i]gione remoti. *Hor. Od.* 1, 15, 5. Mala ducis av[e] domum, Quam multo repetet Graecia milite, Co[n]jurata tuas rumpere nuptias. *Virg. G.* 1, 28[0]. Et conjuratos coelum rescindere fratres. *Ov. Me*[t.] 15, 763. Conjurata arma. Et *ib.* 12, 6. Conjura[]tae rates, *h. e.* classis sociorum. *Virg. G.* 2, 49[7]. Conjuratus Ister, *h. e.* populi Istrum accolente[s] conjurati. *Prud. Symmach.* 1, 537. conjuratas i[n]sidias moliri ad aliquem. ℙ Translate. *Clau*[d.] *III. Cons. Honor.* 98. cui militat aether, Et conju[]rati veniunt ad classica venti. *Id. B. G.* 49. A[u] conjuratum querimur splendere serenum. ℙ *Co*[n]*jurati, orum* absolute. *Cic. Cat.* 4, 20. Manu[s] conjuratorum. [*Adde *Suet. Caes.* 17. 80. 8[] *Tib.* 9. et al.] ℙ *Conjurati* in militia Romana teste *Turnebo* 11, 18., dicebantur, qui non singul[i] ut justi milites, sed universi simul sacramento d[i]xerant, quod ita praesens esset periculum, ut si[n]gulos juramento adigere non vacaret, uti in CON[]JURATIO dictum est. *Liv.* 45, 2. Ut consu[l] quos praeter milites sociosque navales, conjurato[s] haberet, dimitteret. [*Cf. *Duk.* ad h. l.]

CONJŪRO, as, avi, atum, n. 1. συνόμνυμι, [si]mul cum alio juro, consentio, conspiro. *Pl. Mer*[c.] 3, 1, 38. Et inter nos conjuravimus, ego cum ill[o] et ille mecum. *Liv.* 22, 38. Conjurabant milite[s] se fugae atque formidinis ergo non abituros. *Lac*[t.] 5, 8. *a med.* Non essent in terris mala, si ab h[o]minibus in legem Dei conjuraretur. *Virg. A.* 8, [5] simul omne tumultu Conjurat trepido Latium, *h.* [e.] propter vicinitatem belli omnes simul milites La[] tii sacramentum militiae dicunt. Sic *Caes. B.* [*G.*] 7, 1. Ut omnes Italiae conjurarent. V. CONJU[]RATIO et CONJURATUS. ℙ Translate. *Hor. A*[.] *P.* 411. alterius sic Altera poscit opem res, et co[n]jurat amice. ℙ Saepe in malam partem sumit[ur] pro consentire in rem pravam, jurando simul cu[m] aliis de bello injusto inferendo, de defectione, [de] nece alicujus etc. *Cic. Fam.* 5, 6. Me scito ta[n]tum habere aeris alieni, ut cupiam conjurare, [si] quis me recipiat. *Id. Sull.* 25. Catilina cont[ra] rempubl. conjuravit. *Id. Mil.* 24. Servos conj[u]rasse de Pompejo interficiendo. *Quint* 4, 2. *a me*[d.] Conjurare in mortem alicujus. *Flor.* 1, 17. in e[x]cidium Romani nominis. *Liv.* 39, 16. cum aliqu[o] in omne flagitium et facinus. *Lucan.* 2, 48. in a[r]ma. *Sall. Cat.* 56. Conjuravere cives patriam i[n]cendere. *Auct. B. Hisp.* 26. et 37. Conjurant i[n]ter se, ut etc. *Senec. ep.* 14. Nunquam sic cont[ra] virtutes conjurabitur, ut etc. ℙ Pro simplici *ju*[rare] positum. *Ov. Her.* 21, 135. Quae jurat mens es[t,] nil conjuravimus illa. *P. Afric. in vet. or.* apu[d] *Gell.* 7, 11. *sub f.* Conceptis verbis conjuravis[ti] sciens, sciente animo tuo. ℙ [Part. *Conjura*[ns]] ap. *Claud. B. Get.* 163. nec conjurantis arenae Tu[r]ba fuit. *F.*]

CONJUX et Conjunx, ugis, com. gen. ὁμόζυγος, ζυγος, σύμβιος, lecti maritalis socius, maritus, t uxor: saepius tamen haec, quam ille, praeser- n apud oratores: a *con*, et *jugum*, vel *jungo*. c. *Cat.* 4, 9. De vita vestra, de conjugum ve- rarum, ac liberorum anima, de fortunis omnium bis judicandum est. *Id. Q. Fr.* 1, 3. Fidelissi- a conjux. *Hor. Od.* 3, 5, 41. pudica. *Id. Sat.* 5, 31. fecunda. *Virg. A.* 2, 777. dulcis. *Id. ib.* 473. Conjux pristinus. *Ov. Fast.* 3, 461. per- rus. *Id. Trist.* 5, 5, 21. carus. [**Id. Met.* 6, 38. Geminus conjux, i. e. qui duabus simul uxo- bus utitur.] *Stat. Silv.* 5, 1, 20. orbatus. ℙ ro sponsa, vel sperata. *Virg. A.* 9, 138. Con- ge praerepta, *h. e.* Lavinia. Turnus autem est ii loquitur. Adde *Ov. Her.* 8, 86. ℙ Item pro nica. *Val. Fl.* 2, 208. Mavortia conjux, *h. e.* enus, quae non Martis, sed Vulcani est uxor. irg. *A.* 7, 189. Circem vocat conjugem Pici, quae men non erat, sed esse cupiebat, ut ibi *Servius* t. *Propert.* 2, 7, 17. adrepta desertus conjuge chilles. ℙ Item pro contubernali. Inscriptiones urimae ap. *Fabr. c.* 4. *a num.* 309. deinceps. ℙ e brutis animalibus. *Plin.* 10, 59, 79. *de pavo- b.* Mares singuli quinis sufficiunt conjugibus. v. *Fast.* 1, 451. *de columba.* suo conjux abducta arito. [**Cf. Gierig.* in *Ind.* ad *Ov. Fast.* s. h.] ℙ De ulmis. *Colum.* 5, 6. *circa med.* Si ve- stam vitem applicueris, conjugem necabit. ℙ njux est etiam, qui ejusdem servitutis jugo, vel lem sorti, vel conditioni adstrictus est. *Appul. et.* 7. Quamquam nec istud puduit me cum meo mulo, meoque vectore illo equo factum conser- m atque conjugem. Loquitur hic Lucius ex ho- ne asinus factus. ℙ Adjective. *Sol.* 12. *de del- inis.* Quoquo eant, conjuges evagantur, *h. e.* mas femina simul. Al. leg. *conjugi* a *conjugus*. Al. njugia, ut ap. *Plin.* ℙ Ad scriptionem quod inet, non solum *Conjux*, et *Conjunx*, sed etiam jux, *Cojunxs*, et *Conjunxs* reperitur in veterib. numentis, quae collegit *Manut.* in *Orthogr.* Ve- m iis abdicatis scribendi rationibus, quae mino- s patronos habent, usumque minimum; priores ae ambae sunt optimae: tamets prima *Manu-* , *Vossio* in *Etymol.* et *Dausquio* magis placet.

CONLAETOR,
CONLATUS,
CONLAXO,
CONLUCO, et cetera hujusmodi quaere in COL- AETOR, COLLATUS, COLLAXO, COLLUCO c.

CONNĂTO et Connătātio a *con*, et *nato* afferunt ulti ex *Plauto*. Sed nos invenire non potuimus, in Suppositis quidem.

CONNĀTUS, a, um, part. ab inusit. *connascor*, natus, simul natus, συμφυτος. *Tertull. adv. Va- nt.* 2. Vitia in corpore connata. ℙ Item gemel- s. *Inscr.* ap. *Fea*, *Framm. di Fasti cons.* p. 57. irelius Lucius frater et connatus.

[CONNĔCO, as, a. 1. simul neco. *Not. Tir.* p. 2. Connecat. *F.*]

CONNECTO, is, exui, exum, a. 3. idem quod ecto, vel simul necto, conjungo. *Quint.* 5, 14. *l f.* Inexplicabili serie aliquid connectere. [**Cic. r.* 71. Connectere dissipata, i. e. numeris vinci- .] *Tac A.* 13, 53. Mosellam atque Ararim, fa- a inter utrumque fossa, connectere. *Plin.* 6, 15, 7. Adiabenis connectuntur Carduchi. *Claudian. ufin.* 1, 118. caeruleo vestes connexuit angue. *al. Fl.* 4, 334. Connectere tempora lauro. [**Sil.* , 412. Nereidum chorus connectunt brachia. (Sic x *cd. Heinsius*, pro *convertunt*, probante et hac e causa *Drakenb.*, quia *nectere* et *connectere* sit hororum saltantumque.] *Tac. A.* 6, 47. Albu- illa defertur impietatis in principem: connecteban- ur, ut conscii, Domitius, Vibius etc. *h. e.* adjicie- antur. [**Lucr.* 3, 691. Anima ita connexa est er venas, viscera etc. i. e. inclusa, conjuncta cum.] *ic. Fin.* 1, 20. Amicitia cum voluptate connecti- ur. *Id. Fat.* 6. Si verum est, quod ita connecti- ur, si quis oriente canicula natus est, in mari on morietur; illud quoque verum est etc. V. ONNEXUS, a, um. *Gell.* 10, 29. Particula *at- que* conjungit verba et connectit. *Hor. Ep.* 2, 2, 6. Connectere verba. *Colum.* 10, 227. gracili onnectere carmina filo. ℙ *Connectere* pro conti- nuare orationem. *Quint.* 2, 11. Nonnulli certa sibi initia, priusquam sensum invenerint, destinant: eaque diu secum ipsi meditati, desperata conne- ctendi facultate, deserunt. ℙ Et pro continuare narrationem, narrare, perscribere. *Plin.* 36, 15, 24. *n.* 8. Connectere aliam majorem insaniam. *Trebell. Gallien.* 11. *extr.* Longum est, ejus ver- sus orationesque connectere. ℙ [**De discrimine* et ratione synonym. verbi *connectere*. V. *Döderl.* 3, 274. *Ernest.* 639. affert locum *Cic. Fin.* 2, 19. Paria conjungamus, ut similiter moveantur, agant et sentiant; convenientia copulamus, ut se mutuo juvent; conjungimus separata, ut una consistant; propiora connectimus, ne soluta divagentur; simul posita colligamus, ut firmiter constent; conjuncta constringimus, ne divellantur.] ℙ [Part. *Conne- ctens* ap. *Claudian. B. Get.* 189. Et duo continuo connectens aequora muro Isthmos. *F.*]

CONNECTUS, a, um, adj. idem quod connexus. *Lucr.* 2, 100. Exiguis intervallis connecta resul- tant. *Id.* 3, 557. Sive aliud quidvis potis es con- nectius ei Fingere, *connexa* al. leg. priore loco, posteriore *conjunctius*, et *connexius*.

CONNEXĒ, adv. conjuncte. *Capell.* 4. p. 117. Connexe dicere aliquid.

CONNEXIO, onis, f. actus connectendi, conjun- ctio, συναφή. Pro complexione, seu conclusione syllogismi adhibetur multoties a *Quint.* 5, 14. ℙ Apud *Charis.* 1. *in.* est idem quod syllaba.

CONNEXĪVUS, a, um, adj. συμπλεκτικός, copu- lativus. *Gell.* 10, 29. *Atque* particula a gramma- ticis conjunctio esse dicitur connexiva.

CONNEXUS, us, m. connexio. *Lucr.* 1, 626. varios connexus, pondera, plagas, Concursus, mo- tus, etc. [**Adde Eund.* 3, 556. 2, 1020. et al.] *Vitr.* 10, 1. Connexus staminis ad subtegmen or- natus adjicit honestatem.

CONNEXUS, a, um, part. a *connecto*, συμπε- πλεγμένος, συνημμένος, conjunctus, copulatus. *Cic. N. D.* 2, 38. Omnia inter se connexa et apta. [**Tac. H.* 2, 34. Naves validis utrimque trabibus connexae. — *Sil.* 3, 675. Connexa cacumina coelo.] *Virg. G.* 4, 257. Apes pedibus connexa ad limina pendent. [**Sil.* 2, 220. Apes denso volatu con- nexae, i. e. glomeratae.] *Ov. Met.* 12, 430. Con- nexi nodi. *Prop.* 2, 4, 23. crines. *Lucan.* 3, 400. Lucus ramis connexis. *Cic. Pis.* 5. Persequere con- nexos his funeribus dies, *h. e.* consequentes haec funera. *Stat. Ach.* 1, 174. magno jam tunc con- nexus amore. [**Tac. H.* 1, 65. Unde aemulatio et invidia et uno amne discretis connexum odium.] ℙ *Connexum*, *i*, apud dialecticos est propositio, in qua duo membra connexione particulae *si* conjun- guntur. *Gell.* 16, 8. Quod Graeci συνημμένον ἀξίω- μα dicunt, id alii nostrorum adjunctum, alii con- nexum dixerunt. Id connexum tale est: Si Plato ambulat, Plato movetur: Si dies est, sol super terras est. *Cic. Acad.* 4, 30. Ipsa ratio connexi, cum concesseris superius, cogit inferius concedere. Adde *Fat.* 7. [**Confunduntur connexus* et *conni- xus*, ap. *Cic. N. D.* 2, 43, 110. et *convexus* ap. *Eund. ib.* 2, 44, 112.]

CONNĪSUS et Connixus, a, um, part. a *conni- tor*. *Liv.* 1, 33. Omnibus copiis connixus Ancus, acie vincit. *Virg. A.* 10, 127. Fert ingens toto connixus corpore saxum. *Val. Fl.* 3, 193. Torse- rat hic totis connisus viribus hastam. [**Liv.* 10, 33. Clamore sublato connisi primo resistunt. *Id.* 3, 63. Undique omnes connisi hostem avertunt. Adde 31, 21. *Cic. N. D.* 2, 43, 110. Corniger est valido connixus corpore Taurus. *Id. Tusc.* 2, 21. Connisa et progressa ratio. *Lucr.* 2, 159. Con- nixa primordia in unum locum feruntur. — De per- mutatione vv. *connixus* et *connexus* V. v. anteced. *in f.*]

[CONNĪTĔO, es, ui, n. 2. et

CONNĪTESCO, is, n. 3. simul niteo, et nitesco, simul resplendeo. *Not. Tir.* p. 183. Connituit, con- nitescit. *F.*]

CONNĪTOR, eris, isus, et ixus sum, (*Servius* ad *A.* 1, 144. *connixus* antiquorum, *connisus* re- centiorum esse, ait.) dep. 3. πειράομαι, conor, ad- nitor, operam do, simul et vehementer nitor. *Cic. Fin.* 5, 15. de infantib.: Cum autem paulum fir- mitatis accesserit, connituntur, ut sese erigant. *Id. Off.* 3, 2. Quantum conniti animo potes, quan- tum labore contendere, tantum fac ut afficias. *Accius* ap. *eund. Divin.* 1, 22. Cornibus connitier in me arietare, pro *conniti* paragoge. [**Cic. Arat.* 290. Atque genu flexo taurus connititur ingens.] *Curt.* 7, 3. Conniti ad surgendum. *Caes. B. C.* 1, 46. Equitatus in summum jugum virtute connititur, *h. e.* nisu ascendit. *Tac. A.* 15, 66. Conniti ad convincendum aliquem. Et *ib.* 51. Primores clas- siariorum labefacere connixa est. [**Liv.* 9, 31. Conniterentur uno animo omnes invadere hostem.] ℙ Pro parere, niti enim dicuntur mulieres, cum pariunt, quod faciunt nixus edendo. *Virg. Ecl.* 1, 15. Capella gemellos silice in nuda connixa reli- quit, ubi *Servius*: pro eo quod est *enixa*, id est partu soluta: nam hiatus causa mutavit praeposi- tionem, sicut (*A.* 1, 566.) *secludite curas* pro *ex- cludite*. ℙ Sunt qui scribant *conitor*, *conixus* uni- ca *n*, quasi non a *con*, sed a *co*, et *nitor* com- ponantur. Ne placeat.

CONNĪVENTĬA, ae, f. ἐπίμυσις, actus conni- vendi: et translate dissimulatio peccati. *Ascon. Verr.* 2. *in f.* seu *action. in Verr.* 1. Ad gratiam ne Hortensii, an suam, an etiam conniventia Ci- ceronis ipsius, parum comperimus. *Lampr. Alex. Sev.* 54. Tribunos capitali supplicio affecit, quod per conniventiam seditionem fecissent exercitus. Al. leg. *cohibentiam*. V. COHIBEO.

CONNĪVEO, ives, ivi, vel ixi, n. 2. ἴλλω, μύω, καταμύω, oculos claudo: ab obsoleto *niveo* (quod idem valet), inquit *Voss.* in *Etymol.*, vel a νεύω, oculis innuo, ut aliis placet: vel a συννεφέω, ob- scuror, ut *Martinio* videtur. *Cic. N. D.* 2, 57. Munitae sunt palpebrae tanquam vallo pilorum, quibus et apertis oculis, si quid incideret, repel- leretur, et somno conniventibus, etc. (Pro *con- nivere somno*, etiam *connivere* absolute dixit *Appul. Met.* 4. et 8.) *Id. Har. resp.* 18. Conniventes ocu- los Appii Claudii Caeci optare. *Suet. Cal.* 51. Ad tonitrua et fulgura connivere, et caput obnubere solebat. *Sil.* 7, 729. Connivent, solemque pavent agnoscere visu. *Plin.* 11, 37, 57. Graviores ali- tum inferiore gena connivent: columbae, et simi- lia, utraque. *Id. ib.* 54. Duo omnino gladiatores, qui contra comminationem aliquam non connive- rent: et ob id invicti. *Turpil.* ap. *Prisc.* 9, 866. Dum ego connixi somno, hic sibi prospexit etc. ℙ Cum accus. *Cassius. ib.* Nam non connivi ocu- los ego deinde sopore, *nisi malis esse accus. Grae- cum, ut subintelligatur* κατά. ℙ Translate. *Pl. Most.* 3, 2, 144. *Tr.* Viden' coagmenta in foribus? *Th.* video. *Tr.* specta, quam arcte dormiunt? *Th.* dormiunt? *Tr.* illud quidem, ut connivent, volui dicere. *Lucr.* 5, 776. de sole, et luna deficientib. Cum quasi connivent, et aperto lumine rursum Omnia convisunt. *Gell.* 16, 3. Cava ventris ac stomachi inanitate diutina contrahuntur et conni- vent. *Cic. Coel.* 17. Multa nobis blandimenta na- tura genuit, quibus sopita virtus conniveret. *Gell.* 13, 27. *sub f.* Mens debet esse erecta, ardua, nun- quam connivens, nunquam aciem suam flectens. ℙ Saepe ponitur pro dissimulare, quasi claudendo oculos, ne perperam facta videantur: Ita dicunt etiam familiari locutione. *Cic. Coel.* 24. Pro Dii immortales! cur interdum in hominum sceleribus aut connivetis, aut praesentis fraudis poenas in diem reservatis? *Id. Phil.* 1, 7. *extr.* Ea ipsa con- cedo: quibusdam in rebus etiam conniveo. (Adde *Agr.* 2, 28. *post med.*) *Pers.* 6, 50. Vae, nisi connives! *Gell.* 2, 2. In publicis locis atque mu- neribus patrum jura cum filiorum, qui in magi- stratu sunt, potestatibus collata, interquiescere paululum, et connivere. ℙ Quod quidam ex *Silio* afferunt 7, 462. pacemque serenis Connivens oculis; *condiscens* alii reponunt, multo rectius. ℙ Dici- mur etiam *connivere*, cum oculos non omnino, sed paene claudimus, ut acrius aciem intendamus, aut nimium fulgorem evitemus. *Plin.* 11, 37, 54. Ne- roni fuerunt oculi, nisi cum conniveret, ad prope admota hebetes. ℙ Olim fuit etiam *connivo*, *is*, tertiae conjugat. teste *Prisc. l. c.* 1. Hinc *Calvus ib.* Cum gravis ingenti connivere pupula somno. ℙ Sunt qui scribunt *Coniveo* unico *n*, sed paucissi- mos admodum habent fautores.

CONNIXUS. V. CONNISUS.

CONNŪBĬĀLIS, e, adj. γαμήλιος, ad connubium pertinens, conjugialis. *Ov. Her.* 6, 41. Heu! ubi pacta fides? ubi connubialia jura? *Stat. Th.* 5, 112. Connubialia vincla. *Claud. IV. Cons. Honor.* 649. Carmen connubiale, *h. e.* epithalamium. Sic *Id. ep. ad Seren.* 18. Vectigal connubiale lyrae.

CONNŪBĬĀLĬTER, adv. connubiali more. *Ca- pell.* 6. *sub in.* Cum ad Philologiae concilianda consortia procum affatim connubialiter allegaret.

CONNŪBĬUM, ii, n. γάμος, ἐπιγαμία, jus conju- gii legitimi, ut *Servius* ad *A.* 1, 73. tradit, seu ut *Ulp. Regular. tit.* 6. definit, uxoris jure ducen- dae facultas: a *con* et *nubo*. Addit *Ulp. ib.* Con- nubium habent cives R. cum civibus R., cum Lati- nis autem et peregrinis ita, si concessum sit: cum servis nullum est connubium. Hinc in veterib. ae- neis tabulis, quas plerique *honestas missiones* ap- pellant, at rectius *diplomata* dixeris, sub Vespa- siano, Domitiano, et Hadriano, ap. *Grut.* 573, 1, 2. et 3. et 574, 6. et 575, 1. militibus emeritis *ci- vitatem dedit, et connubium cum uxoribus, quas tunc habuissent, cum est civitas iis data: aut si caelibes essent, cum iis, quas postea duxissent.* Ex quibus patet, uxorem non esse legitimam jure ci- vili Romanorum illam, quae ex eo populo ducatur, quocum connubium non sit: neque communicari cum illa civium R. commoda, neque natos inde li- beros cives R. esse, (quamvis ingenui et liberi futuri sint) nisi jus connubii concedatur, ut cum emeritis his militibus imperatorum liberalitate fa- ctum est. *Liv.* 1, 9. Connubia non erant Roma- nis cum finitimis. Et 4, 4. Ut connubium patri- bus cum plebe esset. Et *ib.* 3. Dare connubium finitimis externisque. [**V.* quos in hanc rem laudat *Ernest.* in *cl. Cic.* s. h. v. Adde *Tac. H.* 3, 34. Adolevit Cremona annexu connubiisque gentium. *Liv.* 8, 14. Ceteris Latinis connubia commercia- que et concilia inter se ademerunt.] ℙ Item ipsum conjugium. *Cic. Or.* 1, 9. Romulus Sabinorum connubia conjunxit. *Sall. Jug.* 21. Persae paula- tim per connubia Getulos secum miscuere. *Curt.* 8, 4. *ad f.* Persas et Macedones connubio junge- re. *Virg. A.* 1, 73. Jungere aliquam alicui con- nubio stabili. *Sall. Jug.* 80. Ejus civitatis lingua modo conversa connubio Numidarum, *h. e.* junctis affinitatibus cum Numidis. *Virg. A.* 4, 214. Re- pellere connubia alicujus. *Ov. Met.* 6, 428. Jun- gere sibi aliquem connubio filiae. *Virg. A.* 3, 319. et *Val. Fl.* 8, 421. Servare connubia, *h. e.* tene- re, tueri fidem matrimonii. ℙ Ap. *Ov. Amor.* 2, 7, 21. Inire connubia alicujus est, cum ea con- cumbere. Adde *Lucr.* 3, 778. *Mart.* 6, 11. Lusus

erat sacrae connubia fallere taedae, *h. e.* adulteria committere. ℙ Translate. *Plin. init.* 16. Pomiferae arbores ab homine didicere blandos sapores adoptione et connubio, *h. e.* insitione. ℙ Secunda syllaba longa est natura, produciturque a *Virg. cit.* 3. et *A.* 4. et alibi, et ab *Ov. Val. Fl.* et aliis: at corripitur per systolen tum *A.* 1. *cit.*, tum alibi non semel; ab *Ov.* quoque *cit. Met.* 6. et alibi, a *Lucr. l. c.*, et aliis. ℙ Scribi etiam potest *conubium* simplici *n*, ut est in antiquis monumentis, et Pandectis Florentin.

CONNŪBIUS, a, um, adj. ad connubium pertinens. *Appul. Met.* 9. Mulieres liberas, et connubia lege sociatas corrumpis. Hic *Oudendorpius* recte monet, in MSS. et plerisque editionib. *sociata* haberi, non *sociatas*, ac propterea ita esse locum interpretandum: Corrumpis mulieres ingenuas, et connubia, quae sociata et inita sunt ex lege. Patet igitur minime Latinum esse adjectivum *connubius*.

CONNŪBO, is, n. 3. idem quod nubo. *Appul.* Nescientibus parentibus puellari aetate connupseramus. Ita *Faber*, *Juncker.* et alii. Ego nondum ea verba in *Appulejo* reperi.

CONNŪDĀTUS, a, um, adj. idem ac nudatus. *Plin.* 28, 7, 23. Mulier in mense connudata, *h. e.* nudata cum in menstruis est.

CONNŬMĔRO, as, avi, atum, a. 1. idem ac numero vel annumero, *connumerare*, συναριθμέω. *Paul. Dig.* 1, 5, 14. Inter liberos connumerabitur. *Ammian.* 25, 4. Vir profecto heroicis connumerandus ingeniis. *Arnob.* 5, 187. Quemadmodum connumeratis et dicitis. ℙ *Ovidio* etiam tribuitur *Trist.* 5, 4, 20. Se quoque in exemplis connumerare solet. Sed *annumerare* plerique omnes legunt.

[CONNUNCĬO, as, a. 1. simul nuncio. *Not. Tir.* p. 42. Connunciat. *F.*]

[CONNŬO, is, n. 3. simul innuo. *Not. Tir.* p. 127. Connuit. *F.*]

[CONNUTRĬO, is, a. 4. simul nutrio. *Not. Tir.* p. 123. Connutrit. *F.*]

CŎNŌN, ōnis, m. *Κόνων*, Atheniensium dux fuit, qui proelio victus a Lysandro Lacedaemoniorum duce, sponte abiit in exsilium ad Artaxerxem Persarum regem, cujus auxilio patriam, cui servitutem attulerat, in libertatem restituit. *Justin. l.* 5. et 6. Fuit praestantissimus imperator, et filium Timotheum, et ipsum summum imperatorem, hominemque doctissimum reliquit. V. *Nepotem*, qui utriusque vitam conscripsit. ℙ Fuit et alius Conon Samius astrologus, qui septem libros de Astrologia edidit, cujus mentionem facit *Catull.* 66, 7., *Virg. Ecl.* 3, 40. et *Senec. Q. N.* 7, 3.

CŌNŌPĒUM, i, n. velum circa lectum ad arcendos culices, quos Graeci *κώνωπας* vocant. Apud Aegyptios in usu maxime erat, cum propter paludes Nili magna culicum copia infestarentur. Graece scribitur *κωνωπεῖον*, et in quodam epigr. etiam *κωνώπεον*: qua ratione *Hor. Epod.* 9, 16. Sol aspicit conopeum, paenult. correpta. Et *Prop.* 3, 9, 45. Foedaque Tarpejo conopea tendere saxo. At *Juven.* 6, 80. Ut testudineo tibi Lentule conopeo etc., ubi spondaicus est versus. ℙ Scribitur et *conopium*: atque hoc modo scribi malunt. *Bentl.* et *Heins.* cum paenult. correpta usurpatur: quia Graece et *κωνώπιον* legitur, extrita, ut mos est illis, praepositiva diphthongi. ℙ Voce hac usus est etiam *Varr. R. R.* 2, 10. *ad f.* ne forte putes esse solum poeticam.

CONOPON Diabasis, *κωνώπων διάβασις*, locus est in insula contra quartum Nili ostium, in quem statis anni temporibus culices transire solent. *Κώνωπες* enim sunt culices, et *διάβασις*, transitio. *Plin.* 4, 12, 24.

[CŌNOPS, ōpis, m. *κώνωψ*, culex. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Gud.* 143, 2. C. Rammius Conops. *F.*]

CŌNOR, aris, atus sum, dep. 1. *πειράομαι*, *ἐπιχειρέω*, nitor, tento, do operam, aggredior, molior, cogito, mihi propono. *Ter. Andr.* 4, 1, 53. Conari manibus, pedibus, noctesque et dies, dum prosim tibi. *Nep. Datam.* 7. Qui prius cogitare, quam conari consuesset. *Cic. Or.* 30. Vides, Demosthenem multa perficere, nos multa conari: illum posse, nos velle. *Id. ib.* 10. Conari opus magnum et arduum. *Id. Rosc. Am.* 19. Quod planum facere non modo non possis, verum ne coneris quidem. *Id. Cat.* 2, 9. Desperant, se id, quod conantur, consequi posse. *Id. Or.* 2, 14. *sub f.* Poetas omnino, quasi alia quadam lingua locutos, non conor attingere. *Id. Quint.* 20. Conaris hoc dicere, neminem exstitisse, qui etc.? *Id. Div. Verr.* 14. Nunquam ille me opprimet consilio: nunquam ullo artificio pervertet: nunquam ingenio me suo labefactare atque infirmare conabitur, *h. e.* audebit, poterit. *Nep. Ann.* 8. Conari multa stulte. *Lucr.* 6, 768. ipsa de re nunc dicere conor. *Ter. Ph.* 1, 2, 2. Conari obviam alicui, *subaudi* ire. ℙ Proverbium, seu potius sententia est illud *Manil.* 1, 95. Omnia, conando, docilis solertia vincit. ℙ Part. *Conans* ap. *Cic. Fam.* 5, 12. Coram me tecum haec agere conantem deterruit pudor quidam. *Virg. A.* 9, 398. Oppressum rapit, et conantem plurima frustra. *Conandus* ap. *Caes. B. C.* 1, 31. Nactus aditus ad ea conando, quod etc. Et *ib.* 65. Quod fuit illis conandum, atque omni ratione efficiendum. *Conatus* ap. *eund. B. G.* 1, 12. Id oppidum oppugnare conatus, expugnare non potuit. ℙ *Conarem* pro *conarer* legi apud *Prisc.* ex *Ennio*, referunt quidam, quod ego nondum vidi.

CONQUADRĀTUS, a, um, adj. in quadri formam redactus, *τετραγωνισθείς*. *Colum.* 8, 3. *ad f.* Perticae conquadratae.

CONQUADRO, as, avi, atum, a. 1. in quadrum formare, *τετραγωνίζω*. *Varr.* ap. *Non.* 2, 481. et 12, 9. Aureum later, quod conquadravit religio. ℙ Item aptus sum, par fio, convenio. *Sid. ep.* 2, 2. Hinc aquarum surgit cella coctilium, quae consequenti unguentariae, spatii parilitate conquadrat. Et *ep.* 4. Illi familiae splendor, probitas morum, patrimonii facultas in omne decus pari lance conquadrant. Et *ep.* 3, 7. *ad. f.* Vero dicta conquadrant.

CONQUAESTOR, oris, m. idem ac conquisitor, vel simul quaestor. *Varr. L. L.* 5, 8., ubi tamen lectio nonnihil dubia est.

CONQUASSĀTIO, onis, f. *συσσεισμός*, concussio, commotio. *Cic. Tusc.* 4, 13. Morbus, et aegrotatio ex totius valetudinis corporis conquassatione et perturbatione gignuntur.

CONQUASSĀTUS, a, um, part. a *conquasso*, concussus. *Lucr.* 3, 442. Conquassatum corpus. *Cic. Sext.* 26. Extereas nationes illius anni furore conquassatas videbamus.

CONQUASSO, as, avi, atum, a. 1. *συσσείω*, concutio. *Cic. Div.* 1, 43. Apulia maximis terrae motibus conquassata est. ℙ Item contero, confringo. *Cato R. R.* 52. Si calix erit, conquassato. ℙ Translate. *Lucr.* 3, 600. Conquassatur enim tum mens animique potestas Omnis. *Sulpic.* ad *Cic. Fam.* 4, 5. *a med.* Omnes provinciae conquassatae sunt. Et *Firmic. Mathes.* 3, 13. *n.* 4. Maximis periculis conquassari.

*CONQUATERNO, as, quaternos, vel quaterna jungere. *Glos. Gr. Lat.* *Ζευγίζω κατὰ τέσσαρα*, Conquaterno. *B. A.*

CONQUĔROR, ereris, estus sum, dep. 3. *μέμφομαι*, *ἀγανακτέω*, idem quod queror, aut valde queror, doleo, deploro, *Cic. Sext.* 2. Nihil ab eo praetermissum est, quod aut pro republica conquerendum fuit, aut pro reo disputandum. *Id. Fam.* 5, 2. *circa med.* Nihil tecum de tui fratris injuria conqueror. *Id. Verr.* 2, 4, 50. Non illi decumarum imperia, non bonorum direptiones, non iniqua judicia, non vim, non coutumelias conquerebantur. [*Adde *Tac. H.* 1, 54.] *Caes. B. C.* 1, 74. Et quod non ab initio fecerint, conqueruntur. *Sil.* 8, 94. Conqueriturque tibi, *h. e.* tecum. *Catull.* 64, 164. ignaris nequidquam conqueror auris. *Liv.* 1, 53. Patris in se saevitiam intolerabilem conquerens. *Senec. fragm.* a *Niebhurio edit.* p. 100. Conquesturus venit. [*Tac. A.* 15, 60. Uti viseret conquerereturque, cur Pisonem aditu arceret. Et *ib.* missum, conquestumque, quod. *Suet. Tit.* Deserti se conquerenti. Adde *Eund. Claud.* 2.] ℙ Inter *conqueri*, et *lamentari* hoc interest, quod illud est graviter dolere justa accusatione admixta, et ut virum decet, hoc muliebri ejulatu et fletibus, feminarum more. *Pacuv.* ap. *Cic. Tusc.* 2, 21. Conqueri fortunam adversam, non lamentari decet: Id viri est officium: fletus muliebri ingenio additus. [*Saepius tamen dicitur de feminis. *Tibull.* 1, 10, 54. Scissosque capillos Femina perfractas conqueriturque fores. *Ov. Met.* 9, 174. Conquerar an sileam?]

CONQUESTĬO, onis, f. *μέμψις*, actus conquerendi. *Cic. Q. Fr.* 1, 1, 7. Ubi nullum auxilium est, nulla conquestio, nullus senatus, nulla concio, *h. e.* nullus locus conquerendi, et accusandi eos, qui injurias fecerunt. *Suet Tib.* 70. Composuit et carmen lyricum, cujus est titulus: Conquestio de L. Caesaris morte. *Senec. ep.* 78. Conquestiones dolorum praeteritorum. *Hieron. adv. Jov.* 47. Deinde per noctes totas garrulae (uxoris cum viro) conquestiones: Illa ornatior procedit in publicum, haec honoratur ab omnibus; ego in conventu feminarum misella despicior. ℙ Apud rhetores *conquestio* est una ex tribus conclusionis, seu perorationis partibus, in qua auditorum misericordiam captamus. In hac primum auditoris animum mitem et misericordem conficere oportet, quo facilius conquestione commoveri possit. Haec ex *Cic. Inv.* 1, 52. et 55. [*Cf. *Ernest. lex. technol. Lat.* p. 85. et *Ejusd. lex. technol. Gr.* in vv. *ἔλεος* et *σχετλιασμός*.] ℙ Translate. *Plin.* 10, 23, 33. Coturnicum volantium conquestio labore expressa.

[CONQUESTUS, a, um, part. a *conqueror*, qui conqueritur. *Suet. Tib.* 34. Corinthiorum vasorum pretia in immensum exarsisse, graviter conquestus. *F.*] [*Tac. H.* 1, 54. Ut acerrimi militum et praesentia conquesti, per tenebras et inscitiam ceterorum occiderentur.]

CONQUAESTUS, us, m. idem quod conquestio. In sexto casu *Liv.* 8, 7. *ad f.* Tum libero conquestu exortae voces sunt. Adde *Sil.* 10, 291. et *Stat. Achil.* 1, 399.

CONQUĬESCO, is, evi, etum, n. 3. *ἡσυχάζ*[...] idem quod quiesco, cesso, consisto. *Cic. Fin.* 5, 20. Videmus igitur, ut conquiescere ne infant[es] quidem possint. *Id. Att.* 1, 5. *sub f.* Nos ex omni[bus] molestiis et laboribus uno illo in loco (*Tu*[scu]*lano*) conquiescimus. *Id. Fam.* 1, 1. Tu nisi per[fecta] re, de me non conquiesti. *Syncope pro* con[quievisti]. *Caes. B. C.* 3, 75. Impedimenta prae[misit], ac conquiescere ante iter confectum vetui[t]. *Id. B. G.* 7, 46. Ut meridie conquieverat, *h.* [...] in lecto jacuerat dormiendi causa. [*Suet. Au*[g.] 78. Paulisper conquiescebatur i. q. dormiebat, [...] nostr. *ruhen*, *Ruhe halten.*] ℙ Translate. *Ci*[c.] *Mil.* 14. Quando illius postea sica conquievit? *I*[d.] *Agr.* 1, 7. Vectigal conquiescit. *Id. Manil.* [...] Navigatio conquiescit. *Id. Rabir. Post.* 15. *ad* [...] Hieme omnia bella conquiescunt. *Id. Dom.* 3[...] Nunquam conquiescit fletus bonorum. *Id. Mil.* 2[...] *extr.* Conquiescere ab armis. *Id. Att.* 12, 39. *ext*[r.] Conquiescent litterae, nisi quid novi exstiterit. *I*[d.] *Rosc. Am.* 26. Ita postremo ejiciuntur, ut ne a[d] saxa quidem mortui conquiescant. [*Liv.* 21, 1[...] Non manes, non stirpem ejus conquiescere vivi[...] ℙ Illa sunt medicorum. *Cels.* 6, 6. *n.* 34. Ant[e]quam sudor et calor domi conquierint, pro *co*[n]*quieverint.* *Id.* 2, 8. Febris conquievit. *Id.* [...] 19. *sub f.* Si inflammatio non conquierit. *Id.* [...] 26. *n.* 21. Sanguis conquiescit. ℙ Illa quoqu[e] translata, atque elegantissima sunt, in quibus no[n] cessatio ab opere, sed quies animi, securitas, [et] voluptas in re aliqua significatur. [*Nos: *Ruh*[e] *Erholung finden.*] *Cic. Fam.* 9, 6. *ad f.* In no[stris] studiis libentissime conquiescimus. *Id. Arch.* 6. Hic homo suppeditat nobis, ubi et animus e[x] hoc forensi strepitu reficiatur, et aures convici[o] defessae conquiescant. *Id. Fam.* 2, 1. *extr.* U[t] aetas nostra ingravescens, in amore atque in ado[]lescentia tua conquiescat. *Id. Amic.* 6. Conquie[]scere in amici mutua benevolentia. [*Liv.* 1, 4[...] Jam enim ab scelere ad aliud spectare mulier sce[]lus: nec nocte, nec interdiu verum conquiescer[e] pati.] ℙ Proverbii genus est illud *Pl. Ps.* 1, 1[,] 121. De istac re in oculum utrumvis conquiescit[o.] V. huic simile in AURIS. ℙ *Conquiesse* pro *con*[]*quievisse* est ap. *Liv.* 30, 13. *ad f.*, et *conquier*[it] pro *conquieverit* ap. *Cels.* 7, 19. ℙ [Part. *Conquie*[]*turus* ap. *Cic. Mil.* 25. Si urbs ab armis sine Mi[]lonis clade nunquam esset conquietura. *F.*]

CONQUILIATUS. V. CONCHYLIATUS.

CONQUINISCO, iscis, quexi, n. 3. *ὑποκινέω*, *ὑποκύπτω*; est a *con*, et inusit. *quinisco*, a *κινέω* moveo: significat autem inclinare se in faciem: ita enim interpretantur *Non.* 2, 118. et *Prisc.* 10, 88[...] qui a vetustissimis tantum usurpatum fuisse ait. *Pomp.* ap. *Prisc. l. c.* Accessi ad patrem: prend[o] manum, in terra ut cubabat nuda, ad eum ut con[]quexi, interim *me* mulieres conspiciunt. ℙ Trans[]lato et obsceno sensu idem significat ac cevere, ocquiniscere, nempe incurvare se ad stuprum pa[]tiendum, ut pueri solent. *Pl. Cist.* 4, 1, 5. Fa[]ciundum est puerile officium: conquiniscam ad ci[]stulam, *h. e.* inclinabo me, ut cistulam ex hum[o] tollam. *Id. Ps.* 3, 2, 75. Si iste ibit, ito: sta[]bit, astato simul: Si conquiniscet istic, ceveto si[]mul. V. OCQUINISCO et PUERILIS.

CONQUĬNO, as. V. COINQUINO.

CONQUĪRO, is, isivi, istium, a. 3. *ἀναζητέω*, *συμπορίζομαι*, diligenter quaero, investigo, com[]paro: a *con*, et *quaero*. *Cic. Off.* 3, 33. Conqui[]rere undique suavitates. [*Eodem modo *Id. Fin.* 1, 13, 42. Nunc expetitur (sapientia) quod es[t] tanquam artifex conquirendae et comparandae vo[]luptatis.] *Id. Acad.* 4, 27. studiose omnia. *Id. Verr.* 2, 4, 19. Conquiri Diodorum tota provinci[a] jubet. [*Liv.* 31, 11. Ac magnam partem eorum (transfugarum) palam Carthagini obversari dici[,] quos comprehendi conquirique debere, etc. *Suet. Vit.* 10. Centum atque viginti conquiri et supplici[o] affici imperavit. *Liv.* 22, 52. Consulem conquisi[]tum, sepultumque quidam auctores sunt.] *Caes. B. C.* 1, 61. Toto flumine Ibero naves conquirere. *Sall. Jug.* 78. ex agris quam plurimum pecoris. *Vatin.* ad *Cic. Fam.* 5, 9. terra marique aliquem. *Vellej.* 2, 22. aliquem ad mortem. *Nep. Dion.* 8. socios ad aliquem interficiendum. *Plin.* 36, 12, 17. opes meretricio quaestu. [*Liv.* 25, 7. Triumviri bini: uni sacris conquirendis — alteri etc. *Id.* 40, 37. Pontifex maximus piacula irae deum conquirere jussus.] *Tac. H.* 3, 76. dona ac pecunias acerbe per municipia. *Id. A.* 15, 21. suffragia. ℙ Translate. *Cic. Or.* 3, 8. Sed quid ego vetera conquiram, cum mihi liceat uti praesentibus exemplis atque vivis? [*Id. Agr.* 2, 35. Aliquid sceleris conquirere, i. e. committendi facinoris occasionem quaerere.] *Auct. Dial. de orat.* 15. Mecum ipse conquiro causas hujus differentiae. *Tac. A.* 15, 56. Conquirere omnes artes ad aliquem opprimendum. *Id. ib.* 12, 68. solatia. *Id. ib.* 14, 44. argumenta. [*Suet. Aug.* 71. Ad vitiandas virgines promptior, quia sibi undique etiam ab uxore conquirerentur. Adde *Eund. Tib.* 43. *Prop.* 1, 2, 23. Non illis studium vulgo conquirere amantes, i. e. nimio ornatu, malis artibus allicere.] ℙ Quod ap. *Festum*

gitur *Conquirere, coercere;* critici monent legenum esse *Coinquire*, vel *Coinquere*, (de quo V. io loco.) ut sermo sit de arboribus deputandis, et oercendis. ℙ [Part. *Conquirens* ap. *Vell.* 2, 41. Conuirentibus eum ad necem. *Conquirendus* ap. *Hirt.* *Afr.* 8. Ad reliquas naves conquirendas. *F.*]

CONQUĪSĪTE, adv. studiose, cum cura, ζητητικῶς. *Auct. ad Her.* 2, 31. Haec si ut conquisite onscripsimus, ita tu diligenter fueris consecutus tc. *Gell.* 3, 10. *sub f.* Haec Varro conquisite adnodum scripsit. *Afran.* ap. *Non.* 1, 117. Comnercata conquisite edulia.

CONQUĪSĪTĬO, onis, f. ζήτησις, actus conquiendi, investigatio. *Cic. Univ.* 2. *extr.* Difficillinum est in omni conquisitione rationis exordium. *Tac. H.* 2, 84. Conquisitio pecuniarum. [*Liv.* , 3. Conquisitio piaculorum.] ℙ *Conquisitio militum* est militum delectus, cum imperator pro sua uctoritate, quos ei visum fuerit, etiam invitos d militiam conscribit. Id in majoribus plerumque eipubl. periculis fieri consuevit. Alioqui enim ultro omina dabant. *Cic. Prov. cons.* 2. Exercitus ille oster, superbissimo delectu, et durissima conquiitione collectus, omnis interiit. *Liv.* 23, 32. *sub f.* Ut in Piceno agro conquisitionem militum haberet. *Id.* 25, 6. *ad f.* Conquisitionem ingenuorum per gros facere. Al. leg. *habere.* Adde 29, 34. et 35.

CONQUĪSĪTOR, oris, m. qui conquirit, ζητητής. Specialiter conquisitores dicti sunt, qui a magistraibus mittebantur ad conquirendos, qui nomina miitiae darent, ut in v. praec. dictum est: *Cic. Mil.* 5. Si Italiae delectus, ut nonnulli conquisitores ui dictitant, si haec arma, si delecta juventus ontra Milonis impetum armata est. *Liv.* 21, 11. *xtr.* Qui duo populi, delectus acerbitate consteruati, retentis conquisitoribus etc. *Hirt. B. Alex.* 2. n omnes partes legatos conquisitoresque delectus abendi causa miserant. ℙ Huc adlusisse videtur *Pl. Merc.* 3, 4, 80. Certum est, praeconum jubere am quantum est conducier, qui illam investigent. Post ad praetorem illico ibo, orabo ut conquisitoes det mihi in vicis omnibus. ℙ Item exploatores, qui aliorum facta clam arbitrantur, ὠτακουσταί. *Pl. Amph. prol.* 65. Ut conquisitores singuli in subsellia eant per totam caveam etc.

CONQUĪSĪTUS, a, um, part. a *conquiro*, ζητηθείς, diligenter quaesitus, studiose comparatus. *Cic. Agr.* 2, 35. *ad f.* Conquisiti atque electi coloni. *Cels.* 5, 26. *n.* 23. Peregrina et conquisita medicamenta. *Lucr.* 3, 420. Conquisita diu dulcique reperta labore Carmina. *Caes. B. G.* 6, 27. Urorum cornua studiose conquisita ab labris argento circumcludunt. *Cic. Tusc.* 5, 21. Mensas conquisitissimis epulis exstruere. [*Liv.* 29, 18. Pecuniam omnem conquisitam in thesauros Proserpinae referri jussit.] ℙ Dicitur et de re mala. *Cic. Har. resp.* 26. *extr.* Si unum hominem poeta aliquis, fictis conquisitisque vitiis deformatum, vellet inducere.

CONRECTOR. V. CORRECTOR.

CONRĔCUMBENS et Correcumbens, entis, part. ab inusit. conrecumbo συγκατακλινόμενος, simul recumbens. *Tert. Testim. anim.* 4. In convivio eorum, quasi praesentibus, et conrecumbentibus etc.

CONRĔGĬONE, aut veteri scribendi more, conrecione, significat e regione, *Festo* teste, legiturque etiam in antiqua augurali formula templi effandi ap. *Varr. L. L.* 6, 2. Scaligero ita emendante: *Interea conregione, conspicione, cortumione, utique ea rectissime sensi.* Conregione, *h. e.* intra eas regiones, qua oculi conspicient, ut ipsemet *Varro* mox interpretatur.

CONREGNO, as, n. 1. simul regno, παραδυναστεύω. *Paul. Nol. carm.* 25, 227., *Sulp. Sev. Hist.* 2, 33. *Tert. adv. Jud.* 8. Cleopatra conregnavit Augusto annis tredecim.

CONRĔSŪPĪNĀTUS et Corresupinatus, a, um, adj. simul resupinatus. *Tertull. Anim.* 48. Neque corresupinatis internis etc.

CONRĔSUSCĬTĀTUS et Corresuscitatus, a, um, part. a *conresuscito*, simul resuscitatus. *Tert. Resurr. carn.* 23. ex *D. Paul. ad Coloss.* 2. *v.* 12.

[CONRĔSUSCĬTO, as, a. 1. simul resuscito. *Hieron. adv. Jov.* 1, 38. Nunc autem Deus conresuscitavit, et consedere nos fecit in coelestibus in Christo Jesu. *F.*]

CONRĔUS et Corrēus, i, m. qui ob eandem causam reus est, συνένοχος. *Ulp. Dig.* 34, 3, 3. Dum a conreo meo petitur, ego inquietor.

CONRĪDĔO,

CONRŌDO,

CONRŪGO,

CONRŬO, atque ejus generis reliqua quaere in CORRIDEO, CORRODO etc.

CONRUSPARI, vel Corruspari, est conquirere, scrutari. *Plautus*: Conruspare tua consilia in pectore. Haec *Festus.*

[CONSABURENSIS, e, adj. ad Consaburum vel Consaburonem pertinens, Hispaniae urbem ex *Itiner. Antonin.* XLIV. mill. passuum dissitam a Toleto, quae nunc *Consuegra.* *Plin.* 3, 3, 4. Stipendiariorum autem celeberrimi Bastitani, Consaburenses, Dianenses. *Inscr.* ap. *Grut.* 909, 14. Q. Domitius Q. F. Macer Consaburensis. *F.*]

CONSĀCERDOS, otis, m. et f. συμμύστης, qui simul cum alio in eodem sacerdotio est. Est *Symmachi ep.* 10, 74. et *Paul. Nol. ep.* 20. (al. 16.) 2.; habetur etiam in *Inscr.* ap. *De Vita*, *AA. Benev. cl.* I. *n.* 10. Tradente simul Cosinia Celsina consacerdote sua.

CONSACRO etc. V. CONSECRO.

CONSĂLŪTĀTĬO, onis, f. ἀσπασμός, actus invicem salutandi, vel simul salutatio. *Cic. Att.* 2, 18. Huic plausus maximi, consalutatio forensis perhonorifica. *Tac. H.* 4, 72. Nulla inter coeuntes exercitus consalutatio. Adde *Suet. Oth.* 9. et *Tac. A.* 15, 16.

CONSĂLŪTĀTUS, a, um, part. a *consaluto*, a pluribus salutatus. *Tac. H.* 3. *in f.* Domitianum Caesarem consalutatum miles frequens in patrios penates deduxit. [*Suet. Tib.* 17. Unde populo consalutato, circum templa deductus est.]

CONSĂLŪTO, as, avi, atum, a. 1. ἀσπάζομαι, invicem, vel simul saluto. *Cic. Or.* 2. 3. Cum inter se amicissime consalutassent. *Id. Phil.* 2, 24. Quam ex oppidis municipales, obviam necessario prodeuntes, non noto illo et mimico nomine, sed Voconiam consalutabant. *Liv.* 3, 26. Dictatorem eum legati gratulantes consalutant. *Plin.* 28, 2, 5. Consalutare aliquem nomine. *Senec. Vita beat.* 25. Cum Deus undique consalutabor. ℙ Pro simplici saluto. *Petr. Sat.* 7. Ridens eum consalutavi. Et *ib.* 131. Ut me consalutavit, quid est, inquit etc.

CONSĀNESCO, is, anui, n. 3. ὑγιάζομαι, sanus fio. *Cels.* 7, 12. *n.* 4. *de lingua.* Et plerique quidem, ubi consanuerunt, loquuntur. *Colum.* 8, 2. Facta ulcera dum consanescunt, figulari creta linuntur. *Id.* 4, 27. Vitis celeriter consanescit. *Cic. Fam.* 4, 6. *a med.* Hoc tam gravi vulnere, etiam illa, quae consanuisse videbantur, recrudescunt. Al. leg. *consenuisse* minus recte.

CONSANGUĬNĔUS, a, um, adj. συγγενής, ὁμογενής, ὁμοπάτριος, sanguine, hoc est generis vinculo junctus. Stricte *consanguinei* dicuntur a JCtis, *Cajo Instit.* 2, 8. et aliis, fratres et sorores, eodem patre geniti, quamvis fortasse non eadem matre. Hinc saepe praesertim a poetis *consanguineus* ponitur pro fraterno. *Ov. Her.* 14, 121. Et consanguineae quondam centesima turbae, Infelix, uno fratre manente, cadam. *Id. Met.* 8, 476. Consanguineae umbrae. *Stat. Th.* 11, 407. Stat consanguineum campo scelus, *h. e.* fratres ad singularem pugnam parati. *Id. ib.* 60. de Tisiphone. Et consanguineos in proelia suscitet angues, *h. e.* angues suis capillis immixtos, secumque uno partu genitos. (Similem locum habemus ap. *Tibull.* 3, 4, 87. de Cerbero, et ap. *Sidon. carm.* 15, 28. de Briareo.) *Claud. Cons. Prob. et Olybr.* 267. O consanguineis felix auctoribus anne. *Id. B. Gild.* 286. Ne consanguineis certetur cominus armis. Adde *Val. Max.* 5, 5. *n.* 3. et *Acc.* ap. *Cic. Div.* 1, 22. Absolute de sorore. *Catull.* 64, 117. ut linquens genitoris filia vultum, Ut consanguineae complexum etc. ℙ Late autem *consanguinei* vocantur quicumque sanguine inter se connexi sunt, ut *Cassius JCtus* ap. *Ulp. Dig.* 38, 16, 1. *ad f.* definit. Latissime vero omnes conjuncti, sive sint cognati, sive affines. *Cic. Inv.* 1, 24. Hominum genus consideratur natione. Grajus, an Barbarus; cognatione, quibus majoribus, quibus consanguineis. *Caes. B. G.* 1, 11. Ambarri necessarii, et consanguinei Aeduorum. Et *ib.* 33. Aedui fratres consanguineique saepe numero ab senatu appellati. *Sil.* 1, 608. et 655. Roma consanguinea Sagunti. (V. dicta in AEDUI.) *Caes. B. G.* 7, 77. Propinqui et consanguinei nostri. *Virg. A.* 7, 366. Et consanguineo toties data dextera Turno: Ubi *Servius:* Filius est enim Veniliae sororis Amatae. *Claudian. in Rufin.* 2, 237. Quid consonguineas acies, quid dividis olim Concordes Aquilas, *h. e.* exercitus, amicos, et affines etiam. ℙ Translate. *Virg. A.* 6, 278. Et consanguineus Leti Sopor. (κασίγνητος θανάτοιο. *Homer. Iliad.* 14, 231.) et *Colum. prooem.* 1. *sub in.* Res rustica, quae sine dubitatione proxima et quasi consanguinea sapientiae est. ℙ *Consanguineum* pro *consanguineorum* est ap. *Lucret.* 3, 73.

CONSANGUĬNĬTAS, atis, f. συγγένεια, sanguinis conjunctio, ut in v. praec. dictum est. Stricte pro fraternitate. *Ulp. Dig.* 38, 8, 4. Consanguinitatis jura a patre oriuntur: proximitatis autem nomine mater etc. Adde *Procul. ib.* 1, 7, 44. ℙ Late pro quacumque sanguinis conjunctione. *Virg. A.* 2, 87. Consanguinitate propinquus. *Liv.* 7, 9. Caeritem populum, misericordia consanguinitatis, Tarquiniensibus adjunctum fama ferebat. Adde 8, 5. ℙ Translate. *Tertull. adv. Haeretic.* 32. *ad f.* Consanguinitas doctrinae, *h. e.* consensus, concordia, similitudo.

CONSĀNO, as, a. 1. ἀκέομαι, ἐξυγιαίνω, idem quod sano. *Colum.* 4, 29. Nec propter gelicidia corticem movet, ut cicatricem consanet. Et *ib.* 24. *sub f.* Vitis laniata putrescit humoribus, ne plagae consanentur. ℙ Neutra significatione, consanescere. *Ulp. Dig.* 21, 1, 10. Si homini digitus abscissus sit, membrive quid laceratum; quamvis consanaverit etc. Ita *Torrent.*; at *Holoander* habet *consolidaverit.* Suspicatur *Hotomann.* legendum *consanuerit.* [*Cf. *Duk. Lat. Jct.* 342.]

CONSARCĬNĀTUS, a, um, part. a *consarcino*, συῤῥαφθείς, consutus, adsutus. *Ammian.* 31, 2. Indumenta ex pellibus silvestrium murium consarcinata. *Appul. Met.* 7. Centunculi male consarcinati. ℙ Translate. *Gell.* 13, 24. Verbum supplendi numeri causa extrinsecus additum et consarcinatum. *Ammian.* 16, 8. Suasitque consarcinatis mendaciis, laesae majestatis arcessere maritum. *Consutis dolis* eod. sensu dixit *Plaut. Amph.* 1, 2, 211.

CONSARCĬNO, as, a. 1. simul sarcio, συσκευάζω, συῤῥάπτω. Translate. *Gell.* 2, 23. *sub f.* Versus sunt hi Caecilii consarcinantis verba tragici tumoris. *Ammian.* 14, 5. Crimina multa consarcinando. Et *ib.* 9. Aemulis consarcinantibus insidias apud Constantium, *h. e.* comminiscentibus.

CONSARRĪO, is, a. 4. idem quod sarrio, aut simul sarrio. *Cato R. R.* 48. Eo stercus minutum addito, consarrito, glebasque comminuito. *Colum.* 11, 3. *post med.* Sulci omnes consarriendi.

CONSĀTĬO, onis, f. 3. V. CONSITIO.

CONSĀTUS, a, um, part. a *consero*, satus, consitus, seminatus. *Solin.* 9. *ad f.* Olympias Alexandri mater nobiliorem ei patrem acquirere affectavit, cum se coitu draconis consatam affirmaret, *h. e.* gravidam factam, ea ratione qua *conserere arva muliebria* dixit *Lucr.* 4, 1100. *Tertull. Resurr. carn.* 16. Caro ab exordio uteri consata, conformata, congenita animae. *Id. Anim.* 43. Somnus est segregatio consati spiritus.

CONSAUCĬĀTUS, a, um, part. a *consaucio*, sauciatus, vulneratus, τραυματιζόμενος. *Suet. Aug.* 20. Et crus, et utrumque brachium ruina pontis consauciatus.

CONSAUCĬO, as, a. 1. τραυματίζω, τιτρώσκω, idem quod saucio, vulnero. *Auct. ad Herenn.* 4, 19. Crebro et celeri vulnere corpus consauciari. *Suet. Ner.* 26. *extr.* Praetoris caput consauciavit.

CONSĀVĬOR, aris, dep. 1. et Consavio, as, a. κύσομαι, φιλέω, suavior, osculor. *Appul. Met.* 2. Ubi primum consaviatus eum etc. *Id. ib.* 6. Juppiter prehensa Cupidinis buccula, consuaviat. ℙ Legitur et *consuavitus*, et *consuaviat:* quia et *savium*, et *suavium* dicitur.

CONSCĔLĔRĀTUS, a, um, part. a *conscelero*, μιαρός, scelere pollutus, scelestus. *Cic. Rosc. Am.* 24. Furiae parentum poenas a consceleratissimis filiis repetunt. *Id. Verr.* 2, 1, 35. *extr.* Pirata consceleratus. *Id. Pis.* 20. Deorum immortalium has esse in impios et consceleratos poenas certissimas constitutas. *Id. Dom.* 28. *ad f.* Propulsare vim consceleratam. *Id. Cluent.* 67. Illa conscelerata exsectio linguae. *Id. ib.* 10. Nefarius et consceleratus vultus. *Id. Sull.* 10. Consceleratus furor. *Id. Cat.* 2, 9. Mens conscelerata et nefaria. *Id. Sull.* 9. Voluntates conscelerata e et nefariae. *Tac. A.* 15, 55. Intestabilis et consceleratus. *Liv.* 2, 37. *extr.* Conscelerati contaminatique homines. [*Cf. *Id.* 8, 18.] a

CONSCĔLĔRO, as, a. 1. μιαίνω, καταμιαίνω, scelere polluo, contamino. [*Beflecken.*] *Liv.* 40, 8. *sub f.* Agite, conscelerate aures paternas. *Ov. Met.* 7, 34. Cur non et specto pereuntem, oculosque videndo Conscelero? *Catull.* 67, 23. pater ipsius nati violasse cubile Dicitur, et miseram conscelerasse domum.

CONSCENDO, is, endi, ensum, a. 3. ἐπιβαίνω, ἀναβαίνω: a *con*, et *scando*, idem est quod ascendo. *Liv.* 29, 2. *ad f.* Quia equos conscendendi equitibus spatium non fuerat. *Ov. Met.* 6, 222. Conscendere in equos. *Id. Met.* 3, 299. aethera. *Id. Trist.* 3, 8, 1. et *Prop.* 2, 14, 15. currum. *Petr. Sat.* 116. in montem. *Prop.* 1, 6, 3. Riphaeos montes. *Tibull.* 4, 1, 171. excelsos vitis ramos. *Val. Fl.* 2, 444. Et sol aetherias medius conscenderat arces. *Virg. A.* 4, 646. rogum. *Id. ib.* 1, 180. scopulum. *Claud. in I. Cons. Stilich.* 267. et *Suet. Tib.* 17. tribunal. ℙ Saepe est nauticum verbum, et significat navim ingredi. *Cic. Fam.* 14, 7. Navem spero nos valde bonam habere: in eam simul atque conscendi, haec scripsi. *Id. Att.* 14, 16. Conscendere in phaselum. *Id. Fam.* 3, 10. Conscendens jam navem Epheso Laodiceam revertit. Adde *Nep. Datam.* 4. et *Caes. B. C.* 3, 96. *Virg. A.* 10, 155. classem. *Id. ib.* 1, 381. Bis denis Phrygium conscendi navibus aequor. ℙ Et absolute. *Cic. Q. Fr.* 2, 2, *extr.* Velim, quamprimum bona et certa tempestate conscendas. *Id. Att.* 9, 2. Si Cnaeus bene comitatus conscendisset. Adde *Q. Fr.* 2, 6. et *Ov. Trist.* 1, 2, 41. [*Liv.* 37, 11. Postquam conscendisse suos vidit *Id.* 44, 23. Qui Rhodum irent, Thessalonicae conscendere jussi. Sic 22, 19. 44, 35.] ℙ Translate. *Quint. Decl.* 377. *in.* Per hominum Deorumque contemptum ad ultimum nefas conscendere, *h. e.* ad parricidium.

CONSCENSĬO, onis, f. ascensio, ἀνάβασις. Specialiter est actus conscendendi in navem. *Cic. Div.* 1, 32. Conscensio in naves cum fuga.

CONSCENSUS, a, um, part. a *conscendo*, *Just.*

12, 10. Navibus conscensis Oceani litora peragrat. *Id.* 31, 4. Conscensa nave ad Annibalem revertitur.

CONSCĬENTĬĂ, ae, f. συνείδησις, communis plurium scientia, seu notitia alicujus rei, praesertim malae. [*Das Mitwissen um eine Sache.*] *Suet. Cal.* 56. Non sine conscientia libertorum. *Tac. A.* 2, 77. Est tibi Augustae conscientia. *Id. ib.* 2, 40. Simulata conscientia, *h. e.* conscios se simulantes.] *Cic. Catil.* 1, 1. Constrictam jam omnium horum conscientia teneri conjurationem tuam non vides? (Adde *Fin.* 2, 9. *a med.* et *ib.* 22.) [*Id. Phil.* 2, 11. Quis nomen meum in illius gloriosissimi facti conscientia audivit? i. e. societate.] *Tac. A.* 6, 21. Quoties super negotio consultaret, liberti unius conscientia utebatur *Id. Agr.* 2. Illo igne conscientiam generis humani aboleri arbitrabantur, *h. e.* comburendo cujusdam historici scripta. [*Id. H.* 1, 25. In conscientiam facinoris pauci adsciti. *Id. ib.* 28. Praebere plerisque suspicionem conscientiae. 42. Conscientiam conjurationis confessus est.] *Id. A.* 13, 12. Assumere aliquem in conscientiam, *h. e.* adsciscere, ut simul sciat. Sic *Id. ib.* 12, 67. Adhibere conscientiam alicujus. *Ulp. Dig.* 48, 5, 29. Quicumque ob conscientiam stupri accepit aliquid, poena erit plectendus. *Curt.* 6, 8. Exonerare conscientiam suam, *h. e.* manifestare quae novimus. *Justin.* 31, 4. Purgare publicam conscientiam. *Liv.* 3, 60. Illi conscientia, quid abesset virium, detrectavere pugnam. [*Im Gefühl ihrer Schwäche. Id.* 8, 4. Conscientia virium. *Id.* 3, 2. Conscientia contracti culpa periculi. Adde 28, 19.] ¶ Ponitur et pro simplici scientia, seu notitia et cognitione, quam quisque habet privatim alicujus rei, [*Kenntniss, Bewusstseyn.*] *Plin.* 7, 30, 31. Regiae fortunae praelata litterarum conscientia. *Id.* 33, 3, 12. Inserta margaritarum pondera e collo dominarum auro pendeant, ut in somno quoque unionum conscientia adsit, *h. e.* animus sciat, et cogitet se habere margaritas. *Flor.* 2, 12. Nemo regum diutius amissae fortunae conscientiam retinuit, *h. e.* notitiam, ac memoriam. [*Tac. H.* 1, 5. Sed quamvis capite defectionis ablato, manebat plerisque militum conscientia.] ¶ Hinc saepe dicitur de scientia ac judicio animi circa recte aut prave facta. [*Gewissen.*] ex qua oritur voluptas animi ex honestis actionibus; et timor, solicitudo, anxietas ex turpibus. Haec *conscientia animi* ab *Caes. B. C.* 3, 60. et *Cic. Att.* 13, 49., *Fin.* 2, 16. et 17. et *Phaedro prol.* 3, 47. appellatur: nempe quia opponitur illi, de qua modo dictum est, notitiae communi cum aliis, et est propria solum animi cujusque. *Cic. Mil.* 23. Magna vis est conscientiae in utramque partem, ut neque timeant, qui nihil commiserint, et poenam semper ante oculos versari putent, qui peccarint. *Id. Phil.* 2, 44. Satis in ipsa conscientia pulcherrimi facti fructus est. *Id. Brut.* 71. Consolari se conscientia optimae mentis. *Id. Fam.* 3, 7. *extr.* Haec ad te scripsi liberius, fretus conscientia officii mei. *Id. Att.* 10, 4. Sustentari praeclara conscientia. *Liv.* 5, 25. Illud se tacere, suam conscientiam non pati. *Cic. Pis.* 17. Oppressus conscientia scelerum tuorum. *Id. Parad.* 5, 3. Ex conscientia peccatorum timor exoritur. *Trajan. ad Plin. ep.* 10, 39. Cum haberent conscientiam conditionis suae, *h. e.* scient se esse servos. ¶ In plur. num. *Cic. Parad.* 2. Te conscientiae stimulant maleficiorum tuorum. *Id. Rosc. Am.* 24. Malae cogitationes conscientiaeque animi. *Id. Cluent.* 20. Consilia conscientiasque facinorum supplicio dignas judicare. ¶ Cum ablat. et praepos. *de Sall. Cat.* 36. *in ep. Catil. ad Catul.* Satisfactionem ex nulla conscientia de culpa proponere decrevi. ¶ In hac significatione saepe absolute ponitur. *Cic. Att.* 12, 27. Mea mihi conscientia pluris est, quam omnium sermo. ¶ Plerumque tamen in malam partem. *Id. Catil.* 2, 6. Homo audacissimus, conscientia convictus reticuit. *Id. Leg.* 1, 14. Angor conscientiae. *Sall. Cat.* 15. Conscientia mentem vexat. *Id. Jug.* 37. Ex conscientia diffidens rebus suis. *Senec. ep.* 97. *sub f.* Conscientia flagellantur facinora mala. *Curt.* 5, 11. Stimulante conscientia. *Id.* 3, 6. Aliquas conscientiae notas in ipso ore deprehendere. ¶ Item metonymice pro ipsa culpa, seu reatu, unde oritur conscientiae angor. *Sall. Jug.* 89. Non placuit reticere, ne quis modestiam in conscientiam duceret. ¶ *Recta conscientia*, item metonymice, pro honestate, seu vita cum virtute acta. *Cic. Att.* 13, 20. In omni vita sua quemque a recta conscientia transversum unguem non oportet discedere. *Plin. ep.* 1, 12. Plurimas vivendi causas habens, optimam conscientiam, optimam famam, maximam auctoritatem. [*Plin. Pan.* 67, 7. Sed ingenti conscientia, Caesar, pacisceris cum diis. *Liv.* 29, 33. Cum conscientia egregia saepe repetiti regni paterni.] ¶ Dicitur etiam *bona*, aut *mala* conscientia. *Quint.* 6, 1. Deorum invocatio velut ex bona conscientia profecta videri solet. *Sall. Jug.* 66. Ex mala conscientia digna timere. Adde *Senec. ep.* 12. *ad f.* et *Clem.* 1, 15. et *Tac. Agr.* 1. [*Cf. quae adnotavit *Schulting* ad *Quint. Declam.* 1. p. 19. ubi nubem exemplorum invenies.] ¶ Salva conscientia. V. SALVUS. ¶ *Conscientia mille testes* proverb. ap. *Quint.* 5, 11. *sub f.* quo significatur, conscientiam nunquam mentiri, sed rem prodere, et certam facere, non secus ac si mille testibus confirmaretur.

CONSCINDO, is, ĭdi, issum, a. 3. συντέμνω, διαῤῥήγνυμι, idem quod scindo, discindo, discerpo, lacero. *Cic. Fam* 7, 18. *sub f.* Epistolam tuam conscidi innocentem: nihil enim habebat, quod non vel in concione recte legi posset. *Ter. Eun.* 4, 3, 4. Vestem omnem miserae discidit, tum ipsam capillo conscidit. [*Cf. *Ruhnk.* ad h. l. et quem laudat *Gronov. observ.* 4, 13.] *Cic. Verr.* 2, 3, 23. Pugnis et calcibus aliquem conscindere. ¶ Translate. *Cic. Att.* 2, 19. Conscindere aliquem sibilis. *Lucr.* 5, 46. Quantae conscindunt hominem cuppedinis acres Sollicitum curae? *h. e.* vexant, cruciant. ¶ Absolute. *Cic. Att.* 8, 16. Is me ab optimatibus ait conscindi, *h. e.* maledictis lacerari.

CONSCĬO, is, a. 4. a *con*, et *scio*, conscius sum, scio, cognosco. *Lex. XII. Tab.* ap. *Auct. ad Her.* 2, 13. et *Gell.* 17, 2. Ante meridiem causam conscito, *h. e.* cognoscito. Sed mira est hoc loco lectionis varietas. ¶ *Conscire sibi aliquid* est alicujus pravi facinoris conscium esse. *Hor. Ep.* 1, 1, 61. hic murus aheneus esto, Nil conscire sibi, nulla pallescere culpa. ¶ Alium hujus verbi usum non facile invenies. ¶ [Part. *Consciens* ap. *Tertull. Car. Chr.* 3. Consciens Christus, quid esset. *F.*]

CONSCĬŎLUS, i, m. dimin. a *conscius*. *Catull.* 67, 41. Saepe illam audivi furtiva voce loquentem Solam consciolis haec sua flagitia. Al. leg. *cum ancillis*: alii aliter.

CONSCISCO, is, ivi, itum, a. 4. συμψηφίζομαι, idem quod scisco, vel simul scisco, delibero, decerno, statuo. *Liv.* 1, 32. *ex veteri formula bellum indicendi.* Quas res nec dederunt, nec fecerunt, nec solverunt, pio puroque duello quaerendas censeo: itaque consentio, consciscoque. *Id.* 10, 18. Tusci fere omnes consciverant bellum. Al. leg. *conciverant:* al. *concitaverant.* (Adde 33, 49.) *Id.* 28, 22. Facinus in se ac suos foedum ac ferum consciscunt. *Cic. Leg.* 3, 3. *extr.* Creatio magistratuum, judicia, populi jussa, vetita, cum suffragio consciscentur, optimatibus nota, plebi libera sunto. ¶ In usu frequentiore habet significationem exsequendi, ut, consciscere sibi mortem, nempe exsequi id quod deliberaveris et decreveris. *Cic. Cluent.* 61. Qui si quid animi, ac virtutis habuisset, mortem sibi ipse conscisset, syncope pro *conscivisset.* *Id. Brut.* 11. Veneno sibi mortem consciscere. *Id. Fam.* 7, 3. Consciscenda mors voluntaria. *Brut. ad Cic. inter ep. ad Brut.* 1, 16. *circa med.* Neque incolumis fui Caesare vivo, nisi postquam illud conscivi facinus. *Liv.* 5, 53. et 10, 34. *sub f.* Ut exsilium ac fugam nobis ex eo loco conscisceremus, quem, etc., *h. e.* nos ultro exsilium et fugam caperemus. Eodem modo 29, 36. et 10, 17. et *Tac. H.* 3, 9. locutus est. *Gell.* 10, 17. Modum, quo Democritus caecitatem conscivit, Laberius poeta descripsit. ¶ *Consciscere bellum*, bellum facere, dixit *Liv.* 41, 8. V. *ib.* 6. ¶ [Part. *Consciscens* ap. *Liv.* 29, 36. Conscientia sibimet ipsi exsilium consciscentes. *F.*]

CONSCISSĬO, onis, f. συντομή, actus conscindendi. *August. Mor. Eccles. Cath.* 34. Quid inter unitatem et conscissionem intersit.

CONSCISSŪRĂ, ae, f. idem ac scissura. *Plin.* 34, 8, 19. *n.* 6. Etiam cicatricibus operis, atque conscissuris remanentibus. *Hard.* legit *Concisuris* ex MSS. Editiones vet. 1469, 1470. et 1472. habent *conscissuris.*

CONSCISSUS, a, um, part. a *conscindo*, scissus, dilaceratus. *Pl. Truc.* 1, 1, 32. Pallula conscissa. *Ter. Eun.* 5, 1, 4. vestis. *Cic. Fam.* 7, 25. epistola. *Sall. or.* 1. *ad Caes. de repub. ordin.* Plebs R. in villa publica pecoris modo conscissa. *Cic. Verr.* 2, 3, 23. Conscissus pugnis et calcibus. ¶ Translate. *Cic. Att.* 2, 19. Qua dominus, qua advocati sibilis conscissi. *Justin.* 2, 1. *sub f.* Aegyptus adversum vim incurrentium aquarum tantis structa molibus, tot fossis conscissa, *h. e.* intercisa.

CONSCĪTUS, a, um, part. a *conscisco*. *Liv.* 9, 26. Calavios mors haud dubie ab ipsis conscita judicio subtraxit. *Plin.* 36, 15, 24. *n.* 3. Labor, incertum, longior, an periculosior, passim conscita nece.

CONSCĬUS, a, um, adj. συνειδώς, συνεπιστάμενος, qui cum aliis scit aliquid sive bonum, sive malum, particeps, socius, testis. *Cic. Att.* 1, 18. Qui mihi et in publica re socius, et in privatis omnibus conscius, et omnium meorum sermonum particeps esse soles. *Id. Fam.* 6, 5. Homo omnium meorum in te studiorum et officiorum maxime conscius. *Id. Att.* 2, 24. *post med.* His de rebus conscium esse Pisonem generum meum. *Id. Fin.* 2, 16. Ut excogitet, quo modo occulte, sine teste, sine ullo conscio fallat. [*Ov. Met.* 4, 63. Conscius omnis abest.] *Id. Coel.* 21. *ad f.* Huic facinori tanto mens tua liberalis conscia esse non debuit. *Id. Verr.* 2, 3, 56. Tot viros primar[ios] esse temeritati et mendacio meo conscios. [*Qui[nt.] Decl.* 17. p. 335. Querelis meis lacrimisque ja[m] conscius. Cf. *Heins.* ad loc. *Ov.* infra laudat[o] *Met.* 6, 588. ubi multis haec hujus vocabuli cu[m] dat. constructio *ostenditur.* Adde *Tibull.* 1, 9, [4]. Verbis ne quisquam conscius esset. *Lucr.* 3, 10[...] Mens sibi conscia factis.] *Pl. Most.* 2, 3, 46. *Truc.* 1, 1, 40. Facere aliquem conscium. *Pr[op.]* 1, 10, 2. Affueram vestris conscius in lacrim[is]. [*Caes. B. C.* 3, 108. Deinde adjutores quosdam conscios sui, nactus ex regis amicis.] *Sall. Cat.* 26. Saepe antehac fidem prodiderat, creditum a[b]juraverat, caedis conscia fuerat, *h. e.* particep[s]. [*Cf. *B. Crus.* in *cl. Suet.* s. h. v.] ¶ Item q[ui] solus scit rem aliquam. Cum enim *scius* paru[m] admodum sit in usu, pro eo *conscius*, quae sona[n]tior est vox, usurpari coepta: quod et *Non.* 5, 2[...] advertit. *Cic. Tusc.* 2, 4. Mihi conscius sum nunquam me nimis cupidum fuisse vitae. *Caes. B. G.* 1, 14. Si alicujus injuriae sibi conscius fui[s]set, *h. e.* injuriae illatae scisset se reum esse. *Hirt. B. G.* 8, 44. Cum sibi conscius esset, quam inimicum deberet Caesarem habere. *Virg. A.* 1, 604. Mens sibi conscia recti. [*Ov. Fast.* 1, 48[5]. Conscia mens ut cuique sua est, ita spemque me[tum]que concipit.] ¶ Conscius sum mihi benefacienti vel *benefaciens:* σύνοιδα ἐμαυτῷ εὐπεποιηκότι, ve[l] πεποιηκώς, formula Graecae locutionis, qua testa[tur] *Prisc.* 18, 1205. etiam Latinos aliquando uso[s] fuisse. ¶ Absolute idem est ac reus. *Pl. Most.* 3, 1, 13. Nihil est miserius, quam animus homini conscius. *Senec. Herc. fur.* 692. Pudor serus conscios vultus tegit. *Id. Hippol.* 495. Omnes conscius strepitus pavet. ¶ Tribuitur et aliis rebus. *Virg. A.* 4, 167. fulsere ignes, et conscius aether Connubii, *h. e.* praesens testis. *Id. ib.* 2, 141. Numina conscia veri. *Mart.* 4, 25. Et Phaethontei conscia silva rogi. *Ov. Her.* 17, 265. furtivae conscia mentis Littera. *Id. Met.* 8, 530. diri manus sibi conscia facti. *Id. Her.* 15, 138. Antra conscia deliciis. [*Id. Met.* 6, 588. Nox conscia sacris.] *Tibull.* 1, 9, 3. Nec mihi sunt sortes, nec conscia fibra Deorum, *h. e.* exta, quae norunt quodammodo, ac manifestant Deorum voluntatem. [*Id.* 1, 7, 48. Et levis occultis conscia cista sacris, i. e. quae habet in se reconditas sacras res etc. Conscia poetis saepe ea dicuntur, quae aliquid inclusum tenent.] *Ov. Amor.* 2, 1, 7. Atque aliquis juvenum, quo nunc ego, saucius arcu, Agnoscat flammae conscia signa suae, *h. e.* quae flammam suam repraesentent et significent. *Id. Met.* 3, 290. Quoque magis credas, Stygii quoque conscia sunto Numina torrentis, *h. e.* testes. *Senec. Herc. Oet.* 1207. Virtus conscia laudis, *h. e.* quae scit laudem sibi deberi. *Lucan.* 1, 20. Gens nascenti conscia Nilo, *h. e.* quae accolit Nili fontes. *Virg. A.* 12, 668. Conscia virtus, *h. e.* quae suas vires cognoscit. [*Prop.* 1, 15, 14. Et quamvis nunquam posthac visura, dolebat illa tamen longae conscia laetitiae, i. e. recordata est voluptatis, quam per septem annos perceperat. *Virg. A.* 8, 393. Sensit laeta dolis et formae conscia conjux.]

CONSCRĔOR, aris, dep. 1. pituitam, aut salivam excreando purgor, συναναχρέμπτομαι. *Pl. Pers.* 2, 5, 7. Magnifice conscreabor. Apud *Non.* 7, 92. haec eadem *Plauti* verba referentem legitur *consecrabor:* sed vel corrupta est lectio, vel *Nonius* erravit turpiter, ut et *Lips.* adnotavit *l.* 2. *Quaest. epist. ep.* 4.

CONSCRĪBILLO, as, a. 1. dimin. a *conscribo*, sed ejusdem significationis, ut *Non.* 2, 108. docet. Videtur tamen continere aliquem contemptum. *Varro ib.* Itaque eas in ceram conscribillavit. *Id. ib.* Astrologi non sunt, qui conscribillarunt pigmentis coelum. *Catull.* 25, 10. Ne laneum latusculum, natesque mollicellas Inusta turpiter tibi flagella conscribillent, *h. e.* vibicibus notent, aut scarificent, lacerent, ἐγγράφωσι, ἐπιγράφωσι. Antepaenultima hoc loco a *Catullo* corripitur. [Ita *Homer. Iliad.* 4, 139. *de sagitta perstringente* cutem *Menelai.* Ἀκρότατον δ' ἄρ' ὀϊστὸς ἐπέγραψε χρόα φωτός. V. v. seq. *F.*]

CONSCRĪBO, is, ipsi, iptum, a. 3. συγγράφω, idem quod scribo vel simul scribo. *Cic. Att.* 12, 19. De Antonio quoque Balbus ad me cum Oppio conscripsit. [*Adde *Eund. Fam.* 11, 2. ubi tamen e cdd. aliq. *Graev. scripsissemus;* haud improbante *Orell.* Adde *Suet. Claud.* 38. ubi v. *Ern.*] ¶ Est etiam militare verbum. Nam *conscribere milites* est cogere, et eorum nomina scribendo milites facere. *Cic. ad Quirit.* 5. Cum homines in tribunali Aurelio palam conscribi, centuriarique vidissem. *Lentul. ad Coss. Fam.* 12, 15. *sub f.* Milites, quos Dolabella ex Asia conscripserat. *Caes. B. G.* 1, 10. Duas legiones conscribere. *Pl. Mil.* 1, 1, 76. Cogere et conscribere latrones. ¶ Item generatim describere etiam extra rem militarem. *Cic. Planc.* 18. et 19. Conscripsisse, sequestrem fuisse, tribules decuriasse. [*H. l. de iis dicitur, qui populum corrumpere studentes, eum in decurias describunt, et quid decuriis singulis daturi sint, pronuntiant.

rtinet huc etiam loc. *Cic.* ad *Quir.* 5. supra *laud.* et in Conscriptus.] ℙ Saepe significat scribendo componere, rem aliquam scribendo tractare. *ic. Fam.* 7, 19. Institui Topica Aristotelea conribere. *Id. Rosc. Am.* 35. Conscribere volumen. *l. Att.* 4, 1. *ad f.* legem: componere legem polo proponendam. *Id. Har. resp.* 20. testamenta. *l. Att.* 13, 50. epistolam de aliqua re alicui. *ep. Lysand.* 4. librum multis verbis. *Ov. Pont.* 9, 73. stultam conscripsimus artem. *Auct. ad er.* 1. *in.* De ratione dicendi conscribere. [**Liv.* 1, 24. Nemo novae societatis aut novi foederis, uo nos temere illigemus conscribendi est auctor. odem modo dicit *Id.* 42, 12. Ad scribendum amitiae foedus adduci.] ℙ Aliquando lacerare, scaficare, concidere. *Pl. Ps.* 1, 5, 131. Stilis me tum usque ulmeis conscribito. ℙ [Part. *Conribendus* ap. *Caes. B. C.* 3, 4. Quas (*legiones*) entulus conscribendas curaverat. *F.*]

CONSCRIPTIO, onis, f. συγγραφή, actus conribendi. *Cic. Cluent.* 67. Falsae conscriptiones uaestionum, *h. e.* tabulae. *Vitr. initio prooem. l.* Omnium generum sensus conscriptionibus meoriae tradendos curaverunt, *h. e.* libris conscritis. *Sidon. ep.* 7, 18. De libelli conscriptione editari. *Arnob.* 7. p. 242. Quid historiae sibi olunt, quid annales, quorum in conscriptionibus gimus etc.? Adde p. 253.

CONSCRIPTOR, oris, m. συγγραφεύς, qui conribit. *Quint. Decl.* 277. Conditor conscriptorque gis. *Arnob.* 1. p. 33. et 34. Conscriptores nostri endaciter ista prompserunt. Adde *Augustin. ep.* . *a med.*

CONSCRIPTUS, a, um, part. a *conscribo*, συγγραμμένος, idem quod scriptus, scribendo compotus. *Cic. Cluent.* 66. Fortunas alterius litteris onscriptas in judicium afferre. *Id. Brut.* 35. Lier conscriptus de consulatu, de rebus gestis. *aes. B. G.* 5, 46. Epistola Graecis litteris conripta. [**Liv.* 26, 24. Conscriptae conditiones. *d.* 29, 13. Haec conscripta consignataque sunt, in duos menses indutiae factae.] *Ov. Amor.* 2, 17. Conscripta vino mensa. ℙ *Id. Trist.* 5, 3, 5. veterum digne veneror conscripta virorum. Al. g. *cum scripta.* ℙ Item inter milites descriptus. *aes. B. C.* 1, 85. Legio conscripta. *Tac. A.* 3, 2. Ala equitum conscripta Treveris. [**Suet. Caes.* Conscriptae in Ciliciam legiones. *Tac. H.* 3, 25. , inter septimanos a Galba conscriptus. ℙ Hinc ansfertur ad eos, qui seditionis movendae, corumpendi causa, colliguntur, congregantur. *Cic. Sen.* p. *Red.* 13. Servos simulatione collegiorum ominatim esse conscriptos. et al.] ℙ Patres conscripti, ἔγγραφοι, προσκαταγραφέντες, in senatu R. rimum dicti sunt, inquit *Festus*, qui ex equestri rdine patribus adscribebantur, ut numerus senaorum expleretur. *Id. sub littera* Q. explicatius aec addit: Qui patres, qui conscripti vocati sunt curiam, quo tempore regibus urbe expulsis, P. alerius Cons. (*Liv.* 2, 1. et *Tac. A.* 11, 25. hoc . Junio Bruto ejus collegae attribuunt. *Dion. Ialic. l.* 5. utrique consuli) propter inopiam patriiorum, ex plebe (*Liv. ib.* ex primoribus equestris radus) adlegit in numerum senatorum centum et exaginta et quatuor, ut expleret numerum treentorum: et duo genera appellata sunt. Tangit ic *Fest.* morem eorum temporum, quo post senaores hosce conscriptos, additosque senatui, ensus ita eos vocare in senatum solebat: qui pares, quique conscripti etc. V. *Liv. l. c.* Hosce onscriptos patres *Tac. l. c.* appellat patricios *miorum gentium*, ut eos, quos Romulus instituerat, *najorum. Liv.* vero 1, 35. et 47. et *Cic.* 2. *De ep.* (ed. *A. Maio*) 20. *minorum gentium* appellant llos centum, quos Tarquinius Priscus adlegerat. Qui vero post eos in senatum adsciti sunt (quod aepius est factitatum) *allecti* sunt appellati: de uib. V. suo loco. Verum non desunt ex recentioibus, qui *conscriptos* putant appellatos eos, quos Romulus ipse post Sabinum bellum in senatum adscivit, et primis centum patribus adjunxit. V. plura apud eruditos, *Sigon.*, *Panvin.*, *Manut.* etc. ℙ Procedente tempore omnes patres *conscripti* vocati sunt; quae appellatio in Orationibus *Ciceronis* passim occurrit. ℙ Absolute. *Hor. A. P.* 314. Discere, quod sit conscripti, quod judicis officium. ℙ Denique *conscriptus* interdum est idem quod subscriptus, quia qui subscribit, simul cum alio scribit. *Ulp. Dig.* 38, 17, 2. *ad f.* Finge autem plenius conditionem conscriptam; nonne erit matri ignoscendum? ℙ Delineatus, descriptus. *Stat. Silv.* 3, 1, 117. conscripta formatur imagine tela.

CONSECO, as, ecui, ectum, a. 1. συγκόπτω, διατέμνω, idem quod seco, concido. *Ov. Trist.* 3, 9, 34. Inde Tomos dictus locus est, quia fertur in illo Membra soror fratris consecuisse sui. *Ascon. in argum. Milonianae a med.* Articulatim consecare aliquem. *Plin.* 12, 19, 43. Consecare surculos. V. alia in CONSECTUS. ℙ *Id.* 36, 26, 66. *de massa vitri fervendis.* Consecat usque ad ossa quidquid afflaverit corporis. *Petr. Sat.* 137. tremulo deduxit vertice canos, Consecuitque genas, oculis nec defuit imber.

CONSĔCRĀNĔUS, a, um, adj. qui eorundem sacrorum particeps est, συμμύστης: item commilito, eodem sacramento obstrictus. *Capitol. Gordian.* 14. Sacrati commilitones, immo etiam mei consecranei. *Tertull. Apol.* 16. Sed et qui crucis nos religiosos putat, consecraneus erit noster.

CONSĔCRĀTĬO, onis, f. idem ac sacratio, ἀφιέρωσις. *Cic. Dom.* 48. An consecratio nullum habet jus, dedicatio est religiosa? V. CONSECRO. [*Cf. *Ernest. cl. Cic.* s. h. v. ubi pluribus de hujus loci sententia et de discrimine inter *vv. consecratio* et *dedicatio* disputatur. ℙ *Consecratio capitis* ap. *Cic. Balb.* 14. est genus legis sacrandae, cum scil. caput ejus sacrum pronuntiatur, qui contra legem fecerit. V. *ind. legg.* v. leges sacratae. Haec *Ernest.* in *cl. Cic.* p. 345.] ℙ Consecratio etiam dicebatur imperatorum defunctorum in Deos relatio, ἀποθέωσις, quod primum in Augusto factum est. Fiebat autem exstructo rogo aromatibus farto, immissoque igne; quo accenso aquila emittebatur, quam dicebant animam demortui ad Deos evolantis. In Augustarum consecrationibus adhibebatur pavo, qui Junoni est sacer. Omnem hunc ritum V. apud *Herodian.* 4, 2. Ipsa autem vox *consecratio* hoc sensu occurrit ap. *Tac. A.* 13, 2. [*Adde *Suet. Dom.* 2.] et in nummis Augusti, Vespasiani, Titi etc., item Liviae, Flaviae Domitillae, Marcianae, Matidiae etc. apud *Eckhel.* et alios: nec semper pavo in nummis mulierum, sed aliquando etiam aquila visitur, ut in nummo Matidiae, et alibi. ℙ Item institutio alicujus in sacerdotem, τελείωσις. *Inscr.* apud *Grut.* 303, 2. D. D. N. N. Valente et Valentiniano Aug. VI. Id. Apr. tradidit Hierocoraica Aur. Victor Augentius filio suo Aemiliano anno trigesimo consecrationis suae. ℙ Mira hujus vocis significatio est pro magica precatione seu sacrificio. *Lamprid. Elagab.* 9. Dictum est a quibusdam, per Chaldaeos et Magos Antoninum id egisse, ut Marcomanni populo R. semper devoti essent atque amici, idque factis carminibus et consecratione. Cum quaereret quae illa essent vel ubi essent, suppressum est: constabat enim, illum ob hoc consecrationem quaerere, ut eam dissiparet.

CONSĔCRĀTOR, oris, m. τελειωτής, qui consecrat. *Tertull. Pudic.* 21. *sub f.* Auctor et consecrator Ecclesiae. *Hieron. ep.* 69. *n.* 9. Consecrator virginum. *Firmic. Mathes.* 4, 7. *sub f.* Consecratores simulacrorum.

CONSĔCRĀTRIX, icis, f. quae consecrat. *Tertull. adv. Gnost.* 3. Aegyptus, inter cetera animalia, bovis etiam consecratrix, *h. e.* quae bovem quoque Deum facit.

CONSĔCRĀTUS, a, um, part. a *consecro*, ἀφιερωθείς, ἀφιερωμένος, Deo dicatus, sacer. *Cic. Verr.* 2, 4, 2. Hunc marmoreum Cupidinem, quod erat consecratus, non attigit. Et *ib.* 57. Aristeus una cum Libero patre eodem in templo consecratus. [**Suet. Caes.* 20. Ager campanus majoribus consecratus, i. e. a majoribus promiscuo, usu exemptus, in publicam utilitatem reservatus. Ita saepius apud *Suet.* V. *B. Crus.*, *Cl. Suet.* s. h. v. et cf. *Brem.* ad l. modo laudatum.] ℙ Item Deus factus. *Cic. Leg.* 2, 11. Ex hominum genere consecratos, ut Herculem, coli lex jubet. *Id. N. D.* 1, 35. *extr.* Beluae a Barbaris propter beneficium consecratae. Et *ib.* 3, 20. Tempestates, quae populi R. ritibus consecratae sunt. *Tac. A.* 13, 14. *extr.* Claudius consecratus. V. CONSECRATIO. Rursus *Cic. Q. Fr.* 1, 1, 10. In istis urbibus tuas virtutes consecratas, et in Deorum numero collocatas vides. (Adde *N. D.* 3, 19. *ad f.*, ubi eodem modo locutus est.) Intelligit autem statuas positas virtutibus Q. Fratris, eo modo quo *Providentiae Tiberii*, *Pietati Augusti*, *Clementiae* etc., quae leguntur in antiquis Impp. Rom. monumentis. *Lips. Elect.* 1, 14. ℙ Translate. *Cic. Tusc.* 5, 4. Socratis multiplex ratio disputandi Platonis memoria et litteris consecrata. *Id. Sext.* 68. *extr.* Opinio in illo sanctissimo Hercule consecrata. *Id. Har. resp.* 4. *de Clodio.* Cogitet, si contentus sit iis sceleribus, quae commisit, esse jam consecratum Miloni, *h. e.* devotum: velut sacrum, et detestabilem, destinatum esse Miloni, a quo per accusationem, legibus ac judicio conficiatur. *Id. Tusc.* 2, 2. Qui certis quibusdam destinatisque sententiis quasi addicti et consecrati sunt. *Id. ib.* 3, 1. Ars corporis curandi Deorum immortalium inventioni consecrata, *h. e.* Diis inventoribus attributa et sacra habita.

CONSĔCRO, as, avi, atum, a. 1. ἀφιερόω, καθιερόω, τελειόω, ex profano sacrum ac religiosum facio, Diis dico: a *con*, et *sacro*, et ejusdem cum eo significationis. *Cic. Arch.* 11. Martis manubias Musis consecrare. *Id. Verr.* 2, 4, 29. *extr.* Dare, donare, dicare, consecrare candelabrum Jovi Opt. Max. *formula aliquid Diis addicendi.* [**Suet. Nero* 12. Barbam capitolio consecravit.] *Id. Dom.* 55. Consecrare aram in litore. Et *ib.* 47. C. Atinius bona Q. Metelli consecravit, foculo posito in Rostris, adhibitoque tibicine. Et *ib. paulo post.* Tu capite velato, concione advocata, foculo posito, bona Gabinii consecrasti. (*Habes hic ritum bona alicujus consecrandi.*) *Suet. Caes.* 81. Equos, quos in trajiciendo Rubicone flumine consecrarat, ac vagos, et sine custode dimiserat. [*i. e. humano usu exemerat. Ita *B. Crus.* in *Cl. Suet.* Cf. *Brem.*, qui supplendum docet *Marti*, cui equos dedicari in more fuerit. *Liv. Praef.* Consecrare origines suas et ad deos auctores referre.] ℙ Inter consecrare, et dedicare multiplex est discrimen. Consecrantur quaecumque res Diis addicuntur, etiam agri, animalia etc., dedicantur ea tantum, quae ad Deorum cultum proxime pertinent, ut signa, tabulae, aedes, arae, templa. Quaecumque dedicantur, consecrata sunt; non contra. Nam dedicatio supponit consecrationem, non contra. Dedicare interdum est uti incipere, encaeniare: consecrare hoc sensu proprie non dicitur. Quaedam consecrare quivis potest privatus: dedicare est magistratus, aut illius, quem populus jusserit. Consecratio non habet certam formulam: at in dedicatione pontifex verba praeibat, quibus illa perageretur. Denique alii consecrandi solemniter, alii dedicandi ritus fuere. Aliquando tamen haec duo confunduntur. *Mart.* 4, 30. Et pisces venerare dedicatos, *h. e.* consecratos, Domitiano sacros in sinu Bajano. ℙ Quia quae Diis consecrantur, perpetuo sacra esse debent; hinc aliquando consecrare ponitur pro perpetuum facere, immortalitate donare. *Cic. Q. Fr.* 1, 1, 15. Cum amplissimis monumentis consecrare voluisses memoriam nominis tui. *Id. Att.* 12, 18. Consecrare aliquid omni genere monumentorum. *Id. Mil.* 29. *ad f.* Qui tyrannos necaverunt, prope ad immortalitatis et religionem et memoriam consecrantur. ℙ *Consecrare aliquem* est inter Deos referre, et Deum facere, ἀποθεόω. V. CONSECRATIO. *Cic. N. D.* 2, 24. Liber, quem nostri majores auguste sancteque cum Cerere, et Libera consecraverunt. Et *ib.* 3, 15. Omne fere genus bestiarum Aegyptii consecraverunt. *Id. Leg.* 2, 11. Bene vero, quod Mens, Pietas, Virtus, Fides consecratur manu, *h. e.* manu et arte factis et consecratis earum signis, in Deorum numero habentur. *Curt.* 9, 6. *extr.* Olympiadem matrem immortalitati consecrare. *Vopisc. Prop.* 23. Probi dignitas consecranda vultibus, et ornanda templis, *h. e.* iconibus factis Deorum more colenda. [**Hor. Od.* 4, 8, 27. Ereptum stygiis fluctibus Aeacum Virtus et favor et lingua potentium Vatum divitibus consecrat insulis.] ℙ Translate. *Cic. Leg.* 2, 2. Patria, pro qua mori, et cui nos totos dedere, et in qua nostra omnia ponere, et quasi consecrare debemus, *h. e.* perpetuo addicere. *Id. fragm. de consolat.* ap. *Lact.* 1, 15. Consecrare aliquem ad opinionem omnium mortalium. ℙ Ponitur et pro devovere, et tanquam exsecrabile occidendum destinare. *Liv.* 3, 48. Te, Appi, tuumque caput sanguine hoc consecro. *Plin. Pan.* 64. Expressit verba, quibus caput suum, domum suam, si sciens fefellisset, Deorum irae consecraret. ℙ Reperitur et *consacro* per *a*: quamquam rarius. *Inscr.* apud *Grut.* 18, 6. Ex voto suscepto aram consacravit. Alia *ib.* 867, 5. Ollarum quae in his aedificiis insunt, et consacratae sunt. Al. hic leg. *consecratae*.

CONSECTĀNEUS, a, um, adj. qui aliorum opinionem, aut doctrinam sequitur, qui est ejusdem sectae, ὁμογνώμων. *Sidon. ep.* 3, 6. Vos consectanei vestri Plotini dogmatibus inhaerentes. *Id. ep.* 7, 9. *init. concionis.* Et sic incipientes quosque, inter disputantium consectaneorum cathedras, mutum sustinuisse quinquennium. Adde *ep.* 1, 1. ℙ Item consequens. *Arnob.* 7. p. 214. Si teneamus, universos animorum affectus ignotos Diis esse, consectaneum est credere, nunquam Deos irasci.

CONSECTĀRIUS, a, um, adj. ἐπακολουθητικός, qui ex aliqua re consequitur, consequens, connexus. *Cic. Fin.* 4, 18. Illud vero minime consectarium, sed in primis hebes etc. ℙ *Consectarium* absolute est argumenti brevis et adstricta conclusio, aperte ac statim ex praemissis consequens. *Cic. Fin.* 3, 8. Consectaria me Stoicorum brevia et acuta delectant. Concluduntur eorum argumenta sic: Quod est bonum, omne laudabile est: quod autem laudabile est, omne honestum est. Bonum igitur quod est, honestum est. Adde *Fin.* 4, 18.

CONSECTĀTĬO, onis, f. παρακολούθησις, sectatio. *Cic. Or.* 49. In hujus concinnitatis consectatione Gorgiam fuisse principem accepimus. *Plin.* 14, 6, 8. *n.* 6. Manifestum est, supervacuum esse, generum (*vini*) consectationem in numerum, cum eadem vitis aliud aliis in locis polleat, *h. e.* enumeratio.

CONSECTATRIX, icis, f. παρακόλουθος, quae sectatur. *Cic. Off.* 3, 33. Est enim temperantia libidinum inimica, libidines autem consectatrices voluptatis.

CONSECTĀTUS, a, um, part. a *consector*. *Caes. B. G.* 3, 26. Quos equitatus apertissimis campis consectatus. *Id. ib.* 3, 15. Singulas naves nostri consectati expugnaverunt. Adde *ib.* 6, 7. et *Plin.* 2, 52, 53.

CONSECTĬO, onis, f. sectio, διατομή. *Cic. N. D.* 2, 60. Arborum autem consectione, omnique materia et culta et silvestri etc.

CONSECTOR, aris, atus sum, dep. 1. ἀκολουθέω, frequentat. a *consequor*, sector, vel saepe, aut omnino, aut diligenter sector. *Ter. Eun.* 2, 2, 18. Est genus hominum, qui esse primos se omnium rerum volunt, nec sunt: hos consector, his ultro arrideo etc. *Pl. Trin.* 2, 1, 12. Eos cupit, eos consectatur, subdole blanditur. *Id. Pseud.* 4, 7, 137. Angiporta haec certum est consectarier (pro *consectari* paragoge), *h. e.* percurrendo sequi. *Plin.* 8, 47, 72. Arieti naturale agnas fastidire, senectam ovium consectari. *Pl. Mil.* 4, 3, 19. Ad equas fuisti scitus admissarius, qui consectare qua mares, qua feminas. ℙ Translate. *Cic. Fin.* 1, 10. Amare, consectari, velle adipisci aliquid. *Id. Off.* 2, 15. Alexander largitione benevolentiam Macedonum consectatur. *Id. Off.* 1, 2. Sisenna in historia puerile quiddam consectatur. *Id. Or.* 2, 27. Tardi ingenii est rivulos consectari, fontes rerum non videre. *Id. Pis.* 24. Inanem aucupari rumorem, et omnes umbras etiam falsae gloriae consectari. *Id. Or.* 1, 8. *ad f.* Ac ne plura, quae sunt paene innumerabilia, consecter, comprehendam brevi, *h. e.* ne plura dicendo persequar. *Plin. Pan.* 75. Sed quid singula consector, et colligo? quasi vero aut oratione complecti, aut memoria consequi possim. *Plin. alter* 2, 52, 53. Consectari aliquid subtilius. ℙ Pro imitari. *Cic. Or.* 3, 11. Vitium, quod nonnulli de industria consectantur. *Id. Tusc.* 5, 4. Consectari rationem disputandi Socratis. *Gell.* 12, 1. Scite et perite noster Maro, cum versus illos Homeri consectaretur etc. ℙ Significat etiam insectari, persequi, urgere, διώκω. *Cic. Att.* 2, 18. Consectari aliquem clamoribus, et conviciis, et sibilis. [*Adde *Eund. Fam.* 8, 12.] *Nep. Them.* 2. Maritimos praedones consectando, mare tutum reddidit. *Caes. B. G.* 5, 58. Recedentes equites consectantur, atque occidunt. *Pl. Bacch.* 5, 1, 7. Omnia me mala consectantur, omnibus exitiis interii. Adde *Hirt. B. Afr.* 44. *a med.* [*Liv.* 21, 43. Pecora consectando nullum emolumentum tot laborum periculorumque vestrorum vidistis. *Id.* 41, 9. ℙ Hinc *consectari verba* ap. *Cic. Caec.* 19. Hac actione Appius ille Caecus uti non posset, si tam vere homines verba consectarentur, ut rem, cujus causa verba sunt, non considerarent, i. e. nimis urgerent litteram, neque rem potius et rationem spectarent; quod est calumniatorum et rabularum. *Ernest.* in *cl. Cic.*] ℙ Cum infinito. *Appul. Met.* 8. Dum forte passerem incantantem sepiculae consectatur arripere. ℙ Passiva significatione. *Laber.* ap. *Prisc.* 8, 793. Uxorem tuam a populo lapidibus consectari video. ℙ [Part. *Consectans* ap. *Vellej.* 2, 19. Fugiens consectantes Sullae equites. *Consectandus* ap. *Caes. B. G.* 4, 14. Ad quos consectandos Caesar equitatum misit. *F.*]

CONSECTUS, a, um, part. a *conseco*, τετμημένος, concisus, sectus. *Varr. R. R.* 1, 59. *ad fin.* Servare rapa consecta in sinape. Et *ib.* 3, 10. *ad f.* Nasturtium consectum minutatim. *Plin.* 17, 10, 9. Truncus arboris consectus. *Id.* 30, 4, 9. Consectus in tenues membranas. *Cato R. R.* 157. Brassica consecta.

CONSĔCŪTĬO et Consequutio, onis, f. actus consequendi, consequentia, συνέπεια, ἀκολούθημα, ἐπακολούθησις. *Cic. Fin.* 1, 11. Ipsa detractio molestiae consecutionem affert voluptatis. *Id. Inv.* 1, 29. Simplex conclusio ex necessaria consecutione conficitur. ℙ Significat etiam rectam verborum constructionem, qua nimirum secundum leges grammaticae unum post aliud apte consequitur, σύνθεσιν, συνέπειαν. *Cic. Part.* 6. Consecutio servanda est, ne generibus, numeris, temporibus, personis, casibus perturbetur oratio. Nam ut in simplicibus verbis quod non est Latinum, sic in conjunctis quod non est consequens, vituperandum est. ℙ Item genus argumenti, quod ex iis, quae factum aliquod consequuntur, desumitur. *Auct. ad Her.* 2, 2. enumerat inter sex partes, in quas distribuit narrationem defensoris. Et *ib.* 5. definit his verbis: Consecutio est, cum quaeritur, quae signa nocentis, et innocentis consequi soleant. ℙ Item genus complexionis, hoc est conclusionis argumenti, qua inferimus non id, quod ex ipsa argumentatione directo conficitur, sed aliud, quod ex illo sequi necesse est: ut, Si peperit, cum viro concubuit: peperit autem: fecit igitur incestum. Ita *Cic. Inv.* 1, 40., ubi addit paulo post: In iis argumentationibus, in quibus exitus perspicuus est, oportet consecutione uti. ℙ Item unus ex tribus modis cognitionis, hoc est earum quaestionum rhetoricarum, quae ad solam cognitionem referuntur. Hic autem modus tractatur, cum, quid quamque rem sequatur, inquiritur: ut illud: Sitne aliquando mentiri boni viri. *Cic. Or.* 3, 29. V. ℙ Denique idem est quod adeptio, τεῦξις, ἐπιτυχία. *Tertull. Baptism.* 18. *extr.* Si qui pondus intelligant baptismi, magis timebunt consecutionem, quam dilationem. *Id. Resurr. carn.* 52. *post med.* Consecutio resurrectionis.

CONSĔCŪTUS et Consequutus, a, um, part. a *consequor*, qui sequitur. *Cic. Phil.* 1, 13. Proximo, altero, tertio, reliquis consecutis diebus non intermittebas etc. *Id. fragm.* ap. *Non.* 1, 142. In quo tua me provocavit oratio, mea consecuta est segnis. *Pl. Cist.* 1, 1, 93. Consecutus est clanculum me usque ad fores. ℙ Item qui obtinuit, et adeptus est. *Cic. fragm.* ap. *Non.* 4, 231. Ea, quae es ab senatu summo cum honore tuo consecutus. ℙ Passive. *Varro* ap. *Prisc.* 8, 792. Consecuta negliguntur.

CONSĔDO, onis, m. πάρεδρος, assessor, qui una sedet. *C. Hemina* ap. *Non.* 1, 312. Nemo vicinus consedo.

CONSĒDO, as, avi, atum, a. 1. idem quod sedo. *Cato* ap. *Charis.* 2, 184. Maximos tumultus maturissime disjeci atque consedavi.

CONSELLAE, arum, f. plur. videntur esse idem quod sellae, vel sellae duplices. *Lucil.* ap. *Non.* 4, 3. Consellas quoque praevalidis in funibus aptas. Sed alii leg. *tonsillas.*

CONSĒMĬNĀLIS, e, adj. idem ac consemineus. *Colum.* 12, 45. Propter quod etiam conseminalium vinearum non est tam firmum vinum.

CONSĒMĬNĔUS, a, um, adj. πολύσπορος, id, in quo varia semina commixta sunt, ut *silva conseminea*, quae ex variis arborum generibus consita est: *vinea conseminea*, in qua diversa vitium semina acervatim confusa sunt. *Colum.* 11, 2. Silvam si quis barbaricam, hoc est conseminеam velit facere. *Id.* 3, 21. Idque in vineis non consemineis observari difficile est.

[CONSĔNĔO, es, ui, n. 2. συγγηράσκω, seneo, idem ac consenesco. *Hor. Od.* 3, 5, 5. Miles Crassi conjuge barbara Turpis maritus vixit, et hostium Consenuit socerorum in arvis. *Ov. Met.* 8, 632. Illa sunt annis juncti juvenilibus, illa Consenuere casa. ℙ Translate. *Prop.* 3, 5, 50. haud ulla carina Consenuit, *h. e.* periit aliqua tempestate, antequam corrumpi vetustate inciperet. *Plin.* 35, 10, 36. *n.* 15. Consenuit tabula carie. ℙ Ponitur etiam pro deficere, languere. *Liv.* 9; 3. Animum quoque patris consenuisse in affecto corpore rebatur. *Cic. Or.* 1, 58. Veteres leges aut ipsas sua vetustate consenuisse, aut novis legibus esse sublatas. *F.*]

CONSĔNESCO, escis, n. 3. συγγηράσκω, senesco Translate. *Quint.* 9, 4. *post med.* Totus vero hic locus non ideo tractatur a nobis, ut oratio, quae ferri debet ac fluere, dimetiendis pedibus ac perpendendis syllabis consenescat. *Id.* 3, 8. *sub f.* Consenescere in commentariis rhetorum. *Id.* 12, 11. Non est in una exercitationis specie consenescendum. *Pl. Rud.* 5, 2, 15. Veru in manibus consenescit, *h. e.* rubigine deteritur. ℙ Saepe ponitur pro deficere, languere. *Pl. Capt.* 1, 2, 30. Qui tuo moerore maceror, macesco, consenesco, et tabesco miser. *Cic. Att.* 2, 13. Noster amicus Magnus, cujus cognomen una cum Crassi Divisit cognomine consenescit, *h. e.* usurpari desiit. Eadem ratione et *Plin. prooem. H. N.* locutus est. *Flor.* 3, 3. Donec invicta illa rabies, et impetus consenesceret. *Cic. Cluent.* 2. Invidia consenescit. ℙ A *Varr. R. R.* 3, 9. *consenescere* dicuntur pulli gallinarum, cum pedibus infestantur, quia propter eos languent, laborant, et macie corrumpuntur: item ova ipsa, quae inveterascunt, et inutilia ad incubandum fiunt.

CONSENSĬO, onis, f. ὁμόνοια, actus consentiendi, consensus. *Cic. Tusc.* 1, 13. Omni in re consensio omnium gentium, lex naturae putanda est. *Id. Amic.* 4. Id, in quo est omnis vis amicitiae, voluntatum, studiorum, sententiarum summa consensio. *Id. ad Brut.* 1, 7. Res omnium consensione laudata. *Id. in Senat.* 15. Nulla de illis magistratuum consensio. *Caes. B. G.* 7, 76. Tanta Galliae consensio fuit libertatis vindicandae, ut etc. ℙ Translate. *Cic. Or.* 3, 5. *sub f.* Omnia haec, quae supra, et subter, unum esse, et una vi atque una consensione naturae constricta esse. [*Gr. συμπάθεια.] ℙ In malam partem pro conspiratione prava. *Id. Att.* 10, 4. Quorum societatis et sceleratae consensionis fides quo eruperit, vides. *Id. Verr.* 2, 5, 4. Nulline motus in Sicilia servorum, nullae consensiones factae esse dicuntur?

CONSENSUS, a, um, part. a *consentio. Gell.* 15, 26. Syllogismus est oratio, in qua consensis quibusdam et concessis aliud quid conficitur ὁμολογουμένων.

CONSENSUS, us, m. ὁμόνοια, idem quod consensio. *Cic. Tusc.* 1, 15. Omnium consensus naturae vox est. *Id. Phil.* 4, 5. Nunquam vester consensus major in ulla causa fuit. *Id. Ligar.* 12. Quis est, qui horum consensum conspirantem, et paene conflatum non noverit? *Id. Har. resp.* 28. Consensus ordinum est divulsus. *Id. fr. epist.* ap. *Non.* 4, 93. Ex consensu civitatis. *Caes. B. G.* 1, 30. Sese habere quasdam res, quas e communi consensu ab eo petere vellent. *Id. ib.* 2, 29. *extr.* Omnium consensu pax facta. *Tac. H.* 1, 54. *extr.* Facilior inter malos consensus ad bellum, quam in pace ad concordiam. *Plin.* 14, 6, 8. *n.* 6. Vina, de quibus consensus aevi judicaverint, haec sunt, *h. e.* homines consentientes. *Id.* 17, 5, 3. Quae consensu laudatur, *h. e.* communi consensu. [*Suet. Tit.* 6. Summissis, qui per theatra et castra qu[asi] consensu ad poenam deposcerent, i. e. omni[um] consensu, nos: *als wenn es der allgemeine Wu[nsch] wäre.* V. *Brem.* ad h. l. qui hanc dicendi ra[tio]nem, apud *Ciceronem* nusquam obviam, propria[m] atque perennem esse *Sueton.* temporibus doc[et]. Cf. *Ejusd. Ner.* 12. *ib.* 44. et al. *Liv.* 24, 37. Co[n]sensu in posterum diem concio edicitur. Sic *Id.* 38. Quum et ipsi consensu invisum imperium i[n]terpretarentur. *Id.* 1, 32. Bellum erat consensu[...] ℙ Translate. *Cic. Or.* 3, 6. Mirus quidam omni[um] quasi consensus doctrinarum concentusque repe[ri]tur. *Id. Div.* 2, 15. Conjunctio naturae, et qu[asi] concentus atque consensus, quam συμπάθειαν Gra[eci] appellant. *Id. Fin.* 5, 23. Conspiratio consensu[s]que virtutum. ℙ *Consensu* pro *consensui. Ca[es.] B. G.* 7, 29. Cujus consensu ne orbis quidem t[er]rarum possit obsistere. V. ASPECTUS.

CONSENTĀNĔĒ, adv. συμφώνως. *Lact.* 3, Summum est bonum, cum natura consentanee [...] vere. *Hieron. in Rufin.* 3, 1. *extr.* Narrare a[li]quid memoriter, et consentanee, *h. e.* cum conv[e]nientia ad veritatem.

CONSENTĀNĔUS, a, um, adj. σύμφωνος, co[n]veniens, consentiens, aptus, congruus, a *consenti[o]*. *Cic. Or.* 22. Decere, quasi aptum esse, consent[a]neumque tempori et personae. *Id. Off.* 1, 2. H[...] disciplinae, si sibi consentaneae esse velint, de [of]ficio nihil queant dicere, *h. e.* si sibi ipsae conse[n]tiant, ut *Idem* ait paulo supra. *Vell.* 2, 63. [...] vita et morte consentaneus, *h. e.* constans, et si[bi] conveniens. *Cic. Phil.* 9, 7. Ejus mors consent[a]nea vitae fuit. Eod. sensu *Id. Fam.* 3, 6. Qu[od] erat consentaneum cum iis litteris, quas etc. *Consentaneum est*, conveniens est. *Cic. N. D.* [...] 15. *extr.* Consentaneum est, in iis sensum ines[se] et intelligentiam. *Id. Off.* 1, 20. Non est conse[n]taneum, qui metu non frangatur, eum frangi cu[pi]ditate. [**Id. Tusc.* 5, 8. Quid cuique consent[a]neum sit, i. e. quid ex quoque sequatur, conclu[di] possit.] ℙ *Consentanea* a *Cic. Or.* 2, 39. *sub* [...] dicuntur antecedentia: quia quidquid anteced[it] quamque rem, id cohaeret cum re necessario, [...] *Id.* ait *Top.* 12. *extr.*

CONSENTES, [*θεοὶ συνόντες.] dicti sunt D[ii] duodecim, quos in consilium accire dicitur Jupp[i]ter, uti docent *Arnob.* mox citandus, et *Augus[t.] C. D.* 4, 23: Hi duplicis generis esse videntu[r] Rustici, et Urbani. Rusticos enumerat. *Varro R. R.* 1, 1. Jovem et Tellurem, Solem et Lunam, Cererem et Liberum, Robigum et Floram, Miner[]vam et Venerem, Lympham ac Bonum Eventum, qui maxime agricolarum duces sunt. Urbanos ve[]ro, sex mares ac totidem feminas, nonnulli arb[i]trantur esse, quos *Ennius* duobus hisce versicul[is] comprehendit, ap. *Appul. de Deo Socrat.* et *Cap.* [...] p. 15. Juno, Vesta, Ceres, Diana, Minerva, V[e]nus, Mars, Mercurius, Jovi', Neptunus, Volcanus, Apollo. Hos etiam memorat Kalendarium rusticum Farnesianum ap. *Grut.* p. 138., ubi singulis ann[i] mensibus iidem Dii tutelares adscribuntur hoc or[]dine: Juno, Neptunus, Minerva, Venus, Apollo, Mercurius, Juppiter, Ceres, Vulcanus, Mars, Dia[]na, Vesta. ℙ At vero *Ov. Met.* 6, 72. Bis se[x] coelestes, medio Jove, sedibus altis Augusta gravi[]tate sedent. Quicum consentit *Senec. Q. N.* 2, 41. Duodecim enim Deos advocat Juppiter. Interprete[s] alii tertium decimum Bacchum, alii Cybelen pu[]tant. ℙ Hi vocantur etiam Dii Penates et *majo[]rum gentium:* item *Dii complices:* quae appellatio ut et *consentum*, ab Etruscis sumpta est, test[e] *Arnob.* 3, 123. ℙ Idem tamen ipse *Varro* apu[d] *Arnob. ib.* Deum Consentum nomina et numerum nesciri ait: et *Senec. Q. N.* 2, 41. scribit, *Superio[]res*, atque *Involutos* communi vocabulo dici: quo[s] etiam *Appul. l. c.* innuere videtur. *Arnobii* verb[a] adscribam. Varro, *inquit*, qui sunt introrsus at[]que in intimis penetralibus coeli, Deos esse censet, quos loquimur (*scil.* Penates *de quibus hic sermo*), nec eorum numerum, nec nomina sciri. Hos Con[]sentes et Complices Etrusci ajunt, et nominant, quod una oriantur, et occidant una: sex mares, e[t] totidem feminas, nominibus ignotis, et miseratio[]nis parcissimae: sed eos summi Jovis consiliarios ac principes existimari. ℙ Dicti sunt *Consente[s]* vel a *consentiendo*, quasi in eo, quod gerundum est, consentiant; (unde vetus *Inscr.* in Museo Imperia[]li Vienn. ap. *Maff.* p. 238. *n.* 4. *Mercurio, Con[]sentienti.*) vel quasi *consulentes*, vel denique ab ob[]soleto *Conso, is*, quod συμβουλεύειν, consulere si[]gnificat, uti ap. *Voss.* in *Etymol.* legitur. *Inscr.* ap. *Grut.* 3, 2, 1. O. M. ceterisque Diis Consentibus M. Oppellius adjutor 11. Vir. Col. Adde *n.* 3. ℙ In singulari numero *Inscr.* ap. *Reines. cl.* 1. *n.* 232. Cereri Pistiae Consen. Ti. Claudius Aug. lib. Amaranthus. ℙ Ubicumque in veteribus monumentis legitur *consessus*, aut *concilium Deorum*, ut ap. *Grut.* 2, 11. et 12., Dii consentes intelligendi sunt. ℙ Docet *Varr. L. L.* 7, 38. in recto plur. dici *Dii Consentes* non *Dei*, et in patrio *Deum Consentum*, non *Deorum Consentium*, ita usu postulante.

CONSENTĬA Sacra, quae ex multorum consensu

unt statuta. *Festus.* Ubi notant eruditi, fuisse entilium inter se, ut Corneliorum, Valeriorum tc. et pro tota gente facta fuisse, consentiente entilitate.

CONSENTĬENS, entis, part. a *consentio*, unum, t idem sentiens, conveniens, conspirans, concors, μονοῶν. *Cic. Acad.* 4, 42. Epicurus cum Cyrenaicis de voluptate non consentiens. *Id. ad Brut.* 1, 15. Civitas in retinenda civitate consentiens. [*Ita *Liv.* 34, 49. Adversus consentientes nec regem quemquam satis validum, nec tyrannum fore.] *Id. Fin.* 1, 20. Amici multa amoris conspiratione consentientes. *Id. Senect.* 17. Cujus de laudibus omnium est fama consentiens. *Id. Div.* 1, 39. Hominum consentiens auctoritas. *Liv.* 10, 40. Milites spei pleni, clamore consentienti pugnam poscunt. [*Suet. Galb.* 13. Cuncti simul spectatores consentiente voce reliquam partem retulerunt. *Id. Caes.* 19. Concordi et consentiente collega. Adde *Aug.* 56. *ib.* 58. *Vitell.* 8.] *Cic. N. D.* 2, 7. Tanta rerum consentiens, conspirans, continuata cognatio. *Id. Brut.* 38. Status, incessus, omnisque motus cum verbis, sententiisque consentiens. [*V. *Ellendt.* ad h. l.] ℙ Fautor benevolus. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Vindobon.* p. 237. Marti amico et consentienti sacrum Hermias dedicav. Alia *ib.* p. 238. Mercurio Consentienti sacrum etc. ℙ Proprie est simul sentiens. *Scrib. Comp.* 104. Qui stomachum solutum habent, consentiente capite.

CONSENTĪNUS, a, um, adj. ad Consentiam pertinens, quae urbs est Brutiorum (nunc Calabriae citerioris), *Cosenza*, cujus *Plin.* 3, 5, 10. meminit. *Consentinus ager* ap. *Varr. R. R.* 1, 7. et *Plin.* 16, 27, 50. ℙ *Consentini, orum,* sunt ejus urbis incolae. *Cic. Fin.* 1, 3.

CONSENTĬO, entis, ensi, ensum, n. 4. ὁμονοέω, ὁμοδοξέω, idem sentio, convenio, concordo: a *con* et *sentio.* Sicut enim (inquit *Ulp. Dig.* 2, 14, 1.) convenire dicuntur, qui ex diversis locis in unum colliguntur, et veniunt; ita qui ex diversis animi motibus in unum consentiunt, idest in unam sententiam decurrunt. *Cic. Fin.* 3, 3. Ratio nostra consentit, oratio pugnat. [*Lucr.* 3, 154. Verum ubi vehementi magis est commota metu mens, Consentire animam totam per membra videmus. Gr. συμπάσχειν.] *Id. Phil.* 4, 3. Omnes mortales una mente consentiunt, arma contra illam pestem esse capienda. *Id. Agr.* 1, 5. Si consenserint possessores non vendere, quid futurum est? *Id. Phil.* 1, 1. Atque his principiis reliqua consentiebant. *Id. Off.* 1, 2. Sibi ipsi consentire, *h. e.* a se ipso non desciscere. [*Folgerichtig handeln.*] *Colum.* 12, 2. Ubi chorus canentium non ad certos modos, neque numeris praeeuntis magistri consensit, dissonum quiddam ac tumultuosum canere videtur. *Cic. Off.* 1, 28. Inter se omnes partes cum quodam lepore consentiunt. *Id. Univ.* 3. Oratio sibi constat, et ex omni parte secum ipsa consentit. *Caes. B. C.* 1, 19. Cum vultus Domitii cum oratione non consentiret. *Cic. Phil.* 4, 4. Deos immortales ad rempubl. conservandam arbitror consensisse. *Liv.* 36, 40. Consentire ad decernendum triumphum. *Suet. Cal.* 5. ad inducias. *Quint.* 4, 2. Quaedam partibus blandiuntur, sed in summam non consentiunt. *Justin.* 13, 4. Equites in Aridaeum regem consentiunt. *Suet. Aug.* 12. Ceteros duces, et exercitus consentire pro partibus. *Cic. Phil.* 1, 9. Omnes jam cives de reipubl. salute, una et mente et voce consentiunt. *Nep. Alcib.* 11. Nescio quo modo in illo laudando consenserunt. *Cic. Amic.* 23. De utilitate omnes uno ore consentiunt. ℙ Cum solo accus. *Cic. Senect.* 17. In quem illud elogium unicum plurimae consentiunt gentes, populi primarium fuisse virum. Al. rectius ita disting. In quem illud elogium unicum: Plurimae consentiunt gentes etc. *Liv.* 8, 6. Consensit et senatus bellum. [*Adde *Eund.* 1, 32. 27, 9.] *Cic. Fin.* 2, 35. Idne consensisse de Calatino gentes arbitramur? *id* est accusativus communis. ℙ Passive impersonaliter. *Tac. A.* 1, 13. De prioribus consentitur. *Quint.* 9, 1. Inter plurimos consensum est, duas esse partes etc. *Gell.* 3, 11. Super aetate Homeri atque Hesiodi non consentitur. *Liv.* 30, 24. *ad f.* Permixto paene senatus populique concilio, consensum est, ut Asdrubal Aegimurum trajiceret. ℙ Et in malam partem pro conjurare, conspirare. *Cic. Phil.* 2, 7. Cum homines nefarii confiterentur, se urbem inflammare consensisse. *Caes. B. G.* 2, 3. Neque se cum ceteris Belgis consensisse. *Cic. Verr.* 2, 5, 8. Servos, quos ipse, belli faciendi causa consensisse judicavit etc. [*Liv.* 23, 28. Antequam consentirent.]

CONSENTĬUS vel Consentium. Vetus quaedam *Inscr.* ap. *Grut.* 3, 1. non optimae notae, ita incipit: *Consentio Deorum:* ubi intelligitur concilium Deorum, hoc est Dii Consentes.

CONSĒPĬO, ēpis, a. περιφράττω, idem quod sepio. *Suet. Ner.* 33. Denique bustum ejus consepiri nisi humili levique materia, neglexit.

CONSEPTO, as, a. 1. frequent. a *consepio*, uno septo includere. *Solin.* 32. de Aegypto. Eligitur sacer lucus, in quo conseptant animalia diversissimi generis.

CONSEPTUM, i, n. περίβολος, περίφραγμα, locus conseptus, hoc est circum undique clausus *Liv.* 10, 38. Ab integumento consepti, quo, etc. Significat locum in mediis Samnitium castris conseptum cratibus, pluteisque etc. *Colum.* 1, 4. Alter majores, alter minus amplas quam postulavit modus agri, villas exstruxit: cum utrumque sit contra rem familiarem. Diffusiora enim consepta pluris aedificamus etc. *Id.* 6, 23. Laxo spatio consepta facienda sunt, ne, etc. *Id.* 8, 17. de piscinis: Hos meatus fieri censemus per imam consepti partem. *Appul. Met.* 3. *sub init.* Populus caveae conseptum mira celeritate complevit. *Id. ib.* 11. Aedibusque conductis, intra conseptum templi larem temporarium mihi constituo. [*Inscr.* ap. *E. Q. Viscont. Mus. Pio-Clem. T.* 1. p. 73. *edit. Mediol.* Ustrinasque de consaepto ultimo in eum locum traiciendas curaverunt. Pertinet haec ad an. a Chr. n. 16. *F.*] ℙ Translate. *Quint.* 12, 2. de Cicer. Neque se tanta in eo unquam fudisset ubertas, si ingenium suum consepto fori, non ipsius rerum naturae finibus terminasset, h. e. si tantummodo res forenses tractasset, non etiam philosophiam attigisset. *Appul. Met.* 3. Quaecumque commisero pectoris tui penetralibus, semper haec intra conseptum clausa custodias, *h. e.* taceas. ℙ In vet. *Inscr.* ap. *Grut.* 1159, 6. et in allata supra legitur *consaeptum*, quod vix est imitandum. ℙ Ap. *Ennium* reperitur *consiptum*, teste *Festo:* sed hoc est obsoletum.

CONSEPTUS, a, um, part. a *consepio*, περίφρακτος, circum septus, et clausus. *Cic. Senect.* 17. Ager conseptus, et diligenter consitus. *Liv.* 10, 38. Locus conseptus cratibus pluteisque. *Appul. Met.* 2. Frequentis populi circulo conseptus.

CONSEPTUS, us, m. 4. conseptum. In sexto casu *Strabo Gallus in f.* Ut cum conseptu viridis consederis horti.

CONSĒPULTUS, a, um, part. ab inusit. *consepelio*, simul sepultus, συνθαπτόμενος. *Tertull. Resurr. carn.* 23. et *Hieron. ep.* 14. *n.* 2. ex *D. Paulo ad Rom.* 6, 4. Consepulti Christo in Baptismate.

CONSĔQUENS, entis, part. a *consequor*, συνακολουθῶν, qui deinceps sequitur. *Cic. Fin.* 1, 20. Spe eriguntur consequentis ac posteri temporis. *Id. Senect.* 6. Memoriam illius viri excipient omnes anni consequentes. *Auct. ad Her.* 2, 5. Tempora tria, praeteritum, instans, consequens. ℙ Item qui recte, atque ordine sequitur, qui apte cohaeret. *Cic. Part.* 6. Ut in simplicibus verbis, quod non est Latinum, sic in conjunctis quod non est consequens, vituperandum est. V. CONSECUTIO. *Id. Fin.* 3, 15. Consentaneum et consequens alicui. ℙ Item quod ex alio sequitur, seu nascitur: quo sensu etiam substantivi more usurpatur, pertinetque plurimum ad dialecticos. *Cic. Orat.* 2, 53. Demonstrando, id, quod concludere velint, non effici ex propositis, nec esse consequens. *Id. Orat.* 35. Ut efficiatur quod sit consequens iis, quae sumentur ad quamque rem confirmandam. *Id. Fin.* 4, 24. *extr.* Teneamus illud necesse est, cum consequens aliquod falsum sit, illud, cujus id consequens sit, non posse esse verum. Et *ib.* 19. Consequentibus vestris sublatis etc. ℙ *Consequentia,* ἀκόλουθα, sunt ea, quae rem aliquam natura, et necessario consequuntur: et differunt ab *Adjunctis,* quod haec non semper eveniunt, illa semper, uti docet *Cic. Top.* 12. Praeterea *adjuncta* sunt, quae vel antecedunt rem ipsam, aut sunt in ipsa re, aut post, et spectantur in tempore: *consequentia* sunt post tantummodo, et spectantur in natura. Itaque haec ad dialecticos proprie pertinent, illa ad oratores. Nihilominus *Quint.* 5, 10. cum illis haec confundit, ut a viris doctis jam est observatum, tametsi 6, 3. aperte distinxit. ℙ Praeterea *consequens* dictum est a nonnullis genus quoddam ridiculi, quod petitur ab iis, quae natura sequuntur, et cohaerent. *Quint.* 6, 3. ℙ *Consequens est,* sequitur, consentaneum est. *Cic. Leg.* 1, 5. Quoniam scriptum est a te de optimo reipub. statu, consequens esse videtur, ut scribas tu idem de legibus. *Gell.* 1, 4. Consequens quidem fuerat sic dicere. *Ulp. Dig.* 43, 23, 15. *extr.* Consequens erit dicere, nihil eum consequi oportere. ℙ Comp. *Consequentior* ap. *August. Trin.* 15, 19. *sub f.* Quid consequentius, quam ut ipse sit caritas, qui, etc.

CONSĔQUENTER, adv. ἀκολούθως, sequendo, ex consequenti. *Appul. Met.* 10. *sub init.* Juvenis probe litteratus, atque ob id consequenter pietate modestiaque praecipuus. *Id. ib.* 11. *init.* Corpora lunae incrementis consequenter augeri, *h. e.* sequendo lunae incrementa. ℙ Item congruenter, convenienter. *Ulp. Dig.* 10, 2, 18. His consequenter, si ex pluribus heredibus, etc. *Papin. ib.* 35, 2, 11. Facile quis dixerit consequenter prioribus, non esse, etc. *Hieron. ep.* 22. *n.* 13. Quam viderint pallentem atque tristem, miseram et Manichaeam vocant: et consequenter; tali enim proposito jejunium haeresis est.

CONSĔQUENTĬA, ae, f. ἀκολουθία, actus post rem aliam sequendi, successio, consecutio. *Cic. Div.* 1, 56. Qui cursum rerum, eventorumque consequentiam diuturnitate pertractata notaverunt. *Gell.* 12, 5. *post med.* Per obscuram quandam, et necessariam naturae consequentiam, *h. e.* per connexionem, qua sequitur, ut natura ad dolorem gemat. *Auct. ad Herenn.* 4, 54. Per consequentiam significatio fit, cum res quae sequuntur aliquam rem, dicuntur, ex quibus tota res relinquitur in suspicione: ut si salsamentarii filio dicas: Quiesce tu, cujus pater cubito se emungere solebat. *Papin. Dig.* 4, 3, 19. Debitore liberato, per consequentiam ipse quoque fidejussor dimittitur. κατὰ παρακολούθησιν. Adde *Paul. ib.* 10, 1, 5. ℙ In plur. num. *Varr. L. L.* 8, 51. Quod quisque caput pertenderit, sequi debet ejus consequentias casus in declinando: ac non facere, cum dixerit recto casu Alcaeus, in obliquis dicere Alcaeoni. ℙ *Per consequentias* eodem sensu dicitur, quo *per consequentiam. Ulp. Dig.* 26, 8, 1. Prima ratio est, ut heres fiat: per consequentias contingit, ut debitum subeat. Adde *ib.* 7. et *ib.* 47, 10, 1. et *ib* 48, 19, 9. et *ib.* 22, 7. et alibi. Quin et in locis modo allatis *Papiniani*, et *Pauli* in editione *Torrentini* legitur *consequentias.* [*V. *Duk. lat. Ict.* 413.]

CONSĔQUĬUM, ii, n. vel Consequia, ae, f. res, quae consequitur, appendix, comitatus. *Appul. Met.* 5. Psyche sublimis evectionis appendix miseranda, et penduli comitatus extrema consequia. *Id. ib.* 10. Novissimis trahebantur consequiis.

CONSĔQUOR, ĕris, ecutus, vel equutus sum, dep. 3. ἀκολουθέω, idem quod sequor, pone sequor, subsequor. *Cic. Tusc.* 5, 34 Ptolemaeo peragranti Aegyptum, comitibus non consecutis, cibarius in casa panis datus est. *Ter. Heaut.* 2, 3, 36. Continuo hic se conjecit intro: ego consequor. ℙ Significat etiam post sequi, seu venire postea. *Cic. Mur.* 39. Si haec elapsa de manibus nostris, in eum annum, qui consequitur, redundarint. *Id. Brut.* 15. Hunc consecutus est aetate Cato. *Id. Or.* 3, 2. Tum latus ei dicenti condoluisse, sudoremque multum consecutum esse, audiebamus. *Id. Tusc.* 4, 8. *sub f.* Pudorem rubor, terrorem pallor et tremor consequitur. *Id. Or.* 1, 35. Haec cum Crassus dixisset, silentium est consecutum. *Vell.* 2, 23. Cujus facti merita eum poena consecuta est. Et *ib.* 36. Consecutus Sallustium Livius, *h. e.* qui post eum vixit, floruitque. [*Terent. Heaut.* 4, 7, 9. Hasce ornamentis consequentur alterae, i. e. mox aliae x minae Bacchidi pro ornamentis solvendae sunt.] ℙ Item imitando sequi. *Cic. Leg.* 2, 9. Eum morem cum brevitate, si potero, consequar. *Id. N. D.* 1, 15. *ad f.* Quem Diogenes consequens in eo libro, qui etc. ℙ Item acquare. *Id. Brut.* 64. Nec majorem consequi poterat, et minori necesse erat cedere. *Id. Or.* 2, 15. Ita creber est rerum frequentia, ut verborum prope numerum sententiarum numero consequatur. Adde *Vell.* 1, 17. ℙ Item consectari. *Cic. Manil.* 12. Quis unquam aut obeundi negotii, aut consequendi quaestus studio, tot loca adire potuit? ℙ Item auscultare, parere, obsequi. *Sall. Or.* 2. *ad Caes. post med.* Ubi plebes senatui obedit, ejusque consilia consequitur. *Pl. Asin.* 2, 1, 13. Certum hercle est vestram consequi sententiam. *Cic. Cat.* 3, 6. Dictae sunt a principibus acerrimae ac fortissimae sententiae, quas senatus sine ulla varietate est consecutus. ℙ Item ex alia re nasci, fieri. *Id. Fat.* 7. Si quod primum in connexo est, necessarium est, fit etiam quod consequitur, necessarium. *Auct. ad Her.* 2, 18. Quoniam satis ostendere videmur, quibus argumentationibus etc. consequi videtur, ut doceamus etc. *Cic. Fin.* 3, 19. Ex quo illud natura consequitur, ut etc. ℙ Item assequi, pervenire ad aliquem. *Cic. Cat.* 2, 4. Aurelia via profectus est: si accelerare volent, ad vesperam consequentur. *Id. Fam.* 16, 1. Si statim navigas, nos Leucade consequere. *Virg. A.* 11, 741. Facile accipiter consequitur pennis columbam. *Ov. Met.* 9, 126. Vulnere, non pedibus te consequar. *Pompejus ad Marcell. et Lent. post ep.* 12, 8. *ad Att.* Consequi aliquem in itinere. *Ter. Phorm.* 5, 1, 23. Matrem ipsam ex aegritudine miseram mors consecuta est. [Cf. ad h. l. *Döderl.* 3, 149.] ℙ Item persequi, urgere, διώκειν. *Curt.* 5, 4. Per mediam aciem erupit: sed consecutis strenue hostibus, renovato proelio, cecidit. *Caes. B. G.* 1, 53. Reliquos equites consecuti nostri, interfecerunt. ℙ Item persequi, exsequi. *Colum.* 1, 2. *ad f.* His diebus, quae praeterita erunt superioribus, opera consequi oportet. ℙ Item saepe, obtinere, assequi, εὑρίσκομαι, ἐπισπάομαι. [*Quid differat in his *consequi* ab *assequi* v. ap. *Döderl.* 3, 147. sq.] *Cic. Coel.* 7. *sub f.* Ex reipub. causa gloriosam victoriam consequi. *Id. Fam.* 1, 5. *extr.* Ut tuam pristinam dignitatem et gloriam consequare. *Id. ib.* 7. *sub f.* Consequi aliquid per senatum. *Id. Planc.* 25. magistratum. *Id. Dom.* 45. scientiam. *Id. Fam.* 2, 11. famam. *Id. Off.* 2, 13. magnam laudem ab aliquo. *Id. Fam.* 1, 2. *ad f.* Hoc videmur esse consecuti, ut ne etc. *Id. Fin.* 1, 10. Quid ex eo consecutus est? laudem et caritatem. *Id. Off.* 1, 19. Consequi opes. ℙ In malam partem pro incurrere, in-

cidere. *Plin. ep.* 9, 5. Malignitatis famam consequi. *Quint.* 8, 2. vitium. *Cic. Or.* 1, 33. Perverse dicere homines perverse dicendo facillime consequi. ℙ Ponitur etiam pro addiscere, intelligere, percipere, assequi, complecti. *Auct. ad Her.* 2, 31. Haec si ut conquisite conscripsimus, ita tu diligenter fueris consecutus etc. [*Id. Verr.* 1, 16. Conatus alicujus consequi, i. e. investigando aperire.] *Lucr.* 1, 460. rebus ab ipsis Consequitur sensus, transactum quid sit in aevo. [*Cic. Phil.* 5, 13. Verbis laudes alicujus consequi.] *Cic. ad Quirit.* 2. Neminem unquam tanta eloquentia fuisse, qui vestrorum magnitudinem beneficiorum non modo augere, aut ornare oratione, sed enumerare, aut consequi possit. *Id. fragm.* apud *Non.* 4, 95. Nec quanta, nec qualia sint, verbis consequi possum. *Id. Verr.* 2, 4, 26. Nullo modo possum omnia istius facta aut memoria consequi, aut oratione complecti. *Id. Univ.* 3. Consequi similitudinem veri. Et *mox.* aliquid animo. *Id. Q. Fr.* 2, 12. Quantum conjectura consequor. *Id. Fam.* 1, 8. *ad f.* Nullam partem meritorum tuorum, non modo referenda, sed ne cogitanda quidem gratia consequi possum. ℙ Olim passiva significatione usurpatum fuit. *Orbilius vetus Scriptor* ap. *Prisc.* 8, 791. Quae vix ab hominibus consequi possunt, ἀνύεσθαι. ℙ [Part. *Consequens* V. suo loco. *Consequuturus* ap. *Liv.* 24, 45. Consequuturus consilii viam. *Consequiturus* legitur in lamina aenea apud *Fea*, *Fast. Cons.* p. 13. *n.* 46. Speramus beneficia uberiora posse consequituros. Pertinet ad an. a Chr. n. 257. *F.*]

CONSĔQUUS, a, um, adj. idem quod consequens. *Lucr.* 5, 679. Consequa natura est jam rerum, et ordine certo. [*Ap. *Eichstadt.* hic vers. (678) ita legitur: Consequiae quodque est jam rerum exordine certo.]

CONSĔRĒNAT. V. DISSERENAT.

CONSERMŌCĬNOR, aris, dep. 1. colloquor, sermonem habeo cum aliquo, ὁμιλέω. *Nigid.* ap. *Gell.* 10, 4. Spiritum atque animum porro versum, et ad eos, quibus consermocinamur, intendimus. Al. leg. *quibuscum sermocinamur.*

CONSERMŌNOR, aris, dep. 1. idem quod superius. *Claud. Quadrig.* ap. *Gell.* 17, 2. Cum his consermonabatur. *Gell. ib. Sermonari* rusticius videtur, sed rectius: *sermocinari* crebrius est, sed corruptius.

CONSĔRO, is, ēvi, sĭtum, a. 3. φυτεύω, σπείρω, idem quod sero, semino, planto. *Cic. N. D.* 2, 52. *extr.* Indus non aqua solum agros laetificat, sed eos etiam conserit: magnam enim vim seminum secum, frumenti similium, dicitur deportare. *Virg. Ecl.* 1, 73. en queis consevimus agros! *Id. G.* 2, 38. juvat Ismara Baccho Conserere. *Colum. R. R.* 7, 5. *ante med.* Alii malleolo conseri vineam, melius existimant, alii viviradice. *Curt.* 7, 4. Conserere arva frumento. *Lucr.* 4, 1100. Muliebria arva conserere. ℙ Cum translate sumitur, *erui*, *ertum* habet in praeteritis: nisi malis ad sequens verbum pertinere. *Quint. Decl.* 9, 3. Ergo conseruit casus duratura longius a parvis initiis odia. *Arnob.* 1, 39. Conserere simultates cum aliquo. *Lucr.* 2, 211. Sol lumine conserit arva, *h. e.* sparso lumine illustrat. ℙ Putant quidam inveniri praeteritum *conserui* etiam in propria significatione. *Liv.* 10, 24. Quam arborem conseruisset, sub ea legere alium fructum, indignum esse. Al. leg. *seruisset*, al. ex conjectura *consevisset.* ℙ De Diis *conserentibus*, qui sunt humanae generationis praesides, nempe a mulieribus arvis conserendis, V. *Arnob.* 5, 169. ℙ [Part. *Conserundus* ἀρχαϊκῶς pro *conserendus* apud *Varr. R. R.* 1, 24. Ager oliveto conserundo in Favonium spectet, et soli ostentus sit. *F.*]

CONSĔRO, is, erui, ertum, a. 3. συμπλέκω, connecto, conjungo, commisceo. (Docent etymologi, differre a superiore non solum positione praeteriti, sed etiam origine ipsa, cum illud sit a σπείρω, semino; hoc ab εἴρω, necto. V. *Voss.*) *Curt.* 6, 5. Ramos arborum alium alii, quasi nexu, conserere. *Lucan.* 4, 136. Conseritur bibula Memphitis cymba papyro. (Adde 3, 513.) [*Sil.* Conseritur tegimen laterum impenetrabile thorax.] *Ov. Amor.* 3, 6, 10. Quid juvat nocti conseruisse diem? *Id. Her.* 2, 58. Poenitet et lateri conseruisse latus. ℙ *Conserere sermonem*, *verba*, est colloqui cum aliquo. *Curt.* 8, 12. et *Stat. Silv.* 2, 1, 5. *Front. ad Verum Imp.* (ed. *A. Maio*) *ep.* 8. Quam libenter consevisti sermonem! quamdiu produxisti! Hic observandum praeterit. *consevi* pro *conserui.* ℙ *Conserere manum*, vel *manus*, *pugnam*, *proelium*, est pugnare, μιγνύναι τὰς χεῖρας. *Cic. Mur.* 9. Duxit exercitum, signa contulit, manum conseruit, magnas copias hostium fudit. *Liv.* 6, 12. *ad f.* Ut decet spei plenos, et cum imparibus conserturos manus. *Pl. Bacch.* 4, 9, 43. Conserere pugnam alicui, *h. e.* contra aliquem. *Ov. Her.* 12, 100. manus strictas inter se. *Liv.* 5, 36. et *Curt.* 8, 13. proelia. *Liv.* 35, 4. certamen. *Val. Fl.* 3, 123. tela manu, *h. e.* invicem conjicere. Et *ib.* 31. bella, *h. e.* proelium committere: qua ratione, *conserere bellum*, etiam *Lucan.* 3, 560. eod. sensu dixit. Et pro *conserere manus*, *Stat. Silv.* 1, 6, 60. Edunt vulnera, conseruntque dextras. [*Ita *Liv.* 21, 1. Et haud ignotas belli artes inter se, sed expertas primo Punico conserebant bello, i. e. invicem utebantur contra se. Dicitur et absolute pro pugnam inire *Liv.* 44, 4. Levis armatura etiam per amfractus jugi procurrere, et ab lateribus cum levi armatura conserere, per iniqua atque aequa loca pugnam petere. Omnino de v. *conserendi* V. interprr. ad *Liv.* 21, 8. ℙ Hinc transfertus ad res amatorias, et usitatissimum est in describendis amplexibus et illecebris amantium. *Tibull.* 1, 8, 35. At Venus inveniet puero succumbere furtim, Dum tumet, et teneras conserit usque sinus. Cf. *Heyn.* ad h. l. *Id. ib.* 26. Sed corpus tetigisse nocet, sed longa dedisse Oscula, sed femori conseruisse femur.] ℙ *Conserere manum* in jure quid sit, V. in CONSERTUS. ℙ *Conserere manu* qui putant recte dici, nituntur praecipue celebri illa phrasi, *ex jure manu consertum* (de qua V. *ib.*) Nam locus *Cic. Att.* 7, 20. in optimis quibusque exemplaribus habet *manum.* ℙ Conserere sola crustis Phrygiis, apud *Auson. Mosell.* 48. est marmore Phrygio solum sternere. ℙ Translate. *Id. ep.* 20. *in f.* Vive, vale, et totidem venturos consere (al. leg. *congere*) Janos, Quot, tuus, aut noster conseruere patres, *h. e.* vivendo continuavere.

CONSERPO, is, n. 3. idem quod serpo. *Liv.* 39, 16. Crescit, et conserpit quotidie malum. Plerique al. leg. *serpit.*

CONSERRĀTUS, a, um, adj. in modum serrae factus. *Plin.* 11, 37, 44. Sed spectatissimum insigne gallinaceis corpore conserratum. Sed melius alii leg. *corporeum*, *serratum.*

CONSERTĒ, adv. conjuncte. *Cic. Fat.* 14. Omnia naturali colligatione conserte contexteque fiunt.

CONSERTĬO, onis, f. conjunctio, connexio, implicatio. *Arnob.* 3, 107. Ad cervicum necessarias flexiones consertionibus verticum, atque ossea substructione fulciri.

CONSERTUS, a, um, part. a *consero*, συμπεπλεγμένος, connexus, contextus. *Virg. A.* 3, 467. Loricam consertam hamis, auroque trilicem. *Id. ib.* 594. Consertum tegmen spinis. Ubi *Servius* illigatum interpretatur. *Senec. ep.* 90. Comitatus virtutum consertarum, et inter se cohaerentium. *Quint.* 5, 10. Ut sunt tria tempora, ita ordo rerum tribus momentis consertus est, *h. e.* contextus initio, incremento, summa, ut *ib.* subditur. *Liv.* 21, 50. Sicubi conserta [*scil.* ad pugnam] navis esset, haudquaquam par numerus armatorum ex ea pugnabat. Al. leg. *conserta manus.* *Id.* 7, 2. *ad f.* Quae exodia appellata, consertaque fabellis potissimum Atellanis sunt. *Val. Flacc.* 6, 182. consertis junxere frementia telis Agmina, *h. e.* invicem conjectis. *Id.* 2, 617. conserta gentibus arva, *h. e.* frequentata, culta. *Lucan.* 2, 442. Bella conserta bellis, *h. e.* quorum uno confecto aliud insurgit. *Cic. Fin.* 2, 20. Vita conserta voluptatum omnium varietate. ℙ [*Idem quod densus, stipatus. *Sil.* 6, 316. Consertae campis acies, multusque per arva Fervebat Mavors. *Quint. Decl.* 13. p. 274. Unde ego frequenter consertum novae juventutis agmen ramo gravescente suscepi. Adde *Virg. A.* 2, 347. — *Consertum proelium* ap. *Liv.* 21, 4. Ultimus conserto proelio excedebat, est, quod nos dicimus: *Schlachtgewühl*, *Schlachtgedränge.*] ℙ *Ex jure manum consertum vocare*, formula judicialis veterum. *Cic. Or.* 1, 10. Multis praeessem, qui te ex jure manum consertum vocarent. Est autem, *ex jure manum consertum vocare*, ducere aliquem ex jure ad conserendam manum in rem, de qua lis sit. Quo in loco cum erant litigatores, ex eo glebam prehendebant, deferebantque ad praetorem, ut in ea tanquam in toto agro jus suum persequerentur. V. *Gell.* 20, 10. ℙ Aliquae editiones et quidem optimae habent: *Ex jure manu consertum*, h. e. manu apprehensum: quam explicationem confirmare videntur verba ipsa hujus formulae, quae a *Cicerone* referuntur *Mur.* 12. *Fundus Sabinus meus est. Eum ego ex jure Quiritium meum esse ajo. Inde ego te ex jure manu consertum voco*, h. e. traho te inde manu prehensum. [*Ita quoque *Orell.*, qui tamen vulgatam receptae lectioni parem judicat.] Porro haec dicendi ratio sumpta est ex veteribus actionibus, atque ab *Ennio* usurpata, ut est ap. *Gell. l. c.*, deinde a *Cicerone*, ut dictum est.

CONSERVA, ae, f. σύνδουλη. *Ter. Eun.* 2, 3, 74. Summa forma semper conservam domi videbis. *Pl. Cas.* a. 1. *v.* 20. Ut uxorem ducam Casinam conservam tuam. *Varr. R. R.* 1, 17. Dandaque opera, ut operarii habeant peculium, et conjunctas conservas, e quibus habeant filios. In dat. plur. facit *conservabus*, quando distinctione opus est, ut in ASINA admonuimus. *Scaevola Dig.* 33, 7, 28. Relictis conservabus, et filiis suis.

CONSERVĀBĬLIS, e, adj. qui conservari potest. *Tert. adv. Marc.* 2, 13. Bonum conservabile.

CONSERVĀTĬO, onis, f. συντήρησις, actus conservandi, custodia. *Cic. Off.* 2, 3. Frugum perceptio et conservatio. Et *ib.* 1, 28. Conservatio naturae. [*Cum facimus ea, quae naturae humanae conveniunt.] Et *Or.* 1, 42. Conservatio legitimae aequabilitatis. Et *Off.* 1, 36. Tenere attentos animos ad conservationem decoris. In nummo *Gallieni*, ap. *Eckhel. D. N. V. T.* 7. p. 40. Ob conservationem salutis. *Item ib.* Ob conservationem patriae.

CONSERVĀTOR, oris, m. servator, custos, σωτήρ. *Cic. Att.* 8, 9. *post med.* Alterum existimari conservatorem inimicorum, alterum desertorem amicorum. *Id. Sext.* 24. Dii immortales custodes et conservatores hujus urbis. *Id. Att.* 9, 10. *ante med.* Me, quem nonnulli conservatorem istius urbis, quem parentem esse dixerunt etc. ℙ In veteribus *Inscr.* saepe est epitheton Jovis, ut ap. *Grut.* 18, 5, 7. 8, 9, 10. et 19, 1. et 3. Jovi conservatori. Quin *ib.* 18, 6. habetur: Jovi Opt. Max. servatori conservatori. Et *ib.* 19, 6. Custodi, conservatori. Adde alias ap. *Gud.* p. 5. *n.* 2. 4. 5. 6. etc.

CONSERVĀTRIX, icis, f. quae conservat. *Cic. Fin.* 5, 9. Ut non dubitem dicere, omnem naturam esse conservatricem sui. *Arnob.* 4, 151. Virgines perpetui nutrices et conservatrices ignis. Est etiam epitheton Junonis. *Inscr.* ap. *Grut.* 25, 2. et 4. Junoni conservatrici. V. v. praec. Item Fortunae. *Ib.* 74, 6. et 75, 2. ℙ Item matrumfamilias diligentiorum. *Inscr.* ap. *Reines. cl.* 14. *n.* 18. Anniae conjugi conservatrici ben. fecit. Adde ap. *Grut.* 815, 5. et 1142, 2.

CONSERVĀTUS, a, um, part. a *conservo*, τηρηθείς, servatus, custoditus. *Cic. Div.* 2, 35. *extr.* Jus augurum reipubl. causa conservatum ac retentum. *Caes. B. G.* 7, 41. Aedui Caesaris beneficio conservati. *Nep. Annib.* 10. Conservatis rebus suis. *Id. Att.* 6. Honores non petiit, quod capi non possent, conservatis legibus.

CONSERVĬTĬUM, ii, n. servitium commune plurium. *Pl. Capt.* 2, 1, 45. Quoniam Dii me tibi esse nunc conservum volunt, te oro per conservitium commune, ne, etc.

CONSERVO, as, avi, atum, a. 1. διασώζω, φυλάττω, servo, custodio, tueor, retineo. *Cic. Fin.* 3, 5. Simul atque natum sit animal, commendari ad se conservandum, et ad suum statum, et ad ea, quae conservantia sunt ejus status, diligenda. *Id. Off.* 2, 24. Res familiaris conservari debet diligentia, et parsimonia. *Id. Q. Fr.* 1, 1, 12. Obtinere, et conservare necessitudinem cum publicanis. *Id. Manil.* 5. Tueri, et conservare aliquid. [*Similis locus ap. *Eund. N. D.* 2, 23, 60. Ut ad omnia tuenda conservandaque consensisse videantur: ubi recte *Heindf.*, non improbante *Orell.*, vulgatam *conservanda* et *tuenda* e codd. aliq. ita mutavit, quod plus est *conservare* quam *tueri.* *Suet. Aug.* 45. Athletis conservavit privilegia. (*Erhalten.*)] *Id. Fam.* 11, 7. Conservare libertatem, et salutem populi R. *Id. Cat.* 3, 10. *sub f.* omnes salvos. *Id. Fam.* 4, 13. *extr.* memoriam alicujus rei. *Suet. Ner.* 20. et 25. vocem. *Cic. Att.* 6, 1. et *Rosc. Com.* 2. ordinem. [*Nostr. *beibehalten.* Adde *Suet. Caes.* 21. *Lucr.* 1, 677. Corpora sunt, quae conservant naturam semper eandem. *Id.* 2, 709. Omnia quando Conservare genus crescentia posse videmus, i. e. propagare.] *Id. Off.* 3, 28. *sub f.* et *Nep. Annib.* 2. jusjurandum. [*Cic. Verr.* 1, 47. Voluntatem conservare mortuorum: i. e. curare ut fiat, s. facere, quod mortui voluerunt.] *Nep. Ages.* 2. inducias. *et paulo post.* fidem. *Id. Eum.* 10. aliquem. (Adde *Suet. Aug.* 17. et *Caes. B. C.* 3, 98.) *Id. Dat.* 2. exercitum. *Id. Ages.* 4. Etiam apud Barbaros summa religione omnia simulacra arasque conservavit. *Liv.* 38, 11. Imperium majestatemque populi R. gens Aetolorum conservato sine dolo malo. [*Cf. de h. formula *Duk.* ad h. l. et *Ernest. Cl. Cic.* in v. *conservare.*] *Ter. Heaut.* 4, 1, 40. Istuc recte: conservasti te et illam. *Prop.* 4, 3, 69. Incorrupta mei conserva foedera lecti. ℙ [*Significat etiam id. q. nos dicimus *aufbewahren.* *Suet. Aug.* 94. Arborem palmae repertam conservari jussit. *Id. Dom.* 1. Clodium chirographum ejus conservasse.] ℙ *Conservavisse* pro *conservasse*, magis est litterati hominis, quam ex consuetudine loquentis. Haec *Quint.* 1, 6. ℙ [Part. *Conservaturus* ap. *Caes. B. G.* 2, 15. Caesar dixit sese eos conservaturum. *F.*]

CONSERVŬLA, ae, f. diminut. a *conserva.* *Senec. Controv.* 21. Ut domina nuberet, conservula de cellula exacta est.

CONSERVUS, i, m. σύνδουλος, qui cum aliis servus est, eundemque dominum habet. *Cic. Fam.* 12, 3. *ad f.* Dominum ferre non potuimus, conservo servimus. *Pl. Mil.* 4, 8, 30. Conservi, conservaeque omnes bene valete, et vivite. Adde *Cic. Q. Fr.* 3, 1, 2. [*Hor. Sat.* 2, 7, 79.] ℙ *Conservum* pro *conservorum* habet *Titin.* ap. *Fest.* in *Redivia.* ℙ Adjective *Ov. Amor.* 1, 6, 74. Duraque conservae ligna valete fores, *h. e.* servae una cum janitore. Sic *Pl. Asin.* 2, 3, 6. Nolo ego, fores conservas meas a te verberarier.

CONSESSOR, oris, m. σύνεδρος, qui una cum alio in theatro, in circo, in judicio sedet. *Cic. Att.* 2, 15. Praeclarum spectaculum mihi propono, modo te consessore spectare liceat. *Liv.* 34, 54. Dives pauperem consessorem fastidit. *Cic. Fin.* 2, 19. A.

rius judex dicere consessori solebat, etc. *Id.* ɪcc. 11. Consessores, convivae, contubernales. f. *Ernest. Cl. Cic.* s. h. v.] *Martial.* 1, 27. Nec ısessorum vicina nomismata tantum.

:ONSESSUS, us, m. locus ubi multi sedent: n ipsi homines uno in loco sedentes, συνεδρία, εδρίον. *Virg. A.* 5, 577. Postquam omnem laeconsessum, oculosque suorum Lustravere in uis. Et *ib.* 341. Implere totum consessum caιe clamoribus. (Ubi *Servius* notat, intelligi plem, quia cavea consessus est populi. Eod. sensu *nsessum caveae* dixit *Tac. A.* 13, 54.) *Suet. Aug.* . Motus injuria senatoris, quem Puteolis per leberrimos ludos consessu frequenti nemo recepet. *Val. Max.* 2, 4. *n.* 6. Spectantium consessum lorum umbraculis texit. *Cic. Verr.* 2, 1, 7. ıis tam inimicus huic ordini fuit, qui non conectu consessuque vestro commoveretur? *Id. Fl.* . Dorylensis cum efferretur magna frequentia nsessuque vestro. Et *Att.* 1, 16. Non enim unıam turpior in ludo talario consessus fuit. *Lampr. lex. Sev.* 4. Cum amicis tam familiariter vixit, communis esset ei saepe consessus, iret ad convia eorum. Et *ib.* 18. Salutatus, consessum oblit omnibus senatoribus. [*Cic. Sext.* 50. gladiarum consessus: et *ib.* 54. gladiatorii consessus, nt ludi gladiatorii. *Ernest.* in *cl. Cic.*]

[CONSEVIUS, ii, m. Deus quidam apud Romas, qui, ut loquitur *Tertull. ad Nation.* 2, 11., nsationibus concubitalibus praeerat. Hic tamen ·m videtur esse ac *Janus Consivius*, cujus menımem facit *Macr. Sat.* 1, 9. V. CLUSIUS. *F.*]

[CONSICCO, as, a. 1. simul sicco. *Not. Tir.* 132. Consiccat. *F.*]

CONSĪDĔO. V. CONSĪDO.

CONSĪDĔRANTER, adv. considerate, *Val. Max.* 1. *ad f.* Consideranter et mansuete populi R. agistratus agebat. *Pallad.* 3, 17. Cuneum inter rticem et lignum consideranter deponimus. ℙ ımp. *Considerantius* agnoscit *Corn. Fronto de difr. vocab.*, ubi ait p. 2194. Consideratius praeverum ex cognomine, considerantius ex participio.

CONSĪDĔRANTĬA, ae, f. σκέψις, consideratio. *itr.* 6, 1. *ad f.* Tarditate animi sine considentia irruentes, sine solertia, suis consiliis refrinıntur. *Cic. Q. Fr.* 3, 9. de Milone loquens. Ὁ μαίνεται οὐκ ἔτ' ἀνεκτῶς, qui ludos HS ↀↀↀ. comıraret: cujus in hoc uno nunc considerantiam et ·o sustinebo, ut potero, et tu ut possis, est tuorum ·rvorum. Ita vulgo, lege tamen *inconsidentiam.*

CONSĪDĔRĀTĒ, adv. περιεσκεμμένως, cogitate, ınsulto, prudenter. *Cic. Off.* 1, 38. Sed tamen a procul absit, cum qua nihil recte fieri, nihil ınsiderate potest. *Id. Att.* 9, 10. *ante med.* Quid ci non consideratissime? *Atticus ib. sub f.* Val- videro, et consideratius utilitati nostrae consuero. *Quint. Decl.* 1, 2. Crimina considerate ɛta, *h. e.* accurate, studiose. [*Liv.* 4, 45. Belm utinam, qui appetunt, consideratius concordiusıe, quam cupiunt, gerant. *Suet. Caes.* 77. Debe- homines consideratius jam loqui secum.]

CONSĪDĔRĀTĬO, onis, f. σκέψις, cogitatio, animdversio. *Cic. Acad.* 4, 41. Est enim animorum, ıgeniorumque naturale quoddam quasi pabulum ınsideratio contemplatioque naturae. *Id. ib.* 11. ircumspectio et accurata consideratio. *Gell.* 13, 8. Subtilior verborum consideratio. *Cic. Inv.* 2, 3. *extr.* Intendere considerationem in rem aliquam.

CONSĪDĔRĀTOR, oris, m. qui considerat. *Gell.* 1, 5. Quos Pyrrhonios philosophos vocamus, ii iraeco cognomento σκεπτικοὶ appellantur. Id ferıe significat quasi quaesitores et consideratores. dde *August. Tract.* 20. *in Joann. ad f.*

CONSĪDĔRĀTUS, a, um, part. a *considero*, coitatus, perpensus. *Cic. Har. resp.* 2. Nihil feci ratus, nihil non diu consideratum, ac multo ante ıeditatum. *Id. Inv.* 2, 5. Ratiocinatio est diliens et considerata faciendi aliquid, aut non faiendi excogitatio. ℙ Item cautus, circumspectus, εριεσκεμμένος. *Cic. Font.* 9. Qui illud verbum onsideratissimum consuetudinis, *arbitror*, quo nos tiam tunc utimur, cum ea dicimus jurati, quae omperta habemus, quae ipsi vidimus; ex toto tetimonio suo sustulit. *Id. Caecin.* 1. Illud considerati hominis esse putavit etc. *Hirt. B. Afr.* 73. Caesar tardior et consideratior erat factus. *Plin. Pan.* 44. Homo consideratus ac sapiens. [*Cf. *Gierig.* ad h. l. *Liv.* 22, 39. Tardum pro considerato vocent. V. *Burm.* ad *Quint. Decl.* 1, 2. *in.*]

CONSĪDĔRO, as, avi, atum, a. 1. σκέπτομαι, κατανοέω, cogito, perpendo, expendo, meditor. *Festo* placet dici a contemplatione siderum. [*Hinc primo loco debebant poni exempla infra laudata, in quibus ad oculos referendum est v. *considerare.* Adde *Suet. Cal.* 36. Feminas diligenter ac lente mercantium more considerabat. *Ov. Met.* 3, 95. Dum spatium victor victi considerat hostis.] *Cic. Verr.* 2, 5, 68. Videas etiam atque etiam et consideres, quid agas. *Id. Tusc.* 5, 1. Equidem eos casus mecum ipse considerans. *Id. Verr.* 2, 3, 12. Considerate cum vestris animis vosmetipsi, ecquem putetis etc. *Curt.* 7, 8. *extr.* Finitimos, hostes an amicos velis esse, considera. *Sall. in ep. Mithrid. ad Arsac.* Considera, utrum putes etc. *Gell.* 17, 8. Consideremus, cur oleum saepe stet. *Cic. Off.* 1, 21. *extr.* Considerandum est, ne temere desperet. (Adde *Auct. ad Her.* 4, 27.) *Ter. Heaut.* 2, 4, 5. Considerare secum in animo aliquid. *Cic. Off.* 3, 4, 12., *Att.* 24. et 14. *Fam.* 14. Considerare de aliqua re cum aliquo. *Id. Rosc. Am.* 37. factum alicujus ex judicio alterius. *Colum.* 2, 2. Considerandum erit, ut solum pingue sit. Et 8, 5. Considerari debet, ut luna crescente id fiat, *h. e.* observari. ℙ Pro inspicere, attente intueri. *Gell.* 2, 21. Considerare sidera. *Cic. Off.* 1, 41. Pictores et ii, qui signa faciunt, suum quisque opus a vulgo considerari vult. *Suet. Caes.* 31. Consideare formam ludi gladiatorii. ℙ [Part. *Consideraturus* ap. *Liv.* 45, 12. Cum se consideraturum, adhibitis amicis, quid faciendum sibi esset, dixisset. *Considerandus* ap. *Tac. H.* 2, 76. Simul ipse, qui suadet, considerandus est. *F.*] ℙ Qui *consydero* per *y* scribunt, vix patronum invenient.

CONSĪDO, is, ēdi, (vix unquam *idi*) essum, n. 3. συγκαθέζομαι: a *con*, et *sido*, et in praeteritis a *sedeo*, simul sedeo, vel ad sedendum me compono. *Cic. Brut.* 6. In pratulo propter Platonis statuam consedimus. *Id. Or.* 3, 5. In silvam venitur, et ibi considitur. *Id. Fl.* 7. Cum in theatro homines consederant. *Virg. A.* 4, 573. Considite transtris. *Ov. Fast.* 6, 305. Ante focos olim longis considere scamnis. ℙ Eleganter dicitur de judicibus simul sedentibus judicandi causa. *Cic. Verr.* 2, 1, 7. Quo die primum judices citati in hunc reum consedistis. *Suet. Cal.* 38. Cognoscebat de talibus causis, taxato prius modo summae, ad quem conficiendum consideret. *Quint. Decl.* 9, 10. De hac re consedistis: hoc concitavit istam judicii scenam. *Ov. Met.* 13, 1. Consedere duces etc. ℙ [*Item de senatoribus *Aug.* 35. Prius quam consideret quisque.] ℙ In loco *Suetonii* modo allato *considere* dicitur de uno tantum, ut et in illo *Virg. Ecl.* 7, 1. sub arguta consederat ilice Daphnis. ℙ Sumitur etiam generatim pro ponere se in aliquo loco. *Cic. Div.* 1, 36. Cum Platoni in cunis dormienti apes in labellis consedissent. *Plin.* 18, 35, 82. Cum in cacuminibus montium nubes consident, hiemabit. ℙ Saepe hoc sensu ad rem militarem pertinet. *Cic. Fam.* 11, 4. Cum quinque cohortes, sine centurione ullo, apud Philomelum consedissent. *Caes. B. G.* 1, 48. Eodem die castra promovit, et millibus passuum sex a Caesaris castris sub monte consedit. *Curt.* 7, 7. Qua venturum sciebat, consedit occultus. ℙ Est etiam commorari, consistere. *Cic. Att.* 2, 6. Dubito, an Antii considam, et hoc tempus omne consumam. *Id. ib.* 5, 14. Aliquo loco considere. *Nep. Pausan.* 4. Eo index confugit: in ara consedit. *Virg. A.* 1, 572. Vultis et his mecum pariter considere regnis? *Curt.* 7, 3. Permissum senioribus in novam urbem considere. ℙ Translate. *Cic. Att.* 2, 4. Considere in otio. *Id. Or.* 27. *extr.* Hoc genus orationis spretum a subtilibus, repulsum a gravibus, in ea, de qua loquor, mediocritate consedit. *Id. Fin.* 1, 16. Vitium consedit in mente alicujus. *Id. Har. resp.* 12. Religio ludorum, ex ultimis terris arcessita, in hac urbe consedit. *Id. Univers.* 2. Sensus moventia eadem in opinione consident, quae ortum habere, gignique diximus. ℙ Allegorice. *Senec. ep.* 17. Antequam incipio secedere, et in alia parte considere, *h. e.* mutare sententiam. Sumptum a senatoribus, qui in hanc, aut illam partem sessum ibant, cum pedibus ibant in sententiam. ℙ Praeterea saepe significat desidere, descendere, dehiscere. *Liv.* 30, 38. In Veliterno agro terra ingentibus cavernis consedit, arboresque in profundum haustae. *Cic. Prov. cons.* 14. Licet jam Alpes considant. *Virg. A.* 2, 625. omne mihi visum considere in ignes Ilium, *h. e.* conflagrare, et ruere. Sic quaecumque ima petunt, *considere* dicuntur. *Colum.* 12, 24. Patiemur picem considere: cum siderit, aquam eliquabimus. *Curt.* 5, 13. Inhibuit cursum, donec consideret pulvis. [*Sil.* 17, 291. Tumidi considunt fluctus.] ℙ Ap. *Plin.* 3, 25, 28. *considere* Alpium *juga* dicuntur, ubi humiliora sunt, et clivi clementioris. ℙ Translate. *Cic. Mur.* 8. Consedit utriusque nomen in quaestura: nullum enim vobis sors campum dedit, in quo excurrere virtus, cognoscique posset, *h. e.* jacuit, non exstitit. [*Desiit celebrari post praeturam.] *Id. Brut.* 24. *ad f.* Ardor animi non semper adest: isque cum consedit, omnis illa vis et quasi flamma oratoris exstinguitur, *h. e.* cum minuitur, et defervescit. *Liv.* 33, 7. Ubi terror consedit. Et 42, 62. Cum jam consedisset ferocia. Et 38, 17. Ubi ira consedit. *Cic. Brut.* 3. Eorum aspectu omnis, quae me angebat, de republ. cura consedit, *h. e.* cessavit, sedata est. *Id. Acad.* 4, 27. Furor consedit. [*Sil.* 16, 218. Considunt bella, i. e. defervescunt, minuuntur. Adde 8, 333.] *Virg. A.* 11, 349. totamque videmus Consedisse urbem luctu, *h. e.* afflictam esse. *Cic. Or.* 3, 49. Junctio verborum nascatur a proceris numeris, ac liberis, maxime heroo, et paeone; sed varie distincteque considat, *h. e.* terminetur, claudatur. ℙ Caret praeterito, teste *Prisc.* 10, 889. et 893. sed mutuatur a *sedeo:* neque tamen *consideo* temere in Latium invehere licet, cum nullum ejus exemplum in personis praesentis, aut futuri temporis invenire adhuc licuerit. ℙ Ap. *Cic. Att.* 2, 4., ubi vulgo legitur *in otio consederit*, est qui legit *considerit*, ut sit praeteritum verbi *Consido.* Sic *Tac. A.* 1, 30. *extr.* Drusus, quia praesentia satis considerant, in Urbem rediit, *h. e.* sedata erant. Al. leg. *consederant.* ℙ [Part. *Considens* ap. *Manil.* 2, 251. Libra sub emerito considens orbe laborum. *F.*]

CONSIGNANTER, adv., unde Comp. *Consignantius* ap. *Gell.* 1, 25. Graeci significantius, consignantiusque dixerunt, *h. e.* expressius, ἐμφατικωτέρως.

CONSIGNĀTĒ, adv., cujus Sup. est ap. *Gell.* 1, 15. Eupolidis quoque versus de id genus hominibus consignatissime factus est, *h. e.* id genus homines omnino significando.

CONSIGNĀTĬO, onis, f. *Quint.* 12, 8. *ad f.* Promittit litigator omnia, testem populum, paratissimas consignationes etc., *h. e.* tabulas a pluribus obsignatas. [*Cf. *Spalding.* ad h. l.] Adde *Martian. Dig.* 48, 10, 1. et *Paul. ib.* 16.

CONSIGNĀTUS, a, um, part. a *consigno*, obsignatus, signo notatus. *Liv.* 23, 38. Litteris perlectis, consignata omnia ad senatum misit. *Pl. Bacch.* 4, 8. *extr.* Aequum est tabellis consignatis credere. *Hermog. Dig.* 46, 1, 64. Pecuniam consignatam in publico loco deponere, *h. e.* in sacculo signato positam, ut *Ulp. ib.* 16, 3, 1. *post med.* loquitur. Eodem modo intellige illud *Suet. Claud.* 26. Dote inter auspices consignata. [*Cf. de h. l. *Brem.*] ℙ Translate. *Cic. Cluent.* 50. Errat vehementer, si quis in orationibus nostris auctoritates nostras consignatas se habere arbitratur, *h. e.* scriptis commendatas, atque adeo ratas firmasque. *Id. Or.* 2, 55. Ubi sunt ii fundi, quos tibi pater publicis commentariis consignatos reliquit? *Id. Leg.* 3, 20. Publicis litteris consignatam memoriam publicam nullam habemus. *Id. Tusc.* 1, 24. Nec fieri posse, ut a pueris tot rerum insitas et quasi consignatas in animis notiones haberemus. *Id. Div.* 1, 40. Quis est, quem non moveat clarissimis monumentis testata consignataque antiquitas? ℙ Quod dixit *Pl. Bacch.* 4, 9, 11. *tabellas obsignatas, consignatas*, duobus verbis unum atque idem significare voluisse videtur: nisi malis ita distinguere, ut *obsignatas* ad signum anuli referatur, *consignatas* ad scriptionem.

CONSIGNO, as, avi, atum, a. 1. σφραγίζω, noto, signo, sigillum imprimo. *Cic. Quint.* 6. Tabulae signis hominum nobilium consignantur. *Pl. Curc.* 2, 3, 90. Tute tabellas consignato. *Liv.* 39, 48. Placuit scribi id decretum, et consignari a Lacedaemoniis. *Ulp. Dig.* 1, 19, 13. *ante med.* Consignare legem. *Florent. ib.* 28, 1, 24. testamentum. In *argum. Pseudoli Plautini.* Consignare symbolum, *h. e.* signis notare tesseram. ℙ Ap. *eund. Pers.* 4, 2, 12. Consignare tabellas alicui, *h. e.* consignatas, seu obsignatas alicui tradere. ℙ *Consignare litteris* est litteris notare, perscribere, ἐν γράμμασι κατατίθεσθαι. *Cic. Acad.* 4, 1. Ut litteris consignamus, quae monumentis mandare volumus; sic ille in animo res insculptas habebat. ℙ Significat etiam notare, signare, animadvertere. *Cic. Univ.* 9. Eorum siderum cursus, e quibus erat motus temporis consignandus. *Porc. Latro in Cat.* 17. Nulli non oculi te senatorum statim consignarunt. ℙ Item declarare, ostendere, et quasi signo aliquo demonstrare. *Gell.* 14, 2. *a med.* An ex officio sit judicis causam, de qua cognoscit, interlocutionibus suis ita exprimere, consignareque, ut ante sententiae tempus signa et indicia faciat sensus sui. ℙ [Part. *Consignans* ap. *Hieron. Vita Hilarion. n.* 34. Singulorum lectulos et ardentia membra consignans. *F.*]

CONSĬLĔO, ïles, ui, a. 2. ἀποσιωπάω, idem quod sileo, conticesco. *Gell.* 5, 1. *extr.* Consiluisse universos dicit, quasi attonitos, et obstupidos. *Ennius* quoque, *Festo* teste, *consiluere* posuit pro *conticuere. Hieron. in Isajam* 5, 14, 7. Ad ruinam Israel omnis terra consiluit.

CONSĬLESCO, is, n. 3. conticesco, conquiesco. *Pl. Mil.* 2, 6, 100. [*102.] Me occultabo aliquot dies, dum hae consilescunt turbae, atque irae leniunt. *Gell.* 12, 1. *ad f.* Omnis impatientissimae sollicitudinis strepitus consilescit.

CONSĬLĬĀRIS, e, adj. idem quod *consiliarius* adj. Absolute *Paul. Dig.* 1, 22, 5. Consiliari eo tempore, quo adsidet, negotia tractare in suum quidem auditorium nullo modo concessum est. Ita in Edit. *Torrentini:* at *Haloander* habet *Consiliariis eo tempore, quo adsident* etc. *V. *Bynkershoek. Obs. Jur.* 1, 25. p. 103. *B. A.*

CONSĬLĬĀRĬUS, ii, m. βουλευτής, qui in consilium adhibetur. *Cic. Fam.* 1, 9. Et ego te auctore amicissimo et sapientissimo, et tu me consiliario fortasse non imperitissimo, fideli quidem et benevolo certe, usus esses. [*Cf. *Manut.* ad h. l.] *Id. Leg.* 3, 19. Est boni auguris meminisse, Jovi opt. max. se consiliarium atque administrum datum.

Id. Att. 14, 9. Ratio aedificandi initur, consiliario et auctore Vestorio. *Vell.* 2, 56. Consiliarii caedis. *Suet. Tib.* 55. Consiliarii in negotiis publicis. *Id. ib.* 33. Offerre se consiliarium alicui. *Inscr. ap. Grut.* 458, 7. Consiliarius Augustorum. ¶ Adjective. *Pl. Ep.* 1, 2, 56. Jam senatum convocabo in corde consiliarium. *Gell.* 18, 3. Homines consiliarii. *Appul. de Dogm. Plat.* 2. Illam consiliariam, et illam alteram iratiorem animam presserunt, *h. e.* rationem, et appetitum, ut loquuntur philosophi. ¶ *Consiliarium fulmen* apud haruspices dicebatur, quod ante rem fiebat, sed post cogitationem, cum aliquid in animo versantibus, aut suadebatur fulminis ictu, aut dissuadebatur. *Senec. Q. N.* 2, 39.

[CONSĬLĬĀTĬO, onis, f. actus consiliandi. *C. Jul. Vict. art. rhet.* (ed. Romae *A. Maio*). 14. Si causa est in argumentis, ad ea te potissimum converte; si in consiliatione, insiste. *F.*]

CONSĬLĬĀTOR, oris, m. βουλευτής, consiliarius. *Phaedr.* 2, 6. Consiliator maleficus. *Plin. ep.* 4, 17. Ille meus in gerendis honoribus consiliator, et rector. Adde *Appul. Met.* 1. In *Inscr.* ap. *Gud.* p. 7. *n.* 6. est epitheton Jovis.

CONSĬLĬĀTRIX, icis, f. quae consilium dat. *Appul. Met.* 5. Illae consiliatrices tuae.

CONSĬLĬĀTUS. V. CONCILIATUS, et CONCILIO.

CONSĬLĬGO, iliginis, f. herba, quae a botanicis dicitur *pulmonaria*, ab aliis *leonis pata* etc., cujus radix pulmonum vitiis, et phthisicis remedio est, praesertim pecoribus, trajecta per auriculam. *Plin.* 25, 8, 48. et 26, 7, 21. et *Colum.* 6, 5. et 7, 5. ¶ Dicta est *consiligo*, quod inter siliginem et triticum frequentissime nascitur.

[CONSĬLĪNAS, atis, omn. gen. et

[CONSĬLĪNENSIS, e, adj. ad Consilinum pertinens, urbem Lucaniae, nunc *Padula* prope Grumentum. *Front. de colon.* p. 109. *Goes.* Praefecturae, Urcianensis, Paestana, Potentina, et Consilinensis. *Caes. Variar. ep.* 8, 33. Suburbanum quoddam Consilinatis antiquissimae civitatis.

CONSĬLĬO, is, a. 4. a *con* et *salio*. Afferri solet locus *Livii* 24, 28., item *Taciti A.* 3, 46. et *ib.* 6, 36., quibus tamen locis verbum *consilio* neque locum recte habet, et patronos perpaucos. ¶ *Consiliare* in re fullonica quid sit, V. in CONCILIO.

CONSĬLĬOR, aris, atus sum, dep. 1. βουλεύω, συμβουλεύω, consilium do. *Hor. A. P.* 196. Ille bonis faveatque, et consilietur amice. ¶ Item consilium habere, consultare. *Caes. B. C.* 1, 19. Cum Domitius multum cum suis, consiliandi causa, secreto colloqueretur. ¶ Hinc participia *consilians, consiliaturus, consiliandus*. *Caes. B. C.* 1, 73. Haec consiliantibus eis, nunciatur etc. *Tac. H.* 2, 53. Et rediere omnes Bononiam, rursus consiliaturi. *Hor. Od.* 3, 3, 17. Gratum elocuta consiliantibus Junone Divis. *Cic. Att.* 15, 9. Tu quid egeris tua cum tristi, tum etiam difficili ad consiliandum legatione, vehementer exspecto. ¶ Omnia haec loca ab aliis aliter leguntur. Nam *concilietur*, et *consilia habentibus* quidam reponunt ap. *Hor.* et *consultandi*, et *consultantibus* ap. *Caes.* et *consulturi* ap. *Tac.*, denique *conciliandum* ap. *Cic.*, adeo ut non defuerint, qui ipsum verbum toto Latio exsulare jusserint. Verum ut de aliis taceam, exemplum *Horat.* ex *Od. l.* 3. sumptum, non nisi vi adhibita mutari potest. Quare, ut de reliquis dubitetur, de participio *consilians* dubitari quidem certe non debet.

CONSĬLĬŌSUS, a, um, adj. consilio valens. Vox est *M. Catonis*, teste *Gell.* 4, 9., ex qua gradus inflexit. *Sidon. ep.* 7, 9. *in conc. post med.* Si personam tractatu consiliosiore pensemus, *h. e.* consideratiore. Et *ep.* 1, 1. Sicuti es in iis, quae deliberabuntur, consiliosissimus. [*Front. ad Verum Imp.* (ed. *A. Maio*) *ep.* 1. Cum multa ejusmodi consiliosa exempla in historiis et in orationibus lectitares, ad rem militarem magistra eloquentia usus es. *F.*]

CONSĬLĬUM, ii, n. Volunt quidam, proprie esse vocem artis fullonicae; a *con*, et *salio*: et significare illam subsultationem, qua fullones pedibus vestimenta subigunt, ut in CONCILIO dictum est: ubi et locum *Plauti* in hanc rem adduximus. Alii probabilius deducunt a *consulendo* quasi pro *consulium*, ut *exsilium* ab *exsulando*. ¶ In usu est ratio excogitata faciendi aliquid, aut non faciendi, ut *Cic.* definit *Inv.* 1, 25. et *ib.* 2, 9., vel ut plenius *Quint.* 6, 5. ratio quaedam alte petita, et plerumque plura perpendens et comparans, habensque in se et inventionem et judicationem, βουλή, βούλευμα. *Ter. Andr.* 2, 1, 9. Facile omnes, cum valemus, recta consilia aegrotis damus. *Liv.* 35, 32. Ne temere eam societatem celeritate nimia consiliorum everterent: consilia calida et audacia prima specie laeta, tractatu dura, eventu tristia esse. *Cic. N. D.* 3, 71. Homines rationem bono consilio a Diis datam, in fraudem malitiamque convertunt. *Id Att.* 14, 24. Consilium cepi, legari a Caesare. *Id. Quint.* 16. *extr.* et *Caes. B. G.* 7, 71. Consilium cepisse hominis fortunas funditus evertere. *Nep. Lysand.* 3. Consilia iniit reges Lacedaemoniorum tollere. *Cic. Att.* 5, 11. *ad f.* Abjicere consilium aedificandi. *Id. Phil.* 1, 1. *in.* Consilium profectionis et reversionis meae. *Ter. Eun.* 4, 7, 14. Consilium illud rectum est de occludendis aedibus. *Cic. Or.* 2, 9. Dare consilium de maximis rebus. *Id. Att.* 7, 10. Subito consilium cepi, ut antequam luceret, exirem. *Ter. Ph.* 1, 4, 1. Reperire aliquod consilium celere. ¶ [*Notanda dicendi ratio apud *Sil.* 9, 219. Aciemque locorum Consilio curvis accommodat ordine ripis, i. e. ut locorum situs et natura suadet.] ¶ *Sibi consilium capere* est sibi consulere neglectis aliis. *Caes. B. C.* 1, 76. Postulat, ut jurent omnes, se exercitum ducemque non deserturos, neque sibi separatim a reliquis consilium capturos. ¶ Dicimus, *consilium petere, quaerere, conferre, repudiare, sequi, mutare, exsequi, agitare, inire* etc. *Cic., Liv., Caes., Nep., Terent., Plaut.* etc. ¶ Facere aliquid de consilio alicujus, *h. e.* aliquo nobis consilium dante. *Cic. Att.* 6, 3. *ad f.* et *ib.* 13, 31. Et sine praeposit. *Ter. Andr.* 3, 2, 22. Quasi tu dicas, id factum consilio meo. ¶ *Mei, tui consilii est*, h. e. ad me, ad te deliberatio pertinet. *Cic. Fam.* 3, 2. Quid in eo genere efficere possis, tui consilii est. Adde *Nep. Con.* 4. ¶ *Meum, tuum consilium est*, eod. sensu. *Cic. Fam.* 14, 14. Vestrum jam consilium est, non solum meum, quid sit vobis faciendum. Adde *ib.* 18. ¶ *Res est consilii*, in deliberationem cadit. *Caes. B. G.* 7, 38. Quasi vero consilii sit res, et non necesse sit nobis cum Arvernis nosmet conjungere. ¶ Sic *res est magni consilii*, h. e. in qua magno consilio est opus. *Cic. Att.* 15, 12. Quid aetati credendum sit, quid nomini, quid hereditati, magni consilii est. Et *ib.* 10, 1. Nihil mihi adhuc accidit, quod majoris consilii esset. ¶ [*Publici consilii particeps* (*Cic. Cat.* 1, 1. Fit publici consilii particeps) dicitur, qui interest deliberationibus Senatus.] ¶ Pro deliberata voluntate. *Liv.* 1, 58. *sub f.* Unde consilium abfuerit, culpam abesse. ¶ Hinc *consilium est*, decrevi, statui. *Sall. Jug.* 87. Quae gratuito faciebam, ea uti, accepta mercede, deseram, non est consilium, Quirites. Et *Pl. Mil.* 2, 3, 73. Consilium est ita facere. *Cic. Att.* 5, 5. Ibi Pomptinium exspectare consilium est. *Ter. Hec.* 3, 5, 44. Jube illam redire. *P.* non est consilium, pater. ¶ *Quo consilio huc imus?* ap. *Ter. Eun.* 5, 8, 1. ¶ *Hoc, eo consilio, ut* etc., ea ratione, eo fine. *Cic. Fin.* 1, 21. Explicavi sententiam meam, et eo quidem consilio, tuum judicium ut cognoscerem. *Nep. Milt.* 5. Hoc consilio, ut et montium tegerentur altitudine etc. ¶ *Caes. B. G.* 7, 20. Sine consilio haec acciderunt. ¶ Consilio privato, aut publico aliquid facere est privata, aut publica auctoritate. *Caes. B. C.* 3, 14. Una navis, quae privato consilio administrabatur etc. *Nep. Pelop.* 1. Idque suo privato, non publico fecit consilio. ¶ Ablativus *consilio* eleganter ponitur pro de industria, data opera. *Liv.* 35, 14. Secutum tamen sua sponte est, velut consilio petitum esset, ut suspectior Annibal regi fieret. *Virg. A.* 7, 216. Consilio hanc omnes, animisque volentibus urbem Afferimur. ¶ Aliquando *consilium* est vafra et subtilis ratio, subdolum inventum, quo alii decipiuntur. *Nep. Dat.* 6. Tali consilio, uno tempore et proditores perculit, et hostes profligavit. *Caes. B. G.* 7, 22. Singulari militum nostrorum virtuti consilia cujusquemodi Gallorum occurrebant. ¶ Metonymice dicitur de ipso homine, qui dat consilium. *Ov. Trist.* 4, 2, 32. Hortator pugnae, consiliumque fuit. ¶ Est etiam ipsa facultas consilii capiendi, scilicet ratio, prudentia, solertia, celeritas animi in rebus pervidendis ac deliberandis. *Hor. Od.* 3, 4, 65. Vis consili expers mole ruit sua. *Nep. Dat.* 1. Vir fortissimus maximique consilii omnium Barbarorum. *Id. Alcib.* 1. Ad omnes res aptus, consiliique plenus. *Vell.* 2, 120. Varus magis imperatoris defectus consilio, quam virtute militum destitutus. *Quint.* 7, 2. *a med.* Scelera non habent consilium, γνώμη. Adde *eund.* 6, 5. [**Suet. Ner.* 34. Inops consilii, i. e. incertus, quod consilium capiat, ut nostr. *rathlos, entschlusslos.*] ¶ Item intelligentia. *Cic. N. D.* 2, 38. Quis enim hunc hominem dixerit, qui cum tam omnia inter se connexa et apta viderit, neget in his ullam inesse rationem, eaque casu fieri dicat, quae quanto consilio gerantur, nullo consilio assequi possumus? *Nep. Them.* 2. *ad f.* responsum oraculi Apollinis, quem Athenienses consuluerant, *consilium* appellat. ¶ Saepe sumitur pro coetu hominum consultantium: qua notione frequenter in *concilium* mutatur in libris, et unum pro altero promiscue legitur. *Cic. Verr.* 2, 5, 21. Cum consilio causam Mamertinorum cognoscit, et de consilii sententia, Mamertinis se frumentum non imperare, pronunciat. (*Nep. Phoc.* 3. *extr.* dixit, ex consilii sententia.) *Id. Att.* 10, 1. Veniendumne sit in consilium tyranni, si is aliqua de re bona deliberaturus sit. *Cic. Vatin.* 6. Advocare consilium. *Id. Att.* 1, 16. Referre ad consilium. *Id. Cluent.* 30. Ire in consilium. Et *ib.* mittere. V. MITTO.

[**Plin. Pan.* 67, 6. Omnibusque annis in co
um de te Deos mittis; exigisque, ut senten
suam mutent etc.] *Id. Or.* 1, 26. Dimittere
silium. [*Haec primo loco debebat poni si
catio. V. quae notavimus de discrimine inter
silium et *concilium* in *concilium*. Adde *Liv.* 8
Consilium militare, (*Kriegsrath*). Constabat
legatis tribunisque militum et centurionibus p
piti. V. *Gron.* ad *Eund.* 44, 2.] ¶ Dicitur ta
consiliariis, quam de judicibus. *Id. ib.* 82. Ha
senatu minore apparatu dicenda sunt: sapiens
enim consilium. *Liv.* 38, 60. *in f.* Verterat
vidia in praetorem et consilium ejus, et accus
res. *Plin. ep.* 6, 33. Duobus consiliis vici
totidem victi sumus, *h. e.* duabus judicum se
nibus. ¶ [**Publicum orbis terrae consilium* di
senatus Romanus ap. *Cic. Fam.* 3, 8. Non in
vato, sed in publico orbis terrae consilio, id
in senatu, ut gratias agerent, mittebantur.
Phil. 4, 6. Senatum, id est, orbis terrae con
um delere gestit. *Id. ib.* 7, 7. Turpe est, su
consilio orbis terrae, praesertim in re tam
spicua consilium intelligi defuisse. *Suet. Aug.*
Sibique instituit consilia sortiri semestria,
quibus de negotiis ad frequentem Senatum refe
dis ante tractaret. *Brem.* ad h. l. docet,
consilia id. q. nos dicimus *Ausschüsse, Commi*
nen. Adde *Eund. ib.* 93.] ¶ Addunt quidam l
cographi alias significationes, ut ponatur pro
mo et mente, pro voluntate, proposito, instin
electione etc., sed hae commode ad unam aliq
earum, quas posuimus, referri possunt.

CONSĬMĬLIS, e, adj. ὅμοιος, idem quod *sim*
sed vox est sonantior. *Cic. Or.* 1, 33. Causa
qua consimilis causarum earum, quae etc.
Phil. 2, 12. Cum rem gessisset consimilem re
iis, quas etc. *Ter. Heaut.* 2, 4, 2. Formae
mores consimiles forent. *Lucr.* 3, 7. quidnam
mulis facere artubus haedi Consimile in cursu
sint, ac fortis equi vis? *Pl. Bacch.* 3, 3,
Haud consimili ingenio, atque ille, est. *Caes.*
G. 2, 11. Ut consimilis fugae profectio videre
Front. de Or. (ed. *A. Maio*) *ep.* 1. Isti tam
tores, quam poetae consimile faciunt atque ci
roedi solent.

CONSĬMĬLĬTER, adv. ὁμοίως, idem quod si
liter. *Gell.* 6, 16 *ad f.* Item pro A. Licinio c
similiter Cicero verbo isto utitur. *Id.* 11, 5. H
autem consimiliter tam Pyrrhonii dicunt, qu
Academici.

*CONSINGIS, Nicomedis Bithyniae regis ux
quae a cane lacerata fertur, propter lascivior
cum marito jocum. *Plin.* 8, 4. *B. A.*

CONSĬPĬO, is, ipui, a. 3. συμφρονέω, a *con*
sapio, significat sapere, compotem mentis es
Liv. 5, 42. Romani ex arce plenam hostium
bem cernentes, non mentibus solum consipere,
ne auribus quidem atque oculis satis constare p
erant. Est qui legit *concidere:* est qui *concip*
Gell. 7, 3. referens, ut videtur, verba *Tironis T*
lii liberti, Vereri sese, ostendit, ne patres, g
dio atque laetitia rerum gestarum prospere,
statu mentis suae deturbati, non satis consipere
¶ *Consipiens*, mentis compos. *Senec. Constant. S.*
16. Ad injurias despiciendas non sapienti opus
viro, sed tantum consipiente, qui sibi possit
cere etc. ¶ *Singulare illud *Jul. Valer. rer. g*
Alex. M. 2, 28. ed. *A. Majo*. Ergo jubebat, om
in commune consipire, quid facto melius reppe
sent. *B. A.*

CONSIPTUM. V. CONSEPTUM.

CONSISTĬO. V. CONSTITIO.

CONSISTO, istis, constĭti, n. 3. ἐφίσταμαι, s
sisto, commoror, sto. *Caes. C. G.* 4, 5. Viato
etiam invitos consistere cogunt. *Cic. Or.* 1,
Neque is consistens in loco, sed inambulans.
Att. 5, 12. *extr.* Plura scribam ad te, cum cons
tero: nunc eram plane in medio mari. *Id. Tu*
5, 12. Tum ad mensam pueros delectos jussit c
sistere, et diligenter ministrare. *Id. in Senat.*
et *Verr.* 1, 7. Consistere cum aliquo, *h. e.* sub
stere alloquendi et colloquendi causa. (Adde
Curc. 4, 2, 16.) *Id. Har. resp.* 11. Si lud
constitit, aut tibicen repente conticuit. *Ov. Tr*
5, 10, 1. ter frigore constitit Ister. *Id. Met.*
72. Consistere ante oculos alicujus. *Cels.* 3,
Videndum, morbus an increscat, an consistat,
minuatur. Et 6, 6. *n.* 8. Cursus pituitae consti
Cato R. R. 126. Si alvus non consistet, *h. e.* flu
laborabit. Sic *Cic. Fam.* 7, 26. Tanta me δια
ῤῥοια arripuit, ut hodie primum videatur posse c
sistere. Al. leg. *videar;* et tunc significat, recu
ratis viribus firmior esse, stare posse. Sic *C*
8, 15. Scala ita alta, ut consistere homo non p
sit, *h. e.* pedibus humi innixus stare. *Sil.* 7, 3
Ac jam constiterat. *Ov. Met.* 7, 573. si prohib
consistere vires, Corpora devolvunt in humum.
nec. ep. 121. Consistere in pedes. ¶ Cum infini
Auct. Priap. 69. dominum toties audire legent
constiti. ¶ Saepe ad rem bellicam refertur. *L*
10, 36. Templum Jovi vovet, si constitisset a fu
Romana acies. *Caes. B. G.* 6, 39. Censent, ut
jugo consistant. *Id. ib.* 7, 48. Consistere s

ıro. *Quint.* 4, 1. *circa med.* ex diverso. *Caes.* C. 3, 93. Tanta vi in equites impetum fecent, ut eorum nemo consisteret. *Id. B. G.* 2, 17. liquae legiones contra consistere non auderent. *ib.* 6, 22. Audere consistere prope hostem. *Id.* C. 3, 102. Ipse ad ancoram una nocte consti-. [**Liv.* 28, 15. Consistere signa in radicibus llium, ac revocare in ordines militem coeperant. lde 21, 32.] ¶ Cum ablat. sine praeposit. *Caes.* G. 4, 24. Consistere fluctibus. *Virg. A.* 1, 1. primaque vetant consistere terra. *Stat. Theb.* 123. Consistere limine. ¶ Cum accus., et *in* raeposit. *Tibull.* 4, 1, 101. Seu sit opus, quaratum acies consistat in agmen, *h. e.* sistat se gmine quadrato disposita. [*Cf. ad h. l. *interpp.*] irg. *A.* 5, 426. Constitit in digitos extemplo arectus uterque. ¶ Passive impersonaliter. *Senec. ita beat.* 3. Ista quae spectantur, ad quae consiitur, *h. e.* inspiciendi causa moramur. [*Pertient huc propter eandem immorandi notionem loci *ic. Verr.* 1, 38. In uno nomine consistam. *Id. art.* 35. consistet in singulis. Hinc eleganter ap. *uet. Aug.* 2. At Cajus ejusque posteri, seu forına seu voluntate in equestri ordine constitere sque ad Augusti patrem. Consistere denotat h. eos, qui in petendis honoribus longius proceere aut sponte desinunt aut vi quadam prohibenır.] ¶ Translate. *Consistere cum aliquo* ap. *Cic.* t concordare, *Fin.* 4, 26. Zenonem cum Aristo- verbis consistere, re dissidere. Al. leg. *consenre.* ¶ Praeterea significat sistere se in judicio ıntra aliquem. *Papin. Dig.* 5, 3, 49. Si bonae lei possessor velit cum debitoribus hereditariis ınsistere, audietur. *Senec. Ira* 2, 7. Alius judia patris accusat: alius cum matre consistit. *Herog. Dig.* 5, 1, 53. In certis causis adversus doinos servis consistere permissum est. ¶ Huc rtinet illud *Cic. Caec.* 21. Verbo quidem supeıbis, me ipso judice; re autem ne consistes quiem ullo judice. *Tertull. Apol.* 4. Jam de causa nocentiae consistam, *h. e.* causam dicam. Adde *dol.* 13. ¶ Eleganter ponitur pro firmum, stabim, constantem esse. *Cic. Dom.* 54. Egit illam em ita raptim et turbulente, ut neque mens, neue vox, neque lingua consisteret. *Id. Q. Fr.* 2, . Ei tantus clamor a nostris, *factus est*, ut neue mente, neque lingua, neque ore consisteret. *d. Or.* 9. Qui Lysiam sequuntur, causidicum uendam sequuntur, non illum quidem amplum atue grandem, subtilem et elegantem tamen, et qui forensibus causis possit praeclare consistere. *Dicendi genus e re gladiatoria sumptum docet *Burm.* d *Quint. Decl.* 6, 9. p. 136. Adde *Eund.* ad *Serm. ecl.* 349. p. 737.] ¶ Item pro exstare. *Lep.* ad *ic. Fam.* 10, 35. Etsi omni tempore summa stuia officii mutuo inter nos certatim constiterunt. Item pro niti, continere. *Cic. Phil.* 3, 8. Cum eo salus et vita optimi cujusque, et libertas opuli R. dignitasque consisteret. *Id. Tusc.* 5, 14. mne bonum in una honestate consistit. *Id. Rosc. lm.* 52. In quo non modo culpa nulla, sed ne uspicio quidem potuit consistere. [*Ejusdem geeris loci sunt *Ov. Met.* 12, 297. Sed non in te uoque constitit idem Exitus; et quem *Gierig.* ad . l. comparat *A. Am.* 1, 120. Constitit in nulla ui fuit ante color. Adde *Liv.* 28, 26. Ut, unde rta culpa esset, ibi poena consisteret.] *Nep. Datam.* 8. Has adversus copias spes omnis consitebat Datami in se, locique natura. *Caes. B. G.* , 21. Major pars victus eorum lacte et caseo et arne consistit. ¶ Item pro finem habere, desiere. *Cic. Or.* 1. *initio.* Si infinitus forensium reum labor, decursu honorum, etiam aetatis flexu onstitisset. *Id. Att.* 8, 11. Levatur enim omnis ura, cum aut constitit consilium, aut cogitando ihil explicatur. [**Id. Tusc.* 1, 23. Vel concidat mne coelum, omnisque natura consistat necesse st.] *Caes. B. C.* 2, 12. Omnis administratio belli onsistit. *Cic. Att.* 6, 1. Consistere usura debuit. *l. Asin.* 3, 1, 17. Ubi quiesco, omnis familiae ausa consistit tibi. ¶ Item pro exsistere. *Cic. rut.* 97. Vix singulis aetatibus binos oratores audabiles constitisse. *Lambin.* leg. *exstitisse. Coum. prooem.* 1. Sine agri cultoribus nec consistere mortales, nec ali posse, manifestum est. ¶ Item pro validum, firmum, ratum esse. *Ulp. Dig.* 30, 44. Legatum in omnibus consistit. ¶ Item pro stare, vel esse, manere. *Hor. Sat.* 1, 1, 107. sunt certi denique fines, Quos ultra citraque nequit consistere rectum. *Plin.* 14, 6, 8. *n.* 5. Vino Baeterrarum intra Gallias consistit auctoritas. *Tac. H.* 4, 23. Batavi, Transrhenanique, quo discreta virtus manifestius spectaretur, sibi quaeque gens consistunt, *h. e.* seorsum in acie stant. *Inscr.* non inelegans ap. *Maff. Mus. Ver.* p. 241. *n.* 5. . . . . . cives Romani ex Italia, et aliis provinciis in Raetia consistentes. ¶ [*Dicitur et pro *tutum esse. Cic. Quinct.* 30. Miserum atque infelicem tandem posse consistere. Ducta videtur dicendi ratio a fugientibus, qui desinentibus persecutoribus, velut securi cursum sistunt. ¶ Hinc dicitur in re talaria *Cic. Div.* 2, 21. Venerium casu jaci posse, quatuor talis jactis: Quadringentis centum Venerios non posse casu consistere, i. e. quiescentibus e jactu talis prostare.] ¶ Illa quoque huc quodammodo pertinent *Scrib. Comp.* 90. Vesicae dolor, qui cum fluore consistit. Et *ib.* 160. Podagra, quae sine tumore consistit. Et *ib.* 27. Epiphorae, quae cum lacrima consistunt. ¶ Reperitur etiam activa significatione pro efficere, constituere. *Lucr.* 6, 10. Et per quae possent vitam consistere tutam. *Gell.* 5, 10. Cum ad judices, conjiciendae consistendaeque causae gratia, venissent. *Id.* 9, 15. Exponit controversiam parum consistentem, quod genus Graeci ἄπορον vocant, Latine autem id non nimis incommode inexplicabile dici potest. Itali hanc dicerent *imbrogliata.* [*Cf. de hoc seriorum rhetorum dicendi genere *Ernest. lex. technol. lat.* p. 85. sq.] ¶ Et pro sistere. *Sall. Jug.* 53. et *Sil.* 15, 637., sed dubia utrobique lectio. [**Sallustii* locus est *Jug.* 49. Metellus agmen constitit, i. e. stare jussit, Nos: *er liess Halt machen.* V. *Cort.*]

CONSISTŌRĬĀNUS, a, um, adj. ad consistorium pertinens. *Consistoriani* sunt qui in consistorio adsident principi vel consiliaturi, vel cogrituri. *Ammian.* 15, 5. Statuit imperator, dispicientibus consistorianis et militaribus, in negotium praeterinquiri. Adde 31, 12. et *Cod. Just.* 12, 10. qui est *De Comitib. consistorianis.*

CONSISTŌRĬUM, ii, n. συνέδριον, sub imperatoribus Romanis ita appellatum est consilium principis, hoc est viri illustres selecti, quibuscum princeps consilia communicabat: qui ideo *consistoriani* sunt appellati: a *consistendo*, quia cum eo ad consultandum consistebant. Item locus, quo illi conveniebant. *Auson. Grat. act.* 29. In illa vero sede, ut ex more loquimur, consistorii, ut ego sentio, sacrarii tui, nullus unquam superiorum aut dicenda pensius cogitavit, aut consultius cogitata disposuit. *Ammian.* 14, 7. Admissus in consistorium. *Impp. Arcad. et Honor. Cod.* 12, 10, 1. Qui tranquillitatis nostrae consistorii dici comites meruerunt. Adde *Inscr.* ap. *Grut.* 28, 2. et 438, 1. et *Cod. Theod.* multis in locis. ¶ *Tertull. Resurr. carn.* 26. vocat *consistorium* ipsam terram, in qua homines habitant, atque consistunt. Item *ad Uxor.* 2, 6. lupanar appellat consistorium libidinum publicarum. ¶ Denique ap. *Sidon. ep.* 2, 2. *post med.* sic dicitur locus in aedibus, in quo consistunt servi dominorum jussa exspectantes.

CONSĬTĬO, onis, f. φύτευσις, idem quod satio: a *consero. Cic. Senect.* 15. *extr.* Nec consitiones modo delectant, sed etiam insitiones. ¶ Ap. *Tertull. ad Nation.* 2, 11. legitur *consatio.* Nam et *consatus* pro *consitus* idem usurpat.

[CONSĬTĪVUS, a, um, adj. qui conseri potest. *Not. Tir.* p. 94. *F.*]

CONSĬTOR, oris, m. σπορεύς, qui conserit. *Ov. Met.* 4, 14. *de Baccho.* genialis, et *Tibull.* 2, 3, 35. jucundae consitor uvae.

CONSĬTŪRA, ae, f. idem quod consitio. *Cic. fr.* ap. *Non.* 3, 30. Quae videlicet ille non ex agri consitura, quam cernebat, sed ex doctrinae indiciis interpretabatur.

CONSĬTUS, a, um, part. a *consero*, satus, plantatus, πεφυτευμένος. *Cic. Senect.* 17. Ager diligenter consitus. *Prop.* 4, 4, 3. Lucus erat felix hederoso consitus antro. Al. leg. *conditus. Lucan.* 9, 690. Libye nullo consita cultu. *Sall. Jug.* 57. Ager arbustis consitus. ¶ Item consertus. *Claudian. VI. Cons. Honor.* 48. Aeraque vestitis numerosa puppe columnis Consita, *h. e.* rostra navium conserta et infixa columnis, quas Augustus post Antonium devictum, ex rostris aeratis navium Aegyptiacarum ornaverat. ¶ Translate. *Virg. A.* 3, 127. crebris legimus freta consita terris, *h. e.* Aegaeum mare, insulis frequens. *Pl. Men.* 5, 2, 4. Consitus sum senectute. *Catull.* 64, 207. Ipse autem caeca mentem caligine Theseus Consitus, oblito dimisit pectore cuncta.

CONSĬVĬUS. V. CLUSIUS.

CONSŎBRĪNA, ae, f. ἀνεψιά, materterae meae filia, hoc est filia sororis matris meae. *Cic. Quint.* 4. Quintii consobrinam habet in matrimonio Naevius. Adde *Nep. Att.* 2.

CONSŎBRĪNUS, i, m. ἀνεψιός, filius sororis matris meae. *Cajus Dig.* 38, 10, 1. Consobrini, consobrinae, idest qui, quaeve ex duabus sororibus nascuntur, quasi *consororini.* Item amitini, amitinae, idest qui, quaeve ex fratre, et sorore propagantur: sed vulgus fere omnes istos communi appellatione consobrinos vocat. *Cic. Ligar.* 4. Ne sit cum hoc T. Broccho avunculo suo, ne cum ejus filio consobrino suo. *Id. Or.* 2, 1. Cum consobrinis nostris Aculeonis filiis, quo cum erat nostra matertera. ¶ Latiore significatione *consobrini* dicuntur etiam qui in ulterioribus gradibus cognationis conjuncti sunt, ut ex *Cajo l. c.* 10. liquet. *Suet. Cal.* 26. Ptolemaeum regis Jubae filium, consobrinum suum quo pacto tractaverit etc. ¶ *Consobrini* inscripta fuit quaedam comoedia *Afranii* amissa, teste *Gell.* 15, 13.

CONSŎCER, ĕri, m. Consoceri dicuntur, quorum alter filiam suam alterius filio uxorem dedit. *Suet. Claud.* 29. App. Silanum consocerum suum crimine incerto occidit. *Ulp. Dig.* 24, 1, 21. *post med.* Si consocer consocero donaverit. Adde *Auson. in f. Parent. Mart.* 10, 33, 3. Sic tibi consoceri claros retinere Penates Perpetua natae det face casta Venus.

[CONSŎCĬĀBĬLIS, e, adj. qui consociari potest. *Ambr. ep.* 1. (al. 7.) Quid enim tam consociabile, quam de divinis rebus sermonem contexere, *h. e.* congruum et conveniens. *F.*]

CONSŎCĬĀTIM, adv. simul, una. *Ammian.* 15, 11. Matrona et Sequana consociatim meantes protinus funduntur in mare.

CONSŎCĬĀTĬO, onis, f. κοινωνία, societas, communio, conjunctio. *Cic. Off.* 1, 44. Ita fit, ut vincat cognitionis studium consociatio hominum atque communitas. *Liv.* 40, 5. Consociatio gentis animum regis erexerat.

CONSŎCĬĀTUS, a, um, part. a *consocio*, sociatus, συναγελασθείς. *Cic. Parad.* 6, 2. Qui videt domi tuae pariter accusatorum atque judicum consociatos greges. *Id. Fin.* 3, 20. Sic inter nos natura ad civilem communitatem conjuncti et consociati sumus. *Id. Leg.* 1, 7. Homines cum Diis consociati. *Id. Fam.* 3, 3. Pro nostra consociatissima voluntate. Al. leg. *constantissima*, sed minus recte. *Liv.* 25, 18. Nihil sibi cum eo consociatum, nihil foederatum hosti cum hoste. [*Hinc *Id.* 24, 24. Rem consociatam Aristoni incaute aperit.] *Albin.* 1, 380. magno consociata Jovi. *Ov. Fast.* 2, 246. Tria sidera consociata loco.

CONSŎCĬO, as, avi, atum, a. 1. συναγελάζω, socium facio, societate conjungo. *Cic. in Senat.* 7. Tune ausus es cum A. Gabinio consociare consilia pestis meae? *Id. Fin.* 3, 21. Cum amicis consociare, aut conjungere injuriam. *Hor. Od.* 2, 3, 10. Pinus et populus umbram hospitalem consociare amant. *Pl. Most.* 1, 3, 119. Ubi sese sudor cum ungentis consociavit. *Id. Rud.* 2, 6, 67. Consociare mihi quidem tecum licet. *Phaedr.* 4, 10. *extr.* Consociare usum alicujus rei cum aliquo. *Liv.* 8, 4. imperium. Et 1, 17. Patres rem inter se consociant.

CONSŎCĬUS, a, um, adj. idem quod socius. *Impp. Diocl. Maxim. Cod.* 10, 2, 3. Consortes atque consocii ad exigenda reliqua. *Fulg. Mythol.* 1, 2. Elementa sibi valde consocia. *Firm. Mathes.* 3, 13. *n.* 4. Consocii in quibusdam malis comprehensi.

CONSŎCRUS, us, f. quae una cum alia socrus est. V. CONSOCER. Legitur in lemmate carminis ultimi Parentalium *Ausonii*: Pomponia Urbica consocrus, uxor Juliani Censoris.

CONSŌLĀBĬLIS, e, adj. qui consolationem admittit, εὐπαραμύθητος. *Cic. Fam.* 4, 3. Est omnino vix consolabilis dolor. *Ambros. ep.* 8. (al. 61.) Tot funera non te admonent, unius feminae decessionem consolabiliorem habendam? ¶ Item qui consolationem affert. *Gell.* 16, 19. Canere carmen casus illius sui consolabile.

*CONSOLAMEN, inis, n. consolatio. *Hieron. Ep.* 62. *B. A.*

CONSŌLĀTĬO, onis, f. παραμυθία, levatio doloris, solamen, confirmatio. *Cic. Tusc.* 3, 32. Erit in consolationibus prima medicina, docere, aut nullum malum esse, aut admodum parvum. Et *mox.* Sapiens consolatione non indiget. Et *ib.* 30. Consolatione nihil levari. *Id. Brut.* 96. Ea consolatione sustentor, quam tu mihi adhibuisti tuis suavissimis litteris. *Id. Q. Fr.* 3, 5. *ad f.* Nihil est hujusmodi, ut ego me non multa consolatione quotidie leniam: sed erit illa consolatio maxima, si una erimus. *Id. Senect.* 2. Praeterita aetas nulla consolatione permulcere potest stultam senectutem. *Id. Att.* 12, 14. Omnem consolationem vincit dolor. *Id. Fam.* 6, 4. Invenire consolationem malorum. *Id. Prov. cons.* 7. Uti consolatione. *Id. Tusc.* 3, 31. Ut fere nos omnia in consolationem unam conjecimus, *h. e.* in libro, in quo consolati nos sumus in morte filiae: de quo *Id. Att.* 12, 14. ¶ [**Consolatio* ap. *Cic. Or.* 3, 55. dicitur id genus dicendi universum, quod consolandi causa instituitur: *die Trostrede, der Vortrag des Trösters. Ernest.* in *lex. technol. lat.* p. 86.] ¶ Est etiam levatio timoris. *Cic. Att.* 1, 17. *ante med.* Fuit mihi et laudis nostrae gratulatio tua jucunda, et timoris consolatio grata. *Hirt. B. Alex.* 8. Caesar suorum timorem consolatione et ratione minuebat. *Id. B. G.* 8, 38. Timentes animos consolatione sanat.

CONSŌLĀTOR, oris, m. παράκλητος, παραμυθητής, qui consolatur. *Cic. Tusc.* 3, 30. Consolatores ipsos confiteri se miseros, cum ad eos impetum suum fortuna converterit.

CONSŌLĀTŌRĬĒ, adv. consolatoris more, consolando. *Sidon. ep.* 6, 9. Quem non increpative, sed consolatorie compellare curavimus.

CONSŌLĀTŌRĬUS, a, um, adj. παραμυθητικός, ad consolandum aptus. *Cic. Att.* 13, 20. A Caesare litteras accepi consolatorias. *Suet. Oth.* 10. Codicillos exaravit ad sororem consolatorios.

CONSŌLĀTUS, a, um, part. a *consolor*, qui consolationem adhibuit. *Caes. B. G.* 5, 4. Consolatus Indutiomarum, hortatusque est, ut in officio

permaneret. ¶ Item passive qui consolationem accepit. *Justin.* 22, 6. Sic consolatis militibus, universas naves, consentiente exercitu, incendi jubet. ¶ Quidam *consolatas rationes* perperam legunt ap. *Cic. Fam.* 5, 20. V. CONSOLIDATUS.

CONSOLIDA, ae, f. herbae genus alio nomine conferva, et inula rustica, et alum, σύμφυτον, lignosa, jucundi odoris, atque salivam provocans. Ejus plura genera herbarii faciunt. Dicta est a virtute quam habet solidandi, et confirmandi. *Appul. Herb.* 59.

CONSOLIDATIO, onis, f. solidatio. Translate. *Ulp. Dig.* 7, 2, 3. Jus adcrescendi non perit ei, apud quem consolidatus est, neque ab eo: et ipse quibus modis amitteret ante consolidationem, iisdem et nunc amittit, *h. e.* antequam usufructuarius proprietatem rei acquirat: hoc enim est *consolidatio*, uti docet *Just. Inst.* 2, 4. *sub f.*

CONSOLIDATOR, oris, m. qui firmat, et solidum reddit. *Venant. carm.* 1, 20, 22. Nam quod pulcra domus, quod grata lavacra nitescunt, Consolidatorem te cecinere suum.

CONSOLIDATUS, a, um, part. a *consolido*, solidatus. Translate. *Cic. Fam.* 5, 20. Ut apud duas civitates rationes confectas et consolidatas deponeremus, *h. e.* liquidas, cum expensis respondent accepta. Quidam *consolatas* perperam leg. [*Magna quidem lect. varietas. *Ernest.* in *cl. Cic.* p. 348. probat *Vulg.* Sed *Orell.* exhibet *rationes confectas collatas*, v. *consolidatus* JCtorum seriorum, non Tullianum docens.] ¶ *Ususfructus consolidatus* est confirmatus, idest conjunctus cum proprietate, cum scilicet usufructuarius proprietatem quoque fundi acquisivit. *Ulp. Dig.* 7, 2, 3. *sub f.*

CONSOLIDO, as, avi, atum, a. 1. στερεόω, solidum reddo. *Vitr.* 2, 8. *ante med.* Graeci non media farciunt, sed e suis frontatis perpetuum, et in unam crassitudinem parietem consolidant. ¶ Translate *consolidari ususfructus* apud JCtos dicitur, cum ad eum proprietatis jure revertitur, a quo abscesserat: vel cum usufructuarius acquirit proprietatem ejus rei, ex qua usumfructum percipiebat. *Tryphon. Dig.* 23, 3, 78. *circa med.* Et *Ulp. ib.* 7, 2, 3. et 6.

CONSOLIDUS, a, um, adj. solidus, stabilis, firmus. *Arnob.* 4. *sub f.* Cum omnibus consolidae germanitatis necessitudine copulatus.

CONSOLOR, aris, atus sum, dep. 1. παρακαλέω, παραμυθέομαι, idem quod solor, dolorem levo, confirmo, recreo. *Cic. Tusc.* 3, 31. Haec igitur officia sunt consolantium, tollere aegritudinem etc. *Id. Att.* 12, 14. Feci quod ante me nemo, ut ipse me per litteras consolarer. *Id. Prov. cons.* 7. Dummodo, cujus exemplo se consolatur, ejus exitum exspectet. *Id. Sull.* 10. Consolare te, quod etc. *Id. Rosc. Com.* 14. *extr.* Inani et tenui spe te consolaris. *Id. Att.* 15, 27. Te consolata est spes brevi tempore congrediendi. *Id. Cat.* 4, 4. Spes hominem in miseriis consolari solet. *Id. Fam.* 6, 4. Consolari aliquem de miseriis communibus. *Id. ib.* 4, 8. dolorem alicujus. *Quint.* 2, 12. *extr.* Inquirendo scribendoque talia consolemur otium nostrum. *Ov. Met.* 15, 491. et consolantia verba Dixere. ¶ Significatione consimili verbi compenso, vel levo. *Cic. Mil.* 35. Gloria brevitatem vitae posteritatis memoria consolatur. *Id. Q. Fr.* 2, 6. *ad f.* Sed hoc incommodum consolantur quotidianae damnationes inimicorum. *Id. Fam.* 7, 11. Ego desiderium tui spe tuorum commodorum consolabor. *Id. Att.* 4, 16. *post med.* Dicendi laborem delectatione oratoria consolor. *Id. Fin.* 1, 12. Doloris magnitudinem celeritas, diuturnitatem allevatio consolatur. ¶ Consolari semetipsum. *Cic. Agr.* 2, 28. Quaeso nolite vosmetipsos consolari: vere et diligenter considerate, num vobis, aut vestri similibus, integris, quietis, otiosis hominibus, in hoc numero locum fore putatis? ¶ Significat etiam timorem alicui levare, animos addere. *Caes. B. C.* 3, 98. Consolatus consurgere jussit: et pauca apud eos de lenitate sua locutus, quo minore essent timore, omnes conservavit. V. CONSOLATIO. ¶ Reperitur etiam *Consolo, as*. teste etiam *Prisc.* 8, 797. *Varr.* ap. *Non.* 7, 50. Oedipus Athenas venire dicebatur, qui consolaret. ¶ Et *consolor* passiva significatione. *Q. Metell.* ap. *Gell.* 15, 13. Cum animum vestrum erga me video, vehementer consolor. Ipse *Gell. ib.* docet, in usu esse *consolor te*, et *consolor abs te*. *Asin. Poll.* ap. *Prisc. l. c.* p. 792. Cum ob ea, quae speraveram, dolebam, consolabar ob ea, quae timui. V. CONSOLATUS. ¶ [Part. *Consolandus* ap. *Cic. Fam.* 5, 18. Etsi egomet, qui te consolari cupio, consolandus ipse sum etc. *F.*]

CONSOMNIO, as, n. 1. idem quod somnio, ὀνειροπολέω, ὀνειρώττω: *Pl. Most.* 3, 2, 68. *Tr.* Senex volt aedificare gynaeceum, et balneas, et porticum. *Si.* Quid ille consomniat? *Tr.* Ego dicam tibi; dare volt uxorem filio.

CONSONANS, antis, part. a *consono*, σύμφωνος, συνηχῶν, simul sonans. *Liv.* 36, 34. Consonante clamore nominatim Quintium orare, ut etc. ¶ Apud *Vitr.* 5, 8. *a med.* Consonantes loci in theatris sunt, in quibus ab imis auxiliata vox cum incremento scandens, ingreditur ad aures discreta verborum claritate. V. integr. loc. ¶ Consonantes litterae dicuntur a grammaticis, quae per se nihil sonant, sed solum junctae vocalibus. *Quint.* 1, 4. et 5., *Gell.* 4, 17. etc. ¶ Translate. *Senec. ep.* 31. *a med.* Perfecta virtus est aequalitas ac tenor vitae, per omnia consonans sibi, *h. e.* sibi conveniens, sibi constans, et concordans. ¶ *Consonans est*, conveniens est. *Ulp. Dig.* 12, 2, 34. *ad f.* Non semper consonans est, per omnia referri jusjurandum, quale defertur. *Scaevola ib.* 19, 1, 48. Hoc etenim contractui bonae fidei consonans est. ¶ Item valde sonans, sonum pleniorem habens. *Cic. Part.* 5. Verba consonantiora, graviora etc.

CONSONANTER, adv. convenienter, concorditer. *Vitr.* 6, 1. Consonantissime ad harmoniam composita.

CONSONANTIA, ae, f. συμφωνία, vocum concordantia, concentus. *Vitr.* 5, 5. *ad f.* Citharoedi convertunt se ad scenae valvas, et ita recipiunt ab earum auxilio consonantia vocis. *Gell.* 13, 20. Tanta juncturae differentia est in consonantia vocum proximarum. *Tert. adv. Jud.* 11. *sub f.* et *ib.* 14. Consonantia scripturarum, *h. e.* consensus.

CONSONE, adv. συμφώνως, una voce. *Appul. Met.* 1. Quoad mutua cohortatione consone clamitarent.

CONSONO, as, onui, n. 1. συμφωνέω, συνηχέω, simul sono, eadem voce sono. *Petr. fragm. Tragur.* 78. *Burm.* Consonuere cornicines funebri strepitu. *Varr. R. R.* 3, 16. *post. med.* Apes cum jam evolaturae sunt, consonant vehementer. *Senec. ep.* 84. *a med.* Cum omne tibiarum genus, organorumque consonuit, fit concentus ex dissonis. *Pl. Amph.* 1, 1, 72. Tubae utrinque canunt: contra consonat terra. *Virg. A.* 8, 305. Consonat omne nemus strepitu, collesque resultant. *Tac. A.* 15, 37. Circumjecta tecta consonare cantu. [*Ov. Met.* 7, 451. Consonat assensu populi precibusque faventum Regia.] ¶ *Consonare verba* dicuntur, quae similiter desinunt. *Quint.* 9, 3. Initia quoque, et clausulae sententiarum, aliis, sed non alio tendentibus verbis, inter se consonant. Initia hoc modo: *Dederim periculis omnibus, obtulerim insidiis, objecerim invidiae.* Rursus clausulae: *Vos enim statuistis, vos sententiam dixistis*, etc. ¶ Item quae per paronomasiam efferuntur, ut *immoriaris, immorare*. *Id. ib.* In verbis tantum distantibus jucunde consonat vox, etc. ¶ Translate est concordare, convenire. *Auct. Decl. in Sall.* 1. Ut omnis oratio moribus consonet. *Manil.* 2, 281. Virginis et Tauri Capricorno consonat astrum. Et *ib.* 622. veri per totum consonat ordo. *Quint.* 2, 20. Consonare sibi in faciendis, ac non faciendis, virtutis est. *Senec. Vita beat.* 23. Optime dives, si opus ad hanc vocem consonet.

CONSONUS, a, um, adj. συνηχῶν, σύμφωνος, idem, vel simul sonans, consonans. *Ov. Met.* 13, 610. et consonus exit in auras Ter clangor. *Id. Am.* 1, 8, 59. Ipse Deus vatum, palla spectabilis aurea, Tractat inauratae consona fila lyrae. ¶ Translate est conveniens, concordans. *Cic. Att.* 4, 16. Credo, Platonem vix putasse, satis consonum fore, si hominem id aetatis in tam longo sermone diutius retinuisset. *Claud. I. Cons. Stilich.* 69. Docere juvenem consona regno, *h. e.* utilia. *Appul. Met.* 2. Totius orbis consono ore celebrari. ¶ *Consona, ae* (subaudi *littera*), est littera consonans, et saepissime legitur ap. *Terent. Maur.*

CONSOPIO, is, ivi, itum, a. 4. κατακοιμάω, idem quod sopio. *Lucr.* 6, 791. Nocturnumque recens exstinctum lumen, ubi acri Nidore offendit nares, consopit ibidem. *Cic. Tusc.* 1, 49. Quid melius, quam in mediis vitae laboribus obdormiscere, atque ita conniventem somno consopiri sempiterno?

CONSOPITUS, a, um, part. a *consopio*, καταδαρθείς, sopitus. *Cic. Tusc.* 1, 38. Endymion a Luna consopitus putatur. *Suet. Claud.* 44. Inter initia (*veneni*) consopitus. [*Signif. media *B. Crus.* in *Cl. Suet.*] ¶ Translate. *Gell.* 16, 10. Cum omnis illa duodecim tabularum antiquitas lege Aebutia lata consopita sit, *h. e.* abrogata, abolita.

*CONSORANNI, orum, pop. Galliae Aquitanicae, *Plin.* 4, 19. Horum regio nunc CONSERANS, prope Aragoniam et Garumnae fontes. *Plin.* 4, 9. *B. A.*

CONSORS, ortis, adj. σύγκληρος, ἔγκληρος, κοινόβιος. *Varr. L. L.* 5, 7. *circa med.* Consortes, ad quos eadem sors, *h. e.* idem patrimonium, vel idem cumulus hereditatis. Sunt enim *consortes*, quorum hereditas nondum divisa est: et dicitur plerumque de fratribus. *Festus* in *Sors.* Sors et patrimonium significat: unde consortes dicimus. Et in *Disertiones.* Disertiones, divisiones patrimoniorum inter consortes. *Cic. Verr.* 2, 3, 23. Cum ex agris tres fratres consortes profugissent, quod iis plus frumenti imperabatur, quam exararant. *Vellej.* 1, 10. *extr.* et *Liv.* 41, 27. Censoris frater et quidem consors, *h. e.* qui communi adhuc patrimonio utebatur. [*V. *Ruhnk.* ad l. *Vell.* modo laudat.] *Virg. Cir.* 15. Quatuor anti-
quis quae heredibus est data consors. *Plin. ep.*
18. Circumscripto testamento, consors frater fili
revocaverat. ¶ In *Cod. Justin.* 3, 40. est *De co*
sortibus ejusdem litis, nempe qui cum commu
aliquid possideant, litem simul omnes contes
tur. ¶ Translate. *Lucan.* 1, 93. omnisque p
testas Impatiens consortis erit. ¶ Saepe est id
quod particeps, socius. *Cic. Mil.* 37. Quid resp
debo tibi, Q. frater, consorti mecum tempor
illorum? *Id. Brut.* 1. Socius et consors glori
laboris. *Id. Verr.* 2, 3, 66. *extr.* in lucris atq
furtis. *Tac. A.* 1, 3. Collega imperii, cons
tribuniciae potestatis. [*Dicitur et absolute. *Su*
Tib. 1. Tatius, consors Romuli.] *Vellej.* 2,
Consors vitiorum. *Ov. Fast.* 3, 492. culpae.
ib. 873. pericli. *Id. Her.* 3, 47. Consortes gene
et necis, *h. e.* fratres, et simul eadem nece int
empti. *Id. Pont.* 3, 2, 82. urbis, *h. e.* popular
cives ejusdem urbis. *Virg. G.* 4, 158. de apib
Solae communes, natos, consortia tecta Urbis
bent. *Val. Max.* 1, 8. *n.* 5. Consortes pavor
Lucan. 4, 178. Aetas consors studiis puerili
¶ *Consors casus* est similis, ejusdem sortis. *Pr*
1, 21, 1. Tu, qui consortem properas evade
casum Miles etc. ¶ *Consors thalami* ap. *Ov. M*
1, 319. et *ib.* 10, 246. est uxor. Adde *ib.* 6,
¶ Frequenter dicitur de fratribus, et sororib
Ov. Met. 11, 346. Quae dum Lucifero genitus
racula narrat De consorte suo. *Id. Pont.* 3, 2,
Dea consors Phoebi, *h. e.* Diana. *Id. Her.* 13,
consors Ledaea gemellis, *h. e.* Castorum sor
Tibull. 2, 5, 23. Romulus aeternae nondum f
maverat Urbis Moenia, consorti non habitan
Remo. Sic *Ov. pectora consortia* dixit *Met.*
663. sorores intelligens. Et *ib.* 8, 443. calidumq
priori Caede recalfecit consorti sanguine telu
h. e. fraterno. Sic *Albinov. ad Liv.* 437. consor
Deas videtur significare Nereides, quas uno pa
Nereo genitas fabulantur, ut est ap. *Hygin.*
praefat. ¶ [*Hinc dicitur in universum pro c
gnato, una origine orto. *Lucr.* 6, 1280. Un
Quisque suum pro re consortem moestus humab
Lucr. 3, 772. Quove modo poterit, pariter cu
corpore quoque Confirmata, cupitum aetatis ta
gere florem Vis animi, nisi erit consors in origi
prima? i. e. cognata corpori, uno eodemque or
procreata.]

CONSORTALIS, e, adj. ad consortium pertine
Front. de Coloniis p. 111. *Goes.* Consortales line

CONSORTIO, onis, f. consortium, κοινωνία. *C*
Off. 3, 6. Dissolvetur omnis humana consorti
Ita *Nonius* cum aliis plerisque, 3, 39. Alii *cons*
ciatio. [*V. ad h. l. *Heusingeros.*] *Liv.* 40,
Sociabilem consortionem inter binos Lacedaemoni
rum reges. *Vellej.* 2, 99. et 103. Consortio t
buniciae potestatis. *Val. Max.* 4, 6. *n.* 3. Co
sortio fati, *h. e.* similitudo mortis. Adde *Liv.*
40. *circa med.* et *Lucil.* ap. *Non. l. c.* ¶ Tran
late. *Plin. l.* 9. *init.* ait animalia terrestria dege
consortione quadam hominum, quia terram incolu
quasi patrimonium cum hominibus commune.
CONSORS.

CONSORTIUM, ii, n. κοινωνία, συγκλήρωσ
communio bonorum, societas. *Ulp. Dig.* 17, 2, 5
circa med. Si inter fratres voluntarium consorti
initum fuerit. V. CONSORS. ¶ Translate. *Ce*
7, 27. Stomacho cum vesica quoddam consorti
est. *Petr. Sat.* 101. Consortium studiorum. *Ta*
A. 4, 3. regni. [*Adde *Liv.* 4, 5. Si in conso
tio, si in societate reipublicae esse licet.] *Her*
Dig. 14, 2, 5. collationis. *Imp. Zeno ib.* 5, 27,
concubinarum.

CONSPARGO. V. CONSPERGO.

CONSPARSIO. V. CONSPERSIO.

CONSPATIANS, antis, part. ab inusit. *consp*
tior, συμπεριπατῶν, idem quod spatians, vel sim
spatians. *Petr. Sat.* 7. Video quosdam inter tit
los furtim conspatiantes.

CONSPECTOR, oris, m. inspector, ἐπόπτη
Tert. Orat. 13. Deus cordis conspector.

CONSPECTUS, a, um, part. a *conspicio*, συνο
ραθείς. *Suet. Dom.* 11. Conspecto delatore eju
vis, inquit, etc. *Val. Flacc.* 8, 210. de Medea
Hyperboreas movit conspecta pruinas. *Juven.* 2, 8
Uvaque conspecta livorem ducit ab uva. ¶ Abs
lute in sexto casu. *Suet. Aug.* 15. Conspecto eu
ad arma isse. [*Oudendorp.* et *Wolf.* auctoribu
Brem. pro vulg. *conspecto* exhibet *compecto*, i.
compacto.] ¶ Est etiam adject., et significa
conspicuum, insignem, conspicabilem, tum in b
nam, tum in malam partem, ut exponit etia
Serv. ad illud *Virg. A.* 8, 587. ipse agmine Palla
In medio, chlamyde et pictis conspectus in armi
Sic *G.* 3, 17. et *Hor. A. P.* 228. Tyrio consp
ctus in ostro. *Ov. Met.* 13, 794. Nobilior pom
platano conspectior alta. *Liv.* 2, 5. Damnati pr
ditores, sumptumque supplicium, conspectius e
quod poenae capiendae ministerium patri de liber
consulatus imposuit. *Juven.* 8, 140. Omne ani
vitium tanto conspectius in se Crimen habet, qua
to major, qui peccat, habetur. *Liv.* 45, 7. Patr
avique fama conspectum eum efficiebat. *Id.* 4, 1
de Sp. Maelio. Quacumque incederet, conspectu

atusque supra modum hominis privati. [*i. e. gerens et venditans se oculis hominum. Cf. 5, .] Tac. H. 4, 11. Ne in urbe conspectior mors ret, via Appia exstinguitur. Justin. 11, 5. Reges ipendiarios conspectioris ingenii secum trahit, gniores ad tutelam regni relinquit.

CONSPECTUS, us, m. ὄψις, actus conspicien-, aspectus. Cic. Att. 7, 10. Subito consilium pi, ut ante, quam luceret, exirem: ne qui conectus fieret, aut sermo. Varr. L. L. 6, 2. Temlum faciunt augures conspicione, qua oculorum nspectum finiant. Liv. 1, 18. Quo longissime nspectum oculi ferebant. Cic. Sull. 9. Frui conectu urbis. Id. Agr. 2, 6. Fugere conspectum licujus. Id. Verr. 2, 5, 33. Dare se alicui in nspectum. Id. Tusc. 1, 22. cadere. Id. Fin. 5, 1. onere aliquem in conspectu alicujus. Id. Dejot. 5. conspectu Deorum Penatium necare hospitem. l. Fam. 1, 7. Non tam facile est nobis, quam bi, cui prope in conspectu Aegyptus est. Gell. , 11. Hostis in conspectu longinquo procul distans. ic. Or. 2, 55. sub f. ex Crasso. Audes in civium se conspectu? Ter. Eun. 2, 3, 2. Amittere aliem e conspectu. Spartian. Hadrian. 21. Cum rvum inter duos senatores e conspectu ambulare deret [*i. e. e longinquo.]. Cic. Verr. 2, 5, 34. Ter. Hecyr. 1, 2, 107. Evolare, et Fugere e nspectu. Varr. R. R. 1, 7. Quercus, quae est oppidi conspectu. Liv. 1, 16. Nimbus conspeum ejus concioni abstulit. Nep. Chabr. 3. Recere a conspectu suorum. Colum. 1, 6. Villico xta januam fiat habitatio, ut intrantium, exeunmque conspectum habeat. ℙ Item praesentia; ae tamen significatio cum superiori fere connit. Liv. 6, 8. Imperator conspectu suo proem restituit. Cic. Agr. 1, 3. Censoribus vectilia locare, nisi in conspectu populi R., non licet. l. Fin. 1, 7. Eum in conspectum suum venire tuit. Ter. Hecyr. 5, 2, 22. Scio his fore meum nspectum invisum. Varr. L. L. 5, 9. Illicere pulum ad conspectum magistratus. [*Suet. Cal. Tumultuantes solus haud dubie conspectu suo xit.] ℙ Dicimus vereri, vitare, fugere conspeum alicujus: venire, prodire, ingredi in conspeum: esse, stare, adstare in conspectu, etc. Cic., epos, Vellej., Terent., Ov., Curt. et alii. ℙ conspectu est coram. Liv. 1, 31. Missis ad id sendum prodigium, in conspectu crebri cecidere elo lapides. Virg. A. 1, 188. Navim in conspeu nullam prospicit. Petr. Sat. 107. In conspectu stro supplices jacent. ℙ Translate. Cic. Verr. , 5, 66. Mori in conspectu legum, et libertatis. l. Fin. 5, 31. Quamvis minimam animi praestanam omnibus corporis bonis anteire dicimus, ut ne in conspectu quidem relinquantur. Et Leg. , 22. Conspectus et cognitio naturae, h. e. conmplatio. Id. Fam. 2, 5. Illustri loco sita est us tua, in plurimorum et sociorum, et civium nspectu, h. e. conspecta, et cognita sociis, et vibus. Id. Agr. 2, 32. Carthago, et Corinthus ocul erant a conspectu imperii. Id. Brut. 4. Ut xplicatis ordinibus temporum, uno in conspectu nnia viderem. Id. Leg. 3, 5. Quam brevi, frar, in conspectu posita est a te omnium magistraum descriptio. Gell. 17, 21. Conspectus quidam etatum antiquissimarum, item virorum, qui in is aetatibus fuerunt. Id. 19, 10. Interrogavit uantus esset pecuniae conspectus, ad id totum pus absolvendum, h. e. tota summa ex singulariıs variarum expensarum summis confecta, et uno tuitu videnda. [*Liv. 10, 25. Quia bellum ei ajus in conspectu erat quam quantum esse famae ediderat.]

CONSPERGO, is, ersi, ersum, a. 3. διαπάσσω, υμπάσσω, idem quod spargo, aspergo. Pl. Curc. , 1, 80. Conspergere fores vino. Lucr. 2, 33. nni Tempora conspergunt viridantes floribus heras. Cic. Planc. 41. Me complexus est, conspertque lacrimis. Plin. 2, 8, 6. Lucifer terram rore onspergit. Id. 20, 1, 2. Conspergere cinere. Coum. 12, 39. Uvas in dolium conjicito, pedibus alcato: ubi unum tabulatum feceris, vinum vetus onspergito. ℙ Conspergere absolute est aqua conpergere. Pl. Stich. 2, 2, 30. Pinge humum, conperge ante aedes. Suet. Cal. 43. Verri sibi vias, t conspergi [*Sprengen.] propter pulverem, exigeat. Cato R. R. 76. Farinae libras duas conspergito, condepsitoque. Adde Phaedr. 2, 5. ℙ Translate. Cic. Acad. 1, 2. ad f. In illis veteribus notris, quae Menippum imitati, non interpretati, uadam hilaritate conspersimus. Quint. 8, 5. Color dicendi multis ac variis veluti maculis conspergitur. ℙ Dausqu. in Orthogr. testatur, in nonullis exemplaribus Catonis et Varronis legi conpargo. Cujus rei rationem etiam reddi posse, uod veteres in compositionibus vocales non immuabant. Nos conspargo legimus etiam in Marcell. Empir. 16. ante med. Sed potior est meliorum sus.

CONSPERSIO, onis, f. actus conspergendi. Palad. 12, 13. Salis crebra conspersio debet pecoris evare fastidium. ℙ Item farinae massa conspersa, t subacta, panis faciendi causa, φύραμα. Tertull. adv. Marc. 4, 24., ubi alii leg. consparsio, item adv. Valent. 31., et Pudic. 13. et 18. ex D. Paulo Cor. 1, 5.

CONSPERSUS, a, um, part. a conspergo, παστός, sparsus, aspersus. Cic. N. D. 2, 43. Caput Tauri stellis conspersum est frequentibus. Colum. 12, 53. Caro sale conspersa. Plin. prooem. 23. Conspersus aceto. ℙ Translate. Cic. Or. 3, 25. Oratio conspersa quasi verborum sententiarumque floribus.

CONSPĬCĀBĬLIS, e, adj. περιφανής, conspiciendus, conspicuus. Sidon. ep. 8, 4. Domicilium sacrario, porticibus, ac thermis conspicabilibus coruscans. Adde Sulpic. Sever. in Vita S. Martini 21. ℙ Item simpliciter qui conspici potest, visibilis. Prud. περὶ στεφ. 10, 631. de Christo. Tandem retectis vocibus propheticis, Aetate nostra comprobata antiquitas, Coram refulsit ore conspicabili.

CONSPĬCĀBUNDUS, a, um, adj. saepe, et attente conspicans, mirabundus. Capell. 8. p. 270. Nupturam virginem conspicabunda Pallas, quid super dotalis eruditione feminae comprobaret, exquirit.

CONSPĬCĀTUS, a, um, part. a conspicor. Liv. 2, 20. Conspicatus Valerius ferocem juvenem Tarquinium, etc. Caes. B. G. 2, 26. Ex loco superiore, quae res in nostris castris gererentur, conspicatus. Sic alibi saepissime.

CONSPĬCĬENDUS, a, um, part. a conspicio, conspici dignus, conspicuus. Ov. Fast. 5, 552. Templaque in Augusto conspicienda foro. Et ib. 170. Cum satus est forma conspiciendus Hyas. Et ib. 118. haedorum mater formosa duorum, Inter Dictaeos conspicienda greges. Val. Flacc. 1, 261. Signa veteri conspicienda metallo. Ov. Trist. 2, 113. de domo sua. Et neque divitiis, nec paupertate notanda, Unde fit in neutrum conspiciendus eques. Adde Tibull. 2, 3, 53. et Martial. 9, 50.

CONSPĬCĬLIUM, ii, n. locus unde aliquid conspici solet. Ita exponit Non. 2, 116., atque affert haec Plauti verba in fragm. In conspicilio adservabam, pallium observabam. Id. Pl. Cist. 1, 1, 92. Mater pompam me spectatum duxit: dum redeo domum, Conspicilio consecutus est clanculum me usque ad fores. Utroque loco al. leg. conspicillum: at posteriore alii reponunt ex MSS. dum redeo domum, conspicit: illo eo secutus est, etc. Porro frustra sunt, qui putant hac voce significari vitra ocularia, quorum usus ne cognitus quidem illorum temporum hominibus fuit. Nam quod afferunt ex eodem Plauto quidam lexicographi, Vitrum cedo: necesse est conspicilio uti; nusquam haec verba ap. Plaut. exstant, quod sciam. Nego, inquit Voss. lib. 3. de nat. art. c. 24. sub f., haec esse Plauti: nego etiam, legi apud veterum quempiam. ℙ [*Alii flectunt conspicillo, onis, m. ut sit Conspicillo, qui clam et ex occulto alium conspicatur et observat. B. A.]

CONSPĬCĬO, is, exi, ectum, a. 3. βλέπω, προσοράω, aspicio, video: a con et spicio. Pl. Amph. 2, 2, 122. Quid me interrogas? qui ipsus equidem nunc primum istanc tecum conspicio simul. Id. Capt. 1, 1, 29. Aedes quotiescumque conspicio, fleo. Cic. Mur. 41. Imaginem parentis sui, quam paucis diebus laureatam conspexit, etc. Caes. B. G. 2, 21. Quae quisque prima signa conspexit, ad haec constitit. Catull. 64, 385. Conspexit, terra centum procurrere currus. ℙ Item intueri, aspicere Nep. Dat. 11. extr. Cum locum digito monstraret, et ille conspiceret, aversum ferro transfixit. Pl. Cist. 2, 3, 78. Conspicere fusum in coelum. Petr. Sat. 140. in tabernam. Cic. Cat. 1, 7. Carere me aspectu civium, quam infestis oculis omnium conspici mallem. ℙ Translatum ad inanima significat vergere. Cic. Cat. 3, 8. Si signum illud solis ortum, et forum, curiamque conspiceret. ℙ Translate est considerare. Cic. Mur. 6. Non debes temere consulem saltatorem vocare, sed conspicere, quibus praeterea vitiis affectus sit. ℙ Item prospicere, providere. Pl. Trin. 3, 2, 10. Sat sapio, satis, in rem quae sint meam, ego conspicio mihi. ℙ Item intelligere, animo et cogitatione assequi. Id. Pseud. 3, 1, 3. Nae illi, quantum ego nunc corde conspicio meo, multas aerumnas danunt. ℙ Eleganter conspici dicuntur, qui re aliqua excellunt sive bona, sive mala; ita ut notari et velut digito praetereuntium monstrari possint. [*Omnium in se convertere oculos.] Nep. Att. 13. Supellex modica, non multa: ut in neutram partem conspici posset. [*In die Augen fallen. Cf. Brem. ad h. l. Adde Suet. Claud. 4. Ne quid faciat, quod conspici et derideri possit.] (Adde locum Ov. Trist. 2. in CONSPICIENDUS.) Liv. 21, 8. de Annib. Vestitus nihil inter aequales excellens: arma, et equi conspiciebantur. [*Id. 5, 25. Maxime conspectus ipse est, curru equis albis juncto urbem invectus, i. e. in oculos incurrit, oculos in se convertit. Cf. 10, 7. et al. saepissime.] Ov. Trist. 1, 6, 34. Prima bonis animi conspicere tui. Adde Vellej. 2, 91. ad f. ℙ [Part. Conspiciens ap. Cic. Att. 5, 18. Ciliciam prope conspiciens. Conspiciendus V. supra suo loco. F.]

CONSPĬCĬO, onis, f. actus conspiciendi: vox augurum, qua significatur inspectio coeli ad templum determinandum, intra quod auguria capiantur. Varr. L. L. 6, 2. Templum faciunt augures conspicione, qua oculorum conspectum finiant: et paulo supra. Interea conregione, conspicione, cortumione, utique ea rectissime sensi. V. CONREGIONE.

CONSPĬCO, as, a. 1. idem quod conspicor, conspicio, sed vix ullius usus. Varr. L. L. 6, 2. Contemplare et conspicare, idem esse apparet. ℙ Hinc conspicor passivum. Varr. ap. Prisc. 8, 792. Paupertas enim haec tunc non ita nutricata, ut nunc conspicatur: θεωρεῖται. Sall. Jug. 53. a med. Cum interim Metellus monte degrediens conspicatur. Al. leg. conspicitur. Pl. Epid. 1, 1, 67. Prius se convenire non vult, neque conspicari.

CONSPĬCOR, aris, atus sum, dep. 1. θεωρέω, βλέπω, idem quod conspicio, video. Caes. B. G. 5, 47. Trans vallem magnam hostium multitudinem conspicatur. Ter. Eun. 5, 9, 32. Cur te ergo in his ego conspicor regionibus? Id. Heaut. 1, 1, 15. Neque tam vesperi domum revertor, quin te in fundo conspicer fodere, aut arare. Pl. Curc. 5, 1, 5. Ubi me hunc habere conspicata est anulum, rogat, unde habeam. ℙ Passiva significatione V. in praeced.

CONSPĬCŬUS, a, um, adj. περιφανής. [*φανερός.] qui conspicitur ab omnibus, visibilis, omnium oculis expositus. Ov. Pont. 3, 4, 21. Scilicet affectus similes, aut impetus idem Rebus ab auditis, conspicuisque venit? Phaedr. 4, 5. qui capitibus cornua Suis ligarant, ut conspicuum in proelio Haberent signum, quod sequerentur milites. Tac. H. 4, 29. Ipsorum tela per tenebras vana: Romani conspicuam Barbarorum aciem etc. Lucan. 4, 169. postquam spatio languentia nullo Mutua conspicuos habuerunt lumina vultus. Senec. Thyest. 126. Nives conspicuae. Curt. 9, 6. Tabernaculum undique conspicuum. August. ap. Plin. 2, 25, 23. Sidus omnibus e terris conspicuum. Senec. Brevit. vitae 20. Habere mortem in conspicuo, h. e. tanquam praesentem intueri. ℙ [*Suet. Aug. 45. Quod spectatorem, a quo exsibilabatur, demonstrasset digito conspicuumque fecisset, i. e. reliquorum oculos in eum convertisset. Liv. 1, 34. Romanis conspicuum eum novitas divitiaeque faciebant.] ℙ Translate est conspici dignus, insignis, illustris. [*V. Doederl. 2, 85.] Hor. Od. 3, 16, 18. Late conspicuum tollere verticem. Tibull. 3, 3, 4. Insignis clara conspicuusque domo. Ov. Her. 5, 139. Fide conspicuus Trojae munitor, h. e. Apollo lyra insignis. Plin. ep. 3, 3. Viri illustri laude conspicui. Tac. H. 4, 42. Illustres senes, conspicuae feminae. Id. ib. 3, 17. Consilio, manu, voce insignis hosti, conspicuus suis. Mart. Spect. 2. Conspicui venerabilis amphitheatri moles. [*Suet. Aug. 72. Aedes neque laxitate neque cultu conspicuae.] Quint. Decl. 28, 3. extr. Omni frequentia coetuque conspicuus. ℙ Comp. Conspicuiores est qui legi putat in Cod. Just. 4, 63, 3., ubi plerique leg. conspicuos.

CONSPĬRĀTĒ, adv. conspiratione, consensu. Justin. 3, 5. Lacedaemonii eo conspiratius ad arma concurrunt. Concitatius, et confirmatius sunt qui ex conjectura reponunt.

CONSPĬRĀTĬO, onis, f. ὁμόνοια, metaphorice significat concordiam, consensum. Cic. Dom. 11. Conjunctionem et conspirationem in republ. bene gerenda fictis sermonibus et falsis criminibus dirimere. Lentul. ad proquaest. et propraet. Fam. 12, 15. ante med. Facere concordiam et conspirationem omnium ordinum ad defendendam libertatem. Cic. Fin. 1, 20. Amici magna amoris conspiratione consentientes. Et ib. 5, 22. Conspiratio consensusque virtutum. [*Id. Cat. 4, 10. Conspiratio bonorum omnium. Suet. Caes. 15. Impar optimatium conspirationi.] ℙ Accipitur et in malam partem pro conjuratione, et consensu in rem malam, σύστασις. Cic. Dejot. 4. Nihil de conspiratione audiebat certorum hominum contra dignitatem tuam. Brutus ad Cic. Fam. 11, 13. extr. Pro vestra salute contra sceleratissimam conspirationem hostium confligamus. ℙ Translate. Cic. fragm. Oecon. ap. Colum. 12, 2. Ubi chorus canentium certis numeris ac pedibus veluti facta conspiratione, consensit atque concinuit.

CONSPĬRĀTUS, a, um, part. a conspiro, colligatus, collectus, conglobatus, quasi simul spiratus, et conflatus. Nam conflatus et conspiratus idem sunt. Senec. ep. 84. a med. Multa praecepta sint, multarum aetatum exempla, sed in unum conspirata. (Haec ad verbum descripsit Macrob. praef. Sat. l. 1.) Phaedr. 1, 2. Hinc conspiratis factionum partibus, Arcem tyrannus occupat Pisistratus, h. e. cum multae factiones in civitate coaluissent, et quasi simul spiratae et conflatae essent etc. Nisi malis τὸ conspiratis derivare a spiris, h. e. quasi in modum spirae, more anguium, in se collectis et constrictis. V. Marquardi Gudii adnotationes in hunc locum: ubi praeter cetera quod alii leg. apud Caes. B. C. 3, 46. Milites legionis nonae subito conspirati pila conjecerunt; conspirati reponit ex MSS., h. e. quasi in modum

spirae convoluti, conglobati. V. CONSPIRO. ¶ *Conspiratus* sanguis *Vegetio Veterin.* 2, 30. videtur esse ex arteria cum spiritu emissus; nam veteres putabant, arterias esse etiam spiritus receptaculum: ait enim *Cic. N. D.* 2, 55. *sub f.* Sanguis per venas in omne corpus diffunditur, et spiritus per arterias. ¶ *Conspirati, orum*, consensu inter se colligati. *Suet. Dom.* 17. Cunctantibus conspiratis, quando et quomodo aggrederentur. [*Cf. *Brem.* ad Ejusd. *Caes.* 82.]

CONSPĪRĀTUS, us, m. idem quod conspiratio, consensus. In sexto casu singulari. *Gell.* 1, 11. Archaeos Homerus pugnam indipisci, ait, non fidicularum tibiarumque concentu, sed mentium animorumque conspiratu tacito nitibundos.

CONSPĪRO, as, avi, atum, a. 1. συμπνέω, proprie idem est quod conflare, hoc est simul spirare: a *con*, et *spiro*. *Virg. A.* 7, 616. Aereaque assensu conspirant cornua rauco. Ubi *Servius:* nam et tubae simul inflabantur. ¶ Fere translate adhibetur, et neutrorum more; et dicitur de iis, qui concordi animo simul in rem aliquam tendunt, eamque collatis consiliis et viribus aggrediuntur. *Cic. Agr.* 1, 9. Colligite vos, tribuni plebis, conspirate nobiscum, consentite cum bonis. *Id. Fam.* 10, 12. *ad f.* Mirabiliter populus R. et omnium ordinum consensus ad liberandam rempubl. conspiravit. *Colum.* 12. *praef. a med.* (ex *Cic.* ut videtur) *de conjugib.* In commune conspirabatur ab utroque. ¶ Tribuitur et rebus inanimis. *Lucr.* 4, 1209. Conspirans mutuus ardor. *Colum.* 3, 13. Ut mota aequaliter humus suis omnibus partibus ad educandam prolem novam conspiret. *Cic. N. D.* 3, 11. Illa mihi placebat oratio de convenientia consensuque naturae, quam quasi cognatione continuatam conspirare dicebas. Et *ib.* 2, 7. Tanta rerum consentiens, conspirans, continuata cognatio. ¶ Sumitur et in malam partem pro coire, et conjurare in rem pravam, συνίστημι. *Suet. Caes.* 80. Conspiratum est in eum a sexaginta amplius. *Tac. A.* 15, 68. Conspirare in caedem alicujus. *Suet. Claud.* 13. ad res novas. ¶ Cum infinito. *Id. ib.* 37. Pari modo oppressum ferunt Silanum, quem cum Messalina et Narcissus conspirassent perdere etc. ¶ Est etiam *conspiro* a *spira* ductum, et dicitur de serpentibus in spiras suas se colligentibus. *Aurel. Vict. Vir. illustr.* 22. Anguis ad navem Romanorum perrexit, et se in Ogulnii tabernaculo conspiravit. V. CONSPIRATUS, a, um.

[CONSPISSĀTĬO, onis, f. condensatio, constipatio. *Theod. Prisc.* 1, 18. Conspissatio sordium. *F.*]

CONSPISSĀTUS, a, um, adj. condensatus. *Colum.* 2, 18. Conspissatum et herbis colligatum solum. *Plin.* 35, 6, 18. Creta decocta conspissataque.

*CONSPLENDESCO, is, n. 3. simul splendesco. *Jul. Val. res. gest. Alex. M.* (*ed. A. Maio*) 3, 66. Tum etiam circumsistentia tecta undique consplendescere. *B. A.*

CONSPOLIUM, ii, n. genus libi in sacris adhibiti, apud *Arnob.* 7, 230. fortasse ex corio seu pelle animalium confectum.

CONSPONDĚO, es, ndi, a. 2. simul cum aliis spondeo. *In vet. Senatuscons.* ap. *Fabr.* 6, 427. Ne posthac inter se conjurasse velint, neque conspondisse, neque compromisisse.

CONSPONSI, orum, m. plur. *Festus:* Consponsos antiqui dicebant fide mutua colligatos. Adde *Naevium* ap. *Varr. L. L.* 5, 7. ¶ Adjective. *Appul. Met.* 5. Jugum sororium consponsae factionis, *h. e.* par sororum, quae conjuraverant. *Auson. ep.* 10, 11. Te quoque ne pigeat consponsi foederis, *h. e.* mutuo promissi.

CONSPONSOR, oris, m. qui de eadem re cum altero spondet pro alio, συνεγγυητής. *Cic. Fam.* 6, 19. De negotio tuo, quod sponsor es pro Pompejo; si Galba consponsor tuus redierit, non desinam cum illo communicare. *Id. Att.* 12, 17. Velim des operam, ut investiges ex consponsorum tabulis, sitne ita. ¶ *Festo* consponsor est conjurator, *h. e.* qui simul cum alio de eadem re jurat. Intelligit autem eos, inquit *Scalig.*, qui poena sacramenti mutuo se provocant, cum in rem aliquam agunt, puta in litem vindiciarum: alter enim ab altero exigit juramentum.

CONSPŪO, is, ui, utum, a. 1. προσπτύω, sputo aliquem foedo. *Petr. Sat.* 23. Consumptis versibus suis, immundissimo me basio conspuit. ¶ Conspuere aliquem maxima omnium contumelia semper habita est. *Id. ib.* 132. Convocat omnes quasillarias, familiaeque sordidissimam partem, ac me conspui jubet. *Appul. Apol.* Faciem tuam spumabundus conspuisset. *Pl. Curc.* 4, 2, 16. Nec vobiscum quisquam in foro frugi consistere audet: Qui constitit, culpant eum: conspuitur, vituperatur. ¶ *Juppiter hibernas cana nive conspuit Alpes*, *h. e.* conspergit. Versiculus est *M. Furii Bibaculi*, quem refert ac deridet *Hor. Sat.* 2, 5, 41., item *Quint.*, qui 8, 6. illud *conspuit* tanquam duram metaphoram, hoc est a longinqua similitudine ductam, reprehendit. Poterat et illud adjicere, nimis sordidam esse vocem *conspuit*, et Jove indignam; et praeterea nimis exilem, ut immensam vim nivium, quibus Alpes hieme conteguntur, significare possit. ¶ Speciem proverbii habet illud *Petronii fragm. Trag.* 74. *Burm.*, ubi Trimalchio de femina arroganti, et alios prae se contemnenti, *Inflat se*, inquit, *tanquam rana, et in sinum suum conspuit.* Ubi hoc dicere videtur: Adeo celso capite, erecta ac tumens fastu incedit, ut sinum suum conspuat, quoties salivam purgare opus est. Vel alludit ad morem veterum conspuendi sinus, quoties veniam a Diis peterent spei alicujus, quam audacius concepissent, ut *Plin.* 28, 4, 7. docet. Itaque illa femina adeo multa et magna de se concipiebat, et sibi pollicebatur, ut avertendae invidiae causa sinum conspueret. ¶ Quod vero apud *Juven.* legimus de causidicis, 7, 111. Tunc immensa cavi spirant mendacia folles, Conspuiturque sinus; simpliciter puto intelligendum esse de iis, qui inter dicendum diu fatigati, una cum immensa verborum copia salivam exspuunt etiam inviti, ac sinum conspurcant. Vetus scholiastes *Juvenalis*, et alii allusum volunt ad morem avertendarum fascinationum, ter in sinum spuendo: de quo *Id. Plin. l. c.*

CONSPURCĀTUS, a, um, part. a *conspurco*, inquinatus. *Tertull. Idolol.* 1. Quas enim immundis spiritibus operatus, non conspurcatus et constupratus incedit?

CONSPURCO, as, avi, atum, a. 1. καταῤῥυπαίνω, foedo, inquino. [*Etym. est a *con* et *porcus*, i. q. nos dicimus *besauen*, *besudeln*. V. *Döderl.* 2, 57. et *ib.* 52.] *Colum.* 8, 3. *extr.* Supersiliens avis proluvie ventris cibos, et aquam conspurcat. ¶ *Conspurcare sapore tetro* translate est corrumpere. *Lucr.* 6, 21. Partim quod tetro quasi conspurcare sapore Omnia cernebat quaecumque receperat intus.

CONSPŪTĀTUS, a, um, part. a *consputo*, consputus. *Tertull. adv. Jud.* 14. Maledictus, et consputatus, et convulsus, et compunctus.

CONSPŪTO, as, avi, atum, a. 1. frequentat. a *conspuo*. *Cic. Q. Fr.* 2, 3. Quasi signo dato, Clodiani nostros consputare coeperunt.

CONSPŪTUS, a, um, part. a *conspuo*, consputatus. *Hieron. ep.* 50. *n.* 4. Quoties conspuit et consputus abscessit? Adde *Dial. adv. Luciferian. sub in.*

CONSTĂBĬLĬO, ilis, ivi, itum, a. 4. διαστηρίζω, idem quod stabilio, firmo. *Pl. Capt.* 2, 3, 93. Edepol rem meam constabili. Et *Ter. Ad.* 5, 1, 9. Dis quidem esses, Demea, ac tuam rem constabilisses. ¶ Part. *Constabiliendus* ap. *Tertull. adv. Valentin.* 39. Constabilienda conversitas.

[CONSTĂBĬLIS, e, adj. a *con*, et *stabilis*, simul stabilis. *Not. Tir.* p. 40. *F.*]

CONSTĂBĬLĪTUS, a, um, part. a *constabilio*, firmatus. *Lucr.* 2, 42. Subsidiis magni Epicuri constabilitas. Ita quidam lexicographi: sed pleraeque omnes editiones hunc versum, tanquam spurium, expungunt.

[CONSTAGNO, as, n. 1. congelo. *Front.* p. 2198. Glacies est, quae ex coitu aquae constagnat. *F.*]

CONSTANS, antis, part. a *consto*, εὐσταθής, proprie est stans, gravis, tardus. *Lucr.* 3, 190. Namque movetur aqua, et tantillo nomine flutat: At contra mellis constantior est natura, Et pigri latices magis, et cunctantior actus. ¶ [*Hinc dicitur in universum de rerum cujuscunque generis firmitate, ordine, congruentia. Exempla, quorum non pauca cum prox. §. locis perperam mixta vides, haec sunto. *Cic. Off.* 1, 40, 144. Oratio constans, i. e. numerosa, cujus omnia membra sunt apta inter se et conveniunt. *Suet. Vesp.* 4. Percrebuerat Oriente toto vetus et constans opinio. *Id. Galb.* 4. Aetate nondum constanti, i. e. firma, s. matura. *Liv.* 10, 37. Et hujus anni parum constans memoria est, i. e. h. a. res gestae varie narrantur. *Id.* 5, 46. Constanti vultu graduque. *Id.* 6, 26. Constans pax, i. e. vera, in qua nihil reperitur, quod belli speciem habeat. *Hor. Ep.* 12, 19. Cujus in indomito constantior inguine nervus, Quam nova collibus arbor inhaeret.] ¶ Fere transfertur ad animum, et significat stabilem ac tenacem propositi. *Cic. Rosc. Com.* 16. Quem hominem? levem? immo gravissimum: mobilem? immo constantissimum. Et *paulo supra.* Castissimus et constantissimus testis. *Id. Amic.* 17. Firmi, et stabiles, et constantes amici. *Id. Off.* 1, 23. Fortis et constantis est, non perturbari in rebus asperis. *Id. N. D.* 3, 10. Stellae, quae cursus certos et constantes habent. *Id. Q. Fr.* 1, 1, 8. Constante fama, atque omnium sermone celebratum est. *Catull.* 64, 238. Constanti mente tenere aliquid. *Cic. in Senat.* 12. Constans, perpetua, fortis, invicta defensio salutis meae. *Id. Acad.* 1, 11. Firma et constans assensio. *Id. Har. resp.* 9. Una et constans haruspicum vox. *Id. Phil.* 13, 6. Perpetua et constans voluntas in rempubl. *Ov. Amor.* 1, 4. Constanti voce negare. *Id. Pont.* 2, 4. *extr.* Constantique fide veterem tutare sodalem. *Id. Trist.* 5, 8, 18. *de Fortuna.* Et tantum constans in levitate sua est. *Tac. H.* 4, 5. *extr.* Vir recti pervicax, constans adversus metus. *Aurel. Vict. Epit.* 1. Rarus ad recipiendas amicitias, ad ret[i]nendas constantissimus. *Plin.* 14, 2, 4. *n.* 3. Uv[a] impatiens variantis coeli, sed contra tenorem u[n]i algoris aestusve constans. *Tac. A.* 16, 35. Fir[]mare animum constantibus exemplis. ¶ Cum genit. *Tac. H.* 3, 57. Apollinaris neque fidei constans neque strenuus in perfidia. ¶ *Cic. Rosc. Am.* 1[] *ad f.* constantem hominem amenti opponit; amen[s] enim facile studiis, et cupiditatibus huc illuc fe[r]tur, et mutatur. ¶ Sumitur et in malam parte[m] pro pertinaci. *Hor. Sat.* 2, 7, 18. Constantior i[n] vitiis. *Nep. Lysand.* 2. Inimici constantes. *Pro[p.]* 1, 1, 3. Constans fastus. ¶ Est item *consta[ns]* pretium habens. *Ov. Her.* 7, 47. Exerces pretio[s]a odia, et constantia magno, Si, dum me carea[s], est tibi vile mori. ¶ Notat *Charis.* 1, 100. quan[do] hoc nomen est proprium, in sexto casu in *e* des[i]nere, quando est adj. in *i*. Nihilominus adj. utran[]que positionem habet, ut et ipse fatetur. ¶ *Fu[it] et *Constans*, *ntis*, nomen imperatorum quorunda[m] Romanorum; quorum primus, Flavius Jul. Co[n]stans, filius fuit tertius Constantini M., Caesar [a] patre suo factus. *Eutr. l.* 10. *Aur. Vict. ep. hi[c]* ¶ *Constans* II. fil. Constantini III. nepos Heracl[ii] Heracleoni patruo successit. *Paul. Diac.* 5, 10. [] *Flav. Claud. Constans*, fil. Constantini tyranni, [] C. 407. a patre Caesar factus, in Hispaniam mi[s]sus est, ubi miserrime periit. *B. A.*

CONSTANTER, adv. εὐσταθῶς, firme, aequab[i]liter, graviter, fortiter. *Cic. Univ.* 13. Consta[n]ter manere in suo statu. *Id. Or.* 58. Oratio a[e]qualiter constanterque ingrediens, [*i. e. numerosa] *Id. Off.* 1, 2. Constanter honesteque vivere. *I[d.] Tusc.* 5, 9. Sibi constanter convenienterque dic[e]re, *h. e.* sibi ipsi constando et concordando. *I[d.] Off.* 1, 15. *sub f.* Beneficia quae judicio, consid[e]rate, constanterque delata sunt. *Id. Att.* 4, 1[] *circa med.* Quaeris, ego me ut gesserim? consta[n]ter et libere. *Id. Tusc.* 2, 20. Constanter et s[e]date ferre dolorem. *Brut. ad Cic. inter ep.* 1. [] *Brut.* 16. *ad f.* Si modo constanter ac perpet[u]o placebit hoc consilium. *Cic. N. D.* 2, 38. Co[e]lum constantissime conficit vicissitudines annive[r]sarias. *Petr. Sat.* 82. Constantissime ementir[i]. *Suet. Aug.* 66. Amicitias constantissime retiner[e]. Et *ib.* 10. Constantius exsequi aliquid. *Curt.* [] 6. Acrius, quam constantius proelium inire. *Sal[l.] Catil.* 2. Si imperatorum animi virtus in pace it[a] ut in bello valeret, aequabilius atque constantiu[s] sese res humanae haberent. *Tac. A.* 15, 21. Ae[]qualius et constantius regere provincias. *Caes. B[.] G.* 2, 2. Hi constanter omnes nunciaverunt. *I[d.] ib.* 3, 25. Constanter ac non timide pugnare, *h. e.* stataria pugna. [**Hor. Sat.* 2, 7, 6. Pars homi[]num vitiis gaudet constanter et urget Propositum i. e. aequabiliter, sibi constantes.] ¶ In malam partem. *Ov. Trist.* 2, 2, 27. Di, quos experio[r] nimium constanter iniquos.

CONSTANTĬA, ae, f. εὐστάθεια, firmitudo, gra[]vitas, aequabilitas, habitus ille, quo praeditu[s] animus, neque metu, neque spe dejici de statu aut a proposito deterreri potest. [*Nec h. l., si[c] ut poterat, institutum significationum ordine[m] videmus. Discerni debebant, et ab initio capiti[s] comparari ii loci, quibus propria vocis notio ines[t] spectans errum cujuscumque generis firmitatem, or[]dinem nunquam labantem, convenientiam. Cf. cu[m] exemplis, quae cum sequentibus mixta sunt, *Ci[c.] N. D.* 2, 21, 56. Nulla igitur in coelo nec fortun[a] nec temeritas nec erratio nec vanitas inest, co[n]traque omnis ordo, veritas, ratio, constantia, et[c.] *Id. Off.* 1, 7. Dictorum factorumque constanti[a]. *Her.* 2, 6. Testimoniorum constantia.] *Cic. Of[f.]* 1, 31. Catoni cum incredibilem tribuisset natur[a] gravitatem, eamque ipsam perpetua constantia r[o]boravisset, semperque in proposito susceptoque co[n]silio permansisset, etc. [*Cf. *Plin. Pan.* 54, [] Tuae moderationis laus haec constantia nostr[a]. Sensum h. loci *Gesn.* ita explicat: Quod jam no[n] leves adulatores, sed constantes et graves Senato[]res sumus, ad moderationis tuae laudem pertine[t], qua adulationes id genus respicis.] *Id. ib.* 34. *ext[r.]* In omni re servare constantiam. *Id. Att.* 4, 1[] Constantia promissi. *Id. Off.* 1, 15. Stabilitas [et] constantia benevolentiae. *Brut. ad Cic. inter e[p.] ad Brut.* 1, 16. *ad f.* Fortis animus sine constanti[a] et aequabilitate nullus est. *Nep. Att.* 22. Consta[n]tia vocis atque vultus. *Cic. Tusc.* 5, 10. *extr.* No[n] ex singulis vocibus philosophi spectandi sunt, se[d] ex perpetuitate atque constantia. [*Cf. *Ernes[t.] Cl. Cic.* s. h. v.] *Id. Phil.* 7, 4. Retinere co[n]stantiam, gravitatem, perseverantiam. *Id. Di[v.]* 2, 39. Quae est autem inter augures conveniens [et] conjuncta constantia? *h. e.* ut eadem semper d[i]cant, et sibi ipsis constent. *Hirt. B. Alex.* .2[] Perseverantia et constantia oppugnandi. *Cic. N. D.* 3, 9. *extr.* Cursus stellarum sunt admirabi[li] incredibilique constantia. ¶ [*Idem omnino, quo[d] virtus. V. *Ernest. Cl. Cic.* s. h. v. Adde *Plin. Pa[n.]* 44, 6. Amas constantiam civium.] ¶ Pro robor[e]. *Quint. Decl.* 5, 3. Traxerat ex firmitate ment[is] magnam protinus et in membra constantiam. ¶ Pro fiducia, audacia. *Tertull. Patient.* 1. Co[]

ntiam admonendi propriae conversationis aucto-te dirigere. ℙ [*Quint. Inst. 1. prooem. 27. Spalding. Sunt et alia ingenita quaedam ad-ienta, vox, latus patiens laboris, valetudo, stantia, decor. Lünem. in lex. Scheller. inter-tatur constantiam: die Zusammenstimmung al-Theile des Körpers zu einem schönen Ganzen. l nescio an recte praeferam Spalding. de hac e judicium, quod prob. Zumpt. (Suppl. ad Quint. tit. V. p. 8.), Sarp. (Analect. p. 12. sq.) his ll. tin. 1, 5. Val. Max. 3, 1, 2. et Suet. Ner. 7., te videtur defendisse, docens: esse illam ingeni-n quasi fortitudinem, quam nostrates dicant eistigkeit.] ℙ Pro substantia, seu pro ea ra-ne, qua aliquid constat, et subsistit, σύστασις. n. Dig. 32, 11. circa med. Hic enim exstingui-r ipsa constantia debiti. Al. leg. substantia. ℙ illo ib. 3, 3, 27. edit. Torrentini: Si velit quae-n transferre, quaedam relinquere, justo procu-tor hanc constantiam recusabit: illud constan-m error esse videtur pro inconstantiam, ut edi-: Haloand., inconstantiam quidem certe signifi-. ℙ In num. plur. usurpat Cic. Tusc. 4, 6. f. Sic quatuor perturbationes, sunt tres con-ntiae. ℙ Sunt etiam hoc nomine quaedam ur-s, ut Constantia Julia in Hispania ulteriori, ad etim fluv., nunc Alcalà de Guadaira, ut vide-. Plin. 3, 1, 3. ℙ Item Constantia Zilis in ica ad Oceanum, nunc Arzilla in regno Fes-o. Plin. 5, 1, 1. ℙ [*Fuit et Constantia no-n proprium feminarum Rom., e. g. Constantii peratoris ex Faustina filiae posthumae, quae atiano nupta est. Ammian. Marcell. 21. B. A.]

CONSTANTĬACUS, a, um, et

CONSTANTĬĀNUS, a, um, et

CONSTANTĬENSIS, e, adj. ad Constantium per-ens, quod est nomen Imp. Rom. Ammian. 21, Duas legiones Constantiacas misit in Gallias. 22, 3. sub f. Constantianus thalamus. Sext. f. in Breviar. 27. Constantiense bellum, h. e. Constantio gestum.

CONSTANTĪNIĀNUS, a, um, adj. ad Constan-um pertinens: quod est nomen Imp. Rom. Am-an. 27, 3. Constantinianum lavacrum. Et ib. 5. nstantinianum genus. In nummo Constant. M. . Eckhel. D. N. V. T. 8. p. 82. Constantiniana fne. Hic intelligendum castrum, Daphne nun-patum, a Constantino ad Danubii ripam exstru-m, ut tradit Procopius l. 4., a quo in Notitia per. appellatos videmus Constantini Dafnenses.

CONSTANTĪNOPŎLIS, is, f. incolis nunc Stam-, Κωνσταντίνου πόλις, urbs Thraciae ad Bospho-m. Eadem est quae Byzantium, sed a Constan-o M. instaurata atque amplificata, ab eo nomen epit. Ammian. 21, 12. etc., Eutr. 6, 6., Aurel. ct. Epit. 35. et Auson. de Urbib. n. 2., ubi (quem-modum et in Parentalib. 3, 11.) quartam hujus cis syllabam no corripit. Adde Inscr. ap. Grut. 0, 3.

CONSTANTĪNŎPŎLĪTĀNUS, a, um, adj. ad nstantinopolim pertinens, ut Constantinopolitana bs ap. Impp. Honor. et Theodos. Cod. 1, 2, 6.

CONSTAT, abat, stitit, impers. φανερόν ἐστι, anifestum est, liquet. Cic. Verr. 2, 3, 21. Nym-o antequam plane constitit, condemnatur. Id. il. 6. Quid quaerendum est? factumne sit? at nstat, a quo? at patet. Id. Fam. 7, 1. Modo tibi constiterit fructus otii tui, i. e. dummodo uctum perceperis ex otio tuo. Plin. ep. 3, 3. rcumspiciendus rhetor, cujus scholae severitas, dor in primis, castitas constet. Cic. Quint. 19. ic quoque summe constat procuratoris diligentis ficium. Id. ib. 29. In quo edicto constitit, Nae-um ex edicto non possedisse. Id. Fam. 13, 1. si non satis mihi constiterat, cum aliquane ani-i mei molestia, an potius libenter te visurus es-m. Id. Att. 13, 10. Cum de Magio constet. uint. 7, 2. Si prius de innocentia nostra consti-rit. Liv. 30, 28. Nec satis certum constare apud imum poterat, utrum, etc. Cic. Fam. 3, 4. Mea te omnia summa necessitudinis officia consta-nt. Caes. B. G. 3, 14. Neque satis Bruto, ne-e tribunis constabat, quid agerent. Sall. orat. ad Caes. sub f. Mihi pro vero constat. ℙ Con-at inter omnes, h. e. est firma opinio omnium, mnes consentiunt, omnibus notum atque explo-atum est, praedicatur ab omnibus. Liv. 10, 6. um inter augures constet, imparem numerum esse ebere. Cic. Inv. 1, 36. Haec propositio indiget pprobationis: non enim perspicua est, neque con-tat inter omnes. Id. Or. 3, 1. Ut saepe inter omines sapientissimos constare vidi. Id. Phil. 2, 1. Tamen inter omnes constabat, neminem esse esalutatum. ℙ Constat mihi interdum idem est, c certum et deliberatum est mihi. Anton. ap. Cic. Phil. 13, 19. Mihi quidem constat, nec meam con-umeliam, nec meorum ferre. ℙ Ratio constare icitur, cum legitima est, et patens causa aliquid aciendi, ita ut facile probare possis, cur hoc aut lud egeris. Videtur autem ducta a supputationi-us, in quibus constat ratio, cum accepta et ex-ensa conveniunt, et paria sunt. Tac. A. 1, 6. extr. am conditionem esse imperandi, ut non aliter ratio constet, quam si uni reddatur. Sic Plin. ep. 7, 6. Scietis, nobis constare silentii nostri ratio-nem, cum, etc. Id. ep. 1, 9. Mirum est quam singulis diebus in urbe ratio aut constet, aut con-stare videatur: pluribus junctisque non constet. Id. ep. 9, 2. extr. Est summi amoris, negare ve-niam brevibus epistolis amicorum, quamvis scias, illis constare rationem. Adde ep. 1, 5. et ep. 10, 20. extr. et Paneg. 38. Eleganter etiam Justin. praef. in f. Ut otii mei apud te ratio constaret. Huc pertinet illud Suet. Ner. 30. Divitiarum et pecuniae fructum non alium putabat, quam profu-sionem: sordidos ac deparcos esse, quibus ratio impensarum constaret: praelautos vereque magni-ficos, qui abuterentur ac perderent. ℙ Ap. Cic. Flacc. 28. Auri ratio constat, h. e. apparet, ut Id. Pis. 25. extr. loquitur. [*Verum pertinent haec ad ea, quae in sequentibus s. v. consto dicta sunt, a quibus non video cur separatim pertractatum hunc locum, eumque parum recte Forc. posuerit, longe majore exemplorum allatorum numero ne imperso-naliter construendi rationem quidem referente.]

CONSTELLĀTĬO, onis, f. compositio siderum, atque ex ea affectio coeli ad res quasdam, ἀστρο-θεσία. Vox est Ammiani l. 20. in f. et 29, 2. sub f., Capitolini Gordian. 20., Spartiani Ael. Vero 4., August. C. D. 5, 7. et Confess. 7, 6., Firm. Ma-thes. 1, 1. et Sidon. ep. 8. 11. a med.

CONSTELLĀTUS, a, um, adj. stellatus, stel-lis ornatus. Trebell. Salonin. Gallien. 2. Auratos constellatosque balteos rapuisse perhibetur.

CONSTERNĀTĬO, onis, f. πτόησις, πτυρμός, ἔκ-πληξις, pavor, perturbatio, confusio: a consterno, as. Liv. 37, 42. Auxilia subsidiaria, pavore et consternatione quadrigarum territa, et ipsa in fu-gam versa. Tac. A. 13, 16. Pavor et consterna-tio mentis. Suet. Cal. 51. Non mediocrem fore consternationem, sicunde hostis appareat. ℙ Spe-cialiter dicitur de tumultu seditioso. Curt. 8, 1. Illum, seditione orta inter Macedones et Graecos, debilitatum vulnere, quod in ea consternatione ac-ceperat, etc. Suet. Caes. 20. Nec quoquam re-perto, qui super tali consternatione referre aude-ret. Tac. H. 2, 49. Nunciata consternatione ac licentia militum. Liv. 34, 2. Consternatio mulie-bris. ℙ Festus scribit, consternationem deductam esse a sternutamento, quod eo totum corpus con-cutitur. Al. tamen leg. a sternata mente, quod ea etc. Ceterum si notationem quaeras, rectius a sternere derivabis.

CONSTERNĀTUS, a, um, part. a consterno, metu perturbatus, confusus. Liv. 37, 41. sub f. Tumultum ac pavorem equis camelisque, et ipsis simul consternatis augebat. Hirt. B. G. 8, 19. Consternati, quo sors tulerat, confugiunt. Caes. B. G. 7, 30. extr. Consternati animo. Suet. Aug. 90. Consternatus olim per nocturnum iter trans-cursu fulguris. ℙ Dicitur et de iis, qui seditiose concitati sunt. Liv. 34, 3. Volo audire quid sit, propter quod matronae consternatae procurrant in publicum. Id. 7, 42. Multitudo virorum ad arma consternata. Et 21, 24. Galli metu servitutis ad arma consternati, Ruscinonem conveniunt.

CONSTERNO, as, sternavi, natum, a. 1. ἐκπλήτ-τω, πτοέω, πτύρω, perturbo, perterrefacio: vide-turque esse a sterno, is, quod qui ictu aliquo ster-nuntur, confunduntur animo, ac turbantur: ut inter consterno, as, et is, hoc differat, quod hoc corporis, illud mentis proprium sit. Liv. 37, 41. ad f. Partim vulneribus missilium, partim clamo-ribus dissonis ita consternavit equos, ut etc. Id. 10, 43. Incerti quam in partem intenderent iter, repente in fugam consternantur. Stat. Th. 7, 130. turmasque metu consternat inani. ℙ Significat etiam seditiose concitare. Liv. 7, 42. Eam mul-titudinem conjuratorum ad arma consternatam esse. Id. 8, 27. Tumultuque etiam sanos consternante, decernitur, ut societas, etc. Pacuv. ap. Non. 4, 72. Unde exoritur? quo praesidio fretus? auxiliis quibus? quo consilio consternatur? qua vi? cujus copiis? Nonius exponit erigitur, sed hoc videtur dicere, erigitur, et concitatur ad seditionem, seu ad rebellandum. Eodem modo intelligendum vide-tur quod ibidem dicit, proterve loqui. Nam pro-terve loquuntur, qui seditiose moventur. Cetera ea loca admodum corrupta sunt.

CONSTERNO, ernis, stravi, atum, a. 3. στορέω, καταστρώννυμι, sternendo operio, humi spargendo contego. Cic. Div. 1, 32. Ex horreis direptum effusumque frumentum vias omnes angiportusque constraverat. Virg. A. 4, 444. alte Consternunt terram, concusso stipite frondes. Varr. L. L. 8, 4. Qui triclinium constrarunt, si quem lectum impa-rem posuerunt, etc. Caes. B. C. 2, 9. Conster-nere contabulationem lateribus et luto. Tac. H. 2, 70. viam lauro et rosis. Plin. 10, 33, 49. Nidum Halcyones mollibus plumis, floccisque consternunt. Id. 17, 11, 16. Consternere lapide. Inscr. ap. Lu-poli, Iter Venusin. p. 15. Barbarius (lege Bar-batius) Pompejanus civitatem Abellam nuda ante soli deformitate sordentem, silicibus e montibus excisis, non e dirutis monumentis advectis, con-sternendam, ornandamque curavit. Colum. 7, 3. stabula culmis aut filicibus. Catull. 64, 163. Pur-purea consternens veste cubile. [*Adde Sil. 1, 125. Consterni milite campos cerno, i. e. tegi, impleri.] ℙ Hyperbolice. Liv. 35, 49. et Curt. 9, 6. Clas-sibus maria consternere. Lucret. 5, 1332. Conci-dere atque gravi terram consternere casu. Virg. A. 12, 543. late terram consternere tergo. ℙ Item prosterno. Liv. 40, 45. Eadem tempestas in Ca-pitolio aliquot signa constravit.

CONSTĪPĀTĬO, onis, f. actus constipandi, coa-ctio. Vopisc. Aurel. 21. Cum vellet omnibus simul, facta exercitus sui constipatione, concurrere, σύλ-λεξις. Ammian. 26, 6. Constipatione vendibilium militum cum honore quidem, sed in modum tene-batur obsessi.

CONSTĪPĀTUS, a, um, part. a constipo, con-densatus. Caes. B. C. 3, 46. Milites subito con-stipati pila conjecerunt. Prud. περὶ στεφ. 11, 49. Inter carnifices et constipata sedebat Officia, ex-structo celsior in solio, h. e. ministros circa se stipatos ad obsequium.

CONSTĪPO, as, avi, atum, a. 1. ἐπισάττω, συλ-λέγω, idem quod stipo, colligo, condenso. Cic. Agr. 2, 29. Ne constipari quidem tantum nume-rum hominum posse in agrum Campanum, intelli-getis. Caes. B. G. 5, 42. Hostes se sub ipso vallo constipaverant.

[CONSTIRPO, as, a. 1. simul exstirpo. Not. Tir. p. 130. Exstirpat, constirpat. F.]

CONSTĬTĬO, onis, f. locus ubi consistitur, con-sistendi actio, statio. Gell. 16, 5. Ab illa gran-dis loci constitione et quasi quadam stabulatione vestibula appellata sunt. Al. leg. consistione. Macr. Sat. 6, 8. hunc locum a Gellio descripsit: sed est utrobique eadem dubia lectio.

CONSTĬTŬO, is, ui, utum, a. 3. καθίστημι, sta-tuo, erigo: a con et statuo. Virg. G. 4, 542. Quatuor his aras alta ad delubra Deorum Consti-tue. Et ib. 11, 185. Constituere pyras. Et ib. 6, 217. cupressos. Plin. 34, 7, 18. colossum. ℙ Item fundare, condere. Vellej. 1, 1. Cognominem patriae suae Salamina constituit. Caes. B. C. 1, 15. Constituere oppidum. [*H. l. notandum, vv. constituere, condere, cet. saepissime dici pro au-gere, amplificare, facere ut res meliore sit, quam antea, conditione. Gr. κτίζειν. Adde Eutrop. 1, 1. ibique Tzschuck. et quos laudat.] Virg. A. 12, 194. nova moenia. ℙ Item ponere, locare. Vell. 2, 32. ad f. Reliquias praedonum in urbibus, re-motoque a mari loco, in certa sede constituit. Lucr. 4, 132. Sunt etiam, quae sponte sua gi-gnuntur, et ipsa Constituuntur in hoc coelo, qui dicitur aer. Virg. A. 5, 237. Constituere taurum ante aras in litore. ℙ Pertinet saepe hoc sensu ad rem militarem. Liv. 28, 33. Constituere pedi-tes in colle. Caes. B. G. 7, 7. praesidia in oppi-dis. Sall. Cat. 62. cohortes in fronte. Claud. Qua-drigar. ap. Gell. 9, 13. Dum se Gallus iterum eo-dem pacto constituere studet. ℙ Item sistere. Sall. Jug. 53. ad f. Dein, brevi cognitis insidiis, paulisper agmen constituit. [*Cf. quae de h. l. dicta sunt in consisto, in f.] Caes. B. G. 4, 24. Naves, propter magnitudinem, nisi in alto con-stitui non poterant. Liv. 38, 25. a med. Consti-tuit agmen, et expedire tela animosque equitibus jussis, constanter initium pugnae accepit. Cic. Cluent. 13. Constituere hominem ante pedes ali-cujus. Adde Sil. 15, 634. et Liv. 27, 16. Sed tum his, tum Sallustii loco al. aliter leg. ℙ Item fa-bricari. Just. 43, 1. In radicibus Palatii templum Lyceo constituit. Suet. Tib. 37. Romae castra constituit, quibus praetorianae cohortes contine-rentur. Ov. Met. 6, 569. Constituere sepulcrum inane. ℙ Item generatim facere, ponere. Suet. Cal. 41. Lupanar in palatio constituit. [*Hic at-que antecedens § commode poterant in unum con-jungi cum secundo, quippe qui eandem quam ille, fundandi, exstruendi notionem contineant.] ℙ Translate. Q. Cic. Petit. cons. 9. Constituere quem-piam in aliquo munere. Cic. Verr. 2, 1, 30. ad f. aliquem in locum alterius. Id. Or. 1, 48. Si quae-reretur, quae esset ars imperatoris, constituendum putarem principio, quis esset imperator [*i. e. de-finiendum.] Id. Quint. 29. Omnino autem bona possessa non esse, constitui, h. e. probavi, osten-di, argumentis firmavi. Id. Coel. 32. Constitui-tote vobis ante oculos etiam hujus miseri senectu-tem. ℙ Saepissime significat deliberare, statuere. Cic. Att. 13, 20. Itaque ut constitui, adero. Et ib. 16, 10. Constitueram, ut in Arpino manerem. Id. Or. 1. extr. Scaevola in Tusculanum ire constituit. Id. Fam. 11, 27. Nondum satis constitui, molestiae-ne plus, an voluptatis attulerit mihi Trebatius. Id. Att. 14, 19. sub f. Nihil ante de profectione con-stituam, quam, etc. Id. Fam. 12, 19. Sed haec melius ex re, et ex tempore constitues. Et ib. 2, 8. extr. Quod quando, et quomodo, et per quos agendum sit, tu optime constitues. Id. Caecin. 7. Constituere aliquid de sententia amicorum. Quint. 3, 6. et 7, 3. in animo quid velimus, etc. Ulp. Dig. 37, 5, 5. apud se, utrum, etc. Id. ib. 50, 16, 60. Non enim magnitudo locum a fundo se-

parat, sed nostra affectio: et quaelibet portio fundi poterit fundus dici, si jam hoc constituerimus. ¶ Item praefinire, definire. *Pl. Trin.* 2, 4, 180. Constituere diem nuptiis. *Ter. Andr.* 1, 5, 34. Olim in hunc diem sunt constitutae nuptiae. *Cic. Phil.* 5, 17. Legibus annalibus grandiorem aetatem ad consulatum constituere. *Caes. B. G.* 1, 8. diem cum legatis. Et *B. C.* 3, 19. certum tempus alicui rei. ¶ Item imponere. *Cic. Rabir. Post.* 3. Constituere modum alicujus rei. *Id. Verr.* 2, 5, 51. mercedem funeris ac sepulturae etc. ¶ *Constituere cum aliquo* est convenire, simul consensu cum aliquo determinare. *Cic. Verr.* 2, 2, 27. Constitui cum hominibus, quo die mihi Messanae praesto essent. *Brut. ad Cic. inter ep. ad Brut.* 1, 6. Communiter constituemus de reditu ejus. *Ter. Hecyr.* 1, 2, 120. Constitui cum quodam hospite, me esse illum conventuram. Et cum dativo. *Cic. Or.* 1, 62. Sane vellem, non constituissem, in Tusculanum me hodie venturum esse, Laelio. [*Id. Att.* 1, 7. Cincio HS. viginti millia constitui me curaturum. V. *Gronov. Observ.* 1, 14. 15.] *Juven.* 3, 12. ubi nocturnae Numa constituebat amicae, *h. e.* tempus praefiniebat, quo convenirent. ¶ Est etjam decernere, sancire, praescribere. *Cic. Quint.* 9. Cum majores ita constituerint, ut qui pro capite diceret, is posteriore loco diceret. *Id. Verr.* 2, 2, 56. Censoribus, si quid commisissent, poenae legibus erant constitutae. Et *Verr.* 2, 5, 45. Constituere supplicium in aliquem. Et *Rosc. Am.* 26. alicui. Et *Verr.* 2, 5, 65. Constitue, nihil opis esse in hac voce Civis R. sum. Et *Dom.* 1. Vobis constituendum est, utrum, etc. *Justin.* 42, 3. Iasoni ut conditori, divinos honores templaque constituit. *Suet. Aug.* 18. Constituere ludos quinquennales. *Cic. Balb.* 28. De certo, de perspicuo, de utili, de probato vobis jure est constituendum. ¶ Item assignare, attribuere. *Suet. Vesp.* 18. Rhetoribus e fisco annua centena constituit. *Id. Ner.* 10. Annua salaria alicui constituere. *Id. Claud.* 18. magna commoda fabricantibus naves. *Sall. Jug.* 12. singulis fines imperii. *Curt.* 9, 10. et *Cic. Att.* 12, 31. pretium alicui rei. ¶ Item creare, facere. *Cic. Dejot.* 9. Constituere aliquem regem. *Id. Mur.* 2. patronum alicui causae. *Id. Or.* 1, 24. Te mearum ineptiarum testem et spectatorem fortuna constituit, *Id. Div. Verr.* 3. Constituere accusatorem. *Suet. Tib.* 65. aliquem ducem. *Ulp. Dig.* 2, 1, 1. tutores pupillis. ¶ Item firmare, ut *Non.* 4, 67. exponit. *Sall. Jug.* 35. Constituere majestatem populi Romani. *Cic. Off.* 1, 34. Ineuntis aetatis inscientia senum constituenda et regenda prudentia est. ¶ Item ordinare. *Nep. Att.* 12. Triumvir reipubl. constituendae. [*Adde *Cic. Or.* 1, 9. Constituere rempublicam dicuntur, qui legibus aliisque rationibus, malis reipubl. ingravescentibus medentur. (*Organisiren*, *Constitution geben.*) *Id. Agr.* 2, 5.] *Cic. Off.* 3, 20. Constituere rem nummariam de communi sententia. [*i. e. labantem, fluctuantemque rei numariae ordinem restituere; nos: *das Münzwesen reguliren.*] *Id. Phil.* 11, 2. rem familiarem. ¶ Item praeparare, disponere. *Auct. ad Her.* 1, 3. Per exordium animus auditoris constituitur, vel apparatur ad audiendum. Illud *vel apparatur* putant critici esse apertissimum glossema. [*Neque *Orell.* in textum recepit.] ¶ Item componere, jungere. *Cic. ad Pompej. post. ep. ad Att.* 11, 8. Constituere concordiam. *Q. Cic. Petit. cons.* 7. amicitiam cum aliquo. ¶ *Constituere jura*, *leges* est facere, condere. *Cic. Caecin.* 14. et *Dom.* 48. ¶ Illa ad forum pertinent, *constituere actionem*, *judicium*, *controversiam*, *quaestionem*, h. e. instituere, conficere. *Cic. Part.* 28., *Caecin.* 14., *Cluent.* 64. et *Or.* 1, 31. *sub f.* et JCti saepe. ¶ *Constituere pecuniam* apud eosdem JCtos est pacisci, et convenire cum aliquo de pecunia alias debita certo tempore ei solvenda. Unde, si non solvatur, oritur actio *de constituta pecunia*, quae et *constitutoria* dicitur. *Ulp. Paul.* et al. *Dig.* 13, 5. ¶ Similiter a JCtis sunt illa *constituere sponsalia*, h. e. inire. *Ulp. Dig.* 23, 1, 6. et *obligationem constitui*, h. e. contrahi. *Paul. ib.* 44, 7, 3. et similia his multa. ¶ [Part. *Constituturus* ap. *Cic. Dom.* 72. Perinde quasi alio modo sit constituturus. *F.*]

CONSTĬTŪTĬO, onis, f. κατάστημα, κατάστασις, status, ratio consistendi, naturalis habitudo alicujus rei. *Senec. ep.* 121. Omnibus animalibus constitutionis suae sensus est, et inde membrorum tam expedita tractatio. *et paulo post.* Omne animal primum constitutioni suae conciliari: hominis autem constitutionem naturalem esse. *et mox.* Herba aliam constitutionem habet tenera, et vix eminens sulco; aliam, cum convaluit; aliam, cum flavescit, et ad aream spectat. V. integr. epist. *Cic. Off.* 3, 33. Corporis firma constitutio, ejusque constitutionis spes explorata. [*Gr. τὸ εὐσταθὲς σαρκὸς κατάστημα, εὐστάθεια τῆς σαρκός. V. *Beier.* ad h. l.] ¶ Translate. *Cic. ad Brut.* 1, [*2] 7. Scribere quid sentirem de tota constitutione hujus belli. ¶ Est etiam dispositio, ordinatio. *Colum.* 1, 9. *a med.* Diligens dominus a mancipiis quaerat, an ex sua constitutione justa percipiant. *Curt.* 5, 11. *sub f.* Aeterna constitutione nexuque causarum latentium, suum quemque ordinem immutabili lege percurrere. *Appul. Dogm. Plat.* 2. *post med.* Constitutio civitatum. ¶ Item lex, statutum, jus. *Quint.* 7, 4. Justum omne continetur natura vel constitutione. *et paulo post.* Constitutio est in lege, more, judicato, pacto. *Plin.* 34, 9, 21. In tabulis aereis publicae constitutiones inciduntur. *Cic. Leg.* 2, 10. Non multum discrepat ista constitutio religionum a legibus Numae, nostrisque moribus. ¶ Apud rhetores est, ut definit *Cic. Inv.* 1, 8., prima conflictio causarum, ex depulsione intentionis profecta, hoc modo: Fecisti: non feci, aut jure feci. V. ibi plura, et 2, 4. et 21. etc. et *Auct. ad Her.* 1, 11. et *Quint.* 3, 6., ubi varias rhetorum hac de re sententias affert: et definitionem ex *Cicer.* allatam aut corrigit, aut explicat. Dicitur autem *constitutio*, quia in ea omnis causa constituitur, et fundatur: qua ratione etiam *status* appellari solet. [*Gr. στάσις. Cf. *Ernest. lex. technol. lat.* p. 86. sqq.] ¶ *Prima constitutio* dicitur a Stoicis genus quoddam probationis per impossibile, uti docet *Appul. de syllog. categor.* ¶ Denique est *constitutio* opinio, positio, existimatio, qua quis aliquid apud se verum ac certum esse constituit. *Ulp. Dig.* 50, 16, 60. Ceterum adeo opinio nostra et constitutio locum a fundo separat, ut et modicus locus possit fundus dici, si fundi animo eum habuerimus.

[CONSTĬTŪTĬONĀRĬUS, ii, m. qui constitutionum principalium exemplaribus edendis praeest. *Fragm. Cod. Theod.* (ed. *W. F. Clossio*) p. 19. Impp. Theodos. et Valentinian. Augg. Constitutionariis. Praefectus urbis sciet, vobis licentiam in edendis exemplaribus contributam, confectionem quoque memorati corporis (*h. e.* Theodosiani Codicis) vestro tantum periculo procurandam, nec habeat vel de editione, vel de confectione commercium, cum ad vos certum sit redundare de falsitate discrimen. Dat. X. Kal. Jan. Romae, Maximo II. et Paterio Coss. (*nempe* an. a Chr. n. 443.) ¶ Ex *Gestis in senatu* urbis Romae de recipiendo Theodosiano Codice *ib.* ab eod. *Clossio* editis, patet, duos fuisse hos constitutionarios, Anastasium nempe, et Martium, quorum fidei et diligentiae commissum fuit, ut constitutionum in Theodosiano Codice contentarum exemplaria eorundem tantum manu conscripta edantur. V. CONTEXTOR. *F.*]

CONSTĬTŪTOR, oris, m. qui constituit, disponit, decernit, ut constitutor legum. *Quint.* 3, 6. *circa med.* Constitutor moderatorque cunctorum. *Arnob.* 3. *in.* et in *Inscr.* ap. *Grut.* 254, 4. T. Aelio Hadriano Antonino Aug. Pio, constitutori sacri certaminis. *Lact.* 3, 9., et 4, 6. Rerum omnium constitutor Deus.

CONSTĬTŪTŌRĬUS, a, um, adj. *Constitutoria actio* ap. JCtos est, quae datur in eum, cui pecunia, alias debita, ad diem certam constituta, hoc est promissa fuit, nec tamen soluta est, ut in CONSTITUO dictum est. *Paul. Dig.* 13, 5. *qui est De* constituta pecunia, 20. Nec enim quod crescit, aut decrescit peculium, pertinet ad constitutoriam actionem.

CONSTĬTŪTUS, a, um, part. a *constituo*, καθιστάμενος, καθεστηκώς, positus, collocatus. *Caes. B. C.* 1, 80. Castra posita, tabernacula constituta. *Cic. Verr.* 2, 4, 11. In Mamertinorum solo monumentum istius crudelitatis constitutum est. ¶ Item fabricatus. *Nep. Att.* 13. Ipsum tectum antiquitus constitutum plus salis, quam sumptus habebat. *Suet. Caes.* 10. Aedes in foro constituta geminis fratribus. ¶ Item fundatus, conditus. *Cic. Cat.* 1, 13. Urbs auspiciis a Romulo constituta. *Id. Har. resp.* 7. Post sacra constituta. *Id. Off.* 2, 21. Respubl. et civitates constitutae. ¶ Item stabilitus, firmatus. *Cic. Rosc. Am.* 6. Victoria constituta. *Id. Sext.* 45. Bene de rebus domesticis constituti. *Id. Fam.* 1, 9. *ad f.* Ut frater meus vere existimet, adjuncto isto fundo, patrimonium fore suum per te constitutum. *Id. Fl.* 11. Libertas in republ. constituta. *Id. Fam.* 10, 3. Necessitudinem habui constitutam cum domo vestra, ante aliquanto, quam tu natus es. *Id. Senect.* 18. Senectus fundamentis adolescentiae constituta. ¶ Item assignatus, attributus, decretus. *Suet. Caes.* 17. Praemia alicui constituta. *Ulp. Dig.* 50, 9, 4. Constitutum salarium. ¶ Item positus, adductus. *Scaev. Dig.* 32, 39. Constitutus in discrimine vitae. *Ulp. ib.* 1, 9, 5. in dignitate senatoria. ¶ Item ordinatus, dispositus. *Cic. Brut.* 2. Bene morata, et bena constituta civitas. *Id. Inv.* 2, 19. Jus civile habemus ita constitutum, ut causa cadat is, qui, etc. ¶ Item sancitus, praescriptus, legibus statutus. *Cic. Sext.* 65. Descriptio civitatis a majoribus sapientissime constituta. *Id. Att.* 6, 1. *sub in.* Cogitabam ejus multa inique constituta et acta tollere. ¶ Item habitus, compactus, compositus. *Cic. Tusc.* 2, 6. Corpus bene constitutum. [*Gr. εὐσταθής. V. in CONSTITUTIO.] *Id. Sext.* 65. Boni viri, sapientes, et bene natura constituti. [*Id. Tusc.* 2, 4. Ita animo constitutus, i. e. comparatus.] ¶ Item institutus, inductus. *Cic. Caecin.* 14. Actio per hoc interdictum constituta. Et *Rosc. Am.* 8. *extr.* Bona a[...] cujus, auctione constituta, vendere. ¶ Item i[...]structus, consitus, in illo *Gell.* 19, 12. Fundu[...] mercatus est oleo atque vino constitutum. ¶ It[...] pactus condictus. *Cic. Cat.* 1, 9. *ad f.* Pacta[...] constituta dies cum aliquo. *Id. Caecin.* 11. Cu[...] Caecina ad constitutam diem tempusque veniss[...] ¶ Hinc *constitutum* absolute est idem quod conve[...]tio, consilium captum inter multos. *Cic. Att.* [...] 16. Horum et timor idem fuit primo qui meus, [...] constitutum. *Id. Coel.* 8. *extr.* Nunquam se [...] congressu quidem, et constituto coepisse de ta[...]tis injuriis experiri. Et *ib.* 25. Constitutum fact[...] esse cum servis, ut venirent, etc. [*Id. Top.* [...] Locus, constitutum, convivium. V. plura de [...] significatione ap. *Gron. Observ.* 1, 14. seq.] *Ve*[...] 2, 110. Universa Pannonia, omnibus tractus ej[...] gentibus in societatem adductis, ex constituto [...]ma corripuit. ¶ Hinc habere aliquid constitutu[...] cum aliquo. Festive *Cic. Fam.* 7, 4. Si quid co[...]stitutum cum podagra habes, fac, ut in aliu[...] diem differas. ¶ *Ad constitutum* idem est quod [...] constitutam diem. *Cic. Caecin.* 12. Qui ad cons[...]tutum experiundi juris gratia venissent. *Varr. R.* 2, 5. Qui tam sero venisset ad constitutu[...] *Flor.* 2, 6. Eurus ab Oriente quasi ad constit[...]tum. ¶ *Constituta pecunia* dicitur, quae cum d[...]bita sit, insuper ad certam diem solvenda promi[...]sa est. Quod si debitor fallat, datur creditori [...] eum actio, quae *de constituta pecunia* appellatu[...] Cujus rei passim exempla habes *Dig.* 13. *tit* [...] qui *De constituta pecunia* inscriptus est: ubi etia[...] leg. *Ulpian.* 1. absolute dixit *de constituta tene*[...] et mox, *de constituta experiri*, etc. V. CONST[...]TUTORIUS. ¶ Est etiam *constitutum* idem qu[...] constitutio, lex, decretum. *Imppp. Valens, The*[...]*dos. et Arcad. Cod.* 12, 41, 1. Constituti, huj[...] auctoritate teneatur. *Impp. Honor. et Theodos.* [...] 1, 11, 5. Quae multiplicibus constitutis ad Eccl[...]siam volumus pertinere. ¶ Translate. *Senec.* [...] *N.* 3, 16. Cum videas ordinem rerum et natura[...] per constituta procedere, *h. e.* per certas lege[...] quas sibi ipsa quodammodo imposuit.

CONSTĬTŪTUS, us, m. coetus. *Festus*: Const[...]tutus hominum a consistentium multitudine appe[...]latus. ¶ Quod vero quidam addunt testimoniu[...] *Varronis* his verbis: *Comitiales dicti, quod tu*[...] *esset populi constitutus ad suffragium ferendum* [...] legendum est, *quod tum esset populus constitutu*[...] etc.

CONSTO, as, stiti, atum, n. 1. συνίσταμαι, ide[...] quod sto, vel simul sto, consisto: a *con*, et *st*[...] *as.* Praeteritum cum *consisto* commune habet. *P*[...] *Curc.* 2, 3, 11. Constant, conferunt sermonem i[...]ter se drapetae. *Sisenn.* ap. *Non.* 4, 99. Multitu[...]dinem procul hostium constare viderunt. *Colum.* [...] 5, 9. Si constet in scrobibus aqua, ea omnis hau[...]rienda est. ¶ [*Hinc significationum series me[...]lius ita videtur posse procedere. a) Factum, com[...]positum, conflatum esse, contineri, niti, esse. Hu[...] pertinent exempla, quae §. §. 12. 13. 14. 10. posit[...] sunt. Adde *Quint. Decl.* 252. *Serm.* p. 453. [...] hac controversia tertia quoque adjiciatur quaesti[...] necesse est, quae generalibus constat duabus. *Curt.* 10, 10, 12. Vigor quoque, qui constat ex spiritu[...] non destituerat vultum. *Pl. Amph.* 1, 1, 78. [...] his *constare* signif. *oriri*, ut docet *Schult.* ad [...] *Quint.* modo laud. Adde *Lucr.* 3, 179. Is tib[...] nunc animus quali sit corpore, et unde Constiterit [...] pergam rationem reddere dictis; et saepissime al[...] *Quint. Inst.* 12, 2. p. 1056. Qui natura constar[...] (i. e. *conformari*) mores, et nihil adjuvari disci[...]plina putant. — b) Congruere, convenire. 1) D[...] rebus: quo refer. §. §. 4. 9. 11. et in *consiat.* §. 4[...] Cf. *Quint. Decl.* 12, 9. p. 250. Mortium ratio no[...] constitit, ibique *Burm.* 2) De animo. §. §. 5. 6. 7[...] 8. et in *constat.* §. §. 1. 2. 3. — ¶ Perstare, per[...]manere, perdurare, constantem esse. Ita primum [...] dicitur de copiis, qui uno agmine collectae consi[...]stunt. *Liv.* 3, 60. Quum consul Romanus prius [...] quam totis viribus fulta constaret hostium acies [...] intulit signa. Cf. *Id.* 1, 30. Non constat pugna [...] hostibus, i. e. non possunt proelium hostes conti[...]nuare ob turbatos ordines. — Tum transfertur a[...] alia, quae in eo statu, quo versantur, manent [...] *Prop.* 4, 8, 43. Neque suppletis constabat flamma [...] lucernis, i. e. splendorem conservavit. *Ov. Fast.* 2, 455. Flamina non constant, i. e. non ex eadem [...] regione provenire perseverant. — Sequantur §. §. 2. 3. His adde *Cic. Cluent.* 38. Suis judiciis constare, i. e. permanere in sententia, non recedere a [...] superiori judicio. *Plin. Pan.* 60, 2. Vis constare reverentiam magistratibus, i. e. firmam, stabilem esse, non laedi. — ¶ Valere. §. §. 15. 16. Adde *Sil.* 2, 542. Hac mercede Fides constet delapsa per auras. (*Ist zu haben.*)] ¶ Est etiam perstare, permanere, perdurare, constantem esse. *Cic. Fam.* 1, 9. *circa med.* Qua in sententia si constare voluissent, suam auctoritatem simul cum salute mea recuperassent. *Id. Or.* 2, 22. Antiquissimi fere sunt, quorum quidem scripta constent, Pericles, atque Alcibiades. [*Scripta constant*, quae nonnullorum aut omnium judicio auctoribus quibus-

m vindicantur. *Ellendt.* ad *Brut.* 15, 57.] ¶ nc *constare aliquid alicui* dicitur, quod in eo rseverat, et constans est. *Tac. H.* 2, 96. Unius ionis eam seditionem esse: ceteris exercitibus nstare fidem. *Suet. Tib.* 2. Precata propalam, ita demum se sequeretur, si sibi constaret pu-citia. [*i. e. integra esset.] *Id. Cal.* 50. Vale-lo ei neque animi, neque corporis constitit. *es. B. G.* 7, 35. Uti numerus legionum constare leretur. *Liv.* 39, 34. Adeo perturbavit regem, non color, non vultus ei constaret. *Petr. Sat.* 0. Ut constaret mendacio fides. *Phaedr.* 3. *in f.* m sanitas constabit, pulcre meminero. ¶ Po-tur et pro simul stare, hoc est convenire, cohae-re, congruere. *Auct. ad Her.* 2, 10. Dicemus, ntrariam sententiam non constare cum superiori-s, et inferioribus sententiis. *Cic. Inv.* 2, 14. nstet ne oratio aut cum re, aut ipsa secum. ¶ *nstare sibi* est sui compotem esse, apud se esse. etus poeta ap. *Cic. Fin.* 2, 4. Tanta laetitia au-s sum, ut mihi non constem. ¶ Item secum sum congruere, eadem semper dicendo et facien-. *Cic. Cluent.* 22. Judices in Oppianico sibi nstare, et superioribus consentire judiciis debue-nt. *Id. Off.* 1, 33. Ut constare in vitae perpe-tate possimus nobismetipsis, nec in ullo officio udicare. *Id. Fin.* 2, 11. *sub f.* Reliqui sibi nstiterunt, ut extrema cum initiis convenirent. *Att.* 1, 11. Si humanitati tuae constare voles. *r. Ep.* 1, 14, 16. Me constare mihi scis. ¶ *nstare mente* similiter est apud se esse. *Cic. sc.* 4, 17. Nec porro malum, quo aut oppressus eas, aut, ne opprimare, mente vix constes. Sic *o.* 5, 42. Cum alia atque alia parte nova aliqua des oriretur, non mentibus solum consipere, sed auribus quidem, atque oculis satis constare po-ant, *h. e.* neque auribus, neque oculis satis va-ant, ut exaudire omnia, et spectare possent. Dicitur etiam *mens constat*, h. e. sana est, *Cels.* 19. Mens in illis laborat, in hoc vero constat. Simili ratione *Senec. ep.* 83. *extr.* In ebrietate tantur pedes, lingua non constat. ¶ Sumitur quando pro simplici esse, exsistere, stare. *Lucr.* 507. Nam quacumque vacat spatium, quod ane vocamus, Corpus ea non est: qua porro cum-e tenet se Corpus, ea vacuum nequaquam con-t inane. *Plin. ep.* 3, 13. Nostrae coenae ut ap-ratus et impendii, sic temporis modus constet. *rg. A.* 5, 748. et quae nunc animo sententia con-t. ¶ In illo *Virg. A.* 3, 518. Postquam cun-videt coelo constare sereno; *Serv.* exponit sup-ere, ut *Juven.* 6, 166. Quis feret uxorem, cui nstant omnia? Itaque ex interpretatione *Servii Virg.* sensus est: ubi videt, adesse omnia, quae nificant serenitatem: et apud *Juven.* quis feret rem cui suppetunt, seu adsunt omnia? scil. pul-tudo, divitiae, nobilitas etc. quae *ib.* 161. enu-ravit. ¶ Saepe significat ex pluribus rebus ex-tere, conflari, compositum esse. *Pl. Amph.* 1, 79. Ex spiritu atque anhelitu nebula constat. *c. N. D.* 1, 35. Homo constat ex animo et cor-re caduco et infirmo. *Id. ib.* 3, 15. Prudentia nstat ex scientia rerum bonarum et malarum. *paulo post.* Temperantia constat ex praetermit-dis voluptatibus corporis. *Id. Or.* 2, 24. *ad f.* e ex crimine causa constet, ut facinoris; sive controversia, ut hereditatis etc. *Id. Rosc. Com.* Nonne ab imis unguibus usque ad verticem mmum ex fraude, fallaciis, mendaciis constare us videtur? ¶ Cum ablat. sine praeposit. *Nep. t.* 13. Domus amoenitas non aedificio, sed silva nstabat. *Lucr.* 3, 187. quod mobile est, constare tundis Perquam seminibus debet, perquamque nutis. *Suet. Aug.* 25. Quidquid auro argento-e constaret. ¶ Item consistere, contineri. *Nep. tic.* 14. Omnis ejus pecuniae reditus constabat Epiroticis, et urbanis possessionibus. *Caes. B.* 3, 89. Ejus diei victoriam in earum cohortium tute constare. *Quint.* 11, 3. *sub f.* Oratio ione constat, non imitatione. *Curt.* 8, 8. Fa-bella constant: et saepe etiam quod falso cre-um est, veri vicem obtinuit. ¶ Frequenter re-tur ad pretium, et significat valere. *Lucil.* ap. *on.* 4, 99. Trado aliis minimo, quod mihi con-t carius. *Varr. R. R.* 2, 1. Ut unae quadri-e Romae constiterint quadringentis millibus. *Cic. err.* 2, 5, 19. Navis tibi constat gratis. *Stat. lv.* 4, 9, 9. liber mihi constitit decussi. *Senec. road.* 358. Constare ingenti mercede. *Pl. Truc.* 6, 57. Jam mihi auro contra constat filius. Et *lum.* 9, 1. *a med.* Feris pecudibus, quidquid vi-sime constiterit, dare. *Inscr.* ap. *Marin. Iscriz. lb.* p. 3. Opus constat N. CCIↃↃ CCIↃↃ III XXII., *h. e.* viginti trib. millib. septuaginta duob. mmis, seu sestertiis. V. *ib.* ap. *eund.* alia hu-smodi exempla. ¶ Translate. *Caes. B. G.* 7, . Quot virorum fortium morte necesse esset nstare victoriam. *Senec. Phoeniss. in f.* Impe-pretio quolibet constant bene. ¶ *Constare* pro anifestum esse, V. in CONSTAT. ¶ Part. *Con-ns* V. supra suo loco. *Constaturus* ap. *Lucan.* 17. quantis sit cladibus orbi Constatura fides erum. Et *Mart.* 10, 41. Constatura fuit Mega-lensis purpura centum Millibus. Adde *Senec. Clem.* 1, 19. et *Plin.* 18, 5, 6.

CONSTRATOR, oris, m. qui consternit. *Auson. Technopaegn. de Deis*, 12. Velivolique maris con-strator Leuconotos Libs, *h. e.* qui mare fluctibus tumidum et inaequale sternit et complanat. Sic *Virg. A.* 5, 763. placidi straverunt aequora venti. Et *Ecl.* 9, 57. Et nunc omne tibi stratum silet aequor.

CONSTRATUM, i, n. tabulae, aut aliud quid-piam constratum. [*Verdeck.] *Petr. Sat.* 100. Super constratum puppis. Et *mox.* Ut super con-stratum navis occuparemus secretissimum locum. *Liv.* 30, 10. Levia navigia sub constratis pontium per intervalla excurrebant.

CONSTRATUS, a, um, part. a *consterno*, καταστρωθεὶς, contectus, et dicitur fere de locis, quae pedibus calcantur. In vet. lege ap. *Mur.* 582. *a med.* Semita lapidibus perpetuis integris constrata. *Caes. B. C.* 3, 96. Recentibus caespitibus taber-nacula constrata. *Colum.* 8, 5. Cubilia gallinarum constrata paleis. *Plin.* 8, 36, 54. Specus molli fronde constrati. *Id.* 4, 12, 24. Pons constratus in navibus. *Hirt. B. G.* 8, 14. Palus constrata pontibus. *Appul. Met.* 9. Lectus constratus. *Sall. Jug.* 108. Omnia constrata telis, armis, cadaveri-bus. *Id. Cat.* 13. A privatis compluribus subver-sos montes, constrata maria, *h. e.* jactis molibus inaedificata. Al. leg. *constructa*, alii *contracta*. ¶ *Constratae naves*, κατάφρακτα πλοῖα, quae et tectae dicuntur, sunt quae in superiori parte tabulatum habent, ubi consistere, et unde pugnare milites possint: quo si careant, apertae vocantur. Olim enim in puppi solum, et prora consistentes pugna-bant, ut *Plin.* 7, 56, 57. *in f.* docet. *Cic. Verr.* 2, 5, 40. Poterone in eos esse vehemens, qui naves inanes non modo habuerunt, sed etiam aper-tas: in eum dissolutus, qui solus habuerit constra-tam navem, et minus exinanitam? Adde *Hirt. B. Alex.* 11. ¶ *Stat. Silv.* 2, 5, 1. Constrata ira, *h. e.* placata. V. STERNO *sub f.*

CONSTREPO, is, ui, itum, a. 3. περιψοφέω, strepo, perstrepo, concrepo. *Gell.* 4, 1. Horum omnium et testimoniis et exemplis constrepebat, *h. e.* recitando strepebat. *Appul. Met.* 4. Domus tota constrepebat Hymenaeum, *h. e.* canendo strepebat. Et *ib.* 8. Absonis ululatibus constrepentes. Et *ib.* 11. Sistris argutum tinnitum constrepentes. ¶ De voce avium. *Appul. Met.* 6. Currum Deae prosequentes, gannitu constrepenti lasciviunt pas-seres.

CONSTRICTE, adv. stricte, arcte. *Augustin. Doctr. Christ.* 1, 28. Constrictius jungi alicui.

CONSTRICTIO, onis, f. στέγνωσις, actus con-stringendi. *Pall.* 4, 1. Ubi germen solidius pro-cesserit, vincula oportet abscindi, ne adolescentia mollissimi germinis nodo durae constrictionis an-gatur. *Scrib. Compos.* 84. Omnis constrictio in utramque partem exiget aeque subjectam mate-riam. ¶ In re medica. *Macr. Sat.* 7, 6. Stoma-cho in lassitudinem degeneranti, ad instaurandas constrictione vires, offerunt aegrescenti vinum.

CONSTRICTIVUS, a, um, adj. στεγνωτικός, con-stringendi, seu adstringendi vim habens. *Coel. Aurel. Acut.* 2, 18. Constrictivae virtutis esse. Et *Tard.* 2, 3. *ad f.* Cibi constrictivi.

CONSTRICTO, as, a. 1. σφίγγω, frequentat. a *constringo*. *Tertull. adv. Marc.* 2, 16. Si medici ferramenta accuses, quod secent, et inurant, et amputent, et constrictent.

CONSTRICTUS, a, um, part. a *constringo*, stri-ctus, colligatus. *Cic. Or.* 1, 52. *ad f.* Virtus semper libera est, etiamsi corpora sint capta ar-mis, aut constricta vinculis. *Id. Phil.* 7, 9. Bel-lua inclusa et constricta. *Hirt. B. Afr.* 87. Vi-vum aliquem, constrictumque in flammam conjice-re. *Mart.* 14, 37, cujus lemma est *Scrinium*. Con-strictos nisi des mihi libellos, Admittam tineas, trucesque blattas. *Plin.* 11, 37, 65. Lingua ho-mini ita saepe constricta venis, ut intercidi eas necesse sit. [*Male cum antecedentibus, quae se-quuntur hujus §. exempla mixta sunt; quippe quibus translata contineatur significatio, *scil.* imminuti, contracti alicujus rei ambitus.] *Id.* 17, 12, 18. Arbor constricta; [*i. e. circumcisa.] cui opponitur *ib.* quae in ramos emittitur. *Id.* 21, 10, 32. Co-nyzae folium tenuius et constrictius et angustius. *Curt.* 7, 3. Nives perpetuo rigore constrictae. *Coel. Aurel. Acut.* 2, 18. Pulticula constrictior, *h. e.* spissior. ¶ Pertinet etiam ad rem medicam. Hinc constrictae febres, ap. *Plin.* 23, 7, 63. sunt quae cutem adstringunt, quaeque sudorem, urinam, aliosque humores cohibent. ¶ Translate. *Cic. Cat.* 1, 1. Constrictam jam omnium horum con-scientia teneri conjurationem tuam, non vides? *Id. Fl.* 6. *extr.* Psephismata jurejurando constri-cta. *Id. Balb.* 5. Graeci homines, spectati viri noluerunt, religione videri potius, quam veritate fidem esse constrictam. *Id. Brut.* 8. Sententia, cum aptis constricta est verbis, cadit etiam ple-rumque numerose, *h. e.* comprehensa, et colligata. *Quint.* 2, 13. Constricta narratio. *Tac. A.* 3, 33. *extr.* Constrictus legibus. *Cic. Acad.* 1, 3. Mul-tis officiis implicatus et constrictus. *Id. Tusc.* 2, 2. Necessitate constrictus. *Petr. Sat.* 132. Quid me spectatis constricta fronte, Catones? *h. e.* con-tracta, ut fit, cum ad severitatem vultus componi-tur. *Val. Fl.* 6, 423. Cervi caeca ira constricti, *h. e.* qui ira perciti se ipsos cornibus implicarunt. Sed forte legendum est *umbra*, inquit *Heins.* ¶ [*Confund. *Constrictus* et *constructus* ap. *Cic. N. D.* 2, 54, 134.]

CONSTRINGO, is, inxi, ictum, a. 3. σφίγγω idem quod stringo, vel simul, aut valde stringo vincio, colligo, arcto. *Cato R. R.* 33. Vineam alligato recte, dum ne nimium constringas. *Ter. Eun.* 5, 6, 22. Hunc pro moecho postea compre-hendere intus, et constrinxere. *Pl. Bacch.* 4, 7, 1. Constringe tute illi actutum manus. [*Usitatissi-mum est in h. re voc. cf. *Suet. Cal.* 35. *Ner.* 34.] *Id. Trin.* 3, 2, 93. Constringere sarcinam. *Val. Fl.* 3, 80. princeps galeam constringit Iason. *Mart.* 11, 56. Constringatque tuos purpura texta toros, *h. e.* convestiat, contineat, operiat. ¶ *Constrin-gendus* dicitur, qui prae insania vinculis coerceri debet. *Cic. Pis.* 20. *sub f.* Si familiam tuam di-misisses, amici te tui constringendum putarent. *Id. Phil.* 2, 38. Tu mentis es compos? Tu non constringendus? ¶ In re medica constringere di-cuntur, quae fluxum alicujus humoris, ut alvi, urinae, pituitae, sudoris etc. cohibent. *Plin.* 23, 6, 54. Cotonea decocta amittunt constringentem vim succi. *Id. ib.* 1, 24. Vinum rubrum, nigrum-ve magis constringit, magisque calfacit. ¶ Trans-late. *Cic. Fin.* 1, 14. Tradunt se libidinibus con-stringendos. *Id. Agr.* 2, 10. *ad f.* Constringere orbem novis legibus. *Id. Or.* 1, 46. Scelus et fraudem supplicio. Et *ib.* 42. Rem dissolutam di-vulsamque conglutinare, et ratione quadam con-stringere. *Lactant.* 1, 22. Leges afferebat, ut homines ad parendum non modo imperio, sed et-iam religione constringeret. Adde *Curt.* 6, 7. *Lu-can.* 7, 466. Torpor constringit pectora.

CONSTRUCTIO, onis, f. στοιβή, structura, com-positio. *Cic. Acad.* 4, 27. Quanto artificio esset sensus nostros mentemque et totam constructio-nem hominis fabricata natura. *Senec. Consol. ad Polyb.* 37. Constructio lapidum. *Trajan. ad Plin. ep.* 10, 49. Constructio theatri. *Pallad.* 12, 22. Sternes olivas supra surculos foeniculi, et has con-structiones usque ad vasculi plenitudinem patieris insurgere. ¶ *Constructio verborum* est eorum apta collocatio, et compositio. *Cic. Or.* 1, 5. Oratio conformanda non solum electione, sed etiam con-structione verborum. *Id. Brut.* 78. Verborum apta, et quasi rotunda constructio. *Plin. ep.* 1, 16. Gra-vis et decora constructio. ¶ Apud grammaticos *constructio verborum* est compositio eorum ad re-gulas usumque Latinitatis, σύνταξις. *Prisc.* 17. et 18. etc.

CONSTRUCTUS, a, um, part. a *construo*, συντεταγμένος, exstructus, ordine compositus, aedifica-tus. *Cic. Leg.* 2, 8. Delubra a patribus constru-cta. *Id. Univ.* 5. Mundi corpus constructum ea proportione etc. *Plin.* 10, 43, 60. Constructus ro-gus. *Virg. A.* 9, 712. Saxea pila constructa. *Cic. N. D.* 2, 54. Dentibus in ore constructis mandi-tur. [*Qui sequuntur hujus §. loci spectant ad coa-cervandi significationem.] *Id. Agr.* 1, 5. Omni-bus rebus et modis constructa pecunia et coacerva-ta, *h. e.* collecta: nam qui construit, multas si-mul res colligit, et ordine struit. *Id. Or.* 1, 35. Multae et magnificae res constructae ac recondi-tae, *h. e.* alia super aliam repositae, et *mox eod. sensu.* Copia ornamentorum constructa uno in lo-co. *Hor. Sat.* 1, 1, 44. Quid habet pulcri con-structus acervus? Sic *Virg. G.* 4, 213. Constru-cta mella. ¶ *Constructa mensa* est instructa. *Ca-tull.* 64, 304. Large multiplici constructae sunt dape mensae.

CONSTRUO, is, uxi, uctum, a. 3. στοιβάζω, struendo conjungo, compono, aedifico. *Cic. N. D.* 1, 8. Quibus oculis intueri potuit Plato fabricam illam tanti operis, qua construi a Deo, atque ae-dificari mundum facit? *construi* significat partes si-mul ordine componi: *aedificari* configurari, confor-mari. Et *ib.* 2, 52. Aves cubilia sibi nidosque construunt. *Id. Senect.* 20. Navem, aedificium construere. *Suet. Dom.* 8. monumentum e lapide. [*Ita plerique; sed melius *exstruxerat. B. Crus.* in *cl. Suet.* p. 240.] *Id. Ner.* 38. horrea muro sa-xeo. ¶ Item coacervare. *Cic. Phil.* 2, 38. Tanti acervi nummorum apud istum construuntur, ut jam appendantur, non numerentur pecuniae. *Hor. Sat.* 2, 3, 96. Construere divitias. *Plin.* 18, 31, 74. congeriem. *Sisenn.* ap. *Non.* 3, 35. carros, *h. e.* carraginem facere. ¶ Item reponere aliud super aliud componendo. *Plin.* 18, 28, 67. *n.* 5. Foenum sectum verti ad solem, nec nisi siccum construi oportet, *h. e.* in metas exstrui, ut *Colum.* 2, 19. loquitur. ¶ Construere mensam dape. V. CONSTRUCTUS. ¶ Apud grammaticos *construere* est unam partem orationis cum altera ita conjun-gere, ut Latini sermonis consuetudo servetur. *Prisc.* 17. et 18. saepe. ¶ Part. *Construiturus* pro *constructurus* barbarum est. Legitur autem apud

Ven. carm. 2, 10. *sub f.* Horrea quandoquidem construitura Dei.

CONSTUPEO, es, ui, n. 2. ἐκπλήττομαι, idem quod stupeo. *Juvenc.* 1. *in* 2. *Lucae*, 179. Mirantes laudant, laetantes constupuerunt.

CONSTUPRATOR, oris, m. καταπορνεύων, stuprator. *Liv.* 39, 15. Simillimi feminis mares, stuprati et constupratores.

CONSTUPRATUS, a, um, part. a *constupro*, stupratus. *Curt.* 10, 1. Nobilem virginem constupratam servo suo pellicem dederat. *Suet. Vit.* 12. Hunc adolescentulum mutua libidine constupratum conjecerat in compedes. Adde *Lampr. Commod.* 5. ¶ Translate. *Cic. Att.* 1, 18. *de judicio Clodiano.* Emptum, constupratumque judicium, *h. e.* in quo, ut ait *Id. ib.* 15., etiam noctes certarum mulierum, atque adolescentulorum nobilium introductiones nonnullis judicibus pro mercedis cumulo fuerunt. Al. tamen leg. *stupratumque. Tertull. Idol.* 1. Quis enim immundis spiritibus operatus, non conspurcatus, et constupratus incedit?

CONSTUPRO, as, avi, a. 1. idem quod stupro, διαπορνεύω. *Liv.* 29, 17. Constuprant matronas, virgines, ingenuos. *Q. Cic. Petit. cons.* 3. Prope in gremio parentum praetextatos liberos constupravit. Adde *Auct. ad Her.* 4, 8. ¶ Translate. *Hieron. adv. Jov.* 2, 9. Multi philosophorum reliquerunt frequentias urbium, et hortulos suburbanos, ne animae fortitudo mollesceret, et ejus pudicitia constupraretur.

CONSUADEO, es, a. 2. πείθω, ἀναπείθω, idem quod suadeo, vel valde suadeo. *Pl. Asin.* 2, 1, 13. Cornix est ab laeva, corvus porro ab dextera: consuadent. *Id. Merc.* 1, 2, 32. Saluti quod tibi esse censeo, id consuadeo. *Id. Trin.* 2, 4, 126. Consuadet homini, etsi scelestus est.

CONSUALIA, ium, vel iorum, n. plur. ludi, inquit *Festus*, quos in honorem Consi faciebant, quem Deum consilii putabant. Romulus, fundata Urbe, cum connubiis egeret ad civium propagationem, eaque sibi a finitimis negarentur; arcanum iniit consilium rapiendarum per vim mulierum: et Conso Deo, qui arcani consilii praeses habebatur, ludos vovit, fecitque, per quorum occasionem Sabinas abduxit, ut est ap. *Liv.* 1, 9., qui Neptuno equestri sacros illos fuisse scribit: sed hic cum Deo Conso idem fuit. *Varr. L. L.* 5, 3. *Dion. Halicarn.* 1. et 2. ¶ Porro hi ludi celebrabantur quotannis in Circo ad aram subterraneam ejus Dei, conjectis in ignem libaminibus, et commissionibus equorum junctorum, et injugum, quod arcanum Romuli consilium de Sabinis rapiendis Consus fortunavisset: quotannis, inquam, XII. Cal. Septembr., ut est in veteri Calendario ap. *Grut.* p. 133., et fortasse etiam XVIII. Cal. Jan., quia eo die in illo Calendario eaedem prorsus notae leguntur, quae in Septembri: perque eos ludos equi ac muli immunes erant ab opere, et floribus coronabantur. *Dionys. Halicar. l. c.*

*CONSUANETES, um, pop. Alpini, in Vindelicia. *Plin.* 3, 20. *B. A.*

*CONSUARANI, orum, Galliae Narbonensis populi, juxta montes Pyrenaeos. *Plin.* 3, 4. *B. A.*

CONSUASOR, oris, m. ἀναπείθων, suasor. *Cic. Quint.* 5. Haec omnia Quintius agebat, auctore et consuasore Naevio.

CONSUAVIOR. V. CONSAVIOR.

[CONSUAVIS, e, adj. simul suavis. *Not. Tir.* p. 34. Consuavis, consuavissimus. *F.*]

CONSUBSIDO, is, n. 3. subsido. Translate. *Minuc. Octav.* 40. Etiam nunc tamen aliqua consubsidunt non obstrepentia veritati, sed perfectae institutioni necessaria, de quibus crastino etc. *h. e.* remanent, reliqua sunt.

CONSUBSTANTIALIS, e, adj. ὁμοούσιος, ejusdem substantiae, seu naturae. *Tertull. adv. Herm.* 44. et *August. de Music.* 6, 17.

CONSUBSTANTIVUS, a, um, adj. consubstantialis. *Tertull. adv. Valent.* 12. *extr.* et 18.

[CONSUCIDUS, a, um, adject. idem ac sucidus. *Auct. adnot. marg. Front. de eloq.* (ed. *A. Maio*) Ut imperator philosophetur, ingratiis etiam purpureum erit pallium sumendum, cum philosophus habeat consucidum. *F.*]

CONSUDASCO, is, n. 3. simul sudo, vel humorem emitto. *Colum.* 12, 48. *de conditura olivae.* Superposito copioso sale, ita uti olivas contegat, sicque triginta dies pati consudascere.

CONSUDO, as, n. 1. ἱδρόω, idem quod sudo, vel humorem emitto. *Cato R. R.* 96. Oves unguito totas, sinito, biduum aut triduum consudent. *Pl. Ps.* 2, 2. *extr.* Jube sis, te operiri: beatus eris, si consudaveris. *Colum.* 12, 7. Herbae sale conspersae reponuntur, dum consudent.

CONSUEFACIO, acis, eci, actum, a. 3. συνεθίζω, assuetum reddo, doceo, assuefacio. *Ter. Adelph.* 1, 1, 29. Ea ne me celet, consuefeci filium. *Sall. Jug.* 82. Paulatim consuefacit eam multitudinem ordines habere, signa sequi, imperium observare. *Varr. R. R.* 2, 9. *de canib.* Consue quoque faciunt, ut alligari possint. *Tmesis. Id. ib.* 3, 9. *a med.* Cum pulli pinnas habebunt, consuefaciendum est, ut unam, aut duas sectentur gallinas. ¶ [Passivum *consuefio* ap. *Jul. Valer. res gest. Alex. M.* (ed. *A. Maio*) 3, 18. Idem sibi domicilium esse quod sepulcrum, eoque consuefieri his diversoriis. *F.*]

CONSUEO. V. in v. seq.

CONSUESCO, is, evi, etum, n. 3. ἐθίζομαι, assuesco. *Virg. G.* 2, 272. Adeo in teneris consuescere multum est. Al. leg. *a teneris.. Cic. Or.* 1, 61. Demosthenes multos versus uno spiritu pronunciare consuescebat. *Id. ib.* 34. Cum minus idoneis verbis uti consuescerem. *Id. Tusc.* 1, 31. Consuescamus mori. *Plin. ep.* 8, 23. *ad f.* Ne gravissimo dolori timore consuescerem. ¶ In praeteritis exponitur verbo praesentis temporis, ut *novi*, *memini*, et significat solitum esse. *Cic. Or.* 1, 22. Immo rogemus Antonium, qui et potest facere quod requiris, et consuevit, ut te audio dicere. *Caes. ad Cic. post ep.* 16, 9. *ad Att.* Ut tuis consiliis, ut consuevi, in omnibus rebus utar. [*Adde *Suet. Caes.* 73. Hospitioque patris ejus, sicut consuerat, uti perseveravit. V. de hac dicendi forma *Oudend.* et quos citavit ad *Tib.* 34. et *Ner.* 12.] *Colum.* 8, 15. *extr.* Modo captae aves, quae consuevere libero victu. ¶ Hellenismus est in illo *Lucceji ad Cic. Fam.* 5, 14. Cum scribas, aut aliquid agas eorum, quorum consuesti, ὧν εἴωθας. ¶ *Consuescere* virum *cum aliqua*, vel mulierem *cum aliquo* turpem cum aliqua consuetudinem habere, συνεῖναί τινι, ὁμιλεῖν. *Caecil.* ap. *Gell.* 2, 23., *Nep. Alcib.* 10., *Cic. Verr.* 2, 5, 12., *Ter. Hecyr.* 4, 1, 40. et *Adelph.* 4, 5, 32. quo posteriore loco pro *cum illa consuevit* alii leg. *illi consuevit.* Immo *Donatus* adscribit, legi etiam *illam:* Veteres enim dixisse *hanc rem consuevit.* [*Cf. *Bentl.* ad posteriorem l. *Terent.*] ¶ In praeteritis saepe syncopen patitur, ut *consueris* ap. *Cic. Or.* 1, 34. et *consuerint* ap. *Cels.* 5, 28. *n.* 13. et *consueras* ap. *Ov. Her.* 15, 132. et *consueramus* ap. *Balb. ad Cic. post ep.* 15, 8. *ad Att.* et *consuerunt* in veteri SC. ap. *Gell.* 15, 11. et *consuerat ap. Caes. B. G.* 1, 22. et *consuesset*, *consuessent*, *ib.* 5, 27. et *ib.* 7, 32. et *Nep. Datam.* 7. et *Pelop.* 5. et *consuesse* ap. *Caes. B. G.* 1, 14. et *consuesti* ap. *Cic. Fam.* 5, 12. etc. pro *consueveris*, *consueveramus*, *consueverunt*, *consuevisset* etc., tametsi in aliquo ex his locis lectio variat. Ex quo patet, nihil certi afferre illos, qui verbum primitivum *consueo*, unde Ionicum *consuesco* est derivatum, induci posse putant, et confirmari illo versu *Propertii* 1, 7, 5. Nos, ut consuemus, nostros agitamus amores, *consuemus* enim potest esse syncope pro *consuevimus.* Quamquam et *Charis.* 3, 224. agnoscit *consueo;* sed nullo firmat exemplo. *Prisc.* quoque 10, 885. fidem *Charisii* appellat. ¶ Aliquando active ponitur pro consuefacere. *Lucr.* 6, 396. brachia consuescunt, firmantque lacertos. *Colum.* 6, 2. *circa med.* Plostro, aut aratro juvencum consuescere. *Id.* 11, 1. *a med.* Consuescat rusticos circa larem domini epulari. Adde *Pl. Asin.* 1, 3, 69. et *Plin.* 17, 10, 14. [*Primo loco poni debebat haec significatio.] ¶ Sunt qui alterum assignant praeteritum, *consuetus sum*, ut *Prisc.* 10, 885. V. CONSUETUS.

CONSUETE, adv, εἰωθότως, de more. *Ammian.* 27, 2. Cum calonum multitudo ad suscipiendum consuete pabulum prope acervum palearum stetisset.

CONSUETIO, onis, f. consuetudo. *Festus:* Consuetionem Plautus pro consuetudine dixit. ¶ Hinc eam vocem critici restitutum eunt *Amph.* 1, 2, 28. (quem scil. locum designasse videtur *Festus*) Et clandestina ut celetur consuetio. Al. perperam, ut probat ad *h. l. F. H. Bothe*, leg. *suspicio.* Nam quod quidam legunt *consuetudo* (inter quos est *Donat.* ad *Ter. Adelph.* 4, 5, 32.) ferri non posse ajunt, cum contra clamet ratio senarii carminis.

CONSUETUDINARIUS, a, um, adj. consuetus. *Sidon. ep.* 7, 11. Invideo felicitati consuetudinarii portitoris, a quo contingit saepius vos videri.

CONSUETUDO, dinis, f. ἔθος, ἐθημοσύνη, mos, habitus, usus. *Cic. Or.* 2, 87. *ad f.* Exercitatio, ex qua consuetudo gignitur. *Id. Div. in Verr.* 2. Adductus sum veteri consuetudine institutoque majorum. *Id. Att.* 12, 26. Consuetudo victus. *Id. Or.* 1, 33. *ad f.* Consuetudo scribendi. *Id. Mur.* 13. dicendi. [*Suet. Tib.* 32. Quod honore inito consuetudinem antiquam retulisset de majoribus suis pro concione memorandi. Cf. *Brem.* ad h. l.] *Id. Mil.* 1. fori. *Id. Font.* 10. Immanis et barbara consuetudo hominum immolandorum. *Id. Or.* 2, 3. *ad f.* Disputare ad consuetudinem Graecorum. *Id. Caecin.* 8. *sub f.* Praetor interdixit, ut est consuetudo, de vi. *Caes. B. G.* 6, 26. *extr.* Huc cum se ex consuetudine reclinaverint. *Cic. Arch.* 12. Pro mea consuetudine. *Id. Rabir. perduell. init.* Non est meae consuetudinis, rationem reddere etc. *Id. Verr.* 2, 2, 52. Est consuetudo Siculorum, quod suos dies volunt cum solis lunaeque ratione congruere. *Caes. B. G.* 1, 43. Populi Rom. hanc esse consuetudinem, ut etc. Et *ib.* 4, 7. Consuetudo Germanorum est resistere, neque deprecari. *Cic. Caecin.* 29. *ad f.* Si vobis versutius quam mea consuetudo defendendi fert, videbitur. *Caes. B. G.* 2, 19. Consuetudine sua Caesar legiones expeditas ducebat. Et *ib.* 7, 24. Cum Caesar ad opus consuetudine excubaret. *Cic. Caecin.* 2. *a med.* Hoc jam venit in consuetudinem. *Id. Off.* 2, 15. *extr.* Quod jam in proverbii consuetudinem venit. *Id. Pis.* 19. *extr.* Senatus in eam jam benignitatis consuetudinem venit, ut etc. *Id. Fam.* 16, 21. Introducere consuetudinem. *Vatin. ad Cic. Fam.* 5, 9. Servare consuetudinem suam in patrocinis tuendis. *Lepid. ad Cic. Fam.* 10, 35. retinere in aliqua re. *Cic. Phil.* 1, 11. Consuetudinem meam, quam in republ. semper habui, tenebo. *Id. Div.* 2. *extr.* Uti consuetudine. *Id. N. D.* 2, 17. A consuetudine oculorum aciem mentis abducere. *Quint.* 1, 6. *extr.* Facere aliquid ex consuetudine. Et *Pl. Trin.* 2, 2, 83. Consuetudine aliquid facere. *Plin. ep.* 1, 2. Hunc, rogo, ex consuetudine tua et legas, et emendes. *Sall. Jug.* 36. Quae quamquam gravia sunt, tamen consuetudine jam pro nihilo habentur. *Caes. B. G.* 4, 1. *ad f.* Adducere aliquem in eam consuetudinem, ut etc. *Cic. Q. Fr.* 3, 14. Nancisci nonnullam consuetudinem alicujus rei. ¶ Aliquando dicitur de communi opinione ac judicio. *Plin.* 10, 3, 4. Aquilam negant unquam solam fulmine exanimatam: ideo armigeram Jovis cousuetudo judicavit. ¶ Saepius de communi ac recepto usu loquendi. *Cic. Or.* 47. Consuetudini auribus indulgenti libenter obsequor. Et *mox.* Impetratum est a consuetudine, ut peccare suavitatis causa liceat. *Quint.* 1, 6. Consuetudo fecit analogiam. ¶ Hinc *consuetudo Latina* est ipse Latinus sermo, seu ratio Latine loquendi communis. *Colum.* 12. *prooem.* Haec in oeconomico Xenophon, et deinde Cicero, qui eum Latinae consuetudini tradidit., *Id.* 6, 17. *ad f.* Graeci σίλφιον vocant; vulgus autem nostra consuetudine laserpitium. ¶ Item saepe de convictu et vita communi. *Cic. Mil.* 8. Familiaritates late patere non possunt, propterea quod consuetudines victus non possunt esse cum multis. *Id. Dejot.* 9. *ad f.* Jungere consuetudinem, amicitiam cum aliquo. *Id. Arch.* 6. Tenebat totam Hortensiorum domum devinctam consuetudine. *Id. Quint.* 12. Inductus consuetudine et familiaritate, fecit societatem etc. *Id. Rosc. Am.* 6. Est mihi domesticus usus, et consuetudo cum aliquo. *Id. Fam.* 2, 1. Carere fructu dulcissimae consuetudinis alicujus. *Id. Att.* 1, 15. *ad f.* Multa et jucunda consuetudine conjuncti inter nos sumus. [*Cf. *Hor. Sat.* 1, 3, 36. Consuetudo mala.] *Id. Pis.* 28. Dare se alicui in consuetudinem. *Id. Fam.* 4, 13. *ad f.* Insinuare se in consuetudinem alicujus. *Id. Cluent.* 13. immergere se penitus. *Id. Fam.* 13, 23. Facere alicui consuetudinem cum aliquo. *Id. Phil.* 2, 15. Permanere in eadem amicitiae consuetudine. *Caes. B. G.* 4, 1. *ad f.* Ad aliquam consuetudinem quempiam adducere. *Cic. Fam.* 4, 13. Consuetudo epistolarum. *Id. Or.* 10. victus, *h. e.* convictus. [*Suet. Cal.* 9. Per hanc nutrimentorum consuetudinem, i. e. communionem.] ¶ Adhibetur et in re turpi, et idem est ac συνουσία. *Ter. Andr.* 2, 6, 8., *Liv.* 39, 9., *Justin.* 8, 6., *Curt.* 4, 10. *ad f.* etc. [*Cf. *Suet. Cal.* 24. *Oth.* 2. *Tit.* 10.] ¶ Item ad significandum honestum convictum conjugalem. *Suet. Ner.* 35. Octaviae consuetudinem cito aspernatus, corripientibus amicis, sufficere illi debere dixit uxoria ornamenta. *Ter. Hecyr.* 3, 3, 40. Etsi me amor graviter, consuetudoque ejus me tenet. [*Ade *Suet. Tib.* 7.] ¶ Differunt *mos*, et *consuetudo* ut ex *Varr.* et *Festo* docet *Macr. Sat.* 3, 8. Nam *mos* est institutum patrium (sive ad sacra pertineat, ut ait *Fest.*, sive ad alia quaelibet) cujus usus seu cultus perseverans consuetudinem facit. Quare mos praecedit, ut causa, consuetudo sequitur. Hinc apud JCtos consuetudo est jus moribus constitutum, *Julian. Dig.* 1, 3, 32. quae proinde vim legis obtinere debet, *Callistrat. ib.* 38. Hoc sensu aliquando conjunguntur, ut in veteri edicto censorum ap. *Suet. Rhet.* 1. Quae praeter consuetudinem ac morem majorum fiunt. *Cic. Off.* 1, 41. Contra morem consuetudinemque civilem facere. Et *Cluent.* 35. Non mos consuetudoque servata. *Id. Off.* 1, 32. *ad f.* Plerumque parentum praeceptis imbuti, ad eorum consuetudinem moremque deducimur. ¶ Alii ita distinguunt, ut *mos* spectetur praecipue in vitae institutis, *consuetudo* tum in vita, tum in ceteris rebus omnibus. Sed ne hoc quidem perpetuum est. ¶ [*Pomp. de differ.* vv. ita discrimen statuit, ut *consuetudo* sit jus quoddam non scriptum, tacito consensu populi et voluntate utentium introductum; *mos* autem ipse actus et usus inveteratus, ex quo consuetudo inducitur soleat.]

CONSUETUS, a, um, part. a *consuesco*, qui consuevit aliquid facere. *Pacuv.* ap. *Cic. Tusc.* 2, 21. Qui consuetus in armis aetatem agere. *Varr. L. L.* 8, 1. Populus si perperam est consuetus, corrigere se ipse debet. *Colum.* 1, 8. Genus mancipiorum consuetum campo, circo, theatris, aleae. *Varr. R. R.* 2, 3. Capellae una consuetae. ¶ Obsceno sensu de eo qui turpem consuetudinem habuit, adhibetur a *Pl. Amph.* 5, 1, 70. Is se dixit cum Alcumena clam consuetum cubilibus. Ade *Asin.* 3, 3, 113. et *Capt.* 4, 2, 87. ¶ Est etiam adjectivum, et dicitur de re, cui quis consue-

t, solitus, usitatus, ἠθάς, ἔθημος. *Virg. G.* 4, 29. Proteus consueta petens e fluctibus antra. *all. Jug.* 19. Animum a consueta lubidine contiuit. *Ov. Her.* 20, 242. Epistola clausa sit fine onsueto sibi. *Id. Met.* 11, 637. Verba cuique onsuetissima. *Ter. Andr.* 1, 1, 108. Consuetus mor. *Juven.* 5, 74. Vin' tu consuetis audax coniva canistris Impleri? *Sall. Jug.* 87. Omnes laores, pericula consueta habere.

CONSUL, ŭlis, m. ὕπατος, summus apud Romāios, post exactos reges, magistratus, a Junio Bruto ntroductus A. U. 245. Duo viri fuere aequali poestate, quos penes omnis reipublicae tum belli um pacis administratio ac jus fuit. Creati sunt rimo e patriciis, qui soli auspicia habere credeantur: sed post bellum Gallicum, reclamante plee, alter eorum plebejus creari coeptus est. [*Duos le plebe consules creari legibus quidem licebat, ed religione prohibitum (cf. *Liv.* 23, 31.) usque d a. 582. C. Popillium Laenatem, P. Aelium Ligurem coss., cf. *Niebuhr. Röm. Gesch.* 2, 452. audat haec *Ellendt.* ad *Cic. Brut.* 14.] Eorum mperium annuum fuit. Creabantur autem priusuam veteres consules suum annum finirent, comiiis centuriatis, per eosdem consules veteres, altеum, ambosve, vel per interregem, aut dictatorem: t dicebantur *designati* donec magistratum inirent, uod fere cal. Jan. fiebat. Insignia consulatus fuee eadem, quae regum, trabea, praetexta, scipio burneus, sella curulis, et duodecim lictores cui ue, qui totidem fasces virgarum cum securibus raeferebant. Aetas petendi honorem eum erat nnus quadragesimus secundus, lege annali: quo nno qui obtinuisset, dicebatur consul factus *anno uo*: sed inibat anno sequenti. Ab eorum nomine umerus annorum signabatur: ita ut seriem consuum scire opus esset, si quo anno quippiam gestum uisse intelligi vellet. *Cic. Brut.* 43. *ad f.* Cum pse esset Q. Caepione consule natus, et C. Laelio. *d. Arch.* 3. Romam venit Mario consule et Catuo. *Id. Att.* 5, 21. Profert senatusconsultum Lenulo Philippoque consulibus. Et *ib.* 1, 2. L. Juio Caesare, C. Marcio Figulo consulibus filiolo ne auctum scito. *Ulp. Dig.* 2, 13, 1. Editiones sine die et consule fieri debent, *h. e.* non adscripto die et anno. [**Hor. Od.* 3, 8, 12. Hic dies — estus Corticem adstrictum pice dimovebit Amphorae, fumum bibere institutae Consule Tullo. Adde *ib.* 14, 28. Non ego hoc ferrem calidus juventa Consule Planco.] *Mart.* 8, 45. Amphora centeno consule facta minor, *h. e.* quae habet centum annos. [**Suet. Caes.* 1. Sequentibus consulibus, i. e. sequenti anno.] ¶ Dicti sunt *consules* a *consulo, is*, vel qua significat consultare, deliberare, vel qua significat providere, vel qua significat judicare, statuere. *Varr. L. L.* 4, 14. et ap. *Non.* 1, 91. *C. Carbo* ap. *Cic. Or.* 2, 39. et *Quint.* 1, 6. Sed prior etymologia propior vero est. Cum enim regiam omnino potestatem primi consules haberent, populari vocabulo se nominari placuit, ut non suo arbitrio rempublicam administrare, sed de senatus populique consilio ac voluntate regere viderentur. ¶ [**Consules* dicuntur pro judicibus. *Liv.* 3, 55, 12. Fuere qui interpretarentur eadem hac Horatia lege, consulibus quoque et praetoribus, quia iisdem auspiciis, quibus consules crearentur, cautum esse: judicem enim consulem appellari. V. *Drakenb.* ad h. l.] ¶ *Majorem consulem* (inquit *Fest.* in litt. *M.*) L. Caesar putat dici vel eum, penes quem fasces sint, vel eum, qui prior factus sit. Porro fasces duodecim, licet amborum consulum essent, alternis tamen mensibus alterutri praeferebantur, uti colligitur ex *Liv.* 2, 1. et 8, 12. *ad f.*, *Suet. Caes.* 15. et *Gell.* 2, 15., scilicet ne terror plebi duplicaretur. Ceterum *major consul* etiam censebatur, qui plures, quam collega, liberos haberet, aut qui maritus, collega caelibe, aut, qui major natu esset. *Gell. ib.* ¶ *Consul ordinarius* dicebatur, qui principio anni magistratum occipiebat: nam qui medio anni cursu in mortui loco succedebant, dicebantur *suffecti*: et pares quidem potestate erant, non tamen dignitate. Nam ab ordinarii nomine anni designabantur, non a suffecti. *Senec. Ira* 3, 21., *Suet. Caes.* 76. et 80. et *Dom.* 2., *Pomp. Dig.* 1, 2, 2. *ad f.* et *Lampr. Alex. Sev.* 43. [*Non solum qui in mortuorum loco succederent, *suffecti* dicebantur, sed etiam qui imperatorum temporibus, quem Augustus morem inchoavisset, quo plures consularem dignitatem accipere possent, duplicato consulum numero, per reliquos sex anni menses hoc munere fungerentur, ita sunt denominati. V. *Brem.* ad *Suet. Cal.* 17. et *Tib.* 65.] ¶ Inter suffectos consules fuit *Plinius Secundus*, qui ob id panegyricum Trajano scripsit. ¶ Aliquando hoc nomen aliis etiam magistratibus in quibusdam urbibus tributum est. *Plin.* 7, 43, 44. L. Fulvius consul Tusculanorum. *Auson. Urb.* 14, 39. Diligo Burdigalam, Romam colo: civis in hac sum, Consul in ambabus. Al. aliter leg. In veteri *Inscr.* ap. *Grut.* 429, 9. memoratur consul Barcinonensis. Et 351, 5. consul coloniae Astigitanae. ¶ [*Ap. *Liv.* 38, 35. Consul dicitur, qui ante aliquot annos consul fuerat. V. *Periz. Animadvers. hist.* p. 307. *Kr.* in *Lex. Liv.* p. 137. Adde 31, 49. ubi proconsul intellig. Usitatissima dicendi ratio. V. *Tzschuck.* ad *Eutr.* 3, 14. et quos laudat.] ¶ *Consul* fuit appellatus Juppiter, quem Graeci Διὰ βουλαῖον, et βουληφόρον nuncuparunt, *h. e.* consiliarium. *Vopisc. Firm.* 3. Sellam constituerat facere, in qua Juppiter aureus et gemmatus sederet, cum praetexta, ponendus in templo Solis, Apenninis sortibus additis, quem appellari voluerat Jovem consulem, vel consulentem. *Appul. de mundo.* Nec ambigitur, Jovem praestantem atque sublimem sedem tenere, et poetarum laudibus nomen ejus consulum ac regum nuncupationibus praedicari. ¶ Cum compendiario scribitur fere COS. in singulari num. scribitur, COSS. in plurali. Veteres enim *n* litteram saepe omittebant, ut in *foresia*, *tago*, *pago*, *resurges*, *tosus*, *Hortesia* etc. Eadem ratione Mess. *h. e.* menses in *Inscr.* ap. *eund.* 556, 1.

CONSŬLĀRIS, e, adj. ὑπατικός, ὑπατεύσας, ad consulem, vel consulatum pertinens. *Cic. Rabir. perduell.* 1. Consulare officium. *Id. Phil.* 5, 17. *extr.* Consularis aetas, *h. e.* qua licet consulatum petere. V. CONSUL. *Id. Dom.* 9. *ad f.* Consulares provinciae, *h. e.* quae dantur administrandae consulibus, vel tempore consulatus, vel postquam magistratu abierint. (De his exstat integra *Ciceronis* oratio.) *Sall. Cat.* 58. Consulare imperium. *Plin.* 30, 7, 20. Consularis domus, *h. e.* in qua aliquis consul fuit. *Id.* 18, 11, 29. Via consularis, *h. e.* publica, quae etiam *praetoria* dicitur, ut *Ulp. Dig.* 43, 8, 2. docet. *Mart.* 7, 79. Consulare vinum, *h. e.* quod habet nomen consulis, quo conditum est. *Vell.* 2, 68. Consularibus armis oppressus, *h. e.* exercitu, cui consul praefuit. Et *ib.* 92. Consularis vindicta, *h. e.* quae sumitur a consule. *Hor. Od.* 2, 16, 9. Consularis lictor. [**Liv.* 34, 6. Consularis oratio, *h. e.* digna consule. *Plin. Pan.* 71, 1. Quam consulare, i. e. quantopere redolet morem consulis tempore liberae reipublicae. *Id. ib.* 41, 1. Feres curam et sollicitudinem consularem.] ¶ *Consulares fasti* sunt in quibus nomina consulum per ordinem describuntur. *Spart. Ael. Vero* 5. *extr.* ¶ *Consularis vir*, et *consularis* absolute est, qui aliquando consul fuit. *Nep. Annib.* 12. Ut legati Prusiae apud L. Quintium Flamininum cousularem coenarent. *Cic. Fam.* 12, 4. Egregios consules habemus, sed turpissimos consulares. *Sall. Cat.* 57. Consulares omnes itemque senatus magna pars. ¶ Id vero locum habuit primo et secundo a Christi nativitate saeculo, non tamen tertio et quarto, ut probavit *Marinius Frat. Arv.* p. 794. et 800., et apud scriptores Latinos, et in Inscriptionibus plures consulares legere est, qui vel ex familia, in qua honor consulatus fuerit, vel inter consulares adlecti ex imperatorum privilegio fuerunt. ¶ *Consulares aquarum* dicebantur earum curatores, ut ex pluribus *Inscr.* arguit *Id. ib.* p. 806. ¶ *Consulares feminas* dicimus consularium uxores. Adjicit *Saturninus* et matres: quod nec unquam relatum est, nec unquam receptum. Ita *Ulp. Dig.* 1, 9, 1. Constat etiam ex *Lampr. Elagab.* 4. insecutis temporibus matronas aliquando consulares esse dictas, non ob maritorum suorum consulatum gestum, sed ex privilegio imperatorum, quod affines eorum essent, nec nobilitatos maritos habuissent, ne scilicet innobilitatae remanerent. ¶ *Consularia ornamenta*, aut *insignia*, et *consularia* absolute erant insignia consularis dignitatis, quae imperatores interdum nonnullis concedebant, licet consules nunquam fuissent. *Suet. Caes.* 76. Decem praetoriis viris consularia ornamenta tribuit. *Tac. H.* 4, 4. Adduntur Primo Antonio consularia, Cornelio Fusco praetoria insignia. ¶ *Consulares legati*, aut *judices* dicuntur, qui consularem potestatem ab imperatoribus accipiunt, (sive fuerint consules, sive non) qua legati, *h. e.* rectoris alicujus provinciae, aut judicis munere fungantur. De his *Spart. Hadrian.* 22. Hujus generis sunt, qui in plurimis Inscriptionib. leguntur ap. *Grut.* et *Reines.* Consularis Aemiliae, Consularis Campaniae, Siciliae, Tusciae etc., nempe earum provinciarum rectores cum potestate, et ornamentis consularibus. [*Adde *Suet. Tib.* 41. et *B. Crus.* ad h. l. et ad *Aug.* 47.]

CONSŬLĀRĬTAS, atis, f. dignitas consularis viri. *Impp. Arcad. et Honor. Cod. Theod.* 6, 19, 1. Qui consularitatis functi sunt dignitate, *h. e.* qui consulares alicujus provinciae fuerunt. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 99. *n.* 224. Officium sedis consularitatis provinciae Numidiae.

CONSŬLĀRĬTER, adv. ὑπατικῶς, more consulis, vel ut consulem decet. *Liv.* 4, 10. *extr.* Quinque consulatus eodem tenore gesti, vitaque omnis consulariter acta, verendum paene ipsum magis, quam honorem, faciebant.

CONSŬLĀTUS, us, m. ὑπατεία, consulis munus ac dignitas: itemque tempus, quo quis consul est. *Cic. Planc.* 25. Honorum populi finis est consulatus: quem magistratum jam octingenti fere consecuti sunt. *Id. Fam.* 7, 3. Qui toto suo consulatu somnum non viderit. ¶ Consulatum sperare, cogitare, petere, adipisci, obtinere, inire, gerere, suscipere: consulatu perfungi, abdicare se, abire etc. *Ciceronis* sunt, *Livii*, *Caesaris*, *Nepotis* etc.

CONSULCO, as, a. 1. *Consulcare frontem* est corrugare. In suppositis *Plauti Bacch.* scena, quae incipit: *Mirum hodie*, *v.* 2. Ronchos cient, consulcant frontem, et ore concrepario frequenter fremunt.

CONSŬLO, is, ului, ultum, a. 3. βουλεύομαι, consulto, delibero: a *con*, et *salio*, ut proprie dicatur, cum plures eadem de re, quasi consilientes, sententias et consilia sua conjungunt. *Liv.* 21, 16. Ut tot uno tempore motibus animi turbati trepidarent magis, quam consulerent. [*i. e. bene rem gererent, consulto agerent.] *Sall. Cat.* 50. Ira, aut misericordia impulsum, male consulere. *Caes. B. G.* 7, 83. Bis repulsi Galli, quid agant, consulunt. ¶ *Consulto opus est* ap. *Sall. Cat.* 1. et *Curt.* 16, 6. significat rem egere consilii ac deliberationis. ¶ Cum ablat. et *de* praeposit. *Cic. Sull.* 22. Neque ego tantum fraterno amori dandum arbitror, ut quisquam de salute suorum consulat, communem relinquat. ¶ Consulere in medium *Virg. A.* 11, 335. et *Liv.* 26, 12. et, in commune, *Ter. Andr.* 3, 3, 16. et, in publicum, *Plin. ep.* 9, 13. *ad f.* et, in unum, *Tac. H.* 1, 68. significant in commune bonum sententiam proferre, et quod omnibus utile sit, deliberare. [*Discrepat horum ll. sententia. In medium in commune consulere significat ap. *Virg.* et *Liv.* ll. ll. in rei publicae utilitatem operam dare bono consilio. Adde *Liv.* 2, 28. 24, 22. *Luc.* 5, 46. Consulite in medium patres. Ap. *Ter.* est: sine partium studio ita consilium capere ut communiter utrique utile sit. *In publicum consulere* ap. *Plin.* significat: De re aliqua, quae quis sentiat, ad senatum referre. — *In unum consul.*, quod dicit *Tac. H.* 1, 68. est, communi consilio rem agere. Cf. *Mel.* 1, 8. Dispersi nihil in commune consultant.] ¶ *Consulere aliquid* est in consultationem adducere, examinare, cognoscere consilii capiendi causa. *Liv.* 2, 28. Eam rem ad patres deferunt: sed delatam consulere ordine non licuit, adeo tumultuose excepta est clamoribus etc. *Virg. A.* 11, 343. Rem nulli obscuram, nostrae nec vocis egentem Consulis, o bone rex. *Pl. Most.* 5, 1, 43. Est consulere quiddam quod tecum volo. *Id. Pers.* 5, 2, 63. Certo illi homines mihi nescio quid mali consulunt, quod faciant. ¶ Quia vero postquam consultaveris, judicare opus est, ac statuere, etiam hunc sensum *consulo* habet, uti diserte *Quint.* 1, 6. et *Festus* docent. Hinc est illud *boni consulere*, hoc est bonum judicare, bonum esse putare, atque adeo in bonam partem accipere. *Quint. l. c.* Sitne consul a consulendo, an a judicando: nam et hoc consulere veteres appellaverunt: unde adhuc remanet illud: *Rogat*, *boni consulas*, idest bonum judices. *Ov. Pont.* 3, 8, 23. Quae quamquam misisse pudet, quia parva videntur: Tu tamen haec, quaeso, consule missa boni. *Plin.* 33. *sub in.* Quaerebat argentum avaritia: boni consuluit interim invenisse minium. *Cato* ap. *Gell.* 10, 3. Eane fieri bonis bono genere gnatis, boni consulitis? *Appul. Met.* 8. boni, et optimi consulere *dixit*. ¶ Hinc etiam est *male de aliquo*, vel *in aliquem consulere*, addito interdum accusat. communi, hoc est statuere, decernere aliquid, quod ei incommodum sit: et metonymice animadvertere, punire, male tractare. *Liv.* 30, 43. *extr.* De perfugis gravius, quam de fugitivis consultum: nominis Latini qui erant, securi percussi: Romani in crucem sublati. *Id.* 45, 8. In secundis rebus nihil in quemquam superbe ac violenter consulere decet. [*Adde *Eund.* 3, 36.] *Tac. Agric.* 16. Consulere arroganter in deditos. *Ter. Heaut.* 3, 1, 28. Pessime istuc in te, atque in illum consulis, si etc. *Coel. ad Cic. Fam.* 8, 16. Per liberos te oro, ne quid gravius de salute tua consulas. *Just.* 1, 7. et 5, 3. Consulere crudeliter in aliquem. *Sall. fragm. Hist.* 1. ap. *August. Civ. Dei* 2, 18. Servili imperio patres plebem exercere, de vita atque tergo regio more consulere, *h. e.* necare, aut virgis caedere, tanquam si reges essent. ¶ Cum dativo significat habere rationem, et curam alicujus rei, tueri, providere, prospicere. *Cic. Off.* 1, 25. Qui parti civium consulunt, partem negligunt, rem perniciosissimam in civitatem inducunt, seditionem. *Id. Fam.* 11, 29. Consulere dignitati suae. *Id. Q. Fr.* 1, 1, 9. commodis et utilitati alicujus, salutique servire. *Id. Phil.* 2, 2. famae. *Id. Fam.* 4, 9. *extr.* temporibus, incolumitati, et vitae et fortunis suis. *Nep. Epam.* 10. male in aliqua re patriae. *Cic. Verr.* 2, 1, 58. *ad f.* Consulere ac prospicere, ut etc. *Id. Fam.* 2, 18. *extr.* Consulere otio posteritatis, *h. e.* providere ut posteritas otio fruatur. *Caes. B. C.* 3, 69. receptui. *Id. ib.* 1, 69. timori magis, quam religioni perterritus miles consuevit. *Id. B. G.* 7, 12. Legati venerunt oratum, ut sibi ignosceret, suaeque vitae consuleret, i. e. vitam condonaret. *Colum.* 4, 24. Vinitor tria praecipue custodiat: primum, ut quam maxime fructui consulat etc. *Id.* 3, 2. At ubi vino consulitur, vitis eligitur, quae et in fructu valet, et in materia. *Just.* 6, 6. Consulere laboribus Graeciae et internecivis odiis, *h. e.* efficere, ut Graecia laboribus, et calamitatibus le-

vetur, et odia bellorum tollantur. *Tac. A.* 14, 22. Consulere quieti urbis, *Id. ib.* 2, 26. Romanae ultioni consultum est, *h. e.* effectum, ut ulcisci posset. [*Conf. c. his *Prop.* 3, 4, 10. Ite et Romanae consulite historiae, i. e. curam geratis, ut ignominia Romano nomini a Parthis illata emendetur, triumpho de ipsis acto.] *Ov. Met.* 14, 374. Dea consule nostris ignibus, *h. e.* amori nostro. ℙ *Consulere saluti suae*, et *consulere sibi*, et *consulere rebus suis*, saepe dicitur in extremis periculis, et re desperata, cum quis omnia facit sui unius tuendi causa, relicta aliorum cura. Exempla habes ap. *Caes. B. G.* 7, 66. et *ib.* 6, 30. et alibi, et ap. *Nep. Attic.* 21. et *Lysand.* 2. et *Liv.* 29, 7. etc. Simile est *sibi consilium capere* ap. *Caes.* V. CONSILIUM. ℙ *Tibi consultum optime esse volo*, ap. *Ter. Phorm.* 1, 3, 1. est omnia cupio tua causa. Adde *Trajan. ad Plin. ep.* 10, 106. ℙ Quod *Pl.* dixit *Bacch.* 3, 6, 36. Occiperes tute amare, et me ires consultum male; *me* pro *mihi* positum est, quemadmodum antiquos consuevisse, monet *Festus*. ℙ Illa quoque ad prospiciendum et providendum pertinent. *Liv.* 22, 29. Eum primum esse virum, qui ipse consulat, quid in rem sit. *Justin.* 2, 15. Sapienter in rem consulere. *Ter. Heaut.* 5, 2, 10. Vidi, te, suavia in praesentia quae essent, prima habere, neque consulere in longitudinem. [*Cf. *Ruhnk.* ad h. l.] *Caes. B. C.* 3, 51. Legatus agere ad praescriptum, imperator ad summam rerum consulere debet. ℙ Cum accusativo personae est consilium petere, συμβουλεύομαι. *Cic. Fam.* 9, 26. Quid ergo faciam? te consulo, qui philosophum audis. *Id. ad Brut.* 1, 4. Quod me de Antonio consulis; pnto etc. *Id. Div.* 2, 4. Num quis haruspicem consuluit, quemadmodum sit cum amicis vivendum? *Id. Leg.* 2, 16. De quo cum consulerent Athenienses Apollinem Pythium, quas religiones etc. *Id. Div.* 1, 17. Id possetne fieri, consuluit. *Suet. Aug.* 94. Consulere mathematicos. *Tib* 63. haruspices. *Ov. Met.* 11, 412. sortes, quod *Caes.* dixit *B. G.* 1, 53. Consulere sortibus de aliquo. *Virg. A.* 4, 64. spirantia consulit exta, *h. e.* inquirit in extis, quid Dii portendant. [*Solennis vox est eorum qui rerum futurarum qualicumque illud modo fieri poterit, indagare, explorare rationem velint. Adde *Ov. Fast.* 1, 180. Consulit augur avem, i. e. auspicia capit. *ib.* 4, 158. Cumaeam consuluistis anum.] ℙ Et addito altero accusativo. *Pl. Men.* 4, 3, 26. Ibo, et consulam hanc rem amicos. *Cic. Att.* 7, 20. Nec te id consulo. ℙ Pertinet saepe hoc sensu ad JCtos, quos consulere dicimur, cum ex iis juris rationem sciscitamur. *Cic. Fam.* 7, 11. *ad Trebat. JCtum.* Consuli quidem te a Caesare scribis: sed ego tibi ab illo consuli mallem. (ubi utramque sciscitandi juris, et prospiciendi significationem festive conjunxit.) *Id. Verr.* 2, 1, 46. Quam inanes domus eorum, qui de jure civili consuli solent. *Liv.* 39, 40. *de Catone.* In pace, si jus consuleres, peritissimus, *h. e.* si eum de jure consuleres. ℙ Hinc *qui consuluntur* sunt ipsi JCti. *Cic. Leg.* 1, 4. *ad f.* Quid autem tam exiguum, quam est munus hoc eorum, qui consuluntur? Adde *Quint.* 16. ℙ *Licet consulere?* formula erat adeuntium Jurisconsultos juris consulendi causa, vel petentium, ut jus suum persequi liceret, judicioque experiri. [*V. *Turneb. Advers.* 7, 10, *Brison. de Form.* 3, 85. Adde *Heindf.* ad *Hor. Sat.* 1, 1, 10.] *Cic. Mur.* 13. Itaque non modo beneficii collocandi spem, sed etiam illud, quod aliquandiu fuit, *licet consulere?* jam perdidistis. *Hor.* huc spectasse videtur *Sat.* 2, 3, 192. Ergo consulere, et mox respondere, licebit? Consule. ℙ Aliquando ponitur pro simplici interrogare, quaerere sola sciendi causa. *Suet. Aug.* 99. Versum compositum ex tempore pronunciavit, conversusque ad Thrasyllum, interrogavit, cujusnam putaret esse? quo haesitante, subjecit alium: de hoc quoque consuluit. *Petron. Sat.* 88. Consulere prudentiorem coepi aetates tabularum. ℙ *Consuli* populus dicebatur, cum solemni illa formula, *Velitis, jubeatis*, rogabatur, utrum vellet, juberet aliquid fieri. *Festus* in *Rogatio*. Rogatio est, cum populus consulitur de uno pluribusve hominibus etc. *Cic. Mil.* 7. Nihil de ejus morte populus consultus, nulla quaestio decreta a senatu est. ℙ Translate. *Mart.* 9, 60. Consuluit nares, an olerent aera Corinthon. *Ov. A. Am.* 3, 136. quod quamque decebit, Eligat, et speculum consulat ante suum. [*Simili ratione loquutus est *Id. Met.* 4, 312. Et quid se deceat, spectatas consulit undas.] Et *ib.* 1, 251. Consule de gemmis, de tincta murice lana, Consule de facie, corporibusque diem, *h. e.* lucem exspecta, ut de gemmis etc. judices. *Quint.* 10, 2. In suscipiendo onere vires suas consulere, *h. e.* videre num satis virium habeas. ℙ [Part. *Consulens* ap. *Cic. Or.* 42. Discentibus satisfacere et consulentibus. *Consulturus* (non *consuliturus*, quod barbarismus est ap. *Venant. carm.* 8, 4. *a med.*) ap. *Liv.* 4, 24. Libertati populi R. consulturus. *Consulendus* ap. *Justin.* 11, 7. Profectus ad consulendos augures vicinae urbis. *F.*]

CONSULTATIO, onis, f. συμβουλή, συμβούλευσις, actus consultandi, hoc est consilii petendi. *Cic. Att.* 8, 4. *ad f.* Ego navem paravi: tuas litteras tamen exspecto, ut sciam, quid respondeant consultationi meae. *Ter. Hecyr.* 4, 4, 28. Nulla tibi, Pamphile, hic jam consultatio est. *Cic. Inv.* 2, 25. *extr.* Res venit in aliquam consultationem. ℙ Apud rhetores est quaestio infinita, θέσις. *Cic. Part.* 2. Quaestio quasnam habet partes? *C. P.* Infinitam, quam consultationem appello, et definitam, quam causam nomino. Adde *Or.* 3, 28., ubi idem docet. [*Cf. *Ernest. lex. technol. lat.* s. v. *Quaestio.*] ℙ Apud JCtos est quaestio, seu facti species, quae juris perito proponitur decidenda. *Cic. Top.* 17. *extr.* Juris periti copiose de consultationibus suis disputant. *Modest. Dig.* 31, 35. Respondit, ex verbis consultationi insertis, Maevium etc. ℙ Similiter consultationes dicuntur, quae a magistratibus aliquid de jure dubitantibus referuntur ad imperatores. *Ulp. Dig.* 4, 4, 11. Praetor quia dubitabat, ad imperatorem Severum retulit: ad quam consultationem rescripsit etc. ℙ [*Consultationes* dicuntur etiam res, de quibus oraculum consulitur. (*Fragen, Befragungen.*) *Suet. Tib.* 14. Et mox, quum Illyricum petens juxta Patavium adisset Geryonis oraculum, sorte tracta, qua monebatur, ut de consultationibus in Aponi fontem talos aureos jaceret, evenit, ut summum numerum jacti ab eo ostenderent.]

CONSULTATOR, oris, m. qui consultat, hoc est petit consilium ab aliquo. *Pompon. Dig.* 1, 2, 2. *post med.* Ceteri adhuc in latenti jus civile retinere cogitabant, solumque consultatoribus potius quam discere volentibus se praestabant.

CONSULTATORIUS, a, um, adj. ad consultandum pertinens. *Hostia consultatoria*, apud *Macr. Sat.* 3, 5. est, qua voluntas Deorum per exta disquiritur. Est qui legit *consultoria* eodem sensu.

CONSULTATUS, a, um, part. a *consulto*, consultando deliberatus. *Sil.* 6, 455. Quae consultata senatus, *h. e.* deliberationes. *Gell.* 1, 23. Cum in senatu res major quaepiam consultata est.

CONSULTE, adv. ἐκ προνοίας, consulto, provide. *Pl. Rud.* 4, 7, 14. Qui consulte, docte, atque astute cavet. *Tac. H.* 2, 24. Avidius, quam consultius properare. *Liv.* 22, 24. Ferocius, quam consultius rem gerere. *Capitol. Pert.* 7. Annonae consultissime providit. *Spart. Hadrian.* 2. Diu detentus, fractoque consulte vehiculo tardatus.

CONSULTO, adv. ἐκ προνοίας, sapienter, considerate, cogitato, quasi petito consilio, et re consulta. *Cic. N. D.* 1, 31. Sunt qui existiment, quod ille inscitia plane loquendi fecerit, fecisse consulto. *Id. Off.* 1, 8. *extr.* Utrum perturbatione aliqua animi, an consulto et cogitato fiat injuria. *Caes. B. G.* 5, 36. Longior consulto ab Ambiorige instituitur sermo. *Hor. Sat.* 1, 10, 13. atque Extenuantis eas (vires) consulto. [*V. *B. Crus.* in *Cl. Suet.* p. 243.]

CONSULTO, as, avi, atum, a. 1. συμβουλεύομαι, frequent. a *consulo*, consilium peto, quaero. *Pl. Mil.* 4, 3, 4. Quid me consultas, quid ages? *Plin. Pan.* 76. *ad f.* Consultare aves, revererique numinum monitus. *Tibull.* 1, 4, 77. me, qui spernentur amantes, Consultent, cunctis janua nostra patet. ℙ Item consulo, provideo, prospicio. *Sall. Cat.* 6. Delecti, quibus corpus annis infirmum, ingenium sapientia validum, reipublicae consultabant. *Aurel. Vict. Caesar.* 15. *extr.* Maribus frustratus, filiae viro reipublicae consultavit. ℙ Item consilia confero, delibero, quod est mutuo consilium petere. *Caes. B. G.* 5, 51. Incommodo illo de Sabini morte perlato, omnes fere Galliae civitates de bello consultabant. *Cic. Off.* 1, 3. Tum autem aut anquirunt, aut consultant, conducat id, necne etc. [*Consultare* est, conquisitis argumentis, e quibus judicium de aliqua re pendet, perpensitare, quodnam eorum plus momenti faciat. *Beier.* ad h. l.] *Id. Att.* 16, 8. Consultabat, utrum Roma proficisceretur, an etc. *Id. Off.* 3, 2. Deliberare, et consultare de officio. *Tac. H.* 2, 37. Consultare in medium. *Plin. ep.* 6, 16. in commune. [*V. quae dicta sunt in *Consulo.*] ℙ *Consultare aliquid* est consultando examinare, perpendere. *Gell.* 1, 3. Multa cum animo meo ad casum tam ancipitem consultans. ℙ *Consultatus est* deponentis forma pro *consultavit*, h. e. consilium petiit, est *Tertull. adv. Hermog.* 18. ex *Isajae* 40, 14. ℙ [Part. *Consultandus* ap. *Auct. ad Her.* 3, 2. Deliberationes partim ipsae propter se consultandae sunt. *F.*]

CONSULTOR, oris, m. συμβουλευόμενος, qui consultat, hoc est consilium petit: et fere dicitur de iis, qui JCtos consulunt. *Cic. Balb.* 20. Scaevola juris peritissimus, cum de jure praediatorio consuleretur, consultores suos nonnunquam ad praediatores rejiciebat. *Id. Mur.* 9. *sub f.* Respondere consultoribus. [*Cf. cum his *Cic. Tusc.* 5, 37. Drusi domum compleri consultoribus solitam accepimus. Adde *Sall. Jug.* 103. *Coll. Quint. Inst.* 6, 3, 87. et *Spalding.* ad *h. l.*] *Hor. Sat.* 1, 1, 9. Agricolam laudat juris legumque peritus, Sub galli cantum consultor ubi ostia pulsat. [*Cf. *Heindf.* ad h. l.] *Lucan.* 5, 187. Consultor Dei, *h. e.* qui oraculum consulit. ℙ Item qui consulit, hoc est consilium dat, σύμβουλος. Hinc proverb. ap. *Varr. R. R.* 3, 2. Malum consilium consultori est pessimum. Et *Tac. A.* 6, 10. Sua exempla in consultores recidunt. Et *Sall. fragm.* in *Or. Philippi contra Lepid.* Prava incepta consultoribus noxae sunt. *Gell.* 4, 5. tradit, originem hujus proverbii ex eo ductam esse, quod cum in quodam prodigio Romae expiando acciti Etrusci, contrariis religionibus data opera procurassent, proditi et delati ad populum, necati fuere. ℙ Translate. *Sall. Jug.* 68. Cupido et ira pessimi consultores.

CONSULTORIUS. V. CONSULTATORIUS.

CONSULTRIX, icis, f. quae consulit, hoc est prospicit. *Cic. N. D.* 2, 22. *ad f.* Natura non artificio solum, sed plane artifex a Zenone dicitur consultrix, et provida utilitatum, opportunitatumque omnium.

CONSULTUM, i, n. γνώμη, decretum, constitutio consultando statuta. *Cic. Phil.* 14, 13. At que utinam his omnibus abstergere fletum sententiis nostris consultisque possemus, *h. e.* senatus consultis, de quib. V. suo loco. *Hor. ep.* 1, 16, 40. vir bonus est quis? Qui consulta patrum, qui leges, juraque servat. *Gell.* 1, 23. *extr.* Senatus consultum facit, uti posthac, etc. ℙ Sunt etiam *consulta* ipsa consilia. *Virg. A.* 11, 410. Nunc ad te, et tua magna, pater, consulta revertor. *Tac. A.* 1, 40. Satis superque mollibus consultis peccatum. *Id. ib.* 6, 6. Saevitia, libidine, malis consultis animus dilaceratur. *Sil.* 7, 560. Consulta pacata. ℙ Item consultationes, *h. e.* consilii petitiones. *Tac. H.* 2, 4. Titus Veneris oraculum de se, et per ambages interrogat. Sostratus sacerdos, ubi laeta et congruentia exta, magnisque consultis annuere Deam videt, etc. ℙ Inter *consulta*, et *decreta* hoc videtur esse discrimen (tametsi non perpetuum), quod illa sint, quae de plurium sententia statuuntur; haec quae quis solus sine aliorum consilio. *Sall. Jug.* 11. Oportere quinquennii consulta, et decreta omnia rescindi. [*Cf. *Ernest. Synonym.* §. 767. sqq.]

CONSULTUS, a, um, part. a *consulo*, συμβουλευόμενος, consultando constitutus, consulto decretus. *Stat. Ach.* 1, 81. ratus ordo Deis, miscere cruentas Europaeque, Asiaeque manus, consultaque bella Juppiter, et tristes edixit caedibus annos. ℙ Item consultando examinatus, perpensus, consilio discussus. *Cic. Att.* 2, 16. *ad f.* Nondum meas litteras legerat, quibus ad eum, re consulta et explorata, perscripseram. *Id. Or.* 1, 58. *ad f.* Quamquam ipsi omnia, quorum negotium est, consulta ad nos et exquisita deferunt. *Id. Fin.* 2, 32. *a med.* Si prima quaeque ab eo consulta atque facta, ipsius oblivione obruerentur. *Ov. A. Am.* 1, 461. Verba consulta. Al. rectius leg. *consueta*. *Sall. Jug.* 97. Omnia non bene consulta in virtutem trahebantur. *Pl. Mil.* 3, 1, 6. Bene consultum in consultum est, si inimicis sit usui, γνώμη. ℙ Item interrogatus, vel consilium rogatus. *Sall. Jug.* 66. Senatus de provinciis consultus Numidiam Metello decreverat. *Curt.* 10, 6. Alexander consultus cui regnum relinqueret. *Suet. Aug.* 18. Consultus, num et Ptolemaeum inspicere vellet. *Id. ib.* 65. Neque adiri a quopiam, nisi se consulto permisit. *Id. Ner.* 40. Consulto Delphis Apolline. *Id. Dom.* 16. Consultus haruspex de fulgure. ℙ *Lex consultissima* vocatur in *Fragm. Cod. Theod.* (ed. *A. Peyronio*) 5, 13, 17. quae providentissime constituta fuit ab Juliano Aug. de fundis emphyteuticis. ℙ Quia vero Juris professores sunt, qui prae ceteris adiri et consuli solent, consilii petendi causa, hinc *consultus juris*, et *consultus* absolute significat peritum in scientia juris, δικανικός, νομικός. *Hor. A. P.* 369. consultus juris, et actor Causarum. *Cic. Caecin.* 27. Ita justus et bonus vir est, ut natura, non disciplina consultus esse videatur. *Id. Brut.* 40. Consultorum alterum (*Scaevolam*) disertissimum, disertorum alterum (*Crassum*) consultissimum fuisse. *Hor. Sat.* 1, 1, 16. eris tu, qui modo miles, Mercator: tu consultus modo, rusticus. Adde *Ov. A. Am.* 1, 83. ℙ Item doctus, peritus in aliis facultatibus. *Hor. Od.* 1, 34, 2. Insanientis sapientiae Consultus. *Liv.* 10, 22. Juris atque eloquentiae consultus. *Tertull. adv. Marc.* 2, 2. Consultiores sibimet videntur Deo. ℙ Item omnium consilio probatus. *Petr. Sat.* 88. Ubi sapientiae consultissima via? [*Haec eodem modo dicta sunt, quo supra §. 4. *consultissima lex*, unde commode in unum conjungi poterant.] ℙ *Consultum est mihi*, h. e. ego scio, compertum est mihi. *Pl. Rud.* 1, 4, 6. Neque eam usquam invenio; neque quo eam, neque qua quaeram, consultum est. ℙ *Consultius est*, melius est. *Paul. Dig.* 2, 15, 15. Consultius est huic poenalem quoque stipulationem subjungere. ℙ *Consulto consilio consulta opera*, idem est quod certo consilio, de dita opera [*ab omni parte probe perpensa]. Prius est *Pauli Sentent.* 1, 10., alterum *Gell.* 6, 17. ℙ In illo *Lucr.* 2, 97. Partim intervallis magnis consulta resultant; vocem *consulta* quidam exponunt coacta, quasi consiliendo calcata. Alii vero aliter legunt.

*CONSULTUS, us, i. q. consilium. *Liv.* 3, 62.

:onsultu collegae. ℙ I. q. consultum. *Sall. Cat.* :2. ed. *Cort.* Senati consultus. *Plin.* 3, 20. Ve-ere consultu patrum. Ita profecto legunt *Cort.* ad *Sall.* l. l. et *Gronov.* ad *Liv.* l. c. quanquam *edd. Hard.* et *Elzev.* Plinii cum plurimis aliis *consulto* iabent. Notandum est, in *Just.* 20, 5. *extr. con-sultu Cod.* nonnullorum lectionem esse. *B. A.* [*Cf. *Drak.* ad *Liv.* l. c. cui magis arridet *consulto*, quod ponitur pro *consilio.* — Ceterum, si lubet, simi-ia conferri possunt, ap. *Cic. Att.* 4, 2. *plebisci-tus. Verr.* 2, 2, 78. peccatus.]

CONSUMMĀBĬLIS, e, adj. qui consummari pot-est. *Senec. ep.* 92. *a med.* Ratio in Diis consum-mata est, in nobis consummabilis. *Prud. Psych.* 846. seu consummabilis aevi Perficiat lux plena viros.

CONSUMMĀTĬO, onis, f. ἀνακεφαλαίωσις, in unam summam collectio. *Colum.* 2, 13. Hac consumma-tione operarum colligitur, posse agrum ducento-rum jugerum subigi duobus jugis boum, totidem-que bubulcis, et sex mediastinis. Adde *Pompon. Dig.* 21, 1, 36. et *Plin.* 4, 23, 37. Eleganter *Cel-sus* 1, 3. *sub f.* Itaque non haec, sed consumma-tio omnium nocet, *h. e.* complexus omnium simul. ℙ Item perfectio, absolutio, συντέλεσμα. *Senec. Brev. vitae* 1. Vita in maximarum rerum consum-mationem large data est, si tota bene collocaretur. *Plin. ep.* 5, 12. Ut initium novae liberalitatis es-set consummatio prioris. *Quint.* 6, 1. *extr.* Epi-logi, et perorationis nomina ipsa aperte satis osten-dunt, hanc esse consummationem orationis. *Co-lum. prooem.* 1. Ut res corporibus nostris, vitae-que utilitati maxime conveniens minime usque in hoc tempus consummationem haberet. ℙ *Consum-matio gladiatorum* ap. *Plin.* 8, 7, 7. est, cum sin-gulare virtutis specimen edunt, propter quod rude donari merentur. *Hard.* ℙ *Consummatio primipili* finis ac terminus ejus temporis, quo quis primum pilum ducens militare debuit. *Inscr.* ap. *Mur.* 799, 3. Et prope diem consummationis primipili sui de-bitum naturae persolvit. ℙ *Consummatio alvi* ap. *Plin.* 26, 8, 28. est ejus ciborum confectio, et in excrementa transmutatio. ℙ Praeterea apud rhe-tores *consummatio* (quae διαλλαγή a quodam Gorgia rhetore appellatur) est, cum plura argumenta ad unum effectum deducuntur: quam Rutilius et Cel-sus inter schemata posuerunt. *Quint.* 9, 2. *sub f.* [*Cf. *Ernest. lex. technol. lat.* s. v. *congeries.*]

CONSUMMĀTOR, oris, m. perfector. *Tertull. Adv. Marc.* 4, 22. Alter initiator veteris Testamenti, alter consummator novi.

CONSUMMĀTUS, a, um, part. a *consummo*, in unam summam redactus. *Colum.* 5, 2. Hoc sexies ducendum est: quoniam sex latera sunt, quae con-summata efficiunt duo millia trecenteni, et quadra-ginta. ℙ Item perfectus, absolutus, τέλειος, τε-τελεσμένος. [*Liv.* 28, 17. Jam Africam magnam que Carthaginem, et in suum decus nomenque ve-lut consummatam ejus belli gloriam spectabat. *Ruhnk.* tamen ad *Vellej.* 2, 29. legi vult consum-mandam.] *Colum.* 3, 9. *post med.* Duo jugera vi-nearum intra tempus biennii, ex una praecoque vite, insitione facta, consummata. *Id.* 11, 1. *ante med.* et *Senec. ep.* 72. Vir consummatae sapientiae. *Mart.* 1, 9. Consummatus Cato. *Quint. prooem.* 1. Consummata eloquentia. Et 10, 1. Consummati patroni. Et 1, 9. Opus etiam consummatis profes-soribus difficile. *Plin. ep.* 2, 7. Consummatissi-mus juvenis. [*i. e. ingenio praestanti et eruditio-ne perfecta.] *Plin. alter* 14, 4, 5. Consummatae artis exempla. *Id.* 10, 63, 83. Consummatum vi-rium robur. *Lucan.* 1, 336. et lassi Pontica regis Proelia, barbarico vix consummata veneno, *h. e.* finita morte Mithridatis, qui se ipsum veneno su-stulit. [*Curt.* 6, 10, 14. Agitant eos furiae, non cogitato modo, sed etiam consummato parricidio.] *Ulp. Dig.* 2, 15, 8. Consummato anno.

CONSUMMO, as, avi, atum, a. 1. ἀνακεφαλαιόω, in summam redigo, summam colligo: a *summa. Colum.* 3, 5. *ad f.* Is numerus consummat per to-tum jugerum seminum millia quatuor et viginti. *Vitruv.* 1, 1. Per arithmeticen sumptus aedificio-rum consummantur. ℙ Translate est perficere, absolvere, ἀποτελέω. [*Liv.* 29, 23. Ad eam rem consummandam tempusque nuptiis statuendum pro-fectus Hasdrubal. Quem l. ideo ab initio ponen-dum curavimus, quod v. *consummare* est ex iis, quae *Liv.* auctoritatem primam habent; quamquam et ap. *Ov. Fast.* 3, 166. legitur, ubi hoc v. bene revocatum dicit a *Burm.* contra *Heins. consumatur* fuentem, *Gierig.*] *Plin. ep.* 10, 48. *sub f.* Quo-quo modo consummare opera, ut inchoata sunt. *Colum.* 8, 5. Cum primum partum consummave-rint, gallinae incubare cupiunt. Et *ib. circa med.* Pulli semiformes interimuntur, antequam toti par-tibus suis consummentur. Et *ib.* 1. Quae consum-mant ruris exercendi scientiam. *Plin.* 19, 3, 15. Annuo spatio radice et caule consummantibus sese. *Senec. Herc. fur.* 1039. Consummare sacrum. *Sen. alter Ira* 3, 31. dignitatem alicujus, *h. e.* ad sum-mum apicem evehere. *Suet. Cal.* 44. Nonnullis ante paucissimos, quam consummaturi essent, dies, pri-mos pilos ademit. [*Cf. *Brem.* ad h. l.] V. CON-SUMMATIO. *Senec. ep.* 32. vitam ante mortem, *h. e.* virtute vitam, moresque perficere. *Quint.* 10, 2. *extr.* Consummare oratorem. *Plin.* 7, 43, 45. Consummare res maximas. *Inscr.* ap. *Don. cl.* 6. *n.* 62. D. Aelius D. F. Pal. Januarius *monumen-tum* . . . vivus inchoavit . . . heredes cum maceria clusum consummaver.

CONSŪMO, is, umpsi, et umsi, umptum, et um-tum, a. 3. ἀναλίσκω, δαπανάω, a *con* et *sumo*, quasi totum simul sumo, [*huc pertinere videntur ll. *Sil.* 10, 129. Consumit clypeo tela, i. e. excipit, su-stinet omnium. *Id.* 5, 642. Tela omnia solus pe-ctore consumo, i. e. excipio, ne alios feriant.] absumo, exhaurio: et primo de iis dicitur, quae ore sumuntur, comeduntur, vorantur. *Cic. N. D.* 2, 60. Agri multa ferunt, quae vel statim consu-mantur, vel mandentur condita vetustati. *Hor. Ep.* 1, 2, 27. et *Caes. B. G.* 6, 43. Consumere fruges, frumenta. *Virg. A.* 7, 125. accisis dapi-bus consumere mensas. *Cic. Rosc. Am.* 2. *ad f.* Sperat, se posse, quod adeptus est per scelus, id per luxuriam effundere atque consumere. *Id. N. D.* 1, 36. *ad f.* Ibes interficiunt, atque consu-munt angues. *Scrib. Compos.* 140. Filicis Mace-donicae contusae cum melle, quantum ipse volue-rit, consumat. *Ter. Heaut.* 3, 1, 56. Sumat, con-sumat, perdat, decretum est pati. [*Tibull.* 4, 1, 73. Nec violenta suo consumsit more Charybdis.] ℙ Hinc translate. *Val. Fl.* 1, 831. Ingenti jacet ore chaos, quod pondere fessam Materiem, lapsum-que queat consumere mundum. ℙ Est etiam uni-versim conficere, destruere, absumere. *Cic. Marc.* 4. Nihil est opere, aut manu factum, quod ali-quando non conficiat, et consumat vetustas. *Ov. Pont.* 4, 10, 5. consumitur anulus usu. *Petr. Sat.* 102. Vestes diutius vinctas ruga consumit. *Hor. Ep.* 2, 2, 97. plagis hostem consumere, *h. e.* con-ficere, interficere. [*Quint. Decl.* 18, 15. p. 361. Filium consumpsisti per flagella, per lamina.] *Caes. B. C.* 2, 14. Omnia consumuntur flamma. *Justin.* 5, 8. Cum urbem incendio consumendam censerent. *Curt.* 7, 8. Ferrum rubigo consumit. *Id.* 8, 4. Mille militum pestis consumpsit. *Vellej.* 2, 90. Hispaniae Scipiones consumpserunt, *h. e.* confecerunt, sustulerunt. *Tac. H.* 1, 42. Instans metus vocem consumpsit, *h. e.* interclusit, ademit. [*Quint. Decl.* 7, 4. p. 156. Ignoscant persuasio-nes, si facinus istud omnium illicitarum rerum consumpsit invidiam. V. *Intprr.* ad *Petr.* 33.] *Sil.* 3, 157. Donec iter liquidum volucri rapiente ca-rina Consumpsit visus. [*Id dici docet *Drakenb.* de iis, qui in altum provecti, nihil nisi undas vi-dent.] *Plin.* 2, 10, 7. Umbrae spatio consumun-tur. *Ov. Her.* 6, 163. Cum mare, cum terras con-sumpserit, aera tentet, [*i. e. cum omnes terrae marisque partes pervagatus sit. Cf. *Lucr.* 5, 618. Annua sol in quo consumit tempora cursu.] *Tac. H.* 3, 24. Ignominiam consumpsistis, *h. e.* igno-miniae pudorem, metumve abjecistis: nihil de igno-minia laboratis. [*Ejusdem generis sunt *Quint. Decl.* 18, 14. p. 361. Consumta est paterni nomi-nis religio, i. e. jacet.] *Curt.* 6, 8. Qui miseri-cordiam consumpserunt, amplius sperare non pos-sunt, *h. e.* qui id consecuti sunt repetitis sceleri-bus, ut eorum misereri quis amplius non possit. [*Cf. *Quint. Decl.* 7, 11. p. 163. Gratiam confes-sionis ante tormenta consumpsi.] *Sall. fragm. in ep. Pompeji ad senat.* Spes meas consumpsi. Et *ib.* Consumpsi fidem. [*Similis perdendi notio inesse videtur locis *Quint. Decl.* 2, 8. p. 45. Pro quo bene consumuntur oculi? Adde *Eund.* 10, 9. p. 221. et 2, 3. p. 41. In cujus salutem faciem vultusque consumsit. ℙ Hinc *consumi* res dicuntur, quae esse existere desinunt, quae finiuntur. *Quint. Decl.* 5, 13. p. 116. Interim nihil aliud estis, quam fra-tres, quam liberi mei, duo captivi, ambo miseri, et diversitas vestra de calamitatum societate con-sumpta est. *Sil.* 8, 47. Consumitur ira Fortunae. V. et in *Consumptus.*] ℙ Consumi morbo, siti, senio, moerore, inedia, etc. ap. *Nep. Reg.* 2., *Hirt. B. G.* 8, 41. *extr.*, *Liv.* 40, 54. et *Cic. Fam.* 16, 10. est vel omnino perire, vel valde confici, debilitari. ℙ Consumi aevo, ap. *Virg. Ecl.* 10, 43. est aetatem peragere, vitam transigere. ℙ *Consumere* absolute pro interficere, non est inusi-tatum. [*Hor. Sat.* 1, 9, 33. Garrulus hunc quan-do consumet cumque.] *Justin.* 12, 5. Aut con-sumpturus milites eos, aut in ultimis terris in co-lonias distributurus. *Paul. Sentent.* 5, 17. Sane qui ad gladium dantur, intra annum consumendi sunt. *Ulp. Dig.* 48, 19, 3. Praegnantis mulieris consumendae damnatae poena differtur. *Hirt. B. Afr.* 94. Ferro inter se depugnant: atque firmior im-becilliorem facile ferro consumpsit. [*Cf. *Tzschuck. ind.* ad *Eutrop.* s. h. v.] ℙ Saepe significat insu-mere, impendere, collocare, ponere. [*Erat haec secundo loco ponenda significatio.] *Jabolen. Dig.* 35, 1, 39. *extr.* Consumere pecuniam in monumentum. *Nep. Tim.* 1. In Samo oppugnanda Athenienses mille et ducenta talenta consumserant. *Id. Epam.* 2. Plurimum studii consumere in aliqua re. *Cic. Fin.* 1, 1. Consumere operam in Graecis legendis. *Id. Or.* 1, 55. Multum operae et laboris consumere in re aliqua. *Id. Att.* 16, 2. Populus R. manus suas non in defendenda republ., sed in plaudendo consumit. *Id. Planc.* 30. Omne suum studium in alicujus honorem consumere. *Id. Phil.* 13, 11. In lustris, popinis, alea, vino tempus aetatis omne consumere. [*Cf. *Tibull.* 1, 9, 63.] *Cic. Univ.* 1. Primum tempus salutationibus, reliquum percun-ctatione consumere. *Id. Or.* 1, 13. Disserere de re aliqua consumendi otii causa. *Id. Att.* 1, 18. Tantum requietis habeo, quantum cum uxore, et filiola, et mellito Cicerone consumitur. *Virg. G.* 3, 178. tota in dulces consumunt ubera natos. *Propert.* 4, 6, 55. Consumit pondus pharetrae in arcus, *h. e.* sagittas arcui imponit, et jacit omnes. *Stat. Th.* 8, 577. Leo tenera famem consumit in agna; et *ib.* 1, 323. longo consumit gaudia voto, *h. e.* corrumpit, amittit gaudia spe dilata regnan-di. [*Pertinent* ambo ex *Stat.* allati loci ad §. 3.] *Auct. ad Her.* 1, 3. Inventio in sex partes orationis consumitur, in exordium, narrationem, etc. *h. e.* dividitur, et distribuitur omnis in sex omnino partes. *Id. ib.* 3, 2. Dolus consumitur in pecunia, pollicita-tione, dissimulatione, maturatione, mentione etc. *Ter. Andr.* 1, 1, 133. Simul sceleratus Davus si quid consilî Habet, ut consumat nunc, cum nihil obsint doli, *h. e.* omnia consilia et fraudes exse-rat, et adhibeat, nihilque intentatum relinquat. [*Cf. *Ruhnk.* ad h. l. et quem laudat *Burm.* ad *Petr.* 34.] *Sall. Jug.* 27. *extr.* Multam orationem consumere, *h. e.* habere, multa verba facere. *Cic. Or.* 3, 26. Actionem consumere et exhaurire. [*i. e. ita omnem gestus vim in pronuntiandam aliquam sententiam impendere, ut fieri ultra nequeat. Cf. c. his *Quint. Instit.* 4, 2. p. 348. Non ut consu-mantur affectus, sed ut tamen velut primis lineis designantur.] Hyperbolice *Stat. Ach.* 1, 446. ipsum jam puppibus aequor Deficit, et totos consumunt carbasa ventos, *h. e.* tot sunt vela navium, ut omnes ventos excipiant, et velut consumant. [*No-tandus etiam locus *Quint. Inst.* 9, 4. p. 864. Qui se totum in hac cura consumpserit, i. e. qui se totum huic curae dederit. Eodem sensu *Hor. Sat.* 2, 4, 48. In re una consumere curam.] ℙ *Con-sumere supplicia in aliquo* est adhibere, sumere de aliquo supplicia. *Auct. ad Her.* 4, 8. In iis, qui ingenuum violassent, matremfamilias constupras-sent, maxima supplicia majores nostri consumpse-runt. ℙ Apud JCtos *consumere optionem* dicitur is, qui cum facultatem eligendi haberet, ea plene usus est, ita ut amplius optionem non habeat. *Ulp. Dig.* 33, 5, 2. et 3. Similiter *consumi actio* dicitur, cum amplius locum non habet. *Id. ib.* 50, 17, 172. Concurrentes actiones alia aliam consumit. Adde *ib.* 47, 1, 2. ℙ Videtur etiam aliquando poni pro simplici sumo, assumo, capio. *Tryphon. Dig.* 26, 7, 53. Hic sibi non consumpsit (*pecu-niam mutuam*), nec quasi sua pecunia licenter ab-utitur. *Ulp. ib.* 41, 1, 33. *extr.* Ex persona de-functi vires consumit. Al. hic leg. *assumit.* ℙ In illo *Statii* de Achille fictae virginis personam abjiciente, *Achill.* 2, 204. Jam clypeus, brevior-que manu consumitur hasta (Mira fides!) thacum-que humeris excedere visus, etc., latet valde poe-tica sententia. Significat enim, Achillem depositis subito puellaribus vestibus, adeo exstitisse majo-rem seipso, ut hasta sumpta quasi brevior fieri visa sit, et velut in ejus manu consumi. Simile est illud ejusdem *Theb.* 10, 813. viden' ut jugulo consumpserit ensem? *h. e.* totum receperit, texerit-que. Adde *ib.* 12, 745. Sic *Manil.* 5. de ingenti marina bellua, 584. vastis urgent immensi torqui-bus orbes, Tergaque consumunt pelagus, *h. e.* sub se tenent, et abscondunt. *Stat. Silv.* 4, 2, 4. de Homero. Aequore qui multo reducem consumpsit Ulyssem, *h. e.* omnes res gestas Ulyssis, errores-que, usque dum perveniret in patriam, versibus persecutus est. ℙ [Part. *Consumens* ap. *Lucret.* 1, 226. aetas consumens materiem omnem. *F.*] ℙ *Consumpsti* pro *consumpsisti* est *Prop.* 1, 3, 37. et *consumpse* pro *consumpsisse* utitur *Lucr.* 1, 233.

CONSUMPTĬO et Consumtio, onis, f. ἀνάλωσις, κατανάλωσις, actus consumendi. *Cic. Univ.* 6. de mundo: Ita se ipse consumptione et senio alebat sui: cum ipse per se, et a se et pateretur, et fa-ceret omnia. ℙ Item perfectio. *Auct. ad Her.* 4, 22. *extr.* Haec non videntur reperiri posse sine elaboratione, et consumptione operae.

CONSUMPTOR vel Consumtor, oris, m. ἀναλω-τής, qui consumit, confector. *Cic. N. D.* 2, 15. Hic noster ignis confector est et consumptor om-nium. *Senec. Excerpt. controv.* 3, 1. Veterani con-sumptores, *scil.* patrimonii.

[CONSUMPTRIX, icis, f. quae consumit. *Strab. Gall.* 2, 1. Bruma senectutis vernacula, totius anni Venter, et amplifluі consumptrix saeva laboris.

CONSUMPTUS vel Consumtus, a, um, part. a *consumo*, καταναλωθείς, absumptus, confectus. *Prop.* 2, 13, 9. ubi consumpto restabit munere pauper. [*i. e. perditis, quas munus suppeditavit, divitiis.] *Cic. Off.* 2, 5. Belluarum impetu quaedam homi-num genera consumpta, *h. e.* interfecta, deleta. *Vellej.* 2, 52. *extr.* Consumptus acie. *Tibull.* 1, 3, 55. immiti consumptus morte Tibullus. *Petr. Sat.* 23. Consumptis versibus suis, *h. e.* finitis, per-

actis. [*Quint. Decl. 4, 14. p. 96. Haec credo mox admirationem consumta novitate, (i. e. abjecta horroris injiciendi vi) meruisse.] *Caes. B. G.* 7, 21. Tantus exercitus fame paene consumptus. Et *ib.* 5, 9. *extr.* Magna pars diei consumpta. Et *ib.* 7, 77. Frumentum omne consumptum. *Tac. H.* 1, 2. Consumpta incendio delubra. *Cic. Agr.* 1, 4. Aurum in monumento consumptum. *Id. Univ.* 6. Detractio confecti et consumpti cibi. *Virg. A.* 2, 795. Consumpta nox. [*Ov. Am. 2, 10, 27. Lascivae consumto tempore noctis, i. e. finito, transacto.] *Mart.* 10, 59. Pagina consumpta uno lemmate. *Senec. Herc. Oet.* 1083. Consumptas iterum Deae Supplent Eurydices colos. *Cic. Fam.* 16, 10. Inedia, et purgationibus, et vi ipsius morbi consumptus es, *h. e.* valde imbecillis factus, fractus, confectus. [*Quint. Decl. 7, 10. p. 161. Quid mihi cum vulneribus, quid cum cruore consumptae, et jam paene abeuntis animae?]

CONSŬO, is, ui, ūtum, a. 3. συῤῥάπτω, idem quod suo, vel simul suo. *Varr. L. L.* 8, 47. Si quis tunicam in usu ita consuit, ut, etc, *Apic.* 7, 8. Lumbuli aperiuntur in duas partes, deinde revolvuntur assi, et consuuntur. Adde *ib.* 2. et 8. 7. ℙ Consuere alicui os, vetare ne loquatur, silentium indicere. *Senec. ep.* 47. At illi (*servi*) quibus non tantum coram dominis, sed cum ipsis erat sermo, quorum os non consuebatur, parati erant pro domino porrigere cervicem. ℙ Catachresis est quaedam in illo *Plin.* 35, 2, 2. Pinacothecas veteribus tabulis consuunt, *h. e.* complent, exornantque.

CONSUPPLĬCATRIX, icis, f. quae supplicat una cum alio. *Inscr.* ap. *Fabrett. c.* 4. *n.* 527. Paul. Toutia M F. et consupplicatrices, etc. Verum neque constanter ab omnibus ita legitur: neque vox ipsa est ejusmodi, quae sine scrupulo adhiberi Latine possit. [Hanc vocem improbat, ut fidei sublestae, etiam *Marin. Frat. Arv.* p. 627., ubi aliam affert *Inscr.* in qua idem *Fabrett. c.* 7. *n.* 385. perperam legit *consupplicatrices. F.*]

CONSURGO, is, urrexi, urrectum, n. 3. συνανίστημι, idem quod surgo, vel simul surgo, assurgo, erigor. [*Propria est significatio *simul surgendi. Liv.* 38, 57. Senatum eo die forte coenantem in Capitolio, consurrexisse et petiisse, ut, etc.] *Cic. Senect.* 18. Consurrexisse omnes, et senem illum sessum recepisse. *Virg. A.* 10, 299. socii consurgere tonsis, Spumantesque rates arvis inferre Latinis. *Id. ib.* 7, 530. Mare imo consurgit ad aethera fundo. Et *ib.* 9, 749. sublatum alte consurgit in ensem. *Ov. Met.* 7, 344. Consurgere toro. *Caes. B. C.* 3, 37. Subito illi ex insidiis consurrexerunt. *Plin. Pan.* 54. Consurgere in venerationem alicujus. [*Hinc de oratoribus ad dicendum progredientibus. *Suet. Rhet.* 6. Et calore demum provectus consurgere ac perorare solitus. Adde *Liv.* 45, 7. — Solenne vocabulum est de Triariis ad pugnam assurgentibus, opp. *considere. Liv.* 8, 8. Triarii sub vexillis considebant; et mox: Triarii consurgentes. Et 10. Tum consul triariis, consurgite nunc, inquit, integri adversus fessos; et alibi saepissime. Hinc de eo, qui in pugna singulari turbatus impetu facto ad invadendum adversarium iterum consistit. *Liv.* 8, 7. Et quum infestis cuspidibus concurrissent, Manlii cuspis super galeam hostis, Metii trans cervicem equi elapsa est. Circumactis deinde equis, quum prior ad iterandum ictum Manlius consurrexisset. Item de aegreto. *Lucr.* 3, 503. Tum, quasi vacillans, primum consurgit, et omneis Paulatim redit in sensus, animamque receptat.] ℙ Universim dicuntur *consurgere*, quae attolluntur. *Virg. A.* 681. Consurgunt geminae quercus, intonsaque coelo Attollunt capita. *Tibull.* 4, 1, 151. presso tellus consurgit aratro. [*Scil. in sulcos, qui suscitari dicuntur *Virg. G.* 1, 97.] *Colum.* 7, 9. *ad f.* Haras ita fabricare, ut limen earum in tantam altitudinem consurgat, quantum, etc. *Plin. ep.* 5, 6. Villa leniter, et sensim clivo fallente consurgit. *Val. Flacc.* 1, 499. tantamque operis consurgere molem. Et 5, 155. In gelidas consurgens Caucasus Arctos. *Virg. A.* 5, 120. terno consurgunt ordine remi, *h. e.* alius super alium dispositi sunt: non tamen ad perpendiculum, sed oblique. *Val. Flacc.* 1, 625. et *Virg. A.* 5, 19. vespere ab atro Consurgunt venti. *Plin.* 2, 43, 44. Venti e terra consurgunt. ℙ Translate. *Liv.* 33, 19. *a med.* Hispania quoque magno tumultu ad bellum consurrexit. *Suet. Caes.* 9. Consurgere ad res novas, *h. e.* seditionem movere. *Virg. A.* 10, 90. in arma. *Id. ib.* 8, 637. subitoque novum consurgere bellum Romulidis. *Val. Flacc.* 1, 673. Consurgere in iras truces. Et *ib.* 75. Fama consurgit. *Plin.* 8, 16, 17. Leo tota vi consurgit in poenam. *Justin.* 12, 15. Consurgere in aemulationem. *Ov. Trist.* 4, 3, 71. in curam tuendi alicujus, *h. e.* excitari, accingi ad tuendum. *Id. Pont.* 3, 3, 31. carmine Maeonio, *h. e.* stilo gravi, et Homerici simili carmina facere. ℙ *Consurgere* absolute, pro consurgere ad bellum. *Lucan.* 1, 692. Consurgunt iterum partes, *h. e.* factiones civiles. [*Nostr. *Aufstehen.*] ℙ Passive impersonaliter. *Caes. B. G.* 5, 30. Consurgitur ex concilio. *Phaedr.* 5, 7. In plausus consurrectum est.

CONSURRECTĬO, onis, f. actus consurgendi. *Cic. Har. resp.* 1. Quem cum egredientem insequi coepissem, cepi equidem fructum maximum et ex consurrectione omnium vestrum, et ex comitatu publicanorum. *Id. Att.* 1, 16. Credo te ex acclamatione Clodii advocatorum audisse, quae consurrectio judicum facta sit, ut me circumsteterint, etc. Utroque loco significatur, cum plures in senatu, vel in consilio in unius sententiam ibant, aut se ad ei favendum paratos ostendebant.

CONSUS, i, m. Κόνσος vel Κῶνσος, Deus consiliorum secretorum, ut *Ascon.* docet *in Verr.* 1, 10., hoc est qui salutaria et fida consilia suggerit cogitationibus hominum, ut explicat *Arnob.* 3, 113. Dictus est vel ab obsoleto *conso, is*, pro *consulo*; vel quasi *cossus*, seu *coassus*, a *con* et *sum*, quod simul adsit, et faveat hominibus cogitantibus; vel a *consum* pro *conditum*, quia fuit idem cum Neptuno equestri (uti docent *Ascon. ib.*, *Tertull. Spectac.* 5. et *Serv. mox citand.*, et colligitur ex *Liv.* 1, 9.) Neptunus autem, ut ait *Ascon. ib.*, est laticum rex, et rerum conditarum: ideoque ei Deo ara in Circo sub terra dedicata erat, quae non detegebatur, nisi Consualibus, quando sacra illi fiebant. Quo significabatur, consilia, praesertim majoris momenti, tecta esse oportere, uti *Servius* docet ad *Virg. A.* 8, 635. et 636. Eam aram scribit *Tertull. l. c.* se vivo defossam fuisse in Circo ad primas metas cum inscriptione hujusmodi: *Consus consilio, Mars duello, Lares Comitio potentes.* Alia *Inscr.* ap. *Reines. cl.* 1. *n.* 154. Conso Neptuno, atque Hecatae. Adde *Auson. epigr.* 69. ℙ Fortasse hujus appellationis causa fuit, quod Conso equi sacri fuerant: hinc *Virg. G.* 1, 12. cui prima frementem Fudit equum magno tellus percussa tridente. Graece vero κόω est moveo, impello, cavo: inde est *cossus* vermis arbores rodens, de quo V. COSSUS. ℙ Huic Deo ludos fecit Romulus, quando consilium iniit rapiendarum Sabinarum, ut tegeretur illa deliberatio, et succederet, ut est ap. *Serv. l. c.* ℙ Quidam putarunt, non sola Consualia, sed omnes Circenses ludos, et spectacula ei sacra fuisse. ℙ Alia huc pertinentia V. in CONSUALIA. [*Conf. *Gierig. ind. rer.* ad *Ov. Fast.*]

CONSŬSURRO, as, a. 1. idem quod susurro, vel simul cum alio susurro, συμψιθυρίζω. *Ter. Heaut.* 3, 1, 64. Syrus cum illo vestro consusurrat: conferunt consilia, etc. [*Praeferenda videtur omnium fere antiqq. librorum lectio *consusurrant.* Cf. *Ruhnk.* ad h. l. et quem laudat *Bentl.* qui in textum recepit.]

CONSŪTĪLIS, e, adj. ῥαπτὸς, κατάῤῥαφος, suendo conjunctus, compactus. *Cassiod. Variar. ep.* 5, 42. Consutili crate praecinctus, munitior redditur fragilitate cannarum.

CONSŪTŪRĂ, ae, f. sutoria ars. *Suet. Vit.* 2. Prodiderunt eundem sutorem veteramentarium: cujus filius sectionibus, et consuturis uberius compendium nactus, etc. Al. rectius leg. *cognituris*, quod hae cum sectionibus magis cohaerent. V. COGNITURA. [*V. *Brem.* ad h. l.]

CONSŪTUS, a, um, part. a *consuo*, κατάῤῥαφος, sutura conjunctus. *Pl. Stich.* 2, 3, 54. Babylonica peristromata, consutaque tapetia. Al. rectius leg. conchyliata tapetia. Translate *Id. Amph.* 1, 1, 211. *Mer.* Advenisti, audaciae columen, consutis dolis. *So.* Immo equidem tunicis consutis huc advenio, non dolis. *Consuti doli* in quodam Graeco epigr. dicuntur δολοῤῥαφία: et *sutelae* ap. *Fest.* sunt dolosae astutiae. At *consutae tunicae* Sosiae sunt resarciendo refectae. ℙ [*Consutum, i*, n. substantive. *Cajus. Instit.* 3. (ed. iterum *J. F. L. Goesch.*) §. 192. Qui furtum quaerere velit, nudus quaerat, linteo cinctus. Quid sit autem linteum, quaesitum est, sed verius est, consuti genus esse, quo necessariae partes tegerentur. *F.* et *B. A.*]

CONTĂBĔFĂCĬO, acis, a. 3. μαραίνω, tabe corrumpo, labefacio. *Pl. Pseud.* 1, 1, 19. Me miseria, et cura contabefacit.

CONTĂBESCO, is, tabui, n. 3. μαραίνομαι, idem quod tabesco, tabe liquesco, consumor, corrumpor. *Pl. Merc.* 1, 2, 91. Edepol cor miserum meum! quod guttatim contabescit, quasi in aquam indideris salem. *Cic. Tusc.* 3, 31. Artemisia, quamdiu vixit, vixit in luctu, eodemque etiam confecta contabuit. *Auct. ad Her.* 4, 15. O perfidiosae Fregellae! quam facile scelere vestro contabuistis! ℙ *Part. *Contabescens* ap. *Vulg.* 2. *Sam.* 13, 20. *B. A.*

CONTĂBŬLĀTĬO, onis, f. γόμφωμα, σανίδωσις, tabulatio, tabulatum. *Caes. B. C.* 2, 9. Altitudo turris perducta ad contabulationem. *et paulo post.* Contabulationem lateribus consternere. ℙ Apud *Appul. Flor. n.* 18. *Contabulatio proscenii* est ipsum proscenium tabulis coagmentatis compositum. ℙ *Id. Met.* 11. *post in.* ad vestium rugas, et plexus significandos *contabulatione* usus est. Nam sicut contabulationibus aedes attollitur, ita sinuosis plexibus vestis eminet, et intumescit. Ita quidam interpretes. Alii male leg. *contubulatione*, ut easdem rugas oblongas, et teretes in modum tubuli significet. Ad priorem lectionem facit, quod *Tertull. Pall.* 1. et 5. has easdem rugas *tabulatum*, et *tabulas* appellat.

CONTĂBŬLĀTUS, a, um, part. a *contabulo*, σανιδωθεὶς, tabulato constratus. *Liv.* 24, 34. Turres contabulatae. *Ammian.* 27, 5. Ponte contabulato supra navium foros, flumen est transgressus. *Curt.* 5, 7. Contabulatum mare molibus, *h. e.* contectum navibus et ponte. Significat trajectionem Xerxis per Hellespontum, strato navibus ponte.

CONTĂBULO, as, avi, atum, a. 1. σανιδόω, compactis tabulis consterno, tabulatum facio. *Caes. B. G.* 5, 39. Turres contabulantur: pinnae, loricaeque ex cratibus attexuntur. *Plin.* 36, 25, 62. Pavimentum quernis axibus contabulare. *Id.* 15, 16, 18. Contabulare pomaria, *h. e.* coagmentatis tabulis munire. *Suet. Cal.* 19. Xerxes Hellespontum contabulavit, *h. e.* ponte navibus juncto contexit. *Caes. B. G.* 7, 22. Totum murum ex omni parte turribus contabulaverant, atque has coriis intexerant, *h. e.* murum turribus contabulatis instruxerant.

CONTĂBUNDUS, a, um, adj. cunctabundus, tarde incedens. *Appul. Met.* 11. Nec tamen inclementi me cursu proripui, sed placido ac prorsus humano gradu contabundus sensim irrepo. *Id. Flor. n.* 2. Paulisper contabundo volatu. ℙ Videtur etiam idem significare, quod rimabundus, studiose perscrutans, tanquam sit a *contor, aris*, et *contus*. *Id. Met.* 8. Bellua, quem primum insiliat, contabunda rimatur.

CONTACTUS, a, um, part. a *contingo*, ἁφθεὶς, tactus. *Plin.* 11, 37, 75. Ahena contacta felle nigrescunt. *Id.* 36, 7, 11. Contactus radiis solis. *Id.* 34, 14, 41. Ferrum contactum sanguine rubiginem trahit. *Id.* 11, 53, 115. Contacta alitu ursi nulla fera attingit. *Cels.* 2, 24. Cibi contacti sale modico. ℙ Translate. *Prop.* 1, 1, 1. Cynthia prima suis miserum me cepit ocellis Contactum nullis ante cupidinibus. *Liv.* 29, 8. *extr.* Eadem illa pecunia omnibus contactis ea violatione templi furorem objecit, *h. e.* omnibus, qui ejus violationis participes fuerant, et sceleris contagione infecti. *Id.* 21, 48. Contactos eo scelere, velut injecta rabie, ad arma ituros. *Id.* 4, 9. Velut contacta civitas rabie duorum juvenum. *Id.* 31, 8. *extr.* Multae in Italia contactae gentes Punici belli societate. Et 6, 28. Dies contactus religione, *h. e.* dies Alliensis pugnae. *Petr. Sat.* 128. veneficio. *Senec. Herc. Oet.* 737. tabe. ℙ *Contactus fulmine* est afflatus, ictus. Translate. *Ov. Her.* 4, 49. Aut quas semideae Dryades, Faunique bicornes Numine contactas attonuere suo. *Id. Trist.* 3, 4, 78. Contactus sorte adversa. ℙ Absolute pro contaminato. *Senec. Hippol.* 714. Ne contactus ensis deserat castum latus.

CONTACTUS, us, m. ἁφὴ, ψηλαφία, ἅψις, actus contingendi, tactus. *Virg. A.* 3, 227. *de Harpyiis.* Diripiuntque dapes, contactuque omnia foedant. *Ov. Met.* 7, 239. refugitque viriles Contactus. *Colum.* 11, 3. *post med.* Contactu mulieris languescunt incrementa virentium. *Plin.* 8, 15, 16. Contactus fimi sequentes, ut ignis aliquis, amburit. *Id.* 7, 15, 13. Bitumen ad omnem contactum adhaerens. *Id.* 33, 7, 40. Solis atque lunae contactus minio inimicus. ℙ Item contagio. *Liv.* 4, 30. Vulgati contactu in homines morbi. *Tac. A.* 6, 7. Plures infecti quasi valetudine et contacta. ℙ Translate. *Id. H.* 1, 11. *ad f.* Provinciae in favorem aut odium contactu valentiorum agebantur. Et *ib.* 2, 60. Ceterae legiones contactu bellum meditabantur. Et *Ann.* 1, 43. *extr.* Discedere a contactu, i. e. a partibus seditionis.

CONTĀGES, is, f. contactus, contagio. *Lucr.* 4, 335. *de arquatis.* Multaque sunt oculis in eorum denique mixta, Quae contage sua palloribus omnia pingant. *Id.* 3, 735. Et mala multa animus contage fungitur ejus, *scilicet.* corporis, *h. e.* vitia multa contrahit animus ex conjunctione et contagione corporis. Quidam leg. *contagi*, ut versui consulant: quemadmodum *parti* dictum est ab eodem 5, 512. pro *parte*, et *colli* pro *colle*, 2, 317. etc. *Id.* 6, 279. ipse sua nam Mobilitate calescit, et e contagibus ignis, *h. e.* ex contactibus particularum ignearum.

CONTĀGĬO, onis, f. ἐπαφὴ, ἀνάχρωσις, conjunctio, cohaerentia plurium rerum sese invicem tangentium: a *con*, et obsoleto *tago* pro *tango*: tum in bonam, tum in malam partem. [*Cic. N. D.* 2, 55. Contagione pulmonum calescit spiritus.] *Cic. Div.* 2, 43. *extr.* Quae potest igitur contagio ex infinito paene intervallo pertinere ad lunam? *Id. Fat.* 3. Naturae contagio valet. [*Oppon. casui fortuito, et fato absoluto causis et caeco.] *Cato R. R.* 132. Urna vini Jovi caste. Profanato sine contagione, *h. e.* non tangendo vinum, quod offers, seu profanas. ℙ Saepe dicitur de iis rebus quarum contactus aliis nocet. *Colum.* 7, 6. *post med.* Pusula nisi compescitur intra primam pecudem, universum gregem contagione prosternit. *Plin.* 14, 21, 27. Doliis etiam intervalla dari, ne inter sese vitia serpant, contagione vini semper ocissima. *Id.* 26, 1, 3. Quidam ex Asia lichenarum contagionem importavit. ℙ Translate in malam

rtem accipitur pro communicatione et societate i malae. *Pl. Amph. prol.* 31. Contagione mei itris metuo malum, *h. e.* ob communionem sanuinis. *Cic. Div.* 1, 30. Cum est somno sevocas animus a societate et a contagione corporis. i. e. influxu, vi corporis in animum. Adde *Eund. 'usc.* 1, 30.] *Id. Mur.* 37. Latius patet illius celeris contagio, quam quisquam putat: ad plures ertinet. *Id. Cluent.* 68. Fugere contagionem aspetus alicujus rei. *Id. Dom.* 41. Contaminare se liqua contagione praedae, societatis, emptionis. *d. Att.* 1, 16. Contagio turpitudinis. *Id. Verr.* , 5, 71. Illi, ad quos conscientiae contagio perinebit. *Id. ib.* 3. servilis belli. [**Id. Sull.* 2. congio sceleris quaedam, i. e. societas et communio. *'f. Liv.* 9, 1. Ne quid ex contagione noxae remaeat penes nos. *Id. ib.* 34. Contagio criminis. 28, 3. Furoris.] *Liv.* absolute eod. sensu, 10, 18. 'usci fere omnes conciverant bellum: traxerat congio proximos Umbriae populos. *Sall. Cat.* 10. *xtr.* Post ubi contagio, quasi pestilentia, invait, *h. e.* prava morum mutatio ex mutua imitatioe malorum civium. ¶ In plur. num. *Cic. Off.* , 23. Non solum ipsa respubl. cecidit, sed etiam eliquam Graeciam evertit contagionibus malorum.

[CONTĀGĬŌSUS, a, um, adj. quod contagium ffert, vel tactu acquiritur. *Veg. Vet.* 1, 14. Haec assio licet contagiosa sit. *Id. ib.* 3, 71. Scabies ontagiosa est, et transit in plures. *F.*]

CONTĀGĬUM, ii, n. idem quod *contagio*: nisi uod magis apta vox carmini, et frequentius a poeis usurpata. A *Gell.* 12, 9. enumeratur inter voabula ancipitia, seu media, ut sunt *valetudo*, *veenum* etc. Pro contactu, conjunctione, vicinitate. *'lin.* 2, 20, 18. Contagium nimii humoris ex superiori circulo, atque ardoris ex subjecto per hunc nodum, egerit. *Lucr.* 3, 345. corporis atque aniai Mutua vitales discunt contagia motus. *Mart.* 1, 47. Cum sic feminei generis contagia vitet. Adde *Arnob.* 7, 234. ¶ Pro contactu inficiente, t nocente, seu pro morbo, qui ex contactu conrahitur. *Plin.* 23, 8, 80. Folia laurus pestileniae contagia prohibent. *Virg. Ecl.* 1, 51. Nec nale vicini pecoris contagia laedent. *Curt.* 9, 10. Contagium morbi etiam in alios vulgatum est. ¶ Translate. *Hor. Ep.* 1, 12, 14. Contagia lucri. *Flor.* 1, 15. Sabini quodam contagio belli se Latinis adjunxerant. *Id.* 3, 14. Mancinianae deditiois contagium timens. *Ov. Trist.* 3, 8, 25. vitiant artus aegrae contagia mentis. *Lucan.* 3, 322. Contagia scelerum. ¶ *Festus* docet *contagionem* direndum esse, non *contagium*. *Marius* quoque *Vicorin.* 1, 2469. tradit, *contagio* scriptum esse apud omnes fere veteres, et poetarum licentiam primo fecisse *contagia*, postea dici coepisse etiam in singulari *contagium*. Contra *Charis.* 1, 54. scribit, *contagium* veteres magis usurpasse, quam *contagioem*: si modo hoc in loco mendum aliquod non latet. Ego scriptorum probatorum usum sequens, grammaticos homines nihil moror.

CONTĀMEN, inis, n. idem quod contaminatio. *Tertull. carm. adv. Marc.* 1, 1. Femineos usus vulgi contamine mixtos Illicitos. Adde *carm.* 4, 4. et *carm.* 5, 1. *Capell.* 1, 5. Jam primum quippe Mercurius offensus contamine monendorum, dedignatur augur Pythius nuncupari.

CONTĀMĬNĀBĬLIS, e, adj. qui contaminari potest. *Tertull. adv. Marc.* 4, 20. *ad f.* Prophetam, quem contaminabilem pro humana substantia sciret.

CONTĀMĬNĀTĬO, onis, f. actus contaminandi, pollutio; ἀλίσγημα, μολυσμὸς, μίασμα. Translate. *Ulp. Dig.* 48, 5, 2. Qui patitur uxorem suam delinquere, quique contaminatione non indignatur etc. *Arnob.* 5, 168. Expositionis contaminatione pollui. ¶ Item vitium, morbus, corruptio. *Jul Obsequ. de prodig.* 89. Quod (*pisces*) Liparenses avidius epulis appetentes, contaminatione ventris consumpti. Δυσεντερίαν fortasse intelligit.

CONTĀMĬNĀTOR, oris, m. μιαίνων, qui contaminat. *Lampr. Alex. Sev.* 6. *de Elag.* Contaminator honorum jure punitus est. *Tertull. Pudic.* 13. Paterni tori contaminator.

CONTĀMĬNĀTUS, a, um, part. a *contamino*, μιανθεὶς, μιαρὸς, pollutus, foedatus. *Cic. Top.* 18. Ut anteponantur integra contaminatis, jucunda minus jucundis etc. *Id. Pis.* 9. Collegae tui contaminatum spiritum pertimescerem. ¶ Translate. *Caes. B. G.* 7, 43. Contaminati facinore. *Cic. Phil.* 12, 7. Quos nondum tot parricidiis contaminatos vix ferebamus. *Id. Div. Verr.* 22. Judicia corrupta et contaminata vitio paucorum. Ubi *Ascon.* Corrupta judicia sunt in iis, qui acceperunt pecuniam: contaminata in iis, qui offensione ordinis infamantur. *Suet. Vit.* 4. Probris omnibus contaminatus. *Cic. Dom.* 9. Homo post homines natos turpissimus, sceleratissimus, contaminatissimus. *Liv.* 4, 4. Partem civitatis, velut contaminatam, indignam connubio haberi. [**Suet. Vesp.* 9. Contaminatos veteri negligentia ordines purgavit.] *Gell.* 2, 6. *sub f.* Verbum contaminatum multo assiduoque usu. [*Maxime de impudicitia et libidine. *Suet. Caes.* 49. Florem aetatis contaminatum. *Ner.* 29. Contaminatis paene omnibus membris. Et al.]

CONTĀMĬNO, as, avi, atum, a. 1. μιαίνω, μολύνω, ἀλισγέω, foedo, commaculo, polluo, corrumpo: ex *con*, et obsoleto *tamino*, inquit *Voss.* in *Etym.* ipsum autem *tamino* ab Hebraea origine deducit. *Donat.* ad *Ter. Andr. prol.* 16. docet, proprie significare, manibus luto plenis aliquid attingere. Hinc alii deducunt ab obsoleto *tago* pro *tango*. Ab eo fiat *tagimen*, per syncopen *tamen*, h. e. tactus: inde *tamino* etc., quod maxime probandum. [*V. *Döderl.* 2, 54.] *Cic. Cat.* 1, 12. Contaminare se sanguine. *Suet. Ner.* 56. Deam Syriam urina contaminavit. *Mart.* 1, 54. Sic interpositus villo contaminat uncto Urbica Lingonicus Tyrianthina bardocucullus. *Paul. Dig.* 47, 11, 1. Aquas spurcare, fistulas, lacus contaminare. ¶ Translate. *Ter. l. c.* Contaminare fabulas, *h. e.* ex multis unam facere, ut *Donat.* explicat: quod est omnes corrumpere. [*V. *Ruhnk.* ad h. l.] *Cic. Rosc. Am.* 40. Fingi maleficium nullum potest, quo iste se non contaminarit. *Senec. Oedip.* 389. Contaminare manus caede. *Id. Hippol.* 690. se stupro. *Auct. B. Hisp.* 16. hospitium scelere. *Cic. Sull.* 16. veritatem patefactam aliquo mendacio. *Id. Dom.* 41. se aliqua contagione praedae, societatis etc. *Id. Har. resp.* 16. *sub f.* scelere tanto nomen populi R. *Auct. ad Her.* 2, 3. Quamplurimis vitiis personam rei, *h. e.* ostendere contaminatam esse. *Liv.* 4, 1. Connubio plebis contaminari sanguinem suum, patres rebantur. *Petr. Sat.* 108. Contaminare ingenuos, *scil.* servilibus notis facies eorum corrumpere. *Suet. Dom.* 8. religionem Deorum. *Ter. Eun.* 3, 5, 4. gaudium aegritudine aliqua.

*CONTANTER, adv. i. q. cunctanter. *Appul. Met.* 4. p. in. p. 143, 21. Dum contanter adcedo etc. *B. A.*

CONTĀRĬI, orum, m. plur. In duab. *Inscr.* ap. *Grut.* 40, 2. et 3. videntur esse milites conto armati, quos κοντοφόρους Graeci, *Veg.* vero *Mil.* 3, 6. *ad f.* appellat *contatos*: qui speciale militum genus constituebant, ut hastati, sagittarii etc. *Turneb. Adversar.* 15, 21. legit etiam ap. *Capitol. Max.* 10., ubi alii leg. *contrarii.*

CONTĀTĬO, onis, f. idem quod cunctatio, timiditas, dubietas. *Appul. Met.* 3. Omnis contatio, ignavia omnis facessat e pectore. Et *ib.* 7. Nec mora, nec contatio, sed calculis omnibus ducatum ei deferunt. *Plin.* 28, 13, 57. Emi lienem vituli, quanti indicatus sit, jubent magi, nulla pretii contatione.

CONTĀTUS, a, um, adj. conto armatus. V. CONTARII. ¶ Item cunctatus, tardus. *Appul. Flor. n.* 18. Quanto videor plura apud vos habere ad commendationem suffragia, tanto sum ad dicendum, nimia reverentia vestri, contatior.

[CONTAX, ăcis, n. κόνταξ, ludi genus, in quo palus eminus ita jaculabatur, ut summo capite rectus in terra humectata ac mollita sisteret, isque sic depactus alio subinde misso everteretur. In quo certamine vincebat, qui palum suum rectius defixerat, et citius defixum everterat paucioribus missis paxillis. Hujus ludi mentio est in *Cod.* 3, 43, 3. *F.*]

CONTECHNOR, aris, dep. 1. συντεχνάζω, μηχανάομαι, technam et fraudem aliquam struo. *Pl. Ps.* 4, 6, 34. Vide modo, ne illic sit contechnatus quippiam.

CONTECTUS, a, um, part. a *contego*, ἐσκεπασμένος, σκεπαστὸς, idem quod tectus. *Val. Fl.* 4, 177. spelunca apparuit ingens, Arboribus super, et dorso contecta minanti. Et 1, 279. Contectus nubibus. *Plin. Pan.* 12. Contecti caedibus campi. [**Liv.* 8, 7. Spoliisque contectum juvenis corpus. *Sil.* 5, 657. Nimbo telorum contectus, i. e. obrutus.] *Plin. alter* 18, 35, 84. Ignis contectus. *Curt.* 5, 12. *ad f.* Vehiculum pellibus contectum. *Tac. H.* 2, 77. Vulnera contecta, i. e. abscondita, celata. *Id. ib.* 3, 73. *ad f.* Quidam servili habitu, alii clientium fide contecti. *Caes. B. C.* 2, 14. Arma reposita et contecta. [**Lucr.* 4, 353. Obsiditque (*caliginis aer*) vias oculorum, ne simulacra Possint ullarum rerum, contecta moveri.]

CONTĔGO, is, exi, ectum, a. 3. συσκεπάζω, σκέπω, idem quod tego. *Cic. Sext.* 38. Messoria se corbe contexit. *Id. Off.* 1, 35. Contegere atque abdere aliquid. *Id. Arch.* 10. Tumulus, qui corpus ejus contexerat. *Caes. B. C.* 3, 10. Coria, ne igni corrumpantur, centonibus conteguntur. *Hirt. B. Afr.* 47. *extr.* Scutis capita contegere. *Ov. Her.* 16, 274. Contegi humo, *h. e.* tumulari. *Tac. H.* 1, 49. Corpus humili sepultura contexere. [**Ov. Met.* 9, 391. Sine munere vestro Contegat inductus morientia lumina cortex, i. e. claudat, obducat.] ¶ Est etiam celare. *Cic. Prov. cons.* 4. Contegere vitia fronte et supercilio. *Ter. Hecyr.* 3, 3, 41. Contegere injuriam. ¶ [Part. *Contegens* ap. *Mart.* 12, 45. Hoedina tibi pelle contegenti Nudae tempora verticemque calvae. *Contegendus* ap. *Tac. A.* 13, 13. Contegendis quae prima aetas, et summa fortuna expeterent.

CONTĔMĔRO, as, a. 1. καταμιαίνω, temero, contamino, violo. *Ov. Amor.* 2, 7, 18. Contemerare torum alicujus. *Mart. Spect.* 10. Laeserat ingrato leo perfidus ore magistrum, Ausus tam notas contemerare manus.

CONTEMNENDUS, a, um, part. a *contemno*, εὐκαταφρόνητος, contemni dignus, contemptibilis. *Plin.* 8, 29, 43. Nec minus clara exitii documenta sunt etiam ex contemnendis animalibus. ¶ Saepissime adhibetur praecedente particula negativa. *Cic. Brut.* 79. Orationes non contemnendae, saneque tolerabiles. Et *ib.* 77. *ad f.* Ne T. quidem Postumius contemnendus in dicendo. Adde *Caes. B. C.* 3, 110.

CONTEMNENTER, adv. contemptim. Agnoscere videtur *Nonius*, dum scribit 11, 53. Contemptim pro contemnenter, Naevius etc.

CONTEMNĬFĬCUS, a, um, adj. qui contemnit. *Lucil.* ap. *Non.* 2, 154. Contemnificum fieri, et fastidire.

CONTEMNO, is, empsi, vel emsi, emptum, vel emtum, a. 3. ὀλιγωρέω, καταφρονέω, idem quod temno, nihili facio, negligo, despicio, sperno. [*Cf. *Doederl.* 2, 181. et quos laudat.] *Cic. Or.* 3, 14. Quare omnes istos deridete atque contemnite. *Id. Mur.* 7. Contempsisti L. Murenae genus: extulisti tuum. *Id. Fin.* 3, 8. Non curare, et contemnere aliquid. *Id. Off.* 1, 9. Contemnere aliquid, et pro nihilo ducere. Et *ib.* 30. Contemnere, et rejicere voluptatem. *Id. Agr.* 2, 35. Irridere, atque contemnere Romam prae Capua. *Pl. Asin.* 2, 4, 10. Contemnere imperium alicujus. *Nep. Att.* 25. Nactus est morbum, quem initio et ipse, et medici contempserunt. *Cic. Fam.* 5, 13. Praeclare res humanas contemnere. *Hor. Sat.* 2, 7, 85. honores *Suet. Cal.* 51. Deos. *Senec. Phoeniss.* 197. *Nemo contempsit mori, qui concupivit.* Qui enim mori cupit, mortem ipsam curat, et amat: quod non est contemnere, sed quaerere. Alias *contemnere mortem* dicitur, qui eam non timet. *Senec. Provid.* 6. Contemnere paupertatem, dolorem, mortem. *Mart.* 11, 56. vitam. ¶ *Cic. fragm.* ap. *Non.* 5, 57. Contemnere, despicere, ac pro nihilo habere. *Nonius*, hoc loco statuit discrimen inter *contemno*, et *despicio*, quod hoc sit illo gravius: additque alia duo similia *Ciceronis* loca *Verr.* 2, 1, 47. (Adde *ib.* 1, 15.) et *Sen.* 18., sed nihil conficit. Nam contra *Id. Cic. Off.* 2, 10. Despiciunt autem eos, et contemnunt, in quibus etc. *Id. Mur.* 37. Catilina rempubl. despexit atque contempsit. *Id. Verr.* 1, 3. Despicere, et contemnere ordinem senatorium. [**Propert.* 1, 4, 23. Nullas illa suis contemnet fletibus aras, i. e. praeteribit, quin ad eas multis te cum lacrimis devoveat.] ¶ *Contemnere se* est se ipsum parvi facere, modestiam prae se ferre. *Pl. Trin.* 2, 2, 42. [*47.] Qui ipsus se contemnit, in eo est indoles industriae. *Supra dixerat:* Qui ipsus sibi satis placet, nec probus est, nec frugi bonae. Adde *Mil.* 4, 6, 21. ¶ *Se non contemnere* est se aliquid esse putare, non se abjicere. *Cic. Phil.* 13, 7. Quamquam est tanta in te, M. Lepide, auctoritas, quanta debet in homine nobilissimo; tamen senatus se ipse non contemnit: nec vero fuit unquam gravior, constantior, fortior. *Id. Att.* 12, 21. *ad f.* Ne me quidem contemno: meoque judicio multo stare malo, quam omnium reliquorum: neque tamen etc. [*Cf. cum his *Liv.* 4, 45. Neminem se plebejum contempturum, ubi contemni desiissent. V. *Duk.* ad h. l. Adde 22, 34.] ¶ Translate. *Tibull.* 1, 3, 37. Nondum caeruleas pinus contempserat undas. *Virg. G.* 2, 360. Vites assuescant contemnere ventos. *Id. ib.* 4, 104. Apes contemnunt favos, *h. e.* fastidiunt, negligunt, deserunt. ¶ *Pl. Stich.* 2, 2, 33. Contundam facta Talthybii, contemnamque omnes nuncios, *h. e.* contemni prae me faciam. Est enim Mercurius, qui loquitur. Al. aliter leg. ¶ [Part. *Contemnens* ap. *Nep. Thrasyb.* 2. Quae quidem res illis contemnentibus perniciei *(fuit)*. *Contemnendus.* V. supra suo loco. *F.*]

CONTEMPĔRĀTUS, a, um, part. a *contempero*, σύγκρατος, εὔκρατος, idem quod temperatus. *Vitr.* 9, 4. *post med.* Euripides ait, quae longius a sole essent, haec vehementius ardere: propiora vero contemperata habere. Itaque scribit in fabula Phaethonte sic: *Καίει τὰ πόῤῥω, τὰ δ' ἐγγὺς εὔκρατ' ἔχει.*

CONTEMPĔRO, as, a. 1. idem quod tempero, misceo, συγκεράννυμι. *Appul. Met.* 10. Illum aureum cantharum mulso contempera, et offer. *Apic.* 4, 2. *ad f.* Suffundes liquamen, adjicies sorba: in se contemperabis. Adde *Marcell. Empir.* 16. *a med.*

CONTEMPLĀBĬLIS, e, adj. *Ammian.* 30, 5. *ad f.* Bubo nulla jacientium sagittas et lapides contemplabili dextera cadere potuit, *h. e.* contemplante, et certum ictum mittere adnitente.

CONTEMPLĀBĬLĬTER, adv. contemplando. *Ammian.* 20, 7. Intuta loca, carieque nutantia contemplabiliter machinae feriebant hostiles, *h. e.* certum ictum destinando. [*V. CONTEMPLATIO.]

CONTEMPLĀBUNDUS, a, um, adj. attente, et diu contemplans. *Tertull. adv. Marc.* 4, 40. *ad f.*

Spiritus propheticus, velut jam contemplabundus Dominum ad passionem venientem, cruentum habitum carnis designat.

CONTEMPLĀTIM, adv. contemplando. Legitur in *Not. Tir.* p. 133.

CONTEMPLĀTIO, onis, f. θεωρία, θεώρησις, inspectio, consideratio, actus contemplandi, qui fit aut oculis, aut mente. Oculis *Cic. Div.* 1, 42. Babylonii in camporum patentium aequoribus habitantes, cum ex terra nihil emineret, quod contemplationi coeli officere posset, omnem curam in siderum cognitione posuerunt. *Petr. Sat.* 12. Injecit contemplationem super humeros rustici. ‖ Dicitur specialiter de inspectione eorum, qui dirigunt oculis ictum sagittae. *Plin.* 6, 30, 35. Regio supra Sirbitum dicitur habere Nisicastes, Nisitas, quod significat ternum, et quaternum oculorum viros: non quia sic sint, sed quia sagittis praecipua contemplatione utantur. *Solin.* 30. hunc eundem locum exscribens, quod, *inquit*, et vident plurimum, et manifestissime destinant jactus sagittarum. Quae lucem afferunt duobus *Ammiani* locis in CONTEMPLABILIS et CONTEMPLABILITER allatis. ‖ De contemplatione, quae fit animo. *Cic. Acad.* 4, 41. Est enim animorum ingeniorumque naturale quoddam quasi pabulum, consideratio contemplatioque naturae. *Id. N. D.* 1, 19. Res magna et diligenti contemplatione dignissima. *Plin. ep.* 2, 1. *sub f.* Totus animus in hac una contemplatione defixus est. *Gell.* 20, 5. Contemplationes naturae. ‖ Est etiam idem quod respectus, cum scilicet in agendo habetur ratio alicujus rei, et quasi eam spectamus et contemplamur. *Just.* 7, 5. Quam scelerum suorum suppliciis liberorum contemplatio vindicaverat. *Id.* 8, 3. Reges Thraciae, non contemplatione justitiae ejus, sed invicem metuentes, disceptationum suarum judicem elegerunt. *Papin. Dig.* 18, 1, 58. Contemplatione arborum fundum comparare. *Ulp. ib.* 3, 5, 5. Si procuratori tuo mutuam pecuniam dedero tui contemplatione, i. e. tui ratione habita. Et *paulo post.* Si quis negotia mea gesserit, non mei contemplatione, sed sui lucri causa. *Paul. Sentent.* 2, 24. Contemplatione mortis facta donatio, *h. e.* mortis causa. *Ulp. Dig.* 2, 15, 8. *circa med.* Sed et personarum contemplatio habenda est, *h. e.* ratio habenda, discrimen faciendum. [*Inscr. ap. *Reines.* p. 1022, 20. meritorum contemplatione. *Orell.* 3161. Ap. *Grut.* 399, 3. Contemplatione vitae atque eloquentiae ejus. *Orell.* 3649.]

CONTEMPLĀTĪVUS, a, um, adj. θεωρητικός, qui contemplatur. *Senec. ep.* 95. *ante med.* Philosophia et contemplativa est et activa: spectat, simulque agit.

CONTEMPLĀTOR, oris, m. θεωρός, qui contemplatur. *Cic. Tusc.* 1, 28. *extr.* Homo contemplator coeli ac Deorum. *Senec. Consol. ad Helv.* 8. *sub f.* Animus contemplator admiratorque mundi. *Appul. Flor. n.* 18. Astrorum peritissimus contemplator.

*CONTEMPLĀTŌRIUS, a, um, adj. στοχαστικός. *Gloss. Cyrill. B. A.*

CONTEMPLĀTRIX, icis, f. quae contemplatur. *Cels. praef. post med.* Medicina contemplatrix eorum, quae in morbis communia sunt. *Appul. Dogm. Plat.* 2. Disciplina contemplatrix bonorum.

CONTEMPLĀTUS, a, um, part. a *contemplor*, qui intuetur, atque inspicit, θεωρήσας, Active. *Petr. Sat.* 95. Contemplatus foedissimam volutationem. *Curt.* 3, 4. Contemplatus locorum situs. ‖ Passive inspectus, consideratus, θεωρούμενος. [*Liv.* 30, 36. Ab contemplato situ Carthaginis Uticam rediit.] *Ammian.* 31, 15. Scriptis recitatis, utque decebat, contemplatis. Et *ib.* 5. Barbari, hoc contemplato, globos irrupere nostrorum.

CONTEMPLĀTUS, us, m. contemplatio. In sexto casu sing. *Ov. Trist.* 5, 7, 66. meque ipse reduco, A contemplatu submoveoque mali. ‖ Translate. *Macr. Somn. Scip.* 1, 1. Pro contemplatu probi, improbive meriti, *h. e.* respectu.

CONTEMPLO, as, avi. atum, a. 1. θεάομαι, θεωρέω, idem quod contemplor. Antiquioribus in usu fuit. *Enn.* ap. *Varr. L. L.* 6, 2. Contempla, et templum Cereris ad laevam aspice. *Pl. Ep.* 3, 3, 2. Habere speculum, ubi os contemplarent suum. *Id. Merc.* 2, 3, 72. Contemplent, conspiciant omnes. *Id. Trin.* 4, 2, 21. Loca contemplat, circumspectat se se. *Nemesian. fragm.* de *aucup.* 3. Cum pedicas necti sibi contemplaverit abstans. Adde *Asin.* 3, 1, 35. et *Amph.* 1, 1, 285. etc. item *Accium*, *Titin.*, *Naevium* ap. *Non.* 7, 11. et *Appul. Flor. n.* 7.

CONTEMPLOR, aris, atum, sum. dep. 1. θεωρέω, θεάομαι, diligenter intueor, inspicio. Est a *con*, et *templum*, qua auguralis vox est, et significat locum capiendis auspiciis ab augure lituo designatum, unde in omnes partes est liber aspectus, ut *Varro* docet *L. L.* 6, 2. Itaque *contemplari* proprie significat undique circumspicere, ex omni parte attente intueri. *Pl. Cist.* 4, 2, 35. Contemplabor, hinc huc iit: hinc nusquam abiit. *Cic. Or.* 1, 35. Ea cum contemplari cuperem, vix aspiciendi potestas fuit. *Id. Verr.* 2, 4, 15. Accessit ad argentum: contemplari unumquodque otiose, et considerare coepit. *Id. ib.* 2, 3, 16. Codicis lituras tui contemplare in Sthenii nomine. *Id. Planc.* 1. Cum intueor et contemplor unumquemque vestrum. *Id. N. D.* 2, 38. *extr.* Contemplari oculis pulcritudinem rerum. *Id. Off.* 1, 43. Secum ipsum considerare et contemplari aliquid. *Ter. Phorm.* 1, 4, 33. vultum alicujus. *Curt.* 7, 6. situs locorum. *Virg. G.* 1, 187. Contemplator item, cum se nux etc. *Pl. Poen.* 5, 3, 10. Mirari, noli, neque me contemplarier. ‖ Translate est animo, mente versare, considerare, perpendere. *Cic. Dejot.* 14. Propone tibi duos reges: id animo contemplare, quod oculis non potes. *Id. Fl.* 11. *sub f.* Ut totam causam quam maxime intentis oculis, ut ajunt, acerrime contemplemini. ‖ [Part. *Contemplans* ap. *Cic. N. D.* 1, 20. Deus terras et maria contemplans. *Contemplandus* ap. *eund. ib.* 27. Quis tam caecus in contemplandis rebus unquam fuit, ut non videret etc? *F.*]

CONTEMPŎRĀLIS, e, et

CONTEMPŎRĀNEUS, a, um, adj. σύγχρονος, qui est ejusdem temporis, aequalis. *Gell.* 19, 14. *in lemmate.* Contemporaneos fuisse Caesari et Ciceroni M. Varronem et P. Nigidium. *Tertull. adv. Herm.* 6. Inter coaetaneos et contemporales ordo non est. Adde *ib.* 7.

CONTEMPŎRO, as, a. 1. ejusdem temporis esse facio. *Tertull. Resurr. carn.* 45. Contemporant fetu, coaetaneant natu.

CONTEMPTĬBĬLIS et Contemtibilis, e, adject. εὐκαταφρόνητος, vilis, contemni dignus. *Ulp. Dig.* 1, 16, 9. Patientem esse oportet, sed cum ingenio, ne contemptibilis videatur. *Id. ib.* 21, 2, 37. Si margarita, vel quid aliud non contemptibile venierit. *Arnob.* 4. p. 155. Dii inhonorati, contemptibiles, viles. *Lampr. Alex. Sev.* 20. Mollior et contemptibilior potestas imperii. *Porc. Latro in Cat.* 33. Nihil temeritate contemptibilius.

CONTEMPTĬBĬLĬTAS, atis, f. contemptus, vilitas. *Coel. Aurel. Tard.* 1, 5. Continuatio contemptibilitatem parit.

[CONTEMPTĪCĬUS, a, um, adj. idem ac contemptibilis. *Not. Tir.* p. 72.

CONTEMPTIM et Contemtim, adv. καταφρονητικῶς, ὀλιγώρως, per contemptum. *Liv.* 7, 7. Morte consulis contemptim ad castra Romana succedentes. *Id.* 37, 10. Superbe quaedam et contemptim in aliquem concionari. *Id.* 2, 35, Contemptim audire minas. *Id.* 9, 41, Magnifice de se, contemptim de aliis loqui. [*Id.* 6, 48. Adversus ea quum contemptim tribuni pl. rem nihilo segnius peragerent, i. e. cum contemptu Camilli; ita *Drakenb.*, cujus explicat. prob. ad h. l. *Stroth.*] *Senec. Brev. vitae* 11. Quos in sua vides turba speciosius elidi, aut in aliena contemptius. *Tac. H.* 3, 47. Barbari contemptius vagabantur. Adde *Naev.* ap *Non.* 11, 53.

CONTEMPTĬO et Contemtio, onis, f. καταφρόνησις, contemptus, despicientia. *Cic. Tusc.* 1, 40. Totam vim bene vivendi in omnium rerum humanarum contemptione ac despicientia ponamus. *Id. Off.* 3, 33. Fortitudo est dolorum laborumque contemptio. *Id. fr.* ap. *Non.* 3, 70. Contemptio mortis. *Id. Phil.* 3, 6. *ad f.* pecuniae. *Caes. B. G.* 3, 17. et *ib.* 5, 47. Venire in contemptionem alicui. *Id. B. C.* 3, 60. magnam haec res illis offensionem, et contemptionem ad omnes attulit. *Cic. Inv.* 1, 16. Adducere adversarios in contemptionem. [*Dicitur etiam de iis, qui rerum sacrarum, Deorum cultum negligunt. *Liv.* 6, 41. Quid de religionibus atque auspiciis, quae propria deorum immortalium contemptio atque injuria est loquar?]

CONTEMPTOR et Contemtor, oris, m. καταφρονητής, ὀλίγωρος, qui contemnit. *Virg. A.* 7, 648. Contemptor Divum Mezentius. [*Suet. Ner.* 56. Contemptor religionum.] *Id. ib.* 9, 205. Animus contemptor lucis, *h. e.* vitae. *Liv.* 39, 40. *post med.* Cato contemptor gratiae et divitiarum. [*Plin. Pan.* 55, 9. Contemptor ambitionis et infinitae potestatis domitor ac frenator animus ipsa vetustate florescit. V. *Schwarz.* ad h. l.] *Tac. A.* 6, 38. infamiae. *Id. H.* 4, 5. opum. *Ov. Fast.* 3, 49. Contemptor Amulius aequi. *Id. Met.* 12, 170. Contemptor ferri, nulloque forabilis ictu Cygnus. *Plin.* 8, 16, 18. Leones contemptores vulnerum. *Sall. Jug.* 68. Inerat Metello contemptor animus, et superbia, commune nobilitatis malum.

CONTEMPTRIX et Contemtrix, icis, f. quae contemnit. *Ov. Met.* 1, 161. Propago contemptrix Superum. *Pl. Bacch.* 3, 6, 2. Illa contemptrix mea. ‖ Translate. *Plin.* 19, 8, 44. Eruca contemptrix frigorum. *Id.* 37, 4, 15. Vis invicta adamantis, ferri ignisque contemtrix.

CONTEMPTUS et Contemtus, a, um, part. a *contemno*, καταφρονηθείς, ὀλιγωρηθείς, despectus, spretus, neglectus, abjectus, vilis. *Cic. Agr.* 2, 34. *ad f.* Homo Romae contemptus et abjectus. *Id. Planc.* 5. Homo vita contempta ac sordida. *Id. Brut.* 25. Q. Pompejus non contemptus orator. *Id. Sext.* 16. Contemptissimorum consulum levitas. *Id. Senect.* 9. Quae vox potest esse contemptior, quam Milonis Crotoniatae? *Suet. Tib.* 73. Pro contempto se habitum fremens. *Id. Dom.* 15. Homo contemptissimae inertiae. *Tac. H.* 1, 60. Per avaritiam et sordes contemptus exercitui, invisusque. [*Contemptus* dicitur etiam is, qui, quamvis auctoritate praeditus, noxam, damnum afferre nequit. *Hor. Ep.* 4, 15. Sedilibusque magnus in primis eques, Othone contempto, sedet. V. *Bentl.* ad h. l.]

CONTEMPTUS et Contemtus, us, m. καταφρόνησις, ὀλιγωρία, contemptio, despicientia. *Caes. B. G.* 2, 30. Hominibus Gallis, prae magnitudine corporum suorum, brevitas nostra contemptui est. *Liv.* 6, 2. Non odio solum apud hostes, sed contemptu etiam inter socios nomen Romanum laborare. *Suet. Aug.* 93. Contemptui habere aliquid. *Id. Claud.* 15. Passim, ac propalam contemptui esse. *Quint.* 3, 7. Corporis ac fortunae quibusdam mala contemptum attulerunt. *Tac. A.* 3, 54. Leges contemptu abolitae. *Id. ib.* 4, 38. *extr.* Contemptu famae contemnuntur virtutes. *Id. H.* 5, 5. Contemptus moriendi. *Quint.* 7, 2. *circa med.* pecuniae. [*Suet. Vit.* 7. Ut cuivis evidens sit, contemptu magis, quam gratia electum. *Contemptus* h. l. est ejus, qui tutum se censet ab aliquo, nos; *Nichtachtung.*] ‖ Apud *Lucr.* 5, 831. *Exire e contemptibus* dicuntur ea, quae adolescunt, et incremento proficiunt, atque ex humili abjectoque loco evadunt: quo fit ut contemni ac negligi desinant. Sic *ib.* 1276. Quod fuit in pretio, fit nullo denique honore: Porro aliud succedit, et e contemptibus exit. ‖ Utrum *Cicero* quoque hac voce usus fuerit, incertum est. Nam quod *Seneca* ex eo affert *Tranq.* 11., non satis constat, verbane, an sententiam ejus retulerit. (V. *Cic. Mil.* 34.) Quod vero quidam putant referri a *Quint.* 8, 3. *ante med.* haec verba ex Pisoniana, *non eo contemptum hominis auxisse:* illa certe *Quintiliani* sunt, non *Tullii*, ut cuique locum legenti patebit.

CONTENDO, is, endi, entum, a. 3. συντείνω, ἐκτείνω, idem quod tendo, aut valde tendo, intendo, extendo. *Virg. A.* 12, 815. Contendere arcum. *Id. G.* 4, 412. contende tenacia vincla. *Sisenn.* ap. *Non.* 6, 68. Simul et tormenta contenduntur. *Ov. A. Am.* 3, 285. Contendere ilia risu. *Lucr.* 4, 807. Oculi contendunt se, cum tenuia quae sint, cernere coeperunt. [*V. *Bentl.* ad *Hor. Ep.* 1, 1, 28.] *Cic. Or.* 17. Contendere vocem. [*Pertinet h. l. ad §. 4.] ‖ Est etiam jacere, torquere. *Virg. A.* 10, 521. infensam contenderat hastam. Et *ib.* 5, 520. aerias telum contendit in auras. [*Sil.* 1, 323. Sagittas contendit nervo.] Item extendere, ducere. *Enn.* ap. *Varr. L. L.* 6, 2. *ad f.* Isque Hellesponto pontem contendit in alto. ‖ Translate est adhibere, intendere. *Cic. Fat.* 10. Contendit omnes nervos Chrysippus, ut persuadeat, etc. *Id. Verr.* 1, 12. Onus dignum, in quo omnes nervos aetatis, industriaeque meae contenderem. *Lucr.* 4, 986. Contendere summas vires de palma, *h. e.* intendere ad victoriam obtinendam. *Ov. Pont.* 1, 5, 11. animum in curas. *Cic. Verr.* 2, 2, 21. Jam in tanta istius impudentia remittendum est aliquid, ne omnia contendamus. *Gell.* 20, 10. Cum lege agitur, et vindiciae contenduntur, *h. e.* intenditur actio de possessione. ‖ Item laborare, conari, curare, niti. *Cic. Off.* 3, 10. Qui stadium currit, eniti, et contendere debet, ut vincat. *Id. Ligar.* 3. Quantum potero voce contendam, ut hoc populus R. exaudiat. *Id. Off.* 3, 2. Quantum conniti animo potes, quantum labore contendere, tantum fac ut efficias. *Id Mur.* 31. et *Or.* 62. Contendere animo. *Id. Q. Fr.* 1, 1, 15. Contende quaeso, atque elabora, ut, etc. [*Contendere, quasi nervos animi ingeniique contendere.] *Suet. Dom.* 2. Omni ope contendere, ut, etc. *Id. Vit.* 3. Magnopere contendere, ne, etc. *Id. Caes.* 1. Pertinaciter contendere. [*His *Suet.* locis de iis dictum est, qui precibus studiose aliquid agunt. Adde *Eund. Aug.* 27.] ‖ Et cum accus. communi. *Cic. Q. Fr.* 1, 1, 13. Neque ego nunc hoc contendo, mutare animum. *Caes. B. G.* 4, 17. Id sibi contendendum existimabat. Et *ib.* 1, 31. Se id contendere et laborare, ne etc. ‖ Et cum infinito. *Id. B. G.* 3, 15. Summa vi descendere in hostium naves contendebant. Et *ib.* Fuga salutem petere contenderunt. ‖ *Contendere aliquid ab aliquo* est eniti, ut ab aliquo obtineas. *Cic. Fam.* 13, 7. Non erat causa, cur a te hoc tempore aliquid contenderem. *Id. Att.* 9, 17. Nec dubito, quin a me contendat, ad urbem veniam. Est qui leg. *ut veniam.* *Id. Quint.* 24. Cum a me peteret, et summe contenderet, ut suum propinquum defenderem. *Id. Or.* 1, 36. Maxima voce, plurimis verbis contendere ab aliquo, ut, etc. *Id. Fam.* 2, 6. Verecundius contendere ab aliquo. *Id. ib.* 12, 30. A magistris cum contenderem de proferendo die. *Id. ad Brut.* 1, 14. Omni studio a te contendo, ut ne, etc. ‖ Cum accusativo. *Varr.* ap. *Non.* 4, 68. Et petere imperium populi, et contendere honores. *Cic. Off.* 2, 20. *extr.* Ne quid contra aequitatem contendas. ‖ Hinc passive. *Id. Verr.* 2, 2, 53. Hic magistratus a populo summa ambi-

one contenditur. ¶ Saepissime ponitur pro cer-are, confligere, in contentionem venire. *Cic. Fam.* , 8. *a med.* In quo etiam si multi mecum conten-ent, tamen omnes facile superabo. *Id. Att.* 7, 9. rmis contendere cum aliquo. *Caes. B. G.* 7, 67. *tr.* Contendere bello cum aliquo. Et *ib.* 2, 9. roelio equestri. *Nep. Milt.* 4. *ad f.* acie. *Cic. in.* 3, 20. Tauri pro vitulis contra leones summa i impetuque contendunt. *Anton. ad Cic. post. ep. d Att.* 13, 14. Si duriorem te praebes, non con-endam ego adversus te. *Nep. Arist.* 1. Cum ali-uo de principatu contendere. *Suet. Vitell.* 4. inter itharoedos. *Ov. Met.* 10, 470. pedibus cum ali-uo, *h. e.* quod *Virg.* dixit *A.* 5, 291. Contendere ursu. *Id. ib.* 6, 643. ludo. *Cic. Brut.* 70. jurgio um judice. *Id. Quint.* 31. jure. *Id. Or.* 1, 10. nterdicto. *Id. Fam.* 7, 33. sacramento. *Auct. ad Her.* 4, 52. in judicio cum aliquo. *Quint.* 3, 4. ite de re quapiam. *Mart.* 7, 42. muneribus cum liquo. Et *ib.* carminibus. *Cic. Planc.* 19. In hac ausa desinamus aliquando vulgari et pervagata de-lamatione contendere. *Id. Quint.* 21. Inimicissime tque infestissime contendere. *Senec. Controv.* 1, 1. nter duos contendentes medius elidar. ¶ Cum ativo. *Prop.* 1, 14, 7. Non tamen ista meo va-ant contendere amori. *Lucr.* 3, 6. quid enim con-ndat hirundo Cygnis? *Stat. Silv.* 1, 3, 101. Seu bi Pindaricis animus contendere plectris. ¶ Et um accus. communi. *Cic. Quint.* 25. Tantenne ereris, ut possis haec contra Hortensium conten-ere? *h. e.* defendere. ¶ Item pro affirmare, tueri, nere. *Cic. Planc.* 19. *extr.* Ego hoc contendo, e tibi cujuscumque tribus rationem poposceris, dditurum. *Cels. praef. ante med.* Si manantia orpuscula iter claudunt, ut Asclepiades contendit. *v. Am.* 2, 8, 10. Illum ego contendi mente ca-ere bona. *Nep. Them.* 7. Ad Ephoros accessit, tque apud eos contendit, falsa his esse delata. Praeterea frequenter significat proficisci, cum asibus motus ad locum. *Cic. Att.* 5, 2. Tarsum eni, inde ad Amanum contendi. *Id. Verr.* 2, 1, 6. *ad f.* Contendere ad aedes. *Nep. Cim.* 3. La-edaemonem. *Id. Eum.* 8. per loca sola. *Caes. B. G.* 1, 10. in Italiam magnis itineribus. Et *ib.* 37. *xtr.* ad hostem. Et *B. C.* 2, 42. in castra. Et *B. G.* 3, 3. iisdem itineribus ad salutem. *Cic. Or.* 0. Si quidem potuissemus, quo contendimus, per-enire. ¶ Cum solo accusat. omissa praeposit. *Appul. Met.* 2. Cum dicto facesso, et cubiculum eum contendo. ¶ Translate. *Cic. Phil.* 14, 12. laximis laboribus et periculis ad summam laudem loriamque contendere. *Plin.* 6, 8, 8. Cappado-um gens usque ad ejus regionem contendit. ¶ st in hac locutione ellipsis, qua subintelligitur *re, proficisci*, aut quidpiam simile: quae verba liquando exprimuntur. *Caes. B. G.* 1, 10. Qua er in Galliam erat, cum legionibus ire conten-it. *Sall. H.* 4. ap. *Non.* 4, 68. Ad oppidum ire ontendit. ¶ *Contendere se aliquo* est se conferre. *icin.* ap. *Non. l. c.* Quo die magistratum obiit, epente celeri gradu per forum se in Capitolium ontendit. ¶ *Contendere cursum ad aliquem* est irigere. *Virg. A.* 5, 824. et *Pl. Cist.* 2, 1, 58. *Contendere causam contra aliquem* ap. *Lucr.* 4, 72. est litem intendere, causam agere, quaestio-em instituere. ¶ Valet etiam idem quod com-aro, confero, oppono. *Cic. Cat.* 2, 11. Si ipsas ausas, quae inter se confligunt, contendere ve-imus. *Id. Rosc. Am.* 33. Quidquid contra dixe-is, id cum defensione nostra contendito. *Hor. Ep.* 1, 10, 26. qui Sidonio contendere callidus stro Nescit Aquinatem potantia vellera succum. *Naevius* ap. *Non. l. c.* Cave, tuam contendas iram ontra cum ira Liberi. *Accius ib.* Video te, mu-ier, ut vim tuam contendas ad majestatem viri. *Tac. A.* 13, 3. Vetera, et praesentia contendere. *Gell.* 2, 23. Graeca comparare et contendere. ¶ um dativo. *Auson. Grat. act.* 14. Non ego me ontendo Frontoni.

*CONTENEBRA, ae, opp. Hetruriae. *Liv.* 6, 4. *B. A.*

CONTĔNEBRĀTUS, a, um, part. a *contenebro*, enebris obductus, ἀπεσκοτωμένος. *Tertull. Jejun.* 0. *circa med.* A sexta contenebratus orbis defun-to Domino lugubre fecit officium.

CONTĔNEBRO, as, avi, atum, a. 1. tenebris perio, ζοφόω. *Tertull. adv. Haeret.* 12. Nemo b eo illuminatur, a quo contenebratur. ¶ *Con-enebrat, abat*, impersonaliter, συσκοτάζει. *Varr. R. R.* 2, 2. *a med.* Rursus pascunt, quoad con-enebravit.

CONTENSUS, pro contentus, vel intensus, legi-tur a nonnullis ap. *Lucr.* 2, 99., ubi alii *conden-sus*. [*ita *Eichstadt.*]

CONTENTĒ, adv. συντεταμένως, συντόνως, in-tente, extente, adducte: a *contendo, is*. *Cic. Tusc.* 2, 24. Plaga hoc gravior, quo est missa conten-tius. Et *ib.* 5, 34. Cum usque ad vesperam con-tentius ambularet. *Appul. Flor. n.* 8. Contentissi-me clamitare. ¶ Translate. *Cic. Tusc.* 2, 24. Genu M. Antonium vidi, cum contente pro se ipse diceret, terram tangere. *Id. Or.* 3, 55. *extr.* Iis-dem ornamentis uti licebit, alias contentius, alias remissius. *Gell.* 18, 1. Acriter atque contente pro suis decretis propugnare. *Id.* 3, 3. Curiose atque contente Plauti comoedias lectitare. ¶ Est etiam parce, continenter, ut *Non.* 2, 110. exponit, et videtur esse a *contineo, es*. *Pl. Asin.* 1, 1, 63. Illum mater arcte contenteque habet. [*Nos: *kurz halten.*] *Pacat. Pan. Theod.* 13. Parce contente-que vivere.

CONTENTĬO, onis, f. συντονία, διάτασις, actus contendendi, intentio, conatus. *Cic. Off.* 1, 41. Contentio et submissio vocis. (Binae contentiones vocis, et remissiones, ap. *eund. Or.* 1, 61. sunt bi-nae protases, et apodoses periodi, quod in illis vox aliquantum contenditur, in his remittitur.) *Plin.* 26, 13, 85. Vocis, aut lateris contentiones. *Cic. Div.* 1, 33. Equus submersus voraginibus non exstitit: quem cum maxima contentione non potuis-set extrahere etc. [**Liv.* 41, 6. Magnisque con-tentionibus obtinuit, ne etc. Cf. *Manut.* ad *Cic. Fam.* 1, 1.] *Id. Sext.* 27. Antiochus magna belli contentione superatus. *Id. N. D.* 2, 45. Omnibus terrae partibus in medium vergentibus, nihil inter-rumpit, quo labefactari possit tanta contentio gra-vitatis et ponderum. *Plin.* 10, 72, 92. Contentio-ne plumam revomere. *Cic. Off.* 1, 25. Honorum contentio, *h. e.* studium, et conatus honorum adi-piscendorum. [*Ita in *Inscr.* ap. *Orell.* 643. *Con-tentiones candidatorum*, sunt eorum certamina ni-mio cum studio et ambitu gesta.] *Quint.* 1, 2. *a med.* Contentio palmae, *h. e.* pro palma. [**Cic. Am.* 10, 34. Contentio vel uxoriae conditionis vel commodi alicujus. *Liv.* 4, 6. Contentio libertatis dignitatisque. Adde *Eund.* 43, 16.] ¶ Saepe transfertur ad animum. *Cic. Or.* 2, 5. *extr.* Otii fructus est, non contentio animi, sed remissio. Et *ib.* 3, 61. Aliquando ab hac contentione disputa-tionis animos nostros, curamque laxemus. *Id. Hortens.* ap. *Non.* 4, 68. *extr.* Magna animi con-tentio adhibenda est in explicando Aristotele. ¶ *Contentio orationis* est cum incitata fervensque fertur oratio: cui opponitur lenitas et remissio. *Cic. Or.* 1, 60. Tu jamdiu multo dicis remissius et lenius, quam solebas: neque minus haec tamen tua gravissimi sermonis lenitas, quam illa summa vis et contentio probatur. ¶ Hinc *contentio* in re oratoria, ut definit *Auct. ad Her.* 3, 13., ubi de mollitudine, seu inflexione vocis verba facit, *est oratio acris, et ad confirmandum, et confutandum accommodata.* Haec dividitur in *continuationem*, et *distributionem*. Illa est orationis enunciandae acceleratio clamosa: haec fit, cum raris et brevi-bus intervallis orator acriter vociferatur. ¶ Qua-tenus sermoni opponitur, est oratio, quae adhibe-tur in disceptationibus judiciorum, concionum, se-natus, ut ait *Cic. Off.* 1, 37. [**Contentio* h. l. est oratio meditata, sermo extempore fusus. *Beier.*] ¶ Frequentissime ponitur pro certamine, contro-versia, pugna. *Cic. Phil.* 2, 3. *extr.* Tanquam mihi cum M. Crasso contentio esset, cum quo mul-tae et magnae fuerunt. Et *ib.* 1. Decertare cum aliquo contentione dicendi. *Id. Off.* 1, 38. *ad f.* et *Leg.* 3, 10. *ad f.* Facere contentionem cum ali-quo de re aliqua. *Id. Acad.* 4, 43. Est inter eos de tota possessione contentio. *Id. Sext.* 21. Inter sapientissimos homines haec contentio fuit, ut alii dicerent, etc. alii autem, etc. *Id. Balb.* 8. Ma-gna contentio Heracliensium fuit, cum magna pars, etc. *Id. Coel.* 22. *extr.* Ponere aliquid in conten-tione, utrum, etc. *Id. Divin. in Verr.* 19. Neque fere unquam venit in contentionem de accusando, etc. quin, etc. *Id. Leg.* 3, 11. Habere aliquid contentionis cum aliquo. *Id. Mur.* 4. Contentio honoris. Et *ib.* 16. Pugna summa contentione pu-gnata. *Plin.* 7, 45, 46. Contentio Perusina, *h. e.* bellum circa Perusiam gestum. ¶ Specialiter apud rhetores *contentio* dicitur disputatio, quatenus di-stinguitur a quaestione seu controversia, quae ori-tur ex scripto, aut aliis locis judicialibus. *Cic. Or.* 14. Quoniam quidquid est, quod in controver-sia aut in contentione versetur, etc. Cui *Cicero-nis* loco lucem affert, quod est *Or.* 2, 24. *sub f.* Adde *Quint.* 3, 6. *circa med.* ¶ Item pro colla-tione, et comparatione. *Cic. Planc.* 2. In ea causa contra dicendum est, in qua quaedam hominum ipsorum videtur facienda esse contentio. *Id. Pis.* 22. Facere contentionem fortunarum. Adde *Off.* 1, 17. *ad f.*, ubi conjungitur *contentio* et *comparatio*: [*Adde *ib.* 1, 43, 152. Gernhardo explicatur ex *Invent.* 1, 12. Comparatio, in qua per contentionem, utrum potius aut quid potissimum sit, quaeritur.] Et *Auct. ad Her.* 2, 14. ¶ Hinc apud rhetores *con-tentio* est figura tum verborum, tum sententiarum, in qua et verba cum verbis, et sententiae cum sententiis conferuntur et comparantur: eadem ni-mirum, quae antithesis, contrarium et contrapo-situm. *Quint.* 9, 3. *ad f.* et *Auct. ad Her.* 4, 15, 18. et 45. Differt ea, quae est verborum, ab, ea quae sententiarum, quod illa, inquit *Auct. ad Her. cit. c.* 45. ex verbis celeriter relatis constat, hic sententiae contrariae ex comparatione referantur oportet. ¶ Hanc ipsam intellexisse videtur *Cic. Or.* 3, 53. *ad f.* et, qui eum locum descripsit ad verbum, *Quint.* 9, 1. *ad f.* Nam quod ait *Turneb.* ad *hunc loc.*, non posse hic accipi pro oppositione vocum contrariarum, quae est figura verborum: *Cicero* autem et *Quint.* hic enumerant figuras sen-tentiarum: itaque intelligi vehementem et acrem orationem, quae interdum habet δείνωσιν; primo quidem haec *acris oratio* (de qua supra diximus) non est figura: deinde manifesto convincitur *Tur-neb.* ex *Auct. ad Her.*, qui contentionem etiam in-ter figuras sententiarum ponit, uti modo est di-ctum. [*Cf. de hujus vocabuli apud rhetores usu atque significatione *Ernest. lex. technol. lat.* p. 88. sqq.] ¶ *Contentio gregum* ap. *Censorin. de die nat.* 5. est eorum admissura.

CONTENTĬŌSĒ, adv. φιλονείκως, cum conten-tione, et affirmandi pertinacia. *Hieron. ad Jovin.* 2, 10. Quod si contentiose dixerint, etc. *Quint. Decl.* 18, 6. Necesse est contentiosius loquaris, quod probare non possis. *August. Civ. Dei* 20, 1. Contentiosissime defendere id quod falsum est.

CONTENTĬŌSUS, a, um, adj. ἐριστικός, qui cum contentione fit. *Plin. ep.* 2, 19. Oratio, de qua loquor, pugnax et contentiosa est. *Mart. Dig.* 1, 16, 2. Omnes proconsules, statim quam urbem egressi fuerint, habent jurisdictionem, non tamen contentiosam, sed voluntariam, *h. e.* quae exer-cetur in re, quae in contentionem venit, vel in eos, qui de re aliqua jure contendunt. *Quint. Decl.* 5, 1. Avidissimam moriendi cupiditatem contentiosa mendicitate fallebam, *h. e.* pertinaci. *Appul. Met.* 8. Et tamen ad hoc ipsum, quod non potest, con-tentiosa pernicie, quasi posset impellitur, *h. e.* ob-stinatione perniciosa. *August. ep.* 174. Quid est contentiosius, quam ubi de re constat, certare de nomine?

*CONTENTIVUS, a, um, adj. qui continet. *Constant. Afer.* 7, 1. Vis contentiva, appetitiva, digestiva et expulsiva. *B. A.*

*CONTENTO, as, a. 1. freq. *Vulg. Matth.* 5, 41. Si quis te contentaverit per unum milliare; ἀγγαρεύσει. *B. A.*

CONTENTUS, a, um, part. a *contendo*, συντε-ταμένος, adductus, intentus, extentus: cui oppo-nitur remissus, laxatus. *Lucil.* ap. *Non.* 2, 868. Muscipula contenta, scorpius cauda sublata. *Cic. Tusc.* 2, 24. Balistae et reliqua tormenta eo gra-viores emissiones habent, quo sunt contentae et adductae vehementius. *Id. Fin.* 4, 27. Contentae fides. *Hor. Sat.* 2, 7, 20. Contentus funis. *Ov. rem. Am.* 435. Arcus contenti. *Cic. Sext.* 6. Con-tento studio, cursuque venire. *Id. Or.* 17. *sub f.* Contenta voce atrociter dicere, summissa leniter. *Id. Tusc.* 2, 23. Onera contentis corporibus faci-lius feruntur, remissis opprimunt. *Virg. G.* 3, 536. Boves contenta cervice trahunt plaustra. *Appul. Met.* 4. Contentissima voce clamitans. *Ammian.* 23, 11. Aut rapax, aut feritate contentior. *Suet. Tib.* 7. Contentis oculis prosequi aliquem. [*Cf. *Brem.* ad h. l.] Sic *Lucr.* 1, 324. Contenta acies oculorum. *Hor. Sat.* 2, 7, 97. Contento poplite. [*i. e. projecto pede, ut mos est gladiatorum. V. *Heindf.* ad h. l. — *Lucr.* 4, 965. Atque in ea ra-tione fuit contenta magis mens, i. e. occupata, citatis ejus viribus atque nervis.] ¶ Item conci-tatus. *Val. Flacc.* 3, 135. et pectus arundo Per medium contenta fugit. *Claud. in Eutrop.* 2, 169. Illa per auras Tot freta, tot montes uno contenta volatu Transilit. ¶ Est etiam part. a *contineo*, qui continet se in eo, quod habet: qui facile pa-titur: cui satisfactum est. *Cic. Brut.* 35. Cum ipsum audires sine comparatione, non modo con-tentus esses, sed melius non quaereres. *Id. Off.* 1, 42. Mercatura satiata quaestu, vel contenta potius. *Id. Tusc.* 5, 34. Bestiae eo contentae non quaerunt amplius. *Id. Fam.* 3, 13. Quibus ego a tali viro contentus eram. *Id. Parad.* 6, 1. Cui tanta possessio, ut ad liberaliter vivendum facile contentus sit. *Lucil.* ap. *Non.* 4, 78. His te ver-sibus interea contentu' teneto. *Pl. Poen. a.* 2. *v.* 14. Dii Deaeque contentiores mage erunt, atque avidi minus. *Appul. Met.* 3. Non contentus, quod mihi nec solatium praebuit, etc. [**Liv.* 5, 4. Adver-sariorum certe orationibus contentus essem, i. e. ipsae adversariorum objectiones satis multa mihi contra eosdem disputandi argumenta suppeditarent. ¶ Sequitur *ut*. *Suet. Aug.* 82. Contentus hoc erat, ut insidens ligneo solio, manus ac pedes alternis jacta-ret.] ¶ Cum infinito. *Vellej.* 2, 49. *ad f.* Conten-tus titulum retinere provinciae. *Curt.* 8, 11. Bar-bari hostem pepulisse contenti, non institere cedenti-bus. Adde *Petron.*, *Ov.*, *Val. Flacc.*, *Sil.*, *Quint.*, *Justin.*, *Plin. utrumque*, etc. [*Cf. *Ruhnk.* ad *Vell.* 2, 103, 5.] ¶ Cum genit. *Scaev. Dig.* 32, 37. *ad f.* Ut contentus esset partis dimidiae dotis. Ita *Tor-rent.* at *Haloand.* edidit *dimidia parte*. Addit *Pa-reus in Lex. Crit.* alium locum ex *Curt.* 6, 2., sed in quo ipse quoque fatetur, dubiam lectionem esse. [*Apud *Zumpt.* est ablat.] Dubia item sunt, quae ex *Vellej.* 2, 88. et *Justin.* 42, 2. congerit *Heins* ad *Ov. Met.* 15, 515. et *ib.* 5, 169., certum autem illud *Dictys Cret.* 2, 17. Achilles haud contentus eorum, quae gesserat, Cilicas aggreditur. ¶ *Con-tentus* pro detentus. *Appul. Met.* 9. Ego mulier, et intra hospitium contenta. Et *ib.* Asinus intra

terminos pistrini contentus. ¶ In illo *Cic. Planc.* 5. Manlius vita contempta et sordida; al. leg. *contenta*, *h. e.* parca.

CONTĔREBRO, as, a. 1. terebrare. *Coel. Aur. Tard.* 2, 3. Humoris fluor ita jugis, ut ossa conterebret, *h. e.* carie exedat.

CONTĔREBROMIĂ, ae, f. vox composita a *contero*, et *Bromius* idem ac *Bacchus*, significat omnem illam terram, quam Bacchus exercitu lustravit: vel regionem quamcumque vini feracem: vel in qua multum vini conteritur, seu consumitur. Vox jocolariter a *Plauto* novata *Curc. a.* 3. *v.* 76.

CONTERMĪNO, as, avi, atum, n. 1. confinio jungor, conterminus sum. *Ammian.* 14, 2. Per municipia, quae iisdem conterminant. Et 23, 6. Quibus Arabes beati conterminant.

CONTERMĪNUS, a, um, adj. ὅμορος, finitimus, vicinus. *Ov. Met.* 4, 90. Ardua morus erat, gelido contermina fonti. *Tac. A.* 6, 36. In longinqua et contermina Scythiae fugam maturavit. *Plin.* 13, 14, 28. Aethiopia Aegypto contermina. *Id.* 18, 6, 7. *n.* 3. Cn. Pompejus nunquam agrum mercatus est conterminum. *Colum.* 1, 3. Nisi si Antolycus ille cuiquam potuit tolerabilis esse conterminus. ¶ Cum genitivo. *Appul. Met.* 6. Praedicti jugi conterminos locos appulit. *et paulo post.* Hujus conterminam quaere Taenarum. Addunt et *Silii* locum 5, 511., sed dubiae lectionis. ¶ Et cum ablat. propter *cum* praeposit. inhaerentem. *App. Met.* 4. Locum lacu aliquo conterminum. ¶ Translate. *Stat. Th.* 7, 702. Morti contermina virtus, *h. e.* vicina. ¶ *Conterminum*, *i*, absolute est confine. *Plin.* 37, 9, 40. Eadem (*gemma*) et Pharanitis, in contermino Arabiae, gentis nomine.

CONTERNĀTIO, onis, f. ternorum comparatio, ut Conternationes factae, Conternationum sortitio, ap. *Hygin. de limit.* p. 191. *Goes.*

CONTERNO, as, avi, atum, a. 1. ternum numerum comparo, ut *combino* binum. *Hygin. de limit.* p. 191. *Goes.* Si permissum fuerit, ut inter convenientes conternentur, conternati sortiri debebunt. *Hieron.* in *Isajam* 5, 15, 5. Possumus vitulam conternantem pro perfecta aetate accipere: sicut enim tricesimus annus in hominibus, ita in pecudibus ac jumentis tertius robustissimus est.

CONTĔRO, is, trivi, *raro* trii, tritum, a. 3. συντρίβω, κατατρίβω, idem quod tero, vel simul, aut valde tero, comminuo, contundo. *Ov. Medic. fac.* 60. vivacis cornua cervi Contere. *Plin.* 3, 7, 20. Conterere aliquid in cinerem. *Varr. R. R.* 2, 7. *circa med.* Scyllae modicum conterunt cum aqua ad mellis crassitudinem. [**Ov. Met.* 14, 44. Protinus horrendis infamia pabula succis Conterit.] *Plin.* 26, 7, 24. Cauliculus conteritur ex vino vetere. *Pl. Asin.* 2, 4, 13. Conterere alicui latera stimulo. *Petron. Sat.* 17. Retexit superbum pallio caput, et manibus inter se usque ad articulorum strepitum contritis, quaenam est, inquit etc. *h. e.* constringendo et torquendo veluti fractis. Est qui leg. *constrictis*, minus recte. Simile est illud *Senecae Ira* 3, 4. Adjice articulorum crepitum, cum se ipsae manus frangunt etc. V. CONCREPO. ¶ Item consumo, absumo. *Ov. A. Am.* 3, 91. Conteritur ferrum, silices tenuantur ab usu. *Quint.* 2, 4. *post med.* Supellex conteritur. *Cic. Fam.* 9, 25. Παιδείαν Κύρου, quam contrieram legendo, totam in hoc imperio explicavi. Al. leg. *contriveram.* *Lucr.* 2, 1160. Conterimusque boves, et vires agricolarum Conficimus. [*Adde *Prop.* 2, 23, 15. Cui saepe immundo sacra conteritur via socco. (Vagam puellam describit ac libertinam.)] ¶ Translate. *Pl. Cist.* 2, 3, 66. Conteris tu tua me oratione, mulier, *h. e.* enecas. *Pl. Poen.* 3, 1, 33. Quamquam sumus pauperculi, est domi, quod edimus, ne nos tam contemptim conteras. *Cic. Prov. cons.* 13. Ceteras nationes contrivit, domuit, *h. e.* armis contudit, protrivit, calcavit, ut *Justin.* 12, 16. loquitur. *Cic. Tusc.* 5, 30. *sub f.* Cum virtutem ad coelum extulerint, reliqua ex collatione facile est conterere atque contemnere, *h. e.* deprimere, calcare. [*refutare.] *Id. Att.* 9, 3. Egeo argumento epistolarum. Quae enim sunt horum temporum, ea jam contrivimus, *h. e.* scribendo consumpsimus. *Pl. Most.* 4, 2, 68. Is vel Herculis conterere quaestum possit, *proverbialis locutio* de valde prodigo. *Cic. Fam.* 1, 9. *a med.* Ejus gravissimas injurias voluntaria quadam oblivione contriveram, *h. e.* ex animo omnino deleveram. *Id. Fin.* 1, 21. Conterere se in musicis, geometria etc. Sic dicimus conterere diem, tempus, aetatem, curam etc. *Id. Leg.* 1, 20. aetatem in litibus. *Id. Amic.* 27. tempus in studiis litterarum. *Pl. Bacch.* 4, 6, 11. aetatem in pistrino. *Cic. Or.* 1, 58. *ad f.* Conteri in causis, in negotiis, in foro. *Id. Verr.* 2, 5, 10. *ad f.* Diei brevitas conviviis, noctis longitudo flagitiis conterebatur. *Ter. Phorm.* 1, 4, 32. Frustra operam conterere. *Pl. Most.* 3, 1, 54. Conterere curam. [**Lucret.* 3, 1060. Conteris somno majorem aevi partem.] ¶ Simplex verbum *tero* habuit olim in praeterito *terui*. Hinc *Tibull.* 1, 7, 70. [*al. 1, 6, 64.] proprios ego tecum, Sit modo fas, annos conteruisse velim. [*Recepit *Broukh.* hanc N. *Heins.* conjecturam pro vulg. *contribuisse.* Contra stat *Heyn.* quem v. ad h. l.] *Appul. Met.* 8. Manum mordicus arreptam penissime conterui. Ita utroque loco *Heins.* ad *Ov. Her.* 19, 17. et *Brouckus.* Alii aliter. ¶ In illo *Ov. Medic. fac.* 89. *Haec ubi contriveris*, quod secundae syllabae ratio obstat (quamquam ita constanter reperitur in MSS, ut critici monent) quidam ediderunt *contereris.* Alii mallent *contriecris.* Est etiam qui velit *contriris.* ¶ Dividitur per tmesim in illo *Propertii* 3, 11, 10. Conque terunt fastus etc., nisi quod alii rectius leg. *Quaeque terunt.* ¶ [Part. *Conterendus* ap. *Cels.* 6, 21. *n.* 6. Cochleae conterendae. *F.*]

CONTERRĀNĔUS, a, um, adj. ὁμόχωρος, qui est ejusdem terrae, seu regionis. *Plin. praef. H. N.* (quam tamen *Hard. Plinio* abjudicat) Ut objicere moliar Catullum conterraneum meum. (Agnoscis et hoc castrense verbum.) Ille enim etc. *Castrense verbum* vocat, quia utebantur eo in castris milites ex variis locis convenientes, ad regiones illas lato quodam modo significandas, unde nomina dederant. ¶ [*Ant. Jos. a Turre Rezzonici* in *Disquisit. Plinian. T.* 1. p. 247. multis argumentis probat, ap. *Plin. l. c.* non *conterraneum*, sed *congerraneum* seu *concerraneum* legendum esse, idemque significare ac *congerronem*, quam vocem vide suo loco. *F.*]

CONTERRĔO, erres, errui, erritum, a. 2. καταφοβέω, ἐκπλήττω, idem quod terreo, aut valde terreo. *Colum.* 7, 12. *de cane villatico.* Ut prius auditu maleficium, deinde etiam conspectu conterreat. Al. leg. *terreat.* *Cic. Or.* 1, 49. Hanc loquacitatem nostram vultu ipso aspectuque conterreat. *Lucr.* 2, 623. pectora vulgi Conterrere metu. *Liv.* 3, 11. Atrox ingenium accenderat eo facto magis, quam conterruerat. Adde *Tibull.* 4, 1, 71. et *Senec. Q. N.* 2, 42. *extr.*

CONTERRĬTUS, a, um, part. a *conterreo*, καταφοβηθείς, exterritus. *Phaedr.* 1, 12. Cervus venantum subito vocibus conterritus. *Virg. A.* 54. nova pugnae conterrita sorte. *Id. ib.* 3, 597. aspectu conterritus haesit. *Curt.* 10, 7. Cesserat ex concione Aridaeus, principum auctoritate conterritus. *Suet. Domit.* 11. Conterritus atrocitate poenae.

CONTESSĔRĀTIO, onis, f. quasi dicas, communicatio tesserarum hospitalitatis; communicatio, amicitia. *Tertull. adv. Haeret.* 20.

CONTESSĔRO, as, hospitium mutuum colo: a tesseris hospitalibus, quibus prolatis hospites agnoscebantur, et excipiebantur. V. TESSERA *Tertull. adv. Haeret.* 36. Alii alit. leg.

*CONTESTANIA, ae, f. regionis nomen, in qua sita est Carthago nova. *Plin.* 3, 3. *B. A.*

CONTESTĀTĬO, onis, f. διαμαρτυρία, actus contestandi. *Ulp. Dig.* 28, 1, 20. *ad f.* Veteres putaverunt, eos, qui propter solemnia testamenti adhibeantur, durare debere, donec suprema contestatio peragatur. *Gell.* 6, 12. Sulpicius testamentum compositum esse dixit a mentis contestatione. *Id.* 10, 3. In tam atroci re, ac tam misera atque moesta injuriae publicae contestatione, *h. e.* enarratione et affirmatione. ¶ Item obtestatio, obsecratio, nempe preces interposita alicujus numinis invocatione adhibitae. *Cic. fragm. pro C. Cornel.* ap. *Ascon.* Petivit a me praetore maxima contestatione, ut causam Manilii defenderem. ¶ Contestatio litis, quid sit, V. in CONTESTOR. *Ulp. Dig.* 3, 3, 40. Ratihabitionis satisdatio ante litis contestationem a procuratore exigitur.

CONTESTĀTĬUNCŬLA, ae, f. brevis oratio, seu obsecratio. *Sidon. ep.* 7, 3. Diu multumque deliberavi, an destinarem, sicut injungis, contestatiunculas, quas ipse dictavi.

CONTESTĀTO, adv. testibus adhibitis, διὰ μαρτύρων: vel simpliciter contestando et affirmando. *Ulp. Dig.* 25, 3, 1. *post med.* Si neque contestato dixerit, eam ex se praegnantem non esse. Adde *ib.* 15, 4, 1.

[CONTESTĀTORĬUS, a, um, adj. qui ad contestationem litis pertinet. *Fragm. Jur. Civ.* (ed. *A. Maio*) p. 41. Si feriae sint, libellos det contestatorios. *F.*]

CONTESTĀTUS, a, um, part. a *contestor.* Active. *Caes. B. G.* 4, 25. Contestatus Deos, ut ea res legioni feliciter eveniret: Desilite, inquit, milites etc. ¶ Passive. *Cic. Flacc.* 11. Ab hac perenni contestataque virtute majorum Flaccus non degeneravit, *h. e.* perspecta, et quasi testibus probata. *Id. Rosc. Com.* 12. Iste cum eo litem contestatam habet. V. CONTESTOR. *Ulp. Dig.* 5, 3, 7. Judicium contestatum de inofficioso testamento.

CONTESTĬFĬCANS, antis, part. ab inus. *contestificor*, simul testificans. *Tertull. Testim. anim.* 1. *post init.* Commemorantes, et contestificantes etc.

CONTESTOR, aris, atus sum, dep. 1. διαμαρτύρομαι, testem invoco, obtestor, obsecro. *Cic. Fl.* 40. Cum ego te, Flacce, coelum noctemque contestans, flens flentem obtestabar. *Id. Verr.* 2, 4, 29. Flens, ac Deos hominesque contestans, clamare coepit. ¶ Item testato dicere, affirmare. *Ulp. Dig.* 15, 4, 1. Si sic contestatus sit: Quod voles cum servo meo negotium gerere periculo meo. *Paul. ib.* 27, 1, 38. Quinquaginta dierum spatium tantummodo ad contestandas excusationum causas pertinet. ¶ Contestari litem, inquit *Festus*, dicuntur duo, aut plures adversarii, quod ordinato judicio, utraque pars dicere solet, *testes estote.* Paulo aliter in *Cod. Justin.* 3, 9. qui est *De litis contestatione*, ubi *Impp. Sev.* et *Anton. leg.* 1. statuunt, litem tunc contestatam videri, cum judex per narrationem, negotii causam audire coeperit. *Gloss.* Lites contestatae, αἱ ἀρχὴν λαβοῦσαι ἐν δικαστηρίῳ δίκαι ἐξ ἀντικαθεστώτων. Ex quibus fit *contestari litem* esse, ita rem in judicium adducere, testibus praesentibus, coram praetore, aut judice, ut neutri parti recedere, salva lite non liceat. *Cic. Att.* 16, 15. Neque enim procuratores litem contestabuntur. [*Cf. quos laudat in hanc rem. *Ernest.* in *cl. Cic.* s. h. v.] *Gell.* 5, 10. Petere instituit ex pacto mercedem: litem cum Euathlo contestatur. ¶ Olim passiva significatione usurpatum fuit, teste *Prisc.* 8, 793., ubi id confirmat auctoritate *P. Aufidii.* Sed praeterea saepe ap. JCtos *lis contestari* dicitur, ut *Julian. Dig.* 30, 88. *extr.*, *Ulp. ib.* 24, 3, 22. et *ib.* 33, 9, 1. etc. Hinc part. *contestatus* etiam passive usurpatur. V. CONTESTATUS.

CONTEXO, is, exui, extum, a. 3. συμπλέκω, συνυφαίνω, simul texo, connecto. *Tibull.* 3, 4, 33. Ut cum contexunt amaranthis alba puellae Lilia. *Lucan.* 4, 419. firma gerendis Molibus insolito contexunt robora ductu. *Tac. A.* 4, 49. Fossam loricamque contexens. *Aurel. Vict. Epit.* 3. Duplici ordine naves contexens, *h. e.* simul colligans. *Val. Fl.* 2, 108. tenui puppes contexere canna. *Plin. ep.* 5, 6. Per latus omne vineae porriguntur, unamque faciem longe lateque contexunt, *h. e.* contextae praebent. ¶ Translate sumitur pro componere, conjungere. *Cic. Leg.* 1, 3. Neque tam facile interrupta contexo, quam obsolvo instituta. [**Id. Fam.* 10, 13. Contexere extrema cum primis, i. e. efficere ut extrema eandem cum primis formam, speciem referant.] *Id. Or.* 34. Memoria rerum veterum cum superiorum aetate contexitur. *Id. Fam.* 5, 12. *ad Luccej. historic.* Ut cogitares, conjuncte ne malles cum reliquis rebus nostra contexere etc. *Id. Dejot.* 6. *extr.* Quam festive crimen contexitur! *h. e.* describitur, et confingitur. *Id. Coel.* 8. Longius mihi contexere hoc carmen liceret, *h. e.* subjungere, attexere, recitare. *Quint.* 10, 6. Cogitatio non rerum ordinem modo intra se ipsa disponit, sed verba etiam copulat, totamque ita contexit orationem, ut ei nihil praeter manum desit. *Senec. ep.* 114. Contexere librum. *Plin.* 21, 20, 79. Contexemus et Gallici nardi remedia, in hunc locum dilata. *Id.* 20, 5, 18. Conteximus et de sili, *h. e.* dicimus, tractamus. *Id.* 35, 12, 43. De pictura satis superque: contexuisse his et plasticen conveniat, *h. e.* subjunxisse tractatum de plastice. ¶ Ap. *Macr. Somn. Scip.* 1, 5. *ad f.* contexere numerum, est componere, conficere. ¶ [Part. *Contexendus* ap. *Plin.* 20, 11, 45. Contexenda sunt omnia.]

CONTEXTĒ, adv. contexendo, conjungendo, συμπεπλεγμένως. Translate. *Cic. Fat.* 14. Si omnia antecedentibus causis fiunt, omnia naturali colligatione conserte contexteque fiunt.

CONTEXTIM, adv. contexte. *Plin.* 10, 53, 74. Turdi luto nidificantes paene contextim.

CONTEXTĬO, onis, f. contextus, compositio. *Macr. Somn. Scip.* 1, 5. *sub f.* Contextio et resolutio numeri octonarii. Et *ib.* 2. Contextio narrationis per turpia et indigna componitur. Adde *Saturn.* 7, 16. et *August. Musica* 3, 7. Sic *Auson. prooem. Perioch. Iliad. a med.* Contextio classis, qua Paris in Europam navigavit. *August. C. D.* 7, 2. Contextio libri.

[CONTEXTOR, oris, m. qui aliquod opus contexit. *Fragm. Cod. Theod.* (ed. *A. Peyronio*) 1, 1, 5. Impp. Theodosius et Valentinianus Augg. ad senatum. Ad similitudinem Gregoriani, atque Hermogeniani Codicis cunctas colligi constitutiones decernimus, quas Constantinus inclytus, et post eum divi principes, nosque tulimus. Ad tanti consummationem operis, et contexendos codices deligendi viri sunt singularis fidei, limatioris ingenii; electos vestra amplitudo cognoscat. (hic VIII. viri enumerantur, quorum princeps Antiochus.) Dat. VII. Kal. April. Constantinopoli, Florentio et Dionysio Coss. (an. a Chr. n. 429.) *Ead. ib.* 1, 1, 6. Iidem Augusti. Aggressuris hoc opus et demendi supervacanea, et adjiciendi necessaria, et mutandi ambigua, et emendandi incongrua tribuimus potestatem. Contextores hujus Theodosiani Codicis Antiochus etc. (hic enumerantur XVI. viri). Dat. XII. Kal. Jan. Constantinopoli, DD. NN. Theodosio A. XV. et Valentiniano A. IV. Coss. (an. 435.) *Eadem ib. constitut. Codici Theod. praemissa.* Iidem Augusti. Compendiosam divalium constitutionum scientiam ex Divi Constantini temporibus roboramus, nulli post Kal. Januarias concessa licentia, ad forum et quotidianas advocationes jus principale deferre, vel litis instrumenta componere, nisi ex his videlicet libris, qui in nostri nominis vocabulum transierunt, et sacris habentur in scriniis. Longum est memorare, quid in hujus

nsummationem negotii contulerit vigiliis suis tiochus, etc. (hic enumerantur VIII. viri.) Dat. V. Kal. Martii, Constantinopoli, Theodosio Aug. VI. et qui fuerit nunciatus (nempe Anicius Acius Glabrio Faustus an. 438.). V. CONSTITUTIO-ARIUS. *F.*]

CONTEXTUS, a, um, part. a *contexo*, συνυφής, ...πλεκής, intextus, connexus. *Cic. N. D.* 2, 63. illis ovium confectis atque contextis homines vestiuntur. *Virg. A.* 1, 112. Equus trabibus contextus acernis. *Tibull.* 1, 1, 71. Totus et argento contextus, totus et auro, *h. e.* indutus veste contexta auro, et argento. Al. leg. *contectus. Val. Flacc.* 3, 90. contextis umbonibus urgent, *h. e.* cutis connexis. *Tibull.* 4, 1, 22. contextis passim uit ignibus aether, *h. e.* serie continuata ignium: el aether constans perpetuis ignibus. ¶ [*Lucr.* , 695. Nec, tam contextae quom sint, exire vientur Incolumes posse. Contextus dicitur h. l. de nima, in ipso corpore orta, non extrinsecus adita. — *Id.* 4, 55. *corpora contexta* dicit pro condensatis, coagmentatis, firmitate quadam praeditis, ppon. *diffusa.*] ¶ Apud JCtos *contextum* est tamen, et subtegmen, quod in tela est, at nonum detextum. Ita *Ulp. Dig.* 34, 2, 22. ¶ Translatè. *Cic. Tusc.* 5, 33. *ad f.* Perpetuae et contexe voluptates, *h. e.* non interruptae, ut una aliam ariat. *Quint.* 11, 1. Circuitus contexto nitore ecurrentes, *h. e.* periodi apte aequabiliterque fluens. *Id.* 9, 4. Oratio vincta atque contexta. *et ox.* Verba singula et contexta. *Id.* 12, 9. *sub f.* a nec liber est impetus, nec cura contexta, *h. e.* haerens, congruens, sibi constans.

CONTEXTUS, us, m. συμπλοκή, συνυφή, textura, ontextio. *Accius* ap. *Cic. Fin.* 5, 11. de Philoteta. Pinnarumque contextu corpori tegumenta ciebat. *Lucr.* 1, 243. Contextum corporum vis uaeque dissolvit, *h. e.* coagmentationem. *Auson. Perioch. Odyss.* 5. Contextu ratis temere properae navigationem aggredi. *Ulp. Dig.* 39, 2, 15. *nte med.* Domus juncta contextu aedificiorum. Translate est complexio, continuatio, series. *Cic. Fin.* 5, 28. Mirabilis est apud illos contextus erum: respondent extrema primis, media utrisue, omnia omnibus. *Id. Partit.* 23. *ad f.* In toto uasi contextu orationis haec erunt illustranda naxime. *Petr. Sat.* 20. Contextus fabularum. *Val. Max.* 3, 8. *n.* 7. exemplorum. *Quint.* 1, 1. litterarum, *h. e.* series et ordo, quo in alphabeto disositae sunt. *Id.* 9, 4. *post med.* Lenis et fluens ontextus, *h. e.* compositio verborum. *Tac. H.* 2, . Ceterorum casus in contextu operis dicemus. *Quint.* 5, 13. *circa med.* Per partes dissolvitur, uod contextu nocet. *Plin.* 10, 42, 59. Lusciniae ssidue nova loquentes, longiore etiam contextu, . e. continuatione verborum. *Ulp. Dig.* 32, 73. ontextus testamenti, *h. e.* tota contextio. *Id. ib.* 28, , 21. *extr.* Uno contextu actionis testari oportet, . e. nullum alienum actum testamento intermiscendo, ut *Id. ib.* exponit. *Senec. Q. N.* 6, 29. *ad f.* Hispanias a contextu Africae mare eripuit. ¶ [*Quint.* 9, 4. p. 869. Historia non tam finitos umeros, quam orbem quendam contextumque desiderat. *Contextus* h. l. laxiorem quendam memrorum nexum significat, qui magis rerum conjuntionem, quam artificiosum verborum et sententiaum ambitum requirit. Haec est, quam εἰρομένην ἔξιν Aristoteles, fusum et tractum orationis genus Cicero dicit. *Ernest.* in *lex. techn. lat.* Cf. *Ruhnk.* d *Aquilam Romanum* p. 158. quem laudat *Spald.*]

CONTICEO, es, ticui, n. idem ac conticesco. *Cic. Cat.* 3, 5. Conscientia convictus repente conicuit. *Mart.* 7, 80. tetricae conticuere tubae. *Ov. Met.* 5, 574. Conticuere undae, *h. e.* murmuris esivere. ¶ Translate. *Cic. Pis.* 12. Cum obmuuisset senatus, judicia conticuissent, *h. e.* cessasent. *Id. Brut.* 94. Hoc studium nostrum contiuit subito, et obmutuit. *Ov. Fast.* 6, 348. vacuae onticuere molae. *Hieron. in Isaj.* 1, 1. Ex quo Montani deliramenta conticeant. *Id. ib.* 17, 64. pocryphorum deliramenta conticeant. ¶ *Gloss. Phil.* Conticeo, σιωπῶ. Conticet, σιωπᾷ. *Prisc.* uoque 8, 820. agnoscit *conticeo.* [*Calpurn.* 4, 98.]

CONTICESCO, escis, n. 3. κατασιγάω, σιωπάω, dem quod taceo, loqui, aut strepere desino. Ap. *Plaut.* in multis exemplarib. legitur *conticisco*, ut *Bacch.* 4, 6. *extr.* Sed conticiscam: nam audio aperiri fores. *Cic. Marc.* 3. Neque ulla unquam aetas de tuis laudibus conticescet. *Cic. in Senat.* 7. Dum conticesceret illa lamentatio, et gemitus urbis. *Liv.* 25, 10. et 2, 55. Conticescebat paulaim tumultus. ¶ Translate. *Liv.* 2, 29. *extr.* Hic, quo nunc omnia ardent, conticescet furor. [*Adde *Eund.* 4, 1. Ut inter strepitum tot bellorum conticescerent actiones tribuniciae.]

CONTICINIUM, ii, n. pars illa noctis, quae est nter gallicinium et diluculum, ut dictum est in CONCUBIUS. Glossae: *Conticinium*, ὁ μεταξὺ ἀλεκτρυοφωνίας χρόνος. Est a *conticescendo*, ut putat *Varr. L. L.* 6, 4. *extr.* ¶ Sumitur etiam pro prina parte noctis, seu pro ipsa nocte concubia, ut bidem observavimus. Qua ratione accipi videtur . *Pl. Asin.* 3, 3, 95. Redito huc conticinio. ¶ Ap. *Macr. Sat.* 1, 3. pro *conticinium* quidam leg. *conticuum;* quod sane non abhorret ab analogia.

COTICISCO pro Conticesco legitur ap. *Arnob.* 5. *post. in.*, *Pl. Bacch.* 4, 6, 28. et *Mil.* 2, 4, 56. V. CONTICESCO.

CONTICUUM. V. CONTICINIUM.

*CONTIFEX, icis, m. qui pugnat conto, ubi facere (inquit *Gesn.*) est occidere, ut in *conficio* et *interficio. Gloss. Vet.* Contifices, παράβολοι. Cf. v. sq. *B. A.*

CONTIFICIUM, ii, n. (vel contifigium, ut *Casaubonus* putat) ex *Vopisc. Prob.* 19. affertur, ut contum, seu venabulum significet, vel actum transfixionis ferarum. Verba *Vopisci* sunt: Addidit centum jubatos leones, qui omnes contificiis interempti sunt. *Salmas.* ex MS. *Palatino* legit *e posticis.*

CONTIGER, a, um, adj. κοντοφόρος, contum gerens. *Paulin. Nolan. carm.* 20, 188. Contigero similis juveni spectabat in altum, *h. e.* supina fronte erectum contum ferenti, ut solent θαυματοποιοὶ mira ludicra edentes. Huc pertinet illud *Mart.* 5, 12. Quod nutantia fronte pertinaci Gestat pondera Maschlion superbus. Ubi *Scriverius* pro *pertinaci* malebat *perticata.*

CONTIGNATIO, onis, f. δόκωσις, ὀροφή, ξύλωσις, tignorum, seu trabium series, et contextus, ut in aedibus, quae membra superiora domus sustinet, aut tectum. *Caes. B. C.* 2, 9. Turris contignatio. *Liv.* 21, 62. In tertiam contignationem sua sponte ascendisse. *Hirt. B. A.* 1. Incendio tuta est Alexendria, quod sine contignatione sunt aedificia. *Vitr.* 6, 5. Imponere contignationem, supra eam coaxationem et pavimentum. *Pallad.* 1, 9. Facere contignationem aequalem et solidam, ne gradus ambulantium tremor fabricae titubantis excutiat.

CONTIGNATUS, a, um, part. a *contigno*, trabibus, seu tignis conjunctus. *Vitr.* 1, 5. Itinera sint interioribus partibus turrium contignata. *Caes. B. C.* 2, 15. Quidquid est contignatum, cratibus consternitur.

CONTIGNO, as, avi, atum, a. 1. σανιδόω, tignis tectum jungo. *Plin.* 9, 3, 2. In domibus fores maxillis balaenarum facere, ossibus tecta contignare.

CONTIGNUM, frustum carnis cum septem costis demptum. *Festus.* Al. leg. *Contiguum.*

CONTIGUE, adv. ἐχομένως, σχεδὸν, statim, et quasi contingendo. *Capell.* 9. p. 308. Eam contigue sequebatur.

CONTIGUUS, a, um, adj. qui ita proximus est alteri, ut contingat: et generatim vicinus: ab obsoleto *tago* pro *tango*, συναφής. *Ov. Met.* 4, 57. Pyramus, et Thisbe contiguas tenuere domos. [*V. *Gierig.* ad h. l.] *Id. A. Am.* 3, 409. Ennius emeruit, Calabris in montibus ortus. Contiguus poni, Scipio magne, tibi. *Plin.* 2, 9, 6. Luna alias admota coelo, alias contigua montibus. *Tac. A.* 2, 60. Syri, Armeniique, et contigui Cappadoces. *Virg. A.* 10, 457. Hunc ubi contiguum missae fore credidit hastae. *Ammian.* 31, 14. Periit hoc exitu Valens, quinquagesimo anno contiguus, *h. e.* tangens annum quinquagesimum.

CONTINCTUS, a, um, part. a *contingo*, idem ac tinctus. *Lucr.* 2, 742. Ex ineunte aevo nullo contincta colore. Al. leg. *contacta.* [*Ap. *Eichstadt.* est: *conjuncta colore.*]

CONTINENS, entis, part. a *contineo*, συνέχων, qui continet. *Gell.* 13, 9. Libri, quos πανδέκτας inscripsit, tanquam omne doctrinarum genus continentes. *Plin.* 17, 14, 24. Vinculum continens libertatem dehiscendi. *Aurel. Vict. Vir. illustr.* 77. Non continens lacrimas. ¶ Item qui contiguus est alteri, nulla alia re interposita, conjunctus, proximus, vicinus, συνεχής. *Cic. Fat.* 19. Proxima, et continens causa. *Id. N. D.* 2, 45. *ad f.* Mari aer continens est. *Id. Acad.* 4, 33. Mare, quod nunc quia a sole collucet, albescit, dissimileque est proximo et continenti. *Id. Caecin.* 4. Huic fundo continentia praedia, atque adjuncta mercatur. *Id. N. D.* 1, 11. Motus sensui junctus, et continens. *Id. Fam.* 15, 2. Cappadociae pars ea, quae cum Cilicia continens est. *Plin.* 18, 25, 57. Cherronesum, et continentia usque Atho. *Caes. B. G.* 3, 28. Morini continentes silvas, ac paludes habebant: eo se contulerunt. [*Liv.* 5, 39. Timorique perpetuo ipsum malum continens fuit, i. e. sine mora malum secutum est illum timorem.] ¶ Cum de aliqua insula sermo est, *continens terra*, et frequentius *continens* absolute, dicitur ea regio, quae est illi proxima, et insula non est, ἤπειρος. *Varr.* ap. *Charis.* 1, 100. In terra continenti. *Cic. Hort.* ap. *Non.* 4, 102. In continentibus terris. *Nep. Them.* 3. Inter Euboeam, continentemque terram cum classiariis regis conflixit. *Hor. Od.* 2, 18, 20. Marisque Bajis obstrepentis urges Submovere litora, Parum locuples continente ripa. [*Eodem modo ap. *Liv.* 44, 28. Qui propiores continenti littori erant. Cf. *Bauer.* ad *Sanct. Min.* T. 2. p. 108.] *Nep. Milt.* 7. Procul in continenti lucus, qui ex insula conspiciebatur, incensus est. *Caes. B. G.* 5, 8. Labieno in continente relicto, ipse ad solis occasum naves solvit. (Adde *ib.* 31. et *ib.* 4, 28. et 36. et alibi saepe.) *Plin.* 5, 31, 30. Insula a proxima continente abest VII. M. D. pass. ¶ Absolute *Liv.* 28, 12. Hispania prima a Romanis inita provinciarum, quae quidem continentis sint. ¶ *Continentia urbis* sunt aedificia extra muros urbis posita, sed ipsis contigua. *Terent. Dig.* 50, 16, 147. Qui in continentibus urbis nati sunt, Romae nati intelliguntur. *Paul. ib.* 33, 9, 4. *a med.* Urbes fere omnes muro tenus finiri, Romam continentibus. Adde *Ulp. ib.* 50, 16, 173. et 199. Huc pertinet illud *in vet. Tab. aen.* ap. *Mur.* 582. *ad f.* Quae viae in urbe Roma erunt intra ea loca, ubi continenti habitabitur, *h. e.* ubi continentia aedificia erunt. *Alf. Dig.* 50, 16, 87. Urbem esse Romam, qua muro cingeretur: Romam etiam qua continenti aedificia essent. Ita *Torrent.* et *Gothofr.*, at *Haloand.* in continenti. ¶ *Continentia* apud rhetores, quae sint, docet *Cic. Inv.* 1, 26. Negotiis, inquit, quae sunt attributa, partim sunt continentia cum ipso negotio, partim etc. Continentia cum ipso negotio sunt ea, quae semper affixa esse videntur ad rem, neque ab ea possunt separari. [*V. *Ernest. lex. techn. lat.* p. 91.] ¶ Apud eosdem *continens causae*, (sive quod conjunctum maxime sit cum ipsa causa, sive quod in se causam totam contineat) τὸ συνέχον, est id, quod potissimum agitur in causa, quo sublato lis esse non potest. Ita *Quint.* 11, 3., ubi plura hac de re. *Cic. Inv.* 1, 14. vocat firmamentum, aitque esse firmissimam argumentationem defensoris, et aptissimam ad judicationem: et subdit ipse quoque exemplum. Et *Top.* 25. ea, inquit, continentia vocentur, quasi firmamenta defensionis: quibus sublatis, defensio nulla sit. In *Part.* quoque 29. *ad f.* clarius idem istud exponit. V. ¶ Est praeterea *continens* non interruptus, continuatus, sine intermissione factus. *Caes. B. C.* 3, 63. Continens omnium dierum labor. *Id. B. G.* 5, 11. Continentia bella. Et *ib.* 7, 28. Continens impetus. *Liv.* 37, 25. incendium. Et *ib.* 2, 29, agmen. Et *ib.* 5, 34. memoria. *Cels.* 3, 5. *ad f.* Febres continentes sine remissione. *Auct. ad Her.* 3, 12. *ad f.* Continens vox. *Liv.* 22, 15. Quinque millia continenti cursu sequi aliquem. *Cic. Or.* 3, 57. Continenti spiritu dicere. *Id. Tusc.* 1, 8. Nihil te interpellabo: continentem orationem audire malo. *Sisenn.* ap. *Gell.* 12, 15. Una aestate in Asia et Graecia gesta litteris idcirco continentia mandavimus, ne, vellicatim, aut saltuatim scribendo, lectorum animos impediremus. *Suet. Gramm.* 2. Continens scriptura, *h. e.* non divisa in libros, aut capita. *Id. Cal.* 19. Biduo continenti. *Liv.* 23, 44. Imber continens per totam noctem. *Caes. B. C.* 3, 84. Exercitum eduxit, aciemque instruxit, primum suis locis; continentibus vero diebus, etc. [*Cic. Fin.* 2, 19. Neque porro ex eo natus, cum Pyrrho bellum gerens, consul cecidisset in proelio, seque e continenti genere tertiam victimam rei publicae praebuisset. *Continens genus* est idem, non interrupta serie, avus, filius, nepos. *Ernest.* in *cl. Cic.* Nos: *in ununterbrochener Geschlechtsfolge.* ¶ *Continentia verba Cic. Part.* 15. dicuntur, quae per conjunctiones junguntur. *Ernest. lex. technol. lat.* p. 91.] ¶ *In*, vel *ex continenti* (subaudi *tempore*) est nulla mora interposita, statim, confestim, συνεχῶς. *Justin.* 1, 9. Qui ex continenti, ne dato in poenitentiam spatio, res narraretur, ad regiam pergunt. (Adde 5, 3. et 5.) *Ulp. Dig.* 44, 5, 1. *med.* Si in continenti impositum quid sit liberto, etc. exceptioni locum fore; sed si post intervallum, habet dubitationem, etc. Adde *ib.* 48, 5, 23. ¶ Denique *continens* est, qui se continet a voluptatibus, ab avaritia, ab ira, a caedibus, etc., sobrius, temperans, ἐγκρατής. *Nep. Att.* 13. Non intemperanter concupiscere, quod a plurimis videas, continentis debet duci. *Plin. ep.* 5, 19. *extr.* Parcus et continens. *Caes. B. C.* 1, 23. Ne continentior in vita hominum, quam in pecunia fuisse videatur. *Cic. Parad.* 1, 2. Continentissimi homines, *h. e.* parvo cultu, parceque viventes.

CONTINENTER, adv. συνεχῶς, continuate, jugiter, non intermisse, et refertur ad tempus, et ad locum. Ad tempus. *Cic. Acad.* 1, 8. Continenter labuntur, et fluunt omnia. *Auct. ad Her.* 3, 12. Uno spiritu continenter multa dicere, in extrema convenit oratione. *Liv.* 25, 7. In Albano monte biduum continenter lapidibus pluit. *Cic. Inv.* 1, 26. Ante rem gestam quae facta sunt, continenter usque ad ipsum negotium. ¶ Ad locum. *Catull.* 37, 6. continenter sedetis insulsi. ¶ Item temperate. *Cic. Off.* 1, 30. Vivere parce, continenter, severe, sobrie. *August. ep.* 199. et *Confess.* 6, 12. Continentissime vivere.

CONTINENTIA, ae, f. συνοχή, significat ipsum actum continendi: sed sumitur pro ipso complexu rerum, quae in aliquo continentur. *Macrob. Somn. Scip.* 2, 12. Ut breviter a principio omnem operis continentiam revolvam. Sic *Fulgentius* inscripsit *continentiam Virgilianam* librum, quo complexus est per compendium quidquid in Virgilii operibus continetur. Adde *Hieronym. in Joann. Hierosolym. n.* 7. ¶ Item vicinitas, conjunctio. *Macrob. Saturn.* 5, 15. Neque in catalogo auxiliorum Turni, si velis situm locorum mente per-

currere, invenies illum continentiam regionum secutum: *cohaerentiam regionum* paulo ante dixerat. ¶ Item (quod magis est in usu Latino) abstinentia ab illicitis, ἐγκράτεια: nempe virtus illa, quae est pars temperantiae, per quam (ut *Cic. Inv.* 2, 54. definit) cupiditas consilii gubernatione regitur. *Id. Q. Fr.* 1, 1, 2. Praeclarum est, summo cum imperio fuisse in Asia triennium, sic ut nullum te signum, nullum vas, nulla vestis, nullum mancipium, nulla conditio pecuniae ab summa integritate continentiaque deduxerit. *Id. Verr.* 2, 4, 52. Conferte hujus libidines cum illius continentia. *Id. Off.* 2, 24. Valetudo sustentatur continentia in victu omni atque cultu. *Curt.* 3, 12. Si hac continentia animi ad ultimum vitae perseverare potuisset. Hic *continentia* superbiae atque irae opponitur. Sic 6, 6. Continentiam et moderationem in superbiam ac lasciviam vertit. *Caes. B. G.* 7, 52. Nec minus se in milite modestiam et continentiam, quam virtutem atque animi magnitudinem desiderare. *Nep. Att.* 15. Neque servorum quemquam nisi domi natum domique factum, habuit: quod est signum non solum continentiae, sed etiam diligentiae. ¶ *Cic. Off.* 2, 22. abstinentiam, et continentiam conjungit: quae quomodo differant, V. ABSTINENTIA. [*Adde *Doederl.* 2. §. 59. p. 203. sqq. ubi de hujus v. signif. ejusque synonym. pluribus disputat.] ¶ Alio sensu *Suet. Claud.* 32. Dicitur etiam meditatus edictum, quo veniam daret flatum crepitumque ventris in convivio emittendi, cum periclitatum quendam prae pudore ex continentia reperisset.

CONTINEO, es, inui, entum, a. 2. συνέχω, περιέχω, καταλαμβάνω, simul teneo, complector, retineo. *Cic. N. D.* 2, 22. Mundus omnia complexu suo coercet et continet. [*Cf. *Lucr.* 5, 320.] Et *ib.* 54. *sub f.* Alvus continet, quod recipit, ut mutari et concoqui possit. Et *ib.* 9. Omnia quae aluntur, continent in se vim caloris. *Curt.* 4, 11. Expeditius manus nostrae rapiunt, quam continent. *Plin.* 17, 22, 35. *n.* 16. Continere aliquid vinculo. Et *ib.* 11, 16. Testae continent humorem, et transmittunt. [*Lucr.* 6, 878.] *Cels.* 5, 26. *n.* 23. Sutura si nimis rara est, non continet. ¶ *Contineri* aliquando est continentem esse, conjungi. *Cic. Verr.* 2, 4, 52. *extr.* Pars oppidi mari disjuncta angusto, ponte rursus adjungitur et continetur. [*Eodem modo, addita praepos. *cum*, dicitur ap. *Lucr.* solenni quodam dicendi forma de rerum primordiis eorumque inter se cohaerentia. 1, 817. Atque eadem magni refert primordia saepe Cum quibus, et quali positura, contineantur; Et quos inter se dent motus, accipiantque. Adde *ib.* 980. 2, 761. 1008.] ¶ Item cingi, includi. *Caes. B. G.* 3, 1. *extr.* Vicus altissimis montibus undique continetur. Et *ib.* 4, 23. Montibus angustis mare continetur. *Suet. Aug.* 19. Ex insulis, quibus continebantur, filiam et nepotem rapere ad exercitus destinaverant. [*Tibull.* 4, 1, 47. Oceanus ponto qua continet orbem, i. e. ambit] ¶ Item componi, constare, consistere. *Cic. N. D.* 2, 23. Dii non continentur venis, et nervis, et ossibus. *Id. Marc.* 9. Vita corpore et spiritu continetur. [*i. e. pendet e, servatur.] *Id. Div.* 1, 14. Artes, quae conjectura continentur. *Id. Marc.* 7. Quis est tam rudis, qui non intelligat, tua salute contineri suam? *Id. Fin.* 2, 15. Honestas tota his quatuor virtutibus continenter. *Est qui legit* ex his quatuor. [*Contineri dicuntur etiam, quae firma sunt, non rumpuntur. *Cic. N. D.* 2, 57. quae (natura) primum oculos membranis tenuissimis vestivit et sepsit, quas perlucidas fecit; firmas autem, ut continerentur. Eodem modo contrarium dicit *Caes. B. C.* 1, 25. Quum agger altiore aqua continere non posset, i. e. firmitatem, vim sustentandi amittere, durare non posse. Hinc orta videtur notio continuandi, uno tenore perducendi. *Pl. Stich.* 3, 1, 44. Utraque commeatus continet, i. e. continuatur. V. *Gronov.*] ¶ Translate. *Cic. Off.* 2, 24. Nulla res vehementius rempubl. continet, quam fides. [*i. e. conservat. Ita saepius ap. Cic. est pendere ex re aliqua, conservari ab aliquo. *Cic. Dom.* 37. Meus reditus vestro judicio continetur. *Liv.* 41, 23. Romanum foedus, quo nostra omnia continentur, i. e. quibus rerum nostrarum salus nititur. Adde *Ov. Fast.* 4, 94. Perque suos Venus initus continet omne genus, i. e. causa est propagandi generis humani, conservatrix.] *Cic. ad. Quirit.* 1. Continere odium jamdiu conceptum in omnes bonos. *Id. N. D.* 3, 38. dolorem conceptum a se ipso. *Id. Or.* 1, 21. Omnes omnium rerum fontes animo ac memoria continere. *Id. Arch.* 1. *extr.* Omnes artes, quae ad humanitatem pertinent, quasi cognatione quadam inter se continentur. *Liv.* 28, 2. *extr.* Continere exercitum. ¶ Praeterea saepissime ponitur pro coercere, cohibere, frenare. *Cic. Phil.* 3, 3. Continere belluas septis. *Phaedr.* 3, 6. ora frenis. *Colum.* 7, 10. pecudem sub tecto. *Caes. B. C.* 1, 66. copias in castris. Et *ib.* 3, 45. Quam angustissime continere hostem. *Cels.* 7, 26. Continere aliquem in jejunio. *Liv.* 27, 15. *a med.* milites silentio. *Cels. praef. post med.* corpus, si profluvio laborat. *Suet. Galb.* 6. manus paenulis.. *Cic. Catil.* 1, 8. *extr.* manus et tela civium ab aliquo. *Id. Rabir. perduell.* 6. vocem, *h. e.* cessare a clamore. *Id. Fin.* 4, 25. risum. *Virg. A.* 3, 598. gradum. *Plin. ep.* 3, 11. oculos animumque. *Id. ep.* 1, 8. et *Cic. Att* 13, 21. librum, *h. e.* non edere. *Phaedr.* 4, 17. ventrem. *Plin.* 31, 3, 23. et 9, 8, 7. spiritum. *Cic. Or. de Demosth.* 1, 61. Tantum continenda anima in dicendo est assecutus, ut una continuatione verborum etc. *Plin.* 24, 8, 33. et 28, 11, 46. Continere capillos fluentes, *h. e.* facere, ne defluant. ¶ Translate. *Cic. Q. Fr.* 1, 1, 11. Continere omnes cupiditates. [*Id. Har. Resp.* 1. Furentem exsultantemque continui.] Et *ib.* 13. linguam. *Id. Agr.* 1, 6. modeste insolentiam suam. *Id. Acad.* 1, 12. Ab omni lapsu continere temeritatem. *Id. Tusc.* 4, 9. Regere, et continere appetitiones animi. *Brut. et Cass. ad Anton. Fam.* 11, 3. iracundiam. *Id. Or.* 2, 55. dicta in aliquem. *Liv.* 28, 2. animos sociorum in fide. *Caes. B. G.* 3, 11. et *ib.* 5, 3. aliquem in officio. Et absolute eod. sensu. *Cic. Q. Fr.* 1, 1, 2. Quid est negotii, continere eos, quibus praesis, si te ipse contineas? ¶ Continere se. *Cic. Parad.* 3, 1. Continere se in libidine aliqua. *Id. Acad.* 4, 32. ab assentiendo. *Id. Verr.* 2, 5, 29. a supplicio alicujus. *Id. Fin.* 2, 19. ab exemplis, *h. e.* abstinere ab exemplis afferendis. *Id. Brut.* 97. in suis perennibus studiis. *Ter. Phorm.* 2, 3, 17. ruri. *Id. Eun.* 5, 2, 20. Vix me contineo, quin involem in capillum, monstrum. *Pl. Rud.* 4, 4, 128. Contineri, quin complectar, non queo. [*Ov. Met.* 4, 351. Jam se male continet amens, i. e. vix retinet.] *Petr. Sat.* 11. Nec se solum intra verba continuit, sed lorum de pera solvit etc. [*Absolute, pro domi manere. *Suet. Caes.* 81. Diu cunctatus, an se contineret. *Id. Galb.* 19. Nihil amplius quam continere se statuit.] ¶ Pro custodire, servare. *Cic. Vatin.* 5. Non custodem ad continendas, sed portitorem ad partiendas merces missum putares. *Ter. Eun.* 1, 2, 23. Quae vera audivi, taceo, et contineo optime. *Plin.* 21, 7, 18. Arida continent odorem diutius. ¶ Et pro simplici tenere. *Caes. B. C.* 2, 38. Gades se conferre, naves frumentumque omne ibi continere. *Plin.* 31, 9, 45. Continere sub lingua salem, donec liquescat. ¶ Pro morari, detinere, impedire. *Pl. Amph.* 2, 2, 58. An te auspicium commoratum est? an tempestas continet? *Virg. G.* 1, 259. Frigidus agricolam si quando continet imber. ¶ Pro occupare, tenere. *Caes. B. G.* 1, 38. Reliquum spatium mons continet. [*Cf. *Lucr.* 3, 211. Quamque loco se Contineat (animus) parvo, si possit conglomerari. ¶ Translate. *Lucr.* 1, 152. Quippe ita formido mortaleis continet omneis, i. e. implet.] ¶ Pro habere, complecti. *Plin. ep.* 9, 28. Tertia epistola continebat, esse tibi redditam orationem pro Clario. *Cic. Att.* 14, 22. *extr.* Me idus Mart. non tam consolantur, quam antea: magnum enim mendum continent. *Phaedr.* 4, 10. Hoc argumentum continet res utiles. *Plin.* 22, 25, 68. Panis innumeras paene continet medicinas. *Ulp. Dig.* 7, 9, 3. Omnes casus continentur huic stipulationi: *pro* hac stipulatione. Ita *Torrentin.* et *Gothofr.* Sic *leg.* 5. Huic stipulationi, dolum malum abesse, abfuturumque esse, continetur. *Holoand.* utrobique mutavit. ¶ Pertinet etiam ad magistros, qui *continere* dicuntur discipulos, dum eos in aliqua exercitatione detinent. *Cic. Fam.* 7, 19. Exercitatione consequere: in qua quidem nos te continebimus, si etc. *Petr. Sat.* 2. Nondum juvenes declamationibus continebantur, cum etc. *Gell.* 19, 1. Satis attente discipulos juvenes continens. ¶ Eleganter *continere aliquid* dicitur id, quod praecipuum est, et caput ejus rei. *Cic. N. D.* 1, 1. De figuris Deorum, de locis, atque sedibus multa dicuntur: quod vero maxime rem causamque continet etc. *Id. Tusc.* 4, 31. Mihi quidem in tota ratione ea, quae pertinet ad animi perturbationem, una res videtur causam continere, eas esse in nostra potestate. Adde *Div.* 1, 51., *Fin.* 1, 4. et *ib.* 4, 6. [*Id. Part.* 29. Ea, quae sic referuntur, continentia causarum vocentur: quamquam non magis, quae contra rationem defensionis afferuntur, quam ipsae defensionis rationes, continent causas.] ¶ [Part. *Continens* V. suo loco. *Contenturus* est *Lucilii* ap. *Non.* 2, 149. Tu Lucilium credis contenturum, cum me ruperim, summa omnia fecerim. *F.*]

CONTINGO, is, inxi inctum, a. 3. tingere, idem quod tingo, συγχρώζω. *Lucr.* 2, 754. Proinde colore cave contingas semina rerum. ¶ Translate. *Id.* 1, 932. Museo contingens cuncta lepore. ¶ Si quis haec ad sequens verbum §. 1. transferenda putet, non valde pugnabimus. [*Adde *Eund.* 1, 937. 4, 13. 1, 946. Plerisque tamen in locis dubites, an illud non, et exquisitius, positum sit. V. *Eichstadt.* in *Ind.* ad *Lucr.* s. h. v.]

CONTINGO, ingis, tigi, tactum, a. 3. ἅπτομαι, idem quod tango, sed plenius: a *con* et *tango*. *Cic. N. D.* 2, 47. *sub f.* Aliorum ea est humilitas, ut cibum terrestrem rostris facile contingant. *Virg. Ecl.* 8, 40. Jam fragiles poteram a terra contingere ramos. *Id. A.* 2, 239. funemque manu contingere gaudent. *Cic. Div.* 2, 43. Quanta humilitate luna feratur terram paene contingens. *Liv.* 1, 56. *extr.* Contingere terram osculo. *Virg. A.* 5, 509. avem ferro. *Id. ib.* 18. Italiam. *Lucr.* 1, 564. florem aevi, *h. e.* ad florem aevi pervenire. [*Sil.* 13, 419. Nox jussam contigit horam.] *Hor. A. P.* 412. optatam cursu contingere metam. *Ov. rem. Am. extr.* fessae date serta carinae: Contigimus portum. *Id. Met.* 14, 606. ambrosia cum dulci nectare mixta Contigit os, fecitque Deum. Sic *ib.* 2, 123. Pater ora sui sacro medicamine nati Contigit. *Lucr.* 4, 13. oras pocula circum contingere melle, *h. e.* aspergere. *Virg. G.* 3, 403. Contingere sale. *Id. ib.* 448. Contingunt corpus amurca. *Lucr.* 4, 409. Sol contingens suo cominus igni, *h. e* illustrans, calefaciens. [*Cf. 6, 688.] *Catull.* 64, 409. contingi lumine. [*Contingere* dicitur etiam de Diis hominem aliquem institutionis causa levi re, quam manu tenent, ut fronde, tangentibus. *Ov. Fast.* 4, 15. mota Cytheriaca leviter mea tempora myrto Contigit; et, coeptum perfice, dixit, opus. Adde *Propert.* 3, 3, 37.] ¶ Proverbialis locutio gaudentis. *Id.* 1, 8, 43. Nunc mihi summa licet contingere sidera plantis. [*i. e. nunc mihi licet coelo inambulare tanquam Deo. — Caeterum *contingere sidera* aut *coelum* omnino augustam altitudinem declarat. *Ov. Fast.* 3, 34. *Tibull.* 1, 7, 15.] ¶ *Contingere manum alicujus* est fere signum gratulationis, aut venerationis. *Liv.* 28, 9. Contingere pro se quisque dextras victrices consulum cupientes. *Vellej.* 2, 104. *ad f.* Salutationis nova quaedam exsultatio, et contingendi manum cupiditas. Adde *ib.* 107. ¶ *Contingere* etiam dicuntur, quae vicina et contigua sunt. *Cic. N. D.* 2, 47. Vites a caulibus et brassicis refugere dicuntur, nec eos ulla ex parte contingere. *Caes. B. G.* 7, 23. Neque inter se trabes contingant; pro contingantur. Et *ib.* 1, 38. Radices montis ex utraque parte ripae fluminis contingunt. *Id. ib.* 7, 7. Helvii fines Arvernorum contingunt. *Id. B. C.* 1, 21. Milites disponit perpetuis vigiliis, stationibusque, ut contingant inter se. ¶ Translate. *Cic. Manil.* 1. Cum per aetatem hujus auctoritatem loci contingere non auderem, *h. e.* venire in hunc locum plenum auctoritis. *Id. Tusc.* 1, 19. Cum animus naturam sui similem contigit. *Val. Flacc.* 7, 173. Contingere cura animum alicujus, *h. e.* afficere. *Liv.* 10, 28. Contactum funeribus diris signa, tela, arma hostium. *Tac. A.* 4, 68. Contingere aliquem modico usu. *Ov. Met.* 1, 211. Contigerat nostras infamia temporis aures. *Ulp. Dig.* 48, 19, 5. Poenae, quae existimationem contingunt. *Juven.* 14, 184. Contingunt me fastidia, *h. e.* fastidio. [*Ov. Met.* 9, 484. Me contingit libido, i. e. corripit, totum me occupat.] *Liv.* 40, 14. *ad f.* Meam causam, quae nihil eo facto contingitur, ne miscueris. *Paul. Dig.* 48, 20, 7. Quos nulla culpa contingit. *Marc. ib.* 29, 5, 16. Pars pretii alicui contingens. *Ulp. ib.* 25, 4, 1. *sub f.* Quos proxima spes successionis contingit. *Id. ib.* 11, 4, 1. Contingi crimine, *h. e.* socium esse criminis. ¶ Pertinet aliquando ad propinquitatem affinitatis, aut cognationis. *Liv.* 24, 22. *ad f.* Quicumque aut propinquitate, aut affinitate, aut aliquibus ministeriis regiam contigissent. *Suet. Aug.* 4. Arctissimo gradu aliquem contingere. *Id. Ner.* 32. Contingere aliquam familiam. *Hor. Sat.* 2, 6, 52. Deos quoniam propius contingis, *h. e.* propior es principibus viris per amicitiam. ¶ Significat etiam provenire, nasci, venire. *Plin.* 19, 5, 23. Columella suum tradit commentum, ut toto anno melopepones contingant. *Id.* 19, 8, 41. Post cymam ex eadem brassica contingunt aestivi cauliculi. *Id.* 13, 24, 46. Apes nunquam defore, cytisi pabulo contingente, promittunt. *Id.* 14, 20, 25. Ut odor vino contingat. *Id.* 32, 4, 14. Contingunt ex testudine quoque aliqua auxilia. ¶ Item saepius evenire, accidere, et impersonalium more effertur. Dicitur autem fere de iis, quae vel insperato, et casu, sed ex voto eveniunt. *Cic. Or.* 2, 4. Magis adeo id facilitate, quam alia culpa mea contigit. Et *ib.* 1, 35. *sub f.* Quoniam tantum habemus otii, quantum jamdiu nobis non contingit. Et *Brut.* 84. Volo, hoc oratori contingat, ut cum auditum sit, eum esse dicturum, locus occupetur, compleatur tribunal etc. *Vell.* 2, 124. Mihi fratrique meo candidatis contigit, praetoribus destinari. *Hor. Ep.* 1, 4, 11. cui Gratia, fama, valetudo contingat abunde. *Ter. Andr.* 4, 2, 13. Hanc mihi expetivi: contigit. *Ov. Pont.* 4, 7, 16. Contigit ex merito qui tibi nuper honos. ¶ Item prospere succedere. *Nep. Thrasyb.* 8. Huic contigit, ut patriam ex servitute in libertatem vindicaret. *Cic. Off.* 2, 12. Cum id minus contingeret, leges sunt inventae. *Justin.* 5, 9. *sub f.* Thrasybulum corrumpere conantur, quod cum non contigisset etc. ¶ [*Eleganter vv. *contingere* et *videri* opponuntur. *Quint. Decl.* 10, 2. p. 213. Multum perdidit mater, si contingebat hoc illi: non minus, si videbatur. Contingere h. l. signif., vere ipsi (matri) filium adfuisse, non in imagine aut somno appa-

isse ejus speciem. Cf. *ib. c.* 5. *Tibull.* 1, 1, 49. *op.* 2, 3. Et ita saepe amantes sibi contigisse nicam vel uxorem dicunt. Haec *Burm. Id. ib.* udat *Donat.*, qui notat ad *Ter. Andr.* 4, 2. congere ea, quae vix eveniunt, i. e. quae vix aumus sperare nobis eventura.] ¶ Cum accutivo pro dativo. *Plin.* 18, 11, 29. Quae palma ıgum indubitata Italiam contingit. *Vell.* 1, 1. rtiti sunt, uter patria decederet: sors Tyrrhem contigit. ¶ Si mihi vita contigerit. *Planc. Cic. Fam.* 10, 24. ¶ *Si quid alicui contingit*, e. si quid mali accidit. *Ulp. Dig.* 28, 3, 6. *d.* ¶ *Scaevola Dig.* 34, 4, 30. *sub f.* Si quid manitus ei contigerit, *h. e.* si morietur. V. dia in ACCIDO, ubi etiam diximus de discrimine er *accido*, et *contingo.*

*CONTINOR, aris, dep. 1. conto ferio, ut jacur jaculo. *Auct. Itin. Alex.* ed. *A. Majo*, 14. mius tormento jaculandi, continari quem destisset peritus etc. Suspectus locus *Majo*; cui forcorrigendum videtur *conlineare* vel *conlimare* o. *B. A.*

CONTINUANTER, et

CONTINUATE, et

CONTINUATIM, adv. sine intermissione, συνεχῶς. *August. Retract.* 1, 24. Epistolam exposui n carptim, sed continuanter, et totam. *Fest.* in *igae*: Strigae appellabantur ordines rerum inter continuate collocatarum. *Front. de different. b.* p. 2195. Continue facimus assidue: continuasine intermissione. *August. ep.* 112, 20. Quae ntinuatim Apostolus posuit.

CONTINUATIO, onis, f. συνέχεια, διάρκεια, actus ntinuandi, consecutio non interrupta, perpetui-. *Liv.* 41, 15. Interrumpi tenorem rerum, in bus peragendis continuatio ipsa efficacissima es-, minime convenire. *Cic. N. D.* 1, 4. *extr.* nirabilis continuatio seriesque rerum. *Id. Acad.* 7. *extr.* Immutabilis continuatio ordinis sempini. *Caes. B. G.* 3, 29. Continuatio imbrium. *Suet. Tib.* 21. Attenuatum te esse continuatione orum, i. e. laboribus sine intermissione, sine re- e exantlatis. *B. Crus.* in *cl.*] *Flor.* 4, 2. *ad f.* ntinuatio prosperorum. *Senec. Consol. ad Marc. med.* Vinculum terrarum oceanus continuation gentium triplici sinu scindens, *h. e.* terram, ae ubique a gentibus habitatur, trifariam divis. *Id. Q. N.* 3, 2. ita *continuationem corporum* init: Continuatio est partium inter se non intersa conjunctio. ¶ Etiam periodus, in qua est nprehensa series, et sententia continuata, hoc nine appellatur. *Cic. Or.* 61. Circuitus ille borum, quem Graeci περίοδον, nos tum ambi-, tum comprehensionem, aut continuationem imus. Et *Or.* 3, 13. Non nimis longa contiıtione verborum dicere. Adde *ib.* 1, 61. ¶ Est m exornatio quaedam oratoria, scilicet densa continens frequentatio verborum, cum absolue sententiarum. Ea utemur commodissime in ntentia, in contrario, in conclusione. *Auct. ad r.* 4, 19. [*Cf. de hujus voc. usu et significae in rebus oratoriis *Ernest. lex. technol. lat.* p.] ¶ Item genus pronunciationis, quo cum clare verba plura festinanter enunciantur, et peret ad contentionem vocis, ut in CONTENTIO tum est. *Id.* 3, 13. Huic similis est illa, quae initur a *Diom.* 2, 431. Continuatio est rerum ntexta dictio, ut *Scythiam, septemque triones.* Ven haec potius pertinet ad locutionum grammaticam.

CONTINUATUS, a, um, part. a *continuo*, non erruptus, continenter factus. *Cic. Tusc.* 1, 10. r. Continuata motio, et perennis. *Cels.* 6, 6. 14. Continuati fletus. *Caes. B. C.* 3, 11. Iter ntinuatum et nocte et die. *Liv.* 1, 46. *extr.* ope continuata funera, *h. e.* unum paene statim t aliud. *Curt.* 7, 11. Fatigatione continuati oris affectus. ¶ Item contigue positus. *Cic. t.* 9. Fecisti ante Rostra pontem continuatis bunalibus. *Id. Agr.* 2, 26. Ager latissime conuatus. *Id. N. D.* 2, 45. Aer mari continuatus junctus. [*V. *Heindf.*] *Id. Acad.* 1, 7. *a med.* tura cohaerens et continuata cum suis partibus. *rt.* 5, 4. Ita ut procul visentibus continuata viıntur montibus nemora. *Varr. R. R.* 2, 9. Tau- solere diversos assistere clunibus continuatis, cornibus facile propulsare lupos. *Ov. Fast.* 2, 3. Continuata loco tria sidera. [*Id. ib.* 4, 130. formosa Venus formoso tempore digna est: Ute solet, Marti continuata suo, i. e. mensis AprıMartio. Cf. *ib. v.* 60.] ¶ *Continuata verba* nt composita, seu continuata serie in oratione posita. *Cic. Or.* 3, 37. Est quidam ornatus ationis, qui ex singulis verbis est, alius, qui ex ntinuatis conjunctisque constat. [*Cf. *Ernest. . technol. lat.* p. 92.] ¶ *Continuata mulier* diur, quae bis terve a viro continenter initur. *Ov. nor.* 3, 7, 23. At nuper bis flava Chlide, ter ndida Pitho, Ter Libas officio continuata meo. *Continuatissimus* est *Sid. ep.* 8, 3.

CONTINUE, adv. συνεχῶς, sine intermissione. *rr. L. L.* 4, 5. Inter stillicidia et flumina hoc erest, quod stillicidium, eo quod stillatim cadat, men, quod continue. [*Adde *Non.* p. 776, 26. *Merc.* Protinus, jugiter et continue. Cf. *Nolten lex. antib.* p. 894. Laudat haec *Döderl.* 1, 27.]

CONTINUITAS, atis, f. continuatio. *Varr. L. L.* 6. *sub f.* Protinam a protinus, continuitatem significans. *Plin.* 8, 30, 44. *de hyaena.* Collum et juba continuitate spinae porrigitur: flectique, nisi circumactu totius corporis, nequit.

CONTINUO, adv. statim, illico, nulla mora interposita, παραχρῆμα. *Cic. Rosc. Com.* 6. Ignis in aquam conjectus continuo restinguitur. *Id. Acad.* 4, 1. Deinde absens factus aedilis, continuo praetor. *Id. Att.* 9, 15. Quidquid egero, continuo scies. *Ter. Andr.* 3, 2, 24. Si quid narrare occepi, continuo tibi dari verba censes. *Id. Hecyr.* 5, 3, 15. Aderit continuo, hoc ubi ex te audierit. [*Pl. Bacch.* 3, 1, 7. Ne continuo contuli protinam in pedes.] *Cic. Verr.* 2, 4, 22. Continuo ut vidit, non dubitavit e mensa tollere, *h. e.* statim ac. *Id. Or.* 1, 26. *ad f.* Continuo consilium dimisit, simul ac me fractum vidit. [*Quint. Inst.* 2, 20, 3. ed. *Spald.* Qui grana ciceris, ex spatio distante missa in acum continuo et sine frustratione inserebat, i. e. uno tenore et semper feriendo. Utrumque et continuo et sine frustratione ad jactum pertinet.] ¶ *Non continuo. Cic. Or.* 2, 48. Non continuo, si quis motus populi factus esset, id C. Norbano in fraude capitali esse ponendum etc. *Id. Rosc. Am.* 33. *ad f.* Non continuo, si me in gregem sicariorum contuli, sum sicarius. ¶ Item jugiter, perpetuum, aeternum, ut *Servius* exponit in illo *Virg. G.* 1, 60. Continuo has leges, aeternaque foedera certis Imposuit natura locis. Et *ib.* 3, 486. Continuoque greges villis lege mollibus albos. ¶ [*Continuo* et *perpetuo* ita differunt ut hoc rem spectet, usque ad certum quendam finem perducendam; illud eam agendi rationem designet, quae statim fit et sine intermissione. *Döderl.* 1, 2.]

CONTINUO, as, avi, atum, a. 1. παρασυνάπτω, ἐνδελεχίζω, continenter ago, sine intermissione aliquid dico, aut facio. *Liv.* 24, 9. Continuare consulatum. *Caes. B. C.* 3, 36. *ad f.* Die ac nocte continuato itinere, ad eum pervenit. *Suet. Ner.* 1. Praenomina modo continuantes per ternas personas, modo alternantes per singulas. [*Cf. *Brem.* ad h. l.] *Plin.* 14, 22, 28. Biduo duabusque noctibus continuare perpotationem. *Id.* 20, 5, 17. Nemo tres siseres edendo continuaret. *Tac. A.* 15, 5. Diem noctemque sedilibus continuare. *Id. ib.* 13, 9. Solitam prioribus reverentiam in populum R. continuare. *Id. ib.* 14, 20. Theatro dies totos continuare. *Liv.* 38, 33. Philopoemeni continuatur magistratus. *Vell.* 2, 91. Continuare praeturam alicui, *h. e.* statim post aedilitatem praetorem facere. *Auct. Pan. ad Constant.* 15. *extr.* Continuare victorias. *Petr. Sat.* 89. *extr. in carm.* Hic graves alius mero Obtruncat, et continuat in mortem ultimam Somnos. *Cic. Or.* 3, 47. Hi tres heroi pedes in principia continuandorum verborum satis decore cadunt. ¶ [*Continuari verba* dicuntur, cum verba phrasi junguntur, vel periodi struuntur. *Ernest.* in *cl.* Aliter intelligenda verba sunt ap. *Quint.* 4, 1. 61. ed. *Spald.* Turbari memoria et continuandi verba facilitate destitui. H. l. est: sine haesitatione et intermissione ex memoria orationem proferre. *Ern. lex. technol. lat.* p. 93.] ¶ Neutrorum more. *Cels.* 2, 4. Febres quae sic continuent, ut etc. Et 3, 3. *med.* Febres ita, ut coepere, continuant. ¶ Et passive eod. sensu. *Id.* 3, 5. Si continuatur febris, neque levior unquam fit. *Justin.* 2, 2. Profecto non tantum bellorum per omnia saecula terris omnibus continuaretur. ¶ *Continuari alicui* est proxime haerere, continenter sequi. *Cic. N. D.* 1, 20. Atomi cohaerescunt inter se, et aliae alias apprehendentes continuantur. *Liv.* 2, 54. Paci externae confestim continuatur discordia domi. *Ov. Pont.* 1, 2, 26. hiemi continuatur hiems. *Tac. Germ.* 45. *sub f.* Suionibus Sitonum gentes continuantur. ¶ Cum accusativo. *Appul. Met.* 1. *sub f.* Inde me egredientem continuatur Pytheas condiscipulus meus, contiguus et comes fit mihi in via. Et *ib.* 11. Incontanter dimotis turbulis continuare pompam. Hic loquendi modus a veteribus quoque usurpatus fuit. *Sisenna* ap. *Non.* 2, 191. Marius ostio Liris evehitur, adque Aenariam suos continuatur, *h. e.* suos adsequitur, et cum iis conjungitur. ¶ Est etiam *continuare* contiguum facere, cum aliam alii rei connectimus et conjungimus. [*Haec primo loco ponenda erat significatio.] *Ov. A. Am.* 1, 496. Continuare latus lateri. *Liv.* 1, 44. Continuare aedificia moenibus. [*i. e. ad muros usque exstruere.] *Id.* 34, 4. et *Cic. Agr.* 3, 4. Ingens cupiditas agros continuandi. [i. e. coemendi, non simpliciter, sed proximos quosque agros. *S.* in *lex. Liv.* p. 142.] *Hor. Od.* 3, 16, 41. si Mygdoniis regnum Alyattei Campis continuem. *Tac. A.* 15, 9. Continuare pontem. *Ov. A. Am.* 1, 406. calendae, Quas Venerem Marti continuasse juvat, *h. e.* cal. April. *Pacat. Pan. ad Theod.* 39. Exercitus spatio lucis unius Illyrico continuavit Aquilejam, *h. e.* eodem die continenter ex Illyrico Aquilejam pervenit: et quodammodo eas regiones itinere unius diei conjunxit. *Senec. Ira*, 2, 36. Multi continuaverunt irae furorem, *h. e.* statim post iram in furorem inciderunt. [*Liv.* 32, 7. Nec per honorum gradus nobiles homines tendere ad consulatum, sed transscendendo media, summa imis continuare: int. de extremis honoribus, quum per saltum ascenditur.] ¶ Supplet aliquando alia verba. *Ov. Met.* 14, 239. saxa trabesque continuant, *h. e.* jacere pergunt. [*V. *Heins.* qui hanc duorum cdd. lectionem in textum recepit, pro vulg. *conjiciunt.* Cf., quem *Jahn* ad h. l. *laud. Burm.* ad *Prop.* 3, 19, 14. p. 674.] *Hor. Sat.* 2, 6, 107. cursitat hospes, Continuatque dapes, *h. e.* continue infert mensae. *Stat. Theb.* 9, 290. segnem Nomium, fortemque Mimanta, Thisbaeumque Lichan, Anthedoniumque Lycetum Continuat ferro, *h. e.* unum statim post alium obtruncat. (Adde *ib.* 12, 745.) *Id. ib.* 1, 451. inde orsus in ordine Tydeus Continuat.

CONTINUUS, a, um, adj. συνεχής, qui sine intermissione est, continens, perpetuus, perennis: a *con*, et *teneo. Pl. Mil.* 3, 1, 147. Triduum continuum. *Cic. Verr.* 2, 5, 36. Tot dies continuos quid egisti? *Id. Manil.* 18. Aliquot annos continuos populus R. magna parte imperii caruit. *Id. Or.* 3, 48. Recte genus hoc numerorum, dummodo ne continuum sit, in orationis laude ponetur. *Lepid. ad Cic. Fam.* 10, 34. Continuis itineribus ad Forum Vocontium veni. *Prop.* 1, 20, 1. Hoc pro continuo te, Galle, monemus amore. *Caes. B. G.* 7, 14. Continua incommoda. *Ov. Pont.* 2, 7, 41. continuo Fortunae vulneror ictu. Et *ib.* 1, 4, 8. Continuus labor. *Id. A. Am.* 3, 82. continua messe senescit ager, *h. e.* ager qui nunquam intermittit segetem ferre. *Id. Fast.* 5, 734. Continua dies. Sic *ib.* 6, 720. Continua nocte. *Plin.* 7, 41, 42. Continua series. Et *ib.* Tres continui principes senatus. *Id.* 36, 26, 66. Continuis fornacibus, ut aes, liquatur, *h. e.* ut non transferatur ex una in aliam fornacem, sed in eadem continue ardenti coquatur. *Id.* 30, 1, 2. Successiones continuae. *Id.* 24, 11, 50. Naturam continuis his voluminibus tractamus. *Id.* 10, 29, 43. *de cantu lusciniae.* Nunc continuo spiritu trahitur in longum. ¶ *Continuus alicujus*, qui cum eo assidue vivit. *Tac. A.* 6, 26. Coccejus Nerva continuus principis. ¶ Pro continenti, contiguo, nihil habenti interjectum. *Senec. Q. N.* 2, 6. Aer continuus terrae est. *Hor. Ep.* 1, 16, 5. et *Plin.* 6, 30, 35. Continui montes. *Id. ib.* 26, 30. Fluit continuo alveo Euphrates, priusquam distrahatur ad rigua. *Id.* 7, 16, 15. Aliqui vice dentium, continuo osse gignuntur. *Ov. Met.* 15, 289. Leucada continuam veteres habuere coloni: Nunc freta circumeunt. *Justin.* 16, 1. Post Cassandri, et filii ejus continuas mortes. Sic *Plin. Pan.* 58. Continui consulatus. [*Id.* 51, 4. Siquidem per omne spatium una facies, omnia continua et paria, i. e. orchestra una serie procurrebat, neque illa interrumpebatur suggestu projecto.] ¶ Continuus serpens super fluvios geminae jacet aggere ripae, *Stat. Theb.* 5, 516., *h. e.* qui utramque ripam, capite hinc, inde cauda incumbens, continet, insidetque. ¶ *Continuus* aliquando dicitur, qui aliquid continue facit. *Stat. Theb.* 9, 429. *de Ismeno fluvio.* Aspice quas fluvio caedes, quae funera portem Continuus, telis, altoque adopertus acervo. ¶ Differunt *continuus*, et *contiguus*, si stricte accipias, quod continua sunt, quae communi termino continentur; contigua, quae terminum habent proprium, sed inter ea nihil est intermedium. Verum haec Latini scriptores raro servant.

CONTIRO, onis, m. simul tiro, ut *commilito*, simul miles. *Inscr.* ap. *Mur.* 805, 4. Claudio Caro Mil. Coh. VIII. Pr. heredes et contirones benemerenti fecerunt.

CONTOGATUS, a, um, adj. *Ammian.* 29, 2. Festus quidam in nexum germanitatis a Maximino dilectus, ut sodalis et contogatus, *h. e.* togatus, seu advocatus in eodem foro, ut *Vales.* exponit.

CONTOLLO, is, a. 3. semel legitur ap. *Pl. Aul. a.* 5. *v.* 6. Contollam gradum, *h. e.* conferam. *Non.* 2, 100. exponit, *contra tollam*: sed idem est cum *conferam.*

*CONTOMONOBOLON, i, n. e *Cod. Just.* 3, 34, 3. laudatur, et ludus esse dicitur, quo jactetur pertica. V. *Salm.* ad *Sol.* p. 726. a G. *B. A.*

CONTONAT, abat, nuit, n. impers. 1. idem quod tonat, aut valde tonat. *Pl. Amph.* 5, 1, 42. Ibi continuo cantonat sonitu maximo.

CONTOR, aris, dep. 1. πυνθάνομαι, est conto explorare: et translate inquirere in genere. *Cic. Att.* 11, 10. Cumque ex eo de me contaretur. Al. leg. *percontaretur. Graevius* priorem lectionem retinet. *Non.* 4, 55. docet, *contari* significare etiam dubitare, et manere, et differre, allatis exemplis *Ciceronis*, et *Virg.*, in quibus vulgo legitur *cunctari.* Ex quo colligimus, etiam *contor* pro *cunctor* dictum fuisse: quod et *Don.* ad *Ter. Hecyr.* 1, 2, 2. de *percontor* loquens, testatur.

[CONTORPEO, es, n. 2. idem ac torpeo. *Not. Tir.* p. 94. Contorpet. *F.*]

CONTORQUEO, es, orsi, ortum, a. 2. κατειλέω, idem quod torqueo, magna vi flecto, circumago. [*Ernest.* in *Indice Cicer.* haec habet de hujus verbi

significatione: Contorquere dicitur proprie de eo motu hastae, aut cujuscumque jaculi, quo ei majorem vim atque impetum addimus, quod fit vel manu, aut machina aliqua, quae ideo tormentum appellatur. Hinc est, quod, quidquid celerius movetur et fertur, aut vehementius ob brevitatem et celeritatem pronunciationis ferit, cujusmodi sunt acutiores brevioresque conclusiones, quibus paene resisti, quamvis falsis, non potest, id omne *contorqueri*, *contortum* dicimus. *F.*] *Cic. Div.* 1, 53. Animal omne membra, quocumque vult, flectit, contorquet. *Id. Arat. N. D.* 2, 44. Brumali flectens contorquet tempore currum. *Id. ib.* 21. Non est aetheris ea natura, ut vi sua stellas complexa contorqueat. *Val. Fl.* 1, 455. Celsaque semiferum contorquens frena luporum. *Lucr.* 4, 902. Contorquere gubernaclum quolibet. *Virg. A.* 4, 562. Contorsit laevas proram Palinurus ad undas. ℙ Item magna vi atque impetu volvere, convolvere, miscere. *Id. G.* 1, 481. Proluit insano contorquens vortice silvas Fluviorum rex Eridanus. *Lucan.* 4, 102. subitisque frementes Vorticibus contorsit aquas. *Sil.* 3, 50. Nereus imo freta contorquet Neptunia fundo. ℙ Item jaculari, cum impetu projicere, quia cum jacimus aliquid, vel brachium, vel arcus torquetur. *Virg. A.* 7, 165. lenta lacertis Spicula contorquent. *Id. ib.* 2, 51. hastam In latus, inque feri curvam compagibus alvum Contorsit. [*Adde *Curt.* 8, 14. Contorquere telum in aliquem. Transfertur etiam ad alia quibus propussandi, projiciendi vis quaedam tribuitur. Ita *Sil.* 4, 309. Pingui contorquet (ignis) nubila fumo, i. e. versando, rotando emittit.] ℙ Translate. *Cic. Or.* 2, 17. *ad f.* Auditor, tamquam machinatione aliqua, tum ad tristitiam, tum ad laetitiam est contorquendus. *Id. Div.* 2, 51. Deinde contorquent, et ita concludunt: Non igitur etc., *h. e.* ita vibrant conclusionem, vel, ut placet *Turnebo Advers.* 5, 19., connexum, quod recta ferri debebat, torquent per particulas obliquas. *Id. Tusc.* 3, 26. At quam rhetorice? quam copiose? quas sententias colligit? quae verba contorquet? *h. e.* profundit, jacit. *Plin. ep.* 5, 20. Tam longas, tamque rigidas periodos uno spiritu, quasi torrente, contorquent.

CONTORRĔO, es, orrui, a. 2. idem quod torreo, συγκαίω. *Ammian.* 18, 7. Ignis pubentes herbas contorruit. *Not. Tir.* p. 149. Contorret.

CONTORSĬO. V. CONTORTIO.

CONTORTĒ, adv. συνεστραμμένως, oblique: et per translationem perplexe, obscure. *Cic. Inv.* 1, 20. *ad f.* Ne quid perturbate, ne quid contorte dicatur. [*Ald. Manut.* de hyperbatis intell. Sed V. quae notavimus in *Contortus.*] ℙ *Id. Tusc.* 3, 10. Haec sic dicuntur a Stoicis, concluduntur que contortius: sed latius aliquanto dicenda sunt, et diffusius, *h. e.* concisa et vibrata oratione. V. CONTORTUS.

CONTORTĬO, onis f. actus contorquendi, flexio: a *contortus. Auct. ad Her.* 4, 19. Ex remotione bracchii, et contortione dextrae gladius ad corpus afferri videtur. ℙ Translate. *Cic. Fat.* 9. Majus est has contortiones orationis, quam signorum ortus, obitusque perdiscere. [*Intell. de conclusionibus difficilioribus et fallacibus Chrysippi. *Ern.* in *Cl.*] Est qui legit *contorsiones*, a praeterito *contorsi*: quae lectionis varietas est etiam apud *Aug. Retract.* 1, 50. Liber ratiocinationum, contortione atque brevitate obscurus.

CONTORTIPLĬCĀTUS, a, um, adj. contorte plicatus, involutus. *Pl. Pers.* 4, 6, 26. Ita sunt Persarum mores, longa nomina contortiplicata habemus, *h. e.* ex multis vocibus composita, adeoque involuta, ut efferri vix possint, qualia sunt, quae ibidem *Pl.* refert. Alii leg. *Contortuplicatus.*

CONTORTOR, oris, m. qui contorquet, et implicat. *Ter. Ph.* 2, 3, 27. Bonorum extortor, legum contortor, *h. e.* qui leges iniqua interpretatione traducit, et perperam detorquet. ℙ *Prisc.* 9, 871. legit: Bonorum contortor, legum distortor. Sed *bonorum contortor* contortam habet implicatamque interpretationem.

CONTORTŬLUS, a, um, diminut. a *contortus. Cic. Tusc.* 2, 18. Stoici contortulis quibusdam, ac minutis conclusiunculis, nec ad sensus permanantibus, effici volunt, non esse malum dolorem.

CONTORTUS, a, um, part. a *contorqueo*, tortus, flexus, conversus συνεστραμμένος. *Cic. Div.* 1, 19. Quosdam exaruisse amnes, aut in alium cursum contortos et deflexos videmus. *Senec. Hippol.* 707. Impudicum crine contorto caput Laeva reflexi. *Quint.* 8, 2. Vertex est contorta in se aqua. *Plin.* 11, 37, 45. Cornua rugarum ambitu contorta sunt strepsiceroti. *Id.* 13, 9, 17. et 16, 39, 76. *n.* 1. Contorta arbor, *h. e.* quae lignum habet intus spiris convolutis, et in se recurrentibus, quae tamen nodi non sunt: quae inter vitia materiei ponuntur. *Auct. ad Her.* 4, 55. Contorta toga celerius ire coepit, *h. e.* circa brachium revoluta. ℙ Item jactus. *Virg. A.* 9, 705. Sed magnum stridens contorta falarica venit, Fulminis acta modo. Et *ib.* 11, 561. adducto contortum hastile lacerto Immittit. *Flor.* 3, 4. Contorta tela in aquas mittere. ℙ Translate est involutus, implicatus, perplexus. *Cic. Acad.* 4, 24. Quorum sunt contorta, et aculeata quaedam sophismata. *Id. Or.* 1, 58. *sub f.* Si de tabulis et praescriptionibus controversia est, contortas res, et saepe difficiles necessario perdiscimus. [*Est autem de eo genere obscuritatis, quod ex nimia brevitate oritur, quod oratio nimis brevis, citius quam intelligi potest, praetervehitur. Ita *Ernest.* in *cl. Graev.* ad *Herenn.* 1, 9. ubi idem narrationis praeceptum occurrit, *contortam narrationem*, de confusione ordinis rerum explicat, quae rerum conjungendarum transpositione, et non necessariorum interpositione fiat. *Ern. lex. technol. lat.* p. 93.] ℙ Item vehemens, incitatus, et quasi vibratus. *Id. Or.* 20. In historia interponuntur conciones, et hortationes: sed in his tracta quaedam et fluens expetitur, non haec contorta et acris oratio. *Id. ib.* 69. *extr.* Demosthenis non tam vibrarent fulmina illa, nisi numeris contorta ferrentur. *Quint.* 10, 7. *med.* Contorta vis orationis. *Id.* 9, 4. *med.* opponit in oratione *plena*, et *parum expleta; fragosa*, et *lenia; contorta*, et *stabilita; clauda* et *redundantia*. [*Cf. *Ernest. lex. technol. lat.* p. 94. sq. ubi varia *Gr.* et *Rom.* demonstratur ratio, qua ad unam eandemque rem significandam variarum rerum similitudines arripuerint, variaverintque methaphoras.]

CONTRĀ, praeposit. quartum casum regens, ἀντί, κατά, adversus, adversum. *Cic. Or.* 3, 20. Hoc non modo non pro me, sed contra me est potius. *Id. N. D.* 2, 67. Impia consuetudo contra Deos disputandi. *Id. Quint.* 13. Dicere contra caput alicujus, *h. e.* accusare in re capitali. *Id. Or.* 1, 39. Defendere causam alicujus contra aliquem. Et *ib.* 3, 19. Facere contra legem. *Id. Off.* 3, 5. Detrahere alteri sui commodi causa, est contra naturam. Et *ib.* 1, 6. Veri studio a rebus gerendis abduci, contra officium est. *Id. Att.* 9, 7. *a med.* Contra meum judicium, et contra omnium antiquorum auctoritatem. *Liv.* 3, 13. Vi contra vim resistere. *Id.* 24, 45. Posteaquam res Romana contra spem votaque ejus velut resurgeret. *Caes. B. G.* 6, 29. Contra opinionem omnium. *Plin.* 10, 75, 98. Contra consuetudinem. *Coel. ad Cic. post ep. ad Att.* 9, 10. Facere contra victorem. *Caes. B. G.* 2, 1. Conjurare contra populum R. Et *ib.* 13. Contendere armis contra aliquem. *Plin.* 29, 3, 12. Fluitare contra aquas. *Id.* 18, 35, 88. Boves se lambentes contra pilum. *Id.* 23, 1, 22. Patientia contra labores. *Id.* 17, 10, 14. Contra pondus attollere se. *Id.* 8, 25, 37. Cutis invicta contra ictus. ℙ Saepe refertur ad remedia. *Plin.* 17, 24, 36. *n.* 10. Medicina contra ebrietates. *Id.* 7, 2, 2. Ophiogenes, quorum salivae contra ictus serpentium medentur. *Id.* 29, 2, 9. Lanae sunt tutela contra frigora. ℙ Item ad situs locorum, et significat ex adverso, e regione, [*Gr. ἐναντίον.] quam esse propriam hujus vocis significationem, *Prisc.* 15, 976. docet. *Liv.* 3, 26. Trans Tiberim, contra eum locum, ubi nunc navalia sunt. *Caes. B. C.* 3, 23. Insula, quae contra Brundusinum portum est. *Suet. Cal.* 25. Contra accumbens. *Plin.* 37, 10, 63. Lapis contra solem varie refulgens. *Colum.* 7, 3. *ante med.* Contra ventum gregem pascere. *Pl. Most.* 5, 1, 55. Aspice dum contra me. *Hirt. B. Alex.* 24. Flens orare contra Caesarem coepit, ne se dimitteret, *h. e.* coram. [*Quint. Inst.* 10, 3. p. 938. Relinquendae autem in utrolibet genere contra vacuae tabellae. V. *Burm.* qui laud. *Ov. Met.* 4, 79. Partique dedere Oscula quisque suae non pervenientia contra.] ℙ Ponitur etiam ad significandam ascensionem. *Plin.* 7, 20, 19. Salvius duo centenaria pondera pedibus, totidem manibus, et ducenaria duo humeris contra scalas ferebat. Et *Sil.* 14, 352. contra ardua. ℙ *Contra ea* pro *contra* adverbii, seu conjunctionis more ponitur. *Nep. praef.* Contra ea, pleraque nostris moribus sunt decora, quae etc. *Caes. B. C.* 3, 74. Contra ea Caesar neque satis militibus confidebat etc. *Liv.* 4, 52. Superbe ab Samnitibus legati prohibiti commercio sunt: contra ea benigne ab Siculorum tyrannis adjuti. ℙ Interdum suo casui postponitur. *Cic. Or.* 10. Ut eos ipsos, quos contra statuas, placabiles dimittas. *Id. Acad.* 4, 15. Quos contra disputant. *Tac. A.* 3, 1. Corcyra litora Calabriae contra sita. ℙ Videtur aliquando poni pro erga, quemadmodum et adversus. *Plin.* 8, 7, 7. Elephanti tanta narratur clementia contra minus validos, ut in grege pecudum occurrentia manu dimoveat, ne quod obterat imprudens. ℙ Et loco praepos. *pro. Id. in. l.* 7. Merces contra munera. ℙ Frequenter adverbium est, sine casu, et modo significat adversus, e contrario. *Caes. B. G.* 2, 17. Legiones contra consistere non auderent. *Juven.* 3, 290. Stat contra, starique jubet. *Cic. Or.* 1, 19. Disputabant contra diserti homines, Athenienses. *Id. Fam.* 5, 5. Pro iis rebus nullam mihi abs te relatam esse gratiam, tu es testis. Contra etiam esse aliquid abs te profectum etc. *Id. Off.* 1, 15. *sub f.* Quod contra fit a plerisque. *Id. Tusc.* 5, 6. Ergo ut hi miseri, sic contra illi beati. *Id. Fam.* 4, 4. Nos, qui domi sumus, tibi beati videmur: at contra tu prae nobis beatus etc. *Id. Att.* 10, 8. Id ego contra puto. *Id. Cluent.* 31. Sapientissimum esse dicunt eum, cui etc., proxime accedere illum, qui etc. In stultitia contra est. *Id. Fin.* 2, 17. Num igitur eum censes anxio animo fuisse? nihil minus: contraque ob eam rem laetus. [*Suet. Caes.* 73. Simultates contra nullas tam graves excepit etc. V. *Burm.* et *Oudend.*] *Plin.* 16, 39, 74. Contra vero Hieronem regem etc. [*H. l. notandae sunt singulares dicendi formulae ap. *Cic. Agr.* 2, 33. *Contra petere aliquid;* intell. de competitoribus. *Cluent.* 48. Si quis contra dicere vellet, i. e. accusare. Utroque loco *Ernest.* est interpretatio. Cf. *Quint. Inst.* 5, 11, 13. ed. *Spald.*] ℙ Habet post se eleganter particulas *ac*, *atque*, *quam*. *Cic. Phil.* 11, 13. *ad f.* Contra, ac Dejotarus sensit, victoria belli judicavit. *Id. Sull.* 24. *ad f.* Faciam contra, atque in ceteris causis fieri solet. *Id. Pis.* 8. Ut senatus, contra quam ipse censuisset, ad vestitum rediret. ℙ Modo ponitur pro vicissim, aut ex alia parte. *Pl. Amph.* 2, 2, 23. Quae me amat, quam contra amo. *Cic. Phil.* 2, 15. Sed et ego, quid ille, et contra ille, quid ego sentirem, videbat. *Ter. Eun.* 2, 3, 63. Si scias quod donum huic dono contra comparet. [*Cf. *Ruhnk.* ad h. l. et quem *laud. Drakenb.* ad *Liv.* 4, 5, 3.] ℙ Modo pro e regione. *Virg. A.* 6, 24. Contra elata mari respondet Gnosia tellus. *Liv.* 5, 37. *extr.* Jam omnia contra, circaque hostium plena erant. *Id.* 1, 16. Contra intueri aliquem. *Suet. Cal.* 18. Qua epulatione equiti R. contra se avidius vescenti partes suas misit. *Fulgent. Mythol.* 1, 14. Fit vox quatuor dentibus e contra positis. *Id. de prisco serm.* in *Nefrendes*. Cicatrices habuisse e contra XLV. *h. e.* adversas. ℙ Qui pro *contra* usurpant *e contra*, vel conjunctim *econtra*, patronos habent *Aurel. Vict. Caes.* 39. *ad f.* E contra suppliciis flagitiosi cujusque, virtutum studia augebantur. *Hieron. ep.* 128. *n.* 2. Aliis vero e contra videtur. Adde *Serv.* ad *Aen.* 6, 772. et *Prisc.* 1, 562. Habent *Tac.* quoque *Ann.* 12, 47. Et erant e contra, qui tantam fortunae etc. Verum de hujus loci vera lectione maximae lites sunt ap. Criticos *Borrich.*, *Cellar.*, *Gronov.*, *Pichen.* et alios. ℙ *Auro contra* valet idem quod pretio, aut valore auri: ducta locutione a lance, in qua appenditur aliquid: nam quod praeponderat, id quodammodo contra est. Hinc *contrarium aes*, est aes grave, *Festo* teste. *Pl. Epid.* 3, 3, 30. Nae tu habes servum graphicum, et quantivis pretii! non carus est auro contra, *h. e.* si ematur pari pondere auri, carus non est. Sic *Id. Ps.* 2, 3, 23. Aurichalco contra. Adde *Curc.* 1, 3, 45. et 46. et *Mil.* 3, 1, 63. et alibi. Eodem sensu dicitur *contra aurum* ap. *Varr. R. R.* 1, 2. Ubi poma veneunt contra aurum. Ita *Scalig.* et *Schneiderus* legunt, ut et ap. *eund. ib.* 3, 2. Quae illic omnia contra aurum. Habetur etiam in *fragm. Tragur. Petr.* 76. *Burm.* [*Quem conf. ad h. l. et ad *Quint. Decl.* 252. p. 458.] ℙ Inter *contra* et *adversus* hoc statuit discrimen *Charis.* 2, 207. quod *contra* ad locum, *adversus* ad animi motum referatur. Fatetur tamen promiscue usurpari. ℙ Ultima syllaba longa est. *Virg. A.* 6, 398. Quae contra breviter fata est Amphrysia vates. Adde *Lucr.* 1, 82., *Tibull.* 1, 7, 30., *Propert.* 1, 11, 25., *Ov. Met.* 2, 757. etc. Interdum corripitur. *Enn.* ap. *Varr. L. L.* 6, 2. *ante med.* Quis pater, aut cognatu' volet nos contra tueri? *Manil.* 2, 253. Contra jacens Cancer patulam distentus in alvum. Adde *Auson.* in *praefatiuncula* 1. *v.* 15. ℙ [*Confunduntur *Contra* et *Circa*. V. *Spald.* ad *Quint.* 4, 2, 12. et quos laudat: *Drakenb.* ad *Liv.* 37, 15, 7. *Ruhnk.* ad *Vell.* 2, 76.]

CONTRACTĀBĬLIS. V. CONTRECTABILIS.

CONTRACTĒ, adv. anguste, ἐστενωμένως. *Senec. Tranquill.* 9. Assuescamus servis paucioribus serviri, habitare contractius.

CONTRACTĬO, onis, f. συστολή, actus contrahendi. *Cic. N. D.* 2, 60. Contractio et porrectio digitorum. *Id. Sext.* 8. Contractio frontis. *Id. Off.* 1, 41. Contractio aut remissio superciliorum. *Id. Att.* 5, 4. *ad f.* Etsi meam in eo parsimoniam hujus paginae contractio significat. ℙ In morbis *contractio* est alicujus membri adductio, quo nervi ita contrahuntur, ut munere suo fungi non possint, συστολή, σύσπασις. *Scrib. Compos.* 255. Ad omnem tensionem et contractionem nervorum. *Plin.* 20, 17, 73. Infantes comitiale vitium, aut contractiones sentientes. Adde *Senec. ep.* 82. *sub in.* ℙ Translate. *Cic. Tusc.* 4, 31. Effusio animi in laetitia: in dolore contractio. *Id. Part.* 6. Longitudo, aut contractio orationis. *Id. Or.* 3, 50. *ad f.* Syllaba aut contractione brevior, aut productione longior. [*Id. Att.* 5, 4. Meam in eo parsimoniam contractio paginae indicat, i. e. brevitas.]

CONTRACTĬUNCŬLĂ, ae, f. diminut. parva, aut levis contractio. Translate. *Cic. Tusc.* 3, 34. Hoc detracto, aegritudo erit sublata illa moerens; morsus tamen, et contractiunculae quaedam animi relinquentur.

CONTRACTO. V. CONTRECTO.

[CONTRACTOR, oris, m. qui contractum, et

sponsionem facit. *Imp. Zeno Cod.* 5, 5, 8. Praesenti lege sancimus, si quae hujusmodi nuptiae contractae fuerint, eas, earumque contractores, et ex his progenitos antiquarum legum tenori subjacere. *F.*]

*CONTRACTORIUM, i. n. σφιγκτὴρ *Gloss. Gr. Lat. B. A.*

CONTRACTŪRĂ, ae, f. idem quod contractio, συστολή. *Vitr.* 3, 2. Contracturae in summis columnarum hypotracheliis ita faciendae videntur, uti etc. *Id.* 5, 1. Ut in arboribus teretibus abiete, cupresso, pinu, e quibus nulla non crassior est ab radicibus, deinde naturali contractura ad cacumen etc. Adde 3, 3.

CONTRACTUS, a, um, part. a *contraho*, συλλεχθεὶς, collectus. *Pomp. ad Dom. post ep.* 12, 8. *ad Att.* Disjecta manu pares adversariis esse non possumus: contractis copiis spero etc. *Suet. Aug.* 31. Duo millia librorum contracta undique cremavit. *Gell.* 13, 24. *sub f.* Pecunia ex praeda contracta. *Caes. B. G.* 4, 32. Naves circiter octoginta coactae et contractae. ¶ Dicitur etiam de morbis, quae ex aliqua causa contrahuntur. *Plin.* 23, 4, 49. Phthiriases longa valetudine contractae. *Id.* 20, 14, 57. Pallor contractus studiis. ¶ Item de aliis rebus per quandam translationem. *Cic. Q. Fr.* 1, 1. Ea ferre homines molestissime debent, quae ipsorum culpa contracta sunt. *Id. Rabir. Post.* 9. Hoc semel suscepto atque contracto, perpetienda illa fuerunt etc. *Id. Att.* 11, 24. Ea est a nobis contracta culpa, ut etc. *Planc. ad Cic. Fam.* 10, 18. Sollicitiorem certe hominem, non suis contractis, neminem puto fuisse. *Vell.* 2, 47. Contracta rixa ex occursu. *Lucr.* 2, 574. Contractum bellum. *Cic. Cat.* 2, 2. *extr.* Aes alienum contractum in popina. [*Usitatissimum est in rebus pecuniariis. *Cic. Sull.* 20. Ratione magna (*sc.* pecuniaria) contracta cum Mauritaniae rege.] *Liv.* 25, 19. *ad f.* Contracta clades. ¶ [*Hinc explicand. *l.* ap. *Cic. Leg.* 2, 22. Quaeque in porca contracta jura sint: *Porca contracta* esse dicitur, cum aliquid committitur, quod porca immolanda expiandum est, quae praecidanea dicitur. *Davis.* laudat *Gell.* 4, 6. ad quem l. v. *Intt.* Nam *contrahi* dicuntur, quae nobis culpa nostra et peccato accidunt et perpetienda sunt. v. et ad *Fam.* 10, 18. Non suis contractis, i. e. peccatis. Haec *Ernest.* in *cl.* s. h. v.] ¶ Item confectus, pactus, conventus. *Cic. Off.* 1, 17. Multae cum multis res rationesque contractae. Et *ib.* 5. Honestum quod versatur in hominum societate tuenda, tribuendoque suum cuique, et rerum contractarum fide. [*Cf. *Beier.* ad h. l.] *Vell.* 2, 44. Affinitas inter Caesarem, et Pompejum contracta nuptiis. *Just.* 26, 3. Matrimonium contractum solvere. ¶ Item adductus, deductus. *Cic. Att.* 7, 7. *ad f.* Quid sit optimum male contractis rebus, plane video. *Id. Fam.* 7, 31. Propter res tuas ita contractas, ut quemadmodum scribis, nec caput, nec pedes. ¶ Item morbo aliquo adductus et debilis. *Suet. Aug.* 80. Digitus torpens et contractus frigore. [*Id. Cal.* 58. Contractis membris, i. e. convulsis.] *Plin.* 20, 23, 97. Contractos articulos emollire. *Phaedr.* 4, 23. *de musca.* Mori contractam cum te cogunt frigora, *h. e.* frigore captam. Al. leg. *contracta:* qua ratione *Virg. G.* 4, 259. *de apibus.* Ignavaeque fame, et contracto frigore pigrae. *Arnob.* 1, 28. Christus scitur aures aperuisse surdorum, ambulatum dedisse contractis. ¶ Item rugosus. *Hor. Sat.* 2, 2, 125. Explicuit vino contractae seria frontis. *Juven.* 11, 203. Nostra bibat vernum contracta cuticula solem. ¶ Item angustus, brevis, adstrictus. *Virg. G.* 4, 295. Locus exiguus et contractus. *Lucr.* 5, 570. Contractior ignis, *h. e.* minor. *Ov. Fast.* 6, 495. Freta contracta spatio brevi. [*Hor. Od.* 3, 1, 33. Contracta pisces aequora sentiunt, i. e. septa molibus. Piscinae intell., quas Romani in mari construere solebant.] *Plin. Pan.* 30. Nilus contractior et angustior. *Plin. alter* 18, 22, 51. Digiti in pugnum contracti. *Cels.* 1, 3. Contracta alvus. *Cic. Parad.* 1, 1. Accipe hoc opusculum elucubratum his jam contractioribus noctibus. ¶ Translate. *Hor. Ep.* 1, 5, 2. [*20.] Contracta paupertas, *h. e.* quod *Id.* habet *Od.* 3, 2. angusta pauperies. *Id. Od.* 3, 16, 39. Contracto melius parva cupidine Vectigalia porrigam, *h. e.* minora cupiendo. *Cic. Brut.* 90. Dialectica quasi contracta et adstricta eloquentia. Et *ib.* 44. Ambitus verborum contractus et brevis. *Id. Coel.* 31. Studia contractiora, *h. e.* remissiora. *Quint.* 11, 1. Siccum, et sollicitum, et contractum dicendi propositum, plerumque affectatione ipsa severitatis invisum est. [*Contractum dicendi propositum* hanc vim habet, ut quis ab omni orationis amplitudine, περιβολῇ, circuitu, ceterisque formis dicendi, quae latam et magnificam et amplam orationem efficere possint, abhorreat. *Ernest.* in *lex. techn. lat.* s. v. *siccus.*] ¶ *Contracta vox*, est remissa, submissa. *Quint.* 11, 3. Vox contracta et fusa, dura et flexibilis, clara et obtusa. Et *ib.* In metu et verecundia vox contracta. Et *rursus.* Submissa atque contracta voce dicere. [*V. *Ernest. lex. techn. lat.* p. 95. *Id. Quint. ib.* 11, 3. p. 1040. inter proprietates Demetrii oratoris enumerat *contractam cerviculam*, i. e. in usum artis oratoriae curvatam. *Ib.* p. 1016. Contractis superciliis iram ostendi dicit. *Ib.* p. 1019. Cum tres contracti digiti pollice premuntur. (Est demonstrantis.) Adde 11, 3. p. 1018. Quo medius digitus in pollicem contrahitur explicitis tribus.] ¶ Absolute. *Virg. Mor.* 78. Verum hic non domini (quis enim contractior illo?) Sed populi proventus erat, *h. e.* parcior, frugalior. *Hor. Ep.* 1, 7, 11. Ad mare descendet vates tuus, et sibi parcet, Contractusque leget, *h. e.* parcus erit in legendo, et studiis operam dando.

CONTRACTUS, us, m. συστολή, contractio, contractura. *Varr. R. R.* 1, 68. Pensilia, ut uvae, mala, et sorba, ipsa ostendunt, quando ad usum oporteat promi, quod colore mutato, et contractu acinorum, si non dempseris ad edendum, ad abjiciendum descensurum se minitantur. ¶ Translate est pactum, quo duo pluresve inter se ad aliquid dandum, vel praestandum obligantur, ut emptio, venditio, mutuum etc. ita dictum, quia utriusque stipulationes, et sponsiones in unum contrahuntur, et colligantur. *Ulp. Dig.* 50, 16, 19. Contractus ultro citroque obligatio est, quam Graeci συνάλλαγμα vocant. *Sev. Sulpic. JCtus* ap. *Gell.* 4, 4. Is contractus stipulationum sponsionumque dicebatur sponsalia. *Gell.* ipse 20, 1. *a med.* In contractibus negotiorum. *Papinian. Dig.* 24, 3, 23. Facere contractum. Et *ib.* Pecunia debita ex contractu. ¶ Item negotium, res gesta. *Quint.* 4, 2. Dicam quae acta sint ante ipsum rei contractum: dicam quae in re ipsa.

CONTRĀDĪCĪBĪLIS, e, adj. cui contradici potest. *Tertull. Car. Christ.* 23. Signum contradicibile.

CONTRĀDĪCO, is, ixi, ictum, n. 3. ἀντιλέγω, contra aliquem dico, adversor, contraria dicendo respondeo. *Scrib. Compos.* 84. Neque ei quisquam contradixerit. *Tac. H.* 1, 39. Contradicere sententiis aliorum. *Id. ib.* 4, 46. Preces erant, sed quibus contradici non posset. *Suet. Rhet.* 1. Cn. Pompejum, quo facilius C. Curioni causam Caesaris defendenti contradiceret, repetisse declamandi consuetudinem. *Id. Aug.* 56. Jocis quorundam petulantibus lacessitus, contradixit edicto. *Ulp. Dig.* 3, 1, 1. Contradicere desiderio alicujus. *Id. ib.* 11, 7, 14. *a med.* Huic contradici potest. ¶ Frequenter usurpatum est in declamationibus passive sine ullo casu, ut videre est in lemmatis controversiar. et declamation. ap. *Senec.* et *Quint.* saepissime. *Gell.* quoque exemplum habet 9, 16. ¶ Afferunt Lexicographi exempla aliquot *Ciceronis*, et *Caesaris*, sed quae nihil conficiunt. In iis enim libri variant, modo conjuncte, modo separatim exhibentes. Ea solum puta huc facere necessario, in quibus dativus verbo additur, (quod, opinor, *Cic.* aut *Caes.* fecere nunquam [*V. quae *B. Crusius* et *Brem.* disputant contra *Ernest.* ad *Suet. Aug.* 54.]) in aliis separatim ubique scribi potest. Conjunctim tamen scribendum videtur in illo *Livii* 8, 2. Nec contradici, quin amicitia de integro reconcilietur. ¶ [Part. *Contradicens* ap. *Suet. Caes.* 20. Cetera dilargitus est, contradicente nullo. *F.*]

CONTRĀDICTĬO, onis, f. ἀντιλογία, ἀντίθεσις, actus contradicendi. *Tac. A.* 14, 43. Quidquid hoc in nobis auctoritatis est, crebris contradictionibus destruendum non existimabam. ¶ Specialiter est idem quod in scholis dicitur objectio. *Quint.* 2, 17. *ad f.* Ponuntur hae quoque in secundo Ciceronis de Oratore libro contradictiones: artem esse etc. *Id.* 7, 3. In schola, ubi nobis ipsi fingimus contradictionem. *Id.* 5, 13. *a med.* Contradictione uti qui possumus, ubi adversarius adhuc nihil dixerit? Et *paulo post.* Occurrere contradictionibus. Adde *Senec. Suasor.* 2. *ad f.*

CONTRĀDICTOR, oris, m. ἀντιλέγων, qui contradicit et adversatur, praesertim in controversiis forensibus. *Ulp. Dig.* 40, 11, 27. Si is, qui pro sua libertate litigat, desit, contradictor vero praesens sit. Adde *Callistrat. ib.* 16, 3. et *Ammian.* 31, 14.

CONTRĀDICTUS, a, um, part. a *contradico*, ἀντιλεγόμενος. *Quint.* 4. *prooem.* Quae sit probationum fides, seu proposita confirmamus, seu contradicta dissolvimus, *contra dicta* sejunctim rectius leges. *Ulp. Dig.* 1, 3, 34. Cum de consuetudine confidere quis videtur, explorandum arbitror, an etiam contradicto aliquo judicio consuetudo firmata sit, *h. e.* an de ea contentiose in judicio actum sit.

CONTRĀDO, is, idi, itum, a. 3. παραδίδωμι, idem quod trado. *Lucr.* 1, 401. Multaque praeterea tibi possum commemorando Argumenta, fidem dictis contradere nostris, *h. e.* facere, praestare. Alii leg. *conradere*, h. e. undique colligere, συλλέγειν. [*ita *Eichstadt.*]

CONTRĂĔO, is, ivi, itum, n. 4. ἐποίχομαι, eo contra aliquem, hoc est adversor. Verbum est exigui usus, et fere in infinito. *Tac. A.* 14, 45. Sententiae Cassii nemo unus contraire ausus est. *Arnob.* 1. *in.* Contraire invidiae.

CONTRĂHO, is, axi, actum, a. 3. ἐπισπάω, συστέλλω, συλλέγω, simul traho, colligo, congrego, cogo. *Cic. Amic.* 7. Amicitia omnia contrahit, discordia dissipat. *Caes. B. G.* 1, 34. Contrahere exercitum in unum locum. *Id. B. C.* 1, 15. cohortes ex finitimis regionibus. *Nep. Con.* 4. magnam classem. [*Gr. συναγείρειν. *Curt.* 6, 2. Praefectos in Praetorium.] *Plin.* 3, 5, 6. Italia tot populorum discordes linguas sermonis commercio contrahit. [*Cf. *Ov. Fast.* 4, 811. Contrahere agrestes, i. e. dissipatos in societatem vitae convocare. *Id. ib.* 97. Illa (*Venus*) rudes animos hominum contraxit in unum, i. e. amore conjunxit.] *Liv.* 28, 18. Contrahere aliquos in (al. leg. *ad*) colloquium dirimendarum simultatum causa. *Plin.* 6, 27, 31. aurum. Et 11, 5, 4. Apes mella contrahunt. *Id.* 10, 20, 22. Contrahere aliquid in acervum. [*Virg. Mor.* 45. Contrahit admistos nunc fontes atque farinas.] *Gell.* 19, 6. Pudor sanguinem diffundit, timor contrahit. *Q. Scaevola* ap. *eund.* 4, 1. *a med.* Quae longae usionis gratia contrahuntur et reconduntur. ¶ [*Contrahi vv.* dicuntur, cum in pronuntiando ultima vocalis littera alterius verbi eliditur, propterea, quod sequens verbum a vocali incipit *Cic. Or.* 45. Oppon. *distrahere voces. ib.* Gr. συναλοιφή.] ¶ Est item adstringere, adducere, in angustum redigere. *Cic. Div.* 1, 53. Omne animal membra, quocumque vult, flectit, contorquet, porrigit, contrahit. *Id. Acad.* 1, 10. *ad f.* Contrahere aliquid, et in angustum deducere. *Id. N. D.* 2, 55. Pulmones tum se contrahunt aspirantes, tum respiritu dilatant. *Plin.* 36, 5, 4. *n.* 9. Contrahens se in metae cacumen. *Id.* 29, 6, 39. Millepeda tactu contrahens se. *Id.* 9, 22, 38. Cochleae bina cornua protendentes, et contrahentes. [*Quint. Inst.* 11, 3. p. 1016. Collum diversa quidem sed pari deformitate et contrahitur et tenditur. *Id.* 12, 11. p. 1110. Quaelibet enim ex iis artibus, quarum habui mentionem, in paucos libros contrahi solet. *Id.* 10, 7. p. 959. Nam Ciceronis ad praesens modo tempus aptatos libertus Tiro contraxit.] ¶ Translate. *Lucr.* 5, 1218. Contrahitur animus formidine, *h. e.* adstringitur et ligatur, angitur. *Cic. Q. Fr.* 1, 1. Te rogo, ne contrahas, aut demittas animum. *Id. Leg.* 2, 15. Varietas sonorum tum remittit animos, tum contrahit. *Id. N. D.* 2, 4. Sol accedendo, et recedendo, tum quasi tristitia quadam contrahit terram, tum vicissim laetificat. *Id. Amic.* 13. *sub f.* Ut et bonis amici quasi diffundantur, et incommodis contrahantur. ¶ *Contrahere jura* ap. *Stat. Th.* 11, 682. est parce usurpare, parce uti licentia regni. ¶ Significat etiam jungendo claudere. *Plin.* 24, 8, 33. Ulmi folia vim habent vulnera contrahendi. *Id.* 12, 17, 38. Contrahere cicatrices. ¶ Item durare, coagulare. *Id.* 23, 7, 63. Fici succus coaguli modo lac contrahit. ¶ Item sistere, adstringere. *Cels.* 4, 19. Cibis uti ventrem contrahentibus. Et *mox.* Alvus contrahitur. *Plin.* 20, 2, 6. Radix peponum contrahit vomitiones. ¶ Item pertrahere, simul attrahere. *Plin.* 12, 15, 14. Balsamum melle mutatum statim in manu contrahit muscas. *Id.* 27, 5. 23. Solidum herbae semen conjicitur in oculum, nec turbat, sed contrahit in se caliginem. *Id.* 28, 9, 42. Sanguine cervino contrahi serpentes. ¶ Item corrugare. *Cic. Cluent.* 26. *ad f.* Contrahere frontem. *Ov. Pont.* 4, 3, 7. vultum. ¶ Item complicare, cui opponitur explicare. *Hor. Od.* 2, 10, 23. Contrahere vela. ¶ Item concipere, reportare, subire. *Colum.* 12, 4. Situ mucorem contrahere. Et *ib.* 17. Acetum nunquam situm, aut mucorem contrahit. *Plin.* 30, 8, 21. Contrahere morbum. Et 36, 27, 69. pestilentiam. Et 22, 25, 72. inflationes et tormina. Et 24, 6, 15. tristitiam. *Quint.* 7, 3. cruditatem. *Cels.* 4, 21. semen, *h. e.* creare. *Justin.* 21, 2. saginam corporis ex nimia luxuria, oculorumque valetudinem. ¶ Translate. [*Nostr. *Sich zuziehen.*] *Cic. Fam.* 2, 16. *a med.* Contrahere molestias. *Id. Fin.* 5, 30. damnum. *Liv.* 5, 15. nefas. *Papin. Dig.* 3, 5, 30. culpam. *Just.* 3, 7. *extr.* perjurium. *Id.* 17, 3. offensam populi. *Suet. Tit.* 6. plurimum invidiae. *Liv.* 25, 19. cladem. ¶ Item breviorem, seu minorem facere. *Prop.* 3, 20, 11. Tu quoque qui aestivos spatiosius exigis ignes, Phoebe, moraturae contrahe lucis iter. *Ov. Met.* 15, 197. Luna contrahit orbem. *Stat. Silv.* 4, 7, 3. ingens opus in minores contrahe gyros. *Quint.* 5, 6. Contrahere tempus dicendi. *Cic. Part.* 7. orationem. *Id. Or.* 45. nomina. ¶ Translate. *Senec. ep.* 110. Et quod gaudes, et quod times, contrahe, *h. e.* fac ut brevia sint et gaudium et timor. *Cic. Off.* 1, 29. Appetitus omnes contrahendi, sedandique, *h. e.* cohibendi. [*Id. Div.* 2, 58. Contrahi autem animum Zeno, et quasi labi putat atque concidere, et id ipsum esse dormire.] *Plin. Pan.* 49. Tempus epularum frugalitas contrahit, humanitas extendit. ¶ Item transigere, agere, pacisci, quia plurium simul in idem voluntates trahuntur, et mutua obligatione junguntur. [*Praecipue de iis, qui societatem in negotio aliquo pecuniario ineunt.] *Cic. Off.* 2, 11. Qui vendunt, emunt, conducunt, locant, contra-

hendisque negotiis implicantur. Et *ib.* 18. In omni re contrahenda, vendendo, emendo etc. *Id. Cluent.* 14. Cum illo jam nemo rationem, nemo rem ullam contrahebat. *Paul. Dig.* 19, 4, 1. Contrahere emptionem, venditionem, permutationem. *Ulp. ib.* 23, 2, 12. cognationes. *Suet. Cal.* 25. matrimonia. [*Oppon. *dimittere.*] *Ulp. Dig.* 16, 1, 8. §. 14. Si, cum essem tibi contracturus, mulier intervenerit, ut cum ipsa potius contraham: *tibi pro tecum.* [*Huc quodammodo pertinent, quae §. 12. dicta sunt.] ¶ Item translate conflare, parere, conciliare. [*Cf. *Duk. lat. Ict.* 337.] *Pl. Cas.* 3, 2, 31. Aliquid contrahere cupio litigii inter eos duos. *Liv.* 24, 42. *extr.* Turdetanos, qui contraxerant Saguntinis cum Carthaginiensibus bellum, in potestatem redactos sub corona vendiderunt. *Cic. Cat.* 4, 5. Contrahere negotium alicui, *h. e.* creare molestiam. *Id. Amic.* 14. Contrahit amicitiam, si qua significatio virtutis eluceat. *Id. Inv.* 1, 17. Si turpitudo causae contrahet offensionem. *Liv.* 2, 23. *sub f.* Contrahere periculum. *Auct. ad Her.* 1, 5. A nostra persona benevolentiam contrahemus, si etc. *Id.* 4, 38. Ejusmodi res et invidiam contrahunt in vita, et odium in oratione. *Liv.* 5, 52. *ad f.* Contrahere magnum piaculum sibi et reipubl. *Plin.* 11, 19, 21. sibi causam mortis. *Ov. Met.* 2, 660. sibi iram numinis. ¶ *Contrahere aes alienum* est facere, suscipere. *Cic. Q. Fr.* 1, 1, 9. Constare inter omnes video, nullum aes alienum novum contrahi civitatibus. ¶ *Contrahere certamen* est. *Liv.* 28, 6. Ibi atrocissimum contractum est certamen. Et 29, 4. *extr.* Contrahere certamen cum classe hostium.

*CONTRAJURIS, is, m. παράνομος. *Gloss. Gr. Lat. B. A.*

[CONTRĂLĔGO, is, a. 3. codicem lego, dum quis alium inspicit, ut ex utriusque codicis collatione opus aliquod emendetur. *Sidon. ep.* 5, 15. Defert et volumen prophetarum, licet me absente decursum, nec semper illo contralegente, qui promiserat operam suam. *Sirmondus* in *adnotat.* ad *hunc loc.* hanc affert veterem adnotationem in codice Martiani Capellae: *Felix rhetor emendabam contralegente Deuterio scholastico discipulo meo.* ¶ Utrobique alii putant legendum divise *contra legente*, eadem tamen significatione. *F.*]

CONTRĂPŌNO, is, a. 3. oppono, ἀντιτίθημι. *Quint.* 9, 3. *ubi de* contraposito *loquitur.* Nec semper quod adversum est, contraponitur. ¶ Cum dativo, *Tertull. ad Mart.* 4. Spiritus contraponat sibi et carni, acerba licet ista, a multis tamen aequo animo excepta.

CONTRĂPŎSĬTUM, i, n. ἀντίθετον, figura est rhetorum, eadem quae antithesis. *Quint.* 9, 3. *med.* Contrapositum, vel, ut quidam vocant, contentio, fit si singula singulis opponuntur, et bina binis, et sententiae sententiis. *et supra.* Etiam in contrapositis et comparativis solet respondere primorum verborum alterna repetitio: *Vigilas tu de nocte*, etc.

CONTRĀRĬĒ, adv. ἐναντίως, contrario modo. *Cic. Part.* 31. Alio se eadem de re contrarie scripto defendere. [*Contrarie scriptum est, in quo repugnantia sunt. *Ernest.* in *cl.*] *Id. Or.* 2, 65. Ornant orationem verba relata contrarie, *h. e.* antitheta. [*Est genus ridiculi, cum ei, qui nos lacessit, eodem modo respondetur. Exempl. v. l. c. *Ern.* in *cl.*] — *Id. Univ.* 9. Sidera contrarie procedentia.

CONTRĀRĬĔTAS, atis, f. ἐναντίωσις, oppositio. *Macr. Somn. Scip.* 2, 15. *sub f.* Nunquam ex duplicatis similibus contrarietas emergit. Et *ib.* 14, *a med.* Nunquam fieri potest, ut circa unam eandemque rem uno eodemque tempore contrarietates ad unum idemque pertinentes eveniant. Adde *Sidon. ep.* 4, 12.

CONTRĀRĬO, adv. contra, ἐναντίως. *Nep. Eum.* 1. Apud nos mercenarii, scribae existimantur: at apud illos contrario nemo ad id officium admittitur, nisi, etc. *Quidam leg.* e contrario. *Vitr.* 8, 1. *extr.* Campestribus autem locis contrario non possunt haberi copiae. ¶ Qui *Ciceronem* quoque testem adducunt, dubium valde testem adducunt.

CONTRĀRĬUS, a, um, adj. ἐναντίος, oppositus, adversus, repugnans. *Cic. Phil.* 2, 8. Ut non modo non cohaerentia inter se diceres, sed maxime disjuncta atque contraria. *Id. Coel.* 5. *extr.* Monstrum ex contrariis diversisque inter se pugnantibus naturae studiis conflatum. *Id. Opt. gen. orat.* 5. Orationes inter se contrariae Aeschinis Demosthenisque. *Phaedr.* 4, 10. saepe, quos ipse alueris, Tibi inveniri maxime contrarios, *h. e.* adversarios, inimicos. *Varr. L. L.* 4, 10. Contrariis Diis, *h. e.* infestis, iratis. [*Suet. Oth.* 8. Contraria exta, i. e. adversi ominis.] *Plin.* 21, 13, 43. Contrario amne. Sic 9, 51, 74. In contrarium nantes. [*Huc pertinere videtur locus *Ov. Met.* 2, 73. Et rapido contrarius evehor orbi, i. e. contra orbem, i. coelum.] *Suet. Ner.* 31. Inchoabat fossam latitudinis, qua contrariae quinqueremes commearent. [*h. e. exadverso motae. Nos: *sich begegnend.*] *Plin.* 2, 82, 84. de terrae motu: Concurrentia tecta contrario ictu arietant. ¶ [*Hinc adhibetur in eo dicendi genere, cum, quod oppositum est, non ipsis verbis sed circumscribendo significatur. *Lucr.* 3, 255. Sive voluptas est, sive est, contrarius ardor, i. e. dolor. *Ov. Met.* 2, 541. Cui color albus erat, nunc est contrarius albo. ¶ Saepius ponitur in re amatoria *Tibull.* 3, 4, 83. Nec tibi crediderim votis contraria vota — pectore inesse tuo, i. e. amorem tuum, ad alium pertinere. *Prop.* 1, 5, 9. Quodsi forte ausis non est contraria nostris, i. e. petitionibus nostris non adversatur.] ¶ Habet et genitivum: qui tamen casus non est contrarietatis, sed constructionis. *Cic. Fin.* 4, 24. Quarum artium summa crescere potest, earum etiam contrariarum summa potest augeri: ad virtutis autem summam accedere nihil potest: ne vitia quidem igitur crescere poterunt, quae sunt virtutum contraria. *Id. Inv.* 2, 54. *extr.* Quae omnia uti contraria rerum bonarum, in rebus vitandis reponemus. ¶ Cum particulis *ac*, *atque*. *Cic. Verr.* 2, 1, 46. Contrarium decernebat, ac paulo ante decreverat. *Id. Somn. Scip.* 4. Versantur retro contrario motu, atque coelum. ¶ *E* vel *ex contrario*, adverbii vice, idem est quod contra. *Nep. Am.* 1, Ipse ubi affuit, nunquam hosti cessit: saepeque e contrario, occasione data, lacessivit. *Cic. Inv.* 2, 8. Accusatori quidem haec fere sunt in causa facienda. Defensor autem ex contrario primum dicet, etc. Adde *Caes. B. G.* 7, 30. ¶ Sunt qui conjunctim scribunt *econtrario:* sed divisum multo est rectius. ¶ *In contrarium* et *ex contraria parte*, aut *in contrariam partem*, idem significant. *Plin.* 18, 24, 54. Idque in contrarium praecepere quidam falsa diligentia. *Cic. Inv.* 2, 52. Rerum expetendarum tria sunt genera: par autem numerus vitandarum ex contraria parte. *Id. Or.* 2, 53. Aut si ita non refellas, afferendum est in contrariam partem quod sit gravius. ¶ *Per contrarium* apud JCtos idem est, quod *e contrario.* Legitur enim ap. *Ulp. Dig.* 37, 8, 1. et *ib.* 2, 15, 8. *extr.* et *ib.* 28, 1, 20. et alibi. ¶ *In contraria*, et *in contrarias partes* valet in utramque partem, pro et contra. *Cic. Or.* 1, 34. Disputandum est de omni re in contrarias partes. [*i. e. in utramque partem.] *Virg. A.* 12, 487. Diversaeque vocant animum in contraria curae. ¶ Absolute *contrarios* pro adversariis, et inimicis posuit *Vitr. praef.* 3. ¶ Saepe *contraria* dicuntur, quae contra, seu e regione sita sunt. *Caes. B. G.* 2, 18. Ab eo flumine pari acclivitate collis nascebatur, adversus huic et contrarius. *Paul.* ap. *Labeon. Dig.* 41, 1, 65. Inter eam insulam, et contrariam ripam. *Plin.* 24, 10, 47. Hederae acinos tritos instillare dentium dolori a contraria aure. *Id.* 37, 9, 47. Gemma contraria soli regerens candicantes radios. *Id.* 28, 8, 27. Si pelles hyaenae et pantherae contrariae suspendantur, decidere pilos pantherae. ¶ Item quae nocent. *Plin.* 28, 9, 33. Lactis usus contrarius capitis doloribus, hepaticis, splenicis. *Id.* 25, 11, 87. Hyssopum stomacho contrarium. [*Suet. Ner.* 52. Imperaturo contrariam esse philosophiam, i. e. alienam ab imper. Cf. *Spald.* ad *Quint.* 4, 2, 64.] ¶ Item quae invicem inimica. *Plin.* 29, 4, 28. Scorpionibus contrarius maxime invicem stellio. ¶ Apud dialecticos sunt quatuor *contrariorum* genera. *Adversa*, quae in eodem genere plurimum differunt, ut sapientia, stultitia. Eodem autem genere dicuntur, quibus propositis occurrunt tanquam e regione quaedam contraria, ut celeritati tarditas, non debilitas. *Privantia*, graece στερητικά, ut dignitas, indignitas. *Relata*, velut ea, quae cum aliquo conferuntur, ut duplum simplum, multa pauca. *Negantia*, quae ἀποφατικά Graeci, contraria ajentibus, ut si hoc est, illud non est. *Cic. Top.* 11. ¶ [*Contrarium genus argumentationis, idque vitiosum, *Cic. Inv.* 1, 50. definit, quod contra ea dicitur, quae ii, qui audiunt, fecerunt. *Quintiliano* autem 5, 13, 30. ed. *Spald.* contrarium est, quo adversarius bene uti potest. *Ernest. lex. technol. lat.* p. 96.] ¶ Apud rhetores *contrarium* est exornatio, seu figura sententiarum, cum sumitur ex adverso probatio, hoc est id quod opus est oratori, contraria re comprobatur. Id enim significari nomine *contrarii* a *Cic. Or.* 3, 54. putat *Quint.* 9, 3. *ad f.* Est autem idem fere quod *contentio;* fitque (uti docet *Auct. ad Her.* 4, 18.) cum ex rebus diversis duabus alteram breviter et facile confirmamus: seu cum id, quod opus est oratori, contraria re comprobatur, hoc pacto: Nam qui suis rationibus inimicus fuerit semper, eum quomodo alienis rebus amicum fore speres? etc. [*V. *Ernest. lex. technol. lat.* p. 96.] ¶ *Contrarium aes* ap. *Fest.* quid sit, V. CONTRA. ¶ [*Contrarius* et *Diversus* in eo differunt, ut hoc in adversas partes discedentes, illud res sibi opposita significet. *Döderl.* 3, 273. Ita *Hor. Sat.* 1, 2, 24. Dum vitant stulti vitia, in contraria currunt, i. e. in alia vitia, quorum ratio his, quae vitare student, opposita est.]

[CONTRASCRĪBA, ae, m. idem ac contrascriptor. *Inscr.* ap. *Mur.* 960, 7. Ullinus contrascriba. *F.*]

CONTRASCRĪBO, is, a. 3. contrascriptoris officio fungor. *Appul. Apol.* Litteras tabulario publico praesente, et contrascribente Aemiliano, testato descripsimus, *h. e.* praesentibus et testantibus tabulario publico, et antigrapho Aemiliano.

CONTRASCRIPTOR, oris, m. ἀντιγραφεὺς, antigraphus, qui observat, et custodit actus alienos, Galli dicunt *contrôleur*, Itali vulgo *controllore.* *Inscr.* ap. *Grut.* 579, 10. Servato Caesaris N̄. *servo* contrascriptori rationis summi choragii. Alia ap. *Mur.* 2042, 4. Automato Caes. N̄. *servo* contrascript*ori* pistorum.

CONTRASCRIPTUM, i, n. *Cic. Att.* 16, 7. *sub f.* Antonii edictum legi a Bruto, et horum contrascriptum praeclare. ¶ Rectius ita leges integrum locum: *et horum contra, scriptum praeclare.*

CONTRĀVERSĬENS, entis, repugnans, obsistens. *August. Doctr. Christ.* 1, 29.

CONTRĀVERSIM et

CONTRĀVERSUM, adv. contra, ἐναντίως. *Solin.* 10. de Thracia. Apud plurimos luctuosa sunt puerperia: contraversum laeta sunt funera. ¶ Item in contrariam partem. *Appul. Apol.* Cum aliquid solidum offenderunt, illisae reflectuntur, et retro expressae contraversum respondent. Al. leg. *contraversim* aut *controversim.*

CONTRĀVERSUS, a, um, part. ab inusit. *contraverto*, contra versus. *Solin.* 27. Africa promontorio Apollinis Sardiniae contraversa. Et *ib.* 32. de Nilo: Quanto impensius contraversi spiritus repugnaverint, tanto excelsius sublimari, etc. Ita legit *Salmas.* Alii *controversus* eodem sensu: quod *Salmas.* vitiosum putat: alii divisim *contra versus:* sed si dativum habeat, rectius conjunctim scribetur. Sic *Ammian.* 18, 9. Urbs spiranti Zephyro contraversa.

[CONTRĔBĬENSIS, e, adj. ad Contrebiam pertinens, Hispaniae urbem in Carpetanis, haud procul a Compluto, nunc *Santavert.* [*Liv.* 40, 33. *Flor.* 2, 17. *Val. Max.* 2, 7. *B. A.*] *Liv. fragm. lib.* 91. ap. *Niebhur.* p. 91. Incendii simul et ruinae metu territi Contrebienses de muro trepidi refugerunt. *F.*]

CONTRECTABĬLIS, e, adj. qui contrectari, et tangi potest, ψηλαφητός. *Prud. Apoth.* 963. Nil contrectabile habere. *Lact.* 2, 8. et 7, 21. Solidum et contrectabile corpus. Adde *Tertull. Anim.* 57. *Auson.* 9. *Parental.* 3. Nec contrectabile fulmen. ¶ Ap. *Lact.* est qui legit *contractabilis.*

CONTRECTĀBĬLĬTER, adv. *Lucr.* 4, 661. Laevissima corpora debent Contrectabiliter caulas intrare palati.

CONTRECTĀTĬO, onis, f. ψηλάφησις. *Cic. N. D.* 1, 27. Cur non gestiret taurus equae contrectatione, equus vaccae? *Paul. Sent.* 2, 31. Fullo, et sarcinator, qui polienda, vel sarcienda vestimenta accepit, si forte his utatur, ex contrectatione eorum furtum fecisse videtur, quia non in eam causam videntur accepta. ¶ Item apud JCtos asportatio rei alienae furti causa. *Id. Dig.* 47, 2. *qui est* De furtis, 1. Furtum est contrectatio fraudulosa lucri faciendi gratia, etc. V. CONTRECTO.

CONTRECTĀTOR, oris, m. qui contrectat, et furatur. *Ulp. Dig.* 47, 2, 36. Si cum rebus aufugerit, posse furti actione sollicitatorem conveniri, quia opem consiliumve contrectatori tulit. V. CONTRECTO.

CONTRECTĀTUS, a, um, part. a *contrecto*, tactus, tractatus. *Hor. Ep.* 1, 20, 11. de libro suo: Contrectatus ubi manibus sordescere vulgi Coeperis, etc. *Senec. Controv.* 1, 2. Omnes partes corporis et inspectae et contrectatae sunt. *Id. ib.* Contrectata es alicujus osculo, alicujus amplexu. ¶ Item pollutus, corruptus. *Tac. A.* 14, 35. Contrectatam filiarum pudicitiam ulcisci.

CONTRECTO et Contracto, as, avi, atum, a. 1. ψηλαφάω, manu tracto, attrecto, manu verso. *Ov. Met.* 8, 606. Pectora tangebam trepido salientia motu: Dumque ea contrecto, totum durescere sensi Corpus. *Id. Pont.* 2, 2, 59. Vulneris id genus est, quod cum sanabile non sit, Non contrectari tutius esse putem. *Colum.* 12, 4. Ne contractentur pocula, nisi ab impube. *Suet. Cal.* 43. Contrectandae pecuniae cupidine incensus, super aureorum acervos toto corpore volutatus est. [*Nostr. *wühlen.*] *Senec. Const. Sap.* 13. Medicus nec obscena contrectare, nec reliquias et effusa intueri dedignatur. Adde *ep.* 41. *Front. de B. Parthico* (ed. Romae *A. Maio*) p. 201. Operae culinariae piscem contractantes. [*Lucr.* 6, 855. Sol nudum contrectans corpus aquai. ¶ Est etiam manu tractare aliquem scrutandi causa (*Visitiren*). *Suet. Claud.* 35. Ne feminae praetextatique pueri et puellae contrectarentur.] ¶ Apud *Tac. A.* 3, 12. contrectare aliquid oculis, est attente contemplari. ¶ Apud JCtos significat alienam rem manu apprehendere, et amovere furandi causa. *Paul. Dig.* 41, 2, 3. *ad f.* Si rem apud te depositam furti faciendi causa contrectaveris, desino possidere: sed si eam loco non moveris, etsi inficiandi animum habeas, plerique veterum responderunt, recte possessorem me manere, quia furtum sine contrectatione fieri non possit, nec animo furtum admittatur. Adde *ib.* 25, 2, 3. et alibi. [*Nos: *Sich*

vergreifen an.] ℙ Ponitur et pro obsceno tactu tentare, vitiare. *Suet. Dom.* 1. Contrectare multorum uxores. Adde *Pl. Asin.* 3, 1, 20. et *Mil.* 4, 2, 61. etc. et *Justin.* 7, 3. ℙ Translate. *Cic. Or.* 3, 6. Opiniones hominum leviter eruditorum, qui quae complecti tota nequeunt, haec facilius divulsa, et quasi discerpta contrectant. *Id. Tusc.* 3, 15. Ratio incitat animum ad conspiciendas, totaque mente contrectandas voluptates, *h. e.* contemplandas. *Gell.* 17, 19. Contrectare studia et disciplinas philosophiae.

CONTRĔMISCO, iscis, et Contremesco, a. 3. valde tremere incipio, τρομέω, πάλλομαι. *Cic. Or.* 1, 26. Tota mente, atque omnibus artubus contremiscere. ℙ Item cum tremore paveo. *Senec. ep.* 65. *extr.* Non contremiscamus injurias, non vulnera, non vincula, non egestatem. *Sidon. ep.* 9, 11. Cum mihi rigor censurae tuae sit ambifariam contremiscendus. *Not. Tir.* p. 154. Contremescit.

CONTRĔMO, is, ui, a. 3. τρομέω, idem quod tremo, aut valde tremo. *Vet. Poeta* ap. *Cic. Or.* 3, 39. Flamma inter nubes coruscat, coelum tonitru contremit. *Lucr.* 5, 1220. Tellus contremuit. *Cic. Div.* 1, 28. Me contremuisse timore perterritum. *Ov. Met.* 8, 758. Quercus contremuit. *Virg. A.* 7, 515. Contremuit nemus. ℙ Cum accusativo. *Hor. Od.* 2, 12, 8. unde periculum Fulgens contremuit domus Saturni veteris. *Justin.* 32, 4. Cum Annibalem Romano tonantem bello Italia contremuit. ℙ Translate. *Cic. Sext.* 1. Cujus in mea causa numquam fides virtusque contremuit.

CONTRĔMŬLUS, a, um, adj. idem quod tremulus. *Varr.* ap. *Non.*, cujus verba V. in AQUILENTUS.

CONTRĪBŬLĀTĬO, onis, f. *Tertull. adv. Jud.* ex *Isaj.* 13, 65, 14. Vos a contribulatione spiritus ululabitis.

CONTRĪBŬLĀTUS, a, um, part. ab inusit. *contribulo*, molestiis affectus. *Tertull. adv. Jud. cap.* ex *Psalm.* 50, 18. Cor contribulatum hostia est Dei.

CONTRĬBŪLIS, is, m. qui ejusdem est tribus. *Inscr.* optimae notae, quippe quae Tiberio Aug. imperante exsculpta est, ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 3. Vos rogo, boni contribules, si semper appareat vobis bonus et utilis tribulis etc. Alia apud *Grut.* 873, 4. Q. Herennio Rufo Montanus Rufi Contrib. D. Adde *Not. Tir.* p. 86. ℙ Translate, qui est ejusdem religionis. *Sidon ep.* 8, 13. *e Judaeo Christianam religionem professo.* Commendo Promotum gerulum litterarum, nostrum nuper effectum contribulem vestris orationibus.

*CONTRĪBŬLO, as, a. 1. (a tribula, quae a terendo dicta est,) affligo, vexo. *Vulgat. Interpr. Siracid.* 35, 22. *B. A.*

CONTRĬBŬO, uis, ui, utum, a. 3. συμφορέω, συνεράνιζω, idem quod tribuo, vel simul tribuo, confero. [*Proprie dicitur contribuere, de pluribus, qui de suo in unum conferunt. *Cic. Att.* 14, 10. Urbem ad eam rem pecuniam dare, contribuere, solvere jubeant. Citat h. l. *Ernest.* in *cl.*] *Ov. Met.* 7, 230. Nec non Penaeae, nec non Sperchieides undae Contribuere aliquid, juncosaque litora Boebes. *Tibull.* 1, 7, 70. Proprios ego tecum, sit modo fas, annos contribuisse velim. V. CONFERO. *Colum.* 5, 5. *ante med.* Nisi adminiculum generae viti contribueris, prorepens pampinus terrae se applicabit. *Pompon. Dig.* 41, 1, 27. Ubi simul plura contribuuntur, ex quibus unum medicamentum fit, aut coctis odoribus unguenta faciamus, nihil hic suum vere dicere potest prior dominus. *Paul. ib.* 35, 2, 22. *extr.* Nullum erit legatum, nec ceteris contribuetur, *h. e.* una cum ceteris confundetur, et praestabitur. ℙ Afferuntur etiam duo *Cicer.* loca *Phil.* 14, 14. et *Mil.* 30., ubi primo loco *attribuere*, secundo *tribuenda* plures rectius legunt. ℙ Saepe significat accensere, adjicere, προστιθέναι, et dicitur de urbibus et populis, qui alteri adjunguntur, ut ejus foro ac jurisdictioni subdantur, et quasi unam simul civitatem constituant, atque tributa simul pendant. *Liv.* 38, 3. *ad f.* Ambracia tum contribuerat se Aetolis. [Cf. *Drakenb.* ad h. l. Adde *Suet. Aug.* 48.] *Id.* 32, 19. Pollicentes Corinthum iis contributuros in antiquum gentis concilium. *Curt.* 5, 3. Gentem Uxiorum subactam Susianorum satrapiae contribuit. *Caes. B. C.* 1, 60. Calagurritani, qui erant cum Oscensibus contributi. *Plin.* 3, 3, 4. Colonia Ilici. In eam contribuuntur Icositani. ℙ Item de aliis rebus. *Vell.* 2, 20. Contribuere novos cives in octo tribus. *Just.* 12, 5. In unam cohortem contribuere milites. *Colum.* 2, 9. *ad f.* Inter frumenta panicum et milium ponenda sunt, quamvis iam leguminibus ea contribuerim. *Id.* 9, 13. *circa med.* Apibus vetustate corruptis examen novum contribuere.

CONTRĬBŪTĬO, onis, f. συνεισφορά. *Paul. Dig.* 14, 2, 1. Si levandae navis gratia jactus mercium factus sit, omnium contributione sarciatur, quod pro omnibus datum est. *Ulp. ib.* 24, 3, 7. Fructus non debent in contributionem venire. *Modest. ib.* 16, 2, 1. Compensatio est debiti et crediti contributio. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 724. *n.* 443. Ut ex reditu ejus summae in contributione sportularum divideretur.

CONTRĬBŪTUS, a, um, part. a *contribuo*, accensitus, adjunctus, attributus: ut urbs, aut populus contributus, qui alteri urbi adjunctus est, ut in CONTRIBUO est dictum. *Liv.* 31, 30. Quondam pagatim habitantes, ne in unam urbem quidem contributi etc. *Plin.* 4, 7, 11. Egosthenienses contributi Megarensibus. Et *ib.* 22, 35. Contributa sunt in eam Castra Julia, Castra Caecilia. *Id.* 3, 11, 16. Contributa eo maritima colonia, quae etc. ℙ Translate. *Id.* 32, 4, 15. Sed hoc utilius est vitae, contributa habere remedia.

CONTRISTĀTĬO, onis, f. molestia, moeror. *Tertull. adv. Marc.* 2, 11. Sine ulla contristatione.

CONTRISTĀTUS, a, um, part. a *contristo*, ἐπιλυπηθείς. *Colum.* 8, 8. de columbis: Nec minus in agros emittant, ne quasi gravi perpetuae custodiae servitio contristatae senescant. *Id.* 9, 14. *circa med.* de apib.: Ne saepius injuria contristatae, velut desperatione rerum profugiant. ℙ Translate. *Plin.* 35, 17, 57. Veros colores emollit cimolia, et quodam nitore exhilarat contristatos sulphure.

CONTRISTO, as, avi, atum, a. 1. ἐπιλυπέω, tristem reddo. *Coel. ad Cic. Fam.* 8, 9. *extr.* Contristavit haec sententia Balbum. *Senec. ep.* 85. Prudens non perturbatur, nec contristatur, nec timet. *Id. Tranquill.* 15. Contristare, et in sollicitudinem adducere. ℙ Translate. *Virg. G.* 3, 279. Auster pluvio contristat frigore coelum. *Id. A.* 10, 275. Sirius laevo contristet lumine coelum. *Colum.* 3, 2. *med.* de vitibus: Humores commodius sustinent, quam siccitates, nec tamen caloribus contristantur. (Adde 5, 9. *in f.*) *Val. Fl.* 3, 427. humiles ara Instituit, silvaque super contristat opaca, *h. e.* frondibus obumbrat. [*Hor. Sat.* 1, 1, 36. Simul inversum contristat Aquarius annum. Hujus l. imitatio est ap. *Auson. Ep.* 24, 102.]

CONTRĪTĬO, onis, f. actus conterendi, comminutio, θλίψις. Translate. *Quint. Decl.* 15, 10. Spem gaudia parant, adversa contritionem. Alii aliter leg. *Lact.* 7, 7. ex *Matth.* 24, 21. Erit pressura et contritio, qualis nunquam fuit a principio mundi. *August. Confess.* 7, 7. Magnae voces erant ad misericordiam tuam, tacitae contritiones animi mei.

CONTRĪTOR, oris, m. qui conterit. *Pl. Pers.* 3, 3, 14. Compedium contritor, convicium servi, qui diu compedes tulit. Al. plerique rectius leg. *tritor.*

CONTRĪTUS, a, um, part. a *contero*, comminutus, consumptus, συντριβόμενος, ψαιστός. *Plin.* 26, 11, 70. Quinquefolii contrita folia ex vino pota. Et *paulo sup.* Radix arida contrita in pulverem. *Id.* 29, 6, 38. Araneus contritus in vino vetere. Adde *Lucr.* 4, 698. ℙ Contriti etiam dicuntur, qui os aliquod ex ictu, vel casu contritum habent. *Plin.* 29, 2, 9. Succidam lanam imponunt desquamatis, percussis, incussis, collisis, contritis, dejectis. ℙ Translate. *Cic. Fin.* 2, 16. Contritum vetustate proverbium, *h. e.* usitatissimum. *Id. Or.* 1, 31. Communia et contrita praecepta. *Id. Sext.* 40. Praemium jam contritum et contemptum, judicium honorum.

CONTRŎVERSĬA, ae, f. ἀμφισβήτημα, disceptatio, lis, contentio, pugna. Primo proprie dicitur de iis disputationibus et causis, quae habentur in genere judiciali, in materia, ut vocant, *civili*, quae *criminali* opponitur. *Cic. Caecin.* 2. Omnia judicia aut distrahendarum controversiarum, aut puniendorum maleficiorum causa reperta sunt. *Id. Or.* 2, 24. *ad f.* Sive ex crimine causa constet, ut facinoris; sive ex controversia, ut hereditatis; sive ex deliberatione, ut belli; sive ex persona, ut laudis; sive ex disputatione, ut de ratione vivendi. ℙ Deinde latius aliquanto sumitur pro omni hypothesi, seu causa, quae pertinet ad genus judiciale, sive criminis sit, sive disceptationis: qua ratione distinguitur a *contentione*, quae videtur universim disputationem et disceptationem omnem significare; et a *suasoria*, quae pertinet ad genus deliberativum, et levior est, minusque prudentiae exigens, ideoque pueris delegari solebat, *controversia* vero robustioribus, ut *Auct. Dial. de Or.* 35. docet. *Cic. Or.* 14. Quoniam quidquid est, quod in controversia, aut in contentione versetur etc. Adde *Quint.* 3, 6. ℙ Hujusmodi *controversiae* sive fictae, sive ex historia deprompta, vel etiam ex re et facto, si quod forte recens accidisset, ad usum forensem accommodatae, disceptari solebant domesticae exercitationis gratia ab iis, qui in scholis dabant operam eloquentiae. Quare ab *Auct. Dial. de Or.* 14. vocantur *controversiae scholasticae*: quales multae reperiuntur apud *Senecam*, et duae proponuntur a *Suet. Rhet.* 1. Hac ratione distinguitur *controversia* a *declamatione*, tum quia *declamatio* est ipsa oratio, quae de controversia habetur; tum quia illa fictam causam continere videtur, et aliquando etiam ab usu forensi abhorrentem, (ut est ap. *Auct. Dial. de Or. cit.* 35.) *controversia* vero veram, et veris judiciis accommodatam. Saepe tamen promiscue accipiuntur. V. *Senec. prooem. l.* 1. *Contr.*, *Quint.* 5, 5. et *Suet. Rhet.* 1. [*Cf. *Ernest. lex. technol. lat.* p. 96. sq.] ℙ Denique latissime sumitur pro quacumque lite, disceptatione, aut disputatione. *Cic. Or.* 2, 72. Vocare aliquid in controversiam. *Id. Fam.* 13, 69. Habere controversiam cum aliquo de aliqua re. *Caes. B. G.* 7, 63. Deducere rem in controversiam. *Cic. Or.* 1, 40. adducere aliquid. Et *ib.* 31. Constituere controversiam. *Caes. B. C.* 1, 9. Componere controversias. *Cic. Off.* 3, 33. dirimere. *Id. Balb.* 19. sedare. *Id. Phil.* 9, 5. tollere. *Id. Caecin.* 17. dijudicare. Et *ib.* 2. distrahere. *Ulp. Dig.* 1, 7, 25. Movere controversiam. *Caes. B. C.* 1, 86. inferre. *Senec. ep.* 110. *sub f.* facere alicui de re aliqua. *Cic. Or.* 34. Nihil ambigi potest, in quo non aut res controversiam faciat, aut verba, *h. e.* dubitationem pariat. *Id. Rosc. Am.* 31. Est mihi controversia rei alicujus cum aliquo. *Id. Brut.* 18. Est inter scriptores de numero annorum controversia. *Auct. ad Her.* 1, 10. Jure fecerit, et liceueritne facere, id est in controversia. *Caes. B. C.* 3, 112. Controversia orta inter eos de principatu. *Cic. Caecin.* 11. Controversia non erat, quin verum dicerent. *Id. Off.* 3, 2. Panaetius, qui sine controversia de officiis accuratissime disputavit. *Id. Caecin.* 7. Fundus, quem sine ulla controversia possedit Caesennia. ℙ De lite, querela, jurgio. *Inscr.* ap. *Grut.* 759, 2. C. Aonius Vitalis uxori incomparabili, quae vixit mecum sine ulla controversia ann. XVIII. etc. Adde 795, 6. ℙ In illo *Ulp. Dig.* 39, 2, 34. *med.* Si controversia aquae insulam subverterit: *controversia* est vis et impetus aquae contra insulam versae.

CONTROVERSĬĀLIS et Controversālis, e, adj. ad controversiam pertinens. *Sidon. ep.* 7, 9. et *ep.* 8, 11. *post carmen.*

CONTROVERSIM. V. CONTRAVERSIM.

CONTRŎVERSĬŎLĂ, ae, f. levis controversia. Recensetur a *Diomed.* 313. inter Latina diminutiva, *Hieron.* 1. *in Rufin. n.* 30. Controversiolam declamare.

CONTRŎVERSĬŌSUS, a, um, adj. ἐριστικός, πολύδικος, controversiae plenus, controversus, ambiguus. *Liv.* 3, 72. Quem enim hoc privatae rei judicem fecisse, ut sibi controversiosam adjudicaret rem? Est qui legit *controversam. Senec. ep.* 85. *a med.* Respondere conantur, falsam nos rem, et controversiosam pro confessa inducere. Hic quoque alii leg. *controversam.*

CONTRŎVERSOR, aris, dep. 1. ἀμφισβητέω, contendo, discepto, litigo: ex *contra*, et *versor. Cic. fr.* ap. *Prisc.* 8, 803. A vobis postulo, ut inter vos de hujusmodi rebus controversemini, non concertetis. *Sidon. ep.* 4, 1. Qui nascuntur ex fratribus, nihil invicem controversantur.

CONTRŎVERSUS, a, um, part. ab inusit. *controverto*, ἀμφισβητήσιμος, qui est in controversia, litigiosus, ambiguus. *Cic. Div.* 2, 50. *in f.* Sed isti sumunt pro certo, quod dubium controversumque est. *Id. Leg.* 1, 20. Res controversa et plena dissensionis inter doctos. ℙ Item qui contentionis, et litium amans est. *Id. Brut.* 12. Siculi, gens acuta, et controversa natura. [*Jacobs.* emendavit: *gens controversiis nata.* Quod *Schütz.* in ordinem recipere non dubitavit. Nec improb. *Ellendt.*, quem v. ad h. l.] Adde *Ammian.* 22, 16. *sub f.* ℙ [*Controversum argumentationis genus, eoque vitiosum, Ciceroni *Inv.* 1, 49. dicitur, in quo ad dubium demonstrandum, dubia causa affertur. *Ernest. lex. technol. lat.* p. 97.] ℙ Item qui contra, seu ex adverso positus est. *Ammian.* 14, 2. Litoribus Cypriis contigui navigabant, quae sunt Isauriae scopulis controversa. Videtur tamen legendum *contraversa.* Sic enim duos similes *Solini* locos corrigit *Salmas.* V. CONTRAVERSUS. ℙ Item contrarius, oppositus. *Macrob. Somn. Scip.* 1, 6. *ante med.* Non aliter tam controversa sibi, ac repugnantia, et naturae communionem abnuentia permisceri, terram dico, et ignem potuisse.

CONTRŬCĪDĀTUS, a, um, part. a *contrucido*, confossus. *Cic. Sext.* 20. A quibus hic multis vulneribus acceptis, ac debilitato corpore et contrucidato, se abjecit exanimatus. *Senec. Ira* 1, 2. Plebem immisso milite contrucidatam. *Id. ep.* 115. Colitur non taurorum corporibus contrucidatis, sed pia voluntate.

CONTRŬCĪDO, as, avi, atum, a. 1. idem ac trucido, crudeliter neco, vulneribus confodio, κατακόπτω. *Suet. Cal.* 28. Missis, qui universos contrucidarent. [*V. *Brem.* ad h. l.] *Id. Dom.* 17. Vulneribus septem contrucidarunt. *Apul. Met.* 9. Arrepto ferro, jugulum sibi multis ictibus contrucidat.

CONTRŪDO, is, usi, usum, a. 3. idem ac trudo, vel simul trudo, συνωθέω. *Cic. Verr.* 2, 5, 27. Quod eodem ceteros piratas contrudi imperaret. *Id. Coel.* 26. Contrudi in balneas. *Varr. R. R.* 1, 54. Contrudere uvas in dolium. *Id. L. L.* 7, 16. Quod necessitas contruserit.

[CONTRULLĔUM, i, n. idem ac trulleum. *Not. Tir.* p. 164., ubi tamen legitur *contrulium*. *F.*]

CONTRUNCO, as, avi, atum, a. 1. idem quod trunco, κολοβόω. *Lamprid. Alex. Sev.* 61. Inermes et obsistentes contruncaverunt, *h. e.* occiderunt. *Pl. Stich.* 4, 1, 48. Quod edant addas, meumne contruncent cibum, *h. e.* detrahant, imminuant. *Apul. Met.* 1. Dum polentae caseatae modico securius offulam grandiorem contruncare gestio.

CONTRŪSUS, a, um, part. a *contrudo*, simul trusus, seu coactus. *Lucr.* 6, 734. Contrusae nubes. Et *ib.* 1251. Contrusa corpora casis. *Ammian.* 21, 6. Persarum rege aegre contruso.

[CONTŬBERNĂ, ae, f. eadem ac contubernalis. *Inscr.* ap. *Gud.* 363, 11. Vestiaria Severa vixit annis XXX. Pharnaces contubernae suae benemerenti fecit. *F.*]

CONTŬBERNĀLIS, is, comm. gen. σύσκηνος, ὁμόσκηνος, miles qui in eodem exercitu una cum aliis sub eodem tentorio habitat: ita dictus a *tabernis*, ut docet *Fest.*, *h. e.* habitaculis militum, quae olim e tabulis fiebant: unde et tabernacula dicta sunt, licet postea ex tentoriis, et ex pellibus fierent. Scribit *Veget. Milit.* 2, 8. et 13. in legione fuisse *decanos*, qui praeerant decem militibus: deinde *capita contuberniorum* dictos. Ex quo intelligimus, decem vel undecim milites eodem tabernaculo usos fuisse. Atque hi *contubernales* sunt appellati. *Cic. Ligar.* 7. Domi una eruditi, militiae contubernales, post affines, in omni denique vita familiares. *Hirt. B. Al.* 16. Eadem suum quisque contubernalem, amicum, notum prosequens erat obtestatus. ℙ Magistratuum militarium in provincias abeuntium comites adjungebantur ex more Romanorum, senatorum filii, qui ab iis tum militarem disciplinam, tum gubernandi artes perdiscerent: hi quoque *contubernales* dicti, quod ab eorum latere nunquam discederent. *Cic. Coel.* 30. Cum paulum jam roboris accessisset aetati, in Africam profectus est, Q. Pompejo proconsuli contubernalis. *Id. Planc.* 11. Fuit in Creta contubernalis Saturnini. *Suet. Caes.* 42. Sanxit, ne quis senatoris filius, nisi contubernalis, aut comes magistratus, peregre proficisceretur. ℙ *Contubernales* hujusmodi a *comitibus* (de quibus in COHORS et COMES dictum est) ita distinctos puto, ut ii essent sine officio, utpote qui solum discendi gratia magistratus sequebantur; hi vero etiam officium et munus aliquod nonnunquam haberent, quo magistratui aliqua ex parte inservirent in provinciae administratione. ℙ Per similitudinem *contubernalis* dicitur, qui alicujus necessitudinis causa diutius cum alio vivit, familiaris, domesticus, συνέστιος, συμβιωτής, σύνοικος. *Cic. Fam.* 9, 2. Doleo in ista loca venire me non potuisse. Habuisses enim non hospitem, sed contubernalem. *Plin. ep.* 2, 13. Hunc ego, cum simul studeremus, arcte familiariterque dilexi: Ille meus in urbe, ille in secessu contubernalis. *Cic. Brut.* 2, 27. Noster L. Gellius, qui se illi contubernalem in consulatu fuisse narrabat. [*V. *Ernest.* in *cl. Cic.* s. h. v.] ℙ Servi conjuges, quia inter illos verum connubium non erat; item alii, qui una quidem vivunt, sed justo matrimonio juncti non sunt, *contubernales* dicuntur. *Petr. Sat.* 96. Contubernalis mea mihi fastum facit. *Colum.* 12, 1. Contubernalis villicae, *h. e.* maritus. *Callistrat. Dig.* 50, 16, 220. Villicus et contubernalis ejus, *h. e.* uxor. [*Caeterum signari servis solebant a domino uxores contubernales. *Col.* 1, 8, 5. Qualicumque villico contubernalis mulier assignanda est. Interdum etiam sortiti sunt servi contubernales suas, ut est in *inscr.* ap. *Orell.* 2834. Qui sortitus est in contubern. suo Arriam Rufinam. Nisi Sortitus est *assignatam eam esse* a domino significat, ut *Orell.* ad h. l. vult.] ℙ Interdum et liberi conjuges *contubernales* dicuntur. Probant hoc Inscriptiones bene multae ap. *Fabrett. c.* 4. *a num.* 386. deinceps. ℙ Joculariter *Pl. Mil.* 2, 2, 28. Dare aliquem contubernalem cruci, *h. e.* cruci affigere. ℙ *Cic. Att.* 13, 28. C. Caesarem vocat *contubernalem Quirini*, quia suam statuam passus fuerat, se vivo, in ejus templo collocari: quod significat etiam *Suet. Caes.* 76. De eodem *Cic. Att.* 12, 45. Eum σύνναον Quirino malo, quam Saluti. ℙ In sexto casu in *e* quoque desinit, *Pompon.* ap. *Charis.* 1, 99. Cum contubernale pugnavi. ℙ [Per tmesin dividitur. *Consentius de barbar. et metapl.* (ed. *Phil. Buttmanno*) p. 12. *Conque tubernalem* pro *contubernalem*, quo Lucilius in metro crebro utitur. *F.*]

CONTŬBERNĬUM, ii, n. συσκηνία, ὁμοσκηνία, tabernaculum, tentorium, in quo milites simul habitant. *Caes. B. C.* 3, 76. Depositis in contubernio armis, vallum relinquebant. Adde *Tac. H.* 1, 43. ℙ De quacumque domo, quam quis simul cum alio habitavit. *Id. ib.* 3, 74. Domitianus prima irruptione apud aedituum (*Jovis Capitolini*) occultatus delituit: ac, potiente rerum patre, disjecto aeditui contubernio, modicum sacellum Jovi Conservatori, aramque posuit. ℙ Metaphorice *Plin.* 11, 11, 10. *de apib.* Domos primum plebi exaedificant, deinde regibus. Si speratur largior proventus, adjiciuntur contubernia et fucis. ℙ Metonymice est convictus, et sodalitas decem militum (tot enim olim in singulis tentoriis simul erant) sub decano, qui *caput contubernii* dicebatur, ut in voce superiori dictum est. Item convictus adolescentum nobiliorum, qui magistratus in provincias sequebantur, eosque assidue sectabantur, quo rei militaris, et provinciarum peritiam sibi compararent. *Cic. Planc.* 11. Adolescentulus cum Torquato profectus in Africam, sic ab illo dilectus est, ut contubernii necessitudo, et adolescentuli modestissimi pudor postulabat. *Sall. Jug.* 68. Militare contubernio patris. ℙ Translate deinde accipitur pro quolibet convictu quorumvis hominum, συμβίωσις. *Suet. Cal.* 10. Primum in matris, deinde in Liviae Augustae proaviae suae contubernio mansit. [*Hoc loco est habitatio in eadem domo. *Id. Ner.* 34. Matrem contubernio quoque ac Palatio expulit. *Cal.* 12. — In sequentibus est amicitia et comitatus principum.] *Id. Tib.* 14. Thrasyllum mathematicum contubernio admoverat. Et *ib.* 56. Seleucum grammaticum a contubernio removit. *Id. Aug.* 89. Arei philosophi contubernium iniit. *Petr. Sat.* 92. Recipere aliquem in contubernium. *Plin. ep.* 10, 95. assumere. *Senec. ep.* 6. Magnos viros non schola Epicuri, sed contubernium fecit. [*Maxime dicitur de convictu et familiaritate virorum doctorum, quibus discipuli adhaerebant. *Suet. Aug.* 89. Deinde eruditione etiam varia repletus est per Arei philosophi filiorumque ejus Dionysii et Nicanoris contubernium. *Id. Gr.* 7. Institutus Alexandriae — in contubernio Dionysii. *Id. Rh.* 6. Receptus in Planci oratoris contubernium.] ℙ [Contubernium etiam dicitur sodalitas, seu collegium sacerdotum alicujus numinis. *Inscr.* ap. *Guarinium*, *'Illustrazione della campagna Taurasina*, p. 6. S. Minio S. F. Ter. Silvano contubernium Veneris patrono ob merita ejus L. D. D. D. *F.*] ℙ Praesertim vero viri et feminae, qui sine ullo connubii vinculo simul habitant. *Cic. Verr.* 2, 5, 40. Ubi illud contubernium muliebris militiae in illo delicatissimo litore? *Suet. Vesp.* 3. Caenidem Antoniae libertam, dilectam quondam sibi, revocavit in contubernium. [*i. e. concubinam fecit.] ℙ Atque ita appellatur maritalis conjunctio servorum, inter quos olim verum matrimonium esse non potuit. *Scaevola Dig.* 40, 4, 59. Eutychia pedisequa actori in contubernio tradita. [*Curt.* 5, 5. Si quos contubernii liberorumque, quos servitus coegisset agnoscere, amor detineret, relinquerent (loquitur de Graecis apud Persas captivis.)] ℙ De turpiori consuetudine. *Petr. Sat.* 92., *Suet. Caes.* 49. [*Adde *Cal.* 36.] ℙ Eleganter ad bruta transtulit *Phaedr.* 2, 4. V. locum. ℙ Ad alia *Quint. Decl.* 14, 10. *extr.* Homo ab omnibus gaudiis in contubernium doloris adductus. *Val. Max.* 9, 5. *sub f.* Felicitatis, et moderationis dividuum contubernium est, *h. e.* simul in eodem homine non reperiuntur.

CONTŬBŬLĀTĬO. V. CONTABULATIO.

CONTŬĔOR, eris, tuitus sum, dep. 2. ἀτενίζω, προσολεύσσω, idem quod tueor, aspicio, intueor. *Cic. N. D.* 3, 3. Cur te duobus contuear oculis, et non altero tantum. *Id. Sull.* 27. Aspicite ipsum, contuemini os. *Id. Tusc.* 1, 20. Quod tandem spectaculum fore putamus, cum totam terram contueri licebit, ejusque situm, formam etc. *Gell.* 5, 14. Paulatim oculos ad contuendum leonem refert. *Plin.* 29, 6, 38. Scarabaei viridis natura contuentium visum exacuit. ℙ Translate *Cic. Dom.* 58. Celeberrimae et maximae partes urbis adversum illud monumentum contuentur. ℙ Cum accus. et *ad* praeposit. *Cic. Somn. Scip.* 7. Si alte spectare voles, atque ad hanc sedem, et aeternam domum contueri. Ita *Aldus:* plerique alii cum *P. Victor.* omittunt *ad.* ℙ Reperitur et pro custodire, tueri. *Varr. R. R.* 2, 5. *ad f.* In alimoniis armenticium pecus sic contuendum, lactentes cum matribus ne cubent: obteruntur enim. *Fest.* in *Tuor:* Ponitur tueor pro video, et contueor pro defendo. ℙ *Contui* pro *contueri* antiquum, ut, Incoepi contui, *Pomp.* ap. *Non.* 7, 20. Sic *intui* pro *intueri* ap. *Turp. ib.* V. CONTUOR.

CONTŬĬTUS, a, um, part. a *contueor*, qui contuetur. *Suet. Aug.* 94. Augustum non sine admiratione contuitus. [*V. *Brem.* ad h. l.]

CONTŬĬTUS, us, m. ἀτενισμός, actus contuendi, aspectus. *Pl. Trin.* 2, 1, 27. Amor fugit forum, fugat tuos cognatos, fugat ipse se a tuo contuitu. *Plin.* 37, 5, 16. Smaragdi soli gemmarum contuitu oculos implent, nec satiant. *Id.* 11, 37, 54. Oculi contuitu quoque multiformes, truces, torvi, flagrantes, etc. *Ammian.* 18, 8. Esse in contuitu. ℙ Extra ablativum casum caret, quod sciam, exemplis: nisi illud *Cicer.* afferas *Sext.* 54. Vester in me animorum, oculorumque contuitus. Verum alii leg. *conjectus*, quod certe multo Latinius est.

CONTŬMĀCĬĂ, ae, f. καταφρόνησις, αὐθάδεια, ἀπείθεια, superbia, et insolens animi elatio, et prava contentio, qua cedere majoribus, honoremque illis habere, et obedire, ac vereri obstinate detrectamus, contemptu quodam, et ferocia animi: unde *ferocitatem* et *contumaciam* conjungit *Suet. Vit.* 12., et *Tac. A.* 4, 20. *abruptam contumaciam* opponit *deformi obsequio*. Ea consistit tam in dictis, quam in factis. Unde *contumaciam* vocat *Suet. Aug.* 54. quod quidam senatores nimis licenter dictis procacibus, et factis etiam Augusto obstitissent. *Liv.* 2, 60. Idem habitus oris, eadem contumacia in vultu, idem in oratione spiritus erat. *Cic. Pis.* 31. Torquatus furebat contumacia responsi tui. *Id. Verr.* 2, 4, 41. Illa tua singularis insolentia, superbia, contumacia. *Id. Rosc. Com.* 15. Est tuae contumaciae et arrogantiae vox. ℙ Apud JCtos *contumacia* est eorum, qui a judice ter, vel semel pro tribus vicibus evocati, comparere recusant. *Hermog. Dig.* 42, 1, 53. ℙ Tribuitur et brutis animalibus. *Colum.* 6, 2. Contumacia pervicax boum. ℙ Item rebus inanimis. *Plin.* 16, 32, 58. de arboribus. Non omnia in omnibus locis nasci docuimus. Hoc alias fastidio, alias contumacia, saepius imbecillitate evenit. ℙ In bonam partem pro constantia. *Cic. Tusc.* 1, 29. Socrates nec patronum quaesivit ad judicium capitis, nec judicibus supplex fuit: adhibuitque liberam contumaciam a magnitudine animi ductam, non a superbia. *Quint.* 2, 4. Maxima est innocentiae contumacia.

CONTŬMĀCĬTER, adv. ἀπειθῶς, αὐθαδῶς, obstinate, superbe. *Cic. Att.* 6, 1. *ante med.* Ad me autem, etiam cum rogat aliquid, contumaciter, arroganter, ἀκοινωνήτως solet scribere. *Id. Q. Fr.* 2, 1. *ad f.* Contumaciter vexare aliquem. *Id. Div.* 2, 33. repudiare morem patrium. *Nep. Cim.* 2. Contumacius gerere se. *Liv.* 2, 58. Contumaciter omnia agere: nec pudor, nec metus coercebat. ℙ [*Dicitur etiam bono sensu de iis, qui nulla se difficultate deterreri patiuntur a proposito. *Senec. Ep.* 13. (De bono athleta.) Quoties cecidit, contumaciter resurrexit. *Plin. Pan.* 41, 3. Nunquam principibus defuerunt, qui fronte tristi et gravi supercilio utilitatibus fisci contumaciter adessent.] ℙ Translate. *Plin.* 37, 7, 30. Omnia haec genera (*lapidum*) scalpturae contumaciter resistunt. *Id.* 16, 40, 26. *n.* 3. Arbor scutis faciendis aptissima, quorum plaga contrahit se protinus; et ob id contumacius transmittit ferrum. *Id.* 19, 7. Celerrime nascuntur ocimum, blitum: contumacius coriandrum.

CONTŬMAX, acis, omn. gen. adj. ἀπειθής, αὐθάδης, superbus, obstinatus, qui majoribus, aut rationi, aut honestati non cedit, sed perstat contemnendo, et detrectando. Sitne a *tumeo*, an a *contemno* disputant etymologi. V. CONTUMELIA. [*Haud dubie derivandum a *contemnere*, non a *tumere*, aeque ac contumelia. Nostr. *hartnäckig, trotzig*. *B. Crus.* in *cl. Suet.* p. 247.] *Cic. Att.* 15, 15. Saram nefarium hominem cognovi, praeterea in me contumacem. *Id. Verr.* 2, 2, 78. Quis contumacior? quis inhumanior? quis superbior? *Senec. ep.* 83. Ebrietas contumacissimos, et jugum recusantes in alienum egit arbitrium. *Tac. A.* 5, 3. Arrogantiam oris, et contumacem animum incusavit. *Id. ib.* 4, 60. Voces contumaces et inconsultae. *Id. ib.* 2, 57. Respondere precibus contumacibus, *h. e.* precando quidem, sed simul ostendendo, se non pariturum, si preces non exaudiantur. *Curt.* 4, 6. *ad f.* Non interrito modo, sed contumaci vultu intuens regem. *Quint. Decl.* 9, 4. Contumacem esse adversus patris imperia. *Senec. Thyest.* 644. Populus contumax regibus suis. ℙ Apud JCtos *contumax* dicitur, qui tribus propositis edictis, vel uno pro tribus, parere recusat, ut docet *Hermog. Dig.* 42, 1, 53. V. CONTUMACIA. ℙ Transfertur et ad bruta animalia. *Colum.* 8, 2. Gallina contumax ad concubitum. *Id.* 6, 2. Contumaces boves. ℙ Item ad inanima. *Phaedr.* 4, 7. Lima contumax, *h. e.* morsus viperae non admittens. [*Suet. Claud.* 35. Contumeliosa et minaci et contumaci epistola, i. e. qua imperatoris contemptum proderet.] *Plin.* 12, 13, 29. Cardamomum contumax fricanti, *h. e.* difficile tritu. *Id.* 19, 3, 15. Laserpitium res fera ac contumax, *h. e.* difficilis culturae. *Id.* 16, 10, 19. Laricis incorrupta vis, mori contumax. *Mart.* 10, 65. Tu flexa nitidus coma vagaris: Hispanis ego contumax capillis, *h. e.* capillos habens, qui flecti in cincinnos non possunt. *Id.* 9, 12. Syllaba contumax, *h. e.* quae in versum per leges prosodiae nequit admitti. ℙ Videtur etiam sumi in bonam partem pro constanti. *Tac. H.* 1, 3. Propinqui audentes, constantes generi, contumax, etiam adversus tormenta, servorum fides. *Sidon. carm.* 9, 219. Nec quod Mantua contumax Homero Adjecit Latiaribus loquelis, *h. e.* cedere nolens.

CONTŬMĒLĬA, ae, f. ἀτιμία, ὕβρις, convicium, injuria cum contemptu: est enim a *contemnendo*, ut *Ulp.* docet *Dig.* 47, 10, 1., item *Senec. Const. Sap.* 11., et plerumque intelligitur ea, quae fit verbis: aliquando etiam quae factis, in quibus inest contemptio. [At verior derivatio videtur esse a *tumeo;* nam primo turgidi maris impetum significat, quo sensu usurpavit. *Caes. B. G.* 3, 13. Naves totae factae ex robore, ad quamvis vim et

ntumeliam perferendam, *F.*] [*V. quae notavi-us ad v. anteced.] ℙ Differt ab *injuria*, quae tius patet, et *contumeliam* quoque complectitur: praeterea *injuria* damnum alienum in re spe-at: *contumelia* in existimatione: quare gravior sse censetur. *Caecil.* ap. *Non.* 5, 32. Facile aeru-nam ferre possum, si inde abest injuria, etiam-ue injuriam, nisi contra stat contumelia. *Cic. 'err.* 2, 4, 9. Quibus tu privatim injurias pluri-ias, contumeliasque imposuisti. *Senec. Clem.* 1, 0. Contumeliae acerbiores principibus esse solent, uam injuriae. *Pl. Curc.* 4, 1, 17., *Ter. Phorm.* , 3, 29. et *Liv.* 25, 22. Dicere contumelias ali-ui. *Cic. N. D.* 1, 26. Vexare aliquem omnibus ontumeliis. *Id. Sull.* 7. *extr.* Jacere contumeliam aliquem. *Id. Phil.* 11, 2. Lacerare aliquem ntumeliis verborum. *Id. Att.* 14, 14. Insequi liquem contumelia. *Id. Tusc.* 4, 36. Intorquen-ir inter fratres gravissimae contumeliae. *Id. Or.* , 55. Aculei contumeliarum. *Lentul. ad Coss. 'raet.* etc. *Fam.* 12, 15. Afficere contumelia vi-os clarissimos. *Caes. B. C.* 2, 28. Aliquem con-imelia perfugam appellare. *Id. ib.* 1, 9. Extor-uere alicui aliquid per contumeliam. *Ter. Eun.* , 1, 3. Perpeti contumelias. *Id. Phorm.* 5, 7, 9. et *Pl. Asin.* 2, 4, 82. facere alicui. *Caes. B.* ; 7, 10. Contumeliam accipere. *Tac. H.* 3, 31. : 85. Praebere, et offerre os contumeliis, *h. e.* laphis, sputis etc. *Phaedr.* 1, 2. Inquinare mni contumelia, *h. e.* conspurcare, concacare. Imponere alicui contumeliam, est reum facere licujus rei, ex qua famae laesio sequatur. *Sall. at.* 49. ℙ *Contumeliam facere* pro *pati* (eo modo, uo dicimus *facere jacturam*) dictum ab Antonio iumviro reprehendit acriter *Cic. Phil.* 3, 9., de-uit enim dicere *contumelia affici*, uti notat *Quint.* , 3. *in.* ubi tamen simul docet, suo tempore eam oquendi rationem in usu fuisse. Quare si quis ea teretur, non esset de soloecismo reprehendendus. eterum miras eruditorum lites de illa Ciceronis prehensione si quis scire cupiat, collectas inve-iet a *Gronov. Observ.* 3, 8. [*p. 375 — 384.] qui m totam aliter explicat. ℙ Interdum *contume-a* refertur ad obscenam injuriam, ut stuprum etc. *'ic. Har. resp.* 20. *Liv.* 8, 28. et *Appul. Apol.* Item ad res inanimas. V. supra *loc. Caes.* ℙ nterdum significat reprehensionem, increpationem. *lor. Ep.* 11, 25. Unde expedire non amicorum ueam Libera consilia, nec contumeliae graves. [**Contumeliarum gradus* ap. *Plin. Pan.* 47, 5. Si-nificant certos amicorum admittendorum gradus, uos principes quidam ex contumeliosa in cives Ro-ianos superbia constituerant, quique ex ordine, quo dmittebantur, dicti sunt amici primae, secundae, rtiae admissionis. V. *Interpretes* ad h. l.] ℙ Jo-ılariter usus est hac voce *Petr. Sat. fragm. Trag.* 5. *Burm.*, cujus locum V. in ACREOPHAGIA. Athenienses Contumeliae, et Impudentiae fanum cisse, narrat, et arguit *Cic. Leg.* 2, 11.

CONTŬMĒLĬOSĒ, adv. ὑβριστικῶς, cum contu-ıelia. *Cic. Off.* 1, 37. *ad f.* Cum de absentibus, etrahendi causa, maledice contumelioseque dici-ır. *Id. Vatin.* 12. Alicui contumeliosissime male-icere. *Ter. Phorm.* 2, 3, 1. En unquam cuiquam ontumeliosius audistis factam injuriam, quam haec st mihi? *Liv.* 32, 37. Contumeliosius, quam erius.

CONTŬMĒLĬŌSUS, a, um, adj. ὑβριστικὸς, qui ontumeliam facit, vel continet. *Cic. Phil.* 3, 6. t quam contumeliosus in edictis! quam barbarus! uam rudis! *Id. Q. Fr.* 1, 2, 3. Litterae contume-osae in aliquem. *Id. Balb.* 9. In socios vero osos injuriosum et contumeliosum est, his prae-iis exclusos esse fidelissimos socios. *Id. Att.* 15, 5. Nulla παρεγχείρησις fieri potest contumeliosior. *uet. Dom.* 23. Mortuum contumeliosissimo atque cerbissimo acclamationum genere laceravit.

CONTŬMESCO, is, n. intumesco. *Coel. Aurel. 'ard.* 2, 4. Gingivae contumescunt.

CONTŬMĬA, ae, f. contumelia, derisio: videtur-ue facta esse a *contumelia* per syncopen. *Gloss. sid.* Contumia; contumelia. Habet etiam *Capell. xtr. l.* 4. *in carm.*, sed vox est fugienda quam iaxime.

CONTŬMŬLO, as, a. 1. tumulum facio, aggero, ongero. *Plin.* 10, 33, 51. Perdices ovis stragu-um molle pulvere contumulant. ℙ Item terra ag-esta sepelio, tumulo, συνθάπτω. *Ov. Ib.* 464. aucius ingesta contumuleris humo.

CONTUNDO, is, ŭdi, usum, a. 3. συντρίβω, συν-λοάω, συνθλάω, idem quod tundo, vel valde tun-o, confringo, comminuo, percutio. *Varr. R. R.* , 16. Contundere thymum in pila. *Colum.* 7, 7. adices ferreis pilis diligenter contundere. *Plin.* 8, 19, 49. *n.* 2. Araturos boves quam arctissime ungi oportet, ut capitibus sublatis arent: sic mini-ıe colla contundunt. *Pl. Bacch.* 3, 3, 46. Con-undere aliquem pugnis. *Id. Aul.* 3, 1, 4. fustibus. *uven.* 13, 128. plana faciem contundere palma. *Juint.* 11, 2. Triclinium supra convivas corruit, tque ita contudit, ut etc. *Hor. Ep.* 5, 97. Con-ındere aliquem saxis. *Cic. Fl.* 30. Membra, quae ebilitavit lapidibus, fustibus, ferro; manus, quas contudit; digitos, quos confregit; nervos, quos concidit, restituere non potest. *Hor. Ep.* 1, 8, 5. quia grando Contuderit vites. *Id. Sat.* 2, 7, 15. postquam illi justa cheragra Contudit articulos. Sic *Pers.* 5, 58. cum lapidosa cheragra Fregerit articulos, *contundere* et *frangere* hoc loco significat ita afficere, et debilitare nodos digitorum, ut ine-pti ad motum fiant, non secus ac si fracti, et con-cisi forent. [*V. *Bentl.* ad *Hor.* l. l.] *Ov. Amor.* 1, 2, 15. Asper equus duris contunditur ora lupa-tis. ℙ Translate est domare, conficere, opprime-re, affligere, retundere. *Cic. Caecin.* 7. Calu-mniam stultitiamque obtrivit et contudit. *Id. Phil.* 13, 13. *extr.* Contudi et fregi exsultantis praedo-nis audaciam. *Id. Att.* 12, 44. Contudi animum, et fortasse vici, si modo permansero. *Virg. A.* 1, 268. Contundere populos feroces. [*Similis locus est ap. *Sil.* 4, 708.] *Hor. Od.* 4, 3, 8. regum mi-nas tumidas. *Id. ib.* 3, 6, 10. impetus alicujus. *Senec. Benef.* 3, 29. insolentiam hominum. In vet. *Inscr.* ap. *Liv.* 40, 52. Classis Antiochi victa, fu-sa, contusa, fugataque est. [**Id.* 27, 2. Qui post Cannensem pugnam ferocem victoria Hanni-balem contudisset.] *Prop.* 4, 2, 52. Atque Sa-bina feri contudit arma Tati. *Ov. A. Am.* 1, 12. Contundere animos feros placida arte. [**Tibull.* 3, 6, 13. Ille (Bacchus) ferocem Contudit, et do-minae misit in arbitrium.] *Colum.* 6, 2. de bobus: Simul atque iras contuderint, manu producantur. *Ov. Trist.* 5, 12, 31. Contudit ingenium patien-tia longa laborum. *Pl. Stich.* 2, 2, 33. Contun-dere facta alicujus, *h. e.* superare. ℙ Pro consu-mere, peragere. *Lucr.* 5, 690. Propter signiferi positurum totius orbis, Annua sol in quo contun-dit tempora serpens. *Supra* dixerat *v.* 618. An-nua sol in quo consumit tempora cursu. ℙ Paen-ultimam praeteriti produxit *Enn.* in illo ap. *Prisc.* 10, 891. viresque valentes Contudit crudelis hiems. At rectius corripuit *ib.* quae me fortuna ferox sic Contudit, indigno etc. Et sic alii poetae de-inceps.

CONTŬŌLI oculi sunt in angustum coacti, con-niventibus palpebris: a *contuendo*, idest, simul aspiciendo. *Fest.* Sed *Scalig. conivoli* legit a *con-nivendo*.

CONTŬOR, ĕris, dep. 3. idem ac contueor. *Pl. Asin.* 2, 3, 23. Atque hercle ipsum adeo contuor. *Id. Most.* 3, 2, 153. Si vulturios forte possis con-tui. *Lucr.* 4, 39. cum saepe figuras Contuimur miras. Adde *Stat. Achill.* 1, 131. ℙ Hinc infini-tivus *contui*. *Pomp.* ap. *Non.* 7, 20.

CONTURBĀTĬO, onis, f. συντάραξις, turbatio. Specialiter est morbus oculorum, cum ex compres-sione, attritu, fumo, pulvere, aut alia simili de causa conturbati minus vident. *Scrib. Comp.* 19. Ad conturbationes et epiphoras oculorum scio, mul-ta collyria etc. ℙ Translate refertur ad animum. *Cic. Tusc.* 4, 8. Conturbatio est metus excutiens cogitata. *Id. Top.* 12. At post rem rubor, pallor, titubatio et si qua alia signa conturbationis, et con-scientiae.

CONTURBĀTOR, oris, m. qui conturbat, seu dissipat, et decoquit rem. *Mart.* 7, 27. Noster te non capit ignis, Conturbator aper: vilius esu-rio. Sic 10, 96. Conturbator macellus, *h. e.* quo fit, ut gulosi homines decoquant. V. CONTURBO.

CONTURBĀTUS, a, um, part. a *conturbo*, τα-ραχθεὶς, turbatus, perturbatus, confusus. *Cic. Har. resp.* 12. Quid magis deformatum, inquina-tum, perversum, conturbatum dici potest? *Suet. Aug.* 31. Annus conturbatus atque confusus. ℙ Translate refertur ad animum. *Cic. Verr.* 2, 4, 14. Tristis et conturbatus domum revertit. *Id. Att.* 1, 12. *sub f.* Mehercule eram conturbatior. *Curt.* 7, 2. Equites conturbati tormentis Philotae.

CONTURBO, as, avi, atum, a. 1. συνταράττω, turbo, misceo, confundo. Unde *Catull.* 5, 11. commode dixit *conturbare basia*, *h. e.* eorum nu-merum ordinemque confundere. *Sall. Cat.* 38. *extr.* et 49. Conturbare rempublicam. *Id. Jug.* 54. or-dines aciei. *Id. ib.* 81. rem. *Senec. ep.* 14. publi-cos mores. [**Lucr.* 4, 1066. Si non prima noveis conturbes volnera plageis, i. e. si coalescentia vul-nera novis ictibus non rumpis. — *Id.* 3, 499. De-sipientia fit, qua vis animi atque animai Contur-batur, et, ut docui, divisa seorsum Disjectatur.] ℙ *Conturbare rationes*, item *conturbare* absolute, significat rem perdere, prodigendo consumere, de-coquere: ut si quis multos habens creditores, re-centioribus satisfaciat, praetermissis veteribus: aut si majus aes alienum suscipiat, quam dissolvere possit, φυρᾶν ψήφους Graece *Cic. Att.* 6, 5. dixit. Hujus rei exempla *Ulp. Dig.* 14, 3, 5. et *Alfen. ib.* 15, 3, 16. afferunt. Sic *Ulp. ib.* 11, 3, 1. *extr.* Si actori suasit, rationem sibi commissam turba-ret. *Cic. Planc.* 28. Fac me multis debere, et in iis Plancio: utrum igitur me conturbare oportet: an ceteris, cum cujusque dies venerit, hoc nomen, quod urget, nunc, cum petitur, dissolvere? *Id. Q. Fr.* 2, 12. *ad f.* Ad quem rescripsi, nihil es-se, quod posthac arcae nostrae fiducia conturbaret. Adde *Mart.* 9, 4. et *Juven.* 7, 129. [**Quint. Decl.* 273. p. 525. Bonitate labitur, humanitate contur-bat. Cf. *Burm.* ad *Petr.* 38.] ℙ Translate. *Ter. Eun.* 5, 2, 28. Neque quid consilii capiam, scio de virgine istac: ita conturbasti mihi rationes omnes, ut eam non possim suis tradere. ℙ Saepe transfertur ad animum, et significat aliqua aegri-tudine afficere. *Cic. Att.* 7, 2. Invaletudo tua me valde conturbat. *Id. Phil.* 2, 13. Quid est? num conturbo te? non enim fortasse satis, quae di-stinctius dicuntur, intelligis.

CONTURMĀLIS, e, adj. qui est ejusdem tur-mae. *Ammian.* 16, 12. Opitulatum conturmalibus suis celeri cursu Batavi venere. Adde *eund.* 17, 1. et 24, 6.

CONTURMO, as, a. 1. in turmas dispono, or-dino. *Ammian.* 16, 12. Cum eques in ipso proe-lii articulo se fortiter conturmaret, *h. e.* in tur-mas arcte colligeret.

CONTUS, i, m. κοντὸς, longa sudes, pertica, hasta longior et robusta, ut *Non.* 18, 24. exponit, ad varios usus. Modo enim adhibetur propellendis navibus. *Virg. A.* 5, 208. Ferratasque sudes, et acuta cuspide contos Expediunt, fractosque legunt in gurgite remos. Et *ib.* 6, 302. Ipse ratem con-to subigit. ℙ Aut explorandae aquarum altitudini: unde *percontor* factum esse putant *Fest.* in *Per-cunctatio*, et *Donat.* ad *Ter. Hec.* 1, 2, 2. ℙ Mo-do teli, aut hastae vice. *Virg. A.* 9, 509. telo-rum effundere contra Omne genus Teucri, et du-ris detrudere contis. *Tac. H.* 1, 44. Capita prae-fixa contis gestabantur. *Lamprid. Commod.* 13. Virium ad conficiendas feras tantarum fuit, ut elephantum conto transfigeret. ℙ Videtur fuisse hasta propria Sauromatarum. *Stat. Achill.* 2, 416. didici, quo Paeones arma rotatu, Quo Macetae sua gaesa citent, quo turbine contum Sauromates, falcemque Getes etc. Al. leg. *cestum*. *Sil.* 15, 687. Contus Sarmaticus. *Val. Fl.* 6, 162. ingen-tis frenator Sarmata conti, *h. e.* moderator conti, qui habena instructus modo ejiciebatur, modo re-trahebatur. *Tac. A.* 6, 35. Cum Sarmatae, omis-so arcu, contis gladiisque ruerent. ℙ *Contus pe-dalis* pro veretro praegrandi. *Auct. Priap.* 11. Trajectus conto sic extendere pedali, Ut etc.

CONTŪSĬO, onis, f. θλάσμα, σύντριμμα, actus contundendi, fractura, collisio. *Colum.* 12, 47. Quidam olivam non contundunt, sed insecant, quia haec candidior est, quam quae ex contusione livo-rem contrahit. *Plin.* 17, 24, 37. *n.* 6. Est et quaedam contusio falcis hebetioris, *h. e.* cum falx acie hebeti non praecidit lignum, sed lacerat et perfringit. *Scrib. Comp.* 101. Contusio, quae fre-quenter gladiatoribus accidere solet in luctationi-bus. *Id. ib.* 165. Theriace prodest ad contusiones.

CONTŪSUS, a, um, part. a *contundo*, θλαστὸς, τριπτὸς, tusus, confractus, percussus. *Cic. Tusc.* 2, 17. Pugiles cestibus contusi ne ingemiscunt quidem. *Colum.* 12, 47. Oliva contusa recipit quamcumque volueris conditurani. *Caes. B. C.* 3, 58. Teneris arundinum radicibus contusis equos alere. *Plin.* 30, 9, 23. Dentis caballini contusi farina subluvieni sanat. *Id.* 28, 16, 62. Pedes subtriti, contusive offensatione; et *ib.* 12, 52. Con-tusi ungues. *Id.* 16, 37, 69. Mirum, contuso li-gno alicui majores ad vincula esse vires. *Id.* 28, 17, 72. Contusus sanguis, *h. e.* ex contusione col-lectus. *Ulp. Dig.* 18, 6, 1. Si vinum esset effu-sum, vel vasis contusis, vel qua alia ex causa. ℙ *Contusum* absolute (subaudi *membrum*). *Scrib. Comp.* 209. Emplastrum Aristi mirifice facit ad contusum, luxum etc. *Plin.* 29, 6, 39. Sanat per-cussa, contusa, cacoethe, scabiem, furunculosque. ℙ Translate est retusus, repressus, afflictus. *Sall. Jug.* 47. Nostrae opes contusae, hostiumque au-ctae erant. *Sil.* 12, 420. At Libyae ductor Mar-cello fractus, et acri Contusus pugna. *Liv.* 40, 52. Classis Antiochi victa, fusa, contusa, fuga-taque est. *Tac. A.* 4, 46. Contusae Thracum gentes, qui ferocius agitabant. *Virg. G.* 4, 240. Contusi animi. *Plin. ep.* 8, 14. Contusum inge-nium. ℙ *Lucr.* 4, 955. quia plurima tum se Cor-pora conturbant magno contusa labore, *h. e.* agi-tata se invicem perturbant: al. leg. *concusa*: quod esse ajunt a *concudo*, propello, cogo, sed verbum *concudo* in Latio novum esse videtur.

CONTŪTOR, oris, m. qui simul cum alio tutor est, συνεπίτροπος. *Ulp. Dig.* 27, 3, 9. et *Julian. ib.* 3, 5, 29.

CONVĀDOR, aris, dep. 1. κλητεύω, idem quod vador. *Pl. Curc.* 1, 3, 5. Ubi tu es, qui me con-vadatus Veneriis vadimoniis?

CONVĂLĔO, es, ui, n. 2. idem ac convalesco. [**Suet. Aug.* 92. Languentes ramos convaluisse.] *Quint.* 1, 13. Flamma, quae magna congerie con-valuerat, diductis quibus alebatur, concidit. *Ov. Rem. Am.* 91. sero medicina paratur, Cum mala per longas convaluere moras. *Suet. Aug.* 42. An-nona convaluit, *h. e.* uberior facta est. ℙ De iis qui ex morbo confirmantur. *Cic. Fam.* 13, 29. Ille in morbum incidit, ex quo non convaluit. *Ov. Her.* 21, 211. convalui nondum de vulnere. ℙ Translate. *Cic. Att.* 7, 3. His rebus ita conva-luit, ut etc. *Curt.* 9, 6. Convaluisse apud Bar-

baros famam mortis suae. *Colum.* 3, 7. et *Gell.* 4, 11. Convaluit opinio. *Ov. Her.* 16, 73. mens.

CONVĂLESCENTĬA, ae, f. liberatio a morbo. *Symmachus* usurpat, sed simul novam insolentemque esse indicat. Ita enim scribit *ep.* 3, 11. *sub f.* De mea aegritudine nequaquam te rumor fefellit: sed jam mihi (modo venia dicti sit) convalescentiae portus aperitur.

CONVĂLESCO, escis, n. 3. ἐπιῤῥώννυμαι, vires sumo, validior fio, cresco. *Liv.* 1, 14. Fidenates nimis vicinas prope se convalescere opes rati. *Colum.* 4, 16. Semina quanto celerius liberata sunt consortio viviradicum, tanto facilius convalescunt. *Justin.* 3, 2. Dum infans convalescit. ℙ De iis qui ex morbo confirmantur. *Cic. N. D.* 2, 4. Ne aegri quidem, quia non omnes convalescunt, idcirco ars nulla medicina est. *Plin.* 23, 1, 27. Convalescentes a solis ardoribus. ℙ Hinc *convalescens, entis,* absolute. *Plin.* 20, 5, 17. Siser convenit convalescentium cordi. Et *mox.* Est utile convalescentibus ad vinum transeuntibus. Et 31, 9, 45. Aestus balinearum convalescentes ut tolerare possint etc. ℙ Translate. *Cic. Sull.* 27. Ut convalescere aliquando, et sanari civitas possit. *Id. Mil.* 9. Quanto ille plura miscebat, tanto hic magis in dies convalescebat. ℙ Apud JCtos *convalescere* dicuntur ea, quae cum ab initio non valuerint, post factum confirmantur, et vim habent suam. *Tertyllian. Dig.* 29, 1, 33. Testamentum ruptum non convalescet. *Ulp. ib.* 24, 1, 33. Donatio convalescit. *Labeo ib.* 28, 7, 20. Libertas servo data convalescit.

CONVALLĀTĬO, onis, f. munitio vallo facta. *Tertull. adv. Jud.* 8. Aedificabitur in laetitiam, et convallationem.

CONVALLĀTUS, a, um, part. a *convallo,* vallo cinctus, circumdatus. *Gell.* 12, 13. Undarum Oceani ambitu terris omnibus convallatis.

CONVALLIS, is, f. συνάγκεια, planities ex omni parte comprehensa montibus, collibusve, ut *Fest.* docet: ita dicta a *con* et *vallis,* quasi plurium montium colliumve conjunctae valles ad planitiem constituendam. Neque enim placet, quod *Varroni* scriptum fuit *L. L.* 4, 3. ductam esse a *cavum,* et dici quasi *cavatam vallem.* Differt a *valle,* quae a duobus tantum lateribus monte cingitur. Tametsi hoc discrimen non servatur perpetuo. *Caes. B. G.* 3, 20. Copiae, quas in convalle in insidiis collocaverant. *Cic. Agr.* 2, 35. Roma in montibus posita, et convallibus. *Plin.* 36, 15, 23. Echo natura locorum evenit, et plerumque convallium. *Id.* 31, 10, 46. Canescentes siccitate convalles. *Id.* 6, 7, 7. Solitudines saltuosis convallibus asperae. *Id.* 36, 15, 24. *n.* 10. Montes perfossi, convalles aequatae, *scil.* aquae in Urbem perducendae gratia. *Lucan.* 7, 174. Visus et abruptis mergi convallibus Haemus. *Virg. G.* 2, 185. fertilis ubere campus, Qualem saepe cava montis convalle solemus Despicere. *Appul. Met.* 1. In quadam avia et lacunosa convalli a latronibus obsessus. ℙ Adjective *convallia* (subaudi *loca*) dixit *Prud.* περὶ στεφ. 10, 331. et *Innocent. de casis litter.* p. 230. *Goes.* et *Auct. de limit. ib.* p. 271., qui minime sunt imitandi. ℙ [*Convallis* vocatur una ex insulis Fortunatis, nunc *Teneriffa,* quae a Juba, teste *Plin.* 6, 32, 37., etiam *Nivaria* a perpetua nive est appellata. *Id. ib.* Sebosus tradit, vocari Convallem a convexitate; ea circuitum CCC. mill. passuum habet. *F.*]

CONVALLO, as, a. 1. vallo cingo, circumdo, claudo. *Tertull. in carm. de Judicio Dom.* 6. Protinus innumeri concurrunt ire ministri, Convallantque Deum cum majestate superna.

CONVĂRĬO, as, a. 1. varium reddo. *Appul. Apolog.* Pectoris primorem cutim vitiligine insignit, et omnimodis maculationibus convariat. ℙ Item varius sum. *Coel. Aurel. Tard.* 1, 1. Sicut dimissiones atque delinimenta convariant, et nunc puras, nunc sordidas reliquias relinquunt.

CONVĀSĀTUS, a, um, part. a *convaso,* in sarcinulas compositus asportandi causa. *Hieron. Vita Hilarion. n.* 34. Convasatis, quae a fratribus ei missa detulerat, profectus est. ℙ Translate. *Sidon. ep.* 1, 9. *sub f.* Undique omnium convasatis acclamationibus, ad astra portare.

CONVĀSO, as, a. 1. συσκευάζω, vasa colligo, sarcinulas compono asportandi causa. Ponitur autem pro furtim auferre, in illo *Ter. Phorm.* 1, 4, 13. Nam absque eo esset, recte ego mihi vidissem, et senis essem ultus iracundiam: Aliquid convasassem, atque hinc me conjicerem protinus in pedes. [*Bentl.* vult conrasisset. Sed v. *Ruhnk.* qui recte docet ad h. l. translationem esse a re militari.] ℙ Translate adhibetur a *Sid.* V. v. praec.

CONVECTĬO, onis, f. convehendi actio, συγκομιδή. *Ammian.* 14, 10. Annonae convectio est impedita.

CONVECTO, as, a. 1. συγκομίζω, frequentat. a *conveho. Virg. A.* 9, 613. Convectare juvat praedas, et vivere rapto. *Tac. Hist.* 3, 27. E proximis agris ligones, dolabras, falces, scalasque convectant.

CONVECTOR, oris, m. qui convehit. Inter nomina Deorum, quos flamen invocabat, sacrum Ceereale faciens Telluri, et Cereri, *Fabius Pictor* ap. *Serv.* ad *G.* 1, 21. enumerat *Convectorem, Conditorem, Promitorem,* nempe praesides convehendis, condendis, promendisque frugibus. V. IMPORCITOR. ℙ Item qui eadem navi vehitur, σύμπλοος. *Cic. Att.* 10, 17. Navi ejus me, et ipso convectore usurum puto. ℙ Est etiam viae comes, licet nec navi, nec equis, nec curru usus fuerit. *Appul. Met.* 1. Unde autem scio, an convectore illo tuo, cum quo sero devorteras, jugulato, fugae mandes praesidium?

CONVECTUS, a, um, part. a *conveho,* συγκεκομισμένος, comportatus. *Caes. B. G.* 7, 74. Dierum triginta pabulum frumentumque habere omnes convectum jubet. *Plin.* 8, 57, 82. Aves ex alio orbe convectae. Et *ib.* 14, 14. Animalia convecta undique.

CONVĔHO, is, exi, ectum, a. 3. συγκομίζω, simul veho, comporto. *Cic. Mil.* 27. Lintribus in eam insulam materiam, calcem, caementa, atque arma convexit. *Caes. B. C.* 1, 34. Frumentum ex finitimis regionibus in urbem convexerant. *Liv.* 4, 60. Aes grave plaustris ad aerarium convehentes. *Plin.* 12, 14, 32. Tus collectum Sabota camelis convehitur. *Id.* 11, 30, 36. *de formicis.* Ex diverso convehunt, altera alterius ignara. *Id.* 11, 17, 18. *de apib.* Rixa in convehendis floribus exorta. ℙ *Convehere fructus* specialiter est ex agris condendi causa in horrea et cellas comportare. *Varr. L. L.* 4, 4. Quo fructus convehebant, villae. *Plin.* 16, 9, 14. Vasa, corbesque, ac patentiora quaedam messibus convehendis, vindemiisque faciunt.

CONVĒLĀTUS, a, um, part. a *convelo,* ἐσκεπασμένος, idem quod velatus, velo coopertus. *Gell.* 19, 9. Tum resupinus, capite convelato, versus cecinit Valerii Aeditui. ℙ Quod addunt ex *Plin.* 17, 22, 35. *n.* 19. Acie falcis exacta, plagaque convelata: *Hard.* recte *conlaevata* reposuit.

CONVELLO, is, velli, *raro* vulsi, vulsum, a. 3. σύσπάω, καταστέλλω, quod firmum et stabile est, loco moveo, revello, concutio, everto. *Virg. A.* 2, 463. turrim Aggressi ferro circum, qua summa labantes Juncturas tabulata dabant, convellimus altis Sedibus, impulimusque: ea lapsa repente ruinam Cum sonitu trahit. *Cic. Dom.* 21. Cum gradus Castoris convellisti. *Caes. B. C.* 2, 11. Vectibus infima saxa turris convellere. *Liv.* 22, 3. *ad f.* Convellere signa, *h. e.* vexilla, quae hastis humi infixa stabant, exercitu quiescente, evellere, et inferre. [*Adde *Tac. A.* 1, 20. ubi v. *Gron.*] *Virg. A.* 3, 24. Viridem ab humo convellere silvam. *Id. G.* 1, 457. funem a terra, *h. e.* oram solvere. *Lucan.* 3, 699. nimis affixos unci convellere morsus; et *ib.* 528. Crebraque sublimes convellunt verbera puppes. *Colum.* 6, 16. Bos aut duriori solo, aut obviae radici obluctatus, convellit armos. *Ov. Met.* 11, 123. Dapes avido convellere dente, *h. e.* morsu scindere et carpere. *Id. Amor.* 2, 14, 5. teneros convellere fetus, *h. e.* utero ante tempus expellere. ℙ Translate. *Cic. Att.* 8, 15. Secutae sunt duae epistolae, quae me convellerunt de pristino statu, jam tamen labantem. *Id. Pis.* 2. Qui si essent magistratus adepti reipubl. statum convulsuri videbantur, *h. e.* commoturi, turbaturi. *Id. Rabir. Post.* 1. Est boni consulis, cum cuncta auxilia reipubl. labefactari convellique videat, ferre opem patriae, *h. e.* tolli, everti. *Id. Caecin.* 18. Infirmare, aut convellere judicia, stipulationes, aut pacti et conventi formulas, *h. e.* abrogare. *Id. Cluent.* 2. Convellere opinionem [*i. e. refutare. Cf. *Manut.* ad *Cic. Fam.* 5, 13.] Sic *Phil.* 2, 33. acta alicujus. Et *Verr.* 2, 3, 6. *extr.* Instituta omnium, consuetudinem a majoribus traditam, conditionem amicitiae, jus societatis convellere, et commutare. *Petr. Sat.* 130. Convellere latus. *Tac. A.* 4, 40. Sic quoque erumpere aemulationem feminarum: eaque discordia nepotes suos convelli, *h. e.* concuti, vexari. *Ov. Her.* 16, 41. Convellere fata. *Id. ib.* 17, 111. Desine molle, precor, verbis convellere pectus, *h. e.* labefactare, et de sana sententia dejicere. *Cels.* 3, 4. Convellendas etiam putavit vires aegri luce, vigilia, siti ingenti. *Hirt. B. G.* 8, 50. Qui Caesaris decedentis convellere gratiam cupiebant. *Cic. Att.* 5, 20. *extr.* Tu velim des operam, ut quod tuo meoque beneficio puer habet, cures, ne qua ratione convellatur, *h. e.* eripiatur, auferatur. *Id. Div.* 1, 51. *extr.* Haec si tenemus, quae mihi non videntur posse convelli, *h. e.* contrariis argumentis destrui, confutari. ℙ [Part. *Convellens* ap. *Val. Fl.* 5, 159. jamque aspera nisu Undique convellens.

CONVĒLO, as, a. 1. σκεπάζω, velo cooperio, vestio. Translate. *Gell.* 7, 3. *med.* Cato non nudam, neque solitariam, neque improtectam hanc epagogen facit, sed multis eam modis praefulcit, multisque aliis argumentis convelat.

CONVĔNA, ae, m. et f. σύνηλυς, qui ex diversis locis, aut gentibus in unam urbem convenit, eamque incolit. Quomodo ab advena differat V. ADVENA. *Cic. Or.* 1, 9. Romulus pastores, et convenas congregavit. *Cato* ap. *Gell.* 18, 12. Eodem convenae complures ex agro accessitavere. *Pli[n.]* 5, 17, 15. Convenarum turba. ℙ Adjective *P[laut.]* *Mil.* 2, 1, 60. Paravi hic intus magnas machina[s] qui amantes una inter se facerem convenas. [*[...] efficerem, ut convenirent.] *Ammian.* 15, 5. Co[n]vena undique multitudine. *Solin.* 37. Aquae co[n]venae. *Id.* 47. Serpentes convenae. ℙ **Conv[e]nae, arum,* pop. fuere Galliae Aquitan., sub mo[n]tibus Pyrenaeis, inter Aturum et Garumnam flum[i]na. *Plin.* 4, 19. Eorum caput Lugdunum s. L[u]gudunum audit *Ant. Itin.*, hodie autem *S. Pertran[d]* ℙ Inter Beneharnum et Lugdunum ponuntur *Aqu[ae]* *Convenarum,* quae nisi sunt ipsae Onesiae Strab[o]nis, quas in *S. Bertrandi* fano hodie plurimi inqu[i]runt, difficulter sane inveniantur. Sunt tamen cla[ri] viri, qui in vico *Bagneres* invenisse opinantur, e[o]que applicant *Inscr.* ap. *Grut.* p. 112. *n.* 7. *nomi[ne]* *Vicanorum Aquensium;* quam vero quod lapis il[le] Tarbellicis Aquis repertus fuit, ut *Grut.* adnotavi[t,] dubitat *Cellar.* (ex quo desumpta sunt haec) hu[c] referri posse. *B. A.*

CONVĔNĬENS, entis, part. a *convenio,* συνήκω[ν,] simul veniens. *Quint.* 2, 2. Disciplinae severitat[e] convenientium ad se mores adstringere. *Hirt. [B.]* *G.* 8, 6. Cum satis haberet convenientes manu[s] dissipare. *Lucr.* 6, 1258. agricolarum Copia co[n]veniens ex omni morbida parti. ℙ Item adj. ἁρμ[ο]στὸς, πρόσφορος, προσήκων, congruens, consentan[e]us, decens, aptus, consonus. *Cic. Fin.* 2, 31. N[i]hil in hac epistola scriptum ab Epicuro congrue[ns] et conveniens decretis ejus reperietis. *Id. Amic.* [...] Nihil est naturae tam aptum, tam conveniens a[d] res vel secundas, vel adversas. *Id. Off.* 3, 8. R[e]cta et convenientia, et constantia natura desidera[t,] aspernaturque contraria; et 1, 40. Talis est ord[o] actionum adhibendus, ut quemadmodum in oratio[]ne constanti, sic in omni vita sint apta inter se [et] convenientia. *Id. Div.* 2, 39. Quae est inter au[]gures conveniens et conjuncta constantia? *O[v.]* *Pont.* 2, 1, 28. Cum populi vultu conveniente di[e.] *Id. Ib.* 440. Ad formam tauri conveniente son[o.] *Nigid.* ap. *Gell.* 10, 4. Motus oris conveniens cu[m] ipsius verbi demonstratione. *Gell.* 9, 9. Nequ[a]quam Virgilium fecisse conveniens, quoniam et[c.] *Vell.* 2, 29. Forma conveniens in illam amplitud[i]nem. *Id.* 1, 13. *extr.* Hac prudentia illa impru[]dentia decori publico fuit convenientior. *Id. ib.* [...] Lycurgus fuit justissimarum legum auctor, et d[i]sciplinae convenientissimae vir. ℙ *Conveniens tog[a]* ap. *Ov. A. Am.* 514. est bene apta ad corpus. [ℙ] *Conveniens est,* decens, consentaneum est. *Pli[n.]* *Pan.* 87. Parenti publico convenientissimum nih[il] cogere; et *ep.* 10, 20. Convenientissimum ess[e] tranquillitati saeculi putavi tam moderatae volun[]tati non repugnare. *Plin. alter* 34, 7, 16. Conve[]nientius est dici etc. ℙ Est item *conveniens* co[n]cors. *Cic. Off.* 1, 17. *ad f.* et *Rosc. Am.* 34. Pr[o]pinqui cognatique optime convenientes. *Suet. Ti[b.]* 7. Uxor bene conveniens. [*Gr. εὐάρμοστος.]

CONVĔNĬENTER, adv. προσηκόντως, ἁρμοζόν[]τως, congruenter, apte. *Cic. Fin.* 3, 7. *ext[r.]* Congruenter naturae convenienterque vivere. *I[d.]* *Tusc.* 5, 28. Congruere naturae, cumque ea co[n]venienter vivere. [*Id. ib.* 9. Quam enim sibi co[n]stanter, convenienterque dicat. De philosophi[s] intell., cum quod dicunt, non repugnat aliis pla[]citis ipsorum.] *Liv.* 23, 5. Convenienter ad prae[]sentem fortunae statum loqui. *Ov. A. Am.* 3, 54[...] Et studio mores convenienter eunt, *h. e.* confo[r]mes sunt studiis. *August. C. D.* 18, 44. Utroqu[e] numero significari convenientissime potuit.

CONVĔNĬENTĬA, ae, f. ἐφαρμογὴ, ὁμολογία, co[n]gruentia partium inter se convenientium, seu inv[i]cem sibi aequabiliterque respondentium, consensu[s,] conjunctio, proportio. *Cic. Fin.* 3, 6. Cum sum[]mum bonum positum sit in eo, quod ὁμολογί[αν] Stoici, nos appellemus convenientiam, si place[t.] *Id. Div.* 2, 60. Conjectores ex quadam convenien[]tia et conjunctione naturae, quam vocant συμπά[]θειαν, quid cuique rei conveniat, ex somniis, [et] quid quamque rem sequatur, intelligunt. *Id. Of[f.]* 1, 4. *ad f.* Pulcritudo, venustas, convenientia pa[r]tium. *Id. Div.* 2, 15. Si ullam esse convenientia[m] naturae cum extis concessero. *Id. N. D.* 2, 2[...] Hanc in stellis constantiam, hanc tantam tam va[]riis cursibus in omni aeternitate convenientiam tem[]porum, non possum intelligere sine mente, ratio[]ne, consilio. [*Id. Amic.* 27. In ea (amicitia) est enim convenientia rerum, i. e. concentus i[n] rebus omnibus sentiendis, cogitandis dicendisqu[e] non minus quam in constituendis et agendis.] *Se[n.]* *ep.* 74. *med.* Virtus convenientia constat: omni[a] opera ejus cum ipsa concordant: haec concordi[a] perit, si animus luctu, aut desiderio submittitu[r.]

CONVĔNĬO, is, ēni, entum, n. 4. συνέρχομα[ι,] σύνειμι, simul venio, simul eo, congregor, co[n]curro, coeo. *Cic. Rosc. Am.* 5. Quanta multitud[o] hominum convenerit ad hoc judicium, vides. *I[d.]* *Pis.* 15. Mei capitis servandi causa Romam Itali[a] tota convenit. *Id. Div.* 2, 22. Totamque in eu[m] locum Etruriam convenisse. *Id. Verr.* 2, 2, 2[...] Convenire in consilium. *Id. Agr.* 2, 5. Non de[]sistebant clam inter se convenire. *Caes. B. G.* [...]

. Milites ad signa convenire jubet. *Id. ib.* 1, 8. Milites, qui ex Provincia convenerant. *Id. ib.* 3, 6. Omnis juventus eo convenerat. Et *ib.* 5, 17. auxilia, quae undique convenerant, discesserunt. Et *ib.* 7, 55. Convenire ad aliquem; et *ib.* 80. ad auxilium. In vet. decreto Censor. ap. *Suet. Rhet.* 1. Esse homines, ad quos juventus in ludos conveniat. *Ov. Fast.* 6, 672. Convenire ad dapes. ¶ Specialiter *convenire* dicuntur, qui ex aliis civitatibus in unam, in quam sunt contributi, conveniunt, jurisdictionis causa, ut res suas persequi judicio possint. *Cic. Verr.* 2, 2, 15. Ut judices dentur ex his civitatibus, quae in id forum convenirent. *Plin.* 5, 28, 29. Una jurisdictio appellatur Cibyratica. Ipsum oppidum Phrygiae est. Eo conveniunt vigintiquinque civitates. ¶ *Convenire aliquem* est adire et colloqui. *Cic. Fam.* 9, 14. Neminem conveni, (convenio autem quotidie plurimos) quin omnes mihi gratias agant. *Id. Rosc. Am.* 18. Atilius, quem sua manu spargentem semen, qui missi erant, convenerunt. *Pl. Cas.* 3, 2, 18. Ubi nuptiae fuerint, tunc istam convenibo, ἀρχαϊκῶς pro *conveniam*. [*Propert.* 4, 4, 81. Hoc Tarpeia suum tempus rata, convenit hostem.] ¶ Et passive. *Cic. Fam.* 6, 19. Balbus tantis pedum doloribus afficitur, ut se conveniri nolit. *Id. ib.* 1, 8. *extr.* Nostrum studium exstabit in conveniendis magistratibus et senatoribus. *Id. Att.* 4, 6. Lentulum transmisisse, nec eum a minore Balbo conventum. ¶ In re forensi *convenire aliquem* est in jus vocare, et in eum agere; et *conveniri* dicitur, qui in judicium vocatur. *Papin. Dig.* 50, 1, 17. Ante filium respubl. debet convenire, quam patrem. *Ulp. ib.* 10, 2, 20. Ut heredes ex stipulatu conveniri possint. *Paul. ib.* 9, 2, 18. Conveniri lege Aquilia. *Id. ib.* 17, 1, 59. Conveniri pro parte dimidia. *Id. Sent.* 2, 31. Conveniri de peculio. Et *ib.* In duplum ejus rei nomine conveniri, *et rursus.* Furti actione conveniri. *Papin. Dig.* 26, 7, 38. Dolum, aut culpam eorum recte judex conveniet. *Ulp. ib.* 42, 1, 15. *med.* Utrum judices convenient nomen, etc. ¶ Translate. *Claud. VI. Cons. Honor.* 386. tua te benefacta morantem Conveniunt. ¶ *Convenire in manum, in matrimonium* dicitur mulier, quae alicui nubit: cum discrimine tamen, quia *convenire in matrimonium* est ita uxorem fieri, ut distinguatur a concubina. Haec *uxor* generali vocabulo, et peculiari *matrona* vocatur. *In manum* autem *convenire* est ita uxorem fieri, ut sit in mariti manu mancipioque, aut in ejus, in cujus maritus manu mancipioque est: atque adeo non solum in matrimonium, sed in familiam quoque mariti, et in heredis sui locum venire. Haec *materfamilias* appellatur. *Gell.* 18, 6., *Serv.* ad *Æ.* 11, 476. et *Cic. Top.* 3. Dicitur autem *convenire in manum*, quia, ut innuit *Serv.* ad *A.* 4, 103., dextras invicem sponsi jungebant, interrogante viro, *an mulier sibi materfamilias esse vellet*, et muliere, *utrum vir sibi paterfamilias*, ut est ap. *eund. ib.* ad *v.* 214. Sed et alii ritus in eo servabantur, de quib. V. in COEMPTIO. ¶ Praeterea *convenire* est aptari, apte inseri. *Cic. Fin.* 3, 14. Cothurni laus est, ad pedem apte convenire. *Pl. Pseud.* 4, 7, 85. Machaera convenit in vaginam. *Cato R. R.* 21. Eo fistulam ferream indito, quae in columellam conveniat, et in cupam. ¶ Item simul jungi, simul accidere. *Plin.* 6, 28, 32. Huc convenit utrumque bivium. *Cic. Rosc. Am.* 22. Multae causae convenisse in unum locum, atque inter se congruere videntur. ¶ Item coire. *Plin.* 11, 24, 29. Aranei conveniunt clunibus. ¶ Saepe significat congruere, consentire, concordem esse in re aliqua. *Just.* 1, 5. Cum et vultus similitudo, et expositionis tempora, et pastoris confessio convenirent. *Cic. Verr.* 2, 4, 66. Optime convenire cum aliquo. *Ov. Pont.* 3, 2, 86. Inque vicem pugnat uterque mori. Exstitit hoc unum, quod non convenerit illis. Adde *Mart.* 8, 35. ¶ Item quadrare, aptari, cadere in aliquem, et frequenter in tertiis personis. *Cato R. R.* 6. *extr.* Ceterae vites, miscellae maxime, in quemvis agrum conveniunt. *Varr. R. R.* 1, 19. Neutrum horum ad omnem agrum convenire puto, et utrumque ad aliquem. *Cic. Phil.* 9, 4. Non vos quidem crudeles fuistis, (quid enim minus in hunc ordinem convenit?) sed cum, etc. *Id. Rosc. Am.* 23. Erat nemo, in quem ea suspicio conveniret. *Id. Sull.* 7. *extr.* Nullam contumeliam in me jacere potuisti, quae non ad maximam partem civium conveniret. *Id. Prov. cons.* 17. Illa ornamenta decere me, et convenire iis rebus, quas gesseram, non putabam. *Id. N. D.* 2, 29. Nec vero hoc in te uno convenit, moribus domesticis, et urbanitate limato; sed cum in reliquos vestros, tum in eum, etc. Al. leg. *te unum.* [*Ita *Orell.* Sed v. *Heindf.* et quos laudat ad h. l. Adde *Suet. Aug.* 25. ibique *Wolf.* et *B. Crus.* Gr. προςήκει ἔν. Huc pertinere videtur etiam locus *Tibull.* 3, 6, 19. Convenit ex aequo, nec torvus Liber in illis. Qui se, quique una vina jocosa colunt, i. e. bene amori conjungitur vinum.] *Id. Fam.* 6, 8. Haec deliberatio non convenit cum oratione Largi. ¶ Cum accus. *Pl. Merc.* 5, 4, 24. Aetatem aliam aliud factum convenit. ¶ Cum infinito. *Prop.* 2, 1, 41. Nec mea conveniunt duro praecordia versu Caesaris in Phrygios condere numen avos, *h. e.* apta, idonea non sunt. ¶ Etiam res ipsa, de qua consentitur, *convenire* dicitur. [*In locis hujus et 16. 17. §§. *convenire* paciscendi, componendi notionem involvit, ut Gr. συμβαίνειν. V. *Lex. Xenoph.* sub h. v.] *Cic. Att.* 9, 6. Dum, rem conventuram, putamus. *Liv.* 29, 12. In eas conditiones cum pax convenisset. *Nep. Annib.* 6. In colloquium convenit: conditiones non convenerunt. *Pl. Most.* 1, 3, 146. Bene ratio accepti et expensi inter nos convenit. *Liv.* 9, 23. Postquam ardentia vidit castra magister equitum, (id convenerat signum) hostium terga invadit. *Cic. N. D.* 1, 32. Virtutem sine ratione constare non posse: conveniat id quoque necesse est. *Auct. ad Her.* 1, 14. Factum convenit, sed, jure an injuria factum sit, quaeritur. *Ter. Adelph.* 1, 1, 34. Haec fratri mecum non conveniunt, neque placent. ¶ Absolute. *Liv.* 24, 6. Pacto convenit, ut cum Romanos Sicilia expulissent, etc. Et omissa *ut* particula. *Id.* 38, 11. Pro argento si aurum dare mallent, darent, convenit. Et cum infinito. *Id.* 9, 16. Convenit, jam inde per consules reliqua belli perfecta. [*Convenit*, scil. inter auctores, h. l. id. q. constat. Gr. ὁμολογεῖται. Adde *Suet. Claud.* 44. Veneno quidem occisum convenit.] *Plin.* 13, 13, 27. Convenit inter omnes. *Ter. Hecyr.* 4, 4, 36. Cum ejus alienum esse a me animum, sentiam, nec conventurum inter nos posthac arbitrer. *Cic. Att.* 5, 21. *ad f.* Assident, subducunt: ad nummum convenit. *Id. Rosc. Am.* 29. Conveniat mihi tecum, necesse est. *Quint.* 4, 2. Quanti veheret, interrogavi: de pretio convenit. ¶ *Judex convenire* dicitur, cum ab actore, et reo simul probatur et admittitur. *Cic. Cluent.* 43. Neminem voluerunt majores nostri non modo de existimatione cujusquam, sed ne pecuniaria quidem de re minima esse judicem, nisi qui inter adversarios convenisset. *Val. Max.* 2, 8. *n.* 2. Itaque judex inter eos convenit Atilius Calatinus. ¶ Ponitur interdum pro utilis est, facit, prodest. *Scrib. Comp.* 101. Medicamentum nervorum tensionibus mirifice convenit. *Plin.* 17, 4, 3. Non eadem terra arboribus convenit et frugibus. *Id.* 24, 6, 14. Ammoniacum convenit claritati visus in collyriis. *Cic. Fam.* 9, 12. Minime miror, coelum et terram vim suam, si tibi ita conveniat, dimittere. ¶ *Convenit*, par est, consentaneum est, decet. *Ter. Eun.* 3, 2, 41. Haud convenit, una ire cum amica imperatorem in via. *Vellej.* 1, 3. Quo nomine convenit mirari eos, qui, etc. *h. e.*, mirari licet, mirari possis. *Plin.* 18, 12, 33. Quamquam prius de rapis dixisse conveniat. ¶ Pro simplici venio. *Pl. Truc.* 3, 2, 14. In urbem crebro convenio. Al. leg. *commeo*: alii aliter.

CONVENTĂ. V. CONVENTUS, a, um.

CONVENTĪCĬUS, a, um, adj. qui convenit, convena. *Pl. Cist.* 1, 1, 40. Ego et tua mater ambae Meretrices fuimus: illa te, ego hanc mihi educavi Ex patribus conventiciis, *h. e.* ex viris idem scortum saepe convenientibus; alii tamen leg. *commentis.* ¶ **Conventicium*, *ii*, τὸ ἐκκλησιαστικὸν, substantive, est pecunia, quae apud respublicas Graecas iis numerabatur, qui ad conventum advenerant. *Cic. De rep.* (ed. *A. Maio*) 3, 35. Utrobique autem conventicium accipiebant. Adde *Not. Tir.* p. 33. et 148. *B. A.*

CONVENTĪCŬLUM, i, n. συναγωγή, συνουσία, coetus, conventus. *Cic. Dom.* 28. Quoniam plebi quoque urbanae majores nostri conventicula, et quasi consilia quaedam esse voluerunt. *Id. Sext* 42. Conventicula hominum, quae postea civitates nominatae sunt. ¶ Item locus, ubi homines conveniunt. *Tac. A.* 14, 15. Exstructa apud nemus conventicula, et cauponae, et posita veno irritamenta luxus. *Arnob.* 4, 152. Diruere conventicula, in quibus summus oratur Deus. *Ammian.* 27, 3. Basilica Sicinini, ubi ritus Christiani est conventiculum.

CONVENTĬO, onis, f. συναγωγή, πανήγυρις, coetus hominum in unum locum convenientium, concio. Formula imperandi accenso, ut convocaret populum ad concionem, erat hujusmodi, ap. *Varr. L. L.* 5, 9. C. Calpurnius dicit: Voca ad conventionem omnes Quirites huc ad me. Accensus dicit sic: Omnes Quirites ite ad conventionem huc ad judices. *et paulo supra.* Conventionem habet, qui lustrum conditurus est. *Festus*: In conventione, in concione. ¶ Item pactum, conventum, συνθήκη. Est autem, ut docet *Ulp. Dig.* 2, 14, 1., verbum generale ad omnia pertinens, de quibus negotii contrahendi transigendique causa consentiunt, qui inter se agunt. *Plin. ep.* 5, 1. Eandem tacita conventione salvam mihi pollicebatur. *Ulp. Dig.* 16, 3, 1. Contractus legem ex conventione accipiunt. *Senec. Ira* 3, 26. *extr.* Una res nos facere potest quietos, mutuae facilitatis conventio. *Tac. H.* 3, 70. Si conventionis poeniteat. ¶ *In manum conventione* nuptiae fiebant, inquit *Serv.* ad *Virg. G.* 1, 30., cum uxor in filiae locum, maritus in patris veniebat: ut, si quis prior fuisset defunctus, locum hereditatis alteri faceret. V. CONVENIO. ¶ Item actus conveniendi, hoc est in jus vocandi. *Impp. Honor et Theodos. Cod.* 3, 6, 3. Absque conventione personae legitimae initiatum jurgium videtur.

CONVENTĬŌNĀLIS, e adj. ad conventionem pertinens. *Pomp. Dig.* 45, 1, 5. Stipulationum aliae judiciales sunt, aliae praetoriae, aliae conventionales. et *mox.* Conventionales sunt, quae ex conventione reorum fiunt.

CONVENTĬUNCŬLA, ae, f. parva conventio, seu coetus. *August. ep.* 56. *ad f.* In conventiunculis suis aliquanto frequentius perdurant.

CONVENTO, as, n. 1. frequentat. a *convenio.* *Solin.* 27. Externos ibi plurimos conventasse, argumentum de urbibus et locis dabimus.

CONVENTUM, i, n. idem quod conventio, pactum. *Cic. Part.* 37. Quae scripta non sunt, ea aut consuetudine, aut conventis hominum, et quasi consensu obtinentur. *Id. Off.* 3, 25. Facere promissa, stare conventis, reddere deposita. *Id. ib.* 1, 10. Potest accidere promissum aliquod, et conventum, ut id effici sit inutile. *Liv.* 29, 24. Dii testes atque arbitri conventorum. *Sil.* 1, 10. conventaque patrum Sidonii fregere duces. ¶ Aliquando *conventum*, et *pactum* conjunguntur: sed *conventum* adjectivum est. Est autem *pactum conventum*, quod mutua contrahentium conventione firmatum est. *Cic. Part.* 37. Foedus privatum, tabulae, pactum conventum, stipulatio. *Id. Or.* 2, 24. Tabulae, testimonia, pacta conventa, stipulationes. Adde loca plurima JCtorum in *Dig.*, quae congerit *Brisson. l.* 14. *de verb. signif.* ¶ Aliquando interponitur *et*: ut ambo quasi substantive accipiantur: nihil tamen de significatione mutatur: nisi quod nonnulli ita distinguunt, ut *pacta* sint promissa, quae alterum tantum obligent, *conventa*, quae utrumque. Quod discrimen, ut verum sit, certe non est perpetuum. *Cic. Caec.* 18. Pacti, et conventi formula. *Id. Att.* 6, 3. Pomptinius ex pacto, et convento a me discesserat. Al. leg. *conventu*. *Senec. Benef.* 3, 15. Nec pacta, conventaque impressis signis custodirentur. Adde *Paul. Sentent.* l. *tit.* 1. qui est *De pactis, et conventis.* Nisi forte his locis particula copulativa ab exscriptoribus quibusdam ex ignoratione est interposita: quod ab aliis etiam addubitatum est in verbis *Cicer.* citatis *pro Caecina.* Excipe tamen locum *Juven.* 6, 25. Conventum tamen, et pactum etc. quod ad nuptiarum contractum pertinet. V. v. seq.

CONVENTUS, a, um, part. a *convenio*, pactus, compositus, contractus. *Sall. Jug.* 120. Cum Romanis pacem conventam frustra fuisse. ¶ *Conventa conditio*, inquit *Fest.*, dicebatur, cum primus sermo de nuptiis, et earum conditione habebatur. Al. leg. *conventae conditio*: sed eodem fere recidit. Porro de hac conventa conditione intelligendum est illud *Juven.* 6, 25. Conventum tamen, et pactum, et sponsalia, nostra Tempestate paras. Cui lucem affert etiam illud *Arnobii* 4, 140. Uxores Dii habent, atque in conjugalia foedera conditionibus veniunt ante quaesitis. Habent speratas, habent pactas, habent interpositis stipulationibus sponsas. Ubi vides a *Juven.* et *Arnob.* tres veluti gradus enumerari, quibus ad matrimonium contrahendum venitur: quorum primus est *conventa conditio.* ¶ *Conventus per denunciationes* est qui aditus, et admonitus est. *Imp. Constantin.* in *fragm. Cod. Theodos.* (ed. *A. Peyronio*) 4, 11, 5. Quaecumque mulierum post hanc legem servi contubernio se miscuerit, et non conventa per denunciationes, sicut jus statuebat antiquum, statum libertatis amittat. ¶ De *pactis conventis* V. CONVENTUM. ¶ Est etiam *conventus*, aditus visendi et colloquendi causa. *Ter. Hecyr.* 5, 1, 1. Laches me conventam esse expetit. *Pl. Cist.* 4, 2, 38. Molier, mane: sunt qui volunt te conventam. *Cic. Att.* 16, 3. Convento Antonio Tiburi. *Liv.* 7, 5. Janitori, opus esse sibi domino ejus convento extemplo ait. ¶ Denique de iis dicitur, qui convenere. *Sisenn.* ap. *Non.* 2, 470. Servulum conventum in populum perduxit, *h. e.* ad populum congregatum. *Pl. Cist.* 1, 1, 41. Ego hanc mihi educavi ex patribus conventis, *h. e.* qui ad meretricem convenerant. Al. leg. *conventiciis* vel *commentis.* Etiam *Terent.* hac ratione *adventus* usurpasse creditur. V. ADVENTUS, a, um.

CONVENTUS, us, m. σύνοδος, συνουσία, συναγωγή, congregatio, coetus hominum, concio. *Cic. Verr.* 2, 4, 48. *extr.* Dies festos anniversarios agunt, celeberrimo virorum mulierumque conventu. *Id. Dejot.* 2. Tantam causam dico extra conventum, et eam frequentiam, in qua oratorum studia niti solent. *Id. Fin.* 2, 1. Primus est ausus Gorgias in conventu poscere quaestionem. *Quint.* 12, 2. Studia sapientiae in conventus scholarum recesserunt. *Hor. Sat.* 1, 7, 22. Persius exponit causam: ridetur ab omni Conventu. ¶ Specialiter est plurium congregatio consilii causa. *Sall. Jug.* 12. Primo conventu, quem ab regulis factum supra memoravi, placuerat dividi thesauros. *Cic. Cat.* 2, 6. Petivi ab eo, an nocturno

conventu apud M. Leccam fuisset. *Sall. Cat.* 22. *extr.* Dimittere conventum. *Liv.* 38, 30. Aegium semper conventus gentis indicti sunt. *Vitr.* 5, 8. Forensibus et disertis elegantiora et spatiosiora vestibula facienda sunt, ad conventus excipiendos. ¶ Item concursus. *Gell.* 1, 8. Conventus ad Laidem ditiorum hominum celebres erant. ¶ Praeterea *conventus* dicebantur loca constituta in provinciis juri dicundo. Nam Romani provincias dividebant in quasdam veluti dioeceses, et in singulis earum oppidum constituebant, in quo magistratus accitis ejus dioeceseos civitatibus reliquis jus dicebant. Itaque illud oppidum *conventus* dicebatur, item *forum* et *jurisdictio*. *Plin.* 3, 1, 3. Baeticae juridici conventus quatuor, Gaditanus, Cordubensis, Astigitanus, Hispalensis. Oppida omnia numero centum triginta quinque. *Id.* 5, 29, 29. Mediterraneas jurisdictiones indicasse conveniat. Una appellatur Cibyratica etc. Alter conventus a Synnada accipit nomen etc. Tertius Apamiam vadit etc. ¶ Item ipsa jurisdictio in conventibus habita. *Cic. Verr.* 2, 5, 11. Ex iis oppidis, in quibus consistere praetores, et conventum agere solent. *Caes. B. G.* 1, 54. et *ib.* 6, 44. Ad conventus agendos profectus est. Et *ib.* 5, 2. Conventibus peractis. *Plin. ep.* 10, 66. Inchoare conventum. *Just.* 12, 13. *de Alexandro.* Babyloniam festinans, velut conventum terrarum orbis acturus, *h. e.* leges, et jura cunctis gentibus daturus. ¶ *Conventus* alicujus civitatis dicitur etiam congregatio civium Romanorum, qui praesertim negotiandi causa illuc convenerant. *Caes. B. C.* 2. Simul ipse Cordubae conventus per se portas Varroni clausit. De iisdem *Id. ib.* 21. Civibus Romanis, quod oppidum in sua potestate studuissent habere, gratias agit. *Hirt. B. Afr.* 97. Thapsitanis HS vicesies, conventui eorum HS tricesies: Hadrumetinis HS tricesies, conventui eorum HS quinquagies multae nomine imponit. [*V. *Ernest.* in *cl. Cic.* s. h. v.] ¶ Ad haec *conventus* pro pacto et conventione ponitur. *Auct. ad Her.* 2, 13. *sub f.* Sunt item pacta, quae sine legibus observantur, ex conventu. *Cic. Att.* 6, 3. Ex pacto, et conventu a me discesserat. Al. leg. *convento.* ¶ Ap. *Solin.* 13. *conventus dentium* est constrictio, commissio. ¶ Ap. *Lucr.* reperitur pro concursu, et coagmentatione rerum una coeuntium, 1, 602. Sunt igitur solida primordia simplicitate, Quae minimis stipata cohaerent partibus arcte, Non ex ullorum conventu conciliata. *Senec. Q. N.* 7, 12. Duarum stellarum conventus. ¶ *Conventus* idem est etiam ac concubitus. *Arnob.* 2. Hi ex conventu Jovis inseminati, et nati sunt.

CONVĔNUSTO, as, a. 1. idem quod venusto, venustum reddo, orno. *Sidon. ep.* 7, 12. Omitto te tanto cultu Ecclesiam tibi creditam convenustare. *Id. ep.* 8, 6. Oratione convenustare. *Capell.* 2. *extr.* Aurora primo convenustans habitu.

CONVERBĔRATUS, a, um, part. a *converbero*, idem quod verberatus, pulsatus. *Plin.* 13, 22, 43. Nero nocturnis grassationibus converberatam faciem illinens sibi cum ture ceraque.

CONVERBĔRO, as, avi, atum, a. 1. τύπτω, idem quod verbero, pulso, percutio. *Senec. Ira* 3, 20. Ira non tantum viritim furit, sed gentes totas lancinat, sed urbes, sed flumina, et tuta ab omni sensu doloris converberat. *Curt.* 7, 2. Flere coepit, et os suum converberare. ¶ Translate *Senec. ep.* 121. Et virtutes exhortabor, et vitia converberabo.

CONVERRĪTOR, oris, m. qui converrit et abstergit. *Appul. Apol. in carm.* dentifricium appellat, *complanatorem tumidulae gingivulae, converritorem pridianae reliquiae.*

CONVERRO, is, erri, ersum, a. 3. idem quod verro, purgo. *Publ. Syr.* ap. *Prisc.* 10, 900. Cellas servorum converri. *Pl. Stich.* 2, 3, 64. Reverram hercle hoc, quod converri modo. *Colum.* 7, 6. Converrere stabulum. *Id.* 8, 8. et emundare locum. *Pacat. Pan. Theod.* 26. *med.* Pirata quidquid undecumque converrerat, in illam Charybdim congerebat. *Valer. Cato* in *Diris* 58. Haec agat infesto Neptunus caeca tridenti, Atrum converrens Aestum maris undique ventis. Al. leg. *convertens.* V. similia in VERRO. ¶ Festive *Pl. Rud.* 3, 6, 6. Nunc pol ego perii: Pleusidippus eccum adest. Converret jam hic me totum cum pulvisculo, *h. e.* verberabit, vel pulsatum ejiciet.

CONVERSANS, antis, part. a *conversor*, qui versat, et in gyrum agit. *Cic. Univ.* 8. Animus se conversans, cum materiam mutabilem arripuisset etc. ¶ Item qui aliorum consuetudine utitur. *Senec. Ira* 3, 8. Sumuntur a conversantibus mores. *Id. ep.* 108. Ea philosophiae vis est, ut non solum studentes, sed etiam conversantes juvet.

CONVERSĀTIO, onis, f. συνομιλία, διατριβή, actus conversandi, a *conversor*, h. e. versandi saepius in aliquo loco. *Plin.* 10, 33, 51. Perdices in quo loco peperere, non incubant; neve cui frequentior conversatio sit suspecta, tranferunt alio. *Ulp. Dig.* 11, 7, 12. Senatusconsulto cavetur, ne usus sepulcrorum permutationibus polluatur, idest, ne sepulcrum alienae conversationis usum accipiat, *h. e.* ne ab aliis frequentetur, aut inhabitetur, ut habetur in edicto praetoris apud *eund. ib.* 47, 12, 3. ¶ Translate est consuetudo, convictus, familiaritas. *Vell.* 2, 102. [*V. *Ruhnk.* ad h. l.] Nec defuit conversatio hominum vitia ejus assentatione alentium. *Senec. Excerpt. controv.* 6, 8. de Vestali. Non in illa conversatio cum viris licentiosior. *Quint.* 1, 2. Nec tutior inter servos malos, quam ingenuos parum modestos conversatio est. *Id.* 6, 3. [*Cf. *Spalding.*] Sumpta ex conversatione doctorum tacita eruditio. *Senec. ep.* 99. Cum occurrunt sermones eorum jucundi, conversatio hilaris, officiosa pietas. *Auct. Dial. de Or.* 9. Relinquere conversationem amicorum. ¶ Item genus vitae, vivendi ratio. *Hieron. Vita Hilarion. n.* 14. Ille fundator et eruditor hujus conversationis et studii in Syria fuit. ¶ Videtur etiam significare frequentem usum, actionemque saepe versandi. *Senec. Ben.* 3, 2. Quae in usu sunt, et manum quotidie tactumque patiuntur, nunquam periculum situs adeunt: illa quae ad oculos non revocantur, sed extra conversationem, ut supervacua, jacuerunt, sordes ipsa colligunt vetustate.

*CONVERSĀTOR, oris, m. *Gloss. Lat. Gr.* Conversator, ὁμοδίαιτος. *B. A.*

CONVERSĀTUS, a, um. V. CONVERSOR.

CONVERSĒ. V. CONVERSUS, a, um.

CONVERSĪBĬLIS. V. CONVERTIBILIS.

[CONVERSIM, adv. converso. *Capell.* 5, 159. A consequentibus vero conversim, ut quaestio in antecedentibus sit, argumentum in sequentibus. *Firmic. Mathes.* 2, 32. Decima quinta in decimam septimam, rursusque conversim. *F.*]

CONVERSĬO, onis, f. ἐπιστροφή, συστροφή, actus convertendi. *Cic. Univ.* 6. *med.* Coelum una conversione atque eadem ipse circum se torquetur et vertitur. *Id. Somn. Scip.* 5. Tantus est totius mundi incitatissima conversione sonitus, ut etc. *Id. Leg.* 1, 8. Conversiones coelestes. *Id. Univ.* 14. Mensium annorumque conversiones. ¶ Item inversio. *Plin.* 8, 42, 67. Equo fere, qui homini, morbi, praeterque vesicae conversio. *Id.* 24, 7, 23. Conversiones vulvae. ¶ Translate est mutatio. [*in deterius.] *Cic. Dom.* 18. Conversio status, et inclinatio communium temporum. *Id. Fl.* 37. *extr.* Videtis, in quo motu temporum, quanta in conversione rerum, ac perturbatione versemur. *Id. Div.* 2, 2. Conversiones rerumpublicarum. ¶ In illo *Colum.* 6, 17. Si tumor in suppurationem convertitur, optimum est ignea lamina conversionem resecare: *conversio* est ipsa pars membri in suppurationem versa. ¶ Pro vitae mutatione et correctione. *Alcim. Avit.* 6, 149. *ad soror.* conversio fratrum Exemplo debenda pio. ¶ Aliquando hoc nomine ambitus verborum, hoc est periodus significatur. *Cic. Or.* 3, 49. Efficiendum est, ut oratio membris distinguatur, ut conversiones habeat absolutas. Neque semper utendum est perpetuitate, et quasi conversione verborum, sed saepe carpenda membris minutioribus oratio est. ¶ Item figura verborum, qua idem verbum in fine membrorum periodi saepius repetitur, Graece ἀντιστροφή. *Cic. Or.* 3, 54. Ejusdem verbi crebra tum a primo repetitio, tum in extremum conversio. Adde *Auct. ad Her.* 4, 13. *ad f.* V. ANTISTROPHE. ¶ Item alia, qua verba retrorsum immutantur, ut *Quae de illo dicuntur, dici non possunt; quae dici possunt, non dicuntur:* Graece ἀντιμεταβολή. *Cic. l. c.* Est etiam gradatio quaedam, et conversio, et verborum concinna transgressio etc. *Auct. ad Her.* 4, 28. multa hujus exempla affert, et commutationem appellat. [*Cf. *Ernest. lex. techn. lat.* p. 97.] ¶ Idem ac translatio. *Quint.* 10, 5. Sed et illa ex Latinis conversio multum et ipsa contulerit. V. CONVERSUS et CONVERTO.

*CONVERSĬUNCŬLA, ae, f. diminut. conversionis. *Salv. ep.* 4. *ante med.* Conversiunculam nostram paganus quondam non aequanimiter adceperis. *B. A.*

CONVERSOR, aris, atus sum, dep. 1. διατρίβω, versor cum aliquo, sum, convivo. *Colum.* 9, 11. *de apib:* Ut multitudo sine discordia cum parentibus suis conversetur. *Plin.* 10, 3, 3. Aquila conversatur in montibus. ¶ Et cum dativo *Colum.* 6, 37. Asinus a tenero conversatus equis, familiariter earum consuetudinem appetit. ¶ Translate est *conversare*, συνομιλέω, consuetudine alicujus uti. *Senec. ep.* 41. Conversatur nobiscum. *Id. ep.* 99. *a med.* Nemo libenter tristi conversatur, nedum tristitiae. *Senec. Contr.* 1, 2. Conversata est diutius inter humano sanguine delibutos. V. CONVERSANS. ¶ Pro vivere, certam vivendi rationem tenere. *Ulp. Dig.* 1, 16, 9. Proconsul potest comminari, et terrere filium a patre oblatum, qui non, ut oportet, conversari dicatur.

CONVERSUS, a, um, part. a *converto*, ἐπιστρεφόμενος, versus. *Cic. Somn. Scip.* 7. Hujus anni nondum vicesimam partem scito esse conversam. *Hor. Ep.* 16, 27. Neu conversa domum pigeat dare lintea. [*Similis locus est *Liv.* 8, 11. Quum conversis signis retro in urbem rediretur. Adde *Sil.* 10, 55. Conversis habenis evasit. Huc pertinet etiam locus *Ov. Met.* 13, 879. Terga fugae dederat conversa Symaethias heros. Notandus etiam l. *Tibull.* 4, 1, 117. Te duce non alias conversus terga domator Libera Romanae subjecit colla catenae.] *Petr. Sat.* 98. Conversus ad me, quid est inquit, latro? Et *ib.* 110. *extr.* Conversis omnibus in se vultibus auribusque, sic exorsus est. [*Gr. μεταστραφείς. Adde *Suet. Caes.* 31. Conversus ad proximos. *Nero* 34. *Dom.* 16. et al.] *Virg. G.* 3, 303. Et stabula a ventis hiberno opponere soli, Ad medium conversa diem. *Id. A.* 9, 724. Portam vi multa converso cardine torquet. *Plin.* 2, 65, 65. Circumfundi terrae undique homines, conversisque inter se pedibus stare; adversis vestigiis stare contra aliorum vestigia, ut *Cic. Acad.* 4, 39. loquitur. *Caes. B. G.* 1, 25. et *ib.* 2, 26. Conversa signa in hostes inferre. Et *ib.* 4, 17. Tigna conversa contra vim fluminis. *Ov. Met.* 13, 879. Terga fugae conversa dare. ¶ Item inversus. *Plin.* 9, 8, 7. de delphinis: Nisi resupini atque conversi, non corripiunt cibum. *Id.* 24, 5, 13. Galbanum vulvas conversas corrigit. ¶ *Conversa cornua* ap. *Plin.* sunt extrorsus projecta, hoc est mucronibus ad contraria latera capitis inflexis 11, 37, 45. Cornua supina, convexa, conversa. ¶ *Conversa terra* est pastinata, et effossa. *Colum.* 11, 3, *med.* Caepina magis frequenter subactam postulat terram, quam altius conversam. ¶ Translate est mutatus. *Cic. Fl.* 29. Quod crimen esse voluisti, id totum vides in laudem esse conversum. *Id. Fam.* 16, 11. In quartanam conversa vis morbi. *Id. Dom.* 40. Poena omnis oculorum ad caecitatem mentis conversa. *Id. Att.* 8, 13. Vide quam conversa res est! *Id. Fl.* 38. Non putant satis conversam rempubl., nisi etc., *h. e.* perturbatam. *Virg. A.* 5, 466. Non vires alias, conversaque numina sentis? *h. e.* in contrarium mutata, adversa. *Id. ib.* 12, 623. In faciem soror conversa Metisci. *Id. ib.* 4, 780. Visa Medusa conversus in silicem. *Suet. Claud.* 13. Legiones in poenitentiam religione conversae. *Lucan.* 4, 267. Timor conversus in iram. [*Hor. A. P.* 166. Conversis studiis, aetas animusque virilis — inservit honori.] ¶ Item directus, intentus. *Suet. Cal.* 47. Conversus hinc ad curam triumphi. *Cic. Or.* 2, 60. Risus in judicem conversus. [*Adde *Suet. Caes.* 49. Eodem modo positum videtur ap. *Lucr.* 4, 1062. Nec retinere (decet), semel convorsum unius amore, Et servare sibi curam, certumque dolorem.] ¶ Item ex una in aliam linguam translatus. *Cic. Fin.* 1, 2. Quae non sunt conversa de Graecis. *Id. Opt. gen. Or.* 6. *extr.* Orationes e Graeco conversae. *Id. N. D.* 2, 41. Carmina Arati a te conversa ita me delectant etc. ¶ Est etiam part. a *converro, is*, et significat purgatum, mundatum. *Cato R. R.* 143. Villica villam conversam, nitidamque habeat. Al. leg. *converse, nitideque.* *Colum.* 1, 6. *ad f.* Periti rustici, quidquid ovilibus, stabulisque conversum progesserunt, superpositis virgeis cratibus tegunt.

CONVERSUS, us, m. idem ac conversio, ἐπιστροφή. *Macr. Sat.* 7, 9. Motus, qui gyros efficit, crebro conversu turbat.

CONVERTĪBĬLIS, e, adj. qui converti, aut mutari potest. *Appul. Dogm. Plat.* 3. Convertibiles propositiones. Al. leg. *conversibiles.* *Prud. Apoth.* 344. Non convertibilis, nec demutabilis unquam Est Deus. Adde *Tertull. Carn. Chr.* 3.

[CONVERTĪBĬLĬTAS, atis, f. idem ac conversio, vicissitudo. *Oros.* 1, 1. Convertibilitas naturae. *F.*]

CONVERTO, is, ti, ersum, a. 3. συστρέφω, ἐπιστρέφω, idem quod verto, circumduco, in aliam partem, vel in orbem verto. *Cic. Acad.* 4, 39. Terra circum axem se summa celeritate convertit. *Caes. B. C.* 1, 80. Pugnatur acriter adeo, ut paene terga convertant. *Id. B. G.* 7, 56. Convertere iter in provinciam. Et *ib.* 5, 43. Ad hunc se confestim a Pulfione omnis multitudo convertit. *Id. ib.* 6, 38. Convertere ora ad aliquem. *Cic. Cat.* 4, 1. ora atque oculos in aliquem. [*Suet. Caes.* 62. Retinensque singulos, et convertens in hostem. *Id. Ner.* 31. Piscinam quo quidquid totis Bajis calidarum aquarum esset converteretur. *Liv.* 1, 7. Reddita inclusarum ex spelunca boum vox Herculem convertit, i. e. commovit, ut rediret.] *Ter. Adelph.* 2, 4, 22. se domum. *Virg. A.* 9, 427. ferrum in aliquem. *Petr. Sat.* 102. calamistro crines. *Colum.* 3, 5. *ad f.* humum bipalio in duos pedes, *h. e.* subigere. ¶ Reperitur et sine accusativo, qui tamen facile subintelligitur. *Gell.* 1, 26. Convertit ad me, qui interrogaveram. *Sil.* 9, 645. convertit Varro, manuque Cornipedem inflectens, etc. [*Heins.* vult *converti*, sed frustra! docet enim non infrequentem hunc dicendi usum locus ex *Cic.* modo allatus, ubi v. *Ellendt.* Adde *Cort.* ad *Sall. Cat.* 6. *Jug.* 85. Cf. etiam *Lucr.* 4, 311. Inde retro rursum redit, et convortit eodem.] ¶ Translate. *Cic. Brut.* 38. Sed hoc vitium huic uni in bonum convertebat. ¶ Cum dativo. *Caes. B. C.* 1, 81. Castra castris convertunt. *Lucan.* 9, 689. Zephyro convertitur ales, Itque super Libyen. [*Lucr.* 5, 704. Luna potest —nitere Inque dies majus lumen convortere nobis. ¶ Idem

od protendere, movere. *Lucr.* 4, 901. Tantula od tantum corpus corpuscula possint Contorque-, et onus totum convortere nostrum.] ℙ Trans-e. *Brut. ad Cic. Fam.* 11, 13. *extr.* Eas co-is, quas diu simulatione reipubl. comparabant, bito ad patriae periculum converterunt. *Cic. Or.* 48. Tum omnem orationem traduxi et converti increpandam Caepionis fugam. *Id. Sull.* 5. *ad f.* nvertit se aliquando ad timorem, nunquam ad nitatem. *Id. Or.* 1, 2. Quocumque te animo et gitatione converteris. *Id. Or.* 40. Convertere iquid in hilaritatem et risum. *Id. N. D.* 1, 27. nimos imperitorum ad Deorum cultum a vitae avitate convertere, *h. e.* traducere. *Id. Fam.* 3, . Gratulabor tibi prius, (ita enim rerum ordo stulat) deinde ad me convertar. ℙ Aliquando gnificat retro vertere, redire. *Caes. B. C.* 1, 46. ucisque dejectis, reliquos se convertere cogunt. *l.* 13, 250. convertunt gressus, recipique precan- etc. Sic *Virg. A.* 5, 582. rursusque vocati nvertere vias, infestaque tela tulere. Et *ib.* 12, 2. cunctaeque volucres Convertunt clamore fu-m, *h. e.* redeunt cum clamore, inquit *Servius.* Item invertere. *Colum.* 12, 18. Convertere vasa labra. V. CONVERSUS. ℙ Item ex una in iam linguam vertere, interpretari. *Cic. Opt. gen.* r. 5. Converti enim ex Atticis duorum eloquen-simorum nobilissimas orationes: nec converti ut erpres, sed ut orator. *Id. Off.* 2, 24. E Graeco Latinum convertere. ℙ Item mutare, trans-rmare. *Cic. N. D.* 3, 12. Haec tum intereunt, m in aliam naturam convertuntur. [*Id. ib.* 3, , 92. Ut nihil sit, quod non ex ea quamvis su-o fingi convertique possit. V. *Heindf.* ad h. l.] . *Tusc.* 3, 26. *in f.* Hecubam in canem esse con-rsam. *Ter. Eun.* 3, 5, 40. Deum sese in hominem nvertisse. [**Lucr.* 1, 679. Mutant naturam res, convortunt corpora sese. *Id.* 2, 1005. *Hor. Epod.* 88. Venena, magnum fas nefasque non valent nvertere humanam vicem. V. *Bentl.* ad h. l. ℙ *nvertere aliquem* ap. *Suet. Dom.* 16. Festinan-n ad corporis curam Parthenius convertit: est ertere aliquem ab aliqua re et alii intendere; s: *auf andere Gedanken bringen.*] ℙ *Convertere ercitum* est i. q. lustrare exercitum. *Gell.* 5, 5. tendebat Annibali Antiochus in campo copias in-ntes, quas bellum pop. Romano facturus compa-verat, convertebatque exercitum insignibus argen-s et aureis florentem. ℙ Translate. *Caes. B.* 1, 76. Terror oblatus, nova religio, mentes litum convertit. *Cic. Or.* 5. Oratores vehemen-, varii, copiosi, ad permovendos et converten-s animos instructi et parati. *Id. Amic.* 21. Ca-ndum est, ne in graves inimicitias convertant se nicitiae. *Senec. Ben.* 2, 13. convertere beneficium injuriam. *Nep. Att.* 10. Conversa subito fortu-est. ℙ Ponitur et pro applicare, intendere. *c. Q. Fr.* 3, 5. *sub f.* Valde me ad otium pa-mque converto. *Id. Fin.* 5, 3. Ad philosophos nverte te: ex eorum enim scriptis etc. *Suet. Cal.* . Convertere animum ad rapinas. [**Adde Galb.* . In desidiam segnitiemque conversus est. *Id. h.* 5. Ad vim conversus est. Cf. *Oudend* ad. *ib.* 49.] ℙ *Convertere argumentum*, ap. *Gell.* 5. . est retorquere. [*Simili ratione dicitur apud *l.* 17, 447. Convertit proelia dextra, i. e. resti-it, reducendo fugientes contra hostes.] ℙ *Con-rtere se ad voluntatem nutumque alicujus* est ob-qui, praesto esse. *Cic. Fam.* 3, 10. *sub f.* ℙ *nvertere ad se*, et *in rem suam* est ad se trahe-, et ad propriam utilitatem. *Cic. Rosc. Am.* 39. *f.* Ex eo T. Roscius non paulum nescio quid rem suam convertit. Et *ib.* 38. Si mandatum glecturus, aut ad tuum commodum conversurus . *Id. Off.* 3, 19. *sub f.* Digitorum percussione reditates omnium ad se posse convertere. [**Ad* est *ed. Manut.* lectio, nullo codice probata. *ell. converrere.* Sed nescio an verum viderit *ier.*, qui ita locum exhibet: hereditates omnium sse convertere, i. e. immutare, efficere, ut is, qui n sit revera heres, omnium scriptus sit heres. c enim non tam avaritiam notari, quam fraudes sariorum etc. V. quae reliqua in hunc locum que rem suam laudat.] *Ulp. Dig.* 17, 1, 10. Pe-niam ad usus suos convertere. ℙ *Convertere ad* , et *in se* est etiam in admirationem sui trahere. *ep. Alcib.* 3. Quare fiebat, ut omnium oculos, otiescumque in publicum prodisset, ad se conver-ret. *Curt.* 3, 11. Omnium oculos animosque in met converterant captivae, mater, conjuxque Da-. *Vell.* 2, 31. Converterat Pompeji persona to-m in se terrarum orbem: et paene homine major bebatur. *Suet. Cal.* 35. Rex Ptolemaeus ingres-s spectacula, convertit hominum oculos fulgore rpureae abollae. [**Lucr.* 6, 644. Neque enim a de clade coorta Flammae tempestas — Finitu-eis ad se convortit gentibus ora. — Dicitur et-m simpliciter *convertere* pro in se, in admiratio-m sui convertere. *Suet. Tit.* 5. Quaqua iret, nvertit homines. *Liv.* 45, 20. Rhodiorum ma-me legati civitatem converterunt. *Id.* 29, 26. ipio dux converterat animos, i. e. ceperat. *Hor.* *p.* 2, 1, 196. Seu diversum confusa genus pan-thera camelo, Sive elephas albus volgi converterit ora.] ℙ *Convertere se in*, vel *ad aliquem* inter-dum dicuntur ii, qui spem in aliquo habent. *Cic. Somn. Scip.* 2. In te unum, atque in tuum nomen se tota convertet civitas: tu eris unus, in quo ni-tatur civitatis status. *Nep. Attic.* 8. Cum tota ci-vitas se ad eum convertisse videretur. ℙ [**Con-vertere se* absolute dicitur de ritu ominis, s. auspi-cii capiundi. *Suet. Vesp.* 7. Hic cum de firmitate imperii capturus auspicium, aedem Serapidis, sub-motis omnibus, solus intrasset, ac, propitiato multum Deo, tandem se convertisset. Cf. *Ernest.* et *Oudend.*] ℙ *Convertere* pro *converti*, mutari, ut *vertere*. *Sall. Cat.* 6. Ubi regium imperium in superbiam dominationemque convertit. Al. leg. *se convertit*, [nulla tamen mutandi necessitate; nam ap. *Front. ad Anton. Aug. ep.* 2, 2. (ed. iterum Romae *A. Maio*) Spes in rem convertit, *h. e.* con-versa est. *F.*] ℙ *Convertier* paragoge pro *con-verti* est ap. *Lucr.* 1, 795. et 4, 317. ℙ *Conver-tor* pro *converto* deponentis forma, ut et *Non.* 7, 102. adnotavit. *Pl. Amph.* 1, 1, 83. Sed fugam in se tamen nemo convortitur. *Convorto* pro *con-verto* antiquum est, et alibi quoque ap. *Pl.* legitur. ℙ [Part. *Convertens* ap. *Suet. Caes.* 62. Singulos contortis faucibus convertens in hostem. *F.*]

CONVESCOR, eris, dep. 3. simul cum alio ve-scor. *August. ep.* 18. *ante med.* seu *sect.* 11. **Vulg. Act. Apost.* 1, 4. *B. A.*

CONVESTĪO, is, a. 4. idem ac vestio. *Enn.* ap. *Macr. Sat.* 6, 2. Neque terram injicere, neque cruenta convestire mihi corpora licuit. ℙ Trans-late. *Cic. Q. Fr.* 3, 1, 2. Topiarium laudavi: ita omnia convestit hedera. *Vet. Poeta* apud *Cic. Tusc.* 1, 28. herbis prata convestirier. *Lucr.* 2, 147. Sol convestit omnia luce.

CONVESTĪTUS, a, um, part. a *convestio*, ve-stitus. Translate. *Cic. Dom.* 38. Domus conve-stita lucis, *h. e.* contecta, circumdata.

CONVĔTĔRĀNUS, i, m. socius miles veteranus. *Imp. Gordian. Cod.* 5, 65, 2. Placuit, veteranos conveterani filiorum tutelam administrare. *Inscr.* ap. *Grut.* 524, 7. Inter ceteros conveteranos suos. Adde *Imp. Const. Cod.* 12, 47, 1.

CONVEXĀTUS, a, um, part. a *convexo*, vexa-tus. *Veg. Vet.* 3, 65. Cursu nimio convexata ilia.

CONVEXĬO, onis, f. inclinatio, convexitas, κυρτότης. *Gell.* 14, 1. Nam quanta partium, cir-culorumque coeli ex devergentia et convexionibus mundi varietas sit etc. *Arnob.* 4, 129. Quidquid teres est, atque ex omni parte rotunditatis solidae convexione conclusum, nullum habet initium, nul-lum finem.

CONVEXĬTAS, atis, f. κυρτότης, curvatura, in-clinatio, convexio. *Plin.* 18, 25, 57. Convexitas circuli. Et *paulo supra.* mundi. Et *ib.* 29, 69. *n.* 2. terrae. ℙ Item concavitas. *Id.* 6, 32, 37. In-sula vocatur Convallis a convexitate. *Id.* 2, 64, 64. In coelo cava in se convexitas vergit, et car-dini suo, hoc est terrae, undique incumbit.

CONVEXO, as, idem ac vexo. *Atejus Capito* ap. *Gell.* 10, 6. Quae me male miseram nunc con-vexavit.

CONVEXUS, a, um, adj. κυρτὸς, περιφερὴς, ex omni parte declinatus, qualis est natura coeli ex omni parte ad terram versus declinati, ut *Festus* definit. Ita proprie dicitur exterior pars semicir-culi, seu arcus, aut fornicis: nam inferior *concava* appellatur. Etymologi a *veho* derivant, quod supra concavum quodammodo vehatur; at reapse *conve-xum* est, quod curvatur tam inferne, quam super-ne, et flectitur ad circuli modum; distinguitur a devexo, quod inclinatur in unam tantum partem; a concavo, quod capax est, et continere aliquid potest. *Plin.* 2, 2, 2. Mundus convexus, medius-que, quacumque cernatur. *Id.* 32, 4, 14. Lati-tudo testudinibus in dorso pectori similis, nec con-vexo curvata calyce. *Id.* 11, 37, 41. Convexa cornua, *h. e.* curvata in morem fornicis, mucroni-bus eorum invicem spectantibus. *Id.* 25, 10, 77. Folia convexa in terram. *Id.* 4, 8, 25. Leniter convexa juga, *h. e.* cacumine leni clivo descenden-tia. *Virg. Ecl.* 4, 50. Aspice convexo nutantem pondere mundum. ℙ Sumitur et pro concavo. *Plin.* 5, 5, 5. Convexa vallis. *Ov. Met.* 6, 697. Convexa foramina terrae. *Virg. A.* 4, 451. taedet coeli convexa tueri, ubi *convexa* substantive poni-tur. Sic *A.* 6, 240. *de Averno.* talis sese halitus atris Faucibus effundens, supera ad convexa fere-bat. (*convexa* absolute pro coelo posuit *Claudian. cons. Prob. et Olybr.* 242. et 2. *in Rufin.* 454.) *Ju-stin.* 2, 10. Convexa vallium aequare. Et in sing. num. *Virg. A.* 1, 314. Classem in convexo ne-morum sub rupe cavata Occulit. ℙ Item genera-tim pro curvo, inclinato. *Plin.* 12, 23, 49. Dis-cessimus a terris oceanum spectantibus ad conve-xas in nostra maria, *h. e.* quae in nostra maria curvo flexu spectant. *Ov. Met.* 13, 911. Vertex convexus ad aequora. ℙ *Convexum iter* ap. *Ov. Met.* 14, 154. est acclive, arduum, quale est, quo ad convexa montium juga conscenditur. ℙ *Sidera convexa* dicuntur ab *eod. Pont* 4, 9, 129. quia in coeli convexo infixa sunt. ℙ Convexum vulgus gradibus Circi *Claudiano VI. cons. Honor.* 614. est sedens in curvis Circi gradibus. Al. leg. *connexum*, vel *connixum*. ℙ Translate. *Gell.* 17, 20. Ἐνθύμημα crebrum, et coruscum, et convexum, brevi-busque, et rotundis numeris, cum quadam aequa-bili circumactione devinctum, *h. e.* undique incum-bens, et urgens rem propositam. Al. leg. *conne-xum.* ℙ Videtur etiam esse pro *convectus* in illo *Virg. A.* 7, 543. Alecto coeli convexa per auras *Serv.* tamen aliter explicat: aliter etiam *Probus, Asper. Donat.* ap. *eund. ib.* V. [*Heynius* conjicit legendum *coelique evecta per auras. F.*] ℙ [*Confunduntur *convexus* et *connexus*. V. *Heindf.* ad *Cic. N. D.* 2, 44, 112.]

*CONVEXUS, us, m. convexio. Περιφέρεια *Vet. Gloss. B. A.*

CONVĪBRO, as, a. 1. idem quod vibro, concu-tio. *Vet. Poeta* ap. *Fest.* in *Petulantes*. Exsilivit, quasi petulcus quidam, pedibus convibravit, *h. e.* se vibravit, se proripuit. *Appul. Flor. n.* 12. de psittaco. Dum facile os, uti conformetur; dum tenera lingua, uti convibretur. *Ammian.* 17, 7. de terrae motu. Venti eruptiones nullas reperien-tes, eas partes soli convibrant, quas subrepserint.

CONVĪCĀNUS, i, m. qui est ejusdem vici, idem ac vicanus. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 436. Heredes amico et convicano benemerenti fecerunt. Alia ap. *Spon.* in *Hist. de Genev. T.* 2. p. 376. Of-ficio inter convicanos suos functus. *Impp. Honor.* et *Theodos. Cod. Theod.* 11, 24, 6. Exceptis con-vicanis.

[CONVĪCĀRĬUS, ii, m. qui simul cum alio ser-vus vicarius est, vel qui cum alio vicem gerit ali-cujus. *Inscr.* ap. *Mur.* 712, 7. Pontius hic pariter sua convicarius ossa Hic cum Laevino jussit hu-manda suo. Secunda syllaba nimis licenter produ-citur. Alii putant esse a *con* et *vicus*, et idem si-gnificare, ac *convicanus*, quod minime admitten-dum: dicendum potius, sculptum fuisse *convica-neus*, nam reperitur etiam *vicaneus*. V. VICA-NUS. *F.*]

CONVĪCĬĀTOR, oris, m. λοίδορος, qui convicium dicit, vel facit. *Cic. Mur.* 6. Maledictum est, si vere objicitur, vehementis accusatoris; sin falso, maledici conviciatoris. Adde *Senec. Ira* 3, 24.

CONVĪCĬŎLUM, i, n. diminut. a *convicium*. *Lampr. Alex. Sev.* 28. Antiochenses lacessiverant eum conviciolis.

CONVĪCĬOR, aris, atus sum, dep. 1. λοιδορέω, convicium facio, contumeliis peto. *Varr. R. R.* 2, 5. Cum alius eum salutasset, alius conviciatus esset, qui tam sero venisset ad constitutum. *Quint.* 3, 8. *sub f.* Contra sentientibus inhumane convi-ciantur. *Suet. Tib.* 53. Convicianti oculum verbe-ribus excussit. ℙ Scribitur et *convitior*. V. v. seq.

CONVĪCĬUM, ii, n. (a *voce*, quasi *convocium*) proprie est inordinatus clamor, voces multorum inter se collisae, καταβόησις. [*Cf. *Ruhnk.* ad *Te-rent. Adelph.* 2, 1, 26.] *Phaedr.* 1, 6. Clamorem ranae sustulere ad sidera. Convicio permotus quae-rit Juppiter, etc. *Id.* 3, 16. Convicium acerbum facere. *Cic. Verr.* 2, 5, 11. Erant autem con-vivia non illo silentio etc., sed cum maximo cla-more atque convicio. *Id. Arch.* 6. Quia suppedi-tat nobis, ubi et animus ex hoc forensi strepitu reficiatur, et aures convicio defessae conquiescant. *Id. Q. Fr.* 2, 11. Epistolam hanc convicio efflagi-tarunt codicilli tui, *h. e.* urgenti, et quasi clamosa petitione. Qua phrasi usus est etiam *Quint.* in *ep. ad Tryphon.* [*Cf. *Spald.* ad h. l.] ℙ De voci-bus multorum aliquid improbantium. *Cic. Acad.* 4, 40. Urgebor jam omnium vestrum convicio. *Id. Pis.* 26. Os tuum ferreum senatus convicio verbe-rari noluisti. ℙ Et quia probra et contumeliae clamore saepe et contentione adhibita ingeri solent, hinc frequentissime *convicium* pro contumelia acci-pitur, sive a pluribus, sive ab uno fiat, λοιδορία. *Cic. Coel.* 3. Maledictum nihil habet propositi prae-ter contumeliam, quae si petulantius jactatur, con-vicium; si facetius, urbanitas nominatur. *Id. Att.* 2, 18. Consectare aliquem clamoribus, conviciis, et sibilis. *Pl. Merc.* 2, 1, 11. (et *Ov. Pont.* 2, 6, 7.) Male precari alicui, et convicium facere. *Ov. rem. Am.* 507. Dicere convicia posti. *Id. Met.* 5, 664. jacere alicui. Et *ib.* 13, 306. fundere in ali-quem. *Hor. Sat.* 1, 5, 11. Dum pueri nautis, pue-ris convicia nautae Ingerere. *Plin.* 33, 1, 3. et *Suet. Aug.* 13. Foedissimo convicio proscindere ali-quem. *Gell.* 9, 2. Convicio aliquem incessere. *Tac. H.* 3, 10. A conviciis et probris ad tela et manus transire. ℙ Aliquando significat unius vocifera-tionem conjunctam cum acri reprehensione, et im-probatione, sine contumelia tamen. *Cic. Fam.* 12, 25. Justissimum honestissimumque convicium meum. [**Id. ib.* 16, 26. Verberari te cogitationis tacito duntaxat convicio.] *Id. Cluent.* 27. Quintius tri-bunus plebis convicium C. Junio judici quaestionis maximum fecit, ut ne sine Staleno in consilium iretur. [**Id. N. D.* 2, 7, 20. Sic orationis flumi-ne reprehensoris convicia diluuntur. Ita nunc pro vulg. *vitia* conj. Davis. legitur. V. *Heindf.*] *Plin. ep.* 6, 12. Etiam atque etiam rogo, ut mihi sem-per eadem simplicitate, quoties cessare videbor,

convicium facias. Quod et ego intelligam a summo amore proficisci, etc. *Tac. Agr.* 22. Acerbior in conviciis narrabatur. ℙ [**Convicium aurium* ap. *Cic. Or.* 48. Aliquando, idque sero, convicio aurium cum extorta mihi veritas esset, usum loquendi populo concessi, scientiam mihi conservavi: eleganter dicitur, cum aures aliquid, tanquam minus suave, repudiant, nec ferre possunt, et nobis tanquam injucunditatem exprobrant. *Ernest.* in *cl. Cic.* s. h. v.] ℙ Item jocosum dictum. *Mart.* 7, 8. de triumpho Domitiani. Festa coronatus ludet convicia miles, Inter laurigeros cum comes ibit equos. ℙ Eleganter a *Pl. Merc. prol.* 59. dicitur *convicium* filius nequam, qui dedecus ac probrum familiae est. ℙ Proverbium est ap. *Capitol. Ver.* 5. *Septem convivium, novem vero convicium*: quod ubi plures mensae uni accumbunt, et vino calent, confusae et inconditae voces non audiri non possunt, neque ullus institui sermo, quo graves honestique viri oblectari solent. [*Auson. Ephem. de loco v.* 5. Sex enim convivium Cum rege justum: si super, convicium est. *F.*] ℙ Sunt qui scribunt *convitium*, derivantque aut a *vito*, aut a *vitium*: sed neque scriptura, neque etymon probabile est. Vero est enim similius esse a *voce*, ut dictum est, non a *vicis*: utrumque tamen approbat *Festus*, sed primum confirmant *Ulpian.* et *Labeo Dig.* 47, 10, 15. Nam quae scribit *Non.* 1, 323. corrupta esse videntur. ℙ Non desunt tamen qui et *convitium* ingerant, sed alia significatione. Nam sicut cum una aedium pars corrupta erat, *vitium facere* dicebatur; ita si plures ruinam minarentur, *convitium* dictum est. Hoc perperam adstruere conatus est *Scalig.* in *not.* ad *Sever. Aetn.* 302. ex *Inscr.* ap. *Grut.* 107, 1., quam vide in COMPITUM.

CONVICTĬO, onis, f. actus convivendi, convictus, consuetudo, διατριβή, συμβίωσις. *Cic. filius ad Tiron. Fam.* 16, 21. Cujus cum frugi severaque est vita, tum etiam jucundissima convictio. Est qui legit *conjunctio*, sed perperam. ℙ Est etiam a *convinco*, et significat actum convincendi, demonstrationem certam. *August. Trinit.* 13, 1. Dictumque sit, eam esse convictionem rerum, quae non videntur.

CONVICTOR, oris, m. συμβιώτης, quotidianus conviva, et qui nobiscum vivit familiariter. *Cic. filius Fam.* 16, 21. Utor familiaribus et quotidianis convictoribus, quos, etc. *Hor. Sat.* 1, 4, 96. Me Capitolinus convictore usus, amicoque A puero est. *Id. ib.* 1, 6, 47. Convictorem esse alicui. *Senec. ep.* 7. *a med.* Convictor delicatus paulatim enervat et emollit. Adde *Ov. Pont.* 4, 3, 15. [**Suet. Tib.* 56. Nihilo lenior in convictores Graeculos, quibus vel maxime acquiescebat: Convictores Graeculi sunt Graeci philosophi vel alius generis viri docti, quos alere nobiles Romani secumque ducere solebant in itineribus et in provinciis.]

CONVICTRIX, icis, f. quae convivit, σύμβιος. Pro conjuge legi videtur in quadam *Inscr.* ap. *Grut.* 795, 8. quae tamen neque optimae est notae, et *convic. viva P.* tantummodo exhibet.

CONVICTUS, a, um, part. a *convinco*, ἠλωκώς, ἁλούς, dicitur de eo, qui ita victus est rationibus et argumentis, ut nihil habeat, quod reponat amplius. *Cic. Quint.* 15. Turpi judicio convictus. *Id. Sull.* 15. *extr.* summae negligentiae. *Id. Flacc.* 39. multis criminibus testimoniisque. *Id. Cat.* 2, 6. conscientia. *Id. Acad.* 4, 11. Convictus, ac vi veritatis coactus. *Id. Flacc.* 17. Reprehensus, convictus, fractusque discessit. [**Id. Leg.* 1, 13. Fracta et convicta Secta.] *Pl. Truc.* 2, 6, 5. Qui convicti et condemnati falsis de pugnis sient, *h. e.* quod falsas pugnas jactaverint. *Suet. Tit.* 9. Convicti in affectatione imperii. *Plin.* 18, 3, 3. Convictus in homicidio. [**Cf.* de hac hujus v. constructione *Brem.* ad *Suet. Claud.* 14.] *Curt.* 9, 8. multa avare ac superbe fecisse. [**Liv.* 26, 12. Ignorare se mulierem simulabat: paullatim dein convictus veris etc.] ℙ Translate. *Cic. ad Quirit.* 1. Ejus devotionis me esse convictum judicio Deorum, testimonio senatus maxime laetor, *h. e.* manifesto voti reum esse. *Ov. Met.* 13, 58. Convictus furor, *h. e.* manifesto deprehensus. *Caes. B. G.* 1, 40. Avaritia convicta.

CONVICTUS, us, m. συμβίωσις, actus convivendi, consuetudo, contubernium: a *convivo*. *Cic. Off.* 3, 5. Tollit convictum humanum et societatem. [**Cf. Beier.* ad h. l.] *Lucej.* ad *Cic. Fam.* 5, 14. Ad convictum nostrum redeas et consuetudinem. *Colum.* 1, 8. Convictum habere cum aliquo. *Ov. Trist.* 1, 8, 29. Convictu vinctum esse alicui. *Id. Pont.* 2, 10, 8. Exciderit tantumne tibi cura mei. Quam tu vel longis debes convictibus aevi. *Senec. Consol. ad Helv.* 15. Loca gratulationum et convictuum. ℙ Specialiter ponitur pro convivio. *Vellej.* 2, 33. Profusa luxuria in convictibus. *Tac. A.* 14, 4. Tracto in longum convictu. *Id. ib.* 13, 14. Convictus sobrii, aut temulenti. *Plin.* 14, 14, 16. Ut singulae potiones in convictu darentur. Adde *Cels.* 1, 1., ubi tamen *Targa* reposuit *convivium*. [**V. Spalding.* ad *Quint.* 6, 3, 27.]

CONVINCO, is, ici, ictum, a. ἀλίσκω, διελέγχω, evinco, coarguo, manifesto ostendo aliquem reum: ita vinco rationibus et argumentis, ut manifesta res fiat, et nullus responsioni sit locus. *Cic. Sull.* 25. *extr.* Eum mores ipsius ac vita convincunt. *Id. Verr.* 2, 4, 47. Omnibus in rebus coarguitur a me, convincitur a testibus, urgetur confessione sua. *Id. Or.* 1, 10. Nihil te de hominum moribus, nihil de ratione vitae didicisse, nihil scire, convincerent. *Id. Parad.* 5. *extr.* Cum eum ne liberum quidem esse, ratio, et veritas ipsa convincat. [**Liv.* 45, 10.] *Id. Phil.* 2, 4. Si negem, quo me teste convinces? *et mox.* Teque in isto ipso convinco non inhumanitatis solum, sed etiam amentiae. *Id. Verr.* 2, 1, 9. *sub f.* Manifestis criminibus convinci. *Id. Inv.* 2, 10. in pari peccato. *Pl. Amph.* 2, 2, 147. Convincere aliquem palam. *Arnob.* 3. p. 104. aliquem erroris. ℙ *Convincere aliquid* est evincere, manifesto demonstrare, et de prave factis fere dicitur. *Cic. Quint.* 25. Volo inauditum facinus ipsius, qui id commisit, voce convinci. *Id. N. D.* 1, 32. *extr.* Convincere falsa. (Adde *Lucr.* 3, 526.) *Id. Tusc.* 1, 6. poetarum et pictorum portenta. *Id. N. D.* 2, 1. errores Epicuri. *Id. Part.* 33. *extr.* peccata argumentis. *Id. Univ.* 3. Oratio, quae neque redargui, neque convinci potest, *h. e.* falsa demonstrari.

CONVINCTĬO, onis, f. σύνδεσμος, ita placet *Quintiliano* appellare eas, quas grammatici conjunctiones appellant, 1, 4. Veteres, inquit, verba modo, et nomina, et convinctiones tradiderunt, videlicet quod in verbis vim sermonis, in nominibus materiam, in convinctionibus complexum eorum esse judicaverunt: quas conjunctiones a plerisque dici scio: sed haec videtur ex συνδέσμῳ, magis propria translatio.

CONVĬOLO, as, avi, atum, a. 1. idem ac violo. *Prud. Psych.* 398. Poenituit Jonathan jejunia sobria dulci Conviolasse favo. Adde περὶ στεφ. 6, 56. et *Tertull. Apolog.* 39.

[**CONVĬRESCO, is, n. 3. simul viresco. *Jul. Valer. res gest. Alex. M.* (ed. *A. Maio*) 3, 58. Sed eorum litus, et margines insertis arboribus convirescunt, quae celsae sint et odorae. Laudatur et *Aug.* ap. *Gesn. F.* et *B. A.*]

*CONVISCERATIO, onis, f. *Sarisb.* 8, 2. Conviscerationes exercere quotidianas. *B. A.*

CONVISCĔRO, as, a. 1. quasi viscera commisceo, in societatem adduco. *Tertull. Car. Chr.* 20. Conviscerari, et concarnari.

CONVĪSO, is, a. 3. idem quod viso, vel video. *Cic. Arat.* 352. Et loca convisit cauda tenus infera Piscis. *Lucr.* 1, 145. Convisere penitus res occultas; et 2, 357. Omnia convisens oculis loca. *Accius* ap. *Non.* 4, 452. Omnes saucios convisit, ut curentur diligentius.

CONVITĬUM. V. CONVICIUM.

CONVĪVA, ae, m. et f. σύνδειπνος, σύνθοινος, qui convivit, et specialiter qui eidem cum aliis mensae accumbit. *Pompon.* ap. *Charis.* 1, 37. Postquam conveni omnes convivas meas. *Cic. Tusc.* 1, 2. Solitos esse in epulis canere convivas ad tibicinem de clarorum hominum virtutibus. *Hor. Sat.* 1, 5, 75. Avidi convivae. *Id. ib.* 1, 1, 119. Conviva satur. Et *ib.* 2, 8, 76. comis. *Cic. Att.* 16, 3. Convivae hilari, et bene accepti. *Hor. Od.* 1, 28, 7. Pelopis genitor, conviva Deorum. ℙ [**Dicitur* etiam pro conjuge in *Inscr.* ap. *Grut.* 762, 2. *Orell.* 2662. D. M. — AUR. SECUN — DINUS ET AUR. — VALENTINA. CON — VIVI. FEC. SIBI — ET AUR. SECUNDI — ANUS. FIL. etc. Cf. *Canneg. N. R.* p. 90: quem laudat ad h. l. *Orell.* Nescio an recte huc referri possit loc. *Propert.* 3, 7, 45. Viveret ante suos dulcis conviva penates, Pauper, at in terra, nil ubi flere potest. Quanquam *Orell.* l. l. suspicatur: CON — VIVI esse *Conjuges vivi*.]

CONVĪVĀLIS, e, adj. συμποσιακός, ad convivium pertinens. *Liv.* 39, 6. Et convivalia ludionum oblectamenta addita epulis. *Tac. A.* 6, 5. Fabulae convivales.

CONVĪVĀTOR, oris, m. ἑστιάτωρ, qui parat, praebetque convivium. *Liv.* 35, 49. Coena hominis et boni, et sciti convivatoris. *Hor. Sat.* 2, 8, 73. Sed convivatoris, uti ducis, ingenium, res, Adversae nudare solent, celare secundae. Adde *Senec. Ira* 3, 37.

CONVĪVĀTUS, a, um, part. V. CONVIVOR *in f.*

CONVĪVĬĀLIS, e, adj. idem quod convivalis, ut *convivialis laetitia* ap. *Macr. Sat.* 2, 1., ubi al. leg. *convivalis*.

CONVĪVĬUM, ii, n. ἑστίασις, συμπόσιον, σύνδειπνον, coena inter multos celebrata: a *con*, et *vivo*. *Capitolin. Ver.* 5. Est notissimum dictum de numero convivarum: Septem convivium: novem vero convicium. *Cic. Senect.* 13. Bene majores nostri accubationem epularem amicorum, quia vitae conjunctionem haberet, convivium nominarunt: melius quam Graeci, qui hoc idem tum compotationem, tum concoenationem vocant. *Id. Quint.* 30. Ornare magnifice splendideque convivium. *Id. Pis.* 27. inire. *Q. Cic. Petit. cons.* 11. concelebrare. *Cic. Verr.* 2, 4, 20. ornare, et apparare. *Nep. praef.* Adhibere aliquem in convivium. *Justin.* 2, 10. Habere convivia jucunda inter se. *Curt.* 6, 9. Interesse convivio. *Virg. G.* 1, 301. Mutua inter se curare convivia. *Cic. Quint.* 18. Versari in conviviis. *Ov. Met.* 7, 432. Agitare convivia. *Catull.* 47, 5. Convivia lauta sumptuose facere. *Plin.* 7, 53, 53. Habere convivium. *Cels.* 1, 1. In convivio esse. *Cic. Verr.* 2, 4, 27. Omnibus rebus instructum et paratum convivium. *Id. Mur.* 6. moderatum atque honestum. *Id. Off.* 3, 14. opipare apparatum. *Tac. H.* 3, 76. Inter convivia de bello loqui. [**Adde Propert.* 4, 6, 71. Subire candida convivia, i. e. felicia, jucunda. *Id.* 3, 10, 25. Dulciaque ingratos adimant convivia somnos, Ubi vide *Interprr. Ov. Fast.* 6, 675. Quid cessas convivia solvere. *Tibull.* 1, 9, 61. Illam saepe ferunt convivia ducere Baccho. *Id.* 4, 1, 145. Impia convivia, scil. Padaeorum qui mactare solebant aegrotantes vel senio confectos. ℙ *Convivia* dicebantur etiam festi dies, quae certis temporibus additis coenis epulisque in honorem Dei alicujus celebrabantur. Ita Palilia *Propert.* 4, 4, 75. dicit: Annua pastorum convivia.] ℙ Per synecdochen ponitur pro ipsis convivis. *Stat. Silv.* 3, 1, 77. quo nec convivia migrent. *Plin.* 22, 23, 47. Fungi suilli familias interemere, et tota convivia. *Id.* 35, 15, 50. Conviviis pallorem offundere. Et 28, 2, 5. Repente convivium conticescere. *Senec. Tranquill.* 1. Quid per lucentes ad imum aquas, et circumfluentes ipsa convivia loquar? ℙ [*Convivium* est etiam collegium seu schola hominum, qui vitae conjunctionem habent. *Inscr.* ap. *Don. cl.* 9. *n.* 22. Qui vero post mortem nostram eandem arculam aperire voluerit, inferet convibio (lege *convivio*) veteranorum sive Martensium ✱ C. *Jo. De Vita* in AA. BB. p. 168. et seqq. alios lapides affert, in quibus memoratur collegium, sodalicium, studium Martensium, ex quibus apparet, scholam militarem fuisse, seu convictum militarem. *F.*] ℙ *Convivio digna* dicuntur, quae liberius ac licentius in conviviis dici solent. [**Lepide Gr.* omnino, *quidquid in buccam venerit*, exprimunt ὅτι κεν ἐπ' ἀκαιρίμαν γλῶσσαν ἔπος ἔλθῃ.] *Cic. Off.* 1, 40. In re severa, convivio digna aut delicatum aliquem inferre sermonem. Al. leg. *convivii dicta*. [**Et recte quidem!* Nam glossatorum est *vulg.*, qui *convivii dicta* interpretantur *convivio digna*, ut ipse *Cic.* loquitur *Or.* 2, 62. ℙ Saepius *Convivium* glossa est v. convictus. V. *Spald.* ad *Quint.* 6, 3, 27. et quem laudat *Voss.* ad *Vell.* 2, 33.]

CONVĪVO, as, n. 1. idem quod convivor, aris. *Enn.* ap. *Non.* 7, 55. Magno hercle suo malo convivat: sine modo. *Pomp. ib.* Si calendis convivent, idibus coenant foris. Adde *Petr. fr. Tragur. Burm.* 57.

CONVĪVO, is, ixi, ictum, n. 3. συμβιόω, simul cum aliis vivo. *Quint.* 5, 9. *ad f.* Convivere cum adolescentibus. [**Pertinet* h. l. ad §. 2.] *Senec. ep.* 104. Haerebit tibi avaritia, quamdiu avaro convixeris. *Lampr. Commod.* 2. Gladiatoribus convixit. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 257. *n.* 80. T. Crystidius Priscus cojugi suae . . . quae convixit mecum annis plus minus viginti. *Coel. Aurel. Acut.* 3, 15. Democritus, qui Hippocrati convixit, *h. e.* fuit ejus aequalis. ℙ Item convivari, unde *convivium*. *Quint.* 7, 3. *sub f.* Juvenes, qui convivere solebant, constituerunt, ut in litore coenarent. *Id.* 1, 6. *sub f.* At lavamus, et tondemus, et convivimus ex consuetudine. *In Suppos. Amph. scena. quae incipit*, Di vostram fidem, *v.* 45. Misisti ad navem Sosiam, ut hodie tecum conviverem.

CONVĪVOR, aris, dep. 1. συμποσιάζω, convivium facio, celebro: et dicitur tum de eo, qui praebet, tum qui adest. *Cic. Verr.* 2, 3, 44. Quotidie solitum esse non modo in publico, sed etiam de publico convivari. *Ter. Heaut.* 1, 2, 33. Nolunt crebro convivarier, *paragoge. Suet. Dom.* 21. Convivari frequenter ac large. *Id. Caes.* 48. Convivatus assidue duobus tricliniis. *Id. Claud.* 32. Convivatus et super emissarium Fucini lacus, ac paene submersus.

[CONŬLA, ae, f. herba eadem ac polion. *Appul. Herb.* 57. *F.*]

CONVŎCĀTĬO, onis, f. actus convocandi, σύγκλησία. *Cic. in Senat.* 15. *extr.* Nulla ad rempubl. defendendam populi R. convocatio exstitit.

CONVŎCĀTUS, a, um, part. a *convoco*, simul vocatus, σύγκλητος. *Cic. Brut.* 51. Convocatis auditoribus legere aliquid. *Hirt. B. Afr.* 88. Quos omnes convocatos hortatur, ut etc.

CONVŎCO, as, avi, atum, a. 1. συγκαλέω, simul voco, multos simul arcesso, ad concionem voco, cogo, congrego. *Cic. Caecin.* 1. Audax in convocandis hominibus, et armandis. *Id. Off.* 3, 14. Piscatores ad se convocavit. *Id. Leg.* 1, 20. Convocavit philosophos in unum locum. *Id. Agr.* 3, 4. Quoniam me in vestram concionem convocaverunt. *Id. Phil.* 5, 1. Convocare in senatum. *Liv.* 7, 36. ad concionem. *Caes. B. G.* 5, 57. equites undique. *Lucan.* 1, 296. armatos extemplo ad signa maniplos. *Cic. Fam.* 10, 12. senatum. *Id. Tusc.* 1, 25. Dissipatos homines congregare, et ad societatem vitae convocare. Et *ib.* 5, 5. Phi-

sophia dissipatos homines in societatem vitae convocavit. *Suet. Claud.* 18. Convocare plebem auxi-). ℙ [*Pertinet etiam ad incantationes. *Tibull.* 2, 50. Cum libet, aestivo convocat orbe nives. *Interpr. Ov.* h. l. ante oculos habuisse vider. *Am.* 8, 9. (de venefica) Cum voluit, toto omerantur nubila coelo etc.] ℙ Translate. *Pl. il.* 2, 2, 42. Paulisper tace, dum ego mihi conlia in animum convoco, et dum consulo quid gam. ℙ [Part. *Convocans* ap. *Plin.* 10, 55, 76. allina sollicite convocans incertos incubitus. *Concaturus* ap. *Suet. Caes.* 29. Veteranos convocarus. *F.*]

CONVŎLO, as, avi, atum, n. 1. συμπέτομαι, siul volo: et translate concurro, celeriter convenio. *er. Hecyr. prol.* 2, 31. Rumor venit, datum iri adiatores: populus convolat, tumultuantur, clant, pugnant de loco. *Cic. Dom.* 22. Qui cuna ex Italia ad me revocandum convolaverunt. *Id. xt.* 51. Furiae concitatae tanquam ad funus reiibl. convolant. [*Liv.* 2, 28. Tum vero ad sels consulum propere convolavere minimus quisque trum.] ℙ Translate. *Paul. Dig.* 30, 33. Conlare ad secundum legatum. *Imp. Anastas. Cod.* 17, 9. Post annum ad secundas nuptias convore, *h. e.* transire.

CONVOLVO, is, olvi, olutum, a. 3. συμπλέκω, γκάμπτω, συνελίσσω, circumvolvo, conglomero, inlvo. *Cic. Div.* 1, 23. Cum ei dormienti sol ad des visus esset, ter eum frustra appetivisse mabus, cum se convolvens sol elaberetur, et abiret. *irg. A.* 2, 474. de colubro: Lubrica convolvit blato pectore terga. *Senec. ep.* 94. *ad f.* Turbis rapta convolvunt, sed ipsi ante volvuntur. *in.* 16, 39, 76. Publicum omnium arborum vim vocant spiras, ubi convolvere se venae atque di. *Id.* 18, 30, 72. Culmus maturius desectus, uria respersus, dehinc siccatus in manipulos conlvitur. *Id.* 8, 37, 56. Erinacei convolvuntur in rmam pilae, ne quid comprehendi possit, praer aculeos. *Id.* 15, 17, 18. *n.* 2. Mala foliis filnis singula convolvi, cistisque condi. *Lucan.* 623. Cum mare convolvit gentes, *h. e.* inunndo involvit, et operit. ℙ Pro corradere, colgere. *Lucr.* de ventis nube inclusis, 6, 199. uaerentesque viam circum versantur, et ignis Seina convolvunt e nubibus, atque ita cogunt Mul, rotantque cavis etc. ℙ Translate. *Senec. ep.*). Solet magno cursu verba convolvere, quae n effundit una, sed premit et urget, *h. e.* prondere, et conglomerare. *Flor.* 2, 11. Gallograeam quoque Syriaci belli ruina convolvit, *h. e.* mplexa est. ℙ In illo *Senec. Contr.* 5, *prooem. ed.* Memini, aliquando cum recitaret historiam, agnam partem convolvisse, et dixisse: haec quae anseo, post mortem meam legentur: *convolvisse* t clausisse, et praeteriisse, quia veteres complibant libros suos in volumina, quae, ut legerent, olvebant; ut clauderent, convolvebant.

CONVOLŪTĀTUS, a, um, part. a *convoluto*, em quod volutatus. *Senec. Q. N.* 7, 9. Cum vas et incertus spiritus convolutatus est, novissie uni vis omnium cedit.

CONVŎLŪTO, as, a. 1. simul voluto. *Senec.* . 114. *ad f.* Convolutari cum aliqua.

CONVOLŪTUS, a, um, part. a *convolvo*, εἰλη-ς, circum volutus. *Plin.* 10, 72, 92. Dracones semet convoluti. *Id.* 2, 8, 6. Convolutus aer navo globo torpet. *Id.* 16, 33, 60. Cupressus mina meta in fastigium convoluta: mas spargit tra se ramos. *Id.* 21, 32, 106. Herba convotis foliis. *Id.* 33, 6, 35. Convolutus in flamma. . 11, 37, 45. Cornua arietum generi convoluta anfractum.

CONVOLVŬLUS, vel Convolvolus, i, m. ἴψ, ός, ἴουλος, vermiculus minor eruca, qui erodit bescentes uvas: a *convolvendo*, quia se pampini lio implicat, et involvit. *Plin.* 17, 28, 47. Ne nvolvulus fiat in vinea. *Cato R. R.* 95. Vitem c ungito; convolvulus non nascetur. V. INVOLULUS. ℙ Item herba nascens per frutecta, flom ferens non dissimilem lilii, nullo odore, nec ocis intus, candorem tantum lilii referentem, ac luti naturae rudimentum lilia facere condiscens. *Plin.* 21, 5, 11. [Itali quoque *convolvolo* vont. *F.*]

CONVŎMO, is, ui, a. 3. κατεμέω, vomendo conurco. *Cic. Phil.* 2, 30. An tu Narbone mensas nvomeres, Dolabella pro te in Hispania dimiret. *Juven.* 6, 101. Illa maritum convomit.

CONVORO, as, a. 1. idem quod voro. *Tertull. lv. Marc.* 1, 1. Parentum cadavera convivio conrant.

CONVŌTI, iisdem votis obligati. *Festus.*

[CONVŎVEO, es, ovi, otum, a. 2. συνεύχομαι, mul voveo. *Vetus SC. de Bacchanal.* ap. *Murat.* 77. Neve posthac inter se conjuravisse, neque nvovisse, neque conspondisse, neque compromisse vellet. *F.*]

CŌNUS, i, m. κῶνος, figura, in qua plures lieae ex peripheria in unum punctum assurgunt, ualis cernitur in nucibus pineis, in summis hais, in apice galeae etc., a voce Graeca allata. *Varr. L. L.* 4, 24. minus recte derivat a *cogo*, restringo, quia restringitur in cacumen. *Cic. N. D.* 2, 10. Mihi vel cylindri, vel quadrati, vel coni forma videtur esse formosior. ℙ Hinc dicitur de rebus, quae hujusmodi figuram habent. *Colum.* 6, 7. Remedio sunt cypressini quindecim coni, totidem gallae. ℙ Item de apice, qui in summitate galeae prominet, super quem cristae ponuntur, quos *Plin.* 10, 1, 1. conos bellicos vocat. *Virg. A.* 3, 468. Et conum insignis galeae, cristasque comantes.

CONVULNĔRĀTUS, a, um, part. a *convulnero*, idem quod vulneratus, τρωτός. *Plin.* 8, 36, 54. Os ab apibus convulneratum. ℙ Translate perforatus. *Front. Aquaed.* 115. Fistulae passim convulneratae.

CONVULNĔRO, as, avi, atum, idem ac vulnero, τραυματίζω. *Senec. Tranquill.* 11. Eo magis convulneraberis, et confodieris, quia nescis praebere jugulum. *Plin. Pan.* 35. Frontem punctis convulnerandam praebere. *Colum.* 4, 24. Gemmam vitis falce convulnerare. *Hirt. B. Afr.* 7. Multos jaculis convulneraverunt. Adde *Curt.* 5, 13. et *Just.* 2, 6. ℙ Translate. *Front. Aquaed.* 27. Ne in viis saepius convulneretur una fistula, *h. e.* perforetur. *Senec. Const. Sap.* 17. Maledicta mores et vitam convulnerantia.

CONVULSĬO, onis f. σπασμός, actus convellendi. Specialiter dicitur a medicis contractio seu retractio musculorum in membris ex morbo: quam *Cels.* 7, 26. *n.* 2. distentionem nervorum vocat. *Scrib. Comp.* 165. Theriace prodest ad convulsiones interiorum partium. *Plin.* 20, 15, 60. Ligusticum utile est convulsionibus.

CONVULSUS, *et antiquo more* Convolsus, a, um, part. a *convello*, vi avulsus, loco motus, σνσπασθείς. *Cic. Pis.* 22. Ipsa Roma prope convulsa sedibus suis ad complectendum conservatorem suum procedere visa est. *Virg. A.* 3, 414. Haec loca vi quondam, et vasta convulsa ruina Dissiluisse ferunt. Et *ib.* 2, 507. Limina tectorum convulsa. *Ov. Met.* 7, 204. Convulsa robora terra. Et *ib.* 12, 254. Pes convulsus mensae acernae. *Lucr.* 3, 344. Artus convolsi pereunt. *Tac. A.* 1, 32. Prostratos verberibus mulcant: tum convulsos laniatosque in amnem projiciunt. *Virg. A.* 1, 387. Naves convulsae undis, Euroque, *h. e.* concussae, atque adeo disjectae, et laxatis compagibus undique hiantes. *Id. ib.* 5, 143. et *ib.* 8, 690. totumque dehiscit Convulsum remis rostrisque tridentibus aequor, *h. e.* ab imo fundo erutum, atque agitatum. ℙ Translate adhibetur ad significandam commotionem et turbationem. *Cic. Brut.* 30. Qui quamquam innocentissimus in judicium vocatus esset (quo judicio convulsam penitus scimus esse rempubl.) cum etc. *Id. Fam.* 5, 13. Quae cogitatio cum mihi non omnino excidisset, vi tamen tempestatum, et concursu calamitatum erat aliquantum labefactata atque convulsa. *Tac. A.* 12, 1. Caede Messalinae convulsa principis domus, orto apud libertos certamine etc. *Id. ib.* 6, 48. Tiberius post tantam experientiam, vi dominationis convulsus et mutatus. ℙ *Convulsa* absolute dicuntur in membris, quae morbo aliquo retracta sunt, et distenta, ut in voce praeced. dictum est. *Plin.* 20, 5, 18. Radix silis prodest ad tussim veterem, rupta, et convulsa. ℙ Et *convulsi* qui convulsione laborant. *Id.* 25, 8, 54. Convulsis, contusis, ex alto praecipitatis utilissima esse traditur. *Suet. Tib.* 72. Statimque latere convulso, in graviorem recidit morbum.

CŎNYZĂ, ae, f. κόνυζα, herba Latine cunilago, a botanicis *pulicaria* dicta, quod blattas, et pulices necandi vim habeat. De ea *Plin.* 20. *c.* 16. et 21, 10, 32. et *Pallad.* 1, 19.

CŎŎDĬBĬLIS, e, adj. simul odio dignus, συμμισούμενος. *Tertull. adv. Marc.* 4, 9. et 36. Coodibiles haeretici.

CŎŎLESCO, is, ui, n. 3. concresco, conglutino, simul cresco. *Lucr.* 6, 1066. Saxa vides primum sola coolescere calce. Ita legit *Lambinus.* Alii *coalescere*, quae communior est lectio. V. COALESCO.

CŎŎNĔRO, as, avi, a. 1. idem quod onero, vel simul onero. *Tac. G.* 30. Omne robur in pedite, quem super arma, ferramentis quoque, et copiis coonerant. Est qui legit *onerant.*

CŎŎPĔRĀTĬO, onis, f. ministerium, administratio. *Quint. Decl.* 16, 11. Habet omnia ministeria sua debilitas, suas cooperationes. Al. aliter leg.

CŎŎPĔRĀTOR, oris, m. qui simul operatur et adjuvat. *Appul. Flor. n.* 9. Cooperatoris ipsius laborem fuisse. Alii rectius leg. *Comperitur. Hieron. ep.* 143. *n.* 1. Cooperatoribus et actoribus vobis haeresis jugulata est.

CŎŎPERCŬLUM, i, n. operculum, ἐπίθημα. *Plin.* 23, 6, 59. Punicum malum in olla nova, cooperculo inlito, in furno exustum. Ita *Hard.* ex MSS. et *Plin. Valer.*, qui haec eadem ita exscripsit. *Pallad.* 7, 7. *sub f.* de apib. Erosis cooperculis ad nascendum capita nituntur exserere. *Appul. Met.* 10. Cooperculo capuli remoto. Adde *ib.* 6.

CŎŎPĔRĪMENTUM, i, n. operimentum. *Gabius Bassus* ap. *Gell.* 5, 7. Caput et os cooperimento personae tectum undique.

CŎŎPĔRĬO, is, ui, ertum, a. 4. συγκαλύπτω, idem ac operio, tego. *Liv.* 4, 50. Ut tribunus militum ab exercitu suo lapidibus cooperiretur. *Plin.* 17, 26, 39. Cooperiri radices.

*COOPEROR, aris, dep. 1. συνεργάζομαι, vox ap. scriptores ecclesiasticos frequens. *Vulg. Marc.* 16, 20. *Rom.* 8, 28. et 1 *Corinth.* 16, 16. *Aug. C. D. B. A.*

CŎŎPERTŌRĬUM, ii, n. stragula vestis ad cooperiendum apta, κατακάλυμμα. *Scaev. Dig.* 34, 2, 39. Sempronlae hoc amplius coopertoria Tabiana, et tunicas tres cum palliolis dari volo. *Veg. Veter.* 3, 77. Animal calidis coopertoriis involutum.

CŎŎPERTUS, a, um, part. a *cooperio*, ἐπηρεφής, opertus, tectus, obrutus. *Cic. fragm.* apud *Quint.* 8, 3. Humus erat immunda, lutulenta vino, coronis languidulis, et spinis cooperta piscium. *Id. Verr.* 2, 1, 46. Coopertus lapidibus. *Tac. A.* 13, 41. Atra nube coopertus. *Plin.* 19, 7, 36. Rapa cooperta terra. [*Quint. Decl.* 1. p. 13. Vultus ille perpetua nocte coopertus.] ℙ Translate. *Sall. Cat.* 24. [*V. *Cort.* ad h. l.] et *Cic. Verr.* 2, 1, 4. Tot, tantis, tam nefariis sceleribus coopertus. *Liv.* 39, 15. Coopertus stupris suis et alienis. *Cato* et *Sall.* ap. *Gell.* 2, 17. Coopertus fenoribus. *Sall. Jug.* 15. *extr.* Me extorrem patria, inopem, et coopertum miseriis efficit. *Hor. Sat.* 2, 1, 68. Lupus famosis coopertus versibus.

CŎOPTĀTĬO, onis, f. actus cooptandi, ἐπισυναγωγή. *Liv.* 4, 4. Nobilitas ista vestra, quam plerique per cooptationem in patres habetis. *Id.* 5, 12. Cooptatio tribunorum. *Cic. Leg.* 3, 12. Cooptatio censoria. *Id. Amic.* 25. collegiorum. *Flor.* 4, 4. Juliae gentis, *h. e.* adoptatio C. Caesaris, qua Octavium in Juliam gentem adsciverat.

CŎOPTĀTUS, a, um, part. a *coopto*, ἐπισυναχθείς, προςαιρούμενος, adscitus, electus. *Cic. Brut.* 1. Cooptatus in collegium augurum. *Suet. Tib.* 1. Gens Claudia cooptata in patricios.

CŎOPTO, as, avi, atum, a. 1. ἐπισυνάγω, προςαιρέομαι, adscisco, adscribo, assumo, recipio, eligo. Aliud porro est cooptare, aliud eligere. Cooptarunt Romae semper collegae, elegerunt vero iidem prius, mox populus, tandem Augusti. V. plura hac super re apud *Marin. Frat. Arv.* p. 14. et 19. *Cic. Verr.* 2, 2, 49. In senatoribus cooptandis. *Id. Phil.* 13, 5. Cooptare aliquem in locum auguratus. *Id. Coel.* 5. aliquem in amplissimum ordinem. *Suet. Aug.* 27. *ad f.* sibi collegam. *Plin. ep.* 4, 1. aliquem patronum. *Cic. Div.* 2, 9. Senatus, quem majore ex parte ipse cooptasset. ℙ [*Cooptari* solennis vox est, de iis, qui suffragiis tribuum *electi*, s., ut *Cic. Agr.* 2, 7. loquitur, *facti*, ab ipsis sacerdotibus in collegium sacerdotum accipiebantur. Cf. *Suet. Ner.* Cn. Domitius in tribunatu Pontificibus offensior, quod alium quam se in patris sui locum cooptassent, jus sacerdotum subrogandorum a collegiis ad populum transtulit. V. *Brem.* ad h. l. Adde *Suet. Claud.* 22. In cooptandis per collegia sacerdotibus, neminem nisi juratus nominavit.] ℙ [*Cooptassint* ἀρχαϊκῶς pro *cooptaverint* ap. *Liv.* 3, 64. *in f. F.*]

CŎŎRĬOR, oreris, ortus sum, dep. 3. ἐκφύομαι, ἐφίστημι, idem quod orior, nascor, exsisto, consurgo. *Cic. Verr.* 2, 1, 18. et *Caes. B. C.* 1, 48. Tanta tempestas cooritur, ut etc. *Plin.* 2, 36, 36. Ex ea parte truces venti cooriuntur. *Lucr.* 5, 797. Animalia plura sunt coorta terris. *Tac. H.* 2, 24. Donec insidiae coorirentur, *h. e.* insurgerent ad pugnandum, qui in insidiis erant. ℙ Translate. *Caes. B. G.* 3, 7. Subitum bellum in Gallia coortum est. *Nep. Epam.* 8. Risus omnium cum hilaritate coortus est. *Virg. A.* 1, 152. magno in populo cum saepe coorta est Seditio. *Lucr.* 4, 665. ubi cui febris bili superante coorta est. *Pl. Pers.* 2, 5, 12. Dolores cooriuntur. *Plin.* 8, 16, 19. de leone. Cooriturque non tanquam periculo coactus, sed tanquam amentiae iratus, *h. e.* insurgit ad pugnam. *Gell.* 13, 24. Quamquam fere eadem sint, et ex una sententia cooriantur. *Sall. or. ad Caes.* 2. *a med.* Si quid adversi coortum est.

CŎORTUS, a, um, part. a *coorior*, idem quod ortus. *Caes. B. G.* 5, 10. Maxima coorta tempestas. *Sall. Jug.* 81. Ventus coortus arenam excitat. *Ov. Trist.* 5, 5, 29. Aura fumos e ture coortos in partes Italas fert. *Lucr.* 5, 1000. Mare coortis fluctibus saevit. *Liv.* 2, 30. *ad f.* Defixis pilis stare suos jussit: ubi ad manum venisset hostis, tum coortos tota vi gladiis rem gerere. *Id.* 21, 32. Si valles occultiores insedissent, coorti in pugnam repente ingentem stragem dedissent. *Id.* 4, 56. Volscos et Aequos, fama affertur, summa vi ad bellum coortos.

CŎORTUS, us, m. idem quod ortus. *Lucr.* 6, 671. Ut tempestates pluviae graviore coortu Sunt ubi etc. *Id.* 2, 1104. post terrae solisque coortum.

CŌOS, et *Latina positione* Cous, item Cos, o, f. Κόος, ου, et Κῶως, et Κῶς, ῶ, insula maris Aegaei, cum urbe cognomine, e re-

gione Cariae, ab Halicarnasso XV. mill. pass. distans, Merope etiam dicta, et Cea, et Nymphaea. Appellata est a nomine filiae cujusdam Meropae, qui in ea regnavit, ut est apud *Hyg. Astr.* 2, 16. ¶ Fuit patria Hippocratis celebris medici, Apellis praestantissimi pictoris, et Philetae Graeci poetae. *Plin.* 5, 31, 76. Nobilissima in eo sinu Cos. Et 29, 1, 2. Hippocrates genitus in insula Coo. *Id.* 11, 27, 27. Bombycas et in Co insula nasci tradunt. *Liv.* 37, 16. Civitates Halicarnassus, Cnidus, Cous imperata enixe fecerunt. *Tac. A.* 2, 75. Apud Coum insulam. ¶ Nomen *Stingo*, quo nunc appellatur, factum est a Graecis vocibus εἰς τὴν Κῶ. ¶ [*Fuit et Coos opp. Calydnae insulae, quae non procul fuit a Coo. *Plin.* 4, 12. *B. A.*]

COPA, ae, f. καπηλὶς, mulier, quae vinum vendit. *Suet. Ner.* 27. Matronae copas imitantes. *Virg. Catal.* Copa Syrisca, caput Graja redimita mitella. *Charis.* 1, 47. testatur *cupam*, non *copam* a *Virgilio* poemation illud fuisse inscriptum. Est tamen in *cupa* eadem significatio. Derivatur autem a *caupo*: pro quo *copo*, et *cupo* dictum est, sicut *plaustrum plostrum*, *cauda coda*.

COPĂDIA, orum, n. plur. ap. *Apic.* culinarium scriptorem 5, 1., 7, 6. et 8, 6. sunt cupediae, *h. e.* cibi lautiores, carnes animalium delicatiores.

[*COPĀIS, idis, f. Κωπαΐς, palus ita appellata ab urbe Boeotiae, quae Copae a *Plin.* 4, 7, 12. dicitur. *Liv.* 33, 29. Plurimi pedites circa Copaidem paludem inventi. V. CEPHISUS. *F.* et *B. A.*]

*COPHANTUS, i, m. Asiae mons, in Bactriana. *Plin.* 2, 106. *B. A.*

*COPHEN, enis, m. Κωφὴν, Indiae flumen, cis Gangem, in Indum fluens. *Mela* 3, 7. *med.* *Cophes*, etis, Κωφης, ητος, audit *Plin.* 6, 17. et 21. ¶ Est et nomen oppidi. *Plin.* 6, 23. Arachosia cum oppido et flumine ejusdem nominis, quod quidam Cophen dixere. *B. A.*

CŎPHĬNUS, i, m. κόφινος, corbis, qualus, vas vimineum grande, ad usus praesertim rusticos, ita dictus ob levitatem, nam κοῦφος levem significat. *Colum.* 11, 3. *med.* Confecta bruma, stercoratam terram inditam cophinis obserat. *Juven.* 3, 14. de Judaeis: quorum cophinus, foenumque supellex. Et 6, 541. cophino, foenoque relicto.

CŌPĬA, ae, f. εὐπορία, abundantia, facultas, vis. Derivant etymologi ab *ope*, ut sit quasi *coopia*. *Cic. Or.* 3, 31. Rerum copia verborum copiam gignit. *Id. Manil.* 10. Habere copiam tantam virorum fortium, ut etc. *Id. ad Quirit.* 8. Frugum ubertas, copia, vilitas. *Hor. Od.* 2, 15, 6. copia narium, *h. e.* odores. *Cic. Rosc. Com.* 15. Homines copiis rei familiaris locupletes et pecuniosi. *Id. Att.* 2, 6. Habere copiam librorum. *Id. Amic.* 23. Suppeditare alicui omnium rerum abundantiam et copiam. *Copia*, et *abundantia* in eo differunt, quod illa, cum satis necessaria suppetunt, intelligitur: haec, cum etiam supersunt. ¶ Saepe absolute dicitur de re familiari. *Pl. Aul.* 3, 6, 4. Aliquanto facias rectius, si nitidior sis filiae nuptiis. *Eucl.* Pro re nitorem, et gloriam pro copia. *Cic. Manil.* 7. Publicani suas rationes et copias in illam provinciam contulerunt. *Id. Dejot.* 5. Exercitum suis tectis et copiis sustentavit. *Caes. B. G.* 4, 4. Se eorum copiis aluerunt. *Sulpic. ad Cic. Fam.* 4, 12. *ad f.* Pro ea copia, quae Athenis erat, funus faciendum curavi. *Suet. Vitell.* 7. Copiis provincialibus profundam gulam alicujus explere. *Curt.* 9, 10. Vehicula pro copia cujusque adornata. [*Suet. Vit.* 1. Gentilis copia, i. e. omni gentis suae facultate, hominum et pecuniae.] ¶ Ejurare, et jurare bonam copiam, V. in EJURO. ¶ Eleganter adhibetur ad significandum omne id, quo pollemus, sive divitias, sive auctoritatem, gratiam, amicos etc. *Cic. Att.* 4, 2. *sub f.* Quorum studiis ego et copiis facile essem omnia consecutus. *Id. Inv.* 2, 1. Crotoniatae cum florerent omnibus copiis etc. ¶ Item ubertatem verborum, et facultatem dicendi. [*Nos: *Fülle im Ausdruck.*] *Cic. Fam.* 5, 12. Erit materies digna facultate et copia tua. *Id. Quint.* 2. Hortensius, cui summam copiam facultatemque dicendi natura elargita est. *Id. Verr.* 1, 4. Etenim quod est ingenium tantum, quae tanta facultas dicendi et copia, quae etc.? *Id. Brut.* 11. *extr.* Ubertas et copia Periclis. *Claud. epist.* 3, 6. Et tantas oris copia vincit opes. [*Cf. de oratorio hujus vocabuli usu *Ernest. lex. techn. lat.* p. 98. sq.] ¶ *Facere*, et *dare copiam* est dare facultatem, et libertatem faciendi aliquid. *Cic. Or.* 3, 33. Facere civibus omnibus consilii sui copiam. *Ter. Heaut. prol.* 28. Date crescendi copiam, novarum qui spectandi faciunt copiam. *Virg. A.* 1, 524. coram data copia fandi. *Liv.* 4, 18. Militibus urbem se oppugnaturos, frementibus, ni copia pugnae fiat. *Ter. Heaut.* 2, 3, 41. Ea res dedit existimandi copiam, quotidianae vitae consuetudinem. *Pl. Trin.* 1, 2, 98. Nec, qui deterior esset, faceres copiam, *h. e.* occasionem praeberes, qua deterior fieret. [*Pl. Mil.* 3, 1, 172. Efficere copiam.] ¶ *Est mihi copia*, h. e. possum facere aliquid. *Ter. Heaut.* 2, 3, 87. Tecum sine metu ut sit, copia est. *Id. Eun.* 4, 2, 10. Si non tangendi copia est, eho ne videndi quidem erit? *Sall. Cat.* 17. Quibus in otio vel magnifice, vel molliter vivere copia erat. *Pl. Capt.* 2, 1, 21. Obnoxii vobis sumus propter hanc rem, cum, quod volumus, copia est, *h. e.* quod conceditis, quae volumus. *Id. Epid.* 1, 2, 59. Non est cunctandi copia. *Sall. Cat.* 50. Magna mihi copia est memorandi, qui reges, ira impulsi, male consuluerint. [*Prop.* 1, 9, 15. Facilis copia. *Tibull.* 2, 3, 77. ed. *Heyn.* rara copia.] ¶ *Copiam habeo* idem significat. *Sall. Jug.* 85. Habere magnam copiam societatis, amicitiaeque conjungendae. [*Adde *Ter. Andr.* 2, 1, 20. Neque pol consilii locum habeo, neque ad auxiliandum copiam. V. *Interpr.* ad h. l.] ¶ Sequente infinito. *Catull.* 64, 366. simul ac fessis dederit Fors copiam Achivis Urbis Dardaniae Neptunia solvere vincla. ¶ Frequenter *copia* ponitur pro exercitu. *Cic. Att.* 13, 52. *extr.* Omnis armatorum copia. (Adde *Mur.* 37.) *Pompej. ad Marcell. et Lentul. Coss. post ep.* 12, 8. *ad Att.* Uti ipse eum omni copia ad nos veniret. *Id. ib. ep.* 2. *ad Dom.* Neque solus cum ista copia tantam multitudinem sustinere poteris. *Tac. A.* 2, 52. Mazippa levi cum copia incendia et caedes circumferret. *Hirt. B. Afr.* 10. Classem cum ea copia conscendit Adde *Sall. Cat.* 61. [*Caes. B. C.* 1, 45. Augebatur illis copia. V. *Davis.* ad h. l. Adde *Hirt. B. Afr.* 80. Expedita copia. *Ib.* 38. Pedestris copia. Gr. πλῆθος.] ¶ Longe vero saepius in plurali numero. *Cic. Fam.* 12, 5. Parvis copiis obsidere aliquem. Et *mox.* Magnas copias comparare. *Nep. Alcib.* 8. Pedestribus copiis valere. *Id. Milt.* 3. Traducere copias. *Id. ib.* 4. deducere in campum. *Caes. B. G.* 1, 38. Cum omnibus suis copiis ad occupandum Vesontionem contendere. ¶ Significat etiam annonam, cibaria, commeatum, hoc est res necessarias sive domi, sive belli. *Ter. Heaut.* 5, 1, 54. Ne quam aliam quaerat copiam, ac te deserat. [*i. e. rationem inveniendae pecuniae; ita *Ruhnk.*] *Plin. ep.* 2, 17. *sub f.* Suggerunt affatim ligna proximae silvae: ceteras copias Ostiensis colonia ministrat. *Id. ep.* 6, 28. Tantum mihi copiarum tam urbanarum, quam rusticarum oblatum est. *Tac. H.* 3, 15. Ut specie parandarum copiarum, civili praeda miles imbueretur. *Id. ib.* 4, 22. Copias in castra convehere. *Justin.* 38, 10. Cum gravari se copiarum praebitione, et injuriis militum civitates viderent, ad Parthos deficiunt. [*Cf. *Tzschuck.* ad *Eutr.* 3, 16. Adde *Ov. Fast.* 3, 672. Haec populo copia grata fuit. *Id. Met.* 11, 129. Copia nulla famem relevat.] ¶ In *Inscr.* ap. *Grut.* 588, 5. legitur *Polychryso Aug. lib. a copiis militarib.*, quod officium videtur fuisse parandae rei frumentariae in usum exercituum. ¶ Pro materie ad aedificandum idonea. *Vitr.* 5, 7. Exiguitas copiarum. *Id.* 6, 11. *sub f.* Non in omnibus locis omnia genera copiarum nascuntur. ¶ Olim *Copia* Dea fuit omnium rerum copiam suppeditans. Pingebatur cornu gestans plenum frugibus quod alii de cornu Amaltheae intelligunt: alii de cornu Acheloi. *Pl. Ps.* 2, 4, 46. Dii immortales! non Charinus mihi hic quidem est, sed Copia. *Hor. Ep.* 1, 12. 28. aurea fruges Italiae pleno defundit Copia cornu. [*Adde *Ov. Met.* 9, 88.]

COPIĀRIUS, ii, m. idem qui parochus. *Porphyr.* ad *Hor. Sat.* 1, 5, 46. Parochi latino vocabulo copiarii dicti sunt, quod omnium rerum necessariam copiam regum populorumque legatis suppeditabant.

COPIĀTAE, arum, m. plur. κοπιαταὶ, νεκροθάπται, vespillones, quorum munus cadavera Christianorum obvolvere, efferre, sepelire: a κοπιάω, laboro. Hi, quod prium hoc officium praestarent, et una cum clericis in sepeliendis defunctis miscerentur, iis accenseri volebant, eorumque immunitatibus frui. *Impp. Constant. et Jul. Cod. Theod.* 13, 1, 1. Negotiatores omnes convenit aurum argentumque praebere: clericos excipi tantum, qui copiatae appellantur. *Iidem ib.* 16, 2, 15. Clerici vero, vel hi, quos copiatas recens usus instituit nuncupari etc. De his etiam tacito nomine *Arcad. et Honor. ib.* 7, 20, 12. Dum se quidam vocabulo clericorum, et infaustis defunctorum obsequiis occupatos, non tam observatione cultus, quam otii et socordiae amore defendunt.

[COPIENSIS, e, adj. ad copiam pertinens. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Mur.* 753, 3. M. Servilius Copiensis Pacuvianus. Fortasse *Copiensis* cognominatus est a patria sua Lugduno Galliae, quae urbs, testantibus nummis et inscriptionibus, *colonia Claudia Copia Augusta* est appellata a Claudio Aug., quod vero simile videtur; nam hujus M. Servilii filius *ib.* appellatur praefectus Cohortis I. Morinorum, qui populi fuerunt in Belgio. *F.*]

COPIŎLA, ae, f. exigua copia. *Copiolae* dicuntur a *D. Bruto* parva militum manus, *ad Cic. Fam.* 11, 13. Recurri ad meas copiolas: sic enim vere eas appellare possum: sunt extenuatissimae etc.

COPĬOR, aris, dep. 1. verbum castrense, quod teste *Gell.* 17, 2., non facile reperias apud civilium causarum oratores. *Claud. Quadrigar.* apud *Gell. ib.* et ap. *Non.* 2, 141. Armis, et magno commeatu, praedaque ingenti copiantur *Gell.* et *Non. ib.* docent, *copiantur* eadem figura esse, qua *lignantur*, et *pabulantur*, et *aquantur*. Quare potius inter deponentia quam passiva enumerandum videtur.

COPIOSE, adv. εὐπόρως, cum copia, large, abundanter. *Cic. Verr.* 2, 1, 36. Malleolus in provinciam sic copiose profectus erat, ut domi prorsus nihil relinqueret. [* i. e. cum tanta rerum omnium abundantia.] *Id. N. D.* 2, 47. Pastum animantibus large et copiose natura comparavit. *Id. Att.* 13, 52. Tribus tricliniis accepti οἱ περὶ αὐτὸν valde copiose. *Id. Q. Fr.* 2, 6. *ad f.* Senatorum urna copiose absolvit. *Id. Off.* 1, 1. *sub f.* Gravissime et copiosissime dicere. *Id. Or.* 4. Copiosius de magnis variisque rebus dicere.

COPIOSUS, a, um, adj. εὔπορος, δαψιλὴς, abundans, uber, largus, dives. *Cic. Cat.* 2, 8. Tu agris, tu aedificiis, tu argento, tu familia, tu rebus omnibus ornatus et copiosus sis. [*Suet. Caes.* 35. Copiosissimus hostis, i. e. qui summa omnium rerum abundantia gaudet.] *Id. Rosc. Am.* 2. Patrimonium amplum et copiosum. *Phaedr.* 4, 8. Copiosus liquor putei. *Id.* 5, 5. Copiosa rerum varietas. *Cic. Div. Verr.* 17. Mulier copiosa plane et locuples. *Id. Att.* 5, 18. Locus copiosus a frumento. *Gell.* 16, 19. Arion grandi pecunia, et re bona multa copiosus. *Id.* 7, 1. Oppidum re cibaria copiosum. *Plin.* 17, 21, 35. *n.* 6. Vinea compluviata copiosior vino est. *Nep. Eum.* 8. Via copiosa omniumque rerum abundans. *Hirt. B. Alex.* 43. Copiosior provincia. *Caes. B. G.* 1, 23. Oppidum longe maximum et copiosissimum. [*Liv.* 9, 44. Ut stativa tuta copiosaque petisse videretur, i. e. quae omnibus necessitatibus abundarent.] ¶ Cum genit. *Solin.* 11. Ager Creticus silvestrium caprarum copiosus est. ¶ Refertur ad ubertatem orationis. *Cic. Att.* 13, 46. Multa de meo Catone: quo saepissime legendo se dicit copiosiorem factum. *Id. Caec.* 23. Homo non copiosus ad dicendum. *Id. Or.* 2, 53. Multa, et varia, et copiosa oratio. Adde *Liv.* 45, 25. ¶ [*Ingenium facile et copiosum* ap. *Quint.* 10, 1. p. 921. est: ingenium perspiciendis rebus aptum; inveniendis rebus iisque in medium proferendis prompta verborum ubertate nunquam destitutum.]

COPIS, e, V. COPS.

COPIS, idis, f. κοπὶς, a κόπτω, caedo, machaera, acinaces, gladius leviter curvatus, falci similis, caedendo, non pungendo idoneus. *Curt.* 8, 14. Copidas vocant gladios leviter curvatos, queis appetebant belluarum manus. *Appul.* venatoribus tribuit *Met.* 11. Illum succinctum chlamyde copides et venabula venatorem fecerant.

COPO, onis, m. καπηλὸς, idem qui caupo. *Cic. Cluent.* 59. A. Binnium quendam coponem de via Latina subornatis. Adde *Mart.* 2, 51. et alibi: quamquam non desunt, qui ubique reponunt *caupo*. *Petr. fragm. Tragur.* 62. *Burm.* Domum fugi, tanquam copo compilatus.

COPONA, ae, f. eadem quae caupona, eo modo quo *cauda*, et *coda* dicitur. *Festus* a *copiis* dictam putat.

COPONIĀNUS, a, um, adj. pertinens ad Coponium, quod est nomen civis R. proprium, ut Coponiana villa, *Cic. Att.* 12, 31.

COPPA, ϙόππα, nomen litterae apud Graecos, cujus usus tantum in numero mansit, nonagenarium significans. *Quint.* 1, 4. ¶ Similis fuit nostro. *Q. Mar. Victor.* 1, 2468. ¶ [Convenit cum ק Hebraeorum et forma, et numerica potestate. *F.*]

COPRĔA, ae, m. κοπρίας, γελωτοποιὸς, scurra, vilis homuncio, qui movendo risu quaestum facit, et cibum captat: a κόπρος, stercus: unde κόπριος ἀνὴρ, homo vilis, quasi stercoreus: quidlibet enim hujusmodi homines et facere, et pati non recusant dum rem habeant. *Suet. Tib.* 61. Interrogatus a quodam nano adstante mensae inter copreas. [*V. *B. Crus.* ad h. l.] Adde *Claud.* 8. Sunt qui scribunt *copria* nimis adhaerentes Graecis litteris. ¶ [Horum parasitorum vilissimum genus describit *Dion.* 50, 73. *F.* *V. *Turneb. Adv.* 22, 31. *Lips. Elect.* 2, 17. *Taubm.* ad *Pl.* p. 791. *Salmas. de Pallio* p. 334. *B. A.*]

COPROS, i, m. κόπρος, ἡ, stercus. Graeca vox. *Varr.* ap. *Non.* (ut quidem critici legunt) 4, 22. Non Hercules potest, qui Augiae agebat copron.

COPS, copis, vel Copis, e, adj. εὔπορος, copiosus, abundans, dives, quasi *coops*, ab *ops*, ut volunt etymologi. *Pl. Bacch.* 2, 3, 117. Ut amantem herilem copem facerem filium. *Id. Pseud.* 2, 3, 8. Ego nunc me ut gloriosum faciebam, et copi pectore, *h. e.* compote omnium, quae optaveram. *Pacuv.* ap. *Non.* 2, 119. O multimodis varie dubium, et prosperum copem diem! Adde *Turpil. ib.* ¶ De recto singulari exemplum adhuc deest: nisi quod *Prisc.* docet 7, 752. vetustissimos dixisse, *hic, et haec, et hoc ops, et cops, pro opulentus, et copiosus.* Praeterea verba illa *Festi*: *Ops antiqui dicebant, quem nunc opulentum dicimus, ut testimonio est non solum ei contrarius in-*

ops .... *concedit, ego egens exortus sum;* ita supplent Critici ex conjectura: *inops, sed etiam cops: ut is cops edit, ego egens exortus sum.*

COPTA, ae, f. κόπτη, genus placentae ex variis rebus contusis confectae, cujus usus est tum in medicamentis, tum in cibis, pro varia confectione: a κόπτω, caedo, contundo. Durissima ex Rhodo mittebatur, ut est ap. *Mart.* 14, 68. Peccantis famuli pugno ne percute dentes: Clara Rhodos coptam quam tibi misit, edat. ¶ Ejusdem aut similis generis fuisse videtur *coptoplacenta*, κοπτοπλακοῦς, quae ab *Athen.* 14, 13. inter placentas enumeratur, legiturque in *fragm. Tragur. Petron.* 40. *Burm.* Minores porcelli ex coptoplacentis facti, quasi uberibus imminerent, scropham esse positam significabant. [*Vespae judic.* 46. ap. *Wernsdorf. Poet. Lat. min. T.* 2. p. 234. Nos facimus populo studiose coptoplacentas. *F.*]

COPTĬCUS, a, um, adj. qui pertinet ad Copton oppidum Thebaidis in Aegypto. *Appul. Met.* 2. Miserere, ait, sacerdos, per coelestia sidera, per inferna numina, per naturalia elementa, per nocturna silentia, et adoperta Coptica, et per incrementa Nilotica, et arcana Memphitica, et sistra Phariaca. Cum ex *Plin.* 10, 33, 49. innotescat, in Egypto juxta oppidum Copton insulam esse sacram Isidi, videntur *adoperta Coptica* esse mysteria hujus Deae. Alii leg. *adyta, adepta, adsepta, aggesta;* sed *adoperta* recepit et defendit *Oudendorpius* [*Debentur h. l. nonnulla. *F.*]

*COPTIS, idis, f. Κοπτὶς, ad Coptum pertinens, ut Coptis arena ap. *Plin.* 36, 6. *B. A.*

[COPTĪTĀNUS, a, um, adj. ad Copton pertinens, Aegypti urbem. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 456. C. Gemello Croni F. Copti*tano*. *F.*]

[*COPTĪTES, is, comm. gen. adj. ad Copton pertinens, Aegypti urbem. *Plin.* 5, 9, 9. Nam Praefecturae, quas Nomos vocant, Ombites, Apollopolites, Coptites, etc. *Id.* 30, 1, 2. Democritus Apollobechen Coptiten, et Dardanum e Phoenice illustravit. *F.* et *B. A.*]

COPTOPLACENTA. V. COPTA.

*COPTUS et Coptos, i, f. Κοπτὸς. urbs Aegypti. V. in Copticus, a, um. *B. A.*

CŎPŬLA, ae, f. σύνδεσμος, vinculum, nexus, quo plura simul ligantur, et connectuntur. *Pl. Epid.* 5, 1, 11. Quaeritant me: in manibus gestant copulas secum, *h. e.* lora, quibus me vinciant. *Appul. Met.* 9. Muli senes pectora copulae sparteae tritura continua exulcerati, *h. e.* helcio. *Accius* ap. *Non.* 3, 66. Tortae copulae, *h. e.* funes. ¶ Specialiter dicitur de vinculo, quo alligantur canes venatici. [*Nos: *Fangleine.*] *Ov. Trist.* 5, 9, 28. Utque canem pavidae nactum vestigia cervae, Luctantem frustra copula dura tenet. Adde *Met.* 7, 769. ¶ [*Dicuntur etiam *copulae harpagones, manus ferreae*, i. e. asseres, unco ferreo praefixi, qui navibus injecti eas veluti manu prehensas tenebant. *Caes. B. G.* 3, 13. Et eadem de causa (propter altitudinem) minus commode copulis continebantur. Ita *Hotoman.* pro vulgata *scopulis* legi voluit, quam sententiam probarunt *Oudend.* et *Davis.*] ¶ Translate. *Nep. Att.* 5. Efficiebat ut inter quos tantae laudis esset aemulatio, nulla intercederet obtrectatio; essetque talium virorum copula, *h. e.* Atticus velut medius intercedens, tenebat inter se constrictos vinculo amicitiae Ciceronem, et Hortensium. *Hor. Od.* 1, 13, 18. Felices ter et amplius, Quos irrupta tenet copula; nec malis Divulsus querimoniis Suprema citius solvet amor die. *Appul. Met.* 2. Nuptialis copula. *Nigid.* ap. *Gell.* 10, 5. Avarus appellatur, qui avidus aeris est. Sed in ea copula *e* littera detrita est, *h. e.* in ea compositione verbi. ¶ *Copla* per syncopen usurpatur a *Licentio*, qui fuit *Augustini* aequalis, ap. *Wernsdorf. Poet. Lat. min. T.* 4. p. 535. Arcet amor, coplamque tenet communis honesti.

COPŬLĀBĬLIS, e, adj. qui copulari potest. *August. Mus.* 4, 16. *med.* Cum sibi copulantur, qui inter se sunt copulabiles pedes.

COPŬLĀTĒ, adv. conjuncte. *Gell.* 10, 24. Diequinti pro adverbio, copulate dictum est. Adde 17, 7.

*COPULATIM, adv. εἱρμῷ. *Vet. Gloss. B. A.*

COPŬLĀTĬO, onis, f. idem ac conjunctio. *Cic. Fin.* 1, 6. Ita effici complexiones, et copulationes, et adhaesiones atomorum inter se. (Adde *Fin.* 1, 20.) *Quint.* 1, 5. *f.* Copulatio verborum, *h. e.* compositio in oratione. ¶ [*Copulatio est etiam figura eloc. gr. πλοκή, de qua V. *Ernest. lex. techn. lat.* p. 98.]

COPŬLĀTĪVĒ, adv. idem quod copulate. *Macr. Sat.* 1, 4. *med.* Diequinti pro adverbio, copulative dicere.

COPŬLĀTĪVUS, a, um, adj. copulans, conjungens, συμπλεκτικός. *Charis.* 2, 199. et *Capell.* 3, 70. Copulativae, et disjunctivae conjunctiones.

*COPULATOR, oris, m. qui copulat. *Jul. Valer. res gest. Alex. M.* (ed. *A. Majo*) 1, 7. Nec sit pudendum, si filius sit parentibus copulator. Laudatur et Firmicus ap. *Gesn. B. A.*

COPŬLĀTRIX, icis, f. quae copulat. *August. Trin.* 11, 9. *extr.* Voluntas copulatrix parentis et prolis. *Auct. Pervigil. Ven.* 5. Amorum copulatrix.

COPŬLĀTUS, a, um, part. a *copulo*, συμπεπλεγμένος, συζευχθείς, conjunctus, compositus, congruens. *Cic. Verr.* 2, 4, 66. Cum voce maxima, vim me sibi afferre, clamaret, copulati in jus pervenimus, i. e. una. *Id. Tusc.* 1, 29. Nihil est animis admixtum, nihil concretum, nihil copulatum, nihil coagmentatum, nihil duplex. *Id. Div.* 3, 69. Quid naturae copulatum habuit Alcibiadis somnium? *h. e.* conveniens cum natura *Id. Fin.* 1, 16. Sapientiam, temperantiam, fortitudinem copulatas esse docui cum voluptate. *Id. Or.* 32. Nosse vim verborum simplicium, et copulatorum, *h. e.* compositorum. *Id. Off.* 1, 17. Nihil est amabilius, nec copulatius, quam morum similitudo bonorum. Al. leg. *copulantius.* [*Ex *Gernh.* sententia *copulatius* h. l. activam vim habet: ut *consideratus homo* (*Cic. Caec.* 1.) est, qui considerare, *cautus*, qui cavere solet. V. *Beier.* et quos ad firmandam hanc sententiam laudat h. l.] *Ulp. Dig.* 24, 1, 32. *a med.* Copulati matrimonio. *Id. ib.* 1, 9, 8. Feminae plebejis nuptiis copulatae. ¶ *Copulatum* apud dialecticos quid sit, V. in CONJUNCTIO. ¶ Per syncopen *Lucr.* 6, 1086. Inter se quaedam possint copla teneri. Al. tamen perperam retinent *copulata*, ut metrica necessitate primam corripuerit: vel, ut antibacchium pro dactylo posuerit. V. COPULA.

COPŬLĀTUS, us, m. idem quod copulatio. *Arnob.* 1. *in.* Rationum consequentium copulatu.

COPŬLO, as, avi atum, a. 1. συνδέω, συζεύγνυμι, colligare, conjungere. [*Copulare diminutivum est v. *apere*, contract. ex *coipulare*. Cf. *Doederl.* 3, 274. ubi pluribus de hoc v. disputatur.] *Cic. Acad.* 4, 45. *extr.* Honestatem cum voluptate, tanquam hominem cum bellua, copulare. *Id. Fin.* 2, 14. Disjuncta conjungere, et cum praesentibus futura copulare. *Id. Part.* 6. Constructio verborum tum conjunctionibus copuletur, tum dissolutionibus relaxetur. *Id. Sext.* 64. Ille se sic cum inimico meo copularet, ut, etc. *Id. Fam.* 3, 4. Collegii conjunctio non mediocre vinculum attulisse videtur ad voluntates nostras copulandas. *Pl. Poen.* 3, 3, 42. Copulare sermonem cum aliquo, *h. e.* colloqui. *Cic. Or.* 45. Copulare verba, *h. e.* componere, ex duobus unum facere, ut *sodes* pro *si audes*. *Liv.* 4, 43. *ad f.* concordiam. *Plin.* 2, 7, 5. societatem cum aliquo. *Id.* 6, 13, 16. Utrimque Armeniae majori Sophene copulatur. *Id.* 10, 29, 43. Sonus nunc continuo spiritu trahitur in longum, nunc distinguitur conciso, copulatur intorto. *Auct. Dial. de Or.* 17. *extr.* Conjungere, et copulare aliquid. *Senec. Herc. fur.* 493. Copulari taedis, *h. e.* matrimonio jungi. *Auct. Pervigil. Ven.* 58. Copulavit nuptias. *Mart.* 12, 43. Quo symplegmate quinque copulentur. ¶ In illo *Pl. Aul.* 1, 2, 38. Adeunt, consistunt, copulantur dexteras: passivum positum est pro activo, ut *Non.* 7, 72. et 95. et *Prisc.* 8, 797. docent. Ergo illud *dexteras* Graecus erit accusativus: nisi malis, *copulantur* non passivi, sed deponentis forma dictum esse.

CŎQUA, ae, f. quae coquit. *Pl. Poen.* 1, 2, 38. Coqua haec est quidem, ut ego opinor.

COQUĬBĬLIS, e, adj. coqui facilis, εὔπεπτος. *Plin.* 16. 6, 8. Glans fagea suem hilarem facit, carnem coquibilem ac levem, et utilem stomacho.

CŎQUĪNA, ae, f. μαγειρεῖον, locus, in quo dapes coquuntur. *Non.* 1, 273. et 2, 387. ex *Varrone*. Culinam veteres coquinam dixerunt. Al. leg. *colinam*. *Arnob.* 4. p. 130. Per coquinas currit, inspiciens, quibusnam lignorum generibus sui ardor in foculis excitetur. *Pallad.* 1, 37. Ab apium castris longe sint omnia odoris horrendi, balneae, stabula, coquinae. ¶ Item ars ipsa coquinaria. *Appul. Dogm. Plat.* 2. Harum disciplinarum imitatrices esse coquinam, et unguentariam profitetur. Al. leg. *coquinariam*.

CŎQUĪNĀRIS, e, et

CŎQUĪNĀRIUS, a, um, adj. μαγειρικὸς, ad coquinam pertinens, culinarius. *Varro* ap. *Non.* 3, 32. Noctu cultro coquinari se trajecit. *Plin.* 33, 11, 49. Vasa coquinaria ex argento fieri. ¶ *Coquinaria ars* inscribitur liber *Apicii* de *opson. et condim.*

CŎQUĪNĀTŌRĬUS et Cocinatorius, a, um, adj. ad coquendum pertinens, ut coquinatorium instrumentum. *Ulp. Dig.* 34, 2, 9., ubi al. leg. *coquinarium*, Torrentin. et alii *cocinatorium* eod. sensu. V. CONCINNATORIUS. ¶ *Cocinatorium, ii*, n. est locus, in quo coquuntur cibi, idem ac culina. *Inscr.* ap. *Fabrett.* 497, 4. Porticum, et cocinatorium costitui, itenque donavi. V. CULINA.

CŎQUĪNO, as, avi, atum, a. 1. μαγειρεύω, est coquinariam artem exercere. *Pl. Aul.* 3, 1, 3. Venit in bacchanal coquinatum. *Id. Pseud.* 3, 2, 85. Quanti istuc unum me coquinare perdoces?

CŎQUĪNUS, a, um, adj. ad coquendum pertinens, ut *coquinum forum*, ubi scil. cibaria coquuntur. *Pl. Pseud.* 3, 2.

COQUĪTĀRE pro coctitare, idest frequenter coquere, Plautus posuit. *Festus.*

[CŎQUĪTĀTĬO, onis, f. πέψις, coctio, coctura. *Appul. Met.* 4. Hordeum tunsum minutatim et diutina coquitatione jurulentum semper essem. Alii minus recte leg. *resectione*, alii *cogitatione*. *F.*]

CŎQUO, is, oxi, octum, a. 3. ὀπτάω, πέπτω, igne adhibito cibos mitigo, atque esui aptos reddo, vel assando, vel elixando, vel frigendo: item aliud quidpiam igne subigo, fundo, purgo. *Cic. Tusc.* 5, 34. Tum is, qui illa coxerat, minime mirum, inquit: condimenta enim defuerunt. *Lucr.* 5, 1101. cibum coquere, et flammae mollire vapore. *Pl. Aul.* 2, 4, 46. et 3, 2, 15. Venimus coctum ad nuptias. *Nep. Cim.* 4. Quotidie sic ei coena coquebatur, ut quos invocatos vidisset, omnes devocaret, *h. e.* parabatur. *Plin.* 18, 7, 10. *n.* 3. Panis coquendo crescit. *Id.* 20, 9, 35. Cyma difficilis in coquendo. *Id.* 37, 10, 54. Coquere gemmam in lacte. *Cels.* 5, 17. aliquid ex oleo, *h. e.* in oleo. *Plin.* 16, 11, 22. aliquid lento igne. *Id.* 24, 14, 79. aliquid usque ad crassitudinem mellis. *Id.* 32, 9, 31. aliquid cum anetho, apio, coriandro. *Liv.* 8, 18. medicamentum, *h. e.* quod dixit *Suet. Ner.* 33. Coquere venenum. *Cato R. R.* 16. Calcem partiario coquendam qui dant, ita dant etc. *C. Mattius* ap. *Gell.* 20, 9. Dein coquenti vasa cuncta dejectat. *Plin.* 33, 3, 19. Coquere aurum cum plumbo. *Id.* 18, 26, 65. *n.* 2. Et *Virg. G.* 1, 66. Sol coquit glebas. *Cato R. R.* 39. Laterculos facito, coquito in fornacem. *Lucan.* 6, 405 coxit fornacibus aera. *Juven.* 15, 166. rastra, et sarcula tantum Assueti coquere, *h. e.* calefacto ferro facere. *Senec. Herc. Oet.* 1396. Virus coquit artus, *h. e.* urit absumitque. ¶ Per similitudinem ponitur pro maturare. *Varr. R. R.* 1, 54. Uva miscella, quam vocant nigram, multo ante coquitur. *Virg. G.* 2, 522. Mitis in apricis coquitur vindemia saxis. *Mart.* 10, 62. Tostamque fervens Julius coquit messem. [*Hor. Sat.* 2, 2, 41. At vos praesentes Austri coquite horum obsonia. *Coquite* h. l. idem quod putrefacite. Ita *Heindf.*] ¶ Item pro concoquere. *Cels.* 4, 5. *a med.* Qui nihil aliud concoquere possunt, bubulam coquunt. *Plin.* 29, 1, 8. Coqui cibos in corporibus. [*Dubitat *Spald.* ad *Quint. Inst.* 8, 4, 16. de hac hujus verbi significatione.] ¶ Item pro exsiccare, amburere. *Virg. G.* 4, 427. arebant herbae, et cava flumina siccis Faucibus ad limum radii tepefacta coquebant. *Varr. R. R.* 3, 14. Locus is melior, quem et non coquit sol, et tangit ros. ¶ Et valde calefacere. *Val. Fl.* 2, 333. coquiturque vaporibus aer. ¶ Translate est agitare, parare, moliri. *Liv.* 3, 36. Impotentibus instructi consiliis, quae secreto ab aliis coquebant. *Id.* 8, 3. Omnibus consultationibus inter se principes occulte Romanum coquebant bellum. *Sil.* 7, 403. iras cum fraude coquentem. Et *ib.* 10, 431. Latioque extrema coquebant Coepta viri. *Stat. Theb.* 2, 300. trucem secreta coquebat Invidiam, *h. e.* fovebat, nutriebat. ¶ Item macerare, vexare, agitare. *Virg. A.* 7, 345. Femineae ardentem curaeque iraeque coquebant. *Enn.* ap. *Cic. Senect.* 1. Cura, quae nunc te coquit. *Sil.* 14, 103. quos ira metusque coquebat.

CŎQUŬLA. V. COCULA.

CŎQUUS, et *melius* Cocus, i, m. qui cibos coquit. Etymon vocis vide infra. *Cic. Fam.* 9, 20. In ea coena cocus meus, praeter jus fervens, nihil potuit imitari. *Varr. R. R.* 3, 14. de cochleis: Itaque coquus has vivas, an mortuas coquat, plerumque nescit. *Mart.* 14, 220. Non satis est ars sola coco: servire palatum Nolo: cocus domini debet habere gulam. *Pl. Most.* 1, 3, 120. Cum una multa jura confundit cocus. ¶ Coquum, et pistorem apud antiquos eundem fuisse accepimus. *Naevius*, Coquus, inquit, edit Neptunum, Venerem, Cererem. Significat per Cererem panem, per Neptunum pisces, per Venerem olera. Haec *Festus*. ¶ Quo tempore (nempe an. U. C. 568.) horum ars Romae in pretio esse coeperit, quae antea ministerium fuerat, narrat *Liv.* 39, 6. *extr.* ¶ [Imperante Hadriano Aug. collegium cocorum fuisse in Palatio convivia imperatoris apparantium, constat ex nupera *Inscr.* in *Giorn. Arcad. T.* 13. p. 587. T. Aelius, Aug. Lib. Primitivus archimagirus, et Aelia Aug. Lib. Tyche cojunx fecerunt sibi, et suis Lib. libertabusque posterisque eorum. Custodia (pro *custodiam;* extrita nempe littera *m* ob concursum sequentis) monimenti inhabitandi ne quis interdicere velit; quod si nemo de hac memoria nostra extiterit, pertinere debebit ad collegium cocorum Augusti Nostri, quod consistit in Palatio. ¶ Ad scriptionem quod attinet, in omnibus antiquis lapidibus, et saepissime in MSS. codicibus, et optimis editionibus *cocus* legitur, quod etymo vocis magis consentaneum est. Is enim proprie ita appellatur, qui res edules cultro caedit et dividit, dein in mortario pistillo pinsit, tum quaquaversus miscet. Hinc moretum dictum est quoddam cibi genus a μείρω, divido. (V. MORETUM); et Graecis μάγειρος, cocus, est a μάσσω seu μάττω, pinso: hinc *Festus* ait, supra cocum et pistorem eundem fuisse. (V. MAGIRUS); aliud vero edulii genus cocetum appellatum est a κυκάω, misceo, unde *cocus* Latinorum. V. COCETUM. Itali quoque

piatto da cuoco vulgo dicunt illud edulium, quod nec elixum, nec assum, nec frictum, sed ex variis rebus tum liquidis, tum solidis, simul caesis, pinsitis, et operose mixtis compositum sit. Progressu vero temporis coci ministerium ad omnes omnino epulas quomodocumque parandas pertinere coepit. ¶ Neque hanc, quam defendimus, scriptionem quis possit infirmare ex lepido Ciceronis joco ap. Quint. 6, 3. med. Cicero dixit, cum is candidatus, qui coci filius habebatur, coram eo suffragium ab alio peteret: Ego quoque tibi favebo. Ex hoc enim illud unum evincitur, apud Romanos similem fuisse sonum litterarum c, et qu, quod in plurimis vocibus factum est, ut cotidie pro quotidie. F.]

COR, ordis, n. καρδία, (et poetice κέαρ, unde κῆρ contractum, a quo Latina vox facta videtur) membrum est praecipuum in corpore animalium, in medio pectore situm, cuspide ad sinistrum latus aliquantum inclinata, omnem sanguinem ex venis se dilatando excipiens, et per arterias in omnes partes corporis contrahendo se dimittens: merito proinde habitum vitae sedes atque origo. Cic. Div. 1, 52. Num igitur censes, ullum animal, quod sanguinem habeat, sine corde esse posse? [*Hinc melius sequi poterant quae inde a §. 7 — 11. leguntur.] ¶ In eo veteres nonnulli animi sedem, atque adeo sapientiae, consilii, solertiae, prudentiae, et acuminis collocarunt, teste Cic. l. c. et Tusc. 1, 9. Aliis cor ipsum animus videtur: ex quo excordes, vecordes, concordesque dicuntur. Lucr. 4, 51. Id licet hinc quamvis hebeti cognoscere corde. Id. 5, 1105. Ingenio praestare, et corde vigere. Pl. Most. 1, 2, 3. Atque in meo corde, si quod est mihi cor, eam rem volutavi, et diu disputavi. Id. Pseud. 3, 1, 3. Quantum ego nunc corde conspicio meo. Ter. Phorm. 2, 2, 7. Jam instructa sunt mihi in corde consilia omnia. Plin. 18, 6, 7. n. 4. Villicum quam proximum domino corde esse debere, h. e. colendi peritia. Mart. 6, 64. Sed tibi plus mentis, tibi cor limante Minerva Acrius, et tenues finxerunt pectus Athenae. Adde 3, 27. et Ov. Her. 17, 102. [*Sil. 13, 803. Corde aequantem Peleia facta, i. e. sapientia, astutia. Hinc Id. 12, 737. Punica corda, i. e. fraudes.] ¶ Huc et illa pertinent Virg. A. 5, 729. lecti juvenes, fortissima corda. Id. ib. 10, 87. Corda aspera. Stat. Theb. 3, 678. Aequo corde ferre aliquid, h. e. aequo animo. Ov. Trist. 3, 3, 57. Forti corde ferre mala. Virg. A. 12, 18. Sedato corde respondere. ¶ Cor habere est sapere, sapientem esse. Cic. Fin. 2, 28. Hoc est non modo cor non habere, sed ne palatum quidem. Pl. Pers. 4, 4, 71. Dii istam perdant: ita cata est, et callida: Habet cor: quam dicit quod opus est! Mart. 3, 26. Et cor solus habes, solus et ingenium. Adde 11, 84. ¶ Cor longaevum apud Claud. Cons. Prob. et Olybr. 155. est senilis sapientia. ¶ Cor alicujus est ille ipse, vel ejus animus, prudentia, scientia. Enn. ap. Gell. 7, 2. quem credidit esse meum cor Suasorem summam, et studiosum robore belli. Pers. 6, 10. Cor jubet hoc Enni, postquam destertuit esse Maeonides Quintus pavone ex Pythagoreo. Fur. Bibac. apud Suet. Gramm. 11. En cor Zenodoti; en jecur Cratetis. ¶ Est etiam sedes affectuum. Ov. Trist. 4, 10, 65. Molle, Cupidineis nec inexpugnabile telis Cor mihi, quodque levis causa moveret, erat. Hor. Od. 1, 23, 8. Tremere corde. Id. Art. P. 98. Cor spectantis tangere querela. Ov. Fast. 1, 16. Excutere corde metus. Pl. Capt. 2, 3, 60. Corde amare inter se. Id. Trin. 2, 3, 34. spernere aliquid, h. e. serio et omnino. Id. Pseud. 5, 1, 25. Cordi atque animo suo obsequi. Id. ib. 5, 2, 22. Lubentissimo corde atque animo aliquid facere. Id. Capt. 2, 3, 27. Persequi aliquid corde, et animo, atque viribus. Id. Aul. 4, 3, 4. Meum cor in pectus emicat. (Adde Tibull. 1, 11, 12.) Et eodem sensu Id. Cas. 5, 6, 62. Cor salit. [*Suet. Ner. 2. Cor plumbeum, i. q. nos dicimus: Gefühllosigkeit. Cf. Tibull. 1, 1, 64. Nec in tenero stat tibi corde silex. Claudian. 26, 303. Ferro corda rigent. Quint. Decl. 6, 19. p. 147. Cor silice concretum. Gr. eodem modo. Ita Apollon. 2, 231. Οὐδ' εἴ οἱ ἀδάμαντος ἐληλαμένον κέαρ εἴη. V. quos praeterea laudat Heyn. ad locum Tib. modo allatum. Notandus etiam locus apud Suet. Caes. 77. Nec pro ostento ducendum, si pecudi cor defuisset. Cf. Brem. ad h. l.] ¶ Cordi est, sedet animo, ut Non. 2, 155. interpretatur, h. e. in votis est, placitum est, ita ut cor pro voluntate sumatur, non pro cura, et opera, ut alii interpretantur. Cato ap. Macr. Sat. 3, 5. in f. Juppiter, si tibi magis cordi est, nos ea tibi dare potius, quam Mezentio, uti nos victores facias. Lucil. ap. Non. l. c. Et quod tibi magnopere cordi est, mihi vehementer displicet. Et Liv. 6, 20. in f. Nec Diis cordi fuisse poenam ejus (Manlii) oblatam prope oculis suis, a quo sua templa erepta e manibus hostium essent. Cic. Quint. 30. Fatetur, sibi vitam omnino semper horridam atque aridam cordi fuisse. Id. Or. 16. Flumen aliis verborum, volubilitasque cordi est. Ter. Phorm. 5, 3, 17. Uterque utrique est cordi, [*i. e. se mutuo vehementer amant.] Liv. 9, 8. Dii immortales, si vobis non fuit cordi, Sp. Postumium prospere bellum gerere, at satis habeatis etc. Adde 30, 17. ad f., 10, 42. extr., 9, 1. et 23, 31. ad f., Senec. Ben. 1, 14. ad f., Virg. Cir. 261. Sil. 7., 320. et 15, 350. et Afran. ap. Prisc. p. 659. ¶ Potest etiam aliquando exponi, curae est. Ov. Medic. fac. 32. Virginibus cordi, grataque forma sua est. Hor. Od. 1, 17, 13. Dii me tuentur, Diis pietas mea, Et Musa cordi est. Tac. H. 3, 53. Illis Moesiae pacem, sibi salutem securitatemque Italiae cordi fuisse. Adde Stat. Silv. 1, 4, 4. [*Cf. Ruhnk. Ad Terent. Andr. 2, 1, 28. et interprr. ad Liv. 30, 17.] ¶ Corde est poetice, cordi est. Stat. Theb. 6, 829. sed corde labores Ante alios erat uncta pale. ¶ Cordi habere est infixum pectori, et memoriae tenere, amare, diligenter consectari. Gell. 18, 7. Cum vos quoque, philosophorum illustrissimi, nihil jam aliud, quam verba, auctoritatesque verborum cordi habeatis. Id. 2, 29. extr. Duo postremi isti versus, quos habere cordi et memoriae, operae pretium esse hercle puto. Adde 17, 19. ¶ Olim cor pro stomacho usurpatum videtur. Lucr. 6, 1149. Inde ubi per fauces pectus complerat, et ipsum Morbida vis in cor moestum confluxerat aegris. Hor. Sat. 2, 3, 29. in cor Trajecto lateris miseri, capitisve dolore. ¶ Adhibetur et in blanditiis. Pl. Poen. 1, 2, 154. Meum mel, meum cor, mea colostra. ¶ Masculino genere positum fuisse ab Ennio putavit Caesellius Vindex ap. Gell. 7, 2., sed ejus hallucinationem detegit, et reprehendit ipse Gell. Locum Ennii supra retulimus. ¶ Cor pro sensu animae. Phaedr. 4, 14. Semisomno corde, et errore ebrio. Lucr. 5, 862. Levisomna canum corda. [*Haec parum differunt ab iis, quae §. 3. dicta sunt.] ¶ Translate. Macr. Somn. Scip. 1, 20. med. Physici solem cor coeli vocaverunt, quod natura ignis semper in motu perpetuoque agitatu est. ¶ Hujus vocis quantitas a quibusdam anceps esse putatur. Qui censent produci posse, afferunt primo Graecum κῆρ, unde diximus derivari: deinde versum Ov. Her. 15, 79., sed in quo valde dubia est lectio: et Lucretii 3, 471. Denique cor hominum cum vini vis penetravit etc. Verum hic quoque plerique omnes leg. Denique cur, hominem cum vini etc. Quare corripienda videtur ex Ov. Pont. 1, 3, 32. Confiteor misero molle cor esse mihi. Id. Trist. 5, 8, 28. Molle cor ad timidas sic habet ille preces.

CŎRĂ, ae, f. pupilla oculi, h. e. nigrum illud, quod est in medio oculi: a Graeco κόρη. Auson. ep. 16, 59. Cuique vigiles luminum Vacare dignabunt corae. ¶ Item Cora opp. Latii in finibus Volscorum, nunc in Campania Romana, a Dardano conditum ante urbem Romam, et a Cora Catylli, et Tiburtis fratre appellatum, ad pedes collis, inter Velitras, et Setiam. Ejus cives Corani dicuntur a Plin. 3, 5, 9. Lucan. 7, 393. Gabios, Vejosque, Coramque Pulvere vix tectae poterunt monstrare ruinae. ¶ Item Deae nomen, Palladis fortasse, aut Dianae, quae virgines sunt: vel potius ejus numinis, quod pulcritudini puellarum praeesset: a κόρη, puella, virgo formosa: vel denique, quod magis placet, Proserpinae, quae a Graecis aliquando Κόρη appellata est, Suida teste, et Serv. ad A. 3, 111. Inscr. ap. Grut. 309, 2. et 3. Fabiae Aconiae Paulinae etc. sacratae Deo Iaccho, Cereri, et Corae etc.

[**CORACESIĂ**, ae, f. herba, qua Pythagoras aquam glaciari tradit ap. Plin. 24, 17, 99., qui addit, apud alios hujus mentionem se non invenire. Al. leg. coriacesia. F.]

***CORACESIUM**, i, n. Κορακήσιον, opp. Ciliciae, in Cilicia aspera (trachea). Plin. 5, 27. Liv. 33, 20. B. A.

CŎRĂCĬCUS, a, um, adj. idem quod coracinus. Coracica sacra, quorum fit mentio in Inscr. apud Grut. 1087, 4., erant instituta in honorem Mithrae: in quibus initiabantur ministri, qui coraces appellabantur, ignotisque, et simul exsecrandis mysteriis ad ejus cultum praeparabantur: de quibus mentio fit a Hieron. ep. 107. n. 2. Eadem sacra dicta sunt etiam hierocoracica, et ministri ipsi hierocoraces; ut quidem legendum esse ap. Grut. 303, 2. et 27, 4. contendit Reines. ad Inscr. 48, 1., quem omnino adeas necesse est: sed praecipue Morisani Inscr. Regin. p. 111. et seqq. ¶ Auct. commentar. in cap. 1. epist. D. Pauli ad Rom., qui a nonnullis Ambrosio tribuuntur, meminit Sacrorum Coracinorum, quae eadem cum Coracicis esse videntur. Is autem putat, ita ab Aegyptiis dicta fuisse, quod in iis corvi adorarentur. Mos enim fuit illis varia animalia, et quidem turpiora, pro Diis colere.

CŎRĂCĪNUS, a, um, adj. κοράκινος, corvinus, niger: a κόραξ, ακος corvus. Vitr. 8, 3. a med. Pecora quamvis sint alba, procreant aliis locis pulla, aliis coracino colore. ¶ De Sacris Coracinis, V. in v. praec. ¶ Item coracinus, i, κορακῖνος, nomen est piscis Nilo peculiaris, qui ita dictus est vel a colore, vel quod assidue κινεῖ τὴν κόρην, pupillam movet. Mart. 13, 85. Princeps Niliaci raperis, coracine, macelli. Adde Plin. 9, 16, 24. et ib. 18, 32.

CŎRĀLĪTĬCUS, Lapis, genus candidi marmoris a Coralio, seu Sangario fluvio Phrygiae, juxta quem invenitur. Plin. 36, 8, 13. n. 2. ¶ In vet. Inscr. ap. Grut. 76, 9. legitur Coroliticus.

CŎRĀLĬUM, et Corallium, et Curalium, ii, item Corallum, i, κοράλιον, κοράλλιον, κουράλιον, κόραλλον, et κώραλλον, (tot enim modis tum Graece, tum Latine scriptum invenitur: saepius autem in priscis libris curalium, teste Hard.) describitur a Plin. 32, 2, 11. frutex marinus colore viridi, baccas ferens candidas sub aqua, ac molles, quae exemptae confestim durantur, et rubescunt quasi corna sativa specie, et magnitudine. Ajunt ipsum fruticem tactu protinus lapidescere, si vivat: itaque occupari, evellique retibus, aut acri ferramento praecidi: qua de causa curalium vocitatum interpretantur: nempe ἀπὸ τῆς κουρᾶς ἐν ἁλὶ, quod in mari tondeatur. Probatissimum quam maxime rubens, et quam ramosissimum, nec scapiosum, aut lapideum, aut rursus inane, et concavum. Haec ex Plin. l. c., ubi plura de hac re. ¶ In fabulis est, Perseum, Gorgone caesa, cum Pegaso vectus supra mare transvolans, capillo suspensum caput ejus teneret, guttas sanguinis defluentes coralia in mari genuisse: ex quo factum est, ut etiam Gorgoniae appellarentur, eod. Plin. teste 37, 10, 56. Fabulam narrat Eustath. ad Dionys. de situ Orb. ¶ Pro varia scribendi ratione varia est etiam syllabarum quantitas apud Latinos poetas. Ov. Met. 15, 416. Sic et curalium, quo primum contigit auras Tempore, durescit: mollis fuit herba sub undis. Al. leg. coralium. Claud. Nupt. Honor. 10. et Mar. 169. Mergit se subito, vellitque coralia Doto. Sid. carm. 11, 110. Lactea puniceo sinuantur colla corallo. ¶ *Est et Corallus, i. f. ut putat Scheller. Plin. 37, 10. Coralloachates (similis est) corallo aureis guttis distinctae. Et sic profecto Hard. Sed cum achates, ideoque composita ejus, et m. et f. generis sit, codexque Ms. ap. Hard. habeat distincta, totus locus ita proculdubio instaurandus: Coralloachates corallo, aureis guttis distincta. Supra dixerat: Coralloachates guttis aureis sapphiri modo sparsa; qualis copiosissima in Creta sacra appellata; ubi pro sparsa habet ed. Froben. 1530. cum aliis distincta. Vides et fem. gen. esse, (quod dixi) nomen Coralloachates. B. A.

***CORALIUS**, i, Phrygiae amnis, dictus etiam Sangarius. Plin. 6, 1. Idem Sangarius a plerisque dictus Coralius. Ita ed. Elzev. Hard. voc. Coralius prorsus omittit. B. A.

CORALLI, orum, m. plur. populi Mysiae inf. in ora maris Euxini, circa Istri ostea, pellibus tecti, insignes immanitate. Ov. Pont. 2, 37. et ib. 8, 83.

CŎRALLĪNUS, a, um, adj. corallo similis, ruber. Vet. epigr. in Anth. Lat. T. 1. p. 651. Porrige labra, labra corallina.

CŎRALLIS, idis, f. κοραλλὶς, gemma minio similis in India, et Syene. Plin. 37, 10, 56.

CŎRALLOĂCHĀTES, ae, m. lapis guttis aureis coralii modo distinctus. Plin. 37, 10, 54. *Non masculini tantum generis est Coralloachates sed et fem. V. Coralium in f. B. A.

***CORALLUS**, i, f. V. CORALIUM in f. B. A.

CŌRAM, praep. ἔμπροσθεν, πρὸς, [est a χώραν, quod per ellipsin pro κατὰ χώραν, e regione F.] ante, in conspectu, ante oculos. [*Laudat quidem in confirmand. hanc deriv. rationem Scheid. ad Sanct. p. 234. B. Crusius in cl. Suet. p. 252. Sed Id. ib. addit: Mihi magis arridet derivatio a cora, κόρη, pupilla oculi, cui etiam convenit dictio incoram. Quod autem coram producit priorem syllabam, cora corripit, id parum moror, partim ob inconstantiam usus in ejusmodi vocabulis originis incertae serius demum legibus adstrictam, partim ob alia vocabula cognata, tamen syllabarum vi diversa, ut vox, vocis et verbum vocare, dux, ducis et v. ducere.] Differt a palam, quod coram magis ad personas certas, palam, ad omnes refertur. [*Plin. Pan. 1, 5. Non enim occulta potestate fatorum, sed ab Jove ipso coram ac palam repertus est: Coram pertinet ad Jovem; palam significat in omnium conspectu, in Capitolio. V. integrum locum ejusque interprr.] Cic. Pis. 6. Mihi vero ipsi coram genero meo, propinquo tuo quae dicere ausus es! ¶ Aliquando suo casui postponitur. [*Usitatissimum dicendi genus ap. Suet. Aug. 69. Ner. 33. Oth. 1. V. Ruhnk. ad Vell. 2, 91, 2.] Nep. Epam. 4. At ille Diomedonte coram, Nihil, inquit, opus etc. Suet. Tit. 10. Populo coram ubertim fleverat. Tac. A. 4, 8. Diis, et patria coram obtestor. ¶ Usurpatur etiam adverbialiter. Cic. Att. 6, 1. med. Sed haec posterius, et coram fortasse commodius. Id. Fam. 2, 9. Et quasi tecum coram loquerer. Id. Att. 12, 1. Cum coram sumus, et garrimus quidquid in buccam. Id. Flacc. 15. Testes coram producti dicent etc. [*Id. Verr. 2, 2, 41, 42. Coram deferre aliquem, i. e. eum, qui domi est, nec per-

-grinatur. *Ernest.* in *cl. Cic.* s. h. v.] *Id. Prov. Cons.* 9. Intueor coram haec ornamenta reipubl. *Ter. Andr.* 5, 3, 29. Sine, illum huc coram adducere. [*i. e. te praesente.] *Liv.* 2, 47. Offerre se coram. *Lent. ad Cic. Fam.* 12, 14. *a med.* Mihi promiserunt coram, et absenti mihi scripserunt. *Gell.* 15, 18. Coram videre aliquid. *Hor. Sat.* 1, 6, 56. Venire coram. [**Id. Od.* 3, 6, 29. Jussa coram non sine conscio Surgit marito: etc.] *Suet. Aug.* 39. Traditio coram pugillarium. [*V. *Brem. Id. Claud.* 34. Tormenta quaestionum poenasque parricidarum repraesentabat, exigebatque coram, i. e. se ipso praesente et ita, ut omnes spectare possint.] *Stat. Achill.* 1, 52. raptasque domos, abductaque coram Armenta. ¶ Saepe ita adhibetur, ut quodam πλεονασμῷ redundet, majoris explicationis gratia. *Cic. Agr.* 3, 1. Si quae apud vos de me deferunt, ea coram potius, me praesente, dixissent. (nisi dicamus, hoc loco *coram* positum esse pro *palam*, aperte, ut ap. *Lucr.* 4, 1081. Quod fieri contra, coram natura repugnat.) *Virg. A.* 1, 599. Improvisus ait: coram, quem quaeritis, adsum; qua ratione *Caesar* quoque *B. G.* 1, 32. locutus est. *Ter. Adelph.* 2, 4, 5. Coram in os aliquem laudare. [*Nos: *in's Angesicht.* Adde *Suet. Aug.* 13.. Hunc foedissimo convicio coram prosciderunt. Comparat *B. Crus.* in *cl. Suet.* p. 252. *Ebr.* לִפְנֵים v. מִלִּפְנֵים, quod *Hellenistae* vertunt εἰς πρόςωπον, κατὰ πρόςωπον, etiam ἀπὸ προςώπου.] *Id. Eun.* 4, 7, 24. Adducere aliquem alicui coram ante oculos. *Pl. Ps.* 4, 7, 43. Te is ipsus coram praesens praesentem videt. *Id. Merc.* 2, 2, 7. Ipsi facito, coram ut tradas in manum. ¶ In illo *Tac. A.* 4, 54. Nec tamen Tiberii vox coram secuta, sed obversus ad matrem, non mirum ait etc., *coram* id significat, non directis ad eam verbis, sed verso ad matrem vultu. ¶ *In coram*, seu *incoram* idem quod *coram*, et cum genitivo. *Appul. Met.* 9. Jubebat, incoram sui plagas mihi quamplurimas irrogari. Et *ib. paulo sup.* et *ib.* 7. Incoram omnium. *et* absolute *ib.* 10. Quae mecum incoram publicam populi caveam frequentaret.

*CORAMBIS, idis, f. opp. superioris Aegypti, Aethiopiae conterminum. *Plin.* 6, 29. *B. A.*

CORAMBLĒ, es, f. κοράμβλη, genus brassicae, ita dictae, a κόρη, pupilla, et ἀμβλύνω, obtundo, quia visum hebetat: vel potius quia obvolvit pupillam seu partem interiorem. Eadem fortasse est, quae crambe. *Colum.* 10, 179. Nunc veniat, quamvis oculis inimica, coramble.

CORĀNI, orum, m. plur. populi Corae oppidi. V. CORA.

*CORANITAE, arum, Arabiae elicis pop. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

*CORAS, ae, m. Tiburtii et Catilli frater, unde mons Coras et urbs Coras dicta. *Virg. A.* 7, 672. *B. A.*

*CORASSIAE, (insulae) in mari Aegeo fuere, non procul a Patmo insula. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

CORAX, ăcis, m. κόραξ, Graeca vox, qua corvus significatur. *Solin.* 40. *s. f.* Chamaeleon impetibilis est coraci etc. sed corax quoque habet praesidium ad medelam. ¶ Fuit etiam hoc nomine rhetor antiquissimus, qui primus in Sicilia artem oratoriam invenisse, ac tradidisse dicitur. *Cic. Or.* 1, 20. et *Brut.* 12. et *Quint.* 3, 1. ¶ Ad utramque appellationem alludit *Cic. Or.* 3, 21. Quare Coracem istum vestrum patiamur nos quidem pullos suos excludere in nido, qui etc. ¶ Item machina militaris quaedam, demoliendo et destruendo apta, memorata quidem, sed non descripta a *Vitr.* 10, 19. *s. f.*, quam *ib. supra* corvum demolitorem, et gruem appellari scribit. Est autem longe diversa a machina illa, de qua in CORVUS dicemus. ¶ *Coraces* etiam dicti sunt quidam sacerdotes Mithrae, ut ex *Reinesio* adnotatum est in CORACICUS, quorum mentio fit a *Hieron. ep.* 107. *n.* 2. Sunt tamen qui putant, eum non de sacerdotibus loqui, sed de imaginibus Deorum, qui sub corvorum specie colerentur. ¶ *Fuit et *Corax*, acis, Aetoliae mons, inter Callipolim et Naupactum. *Liv.* 36, 30. et 37, 4. *B. A.*

*CORAXI, orum, Κοραξοί, populi Asiatici, in Colchide, quorum caput Dioscurias dictum. *Plin.* 6, 5. *B. A.*

*CORAXICI montes in Armenia fuere, ad Cyri fluminis fontes. *Plin.* 6, 9. *B. A.*

*CORBA, ae, f. i. q. corbis. *Schol. Antiq.* in *Juven.* 3, 251. p. 589. ed. *D. A. G. Cramero. B. A.*

CORBĬCŬLĀ, ae, f. λαρκίδιον, parva corbis. *Pallad.* 3, 10. Fit ex vimine parva corbicula.

[CORBĬO, onis, m. 3. diminutivum corbis. Fuit cogn. nepotis Q. Hortensii oratoris ap. *Val. Max.* 3, 5. *n.* 4. ¶ *Corbio*, onis, Ital. opp., in Aequorum terra. *Liv.* 2, 39. et 3, 28. et 30. ¶ Item opp. Hisp., cis Iberum fluvium, in regione Suessetanorum. *Liv.* 39, 42. *F.* et *B. A.*]

CORBIS, is, f. κόφινος, λαρκός, vas ingens e vimine, ad usus rusticos, praesertim colligendorum fructuum: ita dictum, ut *Varro* censet *L. L.* 4, 31., quod spicas, aliudve quid corruebant, *h. e.* in eam dejiciendo immittebant. Corruere enim active significat dejicere. At melius *Isid. Orig.* 20, 9. Corbes dicti, quia curvatis virgis contexuntur. *Varr. R. R.* 1, 50. Spicas in corbem conjicere. *Ov. Met.* 14, 643. O quoties habitu duri messoris aristas Corbe tulit. *Cic. Sext.* 38. Messoria se corbe contexit. *Pl. Bacch.* 4, 4, 61. Geritote amicis vestris aurum corbibus. ¶ Apud *Caton. R. R.* 136. granum corbi dividere opponitur τῷ modio dividere; etenim corbi dividebant ante trituram, modio post eandem. ¶ Apud *Ulp. Dig.* 18, 6, 1. per corbem mensuram vini facere, est metiri modum vini ex modo uvae, cujus mensura per corbem definiri solet. *Cujac. lib. observat.* 2. *c.* 36. id facete dictum putat. ¶ *Prisc.* 5, 652. inter nomina masculina etiam corbem recenset: quod confirmatur illis *Columellae* verbis 11, 2. *sub f.* Frondis corbem pabulatorium modiorum viginti etc. Ita edition. omnes, quas habemus, cum Jensoniana anni 1472. Quod vero *Id.* 6, 3. habet *corbis pabulatoria*, in Jensoniana legitur *pabulatoribus*: ex quo licet conjicere, *pabulatorius* a *Columella* fuisse scriptum.

CORBĪTA, ae, f. σιτηγὴ ναῦς, navis oneraria, a corbis, quia in malo ejus summo pro signo corbis solet suspendi, ut *Festus* docet. [*V. *Scheffer. de re nav.* p. 178.] *Cic. Att.* 16, 6. Corbitane Patras, an actuariolis ad Leucopetram Tarentinorum. *Pl. Poen.* 3, 1, 4. Tardiores, quam corbitae sunt in tranquillo mari. *Lucil.* ap. *Non.* 13, 2 Huic maju' bacillum, Quam malus navi in corbita maximus ulla. V. CELOX.

CORBĪTO, as, a. 1. est in corbitam immittere: et translate sumitur pro ventrem implere, quasi navigium onerare. *Pl. Cas.* 4, 1, 20. Ego novi illas ambas estrices: corbitant, ubi comesse possunt. Sed *Voss.* leg. *corvitant.* Alii rectius *corbitam cibi comesse possunt.*

CORBĪTOR, oris, m. ludio, de quo *Festus* in *Simpludiarea. Scaliger* putat *Corbitores* esse pro *Corvitores*, atque ita dici saltatores, sive cernuatores, quia *corvorum* instar nunc sursum spectant, nunc deorsum, nunc ascendunt, nunc descendunt.

[CORBO, onis, m. qui corbem gerit. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 128, 8. Fabius Corbo. *F.*]

*CORBŌNA, κορβωνᾶ, vox Syra vel Hebraica, gazophylacium significans metonymice. *Hieron. ep.* 27, 14. In corbonam Dei aera congesta. *B. A.*

CORBŬLĀ, ae, f. λαρκίδιον, corbicula. *Varr. R. R.* 1, 15. de ulmo. Nulla potior serenda, quod maxime fructuosa, quod et sustinet sepem, ac colit aliquot corbulas uvarum. *Suet. Ner.* 19. Humum corbulae congestam humeris efferre. *Caecil.* ap. *Non.* 3, 48. Corbula panis. *Colum.* quoque 12, 50. numerat inter instrumenta olei faciendi. *Pl. Aul.* 2, 7, 4. Coenam coctam sursum subducemus corbulis.

[*CORBŬLO, onis, m. gestator corbulae. Est cogn. Cn. Domitii fortissimi ducis sub Nerone Aug., de quo *Tac. A.* 13, 8. *Juven.* 3, 257. Corbulo vix ferret tot vasa ingentia, tot res Impositas capiti, quas recto vertice portat Servulus infelix. ¶ Corbulonis fossam memorat *Tac. A.* 11, 28. quam a Lugduno ad ostium Mosae ductam credit *Cellarius*, non autem in Leccae alveo, non antiquissimo forsan, prout nonnullis placuit, inquirendum. ¶ Corbulo, athleta quidam. *Juven.* 3, 250. ibique *Vet. Schol. F.* et *B. A.*

CORCHŎRUS, i, m. κόρχορος, herba humilis, altitudine palmum non excedens, alio nomine anagallis. Numeratur inter vilissima olera. *Plin.* 21, 32, 106. et 25, 13, 92.

CORCODĪLUS. V. CROCODILUS in f.

CORCŬLUM, i, n. θυμίδιον, dimin. a *cor. Pl. Most.* 4, 2, 70. Amburet misero ei corculum carbunculus. ¶ Adhibetur et in blanditiis. *Id. Cas.* 4, 4, 14. Nunc demum sum liber, meum corculum. ¶ Fuit etiam P. Nasicae cognomen a prudentia impositum. *Cic. Tusc.* 1, 9. Aliis cor ipsum animus videtur, ex quo excordes, vecordes, concordesque dicuntur, et Nasica ille prudens bis consul, Corculum. *Id. Brut.* 20. Nasica, qui est Corculum appellatus.

CORCŬLUS, a, um, adj. idem ac cordatus, idest sapiens, prudens, solers, acutus. *Plin.* 7, 31, 31. Praestitere ceteros mortales sapientia, ob id Cati, Corculi, apud Romanos cognominati.

[CORCUS, i, m. morbi genus esse videtur, quod *Marcell. Empir.* cum praecordiorum, et cordis dolore conjungit, et superstitiosis remediis curare docet. Sic ille *c.* 21. Ad corcum, carmen in lamella stannea scribes, et ad collum suspendes haec, ante vero etiam cane. *F.*]

CORCYRĀ, ae, f. Κόρκυρα, insula maris Ionii ad ostium maris Adriatici, Epiro adjacens, inter Ceraunios, sive Acroceraunios montes ad Arctos, et Leucadem ad meridiem. Olim Phaeacia dicta est. Aliqui narrant, Nympham Asopi filiam raptam a Neptuno, et ad insulam delatam Phaeacum peperisse, hinc insulam esse appellatam; a Phaeaco ortum esse Alcinoum, cujus horti celebrantur. Clara est Ulyssis naufragio, et hortis Alcinoi. Nam pomorum ibi mira ubertas, quippe praematuris nova statim succedunt. Urbem habet cognominem, permunitam cum duplici arce, in colle, armamentario, et portu capacissimo. Condita est a Corinthiis colonis anno 50. U. C. ante Chr. n. 702., quo Capitolium Romae. *Plin.* 4, 12, 19. et *Mela* 2, 7. ¶ Corcyra Melaena, seu Corcyra nigra, Κόρκυρα μέλαινα, alia insula est maris Illyrici, nunc *Curzola*, inter Melitam, et Pharum, nunc *Meleda*, et *Lesina. Plin.* 3, 26, 30., *Mela l. c.* ¶ Media syllaba longa est. *Lucan.* 8, 37. Cujus adhuc remis quatitur Corcyra, sinusque etc. Sed et correpta reperitur ab *Avien. Perieg.* 663. Alcinoique domus pandetur Corcyra rursum, Corcyra compta solum, locupleti Corcyra sulco. ¶ *Corcura* scriptum invenit *Pier.* in *MS. Livii*, ut in MYSTICUS adnotatur.

CORCYRAEUS, a, um, adj. Κορκυραῖος, ad Corcyram pertinens. *Cic. Att.* 6, 2. *extr.* Cognovi ex epistola tua Corcyraea, *h. e.* Corcyrae data. *Nep. Them.* 2. Bellum Corcyraeum. *Ov. Ib.* 512. Te Corcyraeum Cressia turba putet. *Mart.* 13, 37. Aut Corcyraei sunt haec de frondibus horti, *h. e.* Alcinoi Corcyrae regis. ¶ *Corcyraei*, *orum*, sunt ejus insulae populi. *Nep. l. c.* *Adde *Cic. Fam.* 16, 7. *Att.* 3, 2. *Liv.* 45, 23. *B. A.*

CORDĀ. V. CHORDA.

CORDĀCISTĀ. V. CHORDACISTA.

CORDĀTĒ, adv. σοφῶς, sapienter, prudenter. *Pl. Poen.* 1, 1, 3. Quas tu sapienter, docte, et cordate, et cate etc. *Id. Mil.* 4, 2, 96. Dicito docte et cordate. *Andr. Borrich.* hoc loco interpretatur, animose: neque abs re.

CORDĀTUS, a, um, adj. ἔμφρων, prudens, sapiens, qui solertia multa pollet, et ingenio. *Enn.* ap. *Cic. Tusc.* 1, 9. Egregie cordatus, homo catus, Aeliu' Sextus. *Lact.* 3, 20. Non inficior fuisse illum cordatiorem, quam ceteros. ¶ Item fortis, et animosus. Ita enim accipiendum esse putat *Andr. Borrich.*, neque absurde, in illo *Senec. Apocoloc.* Cecidit pulcre Cordatus homo, Quo non alius Fuit in toto Fortior orbe.

CORDAX, ăcis, m. saltatio comica, eaque lascivior, de qua *Hesychius*: Κόρδαξ, εἶδος ὀρχήσεως ἀσέμνως κομῳδῆς, species saltationis indecenter ornatae. *Petr. fragm. Trag.* 52. *Burm.* Credite mihi, cordacem nemo melius ducit. Hinc trochaeus, *cordax* ab Aristotele dictus est, quia in cordace usurpabatur, vel quasi χόρδαξ, quia ejus usus erat in comico choro. *Cic. Or.* 57. Trochaeum autem, qui est eodem spatio, quo choreus, cordacem appellat, quia contractio et brevitas dignitatem non habet. *Quint.* 9, 4. Aristoteles trochaeum, ut nimis currentem damnat, eique cordacis nomen imponit. [*V. *Spalding.* ad h. l.] ¶ Adjectivi forma usurpatur a *Front. de or.* (ed. iter. Romae *A. Maio*) p. 240. Sed non modulatas aeque sententias, fateor; neque ita cordaces, ita est; neque ita tinnulas, non nego, *h. e.* resultantes eorum more, qui cordacem saltant.

*CORDIĂCUS, a, um, adj. i. q. cardiacus. *Schol. Antiq.* in *Juven.* 5, 32. p. 593. ed. *D. A. G. Cramero. B. A.*

CORDĪCĬTUS, adv. in corde. *Sidon. ep.* 4, 6. Prudentibus cordicitus inditum est, vitare fortuita.

[CORDILLĀ, ae, f. diminutivum chordae, extrita littera *h*. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Mur.* 1131, 2. Aelia Cordilla. *F.*]

CORDŎLĬUM, ii, n. καρδιαλγία, dolor: a *cordis dolore*. Sed *Scaliger* vult dici pro *condolium*. *Pl. Poen.* 1, 2, 86. Tibi erit cordolium, si quam ornatam melius forte conspexeris. Adde *Cist.* 1, 1, 67. et *Appul. Met.* 9.

*CORDŬBA, ae, f. Κορδύβη. *Sil.* 3, 401. V. v. seq. *B. A.*

CORDŬBENSIS, e, adj. ad Cordubam pertinens, quae est urbs Hispaniae Baeticae ad Baetim fluv. in Vandalitia, nunc *Cordova*, patria utriusque Senecae, et Lucani. *Mart.* 1, 62. et *Plin.* 3, 1, 3. Hinc Cordubense aes, *Id.* 34, 2, 2. et Cordubensis conventus, *Id.* 3, 1, 3. et *Hirt. B. Alex.* 57. ¶ *Cordubenses*, *ium*, sunt ejus incolae. *Hirt. ib.*, et praeterea 59, 60. et 61.

*CORDUENI, orum, incolae Corduenes, quae regio fuit Armeniae. *Plin.* 6, 15. *B. A.*

CORDUS. V. CHORDUS.

CORDYLĀ, ae, f. κορδύλη, primus fetus thynnorum ab ipsis statim ovis, qui deinde elapso anno, thynni vocantur, ut *Plin.* 9, 15, 18. docet. Est autem is piscis vilioris pretii, pelamis etiam dictus. *Mart.* 3, 2. Ne nigram cito raptus in culinam Cordylas madida tegas papyro.

*CORDYLŪSA, ae, f. insula maris Mediterranei, prope Rhodum. *Plin.* 5, 31. *B. A.*

[CORELLIĀNUS, a, um, adj. ad Corellium pertinens, Atestinum, equitem Romanum, qui, teste *Plin.* 17, 17, 26., insevit castaneam suomet ipsam surculo in Neapolitano agro. Sic facta est castanea, quae ab eo nomen accepit inter laudatas. Postea Eterejus libertus Corellianam iterum insevit. Haec est inter eas differentia: illa copiosior, haec Eterejana melior. Adde 15, 23, 25. *F.*]

*CORENSE LITUS in Hispania Baetica fuit. *Plin.* 3, 1. *B. A.*

CORESIA. V. CORIA.
CORESIUM. V. CERESIUS.

*CORESSUS, v. Coressos, i, insula olim maris Aegaei. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

*CORETUS, i, sinus paludis Maeotidis. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

*COREVA, ae, f. opp. Africae propriae in Zeugitana. *Anton. Itin. B. A.*

CORFĪNĬENSIS, e, adj. ad Corfinium pertinens, quod fuit oppidum montanum Pelignorum quinque mill. pass. a Sulmone dissitum, nunc *Pentima.* ¶ *Corfinienses* sunt ejus incolae. *Plin.* 3, 12, 17. ¶ Apud *Cic. Att.* 9, 16. Corfiniensis clementia est, qua usus Caesar initio civilis belli, cum Corfinio capto, omnes cives R. dimisit incolumes, ut ipse narrat *B. C.* 1, 23.

*CORFINIUM, i, n. Κορφίνιον. V. v. anteced. *B. A.*

[CORFĪNĬUS, a, um, adj. idem ac Corfiniensis. *Front. de colon.* p. 122. *Goes.* Corfinius ager lege Sempronia est assignatus. *F.*]

CORGO, apud antiquos pro adverbio, quod est profecto, ponebatur. *Festus.*

[CŎRĬA, ae, f. Κορία, Minervae quartae nomen apud Arcades. *Cic. N. D.* 3, 23. Minerva quarta, Jove nata, et Coryphe, Oceani filia, quam Arcades Coriam nominant, et quadrigarum inventricem fecerunt. *Pausan.* 8, 21. hoc idem confirmat; memorat enim ναὸν καὶ ἄγαλμα Ἀθηνᾶς Κορίας. Fortasse a virginitate nomen traxit, quod κόρη, puella seu virgo semper mansit. Sunt qui pro *Coriam* legunt *Coresiam*, aut *Coryphasiam*, quam vocem V. suo loco. *F.* *Admodum memorabilis est lectio *Coryphasiam*, omninoque ulteriore examine digna. V. *Victor. Varr. lect.* 11, 15. coll. *Arnob.* 4, 14.]

CŎRĬĀGĬNŌSUS, a, um, adj. coriaginis morbo laborans. *Veget. Veterin.* 1, 38. Qua ex re fiunt coriaginosi, hepatici etc.

CŎRĬĀGO, aginis, f. μάρανσις, corii, seu cutis morbus: a *corium.* *Colum.* 6, 13. Est et infesta pestis bubulo pecori, coriaginem rustici appellant, cum pellis ita tergori adhaeret, ut apprehensa manibus deduci a costis non possit. *Veget. Vetr.* 3, 54. Passionis, quam Graeci ἐχεδερμίαν vocant, Latini coriaginem appellant, haec sunt signa.

CŎRĬANDRĀTUM, i, n. liquamen ex coriandro. *Apic.* 9, 1. Aperiuntur locustae, et infunditur iis piperatum, coriandratum.

CŎRĬANDRUM, i, n. κορίανδρον, herba: a κόρη, pupilla, quam rotunditate refert: vel a κόρις, cimex, quia caulis, foliaque cimices olent. *Plin.* 19, 7, 35. Et *ib.* 8, 54. et *Colum.* 10, 245., ubi *famosa coriandra* vocat, fortasse quia eorum succus venenatus esse dicitur, foliaque ipsa, si nimis large sumantur, caput tentare. *Cato R. R.* 157. Brassica cum ruta et coriandro.

CŎRĬĀRĬUS, ii, m. βυρσοδέψης, qui coria concinnat, praesertim crassiora. *Plin.* 17, 9, 6. In coriariorum officinis pilo madefacto. *Inscr.* apud *Grut.* 648, 8. Cleomenes coriarius subactarius, *h. e.* qui corium subigit, et operi aptat. Alia *ib.* 283, 1. Corpus coriariorum magnariorum solaiariorum (pro *soleariorum*). ¶ Adjective *coriarius frutex* est herba silvestris, foliis myrti, cauliculis brevibus, venena, et tineas pellens, et coriis perficiendis apta. *Plin.* 24, 11, 54. V. RHUS.

*CORĬCAE, arum, insulae duae inter Peloponnesum et Cretam. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

CORICEUM. V. CORYCEUM.

CŎRĬCILLUM, i, n. parvum corculum. *Petr. fr. Trag.* 75. *Burm.* Coricillum est, quod homines facit: cetera quisquilia omnia. Al. leg. *corcillum*, ut sit ὑποκοριστικῶς a *corculum*. Alii mallent *corycillum*, h. e. κωρύκιον, sacculus, pera: ut alludat ad industriam rei parandae. Alii leg. *corculum*.

*CORINENSES, ium, incolae oppidi cujusdam Italiae inferioris, quod in Apulia forte erat. *Plin.* 3, 11. *B. A.*

*CORINEUM, i, Cypri insulae oppidum. *Plin.* 5, 31. *B. A.*

[CORINĬENSIS, e, adj. ad Corinium pertinens, Illyrici urbem in ora Adriatica ex *Plin.* 3, 21, 25. et *Ptolem.* 2, 17. *Inscr.* ap. *Don. cl.* 3. *n.* 36. Finis inter Neditas, et Corinienses.

*CORINIUM, i, n. Κορίνιον, opp. V. in CORINIENSES. ¶ *Corinium Dobunorum*, in Britannia, cujus meminit *Ptolem.*, hodie ajunt esse Cirencester. *B. A.*

CŎRINNĂ, ae, f. nomen trium feminarum, quae arte poetica praestiterunt. Prima fuit Thebana, seu Tanagraea Myrtidis discipula, quae Lyricorum principem Pindarum quinquies vicisse, et epigrammatum quinque libros edidisse fertur. Secunda Thespia, veterum monumentis plurimum celebrata. Tertia floruit Ovidii temporibus, ipsi poetae carissima. *Mart.* 8, 73., *Stat.* 5. *Silv.* 3, 158.

CŎRINTHĬĂCUS, a, um, adj. Κορινθιακὸς, ad Corinthum pertinens. *Ov. Met.* 15, 507. Jamque Corinthiaci carpebam litora ponti. *Liv.* 26, 26. Sinus Corinthiacus.

CŎRINTHĬĀRĬUS, a, um, adj. *Corinthiarius* est artifex, qui aere Corinthio allaborat. Hinc per contumeliam ita dictus Caesar Augustus, quod esset pretiosae supellectilis, Corinthiorumque praecupidus, uti *Suet. in ejus vita* 70. narrat. ¶ Inter officia domus Augustae etiam *Corinthiarius* fuisse videtur, cui vasa Corinthia, aliaque pretiosa id genus supellex curae essent. *Inscr.* ap. *Grut.* 639, 7. Callithyche Zoili, Corinth. Agripp., *h. e. ut videtur*, Corinthiaria Agrippinae. *Ib.* 9. Ti. Lajus Paratus a Corinthiis. *Ib.* 8. P. Lucrinius P. L. Thalamus a Corinthiis faber. Alia ap. *Mur.* 950, 3. Is dedit Sabino Domitii corinthiario.

[CŎRINTHĬAS, ădis, f. Corinthi nata. Cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 671, 2. Cornelia Corinthias. *F.*]

CŎRINTHĬENSIS, e, adj. idem quod Corinthius, cum discrimine tamen. *Festus:* Corinthienses eo dici coeperunt, ex quo coloni Corinthum sunt deducti, qui antea Corinthii sunt dicti. Quam consuetudinem servamus etiam, cum Romanenses, et Sicilienses negotiatores dicimus, qui in alienis civitatibus negotiantur. Haec *Festus.* V. HISPANIENSIS. ¶ Usurpatur etiam pro Corinthio. *Pl. Aul.* 3, 6, 23. Corinthiensis fons. *Tac. A.* 5, 10. Corinthiense litus.

[CŎRINTHĬO, onis, m. diminut. Corinthii. Nom. serv. Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 775, 5. Corinthioni Urittia Spes maritto benemerenti posuit. *F.*]

CŎRINTHĬUS, a, um, adj. ad Corinthum pertinens, Κορίνθιος. *Cic. Agr.* 1, 2. Corinthius ager. *Liv.* 44, 1. sinus. *Senec. Thyest.* 114. isthmus. ¶ *Corinthii, orum*, sunt Corinthiae cives. *Liv.* 32, 17., *Nep. Tim.* 2. et *Cic. Orat.* 2, 65. ¶ Corinthiae columnae sunt, quae ratione Corinthia fiunt, h. e. quae nonam partem altitudinis in ima crassitudine habent. *Plin.* 36, 23, 56. Adde *Vitruv.* 4, 1., ubi bellam narrat historiam de origine capituli Corinthii. ¶ *Corinthium aes*, *Corinthia vasa*, et *Corinthia* absolute, adeo in pretio apud Romanos fuerunt, ut argentum ipsum, aurumque transcenderent. Ejus rei causa traditur a *Plin.* 34, 2, 3. et *Flor.* 2, 16. quod Corintho capta a L. Mummio, atque incensa, aeris, auri, argentique quamplurima opera igne conflata in unum locum confluxere, quod ea urbs in declivi posita erat: qua ex mixtione pretiosum illud aes exstitit, cujus tria genera *Plin.* enumerat: candidum, argento nitore quam proxime accedens, in quo illa mixtura praevaluit: alterum, in quo auri fulva natura: tertium, in quo aequalis omnium temperies fuit. Alii tamen, teste *Mureto Var. lect.* 3, 5., narrant, unam tantum domum olim Corinthi arsisse, in qua cum auri, argentique nonnihil, aeris autem magna vis esset, igne conflante fuisse permixta. Alii aerarium quendam fabrum Corinthium, reperta casu magna vi auri, veritum, ne resciretur, paulatim aeri miscuisse, admirabilemque illam mixturam effecisse. *Serv.* ad *A.* 3, 466. videtur innuere, ideo aes Corinthium in pretio fuisse, quod ibi optime funderetur. [At *Plin. l. c.* manifeste docet, jam ante Corinthi excidium elaborata fuisse a praeclaris fictoribus signa ex pulcherrimo hoc metallo, quod aes Corinthium dicitur. *F.*] *Cic. Tusc.* 2, 14. Si quid de Corinthiis tuis amiseris. *Id. Verr.* 2, 2, 34. Suppellex Corinthia. Et *ib.* 72. Corinthia vasa. *Id. Verr.* 2, 4, 44. Loricas, galeasque aeneas caelatas opere Corinthio. *Plin.* 34, 3, 7. Corinthia porticus, *h. e.* cujus columnarum capitula ex aere Corinthio. Adde *Quint.* 8, 2. ¶ A *Corinthiis*, V. in CORINTHIARIUS. ¶ *Corinthium cavaedium.* V. TUSCANICUS.

CŎRINTHUS, i, f. Κόρινθος, urbs Peloponnesi in Achaja, in ea parte, quae ab ea Corinthia dicta fuit, in medio isthmi Peloponnesiaci, qui inde Corinthiacus est appellatus, inter duo maria, Ionium ad Occ., qui *Sinus Corinthiacus*, al. *Crissaeus* dicitur, et Aegaeum ad Or., qui *Sinus Saronicus.* Habebat arcem nomine Acrocorinthum in scopulo, ubi Pirene, fons Musis sacer, et duo navalia XL. stadiis inter se distantia, Lechaeum in sinu Corinthiaco, et Cenchraeum in Saronico, et duos portus, quorum Lechaeus Ionio, Schaenus Aegaeo imminet mari. Incensa, et solo aequata fuit L. Mummio, quod Corinthii populi R. legatos injuriose appellassent, et sordibus perfudissent. *Plin.* 4, 4, 5. ¶ Aliquando Graeca positione usurpatur. *Ov. Fast.* 4, 501. bimaremque Corinthon. *Mart.* 10, 68. Tu licet ediscas totam, referasque Corinthon. *Id.* 9, 60. an olerent aera Corinthon. V. CORINTHIUS. ¶ *Non cuivis homini contingit adire Corinthum*, proverb. est ap. *Hor. Ep.* 1, 17, 36. et *Gell.* 1, 8.. ductum ex eo, quod difficilis erat appulsus in portum Corinthium, vel quod cum multae ibi essent meretrices, multaeque in urbe deliciae, solis divitibus eo liceret appellere, quibus suppetit pecunia ad sumptus voluptarios faciendos. Graeci dicunt οὐ παντὸς ἀνδρὸς ἐς Κόρινθον ἔσθ᾽ ὁ πλοῦς. *Gell. l. c.* et *Suidas.* ¶ Est etiam generis masculini, et sine aspiratione in *vet. Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 30. L. Mumml L. F. Cos., duct*u*, auspicio imperioque ejus Achaja capt*a*, Corinto deleto, Romam redieit triumphans, ob hasce res bene gestas, quod in bello voverat, hanc aedem et signu Herculis victoris imperato[r] dedicat.

CŎRĬŎLĀNUS, a, um, adj. ad Coriolos pert[i]nens, quod fuit oppidum Latii in finibus Volsco[rum] rum prope Tarracinam. Ab eo capto Cariolani co[g]gnomen factum fuit C. vel (ut est apud *Gell.* 1[7], 21.) Cn. Marcio, quem alterum Themistoclem *Ci[c.] Brut.* 10. appellat. De eo *Liv.* 2, 33. 34. 35. 3[9] et 40. ¶ *Coriolani, orum*, cives ejus oppid[i] *Plin.* 3, 5, 9. ¶ *Coriolana pyra*, quae quiden ex eodem afferunt 15, 15, 16., ap. *Hard.* sunt py[ra] *corio laneo.* ¶ **Corioli Dionys. Halic.* 6. [p.] 412. est Κορίολα, *Stephano* autem Geographo Κο[ρ]ρίλλα: ex quarum vv. priore, (addatur modo, ex *La[t.]* omnino derivari hoc vocabulum fonte) satis pater[e] videtur quantitas metrica. *B. A.*

*CORIOLI, orum. V. v. anteced. *B. A.*

CŎRĬON, i, n. herba al. chamepitys, hypericon perforata, Italis *erba di S. Giovanni*, oleracе[o] frutice. *Plin.* 26, 8, 53.

*CORIOVALLUM, vel CORIOVALLIUM, i, n. opp. Galliae Belgicae, in Eburonibus, quod Clu[verius] verius et alii in oppido *Valkenburg* vel *Falkenburg* inveniri existimant. Est qui ad vicum *Keyer* tra[hit], quatuor M. P. distantem a Trajecto Mosae *Anton. Itin. B. A.*

CŎRIPPUS, i, m. Fl. Cresconius Corippus, Afri[canus], grammaticus, et poeta, vixit medio sae[culo] Christi VI. sub Justino Juniore, de cujus lau[dibus] scripsit heroico carmine libros quatuor, qu[i] exstant, et Panegyricum, cujus fragmentum superest, et de bellis Libycis, quae interciderunt. Stilus, ut grammatici hominis, et Africani, satis nitidus est, et lene fluens, et, ut verbo dicamus, suo saeculo haud paulo cultior.

[CŎRIS, idis, f. diminut. a κόρη, puellula. Cognomen Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 872, 1. Fotidiae Coridi. *F.*]

[CŎRIS, is, f. κόρις, genus herbae. *Plin.* 26, 8, 54. Est aliud hypericon, quod alii corin appellant, folio tamaricis. *Id. ib.* 73. Semen hyperici, quod coris appellatur. *F.*]

[CŎRISCUS, i, m. puellus, diminut. a κόρος, puer. Cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 290. *n.* 223. Caesius Coriscus. *F.*]

CŎRĬUM, ii, n. δέρμα, (est a κείρω, tondeo, unde praet. med. κέκορα) pellis animalium, eorum praesertim, qui crassiorem habent, ut asini, boves, equi, elephanti etc. Differt a pelle, ut quidam docent, quae est tenuior, et minorum animalium. Tametsi hoc discrimen saepe negligitur. *Varr. L. L.* 6, 5. Dicimus scortea ea, quae ex corio, et pellibus sunt facta. *Cic. N. D.* 2, 47. Animantium aliae coriis tectae sunt, aliae villis vestitae. *Caes. B. G.* 7, 22. Intexere turres coriis. *Plin.* 13, 9, 19. et 16, 6, 9. Perficere coria. *Vitr.* 10, 21. Coriis crudis totus aries erat involutus. *Senec. Ben.* 5, 14. *f.* Corium forma publica percussum, quale apud Lacedaemonios fuit, quod usum numeratae pecuniae praestat: νόμισμα σκύτινον. ¶ Per synecdochen dicitur de quavis re ex corio facta. *Auct. ad Her.* 1, 13. Qui parentem necasse judicatus erit, obvolutus, et obligatus corio devehatur in profluentem. ¶ Masculino genere (quod ab antiquis factitatum docent *Fest.* et *Non.* 3, 59.) *Pl. Poen.* 1, 1, 10. Heri in tergo meo tres corios contrivisti bubulos, *h. e.* tria flagra. Adde *Varr.* ap. *Non. ib.* ¶ Dicitur etiam de aliis minoribus animalibus. *Plin.* 28, 16, 62. Corium caprinum. *Id.* 6, 24, 28 et *Gell.* 2, 6. Coria piscium, *h. e.* duriores squamae. ¶ Item urbane et festive de cute hominis. *Pl. Mil.* 2, 2, 8. Herus elephanti corio circumtectus est, non suo, *h. e.* est crassi et stupidi ingenii. *Id. Rud.* 4, 3, 61. Fiet tibi puniceum corium, postea atrum denuo, *h. e.* flagris cruentum. *Id. Amph. prol.* 85. Concidere alicui corium, *h. e.* tergum verberare. *Id. Ep.* 1, 1, 84. Corium perdidi, *h. e.* actum est de tergo meo. *Mart.* 3, 16. Ut velles corio ludere, cerdo, tuo. Hinc proverbium *de alieno corio ludere:* h. e. secure agere alieno periculo. *Appul. Met.* 7. Revera ludis de alieno corio. Adde *Tertull. Pall.* 3. ¶ Huc pertinet illud *Senecae Suasor.* 7. *sub f.* et *praef.* 5. *Contr. med.* Afferri flagra jussit, et Ciceroni de corio Cestii satisfecit. Et *Senec. Constant. Sap.* 14. Ostiario libere respondit, virgam ejus fregit, ad dominum accessit, et petiit corium, *h. e.* ut ostiarius servus vapulet, et sibi de corio ejus satisfiat. ¶ Corium absolute videtur esse pellis ovina aut caprina, qua in lecto contegi solent. *Cato R. R.* 13. Epidromus, pulvinus, corium unum. ¶ Item de cortice arborum. *Pall.* 4, 10. *med.* de ficu: Securi arboris corium saepe proscindere. *Ulp. Dig.* 32, 52. Librorum appellatione continentur omnia volumina, sive in charta, sive in membrana sint, sive in quavis alia materia: sed et si in philyra aut in tilia, ut nonnulli conficiunt, aut in quo alio corio; idem erit dicendum. ¶ Et de cortice, seu operimento pomorum. *Pall. l. c.* Ut ficorum coria siccentur. *Plin.* 15, 28, 34. Putamine clauduntur nuces, corio castaneae, cute uvae, corio et membrana Punica. ¶ Item de crusta et superficie aliarum re-

um. *Vitr.* 2, 3. Summum corium laterum sol criter percoquit. *Id. ib.* 8. Coria parietum. *Id.* , 3. *med.* Unum corium arenae, et unum minuti armoris inducere, *h. e.* tectorium. *Plin.* 31, 3, 8. Coria terrae. *Id.* 8, 24, 36. Mergit se limo aepius, siccatque sole: mox ubi pluribus se co-iis loricavit etc. ℙ Est etiam inductio quaelibet n struendis ordinibus placentae, inter singula tra-ta, *strati di ingredienti* dicunt Itali. *Apic.* 4, 2. ta ut per singula coria substernas diploidem in la-anum (lege *diploidem, inde laganum.*) ℙ *Canis* ssuetus corio, proverb. de iis, qui vitio alicui as-ueti, haud facile abstinent a peccando. Ductum, t opinor, ab illo *Hor. Sat.* 2, 5, 83. Ut canis a orio nunquam absterrebitur uncto. ℙ *Serv.* ad *A.* 8, 652. narrat, fuisse Romae in Capitolio aram ovis Soteris, in qua qui cum Manlio a Gallis ob-essi fuerant, obsidione soluta, coria et sola ve-era concremaverant, quod in ipsa obsidione cete-is frugibus absumptis, coriis madefactis, et postea rictis vesci coacti fuerant. ℙ [Scribitur quoque *urium. Edict. Dioclet.* p. 22. Curium bubulum, urium secundae formae. *F.*]

*CORMALOS, i, Asiae fluvius, in Aeolide vel orte in Mysia. *Plin.* 5, 30. *B. A.*

*CORMASA, orum, Pisidiae opp. *Liv.* 38, 15. d Cormasa. *B. A.*

*CORNACĀTES, ium, incolae Cornaci, quod uit opp. Pannoniae inferioris. *Plin.* 3, 25. *B. A.*

*CORNARIUS, i, m. i. q. cornuarius. Κεραοξόος *Vet. Gloss. B. A.*

*CORNE, es, opp. Latii, prope Tusculum. *Plin.* 6, 44. *B. A.*

CORNĒLIĀNUS, a, um, adj. ad Cornelium per-inens, ut Corneliani Ligures, populi in Hirpinis p. *Plin.* 3, 11, 16. Compsani, Caudini, Ligures, ui cognominantur Corneliani, et qui Baebiani, *h. e.* Ligures Apuani, qui, teste *Liv.* 4, 38., an. U. C. 573. a. P. Cornelio Cethego, et M. Baebio Tamphilo consulibus devicti, ex S. C. in agros Taurasinos haud longe a Benevento traducti ab iis-em consulibus sunt ad XL millia liberorum capi-um cum feminis puerisque: et agro dividendo dan-loque iidem, qui traduxerunt, Cornelius, et Bae-ius praepositi. *Inscr.* ap. *Raym. Guarinium, Il-lustraz. della camp. Taurasina* p. 4. S. Minio S. F. Ter. Silvano curatori Ligurum Cornelianorum contubernium Veneris patrono. Alia ap. *eund. ib.* . 38. Ordo et populus Ligurum Baebianorum pa-rono posuerunt. ℙ *Corneliana oratio* dicitur a *Cic. Or.* 67. et 70. quae ab ipso habita est pro quodam C. Cornelio majestatis reo, cujus argumen-tum litteris mandavit, et fragmenta multa nobis servavit *Ascon.*, cetera vetustate interciderunt. ℙ *Corneliana castra*, locus in Africa prope flumen Bagradam, et Uticam, ubi Cornelius Scipio Afri-canus major Africam ingressus castra primum po-suit. *Caes. B. C.* 2, 24. et 30., *Lucan.* 4, 656.

CORNĒLĬUS, a, um, adj. *Cornelia gens* Romae nobilissima (si modo plures non fuerunt) atque in-ter patricias primaria fuit, in multas divisa fami-lias, in quibus omnibus illustrissimi viri, et belli et pacis artibus celeberrimi exstiterunt. Familiae fuerunt Maluginensium, Cossorum, Arvinarum, Sci-pionum, Lentulorum, Dolabellarum, Cethegorum, Cinnarum, Ruforum, Sullarum etc. In iis praeter ceteros celebrantur Scipiones Africani duo, et Asia-ticus, P. Corn. Nasica, omnium sui temporis opti-mus et sanctissimus a senatu judicatus, L. Corn. Sulla dictator etc. Feminae quoque praenobiles, inter quas Cornelia Africani majoris filia, Graccho-rum mater, cui, *Plin.* teste 34, 6, 14., statua Romae in Metelli publica porticu posita fuit: lau-daturque ejus ingenium, et Latini sermonis nitor in epistolis, quae in manibus habebantur, a *Cic. Brut.* 58. et *Quint.* 1, 1., quarum epistolarum par-ticulae duae hodieque leguntur inter *Nepotis* frag-menta. De hujus constantia in calamitatibus, V. *Senec. Consol. ad Marc.* 16. ℙ *Cornelia Tribus* Romae fuit, una e rusticis, a gente Cornelia sic dicta, et a Servio Tullo constituta. *Inscr.* ap. *Grut.* 113, 1. C. Julius Sex. F. Cor. Postumus. Et 398, 6. T. Jul. T. Fil. Corn. Valeriano etc. Et 533, 3. L. Autio L. F. Cornel. Capitolino etc. ℙ *Corne-liae leges* ad triginta fuerunt a variis Corneliis la-tae: quas collegit omnes, atque descripsit *Pitisc. in Lex. Antiquit.* Earum praecipuae sunt *de sica-riis et veneficiis*, lata a L. Cornelio Sulla dictato-re, de qua exstat integer Titulus octavus *lib.* 48. *Dig.*, et *Cic.* quoque *Cluent.* 54. de ea verba facit; *de falsis*, lata ab eodem Sulla toto titulo decimo *ejusd. lib. Dig.* Ea praecipue lata est in eos, qui falsum testamentum vel testimonium, vel falsam pecuniam fecissent etc.; *de injuriis*, lata ab eodem, ex qua datur actio ei, qui se pulsatum esse dicat, vel domum suam vi introitam esse queratur. Ea-dem cavetur, ne judex sit, qui aliquo cognationis vinculo actorem contingat, ut *Ulp. Dig.* 47. *t.* 10. qui est *de injuriis*, 5. et *Paul. Sentent.* 5, 4. do-cent; *de judiciis*, lata ab eodem, qua judicia ab equitibus ad senatorum ordinem translata fuere. *Ascon. in Div. Verr.* 3., *majestatis*, incerto aucto-re, de qua *Cic. Pis.* 21. Ea vetabat, sua auctori-tate exire magistratum de provincia, exercitum educere, bellum sua sponte gerere etc.; *de proscri-ptione*, eodem Sulla auctore, de qua *Cic. Rosc. Am.* 43. et *Verr.* 2, 1, 47., ut proscriptos recipere, capitale esset: eorum bona publicarentur, liberi honore privarentur, vita si a quopiam iis fuisset adempta, is praemio afficeretur etc. V. PROSCRI-BO. ℙ *Forum Cornelium*, ut *Cic.* appellat *Fam.* 12, 5., vel *Cornelii*, ut *Plin.* 3, 15, 20., vel *urbs Cornelia*, ut *Inscr.* ap. *Grut.* 72, 6. est in Aemilia, nunc *Imola* in *Romagna*. *Mart.* 3, 4. Cornell, referas me licet esse foro. *Prud.* περὶ στεφ. 8, 1. Sulla Forum statuit Cornelius, hoc Itali urbem Vocant ab ipso conditoris nomine. ℙ *Castra Cor-nelia* ap. *Plin.* 5, 4. 3. et *Melam* 1, 7. sunt eadem quae *Corneliana*. V. voc. ℙ *Via Cornelia*, quae legitur in tribus antiquis Inscriptionibus ap. *Grut.* 457, 6. et 465, 5. et 6. videtur fuisse juxta viam Portuensem, et versus S. Rufinae, ac Silvae candi-dae Episcopatum (qui nunc Portuensi conjunctus est) protensa, ut conjiciunt ii, qui eorum locorum topographiam diligenter sunt persecuti. ℙ *Vicus Cornelii*, vel *Corneliorum* ap. *Grut.* 621, 4. fuit Romae, ut putatur, in ea parte hortorum Colum-nensium, quae Coenobio SS. Apostolor. objecta est, ubi alta semita incipiebat. *Nard.* et *Martian.* ap. *Pitisc. in Lex. Antiquit.*

CORNĔŎLUS, a, um, dimin. a *corneus*, cornu similitudinem habens, κεράτινος, κερατώδης. *Cic. N. D.* 2, 57. Aures duros et quasi corneolos ha-bent introitus, multisque cum flexibus. *Petr. fr. Trag.* 43. *Burm.* Sed corneolus fuit: aetatem bene ferebat, *h. e.* durus, firmus viribus, valetudine ro-bustus. ℙ [Est quoque cogn. Rom. *Inscr.* apud *Maff. Mus. Ver.* p. 81, 9. M. Scaevilius Corneo-lus. *F.*]

CORNESCO, is, n. 3. cornu fio. *Plin.* 11, 49, 109. Urso, simul atque expiraverit, genitalia cor-nescere ajunt.

CORNĒTUM, i, n. locus cornis consitus. Ro-mae in regione quarta locus fuit, *ad corneta* ap-pellatus. *Varr. L. L.* 4, 32. et *P. Vict. de Reg. Urb. R.* ℙ Item in Campania. *Vitr.* 8, 3. *med.*

CORNĔUS, a, um, adj. κεράτινος, qui est ex cornu. *Cic. N. D.* 1, 36. Ibes, aves excelsae, corneo proceroque rostro. *Virg. A.* 6, 894. Sunt geminae Somni portae: quarum altera fertur Cor-nea, qua veris facilis datur exitus umbris. (Adde *Stat. Silv.* 5, 3, 288.) *Plin.* 29, 6, 39. Cornea pyxis. *Mart.* 14, 62. laterna. Et 12, 32. Corneus crater. *Lucan.* 6, 83. *de equis.* Ungula fronden-tem discussit cornea campum, *h. e.* pes equi. ℙ *Cornei* ab eod. *Plin.* dicuntur 7, 19, 18. quibus concreta sunt ossa, hoc est sine medullis. *Id.* 31, 9, 45. Cornea videmus corpora piscatorum, *h. e.* arida, sicca, atque adeo sana, et ad ictus paulo ceteris stupidiora: quippe quae sale, et sole dura-ta. *Catull.* 23, 12. Atqui corpora sicciora cornu, Aut si quid magis aridum est, habetis, Sole, fri-gore, et esuritione. Hinc *Pers.* 1, 47. neque enim mihi cornea fibra est, *h. e.* cor hebes ac stupidum. ℙ De colore cornu. *Plin.* 36, 8, 12. Vitia in onyche corneus color, aut candidus. Et 37, 6, 23. In sardonyche hoc cereum, aut corneum invenitur. ℙ Est etiam ad cornum arborem pertinens, κρά-νειος. *Virg. A.* 3, 22. Virgulta cornea. *Id. ib.* 5, 557. Hastilia cornea. *Ov. Her.* 4, 83. Venabula cornea. *Cato R. R.* 18. *extr.* Cornei clavi.

*CORNI, orum, Sardiniae opp. *Ant. Itin.* Cor-nus audit *Liv.* V. *Cornus in f. B. A.*

CORNĬCEN, icinis, m. κεραύλης, qui cornu ca-nit. *Liv.* 2, 64. Cornicines tubicinesque in equis impositos canere ante vallum jubet. *Juven.* 10, 214. Qui vix cornicines exaudiet, atque tubarum Con-centus. ℙ Quid inter hos, et tubicines intersit, in AENEATOR est dictum. Cornicinum vero in-strumentum reflexum instar cornu erat, tubicinum rectum. ℙ Fuit *Cornicen* cognomen in Oppia gente R. ut Sp. Oppius Cornicen ap. *Liv.* 3, 35. et Cn. Oppius Cornicinus ap. *Cic. Att.* 4, 2. **Cic. R. Publ.* 2, 22. ed. *Majo.* V. *Liticen in f. B. A.*

[CORNĬCEPS, ipitis, omn. gen. adj. qui corne-um caput habet. *Not. Tir.* p. 173. Cornices, cor-nipes. Lege *corniceps. F.*]

CORNĬCOR, aris, dep. 1. κρώζω, more cornicum garrio. *Pers.* 5, 12. Nescio quid tecum grave cor-nicaris inepte. Huc fortasse respexit *Hieron. ep.* 125. *n.* 16. Alii intra se nescio quid cornicantes tu-mentia verba trutinantur.

CORNĬCŬLA, ae, f. dimin. a *cornix*. *Hor. Ep.* 1, 3, 19. Ne, si repetitum venerit olim Grex avi-um plumas, moveat cornicula risum Furtivis nu-data coloribus. ℙ [Fuit etiam cogn. Rom. An-nii cujusdam ap. *Trebell. Gallien.* 17. Etiam per syncopen *cornicla*. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* p. 111. Cn. Octavius C. F. Cornicla. *F.*]

CORNĬCŬLANS, antis, adj. qui cornu figuram habet. *Sol.* 32. Corniculantis lunae speciem refert. *Ammian.* 20, 3. In lunae corniculantis effigiem. *Corniculans* autem dicitur cum primum a sole emer-git. V. CORNICULATUS.

CORNĬCŬLĀNUS, a, um, adj. ad Corniculum pertinens: quod fuit oppidum Latii, teste *Plin.* 3, 5, 9. ℙ Hinc *Cornicúlanus* dictus est pater Servii Tullii regis ab *Aurel. Vict. Vir. illustr.* 6., et *Cor-niculana* ejus mater ab *Ov. Fast.* 6, 628., quia Corniculi cives fuerant.

CORNĬCŬLĀRĬA, fuit Plauti Comoedia de milite, quae amissa est. Ejus fragmenta aliquot habentur ap. *Varron.*, *Non.* et *Diom.*

CORNĬCŬLĀRĬUS, ii, m. est nomen gradus et officii in militia tum provinciali, tum urbana, ex or-dine apparitorum, et commentariensium. *Ascon. in Verr.* 2, 1, 28. Accensus nomen est ordinis, et promotionis in militia, ut nunc dicitur princeps, vel commentariensis, aut cornicularius. Haec enim nomina de legionaria militia sumpta sunt. Haec *Ascon.* Itaque in antiquis inscriptionibus ap. *Grut.* cornicularius legionis, consulis, proconsulis, tri-buni, praefecti praetorio, subpraefecti vigilum etc. *Inscr.* ap. *Jo. Labusium*, *Ara ant. di Haimburgo* p. 63. Imp. Caes. M. Aur. Antonino (*Caracallae*) cornicularii, commentarienses, speculatores legio-num trium Antoniniarum P. S. devotissimi numini ejus. Deinde subjiciuntur nomina trium cornicula-riorum, trium commentariensium, et triginta spe-culatorum. Alia ap. *Grut.* 561, 11. Adjutor Cor-nicul*arii* tribuni. Alia ap. *Paulovich. Marm. Trag.* p. 36. Adj*utor* Corni*cularii* consulis. *Front. Stra-teg.* 3, 14. Bello civili, cum Ategua urbs in Hi-spania Pompejanarum partium obsideretur, Muna-tius tanquam Caesarianus tribuni cornicularius vi-giles quosdam excitavit, e quibus aliquos evitans, constantia fallaciae suae per medias Caesaris co-pias praesidium Pompeji transduxit. At *Dio* 43, 34. narrat, Munatium solum vigiles decepisse, ur-bemque introisse sine praesidio, quod verosimilius videtur. *Val. Max.* 6, 1. *n.* 11. M. Laetorio tri-buno militari diem dixit tribunus pleb., quod cor-nicularium suum stupri causa appellasset. [Ex his patet, in unaquaque legione unum tantummodo fuisse cornicularium, adjutorem habuisse, et vices tribuni, ac propterea consulis, proconsulis etc. gessisse, ideoque recte ille videtur fuisse, quod nunc *Ajutante*, aut *Sergente maggiore. F.*] ℙ Mu-nus ipsum *corniculus* vocabatur. Hinc apud *Suet. Gramm.* 9. corniculo mereri. Itemque apud *Aurel. Vict. Vir. illustr.* 72., si lectio proba est. *Impp. Valent. et Valens Cod.* 12, 53. *De apparitoribus Praefectorum praetorio leg.* 1. Praefecturae corni-cularios, qui annis singulis exeunt, post transactos corniculos, nostram adorare purpuram volumus. ℙ Deinde ex militia translatum nomen et munus est ad civiles magistratus. *Impp. Honor. et Theod. Cod. Theod.* 7, 4, 32. Per cornicularium cujusque provincialis officii hanc sollicitudinem impleri con-veniet, *h. e.* statuendi pretii rerum, quae in mili-tari annona erogantur. *Firm. Math.* 3, 6. corni-culariorum meminit, et cum commentariensibus conjungit. ℙ *Cornicularii* nomen sumptum est a cornibus secretarii praetoriani, quibus praeerat, inquit *Cassiod. Variar. ep.* 11, 36. *a med.* Alii perperam ducunt a corniculo galeae, quae cornu speciem referebat, cum potius dicendum sit, corni-culum in ordinibus tribuni militum fuisse, quod in acie cornu: hinc cornicularium appellatum, qui corniculo tribuni militum praeerat. [*Hujus loci eximiam curam gessit. *F.*]

CORNĬCŬLĀTUS, a, um, adj. in cornu speciem factus. *Appul. de Deo Socrat. in.* Corniculata lu-na. V. CORNICULANS.

CORNĬCŬLUM, i, n. κεράτιον, parvum cornu. *Plin.* 11, 28, 34. Aliis cornicula ante oculos prae-tenduntur ignava, ut papilionibus. Et 9, 42, 67. Rana eminentia sub oculis cornicula exserit. *Co-lum.* 7, 5. Veterem urinam per sinistram narem corniculo infundere, *h. e.* infundibulo corneo. Et *ib.* Lac caprinum per corniculum infundere fauci-bus. ℙ Fuit inter dona militaria, fortasse ad or-nandas galeas. *Liv.* 10, 44. Equites omnes ob in-signem multis locis operam, corniculis, armillisque argenteis donat. ℙ De Corniculo oppido V. COR-NICULANUS.

CORNĬCŬLUS, i, m. officium cornicularii. V. CORNICULARIUS. ℙ In *Inscr.* ap. *Grut.* 431, 9. legitur: C. Luccius C. F. Stell. Sabinus Cornicu-lus Trib. Benef. Vultei Asiatin. At emendatio-rem edidit et illustravit *De-Vita AA. BB.* p. 241. et *seqq.*, idemque legendum probavit: Cornicul*a-rius* Tribu*ni*, Benef*iciarius* Valerii Asiatici Prae-f*ecti* Urb*is*.

CORNĬFER, a, um, adj. corniger. *Lucr.* 2, 368. haedi corniferas norunt matres. Ita leg. *Macr. Sat.* 6, 5. Alii *cornigeras*.

CORNĬFĬCIUS, a, um, adj. Cornificia gens Ro-mana plebeja fuit: ex qua Q. Cornificius collega Ciceronis in auguratu, et competitor in consulatu, (teste *Ascon. in or. in Toga cand.*) ad quem ex-stant multae ejusdem epistolae *l.* 12. *Fam.* ℙ Hunc alii L. Cornificium vocant: quem putarunt auctorem librorum quatuor, qui inscribuntur *Rhe-toricorum ad C. Her.*: alii L. Cornificium ejus fi-lium, qui consul fuit anno U. C. 719., alii alios. ℙ In tribus nummis apud *Eckhel. D. N. V. T.* 5. p. 155. legitur *Q. Cornuficius.* Graeci quoque Scri-ptores nonnulli Κορνουφίκιον appellant.

CORNIFRONS, ontis, adj. qui cornua in fronte habet. *Liv.* vel *Pacuv.* ap. *Non.* 3, 3. Tu pascere cornifrontes armentas soles. Al. leg. *curvifrontes.*

CORNIGER, a, um, adj. κεϱατοφόϱος, κεϱαοφόϱος, cornua gerens, cornutus. *Cic. Arat. N. D.* 2, 43. Corniger est valido connexus corpore Taurus. *Lucr.* 2, 367. teneri tremulis cum vocibus haedi Cornigeras norunt matres. *Virg. A.* 8, 77. Corniger Hesperidum fluvius regnator aquarum. V. CORNU. *Sil.* 15, 682. Cornigera cassis, *h. e.* cornibus arietinis, insigni Jovis Ammonis, ornata. *Ov. A. Am.* 3, 789. Corniger Ammon. (Hunc *Stat. Th.* 8, 201. cornigerum vatem appellat: quia sub specie arietis colebatur, et responsa dabat.) *Id. Amor.* 3, 15, 17. Corniger Lyaeus, *corniger* dicitur Bacchus, quia vinum animos addit, atque, ut ait *Festus*, truces homines facit. *Hor. Od.* 3, 21. *ad f.* Tu spem reducis mentibus anxiis, Viresque, et addis cornua pauperi etc. ¶ *Cornigera* absolute sunt omnia bruta cornibus instructa. *Plin.* 11, 37, 85. et *ib.* 45, 106. Hinc *Inscr.* ap. *Mur.* 54, 4. *cornigera* pro *cerva.*

[**CORNIOLA**, ae, m. idem ac corneolus. Cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Mur.* 726, 5. Cn. Octavius C. F. Corneola. *F.*]

CORNIPES, edis, com. gen. κεϱατόπους, corneos habens pedes, ut equi, et caprae, duriore ungula instructi. *Ov. Fast.* 2, 361. Cornipedi Fauno. *Virg. A.* 6, 591. Cornipedum equorum cursus. *Sil.* 13, 338. de Pane. Cornipedem tulerit praecisa per avia plantam. ¶ Absolute *Id.* 7, 684. furvi juga celsa trahebant Cornipedes, *h. e.* equi. *Claud. Fescenn.* 11. Praeda citatum cornipedem reges.

CORNISCARUM Divarum locus erat trans Tiberim cornicibus dicatus, quod in Junonis tutela esse putabantur. *Festus.* Est *Inscr.* ap. *Grut.* 88, 14., quam eruditi ita legendam putant: Deivae Corniscae sacrum.

CORNIX, icis, f. κοϱώνη, avis satis nota, corvo similis, minor tamen. *Lucr.* 6, 752. Raucae cornices. *Ov. Met.* 2, 547. Garrula cornix. *Id. Fast.* 2, 89. loquax. *Plin.* 10, 43, 60. Cornix plura contexta verba exprimens, et alia crebro addiscens. ¶ Vivacissima esse perhibetur, ut quam *Hesiodus* scripserit durare annos fere trecentos: alii usque ad novem aetates. *Lucr.* 5, 1083. Cornicum saecla vetusta. *Hor. Od.* 4, 13, 25. Vetulae cornicis tempora. *Mart.* 10, 67. Jam cornicibus omnibus superstes. ¶ Inimicitias gerit cum noctua, ut *Plin.* tradit 10, 74, 95. ¶ Ejus volatus, si sinister isset auguri, faustus habitus est. *Virg. Ecl.* 9, 14. Quod nisi me quacumque novas incidere lites Ante sinistra cava monuisset ab ilice cornix etc. *Pl. Asin.* 2, 1, 12. Impetritum, inauguratum est: quovis admittunt aves. Picus et cornix est ab laeva etc. Adde *Cic. Div.* 1, 39. et *Phaedr.* 3, 18. ¶ Vox vero, seu crocitans clangor pluviam non solum praenunciare, sed et vocare creditur. *Virg. G.* 1, 388. Tum cornix plena pluviam vocat improba voce. *Hor. Od.* 3, 17, 16. Augur aquae annosa cornix. ¶ Ab *Ov. Amor.* 2, 6, 35. dicitur *invisa Minervae*, quia cum haec Dea celare vellet Erichthonium Vulcano genitum, et cista clausum tribus virginibus commisisset, ea lege, ne aperirent unquam; una ex iis Minervae jussa cum violasset, a cornice accusata fuit. Minerva ea garrulitate offensa, avem a se suaque tutela repulit: quam antea comitem sibi adsciverat, et suo numine tutabatur. Fuerat enim prius pulcherrima virgo, et regii sanguinis nomine *Corone* filia Coronei Phocensium regis: quae cum Minervae artium studiosa, nuptias aspernaretur, forte a Neptuno visa, dum sola spatiaretur in litore, precibusque frustra tentata, fuga sibi ab eo vim parante consulere conata est: verum cum se jam jam ab eo teneri cerneret, Minervam precata, ut ferret opem, ab ea in avem sui nominis conversa est. Nam κοϱώνη est cornix. *Ov. Met.* 2, 547. et seqq. et *Hyg. fab.* 166. Cave autem, confundas hanc cum Coronide Aesculapii matre, de qua infra suo loco. ¶ Hinc *cornicum oculos configere*, vel *cornici oculum*, proverb. est ap. *Cic. Mur.* 11. et *Fl.* 20. et *Quint.* 8, 3. de eo dictum, qui alios fallit quam cautissimos. Hujus proverbii interpretatio repetenda est ex loco *Prop.* 4, 5, 15. de lena venefica. Possit ut intentos astu caecare maritos, Cornicum immeritas eruit ungue genas, *h. e.* cornices excaecat, ut maritos ad furtivos uxorum amores caecos reddat. Huc etiam videtur spectare locus *Macr. Sat.* 7, 5. Ut suis telis lingua violenta succumbat, et Graecus Graeco eripiat hunc plausum, tanquam cornix cornici oculos effodiat.

CORNOCERASUM, i, n. V. CERASUS.

CORNU, n. *indecl. in sing. num., in plurali vero* Cornua, uum, ibus, κέϱας, cuspides duae praedurae, acuminatae atque ossi similes in fronte quadrupedum, tanquam arma, enascentes: de quorum varietate multa enucleate *Plin.* 11, 37, 45. Dicta videntur a *curvore*, quia pleraque curva sunt, ut placet *Varr. L. L.* 6, 3. ¶ Ab horum autem similitudine *cornua* dicuntur in cochleis, in aquatilibus nonnullis, et marinis, serpentibus quoque, atque volucre non una: sed quae jure cornua intelligantur, non nisi in quadrupedibus. *Plin. ib.* Hinc *Virg. Ecl.* 3, 87. Taurus cornu petit. Et *ib.* 9, 24. Caper cornu ferit. *Id. G.* 3, 232. Taurus irasci in cornua discit, Arboris obnixus trunco. *Id. ib.* 2, 526. Inter se adversis luctantur cornibus haedi. *Pl. Ps.* 4, 3, 5. Obvertere cornua alicui, *h. e.* contra aliquem. *Plin.* 9, 31, 51. Cancri dimicant inter se, adversis cornibus incursantes. *Virg. A.* 5, 382. Laeva taurum cornu tenere. *Id. ib.* 10, 725. surgentem in cornua cervum, *h. e.* excelsis cornibus instructum. ¶ Cornua in animantibus variae sunt figurae, adunca, redunca, supina, convexa, conversa, ramosa, convoluta in anfractum, contorta, erecta etc. *Plin. cit.* 11, 37, 45. ¶ Per synecdochen. *Virg. Ecl.* 10, 59. Partho torquere Cydonia cornu Spicula, *h. e.* arcu corneo, (vel ex corno arbore, quae etiam quarta declinatione flectitur, ut in CORNUS dicetur. Sic *Sil.* 2, 109. Crebra Cydoneo fundebat spicula cornu. Solum obstat, quod arbor generis est feminini. *Virgilium* imitatur *Claud. Nupt. Honor.* 75.) *Id. G.* 3, 509. insertos latices infundere cornu, *h. e.* corneo infundibulo. Sic *Colum.* 6, 2. Vinum per cornu faucibus infundere. *Pl. Amph.* 1, 1, 185. Vulcanum in cornu conclusum gerere, *h. e.* in laterna cornea. *Hor. Sat.* 2, 2, 61. Cornu bilibri instillare oleum caulibus, *h. e.* vasculo oleario. ¶ Hinc frequenter sumitur pro tuba, praesertim militari, quia olim e bubulo cornu fiebant, quae nunc ex aere sunt, ut *Varr. L. L.* 4, 24. docet. *Lucil.* ap. *Non.* 4, 79. Rauco concionem sonitu, et curvis cogant cornibus. *Hor. Od.* 2, 1, 17. Jam nunc minaci murmure cornuum Perstringis aures. *Virg. A.* 7, 615. Aereaque assensu conspirant cornua rauco. ¶ Differunt tamen interdum, tum materia, tum magnitudine vel forma; nam cornua incurva, tubae rectae plerumque. *Cic. Sull.* 5. *f.* Emisso ex urbe Catilina, ille arma misit, cornua, tubas, signa. *Tac. A.* 1, 68. et *ib.* 2, 81. Cornuaque ac tubae concinuere. ¶ In Orgiis Bacchi cornua adhibebantur: itemque in sacris Cybeles. De illis, *Catull.* 64, 263. raucisonos efflabant cornua bombos. De his non unum habes locum in *Berecyntius:* eodemque pertinet illud *Silii* 15, 764. Femineis laesum vana inter cornua corpus Unguibus. Alii tamen hic *proelia*, alii *jurgia* putant legendum. ¶ Dicitur etiam de ungula. *Cato R. R.* 72. Boves ne pedes subterant, pice liquida cornua infima unguito. *Virg. G.* 3, 88. solido graviter sonat ungula cornu. *Pall.* 4, 13. Pes siccus et solidus et cornu concavo. *Sil.* 13, 327. pendenti similis Pan semper, et imo Vix ulla, inscribens terrae vestigia cornu. ¶ Item de elephanti dente, quod est ebur. *Mart.* 1, 73. Emptis ossibus Indicoque cornu. *Plin.* 8, 3, 4. scribit, etiam Jubam sic apppellasse, sed Herodotum, et consuetudinem ipsam melius, dentem. ¶ Item saepe de luna cum primis, et postremis diebus cornuum more diducta est. *Cic. fr.* ap. *Non.* 2, 408. Cur lunae nascentis alias hebetiora, alias acutiora videantur cornua. *Virg. G.* 1, 433. Pura, nec obtusis per coelum cornibus ibit. Adde *Ov.*, *Senec. Trag.*, *Val. Fl.*, *Stat.* etc. ¶ Tribuitur et fluminibus, vel quia mugitum boum imitatur murmur aquarum; vel quia plerumque in cornuum similitudinem curvatas cernimus ripas: quae sunt verba *Servii* ad illud *Virg. A.* 8, 77. Corniger Hesperidum fluvius regnator aquarum. *Virg. G.* 4, 371. Et gemina auratus taurino cornua vultu Eridanus. V. AUFIDUS. Addi potest, ideo tribui fluviis, quia cum aquis tument, veluti cornu impetentes, obstantia quaeque prosternunt. *Festus* in *Taurorum.* Taurorum specie simulacra fluminum, idest cum cornibus, quod sunt atrocia, ut tauri. Alii eam causam afferunt, quod ubi nascuntur, lato spatio, pluribus rivis emergunt, qui deinde in unum alvum confluunt. ¶ [*Dicitur etiam de sarcomate, quod cornu similitudine quadam hominis in fronte praeter naturam excrescit. *Hor. Sat.* 1, 5, 58. O, tua cornu Ni foret exsecto frons, inquit, quid faceres, cum Sic mutilus miniteris? V. *Heindf.* ad h. l.] ¶ Praeterea *cornua* dicuntur de extremis multarum rerum partibus. *Virg. A.* 3, 549. Cornua velatarum obvertimus antennarum. Et *ib.* 5, 831. una ardua torquent Cornua, detorquentque: ferunt sua flumina classem. (Adde *Hor. Ep.* 16, 59. et *Sil.* 14, 389.) ἀκϱοκέϱαια. *Liv.* 25, 3. Et forte in cornu primus sedebat Casca. [*V. *Drak.* ad h. l.] (Sic *Tac. A.* 1, 75. Judiciis assidebat in cornu tribunalis. *Val. Max.* 5, 7. *f.* In cornu scribae locum humiliorem obtinens.) *Ov. Met.* 2, 603. flexumque a cornibus arcum Tendit. *Stat. Th.* 5, 532. Cornua Parnassi, *h. e.* cacumina bina Parnassi montis. (Adde *Curt.* 3, 4.) *Caesar ad Q. Ped.* ap. *Cic. Att.* 9, 14. Ab utroque portus cornu moles jacimus. *Plin.* 34, 6, 12. Statuae positae in cornibus comitii. *Id.* 4, 21, 35. Excurrit in altum vasto cornu promontorium. ¶ Hinc frequentissime ponuntur pro extremis duabus adversis partibus aciei, et classis, nempe quia tota acies saepe ita disponitur, ut media sinuata, curvataque utrinque extrema, lunae in cornua crescentis figura referatur. *Sall. Jug.* 53. *extr.* Equitatum omnem in cornibus locant. *Liv.* 22, 45. In dextro cornu Romanos equites locant: laevum cornu equites sociorum tenuerunt. *Caes. B. G.* 1, 52. Hostium acies a sinistro cornu pulsa, a dextro cornu vehementer etc. *Lucan.* 3, 547. Et jam diductis extendunt cornua proris. Adde *Ter.*, *Curt.*, *Tac.*, *Nep.*, *Suet.*, *Vell.* etc. ¶ Hinc translate *Cic. Div.* 2, 10. *extr.* Nunc cominus agamus, experiamurque, si possimus cornua commovere disputationis tuae. ¶ In voluminibus *cornua* erant vel ipsae extremitates bacillorum, qui umbilici dicebantur, (V. UMBILICUS.) vel in illis extremitatibus affixa ornamenta quaedam exstantia in utraque fronte, seu extremitate libri in volumen complicati. *Tibull.* 3, 1, 13. Atque inter geminas pingantur cornua frontes. *Ov. Trist.* 1, 1, 8. Candida nec nigra cornua fronte geras. *Mart.* 11, 107. Liber explicitus usque ad sua cornua, *h. e.* quod idem dicit 4, 91. usque ad umbilicos. ¶ In galeis *cornua* sunt ornamenta in modum cornu, vel comae in cornu assurgentes, quae cristam apicemque exornant, quae a Graecis quoque κέϱατα, dicuntur proprie autem sunt cincinni. Ita *Serv.* ad illud *A.* 12, 89. Ensemque, clypeumque, et rubrae cornua cristae. *Liv.* 27, 33. In arborem illatus impetu equi, ad eminentem ramum cornu alterum galeae perfregit. ¶ De germanorum comis usurpat *Juv.* 13, 164. Caerula quis stupuit Germani lumina, flavam Caesariem, et madido torquentem cornua cirro? De iisdem ita *Tac. Germ.* 38. Insigne gentis obliquare crinem, nodoque substringere. Hic igitur cornua sunt nodi capillorum, quos *Tertull. Virg. vel.* 10. *crobylos barbarorum* vocat. ¶ Translate. *Hor. Od.* 3, 21, 18. ad amphoram: addis cornua pauperi, Post te nec iratos trementi Regum apices, neque militum arma, *h. e.* vires, superbiam, animos. *Ov. A. Am.* 1, 239. Cura fugit multo diluiturque mero: Tunc veniunt risus: tunc pauper cornua sumit etc. (Hinc est quod Baccho *cornua* tribuuntur.) *Id. Amor.* 3, 11, 5. Vicimus, et domitum pedibus calcamus Amorem: Venerunt capiti cornua sera meo, *h. e.* indignatio, et voluntas debellandi, et oppugnandi Amoris. ¶ In *fr. Trag. Petr.* 39. *Burm.* dicuntur *nasci cornua* iis, qui plurimis malis afflictantur. Cujus rei origo unde ducatur, obscurum est. ¶ Tribuitur et somno tanquam omnis soporis plenum. *Stat. Th.* 2, 143. illos post verbera fessos, Exceptamque hiemem cornu perfuderat omni Somnus. ¶ Reperitur etiam *cornus, us*, mascul. gen., uti *Prisc.* 6, 685. et 714. docet. *Varr. R. R.* 3, 9. Cornum cervinum incendere. *Lucr.* 2, 388. Lumen per cornum transit. *Cic. N. D.* 2, 59 *extr.* Nares similes cornibus iis, qui ad nervos resonant in cantibus, *h. e.* arcuatis illis scamillis, super quos nervi citharae tenduntur, quique primum ex arundine, mox ex cornu fieri coeperunt. *Lucan.* 7, 317. (quem profert etiam *Prisc.* et *Serv.* ad *A.* 3, 22.) cornus tibi cura sinistri, *Lentule.* Adde *Gell.* 18, 6. *in lemmate*, ubi legitur: *quem cum ederet*, cornum *esse* Copiae *dicebat:* et *Plin.* 28, 11, 45. et 13, 25, 51. et alibi: quibus in locis *cornus* in genit. legitur in omnibus editionibus, excepta Veneta 1469. per *Joann. Spir.*, in qua ubique habetur *cornu.* ¶ Item *cornus, i*, m. *Scrib. Comp.* 60. Cornorum cervi ustorum sextario. ¶ Item *cornum, i*, n. *Id. Comp.* 141. Ad lumbricos satis commode facit cornum cervinum limatum lima lignaria. *Ov. Met.* 5, 383. Oppositoque genu curvavit flexile cornum. Ita *Prisc.* quoque, praeter alios, 6, 685. Alii *cornu.*

CORNUARIUS, ii, m. artifex cornua conficiens, quibus in bello canitur. *Tarrunten. Dig.* 50, 6, 6. Tubarii, cornuarii, arcuarii.

CORNUATUS, a, um, adj. curvatus instar cornuum. *Vet. poeta* ap. *Varr. L. L.* 6, 3. Cornuatam umbram jaci. Dicere apparet cornuatam a cornibus. *Scalig.* totum hunc locum ita legit: *Cornuat aurum, umbram jacit* (vel *vibrans jacit*) *icere paret. Cornuat a cornibus*, h. e. arcum aureum flectit. Si haec ejus conjectura placet, habemus verbum Latinum *cornuo, as*, curvo, inflecto.

CORNU COPIAE (rectius quam *Cornucopiae*) *Cornucopia*, κέϱας Ἀμαλθείας, in fabulis est cornu caprae Amaltheae. V. AMALTHEA. Alii fabulantur, esse illud, quod Hercules, cum Acheloo in taurum verso aliquando luctatus, eidem a fronte evulsit: quod acceptum Nymphae, et pomis odorisque floribus refertum sacrarunt. Rem fusius narrat *Ov. Met.* 9. *in.* Significat autem frugum abundantiam, et ubertatem. *Pl. Pseud.* 2, 3, 5. Haecce allata cornucopiae est, ubi inest quidquid volo. Al. leg. *Haec illud cornu Copiae est, ubi* etc. *Hor. Ep.* 1, 12, 29. aurea fruges Italiae pleno diffudit Copia cornu. Et *Od.* 1, 17, 15. hic tibi Copia Manabit ad plenum benigno Ruris honorum opulenta cornu.

CORNULUM, i, n. corniculum. *Apic.* 8, 1. Ut cutem a carne separes, ut possit condimentum accipere per cornulum. Adde *Vet. Schol.* ad *Hor. Sat.* 1, 4, 34., cujus locum vide in ANSULA.

CORNUM, i, n. fructus corni arboris. *Virg. A.* 3, 649. Victum infelicem baccas, lapidosaque corna Dant rami. *Colum.* 12, 10. Condire corna.

CORNŬO, as. V. in CORNUATUS.

CORNUS, i, f. κρανεία, arbor est materiei praeurae, et cornu similis, fructum ferens parvum, nstar olivae, primo candidum, postea sanguineum, t saporis acerbi. *Plin.* 16, 25, 42. Cornus macula, cui nulla medulla. Et *ib.* 26, 43. Cornus emina, ligno fungosa, et inutilis, cum mas e ortissimis sit. *Id. ib.* 39, 73. Fulva cornus in vehabulis nitet. *Virg. G.* 2, 448. et bona bello cornus. *Colum.* 5, 7. Opulus est arbor corno similis. ℙ Per synecdochen. *Virg. A.* 9, 698. volat Itala cornus, *h. e.* hasta ex corno. Sic *Claud. in Ruf.* 1, 353. largo satiatur vulnere cornus. *Sil.* 10, 122. miseri transfigit pectora corno. Al. leg. cornu. Est enim etiam quartae declinationis, ut et *Servius* docet ad *A.* 3, 22. Hinc *Sil.* 4, 552. Libycae certant subtexere cornus Densa nube polum. *Stat. Th.* 7, 647. cornu deprensus Achiva. Ubique autem intelligitur hasta, telum ex corno. ℙ Neutro genere. *Ov. Met.* 8, 408. Dixit, et aerata torsit grave cuspide cornum: Quo bene librato, etc. *Burm.* mallet aliter legere: sed libri consentiunt. ℙ *Fuit et *Cornus*, *i*, Κόρνος, Sardiniae opp. *Liv.* 23, 40. *med.* Corni audit *Anton. Itin. B. A.*

CORNŪTUS, a, um, adj. κερούχος, κερατώδης, κερατίτης, cornua habens. *Varr. R. R.* 2, 7. Aetas cognoscitur equorum, et fere omnium, qui ungulas indivisas habent, et etiam cornutarum. *scil.* bestiarum. Cornutas quadrupedes vocat elephantos, *Id. L. L.* 6, 3. *Colum.* 7, 3. Aries cornutus. *Ammian.* 14, 2. Luna etiam tum cornuta. ℙ Translate. *Hieron. ep.* 69. *n.* 2. Cornutus syllogismus, ut quocumque me verterem, strictius tenerer. *Id. in Helvid. n.* 16. Cornuta interrogatio. ℙ *Cornutus* cognomen fuit tum Sulpiciae, tum Caeciliae gentis Romanae, ut colligitur ex vet. *Inscr.* ap. *Grut.* 200, 5. et 290. ℙ *Annaeus Cornutus* ex Lepti Africae urbe fuit grammaticus satis doctus, temporibus Neronis. *Gell.* 2, 6., 9, 10. ℙ *Cornutae*, *arum*. *Plin.* 32, 11, 53. sunt pisces marini: de quibus nihil praeterea scitur. V. ACUS, i. *Apic.* 10, 3. *B. A.*

*COROCONDAMA, ae, Κοροκονδάμη, paeninsula Asiatica, inter Maeotidem paludem et Euxinum Pontum. *Mela* 1, 19. Ita in *B. A.* [*At locus Melae laudatus ap. *Tzschuck.* ita melius legitur. Obliqua tunc regio, et in latum modice patens, inter Pontum Paludumque et Bosporum excurrit: quam duobus alveis in lacum et in mare profluens Corocondame paeninsulam reddit. Non igitur *paeninsula* sed *lacus* est *Corocondame*, sive *Corocondama*, quem *Strabo* 11. p. 341. s. 494. λίμνην Κοροκονδαμῆτιν appellat.]

COROCOTTA. V. CROCOTTA.

*CŎROEBUS, i, m. Κόροιβος, Mygdonis filius, qui Cassandrae, quam et Priamus desponderat, amore incensus, postremis belli Trojani temporibus ad Trojam venit, socero et Phrygibus auxilium laturus, frustra ei suadente sponsa, ut in patriam reverteretur, certissimoque exitio, quod toti urbi imminebat, sese eriperet; cujus verbis cum fidem non adhiberet, postrema illa nocte qua Ilium cecidit, a Peneleo Graeco quodam fuit interfectus. *Virg. A.* 2, 341. *B. A.*

*COROLIA, Arab. felicis opp., ad sinum Arabicum, in terra Sabaeorum. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

COROLITICUS. V. CORALITICUS.

CŎROLLA, ae, f. στεφάνιον, [*στέφανοι, στεφανίσκοι.] diminut. parva corona. *Propert.* 2, 25, 59. Me juvat hesternis positum languere corollis. *Catull.* 62, 66. Mihi floridis corollis redimita domus erat. *Pl. Bacch.* 1, 1, 37. Corolla plectilis. *Id. Pseud.* 5, 2, 8. Cum corolla ebrium incedere. ℙ Specialiter genus quoddam tenuium coronarum, quae hiberno tempore vendebantur Romae ex ramento corneo tincto, propter gracilitatem *corollae* inter initia ejus inventi dictae sunt. *Plin.* 21, 2, 3. ℙ Corollam nova nupta de floribus, verbenis, herbisque a se lectis sub amiculo (*h. e.* sub flammeo) ferebat. *Fest.* in hac ipsa voce.

CŎROLLĀRĬA, ae, f. quae corollas facit. *Inscr.* ap. *Mur.* 999, 8. Cornelia A. L. Acte corollaria.

CŎROLLĀRĬUM, ii, n. parva corona, a *corolla* deductum. Scribit enim *Plin.* 21, 2, 3. graciles quasdam coronas e lamina aerea tenui inaurata, aut inargentata, *corollaria* dicta fuisse. ℙ Inde traductum est ad significandum appendicem, accessionem, additamentum, quod alicui datur praeter id quod debitum est, quia corollae in scena dari solitae actoribus, cum placuerant, ut *Varro L. L.* 4, 36. docet, et colligitur ex *Phaedr.* 5, 7. Hinc *Cic. Verr.* 2, 3, 50. Ut esset, unde Apronio ad illos fructus arationum hoc corollarium nummorum adderetur. Et *ib.* 2, 4, 22. Ne sine corollario de convivio discederet, emblemata evellenda curavit. *Suet. Aug.* 45. Corollaria, et praemia alienis quoque muneribus de suo offerebat. [*Cf. *interprr.* ad h. l. et *Gronov.* ad *Gell.* 4, 14.] *Senec. Benef.* 6, 17. Corollarium aspergere in diem se locanti. *Paulo ante dixerat:* supra constitutum aliquid adjicere. [*Cf. *Ernest. cl.* s. h. v.] ℙ Est etiam quod Graeci πόρισμα vocant, cum demonstratis, quae proposita sunt, aliquid consectarium infertur. *Boeth. Consol. prosa* 3, 10. Veluti geometrae solent, demonstratis propositis, aliquid inferre, quae πορίσματα ipsi vocant, ita ego quoque tibi veluti corollarium dabo. Adde *ib. prosa* 4, 3. ℙ Obscena metaphora utitur *Appul. Met.* 3. Hactenus denique intecti atque nudati bacchamur in venerem; cum quidem mihi jam fatigato de propria liberalitate Fotis puerile obtulit corollarium, *h. e.* voluptuarium additamentum. V. PUERILIS.

CŎRŌNA, ae, f. στέφανος, κορώνη, ornamentum circulare capitis, sertum, strophium. *Festus:* Corona cum videatur a choro dici, caret tamen aspiratione: sive coronae dicuntur, quod cohonorent eos, quibus imponuntur. ℙ Alii deducunt a χορωνὸς, seu κορωνὸς, quod a χορὸς, chorus, quia in theatris coronati choreas agerent. Quin ipsum χορὸς ab *Hesychio* non solum κύκλος, sed etiam στέφανος, corona, exponitur. Hinc nonnulli *chorona* cum aspiratione scripserunt, ut est ap. *Quint.* 1, 5. et *Scaur. de Orthogr.* p. 2252., quae scribendi ratio non est usu recepta. Alii denique a κορώνη, quod ab *Hesychio* exponitur etiam εἶδος στεφάνου. *Mart.* 13, 51. Texta rosis fortasse tibi, vel divite nardo; At mihi de turdis facta corona placet. ℙ Coronarum aliae voluptatis gratia erant, aliae laetitiae publicae: atque hae praecipue e floribus: aliae honoris, atque in praemium virtutis: quae plerumque ex metallis, aut arboribus quibusdam. *Cic. Verr.* 2, 5, 11. Ipse coronam habebat unam in capite, alteram in collo, reticulumque ad nares sibi admovebat plenum rosae. *Id. Tusc.* 5, 21. Aderant unguenta, coronae: incendebantur odores, mensae exquisitissimis epulis exstruebantur. ℙ [*Coronas bibere* dicuntur ii, qui e coronis decerpta et in poculum conjecta folia una cum vino bibunt. *Plin.* 21, 9. (loquitur de Cleopatra, quae Antonii suspicionem venenata corona hoc modo epota sanavit. *Boettg. Sab.* 1, 243. seq. *Id ib.* 1, 226. disputat de summa in coronis nectendis arte Veterum.] ℙ De coronis in publica laetitia adhibitis, *Cic. Att.* 14, 19. et *Tusc.* 1, 35., *Tac. H.* 2, 55., *Curt.* 9, 10. et *Cato* ap. *Gell.* 7, 4. *extr.* etc. His non solum homines ornari consueverant, sed et Deorum simulacra, victimae, postes templorum, prorae, puppesve navium, januae aedium, pocula, sepulcra, arae, etc. ℙ Quae vero virtutis ergo dabantur, diversorum generum fuere, scilicet *triumphalis*, *obsidionalis*, *civica*, *muralis*, *vallaris*, seu *castrensis*, *navalis*, *ovalis*, *aurea* etc., de quibus *Gell.* 5, 6., et V. suis locis. ℙ Hinc aliquando *corona* pro praemio ponitur. *Virg. A.* 5, 355. primam merui qui laude coronam. *Sil.* 16, 506. spes prima coronae Eurytus, *h. e.* Eurytus, qui primum praemium sperabat. ℙ Mos fuit, ut servi bello capti coronam gestarent, cum venales producebantur: unde est *sub corona venire*, *emere*, aut *vendere*, ap. *Varr. R. R.* 2, 10. *med.*, *Caes. B. G.* 3, 16., *Liv.* 24, 42., *Curt.* 9, 8. ut *Fest.* in *Sub*, et *Coel. Sabinus* docet ap. *Gell.* 7, 4., et colligitur ex *Catone ib.:* ubi *Gell.* aliam refert opinionem, quod scilicet corona militum cingerentur, custodiae causa: sed quod *Sabinus* docuit, verius putat. ℙ De radiatis imperatorum coronis. V. RADIATUS. ℙ Est in coelo sidus, quod *Corona* dicitur, in regione septentrionali prope Booten: de qua V. in ARIADNA. *Colum.* 11, 2. *med.* Prid. Id. Octobr. Corona tota mane exoritur. Adde *Plin.* 18, 26, 60. et *Virg. G.* 1, 222. ℙ Est etiam Corona Australis, ad genua Sagittarii posita, quam dicunt esse Ixionis rotam: cujus utrum aliquis Latinorum scriptorum meminerit, nobis adhuc incompertum est. ℙ Praeterea inter meteora appellatur *corona* a Latinis, quae a Graecis ἅλως. *Senec. Q. N.* 1, 2. V. HALO, onis. ℙ Item sic dicitur coetus hominum, qui aliquem circumstant. *Cic. Fin.* 2, 22. *extr.* At tu eadem ista dic in judicio: aut si coronam times, dic in senatu. *Id. Flacc.* 28. *ad f.* A judicibus oratio avertitur: vox in coronam, turbamque effunditur. *Id. Tusc.* 1, 5. *extr.* Dicere causam maxima corona. *Id. Phil.* 2, 44. Armatorum corona senatus septus est. *Catull.* 53, 1. Risi nescio quem modo in corona. ℙ Unde est militaris illa locutio, *corona oppidum adoriri*, *circumdare* etc. ap. *Liv.* 37, 4. *extr.*, *Caes. B. G.* 7, 72. etc., quae significat oppidum circum undique militibus continuo ordine dispositis cingere, ita ut nullum non locum obsideant, nullam non moenium partem aggrediantur, σαγηνεύειν. *Liv.* 37, 5. Non corona, sed operibus oppugnare urbem est adortus. *Curt.* 7, 6. Urbem corona capit. *Liv.* 4, 19. *sub f.* Corona vallum defendere. ℙ In aedificiis *corona* est projectura quaedam, quam κορωνίδα vocat *Hesych.*, et exponit τὸ τελευταῖον τῆς οἰκοδομῆς ἐπίθεμα: quae primo arcendis stillicidiis inventa est, postea in ornamentum transiit, habetque locum tum in summis, tum in mediis parietibus architectonicis. *Plin.* 36, 25, 59. Usus gypsi in coronis gratissimus. *Vitr.* 5, 2. Praecingendi sunt parietes medii coronis ex intestino opere, aut albario, ad dimidiam partem altitudinis. *Hirt. B. G.* 8, 9. Imperat castra vallo pedum duodecim muniri, coronisque pro ratione ejus altitudinis inaedificari, *h. e.* projecturis in summo vallo. Al. leg. *loriculisque*. *Curt.* 9, 4. Angusta muri corona erat: non pinnae fastigium ejus distinxerant, etc. ℙ Sumitur etiam ab eodem *Vitr.* 3, 3. *f.* strictiori significatione pro parte summa epistylii, quae ceteris est projectior: item pro parte summa ipsius coronae, ceteris item projectiore: quae, quia ideo est instituta, ut guttas aquae longe a ceteris subjectis membris epistylii, capitulorumque projiciat. Ita enim conformata est, ut in inferiore sui parte cavata sit, ne aqua secundum ipsam defluat, sed statim decidat, et longe cadat. ℙ In agris *corona* est extremus circa margo, vel agger. *Cato R. R.* 6. Circum coronas, et circum vias ulmos serito, et partim populos. ℙ In pedibus quadrupedum est pars summa ungulae, quae cum pilis committitur. *Colum.* 6, 29. Duris ungulis, et altis, et concavis, quibus coronae mediocres superpositae sunt. *Veget. Veter.* 2, 55. *extr.* Si pedem contuderit, sanguinem de corona emittes. ℙ *Corona montium* est series montium in circuitu positorum. *Plin.* 6, 20, 23. Hos includit Indus montium corona circumdatos.

CŎRŌNAEUS, a, um, adj. Κορωναῖος, ad Coronem pertinens, quae est urbs Peloponnesi in Messenia, nunc *Corone*, ut Coronaeus sinus, *Golfo di Corone*, apud *Plin.* 4, 5, 7.

CŎRŌNĀLIS, e, adj. στεφανικὸς, ad coronam pertinens. *Appul. Met.* 1. Ut illa Medea totam domum, filiamque cum ipso sene flammis coronalibus deusserat, *h. e.* corona aurea ex venenis facta, ut loquitur *Hyg. fab.* 25., quam pellici suae dono miserat. V. etiam *Plin.* 2, 105, 109., et quae dicemus in CREUSA.

CŎRŌNĀMEN, inis, n. coronamentum, corona, στεφάνωμα. *Appul. Met.* 11. Mulieres candido splendentes amicimine, verno florentes coronamine.

CŎRŌNĀMENTUM, i, n. genus omne florum, herbarum, et foliorum, quae texendis coronis adhibentur: itemque semina ipsa, στεφάνωμα. *Plin.* 21, 1, 1. In hortis seri coronamenta jussit Cato. *Id.* 22, 21. Anthemis colligitur vere, et in coronamenta reponitur. *Cato R. R.* 8. Coronamenta omne genus facito uti serantur. ℙ Item ipsa corona. *Tertull. Cor. Mil.* 1. Solus libero capite: coronamento in manu otioso. Adde *ib.* 7. [*Cf. *Boettg. Sab.* 1, 145.]

CŎRŌNĀRĬUS, a, um, adj. στεφανιτικὸς, στεφανωματικὸς, ad coronas pertinens. *Vitr.* 7, 6. Glebae contusae et mollitae praestant tectoriis et coronariis operibus utilitatem, *h. e.* in coronis, seu projecturis, quae fiunt ornatus gratia. V. CORONA. *Id* 9, 3. Tantundem argenti in id coronarium opus admixtum esse, *h. e.* in ea corona facienda. *Plin.* 33, 9, 46. Aes Cyprium tenuissimum, quod coronarium vocant, *h. e.* coronis faciendis aptum. *Id.* 21, 23, 94. Anemonae coronariae, *h. e.* quae adhibentur in coronis floreis. *Id.* 14, 3, 4. *n.* 9. Coronarius naturae lusus, *h. e.* natura veluti ludens in coronis faciendis. Loquitur de quadam vite, cujus acinos folia intercursant. ℙ *Aurum coronarium* dicebatur, quod stante Rep. Rom. coronae aureae loco a provinciis dabatur ducibus exercituum triumphantibus: seu pecunia, quam provinciales conferebant, praetextu coronae inde faciendae. Mos enim fuerat primum, ut provinciales, socii amicique populi R. imperatori suo victori coronas e lauru mitterent gratulationis ergo: mox eae coeptae ex auro fieri: deinde missa pecunia eo titulo. Hujusmodi autem coronae in triumpho praeferebantur. Cujus rei exempla habemus ap. *Cic. Pis.* 37. et *Agr.* 2, 22., *Liv.* 38, 37. et 39, 7., et in lapide Ancyrano Augusti Caesaris, apud *Grut.* 230. Auri coronarii pondo triginta et quinque millia municipiis et coloniis Italiae conferentibus ad triumphos meos quintum consul remisi, et postea quotiescumque imperator appellatus aurum coronarium non accepi. Adde *Gell.* 5, 6. Procedente tempore, quod erat muneris, in tributum transiit, atque exigi coeptum est. De hoc auro coronario multa disputat *Eckhel. D. N. V. T.* 7. p. 6. et seqq. [*Cf. *Ern. in cl. Cic.*] ℙ Quod vero docet *Serv.* ad *A.* 8, 721. dictum esse *coronarium*, quod a victis gentibus imperatori dabatur propter concessam impunitatem; de suis temporibus intelligendus est, quibus mutata ratione reipubl. hoc quoque mutari potuit. Quamquam nihil prohibet, quin utrumque *coronarium* diceretur, et quod a provincialibus sociisque, et quod a victis conferebatur. ℙ *Coronarius* etiam dicitur artifex, qui coronas facit et vendit. *Plin.* 34, 11, 26. Coronariorum recisamenta in acetum addita. *Id.* 21, 2, 3. Ingenium Glycerae coronariae. *Front. ad M. Caes. ep.* 1, 6. Alia dignitate sunt flores et coronae cum a coronariis veneunt, alia cum a sacerdotibus porriguntur. Adde *Gell.* 4, 14., ubi non videtur necesse, quod quidam faciunt, ut *coronarium* coronam interpretemur. *Inscr.* ap. *Mur.* 974, 3. Remniae Primigeniae coronariae. Alia *ib.* 786, 1. Athenio de III. Danae coronarius. Is nempe, qui in festis Isidis, Neptuni, et litoralium Deorum, praesertim vero illius numinis, cui consecratae erant singulae naves, vel natali die Augusto-

rum aliisque de causis triremem coronabat in laetitiae argumentum. [*Cf. *Boettg. Sab.* 1, 232.]

CORONATOR, oris, m. qui coronat. *August. serm.* 318. (al. 25. *ex Sirmondianis*) *in f.* Coronator Stephani adoretur.

CORONATUS, a, um, part. a *corono*, στεφανωθεὶς, corona ornatus. *Cic. Leg.* 2, 25. Epulae, quas inibant parentes coronati. *Hor. Od.* 2, 7, 7. coronatus nitentes Malobathro Syrio capillos. *Suet. Dom.* 13. Palfurius Sura coronatus de oratoribus, *h. e.* inter oratores: quemadmodum *unus de multis* dicimus. *Ov. Fast.* 4, 335. Coronata puppis. *Prop.* 3, 8, 19. Coronatae arae. Et 3, 1, 1. Coronati equi. *Stat. Silv.* 3, 4, 1. Ite comae etc. Ite, coronato recubantes molliter auro, *h. e.* in aurea pyxide, tanquam aurea corona repositae. ¶ *Coronati* absolute dicebantur quidam sacerdotes, qui Graece στεφανηφόροι, quique, testante *Eckhel. D. N. V. T.* 4. p. 212., annui magistratus munus obibant. *Inscr.* ap. *Mur.* 155, 2. M. Antonius Valentinus sacerdos arae Augusti Nostri, coronatus Daciarum III. (*trium*). Alia *ib.* 3. C. Matridio Aurelio C. F. Lem. Antonino V. P. coronato Tusciae et Umbriae. *Firmic. Mathes.* 3, 14. Erunt autem aut coronati, aut sacerdotibus praepositi, aut sacrorum bajuli simulacrorum. ¶ Est etiam idem ac cinctus, circumdatus. *Petr. fragm. Trag.* 66. *Burm.* Habuimus in primo porcum poculo coronatum, et circa saucunculum, et gigeria optime facta.

[CORONENSIS, is, adj. ad Coroneam pertinens, Boeotiae urbem, nunc *Camari*, cujus meminit *Nep. Agesil.* 4. ¶ *Coronenses, ium* sunt illius urbis incolae. *Liv.* 36, 20. Consule per Phocidem, et Boeotiam exercitum ducente, in agrum Coronensem ventum est. *F.*]

CORONEOLA, ae, f. genus est rosae autumno provenientis. *Plin.* 21, 4, 10.

CORONIDES, ae, m. Κορωνίδης, Aesculapius Coronidis filius. *Ov. Fast.* 6, 746. et *Ib.* 406.

CORONIS, idis, f. κορωνὶς, Graeca vox significans notam quandam ex linea brevi, et ab inferiori parte flexa, et incurvata, uti docet *Vet. Schol.* ad *Arist.* Πλοῦτον, *v.* 253., quae in fabulis comicorum, et tragicorum appingi solebat ad significandum quoddam genus pausae, et cessationis in agendo. Praeterea, *Hesychio* teste, est τὸ τελευταῖον τῆς οἰκοδομῆς ἐπίθεμα, hoc est summa corona parietis in fabrica, de qua in CORONA dictum est. Hinc pro fine ponitur in illo *Mart.* 10, 1. Si nimius videor, seraque coronide longus Esse liber; legito pauca, libellus ero. ¶ Fuit etiam hoc nomine Nympha Larissaea filia Phlegyae, vel Leucippi, soror Ixionis: quae cum forma esset praestanti, Apollini placuit, atque ex eo puerum concepit. Sed a corvo apud Apollinem accusata adulterii cum adolescente Haemonio Elati filio, cui nomen Ischys erat, ab Apolline sagitta confossa est: qui extractum e ventre puerum Aesculapium appellavit: corvum vero mali nuncii delatorem, ex albo in nigrum convertit. *Ov. Met.* 2, 544. et 598. et seqq., *Hyg. fab.* 161. et 202., *Serv.* ad *A.* 6, 618. et *Lact. Plac. in argum. Met. fab.* 2, 7. ¶ Alia fuit filia Coronei Phocensis, quae cum Erichthonium a Pallade cista clausum, et tribus virginibus commissum divulgasset, ab ea expulsa fuit a suo comitatu; cumque sola in litore spatiaretur, a Neptuno visa, et insectata, Palladis opem imploravit, et in cornicem versa fuit. *Ov. Met.* 2, 551. et *Lactant. Plac. l. c. fab.* 8. V. CORNIX. ¶ *Item Hyadum una, Oceani filia. *Hyg. fab.* 182. ¶ Item uxor Asclepii s. Aesculapii, ex qua Machaonem suscepit. *Hyg. fab.* 97. *med.* Sunt tamen, qui Epionem, vel Hesionem, Machaonis et Podalirii matrem fuisse statuunt; unde in *Hyg. l. c. Epiones* legendum putat *Munck.* vice Coronidis. Quod mirum profecto, *Scholiasta* ad *Hom. Il. Δ. v.* 163. (citat *Munck.* ipse) referente, Machaonem filium fuisse Asclepii et Arsinoes, vel Coronidis etc. ¶ Et insulae nomen Aegaei maris, prope Argolidem, ex adversum opp. Hermionem. *Plin.* 4, 12. qui solus de ea mentionem facit. *B. A.*

CORONO, as, avi, atum, a. 1. στεφανόω, coronam capiti impono, coronis orno. *Plin.* 15, 4, 5. Athenae victores olea coronant, Graeci vero oleastro Olympiae. *Id. ib.* 30, 39. Victores Delphis lauro coronari, et triumphantes Romae. *Virg. G.* 2, 528. socii cratera coronant. Et *A.* 1, 728. Crateras magnos statuunt, et vina coronant: ubi *Servius:* aut implent usque ad marginem: aut quia antiqui coronabant pocula, et sic libabant: unde est (*A.* 3, 526.) Anchises magnum cratera corona Induit, implevitque mero. Hoc tractum est ex *Homero*, qui ait (*Odyss.* 1. *v.* 149.) Κοῦροι δὲ κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο. Haec *Servius*, qui secundam interpretationem praeferre videtur. Confirmat *Stat. Silv.* 3, 1, 76. Diffugimus, festasque dapes, redimitaque vina Eripiunt famuli. At primae favet *Athenaeus* 15, 5. ubi, allato *Homeri* versu, docet ex *Aristotele*, nihil mutilum Diis esse offerendum, sed omnia perfecta atque integra: perfectum autem esse, quod est plenum: et τὸ στέφειν, *coronare*, plenitudinem quandam significare. ¶ *Hor. Ep.* 1, 1, 50. dixit, *coronari Olympia*, quemadmodum dicitur, *vincere Olympia, vincere Pythia*, per Graecam ellipsim. ¶ [*Coronare comoediam.* *Suet. Claud.* 11. Comoediam quoque Graecam Neapolitano certamine docuit, ac de sententia judicum coronavit: est auctorem comoediae corona donavit. V. *Ernest.* ad h. l. ¶ *Coronari de aliquo* est donari corona propter victoriam de aliquo reportatam. *Suet. Dom.* 13. De oratoribus coronatum, i. e. victorem in certamine oratorum. Cf. *Brem.*] ¶ Translate *coronare* est cingere, circumdare. *Virg. A.* 9, 380. omnemque aditum custode coronant. *Prop.* 4, 4, 8. Fidaque suggesta castra coronat humo. *Stat. Th.* 2, 526. densaque nemus statione coronant. *Lucr.* 2, 801. Pluma columbarum cervices circum, collumque coronat. *Id.* 9, 335. Lacum myrteta coronant. *Vitr.* 9, 4. Mercurii, et Veneris stellae circum solis radios, solem ipsum, uti centrum, itineribus coronantes. *Mart.* 12, 18. focus, Multa villica quem coronat olla. *Plin.* 22, 5, 5. Coronari nomine novo, *h. e.* decorari, ornari.

CORONOPUS, odis, κορωνόπους, al. gramen aculeatum, est herba oblonga, fissis foliis, per terram repens, cujus radix in cinerem tosta coeliacis praeclare facit. *Plin.* 21, 16, 59. et 22, 19, 22.

CORONULA, ae, f. parva corona. *Veg. Vet.* 2, 55. Solum ungulae celeriter aperire, ne apostema eruptionem super coronulas faciat, *h. e.* partes pedis, quae summae ungulae junguntur, ut in CORONA dictum est.

*COROS, i, Κόρος, flumen Persidis. *Mela* 3, 8. Dictum et *Cyrus*. V. Cyrus. Cf. *Salmas.* in *Solin.* p. 1193. *B. A.*

*CORPILLI, orum, Thraciae populi, ad flumen Hebrum. *Plin.* 4, 11. *B. A.*

CORPORALIS, e, adj. σωματικὸς, habens corpus. *Senec. ep.* 58. Dicimus, quaedam corporalia esse, quaedam incorporalia. *Ulp. Dig.* 1, 1, 15. *a med.* Corporalia pignora, *h. e.* quae re corporali constant: quibus opponuntur nomina, et jura. ¶ Item ad corpus pertinens. *Gell.* 18, 1. Etiam si cetera bona omnia, quae corporalia et externa appellarentur, virtuti deessent. *Quint. Decl.* 19, 2. Corporalibus bonis juventus insolenter exsultat. *Senec. ep.* 53. Vitia corporalia. *Dig.* 50, 4, 18. Corporalis labor. *Papin. ib.* 13, 7, 40. possessio, *h. e.* cum res ipsa possidetur. ¶ *Corporale nomen* dicitur a grammaticis, quod rem corpoream significat: sicut *incorporale* quod incorpoream: illud v. gr. *homo:* hoc *virtus*. *Prisc.* 2, 579.

CORPORALITAS, atis, f. σωματότης, ipsa natura corporis, ipsum corpus. *Tertull. adv. Herm.* 36. et *Anim.* 7.

CORPORALITER, adv. secundum corpus, σωματικῶς. *Paul. Dig.* 41, 2, 1. *circa med.* Servus corporaliter pignori datus. Adde *Tertull. Baptism.* 4. *extr.* et 8., *Petr. fragm. Trag.* 61. *Burm.* et *Arnob.* 5. p. 168.

CORPORASCO, is, n. 3. corpus fio, σωματόομαι. *Claud. Mamert. de statu anim.* 1, 14. Nisi forte dicatur incommutabilis Deus veluti corporascere, ut unum possit esse cum corpore.

CORPORATIO, onis, f. corporalitas. *Tertull. Car. Chr.* 4. Si neque ut impossibilem, neque ut periculosam Deo repudias corporationem etc. Adde *Capell.* 7, 238. *Colum.* 6, 2. *ad f.* Custodiendum est, ne in corporatione etc. impar etc. Alii rectius leg. *incorporatione*. V. INCORPORATIO.

CORPORATIVUS, a, um, adj. nutriens, corroborans, et corpus faciens, ut *corporativa adjutoria* ap. *Coel. Aur. Tard.* 1. *extr.*

CORPORATURA, f. σωμάτωσις, τὸ σώματος κατάστημα, corporis magnitudo, habitus, et status corporis. *Vitr.* 6, 1. Ex coelo roscidus aer in corpora fundens humorem efficit ampliores corporaturas. *Colum.* 6, 2. *s. f.* Humilis et modica corporatura pecoris operarii debet esse.

CORPORATUS, a, um, part. a *corporo*, corpore praeditus, σωματώδης. *Cic. Univ.* 2. Mundus cernitur, et tangitur, et est undique corporatus. *Lact.* 4, 26. *de Jesu Christo.* Is igitur corporatus est, et veste carnis indutus, *h. e.* corpus assumpsit. ¶ Translate. *Tertull. Pall.* 2. Mundus omnis et diversitatibus corporatus, et vicibus temperatus, *h. e.* ex diversis substantiis compactus, compositus. ¶ *Corporati* dicuntur, qui in aliquo corpore, seu collegio sunt. *Inscr.* ap. *Grut.* 45, 8. Patronus corporat. ferrarior. Et ap. *Reines. cl.* 1. *n.* 139. Corporati aurariorum, et argentariorum Isidi, et Osiri mansionem aedificavimus. ¶ Corporati alicujus urbis sunt, qui in corporibus sive sodalitatibus illius urbis sunt. Hinc *Inscr.* apud *Grut.* 496, 5. Corporati Nemausenses patrono. Alia *ib.* 399, 4. Patrono omnium corporum Lugduni licite coeuntium. Adde *Symmach. ep.* 10, 27. (al. 34.)

CORPORE-CUSTOS, odis, m. custos corporis. *Inscr.* ap. *Grut.* 600, 12. Bassus Neronis Caesaris corpore-custos. Et *ib.* 13. Hilarius Neronis Caesaris corpore-custos.

CORPOREUS, a, um, adj. σωματώδης, σωματικὸς, corpus habens, corporatus, corporalis. *Cic. Univ.* 4. Corporeum, et adspectabile omne necesse est esse, quod natum est. Et *ib.* 8. Quod erat concretum et corporeum. *Lucr.* 3, 178. Ergo corpoream naturam animi esse, necesse est, Corporeis quoniam telis, ictuque laborat. *Id.* 4, 541. Corporea vox. [*Id.* 4, 436. Corporea principia.] ¶ Item carneus, σαρκικὸς, σάρκινος. *Ov. Met.* 6, 406. *de Pelope.* Corporeus humerus. *Id. ib.* 15, 105. Dapes corporeae. *Plin.* 11, 37, 54. Spectatissimum insigne gallinaceis corporeum, serratum, *h. e.* crista. Et *paulo post.* Cornua cochleis corporea. Et *paulo post.* In vicem ossium succedente corporea cicatrice.

*CORPORICIDA, ae, m. μακελλίτης *Gloss. Gr. Lat.* Fuerit itaque Lanio. *B. A.*

CORPORO, as, avi, atum, a. 1. σωματόω, corpus efficio, in corporis formam redigo. *Plin.* 7, 15, 13. Semen e maribus coaguli modo profluvium mulierum in sese glomerans, quod deinde tempore ipso animatur, corporaturque. *Id.* 10, 53, 74. *de pullis avium.* Ipsum animal ex albo liquore ovi corporatur. ¶ Item interficio, corpus solum sine anima relinquo, ut *Non.* 1, 73. explicat. *Enn. ib.* Corpus contemplatur, unde corporet vulnere. *Accius ib.* Corporare abs tergo es ausus. ¶ Translate. *Id.* 1, 168. Tractum a pictura, quae priusquam coloribus corporatur, umbra fingitur. ¶ De assumptione carnis, *h. e.* naturae humanae. *Tertull. Car. Chr.* 3. Ita ut et nasceretur, et carne corporaretur. *Id. ib.* 6. Nunquam fuit causa angelorum corporandorum.

CORPOROSUS, a, um, adj. corpulentus, magni corporis. *Coel. Aurel. Acut.* 3, 17. *med.*

[CORPULENS, tis, adj. idem ac corpulentus. *Not. Tir.* p. 35. *F.*]

CORPULENTIA, ae, f. πολυσαρκία, obesitas. *Plin.* 11, 53, 118. Somno concoquere, corpulentiae, quam firmitati utilius. **Sol.* 40. *B. A.*

CORPULENTUS, a, um, adj. εὔσαρκος, ἐπίσωμος, qui est obesi corporis, ut *Festus* interpretatur. *Pl. Epid.* 1, 1, 8. Corpulentior videre atque habitior. *Colum.* 6, 3. Nitidum, et hilare, et corpulentum pecus. *Gell.* 7, 22. Pinguis homo, et corpulentus. Adde *Quint.* 6, 1. *ad f.* ¶ *Ennius* ap. *Fest. corpulentum* pro magno posuit.

CORPUS, oris, n. σῶμα, substantia quaevis, quae visu tactuve percipi potest. Tria haec vox significat, ut *Pomp.* docet *Dig.* 41, 3, 30. et *Senec. Q. N.* 2, 2. et *ep.* 102. Primo id quod simplici re atque una constat, et Graece ἡνωμένον vocatur, ut homo, tignum, lapis, et similia. *Cic. Fin.* 1, 6. Atomos, quas appellat, idest individua corpora. *Id. Acad.* 4, 38. Qui asperis, et levibus, et hamatis, uncinatisque corporibus concreta haec esse dicat. *Ov. Met.* 14, 137. quot haberet corpora pulvis, Tot mihi natales etc. *Lucr.* 2, 102. Corpus ferri. Et 6, 854. aquae. Et *ib.* 101. Nubes corpore condenso. *Plin.* 16, 12, 23. Corpus piceae. Et *ib.* 6, 8. glandis. *Id.* 9, 35, 57. unionum. *Id.* 17, 21, 35. *n.* 5. Uva fert omnium corporum suorum acinos, *h. e.* omnium surculorum, seu malleolorum, qui in unum caudicem cohaeserint. *Papin. Dig.* 16, 3, 24. Ut corpora nummorum eadem redderentur. Adde *ib.* 94., ubi eadem loquendi ratio. ¶ *Corpus arborum* dicitur lignum ipsum, ut distinguatur a cortice, medulla etc. *Plin.* 17, 24, 37. *n.* 9. Cerasus, et tilia, et vitis corticem mittunt, sed non vitalem, nec proximum corpori. ¶ Saepissime dicitur de animalibus, et praesertim de homine. *Cic. Fin.* 2, 30. Nec gaudere quemquam nisi propter corpus, nec dolere. Et *mox.* Memoria corpore perceptarum voluptatum. *Id. Att.* 7, 23. O me miserum! et non omnes nostra corpora opponimus? *Id. Rosc. Am.* 12. Quod non totum telum corpore recepisset. *Id. Tusc.* 2, 6. *extr.* Corpus bene constitutum. *Id. Att.* 11, 4. Corporis infirmitas. *Id. Off.* 1, 23. Exercere corpus. *Id. Fam.* 16, 4. Servire corpori. Et *ib.* 9, 20. Inde corpori omne tempus datur. *Id. Cat.* 1, 6. Effugere ictus parva quadam declinatione, et, ut ajunt, corpore. *Virg. A.* 5, 438. Corpore tela modo, atque oculis vigilantibus exit. *Ov. Fast.* 2, 298. ovis lana corpus amicta sua. Et *ib.* 1, 377. Corpus juvenci. *Scrib. Compos.* 161. Multum profuit, ad corpus in duplici calceo pellem caninam habere. ¶ Aliquando dicitur de sola carne. *Cic. N. D.* 2, 55. *f.* Ossa subjecta corpori mirabiles commissuras habent. *Id. Fam.* 7, 26. Ego hic cogito commorari, quoad me reficiam: nam et vires et corpus amisi. *Ov. Her.* 3, 141. abiit corpusque colorque. Utramque significationem complexus est *Mart. Spectac.* 7. Inque omni nusquam corpore corpus erat. ¶ Hinc *corpus facere* est pinguescere. *Phaedr.* 3, 7. Unde sic, quaeso, nites? Aut quo cibo fecisti tantum corporis? *Cels.* 7, 3. *sub f.* Cibi potionesque corpori faciendo aptae. ¶ Translate. *Petr. Sat.* 2. Corpus orationis enervatur. *Quint.* 10, 1. Macer, et Lucretius legendi quidem, sed non ut phrasim, id est corpus eloquentiae faciant, *h. e.* constituant quasi corpus eloquentiae. *Id.* 2, 10. Haec poetica juvenibus pertractare permittimus, ut exspatientur, et gaudeant materia, et quasi in corpus eant. ¶ Obsceno

ensu. *Phaedr.* 3, 11. Damnum insectatus est missi corporis, *h. e.* τῶν ὄρχεων. *Hor. Sat.* 1, 2, 43. dedit hic pro corpore nummos. Ubi *Acron:* ne castraretur. Possis tamen intelligere pro vita. [*Acr.* sententia praeferenda videtur. Similis hujus v. significatio est ap. *Eund. ib.* 2, 7, 67.] ℙ Huc pertinent illa *Ov. Am.* 3, 14, 9. Ignoto meretrix corpus junctura Quiriti. *Pl. Cist.* 2, 3, 21. Dotem sibi corpore quaerere. Et *Poen.* 5, 3, 21. et *Liv.* 26, 33. Facere quaestum corpore. ℙ Per catachresin dicitur de anima separata a corpore. *Virg. A.* 6, 303. de Charonte: Et ferruginea subvectat corpora cymba. Ubi *Servius* adscribit, ideo a poeta dici *corpora*, quia ab Aenea, et Sibylla cernebantur: omne autem, inquit, quod potest videri, corpus dicitur. Unde paulo post (v. 391.) discretionem fecit dicens: Corpora viva nefas Stygia vectare carina. *Virg. ib.* 306. defunctaque corpora vita Magnanimum heroum. ℙ Item de viris ipsis, seu de personis. *Liv.* 29, 21. Libera corpora placere Locrensibus restitui. [*V. plura hujus generis exempla in *lex. Liv.* s. h. v.] *Curt.* 5, 13. In illo corpore posita est victoria. *Virg. A.* 2, 18. delecta virum sortiti corpora. *Ov. Met.* 3, 58. Aut ultor vestrae, fidissima corpora, mortis, Aut comes, inquit ero. *Val. Fl.* 2, 653. centumque pares primaeva ministri Corpora. [*Tibull.* 4, 4, 10. Corpora fesssa, i. e. aegri. Adde *Eund. ib.* 11, 2. V. *Interprr.* ad *Sever. Aetn.* 624. *Tibull.* 1, 9, 74. Corpora foeda padagra. *Tac. H.* 2, 32. Fluxa corpora, i. e. homines molles, voluptatibus dediti. *Sil.* 6, 572. Redeuntia corpora, i. e. redeuntes.] ℙ Item de servis. *Ov. Amor.* 3, 4, 33. Nec tamen ingenuam jus est servare puellam: Hic metus externae corpora gentis agat. Graeci quoque σώματα eadem significatione usurpant. ℙ [*Saepe inservit periphrasi. *Tac. A.* 4, 72. Corpora conjugum aut liberorum servitio tradebant. *Id. H.* 2, 11. speculatorum tecta corpora. *Plin. Pan.* 33, 1. Servorum noxiorumque corpora. *Virg. A.* 9, 272. lectissima matrum corpora. *Sil.* 14, 105. Sororum corpora. *Id.* 7, 358. Corpora boum.] ℙ Item de cadavere. *Alvin.* 1. *v.* 167. Quin etiam corpus matri vix vixque remissum, Exsequiis caruit, Livia, paene tuis. *Ov. Met.* 13, 471. genitrici corpus inemptum Reddite. Et *Fast.* 2, 835. super corpus communia damna gementes. *Inscr.* ap. *Grut.* 662, 8. Isdem corporibus tralatis. ℙ Secundo *corpus* significat id, quod acervatione, vel nexu, seu quod ex contingentibus est, hoc est inter se cohaerentibus constat, quod συνημμένον vocatur, ut finis, frumentum, aedificium, navis, armarium. Translate. *Cic. Fam.* 5, 12. A principio conjurationis usque ad reditum nostrum, videtur mihi modicum quoddam corpus confici posse. [*Cf. *Salm.* ad *Sol.* p. 3.] *Id. Brut.* 57. Unum corpus debet esse defensionis. *Virg. A.* 11, 313. toto certatum est corpore regni, *h. e.* totis regni viribus. *Cic. Q. Fr.* 2, 13. *f.* Sed utros ejus habueris libros, (sunt enim duo corpora) an utrosque nescio. *Ulp. Dig.* 32, 50. Corpus Homeri: opera Homeri. *Senec. Tranquill.* 9. *f.* Corpora ignotorum auctorum conquirere. *Ulp. Dig.* 40, 5, 37. Corpora rationum. *Imp. Justin. Cod.* 5, 13. Corpus Juris. *Ulp. Dig.* 4, 2, 20. patrimonii. Et *ib.* 31, 79. Omnia corpora maternae hereditatis. ℙ Tertio *corpus* dicuntur ea, quae ex distantibus constant, sed uni nomini subjectis, ut populus, legio, grex. *Liv.* 26, 16. Corpus nullum civitatis, nec senatus, nec plebis concilium esse. *Justin.* 3, 2. Fiunt de uno populo duo corpora. *Id.* 14, 2. *f.* Unus de corpore militum. *Liv.* 4, 9. Qui et ipsi ejusdem corporis erant, *h. e.* ejusdem ordinis. *Id.* 1, 17. Sabini sui corporis creari regem volebant, *h. e.* sui populi, Sabinum scilicet. *Callistr. Dig.* 50, 6, 5. *f.* Collegium, vel corpus fabrorum, et naviculariorum. Hinc *corporati*, de quibus in V. CORPORATUS. ℙ [*Confunduntur *corpus* et *pectus.* V. *Burm.* ad *Quint. Decl.* 253. p. 473.]

CORPUSCŬLUM, i, n. σωμάτιον, diminut. a *corpus. Cic. N. D.* 1, 24. Esse corpuscula quaedam laevia, alia aspera, rotunda alia, partim angulata, curvata quaedam, et quasi adunca. [*Corpuscula* h. l. sunt *atomi.* Ita saepissime ap. *Lucr.* 2, 152. Corpuscula vaporis singillatim inter se non meant. Adde *Eund.* 4, 199. 2, 530.] *Juven.* 10, 173. mors sola fatetur Quantula sint hominum corpuscula. *Trajan. ad Plin. ep.* 10, 29. Cuperem, sine querela corpusculi tui pervenire in Bithyniam potuisses. *Justin. praef.* Horum voluminum cognitione quaeque dignissima excerpsi, et breve veluti florum corpusculum feci. ℙ In blanditiis. *Pl. Cas.* 4, 4, 19. Corpusculum mellitulum!

CORRĀDO et Conrado, is, asi, asum, a. 3. συμψάω, radendo aufero. *Cels. Dig.* 6, 1, 38. Si tectorium quod induxeris, picturasque corradere velis. *Lucr.* 6, 443. Vortex conradens ex aere semina nubis. ℙ Translate. *Ter. Heaut.* 1, 1, 89. Nihil relinquo in aedibus, nec vas, nec vestimentum: corrasi omnia. Ubi *Calphurnius:* omnia compilavi, vendidi. Huic contrarium est *abradere*, et est per vim aliquid auferre. Cum autem dicere volumus, aliquem nihil omnino tam parvum reliquisse ex rebus suis, quod non alienaverit, recte dicemus *omnia corrasit*, quasi etiam raserit parietem etc. ℙ Item difficulter comparare, eodem teste. *Ter. Adelph.* 2, 2, 34. Minas decem corradet alicunde. *Pl. Poen.* 5, 6, 26. Trecentos Philippos, credo, corradi potest. *Ulp. Dig.* 26, 7, 4. Si ea summa corradi possit, ut inde ager comparari possit. ℙ De loco *Lucretii* V. in CONTRADO.

*CORRAGUM, vel corragon, i, n. castelli nomen in Macedonia. *Liv.* 31, 27. *B. A.*

CORRĀSUS et Conrasus, a, um, part. a *conrado*, radendo ablatus: et translate comparatus, collectus. *Callistr. Dig.* 40, 20, 6. *extr.* Plerumque etiam inde corrasas pecunias praesides ad fiscum transmiserunt. Adde *Ulp. ib.* 7, 3. *circa med.*

CORRĀTIONĀLĬTAS et Conrationalitas, atis, f. *August. Music.* 6, 17. Corrationalitas: ita enim malui analogiam vocare etc.

CORRECTĬO et Conrectio, onis, f. διόρθωσις, emendatio. *Cic. Fin.* 4, 9. Haec est correctio philosophiae veteris, et emendatio. *Id. Off.* 3, 2. Panaetium nos, correctione quadam adhibita, potissimum secuti sumus. *Suet. Tib.* 42. et *Dom.* 8. Correctio morum, *h. e.* censura. [*V. *Ernest.* ad *Suet. l.* prius laudatum.] ℙ Item objurgatio, castigatio. *Cic. Amic.* 24. *extr.* Peccasse se non anguntur, objurgari moleste ferunt: quod contra oportebat, delicto dolere, correctione gaudere. ℙ Apud rhetores est figura, quae tollit id, quod dictum est, et pro eo id, quod magis idoneum videtur, reponit, hoc pacto: Nam postquam isti vicerunt, atque adeo victi sunt: eam enim quomodo victoriam appellem, quae victoribus plus calamitatis, quam boni dederit? Haec ex *Auct. ad Her.* 4, 26. Adde *Cic. Or.* 3, 53. ℙ *Quint.* autem 9, 3. docet, duplicem esse *correctionem*, verborum, et sententiarum. Nam cum in re est, dubitatio quaedam dici potest, et ad sententias pertinet: ad verba vero, cum in verbo aliquo emendando versatur. [*V. *Ernest. lex. techn. lat.* p. 98. sq.] ℙ *Turneb.* quoque duas facit *correctiones*, alteram, quae corrigat antequam dicatur, Graece προδιόρθωσιν: alteram, quae post, ἐπιδιόρθωσιν, quia *Cic. l. c.* habet: *tum correctio vel ante, vel postquam dixeris.* Satius est tamen, unam eandemque figuram agnoscere.

CORRECTOR et Conrector, oris, m. διορθωτής, qui corrigit. *Cic. Balb.* 8. O praeclarum interpretem juris, auctorem antiquitatis, correctorem, atque emendatorem nostrae civitatis! *Hor. Ep.* 2, 1, 129. Asperitatis, et invidiae corrector, et irae. *Liv.* 45, 32. Usus est legum corrector. [*Cf. *Bentl.* ad *Hor. Ep.* 1, 15, 37.] ℙ *Correctores* provinciarum, sub imperatoribus Romanis in provincias mittebantur, vel corrigendi causa, si quid turbatum esset aut bellorum vi, aut rebellionibus, aut mutatione dominorum, aut negligentia magistratuum: vel potius regendi atque administrandi, una cum consularibus, et praesidibus, aut etiam procedente tempore, ipsi soli. Quorum dignitas paulatim adeo crevit, ut unus aliquando *Italiae Corrector* creatus sit, auctoritate certe imperatoribus ipsis valde proxima. Initio autem medii fuisse videntur inter consulares et praesides. *Hermogen. Dig.* 1, 18. *De Off. Praes.* 10. De omnibus causis, de quibus etc. correctorum, et praesidum provinciarum notio est. *Eutrop.* 9, 13. Qui quidem Tetricus etiam corrector Lucaniae postea fuit. Ubi Paeanii μεταφράσεις habet καὶ τὸν μὲν (Τέτρικον) ἐπιτροπεύειν ἔταξε τῆς Λουκανῶν ἐπαρχίας. [*Cf. *Tzschuck.* ad h. l. et quos laudat.] *Inscr.* apud *Grut.* 407, 8. Corrector Flaminiae, et Piceni. Et 279, 4. Corrector Italiae. Et ap. *Mur.* 373, 3. Corrector Venetiae, et Histriae. De his Correctoribus consule *Morc. De stil. Inscr. Lat. T.* 1. p. 122. *edit. Pat.* et *Jo. Labusium*, *Epigrafe ant. Padov* p. 12. ℙ Corrector viae Flaminiae, et Cassiae, in *Inscr.* ap. *Graevium* in *praef. ad Tom. Antiquit. Rom.* 10. est restitutor viae corruptae, et labefactatae.

CORRECTŪRA et Conrectura, ae, f. officium et munus correctoris. *Aurel. Vict. Caes.* 35. Correctura Lucaniae. Et *ib.* 39. Cum Venetos correctura ageret, *h. e.* Venetiae corrector esset. Adde *Auson. Parent. n.* 24. *v.* 11.

CORRECTUS et Conrectus, a, um, part. a *corrigo*, διορθωθείς, directus. *Liv.* 29. 27. *s. f.* Aegre correctus cursus. *Plin.* 28, 4, 7. Hoc saepe delumbata quadrupede approbatur, statim a tali remedio correcto animalis ingressu. *Id.* 36, 14, 21. Lapis pondere ipso correctus videbatur. ℙ Translate est emendatus. *Cic. Acad.* 1, 4. Recentissima quaeque sunt correcta et emendata maxime. *Id. Att.* 13, 48. Laudationem Porciae tibi misi correctam. *Gell.* 6, 14. Poena adhibetur castigandi, atque emendandi gratia, ut is, qui fortuito deliquit, attentior fiat, correctiorque. *Sall. Jug.* 99. *extr.* Sic forte correcta Marii temeritas gloriam ex culpa invenit.

CORRĒPO et Conrepo, is, psi, n. 3. εἰσέρπω, ὑφέρπω, idem quod repo, irrepo: et translate paulatim, vel occulte intro. *Varr. R. R. praef.* 2. et *Colum. praef.* 1. Omnes patresfamiliae, falce et aratro relictis, intra muros correpsimus. *Cic. Att.* 10, 12. Πάρωρα, πλευτέον igitur, et occulte in aliquam onerariam corrependum. *Id. N. D.* 1, 24. Quod cum efficere vultis, in dumeta correpitis, *h. e.* dicitis res involutas, quibus vos ipsi implicamini, ut inde expediri atque extricari nequeatis. ℙ Ap. *Lucr.* 5, 1217. Praeterea cui non animus formidine divum Contrahitur? cui non conrepunt membra pavore? *conrepunt* est concidunt, ad terram sternuntur more animalium reptilium.

CORREPTĒ et Conrepte, adv. corripiendo, breviter, si loquamur de quantitate syllabae: cui *producte* opponitur. *Gell.* 6, 9. *Dictito* ab eo verbo, quod est *dico*, correpte dicimus. *Ov. Pont.* 4, 12, 13. Aut producatur, quae nunc correptius exit.

CORREPTĬO et Conreptio, onis, f. apprehensio. *Gell.* 20, 10. Vindicia, id est correptio manus in re atque in loco praesenti. *Scrib. Comp.* 171. In ipsa correptione uti oportet ea antidoto, *h. e.* cum morbus corripit. ℙ Item diminutio. *Vitr.* 9, 9. Correptiones dierum, aut crescentiae. ℙ *Correptio syllabae*, cui opponitur *productio*, est, cum syllaba brevi tempore pronunciatur. *Quint.* 7, 9. *f.* Productio quoque, in scripto, et correptio in dubio relicta, causa est ambiguitatis. *Id.* 9, 3. *med.* Voces productione, vel correptione mutatae. ℙ Est etiam reprehensio, castigatio, increpatio. *Tertull. Pudic.* 14. Correptione aliquem retundere. *Cic. Amic.* 24. Delicto dolere, correptione gaudere. Al. aliter leg. V. CORRECTIO. ℙ [*Item figura eloc. qua duabus diversisque sententiis et rebus unum datur verbum minime utrisque conveniens. Ita *Jul. Ruf.* p. 30. Graecorum σύλληψιν interpretatur, de qua plura in *Lex. gr. technol.* diximus, unde et nonnulla petenda sunt, quae ad hanc Latinorum technologiam pertinent. *Ernest. lex. techn. lat.* p. 99.]

CORREPTOR, oris, m. reprehensor, ἐπιτιμητής. *Senec. Ira* 2, 10. Non hostis, sed corrector peccantium. Et *ib.* 3, 37. Pessimus quisque correptorem asperrime patitur.

*CORREPTORIUS, a, um, adj. *Interpr. Iren.* 4, 3. Literis correptoriis aliquem admonere. *B. A.*

CORREPTUS et Conreptus, a, um, part. a *corripio*, captus comprehensus. *Plin.* 7, 20, 19. Correptum hostem tranferre in castra. *Virg. G.* 4, 405. Verum ubi correptum manibus vinclisque tenebis etc. Et *ib.* 3, 254. Flumina correptos unda torquentia montes. *Suet. Aug.* 43. Correptus valetudine. (et absolute *Senec. Oedip.* 69. Non ars ulla correptos levat.) *Curt.* 6, 6. Subita morte correptus. *Propert.* 1, 3, 13. ardore, *h. e.* cupidine. *Suet. Cal.* 12. misericordia. *Gell.* 1, 26. ira. *Virg. A.* 11, 584. militia, *h. e.* amore militiae. *Lucr.* 4, 81. Omnia conrident, conrepta luce diei, *h. e.* celeriter concepta et recepta. *Ov. Met.* 8, 514. Stipes correptus ab ignibus arsit. *Stat. Th.* 4, 314. Qualis erat, correpta sinus, et vertice flavum Crinem sparsa noto, *h. e.* adstricta, succincta. ℙ Item reprehensus. *Hor. Sat.* 2, 3, 257. correptus voce magistri. *Caes. B. C.* 1, 2. Ii omnes convicio consulis correpti exagitabantur. *Suet. Galb.* 5. Correptus jurgio, et manu pulsatus. ℙ Item surreptus, occupatus, ablatus. *Lentul. ad Coss. et Praett. Fam.* 12, 15. Vastata provincia, correptis vectigalibus. ℙ *Syllaba correpta* est brevis. *Quint.* 1, 5. Cum syllaba correpta producitur. *Senec. Q. N.* 2, 56. Illo verbo (*fulgere*) utebantur antiqui correpto, quo nos producta una syllaba utimur. ℙ Correpta vox. *Varr. L. L.* 6, 6. de nomine *trabes*. Cujus verbi singularis casus recte correptus, et facta trabs.

CORRĔUS. V. CONREUS.

CORRĪDĔO et Conrideo, es, a. 2. συγγελάω, simul rideo. *August. Confess.* 4, 8. Colloqui, et corridere, et vicissim benevole obsequi. ℙ Translate. *Lucr.* 4, 81. Omnia conrident, conrepta luce diei.

CORRĪGĬA, ae, f. ἱμάς, σφαιρωτήρ, lorum tenue oblongum ad ligandum: a *corrigo* deductum est, nam corrigia pedem seu potius calceamentum regit. *Cic. Div.* 2, 40. Pedis offensio nobis, et abruptio corrigiae, et sternutamenta erunt observanda. *Plin.* 30, 4, 12. Corrigia canina, *h. e.* ex corio canis. Adde *Varr.* ap. *Non.* 6, 3. ℙ Est quoque lorum oblongum ad percutiendum et incitandum equum. *Edict. Dioclet.* p. 26. Corrigiam aurigalem ✱ duobus. ℙ Secundam syllabam licenter produxit *Arator Hist. Apost.* 2, 81. Quae ligat excelsas humilis corrigia plantas. At recte corripuit *Venant. carm.* 8, 7, 61. Corrigiamque pedum quoniam est non solvere dignus.

CORRĬGO et Conrigo, is, exi, ectum, a. 3. κατορθόω, quod pravum, vel inversum est, dirigo: a *con* et rego. [*A verbo *emendare* pr. ita differt, ut hoc sit: menda expungere v. unum de pluribus mendis tollere, ut *Gesn.* ad *Plin. ep.* 6, 2, 9., *Corrigere* autem rectam facere totam rem ex prava et corrupta; saepe tamen promiscue usurpantur, ut nostra: *verbessern* et *berichtigen.* *R. Crus.* in *cl. Suet.* s. h. v.] *Cic. Fin.* 1, 6. Ea, quae corrigere vult, mihi quidem depravare videtur. *Au-*

gust. ap. *Macr. Sat.* 2, 4. Corrigere corpus informe gibbo. *Liv.* 29, 27. *f.* Corrigere cursum. *Plin.* 3, 1, 3. Torsere se fluminum, aut correxere flexus. *Id.* 24, 5, 13. Galbanum vulvas conversas corrigit. *Id.* 7, 20, 19. Miloni malum tenenti nemo digitum corrigebat. *Petr. fragm. Tragur.* 51. *Burm.* Phialam contusam malleo corrigere. ℙ *Curva corrigere* proverbio dicitur de censoribus importunis, quique ea corrigere se posse putant, quae nimis jam inveteravere. Utuntur hoc proverbio *Senec. Apocoloc.* et *Plin. ep.* 5, 21. ℙ Γνώμη est illud *Quint.* 1, 3. Frangas citius, quam corrigas, quae in pravum induruerunt. ℙ Significat etiam mollire, frangere. *Plin.* 15, 29, 37. Oleo praecipua vis ad corrigenda vina, saccis ante perfusis, *h. e.* vini vires frangendas, ut idem loquitur 14, 22, 28. ℙ Item sano, tollo, emendo. *Id.* 22, 25, 74. Decocta ex lupinis lentigines corrigunt. *Id.* 31, 6, 33. Maciem corporis piscinae maris corrigunt. *Id.* 23, 8, 75. Corrigere cutem in facie. [*Suet. Aug.* 99. Malas labentes corrigi praecepit. Gr. κατορθοῦν δέμας. v. *Casaub.* et *Ernest.*] V. LABENS. ℙ Translate est emendare. *Cic. Q. Fr.* 2, 15. Cursu corrigere tarditatem. *Id. fragm.* ap. *Lact.* 6, 24. errorem poenitendo. *Id. Sull.* 22. vitium legis. *Id. Leg.* 3, 14. Corrumpere, vel corrigere mores civitatis. *Id. Att.* 15, 1. *med.* Petivit, ut eam orationem corrigerem, antequam ederet. *Id. Phil.* 8, 11. Corrigere sententiam alicujus. *Id. Cat.* 1, 9. Quamquam quid loquor? te ut ulla res frangat? tu ut unquam te corrigas? *Pl. Trin.* 1, 2, 81. Quin eum adolescentem, quem corruptum esse vides, restituis? quin ad frugem corrigis? *Suet. Vesp.* 8. Corrigere disciplinam. *Sall. Jug.* 3. delicta. *Varr. L. L.* 8, 4. aliquid ad consuetudinem communem. ℙ [Part. *Corrigens* ap. *Suet. Cal.* 54. Gestum histrionis quasi laudans vel corrigens. *Correcturus* ap. *eund. Caes.* 56. Rescripturus et correcturus. *F.*]

CORRĬPIO et Conripio, ĭpis, ipui, eptum, a. 3. ἐπιλαμβάνομαι, a *con* et *rapio*: est celeriter arripere, capere, comprehendere. *Cic. Verr.* 2, 3, 23. Hominem corripi, ac suspendi jussit in oleastro. [*Cf. *Caes. B. C.* 3, 109.] *Virg. A.* 1, 191. arcumque manu, celeresque sagittas Corripuit. *Id. ib.* 6, 422. Cerberus tria guttura pandens corripit objectam offam. [*Propert.* 4, 11, 24. Fallax Tantaleo corripiare liquor.] *Plin.* 10, 40, 56. Corripere aliquid morsu. *Phaedr.* 1, 2. dente. *Virg. A.* 12, 302. caesariem hostis. *Vellej.* 2, 110. Universa Pannonia insolens longae pacis bonis, ex constituto arma corripuit. [*Cf. *Sil.* 6, 198. Trepidum corripit serpens. Proprie id dici de serpente notat *Drak.* Adde *Propert.* 4, 8, 11. *Sil.* 13, 80. Celtas corripuit leto, i. e. interfecit, occidit.] ℙ *Corripere viam, spatium*, est celeriter dare se viae, immittere se in spatium. *Virg. A.* 5, 316. signoque repente Corripiunt spatia audito. *Id. G.* 3, 104. cum praecipiti certamine campum Corripuere, ruuntque effusi carcere currus. *Id. A.* 1, 422. et *Plin. ep.* 4, 1. Corripere viam. *Hor. Od.* 1, 3, 33. gradum. *Val. Flacc.* 1, 132. aequora delphin Corripit. [*Sil.* 16, 396. E carcere corriperet spatium, i. e. exiens e cancellis summa velocitate spatium, in quo certaretur, ingressus est.] ℙ Ponitur et pro involvere, circumdare, complecti. *Ov. Fast.* 2, 524. Nunc ipsas igni corripuere casas. [*V. *Gierig.* ad h. l.] *Virg. A.* 9, 537. Flamma corripuit tabulas. Et *ib.* 1, 48. Turbine aliquem corripere. ℙ Item pro rapere, et asportare. *Virg. A.* 2, 167. Corripuere sacram effigiem. *Cic. Verr.* 1, 2. Apertus in corripiendis pecuniis fuit. *Justin.* 15, 1. *extr.* Indignatus, quod Antigonus solus communis victoriae praemia corripuisset. [*Adde *Cic. Fam.* 12, 15. Corripere vectigalia *ib.* Quidquid ex pecunia correptum est.] ℙ Et pro celeriter movere. *Virg. A.* 3, 176. Corripio e stratis corpus. Et *ib.* 4, 572. Corripit e somno corpus. Et *ib.* 11, 462. Corripuit sese, et tectis citus extulit altis. *Ter. Hecyr.* 4, 1, 3. Corripuit derepente tacitus sese ad filiam. [*V. *Ruhnk.* ad h. l. et *Heyn.* ad *Virg. A.* 6, 472. *Sil.* 15, 208. Corripit agmen, i. e. ocius ducit, ut saepe simplex *rapere*, quod cf.] ℙ Et pro adoriri, invadere, tenere. *Virg. G.* 3, 472. Morbi corripiunt corpora. *Val. Flacc.* 6, 277. Extremus error corripit lumina, *h. e.* tenebrae occupant oculos. [*Usitatissimum est vocabulum de subito morborum impetu. *Suet. Caes.* 45. Comitiali quoque morbo bis inter res agendas correptus est. V. *Brem.* ad h. l. Neque differunt quae §. 8. dicta sunt.] *Tac. A.* 11, 8. Neque cunctatur, quin proximas praefecturas corripiat. ℙ Translate. *Virg. G.* 2, 510. hunc plausus hiantem Corripuit, *h. e.* cepit. ℙ Et passive. *Suet. Vitell.* 3. Decessit paralysi, altero die, quam correptus est. *Cels.* 6, 18. *n.* 9. Subitis et gravissimis morbis corripi. *Plin.* 7, 51, 52. febre. ℙ Et translate. *Ov. Met.* 9, 459. Byblis correpta cupidine fratris. *Pl. Asin.* 5, 2, 34. Correptum esse ex amore. Al. leg. *corruptum.* ℙ Significat etiam minuere, contrahere. [*Gr.* συντέμνειν.] *Suet. Dom.* 4. Quo facilius centum missus peragerentur, singulos a septenis spatiis ad quina corripuit. *Id. Tib.* 34. Ludorum ac munerum impensas corripuit. [*Nos: *Herabsetzen.* V. *Brem.* ad h. l. ubi contra *Ernest.* qui imminuendi notionem duci putat a notione reprehendendi, recte docere videtur: *corripere* proprie dici de ea minuendi, contrahendi ratione, quae celeritate fiat, ut *corripere viam, gradum.* Inde restringendi notionem ortam.] *Quint.* 10, 1. Poetae non mutare quaedam modo verba, sed extendere, corripere, convertere, dividere coguntur, breviora facere aliquid detrahendo per aphaeresin, syncopen, vel apocopen. *Id.* 4, 2. *med.* Non minus cavenda erit, quae nimium corripientes omnia sequitur, obscuritas. *Gell.* 2, 17. Praepositio, quae produci et corripi solet. V. CORREPTUS. ℙ Item translate, reprehendere, objurgare, increpare. *Suet. Aug.* 53. Adulationes gravissimo edicto corripuit. *Id. Cal.* 45. Corripere timiditatem et ignaviam alicujus. *Ov. Pont.* 2, 6, 5. peccata stulti sodalis. *Plin.* 37, 2, 6. Jus videmur perdidisse corripiendi potoria gemmata. ℙ Item in judicium rapere, accusare, reum agere. *Suet. Dom.* 12. Quolibet et accusatore et crimine corripiebantur. *Tac. A.* 12, 42. Corripere aliquem accusatione. ℙ Et absolute. *Id. A.* 3, 49. Lutorium Priscum corripuit delator. *Id. ib.* 6, 40. A delatoribus corripitur, ob servum adulterum.

CORRĪVĀLIS et Conrivalis, m. συνεπιθυμητής, idem ac rivalis. *Quint. Decl.* 14, 12. Patior illa corrivalium maledicta, convicia.

CORRĪVĀTIO et Conrivatio, onis, f. σύῤῥους, σύῤῥοια, deductio aquae in unum et eundem locum. *Plin.* 31, 3, 27. Corrivatio aquae pluviae in locum humiliorem e superioribus defluentis. Adde 33, 4, 21. et 36, 15, 24. *n.* 11.

CORRĪVĀTUS et Conrivatus, a, um, part. a *corrivo*, in eundem locum deductus: et dicitur de fluentibus. *Senec. Q. N.* 3, 19. Habet terra venas aquarum, ex quibus corrivatis flumina effici possunt. *Plin.* 3, 5, 9. Tiberis corrivatus piscinis. *Id.* 6, 14, 17. Liquor salis corrivatus. *Id.* 34, 12, 32. Corrivatus limus.

*CORRIVIUS vel Corrivus, i, m. rivus ex eod. loco defluens. *Auct. Itin. Alex.* ed. *A. Majo* 19. Quod *is* Granicus Idaeis conriviis repens praecipitio montano descendens ruensque impetu plusquam agmen navale. Suspectus locus. *B. A.*

CORRĪVO et Conrivo, as, avi, atum, a. 1. in eundem rivum aquas deduco. *Ulp. Dig.* 39, 3, 3. Corrivare aquam. *Plin.* 31, 4, 30. Plerumque damnosi torrentes corrivantur, detracta collibus silva, continere nimbos, ac digerere consueta. ℙ Ap. *eund.* 6, 16, 18. *corrivare flumen* videtur positum pro in rivos dividere, et ad irrigandos agros diducere.

CORRŌBŎRĀMENTUM, i, n. *Lact.* 3, 12. *sub f.* Labores et miseriae sunt exercitia et corroboramenta virtutis.

CORRŌBŎRĀTUS, a, um, part. a *corroboro*, ἐπιῤῥωσθείς, qui vires jam acquisivit, confirmatus. *Cic. Coel.* 17. *sub f.* Quibus non modo haec aetas, sed etiam corroborata caperetur. *Id. Mil.* 12. Audacia corroborata. *Id. Fl.* 26. virtus. *Id. Amic.* 20. ingenia.

CORRŌBŎRO et Conroboro, as, avi, atum, a. 1. ἐπιῤῥώννυμι, κρατιόω, ἰσχυρόω, idem quod roboro, vires et robur addo, confirmo. *Front. Aquaed.* 123. Temperamento coeli opus est, ut ex humore commode structura combibat, et in unitate corroboretur. *Cic. Sext.* 4. Cum puerilis tua vox se corroborarit. *Plin.* 20, 23, 99. Carduus stomachum corroborat. *Id.* 24, 4, 7. Corroborare torpentes membrorum partes. *Id.* 11, 37, 49. Cerebrum corroboratur. *Suet. Galb.* 6. Militem assiduo opere corroborare. ℙ Translate. *Cic. Cat.* 1, 12. Qui conjurationem nascentem non credendo corroboraverunt. *Id. Acad.* 4, 10. Mens usque eo philosophiam ipsam corroborat, ut virtutem efficiat. *Auct. Dial. de Orat.* 34. Eloquentia corroboratur.

CORRŌDO et Conrodo, is, osi, osum, a. 3. ἀναβρώσκω, idem quod rodo, exedo. *Cic. Div.* 2, 27. Quod Platonis Politiam nuper apud me mures corroserint, de republica debui pertimescere.

*CORRŎGĀTIO, onis, f. *Vulg. Siracid.* 2, 3. *B. A.*

CORRŎGĀTUS, a, um, part. a *corrogo*, multis precibus rogatus, ut *corrogati auditores*, *h. e.* ambitione collecti. *Cic. Phil.* 3, 8. et *Quint.* 10, 1. ℙ Corrogata pecunia ad usus necessarios, *h. e.* collecta, *Caes. B. C.* 3, 102. Sic *Cic. Verr.* 2, 3, 79. Nummulis corrogatis de nepotum donis.

CORRŎGO et Conrogo, as, a. 1. συνεραvίζω, est rogando congregare, sive multis precibus contrahere. *Cic. Quint.* 6. Ipse suos necessarios ab atriis Liciniis, et a faucibus macelli corrogat, ut ad tabulam Sextiam sibi adsint. *Plin. ep.* 2, 14. Corrogare auditores. *Auct. ad Her.* 4, 6. Carbunculos corrogare, *h. e.* colligere. Et *ib.* 51. Vasa, vestimenta, pueros corrogare.

*CORRŌSĪVUS, a, um, adj. ad corrodendum aptus, vim habens corrodendi. *Senec. Q. N.* 7, 27. Corrosiva medicamenta chirurgorum sunt, superfluas et invalidas carnes exedentia. *B. A.*

CORRŌSUS et Conrosus, a, um, part. a *corrodo.* *Varr. R. R.* 3, 17. Insulae corrosae. Alii rectius leg. *chorevusae*, quam vocem vide suo loco. *Juven.* 15, 80. Corrosis ossibus.

CORRŌTUNDĀTUS, a, um, part. a *corrotundo.* *Petr. fr. Trag.* 39. *Burm.* Terra mater est, in medio quasi ovum corrotundata. *Veg. Mil.* 1, 11. Scuta corrotundata.

CORRŌTUNDO et Conrotundo, as, a. 1. rotundum facio. *Senec. Q. N.* 4. 3. Grando corrotundatur et toties per spatium aeris densi devoluta, aequabiliter atque in orbem teritur. Adde *ib.* 7, 26. et *ep.* 113. ℙ *Petr. fr. Trag.* 76. *Burm.* Uno cursu centies sestertium corrotundavi, *h. e.* cumulavi, collegi, coacervavi, sumpta translatione vel a forma rotunda pecuniae, vel acervi. Sic *Hor. Ep.* 1, 6, 34. Mille talenta rotundentur, totidem altera, porro et Tertia succedant, et quae pars quadret acervum.

CORRŪDA, ae, f. 1. ἄγριος ἀσπάραγος, asparagus silvestris, qui cultu, et translatione mitescit. *Cato R. R.* 6. Ibi corrudam serito, unde asparagi fiant. *Colum.* 10, 375. et asparagi corruda simillima filo. *Id.* 11, 3. *a med.* Sativi asparagi, et quam corrudam rustici vocant. Adde *Plin.* 19, 8, 42. ℙ Sunt qui derivant a κόρυμβος, teste *Hesychio*, ὁ καυλὸς τοῦ ἀσπαράγου. Et reapse *Cod. Sangerm.* in *Colum.* 11, 3. dat *Corundam.* At huic origini obstat prima syllaba in *corruda*, quae longa est, brevis in κόρυμβος; deinde difficilis est mutatio litterae β in δ.

[CORRŪDIS, et Conrudis, e, adj. a *con*, et *rudis*, simul rudis. *Not. Tir.* p. 123. *F.*]

CORRŪGĀTUS, a, um, part. a *corrugo*, rugas habens, ῥυτιδώδης. *Colum.* 12, 39. Ubi satis corrugata erunt acina, demito.

CORRŪGIS, e, adj. qui in rugas colligitur. *Nemesian. Cyneg.* 93. Corrugesque sinus (*chlamydis*) gemmatus balteus arctet.

CORRŪGO, et Conrugo, as, a. 1. ῥυτιδόομαι, in rugas contraho, crispum reddo. *Colum.* 12, 50. *med.* In tabulato corrugari olivam, minoremque fieri. *Hor. Ep.* 1, 5, 22. ne turpe toral, ne sordida mappa Corruget nares, *h. e.* convivis fastidium creet ac nauseam, quam corrugando nares significare solemus.

CORRŪGUS, i, m. fossa, aut canalis, quo corrivatur aqua ad eluendum aurum ex metallis erutum. *Plin.* 33, 4, 21. Flumina ad lavandam hanc ruinam jugis montium ducere: corrugos vocant, a corrivatione credo.

CORRUMPO, et Conrumpo, is, upi, uptum, a. 3. διαφθείρω, ἀμαλάττω, λυμαίνω, vitiare, depravare, destruere: a *con*, et *rumpo*. *Ter. Adelph.* 3, 4, 57. Pisces hi mihi ne corrumpantur, cautio est. Et 4, 2, 49. Aeschinus odiose cessat: prandium corrumpitur. *Front. Aquaed.* 122. Tectoria corrumpuntur. *Cic. N. D.* 2, 7. Conclusa aqua facile corrumpitur. *Caes. B. G.* 7, 55. Frumenta corrumpere flumine, atque incendio. Et *B. C.* 2, 10. Coria igni ac lapidibus corrumpuntur. *Sall. Jug.* 59. Pabula, et aquarum fontes corrumpere. Et *ib.* 79. Aurum, argentumque, et alia domum regiam comportant: ibi illa, et domum, et semet igni corrumpunt. Et *ib.* 97. Oppida igni corrumpere. *Scrib. Comp.* 137. Hoc medicamentum stomachum non corrumpit. *Ov. Her.* 20, 117. Corrumpere febribus artus. *Id. Am.* 3, 6, 57. lacrimis corrumpere ocellos. *Propert.* 3, 13, 20. Corrumpit dura catena manus. *Id.* 2, 3, 3. Corrumpere dentibus ungues. *Pl. Truc. a.* 5. *v.* 23. Corrumpi situ. *Liv.* 28, 35. Corrumpi equos inclusos in insula. V. CORRUPTUS. *Pl. Men.* 4, 2, 31. Dii illum omnes perdant: ita mihi hunc hodie corrupit diem. Eadem ratione dixit *Id. Asin.* 2, 2, 25. lacerare diem. *Ulp. Dig.* 11, 4, 11. Chirographa debitorum corrumpere. [*Sil.* 12, 303. Foedera corrumpere, i. e. violare.] *Cic. Ver.* 2, 2, 38. litteras publicas. *Modest. Dig.* 48, 10, 32. mensuras publice probatas vini, frumenti etc. *Ulp. ib.* 43, 8, 2. *med.* usum viae. *Sil.* 5, 34. densam caligine caeca Exhalans nebulam, late corruperat omnem Prospectum miseris, *h. e.* ademerat. *Sall. Jug.* 38. Seque suasque spes corrumpere, *h. e.* perditum ire. Et *ib.* 68. Diuturnitate belli res familiares corruperant. ℙ In bonam partem. *Stat. Achill.* 1, 307. Lactea Massagetae veluti cum pocula fuscant Sanguine puniceo, vel ebur corrumpitur ostro. ℙ Translate. *Sall. Cat.* 44. Dubitando et dies prolatando magnas opportunitates corrumpere. *Curt.* 4, 7. famam rerum gestarum. *Mart.* 12, 66. emptorem arte vafra. *Ov. Fast.* 6, 319. dotes suas. *Id. Trist.* 2, 301. mentes. *Id. Her.* 21, 127. spem. *Vell.* 2, 57. Fatum corrumpit consilia. Et *ib.* 52. Pertinacia corrumpit munus misericordiae. *Tac. H.* 3, 49. Corrumpere disciplinam. *Id. Ann.* 1, 75. libertatem. *Cic. Leg.* 3, 14. mores civitatis. Et *ib.* aliquem. Et, corrumpi. *Quint.* 8, 3. Littera continuata cum insequente, in naturam ejus corrumpitur. ℙ Corrumpere aliquem pecunia, blanditiis, largitione,

raemiis etc. ap. *Cic. Verr.* 2, 3, 48., *Planc.* 15. t *Caec.* 25. et *Nep. Epam.* 4. etc. est seducere, ertrahere ad pravum aliquid committendum. Atue hoc sensu etiam absolute usurpatur. *Nep. Lys.* . Delphos corrumpere est conatus. *Ascon. in Div. Verr.* 7. Corrumpere judicium, *h. e.* dare pecuiam judicibus pro sententia. *Sall. Jug.* 42. centuriones, uti transfugiant. *Tac. A.* 13, 21. aliquem ad scelus. *Mart.* 8, 42. Si te sportula major ad beatos non corruperit, *h. e.* pertrahet ad coenam ditiorum. *Ov. Her.* 4, 165. Flecte feros animos, potuit corrumpere taurum Mater: eris tauro saevior ipse truci? *h. e.* mollire, et pertrahere ad concubitum. [*Propert.* 1, 8, 21. Nam me non ullae poterunt corrumpere taedae, Quin ego, vita, tuo limine vera querar. *Id.* 2, 32, 58. Uxorem quondam magni Minois, ut ajunt, Corrupit torvi candida forma bovis. *Ov. Met.* 6, 461. Comitum corrumpere curam Nutricisque fidem.] ¶ *Corrumpere aliquam* est vitiare. *Mart.* 12, 63., *Suet. Caes.* 50., *Petr. Sat.* 113. etc. ¶ *Corrumpier* auctum per paragogen pro *corrumpi*, est ap. *Lucr.* 6, 17. ¶ [Part. *Corrumpens* ap. *Claud. III. Cons. Honor.* 187. non corrumpentia sensus Dona valent. *Corrupturus* ap. *Nep. Lys.* 3. Existimat, se Afros facilius corrupturum. *Corrumpendus* ap. *Eund. Epam.* 4. Diomedon Epaminondam pecunia corrumpendum susceperat.

CORRŬO et Conruo, is, ui, n. 3. *συμπίπτω*, idem quod ruo, cado. *Cic. Top.* 3. Si aedes eae corruerunt, vitiumve fecerunt. *Id. Q. Fr.* 2, 10. Paene ille timore, ego risu corrui. *Plin.* 28, 6, 17. Corruens morbo comitiali. [*Virg. A.* 10, 488. Corruit in vulnus. — Hinc dicitur de victimis mactandis. *Propert.* 2, 19, 14. Hoedus ubi agrestes corruet ante focos. *Id.* 4, 10, 16. Voverat, et spolium corruit ille Jovi.] ¶ Item praeceps ruo, feror, irruo. *Senec. Q. N.* 2, 59. Nullus perniciosior hostis est, quam quem audacem angustiae faciunt: longeque violentius semper ex necessitate, quam ex virtute corruitur. *Curt.* 3, 3. Pallam auro distinctam aurei accipitres, velut rostris inter se corruerent, adornabat. ¶ Translate. *Cic. Q. Fr.* 1, 4. Si uno meo facto et tu, et omnes mei corruistis. *Id. Off.* 1, 24. Lacedaemoniorum opes corruerunt. *Id. Acad.* 4, 31. Explicata Carneadis sententia, Antiochi ista corruent universa. ¶ Est etiam activum, et significat evertere. *Lucr.* 5, 369. quae possint forte coorta Corruere hanc rerum violento turbine summam. *Appul. Met.* 8. Charite, veluti ipso diali fulmine percussa, corruit corpus, et obnubilavit animam, *h. e.* membra dejecit, et collapsa est: nisi malis v. *corpus* esse accus. more Graecorum adjectum. ¶ Translate. *Catull.* 68, 52. Nam mihi quam dederit duplex Amathusia curam, Scitis, et in quo me corruerit genere. Al. leg. *torruerit.* ¶ Pro coacervare, conjicere. *Pl. Rud.* 2, 6, 58. tu promittebas mihi, Illic esse quaestum maximum meretricibus: Ibi me corruere posse, ajebas, divitias. *Varr. L. L.* 4, 31. Corpes ab eo (*dictae*) quod spicas, aliudve quid corruebant.

CORRUPTĒ, adv. *διεφθαρμένως*, vitiose, prave. *Cic. Fin.* 1, 21. De quibus neque depravate judicant, neque corrupte, *h. e.* quasi accepta pecunia. *Ascon. Div. in Verr.* 6. Ne pro selectis judicibus aliqui suppositi corruptissime judicarent. *Senec. Contr.* 2, 9. Multa facunde explicuit, corruptius, quam Fabianus, sed dulcius. *Gell.* 13, 30. Corrupte pronunciare verba.

CORRUPTĒLA, ae, f. quidquid ad corrumpendum vim habet. *Cic. Off.* 2, 15. Melius etiam, quod largi ionem, corruptelam dixit esse. *Id. Leg.* 2, 15. Mores cantus dulcedine corruptelaque depravantur. *Id. Cat.* 1, 6. Irretire adolescentulum illecebris corruptelarum, *h. e.* voluptatum. *Id. Deiot.* 11. Ista corruptela servi, si non modo imputata fuerit etc., *h. e.* crimen, quo quis servum alienum corrupit. *Id. Verr.* 2, 2, 54. In corruptelis mulierum reperiebam hunc Timarchidem ad istius flagitiosas libidines natum atque aptum fuisse, *h. e.* in mulieribus corrumpendis. *Id. Leg.* 1, 12. Tanta est corruptela malae consuetudinis, ut ab ea tanquam igniculi exstinguantur a natura dati. *Pl. Asin.* 5, 2, 17. Studere corruptelae. *Cic. Parad.* 6, 2. Moliri corruptelam judicii. [*Liv.* 39, 10. scire corruptelarum omnis generis eam officinam esse.] ¶ Specialiter dicitur de quodam peculiari, illicitoque genere libidinum. *Cic. Tusc.* 4, 35. Stupra dico, et corruptelas, et adulteria, incesta denique. *Suet. Claud.* 16. Famosus corruptelis adulteriisque. ¶ Item de hominibus, qui prave vivendo, aut connivendo aliorum mores corrumpunt. *Ter. Adelph.* 5, 3, 6. Eccum adest communis corruptela nostrum liberum. ¶ Item de locis, in quibus homines corrumpuntur, ut ganeae sunt, et lupanaria. *Frontin. Aquaed.* 76. Irriguos agros, tabernas, coenacula etiam, corruptelas denique omnes perpetuis salientibus instructas invenimus. *Pl. Truc.* 3, 2, 3. Clanculum collapsus est hic in corruptelam suam.

CORRUPTĬBĬLIS, e, adj. *φθαρτὸς*, corruptioni obnoxius. *Lact.* 6, 25. Deus incorruptus est, et illud totum corruptibile. Adde *Arnob.* 2, 68. ¶ Comp. *Corruptibilior* est *Augustini de vera relig.* 41.

CORRUPTĬBĬLĬTAS, atis, f. facilitas se corrumpendi. *Tertull. adv. Marc.* 2, 16. Corruptibilitas substantiae humanae.

[CORRUPTĬLIS, e, adj. idem ac corruptibilis. *Not. Tir.* p. 77. *F.*]

CORRUPTĬO, onis, f. *διαφθορὰ*, *φθάρμα*, actus corrumpendi. *Cic. Tusc.* 4, 13. Morbum appellant totius corporis corruptionem. Et *ib.* Corruptione opinionum morbus in animo efficitur.

CORRUPTĪVUS, a, um, adj. corruptibilis, corrumpens, *φθαρτικός*. *Tert. Resurr. carn.* 50. Cum devorari habeat corruptivum istud ab incorruptibilitate.

CORRUPTOR, oris, m. *φθορεὺς*, *διαφθορεὺς*, qui corrumpit. *Cic. Cat.* 2, 4. Corruptor juventutis. *Id. Planc.* 16. Cujus tu tribus venditorem, et corruptorem, et sequestrem Plancium fuisse clamitas. *Suet. Dom.* 8. Corruptores Vestalium. *Pl. Trin.* 2, 1, 14. Amor latebricolarum hominum corruptor. *Cic. Rabir. Post.* 3. Corruptor senatus. *Sall. orat.* 1. *ad Caes. de republ. ordin.* victoriae.

CORRUPTŌRIUS, a, um, adj. corruptibilis. *Tertull. adv. Marc.* 2, 16. Homo corruptoriae conditionis. Et *mox.* Sensus corruptorii in homine, incorruptorii in Deo.

CORRUPTRIX, icis, f. quae corrumpit. *Cic. Q. Fr.* 1, 1, 6. Tam depravatis moribus, tam corruptrice provincia. *Ammian.* 25, 3. Licentia rerum corruptrix et morum.

CORRUPTUS, a, um, part. a *corrumpo*, vitiatus, labefactatus, depravatus, destructus, *διεφθαρμένος*, *φθίμενος*. *Virg. A.* 1, 181. Ceres corrupta undis. Et *ib.* 3, 138. Corruptus coeli tractus. *Hor. Sat.* 1, 5, 95. Iter longum, et factum corruptius imbri. *Hirt. B. Alex.* 6. Aqua corruptior, et salsior. *Suet. Ner.* 34. Corruptum navigium. *Cic. Verr.* 2, 2, 42. Tabulae corruptae, atque interlitae. *Caes. B. C.* 3, 58. Corrupti macie equi. Eodem sensu *Phaedr.* 2, 8. Corrupti boves. *Colum.* 9, 13. Apes vetustate corruptae. *Ov. Amor.* 3, 8, 3. Corrupta virgo, *h. e.* vitiata. *Pl. Amph.* 5, 1, 6. Corrupta sum atque absumpta. ¶ Translate. *Sall. Jug.* 33. Animus ab ignavia atque socordia corruptus. *Id. in or. Philippi contra Lepid.* Ad eum concurrere homines omnium ordinum corruptissimi. *Hor. Sat.* 2, 2, 9. Corruptus judex male verum examinat. *Tac. H.* 3, 47. Egentissimus quisque in spem rapinarum corruptus. Et *ib.* 1, 72. Nero corruptus ad omne facinus. Et *ib.* 2. Odio et terrore corrupti in dominos servi. *Caes. B. C.* 3, 64. Quodcumque addebatur subsidio, id corruptum timore fugientium, terrorem et periculum augebat. *Cic. Part.* 26. Genus hominum ad honestatem natum, malo cultu, pravisque opinionibus corruptum. *Id. Div. Verr.* 21. Corrupta et contaminata judicia. *Id. Mur.* 12. Cum permulta praeclare legibus essent constituta, ea jureconsultorum ingeniis pleraque corrupta ac depravata sunt. *Id. Off.* 2, 20. Corrupti mores depravatique admiratione divitiarum. *Brut. ad Cic.* 1, 4. Corruptus largitionibus animus. *Hor. Sat.* 1, 2, 39. Corrupta dolore voluptas. *Planc. ad Cic. Fam.* 10, 15. Partem exercitus, quae corrupta est, et ab republica alienata, corrigere, et coercere. *Ov. Fast.* 5, 195. Chloris eram, quae Flora vocor: corrupta Latino Nominis est nostri littera Graeca sono. *Quint.* 1, 1. Oris plurima vitia, in peregrinum sonum corrupti. *Id. prooem.* 8. A corruptissimo quoque poetarum figuras, seu translationes mutuamur. *Justin.* 36, 1. Demetrius rerum successu corruptus. *Plin. ep.* 7, 4. *a med.* Transii ad elegos: hos quoque non minus celeriter explicui; addidi alios facilitate corruptus, allectus. ¶ Absolute. *Quint.* 8, 3. Nemo ex corruptis dicat, me inimicum esse culte dicentibus, *h. e.* ex iis, qui corrupte et vitiose loquuntur. ¶ [*Corruptum dicendi genus Quint. Inst.* 12, 10. 73. ed. *Spald.* nominat: Quod aut verborum licentia resultet, aut puerilibus sententiolis lasciviat, aut immodico tumore turgescat, aut inanibus locis bacchetur, aut casuris, si leviter excutiantur, flosculis niteat, aut praecipitia pro sublimibus habeat, aut specie libertatis insaniat. V. *Zumpt. Suppl. annot.* ad *Quint. Inst.* 10, 2, 16. *Spald.* ad *Quint.* 2, 4, 9. *Ernest. lex. technol. lat.* p. 99.] ¶ Cum infinito. *Lucan.* 10, 56. cum se parva Cleopatra biremi, Corrupto custode Phari laxare catenas, Intulit Emathiis, ignaro Caesare, tectis.

CORS. V. CHORS.

CORSA, ae, f. fascia antepagmenti, *h. e.* ornamentum in modum fasciae, quod in ostiorum antepagmentis fieri solet. Putant esse a Graeco *κόρση*, tempus, seu pars capitis utraque ad aures sita. *Vitr.* 4, 6.

[CORSALVĪUM, ii, n. herba eadem ac salvia. *Appul. Herb.* 101. *F.*]

*CORSEA, ae, f. *Κόρσεια*, vel Corsiae, arum, *Κορσιαὶ*, oppidum Boeotiae, *Thebae Corsicae* cognominatum. *Plin.* 4, 3. *B. A.*

*CORSĒAE, arum, *Κόρσεαι*, insula maris Aegaei, prope Ioniam, e regione Sami insulae. *Plin.* 5, 31. *B. A.*

CORSĬCA, ae, f. Corsica *Κορσική*, *Κύρνος*, insula Italiae in mari Ligustico, sed Tusco propior, a septentrione in meridiem projecta. Habet ad meridiem Sardiniam, ad ortum vero solis Etruriae partem. *Plin.* 3, 6, 12. ¶ Dicta est melle abundare, sed amaro et venenato. De ejus autem sterilitate, atque incolis multa *Seneca* in epigrammatis, quae ipsi tribui solent, et praefiguntur *lib. de consol. ad Helv.* et in ipso libro.

CORSĬCĀNUS, a, um, adj. ad Corsicam pertinens, ut *mella Corsicana*, ap. *Serv.* ad *G.* 4, 101. et ad *Ecl.* 9, 30. et *Corsicanus ager*, ap. *Solin.* 3.

CORSĬCUS, a, um, adj. ad Corsicam pertinens. *Manil.* 4, 636. Corsica litora. *Ov. Am.* 1, 12, 9. Quam (*ceram*) puto, de longe collectam flore cicutae Melle sub infami Corsica misit apis. *Plin.* 21, 14, 49. Corsica cera. *Id.* 30, 4, 10. Mel Corsicum, quod asperrimum habetur. *Senec. Oct.* 382. Corsicum mare.

[CORSIS, idis, f. insula Italiae, quae saepius Corsica appellatur. *Prisc. Perieg.* 470. Postquam non longe cernuntur litora Cyrni: Corsida quam pariter, geminato nomine, dicunt. *F.*]

CORSŌĬDES, ae, m. *κορσοειδής*, genus lapidis canitiei hominis similis: a *κόρση*, capillus. *Plin.* 37, 10, 56.

*CORSTORPLŪTUM, i, n. Britanniae oppidum. *Anton. Itin. B. A.*

CORSUS, a, um, adj. ad Corsicam pertinens. *Ov. Fast.* 6, 194. Cum paene est Corsis obruta classis aquis. *Rutil. Itin.* 1, 438. Forte secuta vagum femina Corsa bovem. ¶ *Corsi, orum*, sunt ejus insulae populi. *Liv.* 42, 7. Septem millia Corsorum caesa. *Plin.* 15, 29, 38. Papirius Maso, qui primus triumphavit de Corsis. ¶ Corsi sunt etiam populi Sardiniae, memorati a *Plin.* 3, 7, 13., qui teste *Pausan.* 10, 17., ex Corsica pulsi seditione quadam in Sardiniam transierant.

*CORTE, oppidum superioris Aegypti, in Thebaide. *Anton. Itin. B. A.*

CORTEX, icis, m. *saepius*, *quam* f. *φλοιός*, exterius operimentum, ac veluti corium, aut crusta arborum, aliarumque rerum. *Cic. N. D.* 2, 47. Obducuntur libro, aut cortice trunci, quo sint a frigoribus, et caloribus tutiores. (Differunt in hoc *liber*, et *cortex*, quod hic crassior est, et fere asperior: ille laevior, subtiliorque. *Plin.* 16, 31, 55. Cortex ceraso libris similis.) *Mart.* 14, 209. Cortex Mareotica. *Scrib. Comp.* 60. Cortex sole arefacta, contusa, cribrata. *Virg. A.* 7, 742. Tegmina queis capitum raptus de subere cortex. *Id. Ecl.* 6, 62. Tum Phaethontiadas musco circumdat amarae Corticis. *Plin.* 16, 6, 8. Cortex glandis. *Id.* 19, 5, 24. cucurbitarum. *Id.* 20, 2, 6. peponum. Et *ib.* 6, 22. porri. *Id.* 15, 22, 24. Cortice nucum tinguntur lanae. *Id.* 9, 12, 14. Testudines integuntur cortice. (Hinc *Phaedr.* 2, 6. scopulum super duram illidere corticem, *h. e.* testudinem.) *Id.* 29, 4, 27. Cortices phalangiorum, *h. e.* pelles. *Id.* 2, 103, 106. In lacu Velino lignum dejectum lapideo cortice obducitur. *Vitr.* 8, 3. *med.* Cortex ovi. ¶ Cortex rosae dicitur ab *eod. Plin.* 21, 4, 10. *bis*, et *ib.* 18, 73. nodus ille, seu globulus, in quo rosae semen continetur, qui ab *Arist.* dicitur *ὀμφαλὸς*, umbilicus; a *Theophrast.* autem *μῆλον*, pomum. ¶ *Levior cortice* proverb. in hominem levis et inconstantis animi. *Hor. Od.* 3, 9, 22 ¶ *Nare sine cortice* aliud proverb. de iis, qui suae spontis sunt, et sine aliorum auxilio quippiam agere possunt. Ducitur autem ab iis, qui nare discunt, quibus initio experiundi cortex adalligatur, ne mergantur. *Id. Sat.* 1, 4, 120. [*Cf. Heindf.* ad h. l.] ¶ In his duobus proverbiis *cortex* videtur sumi pro subere per antonomasiam, quia suber cortice maxime constat: ideo *arbor corticis* a Graecis dictum, ut *Plin.* 16, 8, 13. docet. Quo pertinere videtur illud *Colum.* 9, 6. Si regio ferax est suberis, utilissimas alvos faciemus ex corticibus: si ferulis exuberat, iis quoque, cum sint naturae corticis similes, aeque commode vasa texuntur. ¶ Cortice suberis utebantur Romani, ut nos etiamnum, ad vasa claudenda, illorum enim orificio immittebant, dein pice obturabant. Hinc absolute utuntur *Cato R. R.* 120. In amphoram mustum indito, et corticem oppicato. *Hor. Od.* 3, 8, 9. Hic dies anno redeunte festus Corticem adstrictum pice demovebit Amphorae. ¶ Translate. *Lucr.* 4, 47. Dico igitur, rerum effigies, tenuesque figuras Mittier ab rebus summo de cortice earum, *h. e.* ab extima superficie. *Lambin.* reponit *corpore.* [*ita *Eichstadt.*] *Varr.* ap. *Non.* 3, 61. Sic invitata matura anima, corporeum corticem facile relinquit.

*CORTĬCĀTA, ae, f. maris Atlantici insula, ad littus Hispanicum. *Plin.* 4, 20. *B. A.*

CORTĬCĀTUS, a, um, adj. *ἔμφλοιος*, corticem habens. *Pallad.* 4, 1. Ut corticata pars cortici novae matris aptetur. *Colum.* 12, 23. Corticata pix, qua utuntur ad conditurias Allobroges, *h. e.* ut opinor, quae ex cortice, non ligno quarundam arborum fluit: vel quae in corticeo vase servatur:

vel quae pluribus veluti squamis constat, et friabilis est instar corticis.

CORTICEUS, a, um, adj. qui est ex cortice, φλοιώδης. *Varr. R. R.* 1, 40. Galbuli, qui nascuntur, idest tanquam pilae parvae corticeae. Et *ib.* 3, 16. Alvi apum optimae fiunt corticeae. *Plin.* 11, 21, 24. Vesparum cera corticea et araneosa. Ita *Hard. Prud. Cathem.* 3, 42. Illita glutine corticeo Vimina plumigeram seriem Impediunt, et abire vetant, *h. e.* quod in quarundam arborum cortice nascitur. Adde *Auson. Mosell.* 246. ℙ Legitur et *corticius* in *Not. Tir.* p. 160.

CORTICOSUS, a, um, adj. φλοιώδης, cortice abundans. *Plin.* 20, 19, 78. Radix crassa et corticosa. *Id.* 12, 14, 32. Tus, quod in arbore haesit, ferro depectitur: ideo corticosum, *h. e.* admixtum habet corticem.

CORTICULA, ae, f. φλοιάριον, parvus, vel tenuis cortex. *Colum.* 12, 47. et 50. Resolutis corticulis olivam eximimus.

CORTINA, ae, f. λέβης, vas rotundum, et concavum ad varios usus. *Cato R. R.* 66. et *Plin.* 15, 6, 6. Cortinam plumbeam in lacum ponito, quo oleum fluat. *Plin.* 16, 11, 22. Pix in cortinas aereas conjecta, aceto spissatur. *Id.* 36, 26, 65. Cum sparsi per litus epulas pararent, nec esset cortinis attollendis lapidum occasio. *Pl. Poen.* 5, 5, 12. Atrior multo ut siet, quam qui cortinam ludis per Circum ferunt, *h. e.* vas aqua plenum ludis Circensibus circumferunt, ut equos anhelantes, et cursu defessos frigida aspergant. Ita *Lambin.*, quem alii sequuntur interpretes. ℙ Saepe dicitur de vase, in quo coquuntur colores. *Plin.* 35, 6, 25. Fit etiam atramentum apud infectores ex flore nigro, qui adhaerescit aereis cortinis. *Id.* 24, 13, 68. Vulgaris haec spina, ex qua cortinae fulloniae implentur. *Id.* 35, 11, 42. Cortina coquit colores. ℙ [*Dicitur etiam de vasis sacris, quae in honorem Dei, imprimis Apollinis, in templis dedicabantur. *Suet. Aug.* 52. Ex quis aureas cortinas Apollini Palat. dedicavit, *h. e.* τρίποδας. V. *Casaub.* ad h. l.] ℙ Metonymice dicitur de rebus cortina contentis. *Plin.* 9, 38, 62. Tyrius color pelagio primum satiatur, immatura viridique cortina: mox permutatur in buccino. Et *paulo sup.* Liquata cortina. ℙ Praeterea *cortina* dicitur tripus ipse Apollinis, ex quo responsa oraculorum dabantur: quod tripodi impositum erat vas cortinae similitudinem habens, χρηστήριον. *Virg. A.* 3, 92. et mugire adytis cortina reclusis. *Id. ib.* 6, 347. nec te Phoebi cortina fefellit. *Serv.* ad *A. cit.* 3. haec habet: Dicitur *cortina*, vel quod Apollinis tripus corio Pythonis tectus est: vel quod certa illinc responsa funduntur, quasi *certina*: vel, quod est verius, quia cor illic vatis tenetur. Alii *cortinam* quasi *ortinam* dicunt, quod inde vox oriatur. Et ad *A. cit.* 6. addit, inde dictam, ὅτι τὴν κόρην τείνει, idest quod extendat vatem, ut (*A.* 6, 49.) *majorque videri*. Etiam *Varr. L. L.* 6, 3. a *corde* deducit, quod, inquit, inde sortes primum aestimatae. Alii, quia cortina proprie significat vas, in quo colores coquuntur, deducunt ab inusit. χρωτίνα, quod a χρωτίζω, coloro. Haec posuimus, ne nescirentur: ceterum videntur nugae grammaticales. ℙ Sunt qui distinguunt cortinam a tripode, quod ea sit hujus operculum. *Prud. Apoth.* 506. Delphica damnatis tacuerunt sortibus antra: Non tripodas cortina tegit. ℙ Per similitudinem *Ennius* ap. *Varr. l. c.* ex lectione *Scaligeri*: Quaeque freto cava caeruleo cortina receptat, *h. e.* spatium quod est inter coelum et terram, ut ipsemet *Varr.* interpretatur. Sic *Sever. Aetn.* 295. magni cortina theatri, *h. e.* tholus, concameratio, cavum ipsum theatri. Et *Auct. Dial. de Or.* 19. Cum vix in cortina quisquam assistat etc., *h. e.* in spatio subselliorum. Al. leg. *corona*. ℙ Denique docet *Isid. Orig.* 19, 26. ita appellari etiam aulaea, idest vela de pellibus, a *coriis*, quod primum e corio factae sint. Atque hoc sensu usurpari dicitur ab *Ambros.* περιπέτασμα, *cortina*. ℙ De *Cortina* urbe (nam et hoc modo scripta legitur) V. GORTINA.

CORTINALIS, e, adj. ad cortinam pertinens. *Cortinale* est cella, in qua defrutum in cortina decoquitur. *Colum.* 1, 6. *med.* Cortinale, ubi defrutum fiat, nec angustum, nec obscurum sit, ut sine incommodo minister, qui sapam decoquet, versari possit.

CORTINIPOTENS, entis, adj. epitheton est Apollinis, qui ex cortina oracula proferebat. *Lucil.* ap. *Non.* 4, 68. Hunccine ego unquam Hyacintho hominem cortinipotentis Deliaci contendi?

CORTINIUS. V. GORTINIUS.

CORTINULA, ae, f. parva cortina. *Ammian.* 29, 1. Cortinulis pensilem anulum librans. Al. aliter leg.

CORTONENSIS, e, adj. ad Cortonam pertinens, quae est urbs Etruriae prope lacum Trasymenum. *Liv.* 22, 4. ℙ Ejus incolae *Cortonenses* dicuntur. *Plin.* 3, 5, 8. et Cortonenses montes ad eam urbem siti. *Liv. l. c.* ℙ *Fuere et Cortonenses incolae dicti oppidi cujusdam Hispaniae Tarraconensis, quod forte Cortone audiebat. *Plin.* 1, 3. *B. A.*

CORTUMIO, onis, f. prisca vox, a cordis visu ducta (nempe a *cor* et *tueor*) ut placet *Varr. L. L.* 6, 2., ubi recitat veterem formulam, qua utebantur augures in templo concipiendo, auguriorum captandorum causa. *Scalig.* ad *Varr. R. R. p. m.* 236. docet, veteres dixisse *cortumionem* pro *contumionem*, quae non a *corde*, sed a *contueor* facta videtur) atque idem esse quod ἀτενισμόν, *h. e.* intentam contemplationem, cum defixis oculis aliquid contuemur.

***CORTUOSA**, ae, Etruriae oppidum. *Liv.* 6, 4. *B. A.*

***CORTYNIA**, ae, i. q. Gortyna, Cretae oppidum. *Varr. R. R.* 1, 7. Cretae ad Cortyniam. *B. A.*

CORVINUS, a, um, adj. κοράκινος, ad corvum pertinens. *Plin.* 10, 12, 15. Corvinum ovum. *Appul. Met.* 2. Corvina nigredo. ℙ *Corvus*, et in posteris *Corvinus* cognomen fuit nobilissimae familiae Romanae e gente Valeria Poplicolarum: cui initium dedit M. Valerius pronepos M. Valerii Poplicolae, cum in singulari certamine adversus Gallum quendam, a corvo mire adjutus fuit. V. *Liv.* 7, 26. *Adde *Flor.* 1, 13. *extr. Gell.* 9, 11. *B. A.*

CORVITO. V. CORBITO.

CORVITOR. V. CORBITOR.

***CORUNCANUS**, i, m. Κορουγκανὸς, T. Junius, primus de plebe Pontifex Max. factus, teste *Cic. de Or.* 3, 33. quem alias etiam laudat, et *Brut.* 13. longe plurimum ingenio valuisse ait. Adde *pro Domo* 54. *B. A.*

CORUS. V. CAURUS.

CORUSCAMEN, inis, n. idem ac coruscatio, splendor micans. *Appul. de Deo Socrat.* Rapidissimo coruscamine lumen candidum intermicare. *Fulg. Mythol.* 1. Intermicanti vultus sui coruscamine.

CORUSCATIO, onis, f. ἀστραπή, splendor micans et tremulus, ut fulguris, et hujusmodi. *Solin.* 53. *ad f.* de margaritis. Si repente micaverit coruscatio. *Vopisc. Car.* 8. Ingenti exorta tempestate, immani coruscatione, immaniori tonitru, exanimatus est.

CORUSCIFER, a, um, adj. coruscum, sive fulgur ferens. *Capell.* 8. p. 272. video splendescere pulsu Icta corusciferi subito laquearia coeli. V. CORUSCUS.

CORUSCO, as, avi, atum, n. 1. citato motu agitari, celeriter vibrari, micare. [*Kärch. deducendum putat a κορύσσω = surgere, ut cornibus ferias. Hinc primo loco ponit notionem celeriter movendi, vibrandi. *Döderl.* 2, 81. in v. coruscare magis *coloris* quam *splendoris* significationem praevalere docet, quoniam *coruscus* reduci possit ad vv. *ruber*, *rufus*, *russus*. *Id. ib.* disputat de discrimine inter *coruscare* et *micare*: hoc de eo vagi splendoris genere dici, quod modo appareat, modo evanescat; illud: quod modo hic modo illic spectetur. Hinc videri proprie dici *micare* de stellis, *coruscare* de corruente fulminis ictu.] *Virg. G.* 4, 73. de apib. Tum trepidae inter se coeunt, pennisque coruscant. *Juven.* 3, 255. modo longa coruscat Sarraco veniente abies. ℙ Est etiam activum, et significat celeriter movere, vibrare, concutere. *Ov. Met.* 4, 493. Sibila dant, saniemque vomunt, linguasque coruscant. *Virg. A.* 8, 661. duo quisque Alpina coruscant Gaesa manu. *Val. Flacc.* 2, 228. ferrum Bellona coruscat. *Sil.* 1, 434. Gradivus coruscans telum. *Stat. Th.* 10, 432. flammae Alternos apices abrupta luce coruscant. (Adde *ib.* 4, 222.) *Appul. de Deo Socrat.* Vel fulminibus jaculandis, vel nubibus coruscandis. ℙ Saepe significat fulgurare, splendescere, oculosque praestringere. Id enim fit ex celerrimo motu rerum splendentium, ἀστράπτω, στίλβω. *Vet. Poeta* ap. *Cic. Or.* 3, 39. Flamma inter nubes coruscat, coelum tonitru contremit. *Val. Flacc.* 1, 703. telisque salum, facibusque coruscat. *Id.* 5, 304. ex alta cum Jupiter arce coruscat. *Claudian. III. Cons. Honor.* 29. Clypeus coruscans. ℙ Cornibus dimicare. V. CONISCO.

CORUSCUS, a, um, adj. tremulus. *Virg. A.* 1, 168. Tum silvis scena coruscis Desuper, etc. *Id. ib.* 12, 701. Apenninus fremens ilicibus coruscis. ℙ Festive, et joculariter *Pl. Rud.* 2, 6, 41. Equidem me ad velitationem exerceo. Nam omnia corusca prae tremore fabulor, *h. e.* tremula voce loquor, ut faciunt, qui nimio frigore correpti sunt: et simul alludit ad eos, qui pugnaturi coruscant gladios. ℙ *Coruscum*, i, n. absolute et fulgur. *Venant.* 3, 4. Soporantes oculos aperuistis tonitruo, clausistis corusco. ℙ Item splendens, micans. [*Est perpetuum fulminis epitheton. V. *Bentl.* ad *Hor. Od.* 3, 4, 44.] *Vet. Poeta* ap. *Cic. Tusc.* 2, 9. Jace in me, quaeso, vim coruscam fulminis. *Virg. G.* 1, 234. Sol coruscus. *Stat. Th.* 4, 9. Viri ferroque auroque corusci. *Ov. Met.* 12, 247. Coruscae lampades. *Hor. Od.* 1, 34, 6. Diespiter Igni corusco nubila dividens. *Sed rectus, ut videtur, *Coruscus*, *i*, m. *Vet. Schol.* in *Juven. Sat.* 13, 223. Nam ex nimio flatu vel certamine ventorum nubes inter se conlisae tonitrua et coruscus faciunt, etc. ubi τὸ *coruscus* accusat. plur. potest esse a recto *coruscus*, *us*. *Salm.* ad *Sol.* p. 804. *coruscas* corrigit, ut sit *Corusca*, *ae*. Sed legendum videtur *coruscos*: nam *Coruscus* medio aevo ἀστραπή, id quod docuit *Cangius*. *B. A.*

CORUSSO. V. CONISCO.

CORVUS, i, m. κόραξ, avis nota, nigerrimis pennis, cantu injucundo, quae cadaveribus libentissime vescitur. Sacra fuit Apollini: atque ideo dicitur a *Stat. Th.* 3, 506. comes obscurus tripodum, et a *Petr. Sat.* 122. Delphicus ales. Fuit autem, ut est in fabulis ap. *Ov. Met.* 2, 534. et seq. et *Hygin. fab.* 202. candidissimis quondam pennis ornatus, atque Apollini ob id maxime dilectus, quod cum gigantes bellum Diis movissent, atque hi eorum metu in varias se figuras latendi causa transformassent; quemadmodum Jupitter ariete, Bacchus capro, Juno vacca, etc. latuerunt, ita hac ave Apollo, teste *Ov. Met.* 5, 329. Verum cum Apollini Coronidis adulterium detulisset, ut in CORONIS dictum est, in nigerrimam speciem fuit mutatus, et rejectus. ℙ In auguriis a sinistra volans omen infaustum praebere creditus est, a dextra bonum. *Cic. Div.* 1, 39., *Pl. Asin.* 2, 1, 12. ℙ *Corvos in cruce pascere* proverbialis locutio de eo, qui suspendio punitur. *Hor. Ep.* 1, 16, 48. ℙ De mira corvi docilitate, cui funus publice Romae factum. V. *Plin.* 10, 43, 60. ℙ Est etiam hoc nomine machina militaris, nempe ferreum instrumentum acuminatum ad similitudinem corvini rostri, quo injecto aliquid apprehendebant, retinebant, aut etiam perforabant. Ita enim *Schefferus* suspicatur *de milit. naval.* 2, 7. Hinc *Curt.* 4, 2. Ferreae quoque manus (harpagonas vocant) quas operibus hostium injicerent, corvique, et alia tuendis urbibus excogitata praeparabantur. *Id. ib.* 4. *med.* Validis asseribus corvos, et ferreas manus cum uncis et falcibus illigaverant, ut, etc. Et *ib.* Corvi vero, et ferreae manus tormentis emissae plerosque rapiebant. V. DEMOLITOR. ℙ Item scalpellum chirurgicum. *Cels.* 7, 19. *med.* Deinde eam tunicam ferramento, quod a similitudine corvum vocant, incidere. ℙ Item genus piscis marini, dorso nigricante. *Auson. ep.* 4, 63. Nec duraturi post bina trihoria corvi. Adde *Plin.* 32, 11, 53., ubi *Hard.* notat, a Romanis dici *cappone*, et *Cels.* 2, 18., qui enumerat inter pisces cibi durioris. ℙ Item signum coeleste meridionale, Craterae, et Angui seu Hydro junctum, sub Leone, et Virgine, septem stellis constans, ut *Hygin.* docet *Astron.* 3, 39., de cujus fabula in ANGUIS dictum est. Adde *Vitr.* 9, 7. ℙ *Corvus* agnomen Valeriae familiae, V. in CORVINUS.

CORYBANTES, um, m. plur. Κορύβαντες, sacerdotes Matris Idaeae, idest Cybeles, a κορύπτω, caput jacto, et βαίνω, incedo, quod sacro correpti furore cymbala pulsarent, et inter saltandum capita jactarent; vel a κόρα, oculi pupilla, quia cum Jovis pueri essent custodes, oculis dormirent apertis: unde κορυβαντιᾶν dicuntur, qui similiter dormiunt; vel a Corybante Jasionis, et Cybeles filio, qui simul cum Dardano sacra Matris Deum in Phrygiam detulit; vel denique ab aere, quod mons sit in Cypro aeris ferax, quem Cyprii κόρυον vocant. *Serv.* ad *A.* 3, 111. Iidem *Curetes* dicti sunt, a κουρά, tonsura: et *Dactyli* quia digitorum numerum aequarent, vel quod uti homo per digitos, ita Rhea per illos ministeria sua exsequeretur: vel ex fabula, quam narrat *Diomed.* 3, 474. Ajunt enim, Opem in Idam Cretae montem fugiendo delatam, manus suas ei monti imposuisse, et sic infantem Jovem edidisse: et ex manuum impressione emersisse Corybantas, quos a montis nomine, et qualitate facti, Idaeos Dactylos appellatos. Sunt qui scribunt tres tantum fuisse, qui Lares esse creduntur. Damnameneum, Acmonem, Celmonem. Creduntur etiam iidem fuisse, qui Telchines, Lares, et Cabiri. ℙ Hi primum Idam Phrygiae montem tenuisse dicuntur, postea in Cretam navigasse, montemque quendam incoluisse, quem nomine relictae sedis etiam Idam appellarunt, ubi Jovem infantem aluerunt, et ne vagitu se parvulus proderet, (Saturnus enim cum Titano fratre convenerat, ut sobolem omnem masculam interficeret) clypeolis aeneis inter se concurrentes, tinnitu aeris illisi celavere vocem infantis. *Hor. Od.* 1, 16, 8. non acuta Si geminant Corybantes aera. ℙ Singulari numero *Claud. IV. Cons. Honor.* 148. Non te progenitum Cybeleius aere canoro Lustravit Corybas. Adde *Rapt. Pros.* 1, 208.

***CORYBANTIUM**, i, n. *Vet. Schol.* in *Juven. sat.* 10, 267. Posita tiara, id est, corybantio. Locus incertus. *B. A.*

CORYBANTIUS, a, um, adj. ad Corybantes pertinens, Κορυβαντικός. *Virg. A.* 3, 111. Hic mater cultrix Cybele, Corybantiaque aera, Idaeumque nemus.

CORYBAS, antis, m. ita appellatus filius Proserpinae, qui ex ea sine viri opera natus est; nempe a Κόρη Proserpina, et βαίνω, procedo, unde particip. βάς, άντος. *Serv.* ad *Virg. A.* 3, 111. Corybantes dictos tradunt ἀπὸ τῆς κόρης, Corybas

im Proserpina, quae *Κόρη* dicitur Graece, sine ıtre natus. ℙ Item unus ex Corybantibus. V. ORYBANTES. ℙ *Fuit et Corybas Cybeles fi-ıs, pater secundi Apollinis. *Cic. N. D.* 3, 23. Corybas, Jasionis et Cybeles filius. V. in *Cory-ıntes.* ℙ Fuit et pictor hoc nomine. *Plin.* 35, ı. *B. A.*

*CORYCEON, i, n. *Κωρύκειον*, Ioniae promon-ırium, dictum et Corycus. *Plin.* 5, 29. *B. A.*

[CORYCEUM, i, n. *κωρυκεῖον*, *κωρυκομαχία*, lo-us in gymnasiis, in quo pila, Graece *κωρύκῳ* (a כרך *carac* involvit) appellata, ludebant veteres; einde sphaeristerium dictus. *Κώρυκος* porro erat accus coriaceus, granis ficuum, farina et arena lenus, e tecto suspensus, quem athletae utraque ıanu prius lente, deinde vehementius ultro citro-ue propellebant. Hujus ludi descriptionem habet *Antyllus* ap. *Oribasium*, quem refert *Mercurialis le art. gymnast. l.* 2. *c.* 4. quem locum denuo in-erpretatus est Gesnerus ad *Luciani Lexiphanem* 'om. 2. p. 327. seq. *Vitruv.* 5, 11. In dupli-i autem porticu collocentur haec membra: ephe-eum in medio, sub dextro coryceum, deinde pro-ime conisterium. Alii male leg. *coriceum*, quasi empe fuerit locus, in quo puellae exercerentur, *κόρη*, puella; vel tonstrina, a *κείρω*, tondeo. *Coel. Aurel. Tard.* 5, 11. Tum volutatione in pa-aestra varia, quam Graeci celadian (*lege κυλίνδη-ιν*) atque *κωρυκομαχίαν* vocaverunt. *F.*]

CORYCIS, icis, f. adj. *Κωρυκίς*. *Ov. Met.* 1, 20. Corycidas Nymphas, et numina montis ado-ant, *h. e.* quae antrum Corycium incolebant ad adices Parnassi montis: quod antrum a quadam ympha Corycia, quae Apollini Lycorum peperit, enominatum fuisse tradit *Pausan.* 10, 6. V. voc. equent. Etiam *Her.* 8, 36. narrat, in publico quo-am metu, Delphicos cives, quorum urbs est ad arnassum sita, in Corycium antrum se contulisse. Denique *Apollon. Argon.* 2, 713. de Parnasso, t Apolline verba faciens, Corycias Nymphas no-ıinat: tametsi non Musas intelligit, ut videtur, ed alias, Plisti cujusdam filias.

CORYCIUS, a, um, adj. *Κωρύκιος*, ad Corycum ertinens. *Stat. Silv.* 5, 3, 5. Corycia quidquid ıodo Phoebus in umbra monstrabat, *h. e.* in antro Corycio Parnassi, de quo mox *Id. Theb.* 7, 347. Corycium nemus, *h. e.* Parnassium. ℙ Aliud est Corycium nemus, in Cilicia ad Corycum ejus orae rbem, et montem. *Curt.* 3, 4. Corycium nemus ıbi crocum gignitur. *Hor. Sat.* 2, 4, 68. Cory-ium crocum. *Mart.* 9, 39. Lubrica Corycio uamvis sint pulpita nimbo, *h. e.* croco. *Stat. Silv.* 5, 1, 214. Coryciae comae, *h. e.* spicae croci. *Virg. Cir.* 317. Ut tibi Corycio glomerarem flam-nea luto. V. LUTUM. ℙ *Corycius specus* in mon-e Coryco Ciliciae, singulari ingenio, ac supra uam ut describi facile sit, eximius, habitari a Diis et dignus, et creditus est, inquit *Mela* 1, 13., ıbi eum pluribus describit: quod et *Sol.* facit 38. *Corycia antra* plurali num. appellat *Plin.* 31, 2, 20., uia revera duo sunt specus, alter alteri superpo-itus, ut *Mela* docet. ℙ *Coryciae Nymphae* vi-lentur esse Musae, in illo *Ov. Her.* 20, 221. In-ula Coryciis quondam celeberrima Nymphis Cingi-ur Aegaeo, nomine Cea, mari. Nam *Met.* 1, 320. Musas *Corycidas* vocat. Praeterea fuit Cea patria Simonidis poetae celebris, et sub tutela Apollinis, t ab Aristaeo ejus filio regnata, qui illo se quon-lam transtulit ex Phthia, sic a patre admonitus, ıd evitandam siccitatem. Porro idem Aristaeus a Musis medicinam, et vaticinandi artem edoctus uit. Haec omnia docet *Apollon. Argon. v.* 2, 502. t seqq. ℙ *Corycium senem*, quem prope Taren-um vidisse se, ait *Virg. G.* 4, 127., ita dictum *putat Servius*, vel quod revera Cilix esset, e Co-ryco Ciliciae urbe, (multos autem ex ea provin-ia, victis piratis Cilicibus, in Graeciam, et Cala-ıriam transtulerat, agrisque donaverat Cn. Pompe-us M.) vel quia more Cilicum (qui rerum horten-ium studiosissimi erant) hortos excoluit.

*CORYCUS, i, m. *κώρυκος*, *κόρυκος*. V. in CO-RYCEUM. *B. A.*

CORYCUS, et Graeca positione *Corycos*, *i*, *Κώ-ρυκος*, nomen est urbis Ciliciae juxta mare sitae, t ejus portus, et proximi montis, et specus cele-ıris in eo, de quo dictum est in v. *Corycius*. *Plin.* 5, 27, 22. et *Sol.* 38. ℙ Cum in multis Ciliciae lo-is crocum nascitur, tum quod in eo monte prove-ıit, primae est nobilitatis. *Plin.* 21, 6, 17. ℙ Est etiam *Corycus* mons Cretae. *Id.* 4, 12, 20. ℙ *Item mons Ioniae cum promontorio ac portu, prope Erythras et Teum, piratarum insidiis oppor-unus, qui inde Corycaei dicti. Hi novam insidi-andi rationem excogitarunt, siquidem dispersi per portus miscebant se negotiatoribus, ut quisque forte appulerat, subauscultantes et quid rerum por-tarent, et quo navigare destinassent; denique quo tempore decrevissent solvere. Quae simul atque cognoverant, renunciabant piratis, quibuscum so-cietatem maritimorum latrociniorum exercebant. Atque ita per occasionem simul adorti, navigantes spoliabant. Hinc receptum, ut curiosus quisque, et qui studio clam dicta inaudiret, *Corycaeus* ap-pellaretur, et in proverbio esset *Κωρυκαῖος ἠκροά-ζετο*, *Corycaeus auscultabat*; cum quis scilicet ar-canum se aliquid agere aut dicere opinans non fal-lit eos, qui ad se nihil pertinentia explorare stu-dent. *Cic. Att. ep.* 10. ult. Itaque posthac non scribam ad te quid facturus sim, sed quid fecerim, omnes *κωρυκαῖοι* videntur auscultare, quae loquor. Cf. *Strab.* 13, 445. Coryci montis meminerunt *Strabo* et *Steph. Byz.*; promontorii tantum ac por-tus *Liv.* 36, 43. *extr.* et 37, 12, 13. et 29. V. *Co-rycaei.* ℙ Item locus vel oppidum Lyciae. *Eutr.* 6, 3. *B. A.*

*CORYDALLA, orum, Lyciae oppidum. *Plin.* 5, 27. *B. A.*

CORYDALUS, i, m. *κορυδαλὸς*, avis al. galeri-ta, et Gallico vocabulo *alauda*, a *κόρυς*, galea, quia habet in vertice capitis pennas aliquot ere-ctas, quae coni galeae speciem praebent. *Serv.* ad *Ecl.* 2, 1. Corydon fictum nomen est ab ave, quae corydalus dicitur.

*CORYDON, onis, m. pastoris nomen ap. *Virg. Ecl.* 2, 1. V. *Corydalus.* ℙ Item unus ex Gigan-tibus. *Hyg. fab. praef. B. A.*

*CORYLENUS, i, Asiae oppidum, in Aeolide. *Liv.* 37, 21. *B. A.*

CORYLETUM, i, n. locus frequentibus corylis consitus. *Ov. Fast.* 2, 587. Illa modo in silvis inter coryleta jacebat.

CORYLUS, i, f. *κόρυλος*, arbor, quae nuces avellanas gignit. *Virg. G.* 2, 65. Plantis et du-rae coryli nascuntur. *Ov. Met.* 10, 93. Et coryli fragiles. V. AVELLANA.

CORYMBIA, ae, f. ferulae caulis decoctus, qui muria et melle conditus sit. *Plin.* 19, 9, 56.

CORYMBIATUS, a, um, adj. *Gallien. in qua-dam ep.* ap. *Trebell. Claud.* 17. Misi ad eum di-scum corymbiatum argenteum, lanceam argenteam pampinatam, patinam argenteam hederatam, *h. e.* corymbis artificiose insculptis caelatum. *Salmas.* mallet duci a *corymbio*, ut esset caelatus figuris in modum corymbiorum, seu capillamentorum in tu-tulum compositorum, qualia mulieres ad ornatum capitis gestabant.

CORYMBIFER, i, m. epitheton est Bacchi he-deraceis corymbis caput coronatum habentis. *Ov. Fast.* 1, 393. Festa corymbiferi celebrabat Grae-cia Bacchi.

CORYMBITES, ae, m. *κορυμβίτης*, tithymali spe-cies *πλατύφυλλος* vocata, a foliorum latitudine. Pi-sces necat, alvum solvit radice, vel foliis, vel suc-co. *Plin.* 26, 8, 44.

CORYMBIUM, ii, n. *κορύμβιον*, capillamentum, capillitium, ornamentum muliebre capitis ex adsci-ticiis capillis in modum corymbi hederacei, vel tutuli. *Petr. Sat.* 110. Ancilla Gitona in partem navis inferiorem ducit, corymbioque dominae pueri adornat caput.

CORYMBUS, i, m. *κόρυμβος*, hederae racemus, ex multis constans acinis comantibus, et in orbem coactis: item aliarum herbarum similes hederae racemos ferentium: a voce Graeca allata, quae tum cacumen significat, tum hederae racemum. *Virg. Ecl.* 3, 39. Diffusos hedera vestit pallento corymbos. *Ov. Met.* 3, 664. Impediunt hederae remos, nexuque recurvo Serpunt, et gravidis di-stringunt vela corymbis. *Colum.* 10, 238. de cina-ra: Haec modo purpureo surgit glomerata co-rymbo. *Plin.* 19, 9, 56. Corymbi ferulae. *Id.* 25, 6, 28. Polemoniae. *Id.* 22, 22, 37. elapho-bosci. *Id.* 21, 8, 26. Chrysocome comantibus ful-gore auri corymbis. *Id.* 26, 14, 88. Polycnemon corymbo adorato. ℙ Hujusmodi corymbis ornari mos fuit in coronis capita hominum, Deorumque, (Bacchi praesertim) summas navium puppes etc. *Val. Fl.* 1, 272. Phryxi promittitur absens Vel-lus, et auratis Argo reditura corymbis. *Tibull.* 1, 8, 45. de Osiri: et frons redimita corymbis. *Prop.* 3, 15, 29. de Baccho: Candida laxatis onerato colla corymbis. *Id.* 2, 23, 35. de se ipso: Tum capiti sacros patiar pendere corymbos, *h. e.* hede-raceos, qui sunt Baccho sacri. *Juv.* 6, 52. necte coronam Postibus, et densos per limina tende co-rymbos. ℙ [*Corymbus* est etiam modus compo-nendi capilli, quo feminae utebantur, cum ca-pilli e fronte in verticem colligerentur, et ibi nodo constringerentur, dictus a corymbis, i. e. uvis hederae, propter similitudinem, unde et *βό-τρυς* dicitur. V. inpr. *Salmas.* ad *Solin.* p. 534. 536. *Cic. Attic.* 14, 3. Est Corymbus Servii Balbi, qui ab hoc genere colligendi capilli no-men accepit. *Ernest.* in *cl. Cic.* s. h. v] ℙ Apud *Sever. Aetn.* 105. corymbi videntur esse tumuli ter-rae in corymbi modum temere et inaequaliter con-gesti. ℙ Ap. *Seren. Sammon.* 20, 356. Lumbricis terrae turgentes unge corymbos; *corymbos* intellige mammarum papillas: vel ipsas mammas, a simili-tudine racemi hederacei in orbem crescentis.

*CORYNA, ae, Ioniae oppidum, prope Clazome-nas. *Mela* 1, 17. *B. A.*

*CORYNAEUS, a, um, ad Corynam pertinens, ut *Corynaeum promontorium* ap. *Plin.* 5, 29. *B. A.*

CORYPHAEUS, i, m. *κορυφαῖος*, princeps in ali-quo ordine, caput, supremus, excellens inter alios: a *κορυφή*, vertex capitis. *Cic. N. D.* 1, 21. Zeno, quem Philo noster coryphaeum appellare Epicureo-rum solebat.

*CORYPHANTA, vetus oppidum Bithyniae, de quo *Plin.* 6, 3. *B. A.*

*CORYPHANTENA ostrea, volunt dici ab oppi-do quodam Coryphanta. Forte a Coryphante potius sic dicta. V. *Coryphas.* V. *Plin.* 5, 30. *B. A.*

*CORYPHAS, antis, Asiae oppidum, in Aeolide vel forte in Mysia. *Plin.* 5, 30. *Κορυφαντὶς* est *Straboni. B. A.*

CORYPHASIA, ae, f. Equestris Minerva dicta, vel a Coryphes matris signo, (nam Coryphe Ocea-ni filia mater Minervae Coriae e Jove fuisse dici-tur, *Cic. N. D.* 3, 23.) vel *ἀπὸ τῆς κορυφῆς*, quod e vertice summo Jovis nata est parmam ferens at-que arma. *Arnob.* 4. p. 137. [Probabilius tamen videtur, sic appellatam Minervam a Coryphasio oppido, et promontorio Messeniae prope Pylum, ubi illa templum habebat. Ipse tamen cum *Davi-sio* hoc in loco *Coriam* pro *Coryphasiam* lego. V. supra CORIA. *F.*]

*CORYPHASIUM, i, n. promontorium Pelopon-nesi cum oppido cognomine, prope Pylum. *Plin.* 4, 5. V. *Coryphasia* ad fi. *B. A.*

*CORYPHE, es, f. Oceani filia, mater Minervae quartae. *Cic. N. D.* 3, 23. et *Arnob.* l. 4. *ante med.* p. 172. *Herald.* Ceterum V. *Coryphasia. B. A.*

*CORYSIDIA, ae, herba quaedam, dicta et mi-nyas. *Plin.* 24, 17. ed. *Hard.* Alii corysidiam (*adpellant*). Al. leg. *corinthadem.* V. *Corinthas. B. A.*

CORYTHUS, i, m. *Κόρυθος*, urbs Etruriae, ea-dem quae Cortona. Fabulantur de ea, quod cum Dardanus equestri proelio ab Aboriginibus pulsus galeam perdidisset, et nihilominus resistens, et in audaciam suos reducens, victoriam demum adeptus esset, ob rem feliciter gestam, oppidum, ubi ga-leam amiserat, condidisse, cui Corytho nomen in-didit, eo quod Graece *κόρυς* galea dicitur. Alii a Corytho Paridis et Oenones filio conditam ferunt. Haec *Serv.* ad illud *Virg. A.* 3, 170. Corythum, terrasque requirat Ausonias. ℙ Est etiam mons prope eam urbem. Utrumque autem alii nomen habere putant a Corytho patre Dardani, ibi sepul-to. *Id.* ad *A.* 7, 209. et *ib.* 9, 10. et *ib.* 10, 719. Adde *Sil.* 4, 721.

CORYTUS, *et Graeca terminatione* Corytos, i, m. *κωρυτὸς*, theca sagittarum, pharetra. *Virg. A.* 10, 168. queis tela, sagittae, Corytique leves hu-meris, et letifer arcus. *Stat. Th.* 9, 729. coelesti-bus implet Coryton telis, quorum sine sanguine nullum Effugit. *Sil.* 7, 443. Parvulus ex humero corytos, et aureus arcus Fulgebat. *Ov. Trist.* 5, 7, 15. In quibus est nemo, qui non coryton, et arcum, Telaque vipereo lurida felle gerat. *Sil.* 15, 776. Sagittiferi coryti. Adde 2, 106. et *Stat. Th.* 4, 269. ℙ Omnibus his locis *corytus* phare-tram manifesto significat. *Servius* tamen *Statiique Schol.* ad *loc. Virg.* et *Stat. cit.* docent, significare solius arcus thecam: qua in re ad Graecorum usum respexisse videntur, apud quos utrumque valet. ℙ Metonymice ponitur pro sagittis. *Stat. Th.* 7, 660. Quam super a tergo velox corytos, et arcus, Pen-dentesque sonant aurata lynce pharetrae. ℙ Varie scribitur in veterib. lib. *corythus*, *coritus*, *chorytus*, *gorytus*, et ap. *Non.* 18, 31. etiam *coriscus*: qui male etiam *leve missile* interpretatur. Verum pro ea scriptione, quam posuimus, plerique stant eru-diti. V. praeter ceteros, *Erythraeum* in *Indice Virg.* et *Dausq.* in *Orthogr.* ℙ Duas priores syl-labas nimis licenter corripuit *Sidon. carm.* 11, 56. Cujus fax, arcus, corytus pendebat: at ille etc.

CORYZA, ae, f. *κόρυζα*, catarrhus ex capite ad nares fluens. *Coel. Aurel. Acut.* 2, 17.

COS, cotis, f. *πέτρα*, idem omnino quod *cautes*, a qua deducitur, ut a *plaustrum plostrum*, *caudex codex* etc. *Cic. Tusc.* 4, 14. *f.* Ex quibus quo-niam, tanquam e scrupulosis cotibus enavigavit oratio etc. *Liv.* 1, 36. Novacula cotem discin-dere. *Curt.* 5, 3. Praerupta erant omnia, saxis et cotibus impedita. *Id.* 8, 11. *f.* Multi per lu-brica saxa, perque invias cotes praecipitati occide-runt. *Id.* 4, 6. Nec saxa cotesque, quae interpel-lent specus, obstabant. *Id.* 6, 26. Occurrebant inviae cotes, praeruptaeque rupes. *Virg. Ecl.* 8, 43. Nunc scio, quid sit Amor: duris in cotibus illum Aut Tmaros, aut Rhodope, aut extremi Ga-ramantes Edunt. ℙ In recto singulari *Auson. Te-chnopaegn. c. de Hist.* 11. dira aconita creat cos. ℙ Specialiter dicitur de lapide, quo ferramenta acuuntur, aut laevigantur, *ἀκόνη*. *Plin.* 36, 22, 47. Cotes ferro acuendo. *Id. ib.* Aquariae cotes, *h. e.* aqua trahentes aciem, ut *Id. ib.* loquitur. Et co-tes oleariae *ib.*, quae scil. oleo indigent, ut acuant. *Id.* 37, 8, 32. Gemmae cotibus poliuntur. *Id.* 24, 11, 52. Lignum ad cotem tritum. *Id.* 36, 25, 62. Pavimentum cote despumare. ℙ In proverb. abiit illud *Hor. A. P.* 304. fungar vice cotis, acutum Reddere quae ferrum valet, exsors ipsa secandi:

Munus et officium, nil scribens ipse, docebo. ℙ Translate. *Cic. Acad.* 4, 44. Ipsam iracundiam fortitudinis quasi cotem esse dicebant, *h. e.* quae acueret, ac stimularet.

COS, insula. V. COOS.

CŌSĀTUS, a, um, adj. ad Cosam, seu Cosas pertinens, Etruriae urbem, prope oram litoralem, nunc excisum, ex cujus ruinis crevit Ansedonia, nunc *Alsidonia*, cujus meminit *Plin.* 3, 5, 8., *Mela* 2, 4. *ad f.* et *Virg. A.* 10, 168. Quique urbem liquere Cosas. *Plin.* 3, 6, 12. Cosanum litus. *Liv.* 22, 2. Cosanus portus. *Suet. Vesp.* 2. Cosana praedia. ℙ *Cosanus* pertinet etiam ad Cosam urbem maritimam in sinu Paestano Campaniae prope Pompejos, nunc *Conca*, cujus mentio est apud *Caes. B. C.* 3, 22. Hinc Cosanus municeps apud *Cic. Verr.* 2, 5, 62.

*COSCINĬA, ae, *Κοσκινία*, et Coscĭnus, i, vicus Cariae, Lydiam versus. *Plin.* 5, 29. *B. A.*

*COSCINOMANTĬA, ae, f. divinatio, quae per cribrum fit. *August.* T. 5. p. 426. *B. A.*

*COSEDĬA, ae, (*Tab. Peuting.*), vel Cosedĭae, arum (*Anton. Itin.*), opp. Galliae Celticae sive Lugdunensis. *B. A.*

*COSĒNUS (fluvius) vel Cosenum (flumen) in Africa, nempe in Libya interiore. *Plin.* 5, 1. Flumen Cosenum.

*COSETĀNI (*Κοσητανοὶ Ptolem.*), vel Cositani (*Inscr.* ap. *Grut.* p. 499. n. 10.), orum, Hispaniae Tarraconensis populi, inter Iberum flumen et montes Pyrenaeos. ℙ Dicti et *Cossetani. B. A.*

COSMĒTA, ae, m. *κοσμητής*: servus ornator, cui cura incumbit vel ornamentorum, et mundi muliebris, vel dominae capillos exornandi, et componendi: a *κοσμέω*, orno. *Juven.* 6, 476. periit libraria, ponunt Cosmetae tunicas. Sunt qui *cosmetae* putent fuisse mulieres, quae et ornatrices vocabantur; sed perperam, nam illae *κοσμήτριαι*, Latine *cosmetriae* dicuntur. Adde servorum fuisse proprium tunicas deponere, antequam vapularent, nunquam vero mulierum. Quamvis autem mulieres praesertim dominae capillos pectere, componere, et ungere solerent; quandoque tamen et servi id ipsum praestabant, ut patet ex *Claud. in Eutr.* 1, 105. Eous rector, consulque futurus Pectebat dominae crines, et saepe lavanti Nudus in argento lympham gestabat alumnae.

[COSMETRĬA, ae, f. *κοσμήτρια*, ornatrix. Fuit titulus Comoediae *Naevii*, de qua ita *Varr. L. L.* 6, 3. *a med.* Item est hoc verbum (*carēre*) in Cosmotria (*corrige* Cosmetria) Naevii. V. vocem praec. *F.*]

COSMĬĀNUS, a, um, adj. a Cosmo deductum. Fuit is celebris quidam unguentorum artifex, et consumptor, de quo *Mart.* multis in locis, et *Juven.* 8, 85., ad quem locum *Vet. Schol.* Luxuriosus fuit, qui solium, in quo descendebat, multis diversorumque unguentorum odoribus miscebat. Hinc *Mart.* 3, 82. Et Cosmianis ipse fusus ampullis. Et 11, 15. Qui vino madeat, nec erubescat Pingui sordidus esse Cosmiano. Et 12, 55. Et libram petit illa Cosmiani. *scil.* unguenti.

COSMĬCUS, *et Graeca positione* Cosmicos, a, um, adj. *κοσμικός*, ad mundum pertinens, mundanus: a *κόσμος*, mundus. Socrates cum rogaretur, cujatem se esse diceret, *κοσμικόν*, mundanum, inquit: totius enim mundi se incolam, et civem arbitrabatur. Narrat hoc *Cic. Tusc.* 5, 37, Quo pertinere putet *Turn. Advers.* 25, 24. illud *Mart.* 7, 41: Cosmicos esse tibi, Semproni Tucca, videris: Cosmica, Semproni, tam bona, quam mala sunt, *h. e.* jactas te imitatorem Socratis, et mundanum te esse dicis: sed res mundanae partim bonae sunt, partim malae. Ergo tu quoque malus esse potes.

[COSMĬUS, a, um, adj. *κόσμιος*, cum ordine, et decore agens, quae agit. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 650, 4. Caecilia Cosmia. *F.*]

*COSMOE, (*κόσμοι*), orum, m. plur. magistratus Cretenses. *Cic. De rep.* (ed. *A. Maio*) 2, 33. In Creta autem decem, qui cosmoe vocantur. Hic fortasse *κόσμος* Graecis litteris scribendum. De iis consule *Aristot. De rep.* 2, 9. et 10. et *Strab.* 10. *B. A.*

COSMOGRAPHUS, i, m. *κοσμογράφος*, descriptor orbis terrae: a *κόσμος*, mundus, et *γράφω*, scribo. *Messala Corvin. De progen. Aug.* 2. Totus terrarum ambitus ab historicis, et cosmographis trifarie dividitur.

COSMŎTŎRYNĒ, es, f. titulus est unius ex Satyris Menippeis *Varronis*, ex qua aliquot fragmenta nobis servavit *Non.* Inscribitur *Cosmotoryne περὶ φθορᾶς κόσμου*, et videtur esse a *κόσμος*, mundus, et *τορύνη* tudicula, in qua nempe de repentinis bellorum calamitatibus, eluvionibus, pestilentiis disserebat auctor, quibus mundus, tamquam cibus tudicula in olla, agitari solet. Sunt qui scribunt *cosmotorine*.

[COSMUS, i, m. *κόσμος*, ordo, item mundus, ornatus, pulcritudo. Est cogn. Rom. frequentissimum. *Inscr.* ap. *Amadutium Anecd. Litt. T.* 4. p. 529. *n.* 24. C. Ennius Cosmus, M. Valerius Cosmus. ℙ De altero Cosmo, unguentorum artifice, V. COSMIANUS. *F.*]

*COSOAGUS, i, Indiae fluvius, cis Gangem, inque Gangem influens. *Plin.* 5, 18. *B. A.*

COSOSUS, i, m. ita cognominatur Mars apud Bituriges, ut constat ex *Inscr.* ap. *Reines. cl.* 1. *n.* 84. Flavia Cuba Cososo Deo Marti suo.

*COSSAEI, orum, populi Persidis, Elymaidem inter et Susianam. *Plin.* 6, 27. *Curt.* 4, 12. *B. A.*

*COSSETANĬA, ae, ager Cossetanorum. *Plin.* 3, 3. *B. A.*

COSSĬGĔRĀRE, in coxam erigere, et aggerare. *Accius* ap. *Non.* 1, 305. Bene proscissas cossigerare ordine porcas. Al. aliter leg.

COSSĬLĬRIS. V. CUSSILIRIS.

COSSIM, adv. dictum quasi coxim, h. e. in coxas. *Pompon.* ap. *Non.* 1, 191. Sciunt hoc omnes, quantum est, qui cossim cacant. *Appul. Met.* 2. Cossim residens. Alii leg. *sensim. Id. Met.* 3. *in.* Complicitis pedibus, sic grabatum cossim insidens. ℙ *In priore loco *Appuleji* vulgo legitur *cessim*, ubi ed. *Oudend.* habet sensim. In posteriore *coxim* est lectio ed. *Oudend. B. A.*

*COSSĬO, onis, oppidum Galliae Aquitanicae, in Vasatium terra, hodie *Bažas* in agro *Bazadois. Auson.* in *Parent. carm.* 24, 8. *B. A.*

[COSSŪRENSIS, e, adj. ad Cossuram, seu Cosyram, seu Cossyram pertinens, parvam insulam in mari mediterraneo, inter Siciliam, et Africam, quae *Κόσσουρα*, Italice *Pantelaria* appellatur. *Ov. Fast.* 3, 567. Fertilis est Melite, sterili vicina Cosyrae. *Sil.* 14, 272. Et bellare Tabas docilis, Cossyraque parva. *Mela* 2, 7. et nummi apud *Eckhel. D. N. V. T.* 1. p. 267. habent *Cossura.* ℙ *Cossurenses*, *ium* sunt incolae hujus insulae. *Inscr.* ap. *Grut.* 279. M. Aemilius Paullus Procos. de Cossurensibus, et Poenis navalem egit triumphum. *F.*]

COSSUS, i, m. *κίς*, *θρίψ*, vermis rugosus in ligno nascens, illudque erodens (Phalaena cossus *Linnaei*), est a *κόσσος*, colaphus, qui ab inusit. *κόω*, ejusdem significationis cum *κέω* vel *κίω*, impello, findo, excavo: hinc Itali ob similitudinem membrum virile *coso* appellant. *Plin.* 30, 13, 39. Cosses (lege *cossi* ex *Voss.* in *Etymol.*) qui in ligno nascuntur, sanant ulcera omnia. *Id.* 17, 24, 37. *n.* 3. Arborum vermiculantur magis minusve quaedam: omnes tamen fere. Jam quidem et hoc in luxuria esse coepit, praegrandesque roborum delicatiores sunt in cibo: cossos vocant: atque etiam farina saginati, hi quoque altiles fiunt. Adde 11, 33, 38. *Hieron. adv. Jovin.* 2. *n.* 7. In Ponto, et Phrygia vermes albos et obesos, qui nigello capite sunt, et nascuntur in lignorum carie, pro magnis reditibus paterfamilias exigit; et quomodo apud nos attagen et ficedula, mullus et scarus in deliciis computantur, ita apud illos *ξυλοφάγον* comedisse luxuria est. *Id. ib. paulo post* eosdem appellat *vermes Ponticos.* ℙ *Festus*: Cossi ab antiquis dicebantur natura rugosi corporis homines, a similitudine vermium ligno editorum, qui cossi appellantur. ℙ Ita primum cognominatus est is, qui familiae nomen dedit in gente Cornelia: in qua celeber fuit A. Cornelius Cossus consul an. U. C. 326., de quo *Liv.* 4, 19., et alibi. Hinc etiam *Cossutii*, *Cossinii*, *Cossuvii*, et *Cossuciani* nomen traxisse videntur. ℙ Quidam putarunt *Cossus* esse etiam praenomen, quod tamen falsum arguunt *Marinius Frat. Arv.* p. 86. et *Borghesius Framm. de' Fasti cons. T.* 1. p. 49. V. COGNOMEN.

COSSUTĬĀNUS, a, um, adj. ut Cossutianae tabernae dictae a quodam Cossutio: et designant locum quendam ignobilem. *Q. Cic. ad Tiron. Fam.* 16, 27. Vix sunt digni, quibus alteri Caesenam, alteri Cossutianarum tabernarum fundamenta credas. Al. aliter leg. ℙ Cossutianus Capito memoratur a *Tac. A.* 13, 33. et *Quint.* 6, 1.

*COSSUTIORUM familia apud Romanos, ex qua Cossutia uxor Caesaris. *Suet. Caes.* 1. *B. A.*

[COSSYPHUS, i, m. *κόσσυφος*, merula avis, et piscis. Est nom. serv. Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 467, 9. Cossyphus. *F.*]

COSTA, ae, f. *σπάθη*, *πλευρή*. Costae sunt ossa oblonga, et incurva, quibus animalium pectus sepitur, veluti vallum cordis et pulmonum. *Cels.* 8, 1. Infra cervicem summa costa contra humeros sita est: inde septem inferiores usque ad imum pectus perveniunt, etc. *Plin.* 11, 37, 82. Costae homini tantum octonae, suibus denae, cornigeris tredecim serpentibus triginta. *Pl. Pseud.* 1, 2, 4. Plagis costae callent. *Lucr.* 5, 1296. in equi conscendere costas. *Virg. G.* 1, 273. Saepe oleo tardi costas agitator aselli, Vilibus aut onerat pomis. Et 3, 256. sus fricat arbore costas. *Id. A.* 9, 431. sed viribus ensis adactus Transadigit costas, et candida pectora rumpit. *Id. ib.* 1, 215. Tergora diripiunt costis, et viscera nudant. *Mart.* 9, 49. Sed nec costa data est, caudave missa mihi. *scil. de apro in mensa posito. M. Aurel.* ap. *Front. ad M. Caes.* 5, 8. Mater mea in ea trepidatione imprudens angulo parietis costam inflixit. ℙ Translate. *Plin.* 16, 18, 30. Betulla circulis flexilibus, item corbium costis, *h. e.* crassiora, et firmiora viminа, veluti statumina, quibus reliqua tenuiora connectuntur ac firmantur. Eod. sensu. *Id.* 13, 9, 19. Spina (*arbor*) utilissima navium costis, *τοῖς ἐγκοιλίοις. Virg. A.* 7, 463. flamma Virgea suggeritur costis undantis aheni. *Pers.* 6, 31. Costa ratis lacerae. *Id.* referens versiculum cujusdam vani poetae 1, 95. costam longo subduximus Apennino. ℙ [Est etiam cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 99, 1. C. Postumus Costa, et in nummis gentis Pedaniae ap. *Eckhel. D. N. V. T.* 5. p. 269. *F.*]

COSTĀMŌMUM, i, n. planta aromatica ex costi genere, amomo similis. *Mart. Dig.* 39, 4, 16.

COSTĀTUS, a, um, adj. costas habens. *Varr. R. R.* 2, 5. Boves corpore amplo bene costatos latis humeris, bonis clunibus etc.

[COSTOBOCENSIS, e, adj. ad Costobocas, vel Costobocos pertinens, Scythicos populos a *Plin.* 6, 7, 7., a *Capitol. M. Aur.* 22. et *Ammian.* 22, 8. memoratos, qui incoluisse putantur Moldaviam. *Inscr.* ap. *Mur.* 1039, 3. Uxor Piepori regis Coisstobocensis. *F.*]

COSTUM, i, n. *κόστος*, herba odorifera, in India nascens, radice gustu ferventi, odore eximio, frutice alias inutili, duplicis generis, nigri, et quod melius est, candicantis. *Plin.* 12, 12, 25. ℙ Ejus usus fuit in unguentis. *Id.* 13, 1, 2. [*Disputat de hac re *Boettg. Sab.* 1, 145. seq.] ℙ Et in condituris vini. *Id.* 14, 16, 19. *n.* 5. et *Colum.* 12, 20. ℙ Et in sacrificiis. *Prop.* 4, 6, 5. Costum molle date, et blandi mihi turis honores. ℙ Est etiam *Costus*, et Graeca terminatione *Costos*, *i*, f. *Lucan.* 9, 917. Et tamarix non laeta comas, Eoaque costos, *h. e.* Persica: hinc *Hor. Od.* 3, 1, 44. Achaemenium costum, *h. e.* Persicum, nam Persae ab Achaemenide rege Achaemenii dicti sunt. *Ov. Met.* 10, 308. Costumque suam. Al. leg. *suum. Claud. Nupt. Honor.* 95. sicca frondescunt vimina costo. Al. leg. *sicco.*

*COSYRI, orum, Indiae populi, ultra Indi fontes et montes Emodos siti. *Plin.* 6, 17. *B. A.*

COTĀNA. V. COTTANA.

CŌTĀRĬA vel Coturia, ae, f. locus ubi cotes acuendis cultris aptae eruuntur. *Alfen. Dig.* 39, 4, 15. Caesar cum insulae Cretae cotarias locaret. *Torrent.* habet *cotorias.*

CŌTHON, onis, m. portus in mari non naturalis, sed arte, et manu factus. Ita *Serv.* ad illud *A.* 1, 431. Hic portus alii effodiunt. *Hirt. B. Afr.* 63. Reliquae naves Hadrumetum in cothonem se contulerunt. Adde *ib.* 62. sed utroque loco alii nomen proprium faciunt. *Festus* vocat *catones*: sed critici *cothones* legunt. ℙ Item insula Peloponnesi, in sinu Laconico, apud Cytheram, *Κώθων. Plin.* 4, 12, 19. [*Maris Aegaei insulam eam appellat *Mela* 2, 7. *med. B. A.*] ℙ Item alia prope Carthaginem a *Strab.* 17, 832. memorata, facticia, et fossa circumdata: a qua fortasse nomen cothoni factum est: ea autem a *κώθων* dicta videtur, quod est genus poculi fictilis Laconici, et militaris; nempe a rotunditate. V. locum *Servii* supra allatum.

*COTHONEA, ae, uxor Elusini, mater Triptolemi. *Hyg. fab.* 147. *B. A.*

CŎTHURNĀRĬUS. V. v. seq.

CŎTHURNĀTĒ, adv. cujus comparat. *cothurnatius* utitur *Ammian.* 28, 1. Cum cothurnatius stilus procederet lacrimosus, *h. e.* magis tragice. Al. *perperam* leg. *cothurnarius*, *h. e.* tragicus stilus.

CŎTHURNĀTĬO, onis, f. scenae tragicae repraesentatio. *Tertull. adv. Valentin.* 13. Haec prima tragoediae scena: alia autem trans siparium cothurnatio est.

CŎTHURNĀTUS, a, um, part. ab inusit. *cothurno*, cothurno indutus. Fere refertur ad tragoediam, tragicos, et gravem, sublimem, severumque stilum. *Senec. ep.* 8. Quam multa Publii non excalceatis, sed cothurnatis dicenda sunt? *Ov. Amor.* 1, 18, 18. Deque cothurnato vate triumphat Amor. *Id. Ib.* 531. Cothurnatus Lycophron. *Mart.* 5, 5. cothurnati grande Maronis opus. Adde 7, 63. *Ov. Fast.* 5, 347. Scena levis decet hanc: non est, mihi credite, non est Illa cothurnatas inter habenda Deas, *h. e.* graviores, severioresque. De Flora enim loquitur. *Macr. Sat.* 7, 5. *ad f.* In voluptatem censura cothurnati sermonis invectus es. *Lact.* 6, 20. *post med.* Tragicae historiae subjiciunt oculis parricidia, et incesta regum malorum, et cothurnata scelera demonstrant.

CŎTHURNUS, i, m. *κόθορνος*, calceamenti genus virorum aeque, ac mulierum, utrique aptum pedi, ex corio, usque ad dimidiam cruris partem, quo et venatores, et tragoediarum actores utebantur, a voce Graeca allata. *Serv.* ad *Virg. Ecl.* 7, 32. et ad *ib.* 8, 10. Sed venaticus, et tragicus forma differunt, quia tragicus subere altius sublevato fiebat, ut qui tragoedias agerent, proceriores viderentur, sed venaticus talis non erat, quia ea res pernicitatem in venando impediisset. *Virg. A.* 1, 341. Purpureoque alte suras vincire cothurno. *Juven.* 6, 505. breviorque videtur Virgine pygmaea nullis adjuta cothurnis. ℙ Cothurni usum primus Sophocles in scenam intulit, ut quidam volunt apud *Serv.* ad illud *Ecl.* 8, 10. Sola Sophocleo tua carmina digna cothurno. ℙ Hinc saepe punitur metonymice pro tragoedia, stilo tragico, sublimi, severo. *Juven.* 6, 633. altum satyra sumente cothur-

um. Et 15, 29. vulgi scelus, et cunctis graviora othurnis. *Ov. Amor.* 3, 1, 45. Quam tu non oteris duro reserare cothurno, Haec est blandiis janua laxa meis, *verba sunt* Elegiae *ad* Tragoediam. *Id. Rem. Am.* 375. Grande sonant tragici: tragicos decet ira cothurnos. *Hor. A. P.* 280. Et docuit magnumque loqui, nitique cothurno. *Id. Od.* 2, 1, 12. grande munus Cecropio repetes cothurno. *Prop.* 2, 25, 41. Desine Achilleo componere verba cothurno, *h. e.* carmine heroico, quale est *Homeri* in *Iliade*: qua ratione etiam *Virg.* cothurnatus dicitur. *Sidon. ep.* 2, 9. *med.* Cothurnus Latialis eloquii. *Plin.* 35, 10, 36. *n.* 23. de Nicophane pictore. Cothurnus ei, et gravitas artis, *h. e.* ratio pingendi sublimis, grandis, et, ut ita dicam, severa. ℙ Cothurnorum usus fuit apud Graecos etiam extra venationem, et tragoedias. Hinc *Cic.* Tuditanum quendam reprehendit *Phil.* 3, 6., qui cum palla, et cothurnis nummos populo de Rostris spargere solebat: *scil.* quia is habitus neque senatorius erat, neque Romanus. *Vell.* 2, 82. de M. Antonio. Thyrsum tenens, cothurnisque succinctus, curru, velut Liber Pater, vectus est. *Sidon. carm.* 2, 400. Romam Deam fingit indutam cothurnis, quos et describit. ℙ *Herculis personam, et cothurnos infantibus aptare* proverb. apud *Quint.* 6, 1. *med.*, *h. e.* rei exiguae magnum aliquid, et minime conveniens accommodare. **Symmach. Laud. in Valent. or.* 2, 12. ed. *Angelo Majo:* Consulto multa praetereo, ne in poeticos flatus rerum ingentium cothurnus erumpat. *B. A.*

*COTIARIUS, i, m. *Vet. Gloss.* ἀκονητής, Cotiarius, acutiator. *B. A.*

COTICULA, ae, f. βάσανος, diminut. a *cote:* specialiter lapis, quo fit auri vel argenti experimentum, qui et *index*, et *lapis Lydius* vocatur. *Plin.* 33, 8, 43. ℙ Item vasis genus ex cote. *Plin.* 31, 9, 45. Contraque suffusiones oculorum cum lacte in coticulis teritur. *Id.* 37, 10, 54. Ex achate medici coticulas faciunt. *Isid. Orig.* 4, 11. Coticula est, in qua circumducta collyria resolvuntur. Alii male leg. *citicula.*

COTIDIE etc. V. QUOTIDIE.

COTIERI, orum, Scythiae Asiaticae populi, intra Imaum. *Plin.* 6, 17. *B. A.*

COTIFICO, as, avi, atum, n. 1. in cotaria laboro, cotes seco. *Appul. De Deo Socrat.* Non pro majestate Deorum fuerit, ut eorum quispiam Accio Navio cotificet. Alii aliter leg.

COTINUS, i, m. frutex in Apennino ad linamenta modo conchylii colore insignis, *h. e.* ad vestes lineas conchylii colore tingendas solummodo aptus. *Plin.* 16, 18, 30.

[COTINUSSA vel Cotinusa, ae, (a κότινος, oleaster,) Gadium, urbis Hispaniae Tarraconensis, antiquum nomen. *Plin.* 4, 22. *Avien. descript. orb.* 602. Cf. *Dionys. Perieg.* 456. *F.*]

COTIO. V. in CONCIO.

[*COTISO, onis, f. ut alii volunt *ontis*, Getarum rex. *Suet. Aug.* 63. *Flor.* 4, 12. V. *Interpr.* ad *Hor. Od.* 3, 8, 18.]

COTONA. V. COTTANA.

COTONEA, ae, f. σύμφυτον πετραῖον, a Venetis sic dicta herba, quam Galli *halum* appellant, similis cunilae bubulae, tota odorata. *Plin.* 26, 7, 26.

COTONEUM, et Cotonium malum, et Cotoneum absolute, et Graeca voce servata, Cydonium, et Cytonium, n. κυδώνιον μῆλον, pomum vulgo notum, odoratum, colore flavo, succo asperiore et adstringente: dictum a Cydone urbe Cretae: cujus multa genera *Plin.* 15, 11, 10. enumerat. *Macr. Sat.* 7, 6. Mala cytonia, quae cotonia vocat Cato. *Varr. R. R.* 1, 59. Conditiva mala, struthea, cotonea, scantiana etc. *Pallad.* 14, 99. Cum praestent cuntis se fulva cydonia pomis. Al. leg. *praestet*, ut arbor cydonia intelligatur. Et *ib.* 141. Aureaque annexo miscere cydonia fetu. Adde 3, 25. de malis. ℙ Cotone malus, et Cydonia, est ipsa arbor cotoneum ferens. *Pallad.* 4, 10. *extr.* ℙ *Cydonius, i*, m. cydonea malus apud *eund.* 3, 25. de malis. Amant cydonii locum frigidum. Al. leg. *cydonia.*

*COTONIS, insula circa Echinadas. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

COTORIA. V. COTARIA.

COTTA, ae, m. cogn. Rom. in gente Aurelia. Videtur esse ἀπὸ τοῦ κότου, scilicet ab ira. *Vet.* enim *epigr.* Irasci faciles Cottas, vultusque severos Fama refert, domui nomen et inde datum. Olim unica littera scribebatur, nam *Cota* legitur in nummo ap. *Eckhel. D. N. V. T.* 5. p. 147. Cottarum familia Romae nobilis, in gente Aurelia, ab Sabinis oriunda, non una fuit. Celebres viri hoc fuere cognomine, summis magistratibus insignes. C. Cottam oratorem inducit *Cic.* in libris *de Oratore*, et ab eloquentia laudat. Adde in *Brut.* 55. ℙ Genus ludi aleatorii, cujus fit mentio in *Cod. Justin.* 1, 4, 25. videtur dictum ab ossiculis, quibus ludebant quae Graeci recentiores κότζι vocant. ℙ **Cottae, arum*, populi Asiatici, ultra Maeotidem paludem. *Plin.* 6, 7. ℙ Cotta, vel Cottes (Cotes), promontorium Mauritaniae Tingitanae, cum oppido cognomine, dictum et Ampelusia. Cottae oppidi meminit *Plin.* 5, 1. ed. *Hard.* ubi ed. *Elzev.* habet *Cotes*, et 32, 2. ed. *Hard.* ubi ed. *Elzev.* legit *Gotta. B. A.*

[COTTABAEUS, i, m. pertinens ad cottabum. Est cogn. Rom sub Diocletiano in *Cod. Just.* 3, 29, 5. *F.*]

COTTABUS, i, m. sonus, vel crepitus plagarum loris incussarum. *Pl. Trin.* 4, 3, 4. Cave, ne cottabi bubuli in te crepent. Ductum est a Graeco κότταβος, quod significat sonum vini in terram elisi. Solebant enim Graeci in conviviis reliquias vini ad terram spargere laetitiae causa, quod κοτταβίζειν dicebant.

COTTANA, orum, n. plur. [ab Hebr. קָטֹן *caton*, parvus. *F.*] *Hesychius:* κόττανα, εἶδος συκῶν μικρῶν, *h. e.* genus ficorum parvorum. *Plin.* 13, 5, 10. Syria peculiares habet arbores. In ficorum genere caricas, et minores ejus generis, quae cottana vocantur. *Mart.* 13, 28. Haec tibi, quae torta venerunt cottana meta. Si majora forent cottana, ficus erant. *Id.* 4, 89. et 7, 53. eadem utrobique *parva* vocat. *Juv.* 3, 85. *de quodam Syro venali.* Advectus Romam, pro pruna et cottana, vento. ℙ Legitur et *coctana*, *coctona*, *cotona* et *cotana.*

COTTIANUS, a, um, adj. a Cottio, qui rex fuit Alpinorum populorum, qui Alpes incolunt Galliam ab Italia dividentes. V. v. seq. Hinc *Cottianae Alpes*, ap. *Tac. H.* 1, 61. et *ib.* 4, 68., eaedem nempe, quae *Cottiae*, et *Cottianae civitates* ap. *Plin.* 3, 20, 24.

COTTIAE Alpes, sunt montes excelsi, qui Galliam ab Italia separant, a monte Vesulo usque ad montem Cenisium, et a vadis Sabatiis, vel ab urbe Segusione usque ad Duriam fluvium longe a Dertona, et Bobio in Occ., inter Alpes maritimas ad Austr., et Alpes Grajas ad Bor. Nomen acceperunt a Cottio ejus regionis regulo, qui ceteris perdomitis Gallis, solus in amicitiam Augusti receptus est, et tractum Alpium alias prope invium, structis molibus, transitu commodiorem reddidit. Hujus sepulcrum, manesque Segusione gemino religionis titulo colebantur, quod justo imperio suos rexisset, et societate cum Romanis inita, quietem genti paravisset. Filium reliquit M. Jul. Cottium, qui regio honore decoratus est a Claudio Imp., et mortuus est imperante Nerone, qui Cottias Alpes in provinciam redegit. *Suet. Tib.* 37. et *Ner.* 18., *Plin.* 3, 20, 24., *Ammian* 15, 10. et *Tac. H.* 1, 87.

*COTTON, onis, Asiae oppidum, in Aeolide. *Liv.* 9, 37. et 37, 21. *B. A.*

*COTTONA, ae, portus Aethiopiae, ad sinum Arabicum. *Solin.* 57. ℙ V. et *Cottonara. B. A.*

*COTTONARA (regio) in India fuit, ex qua piper monoxylis lintribus Becaren convehebatur. *Plin.* 6, 23. ubi ed. *Basil.* 1530. habet *Cottona. B. A.*

*COTTUS, i, Thraciae rex. *Cic. in Pis.* 34. Idem nomen videtur esse quod *Cotys. B. A.*

COTULA. V. COTYLA.

COTURNIUM, ii, n. vas, quo in sacrificiis vinum fundebatur. *Festus.* ubi *Scaliger:* ego non puto differre a gutturnio: sed litterae in suas cognatas degenerarunt. V. GUTTURNIUM.

COTURNIX, icis, f. ὄρτυξ, υγος, avis advena, terrestris magis, quam sublimis. Hae aves regem habent, qui ὀρτυγομήτρα, ortygometra dicitur. *Plin.* 10, 23, 33. ℙ Saepe pugnant cum perdicibus, ut *Arist. De animal.* 9, 8. tradit. Hinc *Ov. Amor.* 2, 6, 26. Ecce coturnices inter sua proelia vivunt. ℙ Habet aliquando locum in blanditiis amantium. *Pl. Asin.* 3, 3, 76. Dic me tuum passerculum, gallinam, coturnicem etc. ℙ A sono vocis ita dictas vult *Festus:* ast alii a genit. vocis Graecae allatae, transpositis, ac leviter mutatis litteris. ℙ *Servius* ad *A.* 3, 73. de Delo insula loquens, quae Graece ὄρτυξ dicta est, hujusmodi narrat fabulam: fuisse Asteriem quandam Latonae sororem, cui cum contumeliam inferre vellet Juppiter, illam optavisse a Diis, ut in avem converteretur: versamque esse in coturnicem: et cum vellet mare transfretare, afflatum a Jove, et in lapidem versam, diu sub aquis latuisse etc. ℙ Coturnices, quae apud nos aliquo in pretio sunt, apud Romanos contemptui habitas ex *Juven.* 12, 97., et multo magis ex *Plin. l. c.* apparet; hic enim ait: Coturnicibus veneni (*h. e.* ellebori) semen gratissimus cibus, quam ob causam eas damnavere mensae, simulque comitialem propter morbum despui suetum, quem solae animalium sentiunt praeter hominem. ℙ Prima syllaba, quam *Ov.* et *Juven. l. c.* corripiunt, produci etiam potest. *Lucr.* 4, 643. At capris adipes, et coturnicibus auget.

*COTUS, i, rex, pro *Cotys. Nep. Iphicr.* 3. ed. *Staver.* ubi genitivus *Coti* occurrit. ℙ Item Aeduus, antiquissima familia natus, homo summae potentiae et magnae cognationis. *Caes. B. G.* 1, 32. *B. A.*

*COTYAION (um), i, Κοτυάειον, Phrygiae oppidum. *Plin.* 5, 32. Scribitur et *Cotyaeum. B. A.*

COTYLA et *Latino more* Cotula, ae, f. κοτύλη, qua voce tum cavitas, tum liquidorum mensura significatur. Genus mensurae tum liquidorum, tum aridorum, eadem quae hemina, dimidium sextarii continens, seu sex cyathos. Haec ex *Fannio De ponderib. et mens. humid.* 12. et *Coel. Aurel. Tard.* 4, 3. *n.* 68. Hinc *Mart.* 8, 71. Post hunc in cotula rasa selibra data est. ℙ [*Dionys. Halic.* in *Excerpt. n.* 4. narrat, Philonidem quendam Tarentinum ob perpetuam, cui erat obnoxius, ebrietatem, Cotylam cognominatum fuisse. Fuit quoque cogn. Rom. Etenim *Cic. Phil.* 13, 12. memorat L. Varium Cotylam familiarem M. Antonii triumviri. *F.*]

COTYLEDON, onis, f. κοτυληδών, herba parvula, cauliculo tenero pusillo, pingui folio et concavo, ut coxendices (unde et nomen), viridis, radice olivae modo rotunda. Herbarii nunc vocant umbilicum Veneris. Est et aliud genus, sordidis foliis, latioribus densioribusque circa radicem velut oculum cingentibus, asperrimi gustus, longiore caule, sed pergracili. *Plin.* 25, 13, 101.

COTYNUS, i, m. In *Inscr.* ap. *Grut.* 337. nomen est equi Circensis. Est autem idem quod Thracius, a Coty rege Thraciae, ad quem exstat epistola *Ov. Pont.* 2, 9. ℙ Est etiam cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Don. cl.* 18. *n.* 1. C. Cassius Cotynus.

*COTYORUM, i, n. Ponti oppidum, ad mare Euxinum. *Plin.* 6, 4. *Κοτύωρα* plur. num. audit *Xenoph. Exped. Cyri* 5, 5. *Κοτύωρος Straboni. B. A.*

*COTYS, yos, et Latina terminatione Cotus, i, m. Thraciae regum nomen. *Caes. B. C.* 3, 4. *Nep. Iphicr.* 3. et *Timoth.* 1. *Ov. Pont.* 2, 9, 2. seqq. *Liv.* 42, 29. et 51. *Lucan.* 5, 54. *Tac A.* 2, 64. ℙ Item Armeniae minoris rex, sub Claudio. *Tac. A.* 11, 9. ℙ Hinc *Cotynus, a, um*, quod V. in *Cotynus, i. B. A.*

COTYTTIA, orum, n. plur. κοτύττια, festa nocturna in honorem Cotyttus, quae Athenis fiebant: in quibus placentulae quaedam, et poma ramis arborum alligabantur, et diripienda proponebantur. Erant autem omni genere lasciviae foedissima: unde vocat ea *Hor. Epod.* 17, 56. sacrum liberi Cupidinis. [*Auct. Catal. Virg.* 5, 19. Non me vocabis pulcra per Cotyttia Ad feriatos fascinos. *F.*] *Acron*, et *Porphyr. infernalia* vocant, quae Diis inferis a veneficis fiebant: inde fortasse, inquit *Porphyr.*, quod Cotytus fluvius sit Inferorum. Verum ejus fluvii non *Cotytus*, sed *Cocytus* nomen est.

COTYTTO, us, f. contr. Κοτυττώ, Dea impudicitiae, cui Athenis a Baptis nocturna sacra fiebant, quae vocabantur Cotyttia. Hanc quidam saltatricem fuisse existimant: unde etiam sacerdotes lascivis saltationibus mores ejus referebant. *Juven.* 2, 92. Cecropiam soliti Baptae lassare Cotytto. V. BAPTAE.

*COVELLICAE, arum, locus vel oppidum Vindeliciae. *Tab. Peut. B. A.*

*COVELLA, ae, f. i. e. coelestis: nam *covum* veteribus idem est ac *coelum*. Sic *Scalig.* ad *Varr. L. L.* 5, 4. p. 49. interpretatur, quod habent veteres libri *Juno covella*. Interim ipse emendat *Jana novella*. Sed *Scioppii* editio *Juno covella* revocavit. Cf. *Scalig. de emend. temp.* 2, 1, 174. *B. A.*

COVINARIUS, ii, m. qui covinum regit, vel potius qui ex covino pugnat. *Tac. Agric.* 36. Covinarii peditum se proelio miscuere. Adde *ib.* 35.

COVINUS, i, m. genus carri, quo in bello utebantur Britanni, et Belgae, ejus axes falcibus armantes ut *Mela* 3, 6. docet. *Lucan.* 1, 426. Et docilis rector rostrati Belga, covini. Alii leg. *monstrati. Sil.* 17, 422. Caerulus haud aliter cum dimicat incola Thules, Agmina falcifero circumvenit arcta covino. [*Nomen hod. mansit in Angl. voce *Kowain.* Caeterum parum aut nihil differre videntur *covini* ab *essedis*, quarum semper neminit *Caesar* de Britannorum pugnandi genere loquens. Cf. *B. G.* 4, 32. sqq.] ℙ Ejus usus erat etiam in itinere, pro rheda. *Mart.* 12, 24. O jucunda, covine, solitudo, Carruca magis essedoque gratum etc. ℙ [Translate usurpatur et de curribus circensibus. *Sidon. carm.* 23, 350. Instant verberibus simul regentes, Jamque et pectora prona de covino Extensi rapiuntur, et jugales Trans armos feriunt, vacante tergo. *F.*] ℙ Scribitur et *covinnus.*

COUS, a, um, adj. Κῷος, ad Coon insulam pertinens. *Varr. R. R.* 2. *prooem.* Coa insula. *Liv.* 37, 22. Coa quinqueremis. *Lucan.* 8, 246. Coum litus. *Ov. A. Am.* 3, 329. Cous poeta, *h. e.* Philetas Cous poeta Graecus elegiographus, (quem designat etiam illo versu *R. Am.* 760. Et cum Callimacho tu quoque, Coe, noces. Ut et in illo *Trist.* 1, 6, 2. Nec tantum Coo Battis amata suo est.) *Id. Pont.* 3, 1, 58. ad uxor. non Inferius Coa Battide nomen habes. *Id. ib.* 4, 1, 29. Cous artifex, *h. e.* Apelles. *Cic. Or.* 2. Coa Venus, *h. e.* ab Apelle Coo picta. *Plin.* 15, 17, 18. *n.* 4. Coa uva, et Berytia servantur nullius suavitati postferendae. *Id.* 14, 8, 10. Coum vinum. *Id.* 35, 12, 46. Coae amphorae. *Marc. Emp.* in *carm.* *v.* 5. Quod Cous docuit senior, *h. e.* Hippocrates. ℙ *Coi, orum*, sunt ejus insulae populi. *Cic. Verr.* 2. 4, 60. *Plin.* 14, 8, 10. ℙ In singulari num.

Stat. Silv. 1, 2, 252. hunc ipse, Coo plaudente, Philetas Ambisset laudare diem. Prima hic syllaba corripitur, quia Graece etiam *Κόως* scribitur, praesertim si de populis sermo sit. ℙ *Coum* absolute est Coum vinum. *Hor. Sat.* 2, 4, 29. Et lapathi brevis herba, sed albo non sine Coo, *h. e.* quod Graeca voce *leucocoum* dici tradit *Plin. l. modo c.*, ejusque conficiendi rationem docet. *Pers.* 5, 135. lubrica Coa, *h. e.* vina Coa alvum solventia. [*Cf. *Heindf.* ad *Hor.* l. modo laudatum.] ℙ *Coa vestis*, et *Coa*, *orum*, absolute in magno pretio fuerunt. Erant autem genus vestis tenuissimae ac pellucidae ad luxum feminarum, nomen habentes ex eo, quod quaedam Pamphila Latoi filia, Coa, prima invenit telas bombycinas redordiri, rursusque texere mira tenuitate: non fraudanda (inquit *Plin.* 11, 22, 26.) gloria excogitatae rationis, ut denudet feminas vestis. Quod inventum jure ac merito arguit *Senec. ep.* 90. et 7. *Benef.* 9. et alibi. *Tibull.* 2, 6, 35. Illa gerat vestes tenues, quas femina Coa Texuit. *Propert.* 4, 5, 23. Coae textura Minervae. Et *ib.* 55. Coae munera vestis. *Hor. Od.* 4, 13, 13. Coae purpurae. *Ov. A. Am.* 2, 298. Sive erit in Cois, Coa decere puta. Adde *Hor. Sat.* 1, 2, 101.

*COUTOR, eris, dep. 3. commercium habeo. *Vulgat. Johann.* 4, 9. Non enim coutuntur Judaei Samaritanis, *οὐ συγχρῶνται*. *B. A.*

COVUM, i, n, cavum in aratro, sub jugo medio, quo bura extrema immittitur: a *cavo* dictum. *Varr. L. L.* 4, 31. ℙ *Covus*, *i*, m. dicitur a *Philargyr.* ad *Virg. G.* 2, 517. manipulus spicarum, qui ab Italis *covone*. In editis. male legitur cavus. *F.*]

[COX, xis, m. idem fortasse ac coxo, seu coxso. *Inscr.* apud *Amadutium Anecd. Litter. T.* 2. p. 466. L. Tattius Cox. *F.*]

COXA, ae, f. *κοχώνη*, *ἰσχίον*, *μηρός*, *μηρίον*, os in imo ventre animalis transversum, longeque valentissimum, situm ab utroque latere ossis sacri: in cujus sinus rotundos, seu acetabula valde capacia, hinc et inde capita ossis femorum conjiciuntur: *Cels.* 8, 1. *f.* et *ib.* 10. *n.* 5., item 2, 7. Videtur autem priore loco ipsum quoque sacrum os hac appellatione complecti. *Id.* 5, 26. *n.* 13. Dolor in inguinibus, et coxis, et feminibus est. ℙ Sumitur etiam late pro ipso femore. *Cels.* 4, 20. Perfricare coxas et poplites. *Mart.* 7, 20. Et utramque coxam leporis, et duos armos. Adde *Juven.* 6, 320. et 15, 66. et *Appul. Met.* 7. ℙ Et pro osse femoris praesertim quae coxae jungitur. *Plin. ep.* 2, 1. Fallente vestigio cecidit, coxamque fregit. ℙ Quemadmodum in corpore humano femur coxae adjunctum, angulum internum facit; ita in agris *coxa* angulum internum limitaneum notat. *Siculus Fl.* p. 6. *Goesii.* Termini qui omnibus angulis, coxisque positi esse debent. *Inscr.* apud *Fabr.* p. 180. T. Capelli T. F. Vindicis in F. P. XXXVII. A. T. Cox. S. P. XXVII. intra Cox. P. XXXVII. V. ipsum *Fabr.* qui ibi plura hac de re, et *Ursati Marmora Erudita epist. ult.* [De hac vero inscriptione V. *Cognolat.* in *Praef.* huic Lexico praemissa *n.* XI et adnotat. (*a*). *F.*]

COXENDIX, icis, f. *ἰσχίον*, idem quod *coxa*: sed apud Latinos usitatius. *Cels.* 7, 30. *sub f.* Coxendices, ac femina liquido cerato perungenda sunt. *Targa* reponendum putat *coxas*. *Suet. Aug.* 8. Coxendice, et femore, et crure sinistro non perinde valebat. *Varr. R. R.* 1, 20. Boves crassis coxendicibus. ℙ Pro toto femore. *Pl. Bacch.* 5, 2, 40. *Ph.* Cor stimulo foditur. *Ni.* Pol tibi multo aequius est coxendicem. *Fest.* in *Strebula*. Coxendices hostiarum, quae in altaria imponi solebant. Adde *Lucil.* et *Varr.* ap. *Non.* 2, 193. ℙ Pro osse femoris. *Plin.* 28, 11, 49. de suib: Ossa ex acetabulis pernarum, circa quae coxendices vertuntur. *Id.* 10, 61, 81. Vespertilioni coxendix una traditur, *h. e.* unicum os sine crure usque ad pedes.

*COXIGO, as. claudico. *Gloss. Lat. Gr.* Coxigat, *χωλαίνει*. *B. A.*

COXO. V. CATAX.

[COXSINUS, i, m. pulvinus ita est appellatus, quod coxis subjicitur. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 169. L. Valerius L. F. Coxsinus. *F.*]

[COXSO, onis, m. qui crassis praeditus est coxis. V. CATAX. *F.*]

CR

*CRABATTUS, i, m. *κράβατος*, lectulus meridiando idoneus, ut ait *Hotomannus* in locum *Scaevol. Dig.* 33. *t.* 7. leg. 20. *sub f.* Instructis domibus legatis, crabattus argento tectus mortis Titiae tempore, in domibus non est repertus, sed in horreis tantisper conditus. V. *Grabatus. B. A.*

CRABRA Aqua, *la Marrana*, *la Marranella*, fl. Latii, qui oritur ex agro Tusculano paulo supra Cryptam Ferratam, et postea in duo brachia dividitur, quorum pars major in Anienem se exonerat, pars minor per urbem Romam labitur, et ibi in Tiberim defluit. De ea verba facit *Front. Aquaed.* 9. et *Cic. Agr.* 3, 2. *extr.* et *Fam.* 16, 18.

CRABRO, onis, m. *ἀνθρήνη*, *σφήξ*, animal volatile, e genere vesparum, cum murmure volitans, nidos in cavernis, aut sub terra faciens: duplicis generis, teste *Plin.* 11, 21, 24., silvestre eorum, qui in cavernis degunt, hieme sub terra conduntur; ictu aculei dolorem ac saepe febrim inferentes: et mitius, ac veluti domesticum partim eorum, qui opifices nominantur, hoc est favos aedificant modo suo: partim inertium, et partus solummodo edentium, ob id matres dicti, sed utrorumque clementium. *Ov. Met.* 15, 368. ex putrefacto equi cadavere nasci tradit. *Virg. G.* 4. inter hostes apum enumerat, *v.* 245. Aut asper crabro imparibus se miscuit armis. *Ov. Met.* 11, 335. similisque juvenco Spicula crabronum pressa cervice gerenti, Qua via nulla ruit. *Pl. Amph.* 2, 2, 75. Irritare crabrones: proverbium de illis, qui potentiores provocant, a quibus sine malo discessuri non sunt.

CRACCA, ae, f. genus viciae, aut alterius grani degenerantis, in tantum columbis grata, ut pastas ea negent fugitivas illius loci fieri. *Plin.* 18, 16, 41.

CRACENTES, graciles. *Ennius*: Succincti gladiis media regione cracentes. Haec *Festus*. Volunt etymologi, esse ab obsoleto *craceo* pro *graceo*, a *γράω*, comedo, absumo.

CRAGUS, et Cragos, i, m. mons Lyciae, in ora, pars Chimaerae, unde et Taurus initium sumit, cui mons oppositus Anticragus nominatur, apud Limyrum fl., et Andriacam urbem. Dictus est a Crago Trenedeti et Paraxidices Nymphae filio. *Ov. Met.* 9, 645. Jam Cragon, et Limyren, et Xanthique reliquerat undas. ℙ Item promontorium eodem loci, nunc *Capo Serdeni*, aut *Sette capi*. *Plin.* 5, 27, 27. **Hor. Od.* 1, 21. v. 8. Nigris aut Erymanthi Silvis, aut viridis Cragi. ubi MSS. et edd. vett. *Gragi. B. A.*

CRAMBE, es, f. *κράμβη*, genus brassicae tenuioribus foliis, et simplicibus densissimisque, amarior, sed efficacissima, ut *Plin.* 20, 9, 33. describit. Dicta videtur quasi *κοράμβλη*, quia *κόρας ἀμβλύνει*, pupillas hebetat. V. CORAMBLE. ℙ Sumitur et pro quavis brassica: quae bis cocta, seu recalefacta stomachum praegravat, concoctu difficilis. Hinc Graecum proverbium *δὶς κράμβη θάνατος*. Allegorice *Juven.* 7, 154. Occidit miseros crambe repetita magistros, *h. e.* millies repetitae declamationes, aliaque, quae pueris traduntur in scholis, taedio conficiunt atque enecant magistros. Hoc aptius esse videtur, quam quod alii *Cambre* legentes, commenti sunt de quodam vico ejus nominis ad montem Gaurum, ubi Campani a Cumanis olim ingenti proelio superati fuerint: ut proinde *Cambre* titulus esset declamationis, quae frequenter in scholis haberetur.

*CRAMBUSA vel Crambussa, ae, insula prope Cyprum. *Plin.* 5, 31. *B. A.*

*CRANAOS, i, Cariae oppidum. *Plin.* 5, 29. *B. A.*

*CRANDA, Aethiopiae oppidum sub Aegypto. *Plin.* 6, 29. *B. A.*

CRANE. V. CARNA. ℙ Crane, es, f. *κράνη*, seu *κρήνη*, fons. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 637, 8. Claudia Crane.

*CRANIA, ae, mons Epiri, prope Ambraciam. *Plin.* 4, 2. *B. A.*

CRANIUM, i, *Κράνιον*, oppidum. V. v. sq.

[CRANIUS, a, um, adj. ad Cranium pertinens, Cephalleniae insulae urbem, nunc *Cranio*, in cujus nummis ap. *Sestinium Cl. gen.* p. 49. KRANI. *Liv.* 38, 28. Vicenos obsides Nesiotae, Cranii, Pallenses, et Samaei dederunt.

CRANNONIUS, a, um, adj. ad Crannona pertinens, Thessaliae urbem in Pelasgiotide, nunc *Crania*, vel *Xeres*, in cujus nummis ap. *Sestinium Cl. gen.* p. 40. ΚΡΑΝΝΩΝΙΩΝ. *Liv.* 42, 64. Romani ad Crannonium intactum agrum castra movent. *Id. paulo post.* Viae difficultas, quae inter Sycarium, et Crannona est. [*Adde *Cic. Or.* 2, 86. *Plin.* 4, 8. *Quint.* 11, 2. *Liv.* 36, 10. Melior scriptura est *Cranon*, ut *Drakenb.* docet ad *Liv.* 36, 10. qui et in *Cic. l. l.* sic scribi tradit in cod. Trajectino. Recepit *Orell.*]

*CRANON, onis, *Κράνων*, oppidum. V. v. anteced. *B. A.*

*CRANTOR, ŏris, m. *Κράντωρ*, filius fuit Amyntoris, frater Phoenicis, Pelei armiger, a Demoleonte Centauro interfectus. *Ov. Met.* 12, 367. ℙ Crantor Academicus e vetere Academia, Solensis fuit, Xenocratis discipulus, nil ab Aristotele dissentiens. *Cic. Acad.* 1, 9. et 4, 44. *Id. Tusc.* 1, 40. Scripsit, inter alia multa, librum *de Consolatione*, quem imitatus est *Cicero*. *Cic. Att. ep.* 12, 21. Cum Chrysippo eum conjungit *Hor. Ep.* 1, 2. v. 3. et 4. Cf. *Laert.* 4, 24. seq. *B. A.*

CRAPULA, ae, f. *κραιπάλη*, nimius vini potus, ebrietas, ex qua titubatio, vertigo, et gravedo capitis oritur: a voce Graeca allata, quae videtur esse *ἀπὸ τοῦ πάλλεσθαι τὸ κάρα*, quia caput contremiscit, et totum corpus labat. *Cic. Verr.* 2, 3, 11. *extr.* Qui nondum Aproniani convivii crapulam exhalassent. *Id. Phil.* 2, 12. Edormi crapulam, et exhala. *Pl. Ps.* 5, 1, 35. Inde huc exii, crapulam dum amoverem. *Liv.* 9, 30. Pleni crapulae tibicines. *Flor.* 2, 10. Subinde crapula, et capitis errore lapsare. *Plin.* 21, 20, 83. Iris discutit crapulas. *Appul. Met.* 1. Cibo et crapula distentus. Et *ib.* 3. Crapula madens. ℙ Metonymice dicitur flos resinae percoctus, quo condire vina solebant: quia vinum ita conditum capitis dolorem et vertiginem facit (teste *Plin.* 23, 1, 24.), qui sunt crapulae effectus. *Plin.* 14, 20, 25. Crapula compesci feritatem vini nimiam. Et *mox.* Pugnacibus mustis crapulae plus inditur. Adde 23, 1, 24.

CRAPULARIUS. V. AMPULLARIUS.

*CRAPULATUS, a, um, part. crapula gravatus, crapulentus. *Vulg. Psalm.* 78. *v.* 65. Tanquam potens crapulatus a vino. *B. A.*

CRAPULENTUS, a, um, adj. crapula gravatus, ebrius. *Ammian.* 29, 5. Vinoque consucto distentus, et crapulentus.

CRAPULOSUS, a, um, adj. crapulae deditus. *Firm. Mathes.* 8, 20. Gulae crapulosis libidinibus servientes.

CRAS, adv. *αὔριον*, die proxime futuro. *Cic. Att.* 12, 44. Scies igitur fortasse cras: ad summum perendie. Et *ib.* 13, 30. Negat Eros hodie: cras mane putat. *Mart.* 5, 58. Cras istud, Postume, quando venit? Quam longe cras istud, ubi est, aut unde petendum? etc. *Ov. R. Am.* 94. Qui non est hodie, cras minus aptus erit. ℙ Cum verbis praesentis temporis. *Hor. Ep.* 1, 5, 9. cras, nato Caesare, festus Dat veniam, somnumque dies. *Ter. Phorm.* 3, 2, 46. Cras mane argentum mihi miles se dare dixit. *Pl. Most.* 3, 1, 124. Abeo: sat habeo, si cras fero. *Varro* quoque unum ex libris suis inscripserat, teste *Non.* 2, 336. et 544., Cras credo: hodie nihil. Quare frustra est *Servius*, qui in *Art. Donati* 2. p. 1791. putat vitiose dici, *cras lego lectionem*. Porro illud *Varronis*, Cras credo, etc., commode usurpari potest ab eo, qui se neget dictis alicujus fidem habere: [*Nos: *Morgen!*] ℙ Adhibetur aliquando latiori significatione, pro in futurum, futuro tempore. *Hor. Od.* 1, 9, 13. Quid sit futurum cras, fuge quaerere. *γνώμη*. *Tibull.* 2, 7, 1. Finirent multi leto mala: credula vitam Spes fovet, et melius cras fore, semper ait. ℙ Cras hesternum ap. *Pers.* 5, 68. est hesterna dies. Sed V. integr. locum. ℙ In illo *Mart.* 2, 37. Ullus si pudor est, repone coenam. Cras te, Caeciliane, non vocavi: *cras* est in diem crastinum.

CRASIS, is, f. *κρᾶσις*, mixtio, mixtura. A grammaticis sic dicitur duarum vocalium, aut vocalis et diphthongi coitio in unam tertiam, quae unum efficiat sonum ex duabus mixtum, vel neutra illarum remanente, vel alterutra tantum, ut *τείχεα τείχη*, *καὶ εἶτα κᾆτα*. Sed Graeca vox est a *κεράννυμι*, misceo, et Graece adhibenda.

*CRASPEDITES, ae, sc. sinus, in Bithynia fuit, ad Propontidem, dictus et sinus Astacenus et Olbianus. *Plin.* 5, 32. *B. A.*

CRASSAMEN, inis, n. idem ac crassamentum. *Colum.* 12, 25. Semper in requieta aqua crassamen aliquod in imo reperitur. Et *ib.* 41. Donec crassamen in modum faecis exsistat.

CRASSAMENTUM, i, n. *ἕζημα*, *ὑπόστασις*, crassum illud et faeculentum, quod subsidit in liquoribus requietis. *Colum.* 12, 12. Aliquod crassamentum in imo, simile faeci reperitur. ℙ Item pars crassior alicujus rei. *Gell.* 17, 9. Surculi duo pari crassamento, ejusdemque longitudinis. *Plin.* 16, 40, 77. Crassamenta portarum. V. ASSAMENTA.

CRASSATUS, a, um, part. a *crasso*, crassus, densatus. *Ammian.* 19, 4. Terrarum halitu densiore crassatus aer.

CRASSE, adv. *παχυλῶς*, dense. *Colum.* 12, 43. Vasa intrinsecus et exterius crasse picari. ℙ Translate. *Hor. Ep.* 2, 1, 76. Poema crasse illepideve compositum. *Senec. ep.* 121. *med.* Aliquid crasse, et summatim, et obscure intelligere. *Plin.* 37, 7, 31. Gemmae crassius nitent, *h. e.* languidius, obtusius. Sic *ib.* 8, 36. Molochites spissius virens, et crassius, quam smaragdus.

CRASSEDO, inis, f. crassities, crassitudo. Translate. *Fulgent. Contin. Virg.* Adipata crassedo ingenii.

CRASSESCO, is, n. 3. *παχύνομαι*, crassus fio, aut densus. *Plin.* 19, 6, 32. Caepae Creticae capita satis crassescunt. *Id.* 11, 39, 94. Quadrupedibus pili senectute crassescunt. *Id.* 23, 1, 22. Quo generosius vinum est, hoc magis vetustate crassescit. *Id.* 11, 13, 13. Est autem initio mel dilutum: vicesimo die crassescit. *Id.* 2, 43, 44. Aer qui neque in nebulam densetur, nec crassescat in nubes. ℙ Item indurescere. *Plin.* 33, 5, 26. Crassescente limo rigoribus hibernis usque in duritiam pumicis. ℙ Item pinguescere. *Colum.* 8, 9. Turtures milio, tritico, vel aliis frumentis crassescunt. *Plin.* 13, 18, 32. Sues crassescunt.

CRASSIANUS, a, um, adj. ad Crassum pertinens, quod est nom. Romani civis proprium, ut Crassianus exercitus. *Vellej.* 2, 82. Crassiana cla-

les, *Plin.* 6, 16, 18. et *Flor.* 4, 9. *h. e.* quam a Parthis sub Orode rege accepit M. Licinius Crassus, cognomento Dives, apud Carrhas in Mesopotamia, in qua undecim legiones Romanae caesae, ipse proconsul interemptus, atque in os capitis ejus praecisi aurum liquefactum infusum fuit hac exprobratione, *Aurum sitisti, aurum bibe*, (sine ulla enim causa, sola ditescendi cupiditate, iis bellum intulerat) cum prius in ipsa acie P. Crassum filium fortiter dimicantem, cadentemque vidisset. V. *Val. Max.* 1, 6. *n.* 11., *Flor.* 3, 46., *Cic. Div.* 2, 9., *Ov. Fast.* 6, 465. etc.

CRASSIFICĀTIO, onis, f. crassities. *Coel. Aurel. Tard.* 5, 3. Viscosa crassificatio.

CRASSIFICĀTUS, a, um, part. a *crassifico*, condensatus. *Coel. Aurel. Tard.* 2, 14. Quae cum fuerint coctione crassificata etc.

CRASSĬFĬCO, as, avi, atum, pinguem reddo. *Coel. Aurel. Tard.* 5, 2. Crassificare corpus. ℙ Item crassum, ac spissum reddo. *Id. ib.* 4, 3. Fluores crassificando cohibet.

CRASSĬPES, edis, adj. crassos habens pedes, παχύπους. Cognomen fuit familiae Romanae in gente Furia. Furio Crassipedi nupsit Tullia Ciceronis filia, ut est ap. *eund. Q. Fr.* 2, 5. et *Fam.* 1, 7. Adde nummum gentis Furiae ap. *Eckhel. D. N. V. T.* 5. p. 222. [*V. *Ernest. cl. Cic.*]

CRASSĬTAS, atis, f. crassities, crassitudo. *Appul. de Mundo.* Aeris noxii crassitate densa.

CRASSĬTIES, ei, f. idem ac crassitudo. *Appul. Met.* 7. *in.* Pectus et venter crustata crassitie reluctabant.

*CRASSITĬUS, i, m. praenomine Lucius, Tarentinus, ordinis libertini, cognomento Pasides (*Pasicles* mavult *Casaubonus*), Romae ludum Grammaticae aperuit, docuitque inter alios Jul. Antonium M. Antonii Triumviri filium. Totus postmodum philosophiae se dedit. *Suet. de illustr. Gram.* 18. *B. A.*

CRASSĬTŪDO, inis, f. παχύτης, amplitudo. *Cic. Acad.* 4, 36. Extremitas, in qua nulla crassitudo sit. *Caes. B. C.* 2, 8. Crassitudo parietum quinque pedum. *Vitr.* 4, 4. Crassitudines columnarum extenuentur his rationibus etc. *Pl. Most.* 3, 2, 132. Postes cujusmodi! quanta firmitate facti, et quanta crassitudine! *Plin.* 32, 9, 31. Genarum crassitudines. Et *ib.* 6, 21. Ostrea crassitudine potius spectanda, quam latitudine. *Id.* 13, 7, 15. Rami in crassitudine adolevere. ℙ Item densitas, spissitudo. *Cic. Div.* 1, 49. Propter aeris crassitudinem. *Plin.* 27, 9, 47. Decocta in vino usque dum sit crassitudo cerae. *Id.* 28, 12, 10. Crassitudo mellis. *Cato R. R.* 39. Crassitudo fiat quasi emplastrum. ℙ Item crassamentum. *Plin.* 25, 11, 90. de psyllio herba: Terere, et crassitudinem illinere oportet cuicumque dolori, et collectioni.

CRASSĬVĔNĬUM Acer, dicitur aceris quoddam genus, ceteris vilius, ob crassiorem ac rudiorem venarum macularumque discursum. *Plin.* 16, 15, 26.

CRASSO, as, avi, atum, a. 1. crassum facio. *Appul. Met.* 3. Pili crassantur in setas.

CRASSUS, a, um, adj. παχύς, amplus, cui opponitur subtilis, tenuis. *Varr. L. L.* 4, 22. Intestinum crassum. *Cato R. R.* 28. Arbores crassiores digitis quinque. *Plin.* 11, 43, 99. Pollex crassior digitis ceteris. *Id.* 36, 25, 31. Nucleus crassus sex digitos. *Id. ib.* 6, 9. Arena crassior. *Mart.* 12, 26. Et subitus crassae decidit imber aquae. [*De discrimine inter *crassus* et creber V. quae eleganter disputavit *Döderl.* 1, 20.] *Id.* 5, 78. Crassum volumen. *Hor. Sat.* 1, 3, 15. Crassa toga. *Ov. Her.* 9, 77. Crassa fila. *Pl. Pers.* 5, 2, 34. restis. [*Ter. Hec.* 3, 4, 26. At faciam ut noveris, magnus, rubicundus, crispus, crassus, caesius.] ℙ *Digitus crassus* est mensura digiti secundum ejus crassitudinem. *Cato R. R.* 40. Stirpem oblinito digitos crassos tres. *Pontedera*, et *Schneiderus* putant legendum *digitos crassum tres.* ℙ Est etiam spissus, densus, gravis, παχυλός. *Cic. N. D.* 2, 6. Terram esse infimam, quam crassissimus circumfundat aer. *Id. Fat.* 4. Athenis tenue coelum; ex quo acutiores etiam putantur Attici: crassum Thebis; itaque pingues Thebani. *Id. Acad.* 4, 39. Latent ista omnia crassis occultata et circumfusa tenebris. *Auct. B. Hisp.* 6. Crassissima nebula. *Virg. G.* 2, 110. Crassae paludes. *Id. A.* 5, 469. Crassum cruorem ore rejectans. *Stat. Achill.* 1, 87. Crassa flumina, *h. e.* cadaveribus spissa, et cursu tardiora. *Plin.* 23, 9, 83. urina. *Id.* 20, 17, 69. Crassiores pituitae. *Id.* 36, 26, 67. Vitrum crassiore visu, *h. e.* minus pellucido. *Hor. A. P.* 375. Crassum unguentum, *h. e.* spissum, non liquidum, et veluti turbidum, atque adeo vilioris pretii. [*Lucr.* 6, 858. Crassum corpus, i. e. durum, difficile perforatu.] *Cic. Fl.* 29. Crassi agri, *h. e.* pinguiter densi, ut *Colum.* loquitur 2, 2. Adde *Varr. R. R.* 1, 24. *Locus *Cic.* modo laudatus pertinet ad §. proxime sequentem. Nam *crassi agri* sunt pingues, ferdiles, ut recte *Ernest.* in *cl. Cic.* s. h. v.] ℙ Item pinguis. *Mart.* 2, 40. Subdola tenduntur crassis modo retia turdis. *Stat. Th.* 2, 659. Simul haec et crassum sanguine telum Jam redit, *h. e.* cruore tinctum, illato vulnere, et sic quodammodo pingue factum. ℙ Translate. *Pl. Rud.* 3, 5, 53. Crassum infortunium. *Mart.* 12, 18. crassiora nomina, *h. e.* rudia, barbara, et pingue quiddam sonantia. *Gell.* 13, 2. Ciceroni mollius teretiusque visum *fretu* scribere, quam *freto*, erat enim crassius, vastiusque, *perangusto freto* dicere. *Hor. Sat.* 2, 2, 3. Crassa Minerva. V. MINERVA. *Cic. Fam* 9, 12. Hospiti veteri et amico munusculum mittere volui levidense, crasso filo, cujusmodi ipsius solent esse munera. *Quint.* 1, 10. Etiam crassiore, ut vocant, Musa, dubitationem eximere. *Ulp. Dig.* 22, 6, 6. Crassa negligentia. *Mart.* 9, 23. Vulgus, crassaque turba, *h. e.* rudis, indocta. *Varr.* ap. *Non.* 2, 137. Senes crassi, *h. e.* hebetes. ℙ Crassorum familia Romae fuit in gente Licinia plebeji ordinis: in qua fuit L. ille Crassus orator, quem *Cicero* in libris *de Oratore* loquentem inducit, ejusque mortem queritur initio libri tertii: characteremque dicendi exprimit *Brut.* 48. Item M. Crassus, cognomento Dives, quia fuit Romanorum omnium ditissimus, de quo V. CRASSIANUS. Item ante hunc M. Crassus ἀγέλαστος, P. Crassus *Sapiens*, post M. Crassus *Frugi* etc. omnes primis magistratibus, et honoribus functi etc. [*Ernest. cl. Cic.*]

CRASTĬNUS, a, um, adj. qui cras futurus est. *Cic. Att.* 15, 8. Crastinus dies. ἐπιοῦσα ἡμέρα. *Pl. Stich.* 4, 2, 55. Nunquam me vivum quisquam in crastinum prospiciet diem. *Petr. Sat.* 15. Exhibiturum crastino die affirmabat. *Propert.* 2, 12, 54. Crastina dies. *Pl. Men.* 1, 2, 62. Usque ad diurnam stellam crastinam potabimus. *Virg. A.* 4, 119. ubi primos crastinus ortus Extulerit Titan. *Id. ib.* 12, 76. Crastina aurora. Et *ib.* 10, 244. lux. *Id. G.* 1, 425. hora. *Mart.* 1, 16. Sera nimis vita est crastina: vive hodie. *Id.* 3, 58. Nec avara servat crastinas dapes mensa. *Id. ib.* 10. Crastina egestas. *Lucan.* 7, 26. quies. *Val. Fl.* 7, 97. Crastinus ignis. [*Ov. Fast.* 3, 345. Crastinus Cynthius, i. e. crastinus dies.] ℙ Pro *crastino die* dixerunt et *die crastini*, ut *Pl. Most.* 4, 1, 25. Hoc die crastini cum herus resciverit. Adde *Gell.* 2, 29., qui plura disserit de hac loquendi ratione 10, 24., ubi ostendit *die quinti, noni, pristini, proximi* dictum fuisse pro *quinto, nono* etc. *Coel. Antip.* et *Cato* ap. *Gell. ib.* et *Macr. Saturn.* 1, 4. ℙ Absolute. *Cic. Or.* 2, 90. Nisi forte in crastinum differre mavultis. *Pl. Ps.* 5, 2, 33. In crastinum vos vocabo. *Id. Cas.* 3, 5, 43. Protollere aliquid in crastinum. *Senec. Thyest.* 619. Nemo tam divos habuit faventes, Crastinum ut possit sibi polliceri. *Gell.* 2, 29. Crastino seges non metetur. ℙ *Crastinus*, qui cras quippiam facturus est, ut *matutinus* ap. *Virg.*, qui mane. *Sidon. carm.* 24, 21. Emensusque jugum die sub uno, Flavum crastinus aspicis Triobrem. ℙ Latiore significatione *crastinus* idem est, quod futurus, posterus. *Plin.* 13, 9, 17. Fertilitas assidua ei, crastino subnascente fructu. *Stat. Th.* 3, 562. quid crastina volveret aetas, Scire nefas homini. ℙ In crastinum differo res severas, εἰς αὔριον σπουδαῖα, proverb., quo admonemur in re laeta, v. gr. in convivio de rebus seriis agere importunum esse. Ortum habuit fortasse ex eo, quod narrat *Nep. Pelop.* 3. V.

CRATAEGIS. V. CRATAEOGONON.

CRATAEGUM, granum buxi. *Plin.* 16, 30, 52. Al. leg. *carthegon.* *Hoc habet ed. *Elzev.* cum antiquioribus aliis: illud ed. *Hard. B. A.*

CRĀTAEIS, idis, f. Κραταιΐς, mater Scyllae. *Virg. Cir.* 66. et *Ov. Met.* 13, 749. ℙ Item fluvius Brutiorum, nunc *Fiumara di Maro. Plin.* 3, 5, 10., ubi alii leg. *Cratais.*

CRĀTAEŎGONON, i, n. κραταιόγονον, herba spicae tritici similis, multis calamis ex una radice emicantibus, multorumque geniculorum. Nascitur in opacis, semine milii, vehementer aspero gustu. Dicta videtur ἀπὸ τοῦ κρατεῖν ἐν τῇ γονῇ: quod vim habeat in generando. *Plin.* 27, 8, 40. ℙ Est alia crataeogonos, quae thelygonos vocatur. Differentia intelligitur lenitate gustus. *Id. ib.* Dicitur et crataegonon, κραταίγονον. ℙ Est etiam crataegis, similem habens virtutem. *Id.* 26, 10, 63. ℙ Est etiam crataegon, sive crataegona arbor, quam Latini aquifoliam vocant. *Plin.* 27, 8, 40.

CRĀTAIS. V. CRATAEIS.

CRĀTER, eris, m. *et Latina positione* Cratera, ae, f. κρατήρ, vas vini, ut *Fest.* in *Creterae*, et *Non.* 15, 22. interpretantur, seu genus poculi majoris, quo in libationibus, et solemnioribus epulis uti solebant, atque ex eo in minora pocula diffundebant, ut colligitur ex illo *Ov. Fast.* 5, 522. Nunc dape, nunc posito mensae nituere Lyaeo: Terra rubens crater, pocula fagus erant. Et *Curt.* 9, 10. Crateris aureis, ejusdemque materiae ingentibus poculis praegravis. ℙ Est a κεράννυμι, misceo, qua significat vinum defundere bibendi causa. [*Crater* pr. dicitur vas, in quo vinum cum aqua miscebatur, ut inde diffundi possit in pocula.] *Virg. A.* 1, 728. Crateras magnos statuunt, et vina coronant. *Id. ib.* 9, 165. Indulgent vino, et vertunt crateras ahenos. *Id. ib.* 2, 765. Crateresque auro solidi. *Curt.* 9, 10. Liminibus aedium crateres vino repletos, et alia eximiae magnitudinis vasa disponi. Et 4, 8. Herculi ex auro crateram cum triginta pateris dicavit. *Juven.* 12, 44. urnae cratera capacem, Et dignum sitiente Pholo. *Pers.* 2, 52. Si tibi crateras argenti incusaque pingui Auro dona feram. ℙ Est hoc nomine signum coeleste, de quo V. in ANGUIS. ℙ Etiam vas olei *crater* dicitur. *Virg. A.* 6, 225. fuso crateres olivo. *Mart.* 12, 32. corneus crater. ℙ Et situla, qua hauritur aqua. *Naev.* ap. *Non.* 15, 36. Propter amnem crateris sumere aquam ex ponte. ℙ Et conceptaculum aquae salientis in fonte. *Plin. ep.* 5, 6. In hoc fonte crater: circa siphunculi plures miscent jucundissimum murmur. ℙ In monte Aetna crater est magnum illud foramen, per quod cinis, fumus, et ignis ebullit hodieque ita appellatum. *Plin.* 3, 8, 14. Mons Aetna nocturnis mirus incendiis; crater ejus patet ambitu stadiorum viginti. [*Lucr.* 6, 702. In summo sunt vertice enim crateres.] Adde 2, 106, 110., ubi de alio hiatu terrae ignem evomentis loquitur. *Ov. Met.* 5, 423. icta viam tellus in Tartara fecit, Et pronos currus medio cratere recepit, *h. e.* medio hiatu, quem Pluton sceptro percutiens humum aperuerat. ℙ Scribitur et *craterra.* ℙ Sunt qui *cretera*, vel *creterra* dici volunt, cum de sidere sermo est: et ita legunt ap. *Cic. Arat. N. D.* 2, 44. In medioque sinu fulgens Cretera relucet. *Vet. Gloss.* Creterra, ὑδρία.

CRĀTĒRĪTES, ae, m. (a κρατερὸς, durus) gemma praedurae naturae, inter chrysolithi, et electri colorem. *Plin.* 37, 10, 56.

CRĀTERRA. V. CRATER.

[CRĀTĔRUS, i, m. κρατερός, fortis, validus. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 250, 2. C. Atilius C. L. Craterus. ℙ *Craterus, i*, Κρατερὸς, medicus temporibus Ciceronis. *Cic. Att.* 12, 13. et 14. *extr. Hor.* 2, 3, 16. *Pers.* 3, 65. ℙ Item unus ex Alexandri M. ducibus. *Nep. Eum.* 2. *Curt.* 6, 9. *Plin.* 35, 13. ℙ Et pictor nobilis, de quo *Plin.* 35, 11. ℙ Et statuarius. *Plin.* 36, 5. *B. A.*

CRĀTES, is, f. ταρσός, instrumentum ex subtilibus lignis, vel viminibus, aliave materia, directis transversisque modico intervallo contextis, ad varios usus, qui ex subjectis exemplis apparent: est a κεράω, hinc κράω, *misceo*, a transversis nempe, et permixtis lignis, vel viminibus, quibus intexitur. *Cato R. R.* 10. et *Varr. R. R.* 22. Crates stercorariae. *Colum.* 12, 15. Crates pastorales, culmo, vel carice, vel filice textae. Et *ib.* 16. Uvas in crate disponito rarius, quam ut altera alteram contingat. *Virg. G.* 1, 94. Multum adeo rastris glebas qui frangit inertes, Vimineasque trahit crates, juvat arva. Crates vimineae sunt irpicis genus, quo ager post arationem complanatur. *Plin.* 18, 18, 48. Semen injiciunt, cratesque dentatas super trahunt. *Caes. B. G.* 7, 81. Magno cratium, scalarum, harpagonum numero effecto. *Id. ib.* 4, 17. Longuriis cratibusque pontem contexere. Et *ib.* 5, 39. Pinnae et loricae ex cratibus attexuntur. Et *ib.* 7, 58. Cratibus atque aggere paludem explere. Et *B. C.* 1, 25. Rates ab utroque latere cratibus, ac pluteis protegere. [*Faschinen.* Adde *Liv.* 10, 38. Ibi medüs fere castris locus est conseptus cratibus, pluteisque et linteis contectus. *Tac. H.* 2, 21. Pluteos, cratesque et vineas suffodiendis muris expedire.] *Hor. Epod.* 2, 45. Claudere textis cratibus laetum pecus. *Plin.* 35, 14, 48. Illinere crates parietum luto. *Juven.* 11, 82. Sicci terga suis rara pendentia crate. *Virg. A.* 11, 64. Texere crates virgis arbuteis, et vimine querno. ℙ Fuit genus supplicii, quo reos crati suppositos, et lapidibus super injectis obrutos necabant: quod Carthaginiensibus praecipue usitatum fuisse dicitur. *Pl. Poen.* 5, 2, 65. Sub cratim uti jubeas sese supponi, atque eo Lapides imponi multos, ut sese necet. Adde *Liv.* 1, 51. et 4, 50. [*V. *Ferrar. Elect.* 2, 7.] ℙ Per similitudinem dicitur de aliis rebus. *Virg. G.* 4, 214. Crates favorum. [*Honigwaben.*] *Id. A.* 12, 508. Aeneas Transadigit costas et crates pectoris ensem. *Ov. Met.* 8, 805. Ventris erat pro ventre locus: pendere putares Pectus, et a spinae tantummodo crate teneri. *Id. ib.* 12, 370. hasta laterum cratem perrumpit. *Tertull. Resurr. carn.* 42. Crates gigantum. ℙ Apud *Virg. A.* 7, 633. salignae umbonum crates sunt scuta ex crate confecta, quae memorant etiam *Curt.* 10, 2. *med.* et *Sil.* 5, 522. At ap. *Stat. Th.* 4, 110. aeratae crates sunt loricae ligneae aere obductae. Apud *Petr. Sat.* 135. saligna crates est canistrum, fiscella, corbicula. ℙ Recti casus singularis, quem nonnulli *cratis* esse volunt, exemplum adhuc nullum vidimus.

CRATES, ētis, m. Κράτης, nomen philosophi Thebani, qui ut philosophiae vacare posset, projecto in mare parvo auri pondere, *Abite*, inquit, *pessum malae cupiditates: ego vos mergam, ne ipse*

mergar a vobis. Tradit tamen *Suidas*, Cratetem omnem pecuniam in substantiam redegisse, et apud trapezitam deposuisse, ea lege, ut si filii philosophi essent, eam egenae plebi divideret, sin idiotae, eis, quod acceperat, bona fide restitueret. [**Appul. Apol. ante med.* p. 388, 1. *Elmenh.* et *Flor.* 2. *post med.* p. 350, 4. *Elmenh.* Cf. et *Laert.* 6, 87. seq. *B. A.*] ¶ Fuit et Crates Mallotes, *h. e.* ex Mallo Ciliciae urbe, grammaticus, Aristarchi aequalis, qui sub Ptotemaeo Philometore claruit, et Criticus sive Homericus cognominatus est. Scripsit in Iliada, et in Odyss. l. 9. Comment. Studium grammaticae primus Romam intulit. Missus enim ad senatum ab Attalo rege, sub ipsam Ennii mortem, plurimas acroases fecit, assidueque per omne tempus legationis disseruit. *Suet. Gramm.* 2. *Eum laudat *Sext. Empir. adv. Math.* 2. p. 10. et potest idem esse is, cujus meminit *Plin.* 4, 12. V. et *Varr. L. L.* 8. et cf. *Voss. de Hist. Graec.* 3. p. 347. et *de Poet.* 8. ¶ Item alius, Atheniensis, Academicus. *Cic. Acad.* 1, 9. Cf. *Laert.* 4, 21. Nil mutavit in veteri disciplina a Platone tradita. ¶ Crates Pergamenus, a patria sic cognominatus, res mirandas de variis gentibus literis prodidit. *Plin.* 7, 2. cui loco addunt quidam 4, 12. de quo supra. Cf. *Aelian. H. An.* 17, 9. *et Voss. de Hist. Graec.* modo citatum. *B. A.*

*CRATEUAS, ae, medicus insignis, ὁ ῥιζοτόμος a Dioscoride cognominatus. De eo *Plin.* 24, 17. et 25, 2. *B. A.*

CRATHIS, is, et ĭdis, m. *Crate*, *Gratti*, Κρᾶθις, fluvius Calabriae cit. in R. Neap., qui Consentiam rigat, et in sinum Tarentinum se exonerat. *Plin.* 3, 11, 15. et 31, 2, 9. et 10. et *Ov. Met.* 15, 315. et *Fast.* 3, 581. ¶ *Crathis, entis*, adj. a part. κραθεὶς, mixtus, a κεράννυμι, misceo. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Gud.* 242, 10. C. Pomponius Crathis.

*CRATĪA vel Cratēa, Κράτεια, vel Cratīa, ae, Κρατία, Bithyniae oppidum. *Anton. Itin. B. A.*

[CRĀTĪCĔUS, a, um, adj. ex crate factus. *Not. Tir.* p. 162. Craticeus. *F.*]

CRĀTĪCĬUS, a, um, adj. ταρσώδης, ex cratibus factus, ut *Craticii parietes*, qui cratibus insertis fiunt, scil. asseribus arrectis et transversis. *Vitr.* 2, 8. *f.* Craticii parietes velim, ne inventi quidem essent. *Pall.* 1, 19. Craticiis podiis erunt discernenda granaria.

CRĀTĪCŬLA, ae, f. ταρσίον, ἐσχάριον, parva crates. *Mart.* 14, 221., cujus lemma est *Craticula cum veru.* Parva tibi curva craticula sudet ofella. Adde *Cat. R. R.* 13.

CRATICŬLUM a Graeco κρατέω deducitur. *Festus.* Quin potius *crātĭcŭlum* videtur esse a *crate*, ut *reticulum* a *rete.*

CRĀTĪCŬLUS, a, um, adj. cancellatus, in modum craticulae factus. *Cato R. R.* 13. inter instrumenta in torculari necessaria requirit *lucernas craticulas duas.* Ita leg. edit. Florentin. Basileens. Lugdunens. Coloniens. At *Popma* sic: *lucernas, craticulas duas.*

CRĀTĪNUS, i, m. poeta comicus, qui primus in Dionysiis Athenis satyricam fabula induxit. Supra modum gulae, ac omni voluptatum generi deditus fuit, praecipue ebrietati. *Hor. Ep.* 1, 19, 1. Prisco si credis, Maecenas docte, Cratino, Nulla placere diu, nec vivere carmina possunt, Quae scribuntur aquae potoribus. Adde *Sat.* 1, 4, 1. **Pers. sat.* 1, 123. *Quint.* 10, 1. ¶ Fuit et Cratinus Asiae fluvius, a lacu Sicyone in Oceanum fluens, juxta quem fabulati sunt nonnulli electrum nasci. *Plin.* 37, 2. *B. A.*

CRĀTĪO, is, a. crate terram scindo et complano. *Plin.* 18, 28, 67. *n.* 4. Utilissimum simul herbae arare, deinde cratire: atque ex praesepibus foeno dilapsum spargere, priusquam cratiantur.

[CRĀTIPPUS, i, m. a κρατὺς, potens, et ἵππος, equus, praestans equis. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 319, 11. M. Tullius M. F. Cor. Cratippus. *F.* **Cratippus, i*, Κράτιππος, Mitylenaeus, peripateticus insignis, Athenis docens, M. Ciceronis filii fuit praeceptor, cumque eo, volente C. Trebonio, in Asiam abiit. Familiaris fuit Ciceronis, par summis peripateticis. Somniorum et furoris divinationi fidem tribuit; reliqua rejecit. *Cic. de Off.* 1, 1. et 2. et 3, 2. *Id. Div.* 1, 3. et 32, 2, 48. seq. *Trebon.* in *Cic. Fam.* 12, 16. *Cic. fil. ib.* 16, 21. *B. A.*]

[CRĀTISTUS, i, m. κράτιστος, praestantissimus. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Mur.* 1118, 5. T. Calpurnius Cratistus. *F.*]

[CRĀTO, onis, m. a κράτος, robur, valde robustus. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Mur.* 1157, 3. Crato, vix. ann. XXXV. *F.* **Crato*, onis, medicus quidam, de quo *Cels.* 6, 7. et 18. *B. A.*]

*CRĀTOR, oris, Aurelii Veri Imperatoris libertus, Consulum reliquorumque Magistratuum per 453 ann. nomina tempusque accurate notavit. *Theophil. Antioch.* 3. *ad Autolycum.* Cf. *Voss. de Hist. Graec.* 2, 14. et 4, 17. *B. A.*

[CRĀTUS, a, um, adj. a κράτος, robur, robustus, a, um. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Gud.* 14, 2. Cratus Aug. Lib. Alia ap. *Fabrett.* p. 622. *n.* 186. Feridia Crata. *F.*]

*CRAUGIAE, arum, insulae duae fuerunt Peloponnesi, prope Argolidem, Spiraeo promontorio objacentes, in sinu Saronico. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

CRĔĀBĬLIS, e, adj. qui creari potest. *August. Confess.* 12, 19. et 28. et *Appul. Trismeg.* Materia creabilis.

CRĔĀGRĂ, ae, f. κρεάγρα, instrumentum ad extrahendas ex aheno carnes coctas: a κρέας, caro, et ἄγρα, captura. *Gloss. Isid.* Creagras, tridentes. *Gloss. Philox.* Κρεάγρα, exemplum, harpago, excipulum. Legitur etiam *Paralip.* 2, 4, 11. et *Hierem.* 52, 18. Adde *Capell.* 9. *extr.* Artes creagris vix amicas Atticis. Ubi V. *Grotium.*

CRĔĀMEN, inis, n. creatio, seu res creata. *Prud. Hamart.* 505. ex elementis Cuncta solubilibus, fluxoque creamine constant.

CRĔĀTĬO, onis, f. creandi actus. *Cic. Leg.* 3, 3. Creatio magistratuum. *Papin. Dig.* 26, 7, 38. tutoris. ¶ Item procreatio. *Varr. L. L.* 5, 2. Crepusci nominati, quod eo tempore erant nati, ut Lucii prima luce in creatione. *Ulp. Dig.* 1, 7, 15. Creationi liberorum studere.

CRĔĀTOR, oris, m. δημιουργὸς, κτιστής, effector, conditor. *Cic. Balb.* 13. Quod princeps ille creator hujus urbis Romulus foedere Sabino docuit. *Lucan.* 10, 266. quas ille creator, Atque opifex rerum certo sub jure coercet. ¶ Item genitor. *Ov. Met.* 8, 309. Nec Telamon aberat, magnive creator Achillis. ¶ Item qui renunciat, et nominat ad aliquod munus. *Impp. Theod. et Valentin. Cod.* 10, 31, 59. Tam nominati, quam etiam creatoris consona relatione currente. Adde *Ulp. Dig.* 50, 8, 2., ubi alii leg. *curator.*

CRĔĀTRIX, icis, f. *Lucr.* 1, 622. Rerum natura creatrix. *Sil.* 15, 184. tellus bellorum dira creatrix. ¶ Item mater. *Virg. A.* 8, 534. ego poscor Olympo: Hoc signum cecinit missuram Diva creatrix. *Aurel. Vict. Epit.* 40. More Olympiadis Alexandri M. creatricis. *Catull.* 63, 50. Patria o mea creatrix, patria, o mea genitrix.

CRĔĀTŪRA, ae, f. κτίσμα, res, quae creata est. *Tertull. Apol.* 30. Cujus est et coelum, et omnis creatura. *Alcim. Avit.* 2, 47. Quique creaturae praefulsit in ordine primus. Adde *Prud. Hamart.* 508.

CRĔĀTUS, a, um, part. a *creo*, conditus, genitus, κτιστός. *Flor.* 1, 6. Matre serva creatus. *Lucr.* 5, 1012. prolem ex se videre creatam. *Id.* 5, 732. Inque dies privos aboriscere quaeque creata. *Ov. Trist.* 3, 14, 14. de me sine matre creata Carmina sunt. *Id. Fast.* 2, 726. Creatus rege. ¶ Item electus ad publicum munus. *Nep. Milt.* 4. Domi creati decem praetores, qui exercitui praeessent.

CRĒBER, bra, um, adj. densus, frequens, multus, συχνὸς, θαμὴς, θαμινός. Videtur esse a *cretum*, quod a *cerno*, ut proprie sit *cribro excretum:* hoc autem quia multis particulis constat, *creber* pro frequenti et denso ponitur. [*Vero est similius, quod *Döderl.* 1, 20. docet: *creber* ejusdem originis esse c. v. *crescere.* Cf. quae idem *ib.* p. 19. de discrimine inter *creber* et *frequens* disputat.] *Virg. A.* 5, 199. tum creber anhelitus artus, Aridaque ora quatit. *Id. ib.* 1, 89. creberque procellis Africus. Et *ib.* 5, 459. sic densis ictibus heros Creber utraque manu pulsat versatque Dareta. *Ov. Met.* 11, 190. Lucus creber arundinibus. *Pl. Aul.* 4, 6, 9. Lucus crebro salicto oppletus. *Id. Poen. a.* 2. *v.* 38. Hostes tam crebri ad terram accidebant, quam pyra. *Ov. Pont.* 2, 7, 40. Percussu crebro saxa cavantur aquis. *Plin.* 3, 5, 9. Tiberis creber ac subitis incrementis, *h. e.* crebro crescens, ac subito. *Cic. N. D.* 2, 55. *ad f.* Venae crebrae multaeque, toto corpore intextae. *Id. Planc.* 34. Sed hoc nescio quomodo frequenter in me congessisti: saneque in eo creber fuisti, te idcirco noluisse etc. *Id. Or.* 2, 13. Thucydides ita creber est rerum frequentia, ut verborum prope numerum sententiarum numero consequatur. [**Id.* ap. *Suet. Caes.* 55. quis sententiis aut acutior aut crebrior? i. e. locupletior, ποικιλώτερος, ut *B. Crus.* explicat in *cl. Suet.* p. 255. Praeprimis autem huc pertinere videtur locus *Quint. Inst.* 10, 1, 102. *Spald.* Qui et ipse a nobis auditus est, elati vir ingenii et sententiis creber, sed minus pressus, quam historiae auctoritas postulat. Cf. *Id. ib.* 68. ubi *densum sententiis* dicit, eadem prorsus significatione.] *Cic. Fam.* 12, 25. Crebras, vel potius quotidianas compellationes meas non tulit. *Caes. B. G.* 5, 44. Tanto crebriores litterae, nunciique ad Caesarem mittebantur. Et *ib.* 12. Hominum est infinita multitudo, creberrimaque aedificia. [**Tibull.* 1, 7, 17. Quid referam, ut volitet crebras intacta per urbes Alba Palaestino sancta columba Syro, i. e. per longum urbium ordinem.] *Plin.* 36, 26, 66. Fama crebrior, quam certior. *Sall. Jug.* 114. Ignesque quam creberrumos fieri jubet. *Cic. Phil.* 14, 5. Scitis, per hos dies creberrimum fuisse sermonem, me etc. [*i. e. in ore multorum hominum, ita ut unus, qui diceret, alterum qui dixisset, sequeretur. *Liv.* 28, 37. Vis creberrimae grandinis, i. e. tam spisse ruentis, ut in unum quasi corpus conjuncta videatur. V. *Döderl.* 1, 21. *Suet. Cal.* 30. Crebris et minutis ictibus, i. e. multis et sine intermissione uno quasi in altero factis ictibus. *Ov. Met.* 15, 721. Crebri sinus, i. e. ita ut unus alterum exciperet.] ¶ *Crebrum funale* ap. *Cic. Sen.* 13., quod alii interpretantur crebro latum et relatum; alii non unam facem, sed plures alii leg. *credo*, alii *cereo;* apud *Gron. Observ.* 3, 6. est πολύμυξον, unum quidem funale, sed multis myxis instructum: quod densum dixit *Ov. Met.* 12, 247. Lampadibus densum rapuit funale coruscis. [**Delectabatur crebro funali et tibicine*, (ita enim legendum videtur in loco *Cic.* modo laud.), significat, comitante magna faces gestantium servorum et tibicinum turba, quae denso ordine circa ipsum sequeretur.] ¶ *Crebra* adverbii more pro *crebro*. *Virg. G.* 3, 500. et pede terram Crebra ferit. V. APPRIMA. ¶ Sup. *Crebrissimus* est *Gellii* 2, 30. Fluctus crebrissimi.

CRĒBRĀTUS, a, um, part. a *crebro*, densatus, spissatus. *Plin.* 11, 24, 28. Crebratae pexitas telae, *h. e.* dense textae. *Hard. ex MSS.* Alii *cribratae:* quod videtur significare *in modum cribri factae:* loquitur enim *Plin.* de telis araneorum. [*Cf. *Döderl.* 1, 23.]

CRĒBRĒ, adv. συχνῶς, crebro, dense. [*de loco.] *Vitr.* 2, 9. *med.* Alnus infra fundamenta palationibus crebre fixa. *Id.* 10, 20. *f.* Crates ex virgis creberrime textis.

CRĒBRESCO, is, ui, n. 3. συχνοῦμαι, διαθρυλλέομαι, creber, densus, aut frequens fio, augesco. [*Quasi crescendo augeor.] *Virg. A.* 3, 503. Crebrescunt optatae aurae. Et *ib.* 12, 407. saevus campis magis ac magis horror Crebrescit. Et *ib.* 222. Crebrescit sermo. *Tac. H.* 4, 12. Crebrescens fama cladis Germanicae. *Id. A.* 2, 39. Tum per idoneos, et secreti ejus socios crebrescit, vivere Agrippam, occultis primum sermonibus, mox vago rumore. *Id. ib.* 3, 60. Crebrescit licentia et impunitas. *Id. H.* 2, 67. Motum a Vespasiano bellum crebrescit. ¶ In praeterito *r* littera aliquando exteritur, ad evitandam soni asperitatem. *Appul. Met.* 10. Rumor publice crebuerat. *August. C. D.* 3, 17. Tam multa bella ubique crebuerunt. Al. leg. *crebruerunt.* Mallet *Manut.* ad *Cic. Fam.* 7, 20. etiam in praesenti tempore eam litteram tolli, ob eandem rationem, tum in simplici, tum in compositis *increbresco*, *percrebresco.* Libri, et MSS. variant, et cum iis eruditorum sententiae.

CRĒBRĪSŬRUM, ap. Ennium significat vallum crebris suris, idest palis, munitum. *Festus.*

CRĒBRĪTAS, atis, f. συνέχεια, πυκνότης, frequentia. *Vitr.* 2, 10. Arbores spissis venarum crebritatibus solidatae. *Tac. A.* 16, 29. Crebritas periculorum. *Cic. Att.* 13, 18. litterarum. *Id. Fam.* 3, 1. et magnitudo officiorum. *Id. Brut.* 95. *f.* sententiarum. ¶ Crebritas coeli, *Vitr.* 9, 9. est densitas aeris compressi in tubo: quam mox appellat *frequentiam coeli.*

CRĒBRĬTER, adv. crebro, frequenter, πυκνῶς, θαμά. *Vitr.* 10, 19. *f.* Crebriter celeriores et vehementiores efficiebant motus.

CRĒBRĬTŪDO, inis, f. Crebritudinem pro crebritate posuisse *Sisennam*, legitur quidem ap. *Non.* 2, 178., sed eruditi corrigunt *celeritudinem*, quod locus *Sisennae*, qui ibi adducitur, quamvis corruptus sit, plura tamen vestigia, ut ita dicam, *celeritudinis* habet quam *crebritudinis.*

CRĒBRO, adv. θαμά, θαμινῶς, συχνῶς, crebre, frequenter. [*de tempore. *Crebro* et *saepe* ita differunt, ut nostrum *häufig* et *oft.* *Frequenter* a *Crebro* in eo distat, ut hoc rerum multitudinem spectet, denso ordine conjunctam; illud in universum ad rerum gestarum numerum pertineat. *Saepe* opponitur *semel*, *iterum*, *nonnunquam*, *nunquam*, *semper;* *crebro* et *frequenter* opp. *raro.*] *Cic. Att.* 6, 5. Litteras omnibus de rebus crebro mittas. *Id. Fam.* 5, 6. Velim, litteras crebrius mittas. *Id. Div.* 1, 27. Creberrime commemorantur a Stoicis. *Id. Coel.* 24. Crebro Catulum, saepe me, saepissime rempublicam nominabat. [**Ter. Heaut.* 1, 2, 32. Scortari crebro nolunt, nolunt crebro convivarier, i. e. vitam agere scortis et epulis quasi continuatam. *Id. Hec.* 2, 1. 18. An quia ruri esse crebro soleo, nescire arbitramini, Quo quisque pacto hic vitam vestrorum exigat? *Crebro* h. l. est saepe et per tempus aliquod continuata ratione.]

CRĒBRO, as, avi, atum, n. 1. est crebro facere, iterare. *Pl.* de amatore, qui frequens est apud amicam; *Truc.* 1, 1, 29. Sin crebravit, ipsus gaudet, res perit. Alii leg. *increbravit.* Al. *increpavit.* [*Cf. *Döderl.* 1, 23.]

CRĒDĪBĬLIS, e, adj. πιστὸς, veri similis, probabilis, quique facile credi potest. *Cic. Inv.* 1, 30. Credibile est, quod sine ullo teste, auditoris opinione firmatur. *Id. Verr.* 2, 5, 61. Tametsi verissimum esse intelligebam, tamen credibile fore non arbitrabar. *Id. Or.* 36. Narrationes credibiles. [**Credibilis narratio* quae sit, tradit *Quint. Inst.* 4, 2, 52. ed. *Spald.*] *Hor. Sat.* 1, 9, 52. Magnum narras, vix credibile. *Pl. Poen.* 5, 5, 50.

·dibile ecastor dicit: crede huic, mi pater. *Quint.* ·cl. 7, 9. Quis credibilior in caede pauperis, am dives inimicus? *Ov. A. Am.* 1, 467. Sit i credibilis sermo, consuetaque verba. *Id. Fast.* 618. credibili fortior illa fuit. Sic *Trist.* 1, 5, . Multaque credibili tulimus majora. *Cic. Or.* 21. Non est credibile, quid interesse mihi sit ·um inter eum, qui tum erat, et qui anno ante erat etc. *Curt.* 5, 13. Vix credibile dictu: plus captivi, quam qui caperent, erant. *Ter. Andr.* 1, 1. Hoccine credibile est, ut etc. *Ov. Amor.* 11, 11. Credibile est, et te sensisse Cupidinis ·cus. ℙ Credibilium tria genera distinguit *Quint.* 10. *p. in.*, unum firmissimum, quod fere accit: alterum velut propensius, quod plerumque: rtium solummodo non repugnans.

CREDIBILITER, adv. modo credibili. *Cic. De* ·t. 6. At quam non modo credibiliter, sed ne suiciose quidem! *Quint.* 6, 2. Proprie, jucunde, edibiliter dicere. Et 9, 2. Sermones aliorum edibiliter introducere. *Id.* 4, 2. *s. f.* Nihil his ·que credibilius fingi, neque vehementius expro·ari, neque manifestius ostendi potest.

CREDITO, as, n. 1. frequentat. a *credo. Fulgent. Mythol.* 1. *s. in.* Defaecatam silentio vitam ere creditabam.

CREDITOR, oris, m. qui aliquid alteri credidit, ·od proinde sibi debetur, χρήστης. *Cajus Dig.* ·, 16, 10, 11. et 12. Creditorum appellatione ·n hi tantum accipiuntur, qui pecuniam crediderint, sed omnes, quibus ex qualibet causa debe·r, sicuti ex empto, ex locato, vel ex alio con·actu. *Cic. Phil.* 6, 4. Quotidie sponsores, et editores L. Trebelli convenire. Et *mox.* Fraure creditores. *Suet. Caes.* 42. Creditoribus sa·sfacere. *Senec. ep.* 87. Solvere creditoribus. *lin.* 33, 10, 47. Decoquere creditoribus suis. *V. Decoquere.*] Translate. *Plin. ep.* 1, 3. *s. f.* ·ssum repetere secessum, et scribere aliquid, quod ·n recitem, ne videar, quorum recitationibus ad·i, non auditor fuisse, sed creditor. *Plin. alter* ·, 8, 28. *de ventre.* Pessimum corporum vas in·at, ut creditor, et saepius die appellat.

CREDITRIX, icis, f. mulier, cui debetur. *Scaevola Dig.* 31, 88. *f.* Pensiones sibi debitas credi·ici delegavit. *Paul. ib.* 20, 5, 16. Pone primam ·editricem in judicio convenisse tertium credito·m. Adde *eund. ib.* 42, 6, 38.

CREDITUM, i, n. res alteri credita, quae proin· nobis debetur. *Senec. Ben.* 2, 34. Aliter bene·ium, aliter creditum solvitur. Et *ib.* 21. Acci·am pecuniam tanquam creditum, non tanquam ·neficium. *Quint.* 7, 2. *f.* Crediti, et depositi ·ae sunt quaestiones etc. *Id.* 5, 10. *med.* Credi·m totum exigere. *Id. Decl.* 360. Tu amisso vi·, cum dotem non petisti, fecisti creditum ex ·te. *Modest. Dig.* 16, 2, 1. Compensatio est ·biti et crediti inter se contributio. ℙ Apud ·tos *creditum* differt a *mutuo*, sicut genus a spe·e: dicitur enim de omnibus rebus, quae alteri ·eduntur, sive eadem reddantur, sive non: *mu·um* vero de iis tantummodo, quae non eadem re·ituuntur. *Paul. Dig.* 12, 1, 2. ℙ *Ire in credi·m* est idem quod credere aliquid alicui, sed prae·rtim dicitur, cum aliquid mutuum damus. *Paul.* ·c. et *Alfen. ib.* 19, 2, 31. ℙ Eodem fere sensu *·bire in creditum alicui* dicitur. *Ulp. Dig.* 14, 6, . Ideo etsi in creditum abii filiofamilias vel ex ·usa emptionis, vel alio contractu, in quo pecu·iam non numeravi, et stipulatus sim; licet coepe·t esse mutua pecunia, tamen etc. Adde *ib.* 4, 5. ℙ Sic *in creditum dare* est credere; et *in cre·itum accipere* est recipere aliquid restituendum. *·ulian. Dig.* 12, 1, 19. et 20. ℙ *Possidere aliquid ·n creditum* est ratione crediti possidere. *Ulp. ·ig.* 42, 1, 15. Si creditor maluerit pignora in ·editum possidere, hisque esse contentus etc. ℙ *·n credito esse* dicitur quod est in nominibus. *Ulp. ·ig.* 34, 2, 28.

CREDITUS, a, um, part. a *credo*, is, cui fides ·st habita. *Virg. A.* 2, 247. Tunc etiam fatis ·perit Cassandra futuris Ora, Dei jussu non un·uam credita Teucris. *Tac. A.* 5, 4. Meditationes ·jus introspicere creditus. *Id. H.* 4, 67. Volun·aria morte interiisse creditus. *Id. A.* 3, 44. Cun·ta, ut mos famae, in majus credita. Et *ib.* 10. ·era, aut in deterius credita, judice ab uno faci·us discerni. ℙ *Credito* ablat. absolute. *Id. ib.* 4. Nunquam satis credito, sine fraude Germani·um interiisse. *Id. ib.* 6, 34. Nec quisquam ariete ·acrificaverit, credito vexisse Phrixum. ℙ Item ·atus, commissus. *Caes. B. C.* 3, 1. Cum fides ·ota Italia esset angustior, neque creditae pecu·iae solverentur. *Cic. Verr.* 2, 3, 3. Consilia ·ommissa, pecunia tradita, res omnes creditae. ·d. *Dom.* 1. Ut bona, fortunae, domicilia vestrae ·dei potestatique commissa creditaque esse videan·ur. *Id. Verr.* 2, 5, 14. Ut mihi honorem illum ·on solum datum, sed etiam creditum ac commis·um putarem. [*Notandus est l. *Sil.* 13, 508. Cre·itus ante annos Marti. De Scipione infra annos ·egitimos praeposito exercitui.]

CREDO, is, didi, itum, a. 3. πιστεύω, dictis, vel factis fidem habeo. Etymon vocis vide infra. *Cic. Brut.* 26. Audivi ista de majoribus natu, sed nunquam sum adductus, ut crederem. *Id. Rosc. Am.* 39. Neque quisquam credit, nisi ei, quem fidelem putat. *Id. Div.* 2, 55. Credere fabulis. Et *ib.* 41. Superstitiosa sollicitudine et miseria omnia credere. *Id. Fam.* 3, 11. *f.* Te leviter accusans in eo, quod de me cito credidisses. [**Plin. Pan.* 82, 8. Voluptates enim sunt, quibus optime de cujusque gravitate, sanctitate, temperantia creditur. Notat ad h. l. *Gierig.* v. creditur hic ingeniose positum; facit enim voluptates personas, quae de moribus hominum testimonia exhibent.] *Hor. Sat.* 2, 2, 71. variae res Ut noceant homini, credas. *Ter. Adelph.* 4, 4, 7. Sostrata credit, mihi me psaltriam hanc emisse. *Virg. A.* 6, 463. nec credere quivi, Hunc tantum tibi me discessu ferre dolorem. *Ter. Andr.* 2, 3, 25. Itan' credis? *D.* haud dubium id quidem est. *Id. ib.* 3, 5, 12. Oh, tibi ego ut credam, furcifer? Et 3, 2, 17. Credon' tibi hoc? *Id. Hecyr.* 3, 5, 7. Bene factum, te advenisse salvum atque validum. *Pa.* Creditur. *Id. Adelph.* 3, 4, 28. Ignotum est, tacitum est, creditum est. [*Ita saepissime *credi c.* inf., duabus sententiis conjunctis. V. *B. Crus.* in *cl. Suet.* s. h. v. ubi nubem exemplorum reperies.] *Ov. A. Am.* 1, 387. Hoc unum moneo, si quid modo creditur arti. *Id. Amor.* 2, 2, 9. Si sapis, o custos, odium, mihi crede, mereri Desine. *Cic. Att.* 13, 6. Non sum, mihi crede, mentis compos. [**Mihi crede* saepius idem est quod *fidem mihi habe*, ἐμοὶ πείϑου. *Heindf.* ad *Hor. Sat.* 2, 6, 93.] *Id. ib.* 6, 6. Sed, crede mihi, nihil minus putaram. Adde *ib.* 8, 14. [*Cf. *Eund. Fam.* 8, 7. 12, 12. *Att.* 14, 15. et al.] *Curt.* 4, 10. Crederes, Alexandrum inter suas necessitudines flere. Sic *Petr. Sat.* 31. Pantomimorum, non patrisfamiliae triclinium crederes. *Tac. A.* 16, 4. *extr.* Crederes laetari, et fortasse laetabantur. *Lucan.* 1, 493. credas, aut tecta nefandas Corripuisse domos etc. *pro* crederes. ℙ Cum genitivo, per ellipsin, *Pl. Asin.* 2, 4, 53. Cui omnium rerum ipsus semper credit. Adde *Truc.* 2, 2, 51. ℙ Passive. *Ov. Fast.* 3, 190. Et male credebar sanguinis auctor ego. Et *ib.* 351. At certe credemur, ait, si verba sequatur Exitus. *Id. Trist.* 3, 11, 73. ne hoc tibi fingere credar. *Id. ib.* 10, 35. Vix equidem credar. ℙ Ponitur et pro opinor, puto. *Cic. Att.* 13, 32. Quod ad te de legatis scripsi, parum intellexti; credo quia διὰ σημείων scripseram. *Id. Brut.* 93. Credo, quod videret, neminem esse secum comparandum. *Id. Verr.* 2, 4, 15. Pueri autem Sisennae, credo, qui audivissent, quae etc. oculos de isto nunquam dejicere. *Pl. Pers.* 4, 3, 64. Nunquam ego te tam esse matulam credidi. *Suet. Tib.* 62. Ne reliquis quidem nepotibus parsurus creditur. *Curt.* 6, 5. Bucephalus credebatur sentire, quem veheret. ℙ Eleganter interseritur sermoni, ut *opinor*, *puto*. *Cic. Fin.* 1, 3. Male, credo, mererer de meis civibus, si etc. *Caes. B. C.* 2, 31. Quo majorem, credo, licentiam habeant, qui peccare conentur. [*Plurima hujus usus exempla collecta v. apud *Schwarz.* ad *Plin. Pan.* 53, 4.] ℙ Aliquando continet ironiam. *Ter. Eun.* 5, 2, 33. Debeam, credo, isti quidquam furcifero, si id fecerim. *Curt.* 3, 2. Aetoli, invicta bello manus, fundis, credo, et hastis igne duratis repellentur. [**Cic. N. D.* 1, 24. Sed ubi est veritas? In mundis, credo, innumerabilibus. V. *Heindf.* ad h. l. et *Bentl.* ad *Hor. Sat.* 2, 7, 68.] ℙ Aliquando *credere* est confidere. [*Quid differant *credere* et *confidere* docebit locus *Liv.* 2, 45. Consules magis non confidere, quam non credere suis militibus, i. e. consules in alienis a se, ut putabant, aversisque militibus, magis nullam confidentiam ponebant, quam quod de viribus eorum desperassent. Ita explicatur locus in *lex. Liv.* p. 149. *ib.* additur: Credimus illis, inquit *Nannius* ad h. l., quos solvendo putamus: confidimus his, quorum benevolentia nos securos facit. Cf. *Ernest. Synonym.* 705.] *Virg. Ecl.* 2, 17. O formose puer, nimium ne crede colori. *Sall. Jug.* 114. Virtuti suorum satis credere. *Ov. Met.* 4, 729. Nec bibulis ultra Perseus talaribus ausus Credere. *Virg. A.* 11, 807. nec jam amplius hastae Credere, nec telis occurrere virginis audet. ℙ Saepe est committere, fidei alicujus commendare, tradere. *Ter. Eun.* 5, 1, 15. Ita ut tu justi, soli credita est. *Th.* Scelesta, ovem lupo commisisti. *Cic. Q. Fr.* 1, 1, 9. Quos tuae fidei, potestatique populus R. commisit et credidit. Et *ib.* 4. Nihil est, quod non iis et committi et credi rectissime putem. *Id. Fam.* 4, 7. Credere se victori. *Caes. B. G.* 6, 30. Se suaque omnia alienissimis crediderunt. *Curt.* 5, 12. Credere alicui salutem suam. *Ter. Andr.* 1, 5, 37. alicui suum animum atque omnem vitam. *Id. Eun.* 1, 2, 48. consilia sua omnia cuipiam. *Herenn. Dig.* 48. 3, 14. Non est facile tironi custodia credenda. *Auct. ad Her.* 4, 34. Cui praesidio pecua credemus? *Virg. A.* 10, 70. Num puero summam belli, num credere muros? *Lucan.* 7, 77. causam senatus Diis. ℙ Translate. *Pl. Rud.* 2, 6, 2. Credere se Neptuno, *h. e.* committere se mari. *Virg. A.* 5, 383. se pugnae. *Ov. Met.* 4, 626. veritus se credere nocti. *Vell.* 2, 102. se colloquio. *Quint.* 12. *prooem.* se ventis. *Virg. A.* 6, 15. praepetibus pennis se coelo. *Id. G.* 2, 332. Inque novos soles audent se gramina tuto Credere. *Sil.* 4, 302. se pedibus, i. e. fugam capessere. *Colum.* 2, 13. terrae. *Pl. Pers.* 4, 3, 59. cerae. Ap. *Lucan.* 4, 647. credere aliquem solo, prosternere, solo affligere: quod mox etiam repetit *v.* 654. Loquitur enim de Antaeo, qui cum Hercule pugnans, quoties humi procumberet, vires iterum resumebat. *Credere vocem dolori*, ap. *eund.* 1, 258. est dolori vocem lamentumque concedere, quo expleatur. [**Sil.* 6, 201. Fluvio sese crediderat, i. e. nabat. *Id. ib.* 173. Gressus audemus credere luco, i. e. lucum ingredi. *Id.* 4, 428. Proelia dextrae credit puer, i. e. pugnas init.] ℙ Saepe refertur ad pecuniam, et significat mutuam, vel fenori dare. *Cic. Rabir. Post.* 2. Huic ipsi Alexandrino grandem pecuniam credidit. *Id. Har. resp.* 13. Alterum putabo regem, si habuerit, unde tibi solvat, quod ei per syngrapham credidisti. [**Id. Fam.* 1, 7. Qui pecunias ei credidissent. V. *interprr.* ad h. l.] *Pl. Curc.* 4, 1, 20. Pone aedem Castoris ibi sunt, subito quibus male credas. *Cato R. R.* 5. Villicus injussu domini credat nemini: quod dominus crediderit, exigat. *Senec. ep.* 101. Emam, aedificabo, credam, exigam. ℙ Haec videtur esse prima et propria hujus verbi notio, siquidem credendum est vel *Prisc.*, qui 10, 890. docet, *credo* dictum esse quasi *cretum do*; vel *Vossio*, qui in *Etymol.* deducit a χρήζω, mutuum do. ℙ [Part. *Credens* ap. *Ov. Her.* 2, 63. Fallere credentem non est operosa puellam Gloria. *Crediturus* ap. *Hirt. B. Alex.* 71. Pharnaces cum speraret Caesarem libentius crediturum suis promissis etc. *F.*] ℙ *Credier* pro *credi* paragoge legitur ap. *Pl. Ps.* a. 2, v. 37. et *Poen.* 2, 43. ℙ *Creduam, as, at,* pro *credam*, Plautina sunt *Poen.* 3, 5, 2., *Bacch.* 4, 8, 6., *Trin.* 3, 1, 5. Similiter *creduis, it*, itidem pro *credas, at*, vel *credideris, it, Amph.* 2, 2, 40., *Capt.* 3, 4, 73. et *Truc.* 2, 2, 52. ℙ [*Confunduntur *credere* et *tradere*. V. *Spalding.* ad *Quint. Inst.* 10, 2, 20. *Burm.* ad *Quint. Decl.* 13, 17. p. 292. *Credere* et *quaerere*. V. *Burm.* ad *Quint. Decl.* 12, 16. p. 268.]

CREDUAM et Creduim. V. v. praeced.

CREDULITAS, atis, f. ταχυπείϑεια, credendi facilitas. *Planc. Cic. Fam.* 10, 23. Credulitas enim error est magis, quam culpa. *Ov. Pont.* 1, 1, 44. Credulitate capi. *Id. Amor.* 3, 14, 30. stulta credulitate frui. *Tac. A.* 2, 40. Credulitas inanis tempore ipso vanescit. *Id. ib.* 15, 11. Facilis credulitas. *Curt.* 7, 7. Addicere credulitatem suam alicui. ℙ Transfertur etiam ad bruta animantia. *Ov. Met.* 13, 933. pisces quos aut in retia casus, Aut sua credulitas in aduncos egerat hamos.

CREDULUS, a, um, adj. πιστευτικός, εὔπιστος, qui facile credit: et fere in malam partem. *Cic. Att.* 15, 16. Verba mihi dari facile patior in hoc, meque libenter praebeo credulum. *Id. Amic.* 26. Improvidi et creduli senes. *Id. Font.* 6. Stultus auditor et credulus ab religioso et sapienti judice discernitur. *Ov. Fast.* 4, 312. nos in vitium credula turba sumus. *Id. Her.* 6, 21. Credula res amor est. *Hor. Od.* 4, 1, 30. Spes animi credula mutui. *Curt.* 10, 1. *a med.* Credulas regis aures implebat. ℙ Cum dativo. *Hor. Od.* 1, 11, 8. carpe diem, quam minimum credula postero. *Virg. Ecl.* 9, 34. me quoque dicunt Vatem pastores: sed non ego credulus illis. ℙ Cum genitivo. *Sil.* 10, 478. Credulus adversi. Al. rectius leg. *adversis.* ℙ Translate *Ov. Met.* 8, 857. sic sit tibi piscis in unda Credulus, et nullos nisi fixus sentiat hamos. *Senec. Hippol.* 530. Nondum secabant credulae pontum rades. *Justin.* 2, 10. Jucunda quoque inter se, non solum credula, convivia habuerunt, *h. e.* bona fide peracta. ℙ Passive de eo, cui facile creditur, videtur usurpari in illo *Tac. H.* 1, 34. Occisum Othonem, primum incertus rumor, mox interfuisse se quidam, et vidisse affirmabant, credula fama inter gaudentes, et incuriosos.

*CREMABILIS, e, adj. *Gloss. Cyrill.* Cremabilis, καύσιμος. V. *Arsibilis. B. A.*

*CREMASTE, es, f. Κρεμαστή, sic dicta est Larissa in Phthiotide, non illa in Thessalia nobilis urbs, sed altera, ut ait *Liv.* 31, 46. *B. A.*

*CREMASTERES, um, m. κρεμαστῆρες, nervi a quibus testes dependent. *Colum.* 6, 26. Testium nervos, quos Graeci κρεμαστῆρας ab eo adpellant, quod ex illis genitales partes dependent. *Id.* 7, 18. post init. Dependent vero ab inguinibus per singulos nervos, quos κρεμαστῆρας Graeci nominant. Sed utrobique Graece scribitur, nam Graeca omnino vox est. *B. A.*

CREMATES, um, m. plur. populi sunt Cremae, nunc *Crema*, quae est urbs Galliae Transpadanae ad Serium fluvium. Hinc genit. plur. *Crematium* legitur in *Inscr.* ap. *Grut.* 638, 9. ℙ [Vehementer hic erravit Lexicographus noster ceteroquin doctissimus, qui putavit, *Crematium* esse genit. plur. a nominativo *Cremates*, quos, cum sint admodum recentiores, vetusti scriptores Latini nullibi nominarunt. Certo enim constat, *Crematium*

esse Fouriae cujusdam cognomen femininum ex forma diminutivorum, a κρεμάω, suspendo, quod recte interpreteris *ciondolino*, qualia sunt *Julia Hesuchium* ap. *Guasco Inscr. Capitol. n.* 286., *Julia Plotium* ap. *eund. ib. n.* 636. et *Aurelia Philematium* ap. *Grut.* 1046, 6. Ita porro se habet *Inscr. l. c.* *Aulus*. FOVRIVS. *Auli*. *Libertus* FOVRIA. *Auli*. *Liberta* SELEVCVS. MA*Gister*. QVIN*quennalis* CREMATIVM CONLEGI. AVRIFICVM. *F.*]

CRĔMĀTĬO, onis, f. καῦσις, actus cremandi, ustio. *Plin.* 23, 2, 31. Crematio ei multum virium adjicit. Adde *Prud.* περὶ στεφ. 6, 88.

CRĔMĀTOR, oris, m. καυτήρ, ustor. *Tertull. adv. Marc.* 5, 16. Cremator Deus.

CRĔMĀTUS, a, um, part. a *cremo*, καυστὸς, ustus. *Hor. Od.* 4, 4, 53. Gens, quae cremato fortis ab Ilio etc. *Id. Ep.* 17, 79. Possum crematos excitare mortuos. *Cic. Div.* 1, 23. Cum mortali corpore cremato, in lucem animus excesserit. *Liv.* 1, 1. Cremata patria. *Plin.* 16, 8, 11. Cremati roboris cinis nitrosus est. *Id.* 20, 5, 20. Crematus in cinerem.

CRĒMENTUM, i, n. αὔξησις, incrementum: a *cresco, is*. *Varro* ap. *Non.* 2, 767. Ut cremento corpora fierent majora parvo. *Plin.* 11, 37, 55. Crementa lunae. ℙ *Isid. Orig.* 11, 1. docet, *crementum* dici semen masculi, unde animalium et hominum corpora concipiuntur. Quo sensu suspicari quis possit, dictum esse a *creo, as*, pro *creamentum*. Utcumque sit, ea notione Latinum idoneum auctorem non habet.

CRĔMĔRĂ, ae, m. *la Varca*, aut *Valca*, al. *Baccano*, rivus parvus Tusciae, qui oritur ex lacu apud Baccanas, et in Tiberim fl. labitur, memorabilis caede CCC. Fabiorum facta a Vejentibus. *Ov. Fast.* 2, 205. et *Gell.* 17, 21.

CRĔMĔRENSIS, e, adj. ad Cremeram pertinens, ut Cremerensis dies. *Tac. H.* 2, 91.

CRĔMĬĂ, orum, n. plur. ligna tenuia, et arida: a *cremo*, quia facile cremantur. Graece dicuntur φρύγανα, a φρύγω, torreo. *Colum.* 12, 19. Levique primum igne, et tenuibus admodum lignis, quae cremia rustici appellant, fornacem incendemus. *Plin.* 12, 19, 42. Cremia cinnamomi discerni, et sponte conflagrare. *Hard.* perperam legit *gemina* ex quibusdam MSS. [*Ulp. Dig.* 32, 55. Virgulae et cremia, et sarmenta, et superamenta materiarum, et vitium stirpes atque radices continebuntur ligni appellatione. Alii leg. *gremia*. *Auct. Psalm.* 101, 4. et ossa mea, sicut cremium, aruerunt. *Gloss. Isid.* Gremia, siccamina lignorum. ℙ *Est et *Cremium, i*, num. sing. *Vulg. Psalm.* 101, 4. *B. A.*]

CRĔMĬĀLIS, e, adj. qui cremari potest, ut cremiales arbores, ap. *Ulp. Dig.* 24, 3, 7. §. 12. Ita legit, et probat *Salmas.* in *Exercitat. Plin.* et *Hotomann.* Vulgo, *gremiales*, quod idem significat. V. in fin. vocis praeced.

[CREMNENSIS, e, adj. ad Cremnam pertinens, Pisidiae urbem, nunc *Kebrinaz*. ℙ *Cremenses, ium*, sunt illius urbis incolae. In nummo Tranquillinae Aug. ap. *Sestinium Cl. gen.* p. 95. Colonia Cremnensium. *F.*]

*CREMNISCOS, i, oppidum inter Danubium et Tyram flumina. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

CRĔMO, as, avi, atum, a. 1. καίω, comburo. *Plin.* 7, 54, 55. Ipsum cremare apud Romanos non fuit veteris instituti: terra condebantur, *h. e.* cremare cadavera. *Cic. Leg.* 2, 22. Primus e patriciis Corneliis igni voluit cremari. [**Id. Senect.* 23, 84. Cujus a me corpus crematum est; quod contra decuit ab illo meum. Adde inscript. apud *Orell.* 4477. qui quosdam male de latinitate h. v. dubitasse notat.] *Ov. Met.* 2, 136. Cremare tecta. [**Id. ib.* 2, 811. Leni vapore cremari.] *Plin.* 17, 1, 1. Incendia, quibus cremavit urbem Nero. *Id.* 35, 10, 36. *n.* 20. Cremare tabulas. *Id.* 2, 52, 53. Fulmina cremantia. *Ov. Ib.* 518. Des tua succensae membra cremanda pyrae. [*Dicitur etiam de sacrificiis. *Ov. Met.* 13, 637. Caesorumque boum fibris de more crematis. *Id. Fast.* 4, 639. Igne cremat vitulos, quae natu maxima, virgo. ℙ Saepius idem esse videtur quod incendere, flammis circumdare. *Id. Met.* 6, 614. Aut ego, cum facibus regalia tecta cremaro, Artificem mediis immittam Terea flammis.]

*CREMON vel Cremo, onis, m. mons vel tumulus Alpinus, inter Italiam Galliamque, δίοδος Ἀννίβου eo dictus, quod ibi Annibal fertur transiisse. *Liv.* 21, 38. Jugum Cremonis. *B. A.*

CRĔMŌNĂ, ae, f. *Cremona*, urbs Cenomanorum apud Padum fl., media inter Ticinum ad Occ., et Mantuam ad Or. Colonia Roman. Cum Cremonenses contra Augustum cum Antonio sensissent, Caesar victor veteranis suis eorum agros dedit, qui cum non suffecissent, acceperunt etiam vicinorum agros, ut Mantuanorum, etc. Hinc *Virg. Ecl.* 9, 28. Mantua vae miserae nimium vicina Cremonae. *Servius.*

CRĔMŌNENSIS, e, adj. ad Cremonam pertinens, ut Cremonense proelium. *Tac. H.* 3, 48. Cremonensis ager. *Id. ib.* 15. et Cremonenses coloni. *Liv.* 33, 25. ℙ *Cremonenses, ium*, sunt ejus urbis homines. *Tac. H.* 2, 70.

CRĔMOR, oris, m. τὸ παχὺ τοῦ γάλακτος, proprie est pingue illud, quod a lacte secernitur: dicitur etiam de lacte expresso ex grano aqua macerato. *Ov. Med. fac.* 95. Hordea quem faciunt, illis adfunde cremorem. *Cels.* 3, 7. *n.* 2. Vel ptisanae, vel alicae, vel oryzae cremor dandus est. *Cato R. R.* 86. Lac addat paulatim, usque adeo donec cremor crassus erit factus. *Pl. Pers.* 1, 3, 15. Nisi cremore crasso est jus collyricum, etc. *Cels.* 6, 6. *n.* 26. Gargarizare ex lenticula, vel ex fici cremore. Et *ib.* 10. *f.* Cremor furfurum.

[CRĔMUM, i, n. idem ac cremor *Venant. carm.* 11, 14, 1. Aspexi digitos per lactea munera pressos, Et stat picta manus hic, ubi crema rapis. Hic licenter auctor primam producit. *F.*]

*CREMUTIUS, i, m. A Cremutius Cordus, scriptor fuit Augusti temporibus. De bello civili scripsit et Caesaris Augusti rebus gestis. *Suet. Aug.* 35. et *Calig.* 16. *Tac. A.* 4, 34. *Senec. cons. ad Marc.* 1. Atque haec ipsa Marcia Cremutii fuit filia. *B. A.*

CRĒNAE, arum, f. plur. scalpturae, incisurae, γλυφίδες. *Plin.* transfert ad scalpturas stomachi testudinis marinae, quibus cibus conficitur, si locus sanus est. Ita enim scribit 11, 37, 68. Testudini marinae lingua nulla, nec dentes: rostri acie comminuit omnia. Postea arteria, et stomachus denticulatus callo, in modum rubi, ad conficiendos cibos, decrescentibus crenis, quidquid appropinquat ventri: novissima asperitas, ut scobina fabri. *Si lectio certa. *Harduinus* mavult *serris*. *B. A.*

[CRĒNAEUS, a, um, adj. κρηναῖος, fontanus. Est nom. serv. Rom. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 311. *n.* 347. Crenaei Liviae Drusi *cubicularii servi*. *F.* **Crenaeus, i*, unus e Centauris, qui Pirithoi nuptiis interfuit. *Ov. Met.* 12, 313. *B. A.*]

*CRENE, es, f. Asiae oppidum, in Aeolide. *Liv.* 37, 21. *B. A.*

*CRENI, orum, apud *Sil. Ital.* 8, 504. de Marsya: Phrygios fugeres cum Marsya Crenos. Graece οἱ Κρῆνοι, regio illa, in qua habitavit Marsyas, sic dicta a duobus fontibus Maeandri et Marsyae amnis, qui ibi ex eodem loco oriebantur. Nisi potius dicendum *Crenae*. Certe et Αὐλοκρηνὶς convallis et regio inde nomen invenerit. *Salm.* ad *Solin.* p. 835. *B. A.*

*CRENIS, idis, f. Nymphae nomen, teste *Prisciano*, in septimo, et *Ov. Met.* 12, 313. Κρηνὶς, a κρήνη, fons. *B. A.*

CRĔO, as, avi, atum, a. 1. κτίζω, ποιέω, γεννάω, gigno, facio. De origine. V. in CERUS. *Cic. Or.* 2, 54. Natura fingit homines, et creat imitatores et narratores facetos, etc. *Id. N. D.* 2, 22. Zeno censet, artis maxime proprium esse, creare et gignere. *Id. Or.* 2, 28. Cum ego hunc oratorem, quem nunc fingo, ut instituі, crearo, aluero, confirmaro, tradam eum Crasso et vestiendum et ornandum. *Liv.* 1, 3. Silvius deinde regnat: is Aeneam Silvium creat. *Hor. Od.* 4, 4, 29. Fortes creantur fortibus et bonis. [**Ov. Met.* 10, 18. Quidquid mortale creamus. *Lucr.* 1, 910. Creare igneis e ligneis. *Id. ib.* 170. Creantur certis quaeque seminibus.] *Plin.* 19, 8, 42. Fimum herbas creat. *Pallad.* 3, 26. de porcis: Femina ad creandum usque in annos septem partus onera gestare sufficiet. ℙ [**Creari* idem quod *nasci, crescere*. *Lucr.* 5, 1037. Unguibus ac pedibus jam tum morsuque repugnant, Vix etiam quom sunt, denteis ungueisque creati. *Id.* 4, 338. Nec dictis orare prius, quam lingua creata est. *Ib.* 340. Multoque creatae sunt prius aureis, quam sonus est auditus.] ℙ Item parere. *Virg. A.* 10, 704. una quem nocte Theano In lucem genitori Amyco dedit, et face praegnans Cisseis regina Parin creat. ℙ Item universim efficere, facessere, exhibere. *Cic. Div. Verr.* 19. Creare periculum alicui. *Plin.* 9, 48, 72. Lepus marinus vomitum dissolutionemque stomachi creat. *Id.* 22, 24, 50. Mel bilem auget, fastidium creat. *Cels. praef. a med.* Creare valetudinem adversam. ℙ Translate. *Cic. Div.* 2, 25. Similitudo errorem creat. *Quint.* 9, 4. Taedium et satietatem creare. *Pl. Poen.* 3, 2, 9. lites. *Id. Mil.* 2, 3, 23. Tuis nunc cruribus capitique fraudem capitalem creas. *Id. Pseud.* 1, 3. *extr.* Potin' ut abeas? tibi moram dictis creas. *Id. Mil.* 1, 1, 33. Venter creat omnes has molestias. *Id. Cas.* 2, 7, 3. Creare voluptatem inimicis. *Vellej.* 2, 20. seditionem. *Imppp. Valent., Theod. et Arcad. Cod.* 1, 25. invidiam inimicis. ℙ Saepe est suffragiis eligere. *Cic. fragm. pro C. Corn.* ap. *Ascon.* Decem tribunos plebis per pontificem creaverunt. *Nep. Annib.* 7. Carthagine quotannis annui bini reges creabantur. *Caes. B. C.* 3, 1. Consules creantur Caesar et Servilius. *Sall. Jug.* 44. Cum tres quaesitores rogarentur, effecerat, ut ipse in eo numero crearetur. *Liv.* 1, 23. Creare ducem gerendo bello. *Messala* ap. *Gell.* 13, 15. praetorem. *Ulp. Dig.* 40, 5, 4. Convenire creditores, unumque creare, cui caveatur omnium nomine. *Papin. ib.* 50, 8, 3. curatorem rei publicae. [**Suet. Aug.* 37. Censores. *Id. ib.* 40. Senatores. *Id. Vesp.* 6. Consilium inierunt eligendi creandique Imperatoris. Ubi *eliger*[e] h. e. e pluribus legere, est praecedens, *creare*, [h.] e. electum vere facere Imper., consequens. Ha[ec] *B. Crus.* in *cl. Suet.* p. 255. Cf. *Lex. Liv.* p. 149 ℙ [Part. *Creaturus* ap. *Liv.* 6, 40. Indignos (pa]tricios) creaturi non estis. *Creandus* ap. *Hor. E*[p.] 1, 2, 44. puerisque beata creandis Uxor. *F.*]

[CRĔŌBŪLĂ, ae, f. herba eadem ac mentastrum *Appul. Herb.* 90. *F.*]

CRĔON, ontis, m. Κρέων, nomen Corinthiorum regis, qui Creusam filiam Iasoni desponsavit. *S*[e]*nec. Medea.* **Hygin. fab.* 25. *Hor. Epod.* 5, 6[5.] *Stat. Th.* 12, 678. *B. A.* ℙ Alter fuit Thebanu[s] Oedipi regis Thebanorum socer, et frater Iocasta[e]. *Hyg. fab.* 72. ℙ Rectus casus singularis est *Cre*[on] et *Creo*. *Senec. Med.* 526. Creo, atque Acast[i] arma si jungant sua. *Stat. Th.* 12, 678. Antig[o]nem viduamque Creon Adrastida leto Admove[t.] ℙ *Fuit et *Creon, onis*, mons Lesbi insulae. *Pli*[n.] 5, 31. ubi accusativum *Creonem* est videre. *B. A.*

CRĔPANS, antis, part. qui crepat, resonan[s,] murmurans, strepens, ψοφώδης, ψοφητικός. *Ho*[r.] *Epod.* 16, 48. montibus altis Levis crepanti lym[]pha desilit pede. *Mart.* 3, 82. Digiti crepant[is] signa novit eunuchus. (V. CONCREPO.) *Id.* 1[] 36. Donare aureolos manu crepantes. Et 9, 9[] Area terit messes crepantes. *Virg. A.* 11, 77[] tum croceam chlamydemque, sinusque crepante[s] Carbaseos fulvo in nodum collegerat auro.

CRĔPAS, prisci capras dixerunt, a crepitu cru[]rum. *Paul.* ex *Festo* in *Caprae*.

CRĔPAX, acis, adj. qui crepat, ac strepit. *Mo*[]*ceras* ap. *Senec. ep.* 114. *crepacem molam* dixi[t,] quod in igne crepitet.

CRĔPĔRUS, a, um, adj. dubius, anceps, in[]certus, ut *Fest.* et *Varr. L. L.* 5. *s. in.* et *ib.* [] 4. et *Non.* 1, 45. interpretantur. *Lucr.* 5, 129[] creperi certamina belli. *Accius* ap. *Non.* Nunc t[u] in re crepera tua quid capias consilii, vide. *Pa*[]*cuv. ib.* Animum aegritudine in re crepera confic[]. *Symmach. ep.* 1, 7. (al. 13.) Priusquam manifestu[s] dies creperum noctis absolveret. *Lucil.* ap. *No*[n.] *l. c.* creperaque juventu' salutis. Al. aliter le[g.] **Mart. Capell.* 8. *p. in.* p. 179. *Vulcan.* Nunc vi[x] senex reclusis Creperum videns ocellis Circumspi[]cit videntes. *B. A.*

CRĔPI a Romanis dicti sunt luperci a crepitu pellicularum, quem faciunt verberantes. Mos enim erat Romanis in lupercalibus nudos discurrere, e[t] pellibus obvias quasque feminas ferire. Haec *Fe*[]*stus*, ubi al. perperam leg. *Creppi*.

CRĔPĪCŬLUM, vel Crepidulum, vel Crepitulum (tot enim modis scriptum invenitur) ornamentum capitis. Id enim in capitis motu crepitum facit *Festus*. Tribuit feminis *Tert. Pall.*, ubi ait 4. E[t] stolam, et supparum, et crepidulum, et caliendrum ejeravere. Al. leg. *capidulum*.

CRĔPĪDĂ, ae, f. κρηπὶς, ὑπόδημα, genus cal[]cei plani, coriacea solea vel una, vel pluribus constans, qua planta pedis, veluti basi, innititur et longis habenis, quibus pars pedis superior pro[]pe nuda vincitur, et quodammodo obtegitur: [a] Graeca voce allata, (teste *Gell.* 13, 21. et *Voss*[.] in *Etym.*) quae tum basim et fundamentum, tum hoc ipsum de quo loquimur, significat. Latine *solea* dicitur, quod eo nomine omne genus calcei, quo planta solummodo tegitur, appellari consuevit, ut *Gell. l. c.* docet. Differunt tamen, tum quod *solea* generale nomen est, *crepida* unum tantum calceorum genus notat: tum quia illa simplex est, haec pluribus coriis compingitur, ut vult *Balduin. de calc. c.* 11.: tum quod illa domi uti mos fuit, hac etiam foris: tum denique quod Latinorum illa, Graecorum haec propria esse videtur. Quare cum pallio fere conjungitur, sicut cum toga calceus. *Hor. Sat.* 1, 3, 127. sapiens crepidas sibi nunquam, Nec soleas fecit. [*Cf. *Heindf.*] *Pers.* 1, 127. qui in crepidas Grajorum ludere gestit. *Liv.* 29, 19. Ipsius etiam imperatoris non Romanus modo, sed ne militaris quidem cultus jactabatur: cum pallio crepidisque inambulare in gymnasio etc. *Suet. Tib.* 13. Redegitque se, deposito patrio habitu, ad pallium, et crepidas. Adde *Cal.* 52. [*V. *Brem.* ad *Suet.* ll. ll.] ℙ Aliquando cum caliga militari confunditur, non tamen Romana. *Plin.* 36, 16, 25. Magnes appellatus est ab inventore. Invenisse autem fertur, clavis crepidarum, et baculi cuspide haerentibus, cum armenta pasceret. *Id.* 33, 3, 14. Aureis clavis crepidas suffigere. *Val. Max.* 9, 1. *n.* 4. *extern.* Aureos clavos crepidis subjectos habuit. (*Justin.* 38, 10. eandem rem narrans, *caligas auro figere* dixit.) *Cic. Rabir. Post.* 10. L. Scipionis non solum chlamyde, sed etiam cum crepidis in Capitolio statuam videtis. V. integr. locum. Huc pertinere videtur, quod tradit *Servius* ad illud *A.* 8, 458. *Et Tyrrhena pedum circumdat vincula plantis*; crepidas Tuscum esse calceamentum, quas primo adhibuisse senatores, post equites R., nunc milites. Videtur enim vel de calceo, vel de caliga intelligendus. ℙ *Sutor ne supra crepidam*, proverb. in eos, qui quas res minus intelligunt, de iis tamen judicare

dent: ortum ex eo, quod narrat *Plin.* 35, 10, . *n.* 12. et *Val. Max.* 8, 12. *extr.*, cum Apelles bulam suam in pergula proposuisset, ut si quae ia inessent, a praetereuntibus indicarentur, motum a sutore, quod in crepidis una intus pauores fecisset ansas: eodem postero die, superbo nendatione pristinae admonitionis, cavillante circrus, indignatum prospexisse (latebat enim post bulam) denunciantem, ne supra crepidam judiret. Ὑπὲρ πόδα, et ἀνώτερον τοῦ σφυροῦ Graeci cunt. Et *Ammian.* 28, 1. Supra plantam, ut citur, evagatus cognitor. Adde *Val. Max. l. c.* *Isid. Orig.* 19, 34. putat *crepidas* dictas, quod m sono stringantur, sive a pedum crepitu in nbulando. *Balduin.* quoque *loco sup. cit.* a cretu derivat: sed rectius a κρηπὶς ducuntur, ut dium est: quamvis primam syllabam Latini poee corripiant.

CRĔPĬDĀRĬUS, a, um, adj. ad crepidas pertins, ut Crepidarius culter, *Sempron. Asell.* ap. *ell.* 13, 21. *extr.* et *Crepidarius sutor*, qui credas facit, *Id. ib.* et *Crepidarius* absolute, *Gell. ib.*

CRĔPĬDĀTUS, a, um, adj. qui crepidas habet, ηπιδούμενος. *Cic. Pis.* 38. Inde nocte intempea crepidatus, veste servili, navem conscendit. *uet. Dom.* 4. Certamini praesedit crepidatus. ℙ *repidatae Fabulae* ap. *Donat.* ad *Ter. Ad. prol.* in quibus actores cum crepidis prodibant: quae *palliatae.* V. PALLIATUS.

CRĔPĪDO, idinis, f. κρηπὶς, basis alta, et erea, fundamentum, fulcrum: a Graeca voce alla. *Cic. Or.* 67. Deinde omnia, tanquam crepine quadam, comprehensione longiore sustinenr. [*De periodo, qua sententiae plures junguntr, ne dissolvantur: nam periodo opponitur soluoratio: ducta metaphora a crepidine, cui tamiam fundamento innititur aedificium, ne collabar. *Ernest.* in *cl. Cic.* s. h. v.] *Stat. Silv.* 1, 1, . teneat quamvis aeterna crepido, Quae super gesti portaret culmina montis. *Plin.* 36, 9, 14. 2. Crepidines obelisci. ℙ Item saxum prominns, ut exponit *Festus*, vel moles alta, et abrua, qua maris litus, vel ripa fluminis munitur ntra aquarum impetus. *Cic. Verr.* 2, 5, 37. Piticus myoparo usque ad forum, et ad omnes urs crepidines accessit. [*Ernestio* in *cl. Cic.* s. . v. hic videntur imprimis intelligi loca in portuus interioribus, ad quae naves appellunt. Compat *Curt.* 4, 5. Tum applicant navigia crepidini ortus. *Scheff. R. N.* p. 213.] *Inscr.* ap. *Mur.* 013, 2. M Gavius T. F., Q. Vitellius Q. F. Gals Duovir. Quinq. crepidines circa forum S. P. F. *irg. A.* 10, 653. Forte ratis, celsi conjuncta credine saxi, Expositis stabat scalis, et ponte para. *Colum.* 8, 17. Maris atrocitas objectu crepinis frangitur. *Curt.* 5, 1. Coercere Euphratem agnae molis crepidinibus. *Varro* de lacu, aut agno ubi servantur anates, *R. R.* 3, 11. Circum tum parietem intrinsecus sit crepido lata, in qua cundum parietem sint tecta cubilia etc. *Plin.* , 22, 34. Acanthos herba topiaria est, crepidies marginum vestiens, *h. e.* marginum eam parm, quae aquas spectat. *Juven.* 5, 8. Nulla creido vacat? *h. e.* locus editior, vel in ripa flumiis, vel in portu, vel ad latera viarum, ubi stare lent mendici stipem petituri. *Senec. Contr.* 3, . Qui in crepidine viderat Marium, in sella figuravit. Et *ib.* 1, 1. Quis crederet jacentem sura crepidinem Marium aut fuisse consulem, aut turum? (Adde *Manil.* 4, 48.) *h. e.* in ora, et ria paludis, in qua se occuluerat, vel in crepidine iae mendicando in suo Africano exsilio. *Stat. Th.* , 492. Stabat gramineae producta crepidine ripae, ndarum ac terrae dubio, sed amicior undis Frainus. *Val. Fl.* 4, 44. Fluctus ab undisoni ceu rte crepidine saxi. Cum rapit Halcyones miserae tumque, laremque. [*Pro ripa dixit *Liv.* 27, 18. am quoque (planitiem) altera crepido haud faciior in ascensum ambibat.] ℙ De crepidinibus iarum, praeter allatum *Juvenalis* locum, sunt tiam verba *Petronii Sat.* 9. Vidi Gitona in crepiine semitae stantem. *Inscr.* in *N. Raccolta Caloerà.* T. 8. p. 199. IIIIII. Viri viam cum crepidiibus a quadruvio ad murum straverunt ob honoem. [*Haec inscr. est ap. *Orell.* 3844.] Alia ap. *Don. cl.* 2. *n.* 80. Munatius Absyrtus viam cum apide turbinato a foro ad port. stravit, crepidines t castella posuit. ℙ Item saxum excelsum, et bruptum, scopulus, rupes. *Stat. Th.* 2, 504. conra importuna crepido, Oedipodioniae domus alitis, . *e.* rupes in qua Sphynx habitavit. *Id. Achill.* 1, 48. Rupibus expositis, longique crepidine dorsi uboicum scandens Aulis mare, *h. e.* scopuloso romontorio in mare excurrente. ℙ Item torus, el quidpiam simile elevatum sedendi, vel munienii causa. *Plin.* 12, 1, 5. Saxeae intus crepidinis orona muscosos complexa pumices. ℙ *Crepido Circi* apud *Fest. in fr.* fuit locus editior in parte jus exteriore, in quo tribuni quidam militares, uos ibi recenset, olim sepulti feruntur: qui locus ostea fuit albo lapide constratus. ℙ In architetura *crepidines* dicuntur: v. g. in coronis, membra uaedam excurrentia, et projecta, ut *Bald.* in *Lex. Vitr.* proposita figura explicat: quia sustentandi et fulciendi speciem praebent. *Vitr.* 4, 6. Dextra ac sinistra projecturae sic sunt faciendae, uti crepidines excurrant. *Id.* 3, 2. Frons loci dividatur in partes undecim semis, praeter crepidines et projecturas spirarum.

CRĔPĬDŬLA, ae, f. dimin. crepidae, κρηπίδιον. *Gell.* 13, 21. Soleas dixere, nonnunquam voce Graeca crepidulas. *Pl. Pers.* 4, 2, 3. Hanc hospitam crepidula ut graphice decet!

CRĔPIS, idis, f. κρηπὶς, herbae genus ap. *Plin.* 21, 16, 59. Caule foliato est crepis, et lotos.

CRĔPĬTĀCILLUM, i, n. dimin. crepitaculi. *Lucret.* 5, 232. [*230. ap. *Eichstadt*, qui *vulg.* servat.] Nec crepitacillis opus est. *Gifanius*, *Paraeus*, *Salm.* et al. leg. Nec crepitacula eis opu' sunt. *Tertull. adv. Jud.* 9, Signum belli non tuba, sed crepitacillo daturus. Adde *adv. Marc.* 3, 8., ubi eadem verba repetit. *Sciopp.* autem in notis ad *Tertull.* hic quoque *crepitaculo* reponit.

CRĔPĬTĀCŬLUM, i, n. σεῖστρον, instrumentum ex aere, aliave materia, quod manu concussum vel percussum crepitat, ac sonitum reddit. *Colum.* 9, 12. *de apib.* Crepitaculis aereis, aut testarum plerumque vulgo jacentium sonitu terreatur fugiens juventus. *Quint.* 9, 4. *med.* Media quoque (*periodi*) ne pigra, ne longa sint: ne brevium contextu resultent, ac sonum reddant paene puerilium crepitaculorum. *Mart.* 14, 54., cujus lemma est *Crepitaculum.* Si quis plorator collo tibi vernula pendet, Haec quatiat tenera garrula sistra manu. *Capell.* 1, 4. Tunc crepitacula, tinnitusque quasi infanti somnium duceret, adhibebat quiescenti. *Id.* 9, 314. Infantibus crepitacula vagitus abrumpunt. ℙ Inter crepundia puerorum etiam *crepitacula* sunt. V. locum *Lucretii* in voce praeced. et *Mart.* modo allatum.

CRĔPĬTANS, antis, part. a *crepito*, ψοφητικὸς, crepans, strepens, resonans. *Ov. Fast.* 4, 781. ardentes stipulae crepitantis acervos. *Virg. A.* 7, 73. Flamma crepitans. Et *ib.* 3, 70. lenis crepitans vocat Auster in altum. *Id. G.* 1, 449. in tectis crepitans salit horrida grando. *Id. A.* 11, 299. fremunt ripae crepitantibus undis. [*Prop.* 2, 32, 15. Et leviter Nymphis tota crepitantibus urbe.] *Id. G.* 4, 451. Aera crepitantia. *Ov. Met.* 10, 648. fulvo ramis crepitantibus auro. *Id. ib.* 11, 735. Ora dedere sonum, tenui crepitantia rostro. *Tibull.* 2, 5, 73. Arma crepitantia. *Propert.* 3, 9, 43. crepitans sistrum. *Lucr.* 5, 746. crepitans ac dentibus algor.

CRĔPĬTO, as, n. 1. ψοφέω, frequentat. a *crepo*: crepitum edo. *Pl. Men.* 5, 5, 27. Ubi satur sum, nulla (*intestina*) crepitant: quando esurio, tunc crepant. *Id. Rud.* 2, 6, 52. Crepitare dentibus. *Virg. A.* 5, 458. quam multa grandine nimbi Culminibus crepitant. *Id. ib.* 6, 209. leni crepitabat bractea vento. Et *G.* 2, 540. Impositos duris crepitare incudibus enses. *Plin.* 31, 7, 41. Flos salis in igne nec crepitat, nec exsilit. *Petr. Sat.* 132, Pluribus osculis collisa labra crepitabant. *Tibull.* 2, 5, 81. Et succensa sacris crepitet bene laurea flammis. *Virg. A.* 5, 436. duro crepitant sub vulnere malae. ℙ Alia huc pertinentia V. in v. praec.

CREPITŬLUM. V. CREPICULUM.

CRĔPĬTUS, us, m. ψόφος, strepitus, sonitus. *Auct. ad. Her.* 2, 5. Num qui strepitus, clamor, crepitus exauditus sit. *Pl. Curc.* 1, 3, 47. Sonitum et crepitum claustrorum audio. Et *ib.* 1. Sonitum prohibe forum, et crepitum cardinum. *Suet. Cal.* 54. Tibiarum et scabellorum crepitus. *Liv.* 43, 10. Crepitus aeris. *Id.* 38, 17. Quatientium scuta horrendus armorum crepitus. *Id.* 6, 2. Crepitus viridis materiae flagrantis. *Id.* 39, 15. Crepitibus et ululatibus nocturnis. *Plin.* 12, 1, 5. Imbrium crepitus per folia. *Id.* 10, 18, 20. Cuneus adactus statim exsilit cum crepitu arboris. *Mart.* 14, 119. *de matella.* Dum poscor crepitu digitorum etc. (V. CONCREPO.) *Senec. Ira* 3, 4. Crepitus articulorum. (V. CONTERO.) *Id. ep.* 56. Audio crepitum illisae manus humeris, quae prout plana pervenit, aut concava, ita sonum mutat. *Cic. Verr.* 2, 5. 62. Crepitus plagarum. *Id. Tusc.* 4, 8. dentium. *Id. Top.* 12. Pedum crepitus, strepitus hominum. *Id. Fam.* 9, 22. *extr.* Stoici etiam crepitus ajunt aeque liberos, ac ructus esse oportere. *Suet. Claud.* 32. Emittere flatum et crepitum ventris. *flatus* est sine sonitu, βδεσμός: *crepitus* cum sonitu, πορδή. *Pl. Curc.* 2, 3, 16. Excire crepitum polentarium. *Senec. ep.* 91. *f.* Eodem loco sibi esse voces imperitorum, quo ventre redditos crepitus. *Plin.* 27, 12, 87. Onopordon si comederint asini, crepitus reddere dicuntur. *Minuc. Fel.* in *Octav.* 28. *f.* Aegyptii non Serapidem magis, quam strepitus per pudenda corporis expressos contremiscunt. ℙ *Scalig.* in *lection. Auson.* 1, 25. ostendit, crepitus ventris apud Graecos fausti, apud Latinos mali ominis fuisse, ex *Catone* apud *Fest.* in *Prohibere.* V. CREPO.

[CREPNOS, i, m. κραιπνὸς, velox, celer. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 250, 3. Q. Postumius Ɔ. L. Crepnos. *F.*]

CRĔPO, as, pui, pitum, n. 1. ψοφέω, crepitum edo, resono, strideo, murmuro. *Pl. Men.* 5, 5, 27. Intestina mihi, quando esurio, tum crepant. *Senec. ep.* 9. *med.* Paravit amicum adversus vincula laturum opem: cum primum crepuerit catena, discedet. *Stat. Theb.* 7, 38. crepat aurea grandine multa Palla. *Ov. Fast.* 4, 744. Et crepet in mediis laurus adusta focis. Et *ib.* 2, 501. subito motu nubes crepuere sinistrae. Et *Met.* 9, 783. crepuitque sonabile sistrum. *Plin.* 36, 7, 11. Lapidem in statua Memnonis quotidiano solis ortu contactum radiis, crepare dicunt. *Pers.* 5, 25. dignoscere cautos, Quid solidum crepet, *h. e.* crepitu et sono indicet, sitne solidum, an fractum. *Senec. Thyest.* 264. totis domus, Ut fracta, tectis crepuit. *Id. Oedip.* 99. Crepuere malae. *Id. Herc. Oet.* 1002. Verberum crepuit sonus. [*Propert.* 4, 3, 58. Et crepat ad veteres herba Sabina focos.] *Ter. Heaut.* 3, 3, 52. Quid est, quod tam a nobis graviter crepuerunt fores? *Pl. Amph.* 1, 2, 34. Orationem comprimam: crepuit foris. *Turn. Advers.* 4, 20. et *ib.* 11, 12. et *ib.* 29, 25. docet, hoc ex more Atheniensium dictum, quia cum apud eos fores aperirentur in viam, ideo domo exituri, ne quem forte praetereuntem laederent, crepitum edebant vel digitos collidendo, vel ipsas fores percutiendo: contra intraturi aedes dicebantur *fores pultare:* hoc κόπτειν dici, illud ψοφεῖν. Haec *Turn.*, sed fortasse res est apertior, quam ad haec, intelligendi causa, sit decurrendum. ℙ Cum accusat. *Stat. Theb.* 6, 686. procul auxiliantia gentes Aera crepant, *h. e.* pulsant et resonare faciunt. *Prop.* 3, 8, 4. [*al. 3, 10, 4.] Et manibus faustos ter crepuere sonos. [*Cf. *Burm.* ad *Ov. Ib.* 230.] *Mart.* 5, 19. Crepare aureolos, *h. e.* numerare, nam versando nummi crepitant. ℙ *Crepare digitis* est idem ac concrepare digitis. V. CREPANS. ℙ Significat etiam scindi, findi, rumpi, quia quae rumpuntur, crepare solent. *Virg. A.* 5, 205. acuto in murice remi Obnixi crepuere, illisaque prora pependit. *Pall.* 4, 10. *in.* Si crepant poma, lapidem in media arboris radice supponis. *Colum.* hoc idem tradens 5, 10. *med.* verbo *rumpi* utitur. ℙ Item pedere. *Mart.* 12, 77. Sed quamvis sibi caverit crepando, Compressis natibus Jovem salutat. (Adde *ib.* 78.) *Cato* ap. *Fest.* in *Prohibere.* Servi, ancillae, si quis eorum sub centone crepuit, quod ego non sensi, nullum mihi vitium facit. ℙ Translate *crepare aliquid* est frequenter in ore habere, jactare, praedicare. *Lucr.* 2, 1166. laudat fortunas saepe parentis, Et crepat, antiquum genus ut pietate repletum Perfacile angustis tolerarit finibus aevum. *Hor. Ep.* 1, 7, 84. ex nitido fit rusticus, atque Sulcos et vineta crepat mera *Pl. Mil.* 3, 1, 57. Neque ego ad mensam publicas res clamo, neque leges crepo. *Hor. Sat.* 2, 3, 33. Si quid Stertinius veri crepat, *h. e.* docet. *Id. Od.* 1, 18, 5. Quis post vina gravem militiam, aut pauperiem crepat? *h. e.* exaggerat, et queritur incommoda militiae, et paupertatis. ℙ Alia huc pertinentia V. in CREPANS. ℙ *Eutych. Gramm.* 2, 2188. ponit etiam *crepo, is, ere,* sed nullo confirmat Latino exemplo.

CRĔPŬLUS, a, um, adj. crepitans, strepens. *Avien. in Arat.* 324. Sed crepula ut late vomeret convicia voce. Alii leg. *crepera.* *Sidon. ep.* 4, 15. Autumnus viatorum aures, foliis toto nemore labentibus, crepulo fragore circumstrepit. *Id. ep.* 9, 13. *in carm.* 2. Crepulae buccae.

CRĔPUNDĬA, orum, n. plur. reculae pueriles, quae infantibus tum ornatus, tum ludi causa dantur: a *crepando*, seu tinniendo dictae, quoniam infantes hujusmodi crepitaculis maxime gaudent: apponebantur etiam olim pueris expositis, vel alio nutriendi causa missis, ut ex iis aliquando agnosci possent: quare *monumenta* a *Ter. Eun.* 4, 6, 15. dicuntur, [*Cf. *Ruhnk.* ad h. l.] et a Graecis γνωρίσματα, et ἐπίσημα, et σπάργανα. Exemplum habes tum ap. *Ter. l. c.* et *Heaut.* 4, 1, 37., tum ap. *Pl. Cist.* et *Rud.* Porro crepundia solebant esse anuli, ensiculi, securiculae, maniculae, bullae, siculae, fasciolae etc. qualia *Pl. Rud.* 4, 4, 110. enumerat. *Cic. Brut.* 91. Quoniam totum me non naevo aliquo aut crepundiis, sed corpore omni videris velle cognoscere. [*V. *Ellendt.* ad h. l. et *Salm.* ad *Vopisc. Aurel.* c. 4. T. II. p. 421.] *Plin.* 11, 51, 112. Semestris locutus est Croesi filius in crepundiis. *Prud. Apoth.* 711. puerique crepundia parvi. ℙ [*Hinc a *crepundiis* idem est, quod a *pueritia.* Ita explicat *Orell.* in *inscr.* 1183. Cui a crepundiis par virtutis et eloquentiae cura.] ℙ In singulari num. nullus est usus. ℙ Ita etiam dicuntur crotala, crepitacula, sistra, quibus in choreis, et saltationibus utebantur, praesertim Aegyptii: quia hujusmodi dari et pueris solebant lusus gratia. *Justin.* 30, 1. *f.* Adduntur instrumenta luxuriae, tympana, et crepundia. ℙ [Item imagines sacrae aut amuleta. *Appul. Apol.* Etiamne cuinam mirum videri potest, cui sit ulla memoria religionis, hominem tot mysteriis Deûm conscium, quaedam sacrorum crepundia domi adservare, atque ea lineo texto involvere, quod purissimum est rebus divinis velamentum? *Id. paulo post.* haec eadem *sacrorum signa*, et *memoracula* appellat. *F.*]

CRĔPUSCI nominati Amiterno, qui crepusculi tempore erant nati. *Varr. L. L.* 5, 2. ¶ [Fortasse legendum est *Crepusii*; nam *Crepusia* gens nota est ex Nummis ap. *Eckhel. D. N. V. T.* 5. p. 198. et ex Inscr. ap. *Mur.* 1533, 11. *F.*]

CRĔPUSCŬLASCENS HORA est hora crepusculi vespertini ap. *Sidon. ep.* 8, 3.

CRĔPUSCŬLUM, i, n. δείλη, tempus, Quod tu nec tenebras, nec possis dicere lucem, Sed cum luce tamen dubiae confinia noctis: quae descriptio est *Ov. Met.* 4, 400. Dictum est a *creperus*, dubius, ut post *Varr. L. L.* 5, 2. docent *Serv.* ad *A.* 2, 268. et *Non.* 1, 45. Porro tametsi de matutino aeque quod Graece λυκαυγὲς, ut de vespertino, quod ἑσπέρα δείλη dici possit; videtur frequentius de hoc usurpari: quia matutinum tempus proprio vocabulo *diluculum* appellatur. *Ov. Am.* 1, 5, 5. Qualia sublucent fugiente crepuscula Phoebo. *Id. Fast.* 5, 163. inducunt obscura crepuscula noctem. *Id. ib.* 4, 735. Pastor, oves saturas ad prima crepuscula lustra. *Id. Met.* 15, 651. seram pepulere crepuscula lucem. *Id. Her.* 14, 21. modo facta crepuscula terris. *Plin.* 18, 25, 58. Prout alterutri eorum mane, vel crepusculo contingit. *Colum.* 12, 1. Et primo mane prodeundum est, et crepusculo redeundum. Adde *Phaedr.* 3, 7., *Suet. Ner.* 26., *Lucan.* ap. *Serv. l. c.*, *Fest.* in *Decrepitus*, *Plaut.* in *fragm.* ap. *Varr. L. L.* 6, 4., ipsum *Varr. L. L.* 5, 2. et *Censorin. de die nat.* 24. Quare non audiendus *Serv.*, qui *l. sup. c.* scribit, usum obtinere, ut *crepusculum* matutino tempori jungatur. ¶ Aliquando generatim ponitur pro luce maligna, et caligine. *Ov. Met.* 14, 122. Dumque iter horrendum per opaca crepuscula carpit, *h. e.* per viam, qua ad Inferos descenditur.

CRES, etis, m. Κρὴς, qui est ex Creta insula. *Cic. Div.* 1, 18. Epimenides Cres. *Id. Mur.* 35. Neque vero Cretes melius quam Romani respublicas suas retinuerunt. *Ov. Am.* 3, 10, 19. Cretes erunt testes: nec fingunt omnia Cretes. Κρῆτες. *Id. Her.* 16, 348. Nulla tamen Minos Cretas ad arma vocat. Κρῆτας. *Caes. B. G.* 2, 7. Numidas, et Cretas sagittarios subsidio oppidanis mittit. *Lucan.* 4, 441. Canes spartani, et Cretes. *Catull.* 55, 23. custos Cretum. V. TALOS, i.

[CRESCENS, tis, omn. gen. part. verbi *cresco*, quod vide. ¶ Est etiam cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Mur.* 703, 10. Cn. Fullonius Crescens. *F.*]

CRESCENTĬA, ae, f. incrementum, αὔξησις. *Vitr.* 9, 9. Horarum brevitates, aut crescentias cuneorum adjectus, aut exemptus perficere cogit. *et mox.* Correptiones dierum, aut crescentiae.

[CRESCENTILLA, ae, f. diminut. crescentis. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 662, 3. Crescentillae filiae dulcissimae Crescens pater. *F.*]

[CRESCENTINUS, a, um, adj. ad Crescentem pertinens. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Mur.* 71, 1. Plautia Felicitas pro filio Crescentino votum libens solvit. Alia ap. *Grut.* 708, 1. Pedania Crescentina. *F.*]

[CRESCENTĬO, onis, m. diminut. crescentis. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 682. *n.* 65. Fuscius Crescentio. *F.*]

CRESCO, is, crevi, n. 3. αὐξάνω, augeor, major fio, adolesco. [*Proprie significat, inprimis apud poetas, provenire, oriri, nasci. *Virg. Cul.* 398. Hic et acanthus, Et rosa purpureo crescit rubicunda colore, Et violae genus omne hic est. *Sil.* 3, 75. Ingens hic terris crescit labor, i. e. nascitur. V. *Drakenb.* ad h. l. *Lucr.* 3, 745. Vis animi pariter crescit cum corpore, i. e. oritur, procreatur. Paulo post de eadem vi animi idem docens dicit: consors in origine prima. *Id.* 1, 368. Quaequomque e terra corpora crescunt. et al. Inprimis autem part. *cretus* hac significatione saepissime legitur apud *Varr. Ov. Lucr.* et al.] *Festus* in *Crevi* deducit a κραίνω, perficio, impleo, absolvo. *Cic. Div.* 2, 14. Ostrea cum luna pariter crescunt Atque decrescunt. *Id. ib.* 1, 44. Cum lacus Albanus praeter modum crevisset. [*Cf. *Lucret.* 6, 713.] *Id. Sext.* 32. Mihi absenti creverunt amici. [*Orell. leg. non mihi absenti crevisse amicos.] *Id. Div.* 1, 69. Medici advenientes et crescentes morbos intelligunt. *Caes. B. G.* 7, 55. Liger ex nivibus creverat. *Curt.* 4, 2. Aggeris latitudo crescebat. *Id.* 8, 11. Petra modicis clivis in sublime fastigium crescit. *Ov. Met.* 1, 550. In frondem crines, in ramos brachia crescunt. *Id. ib.* 2, 479. Manus crescunt in ungues aduncos. *Id. Met.* 4, 660. de Atlante: et partes auctus in omnes Crevit in immensum. *Quint.* 8, 5. Nihil ad justam magnitudinem adolescere potest, quod loco, in quem crescat, caret. *Colum. Arbor.* 17. Ut olea spatium in latitudinem crescendi habeat. [*Lucret.* 2, 189. Et sursum nitidae fruges arbustaque crescunt.] *Plin.* 11, 37, 87. Homo crescit in longitudinem ad annos usque ter septenos: tum deinde ad plenitudinem. *Pl. in Suppos. Merc. post a.* 4. *sc.* 5. Par est aetas: una crevimus, *h. e.* educati sumus. Sic *Justin.* 12, 16. Alexander per quinquennium sub Aristotele doctore inclyto crevit. *Suet. Oth.* 1. Otho per gratiam Liviae, cujus in domo creverat, senator factus. *Ov. A. Am.* 1, 61. primis, et adhuc crescentibus annis. ¶ Translate. *Cic. Har. resp.* 21. *extr.* Crescebat in eos odium, a quibus, etc. *Id. Manil.* 15. Cum hostium opes, animique crevissent. *Curt.* 9, 9. Crescit ardor animorum. *Id.* 4, 12. *f.* Ne desperatio suis cresceret. *Quint.* 6, 1. Cum in aliis, tum maxime in hac parte debet crescere oratio. *Juven.* 14, 138. Crescit amor nummi, quantum ipsa pecunia crescit. *Cic. Att.* 2, 12. Crescit mihi materies scribendi. *Stat. Silv.* 4, 7, 43. Crescat infans in mores patrios. *Sil.* 3, 529. Crescit labor. *Ov. Pont.* 4, 2, 36. Laudata virtus crescit. *Id. Fast.* 2, 1. Cum carmine crescit et annus. *Id. ib.* 2, 731. Studiis certamina crescunt. *Justin.* 13, 3. Crescit seditio. *Virg. Ecl.* 7, 25. Pastores hedera crescentem ornate poetam, *h. e.* qui doctior fit, vel cujus gloria in dies augetur. *Nep. Alc.* 7. Qua ex re creverat ejus fama cum opibus. *Id. Att.* 10. Ad extremam aetatem amicitia eorum crevit. *Id. ib.* 21. Dignitate, gratia, fortunaque crescere. *Id. Cat.* 2. Virtutum laude crescere. [*Lucr.* 6, 341. Mobilitatem etiam atque etiam quae crescit eundo.] ¶ Absolute eleganter significat dignitate, auctoritate, vel opibus ad ampliorem statum ascendere. [*V. *Intprr.* ad *Ov. Ep.* 15, 117.] *Cic. Rosc. Am.* 30. Si liberet accussare, accusarem eos, ex quibus possem crescere. *Id. Cluent.* 28. Crescere ex invidia alicujus. *Id. Verr.* 2, 5, 67. *extr.* Si videor de uno isto voluisse crescere; isto absoluto, quod sine multorum scelere fieri non potest, de multis mihi crescere licebit. *Liv.* 35, 19. Si quibus tuorum meis criminibus apud te crescere libet, aliam materiam crescendi, quam ex me, quaerant. *Id.* 21, 7. In tantas brevi creverant opes. *Justin.* 2, 6. A sordidis initiis ad summa crevere. *Ov. Her.* 15, 117. Gaudet, et e nostro crescit moerore Charaxus. *Senec. ep.* 34. Cresco et exsulto, et discussa senectute recalesco, quoties, etc. *Petr. fragm. Trag.* 38. *Burm.* De nihilo crevit, i. e. ex nihilo dives factus est. ¶ Illa mere poetica sunt *Silii* 14, 301. de turri: tabulata decem cui crescere Grajus Fecerat, *h. e.* surgere, extolli. Et *ib.* 309. Perque altam molem, et toties crescentia tecta Scandit. Et *Lucan.* 9, 841. Nam neque congestae struxere cubilia frondes, Nec culmis crevere tori. Et 3, 534. Ordine contentae gemino crevisse Liburnae. Et *Stat. Th.* 12, 110. molles planctu crevere lacerti, *h. e.* intumuere. Et rursus *Silii* 1, 176. quantum tormenta jubebant, Creverunt artus, *h. e.* torti atque extenti sunt. [*His addi possunt ll. ex *Sil.* 1, 642. Crescit in armis, i. e. semper majora audet. *Id.* 15, 216. Admoto crescebant culmina gressu, i. e. propius accedentibus altiora apparebant.] ¶ *Cresse* pro *crevisse* est ap. *Lucr.* 3, 684. ¶ Supinum *cretum*, et part. *creturus* in hoc verbo non sunt, quod sciam, in usu: sed in *cerno*. At *cretus*, quod vide suo loco, videtur esse participium verbi *Cresco*.

*CRESPŬLUS, a, um, adj. *Gloss. Gr. Lat.* ὀρθρινὸς, matutinus, crespulus. *B. A.*

CRESSA, ae, adj. quae est ex Creta, Cretensis. *Propert.* 4, 7, 57. Cressa mentita, *h. e.* Pasiphae uxor Minois regis Cretae. *Ov. Am.* 1, 7, 16. perjuri promissaque, velaque Thesei Flevit praecipites Cressa tulisse Notos, *h. e.* Ariadne Cretensis. *Id. A. Am.* 1, 327. Cressa Thyesteo si se abstinuisset amore, *h. e.* Aerope. *Id. ib.* 758. Cressa Corona, *h. e.* Corona Ariadnes. *Sidon. carm.* 7, 200. gemino flagrans Cressa furore, *h. e.* Phaedra filia Minois regis Cretae. *Claud. II. Cons. Stilich.* 300. Cressae canes. (V. LACO.) *Prop.* 2, 1, 63. Cressae herbae, *h. e.* dictamnus, quae optima in Creta nascitur, ut *Serv.* ad *A.* 12, 412. docet. *Virg. G.* 3, 345. Pharetra Cressa. *Hor. Od.* 1, 36, 10. Cressa nota, *h. e.* cretae nota, seu creta alba ex Creta, qua fausta quaeque notabantur. *Pers.* 5, 108. Illa prius creta, mox haec carbone notasti. *Hor.* ipse *Sat.* 2, 3, 246. satin' creta, an carbone notati. Ita *Bentlejus.* [*V. *Heindf.* ad h. l. qui non frustra contra *Bentl.* disputat.] *Hard. in notis et emend. n.* 116. ad *Plin.* 7. contendit, *Cressam notam* esse vinum Creticum, ea ratione, qua *nota Falerni* dicitur ab eodem *Hor. Od.* 2, 3, 8. etc. Alii aliter.

CRESSĬUS, a, um, adj. Cretensis. *Virg. A.* 4, 70. Cressia nemora. *Id. ib.* 8, 294. prodigia, *h. e.* taurum furore a Neptuno percitum, Cretam devastantem. (V. CRETAEUS.) *Ov. Ib.* 512. turba. *Id. Her.* 16, 299. regna. *Stat. Th.* 12, 582. tecta. ¶ [*Scribitur et *Cresius. B. A.*]

CRĒTA, ae, et *Graeca terminatione* Crete, es, f. *Candia*, Κρήτη, insula grandis maris Mediterranei, quam ab septentrione mare Aegaeum et ab ipsa denominatum Creticum alluit, a meridie Africum, ab oriente item Creticum; olim centum urbibus potens, unde Ἑκατόμπολις dicta est: celebris etiam Ida monte, cunis Jovis, et sepulcro, Corybantibus, Minoe rege, Europae adventu, Ariadnae et Pasiphaes amoribus, labyrintho, Minotauro, Daedali ausis et fuga: item coeli mira temperie, et celeberrimo vino, ob id Μάκαρος dicta, et quod praeter phalangium nulla noxia animalia gignere credita est. Primum Aeria, Ἀερία est appellata, deinde Crete a Nympha cognomine, vel a reg[e] Curetum. *Virg. A.* 3, 104. Creta Jovis magni me[dio] dio jacet insula ponto, Mons Idaeus ubi, etc. *O[v.] Her.* 10, 67. Non ego te, Crete, centum digest[a] per urbes, Aspiciam, puero cognita terra Jov[i]. Adde *Plin.* 4, 12, 20. et *Mel.* 2, 7. ¶ [*De Cre[te] nympha praeter locum Plinii citatum, V. *Marti[an.] Capell.* 6. *med.* p. 140. *Vulcan. B. A.*]

CRĒTA, ae, f. κιμωλία γῆ, κέραμος, genus ter[rae] rae tenacis, variorum colorum, sed praecipue al[]bae. *Cato R. R.* 39. Creta cruda. Varia ejus ge[]nera enumerat *Plin.* 35, 17, 57. ¶ Inter vari[os] ejus usus, maxime adhibita est poliendis togis e[t] dealbandis. *Pl. Aul.* 4, 9, 6. Qui vestitu, et cret[a] occultant sese, etc. ¶ Item fucandae faciei mu[]lierum. *Hor. Epod.* 12, 10. neque illi Jam mane[t] humida creta, colorque Stercore fucatus crocodili. Adde *Petr. Sat.* 23. et *Mart.* 6, 93. et 8, 33. ¶ Item apud quosdam populos, litteris obsignandis. *Cic. Flacc.* 16. et *Verr.* 2, 4, 26. ¶ Item ad si[]gnandam metam in Circo, ut esset conspicua. *Plin.* 8, 42, 65. Peracto legitimo cursu, ad cretam ste[]tere. Alii leg. *metam.* V. CRETATUS. ¶ Item faciendis testis: unde *figularis creta* memoratur [] *Plin.* 14, 20, 25. et 31, 3, 28. et *Colum.* 3, 11. ¶ Item pingendis pedibus servorum venalium tran[s] mare advectorum. *Plin.* 35, 17, 57. ¶ Praeterea creta alba signare mos fuit, quae prospera erant et probanda; sicut carbone, quae contra. *Hor. Sat.* 2, 3, 246. *Pers.* 5, 108. V. in CRESSA. ¶ De variis ejus usibus in medicina, V. *Plin. l. c.* ¶ *Creta candida fossicia*, qua *Varr. R. R.* 1, 7 narrat in Gallia ad Rhenum stercorari agros, vi[]detur fuisse illa, quam *Plin.* 17, 6, 4. *margam* vocat, Itali *marna.* ¶ Porro *creta* ab insula Creta dicta fuisse videtur (quod et *Isid.* docet *Orig.* 16, 1.): vel quia optima inde advehebatur: vel quia ex proximis locis, maxime ex Cimolo: vel quia undecumque adveniret, a Cretensibus negotiatoribus importabatur: quod satis esse potuit, ut eam appellationem initio caperet. V. *Bentlej. l. c.* in CRESSA *f.*

CRĒTĀCĔUS, a, um, adj. ad cretam pertinens. *Plin.* 18, 9, 20. *n.* 1. Siligo cretacea. *h. e.* vel cretae admixta, ut candidior sit, vel candore similis cretae: sed prior interpretatio praeferenda; nam *Id.* 18, 11, 29. *n.* 2. Alicae admiscetur creta, quae transit in corpus, coloremque et teneritatem affert.

CRĒTAEUS, a, um, et

CRĒTĀNUS, a, um, adj. Cretensis, ad Cretam insulam pertinens. *Pl. Curc. a.* 3. *v.* 73. Arabas, Caras, Cretanos, Syros. *Ov. Amor* 3, 10, 25. Ida Cretaea. *Id. Met.* 7, 434. Cretaeus taurus, *h. e.* taurus ille furiosus ab Hercule domitus, et ex creta abductus in Atticam, ibique a Theseo interfectus. *Virg.* tamen *A.* 8, 294. ab ipso Hercule mactatum facit. V. ibi *Servium.* Fabulantur de hoc tauro, cum optavisset Minos, Neptuno sacra facturus, victimam illo dignam, Neptunum ei taurum mirae speciei obtulisse, quo delectatus Minos, cum servare vellet, Neptunus tauro furorem immisit, quo totam Cretam devastavit. Missus eo Hercules ab Eurystheo, domuit, et ad illum abduxit, ut dictum est: sed cum ibi quoque fureret, et perderet omnia, a Theseo demum occisus fuit. ¶ Cretaeus juvencus ap. *Propert.* 3, 17, 11. est, cum quo Pasiphae in Creta concubuit.

CRĒTĀRĬUS, a, um, adj. ad cretam pertinens. *Varr. L. L.* 7, 30. Taberna cretaria, *h. e.* ubi creta venditur. *Inscr.* ap. *Grut.* 641, 3. et 4. Negotiator artis cretariae. Alia ap. *Reines. cl.* 1. *n.* 177. Negotiator cretarius. Male quidam leg. *retarius*, quasi sit qui retanda flumina conducit. [*Fiebat negotiatio cretaria ex credifodinis Britannicis. Cf. *Plin.* 17, 6. *Varr. R. R.* 1, 7. laudat haec *Orell.* ad h. *inscr.* quae legitur 2029.]

CRĒTĀTUS, a, um, adj. creta inspersus, ut *Cretati pedes*, qui creta erant dealbati, quales solebant esse servorum pedes, qui trans mare venales advehebantur, *Plin.* 35, 18, 58. et Cretatae fasciae, *Cic. Att.* 2, 3. [*de his v. in *Fascia.*] et Cretata mappa, *Mart.* 12, 29. ¶ Cretata ambitio, dicitur a *Pers.* 5, 177. quia qui ad honores aspirabant, albas, candidasque vestes induebant, unde *Candidati dicti.* ¶ Ap. *Mart.* 2, 41. cretata Fabulla. ¶ Ap. *Juven.* 10, 66. cretatus bos, *h. e.* creta dealbatus, atque ornatus in victimam.

CRĒTENSIS, e, adj. Κρὴς, qui est ex Creta insula, Cres, Cressa. *Cic. Phil.* 5, 5. Cyda Cretensis homo audacissimus. Et *mox.* Cretensis judex. Et *N. D.* 3, 21. Juppiter Cretensis. ¶ *Cretenses, ium* sunt Cretae populi. *Nep. Annib.* 9. et *Liv.* 41, 25. et 37, 60. ¶ Praestabant in ea gente sagittarii, sicuti funditores in Balearibus. Itaque eorum magnus erat usus in militia. *Liv.* 37, 41., *Curt.* 4, 13., *Vell.* 2, 34. etc. ¶ Habiti sunt mendacissimi. *Ov. Amor.* 3, 10, 19.

CRĒTERRAE (*vel* Creterae) vocabulum trahitur a cratere, quod est vas vini. *Festus.* V. CRATER.

CRĒTĔUS, a, um, adj. cretaceus. *Lucr.* 4, 296. ut si prius, arida quam sit Cretea persona, alli-

at pilaeve, trabive. Al. leg. *Cerea.* Al. *Cressam* ersonam. [*Eichstadt.* Vulg. servat.]

CRETHĒIUS, a, um, adj. ad Cretheum pertinens. *Val. Fl.* 8, 112. dictis fidens Cretheia pro-s, *h. e.* Iason nepos Crethei. *Id.* 2, 612. Creteia virgo, *h. e.* Helle filia Athamantis, cujus ater fuit Cretheus.

CRĒTHEUS, i, et eos, m. disyllab. Κρηθεύς, lius Aeoli, frater Athamantis patris Phryxi et lelles, pater Aesonis, cui filius fuit Iason. Hauit uxorem Demodicen, quae cum Phryxi amore apta esset, neque quidquam ab eo obtineret, eum pud maritum accusavit, tanquam vim sibi inferre oluisset. Cretheus cum fratre Athamante egit, t Phryxum supplicio afficeret. Phryxus iram atris effugiens, ariete aureo in Colchidem vectus st. *Hygin. Astron.* 2, 20. Meminit hujus Creei etiam *Val. Fl.* 1, 42. et 5, 477.

CRĒTHĪDES, ae, m. Κρηθείδης, Iason nepos rethei. *Val. Fl.* 6, 609. Nec sua Crethiden tuit Dea.

CRETHMOS, i, f. κρῆθμος, et κρίθμος, herba lvestris, edulis tamen, caule palmum alto, semie ceu libanotidis, rotundo, odorato, nucleum ins habente candidum, folio pingui, albicante, vet olivae, crassiore, salsique gustus, radice terna ut quaterna, digiti crassitudine. Estur cruda vel octa cum olere, odorati saporis, et jucundi; seratur etiam in muria. Haec ex *Plin.* 26, 8, 50. quo dicitur 25, 13, 96. et 26, 10, 61. crethmos rios.

[CRĒTĬCĒ, es, f. herba eadem ac hibiscus, sic ppellata a patria. *Appul. Herb.* 38. et 62. Alia detur esse ea, quam *Plin.* 25, 8, 54. vocat Crecam, quae etiam clematitis vocatur. *F.*]

CRĒTĬCUS, a, um, adj. Cres, Cretensis, Κρηκός. *Hor. Od.* 1, 26, 2. Creticum mare. *Plin.* 6, 13, 19. *n.* 2. Creticus labyrinthus. *Id.* 14, 9, 1. Creticum vinum. *Flor.* 3, 7. bellum. ¶ Creicus cognominatus est Q. Caecilius Metellus ob retam insulam subactam redactamque in provinam. *Vellej.* 2, 34. et 38., *Flor.* 3, 7. ¶ Item I. Antonius triumviri pater, quod in Creta morus est, bello Cretensibus infeliciter illato: itaque on honoris, sed ludibrii causa, eo cognomine oneatus. *Flor. ib.* et *Plutarch. in Anton.* ¶ *Creticus* pes metricus, qui et *amphimacrus*, constat tris syllabis, quarum media brevis est, longae ceerae, ut *vastitas*, *nobiles*, ut *Cic. Or.* 3, 47. dot. Nomen habet ex eo, quod Cretes saltando ius rhythmica compositione utebantur, ut docet *iom.* 3, 475. ¶ *Creticus versus* est, qui plures abet pedes Creticos, quale est *Alma lux roscida rima flamma nitens. Id. ib.* p. 513. ¶ *Creticus inus* ap. *Senec. Q. N.* 3, 29. idem esse videtur, uod mare Creticum, quo ab septentrione Creta luitur.

CRĒTĬFŎDĪNĂ, ae, f. locus, ubi creta effodir. *Ulp. Dig.* 7, 1, 13. §. 5. et 24, 3, 7. §. 14.

CRĒTĬO, onis, f. actus cernendi hereditatem, et atium temporis, quod datur extraneo heredi ad eliberandum, utrum adeat, necne, ea ratione, ua in CERNO dictum est. Quadruplex vero ea st, vulgaris, continua, simplex, et libera. *Cajus nst.* 2. (ed. iterum *Goesch.*) §. 7. Vulgaris cretio ocatur, in qua nulli dies computantur, nisi quibus cierit quisque, se heredem esse institutum, et post cernere. (V. CERNO.) Continua seu certorum ierum, quae certo tempore constringitur; tolerale autem tempus visum est centum dierum; potst tamen nihilominus jure civili aut longius, aut revius tempus dari; longius tamen interdum praer coartat. Haec *Cajus l. c.* Simplex, de qua *ic. Att.* 11, 12. *extr.* Galeonis hereditatem crevi: uto enim cretionem simplicem fuisse, quoniam ad e nulla missa est, *h. e.* simplicem mei unius, uto me unum cum cretione heredem institutum isse: reliquos heredes sine cretione: quoniam neo alius ad me misit, ut secum cernerem. Ita *opma. Manut.* interpretatur, sine coheredibus, ut olus ego heres relictus sim. Libera, de qua *Id. tt.* 13, 46. Ex eo cognovi cretionem Cluvii (o estorium negligentem!) liberam cretionem, testius praesentibus, sexaginta diebus, *h. e.* sine ullo io onere, quia Cluvius nihil cuiquam homini, aut uiquam rei a Cicerone legaverat. Ita *Manut.* ¶ ranslate. *Plin.* 2, 26, 24. *de Hipparcho astronoo.* Coelo in hereditatem cunctis relicto; si quisuam qui cretionem eam caperet, inventus esset. *Plura de suis h. l. addidit. *F.* Ceterum cf. *Ernest.* in *cl. Cic.* s. h. v. et quos ibi laudat.]

CRĒTIS, idis, f. Κρητίς, Cressa. *Ov. Fast.* 3, 44. Stat quoque capra simul: Nymphae pavisse eruntur Cretides: infanti lac dedit illa Jovi.

CRĒTŌSUS, a, um, adj. creta abundans. *Ov. Met.* 7, 463. cretosaque rura Cimoli. *Plin.* 18, 19, 9. *n.* 1. et *Varr. R. R.* 1, 9. Cretosa terra. *Cato R. R.* 8. et *Plin.* 15, 18, 19. Cretosus locus.

CRĒTŬLĂ, ae, f. dim. a *creta.* *Cic. Verr.* 2, 4, 26. Cum epistola Agrigento allata esset, casu ignum iste animadvertit in cretula. *scil* qua epiola obsignata erat, ut in CRETA diximus. *Plin.* 35, 7, 31. Ex omnibus coloribus cretulam amant, udoque illini recusant purpurissum, Indicum, caeruleum, *h. e.* creta sicca, non udo tectorio induci amant.

[CRĒTŬLENTUM, i, n. a creta, ut lutulentus a luto. Videtur hoc verbo significari aqua creta, vel luto saturata, quae ab amnibus deducitur ad paludes, sive lacunas exsiccandas. *Lex* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 70. *in qua de aquis sermo est:* Neve cretulentum exegisse velit, nisi in duabus lacunis prius emet. etc. *F.*]

CRĒTŪRĂ, ae, f. frumenti alicujus purgamentum, quod cribro secernitur, et altilibus pro pabulo dari solet: a supino *cretum* verbi *cerno*, quod et cribro purgare significat. *Pallad.* 1, 24. Triginta columbis volantibus diurni tres sextarii tritici sufficient, aut creturae.

CRĒTUS, a, um, part. procreatus: a *creatus* per syncop., si significationem spectes; a *cresco*, si analogiam. *Varr. L. L.* 6, 2. *med.* Titanis dicta, quod eam genuit Titani filia Latona, ut scribit Manlius, creta Titano. *Virg. A.* 9, 672. Pandarus et Bitias Idaeo Alcanore creti. *Id. A.* 4, 191. Venisse Aeneam Trojano a sanguine cretum. *Ov. Met.* 4, 606. ab origine cretus eadem. *Auct. carm.* cui titulus, *Laudes Herculis*, 76. Chimaerea cretum de gente leonem. *Manil.* 5, 299. ille pater tali de sidere cretus Esse potest, *h. e.* natus sub sidere tali. *Lucr.* 5, 6. Nemo, ut opinor, erit, mortali corpore cretus, *h. e.* qui natus sit corpore mortali: vel qui filius sit mortalis hominis. Et *ib.* 60. Animi natura nativo corpore creta, *h. e.* facta ex ipso corpore. ¶ Item a verbo *cerno*, cribro purgatus. *Pall.* 12, 22. Cineris bene creti quantum manus utraque gestabit.

CRĔŪSĂ, ae, f. Κρέουσα, Creontis Corinthiorum regis filia fuit, quam Iason, repudiata Medea, uxorem accepit, quamobrem Medea indignata carminibus suis ignem inexstinguibilem scriniolo inclusum per filios suos Creusae muneris loco misit: filios vero praemonuit, ut statim oblato munere discederent. Creusa igitur videndi cupida, nihilque mali suspicans, scriniolum aperuit, et continuo evolavit ignis, Creusamque, et totam Creontis regiam exussit. *Hyg. fab.* 25., *Ov. Ib.* 606. et *Plin.* 2, 105, 109. coronam fuisse dicunt: itaque illud incendium *coronales flammas* appellat *Appul. Met.* 1. At *Hor. Epod.* 5, 65. pallam, tabo munus imbutum. Denique *Senec. Med.* 570. pallam, et monile aureum. ¶ Alia fuit Priami, et Hecubae filia, Aeneae conjux, cui Ascanium filium peperit. Hanc in excidio Ilii ab Aenea, qui fugiens patrem humeris gestabat, filiumque manu ducebat, perditam in itinere, cum vias notas excessisset, habetur apud *Virg. A.* 2. a *v.* 735. Nonnulli eam ab ipso Aenea, ex pactione cum Graecis facta, occisam volunt, ne quis ex semine Priami superesset. Verum his refragatur historia de Heleno et Cassandra liberis Priami, quos Graeci captivos abduxerunt. ¶ [Est et cogn. Rom. ex part. κρέουσα, imperans, quod a κρέω, impero. *Inscr.* ap. *Grut.* 884, 10. Pompeja Creusa. *F.*] ¶ Est etiam oppidum Boeotiae, Thespiensium emporium in intimo sinu Corinthiaco. *Liv.* 36, 21. *Adde 42, 56. et 44, 1. *Creusis* appellatur a *Mela* 2, 3. *med. B. A.* [*Gr. Κρεῦσις. *Strab.* 8. p. 282. s. 409. Κρεῦσα. Navigationem inde in Peloponnesum periculosam esse affirmat. *Pausan.* 9, 32.]

[*CREUSIS, idis, opp. V. v. praec.]

*CREXA, ae, insula prope Liburniam, in Sinu Flanatico. *Plin.* 3, 21. *B. A.*

*CRIATON, i, Aegypti opp., ad Moeridem lacum. *Plin.* 5, 9. ubi *Hard.* conjicit *Crocodilon* (Κροκοδείλων πόλις.) *B. A.*

CRĪBELLĀTUS, a, um, adj. cribello secretus. *Pallad.* 1, 41. Sevum liquefactum cribellato cineri admixtum. Adde *Apic.* 1, 5.

*CRIBELLO, as, a. 1. cribro. *Theod. Prisc.* 1, 17. Crabrones contusos terere et cribellare. *B. A.*

CRĪBELLUM, i, n. diminut. parvum cribrum, κοσκίνιον. *Pallad.* 3, 24. Nitrum tritum cribello desuper spargas. Et 7, 11. Cribello spisso cernere, ut grana non transeant.

CRIBRĀRĬUS, a, um, adj. ad cribrum pertinens. *Plin.* 18, 11, 29. *n.* 3. de alica. Item cribraria, quae in tertio remansit cribro angustissimo.

*CRIBRARIUS, i, m. Κοσκινοποιός *Gloss. Gr. Lat. B. A.*

CRIBRĀTUS, a, um, adj. κεκοσκινισμένος, cribro purgatus. *Colum.* 12, 51. Aromata non cribrata, verum leviter confracta. *Plin.* 20, 24, 100. Haec tusa cribrataque vino digeruntur in pastillos. *Id.* 17, 11, 15. Cribrata minutatim terra. *Id.* 11, 24, 28. Cribrata tela aranei, *h. e.* in modum cribri texta. V. CREBRATUS.

CRIBRO, as, avi, atum, a. 1. κοσκινίζω, cribro secerno, purgo. *Plin.* 25, 5, 23. Incisum forficulis helleborum cribrant. *Id.* 34, 10, 22. Cribrare aliquid linteo. Et 33, 5, 26. Cribrare aliquid tenuius. Adde *Colum.* 12, 49. *Hieron. ep.* 22. *n.* 4. Diabolus ad cribrandos Apostolos expetit potestatem.

CRIBRUM, i, n. κόσκινον, instrumentum crebris et minutis foraminibus pertusum, ex pellibus perforatis, vel lino, aut setis, aliave materia contexta, quo frumenta, farinae, et alia cernuntur et purgantur. [Etymon vocis alii ducunt a *cretum*, quod a *cerno*, alii a *creber*, alii denique ab Hebr. כְּבָרָה *chebara*, cribrum. *F.*] *Cic. Div.* 2, 27. Quasi quidquam intersit, mures scuta, an cribra corroserint. *Pl. Rud.* 1, 2, 14. Villa perlucet, quam cribrum, crebrius. *Colum.* 8, 5. *med.* Cribro viciario, vel loliario, qui jam fuerit in usu, pulli superponantur. *Cato R. R.* 76. Cribrum farinarium purum sumito, caseumque per cribrum facito transeat. *Ov. Met.* 12, 437. utque liquor rari sub pondere cribri Manat, et exprimitur per densa foramina spissus. *Plin.* 18, 11, 28. Cribrorum genera Galli e setis equorum invenere, Hispani e lino excussoria et pollinaria, Aegyptus e papyro atque junco. *Appul. Met.* 8. Cribrum ruderarium. *Plin.* 18, 11, 29. *n.* 3. Cribro farinario subcernere. Et *mox.* Cribro arctiore cernere. Et *mox.* Cribro angustissimo, et tantum arenas transmittente. *Id. ib.* 27. Summa laus siliginis bonitate, et cribri tenuitate constat. *Id.* 28, 9, 39. Medullae per cribrum liquatae, per lintea exprimuntur. *Pers.* 3, 112. Cribro decussa farina. ¶ Jculariter *Pl. Most.* 1, 1, 52. O carnificum cribrum, quod credo fore. Ita te forabunt patibulatum per vias stimulis. ¶ *Cribro aquam ferre* proverbio dicitur pro operam perdere, frustra laborare. *Pl. Ps.* 1, 1, 100. Non pluris refert, quam si imbrem in cribrum geras. *Plin.* 28, 2, 3. et *Val. Max.* 8, 1. *n.* 5. miraculo narrant de Tuccia Vestali incesti rea, quae fisa conscientia aquam e Tiberi cribro hausit, et ad judices attulit.

[CRĪGĂLO, onis, m. fortasse stridens, a κριγή, stridor. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 544, 10. Ti. Julius Crigalo. *F.*]

CRĪMEN, inis, n. αἰτία, διαβολή, ἔγκλημα, accusatio, culpa, delictum, quo quis accusatur, atque in judicium adducitur: a κρίμα, judicium, damnatio: vel est id, quod in judicium defertur, ut de illo cernatur, quasi *cernimen.* Ex hac vero notatione recte deducitur compositum *discrimen*, *h. e.* id, quo res una ab alia discernitur. Differt a *delicto*, tum quia *crimen* est fere publicum, ut majestatis, caedis, falsitatis etc.; *delictum* vero plerumque privatum, ut furti, injuriae, etc. Praeterea, si propriam verbi vim spectes, *delictum* est, cum quid, quod fieri debuit, omittitur: *crimen* et quae committuntur contra leges, et quae omittuntur, amplectitur: tametsi neutrum discrimen perpetuum est. *Cic. Div. Verr.* 12. Putasne, te posse, quae C. Verres in quaestura, quae in legatione, quae in praetura, quae Romae, quae in Italia patrarit, ea, quemadmodum locis, temporibusque divisa sint, sic criminibus et oratione distinguere? *Nep. Epam.* 7. Cum criminibus adversariorum omnes in invidiam venissent. [*Cf. *Drak.* ad *Liv.* 6, 15.] *Liv.* 7, 5. Esse causam invidiae atque criminum alicui. *Cic. Coel.* 25. Et haec causa est horum omnium scelerum atque criminum. *Id. ib.* 30. Quo enim illi crimine peccatoque perierunt? *Nep. Timoth.* 3. Ob eam rem in crimen vocabantur, *h. e.* accusabantur, in judicium vocabantur: ut sit omnino hic, quod Graecum κρίμα, supra allatum. Adde *Cic. Verr.* 2, 5, 50. *ad f.* Sic *Plin.* 22, 22, 46. Adducere aliquem in crimen. *Ter. Hec.* 3, 1. *extr.* Venire in crimen, *h. e.* accusari, venire in litem, ut *Donat.* exponit. *Tac. A.* 12, 22. Moliri crimina, *h. e.* parare accusationem. ¶ In usu ita adhibetur, ut haec duo quodammodo complectatur, culpam ipsam, et culpae objectionem, sive accusationem. *Cic. Verr.* 2, 5, 1. Criminibus avaritiae laudem imperatoriam obterere. *Id. Balb.* 25. Tum luxuriam, quae non crimine aliquo libidinis, sed communi maledicto notabatur. *Id. Quint.* 2. Falsum crimen, quasi venenatum aliquod telum jacere. *Id. Fl.* 14. Facere sibi crimen, *h. e.* contrahere. *Id. Rabir. Post.* 10. Postumo crimen vestitus afferet? *Id. Sull.* 24. Neque facinorum tantorum, tam atrocium crimen Sullae persona suscipit. *Id. Coel.* 7. Arcessere aliquem crimine ambitus. *Id. Verr.* 2, 1, 9. Convinci criminibus manifestis. *Id. Amic.* 18. Inferre crimina. *Id. Verr.* 2, 4, 45. Damnari aliquo crimine. Et *ib.* Esse in crimine, [*i. e. auctorem facinoris haberi.] *Id. Verr.* 2, 5, 18. Quempiam aliquo crimine arguere. *Id. Ligar.* 1. Deferre crimen. *Suet. Claud.* 16. movere alicui majestatis. *Liv.* 9, 26. intendere in aliquem. *Sall. Cat.* 35. Falsis criminibus aliquem circumvenire. *Cic. Sull.* 4. Propulsare crimen conjurationis. Et *ib.* defendere. Et *ib.* 24. dissolvere. *Quint.* 4, 2. *med.* et *Curt.* 3, 6. diluere. *Cic. Verr.* 2, 5, 29. Dare crimini alicui, pecuniam accepisse. [*Quint. Decl.* 102. p. 586. Crimen dare alicui: eadem significatione.] *Auct. ad Her.* 4, 36. Apertissimas res crimini dare. *Cic. Rosc. Am.* 17. Vita rustica, quam tu probro et crimini putas esse oportere. *Id. Fam.* 7, 3. *sub f.* Sunt qui criminis loco putent esse, quod vivam. *Id. Or.* 2, 48. Ponere aliquid alicui

in nefario crimine, atque in fraude capitali. *Suet. Ner.* 35. Occidere aliquem sub crimine adulterii. [**Id. Aug.* 71. Ex quibus sive criminibus sive maledictis, infamiam impudicitiae facillime refutavit et praesentis et posterae vitae castitate. *Brem.* ad h. l. ita *crimina* et *maledicta* differre docet, ut hoc criminationes significet sedulo factas, calumniandi causa; illud ad culpae objectiones, sive accusationes referatur, quas vel jure aliquis inferat, vel merito quidem inferre putet.] ¶ *Donat.* ad *Ter. Hec.* 5, 2, 13. docet, crimen proprie dici id, quod falsum est: (sic enim ibi legendum, non *factum*, ut et *Burm.* monuit ad *Quint. decl.* 379.) atque huc pertinere ait illa verba *Ciceronis:* Veruntamen fac, tametsi criminosum id est, *h. e.* falsa insimulatio est. ¶ Sumitur etiam universim pro delicto, culpa, scelere. *Hor. Sat.* 1, 3, 60. Cum genus hoc inter vitae versemur, ubi acris Invidia, atque vigent ubi crimina. *Ov. Trist.* 2, 306. Vetiti criminis reus. *Val. Fl.* 4, 430. tales pro crimine poenas Perpetitur. Adde 5, 658. [**Tibull.* 3, 4, 83. Nec tantum crimen pectore inesse tuo. ¶ *Crimen habere* ap. *Tibull.* 1, 6, 41. Quisquis et occurret, ne possit crimen habere, stet procul: *h. e.* in suspicionem venire.] ¶ Item aliquando specialiter pro adulterio, aut stupro. *Ov. Met.* 9, 24. Juppiter aut falsus pater est, aut crimine verus. *Sil.* 6, 634. Fabium de crimine laeto Procreat. ¶ Item pro causa, praetextu. *Virg. A.* 7, 339. Disjice compositam pacem: sere crimina belli. ¶ Translate. *Id. A.* 2, 65. crimine ab uno Disce omnes, *h. e.* ab uno homine criminoso et scelesto. Sic *Tac. A.* 1, 55. Crimina, et innoxios discernere. *Val. Fl.* 1, 695. medioque in crimine patrem Liquerit, ac nullis inopem vallaverit armis, *h. e.* inter homines scelestos. *Virg. A.* 12, 600. Se causam clamat, crimenque, caputque malorum, *h. e.* cujus culpa eveniant mala. *Lucan.* 5, 59. Fortunae, Ptolemaee, pudor, crimenque Deorum, *h. e.* propter quem Dii incusantur. Sic *Ov. Trist.* 9, 25. Nec tua te sontem tantummodo saecula norint: Perpetuae crimen posteritatis eris, *h. e.* accusaberis damnaberisque ab omni posteritate, [**Prop.* 2, 28, 2. Jupiter — Tam formosa tuum mortua crimen erit, i. e. vitio tibi vertetur, si moriatur.] *Id.* 2, 5, 26. Tum paries nullo crimine pictus erat, *h. e.* nullis illicitis amoribus. *Plin.* 20, 9, 35. Crimina brassicae sunt, animae gravitatem facere, dentibus et gingivis nocere. *Mart.* 10, 61. Hic festinata requiescit Erotion umbra, Crimine quam fati sexta peregit hiems. ¶ Per metonymiam est dedecus, infamia, quae ex crimine nascitur. *Prop.* 4, 4, 41. Quantum ego sum Ausoniis crimen factura puellis! *h. e.* dedecus allatura. *Facere crimen*, ut *facere injuriam*, *bellum.* [*Huc pertinere videtur etiam alius ejusd. poetae locus 1, 11, 30. Ah pereant Bajae crimen amoris aquae. Ita vocantur *aquae Bajae*, quod amorem polluunt et criminosum reddunt, dum faciunt, ut peccent puellae.]

CRĪMĬNĀLIS, e, adj. ἐγκληματικὸς, ad crimen pertinens. *Impp. Diocl. et Maxim. Cod.* 9, 41, 15. Interrogari servos de facto suo, non solum in criminali causa, sed etiam in pecuniaria, posse, non ambigitur. *Imp. Gord. ib.* 3, 35, 3. Tam legis Aquiliae, damni sarciendi gratia, actionem, quam criminalem accusationem adversus obnoxium competere.

CRĪMĬNĀLĬTER, adv. ἐγκληματικῶς, crimen inferendo, et in judicium pertrahendo, ut praeter satisfactionem leges publice vindicentur, et reus puniatur: cui opponitur *civiliter*, cum privatim aliquid judicio persequimur, ut jus nostrum obtineamus sine alia poena reo infligenda. *Ulp. Dig.* 47, 2. *ult.* Meminisse oportebit, nunc furti plerumque criminaliter agi etc. non ideo tamen minus is, qui velit, poterit civiliter agere.

CRĪMĬNĀTĬO, onis, f. διαβολὴ, ἔγκλημα, accusatio, crimen. *Cic. Agr.* 3, 1. *extr.* Illa criminatione, qua in me absentem usus est, non solum meam, sed etiam vestram diligentiam, prudentiamque despexit. *Id. Rosc. Com.* 13. Criminatio tua quae est? Roscium cum Flavio pro societate decidisse. *Id. Amic.* 18. Ab aliquo allatas criminationes repellere. *Id. Or.* 2, 79. Falsa criminatio. *Liv.* 7, 5. Criminationibus irritare animum alicujus. *Suet. Caes.* 55. Purgare se adversus criminationes obtrectatorum.

CRĪMĬNĀTOR, oris, m. διάβολος, qui criminatur. *Pl. Bacch.* 4, 7, 28. Cum illum rescisses criminatorem meum, quanto in periculo siet. *Tac. A.* 4, 1. Animus audax, sui obtegens, in alios criminator.

CRĪMĬNĀTUS, a, um, part. dep. significationis activae. V. CRIMINOR. ¶ Passive. *Hyg. Astr.* 2, 18. Alii non criminatum ab Antia, sed, ne saepius audiret, profugisse dixerunt.

CRĪMĬNO, as, avi, atum, a. 1. διαβάλλω, accuso, criminor. *Pl. Ps.* 1, 5, 78. Herum ut servus suum criminaret apud herum. *Enn.* ap. *Non.* 7, 16. Nam is non bene volt tibi, qui falso criminat apud te. ¶ Passive. *Cic. Agr.* 3, 4. Sullanas res defendere criminor. Al. minus recte leg. *criminatur.*

CRĪMĬNOR, aris, atus sum, dep. 1. διαβάλλω, αἰτιάομαι, ἐγκαλέω, [*ἐλέγχειν.] crimen infero, accuso, incuso. *Cic. Rosc. Am.* 15. Quod benevolentia fit, id odio factum criminaris. *Id. Mil.* 5. Illae intermortuae conciones, quibus quotidie potentiam meam invidiose criminabatur. *Id. Off.* 3, 20. Q. Metellum apud populum Romanum criminatus est, bellum ducere. *Id. Planc.* 16. Libet enim tibi nescio quid etiam de illa tribu criminari. *Auct. ad Her.* 2, 30. Cum consideramus, illae res, de quibus criminamur, ad quos pertineant. *Curt.* 4, 1. Humilitatem inopiamque ejus apud amicos Alexandri criminabatur. *Hyg. Astron.* 2, 18. Verita, ne se ad regem criminaretur, occupat. *Ter. Eun.* 5, 2, 16. Hanc metui, ne me criminaretur tibi. *Auct. Dial. de Or. f.* Ego te poetis, Messala antiquariis criminabimur. *Suet. Cal.* 56. Criminari alterum alteri. *Plin. ep.* 6, 13. Senatusconsultum absenti principi criminari. ¶ [Part. *Criminans* ap. *Liv.* 2, 31. Milites extrahi rem criminantes. *Criminaturus* ap. *Quint. Decl.* 322. Quem criminaturus erat. *F.*] ¶ *Prisc.* 8, 790. refert hoc verbum inter communia, ut recte dici possit *criminor te*, et *criminor a te.* V. v. praec.

CRĪMĬNŌSĒ, adv. ἐγκληματικῶς, accusatorie. *Liv.* 38, 43. Interrogando criminose ex composito. [**h. e.* ita, ut crimen probabile fiat.] *Cic. Brut.* 34. *extr.* Qui suspiciosius, aut criminosius diceret, audivi neminem. [*Laudat *Ernest.* in *cl. Cic.* s. h. v. locum *Cic. Rosc. Am.* 20. dicens: *criminose dicere* esse cum possimus crimen non modo proponere, sed etiam augere et probabile reddere judicibus, ut non confictum, sed verum esse putent.] *Suet. Tib.* 53. Criminosissime aliquem insectari. *Sall. Jug.* 68. Criminose simul, et magnifice de bello loqui.

CRĪMĬNŌSUS, a, um, adj. ἐγκληματικὸς, crimen inferens, accusatorius, obtrectatorius, maledicus. *Cic. Planc.* 19. Officiosam amicitiam nomine inquinas criminoso. *Id. Sull.* 13. Mihi non videretur in hunc id criminosum esse debere. *Auct. ad Her.* 4, 40. Quo gravior, aut acrior, aut criminosior oratio sit. *Suet. Caes.* 75. Criminosissimus liber, [**h. e.* criminationibus plenus.[*Hor. Od.* 1, 16, 2. Criminosi iambi. *Liv.* 8, 12. *f.* Orationes criminosae in patres.

CRĪNĀLIS, e, adj. ad crines pertinens. *Ov. Met.* 4, 6. et 5, 617. Crinales vittae. *Id. Halieut.* 30. Polypus crinali corpore, *h. e.* brachia habens crinium instar, ut et *Plin.* 9, 29, 46. docet, et *crines* appellat. *Appul. Met.* 8. Acu crinali capite deprompta, Thrasylli convulnerat tota lumina. *Claudian. B. Gild.* 137. Crinales dentes, *h. e.* pectinis. *Id. Cons. Prob. et Olybr.* 85. Caesariem crinali stringere cultu. *Id. Rapt. Pros.* 1, 17. Crinalis hedera, *h. e.* qua Bacchus crines ornat. *Id. in Eutr.* 2, 284. Crinalis murus, *h. e.* turritum caput Cybeles. ¶ Absolute. *Ov. Met.* 5, 52. ornabant aurata monilia collum, Et madidos myrrha curvum crinale capillos, *h. e.* crinalis acus, quod et *discerniculum*, et *discriminalis acus* dicitur. V. ACUS. [*Adde *Eund. Pont.* 3, 3, 15. laud. *Gierig.*]

***CRĪNAS**, ae, insignis medicus, Massiliensis, qui temporibus Plinii vixit. *Plin.* 29, 2. *B. A.*

***CRĪNĬCŬLUS**, i, m. diminut. crinis. *Aldelm. Virg.* 24. Rasi criniculi. *B. A.*

CRĪNĬGER, a, um, adj. crines habens, crinitus, comatus, τριχωτός. *Lucan.* 1, 463. crinigeros bellis arcere Caycos. *In ed. *Cort.* impressum *cirrigeros — Caucos. B. A.*

CRĪNĬNUM Unguentum *Pomp. Dig.* 34, 2, 21. recenset inter illa, quibus ungimur non voluptatis causa, sed valetudinis. Significat autem unguentum e liliis factum. Nam lilium Graece κρίνον dicitur. *Plin.* 21, 5, 11. docet, genus lilii rubentis, a Graecis *crinon* vocari. Hujus porro unguenti vires multas in medicina enumerat 23, 4, 49.

CRĪNĬO, is, ivi, itum, a. 4. crines addo. Translate. *Stat. Silv.* 4, 5, 10. frondibus annuis crinitur arbos. *Id. Theb.* 4, 217. frondenti crinitur cassis oliva, Albaque puniceas interplicat infula cristas.

CRĪNIS, is, m. θρὶξ, proprie dici videtur de coma in plures ordines divisa, et conserta: a κρίνω, secerno. Hinc *Festus*: Crines a discretione dicti, quam Graeci κρίσιν appellant. Nam iidem eos κρινίδας vocant. *Id.* in *Senis*. Senis crinibus nubentes ornantur, quod is ornatus vetustissimus fuit. ¶ [**Döderl.* 3, 11. docet: Quod discerni queant capilli, ex eo quidem necessario sequi non posse, ut *crines* a discretione, quam Gr. κρίσιν appellent, dictos accipiamus; neque κρινὶς, nusquam ap. gr. scriptores obvium, graecum sed latinum cum gr. terminatione esse vocabulum. At multo verisimilius hoc conjici, ut vv. *crinis* et *cernere* ab una origine deducantur, (creare, crevisse, crescere) eodem cognationis genere, quo gr. v. θρὶξ cum vv. τρέχειν, ἀνατρέχειν, ap. *Herodot.* sursum crescere, ad unum originationis fontem referri posse videantur. Hinc *crines* proprie dici, quatenus in corpore aliquo crescant. Plura v. ap. ipsum l. l.] ¶ Universim accipitur pro capillo, coma, caesarie. *Cic. Verr.* 2, 3, 33. Haec civitas mulieri redimiculum praebeat, haec in collum, haec in crines. *Caes. B. G.* 1, 51. Mulieres passis crinibus flentes implorabant etc. [**Liv.* 1, 13. In lex. Liv. haec adduntur: *Crinis passi*, i. e. parum compositi, qui quidem lugentium ac supplicum sunt; *sparsi* autem vaticinantium et furibundorum (V. *Huschkii* Analectt. *crit.* p. 81. K.)] *Id. B. C.* 3, 9. Praesectis mulierum crinibus, tormenta effecerunt. *Hor. Od.* 1, 32, 12. Nigro crine decorus. Et *Od.* 3, 14, 22. Myrrheum crinem nodo cohibere. *Id. ib.* 4, 11, 5. Crines religata fulges. *Id. ib.* 9, 14. Compti crines. *Stat. Theb.* 6, 173. Sternere crines, *h. e.* solvere, demittere, spargere. *Ov. Met.* 1, 542. Crinis sparsus. Et *ib.* 6, 161. Lauro crinem innectere. *Id. Amor.* 1, 11, 1. Colligere incertos, et in ordine ponere crines. *Id. Met.* 4, 311. Deducere pectine crines. Alii leg. *diducere. Juven.* 6, 489. Componere crinem. *Petr. Sat.* 102. Crines calamistro convertere. *Stat. Silv.* 2, 1, 122. adultum comere crinem. *Virg. A.* 12, 870. Infelix crines scindit Juturna solutos. Et *ib.* 2, 403. Trahere aliquem crinibus. Et *ib.* 10, 137. Fusos cervix cui lactea crines Accipit. *Id. ib.* 7, 418. induit albos Cum vitta crines. *Id. ib.* 4, 559. Flavi crines. *Id. ib.* 138. Crines nodantur in aurum. *Val. Fl.* 2, 103. tereti crinem subnectitur auro. *Id.* 6, 645. Intonsus crinis. *Sil.* 2, 558. disjectaque crinem Eumenis. ¶ *Pl. Most.* 1, 3, 69. Soli gerundum censeo morem, et capiundos crines, *h. e.* arripiendam occasionem: ut respiciatur ad Fortunam, quae fronte capillata, occipitio calva pingi solet. *Lipsius antiquar. lection.* 3, 1. censet, *crines capere* esse idem quod nubere: quod nuptae mulieres peculiari modo crines ornarent, ut ab innuptis distinguerentur. Quo faciunt verba *Festi* supra allata, *Senis crinibus* etc. et *Pl. Mil.* 3, 1, 195. Utique eam huc ornatam adducas matronarum modo, Capite compto, crines vittasque habeat, assimuletque se tuam esse uxorem. *Non.* 3, 77. legit *capiundas*, ut *crinis* sit etiam femin. gen., confirmatque auctoritate *Attae* in *Epigramm.* Dissoluta crine. ¶ Translate de variis rebus dicitur, quae crinium similitudinem habent. *Virg. A.* 5, 528. coelo ceu saepe refixa Transcurrunt, crinemque volantia sidera ducunt. *Plin.* 2, 25, 22. Candidus cometes argenteo crine. *Claud. IV. Cons. Honor.* 184. Stella crine retuso languida. *Val. Fl.* 1, 205. Protulit ut crinem densis luctatus in extis Ignis. *Plin.* 9, 29, 46. Polypi conchyliorum conchas complexu crinium frangunt. *Id.* 16, 42, 82. *de abiete.* Ramentorum crinibus pampinato semper orbe se volvens ad incitatos runcinarum raptus, quia crinium, seu cincinnorum more, statim ac desecti sunt, contorquentur. *Id.* 17, 21, 35. *n.* 6. Jugum (*vitium*) fit pertica, aut arundine, aut crine, funiculove. *Varr. R. R.* 1, 8. Jugorum genera fere quatuor, pertica, arundo, restes, vites. Et *mox.* Primum genus maxime quaerit salicta; secundum arundineta; tertium junceta, aut ejus generis rem aliquam; quartum arbusta, ubi traduces fieri possint vitium. Quod *Plin.* dixit *crinem*, id *Varro* appellat *vites.* Hoc enim loco *crinis* vel sumitur pro ordine crinium inter se consertorum, ut supra dictum est: et translate significat traduces vitium duos tresve consertos, quibus fit jugum, quo vites sustinentur: vel simpliciter pro ipsis vitium traducibus transversim extensis jugo faciendo: quia nempe sicut crines caput, ita illi vites obtegunt: quo sensu idem *Plin.* alio loco *crines* posuit, scilicet 17, 23, 35. *n.* 25. Vernacula putatio dejectis per ramos vitium crinibus circumvestit arborum, crinesque ipsos uvis.

CRĪNĪSĀTUS, a, um, adj. vox hybrida ex Graeco κρήνη, fons, et *satus* Latino. *Sidon. carm.* 22, 81. Hic et crinisatas jungebat Pegasus alas. *Crinisatas* dicit, quasi fonte genitas, quia equus ille alatus ideo Pegasus cognominatus est, ὅτ' ἄρ' Ὠκεανοῦ περὶ πηγὰς γείνεται, quia circa fontes Oceani natus est, ut ait *Hesiod.* in *Theogon. v.* 282. Unde quodammodo fontium filius dici potest. Alii *alas crinisatas* interpretantur ex Pegasi crinibus natas. Al. leg. *Hippocrenisatas jungebat* etc. quasi ex Hippocrene fonte satas. Sed prior illa lectio rectior est, et commodior.

CRĪNĪSUS, seu Crinissus, vel Crimisus, i, m. Κρίνισος, et Κρίμισος, fluvius Siciliae, nunc *Bencidestro*, aliis *Freddo*, et *fiume di Bartolommeo*, non longe a Panormo oriens, et in mare Africum apud Segestam influens. *Virg. A.* 5, 38. Troia Criniso conceptum flumine mater Quem genuit. *Serv.* ad *A.* 1, 554. ait, verum nomen esse *Crimisus*, et poetica licentia *Crinisus* a Virgilio dici. *In *Nep. Timol.* 3. ed. *Bos* habet *Crimessum.* Edd. *Staver.* et *Heusing.* praebent Crimissum. *Hyg. fab.* 273. Acestem Crinisi fluminis filium. Ita edd. *Elzev.* et *Munk. B. A.* ¶ De eo talis narratur fabula. Laomedon Trojae rex promissam structorum moenium mercedem Neptuno et Apollini denegaverat. Iratus Neptunus cetos immisit, quod vicinam litori regionem vastaret. Trojani oracu-

um interrogant de ratione ejus monstri avertendi. Responsum ferunt, objiciendas puellas virgines nobiles, quas cetos devoret, et Numina placentur. Ejus rei (metu proceres Trojani multi solum vertere: inter quos Hippotes (al. Ipsostratus) cum filia Segesta navim conscendit, et in Siciliam casu defertur. Ibi Crimisus in ursum, vel in canem conversus, dolo Segestam compressit, et Egestum, quem *Virg.* Acestem vocat, genuit: qui matris nomine Segestam urbem Trojanis condidit. *Serv.* l. c. et *Aen.* 5, 30.

CRINĪTUS, a, um, part. a. *crinio*, κομήτης, τριχωτὸς, crines multos habens, comatus. *Ov. A. Am.* 3, 243. Puella male crinita. *Ennius* ap. *Cic. Acad.* 4, 28. Intendit crinitus Apollo arcum auratum etc. *Mart.* 12, 49. Crinitae, Line, paedagogae turbae, *h. e.* puerorum, quibus mos fuit comam alere. ¶ *Crinitus* cognominatus est M. Ulpius Trajanus Aug. *Eutrop.* 8, 2. ¶ Translate. *Cic. Verr.* 2, 4, 56. Gorgonis os pulcherrimum, crinitum anguibus. *Val. Fl.* 5, 369. saevo cum nox accenditur auro, Luciferas crinita faces. *Suet. Ner.* 36. Stella crinita. [*Cf. *Tzschuck.* ad *Eutrop.* 10, 8. et *Heindf.* ad *Cic. N. D.* 2, 5, 14.] *Virg. A.* 7, 785. Galea crinita triplici juba. *Stat. Th.* 6, 418. de equo: colla toris crinita tument. *Plin.* 9, 33, 52. Conchae distinctione virgulata, crinita, crispa. *Id.* 11, 37, 44. Volucribus in capite apices diversi generis: phoenici plumarum serie: pavonibus crinitis arbusculis: stymphalidi cirro. *Id.* 18, 7, 10. *n.* 6. Grana in stipula crinito textu spicantur.

CRINON, i, n. lilii species, τὸ κρίνον. V. CRININUM. ¶ Est etiam *Crinus* cogn. Rom., nam ap. Graecos est etiam τὸ κρίνος, εος. *Inscr.* ap. *Delphicum*, *Interamnia Petruzia* p. 143. L. Vettius L. L. Crinus.

*CRINOVOLUM, i, n. Umbriae oppidum excisum. *Plin.* 3, 14. Interiere et Arienates cum Crinovolo, etc. *B. A.*

CRIŎBŎLĬUM, i, n. κριοβόλιον, sacrificium, in quo aries caeditur, (nam κριὸς arietem significat) sicut *taurobolium*, in quo taurus. Fiebat in honorem Atyos pueri a Cybele dilecti, quo nomine Solem antiqui coluere, sicut nomine Cybeles terram: fiebat, inquam, eodem fere modo quo taurobolium, (V. suo loco) et utrumque in *Inscr.* ap. *Reines. cl.* 1. *n.* 40. et 41. et ap. *Grut.* 27, 3. et 4. et 28, 1, 2. et 3. conjunctim legitur, quoniam iis Numinibus conjunctim facere consueverant. ¶ Jungitur cum *aemobolio* in alia ap. *Mur.* 374, 2. his verbis: Criobolium et aemobolium movit de suo Petronius Marellus sacerdos VI. Kal. Dec. etc. Quid sit *aemobolium* (seu rectius *haemobolium*, si est ab αἷμα sanguis) non comperio. Sacrum quoddam certe significat: et fortasse taurini sanguinis perfusionem, de qua in TAUROBOLIUM dicam. [At *Reines.*, qui eand. inscriptionem affert *cl.* 1. *n.* 221., putat legendum *aegobolium*, ab αἴξ, γὸς, capra: quod probare videtur *Georg. Zoega*, *Bassiril. ant.* T. 1. p. 59. *F.*]

CRIPĂ. V. CAMPANICUS.

CRIPHII. V. CRYPHII.

CRĪSĬMI Dies, κρίσιμοι ἡμέραι, dicuntur a medicis, in quibus de morbo judicari potest: ii sunt potissimum impares quique, tertius, quintus, septimus, etc. Vox Graeca est a κρίνω, judico. *Coel. Aurel. Acut.* 1, 14. Neque esse in passionibus statos dies, quos crisimos appellant.

CRĬSIS, is, f. κρίσις, judicium, sententia. Gr. r. a κρίνω, judico. A medicis dicitur subita morbi mutatio (praesertim in melius) novumque indicium, ex quo judicari potest, quid aegro futurum sit. *Senec. ep.* 83. Hic quidem, ait, nos eandem crisim habere, quia utrique dentes cadunt.

CRISPĀTUS, a, um, adj. crispus. *Claud. Rapt. Pros.* 2, 110. Fluctuat hic denso crispata cacumine buxus. *Arnob.* 7. p. 239. Lascivire, saltare, et clunibus fluctuare crispatis. V. CRISPITUDO.

CRISPĬCANS, antis, part. verbi inusit., crispum faciens, crispans. *Gell.* 18, 11. Ventus mare caeruleum crispicans.

*CRISPICAPILLUS, a, um, adject. Οὐλόθριξ. *Gloss. Lat. Gr. B. A.*

[CRISPILLĂ, ae, f. diminut. crispae. *Inscr.* ap. *Pacellium*, *Memor. di Telesa*, p. 33. Telesinia Crispilla. *F.*]

*CRISPINA, ae, T. Vinii cum Galba consulis filia, patrem in conspiratione Othoniana occisum, quaesito redemptoque capite, quod venale interfectores servaverant, composuit ac sepelivit. *Tac. H.* 1, 47. ¶ Crispina alia, Brutii Praesentis filia, qui collega fuit Pii secundum consulis, nupsit Commodo. *Capitol.* in *Antonino* 27. ¶ Fuit et Crispina Pannoniae urbs. *Anton. Itin. B. A.*

CRISPĪNUS, i, m. ad Crispum pertinens, cogn. fuit familiae Romanae in gente Quinctia, addito altero cognomine propter adoptionem e Sulpicia in Crispinam gentem. *Nummus* ap. *Eckhel. D. N. V.* T. 5. p. 291. T. Quinctius Crispinus Sulpicianus.

CRISPĪSULCANS, antis, adj. crispum seu intortum sulcum trahens. *Vet. Poeta* ap. *Cic. Top.* 16. Crispisulcans igneum fulmen.

CRISPĬTŪDO, inis, f. *Arnob.* 2, 73. Saltitaret, et cantaret, orbes saltatorios verteret, et ad ultimum clunibus et coxendicibus sublevatis lumborum crispitudine fluctuaret.

CRISPO, as, avi, atum, a. 1. crispum reddo. *Plin.* 29, 4, 26. Sanguine pulli bubonis crispari capillum. *Val. Flacc.* 1, 311. Alma novo crispans pelagus Titonia Phoebo. *Colum.* 10, 167. Nunc apio viridi crispetur florida tellus. *Stat. Th.* 8, 568. tunc auro phaleras, auroque sagittas Presserat, et mixtum cono crispaverat aurum, *h. e.* crispum et asperum textura et arte fecerat. *Virg. A.* 12, 165. Bina manu lato crispans hastilia ferro, *h. e.* quassando et vibrando micare faciens, ut intuentibus non recta, sed intorta et crispa esse videantur, κραδαίνων. Eadem ratione *corusco* usurpatur. *Appul. Met.* 11. Brachium crispans tergeminos jactus, *h. e.* celeri motu edens. *Sedul. carm.* 1, 316. Alter amat fletus, alter crispare cachinnum. ¶ Part. *crispans* dicitur de iis, quae crispa sunt: sed accusat. *se* subintelligitur. *Plin.* 16, 16, 28. Materies honorata buxo est, raro crispanti, nec nisi radice, *h. e.* intortas crispasque ligni venas habenti. *Pers.* 3, 87. Ingeminat tremulos naso crispante cachinnos, *h. e.* propter effusos risus in rugas se contrahente. *Plin.* 2, 82, 84. de terrae motu: Tutissimum est, cum vibrat crispante aedificiorum crepitu, *h. e.* cum aedes quassatae modo hic modo illic, non certo et continuato, sed incerto et intermisso murmure crepitant.

CRISPŬLUS, a, um, adj. diminut. a *crispus*. *Senec. ep.* 95. *a med.* Ne quis, cui rectior est coma, crispulis misceatur. *Mart.* 5, 61. Crispulus iste quis est, uxori semper adhaeret Qui, Mariane, tuae? crispulus iste quis est? *Arnob.* 3, 108. Hos capillorum intortionibus crispulos, calvitiis alios et glabritatibus rasos. ¶ Translate. *Front. de orat.* (ed. iterum *A. Maio*) *ep.* 3. Dicas fortasse, quid in orationibus meis novicium, quid crispulum, quid luscum, quid purpurisso litum, aut tumidum, aut pollutum?

CRISPUS, a, um, adj. οὖλος, οὐλόθριξ, intortus, contortus: et dicitur tum de capillis, tum de aliis rebus. [*De origine h. v. cf. *Döderl.* 3, 12.] *Pl. Truc.* 2, 2, 32. Jam ego istos fictos, compositos, crispos cincinnos tuos unguentato usque ex cerebro expellam. *Plin.* 13, 15, 30. Mensis praecipua dos in venam crispis, vel in vortices parvos. (Adde *Mart.* 14, 90.) *Id.* 36, 7, 11. Marmor undatim crispum. *Id.* 16, 15, 26. Acer campestre candidum, nec crispum; montanum vero crispius duriusque. *Id.* 13, 9, 18. Arboris materies crispioris elegantiae. *Id.* 8, 16, 18. Leo crispioribus jubis. *Colum.* 11, 3. *ante med.* Lactuca candida et crispissimi folii. *Enn.* ap. *Cic. Tusc.* 3, 19. Tosti alti stant parietes, Deformati atque abiete crispa, *h. e.* igne corrugata. *Juven.* 6, 381. crispo numerantur pectine chordae, *h. e.* celeri, et crispante. *Pacuv.* ap. *Non.* 10, 12. Linguae bisulsae jactu crispo fulgere. *Virg. Cop.* 2. Crispum sub crotalo docta movere latus, *h. e.* fluctuans et vibrans. ¶ *Crispus homo* est crispo capillo. *Pl. Capt.* 3, 4, 114. Corpore albo, oculis nigris, subrufus aliquantum, crispus, cincinnatus. *Crispus* capillos habet velut in rugas contractos; *cincinnatus* in annulos. ¶ Translate. *Gell.* 1, 4. Crispum sane agmen orationis, rotundumque, ac modulo ipso numerorum venustum, *h. e.* cursus orationis contorte, et quadam veluti vibratione fluens: ducta metaphora a leni vento, quo mare crispatur. ¶ Fuit *Crispus* cogn. familiae Romanae in gente Sallustia: ex qua celeberrimus historicus exstitit *C. Sallustius Crispus*, qui Ciceronis fere aequalis, ejusque inimicus, obiit anno ante Christum natum circiter vigesimo septimo, scripsitque multa tanta laude historicae veritatis, quanta profligatae vitae laboravit infamia. Scripsit, inquam, libros historiarum Pop. R., quorum fragmenta tantummodo aliquot supersunt, et de conjuratione Catilinae, bellumque Jugurthinum: quae duo adhuc exstant, (nam orationes, seu potius epistolas duas ad Caesarem multi sunt, qui ejus esse negant; stilus quidem certe diversus est) genere dicendi gravi, acuto, et conciso, Catonis coloribus, brevitate Thucydidis, cui *Quint.* 10, 1. non veretur illum opponere, sicut Herodoto Livium. *Gell.* 1, 15. verborum novatorem appellat. Contra *Asinius Pollio* ap. *Suet. Gramm.* 1. ejus scripta reprehendit, ut nimia priscorum verborum affectatione oblita. *Vet. epigr.* ap. *Quint.* 8, 3. Et verba antiqui multum furate Catonis Crispe, Jugurthinae conditor historiae. Plura de eo testimonia qui cupit, habet ap. *Suet. Aug.* 86. et *Gramm.* 10. et 15., *Vell.* 2, 36., *Gell.* 17, 18., *Senec. rhetor. in praef.* 3. *excerpt. Contr.* et *Decl.* 9, 1. et *Contr.* 4, 24. et *philosoph. epist.* 114., *Mart.* 14, 191. *Quint.* multis in locis, *Tac.*, *Justin.*, *Macr.* ¶ De nomine *Sallustius* lis est, utrum simplici, an duplici *l* scribi oporteat. Geminata ea liquida frequentius in veterib. monumentis reperitur. *Manut.*, *Dausq.*, *Cellar.*

*CRISSA, ae, f. κρίσσα, oppidum. V. voc. seq. *B. A.*

*CRISSAEUS, a, um, adj. ad Crissam pertinens, Phocidis urbem, nunc *Salona*, a *Plin.* 4, 3, 4. memoratam. *Id. ib.* Crissaeus sinus. *B. A.*

CRISSO, as, n. 1. σαυλοπρωκτιάω, turpiter ac libidinose lumbis et femoribus fluctuare: proprium mulierum, cum stuprantur, ut *cevere* virorum. *Lucil.* ap. *Non.* 1, 69. Crissavit, ut si frumentum clunibu' vannat. *Juven.* 6, 322. Fluctum crissantis adorat. *Mart.* 14, 203. Tam tremulum crissat.

CRISTĂ, ae, f. λόφος, κόκκυξ, κυρβασία, apex in vertice quarundam avium, ut in gallinaceo genere etc. [*V. *Döderl.* l. infra l.] *Varr. R. R.* 3, 9. Galli lacertosi, rubenti crista, rostro brevi. *Plin.* 10, 56, 77. Gallinarum generositas spectatur crista erecta. *Juven.* 13, 233. Laribus cristam promittere galli, *h. e.* gallum cristatum. *Plin.* 10, 29, 44. Upupa crista visenda plicatili. *Id.* 11, 37, 44. Draconum cristas qui viderit, non reperitur. ¶ Translate. *Id.* 22, 22, 43. Frutex nunquam cubitali altior, cristisque foliorum, ac radice nigra. ¶ In illo *Juven.* 6, 422. et cristae digitos impressit aliptes: μεσομηρίον significari videtur, vel τὰ χείλη τοῦ χοίρου, vel potius τὴν κλειτορίδα. [*Döderl.* 3, 12. intelligit crines circa muliebra, ex hoc loco demonstrans, *cristam* etiam de ipsis crinibus dici.] ¶ Saepe dicitur de apice galeae, τίαρις, λόφος. *Liv.* 10, 39. *f.* Non enim cristas vulnera facere: et per picta atque aurata scuta transire Romanum pilum. *Plin.* 7, 56, 57. Galeam, gladium, hastam invenere Lacedaemonii: ocreas et cristas Cares. *Virg. A.* 12, 89. et rubrae cornua cristae. Et *ib.* 483. summasque excussit vertice cristas. ¶ Per synecdochen ponitur pro ipsa galea. *Sil.* 4, 155. manicaeque rigebant Ex auro, et simili vibrabat crista metallo. ¶ *Surgere cristae* dicuntur ei, qui re aliqua sibi placet, ac superbit. *Juven.* 4, 69. quid apertius? et tamen illi Surgebant cristae. [*Nos: *es schwillt ihm der Kamm.*] ¶ Est etiam herba *cristae* nomine, de qua V. ALECTOROLOPHOS. ¶ Item cogn. Lat., ut Q. Naevius Crista ap. *Liv.* 24, 40.

CRISTĀTUS, a, um, adj. cristam habens. *Ov. Met.* 11, 597. Non vigil ales ibi cristati cantibus oris Evocat Auroram. [*Id. Fast.* 1, 455. Cristatus ales.] *Mart.* 14, 223. Cristataeque sonant undique lucis aves, *h. e.* galli gallinacei. *Plin.* 8, 13, 13. Cristati dracones. *Liv.* 9, 40. Cristatae galeae, quae speciem magnitudini corporum adderent. *Ov. Met.* 8, 25. Cassis cristata pennis. *Virg. A.* 1. 472. Cristatus Achilles, *h. e.* cristatam galeam habens.

CRISTŬLĂ, ae, f. parva crista. *Colum.* 8, 2. *de gallinis.* Sint magnis capitibus, rectis rutilisque cristulis, albis auribus etc.

CRĪTAE, arum, m. plur. κριταὶ, vox Graeca, qua significantur judices, seu censores: a κρίνω, judico. Utitur *Tertull. adv. Gnost.* 3. ubi Judices Judaeorum designat. Instituit super illos Deus critas.

*CRITENSI, orum, pop. Aethiopiae. *Plin.* 6, 30. *B. A.*

*CRITHE, es, f. κριθὴ, tuberculum parvulum in palpebra super pilorum locum, quod a similitudine hordei sic est dictum. *Cels.* 7, 7. Sed Gr. vox est. *B. A.*

CRITHŎLŎGĬĂ, ae, f. κριθολογία, hordei collectio: a κριθὴ, hordeum, et λέγω, colligo. *Impp. Honor. et Theod. Cod.* 11, 27, 1. et *Cod. Theod.* 26, 1. Quidquid de crithologia, et zygostasii munere eminentia tua disposuit, *h. e.* de munere ejus, qui Alexandriae frumento suscipiendo et excutiendo praepositus est: fortasse quia pro frumento olim hordeum colligebatur: vel quia hordeum antiquissimum in cibis est, teste *Plin.* 18, 7, 14.

*CRITHOTE, es, f. Κριθωτὴ, Κρηθωτὴ, Thraciae opp. in Cherson. Thrac. ad Hellespontum. *Nep. Timoth.* 1. *Plin.* 4, 11. *B. A.*

*CRITIAS, ae, m. Κριτίας, unus e triginta tyrannis, Atheniensibus a Lacedaemoniis impositis. Ejus scripta exstitere Ciceronis tempore. *Cic. Tusc.* 1, 40. *Id. Or.* 2, 22. et 93. et 3, 139. *Nep. Thrasyb.* 2. ¶ Item insignis statuarius. *Plin.* 34, 8. *B. A.*

CRĬTĬCE, es, f. κριτικὴ, facultas judicandi de re aliqua, et praesertim de scriptis doctorum hominum, discernendique utrum genuina sint, an supposita, emendandi, interpretandi: quod grammaticorum est proprium officium. Vox Graeca a κρίνω, judico: et *judicium* Latine dicitur a *Varr.* ap. *Diom.* 2, 421. ubi quatuor ait esse Grammatici officia, lectionem, enarrationem, emendationem, judicium. *Quint.* 1, 4. Judicio ita severe sunt usi veteres grammatici, ut non versus modo censoria quadam virgula notare, et libros, qui falso viderentur inscripti, tanquam subditicios submovere familia, permiserint sibi, sed auctores alios in ordinem redegerint, alios omnino exemerint numero. V. v. seq.

CRĬTĬCUS, i, m. κριτικὸς, qui judicat: a κρίνω, judico: praesertim vero qui critice utitur circa scripta veterum auctorum, ut in v. praec. dictum est. Itaque olim *critici* appellati sunt, qui postea *grammatici*: qui praecipue in poetarum carminibus operam suam ponebant: inter quos celebres fuere Ari-

stophanes et Aristarchus, quos memorat *Quint.* 10, 1. Hujusmodi fuit etiam Valerius Probus grammaticus, de quo *Suet. Gramm.* 24. Multa exemplaria contracta emendare, ac distinguere, et adnotare curavit: soli huic, nec ulli praeterea grammatices parti deditus. *Cic. Fam.* 9, 10. Ego, tanquam criticus antiquus, judicaturus sum, utrum versiculi sint τοῦ ποιητοῦ, an παρεμβεβλημένοι. *Hor. Ep.* 2, 1, 50. Ennius et sapiens, et fortis, et alter Homerus, Ut critici dicunt. ℙ De criticis diebus apud medicos, V. CRISIMI. Ap. *Augustin. Confess.* 1. *f.* critica accessio morbi est, ex qua de sanitate, aut morte aegrotantis judicium ferri potest. ℙ Primam syllabam producit *Mart.* 7, 90. Aequalis liber est, Critice, qui malus est. Al. rectius leg. *Cretice.*

[CRĬTO, onis, m. a κριτός, selectus, vel a κριτής, judex, magnus judex. Vox profecto antiqua, nam inde nomen deduxit gens Critonia ex nummis et lapidibus satis nota. *Paul. Dig.* 40, 9, 15. Imperator Antoninus Calpurnio Critoni rescripsit etc. *F.* ℙ **Crito*, Socratis discipulus. *Cic. Tusc.* 1, 43. *Div.* 1, 54. *ib.* 1, 25.]

*CRITOBŪLUS, i, medicus insignis, qui vixit temporibus Alexandri M. et Philippi patris ejus. *Curt.* 9, 5. *Plin.* 7, 37. *B. A.*

*CRITOLĀUS, i, m. Κριτόλαος, Atheniensis, nobilis Peripateticus, Romam ab Atheniensibus missus legatus cum Carneade et Diogene Stoico, mulctae propter Oropum irrogatae deprecandae causa. *Cic. Or.* 2, 37. *Id. Fin.* 5, 5. et *Tusc.* 5, 17. *Gell.* 7, 14. et 17, 21. *extr.* ℙ Item dux Achaeorum, causa belli Achaici, quo Corinthus eversa est. *Cic. N. D.* 3, 38. *Flor.* 2, 16. *B. A.* ℙ [*Critolaus Ennensis ap. *Cic. Verr.* 2, 4, 26.]

*CRITOMEDIA, ae, una fuit e Danai filiabus. *Hyg. fab.* 170. *B. A.*

*CRIUMETOPON, i, κριοῦ μέτωπον, i. e. arietis frons, promontorium Cretae. *Plin.* 4, 12. ℙ Item aliud in Taurica Chersoneso, in ora meridionali, Carambi Paphlagoniae promontorio oppositum. Hodie est *Im Kermen. Plin.* 4, 12. *Mela* 2, 1. *B. A.*

*CROBIĀLON, i, n. Κρωβίαλον, opp. Paphlagoniae, non longe e Sesamo, quod alluit Parthenius amnis, Dianae virgini admodum gratus. *Val. Fl.* 5, 103. Fugit omne Crobiali latus. *B. A.*

CROBYLŬS, i, m. κρώβυλος, et κρωβύλη, cincinnus puerorum, seu ornatus capillorum in pueris, qui in puellis corymbium, κόρυμβος, appellatur, in tutulum desinens: et universim nodus capillorum a fronte in verticem collectorum. Graeca est vox, et Graece adhibetur a *Servio* ad illud *A.* 4, 138. *crines nodantur in aurum:* ubi docet, ipsum quoque retiolum, quo crines colliguntur, eo nomine appellari. *Tertull. Virg. veland.* 10. Debebunt et ipsi aliqua sibi insignia defendere, aut pennas Garamantum, aut crobylos Barbarorum, aut cicadas Atheniensium, aut cirros Germanorum.

*CROBYZI, orum, m. populi Sarmatiae Europaeae, ad Axiacem fluv., inter Danubium et Borysthenem. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

*CROCĀLA, orum, τὰ Κρόκαλα, insula prope Gedrosiam. *Plin.* 6, 21. *B. A.*

CROCĀLE, es, f. κροκάλη, arena litoralis. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Mur.* 1569, 8. Afrania L. L. Crocale. *F.* ℙ *Item Ismeni fluminis filia. *Ov. Met.* 3, 169. *B. A.*]

CRŎCALLIS, idis, f. gemma cerasum repraesentans. *Plin.* 37, 10, 56.

CRŎCĀTIO, corvorum vocis appellatio. *Festus:* ubi critici legendum monent *crocitio*, aut *crocitatio.*

CRŎCĀTUS, a, um, adj. croci colore tinctus, κρωκωτός. *Plin.* 16, 34, 62. Alicui et semen nigrum, alii crocatum. [*Front. ad M. Caes.* (ed. iterum *A. Maio*) *ep.* 2, 1. Vestem purpuream malo, non luteam, nec crocatam. *F.*]

*CROCEATUS, a, um, adj. croceus. *Adelhelm.* de *Virg.* 2. Croceata genistarum cacumina. *B. A.*

CRŎCEUS, a, um, adj. κροκώδης, κρόκινος, ad crocum pertinens. *Virg. G.* 1, 56. nonne vides, croceos ut Tmolus odores, India mittit ebur? *h. e.* ipsum crocum. *Plin.* 10, 48, 68. Avis croceo tinctu cibis gratissima, *h. e.* croci intinctu condita. ℙ Saepissime dicitur de colore croci, qui est inter flavum, et rubentem, seu potius flavus rubescens. [**Safranfarbig.*] *Plin.* 17, 10, 59. Glaucion herba granum habet crocei coloris. ℙ Frequenter a poetis sumitur non solum pro colore croci, ut in aurora, sed etiam pro eo, qui proxime accedat, ut est flavus, et rufus: et universim pro quocumque alio, qui aspectu gratus sit: quemadmodum et *aureus*, cui cum croceo non parva cognatio est. *Virg. Ecl.* 4, 43. Ipse sed in pratis aries jam suave rubenti Murice, jam croceo mutabit vellera luto. Ubi *Servius*: rubicundo colore: et est hypallage pro *croco luteo. Id. G.* 4, 109. croceis halantes floribus horti. *Id. G.* 1, 447. Tithoni croceum linquens Aurora cubile. *Claud. Cons. Probi et Olybr.* 273. et liquidi clementior aura Favoni Pratis te croceis pingat. *Virg. A.* 1, 653. Et circum textum croceo velamen acantho, *h. e.* acantho ex auro intexto. *Id. ib.* 11, 775. Crocea chlamys, *h. e.* auro texta. *Ov. A. Am.* 1, 530. Croceae comae. *Val. Fl.* 4, 23. *de Hyla amne merso.* Ecce puer summa se tollere visus ab unda Frondibus in croceis, *h. e.* glaucis. *Sil.* 8, 443. quem carmine Circe Exutum formae volitare per aethera jussit, Et sparsit plumis croceum fugientis honorem, *h. e.* croceas plumas dedit.

CRŎCĬAS, ae, m. κροκίας λίθος, gemma colore croceo. *Plin.* 37, 11, 73.

CRŎCĬDISMUS. V. in CARPHOLOGIA.

CRŎCĬNUS, a, um, adj. κρόκινος, croceus. *Plin.* 21, 19, 73. Crocinum semen. *Cels.* 3, 18. unguentum. *Catull.* 68, 134. Fulgebat crocina candidus in tunica. *Scrib. Compos.* 173. Crocinus color. ℙ Crocinum unguentum etiam *crocinum* absolute dicitur. *Prop.* 3, 8, 22. Et crocino nares murrheus ungat onyx. Adde *Pl. Curc.* 1, 2, 7.

CRŌCIO, is, n. κρώζω, vocem corvi edere. *Appul. Florid. n.* 23. Corvus, ut se vocalem probaret, crocire adortus etc. *Pl. Aul.* 4, 3, 2. Corvus voce crocibat sua. ἀρχαϊκῶς, pro *crociebat*. Al. leg. *crocitabat*, ut sit a *crocito, as*, frequentativo: quod paenultima longa potius quam brevi mallet pronunciari *Voss. l.* 2. *de Grammat. cap. paenult.*, sicut *dormito* a *dormio*. Nihilominus corripuit. *Auct. carm. Philom.* 28. Et crocitat corvus, graculus at frigulat.

CRŎCIS, idis, f. κροκὶς, herba, cujus contactu phalangia mori dicuntur. *Plin.* 24, 17, 102.

CRŌCĬTO. V. CROCIO.

CRŌCĬTUS, us, m. vox, cantusve corvorum. Nititur auctoritate *Nonii* 1, 218. ubi affert exemplum *Plauti* de verbo *crocio.*

[CRŎCŌDES, is, m. κροκώδης, collyrium a *Galeno de sanit. tuenda* memoratum. *Inscr.* ap. *Tôchon, cachets des oculist.* 17. Psoricum, aromaticum, crocodem. *Id ib.* p. 68. C. Lucceji Alexandri crocodes ad aspritudines. *F.*]

CRŎCŌDĪLEA, ae, f. stercus crocodili terrestris, qui quod odoratissimis floribus vivit, intestina habet jucundo nidore referta. Hoc itaque stercus oculorum vitiis cum porri succo inunctum, utilissimum esse, itemque emendandis faciei vitiis, lentiginibus tollendis, et maculis omnibus, illitum ex oleo cyprino *Plin.* 28, 8, 28. tradit. Hinc pro fuco a feminis adhiberi solitum. *Hor. Epod.* 12, 11. neque illi Jam manet humida creta, colorque Stercore fucatus crocodili. [*Cf. *Interpr.* ad *Ov. A. Am.* 3, 270.]

CRŎCŌDĪLĪNUS, a, um, adj. ad crocodilum pertinens. *Crocodilinae ambiguitates* quid sint, satis dictum est in CERATINAE.

CRŎCŌDĪLĬON, ii, n. κροκοδείλιον, chamaeleonis herbae nigrae figuram habens, radice longa, aequaliter crassa, odoris asperi: nascitur in sabuletis. *Plin.* 27, 8, 41.

*CROCODILON OPPIDUM, Κροκοδείλων πόλις, in Galilaea fuit. *Plin.* 5, 19. ℙ Item oppidum Aegypti superioris, dictum olim Arsinoe, unde *Crocodilopolites* nomos, i. e. praefectura, cujus caput Crocodilon opp. ap. *Plin.* 5, 9. V. *Crialon. B. A.*

CRŎCŌDĪLUS, i, m. κροκόδειλος, animal quadrupes, Nili familiare, lacerti figura, amphibium, linguae usu carens, gena inferiore tantum connivens, maxilla superiore mobili, dentibus pectinatim coeuntibus, ob idque morsu terribili: humanae carnis avidissimum: magnitudine plerumque excedens duodeviginti cubita, quippe crescere creditum, quandiu vivit: genua priora in posteriorem partem curvans, posteriora in priorem: unguibus armatum et cute undique impenetrabili, excepto ventre: pariens ova, quanta anseres: oculis in aqua hebetibus, extra acerrimi visus: diu in terra degens, noctu in aqua: bellum gerens cum delphinis, qui astu subeuntes, spina dorsi, ceu gladio ventrem secant: et cum ichneumone ave, qui per ejus fauces luto convolutus intrat et alvum erodit. Alius est terrestris tantummodo crocodilus, alio nomine *scincus*, illo longe minor, candidior, et tenuiore cute, squamarumque serie in caput versa, de quo et in CROCODILEA diximus. *Plin.* 8, 25, 37. et 28, 8, 28. et 6, 20, 23. et 11, 37, 57., *Senec. Q. N.* 4, 2. et *Ammian.* 22, 15. ℙ De stercore crocodili ap. *Hor.* V. in CROCODILEA. ℙ Dictum putant a κρόκος, crocus, et δειλέω, timeo, quod a croco abhorreat, ejusque odorem reformidet: quod de terrestri solummodo verum esse quidam tradunt, (V. *Voss. in Etymol.*) vel quod timidum animal est, et crocum colore imitatur. ℙ Apud *Phaedr.* 1, 25. et *Mart.* 3, 93. prima syllaba produci videtur, quod ita postulat ut plurimum ejus ratio carminis: *Marquardus Gud.* ad *Phaedr.* testatus, se in plurimis MSS. variorum auctorum *corcodilus* invenisse. ℙ *Fuit et Crocodilus, Ciliciae mons. *Plin.* 5, 27. *B. A.*

CRŎCŌMAGMA, ătis, n. κροκόμαγμα, faex unguenti crocini, et quasi recrementum ejus, expressis aromatis, et in pastillos digestis. Μάγμα enim significat quidquid superest crassum ex aliqua materia expressa. *Plin.* 21, 20, 82. et *Cels.* 5, 18. *n.* 9. [**Inscr.* ap. *Orell.* 4991. SIBILLA UNGUENTARIA — LIBERTA SEPT. SEVERI. IMPE. VENDIT — CROCOMAGMA IN.... RHISPIA.]

CRŎCŌTĀ, ae, f. κροκωτὸν, subintelligitur *vestis*, ut apud Graecos ἱμάτιον, revera enim adj. *crocotus, a, um* a Graeco κροκωτὸς, ἡ, ὸν: videtur autem ita esse appellata a *croco*, quia tunica erat tenuis crocei coloris, in luxu feminarum usurpata, qua histriones quoque interdum, et Galli Cybeles utebantur: veteres enim feminas hoc maxime colore in vestibus delectatas fuisse, arguitur ex picturis Herculanensibus, et Pompejanis, quas identidem in apricum profert aetas nostra. *Pl. fragm.* ap. *Non.* 14, 8. Pro illis crocotis, strophiis, sumptu uxorio. (Adde *Novium*, et *Naevium* ap. *eund.* 16, 4.) *Cic. Har. resp.* 21. P. Clodius a crocota, a mitra, a muliebribus soleis, purpureisque fasciolis, et strophio, est factus repente popularis. *Id. fragm. orat. in Clod.* manicatam tunicam appellat (V. locum in CALVATICA.) *Appul. Apol.* Num argumentarere, uti me consuesse tragoedi syrmate, histrionis crocota, mimi centunculo! Alii male leg. *crotalo. Id. Met.* 8. de Gallis. Mitellis, et crocotis, et carbasinis, et bombycinis injecti. *Id. ib.* 11. Vidi et simiam pileo textili, crocotisque Phrygiis, catamiti pastoris specie, aureum gestantem poculum. Hinc *Virg. A.* 9, 614. Phryges alloquens. Vobis picta croco, et fulgenti murice vestis. ℙ Cum vero Latini vestes hujusmodi colore tinctas *crocatas*, vel *croceas* saepissime appellent, sunt qui putant, *crocotam* fuisse illud vestis femineae genus, quod multum subteminis haberet, a κροκή, subtemen, vel a κροκίς, floccus in veste prominens e subtemine: panni enim lanei quo plus subteminis, quam staminis habent, molliores sunt, et ex iisdem consuta vestis floccosa et villosa dicitur, contra defloccata, quae sine floccis, aut detrita est. Hinc Itali vulgo *cotola* appellant vestem feminarum propriam, quam vocem ex diminutivo crocotula facile quispiam derivatam existimet. *Vet. Schol.* ad *Clement. Alex. Paedagog.* 2, 10. Ἔστι δὲ κροκωτὸν κλεπτόν τε, καὶ ἀραιοστήμονον ὕφασμα. [*Plurima ex his addidit *F.* Caeterum cf., quos laudat *Ernest.* in *cl. Cic.* s. h. v. *Salmas.* ad *Capitol. Pertinac.* 8. T. I. p. 547. *Ferrar. R. Vest.* 3, 5. p. 189. et *c.* 20. p. 241. *Salm.* ad *Tertull. Pall.* p. 329. sq.]

CRŎCŌTĀRĬUS, a, um, adj. ad crocotam pertinens, ut *Crocotarii infectores*, ap. *Pl. Aul.* 3, 5, 47., qui tunicas croco inficiebant.

CRŎCŌTĬLUM, valde exile. *Plautus:* Exortis talis cum crocotilis crusculis. Haec *Fest.* Al. leg. *crotilis*, alii etiam aliter.

CRŎCŌTĪNUM, genus operis pistorii. Haec *Festus.* Ita fortassse dictum, quia croco conditum, vel infectum erat.

CRŎCŌTĬUM, ii, n. κροκώτιον, crocotula, apud *Pl. Stich.* 1, 2, 93. nomen est Graecum ancillae.

CROCOTTĀ, ae, m. κροκόττας, monstrosum animal, quasi ex cane et lupo conceptum, omnia dentibus frangens, et protinus devorata ventre conficiens. Ita *Plin.* 8, 21, 30., qui mox 30, 45. *crocutam* appellat, (*Strabo*, quoque *l.* 16. κροκούτταν) ac describit, ex hyaena et leaena Aethiopica genitum, imitans voces hominum et pecorum, acie perpetua, *h. e.* oculis nunquam conniventibus, et in utraque oris parte nullis gingivis, dente continuo: qui ne contrario occursu hebetetur, capsarum modo includitur. Quae ad verbum *Solin.* 27. more suo exscripsit. *Capitol. Anton.* 10. Edita munera, in quibus elephantos, et crocottas, et strepsicerotas exhibuit. Alii ubique leg. *corocotta* (ea ratione, qua Ἀσκληπιος est Aesculapius, et Ἀλκμήνη Alcumena) quod in ludicro quodam testamento (inter spuria *Gruteri* p. 18.) cognomen est suis. Sic enim incipit: *M. Grunnius Corocotta Porcellus testamentum feci.* Nam ὕαινα hyaena est ab ὗς sus: corocotta autem est hyaena genitus, ut dictum est: quare non absurde sui tribui potest. *Salmas.* in *Exercitat. Plin.*

CRŎCŌTŬLĀ, ae, κροκώτιον parva crocota, genus tunicae muliebris, coloris crocei. V. CROCOTA. *Pl. Epid.* 2, 2, 47. Caltulam, aut crocotulam, supparum etc. *Auct. Catalect. Virg.* 5, 21. Nec dein movere lumbos in crocotula Prensis videbo alaribus. V. ALARIS.

CRŎCUM, i, n. et Crocus, i, m. si referatur ad fabulam: at si non referatur, femin. potius quam mascul. κρόκον et κρόκος. Secundum grammaticae regulas, inquit *Serv.* ad *G.* 4, 182., neutrum est: poetice vero masculinum, referendo scil. ad puerum illum, de quo fabulantur, cum Smilacem puellam impense amaret, neque potiri voto posset, Deorum miseratione in florem sui nominis una cum illa fuisse conversum. Alii tradunt, adamatum fuisse a Mercurio, a quo per ludum disco percussum, occisumque, in croci florem mutatum fuisse. *Ov. Met.* 4, 283. Et Crocon in parvos versum cum Smilace flores. ℙ Est autem herba radice seu bulbo carnoso, multisque fibris crinito; foliis angustis, et capillamenti modo extenuatis productisque; caule inter folia surgente, et florem sustinente, e cujus medio stamina surgunt

ammei ruboris in subcrassulum cacumen desinen-a, et simul cum iis quidam apices exiguae lin-uae figura: quae quia praecipue in usum veniunt, er excellentiam croci appellantur: et aliis quoque oribus ob similitudinem tribuuntur. *Crocus* vero ppellatur a similitudine, quam habet cum villis extoriis, qui κρόκαι appellantur, a κρέκω, pectine, ulso. Hinc *Plin.* 21, 5, 11. de lilio. Tenuique lo et semine, stantibus in medio crocis. Et *mox*, *e alio flore.* Nullo odore, nec crocis intus. *Au-on.* quoque *Idyll.* 14, 32 *croci semina* appellat uteos apices in rosa. ☞ Siccatur crocum, et re-onditur ad certum tempus: deinde conteritur ad arios usus tum ciborum, tum medicinae, quos *Plin.* 21, 6, 17. et *ib.* 20, 81. enumerat. *Ov. Fast.* , 317. violas arere videres, Filaque punicei lan-uida facta croci. Et *ib.* 1, 342. Rubri fila croci. *Virg. G.* 4, 182. crocumque rubentem. *Plin. l. c.* Crocum silvestre optimum: sativum latius, majus-que, et nitidius. Adde *Cels.* 5, 11. In femin. gen. *Appul. Met.* 10. Per quandam latentem fistulam n excelsum prorumpit vino crocus diluta. ☞ Pri-ma nobilitas est croco, et ibi in Coryco monte, dein Lycio monte Olympo; mox Centuripino Sici-liae. *Plin. l. c. Stat. Silv.* 5, 3, 41. ☞ Mos fuit croco trito, et vino dulci diluto scenam, pulpita, theatra, rogos, lectum nuptialem, comas perfun-dere, odoris gratia. *Plin. l. c., Ov. A. Am.* 1, 104., *Capell.* 9. p. 306., *Prop.* 4, 6, 74. et *Stat. Silv.* 2, 1, 160. Hinc *Hor. Ep.* 2, 1, 79. Recte-ne crocum, floresque perambulet Attae Fabula, si dubitem etc., *h. e.* an in scena placeat. ☞ Pro colore croci. *Ov. Her.* 11, 162. Et trahitur mul-to splendida palla croco. ☞ In plur. num. *Prop.* 4, 1, 16. Pulpita solemnes non oluere crocos. *Juven.* 7, 208. Spirantesque crocos. *Ov. Fast.* 4, 442. tenues crocos legere. Adde *Ib.* 202. ☞ [Cro-cus fuit etiam cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Raym. Gua-rinium, Comment. in sacra Pompej.* 6. p. 16. *NV.* Salarius Crocus. *F.*]

CROCŪPHANTĬA, neutr. plur. ab *Ulp. Dig.* 34, 2, 25. enumerantur inter ornamenta muliebria. In *Glossis* habetur: κροκύφαντος, reticulus. Ex quo conjicere licet aliquid de ejus significatione. Vi-detur esse a κρόκη, subtemen, et ὑφάω, texo, *h. e.* διὰ κρόκης ὑφαντός, multo subtemine textus. V. CROCOTA. [*V. *Turneb. Adv.* 18, 23.]

CROCŪTĂ. V. CROCOTTA.

*CROCYLEA, orum, τὰ Κροκύλεια, insula prope Ithacam. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

*CRODUNUM, i, locus obscurus in Gallia Nar-bonensi, non procul forte a Tolosa. *Cic. Font.* 5. *B. A.* [*Hodie *Gourdan* ad Garumnam, auctore *Reichardo.*]

CROESUS, i, m. Κροῖσος, rex Lydorum, Aly-atti filius, omnium, quos hominum memoria cele-brat, ditissimus. Hic, cum se omnium mortalium felicissimum crederet, monitus est a Solone, ne-minem ante cineres beatum dicendum, quod, quoad vivimus, periculum sit, ne instabilis hujus mundi felicitas dolore aliquo contaminetur. Quam Solo-nis sententiam verissimam esse ejus calamitas postea declaravit. Victus enim a Cyro, pyraeque impositus, tandem salubre Solonis consilium agno-vit, ejusque nomen saepius inclamavit. Unde ad-miratus Cyrus quisnam esset Deorum, hominum-ve, quem ille in extremo periculo solum invoca-ret, remque totam edoctus, humanae vicissitudinis memor, Croesum ab incendio liberavit, summoque semper apud se in honore habuit. *Plutarch. in vita Solon., Herod.* 1., *Juven.* 10, 274. ☞ Per synecdo-chen ponitur pro divite. *Ov. Trist.* 3, 7, 42. Irus et est subito, qui modo Croesus erat. Adde et *Mart.* 11, 5.

CROMMYU Acris, Κρομμύου ἄκρις, promonto-rium Cypri contra Ciliciam, ejusque promonto-rium Anemurion. *C. Cassius* ad *Cic. Fam.* 12, 13. [*Cf. *Victor.* ad h. l.]

*CROMMYONĒSOS, i, f. (a κρόμμυον, *caepa* et νῆσος,) insula Smyrnae adjacens. *Plin.* 5, 31. *B. A.*

CRŎMYON, ōnis, m. Κρομύων, vicus Pelopon-nesi in agro Corinthiaco, ubi Theseus suem omnia devastantem occidit. *Ov. Met.* 7, 435. Quodque suis securus arat Cromyona colonus, Munus, opus-que tuum est. [*Cremmyon* audit *Plin.* 4, 7. Κρομμυὼν *Thucyd.* et *Strab.* *B. A.* [*V. *Popp. Proleg.* ad *Thucyd.* Vol. II. p. 231.]

*CROMNA, ae, f. Κρῶμνα, Κρώμνη, Paphlago-niae opp. *Mela* 1, 19. *med. Plin.* 6, 2. *B. A.*

CRONĬĂ, orum, n. plur. τὰ Κρόνια, festa in honorem Saturni, Latine Saturnalia dicta. *L. Ac-cius* ap. *Macr. Sat.* 1, 7. *extr.* Maxima pars Gra-jum Saturno, et maxime Athenae Conficiunt sacra, quae Cronia esse iterantur ab illis.

*CRONIUS, i, m. Κρόνιος, insignis caelator, temporibus Augusti. *Plin.* 37, 1. *B. A.*

CRŎNOS, i, m. Κρόνος, Saturnus: Graeca vox. Κρόνος autem, ut ait *Cic. N. D.* 2, 25. et *Arnob.* 3, 117., est idem qui χρόνος, idest spatium tem-poris, antiqua scilicet pronunciatione. *Sidon. carm.* 15, 61. Falciferi Cronon ire senis per summa po-lorum, *h. e.* Saturni sidus.

[CROSMIS, is, f. herba eadem ac salvia. *Ap-pul. Herb.* 101. *F.*]

CRŎTĂLĬĂ, orum, n. plur. appellabant binos ac ternos uniones auribus pendentes, quae motu et collisu sonitum edebant, instar parvi crotali. *Plin.* 9, 35, 56. *Petr. fragm. Trag.* 67. *Burm.* Capsellam detraxit aureolam, inde duo crotalia protulit. Adde *Not. Tir.* p. 161., ubi tamen *cru-talia* legitur. [*Cf. *Boettg. Sab.* 2, 156.]

CRŎTĂLISTRĬĂ, ae, f. quae crotalo canit. *Prop.* 4, 8, 39. Nilotes tibicen erat, crotalistria Philis. Ita legit *Scalig.* Dicitur *crotalistria Philis* eo modo, quo *Plautus Merc.* 5, 2, 99. dixit *Ho-spes Zacyntho* pro *a Zacyntho.* Philae autem in-sula est ad Sienem Aegypti. Ita, inquam, *Scali-ger*, cui assentitur *Brouckus.* Sed perperam omnes: nam prima in *Philae*, *arum* brevis est, ut con-stat ex *Lucan.* 10, 313., *Phyllis* itaque cum *Bur-manno* aliisque scribendum. ☞ *P. Syrus* ap. *Petr. Sat.* 55. ciconiam avem vocat *Pietaticultricem*, *gra-cilipedem*, *crotalistriam*, quia voce crotalum so-nantem imitatur. Hinc *Ov. Met.* 6, 97. crepitante ciconia rostro. Alii male legunt *choralistria*, *h. e.* mulier saltandi in choris, et canendi perita. Alii aliter. [*Plura h. l. debentur *F.*]

CRŎTĂLUM, i, n. κρόταλον, crepitaculum, quo Aegyptii praesertim, in Deorum caeremoniis ute-bantur: a κροτέω, pulso. Sunt vero virgulae ae-reae, vel ex arundine calamoque fisso, quas inter saltandum manibus ita concutiebant, ut ex earum collisione crepitus quidam ederetur. Harum figu-ram exhibet *Spon. Miscell. antiqu.* p. 21. *n.* 43. *Appul. Met.* 8. Per plateas et oppida cymbalis et crotalis personantes, Deamque Syriam circumfe-rentes etc. *Virg. Cop.* 1. Copa Syrisca caput Graja redimita mitella, Crispum sub crotalo docta movere latus, Ebria fumosa saltat lasciva taberna, Ad cubitum raucos excutiens calamos. *Cic. Pis.* 9. Neque collegae tui cymbala et crotala fugi. Arguit hunc *Cic.* ut mollem effeminatumque, qui ad cymbala et crotala saltare consuevisset. *P. Sci-pio Afr.* ap. *Macr. Sat.* 2, 10. Vidi puerum cum crotalis saltare. [*V. *Ernest. cl. Cic.*]

*CROTALUS, i, fluv. Italiae inferioris, in Brut-tiis, in sinum Scylaceum influens. *Plin.* 3, 10. *B. A.*

CRŎTĂPHOS, i, m. κρόταφος, pars capitis, quod tempus dicitur: item dolor, qui in ea parte sentitur. *Coel. Aurel. Tard.* 1, 1.

CROTĬLUS. V. CROCOTILUM.

CRŎTO et Croton, onis, f. *Crotone*, Κρότων, oppidum Bruttiorum in magna Graecia, in ora ma-ris Ionii ad Aesarum fluvium. *Plin.* 3, 11, 15., *Mela* 2, 4., *Liv.* 24, 3., ubi de ejus situ, et *Ov. Met.* 15, 15. et seqq., ubi de ejus origine agit. V. THESPIADES. His omnibus est *Croto*, sed *Silio* 11, 18. *alta Croton* dicitur. *Justino* vero 20, 4. *Crotona.* ☞ Est etiam *croton* arbor eadem, quae cici. *Plin.* 15, 7, 7. et 16, 23, 35. ☞ *Croton* si-gnum coeleste. V. SAGITTARIUS et CROTOS. ☞ *Croto* est etiam cogn. Rom., quatenus ricinum animal significat, quod Itali *zecca* vocant. *Liv.* 23, 31. T. Metilius Croto.

CRŎTŌNĬĀTES, ae, m. Crotonis civis. *Cic. Inv.* 2, 1. et *N. D.* 1, 11. et *Liv.* 24, 3., ubi *optimates Crotoniatum* legitur.

CRŎTŌNĬENSIS, e, adj. ad Crotonem perti-nens, ut Milo Crotoniensis, *Plin.* 37, 10, 54. et *Gell.* 15, 16. ☞ *Crotonienses* sunt Crotoniatae. *Justin.* 20, 2., *Plin.* 3, 5, 10. et *Front. Strateg.* 3, 6.

CRŎTŌPĬĂDES, ae, m. Κροτωπιάδης, patron. a Crotopo. *Ov. Ib.* 482. Quique Crotopiaden di-ripuere Linon, ubi designat Linum filium Psama-thes filiae Crotopi octavi Argivorum regis, quae cum Linum ex furtivo Apollinis concubitu genitum, ob metum patris, clam regiis pastoribus educan-dum commendasset, eorum ille incuria a canibus laceratus fuit, ut est apud *Pausan.* 1. *sub f.* ☞ Ex eodem *Ov. ib.* 575. colligi videtur, ipsum quo-que Crotopum, ob crudelitatem neglecti nepotis, ab Apolline in Tartara demissum fuisse.

CRŎTOS, i, m. Κρότος, signum coeleste, idem qui Sagittarius. *Colum.* 10, 56. Sed trepidus pro-fugit chelas, et spicula Phoebus Dira Nepae, ter-goque Croti festinat equino. *Hyg. fab.* 224. est *Croton*, Cetera V. in SAGITTARIUS.

[CROTUS, i, n. κρότος, pulsus, plausus. Est nomen serv. Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 1118, 1. Cro-tus dispensator. *F.*]

CRŬCĬĀBĬLIS, e, adj. βασανιστικὸς, cruciatum afferens. *Gell.* 3, 9. *s. f.* Misero cruciabilique exitu perire. *Appul. Met.* 9. Nec usquam crucia-bilis vitae solatium aderat.

CRŬCĬĀBĬLĬTAS, atis, f. cruciatus. *Pl. Cist.* 2, 1, 3. Qui omnes homines supero cruciabilita-tibus animi.

CRŬCĬĀBĬLĬTER, adv. βασανιστικῶς. *Hirt. B. Afr.* 46. Sic extra vallum deducti sunt, et cru-ciabiliter interfecti. [*Id. quod alias dicitur: *cum cruciatu.*] *Pl. Pseud.* 4, 1, 40. Cruciabiliter me accipito.

CRŬCĬĀBUNDUS, a, um, adj. cruciatibus ple-nus. *Cyprian. ep.* 55. *med.*

CRŬCĬĀMEN, inis, n. cruciatus. *Prudent. Ca-themer.* 10, 98. Per Cruciamina leti Via panditur ardua justis.

CRŬCĬĀMENTUM, i, n. βάσανος, λύπη. *Cic. Phil.* 11, 4. Nec graviora sunt tormenta carnifi-cum, quam interdum cruciamenta morborum. *Pl. Capt.* 5, 4, 2. Vidi multa picta, quae Acherunti fierent, cruciamenta.

CRŬCĬĀRĬUS, a, um, adj. ad crucem pertinens. *Tertull. Praescript. haeret.* 2. Febrem inter cete-ros mortiferos et cruciarios exitus etc. *h. e.* cru-ciatum afferentes. Al. leg. *cruciatorios.* ☞ *Cru-ciarius* absolute est cruci affixus. *Petr. Sat.* 112. Cruciarii unius parentes, ut viderunt laxatam cu-stodiam, detraxerunt nocte pendentem. *Senec. Con-trov.* 3, 21. *s. in.* Fecit se similem tyranno, filiam raptis, libertum cruciariis. ☞ Est etiam epithe-thon hominis nequam, et perditi, tanquam cruce digni. *Appul. Met.* 10. Nec tantillum cruciarius ille noxia conscientia sua deterritus etc. *Ammian.* 9, 2. Longum est, quae cruciarius ille conflavit.

CRŬCĬAS pro Cruciatus, ut satias pro satietas. *Pl. Cas.* 2, 6, 64. Male crucias quidem. Al. re-ctius leg. *Mala crux ea quidem.*

CRŬCĬĀTOR, oris, m. qui affligit et cruciat. *Arnob.* 1, 23. Poenas cruciatoris perpetitur saevi-tate. *Firmic. Mathes.* 3, 13, 6. Cruciatores ser-vorum.

CRŬCĬĀTŌRĬUS. V. CRUCIARIUS.

CRŬCĬĀTUS, a, um, part. a *crucio*, cruciatu affectus, βεβασανισμένος. *Ov. Ib.* 125. Luctatusque diu cruciatos spiritus artus Deserat. *Id. Met.* 3, 694. cruciataque diris Corpora tormentis. *Liv.* 29, 18. *med.* Tribunos servilibus omnibus suppli-ciis cruciatos trucidando occidit. *Quint.* 6, 1. *sub f.* Cruciati cives R. ☞ Translate. *Stat. Silv.* 4, 7, 26. nostra Thebais multa cruciatu lima.

CRŬCĬĀTUS, us, m. βάσανος, ἀνία, λύπη, tor-mentum, cruciamentum, dolor. Ubi dolores acer-rimi exagitant, inquit *August. tract. in Joann.* 36, 4. cruciatus vocatur, a cruce nominatus. *Cic. N. D.* 3, 33. Summo cruciatu supplicioque perire. *Id. Verr.* 2, 1, 4. Cives R. morte, cruciatu, cruce af-ficere. *Id. Att.* 11, 11. Confectus cruciatu maxi-morum dolorum. *Id. Cat.* 4, 5. *extr.* Omnes ani-mi cruciatus et corporis. *Id. Rosc. Am.* 41. Vel ipse sese in cruciatum dari cuperet, dum de patris morte quereretur. *Ter. Andr.* 4, 4, 47. Abripi in cruciatum. [*Id. *Hec.* 5, 2, 7.] *Caes. B. G.* 1, 31. Venire in summum cruciatum. Et *ib.* 2, 31. Ab hostibus per cruciatum interfici. *Id. ib.* 7, 71. Dedere aliquem hostibus in cruciatum. *Id. ib.* 1, 31. Edere in aliquem omnia exempla cruciatus. Et *ib.* 32. Omnes cruciatus perferre. *Suet. Galb.* 10. Cruciatu confessionem exprimere. *Tac. A.* 16, 20. Cruciatibus tormentorum luere crimina. *Pl. Pers.* 4, 4, 25. I in malum cruciatum.

CRŬCĬFER, i, m. *Prud. Cathem. init.* 3. Chri-stum Dominum cruciferum appellat, *h. e.* crucem sibi ipsum bajulantem.

CRŬCĬFĪGO, is, ixi, ixum, a. 3. σταυρόω, in crucem tollo. *Suet. Dom.* 11. Actorem summarum pridie, quam crucifigeret, in cubiculum vocavit. ☞ Magis est ex consuetudine Latina, si divisim *cruci figo* scribatur. Fuerunt enim ecclesiastici scriptores, qui quod frequentius usurpabant, ex duabus unam vocem fecerunt. [*Cf. *Oudendorp.* ad *Suet. l. l.*]

CRŬCĬFIXOR, oris, m. σταυρωτής, qui cruci figit. *Paulin. Nolan. ep.* 18, (al. 28.) 7. Christus suis crucifixoribus rogavit ignosci.

CRŬCĬFIXUS, a, um, part. a *crucifigo*, cruci affixus, σταυρωθείς. *Plin.* 8, 16, 18. Polybium leones in Africa crucifixos vidisse. *Quint.* 7, 1. Invenerunt ducem crucifixum. ☞ Rectius disjun-ctim scribitur *cruci fixus.*

CRŬCĬO, as, avi, atum, a. 1. σταυρόω, cruci affigo. *Lact. Mort. pers.* 2. Extremis temporibus Tiberii Caesaris Dominus noster JESUS CHRISTUS a Judaeis cruciatus est post diem decimum Kalen-darum Aprilis, duobus Geminis consulibus. ☞ Hinc torquere significat, dolorem afferre, βασα-νίζω. *Cic. Har. resp.* 18. Vulnere ac dolore cor-poris cruciari et consumi. *Id. Fin.* 2, 20. Vigiliis et fame cruciari. ☞ Translate. [*Hor. Sat.* 1, 2, 22. Ita ut pater ille Terenti — Non se pejus cruciaverit atque hic.] *Ter. Heaut.* 5, 5, 1. Chre-mes nimis graviter cruciat adolescentulum, nimis-que inhumane. *Pl. Capt.* 3, 4, 68. Crucior, lapi-dem non habere me, ut illi mastigiae cerebrum excutiam. *Id. Mil.* 4, 8, 11. Istuc crucior, a viro me tali abalienarier. *Id. Trin.* 5, 2, 46. Cum illa ita est, ut esse nolo, id crucior. *Mart.* 11, 94. Illud me cruciat, quod, etc. *Ter. Eun.* 1, 2, 15. Ne crucia te, obsecro, anime mi, mi Phae-dria. *Id. ib.* 2, 3, 91. illis crucibus, quae nos semper omnibus cruciant modis, nunc referam gra-tiam, *h. e.* meretricibus. *Cic. Att.* 8, 15. Officii mei deliberatio cruciat, cruciavitque adhuc. *Cal-purn. Flacc. decl.* 47. Cruciari conscientia, pudore torqueri. *Just.* 6, 3. Quos major sollicitudo cru-

ciabat. *Pl. Bacch.* 3, 3, 89. Ipsus sese cruciat aegritudine. *Plin.* 2, 63, 63. Terra ferro, ligno, igne, lapide, fruge omnibus cruciatur horis. *Id.* 33, 3, 19. Aes cruciatur in primis, accensumque restinguitur. ℙ [Part. *Crucians* ap. *Front. B. Parth.* Polycrates in crucem sublatus est: ita ei crucianti somnium expeditum, *h. e.* ei in cruce sublato, nempe a *crucio* sensu neutro. *Id. ad amic. ep.* 1, 18. Nec possum ego membris cruciantibus operam ullam litteris scribendis legendisve impendere. Adde *Pl. Capt.* 4, 2, 34. [*Cruciantem cantherium* h. l. cum *Lambino Lindem.* intelligit eum, qui equitem cruciat, qui crebra succussatione et agitatione immodica sessori molestus est.] *Cruciandus* ap. *Ov. Her.* 14, 119. poenae crucianda reservor. *F.*]

CRŪCISĂLUS, i, m. qui salit in crucem, nomen fictum a *Pl. Bacch.* 2, 3, 128. Facietque extemplo Crucisalum ex Chrysalo.

CRŪCĬUM, quod cruciat. Unde *Lucilius* vinum insuave, crucium dixit. Haec *Festus.* (Hinc Itali habent *cruccio).*

CRŪDĀRĬA, ae, f. argenti vena, quae in summa fodina reperitur. *Plin.* 33, 6, 31.

CRŪDĒLIS, e, adj. ὠμὸς, σιδηρόφρων, ἀπάνθρωπος, qui crudis est moribus, saevus, inhumanus, immitis, durus, ferus. *Auct. ad Her.* 2, 19. Animus ferus, crudelis, atque inhumanus. *Cic. ad Brut.* 1, 12. Lepidus crudelis in liberos. *Id. Or.* 2, 48. Esse crudelem in calamitate alicujus. *Prop.* 2, 20, 45. Sed non Neptunus tanto crudelis amori. *Cic. Att.* 9, 6. *sub f.* Bellum crudele et exitiosum. *Id. Cluent.* 63. Crudelis atque importuna mulier. *Sall. Cat.* 56. Crudelissimi parricidae. *Nep. Dion.* 1. Crudelissimum nomen tyranni. *Suet. Caes.* 75. Crudelem in modum enecare aliquem. *Petr. Sat.* 105. Inhibete crudelissimas manus. *Virg. Ecl.* 10, 29. Crudelis amor, [*i. e. nec lacrimas nec dolorem amantium curans. V. *Heyn.*] *Id. A.* 12, 636. Letum crudele. *Val. Fl.* 3, 302. exitium. *Id.* 4, 459. Crudelis egestas. *Hor. Sat.* 2, 8, 61. Heu Fortuna, quis est crudelior in nos Te Deus? *Prop.* 3, 5, 3. de pecunia. Tu vitiis hominum crudelia pabula praebes. *Id.* 2, 13, 43. Ferrum crudele. *Tibull.* 2, 6, 19. Crudelia arma. *Virg. A.* 6, 585. et *Ov. Met.* 2, 612. Crudelis poena. *Id. Fast.* 2, 695. Crudeli verbere lacerare terga. *Prop.* 1, 16, 17. Crudelior janua, *h. e.* quae supplices non admittit. *Virg. A.* 3, 44. Crudeles terrae, *h. e.* in quibus sunt crudeles homines. *Lucan.* 5, 691. Visum est committere quemquam Tam saevo, crudele mari. ℙ [*Significat *crudelis* et infelicem, calamitatibus affectum. *Virg. A.* 8, 579. O nunc liceat crudelem abrumpere vitam. *Id. ib.* 9, 497. *Inscr.* ap. *Orell.* 2662. CRUDELES — PARENTES — FACERE — CUR. *Orell.* in *Ind. crudeles* parentes, i. e. infelices.] ℙ Metonymice. *Stat. Th.* 5, 508. de angue immani. Livida fax oculis, tumidi stat in ore veneni Spuma virens, ter lingua vibrat, terna agmina adunci Dentis, et auratae crudelis gloria frontis. ℙ *Crudele* adverbii modo pro crudeliter. *Stat. Th.* 3, 211. quanti crudele rubebitis amnes! *Claud. Rapt. Pros.* 3, 340. Crudele minantur. *Id. in Eutr.* 2, 108. de Marte. Subrisit crudele pater.

CRŪDĒLĬTAS, atis, f. ὠμότης, ἀπανθρωπία, saevitia, inhumanitas, immanitas, feritas, acerbitas. *Senec. Clem.* 2, 4. Crudelitas est atrocitas animi in exigendis poenis. [*Schonungslosigkeit.*] Et *ib. ad f.* Crudelitas est inclinatio animi ad asperiora. *Cic. Off.* 3, 11. Est homini naturae maxime inimica crudelitas. *Id. Sext.* 65. Carnificina atque crudelitas. *Nep. Alcib.* 4. Immoderata licentia et crudelitas erga nobiles. *Id. Thras.* 3. Uti crudelitate. *Caes. B. G.* 7, 77. Singularis ac nefaria crudelitas. *Id. B. C.* 1, 32. Crudelitas et insolentia. *Cic. Dom.* 23. Adhibere crudelitatem in aliquem. *Id. Phil.* 11, 3. Exercere insatiabilem crudelitatem non solum in vivo, sed etiam in mortuo. *Id. Q. Fr.* 1, 3. Inimicorum crudelitas nondum est nostra calamitate satiata. *Crassus* apud *Cic. Or.* 1, 52. Quorum crudelitas nostro sanguine non potest expleri. *Cic. Dom.* 23. Omni crudelitate lacerare aliquem. *Auct. ad Her.* 4, 55. Anhelans ex intimo pectore crudelitatem.

CRŪDĒLĬTER, adv. ὠμῶς, ἀπανθρώπως, inhumaniter, saeve, immaniter, acerve. *Cic. Cat.* 4, 5. Cum de pernicie populi R. tam acerbe, tamque crudeliter cogitarit. *Id. Cat.* 1, 11. Crudeliter et regie facere. *Id. Sull.* 27. Crudelissime perire. *Id. Att.* 10, 4. Patris lenitatem crudeliter negligere. *Caes. B. C.* 1, 2. Acerbissime crudelissimeque dicere. *Nep. Eum.* 6. Crudelissime se gerere. *Id. Paus.* 3. imperare. *Id. Dion.* 2. a tyranno violari. *Caes. B. G.* 7, 38. Ipsos crudeliter excruciatos interficit. *Ov. Met.* 3, 442. de Narcisso. Ecquis, io silvae, crudelius, inquit, amavit? *Tibull.* 1, 9, 7. Amor crudelius urit. *Curt.* 3, 13. Fortuna crudelius aggravans.

CRŪDESCO, scis, ui, n. 3. crudus fio: translate asperior fio. *Virg. G.* 3, 504. in processu coepit crudescere morbus. *Id. A.* 7, 788. effuso crudescunt sanguine pugnae. *Sil.* 1, 431. qui carmine pollens, Fidebat magica ferrum crudescere lingua, *h. e.* nocentius fieri. *Tac. H.* 3, 10. Crudescit seditio. *Stat. Th.* 2, 717. aspero crudescit sanguine Gorgon. *Id. ib.* 679. et *Just.* 8, 4. Crudescunt irae. [*Sil.* 11, 891. Majore crudescere motu, i. e. stimulari, incitari.] *Symm. ep.* 8, 57. (al. 58.) Credo ex nocturnis vigiliis, noxa post cruduit.

CRŪDĬTAS, atis, f. ἀπεψία, stomachi morbus ex nimiis cibis, malaque eorum concoctione. [*Interdum et intemperantiam edendi, ut *Ernest.* in *cl.* explicat, coll. his ex *Cic. Fam.* ll.] *Cic. Fam.* 9, 18. *f.* Satius est hic cruditate, quam istic fame. *Id. Fat.* 15. Cruditas est causa morbi. *Id. Fam.* 15, 17. D. Sullam cruditate mortuum dicebant. *Quint.* 7, 3. *s. f.* Cruditate contracta decessit. *Colum. prooem. med.* Quotidianam cruditatem Laconicis excoquimus. *Plin.* 26, 7, 25. Cruditates digerunt daucum, plantago etc. *Id.* 17, 24, 36. *n.* 2. Arbores laborant et fame, et cruditate. *Id.* 24, 5, 11. Non censeam hoc remedio utendum in cruditatibus.

CRŪDĬTĀTĬO, onis, f. cruditas, stomachi non concoquentis vitium. *Coel. Aurel. Tard.* 5, 2.

CRŪDĬTO, as, n. 1. male concoquo, cruditate laboro. *Vet. Gloss.* Crudito, ἀπεπτῶ. *Tertull. Jejun.* 16. Populus carnis avidissimus usque ad choleram ortygometras cruditando. *Id. Apolog.* 9. Ursorum alvei cruditantes adhuc de visceribus humanis.

CRŪDUS, a, um, adj. ὠμὸς, qui est adhuc in cruore, ut *crudum vulnus,* recens, et quasi adhuc cruentum. Vocis etymon vide in CRUOR. *Plin. ep.* 5, 16. Crudum adhuc vulnus medentium manus reformidat. Adde *Ov. Trist.* 3, 11, 19. et 1. *Pont.* 3, 16. ℙ Praeterea dicitur de eo, quod non est coctum igni. *Pl. Aul.* 3, 2, 15. Quid tu curas, utrum crudum, an coctum edim? ℙ Item de cibis, qui indigesti, et nondum concocti sunt in stomacho. *Juven.* 1, 143. Crudum pavonem in balnea portas. [*Hic notandus locus. *Quint. Inst.* 10, 1. p. 882. Repetamus autem et tractemus et ut cibos mansos ac prope liquefactos demittimus, quo facilius digerantur, ita lectio non cruda, sed multa iteratione mollita et velut confecta memoriae imitationique tradetur. *Lectio cruda* est, qua sine judicio, discrimine, nulla tenendi intelligendique cura, alia omnia legendo colliguntur.] ℙ Item de fructibus acerbis, et immaturis. *Cic. Senect.* 19. Poma ex arboribus, si cruda sunt, vi avelluntur. ℙ *Crudus homo* dicitur, cujus stomachus non facile concoquit: vel qui nimium cibi sumpsit, nec potest concoquere. *Cic. Fin.* 2, 8. Crudique postridie se rursus ingurgitent. *Id. Cluent.* 60. *f.* Cum ad illud prandium crudior venisset etc. Adde *Or.* 1, 27. [*Crudus h. l. non ad stomachum, sed ad vocem pertinere et idem significare videtur, quod *raucus.* V. *B. Crus.* in *Cl. Suet.* p. 257.] Et *Hor. Sat.* 1, 5, 49. Sic apud *Caton. R. R.* 125. Cruda alvus, *h. e.* quae indigesta excernit. *Mart.* lepide ludit in hac et superiori notione, 3, 13. [*Cf. *Salm.* ad *Solin.* p. 252.] ℙ Crudum etiam dicitur, quod adhuc viride est, nec coepit flavescere, ut Crudus palmes, *Lucan.* 4, 317. Sic metaphorice *Virg. A.* 6, 304. Cruda Deo, viridisque senectus, *h. e.* valida, fortis. Eodem modo locutus est *Tac. Agric.* 29. Sic *Sil.* 5, 569. in arma Ille quidem cruda mente, et viridissimus irae Ibat, *h. e.* ardore juvenili. ℙ Ponitur et pro immaturo, hoc est tempus suum non exspectante, ut Crudum funus, *Stat. Th.* 9, 391. Cruda puella, *h. e.* nondum viro apta, *Mart.* 8, 64. et *Hor. Od.* 3, 11, 12. et adhuc protervo Cruda marito. Et *Stat. Achill.* 1, 478. cujus ab ortu Cruda rudimenta, et teneros formaverit annos. *Id. Theb.* 2, 341. si crudus amor, nec dum post flammea toti Intepuere tori, *h. e.* recens, neque diuturnitate firmatus. *Tac. A.* 1, 8. Crudum servitium, *h. e.* recens, et cui nondum assueverunt animi. *Claudian. III. Cons. Honor.* 42. Sed nova per duros instruxit membra labores, Et cruda teneras exercuit indole vires. *Petr. Sat.* 4. Cruda adhuc studia in forum propellunt, et eloquentiam pueris induunt adhuc nascentibus, *h. e.* nondum aetate et experimentis firmata. [*Sil.* 3, 386. Sonipes crudo vigore, i. e. non mansuefactus. *Id.* 12, 348. Crudos sine viribus annos.] ℙ *Crudi versus* sunt non elaborati, duri, et non bene cocti, ut *Pl. Mil.* 2, 2, 53. loquitur. *Pers.* 1, 92. Sed numeris decor est, et junctura addita crudis. ℙ *Cruda terra* dicitur, quae proscissa, subacta, et macerata aratro non est. *Colum.* 2, 2. *f.* Alternis versibus obliquum tenere aratrum, et alternis recto plenoque sulcare: sed ita, necubi crudum solum, et immotum relinquat: quod agricolae scamnum vocant. *Plin.* 18, 19, 49. *n.* 2. Scamna inter duos sulcos cruda ne relinquantur. *Colum.* 2, 10. Crudis novalibus semen ingerere. ℙ Est etiam *crudus* crudelis, durus, inexorabilis, immiti natura, et nullo cultu atque humanitate subacta. *Ov. Trist.* 5, 3, 8. Crudi Getae. *Juven.* 8, 223. Quid Nero tam saeva crudaque tyrannide fecit? *Senec. Hippol.* 1220. Crudus, et leti artifex. ℙ Translate. *Ov. Amor.* 3, 8, 58. Cruda bella. *Virg. A.* 10, 682 et crudum per costas exigat ensem. *Id. ib.* 5, 69 crudo pugnam committere caestu. *Sil.* 7, 113 Crudum Marte viri nomen, *h. e.* terribile nomen viri bellicosi. *Id.* 5, 226. crudusque, ruente Fortuna, stimulus spem projecisse salutis, *h. e.* acerrimus. *Stat. Th.* 1, 422. Crudi sudores, *h. e.* multi laboris. [*Sil.* 14, 454. Crudo luctari pelago, i. e. saevo.] ℙ Item scaber, asper, non levigatus. *Virg. A.* 9, 744. rudem nodis et cortice crudo hastam intorquere. *Servius* exponit viridi. ℙ *Crudum spartum* ap. *Colum.* 12, 19. est non malleatum, ut ipsemet exponit. ℙ *Corium crudum* est non perfectum, *Varr. L. L.* 4, 24. et Crudus taurus ap. *Val. Flacc.* 4, 250. est corium tauri crudum. Quo fortasse referendum est illud *Silii* 5, 525. at latus ense Haurit, nec crudae tardarunt tegmina parmae, *h. e.* e crudo corio confectae. ℙ Item laboriosus, molestus. *Cassius Parmensis* ap. *Suet. Aug.* 4. Materna tibi farina est ex crudissimo Ariciae pistrino. [*Crudus* h. l. significat *rudem, incultum,* ita ut crudum pistrinum sit ubi homines incultos mores prae se ferunt. V. *Casaub.*] ℙ Item durus. *Pers.* 5, 162. Crudum unguem abrodere. ℙ Et translate durus, fortis. *Sil.* 4, 35. crudam contra aspera mentem, Et magnos tollunt animos. ℙ *Cruda locorum,* ap. *eund.* 3, 514. sunt loca aspera, fragosa, invia. ℙ *Crudus honor,* ap. *Stat. Th.* 10, 342. est cruentus, et quodammodo crudelis, quo nempe offeruntur Deo *trunca arma, cruorque virorum.* ℙ In illo *Pl. Poen.* 5, 2, 148. Heu hercle mortalem catum, malum, crudumque, et callidum, atque subdolum! *Crudius* esse videtur, qui quamlibet fallaciam, mendaciumque comminisci ore duro et perfricta fronte potest, nec ullum vultu, aut sermone signum doli praebet: sed immotus et constans fraudem alte tegit, ac dissimulat. ℙ *Crudum* adverbii more. *Cels.* 1, 2. Qui crudum sine praecordiorum dolore ructat. [*Confunduntur *Crudus* et *nudus.* V. *Burm.* ad *Quint. Decl.* 10, 8. p. 220.]

CRŬENTĀTĬO, onis, f. cruoris aspersio, αἱμάτωσις. *Tertull. adv. Marc.* 4, 39. Altaris cruentatio.

CRŬENTĀTUS, a, um, part. a *cruento,* cruore aspersus, cruentus, αἱμακτὸς, αἱματωθείς. *Cic. Inv.* 2, 4. Gladium cruentatum in vaginam recondidit. [*Ov. Met.* 3, 572. Cruentati redeunt. *Id. ib.* 4, 104. Ore cruentato.] *Petr. Sat.* 138. Omnibus digitis inter praecipitem decursum cruentatis. *Plin.* 22, 11, 13. Stoebe medetur oculis ictu cruentatis.

CRŬENTĒ, adv. per cruorem, saeve, crudeliter. *Justin.* 39, 3. Quae tam cruente saeviat. *Id.* 23, 2. *med.* Cruente deserere virum. *Senec. Benef.* 5, 16. *f.* Ceteri arma cruentius exercuerunt. *Flor.* 3, 19. Siciliam multo cruentius servili, quam Punico bello esse vastatam. Et *ib.* 21. Atrocius et cruentius. *Oros.* 1, 17. Bello per decem annos cruentissime gesto.

CRŬENTER, adv. idem quod cruente. *Appul. Met.* 3. Civium laniena, quam cruenter exercuit.

CRŬENTĬFER, a, um, adj. cruorem et caedes ferens, cruentus. *Tertull. Judic. Dom.* 10. *in carm.* Atque cruentiferis signis sacraverit aras.

CRŬENTO, as, avi, atum, a. 1. αἱματόω, feriendo elicio sanguinem, cruore aspergo, sanguine polluo. *Nep. Epam.* 10. Cruentare manus sanguine suorum, τὰς χεῖρας αἱμάξαι. *Cic. fr. Oration.* 10. *C. Anton.* ap. *Ascon.* Cruentare se caede nefaria. *Ov. Met.* 8, 424. Cruentare tela. *Enn.* ap. *Macr. Sat.* 1, 4. noctu summa arcis adorti Moenia concubia, vigilesque repente cruentant. *Propert.* 4, 8, 65. Imponitque notam collo, morsuque cruentat. [*Sil.* 17, 541. Ferrata calce cruentat cornipedem.] ℙ Pro rubro colore inficere, *Senec. Contr.* 2, 15. *sub f.* Ex omni rupe conchylium trahitur, quo vestis cruentetur. Adde *Stat. Silv.* 1, 5, 38. ℙ Pro maculare, inquinare. *Lucr.* 4, 1030. Cruentare vestem. ℙ Translate. *Cic. Har. resp.* 16. Secures suas cruentari scelere noluit. *Id. in Senat.* 3. Ne propter me civium vulneribus respublica cruentaretur. *Id. Phil.* 2, 34. Haec te lacerat, haec cruentat oratio.

CRŬENTUS, a, um, adj. αἱματόεις, αἱμακτὸς, cruore tinctus, sanguine aspersus, vel madens; vel qui cum sanguinis effusione fit. *Cels.* 2, 8. Vomica quo cruentior, eo melior est. *Plin.* 26, 5, 15. Exscreationes cruentae. [*Propert.* 4, 5, 66. Sputaque per dentes ire cruenta cavos.] *Vell.* 2, 71. Non aliud bellum cruentius caede clarissimorum virorum fuit. *Id. ib.* 52. Acies Pharsalica, et ille cruentissimus Romano nomini dies. *Cic. Phil.* 4, 2. Cruentus sanguine civium. *Id. Mil.* 13. Cruentum cadaver. *Id. Or.* 2, 40. Gladius cruentus. [*Ov. Fast.* 5, 457. Umbra cruenta Remi. *Propert.* 2, 13, 83. Phthii busta cruenta viri (propter caedem Polyxenae in ea commissam).] ℙ Translate est cruore gaudens, ferus, crudelis. *Hor. Od.* 3, 2, 11. leo, quem cruenta Per medias rapit ira caedes. Et *ib.* 2, 14, 13. Cruentus Mars. *Id. Sat.* 2, 3, 223. gaudens Bellona cruentis, αἱματοχαρής, caedis amans. *Ascon. in Orat.*

Cic. in toga cand. Cruentissimae sententiae. [*Ov. Met. 10, 620. Thalamosque relinque cruentos, i. e. conjugium caede refertum, mortiferum. ¶ Item rubens, rubicundus, sanguineus. Virg. G. 1, 306. Et lauri baccas, oleamque, cruentaque myrta. [*Ov. Met. 4, 618. Gorgonei capitis guttae cecedere cruentae.] ¶ Item foedatus, contaminatus. Lucr. 5, 1137. Et capitis summi praeclarum insigne cruentum. ¶ Id. 6, 1133. cruentum coelum dixit, h. e. corruptum et pestilens.

CRŪMĂTĂ. V. CRUSMA.

[CRŪMĒLUM, i, n. herbae genus hactenus ignotum, cujus mentio est in Not. Tir. p. 112. Videtur esse a κρυμὸς, gelu, seu κρυμαλέος, gelidus. F.]

CRŪMĒNĂ et Crumina, ae, f. βαλάντιον, μαρσύπιον, sacculus e brachio (ut Non. docet 2, 76.), aut collo dependens, vel ante pectus, vel in tergum: in quo pecunia reponitur. Pl. Asin. 3, 3, 67. Hic pone, hic istam colloca cruminam in collo plane. Id. fragm. ap. Fest. Tene cruminam: in ea erunt triginta minae. Id. Truc. 3, 1, 7. Homo crumenam sibi de collo detrahit: Minas viginti mihi dat, accipio libens: Condo in crumenam. Id. Pseud. 1, 2, 37. I, puere, prae; ne quisquam pertundat crumenam, cautio est, scil. quam a tergo pendentem gestas. ¶ Metonymice ponitur pro nummis ipsis. Juven. 11, 38. quis enim te, deficiente crumena, Et crescente gula, manet exitus? Adde Hor. Ep. 1, 4, 11.

CRŪMĒNĬSĔCĂ, ae, m. βαλαντιοτόμος, qui crumenas secat, manticularius. Justin. Novell. constitut. 13, 1, 4. Conscii latronum, veneficiarii, crumenisecae. ¶ [Ita Lexicographus noster; sed in antiqua Latina interpretatione l. c. non crumenisecae, sed cingulorum incisores legitur, quibus verbis vox βαλαντιοτόμοι, quae in textu Graeco exstat, conversa est. Nihili igitur habenda vox crumeniseca, quae ex alicujus recentioris viri ingenio provenit, et illius loco usurpanda est manticularius, quam Vide suo loco. F.]

*CRUMERUM, i, opp. Panoniae inferioris. Notit. Imper. Reperitur et Crumeri, orum. B. A.

*CRUNI, orum, κρουνοὶ, (i. e. fontes, scatebrae) opp. Moesiae inferioris ad Pont. Euxinum, postea Dionysopolis appellatum. Plin. 4, 11. V. Crunos. B. A.

*CRUNOE, Κρουνοὶ, i. e. fontes, pro Cruni, promontorium Asiae, in mare Euxinum incurrens. Plin. 6, 5. B. A.

*CRUNOS, i, m. (κρουνοὶ, i. e. fons, scatebra,) portus fuit, cujus meminit Mela 2, 2. ante med. Est portus Crunos; urbes Dionysopolis etc. [*Hodie esse videtur ad urbem Warna.] ¶ Forte idem, quod Cruni Plinio. V. CRUNI. B. A.

CRŬOR, oris, m. αἷμα, sanguis vulnere effusus. Hoc enim differunt, quod sanguis est etiam cum in venis clauditur, cruor tantummodo effusus. Est a κρύος, quod Aeoles pronunciabant κρύορ, ex quorum dialecto Romani multa hauserunt; significat autem sanguinem frigefactum; hinc crudus, qui est adhuc in cruore. Lucr. 2, 194. e nostro cum missus corpore sanguis Emicat exsultans alte, spargitque cruorem. Cic. Rosc. Am. 7. Cruorem inimici quam recentissimum ostendere. Hor. Epod. 3, 6. Cruor viperinus incoctus herbis. Id. Sat. 1, 8, 28. Cruor in fossam confusus. Id. Od. 2, 13, 7. penetralia (crediderim) Sparsisse nocturno cruore Hospitis. Sall. Cat. 51. Armis, cadaveribus, cruore, atque luctu omnia compleri. Ov. Trist. 1, 6, 9. Lupus avidus cruoris. Id. Met. 7, 333. Haurire cruorem. Virg. G. 4, 542. sacrum jugulis demitte cruorem. Id. A. 5, 470. Crassum cruorem ore rejectare. Id. ib. 11, 804. hasta virgineum alte bibit acta cruorem. Plin. 23, 1, 24. Si cruore suffunduntur oculi. ¶ Translate. [*Tibull. 2, 3, 38. Hinc cruor, hinc caedes mors propiorque venit.] Ov. Met. 15, 463. Parare se cruori humano, h. e. disponere se ad caedem hominis faciendam. [*Id. ib. 4, 161. Gemini monumenta cruoris. Id. ib. 12, 534. Ferrum exercere cruore.] Hor. Sat. 2, 3, 275. adde cruorem stultitiae, h. e. caedem, vel crudelitatem. Lucan. 9, 1022. regna Phari nullo quaesita cruore. ¶ Canens cruor in ore apri est spuma cana sanguine mixta, ap. Sil. 1, 424. Hinc ap. Virg. G. 3, 203. spuma cruenta. ¶ In plurali num. Virg. A. 4, 687. atros siccabat veste cruores. Val. Flacc. 4, 330. tenues tamen ire cruores Siderea de fronte vident. Adde 5, 585. et alibi, et Hor. Od. 2, 1, 5. et Lucan. 7, 636.

CRUPPELLĀRII, apud Aeduos fuere servi gladiatores, quibus more gentico continuum ferri tegimen: inferendis ictibus inhabiles, accipiendis impenetrabiles. Ita Tac. A. 3, 43., ubi Muretus suspicatur legendum clibanarii: sed alii stant acriter pro voce altera.

*CRUPTORIX, icis. Cruptoricis villae meminit Tac. H. 4, 73. Villa vel opp. fuit Germaniae septentrionalis, in regione Frisiorum. B. A.

CRŪRĀLIS, e, adj. ad crura pertinens. Petr. fr. Trag. 40. Burm. Barbatus ingens, fasciis cruralibus alligatus. Ulp. Dig. 34, 2, 25. Fasciae crurales, pedulesque loco vestis sunt. Crurales fasciae, περισκελίδες erant, quae Suet. Aug. 82. vocat tibialia, muniendis tegendisque cruribus. Multa de iis Casaubon. ad Suet. l. c. ¶ Quidam ap. Ulp. leg. crurules.

CRŪRICRĔPĬDĂ, ae, m. nomen servi est apud Pl. Trin. 4, 3, 14. cui nempe crura compedibus crepuerunt, vel qui adeo malus est, ut crurifragium mereatur. Sic oculicrepidae dicuntur ii, quibus oculi pugnis contundi solent. ib.

CRŪRIFRĀGIUM, ii, n. σκελοκοπία, fractio crurum. Glossae Philox. habent etiam Crurifrangium, minus tamen recte; nam foedifragus, non foedifrangus dicitur. Pl. Poen. 4, 2, 64. Continuo is me ex Syncerasto Crurifragium fecerit. Alii legunt Crurifragum. Appul. Met. 9. Crurum ei fragium ominata: tmesi usus est. ¶ De supplicio crurifragii agit Lips. de cruce 2, 14., et 3, 14.

CRŪRIFRĂGUS. V. v. praec.

CRŪRŪLIS. V. CRURALIS.

CRUS, uris, n. σκέλος, κνήμη, pars corporis a genu ad pedem. Cels. 8, 1. f. Ipsum autem crus est ex ossibus duobus. Etenim per omnia femur humero, crus vero brachio simile est. Cic. N. D. 1, 56. Ibes aves excelsae cruribus rigidis. Virg. G. 3, 53. de bobus. Et crurum tenus a mento palearia pendent. Id. ib. 192. de equo: sinuetque alterna volumina crurum. Plin. 11, 2, 1. Natura in culice praelongavit pedum crura. Id. 34, 8, 19. n. 2. Crure uno insistere. Suet. Cal. 3. Crurum gracilitas. [*Al. crurium, v. Oudend. Eadem forma in multis obtinet Cal. 50. et Dom. 18. ubi v. Burm. B. Crus. in cl. Suet. p. 257.] Plin. 11, 45, 105. Surae homini tantum, et crura carnosa. Id. 8, 33, 51. Crura recta et excelsiora. Suet. Vitell. 7. Crus debile. Cic. Rosc. Am. 20. Crura alicui suffringere. Mart. 11, 58. Frangam tonsori crura, manusque simul. ¶ In arboribus crus est ima pars trunci. Colum. 5, 1. f. Ramum olivae deflecte, et ad crus arboris ficulneae religa. Id. 3, 10. Aut in capite vitium, aut in crure radicibus vicino. Plin. 17, 19, 30. n. 7. Crus fici. ¶ De more effeminatorum hominum depilandi resina crura, quo molliores delicatioresque viderentur, habes testimonia ap. Mart. 12, 38. et 9, 28., Juven. 8, 114. et Plin. 14, 20, 25. [*Adde Suet. Aug. 68.] ¶ Crus cognomen fuit L. Cornelii Lentuli, qui consul fuit cum C. Claudio Marcello an. U. C. 705. Coelius ad Cic. Fam. 8, 4. Hoc tibi non invideo, Lentuli Cruris repulsi vultum non vidisse. Hic tamen apud Val. Max. 6, 7, n. 3. dicitur Cruscellio, ap. Anonym. Norisian. vero Cruscellus.

*CRUSA, ae, f. insula prope Cariam, in sinu Ceramico. Plin. 5, 31. B. A.

[CRUSCELLIO, onis, m. diminut. cruscelli, et

[CRUSCELLUS, i, m. vel Cruscillus, i, diminut. cruris: qui habet crura parva, vel exilia. Cruscellio, vel Cruscellus cognominatus est L. Cornelius Lentulus, de quo V. in CRUS. Inscr. ap. Mur. 1570, 5. M. Poblicius Cruscillus. F.]

CRUSCŬLUM, i, n. pusillum crus. Pl. ap. Fest. in Crocotilum. Cum crocotilis crusculis. Mart. 3, 93. Pectus cicadae, crusculumque formicae.

CRUSMĂ, ătis, n. κροῦσμα, idem ac crotalum, quo praecipue utebantur Itali, et Hispani, a κρούω, pulso. Mart. 6, 71. Edere lascivos ad Baetica crusmata gestus, Et Gaditanis ludere docta modis. Alii leg. crumata, quod ejusdem est originis et significationis; nam etiam Graece κροῦμα, dicitur. ¶ Aliam notionem V. in v. seq.

CRUSMĂTĬCUS, a, um, adj. quasi dicas pulsatorius. Crusmatica appellatur pars musicae. Auctor fragmenti, quod cum Censorino edi solet, c. 11. Musica est peritia faciendorum et canendorum modorum: ejus partes harmonica, organica, crusmatica. Crusmata pulsus decori sine carmine vocantur.

CRUSTĂ, ae, f. πλάξ, si credimus Vossio, qui derivat a κρύος, gelu, proprie dicitur de superficie aquarum, quae in glaciem concrevit. Virg. G. 3, 360. Concrescunt subitae currenti in flumine crustae. ¶ Ob similitudinem de operimento fragili in aliis rebus. Lucr. 6, 626. mollisque luti concrescere crustas. Front. Aquaed. 122. Limus interdum in crustam durescit. Ulp. Dig. 39, 2, 9. Crusta soli vel terrae. Cels. 5, 9. Crustas ulceribus tanquam igne adustis inducere; et ib. 10. Crustas resolvere. Plin. 29, 4, 30. Vis cantharidum adurere corpus, crustas obducere. Id. 9, 30, 50. Locustae crusta fragili muniuntur. Id. ib. 28, 44. Pisces contecti crustis tenuibus. Id. 15, 28, 34. Crusta teguntur glandes. Id. 19, 8, 53. Crusta panis inferior. Id. 29, 3, 12. Ovum crusta cartilaginis, h. e. putamine cartilaginoso. Id. 36, 6, 6. Secare marmor in crustas. Id. ib. 7. Crusta marmoris operire parietes. Id. 13, 4, 9. Caryotae crustam verius, quam cutem obducunt. Id. 35, 12, 45. Crustae parietum, h. e. tectorium. Id. 37, 4, 15. Adamas in tam parvas frangitur crustas, ut cerni vix possint. Id. 20, 9, 35. Crustae si occupent intus vasa, in quibus aquae fervent in tantum, ut non sit eas avellere, si brassica in iis decoquatur, abscedunt. Alphen. ap. Ulp. Dig. 39, 2, 9. Si ex fundo tuo crusta lapsa sit in meum fundum, h. e. gleba. Paul. Dig. 34, 2, 33. Cymbia argentea crustis aureis illigata. Cic. Verr. 2, 4, 23. Quae probarant, iis crustae, aut emblemata detrahuntur. [Crustae sunt riporti di basso rilievo, emblemata vero di alto rilievo. F.] [*V. quae de his disputat Ernest. in cl. Cic. s. h. v.] Juven. 5, 38. Capaces Heliadum crustae, h. e. pocula ex electro. Imppp. Theod., Arcad. et Honor. Cod. Theod. 15, 7, 11. His quoque vestibus noverint abstinendum, quas Graeco nomine a Latino crustas vocant: in quibus alio admixtus colori, puri robur muricis inardescit. crustas appellant, inquit Du Fresne in Glossar., quod sicut crustae marmoris parietibus affiguntur, ita ejusmodi vestes assutis in crustarum modum segmentis, vel limbis distinguerentur. Salm. ad Trebell. Claud. 17. putat ita dictas esse a densitate texturae: et κρουστὰς appellatas, quod pectine essent bene percussae: a κρούω pulso. ¶ Translate. Senec. Provid. 6. Non est ista solida et sincera felicitas: crusta est, et quidem tenuis.

CRUSTĀRĬUS, a, um, adj. ad crustam pertinens. Festus: Crustariae tabernae a vasis potoriis crustatis dictae. Plin. 33, 12, 55. Habuit et Teucer crustarius famam, h. e. qui crustas vasis affigebat.

CRUSTĀTUS, a, um, part. a crusto, πλακωθεὶς, crusta obductus, incrustatus. Varr. ap. Non. 2, 461. Pavimenta et parietes crustati. Al. leg. incrustati; quod et in Inscr. ap. Don. cl. 2. n. 6. habetur. Lucan. 10, 114. Nec summis crustata domus, sectisque nitebat Marmoribus. Plin. 11, 37, 62. In marinis crustata, et cartilaginea primores dentes habent, h. e. pisces crusta, seu testa obducti. Appul. Met. 7. Crustata crassities pectoris et ventris, h. e. crassae sordes in modum crustae collectae. Ammian. 24, 2. f. Porta hostilis, crasso ferro crustata. Sidon. ep. 1, 5. Pontes calcabili silice crustati. Ammian. 15, 10. Hieme vero humus crustata frigoribus, h. e. glacie cooperta.

CRUSTO, as, avi, atum, a. 1. πλακόω, crusta obduco, incrusto. Plin. 15, 17, 18. n. 4. Mala generosissima crustant gypso, vel cera. Sid. carm. 2, 418. Hic domus Aurorae rutilo crustante metallo, Baccarum praefert leves asprata lapillos.

CRUSTŌSUS, a, um, adj. πλακώδης, crustam habens. Plin. 12, 9, 19. Bdellium crustosius et amarius.

CRUSTŬLĂ, ae, f. dimin. parva crusta. Plin. 22, 25, 70. Lens crustulas ulcerum rumpit. Arnob. 2, 84. Potestis interrogati planum facere, quid nivem in plumeas subaperiat crustulas? h. e. in plumearum crustularum speciem nobis ostendat. Id. ib. mox. Quod imbres ac nives plumeas dilatarit.

CRUSTŬLĀRĬUS, ii, m. qui crustula facit, et vendit. Senec. ep. 56. Et botularium cogita, et crustularium, et omnes popinarum institores.

CRUSTŬLĀTUS, a, um, adj. Spart. Ael. Ver. Nam tetrapharmacum, seu potius pentapharmacum, ipse dicitur reperisse, hoc est sumen, fasianum, pavonem, pernam crustulatam, et aprugnam. Al. omittunt pernam: al. leg. pernam, crustulata. Si crustulatam solummodo legas, erit idem quod crustulum.

CRUSTŬLUM, -i, n. ψωμίον, placenta est, ut Acron, et Vet. Schol. Juven. docent: videtur autem ita dici, quod in tenuem crustam percocta sit. Varr. L. L. 4, 22. Crustulum a crusta pultis. Isid. docet Orig. 20, 2. esse panem oleo conspersum, in medio concavum et tortum. Hor. Sat. 1, 1, 25. ut pueris olim dant crustula blandi Doctores, elementa velint ut discere prima. Juven. 9, 5. Nos colaphum incutimus lambenti crustula servo. Senec. ep. 99. ad f. Consolamur crustulo pueros. Inscr. ap. Grut. 100, 5. Ob dedicationem populo crustulum, et mulsum dedit. Adde ap. Mur. 830, 3. et rursus ap. Grut. 228, 8. et 571, 1.

CRUSTUM, i, n. frustum panis, aut placentae, crustulum, ψωμός. Virg. A. 7, 114. Et violare manu, malisque audacibus orbem Fatalis crusti. Ubi Servius: crustum, et crusta neutraliter dicimus de his, quae comedi possunt, feminino autem genere, quae comesse non possumus. Hor. Ep. 1, 1, 78. Crustis, et pomis viduas venantur avaras. Inscr. ap. Grut. 173, 4. Ut ex eo vectigale quotannis colonis mulsum et crustum natali Caesaris Aug. daretur. Adde 373, 8., ubi eadem sententia.

CRŪSTŬMĔRĪNUS, a, um, adj. ad Crustumerium (ut Plin. vocat 3, 5, 9.), vel Crustmeriam (ut Liv. 3, 42.), vel Crustumeros (ut Virg. A. 7, 631.) pertinens: quod fuit vetus oppidum Sabinorum prope Tiberim, atque eum locum, ubi Alliam recipit, contra Vejos. Varr. L. L. 4, 14. Tribuni plebeji, qui plebem defenderent in secessione Crustumerina. ¶ Serv. ad Virg. l. c. docet ex Cassino, Hemina, Siculum quendam nomine uxoris suae Clytemnestrae (al. Clytemestrae) condidisse Clytemnestrum: mox corrupto nomine, Crustumerium dictum.

CRUSTŬMĔRĬUM, V. v. praeced.

CRUSTŬMĬNĬUM, pro Crustumium, quidam leg. ap. Liv. 1, 11. ¶ Sed Crustuminii populi pro Crustumini leguntur ap. Serv. ad A. 8, 638.

CRUSTUMĪNUS, et Crustumius, a, um, idem quod Crustumerinus, ut videtur: ut Crustumini campi, Liv. 2, 64. Crustumia pyra, Virg. G. 2, 88., quae Servius ib. dicit, esse ex parte rubentia, et Colum. 5, 10. med. inter generosissima recenset, Plin. vero 23, 7, 62. decocta ait mire salubria esse et grata: et Crustumina Tribus, a Tuscorum urbe Crustumina (al. Crustumena) appellata, Festo teste. ¶ Crustumini, orum, sunt ejus oppidi incolae, Liv. 1, 9, 10. et 11. Illud dubium facit, sitne Crustuminus idem quod Crustumerinus, quod Festus Crustuminam urbem in Tuscia ponit, scilicet trans Tiberim. At Crustumerium cis Tiberim certe fuit in Sabinis, ut dictum est. Nisi dicamus, propter propinquitatem facile alteram pro altera provinciam posuisse.

CRUSTŬMĬUM, ii, n. idem quod Crustumerium, ut videtur. Serv. ad G. 2, 88. et Sil. 8, 366. ¶ Item fluvius cum oppido cognomine inter Ariminum, et Pisaurum, nunc Conca. Plin. 3, 15, 20. et Lucan. 2, 406. ¶ Phocas in Arte, p. 1707. docet esse Crustumiae, arum, pluralis tantum numeri: sed fallitur.

CRUX, crŭcis, f. σταυρὸς, σκόλοψ, instrumentum e duplici ligno, recto et transverso, in quo damnati clavis, aut funibus affigebantur. Varii generis cruces fuerunt, de quibus Lips. de Cruce 1. et 3. exhibitis figuris fuse disserit. Fuit autem supplicium fere servorum, acerrimum, et infame, cum in cruce suspensi diu cruciarentur, paulatimque, et magnis doloribus vitam finirent. Cic. Verr. 2, 1, 3. Cives R. implorantes jura libertatis et civitatis, in crucem sustulit. Id. Fin. 5, 30. A praetore Darii in crucem actus est. Id. Verr. 2, 1, 4. Cives R. morte, cruciatu, cruce afficere. Id. Pis. 18. Si te, et Gabinium cruci suffixos viderem. Justin. 18, 7. In altissimam crucem suffigi jussit. Hirt. B. Afr. 66. Suffigere aliquem in cruce. Curt. 6, 3. et Tac. A. 15, 44. Cruci affixus. Plin. 36, 15, 24. n. 3. Defunctorum figere crucibus corpora. (V. CRUCIFIGO.) Petr. Sat. 111. Latrones jussit crucibus affigi. Et ib. 137. Si magistratus hoc scierint, ibis in crucem. Cic. Verr. 2, 5, 7. Figere crucem servis. Juven. 6, 219. Servo crucem ponere. Suet. Galb. 9. Statuere alicui crucem. Plin. 14, 1, 3. Pendere in cruce. Cic. Q. Fr. 1, 2, 2. Illum crucem ibi ipsum constituere, ex qua tu eum ante detraxisses, ἀλληγορικῶς. ¶ Lips. cit. 1, 5. duplex esse statuit crucis genus, simplex et compactum: illud uno simplicique ligno constans, hoc duplici, erecto et transverso, ut dictum est. Ad primum crucis genus pertinere docet illud Senecae Consol. ad Marc. 20. Video istic cruces non unius quidem generis, sed aliter ab aliis fabricatas, capite quidam conversos in terram suspendere: alii per obscena stipitem egerunt: alii brachia patibulo explicuerunt. Agere per obscena stipitem, est quod dicimus [*spiessen] σκολοπίζειν, a Turcis hodieque usurpatum supplicium. De eo Maecenas in carm. ap. Senec. ep. 101. Vita dum superet, bene est. Hanc mihi, vel acuta Si sedeam cruce, sustine. [At Ruhkopfius, in adnot. huic loco subjecta, contendit, hic sermonem esse de cruce tertii generis; nam mox ait Senec. Suffigas licet, et acutam sessuro crucem subdas? Putat enim praeter arrectarium stipitem, et ejus antennam, cui manus infigerentur, fuisse in medio stipitis palum acutum, cui per anum immisso suspendendus insideret, ne defunctus cito prolaberetur, sed ibidem putresceret. F.] ¶ Crucem appellat Senec. Prov. 3. machinam illam, in qua alligatus M. Regulus vigilia et inedia necatus est: de qua machina V. Gell. 6, 4. ¶ Crucem pendulam de temone currus dixit Stat. Silv. 4, 3, 28. V. ¶ Translate dicitur de omni cruciatu, pernicie, interitu, calamitate. Colum. 1, 7. Summum jus antiqui summam putabant crucem. Ter. Eun. 2, 3, 91. An id flagitium est, si in domum meretriciam Deducar, et illis crucibus, quae nos nostramque adolescentiam Habent despicatam, et quae nos semper omnibus cruciant modis, Nunc referam gratiam? Pl. Aul. 3, 5, 46. jamque hosce absolutos censeas, Cum incedunt infectores crocotarii; Aut aliqua mala crux semper est, quae aliquid petat. Ter. Phorm. 3, 3, 11. Ni etiam nunc me hujus causa quaerere in malo jubeas crucem, h. e. in malo aliud malum, ut Donat. exponit. [*Quaerere in malo crucem proverb. dicitur, qui in parvo malo magnum sibi malum ultro arcessit. Ita melius Ruhnk. ad h. l.] Pl. Men. prol. 66. Fluvius rapidus raptori pueri subduxit pedes: abstraxitque hominem in maximam malam crucem, h. e. ad interitum, mergendo. Id. Bacch. 4, 22. Quae te mala crux agitat? h. e. quae Furia. ¶ Saepe hinc adhibetur in exsecrationibus. Pl. Asin. 5, 2. extr. I in crucem. Id. Most. 3, 2, 163. Abin' hinc in malam crucem? Id. Men. 2, 2, 53. Numquid vis? Me. ut eas maximam in malam crucem. Id. Rud. 1, 2, 86. Evasit ex aqua: jam in litore est: sed dextrorsum aversa it in malam crucem. Et omisso verbo, Ter. Phorm. 2, 3, 21. In malam crucem. Pl. Capt. 3, 1, 9. Ilicet parasiticae arti in malam maximam crucem, subaudi ire licet. ¶ Est etiam convicium in hominem cruce dignum. Pl. Pers. 5, 2, 17. Quid ais, crux, stimulorum tritor? ¶ Malo cruce, mascul. gen. Gracch. ap. Fest. in Masculino. Dignus fuit, qui malo cruce periret. Enn. ap. Non. 3, 31. Malo cruce fatum ut des, Juppiter. Al. leg. Malo cruce fatum etc. ¶ Summum jus summa crux, proverb. ap. Colum. 1, 7. quo monemur, non esse vindicandum quidquid licet, sed remittendum aliquid, et comiter ac facile cum inferioribus agendum. ¶ In gen. plurali cracumne sit, an crucium, lis est. Legitur quidem crucium ap. Tertull. Apolog. 16. bis: ubi Sciopp. invenit crucum in quodam MS. atque ita Rigaltius edidit tum hoc loco, tum ad Nation. 1, 12. Pammelius quoque, licet crucium ediderit ex auctoritate excusorum librorum, fatetur tamen crucum esse in MSS. omnibus. Denique etiam Charis. 1, 114. volebat crucum. Quare videtur praeferendum: sic nucum, ducum, conjugum, frugum.

*CRYA, ae, Κρύα, promontorium Cariae. Mela 1, 16. ¶ Item oppidum in promontorio illo situm 5, 27. B. A.

*CRYEON (genit. plur. i. e. Cryensium sc. insularum) tres, insulae totidem fuere prope Cariam, Cryae oppido objacentes. Plin. 5, 31. B. A.

*CRYNIS, Bithyniae flumen Plin. 5, 32. B. A.

*CRYOS, i, m. Joniae flumen, vel saltem in Joniae confinio. Plin. 5, 29. B. A.

CRYPHII, orum, m. plur. in sacris Mithrae videntur fuisse vel sacerdotes occultioribus sacris initiati, vel sacra ipsa magis arcana, quae iis demum ostendebantur, qui ejus Dei ministri esse cupientes, multa suae devotionis experimenta per varios cruciatus, et purgationes dedissent. Specus enim erat tenebrosus et horridus, in quo consecrabantur: qui specus κρύφιος dicebatur, eodemque nomine vocabatur ipse Mithra: a κρύπτω, abscondo. Meminit hujus specus Hieron. ep. 107. n. 2. Cryphiorum vero nomen legitur in Inscr. apud Grut. 303, 2. et 1087, 4. Plura hac de re Reinesius ad Inscr. 48. cl. 1. Quod si in antiquis marmoribus vel Cryfii legatur, vel Criphii, censendus est idiotismus: nam saepe in antiquis monumentis labentis Latinitatis videre est litteras f pro ph, et i pro y fuisse usurpatas.

CRYPTA, ae, f. κρύπτη, Graeca vox, a κρύπτω, abscondo, qua significatur locus fere subterraneus fornice tectus cum fenestris in summitate tantummodo. [*Ex hoc voc. orta Gruft et Grotte. B. Crus. in cl. Suet. p. 258.] Varr. ap. Non. 2, 766. Non vides in magnis peristyliis, qui cryptas domi non habent, sabulum jacere a pariete aut (lege ut in) cryptis, ubi ambulare possint? Juven. 5, 106. de pisce. Et solitus mediae cryptam penetrare Suburrae, h. e. cloacam, quae fornicato opere subterraneum canalem sordibus urbis praebebat. Suet. Cal. 58. Cum in crypta, per quam transeundum erat, pueri nobiles ex Asia ad edendas in scena operas praepararentur, ut eos inspiceret, restitit. Vitr. 6, 8. In aedibus cryptae, horrea, apothecae, ceteraque quae ad fructus servandos magis, quam ad elegantiae decorem possunt esse. Nam, ut docet Varr. R. R. 1, 57., quidam granaria sub terris habebant. Prud. περὶ στεφ. 11, 153. Haud procul extremo culta ad pomoeria vallo Mersa latebrosis crypta patet foveis: Hujus in occultum gradibus via prona reflexis etc. Hic describuntur cryptae illae, quae nunc catacombe de' martiri appellantur, quarum graphicam descriptionem habes etiam ap. Hieronym. in Ezech. c. 40. v. 5. ¶ Crypta Neapolitana est specus pervium sub monte Pausilypo, haud procul Neapoli, per quod Puteolos via compendiosa itur, MDCCC. pedes longa, alta et lata XX. circiter: ad cujus initium Virgilii sepulcrum fertur esse situm e marmore. Senec. ep. 57. Totum athletarum fatum mihi illo die perpetiendum fuit: a ceromate nos haphe excepit, in crypta Neapolitana. Nihil illo carcere longius, nihil illis faucibus obscurius, quae nobis praestant, non ut per tenebras videamus, sed ut ipsas.

[CRYPTĀRĬUS, ii, m. cryptae custos. Inscr. ap. Mur. 2017, 2. Collegium Silvani restituerunt M. Aurelius Aug. Lib. Hilarus, et Magnus cryptarius curatores. F.]

CRYPTĬCUS, a, um, adj. subterraneus, κρυπτικός: a κρύπτω, abscondo. Sidon. ep. 1, 5. Pontes, quos antiquitas a fundamentis ad usque aggerem calcabili silice crustatum crypticis arcubus fornicavit. ¶ Translate cryptici dicuntur Firmic. Mathes. 3. homines taciturni, taciturni, qui occultant (κρύπτουσι) suas cogitationes.

CRYPTŎPORTĬCUS, us, f. porticus subterraneae similis, et a sole remota, qua refrigerandi causa per aestatem uti licet. Vox hybrida est a Latino porticus, et Graeco κρυπτὸς, absconditus, tectus. Plin. ep. 5, 6. med. In summa cryptoporticu cubiculum, ex ipsa cryptoporticu excisum. Id. ep. 2, 17. Hinc cryptoporticus extenditur: utrinque fenestrae, a mari plures, ab horto singulae et altius pauciores. Hae, cum serenus dies, et immotus, omnes: cum hinc vel inde ventus inquietus, qua venti quiescunt, sine injuria patent. Sidon. ep. 2, 2. med. A parte vestibuli longitudo tecta interius patet, quae quia nihil ipsa prospectat, etsi non hippodromus, saltem cryptoporticus meo mihi jure vocitabitur. Hanc Vitr. 5, 11. duplicem porticum appellat.

*CRYPTOS, i, vetus nomen Cypri insulae. Plin. 5, 31. B. A.

CRYSTALLĬON, ii, n. κρυστάλλιον, herba eadem, quae psyllion. Plin. 25, 11, 90.

CRYSTALLĬNUS, a, um, adj. κρυστάλλινος, ad crystallum pertinens. Capitolin. Ver. 5. Calices murrhini, et crystallini. Plin. 37, 2, 10. Crystallina pila adversis posita solis radiis. Id. ib. 9, 39. Crystallina centra in sapphiris. ¶ Crystallina absolute saepe dicuntur vasa e crystallo. Juven. 6, 154., Mart. 1, 54. et 9, 60. et Plin. 37, 2, 11. et al. ¶ Praepositus a crystallinis est inter officia domus Augustae. Inscr. ap. Grut. 474, 4.

CRYSTALLUM, i, n. et Crystallus, i, f. et m. κρύσταλλος, lapis, seu succus perspicuus lapidescens, quem sub terris, aut inter gelidas rupium venas frigus glaciat, et durat: quasi κρυόσταλλος, a κρύος, frigus, et στέλλομαι, pro συστέλλομαι, contraho, quia ab aliquibus glacies censetur, idest aqua frigore concreta: vel melius a similitudine glaciei. Stat. Silv. 1, 2, 126. Raraque longaevis nivibus crystalla gelari. Plin. 36, 26, 66. Vitrum in India e crystallo fracta fieri. Solin. 15. sub f. Crystallus, quem Europa subministrat, etc. multus ad pocula destinatur, etc. sexangulus invenitur. ¶ Pro glacie usurpatur ab Auct. Priap. 64. Rigetque dura barba vincta crystallo. ¶ Per synecdochen sumitur pro vase e crystallo. Mart. 10, 66. Quis potius cyathos, aut quis crystalla tenebit? Id. 9, 23. Nec labris nisi magna meis crystalla terantur. Prop. 4, 3, 52. Crystallusque suas ornet aquosa manus. De crystallo, cui aqua inerat, aliquot sunt epigrammata Claudiani a 6. usque ad 14. Atque haec fortasse est, quam aquosam dicit Propert.; at opportuniorem habes interpretationem in V. AQUOSUS. ¶ De crystalli natura et origine agunt Plin. 37, 2., Senec. Q. N. 3, 25. et Solin. 15. f.

CT

[CTĒSĬAS, ae, m. bona possidens, a κτῆσις, possessio. Est cogn. Rom. Inscr. ap. Grut. 79, 1. M. Aurelius Ctesias. F. ¶ *Ctesias, ae, m. Κτησίας, patria fuit Cnidius, medicus Artaxerxis Mnemonis, Xenophonti aequalis. Scripsit de rebus Assyriis, item de Persicis et Indicis, cum aliis multis. Plin. 2, 6. Aug. C. D. 18, 2. ¶ Item insignis statuarius, de quo Plin. 34, 8. ed. Hard. Antea legebatur Clesias. B. A.]

CTĒSĬBĬCUS, a, um, adj. ad Ctesibium pertinens, ut Ctesibica machina, quae in altitudinem aquam educit, h. e. ab illo inventa. Vitr. 10, 12. Fuit autem Ctesibius vir Alexandrinus, qui sub Ptolemaeo Evergeta floruit, et pneumaticam rationem, atque hydraulica organa reperit, uti docet Plin. 7, 37, 38. et Vitr. 9, 9. Hujus machinae nuper inventae formam, et descriptionem habet E. Q. Viscont. Op. Var. T. 2. p. 29. tab. 3.

*CTESIDĒMUS, i, Κτησίδημος, pictor nobilis. Plin. 35, 11. B. A.

*CTESILĀUS, i, Κτησίλαος, insignis statuarius. Plin. 34, 8. B. A.

*CTESILŎCHUS, i, Κτησίλοχος, pictor insignis, Apellis discipulus. Plin. 35, 11. B. A.

*CTESIPHON, ontis, Κτησιφῶν, Atheniensis, pro quo exstat Demosthenis oratio. Cic. Or. 3, 56. ¶ Item alius, Gnosius, architectus, qui templum Dianae Ephesiae traditur exstruxisse. Plin. 7, 37. Vitr. 3, 1. f. Chersiphron audit Plin. 35, 14. et Straboni. Hinc Chersiphron corrigendum contendunt nonnulli in priore loco Plin. et Vitr. ¶ Et medicus quidam apud Celsum 5, 18. ¶ Ctesiphon, ontis, f. pagus fuit Assyriae amplissimus, in Tigridis altera ripa, e regione Seleuciae urbis, a Parthis exstructus. Ibi Parthorum reges in hyeme propter aeris temperiem degere solebant; aestatem vero in Hyrcania et Ecbatanis agebant. Babylonici regni caput fuit. Plin. 6, 26. Tac. A. 6, 42. B. A.

CU

CŬBĀ, ae, f. Cubam Sabini vocant eam, quam militares lecticam: unde videtur derivatum esse cubiculum. Haec Festus. ¶ Item Dea cubandi, cui, simulque Eduliae et Poticae (al. Potinae) initiabantur pueri, ubi primum a lacte, et cunis transierant. Varr. ap. Donat. ad Ter. Ph. 1, 1, 15.

*CUBALLIUM, i, n. opp. Galatiae (Gallograeciae). Liv. 38, 18. B. A.

CŬBĀTĬO, onis, f. actus cubandi. Varr. L. L. 7, 50. A cubatione cubiculum.

CŬBĀTOR, oris, m. qui cubat. Paulin. Nolan. ep. 21, (al. 24.) 4. Joannes beatus Dominici pectoris cubator.

CŬBĀTUS, us, m. idem ac cubatio. *Plin.* 10, 57, 78. de gallinis pituita laborantib. Medicina in fame, et cubatus in fumo. *Hard.* ex MSS. legit *cubitus.*

CŬBĬCŬLĀRIS, e, et Cubicularius, a, um, adj. ad cubiculum pertinens. *Mart.* 14, 39. *in lemmate.* Lucerna cubicularia. *Cic. Div.* 2, 65. et *Tusc.* 5, 20. Cubicularis lectus. *Suet. Aug.* 7. imago, *h. e.* imago, quae in cubiculo servatur. [**Lipsius* conjecit: *Cubiculi Lares*, ut *Dom.* 17. Probant recent. editores, quorum *Wolf.* haec notat: Vulgata usum habet ab omni latinitatis usu alienum.] *Plin.* 8, 58, 83. Cubicularia stragula. *Inscr.* ap. *Mur.* 901, 5. T. Flavius Aug. L. Caes. a veste cubicularia. Alia apud *Marin. Frat. Arv.* p. 504. T. Aelio Aug. Lib. Glauco cubiculario stationis primae. V. ADMISSIO. ¶ *Cubicularius* absolute est servus a cubiculo, κατευναστής, κατακοιμιστής. *Cic. Att.* 6, 2. Aditus autem ad me minime provinciales: nihil per cubicularium. *Id. Verr.* 2, 3, 4. Hunc vestri janitores, hunc cubicularii diligunt. *Suet. Dom.* 17. Saturius decurio cubiculariorum. ¶ *Cubicularia,* ancilla cubiculi. *Inscr.* ap. *Grut.* 676, 5. D. M. Zmaragdi *Liberti* Domitia Pollin. cubicularia ex collegio. Alia ap. *Guasco, Mus. Capitol. T.* 1. p. 79. Vernasiae Domitia mater cubicularia ex collegio. Fortasse in prima *Inscr.* legendum est *cubicularii*, in altera *cubiculariae.* Adde aliam ap. *Mur.* 398, 1., ubi tamen *cubecularia* legitur.

CŬBĬCŬLĀTUS, a, um, adj. in cubiculi modum factus, vel cubicula habens, ut *cubiculatae naves* ap. *Senec. Ben.* 7, 20. thalamegi.

CŬBĬCŬLUM, i, n. εὐναστήριον, δωμάτιον, [*κοιμητήριον] conclave, membrum in aedibus, in quo tum per diem manemus, tum noctu cubamus: quamquam si locum significet, in quo dormitur, aliquando adjunctum habet aliquid ejus significationis. *Plin. ep.* 2, 17. *med.* Cubiculum noctis et somni. *Id. ep.* 5, 6. *med.* Dormitorium cubiculum. Et *ep.* 1, 3. Cubicula diurna nocturnaque. *Cic. Verr.* 2, 3, 23. Cum iste etiam cubaret, in cubiculum introductus est. *Id. Q. Fr.* 3, 1, 1. Subgrande cubiculum et hibernum altum valde probavi. *Pl. Most.* 3, 2, 7. Adducere aliquem in cubiculum. *Liv.* 3, 57. Minister cubiculi, qui in *Inscr.* ap. *Grut.* 575, 5. et 8. et 576, 4. dicitur *a cubiculo;* ap. *Liv.* tamen *l. c.* designat etiam ministrum libidinum. Quo pertinet illud ap. *Cic. Or.* 2, 65. Quando tandem, Galba, de triclinio tuo exibis? Cum tu, inquit, de cubiculo alieno. *Suet. Dom.* 16. *extr.* Parthenius cubiculo praepositus. [**Xiphil.* 67, 15. πρόκοιτος. *Victor Epit.* 11. procurans cubiculum. Laudat haec *B. Crus.* in *cl. Suet.* p. 258.] ¶ *Id. Ner.* 12. vocat *cubiculum* suggestum in podio, ex quo princeps spectare ludos solebat. [*Idem quod *suggestus in orchestra Caes.* 76. *Papilio Lamprid. Alex. Sev.* 51. *Spart. Pesc. Nig.* 11. et cf. *Schwarz.* ad locum *Plin. mox laud.* Leguntur haec ap. *B. Crus.* in *cl. Suet.* p. 258.] Adde *Plin. Pan.* 51. ¶ Ap. *Vitr.* 2, 8. cubicula dicuntur in structura muri reticulata, quae mox appellat *cubilia*, hoc est loca in quibus sedent lapides. Reticulatum, *inquit*, ad ruinas faciendas ideo paratum, quod in omnes partes dissoluta habet cubicula, et coagmenta. V. CUBILE. [Est etiam idem ac sepulcrum. *Inscr.* ap. *Fea, Framm. consol.* p. 89. Cubiculum Aureline Martinae castissimae atque pudicissimae feminae, que fecit in coiugio ann. XXIII. XIIII. etc. Haec inscriptio pertinet ad an. 336. post Chr. natum. *F.*] ¶ *Cubiclum* per syncopen dixit *Mart.* 10, 30.

CŬBĬCUS, a, um, adj. ad cubum pertinens, vel ad cubi formam factus. *Vitr.* 5. *praef.* Placuit cubicis rationibus praecepta in voluminibus scribere. ¶ Legitur et *cybicus, a, um*, ut *cybica soliditas* ap. *Capell.* 2. *in.* Cum enim sit a Graeco κύβος, υ modo in *u* Latinum transit, modo remanet.

CŬBĪLĔ, is, n. κοίτη, lectus, in quo cubatur. *Cic. Tusc.* 5, 32. Mihi calceamentum est solorum callum, cubile terra. Et *ib.* 2, 17. Collocare aliquem in cubili. *Id. Cat.* 4, 8. Nulli sunt inventi, qui non cubile ac lectulum suum salvum esse velint, *cubile* hic poni videtur pro cubiculo dormitorio. [*Hinc frustra quidam videntur in loco *Suet. Ner.* 25. pro *cubili* emendare *cubiculis*, ut *B. Crus.* in *cl. Suet.* p. 258. Cf. cum his *Plin. Pan.* 49, 1. Longe arcana illa cubilia saevique secessus, in quos timore, et superbia et odio hominum agebatur. *Ib.* 63, 3. Intra cubilia sua ipsis consulibus, a quibus consules renuntiabantur, exilia et caedem machinabantur. *Cubilia* pertinent ad interiores aedium partes, quae praeter cubiculum continebant et conclavia secreta nonnisi in usum imperatoris destinata, ubi conventus erant familiarissimorum etc.] Sic ap. *Plin.* 15, 11, 10. *cubile salutatorium* videtur esse, in quo dormitur quidem, sed admittuntur tamen a ditioribus salutantes. Alii putant esse lararium, in quo Lares domi salutabant. ¶ Aliquando refertur ad concubitum, aut conjugium. *Virg. A.* 3, 324. Nec victoris heri tetigit captiva cubile. *Id. ib.* 8, 412. castum servare cubile Conjugis. *Id. ib.* 12, 144. Ascendere cubile alicujus, *h. e.* conjugem fieri. *Ov. Her.* 3, 109. Sociare cubilia cum aliquo. *Cic. Fam.* 9, 22. Inire cubile alicujus, *h. e.* adulterare. *Ov. Met.* 15, 501. patrium temerare cubile. ¶ Dicitur saepe de nidis avium, et ferarum latibulis, εὐνή. *Caes. B. G.* 6, 26. Alcibus arbores sunt pro cubilibus. *Varr. R. R.* 2, 9. *f.* Cubilia canibus substernenda fronde. *Cic. N. D.* 2, 52. Gallinae, avesque reliquae cubilia sibi, nidosque construunt. *Virg. G.* 1, 183. Aut oculis capti fodere cubilia talpae. *Id. ib.* 4, 45. et 243. ita vocat apum alvearia. *Phaedr.* 1, 19. cubile canis. *Id.* 2, 4. suis. ¶ Translate. *Cic. Pis.* 34. Investigatas esse a nobis labes imperii tui, stragesque provinciae: quas quidem nos, non vestigiis odorantes ingressus tuos, sed totis volutationibus corporis, et cubilibus persecuti sumus. *Id. Verr.* 2, 2, 77. *extr.* Ut omnes mortales istius avarititae non jam vestigia, sed ipsa cubilia videre possint. (Adde *Cluent.* 30.) *Val. Fl.* 5, 154. saevumque cubile Promethei Cernitur, in gelidas consurgens Caucasus Arctos. *Id. ib.* 144. ignoti dura cubilia ferri. *Id.* 3, 37. et *Hor. Od.* 4, 15, 16. cubile dicunt occasum, quia sol eo cubitum ire videtur. ¶ Ap. architectos *cubile* est ea structurae pars, in qua aliquid sedet et nititur, ut cubilia lapidum, *Vitr.* 2, 8. et cubilia tignorum, 4, 2., quae et *columbaria* appellantur, ὀπαί. Sic *Plin.* 36, 14, 21. Ea maxima moles fuit, nec sedit in cubili. V. CUBICULUM.

CŬBĪTAL, alis, n. ὑπαγκώνιον, cubiti fulcimentum, pulvinus, cui cubito innitimur. *Hor. Sat.* 2, 3, 255. Ponas insignia morbi, Fasciolas, cubital, focalia etc. [*V. *Heindf.* ad h. l.] ¶ Alii breve palliolum intelligunt, ad cubitum usque tantummodo pertinens, quo, si opus esset, caput etiam tegeretur, usurpatum ab iis, qui valetudine laborarent: propterea quod *Quint.* eadem morbi insignia enumerans, haec habet 11, 3. *med.* Palliolum, sicut fascias, quibus crura vestiuntur, et focalia, et aurium ligamenta, sola excusare potest valetudo.

CŬBĪTĀLIS, e, adj. πηχυαῖος, altus uno cubito. *Liv.* 24, 34. Archimedes murum ab imo ad summum crebris cubitalibus fere cavis aperuit. Sic Cubitalis caules, *Plin.* 12, 12, 26. et Cubitalis mensura, *Pallad.* 3, 18. *extr.*

CŬBĪTĬO, onis, f. cubatio. *August. ep.* 151. Legi litteras tuas ad lucernam, jam coenatus: proxime erat cubitio, sed non ita etiam dormitio.

CŬBĪTISSIM, adv. in cubitum. *Pl. Cas.* 5, 2, 43. Volo ut obvertam cubitissim.

CŬBĬTO, as, n. 1. frequentat. a *cubo. Cic. Coel.* 15. Pusio cum majore sorore cubitavit. *Colum.* 8, 10. *extr.* Pulli, qui humi cubitant. *Tac. A.* 14, 5. Super pedes cubitantis reclinis.

CŬBĬTOR, oris, m. qui cubat. *Colum.* 6, 2. *med.* cubitorem bovem appellat, qui saepe decumbit in sulco ex pertinaci contumacia.

CŬBĬTŌRĬUS, a, um, adj. ad cubandum pertinens, ut *cubitoria vestimenta* ap. *Petr. Sat.* 3. *Lipsius* tamen, quem plures sequuntur, *Saturn.* 1, 2. legit *accubitoria*. Sed et qui *cubitoria* legunt, coenatoriam vestem intelligunt.

CŬBĬTŪRA, ae, f. idem ac cubatio. *Pl.* ap. *Non.* 3, 54. Pol ad cubituram, mater magis sum exercita a te, quam ad cursuram; eo sum tardiuscula. Ita *Muretus* legit *Var. lection.* 18, 10., nam corrupte admodum a *Nonio* referuntur.

CŬBĬTUS, i, m. et Cubitum, i, n. κύβιτον, πῆχυς, ulna, seu alterum e duobus ossibus, quibus brachium constat, ab imo osse humeri ad carpum manus extensum, et alteri, cui nomen *radio* est, subjectum. *Cels.* 8, 1. Radius superior breviorque, et primo tenuior etc. cubitus inferior longiorque, et primo plenior etc. Adde *ib.* 16. ¶ Item ipse brachii flexus, cui innitimur, ἀγκών. *Plin.* 11, 45, 102. Homini genua, et cubita contraria. *Pl. Stich.* 2, 1, 13. Cubitis depulsare de via. *Mart.* 3, 82. Cubitis trudit hinc et inde convivas. *Virg. A.* 4, 690. Ter sese attollens, cubitoque innixa levavit. *Petr. Sat.* 132. Erectus in cubitum. [**Suet.* Vita *Hor.* Quotiens ego vidi patrem tuum cubito se amungentem.] ¶ Cubito sinistro innixi, jacentes in lectis, antiqui coenabant. V. ACCUMBO. Hinc illa *Hor. Od.* 1, 27, 8. Et cubito remanete presso. Et *Sat.* 2, 4, 139. Languidus in cubitum jam se conviva reponet, *h. e.* rursus convertet se ad comedendum, qui cibos fastidire videbatur. Sic *Petron. fragm.. Tragur.* 65. *Burmann.* Tentavi assurgere etc., recreatus hoc sermone reposui cubitum. Et *ib.* 27. Ponere cubitum apud aliquem, *h. e.* coenare, translaticius loquendi modus. Fortasse huc pertinet et illud *Calpurnii Ecl.* 6, 71. Ponere seu cubitum etc. ¶ *Cubito* aliquem *pellere* est aspernari, improbare, reprehendere, rejicere, apud *Tertull. Anim.* 55., quia si quid perperam dictum ab eo sit, qui proxime nos est, solemus eum cubito icere, et latus ejus fodere. ¶ Translate est curvatura litoris, flexus. *Plin.* 3, 13, 18. Ancona apposita promontorio Cumero, in ipso flectentis se orae cubito. ¶ Est etiam nomen mensurae a flexu cubiti ad summitatem medii digiti, quam alii sesquipedem continere ajunt, alii pedes duos: et sunt praeterea varia cubitorum genera, regius, vulgaris, geometricus etc. *Vitr.* docet 3, 1. *med.* constare ex sex palmis, digitis vigintiquatuor. *Cic. Leg.* 2, 26. Columella tribus cubitis altior. *Plin.* 7, 2, 2. Aethiopas octona cubita longitudine excedere. *Lucil.* ap. *Non.* 3, 68. Quadraginta cubita altus. *Pl. Rud.* 5, 2, 7. Signare litteris cubitum longis. *Cic. Att.* 13, 12. Biennium praeteriit, cum ille Καλλιππίδης assiduo cursu cubitum nullum processerit.

CŬBĬTUS, us, m. cubatio, κατάκλισις. *Cato R. R.* 5. Primus cubitu surgat: postremus cubitum eat. *Plin.* 28, 4, 14. Supini cubitus oculis conducunt, at proni tussibus, in latera adversus distillationes. ¶ Item cubile, lectus. *Plin.* 24, 9, 38. His foliis cubitus sibi sternunt. ¶ Item *accubitum*, idest lectus convivalis ornatior, et ab aliis disjunctus. *Inscr.* ap. *Mur.* 544, 1. Huic ordo splendidissimus bisellium decrevit, cubitumque concessit. In lapide legitur *gubitum* pro *cubitum* sculptoris oscitantia.

CŬBO, as, ui, *raro* avi, itum, n. 1. κατάκειμαι, jaceo, a κύπτω, quod est caput atque oculos declinare, sive demittere, ut dormientes solent. [*Cf. quae de *etym.* et *synonym.* h. v. pluribus disputat *Döderl.* 1, 145. sqq.] *Ov. R. Am.* 727. Hic fuit, hic cubuit, thalamo dormivimus illo. *Cic. Verr.* 2, 3, 23. Cum iste etiam cubaret, in cubiculum introductus est. *Juv.* 3, 208. Cubat in faciem, mox deinde supinus. *Cic. Rosc. Am.* 23. Cum coenatus cubitum in idem conclave cum filiis isset. *Id. Somn. Scip.* 1. Cubitum discessimus. *Pl. Truc. a.* 5. *v.* 24. Corrumpor situ: ita miser cubando in lecto hic expectando obdurui. *Suet. Aug.* 43. Lectica cubans. Et *ib.* 83. et *Ov. Met.* 11, 612. Cubuisse toro. *Ov. Her.* 7, 162. Et senis Anchisae molliter ossa cubent. ¶ *Festus:* Cubans auspicatur, qui in lecto quaerit augurium. ¶ Metonymice est aegrotum esse. [*Ut nostr. *liegen.*] *Hor. Sat.* 1, 9, 18. quendam volo visere non tibi notum: Trans Tiberim longe cubat is prope Caesaris hortos. *Id. ib.* 2, 3, 289. Mater ait pueri menses jam quinque cubantis. *Ov. Her.* 20, 164. haec cubat, ille valet. *Suet. Ner.* 34. Cubans ex duritie alvi. *Pl. Truc.* 2, 5, 2. Cubare puerperio. ¶ Item concumbere. *Pl. Bacch.* 4, 9, 81. Cum peregrini cubui uxore militis. Adde *Mil.* 1, 1, 65. et alibi. *Catull.* 69, 8. quicum bella puella cubet. ¶ Significat etiam accumbere, quoniam cubando veteres coenabant. *Suet. Ner.* 32. Lautiore convivio effusus subito in cachinnos, consulibus, qui juxta cubabant, quidnam rideret, blande quaerentibus etc. Adde *Cal.* 24. et *Cic. Or.* 2, 86. ¶ Pisces cubantes qui sint, V. in JACENS. ¶ *Cubare* dicitur *mare*, cum tranquillum jacet. *Mart.* 5, 1. Plana suburbani qua cubat unda freti. ¶ *Tecta cubantia*, quae in latus pendent, et procumbunt. *Lucr.* 4, 518. ¶ Reperitur etiam *cubavi* in praeterito. *Quint.* 8, 2. *f.* Fingitur in scholis, supra se cubasse. Sic *incubavi* ap. *Plin.* et *Ascon.* et *cubaris* pro *cupaveris* ap. *Propert.* 2, 12, 17.

CŬBŬLA, ae, f. libi sacri genus. *Arnob.* 7, 230. ¶ Habet aliquam ipsa vox similitudinem cum *subucula*, quae item appellatio est libi ap. *Fest.*, vel potius ita appellatum libi genus a forma cubica.

[CUBULTĒRĪNUS. V. COMPULTERINUS. *F.*]

CŪBUS, i, m. κύβος, est figura ex omni latere quadrata, quales sunt tesserae, quibus in alveolo luditur. *Vitr. praef.* 5. ¶ In numeris *cubus* dicitur, cum omne latus ejusdem numeri aequaliter in sese solvitur, sicuti fit, cum ter terna ducuntur, atque idem ipse numerus triplicatur. *Gell.* 1, 20. ¶ *Rhemn. Fann.* ad amphorae mensuram refert, de ponderib. 61. Quatuor ex quadris medium cingatur inane, Amphora fit cubus, quam ne violare liceret, etc. ¶ Legitur a quibusdam, et quidem prima brevi, etiam ap. *Ov. Medic. fac.* 88. Et modicum e myrrhis pinguibus adde cubum, *h. e.* ut quidam putant, quantum est parvus cubus. Sed mire eo loco libri variant, et interpretes. ¶ Ap. *Auson. Idyll.* 11, 3. *coebum* pro *cubum* legendum quidam putant, quod ita veteres dixerint, ut *moerus* pro *murus*, *poenio* pro *punio*, et *coeravit* pro *curavit.* Quin potius *Auson.*, ut alibi saepe, primam syllabam in *cubus* licenter produxit, ut videre est etiam ap. *Rhemn. Fann. l. c.*; nam veteres Latini *oe* diphthongum usurparunt in iis tantum vocibus, quas Graeci per οι scribebant.

*CUCCI (*Anton. Itin.*), vel Cuccium, i (*Tab. Peut.*), opp. Pannoniae superioris. *B. A.*

[CŪCI, n. indecl. κοῦκι, est genus arboris palmae similis, cujus foliis utuntur ad textilia, et ligno ad velares anulos. *Plin.* 13, 9, 18. Hujus meminit et *Theophrast. Hist. plant.* 4, 2. Est planta Persica. *F.*]

*CUCIOS, i, fons ulterioris Aegypti, in Aethiopiae confinio, ad Sinum Arabicum. *Plin.* 6, 29. *B. A.*

CŪCŪBO, as, n. 1. ὕζω, vel τυίζω, proprium est vocis noctuae. *Auct. carm. Philom.* 41. Noctua lucifuga cucubat in tenebris. Alii leg. *lucifugax tutubat.* V. TUTUBO.

CŬCULLA, ae, f. idem quid cucullus. *Hieron. Vita Hilar. n.* 46. et *Paulin. Nolan.* 21, 389. Donumque tunicae, qua sodalem ornaverat, Geminat cucullae munere.

CŬCULLĀTUS, a, um, adj. cucullum habens, ut vestis cucullata. *Isid. Orig.* 19, 24. Casula est vestis cucullata, dicta per diminutionem a casa, quod totum hominem tegat. *Colum.* 11, 1. *med.* Frigora et imbres prohibentur optime pellibus manicatis, et sagis cucullatis. Al. leg. *sagatis cucullis:* alii *sagis et cucullis.* Eadem habet 1, 8. V. CUCULLUS.

*CUCULLE, dictum et Cuculli et Cucullae, oppidum Norici. *Tab. Peut.* *Cucullus* audit *Eugipp.* in *vita Severin.* 11. *B. A.*

CŬCULLĬO, onis, m. diminut. a *cucullus*, vel idem ac cucullus. *Lampr. Elag.* 32. Tectus cucullione mulionico, ne agnosceretur. *Capitol. Ver.* 4. Obtecto capite cucullione vulgari viatorio. *Cato R. R.* 2. Cum tempestates pluviae fuerint, centones, cuculiones familiam oportuisse sibi sarcire. *Cato* ex more antiquo non geminandi consonantes una *l* scripsit.

CŬCULLĬUNCŬLUS, i, m. diminut. parvus cucullio. *Paul.* ex *Festo* in *Tegillum.* Tegillum, cuculliunculum ex scirpo factum.

CŬCULLUS, i, m. proprie est involucrum chartaceum, quo a pharmacopolis, aliisque institoribus pulveres, ac similia clauduntur. *Mart.* 3, 2. Vel turis, piperisque sis cucullus. V. *Voss.* in *Etymol.* ¶ Translate est pars vestis a tergo pendentis, qua caput tegitur pluviae, vel tempestatis causa, a forma, quia cucullus capitis refert conum inversum, planeque chartaceo cucullo similis est, ut ex palliis Hispanicis, et bardocucullis apparet. *Juven.* 6, 118. Sumere nocturnos meretrix augusta cucullos. *Mart.* 11, 98. Nec te cucullis asseret caput tectum. *Colum.* 1, 8. Familiam habeat munitam diligenter a vento, frigore, pluviaque: quae cuncta prohibentur pellibus manicatis, centonibus confectis, vel sagis cucullis, *h. e.* sagis cucullatis, ut *Id.* habet 11, 1., suntque duo substantiva, quorum alterum adjectivi vicem praestat, ut *Virg. G.* 2, 192. pateris et auro. ¶ *Salmas.* ad *Capitol. Pertin.* 8. observat ex *Not. Tir.* p. 157. fuisse etiam pedum cucullos, qui *cucullopedones, pedocuculli* dicerentur.

CŬCŪLO, as, n. 1. verbum est cuculi vocem exprimens. *Auct. carm. Phil.* 35. Et cuculi cuculant, et rauca cicada fritinnit.

CŬCŪLUS, i, m. κόκκυξ, avis ex genere accipitrum, licet ungues aduncos non habeat. In aliarum avium nidis ova parit, maxime palumbium, quod sciat se omnium avium generi esse odiosam, neque confidat, pullos in suo nido tutos fore. Haec fere *Plin.* 10, 9, 11., ubi Graeca appellatione *coccygem* appellat: sed 18, 26, 66. *n.* 2. cuculum. Quamquam, sitne cuculus idem cum coccyge, sunt qui dubitant. ¶ Hinc dicitur de adultero, quia ex alienis uxoribus liberos gignit, quemadmodum ille, qui uxorem habens adulteram alienos liberos enutrit pro suis, *curruca* vocatur. *Pl. Asin.* 5, 2, 73. At etiam cubat cuculus; surge amator, i domum. ¶ Dicitur et de homine stupido. *Pl. Trin.* 2, 1, 18. Ibi ille cuculus: ocelle mi, fiat. ¶ Est etiam inter convicia agricolarum, ubi opus negligunt, et putationem vitium usque ad id tempus protendunt, quo cuculus apparere solet, *h. e.* post aequinoctium, ut est ap. *Plin.* 18, 26, 66. *n.* 2. Dedecus enim habetur, opprobriumque meritum, falcem ab illa volucre in vite deprehendi. *Hor. Sat.* 1, 7, 30. durus Vindemiator, et invictus cui saepe viator Cessisset, magna compellans voce cuculum. [*Cf. *Voss.* ad *Virg. Georg.* 2, 403. p. 409.] ¶ Paenultimam corripuit *Auct. carm. Philom.* 35. V. v. praec. ¶ Est etiam hoc nomine herba, quae et *strumus*, et *strychnos* dicitur. *Plin.* 27, 8, 44. *Cuculi folia cet. Sic ed. *Hard.* nam ed. *Elzev.* habet *cacubali.* Cf. *Diosc.* in *Noth.* Στρυχνὸς κηπαῖος, οἱ δὲ ἥμερον, Ῥωμαῖοι στρούμουν, οἱ δὲ κακουβαλοὶμ, κτλ. Al. leg. *cucubali*, alii *culici*, alii *culiculi.* *Marcell. Empir. c.* ult. p. 250. Herba cuculus trita in reliquam partem noctis imposita, mire dolores podagrae sanat. *B. A.*

CŬCŬMĂ, ae, f. genus vasis coquinarii, dictum a κεκύμαι praet. pass. verbi κύω, tumeo. *Petron. Sat.* 135. Incincta quadrato pallio cucumam ingentem foco apposuit. Et *ib.* 136. Frangitur ergo cervix cucumae, ignemque modo convalescentem restinguit. Al. leg. *cucumulae.* *Marl. Dig.* 48, 8, 1. Si clavi percussit, aut cucuma in rixa etc. baculum ferratum hoc loco significari, quidam scripsit. Sed non est a priori notione discedendum. Porro *Torrentin.* habet *cuccuma* duplici *c.* *Mart.* 10, 79, 3. Torquatus nitidas vario de marmore thermas Exstruxit; cucumam fecit Otacilius. *Cucumam* hic putant aliqui balneolum privatum, exiguumque significare. ¶ [Ad incertas hujus vocis significationes adde sequentem. *Inscr.* ap. *Grut.* 1035, 10. C. Julio Aug. Lib. Actio priori pantomimo cucumae, vix. annos XIX. *F.*]

CŬCŬMELLĂ et Cucumula, ae, f. parva cucuma. *Cucumella* legitur ap. *Alfen. Dig.* 8, 5, 17. De *cucumala* V. v. praec.

[CŬCŬMĔRĀRĬUM, ii, n. locus cucumeribus consitus. *Tertull. adv. Jud.* 3. sic vertit *Isajae c.* 1. *v.* 8. Derelinquetur filia Sion, sicut casa in vinea, et sicut custodiarium in cucumerario. *Id. ib.* 13. Velut in cucumerario casula. *Hieron.* in *Isaj.* 1, 1, 8. In cucumerario quoque parvulae fiunt casulae propter ardorem solis ac radios declinandos, et inde homines, vel bestiolas, quae insidiari solent natis frugibus, abigunt. *F.*]

CŬCŬMIS, umis, et eris, m. σίκυος, herba est sarmentis praelongis humi repentibus, et in ramos vitis modo se diffundentibus, folio rotundo, cucurbita aliquanto minore, flore luteo, fructu viridi, in ventrem crescente, oblongo. *Virg. G.* 4, 122. tortusque per herbam Cresceret in ventrem cucumis. *Varr. L. L.* 4, 21. Cucumeres dicuntur a curvore. (Ubi *Scalig.* Ne putes Varroni de hac re assentiendum. Etymon vocis vide in CUCUMA.) *Plin.* 20, 9, 40. Cum vino, aut cucumi cocto. ¶ Cucumis anguinus, sive silvestris, vel agrestis, herba solo fructu a sativo cucumere distans, quem multo minorem habet, glandibusque longiusculis similem. *Plin.* 20, 1, 2. Cucumin silvestrem esse diximus infra magnitudinem sativi. *Varr. R. R.* 1, 2. *f.* Cucumerem anguinum condito in aquam, eamque infundito quo voles, nulli (*cimices*) accedent. ¶ Est et frutex marinus hoc nomine, et colore et odore similis terrestri. *Plin.* 9, 2, 1. ¶ Rectus casus *cucumer* agnoscitur a *Prisc.* 6, 707., rejicitur a *Capro de verb. dub.* p. 2248.

CŬCŬMŬLĂ. V. CUCUMA. Adde *Not. Tir.* p. 164. Cucumula.

CŬCURBĬTĂ, ae, f. κολοκύνθη, σικύα, (a *curvore*, addita syllaba *cu*) herba hortensis satis nota, humi repens, et si adminicula habeat, arbores quoque scandens, folio rotundo peramplo, flore luteo, fructu grandi, rotundo item, aut oblongo. *Plin.* 19, 5, 24. ¶ *Cucurbita*, et frequentius *cucurbitula* est etiam instrumentum medicorum, quod cuti imponitur ad sanguinem eliciendum, σικύα: quod forma cucurbitam referat. *Juven.* 14, 57. vacuumque cerebro Jampridem caput hoc ventosa cucurbita quaerit. ¶ Cucurbitae caput, stolidum caput, stultus homo. *Appul. Met.* 1. Nos cucurbitae caput non habemus, ut pro te moriamur. ¶ Cucurbita glabrior, calvus. *Id. Met.* 5. Patre meo seniorem maritum sortita sum, dein cucurbita glabriorem. ¶ Cucurbitis olim pro urceis in balinearum usum, item pro cadis ad vina condenda usos fuisse veteres, tradit *Plin. l. c.*

CŬCURBĬTĀRĬUS, ii, m. qui cucurbitas colit. *Hieron. ep.* 112. *n.* 22. Irridendi cucurbitarii.

CŬCURBĬTĀTĬO, onis, f. cucurbitarum impositio ad sanguinem eliciendum. *Coel. Aurel. Tard.* 2, 1.

*CUCURBITELLA, ae, f. cucurbitula. *Plin. Val.* 2, 28. *B. A.*

CŬCURBĬTĪNUS, a, um, adj. κολοκύνθινος, similitudinem habens cucurbitae. *Cato R. R.* 7. et *Plin.* 15, 15, 16. Pyra cucurbitina. *Cloatius* ap. *Macr. Sat.* 2, 16. Ficus cucurbitina. Al. leg. *cucurbitiva.*

CŬCURBĬTŬLĂ, ae, f. parva cucurbita. Fere dicitur de instrumento medicorum, de quo in CUCURBITA dictum est. *Cels.* 2, 11. Cucurbitularum duo genera sunt, aeneum, et corneum etc. Et *mox.* Imponere cucurbitulam. ¶ *Cucurbitula silvestris* ap. *Scrib. Comp.* 106. est ea, quam Graeci κολοκυνθίδα appellant.

CŬCŪRĬO et Cucurrio, is, n. 4. proprium est gallorum: a sono. *Auct. carm. Philom.* 25. Cucurrire solet gallus, gallina gracillat.

CUCURRU. *Afr.* in *Cinerario.* Id me celabat cucurru. Ita *Charis.* 2, 214., ubi hanc vocem inter interjectiones enumerat, simulque addubitat, an nomen sit, ut veru, genu.

CŬCUS, i, m. idem quod cuculus. *Isid. Orig.* 12, 7. Cuculos, quos Hispani cucos vocant, a propria voce constat esse nominatos. *Pl. Pers.* 2, 1, 6. Cucus si in ludum iret, etc. Alii leg. *cuculus.*

CŬCUTĬUM, ii, n. vestimenti genus, vel, ut placet *Casaubono*, cuculli species. *Trebell. Claud.* 17. Cucutia villosa duo. *Meurs.* legit: Cuculia. *Salm.* dicta putat *cucutia*, pro *concutia*, *h. e.* dense texta, et pectine bene percussa, Graece κρουστὰς, de quibus V. in CRUSTA. ¶ [At fortasse idem est ac Italorum *cappuccio;* nam Itali *cucuzzolo* appellant verticem capitis, vel pilei etc. V. CUCULLUS. *F.*]

CŪDO, is, udi, usum, a. 3. κόπτω, τύπτω, ferio, pulso, tundo, idem ac caedo, unde derivatum videtur, ut *punio* a *poena.* *Plin.* 33, 4, 21. Aurum pilis cudere, *h. e.* in mortario tundere. *Colum.* 2, 10. *med.* Durissimae quidem acus resectae separataeque erunt a cudentibus: minutae vero, quae de siliquis cum faba resederunt, aliter secernentur. *Pl. Most.* 4, 2, 11. Cudere nummos. *Quint.* 9, 2. Annulum sibi cudi ab aurifice in tribunali suo jusserat. Hanc eandem rem *Cic. Verr.* 2, 4, 26. narrans, *facere annulum* dixit. [*Hor. *Ep.* 2, 1, 240. Aut alius Lisippo cuderet aera Fortis Alexandri vultum simulantia. V. *Bentl.* ad h. l.] *Lucr.* 1, 1042. Plagae cudunt. [*Adde *Eund.* 4, 188.] ¶ Translate. *Ter. Heaut.* 4, 4, 18. Quam rem agis, scelus? *Sy.* Egone? argentum cudo, quod tibi dem, *h. e.* paro: et est jocular iter dictum. *Id. Eun.* 2, 3, 89. At enim istaec in me cudetur faba, *h. e.* in me recidet hoc malum, in me haec vindicabitur culpa: proverb. ductum ab area. Ibi enim quamvis faba praecipue cudatur, omnes tamen ictus in aream recidunt: vel quod quidam male coctam fabam supra caput coqui, velut ipsi fabae iratus, saxo comminuerit. *Donat.* Alii alia comminiscuntur. [*Cf. *Erasm. Adag.* p. 186.] *Pl. Epid.* 3, 4, 40. Quae intemperiae te tenent? quas tu mihi tenebras cudis? *h. e.* praestigias, et fraudes, aut insidias paras. Al. leg. *trudis*, *h. e.* obtrudis. ¶ De praeterito ita *Prisc.* 10, 889. Cudo secundum Diomedem, et Charisium, et Phocam *cusi:* secundum alios *cudi:* et videtur etiam *Virg.* sic protulisse in *A.* 1. (178.) Ac primum silicis scintillam excudit Achates, Suscepitque ignem foliis, *excudit* enim tam praesens, quam praeteritum potest intelligi: sed quia *suscepit* subjunxit, melius praeteritum intelligitur: idque etiam *Servius* comprobat. Haec *Prisc.* Ceterum *Colum.* quoque *excudit* in praeterito dixit *init. l.* 11. et *percuderint* 8, 5. *med.* ¶ Supinum *cusum* probatur ex *incusus*, et *excusor:* quae V. ¶ [*Cudere* et *ducere* confunduntur. V. *Bentl.* ad *Hor. Ep.* 2, 1, 240.]

CŪDO vel Cudon, onis, m. galea e crudis ferarum pellibus. V. *Lips. de milit. Rom.* 3, 1. *Sil.* 8, 495. capiti cudone ferino Sat cautum. *Id.* 16, 59. cudone comantes Disjecit crines. In *Glossis Philox.* habetur: Cudon, περικεφαλαίας εἶδος.

*CUDUS vel Cudum, i, locus in India. *Mela* 3, 7. *med.* Ad Cudum. *B. A.*

*CUFERĬON, i, n. sanguinis per nares fluxus. *Veg. Vet.* 2, 37. Saepe ictu vulneris animalibus per nares sanguis fluit, quod vitium cuferion vocant, quod praecipue contingit, si equus ultra vires agatur ad cursum. ¶ Legitur et *cyferion.* *B. A.*

CUJĀ. V. CŪJUS.

CUJAS, atis, omn. gen. ποδαπὸς, unde, ut *Non.* 2, 187. interpretatur, id est ex qua patria: ab adj. *cujus:* sicut *nostras* a *noster* etc. *Cic. Tusc.* 5, 37. Socrates cum rogaretur, cujatem se esse diceret, mundanum inquit: totius enim mundi se incolam et civem arbitrabatur. *Accius* ap. *Non.* 5, 19. Qui neque cujatis esset, unquam potuimus multi rogitantes scire. *Appul. Met.* 8. de se asino loquens. Praeconem rogat, cujatis essem. At ille Cappadocum me, et satis forticulum denunciat. ¶ Significat etiam, ex qua gente. *Pl. Poen.* 5, 2, 32. Adi, atque appella, quid velit, quid venerit, Qui sit, cujatis, unde sit: ne parseris. *Mi.* Cujates estis? aut quo ex oppido? *Id. ib. prol.* 109. rogitat postibi, Unde sit, cujatis, captane, an surrepta sit, Quo genere nata, qui parentes fuerint. ¶ Item cujus nomine. *Id. Curc. a.* 3. *v.* 37. Quid eum nunc quaeris? aut cujatis? ¶ Rectus casus *cujas*, licet exemplis careat, agnoscitur a *Prisc.* 12, 950. et 17, 1047. ¶ Genitivus *cujatis* ab *eod. ib.* censetur rectus casus: sed nihil prohibet, quin sit genitivus, et subaudiatur per figuram ellipsin, *patriae, gentis* etc. ¶ Scribitur etiam ἀρχαϊκῶς *cuojas* pro *cujas* in quibusdam *Plauti* editionibus *loc.* supra allatis.

CŬICUIMŎDI, indeclinab. qualiscumque, vel qualitercumque. *Cic. Att.* 3, 22. *extr.* Tu ad me velim omnia, cuicuimodi sunt, scribas. Adde *Rosc. Am.* 34. quod citat etiam *Prisc.* 13, 959., item *Tusc.* 3, 34. et *ib.* 5, 41. et *Leg.* 2, 5. *extr.* et *Gell.* 13, 22. *s. f.* et 20, 1. *med.* et alibi. In quibusdam *Ciceronis* locis citatis est qui aliter legit. *Victoribus*, *Gronov.* aliique multi *cuicuimodi* defendunt. [et *Verus Imp.* ap. *Front.* (ed. iterum *A Maio*) p. 188. In summa meae res gestae tantae sunt, quantae sunt scilicet, quoiquoimodi sunt. ἀρχαϊκῶς pro cuicuimodi. *F.*]

*CUICULI, oppidum Numidiae Episcopale. *August. adv. Donat.* 7, 34. et *Anton. Itin.* ¶ Hinc

*CUICULITANUS, a, um, adj. ad oppidum supradictum pertinens. *Notit. Numid.* *B. A.*

CUIMŎDI, cujusmodi, qualis. *Gell.* 14, 1. Atque illud etiam, cuimodi esset, considerandum putabat. *Id.* 9, 13. Cuimodi fuerit pugna decertatum, Q. Claudius descripsit. Adde 13, 29. et alibi.

CUJUS, a, um, adj. usurpatur pro genitivo *cujus* relativi *qui*, *quae*, *quod*, et refertur ad personam possessoris. *Cic. Verr.* 2, 1, 54. Ut optima conditione sit is, cuja res sit, cujum periculum. *Ter. Andr.* 4, 4, 24. Cedo, cujum puerum hic apposuisti? *Id. Eun.* 2, 3, 29. Quid? virgo cuja est? *Id. Heaut. prol.* 8. Nunc qui scripserit, et Graeca (*fabula*) cuja sit, dicerem, ni etc. *Plaut. Rud.* 3, 4, 40. Argentum pro istisce ambabus, cujae erant, domino dedi, *h. e.* domino, cujus erant. *Id. Merc.* 5, 2, 23. Nescio cuja vox ad aurem mihi advolavit. *Id. Bacch.* 4, 9, 24. Is Helenam abduxit, cuja causa nunc facio obsidium Ilio. *Virg. Ecl.* 3, 1. cujum pecus? an Meliboei? Adde *Gell.* 1, 21. et 9, 16. et 16, 4. (ubi refert verba cujusdam veteris jurisjurandi) et alibi: et *Lucil.* apud *Non.* 2, 99. ¶ *Cujanam* est cujusnam. *Pl. Bacch.* 4, 9, 55. Cujanam vox prope me sonat? ¶ *Cujavis oratio*, hoc est cujusvis oratio, dicitur ab

Appul. Apolog. V. CUJUSVIS. ¶ Ablativus *cuja* pro genitivo *cujus*, cum verbis *interest*, aut *refert*. *Cic. fragm. pro Vareno* ap. *Prisc.* 12, 950. Ea caedes si potissimum crimini datur, detur ei cuja interfuit, non ei cuja nihil interfuit. ¶ Scribitur etiam *ἀρχαϊκῶς quojus* pro *cujus*. *Pl. Curc.* 2, 1, 14. Quojam vocem ego audio? *et sic alibi.*

CUJUSCĔMŎDI, cujuscumque modi, cujuscumque generis. *Cic. Inv.* 2, 45. *f.* Legem, cujuscemodi sit, in praesentia conservari a judicibus; post, si displiceat, a populo corrigi, convenire. Al. aliter leg. *Gell.* 11, 16. *f.* Deterret nos, quam potest maxime, a varia promiscaque, et non necessaria rerum cujuscemodi plurimarum et cogitatione, et petitione. Adde *Appul. Met.* 8. et *ib.* 9. bis. et *ib.* 11. bis. Addunt et locum *Hirtii B. Afr.* 36., sed ibi al. leg. *cujusquemodi.*

CUJUSCUMQUĔMŎDI, cujusquemodi. *Sall. Cat.* 40. Nec solum cives, sed etiam cujuscumquemodi genus hominum. ¶ Legitur tamen etiam in duas voces divisa.

CUJUSDAMMŎDI, indecl. cujusdam generis. *Cic. Fin.* 5, 12. Animus non esse solum, sed etiam cujusdammodi esse debet. *Id. Div.* 2, 15. Si fissum cujusdammodi fuerit in jecore etc. ¶ Legitur et divisum.

CUJUSMŎDI, qualis, cujus modi, aut generis. *Cic. Fam.* 15, 20. Haec primo cupio cognoscere, iter tuum cujusmodi sit, ubi Brutum videris etc. *Hirt. B. Afr.* 31. Referre arbitrabatur, cujusmodi victoria esset futura. *Pl. Most.* 3, 2, 132. Viden' vestibulum ante aedes hoc? et ambulacrum cujusmodi? Et *mox*. Age, specta, potes cujusmodi! *Id. Men.* 2, 4, 3. Cujusmodi hi homines erunt? *Er.* Ego, et Menaechmus, et parasitus ejus. *Varr. R. R.* 1, 17. De iis cujusmodi esse oporteat, Cassius scribit haec. ¶ Est etiam idem quod cujuscemodi, cujuscumque modi, cuicuimodi. *Cic. Fam.* 4, 7. *med.* Romaene, et domi tuae, cujusmodi res esset, an Mitylenis aut Rhodi malles vivere. *Lambin.* legit cujuscujusmodi. *Id. Tusc.* 5, 41. Ubi enim melius uti possumus hoc, cujusmodi est, otio? Al. leg. *cuicuimodi*. *Pl. Bacch.* 3, 2, 16. Sisne, necne, ut esse oportet, malus bonus, cujusmodi, justus injustus, malignus largus etc.

CUJUSMŎDICUMQUĔ, cujuscumque modi. *Cic. Cluent.* 6. Cujusmodicumque mater sit.

CUJUSQUĔMŎDI, cujuscumque modi, cujuscemodi. *Cic. Fl.* 17. Cum tabulae illae ipsae, cujusquemodi sunt, proferuntur. *Id. Fin.* 2, 7. *f.* Luxuriosi persequuntur cujusquemodi voluptates. *Sall. Jug.* 78. Eoque imponit vasa cujusquemodi, sed pleraque lignea. *Lucr.* 4, 135. Et cujusquemodi formarum vertere in ora. *Hirt. B. Afr.* 23. Cum naviculis cujusquemodi generis triginta. *Flor.* 3, 4. Cujusquemodi ludibrio foedare. *Gell.* 13, 29. Non solum in hominum corporibus, sed etiam in rerum cujusquemodi aliarum, facies dicitur. *Appul. Met.* 2. Raptis cujusquemodi telis. Legitur et divisum *cujusque modi.*

CUJUSVIS, cujavis, cujumvis. *Appul. Apolog.* Cujavis oratio insimulari potest.

[CULĂRONENSIS, e, adj. ad Cularonem pertinens, Galliae urbem, quae ab Gratiano Aug. postea est appellata Gratianopolis, unde nunc *Grenoble*. *Inscr.* ap. *Mur. praef.* p. 79. Muris Cularonensibus cum interioribus aedificiis providentia sua institutis atque perfectis. *F.*]

*CULBICIO, onis, f. dictus affectus stranguriae similis. *Gloss. Gr. Lat.* στραγγουρία, culbicio. *B. A.*

CULCĬTĂ, ae, f., στρωμνή, id super quod dormientes quiescimus, non id quo integimur: a calcando, quod in ea lana, tomentum, plumae, et alia materia inculcatur, ut *Varr. L. L.* 4, 35. et *Fest.* docent. *Petr. fragm. Trag.* 38. *Burm.* Vides tot culcitas? nulla non aut conchyliatum, aut coccineum tomentum habet. *Cic. Tusc.* 3, 19. Collocemus in culcita plumea, psaltriam adducamus *Senec. ep.* 87. Culcita in terra jacet, ego in culcita. *Id. ep.* 108. *med.* Laudare solebat Attalus culcitam, quae resisteret corpori: tali utor etiam senex, in qua vestigium apparere non possit. ¶ Ap. *Varr. R. R.* 3, 5. culcitae vocantur stylobatae projecturae extra solidum procidentes, ut videre est in peristyliis monachorum, in quibus pulvinatae coronae stylobatarum extra perpendiculum praebent opportunas fessis deambulando sedes. Ita explicat *Scalig.* Verba autem *Varronis* sunt: Ut in culcitas, et columellas convivae pedibus circumire possint. ¶ *Culcitam gladium facere*, est gladio incumbere, et se transfodere, ap. *Pl. Cas.* 2, 4, 28. ¶ Est etiam pannus in modum culcitae fartus. *Pl. Mil.* 4, 4, 42. Facito, ut venias huc ornatus ornatu nauclerico: Causiam habeas ferrugineam, culcitam ob oculos laneam etc. Possis et intelligere tomenti particulam ad oculos fovendos, aut detergendos. ¶ Reperitur etiam *culcitra*; sed improbatur a *Manut.* et *Dausquio in Orthograph.* ex auctoritate vett. libb.

[CULCĬTĀRĬUS, ii, m. qui culcitas facit, aut vendit ap. *Diomed.* 1, 313. *F.*]

CULCĬTELLĂ, ae, f. parva culcita. Translate et obsceno sensu pro puero, cui herus incubat. *Pl. Most.* 4, 2, 13. Novit me herus. *Ser.* Suam pol ipse culcitellam oportet, *supple* noscat. Eodem sensu *Dolabella* ap. *Suet. Caes.* 49. Caesarem vocabat *spondam interiorem regiae lecticae*, propter ejus cum Nicomede rege Bithyniae contubernium.

CULCĬTŬLĂ, ae, f. idem ac culcitella. *Lucil.* ap. *Non.* 1, 152. Culcitulae accedunt privae centonibu' binis.

CŬLE'ST, pro qualis est, neutrum positum pro masculino. *Pl. Amph.* (1, 3, 39.) Ecastor condignum donum, cule'st, qui donum dedit. Haec *Non.* 3, 56. Alii putant scribendum *culest:* alii *qual' est*, vel *quali' st.* Alii *Nonium* reprehendunt, alii defendunt.

CŬLEĀRĬS vel Cullearis, e, adj. ad culeum pertinens. *Cato R. R.* 154. Labrum culeare, *h. e.* culeum capiens. *Vitr.* 6, 9. Dolia culearia.

CŬLEŬS vel Culleus, i, m. saepius quam *Culleum, i*, n. ἀσκὸς, βόειος, κουλεός, saccus e corio factus: videturque usu idem esse cum utre, differre autem magnitudine. *Nep. Eum.* 8. Imperat quamplurimos utres, atque etiam culleos comparari. *Plin.* 7, 20, 19. Vehicula cum culeis onusta, donec exinanirentur, sustinere solitus. ¶ Fuit supplicium parricidarum. Nam hi sanguineis virgis caesi, et in culeum insuti cum cane, simia, gallo gallinaceo, et vipera, in mare projiciebantur, ut est ap. *Modestin. Dig.* 48, 9, 9., et de simia, et vipera *Juven.* 8, 214. Cujus supplicio non debuit una parari Simia, nec serpens unus, nec culeus unus. *Seneca* etiam serpentes memorat *Clem.* 1, 15. Quamquam eorum animalium nulla fit a *Cicer.* mentio *Rosc. Am.* 25. et 26. et *Inv.* 2, 50., fortasse quia suo tempore nondum introducta fuerant: alioquin ejusmodi loco de hoc supplicio verba facit, ut videatur debuisse commemorare, si in usu fuissent. *Id. Q. Fr*, 1, 2, 2. Insuere in culeum. *Id. Inv.* 2, 50. Conjicere in culeum. *Senec. Clem.* 1, 23. et *Suet. Aug.* 33. Insuere aliquem culeo. [*Id. Nero* 45. Sed tu culeum meruisti.] ¶ Est praeterea omnium maxima mensura liquidorum, vini praesertim, amphoras viginti continens, seu urnas quadraginta. *Rhemn. Fann. de ponderib. et mens.* 86. Est et, bis decies quem conficit amphora, nostris Culeus: hac nulla est major mensura liquoris. *Varr. R. R.* 1, 2. Jugerum unum denos, et quinosdenos culeos fert vini, *et mox.* (quem locum affert etiam *Non.* 3, 47.) In singula jugera dena culea vini fiunt. ¶ [*Culleum* gen. plur. pro Culleorum habet *Cato R. R.* 11. *B. A.*] ¶ Obsceni aliquid latet in illo *Auct. Priap.* 69. de Homero. Id quod nos culum, culeon ille vocat, *nempe κουλεόν, h. e.* vaginam, in qua ensis Achillis reconditur ap. *Homer. Iliad.* 1, 220. V. PSOLOIS et VAGINA.

CŬLEX, ĭcis, m. κώνωψ, (etymon vocis vide infra) perexiguum animal, tenuissimis pennis, longisque et exilibus cruribus instructum, circa palustria praecipue degens, sanguinis avidissimum, praesertim humani, et non solum spiculi acumine, sed bombi sono molestissimo infestum. Magnifice describitur a *Plin.* 11, 2, 1. *Hor. Sat.* 1, 5, 14. mali culices, ranaeque palustres Avertunt somnos. ¶ Adriaticos culices, tanquam ceteris insigniores, memorat *Mart.* 3, 93. ¶ De culice exstat festivum poemation *Virgilii*, cujus meminit *Mart.* 14, 185. et 8, 56. Quo pertinet illud *Lucani* ap. *Suet. in ejus Vita*, qui in praefatione quadam aetatem et initia sua cum Virgilio comparans, ausus sit dicere: *Quantum mihi restat ad Culicem!* significans, esse se multo juniorem Virgilio, cum poema Culicis composuit. Sic *Stat. Silv.* 2, 7, 73. de eodem *Lucano*. Haec primo juvenis canes sub aevo, Ante annos Culicis Maroniani. Ex quibus colligit *Scaliger*, illud poemation a *Virgilio* non admodum juvene fuisse compositum. ¶ Varia sunt culicum genera, neque omnia molesta nobis. Nam alii nascuntur ex aceto. *Plin.* 11, 35, 41. Alii ex ficis, *ficarii* dicti, *Id. ib.* Alii in nive candidi inveniuntur, *Id. ib.* Alii nascuntur ex ulmi gummi, *Id.* 13, 11, 20. Alii ex aquosis nucleis in folio roboris, quos Graeci *μύας* vocant, *h. e.* muscas, *Id.* 16, 7, 10. Alii innascuntur napis, *Id.* 19, 10, 57. Alii glandibus, *Id.* 17, 24, 37. *n.* 7. Alii succino, *Id.* 37, 3, 11. *n.* 2. Alii universim hortos infestant, *Id.* 19, 10, 57. et *Pallad.* 1, 35. Sunt etiam qui vocantur muliones, *κνῖπες*, quod mulos asetate vexant, *Plin.* 11, 18, 19. et 30, 16, 53. etc. Ex quibus omnibus intelligitur, quam late nomen culicis pateat. ¶ Quod *Hadrian. Imp.* ap. *Spart. in ejus Vita* 16. dixit *culices pati rotundos*, putat *Casaubon.* ita dictos, quod rotundas in cute, et sanguineas aculeo bullas excitant: nisi malis cimices significasse, qui forma rotundi sunt. ¶ Est etiam hoc nomine herba, quae videtur eadem esse ac cynomia. *Plin.* 19, 5, 23. et *Pallad.* 4, 9. Apud *Plin.* tamen *culix* scribitur. ¶ *Culex cana* dici videtur a *Plauto* amator senex, quod tanquam culex amicam circumvolitet, eique moleste adhaereat, *Cas.* 2, 3, 22., vel potius quod volvatur circa homines: *culex* enim videtur esse a *κύλιξ*, hoc autem a *κυλίω*, volvo.

CŬLĬCĀRĬS, e, adj. ad culices pertinens, ut Culicare conopeum, ap. *Vet. Schol. Juven.* 6, 80.

[CŬLĬCELLUS, i, m. parvus culex. *Septim. Seren.* ap. *Diomed.* 3, 513. Culicellus amasio Tullae, *h. e.* qui tanquam culex Tullam amicam circumit. *F.*]

*CULICI, orum, Flamonienses sic cognominati, populi scilicet Italiae superioris, in Venetis, ad amnem Tilaventum. *Plin.* 3, 19. *B. A.*

*CULĬCŬLUS, i, m. dimin. a *culex*. *Gloss. Cyrill.* Culiculus, κωνώπιον. ¶ Culiculus, herba. V. *Cuculus. B. A.*

CŬLĬGNĂ, ae, f. vas vinarium potorium, a *κυλίχνη*. *Cato* ap. *Fest.* Culignam in foeno Graeco ponito, ut bene oleat. *Id. R. R.* 132. Jovi dapali culignam vini, quantam vis, polluceto. Adde *Varron.* ap. *Non.* 15, 21.

CŬLĪNĂ, ae, f. μαγειρεῖον, eadem ac coquina, locus nempe, in quo cibi coquuntur: olim *colina* dicta, quia ibi colebant ignem, ut *Varr.* ap. *Non.* 1, 273. docet: quin potius quia derivatur a τὸ κόλον, cibus concisus; κόλος enim significat mutilum, caesum: V. COQUUS. *Cic. Fam.* 15, 18. Ubi igitur, inquies, philosophia? tua quidam in culina, mea in palaestra est. Alii minus recte leg. *mea molesta est*: h. e. tu Epicurum imitaris, ego vero palaestrice spatior in xysto, et declamationibus exerceor. *Senec. ep.* 114. *f.* Adspice culinas nostras, et concursantes inter tot ignes cocos nostros. *Petr. Sat.* 2. Qui inter haec nutriuntur, non magis sapere possunt, quam qui in culina habitant. ¶ Translate. *Juven.* 3, 250. Centum convivae: sequitur sua quemque culina. *Id.* 5, 162. Captum te nidore suae putat ille culinae. *Id.* 14, 14. cupiet lauto coenare paratu Semper, et a magna non degenerare culina, *h. e.* a luxu in coenis. *Plin.* 19, 8, 52. Anisum, et anethum culinis nascuntur, *h. e.* condimentis ciborum. ¶ Praeterea *culinae* olim dicta sunt loca, in quibus epulae in funere comburebantur. Ita *Festus*. Paulo aliter *Aggen. comment. in Front.* p. 60. *Goes.* Sunt in suburbanis loca publica, inopum destinata funeribus, quae loca culinas appellant. ¶ *Culina* significat etiam locum prope templa, imo templis adjunctum, qui coquendis sacrificiorum carnibus, atque sacris epulis tum sacerdotibus, tum etiam populo praeparandis destinatus erat. Hoc evincitur ex *Inscr.*, quam habes in v. ZOTHECA §. 2., tum ex aliis ap. *Biagium*, *Monum. Gr. et Lat. Mus. Nan.* p. 188. T. Septumius T. L. L. Charito qulinam D. S. P. F. Et *ib.* p. 191. Junonibus sacrum. M. Magius M. L. Amaranthus II̅ I̅I̅I. Vir aedem, signa VIIII., porticum, culinam, et locum, in quo ea sunt. Adde aliam ap. *Mur.* 485, 8. ¶ *Culina* est etiam latrina. *Gloss. Philox* Culina, ἀφεδρών, et ἀπόπατος. Huc fortasse pertinet locus *Colum.* 2, 15. Quaedam quotidie, ut culina, et caprile, quaedam pluviis diebus, ut bubilia et ovilia, debent emundari. *Schneiderus* tamen probabili conjectura mallet legere *suile et caprile*.

CŬLĪNĀRĬUS, a, um, adj. μαγειρικός, ad culinam pertinens, coquinarius. *Front. B. Parth.* (ed. iterum *A. Maio*) p. 201. Polycrates piscem gratum acceptumque habuit, atque ab operis culinariis apponi jussit. ¶ *Culinarius* absolute est servus, qui in culina ministrat. *Scrib. Compos.* 230. Cinis lixiva, qua culinarii utuntur. [*Addidit nonnulla. *F.*]

CŬLĬŎLĂ, cortices nucum viridium, dicta a similitudine culeorum, quibus vinum, sive oleum continetur. *Festus.*

CULIX. V. CULEX.

[CULLĔĀRĬUS, ii, m. culleorum artifex. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 152. *n.* 222. M. Mannejus M. L. Apella cullearius. *F.*]

[CULLĔO, onis, m. magnus culleus e corio: hinc Itali propter similitudinem *coglione* vocant testiculum. Est cog. Rom. *Nummus* ap. *Eckhel. D. N. V. T.* 5. p. 323. Q. Terentio Culleone procos. *Inscr.* nuper Patavii reperta: Q. Camerio Q. F. Culleoni pontifici. *F.*]

[CULLĔŎLUS, i, m. parvus culleus. Est cogn. Rom. *Cic. Div.* 1, 2. memorat *Cornelium Culleolum*. *Id. Fam.* 13, 41. et 42. scribit ad *L. Culleolum* proconsulem Illyrii. *F.*]

CULLĔUS. V. CULEUS.

*CULLU, Κοῦλλου, Numidiae opp. *Plin.* 5, 3. V. *Collops. B. A.*

CULMĔN, inis, n. στέγος, proprie significat tectum villae, aut mapaliorum culmis stramentisve coopertum. *Virg. Ecl.* 1, 69. Pauperis et tuguri congestum caespite culmen. Ubi *Servius:* ideo culmina dicta sunt tecta, quia veteres aedificia de culmo contegebant, idest paleis e messibus. [*Eandem vocis originationem probant *Isidor.* 15, 8. p. 1199. et Martinius. *Sidon. ep.* 7, 17. Et casa cui culmo culmina tecta forent. Laudat haec *Döderl.* 2, 106. Sed *id. ib.* ita pergit: multo esse rei convenientius, vv. *culmen*, *culmus*, et *columen*, *calamus* ex eodem cognationis fonte deduci, i. e. a v. *cellere*, cunctisque, sicut vocabulo *celsus*, significari id, quod emineat, sursum tendat, altum sit Plura vide apud ipsum l. l.] *Ov. Met.* 1, 295.

mersae culmina villae. ¶ Quin et ipsum culmum aliquando significat. *Ov. Fast.* 4, 734. durae culmen inane fabae. [*Haec non probantur *Döderl.* l. l.] ¶ Latius deinde sumitur pro quocumque tecto, vel altiore tecti parte. *Virg. A.* 4, 186. et *Ov. Met.* 12, 480. summi culmine tecti. *Liv.* 27, 4. Jovis aedis culmen fulmine ictum, ac prope omni tecto nudatum. *Virg. A.* 2, 458. Evado ad summi fastigia culminis. *Id. ib.* 446. turres ac tecta domorum Culmina convellunt. ¶ Et pro ipsis aedibus, aut templis. *Val. Fl.* 5, 446. clara Mycenis culmina. *Senec. Hippol.* 1128. Admota aetheriis culmina sedibus Euros excipiunt. ¶ Item pro quacumque summitate. *Caes. B. G.* 3, 2. Culmina Alpium occupare. *Lucan.* 3, 709. Stantem sublimi Tyrrhenum culmine prorae. *Liv.* 1, 34. Summum hominis culmen, *h. e.* caput. [**Suet. Dom.* 23. Tarpejo culmine. *Culmen* et *columen* in his saepissime eandem fere notionem involvunt. V. *Döderl.* 2, 107. et quem laudat *Gronov.* ad *Senec. Thyest.* 55.] ¶ Translate. *Lucan.* 8, 8. quamvis summo de culmine lapsus, Nondum vile sui pretium scit sanguinis esse. *Claud. VI. Cons. Honor.* 64. Regale culmen. *Plin.* 9, 35, 54. Principium culmenque omnium rerum pretii margaritae tenent. [**Liv.* 45, 9. A summo culmine fortunae ad ultimum finem — stetit.]

CULMINEA vel Culminia olea. V. COMINIANUS.

CULMĬNO, as, a. 1. in culmen ago, extollo, sublimen facio. *Capell.* 9, 309. *in carm.* Nunc igitur alma quae senatum lumina Deûm verendo culminatis vertice.

CULMOSUS, a, um, adj. ad culmum pertinens. Culmosos fratres appellat *Sidon. carm.* 9, 72. viros e dentibus anguineis a Iasone satis repente natos, quod in morem culmi e terra succrevissent.

CULMUS, i, m. calamus frumenti a radice ad spicam, καλάμη, unde per syncop. *calmus*, deinde *culmus*. V. CALAMUS. *Cic. Senect.* 15. Herbescens viriditas culmo erecta geniculato. *Virg. G.* 1, 111. ne gravidis procumbat culmus aristis. Et *ib.* 317. et fragili jam stringeret hordea culmo. [*Conferas, quae dicta sunt in *Culmen.*] ¶ Item tectum casae e culmis, quod et *culmen* dicitur. *Id. A.* 8, 654. Romuleoque recens horrebat regia culmo. [*Hoc tamen discrimine interposito, ut *culmen* de tecto dicatur, quatenus surgit; *culmus*, quatenus calamo factum.] ¶ Dicitur et de aliis herbis, plantisque. *Plin.* 18, 7, 10. *n.* 3. et *ib.* 30, 72. Milii et panici culmus. *Id.* 27, 19, 63. Holcus tenui culmo. *Stat. Silv.* 3, 3, 128. Qualia pallentes declinant lilia culmos. ¶ Differunt *culmus* et *palea* in eo, quod culmus est solus calamus rectus, crassior, et durior, *palea* sunt folia circa culmum, ut in milio videre est, itemque minutiores stipulae, et spicarum acus, glumae etc. *Plin.* 18, 30, 72. Palea plures gentium pro foeno utuntur etc., si palea defecit, et culmus teritur. *Virg. G.* 1, 192. Nequidquam pingues palea teret area culmos. Confirmat hoc ipsum discrimen *Plin.* 18, 10, 23., ubi docet, acus vocari, cum per se pisitur spica (*h. e.* a culmo separata), si vero in area teratur cum stipula, paleam vocari ad pabula jumentorum. Item *Colum.* 2, 21., ubi ait: At ubi paleis immixta sunt frumenta, vento separentur. Quo loco aperte paleas pro aceribus, et glumis posuit. ¶ *Stipula* quoque, ut ex his apparet, tum folia culmi tenuia significat, tum vero quidquid aridum in agro remanet post messem. *Virg. G.* 1, 321. culmumque levem, stipulasque volantes. Haec tamen discrimina non sunt perpetua.

CULPA, ae, f. αἰτία, labes, macula, noxa, quae ex malefactis oritur, peccantemque reum facit, ac reprehensione et poena dignum: item universim delictum, peccatum, omissio officii. [**Döderl.* 2, 151. sqq. docet: vv. *Culpa* et *scelus* (quod *id. ib.* 143. a *cellere* derivat.) et significatione et origine esse cognata. Reliqua, quae a viro doctissimo de h. vocabuli significatione, ejusque synonym. disputata sunt, quanquam veritatis laude ideoque hoc libro dignissima, longum erat huc transscribere.] *Cic. Verr.* 2, 5, 17. In hoc genere omnes inesse culpas istius maximas, avaritiae, majestatis, dementiae, libidinis, crudelitatis. *Id. Rabir. perduell.* 1. Non enim Rabirium culpa delicti, non invidia, vitaeque turpitudo in discrimen capitis vocaverunt, sed etc. *Id. Ligar.* 1. Non liberationem culpae, sed errati veniam impetrare. *Id. Att.* 11, 9. Nihil mihi mali casus attulit: omnia culpa contracta sunt. *Id. Q. Fr.* 2, 13. Vestra culpa haec acciderunt, equites R. *Id. Or.* 2, 4. Id culpa mea contigit. Et *Att.* 11, 24. Culpam contrahere. *Id. Fam.* 16, 10. committere. *Ter. Ph.* 2, 1, 40. in se admittere. *Id. ib.* 1, 4, 28. commerere. Et *Pl. Aul.* 4, 10, 8. commereri, *h. e.* committere. *Cic. Fin* 1, 10. et *N. D.* 3, 31. Esse in culpa. *Colum.* 5. Culpae est mihi hoc fecisse. *Cic. Att.* 7, 3. et *Fam.* 15, 15. Sustinere culpam alicujus rei. *Id. Marcell.* 5. Teneri culpa. *Id. Or.* 1, 22. Nostra culpa erit, si etc. *Id. Or.* 10. Injusti oneris impositi tua culpa sit, mea recepti. *Id. Cluent.* 45. Ponere aliquem in culpa. *Id. Att.* 9, 6. coarguere. Et *Ligar.* 1. Reprehendere culpam alicujus. *Id. Planc.* 21. *f.* Aliquem culpa liberare. *Id. Inv.* 2, 7. *extr.* Eximere aliquem ex culpa. *Ter. Adelph.* 3, 2, 50. A me culpa est procul. *Cic. Mur.* 35. A culpa remotum esse. *Id. Fam.* 6, 1. Culpa carere. *Id. Verr.* 2, 5, 51. Esse extra culpam. *Id. Rosc. Am.* 20. Abesse a culpa. *Id. Verr.* 2, 5, 51. Alicui culpam attribuere. *Ter. Hecyr.* 4, 1, 20. Culpa penes te est. *Cic. Att.* 15, 28. Culpam transferre. *Id. Senect.* 5. conferre in aliquem. *Id. Rosc. Am.* 16. *extr.* Alicui summam laudem vitio et culpae dare. *Ter. Hecyr.* 3, 1, 19. Invenire aliquem in culpa. *Nep. Alcib.* 7. Minus prospere gesta culpae alicujus tribuere. *Id. Fam.* 6, 1. Nihil in vita nobis praestandum, nisi culpam putemus. ¶ Specialiter dicitur de crimine, quo mulier pudorem amittit. *Virg. A.* 4, 19. et 172., *Ov. Trist.* 2, 104. et *Amor.* 3, 14, 6. et 43. et *Her.* 4, 138. etc., *Tac. A.* 3, 24. *Stat. Th.* 2, 233. etc. ¶ Ap. JCtos saepissime accipitur pro segnitia et negligentia: itaque a dolo et fraude separatur: eique diligentia opponitur. *Cajus Dig.* 17, 2, 72., *Paul. ib.* 42, 5, 8. et 9. et *Procul. ib.* 18, 1, 68. et alibi saepe. ¶ Translate *culpa* dicitur vitium, damnum, res noxia. *Virg. G.* 3, 468. Continuo culpam ferro compesce, priusquam Dira per incautum serpant contagia vulgus, *h. e.* ovem affectam. *Vitr.* 3, 1. *med.* In aedibus Deorum operum laudes et culpae aeternae solent permanere. ¶ *Scalig.* ad *Varr. R. R.* 1, 59. culpam docet dictam esse notam censoriam, quam critici in libris legendis appingebant iis locis, in quibus aliquid improbandum occurrebat. *Gell.* 17, 2. Quae in eo libro scripta essent, laudis, aut culpae adnotamentis digna. *Laudis* notam fuisse censet *Scalig.* Graece X, Latine L, aut LL; *culpae* vero Θ: qua nota signatum verbum *deculpatum* dici ab eodem *Gell.* 19, 10. Hinc *culpare verba* ap. *eund.* 2, 6. et 7, 3. Addit etiam locum *Auson. praef. ad VII. Sapient.* 13. Pone obelos igitur, spuriorum stigmata vatum: Palmas, non culpas esse putabo meas. Et *praefat. ad Theodos. Aug.* 22. Inque meis culpis da tibi tu veniam. Ita *Scalig.*, sed possis his locis *culpam* etiam erratum, vitiumque dictionis interpretari: quo sensu *Solin.* 38. Inter utramque culpam factu optimum est, amborum temporum statum persequi. ¶ Denique *culpa* metonymice est culpae reus, ut *scelus* scelestus. *Prop.* 4, 5, 20. Saxosamque terat sedula culpa viam, *h. e.* lena, vel meretrix.

CULPĀBĬLIS, e, adj. reprehendi et culpari dignus, ἐπίμεμπτος. *Appul. Apol.* Nisi forte quod artificio elaboratum laudabile habetur, hoc natura oblatum culpabile judicandum est. *Arnob.* 7, 222. Opinio de Diis digna, nec turpitudinis alicujus deformitate culpabilis. *Tertull. ad Uxor.* 2, 1. Tanto culpabilius est, non observare quod possis.

CULPĀBĬLĬTER, adv. cum culpa, aut criminatione. *Symmach. ep.* 9, 40. (al. 43.) Nolo existimes culpabiliter ad me delatum, quod etc. *Paulin. Nolan. ep.* 39. (al. 30.) 4. Nos culpabilius insulsi, in quibus etc.

CULPĀTĬO, onis, f. actus culpandi, criminatio, ἔγκλημα. *Gell.* 10, 22. Ne ipsi quoque culpationes hujuscemodi mereamur.

CULPĀTUS, a, um, part. a *culpo*, accusatus, vituperatus, διαβεβλημένος. *Ov. Her.* 21, 35. Si tibi deformis, quod mallem, visa fuissem; Culpatum nulla corpus egeret ope. *Virg. A.* 2, 602. Non tibi Tyndaridis facies invisa Lacaenae, Culpatusve Paris. *Gell* 11, 7. Molestius equidem, culpatiusque esse arbitror, verba nova incognita dicere, quam invulgata et sordentia. ¶ *Culpatum vinum* est vitiatum, corruptum. *Macr. Sat.* 7, 6. Quid aceto frigidius, quod culpatum vinum est?

CULPĬTO, as, a. 1. frequentat. a *culpo*, accuso, reprehendo, διαβάλλω. *Pl. Cist.* 2, 1, 19. Haud metuo, ne jusjurandum nostrum quisquam culpitet.

CULPO, as, avi, atum, a. 1. ἐγκαλέω, αἰτιάομαι, reprehendo, vitupero, improbo, arguo. [*Laudat quidem *Döderl.* 2, 158. ubi de hujus verbi significatu et originatione et synonym. disputat, *Pseudo — Cic.* in *Sall.* 7. Quae si tu mihi, ut vitia objicis, temeritas tua reprehendetur, non mea vitia culpabuntur. Sed *Id. ib.* docet: in scriptis, quae genuina Ciceronis exstent, hoc vocabulum non legi.] *Varr. L. L.* 8, 5. Cum culpandus non sit medicus, qui etc. *Pl. Bacch.* 3, 2, 13. Illum laudabunt boni: hoc etiam ipsi culpabunt mali. *Hor. A. P.* 446. Vir bonus et prudens versus reprehendet inertes, Culpabit duros. *Ov. Met.* 11, 321. quae se praeferre Dianae Sustinuit, faciemque Deae culpavit. *Mart.* 9, 60. Culpavit statuas et, Polyclete, tuas. *Suet. Caes.* 72. Culpari ob aliquam rem. *Id. Vesp.* 16. In re aliqua culpari. ¶ Culpam transferre. *Hor. Od.* 3, 1, 3. Fundusque mendax, arbore nunc aquas Culpante, nunc torrentia agros Sidera, nunc hiemes iniquas. *Colum. praef.* 1. *in.* Culpare infecunditatem agrorum, et coeli intemperiem. [Part. *Culpaturus* ap. *Appul. Apol.* Ceterum quidquam putas Maximum culpaturum? *F.*]

CULTE, adv. cum cultu. *Quint.* 8, 3. et *Plin. ep.* 5, 20. Culte dicere. *Senec. Suasor.* 4. *in f.* Quare nemo videretur dixisse cultius. *Justin.* 3, 3. Juvenibus non amplius una veste uti toto anno permisit; nec quemquam cultius, quam alterum progredi.

CULTELLĀTUS, a, um, adj. in modum cultelli factus, μαχαιροειδής. *Plin.* 32, 2, 5. Muraenam infixam hamo invertere se, quoniam sit dorso cultellato, spinaque lineam praesecare. *Id.* 8, 25, 38. Delphinorum dorso cultellata inest spina.

CULTELLO, as, a. 1. est agri inaequalitatem funiculo ad perpendiculum extento, eminentiora vomere resecando, ad planitiem redigere. Cultri enim nomine intelligitur vomer, qui rectus terram in arando secat, ac scindit. *Front. de limit.* p. 43. *Goes.* Cultellamus ergo agrum eminentiorem, et ad planitiem redigimus.

*CULTELLŬLUS, i, m. dimin. a *cultellus*. *Solin.* 38. *B. A.*

CULTELLUS, i, m. μαχαίριον, dimin. a *culter*, sed ejusdem fere significationis. *Varr. R. R.* 1, 69. Ab nescio quo percussum cultello concidisse. *Juven.* 5, 122. structorem Saltantem spectes, et chironomonta volanti Cultello. *Id.* 11, 133. quin ipsa manubria cultellorum Ossea. *Hor. Ep.* 1, 7, 51. Cultello purgare ungues. *Plin.* 12, 25, 54. Arbor balsami inciditur vitro, lapide, osseisve cultellis. *Ulp. Dig.* 9, 2, 11. Cultellus tonsoris. *Val. Max.* 3, 3. *n.* 15. Filia Bruti cultellum tonsorium quasi unguium resecandorum causa poposcit. ¶ Cultelli lignei ap. *Vitr.* 7, 3. sunt lignei cuneoli instar cultellorum deformati ad colligandum et constringendum.

CULTER, tri, m. μάχαιρα, κοπίς, parvum ferramentum acie munitum ad scindendum, ad usus domesticos et rusticos: non vero proprie ad bellicos, ad quos pertinet ensis, gladius etc. [Videtur esse ab inusit. *cello*, cujus loco utimur composito *percello*, unde *perculsus*. *F.*] *Pl. Mil. a.* 5. *v.* 4. Vide, ut istic tibi sit acutus culter probe. *Colum.* 12, 45. Osseo cultro mala dividere. *Petr. fragm. Trag.* 40. *Burm.* et *Suet. Aug.* 9. Stricto venatorio cultro latus apri percussit. *Liv.* 3, 48. Ab lanio cultro arrepto. *Varr.* ap. *Non.* 3, 32. Noctu cultro coquinari se trajecit. *Scrib. Compos.* 13. Occidi hinnulum cultro, quo gladiator jugulatus sit. *Pl. Rud.* 1, 2, 45. Neque potest clam me esse, si qui sacrificant; semper petunt aquam hinc, aut ignem, aut cultrum etc., *scilicet* ad victimam caedendam. Hinc *Hor. Sat.* 1, 9, 74. fugit improbus, ac me Sub cultro linquit, *h. e.* in ipso discrimine; ducta proverbiali formula a victimis jam jam cultro jugulandis. *Vitr.* 10, 14. Tympanum versatile, in cultro collocatum, in modum cultri, acie in inferiorem partem obversa, ad perpendiculum. *Id. ib.* 10. Collocare in cultrum. *Senec. ep.* 87. *med.* Dubitat, utrum se ad gladium locet, an ad cultrum, *h. e.* utrum se gladiatorem faciat, an bestiarium, ut *Lips.* exponit. *Varr. R R.* 2, 5. Emere boves ad cultrum. ¶ De ferramento tonsorio. *Plin.* 7, 59, 59. Primus omnium radi quotidie instituit Africanus sequens: divus Augustus cultris semper usus est. *Petr. Sat.* 108. *med.* et *Cic. Off.* 2, 7. Cultrum tonsorium super jugulum meum posui. ¶ Cultri figuram habes ap. *Grut.* 640, 11. et videtur esse victimarii, seu cultrarii. V. CULTRARIUS. ¶ Est etiam *culter* pars falcis vinitoriae, ea nempe, quae est prope manubrium, et recta acie procedit, habetque usum, cum caesim est arbor ferienda. *Colum.* 4, 25. Item genus vomeris, in modum cultri, praedensam, priusquam proscindatur, terram secans, futurisque sulcis vestigia praescribens incisuris, quas resupinus in arando mordeat vomer. Ita *Plin.* 18, 18, 48. ¶ *Cultrum* neutro gen. legitur in vet. *Gloss.* Afferunt etiam locum *Prop.* 4, 5, 72. Cum fallenda meo pollice cultra forent. Sed *claustra* ibi alii, vel rectius *clathra*.

CULTĬCŬLA fusticulus quidam ligneus in sacris dicebatur. *Festus.* Alii leg. *culcitula fasciculus* etc.

CULTĬO, onis, f. actus colendi, cultura, cultus. V. AGRICULTIO. ¶ Translate. *Arnob.* 4, 146. Cum multo majores ferant a vobis offensas ex omnibus probris, quae in illorum maledicta conducitis, quam amplitudinis et honoris ex ritu atque officio cultionis. Adde 5, 178.

CULTOR, oris, m. γεωργός, λατρευτής, qui colit. *Cic. N. D.* 2, 39. Homines quasi cultores terrae constituti. *Id. Fin.* 5, 14. Cultor vitis. *Liv.* 4, 25. Famem cultoribus agrorum timentes. *Flor.* 3, 19. Frequentia ergastula, catenatique cultores. *Ov. Fast.* 5, 515. cultorem pauperis agri Immolat, *h. e.* bovem. [**Virg. A.* 8, 8. Et latos vastant cultoribus agros. *Tibull.* 4, 2, 18. Cultor odoratae segetis Arabs. *Liv.* 28, 11. Liberis cultoribus bello absumptis. *Id.* 21, 34. Frequens cultoribus populus. Adde 45, 30. et cf. *Drak.* ad 28, 28.] ¶ Accipitur et generatim pro incola. [**Virg. G.* 1, 14. Et cultor nemorum, cui pinguia Ceae Ter centum nivei tondent dumeta juvenci. *Id. ib.* 2, 114. Adspice et extremis domitum cultoribus orbem.] *Mart. Spect.* 3. Venit ab Orpheo cultor

Rhodopeius Haemo. *Pl. Amph.* 5, 1, 13. Tibi propitius coeli cultor advenit. [*Liv.* 7, 38. Inibanturque consilia in hibernis eodem scelere adimendae Companis Capuae, per quod illi eam antiquis cultoribus ademissent. Et sic alibi saepissime. *Curt.* 4, 4. Cultores dicuntur Tyri incolae. *Ov. Met.* 14, 4. Liquerat Euboicus tumidarum cultor aquarum.] ¶ Translate. *Cic. Off.* 1, 30. Veritatis cultores, fraudis inimici. *Hor. Od.* 1, 34, 1. Parcus Deorum cultor, et infrequens. [*Ita saepius dicitur de iis, qui festum diem in Dei alicujus honorem sacrificiis aliove ritu ad res sacras pertinente celebrant. *Virg. A.* 11, 788. Summe Deum, sancti custos Soractis Apollo, Quem primi colimus, cui pineus ardor acervo Pascitur: et medium freti pietate per ignem Cultores multa premimus vestigia pruna.] *Ov. Trist.* 3, 14, 1. Cultor, et antistes virorum doctorum. *Petr. Sat.* 127. Per formam tuam te rogo, ne fastidias hominem peregrinum inter cultores tuos admittere, *h. e.* inter eos, qui visitant, deducunt, reducunt, amant. Modeste hic loquitur amator Petronianus: nam alioquin cultor minus est, quam amator. Hinc *Ov. A. Am.* 1, 722. Qui fuerat cultor, factus amator erat. *Mart.* 10, 92. quietae cultor et comes vitae. *Id.* 9, 86. Cultor amicitiae. *Id.* 10, 37. Juris et aequarum cultor sanctissime legum. *Pers.* 5, 63. Cultor enim juvenum, purgatas inseris aures Fruge Cleanthea, *h. e.* institutor. ¶ [Cultores alicujus numinis videntur fuisse sodales, qui in illius honorem sodalicium constituebant, iisque fuisse persimiles, qui apud nos *confratelli* appellantur. *Inscr.* ap. *Mur.* 182, 1. Mercurio Aug. Julius Lucifer sacerdos et cultor ejus. Alia *ib.* 181, 9. Collegium cultorum Bonae Deae Coelestis. Alia ap. *Marin. Iscriz. Alb.* p. 8. Herculi conservatori A. Sergius Megalensis curator II. sociis cultor Larum, et Imagin*um* Augu*starum* dedit. *F.*] [*Ingentem quidem hujus rei exemplorum numerum exhibet corpus inscriptionum, quod *Orell.* edidit, ut Cultores Asclepii et Hygiae 1578. Cultores Dianenses 2398. Cultores Herculis 1754. Cultores Jovis 938. 2333. Et al. Sed nescio an locus *Suet. Oth.* 8. ubi de cultoribus Deum matris, i. e. Gallis, sacerdotibus Cybeles, ex omnium interpretum sententia, sermo est, aliam eamque meliorem admittere interpretationem videatur, qua sacerdotes dei vel deae alicujus, quatenus collegio contineantur, ab imperatorum inde tempore, commune nomen *cultores* acceperint.]

CULTRĀRĬUS, ii, m. victimarii minister, qui victimam cultro immolat. *Suet. Cal.* 32. Elato alte malleolo cultrarium mactavit. ¶ Item qui cultros facit, μαχαιροποιός. *Inscr.* ap. *Grut.* 640, 11. Q. Tiburtii Q. L. Menolani cultrarii ossa hic sita sunt. [Nihil vero prohibet, quominus putemus, hunc Q. Tiburtium victimarium, non cultrorum fabricatorem fuisse; nam duo cultri, qui in ejus inscriptione sculpti sunt, pertinent ad popas, quos in nummis, et antiquis anaglyptis cultros iis simillimos videmus manu gerentes. *F.*]

CULTRĀTUS, a, um, adj. μαχαιρωτὸς, ut Cultratus mucro, qui scindit ut culter. *Plin.* 13, 4, 7. Folia cultrato mucrone.

CULTRIX, icis, f. quae colit. *Cic. Fin.* 5, 14. Rerum, quas terra gignit, augendarum et alendarum quandam cultricem esse, quae sit scientia atque ars agricolarum. ¶ Item quae colit, seu veneratur, θεραπευτρίς. *Lactant. Mort. persecut.* 11. Erat mater ejus Deorum montium cultrix, mulier admodum superstitiosa. *Pers.* 3, 26. cultrixque foci secura patella est. Adde *Stat. Silv.* 5, 1, 191. *Inscr.* ap. *Mur.* 181, 4. D. M. Tutiliae Laudiciae Cultrices Collegii Fulginiae. *Corrige* Tulliae Laudicae; *ipse enim Fulginiae lapidem vidi.* ¶ Item quae incolit. *Virg. A.* 11, 557. nemorum cultrix Latonia virgo. [*Ov. Fast.* 1, 245. Arx mea collis erat; quem cultrix nomine nostro nuncupat haec aetas, Janiculumque vocat. *Cultrix Heins.* amplexus est ex duobus. *Farnes.* et *Erford.* MSS. pro, *vulgus.*] *Catull.* 64, 299. te solum, Phoebe, relinquens, Unigenamque simul cultricem montibus Idae, *h. e.* Dianam.

CULTŪRA, ae, f. ἐργασία, γεωργία, θεραπεία, actus colendi, cultus, cultio. *Cic. Flacc.* 29. Agri et natura perboni, et diligentia culturaque meliores. *Id. Fin.* 5, 14. Adhibere culturam vitibus. *Colum.* 11, 3. *a med.* Atrum olus parcam sarritionis exigit culturam. *Id. ib.* 2. Ab Idibus Jan. auspicari culturarum officia. *Plin.* 17, 5, 3. Terra culturae mollis et facilis. *Id.* 18, 6, 8. *n.* 2. Profecto opera, non impensa cultura constat. ¶ Translate est institutio, disciplina. *Hor. Ep.* 1, 1, 39. Nemo adeo ferus est, ut non mitescere possit, Si modo culturae patientem commodet aurem. ¶ Item veneratio, obsequium, cultus. *Id. Ep.* 1, 18, 86. Dulcis inexpertis cultura potentis amici: Expertus metuit.

CULTŬS, a, um, part. a *colo*, γεωργηθεὶς, excultus. *Cic. Rosc. Com.* 12. Ager, qui neque villam habuit, neque ex ulla parte fuit cultus, nunc est cultissimus cum optima villa. *Id. Quint.* 3. Pecuaria res ampla, et rustica, sane bene culta, et fructuosa. *Curt.* 7, 3. Tandem ad cultiora perventum loca est, commeatuque largo recreatus exercitus. ¶ *Culta, orum,* absolute, sunt agri culti. *Virg. G.* 4, 372. Pinguia culta. *Plin.* 24, 10, 49. Smilax amat culta. ¶ Translate est institutus, eruditus, excultus. *Cic. Tusc.* 2, 5. Animi non omnes culti fructum ferunt. *Id. Brut.* 91. Studium philosophiae a prima adolescentia cultum. *Curt.* 7, 8. Mores nostri et tempora et ingenia cultiora sortiti. *Gell.* 19, 8. Nec unquam factum est, quoties eum loquentem audivimus, quin rediremus fere cultiores doctioresque. *Frontin. Aquaed.* 3. Ita enim cultiores appellant, *h. e.* qui cultius urbaniusque loquuntur. *Aurel. Vict. Epit.* 45. Vultu decens, solers ingenio, sermone cultissimus. *Mart.* 5, 30. Elegia cultis comis, *h. e.* culto stilo. *Id.* 3, 59. Bononia culta. ¶ Est item vestitus, ornatus. *Suet. Ner.* 32. Matrona culta purpura. *Curt.* 3, 7. *f.* Turba muliebriter culta. *Mart.* 10, 98. minister, Quo nec filia cultior, nec uxor. *Id.* 14, 26. Captivis poteris cultior esse comis. *August.* ap. *Macr. Sat.* 2, 4. Quid? Ut me populus R. dicat bene cultum in solario ambulaturus sum? ¶ Item observatus, veneratus. *Curt.* 4, 2. Parentum loco culti. *Liv.* 25, 40. Qui non desciverant, ut socii fideles accepti cultique. *Ov. Fast.* 6, 283. virgineis Dea culta ministris.

CULTŬS, us, m. γεωργία, ἐργασία, cultura, cultio. *Cic. Leg.* 1, 1. Nullius agricolae cultu stirps tam diuturna, quam poetae versu seminari potest. *Id. N. D.* 2, 63. Oves neque ali, neque sustentari, neque ullum fructum edere ex se, sine cultu hominum et curatione, potuissent. *Liv.* 4, 12. Deserto agrorum cultu. ¶ Translate. *Cic. Fin.* 5, 19. Animi cultus ille erat ei quasi quidam humanitatis cibus. *Id. N. D.* 1, 34. Adhibere cultum et curationem corporis. *Gell.* 14, 6. Homo in litterarum cultu non ignobilis. *Id.* 1, 2. Qui Roma in Graeciam ad capiendum ingenii cultum concesserant. *Claudian. Cons. Prob. et Olybr.* 85. Caesariem crinali stringere cultu. *Val. Fl.* 5, 356. virginei custos grandaeva pudoris Enioche, cultus primi cui creditus aevi, *h. e.* educatio, disciplina. *Liv.* 1, 34. Humili cultu educare aliquem. *Quint.* 3, 8. *med.* Affectare cultum effusiorem in verbis. *Id.* 8, 3. postquam orationis tres conditiones enumeravit, ut sit perspicua, probabilis, et ornata; hujus postremae tres itidem gradus facit, concipere, et exprimere, *tertium, qui haec nitidiora faciat, quod proprie dixeris cultum.* [*Saepius in his est institutio et educatio universa, vitae ratio. *Cic. Part.* 26. Est genus hominum ad honestatem natum, malo cultu corruptum i. e. educatione mala etc.] ¶ Eleganter admodum accipitur pro externa vivendi ratione, et apparatu earum rerum, quae ad vitam victumque pertinent, quae sunt servitia, aedes, vestitus, impensae etc. *Nep. Attic.* 13. Pari modo artifices ceteri, quos cultus domesticus desiderat, apprime boni. *Id. ib.* 14. Cum tanta pecuniae facta esset accessio, nihil de quotidiano cultu mutavit. *Id. Alcib.* 11. Ut parsimonia victus atque cultus omnes Lacedaemonios vinceret. *Id. Paus.* 3. Non enim mores patrios solum, sed etiam cultum vestitumque mutavit. *Caes. B. G.* 1, 1. Belgae a cultu atque humanitate provinciae longissime absunt. *Cic. Off.* 1, 39. Eademque mediocritas ad omnem usum cultumque vitae transferenda est. *Id. Or.* 1, 8. Homines a fera agrestique vita ad humanum cultum civilemque deducere. *Virg. A.* 5, 730. gens dura atque aspera cultu. [*V. *Ern. cl. Cic.* s. h. v. et quem ibi laudat, *Burm.* ad *Suet. Caes.* 45. p. 103. sq. Adde *B. Crus.* in *cl. Suet.* p. 212. et *Manut.* ad *Cic. Fam.* 9, 3.] ¶ In malam partem pro deliciis et luxu. *Liv.* 29, 21. *extr.* Quae vulgata sermonibus erant de cultu ac desidia imperatoris. ¶ Et universim pro quocumque apparatu. *Vell.* 2, 129. Cultus triumphi. *Plin.* 36, 15, 24. *n.* 9. Castella aquaeductuum cultu magnifica, *h. e.* magnifica structura, marmoribus, atque architecturae ornamentis facta. *Val. Fl.* 5, 570. Convivia laeto cultu. ¶ Speciatim vero dicitur de vestitu atque ornatu corporis. *Nep. Datam.* 3. Hominem optima veste texit, ornavitque etiam torque, et armillis aureis, ceteroque regio cultu. *Vell.* 2, 107. Homo dignitate, quantum ostendebat cultus, eminens. *Id.* 1, 2. Deposita veste regia, pastoralem cultum induit. *Id.* 2, 40. Ut corona laurea, et omni cultu triumphantium uteretur. *Plin. Pan.* 83. Uxor Trajani modica cultu, parca, comitatu, civilis incessu. *Plin. alter* 33, 1, 4. Cultus muliebris. *Id.* 29, 2, 9. Lanae praestant cultum et tutelam contra frigora. *Ov. Fast.* 2, 318. Cultibus Alciden instruit illa suis. *Mart.* 11, 39. Si Tyrios sumpsi cultus, unxive capillos. *Flor.* 4, 11. *extr.* Cleopatra maximos induta cultus. *Petr. Sat.* 136. Collectoque cultu meo ire extra casam coepi. *Plin.* 17, 1, 1. Arbores cultu virides, juvenesque. ¶ Cultum et ornatum ita distinguit *Tertull. Habit. mul.* 4. Cultum, inquit, dicimus, quem mundum muliebrem vocant: ornatum, quem immundum muliebrem convenit dici. Ille in auro, et argento, et gemmis, et vestibus deputatur: iste in cura capilli et cutis, et earum partium corporis, quae oculos trahunt. Alteri ambitionis crimen intendimus, alteri prostitutionis. Haec *Tertull.* Neque tamen hoc discrimen servatur a scriptoribus, neque eo respexisse credendus est *Liv.* 34, 7., ubi munditias, ornatum, et cultum conjunxit. ¶ In illo *Pl. Merc.* 5, 1, 3. Usus, fructus, victus, cultus jam mihi harumce aedium etc., *cultus* idem esse videtur ac habitatio. ¶ Est etiam veneratio, observantia, obsequium, honor. *Cic. Inv.* 2, 53. Sanguine conjunctis, patriaeque benevolis officium, et diligentem cultum tribuere. *Id. Tusc.* 1, 26. Philosophia nos primum ad Deorum cultum erudivit. *Tac. A.* 2, 58. De adventu regis, et cultu sui, cum decore ac modestia respondit, *h. e.* honore sibi habito. *Lact.* 4, 3. Deum justis ac piis cultibus honorare. ¶ Olim *cultus, ti,* declinatum fuisse, ut *senatus, ti* etc., veri valde simile est. Itaque sic ap. *Lucr.* quidam legendum putant, 4, 1274. Morigerisque modis, et mundo corpori' culto. Al. *cultu.*

*CULUCITANAE, arum, locus, portusve Numidiae. *Ant. Itin.* et *Tab. Peut. B. A.*

CŪLULLUS, i, m. calix fictilis, quo pontifices, virginesque Vestales utebantur in sacris: sed ponitur universim pro poculo. Ita *Acron.* et *Porphyr.* ad illud *Hor. Od.* 1, 31, 11. ut aureis Mercator exsiccet culullis Vina Syra reparata merce. Adde *Art. P.* 434.

CŪLUS, i, m. πρωκτός, podex, anus, ea pars in animantibus, ex qua stercus egeritur; ac fere de hominibus tantum usurpatur: ita vero est vocata a κοῖλος, cavus, ut a ποινή, poena, est *punio*, a μοῖρα, divisio, est *moerus* antiquitus, postea *murus.* *Catull.* 23, 19. Quod culus tibi purior salillo est, Nec toto decies cacas in anno. *Id.* 97, 2. Culum olfacere. *Id. ib.* 12. lingere. ¶ Accipitur etiam per synecdochen pro ipsis natibus; hinc eadem significatione Itali adhibent *culo.* *Mart.* 3, 98. Sit culus tibi quam macer, requiris?

CUM et Quum, *olim* Quom, ἡνίκα, ὅτε, adv. temporis, idem quod *quando* significans; et usurpatur cum indicativo, rarius cum conjunctivo. Etymon vocis vide infra. *Laelius Felix* ap. *Gell.* 15, 27. Cum ex generibus hominum suffragium feratur, centuriata comitia esse. *Cic. Rosc. Am.* 37. Soletis cum aliquid hujuscemodi auditis, continuo dicere etc. *Id. Fam.* 16, 12. *extr.* Si valebis, cum recte navigari poterit, tum naviges. ¶ *Cum primum* est primo quoque tempore. *Cic. Fam.* 14, 1. Cum primum sapere coepit, acerbissimos dolores percepit. *Liv.* 25, 29. Cum primum arbitrii nostri esse coepimus, extemplo venimus ad tradenda arma. ¶ Praeterea *cum* significat aliquando postquam. *Cic. ad Dolabell. post. ep.* 17, 14. *ad Att.* Qui omnes cum te summis laudibus ad coelum extulerunt, mihi continuo maximas gratias agunt. *Colum.* 6, 30. Si, cum diu steterint, subito ad cursum exstimulata sunt. ¶ Item quandoquidem. *Cic. Fam.* 16, 12. *f.* Tu cum eo tempore mecum esse non potuisti, quo operam desideravi tuam, cave festines etc. *Id. Phil.* 14, 11. Quam quidem cum difficillimo reipubl. tempore secuti sunt, eos nunquam oportebit consilii sui poenitere. ¶ Item pro *quando* adversativo. *Mart.* 7, 84. Casibus hic nullis, nullis delebilis annis Vivet, Apelleum cum morietur opus. ¶ Item ex quo. *Cic. Fam.* 15, 14. Multi anni sunt, cum ille in aere meo est. ¶ Item dum. *Nep. Datam.* 10. Haec diu faciendo persuasit homini etc., cum nihilo magis, ne quam suspicionem illi praeberet insidiarum, neque colloquium ejus petivit, neque in conspectum venire studuit. ¶ Et sequente infinito, quod in priore membro praecesserat. *Liv.* 6, 27. Fugere senatum, testes, tabulas publicas etc., cum interim obaeratam plebem objectari aliis atque aliis hostibus. Adde 4, 51. ¶ Item etsi, quamvis. *Cic. Mil.* 35. Cum omnes a meis inimicis faces meae invidiae subjiciantur, tamen omni in hominum coetu celebramur. *Id. Fam.* 3, 7. *med.* Cum ea nondum consecutus eram, quae sunt hominum opinionibus amplissima, tamen ista vestra nomina nunquam sum admiratus. Adde *Nep. Eumen.* 10. bis. ¶ Et particula *quidem* adjecta. *Nep. Cat.* 2. Neque hoc per senatum efficere potuit, cum quidem in civitate principatum obtineret. ¶ Ponitur et loco v. *quod.* *Cic. Fin.* 3, 2. Praeclare facis, cum et eorum tenes memoriam, et puerum diligis. *Auct. ad Her.* 4, 50. Bene facitis, cum venitis. ¶ Saepe est conjunctio causalis, et subjunctivum postulat, i. q. *quia.* *Cic. Somn. Scip.* 1. Cum in Africam venissem etc., nihil mihi potius fuit etc. *Id. Fl.* 11. Cum L. Flacci res agatur etc., cumque ab hac virtute non degenerarit etc., in hoc ego reo ne quod perniciosum exemplum prodatur, pertimescam? ¶ Frequenter post *cum* in eadem constructione *tum* sequitur; ita tamen plerumque, ut in *cum* sit quiddam minus, in *tum* quiddam majus: quare saepe post *tum* alia particula additur, quae rem auget. Junguntur autem vel cum diversis nominibus sub eodem verbo, vel cum duobus verbis, quae ambo sint indicativi modi, vel alterum conjunctivi, alterum indicativi. [*V. *Oudendorp.* ad *Suet.*

Caes. 75. et *Ner.* 46., in primis *Drakenb.* ad *Liv.* 6, 23, 3., qui in tanta particularum similitudine et perpetua, quae in libris regnat confusione vix certas regulas de earum usu praescribi posse, caute judicavit. *B. Crus.* in *cl. Suet.* p. 658.] *Nep. Milt.* 7. Erat in Miltiade cum summa humanitas, tum mira comitas. *Id. Eum.* 8. Phalanx inveterata cum gloria, tum etiam licentia. *Cic. Rosc. Am.* 25. Cum multis ex rebus intelligi potest, tum ex hac re vel maxime. *Id. Brut.* 87. Volvendi sunt libri cum aliorum, tum in primis Catonis. *Id. Cat.* 3, 5. *extr.* Cum illa certissima sunt visa, tum multo illa certiora etc. *Caes. B. C.* 3, 68. Fortuna cum in reliquis rebus, tum praecipue in bello plurimum potest. *Cic. Att.* 7, 5. Ex victoria cum multa mala, tum certe tyrannis exsistet. *Id. Marcell.* 1. Cum summo consensu senatus, tum praeterea judicio tuo gravissimo et maximo. *Id. Att.* 3, 8. Itaque cum meus me moeror quotidianus lacerat, et conficit, tum vero haec addita cura vix mihi vitam reliquam facit. *Id. Dejot.* Cum in omnibus causis gravioribus, C. Caesar, initio dicendi commoveri soleam vehementius; tum in hac causa ita me multa perturbant etc. ¶ Interdum *tum* iteratur. *Cic. Fam.* 9, 13. Velisque, me hoc muneris cum ipsis amicis, tum municipio Caleno, tum Leptae dare. ¶ Notandus est locus *Livii*, in quo post *cum* sequitur *simul*, 3, 50. Et immixti turbae militum togati, cum eadem illa querendo, docendoque, quanto visa, quam audita, indigniora potuerint videri; simul profligatam jam rem nunciando Romae esse, perpulerunt, ut etc. ¶ Item locus *Cicer.* in quo sequitur *ac*, *Fam.* 15, 11. Facturusque sum cum studiose, ac libenter. Sed al. *tum* leg. ¶ *Tum tum* pro *cum tum* V. in TUM. ¶ Ad scriptionem quod attinet, placet *Cellario* et aliis discrimen servatum ab antiquis multis, teste *Vel. Long. de Orthogr.* p. 2231. *Capro* p. 2241., et *Terent. Scaur.* p. 2261., ut quando est adverbium temporis, seu conjunctio, *quum* seu *quom* scribatur; *cum* vero, si sit praepositio. Id confirmare etiam *Quint.* 1, 7., probat *Spaldingius*, cum antea *ib.* locus ita legeretur, ut *quom* scribendum doceret pro adverbio temporis, *quum* pro conjunctione causali, *cum* pro praepositione. In veteribus quidem, quae exstant, monumentis non facile *quum* inveneris, inquit *Cellarius.* Nam *quom* satis apparet antiquum esse. ¶ Quoad vero vocis etymon, *Scheidius* ad *Sanctii Minervam* p. 241. putat, *quum*, seu rectius *quom*, quoties est adverbium temporis, vel conjunctio causalis, compositum fuisse ex *κ' ὄν*, i. e. *κε ὄν*, sive *κατὰ ὃν χρόνον*, vel *λόγον:* quoties autem est praepositio, *cum* scribendum, quod contractum sit ab ablativo *cume* inusitati nominis *cumis* pro *cumus*, unde diminut. *cumulus*, et illud esse a *κέκυμαι* praet. pass. verbi *κύω*, tumeo, cresco. Ita ut prioris significationis exemplum habeas ap. *Cic. Fam.* 10, 3. Scis fuisse quoddam tempus, cum (*sive* quom) homines existimarent etc. Alterius vero, quando dicimus *cum illo;* tunc enim idem est, ac si dixeris: *illo, tanquam cumulo, adjecto.* [Multa h. l. debentur *F.* Caeterum, ad originem vocis quod attinet, frustra mihi quidem ii videntur laborem impendere, qui eruendi h. v. fontis certum aliquod felicis successus fundamentum constitui posse contendant. *B. Crus.* probat aliam vocis originationem ex Hebr. factam. V. ipsum, et quos in h. sententiam laudat in *cl. Suet.* p. 259.]

CUM, *σὺν*, praepositio serviens ablativo, et societatem, conjunctionem, et comitatum quendam adsignificans. Etymon vide in voce praec. *Cic. Att.* 8, 2. Vagamur egentes cum conjugibus et liberis. *Caes. B. G.* 5, 45. Exit cum nuncio Crassus. *Sall. Jug.* 114. Sulla pariter cum ortu solis castra metabatur. *Cic. Vatin.* 13. Coenare cum toga pulla. *Id. Verr.* 2, 1, 24. Ut illo itinere veniret Lampsacum, cum magna calamitate, et prope pernicie civitatis. *Id. N. D.* 2, 23. Moliri aliquid cum labore operoso et molesto. *Id. Q. Fr.* 1, 2, 2. Certo scio, te fecisse cum causa. ¶ Interdum adjectivo et substantivo interponitur. *Cic. Cluent.* 8. Magno cum metu incipio dicere. ¶ Cum prononimibus, *me, te, se, nobis, vobis*, semper postponitur, (et quidem cum iis scriptione coalescens) ut *Cic. Or.* 45. *extr.* docet: saepe etiam cum ablativis *qui, qua, quo, quibus. Id. Off.* 3, 19. *f.* Dignum esse dicunt quicum in tenebris mices. *Id. Fam.* 5, 21. Quibuscum essem libenter. *Id.* tamen *Sull.* 5. Cum quibus in ceteris intelligis abfuisse. (Adde *Liv.* 4, 24., 21, 44. et 31, 29.) *Plin.* 19, 3, 18. Quidquid sit, cum quo decoquatur. [*Optimi quique scriptores praepositionem *cum* ante *relativ.* ponere solent. V. *Prisc.* p. 949. Adde *Cic. Off.* 2, 23, 82. Cum quibus causas cognovit. Ita saepius *Quint. cum quo.* V. 3, 6, 13. 14. 16. et al. Cf. *Drak.* ad *Liv.* 38, 9, 2. Singularis locus est *Cic. Fam.* 7, 3, 3. Ego cum meis — si quidquem nunc cujusquam est: — etiam in meis esse malui. Ubi recte videtur *Manut.: Cum meis* rei possessae significationem habet: *in meis*, fructum potius, quam possessionem, demonstrat. ¶ *Esse cum muliere* pro, concumbere cum muliere. Laudat *Manut.* ad *Cic. Fam.* 9, 22. *Varronem L. L.* 5. Antiqui, violavit virginem, pro vitiavit, et, cum muliere fuit, pro concubuit, modeste dicebant.] ¶ *Cum eo, ut; cum eo, ne*, est cum ea conditione. *Liv.* 8, 18. et 36, 5. Lanuvinis sacra sua reddita, cum eo ut aedes lucusque Junonis communis Lanuvinis cum populo R. esset. *Cels.* 2, 17. Recte medicina ista tentatur, cum eo tamen ne praecordia dura sint. *Id.* 7, 27. Cum eo tamen, quod non ignoremus, orto cancro, saepe affici stomachum. ¶ *Cum eo quod*, praeterquamquod. *Scrib. Compos.* 60. Hoc cum eo quod candidos facit dentes, tum etiam confirmat. [*V. *Spald.* ad *Quint.* 2, 4, 145. ¶ Saepissime inservit *cum* conjunctioni eo modo, quo alias *et. Liv.* 21, 60. Dux cum aliquot principibus capiuntur, i. e. dux et aliquot principes. *Id.* 38, 48. Negaretis hoc mihi cum diis immortalibus, i. e. mihi et diis. V. *Heindf.* ad *Hor. Sat.* 1, 10, 85. Sic et Graeci. V. *Ruhnk.* ad *Hymn.* in *Cerer. v.* 499. et *Stroth.* ad *Liv.* 22, 21. ¶ *Pl. Capt.* 5, 1, 10. Tecum servavi fidem. Eodem modo *Id. Curcul.* 1, 2, 49. In hac et similibus formulis *cum* singularem habet notionem. Non est enim *ἅμα, σὺν*, sed *ἐν, παρά.* Veluti in vulgari illa formula *tecum fui*, pro *apud te fui.* Sic igitur *Rud.* 5, 1, 60.: Tecum habeto, pro eo quod vulgo dici solet: habeas tibi. Sic explicandae sunt formulae similes: tecum oro. *Bacch.* 3, 3, 90. Tecum orarem. *Ib.* 3, 6, 25. Jube petere atque orare mecum. *Asin.* 3, 3, 72. et 96. Scin' quid tecum oro senex? *Rud.* 3, 4, 68. Adde *Cas.* 2, 5, 16. Atque ita plane etiam nostrates: *Er hat bei mir gebeten. Er hat bei jenem gefragt* etc. Haec *Lindem.* ad *Pl. Capt.* 5, 1, 10. Adde *Suet. Dom.* 3. quis intus cum Caesare i. q. apud Caes. ¶ *Deliberare aliquid cum aliquo* est: ex iis, quae rem aliquam circumstant, aptum perficiendae rei capere consilium. *Quint.* 3, 7, 16. ed. *Spald.* Utra sit autem harum via utilior, cum materia deliberabimus. *Id.* 4, 2, 101. Quod si pars ex positionis pro nobis, pars contra nos erit; miscenda sit an separanda narratio, cum ipsa causae conditione deliberandum est. Adde 5, 13, 59. 7, 10, 10. 9, 4, 117. ¶ Notandae etiam dicendi formulae: *dissentire, discrepare, discordare cum aliquo.*] ¶ *Esse omnia alicui cum aliquo*, vel *esse nihil* pertinent ad conjunctionem amicitiae et voluntatum, et contra. *Cic. Fam.* 13, 1. Cum Patrone Epicureo mihi sunt omnia, nisi quod in philosophia vehementer ab eo dissentio. (Est qui legit *omnia communia:* sed optimi codices, faventibus criticis, omittunt.) *Id. Verr.* 2, 5, 52. Non ut quisque maxime est, quicum tibi aliquid sit, ita tui hujuscemodi criminis maxime eum pudet? *Id. Att.* 14, 15. Bruto certe meo nullo loco deero: idque, etiam si mihi cum illo nihil fuisset, facerem. *Id. Phil.* 2, 31. Sibi cum illa mima posthac nihil futurum. ¶ Aliquando *cum* significat contra. *Cic. Div.* 1, 46. Bellum gerere cum aliquo. [*Huc pertinent ll. *Cic. Brut.* 1, 3. Cum quo certare erat gloriosius, quam omnino adversarium non habere. *Liv.* 9, 1. Quodsi nihil cum potentiore juris humani relinquitur inopi, i. e. adversus potentiorem.] ¶ Aliquando redundare videtur. *Cic. Tusc.* 5, 6. Omnia rabide appetens cum inexplebili cupiditate. *Id. Fam.* 13, 10. Versari in aliquo studio cum ingenio. *Pl. Amph.* 2, 2, 111. Egone abs te abii hinc hodie cum diluculo? *Varr. L. L.* 5, 9. Cum prima luce. *Virg. G.* 2, 423. Ipsa satis tellus, cum dente recluditur unco, Sufficit humorem, et gravidas cum vomere fruges. *Heynius* tamen ita interpretatur: et gravidas sufficit fruges, cum vomere recluditur. *Enn.* ap. *Serv. ib.* Effundit voces proprio cum pectore sancto. *Quadrig.* ap. *Gell.* 9, 13. cum voce maxima conclamat. Adde *Catull.* 98, 3. [*Suet. Ner.* 34. Cum gaudio nunciantem. *Id. Cal.* 16. Legata cum fide persolvit. (Ita *Tac. H.* 2, 98. Cum fide juvit. Diverso sensu dicitur *A.* 4, 59. Cum fide audiebatur.) V. *Sanct.* p. 831. seq. et *Perizon.* ad h. l. *Liv.* 38, 10. cum silentio auditi sunt. *Id. ib.* 18. explorato deinde et cum cura coacto agmine procedebat. V. *lex. Liv.* p. 152. ubi nubem exemplorum invenies, quibus hoc dicendi genus firmatur. Cf. *Bentl.* ad *Hor. Sat.* 1, 10, 49. — Sed propemodum non minus saepe desideratur illud *cum. Liv.* 25, 22. Descendere in aciem copiis. *Id.* 1, 14. Egressus omnibus copiis. Cf. de hac ellipsi, quam dicunt, *Perizon.* ad *Sanct. Minerv.* 4, 6, 18. V. et *Epist.* ad *Goeller.* p. 439.] ¶ Vetant *Cic. Or.* 45. *extr.* et *Quint.* 8, 3. jungi *cum*, sive adverbium sit, sive praepositio, vocibus ab *n* incipientibus, vel quia, ut ait *Quint.*, ultima prioris syllabae littera, quae exprimi, nisi labris coeuntibus non potest, aut intersistere nos indecentissime cogit, aut continuata cum insequente, in naturam ejus corrumpitur, et junctura deformiter sonat: vel quia obscenius concurrerent litterae, ut *Cic.* dicit: tunc enim ea verba sono vocabulum *cunnus* exprimerent. Nihilominus *Idem* dixit *Dom.* 9. Cum nominibus tantum uteretur etc. [*Cf. *Manut.* ad *Cic. Fam.* 9, 22.] ¶ *Notat *Ruhnkenius*, nullo in Lexico annotatum reperisse, quod *M. A. Muretus* pulchre monuit ad *Catull.* p. 864. praepositionem *cum* habere vim indignationis significandae. *Pl. Epid.* 1, 1, 33. Abi in malam rem maximam a me cum istac conditione. *Id. Most.* 2, 2, 33. Dii te deaeque omnes faxint cum isto omine. *Liv.* 5, 27. Scelestus ipse cum scelesto munere venisti. *B. A.* ¶ Quando adhibetur verbis componendis in *con* transit. V. CON.

CŪMĂ, ae, et Graeca positione *Cume*, vel potius *Cyme*, es, f. *Castri*, al. *Foja nuova*, urbs Asiae minoris in Aeolide, et in ora sinus Smyrnaei. *Liv.* 37, 11. ¶ *Cumae, arum*, f. plur. *Cuma*, Col. et urbs Campaniae excisa, in ora litorali inter Linternum ad Occ. et Misenum ad Or., non longe ab antro Sibyllae Cumanae, et a Cumano villa, condita a populis Chalcidis urbis Euboeae insulae. Dicta est a Cuma urbe Aeolidis, vel a *κῦμα*, unda, vel a *κύημα*, fetus, quod coloni illi apud Bajas mulierem gravidam viderint, et fecunditatis augurium interpretantes, in ea regione urbem condiderint. *Plin.* 3, 5, 9. et *Serv.* ad *A.* 3, 441. ¶ Graeca positione *Sil.* 13, 494. At gravida arcanis Cymes anus, *h. e.* Sibylla Cumana. *Stat. Silv.* 4, 3, 65. Miratur sonitum quieta Cyme, Et Linterna palus. ¶ *Cuma* pro *cyma*, V. hanc vocem §. 2.

CŪMAEUS et Cymaeus, a, um, adj. *Κυμαῖος*, ad Cumas pertinens. *Virg. A.* 3, 441. Huc ubi delatus Cumaeam accesseris urbem. *Id. ib.* 6, 98. Cumaea Sibylla. *Id. Ecl.* 4, 4. Cumaeum carmen. *Sil.* 13, 498. Cymaeum antrum. *Val. Fl.* 1, 5. Cymaea vates. *Ov. Pont.* 2, 8, 41. Sic pater in Pylios, Cumaeos mater in annos Vivant, *h. e.* Sibyllae Cumanae, quae *longaeva* dicitur a *Virg. A.* 6, 321. V. SIBYLLA. ¶ *Cumaei*, vel *Cymaei, orum*, sunt populi Cumae urbis Aeolidis, ap. *Liv.* 38, 39.

CŬMALTER significat cum altero, dictum ab antiquis ita brevitatis causa, ut *sodes* pro si audes, *scilicet* pro scias licet, *sis* pro si vis. Haec *Festus.*

CUMĂMUM, ubicumque legitur ap. *Scrib. Comp.* 126, 144. etc., monet *Rhodius* corrigendum *cynnamum.*

*CUMANĬA, ae, castellum Asiae, in Iberia. *Plin.* 6, 11. *B. A.*

CŪMĀNUS, a, um, adj. ad Cumam, vel Cumas pertinens. *Lucan.* 5, 183. in Euboico vates Cumana recessu. *Plin.* 35, 13, 47. Cumanum caementum, *h. e.* tophus, vel pumex minutatim caesus. *Id.* 19, 1, 2. *n.* 2. linum. *Cic. Agr.* 2, 25. Cumanus ager. *Flor.* 2, 8. Apollo, *h. e.* qui prope Cumas colebatur. *Lucil.* ap. *Non.* 5, 97. panis, *h. e.* vilis, sordidus. *Tibull.* 2, 3, 48. Fictaque Cumana lubrica terra rota, *h. e.* fictilia vasa rotis Cumanis elaborata, quae ab Italis nunc *vasi Etrusci* appellantur. ¶ *Cumani, orum*, sunt Cumarum incolae. *Liv.* 40, 42. *extr.* Cumanis petentibus permissum, ut publice Latine loquerentur. ¶ *Cumanum, i*, fuit villa *Ciceronis* prope Cumas. *Cic. Fam.* 4, 2. et *Plin.* 17, 25, 38 ¶ *Cumana, ae*, est vas fictile e terra Cumana, quae ad haec aptissima habita est. *Apic.* 4, 2. Aquam lavas, ex oleo maceras, in cumana compones. Adde 6, 9. et alibi. *Mart.* 14, 114. Hanc tibi Cumano rubicundam pulvere testam, Municipem misit casta Sibylla suam. *Varr.* ap. *Non.* 2, 597. Cumani calices.

CŪMĂTĬLIS. V. CYMATILIS.

CŪMĂTĬUM. V. CYMATIUM.

CUMBĂ. V. CYMBA.

*CUMCUNQUE, i. e. quandocunque. *Lucr.* 2, 113. V. *Cunque f. B. A.*

CŬMĔRĂ, ae, f. *σιτοδόκη*, vas vimineum, vel sparteum, vel palmeum, vel etiam fictile, acuminato coperculo cameratum, unde et nomen suum accepisse videtur, quo rustici utuntur ad condenda frumenta, uti docent *Fest.* in *Cumerum*, et *Acron.* ad illud *Hor. Sat.* 1, 1, 53. Cur tua plus cumeris laudes granaria nostris? *Id. Ep.* 1, 7, 29. Repere in cumeram frumenti. [*V. *Bentl.* ad hunc et *Heindf.* ad *Hor.* l. prius laudatum.]

CŬMĔRUM vocabant antiqui vas quoddam, quod opertum in nuptiis ferebant, in quo erant nubentis utensilia: quod et camillum dicebant, eo quod sacrorum ministrum *κάμιλλον* appellabant. Haec *Fest.*, ubi quod passim legatur *Cumeram*, mendum esse putant critici. *Varr. L. L.* 6, 3. Dicitur in nuptiis camillus, qui cumerum fert, in quo quid sit in ministerio, plerique extrinsecus nesciunt. ¶ *Fuit et *Cumerum, i*, n. Italiae promontorium, in Piceno, prope Anconam. *Plin.* 3, 13. *B. A.*

CŪMES, itis, m. comes. Ita, teste *Prisc.* 1, 554., dicebant olim *cungrum, humines, funtes, frundes*, pro *congrum* etc. *Lucret.* 3, 401. Sed cumes insequitur, facile et discedit in auras. Al. leg. *comes.*

*CUMI, indecl. Aethiodiae oppidum, ad Nilum flumen. *Plin.* 6, 30. *B. A.*

CŬMĪNĀTUS, a, um, adj. cumino mixtus, vel conditus. *Pall.* 12, 22. Subinde cuminati salis aspersione cumulabis. ¶ *Cuminatum* absolute est

ndimentum ex cumino. Ejus conficiendi rationem adit *Apic.* 1, 29. ¶ Legitur et *cyminatus.*

[CŪMĪNĬNUS, a, um, adj. ad cuminum pertiens. *Appul. Herb.* 74. Herbae solatae succum um oleo cuminio misce. Alii leg. eadem significatione *cyminino. F.*]

CŪMĪNUM, i, n. κύμινον ab Hebr. כַּמֹּן, genus erbae, semine ejusdem nominis, angusto et canaiculato, in summa tellure vix haerens, et in subime tendens, condimentorum omnium fastidiis amiissimum, *Plin.* 19, 7, 36. et *ib.* 8, 47., item 20, 4, 57. et *ib.* 15, 57., ubi duo ejus genera facit, ilvestre praetenue, quaternis aut quinis foliis veuti serratis, et sativum: et utriusque usus in melicina percenset. Addit etiam, bibentibus ex aqua inoque pallorem gignere: atque hac ratione quoslam similitudinem coloris studiis contracti imitaos. *Colum.* 10, 246. gracilique melanthia grata umino. *Hor. Ep.* 1, 19, 18. Exsangue cuminum. *Pers.* 5, 55. pallentis grana cumini. ¶ De proerbio, *vesci cuminum*, V. in CAEPA. ¶ Legiur et *cyminum* Graeca vocali servata.

CUMMAXĬMĒ et Cum maxime, adv. *Ter. Heaut.* 1, 5, 40. Cummaxime volo te dare operam. *Cic. Cluent.* 5. Quae multos jam annos, et nunc cummaxime, filium interfectum cupit. ¶ Eleganter adjungitur ut. *Ter. Hecyr.* 1, 2, 40. Hanc Bacchidem amabat ut cummaxime, tunc Pamphilus. ¶ Significat etiam tempore praesenti, in praesenti. *Cic. Har. resp.* 15. Antiqua negligimus, etiamne a negligemus, quae fiunt cummaxime? *Senec. Benef.* 3, 3. Nemo nostrum novit nisi id tempus, quod cum maxime transit: ad praeterita rari animum retorquent. [*V. uberrimam *Ernest.* de hac formula disputationem in *cl. Cic.* quam longum erat huc transscribere.]

CUMMIS. V. COMMIS.

CUMPRĬMĒ, adv. apud veteres pro cumprimis. *Quadrigar.* ap. *Gell.* 17, 2. Cujus operam apud Gallos cumprime fortem Resp. sensit. Ubi *Gellius*: Apprime crebrius est, cumprime rarius.

CUMPRĬMIS, adv. εἰς τὰ πρῶτα, in primis. *Cic. Verr.* 2, 2, 28. Homo domi suae cumprimis locuples. *Virg. G.* 1, 178. Area cumprimis ingenti aequanda cylindro, *h. e.* interea, vel inter prima opera et officia. *Servius.* ¶ Legitur et *Cum primis* divisum.

CUMQUE. V. CUNQUE.

[CŬMŬLĀRE, is, *n.* commissura renum. *Veget. Veterin.* 4, 2. A commissura renum, (quod cumulare dicitur) usque ad imum muscarium commissurae sunt duodecim. Adde *ib.* 4, 1.

CŬMŬLĀTĒ, adv. σωρηδὸν, abundanter. *Cic. Div.* 2, 1. Ut plene esset cumulateque perfecta. *Id. Or.* 17. Cumulatius quid augere. *Id. Fam.* 10, 29. Cumulatissime satisfacere. *Id. Att.* 15, 15. Non modo liberaliter, sed etiam ornate cumulateque tractare aliquem. *Id. in Senat.* 1. Cumulate gratias agere.

CŬMŬLĀTIM, adv. idem ac cumulate. *Varr. R. R.* 3, 15. Quibus in tenebris cum cumulatim positum est in doliis etc. Alii leg. *affatim*. *Prud. Apoth.* 785. cumulatim aggesta redundant Fercula.

CŬMŬLĀTĬO, onis, f. aggestio in cumulum. *Arnob.* 3, 108. Nonnullos turgentibus malis, aut buccarum cumulatione saccibucces, *h. e.* buccis tumentibus. Alii rectius leg. *tubulatione.*

CŬMŬLĀTUS, a, um, part. a *cumulo*, ἐπισωρευθεὶς, in cumulum coacervatus. *Curt.* 5, 4. Nix cumulata vento ingredientes fatigabat. *Id.* 6, 6. Cumulatis stipitibus fastigium montis aequare. *Id.* 5, 1. Arenae cumulatae. *Id.* 3, 11. Cumulata turba. ¶ Item plenus, expletus. *Liv.* 32, 17. Locus strage semiruti muri cumulatus. *Ov. Fast.* 4, 451. Cumulatis flore canistris. *Tac. H.* 4, 20. Cumulatae corporibus fossae. *Colum.* 12, 21. Coadjicitur in binas urnas ligula cumulata salis cocti. *Cic. Brut.* 4. Eadem mensura reddere, qua acceperis, aut etiam cumulatiore. *Liv.* 2, 23. Aes alienum cumulatum usuris. ¶ Translate. *Liv.* 2, 47. *f.* Spreta in tempore gloria interdum cumulatior redit. *Cic. Or.* 2, 8. *extr.* Omni rerum genere cumulata oratio. *Id. Fam.* 9, 14. Tantum accessit ad amorem, ut mirarer, locum fuisse augendi in eo, quod mihi jampridem cumulatum etiam videbatur. *Id. Or.* 2, 4. Hoc vitio cumulata est Graecorum natio. *Id. Sext.* 40. Perfecta et cumulata virtus. *Id. Off.* 2, 5. Quorum studiis ea, quae natura desiderat, expleta cumulataque habemus. *Id. Fin.* 2, 19. *f.* Ponebas cumulatum aliquem plurimis et maximis voluptatibus. *Id. Att.* 12, 5. Duplici dedecore cumulata domus. *Tac. H.* 3, 37. Cumulatus honoribus. ¶ Cum genitivo. *Pl. Aul. a.* 5. *v.* 16. Scelerum cumulatissimus. *Caecil.* ap. *Non.* 2, 455. Homo ineptitudinis cumulatus.

CŬMŬLO, as, avi, atum, a. 1. σωρεύω, in cumulum coacervo, congero, *Curt.* 10, 1. Opes longa possessione imperii cumulaverat. *Scrib. Comp.* 227. Cumulare et adstruere medicamentum carbasis. *Stat. Th.* 6, 85. Truncis, nemorumque ruina cumulare pyram. *Curt.* 4, 16. Cumulantes agmina. *Auct. B. Hisp.* 31. Cumulatur adversariorum multitudo. ¶ Translate. *Tac. H.* 2, 80. Pauci imperatorem salutavere: tum ceteri accurrere, Caesarem, et Augustum, et omnia principatus vocabula cumulare. *Id. A.* 13, 2. honores omnes in aliquem. *Id. ib.* 1, 2. in aliquem probra. *Curt.* 4, 16. Propemodum saeculi res in illum diem fortuna cumulavit. ¶ Significat etiam cumulum faciendo implere. *Ov. Trist.* 3, 10, 72. Nec cumulant altos fervida musta lacus. *Virg. A.* 11, 50. et *Curt.* 5, 1. Altaria ture, et omnibus odoribus cumulare. *Val. Fl.* 1, 204. Pingui cumulat libamine flammam. *Ov. Med. fac.* 56. Sed cumulent libras hordea nuda duas, *h. e.* impleant, aequent, conficiant. ¶ Cumulare se cibo. *Ov. Met.* 15, 462. Neve Thyesteis cumulemus viscera mensis. ¶ Et translate. *Id. Rem. Am.* 541. Dum bene te cumules, et copia tollat amorem. *Caecil.* ap. *Cic. Coel.* 16. Meum cor cumulatur ira. *Cic. Fam.* 9, 14. Cumulari maximo gaudio. ¶ Frequenter ponitur pro onerare, augere, complere. *Ov. Trist.* 4, 1, 55. Meque tot adversis cumulant, quot litus arenas etc. *Pl. Capt.* 2, 3, 64. Cumulare benefacta. *Virg. A.* 5, 532. Cumulare aliquem muneribus. *Cic. Off.* 1, 32. Africanus eloquentia cumulavit bellicam laudem. *Id. Rosc. Am.* 11. Haec maleficia aliis nefariis cumulant atque adaugent. *Liv.* 3, 12. *f.* Cumulare alicui invidiam. *Cic. Att.* 4, 1. Unum, ad cumulandum gaudium, conspectum mihi tuum defuisse. *Ov. Her.* 2, 57. Cumulare hospitium lecto jugali, *h. e.* non solum hospitio excipere aliquem, sed etiam ei nubere. *Plin. ep.* 3, 11. *f.* Cumulare aliquem laudibus. *Auct. Dial. de Or.* 36. eloquentiam magnis praemiis. *Cic. Fin.* 5, 14. *extr.* Summum bonum cumulatur ex integritate corporis, et ex mentis ratione perfecta, *h. e.* perficitur, completur. *Claud. VI. Cons. Honor.* 592. Nil cumulat, verbisque nihil fiducia celat.

CŬMŬLUS, i, m. σωρὸς, θὶς, acervus multarum rerum in altitudinem congestarum. [*De etym. vocis V. *Döderl.* 2, 115.] *Liv.* 10, 29. Consulis corpus obrutum superstratis Gallorum cumulis. *Virg. A.* 1, 109. insequitur cumulo praeruptus aquae mons. *Id. G.* 1, 105. Cumulus arenae. *Ov. Met.* 12, 514. Obrutus cumulo arboreo. *Plin* 31, 10, 46. *n.* 3. Cumuli saxei. *Id.* 2, 65, 65. Cumulus aquae in poculis eminens. *Claud. in Eutrop.* 1, 222. Struere cumulos auri. [*Quomodo differant *acervus*, *strues* et similia V. ap. *Döderl.* 2, 118.] ¶ Translate. *Quint. praef. l.* 7. Cumulus rerum in dicendo. *Id.* 6, 1. *in.* Peroratio, quam cumulum quidam vocant. *Stat. Silv.* 4, 3, 158. Et laudum cumulo beatus omni. *Ulp. Dig.* 36, 1, 4. Cumulus aeris alieni. *Id. ib.* 27, 2, 3. Cumulus patrimonii, *h. e.* universus reditus, ut idem paulo ante dicit. ¶ In mensuris aridorum *cumulus* est quod supra mensuram adjicitur, ut *Festus* in *Auctarium* docet. Ab hac significatione elegantes ac frequentissimae metaphorae oriuntur. *Cic. Or.* 3, 35. *extr.* Eloquentia aliquem cumulum philosophorum artibus affert. *Id. Rosc. Am.* 3. Ut ad illam opimam praedam damnatio Roscii velut cumulus accedat *Id. Att.* 4, 18. *extr.* Ad summam laetitiam, quam ex tuo reditu capio, magnus illius adventu cumulus accedit. *Id. ib.* 16, 3. Qui etsi per se est amabilis, tamen accedit magnus cumulus commendationis tuae. Et *ib.* 11. De laudibus Dolabellae deruam cumulum. *Id. Fam.* 13, 62. Magnum beneficium tuum magno cumulo auxeris. *Id. ib.* 16, 21. Afferre alicui cumulum gaudii. *Id. Agr.* 2, 23. Accesserint in cumulum manubiae vestrorum imperatorum. *Id. Prov. cons.* 11. Ille cumulus dierum hominis est dignitati tributus. *Id. Att.* 1, 16. Cumulus mercedis. *Senec. Hippol.* 1119. Equidem malorum maximum hunc cumulum reor, Si abominanda casus optata efficit. *Ov. Met.* 11, 205. et addit Perfidiae cumulum, falsis perjuria verbis. *Plin.* 13, 1, 2. Cumulus deliciarum. *Id.* 6, 22, 24. luxuriae nostrae. ¶ Est quoque idem ac summitas. *Inscr.* ap. *Don. cl.* 7. *n.* 38. Tumulum infra monimentum super sarcophaga earum massa aedificavit usque ad cumulum.

CŪNĀBŬLĀ, orum, n. plur. σκάφη, σπάργανα, lectuli infantum, vel loca ubi nascuntur. Ita *Serv.* ad *Ecl.* 4, 23., ubi a κύω, praegnans sum, et pario, derivat. *Cic. Div.* 1, 36. Qui cum esset in cunabulis, educareturque etc. *Pl. Amph.* 5, 1, 52. Neque eum quisquam colligare quivit in cunabulis. Al. leg. *conjunctim* incunabulis. ¶ Item locus, in quo quis nascitur. *Prop.* 3, 1, 27. Idaeum Simoenta, Jovis cunabula parvi. ¶ Tribuuntur et animalibus. *Plin.* 10, 33, 51. Aves, quae cunabula in terra faciunt. *Virg. G.* 4, 66. de apib. Intima more suo sese in cunabula condent. ¶ Translate. *Pl. Ps.* 2, 4, 48. Usque a cunabulis, *h. e.* ab infantia. *Virg. A.* 3, 105. Mons Idaeus ubi, et gentis cunabula nostrae, *h. e.* prima sedes et origo. *Appul. Met.* 2. *f.* A primis cunabulis hujus urbis conditae. *Aurel. Arcad. Dig.* 1. *t.* 11. His cunabulis praetorio praefectorum auctoritas initiata, *h. e.* his initiis. *Pomp. Dig.* 1, 2, 2. *med.* Liber, qui veluti cunabula juris continet.

CŪNAE, arum, f. plur. σκάφη, κοιτὶς, vasculum, sive alveus ille, in quo infantes fasciis involuti cubant, forma scaphae: quasi *cynae*, a κύω, pario. Aliud etymon habes in V. CUNNUS. *Cic. Tusc.* 1, 39. Iidem, si puer parvus, occidit, aequo animo ferendum putant, si vero in cunis, ne querendum quidem. *Id. Senect.* 23. Repuerascere, et in cunis vagire. *Mart.* 11, 39. Cunarum fueras motor, Charideme, mearum. ¶ Translate. *Ov. Met.* 3, 313. Educare aliquem primis cunis, *h. e.* primis vitae diebus. Sic *Prop.* 2, 10, 43. Ponere animam primis cunis. ¶ Tribuuntur et avibus. *Ov. Trist.* 3, 12, 9. hirundo Sub trabibus cunas, parvaque tecta facit. ¶ In sing. num. perrarus est. *Prud. Dittoch.* 111. praesepe jacenti Cuna erat.

CUNĀRĬA, ae, f. videtur esse mulier, quae cunis alicujus adfuerit, et infantiam ejus servaverit. Simile officium in quodam Charidemo describit *Mart.* 11, 39. V. v. praec. *Inscr.* ap. *Grut.* 311, 7. Tejae Threpte cunariae Rufinae *Virginis Vestalis* Glyptus frater vivos vivae posuit.

CUNCTĀBUNDUS, a, um, adj. qui cunctatur, μελλητικός. *Liv.* 6, 7. Cunctabundosque, et resistentes egressos castris esse.

CUNCTĀLIS, e, adj. Lar cunctalis (*h. e. δαίμων πάγκοινος*) dictus est Neptunus, quod ab eo nasci cuncta antiqui crediderunt. *Capell.* 1. p. 16.

CUNCTĀMEN, inis, n. idem quod cunctatio. *Paulin. Nolan.* 24, 416. Pavidae cunctamine mentis.

CUNCTANS, antis, part. a cunctor, μέλλων, χρονίζων, βραδὺς, qui cunctatur, tardus: et dicitur saepe de iis, qui haerentes in deliberando, tardi sunt ad rem suscipiendam. *Cic. Fam.* 6, 1. Me eum esse, quem solitus esses auctoritate tua cunctantem et diffidentem excitare. *Id. Or.* 3, 9. *sub f.* Cunctantem et quasi verecundantem incitare. *Virg. A.* 10, 831. Increpare socios cunctantes. *Id. ib.* 4, 133. Reginam thalamo cunctantem ad limina primi Poenorum exspectant. *Id. ib.* 12, 940 Et jam jamque magis cunctantem flectere sermo Coeperat. *Suet. Dom.* 17. Cunctantibus conspiratis, quando, et quomodo aggrederentur. *Id. Caes.* 60. Extremo tempore ad dimicandum cunctantior factus. *Val. Fl.* 3, 693. multusque viri cunctantia corda Fert dolor. ¶ Cum accus. per ellipsin poeticam, *Id.* 2, 93. Alternos aegro cunctantem poplite gressus. Adde *Virg. A.* 4, 390. ¶ Translate. *Virg. ib.* 6, 210. de ramo aureo. Corripit extemplo Aeneas, avidusque refringit Cunctantem, *h. e.* resistentem dum avelleretur. *Id. G.* 2, 236. Glebae cunctantes, *h. e.* durae ad proscindendum. *Lucr.* 3, 194. Mellis, quam aquae, pigri latices magis, et cunctantior actus. *Val. Fl.* 7, 64. Me quoque cunctantes interdum agnoscere tauri. *Stat. Th.* 5, 680. Cunctans ira. ¶ Active. *Claud. in Eutrop.* 2, 441. qui pondere postquam Decidit implicitus limo, cunctantia pronus Per vada reptabat coeno subnixa tenaci, *h. e.* remorantia. Potes tamen interpretari etiam, se non moventia.

CUNCTANTER, adv. σχολαίως, cum mora. *Liv.* 1, 36. Tum illum haud cunctanter discidisse cotem ferunt. *Tac. A.* 1, 71. Data utrique venia, facile Segimero, cunctantius filio. Al. leg. *cunctatius.* [*Ita etiam ap. *Suet. Caes.* 19. pro cunctantius al. cunctatius. V. *Burm.* ad h. l.]

CUNCTĀTĬO, onis, f. μέλλησις, tarditas, mora. *Cic. Off.* 1, 21. Abjecta omni cunctatione, adipiscendi magistratus sunt. *Id. Sext.* 47. Cunctatione et tarditate. [*V. *Manut.* ad *Cic. Fam.* 10, 33.] *Liv.* 29, 24. Res jam non ultra cunctationem recipit. ¶ Legitur et *contatio.* [*De discrimine inter cunctatio et mora, quae saepissime verba junguntur, v *Doederl.* 3, 297.]

CUTCTĀTOR, oris, m. dilator, cunctabundus, lentus, μελλητής. *Coel. ad Cic. Fam.* 8, 10. Nosti Marcellum, quam tardus, itemque Servium, quam cunctator. *Liv.* 6, 23. Cunctatorem ex acerrimo bellatore factum. *Stat. Th*, 3, 79. Non cunctator iniqui, *h. e.* promptus ad inique agendum. ¶ Fuit cognomen Q Fabii Maximi, qui prudenti cunctatione Annibalis vires fregit. *Liv.* 30, 26.

CUNCTĀTUS, a, um, part. a *cunctor*, *Curt.* 5, 6. Rex phalangem nihil cunctatus inducit. *Stat. Th.* 9, 36. lacrimaeque haesere paratae, Et cunctata fides. *Cunctatus* hic passiv. esse videtur. ¶ Transit etiam in nomen, et habet gradus. *Plin. ep.* 2, 16. Cunctatior fortasse, et cautior esse deberem. [*V. *Schaefer.* 9, 13, 6. Erat enim cunctatior cautiorque. Hoc et anteced. *Plin.* loco alii cunctantior. Eadem varietas ap. *Suet. Caes.* 60. ubi edd. bonae notae cunctatior. V. *Oudendorp.*] ¶ Legitur et *contatus*, praesertim ap. *Appulejum.*

CUNCTI, ae, a, adj. σύμπαντες, omnes simul. *Cuncti*, inquit *Festus*, significat quidem omnes, sed conjuncti et congregati: at vero *omnes*, etiam si diversis locis sint. *Ascon. in Div. Verr.* 1. Cuncti, simul omnes, quasi conjuncti. *Servius* ad *A.* 1, 522. Cuncti non idem significat quod omnes. Cicero saepe ait, cuncti atque omnes: quia omnes non statim sunt cuncti, nisi iidem simul sint juncti. Haec *Serv.* Porro ubi loci *Cic.* dixerit *cuncti atque omnes*, adhuc est incompertum. Ceterum

hoc discrimen non est perpetuum, et promiscue fere *omnes*, et *cuncti* ponuntur in oratione. [*V. *Ern. Synonym.* 1790.] *Cic. Or.* 1, 40. Prope cunctis civibus lucem ingenii porrigens. *Nep. Dat.* 5. Cuncti ad eum opprimendum consenserunt. *Id. Annib.* 1. Populus R. antecedebat fortitudine cunctas nationes. *Caes. B. G.* 2, 29. Cunctis oppidis castellisque desertis. *Cic. Somn. Scip.* 7. Cum ad idem cuncta astra redierint. *Sall. Jug.* 2. Res cunctae. [*Hor. C. S.* 73. Haec Jovem sentire Deosque cunctos.] *Hor. Od.* 5, 1, 23. Cuncta terrarum subacta. *Tac. H.* 5, 10. Cuncta camporum. *Id. A.* 3, 35. curarum. [*Lucr.* 5, 739. Cuncta viai.] ℙ Cum genitivo. *Plin.* 3, 1, 3. Baetica cunctas provinciarum diviti cultu praecedit. *Ov. Met.* 4, 630. Hic hominum cunctos ingenti corpore praestans Iapetionides Atlas fuit. ℙ In singulari numero. *Virg. A.* 1, 158. Cunctus pelagi fragor. *Id. ib.* 237. Cunctus terrarum orbis. *Cic. Fam.* 10, 21. A cuncto populo. *Id. N. D.* 2, 39. Cunctam intuens terram. *Id. Phil.* 2, 9. In tanta laetitia cunctae civitatis. *Id. Agr.* 2, 16. Cuncta Aegyptus. *Stat. Th.* 5, 202. cuncto sua regnat Erinnys pectore, *h. e.* in omnium pectoribus. *Pl. Most.* 5, 2, 4. Fac istam cunctam gratiam, *h. e.* integram et plenam. *Catull.* 64, 92. cuncto concepit pectore flammam Funditus, atque imis exarsit tota medullis.

[CUNCTĬCĪNUS, a, um, adj. totus cantans, a *cunctus*, et *cano*. *Capell.* 9, 306. Non enim simplex quaedam, et unius materiae tinnitibus modulata, sed omnium organicarum vocum consociata permixtio quandam plenitudinem cuncticinae voluptatis admisit.

CUNCTIM, adv. universim, ὅλως. *Appul. Florid. n.* 9. Non singillatim ac discretim, sed cunctim et coacervatim offere. *Id. de Deo Socrat.* Homines singillatim mortales, cunctim tamen perpetui.

CUNCTĬPĂRENS, entis, adj. parens cunctarum rerum. *Prudent.* περὶ στεφ. 14, 128. Cui posse soli cunctiparens dedit, Castum vel ipsum reddere fornicem.

CUNCTĬPŎTENS, entis, adj. omnipotens. *Prud.* περὶ στεφ. 7, 56. Jesu cunctipotens.

CUNCTOR, aris, atus sum, dep. 1. μέλλω, χρονίζω, proprie est, si *Vossio* creditur in *Etymol.*, cuncta aggredi, sive per cuncta ire: a *cunctus*: sed quia cuncta non sine mora perficere est, inde factum, ut sumatur pro morari, differre, procrastinare. Hinc *cunctari in bello* dicuntur, qui, quasi aliquid auxilii adhuc exspectent, pugnare nondum volunt. [*Doederl.* 3, 294. sq. docet esse *cunctari* vel *contari* frequent. verbi *conari*, et pertinere ad eum, qui semper aliquid animo volvat, nihil perficiat (gr. μέλλειν).] *Cic. Att.* 10, 8. Assequor omnia, si propero; si cunctor, amitto. *Id. ib.* 7, 12. An cuncter et tergiverser, et iis me dem, qui etc.? *Id. Sext.* 38. An etiam tunc quiesceretis, cunctaremini, timeretis? *Id. Fam.* 1, 7. Si exploratum tibi sit, posse te illius regni potiri, non esse cunctandum; si dubium, non esse conandum. *Enn.* ap. *Cic. Senect.* 4. de Fabio Maximo cunctatore. Unus qui nobis cunctando restituit rem. [*Differt *cunctari* ab *haesitare*. Hoc eum denotat, qui propter impedimenta ultra progredi nequit; illud significat ignavum, incertum quid faciat. *Döderl.* 3, 296.] ℙ Item subsistere, manere. *Virg. G.* 4, 106. de apibus: tu regibus alas Eripe: non illis quisquam cunctantibus, altum Ire iter, aut castris audebit vellere signa. *Val. Fl.* 3, 656. Ad medium iter cunctari. *Cic. Tusc.* 1, 46. Cunctari diutius in vita, inutile putabat. [*Quomodo differat in his a commorari, manere. V. *Döderl.* 3, 297. Adde *Lucr.* 3, 408. Tamen in vita contatur et haeret.] ℙ Item haerere, dubitare. *August.* ap. *Suet.* 56. Consuluit senatum, quid officii sui putaret. Cunctari enim se, ne, si superesset, eriperet legibus reum; sin deesset, destituere ac praedamnare amicum existimaretur. *Suet. Vesp.* 16. Ne canditatis quidem honores, reisve absolutiones vendere cunctatus est. Adde *Ammian.* 29, 1. ℙ Cum accus. V. CUNTANS. ℙ Cum infinito. *Cic. Univ.* 3. *f.* Quam ob causam non est cunctandum profiteri, hunc mundum animal esse. *Colum.* 8, 15. *extr.* Si modo captas aves custodiae tradere velis, parere cunctantur in servitute. [*Conjungitur interdum hac significatione cum *cessare*, quod quid differat, v. ap. *Döderl.* 3, 300. ℙ Translate. *Lucr.* 2, 392. Et, quamvis subito, per colum vina videmus Perfluere; at contra tardum contatur olivum.] ℙ *Cunctarier* per paragogen pro *cunctari*. *Lucr.* 3, 67. Et quasi jam leti portas cunctarier ante. ℙ Etiam *contor* aliquando scriptum fuit. V. ℙ Quin et *cuncto*, *as*, activa forma, et agnoscitur a *Prisc.* 8, 797., et confirmatur illo *Plauti* loco *Cas.* 4, 2, 13. Tu hic cunctas: intus alii festinant. Et *Ennii* ap. *Non.* 7, 9. Qui cupiant dare arma Achilli, ut ipsi cunctent. Et *Accii ib.* Membra animo aegroto cunctant sufferre laborem.

CUNCTUS. V. CUNCTI.

CŬNĔĀTIM, adv. σφηνοειδῶς, per cuneos militares. *Caes. B. G.* 7, 28. Hostes in foro, ac locis patentioribus cuneatim constiterunt.

CŬNĔĀTĬO, onis, f. conformatio in cunei figuram. *Scrib. Compos.* 47. Donicum (vulgo leg. *Donec cum*) videatur pator narium cuneatione quadam recipere posse fistulam, *h. e.* fistulam in cunei modum facta.

CŬNĔĀTUS, a, um, adj. σφηνοειδής, in formam cunei factus, ut *Cuneatus ager* ex. gr. qui est longus centum pedes, latus ex una parte pedes viginti, ex altera decem. *Colum.* 5, 2. *Cuneatum theatrum*, in quo *scil.* ordines subselliorum ex angusto in latum, cunei more assurgunt. *Auson. prol. Ludi de VII. Sapient.* 21. Cuneati crevit haec theatri immanitas. *Liv.* 9, 40. Forma scuti ad imum cuneatior. *Ov. Met.* 13, 778. Prominet in Pontum cuneatus acumine longo Collis. *Liv.* 44, 4. Jugum montis in angustum dorsum cuneatum.

CŬNĔLĂ et CUNELIA. V. CUNILA.

CŬNĔO, as, avi, atum, a. 1. σφηνόω, cuneis findo. *Plin.* 16, 40, 76. *n.* 3. Si quid cuneandum sit in ligno, clavisve figendum. ℙ Item obstruo, cuneo adacto obturo. *Senec. ep.* 118. *f.* Unus lapis fecit fornicem, ille qui latera inclinata cuneavit, et interventu suo vinxit. ℙ Metaphorice. *Quint.* 4, 3. Atque eo (*digrediendi genere*) illustrari ornarique orationem, si cohaeret, et sequitur, non si per vim cuneatur, et quae natura conjuncta erant, distrahit. [*V. *Spalding.* ad h. l.] ℙ Significat etiam formam cunei dare. *Plin.* 3, 3, 4. de Hispania. Cuneatur angustiis inter duo maria, *Mela* 3, 6. Se in diversos angulos cuneat.

CŬNĔŎLUS, i, m. dimin. parvus cuneus, σφηνάριον. *Cic. Univers.* 13. Crebris quasi cuneolis injectis. *Colum.* 4, 29. Vincula adactis cuneolis arctantur.

CŬNĔUS, i, m. σφὴν, instrumentum ferreum, aut ligneum, quo finduntur ligna, cujus pars inferior acuta est, superior lata et ampla. *Virg. G.* 1, 144. Cuneis scindebant fissile lignum. *Tac. Agric.* 10. Britannia in cuneum tenuatur. *Vet. Poeta* ap. *Cic. Tusc.* 2, 10. Inserere cuneos. *Plin.* 10, 18, 20. Adactos cuneos elabi. *Id.* 17, 14, 24. Figere cuneum. *Colum.* 5, 11. Demittere cuneum tenuem, ferreum, vel osseum, inter corticem et materiam. Et *mox*. Cuneum vellere. *Pall.* 3, 17. Deponere cuneum inter corticem, et lignum. *Pl. Stich.* 4, 2, 39. Si ante poteris accubare. *Ge.* vel inter cuneos ferreos. [*Hor. Od.* 1, 35, 18. Te semper anteit saeva necessitas, Clavos trabates et cuneos manu Gestans aena.] ℙ In illo *Ov. Met.* 11, 514. Jamque labant cunei, spoliataque tegmine cerae Rima patet: *cunei* sunt ligna quaedam crassiora, quae affiguntur navibus, quo minus, si in saxa incurrerint, atterantur, aut rimas agent. Ita *Scheffer.* 1. *de mil. navali* 6.: χελώσματα dicuntur a *Polluce* 1, 9. *sect.* 86. Alii intelligunt subscudes, quibus carinae tabulae inter se compinguntur. ℙ Durior est methaphora illa *Tertull. adv. Marc.* 1, 21. *f.* Hoc enim cuneo veritatis omnis extruditur haeresis. ℙ Saepe sumitur pro peditum multitudine in cunei formam redacta, idest quae fronte angusta est, deinde paulatim latius se extendit, cui *forfex* opponitur, ut ap. *Veg. Mil.* 3, 19. videre est. [*Cf. *Liv.* 22, 47. ubi cunei descriptio legitur.] *Caes. B. G.* 6, 39. Cuneo facto, ut celeriter perrumpant. *Tac. Germ.* 16. Componere aciem per cuneos. *Id. H.* 4, 20. Congregari in cuneos. *Id. ib.* 2, 42. Catervis et cuneis concurrere. *Virg. A.* 12, 575. Dant cuneum, densaque ad muros mole feruntur. [*Liv.* 10, 29. sternitur cuneus. *Id.* 2, 50. rumpere cuneo viam. Similiter 25, 3. cuneo irrumpere. 40, 40. Cuneo impressionem facere.] ℙ In illo *Stat. Th.* 5, 416. Donec ab extremae cuneo ratis Aesone natus Palladios oleae ramos extulit: *cuneus* aliis est remotus angulus: alii ipsa prora, quae ex lato in acutum desinit. ℙ Ad cuneum militarem pertinent illa *Tertull. Resurr. carn.* 2. *med.* Quantum ad haereticos, demonstravimus, quo cuneo occurrendum sit a nobis, *h. e.* qua conferta argumentatione sint oppugnandi. Et *adv. Valent.* 3. *f.* Denique hunc primum cuneum congressionis armavimus, primamque hanc victoriam auspicamur. ℙ Sumitur et pro sedilium ordine, et scalarum directione in theatris, et amphitheatris, quae ita cum praecinctionibus disposita erant, ut universam sedilium seriem in partes cuneorum similes dividerent, φυλή. (V. *Scip. Maff. Veron. illustr. P.* 4, 2, 8, ubi et figuram a se excogitatam exhibet.) *Vitr.* 5, 6. *Suet. Aug.* 44. Maritis e plebe proprios ordines assignavit, praetextatis cuneum suum. Sic cuneus senatorius, et equestris ordinis, *Id. Dom.* 4. ℙ [Ad similitudinem cuneorum theatralium cuneus vocatur in cella vinaria ordo ille scamnorum gradatim eminentium, in quibus plura vasa disponuntur. Hinc *Schneid.* cum *Pontedera Op. post. T.* 1. p. 280. auctoritate trium codicum ita legit locum *Caton. R. R.* 113. Post quadriennium in cuneum amphoras componito, et instipato. *Id. Cato ib.* 154. idipsum *suggestum* appellat. *F.*] ℙ Denique cuneus est triangularis figura, quae inter quadratas, et quavis specie figuratas formas in pavimentis, aut picturis parietum interponi solet ad ornatum. *Vitr.* 7, 4. et 5. Hinc *Cuneus ager* dicitur in Lusitania Anae fluvio proximus, ad promontorium, quod eodem nomine appellatur, quia lata sede procurrens, paulatim se ac sua latera fastigat. Ita de agro *Mela* 3, 1.; de promontorio autem *Plin.* 4, 22, 35., nunc *capo di S. Maria.*

*CUNICI, Majorcae insulae opp. *Plin.* 3, 5. *B. A.*

CŬNĪCŬLĀRIS, e, adj. ad cuniculos pertinens, ut Cunicularis herba ap. *Marcell. Empir.* 14. *f.*

CŬNĪCŬLĀRĬUS, ii, m. qui cuniculos fodit. *Cunicularii* sunt milites, qui cuniculis suffossis improvisi emergunt, et hostilia munimenta perfodiunt. *Veg. Mil.* 2, 11. *Ammian.* 24, 4. *med.* Cunicularіorum subito manus emergat.

CŬNĪCŬLĀTIM, adv. in modum cuniculi. *Plin.* 9, 33, 52. Cuniculatim, pectinatim etc. Et *ib.* 36, 61. Cuniculatim procurrente rostro. Hanc lectionem ex MSS. retinet *Hard.* Alii leg. *canaliculatim.*

CŬNĪCŬLĀTOR, oris, m. cunicularius. *Luctat.* in *Statii Theb.* 2, 418. Fossores, inquit, dicuntur in exercitu cuniculatores, qui cuniculos faciunt, per quos introgressi milites murorum fundamenta convellunt.

CŬNĪCŬLŌSUS, a, um, adj. cuniculis, et subterraneis cavernis plenus. *Catull.* 37, 18. Cuniculosae Celtiberiae fili.

CŬNĪCŬLUS, i, m. κόνιλος, animal lepori simile, sub terra effossa latere solitum, Aristoteli ignotum, ex Hispania oriundum. *Varr. R. R.* 3, 12. et *Plin.* 8, 55, 81. docent, ab eo dictum esse, quod sub terra cuniculos facit, ubi lateat. Sed aliorum sententia subterranei meatus ab hoc animali potius nomen acceperunt. *Mart.* 13, 60. Gaudet in effossis habitare cuniculus antris. Monstravit tacitas hostibus ille vias. Adde *Fest.* ℙ Hinc est et meatus subterraneus, praesertim qui fit urbium oppugnandarum causa, ὑπόνομος. *Fest.* et *Veg. Vet.* 1, 56. Hinc *Cic. Off.* 3, 23. Si pater fana expilet, cuniculos agat ad aerarium. [*Pertinet hic locus ad § sequentem.] *Caes. B. G.* 7, 22. Cuniculis aggerem subtrahere. *Hirt. B. G.* 43. Cuniculis venas fontis intercidere atque avertere. *Liv.* 5, 21. Moenia cuniculis subruere. *Curt.* 7, 6. Cuniculo suffossa moenia. Et 9, 8. Cuniculo urbem capere. ℙ Translate. *Cic. Agr.* 1, 1. *in.* Quae res aperte petebatur, ea nunc occulte cuniculis oppugnatur. ℙ Ponitur et pro quavis occulta fossa, ut dictum est. *Cic. Q. Fr.* 3, 1. vocat *cuniculum* quem *Inscr.* ap. *Mur.* 441, 5. appellat *rivum aquae ducendae*, et *Veg. l. c.* dicit *deductorium cuniculum*. *Plin.* 35, 15, 50. E cuniculis effossum sulphur. *Id.* 6, 27, 31. Tigris (*fluvius*) in cuniculos mergitur. *Id.* 31, 6, 31. Si aqua cuniculo veniet. *Id.* 9, 36, 61. appellat *cuniculum* cavitatem internam rostri in purpura. ℙ Ap. *Festum* legitur *cuniculum* neutro genere: itemque ap. *Varr.* teste *Capro de verb. dub.* p. 2248.

CŬNĪLĂ, ae, f. κονίλη, κόνυζα, herba est plurium generum: alia *sativa*, quae et *satureja* appellatur in condimentario genere: alia *bubula* cognomine, semine pulegii [*βουκονίλη, vel βούτης ὀρίγανος, quod boves a scabie sanos praestare creditur.] alia *gallinacea* dicta: alia quae et *cunilago*, odoris foedi, radicis lignosae, folio aspero: alia *mollis*, pilosioribus foliis, ac ramis aculeatis, tritaque mellis odorem habens, digitis tactu ejus cohaerescentibus: alia turis odorem. Haec duo postrema genera pulicum necandorum vim habent. *Plin.* 19, 8, 50. et 20, 16, 61. ℙ Legitur et *cunela* ap. *Colum.* 6, 8. et 7, 5. et *Cunelia in Not. Tir.* p. 168.

CŬNĪLĀGO. V. v. praec.

CŬNĪNĂ, ae, f. Dea, quae cunis infantium praesidere et fascinum avertere putabatur. *Lact.* 1, 20., *Varr.* ap. *Non.* 2, 756., *August. C. D.* 4, 11. et *Inscr.* ap. *Grut.* 96, 9. Cuninae Felici sacrum Claudia Helpis D. D.

CŬNĬO, is, a. 4. Cunire, inquit *Fest.*, est stercus facere: unde et *inquinare* deductum est. Quidam putant esse a cunis, ut proprie dicatur de infantibus. V. ANCUNULENTAE.

CUNNĪLINGUS, i, m. λεσβιάζων, qui cunnum lingit. *Mart.* 12, 59. et alibi.

CUNNUS, i, m. κύσθος, pars pudenda muliebris. Videtur ita esse appellata a *coenum*, unde antiquitus *coenio*, mox *cunio* (ut a *poena* est *punio*), et *cunae*, *arum*, quas inquinare solent infantes, et *cunus* unica *n*, qua geminata *cunnus* tandem scriptum fuit. Est tamen qui deducere malit a κύω, turgeo, quia inde mulieres gravidae fiunt. *Mart.* 3, 81. Si tibi tam gratus, Baetice, cunnus erat. *Id.* alibi saepe. Adde *Hor. Sat.* 1, 2, 35. et *ib.* 3, 107. [*V. *Heindf.*] ℙ Per synecdochen *cunnus* accipitur pro ipsa muliere. *Auct. Priap.* 70. Quid? nisi Taenario placuisset Troica cunno Mentula, quod caneret, non habuisset opus, *h. e.* nisi Paris Trojanus placuisset Helenae Lacaenae, Homerus, quod etc. ℙ Usurpatur etiam de animantibus. *Catull.* 96, 6. Praeterea rictum (habet) qualem diffissus in aestu Mejentis mulae cunnus habere solet. ℙ Quam caverint Romani, ne in familiari

ermone et in concionibus publicis hanc vocem pronunciare viderentur, V. CUM praeposit.

CUNQUE, seu Cumque, particula est, quae cum aliis fere componitur, ut qualiscumque, quicumque etc., quae V. suis locis. ℙ Aliquando sola invenitur. *Hor. Od.* 1, 32. *f.* Mihi cunque salve rite vocanti, *h. e.* quandocumque, vel quomodocumque. *Cic. Leg.* 3, 3. Equitem cumque qui regat, habeto pari jure cum eo, quicumque erit juris disceptator, *h. e.* equitem quemque. (Al. aliter leg.) Est autem hic sermo de magistro equitum, et dictatore. *Impp. Theod. et Valent. Cod. Theod.* 12, 6, 32. Aurum sive argentum cumque a possessore confertur, arcarius vel susceptor accipiat, *h. e.* quandocumque. *Lucr.* 6, 83. Sunt tempestates, et fulmina clara canenda, Quid faciant, et qua de causa cumque ferantur, *h. e.* in quemcumque locum. Al. leg. *quaeque.* ℙ *Cumcunque* quandocumque. *Lucr.* 2, 113. Contemplator enim, cum solis lumina cunque Insertim fundunt radios per opaca domorum. τμῆσις.

CŪNŬLAE, arum, f. parvae cunae. *Prud. Cathem.* 7, 164. Fletu madescunt parvulorum cunulae. Adde *ib.* 11, 98.

CŪPA, ae, f. κύπελλον, ligneum vas vinarium amplum, in quo mustum e torculari excipitur, et diffunditur servandi causa. Est nimirum a κάπη, seu κύπη, quae a κάπω, capio, unde Latini *caupo*, *caupona*, et *copa* pro *caupa* habent. *Varr.* ap. *Non.* 2, 113. Cupas vinarias sirpare noli. Et *ib.* Cupae acris aceti. *Cic. Pis.* 27. Pistor domi nullus, nulla cella; panis, et vinum a propola, atque de cupa. *Lucan.* 4, 420. Namque ratem vacuae sustentant undique cupae. Sic *Caes. B. C.* 2, 11. cupas taeda et pice refertas inter incendiaria instrumenta refert. Et *Alfen. Dig.* 19, 2, 31. tritico in navi condendo. *Ulp.* quoque *Dig.* 33, 7, 8. inter vasa conservandis, et *ib.* 12. exportandis fructibus apta. *Plin.* 16, 10, 18. Materies piceae ad fissiles scandulas, cupasque, et pauca alia secamenta. ℙ Pro sarcophago, *Inscr.* ap. *Grut.* 845, 1. D. Apulejus Ionicus fecit Eutychiae sorori suae, et Eutycheti filio ejus: in hac cupa mater et filius positi sunt. Adde aliam ap. *Don. cl.* 11. *n.* 6. ℙ *Cato R. R.* 21. *cupam* vocat axem trapeti, a κώπη, remus, capulus, quod a κάπω, capio. ℙ Cupa potare magistra, ap. *Hor. Sat* 2, 2, 123. videtur esse ita bibere, ut tota cupa exhauriatur. Vel *cupa* idem est quod *copa*, ut vult *Bentl.*, qui plura de hac re disputat. ℙ Legitur et *cuppa* in *Not. Tir.* p. 156.

[CŪPĀRĬUS, ii, m. cuparum faber. *Inscr.* ap. *Don.* 395, 12. L. Cornelio Campestro cupario Claudia Iapaezusa uxor. *F.*]

CUPĒDĬA, ae, f. vitiosus cupediarum appetitus. *Cic. Tusc.* 4, 11. Avaritia, ambitio, mulierositas, pervicacia, liguritio, temulentia, cupedia. Alii ex antiq. exemplar. ediderunt *cuppedia*. Cuppedo autem, et cuppedia a veteribus pro *cupiditas* usurpata docet *Salm.* ad *Lampr. Elag.* 30., et de *cuppedia* confirmat *Non.* 2, 123. hoc ipso *Cic.* loco allato. V. CUPEDO.

CUPĒDĬA, orum, n. et Cupediae, arum, f. significat tum omne genus opsonii, tum vero delicatiores cibos, teste *Festo*, ut aves, aprugna, phasiani, et similia. *Pl. Stich.* 5, 4, 32. Nihil moror cupedia. *Gell.* 6, 13. Conjectabamus ad coenulam non cupedias ciborum, sed argutias quaestionum. *Ammian.* 26, 7. Cupediarum vilium mercatores. ℙ Item vehemens studium talium ciborum. *Cic. Tusc.* 4, 11. *med.* Liguritio, vinolentia, cupedia. ℙ Est qui malit scribi *cuppedia*. V. CUPEDO.

CUPĒDĬNĀRĬUS et Cupediarius (illud a *Cupedo*, hoc a *Cupediis*) a, um, ad cupedinem pertinens, ut *Cupedinarium forum*, ap. *Symmach. ep.* 8, 19., *h. e.* forum Cupedinis. V. CUPEDO. ℙ Cupedinarii, qui sint, monet *Don.* satis indicari a *Ter.* ubi ait, *Eun.* 2, 2, 25. Concurrunt laeti mi obviam cupedinarii omnes, Cetarii, lanii, coqui, fartores, piscatores, aucupes, Quibus et re salva, et perdita profueram. Quare omnes, inquit *Don.*, qui esculenta et proculenta vendunt, a rebus cupedinis ob alimentum, *cupedinarii* appellantur, ὀψοπῶλαι. *Lampr. Elag.* 30. Pinxit se ut cupediarium, ut seplasiarium, ut popinarium. *Salmasio* placet scribi duplici *pp*.

CUPĒDO et Cuppedo, inis, f. idem quod cupiditas. *Lucr.* 1, 1080. Haud igitur possunt tali ratione teneri Res in concilio, medii cuppedine victae. *Id.* 4, 1083. ardescit dira cuppedine pectus. ℙ Forum cupedinis *Varro* ap. *Donat.* in *Ter. Eun.* 2, 2, 25. docet, dictum esse ex eo, quod Numerius Equitius Cupes, et Romanius Macellus ob latrocinia damnati, bonisque eorum publicatis, quo loco aedes Romae habuere (cum eo comportarentur quae vescendi causa in Urbem afferebantur) foro Cupedinis, et Macello dedere nomina. Aliis haec derivatio non placet; sed a *cupedia*, et *cupiditate* vocis originem esse ducendam. Utrumque refert *Festus* in *Cupes*, ipseque adeo *Varro L. L.* 4, 32. Sed *Vossio* placet *cupediam* dici a *cupa*, seu *copa*, quasi *caupediam*, quod in cauponis cupediae venderentur. *Salm.* ad *Lamprid. Elagab.* 30. putat, haec duci a *cuppes*, quod in *Gloss.* exponitur fastidiosus, superbus, cupidus: quare *cuppedo*, *cuppedia* etc., duplici *pp* semper scribendum esse. *Pl. Trin.* 2, 1, 13. Harpago, mendax, cuppes, avarus. Al. leg. *cupes*. *Festus* docet *cupes* esse nomen substantivum, et idem esse quod *cupedia*, h. e. lautiores cibos.

CŪPELLA, ae, f. dimin. a *cupa*, poculi, vel vasis genus, a κύπελλον. *Pallad.* 3, 25. Pyra in cupellis, vel in vasculis fictilibus condiuntur. *Apic.* 1, 2. In cupellam mittito.

CUPENCUS, lingua Sabinorum sacerdos appellatur, et speciatim sacerdos Herculis. *Serv.* ad *A.* 12, 538.

CUPERFICIUM. V. SUPERFICIUM.

CUPES. V. CUPEDO.

[CŪPĪCUS, a, um, adj. ad cupam pertinens. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Mur.* 1783, 36. C. Pomponius Cupicus. *F.*]

CŬPĬDE, adv. ἐπιθυμητικῶς, ἀγαπητῶς, libenter, ardenter, studiose, vehementer. *Cic. Rosc. Com.* 16. *f.* Ego vero cupide et libenter mentiar tua causa. *Sall. Cat.* 41. Nihil tam asperum, neque tam difficile esse, quod non cupidissime facturi essent. *Caes. B. G.* 1, 40. Cupidissime appetere amicitiam alicujus. *Id. B. C.* 2, 20. Aliquem domum ad se hospitio cupidissime recipere. *Nep. Arist.* 1. Quod cupide elaborasset, ut praeter ceteros justus appellaretur. *Caes. B. G.* 1, 15. Qui cupidius novissimum agmen insecuti, alieno loco proelium committunt. *Liv.* 3, 32. Horatius augur mortuus: in cujus locum C. Veturium eo cupidius, quia damnatus a plebe erat, augures legere. *Pl. Stich.* 2, 1, 11. Amare cupide aliquem. *Senec. ep.* 100. Cupidissime aliquid legere. *Catull.* 64, 265. Quae postquam cupide spectando Thessala pubes Expleta est. ℙ Aliquando in malam partem usurpatur, diciturque de eo qui pravo aliquo animi affectu, aut nimio partium studio agit. *Cic. Rosc. Am.* 18. Majores nostri suos agros studiose colebant, non alienos cupide appetebant. *Id. Phil.* 2, 21. Quid cupide a senatu, quid temere fiebat? *Id. Fam.* 16, 11. Nos agimus nihil cupide: eoque est nostra pluris auctoritas, i. e. sine partium studio. *Quint.* 1, 3. Ne quid cupide, ne quid improbe, ne quid impotenter faciat. *Suet. Caes.* 12. Reum tam cupide condemnavit, ut ad populum provocanti nihil aeque ac judicis acerbitas profuerit. [**Cupide* h. l. idem, quod nostr.: *leidenschaftlich.*]

CŬPĪDĬNEUS, a, um, adj. ἐρωτικὸς, ad Cupidinem amorum Deum spectans. *Ov. Trist.* 4, 10, 65. Cupidineis nec inexpugnabile telis Cor mihi. Adde *R. A.* 157. ℙ De valde formoso. *Mart.* 7, 87. Blanda Cupidinei cur non amet ora Labycae?

CŬPĪDĬTAS, atis, f. ἐπιθυμία, vehementior affectus animi impense cupientis aliquid, appetitio, desiderium. [**Cic. Tusc.* 4, 31. Cupiditas est effusio animi in appetendo, ut laetitia in fruendo.] *Id. Att.* 12, 26. De voluntate tua, ut simul simus, vel studio potius, et cupiditate non dubito. *Id. Or.* 1, 30. et *Pis.* 25. Flagrare, ardere cupiditate justi et magni triumphi. [**Cupiditas* h. l. est spes conjuncta cum appetitione aliqua. Cf. *Id. Off.* 1, 21. *Part.* 3.] *Id. Tusc.* 1, 19. Inest mentibus nostris insatiabilis quaedam cupiditas veri videndi. *Id. Brut.* 92. Incitare aliquem cupiditate imitandi. *Cels.* 2, 3. Cupiditas cibi. *Nep. Annib.* 2. Incendere aliquem cupiditate bellandi. ℙ Saepissime dicitur de inordinato et pravo studio alicujus rei, et generatim de malis quibusque animi affectibus contra rationem tendentis in aliquid, ut de libidine, ira, avaritia etc. *Cic. Inv.* 1, 23. Genus est omnium libidinum cupiditas. *Id. ib.* 2. Caeca ac temeraria dominatrix animi cupiditas, ad se explendam viribus corporis abutitur. *Coel. ad Cic. Fam.* 8, 16. Ut impiam cupiditatem contra salutem tuam habeamus. *Cic. Verr.* 2, 2, 53. Studia cupiditatesque honorum, atque ambitiones ex civitatibus tollere. *Id. Phil.* 5, 18. Cupiditas dominandi praeceps et lubrica. *Id. Dom.* 44. Projecta et effrenata cupiditas. *Id. Verr.* 2, 1, 24. Indomitae atque effrenatae cupiditates. *Id. ib.* 2, 2, 75. Vos conjectura assequi posse, cujusmodi praedo iste in illa provincia fuerit, quam multas cupiditates, quam varias, quam infinitas habuerit. *Id. Phil.* 3, 10. Vir omni carens cupiditate, [**i. e.* non appetens provinciam. Ita *Ern.* in *cl. Cic.*] *Id. Pis.* 25. Comprimere atque restinguere incensam alicujus cupiditatem. *Id. Or.* 1, 43. *extr.* Domitas habere libidines, coercere omnes cupiditates. *Id. Part.* 27. explere. *Id. Or.* 1, 19. frangere. *Id. Amic.* 22. Imperare cupiditatibus iis, quibus ceteri serviunt. *Ter. Heaut.* 1, 2, 34. Ubi animus semel se cupiditate devinxit mala, necesse est consilia consequi consimilia. *Caes. B. G.* 7, 52. Temeritatem cupiditatemque militum reprehendere, *h. e.* nimium pugnandi caecumque studium. [**Tribuitur etiam emtoribus et conductoribus, qui nimia spe lucri nimis care emunt vel conducunt. *Cic. Att.* 1, 17. Asiani, qui de Censoribus conduxerant, questi sunt in senatu, se, cupiditate prolapsos, nimium magno conduxisse. Notandus etiam locus est *Cic. Verr.* 1, 12. Et ea cupiditas, qua per hosce annos in quibusdam judiciis usus est. Hoc loco cupiditas dicitur de causarum patrono, qui semper obtinere vult causam, quamvis injustam, qui regnare in judiciis cupit. — Dicitur et de re, cujus cupiditate flagramus. *Id. Q. Fr.* 1, 1. Ex impurissimis faucibus in honestissimam cupiditatem eripuisti. Debentur haec *Ern. cl. Cic.*] ℙ Specialiter dicitur de nimio amore pecuniae, differt tamen ab avaritia, quod cupiditas notat amorem habendi, avaritia retinendi: itaque illi opponitur abstinentia, huic liberalitas. *Suet. Dom.* 9. Cupiditatis quoque, atque avaritiae vix suspicionem ullam dedit: immo e diverso magna non abstinentiae modo, sed etiam liberalitatis experimenta. *Cic. Rosc. Am.* 35. *extr.* Ipsos caecos reddit cupiditas, et avaritia, et audacia. [**Cf. Oudendorp.* ad *Suet. Vesp.* 1. et *Spald.* ad *Quint.* 5, 12, 6.] ℙ Item nimium studium partium, favor. *Cic. Font.* 7. Cupiditatis atque inimicitiarum suspicio derogat auctoritatem in testimonio. *Id. Fl.* 10. Testes aut sine ullo studio dicebant, aut cum dissimulatione aliqua cupiditatis. [**Id. ib.* 26.] Adde *Marcell.* 9., ubi huic cupiditati invidia opponitur. [**Cf. Id. Planc.* 17. (de quaesitore.) Voluntatem erga Cn. Plancii salutem sine ulla cupiditate prae se fert. Hinc dicitur de studio rei opprimendi. *Cic. Quint.* 21. Qui summis opibus S. Naevium defendunt: si id est defendere, cupiditati alterius obtemperare, quo is facilius, quem velit, iniquo judicio possit opprimere.] ℙ Item venerea libido. *Plin.* 36, 5, 4. *n.* 5.

CŬPĪDO, inis, f. ἐπιθυμία, idem quod cupiditas, ejusdemque fere usus: nisi quod poetis est familiarior. *Non.* quidem 5, 58. ex Lucilio ita distinguit, ut cupiditas minor sit, et temperatior, defluens ex cupidine; sed hoc a scriptoribus discrimen negligitur. *Enn.* ap. *Cic. Tusc.* 3, 26. Cupido cepit me, proloqui Medeae miserias. *Liv.* 1, 6. Romulum cupido cepit urbis condendae. *Id.* 21, 10. Flagrans cupidine regni. *Sall. Cat.* 3. *extr.* et *ib.* 7. Cupido honoris et gloriae. *Id. ib.* 13. somni. *Lucr.* 4, 874. sic expletur jejuna cupido, *h. e.* fames. *Curt.* 4, 7. Ingens cupido animum stimulabat adeundi Jovem. *Id. ib.* 8. Cupido incessit, Aethiopiam invisere. ℙ Pro pravo animi studio, et affectu. *Curt.* 10, 5. *f.* Iracundiam, et cupidinem vini senectus mitigare potuisset. *Sall. Cat.* 10. Pecuniae, atque imperii cupido. *Hor. Sat.* 2, 7, 85. sapiens Responsare cupidinibus, contemnere honores Fortis. *Ov. Fast.* 1, 211. Opum furiosa cupido. ℙ Masculino genere. *Hor. Od.* 2, 16, 15. Nec leves somnos timor, aut cupido Sordidus aufert, *h. e.* avaritia. *Id. ib.* 3, 16, 39. Contracto melius parva cupidine Vectigalia porrigam. *Sil.* 4, 99. geminusque cupido Laudis. ℙ Porro hoc genere plerumque intelligitur Deus cupiditatum praeses, et praesertim amoris, quem alii ex Chao et Terra genitum tradunt; alii ex Nocte et Aethere; alii ex Lite et Zephyro; alii ex Mercurio et Diana; alii ex Poro Deo consilii, et Penia Dea paupertatis: plurimi conveniunt in Venere matre assignanda, sed in patre variant, cum aliis Mercurius sit, aliis Mars, aliis Vulcanus, Coelum aliis: nonnulli etiam ex sola Venere natum putant. Ex his quaedam refert *Cic. N. D.* 3, 23. et *Arnob.* 4, 136., qui ambo tres Cupidines ponunt. Sunt etiam qui duos faciunt, coelestem et vulgarem: item qui honestum et turpem: illum dicunt Veneris et Jovis filium, hunc Erebi et Noctis. Hinc *Ov. Fast.* 4, 1. geminorum mater Amorum. *Senec. Oedip.* 500. Concutit taedas geminus Cupido. Hoc loco *Seneca* apte geminum Cupidinem memorat, quos adesse fingit in nuptiis Bacchi Dei cum Ariadna mortali: in quibus convenientissimum erat, et coelestem et vulgarem Cupidinem interesse. ℙ Denique non desunt, qui plures faciunt, nempe quot sunt affectus hominum aliquid appetentium. ℙ Fere apud poetas intelligitur filius Veneris, qui fingitur puer, caecus, nudus, alatus, arcu, telis, flammisque armatus, Deorum et hominum potens, et animantia quaeque sibi facile subjiciens. De eo passim legas aliquid ap. *Hor.*, *Ov.*, *Tibull.*, *Propert.*, *Mart.*, *Virg.* quoque *A.* 1, 662. et sqq. et alios: praesertim vero de ejus potentia multa poetice *Senec. Hippol.* 274. et sqq., cujus quidem potentiae significandae gratia, quidam eum pinxere florem, et delphinum manu tenentem; quo ostenderent, terra illum marique latissime dominari. ℙ [Venuste admodum *Cupido inferorum* vocatur puella immature defuncta. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 267. *n.* XI. Ti. Julius Orpheus sibi, et Orfitae *Filiae annorum* XIV. Virgini, Veneri, Cupidini Inferorum. *F.*] ℙ [**Dicitur etiam pro statua, simulacro Cupidinis Dei. *Inscr.* ap. *Orell.* 1367. JUNIUS FELIX. PATR. CUPEDINIS II. AER. PRO SALUTE POSUIT. i. e. Cupedines duos aereos. Adde aliam *ib.* 1898.] ℙ Discrimen quidam statuunt inter cupidinem et amorem, sive pro Deo, sive pro affectu animi accipias: ut sit cupido immoderatus amor, hic moderatus. *Afran.* ap. *Non.* 5, 1. Amabit sapiens, cupient ceteri. *Pl.*

fragm. ib. Cupido te conficit, anne amor? *Id. Curc.* 1, 1, 3. Quo Venus, Cupidoque imperat, suadetque Amor. Dicendo *imperat*, inquit *Serv.* ad *A.* 4, 194., violentiam ostendit; *suadet* addendo, moderationem significat. Verum hoc discrimen vix unquam scriptores servant.

CŬPĬDUS, a, um, adj. ἐπιθυμῶν, qui cupit, studiosus, appetens. *Planc. ad Cic. Fam.* 10, 18. Cupidus satisfaciendi reipubl. *Cic. Or.* 1, 11. Graeculi homines contentionis cupidiores, quam veritatis. *Id. ib.* 22. Adolescens nostri cupidissimus, *h. e.* amantissimus. *Id. Off.* 1, 43. *f.* Quis est enim tam cupidus in perspicienda cognoscendaque veritate, ut etc.? [*Notanda constructio *cupidus in.* V. quas similes affert *Beier.* ad h. l.] *Id. ib.* 3, 14. Homo cupidus et locuples. *Id. Fam.* 14, 4. Cupidus vitae. *Nep. Cat.* 3. Cupidissimus litterarum. *Hor. Sat.* 2, 1, 12. cupidum, pater optime, vires Deficiunt. ℙ Cum infinito. *Prop.* 1, 19, 9. Sed cupidus falsis attingere gaudia palmis etc. *Ov. Met.* 14, 215. cupidusque moriri. Hic verbum *morior* est quartae conjugationis. V. MORIOR f. ℙ Cum ablat. *Pl. Ps.* 1, 2, 50. Vino modo cupidae estis. ℙ Saepe in malam partem usurpatur de eo, qui pravo quopiam affectu abreptus aliquid appetit. *Cic. Font.* 10. *extr.* Potestis igitur cupidos moderatis, mercenarios gratuitis, impios religiosis anteferre? *Nep. Reg.* 2. Minime libidinosus, non luxuriosus, non avarus, nullus denique rei cupidus, nisi etc. *Suet. Vesp.* 16. Natura cupidissimus, i. e. avarus. *Cic. Font.* 6. Cupidi testes. [*Hoc et sequenti loco cupidus est partium studiosus. Adde *Cluent.* 24. Cupidus auctor. cf. *Caecin.* 3.] Sic *Id. Rosc. Am.* 26. Consilium cupidum, audax, temerarium. *Prop.* 1, 8, 29. cupidus deponat gaudia livor. *Mart.* 11, 58. Avaritia cupida. *Hor. Ep.* 1, 2, 24. Stultus, et cupidus. *Id. ib.* 2, 2, 156. Cupidus, timidusque. *Ov. Her.* 5, 129. A juvene et cupido credatur reddita virgo, *h. e.* amanti, vel libidine pleno. Sic *Mart.* 11, 78. Cupidus maritus. [*Huc pertinent ll. *Tib.* 1, 8, 74. Et cupidum ficta detinuisse mora. *Id.* 2, 5, 54. Et cupidi ad ripas arma relicta Dei, i. e. Martis aliam opprimentis. *Id.* 2, 4, 28. Cupida equa, i. e. furens libidine. *Id.* 1, 9, 58. Et pateat cupidis semper aperta domus, i. e. *moechis.* Cf. *Broukh.* ad *Tibull.* 1, 10, 58. et *Passerat.* ad *Prop.* 1, 2, 12. Caeterum latissimi sensus est vocabulum *cupidus*, significationem accipiens a substantivo, cui apponitur, saepius autem ex totius loci sententia, qua notione positum sit, intelligendum.] ℙ Translate. *Ov. A. Am.* 1, 116. Cupidae manus. *Id. Amor.* 3, 7, 9. Cupida lingua. *Id. Pont.* 3, 9, 26. Cupidus equus. ℙ Passive. *Pl. Merc.* 5, 1, 12. Ibi quidem si regnum detur, non est cupida civitas, i. e. expetenda. Al. rectius leg. *cupita.* ℙ [*Cupidissimus in *cupi quod si mos* depravatum. V. ap. *Wund. Varr. lect.* p. 39.]

[*CUPIENNIUS, i, est nomen moechi ap. *Hor. Sat.* 1, 2, 36. Mirator cunni Cupiennius albi. *Schol. Porphyr.* Cajus Cupiennius Libo Cumanus Augusti familiaritate clarus, corporis sui diligentissimus, sectator matronarum concubitus.]

CŬPĬENS, entis, part. a *cupio*, idem quod cupidus. *Cic. Har. resp.* 22. Cupientem Italiam, populum R. desiderantem, flagitantes vos excitavit. *Id. Or.* 1, 1. Neque vero nobis cupientibus atque exoptantibus fructus otii datus est. *Pl. Mil.* 4, 2, 58. Hunc anulum ab tui cupiente huc detuli huic, i. e. amica tua. *Sall. Jug.* 86. Marius cupientissima plebe consul factus. *Aurel. Vict. Caes.* 24. Dominandi suis, quam subigendi externos, cupientiores sunt. *Tac. A.* 15, 46. Populus novarum rerum cupiens. *Id. ib.* 6, 46. bonarum artium. *Id. ib.* 1, 59. Fama dediti Segestis vulgata, ut quibusque bellum invitis, aut cupientibus erat, spe vel dolore accipitur. Et *ib.* 75. Erogandae per honesta pecuniae cupiens. *Sall. fragm.* ap. *Diomed.* 1, 291. Cupientissimus legis. *Id. Jug.* 68. *extr.* Animo cupienti nihil satis festinatur.

CŬPĬENTER, adv. cupidissime, ut *Non.* 2, 173. exponit, ἐπιθυμητικῶς. *Accius ib.* Cupienter malis membra discerpat suis. *Enn. ib.* Cupienter cupere. *Pl. Ps.* 2, 3, 17. petere.

[CŬPILLA, ae, m. idem ac cupula. Est cogn. Rom. Diocletiano imperante, in *Cod.* 6, 58, 5. *F.*]

CŬPĬO, is, ivi, et ii, (*Prisc.* 10, 879.) itum, a. 3. ἐπιθυμέω, γλίχομαι, opto, aveo, desidero, expeto. *Cic. Brut.* 97. Tibi favemus, te tua virtute frui cupimus, tibi optamus eam rempubl. etc. *Id. Att.* 10, 4. *med.* Cupivi, inquit, ex senatusconsulto surrepto. *Id. Fam.* 1, 2. Ii Bibuli sententiam valere cupierunt. *Id. Phil.* 14, 1. Cum ad eum, quem cupimus optamusque, vestitum redierimus. *Id. Tusc.* 4, 17. Ardenter cupere aliquid. *Suet. Caes.* 1. Quem incolumem tantopere cuperent. *Id. Aug.* 17. Cleopatram servatam triumpho magnopere cupiebat. *Ov. Her.* 21, 9. cupis credi. *Pl. Capt.* 1, 2, 17. Quod ego quidem nimis quam cupio ut impetret. ℙ *Cupere alicui*, et *cupere causa alicujus* est bene velle, optare bona alicui. *Caes. B. G.* 1, 18. Favere et cupere alicui propter affinitatem. *Cic. Q. Fr.* 1, 2, 3. Quid? ego Fundanio non cupio? non amicus sum? *Id. Verr.* 2, 2, 73. Qui istius causa cupiunt omnia, qui ab eo benignissime tractati sunt. *Id. Fam.* 13, 75. Cujus causa omnia cum cupio, tum mehercule etiam debeo. *Pl. Pers.* 5, 1, 14. Omnia, quae tu vis, ea cupio. *Lem.* mutua fiunt a me. [*Cupio omnia quae vis* non est, ut *Baxt.* vult, suavis valedicendi formula, sed humanitatis, modestiae, officii significatio, ut docet *Heindf.* ad *Hor. Sat.* 1, 9, 5.] ℙ Quando cum infinito jungitur, eleganter accusativus pronominis reciproci exprimitur. *Nep. Paus.* 2. Seque tecum affinitate conjungi cupit. (Adde *Attic.* 20. *extr.*) *Ov. Her.* 21, 247. cupio me jam conjungere tecum. Adde *Plin.* 11, 17, 17. ℙ Translate. *Id.* 17, 26, 41. Asperiora vina rigari utique cupiunt. ℙ In illo *Prop.* 3, 7, 1. Maecenas eques Etrusco de sanguine regum, Intra fortunam qui cupis esse tuam: *cupis* est ἀγαπᾷς, amas, gaudes, contentus es, libenter manes. ℙ Significat etiam amore venereo amare. *Ov. Fast.* 3, 21. et *Mart.* 7, 74. ℙ Et passive. *Appul. Florid. n.* 14. Adeoque is cupiebatur, ut etc. ℙ Fuisse olim etiam quartae conjugationis, testantur *Non.* 10, 16. et *Prisc.* 10, 879. Hinc *Lucr.* 1, 70. confringere ut arcta Naturae primus portarum claustra cupiret. ℙ Hinc est particip. *cupitus* paenult. prod. Atque in illo *Pl. Curc.* 2, 3, 85. Laudato, quando illud, quod cupis, effecero: τὸ *cupis* ultimam producere, monent eruditi. ℙ Inter *amare*, et *cupere* quid distet, V. CUPIDO. ℙ *Cupi*, an *cupiri* in infinito passivo dicendum sit, dubitat *August.*, cujus verba sunt *ep.* 151. *ad Nebrid. f.* Volo me declinationis hujus gnarum facias. Cum enim adjungo verba similia, incertior fio. Nam ita est *cupio*, ut *fugio*, ut *sapio*, ut *jacio*, ut *capio*: sed utrum *fugiri*, an *fugi*, utrum *sapiri*, an *sapi* sit modus infinitus, ignoro. Possem attendere *jaci*, et *capi*, ni vererer, ne me caperet, et pro ludibrio jaceret, quo vellet, qui aliud *jactum*, et *captum*, aliud *fugitum*, *cupitum*, *sapitum*, esse convinceret. Quae item tria utrum paenultima longa et inflexa, an gravi brevique pronuncianda sint, similiter nescio. Haec *August.* Sed in passiva voce rari est usus, praeter participia *cupitus*, et *cupiendus.* ℙ [Part. *Cupiens* V. suo loco. *Cupiendus* ap. *Ov. Trist.* 4, 4, 66. Nec cupienda bonis regna Thoantis erant. *F.*]

CŬPĪTOR, oris, m. qui cupit. *Tac. A.* 15, 42. Ut erat incredibilium cupitor. *Id. ib.* 12, 7. Talis matrimonii cupitor.

CŬPĪTUS, a, um, part. a *cupio*, appetitus, optatus. *Enn.* ap. *Cic. Div.* 1, 20. Nec sese dedit in conspectum corde cupitus. *Ov. Fast.* 3, 21. visamque cupit, potiturque cupitam. *Pl. Poen.* 5, 4, 90. Cupitus atque exspectatus. *Tac. A.* 6, 32. et *ib.* 14, 2. Cupitum id Tiberio. *Id. ib.* 4, 3. Ceterum plena Caesarum domus, juvenis filius, nepotes adulti moram cupitis afferebant. *Pl. Poen.* 5, 4, 100. Eveniunt digna dignis: tandem huic cupitum contigit. *Nazar. Paneg. Constant.* 2. Certe cupitorum irriti non sumus.

CUPPĒDO, et } V. CUPEDO.
CUPPES. }

CUPRA, ae, f. duplex fuit hoc nomine oppidum in Piseno: alterum *Cupra Maritima* appellatum, quod tamen *Plin.* 3, 13, 18. et *Mela* 2, 4. *Cupram* absolute dicunt, quodque plerique situm fuisse putant, ubi nunc *Grottammare*, alii probabilius, ubi *Massignano. Inscr.* ap. *Grut.* 108, 7. T. Annius Crispinus Cupra Maritima. ℙ Alterum Piceni oppidum fuit *Cupra Montana*, ubi nunc castrum *Massaccio*, prope urbem Aesin, quae nunc *Jesi.* V. CUPRENSIS. ℙ Est etiam nomen Deae cujusdam, quae in oppido Cupra Maritima colebatur. *Strabo* 5. docet, Cupram dictam esse Junonem ab Etruscis, qui isto nomine ei templum in Piceno aedificarunt. *Inscr.* ap. *Grut.* 1016, 2. Imp. Caesar Hadrianus templum Deae Cuprae restituit. *Sil.* 8, 432. Et queis litoreae fumant altaria Cuprae.

CUPRENSIS, e, adj. ad Cupram Maritimam pertinens, Piceni oppidum, ubi nunc *Massignano. Inscr.* ap. *Mur.* 778, 7. D. M. C. Annii Draconis veterani Classis Praetoriae Misenensis, natione Cuprensis. ℙ Item ad Cupram Montanam pertinens, ubi nunc *Massaccio. Plin.* 3, 13, 18. Cuprenses cognomine Montani. *Inscr.* ap. *Don.* 334, 2. at emendatior ap. *Maur. Sartium*, de *Cupra Mont.* p. 13. Imp. Caesari T. Aelio Hadriano Antonino Aug. Pio pueri et puellae alimentarii Cuprenses Montani.

CUPRESSĒTUM, i, n. locus cupressis consitus, κυπαρισσών. *Cic. Leg.* 1, 5. In cupressetis Gnossiorum. *Cato R. R.* 151. Serere cupressetum.

CUPRESSĔUS, a, um, adj. κυπαρίσσινος, ad cupressum pertinens. *Liv.* 27, 37. Duo signa cupressea Junonis. *Vitr.* 2, 9. Foliatura cupressa.

CUPRESSĬFER, a, um, adj. cupressos ferens. *Ov. Fast.* 5, 87. jugum cupressiferae Cyllenes. *Id. Her.* 9, 88. Erymanthus cupressifer.

CUPRESSĬNUS, a, um, adj. cupresseus, κυπαρίσσινος. *Plin.* 23, 4, 45. Cupressinum oleum. *Colum.* 6, 7. Coni cupressini. *Id.* 2, 2. *med.* Frondes cupressinae.

CUPRESSUS, i, f. κυπάρισσος, arbor procera, conifera, natu morosa, fructu supervacua, baccis torva, folio amara, odore violenta, ac ne umbra quidem gratiosa, materie rara, sed ea tamen durabili. Duplicis est generis: meta in fastigium convoluta, quae et femina appellatur: mas spargit extra se ramos, deputaturque. Ex Creta primum Tarentum venit, deinde tota Italia disseri coepta: quare et advenam appellat *Plin.* 16, 33, 60. ubi praeter haec, alia multa de ea. *Virg. Ecl.* 1, 26. Quantum lenta solent inter viburna cupressi. ℙ In sexto casu legitur etiam quartae declinationis. *Colum.* 4, 26. Pedamen probatur ex junipero, lauru, cupressu. *Ov. Met.* 3, 155. Vallis erat piceis, et acuta densa cupressu. ℙ In aliis quoque casibus exempla hujus declinationis afferri solent ex *Ov*, *Hor.*, *Virg.* Sane *Varr. L. L.* 8, 48. negant, *inquit*, esse analogias, quod alii dicunt *cupressus*, alii *cupressi* etc. [*V. *Bentl.* ad *Hor. Od.* 2, 15, 5.] ℙ Arbor est Diti sacra, et ideo funebri signo ad domos, et circa pyram poni solita, teste *Plin. l. c.*, non tamen omnium, sed ditiorum tantummodo, et potentiorum, ut significare videtur illud *Lucani* 3, 442. Et non plebejos luctus testata cupressus. Cujus rei causam affert *Fest.* quia excisa non renascitur, sicut ex mortuo nihil jam est sperandum: vel (quod addit ex *Varrone Serv.* ad *A.* 6, 216.) ne populus pyram circumstans, gravi ustrinae odore offenderetur: tamdiu enim populus restabat circa pyram, quamdiu consumpto cadavere, et collectis cineribus, diceretur novissimum verbum *ilicet*, h. e. ire licet. Haec *Servius.* Aliam quoque causam *Scalig.* ad *Fest.* ex *Plinio* ap. eund. *Servium*, sed, ut ipse ait, nondum editum, affert his verbis: Romani moris fuit, propter caerimonias sacrorum, quibus populus R. obstrictus erat, ut potissimum cupressus, quae excisa renasci non solet, in vestibulo mortui poneretur, ne quis imprudens funestam domum rem divinam facturus introeat, et quasi attaminatus suscepta peragere non possit. Denique alii, quia haec arbor materiae perpetuitatem habet, adhibitam in funeribus putant ad denotandam immortalitatem animorum. *Virg. A.* 6, 216. feralis cupressus. *Id. ib.* 3, 64. atra. *Hor. Od.* 2, 14, 23. invisa. *Id. Ep.* 5, 18. funebris. ℙ *Simulare cupressum* proverbialis locutio est ap. *Hor. A. P.* 20. de iis, qui id unum, quod sciunt, quovis loco ac tempore obtrudunt, ut pictor ineptus, qui cupressum pingere cum sciat, in quavis id tabula, etiam qua naufragium describatur, pingit. ℙ Genere macul. *Enn.* ap. *Gell.* 13, 20. et *Non.* 3, 34. Capitibu' nutantes pinos, rectosque cupressos. Ubi *Gell.* Firmior ei, credo, et viridior sonus esse vocis visus est *rectos* dicere, quam *rectas*, τὸ *capitibu'* ponitur hic, ut *ariete*, et *parietibus*, et *tenuia* ap. *Virg. A.* 2, 16. et 442. et *G.* 1, 398., ubi quatuor breves syllabae dactyli tempus aequant: qui pes proceleusmaticus dicitur a grammaticis.

CUPRĔUS, a, um, adj. idem quod cuprinus, ut Cupreum vas, *Plin.* 23, 3, 37., ubi al. leg. *Cyprium.* ℙ Legitur et *cypreus. Pallad.* 8, 5. Si bidentes cyprei fiant, et sanguine tingantur hircino, etc. *Trebell. Claud.* 14. Fibulam auream cum acu cyprea unam.

CUPRĪNUS, a, um, adj. κύπρινος, ad cuprum pertinens. *Pallad.* 2, 16. Radici imprimunt cuprinum clavum, vel ferreum. Adde *Veg. Vet.* 1, 28.

CUPRUM, i, n. genus quoddam rubri aeris, quod *Plin.* 33, 5, 29. cyprium appellat: unde et vox facta est. V. CYPRIUS. *Spart. Carac.* 9. Ex aere, vel cupro cancelli superpositi esse dicuntur. Al. leg. *cypro*, quod idem est. *Edict. Dioclet.* p. 29. Aerario in cupri pondo 1. ✱ sex.

CŪPŬLA et Cuppula, ae, f. parva cupa. *Ulp. Dig.* 33, 6, 3. In cuppis autem, sive cuppulis puto admittendum et eas deberi. Adde *Not. Tir.* p. 156. ℙ *Cūpŭlă* est diminut. cupae, quatenus axem significat. *Cato R. R.* 21. Ne foramina majora fiant, quo cupulae minusculae indentur.

CUR, διὰ τί; adv. interrogandi, quare? quam ob rem? Quidam grammatici docent, factum esse ex *quare*, et primo *quur*, et *quor* scriptum fuisse. [*V. *Scheid.* ad *Sanct.* p. 269.] *Ter. Andr.* 5, 3, 15. Cur me excrucio? cur me macero? *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 23. *f.* Pro urbis vero salute cur non omnibus facultatibus utamur? *Cic. Fam.* 2, 7. Dii immortales! cur ego non adsum? *Sabin. Massur.* ap. *Gell.* 4, 20. Cur ita, ut tu sis, quam equus, curatior? ℙ Postpositum suo verbo. *Hor. Sat.* 2, 3, 187. Ne quis humasse velit Ajacem, Atrida, vetas cur? ℙ Adhibetur etiam extra interrogationem, et relativi quodammodo vim habet. *Cic. Or.* 3, 48. Quid est aliud causae, cur repudietur, nisi quod, etc.? *h. e.* propter quam. *Id. ib.* 1, 31. Cum ea audire cupiebas, causam, cur cuperes, non fuisse. *Id. Fam.* 6, 8. Afferunt rationem, cur negent. *Id. Div.* 1, 3. Exquisita quaedam argumenta, cur esset vera divinatio, collecta sunt, *h. e.* propter quae. *Id. N. D.* 1, 22. Cum requireret, cur ita faceret, *h. e.* quam ob causam. *Id. Fam.* 5, 12. *s. f.* Ne forte mirere, cur a te id petamus. *Id. Cluent.* 53. Quid est, cur tu in hoc loco sedeas? *h. e.* quid est causae,

ur, etc. ℙ Singularis est usus in illo *Plin. ep.* ;, 5. *med.* Repeto, me correptum ab eo, cur am-ularem, pro *quia*, vel *cum*. Et *Hor. Ep.* 1, 8, 9. rascar amicis, Cur me funesto properent arcere eterno. [*Adde *Eund. ib.* 1, 9, 7. Multa quidem lixi, cur excusatus abirem, i. e. quibus.] ℙ In-er *cur*, et *quare* statuit discrimen *Corn. Fronto le differ. vocab. s. in.*, quod *cur* simpliciter per-contetur, *quare* causam rationemque desideret: sed cave homini credas. ℙ [*Confunduntur *cur* et *Quirites*. V. *Wunder. Varr. lect.* p. 61. *Cur* et cui. Cf. *Burm.* ad *Calpurn. Flacc. Decl.* 20. p. 817.]

CŪRA, ae, f. μέριμνα, sollicitudo, angor, mo-lestia. *Fest.* et *Varr. L. L.* 5, 6. ita dictam pu-tant, quod cor urat. At vide CURO. Discrimen vero inter curam, et sollicitudinem videsis in SOL-LICITUDO. *Virg. A.* 4, 1. At regina gravi jam-dudum saucia cura. *Cic. Brut.* 2. Quorum memo-ria in maximis nostris gravissimisque curis jucunda fuit. *Id. Att.* 7, 5. Hoc affert mihi curam. *Id. ib.* 1, 18. Omnia, quae me cura afficiunt. *et mox.* Levare curam, et angorem animi. *Id. ad Dola-bell. post ep. ad Att.* 14, 15. Magna cura et solli-citudine liberare aliquem. *Ter. Hec.* 2, 1, 33. Solvere aliquem curis. Et *ib.* 5, 3, 19. Curas ali-cui adimere. *Id. Ad.* 4, 5, 76. Injicere alicui ma-gnam curam. *Id. Phorm.* 2, 2, 26. Cura absumi. *Id. Andr.* 2, 1, 4. Animus cura confectus stupet. *Cic. Div.* 2, 72. Ex somno plurimae curae metus-que nascuntur. *Cass. ad Cic. Fam.* 12, 12. Gra-vissimam curam suscipere, et vehementer sollici-tum esse de re aliqua. *Cic. Brut.* 3. Ut eorum aspectu omnis, quae me angebat de republica cura consederit. *Id. Att.* 2, 24. *s. f.* Pompejus de Clo-dio jubet nos esse sine cura. *Coel. ad Cic. Fam.* 8, 5. Qua tu cura sis, nescio: ego quidem vehe-menter animi pendeo. [*Praeter laudatas hae vi-dentur dicendi rationes notandae. *Liv. Praefat.* Omnis expers curae, i. e. metus, ne offendatur quispiam; ita *interpr. Crevierio*: nisi forte melius de amore patriae capiatur, cui temporum injuria non satis fiebat. Haec *lex. liv.* p. 154. At neque de *timore*, neque de *amore* cogitandum videtur: omnis expers curae est h. l. is, qui nihil sollici-tus de iis, quae ad rem publicam pertinent, litte-rarum studio totum se tradidit. *Id.* 2, 31. Cura de eventu rerum domesticarum; ubi nota constru-ctionem, *de*, pro *genit. Prop.* 4, 11, 74. Haec cura et cineri spirat inusta meo. *Id.* 2, 16, 2. Maxima praeda tibi, maxima cura mihi. *Tibull.* 4, 12, 1. Ne tibi sim, mea lux, aeque jam fer-vida cura. *Id.* 2, 3, 13. Curas sanare herbis. *Pl. Mil.* 2, 2, 48. Curas cogitare, i. e. agitare secum curas. *Lucr.* 6, 33. Volvere curarum tri-steis in pectore fluctus. *Quint.* 5, 6, 3. ed. *Spald. curam agere.* Quod saepissime confundi a libra-riis cum *curam habere* docent. *Burm.* ad *Vell.* 2, 31, 1. 109, 2. *Drak.* ad *Liv.* 30, 45, 2. V. *Spald.* qui haec ad locum *Quint.* modo allatum laudat.] ℙ Pro amore. *Ov. R. A.* 311. Haeserat in qua-dam nuper mea cura puella. *Prop.* 1, 15, 29. An-nus et inversas duxerit ante vices, Quam tua sub nostro mutetur pectore cura. [*Id.* 4, 10, 3. Si tibi cura toga est potior, pressumque quasillo Scortum, quam Servi filia Sulpicia, i. e. si amor togatae, sive meretricis praeferendus tibi videtur.] ℙ Et pro amica ipsa. *Id.* 2, 25, 9. Lynceu, tu-ne meam potuisti tangere curam? ℙ Est item me-ditatio, studium, diligentia, ἐπιμέλεια. *Cic. Or.* 3, 48. Neque vero haec tam acrem curam diligen-tiamque desiderant. *Id. Off.* 1, 6. Ponere operam curamque in rebus honestis. *Id. ib.* 2, 1. Omnes curas cogitationesque in rempublicam conferre. *Id. Fam.* 2, 7. De re aliqua curam adhibere. *Nep. Att.* 21. in re aliqua. *Cic. Or.* 2, 44. Omni mente in ea cura et cogitatione versari, ut, etc. *Id. ib.* 75. Omnis cura mea versatur in hoc, ut, etc. *Quint.* 1, 1. Acrem quam maxime curam impen-dere alicui rei. *et paulo post.* Habere magnam cu-ram docendi liberos. *Curt.* 3, 1. Intendere curam in aliquid. *Cic. Fam.* 10, 1. Omni cogitatione cu-raque in rempublicam incumbere. *Id. ib.* 3. In-cumbere in eam curam et cogitationem, quae, etc. *Senec. ep.* 14. et *Petr. Sat.* 106. Agere diligentis-sime curam alicujus. *Cic. Fam.* 9, 24. *s. f.* Ab-jicere curam reipublicae. ℙ Est mihi curae. *Cic. Fam.* 10, 1. Mihi maximae est curae, non de mea quidem vita; sed me patria sollicitat. *Id. ad Qui-rit.* 9. Mihi majori curae erit, quemadmodum vo-bis gratiam referam, quam, etc. *Id. Fam.* 1, 9. *f.* Tibi erit eidem, cui salus mea fuit, etiam digni-tas curae. *Ov. Am.* 3, 2, 8. Ergo illi curae con-tigit esse tuae. Al. leg. *meae*, h. e. meae puellae. ℙ Cum infinito. *Plin. ep.* 7, 10. Erit mihi curae, explorare provinciae voluntatem. ℙ *Cura est* pro *curae est*. *Pl. Stich.* 5, 2, 3. Quid agat Stepha-nium, cura est. *Id. Merc.* 1, 2, 11. Cura est, negotii quid sit. ℙ Curae habere. *Coel. ad Cic. Fam.* 8, 8. *extr.* Eos tibi et rem, de qua misi, velim curae habeas. *Suet. Aug.* 48. Nec aliter uni-versos, quam membra partesque imperii, curae habuit. Adde *Lact.* 7, 3. *med.* ℙ *Cum cura* est diligenter. *Liv.* 35, 9. Eas collectas cum cura, et igni crematas esse. *Sall. Jug.* 58. Saucios cum cura reficit. *Plin.* 17, 7, 4. Convenit cum cura dici. ℙ *Maximae curae homo*, h. e. diligentissimus, studiosissimus. *Colum.* 1, 8. ℙ De diligentia in capil-lis comendis. [*Non solum est capillorum, sed in uni-versum corporis. Gr. θεραπεία, κόσμησις. *Suet. Caes.* 45. Caeterum infinita est exemplorum apud poetas turba, quae firmando huic dicendi generi satis in-serviat.] *Phaedr.* 2, 2. Cum se putaret fingi cura mulierum. *Val. Flacc.* 8, 237. ac sua flavis Red-dita cura comis. *Senec. Q. N.* 1, 17. Cura comere capillum fuit, ac prominentem barbam depectere. ℙ De curatione quae morbis adhibetur. *Vellej.* 2, 123. de Augusto. Mox cum omnem curam fata vin-cerent, animam coelestem coelo reddidit. *Cels.* 2, 10. *med.* In cura aquae, quae sub cutem est. [*Sil.* 6, 551. Moesta refovebat vulnera cura. V. *Drak.* ad h. l.] ℙ De opere, quod cum cura fa-ctum est. *Tac. A.* 4, 11. Peterem ab iis, quo-rum in manus cura nostra venerit. *Ov. Pont.* 4, 16, 39. quorum quod inedita cura est, etc. ℙ Praeterea est *cura* administratio, curatio, munus. *Sall. Jug.* 3. Magistratus et imperia, postremo omnis cura rerum publicarum minime mihi hac tempestate capiunda videntur. *Cic. Off.* 1, 9. Dif-ficilis est cura rerum alienarum. *Tac. H.* 1, 80. Dare alicui curam legionis armandae. *Id. A.* 1, 11. Vocare aliquem in partem curarum. Et *ib.* 13, 28. Curam tabularum publicarum a quaestoribus ad praefectos transtulit. *Suet. Aug.* 37. Nova of-ficia excogitavit: curam operum publicorum, via-rum, aquarum, alvei Tiberis, etc. *Id. ib.* 36. Cura aerarii. [*Id. Tib.* 8. ibique *Brem. Liv.* 5, 5. Quanto est minus opera tueri facta, et instare, et perseverare, defungique cura? i. e. munere ob-sidionis longinquae.] ℙ Speciatim dicitur de of-ficio curatoris. *Ulp. Dig.* 5, 1, 19. Si quis tute-lam, vel curam administravit. Adde *ib.* 3, 1, 1. ℙ *Servus a cura* inter officia domus Augustae est, qui alicujus rei administrationem habet. *Inscr.* ap. *Grut.* 63, 1. Ti. Claudius Aug. lib. Fortunatus a cura amicorum. Et 598, 5. T. Coelio T. F. Ce-leri a cur. amic. Aug. Praef. leg. X, etc. Et 578, 5. Ossa Aureliae Liviae Aug. *servae* a cura catel-lae, etc. ℙ Pro eo, qui curam et administratio-nem habet. *Ov. Her.* 1, 103. Hoc faciunt custos-que boum, longaevaque nutrix, Tertius immundae cura fidelis harae. *Coripp.* 2, 285. Successor so-ceri, factus mox cura palati. Adde 1, 137. Est autem *cura palatii* curator fabricarum palatii: un-de ortum est Graecum κουροπαλάτης. Sic *Trebell. Claud.* 14. *med.* Curam praetorii unum, aquarium unum, piscatorem unum. ℙ *Cura agens*, seu *cu-ragens*, vel *curam agens*, et *agens curam* is dice-batur, cui publici alicujus negotii administratio erat demandata, vel qui ex munere, sive delega-tione privati aliquid faciendum suscepisset, et idem significat ac curator. *Inscr.* ap. *Biagium*, *Mon. Mus. Nan. T.* 3. p. 177. Curagens theatri. V. plu-ra ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 548. ℙ Pro evectione, et cursu publico, videtur poni *Cod.* 1, 31, 1. et *ib.* 11, 23, 1. ℙ Insulsam de *Cura* fabulam ha-bes ap. *Hygin. fab.* 220., quam piget transcribere. ℙ [*Significationum ordo melius ita videtur posse constitui, ut primo loco ea ponas exempla, quibus diligentiae, studii notio inest; secundo ea sequan-tur, quae sollicitudinem, angorem animi denotant.]

CŪRĀBĬLIS, e, adj. Legitur a quibusdam ap. *Juven.* 16, 20. efficiunt, curabilis ut fit Vindi-cta gravior etc. Al. leg. *officiunt*, curabitis, ut sit, etc.

CŪRĀGENDĀRĬUS, ii, m. qui curam aliquam publicam habet. *Imp. Constantius Cod. Theod.* 6, 29, 1. Hi, quos curagendarios, sive curiosos pro-vincialium consuetudo appellat.

CURALIUM. V. CORALIUM.

CŪRANTIA, ae, f. *Cic. Q. Fr.* 2, 9. Quod me admones de non curantia, *h. e.* de incuria. Al. tamen rectius leg. *de nostra Urania*.

CŪRĀTE, adv. cum cura, ἐπιμελῶς. *Tac. A.* 2, 27. Ejus negotii initium, ordinem, finem curatius disseram. *Sall. Jug.* 19. Eum Jugurtha curatis-sume recepit.

CŪRĀTĬO, onis, f. ἐπιστασία, [*ἐπιμέλεια.] actus curandi, administratio, cura, *Pl. Most.* 1, 1, 33. Quid tibi, malum, me, aut quid ego agam, cura-tio est? *Liv.* 2, 27. Dare alicui curationem al-tiorem fastigio suo. *Cic. Rabir. Post.* 10. Cura-tionem et quasi dispensationem regiam suscipere. *Id. N. D.* 1, 1. Vacare omni curatione et admi-nistratione rerum. *Id. Har. resp.* 14. Aedes Tel-luris est curationis meae. *Liv.* 9, 43. *extr.* Cura-tio sacrorum. *Id.* 4, 12. *med.* Minucius praefectus annonae creatur, felicior in eo magistratu ad cu-stodiam libertatis futurus, quam ad curationem ministerii sui. ℙ Item cura illa, quae morbis ad-hibetur, θεραπεία. *Cic. Off.* 1, 24. Medici leviter aegrotantes leniter curant: gravioribus autem mor-bis periculosas curationes et ancipites adhibere co-guntur. *Cels.* 7, 26. *f.* Si felix curatio non fuit. Et *paulo supra*. Recte curatio procedit. *Plin.* 22, 25, 70. Mox procedente curatione, addito melle. *Phaedr.* 5, 7. Curatio venit ad sanitatem. [*Liv.* 2, 20. Quum victor — inter primam curationem exspiraverit. V. *Drak.* ad 2, 17. et cf. 42, 18.] ℙ Item officium curatoris. *Ulp. Dig.* 27, 10, 4. Furiosae matris curatio ad filium pertinet. *Papin. ib.* 27, 1, 30. Duas curationes administrare. ℙ Item universim quaevis cura. *Cic. N. D.* 1, 34. Omnis cultus et curatio corporis erit eadem adhi-benda Deo, quae adhibetur homini. *Id. ib.* 2, 63. Oves neque ali, neque sustentari, neque ullum fru-ctum edere ex se sine cultu hominum et curatione potuissent. *Petr. Sat.* 107. Voluerunt, antequam conscenderent, exonerare capita molesto et superva-cuo pondere, sed celerior ventus distulit curationis propositum. *Colum.* 12, 25. *med.* Ut sit odoratior vini curatio, *h. e.* conditura.

CŪRĀTOR, oris, m. ἐπιστάτης, κομιστής, [*ἐπι-μελητής, V. *B. Crus.* ad *Suet. Aug.* 37.] procura-tor, praefectus, qui alicujus rei sive privatae, sive publicae curam habet. *Cic. Leg.* 3, 3. Sunto-que aediles curatores urbis, annonae ludorumque solemnium. *Id. Opt. gen. Or.* 7. Demosthenes curator muris reficiendis fuit. *Id. Verr.* 2, 2, 59. Aliquem curatorem praeficere, qui statuis faciundis praesit. *Gell.* 2, 10. Q. Catulus curator resti-tuendi Capitolii. *Front. Aquaed.* 100. *ex antiquo S. C.* Curatores aquarum. *Colum.* 9, 14. Maxi-me custodiendum est curatori, qui apes nutrit, uti etc. *Varr. R. R.* 3, 5. Curator aviarii. Et *ib.* 9. gallinarius. *Sall. Jug.* 74. negotiorum fidus. *Id. ib.* 118. curatorem reipubl. appellat Sullam in Africa bellum gerentem. *Festus* quoque curatores docet illos dici, qui rei frumentariae, agrisve divi-dundis praepositi sint. *Inscr.* ap. *Grut.* 250. et 251. Curatores regionum Urbis. ℙ *Curatores al-vei et riparum Tiberis* instituti fuerunt ab Augusto, ut affirmat *Suet. in ejus Vita* 37., antea vero ea cura fuit censorum, aut consulum, aut flaminis Dialis, aut ipsius Augusti, ut probat *Marin. Iscriz. Alb.* p. 21. et *Frat. Arv.* p. 802.: de eorum numero minime constat, modo enim duo, modo quinque nominantur in antiquis monumentis. [*V. indic. ad corp. inscriptt. ab *Orell.* editum.] ℙ *Curator Kalendarii.* V. CALENDARIUM. ℙ [*Curatores reipublicae*, *municipii*, vel *coloniae* vocati sunt, qui ab Trajano Aug. primum municipiis et coloniis dati sunt, ut earumdem bona administrarent. De his diligentissime egit *Barpt. Jos. Stoffella* in *Illu-straz. della Lapida* di *C. Valerio Mariano*, *del Tartarotti* p. 74 — 102. quem videsis. *F.*] ℙ In Jure *curator* est, qui datur puberi, qui sub alte-rius potestate non est, usque ad vigesimum quin-tum annum, ut ejus bona curet: item furioso, fa-tuo, insano, prodigo, debili: item ventri, πρόδι-κος, ὀρφανιστής: et differt a tutore, qui datur im-puberi, ut eum tueatur, qua de re subtilius, fu-siusque JCti, praesertim totis libris *Dig.* 26. et 27. et *l.* 42. *t.* 8. etc. *Hor. Ep.* 1, 1, 102. Nec medi-ci credis, nec curatoris egere A praetore dati, *h. e.* nec credis te esse insanum. [*Cf. *Heindf.* ad *Hor. Sat.* 2, 3, 217.]

CŪRĀTŎRĬCĬUS, a, um, adj. *Impp. Arcad. et Honor. Cod. Theod.* 11, 1, 29. Ut vicenis solidis, qui in praeteritum pro equis curatoriciis peteban-tur, duo solidi detrahantur. Et *t.* 17. qui est De equorum collatione, *l.* 2. Equorum, qui curatori-cio nomine flagitantur, in pretio maturetur exactio. *Curatoricii equi* sunt, quibus utebantur curatores, et curagendarii, vel palatini, qui ad agendas curas reipublicae in provincias mittebantur. V. *Gotho-fred.* ℙ [Item qui curatoris munere antea fun-ctus est, ut quaestoricius, quinquennalicius, qui quaesturam, vel quinquennalitatem gessit. *Inscr.* ap. *Aegid. Gelenium de magnit. Coloniae Agrippi-nae* p. 165. Masclinio Materno aedilicio, curatori-cio, sacerdotali. *F.*]

CŪRĀTŌRĬUS, a, um, adj. ad curatorem per-tinens. Curatoria (subaudi *administratio*) est mu-nus, et officium curatoris. Affertur *Modest. Dig.* 27, 1, 1. et 2., qui tamen ibi Graece scripsit. Adde *Inscr.* ap. *Reines. cl.* 1. *n.* 264. L. Censori-nius curator, functus, ubi *Reines.* putat legendum *curatoria functus*.

CŪRĀTRIX, icis, f. quae curat, ἐπιστάτις. *Mo-dest. Dig.* 26, 5, 21. Magistratus curatrices mi-noribus mulieres non creabunt. At hic quoque lo-cus est ab interprete aliquo. V. v. praec. ℙ *Non.* 2, 631. *curatrix* dici posse putat, nullius tamen Latini scriptoris auctoritatem adducit.

CŪRĀTŪRA, ae, f. curatio, cura diligens, *Ter. Eun.* 2, 3, 24. Si qua est habitior paulo, pugi-lem essse ajunt: deducunt cibum. Tametsi bona est natura, reddunt curatura junceas. Ubi *Dona-tus*, *cura*, inquit, mentis est, *curatio* medicinae, *curatura* diligentiae. Sed hoc discrimen ne verum quidem est, nedum perpetuum.

CŪRĀTUS, a, um, part. a *curo*, ἐπιμεληθείς, θεραπευόμενος, dicitur de omni re, cui cura adhi-bita est. *Tac. A.* 1, 13. *extr.* Donec Haterius Augustam oraret, ejusque curatissimis precibus protegeretur. *Hor. Ep.* 1, 4, 15. Me pinguem et nitidum bene curata cute vises. *Id. Sat.* 2, 2, 80. ubi dicto citius curata sopori Membra dedit, *h. e.* cibo, potuque, balneo, aliisque fomentis refecta.

Id. Ep. 1, 1, 94. curatus tonsore capillos, *h. e.* tonsus, pexus, comptus. [*V, *Bentl.* ad h. l.] *Cato R. R.* 103. Boves uti valeant, et curati bene sient. Et *ib.* Ita boves corpore curatiores erunt, et morbus aberit. *Appul. Met.* 5. Nec corporis curatae tibi regales epulae morabuntur, *h. e.* cum somno et lavatione corpus curaveris, praesto tibi erunt regales epulae. *Cic. Balb.* 24. Sacra Cereris per Graecas sacerdotes curata. *Id. Fam.* 5, 20. Pecunia curata nobis Valerii mancipis nomine. ℙ Quae τεθεραπευμένα, inquit *Cels.* 5, 19. *n.* 11. *extr.*, Graeci appellant, nos curata vocamus, cum ex sevo, puta, omnes membranulae diligenter exemptae sunt. Sic *Id.* 6, 6. *n.* 5. Cadmia curata. *Scrib. Comp.* 222. Adeps suillus curatus. *Veget. Veterin.* 4, 8. Haedinum caput pedibus et intestinis ac ventre, et diligenter, quasi ad hominum usus, curatum.

CŪRĀTUS, us, m. curatura. *Lucil.* usurpat in sexto casu singulari, ap. *Non.* 4, 103. Et circum volitant ficedulae, turdi, curatu coci. Al. aliter leg.

CŪRAX, acis, adj. curam adhibens, diligens. *Cajus Dig.* 21, 1, 18. Si venditor servum constantem, aut laboriosum, aut curacem, aut vigilacem esse affirmaverit; et is ex adverso levis, protervus, desidiosus, somniculosus, piger, tardus sit. Al. leg. *curracem.* [*V. *Duk. Lat. Ict.* 342. p. 311.]

CURBĀTUS pro *curvatus* legitur in *Inscr.* quae pertinet ad an. a Chr. n. 565., ap. *Grut.* 161, 2. Quam bene curbati directa est semita pontis. V. initium litterae B.

CURCŬLĬO, onis, m. κίς, vermiculus frumenta in horreis corrodens. *Virg. G.* 1, 185. populatque ingentem farris acervum Curculio, atque inopi metuens formica senectae. Ubi *Servius:* Varro ait, hoc nomen per antistoechon dictum, quasi *gurgulio*, quoniam paene nihil est, nisi guttur (V. GURGULIO.) *Varr. R. R.* 1, 63. Tuendi causa promendum id frumentum, quod curculiones exesse incipiunt. Alii leg. *gurguliones.* Adde *Caton. R. R.* 92. [*Cf. *Lindem.* ad *Pl. Trinum.* 4, 4, 9.] Dicitur etiam *gurgulio* ob litterarum similitudinem. *Pallad.* 1, 19. Amurca gurgulionibus et ceteris noxiis animalibus inimica est. ℙ Est *Curculio* nomen Plautinae fabulae a nomine parasiti, qui praecipuas in ea partes agit. Convenienter autem ita vocatur, quia parasiti gutturi unice et cibo serviunt.

CURCŬLĬUNCŬLUS, i, m. dimin. curculionis. *Pl. Rud.* 5, 2, 38. Curculiunculos minutos fabulare, *h. e.* res nullius usus narras.

CURCŪMA et Curcumia, ae, f. capistrum, frenum. *Hesych.* Ἐν κημῷ, ἐν κουρκουμῳ. Affertur ex *Veg. Vet.* 2, 33. et ex *Imp. Leone Cod.* 11, 11, 1. Utrobique varia est cum lectio, tum interpretatio, sed et allata lectio, et interpretatio est retinenda. V. *Ducang. Gloss. Graec.* et *Lat.* in V. Κούρκουμος, et *Curcuma.*

CŪRENSES, ium, m. plur. populi Italiae in Sabinis, ubi nunc *Corese* oppidum, et fluvius. Videntur autem iidem esse cum *Curetibus*, a quibus *Quiritum* nomen est ortum. *Varr. L. L.* 5, 7. et *Plin.* 3, 12, 17. ℙ Ap. *Ov.* quoque *turba Curensis* legitur *Fast.* 3, 94., et intelliguntur incolae Curium. Alii male leg. *Forensis.*

CŪRES, ium, m. plur. oppidum Sabinorum ad Himellam fluvium, circa ea loca, ubi nunc *Corese*, condita, ut ajunt, a Medio Fidio Sabinorum Deo, vel a Modio Fabidio, ut *Dionys. Halic.* 2, 84. tradit. Ex hoc oppido fuere Sabini illi, et ipsi *Cures* dicti, qui ob raptas virgines bellum Romanis intulere, factaque pace, Quiritum nomini originem praebuere. *Varr. L. L.* 4, 8. Collis Quirinalis, ubi Quirini fanum: qui a Curetibus, qui cum T. Tatio Curibus venerunt Romam. *Virg. A.* 6, 812. de Numa. Curibus parvis, et paupere terra Missus in imperium magnum. *Id. ib.* 8, 637. subitoque novum consurgere bellum Romulidis, Tatioque seni, Curibusque severis. *Ov. Fast.* 2, 480. Romanis junxerat ille Cures.

CŪRĒTES, um, m. plur. populi Sabinorum, iidem qui Cures. *Varr. L. L.* 4, 8. V. v. praec. ℙ In singulari est *Cūres, etis.* *Prop.* 4, 4, 9. tubicen vicina Curetis Cum quateret lento murmure saxa Jovis, *h. e.* Tatii regis Sabinorum. ἀντονομασία. ℙ Item *Cūrētes* populi Phrygiae, qui et *Corybantes*, qui Idam montem incoluere: deinde Cretam cum transmigrassent, cum primi coepissent terram colere, montem ejus insulae, ubi sedem posuerunt, ab nomine relictae patriae cognominarunt, Κουρῆτες. V. quae diximus in CORYBANTES. *Virg. A.* 3, 131. antiquis Curetum allabimur oris. ℙ Sunt nihilominus, qui eos faciunt alios a Corybantibus, Cretenses tamen, et Jovis custodiae destinatos. *Ov. Fast.* 4, 207. Ardua jamdudum resonat tinnitibus Ide, Tutus ut infanti vagiat ore puer. Pars clypeos rudibus, galeas pars tundit inanes: Hoc Curetes habent, hoc Corybantes opus. *Id. Met.* 4, 282. largoque satos Curetas ab imbri. Tangit *Ov.* fabulam de ortu Curetum, quam in nullo alio mythologo invenire adhuc quivimus. ℙ Ad nominis rationem quod attinet, alii dictos putant ἀπὸ τῶν κορῶν, a formosis oculis, alii a cono galeae, quae κόρυς dicitur. Ita *Diom.* 3, 475. *Strabo* 10. tradit, cognominatos ἀπὸ τῆς κουρᾶς, a tonsura, quod detonsi essent: alii ἀπὸ τῶν κορῶν, a puellis, quod longas puellarum more stolas gestarent.

CŪRĒTĒUS, a, um, adj. Κουρήτειος, Cretensis. V. CERATHEUS.

CŪRĒTICUS, a, um, adj. a Curetibus. *Calpurn. Ecl.* 4, 96. Carmina Dictaeis audit Curetica silvis. ℙ *Sil.* 15, 307. tecta Curetica appellat urbes Aetoliae, vel Acarnaniae, quia Curetum populi pars e Creta quondam in ea loca migraverant, ut est ap. *Strab.* 10.

CŪRĒTIS, idis, f. adj. *Ov. Met.* 8, 153. ut egressus ratibus Curetida terram Contigit, *h. e.* Cretam, quae etiam *Curetis* appellata fuit, *Plinio* teste 4, 12, 20. ℙ *Fuit et Curetis vetus nomen Acarnaniae. *Plin.* 4, 1. *B. A.*

CŪRĬA, ae, f. φρατρία. Tria significat. Primo enim est pars minor populi Romani. Nam Romulus populum universum in tres tribus, deinde singulas tribus in decem curias, tertio singulas curias in decem decurias distribuit, ut *Dionys. Hal.* 2, 62. docet. Dicta est a *cura*, quod Romulus voluit populum secum reipublicae curam habere, eumque in curias distributum deliberare, et judicare, et suffragia ferre. Curiae triginta fuere. Appellatae sunt, ut *Liv.* 1, 13. et *Festus* tradiderunt, a nominibus mulierum Sabinarum, quae raptae fuerant; ut *Varro* ap. *Dionys:* 2, 83. et *Plutarch.* in *Romulo*, et alii: partim a ducibus, partim ab antiquis oppidis eorum, qui primi Romam migravere. Ex his septem tantum nomina remansere, Forensis, Rapta, Faucia, vel Saucia, Tatiensis, Tifata, Veliensis, Velita. ℙ Secundo sumitur pro aede sacra. Nam Romulus singulis curiis sua sacra partitus est, assignatis Diis, quos colerent, locis ubi colerent, sumptibus unde colerent. Dicta est a *curia*, quae partem populi significat, vel quia in ea res sacrae curabantur. Hinc *Curia Calabra.* V. CALABRA. *Varr. L. L.* 5, 6. Illa etiam curia dicitur, ubi cura sacrorum publica. [*Cf. *Ern. cl. Cic.*] ℙ Novae curiae proxime compitum Fabricium aedificatae sunt, quod parum amplae erant veteres a Romulo factae, ut in iis sacra curarent: quae sacra cum ex veteribus in novas evocarentur, aliquot curiarum per religiones evocari non potuerunt. Itaque Forensis (al. *Foriensis*) Raptae, Veliensis (al. *Vellensis*) Velitae (al. *Velitiae*) res divinae in veteribus curiis fiebant. *Festus* in *Novae.* ℙ Aliae praeterea curiae Romae fuerunt, ut curia Saliorum in Palatio, *Cic. Div.* 1, 11. Curia Octavia extra portam Carmentalem, *Plin.* 36, 5, 4. *n.* 8. Curia Julia, *Suet. Cal.* 60. et aliae, quae partim sacrorum causa, partim consilii exstructae fuerunt, partim utriusque. [*Huc etiam pertinet *Curia mulierum Lanuvinarum* ap. *Orell.* 3740. fortasse eadem significatione positum, qua alias Senaculum mulierum. V. in *Senaculum*, et quem laudat *Orell. Nard. Roma antica* 2, 80. — Porro nota dicendi formulam in *inscr.* ap. *eund. Orell.* 3727. *Universae curiae.* In animadversionis loco haec leguntur. Haec formula obscurae significationis exstat etiam in aliis saxis Africanis ap. *Maffeium* 458, 7. et 462, 3. Fueruntne diversorum ordinum, Decurionum, Augustalium cet., item Collegiorum et sodaliciorum curiae sive scholae?] ℙ Tertio demum curia erat sedes, ac templum publici consilii, βουλευτήριον, quod eo quisque senator suam curam de republica conferret, ut ait *Varro* ap. *Non.* 1, 278. *Id. L. L.* 4, 32. Curiae duorum generum: nam et ubi curarent sacerdotes res divinas, ut curiae veteres; et ubi senatus humanas, ut curia Hostilia, quod primus aedificavit Hostilius rex. Ante hanc Rostra etc. *Id. ib.* 5, 6. Curia, ubi senatus rempublicam curat. *Ov. Amor.* 3, 8, 55. Curia pauperibus clausa est, dat census honores, *h. e.* senatorius gradus. *Suet. Caes.* 22. Non temperavit, quin frequenti curia jactaret: *h. e.* frequenti senatu. *Id. Aug.* 38. Interesse curiae, *h. e.* venire in senatum. *Senec. Ben.* 5, 15. *f.* Exercitum victorem reducentibus curia extra muros praeberetur, *h. e.* senatus daretur. *Cic. Mil.* 33. Curia templum sanctitatis, amplitudinis, mentis, consilii publici, caput urbis, ara sociorum, portus omnium gentium, sedes ab universo populo R. concessa uni ordini. ℙ Extra Romam quoque curia dicitur, ubi senatus cogitur. *Cic. Att.* 6, 1. *med.* Inclusum in curia senatum Salamine obsederat. *Id. Verr.* 2, 2, 21. In curia Syracusis. *Juven.* 9, 101. Ergo occulta teges, ut curia Martis Athenis, *h. e.* Areopagus. ℙ *Dies curiae* ap. *Cic. Or.* 1, 7. est dies transactus in rebus severis tractandis, ut fit in curia. ℙ Etiam coenaculum aliquando significat. *Varr. R. R.* 2, 9. Cibatus canis propior hominis, quam ovis; pascitur enim e curia, et ossibus, non herbis, aut frondibus. Al. rectius leg. *e culina.* ℙ *Fuit et Curia Rhaetiae oppidum, ad Rhenum flumen, hodie *Cur* vel *Chur.* *Ant. Itin. Tab. Peut.* et *Paul. Diac. Langobard.* 6, 21. *B. A.*

CŪRĬĀLIS, e, adj. ad curiam pertinens. Curialis dicitur, qui est ejusdem curiae, δημότης, *h. e.* popularis, qui est ex eodem δήμῳ; nam *Λακία* fuit δῆμος, populus, vel pagus tribus Oeneidis. V. *Potter. Arch. Gr.* 9, 51. *Cic. Off.* 2, 18. *extr.* Theophrastus quidem scribit, Cimonem Athenis etiam in suos curiales Laciadas hospitalem fuisse. Adde *Pl. Aul.* 2, 3, 2. ℙ *Curiales mensae*, in quibus immolabatur Junoni, quae *Curis* est appellata. *Festus.* Etiam *Dionys. Halic.* 2, 85. tradit, T. Tatium in omnibus curiis statuisse mensas Junoni Quiritiae, in quibus scilicet et sacrificia, et convivia agitarentur. ℙ *Curialis vernula*, h. e. servulus aliquis curiae, legitur in quibusdam editis libris ap. *Ter. Phorm.* 5, 6, 10., sed plerique critici ex optimis MSS. ea verba rejiciunt. ℙ *Curiales flamines*, curiarum sacerdotes. *Festus.* Videntur autem intelligendi sacerdotes minores, qui sub curionibus ministrarent. In *Inscr.* ap. *Grut.* 1102, 2. *Curialis* absolute ponitur vel pro flamine curiali, vel pro decurione. ℙ Honorio imperante *curiales* vocabantur decuriones in coloniis et municipiis. *Imp. Honor. Cod.* 8, 51, 20. Curiales quoque proximarum civitatum placuit admoneri, ut etc. Etiam sub Theodorico Gothorum rege ex *Cassiod. Variar.* 5, 2. et 4. ℙ Aliquando *curiales* dici coepti ministri principum in aula, quae ideo *curia* vocari potest, quia apud eos res publicae curabantur. Hoc sensu usurpasse *Ammian.* 21, 12. et 22, 9., et *Symmach. ep.* 9, 10., et *ep.* 10, 41. (al. 48.) jam ostendit *Borrich.* in *Voss.*

CŪRĬĀNUS, a, um, adj. ad Curium pertinens, quod est nom. propr. civis R., ut Curiana causa, *Cic. Or.* 2, 6. et Curianum judicium, *Quint.* 7, 6. *f.* (V. *Cic. Or.* 1, 39.) et Curiana villa, *Cic. Leg.* 2, 1.

*CURĬAS, adis, f. Κουριὰς, sc. ἄκρα, Cypri promontorium. *Plin.* 5, 31. *B. A.*

*CURĬĀTĬI, orum, gens ante Albina, post Romae Patricia minorum gentium, Alba excisa a Tullo Hostilio Romam cum aliis traducta. Romae Consularis fuit et Tergemini cognomen, quemadmodum Horatia, tenuit. Curiatiorum gens a Curio fortasse manavit. Ex hac fuere tergemini fratres Albani, in pugna contra totidem Horatios fratres Romanos occisi. *Liv.* 1, 24. seq. *Flor.* 1, 3. *B. A.*

CŪRĬĀTĬM, adv. per singulas curias. [*Cic. De rep.* 2, (ed. *A. Maio*) 17. Tullus Hostilius populum consuluit curiatim. *F.*] *Gell.* 15, 27. Comitia curiata per lictorem curiatim calabantur. Al. rectius leg. *per lictorem curiatum.*

CURIATIUS, a, um. V. v. seq.

CŪRĬĀTUS, a, um, adj. ad curiam pertinens. *Curiata comitia* erant, in quibus populus per curias convocatus (is tantummodo, qui Romae degebat. Nam curiae omnes Romae fuerunt) suffragium ferebat. *Fest. Cic. Agr.* 2, 11. et *Gell.* 15, 27., ubi haec refert verba ex *lib.* 1. *Laelii Felicis.* Cum ex generibus hominum suffragium feratur, curiata comitia esse; cum ex censu et aetate, centuriata; cum ex regionibus et locis, tributa. ℙ *Curiatus lictor* est, qui curiata comitia convocat. *Laelius Felix* ap. *Gell. l. c.* ex *Labeone*, et *Inscr.* ap. *Grut.* 33, 4. et 630, 9. ℙ Curiata comitia primo, sub regibus, convocabantur ad omnia fere, quae ad reipubl. gubernationem pertinebant, praecipue vero legibus perferendis, quae idcirco *leges curiatae* dictae sunt: ex quibus conflatum est *jus civile Papirianum*, quia Sex. Papirius eas in unum composuit. Institutis autem comitiis centuriatis, ad haec majora quaeque paulatim transferri coepta: accedentibus vero etiam comitiis tributis, tanto minus curiata frequentari coeperunt. Exactis regibus, omnes curiatae leges lege tribunicia exoleverunt. *Pomp. Dig.* 1, 2, 2. *in.* ℙ Sequentibus temporibus, comitiis curiatis transigebantur ea, quae rem militarem continebant, sicuti centuriatis consules, ac tribuni militares creabantur, ut est ap. *Liv.* 5, 52. *extr.* ℙ Deinde curiatorum comitiorum habendorum duae praecipue causae fuisse videntur, legi ferendae de imperio militari magistratuum, et sacerdotibus creandis. Nam magistratus, postquam creati fuerant, rem militarem nullo modo attingere poterant, nisi lege curiata permissum esset; qua quidem lege dabatur iis jus habendi exercitus, belli gerendi, stipendii solvendi militibus, et viatici sumendi. *Liv. l. c.*, *Cic. Agr.* 2, 12. ℙ Aliquando tamen illud usurpatum fuit, ut non omnes quidem curiae, sed earum lictores singuli convocarentur, quoties opus esset quippiam curiatis comitiis perferri: nempe sola sacrorum causa, et quarundam rerum levioris momenti, ut adoptionum, arrogationum, testamentorum confirmandorum etc., quibus de causis comitia haec haberi consuevere. Eorum habendorum jus fuit penes patricios magistratus, et penes pontifices, si sacrorum, aut adoptionum causa haberentur: locus autem fere comitium in foro. Verum de his fusius, curiatiusque qui haec ex professo integris voluminibus conscripsere, *Gruch.* praecipue *de Comit. R.* 3, 3. etc. V. etiam *Cic. Agr.* 2, 10. ℙ [*Pro *Curiatus* legitur etiam Curiatius. V. *inscript.* ap. *Orell.* 3217. et quae ibi laudantur.]

*CURICTAE, arum, m. populi Curictae, quae

nsula fuit prope Illyricum, Absyrtidibus vicina. *Plin.* 3, 21. ℙ Insulam meminit *Ptolemaeus. B. A.*

*CURICTĬCUS, a, um, ad Curictam pertinens, ut *Curicticum littus* ap. *Flor.* 4, 2. edd. *Graev.* et *Duker.* V. CURICTAE. *B. A.*

CŪRĬO, onis, m. sacerdos curiae, idest qui pro curia sacra faciebat. Triginta Romae curiones fuere, quemadmodum curiae triginta erant: quamquam alii sexaginta fuisse putant, binos in singulis curiis. Qui his omnibus praeerat, curio maximus dicebatur. *Liv.* 27, 8., *Varr. L. L.* 4, 15. et alii. *Paulus* ap. *Fest.* in *Maximus.* Maximus curio, cujus auctoritate curiae, omnesque curiones reguntur. *Inscr.* ap. *Grut.* 305, 4. ex quatuor decuriis curio minor. ℙ Curio quoque praeco dictus est. *Trebell. Gallien.* 12. Ille per curionem dici jussit. *Mart. in epist. praefixa lib.* 2. Epigrammata curione non egent, et contenta sunt sua, id est mala lingua. ℙ Item gracilis, macilentus: a *cura.* Hinc *Pl. Aul.* 3, 6, 27. Volo ego ex te scire, qui sit agnus curio. *Eu.* Qui ossa atque pellis totus est. Eadem habet et *Festus.* V. CURIOSUS. ℙ Fuit etiam Curio cognomen familiae Rom. in gente Scribonia: in qua praeter ceteros fuit C. Scribonius Curio tribunus pleb. Caesaris fautor praecipuus in bello civili: ad quem exstant multae *Ciceronis* epistolae.

CŪRĬŌNĀLIS, e, adj. ad curionem sacrorum ministrum pertinens. *Curionalis publicus* in *Inscr.* ap. *Grut.* 305, 5. et 6. est servus, seu minister publicus curionis.

CŪRĬŌNĀTUS, us, m. dignitas Curionis. *Fest.* in *Curionium.*

CŪRĬŌNĬĀNUS, a, um, adj. ad Curionem pertinens. *Curioniani equites* ap. *Hirt. B. Afr.* 52. *extr.* sunt milites, qui sub C. Scribonio Curione Caesaris legato militaverant. V. CURIO.

CŪRĬŌNĬUS, a, um, adj. ad Curiones pertinens, ut *Curionia sacra*, quae a curionibus in curiis fiebant: *Curionium aes*, quod dabatur curioni ob sacerdotium curionatus. Haec *Festus.*

CŪRĬŌNUS. V. CENTURIONUS.

CŪRĬŌSĒ, adv. περιέργως, ἐπιμελῶς, ἀκριβῶς, multa cum cura, accurate. *Cic. Brut.* 35. Conquiram ista posthac curiosius. *Cels.* 2, 17. *med.* Curiose vestimentis involvendus est, ne ad eum frigus aspiret. *Vitr.* 7, 4. Tegulae curiosius picentur, ut abs se respuant liquorem. *Colum.* 12, 55. *extr.* Jus est candoris eximii, si sit curiose factum. *Id.* 11, 2. *in.* Vitiaria malleolis curiosissime pangenda. *Id.* 5, 6. Leviter et curiose facere aliquid. *Quint.* 8, 1. Multos, quibus loquendi ratio non desit, invenias: quos curiose potius loqui dixeris, quam Latine. *Cic. Fin.* 5, 15. Animadvertunt ea, quae domi fiunt, curiosius.

CŪRĬŌSĬTAS, atis, f. cura et diligentia, quae adhibetur in re quapiam investiganda, cupiditas sciendi, πολυπραγμοσύνη. *Cic. Att.* 8, 12. Sum in curiositate ὀξύπεινος: sed tamen facile patiar, te id ad me συμπόσιον non scribere. *Gell.* 2, 18. *extr.* Esse arcanas causas, ad quas paucorum potuit pervenire curiositas.

*CURIOSOLĪTES, um, populi Galliae Celticae sive Lugdunensis. *Caes. B. G.* 7, 75. prope fi. Dicti et *Curiosolitae, arum, ib.* 2, 34. et 3, 7. et *Cariosuelites Plin.* 4, 18. ubi tamen corrigendum forte *Curiosolites* vel *Curiosuelites. Curiosopites* audiunt *Notit. Civit. Galliae Lugdun.* ubi *Civitas Curiosopitum* nuncupatur eorum caput, quod hodie *Corseult*, ut discere est ex *Hist. d'Acad.* T. 1. p. 295. *B. A.*

CŪRĬŌSŬLUS, a, um, adj. dimin. curiosi. *Appul. Met.* 10. *s. f.* Curiosulus ventus laciniam pallii bombycini reflabat.

CŪRĬŌSUS, a, um, adj. μεριμνητής, qui multam adhibet curam, diligens, accuratus in quaerendo. *Cic. Fam.* 3, 1. Ita est homo non modo prudens, verum etiam, quod vidi, aeque curiosus. *Id. Tusc.* 1, 45. Permulta alia colligit Chrysippus, ut est in omni historia curiosus. *Id. N. D.* 1, 35. Atqui ne curiosissimi quidem homines exquirendo audire tam multa possunt, quam sunt multa, quae terra, mari exsistunt. *Id. Fam.* 4, 13. *med.* Quo minus familiaris sum, hoc sum ad investigandum curiosior. *Id. Sext.* 9. *extr.* Sed haec obstructio non ita obducta est, ut curiosis oculis perspici non possit. *Plin.* 13, 12, 23. Charta tenuata curiosa interpolatione, *h. e.* diligenti artificio. *Petr. Sat.* 135. Curiosa manu segregare grana. *Id. ib.* 118. Curandum, ne sententiae emineant extra corpus orationis expressae, sed intexto vestibus colore niteant. Homerus testis, Romanusque Virgilius, et Horatii curiosa felicitas. *Id. ib.* 29. Curiosus pictor. *Id. fragm. Trag.* 46. *Burm.* Non quidem doctus, sed curiosus, qui plus docet, quam scit. ℙ Cum genit. *Plin.* 25, 2, 2. Medicinae peculiariter curiosus. *Aurel. Vict. Caes.* 20. *f.* Ut putant memoriae curiosi, *h. e.* qui historia delectantur. *Capitol. Anton. Philos.* 20. Curiosissimus famae suae. ℙ Aliquando in vitio ponitur, et dicitur de iis, qui nimia cura utuntur in rebus alienis exquirendis, πολυπράγμων, [*ἀναιδής, qui importune alienis se immiscet.] *Cic. Dom.* 33. Quid est tam curiosum, quam ea scire velle, de quibus majores nostri vos solos scire voluerunt? *Id. Att.* 15, 26. *extr.* M. Ennius quid egerit de testamento (curiosus enim) facias me velim certiorem. *Suet. Aug.* 27. Curiosum ac speculatorem ratus, coram confodi imperavit. *Catull.* 7, 11. Quae (basia) nec pernumerare curiosi Possint. *Plin.* 30, 11, 30. Curiosa Apionis interpretatio. *Quint.* 7, 5. Curiosa consilia, *h. e.* consultationes accuratae, exactae, et curarum plenae. ℙ Fuit collegium, sive magistratus quidam eorum, qui (sublata republ.) e schola, seu corpore agentium in rebus mittebantur ab imperatoribus per provincias explorandi causa, ac perscrutandi, si quid adversus leges, vel principem committeretur, πευθῆνες, ὠτακουσταί. (V. AGENS.) De his in *Cod.* 12. *tit.* 23. *qui est* de Curiosis et Stationar. l. et 2., et *tit.* 51. *l.* 13. et *Tertull. Fuga in persecut.* 13. ℙ Denique *curiosus* aliquando pro macro, exili usurpatur. *Nonius* enim 2, 130. curionem agnum exponit *curiosum* ex *Plaut.*, qui joculariter haec habet, *Aul.* 3, 6, 25. Quo quidem agno sat scio, magis curiosam nusquam esse ullam belluam. Al. leg. *curionem.* V. CARIOSUS, et quae huc pertinentia dicta sunt in CURIO et CURATURA.

CŪRIS, Sabinorum lingua hastam significat, ut docent *Festus hic* et in *Celibaris*, et *Ov. Fast.* 2, 477. Sive quod hasta curis priscis est dicta Sabinis. Adde *Macrob. Sat.* 1, 9. et alii. Hinc originem duxere *Cures*, oppidum Sabinorum, *Quirinus, Quirites.* ℙ Juno quoque *Curis*, saepius autem *Curitis* dicta est, quia cum hasta pingebatur, eoque habitu ab Sabinis colebatur. *Fest. locis citat.* et in *Curialis.* Pro *Curitis* legitur *Quiritis* in *Vet. Inscr.* ap. *De vita AA. Benev. cl.* 1. *n.* 8. Junonei Quiritiei sacra. Alia ap. *Grut.* 308, 1. Cincius Priscus pontifex sacrarius Junonis Quiritis. Adde *Capell.* 2, 38.: ubi *Curitis* legitur.

*CURITE, oppidum una cum Cyboto altissimo monte a terra devoratum. Forte in Phrygia fuit. *Plin.* 2, 21. *B. A.*

CŪRĬTIS. V. in CURIS.

CŪRĬTO, as, a. 1. frequent. verbi *curo. Appul. Met.* 7. Exin me matrona prolixe curitabat. Quidam male leg. *curabat.*

CŪRĬUS, a, um, adj. *Curium infortunium*, h. e. malum, dirum, a *cura*, quidam legunt ap. *Pl. Ps.* 4, 7, 44., sed ea lectio valde incerta est, et a criticis mire vexata.

CŪRĬUS, ii, m. Rom. civis, summae frugalitatis, et fortitudinis. Hic cum rapas in foco torreret, et Samnitum legati magnum auri pondus publice missum attulissent, invitarentque, ut eo uti vellet, respondit, *Curium malle imperare locupletibus, quam locupletem fieri: et qui acie vinci non potuit, eum pecunia corrumpi non posse.* Omnium primus de Sabinis triumphavit. Idem Pyrrhum Epirotarum regem acie victum Italia expulit, populoque viritim quatuordecim agri jugera divisit. Per antonomasiam dicitur de homine antiquae, severaeque disciplinae. *Juven.* 2, 3. Qui Curios simulant, et Bacchanalia vivunt.

CURMI, n. species cerevisiae, seu potionis ex maceratis, et coctis frugibus. *Ulp. Dig.* 33, 6, 9. Et acetum, quod vini numero paterfamilias habuit, et zythum, et curmi. Quidam leg. *camum, i, n.* eadem significatione, atque ita edidit *Torrentin.* et *Jul. Afric.* in *Cestib. c.* 25. Παίονες κάμον πίνουσι. ℙ In *Gloss. Philox.* legitur *Curmen*, ζῦθος ἀπὸ σίτου.

CURNŌNĬENSIS, e, adj. ad Curnonium pertinens, Hispaniae Tarraconensis urbem, in Vasconum agro juxta *Ptolemaeum* 2, 6., quam alii putant *Carnobio*, alii *Estella. Inscr.* ap. *Grut.* 420, 1. L. Hostilio Saturnino Hispan. Curnoniensi

CŪRO, as, avi, atum, a. 1. σπουδάζω, φροντίζω, κήδομαι, θεραπεύω, [*ἐπιμέλεσθαί τινος.] in aliqua re elaboro, curam, studium, diligentiam adhibeo, studeo, operam do, laboro. Videtur esse derivanda vox a κέκοιρα praeter. med. verbi κείρω, tondeo, unde est et κουρά, tonsura: nam saepe Latini Graecorum diphthongum οι non modo per *oe*, sed etiam per *u* efferre solent; hinc a ποινή est *poena*, et *punio.* Hac etiam de causa in antiquis monumentis saepissime legere est *coerare* pro *curare*, et ap. *Cic. Leg.* 3, 3. est *coerator* pro *curator.* Adde, voces *cura, curatio, curatus, Curetes, incuria* quandoque ad comae cultum pertinere. V. infra. *Ter. Andr.* 1, 1, 142. Tuum officium est, ut observes filium, quid agat. *So.* sat est; curabo. *Cic. Att.* 8, 5. Fasciculum velim cures ad eum perferendum. *Id. Div.* 1, 24. Ex eo auro buculam curavit faciendam. *Id. Fam.* 4, 13. *extr.* Ego quae pertinere ad te intelligam, studiosissime omnia diligentissimeque curabo. *Id. Top.* 17. Curare negotia alicujus. *Id. Att.* 5, 7. mandatum. *Nep. Eum.* 9. praeceptum diligenter. *Cic. Fam.* 3, 8. Ut cures, ne quid mihi ad hoc negotii aut oneris accedat, aut temporis. *Pl. Ps.* 1, 3, 3. Ego pro me, et te curabo. *Cic. Att.* 11, 3. *extr.* Omnibus rebus cura et provide, ne quid ei desit. *Id. Fam.* 14, 5, 6, 8. et 16. Cura, ut valeas. *Phaedr.* 5, 2. Jam curabo sentiat, quos attentarit. *Cic. Att.* 14, 13. *med.* Quintus de emendo nihil curat hoc tempore. *Id. Div.* 2, 50. Epicurus negat aliquidquam Deos nec alieni curare, nec sui. *Hor. Carm. saec.* 70. Curare preces alicujus. *Sall. Jug.* 17. injurias sociorum, *h. e.* curae habere ulciscendi causa. ℙ Magna cum cura curare aliquem *Pl.* dixit *Men.* 5, 4, 7. et 9. et ante cum *Enn.* ap. *Cic. Div.* 1, 48. ℙ Ellipsis esse videtur in his. *Cic. Att.* 1, 3. Signa, quae nobis curasti, ea sunt ad Cajetam exposita, *h. e.* facienda, vel coemenda curasti. [*Nostr.: *besorgen.*] *Id. ib.* 8. L. Cincio HS quadragies pro signis Megaricis curavi, *h. e.* solvenda curavi. *Id. ib.* 11, 15. Minucium XII sola curasse, scripsi ad te antea: quod superest, velim videas, ut curetur. *Id. Quint.* 4. Quibus nominibus pecuniam Romae curari oporteret, *h. e.* curare, ut Romae solveretur. [*Hinc idem, quod solvere. *Liv.* 44, 16. Ut pro eo frumento pecunia Romae legatis curaretur.] ℙ Cum infinito. *Cic. Fam.* 1, 9. *med.* Qui summa voluntate cesserit, neque sane redire curarit. *Auct. ad Her.* 4, 53. Vos liberi esse non curatis. *Cic. Acad.* 1, 2. Nec docti legere curarent. *Hor. A. P.* 133. Nec verbum verbo curabis reddere. *Suet. Dom.* 20. Bibliothecas incendio absumptas impensissime reparare (al. reparari) curavit. [*V. *B. Crus.* ad h. l.] *Colum.* 9, 9. *f.* Duces seditionum interficere curabis. [**Curare* cum inf. signif. et *curae aliquid habere*, nos: *sich etwas angelegen seyn lassen*; Adde *Cic. Fin.* 4, 19. *Suet. Tib.* 51. Neque aegrae adesse curavit. *Id. Caes.* 86. Neque voluisse vivere, neque curasse; et *jubere*, nostr. *lassen*, *Gall. faire* c. Inf. Adde *Suet. Gr.* Multa exemplaria contracta emendare curavit. Saepius tamen in hac significatione acc. c. part. fut. pass. secum habere solet. V. *cl. Suet.* p. 262. Hinc translate de rebus idem, quod efficere. *Lucr.* 6, 231. Curat item (Fulmen,) vaseis integreis vina repente Diffugiant. *Id.* 5, 1014. Ignis enim curavit, ut alsia corpora frigus Non ita jam possent coeli sub tegmine ferre. Adde 3, 128.] ℙ Cum dativo pro accus. *Pl. Trin.* 4, 3, 50. Ego cum insipientior, qui rebus curem publicis, potius quam etc. *Id. Truc.* 1, 2, 35. Curare rebus alienis. *Id. Rud.* 1, 2. *f.* Si tu de illarum coenaturus vesperi es, illis curandum censeo: si apud me esurus es, mihi dari operam volo. *Accius* ap. *Macrob. Sat.* 6, 1. Jam jam neque Dii regunt, neque profecto Deum summus rex omnibus curat. Adde *Appul. Apolog.* et *Tertull.* itidem *Apolog.* 6. ℙ Saepe refertur ad cultum, et refectionem corporis. *Pl. Cist.* 1, 1, 115. Cura te, amabo: siccine immunda, obsecro, ibis? *Cic. Or.* 3, 61. Sed jam surgamus, nosque curemus. *Hor. Ep.* 1, 4, 15. et *Juven.* 2, 105. Curare cutem. *Pl. Ps.* 4, 7, 34. Se, suamque aetatem bene curare, edere, libere etc. *Ter. Adelph.* 5, 1, 1. Curare se molliter. *Liv.* 3, 2. *f.* corpora cibo somnoque. *Id.* 36, 18. Priusquam corpora curarent, arma telaque parant. *Hor. Od.* 3, 17, 14. Curare genium mero, et porco bimestri. *Pl. Most.* 1, 1, 34. boves. *Sabinus Massur.* ap. *Gell.* 4, 20. Ego me curo: equum Statius. [*V. *Broukh.* ad *Tibull.* 1, 5, 33.] ℙ Saepe etiam est medicorum, et significat aegris inservire, morbos sanare. *Cic. Sen.* 19. Facilius in morbos incidunt adolescentes, gravius aegrotant, tristius curantur. *Cels.* 7. *praef.* Medicinae pars, quae manu curat. *Id.* 1. *prooem.* Victu morbos curare. *Curt.* 5, 9. graviores morbos asperis remediis. *Id.* 7, 1. Curans vulnera. *Scrib. in ep. ad Jul. Callist.* et *Hor. Ep.* 2, 2, 150. radice, vel herba curarier: pro *curari* paragoge. Hinc illud Neronis ap. *Suet. in ejus vita* 37. Mori jussis non amplius quam horarium spatium dabat: ac ne quid morae interveniret, medicos admovebat, qui cunctantes continuo curarent. Ita enim vocabat venas mortis gratia incidere. ℙ Facete *Cic. Att.* 6, 1. Cum Appius ἐξ ἀφαιρέσεως provinciam curarit, sanguinem miserit, quidquid potuerit, detraxerit, mihi tradiderit enectam etc. ℙ Cum genitivo. *Appul. Met.* 5. Novam nuptam interfectae virginitatis curant. ℙ Significat etiam generatim curare, curam habere alicujus rei, parare, purgare, colere, administrare, conficere. *Ter. Andr.* 1, 1, 2. paucis te volo. *So.* dictum puta: nempe ut curentur recte haec. Ubi *Donatus*, diligenter coquantur: verum τὸ *curentur* plura significat, coquantur, parentur, administrentur. *Varr. L. L.* 6, 3. Apte curare cibum. [*Ad rem culinariam spectat etiam in loco *Quint. Decl.* 301. p. 581. maxima parte curavi, ipse composui.] *Plin.* 17, 22, 35. *n.* 11. vitem falce, *h. e.* putare. *Cato* ap. *eund. ib.* vineam, *h. e.* putare, ablaqueare, circumfodere, uno verbo omnia facere, quae ad vitis culturam pertinent. *Colum.* 12, 18. dolia, *h. e.* purgare, radere, abstergere, lavare. *Ulp. Dig.* 9, 2, 27. Si vietori locaveris lacum vino plenum curandum, et ille eum pertuderit. *Colum.* 9, 14. apes, *h. e.* earum alveos purgare. *Ulp. Dig.* 47, 2, 12. Fullo, qui curanda poliendaque vestimenta accepit. *Suet. Ner.* 49. Aquam simul, ac ligna conferri, curando mox cadaveri. (Adde *Curt.* 10, 10.) [*Cf. *Ruhnk.* ad

Ter. Andr. 1, 1, 81. et quem *ib.* laudat *Ernest.* ad *Tac. H.* 5, 5.] *Colum.* 12, 30. Curare vinum. V. locum. ℙ Quod ait *Spartian. Hadrian.* 4. curasse delicatos, *Salm.* intelligit, iis inservisse in capillis comendis. Sane *cura*, *curatio*, *curatus*, *Curetes*, *incuria* ad comae cultum pertinent, ut suis locis videre est. ℙ Absolute aliquando significat praeesse, administrare, regere. *Sall. Jug.* 50. Ipse cum cohortibus apud primos erat: in postremo Marius legatus cum equitibus curabat. *Id. Cat.* 62. Mallium in dextra, Faesulanum quendam in sinistra parte curare jubet. *Tac. A.* 11, 22. Gliscentibus negotiis, quaestores duo additi, qui Romae curarent. ℙ Simile est illud ejusdem *H.* 3, 15. Exploratores, ut mos est, longius curabant, *h. e.* discurrebant, sui muneris fungendi causa. Et *Pl. Pers.* 1, 3, 5. Curate istic vos, atque properate, *h. e.* coenam parate. Et *Varr.* ap. *Non.* 2, 403. Cum in eo essem occupatus, atque in schola curarem. ℙ Et cum accus. *Tac. A.* 4, 36. Qui proconsul Asiam curaverat. *Id. ib.* 6, 30. Gaetulicus ea tempestate superioris Germaniae legiones curabat. *Enn.* ap. *Gell.* 16, 10. muros, urbemque, forumque Excubiis curant, *h. e.* servant, custodiunt. ℙ Pertinet etiam ad sacra, et religionem. *Liv.* 1, 20, Quae prodigia fulminibus aliove quo viso missa susciperentur, atque curarentur, *h. e.* expiarentur. ℙ *Curare aliquem* interdum est curae habere. *Cic. Acad.* 4, 38. *f.* Quis enim potest, cum existimet a Deo se curari, non et dies et noctes divinum numen horrere? *Pl. Most.* 2, 2, 93. Nil me curassis: ego mihi providero, ἀρχαϊκῶς pro curaveris, quod habet etiam *Ps.* 1, 3, 3. et *Poen.* 3, 1, 50. ℙ Item observare, colere, bene tractare. *Plin. ep.* 1, 5. *f.* Est enim locuples, factiosus: curatur a multis, timetur a pluribus. *Sall. fr.* ap. *Macr. Sat.* 2, 9. Cum ad coenam invitassent (*Metellum*), ultra Romanorum, ac mortalium etiam morem curabant. *Pl. Stich.* 5, 3, 9. Curare amicos advenientes. Adde *Mart.* 6, 50. et *Ulp. Dig.* 45, 1, 107. ℙ *Curare pastorem* ap. *Prop.* 4, 2, 39. est agere, pastoris munus gerere. Sunt tamen qui aliter legi volunt. ℙ Pro cicurare poni videtur in illis *Nigidii* verbis ap. *Prisc.* 8, 793. Omne pecus indomitum habet quiddam in se ferum, sed tamen ea natura est, ut curari, et dominari possit. [*Cf. *Liv.* 44, 40. Jumentum e manibus curantium elapsum.] ℙ *Non curare*, *nihil curare*, negligere, non laborare. *Cic. Fin.* 4, 14. Ita praeter animum, nihil curant. *Liv.* 36, 28. Nec hercle, inquit, magnopere nunc curo, quid Aetoli censeant. *Ov. Met.* 10, 529. de Venere. Capta viri forma non jam Cythereia curat Litora, non alto repetit Paphon aequore cinctam. *Id. Her.* 18, 150. Publica non curat sidera noster amor. ℙ *Aliud*, vel *alia cura*, formula est jubentis quempiam securum esse. *Ter. Phorm.* 2, 1, 5. Atqui reperi jam: aliud cura. *Pl. Mil.* 3, 3, 54. et 59. Alia cura. Simile est illud *ib.* 52. Quiescas cetera. ℙ Supinum *curatum* ap. *Auct. Priap.* 37. Diis me legitimis nimisque magnis Curatum dare mentulam verebar. ℙ [Part. *Curaturus* ap. *Pl. Men.* 3, 3, 6. Me curaturum dicito, quidquid volet. *F.*]

CŪROTROPHĬUM, ii, et Curotrophēum, n. κουροτροφεῖον, domus alendis pueris destinata: a κοῦρος, juvenculus, et τρέφω, nutrio. Differt autem a *brephotrophio*, quod in hoc infantes recentesque partus aut expositi, aut parentibus egentibus nati alebantur: in illo pueri grandiusculi, qui nondum labore suo victum sibi parare poterant. Vox Graeca est: quam quidam legunt ap. *Imp. Justin. Cod.* 1, 2, 19.

CŪROTROPHAE Nymphae, κουροτρόφοι, quae infantes nutriunt. *Serv.* ad *Ecl.* 10, 62. V. voc. praeced.

CURRAX, acis, adj. qui currit. *Grat. Cyneg.* 89. Nam fuit et laqueis aliquis curracibus usus, *h. e.* qui pedi ferae inhaerentes currentem sequuntur. V. CURAX.

CURRĬCŬLUM, i, n. ἁρμάτιον, διφρίσκος, parvus currus. *Non.* quidem 4, 73., *Fest.*, *Diomed.* et *Charis.* 1, 59. et *Prisc.* 6, 714. agnoscunt *curriculus* masc. gen., sed nullius auctoritate confirmant. *Cic. Har. resp.* 10. Te appello, Lentule: tui sacerdotii sunt thensae, curricula, praecentio, ludi, etc. [*Haec curricula sunt currus, quibus in ludis circensibus certabatur. Alia exempla v. ap. *Scheff. de R. Veh.* 1, 1. p. 3. *Ern.* in *cl. Cic.*] *Suet. Cal.* 19. Per hunc pontem ultro citroque commeavit quadrigario habitu, curriculoque bijugi famosorum equorum. *Curt.* 8, 14. Turbati equi in amnem praecipitavere curricula. Adde *Ov. Trist.* 4, 8, 36. ℙ Item actus currendi, et ipsum spatium cursus, δρόμος, στάδιον. Est a *curro*, ut a *veho* vehiculum, a *pereo* periculum, etc. *Cic. fragm.* ap. *Non.* 3, 55. Ratione igitur et mente divina ad originem temporis curriculum inventum est solis et lunae. *Id. Senect.* 9. Athletae se in curriculo exercentes. *Id. Leg.* 2, 9. Curriculis equorum usque ad certam victoriam circo constitutis. *Pl. Trin.* 4, 4, 11. Facere curriculum. *Varr.* ap. *Non.* 4, 73. in curriculum contuli propere pedes. [*Liv.* 44, 9. Vix unius horae tempus utrumque curriculum complebat. V. *Intt.* ad h. l. et adde 45, 33. Curricula equorum.] ℙ *Curriculo* est currendo, cursim, δρομάδην, δρομαίως: ablativus adverbii more positus. *Pl. Pers.* 2, 2, 17. Face, rem hanc cum cura geras: vola curriculo. *Id. Epid.* 1, 1, 12. Ut te conspexi, curriculo occoepi sequi. *Id. Most.* 2, 1, 15. Curriculo currere domum. *Id. Rud.* 3, 5, 20. et 3, 6, 17. I dum, curriculo affer duas clavas. [*Ter. Heaut.* 4, 4, 11.] ℙ Translate (ducta metaphora a cursu aurigarum) *Cic. Rabir. perduell.* 11. Exiguum nobis vitae curriculum natura circumscripsit. *Id. Mur.* 22. *f.* Cum te de curriculo petitionis deflexisses, animumque ad accusandum transtulisses. *Id. Amic.* 12. Deflexit enim jam aliquantulum de spatio curriculoque consuetudo majorum. *Id. Phil.* 7, 3. Omne curriculum industriae nostrae in foro, in curia, in amicorum periculis propulsandis elaboratum est. [*Id. Rabir. Perd.* 2. Me ex constituto spatio defensionis in semihorae curriculum coegisti.] *Id. Senect.* 11. *s. f.* Hae sunt exercitationes ingenii, haec curricula mentis. *Id. Or.* 3. Illa sunt curricula multiplicium variorumque sermonum, in quibus Platonis primum impressa sunt vestigia. *Auct. ad Her.* 4, 3. Descendere in curriculum artis. *Quint.* 12, 2. *s. f.* Curriculum laudis. *Plin.* 14, 6, 8. *n.* 4. Quartum curriculum publicis epulis obtinuere a D. Julio vina Mamertina, *h. e.* quartum nobilitatis locum, ducta metaph. a quarto missu aurigarum. ℙ Tria et novem curricula *Prud.* sunt duodecim anni, περὶ στεφ. 3, 11.

CURRĬCŬLUS, i, m. ἁμάξιον, parvus currus. V. v. praec.

CURRO, is, cŭcurri, cursum, a. 3. τρέχω, θέω, celeriter eo, cursu feror. *Cic. Att.* 10, 4. Curio cucurrit Puteolos, ut ibi concionaretur. *Id. ib.* 9, 3. Domitii filius transiit Formias, currens ad matrem Neapolim. *Id. Off.* 3, 10. Qui stadium currit, eniti debet, ut vincat. *Id. Att.* 12, 3. *extr.* Currere subsidio. [*Cf. *Pl. Mil.* 2, 2, 69. Curre in obsidium perduellis.] *Ov. Her.* 18, 6. Currere aqua. *Stat. Th.* 5, 361. Gortynia currunt spicula, *h. e.* feruntur, volant. [*Cf. *Sil.* 16, 60. altius cucurrit cuspis, i. e. penetravit profundius.] *Curt.* 7, 1. Currere in ordines suos. (de militib. loquitur.) *Justin.* 9, 7. Titulo officii currere ad exsequias. *Phaedr.* 2, 8. Ultro currere ad necem. *Pl. Poen.* 3, 1, 24. Currere per vias. *Liv.* 5, 21. ad muros. *Virg. A.* 12, 524. Amnes in aequora currunt. *Auct. B. Hisp.* 29. Rivus palustri solo currebat ad dexteram partem. *Ov. Am.* 3, 6, 29. Alpheon diversis currere terris adegit amor. *Id. Fast.* 3, 111. Libera currebant, et inobservata per annum Sidera. *Virg. A.* 2, 120. et *Ov. Her.* 5, 37. gelidusque per ima cucurrit Ossa tremor. *Suet. Galb.* 6. Etiam ad essedum imperatoris per viginti passuum millia cucurrit. *Ter. Hec.* 3, 2, 24. Currere obviam alicui. *Prop.* 4, 3, 38. multa millia. [*Cic. Att.* 1, 20. Pedarii senatores raptim in eam sententiam cucurrerunt.] ℙ Passive. *Quint.* 1, 4. *s. f.* Mare navigatur, campus curritur. *Pl. Poen.* 3, 1, 30. An non justa causa est, quo curratur celeriter? *Cic. Verr.* 2, 5, 35. Curritur ad praetorium. [*Notandus usus est in re amatoria. *Hor.* 2, 3, 238. Unde uxor media currit de nocte vocata. *Prop.* 3, 20, 10. In nostros curre puella sinus.] ℙ Refertur et ad navigationem. *Virg. A.* 3, 191. Vela damus, vastumque cava trabe currimus aequor. (Sic *Val. Fl.* 4, 336. atque hac freta curre corona.) *Id. ib.* 5, 862. Currit iter tutum aequore classis. *Val. Fl.* 1, 265. placido currere fluctu. *Hor. Sat.* 1, 1, 3. Audaces nautae per omne mare currunt. *Id. Ep.* 1, 11, 27. Coelum, non animum mutant, qui trans mare currunt. *Ov. Pont.* 2, 6, 11. Nunc mihi naufragio quid prodest discere facto, Quam mea debuerit currere cymba viam? ℙ Absolute. *Hor. Od.* 1, 28, 35. licebit, Injecto ter pulvere, curras. *Stat. Silv.* 3, 2, 87. Quos tibi currenti praeceps ferat Adria mores. ℙ [*Currere* Luperci dicuntur ap. *Liv.* 1, 5. nempe post caesas hostias e Lupercali. V. *Ov. Fast.* 2, 283 et quos ibi laudat. *Gierig.* Adde *Suet. Aug.* 31.] ℙ *Currere* etiam dicuntur, quae volvuntur in gyrum. *Ov. Pont.* 4, 9, 10. et *Hor. A. P.* 22. Currit rota. *Pl. Asin.* 3, 3, 119. Postea ad pistores dabo, ut ibi cruciere currens. ℙ Item quae porriguntur in longum. *Plin.* 18, 33, 76. Limes per agrum currit. *Id. ib.* 34, 77. Linea transversa currat per medium. *Id.* 11, 51, 112. Vox currit concavo parietum spatio. *Id.* 2, 108, 112. Mensura duplici via currit. *Virg. A.* 5, 250. chlamydem auratam, quam plurima circum Purpura maeandro duplici Meliboea cucurrit. *Stat. Th.* 2, 98. infula currit per crines, *h. e.* crines ambit. ℙ De rubore, aut pallore, quo suffundimur. *Virg. A.* 12, 65. cui plurimus ignem Subjecit rubor, et calefacta per ora cucurrit. ℙ Translate. *Cic. Fin.* 5, 28. Proclivius currit oratio: venit ad extremum. *Prop.* 3, 8, 21. nox inter pocula currat. *Ulp. Dig.* 21, 1, 19. *f.* Tempus redhibitionis ex die venditionis currit. *Hor. Od.* 2, 5, 13. Ferox aetas currit, *h. e.* fluit, fugit. *Sil.* 7, 306. illa senectus, Heu! fatis quae sola meis obstat, *h. e.* rebus meis prosperis. [*Id. ib.* 489. Currit immobile filum, i. e. series fatorum non movetur.] *Petr. fragm. Trag.* 43. *Burm.* Facile est, ubi omnia quadrata currunt, *h. e.* ad voluntatem succedunt. *Ter. Heaut. prol.* 44. Si qua laboriosa est, ad me curritur. *Cic. Agr.* 2, 17. Cur non eosdem cursus, quos Cotta et Torquato Coss. cucurrerunt? (ἀλληγορικῶς). [*Lucr.* 6, 93. Tu mihi, supremae praescripta ad candida callis Currenti, spatium praemonstra. *Ov. Fast.* 1, 24. Scimus ingenii currant flumina quanta tui.] *Hor. Sat.* 1, 10, 1. incomposito pede currunt versus. Et *ib.* 9. Est brevitate opus, ut currat sententia, neu se Impediat verbis lassas onerantibus aures. *Quint.* 9, 4. *p. in.* Historia currere debet, ac ferri. Et *non longe post.* Numeri orationis currentes per se. Et *c. med.* Syllabae breves si miscentur longis, currunt; si continuantur, exsultant. [*V. *Ernest. lex. techn. lat.* p. 100. seq. *Lucr.* 2, 692. Non, quo multa, parum communis, littera currat.] *Paul. Dig.* 12, 1, 40. et *Ulp. ib.* 26, 7, 6. *med.* Finito primo mense, primae pensionis usurae currunt. ℙ *Currentem hortari*, *incitare*, proverb. παρακαλεῖν τὸν σπεύδοντα: de eo, qui alium ad quippiam hortatur paratum jam ac promptum. *Cic. Phil.* 3, 8. et *Fam.* 15, 15. et *Plin. ep.* 1, 8. et *ep.* 3, 7. ℙ Concise omisso verbo. *Cic. Att.* 13, 45. Quod me hortaris, ut eos dies consumam in philosophia explicanda, currentem tu quidem. Subintelligitur *incitaris*, nam plenius rem totam effert *Id. Or.* 2, 44. Facilius enim est currentem (quod ajunt) incitare, quam commovere languentem. Ducta videtur metaphora ab iis, qui cursu certabant, quibus acclamatio addebat velocitatem. ℙ [Part. *Cursurus* ap. *Ov. Pont.* 2, 11, 21. Acer, et ad palmae per se cursurus honores, Si tamen horteris, fortius ibit equus. *F.*] ℙ In praeter. *cecurri* dixisse veteres, docet *Gell.* 7, 9. ℙ *Curristi* pro *cucurristi* legitur apud *Tertull. Fuga in persecut.* 12. Pedibus stetisti, curristi nummis, (*Scioppius* in *not.* legit *cucurristi*) et confirmat *Verus Imp.* ap. *Front. ad Verum Imp.* (ed. *A. Maio*) *ep.* 2.

CURRŪCA, ae, f. ἐπιλαΐς, vel ὑπολαΐς, parva avis, quae alienos pullos pro suis educare dicitur. Hinc *currucae* dicuntur mariti, qui patiuntur uxorem suam ab aliis contrectari. *Juven.* 6, 275. Tu tibi tunc curruca places. Alii leg. *uruca*, quae significat animal quoddam in faba nascens, ut ait *Vet. Juven. Schol.*, vel genus animalis foedi, et spinosi, ut ericius. *Idem.* Al. leg. *urtica*, *eruca* etc. Illud certum esse videtur, neque *currucam*, neque *urucam* esse vocem Latinam.

CURRŪLIS, e, adj. ad cursum pertinens. *Appul. Met.* 9. Aegre cohibita equorum currili rabie, *h. e.* retento, et represso impetu equorum currentium [*Front. de fer. Als.* (ed. *A. Maio*) *ep.* 3. Incurrere oportet curruli strepitu, et fremitu equestri. *F.*]

CURRUS, us, m. ἅμαξα, ἅρμα, vehiculi genus, hominibus per urbem, aut in itinere vehendis aptum: cujus species sunt carpentum, essedum, cisium, pilentum, rheda etc. *Vet. Poeta* ap. *Cic. Att.* 13, 21. Sustineat currum, ut bonu' saepe agitator, equosque. *Cic. Div.* 2, 70. Visus est in somnis curru quadrigarum vehi. *Ov. Trist.* 4, 2, 47. Vehi in curru. *Curt.* 3, 3. Matrem Darii currus vehebat. *Ov. Met.* 2, 531. habili Saturnia curru Ingreditur liquidum pavonibus aera pictis. Et *ib.* 62. Agere currus. *Id. A. Am.* 1, 4. regere. *Id. Pont.* 3, 1, 67. ducere. *Senec. Hippol.* 1075. gubernare. *Ov. Trist.* 3, 8, 1. conscendere. *Senec. Hippol.* 29. Insidere curru. *Enn.* ap. *Varr. L. L.* 4, 32. Insidere currum. *Val. Fl.* 6, 105. et *Curt.* 4, 12. Falcati currus, *scil.* in usum belli. ℙ *Virg. G.* 1, 174. *currum* dixit de aratro habente rotas. ℙ Quia triumphantes curru in Urbem vehebantur, per metonymiam ponitur pro triumpho. *Cic. Fam.* 15, 6. Quem ego currum, aut quam lauream cum tua laudatione conferrem? *Flor.* 4, 2. *f.* Tertius de Pharnace currus, et Ponto. *Id. ib.* 12. *med.* Digna res lauro, digna curru senatui visa est. *Plin.* 5, 5, 5. Corn. Balbus donatus curru, et jure Quiritium. Adde *Lucan.* 1, 316. et 3, 77., *Stat. Silv.* 4, 3, 159., *Prop.* 2, 11, 24. et *Sil.* 3, 614. [*V. *Drak.* ad *Sil.* 6, 345. ℙ *Currus* pertinet etiam ad eos, qui editores munerum, veste triumphali ornati, ad exhibendos ludos per Circum vehebantur. V. *Schwarz.* ad *Plin. Pan.* 92, 5. Curru etiam vehitur gloria. *Hor. Sat.* 1, 6, 23. Sed fulgente trahit constrictos gloria curru. V. *Heindf.* ad h. l.] ℙ Catachresis est, ubi ponitur pro equis. *Virg. G.* 1, 514. neque audit currus habenas. *Id. A.* 12, 287. Infrenant alii currus. *Sil.* 16, 367. stimulabat in aequore currum. *Lucan.* 7, 570. si verbere saevo Palladia stimulet turbatos aegide currus. ℙ Et pro navi. *Catull.* 64, 9. Ipsa levi fecit volitantem flamine currum, Pinea conjungens inflexae texta carinae.

CURSĀTĬO, onis, f. cursitatio. *Donat.* ad illud *Ter. Hecyr.* 3, 1, 35. Trepidari sentio, et cursari rursum prorsum: *Trepidatio*, inquit, ad vocem refertur loquentium, *cursatio* ad sonum pedum.

[CURSĬLĬTAS, atis, f. idem ac cursitatio. *Ful-*

gent. Mythol. 3, 3. Cui cum solitudinum vagabunda errando cursilitas displiceret. F.]

CURSIM, adv. δρομάδην, currendo, cursu, curriculo, celeriter. Pl. Poen. 1, 2, 156. Rapere aliquem cursim ad carnificem. Id. ib. 3, 1, 64. Hoc cito et cursim est agendum. Id. Ps. 1, 3, 124. et Afran. ap. Charis. 2, 186. Cursim currere. Auct. ad Her. 4, 55. Cursim impetum facere in aliquem. [*Liv. 27, 16. Cursim agmine acto, cum festinans ad opem ferendam, captam urbem audisset.] Cic. Or. 2, 89. Quae ego sero, quae cursim arripui, quae subcisivis horis, iste a puero, summo studio, summis doctoribus. Id. Phil. 2, 17. Ille sensim dicebat, quod causae prodesset; tu cursim dicis aliena. Tac. A. 4, 4. Percensere cursim legiones. Plin. ep. 3, 5. Legere librum, et cursim adnotare. Manil. 4, 198. Cursim loqui.

CURSIO, onis, f. actus currendi. Varr. L. L. 4, 1. Corpus est, ut cursor; locus, stadium, qua currit; actio, cursio.

CURSITATIO, onis, f. cursio huc illuc facta. Solin. 42. Solemni cursitatione lacum populus circuit.

CURSITO, as, n. 1. frequentativum a curso. Ter. Eun. 2, 2, 47. Sursum deorsum cursitare. Hor. Sat. 2, 6, 107. succinctus cursitat hospes, Continuatque dapes.

CURSO, as, avi, atum, frequentat. a curro. Cic. Rosc. Am. 22. Homines cursare ultro citro non destiterunt. Id. Senect. 6. Cum alii malos scandant, alii per foros cursent. Id. Att. 9, 9. Ne forte aut absim, cum veniet, aut cursem illuc via deterrima. Val. Fl. 4, 108. sic undique in omnes Prospiciunt, cursantque vias. Ter. Hecyr. 3, 1, 35. Trepidari sentio, cursari rursum prorsum. Capell. 3. p. 59. Nec jam compactis cursanda est syllaba formis.

CURSOR, oris, m. δρομεύς, qui currit: et specialiter qui currit stadium in ludis. Cic. Tusc. 2, 23. f. In stadio cursores exclamant quam maxime possunt. Adde Div. 2, 70. et Nep. Milt. 4. [*Hinc translate ap. Lucr. 2, 78. Inque brevi spatio mutantur saecla animantum, et, quasi cursores, vitai lampada tradunt.] ℗ Item auriga, qui in ludis quadrigas agit. Ov. Pont. 3, 9, 26. Ut cupidi cursor frena retentat equi. ℗ Item qui luxus causa ante domini rhedam currit. Mart. 3, 47. Nec feriatus ibat ante carrucam, Sed tuta foeno cursor ova portabat. Id. 12, 24. Succinctus neque cursor antecedit. Suet. Ner. 30. Fecisse iter traditur armillata et phalerata cum Mazacum turba, atque cursorum. Senec. ep. 87. Quam cuperem Catoni nunc occurrere aliquem ex his trossulis in via divitibus, cursores, et Numidas, et multum ante se pulveris agentem! Id. ep. 126. Omnes jam sic peregrinantur, ut illos Numidorum praecurrat equitatus, ut agmen cursorum antecedat. ℗ Item qui litteras aliquo fert, tabellarius. Mart. 3, 100. Cursorem sexta tibi, Rufe, remisimus hora. Suet. Ner. 49. Perlatos a cursore Phaontis codicillos praeripuit, legitque etc. Plin. ep. 7, 12. Vide, ut mihi viaticum reddas, quod impendi, data opera cursore dimisso. Id. ep. 3, 17. Data opera tabellario misso. Adde Plin. 2, 71, 73. ℗ Cursores, qui non pedibus, sed equis aut vehiculis maxima itinera celerrime conficiebant, publici erant; a veteribus appellati frumentarii, ut scribit Hieron. in Abdiam c. 1., cujus aetate agentes in rebus, vel veredarii dicebantur, ἀγγελιαφόροι, γραμματοφόροι, πτεροφόροι. V. Cod. Theod. l. 8. t. 5. De cursu publico, et FRUMENTARIUS. ℗ Cursor cognominatus fuit L. Papirius civis R., vir bellica laude, consulatu non uno, et dictatura celeber, cui praecipua pedum pernicitas inerat: victoremque cursu omnium aetatis suae fuisse ferunt, ut est ap. Liv. 9, 16.

CURSORIUS, a, um, adj. δρομικός, ad cursum pertinens. Sidon. ep. 1, 5. Ticini cursoriam (sic navigio nomen) ascendi, qua in Eridanum brevi delatus etc., h. e. navim cursui publico destinatam. Frontin. de colon. p. 141. Goes. In campis vero statuerunt terminos quadratos cursorios. Edict. Dioclet. p. 24. Gallicae cursoriae par ✕ sexaginta, h. e. calceamenti genus ad cursum. ℗ Cursorium, ii, n. idem ac cursus publicus. Faust. et Valer. de limit. p. 261. Goes. Hae vero litterae in cursoriis eorum terminorum sunt. Mago, et Vegoia de limit. p. 257. Goes. Aquarum putei aliquoties in cursorio a terminis demonstrantur.

CURSUALIS, e, adj. idem quod cursorius. Impp. Arcad. et Honor. Cod. 12, 51, 19. Cursuales equi. Imppp. Gratian., Valentin. et Theodos. Cod. Theod. 12, 12, 9. Cursualis rheda. Imppp. Valent. Theod. et Arcad. ib. 6, 29, 7. Cursualis sollicitudo, h. e. celeritas in currendo.

CURSURA, ae, f. Varr. R. R. 2, 7. Equi alii sunt idonei ad rem militarem, alii ad vecturam, alii ad admissuram, alii ad cursuram, alii ad rhedam. Pl. Asin. 2, 2, 61. Ex cursura anhelitum ducere. Id. Most. 4, 1, 5. Exercere se ad cursuram.

CURSUS, us, m. δρόμος, actus currendi, et dicitur de iis omnibus, quae quomodocumque celeriter moventur de loco ad locum. Cic. Fam. 12, 6. Omnis omnium cursus est ad vos. Id. Att. 10, 4. f. Mihi cursus in Graeciam per tuam provinciam est. Id. Manil. 12. Quis unquam tantos cursus conficere potuit? Id. Off. 3, 12. Si naves in cursu petentes Rhodum viderit, h. e. in ipsa navigatione. Ov. Pont. 3, 1, 27. Regio ab omni devia cursu, h. e. ad quam nemo navigat. Plin. 4, 13, 27. Insula abest diei cursu. Nep. Milt. 1. extr. Dirigere cursum aliquo. Virg. A. 3, 200. Excutimur cursu, et caecis erramus in undis. Cic. N. D. 3, 34. Cum secundissimo vento cursum teneret. (Tenere cursum est recta navigare, quo destinatum est, neque aberrare a fine itineris. Caes. B. G. 5, 8. Vento intermisso cursum non tenuit, et longius delatus aestu etc.) [*Cic. Att. 5, 8. Cursum exspectabam, i. e. ventum secundum, quo navigare possem. Ern. in cl. Cic.] Id. Somn. Scip. 4. Stellarum cursus sempiterni." Id. N. D. 2, 27. Partus maturescunt novem lunae cursibus, h. e. mensibus. Mense enim luna Zodiacum percurrit. Id. Div. 1, 44. Si lacus emissus, lapsu et cursu suo ad mare profluxisset. Virg. A. 6, 194. de columbis. cursumque per auras Dirigite in lucos, ubi etc. Plin. 11, 39, 94. Cum menstrui cursus stetere, h. e. fluxus mensium. Id. 5, 24, 20. Agere cursum ad aliquam partem. Vell. 2, 70. Cursu tendere ad aliquem. Hor Ep. 1, 18, 51. aliquem superare. Virg. A. 5, 67. Pedum cursu valere. [*Pertinet etiam ad tela aliaque missilia, quibus certum spatium transcurritur. Lucr. 6, 307. Ac plumbea saepe Fervida fit glans in cursu. Et ib. 179. et alibi.] ℗ Ablativus cursu est curriculo, cursim, festinanter. Liv. 33, 33. Ludis dimissis, cursu prope omnes tendere ad imperatorem R. Senec. Phoeniss. 433. Attonita cursu fugit, et binas statim diduxit acies. Sil. 11, 136. divisque propinquas Transierit cursu rupes. [*Adde Eund. 7, 719. et 13, 764. Ubi recte Drak. cursu defendit contra Heins., qui utroque loco cursim conjicit. Huc pertinent etiam dicendi rationes apud Liv. et alios, de militibus cursim progredientibus, impetum ferocem in hostes facientibus: Cursu in hostem ferri Liv. 9, 13. Cursu in proelium venire Id. 31, 21. Adde 2, 50. 24, 26. etc. Alia significatione positum est cursu ap. Cic. Planc. 7. Cursu ad honorem venire: i. e. meritis, nobilitate, rectis artibus. Opponitur obrepere. Ita Ern. in cl. Cic. s. h. v. Cf. Cic. Brut. 33, 127. Cecidit in cursu. Signif. cursus eam omnium honorum campum transigendi rationem, qua ad summum reipublicae, i. e. consulatus munus ascenditur.] ℗ Cursus publicus, et vehicularis sunt juvenes primo, deinde equi, et vehicula modicis intervallis disposita, instituta primum ab Augusto (ut in ejus Vita 49. narrat Suet.) quo celeriter sciri posset, quid in quaque provincia gereretur: deinde ad commodum militum, et magistratuum, paulatimque etiam privatorum destinata. De eo est tit. 51. l. 12. Cod. Just. et tit. 5. l. 8. Cod. Theod. Memoratur etiam ab Arcad. Dig. 50, 4, 18. et Lact Mort. persecut. 24. [*Inscr. ap. Orell. 3181. AGENTE IN REB. ET PP. (praeposito) CURSUS — PUBLICI. Alia ap. Eund. 3329. NE ANIMALIA CURSUS PUBLICI — LONGI ITINERIS LABORE DIUTIUS DEPERIRENT.] ℗ Cursus etiam dicitur extensio rei porrectae. Plin. 16, 39, 76. Communia larici, abieti, pinoque, ut quadripartitos venarum cursus, bifidosque habeant. ℗ Translate. Cic. Fam. 4, 2. Perspicis qui cursus rerum, qui exitus futuri sint. Id. Att. 5, 15. Habet satis magnum campum cursus animi et industriae meae. Id. ib. 1, 1. f. Vides in quo cursu sumus, et quam omnes gratias non modo retinendas, verum etiam acquirendas putemus. Ov. Pont. 4, 11, 18. Dolor est in cursu, h. e. durat, sentitur, saevit. Id. Met. 10, 401. certe fortuna, domusque Sospes, et in cursu est: vivunt genitrixque, paterque. [*Adde Fast. 6, 362. Spes erat in cursu.] Cic. Fam. 6, 5. Ea natura rerum est, et is temporum cursus, ut etc. [*Id. ib. 3, 11. Cursus bonorum consiliorum.] Id. Off. 1, 32. Implicari aliquo certo genere cursuque vivendi. Id. Sext. 21. Vitae brevis cursus est, gloriae sempiternus. [*Cf. Id. Fin. 1, 4. Virtutum cursus ad voluptatem. Id. Fam. 10, 3. Cursus ad gloriam. Dicitur etiam absolute cursus, pro vitae ratione. Prop. 1, 5, 2. Et sine nos cursu, quo sumus ire pares.] Id. Brut. 96. Conficere cursum forensem. [*Id. ib. 81. Porro notandae sunt formulae dicendi a navigatione ductae. Id. Or. 1. Teneat cursum quem potest. Id. Phil. 8, 4. Quem enim cursum industria mea tenere potuisset, sine forensibus causis, sine judiciis, sine legibus. Id. Quir. p. Red. 1. Secundus vitae cursus.] Plin. 7, 16, 16. Implere in trimatu cursum vitae. Cic. Or. 1, 35. Tantus cursus verborum fuit, et sic evolavit oratio, ut etc. Id. Top. 1. Majores nos res scribere ingressos, e cursu ipso revocavit voluntas tua. Id. Part. 15. Augendi autem et hic proprius locus in perorando: et in cursu ipso orationis declinationes ad amplificandum dantur. [*De signif. v. cursus in re oratoria. V. Ern. lex. tech. lat. p. 100. sq.] Juven. 14, 26. quae nunquam maternos dicere moechos Tam cito, nec tanto poterit contexere cursu, Ut non ter decies respiret. Cic. Or. 3, 6. Cursus vocis per omnes sonos, h. e. commutatio et varietas. [*Quint. Decl. 9, 19. p. 207. Facilis defensionis meae cursus est.]

CURTALINUS. V. COHORTALINUS.

CURTATUS, a, um, part. a curto. Hor. Ep. 1, 1, 94. Si curtatus inaequali tonsore capillos Occurri, rides. Al. leg. curatus. [*Omnino! V. Bentl. ad h. l.] Pall. 3, 10. Putatis omnibus, quae scabra sunt, curtatis etiam radicibus, si quas etc.

CURTIUS, praenomine M., eques R., aperta casu in foro ingenti voragine, ad expiandum prodigium, equo insidens armatus se in ipsam immisit; quo facto locus coiit, et lacus Curtius postea nomen habuit. Liv. 7, 6. et Varr. L. L. 4, 32. ex Procilio idem narrat. Item Festus in V. Curtius. Alii tamen multo ante ita appellatum ferunt a Curtio Metio T. Tatii milite Sabino, qui in pugna cum Romanis, cum in profundam paludem una cum equo incidisset, eo tandem loco emersit, et suos in Capitolium recepit. Liv. 1, 13. et Varr. ib. ex Pisone. Tertiam affert nominis causam ex C. Aelio, et Q. Lutatio idem Varr. l. c. C. Aelius, et Q. Lutatius scribunt, eum locum esse fulguratum, et ex S. C. septum esse, idque quia factum fuit a Curtio consule, cui M. Genucius fuit collega, Curtium appellatum. Ov. Fast. 6, 403. et Plin. 15, 18, 20. narrant, ibidem aram positam fuisse, quae sublata fuit ob munus gladiatorium a C. Julio Caesare editum, ibidemque equestris Domitiani statua ex aere collocata fuit, ut refert Stat. Silv. 1, 1, 66. ℗ Curtius fons a quadragesimo, vel, ut alii, a quadragesimo quinto lapide, via Sublacensi, una cum Caerulo Romam usque a Caligula duci coeptus, a Claudio perductus est, et Claudia aqua nominatus. Plin. 36, 15, 24. n. 10., Front. Aquaed. 13. et 14., Suet. Claud. 20. V. CLAUDIUS, a, um. ℗ Q. Curtius Rufus historicus insignis res gestas conscripsit Alexandri M., cujus historiae ex decem libris octo adhuc exstant, amissis prioribus. Quo tempore floruerit, non satis constat; neque tamen de ejus historiae elegantia et nitore dubitari potest. Plurima vero in eo culpanda reperit Sainte-Croix in Examen des Hist. Alex. M.

CURTO, as, avi, atum, a. 1. diminuo. Cels. 7, 9. Id quod curtatum est, in quadratum redigere. Et ib. Quae interdum duobus locis curtata esse consueverunt. ℗ Translate. Hor. Sat. 2, 3, 124. Quantulum enim summae curtabit quisque dierum. Est qui legit curabit. Pers. 6, 33. Sed coenam funeris heres Negliget iratus, quod rem curtaveris.

CURTUS, a, um, adj. κολοβὸς, mutilus, fractus, laceratus, deminutus. Videtur esse a κυρτὸς, tumidus, curvatus. Lucr. 4, 1020. Dolia curta, h. e. quae semifracta poni solent in angiportis, ad publicum mejendi usum. Juven. 3, 271. quoties rimosa et curta fenestris Vasa cadunt. Id. 10, 135. et curtum temone jugum. Mart. 3, 82. Curta testa. Id. 12, 32. Matella curto latere. Prop. 4, 7, 22. Tegula curta. Id. ib. 5, 73 curto vetus amphora collo. ℗ Curta in membris sunt quae ictu aut morbo lacera, scissa, rupta sunt. Cels. 7, 8. extr. Si quid tibi curti est, sarcire. Hor. Sat. 1, 9, 70. Judaei curti, h. e. circumcisi. Id. ib. 1, 6, 105. Curto mulo ire, h. e. castrato. De equo curto V. in CAVIARES, et in OCTOBER. ℗ Translate est exiguus, parvus, imperfectus, et cui aliquid ad complementum deest. Pers. 4, 52. Tecum habita, et noris, quam sit tibi curta supellex. Hor. Od. 3, 24, 64. Curtae nescio quid semper abest rei. Cic. Fin. 4, 14. Eorum omnium multa praetermittentium, quasi curta sententia: at vero illa perfecta atque plena eorum, qui, etc. Id. Or. 50. Meae aures et perfecto completoque verborum ambitu gaudent, et curta sentiunt, nec amant redundantia. [*V. ad h. l. Ern. lex. techn. lat. p. 101.] Lact. 6, 15. med. Implenda fuerat curta haec et debilis disputatio. Juven. 14, 166. Ingratae patriae curta fides. Pers. 5, 191. Et centum Graecos curto centusse licetur, h. e. exigua pecuniae summa, quae ne centum quidem asses conficiat. ℗ Comp. Curtior legitur ap. Innocent. de casis litter. p. 228. et 230. Goesii.

CURVABILIS, e. adj. qui curvari potest. Pallad. 12, 15. Ulmus, et fraxinus curvabiles.

CURVAMEN, inis, n. καμπυλότης, curvatio, curvatura. Ov. Met. 2, 130. Sectus in obliquum est lato curvamine limes. Plin. ep. 9, 7. Villa unum sinum molli curvamine amplectitur. Gell. 14, 1. Sub alio, atque alio coeli curvamine.

CURVATIO, onis, f. κάμψις, actus curvandi. Colum. 4, 12. Paulum infra curvationem vitis prorepens pampinus.

CURVATURA, ae, f. κυρτότης, κάμψις, curvatio, curvamen. Vitr. 5, 1. f. Tribunal hemicycli schematis, minore curvatura formatum. Ov. Met. 2, 107. de curru solis. Aureus axis erat, temo aureus, aurea summae Curvatura rotae. Plin. 2, 17, 14. Curvatura absidum. Id. 10, 19, 21. unguium, h. e. aduncitas. Id. 17, 19, 30. n. 7.

Ramum oleae defigere in cruce fici, custoditum vinculis, ne curvatura fugiat.

CURVĀTUS, a, um, part. a *curvo*, καμφθεὶς, deflectus, curvus. *Cic. N. D.* 1, 24. Corpuscula levia, aspera, curvata, et quasi adunca. [*Heindf.* vv. *curvata et quasi adunca* ex interpretatione fluxisse susp. Haud inprob. *Orell.* et *Mos.*] *Ov. Met.* 2, 199. de Scorpio. Vulnera curvata minitantem cuspide vidit. *Virg. G.* 4, 361. et *A.* 3, 564. Curvata in montis faciem circumstetit unda, *h. e.* in altum curva figura se extollens, κυρτωθὲν κῦμα. (Adde *Sil.* 1, 472.) *Plin.* 37, 10, 68. Luna curvata in cornua. *Stat. Th.* 6, 649. toto curvatus corpore. *Senec. Hipp.* 25. Curvati litora Ponti. *Id. Thyest.* 156. Arbor curvata suis fetibus. *Petr. Sat.* 101. Curvati portus. [*Quint. Decl.* 10, 8. p. 220. Curvato igne torrentes, i. e. intumescente Phlegethonte. Alio sensu dicit *Hor. Od.* 4, 2, 57. (de vitulo) Fronte curvatos imitatus ignes Tertium Lunae referentis ortum.]

*CURUBIS, Africae Propriae oppidum, in Zeugitana. *Plin.* 5, 4. *Anton. Itin. B. A.*

CURVIFRONS. V. CORNIFRONS.

*CURVĬPES, edis, qui curvos pedes habet. *Onomast. Vet.* Curvipes, ἀγκυλόπους. *B. A.*

CURVĬTAS, atis, f. κυρτότης, curvatura. *Macr. Somn. Scip.* 1, 15. *med.* Adversa Zodiaco curvitas obliquavit.

CŪRŪLIS, e, adj. ad currum pertinens, licet unico *r* scribatur: prisci enim non geminabant consonantes. *Festus.* Curules equi, quadrigales. (Adde *Liv.* 24, 18., ubi videntur illi intelligendi, qui in ludis Circensibus votivis quadrigas trahebant.) *Vet. formula precum* ap. *Serv.* ad *A.* 1, 21. Juno curulis, *h. e.* quae curru per aera fertur. *Suet. Aug.* 22. Curules triumphi, *h. e.* in quibus triumphator curru Urbem invehitur, ad differentiam ovationum, in quibus equo utebantur, aut pedibus. (V. *eund. Tib.* 9.) *Minuc. Felix* in *Octav.* 37. *f.* Curules ludi, *h. e.* Circenses, in quibus currus maxime agitabantur. [*Döderl.* 3, 322. *Curulis* ex *curiilis*, h. e. a *curia* factum docet.] ℙ Curules quoque magistratus, et curulem sellam a curru dictam esse, docent *Festus*, et *Gell.* 3, 18. Ille quidem magistratus curules appellatos esse ait, quia curru vehebantur. Hic autem ex *Gabio Basso* tradit, sellam dictam curulem ex eo, quia in veterum aetate qui curulem magistratum gessissent, curru soliti, honoris gratia, in curiam vehi: in quo curru sella esset, supra quam considerent, quae ob eam causam *curulis* appellaretur. Verum ut in derivatione vocis *Gellius* vera dicat, (quamquam non desunt, qui a Curibus Sabinorum ducendam appellationem putant) in re certe falsus fuisse videtur. Narrat enim *Plin.* 7, 43, 45. L. Metello, summis honoribus functo, et in senectute luminibus orbato, tribuisse populum R., quod nunquam ulli alii ab condito aevo, ut quoties in senatum iret, curru veheretur. ℙ Utcumque se res habeat, sella curulis (quae et *curulis* absolute dicitur [*V. *Schwarz.* ad *Plin. Pan.* 59, 2.]) fuit unum ex insignibus primo quidem regum R., deinde iis exactis, majorum magistratuum solummodo, nempe consulum, praetorum, censorum, et aedilium eorum, qui de patribus creati essent, (de quibus *Liv.* 6, 42. et 7, 1.) quique hac ipsa de causa *curules* denominati sunt, ut distinguerentur ab aliis aedilibus sellae jus non habentibus. [**Cic. Har. resp.* 13. Curulis aedilitas. *Manut.* ad *Cic. Fam.* 9, 21. addit tribunos militum.] Haec erat curvis pedibus, signis ornata, sublata gradibus, insculptaque et distincta ebore, ut est ap. *Ov. Pont.* 4, 9, 27. Quare *curule ebur* vocatur ab *Hor. Ep.* 1, 6, 53., ubi per metonymiam intelligit omnes magistratus majores modo enumeratos. Sic *Auson. epigr.* 2, 3. Quamquam et fastorum titulo prior, et tua Romae Praecessit nostrum sella curulis ebur, *h. e.* consul ante me fuisti. Ap. *Statium* quoque *Silv.* 1, 4, 82. *major curulis* consulatum significat. *Id. Silv.* 4, 1, 5. *curules* absolute dicuntur omnes magistratus curules. *Plin.* 18, 6, 8. *n.* 2. A Sp. Albino curuli die dicta, *h. e.* aedili curuli. [Porro, quae Romae *sella curulis*, in municipiis et coloniis *bisellium* dicebatur, quam vocem V. suo loco. *Vet. Schol. Cruqu.* ad *Hor. Ep.* 1, 6, 53. Virga, quam imperator in curiam ferebat, curulis vocabatur. ℙ Hac sella utebantur tum in curia, tum quocumque loco sedendum esset jurisdictionis exercendae causa. Quare post se, ubi opus esset, circumferendam curabant: cujus rei lepidam historiam habes ex L. Pisonis annalibus ap. *Liv.* 9, 46. et *Gell.* 6, 9. ℙ *Curules aediles* non modo Romae, sed etiam in coloniis, et municipiis affectatione quadam Romanarum dignitatum fuisse videntur. *Inscr. Arimin.* ap. *Grut.* 1091, 12. L. Betutio L. F. Pal. Furiano P. P. Leg. III. Ital., IIviro Quinq., IIvir. I. D., IIIvir. Aedili Cur. Alia ap. *Zachar. Marm. Salon.* p. 12. *n.* 7. D. M. M. Aurelii Hermogenis Eq. Rom. Dec. Aedil. Cur. *F.*] ℙ In quadam antiqua precatione, qua in sacris utebantur Tiburtes, Juno *curulis* appellatur, quia currum habebat, seu thensam, qua ejus simulacrum in pompa vehebatur. *Servius* ad illud *A.* 1, 20. hic illius arma, Hic currus fuit.

CURVO, as, avi, atum, a. 1. κυρτόω, κάμπτω, flecto in modum arcus, curvum reddo. *Virg. G.* 4, 299. Vitulus bima curvans jam cornua fronte. *Stat. Achill.* 1, 487. Ingentemque manu curvaret Delius arcum. *Virg. A.* 3, 533. Portus curvatur in arcum. *Plin.* 16, 42, 81. Palma arbor valida: in diversum enim curvatur. *Id.* 6, 6, 6. Ora Bosphori utrinque ex Asia atque Europa curvatur in Maeotin. *Id.* 11, 28, 35. Quorundam insectorum extremi pedes longiores foris curvantur, ut locustis. *Hor. Od.* 1, 33, 15. fretis acrior Hadriae curvantis Calabros sinus, *h. e.* qui impulsu undarum curvam reddit oram Calabriae. ℙ Curvari dicitur mare, cum tempestate intumescit. V. CURVUS. ℙ Translate. *Id. ib.* 3, 10, 13. quamvis neque te munera, nec preces, Nec tinctus viola pallor amantium Curvat, *h. e.* ad misericordiam flectit exorat.

CURVOR, oris, m. curvatura. *Varr. L. L.* 4, 21. Cumeres dicuntur a curvore, ut curvimeres. *Id. ib.* 6, 3. Cornua a curvore dicta.

CURVUS, a, um, adj. κυρτὸς, καμπύλος, inflexus in modum arcus, deorsum deflexus: et universim qui rectus non est. Videtur esse a γυρὸς, curvus, cum digammate Aeolico γυρϜὸς, cujus loco etiam usurpatur κυρτὸς a κέκυρται, praet. perf. pass. verbi κύρω, curvo. *Virg. G.* 1, 508. Curvae falces. *Id. ib.* 2, 12. Curva flumina. *Id. A.* 2, 748. vallis. *Id. ib.* 3, 238. litora. *Id. ib.* 11, 737. tibia. *Id. G.* 1, 170. Curvum aratrum. *Id. Ecl.* 3, 42. Curvus arator, *h. e.* qui in arando se curvat. *Ov. Fast.* 6, 296. tholus. *Id. A. Am.* 2, 670. Curva senecta, *h. e.* quae curvos facit. *Hor. Ep.* 5, 93. Curvis unguibus vultum petere, *h. e.* aduncis. *Id. Od.* 3, 28, 11. Curva lyra. *Manil.* 1, 740. cursumque solutum Deflexum solito cursu, curvisque quadrigis, *h. e.* quatuor equis a recta via declinantibus. De Phaethonte loquitur. ℙ Curva aequora apud *Lucan.* 5, 440. et *Ov. Met.* 11, 505. et *Val. Fl.* 1, 615. est mare procellosum, quia ventis undae in altum tolluntur curva figura. Hinc *Ov. Met.* 15, 507. Cum mare surrexit, cumulusque immanis aquarum In montis speciem curvari, et crescere visus. ℙ Translate. *Hor. Ep.* 2, 2, 44. Curvo dignoscere rectum. ℙ Corrigere curva. V. CORRIGO. ℙ *Curvus* cogn. Rom. in gente Titinia, ut M. Titinius Curvus. *Liv.* 4, 59.

[CŪRUS, i, m. κόρος, puer. Vox Osca et Tusca. V. *Lanzi, Sagg. di ling. Etr.* T. 2. p. 530. *Petr. fr. Trag.* 58. *Burm.* Sathana tibi irata sit, curabo, et qui te primus de curo defecit. In *Cod. Trag.* est *decuro*, quod solvendum, itaque interpretandum probat *Franc. Oriolius* in *Opusc. letter. di Bologna*, p. 118. V. etym. v. in PUER. *F.*]

CUSCŬLIUM, ii, n. κοσκύλιον. *Plin.* 16, 8, 12. Omnes tamen has roboris dotes ilex solo provocat cocco. Granum hoc, primoque ceu scabies fruticis, parvae aquifoliae ilicis (cusculium vocant) pensionem alteram tributi pauperibus Hispaniae donat. Est qui legit *quisquilium*. V. COCCUM.

*CUSIBI, oppidum Hispaniae Tarraconensis, in regione Orosanorum. *Liv.* 35, 22. ubi ablat. *Cusibi* occurrit, quem si dixeris a recto *Cusibis* profectum esse, non multum equidem repugnarim. *B. A.*

CŪSIO, onis, f. actus cudendi, ut Cusio monetalis, ap. *Imppp. Valentin. Theodos.* et *Arcad. Cod. Theod.* 11, 16, 18.

CŪSO, as, a. 1. frequentat. a *cudo*, agnoscitur ut Latinum a *Prisc.* 10, 890., sed nullo confirmatur exemplo.

CŪSOR, oris, m. qui cudit. Inter plurima artificum nomina *cusores* quoque enumerantur a *Constantino Imp. Cod.* 10, 64, et videntur esse, qui nummos cudunt.

CUSPĬDĀTIM, adv. ἀκιδὸν, in cuspidem, in acutum. *Plin.* 17, 14, 24. Donec cuspidatim decisus descendat in rimam, calamus.

CUSPĬDĀTUS, a, um, part. a *cuspido*, ἀκιδωτὸς, in cuspidem formatus, acuminatus. *Plin.* 18, 19, 49. *n.* 2. Purget vomerem subinde stimulus cuspidatus rallo.

CUSPĬDO, as, avi, atum, a. 1. ἀκιδόω, cuspidem alicui rei induco, acumino. *Plin.* 11, 37, 45. Urorum cornibus praefixa hastilia cuspidant.

CUSPIS, idis, f. ἀκὴ, acies hastae, conti, clavi, sagittae, et hujusmodi. Differt a mucrone, quae est acies gladii. *Caes. B. C.* 2, 2. Asseres pedum duodecim cuspidibus praefixi. *Plin.* 18, 18, 48. Latior cuspis quarto vomerum, generi, et acutior in mucronem fastigiata, eodemque gladio scindens solum, et acie laterum radices herbarum secans. *Id.* 36, 16, 22. Cuspis baculo. *Virg. A.* 5, 208. Ferratasque sudes, et acuta cuspide contos. *Catull.* 64, 256. tecta quatiebant cuspide thyrsos. [**Suet. Caes.* 62. Ut aquilifer moranti se cuspide sit comminatus. Cuspis h. l. est aquilae, στύραξ, σαυρωτήρ. *Appian.* οὐρίαχος. *B. Crus.* in *cl. Suet.* p. 263.] ℙ Per synecdochen ponitur pro hasta, vel jaculo. *Plin.* 34, 15, 45. Telephum proditur sanasse Achilles, sive id aerea, sive ferrea cuspide fecit. *Id.* 36, 5, 4. *n.* 4. Cuspis Minervae. *Virg. A.* 11, 40. patens in pectore vulnus Cuspidis Ausoniae. *Id. ib.* 12, 386. Alternos longa nitentem cuspide gressus. ℙ Et pro tridente Neptuni. *Ov. Met.* 12, 580. Deus, aequoreas qui cuspide temperat undas. ℙ Et pro aculeo apum. *Plin.* 21, 13, 45. Natura apibus cuspides dedit, et quidem venenatas. ℙ Et pro veru, *Mart.* 14, 221. Parva tibi curva craticula sudet ofella: Spumeus in longa cuspide fumet aper. Denique *cuspides* dixerunt tubulos fictiles cum fundo pertuso, qua humor adventicius transire posset, in quos demittebant aliquot arundines colligatas libris, figebantque in terram in usum pedamenti vitibus fulciendis. Ita *Varr. R. R.* 1, 8., cujus appellationis ratio vel inde petenda videtur, quod ii tubuli cuspidati erant, ut terrae infigi possent, vel quod ipsae arundines caedebantur in cuspidem, quo in terram demissae essent firmiores. ℙ Accipitur et pro mentula. V. in COLEATUS.

CUSSĬLĪRIS, ignavus, ex *cossim* et *lirare*. Nam arantes cossim incedunt, quia inter pedes habent porcam, sive terram editiorem, pedes autem habent in liris, sive sulcis: hoc autem dicebatur *cossim lirare*. Ex quo factum est, ut ignavi, et oscitabundi, qui varici, et lentis passibus per urbem vagantur, cussilires sint appellati. *Festus.* Al. leg. *Cossiliris.*

CUSTŌDĒLAM dicebant antiqui, quam nunc dicimus custodiam. Ita *Festus.* Sed et *Appul.* usurpavit non semel, ut *Met.* 7. Illas divitias publicae custodela commisere. *Id. ib.* 9. *in.* Custodela carceris. *Id. ib.* 10. Acriorem custodelam adhibere. Legitur vero etiam in vetere formula juris allata a *Cajo Inst.* 4. (ed. iterum *Goesch.*) §. 104. Familiam pecuniamque tuam endo mandatam tutelam, custodelamque meam recipio.

CUSTŌDĬA, ae, f. φυλακὴ, φρουρὰ, τήρησις, cura servandi aliquid, ac tuendi. *Pl. Rud.* 3, 6, 20. Agitare custodiam. *Cic. Leg.* 2, 12. Advigilare ad custodiam ignis. *Caes. B. C.* 3, 39. Tradere alicui custodiam alicujus rei. Et *ib.* 40. Navis ab Acilio ad custodiam posita. *Id. B. G.* 2. 29. Sex millia hominum custodiae ac praesidio relinquere. *Pl. Most.* 2, 1, 59. Tradere aliquid alicui in custodiam. *Id. Merc.* 2, 1, 9. concredere. *Id. Rud.* 3, 2, 11. committere. *Id. ib.* 3, 3, 34. recipere aliquem. *Tac. A.* 1, 6. Apponere aliquem custodiae alicujus. *Cic. Mur.* 31. Ponere aliquem in custodia alicujus rei. *Nep. Milt.* 3. Credere alicui custodiam pontis. *Cic. Marcell.* 10. Polliceri alicui excubias et custodias. *Id. Fin.* 2, 34. Fida custodia justitiae, *h. e.* cura, et conservatio. *Quint.* 6, 1. *med.* Custodia religionis. *Petr. Sat.* 102. Funis, qui scaphae custodiam tenet, *h. e.* navi alligatam retinet. ℙ Est etiam locus, ubi aliquis custodiae causa manet. *Cic. Manil.* 6. Cum publicani familias maximas, quas in agris habent, quas in portubus, atque custodiis etc., *h. e.* in locis, ubi a servis publicanorum custodiebatur, ne quis non soluto vectigali portorii transiret. *Id. Phil.* 7, 7. Idcirco in hac custodia, tanquam in specula collocati sumus, ut etc. ℙ Et pro carcere. *Cic. Q. Fr.* 1, 2, 4. Hominem comprehendit, et in custodiam Ephesi tradidit. *Id. Verr* 2, 5, 27. et *Cat.* 1, 8. et *ib.* 4, 5. Dare aliquem in custodiam. Et *ib.* 55. Includere in custodias. *Tac. H.* 4, 2. Condere in custodiam. *Id. ib.* 1, 67. Retinere in custodia. *Cic. Div.* 1, 25. et *Rabir. Post.* 8. Esse in custodia. *Id. ad Brut.* 1, 6. Eripere e custodia. *Id. Tusc.* 1, 29. *f.* educere. *Id. ib.* 49. Emitti nos e custodia, et levari vinculis arbitremur. *Venul. Dig.* 50, 16, 224. discrimen tradit inter custodiam, et vincula, quod illa publicam tantum custodiam significet, haec vero vel privatam, vel publicam. *Pl. Capt.* 2, 2, 2. Vinclis, custodiisque circummoeniti sumus. *Cic. Cat.* 1, 8. Quam longe videtur a carcere atque a vinculis abesse debere, qui seipsum jam dignum custodia judicaverit? ℙ *Libera custodia*, ἄδεσμος φυλακὴ, [*ἐλευθέρα, ἐλευθερία, δεσμωτήριον ἐλευθέριον. V. *Wessel.* ad *Diod. Sic. Exc.* de *Virt.* et *Vit.* p. 571. eundemque cum Valesio p. 581.] dicitur, cum quis non publico carcere detinetur, sed per urbem in privata alicujus domo, vel per municipia adhibitis custodibus, jussu publico adservatur: idque vel honoris causa in reis honestioribus factitatum est, vel ne, cum plures essent ejusdem criminis rei, consilia inter se communicarent. Hoc fiebat solummodo priusquam crimen confessi essent: nam post confessionem publico carcere detinebantur ad poenam. Exemplum liberae custodiae habes ap. *Liv.* 24, 45., ubi narrat de quodam Dasio Altinio Arpino, quem Calibus interdiu solutum custodes sequebantur, nocte clausum asservabant. *Sall. Cat.* 48. Senatus decernit, ut Lentulus, itemque ceteri in liberis custodiis habeantur. Itaque Lentulus P. Lentulo Spintheri, qui tum aedilis erat, Cethegus Q. Cornificio, Statilius C. Caesari, Gabinius M. Crasso, Caeparius Cn. Terentio Senatori traduntur. *Liv.* 39, 14. Comprehensos libero conclavi ad quaestionem servarent. *Vell.* 1, 11. Perseus quadriennio post in libera custodia Albae decessit. ℙ Translate. *Cic. Brut.* 96. Quoniam post Hortensii mortem orbae eloquentiae quasi tutores relicti sumus, domi teneamus eam septam liberali custodia: et hos ignotos atque impudentes

procos repudiemus, tueamurque ut adultam virginem etc. ¶ Ipsi quoque rei vinculis detenti custodiae appellantur. *Suet. Cal.* 27. Custodiarum seriem recognoscens, nullius inspecto elogio, a calvo ad calvum duci imperavit. Adde *eund. Dom.* 14., *Plin. ep.* 10, 30. et *Senec. ep.* 5. ¶ Item qui custodiam agunt. *Caes. B. G.* 7, 27. Quod paulo incautius custodias in muro dispositas videbat. *Hirt. B. Afr.* 88. Omnibus portis custodias ponit. *Flor.* 1, 13. Per medias hostium custodias. *Cic. Cat.* 4, 4. Horribiles custodias alicui circumdare. *Id. Att.* 10, 18. Custodiae, quibus asservor. ¶ Item domus ad custodiendum sepulcrum. V. CIRCUMCLUSUS *f.* De custodia monumentorum vide plura ap. *Fabr. Inscr.* p. 393.

CUSTŌDĬĀRĬUM, ii, n. vigiliarium, casula sive aedificium, in quo quis habitat ad custodiam templi, aut carceris, aut sepulcri. *Inscr.* ap. *Mur.* 2, 3. Vestae, et Matribus T. Celerinus tem*plum*, porticum, et custodiarium *de sua pecunia.* *Tertull. ad Martyr.* 2. Vos benedicti de carcere in custodiarium translati. *Id. adv. Jud.* 3. ex *Isajae c.* 1. *v.* 8. ubi Vulgata habet *tugurium in cucumerario*, et LXX. ὀπωροφυλάκιον, vertit *custodiarium in cucumerario.* V. CUSTODIA et VIGILIARIUM.

CUSTŌDĬĀRĬUS, ii, m. qui custodiam agit. *Corpus custodiariorum* in *Inscr.* ap. *Grut.* 48, 1. videtur fuisse collegium hominum ad custodiam templi, aut alicujus aedis publicae destinatorum.

CUSTŌDĬO, is, ivi, itum, a. 4. φρουρέω, φυλάττω, asservo, observo, tueor, custos sum alicujus rei. *Cic. Mil.* 25. Delecta juventus, quae suum corpus, domumque custodit. *Id. Cat.* 1, 2. *extr.* Multorum te oculi et aures non sentientem speculabuntur atque custodient. *Id. Att.* 15, 13. Orationem tibi misi. Ejus custodiendae, et proferendae arbitrium tuum; Et *Phil.* 10, 11. Tueri, defendere, custodire incolumemque conservare provinciam. *Q. Cic. Petit. cons.* 14. Fac, ut se abs te custodiri, atque observari sciant. *Nep. Annib.* 9. Gortynii templum magna cura custodiunt, non tam a ceteris, quam ab Annibale, ne etc. *Quint.* 2, 2. Custodire aliquem ab injuria. *Id.* 1, 1. Formare, et custodire pudorem in aetate prima. *Plin.* 14, 12, 14. Custodire morem. *Colum.* 12, 4. ordinem. *Quint.* 4, 2. modum, *h. e.* adhibere. *Id.* 1, 7. regulam scribendi. *Id.* 11, 1. differentiam in causis. *Gell.* 2, 24. parsimoniam sanctionibus legum. *Plin.* 35, 2, 2. ferias omni mente. *Petr. Sat.* 102. siderum motus. *Plin. ep.* 8, 16. testamenta ut legitima, *h. e.* observare, rata habere. *Id. Pan.* 65 religiose quod juraveris. *Tac. H.* 2, 52. sermones alicujus, *h. e.* captare. *Plin.* 16, 44, 85. Arbores, quas memoria hominum custodit. *Cic. Or.* 1, 28. Percipere animo, et memoria custodire. *Id. ib.* 2, 2. Custodire litteris, *h. e.* litteris mandare. *Colum.* 12, 45. poma in melle. *Id.* 4, 24. *med.* Putator custodire debet, ne etc., *h. e.* cavere. Sic 11, 3. *med.* Sed custodiendum est, ut quam minime ad eum locum mulier admittatur. ¶ Specialiter significat in vinculis detinere. *Gell.* 16, 19. Rex Arionem, quasi falleret, custodiri jussit. *Caes. B. G.* 6, 4. Obsidibus imperatis centum, hos Aeduis custodiendos tradit. Adde *B. C.* 1, 20. ¶ Translate. *Senec. Oedip.* 704. Regna custodit metus. *Plin.* 26, 8, 30. Ladanum custodit nigritiam capillorum. *Id.* 28, 8, 25. Leonis adipes cutem in facie custodiunt a vitiis. *Id.* 37, 7, 28. Herba custodiens loci nomen. *Id.* 4, 15, 29. Rhenus modicum nomini suo custodiens alveum. *Hor. Od.* 3, 26, 5. paries, Laevum marinae qui Veneris latus Custodit. *Catull.* 64, 319 Vellera virgati custodibant calathisci, *h. e.* continebant, (*custodibant* pro *custodiebant*, ut *adibant*, *lenibant*, *scibant* etc., neque est infrequens in verbis quartae.) *Plin.* 17, 14, 24. de insitione. Cuneo tenui fissuram custodiente, donec descendat in rimam calamus. ¶ *Custodibitur* antique pro *custodietur.* *Pl. Capt.* 3, 5, 71. Nam noctu nervo vinctus custodibitur. ¶ [Part. *Custoditurus* ap. *Mart.* 8. *prooem.* Quod ut custoditurum me lecturi sciant. *F.*]

CUSTŌDĬŌLA, ae, f. parva custodia sepulcri. V. CUSTODIA et CUSTODIARIUM. *Inscr.* non optimae notae ap. *Mur.* 1013, 5. Septima Dionysias in hac custodiola Palladiana cum aedificiolo, et monimento, quod de frugalitate mea fabricavi a solo etc.

CUSTŌDĪTĒ, adv. custodia et cura adhibita, ne modus excedatur. *Plin. ep.* 5, 16. Quam studiose lectitabat! ut parce custoditeque ludebat! *Id. ep.* 9, 26. *f.* Custoditius pressiusque dicere.

CUSTŌDĪTĬO est opera ad custodiendum quid sumpta. *Festus.*

*CUSTŌDĪTĪVUS, a, um, adj. custodiens, serviens custodiendae rei. *Sarisb. ep.* 158. Aurum aliorum metallorum custoditivum est. *B. A.*

CUSTŌDĪTUS, a, um, part. a *custodio*, servatus, observatus, φυλαχθείς. *Ov. Met.* 9, 190. Pomaque ab insomni male custodita dracone. *Plin.* 7, 28, 29. Nullo non die in catenis aut compedibus custoditus. *Id.* 17, 19, 30. *n.* 7. Ramus custoditus vinculis. *Id. ib.* 21, 35. *n.* 3. Custoditi surculi. *Id.* 30, 1, 2. Memoria et ars commentariis non intercidentibus custodita. *Id.* 36, 15, 24. *n.* 8. Amphitheatri forma custodita. *Id.* 28, 16, 63. Leporis pulmones custoditi sale.

CUSTOS, odis, m. et f. φύλαξ, φρουρός, qui aliquid servat, tuetur, conservat. Videtur esse a *con*, et *adsto*, ut *Vossio* placet; vel a κέκυσται praet. pass. verbi κύω, quod proprie significat *comprehendo*, *custodio.* [*Döderl.* 1, 119. a *curare* derivandum censet.] *Pl. Curc.* 1, 1, 76. Anus hic solet habitare custos. *Cic. Verr.* 2, 4, 43. Custodes fani. *Id. Cat.* 2, 12. Custos portae. *Id. Dom.* 55. Custos ac praeses templi. *Id. Agr.* 2, 6. Tribunus pleb. praeses libertatis et custos. *Id. Verr.* 2, 5, 6. Custos defensorque provinciae. *Id. Sext.* 65. Senatum reipublicae custodem, praesidem, propugnatorem collocaverunt. *Id. Agr.* 2, 9, *extr.* Custos ac vindex cupiditatum. *Stat. Th.* 9, 508. Custos pecoris. *Colum.* 93. apum. *Virg. Ecl.* 10, 36. gregis. *Suet. Tib.* 75. carceris. *Id. Cal.* 59. Custodes hortorum. *Id. ib.* 55. et *Nep. Dat.* 9. corporis. Et *ib.* 5. gazae regiae. *Hor. A. P.* 161. Imberbis juvenis, tandem custode remoto etc. *Cic. Phil.* 2, 18. Custodes posuit, ne limen intrares. *Id. Fl.* 19. Custos positus frumento publico. *Hor. Ep.* 1, 16, 76. In manicis et Compedibus saevo te sub custode tenebo. *Ov. Amor.* 3, 4, 1. Imponere custodem alicui. *Mart.* 10, 69. dare alicui. *Tac. A.* 6, 19. circumjicere. *Id. ib.* 3, 28. indere. *Suet. Tib.* 12. Non cessavit efflagitare aliquem cujuslibet ordinis, custodem factis et dictis suis. *Juven.* 5, 40. custos affixus ibidem, Qui numeret gemmas, unguesque observet acutos. *Virg. A.* 11, 836. At Triviae custos jam dudum in montibus Opis Alta sedet summis etc. Ubi *Servius*: Vel ministra, vel observatrix. Potest et pro comite accipi: vel custos mandatorum Triviae etc. ¶ *Cic. Div. Verr.* 16. Custodem me Tullio apponite, *h. e.* hominem, qui observet, ne in judicio aut actor praevaricetur, aut testis corrumpatur. ¶ *Id. in Senat.* 7. Me affinem tuum, quem comitiis praerogativae primum custodem praefeceras. *Id. Agr.* 2, 9. Tribus, quas voluit, vocavit, nullo custode sortitus. *Custodes* utroque hoc loco erant, qui in comitiis adhibebantur, ne qua vel in sortitionibus, vel in suffragiis fraus admitteretur. Adde *eund. in Senat.* 11. *Varr. R. R.* 3, 5. *custodem candidati* appellat. ¶ *Custodes* etiam dicuntur canes villatici, et pastorales. *Virg. G.* 3, 406. *Colum.* 7, 12. ¶ Item thecae, in quibus aliquid reponitur. *Ov. Met.* 8, 320. Ex humero pendens resonabat eburnea laevo Telorum custos, *h. e.* pharetra. *Id. ib.* 13, 703. Dantque sacerdoti custodem turis acerram. ¶ Item Dii, et principes. *Cic. Sext.* 24. Dii custodes conservatoresque hujus Urbis. *Suet. Domit.* 5. Novam excitavit aedem Jovi custodi. *Hor. Od.* 4, 15, 17. Custode rerum Caesare. ¶ *Cato R. R.* 66, 67, 144. et 145. custodem appellat servum, qui praeest olei factoribus. ¶ Translate. *Cic. Off.* 2, 7. Malus custos diuturnitatis metus. *Id. Fin.* 4, 7. Sapientia custos et procuratrix totius hominis. *Juven.* 10, 144. titulique cupido Haesuri saxis cinerum custodibus. ¶ In vitibus *custos* (Itali vocant *guardia* vel *saettolo*) dicitur novellus palmes duarum, vel trium gemmarum, qui submittitur eo fine, ut proximo anno materiam, hoc est palmites fructiferos praebeat, si vitis luxuria se consumpserit: aliis nominibus *resex*, et *praesidiarius* dictus: quia vitem custodit, hoc est conservat et renovat. *Colum.* 4, 21. et 24. et *Arbor.* 5. et *Plin.* 17, 22, 35. *n.* 13. ¶ Denique *custos* apud *Vitr.* 9, 6. est Arctophylax, signum coeleste.

*CUSUS, i, m. fluvius in Istrum cadens, hodie aliis *Gran* dictus, aliis *Wag* in Hungaria superiore. *Tac. A.* 2, 63. *B. A.*

*CŪTĀLIS, e, adj. *Causa forensis sive cutalis*, i. e. externa in cute haerens, apud *Coel. Aurel. Tard.* 4, 1. legi vult *Reines. Var. Lect.* 3, 18. p. 670. *B. A.*

*CUTIAE, arum, oppidum Italiae superioris, in Gallia transpadana, hodie *Cozo*, inter Vercellas et Laumellum. *Tab. Peut. B. A.*

CŬTĪCŬLA, ae, f. δερμάτιον, dimin. cutis. *Juven.* 11, 203. Nostra bibat vernum contracta cuticula solem. *Pers.* 4, 18. uncta vixisse patella Semper, et assiduo curata cuticula sole.

CŬTĬLĬENSIS, se, et

CŬTĬLĬUS, a, um, adj. ad Cutilium, seu Cutilias pertinens, quod fuit oppidum Sabinorum in agro Reatino: juxta quem lacus, qui Cutiliensis dicitur a *Varr. L. L.* 4, 10., in quo silvosam insulam fuisse ferunt, quae innataret aquis, nullo certo loco consistens. *Cutilias aquas* appellat *Plin.* 2, 95, 96. et 31, 2, 6.; nunc dicuntur *lago di Contigliano.*

*CUTINA, ae, Italiae oppidum, in Vestinis. *Liv.* 8, 29. *extr. B. A.*

CŪTĬO, onis, m. ὄνισκος, multipeda, porcellio, insectum quod tactu se in pilae rotunditatem contrahit: a callosa cute. Hoc cum rosaceo tritum coctumque medetur aurium doloribus. *Marcell. Empir.* 8.

CŬTIS, is, f. δέρμα, χρόος, οὖς, χρὼς, ωτὼς, pellis, corium, extimum tegumentum carnis animalium. *Festus.* Cutis Graecam habet originem: hanc enim illi κύτος dicunt. *Vossius* mallet legi σκύτος. ¶ Differt a pelle, quod haec est mortuorum, et detracta corpori, cutis autem vivorum, et adhaerens, quamquam confunduntur aliquando. *Juven.* 10, 191. deformem pro cute pellem. *Pers.* 3, 95. surgit tacite tibi lutea pellis. (Adde *Phaedr.* 1, 24., *Colum.* 6, 13. et *Lucr.* 6, 1192.) *Planc. ad Cic. Fam.* 10, 18. Si quid intra cutem subest vulneris. *Cels.* 2, 8. Aqua inter cutem. *Id.* 1, 4. Caput ad cutem tondere. *Plin.* 28, 12, 50. Fel tauri post detractam cutem. *Id. ib.* 11, 48. Cutis, quam relinquunt angues. *Id.* 23, 1, 14. Labruscae uvae cutem in facie mulierum purgant. ¶ In plurali numero. *Id.* 11, 37, 45. Cornua cervorum cutibus enascuntur. *Id.* 6, 31, 35. Duarum Gorgonum cutes in Junonis templo posuit. Adde *Melam* 2, 1. ¶ Pugil Cleomachus a *Tertull. Pall.* 4. dicitur *intra cutem et ultra caesus*, quia cinaedus ex pugili evaserat. V. CAESUS. ¶ *Curare cutem* ap. *Hor. Ep.* 1, 4, 15. et *Juven.* 2, 105. est se bene curare. ¶ *Ego te intus et in cute novi* proverb. ap. *Pers.* 3, 30. ¶ *Intra cutem suam cogere aliquem* aliud proverb. ap. *Senec. ep.* 9. pro quo *Hor.* dixit *Sat.* 1, 6, 22. in propria pelle quiesce. Et *Mart.* 3, 16. te, mihi crede, memento Nunc in pellicula cerdo tenere tua. ¶ Dicitur aliquando de corio. *Mart.* 1, 104. Calceus est sarta terque quaterque cute. ¶ Item de integumentis tenuioribus aliarum rerum: in quo differt a crusta, et cortice, quae sunt crassiora. *Plin.* 12, 19, 43. Casia nascitur in montibus, tenui cute verius, quam cortice. *Id.* 15, 10, 9. Nucleorum cutis verius, quam putamen. *Id. ib.* 28, 34. Crusta teguntur glandes, cute uvae, corio Punica. *Id.* 16, 24, 38. Folia rubi cute spinosa. *Id.* 27, 10, 60. Herba cute lauri. *Id.* 2, 48, 49. Obducta nubium cute. *Id.* 20, 19, 79. Radix heraclii in summa terrae cute. ¶ Translate. *Quint.* 5, 12. Habitum orationis virilem, et illam vim stricte robusteque dicendi tenera quadam elocutionis cute operimus. *Gell.* 18, 4. Neque primam tantum cutem ac speciem sententiarum, sed sanguinem quoque ipsum ac medullam verborum eruere. ¶ In accus. singulari habet etiam *cutim.* *Cels.* 3, 21. *a med.* Scilla cocta deligatur super cutim. At edit. *Targae* ex optim. Codd. habet: Scilla cocta delingitur.

CY

CYĂMĒĂ, ae, f. gemma nigra, quae fracta fabae similitudinem praefert, a κύαμος, faba. *Plin.* 37, 11, 73.

*CYĂMOS vel Cyamus, i, m. herba Aegypto peculiaris, latissimis foliis, quae et colocassia dicitur et faba Alexandrina, κύαμος. *Plin.* 21, 19. In Aegypto nobilissima est colocassia, quam cyamon vocant aliqui. V. *Ciborium. B. A.*

CYĀNĒ, es, f. Κυάνη, Nympha Sicula fuisse dicitur, quae cum Plutonem cum rapta Proserpina curru vectum fugientem ad Tartara vidisset, asperrimisque verbis increpasset; atque ille concitus ira, fontem ipsum, cui illa praeerat, sceptro percussum violasset, viamque sibi, perrupta humo, per ejus aquas aperuisset; ob tantam injuriam moerore paulatim absumpta, in aquas ejusdem fontis conversa est. *Ov. Met.* 5, 412. ¶ Est autem vere fons agri Syracusani, ita dictus a cyaneo colore. *Plin.* 3, 8, 14. *Vibius* autem *Sequester* inter lacus enumerat, et per eum Anapum transire dicit. *Ov. Pont.* 2, 10, 26. Quaque suis Cyanen miscet Anapus aquis. ¶ Pro una ex Cyaneis insulis, de quibus in voce sequenti, et quidem paenult. producta, *Juven.* 15, 19. Nam citius Scyllam, vel concurrentia saxa Cyanes etc. Al. rectius *Cyaneis.*

CYĀNĔAE, arum, f. plur. Κυάνεαι, insulae duae in Ponto Euxino contra Bosphorum Thracium, quae et Symplegades appellantur. *Ov. Trist.* 1, 10, 34. Transeat instabiles strenua Cyaneas. V. SYMPLEGAS. ¶ Adjective. *Val. Fl.* 2, 381. dum spes mihi sistere montes Cyaneos. *Id.* 4, 637. Cyaneae rupes. *Mart.* 7, 19. ruinae. *Lucan.* 2, 716. cautes. ¶ *Fuit et Cyaneae Lyciae oppidum, cujus meminit *Plin.* 5, 27. *B. A.*

*CYANĒE, es, f. Κυανέη, Maeandri filia, mater Cauni ac Byblidis. *Ov. Met.* 9, 451. *B. A.*

*CYANĔOS vel Cyaneus, i, m. Colchidis amnis. *Plin.* 6, 4. ed. *Hard. B. A.*

CYĀNĔUS, a, um, adj. κυάνεος, caeruleum colorem referens. *Plin.* 10, 32, 47. Avis colore cyaneo. *Prud. Symmach.* 1, 302. cyaneae Nymphae. *Id. Psychom.* 858. cyanea stagna. ¶ Ap. *Isid. Orig.* 16, 9. cyanea est gemma Scythiae caeruleo coruscans nitore, pura interdum, et punctulis intermicantibus, auratis pulvisculis varians. ¶ Est etiam adjectivum ad Cyaneas pertinens. V. v. praec.

CYĂNUS et Cyanos, i, m. κύανος, flos quidam a colore caeruleo dictus, post rosam nascens: [*die blaue Kornblume. Centaurea Cyanus. L.*] *Plin.* 21, 8, 24. et *ib.* 11, 39. ¶ Item gemma apud

eundem 37, 9, 38., quae videtur esse eadem cum cyanea descripta in v. praec. [*Est genus lap. *Lazuli.*]

*CYATHISCUS, i, m. concava pars specilli. *Coel. Aurel. Tard.* 5, 2. vindicat *Reines. Var. Lect.* 3, 16. p. 673. *B. A.*

CYATHISSO, as, a. 1. κυαθίζω, potum cyathis subministro. *Pl. Men.* 2, 2, 29. Tibi saepissime cyathisso, apud nos quando potas. ℙ Possis et *cyathizo* scribere.

CYATHUS, i, m. κύαθος, genus poculi: a κύω, turgeo, capax sum. *Varr. L. L.* 4, 26. docet, successisse in conviviis in locum simpuli, ducto more a Graecis. *Mart.* 1, 72. Naevia sex cyathis, septem Justina bibatur, Quinque Lycas, Lyde quatuor, Ida tribus. Tangit *Mart.* morem tot pocula bibendi, quot litteris constabant nomina amicorum. (V. BIBO.) *Hor. Od.* 1, 29, 7. Puer quis ex aula capillis Ad cyathum statuetur unctis, *h. e.* ad officium pincernae. *Juven.* 9, 46. sed tu sane tener et puerum te, Et pulcrum, et dignum cyatho, coeloque putabas, *h. e.* munere pincernae, quo fungitur Ganymedes ad mensam Jovis. Hinc *servus a cyatho* est pincerna. *Inscr.* ap. *Grut.* 582, 4. Doryphoro Caesaris a cyatho. Adde aliam ap. *Fabr. c.* 10. *n.* 370. [*Suet. Caes.* 49. Sed C. Memmius etiam ad cyathum et vinum Nicomedi stetisse objecit: ubi lect. *et vinum* egregie defendisse videtur *Brem.*] ℙ Est etiam mensura parva liquidorum et aridorum, pondere drachmarum decem, ut *Plin.* 21, 34, 109. tradit, continensque sextarii partem duodecimam, teste *Rhemn. Fann. de ponderib.* 80. Hinc *Hor. Od.* 3, 19, 11. tribus, aut novem Miscentor cyathis pocula commodis, *h. e.* pocula, quae tres aut novem cyathi mensuras contineant. [*V. *Bentl.* ad h. l.] *Plin.* 20, 21, 84. Dimidium cyathum succi malvae sorbere. *Id.* 14, 9, 11. Cyathus salis. *Colum.* 8, 4. *f.* Singulis gallinis quaterni cyathi diurna cibaria sunt.

*CYATIS, idis, f. Sic dicta est arx Cephalleniae insulae. *Liv.* 38, 29. prope fi. *B. A.*

CYBEA, ae, f. genus quoddam navis onerariae. *Cic. Verr.* 2, 4, 8. et *ib.* 2, 5, 17. Navem vero Cybeam maximam, triremis instar etc. ℙ Eam quadratam fuisse, et a κύβος dictam, aliqui suspicantur. Alii ἀπὸ τῆς κύπης, quae *Hesychio* est εἶδος νεώς, genus navis. Alii leg. *cybaea*, alii etiam aliter. [*De forma usuque hujus navis v. *Ern. cl. Cic.* s. h. v.]

CYBEBE, es, f. Κυβήβη, Dea eadem, quae Cybele. *Phaedr.* 3, 20. Galli Cybebes circum in quaestus ducere Asinum solebant bajulantem sarcinas. *Id. ib.* 17. Pinus Cybebae, populus celsa Herculi. *Vet. Inscr.*, quam se primum vidisse testatur *Marquard. Gud.* ad *Phaedr. c. f.* 20. Virius Marcarianus V. C. Deam Cybeben P. S. ℙ Multis, satisque solidis argumentis idem *Gudius ib.* probare nititur, quotiescumque hujus vocis paenultima a poetis producitur, *Cybebe* scribendum esse, non *Cybele*, aut *Cybelle*, quod Graeci tantum vel Κυβέλη dixerint, vel Κυβήβη, unde fieri Latinum *Cybēle*, et *Cybēbe*, quorum prioris paenultimam produci non posse, alterius omnino debere; quod utraque vox aeque apud poetas, ac prosae scriptores in usu fuerint; quod ita habeatur in optimis MSS. *Phaedri*, *Virg. A.* 10, 220., *Lucani* 1, 600. etc. Eodem modo legendum esse in *Sil.* 17, 8. et alibi, putat *Drak.*, et in *Prudentii* περὶ στεφ. 10, 196. *Heins.*, et in *Prop.* 3, 15, 35. et alibi *Brouk.* etc. Horum auctoritate et rationibus explodenda est *Cybele* paenultima producta tanquam sit a Graeco Κυβήλη: et *Cybelle* duplici *ll*, tanquam sit necessitate aut licentia poetica inducta: quamquam utraque scribendi ratio suos aliquot habet et codices MSS. et fautores.

CYBELE, es, f. Κυβέλη, filia Coeli et Vestae, soror et uxor Saturni, mater Jovis et omnium Deorum, al. Ops, Terra, Tellus, Berecyntia, Rhea, Dindymene, Pales, Mater Idaea, vel Phrygia, vel Pessinuntia, Mater alma, Mater Deorum, Mater magna etc. Dicta est a Cybele opp. Phrygiae, vel a Cybelo monte, quem incolebat, in quo ejus sacra primo sunt instituta, vel a Cybelo primo illius sacerdote, *Serv.* ad *A.* 10. 220., vel quod agat homines in furorem, quod Graeci κυβήβον dicunt, ut ait *Festus.* V. v. praec. ℙ Curru quatuor rotarum vehi fingitur, quia mundus semper rotatur, et volvitur, terra autem pendet in aere. Currum duo leones, vel leo et tigris trahunt, propter bestias, quae in terra gignuntur, et ex terra vivunt, vel quia Phrygia leonibus et aliis feris animantibus abundat. Turrim in capite gestat, ad significandas urbes et arces. Veste induta est arboribus et herbis picta, quia terra hisce rebus tecta est. Sacerdotes currum praecedebant cymbala pulsantes, idest instrumenta ex aere. Appellati Corybantes fuerunt, et Galli, a Gallo fluvio Phrygiae, qui templo hujus Deae vicinus erat, vel a Gallo primo sacerdote. [*Et Ballatores. V. in *Ballator* et *Ballo*, et cf. *Casaub.* et *Salm.* ad *Vopisc. Aurel.* 6. Suidam in βαλλίζειν.] Hos spadones esse oportebat, propter Atyn, de quo V. suo loco. Eorum praeses archigallus dicebatur. Virilia autem sibi Samia testa amputabant. *Virg. A.* 3, 111. Hic mater cultrix Cybele, Corybantiaque aera. *Mart.* 1, 71. Et Cybeles picto stat Corybante tholus. Lege *Catulli carm.* 63. de Aty: item *Lucr.* 2, 598. et seqq., ubi quae ad Cybelen pertinent, fuse explicat. ℙ *Fuit et Cybele, mons Phrygiae, a quo Cybele dea nomen traxit. *Ov. Fast.* 4, 249. Dindymon et Cybelen. *Virg. A.* 3, 111. ed. *Heyn.* Mater cultrix Cybelae, *h. e.* quae colit Cybelen montem, *h. e.* dea Cybele. *Ov. Fast* 4, 363. Inter viridem Cybelen altasque Celaenas. *B. A.* ℙ Quandoque paenultima producitur, vel quia Graeci etiam Κυβήλη dixerint, vel quia *Cybelle* duplici *ll* scribi tunc debet. Sed V. dicta in v. praec.

CYBELEIUS, a, um, adj. Κυβελήιος, ad Cybelem pertinens, ut Cybeleius Atys. *Ov. Met.* 10, 104. *Id. A. Am.* 507. Cybeleia mater, *h. e.* Cybeles. ℙ Ap. *Stat. Silv.* 1, 2, 176. nosse Cybeleia limina dicitur, qui praetor Romae fuit, praefuitque ludis Megalensibus Cybelae dicatis.

CYBELUS, i, m. Κύβελος, mons Phrygiae, in quo Cybele mater Deorum colebatur. *Vibius Sequester de montib.*

CYBIARIUS, ii, m. qui cybia facit, et vendit. *Arnob.* 2, 70. Cybiarios, salinatores, bolonas, etc.

CYBICUS. V. CUBICUS.

[CYBIOSACTES, is, m. a κύβιον, *cybium*, et σάττω, *constipo*, qui cybia seu salsamenta parat et condit. Hoc habuit cognomen rex quidam Alexandriae in Aegypto, atque ita per ludibrium cognominatus est Vespasianus Aug. *Suet. Vesp.* 19. Alexandrini Cybiosacten eum vocare perseverarunt, cognomine unius e regibus suis turpissimarum sordium.

CYBIRA. V. CIBYRA.

*CYBISTRA, orum, τὰ Κύβιστρα, oppidum Cappadociae. *Cic. Fam.* 15, 2. *post in. Id. Att.* 5, 18. *post. in.* et 6, 1. *B. A.*

CYBIUM, ii, n. κύβιον, frustum quadrata figura concisum, et sale conditum: a κύβος, cubus, ut *Festus* docet. Fiebat praecipue ex pelamide. *Plin.* 9, 15, 18. Pelamides in apolectos particulatimque consectae, in genera cybiorum dispartiuntur. *Id.* 32, 11, 53. Triton pelamidum generis magni: ex eo horaea cybia fiunt. *Mart.* 5, 78. Divisis cybium latebit ovis. ℙ Ipsa quoque pelamis, ex qua dissecta tale salsamentum fit, cybium dicitur. *Varr. L. L.* 4, 12. Muraena, cybium, thynnus. *Festus* quoque genus piscis esse ducet, *quia*, inquit, *piscantes id genus piscium velut aleam ludunt.* Ubi tum de ipso pisce, tum de concisis ejus frustis intelligendus est.

*CYBOTUS, i, mons celsus Phrygiae, credo, qui una cum Curite oppido a terra absorptus est. *Plin.* 2, 91. *B. A.*

CYCEON, onis, m. κυκεών, genus potionis ex multis liquoribus confectae. *Arnob.* 5, 174. et 175. Sitienti adoris oggerit potionem cinnum, cyceonem quem nuncupat Graecia. V. COCETUM et POLENTA.

CYCHRAMUS, i, m. κίχραμος, avis, quae coturnices trans mare redeuntes comitatur. *Plin.* 10, 23, 33. Alii leg. *cynchramus*, ut etiam Graece κύγχραμος.

CYCLADATUS, a, um, adj. cyclade indutus. *Suet. Cal.* 52. Manuleatus, et armillatus in publicum processit, aliquando sericatus et cycladatus.

CYCLADES, um, f. plur. Κυκλάδες, insulae multae in Aegaeo mari, quae una cum Sporadibus dicuntur insulae Archipelagi. Sunt autem novem numero, si *Hygino* credimus *fab.* 276., idest Andros, Mycone, Delos, Tenos, Naxos, Seriphus, Gyarus, Paros, Rhene. Dictae sunt a κύκλος, circulus, quia, ut *Plin.* tradit 4, 12, 22., circa Delum in orbem quodammodo dispositae sint: vel quod longo ordine eas circuire navigando necesse sit, ut est apud *Serv.* ad illud *Virg. A.* 3, 126. sparsasque per aequor Cycladas. *Ov. Trist.* 1, 20, 8. Cycladas Aegaeas obstupuisse puto. ℙ In singulari num. *Vitr.* 7, 7. Ejus vis metalli insulae Cycladi Melo dicitur esse. *Juven.* 6, 562. cui vix in Cyclada mitti Contigit, *h. e.* in exsilium, quia mos fuit multos in aliquam ex Cycladibus deportandi. Adde *Sil.* 4, 347. et *Senec. Herc. Oet.* 803.

CYCLAMINOS, i, f. et Cyclaminum, i, n. κυκλάμινος, herba est folia habens maculis albicantia, minora hedera, nigrioraque, et tenuiora sine angulis, caulem exiguum et inanem, florem purpureum, radicem latam, ut rapum videri possit, cortice nigro. Nascitur in umbrosis: a Latinis tuber terrae vocatur. Itali rustici appellant *pan porcino*, quia pabulum porcis jucundissimum esse, observatum est. [*Saubrod. Cyclamen Europaeum. L.*] Alia est cognomine cissanthemos, geniculato caule, supervacuo, circa arbores se volvens, acino hederae, sed molli, flore candido, specioso, radice nullius usus. Tertia est cognomine chamaecissos uno folio, radice ramosa. Haec fere *Plin.* 25, 9, 57., ubi varios etiam recenset earum usus in medicina. ℙ *Id.* 21, 9, 27. et *ib.* 11, 38. neutro genere extulit.

CYCLAS, adis, f. Κυκλάς, insula maris Aegaei. V. CYCLADES. ℙ Item vestis muliebris genus (ut et *Serv.* tradit ad *A.* 1, 286.) ex tenui panno, amplae, praelongae, et sinuosae, totumque corpus circumtegentis: a κύκλος, circulus, orbis, quia ad imum rotunda erat, vel quia assutum orae limbum aureum vel purpureum, in orbem habebat. *Juven.* 6, 258. Hae sunt, quae tenui sudant in cyclade, quarum Delicias et panniculus bombycinus urit. *Prop.* 4, 7, 36. Quae modo per vilia inspecta est publica noctes, Haec nunc aurata cyclade verrit humum. *Vopisc. Saturn.* 9. Cyclade uxoria amictus. *Sidon. ep.* 1, 5. *f.* Jam palmata consularis, jam cyclade pronuba, jam toga senator honoratur. ℙ Paenultimam produxit *Venant. carm.* 8, 4. *med.*, non imitandus.

CYCLICUS, a, um, adj. κυκλικὸς, nempe orbicularis, seu circularis. *Hor. A. P.* 136. Nec sic incipias, ut scriptor cyclicus olim. Ubi *Acron.* vet. *Schol.* Cyclicus, qui ordinem variare nescit; vel qui carmina sua circumfert, quasi circumforaneus circulator. Quae posterior interpretatio verior videtur. Alii tamen volunt intelligi eum, qui integrum aliquod corpus, seu orbem fabularum, vel historiae composuerit. (V. *Casaub.* in *Athen.* 7, 3.) Est etiam qui putat *Cyclicus* esse nomen proprium. *Bentl.* legi vult *cyclius*, a Graeco κύκλιος, quod idem omnino significat, ac κυκλικὸς, et versum suaviorem reddit.

CYCLOPEUS et Cyclopius, a, um, adj. Κυκλώπειος, et Κυκλώπιος, ad Cyclopes pertinens. *Virg. A.* 1, 205. Cyclopea saxa. *Sil.* 14, 33. Cyclopea regna. *Id. ib.* 531. ad caedes Cyclopia corde libido. *Senec. Herc. fur.* 997. Cyclopea saxa, *h. e.* moenia Mycenarum. V. v. seq.

CYCLOPS, ōpis, m. Κύκλωψ. Cyclopes fuerunt gigantes, seu populi antiquissimi in Sicilia juxta Aetnam: a κύκλος, circulus, et ὤψ, oculus, quod unum oculum in fronte haberent, ut est in fabulis ap. *Serv.* ad *A.* 8, 649. Inter hos praecipue celebrantur, Brontes, Steropes, Pyracmon: de quibus *Virg. A.* 8, 424. Omnium primi aeris fabricam invenisse traduntur. Hinc factus locus fabulae, ut Vulcani ministri crederentur, et Jovi fulmina fabricare. *Hor. Sat.* 1, 5, 63. Pastorem saltaret uti Cyclopa, rogabat. *Virg. A.* 11, 263. Aetnaeos vidit Cyclopas Ulysses. *Serv.* ad *A.* 6, 398. et *ib.* 7, 761. scribit, ab Apolline fuisse sagittis confixos ob iram ac dolorem Aesculapii filii sui ab Jove interempti. Ob quam rem coactus fuit Admeti regis, divinitate deposita, novem annos apud Amphrysum armenta pascere. *Val. Fl.* 1, 445. ℙ Turrium, altorumque moenium inventores fuisse dicuntur, ut ex *Aristotele* tradit *Plin.* 7, 56, 57., opinor quia cum fabri essent, spiracula altiora tecto officinae superstruxerant ad emittendas favillas. Hinc *Virg. A.* 6, 630. Cyclopum educta caminis Moenia conspicio, *h. e.* turres et Moenia Ditis. *Serv.* hoc est magna; ita enim cujuslibet rei magnitudinem significabant adeo ut *Statius* (*Theb.* 1, 251) Argivorum muros ab ipsis dicat esse perfectos. Confirmat idem *Stat. ib.* 630. et *Vet.* ejus *Schol.* ad priorem locum: item *Senec. Herc. fur.* 997. ubi *Cyclopea saxa* pro muris Mycenarum posuit. Ceterum illud *Cyclopum educta caminis moenia* interpretari possumus aenea (tales enim a poetis finguntur) et in officinis Cyclopum veluti elaborata.

[CYCNARIUM, ii, n. collyrium ab *Oribasio* et *Alex. Trall.* κύκνος vocatum. *Inscr.* ap. *Tochon cachets des oculist.* p. 60. M. Ulpii Heracletis cycnarium ad impetum. *F.*]

CYCNEIUS et Cygneius, a, um, adj. ad cycnum pertinens. *Ov. Met.* 7, 371. Cycneia Tempe. *Id. Ib.* 465. Cycneius heros, *h. e.* Tenes quidam Cycni filius, a patre in arcam clausus, et in mare demersus. Al. aliter leg.

CYCNEUS, a um, adj. κύκνειος, ad cycnum pertinens. *Ov. Trist.* 4, 8, 1. Jam mea cycneas imitantur tempora plumas. *Cic. Or.* 3, 2. Illa tanquam cycnea fuit divini hominis vox et oratio. ℙ *Cycnea specula* est collis, circa quem posita est urbs Brixia, Cenomanorum olim caput, a Cycno Liguris filio, qui illius urbis conditor fuisse traditur; etiamnum is collis *Cigneo* vocatur. *Catull.* 67, 34. Brixia Cycneae supposita speculae, Flavus quam molli percurrit flumine Mela. Alii male leg. *Chineae.*

CYCNUS et Cygnus, i, m. κύκνος. Graeca vox, Latine olor, avis candida, anseri similis sed major, circum stagna, lacus, et flumina incolens, arguta voce praedita, praesertim imminente jam morte, quam instinctu quodam praesentiens, cum cantu et voluptate significare dicitur: quam ob causam Apollini sacra est. *Cic. Tusc.* 1, 30. *Plin.* tamen 10, 23, 32. cycni morituri cantum falsum esse arbitratur: originem forte fabulae dedit illa narratio de Platone, quam habet *Appul. Dogm. Plat.* 1. *in.* ℙ Translate *cycnus* accipitur pro poeta. *Hor. Od.* 4, 2, 25. Multa Dircaeum levat aura cycnum, *h. e.* Pindarum Thebanum, nam Dirce fons est in Boeotia. *Virg. Ecl.* 9, 27. Vare, tuum carmen Cantantes sublime ferent ad sidera cycni. ℙ Fabulantur fuisse hoc nomine regem Liguriae, Stheneli filium, Phaethonti propinquum, dulcedine cantus ab Apolline donatum: cujus fulmine icti mortem longo luctu deflens, in avem conversus sit, quae moriens flebile canit. *Hyg. fab.* 154. et *Virg.*

. 10, 189., *Servius*, et *Ov. Met.* 2, 367. ℙ Ab polline in coelum translatus fuit, et collocatus iter circulum Arcticum, et Tropicum Cancri, caite versus Lyram, cauda ad caput Cephei, sidus onstans stellis tredecim. *Hyg. Astron.* 3, 7. ℙ lius fuit Cycnus Neptuni filius ex Calyce Hecaaeonis, sive Hecatonis filia. *Hyg. fab.* 157. Hic sse videtur, de quo *Ov. Met.* 12, 72. et seqq. arrat, pro Trojanis pugnantem, cum fortissimus sset, et patris munere invulnerabilis, plurimosue Graecorum occidisset, tandem ab Achille suae psins galeae vinculis, quoniam neque hasta, nec ladio ferire poterat, constrictis faucibus suffocaum fuisse: dumque ab eo spoliaretur, in avem ognominem a Neptuno fuisse mutatum. ℙ Item luo Martis filii, quorum alterum ex Pelopia genium Hercules occidit. *Hyg. fab.* 31. et 261. Alerum in certamine ludorum Acasti Pilum quenlam occidisse ferunt Diodoti filium. *Id. fab.* 273. ℙ Alius Ociti et Aurophites filius duodecim navius in Trojano bello operam Graecis navavit suam. *Id. fab.* 97. ℙ Alius denique Hyries filius memoratur ab *Ov. Met.* 7, 371., qui ob amici repulsam, spretumque amorem, e saxo se dedit praecipitem, nque eo saltu in cycnum conversus est. Cujus mater Hyrie fletu et moerore stagnum suo de nomine fecit. ℙ De Jove in cycnum converso, ut Ledam falleret, V. CASTOR. ℙ Dicuntur cycni currum Veneris trahere. *Ov. A. Am.* 3, 808. ℙ *Quid enim cycnis contendat hirundo?* proverb. in eos, qui impares cum fortioribus congrediuntur, ap. *Lucr.* 3, 6., cui simile est illud *Virg. Ecl.* 8, 55. Certent et cycnis ululae. ℙ Aliquando prima syllaba corripitur, more Graecorum, *n* littera liquescente. *Hor. Od.* 4, 3, 20. Donatura cycni, si libeat, sonum. Adde *Auson. epist.* 20, 8.

CYDA, ae, f. *Stat. Silv.* 3, 93. Et quibus Arcadia carmen testudine mensis Cyda labor, nomenque fuit. Al. leg. *Oda*, al. *Chorda*, al. *Lyda*, quae omnia ex conjectura. Et τὸ *mensis* al. nomen esse putant a *mensa*, al. part. a *metior*. Locus est corruptus, sententia apparet.

CYDARIS, is, f. V. CIDARIS.

CYDARUM, i, n. genus navigii. *Gell.* 10, 25.

[CYDIMUS, i, m. κύδιμος, gloriosus. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 274, 1. M. Plautius Cydimus. *F.*]

[CYDIPPE, es, f. Κυδίππη (a κῦδος, gloria, et ἵππος, equus) nobilis puella, cujus amore exarsit Acontius juvenis, ex Caea insula in Delum ad Dianae sacra profectus. V. *Ov.* 20. et 21. *Her.*, *A. Am.* 1, 457. et *Rem. Am.* 382. ℙ Fuit hoc nomine etiam Nereidum una, Nerei Doridisque filia. *Hyg. praef. Fab.* et *Virg. G.* 4, 339. *F.*]

CYDNUS, i, m. *Carasu*, fluvius Ciliciae, qui Tarsum praeterfluit. De eo *Curt.* 3, 4. et *Vitr.* 5. etiam scribit, ejus aquam podagricis salubrem esse, 8, 3. Lucidum appellat *Ov. A. Am.* 3, 204. propter aquarum claritudinem. ℙ *Cydnus* est cogn. Rom. a κυδνός, inclytus. *Inscr.* ap. *Mur.* 928, 17. C. Julius Cydnus.

CYDON, ōnis, et Cydonia, ae, f. *Canea*, Κύδων, Κυδωνία, urbs Cretae in ora Boreali, inter Rhitymnam et Cisamum. *Mela* 2, 7. Panacra, Cydonia, Marathusa, Dictynna. *Plin.* 4, 12, 20. Cisamum, Pergamum, Cydon etc. *Seren. Sammon. c. de praecordiis sanandis.* Aut quae poma Cydon Creteis misit ab oris. *Flor.* 3, 7. Mater urbium Cydonia, ut Graeci dicere solent. Al. hic leg. *Cydonea*.

CYDONES, onum, m. plur. Κύδωνες, populi Cydonis urbis, et generatim Cretenses, peritissimi sagittandi. *Lucan.* 7, 229. Illuc et Libye Numidas, et Creta Cydonas Misit. ℙ In singul. num. *Virg. A.* 12, 858. Parthus, sive Cydon telum immedicabile torsit.

CYDONEUS, a, um, adj. Κυδώνειος, ad Cydonem pertinens. *Ov. A. Am.* 1, 293. Cydoneae juvencae. ℙ Ponitur etiam generatim pro Cretensi. Cretenses autem peritissimi fuerunt in arte sagittandi. Hinc *Stat. Th.* 7, 339. Cydoneas anteibunt gaesa sagittas. *Sil.* 10, 261. Ecce Cydonea violatus arundine plantam Lentulus. *Ov. Met.* 8, 22 Cydoneae pharetrae.

CYDONIATAE, arum, m. plur. populi Cydonis urbis Cretae. *Liv.* 37, 60. et *Plin.* 8, 58, 83.

CYDONITES, ae, m. et f. Κυδωνίτης, Cydoneus. *Colum.* 3, 2. *sub in.* Vites stephanitae, tripedaneae, unciariae, Cydonitae. ℙ Absolute *cydonites* est quod Itali dicunt *cotognato* [*Quitten wein*], cydonia scilicet mala concisa et decocta. Legitur ap. *Pallad.* 11, 20. in lemmate.

CYDONIUS, a, um, adj. Κυδώνιος, ad Cydonem urbem Cretae pertinens, Cydoneus. *Virg. Ecl.* 10, 59. libet Partho torquere Cydonia cornu Spicula. Adde *Hor. Od.* 4, 9, 17. V. CYDONES. ℙ *Cydonia mala* (quae et *Cydonia* absolute dicuntur a *Prop.* 3, 11, 27. et *Calpurn. ecl.* 2, 91.) V. COTONEUM. ℙ Sic *Cydonia arbor*, et *Cydonia* absolute, *h. e.* malus cotonea. V. *ib.* ℙ *Cydonēum*, ii, n. [*V. v. antec.] potio ex malis cydoniis facta. *Ulp. Dig.* 33, 6, 9. Cydoneum, et si qua alia sunt, quae non ex vinea fiunt, vini appellatione non continebuntur.

CYGNUS etc. V. CYCNUS.

CYLIBATHIUM. V. CIBILLA.

[CYLICRANI, orum, m. plur. populi quidam fabulosi, qui ita appellati videntur a κύλιξ, calix, et κράνιον, calvaria, vel κράνον, cornus, quia ex calvaria, vel ex cornu bibere soliti essent. Si prius etymon admittas, *a* in paenult. syllaba longa est, et fortasse *Cylicranii* scribendum; si posterius, brevis est. *Macr. Sat.* 5, 21. Est etiam historia non adeo notissima, nationem quandam hominum fuisse prope Heracleam ab Hercule constitutam Cylicranorum, composito nomine ἀπὸ τοῦ κύλικος; quod poculi genus nos una littera immutata *calicem* dicimus.

CYLINDRATUS, a, um, adj. figuram cylindri habens, κυλινδρωδής. *Plin.* 18, 12, 33. Siliquae rotundae ciceri, piso cylindratae. Ita *Hard.* ex MSS. Al. *cylindraceae.*

CYLINDRUS, i, m. κύλινδρος, lapis, aut lignum, aut quidvis aliud, oblongum quod sit ac rotundum instar columnae, aequale tamen omnibus partibus, neque in medio tumens, ut in columnis fit; a κυλίω, volvo. *Cic. N. D.* 1, 10. At mihi vel cylindri, vel coni, vel pyramidis (*forma*) videtur esse formosior. ℙ Hinc cylindrum appellavere lapidem hujus figurae, quo utebantur rustici ad areas aequandas, huc et illuc saepius volutando. *Virg. G.* 1, 178. Area cum primis ingenti aequanda cylindro. *Cato R. R.* 129. Aream cylindro, aut pavicula coaequato. *Plin.* 19, 8, 46. Calcare aliquid cylindro. *Vitr.* 10, 6. In palaestris cylindri exaequant ambulationes. ℙ Gemmae quoque hac figura quae sunt, hoc nomine appellantur. *Juven.* 2, 61. donant arcana cylindros. *Plin.* 37, 5, 20. Cylindros ex beryllis facere malunt, quam gemmas, quoniam est summa commendatio in longitudine. Et *ib.* 8, 34. Cylindri ex chrysoprasio. Adde *Paul. Dig.* 34, 2, 32. §. 9. ℙ Adjectivi more. *Gell.* 6, 2. *med.* Lapidem cylindrum si per spatia terrae prona atque deruta jacias.

CYLLARUS et Cyllăros, i, m. Κύλλαρος, unus ex Centauris, idemque formosissimus, qui una cum uxore Hylonome in pugna cum Lapithis occisus occubuit. *Ov. Met.* 12, 393. et seqq. ℙ Item Castoris equus celebris. *Virg. G.* 3, 89. Talis Amyclaei domitus Pollucis habenis Cyllarus. Ubi *Servius:* Atqui Castor equorum domitor fuit: sed fratrem pro fratre posuit. Aut ideo Pollucem pro Castore posuit, quia ambo licenter aliquando *Castores* vocantur. *Stat. Th.* 6, 327. tua furto lapsa propago, Cyllare, dum Scythici diversus ad ostia ponti Castor Amyclaeas remo permutat habenas. *Senec. Hippol.* 810. Frenis Castorea mobilior manu Spartanum poteris flectere Cyllaron. Adde *Val. Fl.* 1, 425., *Prop.* 3, 12, 17. et *ib.* 21, 26., *Mart.* 8, 21., et *Claud. IV. Cons. Honor.* 555.

CYLLENE, es, f. Κυλλήνη, mons excelsus Arcadiae, in quo cypressi abunde proveniunt. In eo Mercurium natum atque educatum tradunt. *Virg. A.* 8, 138. Vobis Mercurius pater est, quem candida Maja Cyllenes gelido conceptum vertice fudit. *Ov. Fast.* 2, 270. Alta Cyllene. *Id. ib.* 4, 87. cupressifera. *Plin.* 10, 30, 45. scribit, merulas circa hunc montem, nec usquam aliubi, candidas nasci. ℙ Ap. *eund.* 4, 5, 6. sinus Cyllenes, olim Eleorum navale, est in Elidis ora litorali, prope ea loca, ubi nunc est *Chiarenza*, ubi fuit Cyllene oppidum cum portu capaci memoratum a *Mela* 3, 2., in quo, non in monte Arcadiae, Mercurium natum fuisse ait, ob id insigni. ℙ Est etiam nomen Nymphae, quam *Festus* Mercurii nutricem facit, alii matrem, alii aviam. *Serv.* ad *A.* 4, 252.

CYLLENEUS, a, um, adj. Κυλλήνειος, ad Cyllenen, et Mercurium pertinens. *Catull.* 68, 109. Quale ferunt Graji Pheneum prope Cylleneum, *h. e.* Pheneum, Φένεον, quod *Plin.* 4, 6, 10. inter oppida Arcadiae recenset. *Ov. Met.* 11, 304. Cylleneus vertex, *h. e.* cacumen Cyllenes montis. *Id. A. Am.* 3, 147. Hanc placet ornari testudine Cyllenea, *h. e.* capillorum positu simili testudinis, seu lyrae, cujus inventor est Mercurius. *Hor. Epod.* 13, 9. fide Cyllenea Levare duris pectora sollicitudinibus, *h. e.* lyra. ℙ Legitur et *Cyllenaeus.*

CYLLENIS, idis, f. adj. Κυλληνίς, ad Cyllenium, seu Mercurium pertinens. *Sil.* 16, 500. credas Cyllenida plantam Aetherio nexis cursu talaribus ire, *h. e.* pedes Mercurii. *Ov. Met.* 5, 175. trepidum Perseus, et inermia frustra Brachia tendentem Cyllenide confodit harpe, *h. e.* curva falce, quam a Cyllenio acceperat: vel similem illi, qua Cyllenius Argum occiderat, ut est *Met.* 1, 717. Adde *Lucan.* 9, 622. et 676.

CYLLENIUS, a, um, adj. Κυλλήνιος, ad Cyllenem Arcadiae montem pertinens: item ad Mercurium, qui in eo monte natus est. *Mela* 2, 3. Cyllenius mons. *Ov. A. Am.* 3, 725. Ecce redit Cephalus silvis, Cyllenia proles, *h. e.* Mercurii filius ex Creusa. *Virg. G.* 1, 337. Cyllenius ignis, *h. e.* Mercurii stella. *Id. A.* 4, 258. Cyllenia proles, *h. e.* ipse Mercurius, qui et *Cyllenius* absolute dicitur *ib.* 252. et 276., et ab *Ov. Met.* 14, 291. etc. [*Hodie vetus nomen retinet.] Hujus autem appellationis causam non unam affert *Festus* his verbis: Cyllenius Mercurius dictus, quod omnem rem sermo sine manibus conficiat: quibus partibus corporis qui carent, κυλλοὶ vocantur: ideoque quadratum eum fingunt. Alii volunt, sic appellatum, quod in Cyllenia via sit nutritus: alii quod in monte Arcadiae Cyllene: alii quod a Cyllene sit Nympha educatus. Hactenus *Festus;* quam vere alii viderint. Nam quod de Cyllenia via narrat, alii aliter legi mallent. *Serv.* ad *A.* 8, 138. narrat, Mercurio in monte dormienti, tanquam furi, manus fuisse amputatas a Plexippo, et Eneto Chorici regis Arcadiae filiis, quod palaestricam artem ab iis clam hausisset, vulgassetque. Inde κυλλὸν, et Cyllenium dictum.

CYLLENUS, i, m. *Ov. Met.* 1, 217. Et cum Cylleno gelidi pineta Lycei, *h. e.* cum Cyllenio monte. *Heins.* tamen vult legi *Cyllene.*

CYLLO. V. CILO.

[CYLONIUS, a, um, adj. Κυλώνειος, ad Cylonem pertinens Olympionicen Atheniensem, qui suadente Megaride uxore sua, inhiavit tyrannidi, mox a Megacle Alcmaeonide, et collegis archontibus interfectus est. Ejus socii ad Eumenidum aram profugi ibidem necati sunt: quod pro sacrilegio sacerrimo habitum, ipsique facinoris auctores cum posteris exsilio multati sunt aeterno. Hinc *Cylonium scelus*, Κυλώνειον ἄγος, ap. *Cic. Leg.* 2, 11., nempe interfectio sociorum Cylonis supplicum ad aram ab Atheniensibus contra fidem datam perpetrata. V. *Thucyd.* 1, 126., et *Herod.* 5, 66. et 71. ℙ Sunt qui *Cylonius* paenult. brevi efferendum putant, quia *Hesych.* habet ἄγος Κυλώνιον, nisi tamen Κυλώνειον corrigendum sit.

CYMA, ae, f. et Cymă, ătis, n. κῦμα, quorundam olerum, et praesertim brassicae delicatior teneriorque cauliculus, ut *Plin.* 19, 8, 41. *n.* 1. definit, qui emitti solet vere primo, suavissimus esui, sed medicinae inutilis, ut *Id.* 20, 9, 35. tradit. Dicta est a κύημα contracte, quasi partus, quia florem et semina continet suo tempore erumptura. *Cels.* 2, 21. Mali succi est brassica, magisque etiam cyma ejus. *Plin. l. prius c.* Brassica cymas a prima sectione praestat proximo vere. *Colum.* 10, 130. Frigoribus caules, et veri cymata mittit. *Id.* 11, 3. *med.* Brassicae major pars in cymam prosilit. *Lucil.* ap. *Non.* 3, 29. Asparagi molles, viride cyma. ℙ [Etiam *cuma* scribitur ob affinitatem litterarum *u* et *y*. *Edict. Dioclet.* p. 15. Cumae optimae fascem I. ✱ quattuor. *F.*]

CYMAEUS. V. CUMAEUS.

CYMATILIS, e, adj. qui est coloris viridis et marini, aut, quod idem fere est, caerulei, ac Veneti: a Graeco κῦμα, fluctus, unda. Ita *Non.* 16, 1. ubi *Titin.* Et quem colos cymatilis deceat. *Pl. Epid.* 2, 2, 49. Cymatile, aut plumatile, cerinum, aut gerrinum. ℙ Scribitur et *cumatilis:* facile enim, et ex veterum Latinorum consuetudine Graecum *υ* in *u* transit

CYMATIUM et Cymation, ii, n. κυμάτιον, membrum in architectura, cujus pars quaedam est turgidior, quaedam pressior, idque molliter, et sine angulo, in modum aquae undantis: a κῦμα, unda. Locum habet in capitulis, epistyliis, stylobatis, coronis, etc., ut patet ex *Vitr.* 3, 3. et 4, 6. ℙ In *vet. Lapide* ap. *Grut.* 207, 2. habetur *cumatium* ea ratione, quae dicta est in v. praec.

CYMBA, ae, f. κύμβη, Graeca vox teste *Festo:* a κύμβος, cavus recessus, ut *Hesych.* interpretatur. Itaque proprie videtur significare illas, quas *Virg. G.* 1, 136. appellat *alnos cavatas.* Universim autem est genus navigii minoris, amnibus, et lacubus, stagnisque trajiciendis. *Cic. Off.* 3, 14. Cymbarum ante hortulos multitudo. *Ov. Trist.* 2, 329. Non ideo debet pelago se credere, siqua Audet in exiguo ludere cymba lacu. *Id. Fast.* 6, 777. celeri decurrere cymba. *Id. Met.* 1, 293. Cymba adunca. *Id. Am.* 3, 6, 4. concava. *Hor. Od.* 2, 3, 26. omnium Versatur urna serius ocius Sors exitura, et nos in aeternum Exsilium impositura cymbae, *h. e.* navi Charontis, de quo *Virg. A.* 6, 303. Et ferruginea subvectat corpora cymba, et *Prop.* 3, 16, 24. Scandenda est torvi publica cymba senis. *Plin.* 7, 56, 57. cymbam Phoenices invenisse ait. ℙ Translate. *Prop.* 3, 2, 21. Cur tua praescriptos evecta est pagina gyros? Non est ingenii cymba gravanda tui. ℙ Scribitur et *cumba* ea ratione, qua in CYMATILIS dictum est. *Prud.* περὶ στεφ. 11, 69. quos properes rimosae imponere cumbae, *h. e.* occidere. *Bentlej.* quoque *cumbae* edidit in *Hor. l. c.*

[CYMBAGO, as, a. 1. a *cymba* et *ago:* ago cymbam. *Not. Tir.* p. 178. Cumbagat: *nempe pro* Cymbagat. *F.*]

[CYMBALARIS, is, f. herba eadem ac cotyledon, seu umbilicus Veneris. *Appul. Herb.* 43. *F.*]

CYMBALICUS, a, um, adj. ad cymbalum pertinens. *Venant. carm.* 2, 13, 57. Cymbalicae voces calamis miscentur acutis.

CYMBALISSO et Cimbalizo, as, cymbalum quatio, κυμβαλίζειν. *Cassius Hemina* ap. *Non.* 2, 169. Mulier cantabat tibiis Phrygiis, et altera cymbalissabat.

CYMBALISTA, ae, m. κυμβαλιστής, qui pulsat

cymbala. *Appul. de Deo Socrat.* Strepitu cymbalistarum, et tympanistarum, et choraularum.

CYMBĂLISTRĬA, ae, f. κυμβαλίστρια, quae cymbalum pulsat. *Petr. Sat.* 22. *extr.* Intrans cymbalistria, et concrepans aera, omnes excitavit. *Inscr.* ap. *Grut.* 318, 12. Hic sita est Propitiae (forte leg. *Propitia*) pupa et famula Bacchi cymbalistria. Alia ap. *Mur.* 1980, 7. Attini sacrum, et Minervae Berecin*tiae* Concordia colliber*ta* Januarii cimboliaco (*corrige* cymbal*istria* loco) secundo, etc. Alia ap. *Jo. Reyn. Carlium AA. Ital. T.* 2. p. 114. M*agnae* Deu*m* M*atri* Q. Publicius Charito sacerdos T., C. Sulpicius Hermes aedituus, et Secunda cymbalistria.

[CYMBĂLĪTIS, idis, f. herba eadem ac cymbalaris. *Marcell. Empir.* 14. *F.*]

CYMBĂLUM, i, n. κύμβαλον, vox Graeca ab eadem radice, unde *cymba*, significat instrumentum aereum cavum, hemicycli figura (ut ex *Serv.* ad *G.* 64. habetur) latumque instar pelvis, quod percussum, instar crotali, sistri, aut cujusvis crepitaculi sonum edit. Adhibebatur praecipue in sacris Cybeles a Corybantibus et Gallis ejus ministris: item in saltationibus obscenis, et lascivis conviviis, et Bacchanalibus nocturnis. *Virg. l. c.* Tinnitusque cie, et Matris quate cymbala circum. Ubi *Servius:* Quae in ejus tutela sunt, quod similia sint hemicyclis coeli, quibus cingitur terra, quae est mater Deorum. *Lucr.* 2, 618. Tympana tenta tonant palmis, et cymbala circum Concava. *Cic. Pis.* 9. Neque supercilium tuum, neque collegae tui cymbala ac crotala fugi. Et *ib.* 10. Cum collegae tui domus cantu, et cymbalis personaret. *Quint.* 11, 3. *med.* Quod si omnino recipiendum est, (h. e. *cantus in pronunciatione*) nihil causae est, cur non illam vocis modulationem fidibus ac tibiis, immo mehercule, quod est huic deformitati propius, cymbalis adjuvemus. Similem huic locum habet *Plin. ep.* 2, 14. *s. f.* ¶ Quod in Bacchanalibus quoque adhibitum sit, testis est locuples *Liv.* 39, 8. et 10. ¶ Fere autem in plurali num. usurpatur, quia bina pulsari solebant, alterum cum altero collidendo, et conjunguntur saepe cum tympanis, ut ap. *Liv.*, *Plin.* et *Lucr. l. c.*, *Appul. Met.* 8. *s. f.*, *Plin.* 5, 1, 1. et *Ov. Fast.* 4, 213., quia simul cum his in sacris pulsabantur. *Stat. Th.* 8, 221. Gemina aera sonant, Idaeaque terga, etc., *h. e.* cymbala et tympana. ¶ In machinis hydraulicis *cymbala* dicta sunt ob similitudinem vasa quaedam ad sonum edendum accommodata. *Vitr.* 10, 13. ¶ Translate. *Plin. praef. H. N. med.* Apion Grammaticus, hic quem Tiberius Caesar cymbalum mundi vocabat, cum publicae famae tympanum potius videri posset, *h. e.* ubique personans certaminibus et contentionibus litterariis, unde et πλειστονείκης cognominatus est. *Virg. Catal.* 7. Ite hinc, inanes, cymbalon juventutis, *h. e.* scholastici rhetores, et grammatici obstrepentes assidua contentione docendi auribus juventutis. Quo pertinet *Mart. epigr.* 9, 69. ¶ *Cymbalum* pro *cymbalorum* habet *Catull.* 63, 21.

CYMBĬUM, ii, n. κύμβιον, genus vasis potorii, a figura cymbae ita dicti, teste *Festo*. Multa autem sunt, inquit *Macr. Sat.* 5, 21., poculorum genera a re navali cognominata. V. ibi plura ex Graecis auctoribus hac de re. *Virg. A.* 3, 66. Inferimus tepido spumantia cymbia lacte. *Id. ib.* 5, 267. Cymbiaque argento perfecta, atque aspera signis. *Mart.* 8, 6. Ficta Saguntino cymbia malo luto. Adde *Varr.* ap. *Non.* 15, 21.

CYMBŬLA, ae, f. diminut. cymbae. *Plin. ep.* 8, 20. Ut cymbulae onerariis adhaerescunt. Adde *Not. Tir.* p. 178., ubi tamen pro *cymbula* legitur *cumbila*.

CYMĒ. V. CUMA.

CYMINDIS, is, f. κύμινδις, accipitris genus noctu volans, internecinum bellum cum aquila gerens. *Plin.* 10, 8, 10.

CYMINUM. V. CUMINUM.

CYMINUS. V. CIMINUS.

CYMŎDŎCĒ, es, et Cymodocēă, ae, f. Κυμοδόκη, Κυμοδόκεια, Nympha marina, Nerei, et Doridis filia: a κῦμα, unda, et δέχομαι, suscipio, quia undas maris quiescere facit. *Virg. A.* 10, 225. et *G.* 4, 338. et *Hyg. praef. fabular.*

CYMŌSUS, a, um, adj. cymis abundans. *Colum* 10, 138. Quae duri praebent cymosa stirpe Sabelli.

CYMOTHŎĒ, es, f. Nympha marina, Nerei, et Doridis filia: a κῦμα, unda, et θέω, curro, quod per fluctus discurrat. *Virg. A.* 1, 148. et ibi *Serv.* Adde *Sil.* 3, 58.

CYNĀ, ae, f. arbor est in Arabia, folio palmae simili, ex quo Arabes vestes sibi conficiunt. *Plin.* 12, 11, 22. [*Ex *Forsteri* sententia *Bombax Ceiba* ap. *L.*]

CYNĂCANTHA, f. κυνακάνθη, *h. e.* spina canis: a κύων, κυνὸς, canis, et ἄκανθα, spina: planta est, cujus vermiculi cantharides generare dicuntur a *Plin.* 11, 35, 41. [**Hundsdorn.* Fortasse *Rosa canina L. Hagebuttenstrauch.*]

CYNĀMOLGI, orum, m. plur. κυνάμολγοι, populi Africae in Aethiopia canino capite, si *Plinio* 6, 30, 35. credimus. Alii dicunt canino lacte vesci: atque hoc ipsa appellatio significat: a κύων, κυνὸς, canis, et ἀμέλγω, mulgeo.

CYNĂRĂ. V. CINARA.

[CYNASYNUS, a, um, adj. ad Cynasyn, seu Gumasan pertinens, Byzacenae oppidum, de quo vide *Morcell. Africa Christ. T.* 1. p. 176. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 782. Ammicar Milchatonis F. Cynasynus. *F.*]

CYNĔGĔTICUS, a, um, adj. κυνηγετικὸς, venatorius. Cynegetica volumina quae de venatione tractant, et ita inscripsere opus suum *Gratius Faliscus*, et *Olympius Nemesianus*, a κυνηγέω, venor.

[CYNĒGIS, dis, f. κυνηγὸς, κυνηγέτις, venatrix. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 348, 7. Aemilia Cynegis. *F.*]

CYNĒUM mare dictum est, in quod Hecuba se praecipitavit, et in canem conversa est. *Hyg. fab.* 111, et 13. Κύνειος autem caninum significat.

CYNĬCĒ, es, f. Κυνικὴ, Cynicorum secta, apud *Auson. epigr.* 27.

CYNĬCĒ, adv. κυνικῶς, more Cynicorum. *Pl. Stich.* 5, 4, 22. Potius in subsellio cynice accipiemur, quam in lectis.

CYNĬCUS, a, um, adj. κυνικὸς, proprie caninum significat, a κύων, κυνὸς, canis. Transfertur autem ad denotandam philosophorum quandam sectam. Fuerunt enim philosophi ab Antisthene profecti, teste *Cic. Or.* 3, 17., ita dicti a Cynosarge gymnasio, ubi versabatur Antisthenes, vel a κύνες, canes, quasi canini, a canina mordacitate, qua in hominum vitia nullo discrimine invehebantur, sive quod canum more in propatulo et vesci, et ventrem exonerare, et coire non dubitarent. Hi physicam et dialecticam tollebant, solique morali innitebantur, repudiabant liberales artes, maxime geometriam et musicam. *Juven.* 13, 121. Et qui nec cynicos, nec Stoica dogmata legit A Cynicis tunica distantia. Ubi *Schol.* Dicit Cynicorum et Stoicorum dogma convenire, tantum veste distare. Nam Cynica mater est haeresis Stoicae. *Petr. Sat.* 14. Ipsi, qui Cynica traducunt tempora coena, Nonnunquam nummis vendere verba solent, *h. e.* vilioribus cibis, et parco ac sordido victu. ¶ In illo *Juven.* 14, 309. *dolia nudi non ardent Cynici*, intelligitur Diogenes, qui nudus in dolio habitasse fertur. ¶ *Cynici spastici* dicuntur a *Plin.* 25, 5, 24. qui obnoxii sunt distortionibus et convulsionibus quibusdam, quae in morem canini rictus ora distorqueant. Ita legit et interpretatur *Hard.* ex *MSS. Cels.* 4, 2. *f.* Circa faciem morbus innascitur, quem Graeci κυνικὸν σπασμὸν nominant. Nihil aliud est, quam distortio oris.

CYNIPHIUS. V. CINYPHIUS.

CYNĪRAS. V. CINYRAS.

[CYNIZŪSĂ, ae, f. κυνίζουσα, cynice vivens. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Mur.* 1639, 10. Attia Cinizusa. Ex facillima mutatione *y* in *i* pro *Cynizusa*. *F.*]

[CYNOCARDĂMON, i, n. herba eadem ac nasturtium caninum. *Appul. Herb.* 20. *F.*]

CYNŎCEPHĂLĒĂ, ae, f. κυνοκεφαλεία, herba canino capiti similis, al. osirites, et omnia venena efficax. *Plin.* 30, 2, 6. Hanc *Appul. Herb.* 87. *cynocephalion* vocat.

CYNŎCEPHĂLI, orum, m. plur. κυνοκέφαλοι, homines monstrosi, seu potius simiae capillatae, canino capite: quarum lacte vivere Nomades quosdam in Africa, *Plin.* 6, 30, 35. tradit. Meminit etiam 8, 54, 80. et 37, 9, 40. Dicti sunt a κύων, κυνὸς, canis et κεφαλὴ, caput. *Cic. Att.* 6, 1. *f.* Erat praeterea cynocephalus in essedo: nec deerant onagri. [**Simia Inuus. L.*] ¶ Ap. *Tert. Apol.* 6. Cynocephalus est Anubis, quia caput caninum habet. Adde *Minuc. Fel. in Octav.* 22.

[CYNŎDONTES, ium, m. plur. κυνόδοντες, Graecis sunt dentes, qui a Latinis *canini* appellantur, quod acuminati sint in formam dentium canis. *Cynodontes* sunt etiam *portentosi homines, quibus gemini procedunt dentes*, ut ait *Isid. Orig.* 11, 3. ex *Sol.* 1. *F.*]

CYNŎGLOSSOS, i, f. κυνόγλωσσον, herba, lingua canina dicta a *Celso* 5, 27. *f.*, quod folia habet caninae linguae similia: a κύων, κυνὸς, canis, et γλῶσσα, lingua. *Plin.* 25, 8, 41.

CYNŎĪDES. V. CYNOMYIA.

[CYNŎMAZON, i, n. a κύων, canis, et μάζα, offa; herba sic appellata, quod in offa data canes enecat. *Appul. Herb.* 109. *F.*]

CYNŎMŎRĬON, ii, n. κυνομόριον, herba eadem quae orobanche, a similitudine canini genitalis: a κύων, κυνὸς, canis, et μόριον, genitale. *Plin.* 22, 25, 80.

CYNŎMYĬĂ, ae, f. quadrisyllab. κυνομυία, unum ex nominibus psyllii, quae herba est radice tenui, supervacua, (*h. e.* nullius in medicina usus) sarmentosa, fabae granis in cacuminibus, foliis canino capiti non dissimilibus, (unde et cynoides dicta est, a κυνοειδὴς, cani similis) semine autem pulici: unde et nomen: a κύων, κυνὸς, canis, et μυῖα, musca, pulex. *Plin.* 25, 11, 90. [**Flöhkraut.*]

CYNŎPHĂNES, um, m. plur. κυνοφανεῖς, monstrosi homines caninis capitibus: a κύων, canis, et φαίνω, appareo: iidem sunt ac cynocephali. *Tert. Apol.* 8.

CYNŎPŎLIS, is, f. nunc *El-Gis*, idest urbs canum (a κύων, κυνὸς, canis, et πόλις, urbs) oppidum et excisum Aegypti ad Nilum fluvium inter Oxyrinchon, et Hermopolin, ubi Anubis colebatur et honor, et sacer quidam cibus canibus constitutus erat. *Plin.* 5, 10, 11.

[CYNOPS, ōpis, f. κύνωψ, herbae genus spicatae, eadem ac canaria. V. CANARIUS. Eam memorat *Plin.* 21, 17, 61. *F.*]

CYNORRHŎDĂ, ae, f. et Cynorrhodon, i, n. κυνόῤῥοδον, rosa silvestris contra canis rabidi morsus efficacissima: a κύων, canis, et ῥόδον, rosa. [**Hundsrose. Rosa canina. L.*] *Plin.* 24, 13, 74. Alia est cynorrhoda, quam etc. *Id.* 25, 2, 6. Radix silvestris rosae, quam cynorrhodon vocant. Adde *eund.* 29, 4, 30., 25, 10, 77. et alibi. ¶ Item flos lilii rubentis. *Id.* 21, 5, 11.

CYNOSBĂTOS, i, f. κυνόσβατος, genus rubi, fructum subrutilum pariens malo Punico similem. Est autem planta inter fruticem, et arborem, rosae non absimilis. Ejus meminit *Plin.* 16, 37, 71. Est a κύων, canis, et βάτος, ἡ, rubus, sentis. Unde et *caninus rubus* dicitur a *Pall.* 1, 34. *med.*, sentem canis Latine appellari docet *Colum.* 11, 3. *in.* [**Hagerose. Rosa canina. L.*] ¶ Item aliud genus rubi folium habens vestigio hominis simile. *Id.* 24, 14. Fert et uvam nigram, in cujus acino nervum habet: unde et neurospastos dicitur. *Plin.* 24, 14, 74. [**Gichtbeere. Ribes nigrum. L.*] ¶ Item capparis. *Id. ib.* et 13, 23, 44. [**Capparis spinosa. L.*]

[CYNOSDEXĬĂ, ae, f. piscis marinus, vel potius zoophyton. Est a κύων canis, et δεξιὰ, dextra. *Plin.* 32, 11, 53. Extra haec sunt rotundae in oleario usu cochleae, cucumis, cynosdexia, draco. *F.*]

CYNŎSORCHIS, is, f. κυνὸς ὄρχις, *h. e.* testiculus caninus, herba est foliis oleae mollibus ternis, pravisque, semipedis longitudine, in terra stratis, radice bulbosa, oblonga, duplici ordine, superiore, quae durior est, inferiore, quae mollior. *Plin.* 27, 8, 42.

CYNOSSĒMĂ, ătis, n. promont. Chersonesi Thraciae, apud Sestum, ubi Hecubae sepulcrum monstrabatur: a genit. κυνὸς, canis, et σῆμα, sepulcrum, quia Hecubam in canem conversam esse fabulantur. *Plin.* 4, 11, 18.

CYNŎSŪRĂ, ae, f. κυνὸς οὐρὰ, sidus septentrionale septem stellis constans, quarum una in infima cauda posita polus vocatur, per quem locum ipse mundus existimatur versari. V. ARCTOS. ¶ Dicta est quasi *canis cauda*, a κύων, canis, et οὐρά, cauda, quia quas habet a tergo stellas, ita dispositae sunt, ut erectam canis caudam efficere videantur. *Cic. Ar. N. D.* 2, 41. Ex his altera apud Grajos Cynosura vocatur, Altera dicitur esse Helice. ¶ Hanc maxime servabant in navigando Tyrii et Sidonii, ut Graeci Helicen. *Ov. Fast.* 3, 107. et *Trist.* 4, 3. *in.* et *Val. Fl.* 1, 17. ¶ Adjective *cynosura ova* Graeca appellatione quidam vocarunt ova sterilia et inania, cum gallinae incubationem dereliquere: sed hoc solummodo veris tempore: quae et *Zephyria* dicta sunt, quod quidam ea vento putant generari. Haec ex *Plin* 10, 60, 80. Hac autem significatione deducitur ab οὖρον, urina, quasi sint urina canis: unde et *urina ova* appellantur. *Id. ib.* 58, 79. ¶ *Cynosurae, arum*, est promontorium Achaiae in ora Atticae, ad ostia Asopi fluvii. *Cic. N. D.* 3, 22. *f.* ¶ Item *Cynosura, ae*, est oppidum Peloponnesi in Arcadia. *Stat. Th.* 4, 295.

CYNŎSŪRIS, idis, f. idem quod Cynosura, κυνοσουρίς. *Ov. Trist.* 5, 3, 7. Stellis Cynosuridos Ursae. Adde *Avien. Ar.* 442. ¶ Adj. *Germanic. phaenom. Ar.* 184. Cepheos extremam tangit Cynosurida caudam.

CYNŎZŎLON, i, n. κυνόζολον, herba alio nomine chamaeleo appellata, quia cum terra colores mutat, nigri coloris, a quibusdam et cynozolon vocatur propter gravitatem odoris, vim habet necandi ricinos canum. Haec ex *Plin.* 22, 18, 21. Est autem a κύων, canis, et ὄζη, odor, foetor.

CYNTHĬUS, a, um, adj. Κύνθιος, a Cyntho, ut *Cynthius Apollo*, qui et *Cynthius* absolute dicitur. *Hor. Od.* 1, 21, 2. Intonsum pueri dicite Cynthium. Sic Diana *Cynthia* dicitur ap. *eund. ib.* 3, 28, 12. et *Lucan.* 1, 218. Tertia jam gravido pluvialis Cynthia cornu, *h. e.* Luna. *Senec. Herc. Oet.* 641. Quos felices Cynthia vidit, Vidit miseros enata dies, *h. e.* Luna praecedentis noctis: vel ipsa nox praecedens, metonymia. ¶ Apud *Prop.* 2, 33, 1. et *Ov. R. Am.* 764. Cynthia est nomen puellae dilectae. ¶ Apud *Plin.* 4, 12, 22. Cynthia est ipsa Delos.

CYNTHUS, i, m. Κύνθος, Deli mons usque adeo editus, ut totam insulam dicatur obumbrare. In hoc monte Apollo et Diana nati altique sunt. *Hinc Cynthius* ille, haec *Cynthia* appellati. *Plin.* 4, 12, 22.

[CYPĂPHĂPĬI, vel potius *Cypapaphii*, *orum*, m. plur. (a κύπη, foramen, vel κύπτω, inclinor, et Πάφιος, Venereus, molles, cinaedi, impudici, prae-

posteram Venerem patientes. *Firmic. Mathes.* 7, 16. In omni vero genitura, si Luna in cauda Leonis fuerit inventa, cinaedos efficiet, matris Deorum cypapaphiis servientes. *F.*]

[CYPARĔ, es, f. κύπαρος, vas magnum concavum. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 638, 7. Clodia Cypare. *F.*]

CYPĂRISSAE, et Cyparissiae, appellantur acies quaedam igneae, quae noctu apparere solent ad similitudinem cupressi. *Festus*, et *Senec. Q. N.* 1, 15.

[CYPĂRISSIAS, ae, f. genus tithymali. *Plin.* 26, 8, 43. Quintum genus cyparissian vocant, propter foliorum similitudinem, caule gemino aut triplici nascentem in campestribus. *F.*]

CYPĂRISSĬFER, a, um, adj. cyparissos ferens, cyparissis abundans. *Sidon. carm.* 23, 417. Quantum non cyparissifer Lycaeus.

CYPĂRISSĬUS Sinus, nunc *Golfo dell' Arcadia*, est in Peloponneso in ora Meseniae, ubi et urbs Cyparissa fuit. *Plin.* 4, 5, 7. ℙ *Cyparissia* est genus tithymali, folio cupressi simili. *Id.* 26, 8, 43.

[CYPĂRISSOS, i, f. herba quaedam verbenacea. *Appul. Herb.* 3. *F.*]

CYPĂRISSUS, i, m. puer fuit Amyclei (al. Telephi) filius, ex insula Cea, ab Apolline adamatus. Hinc cum cervum mirae pulcritudinis educasset, domesticumque reddidisset, et valde eo oblectaretur; quadam die imprudens sagitta transfixit: sed ingenti dolore omnem Apollinis consolationem respuens, petiit a Superis, ut omni deinceps tempore lugere posset: quare eorum miseratione in arborem sui nominis mutatus est. Alii dicunt Cretensem fuisse, pulcherrimum et castissimum: qui, cum castitatem servare cuperet, Apollinem, vel, ut alii, Zephyrum amantem se fugiens, ad Orontem fluvium pervenit, ibique in eam, quae dicta est, arborem, mutatus est. Qua visa, Apollo *Ingemuit, tristisque Deus, lugebere nobis, Lugebisque alios, aderisque dolentibus, inquit.* Ita claudit fabulam *Ov. Met.* 10, 141., quam paucis immutatis narrat etiam *Serv.* ad *G.* 1, 20. et ad *A.* 3, 64. et 680. Hinc est quod cyparissi in funeribus adhibentur. V. CUPRESSUS. *Virg. A.* 3, 680. Aeriae quercus, aut coniferae cyparissi. ℙ Porro ipsa vox dicta videtur quibusdam ἀπὸ τοῦ κυεῖν παρίσους τοὺς ἀκρεμόνας, ab emittendis parilibus ramis. Fabulantur autem fuisse Eteoclis filias, quae cum tripudio ad Dearum aemulationem exsultarent, in altum puteum inciderunt. Quas tellus miserata, inde arbores aspectu pulcras, quales erant puellae, eduxit. Unde *Cyparissi* etiam Charites dicuntur a Graecis.

CYPĔRIS. V. in v. seq.

CYPĔROS, i, m. κύπειρος, et κύπερος, juncus est angulosus, juxta terram candidus, cacumine niger pinguisque, folia habens porraceis exiliora, in cacumine minuta, inter quae est semen. Radix olivae nigrae similis est: quam, cum oblonga est, cyperida vocant, magni in medicina usus. Odorem habet nardum imitantem, *Plin.* 21, 18, 70. ℙ *Celsus* 3, 21. *med.* et 4, 20. juncum quadratum appellat. ℙ Est etiam neutrius generis. *Varr. R. R.* 3, 16. *med.* Faba, lens, cyperum, medica. *Petr. Sat.* 127. Emicuere rosae, violaeque, et molle cyperon. Adde *Colum.* 12, 20. Nisi forte haec ad *cypirum* pertinent, quam vocem vide infra: nam facile confunduntur. Consule botanicos.

CYPHI, is, n. κῦφι, ab *Hieron.* 2. *in Jovinian. n.* 8. enumeratur inter odoramenta cum amomo, oenanthe, musco, et aliis. Est autem compositio suffimenti, quo Aegyptii sacerdotes utebantur in sacris: cujus componendi rationem, et usus aliquot in medicina tradit *Dioscorides* 1, 24.

CYPĪRUS, i, f. κύπειρος, herba est, Latine gladiolus, radice bulbosa, odore nardo simili, variique usus in medicina. Ea radix dulcis est, et decocta panem etiam gratiorem facit, et ponderosiorem, simul subacta. *Plin.* 21, 17, 67. et *ib.* 18, 69. ℙ Legitur et *Cyperus.*

CYPRĔUS. V. CUPREUS.

CYPRĬĂCUS, a, um, adj. idem quod Cyprius, ut Cypriaca expeditio, *Val. Max.* 4, 3, *n.* 2. Cypriaci tauri, *Capitolin. Gordian.* 3. *f.*

CYPRĬĀNUS, i, m. Thascius Caecilius Cyprianus, Afer, Carthaginiensis, et illius urbis episcopus, illustris Christi martyr, pro Fide et Ecclesia Dei constantissime mortem obiit sub Valeriano et Gallieno, an. a Chr. n. 258. De eo *Lact.* 5, 1. *f.* Unus igitur praecipuus et clarus exstitit Cyprianus, quoniam et magnam sibi gloriam ex artis oratoriae professione quaesierat, et admodum multa conscripsit in suo genere admiranda. Erat enim ingenio facili, copioso, suavi, et (quae sermonis est maxima virtus) aperto: ut discernere nequeas, utrumne ornatior in eloquendo, an facilior in explicando, an potentior in persuadendo fuerit. Haec *Lactantius.* Ejus autem Latinitas pro illis temporibus, et ut Afri hominis, et *Tertulliani* scriptis summopere delectati (adeo ut quoties eum posceret, soleret dicere *da magistrum*) satis nitida, et, ut ita dicam, casta est: longeque abit ab *Tertulliani* ferreo stilo et novatione verborum. *Hieron. ep.* 58. *n.* 10. Cyprianus instar fontis purissimi dulcis incedit, et placidus.

CYPRĬCUS, a, um, adj. Cyprius. *Cato R. R.* 8. Laurus Delphica, et Cyprica, et silvatica.

CYPRĬNUS, a, um, adj. κύπρινος, ad cyprum arborem pertinens. Hinc *cyprinum* absolute (subaudi *unguentum*, aut *oleum*) est unguentum, quod fit ex semine ejus, cocto in oleo, deinde expresso: quod et *cyprus* vocatur. Optimum habetur e Canopica in ripis Nili nata: secundum Ascalone Judaeae: tertium Cypro insula, odoris suavitate. Porro ipsa arbor habet ziziphi folia, et semen coriandri candidum et odoratum. Ita *Plin.* 12, 24, 51. describit. *Id.* 13, 1, 2, cyprinum memorat ex cypro, et omphacio, et cardamomo, calamo, aspalatho, abrotano: quibus alii addant myrrham, et panacem. Meminit etiam *Celsus* 2, 33., ubi recenset inter ea, quae calefaciunt, et 4, 20. etc. ℙ *Cyprinus*, κυπρῖνος, est etiam nomen piscis marini; qui ita dictus videtur a Cypride, *h. e.* Venere. Est enim tantae fecunditatis, ut sexies in anno parere dicatur a *Plin.* 9, 51, 74. Quidam vocant Italice *reina:* quam recte, ipsi viderint.

CYPRIS, idis, f. Κυπρίς, Venus, quae in Cypro maxime colebatur, unde appellatur ab *Hor. Od.* 3, 1. Diva potens Cypri. *Auson. epigr.* 57. Vera Venus Gnidiam cum vidit Cyprida, dixit: Vidisti nudam me, puto, Praxitele. ℙ In genit. habet etiam *Cypris*, et in accusat. *Cyprin. Auct. Pervigil. Ven.* 23. de rosa. Facta Cypris de cruore, deque Amoris osculis. *Auson. epigr.* 106. Cyprin Apellei cerne laboris opus. ℙ In vocativo est *Cypri. Id. ib.* Jam tibi nos, Cypri, Juno inquit, et innuba Pallas, Cedimus. Ultimam *Auson.* licentia produxit, cum sit brevis, ut videre est in *Aeoli, Cecropi, Gnosi, Inachi, Philli, Sidoni* etc.

CYPRĬUS, a, um, adj. Κύπριος, ad Cyprum pertinens. *Cic. Dom.* 20. Rex Cyprius. *Plin.* 34, 8, 19. *n.* 35. Cypria expeditio Catonis. *Id.* 5, 31, 35. Cypriae insulae, *h. e.* Cypro adjacentes. *Plin.* 15, 30, 39. et 17, 10. 11. Cypria laurus, femina, et baccalia et baccalis dicta: altera fuit a Delphica seu triumphali, quae mas et sterilis fuit. ℙ *Cyprii, orum*, sunt incolae Cypri. *Curt.* 4, 3., *Plin.* 7, 56, 57. etc. ℙ *Cyprius*, vel potius *Ciprius vicus* fuit Romae in ascensu Exquiliarum, prope vicum Sceleratum: nomenque habuit ex eo, quod ibi Sabini cives additi consederunt, qui a bono omine id appellarunt. Nam cyprum (al. *cuprum*) Sabine est bonum. *Varr. L. L.* 4, 32. *f.*, *Liv.* 1, 48. ℙ *Cyprius* pes metricus quinque syllabis constat, brevi, longa, duabus brevibus, et longa, ut *amabilitas.* Huic contrarius est *Anticyprius* habens longam, brevem, duas longas, et brevem, ut *pertimescebat. Diomed.* 3, 479. ℙ *Cypria Venus*, quod ei primum in Cypro insula templum sit constitutum: vel quia parientibus praesidebat, quod Graece κύειν parere sit. *Festus.* Absolute *Tibull.* 3, 3, 34. concha Cypria vecta tua. ℙ *Cyprium, aes*, ita dictum, quod in Cypro insula prius repertum est, fit ex lapide aeroso, quem cadmiam vocant, et est ductile: cui si addatur plumbum, colorem purpureum acquirit. Ita *Isid. Orig.* 16, 19. ex *Plin.* 34, 8, 20. *Plin.* 33, 5, 29. Teritur in Cypriis mortariis, *h. e.* ex aere Cyprio factis. *Id.* 28, 8, 27. Medicamentum asservare in Cypria pyxide. *Scrib. Compos.* 37. Reponitur pyxide aeris Cyprii. ℙ Proverbium est ap. *Enn. Festo* teste, *Cyprio bovi merendam* de sordidis convivis sordida coena accepti, quia in Cypro boves humano stercore pascuntur.

[CYPRŎGĔNĬĂ, ae, f. in Cypro genita. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Mur.* 79, 1. Galeria Cyprogenia. In lapide legitur *Cuprogenia* ob facilem permutationem *y* in *u. F.*]

CYPRUM, i, n. V. CUPRUM.

CYPRUS et Cypros, i, f. Κύπρος, insula magna maris mediterranei, ubi Cilicium cognominatur, contra Ciliciam ad Boream, et Syriam ad orientem solem. *Just.* 6, 1. Conon, amissa bello patria, Cypri exsulabat. *Lucan.* 3, 164. Quod Cato longinqua vexit super aequora Cypro, (V. similia in AEGYPTUS.) *Plin.* de hac insula multa 5, 31, 35. ℙ Habita est Veneri sacra, tum ob ubertatem soli, omniumque deliciarum copiam, tum quia primum ei templum ibi constitutum fuit. V. CYPRIUS et CYPRIS. *Ov. Met.* 10, 718. Cypron olorinis nondum pervenerat alis. ℙ De Cypro arbore, et unguento V. CYPRINUS. [*Lausonia inermis. L.*]

CYPSĔLĪDES, ae, m. Κυψελίδης, patronymicum a Cypselo Corinthi tyranno (*Cic. Tusc.* 5, 37.), qui Periandri pater fuit: ita cognominatus a κυψέλη, alveare apum, in quo, cum ad necem quaereretur, occultatus a matre diu delituisse dicitur. *Virg. Cir.* 464. Cypselidae et magni florentia regna, Corinthum, *h. e.* Periandri.

CYPSĔLUS, i, m. Κύψελος, Corinthi tyrannus, de quo in v. praec. ℙ *Cypseli* item, vel *Cypselli* sunt aves ex genere hirundinum, dictae etiam *apodes*, quia carent usu pedum. Dictas volunt, quia nidos faciant cistularum instar. Nam κυψέλη cistulam significat. *Plin.* 10, 39, 55.

CYRĒNAEUS, a, um, adj. item quod Cyrenaicus, Κυρηναῖος. *Cic. Acad.* 4, 24. Cyrenaei videntur minime contempti philosophi, qui negant esse quidquam, quod percipi possit extrinsecus: ea sola se percipere, quae tactu intimo sentiant, ut dolorem, ut voluptatem: neque se, quo quid colore, aut quo sono sit, scire, sed tantum sentire, affici se quodammodo. *Sil.* 8, 159. Tum Cyrenaeam fatis agitantibus urbem Devenio, *h. e.* Cyrenen. *Prop.* 4, 6, 4. Et Cyrenaeas urna ministret aquas, *h. e.* quibus usus est in sacris Callimachus Cyrenaeus.

CYRĒNĀĬCUS, a, um, adj. ad Cyrenen pertinens, ut *Cyrenaica provincia*, quae est Pentapolitana, quod quinque urbibus constat, quarum una Cyrene ei nomen dedit; est in ora Africae Boreali, ultra Syrtes, ubi hodie *Barcan. Plin.* 5, 5, 5. et *Cyrenaica Africa*, idem ille tractus, *Id. ib.* et *Cyrenaicus ager*, *ib.* et *Cyrenaica* absolute, *Id.* 10, 29, 41. ℙ *Lacrima Cyrenaica*, cujus meminit *Scrib. Comp.* 167., est laser, seu laserpitii succus, cujus ea regio fertilis est. V. CYRENE. ℙ *Cyrenaica philosophia*, secta fuit eorum, qui omnia voluptate metiebantur, summumque in ea bonum collocabant: orta ab Aristippo, cui patria fuit Cyrene: unde ejus sectores *Cyrenaici* dicti sunt. *Cic. Off.* 3, 33., *Or.* 3, 17., *Tusc.* 3, 13. et 22. et *Acad.* 4, 24. et 42.

CYRĒNĒ, es, et Cyrenae, arum, f. Κυρήνη, urbs primaria regionis Cyrenaicae, quae ab ea nomen accepit, in regno, quod nunc *Barcan* dicitur, versus Syrtim magnam, ad oram litoralem: ita dicta a fonte Cyre, vel a Cyre monte, ubi ille fons oritur: vel a Cyrene, filia Penei fluminis Thessaliae, quam Apollo raptam huc transtulit. *Pl. Rud. prol.* 41. Is eam huc Cyrenas advexit. *V. Just.* 13, 7., *Sil.* 8, 57. et *Serv.* ad *G.* 4, 317. ℙ In ejus tractu primum repertum est laserpitium, cujus succus *laser* dicitur, *Plin.* teste 19, 3, 15. Hinc *Catull.* 7, 4. laserpiciferas Cyrenas dixit. ℙ Est etiam hoc nomine fons in Thessalia. *Serv.* ad *G.* 4, 354. ℙ Prima syllaba, quae corripitur a *Catullo l. c.*, producitur a *Virg. cit. G.* 4, 353. a *Lucano* 9, 297. et *Sil. l. c.*

CYRĒNENSIS, e, adj. gentile a Cyrene. *Pl. Rud.* 3, 2, 1. Proh! Cyrenenses populares. *Id. ib.* 3, 4, 8., Cyrenensis senatus. *Cic. Agr.* 2, 19. Cyrenenses agri.

CYRĒUS, a, um, adj. a Cyro. *Cic. Att.* 4, 10. Nostram ambulationem, et laconicum, eaque, quae Cyrea sint, velim invisas, *h. e.* quae a Cyro quodam architecto constructa.

[CYRĬĂCUS, i, m. κυριακὸς, dominicus, ad dominum pertinens. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Mur.* 890, 6. T. Aelius Cyriacus. *F.*]

[CYRILLUS, a, um, dimin. cyrii, idest domini, a κύριος, dominus. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 783, 6. T. Glavius Cyrillus. Alia ap. *eund.* 704, 7. Nonia Cyrilla. *F.*]

[CYRĬŎDORUS, i, m. domini donum, a κύριος, dominus, et δῶρον, donum. Est cogn. Rom. *Inscr* ap. *Fabrett.* p. 220. *n.* 582. Q. Kamilius Cyriodorus. *F.*]

[CYRĬUS, a, um, adj. κύριος, ία, ιον, dominus, domina, dominum. Est cogn. Rom. *Inscr.* apud *Mur.* 1410, 3. Titius Cyrius. Alia ap. *Fabrett.* p. 305. *n.* 304. Symphoro fecit Cyria. *F.*]

CYRNĒ, es, f. Κύρνη, insula eadem quae Corsica, Graeca appellatione. *Serv.* ad *Ecl.* 9, 30. Sed a *Plin.* 3, 6, 12. Cyrnos, Κύρνος, dicitur. Sic in epigrammatis quae tribuuntur *Senecae Consol. ad Helv.* Corsica, quae Grajo nomine Cyrnus eras.

CYRNĔĂ. V. HIRNEA.

CYRNĔĀRĬUS, ii, m. fortasse est qui cyrneas, seu hirneas facit, et vendit. *Inscr.* ap. *Grut.* 643, 2. T. Flavio Aug. liberto Epaphrodito cyrneario a Vic. Pub. etc.

CYRNĒUS, a, um, adj. a Cyrne insula, *h. e.* Corsica. *Virg. Ecl.* 9, 30. Sic tua Cyrneas fugiant examina taxos. *Senec. l. c. in* CYRNE. Cyrnea tellus. ℙ Scribitur et *Cyrnaeus.*

CYRNĬĂCUS, a, um, adj. Cyrneus. *Rutil. itin.* 1, 516. Inter Pisanum, Cyrniacumque latus.

CYRNOS et CYRNUS. V. CYRNE.

CYRRHA. V. CIRRHA.

[CYRRHESTAE, arum, m. plur. incolae Cyrrhi, oppidi Coelesyriae, inter Commagenam, Seleucidem, Euphratemque fluvium, de quo *Plin.* 5, 23, 19. *Id.* 4, 10, 17. Intus Aloritae, Vallaei, Phylacaei, Cyrrhestae. *F.*]

[CYRRHESTĬCĂ, ae, vel Cyrrhesticē, es, regio Cyrrhestarum. *Cic. Att.* 5, 18. Hostis in Cyrrhestica, quae Syriae pars proxima est provinciae meae. *Plin.* 5, 23, 19. Cyrrhestice Cyrrhum, Gazatas, Gindarenos, Gabenos habet. *F.*]

[CYSTHOS, i, m. κύσθος, pudendum muliebre. *Auson. epigr.* 123. Dum cysthon, costonque putas communis odoris. *Cysthon* est accusat. Graecae positionis. *F.*]

CYTAEAEUS, a, um, adj. ad Medeam, vel veneficam quamvis pertinens. V. CYTAEIS. *Prop.* 1, 1, 23. Tunc ego crediderim vobis, et sidera, et amnes Posse Cytaeaeis ducere carminibus. Al. leg. *Cytaeinis* eodem sensu.

CYTAEĪNUS, a, um, adj. V. v. praec.

CYTAEIS, idis, f. patronym. a Cyta, vel Cytis urbe, quam *Plin.* 4, 12, 26. ponit in Taurica Chersoneso, alii in Colchide, ajuntque fuisse patriam Medeae. Certe quidem ad sagas, et veneficas, (intèr quas insignis Medea fuit) refertur in illo *Prop.* 2, 1, 73. Non hic herba valet: non hic nocturna Cytaeis. ¶ Scribitur et *Cithaeis.*

CYTAEUS, a, um, adj. ad Cytam, vel Cytas urbem pertinens, de qua V. in v. praec. *Val. Fl.* 6, 693. Tum juvenem terris Parcae tenuere Cytaeis, *h. e.* in Colchide. Et *ib.* 595. Proceresque Cytaeos, *h. e.* Colchos. Et absolute *ib.* 428. Minae, sparsisque Cithaei. ¶ Scribitur et *Cithaeus*, et *Cyteus.*

CYTHĒRĂ, orum, n. plur. nunc *Cerigo*, *Κύθεϱα, τὰ*, insula maris Aegaei, antea Porphyris appellata, in ora Peloponnesi, cum urbe cognomine, et portu *Plin.* 4, 12, 19. Narrant Venerem primum in hanc insulam concha marina vectam fuisse. *Virg. A.* 1, 684. super alta Cythera. *Ov. Fast.* 4, 286. Veneri sacra Cythera petit. Adde *Amor.* 2, 17, 4. et *Val. Fl.* 8, 229. ¶ Ipsa quoque Venus *Cythera, ae* dicitur. *Manil.* 2, 439. Lanigerum Pallas, Taurum Cythera tuetur. Ubi adverte prim. syllab. productam. ¶ Item ipsa insula. *Tac. A.* 3, 69. Ut Cytheram potius concederet. Al. leg. *Cythnum.*

CYTHĔREĂ, ae, f. *Κυθέϱεια*, et *Κυθήϱεια*, Venus ita dicta ab insula Cytheris, in quam primum, teste *Festo*, devecta esse dicitur concha, cum in mari esset concepta. Est autem vox adjectiva. *Hor. Od.* 1, 4, 5. Jam Cytherea choros ducit Venus. *Prop.* 2, 11, 25. Magna ego dona tua figam, Cytherea, columna. ¶ Aliquando secunda a prima syllaba producitur. *Ov. Fast.* 4, 15. Mota Cytherea leviter mea tempora myrto Contigit. Al. leg. *Cytheriaca*, qua in voce necessitas quaedam est producendi.

CYTHĔREĬAS, ădis, f. adj. ad Venerem pertinens. *Ov. Met.* 15, 385. Armigeramque Jovis, Cythereiadasque columbas, *h. e.* quae Veneris currum trahunt. Al. leg. *Cytheriadasque* minus recte.

CYTHĔREIS, ĭdis, f. *Κυθεϱηΐς*, Venus a Cytheris insula. *Ov. Met.* 4, 288. puerum diva Cythereide natum.

CYTHĔREĬUS, a, um, adj. ad Cythera, et Cythercam pertinens, *Κυθεϱεῖος*. *Ov. Met.* 10, 529. non jam Cythereia curat Litora, *h. e.* Cythera insulam. *Id. Fast.* 4, 195. Mensis Cythereius, *h. e.* Aprilis Veneri sacer. *Id. Met.* 13, 625. heros, *h. e.* Aeneas filius Veneris. *Stat. Theb.* 4, 554. Cythereia proles, *h. e.* Hermione filia Martis et Veneris, uxor Cadmi. *Sil.* 12, 247. Cythereius ignis, *h. e.* hesperus seu lucifer stella Veneris. ¶ *Cythereia* absolute est Venus. *Ov. Met.* 10, 640. Invocat Hippomenes: Cythereia comprecor ausis Adsit, ait, nostris.

CYTHĒRĬĂCUS, a, um, adj. idem quod Cythereius. *Ov. Her.* 7, 60. Nuda Cytheriacis edita fertur aquis. *Mart.* 14, 207. Sume Cytheriaco medicatum nectare ceston. *Id.* 2, 47. Levior o Conchis, Galle, Cytheriacis, *h. e.* quibus mari vehitur Venus. *Nero Caesar* ap. *Senec. Q. N.* 1, 5. Colla Cytheriacae splendent agitata columbae, *h. e.* quae Veneri sacra est.

[**CYTHĒRIS**, idis, f. patronymicum a *Κυθήϱη*, Venerea. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 766, 3. Tarcia Cytheris. Alia ap. *eund.* 992, 3. Rusticella M. L. Cytheris. *F.*]

CYTHĒRĬUS, a, um, adj. *Cic. Att.* 15, 22. M. Antonium appellat Cytherium propter Cytheridem mimam meretricem, P. Volumnii Eutrapeli libertam, quam adamabat: quae eadem putatur atque Lycoris *Virg. Ecl.* 10., ex *Serv. in.* ejusd. *Eclogae:* sed vide *Heynium* in argumento ejusd.

[**CYTHĬON**, ii, m. *κύθιον*, collyrium quoddam ap. *Cels.* 6, 6. *n.* 7. In quibusdam editionibus Graece scribitur. *F.*]

CYTHNOS et Cythnus, i, f. *Κύθνος*, insula maris Aegaei, ap. Atticam, et Euboeam, inter Ciam, et Seriphum. *Plin.* 4, 12, 22.

CYTĪNUS, i, m. *κύτινος*, primus partus mali Punici florere incipientis, *h. e.* calyx, in quo flos et malum latet: a *κύτος*, cavitas, cavus sinus. *Plin.* 23, 6, 59.

CYTIS, is, f. *κύτις*, gemma candida circa Copton nascens, quae videtur intus habere petram, quae sentiatur etiam strepitu: a *κύτος*, cavitas. *Plin.* 37, 10, 56.

CYTĬSUS, i, m. et f. et Cytisum, i, n. *κύτισος*, (*Medicago arborea Lin.*) genus fruticis, qui nascitur inter campos, et silvas, pabulo pecudum, maxime vero ovium et caprarum conveniens, apibus etiam gratissimus. Multa de eo *Colum.* 5, 12. et *Plin.* 13, 24, 47. *Virg. Ecl.* 1, 79. Florentem cytisum, et salices carpetis amaras. *Colum.* 2, 11. Excepta cytiso, de qua dicemus. *Id.* 5, 12. Cytisum in agro esse maxime refert, quod omni generi pecudum utilissimus est. *Cato R. R.* 43. Cytisum seritur in terra subacta. *Varr. R. R.* 2, 2. *f.* Maxime amicum cytisum, et medica.

CYTONĪUM. V. COTONEUM.

CYTŌRĬĀCUS et Cytōrius, a, um, adj. a Cytoro monte. *Ov. Met.* 6, 132. Utque Cytoriaco radium de monte tenebat. *Catull.* 4, 11. nam Cytorio in jugo Loquente saepe sibilum edidit coma.

CYTŌRUS, i, m. mons in Paphlagonia (teste *Plin.* 6, 2, 2.) buxo abundans, *Virg. G.* 2, 437. Et juvat undantem buxo spectare Cytorum.

CYZĬCĒNUS, a, um, adj. ad Cyzicum pertinens. *Vitr.* 6, 10. Cyzicena triclinia. *Plin.* 32, 6, 21. Cyzicena ostrea. *Id.* 5, 32, 44. Cyzicenum marmor. V. PROCONNESIUS. ¶ *Cyziceni, orum*, sunt ejus urbis cives. *Cic. Manil.* 8. Urbs Asiae clarissima Cyzicenorum.

CYZĬCUS, i, f. et Cyzicum, i, n. *Κύζικος*, urbs Mysiae, in Asia, in insula cognomine, paene continenti juncta, ad Propontidem, et ostium Aesapi fl., cum moenibus, arce et turribus marmoreis, magnitudine, et pulcritudine cum primis Asiae urbibus olim comparanda: condita ab Aeneo Thessalo Cyzici patre, et ab hoc nominata, quem Iason per imprudentiam occidit, ut est ap. *Val. Fl.* 3. *Ov. Trist.* 1, 10, 29. Hincque Propontiacis haerentem Cyzicon oris, Cyzicon, Aemoniae nobile gentis opus. *Plin.* 5, 32, 40. Insula, in qua oppidum Milesiorum Cyzicum. *Auct. Priap.* 77. Cyzicus ostreosa. *Prop.* 3, 20, 1. frigida.

FINIS TOMI PRIMI.

TOTIUS LATINITATIS

LEXICON

CONSILIO ET CURA

JACOBI FACCIOLATI

OPERA ET STUDIO

AEGIDII FORCELLINI

ALUMNI SEMINARII PATAVINI LUCUBRATUM.

SECUNDUM TERTIAM EDITIONEM,

CUJUS CURAM GESSIT

JOSEPHUS FURLANETTO

ALUMNUS EJUSDEM SEMINARII,

CORRECTUM ET AUCTUM

LABORE VARIORUM.

EDITIO IN GERMANIA PRIMA

CUM PRIVIL. REG. SAXON.

TOMUS SECUNDUS.

SCHNEEBERGAE

SUMPTIBUS ET TYPIS C. SCHUMANNI.

MDCCCXXXI.

D

D Littera, in ordine Alphabeti quarta, ex numero mutarum, quae quandoque pro *th* aspirato ponitur, ut *Theos*, *Deus*, quandoque convertitur in *b*, ut *duellum*, *bellum*, *Duellona*, *Bellona*. Habet etiam cognationem cum *t*, ut *Quint.* observat 1, 4, 16. Hinc olim *Alexanter* et *Cassantra*, scriptum fuit, et *quodannis*, *adque*, pro *quotannis*, *atque* legitur in multis vet. monum. [*Etiam librarii saepissime *d* et *t* confuderunt, unde multa scripturae vitia nata sunt. V. quae hujus generis multa congessit *Drak.* ad *Liv.* 7, 16, 3. et ad *Sil.* 1, 11.] ¶ Item cum *r*: quare *meridies* pro *medidies* dicimus, quod illud est suavius. *Cic. Or.* 47. ¶ [*Non minus affines sunt *d* et *l*, ut *impelimenta*, apud *Fest.* pro *impedimenta*; *Melicae* aves, *delicare* pro *Medicae*, *dedicare*; apud *Liv. Andron.* legitur *dacryma* (δάκρυον) pro *lacryma*. Sic ortum est *meditor* ex μελετῶ ut multa alia hujus generis; dixerunt olim *odefacit*, *dingua*, *capitodium*, de quibus V. *Gron.* ad *Liv.* 40, 10.] ¶ In praenominibus *Decium* significat, inquit *Diomed.* 2. p. 418. Quod mendosum habendum est; hinc alii rectius *Decimum* interpretantur, quia *Decius* nomen est potius, non praenomen. V. DECIMUS. ¶ In titulis Imperatorum est *Divus.* ¶ In numeris quingenta significat. Olim enim sic scribebant IↃ: ex quo factum est, ut duae illae litterae vel ex scriptorum errore, vel consuetudine sensim in unam conjungerentur. ¶ In compositionibus *d* in praeposit. *ad* mutari potest in omnes consonantes excepto *b*, ut *accedo*, *afficio*, *aggero*, etc. Potest etiam retineri. ¶ Aliquando ad hiatum evitandum, vocibus compositis interseritur, ut in *redeo*, a *re* et *eo*, in *antideo*, in *redintegro*, etc. Et etiam in simplicibus casu vocali coeuntibus; ut apud *Pl. Amph.* 1, 1, 278. Tu negas, *med* esse? et *Bacch.* 3, 6, 42. Tollam ego *ted* in collum. *Id. Most.* 1, 4, 20. Age, i simul *quod* ego eam, etc. Alia congerit *Muret. var. lect.* 15, 19. ¶ Latini veteres, ut est apud *Quint.* 1, 7, 12. plurimis in verbis *d* ultimam adjiciebant, etiam sine causa hiatus vitandi: quod manifestum est etiam ex columna rostrata, quae est C. Duilio in foro posita. In ea enim (apud *Grut.* 404.) habetur *pucnandod*, h. e. pugnando; et *in altod marid*, etc. Sic etiam in XII. Tab. *estod* legitur: et *sed* pro *se* h. e. sine, habet *Paul.* ex *Festo.* [*Confunduntur a librariis *D* et *R*, praecipue in vocabulis cum praepositionibus *de* et *re* compositis. V. nubem exemplorum apud *Drak.* ad *Liv.* 9, 10, 6. et *Gron. diatr. Stat.* p. 533. *ed Lips.* Porro *D* et *P*, ut *accipere* et *accidere*, *concidere* et *concipere* etc. V. *Eund. ib.* 43, 6. *Victor.* ad *Cic. Fam.* 1, 8 et 9. Porro saepissime *CL* et *D*, quae litterae maxime in scriptura Longobardica coalescunt. Sic apud *Sil.* 2, 52. pro SEDIS restitutum est SECLIS; V. ad h. l. *Drak.* et *Eund.* ad *Liv.* 20, 24, 2. ad *Calp. ecl.* 1, 55. Similiter *D* et *EL* putat *Gesn.* confusas in loco *Plin.* 11, 20. et in altum *datae* pro *elatae*. Denique librarii saepe *D* in multis vocc. temere vel addiderunt vel omiserunt, scribentes e. g. *deluvie* pro *eluvie*, *eorum* pro *Deorum* etc. Cf. *Drak.* ad *Liv.* 28, 25.]

DAAE et Dahae, arum, Δάαι, populi Asiae in Scythia, supra Caspium mare, Massagetis finitimi. *Plin.* 6, 17, 19. *Mela* 1, 2. et 3, 5. Hinc *Virg. A.* 8, 728. Indomitique Daae et pontem indignatus Araxes. Ubi *Pier.* testatur varie hoc nomen in antiquis codicibus scribi: atque esse aliquos, in quibus *Daci* legatur. At id male scriptum; nam contra metri leges esset. ¶ In singulari num. *Prud. c. Symm.* 2, 807. Denique Romanus, Daha, Sarmata, Vandalus, Hunnus. [*Daca*, quod libri apud *Lucan.* 2, 296. (et alibi passim) habent, recte habere negat *Bentl.* ad h. l. coll. *Drak.* ad *Liv.* 35, 48, 5. et ad *Sil.* 13, 764. In *Daha* et *Daa* prior *a* semper corripitur; in *Dacus* semper producitur. V. DACUS.]

*DABLA vel Dabula, ae, f. palmae genus. *Plin.* 13, 4, 7. Juba apud Scenitas Arabas praefert omnibus saporibus, quam vocant dablam. Alii leg. *dabulam. Bail.*

DACIA, ae, f. Δακία, ingens regio Europae. A Mer. et Or. habet Danubium, a Sept. Carpatem M., ab Occ. Tibiscum flum. Triplex fuit, et ultra Danubium sita: Ripensis, Alpestris et Media, quae et Mediterranea: Ripensis ad Danubium, et Tibiscum fluvios, cujus pars altera in *Hungaria*; altera in *Valachia*: Alpestris, quae in reliqua *Valachia* et in *Moldavia*: Mediterranea tota nunc in *Transsilvania*. Hinc in *Inscript.* ap. *Murat.* 155, 2. legitur *sacerdos arae Aug. N. coronatus Daciarum III.* V. CORONATUS. Majorem partem Daciae Trajanus Imp. in provinciam redegit, Aurelianus vero habitatores ejus cis Danubium transtulit. *Flor.* 3, 4., *Eutrop.* 8, 2., *Aur. Vict. Epit.* 40 et 47., *Vopisc. Aurel.* 38. [*Nonnulla ex his addidit *F.*]

DACICUS, a, um, adj. ad Daciam pertinens, Δακικός. *Claud. VI. Cons. Honor.* 335. Dacica bellipotens cum fregerat Ulpius arma. *Sidon. carm.* 1, 272. per Dacica rura vagantem. ¶ *Dacicus* cognominatus est Domitianus, itemque Trajanus Imp. ob devictam Daciam, et in provinciam redactam, ut est apud *Suet. Dom.* 6., et habetur in nummis Trajani. De nummis est illud *Juven.* 6, 203. cum lance beata Dacicus, et scripto radiat Germanicus auro.

[DACISCUS, a, um, diminut. a *Dacus*. *Inscr.* ap. *Donat.* p. 307, 8. Aur. Victorino Mil. Coh. VI. Pr. natione Dacisca, regione Serdicen. *Serdica* enim, quae antea fuerat urbs Moesiae, ab Aureliano Aug. facta fuit metropolis novae Daciae sive Ripensis. ¶ *Dacisci*, *orum*, sunt incolae illius regionis. *Vopisc. Aurel.* 38. Septem millibus Hiberorum et Ripariensium et Castrianorum et Daciscorum interemptis. *F.*]

DACISIANI Milites *in quadam epist. Gallieni* ap. *Trebell. Claud.* 17. videntur esse vel qui in Dacia militaverant, vel qui ejus provinciae custodiam agebant. *Salmas.* censet legendum *Daciciani*, a *Dacus*, *Dacicus*, *Dacicianus*; vel *Dacisciani*, a *Daci*, *Dacisci*, *Dacisciani*.

DACIUS, a, um, adj. idem quod Dacus. *Albinovan.* 1, 387. Danubiusque rapax et Dacius orbe remoto, etc.

DACNADES seu Dagnades, δακνάδες, avium genus, quas Aegyptii inter potandum cum coronis devincire soliti sunt, quae morsicando et canturiendo assidue potantes dormire non paterentur: a δάκνω, mordeo. *Festus.*

DACRIMAS pro lacrimas Livius (*Andronicus*) saepe posuit, nimirum quod Graeci appellant δάκρυα. *Festus.*

DACTYLICUS, a, um, adj. δακτυλικός, ad dactylum spectans. *Cic. Or.* 57. Quod ille dactylicus numerus hexametrorum magniloquentiae sit accommodatior. ¶ Sic *dactylicus versus*, qui meris dactylis constat, ut ille *Virg. A.* 8, 596. Quadrupedante putrem sonitu quatit ungula campum. *Diomed.* 3. p. 494. ¶ Item qui loco ultimi spondei habet dactylum, ut ap. *Virg. G.* 2, 69. Inseritur vero ex fetu nucis arbutus horrida. Adde *ib.* 3, 449. *Servius* ad *utrumque locum*. ¶ Metra dactylica (quae scil. principaliter constant dactylo) plurium generum enumerat *Id.* in *Centimetr.* p. 1820. Hinc *Auson. epist.* 10, 37. dactylicos appellare videtur versus heroicos, quia certa sede dactylum habent. Dactylicos, *inquit*, elegos, choriambum carmen, epodos, socci et cothurni musicam. ¶ Strophium dactylicum *Prud. Cathem.* 3, 28. metaphorice vocat sertum ex carminibus, pro rosis, factum. Sic περὶ στεφ. 3, 208. serta Texta feram pede dactylico.

DACTYLIOTHECA, ae, f. δακτυλιοθήκη, anulorum capsula: a δακτύλιος, anulus, et θήκη, theca. *Mart.* 11, 59. Senos Charinus omnibus digitis gerit, Nec nocte ponit anulos, Nec cum lavatur. Causa quae sit, quaeritis? Dactyliothecam non habet. Al. male leg. *dactylothecam*. Adde 14, 123. *in lemmate.* ¶ Praeterea ita appellatur series multarum gemmarum. *Plin.* 37, 1, 5. Gemmas plures, quod peregrino appellant nomine dactyliothecam, primus omnium habuit Romae Scaurus. *et mox.* Hoc exemplo Caesar dictator sex dactyliothecas in aede Veneris consecravit. ¶ *Servus a dactyliotheca* fuit inter officia domus Augustae. *Inscr.* ap. *Murat.* 907, 3. C. Julio Philargyro Aug. Lib. a dactyliotheca Caesaris. [*Adde aliam apud *Donium* class. 17. *n.* 1.]

DACTYLIS, idis, f. δακτυλίς, quae digiti longitudinem vel crassitudinem habet, ut dactylides vites, *Plin.* 14, 3, 4. *n.* 8. ita dictae a gracilitate digitali. Has *Colum.* 3, 2. dactylos vocat: et dactylos *Plin.* 14, 1, 3. earum racemos, qui praelongis porriguntur acinis. ¶ [*Etiam sculptoris insignis nomen, cujus laudata opera in hortis Servilianis haberi refert *Plin.* 36, 5. ubi pro *Dactylidis Pythias* vult *Harduinus* legi *Dercylidis pyctas*. *B. A.*]

DACTYLUS et Dactylos, i, m. δάκτυλος, Graeca vox digitum significans. Ita autem appellatur fructus palmae, quia oblonga gracilitate digitum refert. *Apic.* 1, 1. *et alibi.* ¶ Item genus vitis gracilioris. V. DACTYLIS. ¶ Item genus graminis, cujus in cacumine aculei sunt plurimum quini. *Plin.* 24, 19, 119. ¶ Et ejusdem aliud genus, quia digitorum paronychia sanat. *Id. ib.* ¶ Item genus piscis, qui et strombus et onyx. *Id.* 32, 11, 53. ¶ Item conchae marinae genus, ab humanorum unguium similitudine. *Id.* 9, 61, 87. ¶ Item gemma in Creta, ferreo colore humanum pollicem exprimens. *Id.* 37, 10, 61. ¶ *Dactylus* denique est pes metricus, constans longa et duabus brevibus, ut haec ipsa vox: a similitudine digiti, qui tribus articulis constat primo longiore, reliquis brevioribus. *Cic. Or.* 3, 47. ubi *heroum pedem* appellat, et *Or.* 64. ¶ De Dactylis Idaeis, V. CORYBANTES.

DACUS, a, um, adj. Δακός, ad Daciam pertinens. *Stat. Silv.* 4, 2, 66. Cum modo Germanas acies, modo Daca sonantem Proelia, etc. ¶ *Daci*, *orum*, sunt Daciae populi. Saepe cum Dahis confunduntur et cum Getis. *Plin.* certe asserit 4, 12, 25. Getas a Romanis Dacos dici. V. geographos. Semper habet primam longam: et sicubi brevis legatur, jubent Critici mutandam in *Daae*. *Hor. Sat.* 2, 6, 53. Numquid de Dacis audisti? *Id. Od.* 3, 6, 14. Delevit Urbem Dacus et Aethiops. *Id. ib.* 1, 35, 19. Te Dacus asper, te profugi Scythae metuunt.

*DADASTANA, ae, oppidum Bithyniae. *Ammian.* 1, 25. prope fi. *B. A.*

*DADYBRI, orum, Paphlagoniae oppidum. *Justinian. Novell.* 29, 1. *B. A.*

[DADUCHUS, i, m. δᾳδοῦχος, qui facem habet, vel fert: a δᾴς, δᾳδός, fax, et ἔχω, habeo. *Gloss. Philox.* Δᾳδοῦχοι, facularii. Hi locum habebant praesertim in festis Eleusiniis, in quibus Cererem imitantes facem prae se ferebant. *Front. ad Verum Imp. ep.* 1. (ed. *A. Maii*). Eas ego orationes cum dextra laevaque manu mea gestarem, amplior mihi et ornatior videbar daduchis Eleusinae faces gestantibus, et regibus sceptra tenentibus, et quindecemviris libros adeuntibus. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 676. *n.* 29. Pontius daduchus spirarches Liberi Patris stibadium constituit loco suo. *F.*]

*DAEDALA (sc. regio vel urbs), ae, in India sita, cis Gangem. *Curt.* 8, 9. ubi de regione intelligendum. Apud *Steph. Byzant.* vero oppidi nomen est, unde *Daedali montes* ap. *Justin.* 12, 7. ibi siti. ¶ *Daedala*, *orum*, *n.* castellum vel oppidum Asiae minoris, in Caria, sub Rhodiorum ditione, in confinio Lyciae. *Liv.* 37, 22. *Plin.* 5, 27. *B. A.*

[DAEDALE, adv. ingeniose. *Jul. Valer. res gest. Alex. M.* 3, 86. Ibi demum et fons fictus est, et aquila aurea supersistebat, adeo effigiata daedale, ut pansis alis, etc. *F.*]

DAEDALEUS et Daedalēus, a, um, adj. Δαιδάλιος et Δαιδάλειος, ad Daedalum pertinens. *Prop.* 2, 11, 8. Daedaleum lino cum duce rexit iter. *Hor. Od.* 2, 20, 13. Jam Daedaleo ocior Icaro Visam gementis litora Bosphori. ¶ [*Dedaleae insulae* duae, prope Daedala oppidum Cariae. *Plin.* 5, 31, 35. *B. A.*]

[DAEDALICUS, a, um, adj. idem ac daedalus, artificiosus. *Venant.* 10, 11, 17. Daedalicis manibus nituit textura sororis. *F.*]

DAEDALION, onis, m. filius Luciferi, pater Chiones, qui cum ob dolorem amissae filiae e Parnasso se praecipitem dedisset, in accipitrem ab Apolline conversus est. *Ov. Met.* 11, a vers. 291.

*DAEDALĬUM (sc. oppidum), in Sicilia fuit, forte a Daedalo tracto nomine. Anton. Itin. B. A.

DAEDĂLUS, i, m. Δαίδαλος, Atheniensis Euphemi vel Eupalami filius, faber egregius, Icari pater, qui serram, asciam, perpendiculum, terebram, glutinum, ichthyocollam, simulacra, quae per se moventur, invenit, malum et antennam navi imposuit, etc. Accusatus, quod Perdicen sororis filium ob artis invidiam interemisset, judicii metu in Cretam fugit. Ibi Pasiphaen ligneae vaccae inclusit, cum illa scelestissime taurum amaret, et labyrinthum effecit, in quo Minotaurus concluderetur. Tandem exsilii taedio affectus, cereis alis ex Creta effugit una cum filio, ubi a Minoe rege tanquam in custodia detinebatur, quod ejus opera regina tantum scelus admisisset. Sed Icarus filius nimium alte volans, alis calore solis dissolutis, in mare cecidit et interiit. Ipse autem incolumis in Sardiniam primum, deinde Cumas delatus, ibique depositis alis et Phoebo sacratis, in Sardiniam inde transiit, ibique mortuus est. Hygin. fab. 39., Senec. ep. 90. ante med., Plin. 7, 56, 57., Ov. Met. 8, 183. et seqq., A. Am. 2, 23. et seqq. et Virg. A. 6, 14. ubi multa Servius de hac fabula. Daedalon in quarto casu Graeca positione dixit Mart. 4, 49. et Ov. Met. 8, 261. ℙ Daedalus fuit etiam statuarius insignis, Sicyonius, de quo Plin. 34, 8, 19. n. 15. Daedalus et ipse inter fictores laudatus pueros distringentes se fecit. ℙ Haec vox adjectiva est, et Graece artificiosum et affabre factum significat. Hinc Lucr. 5, 1450. Carmina, picturas, et daedala signa polire. Virg. G. 4, 179. de apibus: Et munire favos, et daedala fingere tecta. ℙ Ponitur item pro ingenioso, solerti, variisque operibus excogitandis et perficiendis apto. Hinc Lucr. 1, 228. Daedala tellus. Id. 5, 235. quando omnibus omnia large Tellus ipsa parit, naturaque daedala rerum. Id. 4, 551. Verborum daedala lingua. Virg. A. 7, 282. Daedala Circe. Enn. ap. Fest. Minerva daedala. ℙ [*Daedali montes, V. in Daedala, ae, f. B. A.]

DAEMON, ŏnis, m. δαίμων, genius sive bonus, sive malus: item lar: quasi δαήμων, sciens, peritus [*haec certe prima significatio est. V. gr. lex.]: a δαήμων, doctus, sciens (ut docet Capell. 2. p. 39.); vel potius a δαίω distribuo, quia nempe mala et bona hominibus distribuit. Graece Cic. Univ. 11. Reliquorum autem, quos Graeci δαίμονας appellant, nostri, opinor, lares, si modo hoc recte conversum videri potest. Latine Appul. non semel usurpat de Deo Socr. p. 49, 5. Daemones inter terricolas coelicolasque vectores, hinc precum, inde donorum, qui ultro citroque portant hinc petitiones, inde suppetias, ceu quidam utriusque interpretes et salutigeruli. ℙ Ab astrologis bonus daemon, ἀγαθοδαίμων, collocatur in undecimo ab horoscopo signo. Firmic. Mathes. 2, 19. [Hic a Jul. Valer. res gest. Alex. M. 1, 27. dicitur Daemon melior, de quo multa disputat Jablonskius Panth. Aegypt. 1, 4. F.] ℙ Apud Ecclesiasticos scriptores dicitur de malis Angelis, igni aeterno damnatis, et damnatorum hominum carnificibus, quique vivorum ad mala perpetranda auctores atque instigatores assidui sunt, Lact. 2, 14., Tert. Apol. 22. etc., Sedul. 4, 92. Daemonas, ac talem prohibet se pandere testem. ℙ [*Fuit et Daemon, onis, insignis statuarius, de quo Plin. 34, 8. B. A.]

DAEMONĬĂCUS, a, um, adj. ad Daemonem pertinens. Tert. Anim. 46. De oraculis quid pronunciabimus aliud, quam daemoniacam esse rationem? Al. leg. daemonicam. Lact. 4, 15. Judaei (miracula Christi) daemoniaca fieri potentia arguebant. ℙ Pro eo qui possidetur a Daemone. Firm. Math. 3, 6. post. med. Insanos, lunaticos, daemoniacos facient. Adde Sulpic. Sever. in Vita S. Martin. 18.

DAEMŎNĬCŎLĂ, ae, m. et f. daemonem colens. Augustin. Confess. 8, 2. circa med. Offendere superbos daemonicolas.

DAEMŎNĬCUS, a, um, adj. idem quod daemoniacus. Tert. Resurr. carn. 58. Daemonici impetus. Prud. περὶ στεφ. 36. Aras daemonicas coli jubebat. Sedul. 4, 145. Daemonico cuneata globo.

DAEMONĬUM, ii, n. δαιμόνιον, diminut. Daemonis. Tert. Apol. 32. Nescitis, Genios Daemones dici, et inde diminutiva voce Daemonia? ℙ Item pro Daemone, in bonam partem usurpatur ab antiquis. Cic. Div. 1, 54. Esse divinum quiddam, quod Daemonion (Socrates) appellat. ℙ Ecclesiastici vero scriptores passim pro malo Daemone ponunt. Tert. Apol. 21. et alibi.

*DAESITIĀTES, um, populi Dalmatiae. Plin. 3, 22. B. A.

DAGNĀDES. V. DACNADES.

*DAGOLASSOS, i, oppidum minoris Armeniae. Anton. Itin. B. A.

*DAHIPPUS, i, m. Δάϊππος, statuarius nobilis, Lysippi filius ac discipulus. Plin. 23, 8. B. A.

*DAÏPHRON, onis, Δάϊφρων, insignis statuarius, de quo Plin. 34, 8. B. A.

*DALĬON, onis, medicus quidam et herbarius, cujus meminit Plin. 20, 17. ℙ Item nomen historici cujusdam. Id. 6, 30. B. A.

DALĪVUM, supinum esse ait Aurelius, Aelius stultum, Oscorum lingua etiam insanum significat. Santra vero dici putat ipsum, quem Graeci δείλαιον, id est propter cujus fatuitatem quis misereri debeat. Haec Festus.

DALMĂTĂ, ae, m. et f. Δαλμάτης, qui est ex Dalmatia. Cic. Fam. 5, 11. Dalmatis Dii male faciant, qui tibi molesti sunt. ℙ Adjective pro Dalmaticus. Stat. Silv. 4, 7, 14. Quando te dulci Latio remittent Dalmatae montes?

DALMĂTENSIS, e, adj. idem quod Dalmaticus. Trebell. Poll. Claud. 17. Singiliones Dalmatenses decem.

DALMĂTĬĂ, ae, f. regio Europae, olim interius sita, nunc ad mare Hadriaticum posita et Liburniae contermina, de qua Plin. 3, 22, 26. et ceteri geographi consulendi. Ov. Pont. 2, 2, 78. Subdita montanae brachia Dalmatiae. Plin. l. c. Liburniae finis et initium Dalmatiae Scardona. Id. 2, 45, 44. Dalmatiae ora. ℙ Scribitur et Delmatia. Velius Long. de orthogr. p. 2233. Placet, ut Delmatiam, non Dalmatiam pronunciemus, quoniam a Delminio maxima civitate tractum nomen existimatur. Quae verba Cassiodor. descripsit ib. p. 2287. atque haec scribendi ratio habetur etiam in Inscrr. ap. Grut. 387, 4. et 574, 5. Sic Delmata et Delmaticus legitur ib. 298, 3. et 529, 8. His adde nummos Trajani et Hadriani Augg. ap. Eckhel. D. N. V. T. 6. p. 445., in quibus legitur Metalli Ulpiani Delm., et Metal. Delm. V. DALMATICUS.

DALMĂTĬCĀTŪS, a, um, adj. dalmatica indutus. Lampr. Commod. 8. Dalmaticatus in publicum processit. Adde Elagab. 26.

DALMĂTĬCUS, a, um, adj. Δαλματικὸς, ad Dalmatiam pertinens. Plin. 11, 42, 97. Dalmaticae Alpes. Vatin. ad Cic. Fam. 5, 10. Dalmaticum frigus, et ib. Res gestae Dalmaticae. Suet. Aug. 20. Dalmaticum bellum, et ib. 22. Dalmaticus triumphus. Lucan. 2, 402. Illinc Dalmaticis obnoxia fluctibus Ancon. Stat. Silv. 1, 2, 153. Robora Dalmatico lucent satiata metallo, h. e. auro, quod sub Nerone e Dalmatia Romam vehi coeptum. Narrat enim Flor. 4, 12. Dalmatas perdomitos coactos fuisse ab Augusto terras fodere, et aurum venis repurgare. ℙ Dalmaticus, subactis Dalmatis, cognominatus est L. Metellus. Ascon. in Verr. 2, 1, 59. ℙ Dalmatica vestis, inquit Isid. Orig. 19, 22., primum in Dalmatia texta est manicis brevioribus, candida cum clavis purpureis: fuitque primum delicatiorum hominum et effeminatorum: postea mutatis rebus a sacris etiam Ecclesiae ministris adhiberi coepta est, paulatimque illorum propria facta. ℙ Legitur et Delmaticus. V. DALMATIA.

DALMĂTĪNUS et Delmatinus, a, um, adj. Dalmaticus. Inscr. ap. Murat. 824, 6. L. Julius Severinus armigerus III. Marin. N. Delmatinus militavit an. XVIII. [Ceterum ap. Oliver. Marm. Pis. p. 177. legitur Dalmatinus. F.]

[DĀLUS, i, m. δαλὸς, titio. Est cognomen Romanum. Inscr. ap. Fabrett. p. 43. n. 242. Claudius Aug. L. Dalus. F.]

DĀMĂ, ae, m. et f. δορκὰς, genus caprae silvestris: a δεῖμα, metus, quod a δείδω, timeo, quia timida est. [?] Differt a capreis solis cornibus, quae in anteriorem partem habet incurvata, ut Plin. 11, 37, 14. docet. Hor. Od. 1, 2, 11. Et superjecto pavidae natarunt Aequore damae. Mart. 3, 58. Aut impeditam cassibus refert damam. ℙ Masculino genere. Virg. G. 3, 539. timidi damae cervique fugaces. Ubi tamen Servius notat, poetam genus mutasse, ut ὁμοιοτέλευτον vitaret. Sed et Ecl. 8, 28. habet: Cum canibus timidi venient ad pocula damae. Adde Stat. Ach. 2, 407. ℙ Sunt qui scribant damma. [*Sic scribendum esse contendit Salm. ad Solin. Tom. I. p. 106.; descendere a voce sicula κάμμα. — Et sic scribi in Not. Tir. p. 175. monet F. ℙ Est et Dama, ae, servi nomen apud Hor. Sat. 2, 5, 18. et 7, 54. Dama (inquit Gesnerus) apud Syros peculiare nomen, sicut Lacedaemoniis dicebantur Helotae, apud Phryges Manes, et apud alios aliter. V. Alex. ab Alex. 3, 20. Turneb. Advers. 6, 4. B. A. *Imo Dama pro Δημᾶς contractum est ex Δημήτριος, ut ex Μηνόδωρος fit Μηνᾶς et sic porro. V. Hdf.]

DĂMĂLĬO, onis, m. δάμαλος, ὁ, vel δάμαλις, ἡ, juvenca, bucula, vel vitulus, a voce Graeca, quae allata est, quae a δαμάω, domo. Lamprid. Alex. Sev. 22. Jussit, ne quis suminatam occideret, ne quis lactantem, ne quis vaccam, ne quis damalionem.

*DĂMĂLIS, ĭdis, f. δάμαλις, juvenca. Nomen mulieris vel meretricis apud Hor. Od. 1, 36, 13. B. A. [Est etiam cognomen Romanum. Inscr. ap. Grut. 935, 13. Cassiae Damalidi. F.]

*DAMANITĀNI, orum, populi Hispaniae Tarraconensis. Plin. 3, 3. Eorum caput Δαμανία audit Ptol. B. A.

[*DĂMĂRĬO, onis, m. videtur esse id. q. uxorius, a δάμαρ, uxor. Est cognomen Romanum. Inscr. ap. Grut. 9, 5. Cum Terentio Damarione. F.]

[DĂMĂS, antis, m. δαμὰς, part. ab inusit. δάμημι pro δαμάω, domo, qui domuit. Est cognomen Romanum. Inscr. ap. Fabrett. p. 61. n. 355. Valerius Damas. F.]

DĂMASCĒNUS, a, um, adj. ad Damascum pertinens, ut Damascena pruna. Plin. 15, 13, 12. De his est distichon Mart. 13, 29. qui, ubi ait 5, 18. Et acuta senibus testa cum Damascenis; horum prunorum ollam plenam intelligit. Erant autem pruna ad solem in cratibus siccata, ut Pallad. docet 12, 7. de pruno. ℙ Damascenus est etiam epitheton Jovis in Inscr. ap. Grut. 20, 3., et apud Vignol. Inscr. sel. p. 187. ab urbe Damasco, in qua cultus praecipue fuit. ℙ Damascena absolute et Damascene, est regio Syriae in Coelesyria. Plin. 5, 12, 13., Mela 1, 11.

DĂMASCUS, i, f. urbs Syriae, in Coelesyria, ad Chrysorrhoam fluvium interfluentem. Plin. 5, 18, 16. et Stat. Silv. 1, 6, 14. Quod ramis pia germinat Damascus, h. e. vel Damascena pruna vel terebinthum, quae magna et optima circa Damascum provenit, teste Plin. 13, 6, 12. Porro piam vocat, quia in Syria Dii plurimi et superstitione pleni homines. ℙ Damascos ventosa Graeca positione dicitur a Lucan. 3, 215. ℙ [Fuit et Damascus mons juxta Damascum urbem situs. Plin. 13, 5. Prima in Damasco monte nata. B. A.]

DĂMĂSICHTHON, ŏnis, m. Niobes filius, cum sex fratribus ab Apolline occisus. Ov. Met. 6, 254. Adde Ib. 583.

*DĂMĂSIPPUS, i, m. equorum domitor: a δαμάω, domo, et ἵππος, equus. Fuit cognomen in bello civili Mariano, non Liciniorum, ut plerique censuerunt, sed Juniorum Brutorum, ut apparet ex Appian. B. Civ. 1, 88. Cic. Fam. 9, 21. Praeter hunc C. Carbonem, quem L. Damasippus occidit, civis e re publica, Carbonum nemo fuit. Adde Liv. Epit. 83. et Vell. 2, 26. F. ℙ Damasippum, signorum et vasorum antiquorum mercatorem, meminit Hor. sat. 2, 3, 64. ubi Lambinus eundem esse suspicatur, de quo agit Cic. Fam. 7, 23. V. et eund. Att. 12, 29. ℙ Fuit et Damasippus histrio. Juven. 3, 185. B. A.

DĂMĂSŌNĬON, ii, n. δαμασώνιον, herba eadem quae alisma. Plin. 25, 10, 77. V. ALISMA.

*DAMĔA, ae, civitas inter Ciliciam et Cappadociam, Apamea postea dicta, quam sic vocatam initio ferunt, quod ferocissimas gentes domuisset. Plin. 5, 30. B. A.

*DAMĬAS, ae, nobilis statuarius, litorius. Plin. 34, 8. Al. leg. Dameas; sed Δαμίας habet Pausan. in Phocid. B. A.

[DĂMĬO, onis, m. diminut. damae. Est cognomen Romanum. Cic. Att. 4, 3. Discessimus in vestibulum Tettii Damionis. F.]

DĀMĬUM, sacrificium, quod fiebat in operto in honorem Bonae Deae: dictum a contrarietate, quod minime esset δημόσιον, id est publicum. Dea quoque ipsa δαμία, et sacerdos ejus δαμίας (al. Damiatrix) appellabatur. Haec Festus, cujus etymologia criticis quibusdam non placet. Volunt enim ita dictum damium, quia pro δήμῳ, id est populo fiebat. Dores autem δᾶμος dicunt pro δῆμος. [*Omnino!]

DĀMĬURGUS. V. DEMIURGUS.

DAMNĀBĬLIS, e, adj. dignus qui damnetur. Trebell. Poll. XXX. Tyrann. 17. de Maeonio. Damnabili invidia ductus. Sidon. ep. 6, 1. ad. f. Ad mea ipse verba damnabilis, cum imperem quae non impleo.

DAMNĀBĬLĬTER, adv. culpabiliter. Augustin. ep. 23, 5. Non solum simpliciter ignorantium, verum etiam damnabiliter indignorum.

*DAMNANITĀNI, orum, Hispaniae citerioris populi, in conventu Caesar-Augustano, inter stipendiarios a Plin. 3, 3. Harduinus legit Damanitani, quod V. Al. leg. Daminitani. B. A.

DAMNAS, indeclin. καταδεδικασμένος, damnatus per syncopen: vel quo modo a primus primas, ab optimus optimas. Quint. 7, 9, 9. et 12. Heres meus uxori meae dare damnas esto argenti, quod elegerit, pondo centum. In lege Aquilia ap. Caj. Dig. 9, 2, 2. Quanti id plurimi fuit, tantum aes dare domino damnas esto. In vet. S. C. Frontin. Aquaed. 129. Id omne sarcire, reficere damnas esto. ℙ Et cum nominibus pluralis numeri. Paul. Dig. 30, 122. L. Titius et C. Sejus P. Maevio decem dare damnas sunto. Adde Scaev. ib. 32, 34., ex quibus colligitur hanc fuisse formulam in testamentis et in legibus usurpatam. ℙ Damnatem furti est qui legendum putat apud Gell. 7, 15., ubi plerique omnes damnatum.

DAMNĀTĬCĬUS, a, um, adj. κατάκριτος, damnatus vel damnabilis. Tert. Praescr. Haeret. 34. Etsi nihil de damnaticiis participarent, de aetate sola praejudicarentur. [*Gloss. Gr. Lat. Κατάκριτον, Damnaticium. B. A.]

DAMNĀTĬO, onis, f. κατάγνωσις, κατάκρισις, damnandi actus, condemnatio. Mihi ex hoc (inquit Quint. Decl. 320. circa med.) quod plerisque criminibus pecuniae poena imponebatur, appellata etiam ipsa damnatio videtur. Cic. Att. 7, 3. ante med. Omnes damnatione ignominiaque dignos. Id. Pis. 36. Reorum acerbissimae damnationes. Id. Cluent. 20. Quid est illa damnatione judicatum, nisi etc. Tac. A. 3, 31. Saevire damnationibus et

hasta in pecuniam et famam multorum. *Callistrat. Dig.* 48, 19, 28. Summum supplicium esse videtur damnatio ad furcam. ℙ Translate. *Plin.* 20, 11, 45. Apiastrum in confessa damnatione est venenatum in Sardinia, *h. e.* aperte damnatur et rejicitur ab omnibus ut venenatum. Apud JCtos *damnatio* est obligatio imposita heredi quippiam praestandi, adhibendo translaticiam illam formulam, *dare damnas esto. Paul. sentent.* 3, 6. Si res obligata creditori per damnationem legata sit.

DAMNĀTOR, oris, qui damnat, κατακρίνων. *Tert. ad Natt.* 1, 3. Neque exquisitio damnatoribus semper consulenda. *Sedul. hymn.* 1, 10. Damnator Christi frater iniquus erat. Adde *Firmic. Mathes.* 3, 8. *sect.* 4.

DAMNĀTŌRIUS, a, um, adj. *Cic. Verr.* 2, 3, 22. Verres in Zenonem judicium dabat illud suum damnatorium de jugerum professione. *Suet. Aug.* 33. Damnatoria tabella. [**Ammian.* 28, 1. damnatorio jugulatus est ferro.]

DAMNĀTUS, a, um, part. a *damno*, κατάκριτος, condemnatus. *Cic. Rabir. Post.* 4. Causa judicata atque damnata. *Id. Cluent.* 3. convicta atque damnata. *Id. Pis.* 40. Quis te miserior? quis te damnatior? *Id. Flacc.* 18. Furti, et pro socio damnatus, et *ib.* damnatus peculatus. [**Liv. epit. l.* 8. incesti.] *Id. Verr.* 1, 2, 13. de majestate. *Id. Phil.* 1, 9. de vi et de majestate. *Id. Rosc. Am.* 39. per arbitrum. *Id. Tusc.* 1, 22. Capite damnatos morte multant. *Caes. B. C.* 3, 110. Capitis damnatus. *Id. ib.* 1. ambitus lege Pompeja. *Plin. ep.* 2, 12. sordium, *h. e.* avaritiae. *Suet. Oth.* 2. Vir consularis damnatus repetundis. *Id. Tib.* 11. Damnata ob libidines atque adulteria. *Lucr.* 6, 1230. Damnatus morti. *Hor. Sat.* 2, 3, 86. Damnati dare populo centum paria gladiatorum. [*Hic locus a reliquis sejungendus erat; h. enim l. damnati intelligendi sunt *testamento damnati*, i. e. testamento obstricti, obligati ad id faciendum, quod testator imperavit, in qua re utebantur formula: *heres damnas esto*, de qua V. supra suo loco. V. *Hdf.* ad *Hor.* l. l. et quem laudat *Brisson. de V. S.* sub hac formula. Alia habet Noster sub DAMNO.] *Id. Od.* 2, 14, 19. Damnatus longi Sisyphus laboris. Καταγνωσθεὶς πόνου dicunt Graeci. *Virg. A.* 6, 430. Hos juxta falso damnati crimine mortis. *Martian. Dig.* 28, 1, 13. et *Papin. ib.* 34, 9, 13. Damnatus in crimine capitali. *Trajan.* ad *Plin. ep.* 10, 41. Damnati ad poenam, *Ipse Plin. ib. ep.* 40. et 66. et *ep.* 2, 11. in opus, in ludum, in metallum. *Paul. Dig.* 48, 19, 31. ad bestias. *Sil.* 107, 654. tunc terga dedisse Damnatis Siculas longe meritare per oras Impositum. *Mart.* 7, 55. Damnata tributi mentula. nempe Judaeorum, qui, recutiti quod essent, jussu Titi Aug. didrachma in singula capita solvere cogebantur Jovi Capitolino pro libero Judaicae religionis exercitio, testibus *Flav. Josepho l.* 7. *B. Jud. c.* 6. et *Suet. Dom.* 12. ℙ Translate. *Sil.* 3, 330. quippe omnis in armis Lucis causa sita et damnatum vivere paci. *h. e.* vivere sine bello damnatum est, rejectum, reprehensum. *Justin.* 19, 2. *ad f.* Intermissa omnia sacra, omnia privata officia damnata, *h. e.* rejecta, abjecta, derelicta. *Lucan.* 9, 363. Et nunquam somno damnatus lumina serpens, *h. e.* nunquam habens lumina devincta et obligata somno. *Stat. Th.* 7, 239. subeunt campo, qui proximus urbi Damnatus bellis patet. [*Alia hujus constructionis exempla habet *Jever.* ad *Lucan.* 2, 306. qui maxime *devovendi* significatione hoc voc. ita construi docet. Alia V. sub DAMNO.] *Id. ib.* 6, 55. Damnatus flammae torus. *Lucan.* 3, 21. semperque potentes Detrahere in cladem fato damnata maritos. *Id.* 7, 409. Et damnata diu Romanis Allia fastis, *h. e.* Alliensis pugnae dies in fastis inter atros relatus. *Id.* 4, 533. stabat devota juventus, Damnata jam luce ferox, *h. e.* abjecta, rejecta cura et spe vivendi, et *ib.* 359. nec enim felicibus armis Misceri damnata decet, *h. e.* infelicia, tristia et quasi a Diis damnata. [*Sic explicant locum *Prop.* 4, 11, 15. damnatae noctes *(loquitur de Orco)* et vos vada lenta, paludes etc., i. e. infelices, tristes noctes, quales sunt apud inferos.] *Plin.* 16, 26, 45. Arbores damnatae religione. *Id.* 10, 22, 29. Aves damnatae in cibis, *h. e.* rejectae, non adhibitae. *Id.* 14, 18, 22. Aspendios uva damnata aris, *h. e.* cujus vinum in sacris non adhibetur. *Solin.* 8. Methona oppidum, quod cum obsideret Philippus, damnatus est oculum jactu sagittae. Al. leg. *oculo.* ℙ [*Etiam absolute dicitur pro *scelestus. Prop.* 4, 7, 46. ducet damnatas ignea testa manus. Cf. *Burm.*] ℙ *Lucil.* ap. *Non.* 4, 111. Hunc Tullius quidam Judex heredem facit, et damnati alii omnes, *h. e.* exheredati. ℙ *Damnatus voti* dicitur voti reus, *h. e.* qui voti compos factus, praestare tenetur, quod voto promiserat. Sunt qui putent, *damnatos voti* appellatos fuisse, qui a legibus cogebantur votum solvere; *libentes* vero, qui sponte solverent. *Liv.* 5, 25. et 7, 28. et 39, 9. et *Nep. Timol.* 5, 3. [*Docet *Brem.* ad h. l. *damnatum voti* eum quoque dici, qui voti compos s. particeps factus est, quae significatio ex priori illa sequitur. V. *Drak.* ad *Liv.* 7, 28, 4. (non 7, 4.) et *Brisson. de Form.* 1. p. 102. De constructione cum dativo cf. *Burm.* ad *Anthol. Lat. T.* 1. p. 65. et quos ibi laudat.] Sic damnatus voto. *Sisenn.* ap. *Non.* 4, 111. V. DAMNO. ℙ Comp. *Damnatior* supra ab in.

DAMNĀTUS, us, m. idem quod damnatio. In sexto casu sing. *Plin.* 7, 44, 45. Alieno beneficio vixit a damnatu suo. *Harduin.* leg. ex MSS. *a damnato suo.*

*DAMNAUSTRA, vox sine sensu, pars cantionis apud *Cat. R. R. c.* 160. Vel hoc modo, Huat Hanat Huat Ista Pista Sista, Domiabo Damnaustra. Vel hoc modo, Huat Haut Haut Ista Sis Tar Sis Ardannabon Dunnaustra. *B. A.*

*DAMNĪA, ae, Arabiae oppidum. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

DAMNĬFĬCUS, a, um, adj. qui damnum infert. *Pl. Cist.* 4, 2, 62. Imitatur nequam bestiam et damnificam.

DAMNĬGĔRŬLUS, a, um, adj. idem ac damnificus. *Pl. Truc.* 2, 7, 1. Ite hac muli aeris, damnigeruli, foras gerrones. [*Bothe* edidit *mulieridamnigeruli*, sed *Acidalius* conjectat leg. *muneridamnigeruli. F.*]

DAMNO, as, avi, atum, a. 1. κατακρίνω, καταγινώσκω, reum facio et poenam seu multam impono, condemno: a *damnum.* [*Proprie igitur est, aliquid tanquam damnosum rejicere aut damnum alicui inferre. Ita *Nonio* 4, 111. *damnare* est *damno afficere;* sic *Sil.* 6, 448. Patrios damnare penates. Sed V. infra.] Dicitur autem *damnare* tum judex, qui lata sententia poenae addicit; tum accusator, qui reum peragit et ut damnetur, obtinet. *Cic. Rosc. Am.* 39. Damnari per arbitrum. *Id. ib.* judicio aliquo. *Caes. B. C.* 3, 1. lege Pompeja. *Pl. Rud.* 5, 1, 2. Damnare quempiam ad recuperatores, *h. e.* apud recuperatores. *Varr. R. R.* 2, 2. Emptor pote ex empto, vendito illum damnare, si non tradet. ℙ Cum casibus criminis, quo quis est reus. Quotiescumque autem habet genitivum, intelligitur ablativus *crimine*, *poena*, aut ejusmodi. *Cic. Att.* 7, 12. *ad f.* Damnare aliquem sceleris. *Id. Verr.* 2, 4, 45. quempiam aliquo crimine, et *ib.* 5, 5. Damnari nomine sceleris et conjurationis. *Id. Cluent.* 41. *ad f.* de pecuniis repetundis. *Ov. Met.* 7, 402. in aliqua re. *Suet. Tib.* 11. ob aliquam rem. ℙ [*Damnare, de accusatore quum dicitur, est i. q. accusando efficere, ut damnetur aliquis. Exemplis illustrant hunc usum *Drak.* ad *Liv.* 7, 16, 9. et *Arntzen.* ad *Aur. Vict. V. Ill.* 63, 1. *Coll. Cic. Verr.* 2, 5, 69. *Tac. A.* 4, 66. ℙ Et cum casibus poenae, cui reus addicitur. *Caes. B. C.* 3, 83. Damnare capitis. *Auct.* ad *Her.* 4, 24. capite. *Suet. Ner.* 31. ad opus. *Martian. Dig.* 49, 18, 3. in metallum, in opus publicum, ad bestias. *Ov. Met.* 11, 178. Damnari in unam partem. *Ulp. Dig.* 1, 5, 18. Damnare ultimo supplicio. [**Ammian.* 14, 5. capite vel multatione bonorum aut insulari solitudine damnabatur.] *Cic. Verr.* 2, 3, 12. aliquem octupli. *Gell.* 20, 1. *a med.* aliquem pecuniae. *Justin.* 8, 1. Damnari pecunia. ℙ Regit etiam dativum et infinitivum. V. DAMNATUS. [*Interdum ad multam tantum pertinet et est i. q. multare. *Liv.* 35, 10. pecuarios damnarunt. Cf. *Gloss. Liv.*] ℙ Ponitur et pro obligare. *Pompon. Dig.* 30, 12. Si quis servos testamento heredem mihi dare damnaverit. *Cajus ib.* 8, 4, 16. Potest in testamento heredem suum quis damnare, ne altius aedes suas tollat. *Ulp. ib.* 12, 6, 26. *circa med.* Si damnaverit heredem suum, ut venditorem a nexu liberaret. ℙ *Damnare aliquem alicui* est damnando addicere, subjicere, obligare. *Senec. Ben.* 6, 4. *a med.* Debitori suo creditor saepe damnatur, ubi plus ex alia causa abstulit, quam ex crediti petit. ℙ Translate est improbare, rejicere, abhorrere. [*Haec significatio aliis, ut *Gesnero*, prima potius esse videtur. V. nos supra *ab init.*] *Quint.* 3, 6. *circa med.* Tullius non dubitavit aliquos jam editos libros, aliis postea scriptis, ipse damnare. *Lucan.* 8, 328. Damnare consilium alicujus. *Quint.* 10, 2. Damnamus tempora nostra infelicitatis hujus, ut nunc demum nihil crescat. *Plin.* 23, 1, 6. Uvae recentes in febri damnantur. *Id.* 11, 2, 1. Fastidio damnare aliquid. *Id.* 17, 2, 2. Virgilius arbores ad occasus seri damnavit. (Adde *Sil.* 11, 285.) *Id* 20, 8, 32. Damnare quidpiam in totum. *id.* 8, 45, 70. Boves nigri coloris, ad laborem damnantur, *h. e.* rejiciuntur: non putantur ad laborem apti. *Id.* 20, 3, 8. Colocynthides Chrysippus damnabat in cibis. *Sil.* 8, 496. Lycios damnant hastilibus arcus, *h. e.* usum hastae sagittandi arti praeferunt: improbant arcus et sagittas, hastis pugnare malunt. *Stat. Silv.* 3, 2, 126. Fortis et Eoas jaculo damnare sagittas, *h. e.* contemnere et superare. *Id.* 5, 61. ales, ceu praescia luctus, Damnavit vesci, *h. e.* respuit, noluit. ℙ Item destinare, sed in re mala. *Lucan.* 6, 64. mons, quem tristis Erichtho Damnarat sacris. *Id.* 2, 733. Phariae busto damnantur arenae. *Virg. A.* 4, 699. Stygioque caput damnaverat Orco. [**Id. ib.* 12, 727. quem damnet labor et quo vergat pondere letum; de quo loco multi sunt intpp. Nobis potior videtur *Heynii* sententia.] *Claud. Cons. Mall. Theod.* 130. quae linea Phoeben Damnet, et excluso pallentem fratre relinquat, *h. e.* deficere cogat. ℙ Item obnoxium reddere, obligare. Hinc *damnare homines voti* vel *votis* dicuntur Dii, cum ea concedendo, quae voto petuntur, voti reos faciunt, atque obnoxios reddunt ad ea praestanda, quae voto promiserint. *Virg. Ecl.* 5, 80. tibi sic vota quotannis Agricolae facient: damnabis tu quoque votis. *Liv.* 27, 45. *a med.* Deos precabantur, ut illis matura ex hostibus victoria esset, damnarenturque ipsi votorum, quae pro iis suscepissent. [*V. supra DAMNATUS, *in f.* ℙ Confunduntur in libris *damnare* et *clamare.* V. *Drak.* ad *Sil.* 2, 225. — et *donare.* V. *Eund.* ad *Liv. epit. l.* 8. *in f.* et *Burm.* ad *Ov. Met.* 10. *Argum. fab.* 8.]

DAMNŌSĒ, adv. cum damno. *Hor. Sat.* 2, 8, 34. Nos, nisi damnose bibimus, moriemur inulti, *h. e.* convivator damnum sentiat.

DAMNŌSUS, a, um, ζημιώδης, qui damno est, seu damnum affert. *Mart.* 14, 18. Alea parva nuces et non damnosa videntur. *Ov. Am.* 3, 6, 99. de amne: Damnosus pecori curris, damnosior agris. *Liv.* 6, 11. Erat aeris alieni magna vis, re damnosissima etiam divitibus, aedificando contracta. *Id.* 39, 9. Consuetudo minime rei aut famae damnosa. [**Liv.* 45, 3. bellum sumtuosum et damnosum Romanis, i. e. qui magni constitit Romanis.] ℙ Interdum is, qui damnum patitur. *Pl. Epid.* 2, 3, 14. Argentum accipiam a damnoso sene, *h. e.* infelici, multis damnis confecto. Alii perperam leg. *danoso* vel *donoso.* ℙ Damnosi etiam dicuntur prodigi et sumptuosi. *Ter. Heaut.* 5, 4, 10. Gero, iners, fraus, heluo, ganeo, damnosus. [**Ruhnk.* ad h. l. comparat *Suet. Ner.* 31. et *Graev.* ad h. l. ℙ Etiam de rebus hoc modo dicitur. Locum *Licii* V. supra. Sic *Suet. Tib.* 52. victorias ceu damnosas Reip. increpare, i. e. sumtuosas, ut bene *B. Crus.* explicat, laudans *Schwarz. Obs.* 19. ad *Plin. Pan.* 12, 2. Cf. *Pl. Curc.* 4. 1, 24. (*al.* 11.) *Ps.* 1, 5, 1.]

DAMNUM, i, n. βλάβη, detrimentum, jactura, incommodum, malum. *Varr. L. L.* 4, 36. Damnum a demptione, cum minus re factum, quam quanti constat. Eadem *Paulus* habet *Dig.* 39, 2, 3. Alii ex δαπάνη deducunt, ex quo *dapnum*, inde *damnum. Cic. Fin.* 5, 30. Si in maximis lucris parum aliquid damni contraxeris. *Id. Fam.* 1, 9. In meis damnis ex auctoritate senatus resarciendis. *Ter. Ad.* 2, 2, 23. Nisi ad mercatum venio, damnum maximum est. [**Rutil. Lup. Itin.* 1, 123. clades P. Rom., a quibus major surrexit, acute dixit *damna ditia.*] *Id. Andr.* 1, 1, 116. Dare damnum. *Id. Heaut.* 4, 4, 25. apportare. *Trebat.* ap. *Paul. Dig.* 39, 2, 25. accipere. *Pompon. Dig.* 9, 2, 39. capere. [**Ov. Fast.* 1, 60. ferre i. q. facere.] *Ulp. ib.* 10, 3, 6. sentire. *Plin. prooem. l.* 14. Hoc mihi damno est. *Pl. Asin.* 1, 3, 35. Perdidici, isthaec esse vera, damno cum magno meo. [*Saepe omnino pertinet damnum ad rem familiarem, et est i. q. sumtus, impensae, jactura rei familiaris. *Cic. Verr.* 2, 1, 12. damna, quae res patris ejus pertulit, praetereantur. *Coll. ib.* 5, 13. *Quint. Decl.* 377. immensis luxuriae oneratus damnis. V. *Burm.* ad h. l. et *Menag. amoen. juris, c.* 39. Est adeo i. q. aes alienum. *Cic. Phil.* 2, 27. damna aleatoria.] *Caes. B. G.* 6, 44. Exercitum Caesar, duarum cohortium damno, reducit. *Curt.* 8, 4. Quae distributa militem et damno et fame liberaverunt. ℙ *Damnum facere* est jacturam facere, aliquid amittere. *Cic. Fam.* 7, 33. Quod declamationibus nostris cares, damni nihil facis. *Pl. Capt.* 2, 2, 77. Est, ubi profecto damnum praestet facere, quam lucrum. *Cic. Fam.* 10, 28. *ad f.* Magnum damnum factum est in Servio. Adde *Brut.* 33. ℙ Reperitur etiam *damnum pati*, sed rarius. *Sen. Ira* 1, 2. Totos populos capitis damna passos. *Ulp. Dig.* 9, 2, 29. Nec aequum esse, damnum me pati, rescissis meis tignis. [*Dubitabat de hac loquendi ratione *Burm.* ad *Ov. Fast.* loco supra a nobis laudato. — *Ter. Heaut.* 4, 1, 15. damno augeri, i. e. majori damno affici. Cf. *Lambin.* ad *Lucr.* 1, 100. quem laudat *Ruhnk.*] ℙ In illo *Lucani* 8, 750. paterisque haec damna sepulcri: *pateris* est aequo animo fers. Sic apud *Liv.* 22, 4, Annibal id damnum haud aegerrime pati: quin potius credere, velut inescatam temeritatem ferocioris consulis. ℙ Interdum *damnum facere* est afferre, dare. *Paul. Dig.* 9, 2, 30. *ad f.* Qui occasionem praestat, ipse damnum fecisse videtur. ℙ *Damnum infectum* apud JCtos est, quod nondum est factum, sed futurum veremur, ut *Cajus Dig.* 39. *tit.* 2. *qui est* De damno infecto, 3. definit, ζημία μέλλουσα. *Cic. Top.* 4. Si quis in pariete communi demoliendo, damni infecti promiserit. ℙ [*Porro damnum non semper est i. q. jactura, quum aliquid amittitur; sed interdum tantum i. q. deminutio, quae non aliunde accidit, sed a nobismet ipsis proficiscitur. *Cat. Dist.* 1, 39. Quum labor in damno est, crescit mortalis egestas, i. e. quum labor deminuitur. Hinc explica quod legitur apud *Claud. VI. Cons. Honor.* 499. damna lunae, i. e. ejus decrementa

[*Sic etiam locutus est *Gell.* 20, 8. lunae aucta et damna, i. e. incrementa et decrementa. V. *Gronov.* ad h. l., qui plures locos affert.] P Aliquando *damnum* ponitur pro multa, [*et est genus coercitionis et poenae levioris, qua v. c. consules utebantur in senatores, qui ipsis parere nollent.] *Cic. Off.* 3, 5. Hoc volunt leges, incolumem esse civium conjunctionem: quam qui dirimunt, eos morte, exsilio, vinculis, damno coercent. *Id. Phil.* 1, 5. Quis unquam tanto damno senatorem coegit? *Liv.* 4, 53. Ferre damnum aliamque coercitionem detrectantibus militiam. [*Id.* 7, 4. acerbitas in delectu non damno modo civium, sed etiam laceratione corporum lata etc.] *Cic. fr.* ap. *Augustin. Civ. Dei.* 21, 11. Octo poenarum genera in legibus continentur, damnum, vincula, verbera, talio, ignominia, exsilium, mors, servitus. P [*Damnum injuria*, nempe illatum, formula est legis Aquiliae, qua cavebatur, ne damnum injuria alicui inferretur; M. vero Lucullus praetor, qui jus inter peregrinos dixit, illud *injuria* ex edicto suo abstulit, quo se audaciam improborum sustulisse putavit. *Cic. fr. orat. pro M. Tullio* §. 10. *in f.* M. Lucullus necesse putavit illam latebram tollere *damnum injuria*, quod in aliis causis debet valere, et valet lege Aquilia. [*Alia est interpunctio in ed. *Orell.* De re autem cf. *Beier.* ad h. l.] *Id. Rosc. Com.* 11. Judicio damni injuria constituto. *Ulp. Dig.* 11, 2, 1. Lex Aquilia omnibus legibus, quae ante se de damno injuria locutae sunt, derogavit. *F.* *Id judicium a Graecis appellatur δίκη βλάβης, cujus saepe mentionem facit *Demosth. in Mid.* §. 10, 12. sqq. P *Damnum*, *jactura*, *detrimentum* idem fere significant, et promiscue a scriptoribus usurpantur: differunt tamen, si proprie et stricte sumantur. *Damnum* enim est diminutio bonorum, quae alteri quis aufert: *jactura* diminutio, quae fit jaciendo per impensas vel inutiles, vel necessarias: *detrimentum* diminutio, quae fit usu et consumptione rerum. *Cic. Agr.* 1, 7. Non queror flagitium hujus jacturae atque damni. *Id. Leg.* 1, 19. Propter damna aut detrimenta. *Id. Verr.* 2, 3, 98. Haec tot detrimenta atque damna. P [*Commutantur a librariis *damnum* et *culpa*. Cf. *Burm.* ad *Ov. Trist.* 4, 1, 34.]

*DĀMŎCLES, is, m. Δαμοκλῆς, assentator Dionysii Syracusani, de quo fuse *Cic. Tusc.* 5, 21. Cf. *Hor. od.* 3, 1, 17. seq. P Not. voc. *Damocle* in loco *Ciceronis* citato. *B. A.* P Etiam cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Donat.* 414, 20. M. Valerius Damocles.

[DĀMOCRĂTES, is vel enis, m. potens apud populum: a δᾶμος pro δῆμος, populus, et κρατέω, praesto. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 332, 8. P. Urgulanius Democrates. *Fabrett.* in *Emendat.* p. 2. corrigit *Damocrates.* Alia ap. *Mur.* 1654, 8. Celsa Fastidiena, quae fuit Damocratenis conjux. *F.*]

*DAMON, onis, Pythagoreus, Phintiae amicus. De utroque cf. *Cic. Off.* 3, 10. Adde *Val. Max.* 4, 7. collatis *Lactant.* 5, 18. *Pacat. Paneg. Theod.* 17. *Ambros. Off.* 3, 12. P Item pastoris nomen apud *Virg. Ecl.* 3, 17. et 8, 1. seq. P Item Cyrenaeus, quem de Philosophis scripsisse discimus ex *Laert.* in *Thalete. Plin.* 7, 2. Medicum eum appellat *Plin. Valer.* 3, 20. ubi forte corrigendum *Damion.* P Fuit et hoc nomine musicus insignis, Atheniensis, Socratis praeceptor. *Nep. Epam. Cic. Or.* 2, 3, 33. Forte idem cum illo, qui, referente *Platone de republ.* 4., dixit, *Musicam non posse immutari, nisi immutato reipublicae statu.*

*DĀMŎPHĬLUS, i, m. insignis pictor et plastes. *Plin.* 35, 12. *B. A.* [Etiam cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Mass. Mus. Ver.* p. 370, 7. Plinius Damophilus. *F.*]

DĀMŬLĂ, ae, f. diminut. damae. *Appul. Met.* 8. *post init.* Nec ulla capra, nec pavens damula. [Adde *Not. Tir.* p. 175., ubi *dammula* legitur. *F.*]

DAN'? dasne? *Pl. Truc.* 2, 4, 22.

DĂNĂĒ, es, f. trisyllab., Δανάη, Acrisii Argivorum regis et Aganippes filia, neptis Abantis. Cum Acrisio praedictum esset, fore, ut a nepote interficeretur, Danaen in turrim inclusit, turrimque militum et canum excubiis ab adulteris munivit. Sed Juppiter in imbrem aureum conversus, in turrim ingressus est. Danae ex Jove Perseum peperit. Rex conclusam Danaen in arca una cum filio in mare projici jussit. Delata illa arca est ad Apuliae litus, et a piscatore capta et aperta. Danae una cum filio ad Pilumnum regem ducta in uxorem accepta est, cui Daunum peperit, cum ex Apulia ad Rutulos migrassent et Ardeam condidissent. *Hor. Od.* 3, 16, 1. Inclusam Danaen turris ahenea etc. V. *Serv.* ad *A.* 7, 372. Paulo aliter rem narrat *Hygin. fab.* 63.

DĂNĂĒĬUS, a, um, adj. ad Danaen pertinens, ut Danaeius heros apud *Ov. Met.* 5, 1. h. e. Perseus filius Danaes et Jovis, qui Danaeius volucer *Statio* est *Th.* 10, 892. Sic Danaeia Persis, apud *Ov. A. A.* 1, 225. est Persia sic dicta a Perse filio Persei, et Danaes nepote. Al. tamen aliter leg. aut interpretantur.

*DANAGULA, Indiae oppidum, cis Gangem, in regione Gangaridarum Culingarum, non procul a Gangis ostio. *Plin.* 6, 20. *B. A.*

DĂNĂI, orum. V. DANAUS, a, um.

DĂNĂĬDAE, arum, m. plur. Δαναΐδαι, iidem qui Danai, hoc est Graeci. *Senec. Troad.* 607. Quid agis, Ulisse? Danaydae credent tibi? tu cui? parenti. *Id. ib.* 757. Virtus Ulyssis Danaidis nota est satis, Nimisque Phrygibus.

DĂNĂĬDES, um, f. plur. Δαναΐδες, filiae Danai, de quibus V. in v. seq. *Senec. Herc. fur.* 757. Urnasque frustra Danaides plenas gerunt. [*Hyg. fab.* 170. et 255.]

*DANASTER vel Danastrus, i, fluvius Sarmatiae Europeae, hodie *Dniester. Jornand. de reb. Geticis* c. 5. P Formatur nomen hodiernum ex *Danaster*, quemadmodum ex *Danapris* profluxit *Dnieper.*

DĂNĂUS, a, um, adj. Δαναὸς, ad Danaos pertinens, hoc est Graecos, ita dictos a Danao Argivorum rege. *Ov. Rem.* 66. Nec manibus Danais Pergama victa cadent. *Id. Her.* 8, 14. Cum Danaus Phrygias ureret ignis opes. *Id. ib.* 24. Danaus miles. *Id. Met.* 13, 59. Prodere rem Danaam. P *Danai, orum*, sunt Graeci, ut dictum est: habetque *Virgilius* saepe, *Ovid.*, *Tibull.*, *Propert.*. etc. Quidam tradunt Danai filias, postquam sponsos occiderant, Argivis hominibus nupsisse, atque ex his natos primum Danaos fuisse dictos, (quod significare videtur illud veteris poetae apud *Cic. Fin.* 2, 6. Omnes Danai, aut Mycenenses, Attica pubes: ubi *Danai* designant, ut opinor, Argivos) paulatim deinde omnes Graecos. V. *Hyg. fab.* 170. *extr.* P *Danaum* pro *Danaorum* est apud *Virg. A.* 1, 34. et 602. et *ib.* 2, 370, 433, 462. et alibi saepe.

DĂNĂUS, i, m. filius Aegisthi, nepos Beli Prisci, frater Aegypti. Alii Beli filium faciunt. Primo regnum apud Aegyptios exorsus est, et ex compluribus uxoribus quinquaginta filias genuit, quae *Belides* ab avo, *Danaides* a patre dictae sunt. Has cum peteret Aegyptus frater filiis suis, qui totidem erant numero, in uxores, Danaus oraculum consuluit, ex quo didicit, se a genero interfectum iri. Ut fratris vim effugeret, in Graeciam navigavit, ubi Stheleno, al. Sthenelo rege expulso, Argos tenuit. Sed Aegyptus filiis imperavit, ut patruum persequerentur, nec nisi eo interfecto redirent. Bello igitur coactus Danaus promisit, se Aegypti petitioni satisfacturum. In nuptiarum autem nocte filias subornavit, ut clam se cultris armarent, et viros jam vino laetitiaque sopitos jugularent. Virgines patri obedientes captato tempore necarunt viros unaquaeque suum, excepta sola Hypermnestra, quae Linum seu Lynceum virum suum servavit. Quidam putant, etiam Bebrycem (quam tamen *Hyg. fab.* 170. inter Danai filias non enumerat) sponso suo Hippolyto pepercisse et metu patris in Asiam profugisse, ibique nomen Bebryciae provinciae dedisse. Ob tale nefas fabulantur apud Inferos hisce virginibus supplicii loco praescriptum esse dolium pertusum aqua implere, e quo tantundem effluat, quantum infundatur. Danaus quinquaginta regnavit annos, ac tandem a Lynceo genero juxta oraculum interfectus est. *Hyg. fab.* 168. et 170. (ubi filias Danai, earumque sponsos singillatim enumerat) *Serv.* ad *A.* 10, 497. et *Ov. Her.* 14. P Danai porticus, quam memorat *Ov. Amor.* 2, 2, 4., fuit Romae porticus Apollinis Palatini, cum bibliotheca Latina Graecaque, ab Augusto aedificata, ut narrat *Suet. in ejus Vita* 29., in qua erant signa Danai et filiarum ejus. V. *Ov. A. Am.* 1, 73. et *Prop.* 2, 23. P Est etiam hujus nominis herba, cujus mentio est apud *Plin.* 15, 30, 39. Est et Alexandrina (*laurus*), quam aliqui Idaeam, alii hypoglottion, alii Danaen, alii carpophyllon, alii hypelaten vocant. Adde *Appul. Herb.* 58.

*DANDACE, es, Δανδάκη, oppidum in Chersoneso Taurica. *Ammian.* 22, 7. ed. *Lugd.* 1591. p. 233. ed. *Lindenbrog. B. A.*

DANDĂRI, orum, m. plur. Δανδάριοι, populi Scythiae circa Maeotiden paludem. *Plin.* 6, 7, 7. P Hos *Tac. A.* 12, 15. appellat Dandaridas, et *ib.* 16. eorum regionem Dandaricam.

*DANEON PORTUS in sinu Arabico, in terra Troglodytica. *Plin.* 6, 29. Vulgo *Grondol* appellari censet *Hard. B. A.*

*DANGALAE, arum, populi Asiae ulterioris, circa Caucasum montem. *Plin.* 6, 23. ubi tamen *Hard.* mavult legere *Sangalae*, a Sangala oppido scilicet. *B. A.*

*DĀNI, orum, m. plur., populi Chersonesi Cimbricae et vicinarum insularum, quorum regio *Dania* vocatur. *Venant. carm.* 7, 7, 50. Saxonis et Dani gens cito victa probat. Al. leg. et *Rhodani. Id. carm.* 9, 1, 73. Quem Geta, Wasco tremunt, Danus, Estio, Saxo, Britannus. *Serv.* ad *A.* 8, 728. scribit, Danos dictos esse a Dahis, qui sunt populi Scythiae juncti Persidi. Sed vel alios intelligit, vel in ejus verbis mendum est.

DĂNISTĂ, ae, m. δανειστὴς, fenerator, a δάνος, fenus, mutuum, vel δανείζω, fenori do. *Pl. Ep.* 1, 1, 51. Id argentum ab danista sumpsit fenore. *Id. Ps.* 1, 3, 53. Amabas? invenires mutuum, ad danistam devenires, adderes fenusculum.

DĂNISTĬCUS, a, um, adj. δανειστικὸς, ad danistam pertinens. *Pl. Most.* 3, 1, 127. Nullum est genus hominum tetrius, quam danisticum.

DĂNO. V. DO *in f.*

DĂNOSUS, a, um, adj. liberalis: a *dano* pro *do.* V. DAMNOSUS.

*DANTHELĒTAE vel Danthelītae, arum, vel Dentheleti, orum, Δανθηλῆται, Δανθηλῖται, Thraciae populus, inter Nestum et Strymonem flumina. *Liv.* 39, 53. et 40, 22. ubi in utroque loco ed. *Drak.* accusat. *Dentheletos* habet. In priore edd. *Gronov.* et *Crev.* praebent *Dantheletas: Dentheletas* autem ed. *Gronov.* in posteriore, ubi in ed. *Crev.* impressum *Dantheletas.* P *Denseletae* sunt *Plin.* 4, 11. et *Denselatae ib.* 1. *Dativum Denseletis* habes apud *Cic. Pis.* 34. post med. a nominativo *Denseletae* vel *Denseleti*, quorum illud vero similius. *B. A.*

DĀNŬBĪNUS, a, um, adj. ad Danubium pertinens. *Sidon. ep.* 8, 12. Ad limitem Danubinum contra Massagetas proficisci.

DĀNŬBĬUS, ii, m., *die Donau*, nobilis fluvius Germaniae, qui oritur in Germaniae jugis montis Abnobae, ex adverso Rauraci Galliae oppidi, multis ultra Alpes millibus, ac per innumeras lapsus gentes, immenso aquarum auctu et unde primum Illyricum alluit, Ister appellatus, sexaginta amnibus receptis, medio ferme numero eorum navigabili, in Pontum vastis sex fluminibus evolvitur. Haec et alia *Plin.* 4, 12, 25. Ostiorum ejus nomina recenset *Ammian.* 22, 9. *Ov. Pont.* 4, 10, 57. Innumerique alii, quos inter maximus omnes, Cedere Danubius se tibi, Nile, negat. *Auson.* tamen Danubio Nilum praefert *epigr.* 5, 1. Illyricis regnator aquis tibi, Nile, secundus Danubius laetum profero fonte caput. P [Tanquam numen cultum fuisse apparet ex *Inscr.* in *Gior. Arcad. T.* 21. p. 60. In H*onorem* D*omus* D*ivinae* I*ovi* O*ptimo* M*aximo* et Danuvio ex voto Primanius Secundus V. S. L. L., Muciano, et Fab. Coss. *h. e.* an. a Chr. n. 201. P *Danuvius* fuit etiam cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Sestinium, Viagg. per la Valacchia* etc. p. 248. Critonius Danuvius Aug*ustalis* Col*oniae* Aq*uinei* vivo sibi fecit. *F.*] P Apud *Val. Fl.* 8, 293. quidam MSS. codices habent *Danuvius*, quod et in nummo Trajani legitur apud *Eckhel. D. N. V. T.* 6. p. 418. [et in omnibus antiquis monumentis, ut probat *Marin. Frat Arv.* p. 413. *F.* *Etiam *Fea* ad *Hor. Od.* 4, 15, 21. unice probat hanc scripturam. Si autem, quod multi existimant, etymon est voc. celticum *Ob* sive *Ub*, i. e. fluvius, rectius scriberetur *Danubius.* In multis antiquis monumentis confundi *B* et *V* satis constat.] P *Danubium* neutr. gen. *Sall. fr.* ap. *Acron.* in *Hor. A. P.* 18. Nomenque Danubium habet.

*DANUM, i, n. Britanniae oppidum, hodie *Doncaster. Anton. Itin. B. A.*

DĂNUNT pro *dant.* V. DO.

*DAORSI, orum, m. plur. populi Liburniae, qui mira scriptionis varietate apud veteres memorantur: Δάορσοι enim legitur in nummis apud *Eckhel. D. N. V. T.* 2. p. 155., quibus consentiunt *Polyb. Excerpt. legat.* c. 124. et *Liv.* 45, 26. Daorsis quoque immunitatem dare, pronunciavit. Contra *Daorizi* dicuntur a *Plin.* 3, 20, 26. et *Strabone; Daorisi* a *Vellejo* 2, 115.; *Darsii* ab *Appian. Illyr.* c. 2.; *Daursii* ab aliis; in *Inscr.* ap. *Marin. Frat.* p. 458. *Daversii. B. A.* et *F.*

DĂPĀLIS, e, adj. δαψιλός, ut *Dapalis coena*, quae plena est amplis dapibus, ut *Non.* 2, 200. interpretatur. *Titin. ib.* Toto fit in foco mihi dapalis coena. Adde *Auson. epist.* 9, 13. P *Dapalis Juppiter* dictus est, cui dapali coena sacrum fiebat. *Cato R. R.* 132. Jovi dapali culignam vini quantam vis polluceto.

*DAPHISSA, ae, mons Thessaliae. *Plin.* 4, 8. *B. A.*

DAPHNAEUS, a, um, adj. Daphnensis, ut Daphnaeus Apollo, *Ammian.* 22, 13.

DAPHNE, es, f. δάφνη, Graeca vox laurum significans. *Petr. Sat.* 131. Et baccis redimita daphne, tremulaeque cupressus. Ubi prima in *daphne* (si vera est lectio) corripitur *n.* littera liquescente more Graecorum: quod et in *cycnus* factum est a poetis, in *Tecmessa*, in *Procne*, etc. Lauream victoriae significare videtur in nummis Constantini M. [apud *Eckhel. D. N. V. T.* 8. p. 82. V. CONSTANTINIANUS. *F.*] P In fabulis est Penei fluvii (aliis Ladonis Arcadiae fluvii) filia, quae ab Apolline amata, cum ejus vim non posset effugere, implorato paterno numine conversa est in laurum. *Ov. Met.* 1, 452. et seqq., *Hyg. fab.* 203., *Serv.* ad *Virg. Ecl.* 3, 63. et ad *A.* 2, 513. P Porro etiam sic mutatam Apollo amare pergens, dedit ei arbori, ut semper vireret, coronam ex ea gestare coepit, sacramque sibi esse perpetuo voluit. *Serv.* ad *A.* 3, 91. et *Hygin. l. c.* P De Daphne vico Syriae, V. in v. seq. P [*Fuit et *Daphne, es,* Aegypti oppidum, prope Pelusium. *Anton. Itin.* Δάφναι Πηλουσίαι est *Herod.* 2, 39. *B. A.*]

DAPHNENSIS, e, adj. ad Daphnen pertinens. Est autem Daphne vicus Antiochiae Syriae proximus, ubi lucus fuit et templum Apollini et Dianae sacrum. *Eutrop.* 6, 14. Pompejus aliquantum agrorum Daphnensibus dedit, quo lucus ibi spatiosior fieret. ¶ Hujus vici meminit *Capitolin.* in *M. Anton. Philos.* 8., ubi significat locum fuisse deliciis et luxu affluentem, ubi perditis moribus homines vitam agerent. Adde *Vulcat. Gallic.* in *Avid. Cass.* 6.

DAPHNĬA, ae, f. gemma comitialibus morbis utilis. *Plin.* 37, 10, 57.

DAPHNĬCUS, a, um, adj. ad Daphnen Antiochiae vicum pertinens: de quo in DAPHNENSIS dictum est. *M. Anton. Philos.* in *epist. quadam* ap. *Vulcat. Gallic.* in *Avid. Cass.* 5. Legiones Syriacae diffluentes luxuria, et Daphnicis moribus agentes. *Salmas.* aliter vult legi.

DAPHNIS, idis, m. filius Mercurii, et Lycae Nymphae, in Sicilia natus, puer formosissimus, qui primus pastor fuisse dicitur. Hic a matre in lucem editus, statim abjectus fuit, inventusque inter lauros (unde et nomen habuit, quia δάφνη laurum significat) educatusque, factus est paulatim et venationis et musices peritissimus, ab ipso Pane edoctus. Quidam etiam apud *Diomed.* 3. p. 484. putant fuisse primum auctorem carminis bucolici. Adamatus a Nympha quadam, jurejurando promisit, se cum alia nunquam concubiturum: sed cum aliquando in regia puella fidem fefellisset, a Nympha caecus in poenam factus est. Ille in auxilium patrem invocavit, a quo in coelum sublatus fuit, inque eo loco, ubi vixerat, fons elicitus, apud quem quotannis Siculi sacrificant. *Serv.* ad *Ecl.* 5, 20. et *ib.* 2, 26., qui paulo aliter rem narrat ad *ib.* 8, 68., cum amaretur a Nympha Nomia, et ille eam sperneret, et Chimaeram potius sequeretur, ab irata Nomia luminibus primum orbatum, deinde in saxum fuisse conversum. Aliam quoque ex aliorum opinione narrationem adscribit, quam eo loco V. ¶ *Daphnis casia* apud *Scribon. Compos.* 152. est, quam *daphnitidem casiam* ipse appellat *ib.* 269., scilicet Daphnoides, de qua mox. *Joann. Rhod.* putat, etiam priore *Scribonii* loco *daphnitis* legendum esse. ¶ [*Daphnidis insula*, in sinu Arabico, Δαφνίκη *Ptolemaeo*. *Plin.* 6, 29. ¶ Fuit et Daphnis, vel Lutatius Daphnis, Grammaticus, libertinus. *Suet.* in *Gr.* 3. *Plin.* 7, 39. *B. A.*]

*DAPHNĪTIS, idis, f. *Plin.* 24, 15. Alexandrina laurus, quam aliqui Idaeam, alii hypoglottion, alii daphnitin, alii carpophyllon, alii hypelaten vocant. Ramos spargit a radice dodrantes, topiarii ac coronarii operis, folio acutiore quam myrti, molliore et candidiore, majore semine inter folia rubro. Plurima in Ida, et circa Heracleam Ponti, nec nisi montosis in locis. Haec *Plinius*. *Harduinus* legit *Danaen*. ¶ *Daphnites* audit *Appul. de herb.* 27. cui tamen *daphnitis* est 58. *B. A.* V. etiam v. praec. *in f.*

DAPHNOĪDES, ae, f. δαφνοειδής, lauri similis. Sic appellatur genus casiae, quae cortice laurum imitatur. *Plin.* 12, 20, 43. ¶ Item genus lauri, scilicet frutex ramosus, crassiore ac molliore, quam laurus, folio; cujus gustatu os atque guttur accenditur, baccis e nigro rufis. *Id.* 15, 30, 39. [*Daphne Mezereum *L. Kellerhals*, *Seidelbast.*] ¶ Item clematis, Aegyptia cognomine, folio lauri, longa, tenuisque. *Id.* 24, 15, 90.

DAPHNON, ōnis, m. δαφνών, lauretum, *h. e.* locus lauris consitus: vox Graeca. *Petr. Sat.* 126. Flexit se in eum daphnona, qui ambulationi haerebat. *Mart.* 10, 79. Disposuit daphnona suo Torquatus in agro.

*DAPHNUS, untis, oppidum Locrorum, in littore Phocidis. *Plin.* 4, 7. ¶ Item aliud, in Ionia, excisum. *Plin.* 5, 29. *B. A.* [Daphnus, i, cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Vernazza*, *Diplom. di Adriano*. L. Pullius Daphnus. *F.*]

*DAPHNŪSA, ae, f. maris Aegaei insula, prope Chium, dicta et Thallusa. *Plin.* 5, 31. *B. A.*

DĂPĬFER, ri, m. dapes ferens. In *Inscr.* ap. *Murat.* 915, 3. refertur inter officia domus Augustae. [Adde *Gloss. Philox.* Dapifer, σιτοφόρος. *F.* *Onomast. Vet.*: Servus, qui cibos jam coctos infert et mensae apponit. *B. A.*]

DĂPĪNO, as, a. 1. dapes seu cibum praebeo: vox plebeja. *Pl. Capt.* 4, 2, 116. Aeternum tibi dapinabo cibum, si vera autumas. Al. aliter leg.

DAPS, dăpis, f. ἔδεσμα, cibus, vox fere poetica. *Hor. Epod.* 5, 32. Quo posset infossus puer Longo die bis terque mutatae dapis Inemori spectaculo. *Id. Od.* 4, 4, 12. de aquila: Nunc in reluctantes dracones Egit amor dapis atque pugnae. *Id. A. P.* 198. Ille dapes laudet mensae brevis. *Ov. Her.* 9, 68. Efferus, humana qui dape pavit equos. *Catull.* 64, 304. Large multiplici constructae sunt dape mensae. *Virg. A.* 7, 109. Instituere dapes. *Id. Ecl.* 6, 79. Parare alicui dapes. *Ov. Met.* 8, 683. Et veniam dapibus, nullisque paratibus orant. ¶ Discrimen tradit ad illud *Virg. A.* 1, 710. Qui dapibus mensas onerent, et pocula ponant: tradit, inquam, *Servius* hujusmodi, quod *dapes* regum sint, *epulae* privatorum, et ad illud *A.* 3, 224. dapibusque epulamur opimis; quod *dapes* Deorum sint, *epulae* hominum. Sic *Tibull.* 1, 5, 28. Deo agricolae Pro segete spicas, pro grege ferre dapem. [*Hoc discrimen nullum est. Cf. *Ov. Met.* 6, 488. *Hor. Sat.* 2, 2, 45.] ¶ De lautiore convivio. *Ov. Fast.* 2, 657. Conveniunt, celebrantque dapes vicinia simplex. *Mart.* 7, 86. Ad natalicias dapes vocabar. *Id.* 12, 48. Nec Capitolinae pontificumque dapes. ¶ De cibis, qui Manibus et Diis offeruntur in sacris. *Festus*: Daps apud antiquos dicebatur res divina, quae fiebat aut hiberna semente, aut verna: quod vocabulum ex Graeco deducitur, apud quos id genus epularum δαὶς dicitur. (*Vossio* in *Etymol.* placet duci a δαπάνη; [vel deducendum a δάπτω, fut. δάψω, dilaniando voro. *F.* *Minime vero.]) *Liv.* 1, 7. *ad f.* Bove sacrum Herculi, adhibitis ad ministerium dapemque Potitiis ac Pinariis factum. *Liv. Andron.* ap. *Prisc.* 7. p. 752. Quae haec daps est? quis festus dies? *Virg. A.* 3, 301. Solemnes tum forte dapes, et tristia dona Libabat cineri Andromache. *Cato R. R.* 131. Dapem pro bubus piro florente facito. *Id. ib.* 132. Juppiter dapalis, quod tibi fieri oportet in domo familiaque mea, culignam vini dapi, ejus rei ergo: macte hac dape pollucenda esto. et *ib.* Daps Jovi assaria pecunia, urna vini Jovi caste. ¶ Et universim de victimis. *Senec. Oedip.* 557. Flamma praedatur dapes, Vivumque trepidat igne ferali pecus. ¶ *Dapes humanas* honesto vocabulo *Plin.* 17, 9, 6. merdas hominum dixit.

DAPSĬLĒ et Dapsiliter, adv. δαψιλῶς, large, copiose: vox Graecae originis. *Suet. Vesp.* 19. Convivabatur assidue, ac saepius recte et dapsile, ut macellarios adjuvaret. Al. melius leg. *recta ac dapsili: intellige* coena. [*Dubitatur etiamnum de h. l. V. *Oud.* Quid tamen obstet, quominus *dapsile* habeatur adverb.?] *Pompon.* ap. *Non.* 11, 34. Quid nunc vis fieri? verrem sume dapsile ac dilucide. *Naevius* ap. *Charis.* 2. p. 178. Ultro meretur, quamobrem ametur: ita dapsiliter suos amicos alit. *Lucil.* ap. *Non.* 4, 232. Scito enim, bene longinquum mortalibu' morbum In vino esse, ubi qui invitavit dapsilius se.

DAPSĬLIS, e, adj. δαψιλής, largus, copiosus, abundans: vox Graeca. *Pl. Aul.* 2, 1, 45. Dotes dapsiles. *Id. Most.* 4, 2, 66. Dapsiles sumptus facere. *Id. Ps.* 5, 1, 21. Corollas dare dapsiles. *Colum.* 4, 27. *ad f.* Si continuis superioribus annis dapsili proventu fatigata vitis fuerit, requiescere ac refici par erit. *Id.* 3, 2. *post med.* Spionia vitis dapsilis musto et amplitudine magis uvarum, quam numero fertilis. *Appul. Met.* 11. p. 258. 12. Dapsilem copiam facundiae subministrare. [*Jul. Valer. res gest. Alex. M.* 3, 30. Stagnum dapsile. *B. A.*] ¶ *Dapsilis lectus* ap. *Pl. Truc.* 1, 1, 34. est instructus omnibus rebus ad cubandum necessariis. ¶ Etiam *dapsilus, a, um*, olim dictum fuisse videtur. *Pl. Ps.* 1, 4, 2. Postquam herili filio largitus dictis dapsilis. Potest tamen *dapsilis* et hoc loco esse rectus casus singularis, [In *Not. Tir.* p. 68, habetur etiam superl. *dapsilissimus*. *F.* *Comparativus legitur *Lucil.* (*Nonius* s. v. *invitare*), se dapsilius invitare.] ¶ *Pareus* in *Lex. Crit.* ait in omnib. MSS. Plautinis scriptum esse *lapsilis*; ita enim consuevisse veteres *l* pro *d* scribere: quod confirmat *Lips. Antiq. lect.* 1, 15.

[DAPSĬLĬTAS, atis, f. copia, abundantia. Legitur in *Not. Tir.* p. 68. *F.*]

DAPSĬLĬTER. V. DAPSILE.

DAPTĬCĒ se acceptos antiqui dicebant significantes, magnifice. *Festus* in *Daps.* [*Legitur etiam *dapatice*. *B. A.*]

DAPTĬCUM Negotium, amplum, magnificum. *Fest.* in *Daps.* [*Legitur etiam *dapaticum*. *Id. ib.*]

*DARAE, arum, populi Libyae Gaetulici. *Plin.* 6, 1. *B. A.*

*DARANTASĬA, ae, Galliae Narbonensis oppidum, in regione Centronum, dictum et *Forum Claudii*. *Tab. Peut.* *B. A.*

*DARAS, flumen Carmaniae. *Plin.* 6, 25. *B. A.*

*DARAT, flumen Libyae. *Plin.* 5, 1. Hinc *Daratitae, arum*, accolae dicti *Id. ib.* *B. A.*

*DARDAE, arum, Indiae populi. *Plin.* 6, 19. et 11, 31. *B. A.*

DARDĂNĀRĬUS, ii, m. παντοπώλης, σιτοκάπηλος, annonae, et aliarum mercium negotiator, qui studio undique coemit, et coempta comprimit, ut annonam incendat, et carius vendat. Putat *Turneb. Advers.* 9, 17. nomen huic odiosissimo hominum generi inditum a quodam Dardano Phoenici, insigni mago, (cujus meminit *Plin.* 30, 1, 2., *Arnob.* 1. p. 31., *Tert. Anim.* 57., et *Dardaniae artes* pro magicis dicuntur a *Colum.* 10, 358.) quasi magicis artibus annonam in sua horrea convertant, et caritatem inducant, eorum instar, qui in *Legib. XII. Tab.* apud *Senec. Qu. Nat.* 4, 7. fruges alienas excantare dicuntur. Sed de hac *Turnebi* conjectura alii viderint. *Ulp. Dig.* 47, 11, 6. Annonam attentare et vexare vel maxime dardanarii solent. et *mox.* Debebis custodire, ne dardanarii ullius mercis sint. *Paul. ib.* 48, 19, 37. In dardanarios, propter falsum mensurarum modum, extra ordinem vindicari placuit. [*Gloss. vet.*: παλιγκάπηλος.]

DARDĂNĬA, ae, f. Δαρδανίη, insula eadem, quae Samothrace. *Plin.* 4, 12, 23. ¶ Item regio supra Troadem ad Hellespontum, ubi oppidum *Dardania* apud *Mel.* 1, 18. *sub f.* (quod *Dardanium* appellat *Plin.* 5, 30, 33.) prope Abydum, a Dardano conditum, teste *Hyg. fab.* 275. Unde orta est appellatio *der Dardanellen.* De hoc intelligendum est illud *Ov. Trist.* 1, 10, 25. Dardaniamque petit auctoris nomen habentem. *Serv.* ad *A.* 8, 134. Dardanum vocat. [*Dardanum *Servio* et oppidi et promontorii nomen est. *B. A.*] ¶ Dicitur aliquando de ipsa Troja. *Ov. Her.* 16, 57. ¶ Ipsa quoque regio pro toto regno Trojae sumitur. *Virg. A.* 2, 281. et 325. et *ib.* 3, 52. etc.

[DARDĂNĬCUS, a, um, adj. ad Dardaniam pertinens, Moesiae superioris regionem versus Macedoniam, de qua V. DARDANUS, a, um. In nummis apud *Eckhel. D. N. V. T.* 7. p. 446. Dardanici. *nempe* metalli. V. DARDANUS, a, um. *F.*]

DARDĂNĬDES, ae, m. Δαρδανίδης, patronymicum a Dardano, *h. e.* filius vel nepos Dardani, vel quivis alius a Dardano descendens. *Ov. Fast.* 6, 419. Moenia Dardanides nuper nova fecerat Ilus. *Virg. A.* 12, 774. voluitque manu convellere ferrum Dardanides, *h. e.* Aeneas. Adde *ib.* 10, 545. ¶ *Dardanidae, arum*, saepe dicuntur de omnibus Trojanis. *Virg. A.* 5, 45. Dardanidae magni genus alto a sanguine Divum. *Id. ib.* 12, 585. Pandere portas Dardanidis. *Id. ib.* 2, 241. O patria, o divum domus Ilium, et inclyta bello Moenia Dardanidum! pro Dardanidarum. ¶ Item de Romanis, qui ab Aenea. *Sil.* 16, 192. Dardanida pulcherrime, *h. e.* Scipio Africane. Al. leg. *Dardanide.* Sed de hac positione vocativi V. AEACIDES.

DARDĂNIS, idis, f. patronymicum a Dardano, Δαρδανίς. Sumitur et pro Trojana. *Ov. Met.* 13, 412. Dardanides matres. *Id. Her.* 16, 194. Dardanides nurus. *Mart.* 10, 30. Cajeta Dardanis, *h. e.* a Trojanis condita.

DARDĂNĬUS, a, um, adj. Δαρδάνιος, ad Dardanum, item universim ad Trojanos, et Trojam pertinens. *Virg. A.* 1, 606. Dardania gens. *Id. ib.* 498. Aeneas Dardanius. *Id. ib.* 10, 438. Dardania tela. *Ov. Her.* 8, 42. Dardanius advena, *h. e.* Paris, qui Troja Spartam profectus est abducendae Helenae causa. *Id. Trist.* 3, 5, 38. senex, *h. e.* Priamus. *Mart.* 11, 104. minister, *h. e.* Ganymedes pincerna Jovis. *Ov. Fast.* 2, 680. dux, *h. e.* Aeneas. *Id. ib.* 1, 519. Dardaniae pinus, *h. e.* naves Aeneae Italiam petentis. *Id. Met.* 13, 335. Dardanius vates, *h. e.* Helenus Priami filius, vates nobilis. *Id. ib.* 15, 431. Dardania Roma, *h. e.* a Trojanis condita. *Lucan.* 3, 187. Dardania Oricus, *h. e.* in qua Helenus Priami filius regnavit. ¶ *Dardaniae artes* sunt magicae. V. in DARDANARIUS. ¶ De Dardanio oppido V. in DARDANIA.

DARDĂNUS, a, um, adj. ad Dardanum seu ad Trojanos pertinens. *Hor. Od.* 1, 15, 10. Dardana gens. *Id. ib.* 4, 6, 7. Dardanae turres, *h. e.* Trojae. *Virg. A.* 6, 57. Dardana tela Paridis. *Prop.* 4, 1, 4. Dardana puppis, *h. e.* navis, qua Aeneas in Italiam venit. *Sil.* 1, 14. ¶ De Dardano oppido V. in DARDANIA. ¶ *Dardanum* (subaudi *aurum*) brachiorum ornamentum aureum, quo et viri utebantur: ita dictum a Dardania Moesiae regione. *Plin.* 33, 3, 12. V. et infra. ¶ *Dardani, orum*, dicti sunt etiam Romani, quorum auctor Aeneas Dardanus. Hinc *Dardanus ductor* apud *Sil.* 1, 14. est Scipio Africanus. ¶ Item populi Moesiae, ubi nunc *Servia* est. *Plin.* 3, 26, 29. et *Cic. Sext.* 43. V. DARDANICUS.

DARDĂNUS, i, m. Δάρδανος, filius Jovis, et Electrae Atlantis filiae, qui ex Corito urbe Etruriae profectus (al. ex Pheneo urbe Arcadiae, al. ex Creta) Samothraciam primum cum fratre Iasio petiit: unde Penatibus cum eo divisis, et Palladio asportato, in Phrygiam transiit. Alii dicunt causam profectionis fuisse, quod in dissensione de regno fratrem interemisset, et ob iram populorum mutare solum coactus sit. Dardaniam oppidum et Ilium condidit, et regni Trojani princeps fuit. Duxit uxorem Batiam Teucri filiam (al. Astyochen), cui natus est filius Erichthonius, huic Tros, huic Assaracus, cujus frater Ilus, qui post eum regnavit, Laomedontem genuit Priami patrem. Alii aliter hanc genealogiam describunt, qui Dardanum non primum, sed secundum faciunt Ilii regem. *Virg. A.* tamen 8, 134. Dardanus Iliacae primus pater urbis et auctor. V. ibi *Servium*, et ad *A.* 7, 207., et ad *ib.* 3, 167., et ad *ib.* 8, 130. etc. ¶ Graeca positione *Ov. Fast.* 4, 31. Dardanon Electra nesciret Atlantide cretum. ¶ *Dardanus* fuit etiam magicae artis scriptor celeberrimus ex Phoenicia, a quo Dardaniae artes, *h. e.* magicae, sunt appellatae. *Plin.* 30, 1, 2. et *Appul. Apol.* p. 331, 14. ¶ Est et philosophus Stoicus ap. *Cic. Acad.* 4, 22.

*DARDI, orum, populi Apuliae antiqui. *Plin.* 3, 11. Diomedes ibi delevit gentes Monadorum Dardorumque. *B. A.*

*DAREIUM, i, n. Parthiae oppidum. *Plin.* 6, 16. Legitur et *Dariaeum*. *B. A.*

*DAREMAE, arum, populi Africae, ad sinum Arabicum. *Plin.* 6, 29. *B. A.*

DĂRES, etis, m. Δάρης, historicus Phrygius, qui primus bellum Trojanum, cui ipse interfuerat, Graece conscripsit, quod postea ab aliquo deterioris aevi scriptore Latine conversum est. Falsi enim sunt, qui ejus auctorem *Corn. Nepotem* fecere: quod et stilus indicat, et conveniens judicium eruditorum. Quare quae ex Darete afferuntur ad latinitatem pertinentia, exiguae admodum sunt auctoritatis. ¶ [*Dares*, *etis*, et *Dares*, *is*, teste *Serv.* ad *Virg. A.* 5, 456., est nomen pugilis, cujus pugnam cum Entello *Id. ib.* a 369. et seqq. describit. *B. A.*]

*DARI, orum, Indiae populi, cis Gangem flumen. *Plin.* 6, 20. *B. A.*

DĂRICUS. V. DARIUS.

*DARIES, vox sine sensu. *Cato R. R.* 160. Luxum si quod est, hac cautione sanum fiet. harundinem prende tibi viridem P. IIII. aut V. longam. Mediam diffinde, et duo homines teneant ad coxendices. Incipe cantare, In Alio. S. F. Motas Vaeta Daries Dardaries Astataries Dissunapiter, usque dum coeant. *B. A.*

*DARĪTIS, idis, f. sc. regio, Δαρεῖτις χώρα, in Media fuit. *Plin.* 6, 23. ed. *Hard.* Al. leg. *Daranthin*. In Ed. *Basil.* 1530. est *Dararin*. Partem Arianae esse aliqui volunt. *B. A.*

DĀRĪUS et Darēus, i, m. Δαρεῖος. Tres hoc nomine Persarum reges fuere: primus filius Hystaspis, pater Xerxis: alter Longimani filius, cognomine Nothus: tertius Arsami filius, quem Alexander regno spoliavit. De his *Justin.*, de tertio etiam *Curtius* multa. ¶ De secundo haec narrat *Val. Max.* 9, 2. *n.* 6. *ext.* Sanctissimo Persis jurejurando obstrictus, ne quem ex conjuratione, quae septem Magos cum eo oppresserat, aut veneno, aut ferro, aut ulla vi, aut inopia alimentorum necaret, mortis rationem excogitavit, qua onerosos sibi, non perrupto religionis vinculo, tolleret. Septum enim altis parietibus locum cinere complevit, suppositoque tigno prominente, benigne cibo et potione exceptos in eo collocabat: e quo somno sopiti in illam insidiosam congeriem decidebant. Hinc *Ov. Ib.* 317. Utque necatorum Darei fraude secundi, Sic tua subsidens devoret ossa cinis. ¶ *Claud. epist.* 1, 17. Darium famulis manibus doluisse peremptum Fertur. *Sidon.* primam et secundam licenter corripuit *carm.* 9, 51. Et primum Darii tumultuantes Praefectos satrapasque perculisse. ¶ Apud *Auson.* nomen est monetae aureae, quae XX. denarios valebat, *epist.* 5, 23. Ergo aut praedictos jam nunc rescribe Darios. Hic alii leg. *Daricos;* nam etiam Graeci Δαρεικοὺς vocant, cum prima tamen longa. *Id. ib.* 19. eosdem *Philippos* dixerat. [*Darios non est sollicitandum. ¶ Casus obliqui plerumque *Darii* etc. scribuntur. Nonnulli tamen, in quibus *Zumpt.* in ed. *Curtii*, praeferunt *Darei* etc.]

*DARON, i, oppidum in Arabico latere Aegyptiorum, qui Psammetichum fugerunt, auctore *Plin.* 6, 30. *B. A.*

*DARRAE, arum, populi Arabiae. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

*DARSA, ae, Asiae oppidum, in Pisidia. *Liv.* 28, 15. *B. A.*

*DASCŪSA, ae, f. oppidum Armeniae minoris. *Plin.* 5, 24. *Anton. Itin.* et *Tab. Peut.* Item aliud, in Cappadocia. *Tab. Peut. B. A.*

*DASCYLĪUM vel Dascylēum, i, Δασκυλεῖον, Δασκύλιον, vel Dascylos, i, oppidum Bithyniae. *Mela* 1, 119. *Plin.* 5, 32. *B. A.*

*DASELIS, oppidum Aethiopiae. *Plin.* 6, 29. *B. A.*

DĂSI, dari. *Fest.* V. initium litterae S.

*DASĪA, ae, femininum adj. graeci δασύς, εῖα, ύ, i. e. densus, asper. Δασεῖα sc. προσῳδία i. e. spiritus asper. Latine utitur h. v. *Pomp. comment. artis Don.* p. 80. *ed. Lind.:* Ceterum illi accentus superfluo adduntur, dasia et psile.

*DASIBARI, flumen in Cyrenaica. *Plin.* 5, 5. *B. A.*

[DĂSĬUS, ii, m. a δασὺς, vel potius a λάσιος, hirsutus, pilosus: nam Latini quandoque λ Graecorum mutant in *d*, ut *meditari* a μελετᾶν, teste *Serv.* ad *Virg. Ecl.* 1, 2. et *odefacit* pro *olfacit*, teste *Festo*. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 986, 12. M. Postumius Dasius. *F.*]

- DASUMĬĀNUM Senatusconsultum, quod memoratur a *Martian. Dig.* 40, 5, 36. et a *Martian. ib.* 51. ad fideicommissarias libertates pertinens, a quodam Dasumio dictum videtur: sed nihil mihi praeterea compertum est. *Haloander* edidit *Dasumajanum;* alii leg. *Damasianum*.

DĂSYPUS, odis, m. et f. δασύπους, genus quadrupedis hirtos et villosos pedes habentis: a δασύς, pilosus, et πούς, pes. *Plin.* 11, 39, 94. Pili dasypodi et in buccis intus, et in pedibus. *Id.* 8, 55, 81. Lepus omnium praedae nascens, solus, praeter dasypodem, superfetat. *Id.* 10, 63, 83. Dasypodes omni mense pariunt, et superfetant sicut lepores. et *ib. in f.* Superfetant et lepus tantum. ¶ *Plin. l. c.* sibi non constat; nam modo *dasypodem* vocat cuniculum, et distinguit a lepore, modo eundem ac leporem facit; *Aristoteles* vero, cui, ut diximus in V. CUNICULUS, ignotus fuit cuniculus, utroque vocabulo (δασύπους et λαγώς) utitur ad leporem denotandum: itaque cum *Aristotele* potius putamus, *dasypodis* appellationem ad solum leporem pertinere.

DĂTĀRĬUS, a, um, adj. δοτός, qui dari potest, vel dandus est. *Pl. Ps.* 4, 2, 13. An non prius salutas? *Sy.* Nulla est mihi salus dataria, *h. e.* quam temere aliis impertiam.

DĂTĀTIM, adv. invicem dando, ut *Ludere datatim*, quemadmodum qui pila lusitant, quae vicissim mittitur et remittitur. *Pl. Curc.* 2, 3, 17. Tum isti, qui ludunt datatim, servi scurrarum in via. ¶ Transfertur et ad obscenum sensum. *Enn.* (corrige *Naevius*) de meretrice loquens, ap. *Isid. Orig.* 1, 26. quasi in foro pila Ludens datatim dat se, et communem facit. *Pompon.* ap. *Non.* 2, 213. Datatim in lecto ludere. Adde *Afran. ib.*

DATHIĀTUM appellatur tus rufum, secundae vindemiae, viliorisque pretii, quod vere colligitur, incisis hieme arboris turiferae corticibus. *Plin.* 12, 14, 32., ad quem locum *Salm. Solin.* p. 505. vult legi *dadiotum*, a δᾴδιον, facula, parva taeda, quia in taediferis arboribus e trunco taedae fiunt, et quia hujusmodi tus rufum erat, atque adeo taedae accensae simile. *Dalecampius* vero deducit ἀπὸ τῆς δᾳδὸς καὶ τοῦ θείου, a taeda nempe et sulphure, cujus odorem hoc vilius tus imitetur.

DĂTĬO, onis, f. δόσις, actus dandi. *Cic. Agr.* 2, 22. Cujus judicium legumque datio, captorum agrorum ipsius virtute cognitio tollitur. Al. leg. *latio*. [*Illud recte habet; non enim de ferendis legibus sermo est, sed de iis legibus, quas Pompejus victis a se in Asia populis *dedit*.] *Varr. R. R.* 3, 9. Remittendum in datione cibi. *Plin.* 7, 56, 57. Ordinem exercitus, signi dationem, tesseras, vigilias Palamedes invenit. *Liv.* 39, 19. Uti Feceniae Hispalae datio, diminutio, gentis enuptio, tutoris optio item esset, *h. e.* traditio possessionis patrimonii sui, cui vellet, vendendo, permutando, testamento relinquendo, etc. In *fragm. legis Mamiliae* p. 340. *Goesii.* Jurisdictio, judicis datio, addictio, *h. e.* assignatio. *Ulp. Dig.* 37, 8, 1. Datio bonorum possessionis. *Paul. ib.* 45, 1, 2. Datio partis. *Florentin. ib.* 34, 4, 14. Datio aut ademptio legati. ¶ *Marcell. ib.* 46, 3, 68. dationem pro solutione dixit.

*DATIS, is, m. unus ex Darii Hystaspis ducibus, a Miltiade ad Marathonem superatus. *Nep. Milt.* 4. ¶ Exinde suum *Datin Achaemeniae graviorem vulnere pugnae* hausisse videtur *Val. Fl.* 6, 65., uti censet *Gesnerus*. *B. A.*

DĂTĪVUS, a, um, adj. δοτός, qui datur, vel assignatur. *Tutores* alii sunt *dativi*, seu testamentarii; alii *optivi*, alii vero *legitimi*. *Caj. Instit.* 1. (edente iterum *Goeschenio*) §. 149. Vocantur hi, qui nominatim testamento tutores dantur, dativi: rectissime autem tutor sic dari potest: Lucium Titium liberis meis vel uxori meae tutorem do. *Id. ib.* §. 150. In persona autem uxoris recepta est tutoris optio, id est, ut liceat ei, quem velit ipsa, tutorem sibi optare, hoc modo: Titiae uxori meae tutoris optionem do: hinc qui ex optione sumuntur, optivi tutores vocantur. *Id. ib.* §. 155. Quibus testamento quidem tutor datus non sit, iis ex lege XII. Tabularum agnati sunt tutores, qui vocantur legitimi. [*In his alia refinxit, alia addidit. *F.*] *Imp.* tamen *Justinian. Cod.* 1, 3, 52. aperte distinguit testamentariam tutelam a legitima et dativa. Prior nempe est quae testamento, secunda quae lege, tertia quae judice datur: quod confirmat *ib.* 5, 30, 5. ¶ Apud grammaticos *dativus casus* est tertius, verbis dandi inserviens. *Quint.* 1, 4., *Gell.* 4, 16., *Prisc.*, *Diomed.* etc. Quare et *dandi casus* appellatur. *Nigid.* ap. *Gell.* 13, 25.

DĂTO, as, a. 1. frequentat. a *do*. [*Cato* apud *Front. ad Antonin. Imp.* 1, 2. *extr. ed. Maj.* Numquam ego evectionem datavi, quo amicis meis per symbolos pecunias magnas caperent. *F.*] *Plin.* 25, 5, 23. Themison (*medicus*) binas non amplius drachmas (*hellebori*) datavit: sequentes et quaternas dedere, *h. e.* dare consuevit. Quidam MS. habet *dedit*. *Pl. Most.* 3, 1, 73. Tu solus, credo, fenore argentum datas. *Sidon. ep.* 5, 13. Cum tributum annuum datavere. ¶ Obscenum quid latet in illo *Pl. Aul.* 4, 4, 10. *Eu.* Pone. *St.* Equidem pol: te datare, credo, consuetum senex. V. DATATIM.

*DATON, i, n. oppidum Thraciae, inter Neapolim et Nestum flumen. *Datos* appellatur *Plin.* 4, 11. ed. *Hard.* ubi al. leg. *Pastos*. *B. A.*

DĂTOR, oris, m. δοτήρ, qui dat. *Pl. Truc.* 2, 1, 33. et 2, 7, 18. Datores novos oportet quaerere, qui de thesauris integris demunt, danunt. *Id. fragm.* ap. *Prisc.* 3. p. 616. Datores bellissimi negotioli soletis esse. *Virg. A.* 1, 138. Adsit laetitiae Bacchus dator, et bona Juno. ¶ In ludo pilae *dator* est, qui pilam ludentibus subministrat: sicut *factor*, qui pilam ferit, et ipsum lusus certamen facit: unde *factiones* dictae de partibus ludentium. *Pl. Curc.* 2, 3, 17. Tum isti qui ludunt datatim, servi scurrarum in via, Et datores et factores omnes subdam sub solum. De hoc *Petr. Sat.* 27. Non eam (*pilam*) amplius repetebat, quae terram contigerat, sed follem plenum habebat servus, sufficiebatque ludentibus.

DĂTUS, a, um, particip. a *do*, δεδομένος, concessus, tributus. *Cic. Manil.* 16. *extr.* Bonum oblatum et datum. *Id. Off.* 1, 17. Beneficia ultro citro data, accepta. *Id. Senect.* 20. Fidem hosti datam conservare. *Id. Att.* 7, 18. Illius alterum consulatum a republica, ne data quidem occasione, repulimus. *Liv.* 2, 41. Signum inde factum esse et inscriptum: Ex Cassia familia datum. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 1. et *Plin. ep.* 7, 12. *ad f.* Data opera aliquid facere. *Virg. A.* 1, 87. venti, Qua data porta, ruunt. *Quint.* 1, 10. Scire quemadmodum in data linea constitui triangula aequis lateribus possint. *modus dicendi frequens apud mathematicos*. ¶ *Data*, *orum*, sunt res datae. *Cic. Amic.* 16. Ut par sit ratio acceptorum et datorum, i. e. *Einnahme und Ausgabe*. ¶ Et specialiter munera, δῶρα. *Ov. Met.* 6, 463. Ingentibus datis sollicitare aliquem. *Pl. Ps.* 1, 3, 72. Non est justus amator, nisi qui perpetuat data. *Prop.* 3, 13, 6. heu nullis capta Lycinna datis. [*Cic. Cluent.* 24. tantum donis, datis, muneribusque perfecerat. Olim male legebatur h. l. *donis datis*. De compositione hujusmodi synonymorum V. *Salm.* ad *Lamprid. Lev.* *c.* 26. *Tom.* II. p. 923. et *Gron. obss.* IV. p. 230. Haec *Ern.* in *cl. Cic.*] ¶ In ludo calculorum *datum* est calculus loco motus vincendi gratia. *Cic. fragm.* apud *Non.* 2, 781. Itaque tibi concedo, quod in duodecim scriptis solemus, ut calculum reducas, si te alicujus dati poenitet. *Quint.* 11, 2. *post med.* Scaevola in lusu duodecim scriptorum, cum prior calculum promovisset, essetque victus, dum rus tendit, repetito totius certaminis ordine, quo dato errasset, recordatus rediit, etc. ¶ *Datum* adscriptum in fine epistolarum significat tempus et locum, quo epistola data scripta est. Legitur apud *Cic. Fam.* 14, 1. 7. 8. 12. et 23. Sic *Q. Fr.* 2, 16. Accepi tuas litteras datas Placentiae. ¶ *Datus* cum infinito. *Stat. Th.* 10, 387. motu ducis acer agebat Amphion equites, noctem vigilataque castra Explorare datus, *h. e.* jussus, vel missus, destinatus ad explorandum.

DĂTUS, us, m. datio, δόσις. In sexto casu singulari. *Pl. Trin.* 5, 2, 15. Is mille nummum se aureum meo datu tibi ferre ajebat.

*DAVANA, ae, oppidum Mesopotamiae. *Ammian.* 23, 6. *Dabana* audit *Notit. Imper. B. A.*

DAUCUM et Daucon, i. n. δαῦκον, herba est e genere pastinacarum, et ipsa plurium generum, sed probatissima Cretica, cujus meminit etiam *Celsus* 5, 23. *n.* 3., foeniculi similitudine, candidioribus foliis et minoribus hirsutisque, caule pedali recto, radice suavissimi gustus et odoris, semine milii albo, acri, odorato, ut *Plin.* 19, 5, 27. et 25, 9, 64. describit. *Id. ib.* 11, 84. Daucum medetur capitis dolori. *Id.* 26, 7, 25. Cruditates digerunt daucum, vettonicae farina, plantago decocta. [*Appellatur etiam Daucion et Daucites. *Appul. de herb.* 80. *B. A.*]

*DAUCUS, i, m. i. q. daucum s. daucon. *Scribon. Larg. compos.* 167, 170 et 177. Daucus Creticus. *B. A.*

*DAVELLI, orum, Aethiopiae populus. *Plin.* 6, 30. *B. A.*

DAVERSII. V. DAORSI.

DĀVID, m. indeclin. et īdis, secundus Hebraeorum rex, nobilitate generis, sanctitate, prophetia, psalmorum sacrorum opere, magnisque aliis rebus gestis in omne aevum celeberrimus. *Auson. Ephemer. in orat. in f.* Consona quem celebrant modulati carmina David. *Juvenc.* 4, 48. Respondent, illum Davidis origine nasci.

DĀVĪDICUS, a, um, adj. ad Davidem pertinens. *Prud. Cath.* 12, 49. Jam flos subit Davidicus, Radice Jesse editus, *h. e.* Jesus Christus, qui ex semine David homo natus est. *Sedul.* 1, 7. cur ego Davidicis assuetus cantibus, etc. *Id.* 4, 42. Talia Davidicam post facta reliquerat urbem, *h. e.* Hierosolyma.

DAULĬAS, ădis, f. patronymicum a Daulide regione, et urbe Phocidis, quae olim a Thracibus culta, Terei regis Thraciae imperio paruit. In hac urbe fama est, Prognen Tereo filium Ityn epulandum dedisse, ipsamque in hirundinem, et Philomelam sororem in lusciniam conversam fuisse, ut *Pausan.* tradit in *Atticis* et in *Phocicis:* quamvis *Ov. Met.* 1, 412. et seqq., ubi totam hanc fabulam persequitur, in Thracia id accidisse narrat. Hinc *Daulias ales* tum Prognen, tum Philomelam significare potest: sed de Progne, quae fuit mater Ityos, dicitur in illo *Ov. Her.* 15, 153. Sola virum non ulta pie moestissima mater Concinit Ismarium Daulias ales Ityn. et *Albinov.* 1, 105. Talis in umbrosis mitis nunc denique silvis Deflet Threicium Daulias ales Ityn. *Virg. Cir.* 200. Dauliades puellae. Adde *Catull.* 65, 14.

DAULIS, idis, f. Δαυλίς, idem quod Daulias

Senec. Thyest. 275. animum Daulis inspira parens sororque, h. e. Progne et Philomela.

DAULIUS, a, um, adj. ad Daulidem urbem Phocidis pertinens. V. in DAULIAS. Ov. Met. 5, 276. Daulia Threicio, Phoceaque milite rura Ceperat ille ferox.

DAUNIACUS, a, um, adj. idem quod Daunius. Sil. 12, 429. Jamque in Dauniacos transfundens agmina campos. Alii leg. Daunivagos.

***DAUNIAS**, adis, f. i. q. Daunia. Hor. Od. 1, 22, 14. Daunias tellus. Al. leg. Daunia. Al. aliter. B. A.

DAUNIUS, a, um, adj. ad Daunum pertinens. Virg. A. 8, 146. Gens Daunia, h. e. Rutuli cum Turno rege Dauni filio. Id. ib. 12, 723. Daunius heros, h. e. Turnus. Id. ib. 785. Dea Daunia, h. e. Juturna nympha Turni soror. Sil. 8, 359. regna, h. e. Rutulorum. Hor. Od. 2, 1, 33. Dauniae caedes, h. e. Latinorum. Ponit autem Daunias, quia ex Apulia Daunia fortissimi milites conscribebantur: quare Daunia militaris ab eodem Od. 1, 22, 14. appellatur. Id. ib. 4, 6, 27. Daunia Camena, h. e. sua ipsius Horatii, qui Venusinus fuit. Venusia autem est in confinio Lucaniae et Apuliae Dauniae, ut ipse Sat. 2, 1, 34. docet; et praeterea Dauniorum colonia fuit, ut apud Plin. 3, 11, 16. legitur. Sil. 2, 244. Daunius juvenis, h. e. Theron, cujus patria fuit Ardea Rutulorum oppidum. ¶ Bulbum Daunium memorat Ov. Rem. Am. 797., quia post Megaricos et Africanos optimi in Apulia Daunia nascebantur, teste Plin. 19, 5, 30. ¶ Daunii, orum, sunt Apuliae Dauniae homines. Plin. 3, 11, 16. ¶ Porro Apulia Daunia pars est Apuliae, quae nunc Capitanata dicitur, in qua Salapia, Sipontum, Uria etc. urbes fuere: cognominata a Dauno rege, Diomedis socero, Illyricae gentis claro viro, qui eam, propter domesticam seditionem excedens patria, occupavit. Id. ib. et Fest.

DAUNUS, i, m. Illyricae gentis clarus vir, qui patria pulsus propter domesticam seditionem, eam Apuliae partem, quae ab ipso Daunia dicta est, occupavit, ibique rex fuit. Ita Festus. Addit Plin. 3, 11, 16. fuisse socerum Diomedis. Huic enim in ea loca appellenti filiam suam Euhippam in uxorem dedisse dicitur. Alii tradunt, Italum fuisse, Pilumni Apuliae regis filium ex Danae (ut in DANAE dictum est), et metu Acrisii Danaen filiam persequentis, secessisse in alteram Italiae partem, ubi erant Rutuli, et Ardeam ibi condidisse. Incertum est, hicne fuerit an ejus nepos, qui ex Venilia Turnum genuit, quem Aeneas occidit. Virg. quidem A. 10, 76. Turnum facit Pilumni nepotem et Dauni filium. [*Plerumque cognomen habet Iapyx i. e. Iapygius s. Apulus. Ov. Met. 14, 458. et s. v. Iapyx.] ¶ Dauni, orum, populi sunt iidem qui Daunii. Mela 2, 4.

DAUTIA pro lautia, quae scil. dantur legatis hospitii gratia, Festus in Dacrimas, olim dictum fuisse tradit. Quod quidam dicunt esse a Graeco δώτια, ut inde dautia, post lautia factum fuerit.

DAVUS et Davos (V. Donat. ad Ter. Andr. 1, 2, 2.) nomen servi comici apud Pl. et Ter. et alios. Quemadmodum Syrus, Geta etc. nomina item servorum sunt a gentibus ducta, ita Davus a Davis, qui olim Davi appellati sint, duci quibusdam videtur. Alii factum putant ex Dalivus per syncopen, de quo V. supra loco suo. Hor. A. P. 237. Ut nihil intersit, Davusne loquatur et audax Pythias.

DE

DE, παρὰ, περὶ, ἐκ, ἀπὸ, praepositio ablativo serviens, quae saepe refertur ad personam, et significat a, ab, ex. Cic. Att. 1, 14. Messala de Pompejo quaesivit, quid de religione sentiret. Id. Flacc. 20. Fundum mercatus est de pupillo Meculonio. Id. Att. 1, 11. Verum haec audies de Philadelpho. Epit. Livii 51. Uxor de marito impetrare non potuerat, ut etc. Lucil. ap. Non. 12, 35. Solus jam vim de classe prohibuit Vulcaniam. [*Tac. A. 1, 37. de imperatore rapti fisci; sc. sunt apud eum; igitur ex ejus domo rapiuntur.] ¶ 2. Item ad locum, et valet idem, quod ex vel a. Cic. Or. 15. Non enim declamatorem aliquem de ludo aut rabulam de foro quaerimus. Ter. Andr. 3, 2, 11. Illis, quae sunt intus, clamat de via. Cic. Div. 1, 42. propter aeris crassitudinem, de coelo apud eos multa fiebant. Id. Rosc. Am. 52. Effugere de manibus alicujus. Id. Cluent. 59. A. Binnius copo de via Latina. Id. Att. 15, 4. sub f. Ecce autem de transverso L. Caesar, ut veniam ad se, rogat. Id. Verr. 2, 4, 40. Haec agebantur in conventu palam, de sella et loco superiore. Senec. Prov. 2. De genu pugnare. ¶ 3. Item ad tempus: qua ratione vel pro in aut per vel pro post adhibetur. Ter. Ad. 5, 3, 35. et Hor. Ep. 1, 2, 32. surgunt de nocte latrones. Cic. Phil. 2, 34. Cum perditissimis latronibus non solum de die, sed etiam in diem vivere, i. e. palam, (am Tage) quia supra dixerat, non modo urbem odisse, sed etiam lucem. [*Sic Forc. Mihi quidem melius videtur, intelligere h. l. ex vulgari harum formularum usu, ut sit i. q. simulac dies oritur, vom Tage an, i. e. von Tagesanbruch. V. paullo infra locum Suet. Dom. 21.] Id. Q. Fr. 2, 15. Viatores, si serius, quam voluerunt, forte surrexerint, properando etiam citius, quam si de multa nocte vigilassent, perveniunt, quo volunt. (Adde Suet. Vesp. 21. [*coll. Oud. ad h. l. et Drak. ad Liv. 8, 23.]) Caes. B. C. 2, 35. extr. De tertia vigilia silentio exercitum reducit, h. e. transacta tertia vigilia. Id. B. G. 7, 88. De media nocte missus equitatus novissimum agmen consequitur. Sic Hor. Sat. 2, 8, 3. De medio potare dic. [*ἀφ' ἡμέρας πίνειν, V. Matth. gr. gr. p. 1129.] Pl. Most. 3, 2, 8. Non bonus somnus est de prandio. [*i. e. von der Mahlzeit weg — statim post prandium. Hom. Il. Θ, 53. ἀπὸ δ' αὐτοῦ (sc. δείπνου) θωρήσσοντο.] Virg. A. 2, 662. Jamque aderit multo Priami de sanguine Pyrrhus, h. e. post caedem Priami et Politae filii. Catull. 47, 5. Vos convivia lauta sumptuose De die facitis, mature et multo ante noctem, cum mos esset sero tantum coenare. (Sic Liv. 23, 8. Epulari de die. Ter. Ad. 5, 9, 8. Apparare de die convivium. Donat. tamen aliter interpretatur) Suet. Dom. 21. Lavabat de die, prandebatque ad satietatem, i. e. orto jam die, mane, mature, cum alioquin mos esset circa octavam, aut nonam horam balneo uti. Cic. Sull. 24. ad f. Etenim de principio studuit animus occurrere magnitudini criminis; nunc etc. ¶ 4. Item ad rem, et fere ex significat. Cic. Verr. 2, 3, 53. Recita de epistola reliqua. Curius ad Cic. Fam. 7, 29. Duo parietes de eadem fidelia dealbare. V. FIDELIA. Cic. ad Planc. post ep. 16, 16. ad Att. Atticus pecunia numeravit de suo. [*Hujus generis exempla V. apud Arntzen. ad Aur. Vict. Epit. 48. §. 17.] Id. Verr. 2, 2, 46. Nihil ex sacro, nihil de publico attingeres. Ov. Met. 1, 127. De duro est ultima (aetas) ferro. Plin. 26, 4, 11. Succus de quinquefolio. Scribon. Compos. 245. Cinis de filice facta. Id. ib. 16. De calvaria defuncti terna cochlearia sumere per dies. ¶ 5. Frequentissime significat rem seu materiam, de qua agitur, et pro circa, super vel quod attinet ad adhibetur. Cic. Att. 7, 2. sub f. Uni epistolae non rescripsi, in qua est de periculis reipublicae. Id. Mil. 3. Fama de illo. Id. Quint. 9. Judicium est non de re pecuniaria, sed de fama fortunisque Quintii. Id. ib. 11. Mentio de pecunia. Id. Sext. 33. sub f. Quae etiam collegae ejus moderatio de me. Id. Div. 1, 27. Somnium de Simonide. Id. Att. 10, 3. Legati de pace. Plin. ep. 4. 7. extr. Credas non de puero scriptum, sed a puero. Cic. Off. 1, 13. Regulus de captivis commutandis Romam missus. Id. Mur. 3. Legem de ambitu ferre. Id. Divin. 2, 1. Liber de contemnenda morte. Id. Or. 2, 31. Quaestio de re aliqua. Id. passim. De re aliqua dicere, agere, referre, statuere, disputare etc. Id. Dom. 18. Collegia, quae coeant de hominum locupletissimorum bonis. Id. Fam. 3, 12. De me autem, suscipe paulisper meas partes, et eum te esse finge, qui cum ego, i. e. quod ad me attinet. Sic ib. 2, 17. De rationibus referendis, non erat incommodum, te nullam referre. Prop. 2, 14, 33. De me, mi certe poteris formosa videri. Pl. Merc. 3, 1, 22. De lanificio neminem metuo. ¶ 6. Aliquando causam designat et adhibetur pro causa vel propter. Cic. Verr. 2, 1, 30. Flebat uterque non de suo supplicio, sed pater de filii morte, de patris filius. Ter. Eun. 3, 2, 4. Ecquid nos amas de fidicina istac? Curt. 10, 5. Non de regno, sed de rege fundare sanguinem. Val. Fl. 6, 65. Achaemeniae gravior de vulnere pugnae. [*Liv. 6, 42, 11. concedere de aliqua re. V. Drak. ad h. l. Tac. H. 1, 34. de odio facilius creditur. Pl. Trin. 2, 2, 18. hisce ego de artibus gratiam facio, i. e. concedo quod attinet ad has artes. Suet. Dom. 13. de oratoribus coronatus, i. e. victor de oratoribus, prorsus ut Graeci loquuntur, νίκα ἀπὸ παγκρατίου (Pind. Isthm. 6, 88.). Cf. Matthiae gr. gr. p. 1131.] ¶ 7. Item conditionem, gradum, multitudinem, et videtur pro inter usurpari. Cic. Opt. gen. Or. 4. Habeatur sane orator, sed de minoribus. Id. Fam. 16, 1. extr. De tuis innumerabilibus in me officiis erit hoc gratissimum. Id. Mil. 24. Se gladio percussum ab uno de illis. Id. Brut. 34. Accusator de plebe L. Caesulenus fuit. Varr R. R. 1, 38. Stercus optimum esse volucrium: de his praestare columbinum. ¶ 8. Interseritur eleganter inter adjectivum et substantivum. Hor. Ep. 1, 7, 88. Media de nocte. Cic. Or. 1, 41. Certis de causis. ¶ 9. Postponitur etiam relativo. Cic. Phil. 1, 5. Quorum de honore agitur. Id. Or. 3, 26. Qua de parte. Id. Inv. 1, 28. Quod simile erit ei negotio, quo de agitur. Id. Verr. 2, 2, 12. Fundus, quo de agitur. Massur. tamen Sabin. apud Gell. 5, 13. de qua causa dixit pro qua de causa. [*Ita de hujus particulae doctrina tradidit Forc. Jam ipsi partim ea, quae supplenda, partim in quem ordinem a Forc. disputata redigenda esse videantur, attexamus. Ac proprie quidem, quae significatio a sensu petita est, de pertinet ad relationem, quae est inter locum superiorem et inferiorem, ubi nos dicimus: von wo herab (gr. κατὰ cum genitivo), et quod saepe idem fere est, von wo aus, (von wo weg, von wo ab, von wo an). Jam, prout verbum, quocum de construitur, vel activum, vel neutrum passivumve est, partim quies in aliquo loco, partim motus ex alio in alium locum significatur. Exempla V. supra §. 2. ut: fiebant haec palam, de sella et tribunali; descendere de coelo etc. In universum veteres in usu praepositionum nobis accuratiores sunt; certe nos in multis aliam cogitationis relationem substituimus, quam quae proprie esse debet; e. g. multa (φαινόμενα) apud eos fiebant de coelo: vom Himmel herab, pro quo nos brevius: am Himmel. De genu pugnare, auf den Knieen, ubi relatio ab inferiore loco ad superiorem. Suet. Tib. 34. de manu reddere strenam, mit eigner Hand, i. e. non per servos. Colum. 2, 4, 9. de clunibus pinnas habent gallinae, i. e. vom Bürzel an, i. e. gleich am etc. Veget. Vet. 2, 54. de capitibus ungularum calcant, i. e. mit den Spitzen etc. Apud Suet. Ner. 46. de Mausoleo exaudita est vox proprie est de superiore ejus parte; fortasse tamen est i. q. ex interiore ejus recessu. A Mausoleo etc. — esset i. q. ἀπὸ, aus der Naehe desselben. — Motus significatur, ubi construitur de cum vv. activis. Suet. Caes. 9. togam dejicere de humero; nam toga ipsa est in humero; quodsi diceres ab humero: necesse esset ipse stares in humero, indeque dejiceres togam. Compara porro Varr. R. R. 2, 1, 3. necesse est humanae vitae a summa memoria descendisse ad hanc aetatem. In quo exemplo a significat locum, unde aliquid proficiscitur, non in quo (worauf) aliquid est. Quum a et de cum personis construuntur, hoc discrimen est: a significat causam agentem et est activum, ὑπό; de tantummodo ad locum spectat, et habet vim passivam, παρά, ἐκ. E. g. Hor. Od 1, 28, 27. multaque merces unde potest, tibi defluat aequo ab Jove, i. e. ὑπὸ Διός sive: Jupiter det tibi multam mercem. Quodsi dixerit aliquis: tibi defluat aliquid de Jove, illud quod defluit in Jovis vel capite vel genibus positum esset, illudque sine Jovis voluntate per se deflueret. Commutatur igitur locus, quum uteris praep. de, quod secus est, quum ab usurpas. Pendent enim uvae ab arbore, quae eum ab omnibus quasi partibus circumdant, non tantum in summa sunt parte: nos: an ihm herab, non: von ihm. — Interdum relatio est simpliciter inter duos locos, omissa inferioris et superioris loci notione, ut (§. 2.) clamare de via, von wo aus = auf der Strasse. Ad sqq. autem pertinet Cic. locus: copo de via latina. V. infra et §. 1. prohibere vim de classe, von wo ab. ¶ Quum quid ex uno in alium locum transfertur, sive aliquid ex aliquo loco sumitur, pars quaedam a toto aliquo segregatur. Hinc intelligitur, cur haec praepositio (quod jam ex parte in superioribus exemplis, quanquam minus aperte, locum habebat) etiam partitivam habeat vim. Haec significatio latissime patet, atque non uno modo cernitur. Ac primum quidem ita reperitur a) post numeralia et quae sunt hujus generis, cf. §. 7. quibus adde Tac. A. 15, 54. de sequentibus plerique. Suet. Aug. 17. major de duobus. Id. ib. 101. de tribus voluminibus, et Oud. ad h. l. b) de loco dicitur: ut §. 2. declamator de schola, rabula de foro, i. e. quales in schola, in foro esse solent, qui scholam et forum sapiunt. Est in hoc exemplo aliqua ad ingenium relatio conjuncta cum aliqua vituperatione; secus atque apud Graecos, apud quos οἱ ἀπὸ Πλάτωνος, i. e. Platonici, ii intelliguntur, qui ex ejus disciplina prodierunt. Sic, copo de via Latina, nos: von der lat. Strasse; habitabat enim in ea. Curius in Cic. Fam. 7, 29. Sulpicii successori nos de meliore nota commenda, i. e. diligentissime, interprete Manut. quem V. Omninoque saepe notio adjectivi circumscribitur hac praepositione. Cic. Flacc. 41. accusator de plebe, i. e. plebejus, ut id. Brut. 34. dictator primus de plebe. c) quare etiam de materia, unde quid constat: §. 4. aetas ultima de duro ferro est, quod idem est, atque: ferrea est. Hinc de, maxime apud scriptores recentioris aevi, inservit genitivo circumscribendo. Nam Cic. et ejus aequales nonnisi ad ambiguitatem vitandam ita loquuntur. Cic. Verr. 2, 1, 12. partem de istius impudentia reficere. Ter. Heaut. 4, 1, 39. expers partis de nostris bonis. Exempla V. ibidem, quibus similia attulit Gron. in diatr. Stat. 1. p. 560. ed. Lips., ut Tert. de test. anim. 1. fidem inclinavit humana de credulitate duritia, i. e. τὸ σκληρὸν τῆς ἀπιστίας. d) Hinc in multis exemplis idem prorsus est quod ex. Dici enim potest: duo parietes de et ex eadem fidelia dealbare. Materia enim dealbandi est in fidelia; quoniam autem dealbando pariete materia imminuitur (de reliqua materia pars desumitur), dixit: de eadem fidelia. Haec sumendi sive desumendi notio ubique subest, ubi pro ex dictum esse narrant. Cic. Fam. 2, 17. de praeda mea teruncium nec attigit nec tacturus est quisquam. Id. N. D. 3, 34. mensas argenteas de omnibus delubris auferri jussit. Lucan. 4, 805. poenas date de sanguine vestro, nos mit; sanguis enim profunditur. Alia hujus usus collegit Cort. ad h. l. Caes. B. G. 8, 31. infamiam capere de detrimento aut timore provinciae. Ubi V. Herz. Hoc

modo est etiam i. q. *secundum*, ut *Suet. Tit.* 5. de more rituque priscae religionis. *Id. Tib.* 13. de consilii sententia. *Caes. B. G.* 8, 54. de sententia adversariorum, coll. *Cic. Att.* 4, 2. *Fin.* 2, 31, 101. e) Porro huc refer formulas *de tuo*, *de suo* etc. supra §. 4. f) Denique *de*, (et *ex*, quod V.) ut Graecorum ἀπὸ et ἐξ adverbiis circumscribendis inservit, ut §. 2. de transverso, *querfeldein*; *Suet. Galb.* 19. de industria, ut Graeci ἀπὸ σπουδῆς, i. e. σπουδαίως. ¶ Eadem partis alicujus notio subest, quum *de* ad tempus refertur, de quo multis exposuit *Forc.* §. 3. quibus quae addenda videbantur, supra adscripsi. ¶ Ad partitivam potestatem revocandus est etiam is usus, quo saepissime utuntur hac particula, quum est i. q. circa, super. Quum enim agitur de re aliqua sumitur illa res pro argumento dicendi super ea; est illa res pars eorum, quae disseruntur. V. supra §. 6. et 7.] ¶ In compositione saepe motum deorsum significat, ut *descendo*, *deruo*, *decerpo*, *deduco* etc., aliquando vim habet augendi, ut *debacchor*, *deamo*, *deparcus* etc., interdum privandi, ut *demens*, *desum*, *deformis*, *decolor* etc. [*Interdum cessandi, ut *desaevire*, *detumescere*, *defurere*, *defremere* etc., V. *Cort.* ad *Lucan.* 5, 304. Ceterum bene docet *Döderl. Syn.* I. p. 51. vim praepos. *de* in compositis duplicem esse; quum enim proprie quidem insit in ea significatio motus deorsum, tenendum tamen esse, motum illum vel utilitati vel damno esse posse alicui. Nam qui deorsum sese movet, vel firmo talo in solo insistit et quietem nanciscitur; — unde *devertere* esse i. q. via relicta se conferre in locum, ubi quiescas; — vel, utpote victus et altero debilior, *humi* jacet et male habet; unde fieri, ut damni alicujus significatio verbis cum *de* compositis adhaereat, ut in *denuntiare*, *deuti*, *deridere*. — ¶ Commutantur saepissime verba a *de* et *di* incipientia et interdum, utrum verius sit, satis difficile est judicatu. V. quae hac de re collegit *Drak.* ad *Liv.* 7, 23, 6. Porro verba a *de* et *re* incipientia, de quo V. *Idem* ad *Eund.* 9, 10, 6. et *Cort.* ad *Lucan.* 8, 620. *De* et *e* sive *ex*, *Drak.* ad *Liv.* 21, 6, 5. *Cort.* ad *Lucan.* 6, 272. *Burm.* ad *Ov. Her.* 14, 86. et ad *Virg. A.* 3, 602. et *prae*, *id. ib.* 9, 925. — et *a*, V. *Goer.* ad *Cic. Acad.* 2, 4, 11. *Burm.* ad *Ov. Her.* 4, 96.]

DĔA, ae, f. Θεά, feminin. a *Deus*. *Cic. N. D.* 3, 18. Qui Dea matre est, Deus sit necesse est. ¶ Dicitur et de Nymphis, *h. e.* quae annos innumeros vivere dicuntur, non tamen esse omnino immortales. *Prop.* 2, 23, 92. Atque inter pecudes accubuisse Deam, *h. e.* Oenonen, quam alii vel laqueo vel moerore, viso cadavere Paridis, vitam finisse, tradidere. ¶ *Dea Dia* est Ceres, Θεὰ Δηὼ, ut est apud *Suidam*. *Inscr.* ap. *Grut.* 120. et 121. et apud *Mur.* 312. et 340. et 341. [Idem pluribus confirmat *Marin. Frat. Arv.* p. 10., quem videsis. *F.*] ¶ In dativo plurali, ubi opus est distinctione, facit *Deabus*, at *Diis* ubi non est opus. *Cic. Rabir. perd.* 2. A Diis Deabusque immortalibus pacem ac veniam peto. *Varr. R. R.* 3, 16. His Diis Helicona atque Olympum attribuerunt homines, *h. e.* Musis. V. dicta in ASINA. ¶ [*Dea (i. e. Livia Augusta) *Vocontiorum*, templi et praesertim oppidi nomen est in Gallia Narbonensi, in Vocontiorum regione. *Anton. Itin.* et *Tab. Peutinger.* Hodie est *Die* in Delphinatu. ¶ Hinc *Deenses* populi vel cives dicti. *Notit. provinc.* Civitas Deensium. *B. A.*]

DĒĀCĬNĀTUS, a, um, adj. a quo acini abstersi sunt. *Cato R. R.* 26. Si bene deacinata erunt dolia.

DĒACTĬO, peractio. *Festus.* Nam *de* aliquando auget.

DĒALBĀTOR, oris, m, λευκαντής, qui dealbat. *Imp. Constantin. Cod.* 10, 64, 1. Carpentarii, sculptores, dealbatores, cusores etc., ubi videntur intelligi qui gypsum inducunt, quoniam ii, qui albarium opus parietibus illinunt, supra nominantur et *albini* dicuntur.

DĒALBĀTUS, a, um, part. a *dealbo*, ἀπολευκανθείς, *Cic. Verr.* 2, 1, 55. Omnes illae columnae, quas dealbatas videtis. *Inscr.* optimae notae apud *Grut.* 207, 2. Lita politaque, et calce uda dealbata recte facito. ¶ Translate. *Augustin. Conf.* 7, 6. Dealbatiores vias saeculi cursitabat.

DĒALBO, as, avi, atum, a. 1. ἀπολευκαίνω, album facio, albarium opus induco. *Cic. Verr.* 2, 1, 55. *extr.* Dealbare columnas. *Curius* ad *Cic. Fam.* 7, 29. Dealbare parietes. V. FIDELIA. *Vitr.* 7, 4. Tum tegulae calce ex aqua liquida dealbentur.

DĒĀMĀTUS, a, um, part. a *deamo*, valde amatus, apprime carus. *Pl. Truc.* 4, 1, 5. Mea dona deamata acceptaque habita esse apud Phronesium.

DĒAMBŬLĀCRUM, i, n. locus ad deambulandum, περίπατος. *Mamertin. Grat. act.* ad *Julian.* 9. Fora, deambulacra, gymnasia laetis populis frequentari.

DĒAMBŬLĀTĬO, onis, f. περίπατος, actus deambulandi. *Ter. Heaut.* 4, 6, 2. Haec deambulatio me ad languorem dedit.

DĒAMBŬLĀTŌRĬUS, a, um, adj. aptus ad deambulandum. *Capitol. Gordian. III.* 32. Medium vero lithostrotum, quod esset deambulatorium etc. V. CHALCIDICUM.

DĒAMBŬLO, as, avi, atum, n. 1. περιπατέω, sursum prorsum ambulo, ut fit valetudinis, aut animi causa. *Ter. Heaut.* 3, 3, 26. Abi deambulatum. *Suet. Aug.* 83. Mox nihil aliud quam vectabatur et deambulabat, et *ib.* 96. Deambulans in litore. ¶ Passive impersonaliter. *Cic. Leg.* 1, 4. Cum satis erit deambulatum, requiescemus. [*Ex sententia *Döderl. Syn.* etc. 111. p. 48. praepositio *de* in hoc vocabulo *finem ambulandi* significat; scilicet ambulare eo fine, ut corpus aliquantulum fatigetur = *spatzieren gehen*. Ne ipsos quidem veteres vim hujus vocabuli satis perspexisse colligit ex *Cic. Or.* 2, 63, 256. Cato, quum cuidam dixisset: Eamus deambulatum: et ille: quid opus fuit *de?* Imo vero, inquit, quid opus fuit *te?*]

DĒĀMO, as, avi, atum, a. 1. ὑπερφιλέω, vehementius amo, ut et *Non.* 2, 221. exponit. *Ter. Heaut.* 4, 6, 21. Deamo te, Syre. *Pl. Epid.* 2, 2, 35. Cum illa, quam tuus gnatus annos multos deamat, deperit. *Id. Poen.* 5, 4, 3. Deamavi ecastor illic ego hodie lepidissima munera meretricum, *h. e.* magni aestimavi, valde mihi placuerunt. Adde *Afran.* ap. *Non. l. c.* [*Negat *Scheller.* deamare esse i. q. valde amare. Minus recte. Cur enim praepositio addatur? V. DEBACCHOR.]

DĒĀNĀ pro Diana legitur in multis *Inscrr.* ap. *Grut.* 39, 2, 4. et 7. et 314, 3. etc.

DĒARGENTASSĔRE obsolet. verbum futuri infinitivi modi, pro, argento spoliaturum. *Lucil.* ap. *Non.* 2, 218. Depeculassere aliqua sperans me ac deargentassere.

DĒARGENTĀTUS, a, um, part. ab inusit. *deargento*, argento tectus, ut Deargentata arma. *Oros.* 3, 22. Deargentata columba. *August. ep.* 23. c. 5. [*Hieron.* in *Isaj.* 9, 30, 24. Nisi idola deargentata et deaurata fuerint comminuta. *F.*]

*DĒARGŪMENTOR, aris, dep. 1. valde argumentor. *Claud. Mamert. Stat. anim.* 2, 7. Super his deargumentabor. *B. A.*

DĒARMĀTUS, a, um, part. a *dearmo*, exarmatus, armis spoliatus, ἀφοπλιζόμενος. *Liv.* 4, 10. Praelatis spoliis, quibus dearmatum hostium exercitum sub jugum miserat.

DĒARMO, as, a. 1. ἀφοπλίζω, arma detraho. *Appul. Met.* 5. *sub f.* Pharetram expilet, sagittas dearmet.

DĒARTŬĀTUS, a, um, part. a *deartuo*, per artus discissus, ut *Non.* 1, 314. exponit. Translate. *Pl. Capt.* 3, 4, 108. Tum igitur ego deruncinatus, deartuatus sum, miser, hujus scelesti technis.

DĒARTŬO, as, a. 1. per artus concidere, ut *Non.* 2, 203. interpretatur: ab *artus*, pro quo *artua* in plur. num. dictum est. Translate. *Pl. Capt.* 3, 5, 13. Tuis scelestis falsidicis fallaciis delaceravisti deartuavistique opes.

DĒASCĬĀTUS, e, um, part. a *deascio*, ascia, politus, dolatus. *Prud.* περὶ στεφ. 10, 381. Deasciato supplicare stipiti.

DĒASCĬO, as, a. 1. ascia laevigo, polio. Translate. *Pl. Mil.* 3, 3, 11. Tibi dixi, miles quemadmodum potis esset deasciari, *h. e.* circumveniri et aliquid ab eo abradi. *Inscr.* ap. *Mur.* 1203, 9. Si quis hoc monumentum violaverit aut titulum deasciaverit etc., *h. e.* ascia abradens deleverit.

DĒAURĀTOR, oris, m. χρυσωτής, qui aurum alicui rei inducit. *Imp. Constant. Cod.* 10, 64, 1. Musivarii, deauratores, albini.

DĒAURĀTUS, a, um, part. a *deauro*, χρυσωθείς, auro illitus vel ornatus. *Senec. ep.* 76. *ante med.* Gladium bonum dices, non cui deauratus est baltheus, sed etc.

DĒAURO, as, avi, atum, a. 1. χρυσόω, aurum illino seu induco. *Tert. Idolol.* 8. Soccus et baxea quotidie deaurantur. *Imppp. Valentin.*, *Valens* et *Gratian. Cod. Theod.* 10, 22, 1. Cassidas et bucculas et tegerent argento et deaurarent.

*DĒBACCHĀTĬO, onis, f. immanis bacchatio. *Salvian. Gubern. D.* 7. *post init.* Fervidae libidinis debacchatione grassantes. *B. A.*

DĒBACCHOR, aris, atus sum, dep. 1. ἐκβακχεύομαι, valde bacchor, furo, saevio. [*Non est simpliciter i. q. valde bacchari, sed: ita bacchari, ut jam non amplius possis, ut tibi cessandum sit; quod ubi fit, sane necesse est, aliquis vehementissime sit bacchatus. Nos similiter: *sich abrasen.*] *Ter. Ad.* 2, 1, 30. Si satis jam debacchatus es, leno, audi, si vis nunc jam. *Sa.* Egon' debacchatus sum autem, an tu in me? ¶ Translate. *Hor. Od.* 3, 3, 55. Qua parte debacchentur ignes, Qua nebulae, pluviique rores, *h. e.* in zona torrida et frigida. [*Hieronym.* in *Isaj.* 11, 37, 26. Insaniam cognovi, qua contra me debacchaturus eras. *F.*]

DĒBĂTŬO, is, a. 3. idem quod batuo, verbero. *Petr. fr. Trag.* 69. *Burm.* Ut ego sic solebam ipsum Ammeam debatuere. Hic tamen obsceni aliquid intelligitur.

DĒBELLĀTOR, oris, m. qui debellat, domitor, δμητήρ. *Virg. A.* 7, 651. Lausus equum domitor, debellatorque ferarum. *Stat. Th.* 9, 544. formidabilis ultor Tydeos infandi debellatorque cruenti Gurgitis.

DĒBELLĀTRĪX, icis, f. quae vincit et debellat. *Tert. Apol.* 25. Graecia Phrygiae debellatrix. *Id. ib.* 5. Aliquis debellator Christianorum, *et mox* Vespasianus Judaeorum debellator. *Lact.* 1, 9. Libido pudoris et famae debellatrix.

DĒBELLĀTUS, a, um, part. a *debello*, bello superatus, καταγωνιζόμενος. *Ov. Met.* 4, 604. India debellata. *Claud. IV. Cons. Honor.* 634. Tyrannus debellatus. *Suet. Tib.* 17. Illyricum debellatum. ¶ Item simpliciter pugnatus. *Hor. Od.* 1, 18, 8. Centaurea monet cum Lapithis rixa super mero Debellata. ¶ Ablativus *debellato* eleganter [*imo: ex usu *Livii*] absolute ponitur. *Liv.* 30, 8. Velut debellato jam, quod ad Syphacem attineret, *h. e.* velut jam debellatum esset. [*Sic saepe. V. *Gloss. Liv.*]

DĒBELLO, as, avi, atum, a. 1. καταγωνίζομαι, καταπολεμέω, pugnando vincendoque bellum finire. Et fere passive impersonaliter usurpatur. *Flor.* 3, 5. Et debellatum foret, nisi de Mithridate triumphare cito, quam vere maluisset. *Liv.* 7, 28. Prima acie debellatum est. *Id.* 8, 36. Debellari eo die cum Samnitibus potuisse, pro haud dubio habitum est. [*Livii locos collegit *Drak.* ad 31, 48. *Vell.* 2, 84. Debellatum apud Actium. *Epit. Liv.* 33. T. Quintius cum Philippo ad Cynoscephalas in Thessalia acie victo debellavit. ¶ Cum accus. est bello vincere, [*i. e. proprie: non prius bellando cessare, quam ubi belli finis in tuum commodum cedit.] *Curt.* 9, 2. Olim fugissemus ex Asia, si nos fabulae debellare potuissent. *Virg. A.* 6, 853. Parcere subjectis et debellare superbos. *Plin.* 6, 13, 16. Arbelitis, ubi Darium Alexander debellavit. *Stat. Th.* 9, 189. Maura diu populatum rura leonem Pastorum lassae debellavere cohortes. ¶ Translate. *Plin.* 22, 23, 47. Debellat eos fungos et aceti natura, contraria iis, *h. e.* nocendi vi eos exarmat.

[DĒBĒLUS, i, m. locus pascendo non aptus, non pecoralis, a *de* praeposit., seu particula privativa, (V. DE) et *bela*, oves, ut dixere veteres Latini, teste *Varrone*. V. BELA. *Tabula alimentaria Vellejas*, quae vulgo *Trajani* dicitur, *col.* 3. *lin.* 3. Fundos Avegam, Veccium (cum) debelis. *Ead. col.* 4, 39. Fundum Metilianum cum casis, silvis, meridibus, et debelis. *Ead. col.* 7, 37. Saltus Avegam, Veccium, debelos cum figlinis. *Petr. de Lama* in *not.* ad *eand.* p. 36. varias aliorum refert de hujus vocis significatione sententias: nos vero cum *Bapt. Borghesio* sentimus, qui supra allatam interpretationem nobiscum per litteras communicavit. *F.*]

DĒBĔO, es, ui, itum, a. 2. ὀφείλω. Volunt etymologi, esse a *de* et *habeo*, quasi *de alio habeo:* quod si verum est, dicetur proprie de eo, qui rem alienam habet, et reddere tenetur. *Cic. Att.* 14, 18. Kal. Januar. debuit: adhuc non solvit. *Nep. Att.* 2. Neque longius, quam dictum est, eos debere passus est. *Cic. Quint.* 12. *extr.* Satis est argumenti, nihil esse debitum Naevio. *Id. Phil.* 2, 29. Appellatus es de pecunia, quam pro domo, pro hortis, pro sectione debebas. *Id. Fam.* 13, 61. Ejus filio pecuniam Nicaeenses grandem debent ad HS. octogies. *Paul. Dig.* 45, 2, 17. Pro hereditariis partibus in totum eos legatum debituros ajunt. *Cic. Or.* 1, 37. Ante petitam esse pecuniam, quam esset coepta deberi. *Id. Verr.* 2, 3, 82. Qui cum frumentum deberetur, pecuniam posceret. *Plin. ep.* 10, 62. Nec inveniuntur, qui velint debere reipubl. duodenis assibus, *h. e.* qui pecuniam fenori sumere velint a republ. ¶ De aliis rebus quibuscumque. *Cic. Marc.* 9. Cum patriae, quod debes, solveris. *Id. Fam.* 13, 75. Obsequor homini familiarissimo, C. Aviano Flacco, cujus causa omnia cum cupio, tum mehercule etiam debeo. [*cf. *id. Rosc. Am.* 51.] *Id. Fam.* 10, 12. *ad f.* Perfice, ut ne minus respublica tibi, quam tu reipublicae debeas. *Id. Or.* 1, 26. Hoc summum beneficium Q. Maximo debui, quod etc. *Id. Phil.* 2, 11. Quo majorem ei respubl. gratiam debet. *Id. Att.* 1, 14. *ante med.* Qui mihi laudem illam eo minus deberet, quod etc. *Ov. Pont.* 4, 5, 31. Debere vitam alicui. *Catull.* 82, 1. Quinti, si tibi vis oculos debere Catullum. *Cic. Pis.* 37. Poena, quae tanto facinori debetur. *Id. Q. Fr.* 1, 1, 9. *extr.* Communis fides, quae omnibus debetur. *Id. Cat.* 1, 7. Misericordia, quae tibi nulla debetur. *Id. Sext.* 21. Vita necessitati debetur. *Plin.* 18, 7, 17. Debetur Chio insulae inventio amyli. *Ov. Met.* 14, 3. Arva nihil debentia bubus junctis. *Virg. A.* 11, 51. Nos juvenem exanimum, et nil jam coelestibus ullis Debentem, vano moesti comitamur honore. Ubi *Servius:* Vivi Superorum sunt, mortui ad Inferos pertinent. [*Alii aliter explicant h. l. Nos unice *Heynii* explicationem probamus, quem V. Infra explicabimus, quid sit *vota debere Diis*, aliis locis allatis. — *Lucan.* 5, 535. Me vehis Hesperiam; non ultra cuncta carinae Debebis. Alia, ut: *debere aliquid criminibus* etc. collegit *Cort.* ad h. l.] ¶ *Debere* interdum ea di-

cimur, quae metuenda nobis impendent: quasi obnoxii simus ad ea subeunda. *Hor. Od.* 1, 14, 15. Tu, nisi ventis Debes ludibrium, cave. Graeci quoque ὀφλισκάνειν γέλωτα, debere risum, ὀφλισκάνειν δίκην, reum esse et damnatione dignum dixerunt. ℙ De iis, quae fato certissime eventura sunt. *Ov. Met.* 15, 444. Urbem et jam cerno Phrygios debere nepotes, *h. e.* Trojanos urbem Romam olim certo condituros. *Val. Fl.* 2, 571. bis Herculeis deberi Pergama telis, *h. e.* in fatis esse, ut bis oppugnentur. *Virg. A.* 6, 714. animae, quibus altera fato Corpora debentur. [**Lucan.* 7, 35. Illa — hoc scelus haud unquam fatis debere putavit, i. e. fatis decretum esse. Sic *Cort.* quem V.; vulgo *haerere* legitur pro *debere.* Cf. *ib.* 6, 530. fatis debentibus annos mors invita subit; *coll. ib.* 8, 415. *Id.* 7, 811. finem sui sibi corpora debent, i. e. ita comparata sunt, ut per se dissolvantur, non ope aliena. Cf. *Mitscherl.* ad *Hor. Od.* 1, 3, 5. navis, quae tibi *creditum* debes Virgilium. Dicitur *debere* et in bonam et in malam partem. Cf. DEBITUS.] ℙ *Debere non posse* dicitur, qui praestat quod debet. *Cic. Att.* 4, 2. et *Tusc.* 2, 27. Itaque oratio juventuti nostrae deberi non potest, *h. e.* edenda omnino est. *Ov. Her.* 16, 103. Nec potui debere mihi spem longius istam, Quin etc. ℙ *Debere animam* proverb. V. ANIMA. ℙ Universim *debere* rationem officii significat, convenire, oportere, obstrictum esse ad aliquid faciendum. *Cic. Or.* 21. Magni judicii summae etiam facultatis esse debebit moderator ille etc. *Id. Or.* 2, 77. Principia, et ceterae partes orationis habere hanc vim magnopere debent, ut etc. *Petr. Sat.* 33. *ad f.* Hic nescio quid boni debet esse. [**Plin. Pan.* 67, 8. quaeso et obtestor, ne unquam pro me vota respublica suscipiat, aut si susceperit insita, ne debeat, i. e. ne se respublica iis votis teneri, iis se obstrictam esse putet. *Avien. fab.* 23. redderet et sacro debita vota loco. — Bene *Heyn.* ad *Virg. A.* 11, 51. qui, inquit, vota facit, *debere* dicitur Diis, si rata sunt, sin irrita sunt, nihil debet.] ℙ *Debens, entis*, est debitor. *Senec. Ben.* 1, 4. Ut qui praestiterint, obliviscantur, pertinax sit memoria debentium. ℙ *Debitu iri*, pro *debitum iri*, h. e. debendum esse, vel fore ut debeatur; legitur apud *Ulp. Dig.* 12, 1, 10. Quoniam debitu iri non est certum. Adde *Scaev. ib.* 38. quamquam et in utroque loco alii legunt *debitum iri.* V. PRAESTO in f. ℙ [*Debendus* apud *Alcim. Avit.* 6, 149. conversio fratrum Exemplo debenda pio. *F.* ℙ *Observat *Scheller.* in lexico, interdum *debere* supplendum videri, ut *Cic. Or.* 1, 55. si ita diceres, qui jurisconsultus esset, esse eum oratorem (sc. debere). *Id. Fam.* 3, 11. *ab in.* quia magis videbar tibi gratulari (sc. debere), quum de te ex te ipso audiebam. Sed, qui locos recte intelligit, in neutro eorum quidquam desiderabit. Tertio loco *Fam.* 6, 12, 10. nunc apud *Schütz.* et *Matth.* legitur: pro certis ad te ea — perscribi *oportere.* Apud *Livium* 27, 20. *eundum Hasdrubali fuisse in Italiam — exercitum ejus — imminutum Hispaniae repleri militibus* notionem v. *oportere* vel *oportuisse* inclusam latere in v. *eundum* jam *Crevier.* docuit. ℙ Permutantur passim *debere* et *praebere.* V. *Burm.* ad *Ov. Her.* 7, 177. ad *Quint. Decl.* 9, 19. et 397. — et *decere.* V. DECET.]

DĒBĬBO, is, bibi, a. 3. καταπίνω, idem quod bibo. *Solin.* 7. *ad f.* Esse duo flumina, quorum alterum si ovillum pecus debibat, pullum fieri etc.

DĒBĬLIS, e, adj. ἄναρθρος, ἀκιδνὸς, qui membro aliquo captus est: a *de* privativa, et *habilis*, ut volunt etymologi. *Cic. Rabir. perd.* 7. Mancus et membris omnibus captus ac debilis. *Id. Sext.* 10. Gladium si imbecillo seni, aut debili dederis. *Ov. Trist.* 1, 4, 19. tecto delapsus ab alto, Occurrit regi debilis umbra suo. *Plin.* 7, 28, 29. Cum sacris arceretur, ut debilis, *scilicet* cui dextra manus deerat. *Cato R. R.* 157. Pueros si laves eo lotio, nunquam debiles fient, *h. e.* nervis laborabunt. *Suet. Vesp.* 7. Quidam debili crure. *Mart.* 10, 65. Os blaesum tibi, debilisque lingua, i. e. haesitans, balbutiens. *Juven.* 10, 227. Ille humero, hic lumbis, hic coxa debilis. *Senec. Contr.* 5, 33. Membra debilia. ℙ Et speciatim de eo dicitur, qui brachia vel pedes distortos et impeditos habet. *Pl. Merc.* 3, 4, 45. Claudus, caecus, mutus, mancus, debilis. *Senec. Contr.* 5, 33. Hic caecus est, hic debilis, hic mutus. ℙ Item de rebus aliis curtis ac mutilis. *Virg. A.* 5, 271. Amissis remis atque ordine debilis uno. *Mart.* 8, 6. Hoc cratere ferox commisit proelia Rhaetus Cum Lapithis: pugna debile cernis opus. *Id.* 7, 20. Debilis boletus, *h. e.* caule aut mutilo aut penitus reciso. *Gron.* Sic *Stat. Silv.* 4, 9, 34. debilis perna, *h. e.* cui pars abscissa est. *Ov. Pont.* 3, 1, 67. Cumque ego deficiam, nec possim ducere currum, Fac tu sustineas debile sola jugum. ℙ *Debile iter carpere* dicitur, qui vulnere tardus ac debilis est. *Stat. Th.* 12, 144. ℙ Sumitur et generatim pro infirmo, imbecillo. *Lucr.* 4, 949. Debile fit corpus, languescunt omnia membra. *Phaedr.* 4, 1. Mustela annis ac senecta debilis. ℙ Translate. *Cic. Mur.* 25. Duo corpora esse reipubl., unum debile infirmo capite; alterum firmum sine capite. *Id. Mil.* 25. Occurrebat, mancam ac debilem praeturam tuam futuram, consule Milone. *Quint.* 1, 3. *circa med.* Sine manibus trunca esset actio ac debilis. *Claud. Rufin.* 1, 317. pars una maneret Debilior facilisque capi. *Cic. Tusc.* 2, 5. Ut ager, quamvis fertilis, sine cultura fructuosus esse non potest; sic sine doctrina animus. Ita est utraque res sine altera debilis. [**Ov. Trist.* 3, 4, 19. occurrit domino debilis umbra suo. Alii minus bene *flebilis.* V. *Burm.* et *Gron. diatr.* p. 217. *ed. Lips.* ℙ *Debilo*, debilis. *Ennius: Debilo homo.* Ita *Non.* 2, 209. Sed alii corrigunt *debil*, ut dictum sit ea ratione, qua *volup*, *famul* etc. ℙ [Comp. *Debilior.* V. supra. *Debilissimus* in *Not. Tir.* p. 12. *F.*]

DĒBĬLĬTAS, atis, f. ἀναρθρία, morbus ejus, qui aliquo membro captus est. *Cic. Pis.* 1. Debilitas linguae. *Liv.* 2, 36. Cunctantem ac prolatantem ingens vis morbi adorta est debilitate subita. *Quint. fere per totam declam.* 2. caecitatem *debilitatem* vocat. *Plin. ep.* 8, 18. *a med.* Cum quereretur de contumeliis debilitatis suae. *Cic. Fin.* 4, 8. *extr.* A se dolores, morbos, debilitates repellere. Adde *Cels.* 5, 26. *n.* 28. et 8, 25., *Tac. H.* 1, 9. et *Suet. Cal.* 26. ℙ Item defectio virium, infirmitas, ἀσθένεια. *Senec. ep.* 55. Debilitatem nobis indixere deliciae: et quod diu noluimus, posse desivimus. ℙ Translate. *Cic. Fin.* 1, 15. Debilitas animi, cui mox opponitur robustus animus. [*Cf. *Goer.*] *Mart.* 2, 86. mollis debilitate Galliambus, *h. e.* mollitie effeminatus: et alludit ad Gallos semiviros.

DĒBĬLĬTĀTE, adv. V. in DEBILITER.

DĒBĬLĬTĀTĬO, onis, f. actus debilitandi, debilitas. *Appul. Met.* 2. *sub f.* Praemium debilitationis consecutus, *h. e.* detruncationis nasi et aurium. ℙ Translate. *Cic. Pis.* 36. Debilitatio atque abjectio animi tui.

DĒBĬLĬTĀTUS, a, um, part. a *debilito. Curt.* 4, 3. et 8, 1. Debilitatus vulnere. *Suet. Aug.* 43. Lapsu debilitatus. *Senec. Contr.* 5, 33. *sub f.* Plura habet membra, quam debilitatis reliquit. [**Liv.* 21, 40. contusi ac debilitati; *et:* claudi ac debiles equi. *Plin. ep.* 8, 17, 5. multi ejusmodi casibus debilitati, obruti, obtriti. Cf. *B. Crus.* ad *Suet. Aug.* 43.] ℙ Translate. *Cic. Quint.* 1. Ut multis incommodis veritas debilitata, tandem aequitate talium virorum recreetur. *Id. Fam.* 5, 13. Nullum membrum reipubl., quod non fractum debilitatumve sit. *Id. Dom.* 52. *ad f.* Mens debilitata metu concidit. *Id. Cat.* 3, 5. Recitatis litteris, debilitatus atque abjectus, conscientia convictus repente conticuit. [**Id. Fam.* 5, 13. Nullum (membrum civitatis) reperies, quod non fractum debilitatumve sit. Scilicet integris firmitas, fractis debilitas inest. V. Similia laudata a *Manut.* ad h. l.] *Id. Agr.* 2, 34. *extr.* Nervis urbis omnibus exsectis, urbem ipsam solutam ac debilitatam reliquerunt. *Id. Or.* 2, 47. Afflictus, debilitatus, moerens. *Id. ib.* 33. Debilitati a jure cognoscendo. *Nep. Ann.* 1. Domi civium suorum invidia debilitatus. *Id. Ages.* 5. Opes adversariorum debilitatae. [*Cajus Instit.* 3. (ed. *Goeschen.*) §. 146. Gladiatores, qui integri exierint, qui occisi, qui debilitati fuerint. *F.*]

DĒBĬLĬTER, adv. cum debilitate. *Pacuv.* apud *Non.* 2, 228. Miseret me, lacrimis lingua debiliter stupet. *Nonius* exponit *debilitate:* cujus adverbii nulla praeterea est, quod sciam, qua fulciatur, auctoritas.

DĒBĬLĬTO, as, avi, atum, a. 1. ἐξαρθρόω, debilem reddo. V. DEBILIS. *Cic. Flacc.* 30. Membra quae debilitavit lapidibus, fustibus, ferro. *Senec. Contr.* 5, 33. *a med.* Qui debilitabat expositos. *Arrius Menand. Dig.* 49, 16, 4. *a med.* Qui debilitavit filium, ut inhabilis militiae sit. Adde *Cels.* 7, 2. *circa med.* ℙ Significat etiam universim infirmum reddere. *Cic. fragm.* apud *Non.* 2, 284. Cibum etiam saepe subtrahunt, ut fame debilitetur equuleorum nimis effrenata vis. *Id. Marcell.* 3. Nulla est tanta vis, quae non ferro ac viribus debilitari frangique possit. *Hirt. B. Alex.* 18. Terror membra debilitat. *Hor. Od.* 1, 11, 5. Hiems oppositis debilitat pumicibus mare, *h. e.* retundit, frangit. ℙ Et translate. *Cic. Att.* 5, 4. Tua profectio spem meam debilitat. *Id. Tusc.* 5, 27. Dolor fortitudinem, magnitudinem animi, patientiam debilitat. *Id. Mur.* 37. *ad f.* Debilitare audaciam alicujus. *Id. Vatin.* 7. Debilitare et reprimere furores tribunicios. *Id. in Senat.* 15. Frangere aut debilitare animum alicujus. *Id. Coel.* 24. *extr.* vocem fletu. *Id. Mur.* 21. studia amicorum. *Id. Dejot.* 2. Actio causae maxime debilitatur loco. *Id. Or.* 3, 50. Versus debilitatur in quacumque sit parte titubatum. *Quint. prooem.* 6. *ad f.* Debilitare vires ingenii. *Nep. Dat.* 6. et *Cic. Phil.* 5, 2. animos et virtutem militum. *Tac. A.* 3, 67. Metus exercitam quoque eloquentiam debilitat. *Varr.* ap. *Non.* 2, 725. Metu debilitare aliquem. [**Cic. Fam.* 7, 14. si timor aestivorum te debilitat, i. e. tuum vigorem frangit.]

DĒBĬLO. V. DEBILIS in f.

DĒBĬTĬO, onis, f. ὄφλησις, actus debendi, debitum. *Cic. Att.* 14, 13. Quintus de emendo nihil curat: satis enim torquetur debitione dotis. *Id. Planc.* 28. Dissimilis est pecuniae debitio et gratiae. V. *Gell.* 1, 4.

DĒBĬTOR, oris, m. ὀφειλέτης, qui debet. *Modestin. Dig.* 50, 16, 108. Debitor intelligitur is, a quo invito exigi pecunia potest. *Cic. Off.* 2, 22. Pecunias creditas debitoribus condonare. *Senec. Ben.* 6, 2. Non dicam me illius debitorem, nec hoc aes alienum profitebor. ℙ Translate. *Ov. Trist.* 1, 5, 10. Perpetuusque animae debitor hujus ero. *Id. Pont.* 4, 1, 2. Debitor vitae. *Plin. ep.* 3, 2. Habebis me, habebis ipsum gratissimum debitorem. *Mart.* 9, 43. debitor voti, *h. e.* reus.

DĒBĬTRIX, icis, f. quae debet, ὀφειλέτις. *Paul. Dig.* 16, 1, 24. Debitrix mulier a creditore delegata. *Id. ib.* 49, 14, 47. Debitrix fisci. ℙ Translate. *Tert. Anim.* 35. Omnium delictorum debitrix anima est.

DĒBĬTUS, a, um, part. a *debeo*, ὀφειλόμενος, qui alteri debetur, meritus, justus. *Cic. Fl.* 23. Castricio solverat pecuniam jamdiu debitam. *Id. Phil.* 14, 12. O fortunata mors, quae naturae debita, pro patria est potissimum reddita! *Id. Balb.* 26. Justam et debitam gratiam referre alicui. *Id. Phil.* 7, 3. Meritos et debitos honores alicui decernere. [**Liv.* 8, 10, 1. debitae laudes i. e. quas quis meruit. Cf. *Drak. Ov. Met.* 6, 538. debita poena. *Avien. fab.* 23. redderet et sacro debita vota loco, i. e. quas debet, quoniam eorum compos factus est.] *Cic. Mil.* 31. Vobis serae, sed justae tamen et debitae poenae solutae sunt. *Hor. Od.* 3, 27, 30. Debitae Nymphis opifex coronae. *Prop.* 1, 20, 35. nullae pendebant debita curae Roscida desertis poma sub arboribus, *h. e.* agrestia et sponte nullo cultu nascentia. ℙ De iis, quae fatorum serie certo evenient. *Val. Fl.* 5, 277. Debitus Aeaeis dux Thessalus appulit oris. *Virg. A.* 11, 759. Fatis debitus Arruns. *Stat. Ach.* 2, 317. magnae vastator debite Trojae. *Id. Th.* 4, 84. debitus hospes. et *ib.* 1, 80. debita vindex. [**Virg. A.* 8, 375. bello debita Pergama. Monet *Burm.* ad h. l. uti *Virgilium* h. v. in hac re et in bonum et in malum eventum.] ℙ *Debitum* absolute est res debita, aes alienum, ὀφείλημα. *Cic. Q. Fr.* 1, 2, 3. Solvere alicui debitum. *Id. Opt. gen. Orat.* 1. *ad f.* Docere debitum est: delectare honorarium: permovere necessarium. ℙ Translate. *Nep. Reg.* 1. Morbo naturae debitum reddiderunt, *h. e.* mortui sunt. *Curt.* 10, 5. Velut omni vitae debito liberatus, fatigata membra rejecit. *Senec. Phoeniss.* 171. Debitum tandem exige: nunc solvo poenas. *Val. Max.* 2, 9. *n.* 1. Alligare aliquem debito nepotum nutriendorum. ℙ [*Persaepe commutantur a librariis *debitus* et *deditus.* Cf. *Burm.* ad *Quint. Decl.* 9, 6. inprimis autem *Drak.* ad *Liv.* 8, 12, 10. et quos laudat.]

[DĒBLĀTĔRĀTUS, a, um, part. a *deblatero. Gell.* 9, 15. Sed deblateratis versuum multis millibus finem aliquando fecit. *F.*]

DĒBLĀTĔRO, as, n. 1. stulte loqui, inani loquacitate obstrepere, ματαιολογῶ. *Pl. Aul.* 2, 3, 1. Ubi tu es, quae deblaterasti jam vicinis omnibus, me meae filiae daturum dotem? ℙ *Non.* 2, 211. exponit, obloqui, confingere. *Lucil. ib.* deblaterat plenus, bonu' rusticu' concinit una. ℙ Qui scribunt *deblactero*, hoc *Lucilii* versu arguuntur.

*DEBREVIATIO et DEBREVIATUS *Gesnero* auctore leguntur in *Cod.* — *Forc.* utrumque voc. in *Expulsa* ablegavit. *B. A.*

*DEBRIS, idis, f. oppidum Libyae interioris, in agro Garamantum. *Plin.* 5, 5. *Prisc.* in *perieg.* 202. *B. A.*

DĒBUCCELLĀTUS, a, um, adj. apud *Plin. Valer.* 1, 6. est ex buccellato factus vel buccellato conditus.

DĒBUCCĪNO, as, avi, atum, n. 1. idem quod buccino, et translate promulgo. *Tert. Virg. vel.* 13. Nihil debuccinemus eorum, quae apud illum mercedem merebuntur. [*Apud *Augustin.* legitur subst. DEBUCCINATOR.]

*DEBULLITIO, onis, f. apud *Augustin. B. A.*

DĔCĂCHINNO, as, avi, atum, a. 1. derideo. *Tert. Apol.* 47. Gehennam si comminemur, decachinnamur. *Id.* ad *Natt.* 1, 19. Quo resolutius decachinnetis.

DĔCĂCHORDUS, a, um, adj. δεκάχορδος, decem habens chordas. *Paulin. Nolan.* 28, 221. Ut decachorda sonent pulsis psalteria nervis. *Fulgent. Myth.* 1, 14. Cum decachorda Apollo pingitur cithara.

DĔCĂCŪMĬNĀTĬO, onis, f. cacuminis praecisio, ἀκρωτηριασμὸς, ut decacuminatio cupressi, piceae, cedri, apud *Plin.* 17, 24, 37. *n.* 9.

*DECACUMINATOR, oris, m. apud *Tert. B. A.*

DĔCĂCŪMĬNO, as, a. 1. ἀκρωτηριάζω, cacumen praecido. *Colum.* 4, 7. *extr.* Pampinum decacuminare conveniet. *Id.* 5, 6. *ante med.* Ulmus decacuminanda est juxta ramulum.

DĔCĀDĪVUS, a, um, adj. qui inclinat et cadit. *Auct. Pervigil. Ven.* 17. Lacrimae micant trementes decadivo pondere. [Ita legit *Wernsdorf.* Alii *decidivo*, alii aliter. *F.*]

*DECALCO, as, a. 1. *Vet. Gloss.* κονιῶ, Decalco, albo. Formatur ut *deauro*, *deargentatus*. *B. A.*

*DECALEFACIO, is, a. 3. ἐκθερμαίνω. *Gloss. Lat. Gr. B. A.*

*DECALESCO, ἐκθερμαίνομαι *Gloss. Cyrill. B. A.*

*DECALICĀTOR, oris, m. καταπότης. *Gloss. Lat. Gr.* Ductum a *calix*. *B. A.*

DĔCĂLĬCĀTUS. V. CALICATA.

DĔCĂLŎGUS, i, m. δεκάλογος, decem Legis Divinae praecepta. Vox Graeca. *Tert. Anim.* 37.

[DĔCALVĀTĬCO, as, a. 1. calvaticam detraho, et translate aliqua re spolio. *Lucil.* ap. *Non.* 2, 218. Decalvaticere eburneo speculo, depeculassere. *Editt. omnes habent* decalanticare. V. CALVATICA. *F.* *Locus *Nonii* ita habet: depeculassere aliqua sperans me ac deargentassere, decalanticare, eburno speculo depeculassere. Cf. pluribus de h. v. agentem *Beier.* ad *Cic. orr. frr.* p. 107, 19.]

DĔCALVĀTUS, a, um, part. a *decalvo*, calvus redditus. *Hieron. adv. Jovin.* 1. *n.* 23. Sampson a muliere decalvatus.

DĔCALVO, as, a. 1. calvum reddo. *Veg. Vet.* 2, 48. Locum, quem curare volueris, inducto psilothro decalvas. ¶ [**Vet. Gloss.* Decalvo, φαλακροῦμαι. *B. A.*]

DĔCANTĀTĬO, onis, f. *Hieron. ep.* 106. *n.* 49. ita vertit Graecum ἀδολεσχίαν, quod alii exponunt loquacitatem, garrulitatem.

DĔCANTĀTUS, a, um, part. a *decanto*, incantatus, apud *Appul. Met.* 3. p. 138, 35. At ego nullo decantatus carmine, *et supra eod. lib.* p. 137, 11. Decantatis spirantibus fibris, *h. e.* incantamento consecratis. ¶ Item repetitus, quasi ita probe cognitus, ut non solum dici, sed cantari possit. [*Imo: tam saepe cantatus ut omnibus notum sit, pro quo nos *ableyern* et alia metaphora usi: *abgedroschen.*] *Cic. Or.* 2, 32. Omnes causas diligentes oratores percursas animo et prope decantatas habere debent. *Senec. ep.* 24. Decantatae in omnibus scholis fabulae istae sunt. Adde *Hor. Ep.* 1, 1, 64.

DĔCANTO, as, avi, atum, a. 1. recito rem omnibus notam: et fere in malam partem accipitur. *Cic. Or.* 2, 18. Nec mihi opus est Graeco aliquo doctore, qui mihi pervulgata praecepta decantet. *Id. Fin.* 4, 4. Ne necesse sit iisdem de rebus semper quasi dictata decantare, neque a commentariolis suis discedere. ¶ Item vulgare, publicare. *Cic. Div.* 1, 47. Non decantandi augurii, sed divinandi tenuit disciplinam. *Lucan.* 5, 394. Decantatque tribus, *h. e.* edicit tribus praerogativas. ¶ Item laudare, celebrare. *Plin.* 24, 1, 1. Statim compositiones et mixturae inexplicabiles decantantur. ¶ Item simpliciter cantare. [*Non prorsus. Etiam nos: *hersingen.*] *Hor. Od.* 1, 33, 3. neu miserabiles Decantes elegos, cur tibi junior Laesa praeniteat fide. *Suet. Ner.* 38. Ἅλωσιν Ilii in illo suo scenico habitu decantavit. ¶ Item incantare. *Coel. Aur. Tard.* 5, 1. et V. v. praec. ¶ Item cantare desinere. *Cic. Tusc.* 3, 22. Sed jam decantaverant fortasse. V. integr. locum.

DĔCĀNUMMUS, i, m. est denarius nummus, cujus quarta pars sestertius, decima as, apud *Var. Auctor. de limit. Goesii* p. 265.

DĔCĀNUS, i, m. δεκάρχος, in exercitu dicebatur, qui decem praeerat militibus, ita ut ipse esset undecimus: a *decem.* Igitur cum in centuria decem fuerint decani, sub uno vexillo centum et decem pedites fuere. Idem *caput contubernii* nominabatur. *Veg. Mil.* 2, 8. ¶ In aliis quoque ordinibus decani sunt, coenobitarum nempe. *Hieron. ep.* 22. *n.* 35. Divisi sunt per decurias, ita ut novem hominibus decimus praesit. *August. Mor. Eccles. Cath.* 1, 31. Opus tradunt eis, quos decanos vocant, eo quod sint denis praepositi. ¶ In *Novell. Constitut. Justinian.* 69. et *Cod.* 1, 2, 4. et 9. decani sunt vespillonum genus funeribus inservientes. ¶ A genethliacis usurpabatur pro praeside decem partium signi. Cum igitur signum contineat gradus triginta, tres decanos in quolibet signo constituebant. Singulis vero decanis terna applicabant Numina. *Firmic. Math.* 2, 4.

DĔCĂPŎLIS, f. regio Palaestinae, sub qua pars Coelesyriae continetur, sic dicta a decem urbibus, quibus constabat. *Plin.* 15, 3, 4.

DĔCĂPŎLĪTĀNUS, a, um, adj. *Plin.* 5, 18, 16. Jungitur Judaeae Decapolitana regio, a numero oppidorum.

DĔCĂPRŌTI, orum, m. plur. δεκάπρωτοι, a δέκα, decem, et πρῶτος, primus, Latine ad litteram *decemprimi*, quam vocem V. infra suo loco. *Ulp. Dig.* 50, 4, 3. §. 10. Decaprotos etiam minores vigintiquinque annis fieri pridem placuit, quia patrimonii magis onus videtur esse. *Arcad. ib.* 18. §. 26. Decaproti, et icosaproti tributa exigentes pro omnibus defunctorum fiscalia detrimenta resarciunt. V. DECURIO.

DĔCĂPRŌTĬA, ae, f. δεκαπρωτεία, munus decaprotorum, decemprimatus. *Arcad. Dig.* 50, 4, 18. §. 26. Mixta sunt munera decaprotiae et icosaprotiae.

DĔCĂPŬLO. V. CAPULO.

DĔCARNO, as, a. 1. carnem detraho. *Veg. Vet.* 2, 42. Ferramento decarnabis. *Apic.* 7, 9. Petasonem, cum elixatus fuerit, decarnas.

DĔCARPO. V. DECERPO.

DĔCAS, ădis, f. δεκὰς, aliquid decenarium numerum continens. Hinc *Livii* historia in decades distributa est, quae singulae decem libros continent. Utuntur hac voce *Tert. Praescr. haeret.* 49., *Hieron. in Ezech. cap.* 41. et *Capell.* 2. p. 25.

DĔCASTYLUS, i, m. decem columnas habens, δεκάστυλος, στύλος enim columnam significat. *Vitr.* 3, 1. *sub f.*

DĔCĂTORTHŌMĂ, atis, n. δεκατόρθωμα, compositio medicamenti ex decem rebus. Quidam leg. apud *Seren. Sammon.* 25, 449., sed alii omnino aliter.

DĔCAULESCO, is, n. ἐκκαυλέω, caulem emitto. *Plin.* 19, 7, 36. Raphanus utique jucundior detractis foliis, antequam decaulescat.

*DECEĀTUM vel Deciatum, i, oppidum Galliae Narbonensis, Italiae conterminum, circa Varum flumen, *Stephano* Δεκίητον. *Mela* 2, 5. *ante med.* ubi *Deciatum* scriptum. Verba ejus sunt: *Nicoea tangit Alpes, tangit oppidum Deciatum, tangit Antipolis* etc. ubi tamen pro genitivo plurali accipi potest τὸ *Deciatum*, nempe a recto *Deciates.* ¶ *Deceates* audiunt incolae *Flor.* 2, 3. *extr.* et *Deciates Plin.* 3, 4. et 5. Δεκεῆται sunt *Straboni*, *Polybio* Δεκιῆται. *B. A.*

DĔCĒDO, is, essi, essum, n. 3. ἀποχωρέω, discedo, recedo, abeo. *Pl. Bacch.* 1, 1. *extr.* Nescio qui turbat, qui huc it: decedamus, soror. *Cic. Att.* 6, 2. *ad f.* Ut ex Cypro equites ante certam diem decederent. *Id. Fam.* 2, 11. Pantherae constituisse dicuntur in Cariam ex nostra provincia decedere. [**Virg. G.* 2, 206. non ullo ex aequore cernes Plura domum tardis decedere plaustra juvencis. quo loco *Voss.* praepositione *de* loci declivitatem significari monet.] *Caes. B. G.* 1, 31. De parte tertia agri Sequanos decedere jubet. *Liv.* 8, 13. Romam ad destinatum triumphum decessere. [**Sall. Jug.* 36. *extr.* Romam decessit. V. de hac cum accus. constructione *Cort.* ad h. l. coll. *Drak.* ad *Liv.* 1, 57, 8. et 29, 12. Interdum *decedere* absolute positum reperitur: *Suet. Ner.* 24. Decedens deinde (sc. e Graecia) provinciam universam libertate donavit.] *Id.* 4, 29. Decedere praesidio injussu imperatoris. [*Dicunt *decedere de praes.*, *ex praes.*, et *praesidio*, quanquam scriptura in plerisque locis fluctuat. Multis hac de re disputavit *Gron.* ad *Liv. l. l.* Cum solo ablativo reperitur apud *Liv.* 34, 47, 5. pugna decedere. quo loco alia, ut *finibus*, *agro* etc. comparat *Drak.* coll. *Arntzen.* ad *Aur. Vict. Vir. ill.* 7, 19. fide, patria etc. decedere. Tenendum autem, promiscue has constructiones a veteribus usurpari, ubi aliqua ad locum relatio est. Quod secus est in iis, ubi de loco cogitari nequit. V. infra.] *Virg. G.* 4, 466. Te veniente die, te decedente canebat. *Cels.* 3, 3. Febres decedunt. [**Lucr.* 2, 34. *Cic. Att.* 7, 2. quartana. *Liv.* 30, 38, 11. aqua decedit, i. e. defluit. Cf. *Drak.*] *Ter. Hec.* 3, 5, 55. decedet jam ira haec. *Liv.* 2, 29. Ea cura decessit patribus. [**Id.* 33, 26. animis pavor. 9, 26, 8. materia quaestioni, ubi V. *Drak. Sall. Jug.* 88, 1. plebi patribusque invidia. *Quint. Decl.* 6; 7. invidia alicui, et quae *Burm.* ad h. l. comparavit.] *Virg. G.* 4, 23. decedere calori. [*i. e. calorem devitare, ut *Id. ib.* 3, 467. Serae decedere nocti i. e. noctem adventantem devitare; ante noctem domum redire. Dictum est ut *decedere alicui via*, (V. sqq.) pro quo nos: *Jem. aus dem Wege gehn.* Sed ita poetae tantum. Sed *Nep. Att.* 10, 2. de foro decesserat i. e. forum vitabat.] *Asin. Poll. ad. Cic. Fam.* 10, 32. *ad f.* Equites decedentes supplicio afficere. ¶ *Decedere de via* aut *via alicui*, et absolute *decedere alicui* est locum in via dare. *Pl. Trin.* 2, 4, 80. Decedam illi de via, de semita, de honore populi, verum quod ad ventrem attinet, non hercle hoc ungue. *Ter. Heaut. prol.* 31. Servo currenti in via decessit populus. Et passive. *Cic. Senect.* 18. Salutari, appeti, decedi, assurgi. ¶ Alio sensu. *Suet. Caes.* 31. Cum luminibus exstinctis via decessisset, [*i. e. quum via (publica) relicta devertisset in semitas. *Forc.* vertit: *essendo andato giù di strada*, quibus verbis illud, ni fallor, exprimere voluit.] Alio item sensu *decedere alicui* apud *Caes. B. G.* 6, 12. est alicujus occursum alloquiumque vitare. Verba *Caesaris* sunt: Quibus ita est interdictum, ii numero impiorum ac sceleratorum habentur: iis omnes decedunt, aditum eorum sermonemque defugiunt. *Est qui legat* ab iis omnes, etc. [*Illud melius.] ¶ *Decedere de via* translate est a virtute, ab honestate, a recta vivendi ratione recedere. *Cic. Coel.* 16. ¶ *Decedere provincia*, vel *ex* aut *de provincia*, et *decedere* absolute dicuntur magistratus post peractum provinciale imperium. [**Decedere e provincia* dicunt Latini de terra relinquenda; *decedere de provincia* et simpliciter *decedere provincia* nonnisi de eo, qui provincia administrata abit. V. *Ellendt. l. l.*] *Cic. Lig.* 1. Ut decedens Considius provincia, satisfacere hominibus non posset, si quemquam alium provinciae praefecisset. *Id. Verr.* 2, 2, 20. Istum reliquit, de provinciaque decessit. *Nep. Cat.* 1. Ex provincia decedens. *Cic. Fam.* 3, 6. Te, antequam tibi successum esset, decessurum fuisse. [*Multis locis (neque tamen omnibus aptis) probat *Arntzen.* ad *Aur. Vict. Vir. ill.* 65. praecipue de iis dici *provincia decedere*, qui successorem nondum habent. Laudat *ibid.*, qui hac de formula egerunt. — Dicitur tamen interdum etiam de privatis: *Cic. Quint.* 4. decedit ex Gallia simul Naevius. V. quae multa hujus generis laudavit *Ern.* in *Clav. Cic.* ¶ Hinc translate *decedere* de omnibus dicunt, qui post expletum tempus munere aliquo abeunt. *Prop.* 2, 14, 11. Illum (Tithonum) saepe suis decedens (Aurora) Jovis in ulnis etc. i. e. decedens, de coelo, scil. itinere trans coelum confecto. V. *Broukhus.* ad h. l. Omnino *decedere* quum de astris dicitur, est i. q. ad occasum vergere, occidere velle. *Virg. G.* 1, 222. Gnosiaque ardentis decedat stella Coronae, et *Voss.* ad h. l. coll. *Bentl.* ad *Hor. ep.* 1, 16, 7. et *Burm.* ad *Ov. Met.* 4, 91. Hoc modo etiam *Prop.* locum modo allatum intelligi mavult *Burm.*] ¶ *Decedere de vita*, et *decedere* absolute est mori. *Cic. Rabir. perd.* 11. Si eos, qui jam de vita decesserunt, ornabimus. *Id. Att.* 1, 6. Pater nobis decessit a. d. VIII. cal. Decembr. *Suet. Vit.* 3. Decessit paralysi, altero die, quam correptus est. Adde *Inscr.* ap. *Grut.* 602, 4. quae pertinet ad an. U. C. 775. Sic *Nep. Timol.* 1. *extr.* Ex hominum conspectu morte decedere. ¶ Translate. *Cic. Verr.* 2, 2, 17. De suis bonis omnibus decedere. *Id. Rosc. Am.* 27. et *Liv.* 3, 33. *extr.* jure, *et* [*27, 10, 1.] de jure suo, *h. e.* aliquid de suo jure remittere, non summo jure agere. [*V. de hac locutione *Drak.* ad utrumque locum et quae alia *ib.* laudat.] *Id. Balb.* 5. de sententia. *Tac. A.* 14, 49. Non ideo Thrasea decessit sententia. *Liv.* 37, 54. Decedere instituto suo. *Id.* 27, 10. officio. Sic 36, 22. ab officio. [*Affirmat *Gron.* ad *Liv.* 27, 10, 1. dici tantum *discedere ab officio;* sed: vel *decedere de officio* s. *officio.* Negat hoc ita esse *Duker.* ad *Liv.* 36, 22, 1. et probat exemplis allatis (ut *Cic. Flacc.* 12. V. paullo infra et *Justin.* 6, 3, 8.) etiam *decedere ab aliqua re* recte dici posse. *Drak.* tamen illo loco tanquam tutius et usitatius exhibuit: *officio decedere.* Hoc ita est expediendum: ubi nulla loci subest notio, i. e. ubi translata est significatio, iterari praepositionem oportet, ut semper *Cicero* fecit. V. *Ellendt.* ad *Cic. Brut.* 75. *Livius* tamen accuratiorem hanc loquendi rationem neglexit, quem alii secuti sunt. V. *Ellendt. ib.* ad *c.* 1. De verborum *discedendi* et *decedendi* confusione V. nos *in f.*] *Cic. Verr.* 1, 2, 10. de officio ac dignitate. *Liv.* 31, 5. *extr.* et 34, 11. fide. *Cic. Flacc.* 12. Senatus nihil a superioribus continuorum annorum decretis decessit. ¶ Significat interdum deesse, detrahi, decrescere. deminui. *Cic. Cluent.* 60. Ut de causa ejus periculi nihil decederet, ad causam novum crimen accederet. *Ter. Ad.* 5, 3, 30. De summa nihil decedet. *Liv.* 3, 55. Quidquid libertati plebis caveretur, id suis decedere opibus credebant. ¶ Passive impersonaliter. *Id.* 8, 25. *extr.* Cogitaret. qua stultitia et temeritate de officio decessum esset. ¶ Item descendere. *Lucr.* 6, 736. ubi in campos albas decedere ningues Tabificis subigit radiis sol omnia lustrans. [*Vix haec loquendi ratio defendatur: *decedere in campos. Eichst.* habet: *descendere.* Saepius omnino confunduntur *decedere* et *descendere*, V. quae collegit *Drak.* ad *Liv.* 36, 14, 4.] ¶ Item simpliciter cedere. *Hor. Od.* 2, 6, 14. ubi non Hymetto mella decedunt. *Virg. Ecl.* 8, 88. nec serae meminit decedere nocti, *h. e.* cedere nocti, et ad stabulum redire. ¶ Item evenire, procedere. *Suet. Caes.* 24. Prospere decedentibus rebus, plurium, quam quisquam unquam, dierum supplicationes impetravit. [*Hic locus unus est, in quo haec significatio reperitur. *Bremius* comparat aptissime nostrum: *die Sache läuft glücklich ab.*] ¶ *Decesse* pro *decessisse* habetur apud *Ter. prol. Heaut.* 31., et legitur a quibusdam ap. *Cic. Fam.* 7, 1. divisitque per tmesin *Lucr.* 1, 1104. Nam quacumque prius de parti corpora cesse. Sic *decessemus* pro *decessissemus. Cic. Fam.* 5, 20. *a med.* ¶ *Decederit* pro *decesserit* edidit *Torrentin. Dig.* 32, 27., ubi *Haloander* habet *decederet.* ¶ [*Permutantur a librariis saepissime *decedere* et *discedere*, de quorum discrimine multis disserit *Arntzen.* ad *Aur. Vict. Vir. ill.* 65, 1. *Burm.* ad *Ov. Met.* 4, 91. Intpp. ad *Tac. A.* 2, 44. alii. *Orell.* ad *Cic. Flacc.* 12. quum nihil a superioribus continuorum annorum decretis decesserit (ubi unus *Lamb.* habet *discesserit*) — in *decesserit*, inquit, videtur inesse notio „de recta via, cum indignitate aliqua,“ quod in *discesserit* non inest. Hoc sane verissimum, et in multis locis judicium utrum eligendum sit, facilius reddit. *Decedere* pro *discedere* dictum esse vult *Ern.* in *Cl.* ap. *Cic. Fam.* 8, 1. quod tibi decedens pollicitus sum, i. e. discedens a te, quum te abeuntem in provinciam prosequerer. Sed *Coelii* est epistola non Ciceronis. V. *Manut.* Apud *Suet. Ner.* 8. nunc legitur *discessit.* — Porro

decedere et *descendere*, V. supra. — et *recedere*, V. intpp. ad *Liv.* 35, 10, 2.]

[DĔCĔDOTTO, ὀκτωκαίδεκα, nomen numerale indeclinab. decem et octo, et octodecim. *Inscr.* Christiana apud *Marin. Iscriz. Alb.* p. 193. Irene defuncta est annorum decedotto, et menses septem, decimu Kal. Mart. *F.*]

*DECELĒA vel Decelīa, ae, f. Δεκέλεια, locus vel vicus cum castello in Attica. *Nep. Alc.* 4. *B. A.*

DĔCEM, δέκα, nomen numerale indeclinab. a Graeca voce allata. *Cic. Rosc. Am.* 7. Fundos decem et tres reliquit. *Ter. Andr.* 5, 4, 48. Decem talenta. *Cic. Cluent.* 27. Sententiis decem et sex absolutio confici poterat. *Prisc.* 18. p. 1170. Livius frequenter sine conjunctione septemdecim et decem septem dixit. *Liv.* 29, 37. Ducenta decem quatuor millia hominum. *Caes. b. g.* 1, 8. Millia passuum decem novem. *Id. ib.* 29. Numerus millium centum et decem. *Hor. Sat.* 1, 3, 12. alebat saepe ducentos, Saepe decem servos. *Cic. Att.* 13, 6. Non dubito quin fratri fuerit legatus, sed non in decem. Atque hoc etiam accepi, non solitos majores nostros legare in decem, qui essent imperatorum necessarii, *h. e.* in decem legatis, qui decerni solebant imperatoribus post gentem aliquam devictam, ut de illorum consilio res subactae provinciae ordinarentur: cujus rei exempla habes apud *Liv.* 33, 24. et 37, 55. et 45, 17. etc. [*Decim*, quod legitur apud *Pomp. comm. artis Don., segm.* 7. alii novem, alii decim, alii undecim — in hoc uno loco exstat. ℙ *Decem Pagi* locus vel oppidulum in Gallia Belgica. *Ammian.* 16, 2. *Anton. Itin.* et *Tab. Peut.* Hodie est *Dieuze*. *B. A.*]

DĔCEMBER, bris, m. ποσειδεών, nomen mensis, a *decem*, quod decimum locum teneret a Martio, a quo Romulus annum inchoavit, [et *imber*, quod, ut ait *Pontedera AA. Latin. Graec.* p. 301., ab imbre vocabantur september, october, november, et december, quippe his mensibus, notato intervallo, pluviam ad vindemiam, et ad serendum pernecessariam prisca aetas sibi promittebat: a decembri desinunt menses ab imbre vocari, quoniam refert, agricolas *hiemes optare serenas*. *F.* *Mira esset haec horum mensium appellatio et magis mira eorum formatio. *Er* sive *ber* nihil nisi terminatio, quae etiam in aliis adjectt. reperitur, esse videtur.] *Hor. Ep.* 1, 20, 27. Me quater undenos sciat implevisse Decembres. [*Ov. Trist.* 1, 11, 3. gelidi tremerem cum mense Decembris. *Id. ib.* 2, 491. fumosi mense Decembris. Ubi adjectivum additur, *december* substantive intelligendus est, ubi nihil additur plerumque adjective. V. *Heins.* ad priorem locum.] ℙ Adjective. *Id. Sat.* 2, 7, 4. Libertate decembri utere, *h. e.* Saturnaliorum, quo tempore tota servis licentia permittebatur. *Macr. Sat.* 1, 7. *Liv.* 4, 37. Consules Idibus decembribus magistratum accepere. ℙ *December* apud *Scaev. Dig.* 40, 5, 41. §. 15. est nomen servi, ut *Titius*, *Davus*. ℙ Apud *Grut.* 241, 2. est cognomen, Sex. Aelius December. Sic 696, 6. L. Mindio Decembri, etc. *et* 799, 2. C. Lappius December.

DĔCEMJŬGIS, e, adj. qui decem juga habet, ut currus decemjugis, *h. e.* quem decem equi juncti trahunt. *Suet. Ner.* 24. Aurigavit quoque plurifariam, Olympiis vero etiam decemjugem, *scil.* currum. [*Inscr.* ap. *Boulenger. de Circo* 55. M. Aurelius Polynices, qui vicit praemia XXX., pura N. XI., octojuge N. VIII., decemjuge N. VIII., sejuge N. III. *F.*]

DĔCEMMESTRIS, e, adj. δεκάμηνος, decem mensium spatium continens, ut Decemmestris partus, apud *Censorin. de die nat.* 11. Sic decemmestris annus, *ib.* 20. *sub f.* Al. leg. *decimestris*.

DĔCEMMŎDĬUS, a, um, adj. qui decem modiorum mensuram capit. *Colum.* 12, 50. Corbulae decemmodiae. ℙ Et absolute. *Id. ib.* 18. Fabricandae decemmodiae, et trimodiae, et fiscellae texendae. Al. leg. *decimodiae*.

DĔCEMPĔDĂ, ae, f. δεκάπους, mensurae genus, nempe pertica decem pedes longa, unde et nomen accepit: qua utebantur in mensuris agrorum capiendis. *Cic. Mil.* 27. Cum architectis, et decempedis villas hortosque peragrabat. *Hor. Od.* 2, 15, 14. Decempedis metata porticus. *Suet. Aug.* 24. narrat, inter varias ignominias militares solitum eum (*Augustum*) interdum ita punire milites, ut starent ante praetorium cum decempedis pro hasta aut pilo.

DĔCEMPĔDĀTOR, oris, m. γεωμέτρης, terrae dimensor. *Cic. Phil.* 13, 18. Qui fuerat aequissimus agri privati et publici decempedator.

DĔCEMPLEX, icis, omn. gen. qui decem partibus superat. *Nep. Milt.* 5. In quo tanto plus virtute valuerant Athenienses, ut decemplicem numerum hostium superarent, *h. e.* ipsi decem millia vincerent hostium centum millia.

DĔCEMPLĬCATUS, a, um, adj. idem quod decemplex. *Varr. L. L.* 5, 5. His decemplicatis conjuncto praeverbio, ex uno quinque millia numero efficerent.

DĔCEMPRĪMĀTUS, us, m. δεκαπρωτεία, decemprimorum munus. *Hermog. Dig.* 50, 4, 1. Munerum civilium quaedam sunt patrimonii, alia personarum: Patrimonii sunt munera rei vehicularis, item navicularis, decemprimatus; ab istis enim periculo ipsorum exactiones solemnium celebrantur.

DĔCEMPRĪMI, orum, m. plur. ita appellantur Latine, qui Graece δεκάπρωτοι. Hoc nomine vocabantur in municipiis et coloniis, qui inter decuriones majori censu aestimabantur, quique simul cum quatuorviris vel duumviris praeerant praecipue sumptibus rei publicae causa faciendis, et tributi modum in capita, et agros definiebant exigebantque, etc. V. DECURIO. *Cic. Rosc. Am.* 9. Itaque decurionum decretum statim fit, ut decemprimi proficiscantur ad L. Sullam, et orent, ut filii innocentis fortunas conservatas velit. [*Id. mox* eosdem *decem legatos* appellat. *Id. Verr.* 2, 2, 67. Evocat ad se Centuripinum magistratum, et decemprimos. *F.*] ℙ Scribitur et divisim *Decem primi*, ut in *Cenotaph. Pisano L. Caesaris*, et alibi.

DĔCEMRĒMIS, is, f. navis decem remorum ordinibus instructa. *Plin.* 7, 56, 57. Sex ordinum navem invenit Xenagoras: ab ea ad decemremem Mnesigiton. Est qui legit *deciremen*, sed minus recte. ℙ *Biremis* quidem et *triremis* ratio facile intelligitur, exhibeturque etiam oculis ab eruditis, ex antiquitatis monumentis desumpta figura, ut de triremi fecit *Scheffer. extr.* 1. *de milit. naval.* et *Graev.* ad *Flor.* 4, 11. ex columna Trajana, etc., quae collegit *Montfaucon. Antiq. R.* 4, 2, 2. Verum ubi numerus ordinum in navi crescit, non videtur satis commode intelligi, quomodo aut tot remorum series ad latera navium, sive recto ordine, sive in quincuncem, apte locari possent, aut tot remigantium ordines et consisterent in ipsa navi, et commode se remigando moverent: quamvis doctissimis commentis rem plures litterati viri expedire conati sint. V. inter ceteros *Raph. Fabrett. de columna Trajana* 5., et *Dissertationem critic. adnexam T.* 7. *Hist. Rom. P. P. Catrou*, et *Rovillé*, et *Montfaucon. loc. cit.* [Ceterum *Jac. Palmerius* in *adnotat.* ad *Memnonis Excerpta*, et *Morcell. de stil. Inscript. Latin. T.* 1. p. 141. *edit. Pat.* plurium remorum ordines alios aliis superpositos exemplis et rationibus confirmant. *F.*] ℙ *Hard.* quidem ad *Plin. l. c.* praefracte negat, *ordines* hosce significare remorum series alias aliis superpositas; et si qui in antiquis monumentis ita conformati conspiciantur, non omnes esse mobiles, sed solum superiores: imos vero contendit fixos et navi adhaerentes fuisse, (quem vero ad usum, non satis, ne ex ipso quidem fortasse intelligas.) Censet autem, cum dicimus *duos*, *tres*, *sex*, *septem*, etc. *remorum ordines*, *decemremem*, *undecimremem*, etc. intelligi tantummodo sex, septem, decem, etc. remos in singulis navium lateribus (quasi ideo dicantur *ordines*, quia singulis remis plures remiges, uti et nunc fit, destinabantur). Verum haec sententia multas magnasque habet difficultates, quas non est hujus nostri instituti aut proferre, aut expendere.

DĔCEMSCALMUS, a, um, adj. decem habens scalmos. *Cic. Att.* 16, 3. *sub f.* Haec ego (*scripsi*) conscendens e Pompejano tribus actuariolis decemscalmis. Al. melius leg. divisim *decem scalmis*, ut sit sententia: tribus actuariolis, et scalmis decem iis impositis. Sunt enim hodieque parvae naves, quae cum opus est, pluribus instruuntur scalmis seu remis, quam fere in usu quotidiano habere soleant.

DĔCEMVĬRĀLIS, e, adj. quod ad decemviros spectat. *Cic. Verr.* 2, 4, 49. Tum ex amplissimo collegio decemvirali sacerdotes P. R. etc. ℙ *Leges decemvirales*, leges duodecim tabularum, quibus perferendis decemviri consulari potestate creati sunt. *Liv.* 3, 57. *extr.* Leges decemvirales, quibus tabulis duodecim est nomen, in aes incisas publice proposuerunt. Adde *Gell.* 20, 1. ℙ In ablat. singulari in *i* tantummodo desinet, nunquam in *e*, teste *Charis.* 1. p. 102., quod idem dicendum de *duumviralis*, etc.

DĔCEMVĬRĀLĬTER, adv. more decemviri. *Sidon. ep.* 8, 6. *ante med.* Ut decemviraliter loquar, *h. e.* ut loquuntur decemviri litibus judicandis praepositi.

DĔCEMVĬRĀTUS, us, m. δεκαρχία, dignitas, et munus decemvirorum. *Cic. Agr.* 2, 22. Qui honore decemviratus excluditur prope nominatim. *Liv.* 4, 15. Consulatibus, decemviratibus, splendore familiarum sustulisse animos.

DĔCEMVĬRI, orum, m. δέκαρχοι, δεκαδοῦχοι, magistratus decem virorum, qui anno U. C. 300. vel 301. pro consulibus legum ferendarum causa creati sunt. V. *Liv.* 3, 32. et seqq. ℙ Decemviri litibus judicandis erant praesides quaestionum privatarum, qui creabantur, cum praetor urbanus ad bellum exiret, ut essent pro praetore in jurisdictione exercenda. *Cic. Or.* 46. et *Suet. Aug.* 36. V. STLITES. [*V. *Heinecc. Antt. Rom.* 4, 6. §. 9. p. 684. *Sigon.* de Judiciis et intpp. Pomponii.] ℙ Etiam agris metiendis, dividendis, dandis, judicandis decemviri creati sunt, ut est apud *Cic. Agrar.* 2. passim, et *Liv.* 31, 4. et 42, 4. ℙ Item decemviri sacrorum et librorum Sibyllinorum inspectores, et ludorum Apollinarium curatores. *Liv.* 10, 8. 25, 12. et alibi. ℙ In singulari numero *decemvir* est unus ex decemviris. *Cic. l. c.* saepe, et *Liv.* 3. saepissime. Sed V. quae dicentur in QUINDECIMVIRI. ℙ In usu loquendi *decemvirum* saepius dicitur in genitivo plur., quam *decemvirorum*: quod idem intellige de *triumviris*, *duumviris* etc. *Cic. Or.* 46.

DĔCENNĀLIS, e, adj. δεκαετής, qui est decem annorum. *Ammian.* 15, 12. *extr.* Gallias post decennalis belli mutuas clades subegit Caesar. *Hieron. adv. Jovin.* 1, 48. Europa atque Asia propter unius mulierculae raptum decennali bello confligunt. ℙ *Decennalia* sunt ludi, qui singulis decenniis imperii sui ab imperatoribus R. celebrabantur. Horum decennalium origo repetenda est, teste *Dion.* 53, 13., ab Augusto Imp. *Trebell. Salonin.* 3. Decem annos Gallienum imperasse, cum constet, decennalia Romae ab eodem celebrata. *Inscr.* ap. *Grut.* 116, 4. Caesarum decennalia feliciter.

DĔCENNIS, e, adj. δεκαετής, qui est decem annorum. *Quint.* 8, 4. Priamus decenni bello exhaustus. *Petr. Sat.* 89. Decenne proelium. *Plin.* 8, 44, 69. Equae neque quadrimis minores, neque decennibus majores. *Flor.* 1, 12. Decennis obsidio. *Mart.* 9, 58. Nec crus compede lubricum decenni.

DĔCENNĬUM, ii, n. δεκαετία, decem annorum tempus. *Nazar. Paneg. Constant.* 2. In destinatis decenniis jam vota properantia constiterunt. Adde *eund. ib.* 38. et *Appul. de Deo Socrat.* ℙ *Decennia* interdum sunt decennalia. *Trebell. Gallien.* 7. *extr.* Convocatis patribus decennia celebravit novo genere ludorum.

[DĔCENNŎVĬUM, ii, n. spatium novemdecim millium passuum, quale fuit paludi Pomptinae. *Inscr.* ap. *Grut.* 152, 8. Rex Theodoricus decennovii viae Appiae, id est a Trib. usque Terracinam, iter et loca, quae confluentibus ab utraque parte paludibus per omnes retro principum inundaverant, usui publico et securitati viantium admiranda, propitio Deo, felicitate restituit, operi naviter insudante Caecilio Mauro Basilio Decio V. C. etc. *Cassiod. Variar.* 2, 32. Paludem Decennovii in hostis modum vicina vastantem, fovearum ore patefacto promisit absorbere Decius vir magnificus atque patricius. *Id. ib.* 33. Decio V. C. rex Theodoricus. Vobis igitur desideria justa poscentibus praesenti auctoritate concedimus, ut, stagnis Decennovii paludibusque siccatis, sine fisco possideas in solum rura revocata. Apud *Cassiod. locc. citt.* mendose *Decennonii* legitur in edd. *F.*]

DĔCENS, entis, part. ab impers. *decet*, πρέπων, qui conveniens est, aptus et consentaneus tempori et personae et rei. *Hor. Od.* 4, 13, 17. Quo fugit Venus? heu! quove color? decens Quo motus? Ita *Bentl.* (Sic *Quint.* 11, 3. *ante med.* Corporis motus decens et accommodatus orationi.) *alii* quove color decens? [*Male.] *Ov. Pont.* 2, 5, 52. Decens amictus. *Quint.* 1, 3. *post med.* Decentissimus sinus, si aliquanto supra imam togam fuerit. *Senec. Thyest.* 150. nec dapibus feris Decerni potuit poena decentior. *Senec. alter Benef.* 1, 9. Decentissimum sponsaliorum genus, adulterium. *Tac. Agr.* 44. Si habitum quoque ejus posteri noscere velint, decentior, quam sublimior fuit. [*Ov. Rem.* 350. forma sine arte decens.] ℙ Saepe refertur ad pulcritudinem. *Hor. Od.* 1, 18, 6. Decens Venus. *Id. ib.* 4, 6. Junctaeque Nymphis Gratiae decentes. *Ov. Met.* 1, 450. longoque decentia crine Tempora. *Claud. VI. Cons. Honor.* 537. Ipse favens votis, solitoque decentior aer, *h. e.* serenior. ℙ Differt tamen a formoso. Est enim *decens* pulcher cum honestate et dignitate quadam, decorus. *Suet. Dom.* 18. Pulcher ac decens, maxime in juventa. *Juven.* 6, 161. Sit formosa, decens, dives, fecunda. *Ov. Fast.* 5, 23. placidoque decens reverentia vultu. *Quint.* 8, 3. *post. init.* Decentior equus, cui adstricta sunt ilia. ℙ Cum accus. et *ad* praeposit. *Gell.* 6, 11. *in lemmate.* Verba ad officium gravitatis dignitatisque vitae decentia. ℙ Comp. et superl. V. supra. ℙ [*Commutantur *decens* et *recens*, V. intpp. ad *Ov. Fast.* 5, 123.]

DĔCENTER, adv. πρεπόντως, εὐπρεπῶς, decore, convenienter, apte. *Cic. Caecin.* 26. Jura finium decentissime descripta a majoribus. *Hor. Ep.* 2, 2. *extr.* Aetas decentius lasciva, *h. e.* quam magis decet lascivire. *Ov. A. Am.* 3, 291. Quo non ars penetrat? discunt lacrimare decenter. *Id. Am.* 2, 5, 44. moesta decenter erat. [*Hor. A. P.* 92. Singula quaeque locum teneant sortita decenter. Cf. *Fea* ad h. l.]

DĔCENTĬĂ, ae, f. εὐκοσμία, εὐπρέπεια, convenientia, aptitudo, decor. *Cic. N. D.* 2, 58. Colorum etiam et figurarum tum venustatem atque ordinem et, ut ita dicam, decentiam oculi judicant.

DĔCEPTĬO, onis, f. ἀπάτησις, actus decipiendi, error, fraus, fallacia. *Capell.* 4. *sub. f.* p. 135. Queis falsa philosophorum plena fallaciarum et deceptionum. Affertur et locus *Vitr.* 2, 8. *sub f.*, [*impendentis loci deceptio], sed incertae minimeque probandae lectionis.

DĔCEPTOR, oris, m. ἀπατεών, ῶνος, qui deci-

pit. *Senec. Thyest.* 139. Proditus occidit deceptor domini Myrtilus.

DECEPTORIUS, a, um, ἀπατηλὸς, ad decipiendum aptus. *Augustin. ep.* ad *Macr.* 155, 2. *extr.* Deceptoria laude fallentis extolli. *Id. Doctr. Christ.* 2, 23. Deceptoriae conjecturae.

DECEPTRIX, icis, f. quae decipit. *Lact. Epit.* 6. *sub f.* Perniciosa est et deceptrix adulatio.

DECEPTUS, a, um, part. a *decipio*, ἀπατηθεὶς, captus, falsus, circumventus. *Virg. Ecl.* 8, 18. Conjugis indigno Nisae deceptus amore. *Id. A.* 5, 851. coeli deceptus fraude sereni. *Hor. Sat.* 1, 1, 61. bona pars hominum decepta cupidine falso. *Cic. Off.* 1, 10. Quae coactus quis metu, quae deceptus dolo promiserit. *Caes. B. C.* 1, 85. Per colloquium deceptos crudelissime interfecisse. *Liv.* 1, 9. Per fas et fidem decepti. *Plin.* 25, 13, 92. Deceptus similitudine. *Val. Fl.* 1, 411. Et quem fama genus non est decepta Lyaei Phlejas, *h. e.* non est decepta, divulgans, esse hunc de sanguine Bacchi. ℙ [Ubi quis de mortuis loquitur, habet verbum hoc quandam ex amore querelam, quod nempe superstes se prius vitam finire optasset atque speravisset. Ita intelligendum illud *Virg. A.* 4, 17., ubi Dido exstinctum Sichaeum respiciens, inquit: Postquam primus amor deceptam morte fefellit. *Inscr.* ap. *Grut.* 691, 5. Memoriae aeternae Julii Zosimi juvenis innocentissimi, qui vixit annis XXX. M. I. D. III., Melius (*corrige* Julius) Zosimus pater infelicissimus amissione ejus deceptus, *h. e.* morte ejus spe deceptus. Alia apud *Catalani, Orig. e Antich. Firmane* p. 35. Terentino Paulino jubeni probissimo, qui vixit ann. XXXV. mes. II. dieb. XV. Vindia Restuta mater, et Atilia Tertia conjux decepta cum filiis posuerunt B. M. [*Ita *Furl.* Apud *Forc.* haec leguntur: „Aliquando est i. q. destitutus, desolatus, orbatus. Ita quidam interpretantur apud *Virg.* l. l. et *Sil.* 8, 102. quod vidi, decepta! nefas, et *Calpurn. ecl.* 3, 77. Saepe etiam leporem, decepta matre, paventem Misimus. Addunt *Auson. Cypr. ep.* 2. et *Appul. Met.* 10. p. 256, 2." — De loco *Virg.* cf. *Heyn.*, qui recte dicit: *deceptam fallere* esse poetica copia dictum. Sic etiam in reliquis locis prior illa *decipiendi* notio ubique inest. *Appul.* autem locum ipse *Forc.* sub DECIPIO recte interpretatur.]

DECEPTUS, us, m. idem ac deceptio. *Tert. adv. Marcion.* 3, 6. Humana conditio deceptui obnoxia. *Id. Anim.* 18. Deceptui facilis.

DECERIS, is, f. δεκήρης, decem remorum ordinibus acta navis, quae et decemremis dicitur. Ita enim contendit legendum *Turn.* 22, 31. *in Suet. Cal.* 37., ubi ait. Fabricavit et deceres Liburnicas gemmatis puppibus etc. Vulgata lectio habet *de cedris.* Tale (inquit *Turn.*) navium genus amplissimorum tricliniorum et thermarum, de quibus *Suet.* loquitur, capax fuit.

DECERMINA dicuntur, quae decerpuntur purgandi causa. *Festus:* qui videtur intelligere frondes sacras, φύλλα καθαρτικά, quibus in lustrationibus uti solebant. ℙ Translate *decermina Fortunae* appellat *Appul. Met.* 1. p. 104, 29. miserrimos homines ostiatim mendicantes, quasi faecem et purgamenta populi.

DECERNO, is, crevi, cretum, a. 3. διαγινώσκω, κρίνω, γομίζομαι, definio, judico, censeo: a *de* valde, et *cerno*, ut sit rem penitus cernendo judicium ferre. *Ter. Ad.* 4, 2, 5. Quid hoc, malum, infelicitatis? nequeo satis decernere. [*Liv.* 21, 56. neque prae imbre satis decernere possent, qua suis opem ferrent. coll. 7, 9. nec, qui potirentur, incertis viribus, satis decerni poterat. Sic ex emendatione *Gron.*, quam plerique amplectuntur, in quibus *Drak.*, qui: *discernere*, inquit, distinguendi, dirimendi; at *decernere* dijudicandi rem dubiam atque ita haesitationi finem imponendi significatione usurpari solent.] *Id. Hec.* 2, 1, 15. Qui illum decrerunt dignum, suos cui liberos committerent. *Id. ib.* 4, 1, 27. Id vitium nunquam decrevi esse adolescentiae. *Cic. Att.* 3, 15. *ad f.* Nihil impertisti tuae prudentiae ad salutem meam, quod in me ipso satis esse consilii decreras, *pro* decreveras. ℙ Item statuo, constituo. *Ter. Heaut.* 3, 1, 56. Sumat, consumat, perdat: decretum est pati. *Pl. Asin.* 1, 1, 58. Eos me decretum est persequi mores patris. [*Liv.* 2, 45. certum (sc. *mihi*) atque decretum est.] *Id. Aul.* 3, 6, 33. Mihi bibere decretum est aquam. *Ter. Hec.* 1, 2, 73. Quam decrerim me non posse diutius habere. *Cic. Att.* 6, 6. Decreram enim cum eo valde familiariter vivere. [*Liv.* 27, 20. ad purganda ea, quae inimici decernerent, i. e. pro certis affirmarent, credi vellent. Saepe omnino est i. q. decerni velle. V. intpp. ad l. l. *Gloss. Liv.* Adde ad 4, 50, 6.] ℙ *Decernere aliquid* est interdum decidere, remota dubitatione in perpetuum terminare. *Pl. fr.* ap. *Non.* 4, 133. Qui nequeas, nostrorum uter sit Amphitruo, decernere. *Liv.* 5, 55. Sed rem dubiam decrevit opportune missa vox. *Id.* 25, 41. Haud magna vis certaminis fuit: primus clamor atque impetus rem decrevit. Adde 10, 19. ℙ Saepissime pertinet ad curiam et magistratus, ψηφίζομαι, κρίνω. *Cic. Fin.* 4, 9. Cum senatus triumphum Africano decerneret. *Id. Verr.* 2, 2. 67. Centuripinorum senatus decrevit, populusque jussit, ut etc. *Id. Dom.* 28. Nullum est in hac urbe collegium, nulli pagani, aut montani, qui non amplissime de mea salute decreverint. *Id.* ad *Capiton. post ep.* 16, *l.* 16. *Att.* Consules de consilii sententia decreverunt secundum Buthrotios. *Id. Verr.* 2, 1, 46. de Verre praetore: Alias revocabat eos, inter quos jam decreverat: alias inter alios contrarium sine ulla religione decernebat etc. *Id. ib.* 3. Si qua in re contra rem meam decresset aliquid. *Id.* ad *Brut.* 1, 15. et *Nep. Milt.* 6. et *Alc.* 7. Decernere honores aut statuas alicui. *Cic. Q. Fr.* 1, 1, 9. pecuniam ad ludos. [*Liv.* 3, 47. decernere vindicias secundum servitutem, i. e. possessionem ejus, de cujus statu disceptatur, dare. *Gloss. Liv.*] *Vell.* 2, 18. alicui bellum, *h. e.* demandare. ℙ Senator quoque sententiam dicens, *decernere* dicitur. *Cic. Fam.* 1, 1. Hortensii et mea sententia tibi decernit, ut regem reducas, et *ib.* Crassus tres legatos decernit. *Id.* ad *Brut.* 1, 15. *circa med.* Decrevi, ut in fastis Bruti nomen adscriberetur. et *paulo post.* Bruto decrevi honores, decrevi Planco. [*Liv.* 5, 36. ne id, quod placebat, decerneret (senatus) in tantae nobilitatis viris, ambitio obstabat. Ubi notanda est constructio: *decernere aliquid in aliquo,* de qua cf. *Ruhnk.* ad *Vell.* 2, 43, 3. ubi de similibus agit. Est autem duarum constructionum in unam conjunctio. Decernitur enim proprie aliquid in aliquem; poena autem, quae decreta est, sumitur in aliquo.] ℙ Translate. *Plin.* 2, 47, 48. De ratione ventorum menstrua, quarta maxime luna decernit, *h. e.* definit quodam modo, quinam venti eo mense futuri sint. *Id.* 17, 27, 46. Justum existimant, in denos pedes quadratos agri modios tres fimi: id quidem soli natura decernet, et *ib.* 23, 35. *n.* 18. De his Catonis praecepta decernent. ℙ Praeterea *decernere* est decertare, dimicare, rem et eventum belli armis decidere, quod Graecis est κρίνειν et διακρίνειν τὸν πόλεμον. *Nep. Eum.* 9. *extr.* Diem unum opperitur ad lassitudinem sedandam militum, quo integriore exercitu decerneret. *Id. Hann.* 4. Cum eodem de Clastidio apud Padum decernit: saucium inde ac fugatum dimittit. *Hirt. B. Afr.* 14. Decernere contra magnam vim hostium artificio magis, quam viribus. *Nep. Milt.* 4. Acie decernere. *Cic. Or.* 2, 73. Certamen vitae gladiatorium, quo ferro decernitur. *Id. Att.* 7, 3. *circa med.* Decernere armis. *Virg. G.* 3, 218. de tauris: Cornibus inter se subigit decernere amantes. ℙ *Decernere pugnam* est decidere, victoria in alterutram partem inclinante. *Liv.* 28, 33. Missis levibus telis, quae irritare magis, quam decernere pugnam poterant, gladios nudant. *Cic. Fam.* 10, 10. Quamquam in uno proelio omnis fortuna reipubl. disceptat: quod quidem, cum haec legeres, jam decretum arbitrabar fore. ℙ Translate. *Liv.* 40, 8. *sub f.* Decernite criminibus, mox ferro decreturi. [*Falsus igitur est *Brem.* qui locum *Nep. Hann.* 10, 4. *Classe erant decreturi* unum esse putat, quo partic. futuri hac *decidendi* significatione dicatur.] *Cic. Or.* 2, 49. Pro sua fama fortunisque decernere, *h. e.* judicio contendere. *Id. Quint.* 6. Uno judicio de fortunis omnibus decernere. *Id. Att.* 10, 9. Utinam meo solum capite decernerem. *Id. ib.* 8, 5. Pendeo animi exspectatione Corfiniensi, in qua de salute reipubl. decernitur. ℙ [*Decernere digitis* est i. q. micare digitis, digitis exsertis illam ludicram pugnam dirimere. Sic *Nemesian. Ecl.* 2, 27. ter decernere digitis. V. *Beier.* ad *Cic. Off.* 3, 19, 77.] ℙ In multis temporibus syncopen patitur. *Decrerim, ram, ro,* pro *decreverim* etc., et *decresset,* pro *decrevisset,* et *decrerunt* pro *decreverunt,* in allatis exemplis legitur, et apud *Pl. Curc.* 5, 3, 25., *Liv.* 3, 45. et *Lucil.* ap. *Jul. Rufinian. de Figur.* in *Epagoge.* ℙ [*Commutantur *decernere* et *decertare.* V. *Brem.* ad *Nep.* l. l.]

DECERPO, is, erpsi, erptum, a. 3. ἀπολέγω, carpendo detraho, ut fit cum poma ex arboribus manu legimus. *Ov. Pont.* 3, 5, 19. Et magis adducto pomum decerpere ramo, Quam de caelata sumere lance juvat. *Id. Met.* 5, 536. Puniceum curva decerpserat arbore pomum. *Id. Fast.* 5, 255. Decerpere pollice florem, et *ib.* 11, 112. aristas. *Hor. Epod.* 2, 19. pira et uvam. *Colum.* 5, 10. folia. *Plin.* 21, 10, 31. Thymum decerpunt apes. *Id.* 16, 31, 56. E radicibus montani praetenuia fila decerpentes, spectabiles lagenas nectunt. *Catull.* 68, 126. de columba: quae multo dicitur improbius Oscula mordenti semper decerpere rostro. *Virg. Cop.* 33. Candida formosae decerpens ora puellae. ℙ Translate est auferre, detrahere, minuere. *Cic. Marcell.* 2. *sub. f.* Nihil sibi ex ista laude centurio, nihil cohors, nihil turma decerpit. *Id. Or.* 2, 56. Ne quid jocus de gravitate decerperet, *h. e.* minueret. *Quint. prooem.* 6. *a med.* Esse nescio quam, quae spes tantas decerpat, invidiam. *Senec. Controv.* 1, 2. *circa med.* Illibatam virginitatem decerpere, *h. e.* imminuere, violare. ℙ ℙ Item percipere, colligere, haurire. *Hor. Sat.* 1, 2, 79. unde laboris Plus haurire mali est, quam ex re decerpere fructus. *Sil.* 4, 138. Dum primae decus affectat decerpere pugnae. *Stat. Th.* 6, 165. et vocis decerpsit murmura primae. *Quint.* 10, 1. *circa med.* Habent tamen comici, si cum venia legantur, quaedam, quae possis decerpere. *Id.* 4, 1. *ante med.* Decerpere aliquid in usum principii orationis. ℙ In illo *Catonis R. R.* 112. Acina de uvis miscellis decerpito. Al. leg. *decarpito.*

DECERPTIO, onis, f. actus decerpendi. *Non.* 2, 906. Demptio vel decerptio.

DECERPTUS, a, um, part. a *decerpo*, carpendo detractus. *Plin.* 21, 7, 18. Decerpta cotonea. *Id.* 12, 7, 14. Decerptae siliquae. *Id.* 23, 7, 71. Decerptus ramus. *Ov. Met.* 1, 645. decerpta herbae. ℙ Translate. *Cic. Tusc.* 5, 13. Humanus animus decerptus ex mente divina.

DECERTATIO, onis, f. actus decertandi, concertatio, dimicatio, ἀγωνισμός. *Cic. Phil.* 11, 9. Harum rerum omnium decertatio consulibus optimis et fortissimis commissa et commendata est.

DECERTATORIUS, a, um, adj. ad decertationem spectans. *Quint.* 6, 4. Pugna decertatoria, *h. e.* altercatio. Alii rectius leg. *decretoria.*

DECERTATUS, a, um, part. a *decerto*, certatus. *Stat. Th.* 1, 2. Fraternas acies alternaque regna profanis Decertata odiis, *h. e.* usque ad exitium certata. *Id. ib.* 479. ventis ut decertata residunt Aequora, *h. e.* post finem certaminis ventorum tandem residunt. *Claud. I.* in *Cons. Stil.* 1, 21. Decertati labores, *h. e.* decertando et belligerando exhausti.

DECERTO, as, avi, atum, n. 1. ἀγωνίζομαι, idem quod certo, vel valde certo, tum in bellicis rebus, tum in quocumque certamine et contentione civili. *Caes. B. C.* 2, 10. Ut potius in suis, quam alienis finibus decertarent. *Id. ib.* 3, 19. Ne cives cum civibus armis decertarent. *Id. B. G.* 7, 77. Decertare proelio. *Nep. Ann.* 10. classe. *Cic. Dom.* 24. vi et armis contra vim. *Id. Amic.* 8. *extr.* Cum duobus ducibus de imperio in Italia decertatum est, Pyrrho et Annibale. *Id. Off.* 1, 23. *extr.* Cum tempus necessitasque postulat, decertandum manu est. *Ov. Met.* 14, 803. Pace tamen sisti bellum, nec in ultima ferro Decertare placet, *h. e.* usque ad internecionem bellum gerere. *Cic. Planc.* 36. Jure, legibus disceptando decertare. *Id. Fin.* 5, 2. Locus ubi Demosthenes et Aeschines inter se decertare soliti sunt. *Id. Phil.* 2, 1. Decertare cum aliquo contentione dicendi. *Ov. Fast.* 4, 101. Cum mare trux aries cornu decertat. [*Liv.* 6, 3, 9. quibus animi in spe ultima ad decertandum fuerant, i. e. ad certandum usque ad mortem. V. *Drak.*] ℙ Cum dativo. *Hor. Od.* 1, 3, 13. Praeceps Africus decertans Aquilonibus.

DECERVICATUS, a, um, adj. cui cervix dempta est, decollatus. *Sidon. ep.* 3, 3. *a med.* Quos humari nox prohibuerat, decervicatis liquere cadaveribus.

DECESSIO, onis, f. ἀποχώρησις, actus decedendi abitus, discessio. *Cels.* 3, 3. *ad f.* Aliae febres diem noctemque accessione et decessione implent. *Id.* 2, 4. Ut per accessionem increscant, per decessiones molliantur. *Cic. Div.* 2, 15. *ad f.* Haec decessio capitis jecinoris, aut accessio subitone fieri potest? *Id. Fam.* 4, 4. *ad f.* Is mecum saepe de tua mansione et decessione communicat. ℙ De discessu magistratus, finito imperio provinciali. *Id. Att.* 6, 5. *ad. f.* Mihi decessionis dies λεληθότως obrepat. Adde *Q. Fr.* 1, 1, 1. et *Pis.* 36. *a med.* ℙ Translate. *Id. Univ.* 6. Neque enim illa decessio fieri poterat, neque accessio, *h. e.* diminutio. *Id. Rabir. Post.* 11. Decessionem de summa facere. *Terent. Clem. Dig.* 29, 4, 28. *extr.* Decessionem patietur is, cui restituta fuerit hereditas, *h. e.* diminutionem, detrimentum. *Gell.* 13, 29. appellat *decessionem verborum*, cum verba ex ea significatione, in qua nata sunt, in aliam longe, vel proximam decesserunt.

DECESSOR, oris, m. qui jam magistratu functus de provincia decessit et successori tradidit. Usurpatur relative ad successorem: et *decessorem suum* vocat succesor, cui ipse in provincia administranda, aut alia quavis re, dignitate seu officio succedit. [*Cic. fragm. orat. Scaur.* p. 81. *n.* 35. *ed. Peyron.* (p. 186. *ed. Beier.*) Successori decessor invidit, *h. e.* Scauro consulatum petenti Appius jam consul invidit. *B. A.*] *Tac. Agr.* 7. Agricolam vicesimae legioni praeposuit, ubi decessor seditiose agere narrabatur: ita successor et ultor electus etc. *Ulp. Dig.* 1, 16, 4. Recte faciet, si edictum decessori suo miserit.

[DECESSUS, a, um, part. verbi *decedo*, praeteritus. *Rutil. Itin.* 1, 313. Necdum decessis pelago permittitur umbris. ℙ Significat etiam mortuum. *Inscr.* ap. *Oderic. Dissert.* p. 165. Vitent homines avaros, audaces, monumentorum sacrilegos, per quos decessis nunquam requiescere licet. *F.*]

DECESSUS, us, m. decessio. *Caes. B. G.* 3, 13. Carinae aliquanto planiores, quo facilius vada ac decessum aestus excipere possent. *Cels.* 3, 12. Sub decessu febris cibum sumat. *Plin.* 18, 18, 47. Ab Nili decessu serere solitos. [*Nep. Timol.* 2, 3. pos Dionysii decessum, sc. e Syracusis.] ℙ Pro decessione magistratus ex provincia. *Coel.* ad *Cic.*

Fam. 8, 10. *sub f.* Quod ad tuum decessum attinet, me curaturum, ut tibi succedatur. *Cic. Phil.* 2, 38. An Creta post M. Bruti decessum potuit liberari? ℙ Pro morte. *Cic. Amic.* 3. Angi decessu amicorum.

DĔCET, ebat, cuit, impers. 2. πρέπει, significat aptitudinem, honestatem, convenientiam, quae in re quaque inest ratione alterius rei. *Cic. Or.* 22. decere declarat, quasi aptum esse consentaneumque tempori et personae: quod cum in factis saepissime, tum in dictis valet, in vultu denique et gestu et incessu: contraque item dedecere. Etymologi ducunt a δέει pro δεῖ oportet, *c* inserto, ut a σπέος est *specus*. *Cic. Or.* 1, 29. Roscium saepe audio dicere, caput esse artis, decere: quod tamen unum id esse, quod tradi arte non possit. *Id. Or.* 3, 55. Nunc quid aptum sit, hoc est quid maxime deceat in oratione, videamus. *Id. ib.* 1, 26. Non faciendo id quod non decet, impudentiae nomen effugere debemus. *Id. Tusc.* 4, 25. Oratorem irasci minime decet. *Pl. Most.* 1, 3, 10. Contempla, satin' haec me vestis deceat. *Ov. Fast.* 2, 105. capit ille coronam, Quae possit crines, Phoebe, decere tuos. [*V. *Burm.* ad *Ov. Her.* 5, 85.] *Cic. Off.* 1, 31. Experiri, quam se aliena deceant. *Nep. Att.* 6. Non enim decere se arbitrabatur, cum praeturam gerere noluisset, asseclam esse praetoris. *Sall. Jug.* 53. Quae ab imperatore decuerint, omnia suis provisa, scil. fieri. *Plin.* 37, 8, 33. Callaides gemmae inclusae decorantur auro, aurumque nullae magis decent. [*i. e. magis conveniunt cum auro ejusque adspectum gratiorem reddunt. Pro *decorare* reperitur passim apud poetas: *Lucan.* 3, 511. ornatas decuit fulgens tutela carinas. *Cort.* ad h. l. laudat similia, ut *Claud. Stil.* 2, 367. locum decuit toga etc.] ℙ Cum dativo. *Pl. Amph.* 2, 2, 188. Istuc facinus nostro generi non decet. *Ter. Ad.* 5, 8, 5. Hercle ita nobis decet. *Id. ib.* 3, 5, 45. Haec ut fiant, Deos quaeso: ut vobis decet. *Gell.* 9, 15. Adolescens praefatur arrogantius et elatius, quam aetati ejus decebat. *Sall. fragm.* ap. *Serv.* ad *A.* 8, 127. Locum editiorem, quam victoribus decebat. *Pl. Capt.* 2, 2, 71. Ne patri decere videatur magis me servire, potius quam etc. *Paul. Dig.* 32, 23. Decet enim tantae majestati, eas servare leges, quibus etc. ℙ Si quis usurpare velit etiam in primis personis, habet in voce DEDECET, quo se tueatur. ℙ Aliquando significat officium, et pro *oportere* ponitur. *Cic. Fin.* 3, 19. *ad f.* Quod deceat, cariorem esse patriam nobis, quam nosmetipsos. Plerique al. leg. *doceat.* [*Male.] *Sall. Cat.* 1. Qui se student praestare ceteris, summa ope niti decet, ne vitam silentio transeant. *Pl. Rud.* 1, 2, 24. Peculiosum eum esse decet servum et probum, quem etc. *Liv.* 3, 17. Non, quidquid patrum plebisque est, in Capitolium currere, liberare ac pacare augustissimam illam domum Jovis O. M. decuit? [*Exempla, in quibus *decet* construitur cum *infinitivo passivi* e *Cic.* excitavit *Wopk. Lectt. Tull.* p. 71. ut *Cic. Leg.* 2, 3. optime vero, frater, et fieri sic decet. et *c.* 7. hunc hominem omnino numerari qui decet? etc. Utrumque recte fit. Sed *infinit. pass.* (ut *Handii* ad h. l. verbis utar), in compositione cum vv. *decet (licet, oportet)* refertur ad rem omnibus communem; activus ad eum solum hominem, de quo sermo est. — Adversatur tamen huic regulae locus *Liv.* 34, 58, 8. pensari decet principi, i. e. a principe. V. *Drak.*] — Quoniam vero *decet* interdum fere est i. q. *oportet*, factum est, ut saepe permutentur *decere* et *debere.* Neque tamen alterum pro altero poni potest; nam *decere* dicitur „de re congrua et apta, aut quae bonis moribus conveniat et ipsa bona sit." *Hand.* l. l. qui ad discrimen demonstrandum apte laudat *Cic. Leg.* 1, 8, 24. ubi opponuntur *qualem Deum haberi deceat* et *deum haberi debeat.* Porro commutantur a librariis *decere* et *docere*, V. *Burm.* ad *Ov. Amor.* 3, 10, 48. ad *Trist.* 1, 6, 26. intpp. ad *Quint.* 10, 1, 32. *Drak.* ad *Liv.* 9, 15, 4.]

*DECETIA, ae, oppidum Galliae Celticae, in regione Aeduorum, vel saltem Aeduis conterminum. *Caes. B. G.* 7, 33. et *Anton. Itin. B. A.*

DĔCĬĀNUS, a, um, adj. ad Decium, nomen proprium civis R. pertinens, ut Decianus exercitus. *Liv.* 10, 31. ℙ [*Deciani, orum*, populi, incolae oppidi cujusdam Italiae, quod fortasse Deciae vel Decium audiebat. Videtur in Apulia fuisse vel Calabria. *Plin.* 3, 11. *B. A.*]

DĒCĪDO, is, īdi, isum, a. 3. ἀποκόπτω, amputo, abscindo: a *de* et *caedo:* et de iis fere dicitur, quae si abscindantur deorsum cadunt. *Pl. Merc.* 2, 2, 37. Decide collum, si falsum est uti loquar. *Plin.* 17, 21, 35. *n.* 5. Cum malleolus spargere coepit caules, deciditur. *Colum.* 2, 2. Decidere falce filicem nascentem. *Sen. ep.* 90. In quadratum tigna decidere. *Sil.* 4, 389. improbus ensis Annexam parmae decidit vulnere laevam. ℙ Saepius translate sumitur pro transigere, componere litem mutuo partium consensu: quia solet in transactionibus et compositionibus decidi seu detrahi utrinque aliquid ex postulatis contrahentium. *Cic. Verr.* 2, 2, 32. *a med.* Qui cum reo transigat, post cum accusatore decidat. *Id. Quint.* 5. Decidere de rebus et rationibus societatis. *Id. ib.* 4. Decidere et statuere, quid alicui ad denarium solvatur. [*Sermo est h. l. de judice, litem inter litigantes componente.] *Id. Rosc. Am.* 39. Decidere atque transigere cum aliquo. *Id. Verr.* 2, 3, 48. Ut in jugera singula ternis medimnis decidere liceret. Al. omittunt praepos. *in. Id. Rosc. Com.* 11. Magno tuam dimidiam partem decidisti: magno et tu tuam partem decide. *Senec. ep.* 95. *ad f.* Pro libertate decidere. *Ulp. Dig.* 12, 6, 26. *circa med.* Decidere pecunia cum aliquo. *African. ib.* 47, 2, 63. Decidere damnum. *Ulp. ib.* 9, 4, 22. Jurejurando aliquid decidere. *Id. ib.* 5, 2, 29. Aliquid transactione decidere. *Id. ib.* 18, 3, 4. quaestionem. [*V. quos de hac h. v. significatione laudaverit *Arntzen.* ad *Aur. Vict. Vir. ill.* 56, 4. quibus adde *Gron. obss.* 2, 6. et *Graev.* ad *Cic. Att.* 1, 8.] *Plin.* 7, 40, 41. Abunde atque indulgenter fortuna decidit cum eo, qui jure dici non infelix potest. [*Quint. Decl.* 12, 12. et 23. ibique *Burm.*] ℙ *Decidere aliquid propriis verbis* ap. *Quint.* 8, 17. *a med.* est exprimere, explicare. ℙ Reperitur etiam pro caedere, hoc est verberare. *Callistrat. Dig.* 47, 21, 2. Si lapides furati sunt, sufficiet eos verberibus decidere. ℙ Pro dejicere. *Pl. Cas.* 2, 4, 18. Ego pol istam jam aliquovorsum tragulam decidero. Est qui legit *dejecero.*

DĔCĬDO, is, ĭdi, n. 3. καταπίπτω, deorsum cado. *Lucr.* 6, 496. In terras decidit imber. *Cic. Senect.* 19. *sub. f.* Poma ex arboribus, si sunt matura et cocta, decidunt. *Ov. A. A.* 2, 2. Decidit in casses praeda petita meos. *Plin.* 37, 10, 59. Glossopetra dicitur coelo decidere. *Ov. Ib.* 259. Decidere ab equo in arva. *Caes. B. G.* 1, 48. Decidere equo. *Nep. Eum.* 4. in terram ex equo. *Pl. Cas.* 5, 2, 42. praecipitem de lecto. *Id. Pers.* 4, 4, 45. in foveam. *Plin.* 2, 52, 53. A superiore coelo decidentia obliquos habent ictus. *Curt.* 7, 7. *sub f.* Flumina in rubrum mare decidunt. *Ov. Met.* 12, 339. Decidere in praeceps. *Hor. Sat.* 1, 2, 42. fugiens hic decidit acrem Praedonum in turbam, *h. e.* incidit. *Petr. Sat.* 87. Decidere in somnum. *Suet. Aug.* 95. Tunica ad pedes decidit. ℙ Translate. *Ter. Heaut.* 2, 3, 9. Vae misero mihi! quanta de spe decidi! et *ib.* 4, 8, 11. Quanta spe decidi! *Liv.* 37, 26. Antiochus posteaquam a spe societatis Prusiae decidit etc. *Nep. Eum.* 11. *ad f.* Non virtute hostium, sed amicorum perfidia decidi, *h. e.* victus sum. *Tac. A.* 3, 59. Huc decidisse cuncta, ut etc., i. e. in hunc statum res adductas esse. Al. leg. *recidisse. Suet. Claud.* 9. Decidere ad angustias rei familiaris. [*Etiam h. l. *Ernest.* mavult *recidere.* Sed illud jure defendit *Brem. Cic. Verr.* 2, 4, 45. ne oculis quidem captus in hanc fraudem — decidisti.] *Plin. ep.* 5, 10. Labi et decidere ab archetypo. *Tibull.* 3, 1, 20. an toto pectore deciderim, *h. e.* mei oblitus omnino sis. *Cic. Att.* 2, 21. Pompejus, quia deciderat ex astris, lapsus, quam progressus, potius videbatur. [*Refer h. l. ad gloriae fastigium.] ℙ Pro mori. *Pl. Trin.* 2, 4, 142. Nemo exstat, qui ibi sex menses vixerit: ita cuncti solstitiali morbo decidunt. *Claud. in Rufin.* 1, 1. Phoebeo domitus Python cum decidit arcu. ℙ Pro deminui, absumi. *Colum.* 12, 20. *sub f.* Mustum infervefacere et omnem spumam cum faecibus expurgare: quo facto decima pars decidet.

DĔCĬDŬUS, a, um, εὐκατάπτωτος, cadens, caducus. *Plin.* 11, 37, 45. Cornua cervis omnibus annis decidua. *Id. ib.* 49, 110. Testes pecori ad crura decidui, subus adnexi. *Id.* 2, 20, 18. Ignes decidui ad terras, fulminum nomen habent. *Id.* 18, 25, 60. Decidua folia. *Id.* 8, 3, 4. Dentes decidui. [*Id.* 2, 8, 6. Decidua sidera, *h. e.* quas stellas coelo labentes vulgus putat, quasque *Senec. Qu. Nat.* 2, 14. appellat *stellas transvolantes F.* *nos *Sternschnuppen.*] ℙ *Decīduus* a *caedo*, secunda syllaba producta, idem quod *caeduus*, legitur a quibusdam apud *Ov. Met.* 8, 758. gemitumque dedit decidua quercus. Al. leg. *Dodonia*, alii *de vulnere*, alii rectius *Deoïa.* [*Ita *Heins.*, quem V.] *Plin.* quoque, ubi ait 16, 24, 38. Cato decidua folia, populnea quernaque animalibus jubens dari, non perarida; *caedua* significare videtur: nam si *cadentia* intelligas, ea solent arida esse. Nostri quoque rustici, quam frondem in cibum boum servant, caedere solent, non exspectare, dum decidat. Porro locus *Catonis*, unde is desumpsit, videtur esse *R. R.* 5. *extr.* Frondem populneam, ulmeam, querneam caedito: per tempus eam condito, non peraridam, pabulum ovibus. [*Scheller.* dubitat de altera significatione et ubique priorem significationem statuere videtur. Ego non item.]

DĔCĬES, adv. δεκάκις. *Plin.* 10, 53, 74. Decies anno pariunt columbae. *Pl. Stich.* 3, 2, 45. Decies in die mutat locum. *Ov. Trist.* 2, 94. Lisque decem decies inspicienda viris, *h. e.* centumviris. *Cic. Verr.* 2, 1, 10. Decies centena millia. ℙ *Decies centena* pro praegrandi pecuniae summa, usurpabant antiqui, quod priscis illis temporibus minor erat nummorum copia; et nihilominus, etiam crescentibus divitiis, phrasis obtinuit. *Hor. Sat.* 1, 3, 15. decies centena dedisses Huic parco paucis contento, quinque diebus Nil erat in oculis. ℙ Dicitur et *decies* absolute pro decies centena millia. *Mart.* 1, 104. Aut vive, aut decies, Scaevola, redde Deis. Adde 3, 62. ℙ Sumitur et pro *saepe. Pl. Amph.* 2, 1, 27. Decies dixi. ℙ Scribitur et *deciens. Varr. L. L.* 8, 49. et *Mar. Victorin. de Orthogr.* p. 2469.

DĔCĬMA. V. DECIMUS.

DĔCĬMĀLIS, e, adj. ut *Decimales agri*, *h. e.* decumani, qui decimas solvunt. *Tac. G.* 29., ubi alii [*rectius] leg. *decumates* eadem significatione. [*Cf. *Hess.* ad h. l.]

DĔCĬMĀNUS et frequentius Decumanus, a, um, adj. ad decimum pertinens. *Decumani milites* sunt legionis decimae, hoc est quae decimo loco descripta fuit. *Hirt. B. Afr.* 16., *Tac. H.* 5, 20. et *Suet. Caes.* 70. ℙ *Decumanus ager*, qui decimam partem fructuum pro vectigali solvit reipubl. *Cic. Verr.* 2, 3, 6. Omnis ager Siciliae civitatum decumanus est. ℙ *Decumani, orum*, sunt publicani, qui decimas publicas redimunt exiguntque. *Ascon.* in *Verr.* 1, 2, 5. et *Cic. ib.* 2, 3, 8. et 33. ℙ Decumana mulier *ib.* 33. et 34. est uxor decumani, quam et mulierculam publicam *ib.* vocat. ℙ *Decumanum frumentum* decima pars frumenti, quae pro vectigali solvitur. *Cic. Verr.* 2, 3, 5. *extr.* et *ib.* 81. ℙ *Decumanum oleum* accipitur pro minus puro et viliori a *Lucil.* ap. *Non.* 5, 97., si modo sana est lectio: nempe quasi ex decima quaque mensura rejecto et projecto: vel decimando collecto et abjecto. [*Inde potius dictum putem oleum decumanum pro viliori, quia agricolae, quos oleum frumentum vel aliud quodcunque dare oportet, non optimum dare solent, sed vilius.] ℙ De *limite decumano*, V. CARDO. ℙ Saepe *decumanus* accipitur pro magno. Decumana ova (inquit *Festus*) dicuntur, et decumani fluctus, quia sunt magna: nam et ovum decimum majus nascitur et fluctus decimus fieri maximus dicitur. Alii putant ductum hoc a Pythagoreis, apud quos denarius numerus veluti magnificus et sacer fuisse dicitur. [*Quoniam Graeci dicunt pro fluctu decumano τρικυμίαν aliasque ejusmodi compositiones habent, ut τρισώματος τριοδύστηνος etc., quibus nihil nisi magnitudo significatur: ego putaverim similiter numerum decimanum ad magnitudinem referri posse dicique decumana ea, quae denis vicibus majora sint aliis, ideoque permagna.] *Ov. Trist.* 1, 2, 49. Qui venit hic fluctus, fluctus supereminet omnes: Posterior nono est, undecimoque prior. *Lucil.* ap. *Cic. Fin.* 2, 8. Acipenser decumanus. *Fest.* in *Albesia.* Decumana scuta, quae sunt amplissima. ℙ *Decumana pira* enumerantur a *Colum.* 12, 10. et *Cloatio* ap. *Macr. Sat.* 2, 15. *ad f.* inter varia pirorum genera: a magnitudine fortasse appellata: nisi malis legere *Decimiana*, quod unice probandum. ℙ In castris *Decumana porta* est ceterarum maxima, aversa hosti. Alii dictam putant a tutela militum decimae cohortis. [*Hoc melius. Ab initio videntur duae portae decumanae fuisse; sed altera earum, hosti adversa, mox dicta est *porta praetoria.* Binarum legionum decimae quaeque cohortes ad utramque portam stationem habebant.] *Veg. Mil.* 1, 23. Caesar saepe [*utitur h. v., ut *B. G.* 2, 26. ubi V. *Herzog.*] Per hanc peccantes milites educebantur ad poenam, teste *Veget. ib.* ℙ [*Decumanorum colonia* in Gallia fuit Narbonensi, ita dicta a decumanis militibus, quorum profecto colonia fuit. *Mela* 2, 7. init. *B. A.*]

DĔCĬMĀTĬO et Decumatio, onis, f. δεκάτευσις, supplicium militare, cum decimus quisque miles sorte lectus occiditur. *Capitol. Macr.* 12. Clementem se dicebat, quando eos centesimaret, qui digni essent decimatione atque vicesimatione. V. DECIMO.

DĔCĬMĀTRUS, dies festi Faliscorum, quod fierent post decimum diem Iduum. *Festus* in *Quinquatrus.*

DĔCĬMĀTUS et Decumatus, a, um, part. a *decimo*, lectus ad supplicium ex decimo quoque. *Suet. Aug.* 24. Cohortes, si quae cessissent loco, decimatas hordeo pavit. ℙ Item electus. *Symm. ep.* 3, 49. et 51. Vir decumatae honestatis. Al. utrobique leg. *edecumatae* eod. sensu.

DĔCĬMESTRIS. V. DECEMMESTRIS.

DĔCĬMĬĀNUS, a, um, adj. ad *Decimium* pertinens, quod est nomen proprium R. hominis: a quo appellata sunt *Decimiana pira*, quorum fit a *Plin.* 15, 15, 16. V. DECUMANUS *sub f.*

[DĔCĬMILLA, ae, f. diminut. decimae. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Mazois*, *Ruines de Pompei P.* 1. *tab.* 17. Alleja M. F. Decimilla sacerdos publica Cereris faciendum curavit viro et filio. *F.*]

[DĔCĬMĪNUS, i, m. ad decimum pertinens. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 328. M. Venustenus Deciminus. *F.*]

DĔCĬMO et Decumo, as, a. 1. δεκατόω, est decimam partem detrahere. Unde decimari legiones dicuntur, quando decimus quisque supplicio afficitur ab imperatore, sorte ducta, cui contingat. *Suet. Galb.* 12. Recusantes atque insuper aquilam et signa pertinacius flagitantes, non modo immisso

equite disjecit, sed decimavit etiam. Adde *eund. Cal.* 48. ¶ Apud Romanos primus eo supplicio usus videtur App. Claudius, an U. C. 283., de quo *Liv.* 2, 59. *extr.* ¶ Praeterea *decimare* seu *decumare* est decimam alicujus rei partem in sacrificium offerre. *Festus* in *Potitium:* Quae familia et posteri ejus non defuerunt decumantibus usque ad Appium Claudium censorem.

DĔCĬMŎDĬĂ. V. DECEMMODIUS.

DĔCĬMUS et Decumus, a, um, adj. δέκατος, ultimus ex decem. *Cic. Phil.* 2, 31. Hora diei decima. *Gell.* 18, 2. *extr.* Ennius in decimo tertio Annalium. *Aur. Vict. Caes.* 12. Mense sexto ac decimo. *Pl. Ps.* 4, 2, 17. In foro vix decimus quisque est, qui ipsus sese noverit. ¶ Pro magno. *Ov. Met.* 11, 530. Vastius insurgens decimae ruit impetus undae. Adde *Sil.* 14, 123., *Lucan.* 5, 672. et *Val. Fl.* 2, 54., et V. DECIMANUS. ¶ *Decima*, *ae*, (subintellige *pars*) est frugum aliarumve rerum pars decima, quam Diis, ac praesertim Herculi vovere solitos veteres, docet *Varr.* ap. *Macr. Sat.* 3, 12., unde non solum viscerationem, sed etiam epulum praebere populo mos ditioribus fuit. *Festus.* Decima quaeque veteres Diis suis offerebant. *Cic. Off.* 2, 17. Oresti nuper prandia in semitis decumae nomine, magno honori fuerunt. Adde *Liv.* 5, 21. et *Justin.* 20, 3., in quibus locis victimae Apollini voventur. ¶ Item quae pro vectigali solvitur reipublicae. *Cic. Verr.* 2, 3, 10. Quantum decumanus edidisset aratorem sibi decumae dare oportere. *Id. ib.* 39. Magnas decumas imponere, et *ib.* Vendere decumas, et *ib.* 41. Frumentum omne in decumas auferre, et *ib.* 47. Ut quot jugera sunt sata, totidem medimna decumae debeantur, et *ib.* 48. Pro singulis decumis ternas decumas dare, et *ib.* 46. Redimere decumas, et *ib.* 16. exigere, et *ib.* Pecuniam pro alteris decumis solvere. ¶ De decimis missilium et tesserarum, quae populo spargi solitae dicuntur, apud *Suet. Cal.* 26. et *Galb.* 15. et *Tac. H.* 1, 20. consule interpretes ad ea loca. Est enim res satis perplexa. ¶ Fuit etiam *Decima* nomen Deae parientium praesidis, atque unius ex Parcis, quod legitima nativitas ferme decimi mensis ingressus est. *Varr.* et *Caesellius Vindex* ap. *Gell.* 3, 16. et *Tert. Anim.* 37. ¶ *Decimus* est praenomen Romanum, ut initio hujus litterae dictum est, et docet *Varr. L. L.* 8, 38., ductum scil. primum ab ordine nascendi, ut etiam *Quintus*, *Sextus*. *Suet. Claud. init.* Drusus olim Decimus, mox Nero praenomine. Adde *Mart.* 5, 21. [*Inscr.* ap. *Jo. B. Vermiglioli*, *Iscriz. Perug.* p. 338. *n.* 45. *Decimae* Modestae Satullio matri piissimae *fecit.* ¶ *Decimum* adverbii more, est decima vice. *Liv.* 6, 40. Nos reficietis decimum tribunos. *F.*] *Decimo* quoque est adverbium ejusdem significationis: agnosciturque a *Diomed.*, *Prisc.* etc., sed cum eo tamen discrimine, quod est inter *tertium* et *tertio*. V.

DĔCĬNĔRĀTUS, a, um, part. ab inusit. *decinero*, in cinerem redactus. *Tert. adv. Valent.* 32. *ad f.* Ignis ipse decineratis omnibus in nihilum finietur.

DĔCĬNĔRESCO, is, n. in cineres abeo. *Tert. Apol.* 48. *extr.* Ut nullo jam igni decinerescat.

DĔCĬPĬO, is, epi, eptum, a. 3. ἐξαπατάω, circumvenio, fallo, capio, in fraudem induco: a *de*, et *capio.* [**Cic. Rosc. Am.* 40. novem homines — induxit, decepit, destituit, adversariis tradidit, omni fraude et perfidia fefellit. V. de h. l. *Ern.* in *Clav. Cic.* — In sequentibus exemplis de errore mentis dicitur.] *Cic. Div.* 2, 56. *extr.* Amphibolia, quae Croesum decepit, vel Chrysippum potuisset fallere. *Hor. A. P.* 25. Decipi specie recti. *Id. Sat.* 1, 3, 38. Amatorem turpia amicae vitia decipiunt, i. e. fallunt ideoque latent. *Cic. Att.* 13, 13. Nisi forte me communis φιλαυτία decipit. *Id. Or.* 2, 71. Exspectationibus decipiendis, et naturis aliorum irridendis, risus moventur. *Pl. Asin.* 2, 4, 94. Neque deceptus est in eo. *Plin.* 18, 24, 56. Festinata sementis saepe decipit, serotina semper. [*Absolute etiam *Liv.* 22, 5, 4. ab tergo et super caput decepere insidiae. Sic *Lips.* pro deceptae; probantibus *Gron.*, *Drak.*, aliis. Est Graecorum λανθάνειν, de quo usu cf. *Gron. Obss.* 3, 20.] ¶ Translate. *Ov. Pont.* 3, 9, 11. Error decipit judicium. *Id. Trist.* 4, 10, 114. Sic tamen absumo, decipioque diem, i. e. curas diei fallo. *Hor. Od.* 2, 13, 38. Dulci laborum decipitur sono, *h. e.* dulci sono Sapphus et Alcaei decipitur laborum, obliviscitur poenarum, nec sentit. *Bentl.* [*melius] legit *laborem*, quemadmodum *Virg.* dixit *A.* 1, 717. Expleri mentem nescit. *Plin.* 16, 43, 84. Sic jubent citrum pretiosius fieri, sic acer decipi, *h. e.* simulari, pingendo testudinem acerno colore, ita ut acer esse videatur. ¶ Proprie significat *deorsum capio:* quo sensu videtur usurpasse *Appul. Met.* 10. *sub f.* Montem illum ligneum terrae vorago decepit, *h. e.* deorsum traxit, absorpsit. Sed alii aliter leg. ¶ [Aliquando significat destituere, spe fallere, desolare. *Inscr.* ap. *Grut.* 605, 8. Alcibiades Aug. Lib. Alcibiadi fil. dulciss. et desideratiss., cujus mors decepit patrem suum: *vixit annos* XX. *menses* VII. *dies* XI. V. DECEPTUS. *F.* *ibique nos.] ¶ Part. [*Ov. Am.* 3, 3, 22. Victima deceptus decipientis ero. *Stat. Th.* 9, 295. Solus abi, miseros non decepture parentes. *F.* ¶ *Permutantur a librariis *decipere* et *accipere.* V. intpp. ad *Sil.* 4, 34.]

DĔCĬPŬLĂ, ae, f. et Decipulum, i, n. genus laquei ad decipiendas aves, mures etc. παγὶς, δελεάγρα. Et translate dolus, fraus. *Laevius* (de quo *Gell.* 2, 24.) apud *Fronton.* ad *M. Caes.* (ed. *Maio*) *ep.* 1, 4. Nulla decipula tam insidiosa. *Sidon. ep.* 8, 10. *a med.* Per decipulam male blandientis eloquii. *Appul. Flor.* 4. p. 360, 19. Decipula adversantium et artificia dicentium perdiscere. *Id. Met.* 8. p. 202, 38. Nactus fraudium opportunum decipulum.

DĔCIRCĬNO, as, avi, atum, a. 1. idem quod circino, circulum describo, κυκλόω. *Manil.* 1, 296. Majoremque Helice major decircinat arcum. *Id.* 3, 352. de terra: Quam teretis natura soli decircinat orbem In tumidum etc., *h. e.* in orbem conformat.

DĔCĬRĒMIS. V. DECEMREMIS.

DĔCĪSĬO, onis, f. ἀποκοπή, actus decidendi: a *caedo:* amputatio, deminutio. *Appul. de Mundo* p. 71, 4. Incrementis globi sui, decisioneque luminis menstrua tempora luna significat. ¶ Translate est determinatio, transactio, diremptio controversiae, ut in DECĪDO dictum est. *Cic. Caec.* 36. Nostra decisio de aequitate. *Id. Fl.* 36. Decisionis arbiter C. Caecilius fuit. *Id. Rosc. Com.* 16. Dicat decisionem esse factam, quae facta non est. *Id. Verr.* 2, 1, 54. Negat, eum sibi illa decisione satisfacere posse. *Ulp. Dig.* 5, 3, 25. *a med.* Decisio quaestionis.

DĔCĪSUS, a, um, part. a *decido*, ἀποκεκομμένος, abscissus, amputatus. *Hor. Ep.* 2, 2, 50. Pennae decisae. *Tac. A.* 12, 14. *ad f.* aures. *Plin.* 31, 4, 30. silvae. *Curt.* 7, 2. Decisum caput. [**Sil.* 1, 524. decisae vertice cristae. Al. *decussae.* Sed V. *Drak.*] ¶ Item incisus. *Calpurn. Ecl.* 3, 44. cerasi tua cortice verba notabo, Et decisa feram rutilanti carmina libro. ¶ Translate est transactus, determinatus, diremptus. *Cic. Verr.* 2, 5, 45. *extr.* Quibus rebus actis atque decisis, producuntur e carcere. *Hor. Ep.* 1, 7, 59. Decisa negotia. *Ulp. Dig.* 42, 1, 56. Res judicata vel jurejurando decisa. *Id. ib.* 18, 3, 4. Decisa quaestio.

DĔCĬTANS, antis, part. verbi inusit. *dēcĭto*, compositi ex *de* et *cito*, depropero. *Appul.* Victoriae quatuor simulacra describens *post init. Met.* 2. p. 116, 4. Facies quaqua pinnis explicitis, sine gressu pilae volubilis, instabile vestigium plantis roscidis decitantes. Alii leg. *delibantes*, alii *dejicitantes*, *h. e.* dejicientes.

DĔCĬUS, a, um, adj. ad Decium pertinens. Decia lex, seu Decium plebiscitum de duumviris navalibus, auctorem habuit M. Decium trib. pleb. C. Junio Bubulco tert., Q. Aemilio Barbula iterum Coss., ut duumviros navales classis ornandae et reficiendae causa populus juberet. *Liv.* 9, 30. rem narrat, vocem non usurpat.

DĔCĬUS, ii, m. nomen proprium hominis. Tres hoc nomine cives Romani, pater filius et nepos, omnes consules, pro patria se devoverunt, et telis hostium certaeque morti obtulerunt: P. Decius Mus pater bello Latino: P. Decius filius Etrusco: nepos eo, quod cum Pyrrho gestum fuit. De primis duobus *Liv.* 8, 9. et 10, 28., de omnibus *Cic. Tusc.* 1, 37. et *Fin.* 2, 19.

DĔCLĀMĀTĬO, onis, f. μελέτη, domestica exercitatio parandae eloquentiae causa, qua oratores veteres seriis causis praeludere solebant: item exercitatio illa, qua pueris in ludis ficta quaedam themata solent praescribi, quibus ad eloquentiam viam sibi sternant. *Quint.* 4, 2. *ante med.* Declamatio est forensium actionum meditatio. *Cic. Tusc.* 1, 4. Sic haec mihi nunc senilis est declamatio. *Id. Fam.* 16, 21. Quotidiana declamatio. [*V. *Ernest. techn. lat.* p. 102. et *Ellendt. prol.* ad *Cic. Brut.* p. LXXXVIII.] ¶ Exstant plures apud *Senecam* et aliae *Quintiliani* nomine. V. CONTROVERSIA. [*Scil. hoc modo declamationes sunt θέσεις i. e. argumenta, communes loci. V. *Ellendt. l. l.*] ¶ De eo, qui declamationis de se argumentum praebet. *Juven.* 10, 167. Ut pueris placeas et declamatio fias. Sic *historia*, *fabula*, *sermo* usurpantur a *Prop.*, *Hor.*, *Plauto.*

DĔCLĀMĀTĬUNCŬLĂ, ae, f. diminut. parva declamatio. *Gell.* 6, 8. Hanc utramque declamatiunculam celebraverint etc.

DĔCLĀMĀTOR, oris, m. qui domesticis vel scholasticis meditationibus se exercet, ut postea seriis in causis sit paratior. *Cic. Or.* 15. Non declamatorem aliquem de ludo aut rabulam de foro, sed doctissimum et perfectissimum quaerimus.

*DECLAMATORĬE, adv. μελετητικῶς, more declamantium. *Hieron.* More eorum, qui declamatorie solent loqui ad populum. *B. A.*

DĔCLĀMĀTŌRĬUS, a, um, adj. ad declamandum pertinens. *Cic. Q. Fr.* 3, 3. Et ipse puer magis illo declamatorio genere duci et delectari videtur.

DĔCLĀMĀTUS, a, um, part. a *declamo*, declamando dictus. *Lamprid. Alex. Sev.* 3. Julius Granianus, cujus hodieque orationes declamatae feruntur.

DĔCLĀMĬTO, as, a. 1. frequentat. a *declamo*, verbum novum *Ciceronis* tempore. *Id. Brut.* 9. Commentabar declamitans (sic enim nunc loquuntur) saepe cum M. Pisone. *Id. Tusc.* 1, 4. Declamitare causas. *Id. Phil.* 5, 7. Declamitare de aliquo.

DĔCLĀMO, as, avi, atum, a. 1. μελετάω, proprie est valde clamare: metonymice, privatim se exercere dicendo eloquentiae acquirendae causa. *Cic. Fin.* 5, 2. Ad fluctum ajunt declamare solitum Demosthenem. *Id. Phil.* 5, 7. Decem et septem dies de me in Tiburtino Scipionis declamavit. *Quint.* 3, 8. *ad f.* Declamare suasoria. *Id.* 11, 1. Neque enim nunc declamamus, sed ostendimus nonnunquam posse etc. *Mart.* 2, 7. Declamas belle, causas agis, Attale, belle. *Id.* 4, 81. Declamas in febre, Mathon: hanc esse phrenesim Si nescis etc. ¶ Significat etiam veras in foro causas orare: sed fere rabulis tribuitur et ineptis causidicis. *Cic. Verr.* 2, 4, 65. Qui pro isto contra me vehementissime declamasset. *Id. Rosc. Am.* 29. *sub f.* Quae mihi iste visus est ex alia oratione declamare, quam in alium reum commentaretur. ¶ Item universim clamore et conviciis invehi in aliquem. *Id. Fam.* 3, 11. Ne in quemvis impune declamare liceret. *Ov. A. Am.* 1, 465. Quis, nisi mentis inops, tenerae declamet amicae?

DĔCLĀRĀTĬO, onis, f. ἐκδήλωσις, actus declarandi, manifestatio. *Cic. Fam.* 15, 21. Liber, quem mihi misisti, quantam habet declarationem amoris tui! *Id. ib.* 10, 5. Declaratio animi tui, quem habes de republica.

[DĔCLĀRĀTĪVE, adv. *Capell.* 4. p. 120. Cum dicimus *Cicero disputat*, si accedat huic sententiae *in Tusculano*, declarative accessit; item si accedat *prudenter* et *copiose*, declarative; item si dicitur *cum Catone*, declarative accessit. Quidquid declarative accedit, variis casibus et modis accedit. *F.*]

[DĔCLĀRĀTĪVUS, a, um, adj. declarans, declarationi serviens. *Capell.* 4. p. 97. Pars declarativa. *Appul. dogm. Plat.* 3. Altera pars declarativa, ut *disserit*, vel *non disserit:* declarat enim, quid faciat Appulejus. *et mox.* Particulae subjectiva et declarativa possunt semper servare inter se vices. *F.*]

DĔCLĀRĀTOR, oris, m. ἐμφανίζων, qui declarat. *Plin. Pan.* 92. Ut idem honoribus nostris suffragator in curia, in campo declarator exsisteres.

DĔCLĀRĀTUS, a, um, part. a *declaro*, ἐκδηλωθεὶς, manifestatus. *Nep. Ann.* 11. Ducis nave declarata suis. *Cic. Mur.* 1. Declaratus consul. ¶ Claritudine spoliatus. *Vitr.* 1, 1. Oppido capto, viris interfectis, civitate declarata, matronas in servitutem abduxerunt. Al. rectius leg. *deleta.*

DĔCLĀRO, as, avi, atum, a. 1. ἐκδηλόω, ἐμφανίζω, clarum facio, ostendo, demonstro. Plus est, quam *significo:* et tum ad facta, tum ad dicta pertinet. *Cic. Fam.* 5, 13. Ipsa consolatio litterarum tuarum declarat summam benevolentiam. *et mox.* Itaque hoc saepius dicendum tibique non significandum solum, sed etiam declarandum arbitror. *Id. N. D.* 2, 2. Praesentiam saepe Divi suam declarant. *Id. Or.* 1, 42. *ad f.* Propriam cujusque rei vim definitione declarare. *Id. Att.* 6, 1. *circa med.* Declaravit quanti me faceret. *Ter. Heaut.* 2, 3, 42. Consuetudo, cujusque ingenium ut sit, declarat maxime. *Nep. Epam.* 1. Declarare imaginem consuetudinis atque vitae alicujus. *Id. Att.* 18. *extr.* Tantam rem tam breviter potuisse declarari. *Id. Iphicr.* 3. Quod cum in aliis rebus declaravit, tum in Amyntae liberis tuendis. *Caes. B. G.* 1, 50. Sortibus et vaticinationibus declarare, utrum proelium committi ex usu sit. *Cic. Or.* 22. Oportere, perfectionem declarat officii. *Curt.* 6, 9. Quod fuisse vanum, Dymni exitus declarat. *Plin.* 33, 1, 6. Nomine ipso declarat. *Id.* 2, 39, 39. Ratio declarat. [**Cic. Mil.* 5. Declarant hujus ambusti tribuni illae intermortuae conciones. V. de hoc usu, quo absolute sine casu ponitur, *Garat.* ad h. l.] *Plin* 8, 32, 50. Declaratur senecta dentibus. *Pl. Ps.* 2, 3, 15. Bene ubi quod consilium discimus accidisse, hominem catum eum esse declaramus. *Gell.* 7, 8. Delphinos amasios esse historiae declarant. *Id.* 14, 5. Propter cujus syllabae sonum declarandum reperta erat nova littera. *Cic. Fin.* 2, 4. Nullum inveniri potest verbum, quod magis idem declaret Latine, quod Graece ἡδονή, quam declarat voluptas. et 3, 4. Plura vocabula idem declarantia. ¶ Ponitur et pro [*eligere], renunciare, [*ἀποφαίνειν, quod proprie per praeconem fiebat. *Cort.* ad *Sall. Cat.* 24. *ab in.*] *Cic. Mur.* 2. Declarare consulem. *Virg. A.* 5, 245. Victorem magna praeconis voce Cloanthum Declarat.

DĔCLĀVO, as, a. 1. *Turneb. Adv.* 23, 20. ita legit illud *Pauli Dig.* 47, 7, 5. Cingere est declavare: secare est subsecuisse. *declavare* autem

exponit, clavas seu ramos arborum recidere. Al. melius leg. *deglabrare*.

DĒCLĪNĀBĬLIS, e, adj. qui declinari potest, ut declinabilia nomina, *Prisc.* 5. p. 670.

DĒCLĪNĀTĬO, onis, f. ἔκκλισις, actus declinandi [*deflexio de via: *Cic. Fin.* 1, 6. ipsa declinatio (atomorum) ad libidinem fingitur.], vitatio, devitatio. *Curt.* 9, 7. *ad f.* Quam Dioxippus cum exigua corporis declinatione vitasset etc. [**Cic. Cat.* 1, 6. quot ego tuas petitiones — parva quadam declinatione et, ut ajunt, corpore effugi!] *Cic. Cluent.* 53. *extr.* Laboris et periculi declinatio. *Id. Tusc.* 4, 6. *ad f.* A malis declinatio, si cum ratione fiet, cautio appellatur. ¶ Hinc appetitioni opponit *Cic. N. D.* 3, 13. Nullum potest esse animal, in quo non et appetitio sit et declinatio naturalis, [*i. e. aversatio.] *Gell.* 14, 1. *a med.* Consilia hominum, et variae voluntates, appetitionesque, et declinationes. ¶ Ponitur et pro digressione, ut declinatio brevis a proposito. *Cic. Or.* 3, 53. Adde *Partit.* 15. Porro *Cic.* loco priore enumerat declinationem hanc inter figuras sententiarum: quam differre sit ab *digressione* in eo, quod *declinatio* brevior sit, et citius ad rem redeat. ¶ Est etiam idem quod clima, seu certum coeli spatium. *Colum. prooem.* 1. *a med.* Sit oportet rerum naturae sagacissimus, declinationum mundi non ignarus, ut exploratum habeat, quid cuique plagae conveniat etc. Adde 3, 1. Has *Vitr.* 1, 1. *inclinationes coeli*, et 6, 1. *inclinationes mundi* appellat. ¶ Item regio coeli in eodem climate. *Id.* 4, 24. Vitis cum sit per quatuor divisa partes, totidem coeli regiones aspicit: quae declinationes cum contrarias inter se qualitates habeant etc. ¶ *Declinatio vocis* est ejus mutatio et inflexio. *Quint.* 11, 3. *ante med.* Ut in iisdem affectibus sint tamen quaedam non ita magnae vocis declinationes. ¶ Apud grammaticos est nominum inflexio per suos casus, et verborum per sua tempora. *Varr. L. L.* 7, 2. et 8. et *Quint.* 1, 4. *extr.* et *ib.* 5. *ad f.* ¶ Item derivatio, formatio, aut compositio unius vocis ab alia. *Varr. L. L.* 5, 5. Singulis verbis primigeniis circiter quingentae species declinationibus fiunt. Adde *Quint.* 2, 15. et 8, 3. *ante med.*, et V. DECLINO. ¶ Hinc a *Cic. Or.* 3, 54. enumeratur *declinatio* inter figuras verborum, cum scilicet verba declinata, hoc est paulum immutata in oratione ponuntur, ut *justus, juste, justitia:* quae et *conjugata* appellantur, et ipsa figura *traductio* alio nomine dicitur.

DĒCLĪNĀTUS, a, um, part. a *declino*, inclinatus, vergens. Translate. *Quint.* 12, 17. Cato litteras Graecas aetate jam declinata didicit. *Id. ib.* 1. *ante med.* Neque spe, neque metu declinatus animus, quo minus optimis se partibus jungeret, *h. e.* a recto tramite deflectens. *Ter. Hec.* 2, 1, 3. Neque declinatam quidquam ab aliarum *(mulierum)* ingenio ullam reperias, *h. e.* recedentem, abhorrentem, dissimilem. [**Cic. Fin.* 5, 7. primum declinatum, i. e. quod homines nati primum aversantur et fugiunt.] ¶ In re grammatica *Quint.* 9, 4. *ante med.* Si cadentia similiter, et similiter desinentia, et eodem modo declinata multa jungantur. *Varr. L. L.* 7, 2. Duo omnino verborum principia, impositiciorum et declinatorum: alterum, ut fons; alterum, ut rivus. *Impositicia* vocat, quae primam positionem ab ipsa natura acceperunt, neque ab aliis verbis formata sunt: quae et primitiva appellantur: *declinata*, quae ab aliis verbis paululum immutata formantur: et *derivativa* etiam dicuntur, v. gr. *rivus*, qui a *Varrone* affertur, declinatur a Graeco ῥέω, *fluo:* at *fons* a nullo alio declinatur. *Quint.* 1, 5. *ante med.* Ab antiquis dictos *tonores* comperi, ut videlicet declinato a Graecis verbo, qui τόνους dicunt. V. DECLINO.

DĒCLĪNĀTUS, us, m. idem quod declinatio, vitatio. *Cic. Fin.* 5, 7. cujus verba V. in ADSCITUS, us. [*Ceterum cf. de h. l. *Beier.* ad *Cic. Off.* 3, 3, 13.] ¶ In re grammatica *Varr. L. L.* 7, 2. Nominibus novis allatis in consuetudinem, sine dubitatione eorum declinatus statim omnes dicit populos. *Id. ib.* 8, 27. Ego declinatus verborum et voluntarios et naturales esse puto. *Id. ib.* 9, 3. Ordo declinatuum.

DĒCLĪNIS, e, adj. declinans, devitans. *Stat. Th.* 5, 296. Exoritur pudibunda dies, coelumque retexens, Aversum Lemno jubar, et declinia Titan Opposita juga nube refert. Ubi *Lactant. vetus Scholiast.* quae declinarent et fugerent. Al. leg. *declivia*, quod minus hoc loco ad rem facit, cum sermo sit de sole surgente, non ad occasum vergente. [*Idem voc. restitutum ivit *Cortius Lucan.* 4, 426. de fluxu et refluxu maris: dum se declinibus undis aestus agat refluoque mari nudentur arenae. Vulgo legitur *declivibus.*]

DĒCLĪNO, as, avi, atum, a. 1. ἐκκλίνω, κατακλίνω, deorsum flecto, vergo. *Virg. A.* 4, 185. nec dulci declinat lumina somno. *Prop.* 2, 1, 11. Seu cum poscentes somnum declinat ocellos. [*i. e. inclinat. V. *Burm.*] *Stat. Silv.* 3, 3, 128. pallentes declinant lilia culmos. *Colum.* 8, 4. Die in vesperum declinante. ¶ Translate est diminui. *Ov. Met.* 9, 460. Paulatim declinat amor. *Plin.* 23, 1, 24. Vinum non dandum nisi declinante morbo. ¶ Saepe est deflectere, divertere. *Cic. Fin.* 5, 2. Paulum ad dexteram de via declinavi. *Id. Leg.* 1, 22. Huc declinabam nec invitus. *Id. Att.* 14, 17. Non arbitrantur eum a Capua declinaturum. *Lucr.* 1, 250. Declinare recta regione viai. *Pl. Aul.* 4, 8, 11. Declinavi paulum me extra viam. *Cels.* 8, 5. Nares in alteram partem declinantur. *Liv.* 1, 28. Si quo ego inde agmen declinare voluissem. [**Id.* 28, 1. quantum in Italiam declinaverat belli. *Id.* 38, 20. ad se declinare.] *Id.* 36, 23. Laqueis exceptos arietis ictus declinare. *Catull.* 64, 91. Non prius ex illo flagrantia declinavit Lumina. ¶ Translate. *Cic. Verr.* 2, 3, 1. Declinare in aliqua re a religione officii. *Id. Or.* 40. Declinare aliquantulum a proposito. *Plin.* 37, 8, 34. Gemma paulum declinans a topazio in aurum. [**Suet. Aug.* 70. omnia se a terris tunc numina declinarunt.] *Sall. fragm.* ap. *Non.* 4, 403. Ad hoc rumoribus advorsa in pravitatem, secunda in casum, fortunam in temeritatem declinando, corrumpebant. ¶ Frequenter est vitare. *Cic. ad Pompej. post ep.* 11, *l.* 8. *ad Att. sub f.* Neque tam ea pertimui, si subeunda essent, quam declinanda putavi, si honeste vitare possem. *Id. Off.* 1, 40. *ad f.* A parvis delictis diligentius est declinandum. *Id. Att.* 2, 19. Declinare minas et contentiones. *Id. Or.* 68. impetum adversarii. [**Suet. Caes.* 4. ad declinandam invidiam.] ¶ Aliquando *declinare* dicuntur quae dissimilia sunt. *Quint.* 9, 3. *ad f.* Quaedam verborum figurae paulum figuris sententiarum declinantur. Adde locum *Terentii* in DECLINATUS, a, um. ¶ Cum casibus motus ad locum est inclinare, ferri, converti. *Cic. Or.* 2, 38. Ut eo revocetur, unde huc declinavit oratio. *Quint.* 12, 3. *ad f.* Desperata facultate agendi, ad discendum jus declinaverunt. *Id.* 7, 2. Si deerunt haec remedia, ad illa declinandum est. *Hor. Od.* 1, 33, 6. Cyrus in asperam Declinat Pholoen, *h. e.* amore fertur in Pholoen. [*Duae igitur in hoc voc. significationes distinguendae: altera, ubi activam vim habet et significat, *de via demovere, vitare.* Altera, qua intransitivam habet: quo pertinent illa, in quibus significat: *deflectere de via, digredi in oratione, abhorrere, discedere a sententia vel agendi ratione.* Cf. *Clav. Cic. Schütz.*] ¶ Pertinet etiam ad rem grammaticam: et quidem duplici significatione. Primo enim significat nomina per suos casus, et verba per sua tempora inflectere. *Quint.* 1, 4. Nomina declinare et verba in primis pueri sciant. *Varr. L. L.* 9, 3. Ordo declinatuum, in quo res singulares declinantur, ut cicer, ciceri, ciceris. *Id. ib.* 7, 2. Recto casu accepto, in obliquos declinant. et 9. *sub f.* In verbis quae non declinantur. [*Front. B. Parth.* (ed. *Maio*) p. 203. C. Caesar atrocissimo bello Gallico inter tela volantia de nominibus declinandis scripsit. *F.*] ¶ Secundo vocem aliquam ab alia formare, paulum immutando. *Varro L. L.* 7, 5. Nomina declinantur in eas res extrinsecus, quarum ea nomina non sunt, ut ab equo equito, ab homine homunculus, etc. *Id. ib.* 4. *post init.* Quemadmodum quodque poeta verbum confinxerit, quod declinarit: hinc Pacuvius, rudentisibilus; hinc incurvicervicum pecus: hinc chlamyde clupeat brachium. *Id. ib.* 5, 5. vocat *declinantia verba* ea, quae vel per tempora, vel per casus, vel per gradus comparationum immutantur et declinantur.

DĒCLĪVIS, e, (*rarius* Declivus, a, um) adj. ἐπικλινής, deorsum vergens, a *clivus:* cui *acclivis* contrarium est. *Caes. B. G.* 2, 18. Collis ab summo aequaliter declivis ad flumen Sabim vergebat, [**Sall. Jug.* 17, 4. declivis latitudo.] *Id. ib.* 4, 33. In declivi ac praecipiti loco incitatos equos sustinere. *Id. ib.* 7, 88. De locis superioribus haec declivia et devexa cernebantur. *Id. B. C.* 3, 45. et 51. Recipere se per declive. *Ov. Met.* 1, 39. Flumina declivia. *Lucan.* 4, 114. Non habeant amnes declivum ad litora cursum. Al. [**Bentl.* et *Cort.*] leg. *declivem*. *Plin.* 8, 50, 76. Sol declivis in occasum. *Ov. Met.* 2, 206. Et modo summa petunt, modo per decliva, viasque Praecipites spatio terrae propiore feruntur. *Prud. Ham.* 849. declivia pondera, *h. e.* quae in declive feruntur, et ferentem in declive trahunt. ¶ Translate. *Id. Met.* 15, 227. Labitur occiduae per iter declive senectae. *Plin. ep.* 8, 18. *a med.* Mulier aetate declivis. *Calp. Ecl.* 1, 1. Nondum solis equos declivis mitigat aestas, *h. e.* in autumnum vergens. *Arnob.* 2. p. 74. Animae in peccatorum genera universa declives, *h. e.* propensae.

DĒCLĪVĬTAS, atis, f. inclinatio, κλίμα, κλίτος. *Caes. B G.* 7, 85. Exiguum loci ad declivitatem fastigium, magnum habet momentum.

DĒCLĪVUS. V. DECLIVIS.

DĒCOCTĬO, onis, f. actus decoquendi, et ipsa res decocta. *Coel. Aur. Tard.* 2, 13. *ante med.* Decoctio lentisci conficitur hoc modo. *Appul. Herb.* 77. Harum decoctio potui data urinam movet. ¶ Translate. *Impp. Theod. et Val. Cod.* 11, 9, 5. Universi fabricenses veluti in corpore unius formae, unius decoctioni, si res ita tulerit, respondere cogentur. Ita legit *Cujacius*, et sic interpretatur: si unus eorum decoxerit atque interceperit, fisco totum fabricensium corpus pro intercepto respondebit.

DĒCOCTOR, oris, m. ἄσωτος, qui patrimonium per luxum absumpsit et ad inopiam redactus est. Hujusmodi hominibus lege Roscia certus erat locus ad spectandum in theatro datus, quamvis fortunae vitio, non suo decoxissent, teste *Cic. Phil.* 2, 18. [**Id. Cat.* 2, 2. exercitus collectus ex — rusticis decoctoribus.] *Catull.* 41, 4. Decoctoris amica Formiani. V. CATOMIDIO. ¶ *Decoctor* etiam dicitur consumptor rei alienae. *Imppp. Val., Theodos. et Arcad. Cod.* 10, 31, 40. Quilibet principalium, vel decurionum, si vel decoctor pecuniae publicae, vel fraudulentus in adscriptionibus illicitis, vel immoderatus in exactionibus fuerit inventus, plumbatarum ictibus subjiciatur.

DĒCOCTUM, i, n. ἀφέψημα, quidquid probe coctum est, et post cocturam remansit: praesertim jus aliquod in usum medicinae percoctum. *Plin.* 27, 12, 84. Decoctum cauliculorum ejus in vino austero dentium dolori medetur. Adde 22, 20, 23., 26, 14, 87., 22, 25, 74. etc.

DĒCOCTŪRA, ae, f. idem quod decoctum. *Plin.* 23, 1, 10. Decoctura vinaceorum veteres dysentericos et coeliacos juvat. Ita editt. veteres A. 1470. et 1472., aliae cum *Harduino* decoctum.

DĒCOCTUS, a, um, part. a *decoquo*, ἀφεψηθείς, idem quod coctus aut valde coctus. *Plin.* 35, 6, 18. Creta decocta et conspissata. *Id.* 28, 9, 33. Lac dedoctum innocentius. *Id.* 24, 3, 3. Cortex decoctus lacte vaccino. *Id.* 29, 6, 38. Splenium e melle decoctum. *Id.* 26, 8, 58. Perpressa in aqua decocta e tribus heminis ad unam. *Id.* 20, 21, 84. Folia decocta in oleum. *Id.* 22, 9, 11. Decoctae ad mellis crassitudinem. ¶ Item deminutus. *Liv.* 32, 2. Argentum probum non esse, quaestores renunciaverant, experientibusque pars quarta decocta erat, *h. e.* pars quarta argento detracta, et tantundem aeris immixtum fuerat. ¶ *Decocta, ae,* (subaudi *aqua*) est aqua decocta, postea in vas vitreum defusa, et nive circumdata iterum frigefacta: qua ratione fiebat, ut nivis frigus haberet, non vitium. Inventum Neronis fuisse dicitur a *Plin.* 31, 3, 23. Hinc *Juven.* 5, 49. Si stomachus domini fervet vinoque ciboque, Frigidior Geticis petitur decocta pruinis: Vos aliam potatis aquam. [*V. *Rupert.* ad h. l.] *Suet. Ner.* 48. Aquam e subjecta lacuna potaturus manu hausit, et, Haec est, inquit, Neronis decocta. *Mart.* 14, 116. Quo tibi decoctae nobile frigus aquae? Improbat haec *Senec. Qu. Nat.* 4, 13. ¶ Translate *decoctus* est perfectus, purgatus, limatus, quia quae decoquuntur, purgantur. *Pers.* 1, 125. si forte aliquid decoctius audis. ¶ *Decocta poma* sunt nimium matura et corruptioni proxima. Translate. *Cic. Or.* 3, 26. Suavitatem habeat orator austeram et solidam, non dulcem atque decoctam, [*i. e. fractam, languidam.]

DĒCOCTUS, us, m. decoctio. In sexto casu singulari *Plin.* 37, 12, 74. Omnes gemmae mellis decoctu nitescunt.

*DECOLLATIO, onis, f. *Vet. Gloss.* τραχηλοκοπία, κεφαλῆς ἀποτομή. *B. A.*

DĒCOLLĀTUS, a, um, part. a *decollo*, cui caput amputatum est. *Scribon. Compos.* 194. Toxicum cogit exululare, et palpitare lingua, similiter decollatorum capitibus.

DĒCOLLO, as, avi, atum, a. 1. δειροτομέω, caput e collo aufero, securi caedo. *Senec. Apocol. ante med.* Decollare homines. *Suet. Cal.* 32. Miles decollandi artifex. *Fenestella* ap. *Diomed.* 1. p. 361. Piratas Caesar cepit et decollavit. *Aur. Vict. Epit.* 19. Extenta damnatorum modo cervice, decollatur. ¶ Item e collo deponere. *Caecil.* ap. *Non.* 2, 222. In tuo collo est: decolles, cave. ¶ Translate est privare. *Lucil.* ap. *Diomed. l. c.* Quibus fructibus me decollavi. ¶ Item deficere, deesse. *Varr. R. R.* 1, 2. Duo spectasse videntur colendo, possentne fructus pro impensa ac labore redire, et utrum saluber locus esset, an non. Quorum si alterutrum decollat, et nihilominus quis vult colere, mente est captus. (*Colum.* 1, 3. hanc eandem sententiam ex *Catone* referens, memoria lapsus est; nam pro *Varrone* posuit *Catonem*, et verbo *desum* usus est.) *Pl. Capt.* 3, 1, 36. Est illic mihi una spes coenatica: si ea decollabit [*l. decolabit], redibo huc ad senem, ad coenam asperam. *Id. Cas.* 2, 4, 28. Si sors decollassit [*l. decolassit], gladium faciam culcitam. *Turn. Adv.* 29, 22. putat, has loquendi rationes ductas esse ex eo, quod solebant veteres crumenam e collo pendentem gestare, quae decollabat, cum in collo nusquam erat. *Gronov.* ad *Liv.* 27, 17. vult uno *l* scribi, et *decolare* ab eadem esse origine, qua *percolare*, et vim habere defluendi ac dilabendi: quod sane admittendum est. [*Omnino. *Decolare* enim activo sensu est i. q. per colum mittere; deinde intransitive dicitur, ut nos: *das Loos, die Hoffnung fällt durch.* V. *Gron.* et *Lindem.* ad *Pl. Capt.* l. l.]

DĔCŎLO, as. V. v. praec. *fin.*

DĒCŎLOR, ōris, adj. κακόχροος, qui colore corrupto aut contaminato est. *Vet. Poeta* ap. *Cic. Tusc.* 2, 8. Jam decolorem sanguinem omnem exsorbuit. *Plin.* 9, 35, 57. Uniones parvi atque decolores. *Id.* 28, 12, 50. Aestates, et quae decolorem faciunt cutem, fimum vituli emendat. *Prop.* 4, 3, 10. Ustus et Eoo decolor Indus equo. (Adde *Ov. Trist.* 5, 3, 24.) V. *Broukh.*, qui alteram lectionem *discolor* rejicit. [*Eadem diversitas scripturae apud *Lucan.* 7, 851. quae seges infecta surget non decolor unda. Ubi alii minus recte *discolor.* V. *Cort.*] *Ov. Trist.* 4, 2, 42. Decolor ipse suo sanguine Rhenus erit. *Lucan.* 7, 851. Quae seges infecta surget non decolor herba? *Plin.* 16, 12, 23. Decolor resina. ¶ Translate. *Virg. A.* 8, 326. Deterior donec paulatim ac decolor aetas, Et belli rabies, et amor successit habendi. *Ov. Her.* 9, 3. Fama Pelasgiadas subito pervenit in urbes Decolor et factis inficianda tuis. [*V. *Burm.* ad h. l.] *Sil.* 11, 424. et patrias paulatim decolor artes Exuit, occulta mentem vitiante sagitta. ¶ Dicitur etiam *decolor* qui proprium colorem amisit, etiam si bonum alium induerit. *Plin.* 31, 6, 32. de fontibus: Nec decolor species aeris argentive, medicaminum argumentum est. *Val. Fl.* 5, 564. variis floret via decolor armis. Al. rectius leg. *discolor.*

DĒCŎLŌRĀTĬO, onis, f. actus decolorandi, turpis coloris inductio. *Cic. Div.* 2, 27. Sed decoloratio quaedam ex aliqua contagione terrena maxime potest sanguini similis esse.

DĒCŎLŌRĀTUS, a, um, part. a *decoloro*, turpi colore imbutus. *Auct. ad Her.* 2, 5. Si tumore et livore decoloratum est corpus mortui, significat eum veneno necatum. *Suet. Aug.* 4. Manus collybo decolloratae. ¶ Translate. *Augustin. ep.* 5. *ante med.* Decolorati corruptique mores.

DĒCŎLŌRO, as, avi, atum, a. 1. καταχρόω. *Senec. Qu. nat.* 2, 41. tradit discrimen inter *coloro* et *decoloro.* Decoloratur, inquit, id, cujus color vitiatur, non mutatur: coloratur id, cujus alia fit, quam fuit, facies. ¶ Consuetudo *decolorare* usurpat pro foedo colore imbuere, sive proprius rei color mutetur, sive non. *Hor. Od.* 2, 1, 34. quod mare Dauniae Non decoloravere caedes? *Cels.* 2, 8. *circa med.* Suppurationes, quae intus tendunt, sic ut exteriorem quoque cutem decolorent. *Id. ib.* 6. Pallor labra et nares decolorat. ¶ Item universim pro colorem mutare. *Colum.* 12, 47. *a med.* Olivae cum decolorantur, antequam mitescant, cum petiolo leguntur. *et mox.* Oliva cum primum ex albo decoloratur, fitque luteola. ¶ Translate. *Impp. Honor. et Theod. Cod.* 1, 3, 19. Decolorari consortio sororiae appellationis, *h. e.* dehonestari, infamari. *Quint. Decl.* 360. Non sumpsisse dotem, ne et filium decoloraret [*i. e. infamem redderet. V. *Burm.*], et dotem quoque perderet. *Capitolin. Anton. Phil.* 19. *a med.* Tantum valet boni principis vita, ut ejus famam nullius proximi decoloret invidia.

DĒCŎLŌRUS, a, um, adj. idem quod decolor. *Prud.* περὶ στεφ. 1, 113. Algidus cum decolores horror artus concutit.

DĒCONCĬLĬO, as, a. 1. adimo, aufero, quemadmodum *concilio* usurpatur pro addicere alicui. *Pl. fragm.* ap. *Fest.* in *Persibus.* Nihil deconciliares illi.

DĒCONDO, is, a. 3. idem quod condo. *Senec. Cons. ad Marc.* 10. Alios in alicujus ventrem immensae beluae Fortuna decondet. Quod *Lips.* ex optim. lib. confirmat. Al. leg. *detrudet.*

[DĒCONSUĒTŪDO, inis, f. idem ac desuetudo. *Impp. Theod. et Valentin.* in *fragm. Cod. Theod.* (ed. *A. Peyronio*) 1, 1, 5. Quae mandata silentio in deconsuetudinem abierunt. *F.*]

DĒCONTOR vel Decunctor, aris, dep. 1. idem quod cunctor. *Appul. Met.* 10. *post init.* Unde potissimum caperet exordium, decontatur. *Id. ib.* 7. p. 198, 20. Dum in ista necis meae decontor electione.

DĒCŎQUO, is, oxi, octum, a. 3. διαπέπτω, διακυκάω, idem quod coquo, vel bene aut valde coquo. *Hor. Sat.* 2, 1, 73. discincti ludere, donec Decoqueretur olus, soliti. *Plin.* 28, 9, 37. Decoquere axungiam fictili novo. *Id.* 32, 7, 25. cyathum aceti in calice novo, lenta pruna. *Id.* 22, 25, 71. lentem in vino. *Id.* 18, 13, 34. Rapa decoquuntur aqua. *Id.* 23, 4, 38. folia ex melle. *Cels.* 3, 21. Ex his aliquid, quae id praestent, erit decoquendum. ¶ [*Translate: *Decl. M. Porc. Latr.* 4. consilia nefarii facinoris in domo M. Laecae decoquebantur. (*Liv.* 40, 11, 2. clandestina consilia concocta sunt.) Observat *Cort.* ad h. l. p. 1082. *Livium* dixisse *coquere consilia* pro *machinari.* Adde *Drak.* ad *Sil.* 2, 327. ¶ Pro concoquere. *Arnob.* 7. *post med.* p. 314. *Har.* Habet fauces, quibus cibos transvoret; habet receptaculum ventris et ubi mansa et vorata decoquat.] ¶ Pro durescere. *Plin.* 17, 24, 37. *n.* 6. Siderationis genus est, cum acini, priusquam crescant, decoquuntur in callum. ¶ Est etiam coquendo absumere. *Colum.* 12, 34. Decoquere acetum in ollam ad quartas, *h. e.* ut quarta pars remaneat, ut *Cels.* 4, 9. *a med.* loquitur. *Plin.* 22, 25, 69. Cortices decocti ad tertias (partes) sistunt alvum. *Colum.* 12, 24. Decoquere aquam ad dimidiam partem. *Plin.* 28, 14, 56. a tribus sextariis aquae ad heminam. ¶ Et generatim pro absumere. *Id.* 21, 6, 17. Crocum in Italia serere minime expedit, ad scrupula usque singula areis decoquentibus. ¶ Et translate minuere. *Claud. in Eutrop.* 2, 349. accensam sed qui bene decoquat iram. Adde *Liv.* 32, 2. V. DECOCTUS. ¶ Hinc *decoquere* dicuntur tum qui patrimonium per luxum absumunt. *Cic. Phil.* 2, 18. Tenesne memoria, praetextatum te decoxisse? *Plin.* 33, 10, 7. Qui primus accepit cognomen divitis, decoxit creditoribus suis. ¶ Tum ea, propter quae ad inopiam quis, re dilapidata, redigitur. *Pers.* 5, 57. Hic campo indulget, hunc alea decoquit. *Colum.* 1, 8. *a med.* et 11, 1. *sub f.* Cum emendatur vel imprudentia, vel negligentia, jam res ipsa domino decoxit, *h. e.* absumpta est, periit. ¶ Translate. *Flor. proœm.* 1. *extr.* Imperium inertia Caesarum quasi consenuit atque decoxit. *Senec. ep.* 36. Minus turpe est creditori, quam bonae spei decoquere. ¶ Ponitur et pro purgare et supervacanea demere: quia decoquendo res minuuntur, ut dictum est. *Quint.* 2, 4. Materiam esse volo vel abundantiorem, atque ultra, quam oporteat, fusam. Multum inde decoquent anni, multum ratio limabit.

DĔCOR, ōris, m. εὐπρέπεια, pulcritudo ex honestate et decentia sive rerum sive actionum, qua fit, ut deceat atque honestetur, qui habet illa, vel facit. *Quint.* 6, 3. Inest proprius quibusdam decor in habitu atque vultu, ut eadem illa minus, dicente alio, videantur urbana esse. *Hor. A. P.* 156. Aetatis cujusque notandi sunt tibi mores, Mobilibusque decor maturis dandus et annis. [*Quint.* 10, 1, 27. Ab his (poetis) in rebus spiritus — et in personis decor petitur, i. e. id quod quamque personam decet, aptus uniuscujusque personae sermo. Coll. *ib.* §. 71. et *Cic. Off.* 1, 28, 97. Sed tum servare illud poetas, quod deceat, dicimus, quum etc.] *Cic. Acad.* 1, 9. Spoliavit virtutem suo decore. *Id. Fin.* 1, 10. *extr.* Clarorum virorum facta non emolumento aliquo, sed ipsius honestatis decore laudare. *Ov. Pont.* 2, 3, 13. Ipse decor, recte facti si praemia desint, Non movet: et gratis poenitet esse probum, *h. e.* virtus, quae maxime decora est. *Id. Met.* 13, 849. ovibus sua lana decori est. *Prop.* 4, 11, 29. Si cui fama fuit per avita tropaea decori. *Plin.* 37, 3, 11. *n.* 2. Feminae decoris gratia succina gestantes. *Ov. A. Am.* 2, 379. positoque decore Fertur, ut Aonii cornibus icta Dei. ¶ Differt a *forma*, quod haec est apta membrorum dispositio; ille est ornamentum et gratus aspectus ex ea dispositione nascens. *Ov. Fast.* 2, 763. Forma placet, niveusque color, flavique capilli, Quique aderat, nulla factus ab arte, decor. *Curt.* 8, 4. *a med.* Roxane eximia corporis specie, et decore habitus in barbaris raro. ¶ Nihilominus *decor* ponitur et universim pro forma seu pulcritudine corporis. *Hor. Od.* 2, 11, 5. fugit retro Levis juventas et decor. *Ov. Her.* 12, 12. Cur mihi plus aequo flavi placuere capilli, Et decor, et linguae gratia facta tuae? ¶ In architectura *decor* est emendatus operis aspectus, probatis rebus compositi cum auctoritate. Is perficitur statione, consuetudine, natura. Statione, cum Jovi, Fulguri, et Coelo aedificia sub divo constituuntur, etc. Ad consuetudinem decor sic exprimitur, cum aedificiis interioribus magnificis vestibula convenientia et elegantia erunt facta, etc. Naturae decor erit, si cubiculis et bibliothecis ab oriente lumina capientur, balneis et hibernaculis ab occidente hiberno, etc. Haec *Vitr.* 1, 2.

DĔCOR, ŏris, adj. idem quod decorus, ut *Prisc.* 6. p. 699. docet. *Naevius ib.* Magnamque domum decoremque ditem vexerant. *Sall. fragm. ib.* Equis et armis decoribus cultus. ¶ Quidam ponunt rectum casum *Decoris:* unde *Indecoris.*

DĔCŎRĀMEN, inis, n. vox poetica, et

DĔCŎRĀMENTUM, i, n. κόσμημα, ornamentum. *Sil.* 16, 268. Vittaque, majorum decoramen, fronte sine ullo Delapsa attactu, nudavit tempora regis. *Auson. Idyll.* 10, 320. celsae fluvii decoramina villae. [*Arnob. adv. gentes.* 5. *B. A.*] *Tert. Cult. fem.* Matronalia decoramenta.

*DECORATIO, onis, f. tribuitur *Augustino.* Locum autem afferre non possum. *B. A.*

DĔCŎRĀTUS, a, um, part. a *decoro*, κοσμηθεὶς, decorus factus, ornatus. *Cic. Tusc.* 5, 41. Omne honestum cassum illi quiddam, et inani vocis sono decoratum esse dicunt. *Sil.* 17, 646. auro decoratus et ostro. [*Liv.* 1, 26. quem modo decoratum (sc. spoliis) ovantemque vidistis. *Id.* 2, 6. nostris (*regiis*) decoratus insignibus. De hujus voc. synonymis V. *Döderl. Syn.* III. p. 261.]

DĔCŌRĒ, adv. πρεπόντως, cum decōre, ut decet, apte, decenter, pulcre. *Cic. Off.* 1, 31. *extr.* Si necessitas nos ad ea detruserit, quae nostri ingenii non sunt, omnis adhibenda erit cura, ut ea si non decore, at quam minimum indecore facere possimus. *Id. Or.* 1, 32. Praecipitur primum, ut Latine loquamur; deinde, ut plane et dilucide; tum, ut ornate; post ad rerum honestatem apte, et quasi decore. *Id. carm. de suo consul. Divin.* 1, 12. Aedes formata decore. *Id. Or.* 3, 47. Hi tres heroi pedes in principia continuandorum verborum satis decore cadunt.

DĒCŎRĬĀTUS, a, um, part. a *decorio*, corio spoliatus. *Pallad.* 2, 15. *ad f.* Amygdala decoriata.

DĒCŎRĬO, as, a. 1. corium detraho. *Tert. Anim.* 33. Perinde juguletur, quia et ipsa jugulaverit: perinde decorietur, quia et ipsa despoliaverit.

DĔCŎRIS, re. V. DECOR, decoris.

DĔCŎRĬTER, adv. ornate, decore, pulcre. *Appul. Met.* 5. p. 168, 23. Crinium globos decoriter impeditos. *Id. ib.* 11. p. 185, 19. Palla ad ultimas oras decoriter confluctuabat. [*Jul. Valer. res gest. Alex. M.* 1, 20. Instar urbium vicis decoriter admodum distinctis atque dispositis. *B. A.*]

DĔCŎRO, as, avi, atum, a. 1. κοσμέω, decorum facio, orno. *Hor. Od.* 2, 15, 20. Deorum Templa novo decorare saxo. *Pl. Trin.* 1, 2, 1. Decorare larem corona. *Tibull.* 2, 2, 6. Serta decorant comas. *Virg. A.* 6, 217. pyram fulgentibus armis. *Id. ib.* 9, 215. aliquem sepulcro. *Pl. Mil.* 4, 2, 57. digitos anulis. *Plin.* 13, 16, 31. Arbor domos decorans. *Hor. Ep.* 2, 1, 266. Nec prave factis decorari versibus apto. *Id. ib.* 1, 7, 5. dum ficus prima calorque Designatorem decōrat lictoribus atris, *h. e.* comitatu lictorum. *Enn.* ap. *Cic. Sen.* 20. Nemo me lacrimis decoret. *Cic. Ligar.* 2. O. clementiam admirabilem, atque omni laude, praedicatione, litteris monumentisque decorandam! *Id. Pis.* 12. Decorare atque augere rempublicam. *Id. Balb.* 6. *ad f.* Decorare aliquem singularibus honoribus. [*Tac. Agr.* 46. Admiratione te et immortalibus laudibus et aemulatu decoremus.] *Id. Or.* 1, 43. *ad f.* Cum honestus labor honoribus, praemiis, atque splendore decoratur. [*Id. Verr.* 2, 2, 46. oppidum locis communibus monumentisque decorare. *Sall. Cat.* 12, 4. delubra deorum pietate, domos sua gloria decorabant.] ¶ Sunt qui putent, dici etiam *decōro*, paenult. producta, afferuntque illud *Silii* 12, 743. triumphum Tarpeji clamant Jovis, ac delubra decorant. Sed plerique omnes rectius leg. *coronant.* [*In sequioris aevi poetis passim reperitur decōro; apud bonos auctores nusquam. V. *Drak.* ad h. l.] *Inscr.* incertae aetatis et auctoritatis, apud *Murat.* 54, 4. Exuviisque ejus te ipsam, templumque decoro.

DĔCŎRŌSUS, a, um, decorus, decens. *Senec. ep.* 93. *sub f.* Annales Tanusii scis quam non decorosi sint. Al. leg. *decori:* al. aliter. Sed multo plures, inquit *Gronov.*, habent *decorosi* a *decus*, ut a *scelus* fit *scelerosus.*

DĒCORTĬCĀTĬO, onis, f. actus decorticandi. *Plin.* 17, 24, 37. *n.* 9. Quod si angusta decorticatio fuerit.

DĒCORTĬCĀTUS, a, um, part. a *decortico*, cortice spoliatus, ut Abies decorticata, *Plin.* 16, 41, 80.

DĒCORTĬCO, as, a. 1. ἀπολέπω, corticem detraho. *Plin.* 16, 39, 74. Caedi intempestivum, quae decorticentur.

DĔCŌRUS, a, um, adj. εὐσχήμων, εὐπρεπής, decens, aptus, conveniens, honestus. *Cic. Off.* 1, 20. Nihil hominem, nisi quod honestum decorumque sit, expetere oportere. *Id. Leg.* 2, 18. Color albus praecipue decorus Deo est, tum in ceteris, tum maxime in textili. *Id. ib.* 8. Quae cuique divo decorae grataeque sint hostiae. *Id. Att.* 4, 16. *ante med.* Homo iis honoribus, ut vix satis decorum videretur, eum plures dies esse in Tusculano. [*Liv.* 1, 42. Hunc ordinem ex censu descripsit vel paci decorum vel bello. *Id. praef.* poeticis decora fabulis.] *Ov. Met.* 13, 308. an falso crimine turpe Accusasse mihi, vobis damnasse, decorum est? *Hor. Od.* 4, 1, 36. Silentium parum decorum. *Cic. Sen.* 9. Est decorus sermo senis quietus et remissus. [*Liv.* 2, 6. decorum erat tum ipsis capessere pugnam ducibus. *ib.* 13. virginitati decorum erat. Nota porro pro hoc dativo constructionem apud *Tac. H.* 3, 7. decorum pro causa ratus, si etc. Similia laudat *Walch.* ad *Tac. Agr.* 17. p. 314.] ¶ Cum ablativo. *Pl. Mil.* 3, 1, 25. Facinora tibi objicere neque te decora, neque tuis virtutibus, *h. e.* digna. ¶ *Decorum*, *i*, absolute, τὸ πρέπον. *Cic. Or.* 21. Ut in vita, sic in oratione nihil est difficilius, quam quid deceat, videre. πρέπον appellant hoc Graeci: nos dicamus sane decorum. *Id. Off.* 1, 28. Sequi, *et* servare decorum. V. *ib.* 27., ubi duplicis decori descriptionem tradit, et multa praeterea docet hac de re. *Quint.* 10, 1. In omnibus custodire decorum. ¶ Sumitur pro pulcro, ornato. *Virg. A.* 5, 133. auro Ductores longe effulgent, ostroque decori. *Hor. Od.* 4, 2, 35. Caesar merita fronde decorus. *Id. Carm. saec.* 61. Phoebus fulgente decorus arcu. *Id. Sat.* 1, 2, 87. Decora facies. *Ov. Met.* 6, 167. Decorum caput. *Virg. A.* 11, 480. oculos dejecta decoros. *Id. ib.* 4, 559. membra decora juventae. *Id. ib.* 5, 343. lacrimaeque decorae. *Id. ib.* 11, 194. galeas ensesque decoros. [*Lucan.* 1, 164. Cultu certae decoro cum aliquo. *Senec. Troad.* 946. Cultus decoros regiae vestis petit (Polyxena).] *Hor. Od.* 1,

30, 3. Decora aedes. *Colum.* 6, 1. Boves decori ab aspectu. [*Auct. Itin. Alex. c.* 13. *extr.* Idque agebat decorius militi, quam si deflueret (*coma*). *B. A.*] *Appul. Apol.* Zenonem longe decorissimum fuisse.

DĔCŌTES, togae detritae. *Festus.* [Si *Vossium* sequimur, qui in *Etymol.* s. v. *Floccus*, ait, *decotes* quasi *sine cute*, *h. e.* flocco dictas fuisse, secunda syllaba brevis est; si *Schneiderum*, qui in *Indice Scriptor. R. R.* p. 370. putat, ita appellatas, quia sunt quasi cotibus detritae atque consumptae, longa est. *F.*]

DĔCRĔMENTUM, i, n. φθίσις, μείωσις, actus decrescendi. *Gell.* 3, 10. *a med.* Quasi jam mundo senescente, rerum atque hominum decrementa sunt. *Appul. Met.* 11. *init.* Luna decrementis imminuitur.

DĔCRĔMO, as, a. 1. idem quod cremo. Neutra significatione pro ardere, comburi. *Tert. adv. Marc.* 2, 2. Omnia mactentur pecora, grex omnis in aras Decremet, ut veniam vel peccati expiet unus.

DĔCRĔPITUS, a, um, adj. ὑπέργηρος, extremae aetatis senex. Alii derivant a *creperus*, dubius: unde *crepusculum* extremum diei tempus: et *Non.* 1, 45. decrepitos interpretatur in dubio vitae constitutos. Alii a *crepitus*, quia nullum facere potest crepitum. (Duo haec ponit *Festus.*) Unde in *Glossis* legitur: Decrepitus, ἐκπεπνευκώς, qui ultimum flatum emisit. Alii a lucernis, quae cum extinguuntur, ultimum crepant, etc. *Donat.* ad *Ter. Ad.* 2, 3, 11. decrepitos senes dictos ait, quia sunt clamosi. *Id.* ad *Ter. Eun.* 2, 1, 25. quia crepitu et plangore familiae fuerant jam conclamata eorum funera. Sed hae sunt nugae. [*Döderl. Syn.* III. p. 85. derivat a *decrescere.*] *Ter. Ad.* 5, 8, 16. Decrepita anus. *Pl. Merc.* 2, 2, 20. Acheruntius senex, vietus, decrepitus. *Id. ib.* 43. Vetulus, decrepitus senex. *Cic. Tusc.* 1, 39. Decrepita aetate mori. *Senec. ep.* 26. Inter decrepitos me numera, et extrema langentes. *Prud. Ham.* 561. decrepitus leo.

DĔCRESCENTĬA, ae, f. actus decrescendi, decrementum. *Vitr.* 9, 4. *ad f.* Decrescentia lunae quotidiana.

DĔCRESCO, is, evi, n. 3. μειόομαι, contrarium significat τῷ cresco, diminuor. *Lucr.* 1, 314. Ferreus occulte decrescit vomer in arvis. *Cic. Div.* 2, 14. Ostrea cum luna pariter crescunt, pariterque decrescunt. *Cels.* 3, 6. *circa med.* Ubi febris fuit, atque decrevit. *Id. ib.* 20. *ad f.* Donec morbus decrescere incipiat. *Plin.* 2, 59, 60. Decrescente die. *Mart.* 7, 54. Decrevere greges, dum cadit agna frequens. *Senec. Herc. Oet.* 1758. tam parvus cinis Herculeus est: huc ille decrevit gigas. *Stat. Silv.* 2, 1, 126. Jam tamen et validi gressus, mensuraque major Cultibus, et visae puero decrescere vestes. *Quint.* 9, 4. *ante med.* Cavendum est, ne decrescat oratio, et fortiori subjungatur aliquid infirmius. *Sil.* 7, 82. Decrescit metus. *Lucr.* 5, 536. pondus. ¶ Poetice *decrescere* dicuntur, quae recedentibus nobis, subtrahuntur oculis. *Claud. Rapt. Pros.* 1, 189. Totaque decrescit refugo Trinacria visu. [*Stat. Ach.* 2, 308. incipit et Scyros longo decrescere ponto. V. *Drak.* ad *Sil.* 17, 220. Similiter *Plin. Pan.* 61, 2. ut corpora quamlibet ardua et excelsa, procerioribus admota, decrescant, i. e. minora esse videantur.] ¶ Est etiam valde cresco, ut videtur, in illo *Hor. Od.* 4, 7, 3. et decrescentia ripas Flumina praetereunt. Alii rectius sic interpretantur: flumina, quae nivibus liquefactis excreverant, jam decrescunt, et intra justas, ut ante, ripas fluunt: ver enim jam adultum hic describitur. V. PRAETEREO.

DĒCRĒTĀLIS, e, adj. ad decretum pertinens, seu pendens a decreto, ut Decretalis pagina, *Sidon. ep. in Conc.* 7, 9. Decretalis bonorum successio, *Ulp. Dig.* 38, 9, 1.

DĒCRĒTIO, onis, f. idem ac decretum. *Capell.* 1. p. 12. *in carm.* Cujusque nutu gignitur necessitas, Futura cujus illigat decretio.

DĒCRĒTŌRIUS, a, um, adj. ad decernendum pertinens, judiciale, κρίσιμος, κριτικός. *Senec. Clem.* 1, 14. Nisi plus est, quod timet, quam quod damnat, non accedit ad decretorium stilum, *h. e.* ad ultimam sententiam ferendam, quae de re tota decernat. *Id. ep.* 102. *post med.* Intrepidus horam illam decretoriam prospice: non est animo suprema, sed corpori. *Id. ep.* 117. *post med.* Remove ista lusoria arma; decretoriis opus est, *h. e.* quae serio agant, de victoria decernant ac debellent. *Plin.* 18, 28. 68. *n.* 3. In hoc temporis intervallo summa vitium agitur, decretorio uvis sidere illo, quod Caniculam appellavimus, *h. e.* decernente, uberne, an nulla vindemia futura sit. *Id. ib.* 29, 69. *n.* 4. Decretorio die florentibus oleis vitibusque, si plenilunium in eum incidat.

DĒCRĒTUM, i, n. ψήφισμα, id quod re cognita ac deliberata decernitur, statutum, constitutio, sententia. *Cic. Rosc. Am.* 9. Decurionum decretum statim fit, ut, etc. *Id. Dom.* 28. Amplissima atque ornatissima decreta facere. *Id. Verr.* 2, 2, 48. Qui Romae tuum edictum atque omnia decreta vendidit. *Id. Agr.* 2, 17. Decreto aliquid petere. *Id. Fam.* 13, 56. Neque ex edicto, neque ex decreto depositam pecuniam habuisse. *Id. ad Planc.* 2. *post. ep. ad Att.* 16. *l.* 16. Interponere decretum. et *ib.* Servare decreta. *Caes. B. G.* 6, 12. Stare decreto. et *ib.* Parere decretis. *Gell.* 6, 10. Sancire decretum. *Prop.* 2, 23, 87. Tyndaris externo patriam mutavit amore, Et sine decreto viva reducta domum, *h. e.* cum in ipsam nihil decerneretur inclementius. ¶ Dicitur et de principiis ac placitis philosophorum. *Cic. Acad.* 4, 9. Quoniam id haberent Academici decretum, (sentitis enim jam me hoc δόγμα dicere) nihil posse percipi. *Senec. ep.* 94. Ipsa decreta philosophiae constitutionem esse summi boni. Adde *ep.* 95., ubi plura hac de re.

DĒCRĒTUS, a, um, part. a *decerno*, deliberatus, constitutus, statutus, ἐψηφισμένος. *Cic. Prov. cons.* 15. Provinciam desponsam, non decretam habere. *Id. Dom.* 9. *ad f.* Decreta lege sanxit, ut, etc. *Id. Att.* 7, 1. *a med.* Annuus sumptus mihi decretus. *Id. Or.* 3, 85. Decreta virtutis praemia. *Nep. Alc.* 7. Omnes alicui decreti honores. *Claud. Rapt. Pros.* 1, 215. Candida Tartareo nuptum Proserpina regi Jamdudum decreta dari. ¶ Metaphoricus et singularis est usus in illo *Plin.* 18, 31, 74. Parvis prelis, et minori torculari, aedificio breviore, et malo in medio decreto, *h. e.* statuto, defixo: alii tamen leg. *erecto.* ¶ [*Cic. Fam.* 10, 10. in uno proelio omnis fortuna reipublicae disceptat; quod quidem — jam decretum arbitrabar fore, i. e. debellatum, dimicatum.] ¶ A *decresco*, qui diminutus est. *Liv.* vel *Laev.* ap. *Prisc.* 9. p. 869. Nocte dieque decretum et auctum. ¶ Item qui crevit [*excrevit]. *Gell.* 19, 12. Stolones proceros atque decretos amputare. Alii aliter legunt. [*In codd. est *decertos.* Locus est corruptus, nam *decresco* non est id. q. *excresco.*]

DĒCRĪBRO, as, a. 1. conficere tanquam per cribrum. *Pl. Capt.* 4, 4, 6. Decribravit totum cum carne carnarium. Alii plerique rectius leg. *deturbavit.*

DĔCŪBO, as, avi, atum, n. 1. *Fabius Pictor* de Flamine Diali, ap. *Gell.* 10, 15. Pedes lecti, in quo cubat, luto tenui circumlitos esse oportet: et de eo lecto trinoctium continuum non decubat: neque in eo lecto cubare alium fas est, *h. e.* extra eum lectum non cubat.

[DĔCŬLA vel Decola, ae, m. ut Publicula et Poblicola: opponitur incolae, qui nempe nullum habet domicilium, ut putat, *Vaillant. Fam. Rom.* p. 487. Est cognomen M. Tulli consulis an. U. C. 673. ex *Fastis Capitolin.* ap. *Grut.* 294. *F.*]

*DECULĀNI, orum, populi in secunda regione Italiae numerantur a *Plin.* 3, 11. *B. A.*

DĔCULCO, as, a. 1. calcando deprimo, καταπατέω. *Plin.* 17, 10, 111. Alii baccas in qualo pedibus in profluente deculcant, donec auferatur cutis. *Stat. Th.* 1, 622. Proterere exanimes artus asprosque molares Deculcare genis, *h. e.* de alto illidere, impingere.

*DĒCULPĀTIO, onis, f. *Augustin.*

DĒCULPO, a, um, adj. *Gell.* 19, 10. Dehonestum tibi deculpatumque hoc verbum videtur, *h. e.* damnatum. V. CULPA.

DĒCULTĀRUNT, valde occultarunt. *Festus.*

DĔCŪMA, etc. V. DECIMUS.

*DECUMA, Hispaniae oppidum, in conventu Cordubensi, teste *Plin.* 3, 1. *B. A.*

DĔCŪMĀTES AGRI apud *Tac.* V. DECIMALIS.

DĔCUMBO, is, ubui, n. 3. κατάκειμαι, recumbo, jaceo. Saepe est tricliniare verbum. *Cic. Verr.* 2, 3, 25. Cum Apronius in triclinio decubuisset. *Pl. Merc.* 1, 1, 97. Ad coenam vocat: venio, decumbo. Adde *Ter. Ph.* 2, 2, 28. ¶ Est etiam jacentium in lecto, aut aegrotantium. *Pl. Cas.* 5, 2, 9. Colloco, fulcio, mollio, ut apte decumbam. *Suet. Caes.* 49. In aureo lecto decumbere. *Id. Ner.* 48. Decubuit super lectum modica culcita. *Appul. Apol.* Ex fatigatione itineris affectus, apud Appios amicos meos aliquammultis diebus decumbo. *Gell.* 18, 10. Ibi alvo mihi cita, et accedente febri rapida, decubueram. *Senec. ep.* 96. Familia decubuit, fenus offendit, domus crepuit. ¶ Item pugnantium, et ex vulnere cadentium. De gladiatoribus *Cic. Tusc.* 2, 17. Mittunt etiam vulneribus confecti ad dominos, qui quaerant, quid velint: si satis his factum sit, se velle decumbere. *Id. Phil.* 3, 14. Quod nobiles gladiatores faciunt, ut honeste decumbant, faciamus nos, etc.

DĔCUNCIS, uncis, m. decem unciarum vel mensura, vel pondus, alio nomine dextans. *Rhem. Fann. de ponderib.* 46. At si sextantem retrahas, erit ille decuncis. ¶ Rectus casus etiam *decunx* esse potest, ut *deunx*, *quincunx*, etc. *Prisc. de ponderib.* p. 1348.

DĔCUNCTOR. V. DECONTOR.

*DECŪNI, orum, populi Dalmatiae. *Plin.* 3, 22. si lectio certa. *Harduinus* mavult *Derrii. B. A.*

DĔCUPLĀTUS, a, um, part. a *decuplo*, decuplus. *Juvenc. in Matth.* 3, 18. Christus prosequitur: non septem crimina tantum, Sed decuplata super donentur vulnera fratri.

[DĔCUPLO, as, avi, atum, a. 1. δεκαπλασιάζω, decies multiplico. *Donat.* ad illud *Ter. Eun.* 1, 2, 102. Siquidem biduum: verum ne fiant isti viginti dies; *Haec habet:* facete biduum decuplavit. *F.*]

DĔCUPLUS, a, um, adj. δεκαπλάσιος, qui rei alicujus quantitatem decies in se continet. *Liv.* 39, 44. Uti ea quoque decuplo tanto pluris, quam quanti essent, aestimarentur. Ita ediderunt *Manut.* et *Scheffer.*, at *Grut.* et *Gron.* legunt *decem tanto:* alii aliter.

DĔCŪRES, decuriones. *Festus.*

DĔCŬRĬA, ae, f. δεκάς, decem rerum numerus. Quantitas syllabae antepaenultimae, quae controversa est, satis innotescit ex iambicis versibus *Plauti* et *Caecilii* infra allatis. *Varr. L. L.* 8, 49. Decuriae numerorum. *Colum.* de operis ruri laborantibus, 1, 9. Classes etiam non majores, quam denum hominum faciundae: quas decurias appellaverunt antiqui. *Valerian. Imp. in epist.* ap. *Trebell. Claud.* 14. Pellium tentoriarum decurias triginta. ¶ Dicitur etiam de quavis multitudine, coetu, sodalicio, ordine, classe, quamvis plures minoresve sint, quam decem. *Vitr.* 7, 1. Deinde rudus inducatur, et vectibus ligneis, decuriis inductis crebriter pinsatione solidetur. *Senec. ep.* 47. Retulit illi gratiam servus, ille in primam decuriam conjectus, in qua vocem praeco experitur, *h. e.* in primo ordine seu coetu servorum venalium. *Pl. Pers.* 1, 3, 62. Atque nisi gratam tecum huc jam, quantum potest, Adducis, exigam hercle ego te ex hac decuria, *h. e.* ex hoc coetu sodalium et convivarum. *Caecil.* ap. *Non.* 2, 545. Meritissimo hic me ejecit ex hac decuria. *Suet. Claud.* 1. Scribarum decuriae. *Id. Tib.* 41. Decuriae equitum, *h. e.* ordo equitum in judicum numerum conscriptorum. *Cic. Verr.* 2, 2, 32. Hunc hominem in judicum numero habebimus? hic alteram decuriam senatoriam judex obtinebit? *h. e.* ordinem senatorum judicantium. Triplex fuit Romae judicum genus, ut est apud *Suet. Caes.* 41. et *Ascon. in Pis.* 39., senatorum, equitum, et tribunorum aerarii, et proinde totidem decuriae: sed postremam Caesar sustulit: legem vero de nova decuria ex alaudis et centurionibus composita, teste *Cic. Phil.* 13, 2., tulerat quidem M. Antonius in consulatu, sed hostis judicatus rem non perfecerat: at tertiam tribunorum aerarii restituisse videtur Augustus, quem *Suet. Aug.* 32. quartam addidisse narrat, *ducenariorum* appellatam, quae judicaret de levioribus summis. Quintam decuriam, ut ait *Id. Cal.* 16., ad quatuor priores addidit Caligula, ut levior labor judicantibus esset. Judicibus vero, ut *Id. Galb.* 14. affirmat, sextam decuriam adjici precantibus, negavit Galba. Porro in singulis hisce decuriis singula circiter millia hominum erant, ut *Plin.* 33, 1, 7. docet: ubi addit, pluribus ipsas discretas nominibus fuisse, tribunorum aeris, selectorum, judicum, nongentorum: de quibus V. suis locis.] *Ascon.* in *Verr.* 2, 1. *extr.* discrimen tradit inter *centurias* et *decurias* (cum de judicibus sermo est) quod illae inferiorum dicebantur, nempe equitum, et tribunorum aeris: istae honestiorum, scil. senatorii ordinis. [*Quint.* 4, 2, 45. cum — judicem rura plerumque in decurias mittant, de eo pronuntiaturum, quod intellexerit. *Coll. Eod.* 10, 1, 32. ubi ejusmodi judices *ineruditi* appellantur. V. *Spalding.* ad locum priorem et de decuriis hisce in universum *Sigon. de judic.* 2, 18. *Ernest* in *Clav. Cic.* et praecipue *Heinecc. Antiq. Rom. Jurisprud. illustr. Syntagm. ad Institt.* 4, 17, 2. p. 743. *ed. Haubold.*] ¶ Etiam in re militari *decuriae* fuerunt primo a decem militum numero dictae: et retento eo nomine, etiam postquam numerus auctus est. *Inscr.* ap. *Grut.* 557, 3. et apud *Reines. cl.* 8. *n.* 72. ¶ Item servorum publicorum, et inter officia domus Augustae, ut decuriae lictorum, ap. *Grut.* 631, 1. et *Reines. cl.* 1, *n.* 19. [*Hinc *Suet. Aug.* 57. junguntur *decuriae* et *tribus* i. e. plebs. Cf. *Ernest.* ad *Tac. A.* 13, 27. *Vales.* ad *Ammian.* 28, 6, et intpp. ad *Suet. Claud.* 1.] ¶ Item eorum, qui sacris publicis ministrabant. Apud *Grut.* 305, 4. Ex quatuor decuriis curio minor, etc. ¶ Item professorum alicujus artis, ut decuria Scamillariorum *ib.* 467, 7. etc. ¶ Honoratiorum quarundam decuriarum emptiones et venditiones fieri solitas legimus in *Inscr.* ap. *Reines. cl.* 10. *n.* 3. et ap. *Cic. Verr.* 2, 3, 79. Nam plebeji homines, praesertim libertini generis, si in aliquam decuriam scribarum, viatorum, accensorum, etc. describerentur, conditionem suam nobiliorem facere sibi videbantur, quia ex hujusmodi decuriis, scribarum praecipue, in equestrem ordinem ascendi solebat. De hujusmodi decuriis plura *Reines.* ad *Inscr.* 19. *cl.* 1. ¶ Porro hac ratione *decuria* accipitur tum pro ipsis hominibus, tum pro jure ipsius decuriae, tum pro loco, ubi illa est constituta, ut *Verr. Flacc.* docet apud *Gell.* 18, 7. *ad f.* ¶ [Quotiescunque veteres Lapides tres decurias commemorant, non expresso earum nomine, intelligendae sunt *Viatoria*, *Equestris*, *Consularis.* Id monuit *Marin. Iscriz. Alb.* p. 56. ad hanc *Inscript.* L. Licinio L. Fil. Pal. Herodi equiti Romano, decuriali decuriae viatoriae, equestris, consularis. *F.*]

DĔCŪRĬĀLIS, e, adj. ad decuriam pertinens, ut decurialis numerus, apud *Tert. Anim.* 37. h. e.

denarius. ¶ Item in decuriam aliquam adscriptus. *Inscr.* ap. *Grut.* 36, 6. L. Aratius Phoebus decurialis decur. Juliae. *Reines.* ad *Inscr.* 19, *cl.* 1. legit *Decur. Consularis.* Alia apud *Grut.* 622, 9. M. Laelio Sabiniano decuriali aediliciae pompae. Alia apud *Don. cl.* 4. *n.* 4. Decuriales pullarii. Alia apud *Fabrett.* p. 86. Q. Marcius Italicus decurialis negotiator. ¶ Item qui decurio fuit. V. CONDECURIALIS.

DECŬRIĀTIM, adv. per decurias. *Charis.* 2. p. 165.

DECŬRIĀTIO, onis, f. actus decuriandi, descriptio. *Cic. Planc.* 18. Decuriatio tribulium, descriptio populi.

DECŬRIĀTUS, a, um, part. a *decurio*, in decurias distributus. *Liv.* 22, 38. Sua voluntate ipsi inter se equites decuriati, centuriati pedites conjurabant. *Cic. Dom.* 13. Cum decuriatos et descriptos haberes exercitus perditorum. V. DECURIO. *Id. Q. Fr.* 2, 3. *ad f.* Senatusconsultum factum est, ut sodalitates decuriatique discederent. V. SODALITIUM. ¶ Translate. *Capell.* 1. p. 1. Respersus capillis albicantibus vertex, incrementisque lustralibus decuriatus, *h. e.* vertex hominis cani et quinquagenarii, qui scilicet lustra decem compleverit.

DECŬRIĀTUS, us, m. idem quod decuriatio. *Liv.* 22, 38. Ubi ad decuriatum, aut centuriatum convenissent.

DECŬRIO, as, avi, atum, a. 1. in curias vel decurias adscribere, pertinet ad rem militarem V. DECURIATUS, a, um. In curias vero dicitur praecipue de iis, qui ambitus causa, curiarum populi descriptionem faciebant, et largitione grassabantur; ut earum voluntate sibi adjuncta, suffragiorum ad se in comitiis majorem partem attraherent, et per vim honores obtinerent. V. SODALITIUM. *Cic. Planc.* 18. et 19. Haec doce, haec profer, Laterensis, decuriasse Plancium, conscripsisse, sequestrem fuisse, pronunciasse, divisisse. *Id. Sext.* 15. Servorum delectus habebatur, cum vicatim homines conscriberentur, decuriarentur.

DECŬRIO, onis, m. δεκάδαρχος, princeps decuriae in militia equestri, nam in pedestri *decanus* vocabatur. ¶ In legione Romana erat, qui decem equitibus praeerat. *Festus.* ¶ Initio in turma tres decuriones fuere, turma autem erat equitum XXX. sive XXXIII. cum tribus decurionibus. *Varr. L. L.* 4, 16. ¶ Postea re mutata, pristinum tamen remansit nomen. Nam quamvis unus toti praeesset turmae, *h. e.* XXXIII. equitibus, nihilominus decurio dicebatur. *Veg. Mil.* 2, 14. ¶ *Municipales* vero et *colonici decuriones* ex eo dicti, quod principio, cum deducerentur coloniae, decima pars eorum, qui deducebantur, consilii publici gratia conscribi solita sit, ut docet *Pompon. Dig.* 50, 16, 239. [At ex *Cic. Agr.* 2, 35. constat, eos aliquando fuisse quintam duntaxat eorum partem, quem locum V. sub AUGUR §. 2. Ceterum centum numero semper fuisse, apparet ex locis allatis in v. CENTUMVIRI, ideoque etiam centumviri sunt appellati, quemadmodum Romae antiquitus a Romulo centum tantummodo senatores lecti fuerunt. Quandoque tamen imperatorum indulgentia super legitimum numerum adjiciebantur, ut ait *Plin. ep.* 10, 113., vel ab ipso decurionum ordine allegebantur, qui ideo allecti sunt appellati. V. ALLECTUS. ¶ Decuriones fiebant aetate annorum XXV. *Callistrat. Dig.* 50, 2, 11. Neque minores XXV. annis decuriones allegi, nisi ex causa, possunt; neque hi, qui annum quinquagesimum et quintum excesserunt. *Ulp. Dig.* 50, 2, 2. §. 8. Majores annis LV. ad decurionatus honorem inviti vocari, constitutionibus prohibentur; sed si ei rei consenserint, etsi majores annis LXX. sint, munera quidem civilia obire non coguntur, honores autem gerere debent. ¶ Cum vero mos esset Romae senatoribus in curiam cum praetextatis filiis introire, ut narrat *Gell.* 1, 23., et ostendit *Tabula Canusina* ap. *Fabrett.* p. 549. *n.* 9., in qua, praeter XXXVIII. patronos, et C. decuriones, etiam XXV. praetextati numerantur; paulatim assentationis gratia factum est, ut hi in decurionum numero haberentur: hinc *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 94. Decurio adlectus annorum XVII. Alia apud *eund. ib.* p. 89. Adlecto in ordine decurionum, cum esset annorum IV. Alia, quam ex ipso lapide ipse descripsi Neapoli apud *Andr. de Jorio* D. M. C. Julii C. F. Cl. Hegemonis adlecti in ordine decurionum Miseni, vixit annos V. menses VI. dies VI. *Paul. Dig.* 50, 1, 21. §. 6. Impp. Severus et Antonius Augg. Septimio Zenoni. Pro infante filio, quem decurionem esse voluisti, quamquam fidem tuam in posterum adstrinxeris, tamen interim onera sustinere non cogeris. *Imp. Constantin. M. Cod. Theod.* 12, 1, 19. Quoniam nonnulli diversarum curiales (V. CURIALIS) intemperanter minores, quibus publica tutela debetur, ad curiae consortium devocarunt, ut septem, vel octo annorum constitutos nonnullos nominarint, firmiter decernimus, ut omnino nullus in curiam nominationibus devocetur, nec functionum obsequia subire cogatur, nisi qui decimum et octavum annum aetatis fuerit ingressus. ¶ Kal. vero Mart. quinto quoque anno decurionum nominationes fieri solebant a quinquennalibus, uti constat ex *Cod. Theod.* 12, 1, 28., quemadmodum Romae a censoribus senatores legebantur. ¶ Novi decuriones honorarium alicubi pro introitu curiae dare debebant, singula nempe millia denariorum, vel bina, ut docet *Plin. ep.* 10, 113. Qui vero de republica bene meruissent ob opera publica suis sumptibus condita, vel ob largitiones et munera gladiatoria splendide populo data, hisque similia, gratis allegebantur. *Inscr.* ap. *Grut.* 475, 3. Titio Chresimo ob merita patris honorem decurionatus gratuitum decrevit ordo decurionum. ¶ Eorum census erat C. millia sestertiorum, ut CCCC. millia fuit census equitum R., DCCC. millia senatorum. *Plin. ep.* 1, 19. Esse autem tibi centum millium censum satis indicat, quod apud nos decurio es. Igitur, ut te non decurione solum, verum etiam equite R. perfruamur, offero tibi ad implendas equestres facultates CCC. millia nummûm. ¶ Decurionum munia plurima et gravia fuerunt; quoniam quidquid ad rei publicae administrationem pertineret, illorum curae erat demandatum. Ea vero recenset *Godofr.* in *Paratitl.* ad *Cod. Theodos.* 12, *tit.* 1. ¶ Ii decuriones, quibus major census esset, non qui aetate, nobilitate generis et rerum civilium prudentia eminerent, una cum quatuorviris, vel duumviris sumptibus rei publicae causa faciendis praeerant, tributi modum in capita, et agros definiebant et suo periculo exigebant: hi pro eorum numero vel quinqueprimi, vel decemprimi seu decaproti, vel quindecimprimi, vel Graeca appellatione icosaproti vocabantur. V. has voces suo quasque loco. Hinc *Hermog. Dig.* 50, 4, 1. decemprimatum vocat patrimonii munus; et *Ulp. ib.* 3, 10. affirmat, decaprotos etiam minores annis vigintiquinque fieri consuevisse. Adde, quoties Vprimos, VIprimos, Xprimos, XVprimos vel tandem XXprimos vetusti scriptores nominant, in iis locis sermonem esse de tributo solvendo vel sumptibus rei publicae causa faciendis. ¶ Eadem erant [*in coloniis et municipiis] dignitate, qua Romae senatores [*et ut Romam ad senatum consules, ita in municipiis ad decuriones quatuorviri, in coloniis duumviri referebant, V. *Manut.* ad *Cic. Fam.* 6, 18.]; ex iis eligebantur omnes magistratus et eorum decretum idem erat, quod Romae Senatusconsultum. *Cic. Sext.* 4. Recita, quaeso Sexti, quid decreverint Capuae decuriones. Hinc etiam in nummis colonicis et in vetustis lapidibus videre est passim D. D., *h. e.* decreto decurionum, ut Romae S. C., i. e. senatus consulto. Eorum porro decreta ita proponebantur, ut est in *Inscr.* Gabina ap. *Viscont. Mus. Pio-Clem. T.* 6. p. 239. *edit. Mediol.* Hoc decretum post tres relationes placuit in tabula aerea scribi et proponi in publico, unde de plano recte legi possit. ¶ Plurima etiam erant decurionum emolumenta; nam quoties natalicia vel matrimonia vel parentalia virorum illustrium celebrarentur aut dedicationes fierent statuarum vel operum publicorum, aut magistratus inirentur, decuriones ad epulas invitabantur vel sportulae iisdem distribuebantur, testantibus id plurimis vetustis inscriptionibus, et *Plin. ep.* 10, 117. Qui virilem togam sumunt vel nuptias faciunt vel ineunt magistratus vel opus publicum dedicant, solent totam bulen, atque etiam e plebe non exiguum numerum vocare, binosque denarios vel singulos dare. ¶ Praeterea toga candida laticlavia, et senatoriis calceamentis, atque etiam bisellio, ut Romae sella curuli, utebantur, qui magistratus obiissent. V. BISELLIUM. Haec passim in inscriptionibus vocantur ornamenta decurionalia. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 86, 3. Parcis Augustis P. Falerius Trophimus ornamentis decurionalibus restitutor Reipublicae Veronensium. ¶ Non raro accidit, ut quis pluribus in municipiis et coloniis decurio esset, fortasse quia bona in eorundem finibus possidebat. *Inscr.* ap. *Labus. Dissert. sulla tribù e sui decurioni Bresc.* p. 18. *Sex. Valerio Sex. F. Fab. Poblicolae* equo publico, decurioni Brixiae, Veronae, Tridenti etc. ¶ Horum plurima, quae ad decuriones municipales et colonicos pertinent, docte illustravit *Jo. Labus.* in opere modo laudato, quod videsis. ¶ Numina quarundam civitatum propria et peculiaria jogulariter *Deos decuriones* vocat *Tert.* ad *Nat.* 2, 8. Satis video etiam Deos decuriones cujusque municipii, quibus honor intra muros suos determinatur. ¶ Fuerunt etiam in Urbe decuriones, ii nempe qui in aulis Caesarum erant, ut Decurio cubiculariorum, *h. e.* qui praeest cubicularis, apud *Suet. Dom.* 17. Decurio lecticariorum Britannici, in *Inscr.* ap. *Grut.* 600, 1. Sic Decurio conlegii fabrum ferrariorum, apud *eund.* 632, 1. etc. [*Haec omnia, §§. 13. et 19. exceptis, addidit *Furl.*]

DECŬRIONĀLIS, e, adj. ad decurionem pertinens, senatorius. *Inscr.* ap. *Grut.* 469, 4. Exornato ornamentis decurionalibus. *Gloss. Philox.* βουλευτικός, decurionalis. [Item *Not. Tir.* p. 94. Decurio, decurionalis. *F.*]

DECŬRIONĀTUS, us, m. δεκαταρχία, βουλεία, dignitas et officium decurionis. *Cato* ap. *Fest.* in *Optionatus.* Majores paravere bonis atque strenuis decurionatus, optionatus, hastas donaticas. *Plin. ep.* 10, 114. Honorarium decurionatus inferre. *Inscr.* ap. *Mur.* 484, 3., quam vide in V. BISELLIATUS.

DECŬRIONUS. V. CENTURIONUS.

DĒCURRO, is, decurri, aliquando decŭcurri (quamvis neget *Serv.* ad *A.* 11, 189. [*V. *Gron.* ad *Liv.* 25, 16, 5.]) ursum, a. 3. καταθέω, deorsum curro. *Virg. A.* 2, 41. Laocoon ardens summa decurrit ab arce. *Caes. B. G.* 3, 2. Cum ex ipsis montibus in vallem decurrerent. [*Ex loco decurrere, V. intpp. *Liv.* 10, 38, 8.] *Id. ib.* 2, 19. Incredibili celeritate ad flumen decucurrerunt. *Liv.* 4, 50. Decurrere de tribunali. *Virg. A.* 4, 153. Caprae decurrere jugis. *Hor. Od.* 4, 2, 5. Monte decurrens amnis. [*Liv.* 38, 13. Maeander, media urbe decurrens, scil. e loco editiore.] *Plin.* 6, 19, 22. Fluvius decurrit inter oppida. *Tac. A.* 15, 43. Naves decurrunt. *Pallad.* 10, 7. de pruno: Si poma decurrant, oleastri epiurum terebratae infige radici, *h. e.* decidant. ¶ Item simpliciter currere, percurrere [*dicitur vel de stadio et circo vel de navigatione]. *Nep. Eum.* 5. Decurrere in spatio. *Ov. Met.* 14, 50. decurrit pedibus super aequora siccis *Id. ib.* 9, 590. Decurrere mari. *Id. Fast.* 6, 777. celeri decurrere cymba. *Cic. Fam.* 16, 4. Ego puto, te bellissime cum Mescinio decursurum, *h. e.* e Graecia in Italiam navigaturum. *Plin.* 24, 18, 102. Scarabaeus sursum deorsum decurrens. *Hor. Ep.* 1, 7, 74. Occultum visus decurrere piscis ad hamum. [*Vix est, quod moneamus, in omnibus hisce locis non prorsus otiosam esse vim praepositionis. Vel enim significat: ex superiore aliquo loco in inferiorem currere, ut *Suet. Ner.* 11. Eques Romanus elephanto supersedens per catadromum decucurrit, κατέδραμεν. V. *Clav. Suet.*; vel ad metam (ut in stadio) vel ad finem, (ut in mari) currere.] ¶ Passive impersonaliter. *Cic. Tusc.* 1, 8. Nunc video calcem, ad quem cum sit decursum, nihil sit praeterea extimescendum. [*Liv.* 26, 51. in armis decursum est.] ¶ Est etiam militare verbum. Decurrere enim exercitus dicuntur, cum vel in armis aliquantum spatii conficiunt vel imaginarias pugnas edunt, et in duas divisi partes veri simile proelium committunt, ut paratiores sint cum hostibus congredientes: quod apud Macedonas factitatum narrat *Liv.* 40, 6. Adde 26, 51. et 23, 35. [*Suet. Claud.* 1. exercitus ei honorarium tumulum excitavit, circa quem stato die decurreret. Est hic honor funebris, Gr. περιδρομή. V. *Lips.* ad *Tac. A.* 2, 7. *Kirchmann. de funer. Rom.* 3, 3. quos laudat *B. Crus.* in *Clav. Suet.* V. etiam *Gloss. Liv.*] ¶ Translate. *Tibull.* 2, 12, 41. et *Phaedr.* 3, 20. Decurrere vitam. [*Ov. Trist.* 3, 4, 33. spatium vitae. Cf. *Burm.* alterumque *Burm.* ad *Prop.* 2, 12, 41.] *Virg. G.* 2, 39. inceptum laborem, *h. e.* persequi. *Cic. Quint.* 15. Ad haec inimicissima jura tam cupide decurrebas, ut etc. [*Potest hic locus etiam ad seqq. trahi, pariter atque *Caecin.* 23. ad istam hortationem decurrunt, i. e. confugiunt, tandem veniunt. Metaphora de stadio et circo petita est.] *Plin.* 7, 16, 15. Sed mox plura de hoc, cum membratim historia decurret. *Quint.* 6, 1. In peroratione decurrendum per capita. *Id.* 11, 1. *sub init.* Circuitus contexto nitore decurrentes, *h. e.* periodi fusae ac volubiles. *Id. ib.* 3. *ante med.* Brachii moderata projectio continuos et decurrentes locos maxime decet, *h. e.* ubi oratio decurrit. *Id.* 9, 4. *ante med.* Versus semper similis sibi est, et una ratione decurrit. *Id.* 10, 3. Decurrere per materiam stilo quam velocissimo. [*Id.* 5, 8, 2. cetera, quae continuo magis orationis tractu decurrunt. V. *Burm.*] *Stat. Silv.* 5, 3, 149. equos pugnasque virum decurrere versu, *h. e.* narrare. *Auct. Pan.* ad *Pison.* 198. Non mea tot laudes decurrere carmina possunt. *Justin.* 19, 1. Per vestigia paternae virtutis decurrere. ¶ Saepe usurpatur pro confugere. *Hor. Od.* 3, 29, 53. Decurrere ad preces. [*Quint. Decl.* 377. et *Burm.* ad h. l.] *Cels.* 6, 18. *n.* 3. Decurrendum est ad medicamenta. *Ov. Art. Am.* 2, 99. ad artes Haemonias. [*Id. Rem. Am.* 287. et assuetas Circe decurrit ad artes. Ubi *Burm.*: *decurrere*, inquit, proprie qui auxilium quaerit, dicitur.] *Justin.* 16, 3. ad oraculum. *Plin. ep.* 10, 97. *ad f.* Ad te consulendum decucurri. *Tac. A.* 3, 59. Eo decursum est, ut pontificis maximi sententiam opperirentur, *h. e.* in eam sententiam patres devenere. Sic *Liv.* 31, 20. Decurrebatur tamen eo, ut ovans urbem iniret. [*V. supra §. antec.] ¶ Aliquando est extendi. *Plin.* 6, 17, 21. India a montibus tota decurrit in planitiem immensam, et *ib.* 20, 23. Populi cum Indo flumine decurrentes. ¶ *Decucurri* currere desii. *Petr. fr. Trag.* 64. *Burm.* Jam quadrigae meae decucurrerunt, ex quo podagricus factus sum.

DĒCURSIO, onis, f. actus decurrendi. *Arnob.* 2. p. 84. Aqua natura res labilis, et ad fluorem semper decursionemque tam prona. ¶ Pro incursione hostili e loco superiore, καταδρομή. *Brut.* ad *Cic. Fam.* 11, 10. Ut Alpibus se teneat, et decursionibus per equites vastet ea loca, in quae incurrerit. *Hirt. B. Alex.* 42. Castella locis editis

posita, quorum opportunitas castellanos impellebat ad decursiones faciendas. [*Scil. *decursiones*, καταδρομαὶ fiunt ἐξ ἐπιτειχίσματος; at *excursiones* sunt, quas Graeci appellant καταδρομαὶ ἔφοδοι, quae de via sive in locis planis fiunt. *Schol.* ad *Thucyd.* 1, 142. quem laudat *Ern.* in *Clav.*] ℙ Pro exercitatione militari, de qua in DECURRO dictum est, Gall. *manoeuvre*. *Suet. Ner.* 7. Indicta decursione praetorianis. *Id. Galb.* 6. Campestris decursio. Legitur etiam in nummo Neronis et Hadriani apud *Eckhel. D. N. V. T.* 6. p. 271. et 503. [*V. Lips. ad *Tac. A.* 2, 55.]

*DĔCURSĪTO, as, a. 1. *Appul. de Deo Socr.* p. 116. Ejusdem artis disciplinam simul et ignorantiam decursitant. *B. A.*

[DĔCURSŌRIUS, a, um, adj. idem ac cursorius, qui ad cursum pertinet. *Innoc. rei agrar.* p. 223. *Goës.* Termini decursorii. *F.*]

DĔCURSUS, a, um, part. a *decurro*, excursus, percursus, confectus. *Cic. Quint.* 26. Septingenta millia passuum vis esse decursa biduo? *Id. Senect.* 23. Decurso spatio, a calce ad carceres revocari. ℙ Translate. *Id. Quint.* 31. Aetas prope jam acta et decursa. *Id. Or.* 1, 32. *sub f.* Ista, quae abs te breviter de arte decursa sunt, audire cupimus.

DĔCURSUS, us, m. decursio. *Liv.* 1, 27. *ad f.* Ne subito ex collibus decursu Albanorum intercluderentur ab oppido. *Petr. Sat.* 138. Praeceps decursus. *Lucr.* 5, 944. montibus e magnis decursus aquai. *Virg. A.* 12, 523. decursu rapido de montibus altis Dant sonitum spumosi amnes. *Frontin. Strateg.* 1, 5. Pondus in proras versum, decursum super catenam dedit navibus. ℙ Item militaris exercitatio. V. DECURRO *Tac. A.* 2, 55. Exercitio equitum, decursibus cohortium interesse. Adde *Gell.* 7, 3. *sub f.* [*V. *Gloss. Liv.*] ℙ Item terminus, finis cursus. *Suet. Ner.* 24. Excussus curru ac rursus repositus, cum perdurare non posset, destitit ante decursum. ℙ Translate. *Cic. Fam.* 3, 2. Si provinciam quam expeditissimam mihi tradideris, facilior erit mihi quasi decursus mei temporis. *Quint.* 9, 4. *a med.* Versum facientes totum illum decursum, non sex vel quinque partes, ex quibus constat versus, aspiciunt. *Cic. Or.* 1, 1. Si infinitus forensium rerum labor, et ambitionis occupatio decursu honorum, etiam aetatis flexu constitisset, *h. e.* posteaquam honores decucurri, [*s. quum omnibus honoribus perfuncti sumus.]

DĔCURTANS, antis, part. ab inusit. *decurto*, curtans, mutilans. *Arnob.* 5. p. 163. Peniculamenta decurtans cantheriorum, *h. e.* setas evellens vel abscindens e cantheriorum caudis, quae penes vocantur.

DĔCURTĀTUS, a, um, part. ab inusit. *decurto*, κολοβός, curtatus, mutilus. *Plin.* 25, 5, 21. Decurtatae radices. *Sen. Ira* 3, 17. Amicum suum undique decurtatum, cum aures illi nasumque abscidisset, in cavea diu pavit. *Cic. Or.* 53. Mutila sentit quaedam et quasi decurtata. [*Loquitur de membris periodi justo brevioribus.]

DĔCURVĀTUS, a, um, adj. idem quod curvatus. *Non.* 2, 92. Bura dicitur pars aratri posterior decurvata.

DĔCUS, oris, n. εὐπρέπεια, κόσμημα, τιμὴ quod quamque rem decet, atque adeo exornat, ornamentum, dignitas, decor, honestas, [*virtus], pulcritudo. *Cic. Brut.* 15. Ut hominis decus ingenium, sic ingenii ipsius lumen eloquentia est. *Id. Fam.* 10, 12. Verum decus in virtute positum est. *Id. Or.* 1, 45. Non solum ad usum forensem, sed etiam ad decus ornamentumque senectutis. [*Hinc in plurali *decora* de hominibus, V. infra.] *Id. Phil.* 2, 22. Pompejus, qui imperii populi R. decus ac lumen fuit. *Id. N. D.* 1, 4. Magni interest ad decus et ad laudem civitatis. [*Tac. G.* 11. prout aetas cuique, prout decus bellorum, i. e. laus rerum gestarum, belli gloria, ut *Id. A.* 3, 8. decus belli. Sed apud *Liv.* 9, 42. ut urbanis artibus opes augeret, quando belli decus penes alios esset — est *decus* i. q. imperium bellicum. Hinc *Ov. Fast.* 3, 86. arma ferae genti remque decusque dabant, i. e. divitias pacis et gloriam belli. V. *Burm.* qui comparat *Hor. Carm. sec.* 47. — *Sall. Jug.* 3. nisi forte quem lubido tenet, potentiae paucorum decus atque libertatem suam gratificari, ubi *Cort.* comparat Gr. δόξα et pluribus locis explicat.] *Id. Off.* 1, 34. Civitatis dignitatem et decus sustinere. *Id. ib.* 5. *extr.* Honestatem et decus conservare. [*Decus est in his animi virtus idemque quod honestas, cf. *Tusc.* 5, 21, 55. V. de hac significatione *Wopk. Lectt.* p. 154. et *Hand.* ad h. l.] *Id. Fin.* 2, 14. Epicureos nisi arguimus, omnis virtus, omne decus, omnis vera laus deserenda est. [*Id. ib.* 2, 17. adeunda sunt pericula decoris honestatisque causa. Cf. *ib.* 11. et *Goerenz* ad h. l. *coll. Leg.* 1, 21.] *Liv.* 38, 58. Orationem habuit plenam veris decoribus, i. e. laudibus. *Virg. Ecl.* 7, 32. Vitis ut arboribus decori est, ut vitibus uvae. *Id. ib.* 2, 448. Auratasque trabes veterum decora alta parentum. *Stat. Ach.* 1, 290. Eximium formae decus. *Virg. A.* 4, 150. tantum egregio decus enitet ore. Et *Catull.* 64, 78. Electos juvenes et decus innuptarum, *h. e.* puellas decoras. [*Plin. Pan.* 23. gratum, quod equestris ordinis decora honore nominum — signares. Decora in his, ut *lumina*, *ornamenta* (V. supra) sunt viri in suo genere insignes et excellentes.] *Sen. Thyest.* 701. Regium capiti decus bis terque lapsum est, *h. e.* diadema. ℙ De eo qui decus affert. *Hor. Od.* 1, 1, 2. O et praesidium et dulce decus meum. *Val. Fl.* 8, 37. de Medea: O decus in nostros magnum ventura penates. *Claud. Cons. Prob.* et *Olybr.* 51. Quantum stagna Tagi rudibus stillantia venis Effluxere decus, *h. e.* aurum. ℙ *Capuli decus*, apud *Plaut.* V. in CAPULUS. ℙ *C. Fronto de differ. verbor.* p. 2191. discrimen tradit inter *decorem* et *decus*, quod ille sit formae, hoc honoris. Sed ex locis utrinque allatis satis patet, etiam promiscue usurpari.

DĔCUS, i, m. apud varios Auctores *de Limitib.* p. 231, 243. et 265. *Goesii* est figura decussis. Sed vox est Latine scribenti fugienda.

DĔCUSSĀTIM, adv. κατὰ χιασμὸν, in modum decussis, hoc est lineae transversim sectae. V. DECUSSIS. *Vitr.* 1, 6. *circa med.* Circino decussatim describendum, et per decussationem et medium centrum linea perducenda ad extremum. *et paulo post.* Decussatim lineae ad extremas circinationes perducendae. *Colum.* 12, 54. Rapum decussatim ferramento lunato incidito.

DĔCUSSĀTIO, onis, f. actus decussandi, et locus ubi duae lineae decussatim secantur, χιασμός. *Vitr.* 1, 6. *circa med.* cujus verba V. in v. praec. Adde 10, 11.

DĔCUSSĀTUS, a, um, part. a *decusso*, χιαστὸς, decussatim conformatus. *Colum.* 4, 24. *ante med.* Quorum singula spectent decussati jugi partes. *Capell.* 1. p. 114. Oblique decussati poli.

DĔCUSSIO, onis, f. actus decutiendi, projectio, abjectio. *Tert. Cult. fem.* 9. Vobis curanda est amputatio et decussio redundantioris nitoris.

DĔCUSSIS, is, m. nummus, qui decem asses valebat, denarius insignitus littera X. Quam litteram si in duas partes dividas, superior pars erit V, quae nota est numeri quinarii. *Varr. L. L.* 4, 36. In denario numero hoc mutat: quod primum est, ab decem assibus decussis. *Stat. Silv.* 4, 9, 9. Liber mihi constitit decussi. *Festus* in *Peculatus.* Lege Tarpeja cautum est, ut bos centussibus, ovis decussibus aestimaretur. ℙ Item denarius numerus, δεκάς: quia nota X tum nummum, tum numerum significat. *Vitr.* 3, 1. *ante med.* Ex singularibus rebus, quae μονάδες dicuntur, perficitur decussis. ℙ Item conformatio duarum linearum in modum litterae X, vel χ, decussatio. *Vitr.* 10, 11. Regula figitur in primo decussis puncto. *Plin.* 18, 34, 77. Ducantur aliae duae lineae in decusses obliquae.

DĔCUSSISSEXIS, n. indeclin. *Vitr.* 3, 1. *a med.* Quoniam animadverterunt utrosque numeros esse perfectos, et sex, et decem, utrosque in unum conjecerunt, et fecerunt perfectissimum decussissexis.

DĔCUSSO, as, a. 1. χιάζω, est ad decussis figuram redigere, hoc est, res aliquas eo ordine collocare, ut inter se litterae Graecae χ, aut Latinae X, speciem praebeant. *Cic. Univ.* 7. *a med.* Hanc conjunctionem duplicem in longitudinem diffidit, mediaeque accommodans mediam quasi decussavit. *Colum.* 3, 13. *ad f.* In speciem Graecae litterae decussare. *Id.* 4, 27. Decussare jugum in stellam.

DĔCUSSUS, a, um, part. a *decutio*, quatiendo dejectus, deturbatus. *Ov. Fast.* 2, 707. Decussa lilia. *Prop.* 3, 11, 27. Decussa cydonia ramo. *Plin.* 18, 7, 14. Spicis decussum hordeum. *Id. ib.* 6, 8. *n.* 1. Rami baculo decussi. *Liv.* 25, 7. Turres decussae fulminibus. *Id.* 33, 17. Ariete decussi ruebant muri. *Hirt. B. Afr.* 50. Collem, decusso Labieni praesidio, occupaverunt. Sic *Val. Max.* 1, 4. *n.* 2. Gracchus decussus Capitolio.

DĔCUSSUS, us, m. ἀπόσεισις, decutiendi actus. *Plin.* 11, 37, 62. Aliqui tunc scribunt decidere eum, rursusque recrescere facilem decussu. Nisi malis esse supinum verbi *decutio*.

DĔCŬTIO, ŭtis, ussi, ussum, a. 3. κατασείω, deorsum quatio, quatiendo dejicio, deturbo. *Liv.* 1, 54. Summa papaverum capita dicitur baculo decussisse. *Plin.* 15, 3, 3. Perticis decutere olivas. *Id.* 10, 33, 50. Sagittis decutere nidos avium. *Id.* 25, 5, 19. et 34, 15, 45. Decutiens gladio rubiginem a cuspide. *Ov. Met.* 5, 104. Decutit ense caput. Al. leg. *demetit. Prop.* 4, 1, 141. Decutere uncum mento. *Val. Max.* 1, 4. *n.* 2. Janua egressus ita pedem offendit, ut digitus ei decuteretur. *Pl. Epid.* 2, 3, 4. Ex occluso armario decutio argenti tantum, quantum mihi lubet.

DĒDAMNO, as, a. 1. [*ἀπογινώσκω.] *Tert. Pudic.* 15. Qui non dedecoris tantum, sed et sceleris manifestum dedamnaverit, *h. e.* a damnatione exemerit, absolverit.

DĒDĔCET, ebat, ecuit, impers. 2. ἀπρεπές ἐστι, minime decet, indecorum est. *Cic. Tusc.* 4, 54. Oratorem irasci minime decet; simulare non dedecet. *Id. Off.* 1, 41. Ut si quid dedeceat in aliis, vitemus et ipsi. *Ov. Amor.* 1, 7, 12. Nec dominam motae dedecuere comae. ℙ In primis personis. *Stat. Th.* 10, 340. Si non dedecui tua jussa, tulique prementem, *h. e.* si monitus tuos non indecenter effeci, sive non dehonestavi. *Lactant. Schol.*

DĒDĔCOR, ŏris, adj. comm. gen. indecoris, infamis, vilis, inglorius. *Sall. fragm.* apud *Prisc.* 6. p. 699. Dedecores inultique per terga ab hostibus caedebantur. *Stat. Th.* 11, 760. Dedecorem amplexi vitam, reditusque pudendos. *Auson. epist.* 9, 5. Quae viridis muscus, quae dedecor alga recondit. [*Cic. Leg.* 2, 17, 42. non solum vita cruciati atque dedecores. Sic legi vult *Hand.* ad *Wopk.* p. 155. Vulgo legitur *dedecore.* Eadem illa forma reperitur in codd. apud *Auct.* ad *Her.* 3, 7. ubi V. intpp.]

[DĒDĔCŌRĀMENTUM, i, n. idem ac dedecus. V. INHONESTAMENTUM. *F.*]

DĒDĔCŌRĀTIO, onis, f. *Tert. Anim.* 34. Postrema dedecoratio. *Id. Cor. mil.* 14. Turpitudo et dedecoratio.

DĒDĔCŌRĀTOR, oris, m. *Tert. Apol.* 14. Dedecorator Deorum.

DĒDĔCŌRĀTUS, a, um, part. a *dedecoro*, turpis, indecoris. *Suet. Ner.* 36. Dedecoratus flagitiis omnibus.

DĒDĔCŌRO, as, a. 1. καταισχύνω. *Cic. Off.* 3, 2. Dedecorantem et urbis auctoritatem et magistri. *Hor. Od.* 4, 4, 36. Dedecorant bene nata culpae. *Sall. Jug.* 90. Ubi se flagitiis dedecoravere turpissimi viri. *Prop.* 3, 21, 35. Cornua nec valuit curvare in pellice Juno, Aut faciem turpi dedecorare bove.

DĒDĔCŌRŌSĒ, adv. αἰσχρῶς, turpiter. *Aur. Vict. Epit.* 5. *de Ner. ad f.* Dedecorose vixi, turpius peream. *Vet. Schol.* ad *Hor. Sat.* 1, 3, 45. Male, *h. e.* dedecorose.

DĒDĔCŌRŌSUS, a, um, adj. dedecorus, turpis. *Aur. Vict. Epit.* 39. *extr.* de Dioclet.: Suspectans necem dedecorosam, venenum dicitur hausisse. [*Hieron.* in *Isaj.* 16, 58, 10. Quodque his dedecorosius est muliercularum precibus. *F.*]

DĒDĔCŌRUS, a, um, adj. *Pl. Bacch.* 5, 2, 73. Age jam id, utut est, tametsi est dedecorum, patiar. *Tac. A.* 3, 32. Sex. Pompejus M. Lepidum, ut socordem, inopem, et majoribus suis dedecorum, incusavit.

DĒDĔCUS, ŏris, n. ἀτιμία, αἰσχύνη, id omne quod dedecet, turpitudo, infamia, probrum, ignominia. *Cic. Tusc.* 2, 5. Quid enim minus est dignum, quam tibi pejus quidquam videri dedecore, flagitio, turpitudine? [*Est hoc modo sensu stoicorum contrarium *honestatis. Id. Leg.* 1, 21. quum decus, quod antiqui summum bonum esse dixerunt, hic (Antiochus) solum bonum dicat, item dedecus, quod illi summum malum, solum malum.] *Id. Rosc. Am.* 24. Sumptus effusi cum probro atque dedecore. *Id. Div.* 2, 9. Cum ignominia et dedecore perire. *Id. Mur.* 5. Aliquod aut in Asia susceptum, aut ex Asia deportatum flagitium ac dedecus. *Id. Verr.* 1, 2, 17. Admittere dedecus. *Id. Fin.* 1, 14. Incurrere in dedecora. *Id. ib.* 3, 11. Nullo dedecore se abstinere. *Id. Off.* 1, 39. Ampla domus dedecori domino saepe fit, si est in ea solitudo. *Id. Att.* 8, 11. Dedecori esse studiis ac litteris. *Auct.* ad *Her.* 4, 35. Ne iste sua turpitudine ordini honestissimo maculae atque dedecori sit. *Phaedr.* 1, 21. asinum *naturae dedecus* appellat. [*Plin. Pan.* 82, 4. Danubius ac Rhenus tantum illud nostri dedecoris vehere gaudebant. *Gierig.* ad h. l. sub v. *dedecoris* intelligit *Domitianum*, ut *dedecus* turpem, pariter atque *decus* insignem hominem significet. V. supra DECUS.] *Virg. A.* 10, 681. ob tantum dedecus. *Id. ib.* 11, 789. Da, pater, hoc nostris aboleri dedecus armis. [*Liv.* 3, 51. Siccii caedes decemviris et dedecora militiae objiciebantur i. e. res in bello infeliciter gestae. V. *Drak.*]

DĒDĬCĀTIO, onis, f. καθιέρωσις, actus dedicandi. *Cic. Dom.* 39. Nisi quem forte illius castissimi sacerdotis superstitiosa dedicatio deterret. *Plin.* 7, 48, 49. Dedicatio theatri. *Liv.* 2, 27. Populus dedicationem aedis dat M. Laetorio. *Id.* 5, 31. Celebrare dedicationem. *Trajanus* ad *Plin. ep.* 10, 59. Solum peregrinae civitatis capax non est dedicationis, quae fit jure nostro.

DĒDĬCĀTĪVĒ, adv. affirmando. *Capell.* 4. p. 128. Et dedicative et abdicative concludi potest.

DĒDĬCĀTĪVUS, a, um, adj. idem quod affirmativus, ut dedicativa propositio, cui opponitur abdicativa. *Appul. Dogm. Plat.* 3. p. 30, 6. saepissime, et *Capella initio l.* 4.

DĒDĬCĀTOR, oris, m. qui dicat. *Tert. Apol.* 5. Tali dedicatore damnationis nostrae etiam gloriamur, *h. e.* inchoatore atque auspice. Adde *eund. Car. Christ.* 17.

DĒDĬCĀTUS, a, um, part. a *dedico*, καθιερωθεὶς, consecratus. *Cic. N. D.* 3, 5. Aedes Castori et Polluci in foro dedicata. *Hor. Od.* 1, 31, 1. Quid dedicatum poscit Apollinem Vates? *h. e.* simulacrum Apollinis dedicatum. *Cic. N. D.* 2, 23. Fides et Mens, quas in Capitolio dedicatas videmus. *Id. Leg.* 1, 22. Qui se ipse norit, aliquid

sentiet se habere divinum, ingeniumque in se suum, sicut simulacrum aliquod dedicatum putabit. ¶ Item addictus, devotus. *Inscr.* ap. *Grut.* 274, 5. Gallieno clementissimo principi, et Saloniae sanctissimae Aug. M. Aurelius Victor dedicatissimus numini, majestatique eorum. ¶ Per tmesim dividitur a *Lucil.* ap. *Non.* 4, 139. cui sit data deque dicata.

DĒDĬCĀTUS, nomen, vel potius supinum. *Appul. Florid. n.* 18. p. 362, 7. Sermo dedicatu religiosus.

DĒDĬCO, as, avi, atum, a. 1. λέγω, idem quod dico, loquor, enarro, affirmo, assero. *De* hoc loco augendi vim habet: videturque haec esse prima et propria hujus verbi significatio. *Accius* ap. *Non.* 4, 121. At vereor, cum te esse Alcmaeonis fratrem factis dedicat. *Caecil. ib.* Legati quo missi sunt, veniunt, dedicant mandata. *Lucr.* 1, 366. Ergo quod magnum est aeque leviusque videtur, Nimirum plus esse sibi declarat inanis. At contra gravius, plus in se corporum esse Dedicat. *Id.* 3, 209. Haec quoque res etiam naturam dedicat ejus, *h. e.* ostendit, confirmat. *Lambin.* legit *deliquat*, ceteris invitis Criticis. *Appul.* quoque *Dogm. Plat.* 3. saepissime *dedicare* pro affirmare usurpat. Hinc *dedicativus.* ¶ *Dedicare in censu* aut *in censum aliquid*, est in censendo dicere, profiteri quod in censu habetur. *Cic. Flacc.* 32. Praedia etiam in censu dedicavisti: mitto quod aliena, quod possessa per vim etc. *P. African.* ap. *Gell.* 7, 11. Tu in uno scorto majorem pecuniam absumpsisti, quam quanti omne instrumentum fundi Sabini in censum dedicavisti. Utroque loco est qui aliter legat. [*V. de hoc loquendi genere quos laudat *Ern.* in *Clav. Cic.*, qui primam h. v. significationem esse statuit *dare*, *attribuere*, laudans *Fest.* qui interpretatur: dedicare est proprie dando referre. Haec significatio subest etiam sequenti, ubi est i. q. Diis aliquid dare.] ¶ Praeterea dedicare (quod primae notioni est valde affine) est dicendo deferre, attribuere, ut *Fest.* in *Delicata* exponit. Hinc fere sumitur pro Diis aliquid ad religionem addicere, tribuere, consecrare, καθιερόω, ἀνατίθημι, ἀφοσιόω: quia is, cui dedicare contigerat, certa verborum formula, praeeunte pontifice maximo, utebatur, qua declarabat, se ei Deo id religionis causa attribuere, quod dedicabat: qua de re multa *Brisson. de formulis l.* 1. Si quis itaque sumptibus suis opus aliquod publicum, ceu templum, porticus, thermas, aliaque his similia, fecisset, idem plerumque ipse dedicabat, uti nempe Pompejis Eumachia sacerdos publica, quae sua pecunia chalcidicum, cryptam et porticus fecerat, eadem ipsa dedicavit. V. *Inscript.* in V. CHALCIDICUS. Si vero opus aliquod publicum publicis impensis exstruebatur, tunc ejus dedicandi jus nemini fuit, nisi cui populus concessisset, et Romae quidem lege curiatis comitiis lata: eratque res magni honoris, dedicatio; quia nomen ejus, qui dedicavisset, incisum tabulae posteritati commendabatur. Quid vero differant *dedicare* et *consecrare*, in CONSECRO dictum est. *Cic. Arch.* 8. *extr.* Smyrnaei delubrum Homeri in oppido dedicaverunt. *Id. Leg.* 1, 1. Romulus templum sibi dedicari in eo loco jussit. *Id. Dom.* 46. *ad f.* Simulacrum aut aram dedicare. *Id. N. D.* 2, 31. Majorum institutis Mens, Fides, Virtus, Concordia consecratae, et publice dedicatae sunt. *Id. Verr.* 2, 4, 55. Marcellus duo templa se Romae dedicaturum voverat. *Ov. Fast.* 6, 637. Te quoque magnifica, Concordia, dedicat aede Livia. [*Observa igitur eum h. v. usum, quo Dii ipsi, quibus aedes dedicatur, dedicari dicuntur, ut *Cic. N. D.* l. l. et *Ov. Fast.* quibus adde *Liv.* 5, 52. Juno, quam insigni — dedicata est die. *Aur. Vict. Vir. ill.* 16. *in f.* quos (juvenes) Dictator, Castorem et Pollucem ratus, communi titulo dedicavit. V. *Arntzen.* — Id quod ἀνατιθέναι, i. e. suspendere, constituere ad sacrum usum est in seqq.: *Suet. Aug.* 52. ex quis aureas cortinas Appollini Palat. dedicavit. *Id. Vit.* 10. pugionem — in Agrippinae coloniam misit, Marti dedicandum. Notandus est locus *Suet. Tit.* 2. statuam ei auream in Palatio *posuit*, et alteram equestrem — *dedicavit* prosecutusque est, h. e. sacro usui, pompae scilicet, consecravit. — Hinc transfertur et dicitur etiam de rebus minime sacris: *Id. Tib.* 70. scripta (poetarum) et imagines publicis bibliothecis inter veteres ac praecipuos auctores dedicavit. Adeoque de tabula obscoena: *Id. ib.* 44. Parrhasii tabulam — in cubiculo dedicavit, ut vult *Gron.* ad *Liv.* 7, 3. Per syllepsin explicatur in *Gloss. Liv.* Haec ex parte ex *Clav. Suet.* depromsimus.] ¶ Dedicare locum aliquem est sacrum facere, religione obligare. *Cic. Dom.* 46. Aedes Caepionis essent dedicatae. ¶ *Dedicare alicui librum* est inscribere, nuncupare, et veluti consecrare. *Plin. praef. H. N. ante med.* Levioris operae hos tibi dedicavi libellos. *Phaedr. prol.* 3, 29. Librum exarabo tertium Aesopi stilo, Honori et meritis dedicans illum tuis. ¶ Dedicare togam in funus filii, ap. *Paul. Dig.* 15, 3, 19. est toga nova in funus uti. ¶ Dedicare aliquid in sacrum apud *Caj. Dig.* 44, 6, 3. est destinare, addicere, obligare. ¶ Dedicare urbem nomini ac memoriae alicujus, apud *Curt.* 9, 3. *extr.*, ubi de Alexandro condente oppidum, et bucephali sui nomine appellante. ¶ *Dedicare aliquem* est sacrum et deum facere. *Vitr. praef.* Cum concilium coelestium in sedibus immortalitatis eum dedicavisset. [*Cf. nos supra.] ¶ *Dedicare aliquid libris* est scriptis tradere et posteritati veluti consecrare. *Quint.* 12, 10. Quod libris dedicatur, et in exemplum editur, tersum ac limatum esse oportere. ¶ *Libros alicui operi dedicare* est alicui rei tractandae integros libros impendere. *Id.* 9, 3. *prope f.* ¶ Dedicare theatrum, scenam, bibliothecam, thermas, gymnasium, domum, pontem, patinam, apud *Plin.* 8, 17, 25., *Plin. alter ep.* 1, 8., *Suet. Ner.* 12. et 31., *Cal.* 32., *Vit*, 13. etc. praeter eam, quam diximus significationem, quia revera hujusmodi res Deo alicui sacrabantur, valet etiam, iis uti incipere, encaeniare, inchoare. [*Hoc supra ponendum erat post §. 3. Nos prorsus eodem modo dicimus, quum res novas primum in usum vertimus: *einweihen.*] Ex quo fit, ut qui primus agit aliquid, eleganter *dedicare* dicatur. *Tert. Anim.* 19. Statim infans ut vitam vagitu salutavit, hoc ipsum se testatur sensisse, quod natus est, omnes simul ibidem dedicans sensus, et lucem visu, et sono auditum, etc. *Hieron. ep.* 79. *n.* 2. *de Cornel. centur.* Qui primus ab Apostolis baptizatus salutem gentium dedicavit. ¶ *Dedicare sub ascia*, V. ASCIA.

DĒDIGNĀTĬO, onis, f. actus dedignandi, ἀπαξίωσις. *Plin. Pan.* 18. Inertia et contumacia et dedignatione parendi. *Quint.* 1, 2. *ad f.* Tacita dedignatio.

DĒDIGNOR, aris, dep. 1. ἀπαξιόω, indignum reputo, contemno. *Ov. Pont.* 1, 7, 33. Is me nec comitem, nec dedignatus amicum est. *Curt.* 6, 11. Qui Philippum dedignatur patrem. *Virg. A.* 4, 536. Quos ego sim toties jam dedignata maritos. *Tac. A.* 2, 34. Ut testis in causa quadam venire dedignaretur. *Id. ib.* 2. Accendere dedignantes. *Sil.* 13, 538. nec dedignanda parenti Carmina fuderunt Phoebo.

DĒDISCO, is, dedidici, a. 3. μεταμανθάνω, quod didici obliviscor. *Cic. Or.* 3, 24. Juventus nostra dedisceret paene discendo. *Id. Fam.* 9, 20. Dediscendae tibi sunt sportellae. *Senec. Troad.* 633. Dediscit animus sero, quod didicit diu. *Ov. Rem.* 503. Intrat amor mentes usu, dediscitur usu, *h. e.* deponitur. *Id. ib.* 297. Dediscere amare. *Lucan.* 1, 130. longoque togae tranquillior usu Dedidicit jam pace ducem. *Claud. praef. Rapt. Pros.* 1, 10. Cordaque languentem dedidicere metum. ¶ [*Confunditur cum *desistere.* V. *Burm.* ad *Ov. Met.* 6, 307. *Rem.* 211.]

DĒDĬTIM, adv. ἐκδότως, dedendo. Enumeratur inter Latina adverbia a *Diomed.* 1. p. 402.

DĒDĬTĬO, onis, f. παράδοσις, προσχώρησις, actus dedendi, traditio, subjectio. *Caes. B. G.* 1, 28. Reliquos omnes, obsidibus, armis, perfugis traditis, in deditionem accepit. [*et *Cort.* ad *h. l.*] *Auct. B. Hisp.* 20. et *Sall. Jug.* 29. Facere deditionem ad hostem. *Id.* 31, 18. hosti. *Sall. Jug.* 66. Impellere aliquem ad deditionem. *Tac. A.* 11, 19. perlicere. *Curt.* 7, 7. *extr.* Fame hostes in deditionem subigere. et *ib.* 11. *ad f.* Barbaros ad deditionem trahere. *Caes. B. G.* 6, 3. Venire in deditionem. *Justin.* 1, 6. Exercitum per deditionem alicui tradere. [*Suet. Claud.* 17. recipere in deditionem. Ubi *B. Crus.* haud scit an non legendum sit *ditionem.* De hoc voc., quod saepius in codd. cum altero confunditur, V. *Eund. in Cl. Suet.*] ¶ Formulam deditionis apud priscos Latinos, habes ap. *Liv.* 1, 38. et 7, 31., ritum vero et rationem apud *Caes. B. C.* 3, 98. et *Vell.* 2, 106. et 114.

DĒDĪTĪCĬUS, a, um, adj. ἔκδοτος, qui se in alterius imperium dedidit, a deditione, [ut ait *Isid. Orig.* 9, 4., ita nuncupatus. Duplicis vero generis fuerunt *dediticii*, alii nempe *peregrini*, de quibus haec *Caj. Instit.* 1. (ed. *Goesch.*) §. 14. Vocantur autem sic, qui quondam adversus populum Romanum armis susceptis pugnaverunt, et deinde victi se dediderunt. *F.*] *Cic. ad Brut.* 1, 3. Id S. C. plerique interpretantur ad tuos sive captivos, sive dediticios pertinere. *Liv.* 7, 31. Itaque populum Campanum, urbemque Capuam, agros, delubra Deum, divina humanaque omnia in vestram, Patres conscripti, populique Romani ditionem dedimus: quidquid deinde patiemur, dediticii vestri passuri. *Sall. Jug.* 35. Si Jugurtha dediticius est, profecto jussis vestris obediens erit. [*De *civibus dediticiis praefecturarum* V. *Beier.* ad *Cic. or. p. Scauro* p. 178. et quos ibi laudat.] ¶ De altero *dediticiorum* genere ita *Cajus ib.* §. 13. Lege Aelia Sentia cavetur, ut, qui servi a dominis poenae nomine vincti sint, quibusve stigmata inscripta sint, deve quibus ob noxam quaestio tormentis habita sit, et in ea noxa fuisse convicti sint, quique, ut ferro aut cum bestiis depugnarent, traditi sint, inve ludum custodiamque conjecti fuerint, et postea vel ab eodem domino, vel ab alio manumissi, ejusdem conditionis liberi fiant, cujus condicionis sunt peregrini dediticii. *et mox* §. 15. Hujus ergo turpitudinis servos quocumque modo, et cujuscumque aetatis manumissos, etsi pleno jure dominorum fuerint, numquam aut cives Romanos, aut Latinos fieri dicemus, sed omnimodo dediticiorum numero constitui intelligemus. [*Utrumque locum addidit. *F.*]

[DĒDĬTOR, oris, m. qui se ipsum dedidit. *Tert. de orat.* 11. Nos Dominum adoramus, non dedimus, imo et adversari debemus deditoris exemplo. *F.*]

DĒDĬTUS, a, um, part. a *dedo*, ἐκδεδομένος, datus, traditus, subjectus. *Festus:* Dedita intelligitur valde data. *Lucr.* 6, 1253. jacebant Corpora, paupertate et morbo jam dedita morti. *Id.* 4, 993. Cervus fugae deditus. *Sall. Jug.* 39. Cirta dedita. *Pl. Most.* 2, 2, 67. Hic habito: haec mihi dedita est habitatio. *Lucr.* 3, 113. Membra dedita somno. *Cic. Inv.* 2, 30. Imperator Samnitibus deditus. ¶ Translate. *Id. Coel.* 32. Quem si conservatis, addictum, deditum, obstrictum vobis habebitis. *Dolab.* ad *Cic. Fam.* 9, 9. Animus tibi deditissimus. *Eutrop. ep.* 10, 15. Uxoribus deditior. *Cic. Mil.* 33. *extr.* Vir bonorum voluntati et auctoritati senatus deditus. *Id. Fam.* 5, 8. *a med.* Hoc sum magis Publio deditus, quod me hoc tempore maxime et observat, et diligit. *Tibull.* 1, 5. *in f.* semper tibi dedita servit Mens mea. ¶ *Dedita opera* est data opera, de industria, ἐκ προνοίας. *Ter. Eun.* 5, 2, 1. Apud Antiphontem uterque, mater et pater, quasi dedita opera domi erant, ut nullo modo introire possem, quin viderent me. *Cic. Att.* 10, 3. et *ib.* 15, 4. *a med.* Hanc epistolam si illius tabellario dedissem, veritus sum, ne solveret: itaque misi dedita opera. *Id. Or.* 3, 50. Ut nec nos id, quod faciemus, opera dedita facere videamur. ¶ Est etiam applicatus, inclinatus, intentus, studiosus. *Cic. Fam.* 1, 7. *sub f.* Studiis omnibus a pueritia deditus. *Id. Dom.* 49. Homo religionibus deditus. *Id. Rosc. Am.* 13. Vita vitiis flagitiisque omnibus dedita. *Senec.* ap. *Gell.* 12, 2. Viri Ennio dediti. *Suet. Cal.* 55. Prasinae factioni addictus et deditus. *Senec. ep.* 58. *ad f.* Vino deditus. *Sall. Cat.* 2. Dediti ventri atque somno. *Id. ib.* 13. Animus quaestui atque sumptui deditus. *Liv.* 1, 9. Ubi spectaculi tempus venit, deditaeque eo mentes cum oculis erant. [**Id. ib.* 57. deditam lanae invenitunt.] ¶ Cum ablat. et *in* praeposit. *Catull.* 61, 101. Non tuus levis in mala Deditus vir adultera. *Lucr.* 4, 812. Cur igitur mirum est, animus si cetera perdit, Praeterquam quibus est in rebus deditus ipse? *Id.* 3, 648. in pugnae studio quod dedita mens est. ¶ Comp. *Deditior* et Sup. *Deditissimus* supra ab in.

DĒDO, is, dedidi, deditum, a. 3. ἐκδίδωμι, idem quod do, trado, addico: *de* autem augendi vim habet, ut significet, totum et omnino dare. Hinc *Festus* dedita exponit valde data. *Cic.* ad *Quir.* 5. Dedere aliquem constrictum hostibus. *Id. Mil.* 1. aliquem telis militum. *Id. Or.* 1, 40. Cum eum paterpatratus Numantinis dedidisset. *Pl. Bacch.* 1, 1, 60. Tibi me mancupo, tuus sum, tibi dedo operam. *Vet. Poeta* ap. *Cic. Coel.* 16. Dede ac disjice, per me licebit: si egebis, tibi dolebit, *h. e.* largire, profunde, dissipa. Alii leg. *dide ac dissice.* [*Leg. cum *Orellio:* dide, disjice.] *Pl. Bacch.* 4, 4, 36. Dedere aliquem in cruciatum. *Ter. Andr.* 1, 2, 28. in pistrinum. *Liv.* 1, 5. alicui quempiam ad supplicium. *Sen. ep.* 104. *post med.* et *Colum. praef.* 1. *sub init.* noxae, *h. e.* dare ad supplicium. [**Liv.* 39, 50. noxios.] *Virg. G.* 4, 90. neci. [**Liv.* 9, 4. ad necem. *Ov. Met.* 13, 664. poenae.] *Ter. Andr.* 5, 4, 50. Davo istuc dedam negotii, *h. e.* committam, mandabo. *Cic. Arch.* 10. *extr.* Dedere aures suas poetis. *Catull.* 64, 370. Dedere nuptam marito. *Id.* 61, 56. de Hymenaeo: Tu vero juveni in manus Floridam ipse puellulam Matris e gremio suae Dedis. *Lucr.* 2, 1041. Dedere manus, *h. e.* dare, se victum fateri. ¶ Saepe autem significat in potestatem et arbitrium alterius subjicere, tradere, ut cum victi se dant victoribus. *Cic. Att.* 5, 20. Pindenissae se mihi dediderunt. *Pl. Amph.* 1, 1, 103. Dedere se in ditionem et arbitratum hostium. [**Liv.* 5, 27. se in potestatem. Alia collegit *Drak.* ad h. l.] *Id. ib.* 7, 31. Populum, urbem, agros in alicujus ditionem dedere. *Caes. B. G.* 2, 28. Legatos ad Caesarem miserunt seque ei dediderunt. [**Liv.* 27, 15. se ad aliquem.] *Id.* 24, 35. Marcellus Helorum atque Herbessum, dedentibus ipsis, recipit. ¶ Translate. *Ter. Andr.* 5, 3, 26. Tibi, pater, me dedo: quidvis oneris impone, impera. *Id. ib.* 1, 1, 35. Sic vita erat: facile omnes perferre ac pati; cum quibus erat cumque una, iis se dedere, eorum obsequi studiis. *Cic. Leg.* 2, 2. Patria, pro qua mori et cui nos totos dedere debemus, [*i. e. cujus commodis s. honori inservire debemus. Cf. *Cic. Planc.* 30. *Pet. Cons.* 9.] *Id. Verr.* 2, 4, 42. Ejus religioni te vinctum adstrictumque dedamus. *Id. Att.* 9, 4. Dedere se totum aegritudini. *Id. Fin.* 2, 20. *extr.* aliquem libidini alterius. *Id. Or.* 43. se desidiae aut moestitiae. *Id. Quint.* 18. *extr.* aliquem cupiditati et crudelitati inimici. *Id. Tusc.* 2, 21. se lamentis muliebriter lacrimisque. ¶ Frequenter etiam ponitur pro applicare, intendere animum alicui rei, incumbere. *Cic. Q. Fr.* 3, 5. Abduco me ab omni reipubl. cura dedoque lit-

eris. *Id. Or.* 1, 3. Dedere se musicis et studio litterarum. *Id. ib.* 3, 15. se studio philosophiae. *Id. Off.* 1, 21. se doctrinae. [*Nep. Them.* 1, 3.] se reipublicae. cf. *Oud.* ad *Caes. B. G.* 3, 22.] *Id. Or.* 1, 21. se ad audiendum, legendum, scribendumque. *Liv.* 1, 31. animum sacris. *Gell.* 2, 21. se ad litteras. ℙ *Dedier* paragoge infiniti passivi pro *dedi*, *Liv.* 1, 32. in veteri formula. ℙ [*Caes. B. G.* 5, 20. Pollicentur sese ei dedituros. *Dedendus* apud *Liv. fragm. l.* 91. (ed. *Niebhurio*) p. 91. Ut legati mitterentur ad dedendam urbem. *F.* ℙ *Commutantur *dedere* et *credere.* V. *Bentl.* ad *Hor. Od.* 3, 5, 33.]

DĒDŎCĔO, es, cui, ctum, a. 2. μεταδιδάσκω, secus, quam quis doctus est, doceo, contrarium doceo. *Cic. Or.* 2, 17. Cum aut docendus est is aut dedocendus. *Id. Fin.* 1, 6. *ad f.* Si a Polyaeno geometriam discere maluisset, quam illam etiam ipsum dedocere. *Stat. Th.* 2, 408. moneo regnorum gaudia temet Dedoceas. *Hor. Od.* 2, 2, 19. Virtus populum falsis dedocet uti.

DĒDŎLĀTUS, a, um, part. a *dedolo*, dolatus. *Colum.* 11, 2. *post init.* Ridicas findere et dedolatas utraque parte exacuere. *Appul. Met.* 6. p. 178, 34. Vasculum crystallo dedolatum, *h. e.* laevigatum, affabre factum.

*DĒDŎLENTĬA, ae, f. Ἀπαλγησία *Vet. Gloss. B. A.*

DĒDŎLĔO, oles, lui, litum, n. 2. ἀπαλγέω, dolere desino. *Ov. Rem.* 293. Optimus ille fuit vindex, laedentia pectus Vincula qui rupit, dedoluitque semel. Adde *Fast.* 3, 480.

DĒDŎLO, as, avi, atum, a. 1. ἀποκνίζω, ἀποξέω, idem quod dolo, vel valde dolo. *Colum.* 4, 26. Pedamenta post putationem retractanda sunt, partesque eorum putres dedolandae. *Plin.* 16, 39, 74. Ne qua dedolanda arbos sternatur ante editos suos fructus. *Mart.* 11, 84. de chirurgo: Fractaque fabrili dedolat ossa manu. Iculariter *Pl. Men.* 5, 2, 105. Securim capiam ancipitem, atque hunc senem exossabo, dein dedolabo assulatim viscera. *Appul. Met.* 7. p. 195, 27. Fustium quoque crebris ictibus dedolabar, *h. e.* verberabar. ℙ Ab eodem *Met.* 9. p. 220, 30. adhibetur obsceno sensu, ea ratione, qua *Hor.* permolere dixit.

*DĒDŎMĀTUS, a, um, part. probe domitus. *Commodian. Instruct.* 34. Equa primum dedomata. *B. A.*

DĒDŪCO, is, uxi, uctum, a. 3. κατάγω, ἐξάγω, e loco superiore in inferiorem duco, detraho. [*Est hic usus sane perquam frequens. Rectius tamen dixeris, proprie *deducere* esse i. q. *ab alio in alium locum ducere.* Hoc enim recte habere inde evincitur, quod *deduco* etiam significat: ab inferiore in altiorem locum ducere. *Liv.* 1, 18. deduci in arcem. V. *Gloss. Liv.* s. h. v. *ab init.*] *Ov. Met.* 15, 76. sunt deducentia ramos Pondere poma suo. *Liv.* 21, 37. Molliunt anfractibus modicis clivos, ut non jumenta solum, sed elephanti etiam deduci possent. *Caes. B. C.* 1, 21. Consul concionari conantem de rostris deduxit. *Virg. Ecl.* 6, 71. Cantando rigidas deducere montibus ornos. [*Deducere lunam, V. intpp. ad *Lucan.* 6, 499. ad *Prop.* 1, 1, 24.] *Liv.* 38, 26. Equitatum ad pedes deducere. *Virg. G.* 1, 269. rivos deducere nulla Religio vetuit. *Macr.* ad hunc locum *Sat.* 3, 3. *ad f.* Quod ait deducere, nihil aliud est, quam detergere: nam festis diebus rivos veteres sordidatos detergere licet, novos fodere non licet. Idem sentit *Colum.* 2, 23. *Serv.* exponit, siccare. [*Burm.* intelligit simpliciter de rivis ex fluvio vel lacu, vel certe majori canali ad irrigandos agros ducendis. V. ipsum coll. reliquis intpp.] *Ov. Met.* 6, 405. Deducere vestem humero ad pectora. [*Hoc praecipue in luctu, ira etc. fiebat. V. *Heins.* ad *Ov. Am.* 1, 7, 47. *Met.* 3, 480. *Suet. Caes.* 82. sinum ad ima crura deduxit.] *Quint.* 11, 3. manum ad imum ventrem. *Cato R. R.* 157. de brassica: De capite et de oculis omnia deducet, et sanum faciet. [*Cic. Fin.* 5, 17. et quoniam haec deducuntur de corpore i. e. removere homines student a corpore, ut explicat *Ern.* et *Goer.* — *Hor. Ep.* 1, 2, 48. deducere corpore febres.] *Plin.* 25, 8, 51. Invenerunt et canes canariam, qua fastidium deducunt, *h. e.* cient vomitum. *Petr. Sat.* 137. tremulo deduxit vertice canos Consecuitque genas. [*Suet. Dom.* 17. correpto deductoque ad terram Stephano, nos: *niederziehen.*] ℙ *Deducere vela* est expandere et vela facere, quia ex antennis, ubi, cum contractae sunt, involutae manent, deorsum ducuntur et explicantur. *Ov. Met.* 3, 663. remorum verbere perstant Velaque deducunt, geminaque ope currere tentant. *Id. ib.* 11, 477. totaque malo Carbasa deducit venientesque excipit auras. Adde *ib.* 6, 223. et *Lucan.* 2, 697. ℙ *Deducere naves* est ex navali bus vel portu in mare ducere. Cui contrarium est *subducere.* *Virg. A.* 3, 69. vocat auster in altum: Deducunt socii naves et litora complent. Adde *Liv.* 30, 3. 4. et 9. V. NAVIS. ℙ Est etiam *deducere* de loco ad locum ducere, traducere, abducere. *Liv.* 34, 35. Deducere praesidia ab oppidis. et *ib. ad f.* praesidia civitatibus. *Cic. Att.* 7, 14. de oppidis praesidia. *Caes. B. G.* 6, 9. Ubiis imperat, ut pecora deducant. *scil.* ex agris. *Id. ib.* 4, 30. Suos clam ex agris deducere coeperunt. [*Deducere in his loquendi generibus est i. q. abducere aliquem a loco, in quo consederat. Propriam igitur vim *de* retinet. V. exempla plura apud *Drak.* ad *Liv.* 6, 15, 9. 25, 25, 10. et *Broukh.* ad *Prop.* 2, 19, 45. At me ab amore tuo deducet nulla senectus. In quo loco translate loquitur poeta, ut *Hor. A. P.* 244. silvis deducti Fauni, sc. in scenam. Hac significatione codices saepe variant, et nunc *reducere*, nunc *deducere* habent, ut *Liv.* 6, 26, 8. ab Tusculo legiones reductae; al. *deductae.* Cf. *Drak.* ad h. l. et ad 8, 2. et *Bentl.* ad *Hor. Sat.* 2, 3, 191. coll. *Hdf. ib.* — Recte dicitur et *in aciem educere* et *deducere*, de quibus agit *Id.* ad 3, 62.] *Cic. Agr.* 1, 5. Deducere colonias. V. COLONIA. [*Dupplex in hac formula apud *Liv.* reperitur constructio: *deducere in agro* et *in agrum*: 40, 34. Aquileja colonia Latina eo anno in agro Gallorum est deducta. *Id.* 34, 53. ut Latinae duae coloniae, una in Bruttios, altera in Thurinum agrum deducerentur. Prior constructio, ubi ablativus additur, videtur vel ad Graecorum usum referenda esse, vel est constructio πρὸς τὸ νοούμενον, deducta est in agrum et in eo agro condita. Ceterum pluribus hac de re agit *Drak.* ad 10, 13, 1. et 10, 1, 1. 39, 44, 10. et *Arntzen.* ad *Aur. Vict. Vir. ill.* 5.] ℙ Et absolute eodem sensu. *Cic. Phil.* 8, 3. Latronibus suis Urbem se divisurum confirmat, deinde omnibus portis, quo velint, deducturum, *h. e.* in quascumque velint colonias missurum. Adde *Nep. Timol.* 3. ℙ Item adducere. [*Non dixerim *adducere;* sed illud tantum hac praepositione significatur, duci aliquem a loco ubi antea fuerat, ad certum usque locum vel ad certam aliquam personam. Sic interdum absolute dicitur, ut *Sall. Jug.* 44, 5. neque militari more vigiliae deducebantur: ut cuique libebat, a signis aberat.] *Caes. B. G.* 5, 27. Eductos ex hibernis milites ad Labienum deducere. *Cic. Flacc.* 4. Qui ad hoc judicium deducti non sunt. ℙ Item simpliciter, ducere. [*Ducere*, et Graecorum ἄγειν, ἡγεῖσθαι est vocabulum pomparum. Quodsi longo ordine perpetuaque serie pompa tanquam filum extenditur (V. infra) et protrahitur, dicunt ad hoc significandum *deducere*, quod harum pomparum proprium vocabulum est.] *Hor. Od.* 1, 37, 31. Deduci triumpho, *h. e.* duci in triumpho. [*Suet. Aug.* 43. thensas deducere. *Virg. A.* 5, 580. choros. Et absolute: *Suet. Tib.* 17. circum templa deductus est (Tiberius). — Sequens locus §. anteced. addendus erat.] *Petr. Sat.* 101. Deducere navem in portum, *h. e.* a recto cursu in portum ducere. ℙ Item comitari, προπέμπειν, praesertim officii causa. *Liv.* 23, 23. Tempus sedulo terens, ne deducendi sui causa populum de foro abduceret: neque tamen elanguit cura hominum ea mora; frequentesque eum domum deduxerunt. *Cic. Fam.* 10, 12. Cum magna multitudo optimorum civium me domo deduceret. *Id. Senect.* 18. Salutari, appeti, decedi, assurgi, deduci. Cur autem hoc verbo utetur V. in DESCENDO. [*Est hoc sensu etiam vocabulum nuptiarum. *Liv.* 10, 23, 5. uni nuptam, ad quem virgo deducta sit. Explicat multis hunc usum *Drak.*, cui adde *Broukh.* ad *Prop.* 4, 3, 13. — Similiter *tirones*, *candidati in forum deduci* dicuntur. V. intpp. ad *Suet. Aug.* 26. *Tib.* 15. *Ner.* 7.] ℙ Item subducere, deminuere. *Ter. Eun.* 2, 3, 23. Si qua est habitior paulo, pugilem esse ajunt: deducunt cibum. *Cato R. R.* 144. Scalae si non erunt, reddet aequas, aut arbitratu deducetur. *scil.* de salario. *Cic. Off.* 1, 18. Ut boni ratiocinatores, addendo et deducendo videre, quae reliqui summa fiat. [*Liv.* 6, 15. de capite deducite, quod usuris pernumeratum est. De aliis locis cf. *Clav. Cic.*] ℙ Item perducere, conciliare; lenonium verbum. *Cic. Verr.* 2, 3, 34. Qui ad istum deduxerat Tertiam, Isidori mimi filiam. *Idem* jocans in Caesarem, alludensque ad hanc et superiorem notionem, apud *Suet. in ejus vita* 50. Quo melius emptum sciatis, Tertia deducta est. [*Cf. de hac significatione *Drak.* ad *Liv.* 26, 50, 4.] ℙ Item protrahere, differre. *Caes. B. C.* 3, 51. Spe conficiendi negotii, prope in noctem rem deduxerant. [*Metaphora ducta est a filo. V. *sub f.*] ℙ Item expellere, privare. *Liv.* 34, 58. Deducere aliquem ex possessione. *Cic. Caec.* 7. De fundo Caecina moribus deduceretur. [*Scil. „*de fundo deduci* dicebatur is, cui de possessione cum alio controversia erat, quo ritu is, qui suum esse fundum contendebat, ab eo, qui quasi jure suo in eo consederat, una cum testibus adductis de fundo deducebatur. Eo ritu nihil aliud efficiebatur, quam ut constaret, possessionem esse inter duo homines controversam, de qua deinde esset coram Praetore litigandum. Et haec *deductio* dicebatur *vi civili* (seu *moribus*, V. infra) facta. Contra si quis aliquem fundo armatis hominibus dejiceret, id *vi solida* fieri dicebatur.“ Haec adscripsimus ex *Clav. Cic.;* multis vero haec augeri, partim etiam emendari possunt iis, quae disputavit *Beier.* ad *Cic. orr. frr. exc.* III., ubi agit de *deductione moribus facienda.* — Sequens locus huc non pertinet.] *Hirt. B. Alex.* 33. Arsinoen deducere ex regno statuit. ℙ Translate. [*Vix recte dixeris, in seqq. esse translatam antecedentis §. significationem; imo, ut exempla allata monstrant, obtinet is h. v. usus, quo est ab alio in alium locum ducere.] *Cic. Q. Fr.* 1, 1, 13. In eam rationem vitae nos fortuna deduxit, ut etc. *Id. fragm.* apud *Non.* 2, 126. Deduc orationem tuam de eo loco ad haec citima. *Id. Div.* 2, 26. Conjectura omnis ingeniis hominum in multas ac diversas aut etiam contrarias partes saepe deducitur. *Id.* ad *Caes. post ep.* 11, *l.* 9. ad *Att.* Spe deducebar ad eam cogitationem, ut etc. *Id. Acad.* 4, 36. Quae tandem ea est disciplina, ad quam me deducas, si ab hac abstraxeris? *Caes. B. C.* 1, 5. Deducere rem ad otium. *Id. ib.* 4. rem ad arma. *Id. B. G.* 7, 63. rem in controversiam. ℙ Praeterea multiplices habet usus. Interdum enim significat inducere, adducere. [*Ut *deducere* significat a superiore aliquo loco in inferiorem ducere: ita est etiam *humiliorem reddere:* *Liv.* 9, 34. solemne, ab ipso cui fit, institutum Deo, ab nobilissimis antistitibus ejus sacri ad servorum ministerium — deduxisti. — Quodsi eandem significationem ad animum retuleris, ii *deduci* dicuntur, qui a vero et recto ad prava et falsa, omnino in deteriorem aliquem animi statum quam quo erant, quasi inviti et non sentientes ducuntur; qua in re differunt *deducere* et *adducere;* illud enim, ut nostrum *verleiten*, semper in malam partem intelligitur. Cf. *Herzog.* ad *Caes. B. G.* 7, 38. et 54. *Nep. Alc.* 8. sibi esse facile, Seuthen regem deducere, ut eos terra expelleret. *Id. Eum.* 4. pedester exercitus in ea loca deductus erat, ut invito Eumene elabi non posset. V. *Brem.* ad locum priorem. *Aur. Vict. Vir. ill.* 30. deducere in insidias. ibique *Arntzen.* *Liv.* 6, 15, 9. Quin eam (multitudinem) deducitis a me singuli vestris beneficiis, i. e. abalienatis. Sed alii hoc sensu praeferunt *diducitis;* *Drak.* autem mavult legi *seducitis*, quem V.] *Cic. Orat.* 2, 45. Ut is qui audit, ad fletum et misericordiam deducatur. *Plin. ep.* 1, 8. Deducere in sententiam. *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 23. in fraudem. *Quint.* 4, 2. in periculum. *Liv.* 36, 7. in societatem belli. *Id. ib.* 5. Petebant, ne se temere in causam deduceret. *Cels.* 3, 18. *circa med.* Deducere ad cibum non desiderantem. ℙ Interdum abducere, abstrahere. *Q. Cic. petit. cons.* 10. Deducere de animi pravitate. *Cic. Verr.* 1, 2, 9. Cujus divitiae me de fide deducere non potuissent. *Id. Brut.* 25. *sub f.* Deduci de sententia. *Id. Tusc.* 2, 25. Homo sane levis Heracleotes Dionysius, cum a Zenone fortis esse didicisset, a dolore deductus est, *h. e.* dolore coactus sententiam mutavit. *Id. Verr.* 2, 1, 6. Pecunia deducere aliquem ab accusatione. *Id. Fam.* 1, 1. Quod instituit referre de religione, ab eo deduci non potest. *Senec. Consol.* ad *Marc.* 20. Mors juvenile aevum in flore deducit, *h. e.* a vita abstrahit. *Lucr.* 1, 370. Deducere aliquem vero, *h. e.* aberrare facere. *Cic. Or.* 2, 83. *extr.* Nihil tam facile, quam multitudo, a tristitia, et saepe ab acerbitate, commode et breviter et acute et hilare dicto deducitur. *Id. N. D.* 2, 59. Eloquentia deducimus perterritos a timore. ℙ Absolute pro a recta in pravam sententiam deducere. V. DEDUCTUS, a, um. ℙ Nonnunquam redigere. *Cic. Cat.* 2, 2. Rem huc deduxi, ut tum palam pugnare possetis, cum hostem aperte videretis. *Id. Fam.* 4, 2. Quem in locum res deducta sit, vides. [*Id. ib.* 16, 12. res eo deducta est, ut nisi quis Deus vel casus aliquis subvenerit, salvi esse nequeamus. Etiam in his plerumque deteriorem jam esse statum, quam qui fuit, adsignificatur. Aliud significat formula: *rem aliquo deducere*, apud *Hor. Sat.* 1, 1, 15. Ne te morer, audi Quo rem deducam, i. e. quo tendam, quo haec exempla spectent et quid sibi velint, ut bene *Hdf.*, quem V.] *Id. Rosc. Com.* 12. Ergo huc universa causa deducitur, utrum etc. *Hor. A. P.* 129. Iliacum carmen deducere in actus. [*Alii *diducere* praeferunt, minus recte. Eadem varietas apud *Cic. Inv.* 2, 16. atque hi quidem, et si qui ejusmodi ex proprio argumento communes loci nascentur, in contrarias partes deducentur. Ubi *Oud. deducere*, inquit, pertinet ad permutationem et conversionem, *diducere* ad divisionem vel dilatationem.] ℙ Et perducere. *Ov. Trist.* 2, 560. In tua deduxi tempora, Caesar, opus. *Id. Met.* 1, 3. primaque ab origine Mundi Ad mea perpetuum deducite tempora carmen. [*Posterior locus ad seqq. potius referendus, ubi V.] ℙ Aliquando est ducendo attenuare, subtilem facere. *Enn.* ap. *Non.* 2, 364. Deducunt habiles gladios filo gracilento. *Ov. Met.* 4, 36. levi deducens pollice filum. Adde *Am.* 1, 14, 7. [*Et *Catull.* 65, 302. — Jam supra vidimus, dici *deducere* de iis, quae perpetua serie in longitudinem extenduntur. Quod quum fit, necessario etiam extenuantur.] ℙ Hinc translate. *Ov. Pont.* 1, 5, 13. luctor deducere versum: Sed non fit fato mollior ille meo. *Val. Max.* 3, 7. *n.* 1. *extern.* Triduo non ultra tres versus deducere. [*Huc refer *Cic. Acad.* 1, 12. dies deducere — ut quidem *Goer.* interpretatur. *Schütz.* in *Clav.* praefert *Gesneri* sententiam, qui in *Thes.* s. h. v. ita scribi vult h. l.: ut — jam plerosque eo deduceret. — Sed locus corruptus est. (Deducere mugitum,

(apud quem legatur, non jam memini) eodem modo de protracto et longiore mugitus sono intelligendum). Porro *Stat. Silv.* 1, 2, 111. nec pingui crinem deducere amomo Cessavit mea, nata, manus i. e. mulcere, vel proprie: ductim s. tractim ungere, linire crinem. Sic *Gron.* in *diatr.* 1. p. 55. (p. 102. *ed. Hand.*) coll. II. p. 143. Eodem sensu etiam ad ingenii opera transfertur: *Quint.* 3, 6, 59. Sunt enim velut regestae in hos commentarios, quos adolescens deduxerat, scholae. V. *Spald.* et quos laudat. Cf. *ib.* 4, 1, 60. et infra DEDUCTUS. — Hoc sensu est etiam militare verbum: *Liv.* 5, 38. instruunt aciem deductam in cornua, ne circumveniri multitudine hostium possent. Hanc scripturam defendit et explicat *Drak.* ad h. l., quem V. coll. ad 21, 55, 5. Antea legebatur *diductam.*] ¶ *Deducere brachia molli gestu* vel *motu* est choreas ducere. *Prop.* 2, 18, 5. Sive aliquis molli deducit candida gestu Brachia. *Stat. Silv.* 3, 66. Candida seu molli deducit brachia motu. ¶ Deducere vocem. *Pompon.* ap. *Macr. Sat.* 6, 4. Vocem deducas oportet, ut mulieris videantur verba. V. DEDUCTUS, a, um. ¶ Illud *Senecae* a picturibus ductum est, *ep.* 95. *sub f.* Bonorum virorum formam et lineamenta deducere, verbis describere, ut pictores penicillo. ¶ [*Permutantur a librariis *deducere* et *inducere:* V. intpp. ad *Auct.* ad *Her.* 2, 25. — et *diducere*, V. quos supra passim laudavimus, quibus adde *Cort.* ad *Lucan.* 2, 293. *Drak.* ad *Liv.* 21, 55, 5. ac de eorum discrimine ad 5, 38, 1. coll. 44, 33. ad *Sil.* 15, 187. *Fea* ad *Hor. A. P.* 129. — et *seducere*, *Cort.* ad *Lucan.* 5, 77. *Drak.* ad *Liv.* 6, 15, 9. — et *reducere*, *Id.* ad *Liv.* 6, 26, 8. — et *educere*, *Id. ibid.*]

DĒDUCTĂ, ae, f. *Cic. Leg.* 2, 20. Ut si in testamento deducta scripta, non sit ipsique minus ceperint, quam omnibus heredibus relinquatur, sacris ne alligentur, *h. e.* deductio pecuniae, quae fiebat, ne legatarius sacris alligaretur: deductis enim a parte sui legati centum nummis, liberabatur a sacris defuncti, quia si tantundem cepisset, quantum ceteri heredes, alligabatur sacris, ut *Cic. ib.* 21. docet. Sed priore loco alii aliter legunt.

DĒDUCTĬM, adv. deducendo: tanquam Latinum agnoscitur a *Diomed.* 2. p. 168. sed nullo confirmatur auctore.

DĒDUCTĬO, onis, f. actus deducendi, παραγωγή. *Pompon. Dig.* 23, 2, 5. Deductio sponsae in domum mariti. *Cic. Div.* 1, 44. Ex quo illa admirabilis a majoribus Albanae aquae facta deductio est. Sic *Id. Top.* 8. Partium distributio saepe est infinitior, tanquam rivorum a fonte deductio. *Id. Phil.* 2, 25. In oppida militum crudelis et misera deductio. ¶ Item expulsio. *Id. Caecin.* 10. Cum Aebutius Caecinae malum minaretur, ibi tum Caecinam postulasse, ut moribus deductio fieret, *h. e.* de fundi possessione ejectio: et videtur esse verbum forense. [*V. quae notavimus sub DEDUCO.] ¶ Item transportatio in coloniam, ἀποικισμός. *Id. Agr.* 1, 5. Quae erit in istos agros deductio. *Plin.* 2, 52, 53. Deductio oppidorum. ¶ Item detractio, quae fit ex alicujus pecuniae summa, ut illa ostendunt *Cic. Verr.* 2, 3, 78. Ex omni pecunia, quam aratoribus solvere debuisti, certis nominibus deductiones fieri solebant primum pro spectatione et collybo, deinde pro nescio quo cerario. Adde *Divin. Verr.* 10. ¶ Alia vero fuit *deductio*, quae et *deductio vicesimae* dicitur, cum nempe heredes extranei ex ea pecunia, quam testatoris jussu in opus aliquod impendere tenebantur, partem vicesimam detrahebant, fisco ex lege Augusti solvendam. V. VICESIMUS. Quod si testator integram pecuniae summam sine ulla detractione ab herede expendendam, testamento suo jussisset, vel heres ex liberalitate nullam sibi esse faciendam imminutionem putasset, id in inscriptione significari solitum fuit. *Inscr.* ap. *Grut.* 1, 5. P. Numerius Martialis signum Panthei testamento fieri, ponique ex argenti libris C. sine ulla deductione jussit. Alia apud *eund.* 101, 2. Statuam Pietatis ex argenti *Pondo* C. heredes sine ulla deductione XX posuere. ¶ Hinc illa formula *sine ulla deductione* ortum habuisse videtur apud *Senec. Ben.* 2, 4. Ut beneficia tua integra ad eos, quibus promissa sunt, perveniant, sine ulla, ut ajunt, deductione. *Id. ep.* 58. *a med.* Annum unum atque octogesimum implevit, sine ulla deductione. ¶ Translate. *Cic. Inv.* 1, 14. Ex deductione rationis illa summa nascitur controversia, quam judicationem appellamus, *h. e.* ex infirmatione et depulsione, uti eam vocat *Quint.* 3, 6.

*DEDUCTĪVUS, a, um, adj. i. q. derivativus. *Pomp. comment. Art. Don.* 19, 4. p. 239. quia non sunt primogenia (pronomina), sed deductiva.

DĒDUCTO, as, frequentat. a *deduco.* V. in DEDUCTUS, a, um.

DĒDUCTOR, oris, m. προπομπός, qui deducit aliquem domo, officii vel honoris causa. *Q. Cic. Petit. cons.* 9. Hujus rei tres partes sunt: una salutatorum, altera deductorum, tertia assectatorum. *Plin. ep.* 4, 17. Ille meus in inchoandis honoribus deductor et comes. ¶ Item qui adducit, affert. *Tert. Cor. mil.* 4. Spiritus Dei deductor omnis veritatis. ¶ [Item qui coloniam deducit. Augustus dicitur *deductor* in nummo coloniae Apamenae in Bithynia apud *Sestinium Class. gen.* p. 66. *F.*]

DĒDUCTŌRĬUS, a, um, adj. ad deducendum et detrahendum pertinens, ut *deductoria medicamenta*, quae alvum ducunt, apud *Coel. Aur. Acut.* 2, 19. Et *deductorius cuniculus* in stabulis, per quem lotium animalium foras deducitur, apud *Veg. Vet.* 1, 56. ¶ Et *deductorium, ii*, absolute, ἀπαγώγιον, pro canali, quo humor alio deducitur. *Pallad.* 10, 7. *ad f.* Locus deductoria liquoris accipiat, ne humor insidens limo germen exstinguat.

DĒDUCTUS, a, um, part. a *deduco*, deorsum ductus. *Ov. Fast.* 3, 321. Juppiter huc veniet, valida deductus ab arte. *Id. Met.* 15, 267. eluvie mons est deductus in aequor. *Id. ib.* 8, 104. et *Her.* 21, 67. Deducta navis, i. e. in mare demissa. ¶ Item ductus, adductus. *Cic. Amic.* 1. A patre ita eram deductus ad Scaevolam, ut etc. [*Fuit hic mos apud Romanos, ut adolescentes viris primariis in disciplinam traderentur ac certe ita commendarentur, ut eorum consuetudine frui possent. Proprium in hac re vocabulum est *deducere.* V. *Clav. Cic.*] *Prop.* 14, 3, 13. Quae mihi deductae fax omen praetulit. *Cic. Div.* 2, 32. Aqua Albana deducta ad utilitatem agri. *Id. Opt. gen. Orat.* 7. Causa in judicium deducta. *Id. Phil.* 13, 13. Saxa Decidius, homo deductus ex ultimis gentibus, ut eum tribunum plebis videremus. ¶ Item ductus in coloniam. *Cic. Agr.* 2, 25. Omnibus legibus, agris publicis privatos esse deductos, *h. e.* in coloniam ex agris publicis ductos. Sic *ib.* 26. Ne ii quidem, qui publicos (*agros*) possident, decedent de possessione, nisi erunt deducti optima conditione et pecunia maxima. ¶ Item i. q. derivatus. *Ov. Fast.* 6, 803. Marcia sacrifico deductum nomen ab Anco. *Hor. Od.* 4, 4, 19. Mos deductus. ¶ Item factus, compositus. *Ov. Trist.* 1, 1, 39. Carmina proveniunt animo deducta sereno. *Id. ib.* 5, 1, 71. Ipse nec emendo: sed ut hic deducta legantur, Non sunt illa suo barbariora loco. [*V. DEDUCO sub f. et quem statim laudabimus *Spald.* Etiam *Burm.* ad locum posteriorem multos locos adscripsit, ex quibus apparet esse *deducta carmina* i. q. laevigata, emendata, correcta. Scilicet *deducto operi*, i. e. tenuatis filis facto opponitur quod est *crasso filo*, ut loquitur *Cic. Fam.* 9, 12.] *Id. Her.* 17, 88. Littera deducta mero. ¶ Item elaboratus, studio factus. *Quint.* 4, 1, 60. de exordio: Neque tamen deducta semper, atque circumlata esse debet oratio, sed saepe simplici atque illaboratae similis. [*Cf. quae paullo ante adjecimus. Hoc autem loco *Spald.* recte refert ad scite structas oratorum periodos.] ¶ Item a recta in pravam sententiam deductus. *Caes. B. G.* 7, 37. Celeriter adolescentibus et ratione magistratus et praemio deductis. ¶ Item subtilis, tenuis, λεπτός. *Suet. Aug.* 79. Nasum habuit et a summo eminentiorem, et ab imo deductiorem. Sunt qui *depressiorem* interpretantur: sed in nummis non ita apparet. *Lamprid. Diadum.* 3. Nasus deductus. eod. sensu. *Afran.* ap. *Macr. Sat.* 6, 4. Verbis paucularis respondit, tristis, voce deducta. *Cornific. ib.* Deducta mihi voce garrienti. *Lucil.* ap. *Non.* 4, 144. Deducta tunc voce leo: cur tu ipsa venire Non vis huc? (Al. hic leg. *Deductat hunc voce leo:* ut sit *Deducto, as* frequentativum a *Deduco.*) Adde *Prop.* 2, 24, 38. ¶ Translate. *Hor. Ep.* 2, 1, 225. tenui deducta poemata filo. *Virg. Ecl.* 6, 5. pastorem, Tityre, pingues Pascere oportet oves, deductum dicere carmen, *h. e.* tenue, translatione ducta a lana, quae deducitur in tenuitatem, ut *Serv.* hic, et *Macr. l. c.* exponunt. et *Quint.* confirmare videtur 8, 2. V. si libet, *Erythraeum* in indice *Virg.* ¶ Item demissus, submissus. *Ov. Her.* 21, 165. Projicit ipse suas deducta fronte coronas. *Quint.* 11, 3. *ante med.* Superciliis contractis ira, deductis tristitia, remissis hilaritas ostenditur. *Arnob.* 5. p. 172. Deductus, pallidus, saucius, simulans doloris cruces. ¶ Item divisus. *Plin.* 3, 16, 20. Padus deductus in flumina et fossas inter Ravennam Altinumque. Nisi forte *diductus* legendum est. Nam haec duo facile permutantur. [*Omnino legendum est *diductus.* Multum quidem *Cort.* ad *Lucan.* 2, 294. disputat, quibus demonstret, *deducere* significare posse i. q. *dividere.* Sed ipse etiam ad ultimum confitetur, ubique in talibus *diducere* rectius videri.] ¶ Comp. *Deductior.* V. supra.

DĒDUCTUS, us, m. deductio. *Cic. Off.* 2, 4. Deductus aquarum, derivationes fluminum, agrorum irrigationes, *h. e.* deductio. V. DEDUCTIO. Al. leg. *ductus*, sed minus recte. *Appul. Met.* 1. p. 109, 28. Ut ponderis deductu restis ad ingluviem adstricta, spiritus officia discluderet.

DĒDUX, ucis, adj. qui deducitur, seu originem trahit. *Symm. ep.* 8, 68. (al. 69.) Nisi forte Gallia tua dedux Heliconis. Al. leg. *redux sit ab Helicone.* [In nummo coloniae incertae ap. *Eckhel. D. N. V. T.* 4. p. 347. legitur DEDUX, nempe conditor, fundator. *F.*]

DĔĔO, is, ivi, itum, n. a *de*, et *eo* conflatu[m] significat de aliquo loco abire, ut *deire jugis*, d. ire de jugis, apud *Stat. Th.* 2, 551. ut ex M[S] restituit *Gron.* et tenuisse videtur *Lactant.* ve[l] *Schol.* Alii *prodire.* ¶ [Incertum hujus verbi us[um] obfirma exemplo apud *Ficoronium, delle masch[ere]* p. 22. Quod meat in stellis, deit hinc quod Pe[ga]sus ales, Tot mea natales fata dedere mihi. [Vi]xit igitur annos XXX, nam, teste *Ov. Fast.* 458., quindecim sunt sidera, per quae meat deit seu remeat Pegasus. *Hygin.* tamen *Astron.* 17. stellas in Pegaso enumerat octodecim. *F.*]

*DEERRATIO, onis, f. *Augustin. B. A.*

DEERRO, as, n. 1. trisyllab. ἀφαμαρτάνω, est via declinare. *Virg. Ecl.* 7, 7. Vir gregis i[pse] caper deerraverat. *Quint.* 10, 3. Ut obvios n[on] videamus et itinere deerremus. *Cic. fragm.* ap. *[La]ctant.* 6, 24. Iis, qui itinere deerravissent. *Pl[in.]* 11, 37, 66. Deerrare in alienum tramitem. [*Pl[in.]* 28, 8, 27. Jaculantium ictus deerraturus. *F.*] Translate. *Auct. ad Her.* 1, 9. Si non deerra[vi]mus ab eo, quod coepimus exponere. *Tac. A.* 29. Sors deerrabat ad parum idoneos. *Colum.* 2, Visu et sententia deerrare. [*Quint.* 11, 2, signa sunt quaedam, quae intuentes deerrare n[on] possumus.] ¶ Passive impersonaliter. *Vell.* 2, Ubi semel recto deerratum est.

[DĒĒSIS, is, f. δέησις, *Jul. Rufin. de fig. se[nt.] et eloc.* Deesis, obsecratio vel obtestatio, q[ua] Deos oramus aut homines. *Cic.* (*Dejot.* 3.) P[er] dexteram istam tuam ego obtestor, etc. *F.*]

DĒFAECĀBĬLIS, e, adj. qui defaecari et pu[r]gari potest, ut *defaecabilis cisterna*, apud *Sido[n.] ep.* 1, 5.

DĒFAECĀTĬO, onis, f. a faece purgatio. *Te[rt.] Anim.* 27. Ex carnis defaecatione.

DĒFAECĀTUS, a, um, part. a *defaeco*, ὑλιζ[ό]μενος, a faece purgatus. *Colum.* 12, 33. Defaec[a]tum vinum in amphoras adjicito. ¶ Item unive[r]sim lotus, mundatus. *Pl. Most.* 1, 3, 1. Jamp[ri]dem ecastor frigida non lavi magis lubenter, n[ec] unde me melius rear esse defaecatam. ¶ Tra[ns]late. *Id. Aul.* 1, 2, 1. Nunc defaecato demu[m] animo egredior domo, *h. e.* a timore vacuo, tra[n]quillo, sedato. *Id. Ps.* 2, 4, 69. Quidquid ince[rti] mihi in animo prius aut ambiguum fuit, nu[nc] liquet, nunc defaecatum est. *Macr. Somn. Sci[p.]* 2, 12. Defaecata mens. *Id. ib.* 1, 8. *a med.* Pu[r]gatus et defaecatus animus.

DĒFAECIS, e, adj. qui est sine faece. *Seve[r.] Aetn.* 422. Quam levis excocto defaecis robore p[u]mex. Alii leg. *defecit.* *Scalig.* priorem lectione[m] magis probat.

DĒFAECO, as, avi, atum, a. 1. ὑλίζω, a fae[ce] purgo, faecem detraho. *Plin.* 18, 26, 63. Vi[num] defaecari, etiam diffundi Hyginus suadet. *Pru[d.] Cath.* 7, 74. Defaecare membra, *h. e.* lavare. Translate. *Sidon. ep.* 1, 1. Litteras defaecanda[s,] ut ajunt, limandasque tibi commisi.

DĒFĀMĀTUS, a, um, part. ab inusit. *defam[o]* fama privatus. *Gell.* 9, 2. *extr.* Ut vocabula qua[e]que eorum defamata atque emortua cum iis videa[n]tur. *Id.* 18, 3. Turpitudine pristinae vitae defa[]matissimus. *Id.* 14, 2. *ante med.* Homo spurciss[i]mae vitae ac defamatissimae.

DĒFĀNĀTUS, a, um, part. ab inusit. *defano* profanatus, pollutus. *Arnob.* 4. *sub f.* Spatiol[a] defanata. *Inscr.* ap. *Roman. Top. Nap. T.* 3. p. 16[.] Huic ob merita defanatis Dis Manibus locum co[n]sacravit. *F.*]

DĒFĀRĪNĀTUS, a, um, adj. in farinam red[a]ctus. *Tert. cont. Valent.* 31. Semen ad molas de[]latum et defarinatum.

[DĒFĀTĪGĀBĬLIS, e, adj. defatigandus. *No[t.] Tir.* p. 118. Defatigabilis. *F.*]

DĒFĀTĪGĀTĬO, onis, f. καταπόνησις, actus de[]fatigandi. *Cic. Senect.* 11. Corpora quidem exer[]citationum defatigatione ingravescunt, animi auten[] se exercendo levantur. *Id. Phil.* 5, 7. Defatigati[o] et satietas. *Id. Tusc.* 3, 28. Defatigatio miseria[]rum aegritudines facit leniores. *Hirt. B. G.* 8, 2[.] Sine defatigatione equorum in castra se recipere.

DĒFĀTĪGĀTUS, a, um, part. a *defatigo*, la[]bore confectus, κατάπονος. *Cic. Fam.* 10, 19. Se[d] mehercule in ea conservanda jam defatigatus, no[n] multo plus faveo patriae, quam tuae gloriae. *Cae[s.] B. G.* 1, 40. Galli defatigati diuturnitate belli *Id. ib.* 5, 16. Ut integri recentesque defatigati[s] succederent. *Hirt. B. Afr.* 18. et *Cato* ap. *Gell* 3, 7. Jumenta ex nausea recenti, siti, languore vulneribus defatigata. *Auct. ad Her.* 3, 9. Anim[] defatigati ab adversariis multitudine verborum [**Defatigatus* et *fessus* et de corpore et de anim[o] sine discrimine usurpantur, quod nonnulli veteres Grammatici negarunt: V. *Manut.* ad *Cic. Fam.* 10, 19.] ¶ Translate. *Colum.* 1, 1. *init.* Ubertate nimia prioris aevi defatigatum et effetum solum.

DĒFĀTĪGO, as, avi, atum, a. 1. καταπονέω, lassum reddo. *Caes. B. G.* 7, 41. Cum crebro integri defessis succederent, nostrosque assiduo labore defatigarent. *Id. B. C.* 3, 85. Exercitum quotidianis itineribus defatigare. *Cic. Leg.* 3, 12. *extr.*

lle vero non modo censores, sed etiam judices mnes potest defatigare. *Id. Or.* 2, 41. Ne qui udit defatigetur similitudinis satietate. *Id. ib.* 3, 6. Profecto nunquam conquiescam, neque defatigabor, antequam percepero, etc. *Id. Marcell.* 6. *sub f.* Noli in conservandis bonis viris defatigari. ¶ Cum infinito. *Lentul. ad Cic. Fam.* 12, 14. *ad f.* Nec defatigabor permanere non solum in studio libertatis, sed etiam in labore et periculis. ¶ Legitur etiam *defetigo* et *defetigatus* in quibusdam MSS. *Caesaris* et *Gell.* 15, 8. ¶ Item *diffatigo. Pl. Epid.* 1, 2, 15. Edepol clamore diffatigor. Pleriq. omn. leg. *defatigor.* [Sed *disfatigat.* legitur in *Not. Tir.* p. 118. *F.*]

DEFĀTISCENS, entis, fatiscens. *Plin.* 17, 2, 2. Tempestiva frigora plurimum arborum firmitati conferunt, et sic optime germinant: alioquin si blandiantur austri defatiscentes.

DĒFECTĬO, onis, f. ἔκλειψις, actus deficiendi, defectus. *Cic. Senect.* 9. Defectio virium. *Frontin. Aquaed.* 91. aquarum. *Macr. Sat.* 2, 5. pecuniae. *Plin. prooem.* 23. Pampini mulierum a conceptu defectioni prosunt. [*Suet. Vesp.* 24. alvo usque ad defectionem soluta.] Sic *Suet. Cal.* 50. Nonnunquam subita defectione ingredi, stare, colligere semet ac sufferre vix poterat. *Senec. Qu. N.* 4, 2. *circa med.* Biennio continuo, Cleopatra regnante, Nilum non ascendisse constat. Significatam ajunt duobus rerum potientibus defectionem. Antonii enim Cleopatraeque defecit imperium. ¶ Defectio solis aut lunae. *Cic. Div.* 2, 6. Solis defectiones itemque lunae praedicuntur in multos annos. Adde *Senec. Qu. N.* 1, 12. ¶ Defectio animae. *Cels.* 7, 33. Saepe in ipso opere vel profusione sanguinis, vel animae defectione moriuntur. ¶ Defectio animi (*Niedergeschlagenheit.*) *Cic. Att.* 3, 18. Quintus frater, qui me tam valde amat, omnia mittit spei plena, metuens, credo, defectionem animi mei. ¶ Translate est voluntatis studiique alienatio, rebellio, ἀπόστασις. *Cic. Q. Fr.* 1, 4. Multa convenerunt, quae mentem exturbarent meam: subita defectio Pompeji, alienatio consulum, et *Nep. Dat.* 7. Ad regem transiit et de defectione patris detulit. *Caes. B. G.* 7, 54. Admaturare defectionem. *Curt.* 9, 10. moliri *Liv.* 23, 15. attentare. *Tac. A.* 4, 24. coeptare. *Id. ib.* 6, 36. Ad defectionem trahere. Et translate *Cic. Tusc.* 4, 9. Intemperantia est a tota mente, et a recta ratione defectio. ¶ Pro figura ellipsi, vel alia simili, qua verbum aliquod subticetur. *Macr. Sat.* 6, 8. Respondit Servius, sic hoc dictum esse, ut pleraque dici per defectionem solent. De illo *Virgilii* versu sermo est, *A.* 7, 187. Ipse Quirinali lituo parvaque sedebat Succinctus trabea. Porro *Macr.* more suo haec descripsit a *Gell.* 5, 8. qui hoc eodem sensu usurpat etiam 12, 15. ¶ [*Commutantur *defectio* et *deditio. Liv.* 23, 1, 4. *ib.* 14, 5. — et *refectio, ib.* 9, 41.[

[DĒFECTĪTO, as, n. frequentat. a *deficio*, saepe deficio. *Not. Tir.* p. 36. Defectitat. *F.*]

DEFECTĪVUS, a, um, adj. ἐλλειπτικὸς, mancus, imperfectus. *Tert. adv. Valent.* 14. Defectiva et abortiva genitura. *Coel. Aur. Acut.* 2, 10. Defectiva febris, *h. e.* intermittens. ¶ *Defectiva verba* aut *nomina* apud grammaticos sunt, quae aliquibus modis, aut temporibus, aut personis carent, aut casibus. *Charis.* 3, *Diomed.* 1., *Prisc.* 8., *Phocas* et alii.

DĒFECTOR, oris, m. ἀποστάτης, qui defecit. *Suet. Ner.* 43. Revocatis ad poenitentiam defectoribus. Adde *Tac. A.* 12, 50. et *Justin.* 16, 1. *a med.*

DĒFECTRIX, icis, f. quae deficit, ut Defectrix virtus, *Tert. adv. Valent.* 38.

*DEFECTUOSUS, a, um, adj. Cod. *Justin. de summa Trin. c.* 7. §. 4. *B. A.*

DĒFECTUS, a, um, part. a *deficio*, ἐκλελειμμένος, qui aliqua re deficitur, destitutus, privatus, deficiens. *Quint.* 3, 8. *ante med.* Aqua ciboque defecti de facienda deditione deliberant. *Sil.* 3, 301. Africa defecta viris. [*Ov. Met.* 13, 477. illa, defecto poplite labens. *Plin. Pan.* 26, 6. defectum corpore caput. Cf. *Schwarz.* ad h. l.] *Plin.* 8, 16, 18. Leones defecti dentibus. [*Val. Max.* 8, 7. Consimilis perseverantiae Livius Drusus, qui aetatis viribus et acie oculorum defectus, jus civile interpretatus est. Etenim *defectus* is dicitur, quem defecit aliquid.] *Cels.* 2, 8. *ad f.* Mulier a menstruis defecta. *Ov. Met.* 10, 194. et defecta vigore Ipsa sibi est oneri cervix. *Stat. Th.* 6, 798. Defectus genibus. *Tibull.* 2, 5, 75. Sol defectus lumine, i. e. eclipsi. Al. leg. *lumina* Graeca constructione eod. sensu. ¶ *Defecta nomina*, debitores, qui a solvendo cessaverunt. *Paul. Dig.* 22, 1, 11. *sub f.* Pro defectis nominibus compensationes majorum usurarum fieri. ¶ *Defectus facultatibus*, qui decoxit. *Ulp. Dig.* 23, 3, 33. Si qui dotem promisit, defectus sit facultatibus. ¶ Absolute significat confectum, debilitatum, languentem. *Phaedr.* 1, 21. Defectus annis et desertus viribus Leo. *Colum. praef. l.* 1. Et turba pedisequorum lecticariorumque defectissimum annis et viribus in agrum relegat. [*Et absolute *defectus* pro *defectus annis.* V. *Burm.* ad *Anthol. Lat.* T. I. p. 89. et quos laudat.] *Mart.* 13, 77. Dulcia defecta modulatur carmina lingua Cantator cycnus funeris ipse sui. *Val. Fl.* 2, 285. Defectus laboribus. *Id. ib.* 489. defectaque Pergama monstris Eripe. *Colum.* 5, 6, *extr.* Arbor senio defecta. *Appul. Apol.* Cur in planis speculis ferme pares imagines videantur, in tumidis et globosis omnia defectiora; at contra in cavis auctiora, *h. e.* minora, tenuiora. ¶ [Item qui defectionem seu rebellionem fecit. V. DEFICIO. *Ov. Fast.* 3, 673. Pace domi facta signum posuere Perennae, Quod sibi defectis illa tulisset opem, *h. e.* quod illa plebi Romanae, quae in montem sacrum decesserat, liba paravisset. *F.* *Hunc locum huc transtulimus et suo loco reposuimus. In secunda enim editione non legitur; in tertia autem, a *Furl.*, ut videtur, additus, legitur s. v. DEDUCTUS. Quanquam autem *Burm.* ad h. l. et ad *Her.* 5, 120., ad *Val. Fl.* 2, 464. *Quint. Decl.* 13, 2. multis exemplis probet, participium passivi h. v. saepe poni pro participio activi, hujus tamen significationis nulla protulit exempla. Itaque hoc loco rectissime *defectis* interpretatur *Burm.* per: *cibo defectis*, i. e. quos cibi defecerunt. V. supra. Ceterum *defectus* hoc sensu persaepe absolute reperitur. V. quae collegit *Cort.* ad *Lucan.* 1. *extr.*] ¶ Apud *Cic. Att.* 13, 23. Libri ad Varronem non morabantur; sunt enim defecti, ut vidisti, *h. e.* confecti, perfecti, *de* hoc loco augente vim significationis. Alii tamen rectius leg. *effecti.* Alii aliter. ¶ *Defectum*, i, absolute. *Cic. Sext.* 64. Ille ad eos, a quibus audiebatur, quotidie aliquid defecti afferebat. Al. melius leg. *de me ficti.* ¶ Comp. *Defectior*, et Sup. *Defectissimus.* V. supra. ¶ [*Permutantur a librariis *defectus* et *defoetus*, V. *Wopkens. Lectt. Tull.* p. 158. *ed. Hand.* et *Burm.* ad *Ov. Ib.* 121. — et *defessus*, *Heind.* ad *Cic. N. D.* 2, 44, 113. *Burm.* ad *Ov. Met.* 13, 477. ubi alii codd. *deflexus.* — et *deceptus*, *Id.* ad *Ov. Pont.* 3, 4, 37. — et *disjectus*, *Id.* ad *Virg. A.* 11, 870. — et *despectus*, *desertus*, V. *Cort.* ad *Lucan.* 5, 333.]

DĒFECTUS, us, m. idem quod defectio. *Plin.* 20, 23, 96. Semen decoctum lactisque defectu potum, mammas replet, i. e. quum lac deficit. *Id.* 24, 13, 72. Etiam si extra ceciderit defectu mittentis, i. e. ejus qui misit culpa. *Id.* 34, 2, 2. Aes velocis defectus, i. e. aes usu facile deficit sive perit. *Id.* 19, 5, 29. Defectus stomachi. *Id.* 20, 2, 6. Defectus animi, i. e. deliquium. *Virg. G.* 2, 478. Defectus solis. *Cic. N. D.* 2, 19. de luna: Ejus species et forma mutatur tum crescendo, tum defectibus in initia recurrendo. *Plin.* 37, 9, 40. Quintum genus amethystorum ad viciniam crystalli descendit, albicante purpurae defectu, *h. e.* colore purpurae deficiente seu desinente in albicantem. ¶ Item i. q. rebellio. *Capitol. Macr.* 8. Defectu legionum interemptus est.

DĒFENDO, is, endi, ensum, a. 3. ἐκ ποδῶν ποιοῦμαι, ἀλέξω, εἴργω, ἀπείργω, arceo, prohibeo, depello, propulso: quae admodum propria est et Latina hujus verbi significatio, ut ait *Gell.* 9, 1. Est autem ab obsoleto *fendo*, teste *Prisc.* 8. p. 829. et 11. p. 923. [*Respondet hac significatione prorsus Graecorum ἀμύνω, et proprie est i. q. fendendo arceo et declino, propulso, ut docet *Beier.* ad *Cic. Off.* 1, 7, 23. coll. Exc. XII. p. 347. Exempla collegit *Drak.* ad *Liv.* 40, 43, 2.] *Cato R. R.* 141. Mars pater, te precor, ut tu morbos, calamitates prohibessis, defendas, averruncesque. *Cic. Senect.* 15. *a med.* Vitis vestita pampinis nimios solis defendit ardores. *Ov. Rem. Am.* 625. Defendere ignem a tectis. *Hor. Sat.* 1, 3, 14. toga quae defendere frigus, Quamvis crassa, queat. *Stat. Th.* 1, 409. haud passi sociis defendere noctem Culminibus. *Enn.* ap. *Non.* 4, 113. et *Claud. Quadr.* ap. *Gell.* 9, 1. Defendere hostes a pinnis. [*Caes. B. G.* 1, 31. *fin.* Galliam ab Ariovisti injuria.] *Cic. Mil.* 4. vim illatam. *Id. Mur.* 3. pericula civium. [*Id. Rosc. Am.* 1. *Inv.* 2, 29.] *Id. Off.* 3, 18. et *Caes. B. C.* 1, 7. injuriam et propulsare. *Caes. ib.* 2, 2. jactus ignis et lapides. *Id. B. G.* 1, 44. bellum. *Virg. A.* 10, 905. hunc, oro, defende furorem. *Sil.* 7, 170. Defendere sitim lympha. ¶ Cum dativo. *Virg. Ecl.* 7, 47. Solstitium pecori defendite. *Hor. Od.* 1, 17, 3. Faunus igneam defendit aestatem capellis. *Sil.* 5, 490. cohors defendere nescia morti dedecus. [*id.* 7, 170. et ad utrumque locum *Drak.*] *Id.* 17, 431. sed gloria Pellae Non valuit misero defendere Daunia tela. *Stat. Th.* 9, 318. senium defendere famae, *h. e.* obsistere, ne fama consenescat et pereat. *Pl. Most.* 4, 2, 20. Defendere injuriam foribus. ¶ Et quia mala propulsando nos tuemur, saepissime pro servare, tueri, propugnare vel re, vel oratione, usurpatur, διασώζω, ἀμύνω, ἀσπίζω. [*Differunt tamen *defendere* et *tueri.* Illud enim, ut vidimus, est arcere et propulsare, cavere ne quid mali ingruat; *tueri* autem est curare ut quae possidemus conserventur. Hinc: parta tueri, dignitatem tueri et simm.] *Cic. Manil.* 6. Provinciam non modo a calamitate, sed etiam a metu calamitatis defendere. *Virg. Ecl.* 7, 6. teneras defendo a frigore myrtos. [*Burm.* ad *Ov. Her.* 5, 16. coll. *Rem. Am.* 625. *Lips. Var. Lect.* 2, 22.] *Ov. Met.* 9, 384. ab acutae vulnere falcis, A pecoris morsu frondes defendere. *Caes. B. C.* 1, 7. existimationem et dignitatem suam ab inimicis. *Cic. Mil.* 2. *extr.* vitam a telis inimicorum. *Id. Agr.* 2, 19. Defendi ab aliquo paludibus, itinerum angustiis et altitudine montium. *Id. Fam.* 11, 27. *a med.* Defendere aliquem contra iniquos. [*Id. Cluent.* 27, 74. causam.] *Id. Sull.* 2. innocentiam alicujus. et *ib.* aliquem de ambitu. *Id. Or.* 1, 38. Armis prudentiae causas tueri atque defendere. *Id. Sull.* 31. Scelus nullum defendere ac tegere. *Id. ib.* 18. Defendere et protegere jacentem et spoliatum. *Id. Pis.* 2. Senatus auctoritatem sustinere contra invidiam atque defendere. *Id. Phil.* 8, 4. Pacem defendi, otio studui. *Nep. Them.* 4. Accessit astu, idque, nullis defendentibus, incendio delevit. *Cels.* 4, 5. Defendere valetudinem iisdem rebus, quibus reddita est, i. e. conservare. *Cic. Quint.* 13. Ut locum suum, quem adhuc honestissime defendit, obtineat. *Id. Sull.* 4. Hunc defendunt, huic adsunt. [*Hor. Sat.* 1, 10, 12. et sermone opus est modo tristi, saepe jocoso, Defendente vicem modo rhetoris atque poetae, interdum etc., i. e. tuente partes rhetoris. V. *Heind.* ad h. l.] ¶ In disputationibus est ratione asserere. *Cic. Or.* 2, 38. Carneades nullam unquam in illis suis disputationibus rem defendit, quam non probarit; nullam oppugnavit, quam non everterit. *Id. Fin.* 3, 21. Gravissime et verissime defenditur, nunquam aequitatem ab utilitate posse sejungi. [*Id. ib.* 2, 35, 117. sunt turpitudines plurimae, quae cur non cadant in sapientem, non est facile defendere. V. *Goer.*] *Tac. A.* 13, 43. Ille nihil ex his sponte susceptum, sed principi paruisse, defendebat. ¶ Item afferre, allegare in defensionem. *Cic. Verr.* 2, 3, 37. Sed quid ego ex te quaero, quid defensurus sis, cum etc.? *Id. ib.* 2, 5, 58. Cui si etiam id, quod defendit, velim concedere, tamen etc. [*Quare saepe sequitur accusativus cum infinitivo. *Cic. Tull.* §. 32. Nam si — tibi libitum esset ita defendere, tuam familiam non fecisse. V. *Beier.* ad h. l. p. 44. V. infra.] ¶ Item vindicare, asserere suum esse. *Ulp. Dig.* 5, 3, 7. Et libertatem et hereditatem ex testamento sibi defendebat. ¶ Item ulcisci. *Id. ib.* 38, 2, 14. Si patris mortem defendere necesse habuerit. Adde *Macr. ib.* 48, 2, 11. etc. ¶ Item curare, contendere. *Cic. Rosc. Am.* 47. Sciunt me id maxime defendisse, ut ii vincerent, qui vicerunt. [*Hic locus nihil differt a superioribus, in quibus est *defendere* i. q. *oratione tueri.* Sic *Id. Verr.* 2, 3, 90. Id aliorum se fecisse exemplo defendat. Etiam hic explicant per *contendere.*] ¶ Invenitur et pro simplici tego, operio. *Stat. Th.* 7, 244. Antigone teneras defenditur atra Veste genas. ¶ [*Commutantur a librariis *defendere* et *deserere*, V. *Drak.* ad *Liv.* 40, 43, 2. — et *descendere*, *Id. ib.* 39, 24.]

*DEFENERATĬO, onis, f. et defenerātor, oris, m. apud *Augustin. B. A.*

DĒFĒNĔRĀTUS, a, um, part. a *defenero*, fenore obstrictus. *Appul. Apol.* p. 322, 21. Pater ejus multis creditoribus defeneratus. [*Schol. Ambros.* ad *Fragm.* or. *Cic.* in *Clod.* p. 92. ed. *Beier.* scribit *defaeneratus*, quod *Beier.* improbat. V. *Grotef. orthogr.* §. 132.]

DĒFĒNĔRO, as, a. 1. fenoribus faciendis exhaurio. *Cic. Parad.* 6, 2. Dimissiones libertorum ad defenerandas diripiendasque provincias. Alii rectius leg. *fenerandas.*

DĒFENSĀ, ae, f. defensio, ultio. *Tert. adv. Marc.* 18. A Deo expectare defensam.

DĒFENSĬO, onis, f. προστασία, ἀπολογία, actus defendendi, propugnatio, patrocinium. *Cic. Fam.* 1, 7. Propugnatio ac defensio dignitatis tuae. *Id. Coel.* 4. Ad istam omnem orationem brevis est defensio. *Id. Or.* 1, 56. Utriusque rei facilis est et prompta defensio. *Id. Mil.* 5. Defensio contra vim. *Id. Fam.* 5, 8. *a med.* Suscipere defensionem alicujus. *Id. Or.* 1, 57. Arripere patrocinium aequitatis et defensionem testamentorum. *Id.* ad *Brut.* 1, 12. Quo in judicio certe defensionem non haberet. *Id. Verr.* 2, 2, 10. Uti defensione aliqua. *Id. Mil.* 6. *extr.* Dare alicui defensionem. *Caes. B. C.* 2, 7. Apparare omnia ad defensionem urbis. ¶ Pro oratione, qua quis defenditur. *Plin.* 7, 30, 31. Defensionem Demosthenis legit. Adde *Suet. Claud.* 41. ¶ Est etiam ultio, vindicta. *Ulp. Dig.* 29, 5, 1. *a med.* Quaestionem sic accipimus, non tormenta tantum, sed omnem inquisitionem et defensionem mortis.

DĒFENSĬTO, as, a. 1. frequentat. a *defendo. Cic. Acad.* 4, 22. Haec non acrius accusavit in senectute, quam antea defensitaverat. *Id. Off.* 1, 33. Defensitare causas.

DĒFENSO, as, a. 1. frequentat. a *defendo*, sed ejusdem fere significationis. *Sall. Jug.* 64. et *Pl. Rud.* 3, 3, 30. Defensare moenia. *Id. Bacch.* 3, 3, 39. Defensare se injuria, *h. e.* ab injuria. *Sall. Jug.* 102. Defensare ab hostibus. Adde *Ov. Met.* 11, 374. *Livio* quoque tribuitur 26, 45., sed incerta ea lectio est. ¶ Pro depellere, arcere. *Stat.*

Silv. 5, 2, 105. Defensare metus adversaque tela subisti Pellere.

DEFENSOR, oris, m. qui prohibet, depulsor. *Cic. Mil.* 22. Conservatores domini, ultores sceleris, defensores necis. *Id. Mur.* 2. Defensor periculi. ℙ Item συνήγορος, ὑπερασπιστής, qui defendit, patronus, propugnator. *Cic. Div. Verr.* 16. *extr.* Nam provincia accusat, cum is agit causam, quem sibi illa defensorem sui adoptavit. *Id. Mil.* 15. Propugnator senatus, defensor vestrae voluntatis, patronus publici consensus. *Id. Rabir. perd.* 4. Custos defensorque juris et libertatis. *Caes. B. G.* 3, 25. Defensores vallo et munitionibus depellere. *Id. ib.* 7, 15. Defensores idoneos oppido deligere. ℙ [*Defensor reipublicae* est appellatio muneris constituti in civitatibus habitantium frequentia celebribus, cujus partes erant unumquemque civium ab improbitatibus insolentium defendere, ut ait *Majorian. Nov. tit.* 5. De his agit *Cod. Theod. l.* 1. *tit.* 11. *Inscr.* ap. *Grut.* 1092, 7. L. Casurio L. F. Clu. Speculatori defensori reip*ublicae*. Alia apud *Don.* 225, 6. Defensori reip*ublicae* Brixi*anorum*. *F.*] ℙ Cum genere feminino. *Ulp. Dig.* 16, 1, 2. *extr.* Si mulier defensor alicujus exstiterit. Al. leg. *defenstrix*. ℙ De animalibus. *Varr. R. R.* 2, 9. Oves et capras lupus captare solet, cui opponimus canes defensores. ℙ De re inanimata. *Caes. B. G.* 4, 17. *extr.* Sublicae ad inferiorem partem fluminis obliquae adigebantur, ut si arborum trunci, sive naves, dejiciendi operis causa, essent a barbaris missae, his defensoribus earum vis minueretur. ℙ In carmine usurpatur a *Virg. A.* 2, 521., *Ov. Met.* 13, 274. et *Fast.* 6, 188., *Lucan.* 10, 488., *Hor. Sat.* 2, 5, 30., *Juven.* 8, 163., *Claud. Ruf.* 1, 80.

DEFENSORIUS, a, um, adj. ad defendendum pertinens, ut Judicia bonorum defensoria. *Tert. adv. Marc.* 2, 14.

DEFENSTRIX, icis, f. quae defendit. *Prisc.* p. 1220. *super vers. Aen.* testatur, usurpatam esse ab ipso *Cicerone in Timaeo.* [*Sunt qui apud *Prisc. l. l.* legant *defensatrix*. *B. A.*] Adde locum *Ulpiani* in DEFENSOR.

DEFENSUS, a, um, part. a *defendo*, prohibitus. *Ov. Her.* 5, 15. foenoque jacentibus alto Defensa est humili cana pruina casa. ℙ Item propugnatus, protectus. *Ov. Pont.* 4, 7, 23. Urbs positu defensa manuque. *Nep. Phoc.* 2. Ab eodem in judiciis defensus, aliquoties liberatus discesserat. *Curt.* 10, 9. *extr.* Ne loci quidem religione defensus, occiditur. *Virg. A.* 12, 437. nunc te mea dextera ferro Defensum dabit, *h. e.* defendet. *Cic. Fin.* 5, 8. Sex sunt sententiae: duae sine patrono, quatuor defensae.

*DEFERENTIA. V. DIFFERENTIA.

DEFERO, ers, tuli, latum, a. anom. καταφέρω, deorsum fero. [*Proprie ferre ab uno loco in alium; maxime vero in inferiorem.] *Ov. Met.* 8, 644. ramaliaque arida tecto Detulit et minuit, parvoque admovit aheno. *Liv.* 5, 47. Ruinaque tota prolapsa acies in praeceps defertur. [*Suet. Caes.* 84. lectum pro rostris in forum detulerunt, i. e. detulerunt in f. et posuerunt pro rostris. V. *Clav.*] *Plin.* 6, 27, 31. Amnes plurimum limi deferentes. *Id.* 3, 4, 5. Rhodanus segnem deferens Ararim. *Ov. Fast.* 6, 227. Tibris defert purgamina in mare. *Quint.* 1, 12. Corpora infantium casus, quo in terram toties deferuntur, non tam graviter affligit. *Varr. R. R.* 1, 4. Genus seminis, quod ex arbore per surculos defertur in terram. [*Plin. Pan.* 82, 5. flumina limpida ac deferentia, i. e. naves deorsum ferentia, quia jam intra alveos suos fluunt; opp. camp. superflua.] ℙ Item dejicio. *Stat. Th.* 10, 746. Nullaque tectorum subit ad fastigia, quae non Deferat hasta virum, perfusaque caede recurrat. *Sen. Qu. Nat.* 6, 4. Terrae motus defert montes. ℙ Item simpliciter fero, afferro. *Pl. Trin.* 4, 2, 107. Deferre epistolas alicui, et *ib.* 113. alicui aurum. *Id. Amph.* 2, 2, 59. E portu navis huc nos dormientes detulit. [*Et metaph. *Liv.* 36, 20. fuga regem eo defert. Plerumque enim tempestas aliquem aliquo deferre dicitur.] *Hor. Ep.* 2, 1, 269. Deferar in vicum vendentem tus et odores. [*Eadem est in his locis praepositionis potestas, quam in DEDUCO vidimus. Significatur enim certus aliquis locus, ad quem aliquid fertur. Sic etiam absolute: *Hor. Sat.* 1, 4, 22. deferre capsas et imagines, sc. in eum locum, ubi asservantur, in bibliothecam. V. *Heind.* — Huc refer formulam: *deferre in aerarium*, de qua V. *Graev.* ad *Cic. Off.* 2, 22. *Drak.* ad *Liv.* 37, 57. Pro *deferre*, quod in hac formula solemne est, dixit *Nep. Timoth.* 1. *referre*. Cf. *Gloss. Liv.*] ℙ Item produco, gigno. *Plin.* 19, 1, 11. Frutex similem barbatae nucis defert fructum. ℙ Translate est offerre, exhibere, tribuere. *Hor. Ep.* 1, 12, 22. si quid petet, ultro defer. [*Et sine *ultro*, sed eodem sensu *Plin. Pan.* 39, 3. deferre, quod negabatur.] *Cic. Fam.* 6, 10. Universum studium meum et benevolentiam ad te defero. *Id. Flacc.* 6. Omnem ei suam auctoritatem, gratiam, copias, opes ad hoc negotium conficiendum detulit. *Id. Manil.* 24. Quidquid possum, tibi polliceor ac defero. *Nep. Ann.* 3. Exercitus summam imperii ad eum detulit. [*Liv.* 23, 13. hostibus pacem.] *Inscr. Fast.* ap. *Cic. Phil.* 2, 34. Caesari Antonium populi jussu regnum detulisse, Caesarem uti noluisse. *Id. Or.* 2, 56. Palmam alicujus rei deferre alicui. *Id. N. D.* 1, 6. Vellejo Epicurei primas ex nostris hominibus deferebant. *Id. Flacc.* 9. Triduo lex ad praetorem tabulas deferri jubet. *Id. Fam.* 5, 20. *ante med.* Deferre rationes, [*ad aerarium. Nam apud aerarium deponebantur rationes provinciales. V. *Ern. Clav.*] *Id. Brut.* 22. causam ad aliquem, *h. e.* causam agendam alicui committere. [*Id. Fam.* 13, 29. *sub f.* Ego, quod in me ipso experiri potui, ad te deferam, i. e. tibi, tuo arbitrio committam. Sic *Manut.*, qui alia laudat.] *Quint.* 5, 6. jusjurandum alicui, *h. e.* jurandi conditionem dare. *Cic. Agr.* 2, 17. *extr.* honorem alicui. ℙ [*Deferre* absolute, sequioris Latinitatis tempore, est idem, quod honorem deferre. *Imppp. Valentin., Theod.* et *Arcad. Cod.* 3, 12, 7. His adjicimus natalicios dies urbium maximarum Romae et Constantinopolis, quibus debent jura deferre, quia et ab ipsis nata sunt. Ita pro *in quibus debent jura differri* legendum apparet ex *Cod.* palimpsesto edito ab *A. Peyronio* in *Fragm. Cod. Theod.* 2, 8, 19., ubi haec, ut supra retulimus, habentur. *F.*] ℙ *Deferre* dicuntur mercatores, cum quid vendibile exponunt et pretium indicant. *Sen. ep.* 42. *a med.* Quoties ad institorem alicujus mercis accessimus, videamus, hoc, quod concupiscimus, quanti deferatur. [*Alia laudat *Gron.* ad *Liv.* 34, 9, 9.] ℙ Est etiam renuntiare, referre, narrare. *Cic. Cat.* 4, 3. Haec omnia indices detulerunt, rei confessi sunt. *Id. Fam.* 13, 18. Deferre alicui aliquid per litteras. *Id. Sull.* 19. et *Caes. B. C.* 1, 9. Deferre mandata et postulata ab aliquo ad quempiam. *Nep. Dat.* 7. Ad regem transiit et de defectione patris detulit. [*Id. ib.* 9. de quibus quod inimici detulerant, non credendum putabat. *Id. Dion.* 8. res elata defertur ad Aristomachen. Bene ad h. l. *Brem.* monet, esse plerumque in malam partem intelligendum, ut nos dicimus *hinterbringen*, quod etiam malo animo et plerumque clam fit. Similiter *deducere* esse vidimus *verleiten.*] *Cic. Verr.* 2, 5, 62. Res ad eum defertur, esse civem R. qui etc. *Virg. A.* 4, 298. eadem impia fama furenti Detulit, armari classem cursumque parari. ℙ [*Discrimen est inter *deferre* et *referre ad senatum*, quod *Torrenius* ad *Val. Max.* 1, 1, 4. hoc esse docet: *deferri* dicuntur res ad senatum, quae illi significantur; *referri*, quum senatus de iis consulitur. Praeterea cf. *Drak.* ad *Liv.* 21, 6. — Proprie Consules tantum *referunt*; Augures aliique, qui aliquid cum senatu communicant, *deferunt*. *Nep. Hann.* 12, 1. Id postero die Flaminius senatui detulit. Ceterum saepe utrumque voc. in codd. commutantur, qua de re cf. *Arntz.* ad *Aur. Vict. Epit.* 45. et *Drak. l. l.*] ℙ Item *dare in nota*, profiteri. *Gell.* 16, 10. Mille quingentum aeris in censum deferre. *Cic. Balb.* 28. Caesar in praetura, in consulatu praefectum fabrum detulit, *h. e.* detulit in beneficiis ad aerarium. V. BENEFICIUM. [*V. de hoc et aliis locis *Ern. Clav. Cic.*] ℙ *Deferre nomen alicujus* et *deferre* absolute est accusare, reum facere. [*Suppl. ad Praetorem.*] *Cic. Rosc. Am.* 10. Consilium ceperunt plenum sceleris, ut nomen hujus de parricidio deferrent. *Id. Coel.* 23. Deferre alicui nomen cujuspiam. *Gell.* 13, 4. Ne deferas me, neque crimine adversus Junonem. *Tac. A.* 6, 19. Sex. Marius defertur incestasse filiam. *Id. ib.* 14, 48. A Capitone majestatis delatus est. ℙ *Deferre se* apud JCtos dicitur is, quis sibi aliquid relictum acquisitumve, quod possidere non possit, ultro magistratui profitetur. *Callistr. Dig.* 49, 14, 3. *extr.* Deferre se nemo cogitur, quod thesaurum invenerit, nisi ex eo thesauro pars fisco debeatur. Adde *Ulp. ib.* 16. ℙ [Part. *Deferens* §. 1. *Delaturus* apud *Liv.* 40, 39. Manantia sanguine spolia Romam ad triumphum delaturus. *Deferendus* apud *eund.* 3, 53. Adeo aequa postulatis, ut ultro vobis deferenda fuerint. *F.* ℙ [*Deferre* et *referre* a librariis saepe confunduntur. V. quae supra notata sunt. Porro *defero* et *desero*, *Drak.* ad *Liv.* 4, 37, 11. — et *differo*, V. *Eund. ib.*]

DEFERVEFACIO, is, eci, actum, a. 3. ἀποζέω, ἀναβράζω, valde fervefacio, coquo. *Cato R. R.* 37. et 157. Brassicam macerato bene, postea in aulam conjicito, defervefacito bene. *Plin.* 14, 16, 19. *n.* 3. Libram in tribus musti congiis defervefaciunt, donec duo supersint.

DEFERVEFACTUS, a, um, part. a *defervefacio*, valde fervefactus. *Varro* ap. *Lact. Opif. Dei* 17. Anima est aer conceptus ore, defervefactus in pulmone. *Vitr.* 8, 5. In aheno si ea aqua defervefacta, et postea requieta et defusa fuerit. *Plin.* 23, 7, 64. Radix defervefacta in vino.

DEFERVEO, es, erbui et ervi vel erui, n. 2. ἀποζέω, idem quod ferveo, aut valde ferveo. *Cato R. R.* 96. Aquam, ubi lupinus deferbuerit, et faecem de vino bono commisceto pariter. ℙ Item fervere desino, refrigeror. *Plin.* 14, 9, 11. Mustum in lagenis suis defervere passi. *Gell.* 17, 8. *extr.* Aula deferbuerat. *Id.* 19, 1. Deferbuit m re, et ardor ille periculi deflagravit. ℙ Eleg ter admodum usurpatur per translationem pro mittere, deponere ardorem animi, mitescere, c sare. *Cic. Coel.* 18. Cum adolescentiae cupidi tes deferbuissent. *Id. Or.* 30. Quantis illa clan ribus adolescentuli diximus de supplicio parrici rum? quae nequaquam satis deferbuisse, post quanto sentire coepimus. *Id. Cluent.* 39. Homin studia deferbuisse intelligebat. *Plin. ep.* 9, Devehemus pro novo musto novos versiculos ti quos, ut primum videbuntur deferbuisse, mittem ℙ Legitur et *deferui*, vel potius *defervi* in prae rito. *Cic. Coel.* 31. *extr.* Jam ista deferveri jam aetas omnia mitigarit. [*Id. Brut.* 91. def verat oratio.]

DEFERVESCO, is, n. 3. idem fere quod def veo, hoc est fervere desino, refrigeror. *Colu* 9, 15. *sub f.* Vasa paucis diebus aperta sint, d musteus fructus defervescat. *Varr. R. R.* 2, Circiter meridianos aestus, dum defervescant, s umbriferas rupes et arbores patulas subjiciunt ov ℙ Translate. *Cic. Tusc.* 4, 36. Si quam habe ulciscendi vim, differant in tempus aliud, dum fervescat ira. V. v. praec. [*Id. Fam.* 9, 2. d defervescit haec gratulatio.]

[DEFERUNDA, ae, f. Deae nomen apud R manos, quae deferendae caprifico in Deorum te plis innatae, vel arbori a fulmine attactae pr esse putabatur. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 3 ubi de ficu, in fastigio aedis Deae Diae innat eruenda agitur: Q. Licinius Nepos Adolendae, Co molendae, Deferundae oves duas immolavit. *F.*]

DEFESSUS, a, um, adj. κατάπονος, valde fe sus, defatigatus, lassus. *Cic. Fam.* 10, 28. La guens et defessus. *Id. Or.* 2, 57. *extr.* Defess labore atque itinere. *Pl. Epid.* 5, 2, 55. Ego su defessus reperire, vos defessi quaerere. *Lucr.* 1144. Defessus colere. *Ter. Eun.* 5, 7, 7. D fessa jam sum misera te ridendo. *Caes. B. G.* 25. Defessi vulneribus. *Id. B. C.* 2, 22. Mass lienses omnibus defessi malis. *Catull.* 55, 30. D fessus tamen omnibus medullis. ℙ Translate. *Ci Verr.* 1, 2, 10. *ad f.* Defessa ac refrigerata acc satio. *Sil.* 1, 565. hortantur et orant, Defess subeant rebus, *h. e.* afflictis. ℙ V. DEFETISCOR

DEFETIGO. V. DEFATIGO.

DEFETISCENTIA, ae, f. defatigatio. *Tert. Anim* 43. Anaxagoras somnum defetiscentiam affirmat.

DEFETISCOR, eris, dep. 3. ἀποκάμνω, est la sari, labore deficere, a *fatiscor*. *Ter. Ph.* 4, 23. Neque defetiscar unquam ego experirier, de nec tibi id, quod pollicitus sum, effecero. [*Fron B. Parth.* (ed. *Maio*) p. 202. Non est exsultandu nimia et diutina prosperitate, nec, si quid mala pugnae acciderit, defetiscendum, i. e. animus de spondendus. ℙ *Prisc.* 10. p. 888. tribuit huic su pinum *defessum*, et partic. praeteriti *defessus sum* Alii putant *defessus* esse per se adjectivum, quo ab nullo verbo nascatur.

*DEFETUS vel Defoetus, sunt qui legant ap *Ov. Ib.* 119. *Sit quoque, quod rarum est, solit defoeta favore Fortunae facies invidiosa tuae.* Se legendum *defecta*. Similiter apud *Colum. praef.* 1 12. *defectissimum* legi debet, non *defoetissimum B. A.*

*DEFICIENTIA, ae, f. *Paullin. Nolan.* 23, 8 Ad deficientiam indeficientem. *B. A.*

DEFICIO, is, eci, ectum, a. 3. non sufficio, de sum, destituo (a *de* privativa, et *facio*) ἐκλείπω ἀφίστημι. *Cic. Quint.* 1. Quod consuevit in cete ris causis esse adjumento, id quoque in hac causa deficit. *Id. Verr.* 2, 1, 11. Vererer, ne mihi cri mina non suppeterent, ne oratio deesset, ne vox viresque deficerent. *Phaedr.* 5, 5. Paulo ante va cua, turbam deficiunt loca. *Caes. B. G.* 3, 5. Cum non solum vires, sed etiam tela nostris deficerent. *Stat. Ach.* 1, 445. ipsum jam puppibus aequor De ficit. *Cic. Rosc. Am.* 32. Tempus te citius, quam oratio deficeret. *Senec. Herc. Oet.* 46. Natura ces sit, terra defecit gradum; et *Cic. Verr.* 2, 2, 21. Me dies, vox, latera deficiant, si, etc. *Id. Or.* 24. Prudentia nunquam deficit oratorem. [*Plerumque hoc sensu construitur cum accusativo, et raro admodum reperitur tertius casus, ut apud *Sil.* 8, 661. jam stragis acervis deficiunt campi. Est h. l., ut supra apud *Caes.* i. q. *desunt*, et hac tantum significatione dativus poni potest.. *Campi, tela deficiunt mihi*, i. e. *sie fehlen mir*; *vires deficiunt me*, *sie verlassen mich*. Illo sensu h. v. intransitive, hoc transitive intelligendum est. V. *Rudim.* II. p. 138. *n.* 74. et p. 151. Compara, quos locos excitat *Drak.* ad *Sil. l. l. coll.* 10, 193. et *Heins.* ad *Ov. Am.* 1, 8, 93. ubi accusativus positus est. Apud *Sil.* priori loco *acervos*, quod corrigi vult *Heins. l. l.* ne locum quidem habere potest, neque ullus liber habet.] ℙ *Deficere legibus*, h. e. leges non servare. In veteri formula ap. *Liv.* 1, 24. *ad f.* Illis legibus populus R. prior non deficiet. Si prior defexit dolo malo, etc. *defexit* antique pro *defecerit* a *faxit*. ℙ Passive. *Plin. ep.* 2, 17. *ad f.* Haec amoenitas deficitur aqua salienti. *Cic. Cluent.* 65. Mulier abundat audacia, consilio

et ratione deficitur. *Caes. B. C.* 3, 64. Cum aquilifer viribus deficeretur. *Senec. ep.* 76. *ante med.* Si quis deficiatur pecunia. *Ov. Trist.* 2, 407. Tempore deficiar, tragicos si persequar ignes. *Vell.* 2, 116. Non merito, sed materia adipiscendi triumphalia defectus est. *Colum.* 3, 8. Agri deficiuntur segetibus. *Id.* 8, 16. *ad f.* Defici lacte. et 7, 9. *ad f.* memoria. *Scribon. Compos.* 191. animo, i. e. deliquium pati. ¶ Significat etiam vires amittere, perire, desinere. *Lucr.* 6, 359. Frigore enim desunt vires ventique calore Deficiunt, neque sunt tam denso corpore nubes. *Cels.* 2, 17. Neque committendum, ut per aestum anima deficiat. *Caes. B. C.* 3, 3. Copiae hoc infrequentiores imponuntur, quod multi Gallicis tot bellis defecerant. *Curt.* 8, 14. Elephantus quoque, qui multa exceperat tela, deficiebat. *Cic. Att.* 1, 16. *a med.* Ne una plaga accepta, patres conscripti conciderent, ne deficerent. *Id. Rosc. Am.* 4. et *Caes. B. G.* 7, 30. Deficere animo. Deficere animum *Varro* dixit *R. R.* 3, 16. *a med.* de apibus: Exemptionem neque universam, neque palam facere oportet, ne deficiant animum. [*Et absolute *Sall. Jug.* 51, 4. Simul milites hortari, ne deficerent seu paterentur hostes fugientes vincere, i. e. animum desponderent. Etenim eleganter homines deficere dicuntur, quibus animus cadit. Exempla habet *Burm.* ad *Quint. Decl.* 339. coll. *Heins.* ad *Ov. Her.* 19, 8. Sed etiam de rebus dicitur, quae in eo sunt, ut pereant, ut *Virg. A.* 9, 352. ad socios tendebat, ubi ignem Deficere extremum — videbat.] ¶ *Deficere vita* est mori. *Pl. Asin.* 3, 3, 19. Si te intelligam deficere vita, jam ipse vitam meam tibi largiar. [*Etiam absolute. *Suet. Aug.* 99. in hac voce defecit. Sed tantum de placida morte recte hoc voc. utaris.] ¶ Cum infinito. *Sil.* 3, 111. gelidos ut scandere tecum Deficiam montes conjux tua? *Prop.* 1, 8, 23. Nec me deficiet nautas rogitare citatos. *Germanic. Arat.* 259. Deficiente oculo distinguere corpora parva. Adde *Tibull.* 4, 1, 191. ¶ Dicuntur sol et luna *deficere*, cum obscurantur. *Cic. Div.* 1, 53. Si luna defecisset in signo leonis. *Id. Somn. Scip.* 7. Olim deficere sol hominibus exstinguique visus est. *Id. Tusc.* 1, 30. Sol deficiens. ¶ Est etiam desinere. *Plin.* 2, 10, 7. Talis figura semper mucrone deficit. *Petr. Sat.* 30. In deficiente porticu, *h. e.* in extrema parte porticus. ¶ Ponitur et pro deserere. *Ov. Met.* 2, 382. de sole: qualis cum deficit orbem, Esse solet. *Grat. Cyneg.* 291. Ille tuos olim non defecturus honores. ¶ *Deficere* dicitur *debitor* qui solvendo non est. *Callistrat. Dig.* 49, 14, 3. *a med.* Non aliter fiscum debitorum suorum debitores convenire, nisi principales debitores defecerint. ¶ *Deficere ab aliquo* est se alienare, destituere, fidem mutare, et transire ad alium. *Cic. Planc.* 35. Consules turpissimi a senatu, a republica, a bonis omnibus defecerant. *Nep. Con.* 2. Deficere ab amicitia alicujus. *Liv.* 22, 61. Defecere ad Poenos hi populi, Atellani, Calatini, etc. ¶ Translate. *Cic. Amic.* 11. Difficile est amicitiam manere, si a virtute defeceris. *Id. Fin.* 2, 24. Quid ages, si utilitas ab amicitia defecerit? *Id. Fam.* 2, 16. Ut a me ipse deficerem, et, quod semper fugi, civili bello interessem, *h. e.* naturam et mores mutarem. *Virg. A.* 6, 196. dubiis ne defice rebus, Alma Parens. [*Quare hoc sensu passim confunditur cum *desciscere*, V. *Drak.* ad *Liv. Epit. lib.* 111.] ¶ Passive. *Ov. Her.* 5, 150. Deficior prudens artis ab arte mea. ¶ Particip. *Deficiens.* ap. *Hor. Ep.* 1, 4, 11. non deficiente crumena. *Ov. Trist.* 5, 13, 28. Dies sermonem deficiens. *Ib.* 1, 12. de cycno: Ore deficiente deflere necem suam. [*Plin. Pan.* 40. gradus deficientis affinitatis i. e. remotioris, quae vix jam pro affinitate haberi potest.] Cum infinito. *Sil.* 13, 358. et domibus deprompta talenta, Pascere longinquum non deficientia bellum.

DĒFĪGO, is, ixi, ixum, a. 3. καταπηγνύω, deorsum figo. *Cic. Rabir. perd.* 4. In campo Martio crucem ad civium supplicium defigi et constitui jubes. *Virg. A.* 12, 139. Defigunt tellure hastas. *Id. G.* 2, 290. penitus terrae defigitur arbos. [*Cf. *Voss. ib. v.* 346.] *Liv.* 1, 25. Male arma sustinenti gladium superne jugulo defigit. *Pl. Pers.* 2, 4, 22. Te, si prehendero, defigam in terram colaphis. ¶ Item universim infigo, immitto. *Cic. Cat.* 1, 6. *extr.* Sicam in corpore consulis defigere. *Liv.* 1, 58. *extr.* cultrum in corde. *Curt.* 7, 11. cuneos in saxa *et* inter saxa. *Plin.* 8, 12, 12. morsum in aurem. *Ov. Fast.* 3, 753. Millia crabronum colunt, et vertice nudo Spicula defigunt. *Cels.* 4, 14. Qua dolet, cucurbitulas sine ferro defigere. *Varr.* ap. *Non.* 3, 184. Defigere aliquem cruci. ¶ Translate. *Curt.* 9, 3. Metu attoniti, in terram ora defixerant. *Id.* 7, 8. In vultu regis defixerant oculos. *Ov. Am.* 2, 8, 15. Defigere oculos in aliquem. [*Tac. A.* 34. defigere aciem.] *Cic. Or.* 3, 8. Quid judici probandum sit, cum vidit, in eo mentem orationemque defigit. *Id. Acad.* 4, 15. Defigere et intendere animum in aliquid. *Id. Phil.* 14, 5. Omnes suas curas in rei publ. salute defigunt. *Id. Verr.* 1, 2, 3. Ut non modo in auribus vestris, sed in oculis omnium sua furta et flagitia defixurus sim. *Id. Phil.* 11, 5. In cujus possessiones eum non censetis impudentissimos oculos spe et mente defigere? *Id. Dom.* 4. Dixi eam sententiam, quam populi sermo in animis nostris jam ante defixerat. *Id. Prov. cons.* 4. Urbana haec audacia, quam ille praesens in oculis vestris mentibusque defixit. ¶ *Defigere culpam* ap. *Pers.* 5, 16. est dictis veluti confodere, insectari, reprehendere. ¶ Ponitur et pro obstupefacere. *Liv.* 1, 29. Silentium triste ac tacita moestitia ita defixit omnium animos, ut etc. *Id.* 3, 47. *ad f.* Stupor omnes admiratione tantae rei defixit. *Val. Fl.* 6, 534. Hac tunc attonitos facie defixerat hostes. *Id.* 4, 226. Cum pavor et gelidus defixit Castora sanguis. ¶ Saepe habet locum in veneficiis et devotionibus, et significat ligare, obnoxium reddere. Ducta est haec loquendi ratio ex more sagarum, quae quos veneficiis obligare vellent, eorum vel imagines cereas effingebant, vel nomina in cera notabant, ferreoque stilo transfodiebant, additis carminibus et devotionibus. *Ov. Am.* 3, 7, 29. Sagave poenicea defixit nomina cera, Et medium tenues in jecur egit acus. [*coll. *Id. Her.* 6, 91.] *Virg. Cir.* 377. Regis Iolchiacis animum defigere votis. *Senec. Ben.* 6, 35. Caput alicujus dira imprecatione defigere. ¶ *Defigere amorem* est fixum, stabilem, perpetuumque reddere. *Senec. Herc. Oet.* 523. Hoc, inquit, magae Dixere amorem posse defigi malo, *h. e.* hoc veneficio. V. integrum locum usque ad *v.* 530. ¶ *Defigere aliquid* ap. *Cic. Leg.* 2, 8. *ad f.* Quaeque augur injusta, nefasta, dira defixerit, irrita infestaque sunto, *h. e.* exsecratus fuerit. Vel potius viderit, observaverit, quasi defixis oculis contemplatus. Sic *defigere aliquem* apud *Statium* est intentis oculis aspicere. Sic enim ille de Ulysse loquens tacite contemplante Achillem puellari habitu latentem, *Ach.* 2, 90. Et tamen erectumque genas, oculisque vagantem, Nullaque virginei servantem signa pudoris Defigit, comitique obliquo lumine monstrat. [*Goer.* l. l. interpretatur *defixerit* per: *fixa et immota esse edixerit, jusserit. Ernest.* in *Clav.* ad incantationes refert, ut Augures *defigere* dicantur, quia *defigendo* potestatem agendi auferunt.] ¶ *Defigere oculos*, alio sensu *Tac. A.* 3, 1. Postquam duobus cum liberis feralem urnam tenens, egressa navi defixit oculos, *h. e.* adstantium oculos in se convertit. Ita interpretatur *Muretus*, alii *in terram*, ut *Virg. A.* 6, 469. Illa solo fixos oculos aversa tenebat: alii melius *in urnam.* ¶ Pro refigere, evellere. *Curius ad Cic. Fam.* 7, 29. Quo nostra defigere deportareque tuto possimus. Al. leg. *refigere.* V. DEFIXUS.

DĒFINDO, is, idi, issum, a. 3. idem quod findo. *Enn.* ap. *Non.* 2, 351. Malos defindunt, fiunt fabulata falaeque.

DĒFINGO, is, inxi, ictum, a. 3. idem quod fingo. *Cato R. R.* 74. Panem defingere. *Id. ib.* 121. Mustaceos ubi definxeris. Sic *Hor. Sat.* 1, 10, 37. Defingit Rheni luteum caput, *h. e.* versibus describit. Al. leg. *diffingit*, al. *depingit*, al. *defigit.* [*V. intpp. et *Fea* in *obss.* ad *Virg.* p. 87.]

DĒFĪNIO, is, ivi, itum, a. 4. καθορίζω, διορίζω, ἀφορίζω, constituo, circumscribo, decerno, et finiendo certos rei, de qua agitur, terminos praescribo. *Cic. Div.* 2, 44. Illi orbes, qui coelum quasi medium dividunt et adspectum nostrum definiunt. *Id. Caecin.* 8. Ejus fundi extremam partem oleae directo ordine definiunt. *Id. Phil.* 8, 3. Omnes Caphones, omnes Saxae, ceteraeque pestes, quae sequuntur Antonium, aedes sibi optimas, hortos, Tusculana, Albana definiunt, [*i. e. sibi destinant.] *Id. N. D.* 2, 40. Aether, in quo cum admirabilitate maxima igneae formae cursus ordinatos definiunt, *h. e.* certis spatiis conficiunt. *Caes. B. G.* 7, 83. Adeundi tempus definiunt, cum meridies esse videatur. *Id. B. C.* 1, 11. Definire, ante quem diem iturus sit. *Id. ib.* 82. Inter se palam de praemiis contendebant, in annosque consulatum definiebant, *h. e.* quo quisque anno consul esse vellet, designabant. *Cic. Agr.* 2, 13. Definire alicui potestatem. *Id. Arch.* 10. Res hae quas gessimus, orbis terrae regionibus definiuntur. [*Hinc omnino de rebus, quae certis terminis continentur vel includuntur: *Id. Or.* 3, 3. oratio eis definietur viris, i. e. inter hos viros continebitur, hi tantum loquentes inducentur. *Id. Off.* 3, 29, 107. Nam pirata non est perduellium numero definitus i. e. continetur eorum numero, includitur. Comparat *Beier. Cic. Or.* 3, 28, 109.] *Id. Marc.* 8. Hic tu modum vitae tuae non salute reipublicae, sed animi aequitate definies? ¶ Item finem impono. *Cic. Verr.* 2, 4, 52. Ut aliquando totam hujus generis orationem concludam ac definiam. [*Id. Or.* 19. saepissime similiter extrema definiunt.] ¶ Item praescribo. *Id. Acad.* 4, 36. Quam vitam ingrediar, definias. *Id. Quint.* 27. Tibi, quid facias, definit. ¶ Item statuo, decerno. *Pl. Cist.* 2, 1, 42. Perge eloqui: non remittam: definitum est. ¶ Item explicare verbis, quid res sit. *Cic. Brut.* 31. Rem latentem explicare definiendo. *Id. Or.* 1, 15. Si quis universam et propriam oratoris vim definire complectique vult, is orator erit, qui, etc. et *ib.* 2, 39. Illustrare aliquid verbisque definire. *Id. Inv.* 2, 18. Si res plures erunt definiendae. *Id. Sext.* 45. Universum genus brevi circumscribi et definiri potest: optimates sunt, qui, etc. *Id. Off.* 1, 2. *ad f.* Definire quid sit officium. *Id. Pis.* 18. Qui mala dolore, bona voluntate definiunt, *h. e.* statuunt mala in dolore consistere, bona in voluptate. ¶ *Definire aliquem*, finem vitae ei afferre, interimere. *Appul. Met.* 8. p. 302, 21. Ad hunc modum definito juvene, etc. [*Ita in *ed. Elm.* At in *Oud.* p. 520. aliisqui legitur *defuncto.*] ¶ Pro *definio* quidam legunt *diffinio* ap. *Plin.* 2, 77, 79. (atque ita *Harduin.* edidit) *Hygin. Astron.* 1, 6. et 2, 13., et *Coel. Aur. praef. Acut.*

[DĒFĪNIS, e, adj. qui habet fines; hinc derivatur definitus, cui nempe dati sunt fines. Legitur in *Not. Tir.* p. 57. Finis, infinis, adfinis, confinis, definis. *F.*]

DĒFĪNĪTĒ, adv. ἀφωρισμένως, διωρισμένως, definiendo, determinate, distincte, manifeste. *Cic. Balb.* 14. Lex quae definite potestatem Pompejo civitatem donandi dederat. *Id. Or.* 28. *ad f.* Partite, definite, distincte dicere. *Plin. Pan.* 88. Nec magis definite distincteque designat, qui Trajanum, quam qui Optimum appellat. *Gell.* 1, 25. Belli ferias festive magis dixit (*Varro*), quam aperte atque definite.

DĒFĪNĪTĬO, onis, f. finitio, determinatio, ὁρισμός, ἀφορισμός. *Cic. Div.* 2, 54. de versibus Sibyll.: Qui illa composuit, perfecit, ut quodcumque accidisset, praedictum videretur, hominum et temporum definitione sublata [*bestimmte Angabe*]. *Inscr.* optimae notae ap. *Grut.* 61, 3. Haec area intra hanc definitionem cipporum clausa verubus, et ara, quae est inferius, dedicata est, etc. ¶ Item oratio explicans, quid sit id, de quo disputatur. *Cic. Or.* 1, 42. Est definitio earum rerum, quae sunt ejus rei propriae, quam definire volumus, brevis et circumscripta quaedam explicatio. [*Id. Or.* 33. involutae rei notitia definitione aperienda est; si quidem definitio est oratio, quae quid sit id, de quo agitur, ostendit quam brevissime *Auct. ad Her.* 4, 25. Definitio est, quae alicujus rei proprias amplectitur potestates breviter et absolute; (sequuntur nonnulla exempla). Plura etiam congessit *Schütz.* in *Clav. Cic.*] *Id. ib.* Propriam cujusque vim definitione declarare. ¶ *Diffinitio* legitur a nonnullis in quibusdam libris apud *Hygin.*, *Augustin.* et *Coel. Aurel.*

DĒFĪNĪTĪVĒ, adv. definiendo, definite. *Tert. Car. Christ.* 18. Ipse Dominus sententialiter et definitive pronunciavit: quod in carne natum est, caro est. *Coel. Aur. praef. Acut.* 1. Definitive loqui, *h. e.* definitione rem explicare. *Ascon.* quoque usurpavit in *Verr.* 2, 2, 10.

DĒFĪNĪTĪVUS, a, um, adj. ὁριστικός, ad definitionem spectans. *Cic. Inv.* 2, 17. Cum nominis controversia est, quia vis vocabuli definienda verbis est, constitutio definitiva nominatur. *Id. Top.* 24. Causa definitiva. *eod. sensu.* ¶ Apud JCtos Sententia definitiva est, quae ultimo datur, et rem totam absolvit. *Imp. Justin. Cod.* 7, 64, 10. Adde *ib.* 45, 3. ¶ Definitiva materia, apud *Tert. adv. Herm.* 38. est, quae terminis circumscribitur, non infinita.

DĒFĪNĪTOR, oris, m. qui definit, decernit. *Tert. adv. Marc.* 5, 10. Habemus illum alicubi unius baptismi definitorem.

DĒFĪNĪTUS, a, um, adj. ὡρισμένος, finitus, determinatus. *Cic. Somn. Scip.* 3. Esse in coelo certum definitum locum, ubi beati aevo sempiterno fruantur. *Id. Top.* 21. Quaestionum duo sunt genera, alterum infinitum, alterum definitum. Definitum est, quod ὑπόθεσιν Graeci, nos causam. *Id. Fam.* 3, 8. Prima duo capita epistolae tuae nihil habent, quod aut definitum sit, aut certum.

DĒFĬŎCŬLUS, i, m. ἑτερόφθαλμος, cui oculus defit seu deest. *Mart.* 12, 59. Hinc defioculusque et inde lippus. Al. male leg. *Hinc caesis oculis.* Alii *caecis oculis.*

DĒFIT, verb. defectiv. anom. λείπει, deest: a *de* privativa, et *fio. Ennius* ap. *Cic. Tusc.* 3, 19. Mihi fortuna magis nunc defit, quam genus. *Ter. Hec.* 5, 2, 1. Nihil apud me tibi defieri patiar. *Virg. Ecl.* 2, 22. Lac mihi non aestate novum, non frigore defit. *Pl. Men.* 1, 4, 2. Opsonium affer tribus, vide, quod sit satis, neque defiat, neque super sit. *Id. Rud.* 4, 4, 63. Omnia iterum vis memorari, scelus, ut defiat dies? *h. e.* dies nos deficiat. *Id. Mil.* 4, 6, 46. Animus per oculos meus defit, *h. e.* deficit, et linquitur. [*Liv.* 9, 11. Nunquamne causa defiet, cur victi pacto non stetis? — Multi codd. habent ex interpretatione *deficiet.* V. *Drak.*] *Gell.* 20, 8. Ea ipsa, quae crescente luna gliscunt, deficiente contra luna defiunt. ¶ Observarunt critici [*inprimis *Drak.* ad *Sil.* 9, 335.], in permultis *Tibulli, Ovidii, Statii*, etc. locis, in quibus *defit* legendum erat, *desit* ab imperitis librariis scriptum fuisse.

DĒFĪTEOR. V. DIFFITEOR.

*DEFIXĬO, onis, f. *Gloss. Lat. Gr.* νεκρομαντίαι, καταδεσμοι. *B. A.*

DĔFIXUS, a, um, part. a *defigo*, deorsum fixus, infixus, καταπεπηγμένος. *Caes. B. G.* 5, 18. Sub aqua defixae sudes. *Hor. Ep.* 1, 6, 14. Defixis oculis torpere. *Ov. Met.* 11, 76. Defixa solo radix. ℙ Translate. *Cic. Flacc.* 1. Salus praesentium, spes reliquorum in vestra potestate posita sunt et defixa. *Id. Phil.* 4, 5. Virtus est una altissimis defixa radicibus. *Id. Somn. Scip.* 4. Quousque humi defixa tua mens erit? *Id. Or.* 3, 5. Defixus in cogitatione. *Id. Har. resp.* 26. *extr.* Vitia in aliquo penitus defixa atque haerentia. *Virg. A.* 8, 520. defixique ora tenebant. *Id. ib.* 6, 156. moesto defixus lumina vultu. [*Saepe hoc partic. Graecorum more cum accus. construitur. Multa exempla congessit *Drak.* ad *Sil.* 8, 53.] *Tac. A.* 13, 5. Defixi pavore. et 14, 10. Modo per silentium defixus, saepius pavore exsurgens. *Claud. VI. Cons. Hon.* 258. Defixus malis animus, *h. e.* dejectus vel stupens. *Val. Fl.* 5, 376. haeret defixus in una, *h. e.* oculis in una defixis. *Claud. I. Laud. Stil.* 51. Persides hospite pulcro defixae. ℙ [Idem etiam significat ac refigere. *Inscr.* ap. *Grut.* 19, 6. Jovi opt. max. custodi, conservatori, quod is sceleratissimi servi publici infando latrocinio defixa monumentis ordinis decurionum nomina numine suo eruit ac vindicavit, etc., *h. e.* quod aerea tabula, in qua descripta erant decurionum nomina, a servo publico detracta ex loco, unde de more prostabat, reperta fuerit. V. *Morcell. de stil. Inscript. Lat. T.* 1. p. 51. *edit. Pat. F.* *Forc.* in h. l. et seqq. *defixus* recte explicaverat: *veneficii causa fixus.* Neque apud *Appul.* et *Tac.* quadrat *refigere.*] *Appul. Herb.* 7. Si quis devotatus defixusque fuerit in suis nuptiis. V. DEFIGO. *Tac. A.* 1, 68. Rarus miles et quasi ob metum defixus.

DĔFLAGRĀTĬO, onis, f. ἐμπρησις, combustio. *Cic. Fin.* 3, 19. Qui negant se recusare, quo minus ipsis mortuis terrarum omnium deflagratio consequatur. *Id. Planc.* 40. Cum mea domus ardore suo deflagrationem urbi minaretur.

DĔFLAGRĀTUS, a, um, part. a *deflagro*, ambustus. *Enn.* ap. *Cic. Tusc.* 3, 19. Fana flamma deflagrata. *Cic. Cat.* 4, 6. In cinere deflagrati imperii collocarent.

DĔFLAGRO, as, n. 1. ἐμπρήθομαι, vehementer comburor, igne consumor. *Cic. N. D.* 2, 27. Dianae Ephesiae templum deflagravisse. *Id. Acad.* 4, 37. *extr.* Fore tamen aliquando, ut omnis hic mundus ardore deflagret. [*De homine: *Cic. Off.* 3, 25. Phaeton — ictu fulminis deflagravit.] ℙ Translate. *Appul. Apol.* p. 290, 11. Crimen magiae, quod ingenti tumultu ad invidiam mei accensum, per nescio quas aniles fabulas deflagravit. [*Cic. Cat.* 4, 6. in cinere deflagrati imperii.] ℙ Significat etiam defervescere, mitescere. *Liv.* 40, 8. Spes animum subibat, deflagrare iras vestras, purgari suspiciones posse. *Tac. H.* 2, 29. Deflagrante paulatim seditione. Adde *Lucan.* 4, 280. ℙ Active, pro valde calefacere, comburere, usurpari videtur a *Vitr.* 6, 1. Sol quibus locis mediocriter profundit vapores, in his conservat corpora temperata: quaeque proxime currendo deflagrat, eripit exsugendo temperaturam humoris.

DĔFLAMMO, as, avi, atum, a. 1. exstinguo. *Appul. Met.* 5. *sub f.* Pharetram expilet, et sagittas dearmet, arcum denodet, taedam deflammet.

DĔFLĀTUS, a, um, adj. flando rejectus. *Varr. R. R.* 1, 64. Quod est levissimum ac summum, deflatum ut trajiciant in alia vasa. Est qui legat *depletum*, [quod rectius videtur. *F.*]

DĔFLECTO, is, xi, xum, a. 3. ἀποκάμπτω, deorsum torqueo, curvo. *Colum.* 5, 11. Ramum olivae deflecte, et ad crus arboris ficulneae religa. ℙ Item alio flectere, avertere. *Virg. A.* 10, 329. septenaque tela Conjiciunt: partim galea clypeoque resultant Irrita, deflexit partim stringentia corpus Alma Venus. *Liv.* 39, 27. *in f.* Q. Fabium Labeonem direxisse finem Philippo veterem viam regiam, quae, etc. Philippum postea novam deflexisse viam, qua Maronitarum urbes amplectatur. Translate. *Stat. Th.* 1, 280. belli deflecte tumultus, Et generis miseresce tui. *Val. Fl.* 8, 76. Deflectere oculos ab aliqua re. *Lucan.* 5, 789. Quolibet potius deflecte carinam. *Id.* 3, 337. Deflectere iter aliquo. *Tac. H.* 2, 70. Deflectere via, *h. e.* divertere. Et absolute eod. sensu, *Suet. Aug.* 93. In peragranda Aegypto paulum deflectere ad visendum Apin supersedit. *Plin. ep.* 4, 1. Deflectemus in Tuscos. ℙ Illa quoque translata sunt. *Cic. Amic.* 12. Deflexit aliquantum de spatio curriculoque consuetudo majorum. *Id. ib.* 26. Ab amicitiis sapientium ad leves amicitias deflexit oratio. *Id. Off.* 2, 3. Consuetudo deflexit de via, sensimque eo deducta est, ut, etc. *Id. Rosc. Com.* 16. Deflectere a veritate. *Id. Har. resp.* 19. a virtute patris. *Id. Caecin.* 18. rem ad verba. *Suet. Dom.* 3. Virtutes quoque in vitia deflexit. *Ov. Rem.* 325. Quam potes in pejus dotes deflecte puellae, *h. e.* in malam partem trahe. *Lucan.* 3, 303. furorem Indomitum, duramque viri deflectere mentem Pacifero sermone parant. *Stat. Silv.* 2, 1, 59. Aliquem ab ira ardenti in se deflectere. *Quint.* 3, 8. *ante med.* Haec, quae tantum inter se pugnant, plerumque nominibus deflecti solent. *Id.* 7, 2. *ante med.* Deflectere factum in alium, *h. e.* vertere, transferre. [*Vides ex his locis, et transitive et intransitive usurpari h. v.] ℙ *Deflectere aliquid*, mutare. *Cels. praef.* Asclepiades medendi rationem magna ex parte mutavit. Ex cujus successoribus Themison nuper ipse quoque quaedam in senectute deflexit.

DĔFLĔO, es, evi, etum, a. 2. κατακλαίω, idem quod fleo, deploro. *Cic. Brut.* 96. Saepe inter nos impendentes casus deflevimus. *Lucr.* 3, 921. Insatiabiliter deflere. *Prop.* 1, 16, 13. gravibus deflere querelis. [*In hoc loco nota significationem intransitivam, ad quam confirmandam attulit *Lachmann.* locos *Manil.* 4, 747. et *Appul. Met.* 4. *extr.* — Sed plerumque *deflere* activam vim habet.] *Tac. A.* 3, 49. Post celebre carmen, quo Germanici suprema defleverat. *Senec. Octav.* 10. Semper genitrix deflenda mihi. *Liv.* 29, 4. In haec deflenda prolapsus. ℙ *Deflere oculos* est fletu et lacrimis rigare. *Appul. Met.* 5, p. 161, 36. Sorores deflebant oculos et plangebant ubertim.

DĔFLĒTĬO, onis, f. fletus. *Juvenc.* 4, 122. Adveniet jam tunc tristis defletio terris.

DĔFLĒTUS, a, um, part. verbi *defleo. Cic. Tusc.* 1, 35. Liberi defleti. *Id. Or.* 3, 3. Mors a multis saepe defleta. *Val. Fl.* 5, 60. relliquias socii, defletaque miscent Nomina. *Ov. A. Am.* 1, 335. Cui non defleta est Ephyraeae flamma Creusae?

DĔFLEXĬO, onis, f. idem quod deflexus. *Macr. Sat.* 1, 17. *a med.* Solis meatus sursum ac deorsum certa deflexione variando, etc. ℙ Translate. *Nazar. Pan. Constant.* 5. Omnia ad eundem gloriae exitum; nullae cupiditatum deflexiones, nullus erroris anfractus.

*DEFLEXŪRA, ae, f. deflexio. *Augustin. B. A.*

DĔFLEXUS, us, m. κατάκαμψις; curvatio. *Colum.* 4, 26. Palmes leniter curvabitur, ne deflexu frangatur. ℙ Translate. *Val. Max.* 7, 3. *init.* Factorum dictorumque genus proximo deflexu ad vafri nomen progressum. *Id.* 4, 2. Transgrediamur ad egregium humani animi ab odio ad gratiam deflexum.

DĔFLEXUS, a, um, part. v. *deflecto*, curvatus, inflexus, ἐπικαμπής. *Cic. Div.* 1, 19. Amnes in alium cursum contorti et deflexi. *Plin.* 17, 23, 35. *n.* 23. Deflexa vitis vel palmes juxta suam arborem. *Manil.* 1, 741. Currus solis deflexus solito cursu. ℙ Translate. *Quint.* 9, 3. *sub init.* Oratio a simplici rectoque dicendi genere deflexa, virtus est, si habet probabile aliquid, quod sequatur, *h. e.* declinans. *Gell.* 15, 5. Verba deflexa et depravata a recta ratione et consuetudine.

DĔFLO, as, a. 1. flando ejicio, ἀποπνέω. *Plin.* 28, 2, 5. Cibus etiam e manu prolapsus reddebatur, utique per mensas: vetabantque munditiarum causa deflare. ℙ Translate. *Suet. Cal.* 38. Julii et Augusti diplomata, ut vetera et obsoleta, deflabat, *h. e.* contemnebat. Al. leg. *deflebat*, alii melius *difflabat.* [*B. Crus.* recepit ex emendatione: *delebat.*]

DĔFLOCCĀTUS. V. v. seq.

DĔFLOCCO, as. *Non.* 1, 22. Defloccare est atterere, tractum a vestibus sine flocco. *Plauti* locus est in *Asin.* 3, 3, 110., ubi versum nonnulli inserunt, quo haec vox confirmetur. ℙ Nihilominus *defloccati senes* leguntur apud *Pl. Epid.* 5, 1, 10. quos intelligere possumus vel attritos, confectos, defectos viribus, vel, ut alii malunt, floccis seu capillis defectos, calvos.

DĔFLORĀTĬO, onis, f. florum hinc inde detractio. Translate. *Tert. adv. Valent.* 12. Graculus Aesopi ex omnium defloratione constructus.

*DEFLORATOR, oris, m. *Hieron. B. A.*

DĔFLORĀTUS, a, um, part. verbi *defloro*, flore privatus, ἀνανθής. *Quint.* 6. *praef.* Certos atque defloratos fructus ostendebat. Al. rectius leg. *deformatos.* Adde *Liv.* 37, 58. sed lectione ibi quoque dubia. Nam communiter leg. *praefloratus.*

DĔFLORĔO, es, ui, n. 2. idem quod defloresco. *Colum.* 5, 6. *sub f.* Vitis cum se multa fronde cooperit, pejus defloret, *h. e.* fructus edit. *Plin.* 18, 12, 30. Faba aquas in flore maxime concupiscit: cum vero defloruit, exiguas desiderat. *Catull.* 62, 43. Idem *(flos)* cum tenui carptus defloruit ungui. ℙ Translate. *Claud. in Eutrop.* 1, 75. Cum forma dilapsus amor: defloruit oris Gratia. *Liv.* 38, 53. *ad f.* In juventa bella assidue gesta: cum senecta res quoque defloruere, nec praebita est materia ingenio. *Lactant. de ira D.* 9. *a med.* Iis temporibus, quibus jam philosophia defloruerat. ℙ [Part. *Deflorens* in *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 123. Hunc Antho tumulum, male deflorentibus annis, Pro pietate pari composuere suo Maestus uterque parens, *h. e.* annis, quasi flores essent, infeliciter decerptis: nam *parvolus* interiisse *ib.* dicitur Anthus, ad cujus nomen, quod Graece florem significat, cum aliqua venustate allusum fuisse, apparet. *F.*]

DĔFLORESCO, is, n. 3. ἀπανθέω, florem amitto. *Colum.* 2, 12. *sub f.* Omne frumentum, cum totam spicam edidit, octo diebus deflorescit. ℙ Translate. *Auct.* ad *Her.* 4, 27. *extr.* Aut morbo aut vetustate formae dignitas deflorescit. *Liv.* 6, 23. Cum corporibus vigent et deflorescunt animi. *Cic. Brut.* 92. Hortensius ornatus, acer, et non talis, qualem tu eum, Brute, jam deflorescentem cognovisti, sed verborum et actionis genere commotior. *Id. Coel.* 19. Amores, et deliciae celeriter deflorescunt. ℙ Deflorescere est etiam tempestive florescere, ut ait *Varr. R. R.* 1, 1. Quarto invoco Rubigum, ac Floram, quibus propitiis neque robigo frumenta atque arbores corrumpit, neque non tempestive florent. *Plin.* 18, 29, 69. Prisci Floralia IV. Kal. Maji instituerunt, ut omnia bene deflorescerent.

DĔFLORO, as, a. 1. florem adimo. Translate. *Gell.* 14, 1. *extr.* Futurum gaudii fructum spe tibi jam defloraverit. Al. leg. *praefloraverit*, et quidem melius.

DĔFLŬO, is, uxi, uxum, n. 3. ἀποῤῥέω, καταῤῥέω, deorsum fluo: et proprie de liquidis dicitur. *Plin.* 3, 18, 22. Anassum, in quod Varramus defluit. *Id.* 34, 13, 37. Aes in catino defluit. *Id.* 24, 18, 105. Sanguis defluit a renibus. *Sall. fragm.* apud *Prisc.* 6. p. 680. Flumen Tauro monte defluens. [*Liv. fragm. l.* 116. *n.* 42. flamma e Aetna monte defluxit.] *Gell.* 17, 11. Potus defluit ad pulmones. *Plin.* 18, 6, 8. *n.* 3. Succus ex filice defluens. *Id.* 33, 5, 26. Humor per venam auri defluens. ℙ Item de aliis rebus. [*Ad modum graphice h. v. placidum quendam motum inferiorem versus locum designat, quo, quum translate ponitur, interdum illud quoque accedit, ut clam et inscio eo, de quo sermo est, fiat.] *Cic. Tusc.* 5, 21. Jam ipsae defluebant coronae, *h. e.* e capite decidebant. *Plin.* 8, 48, 74. Mirum fuit nec defluxisse eas *(praetextas)*, nec teredinum injurias sensisse. *Id.* 17, 24, 37. *n.* 6. Vitis et oleae defluit fructus. *Tibull.* 3, 1, 18. defluit color. *Ov. Met.* 6, 146. tristi medicamine tactae Defluxere comae. Sic *Curt.* 4, 6. Gleba cum regis capiti incidisset, resoluta defluxit, *h. e.* dissipata est. *Virg. G.* 3, 447. Aries mersus secundo defluit amni, *h. e.* defertur. *Curt.* 9, 8. *extr.* Sumptis ducibus amnis peritis, defluxit ad insulam. et *Suet. Ner.* 27. Quoties Ostiam Tiberi deflueret. *Virg. A.* 1, 408. pedes vestis defluxit ad imos. *Id. ib.* 11, 501. tota cohors relictis Ad terram defluxit equis, *h. e.* desiluit. *Furius* apud *Macr. Sat.* 6, 4. lapsusque in humum defluxit et armis Reddidit aeratis sonitum. *Curt.* 7, 7. *sub f.* Corpus ex equo defluxit in terram. [*Liv.* 2, 20. moribundus Romanus — ad terram defluxit.] *Sall.* ad *Caes. De rep. ordin.* 1, 2. Ex queis magna pars, ubi neque creditum condonare, neque te civibus, sicuti hostibus, uti vident, defluxere, *h. e.* diversi discessere. ℙ Translate. *Tibull.* 3, 4, 81. ignavus defluxit pectore somnus, *h. e.* abiit: excitatus sum. *Prop.* 1, 20, 2. Id tibi ne vacuo defluat ex animo, *h. e.* excidat. *Colum. praef. l.* 12. *ad f.* Luxu et inertia defluere, *h. e.* languescere. *Cic. Sext.* 32. Ex novem tribunis, quos tunc habueram, unus me absente defluxit, *h. e.* a me alienatus est. *Id. Tusc.* 1, 25. A necessariis artificiis ad elegantiora defluximus, *h. e.* transivimus. *Quint.* 10, 1. *ad f.* Tantumque ab illo defluebant, quantum ille ab antiquis descenderat, i. e. recedebant. [*Imo in pejus deflectebant, desciscebant. Cf. *Frotscher.*] *Id.* 1, 8. In omnia deliciarum genera vitiaque, dicendi quoque ratione, defluximus. *Suet. Aug.* 2. Is Cn. et C. procreavit, a quibus duplex Octaviorum familia defluxit, *h. e.* derivata est. *Vell.* 1, 16. Philosophorum ingenia Socratico ore defluentia, *h. e.* a Socrate venientia. *Hor. Od.* 1, 28, 27. multaque merces, Unde potest, tibi defluat aequo Ab Jove, *h. e.* proveniat. [*In terram defluere* i. e. inutiliter perire. *Cic. Amic.* 16. Ditior — videtur esse vera amicitia nec observare restricte, ne plus reddat quam acceperit. Neque enim verendum est, ne quid excidat, aut ne quid in terram defluat.] ℙ Significat etiam fluere desinere. *Id. Ep* 1, 2, 42. Rusticus exspectat, dum defluat amnis: at ille Labitur, et labetur in omne volubilis aevum. ℙ Translate. *Cic. Fam.* 9, 20. Ubi salutatio defluxit [*i. e. ubi salutatores discesserunt, abierunt], litteris me involvo. *Sall. Cat.* 1. Ubi per socordiam vires, tempus, ingenium defluxere, *h. e.* abiere, periere. *Hor. Ep.* 2, 1, 157. Graecia artes Intulit agresti Latio: sic horridus ille Defluxit numerus Saturnius. *Lact.* 5, 22. Disciplina defluens, *h. e.* paulatim deficiens. ℙ [In *Not. Tir.* p. 120. habetur supinum *defluxum.* V. FLUO. ℙ *Defluxurus* apud *Tert. Resurr. carn.* 61. Cur non magis qua defluxura colentur? *F.*] ℙ [*Confunduntur *defl.* et *diffluere.* Praecipue controversus locus est *Liv.* 41, 15. Cn. Cornelius — exposuit Patribus conscriptis, bovis sescenaris, quem immolavisset, jecur defluxisse. *Perizon.* malebat *diffluxisse* i. e. in aqua dissipatum esse et in liquorem abiisse. Et sic scripserunt *Kreyssig.* et *B. Crus.* seqq. enim monstrant, non *defluxisse* jecur in secando bove.]

*DEFLUSTRO, as, a. 1. *Tert. de Pall.* 2. Mare

eflustrat intemperatum, *h. e.* sedat. Al. leg. *de lustris.* Cf. *Cerdam* ad h. l. p. 14. V. *Flustra.* *B. A.*

DĒFLŪVĬUM, ii, n. a *defluo.* *Plin.* 18, 29, 69. . 2. Est in coelo, qui vocatur lacteus circulus. Hujus defluvio, velut ex ubere aliquo, sata cuncta actescunt. *Id.* 28, 2, 5. Defluvia capitis. et 29, , 34. Defluvia capillorum, ἀλωπεκία.

DĒFLŪUS, a, um, adj. qui defluit aut decidit. *Stat. Th.* 9, 325. levat unda gradus, seu defluus lle, Sive obliquus eat. *Id. Silv.* 1, 3, 53. Splendor ab alto defluus. ℙ *Deflua caesaries*, apud *Prud.* est prolixa, promissa, περὶ στεφ. 13, 30. Deflua caesaries compescitur ad breves capillos. ℙ Passiva significatione, ex quo aliquid defluit. *Appul. Met.* 3. p. 130, 21. Vasculum graciliter fistulatum, ac per hoc guttatim defluum, *h. e.* per quod aqua defluit, clepsydra.

DĒFLUXĬO, onis, f. idem quod defluvium, ἀπόῤῥοια. *Firmic. Math.* 3, 7. Defluxio seminis. *Coel. Aur. Acut.* 2, 18. ventris.

DĒFLUXUS, us, m. defluxio. *Appul. de Deo Socr.* p. 47, 34. Nubibus omnis exortus terrenus, et retro defluxus in terras est.

DĒFŎDĬO, ōdis, ōdi, ossum, a. 3. κατορύττω, idem fere quod fodio, [*in profundum fodio.] *Colum.* 7, 5. *post med.* Scrobem defodiamus et vivam pecudem obruamus. ℙ Item terra effossa obruo. *Id. ib. ante med.* Oblitum vas in sterquilinio defoditur. *Plin.* 7, 52, 53. defodere aurum nullo conscio. *Id.* 17, 13, 21. In vasis fictilibus defodere propagines aptissimum. *Liv.* 8, 10. *ad f.* Signum septem pedes altum in terram defodi. *Ov. Met.* 4, 239. defodere aliquem alta humo. [*Plin. ep.* 4, 11. Missi pontifices, qui defodiendam necandamque curarent. *F.*] ℙ Translate. *Senec. Consol.* ad *Marc.* 2. *extr.* Octavia fortunam exosa defodit se et abdidit.

*DEFOLLĬO, is, a. 4. folliculis nudo. *Ambros. de Viduis* T. 4. p. 502. Gementibus areis, dum caeditur messis, frumenta defolliunt. Al. leg. *defoliant.* *Gloss. Cyrill.* Defolio, are, ἀποφυλλίζω. *B. A.*

DĒFŎMĬTĀTUM lignum, dixerunt antiqui, quod a fomitibus, quibus confoveri solet, erat succisum. *Festus.*

*DEFOMO, as, a. 1. *Gloss. Gr. Lat.* Ἀποπελεκίζω, defomo, dedolo. Exinde diminut. *Defomito*, et part. *Defomitatus*, quod V. *B. A.*

DĒFŎRAS, adv. extra. *Inscr.* ap. *Grut.* 573, 1. In Capitolio, ad aram gentis Juliae deforas podio sinisteriore. [At *Marin.*, qui *Frat. Arv.* p. 485. scripserat in allata Inscriptione conjunctim esse scriptum *deforas*, idem tamen in *Papir. Diplom.* p. 270. *n.* 51. asseverat, punctum esse inter duas voces, easque sic divisim insculptas *de. foras.* *F.* *Apud *Pompej. comm. A. Don.* p. 343. *ed. Lind.* etiam *deforis* legitur; sed ea compositio tanquam parum latina ab ipso improbatur. Sed legitur etiam apud *Plin. Valer.* 1, 31. Deforis, ubi tumor est, apponere. *Vulg. Matth.* 23, 25. Adde *Genes.* 7, 16. Cf. *Forc.* in *Desub*, et V. *Deintus* et *Delonge.* *B. A.*]

DĒFŎRĔ. V. DESUM.

*DEFORIS. V. DEFORAS.

DĒFORMĀ dicuntur exta, quae dantur calida: a *formus*, calidus. *Fest.* in *Forma.*

DĒFORMĀTĬO, onis, f. ὑποτύπωσις, actus deformandi, delineatio, descriptio, forma. *Vitr. sub f. praef. l.* 3. Venti e quibus regionibus singuli spirent, deformationibus grammicis ostendi. *Firmic. Math.* 1, 3. *sub f.* Nondum corporis deformatione completa. ℙ Item formae corruptio, deformitas. *Liv.* 9, 5. *extr.* Ut ab illa deformatione tantae majestatis, velut ab nefando spectaculo, averteret oculos. *scilicet* ob detracta consulibus insignia magistratus in Caudina sponsione.

DĒFORMĀTUS, a, um, part. v. *deformo*, ὑποτυπωθεὶς, formatus, delineatus, descriptus. *Quint.* 5, 11. *a med.* Marmora deformata prima manu. *Id. praef. l.* 6. Non enim flosculos, sed certos atque deformatos fructus ostenderat. *Varr. R. R.* 3, 5. Locus deformatus ad tabulae litterariae speciem cum capitulo. *Pl. Ps.* 2, 3, 10. Jam instituta, ornata cuncta in ordine, animo, ut volueram, certa, deformata habebam. ℙ Item forma privatus, corruptus, turpis, δύσμορφος. *Liv.* 40, 45. Fulminibus complura loca deformata. *Cic. Att.* 2, 21. Hunc omnibus a me pictum et politum artis coloribus, subito deformatum non sine magno dolore vidi. *et paulo supra.* Deformatus corpore, fractus animo. *Sil.* 2, 707. Membra deformata veneno. *Cic. Har. resp.* 26. Homo vitiis deformatus. *Id. Verr.* 2, 4, 55. parietes nudos ac deformatos reliquit. *Id. Har. resp.* 12. Quid magis deformatum, inquinatum, perversum, conturbatum dici potest? *Gell.* 14, 2. Homo probri plenus, spurcissimaeque vitae ac deformatissimae. *Hirt. B. Alex.* 24. Patria turpissimis incendiis et ruinis deformata. *Sall. Jug.* 14, 7. Homo aerumnis deformatus, [*et *Cort.* ad h. l.] *Liv.* 8, 32. Deformata victoria. ℙ Sup. *Deformatissimus.* V. supra.

DĒFORMIS, e, adj. δύσμορφος, sine forma, foedus, turpis. *Cic. Coel.* 3. Ut eum poeniteat non deformem esse natum. *Id. Fin.* 5, 12. Motus corporis statusve deformis. *Id. Or.* 2, 61. Res turpiculae et quasi deformes. *Id. Fam.* 4, 9. *ad f.* Patria deformior. *Gell.* 5, 11. deformissima femina. *Frontin. Aquaed.* 93. deformis ac turbida aqua. [*Liv.* 9, 6. deforme agmen; i. de exarmatis et sub jugum missis. *Id.* 41, 3. deformis turba, velut lixarum calonumque. Quocum comparat *Ern.* in *Clav. Liv. Tac. A.* 4, 20. deforme obsequium i. e. servile, humile.] ℙ Translate. [*i. e. turpe, dedecus afferens, infame. V. *Barth.* ad *Stat. Th.* 10, 327. quem laudat *Burm.* ad *Quint.* V. DEFORMITAS in f. et ad *Ov. Am.* 3, 14, 6.] *Stat. Th.* 10, 332. deformis vita. *Hor. Epod.* 13. *extr.* aegrimonia. *Stat. Silv.* 5, 3, 116. deformes ortus. et *Mart.* 11, 99. deforme vitium, *h. e.* turpis morbus. *Plin. ep.* 8, 24. *ad f.* Multo deformius est amittere, quam non assequi laudem. *Cic. Off.* 1, 38. *extr.* Deforme est de se ipso praedicare. *Sil.* 16, 220. Haud deformis erit vobis ad foedera versis Pacator, mediusque Syphax, *h. e.* pudendus, contemnendus. *Liv.* 45, 44. *in f.* Orationem non tam honorificam audientibus, quam sibi deformem, habuisse. *Ov. Pont.* 3, 8, 15. deformes campi, *h. e.* inculti, et aspectu horridi. et *Trist.* 5, 2, 63. deformia litora Euxini aequoris. *Suet. Vesp.* 23. Deformia lucra, *h. e.* sordida. *Quint.* 9, 4. Deforme nomen. ℙ Cum genitivo. *Sil.* 1, 165. Quem postquam diro suspensum robore vidit Deformem leti famulus, *h. e.* dehonestatum infami genere supplicii.

DĒFORMĬTAS, atis, f. δυσμορφία, pravitas, turpitudo. *Cic. Or.* 2, 59. Deformitas et vitium corporis. *Gell.* 15, 17. Pudefactus oris deformitate. *Id.* 3, 3. Vitia atque deformitates meretricum. [*Liv.* 2, 23. noscitabatur tamen in tanta deformitate. *Id.* 29, 22.] *Suet. Ner.* 38. Offensus deformitate veterum aedificiorum. *Cic. Or.* 17. Diserti deformitate agendi multi infantes putati sunt. Sic *Or.* 1, 34. Intuendi sunt nobis non solum oratores, sed etiam actores, ne mala consuetudine ad aliquam deformitatem pravitatemque veniamus. ℙ Translate. *Cic. Leg.* 1, 19. Deformitas animi. *Id. Att.* 9, 10. fugae et negligentiae. ℙ Pro dehonestamento, dedecore. *Nep. Ages.* 8. Naturam maleficam nactus est in corpore, exiguus et claudus altero pede: quae res nonnullam afferebat deformitatem: atque ignoti faciem ejus cum intuerentur, contemnebant. *Hirt. B. Alex.* 19. *extr.* Hostili modo Cordubensium agros vastat. Cujus rei deformitate atque indignitate legiones concurrerunt etc. *Quint.* 6, 1. Si judicibus aut gloriae futurae est absolutio rei, aut deformitati damnatio. [*V. *Burm.* ad *Quint. Decl.* 253.]

DĒFORMĬTER, adv. αἰσχρῶς, foede, turpiter. *Quint.* 8, 3. *circa med.* Junctura (*verborum*) deformiter sonat. *Id.* 11, 1. Deformiter dicere. *Suet. Ner.* 49. Vivere deformiter ac turpiter. *Val. Max.* 8, 1. *n.* 6. Ut abjicere se tam suppliciter, aut attollere tam deformiter cogeretur.

DĒFORMO, as, avi, atum, a. 1. figurare, formam dare, describere, delineare: ἐκμορφόω, ὑποτυπόω. *Vitr.* 1, 1. Architectum graphidos scientiam habere oportet, quo facilius exemplaribus pictis, quam velit, operis speciem, deformare valeat. *Cato R. R.* 161. Cum areas deformabis, intervallum facito inter eas semipedem latum in omnes partes. [*Pl. Ps.* 2, 3, 11. Jam instituta, ornata, cuncta in ordine animo ut volueram, Certa, deformata habebam.] *Senec. Ben.* 7, 2. Hanc voluptatem nunquam sensuram sui taedium, percipit hic, quem deformamus, *h. e.* describimus. Sic *Cic. Caecin.* 5. Ille, quem supra deformavi. et *Auct.* ad *Her.* 3, 12. Deformare imagines. [*Quint.* 5, 11, 30. esse aliquid minus simile, ut *simia homini* et marmora deformata prima manu, i. e. formari inchoata. Cf. quae *Burm.* et *Spald.* annotarunt ad h. l. coll. ad *Prooem.* 6. §. 9.] ℙ Item orno. *Vitr.* 5, 8. Scenae tragicae deformantur columnis, fastigiis, et signis, reliquisque regalibus rebus. ℙ Item contraria ratione, formam destruo, corrumpo, foedo, λωβάομαι, διαφθείρω. *Virg. G.* 4, 254. horrida vultum Deformat macies. *Id. A.* 10, 844. Canitiem immundo deformat pulvere. *Ov. A. Am.* 1, 517. Tonsura male deformat capillos. *Auct.* ad *Her.* 4, 14. Carthaginienses Italiam deformarunt. ℙ Translate. *Cic. Coel.* 2. Ut ad ea, quae accusatores, deformandi hujus causa, dixerunt, primum respondeam. *Virg. A.* 12, 805. Deformare domum, et luctu miscere hymenaeos, *h. e.* luctu complere. *Liv.* 30, 14. *extr.* Cave, deformes multa bona uno vitio. et 3, 71. Victoriam honestam turpe domi judicium populi deformavit. Adde 24, 24.

DĒFORMŌSUS, a, um, adj. deformis. *Sidon. ep.* 3, 3. Consilio deformosiore aliquid occulere. Al. leg. *deformiore.*

DĒFORMUS. V. DEFORMA.

DĒFOSSUS, a, part. v. *defodio*, κατορυκτὸς, effossus. *Virg. G.* 3, 376. Ipsi in defossis specubus secura sub alta Otia agunt terra. [*Hor. Sat.* 1, 1, 42. quid juvat te pondus auri Furtim defossa timidum deponere terra, i. e. effossa. Sed inclusa est in h. v. *profunditatis* notio, quod in *effodere* non est.] *Claud.* in *Eutr.* 2, 351. Hic coquus, hic leno, defossi verbere terga, *h. e.* lacerati. Al. leg. *defessi.* *Flor.* 3, 21. *ad f.* Oculis, manibus cruribusque defossis, *h. e.* oculis erutis, manibus et cruribus discerptis. ℙ Item effossa terra obrutus, infossus. *Plin.* 18, 17, 45. Herba defossa in quatuor angulis segetis. *Id.* 19, 8, 42. Defosso semine acervatim, parvulis scrobibus ferunt. *Cic. Div.* 1, 17. Cotem illam et novaculam defossam in comitio, supraque impositum puteal, accepimus. *Virg. G.* 2, 507. Condit opes alius, defossoque incubat auro. *Plin.* 9, 7, 6. Animalia, quae semper defossa vivunt ceu talpae.

DĒFOSSUS, us, m. defodiendi actus. In sexto casu. *Plin* 19, 8, 48. Area in defossu cavata.

DĒFRĂCTUS, a, um, part. v. *defringo*, idem quod fractus, aut valde fractus. *Pl. Stich.* 1, 3, 37. Ei hercle ego verbo lumbos defractos velim. *Plin.* 21, 7, 18. Hortensiorum quaedam non nisi defracta, aut ex attritu olent. *Id.* 26, 8, 39. Defracti ramuli. *Cato R. R.* 88. Amphora defracto collo.

DĒFRAUDĀTĬO, onis, f. ἀφαυρία (?). *Tert. An.* 43. Omnis natura aut defraudatione, aut enormitate rescinditur, proprietate mensurae conservatur, *h. e.* defectu aut excessu.

DĒFRAUDĀTOR, oris, m. νοσφιστής, fraudator. *Sen. Ben.* 4, 26. Qui beneficiorum defraudator est. Correctiores libb. hab. *fraudator.* *Cajus* tamen (ed. *Goeschenio*) ita habet *Instit.* 4, §. 65. Quod invicem tibi defraudatoris nomine debet.

DĒFRAUDĀTRIX, icis, f. quae defraudat. *Tert. Jejun.* 16. Domus impudens, sacrificiorum carnalium defraudatrix.

DĒFRAUDĀTUS, a, um, part. v. *defraudo*, fraudatus. *Paul. Nol.* 26, 74. pecudum sanguine defraudatus.

DĒFRAUDO, as, avi, atum, a. 1. fraudando intercipio, aufero, νοσφίζω. *Ter. Ad.* 2, 2, 37. Colaphis tuber est totum caput: etiam insuper defraudat? *Pl. Ps.* 1, 1, 91. Defraudare aliquem drachma. *Liv.* 36, 40. *extr.* aliquem fructu victoriae suae. *Cic. Or.* 66. Ne brevitas (*periodi*) defraudasse aures videatur, neve longitudo obtudisse. ℙ Et cum altero accusativo. *Varr.* ap. *Non.* 1, 95. Aes defraudasse cauponem. *Pl. Asin.* 1, 1, 82. Nisi quid tu porro uxorem defraudaveris. *Cic. Fam.* 7, 10. Quem ne andabatam quidem defraudare poteramus, *h. e.* retinere a spectandis andabatis, privare spectaculo andabatarum. V. ANDABATA. ℙ *Defraudare genium suum*, est quod *Liv.* 5, 47. dicit, fraudare se victu suo, necessaria naturae negare, comparcendi causa. *Ter. Ph.* 1, 1, 9. Quod ille unciatim vix de demenso suo, Suum defraudans genium comparsit miser. *Pl. Aul.* 4, 9, 15. Egomet me defraudavi, animumque meum, geniumque meum: nunc eo alii laetificantur, meo malo et damno. [*Opponitur *Genio indulgere;* originem utriusque loquendi generis bene explicat *Voss.* ad *Virg. G.* 1, 302. p. 145. sq.]

DĒFRĔMO, is, n. 3. fremere desino. *Sidon. ep.* 1, 5. *extr.* Nondum cuncta thalamorum pompa defremuit. *Id. ep.* 4, 12. Sensim ira defremuit. *Id. ep.* 9, 9. Donec gentium concitatarum procella defremeret. Tribuunt etiam *Plin.* ep. 9, 13. Cum jam satis primus ille impetus defremuisset. Al. rectius leg. *deferbuisset.*

DĒFRĒNĀTUS et Defraenatus, a, um, part. v. inusit. *defreno*, ἀχάλινος, sine freno, effrenatus. *Ov. Met.* 1, 182. Et defrenato volvuntur in aequora cursu.

DĒFRENS, in *Glossis* exponitur ἄρουρα, θερισμὸς, ager, messis: et Defrensa, ἄρουρα θερισθεῖσα, ager vel seges demessa. *Festus* haec habet: *Defrensam*, *detritam atque detonsam*, ubi de veste putant sermonem esse, ducta metaphora ab arvis demessis.

DĒFRĬCĀTĒ, adv. *Naev.* ap. *Charis.* 2. p. 178. Facete et defricate, *h. e.* salse, ut *Hor. Sat.* 1, 10, 4. Lucilius sale multo Urbem defricuit.

DĒFRĬCĀTUS, a, um, part. v. *defrico*, V., qui mundandi causa fricatur. *Colum.* 11, 2. *a med.* Dolia partim picata, partim defricata et diligenter lota. *Plin.* 28, 12, 50. Defricatae maculae. *Catull.* 37. *extr.* Et dens Ibera defricatus urina.

DĒFRĬCO, as, cui, ictum, a. 1. ψήχω, idem quod frico, aut valde frico. *Catull.* 39, 18. hoc solet sibi mane Dentem atque russam defricare gingivam. *Auct.* ad *Her.* 4, 9. *extr.* Ut in balneas venit, coepit, postquam perfusus est, defricari. *Plin.* 26, 4, 10. Lichenes defricantur pumice. *Colum.* 12, 56. Radicem diligenter defricare, ne quid terreni habeat. *Cels.* 5, 28. *n.* 18. Levis papula jejuna saliva defricatur. ℙ Translate. *Hor. Sat.* 1, 10, 4. de Lucilio: idem quod sale multo Urbem defricuit, charta laudatur eadem, *h. e.* acriter reprehendit in satyris suis, cum dolore eorum, qui notabantur. Eod. sensu, at aliis verbis *Pers.* 1, 115. secuit Lucilius Urbem, Te Lupe, te Muti et genui-

num fregit in illis. ℙ Videtur habere etiam praeteritum *ari*, *atum*. Nam inde est *defricatus*, *a*, *um*, quod V.

DĔFRICTUS, a, um, part. v. *defrico*, idem quod defricatus. *Colum.* 7, 5. Medicamentum scabrae parti illinitur, quae prius pumice defricta exulceratur. *Id.* 6, 13. Scabies extenuatur trito allio defricto. ℙ Item detritus, ulceratus. *Sen. ep.* 87. *ante med.* Non omnibus obesis mannis praeferres unicum illum equum a Catone defrictum?

DĔFRĪGESCO, is, ixi, n. 3. frigesco, ἀποψύχομαι. *Colum.* 12, 20. Jubebis rutabulo ligneo agitari quod decoxeris, eo usque dum defrigescit, et *ib.* 21. Defrutum, cum defrixit, transfertur in vasa et reponitur.

DĔFRINGO, is, egi, actum, a. 3. ἀποῤῥήγνυμι, deorsum frango, confringo. *Cic. Caec.* 21. *a med.* Qui praetereuntes ramum defringerent arboris. *Virg. G.* 2, 300. summas defringe ex arbore plantas. *Id. A.* 11, 747. tum summa ipsius ab hasta Defringit ferrum. *Auct.* ad *Her.* 4, 55. Pedem subsellii defringere. *Pl. Mil.* 3, 1, 126. Metuerem, ne ibi defregisset crura aut cervices sibi. *Juvent.* ap. *Charis.* 2. p. 196. Caput ei testatim defregero. ℙ Translate. *Sen. ep.* 92. Id unum bonum est, quod nunquam defringitur, *h. e.* deflectitur et deripitur. ℙ [Part. *Defringendus* apud *Cic. Or.* 3, 28. Surculus defringendus. *F.*]

DĔFRŪDO, as, a. 1. idem quod *defraudo*: ab eo enim est, ut *cludo* a *claudo* etc. *Non.* 1, 130. loca affert *Terentii* et *Plauti* aliquot, in quibus alii *defraudo* legunt. Sunt qui afferant locum *Cat. R. R.* 24. Quidquid vini defrudabis. Sed rectius legendum ibi *defrutabis*. V. DEFRUTO. [Afferendus potius est locus *Front. ep.* ad *Anton. Imp.* (ed. *Maio*) 1, 5. Vide, quaeso, ne temet ipse defrudes et detrimentum amoris ultro poscas. *F.*] ℙ Sunt qui *defrudet* legendum censeant apud *Cat. R. R.* 5., sed V. v. seq.

DĔFRŪGO, as, a. 1. segetem parum frugiferam reddo, subtrahendo scilicet seminis mensuram ceteroquin necessariam. *Cato R. R.* 5. Villicus segetem ne defruget; nam id infelix est. Alii leg. *defrudet*; sed cum *Plin.* 18, 24, 55. ad hunc locum respexerit, nihil mutandum, praesertim quia *ib.* nulla est lectionis varietas, idemque loquitur de modo sementis. Ita vero *Plin. l. c.* Huc pertinet oraculum illud magnopere custodiendum: Segetem ne defruges. *Haec ex parte immutavit *F.*

[DĔFRŪMENTUM, i, n. idem ac detrimentum, a *defruo*. *Plin. Valer.* 5, 24. Omnia alia defrumenta fugienda sunt. *F.*]

[DĔFRŬO, is, ui, a. 3. absumo. Est a simplici *fruo*, cujus etymon vide in FRUOR. *Cato R. R.* 96. Aquam, quam lupinus defruerit, et faecem de vino bono inter se omnia commisceto pariter, *h. e.* quam lupinus in ea excoctus ex parte consumpserit. Ita locum scribendum et interpretandum putat *Pontedera Op. posthum. T.* 1. p. 279., approbante *Schneidero* ad *Script. R. R. T.* 4, *P.* 2. p. 15. Hinc porro deducas, per me licet, verbum *defruto*. *F.*]

DĔFRŬOR, eris, dep. 3. est omnem fructum percipere, ut *deamo* valde amare. *Fest. Symm. ep.* 3, 23. Autumnitate defruimur.

DĔFRUSTĀTUS, a, um, part. v. *defrusto*, in frusta concisus. *Ammian.* 31, 2. de Hunnis: Sed semel tunica collo inserta non ante deponitur, aut mutatur, quam diuturna carie in pannulos defluxerit defrustata.

DĔFRUSTO, as, avi, atum, a. 1. frustatim excerpo. *Sidon. ep.* 9, 9. Volumen lectito, excerpo, maxima ex magnis capita defrustans. ℙ Item translate concidere, lacerare. *Ammian.* 20, 2. Defrustandae Mesopotamiae proximo vere ne ipse quidem cum exercitus robore omni opitulari poterit praesens. Alii male leg. *defensandae*.

DĔFRŪTĀRĬUS, a, um, adj. ad defrutum pertinens. *Colum.* 1, 6. Pars fructuaria dividitur in cellam oleariam, torculariam, cellam vinariam, defrutariam etc. *Id.* 12, 19. Defrutaria vasa. *Id.* ib. 20. *defrutarium* absolute pro vase defrutario dixit.

DĔFRŪTO, as, a. 1. defruto condio. [*Cato R. R.* 24. Quidquid vini defrutabis, partem trigesimam defruti addito. *F.*] *Colum.* 2, 22. Defrutum quoque facere et defrutare vinum feriis licet. *Id.* 12, 37., ubi docet vinum simile Graeco facere, addit quosdam defruti sextarium miscere in musti sextarios XLVIII, nonnullos etiam duos adjicere, si existimant vini notam parum esse firmam: hinc patet, cur solerent veteres Romani defrutum vino miscere.

DĔFRŪTUM, i, n. ἕψημα, [*γλυκὺ, σίραιον.] vinum coctum. V. CARENUM §. 1. *Colum.* 12, 20. et 21., et *Varr.* ap. *Non.* 17, *n.* 15. ita vocant mustum decoctum ad tertias: at *Plin.* 14, 9, 1. usque ad dimidiam partem: quod vero ad tertias decoquitur, tum *id. ib.*, tum *Pallad.* 11, 18. sapam vocant. V. SAPA. *Virg. G.* 4, 269. [*coll. 1, 295. et *ib. Voss.*] igni pinguia multo Defruta. Ubi *Servius*: vina decocta et defraudata proprio sapore: quod confirmat etiam ad 2, *ib.* 93. *Palladius* vero *l. c.* haec habet: Defrutum a defervendo dictum, ubi ad spissitudinem fortiter despumaverit. Hanc etymologiam confirmat *Non.* 17, 15. et quidem ex *Varrone*, ut videtur. [At *Pontedera Op. posthum. T.* 1. p. 279. *defrutum* ab antiquissimo verbo *defruo* derivandum censet, quod est consumere aliquid coctura et ad minorem modum redigere; qui enim mustum coquendo ad tertias redigit, defrutum facit, atque hinc Veneti vernacula lingua dicunt *fruare*, quod est consumere. Porro inde ortum verbum *defruto*, quo significatur vinum defruto condire. V. FRUOR. *F.*]

DĔFŬAM, as, at, pro *desim*, *is*, *it*, usitatum veterib. *Pl. Bacch.* 1, 1, 3. Metuo, ne defuat oratio. Al. leg. *defuerit*.

DĔFŬGA, ae, m. qui defugit, perfuga, transfuga. *Prud.* περὶ στεφ. 1, 42. Idolis litare nigris, esse Christi defugas. *Impp. Arcad.* et *Hon. Cod. Theod.* 12, 19, 3. Curiae vel collegii defugae.

DĔFŪGĬO, is, ūgi, a. 3. ἀποφεύγω, ἀναχάζω, effugio, evito, recuso. *Cic. Tusc.* 5, 41. Injurias fortunae, quas ferre nequeas, defugiendo relinquas. Est qui legat *diffugiendo*. *Liv.* 5, 38. *ad f.* Circa ripam Tiberis, quo totum sinistrum cornu defugit. Est qui malit *diffugit*. *Caes. B. G.* 6, 12. Aditum eorum sermonemque defugiunt, ne quid ex contagione incommodi accipiant. *Id. B. C.* 1, 32. Orat, rempublicam suscipiant atque una secum administrent: sin timore defugiant etc. *Cic. Planc.* 32. Nullas sibi neque contentiones, neque dimicationes, nec pro republica, nec pro me defugiendas putavit. *Varr. R. R.* 2, 4. Nec tamen defugio, quin dicam quae scio de suillo pecore. *Plin. ep.* 1, 8. *ad f.* Defugere assentationem vulgi et acclamationem. *Grat. Cyn.* 459. Defugere ab sacris. ℙ *Defugere auctoritatem*. V. AUCTORITAS. ℙ *Defugere proelium*, vitare, nolle pugnare, apud *Caes. B. C.* 1, 82., ubi alii leg. *diffugere*, sed minus recte. Differunt enim haec duo, quod *diffugere* est hac illac diversos fugere: et fere de pluribus dicitur: *defugere* est devitare, recedere, recusare, ut dictum est: et de uno etiam usurpatur. [*V. de differentia horum vv. *Davis.* ad *Caes. B. C.* 1, 82. et *Drak.* ad *Liv.* 5, 38, 8.]

DĔFŪGO, as, a. 1. idem quod fugo. *Theod. Prisc.* 1, 4. Capillos locis propriis defugabis, si etc.

DĔFULGŬRO, as, a. 1. ignem, quasi fulgur, emitto. *Auson. Perioch. Iliad.* 5. Undantem clypeus defulgurat ignem.

*DĔFUNCTĬO, onis, f. *Salvian. de Gub. Dei* p. 28. *Rittersh.* Obtulit (*Abrahamus filium*), et quantum ad defunctionem cordis pertinet, immolavit. ℙ Item defunctus, mors. *Vulg. Sirac.* 1, 13. Et in die defunctionis suae benedicetur. *B. A.*

DĔFUNCTŌRĬĒ, adv. πρὸς ἀφοσίωσιν, perfunctorie, leviter, remisse, ita ut defunctus esse officio videare, non acriter et data opera. *Sen. Contr.* 5, 31. *sub f.* Defunctorie causam meam egissem? *Ulp. Dig.* 38, 17, 2. *a med.* Defunctorie aliquid petere. [*Adde *Not. Tir.* p. 110. *F.*]

DĔFUNCTŌRĬUS, a, um, adj. levis, remissus. Defunctorium enim dicitur quidquid ita fit, ut ad defungendum officio satis esse videatur. *Petr. Sat.* 136. Nec satiatus defunctorio ictu, morte me anseris vindicavi. *Id. ib.* 132. Apodixin mihi defunctoriam redde.

DĔFUNCTUS, a, um, part. a *defungor*, qui peregit quod facere debuerat, atque adeo qui evasit, solutus, liberatus, ἀπηλλαγμένος. *Hor. Od.* 3, 24, 15. Defunctumque laboribus Aequali recreat sorte vicarius. *Cic. Verr.* 2, 5, 68. Defunctus honoribus. *Liv.* 25, 35. Defuncti suo bello. [*Sic etiam *defungi militia*, i. e. non jam militem esse. Hinc absolute *Ov. Am.* 2, 9, 24. Me quoque, qui toties merui sub amore puellae, Defunctum placide vivere tempus erat. Hoc ego malim, quam quod probat *Burm. alter* ad *Prop.* 4, 1, 137., ut conjungatur et mutetur sic: puella Defunctum, i. e. puellis non jam idoneum.] *Cic. Rosc. Am.* 8. Cum etiam qui ante metuerant, redirent, ac jam defunctos se periculo arbitrarentur. *Liv.* 3, 8. Defuncta morbis corpora salubriora esse inceperunt. *Curt.* 4, 4. *extr.* Carthago multis casibus defuncta, i. e. quum perpessa esset. *Id.* 8, 1. Prospero eventu defunctus Alexander, i. e. quum periculum feliciter evasisset. *Liv.* 4, 52. Defuncta civitas plurimorum morbis, perpaucis funeribus. *Id.* 10, 29. Vicisse Romanos, defunctos consulis fato. *Ov. Met.* 9, 254. Idque ego defunctum terra coelestibus oris Accipiam, *h. e.* terrena parte solutum. V. locum. *Plin.* 25, 2, 5. Ceteri sermone herbas tradidere: aliqui ne effigie quidem indicata, et nudis plerumque nominibus defuncti. *Justin.* 12, 2. Defuncti responso, *h. e.* qui oraculi responsum, ac jussa impleverunt. ℙ *Defunctus vita*, qui suum vitae curriculum, quem debuit, implevit et ad plures transiit. *Virg. G.* 4, 475. defunctaque corpora vita Magnanimûm heroum. Sic *Hor. Ep.* 2, 1, 21. nisi quae terris semota suisque Temporibus defuncta videt, fastidit et odit, *h. e.* quae sua vivendi tempora implevere. Et cum accus. *Tibull.* 3, 3, 9. cum praemensae defunctus tempora lucis Nudus Lethaea cogerer ire rate. ℙ Dicitur etiam *Defunctus morte*, qui mortem oppetit. *Curt.* 3, 11. Circa currum Darii jacebant nobilissimi duces, an oculos regis egregia morte defuncti. *Suet. Ca* 89. Neque quisquam sua morte defunctus est. Et absolute *defunctus* est mortuus. *Curt.* 4, Mater Darii defuncto assidens corpori. *Flor.* 20. Duces defuncti proelio. *Ov. Am.* 1, 8, 1 Ut mea defunctae molliter ossa cubent. *Plin.* 9, 9. Oblivisci defunctorum. Adde *Mart.* 8, 5 *Lucan.*, *Suet.*, *Tac.* etc. ℙ Passive. *Cla Phoen.* 40. tunc conscius aevi Defuncti reducisq parans exordia formae, *h. e.* aetatis transacta ℙ [Vocem *defunctus*, utpote ominosam, nunqu aut raro admodum in antiquis sepulcrorum titu usurpatam existimarunt nonnulli, easque inscripti nes, in quibus ea legitur, ad Christianos homin pertinere. Utrumque falsum esse citatis exempl sane pluribus probat *Clem. Biagi* in *Monum. Gra* et *Lat. Mus. Nanian.* p. 198. *F.*]

DĔFUNCTUS, us, m. idem quod mors. *Te adv. Valent.* 26. Defunctui subjacere.

DĔFUNDO, is, ūdi, usum, a. 3. καταχέω, d orsum, fundo, effundo. *Stat. Th.* 1, 352. Aust defundit imbres. *Colum.* 12, 50. Quod defluxer in rotundum labrum, protinus capulator deplea et in fictilia labra defundat. *Cels.* 6, 6. *n.* 1. O album in vas defundendum est. ℙ Translate. *Pet Sat.* 5. Sic flumine largo Plenus, Pierio defund pectore verba. ℙ [*Vocabulum solemne in libati nibus. V. *Heind.* ad h. l. Similis est usus, qu de cornu tanquam de poculo aliquid funditur: *Ho Ep.* 1, 12, 29. aurea fruges Italiae pleno defund Copia cornu. V. *Fea* ad h. l. — Etiam de ambr sia, in pateram infusa: *Virg. G.* 4, 416. liquidu ambrosiae defundit odorem. Cf. *Voss.* ad h. l. ℙ *Defundere vinum* proprie significat in pateram vel cyathum ex dolio, aut cado fundere biben causa. *Diffundere* autem, ex lacu in amphoram, c dum, vel dolium condere servandi causa. Haec t men apud scriptores saepe librarii confudere. [*V in hanc rem *Burm.* ad *Ov. Her.* 8, 61.] *Hor. Sa* 2, 2, 58. Ac, nisi mutatum parcit defundere v num. *Ov. Fast.* 5, 517. Quaeque puer quonda primis diffuderat annis, Prodit fumoso condita v na cado. *Plin.* 14, 14, 16. Apothecas fuisse, diffundi solita vina, apparet indubitato Opimia vini argumento. ℙ Contraria ratione *Pallad.* 1, 1 Ex lacubus canales structi per parietes currant, subjectis lateri suo doliis manantia vina defundan ℙ [*De confusione vv. *defundere* et *diffundere* V *Cort.* ad *Lucan.* 1, 615.]

DĔFUNGOR, eris, ctus sum, dep. 3. ἀπαλλάτ τομαι, idem quod fungor, vel omnino et plen fungor, perfungor, officium partesque meas plen exsequor, atque adeo liberor, solvor officio, mo lestia, periculo. *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 24. Ne que ego lubenter pro maximis tuis beneficiis ta vili munere defungor orationis. *Liv.* 1, 4. Defung imperio alicujus. et *ib.* 25. Ille defungi proelio f stinat. *Sen. Hipp.* 128. nulla Minois levi Defunct amore est: jungitur semper nefas, *h. e.* levite amavit. *Id. Phoen.* 338. Defungi scelere. *Liv.* 5 5. Instare et perseverare defungique cura. *Id.* 29 21. Libera corpora placere Locrensibus restitui, no levi defuncturum poena, qui non restituisset. *Justin* 1, 5. Defungi somnio, *h. e.* somnii sortem implere *Id.* 12, 2. responso oraculi. *Curt.* 6, 2. Soliti parc ac parabili victu ad implenda naturae desideria defungi. ℙ Absolute vel cum casu instrumenti: nis forte etiam superiora ad instrumentum referuntur. *Ter. Ph.* 5, 8, 32. Cupio misera in hac re jam defungier: *paragoge* pro defungi. *Liv.* 2, 35. Adeo infensa erat coorta plebs, ut unius poena defungendum esset, patribus. [*Bene observat *Ern.* in *Clav.* eleganter hoc v. dici de incommodo levi vel jactura. Sic *id.* 29, 21. defungi levi poena.] *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 1. Hoc mendacio, si qua pericula tibi impenderent, ut defungeremur, optavi. ℙ Pertinet interdum ad pensitationem tributorum. *Cic. Verr.* 2, 3, 16. Cum tribus decumis pro una defungeretur. V. FUNGOR. ℙ Passive impersonaliter. *Ter. Ad.* 3, 5, 63. Utinam hoc sit modo defunctum. ℙ Alia huc pertinentia, V. in DEFUNCTUS.

*DĔFUSTĀTĬO, onis, f. et DEFUSTĀTOR, oris, m. apud *Augustin. B. A.*

*DĔFUSTO, as, a. 1. ξυλοκοπῶ. *Gloss. Gr. Lat. B. A.*

DĔFŪSUS, a, um, part. a *defundo*, fusus. *Val. Max.* 2, 6. *n.* 8. Defusa Mercurio delibamenta. *Sil.* 5, 454. Donec abundanter defuso sanguine late Procubuit moriens. *Hor. Od.* 4, 5, 33. te prosequitur mero Defuso pateris.

DĔFŪTŪTUS. V. DIFFUTUTUS.

DĔGĔNER, is, omn. gen. ἀγενής, δυσγενής, qui a sui generis natura longe abest. *Senec. Hipp.* 908. Degener sanguis. *Id. Agam.* 387. et *Lucan.* 8, 693. Proles degener. *Plin.* 10, 3, 3. Aquila imbellis et degener. *Id.* 17, 5, 3. Atrae et degeneres herbae. *Id.* 37, 4, 15. Adamantes degeneres. *Id.* 11, 50, 111. Canum degeneres caudam sub alvum reflectunt. ℙ Translate est, qui a virtute majorum suorum recedit, vilis, ignobilis. *Virg. A.* 4, 13. Degeneres animos timor arguit. *Lucan.* 3, 149.

Metus degener. *Senec. Herc. Oet.* 1388. clamor. *Id. Hipp.* 492. haud illum niger Edaxque livor dente degeneri petit. *Lucan.* 1, 365. Degenerem togam pati, *h. e.* pati civem esse privatum sine magistratu, cum eo maxime dignus sis. *Tac. A.* 12, 19. Prece haud degenere permotus, *h. e.* non abjecta et indigna illo, a quo adhibebatur. Sic *ib.* 11, 19. Insidiae non degeneres, *h. e.* quae non dedecebant Romanos, a quibus fiebant. ℙ Cum genit. *Ov. Pont.* 3, 5, 7. Juvenis patrii non degener oris. *Id. Met.* 11, 314. patriae non degener artis. *Stat. Th.* 9, 619. sanguinis. *Sil.* 10, 69. altae Virtutis patrum. *Plin.* 5, 8, 8. Atlantes degeneres sunt humani ritus, si credimus. Nam neque nominum ullorum inter eos appellatio est. ℙ [*In nonnullis codd. apud *Lucan.* 4, 344. reperitur *degenerus*; sed ea forma non amplius reperitur. V. *Cort.* ad h. l. et quem laudat *Heins.* ad *Prud.* περὶ στεφ. 1, 113.]

*DĒGĔNERATIO, onis, f. et DEGENERATOR, oris, m. *Augustin. B. A.*

[DĒGĔNĔRĀTUS, a, um, part. a *degenero.* *Val. Max.* 8, 4. Vitaturum se dicerent conspectum degenerati patris. *F.*]

DĒGĔNĔRO, as, avi, atum, a. 1. ἐκπίπτω, ἐκτρέπομαι, degener fio, a mei generis natura discedo et in pejus declino mutorque. *Virg. G.* 2, 59. Pomaque degenerant succos oblita priores. *Cic. Phil.* 13, 15. Frater tuus, qui a vobis nihil degenerat. *Id. Flacc.* 11. Degenerare a virtute majorum. *Plin.* 18, 17, 44. Hordeum in avenam degenerat. *Id.* 17, 15, 25. Degenerare in feritatem. *Tac. A.* 14, 21. ad artes theatrales honesto loco ortum. *Liv.* 9, 34. Nolo ego istam in te modestiam, ne degeneraveris a familia imperiosissima et superbissima. ℙ Cum dativo poetice. [*Ita poetae sequioris aetatis. V. *Broukh.* ad *Prop.* 4, 1, 81.] *Claud. IV. Cons. Hon.* 366. et patri non degeneraret Achilli. *Manil.* 4, 78. Degenerant nati patribus. *Stat. Th.* 1, 464. et Marti non degenerare paterno. ℙ Cum accus. *Ov. Pont.* 3, 1, 45. Hanc cave degeneres. *Id. Met.* 7, 542. Acer equus quondam, magnaeque in pulvere famae Degenerat palmas. *Prop.* 4, 1, 81. degenerare propinquos. [*Hanc constructionem qui illustrarint laudat *Burm.* ad h. l.] *Stat. Silv.* 3, 1, 160. degenerare honorem. *Ubique alii aliter legunt.* ℙ Pro degenerem reddere. *Colum.* 7, 12. *ad f.* Si Venus teneris canibus conceditur, carpit vires, animosque degenerat. ℙ Hinc passive. *Solin.* 17. Adulterinis coitibus degenerantur partus leaenarum. ℙ Passive impersonaliter. *Val. Max.* 2, 7. *n.* 7. Mars imperii nostri pater, ubi aliqua ex parte a tuis auspiciis degeneratum erat, numen tuum propitiabatur.

*DĒGĔNĬO, as, a. 1. invenustum reddo. *Cassiod.* 5. Usurpatione degeniare aliquid. *Id. ep.* 12, 11. ubi part. *degeniatus, a, um.* Cf. *Voss. de vitiis L. L.* 4, 5. *B. A.*

DĒGĔRO, is, a. 3. φέρω, gero. *Pl. Men.* 5, 2, 53. Mea ornamenta ad meretrices degerit. *Id. ib.* 5, 1, 41. Aurum meum domo suppilas uxori tuae, et tuae degeris amicae. ℙ Degerere in pastillos, *h. e.* conformare, pastillos ex aliqua re conficere, est apud *Plin.* 12, 27, 60., ubi tamen veteres editiones habent *digerere.* ℙ Degerere bellum, bellum gerere. *Lucr.* 4, 965. Nautae contractum cum ventis degerere bellum. Al. leg. *cernere*, alii *degere.* [*Sic *Eichst.*] Si *degerere* retineas, versus est hypermeter, quod in Lucretio non rarum est.

DĒGLABRĀTUS, a, um, part. a *deglabro*, glaber factus. *Lact.* 1, 21. Isidis sacerdotes, deglabrato corpore, sua pectora tundunt.

DĒGLABRO, as, avi, atum, a. 1. ἀποψιλόω, glabrum reddo, glabro, corticem aut pilos detraho. *Paul. Dig.* 47, 7, 5. Arbores cingere est deglabrare. V. DECAVO.

DĒGLŪBO, is, psi, ptum, a. 3. ἀποδέρω, ξυράω, est corticem eximere; a praepos. *de*, et *glubo.* *Varr. R. R.* 1, 48. Quod eo folliculo deglubitur granum. ℙ Item excoriare. Unde illud: *Boni pastoris est tondere pecus, non deglubere.* Ita rescripsit Tiberius praesidibus provincias tributis onerandas suadentibus, apud *Suet. in ejus Vita* 32. Sic *Varr.* ap. *Non.* 2, 688. Peliam Medeae permisisse, ut se vel vivum degluberet, dummodo redderet puellum. ℙ Obsceno sensu *Auson. epigr.* 71. Deglubit, fellat, etc., *h. e.* masturbat.

DĒGLUPTUS, a, um, part. a *deglubo*, excoriatus, pelle privatus. *Pl. Poen.* 5, 5, 33. Degluptа maena. *Marcell. Empir.* 16. *a med.* Mus degluptus.

DĒGLŪTĬNO, as, a. 1. διαλύω, dissolvo, quod glutinatum erat. *Plin.* 25, 13, 103. Palpebras deglutinat andrachne.

DĒGLUTTIO vel Deglūtio, is, a. 4. καταπίνω, est cibum vel potum per gulam ad stomachum transmittere: a *gluttio* vel *glutio.* *Front. ad amic.* 1. (ed. *Maio*) *ep.* 15. Uvarum avidissimus est: primum denique hunc cibum deglуttivit. *Alcim. Avit.* 4, 364. de balaena Jonae: Deglutire virum, fauces implere capaces.

DĒGO, is, degi, *sine sup.* a. 3. a *de* et *ago.* *Degere vitam, aetatem, tempus* est agere, quasi usque ad finem agere: ut *de* vim habeat praepos. *per*: vel quasi deorsum agere, decurrere, aetatem consumere. *Cic. Rosc. Am.* 52. Degere aetatem inter feras. *Id. Sull.* 27. foedissimam vitam ac miserrimam cum aliquo. *Id. fragm.* ap. *Augustin. Trin.* 4, 2. et in beatorum insulis immortale aevum. *Lucr.* 2, 1092. placidum aevum. *Hor. Od.* 1, 31. *extr.* senectam turpem. *Catull.* 68, 104. otia. *Pl. Most.* 3, 1, 3. a mane ad noctem usque in foro diem. *Ter. Ad.* 4, 1, 6. diem in laetitia. ℙ Absolute etiam eadem sententia usurpatur. *Plin. prooem.* 12. Etiam nunc gentes sic degunt. *Hor. Od.* 3, 29, 41. Ille potens sui, Laetusque deget, cui, etc. *Senec. ep.* 74. *ante med.* Animalia sine nequitia, sine fraudibus degunt. *Tac. A.* 4, 57. Certus procul Urbe degere. *Plin.* 6, 17, 19. et *ib.* 25, 29. Degere ex aequo cum aliquo, *h. e.* concorditer, iisdem legibus, atque institutis. *Id.* 31, 7, 41. Vita humanior sine sale non quit degere. ℙ Passive. *Cic. N. D.* 1, 19. Quaerere soletis, quae vita Deorum sit, quaeque ab iis degatur aetas. *Lucr.* 2, 15. Qualibus in tenebris vitae quantisque periclis Degitur hoc aevi quodcumque est! *Plin.* 12, 1, 2. Sine queis vita degi non possit. [*Degendus* ap. *Cic. Amic.* 23. Amicitia nullam aetatis degendae rationem patitur esse expertem sui. *F.*] ℙ *Degere bellum.* V. in DEGERO. ℙ *Non.* 4, 117., eumque secuti *Lipsius*, et alii *dego* poni ajunt pro *demo*, minuo, detraho, quasi *deago*, confirmantque exemplis ex *Pl. Epid.* 1, 1, 63., *Men.* 5, 1, 41. et *Aul.* 2, 1, 43. Item ex *Appul. Apol.* et *Gell.* 17, 16., in quibus omnibus locis varia ac dubia est lectio. Addi potest et illud *Caton. R. R.* 37. *sub f.* De vinea et arboribus putatis sarmenta degere, et fiscinam facere, etc. Sed hic quoque alii aliter. ℙ Degui praeterit. formavit *Auson.* pro *degi*, *epist.* 17. In comitatu deguimus ambo aevo dispari. Al. tamen leg. *degimus.* ℙ *Degere* antiqui posuerunt pro exspectare. *Festus.* Ubi alii leg. *Degerere.*

DĒGRĀDO, as, a. 1. gradu dignitatis moveo, honore privo. *Impp. Theodos. et Valent. Cod.* 1, 31, 3. Verberandi degradandive senatores licentiam denegamus. Alii rectius leg. *regradandive.*

*DĒGRANDESCO, is, n. 3. *Hieron. B. A.*

DĒGRANDĬNAT, impers. 1. vehementer grandinat. *Ov. Fast.* 4, 755. Da veniam culpae, nec, dum degrandinat, obsit Agresti fano supposuisse pecus. Quidam interpretantur, *dum grandinare desinit.*

DĒGRASSOR, aris, dep. 1. idem ac grassor. *Stat. Ach.* 1, 406. Ubi tanta injuria primos Degrassata duces. [*Appul. de deo Socrat. ante med.* p. 94. ed. *Vulcan.* Deorsum degrassantur *(aquae)*. In ed. *Elm.* p. 47, 25. *deorsus degressantur* editum est. *B. A.*

*DĒGRAVĀTE, adv. *August. B. A.*

DĒGRĂVĀTUS, a, um, part. a *degravo*, ut Degravatus pondere, *Phaedr.* 4, 21. et *Appul. Met.* 7. *extr.* *Colum.* 1, 5. Aedificium paulatim degravatum pondere suo praeceps attrahetur.

DĒGRĂVO, as, a. 1. βαρύνω, premo, aggravo. *Liv.* 4, 33. *ad f.* Etiam peritos nandi lassitudo, et vulnera, et pavor degravant. *Prop.* 3, 7, 58. Degravat unda caput. *Plin.* 9, 5, 4. Navigii statim degravari, quas insederit partes, et si diutius permaneat, etiam mergi. *Colum.* 6, 2. *extr.* Ne bos labore operis degravetur. *Senec. ep.* 30. Aetas illum degravat. *Plin.* 11, 24, 28. Mole degravante.

DĒGRĔDĬOR, eris, essus sum, dep. 3. καταβαίνω, deorsum gradior. *Liv.* 40, 22. Qua triduo ascenderat, biduo est degressus. *Tac. H.* 1, 61. Caecina Poeninis Alpibus degredi jussus. *Id. Agr.* 18. In aequum degredi non audebant. *Pl. Cas.* 3, 5, 40. Sciens de via in semitam degredere. V. DIGREDIOR. [*Nimirum sub illo verbo *Forc.* plerosque locos posuit, quos hic ponere debebat. Non enim dici potest *digredi ab oratione, a proposito*, et quae sunt hujus generis, sed ubique in talibus dicendum est *degredi.* V. *Beier.* ad *Cic. Off.* 2, 22, 77. quibuscum conferas, quae habet *Ellendt.* ad *Cic. Brut.* 21, 82. et quos ibi laudat. Quibus adde *Frotscher.* ad *Quint.* 10, 6, 5. et *Brem.* ad *Nep. Pelop.* 5, 4. qui acute disputat de discrimine vv. *de* — et *digredi.* ℙ Permutantur *degredi* et *regredi*, V. *Frotsch. l. l.* — et *egredi*, *Beier.* ad *Cic. Off. l. l.*]

DĒGRĔGO. V. DISGREGO.

DĒGRESSĬO, onis, f. actus degrediendi, κατάβασις, παρέκβασις. Translate est figura rhetorum et quidem apud *Cic. Or.* 3. duplex. Nam c. 53. unam ponit inter figuras sententiarum, cum pluribus verbis integraque sententia a proposito declinatur. *Cap.* vero *seq.* recenset inter ornamenta verborum, et intelligere videtur, cum uno aut altero verbo extra rem itur redditurque statim ad prius. [*Pluribus agit de h. v. *Ernest. lex. techn. Lat.* p. 106.] Utroque loco alii leg. *digressio.* [*Male. V. quae notavimus sub DEGREDIOR.]

*DĒGRESSOR. V. DEGRASSOR. *B. A.*

DĒGRESSUS, a, um, part. a *degredior*, qui degreditur. *Liv.* 21, 32. Ubi primum degressos tumulis montanos sensit. *Id.* 3, 62. Peditem ne ad pedes quidem degresso equiti parem esse. Adde 29, 32. *Tac. A.* 2, 54. Tum in specum degressus sacerdos, hausta fontis arcani aqua etc. Adde *Plin.* 8, 16, 21.

DĒGRESSUS, us. V. DIGRESSUS.

DĒGRŪMOR, aris, dep. 1. in rectum dirigere: a *gruma*, quae dicitur a *Non.* 1, 316. esse mensura quaedam, qua flexae viae ad lineam diriguntur; ut est agrimensorum. *Enn. ib.* Degrumari ferrum. *Lucil. ib.* viamque Vis degrumari, ut castris mensor facit olim. V. GROMA.

DĒGŬLĀTOR, oris, m. qui gulose omnia consumit. *Appul. Apol.* p. 322, 32. Omnia in paucis annis degulator in ventrem condidit et dilapidavit.

*DĒGŬLĀTUS, a, um, part. gulae datus. Laudatur *Plaut.* in *fragm.* Postquam degulato patrimonio pauper est factus. *B. A.* *In *Ernest. edit.* in frr. non reperio.

DĒGŬLO, as, a. 1. gulae dare, ut *Non.* 2, 223. exponit. *Suecius*, seu *Suevius*, seu *Succius* vetus poeta (quem citat etiam *Macr. Sat.* 2, 14. et alibi) apud *Charis.* 1. p. 80. Postquam inter se degularunt omnia. *Afran. ib.* et apud *Non. l. c.* Immo jamdudum occubuisse, degulasse oportuit. ℙ In verbis *Afranii* videtur alia inesse sententia, quantum ex brevi fragmento licet conjicere, *h. e.* gulam fregisse, aut quippiam hujusmodi. At V. OCCUMBO.

DĒGŪNĔRE, degustare. *Fest.*, ubi Critici varia comminiscuntur, ut monstrum illud verbi expediant: *degumare* alii mallent, alii *degumiare*: a *gumia*, gulosus.

DĒGUSTĀTĬO, onis, f. actus degustandi, γεῦσις. *Ulp. Dig.* 18, 6, 1. Periculum vini sustinebit usque ad degustationem. Adde *ib.* 33, 5, 3.

DĒGUSTĀTUS, a, um, part. a *degusto*, ut Degustata vasa vel dolia, *Ulp. Dig.* 18, 6, 1. et Degustatus flos corni, *Plin.* 21, 12, 42. ℙ [Translate. *Imp. Constant. M. Cod. Theod.* 16, 10, 1. Si quid de palatio nostro, aut ceteris operibus publicis degustatum fulgore esse constiterit, retento more veteris observantiae, *Quid portendat*, ab haruspicibus requiratur, *h. e.* tactum, delibatum; vocabulo haruspicinae, ni fallor, proprio. *F.*]

DĒGUSTO, as, avi, atum, a. 1. ἀπογεύομαι, idem quod gusto, delibo, attingo. *Ov. Pont.* 4, 10, 18. Nec degustanti lotos amara fuit. *Cato R. R.* 148. Degustare vinum. *Plin.* 8, 32, 50. carnem cervi. *Varr. R. R.* 2, 5. de vaccis: pabulum. ℙ Translate. *Cic. prooem. Paradox.* Degustabis genus hoc exercitationum earum, quibus etc. *Id. Tusc.* 5, 21. Visne, inquit, Damocle, quoniam haec te vita delectat, ipse eandem degustare? *Id. Att.* 4, 8. *extr.* Tu velim e Fabio, si quem habes aditum, odorere, et istum convivam tuum degustes. *Id. Cluent.* 26. Qui aliquid ex ejus sermone speculae degustarat. et *Senec. ep.* 33. Summatim degustare ingenia maximorum virorum. *Cic. Att.* 13, 40. Degustare aliquid de fabulis. *Tac. A.* 6, 20. Degustare imperium. *Quint.* 4, 1. Degustanda tamen haec prooemio, non consumenda, *h. e.* leviter breviterque attingenda. ℙ Pro leviter ferire. *Virg. A.* 12, 376. Lancea summum degustat vulnere corpus. *Sil.* 5, 273. leviterque e corpore summo Degustat cuspis generosum extrema cruorem. ℙ *Lucr.* igni tribuit 2, 192. subsiliunt ignes ad tecta domorum, Et celeri flamma degustant tigna trabesque. Sic *Hor. Sat.* 1, 5, 73. per veterem dilapso flamma culinam Vulcano, summum properabat lambere tectum.

[DĒGYRO, as, n. 1. ex gyro flecto. *Not. Tir.* p. 156. Degyrat. *F.*]

DĒHĂBĔO, es, a. 2. minus habeo, careo. *Hieron. ep.* 22. *n.* 35. Ille ita universa moderatur, ut nemo quid postulet, nemo dehabeat.

DĒHAURĬO, is, ausi, a. 4. idem quod haurio. *Cato R. R.* 66. Cum oleum sustuleris de cortina, amurcam dehaurito. Al. leg. *dehorito*, ut *plaustrum, plostrum* etc. ℙ Item devoro. *Tert. Pall.* 5. *ad f.* Aesopus histrio margarita pretiosa dehausit.

DĒHAUSTUS, a, um, part. a *dehaurio*; exhaustus, eductus, extractus. *Tert. Resurr. carn.* 11. *sub f.* Caro quocumque dehausta.

DĒHINC, adv. τοὐντεῦθεν, posthac, deinceps. *Ter. Eun.* 5, 2, 33. At nunc dehinc spero, aeternam inter nos gratiam fore. *Id. Andr. prol.* 22. Dehinc ut quiescant, porro moneo. Adde 1, 2, 19. ℙ Item postea [*imo: tum, deinde. Inservit enim, eo modo positum, enumerationi; sed exempla rara sunt.] *Cels.* 1, 3. *a med.* Primum cibis utatur: dehinc aloen sumat. [*Adde *Sall. Cat.* 3, 2. arduum est, res gestas scribere: primum quod facta dictis sunt exaequanda; dehinc, quia plerique — putant. — In seq. loco pro *dehinc* alii legunt *dein*; sed locus ipse pertinet ad superiores.] *Suet. Dom.* 8. Olim absoluta, dehinc longo intervallo repetita. ℙ Item ex eo loco. [*Loci significatio in omnibus hujus generis adverbiis prima putanda est; temporis secunda.] *Tac. A* 4, 5. Cetera Africae per duas legiones, parique numero Aegyptus: dehinc initio ab Syria usque ad Euphratem quatuor legionibus coercita. *Plin.* 3, 5, 6. Dehinc Italia, primique ejus Ligures. ℙ Apud poetas

aliquando synaeresin patitur. *Virg. A.* 1, 135. Eurum ad se Zephyrumque vocat, dehinc talia fatur. Adde *ib.* 260. et *ib.* 6, 678. etc. P Aliquando disyllaba est, et primam corripit. *Virg. G.* 3, 167. Cervici subnecte: dehinc ubi libera colla. *Id. A.* 3, 464. Dona dehinc auro gravia etc. Adde *ib.* 5, 722. et *ib.* 8, 337., *Hor. A. P.* 144., *Stat. Silv.* 3, 3, 63. et *Val. Fl.* 1, 551. etc. Disyllabam primâ productâ nondum vidimus. [*Plerisque in locis codd. fluctuant inter *dein, deinde, dehinc.*]

DĔHISCO, is, n. 3. ἀποχαίνω, est valde hiscere, rimas agere, findi. *Senec. ep.* 30. Succurri non potest navigio dehiscenti. *Virg. A.* 4, 24. Sed mihi vel tellus optem prius ima dehiscat. *Id. ib.* 1, 110. his unda dehiscens Terram inter fluctus aperit. *Id. ib.* 6, 52. neque enim ante dehiscent Attonitae magna ora domus. *Plin.* 21, 4, 10. Rosa paulatim rubescens dehiscit ac sese pandit. *Id.* 8, 21, 30. Tauri silvestres rictu ad aures dehiscente. *Id.* 33, 6, 33. Stibium fissuris, non globis dehiscens. [*Liv. fr. lib.* 91. dehiscere ingentibus rimis.] *Id.* 35, 15, 52. Alumen dehiscens in capillamenta. *Id.* 9, 15, 20. Thynni pinguescunt in tantum, ut dehiscant. *Liv.* 29, 2. Immittere equites in dehiscentem intervallis hostium aciem. *Cels.* 8, 1. *sub f.* Atque ea quoque ossa, infra supraque conjuncta, media dehiscunt, *h. e.* distant. P *Dehisse* praeteritum infiniti. *Varr. L. L.* 4, 32. In eo loco dehisse terram.

DĔHŎNESTĀMENTUM, i, n. ἀτιμία, αἰσχύνη, quod gratiam et honestatem alicui rei adimit. Unde vultus dehonestamentum dicitur cicatrix, vultum hominis dedecorans. *Sall.* apud *Gell.* 2, 27. Quo dehonestamento corporis maxime laetabantur. Adde *Taciti* similem locum *H.* 4, 13. P Item contumelia, turpitudo. *Senec. Const. Sap.* 19. *in f.* Contumeliae, verba probrosa, ignominiae, et cetera dehonestamenta. *Tac. A.* 12, 14. Auribus decisis vivere jubet, ostentui clementiae suae, et in nos dehonestamento. *Id. H.* 2, 87. Scurrae, histriones, aurigae, quibus ille amicitiarum dehonestamentis mire gaudebat. *Id. A.* 14, 21. Sine ullo insigni dehonestamento id spectaculum transiit. *Justin.* 28, 2. Qui uxores cum propter originis dehonestamenta non invenirent, vi publica rapuerint.

DĔHŎNESTĀTĬO, onis, f. dedecoratio, dehonestamentum. *Tert. Pudic.* 18. Dolores et dehonestationes sustinet.

DĔHŎNESTO, as, a. 1. ἀτιμάζω, dedecore afficio, honestatem adimo. [*Liv.* 41, 6. famam, quod indignum sit, maculari dehonestarique.] *Trebell. Gallien.* 16. Romanum dehonestantes imperium. *Tac. A.* 16, 24. Dehonestare famam suam. *Id. ib.* 3, 70. bonas artes. Adde *Suet. Claud.* 30.

DĔHŎNESTUS, a, um, adj. non honestus. *Gell.* 19, 10. Dehonestum deculpatumque verbum.

DĔHŎNŌRĀRĬUS, a, um, adj. inhonestus. *Tert. Apol.* 39. Si quod arcae genus est, non dehonoraria summa, quasi redemptae religionis congregatur. Al. leg. *de honoraria*, alii *de oneraria.*

DĔHŎNŌRĀTUS, a, um, adj. honore privatus. *Oros.* 2, 2. Dehonorata Babylon.

*DĔHŎNŌRO, as, a. 1. ἀτιμάζω, honore privo vel privare conor. *Salvian. contr. avar. l.* 3. p. 106. *B. A.*

DĔHORTĀTĬO, onis, f. ἀποτροπή, actus dehortandi. *Tert. adv. Marc.* 4, 15. *ad f.* Comminatio dehortationis accessio est.

DĔHORTĀTĪVUS, a, um, adj. ad dehortandum inserviens. *Prisc.* 15. p. 1020. *Ne* est dehortativum.

DĔHORTĀTŌRĬUS, a, um, adj. ἀποτρεπτικός, ad dehortandum pertinens. *Tert. Apol.* 22. Dehortatorium plane a bono.

DĔHORTOR, aris, com. 1. ἀποτρέπω, dissuadeo. *Cic. Pis.* 39. Res ipsa et reipubl. tempus aut me ipsum, aut alium quempiam aut invitabit aut dehortabitur. *Auct.* ad *Her.* 3, 3. *ad f.* Dehortari ab aliqua re. *Ter. Ph.* 5, 7, 17. Dehortatus est me, ne darem. *Cato* apud *Gell.* 13, 24. Multa me dehortata sunt huc prodire, anni, aetas, vox, vires. [*Sic etiam *Tac. A.* 3, 16. Piso repetere Syriam dehortatus est.] *Sall. Jug.* 33. Multa me dehortantur a vobis, Quirites, ni studium reipubl. omnia superet, *h. e.* a vobis alienant, deterrentque a vobis defendendis. *Auson. Perioch. Iliad.* 3. Alexander frustra Agamemnone dehortante congreditur. P Prima syllaba longa est. *Enn.* ap. *Gell.* 7, 2. Annibal audaci cum pectore dehortatur, Ne bellum faciam. *Non.* 2, 33. legit *de me hortatur,* h. e. me dehortatur: ut sit tmesis.

DĒĬĀNĪRA, ae, f. Δηιάνειρα, filia fuit Oenei Aetoliae regis, cujus regia Calydon erat. Propter pulcritudinem a multis procis expetebatur. Tandem primo desponsata est Acheloo, deinde Herculi. Itaque nuptiarum gratia ortum est inter eos certamen. Sed, Acheloo victo, Herculi cessit. Porro cum Hercules transiturus esset Evenum Aetoliae fluvium, qui tunc temporis maxime excreverat, Nessus centaurus seipsum ultro obtulit ad transvehendam Deianiram: eaque celeriter trajecta, dum Hercules tardius sequitur, longe stans vitiare voluit. Quod videns Hercules, sagittis Hydrae sanguine infectis centaurum transfixit. Hic se moriturum sentiens, ut hostem ulcisceretur, Deianirae vestem suam proprio sanguine perfusam dono dedit, asserens, ei vim amatoriam inesse, et si hac maritus indueretur, ipsum ab aliarum mulierum amore avocatum iri. Mulier nimis credula munus accepit. Cum autem audisset maritum suum in Euboea amore Ioles Euryti filiae detineri, Nessi vestem viro perferendam Lychae [*Lichae] famulo tradidit. Hercules nihil mali suspicans, cum paulo post in Oeta monte Jovi sacrificaturus eam induisset, tantis cruciatibus affectus est, ut in furorem versus, Lycham [*Licham] e monte in Euboicum mare dejecerit, qui in scopulum mutatus est: ipse autem, arcu et sagittis Philoctetae commissis, se in ardentem pyram conjecerit. Quod Deianira audiens, dolore percita, Herculis se clava interfecit. Ex ejus sanguine nata est herba, quae Nymphaea, item Heracleon dicitur. *Ov. Met.* 9., *Senec. Herc. Oet.*, *Hyg. fab.* 34. et 36. etc.

*DEICIO. V. DEJICIO.

DĒĬDĀMĪA, ae, f. Δηιδάμεια, filia fuit Lycomedis regis Scyri insulae, quam Achilles, cum inter regis hujus filias sub muliebri habitu lateret, gravidam fecit, et ex ea Pyrrhum genuit. *Prop.* 2, 9, 15. Scyria nec viduo Deidamia toro. V. *Stat. Ach.* 1.

DĒJECTĒ, adv. abjecte. *Tert. adv. Marc.* 2, 27. *sub f.* Lenitatem Dei, pro captu mediocritatis humanae dejectius conversatam, ut pusillitatem depretiatis.

DĒJECTĬO, onis, f. actus dejiciendi, depulsio, καθαίρεσις, καταβολή. *Cic. Caecin.* 20. Qui illam vim dejectionemque tuo rogatu aut tuo nomine fecerit, *h. e.* expulsionem de fundo. *Modestin. Dig.* 49, 16, 3. Poenae militum sunt militiae mutatio, gradus dejectio, ignominiosa missio. *Firmic. Math.* 2, 3. Altitudines stellarum et dejectiones. P Translate. *Senec. Qu. Nat.* 2, 59. Honestius judicas dejectione animi perire, quam fulmine? *h. e.* abjectione, demissione. P Apud medicos *dejectio* (subintellige *alvi*) est alvi solutio. *Cels.* 1, 3. Dejectio a medicamento petenda est, ubi venter suppressus parum reddit. *Id.* 2, 12. Moliri dejectionem medicamentis. *Id. ib.* 7. Subita dejectio. *Id. praef. ad f.* Laborare dejectionibus. *Senec. ep.* 120. *a med.* Alias nervi nos, alias pedes vexant: nunc dejectio, nunc destillatio.

DĒJECTĬUNCŬLA, ae, f. diminut. levis dejectio. *Scribon. Compos.* 52. Faciunt ad dejectiunculas et ad omnem fluorem.

DĒJECTO, as, a. 1. frequentat. a *dejicio*. *Mattius* in *Mimiambis* apud *Gell.* 20, 9. Dein coquenti vasa cuncta dejectat.

DĒJECTOR, oris, m. qui dejicit. *Ulp. Dig.* 9, 3, 5. § 4. In factum dandam esse actionem Labeo ait adversus dejectorem. Plane si locaverit dejectori, etiam ex locato habebit actionem, *h. e.* qui e fenestra in caput praetereuntium quidpiam dejecerit.

DĒJECTUS, a, um, part. a *dejicio*, deorsum jactus, deturbatus. *Virg. A.* 9, 770. Caput ictu ensis dejectum. *Caes. B. C.* 2, 22. Dejecta turris. *Id. B. G.* 7, 28. Hostes muro turribusque dejecti. *Liv.* 28, 7. Dejectum praesidium, i. e. pulsum. *Ov. Fast.* 2, 353. lecto graviter dejectus ab alto. *Caes. B. G.* 5, 43. Dejectus in inferiorem locum. [*Cic. Caec.* 17. dejectus vero, qui potest esse quisquam, nisi in inferiorem locum de superiore motus? potest pulsus, fugatus, ejectus denique: illud vero nullo modo potest, dejectus esse quisquam, non modo qui tactus non sit, sed ne aequo quidem aut plano loco.] *Curt.* 6, 2. Dejecti in terram oculi. *Virg. A.* 11, 480. Lavinia oculos dejecta decoros, *h. e.* habens oculos dejectos: Graeca constructio. Sic *Stat. Th.* 3, 367. Dejectus vultum. *Ov. Am.* 2, 4, 11. Sive aliqua est oculos in se dejecta modestos. [*Similia collegit *Burm.* ad *Prop.* 1, 1, 3. Est in aliis locis signum modestiae, in aliis animi fracti, quo sensu opponitur *tollere vultum, supercilium.*] *Tac. A.* 14, 30. Feminae in modum Furiarum, veste ferali, crinibus dejectis. *Val. Fl.* 3, 594. Flumina dejecta saxis, i. e. quae cadunt de rupibus. *Virg. A.* 4, 152. ferae saxi dejectae vertice caprae, Decurrere jugis. [*Neutrali sensu *Liv.* 2, 62, 1. tempestas, cum grandine ac tonitribus coelo dejecta.] P Item abrasus, detractus. *Plin.* 28, 17, 69. Ramenta pellis cervinae dejecta pumice. P Item laesus ex eo, quod ex alto dejectus sit. *Plin.* 26, 13, 85. Ruptis convulsisque, ex alto dejectis, centaurium majus. *Id.* 29, 2, 9. Lanam succidam imponunt incussis, collisis, contritis, dejectis. V. DEJICIO. P Item prostratus, occisus. *Curt.* 3, 5. Non in acie saltem, non ab hoste dejectum, sed abluentem aqua corpus ereptum esse. *Nep. Thras.* 2. *extr.* In proelio cecidit Critias. Hoc dejecto etc. [*Hoc loco melius interpreteris cum *Bremio*: quum is de fastigio suo deturbatus, ad nihil redactus esset.] *Curt.* 8, 1. Quatuor millibus ferarum dejectis, in eodem saltu cum exercitu epulatus est. *Virg. A.* 6, 581. Titania pubes dejecti fulmine. P Translate. *Caes. B. G.* 1, 8. Dejectus spe. *Id. ib.* 46. opinione. *Virg. A.* 10, 857. quamquam vis al vulnere tardat, Haud dejectus, equum duci jube i. e. haud perculsus. (Adde *Stat. Th.* 3, 315 *Id. ib.* 3, 317. quis te casus dejectam conjuge ta to Excipit? [*Ut *Tac. A.* 11, 29. dejecta uxor, s matrimonio. — *Id. ib.* 15, 40. dejectae solo regi nes i. e. igne dirutae.] *Stat. Th.* 5, 47. Deject regno. [*Ut *Tac. A.* 2, 3. ubi opponitur *impositu* *Cic. Att.* 16, 15. de gradu. V. DEJICIO. [**Ci* *Verr.* 2, 3, 51. aratores *dejecti* dicuntur, qui pr pter damna agros latos ac fertiles deserere tota que arationes derelinquere coacti erant. Iide *cap. seq. ejecti* dicuntur. P *Dejecta* dicuntur qu celeriter et negligenter scripta sunt, nos *hing worfen.* *Cic. Rosc. Com.* 2. Quid est quod negl genter scribamus adversaria? quid est, quod dil genter conficiamus tabulas? — — haec sunt dej cta, illae in ordinem confectae.] P Abjectus, v lis. *Tert. adv. Marc.* 1, 6. Cum duo Dei pronu ciantur, duo summa magna, necesse est, neutru altero sit aut sublimius, aut dejectius. P [*Com mutantur *dejectus* et *deletus*, V. *Drak.* ad *Liv.* 21, 10. 31, 29, 11. — et *disjectus*, *Id. ib.* 38, 5 et *Heins.* ad *Ov. Met.* 12, 108. — et *directus*, *Id. i* 2, 62, 1. — et *detectus*, *Lips.* ad *Tac. Orat.* 26.

DEJECTUS, us, m. dejectio. *Liv.* 9, 2. Angu stias septas dejectu arborum, saxorum ingentiu objacente mole, invenere. *Ov. Met.* 1, 570. de P neo fluvio: Dejectuque gravi tenues agitantia f mos Nubila conducit, summasque aspergine silv Impluit, *h. e.* praecipites deorsum aquas agend *Senec. Consol.* ad *Marc.* 18. *ante med.* dejectus fl minum. Et *ep.* 56. *ante med.* Dejectus aquae. Item locus declivis, unde aliquid dejici potes *Plin.* 33, 4, 21. Ad capita dejectus in supercili montium piscinae cavantur, *h. e.* ubi aqua incip dejici. *Vitr.* 6, 3. Trabes habeant asseribus sti licidiorum in medium compluvium dejectus. *Cae* *B. G.* 2, 8. Collis ex utraque parte lateris deje ctus habebat, *h. e.* declivitates. [*Cf. *Herzog.* *Plin.* 2, 70, 71. In dejectu positus. P Item inje ctus. *Stat. Th.* 4, 271. Cornipedem trepidos sue tum praevertere cervos, Velatum geminae deject lyncis agebat, *h. e.* injectu pellis e lynce. P [*Pr *fuga* intelligendum esset *Sil.* 12, 190. Nec Liby — dejectum sperare valet, i. e. non sperat se de jecturum vel fugaturum esse hostes. — Sed *Drak* legit *dejectus* i. e. perturbatus, et aliter inter pungit.]

DEJĔRĀTĬO, onis, f. juramentum. [*Inscr.* opti mae notae apud *Marin. Frat. Arv.* p. 70. Idcirc nihilominus dejeratio esto apud magistros. *F.* *Tert. Poenit.* 4. Testari sub dejeratione.

DEJĔRO, as, avi, atum, a. 1. διόμνυμι, vald juro. [*De transmutatione formae ex *dejuro* V *Prisc.* p. 554. (1, 6, 36. *ed. Kr.*) *Pl. Men.* 5, 2, 63 Me abstulisse dejerat. *Prop.* 4, 3, 42. Dejera hiberni temporis esse moras. [*V. intpp. ad h. l. maxime *Burm.*] *Ter. Hec.* 5, 2, 5. Bacchis deje rat persancte. *Gell.* 1, 3. Dejerare falsum. *Varr* *L. L.* 4, 10. Dejerare per coelum. Hic pro simplici *juro* ponitur. P Dicitur etiam *dejuro*, *as* *Pl. Cas.* 3, 5, 37. Per omnes Deos et Deas dejuravit, occisurum eum hac nocte. Adde *Rud.* 5, 2, 49. et *Gell.* 7, 18. et 11, 6. P Ad locum cit. *Terentii* subdit *Donatus*, paenultima correpta dici *dejĕro* cum significat Deos juro: producta vero, cum, valde juro. Cave, homini horum quidquam creduis.

DĔĪFĬCUS, a, um, adj. qui Deos facit. *Tert.* *Apol.* 11. Concedetis, illum Deum deificum justitia praecellere.

DEJĬCĬO, is, jeci, jectum, a. 3. καταβάλλω, deorsum jacio. *Hor. Od.* 1, 2, 15. vidimus Tiberim Ire dejectum monumenta regis, Templaque Vestae. [**Cic. Leg.* 2, 26, 64. si quis bustum aut monumentum aut columnam violarit, dejecerit, fregerit. *Nep. Alc.* 3, 2. V. ad hos locos *Goer.* et *Brem.* Involvit v. *dejicere* notionem mutilandi; neque tamen idem est quod mutilare. Alio sensu apud *Liv.* 38, 56. statua dicitur *disjecta.*] *Auct. B. Hisp.* 13. Ballista dejecit turrim. *Tac. A.* 6, 19. Saxo Tarpejo dejicitur. *Liv.* 4, 19. Equo quempiam dejicere. *Pl. Stich.* 2, 2, 31. araneas de foribus. *Virg. A.* 8, 427. Fulmen erat: toto Genitor quae plurima coelo Dejicit in terras. *Cic. Q. Fr.* 2, 14. aliquid in mare. *Id. Rosc. Am.* 35. de ponte aliquem in Tiberim. [*V. de h. l. *Clav. Cic.* *Suet. Caes.* 80. utrumne illum — e ponte dejicerent.] *Id. Phil.* 1, 2. jugum a cervicibus. *Liv.* 28, 6. Venti a praealtis montibus se dejiciunt. [*Habet h. v. interdum significationem mediam. Quare in h. l. nunc rectius *se* omittitur, ut jam *Drak.* voluit, ut *id.* 28, 15, 11. nisi ex vehemente sole — tanta vis aquae dejecisset. Sic etiam usurpatur *praecipitare* pro *se praecipitare.* V. *Hand. Tursell.* p. 14.] *Nep. Dion.* 4. Dejicere se e superiore parte aedium. *Caes. B. C.* 1, 18. se de muro. *Id. B. G.* 3, 26. se per munitiones. *Cic. Phil.* 8, 2. Cujus praesidium Claterna dejecit Hirtius. [*Saepe construitur cum solo ablativo. V. *Arntzen.* ad *Aur. Vict. Vir. ill.* 39. Omnino *deji-*

re hostem est i. q. pellere, expellere ex aliquo oco. V. *Ruhnken.* ad *Rutil. Lup.* p. 148. — et ocum *Cic. Caec.* 17. sub DEJECTUS. *Tac. G.* 37, Oriens infra Ventidium dejectus, i. e. subjectus, prostratus. V. *Hess.*] *Caes. B. C.* 1, 37. raesidium ex saltu dejicere. *Id. B. G.* 4, 28. anta tempestas coorta est, ut naves ad inferiorem partem insulae dejicerentur. [*Est *dejicere* legans et legitimum verbum de navigantibus, qui b instituto cursu depelluntur, ut docet *Ruhnk.* ad *Vell.* 1, 1, 2. *Drak.* ad *Liv.* 44, 19. *coll.* ad 23, 4, 16.] *Id. B. C.* 1, 6. Dejicere sortes, *h. e.* in rnam conjicere sortiendi causa. *Pl. Stich.* 2, 2, 6. Dejicere pernam et glandium, *h. e.* detrahere carnario in usum coenae. *Liv.* 23, 47. equum in iam, *h. e.* e loco altiore in viam demittere. *Id.* , 40. *extr.* Elatam securim in caput dejecit, *h. e.* efixit. *Id.* 7, 10. *a med.* Vanum caesim cum inenti sonitu ensem dejecit. [*Suet. Caes.* 9. togam e humero dejicere. Alii *rejicere* habent. Inter aec quid interesse videatur, docet *Bremi.* Namue *dejicere togam* est extremum ejus lacinium suere de humero et imponere brachio sinistro; *reicere* autem est togae lacinium de brachio sumtum cere in humerum. Pro *dejicere* eodem sensu rete etiam dicas *demere.* V. *Burm.* ad *Ov. Her.* 18, 03.] *Cato R. R.* 156. et 158. Alvum si voles deicere. Hinc Dejectio. (V. DEJECTIO.) *Varr. R. R.* 2, 11. Casei ovilli minimi cibi, et, qui acillime dejiciantur, caprini. ℙ Significat etiam rostrare et occidere. *Virg. A.* 11, 641. Catillus olam Ingentemque animis, ingentem corpore et rmis Dejicit Herminium. *Val. Fl.* 1, 190. Glauoque bovem, Thetidique juvencam Dejicit Anaeus, *h. e.* mactat. [*Alia hujus generis multa ollegit *Drak.* ad *Sil.* 2, 96. 9, 39. 15, 466.] ℙ Dejicere oculos *Cic. Verr.* 2, 4, 15. Pueri oculos de isto nusquam dejicere, neque ab argento igitum discedere. *Id. ib.* 2, 5, 71. Si tantum culos dejecerimus, praesto esse insidias. V. lia in DEJECTUS, a, um, [*et quae ibi notaimus.] ℙ Translate. *Cic. Or.* 37. Nos magno emper usi impetu, saepe adversarios de statu mni dejecimus. *Id. Verr.* 1, 2, 8. Dejicere aliuem aedilitate, *h. e.* efficere ut aedilitatem non btineat. (Sic *Liv.* 38, 35. Cum M. Aemilium Leidum inimicum, eo quoque anno petentem (*consulatum*) dejecisset. [*Id.* 39, 41. coierantque canlidati omnes ad dejiciendum honore eum. Cf. de ac significatione intpp. ad *Eund.* 37, 47, 7.]) *Id. ib.* 2, 5, 62. Hac se commemoratione civitatis mnia verbera depulsurum, cruciatumque a corpore lejecturum arbitrabatur. *Id. Phil.* 1, 1. Dejicere culos a republica, *h. e.* avertere. *Id. Verr.* 2, 5. 9. *extr.* alicui metum, i. e. eximere. *Id. Tusc.* 2, . multum de terrore doloris, *h. e.* detrahere, deminuere. [*Hac *detrahendi* significatione legitur apud *Quint.* 10, 4, 1. Hujus operis est *adjicere*, *detrahere*, mutare. Sed facilius in iis judicium, quae *replenda* vel *dejicienda* sunt. Ubi V. *Spald.* Ita jam *Cic. Tusc.* 1, 8. Vide, quantum mali de humana conditione dejeceris. *Ib.* 4, 37.] *Id. ib.* aliquem de sententia, i. e. avertere, demovere. *Id. Off.* 1, 23. aliquem de gradu, *h. e.* de constantia deducere: ductum ab iis, qui pugnantes retro impelluntur ab adversario. Est autem proverbii genus, ut *Cic. ib.* admonet. ℙ Pertinet etiam ad consuetudinem forensem, qua *dejicere* dicuntur, qui de possessione aliquem expellunt. Hac de re multa *Cicero pro Caecin.* [*8. 13. 17.] et *JCti Dig.* toto *tit.* 15, *l.* 43. ℙ Alia huc pertinentia V. in DEJECTUS, a, um. ℙ *Libellos dejicere* publice propositos, quibus bona alicujus proscribebantur, eorumque auctionem certo die futuram edicebatur, est idem ac revellere. *Cic. Quint.* 6. *ad f.* Libellos Sex. Alfenus, procurator P. Quintii, familiaris et propinquus Sex. Naevii dejicit. *Senec. Ben.* 4, 12. Spondeo pro judicato, et suspensum amici bonis libellum dejicio, creditoribus ejus me obligaturus; ut possim servare praescriptum, ipse proscriptionis periculum adeo. V. LIBELLUS. ℙ [*Saepe reperitur in antiquis monumentis scriptura *deicere*, a *de* et *icere*, quod voc. a *jacere* nonnisi pronuntiatione et scriptione discrepasse videtur *Beiero* ad *Cic.* frr. p. 42. ubi de hujusmodi formis multa disputavit.]

DEJĬCĬTANS. V. DECITANS.

*DEIMMITTO, is, a. 3. *Varr.* ap. *Non.* 4. *n.* 335. Deimmittit virile veretrum in flumen. Al. leg. *dein mittit*, et rectius. *B. A.*

DĔIN, adv. ordinis, idem ac *deinde* per apocopen. *Cic. N. D.* 2, 42. Dein quae sequuntur. *Hor. Sat.* 1, 3, 101. Unguibus et pugnis, dein fustibus, atque ita porro Pugnabant armis. *Ter. Andr.* 3, 3, 30. Spero, dein facile ex illis sese emersurum malis. *Liv.* 9, 31. Dein postquam ad signa undique coibant, consul desilit ex equo. *Plin.* 5, 32, 40. Appellata est Cronia, dein Thessalis, dein Maliande. [*Observat *Drak.* ad *Liv.* 3, 3, 6. (et 34, 40, 4.) saepe se in optimis libris invenisse *dein*, ubi in deterioribus scriptum exstet *deinde.* Ad priorem locum nubem exemplorum, quae hoc probent, collegit. Omnino saepissime in libris mss. variari inter utramque vocem per se intelligitur. V. *Goerenz.* ad *Cic. Fin.* 4, 18.] ℙ Poetae fere monosyllabon faciunt. Ad *Hor.* allatum adde *Catull.* 5, 8. et 10., et *Prop.* 3, 8, 15. et 4, 8, 83. Tamen primam corripit *Paul. Nol.* 17, 131. Excita, ut mersum (*Jonam*) caperet, deinque Redderet haustum.

DĔINCEPS, ἑξῆς, [*ἐφεξῆς], adv. quo significatur ordo continens unius rei post aliam subsequentis: a *deinde* et *capio* ut *Fest.* docet. [*De primitiva hac significatione exposuerunt *Wopk. lectt. Tull.* p. 255. (344. *ed. Hand.*) qui, relationem, inquit, habet ad seriem quandam et successionem; porro *Drak.* ad *Liv.* 2, 47. *Graev.* ad *Auct.* ad *Her.* 3, 18. Est enim proprie i. q. *ubi ab hoc initium ceperis;* nos: *von da an.*] *Varr. R. R.* 1, 14. Sepes ex arboribus truncis demissis in terram, deinceps constitutis. *Cic. Or.* 3, 47. Paeon oritur a brevibus deinceps tribus, extrema producta, ut *domuerant.* et *Off.* 1, 13. *extr.* De justitia satis dictum est. Deinceps, ut erat propositum, de beneficentia dicatur. *Quint.* 7, 10. Primus, secundus, deinceps. *Varr. R. R.* 3, 9. Gallinae villaticae sunt, quas deinceps rure habent in villis, i. e. perpetuo. *Caes. B. G.* 3, 29. Reliquis deinceps diebus Caesar silvas caedere instituit. *Cic. Fam.* 2, 18. Quos video deinceps tribunos plebis per triennium fore, i. e. unum post alterum. *Id. Tusc.* 4, 2. Morem apud majores hunc epularum fuisse, ut deinceps, qui accubarent, canerent ad tibias clarorum virorum laudes. *Id. Brut.* 3. Posteaque prosperae res deinceps multae consecutae sunt. *Id. ib.* 90. *extr.* Deinceps inde multae causae, etc. *Id. N. D.* 2, 37. Ut annales Ennii deinceps legi possint, i. e. ordine, a principio ad finem. [*Cf. *Goer.* ad *Cic. Acad.* 1, 12, 45.] *Id. Off.* 1, 14. Principes sunt patria et parentes: proximi liberi: deinceps bene convenientes propinqui. [*Hoc loco est i. q. deinde, postea, quod et ipsum saepe significat, ut *Cic. Acad.* 2, 15, 46. quod deinceps facere constitui. V. *Goer.*] *Id. Div.* 1, 30. Qui primus, qui secundus, qui deinde deinceps moriturus esset. Al. omittunt *deinde.* [*Minus recte. V. infra.] *Id. Leg.* 3, 2. Deinde etiam deinceps posteris prodebatur. *Auct. ad Her.* 1, 9. Ne id, quod semel supra diximus, deinceps dicamus, *h. e.* statim post. [*Cic. Off.* 3, 2, 9.] Sic *Varr. R. R.* 3, 8. Perge deinceps. [*Quoniam *deinde* ad enumerationem spectat, *deinceps* ad *ordinem* et *seriem* (V. supra): saepe utraque particula in eadem enunciatione reperitur. *Cic. Leg.* 3, 19, 43. Sunt deinde posita deinceps. *Id. Div.* 1, 30. V. *Hdf.* Similia sunt apud *Liv.* 45, 14. postea deinceps. 1, 44. inde deinceps. 5, 37. deinceps inde. ℙ Apud *Cic. Fin.* 3, 6, 20. sese excipiunt hae particulae: primum — deinceps — (deinceps) — deinde. Saepe *deinceps* post unum vocabulum positum reperitur. *Liv.* 5, 51. omnem deinceps agrum, ut observavit *Herz.* ad *Caes. B. C.* 3, 29.] ℙ Videtur olim adjective fuisse usurpatum, *deinceps*, *incipis*, vel *incipitis* (ut *princeps*, *anceps*) pro eo, qui proxime sequitur. *Festus:* Deincipem antiqui dicebant proximum quemque captum, ut principem primum captum. *Idem:* Deinceps qui deinde cepit, ut princeps, qui primum cepit. *Appul. Flor. n.* 16. p. 353, 33. Sine intermissione deincipe die perlecturus.

DĔINDĔ, adv. postea, exinde, tum, εἶτα, ἐντεῦθεν: et continuationem aliquam temporis ordinemque significat. *Cic. Fam.* 3, 7. Tibi obviam non prodirem? primum Appio Claudio; deinde imperatori; deinde more majorum; deinde, quod caput est, amico? (Adde *Inv.* 2, 49., ubi octies repetitur.) *Id. Agr.* 1, 2. Jubent venire agros Attalensium; deinde regios; deinde Corinthium; post autem agros in Hispania; tum vero ipsam Carthaginem. *Cels.* 2, 8. Aqua levissima pluvialis est; deinde fontana; tum ex flumine; tum ex puteo; post haec ex nive, etc. [*Alia exempla, ubi ter quaterque repetitur, collegit *Matth.* ad *Cic. Rosc. Am.* 45. *init.* coll. ad *Fam.* 3, 7, 5. (*ep.* 63. ed. suae) et praecipue *B. Crus.* in *Clav. Suet.* ℙ Cum singulari vi posuit *Liv.* 4, 49. incipite deinde mirari, i. e. post talia, his factis.] ℙ Jungitur et aliis particulis. *Varr. L. L.* 5, 6. Actionum trium, primus agitatus mentis; deinde tum dicere; ac postremo facere. *Liv.* 41, 24. *extr.* Legati deinde postea missi ab rege. *Cic. Mil.* 24. Deinde postea se gladio percussum esse ab uno de illis. *Ter. Andr.* 3, 2, 3. Primum fac, istaec ut lavet: post deinde, etc. *Cels.* 7, 8. Trajicere id cavum celeriter: postea deinde imponere id, quod purget. *Nep. Eum.* 5. Deinde post verberibus cogebat exsultare. *Pl. Trin.* 5, 2, 103. Deinde porro nolo quidquam praedices. *Cic. Pis.* 31. *sub f.* Deinde ad extremum neque se, neque generum tribuno plebis defuturum. ℙ [*Non raro reperitur *deinde* non praecedente *primum.* V. quae collegit *Goer.* ad *Cic. Acad.* 2, 17, 37. — *Deinde* et *deinceps* sese excipiunt. V. supra v. praec. — Interdum ad aliud vocabulum ponitur, quam ad quod debebat. *Suet. Oth.* 10. quicquid deinde epistolarum erat, concremavit, pro: deinde concremavit, quicquid etc. Sic *Brem.* ad h. l. — Collocatur post tertium vocabulum, *Liv.* 39, 22, 1. per dies decem apparatos deinde ludos — fecit. Ubi V. *Drak.* ℙ Per quandam abundantiam ponitur post participium. *Virg. G.* 2, 391. Sic fatus, deinde comantem Androgei galeam — induitur. V. de hoc graecismo quos laudavit *Beier.* ad *Cic. Off.* 2, 5, 17. ℙ Interdum, ut *inde*, referendum est ad locum, eaque primaria significatio est. *Tac. G.* 42. Juxta Hermunduros Narisci, ac deinde Marcomanni — habitant. V. *Hess.*] ℙ *Nunc deinde* ap. *Virgil.* singularem usum habet, *A.* 12, 889. Quae nunc deinde mora est? aut quid jam, Turne, retractas? *h. e.* nunc postquam cursu frustra conatus es certamen evadere, postquam ensem recuperasti, deinde, seu post haec quid moraris? ℙ In carmine fere est disyllabum: passimque occurrunt exempla. Raro trisyllabum, correpta priore. *Sidon. carm.* 9, 272. Nec qui consimili deinde casu Irati fuit histrionis exsul, *h. e.* Juvenalis. *Prud. Dipt. n.* 1. Eva columba fuit tunc candida, nigra deinde. Adde *Paulin. Nolan.* 24, 45. ℙ [*Permutantur *deinde* et *demum.* V. *Drak.* ad *Liv.* 40, 22. *init.*, quem laudat *Hdf.* ad *Cic. N. D.* 1, 37, 103.]

DĔINSŬPER, adv. ἄνωθεν, desuper. *Sall. fragm.* ap. *Non.* 12, 48. Ad medium quasi deinsuper astantium manibus in murum attollitur.

DĔINTĔGRO, as, avi, atum, a. 1. imminuo, corrumpo. *Caecil.* ap. *Non.* 2, 255, Nomen virginis, nisi mirum est, deintegravit. Alii fortasse melius leg. *Novem virgines.*

DE INTĔGRO, adv. V. INTEGER.

*DEINTUS vel De intus, adv. ex *de* et *intus.* *Veg. Vet.* 3, 4. Quod si tantum in ungues descenderit, cultello leniter inter duas ungues aperies, et mundabis deintus, et postea etc. [*Egit de h. v. *Salmas.* ad *Epict. Simpl.* p. 17. De his et similibus compositis, apud sequiores scriptores haud raris, V. quos laudat *Burm.* ad *Anthol. Lat. T.* I. p. 157.] *Vulg. Luc.* 11, 40. Qui fecit, quod deforis est, etiam id, quod deintus est, fecit. Adde et v. 7. V. *Deforis. B. A.*

DĒĬŎNĬDES, ae, [*idis], m. Δηϊονίδης, patronymicum. *Ov. Met.* 9, 442. Tunc erat invalidus. Deionidemque juventae Robore Miletum, Phoeboque parente superbum Pertimuit, *h. e.* cui mater Deione fuit. V. MILETUS.

DĒĬŎPĒA, ae, f. Δηϊόπεια, una ex Nymphis Junonis. *Virg. A.* 1, 76. [*Hygin. fab. praef. Virg. G.* 4, 343. *B. A.*]

DĒJŎTĂRĬĀNUS, a, um, adj. ad Dejotarum, Δηϊόταρον pertinens: quo nomine fuit rex Armeniae minoris, pro quo exstat oratio Ciceronis, quemque memorat *Lucan.* 5, 54. Tunc Sadalen, fortemque Cotym, fidumque per arma Dejotarum, et gelidae dominum Rhascuporin orae Collaudant. *Hirt. B. Alex.* 34. binas memorat legiones Dejotarianas, quas rex Dejotarus disciplina atque armatura Romana complures annos constitutas habebat. Ceterum magna eorum militum pars in ea pugna cecidit, quae a Domitio Calvino cum Pharnace Ponti rege pugnata est, ut *Id. ib.* 40 narrat. [Verum eas subinde legiones suppletas et ipsi regi Dejotaro superstites fuisse, ostendere videntur *Inscr.* ap. *Grut.* 373, 4. L. Baebius L. F. Gal. Juncinus tribunus militum legionis XXII. Dejotarianae etc. Alia apud *Passionei Iscriz. ant. cl.* 3. *n.* 10. Ti. Claudio Ti. F. Quir. Telesino 7. legionis XXII. Dejotarianae. *Serv.* ad *A.* 9, 546. Dejotariana oratio, *h. e.* Ciceronis pro Dejotaro. *F.*]

DĒĬPĂRA, ae, f. quae Deum peperit. Ita *Justin. Imp. Cod.* 1, 1, 6. Latine reddit Graecum Θεοτόκος, quod de Virgine Maria Dei matre dicitur.

DĒĬPHĬLE, es, f. Δηϊφίλη, filia Adrasti regis, uxor Tydei, mater Diomedis. *Serv.* ad *A.* 1, 101.

DĒĬPHŎBE, es, f. Δηϊφόβη, filia Glauci, vulgo Sibylla Cumana. *Virg. A.* 6, 36. et *Serv.* ℙ [*Deipyla*, et profecto rectius, scriptum reperitur in *Hyg. fab.* 69. et 97. ed. *Munker.* ubi ed. *Elzev.* habet *Deiphila.* Δηϊπύλη est *Eustath.* ad *Hom. Il.* ε, 12. Adde *Apoll.* 1, 8. et 9. et 3, 6. *B. A.*]

[DĒĬPHŎBUS, i, m. Δηΐφοβος, filius Priami et Hecubae, qui post mortem Paridis Helenam duxit uxorem. Haec Menelaum, conjugem olim suum, ut illius gratiam iniret, in Deiphobi cubiculum admisit, qui cum rivalem sopitum et armis spoliatum invenisset, misere prius laniatum multis vulneribus interfecit. *Virg. A.* 6, 495. et seqq.]

*DEIPYLA. V. DEIPHILE.

DĒĪRĀTUS, valde iratus. Tribuitur a nonnullis *Lucr.* 6, 69., ubi alii leg. *delibata:* [*sic *Eichst.*] al. aliter.

*DEITANĬA, ae, regio Hispaniae Tarraconensis. *Plin.* 3, 3. *B. A.*

DĔĬTAS, atis, f. θειότης, divinitas. *Arnob.* 1. p. 16. A quo ipsam deitatem, ut ita dicam, sortiti se esse sentiunt. *August. Civ. Dei* 7, 1. Hanc divinitatem vel, ut sic dixerim, deitatem: nam et hoc verbo uti jam nostros non piget, ut e Graeco expressius transferant, quod illi θεότητα appellant. *Prud. Apoth.* 144. In tribus personis Deitas una subsistit. Qui negat intuitu fontem Deitatis adiri. Adde *Hieron. ep.* 15. *n.* 4.

8 *

DEJŬGIS, e, adj. *Auson. Mosell.* 163. festinantesque coloni Vertice nunc summo properant, nunc dejuge dorso, Certantes stolidis clamoribus, *h. e.* de jugo montis declivi.

DEJŬGO, as, a. 1. ἀποζυγόω, disjungo. Translate. *Pacuv.* ap. *Non.* 2, 256. et 571. Per nostram egregiam unanimitatem, quam memoria dejugat.

DEJUNCTUS. V. v. seq.

DEJUNGO, is, a. διαζεύγνυμι, disjungo. *Cic. Univ.* 5. Ut eadem sint ea, quae dejuncta fuerunt. [*Sic etiam plurimi codd. habent apud *Cic. N. D.* 1, 16, 42. Sed alii *dijungit*, quod praeferendum.] *Pl. Asin.* 3, 3, 75. Dejungere amantes. *Inscr.* ap. *Grut.* 1003, 2. Si quis hac transeat juncto dejunctove jumento.

DEJŪRIUM, ii, n. ὁρκισμὸς, jusjurandum. *Gell.* 7, 18. Quoniam dejurio vincti essent.

DEJŪRO. V. in DEJERO.

[DĒIUS, ei, m. δήϊος, hostilis, acriter pugnans. Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Mur.* 1276, 10. C. Sempronius C. L. Deius.. *F.*]

DEJŬVO, as, a. 1. non juvo. *Pl. Trin.* 2, 2, 63. [*al.* 68.] Deserere illum et dejuvare in rebus adversis pudet. [*Lindem.* ad h. l. videtur legendum esse *disjurare*, ut displicere, dissimulare etc., in quibus praepositionis eadem est vis.]

DĒLĀBOR, eris, lapsus sum, dep. 3. καταπίπτω, deorsum labor, decido. *Cic. Or.* 3, 46. Quemadmodum ex utraque parte tecti aqua delaberetur. *Tibull.* 2, 7, 21. ab excelsa praeceps delapsa fenestra. *Ov. Met.* 15, 685. gradibus nitidis delabitur. *Cic. Off.* 1, 22. Arma delapsa de manibus. [*Cic. Qu. Fr.* 1, 1, 2. homo de coelo delapsus.] *Virg. Ecl.* 6, 16. Serta delapsa capiti. *Caes. B. G.* 7, 82. In scrobes delapsi defodiebantur. *Ov. Met.* 3, 101. superas delapsa per auras Pallas adest. *Hor. Od.* 3, 29, 34. flumen medio alveo cum pace delabens Etruscum in mare. *Val. Fl.* 2, 127. ad aequoream delabere Lemnon, *h. e.* descende. *Aur. Vict. Vir. ill.* 14. Delabi in insidias. [*Cic. Div.* 1, 28. in flumen. *Liv.* 37, 34, 6. delabi ex equo; al. equo. Illud defendit aliis allatis *Drak.* ad h. l.] ℙ Translate. *Cic. Att.* 7, 5. Delabi in morbum. *Id. Or.* 2, 60. Nonnunquam in hoc vitium scurrile delabitur. *Gell.* 14, 3. *sub f.* Delabi in suspiciones. [*Tac. A.* 13, 12. in amorem libertae.] *Cic. Fat.* 17. Delabitur in eas difficultates, ut necessitatem fati confirmet invitus. *Id. Partit.* 4. Aut a minoribus ad majora ascendimus, aut a majoribus ad minora delabimur. [*Tac. A.* 2, 38, ad inopiam.] *Id. Q. Fr.* 1, 1, 6. Nescio quo pacto ad praecipiendi rationem delapsa est oratio mea, cum id mihi propositum initio non fuisset, [*i. e. aberravit, transiit. Hinc etiam i. q. oriri. *Cic. Or.* 3, 57. ab his delapsa plura genera.] *Id. ib.* 1, 21. Insperanti mihi cecidit, ut in istum sermonem delaberemini. *Id. Fam.* 6, 10. *ad f.* Ipse quotidie mihi delabi ad aequitatem et ad rerum naturam videtur, i. e. devenire. *Id. Ac.* 4, 18. Carneadem audiebamus solitum esse delabi interdum, ut diceret, opinaturum esse sapientem. *Ov. Pont.* 4, 15, 33. Scribere saepe aliud cupiens, delabor eodem. *Cic. Att.* 12, 47. De Mustela, ut scribis: etsi magnum opus est. Eo magis delabor ad Clodiam, i. e. inclino ad Clodiae hortos emendos. *Id. Off.* 2, 18. Rem familiarem delabi sinere. Al. rectius leg. *dilabi.* [*Schütz.* in *Clav.* explicat h. l. per *ruere*. Sed hoc sane non inest in h. v. et *Beier.* recte habet *dilabi.*] *Auct.* ad *Her.* 4, 55. *ad f.* Ille nulla voce delabans, insita virtute concidit tacitus, *h. e.* nullo verbo aut gemitu timorem ostendens. Al. aliter leg.

DĒLĀBŌRO, as, n. 1. valde laboro. *Afran.* ap. *Non.* 4, 423. Hic noster delaborat.

DĒLĂCĔRO, as, a. 1. σπαράττω, valde lacero, conscindo. *Pl. Capt.* 3, 5, 14. Qui me meamque rem tuis scelestis falsidicis fallaciis delaceravisti.

DĒLACRYMĀTĬO, onis, f. καταδάκρυσις. *Plin.* 34, 11, 26. Vis ejus collyriis oculorum aptissima et delacrymationibus mordendo proficiens. *Id.* 25, 13, 99. Capnos delacrymationem facit, ceu fumus.

DĒLĀCRYMĀTŌRĬUS, a, um, adj. ad delacrymationem pertinens, ut Delacrymatorium collyrium. *Marcell. Emp.* 8. [Hinc *Inscr.* ap. *Tochôn, cachets des oculist.* p. 64. L. Saccii Menandri melinum delacrymatorium. *F.*]

DĒLACRYMO, as, avi, atum, n. 1. ἀποδακρύω, est lacrymas vel aquam more lacrymantis demittere. *Colum.* 4, 9. *de vite.* Ut in terram potius devexa, quam in germen delacrymet.

*DĒLACTĀTRIX, icis, f. *Augustin. B. A.*

*DĒLACTĀTUS, a, um, part. *Gloss.* Delactatum, ἀπογαλακτισθέν.

DĒLAEVO. V. DELEVO.

DĒLAMBO, is, a. 3. λείχω, idem ac lambo. *Stat. Th.* 2, 681. Molliaque ejecta delambit vellera lingua.

DĒLĀMENTOR, aris, dep. 1. valde lamentor, ἐπιθρηνέω. *Ov. Met.* 11, 331. et natam delamentatur ademptam.

*DĒLANICARE, discindere, et quasi lanam detrahere. *Festus.* Citant *Faber* ac *Gesnerus:* sed verbum apud *Festum* non reperio. Dilaniare (*Festi* verba sunt) est discindere et quasi lanam trahere, unde lacinia et lanius dicitur, qui pecus discindit. Hinc, ut videtur, error natus Lexicographorum. *B. A.*

DĒLĂPĬDĀTUS, a, um, part. a *delapido*, λιθόστρωτος, lapide stratus. *Fest.*

DĒLĂPĬDO, as, a. 1. lapides ex aliquo loco eximo, aufero, sive lapidibus purgo. *Cato R. R.* 46. Locum bipalio vertere, delapidare, circumque sepire.

DĒLAPSUS, a, um. V. DELABOR.

DĒLAPSUS, us, m. κατάπτωσις, declivitas, defluxio. *Varr. R. R.* 1, 6. Campester locus, qui est ad libellam aequus, cum aquae non habeat delapsum, fieri solet uliginosus.

DĒLARGĬOR. V. DILARGIOR.

DĒLASSĀBĬLIS, e, adj. qui delassari potest. *Manil.* 4, 242. Et faciles motus, nec delassabile pectus.

*DĒLASSĀTOR, oris, m. *Marc. Empir. B. A.*

DĒLASSĀTUS, a, um, part. a *delasso*, valde lassatus. *Pl. Asin.* 5, 2, 22. Delassatus labore.

DĒLASSO, as, a. 1. κοπόω, valde lasso. *Hor. Sat.* 1, 1, 14. Cetera de genere hoc (adeo sunt multa) loquacem Delassare valent Fabium. *Mart.* 10, 5. Delasset omnes fabulas poetarum. ℙ [In *Not. Tir.* p. 117. scribitur *dilassat. F.*]

DĒLĀTĬO, onis, f. ἔνδειξις, actus deferendi, accusatio etc. *Cic. Cluent.* 8. Qui sibi delationem nominis et capitis periculum ostentarat. *Id. Div. Verr.* 15. Dare delationem alicui. *Tac. H.* 2, 10. Delationem factitare. [*Id. A.* 11, 29. subire.]

DĒLĀTOR, oris, m. μηνυτής, occultus accusator, calumniator. *Suet. Dom.* 9. Princeps, qui delatores non castigat, irritat. *Id. Ner.* 10. Praemia delatorum Papiae legis ad quartas redegit. Adde *Plin. Pan.* 34. et 35., *Juven.* 4, 48., *Mart. Spectac.* 1, 4., *Tac. A.* 4, 30. etc. Loquuntur autem de certo hominum genere, qui Romae sub imperatoribus quaestum delationibus faciebant. Hi neque suam, neque suorum injuriam persequebantur, sed sola praemii spe, ut principi gratificarentur, deferebant quoscumque reos ad principem aut magistratum, solo lucri amore aut gratiae ineundae: genus hominum publico exitio repertum, ut ait *Tac. l. c.* Hos Urbe tum Domitianus, tum Trajanus expulisse laudantur a *Mart.* et *Plin. l. c.* [*V. *Walch.* ad *Tac. Agr.* 45.]

DĒLĀTŌRĬUS, a, um, adj. ad delatorem pertinens, accusatorius, ut Delatoria curiositas. *Ulp. Dig.* 22, 6, 6. [*Front. de fer. Als.* (ed. *Maio*) *ep.* 3. Calicem sine delatoria nota cum dico, sine puncto dico. Neque enim me decet, qui sim jam homo doctus, volgi verbis calicem acentetum appellare. *Delatoriam* vero *notam* appellat *Fronto* punctum, quo utebantur veteres in judiciis, cujus meminit *Ascon.* in *not.* ad *Cic. orat. pro Scauro. F.*]

DĒLĀTŪRA, ae, f. *Tert. c. Marc.* 5, 18. *sub f.* Vocabulum diaboli, quaero, ex qua delatura competat creatori, *h. e.* quo deferente. [Adde *Vulg. Siracid.* 26, 6. *B. A.*]

DĒLĀTUS, a, um, part. a *defero*, deorsum latus et simpliciter latus, allatus. *Caes. B. G.* 5, 8. Longius delatus aestu, orta luce sub sinistra Britanniam relictam conspexit. *Stat. Ach.* 2, 347. terrasque freto delatus Achaeas Hospitis Atridae spoliat thalamos. ℙ Item exhibitus, datus. *Sil.* 10, 600. delato consul insignis honore. *Nep. Epam.* 4. Ereptum ad me pervenisse, quod delatum accipere noluissem. *Terent. Clem. Dig.* 50, 16, 151. Delata hereditas intelligitur, quam quis possit adeundo consequi. ℙ Item denunciatus. *Caes. B. G.* 3, 23. Res ad concilium delata. ℙ Item accusatus. *Cic. fragm. c. C. Ant.* ap. *Ascon.* A L. Caleno furti delatus. ℙ Alia V. in DEFERO.

DĒLĀVO, as, idem quod lavo. Affertur *Pl. Rud.* 2, 7, 21. In mari quod delavi. Sed meliores libri habent *elavi. Apicius* tamen 8, 7. Porcellum liquamine delavas.

DĒLĒBĬLIS, e, adj. ἐξαλειπτὸς, qui deleri potest. *Mart.* 7, 84. Casibus hic nullis, nullis delebilis annis Vivet.

DĒLECTĀBĬLIS, e, adj. τερπνὸς, qui delectat. *Tac. A.* 12, 67. Infusum delectabili cibo boletorum venenum. *Gell.* 1, 11. Praecentio delectabilis. *Id.* 2, 29. Festivi et delectabiles apologi. *Appul. Flor. n.* 17. Vox hominis et lyra concentu variatior et tibia questu delectabilior.

DĒLECTĀBĬLĬTER, adv. τερπνῶς. *Gell.* 13, 24. Delectabiliter ac decore depicta. *Id.* 15, 1. Declamare delectabiliter et feliciter.

DĒLECTĀMEN, inis, n. delectamentum. In quodam epigr. quod inter *Priapeia* referunt, alii tribuunt *Appulejo.* At nobis casso saltem delectamine Amare liceat, si potiri non licet.

DĒLECTĀMENTUM, i, n. idem ac delectatio. *Cic. Pis.* 25. Inania delectamenta puerorum. *Ter. Heaut.* 5, 1, 79. Qui me sibi pro ridiculo ac delectamento putat.

DĒLECTĀTĬO, onis, f. oblectatio, τέρψις, jucunditas, quam ex re aliqua percipimus: quam sic definit *Cic. Tusc.* 4, 9. Delectatio est voluptas suavitate auditus animum deliniens: et qualis haec est aurium, tales sunt oculorum et tactionum et odorationum et saporum, quae sunt omnes unius generis, ad perfundendum animum, tanquam illiquefactae voluptates. *Id. Fam.* 7, 1. Afferre alicui delectationem. *Id. ib.* 9, 24. Magna te delectatione et voluptate privasti. *Id. Off.* 1, 30. Duci delectatione videndi et audiendi. *Id. Fam.* 6, 12. ex Litterae habent delectationem, *h. e.* afferunt. in *Senat.* 6. Gaudium et delectatio. *Id. Or.* 1, Suavitas et delectatio. *Id. ib.* 3, 38. Delectatio jucunditas. *Id. Leg.* 2, 6. Studii et delectation causa scribere aliquid.

DĒLECTĀTOR, oris, m. qui militum delectu agit, idem ac delector. *Inscr.* ap. *Don. cl.* 5. 66. L. Valerio L. F. Quir. Proculo delectatori A Prov. . . et Provinc. ulterioris Hispaniae. Fortas tamen *delectori* legendum in lapide mutilo et lectis nis incertae.

DĒLECTĀTUS, a, um, part. *delector.* N *Dat.* 3. Magnopere delectatus facto. ℙ Nomi etiam naturam induit et gradus habet. *Gell. prae* Sermo delectatior in otio. Alii leg. *delectantio* alii aliter. [*Gron.* utrumque falsum esse e stimat.]

DĒLECTĬO, onis, f. actus deligendi. *Vopis Aurel.* 40. Senatus hanc eandem delectionem (*i peratoris*) in exercitum refudit.

DĒLECTO, as, a. 1. proprie est allicere, a l cto. [*Imo a *delicere* cujus *frequent.* est *delectar* ut ab *allicere* est *allectare*, a *sublicere sublectare* *Enn.* ap. *Non.* 2, 224. Ut me Apollo ipse delecta ductat Delphicus. ℙ Et quoniam quae grata jucunda sunt, nos attrahere solent, factum est, delectare sit jucunditate afficere, τέρπω. *Cic. Fan* 5, 19. Me et superiores litterae tuae admodum d lectaverunt. *Id. Fam.* 9, 18. Tu istic te Atheriar jure delectato: ego me hic Hirtiano. V. ATHI RIANUS. *Id. Att.* 2, 4. Cum Musis nos delectab mus animo aequo. *Id. ib.* 6. Aut libris me del cto aut fluctus numero. *Enn.* ap. *Gell.* 19, 1 Studet ibi: mentem atque animum delectat suun *Cic. Fam.* 1, 7. *sub f.* Me status hic reipublica non delectat. *Id. Att.* 12, 5. Cato me quidem d lectat. *Senec. ep.* 39. *extr.* Consummata est inf licitas, ubi turpia non solum delectant, sed etiai placent. *Plin. ep.* 1, 22. Longis disputationibu otium suum delectare. *Cato R. R.* 30. et qui a eo exscripsit *Plin.* 17, 9, 6. Ubi sementim facturu eris, ibi oves delectato, i. e. nutri et pasce. E qui legit *delegato.* ℙ Passive. *Cic. Q. Fr.* 3, *ad f.* Duci et delectari declamatorio genere. *I Pis.* 20. His ego rebus pascor, his delector, hi perfruor. *Id. Fam.* 12, 29. Ad haec jucundissim consuetudo accedit, ut nullo prorsus plus homin delecter. [*Delectari* et *gaudere* de iis saepe rebu dicuntur, quas in universum magni facimus. *Cae. B. G.* 4, 2. gaudere jumentis. V. *Passow* ad *Ta G.* 46. p. 81.] *Id. Leg.* 2, 7. In hoc admodum d lector, quod etc. [*Alia hujus constructionis e empla attulit *Goer.* ad h. l.] *Id. Or.* 57. *sub* et *Div. Verr.* 13. Delectari ab aliqua re. [**Ci Fin.* 1, 5, 14. delectari ab Epicuro; ad quem l cum *Goer.* multis explicat hanc constructionem; *a* est i. q. *von Seiten.* V. *AB.*] *Hor. Ep.* 1, 16, 32 Vir bonus et prudens dici delector. *Phaedr.* 5, 3 Quae delectaris bibere humanum sanguinem. *Colum* 1, 4. *a med.* Matrona amoenitate aliqua delectand erit, quo patientius moretur cum viro. Al. leg. *de merenda.* ℙ Deponentis forma. *Petr. fr. Trag* 45. *Burm.* Deprehensus est cum dominam suam de lectaretur. *Id. ib.* 64. Nihil narras? nihil nos de lectaris? ℙ Activa voce impersonalium more. *Cic Q. Fr.* 2, 13. Me magis de Dionysio delectat.

DĒLECTOR, oris, m. qui deligit et speciatin qui militum delectum habet. *Front. Strat.* 4, 1 Pyrrhus delectori suo fertur dixisse: Tu grande elige: ego eos fortes reddam.

DĒLECTUS, a, um, part. a *deligo*, electus ἐκλεκτός. [*Sed hoc discrimine. *Electi* in universum ex aliquo numero exemti dicuntur; *delect* vero, si in electione simul vel utilitatis, quan quis habet, vel facultatis rei gerendae ratio habe tur. Sic distinxit *Brem.* ad *Nep. Pelop.* 2., ubi V locos allatos. Deinde cf. *Herzog.* ad *Caes. B. G* 1, 3. et *Kritz.* ad *Sall. Cat.* 6, 6. Idem discrimer inter *deligere* et *eligere* obtinet.] *Cic. Dom.* 9 *extr.* Summus vir, saepe ad extrema reipubl. discrimina delectus. *Plin.* 14, 22, 28. Piso delectus curae Urbis. *Cic. Q. Fr.* 1, 1, 3. Quaestorem habes non tuo judicio delectum, sed eum, quem sors dedit. *Virg. Ecl.* 4, 35. altera quae vehat Argo Delectos heroas. *Id. A.* 7, 152. delectos ordine ab omni, Centum oratores ire jubet. *Caes. B. C.* 1, 57. Delecti ex omnibus legionibus fortissimi viri. *Virg. A.* 11, 431. delectos Latio et Laurentibus arvis. ℙ Cum genitivo, Graeco more. *Curt.* 4, 4. Naves admoveri jubet, delectosque militum imponi. ℙ Scribitur et *dilectus* eodem sensu: quod in MSS. libris frequentissimum est.

DĒLECTUS, us, m. actus deligendi, electio, ἐκλογή. *Cic. Or.* 3, 37. Habere delectum verborum. *Id. Fin.* 5, 30. Adhibere delectum ad aliquam rem, *h. e.* in aliqua re. *Id. ib.* 1, 10. Earum rerum hic

enetur a sapiente delectus, ut aut rejiciendis etc. *d. Off.* 1, 41. *ad f.* Habere delectum civis et pere-rini, i. e. facere discrimen. et *ib.* 14. Ut in bene-icentia delectus sit dignitatis. *Id. Phil.* 5, 5. De-ectus judicium. *Id. Off.* 1, 15. beneficiorum. *Id. Verr.* 2, 2, 50. Iste, qui omnia jura pretio exae-uasset, omniumque rerum delectum atque discri-nen pecunia sustulisset. *Id. Fin.* 4, 25. Officia au-em tolluntur, delectu omni et discrimine remoto. *Id. Planc.* 4. Populus, si judicat, non delectu ali-uo aut sapientia ducitur ad judicandum, sed im-etu nonnunquam et quadam etiam temeritate. ℙ Hinc *sine ullo delectu* et *sine delectu* et *nullo dele-tu*, est nulla habita ratione, confuse, temere, ἀκρίτως. *Cic. Agr.* 2, 21. *extr.* Ceteri agri omnes, qui ubique sunt, sine ullo delectu decemviris ad-licentur. *Gell.* 20, 5. Aristoteles ἐξωτερικὰς audi-iones vulgo juvenibus sine delectu praebebat. *Ov. Met.* 10, 324. coeuntque animalia nullo Cetera de-ectu. *Plin.* contra *ep.* 2, 13. Nuper ab optimo principe trium liberorum ei jus impetravi: quod quamquam parce et cum delectu daret, tamen etc. *Plin. alter* 7, 33, 54. Plurimas prodidit Verrius: nos cum delectu modum servabimus. ℙ Saepissi-me dicitur de militum delectu. *Cic. Prov. cons.* 2. *extr.* Exercitus superbissimo delectu et durissima conquisitione collectus. *Caes. B. G.* 7, 1. Habere delectum tota provincia. *Hirt. B. Alex.* 56. Insti-tuere delectum. *Caes. B. C.* 1, 25. Legiones ex novo delectu conficere. *Nep. Ann.* 6. *extr.* Novis delectibus multos contrahere. *Plin.* 7, 29, 30. Agere delectum. *Id.* 6, 19, 22. facere. *Liv.* 2, 27. decer-nere. *Id. ib.* 55. edicere. ℙ Scribitur et *dilectus* aeque recte et in optim. MSS. et libris editis mul-tis legitur frequentissime. [*Nondum satis inter viros doctos convenit, utra scriptura verior sit. Cf. *Burm.* ad *Ov. Met.* 10, 324. *Drak.* ad *Sil.* 7, 13. *Duker.* ad *Flor.* 4, 11, 5. Ex recentioribus *Her-zogius* quidem ad *Caes. B. G.* 6, 1., ubi de mili-tibus legendis sermo sit, omnino *dilectum* scriben-dum esse censet; interdum etiam, ubi de aliis re-bus agatur. In libris mss. nihil est auxilii; nam ubique fluctuant et paene semper res ad cujusque redit judicium. *B. Crus.* autem, in *Clav. Suet.*, nihil interest, inquit, hanc vel illam formam sequaris (sc. in subst. et partic.); nam *delectus* est *lectio de numero aliquo*; et *dilectus lectio e multis*, quasi *dislectus*, ut res eodem redeat. Haec ille, laudans *Oud.* ad *Suet. Caes.* 79. et *Schwarz.* in Suppl. not. ad *Plin. Pan.* p. 578. quibus adde *Arntzen.* ad *Aur. Vict. Vir. ill.* 48, 2. et *Cort.* ad *Lucan.* 3, 181. qui *dilectus* praefert. Cf. autem *Christ.* ad *Eund.* 7, 270. Idem *B. Crus.* ob librorum consensum pro-bat apud *Suet.* formas *dilectus, a, um* et *dilectus, us*, in reliquis formis probat *deligere*, quia *dili-gere* sit i. q. amare. Apud *Ciceronem* plerique cri-tici, ut *Manut., Ernest., Schütz., Orell., Beier.* (ad *Off.* 1, 42, 149.) quibuscum cf. quae monet *Gern-hard* ad *Cic. Off.* 1, 2, 6. praeferunt *delectus*. Sa-tis tamen mirum esse videatur, dixisse Romanos ubique *deligere*; sed promiscue *delectus* et *dilectus*. Donec igitur res ad severiores regulas — quod an fieri possit, recte dubites — revocata fuerit, equi-dem etiam in participio et substantivo verbi formam praetulerim.]

DELEGĀTĬO, onis, f. actus delegandi, manda-tum, quo id, quod facere debemus, alteri commit-timus, ἐπιτροπή. *Cic. Att.* 12, 3. Nomen illud, quod a Caesare, tres habet conditiones: aut emptio-nem ab hasta; aut delegationem a mancipe, an-nua die; aut Vecteni conditionem semisse, *h. e.* translationem solutionis, ita ut ea ab aliquo man-cipe fiat intra annum, [*i. e. *eine Anweisung auf den Käufer binnen Jahresfrist zu zahlen.*] V. *Manut. Senec. Ben.* 6, 5. Pecuniam dicimur reddi-disse, quamvis non intervenerint nummi, sed de-legatione et verbis perfecta solutio sit, *h. e.* cum ab alio solvi creditori curamus, v. gr. creditum aliquod nostrum creditori cedendo. *Id. ep.* 27. Ipse necesse est laborem tuum impendas, si effici cu-pis. Delegationem res ista non recipit. [*i. e. opem s. vices alius non patitur.]

[DĒLĒGĀTOR, oris, m. qui delegat. *Cassiod. Var.* 1, 18. Si Romanum praedium sine delegato-ris cujusdam pittacio praesumptor Barbarus occu-pavit, illud priori domino, submota dilatione, re-stituat. *F.*]

DĒLĒGĀTŌRĬUS, a, um, adj. delegationem continens. Apud *Impp. Arcad.* et *Hon. Cod. Theod.* 7, 4, 22. appellantur *delegatoriae litterae*, quibus delegatio aliqua continetur.

DĒLĒGĀTUS, a, um, part. a *delego*, commis-sus, demandatus. *Front. Aquaed. init.* Omnis res ab imperatore delegata intentiorem exigit curam. *Pl. Amph. prol.* 67. et 83. Qui sibi mandassent, de-legati ut plauderent. *Tac. Agr.* 2. Delegatum tri-umviris ministerium. *Ulp. Dig.* 38, 5, 1. *a med.* Delegatus emptor. ℙ Translate. *Liv.* 10, 19. Eo rem adductam esse, ut omnis rei bene aut secus gestae decus dedecusque ad Voluminium sit delega-tum. [*i. e. rejectum, assignatum. V. v. seq.] *Ap-pul. Apol.* Magia res est legibus delegata, *h. e.* tradita legibus puniendi causa. ℙ *Delegatum* ab-solute idem est ac delegatio. *Ulp. Dig.* 44, 4, 4. §. 26. Quid si debitor, ex delegato pupilli, pecu-niam creditori ejus solvit?

DĒLĒGO, as, avi, atum, a. 1. ἐπιτρέπω, de-mando, committo, trado alteri, qui meas vices impleat. [*Melius originem et usum h. v. interpre-tatur *Ern.* in *Clav. Cic.* Delegare, inquit, in re pecuniaria dicitur, qui non ipse de arca solvit, sed creditorem remittit ad alium per attributionem, a quo pecuniam accipiat (nos: *Jemanden anweisen, eine Anweisung geben*); unde deinde ceterae ratio-nes dicendi ducuntur, quum, quod ipsi facere de-bebamus, id per alterum fieri curamus, et qui id a nobis petunt ad alium rejicimus; unde et pro *transferre* dicitur. Haec ille. Hunc usum tangunt etiam *Manut.* ad *Cic. Fam.* 8, 1. *init. Gronov. Obss.* 1, 20. et ad *Cic. Att.* 12, 12. *Burm.* in *Exc.* ad *Suet. Tib.* 16. *Herz.* ad *Caes. B. G.* 8, 22. et intpp. ad *Tac. G.* 20, 2.] *Cic. Dom.* 7. Petebatur a me frumenti copia etc. delegavi amico locupletiori. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 1. Laborem alteri delegavi. *Tac. G.* 20. Nec ancillis ac nutricibus infantes de-legantur. *Suet. Cal.* 57. Cassium Longinum occi-dendum delegaverat. Sic *Plin. ep.* 4, 28. Imagines describendas pingendasque delegare. *Quint. prooem.* 4. Delegare alicui curam alicujus rei. *Cic. Or.* 2, 28. *extr.* Haec ipsa quae nunc ad me delegare vis, ea semper in te eximia fuerunt. [**Suet. Tib.* 16. delegatus pacandae Germaniae status, i. e. delega-tus pacandus Germ. status. V. *Brem.* ad h. l.] ℙ Translate. *Liv.* 6, 28. Fortunae loci delegave-rant spes suas, i. e. confisi erant in etc. *Id.* 21, 46. *extr.* Servati consulis decus Coelius ad servum Ligurem delegat, i. e. attribuit. *Hirt. B. G.* 8, 22. Causam peccati mortuis delegare, i. e. culpam in eos transferre. *Cic. Font.* 4. Crimen alicui de-legare. [*V. de h. l. *Clav. Cic.*] *Tac. A.* 13, 43. scelera alicui.] ℙ Significat etiam, alium pro se substituere ad aliquid praestandum. *Colum.* 3, 10. *ante med.* Quis non imprudentissimum quemque huic negotio delegat? *Senec. Ben.* 7, 19. Etiamsi mihi adulteram, cui numerem, delegaverit, red-dam. *Ulp.* et *Paul Dig.* 46, 2, 12. et 13. Delegare debitorem, *h. e.* vice sua alium dare reum credi-tori, ut *Ulp. ib.* 11. explicat. Sic *Id. ib.* 37, 6, 1. *circa med.* Delegare nomen paterni debitoris. Sic *Senec. Ben.* 4, 11. Debitores nobis Deos delegat, precaturque, pro se gratiam referant. ℙ Et ea-dem significatione absolute. *Cato R. R.* 149. Do-nicum pecuniam satisfecerit aut delegarit, pecus et familia, quae illic erit, pignori sunt, *h. e.* de-bitorem constituerit. ℙ Pro simplici mittere. *Cato R. R.* 30. Ubi sementim facturus eris, ibi oves de-legato. Alii rectius leg. *delectato.* ℙ Et pro re-mittere. *Nep. Cat.* 3. Quare studiosos Catonis ad illud volumen delegamus. Al. leg. *relegamus.* [**De-legamus* recte habet. Utrumque voc. eodem modo usurpari, docuit *Ruhnk.* ad *Vell.* 2, 44, 3., qui in partes vocat *Gron.* ad *Liv.* 28, 42.] ℙ Et pro transferre. *Liv.* 29, 22. *ad f.* Pleminium conatum per quosdam urbem incendere, ut frangendi car-ceris haberet occasionem: patefacto dein scelere, delegatum in Tullianum ex senatusconsulto. ℙ [*Commutantur in mss. *delegare* et *deligare*, V. ad *Liv.* 10, 22, 12. et *ib.* 27, 3. — et *deligere*, *ib.* 29, 20, 2.]

DĒLĒNĪFĬCUS, a, um, adj. blandus, demulcens, blande capiens, θελκτήριος. *Lucil.* ap. *Fulg. de prisco serm. in f.* Nescio, quorsum mihi eveniant tua verba tam delenifica. *Pl. Mil.* 2, 2, 36. Domi habet animum falsiloquum, domi dolos, domi de-lenifica facta. *Turpil.* ap. *Non.* 4, 115. Vide mi-rum ingenium ac deleniﬁcum mulierum. [*Front.* ad *Verum Imp.* (ed. *Maio*) *ep.* 1. Plane dicta omnia et verba delenifica. *F.* *Adde *Symm. ep.* 3, 6. et *ep.* 7, 27. *B. A.*]

DĒLĒNĪMENTUM et Delinimentum, i, n. θέλ-γμα, quidquid ad placandum, blandiendum et mi-tigandum adhibetur. *Liv.* 4, 51. Aptissimum tem-pus erat, vindicatis seditionibus, delenimentum animis Volani agri divisionem objici. *Tac. A.* 15, 63. Vitae delinimenta monstraveram tibi: tu mor-tis decus mavis. ℙ Sumitur et in malam partem pro illecebra et invitamento ad prava. *Liv.* 30, 13. Illam furiam omnibus delenimentis animum suum avertisse atque alienasse. *Id.* 39, 11. Illius exce-trae delenimentis et venenis imbutum, nec paren-tis, nec Deorum verecundiam habere. *Tac. Agr.* 21. Paulatim discessum ad delinimenta vitiorum, porticus et balnea et conviviorum elegantiam. [*Apud *Tac.* ubique reperiri *delinimentum, delinire* etc., apud *Liv.* etiam alteram formam, observat *Walch.* ad h. l. V. omnino *Clav. Liv.* et *Schneider. Gramm. Lat. P.* I. *Vol.* 1. p. 14. — De vi voc. V. *Burm.* et *Ernest.* ad *Tac. l. l.*] *Max. Dig.* 5, 2, 4. Novercalibus delinimentis instigationibusque cor-rupti. Adde *Afran.* ap. *Non.* 1, 1. ℙ [In *Not. Tir.* p. 129. scribitur *dilenimentum. F.*]

DĒLĒNĬO et Delinio, inis, ivi, itum, a. 4. κα-ταθέλγω, idem fere quod lenio, placo, mitigo. [*Discrimen esse vult *Drak.* ad *Liv.* 7, 38. inter *delenire* et *dilinire*, quem refutat *Ern.* in *Clav. Liv.* Idem observat, habere h. v. significationem capiendi animi et corrumpendi suavitate aliqua, ut philtra.] In *argum. Stichi Plautini.* Verbis dele-nitur commodis, habere ut sineret, quos semel nactae forent. *Cic. Mil.* 35. Ut plebem non modo virtute flecteret, sed etiam tribus suis patrimoniis deliniret. *Id. Off.* 2, 14. Ut milites blande appel-lando deleniant. *Phaedr. prol.* 3, 44. Remediis do-lorem delenire. *Hor. Od.* 3, 1, 43. Delinire dolen-tem. ℙ [*Delenitúrus* apud *Auson. Idyll.* 4, 9. lon-gum delenitura laborem Intervalla damus. *F.*] ℙ Sumitur et in malam partem pro allicere et mol-lem reddere, mentem adimere. *Cic. Cluent.* 5. Ani-mum adolescentis pellexit in omnibus rebus, qui-bus illa aetas capi ac deliniri potest. *Id. Mur.* 35. Tu mihi summum imperium, tu gubernacula rei-publicae petas fovendis hominum sensibus et deli-niendis animis et adhibendis voluptatibus? *Pl. Asin.* 2, 4, 28. Vah! delenire apparas. *Id. Cist.* 2, 1, 40. Tu me delenis: propter te haec pecco.

DĒLĒNĪTĬO et Delinitio, onis, f. actus dele-niendi, delenimentum. *Cic. Off.* 2, 16. Ipsa deli-nitio multitudinis sit ad breve tempus, *h. e.* effusio pecuniae, quae fit ad multitudinem deliniendam. Al. leg. *delectatio.* [*Sic *Beier.* et *Orell.*]

DĒLĒNĪTOR et Delinitor, oris, m. qui delenit, mitigat, placat. *Cic. Brut.* 70. Ut etiam cum ju-dice ipso, cujus delinitor esse debet orator, jurgio saepe contenderet.

DĒLĒNĪTUS et Delinitus, a, um, part. a *delenio*, mitigatus, blanditus, captus. *Titin.* ap. *Non.* 2, 26. et 4, 116. Verum enim dotibus deliniti, uxoribus ancillantur. *Cic. Or.* 1, 9. Genus hominum in sil-vis dissipatum, disertorum oratione delinitum. *Id. Fam.* 15, 16. Triennium est, cum virtuti nuncium remisisti, delinitus illecebris voluptatum. *Liv.* 7, 38. Capua instrumento omnium voluptatum deleni-tos militum animos avertit a memoria patriae. *Cic. Fin.* 1, 10. Delinitus atque corruptus. *Plauti* ver-ba illa *Amph.* 2, 2, 214. Delinitus sum profecto, ita ut me, qui sim, nesciam: *Non.* 4, 115. expo-nit mente alienatus, nempe, adeo captus atque il-lectus sum, ut etc.

DĒLĔO, es, evi, etum, a. 2. ἐξαλείφω, tollo, adimo, abstergeo. Etymologi ducunt ab *oleo* (unde et *aboleo*) quasi *deoleo* [*hoc recte probat *Dö-derl.*]; alii rectius a *de* et *leo*, ut habet *Prisc.* 9. p. 641., unde est et *lio. Cic. Att.* 15, 4. *a med.* Rubeo, mihi crede: sed jam scripseram: delere nolui. *Id. Cluent.* 14. Hac Dinea testamentum fa-ciente, cum tabulas prehendisset Oppianicus, di-gito legata delevit. *Ov. Met.* 9, 522. scribit da-mnatque tabellas, Et notat et delet. *Cic. Manil.* 3. Delere maculam. *Stat. Ach.* 1, 60. Pone natant delentque pedum vestigia cauda. *Id. Th.* 6, 415. delet sulcos iterata priores Orbita. *Plin.* 25, 13, 110. Stigmata in facie mandragoras illitus delet. ℙ Item evertere, destruere, exstingere. *Cic. Rosc. Am.* 45. Urbes delevit, fruges perdidit. *Id. Agr.* 2, 32. Delere aedificia. *Id. Leg.* 2, 26. sepulcra. *Id. Har. resp.* 4. T. Annius ad illam pestem com-primendam, extinguendam, funditus delendam na-tus esse videtur. *Nep. Them.* 4. Astu incendio de-levit. *Caes. B. C.* 3, 70. Delere omnem exercitum. *Sil.* 7, 549. patiarne ante ora manusque Civem de-leri nostras? *Id.* 1, 514. Dexter ades Phrygiae de-lenti stirpis alumnos. ℙ Translate. *Cic. Dejot.* 13. Senatus vero judicia tam honorifica, quae un-quam vetustas obruet aut quae tanta delebit obli-vio? *Id. Q. Fr.* 3, 8. Delevit mihi omnem mole-stiam recentior epistola. *Id. Div. Verr.* 8. Exstin-guere atque delere omnem improbitatem. *Id. Div.* 1, 5. Delere religionem. *Id. Att* 1, 16. *ante med.* omne jus fasque. *Id. Sext.* 26. leges. [**Liv.* 39, 30. ignominiam. V. *Drak.* ad *Sil.* 16, 672. ad *Liv.* 27, 14, 2.] *Caes. B. G.* 2, 27. turpitudinem fugae virtute. *Petr. Sat.* 2. ingenium. *Id. ib.* 80. sacra-mentum amicitiae. *Cic. Phil.* 1, 1. omnem memo-riam discordiarum oblivione sempiterna. *Id. Rosc. Am.* 2. ex animo omnem suspicionem. *Id. Amic.* 3. et *Nep. Alc.* 8. *extr.* omne bellum, *h. e.* confi-cere, finire. [*cf. *Brem.*] *Hor. Od.* 4, 9, 9. Nec, si quid olim lusit Anacreon, Delevit aetas. ℙ *Delesset* syncop. pro *delevisset*, *Val. Max.* 3, 7. ℙ [*Permutantur a librariis *delere* et *deflere.* V. intpp. ad *Suet. Cal.* 38.]

DĒLĒTĬCĬUS, a, um, adj. ut Charta deleticia, apud *Ulp. Dig.* 37, 11, 4. quo nomine intelligitur ea, in qua scriptum fuit aliquid et postea dele-tum, quamque *Cic. Fam.* 7, 18. et *Catull.* 22, 5. vocant palimpsestum.

DĒLĒTĬLIS, e, adj. qui delet. *Varr.* ap. *Non.* 2, 212. Parabis spongiam deletilem.

DĒLĒTĬO, onis, f. *Lucil.* ap. *Non.* 2, 217. De-letionem nostri ad unum exercitus.

DĒLĒTRIX, icis, f. quae delet. *Cic. Har. resp.* 23. Tum est illa in templo Castoris scelerata et paene deletrix hujus imperii sica deprehensa.

DĒLĒTUS, a, um, part. a *deleo. Caes. B. G.* 6, 35. Dispersis ac paene deletis hostibus. [**Sil.* 9, 39. milite deleto. Ubi cf. *Heins.* et *Drak.*] *Cic. Flacc.* 25. Deleta memoria. ℙ [*Confunditur cum *de-lectus, dejectus.* V. *Drak. l. l.* et 15, 558. ad *Liv.* 31, 29, 11.]

DELĒTUS, us, m. idem ac deletio. *Tert. c. Marc.* 2, 24. Reprobandae creaturae et deletui vindicandae.

DELĒVO, as, a. 1. planum et leve facio, levigo. *Colum. Arbor.* 6. *a med.* Vitem serrula desecato et plagam acutissimo ferro delevato. ℙ Scribitur et *delaevo*.

*DELGOVITIA, ae, oppidum Britanniae. *Anton. Itin.* *B. A.*

DĒLIA, ae, f. Δηλία, Diana sive Luna, ita dicta a Delo insula, in qua uno partu cum Phoebo a Latona edita fuit. Vox poetica. *Senec. Herc. Oet.* 150. Et solem vetuit Delia tardior. *Virg. Ecl.* 7, 29. Setosi caput hoc apri tibi, Delia, parvus, Et ramosa Mycon vivacis cornua cervi etc. ℙ Apud *Tibull.* 1, 1. etc. est nomen amicae.

DĒLIACUS, a, um, adj. ad Delum insulam pertinens, Δηλιακός. *Cic. Or.* 70. Neque vero ornamenta ista villarum me movent, quibus L. Paulum et L. Mummium, qui rebus his urbem Italiamque omnem referserunt, ab aliquo video perfacile Deliaco aut Syro potuisse superari. ℙ *Deliacum aes* in magno fuit pretio, mercatus in Delo concelebrante toto orbe: et ideo cura officinis, tricliniorum pedibus fulcrisque, ut *Plin.* loquitur 34, 2, 4. Hinc Deliaca supellex fuit in deliciis. *Cic. Rosc. Am.* 46. Domus referta vasis Corinthiis et Deliacis. *Id. Verr.* 2, 2, 34. et 72. Supellex ex aere elegantior et Deliaca et Corinthia. ℙ Deliaci homines in gallinariis administrandis, alendis gallinis, capis castrandis adeo excelluere, ut fuerit etiam, qui natum ovum, cujus suarum gallinarum partus esset, statim diceret, teste *Cic. Ac.* 4, 18. et 26. Hoc eorum studium confirmat etiam *Varro R. R.* 3, 9., *Colum.* 8, 2. et *Plin.* 10, 50, 71. Hinc *Petr. Sat.* 23. Cinaedi molles, veteres, Deliaci manu recisi, *h. e.* servi a Deliacis castrati. Delus enim testante *Strab. l.* 14., mancipiorum emporium erat.

*DELIADES, ae, m. statuarius insignis et argenti caelator, de quo *Plin.* 34, 8. *B. A.*

DĒLĪBĀMENTUM, i, n. libamentum, libamen. *Val. Max.* 2, 6. *n.* 8. Tum defusis delibamentis et invocato numine ejus, cupido haustu mortiferam traxit potionem. ℙ [In *Not. Tir.* p. 176. scribitur *dilibamentum*. *F.*]

DĒLĪBĀTIO, onis, f. ablatio partis ab aliqua re. *Flor. Dig.* 30, 113. Legatum est delibatio hereditatis. *Tert. c. Marc.* 1, 22. Homo damnatur in mortem ob unius arbusculae delibationem.

DĒLĪBĀTUS, a, um, part. a *delibo*, decerptus. *Cic. Senect.* 21. Ex universa mente divina delibatos animos habemus. *Enn.* apud *Cic. Brut.* 15. Flos delibatus populi, suadaeque medulla, *h. e.* eximius quasi selectus e multis. Est qui velit aliter legi. [*Non est necesse. V. *Ellendt.* ad h. l.] ℙ Item violatus, corruptus; nam quae delibata sunt, integra amplius non sunt. *Id. ib.* 68. Delibata pudicitia [*i. e. primitiae pudicitiae a Caesare degustatae]. *Gell.* 1, 3. Delibatae honestatis damnum. *Suet. Aug.* 94. Ejusque osculum delibatum digitis ad os suum retulisse, *h. e.* ejus praetextati parvum os suaviatum utrinque digitis apprehensum, et ori suo admotum. [*B. Crus.* in *Clav.* interpretatur: de summis labiis sumtum.] Simile est illud *Appul. Met.* 6. Juppiter, prehensa Cupidinis buccula, manuque ad os suum relata, consaviat.

DĒLĪBĔRĀBUNDUS, a, um, adj. multum deliberans. *Liv.* 2, 45. Consules velut deliberabundi, capita conferunt, diu colloquuntur. Adde 1, 54.

[DĒLĪBĔRĀMENTUM, i, n. idem ac deliberatio. *Laberius* apud *Front.* 1. ad *M. Caes.* (ed. *Maio*) *ep.* 6. Ad amorem injiciendum delenimenta sunt deliberamenta. *F.*]

DĒLĪBĔRĀTIO, onis, f. συμβούλευσις, actus deliberandi. *Cic. Off.* 1, 3. Triplex igitur est consilii capiendi deliberatio. *Id. Phil.* 1, 1. Ad deliberationem alios adhibere. *Id. Off.* 1, 3. In deliberationem cadit. *Id. Att.* 7, 3. Id coram considerabimus, quale sit, habet enim res deliberationem, *h. e.* in deliberationem cadit. *Id. Phil.* 1, 1. Habere deliberationes de republ. *Id. Manil.* 10. Utinam virorum fortium tantam copiam haberetis, ut haec vobis deliberatio difficilis esset, quemnam etc. [*Liv.* 1, 23. fuerit ista ejus deliberatio (i. e. decisio), qui bellum suscepit.] *Id. Or.* 3, 53. Deliberatio cum iis ipsis, apud quos dicas. *Id. ib.* 1, 6. Disceptationes forenses deliberationum, *h. e.* causae generis deliberativi. [*V. de hac significatione *Ernest.*, laudatum v. sq.]

DĒLĪBĔRĀTĪVUS, a, um, adj. συμβουλευτικός, ad deliberationem spectans, ut Genus deliberativum. *Cic. Inv.* 1, 5. Deliberativum genus est, quod positum in disceptatione et consultatione civili, habet in se sententiae dictionem. [*Agit de hoc genere *Cic. ib.* 2, 52. sqq. *Auct.* ad *Her.* 3, 2—5. *Or.* 2, 82. sq. Pluribus de eo disputavit *Ernest. techn. Lat.* p. 106. sqq.]

DĒLĪBĔRĀTOR, oris, m. *Cic. Sext.* 34. Illi interea deliberatori merces, longa interposita nocte, duplicata est.

DĒLĪBĔRĀTUS, a, um, part. a *delibero*, perpensus, examinatus et constitutus, βεβουλευμένος. *Cic. Verr.* 2, 3, 41. Sic habuisti statutum cum animo ac deliberatum, omnes judices rejicere. *Id. Agr.* 1, 8. Mihi deliberatum et constitutum est, ita gerere etc. (Adde *Turpil.* apud *Non.* 4, 127.) *Id. Rosc. Am.* 11. Certum est deliberatumque omnia dicere. *Id. Fam.* 5, 2. *a med.* Neque illi quidquam deliberatius fuit, quam me evertere. *Hor. Od.* 1, 37, 29. de Cleopatra: Deliberata morte ferocior. ℙ Item certus. *Gell.* 1, 13. Instructius deliberatiusque fore arbitramur theorematium hoc, si exemplum P. Crassi apposuerimus.

*DELĪBERĪUM, i, n. *Gloss. Lat. Gr.* Consilium, deliberium, συμβουλία, γνώμη. *B. A.*

DĒLĪBĔRO, as, avi, atum, a. 1. συμβουλεύω, consulto, perpendo rem aliquam, ut inde statuam decernamque quod optimum factu sit. *Festus.* Deliberare a libella, qua quid perpenditur, dictum. *Voss.* a *libero* deducit. Nam deliberat, cui libertas est eligendi aliquid e duobus. *P. Syrus* in *Mimis.* Deliberandum est diu quod statuendum est semel. *Ter. Ad.* 2, 1, 42. Delibera hoc, dum ego redeo, leno. *Cic. Rosc. Com.* 15. Tibi diu deliberandum et concoquendum est, utrum etc. *Id. Att.* 8, 3. *ad f.* Quamobrem ut maxima de re aequo animo deliberanti, ita mihi des consilium velim. *Liv.* 32, 34. Cum imperatore R. deliberaturus. Adde *Cic. Or.* 40. *Caes. B. G.* 7, 15. Deliberatur de Avarico in communi concilio, incendi placeret, an defendi. ℙ Item statuere, decernere. [*Ita tantum in praeterito.] *Cic. Verr.* 2, 1, 1. Iste certe statuerat ac deliberaverat non adesse. ℙ Item consulere, quaerere. *Nep. Milt.* 1. Ex his delecti Delphos deliberatum missi sunt. *Id. Them.* 2. Miserunt Delphos consultum, quidnam facerent de rebus suis. Deliberantibus Pythia respondit etc. ℙ [In *Not. Tir.* p. 57. scribitur *diliberat*. *F.* ℙ *Permutantur in codd. *deliberare*, *delibare*, *delibrare*. V. DELIBO.]

DĒLĪBĪTO, as, avi, atum, a. 1. frequentat. a *delibo*. *Cic. Fam.* 9, 16. *sub f.* Solebam antea delibitari oleis et lucanicis tuis, *h. e.* tu delibabas meam famem, ac diminuebas illis primis ferculis etc. Sic legit, et explicat *Turneb. l.* 6. *Advers. c.* 1. et *Pareus in Lex. Crit.* Alii melius leg. *debilitari.*

DĒLĪBO, as, avi, atum, a. 1. ἀπογεύομαι, λείβω, idem fere quod libo, degusto, leviter attingo, particulam de aliqua re sumo, detraho, deminuo. *Lucr.* 6, 620. Quamvis ex uno quoque loco sol Humoris parvam delibet ab aequore partem. *Petr. Sat.* 136. Paululum carnis delibare. *Virg. A.* 12, 434. (et *Phaedr.* 4, 23.) Summaque per galeam delibans oscula, *h. e.* leviter tangendo osculatus. *Claud. Nupt. Honor.* et *Mar.* 152. hoc navigat ostro Fulta Venus: niveae delibant aequora plantae. *Id. B. Get.* 351. Delibare cibos. *Favorin.* apud *Gell.* 15, 8. Si proportione luxuria pergit crescere, quid relinquitur, nisi ut delibari sibi coenas jubeant, ne edendo defatigentur? *Suet. Aug.* 57. Pro facultate quisque pecunias contulerunt, delibante tantummodo eo summarum acervos, neque ex quoquam plus denario auferente. *Varr. R. R.* 2, 2. *post med.* de agnis: Ne toto die cursantes inter se teneri, delibent aliquid membrorum, *h. e.* praestringendo laedant, deterant. *Colum.* 2, 2. *sub f.* Ne bos extremo jugo truncum delibet, ramumque deplantet, *h. e.* defringat. ℙ Translate est deminuere, demere, *Lucr.* 3, 1100. Nec prorsus vitam ducendo demimus hilum Tempore de mortis, nec delibare valemus. [*V. DELIBRO.] *Id.* 3, 24. neque ulla Res animi pacem delibat tempore in ullo. [*Cic. Fam.* 10, 21. putabam posse me nec de laude jejuni hominis delibare quidquam. *Auct.* ad *Her.* 4, 55. illa nulla voce delibans insitam virtutem.] *Flor.* 2, 6. Ne quid de virginitatis integritate delibasse saltem oculis videretur. *Val. Max.* 9, 1. *n.* 2. *ext.* Ac ne qua virgo ingenuo nuberet, cujus castitatem non ante ex numero ipsorum (servorum) aliquis delibasset. ℙ Item decerpere. *Cic. Sext.* 56. Ut omni ex genere orationem aucuper, et omnes undique flosculos carpam atque delibem. ℙ Item degustare, experiri. *Liv.* 5, 12. *ad f.* Nec satis constat, cur primus ac potissimus ad novum delibandum honorem sit habitus. *Plin. Pan.* 54. Honores aut delibare parcissime, aut omnino recusare. ℙ Item leviter attingere. *Quint.* 4, 2. Omnia, quae probatione tractaturi sumus, narratione delibabimus. *Ov. Fast.* 1, 169. Quisque suas artes obiter delibat agendo. ℙ [*In codd. *delibare* et *delibrare* (pro quo etiam *deliberare*) commutantur. Illud recentiores praeferunt; hoc defendit *Lambin.* ad locos *Lucr.* et ad *Cic. Inv.* 2, 58. *coll. ib.* 39.]

*DĒLĪBRĀTOR, oris, m. *Augustin.* *B. A.*

DĒLĪBRĀTUS, a, um, part. a *delibro*, libro seu cortice spoliatus. [*Caes. B. G.* 7, 73. Itaque truncis arborum aut admodum firmis ramis abscisis, atque horum delibratis ac praeacutis cacuminibus perpetuae fossae ducebantur. Ita pro *dolabratis* legendum probat *Oberlinus*. *F.*] *Colum.* 5, 11. Pars arboris delibrata. *Id.* 12, 56. Corticem oleris atri delibratum abjicito. *Pallad.* 3, 17. [illegible]mus ad modum foraminis delibratus.

DĒLĪBRO, as, avi, atum, a. 1. ἀπολέπω, ἀ[illegible]λεπίζω, librum seu corticem detraho, decorti[co]. *Colum.* 5, 11. Arborem circumcidito delibratoq[ue] diligenter. *Id.* 4, 24. Cortex corpore tenus d[e]brandus est. ℙ Est etiam aquam sulco deriva[re] auctore *Festo*, quasi libramento deducere. Alii [ta]men legunt *delirare* ex MSS., *lira* enim sulc[um] significat: quod ab *Harduino* improbatur. ℙ Tra[ns]late significat auferre, imminuere. *Lucr.* 3, 11[00]. nec prorsum demimus hilum Tempore de mort[is] nec delibrare valemus, Quod minus esse diu p[os]simus morte perempti. Quaedam editiones habe[nt] *delibare*. [*Illud *Eichst.* — Sic *delibrari* et *delib[ari]* confunduntur apud *Gell.* 15, 8. *B. A.*]

DĒLĪBŪO, is, ui, utum, a. 3. madefacio, inu[n]go, καταβρέχω. Est a *de*, et *libuo* pro *libo*, *creduo* pro *credo*. *Solin.* 12. Proconsul Afric[ae] Salvianus ipse eum (*delphinum*) contigit, ungu[en]tis etiam delibuit. *Tert. Cor. Mil.* 12. Unguen[to] delibuitur. [* *Gloss. Cyrill.* Delibuo, καταβρέχ[ω], ἐλαίῳ βρέχω. *B. A.*]

DĒLĪBŪTUS, a, um, part. a *delibuo*, ἀληλει[μ]μένος, unctus, quasi oleo aut alio liquore imb[u]tus. *Cic. Brut.* 60. Qui devinctus erat fasciis, [et] multis medicamentis propter dolorem artuum de[li]butus. *Id. Rosc. Am.* 46. Composito et delibu[to] capillo per forum volitare. *Pl. Poen.* 1, 2, 5[?] Delibutus coeno. *Mart.* 11, 98. Nec labra ping[ui] delibuta ceroto. *Hor. Epod.* 17, 31. atro delibut[um] Hercules Nessi cruore. ℙ Transfertur ad animu[m]. *Ter. Ph.* 5, 6, 17. Si te delibutum gaudio redd[o]. *Plin.* 4, 12, 26. Senium luxu delibutum, *h. e.* di[f]fluens. *Appul. Met.* 3. Delibutus laetitia. *Au[ct.] Decl. in Cic.* 2. Uxor sacrilega et perjuriis del[i]buta. Al. leg. *debilitata*. [*Front.* ad *Verum Im[p.]* 1. Verba pietate et fide et amore et desiderio d[e]libuta. *F.*]

DĒLĪCĀRE, inquit *Fest.*, ponebant pro *ded[i]care*, ut *lacryma* pro *dacryma*. V. DELICO. [*[?] quae ibi addita sunt.]

DĒLĪCĀTE, adv. τρυφερῶς. *Cic. Or.* 3, 17. R[e]cubare molliter et delicate. *Id. Off.* 1, 30. Di[f]fluere luxuria et delicate ac molliter vivere. [*i. [e.] effeminate, ut respiciatur libido ad res venere[as] profusa. Ita explicat *Beier.*, quocum cf. *Kritz.* a[d] *Sall. Cat.* 35, 5.] *Nep. Alc.* 2. Multos amavit, i[ta ut] quorum amore odiosa multa delicate jocoseque f[e]cit. [*V. quae *Brem.* ad h. l. annotavit.] *Sene[c.] Ira* 3, 9. Mollius delicatiusque tractare iracu[n]dos. *Colum.* 11, 1. Cultam vestitamque familia[m] utiliter magis habeat, quam delicate. *Suet. Ca[l.]* 43. Confecit iter adeo segniter et delicate, ut oct[o]phoro veheretur. ℙ Translate. *Plin.* 17, 22, 3[5.] *n.* 12. Vitis delicate se spargit.

DĒLĪCĀTUS, a, um, adj. ἁβρός, a *deliciis*, qu[i] nempe aut artificii alicujus peritus, aut pulcritu[dine] praestans in deliciis habetur. *Suet. Tit.* 7. Quosdam e gratissimis delicatorum fovere super sedit, [*h. l. est i. q. exoletorum, spadonum, παι[δι]κῶν, fere ut *Vesp.* 3. delicata est i. q. amica concubina. V. *Casaub.* ad *Spartian. Hadr.* 4.] e[t] *Stat. Silv.* 2, 1. quae inscribitur, *Glaucias Atedi Melioris delicatus*: et *Silv.* 7. quae est *De amis[sione] sione pueri delicati*. Sic *Cic. Mil.* 10. Muliebri[s] ac delicatus ancillarum puerorumque comitatus. [*Hoc loco secus atque in antecedd. honesto sensu dictum est pro: pulchris et elegantibus, quan[tum] quam ob id ipsum tenellis. V. *Burm.* ad *Petr.* 63. *Inscr.* ap. *Grut.* 311, 6. Tejae Euphrosynes Rufi[li]nae V. V. delicatae, *h. e.* Tejae, quae fuit delicata Euphrosynes Ruffinae virginis Vestalis. ℙ Sed e[t] *delicati* dicti sunt infantes filioli, unice a parenti[bus] bus dominisve dilecti. V. *Fabrett. Inscr.* c. 5. p. 362., ubi *delicatus* fuisse vocem honestae appellationis, adductis exemplis, ostendit. ℙ Hinc *delicatus* appellatio est blandientis. *Pl. Rud.* 2, 5, 8. Sed ubi tu es, delicata? ℙ Praeterea *delicatus* dicitur universim, qui delicias sectatur, et mollite[r] vivit, τρυφερός, τρυφητής. *Cic. Brut.* 53. Adolescens delicatus. *Id. Att.* 1, 19. *a med.* Libidinosa et delicata juventus. *Senec. Const. Sap.* 4. Contumelia delicatis gravis est. *Id. Brev. vitae* 12. Audio quendam ex delicatis, cum ex balneo inter manus elatus et in sella positus esset, dixisse interrogando, jam sedeo? *Pl. Men.* 1, 2, 10. Nimium ego te habui delicatam, [*i. e. nimia cura te tractavi. Eodem redit *Id. Mil.* 4, 1, 38. Vah delicatus! quae te tanquam oculos amet, i. e. Vah, nimia tua cura est, nimium dubitas. Sic *Lind.*, quem V. pluribus ad h. l.] ℙ Item mollis, tener, deliciis aptus. *Catull.* 17, 15. Puella tenellulo delicatior haedo. *Id.* 20, 10. Meis capella delicata pascuis. *Plin. ep.* 2, 11. *extr.* Oves delicatissimae, i. e. tenerrimae lanae. *Cic. N. D.* 1, 40. Aspernari molles et delicatas voluptates. *Id. Tusc.* 2, 11. Umbratilis et delicata vita. *Id. Att.* 2, 14. Delicatum convivium. *Curt.* 5, 2. Choaspes amnis delicatam vehens aquam, *h. e.* levem, mollem, suavem. *Plin.* 4, 12, 20. Delicatior vestis. *Id.* 19, 8, 41. *n.* 1. Delicatior teneriorque cauliculus. *Id.* 17, 24, 37. *n.* 3. Cossi delicatiore sunt in ci-

o. Cic. Off. 1, 40. Turpe est, in re severa delcatum aliquem inferre sermonem. [*Cf. de h. l. eier. ad Off. 1, 30, 106. et qui eum rectius exlicat, Brem. ad Nep. Alc. 2, 4. de sermone lepio quidem, quo tecte ad libidinem alluditur, sed mbiguo.] Id. Pis. 29. Omnes hominis libidines, mnia coenarum genera delicatissimis versibus exressit. [*Ern. in Cl. Cic. (ubi plura reperies, uae Noster non attigit) explicat: concinnus, eleans. Sed haec explicatio ad ingenium Pisonis mius quadrare videtur. Videntur potius appellandi sse ejus versus libidinosi (üppig und wollüstig).] d. Fin. 1, 2. Rudem esse omnino in nostris poes, aut inertissimae segnitiae est, aut fastidii decatissimi, — ducta a gustu ciborum metaphora. uint. 3, 1. Delicatae aures, h. e. quae difficile ilia audiunt et facile fastidiunt. Cic. Mur. 9. sia delicata. [*Explicat F.: deliciarum plena (deziosa). Imo est: mollis et effeminata.] Id. Verr. , 5, 40. Delicatissimum litus. Phaedr. 4, 4. ortuli delicati. Suet. Vit. 10. Delicatissima naigia. [*i. e. instructa omni genere deliciarum et bidinum.] ¶ Translate. Plin. ep. 8, 17. Anio elicatissimus amnium, ideoque adjacentibus villis elut invitatus retentusque, h. e. placide fluens. Phaedr. 5, 1. Veniebat gressu delicato et languio, h. e. fracto, enervi, effeminato. [*Cic. Or. 3, 5. quanto molliores sunt et delicatiores in cantu exiones et falsae voculae, quam verae et severae, i. e. schmelzende und wollüstige).] Quint. 11, 3. med. Reclinari ad suos, et manibus sustineri, isi plane justa fatigatio est, delicatum. Plin. 4, 14, 41. Oleo delicatior fit acies. Id. 33, 11, 9. Poppaea conjux Neronis delicatioribus jumenis suis soleas ex auro induit. Quint. Decl. 1, 13. xtr. Quidnam isto delicatius scelere? h. e. quod inori labore, quem delicati fugiunt, perpetratum it. [*Sic Burm. ad h. l., quem V. Simile est, uod ib. legitur 331. p. 677. sed fingamus, (ut deus has delicias) — ubi V. Eund.] Pacat. Pan. Theod. 18. Unum invenire non possumus, cujus pem atque exspectationem, non dicam fefelleris, ed, quae delicatior est querela, distuleris, h. e. inus gravis. ¶ Delicatus pro dedicatus V. DEICO.

DĔLĪCĬA, ae, f. idem quod deliciae et delicium. Pl. Rud. 2, 4, 13. Otium ubi erit, tum tibi opeam ludo et deliciae dabo. Adhibetur in blanditiis mantum. Id. Truc. 5, 34. At ego ad te ibam. trab. ad me, delicia? [*Cf. Gell. 19, 8. qui lauat versum Pl. Poen. 1, 2, 152. mea voluptas, mea elicia!] Inscr. ap. Grut. 1014, 5. Pro salute Juiae Veneriae filiae dulcissimae, deliciae suae. Alia pud De Vita AA. Benev. cl. 8. n. 10. Hic sepulta st Jucunda, delicia ejus. ¶ Praeterea delicia est ignum, quod a culmine ad tegulas angulares inmas versus fastigium collocatur: unde tectum deiciatum et deliciares tegulae. Festus. Hujusmodi ero tigna etiam Vitr. 6, 3. vocat deliquias seu deicias, quia in quatuor tecti erecti seu displuviati ngulis disposita tegulas deliciares sustinent, ex uibus hinc inde aqua deliquescat: contra vero teulae colliciae, ut habet Festus, seu colliciares, t est apud Caton. R. R. 14., in tectis dejectis seu ompluviatis sunt, quae duarum tecti partium conurrentium stillicidia, veluti sulco facto, excipiunt t extra parietem projiciunt. V. DELIQUEO.

DĔLĪCĬAE, arum, f. plur. τρυφή, oblectamenta quaelibet, quae nobis voluptatem afferunt: a delicio, quia deliciunt, et ad se trahunt. Cic. Rabir. Post. 10. Deliciarum et voluptatis causa quosdam cum mitella saepe videmus. Id. Parad. 1, 3. Argentum ad avaritiam, amoenitas ad delectationem, supellex ad delicias, epulae ad voluptates. Id. Agr. 2, 14. Locus multarum deliciarum et magnae pecuniae. [*Tac. G. 18, 4. munera, non ad delicias muliebres quaesita, nec quibus nova nupta comatur, sed boves etc. i. e. res, quibus mulieres delectantur et alliciuntur, ut armillae, monilia, alia id genus. Comparare jubent intpp. ad h. l. de hac significatione Duker. ad Flor. 1, 18. Schwab. ad Phaed. 4, 5, 26. coll. Ern. in Cl. Cic.] Pl. Trin. 2, 2, 53. Aliquantum animi causa in deliciis disperdidit. Id. Most. 1, 1, 14. Urbanus scurra, deliciae populi. [*Notum est, quod habet Suet. Tit. 1. amor ac deliciae generis humani, nos: der Liebling.] Plin. 16, 37, 68. Cathedrae supinae in delicias. Id. 2, 63, 63. Quas non ad delicias terra servit homini! Id. 10, 22, 27. Eo processere deliciae, ut, etc. Senec. Ben. 4, 5. Neque necessitatibus tantummodo nostris provisum est (a Deo), usque in delicias amamur. Catull. 3, 4. Passer, deliciae meae puellae. [*Similiter de festivis servis. V. Manut. ad Cic. Fam. 7, 1. init.] Cic. Dom. 24. Cum alter se Catilinae delicias fuisse diceret. Id. Att. 16, 6. extr. Piliae salutem dices et Atticae, deliciis atque amoribus meis. Coel. ad Cic. Fam. 8, 8. Sempronium Rufum, mel ac delicias tuas, calumniam maximo plausu tulisse. Cic. Verr. 2, 4, 1. et Vatin. 8. Esse alicui in amore et deliciis, h. e. esse valde carum. Id. Div. 1, 34. Habere aliquid in deliciis. Cic. Or. 12. Herodotus Thucydidesque longissime e talibus deliciis, vel potius ineptiis abfuerunt, h. e. argutis verborum ambitibus. [*Quint. 10, 1, 43. alios recens haec lascivia deliciaeque et omnia ad voluptates multitudinis imperitae composita delectant; opponitur eloquentia naturalis et robur viris dignum. Fere eadem habet Id. 1, 8, 9. Pertinet igitur, quum de oratione dicitur, ad nimiam mollitudinem vel concinnitatem, ex artis elegantiaeque affectatione ortam. Ita Ern. lex. techn. Lat. p. 108.] ¶ Delicias facere interdum est irridere, ludere. Pl. Poen. 1, 2, 83 Enimvero, here, meo me lacessis ludo, et delicias facis. Adde Men. 2, 3, 30. Quo pertinet illud Ov. Trist. 2, 349. Sic ego delicias et mollia carmina feci, h. e. lusi carminibus amorum. ¶ Interdum est nequitias facere. Catull. 74, 1. Gellius audierat, patruum objurgare solere, Si quis delicias diceret aut faceret. Adde 45, 24. Priore loco delicias dicere est obscena loqui. Nam deliciae speciatim interdum dicuntur de venereis voluptatibus. Cic. Coel. 19. Amores vero, et hae, deliciae quae vocantur, nunquam hunc occupatum impeditumque tenuerunt. ¶ Aliquando ponuntur pro levitate et inconstantia, quae delicatorum hominum propriae sunt. Cic. Att. 1, 17. ad f. Ecce aliae deliciae equitum vix ferendae, quas ego non solum tuli, sed etiam ornavi. [*Vertit F. per debolezze, Schwachheiten; Gesner. in Thes. refert ad morositatem. Schütz. explicat de arroganti et iniqua postulatione, pro quo nos latino vocabulo utentes dicimus Praetensionen. Hoc probare videtur Matth. ad h. l.; et sane aptissimum est.] ¶ Aliquando pro mollitie delicati atque effeminati hominis. Juven. 6, 258. quarum Delicias et panniculus bombycinus urit. ¶ Et pro ipso homine delicato. Juven. 6, 47. Delicias hominis! Tarpejum numen adora, etc. Id. 13, 140. Te nunc delicias extra communia censes Ponendum. Plin. 22, 24, 56. Ut tanto magis sui delicias pudeat. [*Hoc modo saepe inservit circumscriptioni, praesertim apud Comicos, ut: deliciae pueri pro puero, quem quis in deliciis habet. V. alia apud Dousam, Expl. Plaut. 3, 13.] ¶ Et pro amica aut amico. Catull. 6, 1. Flavi, delicias tuas Catullo Velles dicere, nec tacere posses. Amores quoque hac ratione usurpantur. Quas vero Stat. Silv. 5, 5, 66. Pharia de puppe loquaces delicias, et Quint. 1, 2. Alexandrinas delicias appellant, sunt pueri Aegyptii et praesertim Alexandrini, ex more gentis suae impudice garruli, et obscene dicaces, qui in deliciis apud Romanos fuerunt. Simili ratione deliciae dicti sunt puelli festivi et garruli, parentum suorum oblectamenta gratissima. V. DELICIUM. ¶ Adhibetur et in blanditiis amantum. Pl. Poen. 1, 2, 152. Mea voluptas, meae deliciae, mea vita. ¶ Est qui scribit delitiae invitis tamen Manut., Dausqu. et Cellar. et ratione nulla. ¶ Delicia in singulari num. V. suo loco.

DĔLĪCĬĀRIS, e, et

DĔLĪCĬĀTUS, a, um. V. DELICIA.

DĔLĪCĬES, ei, f. idem quod delicia, deliciae. Tribuitur Appul. Apol. p. 279, 1. et Florid. n. 23. p. 366, 11. et de Deo Socr., sed ubique lectio variat.

DĒLĬCĬO, icis, a. 3. proprie est deorsum trahere: a lacio, traho, duco. Sumitur autem pro allicere, illicere. Titin. ap. Non. 4, 112. Parasitus, qui illum sciat delicere. ¶ De Praeterito delicui. V. DELIQUEO.

DĔLĪCĬŎLAE, arum, f. plur. diminut. a deliciae, et

DĔLĪCĬŎLUM, i, n. diminut. a delicium. Cic. Att. 1, 8. extr. Tullia deliciolae nostrae. Senec. ep. 12. Ego sum villici filius, deliciolum tuum.

[DĔLĪCĬOR, aris, dep. 1. Ruricius ep. 2, 42. Volatilia deliciari, h. e. comedere cum delectatione. F.]

DĔLĪCĬŌSUS, a, um, adj. deliciis plenus. Rutil. Itiner. 1, 378. Stagna placent septo deliciosa vado. Capell. 7. init. Deliciosa mollities. Sedul. prol. 8. Divitiasque magis deliciosus amas.

DĔLĪCĬUM, ii, n. idem quod deliciae. Mart. 13, 98. Delicium parvo donabis dorcada nato. Id. 7, 49. Fons, delicium domus. ¶ Pro puero, qui est in deliciis, tum in bonam, tum in malam partem. Phaedr. 3, 20. Rogati mox a quodam delicio suo, Quidnam fecissent. Al. leg. Rogati mox a quodam, delicio suo Quidnam fecissent: atque ita de asino sermo est. Inscr. ap. Grut. 661, 14. Sextiliae Ɔ. L. Primigeniae annorum XIII. delicio eorum, etc. ¶ [In masculino gen. Inscr. optimae notae apud Gorium Columb. Liv. p. 73. n. 4. Amaranthio Cerylli delicius vixit annis III. M. III. Dat ollam Ceryllus L. F.] Alia apud Don. cl. 1. n. 132. Apricius delicius.

DĒLĪCO, as, avi, atum, a. 1. indico, explano, aperio, ut exponit Non. 4, 114. et 2, 225., videturque esse a liquo, as, (qu in c mutato, ut in secutus, locutus) quia liquida pro claris et perspicuis ponuntur, et liquet, manifestum est, significat. Titin. ap. Non. ib. Quid istic sibi vult sermo? mater, delica. Id. ib. Tibi ne comoediam, quam sciam, non delicem? Pl. Mil. 3, 2, 30. Ut te ipse me dixisse delices, postea sagina ego ejiciar cellaria, h. e. statim ac tu indicabis me dixisse. [*V. intpp. ad Non. ll. ll. et Lindem. ad Pl. Quae sequitur explicatio pro dedicare, quam nonnulli etiam ad h. l. transtulerunt, prorsus est abjicienda. Nullo enim nititur fundamento, nulloque loco firmatur.] Adde Acc. Caecil. et Lucil. ap. Non. ib. ¶ Veteres dixere etiam delicare pro dedicare, abeunte d in l: quod et in Ulysses, et in lacryma factum est ab Ὀδυσσεύς et δάκρυμα. [Festus. Delicata dicebant Diis consecrata, quae nunc dedicata. Unde adhuc manet delicatus (lege dedicatus), quasi lusui (lege usui) dicatus. Dedicare autem proprie est dicendo deferre. F.]

DĒLICTOR, oris, m. ἁμαρτωλός, qui delinquit. Commod. Instruct. 52. Refugium regis pete, si delictor fuisti. Adde Cyprian. ep. 59. ad f.

DĒLICTUM, i, n. ἁμάρτημα, peccatum: a delinquo, quod est deficere et translate peccare. [*Herzog. ad Caes. loco statim laudando delictum appellat peccatum delinquendo commissum. Negat hoc verum esse Döderl. Syn. II. p. 139. sqq. ubi V. quae plura de h. v. disputantur. — De JCtorum autem h. v. usu et quid differat a crimine etc. cf. Neues Archiv des Kriminalrechts von Konopak u. a. Bd. VIII. St. 3. p. 396 — 444. St. 4. p. 643 — 713. Bd. IX. St. 3. p. 329 — 428. Inspicere enim ipsum librum, in nostris regionibus rarissimum, etsi perquam cupienti, non datum est.] Caes. B. G. 7, 4. sub f. Nam majore commisso delicto, igni atque omnibus tormentis necat. Cic. Fam. 5, 17. sub f. Homines sapientes delicto suo, non aliorum injuria commoveri. Id. Marc. 6. expetere poenas ab aliquo ob delictum. Hor. Od. 3, 6, 1. Luere delicta. Ter. Ad. 4, 5, 48. Delictum in se admittere. Ov. Am. 2, 4, 3. Delicta fateri. ¶ Item erratum ingenii. Hor. A. P. 442. Si defendere delictum, quam vertere, malles. Censorin. de die nat. 20. Quod delictum ut corrigeretur, pontificibus datum est negotium, eorumque arbitrio intercalandi ratio permissa.

DĒLICTUS, a, um, part. a delinquo, ἀπολειφθείς, derelictus. Enn. ap. P. Merul. p. 327. At Romanus homo, tamen etsi res bene gesta est, Corde suo trepidat, delicto Coclite. Al. leg. delicto poplite, h. e. defectis viribus. Sed haec obsoleta sunt.

DĒLĬCŬLUS, a, um, diminut. delici, qui delinquitur seu venditur aliis dominis. Cato R. R. 2. Vendat boves vetulos, armenta delicula, oves deliculas. Alii leg. rejicula et rejiculas, ut ap. Varr. R. R. 2, 1. et 5. V. REICULUS.

DĒLĬCUS, a, um, adj. idem ac deliquus, qui nempe a matre grandior factus delinquitur. Varr. R. R. 2, 4. a med. Cum porci depulsi sunt a mamma, a quibusdam delici appellantur, neque jam lactentes dicuntur. V. DELIQUUS.

DĒLĬCŬUS. V. DELIQUUS.

*DĒLĬGĀTOR, oris, m. Marc. Empir. B. A.

DĒLĬGĀTUS, a, um, part. idem quod ligatus. Plin. 20, 17, 71. Deligata linteolo grana. Caes. B. G. 5, 9. Naves deligatae ad ancoras. Id. ib. 1, 53. Navicula deligata ad ripam. Suet. Ner. 29. Deligati ad stipitem.

DĒLĬGO, as, avi, atum, a. 1. idem ac ligo, καταδέω. Cic. Verr. 2, 4, 40. In ea statua Sopatrum divaricari ac deligari jubet. Licin. ap. Non. 3, 184. Deligare ad patibulos. Pl. Men. 1, 1, 13. Apud mensam plenam homini rostrum deliges. Caes. B. C. 3, 39. Naves deligare ad terram. Cels. 2, 10. sub f. Deligandum brachium superimposito penicillo, i. e. fasciis ligare. Sic Quint. 2, 17. Deligare vulnus. [*Hoc sensu usitatius est alligare. V. intpp. ad Liv. 7, 27, 4.]

DĒLĬGO, is, egi, ectum, a. 3. ἐκλέγω, seligo, delectum habeo: quasi de multis lego. Cic. Off. 2, 13. Eorum fore se similes, quos sibi ipsi delegerint ad imitandum. Id. Planc. 25. Sic populus R. deligit magistratus, quasi reipubl. villicos. Id. Leg. 1, 22. Bona deligere, rejicere contraria. Id. Agr. 2, 9. Si vobis ex omni populo deligendi potestas esset data. et mox. Quem unum e cunctis delegissetis. Liv. 39, 36. ad f. Domicilio sibi deligere maritima oppida. Al. leg. domicilium. Quint. 12, 10. Deligere locum exsilio. Liv. 1, 40. aliquem generum. [*Tac. A. 12, 19. Eunones — allevat supplicem, laudatque, quod — suam dexteram petendae veniae delegerit. Cf. id. ib. 4, 75. propinquum Caesaribus sanguinem deligere, i. e. sequi.] Cic. Rosc. Am. 3. ex civitate aliquos in senatum, ex senatu in consilium judicum. [*Liv. 24, 46. centurionum robora ex toto exercitu delegit. V. locos a Drak. ad 9, 17, 15. allatos. De permutatione vv. deligere et eligere agit id. ad 34, 29, 10.] Quint. 12, 2. rectissimam ad virtutem viam. ¶ Est etiam legendo rejicere. Virg. A. 5, 715. Longaevosque senes, et fessas aequore matres, et quidquid tecum invalidum metuensque pericli est, Delige. [*Haec significatio non tam in verbo, quum in sensu totius loci inest.] ¶ Item decerpere, detrahere. Ov. Her. 4, 30. plenis pomaria carpere ramis, Et tenui primam deligere ungue rosam. Prop. 2, 23, 106. Altaque mortali

deligere astra manu. ℙ Deligere aliquem ex aedibus est detrudere, ejicere. [*Sic uti Comico tantum h. v. licuerit.] *Pl. Asin.* 3, 3, 42. Hinc med amantem ex aedibus delegit hujus mater. ℙ Pro dejicere. *Cic. Vatin.* 14. Subsellia dissiparit, urnas delegerit. Al. aliter leg. [*Adde *Id. Caec.* 27. si ingressum modo delegeris. Utroque loco *Graev.* e codd. ita reposuit pro *dejeceris* et *dejecerit*. Recte autem, auctore *Schützio* in *Clav. Cic.* de hac significatione dubitat *Ernest.* Omnino. Ad locum *Vatin.* scripturam ab *Hotom.* conjectura editam verissimam appellat *Orell.*; in *orat. p. Caec.* recepit idem *dejecerit*, suspicatus, deberi alteram scripturam glossemati *Pl. Asin. l. l.* ℙ Permutantur passim a librariis *deligere* et *deligare*. V. intpp. ad *Suet. Galb.* 10. *Drak.* ad *Liv.* 29, 20, 2.]

*DELIMATOR, oris, m. *Gloss. Cyrill.* Delimator, διαρινήτης (διαῤῥινήτης). *B. A.*

DELĪMĀTUS, a, um, part. ab inusit. *delimo*, elimatus. *Plin.* 34, 11, 26. Delimatam aeris scobem aceto spargunt. [*Delimo, as, ἀποῤῥίνω (ἀποῤῥινίζω) *Onomast. Vet. B. A.*]

DĒLĪMIS, e, adj. obliquus, transversus. *Varr.* ap. *Non.* 2, 82. Delime bipennis, ut levis passerculus, *h. e.* bipennis obliquitas.

DĒLĪMĪTĀTĬO, onis, f. limitum appositio. *Balbus de limitib.* ap. *Goes.* p. 142.

DĒLĪMĪTĀTUS, a, um, part. ab inusit. *delimito*, limitibus definitus. *Frontin. de agror. qualit.* ap. *Goes.* p. 38.

DĒLĬNĔĀTĬO, onis, f. descriptio. *Tert. adv. Valent.* 27. In delineationem superioris Christi, etc.

DĒLĬNĔO, as, avi, atum, a. 1. διαγράφω, designo, et ruditer depingo: ex *de*, et *linea*, ut cum pictores primum quaedam pingui Minerva futuri operis lineamenta ducunt. *Plin.* 35, 10, 36 *n.* 14. de Apelle: Arrepto carbone exstincto e foculo imaginem in pariete delineavit.

DĒLINGO, is, inxi, inctum, a. 3. idem quod lingo, ἐκλείχω. *Cels.* 3, 22. *sub f.* Cochleare plenum paulatim delingatur. *Pl. Pers.* 3, 3, 25. Nunquam delinget salem, *h. e.* non habebit, unde coenet. Adde *Curc.* 4, 4, 6.

DĒLĪNĪMEN et Delenimen, inis, n. idem quod delinimentum. *Symm. ep.* 3, 11. Spectator veteris monetae solus supersum, ceteri delinimina aurium capiunt. Al. leg. *delinimenta*.

DĒLĪNĬO, etc. V. DELENIO.

DĒLĬNO, is, a. 3. agnoscitur a *Prisc.* 9. *sub f.* caret tamen adhuc auctoritate Latini scriptoris, excepto particip. *delitus*, quod V. suo loco: et *delinendus*, *a*, *um*. *Cels.* 3, 19. Delinendus homo est vel gypso, vel argenti spuma, *h. e.* ungendus.

DĒLĬNQUENTĬA, ae, f. delictum. *Tert. Resurr. carn.* 46 et 47.

DĒLĬNQUO, is, liqui, lictum, a. 3. olim usurpatum fuit pro deesse, deficere. Hinc *Coel. fragm. histor.* ap. *Serv.* ad *A.* 4, 390. Delinquere frumentum, Sardiniam hostes tenere. *Tubero ib.* Num delinquat, aut superet aliquid tibi. ℙ Ceterum proprie significat praetermittere, quod non oportet praeteriri, ut *Festus* docet: et universim a recta ratione deficere, flagitium admittere, peccare, ἁμαρτάνω, πλημμελέω. In veteri formula belli indicendi, apud *Gell.* 16, 4. Quod populus Hermundulus hominesque populi Hermunduli adversus populum R. bellum fecere, deliqueruntque. [*Id. Tusc.* 2, 5. philosophus in ratione vitae peccans hoc turpior est, quod in officio, cujus magister esse vult, labitur, artemque vitae professus, delinquit in vita.] *Cic. Cluent.* 46. Ne miles in bello propter hostium metum delinqueret. *Id. Agr.* 2, 36. *extr.* Si quid deliquero, nullae sunt imagines, quae me a vobis deprecentur. *Pl. Bacch.* 3, 3, 14. Dum caveatur, praeter aequum ne quid delinquat. *Id. Amph.* 2, 2, 185. Quid ego tibi deliqui, *h. e.* contra te. [*Sic *Calpurn. Decl.* 34. quid matri deliquerat filius. Sic etiam *peccare* construitur. *Ter. Ad.* 1, 2, 36.] *Id. Epid.* 3, 3, 9. Quasi quid filius meus deliquisset med erga. *Id. Men.* 5, 2, 30. Nusquam equidem quidquam deliqui. *Plin.* 17, 12, 19. Multo jam praestat laxitate delinquere, *h. e.* nimis laxe serendo oleas. *Ov. Am.* 2, 8, 9. in ancillam si quis delinquere possit. Al. rectius leg. *ancilla*. ℙ Passive. *Papin. Dig.* 48, 5, 38. Adulterium quod pubertate delinquitur, non excusatur aetate. ℙ Impersonaliter. *Cic. Att.* 9, 10. *extr.* Ut nihil a me adhuc delictum putem. *Gell.* 5, 4. Ni una nuspiam littera delictum esset.

DĒLĬQUĔO, es, cui, n. 2. idem ac deliquesco: verbum usitatum in praeterito tantum. *Ov. Trist.* 3, 10, 15. de nive: Ergo ubi delicuit nondum prior, altera venit. *Id. Met.* 7, 380. Hyrie flendo Delicuit, stagnumque suo de nomine fecit. *Pl. Cas.* 2, 6, 46. Utinam tua quidem, sicut Herculeis praedicant quondam prognatis, ista in sortiendo sors delicuerit. *Paus.* 4, 3. narrat, sortientibus de imperio Messenes Cresphonte et filiis Aristodemi Herculis nepotibus, conjectisque in urnam aquae plenam sortibus, factum esse fraude cujusdam Temeni, ut Cresphontis sors ex coctili laterculo, filiorum vero Aristodemi ex argilla sole siccata fieret; cumque esset conditio, ut utra sors exiret, ejus esset imperium, altera soluta et dissipata, Cresphonti imperium adjudicatum fuisse.

DĒLĬQUESCO, is, 3. τήκομαι, liquidus fio, liquefio, dissolvor. *Colum.* 12, 41. Haec ita coquuntur, ut omnia poma deliquescant cum musto. ℙ Translate. *Cic. Tusc.* 4, 17. Nec sitienter quid expetens ardeat desiderio, nec alacritate futili gestiens deliquescat. *Lact.* 7, 12. Tam celeriter corpus deliquesceret ac periret, quam celeriter anima secedit, *h. e.* solveretur.

DĒLĬQUĬAE. V. DELICIA.

DĒLĬQUĬUM, ii, n ἔκλειψις, defectus: a *delinquo*, deficio: at minus recte *Varr. L. L.* 6, 5. Deliquium dictum ab eo, quod deliquatur. *Pl. Capt.* 3, 4, 92. Hoc si secus reperies, nullam causam dico, quin mihi et parentum et libertatis apud te deliquium fiet, *h. e.* caream parentibus et libertate. Al. plures leg. *deliquio siet*, eo modo, quo dicimus *exitio*, *fraudi esse* etc. [*Hoc recte probat *Lindem.* ad h. l.] Sunt etiam qui putent esse rectum casum *deliquio*, *onis*, quod etiam a *Cn. Gellio* usurpatum quidam citant ex *Serv.* ad *A.* 8. ℙ Deliquium solis, defectio. *Plin.* 2, 12, 9. et *Festus*. ℙ Est etiam a *liquo*, *as*, apud *Prud. Ham.* de statua salis, 751. Liquitur illa quidem salsis sudoribus uda: Sed nulla ex fluido plenae dispendia formae Sentit deliquio.

DĒLĬQUO, as, a. 1. ἐκχέω, effundo; a *liquo*. *Colum.* 12, 39. Passum in alia vasa deliquare. *Varr. L. L.* 6, 5. *ad f.* Turbida quae sunt, deliquantur, ut liquida fiant. *Cels.* 5, 20. *n.* 5. Quae ex vino teruntur et in ipso usu deliquantur. ℙ *Deliquare* pro aperire, explanare, V. DELICO.

DĒLĬQUUS, a, um, adj. a *delinquo*, ut *reliquus* a *relinquo*, significat deficiens, minor, ut exponit *Festus*: Veteres enim *delinquere* usurpabant pro deficere. Itaque *Pl. Cas.* 2, 2, 32. Quando tibi nil domi deliquum est. Ubi alii leg. *delicuum*; sed idem est sensus. V. DELICUS.

DĒLĪRĀMENTUM, i, n. delirium. *Pl. Amph.* 2, 2, 64. Haec quidem deliramenta loquitur. Adde *Capt.* 4, 4, 67. et *Plin.* 2, 7, 5.

DĒLĪRĀTĬO, onis, f. proprie est declinatio extra sulcum, id est a recta via. *Plin.* 18, 20, 49. *n.* 3. Quod vocant lirare, operientes semina, unde primum appellata deliratio est. ℙ Translate est alienatio mentis ab aetate vel morbo proveniens, λήρησις. *Cic. Senect.* 11. Ista senilis stultitia, quae deliratio appellari solet, senium levium est, non omnium.

*DELIRIOSUS, a, um, adj. *Vet. Interpp. Iren.* 1. *B. A.*

DĒLĪRĬTAS, atis, f. deliratio. *Laber.* ap. *Non.* 8, 56. Quaenam mens, quae deliritas vos suppilatores facit cum cano eugio puellitari? [*Forc.* habebat: *velitari*.]

DĒLĪRĬUM, ii, n. λήρημα, alienatio mentis, deliratio. *Cels.* 3, 18. *extr.* Aliquando ex metu delirium nascitur. Adde 2, 8. *ante med.*

DĒLĪRO, as, n. 1. παραληρέω, proprie est a sulco evagari: translate a recta mente declinare, insanire. V. LIRO. *Cic. Off.* 1, 27. Falli, errare, labi, decipi tam dedecet, quam delirare et mente captum esse. *Id. N. D.* 1, 34. Desipere, delirare, dementem esse. *Id. Div.* 1, 18. Ut rear in extis totam Etruriam delirare. *Hor. Ep.* 1, 2, 14. Quidquid delirant reges, plectuntur Achivi. ℙ Pro a recta linea deflectere. *Auson. Idyll.* 16, 11. angulus aequis Partibus ut coeat, nil ut deliret amussis.

DĒLĪRUS, a, um, adj. κρονόληρος, qui a recta mente, quasi sulco seu lira, evagatur, insaniens, mente captus: et dicitur praesertim de senibus, qui ob aetatem desipiunt. *Cic. Or.* 2, 18. Multos se deliros senes saepe vidisse. *Id. Div.* 2, 68. An tu censes ullam anum tam deliram futuram? *Hor. Sat.* 2, 3, 107. Delirus et amens. *Id. Ep.* 2, 2, 126. scriptor delirus inersque. *Lact.* 3, 18. et 19. *a med.* Plane contenderim, nunquam quicquam dictum esse in rebus humanis delirius. ℙ [In *Not. Tir.* p. 97. legitur *delerus*, quia fortasse ad Graecum etymon λῆρος respicitur. *F.*]

DĒLĬTĔO, es, ui, n. 2. abscondor: a *lateo*. *Caes. B. G.* 4, 32. Hostes in silvis delituerant. *Virg. G.* 3, 416. Saepe sub immotis praesepibus aut mala tactu Vipera delituit etc. *Ov. Her.* 8, 68. Nec querar in plumis delituisse Jovem. [*Plin.* 35, 1, 1. Spatia montis in cubiculo delitentia. *F.*]

DĒLĪTESCO, is, n. 3. κατακρύπτομαι, occultor, lateo, idem ac deliteo. [*Hoc voc. in cod. palimps. or. p. Tullio* §. 33. delitiscere scriptum reperitur; sic quoque in bonis exstat codd. apud *Cic. N. D.* 2, 49. *extr.*, ut *Beier.* ad illum locum observat.] *Cic. N. D.* 2, 49. *extr.* Bestiae in cubilibus delitescunt. *Id. Coel.* 25. *extr.* Ut eo mitteret amicos, qui delitescerent, deinde repente prosilirent. ℙ Translate. *Cic. Acad.* 4, 5. Exortus est Arcesilas, qui constitutam philosophiam everteret et in eorum auctoritate delitesceret, qui negassent, quidquam sciri aut percipi posse. *Id. Caec.* 21. Cave, in ista tam frigida, tam jejuna calumnia delitescas. [Adde *Not. Tir.* p. 94. Dilitescit, dilituit. *F.*]

DĒLĪTĬGO, as, avi, atum, n. 1. vehementer litigo. *Hor A. P.* 94. Iratusque Chremes tumido delitigat ore.

DĒLĪTOR, oris, m. qui delinit, *h. e.* delet, tollit, oblitterat. *Accius* in *Atreo*, apud *Prisc.* 9. *sub f.* Epularum fictor, scelerum fratris delitor.

DĒLĪTUS, a, um, part. a *delino*, deletus. *Cic. Verr.* 1, 2, 55. Ex qua tantum tectorium vetus delitum sit et novum inductum. *Id. fr.* ap. *Prisc. sub f.* Tuli moleste, quod litterae delitae sunt mihi a te redditae, *h. e* lituris corruptae. *Calv.* ap. *Diomed.* 1. p. 372. Prima epistola videtur via delita. Adde *Varr. ib.* Attamen *Diomedes* habet a *deleo* deducit. ℙ Idem est ac delibutus. *App. Met.* 8. Faciem coenoso figmento deliti et ocu[lis] obunctis graphice prodeunt. In quo differat *delitus* a *lito*, *oblito*, *illito*, V. in LITUS.

DĒLĬUS, a, um, adj. Δήλιος, qui est ex Delo insula. *Ov. Pont.* 4, 14, 57. grata est Latona Delia tellus. *Catull.* 34, 7. Delia oliva. Hinc *Delius* dicitur Apollo, quod est a Latona ibi lucem editus. *Cic. Verr.* 2, 1, 18. et *Virg. A.* 161. Delius Apollo. *Id. A.* 6, 12. vates, *h.* ipse Apollo. Et absolute. *Val. Fl.* 1, 445. tu nam pendit in arvis Delius, irato Steropen qu[od] fuderat arcu. *Hor. Od.* 4, 3, 6. Deliis foliis o[r]natus dux, *h. e.* lauro Apollini sacra. *Stat. T[h.]* 1, 573. Delia furta, *h. e.* occulti amores Apollinis. *Id. Silv.* 5, 3, 3. antra, *h. e.* unde oestru[m] et oracula fundit Apollo. ℙ *Delia Dea* est Latona. *Hor. Od.* 4, 6, 33. V. DELIA. ℙ [*Fuit *Delium*, sc. oppidum vel templum, in Boeotia s[i]tum, ubi Athenienses a Boeotis in fugam sunt vers[i]. *Cic. de Div.* 1, 53. *Liv.* 31, 45. et 35, 50 et 5[1]. ℙ *Deliacastra*, locus maritimus, in Africa Pr[o]pria. *Mela* 1, 7. *B. A.*]

[DĒLIXUS, a, um, adj. elixus, sive multu[m] elixus. Legitur in *Not. Tir.* p. 151. *F.*]

DELMĀTĬA, etc. V. DALMATIA.

*DELMINIUM, i, n. Δελμίνιον, oppidum Da[l]matiae. *Flor.* 4, 12. *B. A.*

*DELŎCĀTĬO, onis, f. luxatio. *Coel. Aur. Tar[d.]* 2, 1. Articulorum delocatio. *B. A.*

*DELONGE, adv. i. fere q. longe. *Vulg. Exo[d.]* 20, 21. et *Deut.* 29, 22. Cf. *Deintus. B. A.*

DĒLOS et Delus, i, f. Δῆλος, insula parva m[a]ris Aegaei, princeps inter Cycladas, et fere in e[a]rum medio posita: dicta a δῆλος, manifestus, quo[d] post diluvium Ogygis prima ante alias ex aqu[is] emerserit: vel quod cum alibi oracula Phoebi ol[im] scura essent, ibi manifesta edebantur. Olim t[o]tius Graeciae emporium fuit, et oraculum, aera[]riumque commune Graecorum. Phoebo enim sacr[a] habita est, templumque habuit, in quo consulen[]tibus ille responsa dabat. Fabulantur autem, fuiss[e] olim instabilem, et ventorum vi huc illuc agita[]tam; sed quia Latonam gravidam, omnibusque te[r]ris, ira Junonis Pythone immisso, agitatam, litor[e] adlabens susceperat, parientique Apollinem et Dia[]nam cunabula tuta praebuerat, ab Apolline stabi[]lem, immotamque redditam, Mycone et Gyar[o] vicinis insulis revinctam. Qua re illud significar[e] voluerunt, fuisse olim desertam, quod crebris ter[]rae motibus vexaretur, postea frequentatam inco[]lis, qui a vicinis insulis eo sedes transtulerint. I[n] ea neque mortuum sepelire, neque canes alere fa[s] erat, vetito Apollinis. *Cic. Verr.* 2, 1, 18., *Virg. A.* 3, 73. et ibi *Serv.*, *Plin.* 2, 87, 89. et 4, 12, 22. et *Macr. Sat.* 1, 17. et V. ASTERIE. ℙ No[]tat *Serv. l. c.* hoc nomen esse et insulae, et urbis in ea. *Hor. Od.* 1, 21, 9. Vos Tempe totidem tollite laudibus, Natalemque, mares, Apollinis *Virg. G.* 3, 6. Latonia Delos. ℙ De minore Delo. V. PUTEOLI.

DĒLŌTUS, a, um, part. a *delavo*, lotus. *Theod. Prisc.* 1, 4. Coagulum leporis e vino veteri delotum.

*DELPHACĬA, ae, insula Propontidis, prope Cyzicum. *Plin.* 5, 32. *B. A.*

DELPHI, orum, m. plur. al. *Castri*, al. *Salona*, urbs Phocidis, in Achaia, ad Parnassum M. a Delpho Neptuni filio ex Melantho Deucalionis filia. *Serv.* ad *A.* 3, 332. scribit, dictum esse a delphino, qui Icadium Apollinis filium naufragum tergo excepit, salvumque in litore exposuit, qui exstructo templo ad Parnassum in honorem patris, ad servandam delphini memoriam, Delphos locum appellaverit. Hinc delphinos esse Apollini sacros. V. ibi alia in hanc rem. Juxta Delphos Cephisus amnis oritur, et Castalius fons non longe abest. Ibi templum amplissimum fuit Apollini dicatum, ubi responsa dabat, quo ex toto orbe terrarum gentes de suis rebus consulturae confluebant. Hujus descriptionem habes apud *Justin.* 24, 6. Hinc Apollo *Delphicus* appellatus est. Sed *Macr. Sat.* 1, 17. Apollinem Delphicum appellatum existimat a prisca Graecorum voce δέλφος, quae solum significat, eo quod interdiu stellis omnibus obscuratis, solus luceat, qua ratione etiam *Sol* a Latinis appellatus est. ℙ Fuit veterum opinio (apud *Ov. Met.* 10, 168. et *ib.* 15, 630. et *Stat. Th.* 1, 118. etc.) Parnassum montem, ad cujus radices sunt Delphi, orbis terrarum meditullium esse: narraturque fabula hujusmodi: Cum Jupiter medium terrae locum vellet agnoscere, ex ortu atque occasu duas aquilas dimisisse, quas

ırbe peracto, tandem fessas volatu ambas in Parıassi vertice consedisse. Alii dicunt, cataclysmi empore solum eum montem exstitisse ex aquis, ut st apud *Lucan.* 5, 75. *et seqq.*, atque adeo altisimum omnium, et velut medium terrae umbonem sse habitum. *Lactant. vetus Statii Schol. l. c.* Verum haec sani Geographi non admiserint. *Liv.* 8, 48. et 41, 23. *a med.* Delphos umbilicum Graeiae appellat. V. UMBILICUS. [*V. *Schol. Pind. Pyth.* 4, 6. *Tennulius* ad *Agathem. Geogr.* 1, 1. . 174. *ed. Gron.* aliosque quos laudat *Burm.* ad *Anthol. Lat. T.* II. p. 548.]

DELPHI, orum, m. plur. populi Delphi oppidi. *Justin.* 24, 7. et 8.

DELPHĬCĂ, ae. V. DELPHICUS.

DELPHĬCĒ, adv. more Delphici oraculi. *Varro* apud *Non.* 2, 556. Quid alíud est, quod Delphice olumna litteris suis ἄγαν μηδὲν, etc.?

DELPHĬCŎLĂ, ae, m. qui Delphos colit, epith. Apollinis. *Auson. Technop. Idyll.* 12. *cap. de histor.* Ludit et Aeaciden Parnassia Delphicolae sors.

DELPHĬCUS, a, um, adj. Δελφικὸς, ad Delphos pertinens. *Ov. Met.* 1, 515. Delphica tellus. *Id. ib.* 11, 414. templa, *scil.* Apollinis. *Hor. Od.* , 30, 16. laurus. *Tibull.* 2, 3, 27. Pytho. *Petr. Sat.* 122. Delphicus ales, *h. e.* corvus. *Cic. Div.* , 57. Delphica oracula. *Id. Verr.* 2, 4, 59. Mensae Delphicae e marmore, *h. e.* factae ad similitudinem ejus, in qua Delphis in templo Apollinis Pythias insidebat oracula faciens. Nam ea forma elaborata mensa donis maxime Apollinis Delphici dicabatur, eratque in pretio in ditiorum aedibus. ℙ Quare et *Delphica* absolute dicitur. *Mart.* 12, 66. Argentum atque aurum non simplex Delphica portat. [*Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 83, 2. Decima C. F. Candida sacerdos *Matris Decem* Delficam (*ita pro* Delphicam) cum Laribus, et ceriolaris (*pro* ceriolariis *vel* ceriolaribus) N. XXXVI. *F.*] Adde aliam apud *Grut.* 1115, 8. [*Procop.* in *Vandalicis* , 21. Δέλφικα τὸν τρίποδα καλοῦσι Ῥωμαῖοι, ἐπεὶ πρῶτον ἐν Δέλφοις γέγονε. Delphicam vocant Romani tripodem, quia Delphis primum est factus. *F.*] *Plin.* 34, 3, 8. hac eadem ratione cortinas Delphicas dixit. ℙ Delphicus Apollo (*Plin. ib.*) etiam *Delphicus* absolute dicitur. *Ov. Met.* 2, 543. et 77., et *Fast.* 3, 856.

DELPHIN, inis, m. et Delphīnus, i, m. δελφὶν et δελφὶς, piscis marinus, vel potius bellua omnium animalium velocissima, etiam terrestrium et volucrum, ingentis et ponderosi capitis, pro voce gemitum edens similem humano, ore multum infra rostrum, medio paene in ventre, lingua mobili, brevi atque lata et suillae simili, dorso repando, rostro simo. Parit catulos decimo mense, interdum binos, et uberibus nutrit, sicut balaena: adolescit celeriter, et tricenos annos vivere traditur. Amica est homini, et musicae, et praecipue hydrauli sono. A *Plin.* 9. *c.* 8., unde haec sumpsimus, et *Gell.* 7, 8., et *Plin. altero ep.* 9, 33., et *Solin.* 12. exempla narrantur delphini puerum ardenti amore deperenntis, colludentis, et dorso suo medio mari gestantis, ac fideliter referentis ad litus. *Simonis* nomine si appelletur, accurrere, et piscatoribus operam suam navare, *Plin. ib.* tradit: quae omnia *Solin.* quoque *ib.* narrat. *Cic. Div.* 2, 70. Cum viderint delphinos se in portum conjicientes, tempestatem significari putant. *Ov. Met.* 2, 265. nec se super aequora curvi Tollere consuetas audent delphines in auras. *Id. Trist.* 3, 10, 43. Pandi delphines. *Id. Fast.* 2, 113. tergo delphina recurvo. *Id. Met.* 11, 237. Frenato delphine sedens. ℙ *Delphinum silvis appingere, fluctibus aprum*, proverbii genus apud *Hor. A. P.* 30. de eo dictum, qui ea dicit aut facit, quibus nunc non erat locus, ut *Id. ib.* ait *v.* 19. ℙ In Circo delphinorum simulacra fuere supra columnas conspicuo loco posita, ad omen celeritatis et ad ornatum. *Juven.* 6, 589. Consulit ante phalas delphinorumque columnas. V. *Panvin. de Circensib.* 1, 14. ℙ Est etiam hoc nomine sidus novem stellis constans, in parte coeli, quae dicitur zona torrida, inter Aquilam et Pegasum: de quo alii fabulantur, conciliasse Neptuno nuptias Amphitrites: alii unum esse ex iis Tyrrhenis nautis, qui Bacchum abducere conati, ab eo in hujus generis pisces mutati sunt (V. *Ov. Met.* 3, 630. et seqq.): alii fuisse illum, qui Ariona excepit a nautis in mare projectum. *Ov. Fast.* 1, 457. Interea Delphin, clarum super aequora sidus Tollitur. V. *Hyg. Astron.* 2, 17. et *ib.* 3, 16. ℙ Quos *Vitr.* memorat *delphinos aereos* in machina hydraulica, 10, 3. *ad f.* creduntur esse pondera quaedam similia iis, quae horologiis appenduntur: ita dicta, quia delphinus capite est crasso et gravi, ut dictum est: vel fortasse a figura. ℙ Eadem ratione delphinos vocat *Plin.* 33, 11, 53. ornamenta tricliniorum, lectorum, vasorum ex auro, argento, vel aere. ℙ *Delphis* pro *delphin* in recto singulari usurpatur ab *Avien. Arat.* 1699., et confirmat *Serv.* ad *G.* 1, 161. ℙ *Delphinum* pro *delphinorum* legitur apud *Prop.* 3, 15, 25. ℙ *Delphina* accusat. Graecae positionis apud *Ov.* V. supra *ab in.* ℙ

[*Portus Delphini* in Liguria fuit. *Plin.* 3, 5. Hodie est *Porto fino. B. A.*]

DELPHIS, idis, f. mulier sacerdos Apollinis Delphici. *Mart.* 9, 43. *ad Apoll.* Nec Dephis tua mentiatur ulli.

DELPHĪTĬCUS, a, um, adj. idem quod Delphicus. *Mart.* 11, 21. Quam quae Delphitico lapsa est armilla cinoedo. Alii leg. *de phthisico.*

DELTĂ, ae, δέλτα, nomen quartae Graecorum litterae, hac figura Δ. *Auson. Technop. Idyll. de litt. monosyll.* 12, 14. Non formam, at vocem deltae gero Romuleum D. ℙ Ab hujus litterae forma *Delta* dicta est pars Aegypti superior, seu ad mare mediterraneum posita, τὸ Αἰγύπτιον Δέλτα, ita se findente Nilo, ut triquetram terrae figuram efficiat, ut est apud *Plin.* 5, 9, 9. et *Hirt. B. Alex.* 27. ℙ Transpadana quoque regio Italiae *Delta* dicta est, quae Alpibus, ora maris, et Pado flumine continetur. *Plin.* 3, 16, 20. ℙ Hoc sensu indeclinabilium nominum more effertur, et neutro genere. *Id.* 5, 9, 9. Memphites ad summum Delta perveniunt.

DELTŌTON, i, n. Δελτωτὸν, signum coeleste septentrionale supra caput Arietis, tribus praecipuis stellis constans, ita dispositis, ut triangularem formam, et Graecae Δ figuram efficiant (unde et nomen): ita tamen ut una ex tribus lineis brevior sit, ut est apud *Caes. Germanic. Arat.* 236. et *Manil.* 1, 352. Docet autem idem *Germanicus* hoc sidere significari Aegypti eam regionem, de qua in DELTA dictum est, vel potius ipsius Nili brachia eam figuram formantia. Alii dicunt esse Siciliam, quae triquetra est, sacratam in coelo a Cerere: alii esse signum, et veluti ornamentum additum a Jove capiti Arietis, quod obscurius est, ut magis conspicuum appareret. *Cic. Arat.* 5. Deltoton dicere Graji Quod soliti, simili quia forma littera claret. Adde *Hygin. Astron.* 3, 18.

DĒLŪBRUM, i, n. ναὸς, sacra aedes, templum. Varia est hujus vocis origo et prima sententia. Alii dicunt esse fustem *delibratum*, h. e. decorticatum vel dedolatum, quem venerabantur pro Deo. Alii [*Voss. in Etym.*] a *deluo* derivant, ut sit fons decurrens ante templum vel *labrum* in vestibulo positum, in quo adoraturi lavent, quo puriores accedant ad Deos, ut *pollubrum* est a *polluo*. Alii templum esse docent, in quo Dei simulacrum dedicatum sit: ut quemadmodum ubi candela ponitur, candelabrum, sic quo loco *Deum* ponant, *delubrum*. Alii templum esse, ubi plura numina simul sunt constituta, ut Capitolium, quasi *Deis pluribus* sacrum, vel quasi locus multarum cellarum seu aedium, sub uno tecto a *deluvio* pluviae munitarum: aut ubi praeter aedem *area* sit assumpta *Deorum* causa, ut in Circo Flaminio Jovi Statori. *Fest.*, *Varr.*, *Cincius* et *Massur. Sabin.* ap. *Serv.* ad *A.* 2, 225. et ad *ib.* 4, 56., item *Macr. Sat.* 3, 4. et *Ascon. Divin. Verr.* Hinc *Cic. N. D.* 3, 40. Est mihi tecum pro aris et focis certamen, et pro Deorum templis atque delubris. Adde *Cat.* 3, 9. ℙ Dicitur universim de omni sacra aede. *Cic. Verr.* 1, 2, 5. Delubra sanctissimis religionibus consecrata depeculatus est. *Id. Arch.* 8. Smyrnaei delubrum Homeri in oppido dedicaverunt. *Id. ib.* 11. Delubra Musarum colere. *Virg. A.* 4, 56. Principio delubra adeunt pacemque per aras Exquirunt.

DĒLUCTĀTĬO, onis, f. luctatio. Translate. *Capell.* 5. p. 139. *loquitur Rhetorica.* Et viribus gloriam deluctationis annixa.

DĒLUCTOR, aris, dep. 1. idem fere quod luctor, διαπαλαίω. *Pl. Pers.* 1, 1, 4. Cum Antaeo deluctari mavelim. ℙ Est etiam *delucto*, *as*, activa forma. *Id. Trin.* 4, 1, 20. Quibus aerumnis deluctavi, filio dum divitias quaero! Al. leg. *quantis cum aerumnis*: alii *eluctavi*, ut *Non.* 7, 6. [*Non.* illud *deluctavi* exemplis adstruit.]

*DELUDIFICATĬO, onis, f. *Augustin. B. A.*

DĒLŪDĬFĬCO, as, a. 1. διαπαίζω, illudo, irrideo, decipio. *Pl. Rud.* 1, 2, 59. Deludificavit me ille homo indignis modis [*Pl. Most.* 4, 3, 41. Deludificatus est me hodie in perpetuum modum. Sed legendum: *Te ludificatus*, ut in v. est 39. *B. A.*]

DĒLŪDO, is, usi, usum, a. 3. proprie est ludere desino. *Varr.* ap. *Plin.* 36, 27, 69. Cinis luxatis potus medetur: ut licet videre gladiatores, cum deluserunt, hac juvari potione, *h. e.* cum pugnando membrum aliquod ita laeserunt luxaruntve, ut pugnare amplius non possint. ℙ Frequentius sumitur pro eludere, illudere, decipere, διαπαίζω. *Cic. Rosc. Am.* 9. Primo rem differre ac procrastinare coeperunt: deinde aliquanto lentius, nihil agere atque deludere. *Ter. Andr.* 3, 4, 4. Deludere aliquem dolis. *Id. ib.* Ubivis facilius passus sim, quam in hac re, me deludier. *paragoge pro* deludi. ℙ Translate. *Prop.* 2, 12, 31. Terra prius falso partu deludet arantes. [*Cf. *Burm.* ad h. l.] *Phaedr.* 5, 6. Spes me delusit.

*DELUENTĪNUS, i, m. deus, quem servavit, ut videtur, *Tert. Apol.* 24. Unicuique etiam provinciae et civitati suus deus est — municipali consecratione censentur Casiniensium Deluentinus. *B. A.*

DĒLUMBĀTUS, a, um, part. a *delumbo*, delumbis. *Plin.* 28, 4, 7. Quadrupede delumbata. ℙ Item curvatus. *Id.* 19, 6, 33. Delumbatae radices. *Vitr.* 6, 5. Lacunaria curva ad circinum delumbata, *h. e.* curva quidem, sed non ad perfectam rotundationem. ℙ [In *Not. Tir.* p. 129. scribitur *dilumbatus*. *F.*]

DĒLUMBIS, e, adj. lumbis debilis. *Plin.* 10, 33, 5. Coturnix praegravem aut delumbem sese simulans. ℙ Translate. *Pers.* 1, 104. summa delumbe saliva Hoc natat in labris, *h. e.* enerve, molle, fractum, μαλακόν. *Sidon. ep.* 8, 16. Dictio exossis, tenera, delumbis.

DĒLUMBO, as, avi, atum, a. 1. lumbos frango, debilem reddo. V. DELUMBATUS. Translate. *Cic. Or.* 69. Nec minutos numeros sequens, concidat delumbetque sententias.

DĒLŬO, is, ui, utum, a. 3. lavando detergeo, ἀπολούω. *Cato R. R.* 116. Laserpitium aceto deluito. Al. leg. *diluito.* *Cels.* 4, 15. *sub f.* Alvus aqua mulsa delui debet. ℙ Translate. *Liv.* 4, 14. et *Plin. ep.* 2, 11. Deluere crimen. Al. leg. *diluere.* *Gell.* 15, 2. *extr.* Si quid in animo vel frigidae tristitiae, vel torpentis verecundiae fuerit, deluamus. [*Ubique, ubi est signif. translata, in bonis edd. legitur *diluere*, quod V.] ℙ Significat etiam solvere, a διαλύω, si *Festo* creditur.

DĒLUS. V. DELOS.

DĒLŪSĬO, onis, f. actus deludendi. *Arnob.* 4. *init.* Delusio numinum.

[DĒLUSTRO, as, a. 1. plane ac cum bono eventu lustro. *Appul. Herb.* 84. Si qui malevolus devotaverit hominem, herbae asparagi agrestis radice sicca cum aqua fontana delustrabis eum, et resolutus erit. *F.*]

DĒLŪSUS, a, um, part. a *deludo*, illusus, deceptus. *Ov. Met.* 8, 826. petit ille dapes sub imagine somni Exercetque cibo delusum guttur inani. *Phaedr.* 3, 18. Delusa spes.

DĒLŪTĀMENTUM, i, n. V. LUTAMENTUM.

*DELUTATĬO, onis, f. i. q. lutatio apud *Augustin.* V. *Lutatio*, in Expulsis. *B. A.*

DĒLŪTO, as, a. 1. luto obducere. *Cato R. R.* 128. Si habitationem delutare vis.

DĒMĂDĔO, es, n. idem ac madeo. *Ov. Trist.* 5, 4, 40. Et te flente suos demaduisse sinus. Al. leg. *emaduisse.* [*Burm. immaduisse* scripsit. V. *Cort.* ad *Lucan.* 6, 478.]

*DEMĀDES, is, Δημάδης, ex remige factus orator, vixit temporibus Demosthenis, cujus aemulus a quibusdam dictus, cum ei adversas in Rep. partes foveret. Nihil enim aliud Demosthenes, quam patriae libertatem spectabat: ille ex Macedonum gratia potentiam et opes quaerebat. Hunc jam aetate confectum, et ex nimio luxu ad summam jam inopiam redactum, cavillatus est Antipater victimis caesis similem esse, de quibus nihil, nisi lingua, jam superest. *Cic. Brut.* 9. *Id. Or.* 26. *Quint.* 2, 17. bis, et 12, 10. V. et *Plut.* in *Demosth. B. A.*

DĒMĂDESCO, is, n. 3. madidus fio. *Scribon. Compos.* 73. Eodem vase coquuntur, donec demadescant. V. *Catonis* similem locum in COMMADEO.

DĒMĂGIS, adv. valde magis, ut *Non.* 2, 229. interpretatur. *Lucil. ib.* Novisse ajebat solos se demagis istos Ex nimbo austellos. ℙ Quod apud *Fest.* legitur *Demagis pro minus antiqui dicebant*, quidam suspicantur legendum *nimis* pro *minus*.

[DĒMANDĀTĬO, onis, f. idem fere ac commendatio. *Tert. Resurr. carn.* 48. Apostolus summam et sui euangelii, et fidei illorum in dominicae mortis, et resurrectionis demandatione concluserat. *F.*]

DĒMANDĀTUS, a, um, a *demando*, commissus, concreditus, commendatus. *Suet. Aug.* 10. Demandatum bellum tertio mense confecit. *Id. Cal.* 41. Proximo collusori demandata vice sua. *Id. Tib.* 6. Lacedaemoniis publice demandatus.

DĒMANDO, as, avi, atum, a. 1. ἀποτρέπω, committo, in totum committo. *Liv.* 8, 36. Curam eorum nominatim legatis, tribunisque demandabant. *Id.* 5, 27. Plures pueri unius curae demandabantur. *Suet. Tib.* 51. Quibus ea funeris curam moriens demandarat. *Id. Claud.* 23. Demandare alicui jurisdictionem. *Id. Caes.* 83. testamentum virgini Vestali. ℙ Translate. *Justin.* 2, 12. Conjuges liberosque, cum pretiosissimis rebus, abditis insulis demandant, *h. e.* recondunt. *Suet. Cal.* 9. Ablegare aliquem ob seditionis periculum, et in aliquam civitatem demandare, *h. e.* securitatis causa deponere, [*sive: servandum tradi, ut ait *B. Crus.*]

DĒMĀNO, as, n. deorsum mano. *Gell.* 17, 11. Potum defluere ad pulmonem, eoque humectato, demanare per eum et confluere in vesicam. *Catull.* 51, 9. Lingua sed torpet, tenuis sub artus Flamma demanat.

*DEMARĀTUS vel Damaratus, i, Δημάρατος, pater Tarquinii Prisci. *Cic. Tusc.* 5, 37. *Liv.* 1, 34. ℙ Item rex Lacedaemoniorum. *Justin.* 2, 10. *B. A.*

DĒMARCHĬĂ, ae, f. δημαρχία, dignitas et officium demarchi. *Inscr.* inferioris notae ap. *Grut.* 439, 6. Munatii Concessiani demarchia.

[DĒMARCHĬUS, a, um, adj. δημαρχικὸς, tribu-

nicius, ad demarchum pertinens. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 358. *n.* 509. Aur. Marcello Demarchio Aurelii Demarchius, et Victoria orbati hoc filio fecerunt. *F.*]

DĒMARCHUS, i, m. δήμαρχος, quasi princeps populi: idem fere ac demiurgus: a δῆμος, populus, et ἄρχων, princeps: est apud Graecos, qui apud Romanos tribunus plebis, aut huic valde similis. *Pl. Curc.* 2, 3, 6. Nec agoranomus, nec demarchus, nec comarchus. *Spart. Hadr.* 19. Per Latina oppida dictator, et aedilis, et duumvir fuit: apud Neapolim demarchus.

[DĒMAS, ae, m. popularis: a δῆμος, populus. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 42, 8. Cornelius Demas. *F.*]

[DĒMATRĪCO, as, a. 1. sanguinem e matricali vena emitto. *Veg. Vet.* 4, 7. Admissarii, si cohibeantur a venere, nisi dematricati fuerint, caecari saepe dicuntur. *F.*]

DĒMEĀCŬLUM, i, n. καταπορεία, descensus in loca subterranea. *Appul. Met.* 6. *sub init.* Proserpinae nuptiarum demeacula.

*DEMEIO, ἀφουρῶ, ἐξουρῶ *Gloss. Lat. Gr. B. A.*

DĒMĔMĬNI, pro recordor, quidam legunt ap. *Mart.* 2, 59. Ipse jubet mortis dememinisse Deus. leg. *te meminisse.* Alii *dememinisse* interpretantur oblivisci.

DĒMENS, entis, adj. παράφρων, amens, insanus. *Cic. Off.* 1, 24. In tranquillo tempestatem adversam optare dementis est. *Id. Har. resp.* 26. Plenus inconsideratissimae ac dementissimae temeritatis. *Id. Pis.* 20. Vecors, furiosus, mente captus, tragico illo Oreste dementior. *Id. N. D.* 1, 34. Desipere, delirare, dementem esse. *Virg. A.* 6, 280. Discordia demens. *Prop.* 1, 13, 20. furor. *Id.* 3, 6, 15. dementia somnia. *Val. Fl.* 6, 474. demens alieni cura pericli. *Hor. Od.* 3, 19, 23. Demens strepitus. *Plin.* 2, 23, 21. Id velle, paene dementis otii est. *Tibull.* 1, 10, 56. Flet sibi dementes tam valuisse manus. ℙ Quidam putant *amentem* et *dementem* ita distingui, ut *amens* dicatur, qui omni prorsus ratione caret; *demens* vero sit, qui non est quidem mente integra, retinet tamen aliquid de communi vitae ratione. Verum hoc discrimen nimis exquisitum videtur. V. AMENTIA.

DĒMENSIO, onis, f. διαμέτρησις, dimetiendi actio, ut Demensio quadrati, *Cic. Tusc.* 1, 24., ubi tamen plerique alii legunt *dimensio.* *Auson. ep.* 5, 11. Millia bis nongenta jubet demensio legum.

DĒMENSUS et Dimensus, a, um, part. a *demetior*, διαμετρηθείς, mensura definitus, passiva significatione. *Cic. Or.* 12. Ut verba verbis, quasi demensa et paria, respondeant. *Virg. G.* 1, 231. certis dimensum partibus orbem Per duodena regit mundi sol aureus astra. ℙ Active, μετρήσας. *Virg. A.* 12, 116. Campum ad certamen Dimensi Rutulique viri Teucrique parabant. ℙ *Demensum, i,* n. absolute. *Ter. Ph.* 1, 1, 9. Quod ille unciatim vix de demenso suo, Suum defraudans genium, comparsit miser. Ubi *Donat.* Servi, inquit, quaternos modios accipiebant frumenti in mensem; et id *demensum* dicebatur, σιτομέτριον. *Senec.*, cui magis credo, *ep.* 80. quinque modios iis tribuit, et quinque denarios. *Spartian Hadr.* 7. *sub f.* Senatoribus plerisque in diem vitae suae dimensum sine dilatione praestitit.

DĒMENTER, adv. ἀνοήτως, stulte. *Cic. Cat.* 3, 9. Tanta res tam dementer credita. *Senec. Ben.* 4, 27. *extr.* Dementissime testabitur, qui tutorem filio reliquerit pupillorum spoliatorem.

DĒMENTĬA, ae, f. παράνοια, amentia, insania. *Cic. Tusc.* 3, 5. Animi affectionem lumine mentis carentem nominaverunt amentiam, eandemque dementiam. *Id. Cat.* 4, 10. Homines dementia aliqua depravati. *Hirt. B. Afr.* 8. Tanta homines esse dementia, ut mallent regis esse vectigales. *Caes. B. G.* 4, 13. Exspectare, dum hostium copiae augerentur, summae dementiae esse judicabat. *Sall. Jug.* 3. Neque aliud se fatigando, nisi odium quaerere, extremae dementiae est. *Id. Cat.* 61. In fuga salutem sperare, ea vero dementia est. *Id. ib.* 43. Inconsulte ac veluti per dementiam cuncta simul agere. ℙ Speciatim dicitur de iis, qui rem seu publicam, seu familiarem male administrant ac perdunt. *Cic. Verr.* 2, 5, 17. Esse culpas istius maximas avaritiae, majestatis, dementiae, libidinis, crudelitatis. *Quint.* 7, 3. Actiones dementiae, *h. e.* in quibus curator petitur male agenti rem suam. ℙ [*Permutatur *dementia* et *clementia* (ut *d* et *cl* saepissime, V. *D.*) Cf. *Burm.* ad *Ov. Trist.* 4, 9, 3.]

DĒMENTĬO, is, ivi, itum, n. 4. παραφρονέω, de mente exeo, deliro, insanio. *Lucr.* 3, 464. morbis in corporis avius errat Saepe animus: dementit enim, deliraque fatur. *Lact.* 4, 27. *circa med.* Instinctu daemonis percitus dementit, effertur, insanit. *Appul. Apol.* [*p. 303, 35. et p. 324, 9; sed altero loco nonnulli formam deponendis habent.] Confessa est, se magia in amorem inductam dementire. Al. leg. *dementare.*

DĒMENTĬOR, iris, dep. 4. valde mentior. Tribuunt quidam *Appul. Apol.*, sed alii legunt *dementire.* [*V. v. praec.]

DĒMENTO, as, n. 1. idem quod dementio. *Lact. Mort. persecut.* 7. *ad f.* de *Diocl.* Ita semper dementabat, Nicomediam studens urbi Romae coaequare. V. DEMENTIO.

DĒMEO, as, n. 1. deorsum meo, descendo. *Appul. Met.* 6. p. 180, 7. Ad Tartarum Manesque demeare. *Id. ib.* 10. p. 254, 12. Corpus candidum, quod coelo demeat. *Capell.* 2. p. 38. Sphaerae ad solarem circulum demeantes.

DĒMĔRĔO, es, ui, itum, n 2. κερδαίνω, lucror. *Pl. Ps.* 4, 7, 90. Quid mercedis petasus hodie domino demeret? *Gell.* 1, 8. Lais Corinthia ob elegantiam venustatemque grandem pecuniam demerebat. ℙ Est etiam suo sibi merito aliquem devincire. *Suet. Aug.* 8. Avunculum in Hispanias adversus Cn. Pompeji liberos subsecutus magnopere demeruit. [*Cf. de usu h. v. apud *Suet. Brem.* ad h. l.] *Albin.* ad *Liv.* 131. Numina cultu demeruisse. Adde *Ov. A. Am.* 2, 252. [*Permutantur *emerere* et *demerere*, de quo V. *Burm.* ad *Ov. Her.* 6, 138. *A. Am.* 2, 252. *Am.* 2, 8, 24.]

DĒMĔRĔOR, eris, eritus sum, dep. 2. ἀναιρέομαι, ἀνακτάομαι, χαρίζομαι, beneficiis aliquem mihi concilio, gratiam ineo alicujus. *Liv.* 3, 18. Demerendi beneficio tam potentem civitatem, nunquam parem occasionem daturos Deos. *Quint. prooem. l.* 1. Ut pleniore obsequio demererer amantissimos mei. *Tac. A.* 15. 21. Plura saepe peccantur, dum demeremur, quam dum offendimus. *Colum.* 1, 1, 4. Matrona amoenitate aliqua demerenda erit, quo patientius moretur cum viro.

DĒMERGO, is, ersi, ersum, a. 3. καταδύω, deorsum mergo, obruo, sepelio. *Cic. fragm.* ap. *Non.* 7, 57. Si quando nos demersimus, ut qui urinantur etc. *Plin.* 32, 2, 6. Demergere navigia. *Id. prooem. l.* 33. Terra metalla occultavit atque demersit. *Senec. Thyest.* 1060. Artus in frusta carpere et ferventibus ahenis demergere. *Lact.* 7, 6. Animas luto coenove demergere. *Lucan.* 3, 40. Titan jam pronus in undas Ibat et igniferi tantum demerserat orbis etc. [*Ov. Fast.* 3, 517. Sex ubi sustulerit, totidem demerserit orbes; sic *Heins.* quem V. In loco *Lucani* al. legunt *demiserat.* Sed V. *Cort.*] *Ov. Met.* 15, 105. dapes avidam demersit in alvum. [*Cf. DEMERSUS.] *Colum.* 3, 18. Praetorto capite et recurvato semen demergere. *Pallad.* 3, 17. Truncum in medio findere et ibi surculos in modum cunei demergere. ℙ Translate. *Nep. Dion.* 6. Fortuna, quem paulo ante extulerat, demergere est adorta. *Justin.* 43, 2. Amulius Rheam in perpetuam virginitatem demersit, *h. e.* conclusit, custodiae tradidit, perpetuo virginem esse coegit. *Stat. Th.* 6, 850. Collaque demersere humeris, *h. e.* contracto collo, elatisque humeris, caput quodammodo abscondere. ℙ [*Commutantur *demergere* et *demittere.* V. *Drak.* ad *Sil.* 5, 71. *Burm.* ad *Ov. Met.* 6, 664.]

*DEMERĬTUM, i, n. i. q. meritum. *Comment. Antiq.* in *Cic. orat. pro Sylla fragm.* p. 76. ed. *Mediol.* edente *Angelo Maio:* Plurimis demeritis erga rempublicam tribuens etc. *B. A.*

DĒMĔRĬTUS, a, um, part. a *demereor*, ut Demeritas dare laetitias, *Pl. Ps.* 2, 4, 14.

DĒMERSĬO, onis, f. *Macr. Somn. Scip.* 1, 12. *sub f.* Nec temporali demersione beneficium perpetuitatis eximitur.

*DĒMERSO, as, frequent. *Martian. Capell. c.* 8. *B. A.*

DĒMERSUS, a, um, part. a *demergo*, obrutus. *Cic. Div.* 2, 68. Equus una mecum demersus. [*Id. Fin.* 2, 32. in palude demersus. *id. Sext.* 22, 50.] *Ov. Met.* 14, 615. in Tusci demersus fluminis undis. *Aur. Vict. Ep.* 40. Demersus in profundum. *Pers.* 3, 34. alto. *Pall.* 3, 17. *ad f.* Ramum, terrae capite utroque demerso, curvari. *Ov. Met.* 6, 664. Cibus demersus pectore. [*Ov. Met.* 6, 664. *demersa viscera* explicat *Burm.:* avide devorata et in alvo condita, ut locutus est *Ov. Met.* 15, 105. corporeasque dapes avidam demersit in alvum.] ℙ Translate. *Hor. Od.* 3, 16, 13. concidit auguris Argivi domus, ob lucrum Demersa excidio. [Lege: exitio, V. *Bentl.*] *Cic. Senect.* 21. Est enim animus ex altissimo domicilio depressus et quasi demersus in terram. *Id. Sull.* 31. Patriam demersam extuli. *Id. Off.* 2, 7. Quamvis enim demersae sint leges alicujus opibus, emergunt tamen aliquando. *Liv.* 2, 29. Totam plebem aere alieno demersam esse, et 6, 27. Nolint conspici summam aeris alieni, quae indicatura sit demersam partem a parte civitatis.

DĒMERSUS, us, m. idem quod demersio. *Appul. Apol.* p. 287, 35. Levia sustentatui, gravia demersui.

DĒMESSUS, a, um, part. a *demeto.* *Virg. A.* 11, 68. Flos demessus pollice virgineo. *Tac. A.* 14, 24. Demessae segetes. *Colum.* 9, 15. *ad f.* Demessi favi, *h. e.* ab alvis exempti.

DĒMĒTĀTUS. V. DIMETO et DEMETITUS.

DĒMĒTĬOR. V. DIMETIOR.

DĒMĒTĪTUS, a, um, part. a *demetior*, pro demensus significatione activa. Quidam *Ciceroni* tribuunt *N. D.* 2, 62. illis verbis: Eorum cursus demetiti naturales temporum varietates cognovimus. Ubi quidam libri habent *dimetati,* alii *dimetiti* et *ib.* 43. Atque ita demetita signa sunt, ut in tant descriptionibus divina solertia appareat. Al. le *demetata.* [*Heind.* utroque loco *dimetata.*]

DĒMĒTO, is, essui, essum, a. 3. idem quod m to, ἀποθερίζω. *Cic. Senect.* 19. Fructus demetend *Catull.* 64, 353. Flaventia demetit arva. *Plin.* 1 27, 60. et 17, 26, 40. Demetere uvas. *Cass. Hem na* ap. *Prisc.* 10. p. 903. In campo Tiburti, u hordeum demessuerunt. [*Liv.* 31, 2. 34, 26. fru mentum maturum.] ℙ Pro caedere, obscinder *Ov. Met.* 5, 104. Demetit ense caput. [*Cf. *Bent* ad *Hor. Sat.* 1, 2, 46. Sed etiam recte *ferru* dici potest aliquid *demetere*, ut *Hdf.* et alii prae tulerunt.] *Val. Fl.* 3, 157. hinc rigido transcu rens demetit ense Prothin. *Arnob.* 5. p. 163. Q sibi demessuerint has partes, *nempe* genitalia. *Si* 16, 101. Tantum acies, hominumque ferox disco dia ferro Demetit, *h. e.* tot caedes facit. ℙ De metere favos. V. FAVUS.

*DĒMĒTRĬĂCUS, a, um, adj. ad Demetriade pertinens, Thessaliae urbem ad mare, nunc *Vol* in cujus nummis apud *Sestinium, Class. gen.* p. 17 ΔΗΜΗΤΡΙΕΩΝ. *Liv.* 28, 5. Sinus Demetriacus *B. A.* et *F.*

*DĒMĒTRĬAS, adis, f. Δημητριὰς (sc. πόλις), urb maritima in Thessalia, in Phthiotide, a Demetri Poliorceta condita. *Liv.* 27, 23. *extr.* *Id.* 28, 5 et 39, 23. *Plin.* 4, 8. Antea Pagasae dicta est, te ste *Plin. ib.* ℙ Item herba verbenaca. *Appul. d herb. c.* 3. *B. A.*

*DĒMĒTRIUM vel Demetrion, i, n. oppidun Thessaliae, in Phthiotide, ad Amphrysum fluvium *Liv.* 28, 6. *Mela* 2, 3. *med.* ℙ Item portus Samo thraciae. *Liv.* 45, 6. *B. A.*

*DĒMĒTRĬUS, i, m. Δημήτριος, nomen propriun Graecum. ℙ Demetrius, cognomento *Poliorcete* (ob peritiam et constantiam obsidendarum urbium) filius fuit Antigoni. Rex Macedoniae declarari vo luit, tenuitque regnum, donec, Ptolemaeo Lagi da, Lysimacho et Pyrrho contra Macedones mo ventibus, a subditis pulsus esset; cumque in Grae cia non satis esset tutus, in Seleuci Syriae regi manus se ipsum tradidit. A quo custodiae trien nali traditus, promisso tamen regio sumptu molli que victu, venationibus omnibusque voluptatibus quibus ille usus, minimum ipse de salute anxius in morbum ob incontinentiam incidit, ex quo periit *Just.* 15, 1. *seq.* et 16, 1. *seq.* Cf. et *Plut.* in *De metr.* Propter Protogenis picturam Rhodiis peper cisse, testantur *Plin.* 35, 10. *Gell.* 15, 31. ℙ De metrius II., Demetrii Poliorcetae nepos, Antigoni II. filius, pater fuit Philippi, Macedonum regis paenultimi. *Liv.* 31, 28. *Just.* 26, 2. et 29, 1. ℙ Demetrius, Philippi hujus filius, Romae obses pa trem coram Senatu accusatum modestia sua absol vit. Post reditum in Macedoniam, tantis plausi bus exceptus a populo est, ut invidia percitus fra ter ejus Perseus, per subornatos falsos testes patri eum suspectum reddiderit, qui nimium calumniae credulus, veneno filium sustulit; cujus innocentia sero cognita, prae maerore obiit, Perseo exhere dato. *Liv.* 33, 13. et 30. 40, 5. seq. et 20. *Just.* 32, 3. ℙ Demetrius I. Soter, Syriae regis Seleu ci Philopatoris filius, a quo Romanis obses erat datus. Ab Alexandro Bala, qui Antiochi Epipha nis se filium ferebat, praelio victus et interemptus est. *Justin.* 34. et 35. ℙ Demetrius II. Nicanor, Soteri patri successit. De eo *Justin.* 36, 1. 38, 9. et 10. et 39, 1. et 2. ℙ Demetrius, Cynicus, sub Caligula, laudatur a *Sen.* de *Benef.* 7, 8, et 11. Cum Trasea, ad mortem condemnato, de animae natura disseruit. *Tac. A.* 1, 16. et *H.* 4, 34. et 35. ℙ Demetrius Magnes, Ciceronis tempore, historica et philologica plurima scripsit. *Cic. Att.* 8, 11. V. *Voss. de Hist. Graec.* 1, 33. ℙ Demetrius, Byzantinus historicus, ut censet *Harduinus*, memoratur *Plin.* 36, 12. ℙ Demetrius Phalereus, Atheniensis, Theophrasti fuit auditor, philosophus et orator. Vixit temporibus Ptolemaei Philadelphi. In Aegypto, aspide ad corpus admota, necatus est. *Cic. Or.* 2, 23. et 27. *Id. Brut.* 9. *Off.* 1, 1. *Fin.* 5, 19. *Leg.* 3, 6. et *pro Rab. Posth.* 9. qui in *Or.* 27. eum *omnium oratorum politissimum* appellat. Seriem operum ejus habes apud *Laert.* in Vita. Addas citatis *Plin.* 34, 8. et 28, 6. ubi de quaternario numero scriptum ab eo quiddam memoratur. ℙ Notandum illud *Phaedr. fab.* 82. Demetrius qui dictus est Phalereus Athenas occupavit imperio improbo, ubi confundit fabulator (si modo is sit) Demetrium Phalerea cum Demetrio Poliorceta. *Imperium improbum* est τυραννίς: tyrannus est, qui potestatem exercet in libera urbe. V. *Aelian. V. H.* 3, 17. *Memoirs de Litterat.* T. 3. p. 137. ℙ Fuit et Demetrius, insignis comoedus, de quo *Quint.* 11, 3. *Juven.* 3, 99. ℙ Et auctor obscurus, fortasse poeta, Horatio inimicus. *Hor. Sat.* 1, 10, 79. ℙ Et magister dicendi non ignobilis, quo Cicero Athenis usus est. *Cic. Brut.* 91. ℙ Denique, Demetrius Megas Siculus dictus est P. Cornelius, quod ei P. Cornelius Dolabella civitatem rogatu Ciceronis a Caesare impetraverat. *Cic. Fam.* 13, 36. ℙ De variis Demetriis V. *Menag.* ad *Laert.* p. 132.

Voss. de Hist. Graec. l. 3. *B. A.* — [Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Mur.* 1008, 2. Ti. Julius Demetrius. Alia ap. *eund.* 987, 7. Aelia Demetria. *F.*]

DĒMIGRĀTIO, onis, f. ἀποικία. *Nep. Milt.* 1. Cum multi ejus demigrationis peterent societatem.

DĒMIGRO, as, avi, atum, n. 1. μετοικίζω, de uno loco in alium domicilium transferre. *Liv.* 38, 23. Omnis generis aetatisque turbam secum traxerant, demigrantium magis, quam in bellum euntium modo. [*Cf. *ib. c.* 18. *in f.*] *Cic. Dom.* 37. *extr.* Demigrandum potius aliquo est, quam habitandum in ea urbe etc. *Caes. B. G.* 4, 19. Demigrare de oppidis. *Nep. Milt.* 2. ex insula. et *ib.* 3. Athenas. [*Liv.* 44, 6. Pydnam. V. *Kreyssig.* ad h. l.] *Cic. Agr.* 2, 16. Demigraturi in illa loca homines. *Id. Cat.* 1, 8. Ad virum optimum, M. Marcellum demigrasti. *Stat. Silv.* 1, 2, 4. ecce canoro Demigrant Helicone Deae. ℙ Et simpliciter pro discedere. *Pl. Amph.* 1, 1, 85. Animam amittunt, priusquam loco demigrent. ℙ Translate. *Cic. Tusc.* 1, 30. Vetat enim dominans ille in nobis Deus, injussu hinc nos suo demigrare, *h. e.* e vita discedere. *Id. Rabir. perd.* 10. Fortissimorum civium mentes, quae mihi videntur ex hominum vita ad Deorum religionem et sanctimoniam demigrasse. *Id. Att.* 4, 16. *a med.* Multa mihi dant solatia, nec tamen ego de meo statu demigro. *Id. Vatin.* 16. Strumae ab ore improbo demigrarunt et aliis jam se locis collocarunt. *Id. Parad.* 2. Demigrare ab improbis.

*DEMINGO, ἐξουρῶ. *Gloss. Lat. Gr. B. A.*

*DEMINORATĬO, onis, f. *Vulg. Siracid.* 22, 3. Filia in deminoratione fiet, ἐπ' ἐλαττώσει γενήσεται. *B. A.*

DĒMĬNŌRO. V. DIMINORO.

DĒMĬNŬO cum derivat. V. DIMINUO.

*DEMIRABUNDUS, a, um, adj. *Augustin. B. A.*

*DEMIRATĬO, onis, f. apud *Mart. Capell. B. A.*

[DĒMĪRĀTUS, a, um, part. a *demiror*, valde miratus. *Gell.* 1, 17. Has ejus intemperies in maritum Alcibiades demiratus, interrogavit Socratem *etc.* Adde 20, 10. *F.*]

DĒMĪROR, aris, atus sum, dep. 1. ὑπερθαυμάζω, valde miror. *Cic. Agr.* 2, 36. Haec vos sperasse, me consule, assequi posse, demiror. *Id. Att.* 14, 14. Etsi addis Lamiam: quod demiror equidem. *Gell.* 3, 7. Demirari audaciam alicujus. *Id. ib.* 2, 18. responsum. [*Gell.* 16, 18. Ὀπτικὴ facit multa demiranda. *F.*] ℙ Significat etiam admirationem cum ignoratione conjunctam, quia, ut ait *Donat.* ad *Ter. Ph.* 2, 1, 4., admirationem ignorantia facit. *Ter. ib.* Quid mihi dicent? aut quam causam reperient? demiror. *Pl. Amph.* 2, 2, 133. Nimis demiror, qui illaec, me donatum esse patera, sciat. *Id. Asin.* 1, 1, 69. Demiror quid sit. *Id. Men.* 5, 1, 6. Demiror ubi nunc ambulet.

DĒMISSĒ, adv. καθειμένως, humiliter. *Ov. Trist.* 3, 4, 23. hic alte, demissius ille volabat. ℙ Translate. *Cic. Tusc.* 5, 8. *extr.* Non est ausus elate et ample loqui, cum humiliter demisseque sentiret. ταπεινῶς. *Id Dom.* 35. Demisse respondere alicui. *Brut.* ad *Cic. inter ep.* ad *Brut.* 1, 16. Suppliciter ac demisse gratias agere. *Caes. B. C.* 1, 84. Haec quam potest demississime atque subjectissime exponit.

DĒMISSĬCĬUS, a, um, adj. longus. *Pl. Poen.* 5, 5, 24. Sane genus hoc muliebrosum est, tunicis demissiciis, *h. e.* longis, demissis ad talos.

DĒMISSIO, onis, f. κάθεσις. *Vitr.* 5, 10. *extr.* Clypeum aeneum catenis pendeat, per cujus reductiones et demissiones perficietur sudationis temperatura. *Caes. B. C.* 2, 9. Quantum storearum demissio patiebatur, tantum elevabant. *Macr. Sat.* 1, 22. Barbae prolixa demissio. ℙ Translate. *Cic. Tusc.* 3, 7. Verisimile est, in quem cadat aegritudo, cadere in eundem timorem et infractionem animi et demissionem, abjectionem. ℙ Pro remissione. *Coel. Aur. Acut.* 1, 4. Passio phreneticorum non semper accessionibus aucta, aut demissionibus minuta.

DĒMISSUS, a, um, part. a *demitto*, καθειμένος, κατηφής, deorsum missus, humilis. *Ter. Eun.* 2, 3, 22. Virgines demissis humeris, et *ib.* 44. Senex incurvus, tremulus, labiis demissis. *Ov. Met.* 8, 204. ne, si demissior ibis, Unda gravet pennas: si celsior, ignis adurat. [*Liv.* 34, 44. in inferiorem carcerem.] *Pl. Ep.* 3, 4, 16. Fugias manibus demissis domum. [*Alio sensu *Quint.* 2, 13, 9. neque enim adversa sit facies et demissa brachia, et juncti pedes. Scil. *demissa br.* dabant signum rusticitatis. Sic *Burm.*, laudato *Casaub.* ad *Theophr.* περὶ ἀδολεσχίας, p. 132.] *Caes. B. G.* 4, 17. Tigna demissa in flumen. *Id. B. C.* 3, 49. Demissa ac palustria loca. *Curt.* 5, 1. Triginta pedes in terram turrium fundamenta demissa. *Senec. ep.* 67. *ad f.* Demissa vulnera, i. e. profunda. *Justin.* 5, 8. Piraeum versus muri brachia. *Scribon. Compos.* 132. et 146. Ferrum candens demissum in aqua. *Hirt. B. Alex.* 29. Demissioribus ripis flumen tranare. *Hor. Od.* 3, 17, 11. Demissa tempestas ab Euro. *Val. Fl.* 2, 434. Hiems demissa Jovi, *h. e.* ab Jove. [*Contra *Liv.* 10, 8. demissus *de* coelo. Quid differant hoc modo *a* et *de* V. sub DE. *Id.* 5, 54. ancilia coelo demissa.] *Hor. A. P.* 180. Demissa per aures. *Id. Od.* 1, 28, 11. Panthoides demissus Orco, *h. e.* in Orcum. [*Lucan.* 8, 159. jam pelago medios Titan demissus ad ignes.] *Cic. Cluent.* 40. Purpura usque ad talos demissa. [*Aur. Vict. Caes.* 21. indumenta in talos demissa. *Id. Am.* 3, 2, 25. demissa jacent tibi pallia terrae; al. *terra*. Illud praefert *Burm.*, quem V.] *Virg. A.* 4, 262. Laena demissa ex humeris. [*cf. *Burm.*] *Id. ib.* 7, 278. pectoribus demissa monilia. *Cic. Cluent.* 21. Demisso capite discedere. *Virg. G.* 3, 500. Demissae aures. *Id. A.* 1, 565. Dido demissa vultum. [*Plin. Pan.* 73, 4. demissus gaudio vultus. — Saepe enim etiam prae gaudio flemus. V. intpp.] et *ib.* 3, 320. Demissa voce loqui. *Ov. Her.* 10, 137. Aspice demisso lugentis in ore capillos. *Plin. ep.* 1, 10. Demissus capillus. [*Virg. A.* 2, 262. Ulyxes demissum lapsi per funem Acamasque.] ℙ Translate. *Cic. Cluent.* 21. Erigere animum, jam demissum et oppressum. *Id. Font.* 11. Homines animo demisso atque humili, ut solent ii, qui affecti injuriis etc. *Id. Fam.* 1, 9. *circa med.* Fracto animo ac demisso esse. *Id. Tusc.* 2, 21. Est in animis omnium molle quiddam, demissum, humile, enervatum quodammodo et languidum. *Liv.* 4, 44. Nihilo demissiore animo, causa pro se dicta. Al. leg. *remissiore*. [*Illud *Drak.* praefert.] *Tac. A.* 14, 26. Usque ad servilem patientiam demissus. *Id. ib.* 15, 73. in adulationem. [*Liv.* 3, 35. demissa jam in discrimen dignitas, i. e. vacua, iterum aliis conferenda. Sic. *Cl. Liv.* Similia comparat *Drak.*, ut descendere in certamen.] *Cic. Mur.* 21. *sub f.* Tristis et demissus. *Id. Sull.* 26. Moerens, demissus, afflictus. *Id. Or.* 24. Orator nec in faciendis verbis audax et in transferendis verecundus et parcus in priscis, reliquisque ornamentis et verborum et sententiarum demissior. *Hor. Sat.* 2, 5, 63. genus demissum ab Aenea, i. e. ab eo originem ducens. *Tac. A.* 12, 58. Romanus Troja demissus, i. e. oriundus. *Stat. Th.* 2, 613. Chromis Tyrii demissus origine Cadmi. ℙ *Demissus homo* dicitur, qui est mansuetus, pudens. *Cic. Mur.* 40. Sit apud vos modestiae locus, sit demissis hominibus perfugium, sit auxilium pudori. *Id. Or.* 2, 43. Ea omnia, quae proborum, demissorum, non acrium, non pertinacium, non litigiosorum, non acerborum sunt, benevolentiam conciliant. Adde *Hor. Sat.* 1, 3, 57. et ibi *Bentl.* [*et *Heind.*] ℙ Apud *Sall. Cat.* 50. *demissi* sunt, qui privati vitam agunt, neque capessunt rempublicam, quibus opponuntur qui magno imperio praediti. ℙ Apud *Prop.* 2, 21, 59. magno demissa periclo, *h. e.* liberata, soluta, erepta de periculo. Simile est illud *ib.* 22, 29. somno demissa recenti, *h. e.* soluta a somno, expergefacta. Al. leg. *dimissa*. ℙ Comp. *Demissior.* V. supra.

DĒMĪTĪGO, as, a. 1. idem ac mitigo. *Cic. Att.* 1, 13. Nosmetipsi, qui Lycurgei a principio fuissemus, quotidie demitigamur, *h. e.* remittimus aliquid de nostra severitate.

DĒMITTO, is, isi, issum, a. 3. καταβάλλω, καθίημι, deorsum mitto, dejicio, deprimo, declino, inclino. *Virg. G.* 1, 23. Dii, qui satis largum coelo demittitis imbrem. *Id. A.* 1, 301. Maja genitum demittit ab alto. *Id. ib.* 12, 884. Demittere aliquem ad imos Manes. *Liv.* 23, 44. *extr.* quempiam in carcerem. [*Liv.* 7, 23, 6. demittere agmen in aequum. 27, 18. in inferiorem campum. Et simpliciter 9, 2. demittere agmen, sc. de monte. Opponitur: *erigere*. *Id.* 32, 13. agmen in Thessaliam.] *Id.* 23, 47. equum e campo in viam cavam. *Cels.* 1, 3. se in aquam calidam. *Colum.* 12, 8. herbas in lacte. *Cic. Phil.* 2, 18. aliquem per tegulas. [*Virg. A.* 5, 29. an sit mihi gratior terra, quo aptem fessas naves demittere, quam etc. Quod inde explicandum, quoniam mare *altum* appellatur, terra depressior est. — Simile est, quod legitur apud *Liv.* 44, 31. navem secundo amni Scodram demittit.] *Cic. Verr.* 2, 2, 30. se ad aurem alicujus. *Id. Or.* 2, 66. In forum descendens, caput ad fornicem Fabii demittebat. *Virg. G.* 2, 230. alteque jubebis In solido puteum demitti, *h. e.* in profundum excavari. *Id. ib.* 4, 542. sacrum jugulis demitte cruorem, *h. e.* elice, extrahe, defunde. *Id. A.* 6, 455. Demittere lacrimas. *Lucr.* 5, 673. barbam. V. BARBA. *Sil.* 8, 524. avem coelo, *h. e.* funda dejicere. [*Dubius est locus *Ej.* 2, 96. ille vagam coelo demisit saepe volucrem. *Drak.* habet *divisit;* alii malunt *dejecit*. Alterutrum est praeferendum; nam „demittit, qui in loco superiori ipse est, et in inferiorem mittit; quo sensu tela, fundae etc. *avem coelo demittere* dicuntur; non autem homo, qui tela jaculatur." Sic *Drak.*] *Val. Fl.* 1, 94. robora ferro, *h. e.* caedere et prosternere. *Id.* 3, 41. oculos. *Ov. Met.* 7, 133. et *Liv.* 2, 58. metu vultum. *Ov. Met.* 4, 119. et *Tac. A.* 4, 50. ferrum in ilia. *Ov. Her.* 14, 5. ferrum jugulo. *Pl. Merc.* 3, 4, 28. in jugulum. *Plin.* 27, 11, 76. offam faucibus boum. *Id.* 17, 11, 16. altius arbores. *Colum.* 5, 11. cuneum inter corticem et materiam. [*Absolute: *Quint.* 10, 1, 19. cibos mansos ac prope liquefactos demittere, quo facilius digerantur. ℙ Est etiam *demittere* i. q. depromere. *Pl. Mil.* 3, 2, 12. Demisit nardini (sc. vini) amphoram cellarius. Nimirum cella vinaria s. fumarium apud Romanos in superiore erat domus parte.] ℙ *Demittere morti* pro occidere, poeticum est. *Virg. A.* 2, 85. et *ib.* 5, 691. et *ib.* 2, 398. Sic apud *Sil.* 11, 142. demittere umbris, et *Ov. Met.* 3, 695. cruciataque diris Corpora tormentis Stygiae demittere nocti. ℙ Pro abjicere, deponere. *Lucr.* 5, 669. florescunt tempore certo Arbusta et certo demittunt tempore flores. ℙ [*Demittere se* est i. q. descendere. *Cic. Fam.* 15, 4. quum me in Ciliciam demisissem. Hinc] translate. *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 8. Cum in eum casum me fortuna demisisset, ut etc. *Cic. Att.* 7, 12. Demittere se penitus in causam. *Virg. A.* 3, 535. gemino demittunt brachia muro Turriti scopuli, *h. e.* protenduntur deorsum duobus quasi brachiis. *Id. Ecl.* 9, 8. Colles demittunt jugum molli clivo. ℙ *Demittere se* est ad aliquid faciendum descendere, quod ceteroquin inferius sit facultate aut dignitate. *Quint. prooem. l.* 1. Ad minora illa demittere me, non recusabo. *Id.* 1, 2. *sub f.* Est quaedam tacita dedignatio, vim dicendi tantis comparatam laboribus, ad unum auditorem demittere. *Tac. A.* 15, 73. Demitti in adulationem. V. DEMISSUS. ℙ Demittere aliquid in pectus, animo alte infigere. *Sall. Jug.* 109. *extr.* Hoc in pectus tuum demitte, nunquam populum R. beneficiis victum esse. *Liv.* 34, 50. Ut eas voces, velut oraculo missas, in pectora animosque demitterent. ℙ *Demittere se* et *demittere animum* est despondere, abjicere. *Caes. B. G.* 7, 29. Cohortatus est, ne se admodum animo demitterent, neve perturbarentur incommodo. *Cic. Fin.* 5, 15. Si vincunt, efferunt se laetitia; victi debilitantur, animosque demittunt. *Lucil.* apud *Non.* 4, 134. Re in secunda tollere animos, in mala demittere. *Virg. A.* 12, 609. Demittunt mentes: it scissa veste Latinus etc. ℙ [*Etiam in h. v. ubique fere pro *demittere* legitur *dimittere*, vel iis in locis, ubi omnino non quadrat. Ex quo colligi posse videtur, medio aevo unice in usu fuisse formas cum praepositione *di* factas, ideoque a librariis, ut qui discrimen non nossent, ubique scriptorum locis illatas. Ex quo firmantur illa, quae supra ad defendendam v. *delectus* scripturam diximus. Cf. de hac confusione *Drak.* ad 34, 50, 2. ad *Sil.* 11, 142. coll. 7, 23, 6. ubi reliqua hujus generis vv. (ut *de* — et *divertere* etc. etc.) promiscue a librariis sine ullo judicio posita, ex *Livio* collegit vir doctissimus. Porro permutantur *demittere, dividere, dejicere*. V. supra. Permutantur porro in codd. *demittere* et *deponere*. V. *Burm.* ad *Ov. Met.* 8, 47.]

[DĒMIURGUS, i, m. δημιουργός, a δῆμος, populus, et ἔργον, opus: idem fere ac demarchus: est nomen magistratus apud Graecos, praesertim Achaiae, quasi dicas publicorum operum curatorem. *Liv.* 32, 22. Tum inter magistratus gentis (demiurgos vocant, decem numero creantur) certamen nihilo segnius, quam inter multitudinem esse. *Id.* 38, 30. Sub adventum consulis, demiurgis civitatum, qui summus est magistratus, Aegium evocantibus, Philopoemen (praetor tum erat) Argos conventum edixit. Optimae editiones utrobique habent ex Dorica dialecto *damiurgus*. ℙ *Demiurgus* fuit etiam titulus comoediae *Turpilii*, cujus meminit *Cic. Fam.* 9, 22. et *Nonius* multis in locis. *F.*]

DĒMO, is, empsi et emsi, emptum et emtum, a. 3. ἀφαιρέω, detraho, adimo, tollo, aufero: est a praeposit. *de* et *emo*. *Cic. Acad.* 4, 16. Cum aliquid minutatim et gradatim additur aut demitur. [*Liv.* 31, 11. si quid ad eas addi, demi, mutarive vellet.] *Id. N. D.* 3, 34. Aesculapii barbam auream demi jussit. *Liv.* 40, 51. Clypea de columnis et signa militaria affixa dempsit. [*Has constructiones v. *demere* explicat *Drak.* ad *Liv.* 7, 41, 8.] *Pl. Bacch.* 4, 4, 14. Lubet scire, quantum aurum herus sibi dempsit. *Cic. Verr.* 2, 3, 33. et 35. Demere de capite, *von der Hauptsumme abziehen*. *Cels.* 8, 4. Ut quam minimum ex osse dematur. *Id.* 6, 6, *n.* 16. Demendum aliquid ex cibo. *Id.* 1, 3. *ad f.* Demendum paulum cibo adjiciendumque potioni. *Ov. Met.* 7, 324. Demere juga equis. *Suet. Caes.* 67. barbam, *h. e.* radere. *Q. Cic. Petit. cons.* 2. Demere caput alicujus, *h. e.* abscindere. [*Alii *demetebant*, quod probat *Burm.* ad *Val. Fl.* 3, 670. ubi de confusione utriusque v. agit. V. etiam *Eund.* et *Oud.* ad *Suet. Cal.* 33. ubi nunc legitur *demetetur*.] *Pl. Aul.* 2, 4, 33. Ipsi pridem tonsor ungues dempserat. *Id. Truc.* 2, 4, 16. Deme soleas: quod fiebat mensae accubituris. *Ov. A. Am.* 2, 12. Demere soleam pedi. ℙ Translate. *Cic. Att.* 1, 15. *ad f.* Demere sollicitudinem. *Ter. Ad.* 4, 7, 18. metum. et 5, 3, 33. alicui molestiam. *Liv.* 2, 6. ignominiam. *Ov. Rem. Am.* 290. fidem alicui rei. *Id. Trist.* 3, 5, 25. spem alicui. [*Liv.* 1, 12. terrorem alicui.] *Id. Pont.* 1, 7, 20. Nil demit laudi gloria nostra tuae. *Suet. Tib.* 42. Demere aliquid ex consuetudine. [*Liv.* 3, 33. demptum ex dignitate populi, quidquid majestati Patrum adjectum esset.] *Lucr.*

10 *

3, 922. moerorem e pectore. *Liv.* 2, 42. Dulcedo agrariae legis ipsa per se, dempto auctore, subibat animos, i. e. mortuo, vel potius: vel sine auctore. [*Omnino. Illud falsum.] V. locum. ℙ [Part. *Dempturus* apud *Justin.* 39, 3. Adjicit, neque occisa illa se virium quidquam Cyziceno dempturum. *F.*]

*DEMOCHĂRES, is, m. Δημοχάρης, orator Atheniensis, Parrhesiastes ob nimiam et procacem linguam appellatus. Cf. de eo *Senec. de ira* 3, 23. *B. A.*

DEMOCRĂTOR. V. DEMORATOR.

DEMOCRITEUS vel Democritius, a, um, Δημοκρίτειος, et

DEMOCRITĬCUS, a, um, adj. Δημοκριτικὸς, ad Democritum pertinens, ut Democriteus Anaxarchus, apud *Cic. N. D.* 3, 33. et *Tusc.* 2, 22. et *Democritea* absolute (subaudi *dogmata*). *Id. N. D.* 1, 26. et *Div.* 2, 13. et Democritici philosophi, *h. e.* Democriti sectatores, *Id. Or.* 1, 10. et *Tusc.* 1, 34. ℙ Fuit autem Democritus Abderites, familiae in philosophia auctor, qui docuit mundos esse innumerabiles, et ex atomis constare omnia. De ejus vita, et mortis genere alia ab aliis tradita sunt. [*Cic. Fat.* 10. *Lucr.* 3, 372. et 1052. et 5, 621. *Juven.* 10, 34. *Senec. de ira* 2, 10 et cf. *Laert.* 9, 34. seq. *B. A.*] V. *Facciolati, Rhetor. exercit. n.* 4.

*DEMOCRĬTUS, i, m. Δημόκριτος, Abderites. V. v. praec. ℙ Fuit et Democritus insignis statuarius, Sicyonius. *Plin.* 34, 8. ℙ De variis Democritis V. *Laert.* 9, 49. *B. A.*]

*DEMODOCUS, i, m. Δημόδοκος, insignis citharoedus, qui a Musis fuit oculis orbatus, quem *Homer. Odyss. l.* 8. in Alcinoi regis Phaeacum convivio citharam pulsantem et simul canentem inducit. Ejus meminit *Ov. Ib.* 274. Demodocique caput. *B. A.*

DĒMOE, apud Atticos sunt, ut apud nos pagi, δῆμοι. *Fest.*

DĒMOLĬO, is, ivi, itum, a. 4. idem quod demolior, diruo, destruo: a *de* et *molio. Varr.* ap. *Diomed.* 1. p. 395. Et tamen non demolio astra. Al. leg. *rostra. Id. ib.* Demolivit tectum. *Naev. ib.* Haec demolite. *In vet. Lege* apud *Frontin. Aquaed.* 129. Id omne celere demolire damnas esto. *Lact.* 4, 11. *ex* 3. *Reg.* 19, 14. Altaria tua demolierunt. [*Not. Tir.* p. 123. Demolit. *F.*] ℙ Et passive. *In citata vet. Lege.* Ne maceriae demolirentur. *Ulp. Dig.* 7, 4, 10. Si demolitis aedibus, testator alias novas restituerit. *Jabolen. ib.* 41, 3, 23. Si demolita est domus. *Curio* apud *Prisc.* 8. p. 793. Nusquam demolitur, nusquam exoneratur pecunia.

DĒMOLĬOR, iris, itus sum, dep. 4. καταβάλλω, ἀποσκευάζομαι, deorsum molior, everto, diruo, destruo: a *de* et *molior. Cic. Top.* 4. In pariete communi demoliendo. *Id. Verr.* 2, 2, 67. Statuas demoliendas locare. *Id. Off.* 1, 39. Hanc domum Scaurus demolitus, accessionem adjunxit aedibus. *Id. Q. Fr.* 3, 1, 1. Columnas neque rectas, neque e regione Diphilus collocarat: eas scilicet demolietur. *Sall. fragm.* apud *Non.* 2, 204. Pluteos rescindit, ac munitiones demolitur. ℙ Translate. *Ov. Met.* 15, 228. Subruit haec aevi, demoliturque prioris Robora, *h. e.* senectus vires juventutis frangit. *Liv.* 34, 3. Si quod cuiquam privato officiet jus, id destruet ac demolietur. [*Id.* 39, 16. Cum demolientes nos Bacchanalia, discutientesque nefarios coetus cerneretis. *F.*] *Pl. Bacch.* 3, 1, 16. De me culpam hanc demolibor jam, ἀρχαϊκῶς pro *demoliar*, h. e. amoliar, avertam. [*Plin. Pan.* 55, 9. arcus enim et statuas, aras etiam templaque demolitur et obscurat oblivio. V. *Gierig.*] ℙ Demoliri faciem, ἀφανίζειν τὸ πρόσωπον est macie vultum corrumpere. *Hieronym.* in *Matth.* 6, 16., ubi Vulgata habet *exterminare faciem.* ℙ Pro moliri, aedificare, *Vell.* 1, 15. Theatrum facere instituit: cui in demoliendo etc. Al. aliter leg. [*Demoliri* sane non potest esse i. q. aedificare. *Ruhnk.* putat legendum esse vel *emoliendo* vel potius *moliendo.*] ℙ Passiva significatione, V. v. praec.

DĒMŎLĬTĬO, onis, f. ἀνασκευή, eversio. *Cic. Verr.* 2, 2, 67. Dumque ea demolitio fieret etc. *Vitr.* 10, 19. Posteaquam non habuerunt ad demolitionem ferramenta. ℙ Translate. *Tert. adv. Marc.* 2, 1. Non poterat aedificare mendacium sine demolitione veritatis.

DĒMŎLĪTOR, oris, m. eversor. *Vitr.* 10, 19. *corvum demolitorem, quem nonnulli gruem appellant,* memorat, idest machinam ad demoliendum aptam: de qua tamen nihil praeterea constat.

DĒMŎLĪTUS, a, um, adj. activ. V. in DEMOLIOR, passiv. V. in DEMOLIO.

[DĒMŎNĔO, es, a. 2. moneo, ne facias: a *de* et *moneo. Not. Tir.* p. 88. Monet, demonet. *F.*]

*DEMONĒSOS, i, f. Δημόνησος *Steph. Byz.*, insula Propontidis, e regione Nicomediae oppidi. *Plin.* 5, 32. *B. A.*

DĒMONSTRĀBĬLIS, e, adj. qui demonstrari potest. *Appul. Dogm. Plat.* 3. p. 37, 11. Universitas maris, quae demonstrabilis non est.

DĒMONSTRANTĬA, ae, f. eadem ac demonstratio. *Plin.* 17, 3, 5. Terram amaram et macram probaverim demonstrantia antrae degenerisque herbae. *Harduinus* tamen legit: *Terram amaram et macram si quis probare velit, demonstrant eam atrae* etc.

DĒMONSTRĀTĬO, onis, f. actus demonstrandi, ἀπόδειξις. *Plin.* 8, 40, 61. de cane venatico: Visa fera, quam silens et occulta, quam significans demonstratio est. *Cic. Or.* 3, 55. Hujus generis demonstratio est et doctrina ipsa vulgaris, usus autem gravissimus. et 59. Gestus universam rem et sententia non demonstratione, sed significatione declarans. *Plin.* 4, 13, 27. Hanc insulam temporum horum demonstratio a Borysthene CXL. M. ponit, *h. e.* descriptio, qua situs terrarum monstrantur. *Id.* 24, 16, 93. Tertia demonstratio herbae fuit folio majore etc. *Supra dixerat:* Dracontion triplici effigie demonstratum mihi est. Adde *Cic. Verr.* 2, 4, 59. ℙ Item genus causae apud rhetores, in quo quispiam laudatur, aut vituperatur: quod et *genus demonstrativum* dicitur. *Cic. Inv.* 1, 9. ℙ Item argumentatio, quae ex rebus perceptis, id quod non percipiebatur, adducit. Ita rem definit. *Cic. Acad.* 4, 8. *extr.*, nomine vero utitur *Boeth. Consol. philos. pros.* 2, 4. *extr.* et *initio pros.* 5. ℙ A JCtis dicitur *demonstratio*, cum res aliqua ita certis quibusdam ac peculiaribus signis designatur ac veluti depingitur, ut nullus ambigendi locus relinquatur, ut si quis in testamento dicat, *decem, quae mihi Titius debet, lego.* Constat enim, ea sola decem, quae debet Titius, non aliam pecuniam legari. *Cajus Dig.* 35. *tit.* 1. *qui est* De conditionib. et demonstrationib. 17. et *Flor. ib.* 33. et *Ulp. ib.* 30, 74. etc. ℙ Denique exornatio est rhetorica, hypotyposis Graeco nomine, cum ita res verbis exprimitur, ut geri negotium, et res ante oculos esse videatur. *Auct.* ad *Her.* 4, 55. Potest ita differre ab hypotyposi, ut *demonstratio* longior sit, *hypotyposis* brevior.

DĒMONSTRĀTĪVE, adv. demonstrando, ἐπιδεικτικῶς. *Macr. Somn. Scip.* 1, 16. Hunc locum demonstrative terram dicens.

DĒMONSTRĀTĪVUS, a, um, adj. ἐπιδεικτικὸς, qui ad demonstrandum aptus est, ut Digitus demonstrativus. *Coel. Aurel. Tard.* 5, 1. ℙ *Genus demonstrativum* apud rhetores est, quod laudationem alicujus rei continet aut vituperationem. *Cic. Inv.* 1, 5. Demonstrativum est, quod tribuitur in alicujus certae personae laudem, aut vituperationem. *Quint.* 11, 1. *circa med.* Demonstrativae materiae. *Id.* 7, 4. Demonstrativa pars.

DĒMONSTRĀTOR, oris, m. qui demonstrat, *Cic. Or.* 2, 86. Simonides demonstrator uniuscujuslibet sepeliendi. *Colum.* 3, 10. *ad f.* Demonstrator magis, quam inventor.

DĒMONSTRĀTUS, a, um, part. a *demonstro. Caes. B. G.* 5, 37. Re demonstrata. *Gell.* 2, 4. Res argumentis vel testibus demonstrata.

DĒMONSTRO, as, avi, atum, a. 1. ἀποδείκνυμι, ἐνδείκνυμι, aperte monstro, indico, ostendo. *Cic. Verr.* 2, 4, 59. Ut ante demonstrabant, quid ubique esset; ita nunc, quid undique ablatum sit, ostendunt. *Id. Somn. Scip.* 8. Demonstrare aliquid digito. [*Nep. Dat.* 11, 5.] *Id. Fam.* 9, 24. Spurinna quidem, cum ei rem demonstrassem, et vitam tuam superiorem exposuissem, magnum periculum summae reipublicae demonstrabat, nisi, etc., *h. e.* rem narrassem. *Id. Att.* 1, 1, *a med.* Demonstravi haec Caecilio: simul et illud ostendi, etc. *Id. Fam.* 3, 4. Mihi Q. Fabius demonstravit, me a te plurimi fieri. *Caes. B. G.* 4, 27. Cum his Commius venit, quem supra demonstraveram a Caesare in Britanniam praemissum. et 5, 1. Se paratos esse demonstrant de injuriis satisfacere, et *ib.* Nisi ita fecerint, sese bello civitatem persecuturum demonstrat, *h. e.* pollicetur, vel potius minatur. et 4, 34. Quanta praedae faciendae facultas daretur, demonstraverunt. et 5, 1. Modum et formam navium demonstrat, *h. e.* docet. *Plin.* 8, 4, 5. Demonstrare viam. [*Liv.* 23, 33.] *Id.* 17, 5, *in.* terram macram demonstrant atrae degeneresque herbae. *Id.* 27, 2, 2. Demonstrare, quomodo venenata sanentur. *Id.* 25, 13, 106. Nec, quale esset, demonstrant. *Id.* 37, 9, 40. Amethystos grandinem avertere, addita precatione, quam demonstrant, i. e. docent. *Ter. Ph.* 2, 1, 75. Hominem commonstrarier mihi istum volo, aut ubi habitet, demonstrarier. *paragoge pro* demonstrari. *Gell.* 2, 26. Vocabula rufum colorem demonstrantia. [*Adde *Plin. Pan.* 62, 4. Nunc inter Principem et Senatum dignissimi cujusque caritate certatur. Demonstramus invicem, credimus invicem etc. quod alii explicant: judicia nostra afferimus; alii: commendamus hominem hunc illumve. Illud praefer. ℙ Est etiam i. q. gesticulari. *Suet. Ner.* 40. Datus histrio — ὑγίαινε πάτερ, ὑγίαινε μῆτερ ita demonstraverat, ut bibentem natantemque faceret. V. *Brem.*] ℙ Pro appellare. *Paul. Dig.* 38, 10, 10. *a med.* Quos ego appello abpatruos, abavunculos, illi demonstrant me fratris abnepotem. ℙ [Apud JCtos *demonstrare fines* est proprium illius, qui fundum alienat, et est extrema auctoris actio; qui enim fines demonstrat, tradit fundum, demonstrantur autem fines aut per dominum, aut per servum villicum domini jussu, ut docet *Pompon. Dig.* 18, 1, 18. *Cic. fr. pro Tull.* §. 17. Neque dum fines auctor demonstraverat. *et mox.* Fines Acerronio demonstravit, neque tamen hanc centuriam Populianam vacuam tradidit. Adde *Alfen. Dig.* 21, 1, 45. V. DEMONSTRATIO. *F.*]

[DĒMONTŬOSUS, a, um, adj. valde montuosus; praepositio enim *de* aliquando vim habet augendi. V. DE. Hinc *Not. Tir.* p. 70. Montuosus, demontuosus. *F.*]

[DĒMŎPHŎON, ontis, m. Δημοφόων, filius Thesei et Phaedrae, ad Trojam profectus, et inde rediens, tempestate delatus est in Thraciam, et a Phyllide illius loci regina hospitio exceptus, quam deinde deserens causa illi mortis fuit. *Ov. Her.* 2., *Justin.* 2, 6., *Hyg. fab.* 59. et 243. *F.*]

[DĒMŎRĀTĬO, onis, f. idem fere ac commoratio. *Cic. Fam.* 9, 15. Quod autem altera epistola purgas te, non dissuasorem mihi emptionis Neapolitanae fuisse, sed auctorem demorationis urbanae, neque ego aliter accepi. Ita ex emendatione *Gulielmii* edidit *Schütziu*s: alii inepte habent *moderationis. F.* *Etiam apud *Hieron.* h. v. legitur.]

DĒMŎRĀTOR, oris, m. *Capell.* 1. p. 21. de Vulcano. Totius mundi ab Heraclito dictus demorator. *Grot.* rectius legendum putat *devorator:* quod Heraclitus ad ignem referret rerum ortum et interitum. Ob eandem rationem *Fabric. in Biblioth. Graeca* mavult legere *democrator, h. e.* dominus, δημοκράτωρ, [quod minime probandum. *F.*]

DĒMŎRĀTUS, a, um. V. DEMOROR.

DĒMORDEO, es, ordi, orsum, a. 2. ἀποδάκνω, morsu decerpo. *Plin.* 28, 4, 11. E ligno fulgure icto demordere aliquid.

DĒMŎRĬOR, eris, ortuus sum, dep. 3. ἀποθνήσκω, idem ac morior, vel prorsus morior. [*Minime. V. sqq.] *Cic. Verr.* 2, 2, 50. Cum esset ex veterum numero quidam senator demortuus. [*Liv.* 40, 19. tantum hominum demortuum esse. Saepius hoc partic. legitur apud *Liv.* V. *Drak.* ad 5, 31, 7. de formula: in demortui locum. Scil. in hac formula ideo dicebant *demori*, quia in h. v. semper relatio ad alios inest, qui morte alicujus aliqua re privantur, ut pluribus docet *Döderl. Syn.* III. p. 182.] *Ulp. Dig.* 4, 4, 11. *a med.* Ut demoriantur mancipia, praedia ruant. ℙ Translate est alicujus amore ardere, cum accus., ut depereo. *Pl. Mil.* 4, 1, 23. et 4, 2, 49. Ea demoritur te.

DĒMŎROR, aris, atus sum, dep. 1. διαμέλλω, idem quod moror, cunctor, differo, maneo. [*De vim verbi auget.] *Tac. A.* 15, 69. Ille nihil demoratus exurgit. *Pl. Rud.* 2, 4, 27. Me hic demoratam tandiu. *Ulp. Dig.* 5, 1, 2. *a med.* Demorari alicubi legationis causa. ℙ Item detineo, cohibeo, remoror. *Caes. B. C.* 3, 75. Equitatum praemisit ad novissimum agmen demorandum. et 1, 81. Ut quam maxime eorum munitiones demoretur. *Id. B. G.* 3, 6. Nullo hoste prohibente, aut iter demorante. *Lentul. ad Coss.* etc. *Fam.* 12, 17. Detinere et demorari aliquem. *Tac. A.* 12, 68. Demorari aliquem variis artibus, ne cubiculo egrediatur. *Cic. Or.* 2, 58. Ne diutius vos demorer. *Virg. A.* 2, 647. Jampridem invisus Divis et inutilis annos Demoror, *h. e.* quasi festinantes diu vivendo detineo. *Servius.* ℙ Item exspecto, sustineo. *Virg. A.* 10, 30. Et tua progenies mortalia demoror arma.

DĒMORSĬCO, as, a. 1. demordeo, mordendo decerpo. *Appul. Met.* 2. p. 124, 15. Sagae mulieres ora mortuorum passim demorsicant. et *ib.* 3, p. 140, 14. Rosis tantum demorsicatis exibis asinum.

DĒMORSUS, a, um, part. a *demordeo*, morsus. *Pers.* 1, 106. Nec pluteum caedit, nec demorsos sapit ungues.

DĒMORTŬUS, a, um, part. a *demorior*, idem quod mortuus: sed praecipue adhibetur, cum de successore sermo est. *Cic. Verr.* 2, 4, 5. Ne quis emeret mancipium, nisi in demortui locum. *Paul. Dig.* 7, 1, 18. In locum demortuarum arborum aliae substituendae. Adde *Liv.* 23, 21. *extr.* et 22. et 23. ℙ Translate. *Pl. Stich.* 1, 3, 59. Potationes plurimae demortuae, *h. e.* periere, sublatae sunt, amissae sunt.

*DĒMOS, i, m. δῆμος, populus. *Plin.* 35, 10, 36. *n.* 5. Parrhasius pinxit et demon Atheniensium, argumento quoque ingenioso. Volebat namque varium, iracundum, injustum, inconstantem; eundem exorabilem, clementem, misericordem, excelsum, gloriosum, humilem, ferocem, fugacemque, et omnia pariter ostendere. *B. A.*

DĒMOSTHĔNES, is, m. Δημοσθένης, Atheniensis, Graecorum oratorum princeps, fuit discipulus Isocratis et Platonis. Eloquentiam Athenis variis in causis exercuit, praecipue vero in defendenda libertate contra Philippum Macedonum regem. A Cicerone immensis laudibus extollitur, et tanquam perfectae eloquentiae exemplar, imitandus proponitur. V. *in Bruto* 9., *Or.* 1, 61., *de opt. gen. orat.* 4. et alibi, *Quint.* 10, 1. et 12, 10., *Plin. ep.* 9, 26. etc. ℙ Ejus responsum de actione oratoria, habes apud *Cic. Or.* 3, 56. et *in Bruto* 38. et *Quint.* 11, 3. *sub init.* Scribit *Hieron. ep.* 52.

l. 8. propter Demosthenem factum esse, ut Cicero non esset primus orator: propter Ciceronem, ut Demosthenes non esset solus.

DĒMOSTHĔNĬCUS, a, um, adj. ad Demosthenem pertinens. *Auson. Prof.* 1, 19. Et Demosthenicum, quod ter primum ille vocavit. V. *Cic. Brut.* 38., cujus locum habes in V. ACTIO.

DĒMŌTUS, a, um, part. a *demoveo*, de loco pulsus. *Liv.* 6, 32. Quantum Romana se invexit acies, tantum hostes gradu demoti. *Cic. Caecin.* 17. Manu demotus et actus praeceps. *Tac. A.* 1, 79. Fluvius solito alveo demotus. *Caes. B. C.* 2, 32. Pompejus nullo proelio pulsus, vestri facti praejudicio demotus, Italia excessit.

DĒMŎVĔO, es, ovi, otum, a. 2. ἀποκινέω, deorsum moveo, loco moveo, deturbo, depello. *Cic. Caecin.* 17. Demoveri et depelli de loco necesse est eum, qui dejiciatur. *Tac. A.* 11, 38. Censendo, nomen et effigies privatis ac publicis locis demovendas. [*Liv. 6, 32. hostes gradu demoti. Cf. Drak. ad h. l. *Id.* 9, 29. demovere statu.] ¶ Translate. *Cic. Verr.* 1, 2, 17. Ne quis te de vera et certa possit sententia demovere. *Id. Dom.* 26. Demovere labem a republica. *Tac. H.* 4, 58. Terrore ac promissis demoveri. *Id. A.* 13, 14. Demovere aliquem cura rerum. et 20. praefectura. *Hor. Sat.* 1, 1, 39. lucro. *Tac. A.* 6, 30. in insulam, *h. e.* relegare. *Cic. Or.* 2, 51. Odium a nobis demovere. His omnibus et similibus locis al. leg. *dimovere:* sed illud est advertendum, ut quoties deorsum movendi ratio aliqua significatur, per *de;* quoties vero in aliam, vel diversas partes, per *di* scribatur. Hujusmodi enim est harum praepositionum *de* et *di* vis et sententia: quod et alibi admonuimus: et *Burmann.* ante nos adnotaverat ad illud *Cic. Caecin.* 15. apud *Quint.* 7, 3. Vis, quae periculo mortis injecto, formidine animum perterritum loco saepe, et certo de statu demovet.

DEMPTĬO et Demtio, onis, f. actus demendi, detractio. *Varr. L. L.* 4, 1. Litterarum demptio aut additio. et *ib.* 36. Damnum a demptione, cum minus re factum, quam quanti constat.

DEMPTUS et Demtus, a, um, part. a *demo,* detractus, ablatus. *Caes. B. G.* 5, 46. Tragula casu ad turrim adhaesit: dempta ad Ciceronem defertur. *Plin.* 15, 17, 18. *n.* 4. Uvas, demptis forfice corruptioribus acinis, suspendi. *Ov. Met.* 15, 610. Corona dempta capiti. *Id. Her.* 20, 9. demptus ab arbore fetus. et *ib.* 18, 103. Amictus demptus ex humeris. *Id. Met.* 13, 833. demptus cacumine nidus. *Cic. Fin.* 2, 27. dempta aeternitate, nihilo beatior Juppiter, quam Epicurus. *Varr. L. L.* 4, 36. Una dempta uncia, deunx: dextans dempto sextante: dodrans dempto quadrante. *Hor. Ep.* 2, 2, 140. demptus mentis error. *Ov. Her.* 1, 50. et *Trist.* 3, 11, 2. Virque mihi, dempto fine carendus, abes, *h. e.* sine fine, semper.

DĒMŪGĪTUS, a, um, part. ab inusit. *demugio,* mugitibus completus. *Ov. Met.* 11, 375. sanguine litus, Undaque prima rubent, demugitaeque paludes.

[DĒMULCĀTUS, a, um, part. ab inusit. *demulco,* quod a *mulco*, valde mulcatus. *Capell.* 8. p. 272. Tam tristibus asperisque Satyrae alioquin lepidulae verberibus demulcatis. *F.*]

DĒMULCĔO, es, ulsi, a. 2. θέλγω, mulceo, leniter attrecto, tactu blandior. *Liv.* 9, 16. *ad f.* Remitto, ne utique dorsum demulceatis, cum ex equis descendetis. *Ter. Heaut.* 4, 5, 14. Non possum pati, quin tibi caput demulceam: accede huc.

DĒMULCTUS, a, um, part. a *demulceo.* *Gell.* 3, 13. Ita motus et demulctus et captus est, ut Callistratum jam inde sectari coeperit, *h. e.* delenitus, allectus.

DĒMUM, adv. τὸ τέλος, τελευταῖον, tandem, denique [*imo: postremo, ad ultimum.]: et saepe alii particulae postponitur. *Virg. A.* 1, 632. Me quoque per multos similis fortuna labores Jactatam, hac demum voluit consistere terra. [*Suet. Aug.* 16. uno demum navigio aegerrime effugit, i. e. *am Ende.* *Id. Cal.* 6. sed ut demum fato functum palam factum est. Eodem modo intelligit et interpretatur *Goer.* ad *Cic. Leg.* 3, 17, 38. Vos demum, ut video, legem antiquastis. *Tandem* enim et *quaeso*, ut alii interpretantur, minus quadrat. Neque *denique* idem est quod *demum;* est enim fortius quam *demum.* V. *Eund.* ad *Leg.* 2, 4, 10.] *Hor. Sat.* 1, 5, 23. quarta vix demum exponimur hora. *Ov. Met.* 13, 209. decimo demum pugnavimus anno. *Caes. B. G.* 1, 50. Tum demum Ariovistus partem suarum copiarum misit. *Cic. Att.* 16, 3. Nunc demum rescribo his litteris, quas mihi misisti. ¶ *Igitur demum* est tum demum. *Pl. Most.* 2, 1, 32. Miserum est opus, igitur demum fodere puteum, ubi sitis fauces tenet. *Id. Merc.* 3, 2, 9. demum igitur cum senex sis, tunc in otium te colloces. ¶ Eleganter habet locum in interrogationibus et cum instamus. *Cic. Tusc.* 5, 37. Jam vero exsilium, si rerum naturam, non ignominiam nominis quaerimus, quantum demum a perpetua peregrinatione differt? *Ter. Ad.* 2, 2, 25. Nunc demum venis? cur passus? ubi eras? ¶ Frequenter ponitur pro dumtaxat, quod et *Festus* adnotavit. *Quint.* *prooem. l.* 7. De inventione satis dictum est. Neque enim ea demum, quae ad docendum pertinent, executi sumus, verum etiam motus animorum tractavimus. *Id.* 2, 15. Alii malos quoque viros posse oratores dici putant, alii nomen hoc, artemque de qua loquimur, bonis demum tribui volunt. *Suet. Aug.* 24. Ne legatorum quidem cuiquam, nisi gravate, hibernisque demum mensibus, permisit uxorem intervisere. [*Quint. 10, 1, 44. alii pressa demum et tenuia — Attica putant. *coll. ib.* 3, 13. Ad priorem locum laudat *Frotscher.* VV. DD., qui de hac significatione egerunt.] ¶ Simul autem importat quandam affirmationem, et veluti pluribus rebus consideratis, certam ratamque conclusionem rei quae affirmatur. *Cic. Att.* 8, 8. Sic enim sentio, id demum aut potius id solum esse miserum, quod turpe sit. *Sall. Cat.* 20. Idem velle et idem nolle, ea demum firma amicitia est. et 12. Quasi injuriam facere, id demum esset imperio uti. *Curt.* 4. *init.* Id demum credens fore ipsius, quod celeriter praecipere potuisset. *Trajan.* ad *Plin. ep.* 10, 33. Nobis autem utilitas demum spectanda est. [*Plin. Pan.* 74. Est enim demum vera felicitas, felicitate dignum videri. Ubi notanda est collocatio particulae.] *Ter. Ad.* 5, 3, 1. Abs quivis homine beneficium accipere gaudeas: Verum enim vero id demum juvat, si, quem aequum est bene facere, is facit. *Plin.* 7, 7, 5. Is demum profecto vitam aequa lance pensitabit, qui semper fragilitatis humanae memor fuerit. ¶ Addit *Festus,* significare etiam *post:* ad quam significationem referri potest illud *Terentii Ad.* 5, 8, 15. Ego novus maritus anno demum quinto et sexagesimo fiam. et *Hor. Sat.* 1, 5. et *Ov. Met.* 13. quae §. 1. attulimus. ¶ Antiqui *demus* dixere eodem *Festo* teste, ut *prorsus* et *rursus* pro *prorsum, rursum.* Itaque non absurde a τῆμος, tum, deducitur. ¶ [*De confusione vv. *demum* et *dein* V. *Drak.* ad *Liv.* 40, 22, 1.]

*DĒMURMURĀTĬO, onis, f. *Augustin. B. A.*

DĒMURMŪRO, as, a. 1. *Ov. Met.* 14, 58. Ter novies carmen magico demurmurat ore.

DĒMUSSĀTUS, a, um, part. ab inusit. *demusso,* quod a *musso,* dissimulatus, patienter et cum silentio toleratus. *Ammian.* 30, 1. Injuriis, quas pertulerat, omnibus demussatis. *Appul. Met.* 3. p. 140, 26. Demussata contumelia. Sic *Ter. Ad.* 2, 1, 53. Mussitanda injuria est.

DĒMŪTĀBĬLIS, e, adj. *Prud. Apoth.* 344. Non convertibilis nec demutabilis unquam Est Deus.

DĒMŪTĀTĬO, onis, f. mutatio. [*Cic. Rep.* 2, 4. Est autem maritimis urbibus etiam quaedam corruptela ac demutatio morum. Hic *Maius* adnotat ita scriptum primo in *Cod.*, altera vero manu expunctam fuisse praepos. *de,* fortasse quia emendator prope insolitum vocabulum ignoraverit. At *Heinrichius, Lehnerus* et *Steinackerus* [*Orell.*] in suis edd. receperunt. *F.* et *B. A.*] *Plin.* 28, 8, 29. Et ideo versicoloris esse demutationis. Al. leg. *mutationis.* *Tert. Resurr. carn.* 55. Demutatio carnis. [*De in h. v. hanc habet vim, ut significet eam mutationem, quae in pejus fit. V. DEDUCO in f.]

DĒMŪTĀTOR, oris, m. qui mutat. *Tert. Resurr. carn.* 32. Argutissimi demutatores ossium.

DĒMŪTĀTUS, a, um, part. a *demuto,* mutatus. *Tert. Resurr. carn.* 55. et *Sulpic. Sever. epist.* 3. *ad Bassul. a med.* Caro demutata.

DĒMŪTĬLO, as, a. 1. idem ac mutilo. *Colum. Arbor.* 11. Cacumina virgarum, ne luxurientur, demutilato.

DĒMŪTO, as, avi, atum, a. 1. idem quod muto, [*sed proprie in pejus, ut monstrat inprimis *Pl. Trin.* 1, 2, 37. Sive immutare vis ingenium moribus, Aut si demutant mores ingenium tuum. — Neque tamen hoc ubique observatum esse nonnulli seqq. ll. monstrant], μεταβάλλω. *Id. Men.* 5, 2, 118. Imperium tuum demutat. *Tac. A.* 4, 16. Placitum instituto flaminum nihil demutari. *Gell.* 17, 1. In aliqua re demutare sententiam. *Cato* apud *Macr. Sat.* 2, 10. Demutare voces. *Pl. Mil.* 4, 7, 8. Oratio alio mihi demutanda est mea. ¶ *Demutare* pro *demutari* [*i. e. alium esse, fieri.] *Pl. Mil.* 4, 3, 37. Numquid videtur demutare, atque uti ego dixi esse vobis hunc militem? *Appul. Apol.* p. 284, 17. Teterrimum os tuum minimum a Thyesta tragico demutat. [*Plura vv. activa intransitive poni docet *Lindem.* ad *Pl. Mil.* 2, 6, 102.]

DĒNĀRISMUS, i, m. pensio denarii, cujus mentio fit ab *Imppp. Valentin., Theodos.* et *Arc. Cod. Theod.* 12, 1, 107. et 123.

DĒNĀRĬUS, a, um, adj. decem continens. *Vitr.* 3, 1. Denarius digitorum numerus. *Plin.* 31, 6, 31. Si fistulae denariae erunt, *h. e.* quarum laminae latitudo, antequam curvaretur, digitorum decem erat, ut ipsemet *ib.* explicat, itemque *Vitr.* 8, 7. Nam apud *Front. Aquaed.* 25. dicuntur *fistulae denariae, senariae* etc., quae decem aut sex quadrantes, *h. e.* quartas digiti partes in diametro habent. ¶ *Denariae caeremoniae* erant, quibus, sacra adituris, decem continuis diebus, certis quibusdam rebus carendum erat. *Fest.* ¶ *Denarius nummus* et *denarius* absolute fuit nummus argenteus apud Romanos, qui primo decem asses valuit, deinde sexdecim, cujus quarta pars *sestertius* dicebatur, qui primo duobus assibus et dimidio, deinde quatuor aestimatus est, ut *Plin.* 33, 3, 13., *Vitr.* 3, 1. et *Fest.* in *Grave aes* docent. *Liv.* 8, 11. *extr.* Vectigal jussus pendere quotannis denarios nummos quadringenos quinquagenos. *Cic. Off.* 3, 23. An emat denario, quod sit mille denarium? (pro *denariorum:* atque ita frequentius, cum certa pecuniae summa describitur.) *Plin.* 18, 23, 53. Justum est, singulas vehes fimi denario ire, *h. e.* venire, vendi. *Caes. B. C.* 1, 52. Jam ad denarios quinquaginta in singulos modios annona pervenerat. *Cic. Fam.* 9, 18. Ollam denariorum implere. *Id. Font.* 5. Quaternos denarios in singulas vini amphoras portorii nomine exigere. ¶ Interdum ponitur ad significandam monetam Romanam, quia ceteri populi nummos denarii nomine non habebant. *Id. Quint.* 4. *extr.* Decidis statuisque, quid iis ad denarium solveretur. *Id. Att.* 2, 6. *extr.* Ecqua spes sit denarii, an cistophoro Pompejano jaceamus. ¶ *Denariae formae* apud *Lamprid. Alex. Sev.* 39. sunt ipsi denarii, de quibus modo est dictum. ¶ A medicis Latinis *denarius* adhibetur ad significandum pondus drachmae Atticae, ut *Plin.* 21, 34, 109. docet. Drachma autem ipsa continet octogesimam quartam partem librae, ut apud *Scribon. epist.* ad *Callistrat. sub f.* legitur (tametsi aliter apud *Fann. de ponderib.* 35.). Ex quo fit, septimam partem ponderis unciae denarii pondere contineri, ut *Cels.* 5, 17. docet. *Plin.* 20, 2, 4. Cucumeris semen triginta denariorum pondere in hemina aquae datum. *Id.* 30, 7, 19. Cochleae quinae combustae cum denarii pondere dimidii acaciae. Adde *Colum.* 7, 8. ¶ Hoc denarii pondus dividitur a *Celso loc. cit.* in sex partes, id est sextantes, quae totidem ὀβολοῖς apud Graecos respondent. V. de his accuratius fusiusque disserentem *Gronov. de pecun. Vet.* 2, 6. etc. ¶ Fuit etiam denarius aureus, qui valuit aliquando denarios argenteos viginti quinque, sestertios vero centum. *Plin.* 33, 3, 13. et 34, 7, 17. V. AUREUS. ¶ Sequiore vero tempore *denarius* fuit appellata moneta ex aere. Hinc apud *Macr. Sat.* 1, 7. *denarius* appellatur as: V. locum in CAPUT et apud *Vopisc. Aurel.* 9. Ipsi autem decernes argenteos Philippeos minutulos quinquagenos, aeris denarios centum. ¶ Neutro genere *Pl. Rud.* 5, 2, 27. Centum denaria Philippea in pasceolo seorsus, *subaudi* numismata. ¶ Secunda syllaba longa est. *Mart.* 2, 51. Unus saepe tibi tota denarius arca Cum sit. *Id.* 1, 118. et 9, 101. Vocem *denariis* trisyllabam facit: pro duplici enim *ii* unicam scribebant veteres Romani.

DĒNARRO, as, avi, atum, a. 1. ἐξηγέομαι, plene et per ordinem narro, enarro. *Ter. Ph.* 5, 7, 51. Haec adeo ego illi jam denarrabo. *Gell.* 1, 23. Puer rem, sicuti fuerat, denarrat. *Hor. Sat.* 2, 3, 315. matri denarrat, ut ingens Bellua cognatos eliserit.

DĒNASCOR, eris, atus sum, dep. 3. ἀποθνήσκω, ἀπογίγνομαι, morior. *Cass. Hemina* apud *Non.* 2, 257. Quae nata sunt, ea omnia denasci ajunt. *Varr. L. L.* 4, 10. Qui denascitur, ignem amittit ac frigescit.

DĒNĀSO, as, a. 1. ἀποῤῥινέω, nasum aufero. *Pl. Capt.* 3, 4, 73. Os denasabit tibi mordicus.

DENATĬUM. V. THANATIUM et ASCLEPIODOTON.

DĒNĀTO, as, n. 1. deorsum nato, κατανήχομαι. *Hor. Od.* 3, 7, 28. Nec quisquam citus aeque Tusco denatat alveo.

*DENDA, ae, f. Illyridis Graecae oppidum. *Plin.* 3, 23. *B. A.*

DENDRĀCHĀTES, ae, m. δενδραχάτης, gemma ex achatarum genere, velut arbuscula insignis, a δένδρον, arbor. *Plin.* 37, 10, 54.

DENDRĪTIS, itidis, f. δενδρῖτις, gemma, quae sub arbore defossa, non permittit securim hebetari. *Plin.* 37, 11, 73.

DENDRŌĪDES, ae, m. δενδροειδής, tithymali species, *h. e.* arboreum: a δένδρον, arbor. *Plin.* 26, 8, 45.

DENDRŎPHŎRUS, i, m. δενδροφόρος, [qui arborem fert: a δένδρον, arbor, et φέρω, porto. Hinc Silvanus, quia, ut ait *Virg. G.* 1, 20., teneram fert ab radice cupressum, *dendrophorus* cognominatur in *Inscr.* ap. *Grut.* 64, 7. Silvano Dendrophoro sacrum, M. Poblicius Hilarus margaritarius Q. Q. P. P. *(quinquennalis perpetuus)* cum liberis Magno, et Hermoniano dendrophoris *Magnae Deum Matris* de suo fecit. ¶ Itaque *dendrophori* vocantur, qui in honorem Bacchi, aut Silvani, aut magnae Deum matris arbores stirpitus excisas humeris per urbes portabant in festo, quod Graeci δενδροφορίαν vocabant (V. *Viscont. Mus. Pio-Clem. T.* 5. p. 51. *edit. Mediol.*); constituebantque veluti corpus quoddam religiosum hominum. V. *Inscr.* supra allatam, et *Reines.* ad *Inscr. cl.* 1. *n.* 40., qui multa habet huc spectantia. Haec ex parte amplificavit *F.* Qui pluribus de hac dendrophoria egerint, recenset *Burm. Anthol. Lat. T.* I. p. 33.] ¶ *Dendrophori* vocati sunt etiam artifices,

qui materiem et universam rem tignariam ad aedificia exstruenda, et naves ac bellicas machinas fabricandas administrabant. Horum collegium in omnibus fere urbibus erat, et Herculem praecipue ac Silvanum colebat. *Inscr.* ap. *Grut.* 45, 8. Herculi comiti custodi M. Caesius Aug. Lib. Sostratus praef. fabrorum collegii dendrophorum etc. Adde aliam apud *Fabrett.* p. 601. *n.* 21. *Imp. Constant. M. Cod. Theod.* 14, 8, 1. In quibuscumque oppidis dendrophori fuerint, centonariorum atque fabrorum corpori adnectantur, quoniam haec corpora frequentia hominum multiplicari expedit. ℙ Negat *Salm.* ad *Spartian. Carac.* 9., alios unquam fuisse dendrophoros, quam qui aliquorum Deorum ministri fuerint: his similia habet *Murat.* in *Thesaur. Inscr.* p. 514. *n.* 2., sed uterque fallitur. V. CLASSIARIUS.

*DENDROS, i, maris Aegaei insula, e regione promontorii Spiraei, ideoque prope Argolidem. *Plin.* 4, 12. ubi *Hard.* mavult *Adendros* (ἀδενδρος, i. e. carens arboribus), legere. *B. A.*

*DENEGATĬO, onis, f. fortis negatio. *Petron. P.* 1. p. 44. Denegatione ardentior factus, me quoque sequebatur. *B. A.*

DĒNĔGĀTUS, a, um, part. a *denego*. *Caes. B. C.* 1, 32. Expetita et denegata colloquia. *Cic. Or.* 2, 29. Ei nihil a natura denegatum. *Colum. praef. l.* 1. Sexum a natura viris denegatum muliebri motu mentiuntur.

DĒNĔGO, as, avi, atum, a. 1. ἀπαρνέομαι, idem quod nego aut omnino nego. *Ter. Andr.* 1, 5, 6. Qui denegarat, se commissurum mihi gnatam suam uxorem. *Pl. Men.* 4, 2, 12. Datum denegant, quod datum est. *Id. Stich.* 4, 1, 52. et *Ter. Heaut.* 3, 1, 78. Ubi ille poscit, denegavit, se dare granum tritici. ℙ *Denegare aliquid alicui*, est dare nolle, non dare. *Pl. Trin.* 5, 2, 46. Si tibi denegem, quod me oras. *Cic. Verr.* 2, 5, 14. Ut omnia semper, quae jucunda videntur esse, non modo his extraordinariis cupiditatibus, sed etiam ipsi naturae ac necessitati denegarem. *Caes. B. G.* 1, 42. Petenti denegare aliquid. *Hirt. B. G.* 8, 45. Nulli denegare auxilia adversus Romanos. ℙ Pro recusare. *Prop.* 2, 19, 12. Et nunquam pro te deneget esse miser.

DĒNI, ae, a, οἱ, καὶ αἱ, καὶ τὰ δέκα, num. distrib. pro decem. *Caes. B. G.* 5, 14. Britanni uxores habent deni duodenique inter sese communes. ℙ Extra distributionem. *Virg. A.* 11, 326. Bis denas Italo texamus robore naves. *Plin.* 33, 4, 23. Omni auro inest argentum vario pondere, alibi dena, alibi nona, alibi octava parte. ℙ In genit. plur. habet *denum*, ut reliqua fere hujusmodi distributiva. *Colum.* 2, 11. Facito areas latas pedum denum. *Cic. Verr.* 2, 2, 49. *sub f.* Pueri annorum senum, septenumque denum. ℙ Invenitur tamen et *denorum*. *Liv.* 43, 5. *extr.* Ut denorum equorum iis commercium esset.

DĒNĬCĀLES Feriae, quibus hominis mortui causa familia purgabatur, teste *Festo*: non a *denus*, quia triduanae erant, sed a *denico*, quod a *neco*. *Cic. Leg.* 2, 22. Nec vero tam denicales, quae a nece appellatae sunt, quia residentur mortui, quam ceterorum coelestium quieti dies, feriae nominarentur, nisi, etc. *Colum.* 2, 22. Feriis denicalibus mulos jungere non licere. Scribitur et *denecales*. *Fest.* in *Privatae*.

[DĒNĬENSIS, e, adj. ad Deniam pertinens, Hispaniae urbem maritimam, quae etiamnum nomen servat, a *Ptol.* memoratam 2, 6. *Inscr.* ap. *Grut.* 841, 9. C. Portius Marinianus Deniensis. *F.*]

DĒNĬGRĀTĬO, onis, f. nigri coloris inductio. *Theod. Priscian.* 1, 1. Denigratio capillorum.

*DĒNĬGRĀTOR, oris, m. apud *Tertull.* DĒNĬGRĀTŪRA, ae, f. apud *Augustin. B. A.*

DĒNĬGRO, as, avi, atum, a. 1. ἀπομελαίνω, nigrum facio. *Varr. R. R.* 1, 55. Amurca denigrat terram. *Plin.* 23, 5, 52. Cortex palmae capillum denigrat suffitu. *Id.* 33, 6, 35. Denigrare lanam. ℙ Translate. *Firmic. Math.* 5, 10. *sub f.* Honorem famamque alicujus denigrare.

DĒNĬQUE, adv. τέλος, εἰς τέλος, postremo, ad extremum. Est a *demum* vel *dein* et *que* adjectione syllabica. Adhibetur autem, cum post multa enumerata, ultimum omnium subjicitur. *Ter. Heaut.* 1, 1, 16. Quin te in fundo conspicer fodere, aut arare, aut aliquid ferre denique. *Cic. Fin.* 5, 3. Mathematici, poetae, musici, medici denique ex hac profecti sunt. *Nep. Pelop.* 4. Denique haec fuit altera persona Thebis, etc. *Sall. Cat.* 21. Denique quid reliqui habemus, praeter miseram animam? *Ov. Her.* 16, 215. At mihi conspiceris posita vix denique mensa. ℙ *Nunc* et *tum denique* est nunc, aut tum demum. *Cic. Or.* 2, 77. Hisce omnibus rebus consideratis, tum denique id, quod primum est dicendum, postremum soleo cogitare. *Id. Fam.* 9, 14. *a med.* Tantum accessit ad eum amorem, ut mihi nunc denique amare videar, antea dilexisse. ℙ Aliquando post *denique* aliud membrum subjicitur. *Cic. Agr.* 2, 23. Omnes urbes, agri, regna denique, postremo etiam vectigalia vestra venierint. *Id. N. D.* 3, 9. Isto modo etiam disertus, musicus, omni denique doctrina eruditus, postremo philosophus erit mundus. Adde *Cat.* 2, 11. et *Varr. L. L.* 7, 19. et 20. ℙ Pleonasmus inesse videri potest, elegans tamen, in illo *Cic. ad Quirit.* 7. Primum vos docuit, meis consiliis rempubl. esse servatam, etc. tum in perorando posuit, vos rogari a senatu, etc. denique ipse ad extremum pro mea vos salute obsecravit. V. et *Sall. Jug.* 21. *extr.* et *Justin.* 12, 16. *ad f.* ℙ Quando unum tantum membrum praecedit, tunc *denique* ponitur pro breviter, paucis, uno verbo, aut omnino. *Cic. Pis.* 20. Nemo bonus, nemo denique civis est, qui vos non fugiat, etc. *Id. Verr.* 2, 2, 23. De hoc, qui antequam in jus aditum esset, antequam denique mentio controversiae facta esset, discessisset, putabant nihil agi posse. *Flor.* 1, 16. de Campania: Nihil mollius coelo: denique bis floribus vernat. [*Cf. *Schulting.* ad *Qu. Decl.* 1. p. 15. *Duker.* ad *Flor.* 1, 16, 3. — Huc pertinet, si est i. q. dumtaxat, quo sensu frequentius est *demum*. *Cic. Fam.* 10, 10, 4. is enim denique honos mihi videri solet, qui — propter magna merita claris viris defertur et datur. ℙ *Savigny de dominio* p. 40. huic partic. hanc quoque vim attribuit, ut sit i. q. *exempli gratia*. Recte hoc fieri posse negat *Köhler* (in *Anall. Wolfii* IV. p. 329.) In ejusmodi enim locis est *denique* i. q. ut breviter dicam, ut uno exemplo defungar, quod Francogalli per *enfin* exprimunt. *Verbi causa* dicunt Romani, quum singula exempla afferunt; *denique*, quum, quae ejusdem generis restant, complectuntur et in unum quasi conjungunt, in quibus etiam exempla inesse possunt. Hoc intelligitur ex etymo voc., quod per metathesin ex *deinque* ortum esse videtur; *que* autem efficit, ut notio, quae inest in adv. vel pronomini, cui additur, non jam ad unum, sed ad omnes alicujus generis pertineat; sic *quis* — *que* est i. q. *wer nur immer; utcunque wie nur immer;* sic *denique* = *deinque* est proprie: *in allen andern Fällen.* Ita *Köhler l. l.*] ℙ Post plura. *Nep. Reg.* 2. Minime libidinosus, non luxuriosus, non avarus, nullius rei denique cupidus. ℙ Vel pro saltem. *Caes. B. G.* 2, 33. Quod, deditione facta, nostros praesidia deducturos, aut denique indiligentius servaturos crediderant. Adde *Senec. Ira* 3, 18. *extr.* [**Hor. Sat.* 1, 2, 133. ne nummi pereant aut pugna aut denique fama.] ℙ Vel pro ad summum, *zuletzt noch.* *Cic. Rosc. Am.* 37. Si nihil aliud fecerunt, nisi rem detulerunt, nonne satis fuit his gratias agi? denique, ut perliberaliter ageretur, honoris aliquid haberi? [**Cic. Acad.* 2, 27, 87. tractantur ista ingeniose, disputantur etiam eleganter: denique videantur sane etc. cf. *Goer.*] ℙ Vel pro atque adeo, et augendi vim habet. *Cic. Quint.* 16. Haec in homines alienissimos, denique inimicissimos, viri boni faciunt. [**Suet. Tib.* 58. Periit denique et is, qui etc. V. quae *Brem.* habet.] ℙ Pro tandem. *Pl. Trin.* 4, 2, 93. Lubet experiri, quo evasurus est denique. ℙ *Tandem denique* dixit *Appul. Met.* 3. p. 130, 39. et 4. p. 153, 3. ℙ [*Scripsit de hac particula: *Johannsen*, de usu atque vi particulae *denique* apud veteres Romm. JCtos. Heidelb. 1828.]

*DENNA, Aethiopiae oppidum, vel saltem in Aethiopiae confiniis. *Plin.* 6, 29. *B. A.*

DĒNŌMĬNĀTĬO, onis, f. actus denominandi. Est hoc nomine figura rhetorica, Graece metonymia et hypallage dicta, Latine etiam *traductio* et *immutatio* a *Cic. Or.* 3, 42., quae a propinquis et finitimis rebus trahit orationem, qua possit intelligi res, quae non suo vocabulo sit appellata. Id aut ab inventore conficitur, ut si quis de Tarpejo loquens, eum Capitolinum nominet: aut ab invento, ut si quis pro Libero vinum, pro Cerere frugem appellet, aut ab instrumento dominum, ut sarissas pro Macedonibus, materim Transalpinam pro Gallis: aut id, quod fit, ab eo qui facit, ut Martem pro bello: aut id quod facit, ab eo, quod fit, ut cum desidiosam artem dicimus, quia facit desidiosos: aut ab eo quod continet, id quod continetur, ut Armis Italia non potest vinci, nec Graecia disciplinis: aut ab ea quod continetur, id quod continet, ut si quis aurum vel argentum aut ebur nominet, cum divitias velit nominare. Haec *Auct. ad Her.* 4, 32. Adde *Quint.* 8, 6., *Cic. Or.* 27. et *Charis.* 4. p. 244.

DĒNŌMĬNĀTĪVA, orum, n. plur. παρώνυμα, dicuntur, quaecumque ab aliquo vocabulo habent appellationem, a quo differunt solo casu, hoc est, solo fine, cujusmodi sunt adjectiva a substantivis deducta, ut a *studio studiosus*, a *robore robustus.* Nomen enim denominativum debet communicare cum nomine univoco in principio, sed differre in fine. A *Cic. conjugata* dicuntur. *Prisc.* 4. *init.*

DĒNŌMĬNĀTĪVĒ, adv. *Capell.* 4. p. 114. Situs omnis denominative dicitur, ut sedere a sessione, stare a statione.

*DĒNŌMĬNĀTOR, oris, m. et DĒNŌMĬNĀTRIX, icis, f. apud *Boethium. B. A.*

[DĒNŌMĬNĀTUS, a, um, part. a *denomino*. *Hor. Od.* 3, 17, 2. Priores hinc Lamias ferunt denominatos. V. v. seq. *F.*]

DĒNŌMĬNO, as, a. 1. ἐπονομάζω, nomen impono: ex *de* et *nomino*. *Quint.* 1, 5. Propria sunt verba, cum id significant, in quod primo denominata sunt. *Auct. ad Her.* 4, 32. Ab eo quod continet, id, quod continetur, denominabitur. *Quint.* 8, 2. Multa sunt et Graece et Latine non denominata.

*DĒNORMĀTĬO, onis, f. apud *Augustin. B. A.*

[DĒNORMĀTUS, a, um, part. a *denormo*. *Auct. de limit.* p. 252. *Goes.* Linea denormata. *F.*]

DĒNORMO, as, a. 1. extra regulam et normam esse facio, enormem atque inaequalem reddo. *Hor. Sat.* 2, 6, 9. o si angulus ille Proximus accedat qui nunc denormat agellum! [*Cf. *Acron.* et *Porphyr.* ad h. l. apud *Feam.*]

DĒNŌTĀTĬO, onis, f. et

*DĒNŌTĀTOR, oris, m. apud *Hieron. B. A.*

DĒNŌTĀTUS, us, m. indicatio, demonstratio. *Tert. Pall.* 4. *a med.* Quantum denotatui passivitas offert. *Id. Cult. fem.* 13. Bonum ipsa denotatione sui exsultat. *Quint. Decl.* 19, 3. Omnium maledictis succlamatus, omnium denotatione damnatus.

DĒNŌTĀTUS, a, um, part. a *denoto*, notatus, designatus. *Cic. Acad.* 4, 18. Res non habere denotatas. *Colum.* 3, 15. Linea aliquo conspicuo colore denotata. *Tert. adv. nation.* 1, 10. *a med.* Tanto denotatior ad contumeliae morsum.

DĒNŌTO, as, avi, atum, a. 1. σημειόομαι, noto, significo, designo. [**De* aliquam vim addit h. v.] *Cic. Manil.* 3. Qui una die, tota Asia, tot in civitatibus, uno nuncio, atque una litterarum significatione cives Romanos necandos trucidandosque denotavit. *Plin.* 35, 17, 58. Denotare creta pedes venalium. ℙ [*Est etiam i. q. noscitari, cognosci, qua significatione rarius reperitur. *Vell.* 2, 70, 2. quum — neque pulvere facies aut signa denotari possent. Ad quem l. *Ruhnk.* comparat *Cic. Acad.* 2, 18. Sapientem, cum ei res similes occurrant, quas non habeat denotatas, retenturum assensum.] ℙ Significat etiam notare infamia. *Pompon. Dig.* 30, 54. Turpia legata, quae denotandi magis legatarii gratia scribuntur. *Suet. Cal.* 56. *ad f.* Quem, ut mollem et effeminatum, denotare omni probro consueverat.

DENS, dentis, m. ὀδούς, ὄντος. Dentes sunt ossa omnium durissima in ore animalium, quibus cibus dividitur et teritur: a Graeca voce allata. *Arnob.* 3. p. 107. Subactionibus ciborum dentes trini generis, atque in officia trina compositi. *nempe* 1.° *primores* dicti a *Plin.* 7, 16, 17. et *praecisores* ab *Isid. Orig.* 11, 1., et in pecudibus *rapaces* a *Veg. Veter.* 4, 1. Graece τομικοί, 2.° *canini* a *Cels.* 8, 1., *columellae* ab *Isid. l. c.*, in equis *columellares* a *Varr. R. R.* 2, 7. et *Plin.* 11, 37, 64. Graece κυνόδοντες, 3.° *molares* ab *Isid. l. c.* et *Juven.* 13, 212., *maxillares* a *Cels. l. c.*, *genuini* a *Cic. N. D.* 2, 54., Graece γόμφιοι vel μύλοι. *Cic. l. c.* Dentibus in ore constructis manditur, atque ab his extenuatur et molitur cibus. Eorum adversi acuti (qui et *primores*) morsu dividunt escas: intimi autem conficiunt, qui genuini vocantur. *Plin.* 11, 37, 61. Dentium tria genera: serrati, pectinatim coeuntes, ne contrario occursu atterantur, ut piscibus: continui, ut homini, equo: exserti ut apro. Continuorum qui digerunt cibum, lati et acuti: qui conficiunt, duplices: qui discriminant eos, canini appellantur. *Cels.* 8, 1. Ex dentibus quaterni primi, quia secant, τομικοί a Graecis nominantur: hi quatuor caninis ex omni parte cinguntur: ultra quos utrinque fere maxillares quini sunt, etc. *Cic. Tusc.* 4, 8. Terrorem tremor, et dentium crepitus consequitur. *Id. N. D.* 3, 22. Aesculapius, qui primus dentis evulsionem invenit. *Pl. Truc.* 2, 1, 14. Bonis dentibus esse. *Vitr.* 8, 1. Procumbere in dentes. *Plin.* 21, 31, 105. Colluere dentes. *Hor. Od.* 1, 13, 13. Imprimere dente notam labris. *Virg. G.* 3, 514. Laniare dentibus artus. *Id. A.* 3, 664. Infrendens dentibus. *Id. ib.* 7, 279. Equi mandunt sub dentibus aurum. *Cels.* 2, 6. Stridere dentibus. *Plin.* 30, 4, 9. Scalpere dentes, et *ib.* fricare. et 28, 11, 49. scarificare. et *ib.* confirmare dentes mobiles. *Id.* 32, 7, 26. extrahere. et 30, 3, 8. evellere. et *Cels.* 6, 9. eximere. et *Juven.* 16, 10. excutere. ℙ Per translationem dicitur de cuspide ancorae. *Virg. A.* 6, 3. tum dente tenaci Ancora fundabat naves. ℙ Item de cuspide aratri, quia, ut ait *Varr. L. L.* 4, 31., eo mordetur terra. *Colum.* 4, 2. Respuitur duritia soli dens aratri. *Virg. G.* 2, 423. Ipsa satis tellus, cum dente recluditur unco, Sufficit humorem. [*Cf. *Voss.* ad *Virg. G.* 1, 170.] ℙ Item rastri, aut sarculi. *Lucan.* 7, 859. Pluraque ruricolis feriuntur dentibus ossa. ℙ Item irpicis, quo herbae exstirpantur. *Varr. L. L.* 4, 31. et *Festus.* ℙ Item de falce, quae *Saturni dens* dicitur. *Virg. G.* 2, 406. et curvo Saturni dente relictam Persequitur vitem attondens. ℙ Item de clavi, quae dentata esse solet. *Tibull.* 1, 2, 18. Seu reserat fixo dente puella fores. V. CLAVICULA. ℙ Item de pectine, tum capillorum, tum lanae, ob eandem rationem. *Id. ib.* 10, 68. Et tenues denso pectere dente comas. *Claud. Nupt. Honor. et Mar.* 102. haec morsu numerosi

ntis eburno Multifidum discrimen arat. *Varr. L. L.* 4, 23., ubi de pectine lanae loquitur. ¶ m de ferro, quod venabulo praefigitur. *Grat. neg.* 108. valido primus venabula dente Induit. Tribuitur et serrae. *Plin.* 16, 43, 80. Ligna idia serrarum dentes replent aequalitate inerti. de *Ov. Met.* 8, 246. ¶ Sunt etiam *dentes* in bstructionibus structurae seriem dentium imitan- s. *Vitr.* 6, 11. *circa med.* Praeterea introrsus ntra terrenum dentes conjuncti muro serratim uantur, uti singuli dentes ab muro tantum dis- dant, quanta altitudo futura erit substructio- s: crassitudinis autem habeant dentium structu- e, uti muri. ¶ *Dens Numida* est dens elephan- , *h. e.* ebur. *Ov. Pont.* 4, 9, 28. Et totum Nu- idae sculptile dentis opus. ¶ *Dens Indus*, *Li- cus* et *Erythraeus* idem est. *Stat. Silv.* 3, 3, 95., *op.* 1, 31, 12. et *Mart.* 13, 100. ¶ Dente su- rbo tangere cibum, *Hor. Sat.* 2, 6, 87. h. e. ntingere et fastidire. ¶ Albis dentibus deri- re, *Pl. Epid.* 3, 3, 48. *h. e.* effuso risu, ita ut ntes ostendantur, subsannare. ¶ Translate de vore, et invidia. *Cic. Balb.* 26. Inimico, aut aledico dente carpere. *Hor. Od.* 4, 3, 16. Dente vido morderi. *Id. Epod.* 6, 15. Atro dente pe- re aliquem. *Phaedr.* 4, 7. Mordaciorem improbo nte appetere. ¶ Venies sub dentem, incides in e iratum et mordere paratum. *Petr. fr. Trag.* . *Burm.* ¶ In genitivo plurali *dentium* habet, n *dentum*: quamvis *Varro L. L.* 7, 38. contra- um videatur docuisse.

DENSĀBĬLIS, e, adj. densans. *Coel. Aur. Tard.* , 7. Cibus densabilis.

DENSĀTĬO, onis, f. idem quod coactio, spis- tio. *Plin.* 31, 7, 39. Prima densatio Babylo- ae in bitumen liquidum cogitur.

*DENSĀTĪVUS, a, um, adj. idem ac densabilis. *oel. Aur. Acut.* 2, 37. Densativae virtutis esse. . *A.*

DENSĀTUS, a, um, part. a *denso*. *Liv.* 28, 2. uae cum Romani conferti, ut solent, densatis ex- pissent scutis, etc. *Plin.* 26, 7, 25. Succus den- atus in gummi. *Curt.* 5, 3. *extr.* Densata agmina. *uint.* 5, 9. *extr.* Densatus et laxatus aer. ¶ *omp.* *Densatior* tribuitur a quibusdam *Macr. Sat.* , 12. *a med.*, ubi alii plerique leg. *densior.*

DENSE, adv. πυκνῶς, spisse. *Plin.* 16, 37, 67. e alnis: Caesaeque densius innumero herede pro- int. *Vitr.* 5, 12. Bene, et quam densissime cal- atum. ¶ Translate. *Coel. Aur. Acut.* 2, 37. *a ed.* Non dense atque semel vinum detrahere, sed aulatim subducere. *Ov. Pont.* 1, 9, 11. Nulla amen subeunt mihi tempora densius istis, *h. e.* aepius. Sic *Cic. Or.* 2. Idem apud alios densius, pud alios fortasse rarius.

DENSĔO, es, ui, a. 2. cogo, coagulo. *Hor. Od.* 1, 28, 19. Mixta senum ac juvenum densen- ur funera. Ita leg. *Lamb.* et *Bentl.*, et *densantur* (quod legitur vulgo) corruptum putant. Similiter *ensere* pro *densare* tuentur alii in illo *Virg. G.* 1, 19. Juppiter humidus austris Denset, erant quae ara modo, et quae densa, relaxat. et *Servius* in llo *A.* 7, 794. clypeataque totis Agmina densentur ampis. et *ib.* 11, 650. Et nunc lenta manu spar- gens hastilia denset, *h. e.* dense jacit. Hinc *ad- denseo* et *condenseo*: quorum illud ejusdem *Virg.*, hoc *Lucretii* est. Plura etiam in *Ovidio*, [**Fast.* 3, 820.] *Silio* [10, 15.], et *Prudentio* loca resti- tuit hac ratione *Heinsius* ad *Fast.* 3, 820. et in *Lucretio Pareus* in *Indice Lucretiano*, etc. [**Voss.* ad *Virg. G.* 1, 248. 419.] ¶ Porro in neutra si- gnificatione pro coire, coagulari (quod quidam scripserunt) nisi certa exempla invenias, ne usur- paveris: nam quod afferunt ex *Plin.* 20, 14, 53. Acescere densereque lac non patitur; in melioribus libris legitur *denserique.*

DENSESCO, is, n. densus fio. *Paulin. Petrocor. de Vita Martin.* 6, 234. Vicinum doluit tenebris densescere solem.

DENSĒTUS, a, um, part. a *denseo*, densus, spissus. Differt a *densatus*, inquiunt grammatici, quod significat ab alio; *densetus* qui natura sua spissus est. *Macr. Somn. Scip.* 1, 3. *extr.* Cujus corpus ita natura densetum est, ut etc. *Id. Sat.* 7, 7. Corpus naturali frigore densetum. Adde *ib.* 12. et *Prud. Ham.* 908. Ubique tamen alii leg. *densatus.*

DENSĬTAS, atis, f. πυκνότης, crebritas, spissi- tudo, coarctatio nimia conjunctarum partium. *Plin.* 11, 3, 2. Densitas humoris. *Id.* 26, 12, 76. tuni- carum oculi. *Id.* 13, 12, 24. chartae. *Colum.* 3, 2. pampini. *Gell.* 2, 6. *ad f.* Copia et densitas auri in squamarum speciem intexti. *Plin.* 35, 15, 51. Limus spissatur, et in densitatem coit. *Quint.* 8, 5. Densitas sententiarum obstat invicem.

DENSO, as, avi, atum, a. 1. πυκνόω, cogo, spisso. *Plin.* 25, 11, 83. Defluentem capillum con- firmat, et densat. *Virg. G.* 1, 248. Densantur nocte tenebrae. [*V. DENSEO.] *Tac. A.* 2, 14. Densarent ictus, ora mucronibus quaererent. *Ov. Met.* 13, 604. Atra favilla volat, glomerataque cor- pus in unum Densatur. *Lucan.* 4, 76. nubes lar- gos densantur in imbres. *Id.* 4, 780. Densatur globus militum. [**Liv.* 33, 8. densari ordines jus- sit.] *Plin.* 12, 41, 96. Densare lac in butyrum. ¶ Translate. *Quint.* 11, 3. Instandum quibusdam in partibus, et densanda oratio: egressiones fere lenes, et dulces, et remissae. *Id.* 9, 3. *extr.* Fi- gurae non sunt nimis densandae.

DENSUS, a, um, adj. πυκνὸς, spissus, creber: [est a δασὺς, hirsutus, unde primum *desus*, mox *densus*. At minus recte. *F.*] *Varr. L. L.* 4, 23. dicit, densum esse a dentibus pectinis, quibus fe- ritur lana. [*Opponitur saepe *rarus*. V. *Drak.* ad *Liv.* 2, 47, 4.] *Cic. N. D.* 1, 42. Ex poeta: Silvestribus sepibus densa. *Virg. A.* 2, 511. den- sos fertur moriturus in hostes. *Id. G.* 1, 334. den- sissimus imber. *Caes. B. G.* 3. *ad f.* Densiores silvae. *Colum.* 1. *praef. a med.* Sues densae, *h. e.* quae setas habent densas. *Ov. Met.* 12, 247. Fu- nale densum lampadibus, *h. e.* multas habens lam- pades. *Plin.* 11, 23, 27. Adversum hiemem tuni- cas sibi instaurare densas. *Id.* 29, 1, 2. Densis- sima nox. *Gell.* 18, 1. *extr.* Densiores tenebrae. *Plin.* 37, 5, 18. Smaragdi densi nec e liquido translucidi. *Ov. Met.* 2, 576. Densum litus, *h. e.* spissum arenis. [**Virg. G.* 2, 275. in denso non segnior ubere Bacchus i. e. in solo vitibus denso. V. *Voss.* et *Wunderl.*] *Id. Am.* 3, 1, 32. Caput densum caesarie. *Id. A. Am.* 3, 691. Densae fo- liis buxi. *Id. Her.* 16, 183. Occurrent denso tibi Troades agmine matres. [**Caes. B. G.* 7, 46. den- sissima castra. Scil. trina castra in una erant con- juncta.] *Id. Met.* 2, 717. densi circumstant sacra ministri. *Cels. praef.* 1. et 3, 22. Densum coelum. [**Lucan.* 1, 531. aer densus. *Id.* 2, 640. acquor densum i. e. gelu constrictum, congelatum.] *Id.* 1, 3. *extr.* Densus cibus. ¶ Translate. *Quint.* 10, 1, 106. Densior ille, hic copiosior. *Id. ib.* §. 73. Densus et brevis et semper instans sibi Thu- cydides. *ib.* §. 68. Euripides sententiis densus. [*V. *Spald.* ad 10, 1, 76.] ¶ *Densa vox* apud *eund.* 11, 3. *ante med.* est agrestis, rustica. ¶ Densa pericula, *Ov. Pont.* 4, 7, 15. i. e. frequentia et *ib.* 3, 15. Densus usus. Sic *Virg. G.* 4, 347. densos Divum numerabat amores. ¶ Densus labor, *Val. Fl.* 5, 169. *h. e.* creber, multus. ¶ Densa silentia. *Id.* 3, 604. *h. e.* alta, profunda.

DENTĀLE, is, n. γύης, lignum illud aratri, in quod vomer inseritur, ob similitudinem, uti docet *Servius* ad illud *Virg. G.* 1, 172. duplici aptantur dentalia dorso. [*Cf. *Voss.*] *Colum.* 2, 2. *a med.* Exiguis vomeribus et dentalibus terram subigere, quo minoris formae bubus administrari id possit. ¶ Item ipsum aratrum, per synecdochen. *Pers.* 1, 73. sulcoque terens dentalia. ¶ *Dentalia* etiam dicuntur cuspides rastrorum, quibus eraditur terra atque eruitur. *Varr. L. L.* 4, 31.

[DENTĀRIUS, a, um, adj. qui ad dentes perti- net. *Appul. Herb.* 4. et 8. vocat herbam *dentariam* hyoscyamon, quia dentium dolorem sanare pu- tatur.

DENTARPĂGĂ, ae, f. instrumenta, quo dentes evelluntur, ὀδοντάγρα: a dens, et ἅρπαξ, αγος, ra- pax. *Varro* ap. *Non.* 2, 237. Hic bipensiles forci- pes dentarpagae.

DENTĀTUS, a, um, adj. ὀδοντωτὸς, dentes ha- bens. *Ov. Rem. Am.* 339. Puella male dentata. *Mart.* 1, 73. Sic dentata sibi videtur Aegle Emptis ossibus Indicoque cornu. *Plin.* 7, 16, 15. Quosdam et cum dentibus nasci, sicut M. Curium, qui ob id Dentatus cognominatus est. (L. Sicinii vel Sic- cii Dentati mirum robur in proeliis et plurima do- na militaria recensent *Varr.* ap. *Fulg. Planc. de prisco serm. in* Nefrendes, *Plin.* 7, 28, 29., *Val. Max.* 3, 2. *n.* 24. et *Gell.* 2, 11., ubi addit appel- latum esse Achillem Romanum.) *Id.* 36, 22, 48. Albus lapis dentata serra secatur. *Id.* 18, 18, 48. Dentatae crates. ¶ Item qui magnos habet dentes. *Pl. Ps.* 4, 4, 3. Non ego te ad illum duco denta- tum virum. ¶ *Charta dentata* ap. *Cic. Q. Fr.* 2, 15. est polita et laevigata dente apri, aut hujusmo- di, ut calamus currat expeditius. Scribit enim *Plin.* 13, 12, 25. scabritiam chartae dente vel con- cha laevigari.

[DENTER, tris, m. idem ac dento, qui magnos dentes habet. Cognomen Romanum, nempe M. Li- vii consulis an. U. C. 452. ex *Liv.* 10, 1. et 9., item L. Metelli consulis an. U. C. 470. ex *Fea*, *Framm. di Fasti Cons.* p. 3. *F.*]

DENTEX, icis, m. vulgo *dentale*, piscis mari- nus, a dentibus quos externos habet. *Colum.* 8, 16. ¶ Idem ab *Isid. Orig.* 12, 6. vocatur *dentix.*

DENTĬCŬLĂ. V. LENTĬCŬLA.

DENTĬCŬLĀTUS, a, um, ὀδοντωμένος, qui cre- bros denticulos habet, ut *serra denticulata* et *her- bae denticulatae*, quae foliorum ambitum quibus- dam quasi denticulis habent incisum. *Plin.* 9, 31, 51. Bina brachia denticulatis forcipibus. *Id.* 9, 33, 52. Denticulatae conchae. *Id.* 11, 37, 79. Venter denticulatae asperitatis. *Colum.* 2, 21. Falcibus ro- stratis vel denticulatis culmum secare. *Plin.* 26, 15, 93. Denticulatum olus.

DENTĬCŬLUS, i, m. ὀδόντιον, parvus dens. *Pallad.* 1, 28. *extr.* Cum infantibus tumentes gin- givas denticuli aperire nituntur. *Appul. Apol.* p. 278, 9. Viperae ritu, niveo denticulo atrum vene- num inspirare. ¶ Item ferramentum rusticum den- ticulatum, demetendis spicis aptum. *Pallad.* 7, 2. Omnis spica in carpentum denticulis comprehensa cumulatur. V. *Colum.* 2, 21., ubi denticulatam falcem appellat. ¶ Item ornamentum in archite- ctura, in zophora ordinis Ionici et Corinthii, a similitudine sic dictum. *Vitr.* 3, 3. *a med.* et 1, 2. et 4, 2.

DENTĬDŪCUM, i, n. idem ac dentarpaga. *Coel. Aur. Tard.* 2, 4. *ad f.* Ὀδονταγωγὸν, quod nos dentiducum dicere poterimus, apud Delphum in Apollinis templo propositum, *h. e.* instrumentum extrahendis dentibus aptum.

DENTĬFRANGĬBŬLUM, i, n. instrumentum, quo dentes effringuntur. Hinc lepide *Pl. Bacch.* 4, 2, 14. Dentifrangibula haec meis manibus gestiunt, *h. e.* pugni. Et *ib.* 23. dentifrangibulum masc. gen. vocat eum, qui dentes frangit.

DENTĬFRĬCĬUM, ii, n. ὀδοντότριμμα medicamen- tum, quo dentes fricantur, ut fiant candidi. *Plin.* 29, 3, 11. Putaminis cinere fit dentifricium. *Id.* 32, 6, 21. Testae cinis dentifricio placet. *Id.* 28, 11, 49. Capitis leporis cinis dentifricium est. Adde *Scribon. Compos.* 59. et *Mart.* 14, 56. *in lemmate.*

DENTĬLĔGUS, i, m. dicitur qui ita percussus est, ut ei opus sit suos dentes colligere. *Pl. Capt.* 4, 2, 18. Dentilegos eos faciam. Alii leg. *dentilo- quos*, *h. e.* illis dentes excutiam, quos exspuent loco verborum. [*Illud melius.]

DENTĬLŎQUUS. V. v. praec.

DENTĬO, is, ivi, itum, n. 4. ὀδοντιάω, dentes emitto. *Cels.* 2, 1. *post med.* et *Plin.* 30, 3, 8. Ci- nis eorum pueros tarde dentientes adjuvat cum melle. ¶ *Dentire* quoque dentes dicuntur, cum cibo carent. *Pl. Mil.* 1, 1, 34. Venter creat omnes has aerumnas: auribus perhauriendа sunt, ne den- tes dentiant, *h. e.* ne crepitent nimium, dum nihi- lum cibi frangunt. [*imo: ne dentes crescant et quasi longiores fiant. Quum enim parasitus nihil habet, quod iis manducetur, non deteruntur; per jocum igitur dicit: ne nimis crescant. Sic *Lindem.* cum aliis. De crepitu dentium intelligit *Scal.*]

[DENTĬO, onis, f. actio dentium emittendorum, idem ac dentitio. *Plin. Valer.* 1, 4, 2. Dentes equi, qui primi cadunt, alligati, facilem dentionem prae- stant. *F.*]

DENTĬSCALPĬUM, ii, n. ὀδοντογλυφὶς, instru- mentum, quo scalpuntur dentes. *Mart.* 7, 53. Et dentiscalpia septem.

DENTĪTĬO, onis, f. dentium emissio. *Plin.* 28, 19, 78. Infantibus nihil butyro utilius et in dentitio- ne et ad gingivas.

[DENTO, onis, m. qui magnos dentes habet, Fronto, Capito, Naso, qui frontem, caput, nasum magnum habent. Cognomen Romanum apud *Cic. Fam.* 5, 20. Asinius Dento centurio primi pili in Bibuli cohorte prima. *F.*]

DENTŌSUS, a, um, adj. dentes habens. *Ov. Fast.* 6, 229. dentosa crines depectere buxo, *h. e.* pectine buxeo. Al. legunt *detonsos.* [*Hoc multo probabilius. V. intpp. ad h. l.]

[DENTŬLUS, i, m. ὀδόντιον, parvus dens, denti- culus. *Not. Tir.* p. 111. Dentulus. *F.*]

DĒNŪBO, is, upsi, uptum, n. 3. γαμέομαι, idem quod nubo: et dicitur de iis, quae infra conditio- nem suam nubunt. Id *Liv.* 10, 23. dixit *enubere*, ideoque *denubere* fortasse idem est ac *nubere*. *Tac. A.* 6, 27. Pars moeroris fuit, quod Julia Drusi filia, Neronis quondam uxor, denupsit in domum Rubel- lii Blandi. [*Dicas: *wegheirathen.*] ¶ Et pro simplici nubo. *Ov. Met.* 12, 195. nec Caenis in ul- los Denupsit thalamos. *Appul. Met.* 9, p. 231, 29. Filia ejus accurrit e proximo castello, in quo pri- dem denupserat. [*At *Oud.* p. 652. habet: *in quod.*] Adde *ib.* 5. p. 166, 6. et *Apol.* p. 319, 6. De perversis nuptiis usurpant *Suet.* et *Tac.* V. NUBO.

DĒNŪDĀTĬO, onis, f. Γύμνωσις, et *Denudātor, oris*, m. Γυμνωτής. *Gloss. B. A.*

DĒNŪDĀTUS, a, um, part. a *denudo*, spoliatus. *Enn.* ap. *Cic. Tusc.* 1, 44. Reliquias semiassi regis, denudatis ossibus per terram foede divexarier. *Len- tul.* ad *Cic. Fam.* 12, 15. Cives crudelissime denu- dati ac divenditi, *h. e.* bonis suis spoliati.

DĒNŪDO, as, avi, atum, a. 1. ἀπογυμνόω, idem quod nudo, spolio. *Cic. Verr.* 2, 5, 13. Ne excite- tur Verres, ne denudetur a pectore, ne cicatrices populus R. aspiciat. *Petr. Sat.* 103. Capita cum su- perciliis denudanda tonsori praebuimus, *h. e.* ra- denda. *Varr. R. R.* 1, 41. Surculum sic exacuen- dum, ut non denudes medullam. ¶ Translate *Cic. Or.* 1, 55. Juris civilis scientiam suo ornatu spoliare atque denudare. *Liv.* 44, 38. Denudare alicui consi- lium suum, *h. e.* manifestare. (Adde 42, 13. judi- cium, i. e. non obscure significare, quibus faveas.) *Senec. Tranq.* 15. Multa incidunt, quae invitos de- nudent, *h. e.* prodant, deprehendant, manifestent. ¶ *Dinudo* quidam leg. in illo *Auson. Eclogar. de Signor. effectib.* 10. Et fetos ramos dinudat flam- ma Nepai.

DĒNŪMĔRĀTĬO, onis, f. enumeratio. *Paul. Dig.* 38, 10, 10. *a med.* Eadem hic denumeratio facienda

est, quae in patrui majoris filio, filia. *Torrentin.* habet *dinumeratio.*

DĒNŪMĔRO, as, a. 1. ἀπαριθμοῦμαι, idem quod numero. *Pl. Asin.* 2, 4, 47. Argentum mihi si vis denumerare, repromittam etc. *Id. Epid.* 3, 4, 32. Sexaginta mihi si denumerantur minae. Adde *Paul. Dig.* 38, 10, 10. *post med.*

DĒNUNCĬĀTĬO et Denuntiatio, onis, f. παραγγελία, actus denunciandi, significatio, indictio et fere terrendi causa. *Caes. B. C.* 3, 9. Cum neque pollicitationibus, neque denunciatione periculi permovere posset. *Cic. Div.* 2, 25. Significatio et quasi denunciatio calamitatum. *Id. Phil.* 6, 2. Denunciatio belli. *Liv.* 45, 3. armorum. [**Suet. Aug.* 66. denuntiationes accusatorum, i. e. delationes.] *Cic. Flacc.* 6. Denunciatione testimonii terrere aliquem, *h. e.* denunciando se evocaturum aliquem invitum ad testimonium dicendum. V. DENUNCIO. *Vell.* 2, 70. Territus denunciatione quietis, *h. e.* significatione in somnio sibi facta: de qua *Lact.* 2, 7. ¶ Absolute. *Senec. ep.* 94. *a med.* Denunciatio et castigatio insanos coercuit.

DĒNUNCĬĀTOR et Denuntiator, oris, m. παραγγελεύς. *Inscr.* ap. *Grut.* 254, 4. Imp. Caesari T. Aelio Hadriano Antonino Aug. Pio Socii lictores populares denunciatores Puteolani. In veteri alio monumento *ib.* 250. et 251., ubi plerique Urbis Romae vici enumerantur, quinquies cum vicorum curatoribus etiam *denunciatores* recensentur: quod et apud *P. Victor.* legitur, *de regionibus Urbis R.*, ubi singulis regionibus binos denunciatores assignat. Hos volunt fuisse qui, deficientibus accusatoribus, graviora crimina magistratibus denunciabant, ne impunia elaberentur. Similes sunt, qui a nobis dicuntur *capi di contrada*, [*nobis *Viertelsmeister.*]

DĒNUNCĬĀTUS et Denuntiatus, a, um, part. a *denuncio*, significatus, praenunciatus, indictus. *Cic. Tusc.* 1, 49. Si quid tale acciderit, ut a Deo denunciatum videatur, ut exeamus e vita. *Id. Off.* 1, 11. Bellum denunciatum et indictum. *Id. Mil.* 19. Mors alicui denunciata et praedicta. ¶ *Ex denunciato*, praemisso nuncio. *Senec. ep.* 79. *sub f.* Si se non exornavit et pinxit, sed idem semper fuit, sive ex denunciato videbatur, sive imparatus, ac subito. Adde *Qu. Nat.* 3, 30.

DĒNUNCĬO et Denuntio, as, avi, atum, a. 1. ἐπαγγέλλω, palam nuncio, significo, praedico, indico: et dicitur saepe de iis, quae malum, curam, molestiam afferunt. [*Rarius sane dicitur in bonam partem, ut *Liv.* 45, 32. ludicrum, quod ex multo ante praeparato, et in Asiae civitates et ad reges missis, qui denuntiarent, — indixerat — fecit magno apparatu. Sic etiam alii, V. infra. Sed plerumque est i. q. cum severitate aliqua nuntiare alicui aliquid, asseverare, ut *Tac. G.* 18, 8. hoc paratus equus, hoc data arma denuntiant; V. integrum locum; quare affine est v. minari. V. infra et *Brem.* ad *Nep. Chabr.* 3.] *Cic. Verr.* 1, 2, 12. Moneo, praedico, ante denuncio. *Id. Phil.* 6, 3. Testificor, denuncio, ante praedico. *Id. Fam.* 4, 3. Monere et denunciare. *Id. ib.* 13, 77. Ut si quid tibi opus sit, ne dubitent mihi jure suo denunciare [*i. e. mandare, nos: *ansagen.*] *Id. ib.* 11, 25. Exspectanti mihi tuas litteras, Lupus noster subito denunciavit, ut ad te scriberem, si quid vellem. *Id. Div.* 1, 30. *extr.* Hector moriens propinquam Achilli mortem denunciat, i. e. praedicit. [**Suet. Aug.* 94. prodigium, quo denunciabatur. Cf. *Clav. Suet.*] *Id. Quint.* 17. Denunciare alicui domum, i. e. mittere aliquem domum, qui dicat. *Id. ib.* 6. Alphenus denunciat sese procuratorem esse. *Id. Caecin.* 32. Denunciare alicui de aliqua re. *Suet. Caes.* 75. acerbe loquentibus, ne perseverent. *Liv.* 39, 54. *ad f.* Denuncient Gallicis populis, multitudinem suam domi contineant. [**Id.* 7, 31. si leniter agendo parum proficerent, denuntiarent Samnitibus, ut Capua — abstinerent. — Saepe sic dicitur, maxime *de militia*, et est i. q. edicere; ἐπαγγέλλειν, προειπεῖν. *Suet. Caes.* 65. ut neque itineris neque proelii tempus nuntiaret. *Id. Claud.* 13. ¶ Dicitur etiam de philosophis qui tradunt aliquid vel praecipiunt. *Cic. Rep.* 3, 11. Pythagoras et Empedocles unam omnium animantium conditionem juris esse denuntiant.] ¶ Item minari. *Cic. Mil.* 1. Denunciare periculum aut praesidium alicui. *Id. Att.* 2, 23. Non mediocres terrores jacere atque denunciare. *Id. Phil.* 5, 8. populo R. servitutem. *Id. Sext.* 20. proscriptionem, caedem, direptionem. *Id. Phil.* 5, 7. alicui inimicitias. [**Suet. Caes.* 30. Quum Cato — denuntiaret vel delaturum se nomen ejus. *Id. ib.* 75.] ¶ Denunciare testimonium alicui, vocare aliquem etiam invitum ad judicium, testimonii dicendi gratia. *Cic. Rosc. Am.* 38. et *Flacc.* 6. [*Et absolute, eodem sensu: *Id. Flacc.* 15. *Verr.* 2, 2, 4. ubi V. *Graev.* — *Cic. Dom.* 44. quum tribunus vel denuntiare vel cogere potueris, i. pontificibus ut convenirent. Haec et plura leguntur in *Clav. Cic.*] Sic denunciare testibus. *Quint.* 5, 7. et *Plin. ep.* 6, 5. ¶ Translate. *Plin.* 18, 35, 78. Si ante exortum nubes globabuntur, hiemem asperam denunciabunt, *h. e.* portendent. (Adde *Virg. G.* 1, 453.) *Cels.* 2, 6. Mors denunciatur, ubi aeger supinus cubat. ¶ Pro praecipere, jubere. *Curt.* 7, 7. Tibi autem, quam potest, denuncio, ipse mihi indices, quid ex extis cognoveris. *Brutus* et *Cass.* ad *Anton. Fam.* 11, 2. Denunciare veteranis, *h. e.* praecipere, ut adsint, evocare, arcessere. [*Huc potius refer locum supra scriptum *Suet. Caes.* 75. Adde *Id. Tib.* 27. denuntiavit, ne se amplius nominaret. *Coll. Cal.* 48.] ¶ Scriptura h. v. per *ti*, ut quam optimae notae inscriptiones et alia argumenta tueantur, hodie ab omnibus praefertur.]

*DĒNUNDĪNO, as, notum omnibus facio. *Gloss. Isidor. B. A.*

*DĒNUNTĬĀTĪVUS, a, um, adj. *Coel. Aur. Tard.* 2, 4. Denuntiativo motu. *B. A.*

DĒNŬO, adv. ἐξυπαρχῆς, rursus, iterum: quasi de novo, de integro. *Cic. Verr.* 2, 2, 56. Sicilia te praetore censa denuo est. *Ter. Heaut.* 4, 6, 4. Metuo, ne denuo miser aliquo extrudar hinc. ¶ [*Saepe in familiari sermone per quandam abundantiam additur. *Pl. Capt.* 2, 3, 51. ut redire liceat ad parentes denuo, ut nos: *wieder zurückkehren.* V. *Lindem.*]

[DĒNŬO, is, n. 3. palam seu valde annuo, a praeposit. *de*, et simplici atque inusitato *nuo. Not. Tir.* p. 127. Innuit, abnuit, annuit, connuit, denuit, renuit, subnuit. *F.*]

*DĒNYMPHĀLIS, e, adj. Denymphales feriae, *Papias*, i. quibus non licebat aquam inducere in agros. Miror, si solus *Papias* servavit has ferias: quid si *Denicales* hic latent? *B. A.* et *Gesn.*

DĔOCCO, as, a. 1. βωλοκοπέω, idem quod occo, glebas agri comminuo. *Plin.* 18, 15, 37. Vicia non sarritur, non stercoratur, nec aliud quam deoccatur.

DĒŌIS, idis, f. Δηωΐς, patronym. Proserpinae filiae Cereris, quae Δηώ Graece appellatur: a δήω, invenio. *Ov. Met.* 6, 114., ubi tangit fabulam Jovis in serpentem versi et Proserpinae stuprum inferentis, unde Liberum tauri specie natum volunt. Adde *Auson. epist.* 4, 50.

DĒŌĪUS, a, um, adj. ad Cererem pertinens (V. v. praec.) ut Deoia quercus. *Ov. Met.* 8, 758., *h. e.* Cereri sacrum nemus, quod supra 741. Cereale nemus appellaverat. Pro *Deoia* al. male leg. *Dodonia*, alii aliter.

DĔŎNĔRĀTUS, a, um, part. a *deonero. Ammian.* 24, 6. Validiores naves deoneratas octogenis implevit armatis. *Arnob.* 6. p. 202. Deonerati proluvies podicis.

DĔŎNĔRO, as, avi, atum, a. 1. onere levo, exonero, ἀποφορτίζω. Translate. *Cic. Div. Verr.* 14. Ex alicujus invidia deonerare aliquid et in alium trajicere. *Arnob.* 7. p. 249. Immunda fex aversabili foeditate corpora deonerans.

DĔŎPĔRĬO, is, a. 4. ἀποκαλύπτω, aperio, detego. *Cels.* 8, 4. *ante med.* Os deoperire tutissimum est. Ita quaedam editiones: sed pleraeque aliae, eaeque optimae, *aperire.*

DĔOPTO, as, avi, atum, a. 1. idem quod opto, eligo. *Hyg. fab.* 191. Pater Midae deoptandi dedit potestatem, ut quidquid vellet, peteret a se.

DĔŌRĀTA, perorata. *Festus.*

*DEORNO, as, a. 1. ornatu privo. *Claud. Mamert. de statu animae* 3, 1. secundum *Barth.* ad h. l. p. 440. Qui deornat animam. Cf. etiam *Barth. Adv.* 50, 3. *Gloss. Gr. Lat.* ἀποκοσμῶ, Deorno. *B. A.*

DĔORSUM, adv. κάτω, versus partem inferiorem: a *de* et *vorsum* seu *versum*, jungiturque verbis tum motum, tum quietem significantibus. *Cic. N. D.* 1, 25. Cum pondere et gravitate directo deorsum feratur. *Ter. Ad.* 4, 2, 35. Ubi eo veneris, clivus deorsum versus est. *Quadrig.* ap. *Gell.* 9, 1. Lapidem deorsum versum mittere. *Varr. R. R.* 3, 5. Deorsum in terram est aqua, quam bibere possint. *Pallad.* 3, 25. de malis: Constat mala sic ponenda, ut pediculorum partes deorsum facias, *h. e.* deorsum colloces. ¶ Huic est contrarium *sursum* et cum eo saepe jungitur. *Ter. Eun.* 2, 2, 47. Sursum deorsum cursitare. *Cic. N. D.* 2, 33. Sursum deorsum, ultro citroque commeare. *Senec. Qu. Nat.* 6, 21. Sursum ac deorsum moveri. ¶ Vox est in carmine fere disyllaba, ut *deinde. Lucr.* 2, 205. Pondera quantum in se est, deorsum deducere pugnent. Adde *ib.* 217, 221. et 230. et 1, 362. ¶ Aliquando trisyllaba. *Id.* 2, 202. Quin vacuum per inane deorsum cuncta ferantur. Adde 3, 1030., ubi quidam leg. *deosum*, ut et 6, 334. et alibi. ¶ *Deorsus* dixit *Appul.* bis *Met.* 8. p. 207, 18. item *ib.* 9. p. 236, 40. et *de Deo Socr.* p. 47, 25. et *Flor. n.* 15.

DĔORSUS. V. v. praec. *in f.*

*DEOSCŬLĀTĬO, onis, f. apud *August.* et *Hieron. B. A.*

DĔOSCŬLĀTUS, a, um, part. a *deosculor.* Active. *Val. Max.* 2, 10. *n.* 2. Scipionis dexteram diu deosculati. ¶ Translate. *Gell.* 1, 23. Senatus fidem atque ingenium pueri deosculatus, *h. e.* impense laudans ac probans. ¶ Passive. *Appul. Met.* 2. p. 119, 18. Rursum me deosculato, et *ib.* p. 121, 32. Me pressim deosculato.

DĔOSCŬLOR, aris, atus sum, dep. 1. καταφιλέω, idem quod osculor aut vehementer osculor. *Cas. a.* 1. *v.* 48. Sine, tuos ocellos deosculer. A *ib.* 2, 8, 33.

DĔŌSUM. V. DEORSUM.

DĔPĂCISCOR. V. DEPECISCOR,

DĔPACTUS, a, um, part. a *depango*, καταπαγ *Plin.* 2, 96, 98. Depacta in terram non extrah tur. *Id.* 24, 1, 15. Quercus in scrobe depacta. Translate. *Lucr.* 2, 1085. Vitae depactus termi alte. ¶ Est etiam particip. deponens verbi *de ciscor*, ut in ea voce videre est.

DĔPĀLĀTĬO, onis, f. pali in terram defige actio. Mos fuit aliquando terminos agrorum p terrae defixis designare. Hinc *Inscr.* ap. *Fabr.* 245. *n.* 671. Hi termini XIX positi sunt ab Scri niano et Pisone Frugi ex depalatione T. Fl Vespasiani arbitri. [*nempe* hoc titulo declarat lapideos terminos XIX positos fuisse ab agri minis, ubi pali erant, quibus defixis Vespasian nondum Augustus, arbiter postulatus eundem agr limitaverat, finesque statuerat inter Scribonian et Pisonem Frugi. *F.*] V. DEPALO. ¶ *Depa tio* est etiam descriptio horarum, quae ad dep hendendas solis umbras singulis diebus decresc tes ac rursus augescentes facta est ex aeneis reg lis in basi marmorea inclusis circa gnomonem in Campo Martio ab Augusto collocatum, ut n rat *Plin.* 36, 10, 15. et probavit *Bandinius* in *Co ment. de obelisco Caes. Aug.* p. 97. et alibi. [*I iam in his nonnulla addidit, nonnulla immutavit *Vitr.* 9, 8. Separandae sunt horologiorum ration et explicandae menstruae dierum brevitates, ite que depalationes. *Turneb. Adversar. l.* 6. *c.* 12. p tavit, has esse cuneorum detractiones, quae in h rologio tantum aquatico locum habebant, quod d scribit idem *Vitruv. ib.* 9. *Baldus* vero in *Lex. V truv.* suspicatur, *depalationes* dici solis ĕvagation per Zodiacum: ut sit a palari, *h. e.* vagari.

DĒPĀLĀTOR, oris, m. qui palos defigit. Hi *Tert. adv. Macr.* 5, 6. D. Paulum vocat depalat rem disciplinae divinae, *h. e.* qui velut palis de xis Dei disciplinam statuerit: nisi malis a *depă* ducere, ut evulgatorem significet.

DĒPALLĬO vel Depallo, as, a. 1. pallio vel pall spolio, apud *Tert. Pall.* 4., sed ibi legendum *d pilari* pro *depallari.* V. locum in GRAECATIM.

DĒPALMO, as, a. 1. κολαφίζω, est palma pe cutere. *Q. Labeo* ap. *Gell.* 20, 1. Quemcumqu depalmaverat.

DĒPĀLO, as, a. 1. est palis impactis statuer et circumcludere. *Tert. Apol.* 10. Civitas, quai depalaverat Saturnus, Saturnia usque nunc es *Id. adv. Herm.* 29. Deus incultis primo elementi depalans quodammodo mundum. ¶ Item agroru terminos, palis defixis, designare, ut in DEPA LATIO est dictum. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 211 *n.* 533. Et jugera agri Cutuleniani, ita uti depa latum est.

*DĒPĀLO, as, a. 1. aperio, palam facio. *Fulg Myth.* 2, 10. Juste vel Sol Veneris depalat adul terium. *Id. ib.* 3, 6. Lucernam desub modi ejecit: id est desiderii flammam in pectore abscon sam depalat. *B. A.*

DĒPANGO, is, a. 3. καταπήγνυμι, planto, insero, humi defigo. *Colum.* 3, 16. Malleolum medic spatio, quod vacat inter vites, depangere.

DĒPARCO, is, a. 3. parco, comparco. *Solin.* 4. Hoc collactaneum deparcitur, ut sufficiat usui. Al. leg. *depascitur*

DĒPARCUS, a, um, adj. φειδωλὸς, nimium parcus, sordidus. *Suet. Ner.* 30. Sordidos putabat esse et deparcos, quibus impensarum ratio constaret.

DĒPASCO, is, avi, astum, a. 3. et Depascor, eris, astus sum, dep. 3. κατανέμομαι, pascendo absumo: est a praepos. *de* et *pasco. Colum.* 7, 5. *sub f.* Si haedi roscidas herbas depaverint. *Plin.* 11, 19, 21. Papilio ceras depascitur. ¶ Depasci facio. *Colum.* 2, 11. *a med.* Si depascere saepius voles, usque in mensem majum sufficit. *Ulp. Dig.* 10, 4, 9. Glandem ego immisso pecore depasco. ¶ Translate. *Cic. Or.* 2, 23. Multo ejus oratio esset pressior, in qua, ut in herbis rustici solent dicere, in summa ubertate inest luxuries quaedam, quae stilo depascenda est. *Id. Leg.* 1, 21. Depasci veterem possessionem Academiae ab hoc acuto homine non sinemus. *Virg. G.* 3, 458. artus depascitur arida febris. *Lucr.* 3, 12. Depasci aurea dicta e chartis, *h. e.* decerpere. *Sil.* 16, 681. Et potuit Latium longo depascere bello, *h. e.* vastare, depopulari. [*Alii legebant *deposcere*, qua de re cf. *Drak.* ad h. l.]

DĒPASTĬO, onis, f. νομὴ, actus depascendi. *Plin.* 17, 24, 37. *n.* 8. Similem rationem et depastio animalium habet.

DĒPASTUS, a, um, adj. [Active. *Claud. VI. Cons. Honor.* 239. Sonipes frondes depastus amaras. *F.*] ¶ Passive, νεμηθεὶς, pascendo absumptus. *Plin.* 18, 17, 45. Depastae segetes. *Virg. A.* 5, 93. serpens depasta altaria liquit. *Id. Ecl.* 1, 55. sepes Hyblaeis apibus florem depasta salicti, *h. e.* habens flores depastos ab apibus. *Sil.* 12, 153. Depasti flammis scopuli. *Id.* 6, 50. truncum ra-

tis caput auribus, ipsaque diris Frons depasta odis.

DĒPĀVĪTUS, a, um, part. ab inusit. *depavio.* *olin.* 2. *sub init.* Parcius depavita levibus vestiis inviare.

DĒPAUPĒRO, as, a. 1. πτωχίζω, est facere pauerem. *Varro.* Prius, quam domum depauperaset sumptu suo. Sic citat *Perottus in Cornucop.* uem penes sit fides. [**Scheller.* h. v. jure omisit.]

DĒPĒCISCOR, *rectius quam* Depaciscor, eris, ctus, et ectus sum, dep. 3. συντίθεμαι, idem quod aciscor, pactione transigo: et fere semper aut e turpi pactione dicitur, aut de ea, quae paci- enti iniqua sit. *Cic. Rosc. Am.* 38. Depecisci artem suam cum aliquo. *Id. Inv.* 2, 24. Depaus est cum hostibus, ut arma relinqueret. *Id. Verr.* 2, 3, 24. *extr.* Neque ante est dimissus, uam ad conditiones ejus depactus est. ℙ Transte. *Ter. Ph.* 1, 3, 14. Ut mihi liceat tam diu, uod amo, frui, jam depecisci morte cupio. Siile est illud *Virg. A.* 5, 230. vitamque volunt ro laude pacisci. *Cic. Att.* 9, 7. In quo non exmesco periculum: cum enim tot impendeant, cur on honestissimo depecisci velim?

DĒPECTĬO, onis, f. actus depeciscendi, pactum. *mp. Constantin. Cod. Theod.* 2, 10, 1. Advocati, ui consceleratis depectionibus suae opis egentes poliant atque denudant.

DĒPECTO, is, a. κτενίζω, idem quod pecto, vel robe pecto. *Ov. Fast.* 6, 229. crines depectere uxo. *Plin.* 19, 1, 3. Ars depectendi digerendiue lini. *Virg. G.* 2, 121. Velleraque ut foliis epectant tenuia Seres. *Plin.* 6, 17, 20. Seres epectentes frondium canitiem. *Id.* 12, 14, 32. de re: Quod in arbore haesit, ferro depectitur, *h.* detrahitur.

DĒPECTOR, oris, m. qui pactum facit: a *deeciscor*, ut *Depector litium*, redemptor. *Appul. pol.* p. 321, 35.

DĒPECTUS, a, um, part. a *depeciscor.* Apud *Ctos* in Edicto praetoris de calumniatoribus *depeus* dicitur, qui turpiter pactus est, ita interpreinte *Ulp. Dig.* 3, 6, 3.

DĒPECŬLASSERE, antiquum verbum. V. DERGENTASSERE.

DĒPĔCŬLĀTOR, oris, m. qui depeculatur, peulator. *Cic. Verr.* 1, 2, 1. Depeculatorem aerai, vexatorem Asiae atque Pamphyliae, praedarem juris urbani.

DĒPĔCŬLĀTUS, a, um, part. a *depeculor* sinif. pass. semel legitur in *Pl. Epid.* 3, 4, 82. Me npune irrisum esse habitum, depeculatum eis, *h.* ab eis.

DĒPĔCŬLĀTUS, us, m. defraudatio populi. *'estus.*

DĒPĔCŪLOR, aris, atus sum, dep. 1. a *de* et *eculium* composit., significat, furari pecuniam, el pecus, (pecora enim antiquis potiores divitiae rant) et generaliter spoliare, compilare, κλέπτω, υλέω: et fere de furtis publicis dicitur. *Cic. Verr.* , 4, 17. Apollonium Drepanitanum omni argento ptime facto spoliasti ac depeculatus es. *Id. ib.* , 4. In provinciis multas domos, plurimas urbes mnia fana depeculatus est. ℙ Translate. *Id. Verr.* 2, 4, 36. Qui laudem honoremque familiae estrae depeculatus est. ℙ Passiva significatione. *. Coelius* ap. *Prisc.* 8. p. 793. Ubi senatus intelexit, populum depeculari. ἀποσυλοῦσθαι. ℙ Paenltima longa est, ut in *pecūlium*, *pecūnia*, unde escendit: quod probat etiam *Voss. de Gramm.* , 23.

DĒPELLO, is, uli, ulsum, a. 3. ἀπωθέω, deorum pello, dejicio, detrudo. *Cic. Cat.* 3, 8. Siulacra Deorum depulsa sunt, et statuae veterum ominum dejectae. *Plin.* 2, 78, 80. Depellere in nferas partes. *Val. Fl.* 3, 565. umbrosis arcibus rnos depellere. ℙ Item repello, removeo, expel- o. *Nep. Paus.* 2. Ut ex his regionibus Barbaroum praesidia depelleret. *Id. Cat.* 2. Aliquem de rovincia depellere. [**Tac. A.* 6, 33. aliquem Itaia, sc. in exilium.] *Cic. Sext.* 42. ab aris, focis errum flammamque. *Caes. B. G.* 7, 67. hostes oco. [**Cf. Cort.* ad *Lucan.* 2, 654.] *Cic. Har. esp.* 27. Qui eum civem vi, ferro, periculis, urbe, omnibus patriae praesidiis depulit. [**Lucan.* , 289. regno.] *Id. Fam.* 7, 26. *extr.* Depellere norbum. *Ov. Her.* 14, 130. mortem alicui, *h. e.* b aliquo. (Sic *Val. Fl.* 6, 652. Ictus alicui depellere. Adde *Tibull.* 1, 11, 25.). *Ov. Met.* 7, 35. Depulerant aurorae lumina noctem. *Cic. Fin.* , 11. Cibo et potione famem sitimque depellere. **Goer.* ad *Cic. Fin.* 1, 10, 33. *depelli* dicit ea, uae plane, ut fames et sitis; *repelli* ea, quae in empus tantum removeantur, ut *dolor*. Hoc discrinen verum non est, nam apud *Eund. Part.* 12. ine varietate scripturae legitur: depellendi aut lciscendi doloris gratia. Sic certe *Orell.* edidit.] *Hor. Sat.* 1, 2, 6. frigus. [**Cf. Bentl.*] *Tibull.* , 2, 49. nubila coelo. *Quint.* 2, 17. recta via aliuem. et 10, 1. a recta via. [**Nep. Them.* 5. grau aliquem. V. DEJICIO.] *Varr. R. R.* 2, 2. gnos a matribus. [**Cf. Bentl.* ad *Hor. Od.* 4, 4, 5.] *Virg. Ecl.* 1, 22. quo saepe solemus Pastores ovium teneros depellere fetus, *h. e.* agere. Neque enim placet, quod *Servio*, a lacte removere. [**Recte.* Praepositione *de* notatur, vicus *Andes*, alte situs, ut bene *Voss.* quem V.] ℙ Translate. *Nep. Timol.* 1. Depellere servitutem a civibus. *Cic. Fam.* 5, 20. *circa med.* multam alicui, *h. e.* ab aliquo. Sic *in Senat.* 8. Metum bonis, spem audacibus, timorem huic ordini, servitutem depulit civitati. *Id. Cluent.* 6. Depellere pericula amici. *Id. Prov. cons.* 3. *extr.* voluntaria morte nefariam turpitudinem. *Id. Fam.* 2, 16. Magno dolore me affecissent litterae tuae, nisi ratio ipsa depulisset omnes molestias. *Tibull.* 1, 6, 1. vino depellere curas. *Suet. Ner.* 36. ostenta a semet in capita procerum. *Tac. H.* 5, 4. errorem. *Id. A.* 4, 11. claro sub exemplo falsas auditiones. *Cic. Cat.* 2, 7. aliquem de spe conatuque. *Liv.* 31, 25. *extr.* spe quempiam. [**Tac. A.* 3, 32. aliquem sorte Asiae. V. *Gron.* ad h. l.] *Cic. Phil.* 12, 2. *ad f.* falsam proditionis a se suspicionem. *Id. Ligar.* 9. Quem de suscepta causa, propositaque sententia nulla vis, nullum periculum posset depellere. *Id. Tusc.* 2, 6. Depelli sententia. *Pl. Trin.* 3, 2, 14. Nec tuis depellor dictis, quin rumori serviam, *h. e.* non deterreor. [**Sic Tac. A.* 11, 34. Vibidiam depellere nequivit, quin — flagitaret i. e. prohibere, arcere.] ℙ *Dii depellentes* ap. *Pers.* 5, 167. sunt averrunci. V. AVERRUNCUS. ℙ [**Confunduntur a librariis saepissime *depulit* et *detulit*, V. *Drak.* ad *Sil.* 9, 395. — et *repellere*, de quorum discrimine supra *Goerenzii* vv. adscripsimus. Cf. *Hdf.* ad *Cic. N. D.* 2, 57, 143. — et *divellere*, *Hor. Epist.* 1, 10, 18. somnos. Ubi *depellere* recte defendit *Fea.*]

DĒPENDĔO, es, n. deorsum pendeo, de aliqua re pendeo, ἐκκρέμαμαι. *Virg. A.* 1, 730. Dependent lychni laquearibus altis. *Id. ib.* 6, 301. ex humeris nodo dependet amictus. *Ov. Met.* 6, 592. lateri cervina sinistro Vellera dependent. [**Liv.* 42, 28. mane ingressi cubiculum servi laqueo dependentem invenere.] *Suet. Galb.* 11. Dependens a cervicibus pugio ante pectus. *Colum.* 3, 6. Per unumquemque pampinum major numerus uvarum dependet. ℙ Translate. *Ov. Fast.* 1, 611. Hujus et augurium dependet origine verbi, *h. e.* vox *augurium* descendit ab origine verbi *augustus*, de quo hic sermo. *Id. Fast.* 3, 356. Discedunt dubii, promissaque tarda videntur: Dependetque fides a veniente die. Al. leg. *adveniente die.*

DĒPENDO, is, endi, ensum, a. 3. idem quod pendo, vel deorsum pendo. Jocula̋riter *Pl. Asin.* 2, 2, 39. Ad pedes quando alligatum est centupondium, Ubi manus manicae complexae sunt, atque adductae ad trabem, Nec dependis, nec propendis, quin malus nequamque sis, *h. e.* nec minoris, nec majoris es ponderis. Sunt qui leg. *dependes* et *propendes.* ℙ Item solvere: quia mos fuit olim, teste *Plin.* 33, 3, 13., aes non numerare, quia nulli tunc erant signati nummi, sed pendere, ut in AES dictum est, ἐκτίω. *Cic. Att.* 1, 8. *extr.* Mi abjurare certius est, quam dependere. *Colum.* 5, 1. Pro quibus nulla merces dependitur. ℙ Item insumere. *Senec. Ben.* 2, 21. Pecuniam pro capite dependere. *Colum.* 11, 1. *a med.* Plus in operis servorum avocandis, quam in pretio rerum hujusmodi dependitur. [**Lucan.* 8, 100. mallem felicibus armis dependisse caput, i. e. impendisse, interprete *Cortio.* Sensus est: mallem vitam meam dedisse, insumsisse fel. a. Comparat *Id.* 10, 80. tempora Niliaco turpis dependit amori.] ℙ Translate. *Cic. Sext.* 67. Omnes reipubl. poenas aut praesenti morte, aut turpi exsilio dependerunt. [*Id. Fam.* 1, 9. Dependendum tibi est, quod mihi pro illo spopondisti. *F.*] *Lucan.* 10, 80. tempora dependere amori, *h. e.* impendere, insumere. *Colum.* 4, 22. *a med.* Incassum dependitur opera.

DĒPENDŬLUS, a, um, adj. deorsum pendens, κρεμαστός. *Appul. Met.* 2. p. 119, 1. Crines cervice dependuli. et *ib.* 3. p. 130, 14. Plerique columnis implexi, alii statuis dependuli.

DĒPENNĀTUS, a, um, adj. pennas, seu alas habens. Translate. *Varr.* ap. *Fulg. de prisco serm. n.* 11. Deum depennato attollam orationis eloquio. Al. leg. *depinnato*, eod. sensu.

DĒPENSUS, a, um, part. a *dependo*, pensus. *Titin.* ap. *Non.* 4, 362. Date depensam lanam. Ita legit *Turneb. Advers.* 30, 9. Al. rectius *pensam.* ℙ Item solutus. *Justin.* 22, 8. Cum offensam non depensi stipendii metueret. *Appul. Met.* 8. p. 213, 18. Depensum pretium. *Id. Apol.* p. 293, 6. Edulia, quae depenso parantur, *h. e.* depenso pretio. *Ulp. Dig.* 12, 6, 42. Poenae non solent repeti cum depensae sunt. [*Cajus Institut.* 3. (ed. *Goeschenio*) §. 127. Sponsores ex lege Publilia propriam habent actionem in duplum, quae appellatur depensi. *F.*] ℙ Translate. *Appul. Met.* 9. Depensae pro prandio lacrimae. Al. leg. *depransae.*

DĒPERDĬTUS, a, um, part. a *deperdo.* *Prop.* 1, 3, 11. nondum sensus deperditus omnes. Graeca constructio. *Phaedr.* 1, 14. Sutor inopia deperditus. *Suet. Dom.* 3. Domitia Paridis histrionis amore deperdita. Sic *Prop.* 2, 23, 19. de Jovis amoribus: Ut Semela est combustus, ut est deperditus Io. *Catull.* 64, 119. mater gnatae deperdita fletu, *h. e.* confecta dolore deflendo gnatam. *Gell.* 5, 1. Quisquis ille est, qui audit, nisi ille est plane deperditus, et perhorrescat necesse est, et pudeat. *Cajus. Dig.* 5, 3, 21. Deperditum intelligitur, quod in rerum natura esse desiit. ℙ *In deperdito esse*, perditum, *h. e.* amissum esse. *Jabolen. Dig.* 41, 2, 21. Quod ex naufragio expulsum est, usucapi non potest, quoniam non est in derelicto, sed in deperdito.

DĒPERDO, is, didi, ditum, a. 3. ἀποβάλλω, idem quod perdo, vel omnino perdo, amitto. *Cic. Prov. cons.* 5. Non solum bona, sed etiam honestatem miseri deperdiderunt. *Plin.* 16, 22, 34. Arbores folia deperdunt. *Id.* 37, 8, 33. Callaides oleo et mero colorem deperdunt. *Cic. Font.* 9. Verebatur, ne quid apud vos de existimatione sua deperderet. [**Id. Verr.* 2, 2, 30. de libertate. *Id. Tusc.* 5, 14. nam qui timebit, ne quid ex his deperdat, beatus esse non poterit.] *Caes. B. G.* 3, 28. Compluribus interfectis, paucos ex suis deperdiderunt. *Id. ib.* 5, 52. Tantum se ejus opinionis deperdidisse, ut, etc. maxime dolebant. *Tibull.* 1, 4, 29. Quam cito purpureos deperdit terra colores! *Hor. Sat.* 1, 4, 32. ne quid Summa deperdat, metuens, *h. e.* de summa: nam praepositio *de* est in ipso verbo. *Plin.* 10, 3, 4. Nihil (lapis) igne deperdens.

DĒPĔRĔO, is, ii, n. 4. ἀπόλλυμαι, idem quod pereo, aut omnino pereo. *Caes. B. G.* 5, 33. Nonnullae tempestate deperierant naves. *Id. B. C.* 3, 87. Magna pars exercitus deperiit. *Cic. Att.* 1, 20. *sub f.* Enitere, ut scheda ne qua depereat. [**Id. Top.* 3. heres servum restituere non debet, si is, cujus usus fructus legatus est, deperisset i. e. vel mortuus vel fugitivus.] *Ov. Am.* 2, 14, 10. Gens hominum vitio deperitura fuit. *Gell.* 3, 9. Ad internecionem deperire. *Plin.* 14, 20, 25. Musto deperit sapor. *Id.* 17, 2, 2. In totum poma depereunt. *Id.* 33, 3, 19. Auro, rerum uni, nihil igne deperit. *Colum.* 12, 50. *ante med.* Haec omnia et multo plura esse debent: quoniam usu depereunt, et pauciora fiunt. Sic *Ov. Am.* 1, 15, 31. silices et dens patientis aratri Depereunt aevo. ℙ *Deperire amore aliquem* et *deperire* absolute, est impense amare, ad insaniam diligere, ἐρωτομανεῖν. *Catull.* 35, 12. Illum deperit impotenti amore. *Pl. Cist.* 1, 3, 43. Is amore illam deperit, et illa hunc contra. *Ter. Heaut.* 3, 2, 14. Minime miror, Clinia hanc si deperit. *Pl. Asin.* 3, 1, 24. Qui dant, eos derides: qui deludunt, deperis. *Id. Epid.* 1, 1, 62. Amatne istam, quam emit de praeda? *Th.* rogas? deperit. *Curt.* 8, 6. Cum laceratum corpus, in quo deperibat, intueretur. *Liv.* 26, 50. Deperire amore alicujus.

DĒPESTĂ, orum, n. plur. apud *Varr. L. L.* 4, 26. sunt vasa vinaria, quae in sacris Sabinis in Deorum mensa collocari solebant (al. *lepasta* vel *lepista*) a δεπάζω, bibo, quod a δέπας, poculum, quod dictum est, quia πόμα δέχεται, potum recipit. V. LEPISTA.

DĒPĔTĪGO, ginis, f. λειχήν, λέπρα, idem quod impetigo, lepra: a *peto*, quia corpus petit et infestat. *Lucil.* ap. *Non.* 2, 437. et 700. Illuvies, scabies oculos huic, deque petigo Conscendere. *Tmesis.* Al. leg. *deinque petigo.* *Cato R. R.* 157. Depetigini spurcae brassicam opponito, sanam faciet. [Ita *Schneiderus;* al. leg. *petigini porcae. F.*]

*DEPETIGIOSUS et DEPETIGOSUS, a, um, adj. qui depetigine laborat. *Gloss. Cyrill.* Λεπρός, leprosus, depetigiosus, et depetigosus. *B. A.*

DĒPĔTO, is, a. 3. idem quod peto, vel valde peto. *Tert. adv. Marc.* 4, 20. Non depetunt ab alio, quod meminissent petendum sibi a Creatore. Alii leg. *peterent.* [*Not. Tir.* p. 39. Depetit. *F.*]

DĒPEXUS, a, um, part. a *depecto*, διεκτενισμένος, idem quod pexus, vel probe pexus. *Lucan.* 9, 635. Depexus crinis. [**Ov. Fast.* 3, 465. Liber, depexus crinibus. Sic *Burm.*, quem V.] *Ov. A. Am.* 1, 630. Depexae jubae. ℙ *Depexum aliquem dare*, verniliter et ironice est probe mulcare. Et *fusti pectere* dixit *Pl. Capt.* 4, 2, 116. eadem ratione. *Ter. Heaut.* 5, 1, 77. Si vivo, adeo exornatum, adeo depexum dabo, ut, dum vivat, meminerit semper mei. *Non.* 1, 23. *depexum* exponit *laceratum:* atque ea est quidem sententia; non tamen ex vi nominis, sed ex ironia.

DĒPICTUS, a, um, part. a *depingo*, pictus, διαζωγραφηθείς. *Quint.* 6, 1. Depicta tabula. *Gell.* 19, 10. Depictae in membranulis variae species balnearum. ℙ [**Est etiam simpliciter i. q. acu pictus. *Suet. Cal.* 52. depictas gemmatasque indutus paenulas. V. *Oud.* ad h. l. *Brem.* intelligit de colorum varietate, quod minus quadrat.] ℙ Translate. *Cic. Or.* 12. Multa minuta, et versiculorum similia quaedam, nimiumque depicta, *h. e.* nimis ornata verbis atque descripta. [**Pluribus explicat h. l. *Ern. lex. techn.* p. 110. comparans Gr. λογοδαίδαλοι.] *Appul. Met.* 9. p. 222, 26. Homunculi vibicibus lividinis totam cutem depicti.

*DEPILATOR, oris, m. qui dropace pilos e cor-

pore evellit. *Gloss. Philox.* δρωπακιστής, dropacista, colipilarius, depilator. *B. A.*

DĒPĬLĀTUS, a, um, part. a *depilo*, ἐκτριχωθείς. *Mart.* 9, 28. Depilati colei. *Senec. Const. Sap.* 17. Flentem vidimus Cornelium, cum illum Corbulo struthiocamelum depilatum dixisset. *Apic.* 2, 2. Depilatae amygdalae. ℙ In illo *Lucil.* ap. *Non.* 1, 163. Nato quid actum est? (Alii leg. *Narro, quod actum est:*) depilati omnes sumus; *Non.* exponit, rarefacti, ut sit a *dēpĭlo:* rectius dixisset, expilati, spoliati, nempe a *dēpīlor.*

DĒPILIS, e, adj. ἄθριξ, qui est sine pilis. *Varr.* seu *Non.* 12, 47. (incertum est enim utrius haec verba sint) Pueri glabri ac depiles propter aetatem. *Appul. Met.* 7. p. 191, 12. Depiles genae.

DĒPĬLO, as, avi, atum, a. 1. ἐκτριχόω, pilos detraho, evello. *Tert. Pall.* 4. Revera enim quale est, Graecatim depilari magis, quam amiciri? Alii male leg. *depalliari;* alii *depallari*, a *pallio* nempe, vel a *palla.* *Apic.* 6, 3. Perdicem cum pluma sua elixabis, et coctura madefactam depilabis. [*Not. Tir.* p. 128. Pilus, pilosus, dipilat. Hoc postremum pro *depilat.* *F.*]

DĒPĪLOR, aris, atus sum, dep. 3. περισυλάω, idem ac compilo, expilo. *Prisc.* 18. p. 1205. Graeca haec verba *συλήσας τοὺς Θεοὺς τὰς δεκάτας, καὶ τῶν Θεῶν τὰς δεκάτας*, testatur a Latinis sic reddi: *depilatus Deos decumas et Deorum decumas.*

DĒPINGO, is, inxi, ictum, a. 3. καταγράφω, idem est ac pingo, vel perfecte pingo, ζωγραφέω. *Nep. Milt.* 6. Cum pugna depingeretur Marathonia. *Prop.* 2, 5, 19. Depingere tabellas. *Hieron. ep.* 130. *n.* 7. Cerussa ora. ℙ Translate, i. e. alicujus rei notionem sibi informare. *Cic. N. D.* 1, 15. Deos ne conjectura quidem informare possumus, cum mens nostra quidvis videatur cogitatione posse depingere. *Id. Fin.* 2, 21. et *Pl. Poen.* 5, 2, 154. Verbis depingere aliquid. *Cic. Rosc. Am.* 27. Depingere vitam alicujus. *Appul. Met.* 10. Ver gemmulis floridis cuncta depingit, *h. e.* ornat. ℙ *Depinxti* per syncop. pro *depinxisti* habet *Pl. l. c.*

DĒPINNĀTUS. V. DEPENNATUS.

DĒPLANGO, is, anxi, anctum, a. 3. idem quod plango, aut valde plango. *Ov. Met.* 4, 544. Cadmeida palmis Deplanxere domum, scissis cum veste capillis, *h. e.* collisis, ut fit in dolore, palmis deflevere. *Id. Met.* 14, 580. ipsa suis deplangitur Ardea pennis, *h. e.* alas agitando suum excidium deflet. *Senec. Herc. Oet.* 1851. Deflevit mater (*Niobe*), bisque septenos greges deplanxit una. [*Hieron.* in *Isaj.* 1, 1, 1. Dum antiqua peccata deplangit. *F.*]

DĒPLĀNO, as, a. 1. planum facio, aequo, ἐξομαλίζω. *Lact.* 4, 12. ex *Isaja.* Ego ante ibo, et montes deplanabo. *Veg. Vet.* 2, 19. Si collyrium vulnus fecerit: et deplanaverit. Adde *ib.* 22. ℙ Pro explanare, adhibuit *Non.* 5, 63. et, quod sciam, praeterea nemo.

*DEPLANTATĬO, onis, f. *JCt.* in *Cod.* et DEPLANTĀTOR, oris, m. apud *Augustin.* *B. A.*

DĒPLANTĀTUS, a, um, part. a *deplanto*, avulsus, evulsus, erutus. *Varr. R. R.* 1, 40. Ut eo tempore sit deplantatum, quo oportet. *Plin.* 17, 20, 33. Arundo seritur et deplantata, pedali sulco.

DĒPLANTO, as, a. 1. ἀποφυτεύω, quod plantatum erat, evello. *Plin.* 17, 16, 26. Quae cortice nituntur tantum, vel levi aura ocissime deplantantur. *Colum.* 2, 2. Ne bos extremo jugo truncum delibet, ramumque deplantet. *Varr. R. R.* 1, 40. Et quae de arbore transferas, ut ea deplantes potius, quam defringas. [*Cf. *Voss.* ad *Virg. G.* 2, 65.]

DĒPLĔO, es, evi, etum, a. 2. ἐξαντλάω, quod plenum erat, hauriendo vacuum facio, ex pleno vase in aliud diffundo. *Cato R. R.* 64. Oleum si poteris, bis in die depleto. *Colum* 12, 50. *ante med.* Conchae ferreae, quibus depletur oleum, *et paulo post.* Quod primum defluxerit, in rotundum labrum protinus capulator depleat. ℙ Translate. *Stat. Ach.* 1, 8. Tu modo, si veteres digno deplevimus haustu, Da fontes mihi, Phoebe, novos. *Manil.* 4, 13. Totque supervacuis vitam deplete querelis. ℙ *Deplere animalia* apud *Veg. Vet.* 1, 22. et 23. est iis sanguinem mittere, et *eod. sensu* dixit *Plin.* 18, 16, 43. deplere sanguinem.

*DEPLETĬO, onis, f. apud *Hieron.* *B. A.*

DĒPLEXUS, a, um, part. ab inusit. *deplector*, [*περικαμπτόμενος] pro complector. *Lucr.* 5, 1320. de leaenis saevientibus: Et necopinantes a tergo diripiebant, Deplexaeque dabant in terram vulnere victos, Morsibus affixae validis atque unguibus uncis. Alii volunt *deplexus* esse adj., et idem significare ac non plexus, non ligatus, solutus, *plecto* enim significat etiam implico, necto, πλέκω. [*Minime. *Deplexae* est i. q. valide amplexae, valide ambientes.]

*DEPLICATĬO, onis, f. et Deplico, as, a. 1. explico. apud *Augustin.* *B. A.*

DĒPLORĀBUNDUS, a, um, adj. qui valde deplorat. *Pl. Aul.* 2, 4, 38. Homo ad praetorem deplorabundus venit.

DĒPLORĀTIO, onis, f. comploratio, querela, ὀδυρμα. *Senec. Cons.* ad *Marc.* 9. Unde nobis tanta pertinacia in deploratione nostri? Adde *ep.* 74. *ante med.*

DĒPLORĀTUS, a, um, part. a *deploro*, κατοδυρθείς, cui ultimus luctus persolutus est, desperatus, cui nullo remedio subveniri potest. *Plin.* 29, 6, 39. Constat, deplorata aurium vitia eo remedio sanari. *Id.* 7, 50, 51. Deploratus a medicis. *Liv.* 5, 46. Suam quisque spem, sua consilia, communibus deploratis, exsequentes. *Ov. Met.* 1, 272. deplorata coloni Vota jacent. *Petr. Sat.* 123. ille Penates Occultat gremio, deploratumque relinquit Limen, *h. e.* domum suam, quam eversum iri certo putat, neque se amplius eam revisurum. ℙ Item simpliciter comploratus. *Liv.* 4, 40. Ante omnia deplorati erant equites, non privato magis, quam publico luctu. *Claud. B. Get.* 562. deploratumque Timavo Vulnus.

DĒPLŌRO, as, avi, atum, a. 1. ἀποκλαίω, κατοδύρομαι, idem quod ploro, aut valde ploro, lamentor. *Cic. Verr.* 2, 5, 67. Si ad saxa et ad scopulos haec conqueri et deplorare vellem. *Id. ib.* 5, 18. De alicujus pravitate et injuriis deplorare et conqueri. *Id. Att.* 2, 16. Ita deplorat primis versibus mansionem suam, ut quemvis movere possit. *Id. Phil.* 11, 2. *sub f.* Quis est, qui pro rerum atrocitate deplorare tantas calamitates queat? [**Cic. Senect.* 3. saepe enim interfui querelis meorem aequalium, quas — deplorare solebant. Sic *Beier.* ad *Cic. Off.* 2, 22, 77.] *Id. Verr.* 2, 2, 27. Ut iis ne deplorare quidem de suis incommodis liceat. *Id. ib.* 4. Deplorare apud aliquem de miseriis suis. *Id. Tusc.* 2, 13. *ad f.* Lamentabili voce deplorans. ℙ *Deplorare aliquid* est desperare et veluti supremo luctu prosequi quod nullo remedio restitui potest. (V. v. praec.) *Quint.* 10, 3. *ad f.* Ideoque non statim, si quid obstrepet, abjiciendi codices et deplorandus dies.

DĒPLŬIT, ebat, uit, impers. κατομβρεῖ, deorsum pluit. *Colum.* 10, 207. Inque sinus Matris violento depluit imbre. *Tibull.* 2, 5, 72. in terras deplueretque lapis. ℙ Cum accusativo. *Prop.* 2, 16, 8. Niobe lacrimas depluit, *h. e.* effundit. ℙ [*Saepe confunditur cum *defluere*, ut monstrat *Cort.* ad *Lucan.* 6, 295. Etiam ap. *Colum.* l. l. mss. habent *defluit.*]

*DEPLUMATIO, onis, f. *JCt.* in *Cod.* et Deplumator, oris, m. apud *Augustin.* *B. A.*

DĒPŎLĪTUS. V. DEPOLIO.

DĒPOMPĀTĬO, onis, f. spoliatio ornamentorum: et translate opprobrium. *Hieron. adv. Rufin. n.* 31. In depompationem Christianorum.

DĒPOMPO, as, a. 1. ornatu spolio. *Hieron.* in *Nahum. c.* 3. Ante oculos omnium depompatur.

DĒPONDĔRO, as, n. 1. deorsum pondero. *Petr. fr.* ap. *Burm.* p. 875. *edit.* 2. Sic rate demersa fulvum deponderat aurum. Al. leg. *vulsam deponderat aurem.*

DĒPŌNENS, entis, part. a *depono.* *Deponentia verba* dicuntur a grammaticis, quae positione passiva active significant, ut *vereor*, *meditor*, vel per antiphrasim, inquit *Diomed.* 1. p. 327., quia *r* litteram nunquam deponunt et, si deponant, Latina non sunt, ut *vereo:* vel quia una significatione deposita (nempe passiva) a *communibus* separantur: vel tandem quia deponunt ambiguitatem sermonis, quae in *communibus* reperitur. Sed prima harum originum quamvis ponatur etiam a *Charis.* 2. p. 143. et *Max. Victor.* p. 1947., est plane ridicula et vel grammatico indigna. Alteram confirmat *Palaemon* p. 1379., item *Prisc.* 8. p. 787., ubi addit etiam quartam, quia deponentia speciem habent simplicem et absolutam, quae per se ponitur, nec ab activa nascitur, ut in passivis, nec duplicem habet vim, ut in communibus. *Cledonius* p. 1914. et *Augustin.* p. 2003. quintam addiderunt, quod ex quatuor participiis communis verbi, illud, quod in *dus* desinit, a *deponente* deponitur, *h. e.* abjicitur.

DĒPŌNO, is, sui, situm, a. 3. ἀποτίθημι, κατατίθημι, deorsum pono, demitto. *Cic. Phil.* 13, 11. Deponere mentum in gremio mimae. *Virg. Ecl.* 9, 61. hic, Moeri, canamus: Hic haedos depone. *Caes. B. C.* 1, 80. Deponere onera jumentis. [**Liv.* 5, 2. militem Romanum — ne hiemis quidem spatio arma deponentem.] *Ov. Her.* 19, 43. humeris vestes. *Id. Am.* 3, 5, 20. caput terrae. *Val. Fl.* 5, 34. tunc ipsa cremari Visa ratis, medioque viros deponere ponto, *h. e.* in medio mergere. [**Liv.* 23, 11, 6. coronam Romae in aram Apollinis deposuisse. Sic *Drak.* e mss.] *Scribon. Compos.* 207, 210. et 212. Deponere cacabum ab igne. ℙ Item relinquere, abjicere. *Petr. Sat.* 104. Ungues et capillos deponere. *Mart.* 5, 48. comas. *Id.* 3, 50. soleas. ℙ Item sternere. *Hor. Od.* 2, 7, 19. Fessum latus deponere. Sic *Virg. A.* 7, 108. Corpora sub ramis deponunt arboris altae. *Pl. Aul.* 3, 6, 39. Ut me deponat vino; eam affectat viam. *Non.* 4, 119. exponit alienare et sic est metaphoricum. ℙ Item plantare, terrae committere. [*Synonyma hujus significationis collegit *Voss.* ad *Virg. G.* 2, 346.] *Colum.* 5, 4. Vel scrobe vel sulco semina deponuntur. *Id.* 3, 10. *ad f.* Deponere malleolum in terram. *Plin.* 19, 6, 32. Caepas semine seri, non deponi, Graeci jussere. Add *Stat. Silv.* 2, 3, 39., *Virg. G.* 2, 24. et *Senec. ep* 86. *a med.* [**Ov. Rem. Am.* 193. plantam depo nere. V. *Burm.*] ℙ Item defodere, obruere *Ho Sat.* 1, 1, 41. Quid juvat immensum te argenti pon dus et auri Furtim defossa timidum deponere terra ℙ Item immittere, defigere. *Pallad.* 3, 17. Cuneu inter corticem et lignum deponere. [*Haec omnia quae singula recensuit *F.* ejusdem esse generis e ad idem prorsus redire, vix est quod moneam. ℙ Item seponere, in tuto ponere, servandum con mittere, [*κατατίθεσθαι.] *Varr. L. L.* 4, 16. Tr arii quoque dicti, quod in acie tertio ordine, ex tremis subsidio deponebantur. *Caes. B. C.* 3, 7 Caesari, ad saucios deponendos, necesse erat a ire Apolloniam. *Id. B. G.* 4, 19. Uti de oppid demigrarent, liberos, uxores suaque omnia in si vas deponerent. [**Id. ib.* 7, 63. obsides, qu Caesar apud eos deposuerat. V. de hoc termin forensi *Brisson. Form.* §. 503. quem laudat *Her* ad h. l. — Adde *Liv.* 42, 5.] *Cic. Off.* 3, 2 Deponere pecuniam apud aliquem. *Caes. B. C.* 23. aurum in publicum. ℙ Translate. *Cic. Caeci* 35. Populi R. jus in vestra fide ac religione depo no. *Hor. Od.* 1, 27, 18. quidquid habes, age, De pone tuis auribus. *Id. Sat.* 2, 6, 46. Et quae r mosa bene deponuntur in aure. [**Prop.* 1, 13, 1 optatis (aptatis) animam deponere labris.] *Li* 24, 18. *sub f.* Deponere pecuniam in publica fidem. Al. leg. *in publica fide.* ℙ Item eniti, pa rere. [*ut Gr. ἀποτίθημι.] *Catull.* 34, 5. O La tonia maximi Magna progenies Jovis, Quam mate prope Deliam Deposivit olivam. *deposivit* antiquu praeteritum est, quod legitur etiam apud *Pl. Cur* 4, 3, 4. Ceterum *deponere* hac significatione adh buit etiam *Phaedr.* 1, 18. et 19. [*Haud absimil est quod legitur *Tac. G.* 30. Chattos suos sal tus Hercynius prosequitur simul et deponit. A quem l *Passow.* Chatti, inquit, Hercyniae quas filii sunt, montes vera Chattorum patria.] ℙ Item e navi in litus educere. *Hirt. B. Alex.* 34. Caesa deponit legiones equitesque e navibus egressos ju bet ex languore reficere. *Justin.* 4, 5. Deponer exercitum in terram. ℙ Item in sponsionem dare *Virg. Ecl.* 3, 32. ego hanc vitulam Depono: t dic, mecum quo pignore certes. *M.* De grege no ausim quidquam deponere tecum. ℙ Saepe est ab jicere, dimittere. *Cic. Quint.* 13. Petitoris perso nam capere, accusatoris deponere. *Id. Planc.* 31 simultates. *Id. Amic.* 21. amicitias. *Hor. Sat.* 2, 5 26. spem. *Juven.* 1, 133. vota. *Caes. B. G.* 1, 14 memoriam injuriarum. *Cic. Sull.* 6. ex memori aliquid. *Hirt. B. Alex.* 65. metum. *Cic. Or.* 2, 52 Omnem gloriam abjicere atque deponere. [**Id Rull.* 3, 1. opinionem de aliquo depositam atqu abjectam relinquere.] *Id. Fam.* 4, 6. *a med.* omne curas doloresque. [**Virg. G.* 4, 530. animo tri stes curas.] *Nep. Ann.* 1. prius animam, quan odium. *Plin.* 7, 50, 51. morbum. *Ov. Fast.* 6 530. et *Met.* 4, 98. famem, sitim. ℙ Item omit tere, relinquere. *Anton.* ap. *Cic. Phil.* 8, 8. Pro vinciam remitto, exercitum depono. *Cic. Fam.* 13 1. *ad f.* aedificationem. *Id. Att.* 7, 5. *sub f.* Conficere negotium aut deponere. [**Liv.* 31, 1. coeptum bellum — triennio prius depositum erat et *ib c.* 31. *Id.* 4, 6. contentiones. certamina.] *Id. Rosc Am.* 17. studium. *Id. Fam.* 7, 6. desiderium urbis *Hirt. B. Alex.* 12. cogitationem reparandae classis *Liv.* 4, 48. *extr.* actionem. ℙ *Deponere provinciam* dicitur is, qui non incepto vel non confecto administrandae provinciae legitimo tempore, magistratu abit. *Cic. Fam.* 5, 2. Me ut primum in concione provinciam deposuerim, statim, quemadmodum eam tibi traderem, cogitare coepisse. (V. *Pis.* 2.) *Caes. B. G.* 7, 33. Cotum magistratum deponere coegit. *Cic. N. D.* 2, 4. Consules summum imperium statim deponere. [**Suet. Caes.* 77. dictaturam. *Id. Aug.* 36. honorem. *Id. Ner.* 41. (adoptivum) nomen.] Adde *Liv.* 2, 28. *extr.* ℙ Deponere rationes, rationes confectas et in codice descriptas alicui tradere. *Cic. Fam.* 2, 17. ℙ Pro deprimere vel demoliri. *Ulp. Dig.* 8, 2. 16. Si deponat aedificium vel arboris ramos: quo facto locus opacus quondam coepit esse solis plenus. Adde *eund. ib.* 5, 6. et *Paul. ib.* 2, 30. et 10, 1, 4. etc. ℙ Denique *deponere* est desperare, inquit *Non.* 4, 119. Unde *depositi* desperati dicuntur. Hoc vero inde ortum putant, quod aegri jam prorsus desperati aut etiam recens mortui, de lectulo humi collocabantur. V. DEPOSITUS §. 2. ℙ Praeteritum *deposivi* jam ex *Catullo* et *Plauto* adstruximus. V. supra. Adde *Virg. Catal.* 8. Tua in palude deposisse sarcinas. Ubi *deposisse* dictum est pro *deposivisse* per syncopen. ℙ [*Permutantur in codd. *deponere* et *componere*, V. *Burm.* ad *Ov. A. A.* 2, 463. ad *Met.* 7, 444. — et *despondere* (animum), V. *Drak.* ad *Liv.* 31, 22, 5. — et *seponere*, *Cort.* ad *Lucan.* 5, 724.]

DĒPONTĀNI Senes, inquit *Festus*, appellabantur, qui sexagenarii de ponte dejiciebantur. Loquitur autem de sexagenariis, qui a cura reipublicae liberabantur et suffragiis ferendis abstinebant. Suffragia autem in campo Martio per pontem trans-

ntibus ferebantur. V. SEPTUM, PONS et SEX-GENARIUS. [*Cf. Zell, *Ferienschriften*, P. II.]

DĒPONTO, as, a. 1. de ponte dejicio. *Varr.* ap. *on.* 3, 142. Acciti sumus, ut depontaremur. Al. iter leg.

DĒPŎPŪLĀBUNDUS, a, um, adj. populabun-us. *Liv.* 2, 48. In ipsorum Aequorum agrum de-opulabundus transit. Plerique alii melius leg. *de-opulandum.*

DĒPŎPŪLĀTĬO, onis, f. πόρθησις, vastatio, di-eptio. *Cic. Phil.* 5, 9. Totum iter Antonii quid abuit, nisi depopulationes, vastationes, caedes, apinas? *Id. Har. resp.* 2. Excisionem, inflamma-ionem, eversionem, depopulationem, vastitatem ecis tectis atque agris intulerunt. *Id. Font.* 16. efendere a depopulatione provinciam. [*Liv.* 3, 23.]

DĒPŎPŪLĀTOR, oris, m. πορθητής, vastator, ireptor. *Cic. Dom.* 5. Fori depopulator, obsessor uriae.

DĒPŎPŪLĀTUS, a, um, part. a *depopulor.* Acti-e. *Liv.* 37, 21. Ea urbe abstinuit, depopulatus gros. ℙ Item passiva significatione. *Id. ib.* 4. *med.* Omnis ora maritima depopulata ab Achaeis rat. *Id.* 10, 15. Monimenta regionum depopula-arum. [*V. Intpp. ad *Caes. B. G.* 7, 77.] *Justin.* 2, 2. Depopulata Parthia, in patriam revertuntur.

DĒPŎPŪLO, as, a. 1. idem quod depopulor. *Enn.* ap. *Non.* 7, 26. Agros audaces depopulant ervi dominorum domini. *Caecil. ib.* Jamdudum de-opulat macellum. *Auct. B. Hisp. in f.* Agros ve-tramque provinciam vestro impulsu depopulavit. *Val. Fl.* 6, 531. furtis assuetus iniquis Depopulare reges. ℙ Hinc passive *Lact. Ira D.* 16. *sub f.* Quasi communi latrocinio terra omnis depopula-bitur.

DĒPŎPŪLOR, aris, atus sum, dep. 1. idem quod populor aut omnino populor, diripio, vasto, de-praedor. *Cic. Verr.* 2, 3, 36. et *Phil.* 5, 5. Depo-ulari agros. *Ov. Fast.* 1, 683. Neve graves cul-is Cerealia dona cavete Agmine laesuro depopu-entur aves. *Id. Trist.* 3, 10, 56. hostis Vicinam ate depopulatur humum. *Ulp. Dig.* 47, 4, 1. De-populari hereditates, *h. e.* consumere. *Tac. A.* 16, 13. Omne mortalium genus vis pestilentiae depo-ulabatur. [*Reperitur h. v. saepe in melioribus libris, ubi deteriores simplex habent. V. *Drak.* ad *Liv.* 10, 12, 7.]

DĒPORTĀTĬO, onis, f. ἐκφόρησις, κατακόμισις, actus deportandi. *Cato R. R.* 144. In singulas de-portationes. ℙ Item relegationis genus, de quo V. in DEPORTATUS. *Ulp. Dig.* 48, 13, 3. In aquae et ignis interdictionem hodie successit de-portatio.

DĒPORTĀTŌRĬUS, a, um, adj. ad deportan-dum pertinens. *Imp. Constant. Cod.* 12, 47, 1. Nullo munere civili seu personali vel deportatorio onere eos affici concedimus.

DĒPORTĀTUS, a, um, part. a *deporto.* *Cic. Verr.* 2, 3, 14. Ut omnes decumas ad aquam depor-tatas haberent. *Id. Mur.* 5. Aliquod ex Asia depor-tatum flagitium ac dedecus. ℙ *Deportati in insu-lam* et *deportati* absolute dicebantur exsules certae alicujus insulae aut alterius loci limitibus circum-scripti, quos, nisi aperto vitae discrimine, egredi non liceret. *Ulp. Dig.* 48, 22, 7. Haec est diffe-rentia inter deportatos et relegatos, quod in insu-lam relegari ad tempus et in perpetuum quis potest: qui et civitatem Romanam retinet et testamenti fa-ctionem non amittit: deportatos autem eos acci-pere debemus, quibus princeps insulas adnotavit vel de quibus deportandis scripsit: quae poena ci-vitatem adimit, et testamenti factionem et rever-sionis spem. Haec *Ulp. ib.* et *leg. praec.*, item *Cajus Dig.* 28, 1, 8. etc. V. RELEGATUS.

DĒPORTO, as, avi, atum, a. 1. proprie signi-ficat deorsum portare. *Plin.* 2, 103, 106. Urinan-tes oleum ore spargere, quoniam mitiget naturam (*maris*) asperam, lucemque deportet. *Id.* 6, 27, 31. Flumina deportant serpentes. ℙ Frequentius autem est κατακομίζω, de uno in alium locum por-to, transfero, exporto. *Cato R. R.* 144. De fun-do ligna et oleam ne deportato. *Pomp.* ad *Mar-cell.* et *Lentul. Coss. post. ep.* 12. *l.* 8. ad *Att. in f.* Arma Brundisium jumentis deportare. *Suet. Aug.* 78. *extr.* Deportari lectica per vicos. *Caes. B. C.* 1, 60. Frumentum deportare in castra. [*Pro-prium est in hac re vocabulum. V. *Burm.* ad *Suet. Tib.* 18.] et *ib.* 27. Naves, quae exercitum eo de-portaverant. *Nep. Eum.* 13. Ossa ejus in Cappa-dociam ad matrem deportanda curarunt. *Cic. Fam.* 7, 15. Deportare aliquid ex provincia. *Id. Manil.* 21. Bellum in Africa confecit: victorem exercitum deportavit. Adde *Liv.* 39, 38. et 30, 40. *extr.* [*Ob-servat *Duker.* ad *Liv.* 38, 49, 3. *deportari exercitus* dici, qui provincia confecta de ea cum spe trium-phi decedat; *reportari*, qui simpliciter navibus do-mum repetat. — Quod discrimen, etsi nonnullis locis probari videatur, tamen in universum non est verum, ut monstrat *Drak.* ad 6, 33, 12. Cf. *Eund.* ad 39, 38. quem l. *Forc.* modo laudavit.] *Id. Verr.* 2, 5, 16. Tertia illa tua, quam tecum deportabas. *Ter. Ph.* 5, 7, 85. Non hoc publicitus scelus hinc deportarier In solas terras? *deportari* significat hic relegari, amandari. Est etiam *deportare in insu-lam* et *deportare* absolute, patria pulsum aliquem in certam insulam relegare, ubi amissa civitate et testamenti factione, perpetuo sit: quae poena di-citur *Deportatio* et in DEPORTATUS explicata est. *Tac. A.* 4, 13. Vibius Serenus de vi publica da-mnatus ob atrocitatem morum in insulam deporta-tur. *Id. ib.* 14, 45. Censuerat, ut liberti quoque Italia deportarentur. ℙ [*Se deportare aliquo*, i. e. aliquo proficisci, est nonnisi sermonis familiaris. *Cic. Fam.* 16, 5. ut te Leucadem deportares.] ℙ Est etiam reportare, referre. [*Plerumque sic in bonam partem dicitur, raro in malam, ut *Cic. Amic.* 3. aliquod aut in Asia susceptum aut ex Asia de-portatum flagitium ac dedecus.] *Cic. Off.* 1, 22. *ad f.* Dicit, se triumphum tertium deportaturum fuisse. *Id. Senect.* 1. Te non cognomen solum Athenis deportasse, sed humanitatem et pruden-tiam, intelligo. [*Tac. A.* 2, 26. lauream, scil. apud Germanias, i. e. triumphare. V. *Lips.*] *Curt.* 9, 10. Deportare gloriam ex re quapiam. ℙ [*De-portare* et *deponere* permutantur passim. V. Intpp. ad *Suet. Tib.* 18.]

DĒPOSCO, is, pŏposci, a. 3. ἐξαιτέω, magno-pere posco, flagito, postulo. [*Proprie h. v. dici in re gladiatoria observat *Ern. Cl. Liv.* Hoc tum locum habet, ubi nos quoque dicimus *herausfodern*.] *Cic. Phil.* 3, 33. Idem non modo non recusem, sed appetam etiam atque deposcam. *Id. Manil.* 2. Pom-pejum unum ab omnibus ad id bellum imperatorem deposci atque expeti. *Id. Rosc. Am.* 34. Tene po-tissimum tibi partes istas depoposcisse, ut etc.? *Id. Sull.* 18. *extr.* Illam sibi officiosam provinciam depoposcit, ut etc. [*Suet. Aug.* 26. consulatum.] *Id. Inv.* 2, 49. Deposcere sibi aliquid a magistratu. *Caes. B. C.* 3, 110. Regum amicos ad mortem de-poscere. *Liv.* 21, 6. *extr.* Ducem ipsum in poenam foederis rupti deposcere. *Tac. A.* 1, 23. Deposcere aliquem morti. [*Suet. Tib.* ad poenam. *Id. Caes.* 68. poenam in se ultro depoposcerunt.] *Id. Agr.* 11. Audacia in periculis deposcendis. Absolute eo-dem sensu. *Lucan.* 5, 296. infestoque ducem depo-scere vultu, *h. e.* deposcere ad poenam. *Cic. in Senat.* 13. Altera pars me deposcere, propter ini-micitias, videbatur. *Ov. Met.* 1, 199. studiisque ardentibus ausum Talia deposcunt, *nempe* ad mor-tem. [*Etiam in h. v. praepositio a librariis saepe est neglecta. V. *Drak.* ad *Liv. Epit.* 1. 2. *sub f.*]

DĒPŎSĬTĀRĬUS, ii, m. qui depositum recipit. *Ulp. Dig.* 16, 3, 1. *a med.* Rem in aedem deponi et omni actione depositarium liberari. Adde *ib.* 7. *extr.*, ubi constat, illum quoque significari, qui pecuniam deponit.

DĒPŎSĬTĬO, onis, f. παρακατάθεσις, actio, qua depositum aliquid apud aliquem intelligitur, idest custodiae traditum. *Ulp. Dig.* 16, 3, 1. et 5. et *Flor. ib.* 17. ℙ Item de gradu aliquo dignitatis dejectio. *Ulp. ib.* 48, 19, 8. Aut damnum cum infamia, aut dignitatis depositionem. ℙ Item de-molitio. *Id.* 4, 2, 9. Aedificii depositio, quam quis coactus fecit. ℙ Item periodi clausula, finis et conclusio sententiae. *Quint.* 11, 3. *ante med.* Ut in iisdem affectibus sint tamen quaedam non ita magnae vocis declinationes, prout sententia-rum natura, aut depositio, aut inceptio, aut trans-itus postulabit. ℙ Item testimonium. *Impp. Dio-cletian.* et *Maximian. Cod.* 2, 43, 3. Si per testi-um depositiones, te fuisse minorem, ostenderis. ℙ [Item sepultura in inscriptionibus Christianis. *Inscr.* ap. *Fea*, *Framm. consol.* p. 89. Depositio ejus die III. nonas Oct. Nepotiano et Facundo conss. in pace. *nempe* anno 336. a Chr. nat. In aliis apud *eund. ib.* p. 100. legitur *deposso*, *depossio* et *depo-stio*. *F.*]

[DĒPŎSĬTĪVUS, a, um, adj. qui depositus est: hinc *depositiva pecunia* est *thesaurus absconditus* apud *Cassiod. Variar.* 6, 8. Depositivae pecuniae, quae longa vetustate competentes dominos amise-runt, inquisitione tua nostris applicantur aerariis, ut qui sua cunctos patimur possidere, aliena nobis debeant libenter offerri. Hinc *thesaurus* definitur a *Paul. Dig.* 41, 1, 31. vetus depositio pecuniae, cujus non exstat memoria. *F.*]

DĒPŎSĬTOR, oris, m. qui evertit aliquem, aut evertere conatur, apud *Prud. Apoth.* 179. Jam ce-de, Sabelli, Depositorque Patris, Natique, insane, negator. ℙ Item qui simpliciter deponit. *Quint. Decl.* 167. *in lemmate.* Depositor tyrannidis. ℙ Item qui apud alterum quidpiam deponit, custo-diae causa. *Ulp. Dig.* 16, 3, 1. *a med.*

DĒPŎSĬTUS, a, um, part. a *depono*, κατατε-θείς, deorsum positus, demissus, abjectus. *Cic. Sull.* 23. Depositum onus. *Hor. Sat.* 1, 6, 25. quo tibi, Tilli, Sumere depositum clavum, fieri-que tribuno? *Id. Ep.* 1, 9, 12. Depositus pudor. *Cic. Agr.* 3, 1. Opinio deposita et abjecta. ℙ [*Depositus de dormiente. *Aur. Vict. Vir. ill.* 71, 4. satellites pecunia corrupit, qui Viriathum humo depositum peremerunt. V. *Arntzen.* ad h. l.] ℙ Item desperatus, deploratus, ut in DEPONO *sub f.* dictum est. *Virg. A.* 12, 395. Ille, ut depo-siti proferret fata parentis, Scire potestates herba-rum usumque medendi Maluit. Ubi *Servius:* Apud veteres consuetudo erat, ut desperati ante januas suas collocarentur, vel ut extremum spiritum red-derent terrae, vel ut possent a transeuntibus forte curari, qui aliquando simili laboraverant morbo. *Caecil.* ap. *Non.* 4, 119. Depositus modo sum ani-ma: vita sepultus sum. *Ov. Trist.* 3, 3, 40. De-positum nec me qui fleat, ullus erit, *h. e.* mortu-um. *Id. Pont.* 2, 2, 47. Jam prope depositus, certe jam frigidus. [*Lucan.* 2, 72. de Mario: stagna uvidi texere soli laxaeque paludes Deposi-tum, Fortuna, tuum.] *Lucil.* apud *Non.* 4, 119. Symmachu' praeterea, jam tum depostu' bubulcus, Exhalans animam pulmonibus aeger agebat. *syn-cope.* ℙ Translate. *Cic. Verr.* 2, 1, 2. Mihi vi-deor magnam, et maxime aegram, et prope depo-sitam reipublicae partem suscepisse. ℙ [In inscri-ptionibus Christianis passim *depositus* dicitur, qui sepultus fuit. *Inscr.* ap. *Fea*, *Framm. consol.* p. 95. Depositus est puer nomine Exsuperantius VII. idus Majas sub consulatu Modesto et Fl. Arinthe coss. in pace. *nempe* an. 372. a Chr. nat. *F.*] ℙ Item alterius custodiae et fidei commissus. *Cic. Agr.* 2, 16. Pecuniam depositam recuperare. *Id. Verr.* 2, 4, 12. Habere aliquid depositum apud aliquem. ℙ *Depositum*, *i*, n. est res ipsa depo-sita, παρακαταθήκη. Depositum, inquit *Ulp. Dig.* 16, 3, 1., est, quod custodiendum alicui datum est: dictum ex eo, quod ponitur. Praepositio enim *de* auget *positum* etc. *Cic. Off.* 3, 25. Neque sem-per deposita reddenda. *Juven.* 13, 60. si deposi-tum non inficietur amicus. *Papin. Dig.* 36, 3, 5. *extr.* Habere aliquid in deposito. *Ulp. ib.* 33, 8, 8. Pro deposito esse apud aliquem. ℙ Translate. *Quint.* 10, 3. *in f.* Irrumpunt optimi nonnunquam sensus, quos neque inserere oportet, neque differre tutum est: ideoque optime sunt in deposito, *h. e.* cum quae scribentibus extra ordinem occurrunt, subinde notantur. ℙ Ita quoque appellatur contra-ctus ipse, quo res aliqua ea lege apud alterum de-ponitur, ut suo tempore reddatur, dolum solum-modo, non negligentiam praestando, uti *Cajus Dig.* 44, 7, 1. docet. Hinc *teneri depositi*, apud *Ulp. l. l.* 16. *tit.* 3. *qui inscribitur* Depositi, vel contra, 1. etc. ℙ Praeterea *depositus* est depres-sus, eversus, destructus, solo aequatus. *Jabolen. Dig.* 41, 3, 23. Depositae aedes. *Stat. Silv.* 1, 4, 91. Deposita urbs, *h. e.* capta et eversa.

DĒPOSTŪLĀTOR, oris, m. qui depostulat. *Tert. Apol.* 35. Depostulatores Christianorum, *h. e.* ad supplicium deposcentes: vulgus enim Romae in Circo clamabat: *Christiani ad leones.* Est ta-men qui perperam legat *depopulatores.*

DĒPOSTŪLO, as, a. 1. ἐξαιτέω, vehementer po-stulo. *Auct. B. Hisp.* 1. Civitates contrariae Pom-pejo auxilia sibi depostulabant.

*DĒPOTĬOR, iris, dep. 4. *Gloss. Lat. Gr.* De-potitur, ἀπολαύει. *B. A.*

DĒPRAEDĀTĬO, onis, f. *Lact. Epit.* 11. More latrocinii depraedatio et vastatio fiet. *Imp. Con-stantin. Cod.* 12, 36, 9. Si quis Barbaris scelerata factione facultatem depraedationis in Romanos de-derit. *Id. ib.* 2, 6, 5. Cum gravi damno litiga-torum et depraedatione, *h. e.* spoliatione bonorum.

DĒPRAEDĀTOR, oris, m. depopulator. *Augu-stin. ep.* 199. et *Marcell. ad Augustin. inter hujus epist. n.* 4.

DĒPRAEDĀTUS, a, um, part. a *depraedor*, signific. pass. *Dictys Cret.* 2, 16. Agri deprae-dati et vexati. Al. leg. *depraedari* et *vexari*

DĒPRAEDOR, aris, dep. 1. κατασυλάω, depopu-lor. *Justin.* 24, 6. Victor Macedoniae agros de-praedatur. Adde *Appul. Met.* 8. p. 215, 7.

DĒPRAESENTĬĀRUM, adv. eadem forma di-ctum, qua *impraesentiarum*, eandem quoque habet significationem. *Petr. fr. Trag.* 58. *Burm.* Alio-quin jam tibi depraesentiarum reddidissem. Adde *ib.* 74. [*V. quae de h. v. disputavit *Döderl. Syn.* I. p. 139. sqq.]

DĒPRANDĬS, e, adj. impransus. *Naevius* apud *Fest.* in *Oreae.* Deprandi autem leoni subdas oreas.

DĒPRANSUS, a, um, adj. signific. passivae. *Appul. Met.* 9. V. DEPENSUS.

DĒPRĀVĀTĒ, adv. σκολιῶς, κακῶς, prave, per-peram, vitiose. *Cic. Fin.* 1, 21. De quibus ne-que depravate judicant, neque corrupte.

DĒPRĀVĀTĬO, onis, f. actus depravandi, σκο-λιότης, κιβδηλεία. *Cic. Or.* 2, 62. Oris depravatio. *Id. Fin.* 5, 12. Distortio et depravatio membro-rum. *Senec. ep.* 24. *a med.* Libidines afferunt pe-dum, manuum, articulorum omnium depravatio-nes. ℙ Translate. *Cic. Partit.* 36. Depravatio verbi, [*i. e. perversa explicatio.] (Adde *Auct.* ad *Her.* 1, 6. *ad f.* [*Hoc loco interpretatur *Lindem.* depravationem per: vocis vultusque deformatio-nem.]) *Id. Leg.* 1, 10. consuetudinum. *Id. Off.* 3, 29. Depravatio et foeditas turpificati animi.

DĒPRĀVĀTUS, a, um, part. a *depravo*, distor-tus, corruptus, σκολιός. *Varr. L. L.* 8, 5. Ut stulte faciant, qui pueris in geniculis alligent ser-perastra, ut eorum depravata corrigant crura. ℙ Translate est vitiatus, corruptus, [*degeneratus.] *Cic. Fin.* 2, 11. Bestiae quamvis depravatae non

sint, pravae tamen esse possunt. (*depravatus* mala disciplina: *pravus* natura.) *et mox.* Ferarum natura non est illa quidem depravata mala disciplina, sed natura sua. *Id. Leg.* 2, 15. Mores cantus dulcedine, corruptelaque depravati. *Id. Att.* 10, 4. Puer indulgentia nostra depravatus. *Sall. Jug.* 18. Homines gratia depravati. *Varr. L. L.* 8, 12. Depravata consuetudo.

DĒPRĀVO, as, avi, atum, a. 1. σκολιόω, διαφθείρω, κακύνω, pravum reddo, distorqueo, corrumpo. *Plin.* 11, 37, 55. Uni homini oculi depravantur, unde cognomina Strabonum et Paetorum. *Senec. ep.* 101. *a med.* Tu vero me depraves licet, dum monstruoso et distorto temporis aliquid accedat. *Cic. Fin.* 1, 6. Ea, quae corrigere vult, mihi depravare videtur. Adde *Senec. Clem.* 2, 7. [**Cic. Arch.* 4. est ridiculum, quae depravari nullo modo possunt, repudiare; tabulas, quas idem dicis solere corrumpi, desiderare. — Ut hic alterum voc. alterum explicat, ita saepe utrumque conjungitur. *Cic. Mur.* 12. Ea jureconsultorum ingeniis pleraque corrupta et depravata sunt. V. *Ruhnk.* ad *Vell.* 2, 30, 5.] ¶ Translate. *Liv.* 45, 23. Plebem consiliis depravare. *Cic. Agr.* 2, 35. *extr.* Campanos nimiae rerum omnium copiae depravabant. *Id. Phil.* 1, 13. *extr.* Nihil est tam sanctum, quod non soleant domestici depravare aliquando. *Ter. Ph.* 4, 4, 17. Nihil est, quin male narrando possit depravarier.

***DEPRECABĬLIS**, e, adj. *Vulg. Psalm.* 89, 13. Deprecabilis esto super servos tuos. *B. A.*

DĒPRĔCĀBUNDUS, a, um, adj. qui valde deprecatur. *Tac. A.* 15, 53. Deprecabundus et genibus principis accidens.

DĒPRĔCĀNĔUS, a, um, adj. Deprecanea fulmina *Caecinna* apud *Senec. Qu. Nat.* 2, 49. dicit ea esse, quae speciem periculi sine periculo afferunt. Fortasse intelligit ea, quae precationibus impetrari solebant, ut est apud *Plin.* 2, 53, 54. v. gr. ad avertendos eo terrore hostes, vel monstrum regioni infestum etc. Vel ita vocat, quod facile ea possint homines deprecari.

DĒPRĔCĀTĬO, onis, f. παραίτησις, vehemens precatio, *de* particula significationem augente. *Cic. Cluent.* 3. Aggrediar ad crimen cum illa deprecatione, qua mihi saepius utendum esse intelligo, sic ut me audiatis, quasi hoc tempore haec causa primum dicatur. *Id.* ad *Quirit.* 3. Non enim ille deprecatione rediit, sed exercitu se armisque revocavit. *Id. Phil.* 5, 7. Nullus aditus erat privato, nulla aequitatis deprecatio, *h. e.* nullae preces, quae valerent ad aequitatem obtinendam. *Curt.* 5, 3. Abnuens deprecationem pro illis suae convenire fortunae. ¶ Deprecatio mali est ejus amolitio et depulsio per preces. *Cic. Partit.* 7. *extr.* Ad ejus facti deprecationem, ignoscendi petenda venia est. *Id. Rabir. perd.* 9. Deprecatio periculi. *Petr. Sat.* 107. supplicii. *Hirt. B. G.* 8, 1. inertiae. *Plin.* 28, 2, 4. Etiam parietes incendiorum deprecationibus conscribuntur, *h. e.* formulis precum, quibus depulsio incendiorum contineatur. *Pl. Capt.* 3, 3, 7. Neque deprecatio perfidiis meis, nec malefactis fuga est, *h. e.* effugium per preces. ¶ Est etiam inter figuras sententiarum *deprecatio* a *Cic. Or.* 3, 53. enumerata, cum opem judicis, veniamque postulamus, [*προπαραίτησις] συγγνώμη. Hoc tamen intellige, cum oratio admixta defensioni est, ita ut post multa, quibus alicujus factum defenderis, preces quoque subjicias, quo facilius judex ad condonandum impellatur: quod facit *Id. Mil.* 34., *Ligar.* et alibi. Differt autem ab *obsecratione,* qua aliquid per Deos et sacra petimus: *deprecatione* autem malum avertimus. ¶ Quod si tota causa precibus agatur, cum scilicet nullus est defensioni locus, jam non figura est, sed causae genus, quod plerique negarunt, in judicium unquam venire. Habet tamen locum in senatu, et apud populum, et apud principem, et ubicumque juris clementia est. Ita *Quint.* 7, 4., ubi multa hac de re. ¶ Interdum ponitur pro recusatione rei alicujus faciendae. *Quint. prooem.* 1. Qua ego ex causa faciliorem mihi veniam meae deprecationis arbitrabar fore, hac accendebantur illi magis. ¶ Interdum simpliciter pro depulsione, sine precibus. [*V. DEPRECOR, quod saepe est i. q. amoliri.] *Cic. Rabir. perd.* 9. Huic quidem afferet aliquam deprecationem periculi aetas illa, qua tum fuit. *Quint.* 3, 6, 13. Alii statum crediderunt primam ejus, cum quo ageretur, deprecationem. [*Adde *Auct.* ad *Her.* 1, 11. Constitutio est prima deprecatio defensoris cum accusatoris insimulatione conjuncta, i. e. depulsio, Gr. ἀντίστασις, ἀπόφασις. V. intpp. ad h. l. Hoc sensu legitur etiam apud *Cic. Inv.* 2, 34., quibus de locis agit *Ern. lex. techn. lat.* p. 110.] ¶ Denique accipitur nonnunquam pro detestatione et imprecatione. *Cic. Rosc. Com.* 16. Qui semel a veritate deflexit, hic non majore religione ad perjurium, quam ad mendacium perduci consuevit. Quis enim deprecatione Deorum, non conscientiae fide commovetur? *h. e.* cum jurando sibi malum imprecatur, si mentiatur, *si sciens fallo* etc.: hanc vero Deorum deprecationem. *Id. Dom.* 57. *devotionem capitis* vocat. *Plin.* 28, 2, 4. Defigi diris deprecationibus nemo non metuit.

***DEPRECATIUNCŬLA**, ae, f. diminut. *Salvian. contr. avar. l.* 3. *post init.* Deprecatiunculae species. *B. A.*

DĒPRĔCĀTĪVUS, a, um, adj. ad deprecandum idoneus. *Capell.* 5. p. 147. Ad deprecativam potius admovendum est qualitatem.

DĒPRĔCĀTOR, oris, m. παραιτητὴς, qui pro alio deprecatur et prece malum avertit. *Cic. Flacc.* 1. Sperabam honoris potius L. Flacci me adjutorem futurum, quam miseriarum deprecatorem. *Id. Balb.* 18. Deprecatores periculi. *Id. Att.* 11, 8. Quintus filium misit, non solum sui deprecatorem, sed etiam accusatorem mei. *Id. Manil.* 12. Mittere legatos et deprecatores ad aliquem. *Liv.* 36, 35. Ego apud consulem deprecator defensorque vobis adero. *Cic. Sext.* 12. Deprecatores salutis meae. *Id. Planc.* 42. Nec me solum deprecatorem fortunarum tuarum, sed comitem sociumque profitebor. *Id. Fam.* 2, 13. Praebere se deprecatorem pro periculo alicujus. *Caes. B. G.* 1, 9. Legatos ad Dumnorigem mittunt, ut eo deprecatore a Sequanis hoc impetrarent.

***DEPRECATORĬUS**, a, um, adj. *Vulg. Macc.* 1, 10, 24. Scribam et ego illis verba deprecatoria. *B. A.*

DĒPRĔCĀTRIX, icis, f. *Ascon.* in *Verr.* 2, 1, 5. Sabinis deprecatricibus parentum bellum, maritorumque finitum est. Adde *Tert. adv. Marc.* 4, 12.

DĒPRĔCĀTUS, a, um, part. a *deprecor.* Active. *Cic. Or.* 2, 49. Nihil unquam pro se ipso deprecatus. ¶ Passive. *Justin.* 8, 5. Pactio ejus fidei fuit, cujus ante fuerat deprecati belli promissio. ¶ Item simpliciter rogatus. *Appul. Met.* 11. p. 270, 13. Ad istum modum deprecato summo numine.

DĒPRĔCOR, aris, atus sum, dep. 1. καταδέομαι, παραιτέομαι, valde precor, vehementer oro, obsecro: nam *de* significationem auget. [*Licet penultima corripiatur in h. v., tamen in antiquis monumentis passim, *depraecor* scribitur. V. *Beier.* ad *Cic. fr. p. Scauro* p. 218.] *Petr. Sat.* 133. Posito genu, sic deprecatus sum numina. *Cic. Or.* 3, 3. Cum sibi non incolumem fortunam, sed exsilium et fugam deprecaretur, coactus est, ut vita se ipse privaret. *Hirt. B. Afr.* 89. Deprecari sibi vitam. *Cic. Fam.* 8, 1. In hoc te deprecor, ne meum hoc officium arrogantiae condemnes. [*V. *Manut.* ad h. l. et ad 4, 7.] (Adde *Liv.* 34, 59.) *Id. Fam.* 12, 24. Legati, quos senatus non ad pacem deprecandam, sed ad denunciandum bellum miserat. *Hirt. B. Afr.* 85. *extr.* Inspectante ipso Caesare, et a militibus deprecante, uti eis parcerent. *Id. Partit.* 39. Erit iisdem aequitatis sententiis contra acerbitatem verborum deprecandum. *Id. Or.* 3, 20. Paululum equidem de me deprecabor, et petam a vobis, ut etc. *Id. ib.* 2, 49. Semper pro amicorum periculis, nihil unquam pro me ipso deprecatus sum. [*Adde *Suet. Tib.* 8. pro Laodicenis. Et absolute, i. e. precibus intercedere. *Id. Caes.* 1. deprecantibus amicissimis viris. *Aug.* 65. deprecanti populo Rom. (nos *fürbitten*).] ¶ Cum altero accusativo communi. *Val. Fl.* 8, 53. hoc Superos, hoc te quoque deprecor, hospes. ¶ Deprecari alicui, ne vapulet, *h. e.* deprecari pro aliquo, est *Plauti* in fine *Asinariae.* ¶ Cum conjunctivo et *ut* particula. *Senec. Qu. Nat.* 2, 33. Deos deprecari, ut remittant minas. *Petr. Sat.* 30. Dispensatorem deprecati sumus, ut servo remitteret poenam. ¶ *Deprecari aliquem ab aliquo* est ejus salutem ab aliquo petere. *Cic. Agr.* 2, 36. Si quid deliquero, nullae erunt imagines, quae me a vobis deprecentur. *Id. Planc.* 42. Non ego meis ornatum beneficiis a vobis deprecor, judices, sed custodem salutis meae. Adde ad *Quir.* 3. [*Vel *deprecari aliquid ab aliquo (losbitten)*, eodem sensu: *Cic. Sull.* 11. multorum hic vitam est a Sulla deprecatus. V. de hac constructione *Ruhnk.* ad *Rutil. Lup.* p. 28. sq. *Spald.* ad *Quint.* 11, 13, 12. — Sic absolute, i. q. συγγνώμην αἰτεῖν, *(abbitten)*: *Suet. Tib.* 36. deprecantibus — veniam dedit. *Id. Vesp.* 14. in hunc postea deprecantem i. e. sibi veniam petentem, ut *Cal.* 33.] ¶ *Deprecari malum* est precando avertere, amoliri, aut recusare. *Cic. Verr.* 2, 5, 47. *extr.* Deprecari mortem et sanguinem alicujus. et *ib.* 62. *sub f.* virgarum vim. *Ov. Pont.* 1, 2, 59. Saepe precor mortem: mortem quoque deprecor idem. *Nep. Att.* 12. Usus est pecunia in deprecandis amicorum aut periculis aut incommodis. *Liv.* 39, 35. Filium mittere Romam ad deprecandam iram senatus statuit. [*Cf. *id.* 40, 15. ibique *Drak.*] *Cic. Verr.* 2, 1, 60. *extr.* Nullam ab sese calamitatem deprecari. *Curt.* 6, 10. Ne hanc quidem exhibendae veritatis fidem deprecor. *Asin.* ad *Cic. Fam.* 10, 31. Nec periculum est ullum, quod pro libertate aut refugiam, aut deprecer. [**Tac. A.* 1, 78. centesimam.] ¶ Sequente *quin* particula. *Catull.* 44, 18. Nec deprecor jam, si nefaria scripta Sexti recepso, quin gravedinem, et tussim etc. ¶ Cum infinito. *Stat. Th.* 8, 116. nec deprecor umbram Accipere. *Lucan.* 9, 213. non deprecor hosti Servari. ¶ Et pro e cusare precando. *Sall. Jug.* 112. Legati pos quam, errasse regem et Jugurthae scelere lapsu deprecati sunt etc. ¶ Translate est abigere, d pellere, propulsare, etiam sine precibus, ut *Gell.* 6, 16. docet. [*Videsis de hac significatio *Gron.* ad *Gell. l. l.*, *Graev.* ad *Auct.* ad *Her.* 11. *Ruhnk.* ad *Rutil. Lup.* p. 29. Refer huc l cum *Nep. Att.* 12. a Nostro supra allatum, et que a reliquis sejunctum in fine posuerat, *Prop.* 25, 17. Lecto te solum, lecto te deprecor un Rivalem possim non ego ferre Jovem, i. e. pet abs te, ut lecto, i. e. amore Cynthiae abstinea V. *Burm.*] *Cic. fr.* apud *Gell. ib.* et *Non.* 4, 15 Claudii invidiam Gracchi caritas deprecabatu *Id. Cat.* 1, 11. Ut a me P. C. quandam prope ju stam patriae querimoniam detester ac deprece *Id. Caecin.* 11. Excusatione summae stultitiae summae improbitatis odium deprecari. *Id. Ver* 2, 2, 78. Avaritiae crimina frugalitatis laudibu deprecari. *Enn.* apud *Gell. ib.* et *Non. l. c.* Qui bus nunc aerumna mea libertatem paro: quibu servitutem mea miseria deprecor. *Id. ib.* Ego cu meae vitae parcam, letum inimico deprecor. *Ci Font.* 12. Orandus erit M. Plaetorius, ut suos no vos clientes a bello faciendo deterreat, ut eorum iratos animos, atque horribiles impetus deprece tur, *h. e.* precibus flectat, molliat, retardet. ¶ Aliquando est imprecari, detestari, exsecrari, abominari, eod. *Gell. ib.* teste. *Catull.* 92, 1. Lesbia mi dicit semper mala, nec tacet unquam De me dispeream, me nisi Lesbia amat. Quo signo? quasi non totidem mox deprecer illi. *Appul. Met.* 9. p 227, 35. Diras devotiones in eum deprecata. *Val. Max.* 4, 3. *n.* 6. Continuo Pyrrho et Samnitibus istam sapientiam deprecatus est. ¶ Absolute pro veniam petere. *Cic. Att.* 11, 6. *sub f.* Quintum fratrem audio profectum in Asiam, ut deprecaretur, *h. e.* veniam petitum a Caesare, quod a Pompejo stetisset. ¶ Et pro dehortari. *Senec. Phoen.* 73. dum prior, quo vis eo: Non deprecor, non hortor.

DĒPRĔHENDO et *per syncop. poetis familiarem* Deprendo, is, endi, ensum, a. 3. καταλαμβάνω, idem quod prehendo, capio, incautum aut inopinantem corripio. *Ov. Met.* 5, 617. Fessa labore fugae, fer opem, deprendimur, inquam. *Cass.* ad *Cic. Fam.* 12, 12. Deprehendere tabellarios litterasque intercipere. [*Et bono sensu: *Tac. Agr.* 7. Agricola nuntio affectati a Vespasiano imperii deprehensus est; nos: *überrascht.*] *Stat. Th.* 6, 568. et *Senec. Herc. fur.* 224. Deprendere cursu feram. *Sil.* 16, 566. volucresque vagas deprendere nube Assuetus jaculis. *Curt.* 7, 4. Si quos ille ventus deprehendit, arena obruit. *Caes. B. C.* 1, 26. Pompejus naves, quas in portu deprehenderat, adornabat, i. e. repererat. V. *in f. Quint. Decl.* 268. *sub f.* Si quem subita deprehenderit valetudo. ¶ Item deprimere, quasi prehendendo demittere, ut fit in vite propaganda, cujus brachium deorsum flectitur et terra obrutum alio emittitur. *Venulej. Dig.* 43, 23, 22. Si vitem meam ex fundo meo in fundum tuum deprehenderis, eaque in fundo tuo coaluerit. ¶ Item in ipso actu comperire, opprimere, ita ut neque effugere, neque inficiari possit. *Cic. Verr.* 2, 5, 43. Deprehendere aliquem in manifesto scelere. *Id. Or.* 2, 68. Deprehendi in adulterio. [*Absolute eodem sensu: *Hor. Sat.* 1, 2, 131. cruribus haec metuat, doti deprensa, egomet mi. Ubi *Fea* plura habet.] *Ter. Eun.* 5, 5, 18. Deprehendere aliquem pro moecho in domo meretricia. *Cic. Verr.* 2, 3, 2. Accusator ferendus non est is, qui quod in altero vitium reprehendit, in eo ipse deprehenditur. *Hor. Sat.* 2, 7, 42. quid si me stultior ipso Quingentis empto drachmis deprenderis? *Plin.* 35, 11, 40. *n.* 29. Pinxit Achillem virginis habitu occultatum, Ulysse deprehendente. [*Hinc saepe *deprehendi* est i. q. in artum deferri, in angustias redigi. *Quint.* 1, 1, 30. nec difficillima quaeque (syllaba) differenda, ut in nominibus scribendis deprehendantur, *sc.* pueri. [Alii *ut* — deprehenduntur, i. e. reperiuntur; quo sensu legitur apud *Eund.* 1, 5, 33. si *Burm.* conjecturam sequeris. V. *Spald.*) — Cf. porro 10, 7, 29. Ab utroque (scribendo et cogitando) exclusi, debent tamen eniti, ut neque deprehensus orator, neque litigator destitutus esse videatur. et 12, 8, 6. Deinde deprehenduntur et adversariis causam discunt. Adde *Cic. Or.* 1, 48. *Verr.* 2, 4, 12.] ¶ Cum genit. *Pl. Bacch.* 4, 9, 26. Doli ego deprensus sum. Al. leg. *dolis.* V. PREHENDO. ¶ Translate. *Senec. Herc. Oet.* 533. Verba deprendit quies, *h. e.* mors verba loquentis interrupit. ¶ Est etiam animadvertere, dignoscere. *Cic. Cluent.* 7. et 17. Venenum manifesto deprehendere in manibus alicujus. *Id. Coel.* 6. Facinora oculis prius, quam opinione, manibus, quam suspicione deprehendere. [**Suet. Cal.* 60. ut eo pacto hominum erga se mentes deprehenderet.] *Stat. Th.* 2, 337. quoties haec ora natare Fletibus, et magnas latrantia pectora curas Admota deprendo manu? *Plin.* 37, 13, 76. Demonstrare rationem deprehendendi falsas gemmas. *Id. ib.* 12, 75. De-

rehendi ars non potest. et *ib.* 10, 60. Heliotro-
ium deprehendit defectus solis. et 17, 21, 35. *n.* 4.
olum male pastinatum deprehendunt scamna inae-
ualia. et 12, 9, 19. Genera gummi deprehendun-
ur odore, colore, pondere. et 19. *praef.* Confe-
unt rura deprehendendo coelo. *Claud. III. Cons.*
Honor. sub f. arcanos Nili deprendite fontes. *Plin.*
33, 3, 20. Splendor deprehendit, an aes satis re-
coctum sit. *Quint.* 1, 12. et *Flor.* 2, 4. Experi-
mento deprehendere. *Val. Fl.* 1, 463. de Lynceo:
possit qui rumpere terras, Et Styga transmisso
tacitam deprendere visu. ℙ [*Hinc simpliciter i. q.
invenire. V. supra ll. *Quint.* quibus adde *Suet.*
Caes. 35. ut occisum deprehendit. *Id. Tit.* 6. quum
etiam chirographum ejus — concionis deprehendis-
set.] ℙ Scribitur et *depraehendo*. V. quae dicta
sunt in COMPREHENDO *ad f.* [*Ceterum cf.
de h. v. et ejus synom. *Döderl.* III. p. 141. sqq.
coll. *Beier.* ad *Cic. Off.* 3, 29, 107.]

DĒPRĔHENSA, ae, f. genus animadversionis militaris in eos, qui certo in errore deprehensi fuissent, castigatione major, ignominia minor. *Festus.*

DĒPRĔHENSĬO, onis, f. κατάληψις, actus deprehendendi. *Cic. Cluent.* 18. Omnis accusatio ad extremum manifesta veneni deprehensione conclusa est. *Ulp. Dig.* 47, 2, 7. Fur deprehensione fit manifestus. *Id. ib.* 23, 2, 43. *sub f.* Deprehensio in adulterio.

DĒPRĔHENSUS, *et per syncop.* Deprensus, a, um, partic. a *deprehendo*, καταληφθεὶς, inopinato prehensus, correptus, ita ut nullum restet effugium, aut facti negatio. *Plin.* 8, 8, 8. Elephas deprehensus solitarius, vel abactus a grege. *Id.* 11, 8, 8. Apes noctu deprehensae in expeditione, excubant supinae. *Liv.* 38, 21. Galli erant deprehensi genere pugnae, in quod minime apti sunt. [*Lucan.* 6, 505. cantu deprensa. V. *Cort.*] *Caes. B. C.* 1, 28. Duas naves deprehendunt: deprehensas excipiunt. *Ov. Trist.* 3, 11, 11. fugax avidis cervus deprensus ab ursis. *Cic. Att.* 1, 12. Clodius cum veste muliebri deprehensus domi C. Caesaris. *Id. Cat.* 3, 5. Scelus manifestum atque deprehensum. ℙ Absolute. *Id. Or.* 1, 48. Deprehensum equidem me, inquit Antonius, plane video atque sentio. *Quint.* 10, 7. *ad f.* Deprehensus orator. [*De h. l. egimus sub DEPREHENDO. Adde *Lucan.* 4, 469. Hoc tamen in casu, quantum deprensa valebat, effecit virtus, i. e. in angustias redacta. *Id. ib.* 6, 168.] *Id.* 5, 7. Testes deprehensi. *Ov. Am.* 3, 14, 43. Si tamen in media deprensa tenebere culpa. ℙ Saepe dicitur de navigantibus medio mari, ubi nullum portus effugium est. *Catull.* 25, 12. velut minuta magno Deprensa navis in mari, vesaniente vento. *Virg. A.* 5, 52. Argolicove mari deprensus. *Stat. Th.* 1, 370. Ac velut Aegaeo deprensus navita ponto. Adde *Lucr.* 6, 428. ℙ Est etiam animadversus, compertus, cognitus. *Cic. Or.* 25. Ne elaborata concinnitas et quoddam aucupium delectationis manifesto deprehensum appareat. *Plin.* 2, 54, 55. Magna hujus observationis vanitas deprehensa est Scauro consule. *Ov. A. Am.* 2, 313. Si latet ars, prodest: affert deprensa pudorem. ℙ [*A librariis saepe confunditur cum *depressus*, qua de re cf. *Cort.* ad *Lucan. l. l.*]

DĒPRESSĒ, adv. Comp. *Depressius* apud *Colum.* 4, 1. Verior igitur causa est depressius pastinandi. *Senec. Consol.* ad *Helv.* 9. Quo depressius aestivos specus foderint.

DĒPRESSĬO, onis, f. *Macr. Sat.* 1, 20. Sol semper velut a quadam imae depressionis senecta in altitudinem suam, ut in robur revertitur juventutis. *Vitr.* 1, 3. Fundamentorum ad solitum depressio. *Macr. Sat.* 7, 3. Depressio nasi, *h. e.* nasus simus.

DĒPRESSĬTAS, atis, f. devexitas, locus depressus, ut Depressitas terrae, *Appul. Trismeg.* [*p. 586. *ed. Vulc.*] ubi alii rectius leg. *densitas.* [*Sic *Elm.*]

DĒPRESSUS, a, um, part. a *deprimo*, deorsum pressus, demissus, dejectus, καταπιεσθεὶς, χθαμαλός. *Cic. Pis.* 6. Altero ad frontem sublato, altero ad mentum depresso supercilio. *Phaedr.* 1, 20. Corium depressum in fluvio. *Sall. Cat.* 58. Locus circiter duodecim pedes humi depressus. *Cic. Verr.* 2, 5, 27. Lautumiae — opus est ingens — totum e saxo in mirandam altitudinem depresso. [*Id. fr. or. p. Scauro* §. 45. *m.* (p. 269. *ed. Or.*) depressa, caeca, jacens domus.] *Id. Manil.* 8. Classis superata atque depressa, i. e. demersa. *Hirt. B. Alex.* 46. Depressa scapha. *Plin. ep.* 9, 27. Tutius per plana, sed humilius et depressius iter. *Id. ib.* 10, 58. Aedes multo depressior. *Stat. Th.* 4, 238. depressae populus subit incola Pisae, *h. e.* depresso loco sitae. *Tibull.* 4, 1, 44. Libra alterno depressior orbe. *Front. Aquaed.* 65. Aquaeductus depressior. *Auct.* ad *Her.* 3, 14. Sedatissima et depressissima voce uti, i. e. tenui et submissa. ℙ [*Notandus est singularis usus h. v. in *Ep. Asin. Pollionis* apud *Cic. Fam.* 10, 32. quum depressus (Fadius) in ludum bis gratis depugnasset etc. i. e. vi detrusus, coactus esset in ludum gladiatorium se conferre.] ℙ Translate. *Cic. Senect.* 21. Animus coelestis ex altissimo domicilio depressus, et quasi demersus in terram. *Id. Cluent.* 65. Multorum improbitate depressa veritas emergit. *Id. Verr.* 2, 5, 37. Opes civitatis victae, comminutae, depressae. *Senec. Ben.* 2, 13. Quo altius te sublevasti, hoc depressior es. ℙ Comp. et Sup. V. supra.

DĒPRĔTĬĀTOR, oris, m. qui depretiat. *Tert. adv. Marc.* 4, 29. Depretiator operum.

DĒPRĔTĬĀTUS, a, um, part. a *depretio*, vilior seu deterior factus, ἐλαττωθείς. [*Cajus Institut.* 3. (ed. *Goeschenio*) §. 212. Non solum occisi symphoniaci fit aestimatio, sed eo amplius computatur, quod ceteri, qui supersunt, depretiati sunt. *F.*] *Sidon. carm.* 22, 203. nec tempore longo Depretiata suas turpant pigmenta figuras. *Paulin. Nolan. carm.* 22, 56. Vilescit pretio depretiatus homo.

DĒPRĔTĬO, as, a. 1. ἐλαττόω, ad minus pretium redigo, viliorem ac deteriorem facio. *Paul. Dig.* 9, 2, 22. Sed et ejus ratio haberi debet, quo cetera corpora depretiata sunt. *Tert. Apol.* 45. Epicurus omnem dolorem depretiat, modicum contemptibilem pronunciando, magnum vero non diuturnum. *Sidon. ep.* 2, 10. *extr.* Neque apud te litterariam curam turba depretiet imperitorum. Adde *Tert. Spectac.* 22.

DĒPRĬMO, is, essi, essum, a. 3. καταπιέζω, deorsum premo, demitto, affligo, demergo: a *de* et *premo*. *Pl. Merc.* 4, 1, 9. Simul haec, quae porto, deprimunt. *Cic. Tusc.* 5, 17. *extr.* Tantum propendere illam boni lancem putat, ut terram et maria deprimat. *Nep. Con.* 4. Multas naves capit, complures deprimit, i. e. demergit. *Cato R. R.* 32. et *Colum. Arbor.* 7. Vitem in terram deprimere. *Plin.* 14, 1, 3. Vitis evocatur in palmites, aut deprimitur in propagines. *Id.* 2, 16, 13. Deprimente aliquid ad terras. *Pallad.* 4, 9. Semen siccatum deprimere. *Cic. fr.* apud *Lact.* 3, 19. Deprimi in tenebras. *Tac. A.* 15, 42. Navigabilem fossam usque ad ostia Tiberina depressuri. Adde *Hirt. B. G.* 8, 40. *Ulp. Dig.* 8, 2, 16. Eum quoque, qui tollit aedificium, vel deprimit, officere luminibus. *Pompon. ib.* 4, 11. Deprimere vel allevare rivum. [*Lact. Opif. Dei* 10, 16. cibos colligit (lingua) et conglobatos vi sua deprimit et transmittit ad ventrem. Cf. DEPULSUS.] ℙ Item opprimere. *Ov. Met.* 12, 260. Cumque suis Gryneus immanem sustulit aram Ignibus, et medium Lapitharum jecit in agmen, Depressitque duos. [*Sic *Heins.* et *Burm.*] Al. leg. *oppressit.* ℙ Item calcare. *Petr. Sat.* 123. Caesar tumidas iratus deprimit arces, *h. e.* per Alpes iter facit. ℙ Translate. *Cic. Pis.* 18. Vos meam fortunam deprimitis, vestram extollitis. *Auct.* ad *Her.* 3, 1. Causam adaugere aut deprimere. [*Causa deprimitur, si iis orationis artificiis et momentis utimur, quibus efficiatur, ut causa minus gravis appareat, et ad alia auditorum animi traducantur. Sic *Ern. techn. Lat.* p. 111. quem V.] *Quint.* 8, 3. *extr.* Elocutio attollit aut deprimit. *Liv.* 30, 36. Contemplato Carthaginis situ, non tam noscendi in praesentia, quam deprimendi hostis causa. *Senec. ep.* 10. Vide ne te ulla res deprimat. *Gell.* 1, 11. *a med.* Deprimere et sedare impetum vocis. *Plin. Pan.* 44. Rectos ac vividos animos contundere ac deprimere. [*Nep. Att.* 22, 1. preces taciturna sua obstinatione depressit i. e. non sine animi contentione a se amovit, nos: *niederkämpfen.* V. *Brem.*]

DĒPRŎCUL, adv. procul, longe. *Pl. Pers.* 4, 2, 6. Abscede deprocul e conspectu. Al. rectius leg. *procul.* [*Omnino.]

DĒPRŒLĬANS, antis, part. ab inusit. *deproelio*, valde proelians, decertans. *Hor. Od.* 1, 9, 10. ventos aequore fervido Deproeliantes.

DĒPRŌMO, is, ompsi, *aut* omsi, omptum, *aut* omtum, a. 3. προφέρω, ἐκφέρω, promo, extraho, profero. *Pl. Truc.* 3, 1, 2. Bubus glandem prandio depromere. *Hor. Od.* 1, 9, 6. benignius Deprome quadrimum Sabina, o Taliarche, merum diota. *Virg. A.* 11, 590. ultricem pharetra deprome sagittam. *Cic. Off.* 2, 15. Pecuniam ex arca depromere. ℙ Jlocaliter. *Pl. Amph.* 1, 1, 4. Quid faciam, si tresviri me in carcerem compegerint? Inde cras e promptuaria cella depromar ad flagrum? ℙ Translate. *Cic. Or.* 1, 59. Juris utilitas vel a peritis, vel de libris depromi potest. *Id. ib.* 46. Depromenda saepe oratio est ex jure civili. *Id. Fam.* 13, 6. Pollicitus sum, me ex intima nostra arte depromptum mirificum genus commendationis. *Id. Verr.* 2, 3, 66. Verba domo patroni depromere. *Id. Fin.* 4, 4. E locis, quasi thesauris, argumenta depromere.

DĒPROMPTUS et Depromtus, a, um, part. a *depromo*, ut Deprompta ex aerario pecunia, *Cic. Manil.* 13. ℙ Translate. *Id. initio Parad.* 1. Ex Stoicorum disputationibus, non ex meo sensu deprompta oratio. *Id. Or.* 1, 57. Aliquid de jure civili depromptum. *Id. Phil.* 3, 6. Maledicta deprompta ex recordatione impudicitiae.

DĒPRŎPĔRO, as, a. 1. κατασπεύδω, valde propero, properanter facio, festino. *Hor. Od.* 2, 7, 24. Quis udo Deproperare apio coronas Curatve myrto? *Sil.* 2, 265. Numidum furibunda cohors miserabile humandi Deproperat munus. *Pl. Poen.* 1, 2, 108. Prius deproperant sedulo sacrificare.

[DĒPRŎPINQUO, as, n. 1. valde appropinquo. *Not. Tir.* p. 104. Depropinquat. *F.*]

DEPSO, is, ui, pstum, a. 3. δεψέω, subigo, macero, tractando, premendo, et madefaciendo mollem ac tenerum reddo, v. gr. panem: a voce Graeca allata. *Varr.* ap. *Non.* 2, 234. Molere et depsere. *Cato R. R.* 90. Id ubi excoxeris, depsito bene: oleo manum unguito, postea magis depses. *Id. ib.* 135. Coria depsere et ungere. et *ib.* 76. Ubi depsueris etc. ℙ Habuit etiam obscenum sensum, ut significat *Cic. Fam.* 9, 22. [*ubi V. *Manut.*]

DEPSTĪCĬUS. V. TESTICIUS.

DEPSTUS, a, um, part. a *depso*, subactus, maceratus. *Cato R. R.* 135. Coria recentia, quae depsta sient. et *ib.* 40. Luto depsto stirpem oblinito.

DĒPŪBES et Depubis, e, qui ad pubertatis annos non potuit pervenire. Hinc depubes porcus, quem lactentem occidimus. *Festus.*

DĒPŪDESCO, is, ui, n. 3. idem quod pudere vel valde pudere. *Appul. Met.* 10. p. 253, 3. Priusquam infamia publici spectaculi depudescerem.

DĒPŪDET, ebat, uduit, impers. 2. valde pudet, καταιδέομαι. *Vell.* 2, 73. Cum eum non depuderet vindicatum armis patris sui mare infestare. ℙ Item contraria significatione, pudere desinit, ἀναιδέομαι. *Ov. Her.* 4, 155. Depuduit, profugusque pudor sua signa reliquit. *Id. Am.* 3, 11, 4. Et quae depuduit ferre, tulisse pudet. *Senec. Const. Sap.* 17. Assiduis conviciis depudere didicerat.

DĒPŪDĪCO, as, a. 1. διαφθείρω, violo, stupro, pudicitiam aufero. Enumeratur a *Gell.* 16, 7. inter verba, quae *Laberius* in *Mimis* praelicenter finxit.

*DEPUGIS. V. DEPYGIS.

DĒPUGNĀTĬO, onis, f. idem quod pugna, certamen, depugnandi actus. *Cato* apud *Non.* 3, 89. Una depugnatio est fronte longa, quadro exercitu. Al. leg. *repugnatio.* At *Veg. Milit.* 3, 20., ubi eadem Catonis verba recitat, habet non semel *depugnatio.* ℙ Translate. *Firmic. Math. praef.* 4. Forensium certaminum depugnationibus liberatus. ℙ A *Tert. Spectac.* 18. accipitur pro certamine pugnis facto.

*DĒPUGNĀTOR, oris, m. i. q. pugil. *JCt.* in *Cod. B. A.*

DĒPUGNĀTUS, a, um, part. a *depugno*, idem quod pugnatus. *Pl. Men.* 5, 6, 31. Ne sero veniam depugnato proelio.

DĒPUGNO, as, avi, atum, a. 1. διαγωνίζεσθαι, διαμάχομαι, idem quod pugno, aut acriter pugno, de tota re dimicare sum paratus, certo, contendo. *Liv.* 34, 46. Cum Gallis, signis collatis depugnavit. *Cic. Tusc.* 4, 22. Cum Ajax depugnaturus esset cum Hectore. [*Lubenter h. v. de singulari certamine utuntur.] *Plin.* 7, 56, 57. *sub f.* Classe princeps depugnavit Minos. *Cic. Fam.* 6, 4. Magnae utrinque copiae ita paratae ad depugnandum esse dicuntur, ut etc. *Caes. B. G.* 7, 28. Acie instructa depugnare. ℙ De gladiatoribus et bestiariis. *Cic. Tusc.* 2, 17. Cum sontes ferro depugnabant. *Asin. Poll.* ad *Cic. Fam.* 10, 32. *ante med.* Cum depressus in ludum bis gratis depugnasset. [In *Tab. aen.* apud *Mazoch. Tabul. Heracl.* p. 423. Qui depugnandi caussa auctoratus est. *F.*] *Ulp. Dig.* 3, 1, 1. §. 6. Depugnare cum bestiis. *et paulo post.* Depugnare feram, quae regioni nocet. *Modestin. ib.* 48, 8, 11. Ad bestias depugnandas servos tradere. ℙ Passive impersonaliter. *Cic. Att.* 16, 11. *a med.* Kal. Jan. erit fortasse praesidio: aut quidem ante depugnabitur. ℙ Translate. *Plin.* 21, 8, 22. de coloribus: Paria nunc componuntur et natura atque luxuria depugnant. *Cic. Acad.* 4, 46. Voluptas depugnat cum honestate. *Pl. Stich.* 4, 2, 47. cum fame. *Id. Trin.* 2, 2, 24. cum animo suo. ℙ Cum dativo. *Sil.* 10, 475. Depugnare morti. ℙ *Depugnarier* paragoge pro *depugnari* est *Pl. Cas.* 2, 5, 36.

*DĒPULPO, as, a. 1. pulpam s. carnes aufero de ossibus. *Gloss. Lat. Gr.* Depulpo, ἀποσαρκῶ. *B. A.*

*DĒPULSĀTOR, oris, m. *Augustin. B. A.*

DĒPULSĬO, onis, f. ἄπωσις, actus depellendi. *Cic. Phil.* 8, 4. Quae causa justior est belli gerendi, quam servitutis depulsio? *Id. Fin.* 5, 6. *ad f.* Depulsio doloris. [*Id. ib.* 2, 13. nos beatam vitam non depulsione mali, sed adeptione boni judicemus. ℙ *Depulsionem* explicant: directionem contrariam apud *Cic. Univ.* 14. supina etiam ora cernuntur depulsione luminum, sc. ea depulsione quae superiora sunt inferiora redduntur.] ℙ Translate est defensio et refutatio, qua quis crimina sibi objecta depellit. *Cic. Inv.* 2, 26. Intentio est, injuria sororem occidisti: depulsio est, jure occidi: quaestio est, jure meo occiderit. Adde *ib.* 1, 10. et *Quint. prooem. l.* 8. et 3, 6. et 6, 4.

*DĒPULSĪTASSE, ἀπωθηκέναι. *Gloss. B. A.*

DĒPULSO, as, a. 1. frequent. a *depello*. *Pl. Stich.* 2, 1, 13. Cubitis depulsa de via, tranquillam concinna viam.

DĒPULSOR, oris, m. qui depellit. *Cic. Phil.* 2, 11. Depulsor dominatus, quam particeps esse maluit. ¶ Est etiam epithetum Jovis, ut averruncus, custos, conservator, ἀλεξίκακος. *Inscr.* apud *Grut.* 20, 3. et apud *Murat.* 9, 8. et 1977, 4. et 5.

DĒPULSŌRĬUS, a, um, adj. ad depellendum seu avertendum pertinens, ut *Depulsoria sacra*, quibus Deorum ira placatur et mala avertuntur. *Ammian.* 25, 2. Numinibus per sacra depulsoria supplicans. *Plin.* quoque 28, 2, 3. *depulsoria* haec *sacra* commemorat. V. v. seq.

DĒPULSUS, a, um, part. a *depello*, ἀπωθείς, deorsum pulsus, dejectus. *Cic. N. D.* 2, 54. Stomachus agitatione et motibus linguae cum depulsum et quasi detrusum cibum accepit etc. *Id. Cat.* 3, 8. Simulacra Deorum depulsa, statuae hominum dejectae. *Prud.* περὶ στεφ. 10, 663. puer depulsus lacte. ¶ Translate. *Nep. Them.* 5. Depulsus gradu. *Id. Dat.* 7. ab aliqua re. *Cic. Fam.* 1, 7. *a med.* de vetere diuturnaque sententia. *Id. Or.* 3, 3. tribunatu per invidiam. *Id. Fam.* 12, 1. Ut tantummodo odium illud hominis impuri et servitutis dolo depulsus esse videatur. ¶ *Depulsum, i*, absolute est depulsio. *Val. Max.* 1, 1. *n.* 1. Portentorum depulsa Etrusca disciplina explicari voluerunt, *h. e.* ritus, sacra, et preces, quibus portenta expiantur. V. DEPULSORIUS.

DĒPULTUS, a, um, part. idem quod depulsus, antiquo more, quo et *pulto* pro *pulso* dicebant. *Auct.* ad *Her.* 4, 10. *sub f.* Si praeceps in Neptunias depultus erit lacunas. Alii tamen leg. *depulsus.* [*Quod post *Graev.* e melioribus libris omnes receperunt.]

DĒPULVĔRANS, antis, part. ab inusit. *depulvero*, pulverem excutiens. *In Supposit. Aul. Plauti* 3, 25. Luctum depulverans meum, *h. e.* abstergens.

DĒPUNGO, is, a. 3. idem quod pungo. *Pers.* 6, 79. depunge, ubi sistam, *h. e.* indica, assigna locum, ubi sistam: ducta metaphora a libra, in qua certum pondus punctis notatur. Al. leg. *depinge.* ¶ Apud *Tert.* quoque *adv. Marc.* 2, 7. legitur a quibusdam (nam alii *depingo*) alia tamen et satis obscura, raraque admodum significatione.

DĒPURGĀTĪVUS, a, um, adj. *Coel. Aur. Acut.* 3, 16. Depurgativae virtutis esse.

DĒPURGĀTUS, a, um, part. a *depurgo*. *Colum.* 12, 9. Caules lactucae ab imo depurgati.

DĒPURGO, as, a. 1. καθαρεύω, idem quod purgo, aut probe purgo. *Cato R. R.* 112. Si qua acina corrupta erunt, depurgato. *Id. ib.* 151. Terram depurgato ab herba graminibusque. *Colum.* 9, 14. *a med.* Aperire alvos et depurgare quidquid immundi est. ¶ Translate *depurgare crimina*, h. e. diluere, aut excusare, est qui legit apud *Liv.* 39, 35., sed plerique alii *purgare.*

DĒPŪRO, as, a. 1. purum facio. Auctorem huic verbo sunt qui attribuunt *Front. Aquaed.* 93., ubi codices MSS. habent *defaecare*, teste *Poleno:* sunt qui alium *Front. de limitib. agror.*, sed hic quoque locus valde suspectae fidei est.

DĒPŬTĀTUS, a, um, part. a *deputo.* [*Inscr.* ap. *Grut.* 1028, 2. L. Petronio L. F. Sab. Tauro Volusiano, centurioni deputato *etc.*, *h. e.* aliquo gradu supra ceteros centuriones ad honoratiora munia exsequenda deputato. Haec pertinet ad an. a Chr. n. 261. *F.*] *Macr. Sat.* 7, 14. Ad deputatam sibi a natura sedem proprii sensus recurrunt. *Sever. Sulpic. Hist. sacr.* 1, 53. Turba colendis agris deputata. ¶ Item amputatus, decisus. *Colum.* 3, 10. *ad f.* Malleolus deputatus et in terram depositus.

DĒPŬTO, as, avi, atum, a. 1. κατατέμνω, idem quod puto, *h. e.* caedo, seco, amputo, abscindo. *Cato R. R.* 49. Vineam primum deputato, binas gemmas, ne amplius, relinquito. *Colum.* 4, 7. Palmites falce deputandi. *Ov. de Nuce*, 63. Falx deputat umbras, *h. e.* ramos umbrantes. ¶ Item puto, *h. e.* censeo, existimo, judico, νομίζω. *Vet. Poeta* [*Attius] apud *Cic. Div.* 1, 22. Quem tu esse hebetem deputas aeque ac pecus. *Ter. Heaut.* 1, 1, 83. et *Cic. Tusc.* 3, 27. Deputare se dignum quovis malo. *Id. Hec.* 5, 3, 1. Deputare parvi pretii operam alicujus. *Id. Ph.* 2, 1, 16. Quidquid praeter spem eveniat, omne id deputare esse in lucro. ¶ *Id. Ad.* 2, 1. *extr.* Deputare secum rationes. Sed alii leg. *putare.* [*Sic *Bentl.*] ¶ Item destino, destinare. *Pallad.* 12, 11. *extr.* Atque ita solum, quod huic generi deputabis, implere. *Sulpic. Sever. Hist. sacr.* 2, 7. Accusatores deputari leonibus praecepit. ¶ Deputare aliquid delicto, est *Tert. de Poenit.* 3.

DĒPŪVĔRĔ, caedere. *Lucilius:* palmisque misellam Depuvit me, id est verberavit me: quod ipsum ex Graeco est παίειν. Haec *Festus.* Alii volunt legi *depuvire:* a *de* et *pavio.* [*V. *Salm.* ad *Solin.* p. 41. *B. A.*]

DĒPYGIS, e, adj. ἄπυγος, qui macras et exiles nates habet: a *de* et *pyga.* *Hor. Sat.* 1, 2, 93. Depygis, nasuta, brevi latere ac pede longo est. Sic eod. sensu *Id. Epod.* 8, 5. Hietque turpis inter aridas nates Podex. ¶ Scribitur et *depugis.*

DĒQUĔ, adv. V. SUSQUE DEQUE. ¶ Apud veteres *deque* vim habuit minuendi et remittendi, ut docet *Gell.* 10, 29.

DĒQUESTUS, a, um, part. ab inusit. *dequeror*, valde questus. *Val. Fl.* 5, 448. omnes secum dequesta labores. *Stat. Th.* 11, 627. Talia dequestus. Adde *ib.* 1, 404.

DĒRĀDO, is, asi, asum, a. 3. ἀποξέω, radendo aufero, abrado. *Cato R. R.* 121. De virga lauri deradito. *Gell.* 17, 9. Legebamus, eum ceram derasisse, litterasque incolumes ligno incisas legisse. *Id. ib. sub f.* Servo suo capillum ex capite omni deradit. *Id.* 7, 20. Poeta offensum, nomen urbis eorum, quasi ex hominum memoria, sic ex carmine suo derasisse. *Cels.* 8, 4. Atramentum scalpro deradendum.

*DERANGAE, arum, Indiae populus, cis Gangem. *Plin.* 6, 30. *B. A.*

*DERASĪDES INSULAE Ioniae adjacebant. *Plin.* 2, 89. et 5, 29. *B. A.*

DĒRĀSUS, a, um, part. a *derado*, ἀπόξυρος, abrasus, exesus. *Cels.* 5, 26. *n.* 35. Sed ne illa quidem negligenda, ubi interior pars collisa, aut ubi derasum detritumve aliquid est. *Plin.* 29, 6, 34. Derasum caput. *Id.* 32, 7, 24. Humor specillis derasus. *Id.* 20, 2, 6. Derasus cortex. Adde *Plin. alter. ep.* 8, 20. *Mart.* 8, 33. An magis astuti derasa est ungue ministri Bractea?

*DERBĒTES, ae, m. Δερβήτης, incola Derbes. Fuit autem Derbe oppidum Lycaoniae, in confinio Pisidiae atque Cappadociae, versus montes, non procul ab Isauria. *Cic. Fam.* 13, 73. Cum Antipatro Derbete. *B. A.*

*DERBĪCES, um, populi Asiae, in Margiana. *Plin.* 6, 18. *Mela* 3, 5. *ante med.* *B. A.*

*DERBIOSUS, a, um, adj. derbia affectus, quae i. q. impetigo apud medicos. *Octav. Horat.* 1, 10. Derbiosi oculi, quos impetiginosos dicimus. *B. A.*

DERCĒA, ae, f. herba Apollinaris, solani species, δέρκεα. *Appul. Herb.* 22.

DERCĒTIS, is, et Dercēto, us, f. Δερκέτις et Δερκετώ, οῦς. Dea Syrorum, eadem quae Atargatis. Fabulantur, Venerem ab immani gigante subito deprehensam, cum ad ripas Euphratis cum filio Cupidine consedisset, metu se in fluvium conjecisse, versamque in piscem, illius vim evasisse: vel duobus piscibus subeuntibus, in adversam ripam fuisse transvectam. Itaque postea Syros accolas destitisse pisces esitare. Ita *Hyg. Astron.* 2, 30. et *Ov. Fast.* 2. a *vers.* 461. Alii tradunt fuisse hoc nomine nympham, matrem Semiramidis, (ut *Hyg.* tradit *fab.* 223.) quae pudore et dolore delibatae pudicitiae, in lacum prope Ascalonem se praecipitaverit, et in piscem conversa sit; atque humana quidem facie, cetero autem corpore figura piscis a Syris culta. *Ov. Met.* 4, 44. et dubia est, de te, Babylonia narret, Derceti, quam, versa squamis velantibus artus, Stagna Palaestini credunt celebrasse figura. *Plin.* 5, 23, 19. Atargatis, Graecis Derceto dicta.

[DERCĬUS, a, um, adj. ad Dercetin pertinens. *Avien. Arat.* 541. proles tibi Dercia, Pisces Surgent Bambycii. V. BAMBYCIUS. *F.*]

DĒRĔLICTĬO, onis, f. κατάλειψις, actus derelinquendi. *Cic. Off.* 3, 6. Sed communis utilitatis derelictio contra naturam est.

DĒRĔLICTUS, a, um, part. a *derelinquo*, καταλειφθείς, relictus, desertus, destitutus. *Caes. B. G.* 3, 13. Naves ab aestu derelictae. *Cic. Brut.* 4. Serere in inculto et derelicto solo. [*Id. N. D.* 1, 4, 11. desertarum derelictarumque rerum patrocinium suscipere.] *Id. Cat.* 1, 10. Homines perditi atque ab omni non modo fortuna, verum etiam spe derelicti. *Id. Att.* 8, 1. Haec oppida atque oram maritimam ille pro derelicto habet, i. e. deseruit. [*Eadem formula legitur apud *Cic. Brut.* 72. *in f.* ex conj. *Lallem.* Sed locus est corruptus.] Sic *Pl. Truc.* 4, 4, 14. Ut me quasi pro derelicta sis habiturus. ¶ *In derelicto esse.* V. DEPERDITUS. ¶ Item relictus legato aut destamento. *Hieron. ep.* 108. *n.* 30. Ne unum quidem nummum ab ea filiae derelictum, sed derelictum magnum aes alienum.

DĒRĔLICTUS, us, m. derelictio. *Gell.* 4, 12. Sive quis arborem suam, vineamque habuerit derelictui.

DĒRĔLINQUO, is, iqui, ictum, καταλείπω, est prorsus seu in totum relinquere, deserere. *Cic. Caecin.* 35. Derelinquo jam communem causam. *Id. Verr.* 2, 3, 51. Totas orationes derelinquere. ¶ Pro relinquere legato, aut testamento, aut alia ratione. *Arnob.* 5. p. 161. Varro in librorum quatuor primo, quos de gente conscriptos R. populi dereliquit. V. DERELICTUS, a, um. *Curt.* 9, 4. Arx erat oppidi intacta, in qua praesidium dereliquit.

DĒRĔPENTĔ, adv. ἐξαίφνης, repente, desubito. Una vox est, ut *defessus*, neque divisim scribi potest: quia si separaveris, non est Latina inquit *Donat.* ad illud *Ter. Hec.* 4, 1, 3. Ita corripuit derepente tacitus sese ad filiam. *Id. ib.* 39. Si is posset ab ea sese derepente avellere, quicum to consuesset annos. *Pl. Most.* 2, 2, 57. Atque ill exclamat derepente maximum. *Cic. Ligar.* 14. S cum hoc domi faceremus, tu derepente irrupisses [*Apud *Liv.* h. v. non legitur; nam 21, 41. melio res libri habent *repente.*] *Tac. H.* 1, 63. Rapti derepente armis. Adde *Turpil.*, *Enn.*, *Afran. Varron.*, *Accium*, *Novium* et *Pompon.* apud *Non* 12, 2.

DĔRĔPENTĪNO, adv. idem quod derepente *Appul. Flor. n.* 16. p. 353, 10. Quid derepentin distulerit. et *ib.* 23. p. 365, 14. Sententia dere pentino oborta est. ¶ Est qui malit divisim scri bere *de repentino.*

DĒRĔPO, is, epsi, eptum, n. 3. deorsum repo *Plin.* 8, 36, 54. de ursis: Ingrediuntur et bipe des: arborem aversi derepunt. *Phaedr.* 2, 4 Derepit ad cubile setosae suis. ¶ Item univer sim descendo. *Appul. Met.* 4. p. 145, 19. Ibi cun singuli derepsissent. ¶ *Varr.* ap. *Non.* 15, 12 Non vides, ipsos Deos, si quando volunt gustar vinum, derepere ad hominum fana? ¶ Est qu apud *Phaedr.* et *Appul.* legit *direpo*, minus rect tamen.

DĒREPTUS, a, um, part. a *derepo*, deorsum raptus, avulsus, detractus. *Ov. Am.* 1, 14, 12 Dereptus cortex. *Id. ib.* 18. Derepta acus. *Id Met.* 3, 52. leoni pellis. *Hor. Od.* 1, 9. *extr.* Pignus dereptum lacertis. *Virg. A.* 11, 193. spolia occisis derepta Latinis. [*Sic *Tac. A.* 2, 45. coll 1, 20. ubi V. *Ern.*] *Cic. Fin.* 1, 13. Terroribus cupiditatibusque detractis, et omnium falsarum opinionum temeritate derepta. Adde quae congessit *Heins.* ad citat. *Ovidii loc.* ex *Met.* Ubique autem alii leg. *direptus:* sed rectius leges *dereptus* quoties deorsum rapiendi actio significatur.

*DERETĪNI, orum, m. populi Dalmatiae. *Plin* 3, 22. *B. A.*

DĒRĪDĔO, es, isi, isum, a. 2. καταγελάω, valde rideo, cum contemptu rideo. *Cic. Or.* 3, 14. Omnes istos deridete atque contemnite. *Ter. Eun.* 5, 2, 21. Ultro etiam derisum advenit. *Hor. Ep.* 2, 1, 262. Discit enim citius, meminitque libentius illud, Quod quis deridet, quam quod probat et veneratur. *Suet. Rhet.* 2. Deridens, ut inflatum ac levem et sordidum. *Phaedr.* 3, 14. Derisor potius, quam deridendus senex. [*De vv. *deridere* et *irridere* cf. *Döderl. Syn.* III. p. 252. sq.]

DĒRĪDĬCŬLUM, i, n. derisio, irrisio, κατάγελως, καταμώκησις. [*De auget.] *Pl. Amph.* 2, 2, 50. Quid tu me deridiculi gratia sic salutas? *Id. Ps.* 4, 5, 7. Verba alicui per deridiculum dare. *Tac. A.* 3, 57. Esse deridiculo. *Ter. Heaut.* 5, 1, 79. Putare sibi aliquem pro deridiculo et delectamento.

DĒRĪDĬCŬLUS, a, um, adj. καταγέλαστος, valde ridiculus. *Pl. Mil.* 2, 1, 14. Is deridiculus est, quaqua incedit, omnibus. *Varr. R. R.* 1, 18. *a med.* Sequetur, ut duo villicos et duas villicas habeat: quod est deridiculum. [*Liv.* 39, 26. alterum deridiculum esse, se reddere rationem etc. V. *Gloss. Liv.* s. h. v.] *Gell.* 13, 30. Deridiculum esse in legendo. *Id.* 12, 2. Deridiculos versus facere. *Tac. A.* 12, 49. Julius Pelignus ignavi animi et deridiculo corporis juxta despiciendus.

*DERIGEO. V. DIRIGEO. Rectius h. v. huc transferas. *B. A.*

DĒRĬGO, is, a. 3. deorsum rego. Legitur a nonnullis apud *Lucr.* 6, 823., ubi alii *dirigo.* [*Sic recte *Eichst.*] Apud *Silium* quoque, non uno in loco, eadem lectionis varietas est. [At profecto *derexserat* legitur in *Inscr.* quam vide in DERIVO. *F.*]

DĒRĬPĬO, is, ipui, eptum, a. 3. ἀφαρπάζω, deorsum rapio, detraho, et plerumque cum aliqua festinatione. *Virg. G.* 2, 242. Colaque praelorum fumosis deripe tectis. *Hor. Epod.* 17, 77. polo Deripere lunam vocibus possum meis. *Id. Od.* 3, 28, 8. Deripere horreo amphoram. *Pl. Rud.* 3, 5, 5. capillo aliquem de ara. *Senec. Agam.* 693. infulas capiti. Adde quae multa congessit *Heins.* ad *Ovidii Met.* 3, 52., in quibus omnibus praestantiores libri *deripio* habent, quia deorsum ducendi actio aliqua significatur. [*Cf. omnino, quae docte de h. v. disputat *Cort.* ad *Lucan.* 1, 240. et *Heins.* ad *Ov. Am.* 1, 15, 14.] Al. leg. *diripio.* V. DEREPTUS et DIRIPIO. *Tibull.* 1, 10, 60. e coelo deripit ille Deos. ¶ Translate. *Cic. Sull.* 1. *a med.* Quantum de mea auctoritate deripuisset, tantum de hujus praesidiis deminuturum, *h. e.* detraxisset. Male qui leg. *diripuisset.* [*V. *Graev.* ad h. l. coll. *Cuper. obss.* 4, 5.]

DĒRĪSĬO, onis, f. *Arnob.* 7. p. 239. Derisionis materia. *Lact.* 4, 18. ex *Esdra.* Eritis derisio in gentibus.

DĒRĪSOR, oris, m. καταγελαστής, qui deridet. *Plin.* 11, 52, 114. Supercilia, quibus juxta tempora inflexa, derisores significant. ¶ *Derisores* etiam dicuntur conviviorum scurrae. *Pl. Capt.* 1, 1, 3. Quia invocatus esse soleo in convivio, scio, absurde dictum hoc derisores dicere. *Hor. Ep.* 1, 18, 10. Alter in obsequium plus aequo pronus, et imi Derisor lecti. *Senec. ep.* 27. Quadratus stultorum divitum arrosor, et quod sequitur, arrisor,

quod duobus his adjunctum est, derisor. ¶ ...m mimi. *Mart.* 1, 5. Qua Thymelen spectas, ...risoremque Latinum. ¶ Item adulatores. *Hor. P.* 431. Ut qui conducti plorant in funere di...nt, Et faciunt prope plura dolentibus ex animo; ...: Derisor vero plus laudatore movetur.

DĒRĪSŌRIUS, a, um, adj. ad deridendum per...nens. *Mart. Dig.* 28, 7, 14. Conditiones, quae ...ntra bonos mores vel derisoriae sunt, pro non ...riptis habentur.

DĒRĪSUS, a, um, part. a *derideo*, καταγελα-σθείς. *Cic. Verr.* 2, 3, 92. Derisum beneficium ...tque contemptum.

DĒRĪSUS, us, m. idem quod derisio. *Quint.* 6, ... A derisu non procul abest risus. *Senec. praef.* 4. *Contr. Exc.* Incidere in ea, quae derisum ...gere non possunt. *Id. ep.* 76. Mihi contingat ...te derisus. *Suet. Tib.* 70. Maxime curavit noti...am historiae fabularis, usque ad ineptias atque ...erisum. *Tac. Agr.* 39. Derisui esse. *Phaedr.* 5, ... Facile ad derisum stulta levitas ducitur.

DĒRĪVĀTĬO, onis, f. ἐποχέτευσις, actus derivandi, ...eductio rivi. *Cic. Off.* 2, 4. Deductus aquarum, ...erivationes fluminum. [*Liv.* 5, 15. exsequebatur ...nde, quae solemnis derivatio esset. Loquitur de ...acu Albano rite emittendo.] ¶ Apud grammaticos ...erivationes nominum et verborum, παραγωγαί, sunt ...orum inflexiones, cum v. gr. ex uno nomine fit ...liud, ut a *bonus bonitas*, a *lego lectito*. Has se...tem modis fieri, docet *Diomed.* 1. p. 310. aut ...nim nomina quae derivantur, patronymica sunt, ...t *Peleus Pelides*; aut possessiva, ut *Peleius*; aut ...aronyma, ut *equus eques*; aut verbalia, ut *dico* ...*lictio*; aut comparativa, ut *fortis fortior*; aut su...perlativa, ut *fortissimus*; aut denique diminutiva, ...t *homo homunculus*. *Plin.* apud *Serv.* ad *A.* 9, ...06. Derivationes firmas non habent regulas, sed ...xeunt prout auctoribus placet. *Paul. Dig.* 50, 16, ...7. Magistratus per derivationem a magistris co...gnominantur. ¶ Praeterea *derivatio* dicitur cum ...ab uno sensu ad vicinum et similem oratio dedu...citur. [*Species est ὑποκορισμοῦ. Multis de hac ...figura agit *Ern. techn. lat.* p. III.] *Quint.* 3, 7, ...25. Quia est quaedam virtutibus ac vitiis vicini...tas, utendum proxima derivatione verborum, ut ...pro temerario fortem, pro prodigo liberalem, pro ...avaro parcum vocemus. ¶ Translate. *Macr. Sat.* 6, 1. Hunc esse fructum legendi, quae maxime inter aliorum dicta mireris, in aliquem usum tuum opportuna derivatione convertere.

DĒRĪVĀTĪVUS, a, um, adj. παράγωγος, qui ab alio deductus est, ut derivativum nomen, et verbum. *Prisc.* 2. p. 593. Nomina propria in *ium* desinentia, si faciant derivativa in *us* terminantia, i longam habebunt paenultimam, ut Opitergium Opiterginus, Canusium Canusinus. *Id.* 8. p. 824. Species verborum sunt duae, primitiva et derivativa. Sunt ergo derivativorum diversae species, ut inchoativa, ut a *caleo calesco*; meditativa, ut a *pario parturio*; frequentativa, ut a *dico dictito*; diminutiva, ut a *sorbeo, sorbillo*. V. v. praec.

DĒRĪVĀTUS, a, um, part. a *derivo*, rivo deductus. *Caes. B. G.* 7, 72. Fossam aqua ex flumine derivata complere. ¶ Translate. *Cic. Att.* 2, 16. Derivata exspectatio largitionis agrariae in agrum Campanum. *Hor. Od.* 3, 6, 19. Hoc fonte derivata clades.

DĒRĪVO, as, avi, atum, a. 1. παροχετεύω, rivi more aquam deduco, alioque deflecto. *Colum.* 2, 8. Omnem humorem in cloacas, atque inde extra segetes derivemus. *Pl. Truc.* 2, 7, 12. Derivare sibi aquam de fluvio. ¶ [Hinc *viam derivare* est a loco ad locum cum aliquo flexu perducere, aperire. Optimae notae *Inscr.* apud *Aur. Guarnierium, Dissert. intorno al corso dell' antica via Claudia.* Ti. Claudius Drusi F. Caesar. Aug. Germanicus viam Claudiam Augustam, quam Drusus pater Alpibus bello patefactis derivavit, muniit ab Altino usque ad fluvium Danuvium M. P. CCCL. In alia *ib.*... viam Claudiam Augustam, quam Drusus pater Alpibus bello patefactis derexserat, muniit a flumine Pado ad flumen Danuvium per M. P CC.... *B.* et *F.*] ¶ Per translationem *Cic. Verr.* 2, 2, 20. *extr.* Te tuam culpam non modo derivare in aliquem, sed communicare cum aliquo posse. *Id. Mil.* 10. *extr.* Dicam enim non derivandi criminis causa, sed ut factum est, i. e. amoliendi et in alium culpam transferendi causa. *Id. Phil.* 11, 9. Rerum natura cogit te partem aliquam in Asiam et Syriam derivare curae et cogitationis tuae. *Id. Tusc.* 5, 25. Justitia nihil in suam domum inde derivet. *Auct.* ad *Her.* 4, 27. Considerandum est, ne tota causa mutata in aliam causam derivetur. *Ter. Ph.* 2, 2, 9. Derivare in se omnem iram alicujus. *Cic. Verr.* 2, 1, 53. alio responsionem suam. *Lucr.* 2, 364. Nec vitulorum aliae species per pabula laeta Derivare queunt animum curaque levare, *h. e.* avocare, avertere. ¶ [In *Not. Tir.* p. 125. legitur *dirivat.* *F.*]

DĒRŌDO. V. DEROSUS.

DĒRŎGĀTĬO, onis, f. diminutio, detractio, ἀφαίρεσις. *Auct.* ad *Her.* 2, 10. Cum duae leges inter se discrepant, videndum est primum, num qua obrogatio aut derogatio sit. ¶ Fit autem legis derogatio, cum ejus aliqua pars tollitur. V. ABROGO.

DĒRŎGĀTĪVUS, a, um, adj. idem ac detractorius, ut Praepositio derogativa, apud *Diomed.* 1. p. 325., scilicet *in* cum privandi vim habet, ut *indoctus*.

DĒRŎGĀTOR, oris, m. detractor, qui invide carpit. *Sidon. ep.* 3, 13. Beneficii importunus petendi, derogator negati, aemulator accepti.

DĒRŎGĀTŌRIUS, a, um, adj. derogativus, ut Derogatorium edictum, apud *Julian. Dig.* 25, 4, 2.

DĒRŎGĬTO, as, a. 1. valde rogito. *Pl. Asin.* 2, 2, 60. Placide ergo unumquodque derogita.

DĒRŎGO, as, avi, atum, a. 1. proprie est aliquid de lege per novam legem detrahere: quemadmodum *abrogo* est legem omnino tollere, μεταποιεῖν νόμον. *Cic. Inv.* 2, 45. Indignum est de lege aliquid derogari, aut legem abrogari. *Auct.* ad *Her.* 2, 10. Quod ea lex sanciat, cui legi abrogatum vel derogatum sit. ¶ Translate est alicui rei in genere aliquid detrahere, diminuere: cui contrarium est arrogare, attribuere, ἀφαιρεῖν. *Cic. Flacc.* 4. Non ego nationi huic fidem derogo. *Id. Quint.* 23. Fides hujus multis locis cognita, ne perfidia Sex. Naevii derogetur, laborant. (haec loquendi ratio singularis est: [at eadem utitur *Id. fragm. Flacc.* (ed. *Maio*) 2. Haec ad breve tempus audita longinqui temporis cognitarum rerum fidem derogabunt? *F.*]) *Id. Caecin.* 1. Derogare de fide testium. *Id. Rosc. Am.* 32. Non enim mihi tantum derogo, tametsi nihil arrogo, ut te copiosius, quam me, putem posse dicere. *Id. Inv.* 2, 58. Derogare aliquid de magnificentia aut de honestate. et *ib.* 46. aliquid ex aequitate. *Plin.* 7, 28, 29. M. Sergio nemo quemquam praetulerit, licet pronepos Catilina gratiam nomini deroget. *Tac. A.* 13, 27. Nihil universorum juri derogandum. *Id. ib.* 15, 2. Derogare aliquid tutelae sociorum. *Auson. Gratiar. act.* 15. Non derogaturus industriam.

DĒRŌSUS, a, um, part. ab inusit. *derodo*, rosus. *Cic. Div.* 1, 44. Derosos esse a muribus clypeos. *Plin.* 11, 37, 62. A cochleis minimis derosa vitis. *Id.* 17, 25, 38. Ficus derosae a locustis.

*DERRHA, ae, oppidum Macedoniae, ad sinum Thermaicum. *Plin.* 4, 10. *B. A.*

*DERRHIS vel Derris, is, promontorium Macedoniae, ad sinus Toronaei ostium. *Mela* 2, 3. *init.* *B. A.*

*DERTŌNA, ae, oppidum Liguriae, hodie *Tortona* dictum. *Plin.* 3, 5. *D. Brut.* in *Cic. Fam.* 11, 10. *extr.* *Vell.* 1, 15. *B. A.*

DERTŌSĀNUS, a, um, adj. ad Dertosam pertinens, Hispaniae Tarraconensis urbem, ad Iberum fluvium: nunc *Tortosa*, apud *Ptol.* 2, 6. Δέρτωσα, et in nummo apud *Mionnet Descr. des médaill. ant. Supplem. T.* 1. p. 81. Col*onia* Dertosa. *Plin.* 3, 3, 4. Civium Romanorum Dertusani. Lege *Dertosani*. *Inscr.* ap. *Murat.* 1043, 1. Ordo Dertosan*orum*. [*Plura addidit *F.*]

*DERUENTĬO, onis, Britanniae oppidum. *Anton. Itin.* *B. A.*

DĒRUNCĬNĀTUS, a, um, part. a *deruncino*, runcina sectus. Translate. *Pl. Capt.* 3, 4, 108. Deruncinatus, deartuatus sum miser hujus scelesti technis.

DĒRUNCĪNO, as, avi, atum, a. 1. βοτανίζω, est runcina secare. Translate. *Pl. Mil.* 4, 4, 6. Ut lepide deruncinavit militem! *h. e.* decepit. Al. leg. *detruncavit.* [*Male.]

DĒRŬO, is, ui, utum, a. 3. deorsum ruo, everto. *Senec. Qu. Nat.* 3, 27. Hiems immensam vim aquarum ruptis nubibus deruat. ¶ Translate. *Cic. Att.* 16, 11. De laudibus Dolabellae deruam cumulum. Al. leg. *diruam.* ¶ Est etiam neutrum, et significat deorsum cadere. *Appul. Met.* 2. p. 128, 18. Nasum prehendo, sequitur: aures pertracto, deruunt. et *ib.* 7. p. 196, 4. Oneris impatientia delapsus deruissem.

[DĒRŬO, onis, m. a *deruo* verbo, qui deruit et perdit. *Inscr.* ap. *Grut.* 1015, 9. Fatis Deruonibus V. S. L. M. M. Rufinus Severus. Hujus inscriptionis αὐθεντίαν elevare conatur *Maff. Art. Crit. Lapid.* p. 377., eandem tamen confirmat *Labusius Monum. Bresc.* p. 109. V. FATUM. *F.*]

DĒRUPTUS, a, um, part. ab inusit. *derumpo*, abruptus, praeruptus, κατάῤῥωγώς. *Tac. A.* 2, 80. Collis arduus et deruptus. [*Id. ib.* 4, 45. derupta et avia.] *Liv.* 21, 33. Praecipites deruptaeque utrinque angustiae. *Id.* 38, 2. *ad f.* Altior deruptiorque undique tumulus. *et mox.* Multi pavore in derupta praecipitati. *subaudi* loca. Al. leg. ubique *diruptus*: verum, quoniam praeceps locus deorsum versus significatur, *deruptus* verior lectio est.

DĒRŪTUS, a, um, part. a *deruo*, deorsum complanatus. *Gell.* 6, 2. *a med.* Lapidem cylindrum si per spatia terrae prona atque deruta jacias, praeceps volvitur. Al. leg. *derupta*, alii *dirupta*. [*Illud defendit *Gron.*]

*DERXĒNE, es, f. regio Armeniae. *Plin.* 5, 24. ¶ Ξερξήνη est *Straboni*, unde forsan legendum (ait *Schellerus*) *Xerxene* in loco *Plinii*. Sed V. *Xerxene*. *B. A.*

*DES, si *Varroni* credimus *L. L.* 4, 36. p. 41. olim pro Bes, dicebatur As, dempto triente. Est enim *Des* sive *Bes*, octo unciarum. V. *Bes*. *B. A.*

DĒSĂBŬLO, as, a. 1. sabulo sterno, munio, firmo. Translate. *Varr.* ap. *Non.* 2, 238. Unam viam Zenona moenisse, duce virtute: hanc esse nobilem. Alteram Carneadem desabulasse, bona corporis secutum. Ita *Scal.* legit atque interpretatur *l.* 2. *lect. Auson. c.* 30. Nam *Nonius* habet *desubulasse*, et interpretatur perfodisse.

DĒSĂCRĀTUS, a, um, part. a *desacro*, consecratus. *Capitolin. Anton. philos.* 18. Templum ei constitutum, dati sacerdotes, et sodales, et flamines, et omnia quae desacratis decrevit antiquitas, *h. e.* in Deos relatis, ἀποθεωθεῖσιν.

DĒSĂCRO, as, a. 1. idem ac sacro vel consecro. *Stat. Th.* 9, 586. Quercus erat, Triviae quam desacraverat ipsa etc.

DĒSAEVĬO, is, n. 4. ἐξαγριαίνομαι, valde saevio. *Virg. A.* 10, 569. Sic toto Aeneas desaevit in aequore victor, Ut semel intepuit mucro. *Id. ib.* 4, 52. causasque innecte morandi, Dum pelago desaevit hiems et aquosus Orion, Quassataeque rates, dum non tractabile coelum. *Lucan.* 6, 540. omnes avide desaevit in artus. *Suet. Ner.* 29. Cum affatim desaevisset. *Hor. Ep.* 1, 3, 14. An tragica desaevit, et ampullatur in arte? ¶ Item saevire desino. *Lucan.* 5, 303. nec, dum desaeviat ira, Exspectat. ¶ *Desaevire aliquem* active pro *in aliquem*, allatis aliquot *Tertulliani* locis probat *Salm.* ad *Capitolin. Anton. philos.* 24.

DĒSALTĀTUS, a, um, part. a *desalto*, idem fere ac saltatus. *Suet. Cal.* 54. Cum palla tunicaque talari prosiluit et desaltato cantico abiit.

[DĒSALTO, as, avi, atum, a. 1. idem ac salto. *Cyprian. de Spectac. post. med.* Ut desaltentur fabulosae antiquitatum libidines. V. SALTO. *F.*]

[DĒSĂLŪTO, as, a. 1. valde saluto. *Not. Tir.* p. 105. Desalutat. *F.*]

[DĒSANNO, as, a. 1. idem ac subsanno. *Porphyr.* ad illud *Hor. Sat.* 1, 6, 5. Naso suspendis adunco; haec habet. Quod vulgo dicunt desannas, id est per fastidium quoddam rides. *F.* *Gloss. Gr. Lat.* μυκτηρίζω. *B. A.*]

DESCĂPŬLĀTUS, a, um, adj. cui tunica a scapulis demissa est. *Senec. ep.* 115. Juvenes descapulatos. Ita legit *Scal.* At multo rectius *Lips.* et *Gruter.* de capsula totos. V. CAPSULA.

DESCENDO, is, endi, ensum, n. 3. καταβαίνω, ex loco superiore in inferiorem devenio: a *de* et *scando*. *Cic. Tusc.* 4, 4. In inferiorem ambulationem descendimus. *Id. Vatin.* 11. Descendere de Rostris. *Id. Senect.* 10. et *Liv.* 2, 2. ex equis. [*equo, *Sall. fr.* p. 997. *ed. Cort.*] *Liv.* 6, 18. de coelo. *Hor. Od.* 3, 4, 1. coelo. *Val. Max.* 1, 1. *n.* 10. plaustro. *Virg. A.* 6, 831. aggeribus Alpinis. [*Id. G.* 2, 497. aut conjurato descendens Dacus ab Histro, i. e. incurrens in regiones subjacentes. *Ov. Met.* 1, 398. Descendunt velantque caput etc. sc. de templo; nam per gradus descendebatur.] et *ib.* 8, 423. coelo ab alto. *Caes. B. C.* 3, 98. ex loco superiore in planitiem. *Id. B. G.* 3, 15. in naves hostium. *Cic. Acad.* 4, 48. *in f.* ad nostras naviculas. *Hirt. B. Alex.* 74. valle praerupta. *Ov. Fast.* 1, 263. per clivum. *Liv.* 1, 12. in aequum. (*supple* locum). et *Stat. Th.* 11, 195. Rhodope descendit in amnes, *h. e.* nivibus vere solutis demittit torrentes. *Curt.* 9, 9. Mare intumescit, et in campos descendit, quia mare terris altius est. [*Lucan.* 5, 338. Non magis ablatis unquam descenderet aequor, Quam nunc crescit, aquis. Et *Bentl.* et *Cort.* v. *descendere* in h. l. probant et hic comparat *Ov. Fast.* 3, 835. mons descendit in aequum. De fluvio: *Lucan.* 3, 207. celer et rectis descendens Marsya ripis.] *Id.* 6, 5. *a med.* Vestis descendit ad genua. Et *Stat. Th.* 10, 644. descendunt vestes, *h. e.* quae breves erant, deducuntur ad talos. [*Lucan.* 3, 724. excipit telum, Qua jam non medius descendit in ilia venter.] *Ov. Met.* 12, 396. Coma ex humeris descendit in armos. *Petr. Sat.* 18. Capilli descendentes ab aure. *Id. ib.* 102. A regione gubernaculorum funis descendit, qui scaphae custodiam tenet. ¶ *Descendere* absolute, pro ex equo descendere. *Pl. Asin.* 3, 3, 120. et *Auct. B. Hisp.* 15. ¶ Item de lecto. *Tibull.* 1, 5, 41. Tunc me devotum descendens femina dixit. *Ov.* de eadem re *Am.* 3, 7, 81. habet *desiluit*. ¶ Cum dativo, poetice. *Sil.* 13, 708. Descendere nocti, *h. e.* ad inferos. Sic *ib.* 759. Descendere Erebo. [*Omnino frequentatur *descendere* de iis, qui ad Orcum descendunt, i. e. mortuis. Hinc absolute *Stat. Silv.* 5, 5, 38. Umbrae descendentes. Plura hujus generis collegit *Gron. diatr. Stat.* I. p. 587. *ed. Lips.* et *Cort.* ad *Lucan.* 6, 713. ¶ Cum accusativo. Sic semel reperitur apud *Vell.* 2, 24, 4. descendens montem Tifata. V. *Ruhnk.*, qui similia comparat.] ¶ Romae prodeuntes domo in publicum, et praesertim in forum venientes, *descendere* dicebantur, et qui comitabantur, *deducere*; tum quia nobiliores in

editioribus locis habitabant; tum quia fora omnia humiliora erant, utpote quae in montium convallibus sita. *Cic. Or.* 2, 66. Descendere in forum. *Id. fr.* apud *Non.* 14, 10. et *Liv.* 34, 1. ad forum. *Suet. Caes.* 13. ad comitia. et absolute *Cic. Phil.* 2, 6. Hodie non descendit Antonius. cur? dat natalitia in hortis. et *Senec. Ben.* 3, 27. Usus consilio, descendenti Caesari occurrit. Adde *Cic. Verr.* 2, 2, 38. [*V. de hoc usu *Gron. obss.* 3, 12. p. 411. *ed. Lips.* et *Bentl.* ad *Hor. Ep.* 1, 20, 5.] Invenitur tamen et *descendere domum*, apud *eund. Planc.* 14. Consuli P. Nasicae praeco Granius, medio in foro, cum ille, edicto justitio, domum descendens etc., sed ibi respicitur ad curiam, ex qua descendebat in forum consul, domum reversurus. *Manut.* tamen mallet legere *discedens.* [**Orell.* edidit ex *Ambros. schol.* lemmate: *decedens.*] ¶ Praeterea *descendere* dicuntur, quae merguntur aut infiguntur. *Liv.* 1, 41. Ferrum haud alte in corpus descendit. *Flor.* 3, 10. Gladiis descendere in jugulos. Adde *Lucan.* 6, 216. [*Et translate *Id.* 1, 31. nulli penitus descendere ferro contigit, i. e. nullus antea hostis tam alta vulnera Italiae inflixit, quam bellum civile. V. *Cort.* ad h. l.] et *Sil.* 16, 544. *Senec. Cons.* ad *Helv.* 3. Gravissimum est ex omnibus, quae unquam in corpus tuum descenderunt, recens vulnus, fateor, non summam cutem rupit: pectus et viscera ipsa divisit. *Virg. A.* 5, 683. toto descendit corpore pestis. *Stat. Th.* 9, 261. clypeos arcusque remissos Unda vehit, galeasque vetant descendere cristae. *Plin.* 17, 14, 24. Descendit in rimam calamus. *Id.* 2, 55, 56. Nec unquam fulmen quinque altius pedibus descendit in terram. *Id.* 19, 6, 31. Radix lapathi descendit ad tria cubita. *Colum.* 11, 3. *sub f.* Rapae in altum descendunt. *Stat. Th.* 1, 133. juvenci, queis nondum vomere multo Ardua nodosos cervix descendit in armos, *h. e.* contrahitur, reflectitur conatu trahendi. ¶ Et translate. *Sall. Jug.* 11. Quod verbum in pectus Jugurthae altius, quam quisquam ratus, descendit. *Senec. Ben.* 1, 1. *a med.* Ita natura comparatum est, ut altius injuriae, quam merita descendant. ¶ Item quae ex alvo fluunt. *Cels.* 2, 4. *ad f.* Si quod descendit, est perliquidum aut albidum. *Id.* 1, 6. Olera quae celeriter descendunt. *Plin.* 23, 1, 1. Si cibus non descendat. ¶ Ipsa quoque alvus *descendere* dicitur, cum excrementa reddit. *Cels.* 2, 7. Ubi pluribus diebus non descendit alvus. ¶ Item quae sidunt. *Plin. ep.* 10, 48. Theatrum ingentibus rimis descendit et hiat, sive in causa solum humidum et molle etc. ¶ Item qui secundo flumine navigant. *Prop.* 2, 3, 11. et *Suet. Tib.* 10. ¶ Translate varios habet usus. *Cic. Phil.* 8, 2. Consensus populi R., qui jam descendit in causam etc. *Liv.* 36, 7. Cui si semel in causam descenderit, nihil integri futurum est, quod *Tac. A.* 15, 50. dixit, descendere in partes. *Hor. A. P.* 386. si quid olim Scripseris, in Maeci descendat judicis aures. *Ov. Met.* 11, 754. si descendere ad ipsum Ordine perpetuo quaeris, sunt hujus origo Ilus et Assaracus. *Quint.* 7, 1. Descendere a genere ad speciem. *Justin.* 1, 4. Post multos deinde reges per ordinem successionis regnum ad Astyagen descendit. *Plin.* 9, 30, 49. Voluptas descendit in duo sensu carentia, *h. e.* cadit, et percipitur a duobus etc. *Pers.* 4, 23. Ut nemo in sese tentat descendere! Sic *Senec. ep.* 59. *circa med.* Nemo nostrum in altum descendit: summa tantum decerpsimus. *Stat. Th.* 12, 340. quanto descendit vulnus hiatu! ¶ Eleganti metaphora *descendere* dicitur, qui ad aliquid se accommodat demittitque, quod alias non faceret. [**Ern.* in *Clav. Cic.* paullo uberius ita explicat: desc. aliquo dicuntur, qui statuunt ea facere, quae inviti faciunt; ad extrema veniunt, ad quae demum venitur, quum leniora non sufficiunt aut valent.] *Virg. A.* 5, 782. cogunt me preces descendere in omnes. *Plin. ep.* 10, 40. Descendere ad curas alicujus. *Quint.* 1, 2. ad intellectum audientis. *Cic. Or.* 2, 6. ad omnem animi remissionem ludumque. *Id. Mur.* 27. Non qui odio inimicitiarum ad accusandum, sed qui studio accusandi ad inimicitias descenderent. *Id. Font.* 1. Videte, quo descendam, judices. *Id. Verr.* 2, 2, 72. Placet mihi ista defensio: descendo, aequa enim conditio proponitur. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 8. *sub f.* Descendere ad conditionem aliquam. *Pollio* ad *eund. ib.* 10, 33. ad extrema. *Caes. B. G.* 7, 78. ad sententiam alicujus. *Id. B. C.* 1, 9. ad omnia. *Id. ib.* 3, 9. ad extremum auxilium. *Id. ib.* 83. ad gravissimas verborum contumelias palam. *Id. ib.* 1, 81. Ut repentinas eorum eruptiones demoretur: quo necessario descensuros existimabat. [**Suet. Vesp.* 4. ut qui — ad mangonicos quaestus sustinendae dignitatis causa descenderit, sc. de loco quem obtinebat, i. e. se demiserit.] ¶ *Descendere regno* apud *Stat. Th.* 1, 396. est regno abire, regni administrationem deponere. [*Ita etiam *Lucan.* 1, 335. Ex hoc te jam regno Ille tuus saltem doceat descendere Sylla.] ¶ Dicimus *descendere in certamen, in aciem, in dimicationem*, et similia his. *Cic. Tusc.* 2, 26., *Auct.* ad *Her.* 4, 42., *Suet. Aug.* 96. et *Justin.* 15, 1., quia velut ex loco superiore ac tuto, in planum et periculosum devenimus. [**Cf. Gloss. Liv.*] ¶ Cum infinito. *Stat. Th.* 1, 224. Nunc geminas punire domos, queis sanguinis auctor Ipse ego, descendo. ¶ *Descendere ab aliquo* est oriri, venire, proficisci. *Ulp. Dig.* 1, 9, 12. Descendere a patriciis et consulibus. *Stat. Silv.* 5, 3, 210. cum stirpe tua descendere dixi. (Hinc descendentes, i. e. posteri, apud *Paul. Dig.* 23, 2, 68.) *Ulp. Dig.* 43, 26, 1. Quod genus liberalitatis ex jure gentium descendit. *Paul. ib.* 18, 1, 57. *extr.* Judicium, quod ex bona fide descendit. *Plin.* 22, 24, 51. Ratio a Platone descendens. *Id.* 6, 28, 32. Arabia a regione Ciliciae, Commagenesque descendit. [*Compares licet cum hisce *Prop.* 3, 3, 67. an ficta in miseras descendit fabula gentes, i. e. an mera fabula a majoribus tradita est ad posteros. V. *Burm.*] ¶ Item abesse, deflectere, dissimilem esse. *Quint.* 1, 1. *sub f.* [*Imo legitur hic locus 10, 1, 126. ubi V. *Spald.*] Tantum ab illo defluebant, quantum ille ab antiquis descenderat. ¶ Item contra vicinum esse, similem esse. *Plin.* 37, 9, 40. Alius ordo purpureis dabitur, et ab illis descendentibus. *et mox.* Alterum genus descendit ad hyacinthos. *et paulo post.* Quintum genus ad viciniam crystalli descendit. ¶ *Descendere* dicuntur mares cum ad stuprum patiendum proni inclinantur, (V. INCLINO) et *descendere ad terram tremulo clune* puellae, quae inter saltandum lumbos natesque lascive agitant. V. CRISPITUDO. *Catull.* 112, 2. Descendis, Naso, multus es et pathicus. *Juven.* 11, 163. plausuque probatae Ad terram tremulo descendunt clune puellae. ¶ Passive. *Plin.* 2, 16, 13. *ad f.* Latitudo descenditur. ¶ Impersonaliter. *Cic. Or.* 3, 61. Est quiddam in remissione *(vocis)* gravissimum, quo tanquam sonorum gradibus descenditur. *Tac. A.* 14, 7. Eo descensum credebant, ut pereundum esset. *Id. ib.* 15, 1. Eo contemptionis descensum esse, ut etc. *Liv.* 8, 8. Descensum in aciem est. *Id.* 23, 29. Omnibus copiis in campum descensum est. ¶ *Descendidi* praeteritum antiquum est. *Val. Antias* apud *Gell.* 7, 9. *extr.* Deinde funere locato ad forum descendidit. *Laber. ib.* Ego mirabar, quomodo mammae mihi descendiderant. ¶ [*Paene ubique variant codd. inter *descendere, discedere, decedere* et similibus. V. quos laudet *Drak.* ad *Sil.* 17, 1. ad *Liv.* 36, 14, 4. et 9, 14, 7. *Cort.* ad *Lucan.* 1, 335. 3, 632. etc. — et *desidere, Id. ib.* 3, 630. et 5, 338. *Drak.* ad *Liv.* 32, 9, 3. — et *defendere, Id. ib.* 39, 24, 9.]

DESCENSIO, onis, f. descensus. *Liv.* 22, 31. Priusquam in continentem descensiones faceret. Al. leg. *exscensiones.* [*Sic *Drak.*, quem V. ad 8, 17, 9.] ¶ *Descensiones* in balineis sunt loca, ubi in aquam descenditur, solia videlicet, quibus sedentes lavabant. *Plin. ep.* 5, 6. *circa med.* In caldaria cella tres sunt descensiones: duae in sole, tertia a sole longius. ¶ De ipso actu descendendi in balineas. *Plin. alter* 20, 17, 69. Heraclium facit ad scabiem, pruriginem, psoras, in descensione balinearum. ἐν λουτρῷ, ut *Dioscor.* habet 3, 32. eadem de re verba faciens.

DESCENSUS, a, um, part. a *descendo. Prud. Apoth.* 1075. Descensos nascendo gradus redeundo retexit.

DESCENSUS, us, m. κατάβασις, actus descendendi. *Virg. A.* 6, 126. facilis descensus Averni. *Hirt. B. G.* 8, 40. Erat oppidanis difficilis et praeruptus eo descensus. *et mox.* Tormentis contra facillimos descensus collocatis, aqua prohibebat oppidanos. *Plin.* 16, 26, 46. Salix *(sita)* ipso descensu Jovis speluncae. *Varr. R. R.* 2, 5. Mas an femina sit concepta, significat descensu taurus, cum iniit.

DESCISCO, is, scivi, et scii, scitum, n. 3. ἀφίσταμαι, me subtraho, discedo, deficio: a *de*, et *scisco*, quasi contrarium aliquid scisco et statuo, tum proprie, tum translate. *Cic. Att.* 2, 4. Neque poenitet, quod a me ipso non desciverim. *Id. Phil.* 11, 9. Cum a populo R. pestiferi cives, parricidaeque desciverint. *Liv.* 31, 7. *a med.* Nunquam isti populi, nisi cum deerit, ad quem desciscant, a nobis non deficient. *Id.* 2, 19. Praeneste ab Latinis ad Romanos descivit. *Nep. Dat.* 7. Ab hoc viro filius desciit. *Colum.* 3, 2. *ante med.* Vitis, quae gracili arvo non desciscit. *Plin.* 18, 16, 43. Humidum solum desciscit in pratum, i. e. degenerat. *Cic. Fam.* 2, 16. Ab excitata fortuna ad inclinatam et prope jacentem desciscere. *Id. Fin.* 4, 8. Desciscere ab antiqua institutione. *Id. Fam.* 1, 9. a pristina causa. *Id. Acad.* 4, 15. a veritate. *Id. Fin.* 3, 18. a vita, *h. e.* vita excedere. *Gell.* 3, 16. a multorum opinionibus. *Vell.* 2, 81. a disciplina. *Plin. ep.* 3, 20. a consuetudine parentum. *Auct. Dial. de Orat.* 28. Eloquentia et ceterae artes descivere a vetere gloria. *Suet. Dom.* 10. Neque in clementiae, neque in abstinentiae tenore permansit: et tamen aliquanto celerius ad saevitiam descivit, quam ad cupiditatem. ¶ Passive impersonaliter. *Vell.* 2, 1. Praecipiti cursu a virtute descitum, ad vitia transcursum. [*Liv.* 30, 3. Spes ulla desciturum afferebatur. *F.*] ¶ *Descisse* pro *descivisse, Liv.* 6, 25. et *Stat. Th.* 2, 31 ¶ [*Turbant librarii inter *desciscere, desistere desinere*, qua de re V. *Drak.* ad *Liv.* 30, 3, 5. quae ibi laudat, coll. *Cort.* ad *Lucan.* 7, 780.]

DESCŌBĪNĀTUS, a, um, part. a *descobino*, abr sus, abscissus, κατεξυρημένος. *Varr.* ap. *Non.* 236. Sin autem delectationis causa venamini, qua to satius est salvis cruribus in Circo exspectar quam his descobinatis in silva currere? *Arnob.* p. 200. Simulacra grosphis rasa, descobinata d limis, *h. e.* polita. [*Sic ed. *Herald.* p. 251. E *Hard.* habet *discobinata de limis. B. A.*]

DESCŌBĪNO, as, a. 1. ἀποξέω, ἀποῤῥινάω, a et *scobina*, scobina aufero, abrado, praestring lacero. *Varr.* ap. *Non.* 8, 71. Si adversarius su percilia mi caestis descobinarit, numquis vestru sua mihi est daturus?

DESCRĪBO, is, ipsi, iptum, a. 3. ἀπογράφω, d una in aliam chartam scribo, exscribo, transcrib *Cic. Fam.* 12, 17. Dicam tuis, ut librum descr bant ad teque mittant. *Id. Acad.* 4, 4. Descr bere librum ab aliquo. ¶ Item scribo, perscrib *Virg. Ecl.* 5, 14. in viridi nuper quae cortice fag Carmina descripsi. [**De* habet h. l. eam vim, u sit i. q. omnes ad unum, inde ab initio usque a ultimum scripsi, quam potestatem jam saepius i h. v. deprehendimus. Eam certe vim habet *de* i loco *Hor.* quem noster infra attulerat, *Sat.* 2, 3 34. Si quid Stertinius veri crepat, unde ego mir Descripsi docilis praecepta haec; quod *Schol.* rect exponit: diligenter notavi. *Forc.* esse vult i. q sumit, haurit. — Ceterum seq. locus *Livii* infra ponendus erat.] *Liv.* 39, 38. Legiones quatuo describere. ¶ Item depingo, delineo. *Pl. Asin* 2, 3, 22. Non potuit pictor rectius describere eju formam. ¶ Hoc sensu mathematicorum propriun est. *Cic. Fin.* 5, 19. Archimedes dum in pulver quaedam describit attentius, ne patriam quiden captam esse sensit. *Liv.* 25, 31. Archimedes intentus formis, quas in pulvere descripserat. *Senec Tranq.* 10. Exiguae saepe areae in multos usus describentis patuere. *Virg. A.* 6, 850. coelique meatus Describent radio. ¶ [*„Dialectici dicuntur describere, quum formas et genera rerum constituunt: item in partitione. Sic *Rabir. Posth.* 15 descripta *opp.* universis. *Id. Or.* 2, 33. descripta generatim, *pro quo mox:* in certa genera coacta. *Ib.* ut quae sint in jure, vel apte describere, vel ornate illustrare possit. *Ib.* 71. in multa genera describere." *Ern. Clav.*] ¶ Translate est verbis exprimere, designare, demonstrare. *Cic. Inv.* 1, 8. *ad f.* Definienda res erit verbis, et breviter describenda. *Auct. ad Her.* 2, 12. Vocabuli sententiam breviter describere. *Nep. Att.* 18. aliquid versibus. *Cic. Or.* 40. hominum sermones moresque. *Id. Coel.* 20. Si qua mulier sit hujusmodi, qualem ego paulo ante descripsi. ¶ Item designare, notare. *Cic. Mil.* 18. Videlicet me latronem ac sicarium abjecti homines ac perditi describebant. *Hor. Sat.* 1, 4, 3. Si quis erat dignus describi, quod malus ac fur, etc. [*i. e. χαρακτηρίζεσθαι. *Tac. A.* 1, 81. subtractis candidatorum nominibus, originem cujusque et vitam et stipendium descripsit, i. e. candidatos descripsit commemoranda eorum origine, vita, stipendiis. V. *Ern.* ad h. l. — Ceterum haec exempla nihil differunt ab iis, quae proxime praecedunt.] ¶ Cum infinito. *Ov. Trist.* 2, 415. qui descripsit corrumpi semina matrum. *Gell.* 9, 1. Q. Claudius cum describeret, oppidum a Metello oppugnari. ¶ Item haurire, sumere. *Hor. Sat.* 2, 3, 34. Si quid Stertinius veri crepat, unde ego mira Descripsi docilis praecepta haec. [*V. supra de h. l.] ¶ Item disponere, in ordines digerere. *Cic. Fl.* 14. Omnes Asiae civitates pro portione in provincias descripsit. ¶ Item dividere, partiri. [*Hoc idem est cum praecedenti. Ceterum multi sunt critici de hac significatione. Cf. *Ern.* in *Clav. Cic.*, deinde *Gron.* ad *Liv.* 34, 56. *Drak.* ad *Eund.* 39, 38. *coll.* 31, 34. *Graev.* ad *Cic. Off.* 1, 5. ad *Att.* 1, 2. *Fam.* 12, 1. *Burm.* ad *Suet. Tib.* 30.] *Id. Agr.* 2, 31. In eo agro duodena describit in singulos homines jugera. *Id. Phil.* 5, 8. Quorum bona, quantacumque erant, statim comitibus suis, compotoribusque descripsit. [**Sil.* 9, 267. tum minitans propere describit munera pugnae, i. e. assignat, quid unicuique in proelio faciendum foret. Sic *Drak.*, quem V.] *Id. Cat.* 1, 4. Descripsisti urbis partes ad incendia. *Liv.* 1, 19. In duodecim menses describit annum. ¶ Item taxare, imponere, quia hoc singulos describendo fit. *Caes. B. C.* 3, 42. Vecturas frumenti finitimis civitatibus descripsit. *Hirt. B. Alex.* 51. Ut pecuniae describerentur atque imperarentur. *Justin.* 16, 3. Describere alicui tributum in tutelam classis. ¶ Item statuere, quid cuique conveniat, jus suum cuique tribuere. *Cic. Off.* 1, 34. *a med.* Magistratus debet servare leges, jura describere. [**Scil.* in juribus dandis discrimen servatur ordinum, aetatum etc. ut bene *Ern.* in *Clav.*] *Id. Quint.* 14. Quis tandem nobis ista jura tam aequa describit? *Id. Verr.* 2, 5, 11. Pretio non aequitate jura describere. *Q. Cic. Petit. cons.* 14. Suum cuique munus describere. [**Cic. Verr.* 2, 2, 54

lescribebat censores binos in singulas civitates, i. . creabat, faciebat, ut eodem cap. loquitur; sed ititur illo voc., quia censores CXXX facti sunt ta, ut totus ille numerus censorum civitatibus listribueretur, ut singulae binos acciperent. — ℙ Est etiam *describere* i. q. *definire;* unde, de quo *definire* dici potest, de eodem etiam *describere* dicitur. *Cic. Or.* 1, 49. describere finibus ingenii sui etc. — Addidimus haec e *Clav. Cic.* ℙ Praeterea vult *Ern.* ad *Tac. A.* 6, 23. Descriptum fuisse Macroni, si etc. *describere* esse i. q. mandare, praescribere. Quod etsi explicet e natura verbi, nullis tamen exemplis probari posse puto: mihi *de*scriptum est dici posse pro: mihi *prae*scriptum est. Aliter res habet apud *Cic. Leg.* 2, 5, 11. Quae sunt autem varie et ad tempus descripta populis etc. Hoc enim eodem modo dictum est, ut *describere* jura etc. In *Taciti* autem loco etiam in codd. legitur *praescriptum*, quod ipse *Ern.* non sprevit.] ℙ Item destinare, transferre: ductum, ut opinor, a militia, in qua milites in suos quisque ordines describuntur ac distribuuntur. *Senec. ep.* 108. *circa med.* Non credis, animas in alia corpora atque alia describi, et migrationem esse quam dicimus mortem. Adde locum *Plinii* in V. DESCRIPTUS *in f.*

DESCRIPTĒ, adv. disposite, distincte. *Cic. Inv.* 1, 30. *a med.* In praesentia confuse et permixte partes dispersimus, post descripte et electe digeremus. Alii leg. *discrete.* [*Illud tuetur *Orell.*]

DESCRIPTĬO, onis, f. διαγραφή, actus describendi, delineatio, distributio, dispositio, ordo. *Cic. Or.* 2, 15. Ordo temporum, regionum descriptio. *Id. Senect.* 17. Ego omnia ista sum dimensus, mei sunt ordines, mea descriptio. [**Id. Or.* 1, 27. est decori descriptio duplex i. e. in duas formas distributur.] *Id. Off.* 1, 39. Descriptio aedificandi. [*i. e. *die Anordnung.* *Id. Or.* 2, 9. aut si via ulla traditur — descriptionis atque ordinis.] *Id. Acad.* 1, 3. Descriptiones temporum. *Id. Tusc.* 5, 24. Descriptio expetendarum fugiendarumve rerum. [**Cic. N. D.* 1, 11, 26. Anaxogoras — primus omnium rerum descriptionem et modum mentis infinitae vi ac ratione designari et confici voluit.] *Suet. Tib.* 30. legionum et auxiliorum [*i. e. dispositio, *die Vertheilung.* V. *Burm.*] *Cic. Dom.* 50. Celebrare descriptionem servorum vicatim tota urbe. [**Liv.* 4, 4. census in civitate et descriptio centuriarum classiumque non erat. *Cic. Planc.* 18. decuriatio tribulium, descriptio populi, suffragia largitione devincta.] *Id. Off.* 2, 14. Juris aequa descriptio. ℙ [*Etiam de formis geometrarum (V. DESCRIBO.) *Cic. Tusc.* 2, 17. nisi si quid erat numeris aut descriptionibus (*durch Zahlen oder Figuren*) explicandum.] ℙ Item ipse ordo ac dispositio partium, ex qua pulcritudo exsistit. *Cic. Agr.* 2, 16. Urbs et natura, et situ, et descriptione aedificiorum, et pulcritudine in primis nobilis. *et ib.* 35. Campani semper superbi bonitate agrorum, et fructuum magnitudine, urbis salubritate, descriptione, pulcritudine. *Plin. ep.* 5, 6. *ante med.* Ea varietate, ea descriptione, quocumque inciderint oculi, reficientur. *Cic. Sext.* 65. Nosse descriptionem civitatis, a majoribus nostris sapientissime constitutam, i. e. magistratuum ordinem et rationem civitatis administrandi. [*Cf. *Leg.* 3, 2. magistratuum descriptione omnis reip. moderatio continetur.] Et *Cic. Leg.* 1, 7. *sub f.* Parent huic coelesti descriptioni mentique divinae et praepotenti Deo. ℙ Definitio et explicatio rei. *Id. Inv.* 2, 18. Nominis brevis et aperta descriptio officii. ℙ Item ornamentum oratorium, quo res ad vivum exponuntur et demonstrantur: quae a *Cic. Or.* 3, 53. inter sententiarum figuras recensetur, et gravissimum augendi lumen appellatur. *Id. Top.* 22. Additur definitioni etiam descriptio, quam Graeci χαρακτῆρα vocant. [*V. *Auct.* ad *Her.* 4, 39. Graeci dicunt ἔκφρασιν vel διατύπωσιν et διαγραφήν. Plura, quae huc faciunt collegit. *Ern. techn. Lat.* p. 112.]

DESCRIPTĬUNCŬLA, ae, f. diminut. descriptionis. *Senec. Suasor.* 2. *ante med.* Celebres descriptiunculas subtexere.

DESCRIPTOR, oris, m. qui describit. *Lact.* 5, 9. *a med.* Seneca morum vitiorumque publicorum et descriptor verissimus, et accusator acerrimus fuit.

DESCRIPTUS, a, um, part. a *describo*, exscriptus. *Cic. Fam.* 7, 22. Id caput notavi et descriptum tibi misi. ℙ Item scriptus, perscriptus. *Vell.* 2, 37. Pecunia omnis redacta in quaestoris potestatem, ac publicis descripta litteris. *Calpurn. Ecl.* 1, 25. descripti cortice versus. ℙ Item dispositus. *Cic. Senect.* 17. Dimensus et descriptus. *Id. Or.* 2, 34. Materies orationis omnibus locis descripta, instructa, ornataque. [**Hor. Od.* 2, 13, 23. sedes descriptae piorum, i. e. certis finibus constitutae. V. *Bentl.* — Melius tamen habet h. l. discretus. *Liv.* 31, 34, 8. admiratus est universam speciem castrorum, et descripta suis quaeque partibus. Adde locos *Cic. Har. resp.* 28. suffragia descripta tenentur a paucis et *Planc.* 20. vocatae tribus, latum suffragium, descriptae tribus, renuntiatae. Utrumque explicat *Ern.* in *Clav.*; in posteriore autem cum *Wundero* leg. est *diribitae.* V. s. h. v.] *Id. Fin.* 3, 22. Natura, qua nihil est aptius, nihil descriptius. ℙ Item conscriptus. *Id. Dom.* 5. *sub f.* Decuriatos ac descriptos habere exercitus perditorum. ℙ Item delineatus. *Id. N. D.* 2, 34. Cum solarium vel descriptum aut ex aqua, contemplere, intelligere declarari horas arte, non casu. [*Opponuntur igitur h. l. horologium solarium et clepsydra.] ℙ Item explicatus. *Id. Off.* 1, 16. Ut quae descripta sunt legibus et jure civili, ita teneantur, ut, etc. ℙ Item distributus, divisus. *Liv.* 30, 37. Decem millia talentum argenti, descripta pensionibus aequis, in annos quinquaginta solverent. *Vell.* 2, 32. Descriptum in omnes recessus maris praesidium navium. ℙ Absolute. *Tac. A.* 6, 24. Recitari factorum dictorumque ejus descripta per dies jussit, *h. e.* descriptionem. ℙ Item designatus, notatus. *Cic. Sull.* 29. *sub f.* Sed quia sunt descripti consulares, de his tantum mihi dicendum putavi. ℙ Item destinatus, translatus. *Plin.* 18, 28, 68. *n.* 2. Neque est minor ei veneratio, quam descriptis in Deos stellis. ℙ Comp. *Descriptior.* V. supra. ℙ [*Permutantur *descriptus* et *rescriptus.* V. *Drak.* ad *Liv.* 9, 10, 6.]

DESCRŎBO, as, a. 1. in scrobem insero, immitto. *Tert. Resurr. carn.* 7. Uti tu quidem Scythicas et Indicas gemmas operosissimo descrobes auro, *h. e.* in aurum, quasi in scrobem, inseras.

*DESCULPO, is, a. 3. *Tert. ad Nat.* 1, 12. Simulacrum ligno seu lapide desculpitur. *B. A.*

DĒSĔCO, as, ecui, ectum, a. 1. ἀποτέμνω, abscindo, secando separo. *Cic. Univ.* 7. Partes ex toto desecans. *Varr. R. R.* 1, 41. Desecare vitem. *Ov. Trist.* 2, 394. crinem. *Colum.* 12, 43. Uvas cum desecueris a vite. *Id.* 11, 1. *ante med.* Segetes et prata desecare. *Cic. Att.* 16, 6. *extr.* Novum prooemium exaravi: tu illud desecabis, hoc agglutinabis.

DĒSĔCRĀTUS, a, um, part. a *desecro*, sacratus, consecratus. Translate. *Plin.* 28, 8, 29. Chamaeleon peculiari volumine dignus existimatus Democrito, ac per singula membra desecratus, *h. e.* variis destinatus consecratusque morbis. *Hard.*

DĒSĔCRO. V. DESACRO.

DĒSECTĬO, onis, f. ἀποκοπή. *Colum.* 6, 3. Desectio stramentorum. Est qui legit *dissectio.*

DĒSECTUS, a, um, part. a *deseco.* *Liv.* 2, 5. Desecta cum stramento seges. *Virg. A.* 8, 438. desecto vertens lumina collo. *Caes. B. G.* 7, 4. *extr.* Aures desectae, singuli effossi oculi. *Stat. Silv.* 2, 2, 85. saxa desecta metallis, *h. e.* excisa e lapicidinis. *Auson. epigr.* 108, 13. Desectos sic fama viros, etc., *h. e.* castratos.

DĒSĔNĔO, es, n. seneo, senesco. *Sall. fr.* ap. *Prisc.* 10. p. 887. Nisi cum ira belli desenuisset.

DĒSĔRĀTUS, a, um, part. ab inusit. *desero, as,* reseratus. *Appul. Met.* 1. p. 108, 39. Januae, quae sua sponte deseratae nocte fuerant. Al. rectius leg. *reseratae.*

DĒSĔRO, is, evi, itum. V. in DESITUS.

DĒSĔRO, is, rui, ertum, a. 3. ἀπολείπω, derelinquo, omitto, destituo, frustror. [*Discrimen vv. *deserere* et *relinquere* docent *Brem.* ad *Nep. Dat.* 6, 3. et pluribus *Döderl. Syn.* III. p. 292. sqq. Etenim *relinquere* est simpliciter i. q. discedere ab aliquo et in alium locum se conferre; *deserere* est derelinquere aliquem cum consilio nocendi; illud genus verbi, haec species; quare saepius reperitur *relinquere* positum pro *deserere;* non *deserere* pro *relinquere.*] *Cic. Planc.* 5. Deserere ac derelinquere aliquem. *Ter. Eun.* 2, 2, 7. Quo redactus sum? omnes noti me atque amici deserunt. *Id. Andr.* 4, 2, 11. Per omnes tibi adjuro Deos, nunquam eam me deserturum. *Pl. Merc.* 1, 2, 13. Genua hunc cursorem deserunt. [**Tac. A.* 6, 50. jam Tiberium corpus, jam vires, nondum dissimulatio deserebat.] *Cic. Tusc.* 1, 46. Multo tardius fama deseret Curium, Fabricium, etc. *Id. Verr.* 2, 3, 51. Aratores agros laetos ac fertiles deserunt. *Id. Att.* 3, 19. Non deseram fratris preces, nec Sextii promissa, nec spem Terentiae, nec Tulliolae obsecrationem, et fideles litteras tuas. *Id. Senect.* 20. Deserere vitam. *Id. Fat.* 8. causam suam. [**Deseri* etiam causa dicitur, quae non amplius tractatur in Senatu. *Cic. Fam.* 1, 5. vereor ne aut eripiatur nobis causa regia, aut deseratur.] *Id. Caecin.* 35. *ad f.* jus suum. *Id. Fin.* 1, 7. ullam officii partem. *Ter. Heaut.* 2, 3, 64. Mulier telam deserit continuo. [*Notabilis est locus *Ov. Her.* 12, 52. mensaque purpureos deserit alta toros, pro: removentur mensae a lectis.] *Caes. B. G.* 1, 45. Optime meritos socios deserere. *Hirt. B. Afr.* 26. *ad f.* Diruere ac deserere oppida. *Caes. B. C.* 1, 76. Exercitum ducesque deserere. (Adde *Cic. Verr.* 2, 5, 42. et absolute eod. sensu *Quint.* 9, 2. *ad f.* Ire in aciem coactus, deseruit.) et *ib.* 15. A magna parte militum deseri. *Ov. Her.* 12, 161. Deseror (amissis regno, patriaque, domoque) Conjuge, qui nobis omnia solus erat. *Cic. Att.* 4, 10. A ceteris oblectationibus deseror et voluptatibus propter rempubl. *Id. ib.* 7, 7. *sub f.* Facerem diutius, nisi me lucerna desereret. et *ib.* 3, 15. A mente non deseror, *h. e.* firma mente sum. et *ib.* 16, 3. Deseremur ocius a re familiari, quam a repubI. *Ov. Met.* 15, 418. Deseret ante dies, quam consequar omnia dictis. *Pl. Ps.* 1, 3, 147. et 2, 2, 6. Meus hic est homo, nisi omnes Dii me atque homines deserunt. *Caes. B. C.* 1, 75. Petrejus vero non deserit sese: armat familiam. ℙ [*Confunduntur a librariis *deserere* et *destituere*, V. *Heins.* ad *Ov. Her.* 17, 169. *Cort.* ad *Lucan.* 2, 728. — et *desinere*, *Burm.* ad *Ov. Met.* 15, 418. — et *deferre*, intpp. ad *Liv.* 4, 37, 11. et *ib.* 46, §. 6.]

DĒSERPO, is, psi, erptum, n. 3. deorsum serpo. *Stat. Th.* 6, 585. Deserpitque genis lanugo. *Appul. Apol.* p. 315, 15. Quam decenter utrinque lanugo malis deserpat.

DĒSERTĬO, onis, f. ut Desertio juris humani, *Liv.* 41, 24. ℙ Item crimen militis desertoris. *Modestin. Dig.* 49, 16. *qui est* de re militari, 3. et 5. et *Arrius Menand. ib.* 4. etc.

DĒSERTO, as, frequentat. a *desero.* Afferunt quidam ex *Accio* haec verba: *Cum me solum uterque parens desertassent.* sed quam vera, ipsi viderint.

DĒSERTOR, oris, m. ἀπολείπων, qui deserit. *Cic. Fin.* 3, 19. Communis utilitatis aut salutis desertor. *Id. Att.* 8, 9. *a med.* Desertor amicorum. *Virg. A.* 12, 15. Dardanius desertor Asiae, *h. e.* exsul, qui Asiam deseruit a Graecis expulsus: Aeneam describit. *Caes. B. G.* 6, 22. Desertores et proditores. ℙ *Desertor* dicitur miles, qui in jussu ducis, ac sine commeatu signa deserit, λειποτάκτης. *Liv.* 23, 18. *extr.* Neque aliae latebrae, quam Capua desertoribus erant. *Id.* 3, 69. Pro desertore futurum cujus non probassent causam. *Curt.* 10, 2. *ad f.* Desertores et transfugae.

DĒSERTRIX, icis, f. quae deserit. *Tert. Habit. mul.* 1. Tu es divinae legis prima desertrix.

DĒSERTUS, a, um, part. a *desero*, ἀπολειφθεὶς, destitutus, derelictus. *Cic. Fam.* 1, 5. *ad f.* Desertus et abjectus. *Id. Amic.* 15. *extr.* Vita inculta et deserta ab amicis. *Id. Pis.* 23. Sic iste in urbem se intulit, ut nullius negotiatoris obscurissimi reditus unquam fuerit desertior. *Id. Agr.* 2, 30. *extr.* Agri deserti a plebe atque cultura hominum. *Id. Cluent.* 40. Rostra deserta a voce tribunicia. [**Suet. Vesp.* 5. proculcata desertaque respublica. Cf. *B. Crus.*] ℙ Omissa praepositione. *Phaedr.* 1, 21. Leo defectus annis et desertus viribus. [*V. de hac structura *Burm.* ad h. l et quos laudat *Drak.* ad *Liv.* 35, 30, 2.] *Prop.* 2, 7, 17. abrepta desertus conjuge Achilles. *Stat. Th.* 4, 707. fumant desertae gurgite valles. *Tac. A.* 3, 20. *extr.* Neque proelium omisit, donec desertus suis caderet. ℙ Cum de loco sermo est, incultum, solitarium, et inhabitabilem significat. *Cic. Q. Fr.* 1, 1, 8. Urbes dirutae ac desertae. *Id. Verr.* 2, 5, 67. Desertissima solitudo. *Id. Coel.* 18. Via deserta et inculta, atque interclusa frondibus et virgultis. [**Lucan.* 5, 443. deserta aequora, i. e. ad quae nulla navis accedit. *Nep. Timol.* 3. urbium moenia disjecta fanaque deserta refecit. De templis Deorum transfertur ad Deos ipsos: *Prop.* 2, 5, 27. et mala desertos occupat herba Deos, i. e. qui nullos habent cultores, ut *Virg. A.* 2, 713. deserta Ceres.] ℙ *Deserta, orum*, sunt loca deserta. *Virg. A.* 1, 388. Libyae deserta peragro. *Id. G.* 3, 291. me Parnassi deserta per ardua dulcis Raptat amor. *Plin.* 5, 4, 4. Vasta deserta. *Id.* 32, 11, 33. Neque enim desertorum novimus feras aut volucres. ℙ In singulari num. *Prud. Apoth.* 774. Quinque in deserto panes jubet, et duo pisces Apponi in pastum populis. *Hieron. ep.* 125. *n.* 2. Quid venenatorum animalium desertum hujus saeculi nutriat. ℙ In illo *Prop.* 1, 17, 2. desertas alloquor alcyonas. *desertae* sunt solivagae, solitariae, non gregatim volitantes. Sic *Ov. Her.* 18, 81. Alcyones solae, memores Ceycis amati. ℙ Est etiam *desertus* defixus, depactus, a *sero, is,* in illo *Tibull.* 1, 1, 17., ut et *Brouckusio* placet. Nam veneror, seu stipes habet desertus in agris, Seu vetus in trivio florea serta lapis. [*V. de v. *destituere*, sic ut *deserere* h. l. usurpato, *Burm.* ad *Anthol. Lat.* 13, 174. quem laudat *Heyn.* ad h. l.] *Ovid.* simile quid habet *Fast.* 2, 641. Termine, sive lapis, sive es defossus in agro Stipes ab antiquis. ℙ Comp. *Desertior* Sup. *Desertissimus.* V. supra. ℙ [*Permutantur a librariis *desertus* et *defectus*, V. *Cort.* ad *Lucan.* 3, 625.]

DĒSERVĬO, is, a. 4. θεραπεύω, ὑπουργέω, diligenter servio, operam do, praesto sum, inservio. *Cic. Fam.* 16, 18. Indulge valetudini, cui tu adhuc, dum mihi deservis, servisti non satis. *Id. Sull.* 9. Si labor meus, si sollicitudo, si officia, si operae, si vigiliae deserviunt amicis, praesto sunt omnibus. *Id. Leg.* 1, 13. Deservire corpori. [**Ov. Am.* 1, 3, 5. per longos annos deservire alicui. Est *Ov.* perquam familiare h. v.] *Plin. Pan.* 77. honoribus. *Id. ep.* 7, 7. studiis. *Quint.* 1, 12. soli grammatico, deinde geometrae.

*DESERVĪTĬO, onis, f. *Vet. interpr. Irenaei* 4, 28. Legis statuere deservitionem. *B. A.*

DĒSES, idis, adj. ῥάθυμος, otiosus, qui nihil agit: a *desideo.* *Liv.* 1, 32. Desidem Romanorum regem inter sacella et aras acturum esse regnum

rati. *Colum.* 7, 12. Desidem agricolam ab opere suo reddit. *Lucan.* 9, 436. natura deside torpet Orbis. *Stat. Silv.* 3, 5, 85. desidis otia vitae. *Id. ib.* 1, 2. Deses annus, *h. e.* in quo nihil agitur. *Gell.* 13, 8. Homines ignavi ac desides.

*DESESSĪLIS, e, adj. *Jul. Valer. res gest. Alex. M.* (ed. *Maio*) 1, 20. His (*vicis*) sedecim desessilibus flumina quoque duodecim intererrabant. ubi dubitat *Maius*, an scribendum sit *sessilibus* aut *sessibulis. B. A.*

*DESICCATĪVUS, a, um, adj. *Macer.* 2, 10. Virtutis esse desiccativae. *B. A.*

[DĒSICCĀTUS, a, um, part. a *desicco*, arefactus. *Appul. Herb.* 49. Herba desiccata et in pulverem redacta. *F.*]

DĒSICCO, as, a. 1. ξηραίνω, sicco, arefacio. *Pl. Truc.* 2, 7, 30. Vasa nolo auferant: desiccari lubet. *Seren. Samm.* 48, 900. Praeterea chymum stomacho desiccat iniquum.

DĒSĪDĔO, es, edi, essum, n. 2. κάθημαι, ῥᾳθυμέω, idem quod sedeo, otiosus sedeo, moror. [*Semper adhaeret h. v. notio nihil agendi.] *Pl. Ps.* 4, 4, 7. Quid tu intus, quaeso, desedisti? *Id. Bacch.* 2, 3, 3. Meus formidat animus, nostrum tamdiu ibi desidere, neque redire filium. *Ter. Hec.* 5, 3, 2. Frustra ibi totum desedi diem. *Phaedr.* 2, 4. Aquila desidet ramis. ¶ Honeste ponitur pro ventrem exŏnerare. *Cels.* 2, 7. Cum voluntas desidendi est, venter nihil reddit. *Id.* 4, 17. Tum desideat subjecta calida aqua in pelve. ¶ Pro subsidere, mergi, V. DESIDO. ¶ Pro otiose agere, nihil agere. *Suet. Caes.* 4. Ne desidere in discrimine sociorum videretur.

DĒSĪDĔRĀBĬLIS, e, adj. ἐπιθυμητὸς, expetendus. *Cic. Top.* 18. Desiderabilia anteponantur iis, quibus facile carere possis. *Liv.* 24, 5. Velut suis vitiis desiderabilem efficere vellet avum. *Suet. Tib.* 21. Ut tali successore desiderabilior ipse quandoque fieret.

DĒSĪDĔRĀBĬLĬTER, adv. cupide, ut desiderabiliter concupiscere, *Augustin. ep.* 143, 2.

[DĒSĪDĔRANDUS, a, um, hinc *Desiderandissimus.* V. v. seq. *F.*]

DĒSĪDĔRANS, antis, part. a *desidero*, cupiens, appetens. Superlativum *Desiderantissimus* pro *Desiderandissimus*, *h. e.* maxime desiderandus, mutata scilicet *d* in *t*, ut saepe *at* pro *ad* in vetustis monumentis et codicibus, legitur in *extr. epist.* 31. *Paulini ad Augustin.*, et in hujus *epist.* 5. *init. et fin.* ad *Marcellin.*: saepissime vero in antiquis inscriptionibus non optimae tamen notae: hinc *Inscr.* ap. *Murat.* 805, 8. L. Flaccus infelicissimus pater filio desiderantissimo *Posuit.* Alia apud *Don. cl.* 12. *n.* 62. Pomponiae Athenaidi conjugi desiderantissimae M. Junius Eutyches. *M. Aur. Anton.* ap. *Front. ad M. Caes.* (ed. *Maio*) 1, 5. Magister optatissime, amice desiderantissime. *L. Aur. Verus* apud *eund. ib.* 2, 8. Vale, desiderantissime homo, et tuo Vero carissime. *Front. ib.* 5, 40. Vale, domine dulcissime, desiderantissime. ¶ Idem vero dicendum est de similibus superlativis, ut nempe *amantissimus* sit pro *amandissimus*, V. AMANS et *reverentissimus* pro *reverendissimus*, V. REVERENS. [*Locos praeter ultimum attulerat *Forc.* Reliqua autem adjecit *F.*]

DĒSĪDĔRANTER, adv. cupide. *Cass. Var.* 1, 4. Desideranter appetere. [*Front. ad Ver. Imp.* 13. (ed. *Maio*) Irasceris enim quanto desiderantius desideras. *F.*]

DĒSĪDĔRĀTĬO, onis, f. ἐπιθύμησις, actus desiderandi. *Cic. Senect.* 14. At non est voluptatum tanta quasi titillatio in senibus: credo, sed ne desideratio quidem. Adde *Vitr.* 2, 6. *a med.* qui in *praef.* 8. *ad f.* in plurali numero usurpat.

DĒSĪDĔRĀTĪVĂ Verba, dicuntur a grammaticis, quae desiderium significant, ut *esurio*, *coenaturio*. *Augustin. Gramm.* p. 2006.

*DESIDERĀTOR, oris, m. *JCt.* in *Digest. B. A.*

DĒSĪDĔRĀTUS, a, um, part. a *desidero*. *Cic. ad Quir.* 1. *extr.* Sed omnia desiderata magis, quam assidue percepta delectant. *Plin.* 30, 1, 1. Blandissima et desideratissima promissa. ¶ *Desiderata* etiam dicuntur, quae perierunt. *Caes. B. C.* 2, 32. Incolumem exercitum, nulla omnino nave desiderata, transducere. *Id. B. G.* 7, 11. Perpauci ex hostium numero desiderati. ¶ Non raro in vet. inscrr. reperitur *Parentes filio desideratissimo*, ut ap. *Grut.* 681, 2. et 667, 1. etc.

DĒSĪDĔRĬUM, ii, n. ἐπιθυμία, cupiditas, studium, sitis. *Cic. Tusc.* 4, 8. Desiderium est libido ejus, qui nondum adsit, videndi. *Id. Or.* 1, 47. Ea si paulo latius dixeris, expleris omnem exspectationem desiderii nostri. *Id. ad Quir.* 1. Ut desiderium mei vos teneret. *Id. Senect.* 10. Teneri desiderio alicujus rei. *Ter. Hec.* 1, 2, 13. Te desiderium Athenarum cepit. *Id. Heaut.* 4, 5, 5. Magno desiderio fuit ei filius. *Cic. Att.* 5, 11. Flagrare desiderio. et *Or.* 10. incendi. *Id. Rabir. perd.* 5. Relinquere desiderium sui apud aliquem. *Id. Fam.* 2, 12. *extr.* Esse in desiderio rerum carissimarum, *h. e.* desiderare. *Id. Phil.* 10, 7. Brutus erat in desiderio civitatis, *h. e.* desiderabatur. *Hor. Ep.* 1, 14, 22. Incutere alicui desiderium urbis. *Liv.* 7, 24. Facere alicui desiderium alicujus rei. *Hor. Epod.* 17, 80. Desiderique temperare poculum, *h. e.* amatorium poculum, φίλτρον. ¶ Item dolor ipse et molestia, quam affert privatio rei optatae. *Cic. Fam.* 16, 11. Laborare ex desiderio. *Id. ib.* 15, 21. Me tanto desiderio afficis, ut unam consolationem relinquas, fore, ut utriusque desiderium crebris epistolis leniatur. et *ib.* 20. Tolerabilius ferre igniculum desiderii. *Id. Or.* 10. Confici desiderio. *Id. Fam.* 7, 18. aestuare. *Id. ib.* 16, 10. oblanguere. *Id. Att.* 1, 3. Aviam tuam scito desiderio tui mortuam esse. *Id. Q. Fr.* 2, 15. Ut in medio dolore ac desiderio tui laetarer. *Id. Brut.* 1. Triste alicui desiderium relinquere. ¶ Neque solum dicimus *desiderium tui*, *h. e.* dolorem ex absentia tui; sed etiam *desiderium absentiae*, *discidii*, et hujusmodi, hoc est doloren propter absentiam, etc. *Cic. Phil.* 2, 18. Ipse autem amore ardens confirmabat, quod desiderium tui discidii ferre non posset, se in exsilium esse iturum. (Ubi frustra quidam lectionem sollicitarunt.) *Senec. ep.* 40. Imagines amicorum desiderium absentiae falso atque inani solatio levant. ¶ Praeterea *desiderium* dicitur quidquid naturaliter appetitur a re qualibet, quod ei opus sit ad sui conservationem. *Plin.* 20, 22, 29. Serpyllum ex aqua bibitur ad jocinerum desideria. *Id.* 23, 2, 29. Oxymeli prodest et anginis, et auribus, et oris gutturisque desideriis. *Id.* 30, 14, 33. Desideria scabendi tollunt cochleae. *Id.* 33, 3, 14. Aureis vasis uti in omnibus desideriis obscenis. *Id.* 11, 50, 111. Caudae omnibus fere animal gignentibus, pro desiderio corporum. ¶ Blanda appellatione *desiderium* dicitur, qui valde nobis carus est. *Cic. Fam.* 14, 2. *in f.* Valete, mea desideria, valete. *Catull.* 2, 5. Cum desiderio meo nitenti Carum nescio quid lubet jocari. ¶ Interdum *desideria* sunt postulata et petitiones. *Suet. Aug.* 17. Donec desideria militum ordinarentur. et *ib.* 53. Tanta comitate adeuntium desideria excipiens, ut, etc. *Ulp. Dig.* 25, 3, 5. Singulorum desideria perpendere judicem oportet. *Id. ib.* 1, 16, 9. *a med.* Ut omnium desideria audiantur. ¶ [Hinc *libellus desiderii* est, quod Itali *memoriale* dicunt. *Inscr.* ap. *Grut.* 507, 1. Desiderii Artii Alphii Arriae Fadillae liberti, libellum tibi misi. V. *Marin. Frat. Arv.* p. 186. *F.*]

DĒSĪDĔRO, as, avi, atum, a. 1. ἐπιθυμέω. Certum esse, ait *Festus*, a sideribus duci: nempe *desiderare* est sidera attente intueri, ut ex iis divines de rebus futuris, quas expetis et cupis. V. PRAESIDERARE. [*Voss.* in *Etym.* etiam derivat a *sidus*, sed aliter explicat: *Desiderare*, inquit, est i. q. ἀποχειμάζειν, quum sideris tempus desiit: unde *desiderari* dicuntur, quae desunt. Haec illa explicatione, (quam proposuit *Perizon.* ad *Sanct. Min.* 3, 3, 10.) est artificiosior.] *Cic. Senect.* 9. Ne nunc quidem vires desidero adolescentis, non plus, quam adolescens tauri, aut elephanti desiderabam. *Id. Arch.* 11. Nullam virtus aliam mercedem desiderat, praeter hanc laudis. *Id. Att.* 5, 16. Haec quae longiorem desiderant orationem, summatim tibi praescribo. *Id. Quint.* 17. Ridet nostram amentiam, qui in vita sua rationem summi officii desideremus, et instituta bonorum virorum requiramus. *Id. Q. Fr.* 3, 4. *a med.* De versibus, quos tibi scribi a me vis, deest mihi quidem opera, quae non modo tempus, sed etiam animum vacuum ab omni cura desiderat. *Plin.* 17, 26, 40. Desiderant rigari arbores. *Id.* 17, 8, 4. Fimi desiderat aliquantulum. ¶ Eleganter ponitur, cum significare volumus, abesse aut deesse aliquid, quod requirimus. Neque enim, nisi quod deest, desiderari quidquam potest. Hac ratione fere adhibetur aut passive, aut cum negatione. *Cic. Att.* 12, 40. Quis aut congressum meum, aut facilitatem sermonis desideravit? *Id. Brut.* 31. Unum excipio Catonem, in quo summam eloquentiam non desiderem. *Id. Att.* 7, 26. Sin erit bellum, partes meae non desiderabuntur. *Id. Verr.* 2, 4, 44. Neque quidquam ex fano, praeter unum perparvum signum ex aere, desideratum est. *Caes. B. G.* 7, 51. Eo die milites sunt paulo minus septingenti desiderati. *Id. ib.* 5, 33. Ut ex tanto navium numero nulla omnino navis desideraretur. *Hor. Ep.* 1, 7, 1. Quinque dies tibi pollicitus me rure futurum, Sextilem totum mendax desideror. ¶ *Fortiter desiderare* est magno animo ferre amissionem alicujus rei. *Senec. Cons. ad Marc.* 16. Tibi si vis referri exempla feminarum, quae suos fortiter desideraverunt. ¶ Pro petere et postulare in judicio. *Ulp. Dig.* 27, 2, 2. *extr.* Imputabitur ei, cur non adito praetore, desiderarit alimenta minui. *Id. ib.* 37, 10, 5. *sub f.* Desiderandum a praetore, ne, etc.

DĒSĪDĬĂ, ae, f. ῥᾳθυμία, ignavia, inertia, otium. [*Proprie est conditio desidentis. Sic usus h. v. *Prop.* 1, 15, 6. Et longa faciem quaerere desidia, *h. e.* diu ad speculum sedendo faciei venustatem conciliare. (Attulerat h. l. *Forc. in f.*) Explicavit hunc loquendi modum (de quiete ad ludum et voluptatem) *Markl.* ad *Stat. Silv.* p. 221., quem laudat *Burm.* ad *Prop.* l. l.] *Cic. Off.* 1, 34. Ne languori se desidiaeque dedat. *Id. Agr.* 37. Qui propter desidiam in otio vivunt, tam in sua turpi inertia capiunt voluptatem. *Id. Tu* 5, 27. Umbris, deliciis, otio, languore, desid animum inficere. *Id. Sext.* 48. *extr.* Ab industr ad desidiam avocare aliquem. *Id. ib.* 10. Videb mus genus vitae, desidiam, inertiam. Ubi *Man* Plus *inertia* vituperationis habet, quam *desidi* Desidem enim appellamus, qui nihil agat: ine tem, qui etiam agendi arte, non mŏdo volunta careat. Ergo in *desidia* voluntas; in *inertia* sim cum voluntate notatur inscitia. Hinc *Cic. Fa* 12, 20. Si cessabis, lacessam, ne tua ignavia e iam inertiam afferat. ¶ Est etiam a *desido:* u de proprie *Appul. Dogm. Plat.* 2. p. 17, 15. Robu viresque frangit et verum colorem ad desidia sanguinis mutat, *h. e.* ad recessum. *Id. de Mund* p. 73, 28. Regiones desidia maris pedestri access pervias factas.

DĒSĬDĬĀBŬLUM, i, n. locus desidiae aptu *Pl. Bacch.* 3, 1, 8. Ut celem patrem tua flagiti aut damna aut desidiabula, quibus patrem et m teque amicosque omnes affectas tuos? *Non.* 2, 5 legit *despoliabula.*

DĒSĬDĬES, ei, f. idem quod desidia. *Lucr.* 5 49. Quid luxus desidiesque.

DĒSĬDĬOSĒ, adv. ῥᾳθύμως. *Lucr.* 4, 1129. Ager aetatem desidiose.

DĒSĬDĬŌSUS, a, um, adj. ῥᾴθυμος, qui totu desidet et nihil agit. *Ov. Rem. Am.* 161. Quaeri tur, Aegisthus quare sit factus adulter? In prom ptu causa est, desidiosus erat. *Cic. Agr.* 2, 33 Inertissimum et desidiosissimum otium. *Varr. R. R.* 2. *prooem.* Majores nostri, qui in oppido sede rent, quam qui rura colerent, desidiosiores puta bant. *Ov. Am.* 2, 9, 1. O nunquam pro me satis indignate Cupido: O in corde meo desidiose puer *h. e.* assidue sedens. [*Suet. Gram.* 8. desidiosior in professione grammaticae habebatur, i. e. negligentior.]

DĒSĪDO, is, edi, n. 3. καθιζάνω, descendo, subsido: a *de* et *sido:* sed praeteritum a *sedeo* mutuatur. *Cic. Div.* 1, 35. Tantos terrae motus factos esse, ut multa oppida corruerint terraeque desederint. *Liv.* 32, 9. Terra trium jugerum spatio caverna ingenti desederat. *Justin.* 4, 1. Undae in imum desidunt. et *mox.* Aestus in voraginem desidens. *Cels.* 2, 7. *ante med.* Ex urina quod desidit, album est. *Id.* 7, 18. Tumor ex toto desidit. [*Saepe hac significatione a librariis confunditur cum *descendere.* V. *Burm.* ad *Virg. A.* 3, 565. *Cort.* ad *Lucan.* 5, 338.] ¶ Desidere dicuntur montes in sublime volanti. *Stat. Th.* 1, 548. Hinc Phrygius fulvis venator tollitur alis: Gargara desidunt surgenti et Troja recedit. ¶ Translate. *Liv. prooem. l.* 1. Desidentes mores. Al. leg. *dissidentes.* [*Male. *Desidentes mores* sunt paullatim labi incipientes. V. *Intpp.*]

DĒSĬDŬO, adv. diuturne, assidue. *Varr.* apud *Fulgent. de prisco serm.* Dividiae mihi fuerunt, tam desiduo afuisse.

DĒSIGNĀTĒ, adv. signate, significanter. *Gell.* 2, 5. *in lemmate.* Quam lepide designateque dixerit Favorinus etc.

DĒSIGNĀTĬO, onis, f. σχῆμα, διαγραφὴ, ὑποτύπωσις, signum, forma, figura, descriptio. *Vitr.* 5, 3. *a med.* Si in stantem aquam lapide immisso nascantur innumerabiles undarum circuli crescentes a centro et quam latissime possunt vagantes, nisi angustia loci interpellaverit aut aliqua offensio, quae non patitur designationes earum undarum ad exitus pervenire. *Id. ib.* 5. Designatio cellarum. *Cic. N. D.* 1, 8. *in f.* Omnem totius operis designationem atque apparatum requiro. ¶ Item notatio. *Cic. Or.* 1, 31. Infinitae rei quaestio sine designatione personarum et temporum. ¶ *Tac. A.* 13, 21. Designatio consulatus. V. DESIGNATUS. ¶ Apud *Arnob.* 7. p. 217. legitur *dissignatio:* et accipitur pro caede et crudelitate, quasi scissio, laceratio. Simili fere sensu *dissigno* apud *Stat.* a quibusdam exponi, diximus in DESIGNO. ¶ [De munere designatoris. In vet. *Tab. aen. Heracl.* apud *Mazoch.* p. 415. Praeconium, dissignationem, libitinam facere. *F.*]

DĒSIGNĀTOR [et *melius* Dissignator vel Disignator, oris, m. διανομεὺς, distributor, ordinator, qui loca et res, suo quasque ordine, ex alicujus jussu alicui assignat: a *dis* particula discresiva et *signo. F.* Noli credere *Furl.* Disignator nihil aliud est, quam scriptura sequioris aetatis. *Forc.* nonnisi alteram scripturam agnoscit; nam *designare* eodem prorsus modo dictum est, ut *describere;* V. DESIGNO.] Ita appellatur qui in theatro loca spectandi disponit et viros honoratiores populumque serius venientem, in suum quemque locum, sessum deducit. *Pl. Poen. prol.* 19. Neu dissignator praeter os obambulet, Neu sessum ducat, dum histrio in scena siet. ¶ [*Disignator Caesaris Augusti* est, qui loca in theatro amicis et libertis Augustorum assignat. *Inscr.* ap. *Grut.* 601, 1. C. Verres Eros disignator Caesaris Augusti. ¶ *Disignator operum publicorum* est minister illius, qui templa, fontes, statuas, porticus aedesque publicas in Urbe curabat, quique in

etustis monumentis saepissime *curator operum pu-licorum* appellatur. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 302. *n.* 84. Hierocli Au*gusti* (*servo*) disig*natori* operum ublicorum Eros vicarius. *F.*] ℣ *Dissignator sce-arum*, qui scenis praeerat et curabat, ut ordine uaeque suo procederent et scenici artifices, quan-o oportebat, prodirent. *Inscr.* ap. *Grut.* 270, 6. tatilius Myro dissignator scenarum. Adde locum 'ertull. mox *citandum* in §. seq. ℣ *Designator 'uneris* est, qui funerum pompae et funebribus lu-lis (teste *Donato* ad *Ter. Ad.* 1, 2, 7.) praeerat. *Hor. Ep.* 1, 7, 5. dum ficus prima calorque Desi-natorem decorat lictoribus atris. [*Acron* ad *h. l.:*)esignatores dicuntur, qui ad locum Libitinae fu-ere praestanti conducuntur, ut defuncti cum ho-ore efferantur. *Schol. Cruq.* ad *eund. loc.* Dissi-natores sunt funerum mancipes et ordinatores: am dissignare est ordinare. *F.*] *Senec. Ben.* 6, 8. Qui captandorum testamentorum artem pro-essi sunt, non putas eadem habere, quae desi-natores et libitinarios, vota? [*Tert. Spectac.* 10. templis et aris inter tibias et tubas (ad scenas) tur, duobus inquinatissimis arbitris funerum et acrorum, designatore et haruspice. *F.*) Adde *Quint. Decl.* 6, 8. ℣ [Olim Romae et in munici-iis coloniisque designatoris munus inter viliora fficia habebatur, ut constat ex loco *Tab. Heracl.* it. in V. DESIGNATIO *in f.*; ibi enim, qui prae-onium, dissignationem, libitinam in municipio vel olonia fecisset, ne sit decurio, prohibetur; in *nscr.* vero apud *Grut.* 625, 1. C. Matienus Ovicula licitur *praeco*, *idem* (*h. e. item*) *dissignator:* sed ertio a Chr. n. saeculo, imperante nempe Alexan-ro Severo Aug., multo honoratius fuit; nam de-ignator in ludis publicis certamini praeest et prae-nia constituit datque certantibus. *Ulp. Dig.* 3, 2, . Designatores, quos Graeci *βραβευτὰς* appellant, rtem ludicram non facere, Celsus probat, quia ninisterium, non artem ludicram exerceant. Et ane locus iste a principe hodie non pro modico eneficio datur. ℣ *Designator* vero minime ha-endus est minister principis, qui decimas per rovincias procuraret, ut putavit *Forcellinus* dece-tus auctoritate *Ursati de not. Rom.*, qui perpe-am ita interpretatus fuerat eas siglas apud *Grut.* 06, 6. Desig. X. P. P.; etenim ex *Fabrett. Inscr.* . 104. *n.* 242. et ex *Maff. Mus. Ver.* p. 101. *n.* 1. ta potius legendas esse constat: Desi*gnato* X. (*de-imo*) Patre Patriae, cum mutila ea inscriptio per-ineat ad an. a Chr. n. 83., quo Domitianus Aug. onsul fuit ordinarius IX. et designatus X., uti tiam constat ex ejus nummis apud *Eckhel. D. N. V. T.* 6. p. 378. *F.*] ℣ Ad quodnam vero genus ertineat *Decimus designator*, de quo mentio est pud *Cic. Att.* 4, 3., non facile statuerim; ad il-ud vero §. 5. inclinat animus. ℣ Scriptionem *dis-ignator* vel *disignator* unice probandam putat *Lips. le amphith.* c. 15. [et *Mazoch.* ad *Tab. Heracl.* . 416., cum ita se habeat in omnibus vetustis nonumentis tum aereis, tum marmoreis et in plu-ibus optimae notae codicibus: unica vero etiam scribitur, ut et *dirumpo* pro *disrumpo*. *F.*]

DĒSIGNĀTUS, a, um, part. a *designo*, signo notatus. *Senec. ep.* 90. *ante med.* Serra per desi-gnata currente, certa manu trabem scindere. ℣ Translate destinatus. *Cic. Cluent.* 11. Designatus reipubl. civis. *Pl. Most.* 2, 1, 66. Quae designata sunt et facta nequitia. ℣ *Designatus consul, prae-tor, tribunus, aedilis* etc. est, qui in proximum annum creatus, magistratum nondum iniit. *Cic. Fam.* 11, 6. et *Agr.* 2, 5. etc. *Varr. R. R.* 3, 17. Candidatus noster designatus aedilis. ℣ Item dis-positus, ordinatus. *Cic. N. D.* 3, 35. Nec domus, nec respubl. ratione quadam et disciplina designa-ta videtur, si in ea nec recte factis praemia ex-stent ulla, nec supplicia peccatis.

DĒSIGNO, as, avi, atum, a. 1. *ἀποτυπόω*, est aliquo signo notare. *Val. Fl.* 3, 425. designat li-tora ferro. *Cic. Cat.* 1, 1. Notat et designat ocu-lis ad caedem unumquemque nostrum. *Stat. Th.* 1, 310. de Mercurio: sublimes raptim per inane vo-latus Carpit et ingenti designat nubila gyro. (Alii leg. *dissignat*, et exponunt, scindit, perrumpit. Apud *Arnob.* quoque *dissigno* legitur 1. p. 39.) [*Ut supra diximus, est haec sequioris aetatis scri-bendi ratio, quae in omnibus paene vocc., vel ubi minime quadrat, reperitur. Quare hodie haec pro-nuntiandi ratio in Italorum lingua exstat, qui di-cunt *disegnare*, *difendere*, *diffinire* etc. etc.; quin ex *declarare* fecerunt *dichiarare*, ex *declinare di-chinare* et alia hujus generis plurima. Vetus aetas ubique in his *de* praeferebat; medio autem aevo nullum prorsus discrimen inter praepositiones *de* et *dis* et verba ab his praeposs. incipientia fecisse videntur. Cf. *Hemsterhus.* in *Add.* ad *Prop.* 2, 13, 40. *ed. Burm.* 942.] *Id. ib.* 6, 782. ac mediam de-signat vulnere frontem. ℣ Item significare, deno-tare et quasi per signa demonstrare. *Cic. Or.* 2, 58. Haec ridentur, quae notant et designant tur-pitudinem aliquam non turpiter. ℣ Aliquando est decernere et deligere. *Cic. Agr.* 2, 10. Ut ii de-cemviratum habeant, quos plebs designaverit. ℣ Interdum describere, constituere. *Cic. Phil.* 9. *extr.* Locum sepulcro pedes triginta quaqua versus desi-gnat. ℣ Aliquando rem aliquam insignem patrare, sed cum nota et ignominia, ut *Non.* 2, 210. docet. *Ter. Ad.* 1, 2, 7. Quae facta sunt, omitto: modo quid designavit? *Mi.* quidnam id est? *De.* Fores effregit, atque in aedes irruit etc. [*Cf. *Donat.* ad h. l. Bene *Ruhnk. ib.* designare, inquit, est aliquid facere, quod vel in bonam vel in ma-lam partem novum et insigne sit.] *Hor. Ep.* 1, 5, 16. Quid non ebrietas designat? ℣ Designare nota ignaviae. *Liv.* 24, 16. Si reputabitis, nulla ignaviae nota leviore designari vos potuisse. [*i. e. insigniri, conspicuos reddi.] ℣ Designare aliquid verbis. *Cic. Or.* 1, 23. Designare verbis, generi-bus illustrare, partibus distribuere. ℣ Est etiam destinare, assignare. *Colum. Arbor.* 1. *ad f.* Ager, quem seminario designaveris. Al. leg. *destinaveris.* ℣ Item delineare, deformare. *Virg. A.* 5, 755. Aeneas urbem designat aratro. *Tac. A.* 12, 24. Sulco designare oppidum. ℣ Item significare. *Varr. L. L.* 7, 41. Nomina, quae res communes designant, ut vir, mulier.

DĒSĬLĬO, is, desilui *vel* desilii, desultum, n. 4. [*Forma perfecti in *ui* apud bonos scriptores unice probanda est. V. *Oud.* ad *Suet. Caes.* 64. *Schwarz.* ad *Plin. Pan.* 60. *Garaton.* ad *Cic. Mil.* 10. p. 101. *ed. Bonon.*] *καταπηδάω*, saltu descendo. *Virg. A.* 11, 500. portisque ab equo regina sub ipsis Desi-luit. *Hor. Sat.* 1, 2, 130. Desilire lecto. *Cic. Mil.* 10. de rheda. *Caes. B. G.* 4, 25. Universi ex navi desiluerunt. et *ib.* 24. Et navibus desiliendum et fluctibus consistendum erat. *Id. ib.* 5, 17. Ex es-sedis desiliendi facultatem dederunt. *Pl. Rud.* 1, 2, 84. Desilire e scapha in terram. *Hor. A. P.* 134. Desilire in arctum. *Caes. B. G.* 4, 12. Equi-tes ad pedes desiluerunt. *Ov. Fast.* 4, 427. Uvidus (*locus*) ex alto desilientis aquae. *Prop.* 2, 16, 50. Fulminaque aetheria desiluisse domo. ℣ [*Saepe h. v. confunditur cum *dissilire.* V. *Burm.* ad *Virg. A.* 10, 453. et *Hemsterhus.* l. supra l. sub DE-SIGNO.]

DĒSĬNĀTĬO, onis, f. cessatio. *Senec. ep.* 117. *a med.* Hac desinatione misericordiam ca-ptans. Ita *Scalig.* ad *Fest.* Alii *destinatione*, alii rectius *detestatione.*

*DESINĀTOR, oris, m. *ἀβοήθητος* in *Vet. Gloss.*, qui scilicet desinit destitutus ope, ut interpretatur *Scalig.* ad *Fest.* Cf. *Desino, as*, et *Desinatio. B. A.*

DĒSĪNO, as, n. 1. idem ac *Desino, is*, apud veter. *Fest.*, ubi alii leg. *desivare* eodem sensu.

DĒSĬNO, is, ivi *vel* sii, itum, n. 3. *παύομαι*, cesso, omitto, finem facio: ex *de* et *sino*. [*Quid differat a DESISTO V. sub h. v. et cf. *Döderl. Syn.* III. p. 300.] *Ter. Ad.* 5, 3, 67. Pergisne? *De.* Jam desino. *Ov. Met.* 5, 285. Desierant im-bres. *Cic. Fam.* 2, 9. *extr.* Equidem non desinam tua decreta defendere. *Id. Att.* 1, 19. *ad f.* Jam-diu fieri desierunt. [*Suet. Ner.* 33. morari eum inter homines desisse. De hac forma perf. infini-tivi, quam meliores libri in bonis scriptoribus praeferunt, V. *Oud.* ad h. l. et *Drak.* ad *Liv.* 9, 46, 3.] ℣ Reperitur cum accusativo pro relin-quere, deserere. *Cic. Fam.* 7, 1. *a med.* Libenter mehercule artem desinerem. Sed intelligi potest *exercere:* Et sunt qui aliter legant. [*Neutrum necesse est. *Desinere* proprie est *ablassen von et-was*, indeque *verlassen*, et habet vim activam, ut reliqua exempla demonstrant. Inprimis sane poe-tae ita loquuntur.] Eodem modo *Suet. Tib.* 36. Deprecantibus (*mathematicis*) ac se artem desitu-ros promittentibus, veniam dedit. At *Gell.* 2, 12. Non ad augendam, sed ad desinendam seditionem, legem hanc esse dicebat, *h. e.* ad sedandam ter-minandamque. (Adde 15, 16.) *Ov. A. Am.* 2, 725. Sed neque tu dominam velis majoribus usus Desine. Al. leg. *desere*, (quae lectionis varietas reperitur etiam *Met.* 3, 478. *ib.* 6, 215. *ib.* 7, 850. *Pont.* 2, 7. *extr.* et *ib.* 4, 8, 72.). *Virg. Ecl.* 8, 61. Desine Maenalios, jam desine, tibia, versus. (Sed sub-audiri potest *dicere* aut *canere:* ut et in illo *Ecl.* 9, 67. Desine plura, puer.) *Sil.* 12, 725. Cede Deis tandem et Titania desine bella. *Val. Fl.* 4, 635. Desinite amplexus propriusque accedite dex-trae. Sed legendum: *Dem, sinite. Appul. Met.* 5. p. 170, 6. Lugubres voces desinite. [*Appul.* mul-tis locis ita loquitur. Cf. *ib.* 5, p. 136, 28. scelus. *ib.* 4. p. 143, 38. fugam.] Haec *Heins.* congesse-rat ad primum loc. *Ovidii* allatum. *Inscr.* ap. *Mur.* 606. Uti stationarii desinant injuriam conductori-bus gregum oviaricorum, *h. e.* desinant injuriam facere. ℣ Et cum ablat. *Cic. Acad.* 4, 25. De-sine, quaeso, communibus locis. Sed *uti* subau-diri potest. [*Minime.] *Prud. περὶ στεφ.* 11, 64. sexto casui praepositionem addidit: *desine ab unco.* ℣ [*Desinere in aliqua re. *Suet. Ner.* 46. in hoc de-sisse versu. Codd. nonnulli habent *decidisse*, quod viti-um etiam in *Plin. Pan.* 33, 3. reperitur.] ℣ *Hor.* cum genit. junxit *Od.* 2, 9, 17. Desine mollium Tandem querelarum, quae constructio Graeca est, *παῦσαι τῶν αἰτιάσεων*. *Ov. Met.* 6, 215. *desine quaerelas* di-xit. *Sil.* 10, 84. et consul non desinit irae. ℣ Interdum significat interire, perire. *Plin. ep.* 2, 10. Fragilia et caduca, non minus quam ipsi homines, occidunt desinuntque. ℣ Item terminari, finiri. *Hor. A. P.* 3. atrum Desinat in piscem mulier for-mosa superne. *Plin.* 37, 9, 40. Gemma haec in violam desinit, *h. e.* colorem habet violae similem. *Flor.* 4, 12. Pyrenaeus desinens, *h. e.* Pyrenaei pars extrema. ℣ Usurpatur et passive impersona-liter. *Ov. A. Am.* 1, 411. Tunc bene desinitur. *Cic. Fin.* 2, 13. Jampridem contra eos desitum est disputari. [*Sic *Id. Off.* 2, 8.] ℣ *Similiter de-sinere* dicuntur a rhetoribus verba, quae iisdem syllabis eosdem exitus habent, *ὁμοιοτέλευτα:* quae *similiter desinentia* tum *Auct.* ad *Her.* 4, 20., tum *Quint.* 9, 4. appellant. *Cic. Or.* 3, 54. ℣ [Prae-teritum *desi* disyllab. legitur in *Inscr.* ap. *Grut.* 1132, 1., at emendatior ap. *Labusium*, *Decur. Bresc.* p. 46. Quaerere cessavi, nunquam nec per-dere desi. *F.*] ℣ *Saepissime confundunt libra-rii *desisse* et *descisse*, *desiturum* et *destiturum.* V. *Drak.* ad *Liv.* 30, 3, 5.]

DĒSĬPĬENTĬA, ae, f. *παραφροσύνη*. *Lucr.* 3, 500. Desipientia fit, quia vis animi, atque animai Conturbatur.

DĒSĬPĬO, is, ui, sine sup. n. 3. *παραφρονέω*, est insipienter agere, delirare: ex *de* et *sapio.* Est minus quam insanio. *Cic. N. D.* 1, 34. Sum-mos viros desipere, delirare, dementes esse, dice-bas. *Id. ib.* 2, 5. Desipientis arrogantiae est etc. *Id. Div.* 2, 23. Estne quisquam ita desipiens, qui etc.? *Id. Fam.* 2, 9. In quo cum objurgarer, quod nimio gaudio paene desiperem. ℣ Cum genit. *Pl. Epid.* 1, 2, 35. Desipiebam mentis, cum illa scri-pta mitterem. Sed Graeca constructio est. ℣ Acti-ve pro insipidum facere, habet *Tert. Pudic.* 13. et 18. Fermentum modicum totam desipit conspersio-nem. ℣ Docet *Charis.* 2. p. 210. in infinito *desi-pire* facere, non *desipere.* Sed cave homini credas. *Hor. Od.* 4, 12. *extr.* Dulce est desipere in loco.

[DĒSĬPISCO, is, n. 3. idem ac desipio. *Not. Tir.* p. 86. Desipiscit. *F.*]

DĒSISTO, is, stiti, stitum, n. 3. maneo, moror, consisto in loco aliquo. *Pl. Most.* 3, 2, 10. Quid illic, obsecro, tamdiu destitisti? Al. leg. *restiti-sti.* ℣ Item multo frequentius, cesso, abstineo, finem facio, desino, absisto, ita tamen ut signi-ficet voluntatis et consilii mutationem. Nam *desi-nimus* aliquando, licet voluntatem non deponamus: *desistimus* vero et simul voluntatem abjicimus, *ἀφί-σταμαι, ἀφίστημι.* [*Cf. *Döderl.* supra cit. sub DE-SINO.] *Varr. L. L.* 5, 11. Quoniam satis multas arbitror positas hujus generis, desistam. [*Tac. A.* 11, 29. metu, ne ad perniciem ultro traheren-tur, desistunt.] *Cic. Brut.* 91. Cum me medici hortarentur, ut causas agere desisterem. *Id. Fam.* 1, 1. Pompejum hortari et orare non desistimus. [*Ov. Met.* 6, 317. et venae desistunt posse move-ri.] *Vatin.* ad *Cic. Fam.* 5, 10. Non desistam, quin illum aliquando eruam. *Cic. Tusc.* 2, 12. Verbo de sententia destitisti. *Id. Fam.* 5, 2. Qui agerent cum eo, ut de illa mente desisteret. *Id. Off.* 3, 3. *extr.* Desistere a sententia. [*Meliores edd. omnes praep. *a* h. l. omittunt. Sic *Fragm. Messi* (in *ed. Cort.* p. 958.) actione. *Sall. Jug.* 25. *extr.* oppugnatione. Sic e codd. *Cort.*] *Nep. Timoth.* 2. de contentione. *Caes. B. C.* 2, 12. a defensione. *Virg. A.* 10, 441. pugnae. Al. leg. *pugna.* Si *pu-gnae* retineas, erit genitivus, ut *abstinere irarum* apud *Hor.* et *desinere irae* apud *Sil.* 10, 84. et *que-relarum* apud *eund. Hor.* quae Graeci moris sunt. *Cic. fr. pro C. Cornel.* apud *Ascon.* accusatione. *Liv.* 38, 30. et 56. *ad f.* incepto. *Cic. Acad.* 19. *a med.* et *in f.* sententia. *Liv.* 37, 57. *extr.* peti-tione. *Caes. B. G.* 5, 11. itinere. ℣ Pro deesse, deficere. *Stat. Th.* 5, 273. haud unquam justo mea cura labori Destitit. ℣ Pro discedere, abire. *Pl. Men.* 5, 2, 27. Quid tu tristis es? quid ille autem abs te iratus destitit? *Paul. Dig.* 4, 5, 5. Defi-cere dicuntur, qui ab his, quorum sub imperio sunt, desistunt. ℣ Passive impers. *Pl. Mil.* 3, 1, 142. Nunc jam istis rebus desisti decet. ℣ Pro desinere. *Lucr.* 6, 555. nisi humor Destitit in du-bio fluctu jactarier intus. *Varr. R. R.* 2, 3. Desi-stente autumno. ℣ *Destiterunt* paenultima corre-pta, more poetico dixit *Lucr.* 4, 972. ℣ Active pro sistere, destituere, ponere. *Appul. Met.* 4. p. 157, 24. Montis in excelsi scopulo desiste puellam. ℣ [*Paul. Dig.* 40, 9, 10. Qui datis libertatibus, destiturus est solvendo esse. *F.* ℣ *Permutantur *desistere*, *desinere*, *desciscere* V. DESINO. — et *dediscere*, V. *Burm.* ad *Ov. Met.* 6, 317.]

[DĒSĬTĬAS, atis, omn. gen. *Desitiates* sunt Del-matiae populi, de quibus *Plin.* 3, 22, 26. *Inscr.* ap. *Spon. Miscell. Antiq.* p. 179. Viam a Salonis ad castellum Desitiatium per millia passuum CLVI. muniit. Alia apud *Marin. Frat. Arv.* p. 452. Ner-vae Laidi F. Desitiati. *F.* et *B. A.* *A *Strabone* 7. p. 483. appellantur *Δαισιτιᾶται*, a *Dione* 55. p. 802. *Δυσιδιᾶται.* Comparavit haec *Ruhnk.* ad *Vell.* 2, 115, 4. Idem in *Inscr. Spon.* supra l. et alia apud *Za-chariam Marmor. Salonit.* p. 20. *Daesitiates* legi affirmat.]

DĒSĬTŪDO, inis, f. cessatio. *Sulpic. Sever. praef. de vita B. Martini.* Totum id desitudine

tanti temporis perdidissem. At opt. codices et editiones habent *desuetudine.*

*DESĬTUS, us, m. defectus. *Jul. Valer. res gest. Alex. M.* (ed. *Maio*) 3, 87. Etiamsi pars superna humanaque emortua jam et colore atro cum desitu spiritus visebatur. *B. A.*

DĒSĬTUS, a, um, part. a *desino. Cic. Brut.* 32. Veteres orationes a plerisque legi sunt desitae. *Id. fr. pro Cornel.* ap. *Prisc.* 10. p. 899. Coeptum per eos, qui volebant, desitum est per hunc, qui decessit. *Liv.* 42, 49. Persei nunquam desitum celebrari nomen. *Suet. Aug.* 37. Censores creari desitos longo intervallo, creavit. [*Gell.* 1, 10.] ¶ Est etiam *desitus* particip. a *de* et *sero, is, sevi. Varr. R. R.* 1, 23. *ad f.* In recentibus pomariis desitis seminibus. V. DISSERO, evi.

*DĒSŌLĀTĬO, onis, f. ἐκτόπισις *Vet. Gloss. Vulg. Jerem.* 44, 22. Et facta est terra vestra in desolationem et in stuporem etc. V. *Salvian. de gub. Dei* l. 6. p. 132. (214. *Rittersh.*) *Zeno Veron. de Resurr.* c. 40. Uxor viri amissione desolationem ferre non posse testatur. ¶ Qui hoc vocabulo usi, fere omnes Christiani sunt; nec certo constat, an antiquioribus etiam receptum tritumque fuerit. Unde factum, ut *Vossius* proscripserit *de Vit. L. L.* 3, 8. et 4, 5. *B. A.*

[DĒSŎLĀTŌRĬUS, a, um, adj. qui desolat. *Hieron. ep.* 18. *n.* 14. Vere quippe desolatorius carbo, qui linguam puram facit a peccato, sermo divinus est. *F.* **Vulgat. Psalm.* 120, 4. ¶ *Onomast. Vet.* vertit per ἐρημικός. *B. A.*]

DĒSŎLĀTUS, a, um, part. a *desolo*, solus relictus, devastatus, derelictus, desertus, μονωθεὶς, ἐρημωθείς. *Stat. Silv.* 2, 1, 233. Desolata soror. *Id. Th.* 1, 653. desolata domorum Tecta vides. [*Sil.* 12, 12. At Libyci ducis ut fulserunt signa per agros, Desolata cuncta metu, i. e. deserta ab incolis. Comparare jubet *Drak. Gron. Obss.* 4, 21.] *Id. ib.* 9, 673. desolatumque magistro Agmen. *Tac. A.* 12, 26. Desolatus paulatim etiam servilibus ministeriis. [*Id. ib.* 1, 31. aliorum discessione. 16, 30. viduata desolataque.] *Virg. A.* 11, 870. desolati manipli. V. Servius. *Just.* 1, 7. Victus jam ac desolatus in regnum refugit. *Plin. ep.* 10, 97. *extr.* Prope jam desolata templa coepisse celebrari. *Petr. Sat.* 124. aevo jam desolata senectus, *h. e.* annis defecta. *Appul. Met.* 4. p. 153, 26. Ego misera tali domo, tanta familia, tam sanctis parentibus desolata, i. e. orbata. *Plin. ep.* 4, 21. Patri nunc unus ex tribus liberis superest, domumque pluribus adminiculis paulo ante fundatam, desolatus fulcit ac sustinet. [*Inscr.* ap. *Grut.* 682, 9. Aurelia Faustina mater unico filio desolata *ponendum curavit. F.*]

DĒSŎLO, as, avi, atum, a. 1. μονόω, ἐρημόω, solum relinquo, desertum reddo, spolio; a *de* et *solus. Virg. A.* 11, 366. sat funera fusi Vidimus, ingentes et desolavimus agros. Sic *Stat. Th.* 5, 917. Desolare urbes. Et *Colum.* 1, 3. *ad f.* Quos hostis profugiendo desolasset agros. *Inscr.* non probae notae, apud *Don. cl.* 10. *n.* 11. Solaque me desolasti, vale Virgo dulciss.

DĒSŎLŪTUS, a, um, part. ab inusit. *desolvo*, solutus. *Scaev. Dig.* 40, 5, 41. *circa med.* Reliquorum nomine id desolutum est.

DĒSOMNIS, e, adj. insomnis. *Petr. fr. Trag. Burm.* 47. Quae soles me nocte desomnem facere.

DĒSORBĔO, es, a. 2. idem quod absorbeo. *Tert. Idol.* 24. Vortex ejus ad inferos desorbet.

DESPECTĀTĬO, onis, f. actus deorsum spectandi et locus ipse, unde spectatur deorsum. *Vitr.* 2, 8. *a med.* Pilis lapideis altitudines exstructae summas utilitates perficiunt et despectationes.

DESPECTĀTOR, oris, m. contemptor. *Tert.* ad *Uxor.* 8. Despectatores divinarum sententiarum.

DESPECTĬO, onis, f. καταφρόνησις, contemptus. *Cic. fr.* [*ex *Hortens.*] apud *Non.* 4, 141. Consolabitur eam magnitudo animi et humanarum opinionum alta quaedam despectio.

DESPECTO, as, avi, atum, a. 1. καθοράω, saepe deorsum aspicio. *Virg. A.* 1, [*396.] 400. nunc terras ordine longo Aut capere aut captas jam despectare videntur. [*Liv.* 36, 25. regionem despectat — oppidum.] *Ov. Met.* 4, 622. Ex alto aethere despectare terras. *Calpurn. Ecl.* 7, 24. Spectacula Tarpejum prope despectantia culmen. ¶ Item contemno, despicio. *Tac. A.* 2, 43. Piso vix Tiberio concedere, liberos ejus despectare. *Id. H.* 2, 30. Ne ut victi et ignavi despectarentur.

DESPECTOR, oris, m. despectator, contemptor. *Tert. Marc.* 2, 23. Adlegitur Saul, sed nondum despector prophetae Samuelis.

DESPECTRIX, icis, f. quae contemnit. *Tert. Anim.* 23. Virtus despectrix mundi.

DESPECTUS, a, um, part. a *despicio*, καταφρονηθεὶς, contemptus. *Cic. Pis.* 41. Abjectus, contemptus, despectus ab omnibus. *Id. Verr.* 2, 3, 41. *extr.* Ne contemptissimi et despectissimi esse videamur. *Sil.* 8, 54. Despectus taedae regnis se imponit Hiarbas. [*Tac. A.* 13, 47. maximeque despecta et nullius ausi capax natura ejus, a crimine abhorrebat, i. e abjecta, contemtu digna.]

DESPECTUS, us, m. καθόρημα, prospectus ex superiori loco in inferiorem. *Caes. B. G.* 7, 79. Erat ex oppido despectus in campum. *Id. ib.* 2, 29. Oppidum ex omnibus partibus altissimas rupes despectusque habet. *Id. ib.* 3, 14. Loca, unde erat propinquus despectus in mare. Adde *Stat. Th.* 5, 351. ¶ Item contemptus, καταφρόνησις. *Auct. ad Her.* 4, 39. Ludibrio et despectui paternis inimicis erunt oppositi.

*DESPĒRĀBĬLIS, e, adj. *Vulg. Jerem.* 15, 18. Quare plaga mea desperabilis renuit curari? *B. A.*

DESPĒRANS, antis, part. a *despero. Cic. Mil.* 21. Servi desperantes vitam domini. *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 21. Desperans de se. *Cic. Pis.* 36. Tu toties diffidens et desperans rebus tuis. ¶ Passive pro desperatus. *Plin.* 22, 24, 50. Ulcera jam desperantia cicatrice includit. Est qui legat *cicatricem.*

DESPĒRANTER, adv. ἀνελπίστως. *Cic. Att.* 14, 18. Quod desperanter tecum locutus est.

DESPĒRĀTĒ, adv. desperanter. *Augustin. ep. ad Celer.* 237. Non desperate solicitus.

DESPĒRĀTĬO, onis, f. ἀπόγνωσις, est, ut ait *Cic. Tusc.* 4, 8., aegritudo sine ulla rerum exspectatione meliorum. *Id. Fam.* 4, 3. Tanta est omnium rerum amissio et desperatio recuperandi. *Id. Cat.* 2, 11. *extr.* Bona spes cum omnium rerum desperatione confligit. *Id. Phil.* 2, 35. Desperatio vitae. *Id. ib.* 12, 10. victoriae. *Id. Att.* 8, 3. Desperatione quaerere aliquid. *Id. in Senat.* 9. A desperatione ad spem revocare aliquem. *Nep. Eum.* 12. Adducere aliquem ad desperationem. *Caes. B. C.* 2, 42. Ad summam desperationem pervenire. *Id. ib.* 1, 11. Afferre cuipiam desperationem pacis. *Senec. ep.* 64. Beatae vitae desperationem facere, *h. e.* in causa esse, cur beata vita desperetur. *Cic. Att.* 14, 19. Magna desperatione affectus sum. *Justin.* 2, 13. Desperatione rerum pacem petere. ¶ Γνώμη est illud *Curt.* 5, 4. *ad f.* Saepe desperatio spei causa est. ¶ In pur. num. *Cic. Fam.* 2, 16. *ad f.* Recordor desperationes eorum, qui senes erant, adolescente me. ¶ *Desperationem* pro desperata audacia posuit *Appul.*, ubi ait *Met.* 10. p. 251, 22. Qua mira desperatione truculentae feminae repente perturbatus medicus etc.

*DESPĒRĀTOR, oris, m. *Gloss. Gr. Lat.* ἀπειρημένος.

DESPĒRĀTUS, a, um, part. a *despero*, ἀνέλπιστος, qui spem omnem abjecit: item is, de quo nulla spes est. *Cic. Rosc. Am.* 10. Hospes oppressus et desperatus ab omnibus. *Id. Cat.* 2, 3. Desperati senes. *Id. Sull.* 27. Magni et diuturni et jam desperati reipublicae morbi. *Id. Divin. Verr.* 22. Hoc remedium est aegrotae ac prope desperatae reipublicae. *Id. Fam.* 13, 56. Habere aliquid in rebus perditis et desperatis. *Id. Mur.* 20. Pecunias jam desperatas exigere. *Nep. Att.* 9. Ut Brutus et Cassius, provinciarum desperatis rebus, in exsilium proficiscerentur, *h. e.* cum desperassent de rebus provinciarum. *Cic. Fam.* 6, 22. Haec sunt nunc etiam atque etiam multo desperatiora. *Id. Verr.* 2, 2, 41. *extr.* Desperatissimo perfugio uti. *Balb.* ad *Cic. post ep.* 8. *l.* 9. ad *Att.* Compositionis spem non desperatissimam esse puto.

DESPERGO, is, ersi, ersum, a. 3. dispergo, dissipo. *Sil.* 9, 167. In vacuas senior vitam desperserat auras. Al. leg. *disperserat.* [*Sic *Drak.*, nulla scripturae discrepantia notata.]

DESPERNO, is, evi, etum, a. 3. valde sperno. *Colum.* 10, 298. ne Corydonis opes despernat Alexis.

DESPĒRO, as, avi, atum, a. 1. ἀπελπίζω, spem depono, diffido. *Cic. Off.* 1, 21. *extr.* Considerandum est, ne temere desperet propter ignaviam. *Id. Div.* 2, 21. Non equidem plane despero, ista esse vera. *Ov. Met.* 9, 723. Desperat posse frui. *Cic. Or.* 1, 21. Non despero, fore aliquando, qui etc. *Id.* ad *Pompej. post ep.* 11. *l.* 8. ad *Att. a med.* Desperare de republica. *Id. Cluent.* 25. saluti suae. *Id. Mur.* 21. *extr.* Sibi hic ipse desperat. *Id. in Senat.* 14. Suis fortunis desperare. *Id. Pis.* 34. *extr.* Thessalonicenses, cum oppido desperassent, munire arcem coegerunt. *Id. Cat.* 2, 9. Desperare honores. *Lentul.* ad *Cic. Fam.* 12, 14. valde rempublicam. *Id. Att.* 7, 20. pacem. *Quint.* 12, 11. *sub f.* summa et in secundis tertiisque consistere. *Senec. ep.* 29. Marcellinum nostrum ego nondum despero: etiamnum servari potest. *Senec. Med.* 163. Qui nil potest sperare, desperet nihil. [*Liv.* 10, 14, 8. tumultum. Hanc constructionem expl. *Drak.* ad h. l. *Lucan.* 5, 574. viam. V. *Cort.*] *Cic. Pis.* 6. Spem habere a tribuno plebis, a senatu desperasse, *h. e.* obtinere a senatu, desperasse. ¶ Passive. *Id. Q. Fr.* 1, 3. *a med.* Sive restituimur, sive desperamur, nihil amplius opus est. *Quint.* 1, 10. Turpiter desperatur quidquid fieri potest, γνώμη. [*Cic. Cat.* 2, 5. essent illi quidem desperandi, sed tamen ferendi. *F.*] *Mart. Spectac.* 22. Desperabantur promissi proelia Martis. ¶ Vetustissimi olim scriptores, *desperantur* pro *desperant* deponentis forma dixere teste *Capro* apud *Prisc.* 8. p. 797. ¶ Particip. *Desperans* V. suo loco.

DESPĬCĀBĬLIS, e, adj. φαῦλος, contemptibilis. *Ammian.* 26, 8. Dedignatus hominem despicabilem. *Sidon. ep.* 2, 10. Despicabiliorem pronunciare.

DESPĬCĀTĬO, onis, f. καταφρόνησις, contemptus. *Cic. Fin.* 1, 20. Ut odia, invidia, despicationes adversantur voluptatibus.

DESPĬCĀTUS, a, um, part. a *despicor.* Active qui despicit aut contemnit. *Aur. Vict. Vir. ill.* 23. Primo ut Deos venerati: deinde ut homines despicati, interfecere. ¶ Passive, ὑπέροπτος, contemptus. *Ter. Eun.* 2, 3, 92. Quae nos nostramque adolescentiam habent despicatam. *Cic. Sext.* 16. Cessi tribuni pleb. despicatissimi hominis furori.

*DESPĬCĀTUS, a, um, adj. a spica, i. e. acuto palo infixus. *Rufin. Hist. Ecl.* 11, 24. *B. A.*

DESPĬCĀTUS, us, m. καταφρόνησις, contemptus. *Pl. Men.* 4, 3, 19. Tu me bene merentem habes despicatui, *h. e.* contemnis. *Cic. Fl.* 27. Quid porro in Graeco sermone tam tritum, quam si quis despicatui ducitur, ut Mysorum ultimus esse dicatur?

DESPĬCĬENTĬA, ae, f. ὑπεροψία, despectus, despectio. *Cic. Tusc.* 1, 40. Totam vim bene vivendi in omnium rerum humanarum contemptione ac despicientia ponamus. Adde *Off.* 2, 11.

DESPĬCĬO, is, exi, ectum, a. 3. καταβλέπω, καθοράω, deorsum aspicio, despecto. [*Liv.* 44, 6. ut despici vix sine vertigine quadam simul oculorum animique possit. *Lucan.* 1, 458. populi, quos despicit Arctos. *coll.* 5, 251.] *Cic. Hor. resp.* 15. Tollam altius tectum, non ut ego te despiciam, sed etc. *Colum.* 1, 6. *sub f.* Area ita constituenda est, ut a domino despici possit. *Plin.* 35, 8, 34. Formare vultus suspicientes et despicientes. *Hor. Od.* 3, 7, 29. Despicere in vias. *Pl. Mil.* 2, 6, 72. Et me despexe ad te per impluvium tuum fateor, pro *despexisse*, syncope. *Ov. Met.* 11, 504. de vertice montis Despicere in valles. [*Multos hujus signif. locos collegit *Heins.* ad *Sil.* 6, 185. et *Arntzen.* ad *Aur. Vict. Vir. ill.* 7. *Burm.* ad *Ov. Met.* 7, 222.] ¶ Sumitur et pro simplici *aspicio. Suet. Ner.* 19. Tanta oborta caligo est, ut despicere non posset. Alii rectius leg. *dispicere.* [*Omnino. Cf. *B. Crus.* Similiter apud *Ter. Andr.* 3, 5, 16. *dispicere* cum *Bentl.* legendum est. Nam *Ruhnkenii* ad illum locum V. *despiciendi* significatio contra indolem h. v. est.] ¶ Translate est contemnere; nam qui alium contemnit, videtur quodammodo infra se positum aspicere. [*Pluribus hanc significationem illustrat *Döderl. Syn.* II. p. 181., ubi etiam disputat de reliquis synonymis.] *Cic. Rosc. Am.* 46. *ad f.* Omnes despicere, hominem prae se neminem putare. *Id. Fin.* 3, 8. *ad f.* Despicere et pro nihilo putare omnia. *Id. Or.* 2, 89. *ad f.* Nemo unquam tam sui despiciens fuit, qui desperaret etc. *Id. fr.* ap. *Non.* 5, 57. Contemnere, despicere, ac pro nihilo habere. V. CONTEMNO. *Caes. B. G.* 3, 2. Legionem compluribus absentibus, propter paucitatem, despiciebant. [*Tac. A.* 15, 6. Paetus, cui satis ad gloriam erat, si proximus haberetur, despiciebat gesta, i. e. oratione deprimebat.] ¶ Item negligere, [*proprie: oculos de aliqua parte in aliam convertere. Hoc secundo loco ponendum erat.] *Nep. Att.* 6. Honore fuit contentus, rei familiaris despexit fructum. *Cic. Rosc. Am.* 8. Cum tam multi occupationem ejus observent tempusque aucupentur, ut simul atque ille despexerit, aliquid hujuscemodi moliantur, *h. e.* alio demittat oculos et attentus non sit. ¶ Item respuere, recusare, fugere. *Caes. B. C.* 3, 8. *in f.* Ipse gravissima hieme in navibus excubabat, neque ullum laborem aut munus despiciens etc.

DESPĬCOR, aris, dep. 1. καταφρονέω, contemno. *Q. Pompej.* ap. *Prisc.* 8. p. 793. Me miserum, quem mille feminae despicari ausae sunt! V. DESPICATUS, a, um.

DESPĬCUS, a, um, adj. intentus, contemplans: ut *prospicus*, prospiciens, providus. *Naev.* ap. *Non.* 2, 667. Sibi prospica ac despica. Al. leg. *tibi prospica ac despica*, *h. e.* tibi prospice ac dispice. Et quod apud *Fest.* habetur: Prospices, prospice: corrigunt *prospica, prospice:* ut sit utrumque verbum imperativi modi a *despico* pro despicio et *prospico* pro prospicio.

*DESPLENDESCO, is, n. 3. splendorem omitto: ut *depudet* est pudere desino. *Paull. Nolan. Ep.* 39. (al. 30.) *extr.* Ne rubiginem insipientiae colligatis, qua desplendescat nitor cordis vestri. *B. A.*

DESPŎLĬĀBŬLUM, i, n. locus ad despoliandum aptus. V. DESIDIABULUM.

DESPŎLĬĀTĬO, onis, f. actus despoliandi. *Tert. Resurr. carn.* 7. ex *D. Paulo Coloss.* 2. Hinc et Apostolus circumcisionem, despoliationem carnis appellans.

DESPŎLĬĀTOR, oris, m. *Pl. Trin.* 2, 1, 14. Avarus, elegans, despoliator.

DESPŎLĬĀTUS, a, um, part. a *despolio. Cic. Fam.* 14, 2. Illud doleo, quae impensa facienda

, in ejus partem te miseram et despoliatam ve-
e.

DESPOLĬO et Dispolio, as, avi, atum, a. 1. m ac spolio. *Cic. Verr.* 2, 3, 21. Dux isti ad poliandum Dianae templum fuit. *Caes. B. G.* 2, Despoliare armis. Et *ib.* 5, 6. Ut Gallia omni bilitate despoliaretur, *h. e.* omnes viri nobiles Gallia abducerentur. *Liv.* 45, 36. Indignum fa-ius esse, L. Paulum, tanti belli victorem, de-bliari triumpho. *Pl. Epid.* 1, 1, 85. Despoliare rsum virgis. Alii melius *depolire* leg. *Id. Men.* 2, 53. Despoliare aliquem. *Id. Mil.* 4, 2, 57. gitos suos. ℣ *Despoliari* deponentis forma pro *spoliare* a vetustissimis olim fuisse usurpatum, tatur *Caper* ap. *Prisc.* 8. p. 797. *Afran.* ap. *n.* 7, 100. Quos impune depopulatur et despolia-dedecus.

DESPONDĔO, es, despondi et despopondi, on-m, a. 2. ἐγγυάω, μνηστεύω, spondeo, promitto. re adhibetur in causa nuptiarum, cum puellam ter in uxorem alicui promittit: et vicissim cum olescentis pater acceptat conditionem propositam pro filio spondet, puellam ab eo ductum iri. que enim semper est verum, quod docet *Donat. Ter. Andr.* 1, 1, 75. et *Ad.* 4, 7, 17. *spondere* ci patrem puellae, a quo illa petitur, *despondere* trem adolescentis, qui petit: tametsi hac ratione *Terentio* utroque loco adhibetur. Nam contra *aut.* patri puellae tribuit *Poen.* 5, 6, 2. Tuam hi desponde filiam. *Id. Cist.* 2, 3, 57. Alcesi-archo filiam suam despondit in divitias maximas. *arr. L. L.* 5, 7. Qui spoponderat filiam, despon-sse dicebatur, quod de sponte ejus, idest volun-te exierat. *Ov. Met.* 9, 714. Cum pater, Iphi, bi flavam despondet Ianthem. *Cic. Att.* 1, 3. Tul-olam C. Pisoni L. F. Frugi despondimus. [*Tac. gr.* 9.] ℣ Passive impersonaliter. *Ter. in fin. ndr.* Ne exspectetis, dum exeant huc: intus de-ondebitur. ℣ Ipse quoque uxorem qui ducit *de-ondere* dicitur. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 7. Corni-cius adolescens Orestillae filiam sibi despondit. Ad alia quoque pacta transfertur. *Cic. Att.* 1, . Bibliothecam tuam cave cuiquam despondeas, uamvis acrem amatorem inveneris. *Id. ib.* 13, 12. unc illam περὶ τελῶν σύνταξιν Bruto, ut tibi pla-it, despondimus. *Id. ib.* 11, 6. *ad f.* Lentulus ortensii domum sibi et Caesaris hortos et Bajas esponderat. *Id. Fam.* 12, 9. Exigua spes est rei-ublicae: sed quaecumque est, ea despondetur an-consulatus tui, i. e. ea nobis promittitur. *Val. l.* 7, 509. meritis perjuria poenis Despondet, *h. e.* estinat poenas perjuriis, spondet se poenas per-uriorum exacturum. [*Lucan.* 7, 758. Cum sibi arpejas victor desponderit arces, i. e. cum Cae-riani milites Capitolium diripiendum sibi promi-erint. Sic *Cort.*] ℣ *Despondere animum* et *de-pondere* absolute, est spem omnem abjicere et de-perationе rerum omnium mori decernere. Est au-m dictum, inquit *Varr. l. c.*, eo modo, quo *de-pondere filiam:* quia quemadmodum qui filiam al-eri uxorem promittit, finem statuit suae spontis eu voluntatis, hoc est omnem de filia voluntatem t curam deponit et in sponsum transfert; ita qui espondet animum, omnem deponit spem curamque ui. *Pl. Mil.* 4, 2, 62. Nisi tu illi fers suppetias, am illa animum despondebit. *Liv.* 3, 38. Nec ipsi olum desponderant animos, sed contemni coepti rant a finitimis. *Colum.* 8, 10. Turdi caveis clausi lurimi despondent. ℣ *Despondere sapientiam* est esperare, se consequi posse sapientiam. *Id.* 11, . *ante med.* Quae probabilis ratio, in socordiam ompelli, quia desponderis sapientiam? ℣ *De-pondere animo*, *h. e.* promittere, polliceri. *Liv.* 8, 38. Despondebantque animis, id bellum, quod nstaret, P. Cornelium finiturum. Al. leg. *sponde-antque.* ℣ Alterum praeterit. *despopondi* legitur pud *Pl. Trin.* 3, 1, 2. et *Truc.* 4, 3, 51.

*DESPONSĀTĬO, onis, f. actus sponsandi. *Tert. Virg. veland.* 11. Si autem ad desponsationem ve-antur. *B. A.*

*DESPONSĀTOR, oris, m. promissor nuptiarum. *JCt.* in *Cod. B. A.*

DESPONSĀTUS. V. DESPONSUS et DESPONSO.

DESPONSĬO, onis, f. *Desponsio animi* et *de-sponsio* absolute apud *Coel. Aur. Auct.* 3, 18. est desperatio. V. DESPONDEO.

DESPONSO, as, a. 1. frequentat. a *despondeo. Aur. Vict. Orig. G. R.* 13. Filia jam ante despon-sata Turno fuerat. *Suet. Caes.* 1. Cossutia prae-textato desponsata fuerat.

DESPONSOR, oris, m. qui despondet. Agnosci-tur, ut Latina vox, a *Varr. L. L.* 5, 7. *post med.*

DESPONSUS, a, um, part. a *despondeo*, et De-sponsatus, a, um, part. a *desponso*, καθωμολογημέ-νος. *Cic. Q. Fr.* 2, 5. Tulliam nostram Crassipedi pridie Nonas Aprilis esse desponsam. Al. leg. *de-sponsatam. Id. Har. resp.* 3. Cui me praeripere desponsam jam et destinatam laudem, valde est iniquum. [*Id. Cons. prov.* 15.] *Id. Att.* 1, 16. *cir-ca med.* Desponsam homini jam Syriam ademi.

DESPRĒTUS, valde spretus. *Festus.*

DESPŪMĀTĬO, onis, f. despumandi actus. *Tert. Car. Christ.* 19. Despumatione mutatum (*semen*) in coagulum sanguinis feminae.

DESPŪMĀTUS, a, um, part. a *despumo*, a spu-ma purgatus. *Cels.* 3, 6. *a med.* Despumatum mel. ℣ Item levigatus, politus, abstersus. *Vitr.* 7, 4. *sub fin.* Summo libramento cote despumato, reddi-tur species nigri pavimenti.

DESPŪMO, as, avi, atum, a. 1. spumam adimo, extraho, ἐξαφρίζω. *Virg. G.* 1, 296. Et foliis un-dam trepidi despumat aheni. *Plin.* 9, 38, 62. De-spumatis subinde carnibus. ℣ Item coquo. *Val. Fl.* 8, 254. Pars verubus, pars ingenti despumat aheno. [*Etiam h. l. proprie intellige.] ℣ Trans-late est concoquere. *Pers.* 3, 3. Stertimus, indo-mitum quod despumare falernum Sufficiat. ℣ Si-gnificat etiam polire, detergere, fricare. *Plin.* 36, 25, 62. Pavimentum diligenter cote despumare. ℣ Neutra significatione pro spumas deponere, pur-gari, atque adeo decrescere. *Pallad.* 11, 18. De-frutum a defervendo dictum, ubi ad spissitudinem fortiter despumaverit. ℣ Translate. *Senec. Ira* 2, 20. Ut minuatur, non ut consumatur calor, ni-miusque ille fervor despumet. *Id. ep.* 68. *ad f.* Haec aetas optime facit ad haec studia: jam de-spumavit. *Id. ep.* 99. *ad f.* Cum aliquid lacrima-rum affectus effuderit et, ut ita dicam, despuma-verit. ℣ Pro effundere et quasi spumando emit-tere. *Lucan.* 6, 506. de luna incantata: Donec sup-positas propior despumet in herbas. *Claud. Cons. Prop.* et *Olybr.* 53. quantas per Lydia culta De-spumat rutilas dives Pactolus arenas. ℣ Legitur et *dispumo* in multis libris, nihil mutata significa-tione aut usu, tum locis allatis, tum apud *Colum.* 12, 38. et *Pallad.* 3, 25. et 8, 7.

DESPŬO, is, ui, utum, a. 3. καταπτύω, idem quod spuo vel deorsum spuo, excreo. *Liv.* 5, 4. Sacellum ubi nunc despui religio est. *Tibull.* 1, 5, 54. Despuit in molles et sibi quisque sinus, *sci-licet* ad avertendas fascinationes et contagia rege-renda: quod veteri superstitione ter facere sole-bant, cum vellent quidpiam amoliri, deprecari, abominari. *Plin.* 28, 4, 7. Despuimus comitiales morbos, hoc est contagia regerimus: simili modo et fascinaciones repercutimus, dextraeque claudita-tis occursum. Veniam quoque a Deis spei alicujus audacioris petimus, in sinum spuendo. Etiam ea-dem ratione, terna despuere deprecatione, in omni medicina mos est, atque ita effectus adjuvare. Haec *Plin.* Adde 10, 23, 33. et V. INSPUO. Hinc *Pl. Asin.* 1, 1, 26. Teque obsecro hercle, ut, quae locutus, despuas. *Pers.* 4, 35. Despuere in mores. *Catull.* 50, 18 precesque nostras, Oramus, cave, despuas, ocelle, *h. e.* despicias, improbes. *Senec. ep.* 104. *extr.* Despuendae sunt voluptates, sper-nendae opes, *h. e.* contemnendae. *Naev.* ap. *Gell.* 2, 19. Si unquam quicquam filium rescivero argen-tum amoris causa sumpse mutuum, Extemplo illo te ducam, ubi non despuas, *h. e.* sub furcam, ubi obstrictis faucibus et verberibus ad necem caesus, ne respirare quidem poteris, nedum spuere; vel in pistrinum, ubi, tanquam mula, capistratus de-spuere non possis. ℣ [*Permutantur a librariis *despuere* et *despicere*. V. *Rigalt.* ad *Minuc. Felic.* 8. p. 71. et *Davis.*, quos laudat *Burm.* ad *Prop.* in *Add.* p. 951.]

DESPŪTĀMENTUM, i, n. sputum. *Fulg. Myth.* 3, 6. Scintillantis olei desputamento mariturn suc-cendit.

DESPŪTUM, i, n. sputum. *Coel. Aur. Acut.* 3, 20. Desputa subalbida.

DESQUĀMĀTUS, a, um, part. a *desquamo*, squamis exutus. *Desquamata* in corpore dicuntur loca, ubi injuria aliqua est praestricta cutis et in squamae modum avulsa. *Plin.* 22, 25, 68. Sitanius panis desquamata cum melle aptissime curat. *Id.* 24, 11, 55. Rhus medetur percussis, lividis, de-squamatis. Adde 28, 4, 13. *Dioscorid.* 2, 82. haec vocat ἀποσύρματα.

DESQUĀMO, as, a. 1. ἐκλεπίζω, squamis exuo. *Pl. Aul.* 2, 9, 1. Desquama pisces. ℣ Dicitur et-iam de arboribus et aliis rebus. *Plin.* 17, 24, 37. *n.* 6. Subarator imprudens luxavit radices vitis corpusque desquamavit. *Id.* 23, 7, 70. Summo cor-tice desquamato. *Id.* 25, 8, 54. Aristolochiae de-squamato terreno servantur, *h. e.* derasa et ab-stersa terra, qua involutae sunt. *Id.* 35, 17, 57. Primum abluitur vestis Sarda, dein sulphure suffi-tur, mox desquamatur cimolia. *Lucil.* ap. *Non.* 2, 202. Rador, subvellor, desquamor, pumicor, ornor. ℣ Legitur et *disquamo*.

*DĒSTERCORANDUS, a, um, part. stercoribus purgandus. *Ulpian.* in *Pandect.* 7, 1, 15. §. 1. De-stercorandis latrinis praeponat. ubi *Haloander* ha-bet *extergendis*. In *Pandect. Florent.* est *sterco-randis*. *B. A.*

*DESTERNO, is, a. 3. i. q. sterno. *Appul. Met.* 10. prope fi. p. 256, 7. *Elm.* Desternebatur lectus, ubi tamen ed. *Oud.* p. 749. *disternebatur*. V. *Di-sterno*. ℣ Item strata vel clitellas demo. *Vulg. Genes.* 24, 32. Camelos destravit. *B. A.*

DESTERTO, is, tui, n. 3. stertere desino. *Pers.* 6, 10. postquam destertuit esse Moeonides Quintus pavone ex Pythagoreo, *h. e.* cessavit somniare, se esse Moeonidem etc.

DESTĪCO, as, n. 1. est sonum edere, qualem reddunt sorices. *Auct. carm. Philom.* 62. Et gril-lus grillat, desticat inde sorex. Al. leg. *disticat*.

*DESTICOS, i, insula maris Aegaei. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

DESTILLĀTĬO. V. DISTILLATIO.

DESTILLO, as, n. 1. distillo: a stilla. *Cels.* 4, 2. Destillat humor de capite interdum in nares. V. DISTILLO. [*Plurimos sane eorum locorum, quos ibi laudat *Forc.*, melius huc transtulisset. Cf. *Cort.* ad *Lucan.* 8, 777.]

DESTĬMŬLO, as, avi, atum, a. 1. ut *destimulare bona*, *h. e.* rem familiarem quasi stimulo conficere et dissipare. *Pl. Bacch.* 1, 1, 30. Animum fodi-cant, bona destimulant, facta et famam sauciant. Al. leg. *distimulant*. ℣ Pro stimulare, excitare. *Symm. ep.* 4, 26. Exercendi stili amore destimulor. Alii leg. *distimulor*, alii *exstimulor*. Adde *Paulin. Nolan. carm.* 27, 23. Alta Destimulans ratione ho-mines attendere Christo.

DESTĬNĂ, ae, f. vinculum, catena, qua aliquid colligatur et continetur: a *destino:* qua colligare significat. *Vitr.* 5, 12. Sin autem, propter fluctus aut impetus aperti pelagi destinae arcas non po-tuerint continere. Al. leg. *destinatae arcae non po-tuerint contineri*. ℣ Translate. *Arnob.* 2. p. 92. Atlantem gestatorem, bajulum, tibicinem illum ac destinam coeli. *Corrip. Laud. Justin.* 1, 18. Et Thomas Libycae mutantis destina terrae.

DESTĬNĀTĒ, adv. *Ammian.* 18, 2. Florentio et Lupicino destinate certantibus. *Id.* 23, 1. Ele-mento destinatius repellente, cessavit inceptum.

DESTĬNĀTĬO, onis, f. προαίρεσις, deliberatio, voluntas, certum consilium. *Plin.* 7, 45, 46. Desti-natio exspirandi et quatridui inedia major pars mortis in corpus recepta. *Id.* 36, 14, 21. Destina-tio mortis suprema. (Adde *Tac. H.* 2, 47.) *Id.* 3, 2, 3. Porticum ex destinatione et commentariis M. Agrippae a sorore ejus inchoatam peregit. *Stat. epist. praef. l.* 3. *Silvar.* Destinatio quietis. *Plin.* 36, 15, 24. *n.* 7. Fecit opus maximum aeternitatis destinatione. ℣ Item determinatio, praefinitio. *Id.* 8, 25, 39. Depascitur segetes, destinatione ante determinatas in diem, *h. e.* cum antea determina-verit et praefinierit, quas sit depasturus. *Liv.* 32, 35. *extr.* Nulli placere partium, quibus cessurus aut non cessurus esset, destinatio. [*i. e. attri-butio partium et regionum Graeciae.] *Petr. Sat.* 115. *a med.* Quam longe a destinatione sua jacet! *h. e.* a loco, ad quem pervenire destinaverat. ℣ [*Destinatio Consulum est argenteo aevo i. q. de-signatio. *Plin. Pan.* 77, 1. (coll. 95, 2.) Tantum ex renuntiatione eorum (CSS.) voluptatis, quan-tum prius ex destinatione capiebat.]

DESTĬNĀTO, adv. consulto, deliberate. *Suet. Caes.* 60. Proelia non tantum destinato, sed ex oc-casione sumebat.

DESTĬNĀTUS, a, um, part. a *destino*, colliga-tus, alligatus. *Appul. Met.* 4. Arreptum me loro ad ansulam quandam destinatum, caedendo confe-cissent. *Sidon. ep.* 1, 7. Captus destinatusque per-venit Romam. Adde *Vitruvii* locum, supra in DE-STINA. ℣ Item certus consilii, obstinatus. *Ca-tull.* 8, 19. At tu, Catulle, destinatus obdura. *Liv.* 42, 48. Consilia destinata ad bellum. ℣ Item de-liberatus, constitutus, proprius. *Plin.* 36, 15, 24. *n.* 8. A destinato itinere digredi. *Curt.* 3, 8, *extr.* Destinata salubriter, omni ratione potentior fortu-na discutit. ℣ [*Absolute: *Tac. H.* 1, 4. ante-quam destinata componam, i. e. antequam ipsum libri scribendi opus aggrediar. *Id. A.* 4, 40. cete-rum neque tuis neque Liviae destinatis adversabor.] ℣ Item definitus, certus. *Cic. Tusc.* 5, 22. Ut va-dem suum liberaret, praesto fuit ad horam mortis destinatam. *Id. ib.* 2, 2. Certis quibusdam desti-natisque sententiis quasi addicti et consecrati sunt. [*Liv.* 28, 14. praeter opinionem destinatam suo-rum hostiumque. V. *Duker.* ad h. l.] *Quint.* 3, 6. *ante med.* Certae destinataeque personae. ℣ Item addictus, assignatus. *Cic. Fam.* 10, 25. Non est annus hic tibi destinatus. *Id. Har. resp.* 3. De-sponsa et destinata laus. *Caes. B. G.* 7, 72. Ne tela in nostros operi destinatos conjicere possent. *Curt.* 5, 10. Destinatus ad obsequium omne, *h. e.* promptus et certo obsequuturus. *Quint.* 1, 1. Puer huic spei destinatus, *h. e.* ut orator evadat. *Tac. H.* 4, 53. Destinatus in aliquam rem. ℣ Absolute. *Curt.* 7, 5. *sub f.* Adeo certo ictu destinata ferie-bat (i. e. quae sibi ferienda destinaverat.), ut aves quoque exciperet. *Liv.* 38, 26. *sub f.* Quo densio-res erant, hoc plura, velut destinatum petentibus, vulnera accipiebant. [*Aur. Vict. Epit.* 47. ferire destinata. V. *Arntzen.* ad h. l.] ℣ *Ex destinato* est ex deliberatione, dedita opera, consulto. *Suet. Cal.* 43. Res bellicas semel attigit, neque ex de-stinato, sed etc. *Senec. Clem.* 1, 6. Peccavimus omnes, alii ex destinato, alii forte impulsi. Adde *Ben.* 6, 10. *extr.*

DESTĬNO, as, avi, atum, a. 1. ἐνδέω, καταδέω, alligo, vincio, contineo: fortasse a *de* et *teneo*, inserto *s*. [*Multo probabilior est *Vossii* in *Etym*

notatio, derivantis ab antiquo *stano*, (*stino*), quod idem est cum Graeco ἱστάνω. Eandem amplectitur *Lindem.* ad *Pl. Capt.* 4, 2, 68. Est igitur *destinare* proprie: defigere, deorsum firmare, stabilire, quod optime quadrat ad seqq. locos.] *Vitr.* 5, 12. Arcae stipitibus robustis et catenis inclusae in aquam dimittendae destinandaeque firmiter. *Caes. B. C.* 1, 25. Rates ancoris destinabat, ne fluctibus moverentur. *Id. B. G.* 7, 22. Falces laqueis destinare. ‖ Translate est consilio, deliberatione, voluntate addicere, assignare et veluti obligare alicui rei, προορίζω. *Liv.* 2, 54. Destinare ad mortem. [**Id.* 42, 48.] *Virg. A.* 2, 129. Composito rumpit vocem et me destinat arae. *Vell.* 2, 81. Domos publicis usibus destinare. [**Caes. B. G.* 7, 72. Dativi constructio frequentior est quam accusativi post *ad*.] ‖ Item statuere, deliberare, quasi voluntatem suam ad certum aliquod consilium alligando. *Caes. B. C.* 1, 33. Infectis iis, quae agere destinaverat. *Liv.* 7, 33. Morte sola vinci destinaverat animis. *Phaedr. prol.* 5, 1. Cum destinassem operis habere terminum. *Suet. Tib.* 13. Destinatum ei erat, nihil super ea re statuere. *Liv.* 6, 6. Sibi destinatum in animo esse Camillo submittere imperium. *Id.* 29, 20. Quem juvenem civitas spe destinaverit, Annibalem ex Italia detracturum. [**Id.* 43, 7. Si Cretenses bene ac gnaviter destinarent, potiorem populi Romani — amicitiam habere. *Id.* 24, 2. quas urbes direpturos se destinaverant.] ‖ Item praefinire, praestituere. *Cic. Off.* 3, 10. *sub f.* Cum eorum alteri Dionysius diem necis destinavisset. [**Auct.* ad *Her.* 1, 15. quid oporteat ab ambobus in causa destinari, quo ratio omnis totius orationis conferatur, i. e. definiri.] *Liv.* 33, 37. Tempus et locum destinare ad certamen. *Cels.* 3, 4. *ante med.* Ubi aegrum triduo fatigaverat, quartum diem cibo destinabat. *Curt.* 4, 8. Octoginta stadiorum muris ambitum destinat. [*Jam antiquiores passim h. v. in finibus praestituendis usi sunt pro *designare*, V. *Bentl.* ad *Hor. Od.* 2, 18, 30.; adeoque, ut dicebant veteres *designare Consules*, sic recentiores etiam *destinare* Consules et quidem eodem prorsus sensu dixerunt. Interdum tamen est inter *designationem* et *destinationem Coss.* hoc discrimen, ut illa publicam electionem et auctoritatem, haec solius Principis vel Senatus voluntatem significet. Cf. *Schwarz.* ad *Plin. Pan.* 77, 1. et 95, 2. quem laudat *B. Crus.* in *Clav.* s. h. v. coll. *Gron. Obss.* 2, 8. *Ern.* ad *Suet. Caes.* 1. et ad *Tac. A.* 1, 3. Quanquam *Liv.* in eundem fere modum dixit 10, 22. quin Fabius omnium consensu destinaretur (consul). *Liv.* 28, 24. Regnum sibi Hispaniae destinaverant animis. *Justin.* 20, 1. Omnes Italiam possidentes, hostes sibi destinaverat. ‖ Item eligere. *Id.* 42, 4. *sub f.* Quem ex numero filiorum in locum Pacori regem destinet. ‖ Item mittere. *Suet. Galb.* 16. Legationem ad praetorianos cum mandatis destinaverunt, displicere imperatorem in Hispaniam factum. *Ulp. Dig.* 5, 1, 2. Legatis, qui in provinciam destinati, revocandi domum suam jus datur. ‖ Item parare, moliri. *Suet. Caes.* 44. De ampliando imperio plura in dies destinabat. [*In tribus his §§. obtinere genuinam h. v. significationem, qua est *decernere, constituere*, vix est quod moneam.] ‖ Est etiam verbum jaculantium et significat scopum praestituere, quem petas. *Liv.* 38, 29. Non capita solum hostium vulnerabant, sed quem locum destinassent oris. Adde *Curt.* 7, 5. *sub f.* Sic *destinare sagittas* apud *Aur. Vict. Caes.* 42. est ad scopum certo dirigere. ‖ Translate. *Liv.* 33, 28. Palam ab suo comitatu fremebant interfectum: animis autem Zeuxippum auctorem destinabant caedis. *Tac. H.* 2, 1. Multos destinare, donec unus eligatur. *Curt.* 9, 7. *extr.* Conjectum oculorum, quibus ut fur destinabatur, Dioxippus ferre non potuit. ‖ Item ementium et ponitur pro acquirere, suum facere, constituto pretio, praesertim si arrhabo detur. [*Sic etiam usurpatur apud *Pl. praestinare*, quod V., coll. *Lindem.* ad *Pl. Pl. Capt.* 4, 2, 68. Proprie est (in *Cic.* loco) sibi destinare, *für sich bestimmen, sich aussersehen*, sibi emendum proponere aliquid.] *Pl. Epid.* 3, 1, 112. Aedes quanti destinat? *Tr.* talentis magnis totidem, quot etc. *Id. Rud. prol.* 45. Minis triginta sibi puellam destinat datque arrhabonem et jurejurando alligat. *Cic. Fam.* 7, 23. Quod tibi destinaras trapezophoron, si te delectat, habebis: sin autem sententiam mutasti, ego habebo scilicet. Adde *Lucil.* ap. *Non.* 4, 146. et *Pl. Pers.* 4, 3, 72. ‖ [**Destinare* et *distinere* saepe confundunt librarii. V. *Cort.* ad *Lucan.* 4, 675.]

DESTĬTŬO, is, ui, utum, a. 3. καθίστημι, deorsum statuo, defigo, pono, colloco. *C. Gracchus* apud *Gell.* 10, 3. Palus destitutus est in foro, eoque adductus Marius virgis caesus est. *Naevius* ap. *Non.* 4, 120. In alto naves jubet destitui ancoris. *Curt.* 4, 8. Itaque mersa navis omnes destituit. *Caecil.* ap. *Non. l. c.* Destituit omnes servos ad mensam ante se. *Pl. Rud.* 3, 5, 43. Duo destituit signa hic cum clavis senex. *Cic. Verr.* 2, 3, 26. *ad f.* Alios in publico custodiri, alios destitui in convivio, *scil.* ad ludibrium. [**Lucan.* 6, 733. Stygiasque canes in luce superna Destituam, i. e. statuam.] ‖ Item derelinquo, desero, ἀπολείπειν. *Plin.* 9, 5, 4. Belluas reciprocans oceanus destituit. *Pl. Men.* 5, 2, 59. Quid illam iratam abs te destituis? [**Vell.* 2, 69. neque reperias, quos — fortuna — maturius destituerit. (*Suet. Aug.* 65.) Multis agit de hac formula (fortuna dest. al.) *Cort.* ad *Lucan.* 2, 728. In codd. saepe hoc sensu substituitur *deserere*, ut et h. l. et apud *Ov. Her.* 17, 196. *Prop.* 1, 20, 46. *Lucan.* 1, 412. ad quos locos intpp. conferendi sunt.] *Vell.* 2, 42. Conata ejus metu suo destituit. *Cic. Phil.* 5, 12. Qui ne sorti quidem fortunas nostras destituit, sed etc., i. e. exposuit, attribuit. *Ov. Her.* 15, 136. Somnus me destituit. *Suet. Claud.* 30. Ingredientem poplites destituebant. *Curt.* 10, 10. Vigor non destituit vultum. *Id.* 7, 1. Non memoria solum, sed etiam mens eum destituit. [**Destituere spem* V. paullo infra.] ‖ Item intermittere. *Ov. Am.* 3, 13, 20. Dicitur inceptam destituisse fugam. *Prop.* 1, 20, 46. Dryades solitos destituere choros. ‖ Item cessare. *Tibull.* 2, 1, 37. his vita magistris Destituit querna pellere glande famem. Al. leg. *desuevit* ‖ Item deficere. *Suet. Galb.* 10. Alarum altera castris appropinquantem destituere conata est. *Id. Ner.* 40. Talem principem terrarum orbis tandem destituit. ‖ Item fallere, frustrari, fraudare. *Hor. Od.* 3, 3, 21. ex quo destituit Deos Mercede pacta Laomedon. V. DESTITUTIO. *Plin. ep.* 8, 3. Erexi exspectationem tuam, quam vereor ne destituat oratio in manus sumpta. *Liv.* 1, 41. Simul, si spes destituat, alia praesidia molitur. [**Id. ib.* 51. Inde illam absentis insectationem esse natam, quod morando spem destituerit. — Egregie ad h. l. demonstrat *Drak.*, recte dici posse et *spes me destituit* et *ego destituo spem*, et quomodo differat utrumque.] *Tibull.* 1, 1, 9. Nec spes destituat. *Colum.* 4, 24. *circa med.* Palmae submittentur, quae nec spem vindemiae destituant etc. *Cic. Rosc. Am.* 40. Inducere, decipere, destituere. ‖ [*Per *privare* licet explices apud *Plin. Pan.* 39, 5. neminem hoc necessitudinis (i. e. haec necessitas), abruptum velut truncum amputatumque, destituet, i. e. liberis cognatisque privabit. Notandum est, quod hic destituere absolute dictum est; etenim *liberis destitutum esse* saepe dicunt. Possis vero etiam ita interpretari: haec necessitas neminem in eum statum rediget, ut sit quasi truncus ramis foliisque spoliatus, sive: *als einen entasteten Stamm hinstellen*, i. e. *zu einem machen*; quod statim ita explicat auctor: iisdem omnes, quibus ante pignoribus, sed honestiores perfruentur. Eo modo ad §. 1. referendum est. ‖ *Quint.* 11, 3, 33. ad pronuntiationem vitiosam hoc quoque refert, si verborum partes et syllabae *destituantur*, i. e. si is, qui loquitur, extremas syllabas non profert, dum priorum sono indulget. Sic *Ern. Techn. Lat.* p. 113.] ‖ Apud *Tert. adv. Psych.* 7. *destituere se* est de suo statu ac dignitate descendere.

DESTĬTŪTĬO, onis, f. ἀπόλειψις, actus destituendi, derelictio. *Suet. Dom.* 14. Epaphroditum condemnavit, quod post destitutionem, Nero, in adipiscenda morte, manu ejus adjutus existimabatur, *h. e.* postquam omnes Neronem destituerant et contra eum defecerant. ‖ Speciatim dicitur cum non praestatur promissi fides, maxime in pecunia. *Cic. Cluent.* 26. Capit consilium, ut pecuniam judicibus polliceatur, deinde eam postea supprimat, ut destitutione iratos Oppianico redderet. *Id. Quint.* 5. Destitutione illa perculsus Naevius etc.

DESTĬTŪTOR, oris, m. qui destituit. *Auct. Priap.* 83, 14. Vale, nefande destitutor inguinum. Adde *Tert. Natt.* 18.

DESTĬTŪTUS, a, um, part. a *destituo*, statutus, collocatus, positus, καθιστάμενος. *Varr. R. R.* 1, 20. Novellos cum quis emerit juvencos, si eorum colla in furcas destitutas incluserit, diebus paucis erunt mansueti. *Senec. Vit. beat.* 27. Rupes in vadoso mari destituta. *Liv.* 2, 12. Ante tribunal regis destitutus. *Id.* 10, 4. Cohortes, quae signa amiserant, extra vallum sine tentoriis destitutas invenit. ‖ Item derelictus, [*deceptus]. *Cic. Att.* 15, 18. Ita sum ab omnibus destitutus, ut etc. [**Id. Caec.* 32. nudus in causa destitutusque.] *Id. Quint.* 16. Viri boni, cum palam fraudantur, timide tamen istuc descendunt, vi ac necessitate coacti, saepe illusi ac destituti. (V. DESTITUTIO.) *Id. Q. Fr.* 1, 3. *ad f.* Quorum ego consiliis, promissis, praeceptis destitutus, in hanc calamitatem incidi. *Liv.* 31, 24. et 40, 47. *ad f.* et *Curt.* 4, 3. A spe destitutus. *Id. ib.* 8, 6. Tanta spe destituti, domos abeunt. *Id.* 5, 13. Barbari ducibus destituti. *Justin.* 4, 5. Seu pudore male actae rei seu metu destitutae spei civium. ‖ Absolute. *Suet. Galb.* 11. Consternatus destitutoque similis, non multum abfuit, quin vitae renunciaret. [*i. e. omnibus praesidiis privatus, ut *Suet. Ner.* 54. verum, ut spes fefellit (thesaurorum inveniendorum) destitutus, atque ita jam exhaustus atque egens. *Cic. Sull.* 32. in hac fortuna misera destitutus, i. e. constitutus, sed in partem deteriorem.]

DESTRANGŬLO, as, a. 1. idem quod strang[ulo]. Translate. *Porc. Latro decl. in Cat.* 24. D[e] strangulandam penitus rempublicam ac tollenda[m] cogitavit.

DESTRICTĒ, adv. aperte, omnino. *Claud. Im[p.]* in *tabula aenea Lugdun.* ap. *Grut.* p. 502. *c.* *l.* 31. Sed destricte jam comatae Galliae cau[sa] agenda est. *Tert. adv. Marc.* 1, 3. Veritas Ch[ri]stiana destricte pronunciat, Deus si non unus e[st], non est. *Ulp. Dig.* 3, 3, 13. Haec non passim a[d]mittenda sunt, neque destricte deneganda. Al. le[g.] *districte*.

DESTRICTĪVUS, a, um, adj. vim habens destri[n]gendi, discutiendi, purgandi. *Cael. Aur. Acut.* 29. Cucurbita cum scarificatione est genus adjut[o]rii destrictivum.

DESTRICTUS, a, um, part. a *destringo*, ἀποψ[η]χόμενος, stringendo detractus, avulsus, decerptu[s]. *Quint. Decl.* 12, 26. Destricti ramis cibi. *Colu[m.]* 12, 47. Semina foeniculi et lentisci destricta purgata in urceolo habeto. *Id. ib.* 52. Destric[ta] bacca. *Grat. Cyn.* 119. tenero destrictas corti[ce] virgas. ‖ *Destrictus ensis* est vagina nudatu[s]. *Hor. Od.* 3, 1, 17. Destrictus ensis cui super im[pi]a Cervice pendet. *Liv.* 27, 13. Destrictis gladi[is] discinctos destituit. V. DESTRINGO. ‖ Ite[m] deorsum, vel ab inferiore parte strictus. *Sene[c.]* *ep.* 101. *ad f.* Patibulo pendere destrictum. *Phaed[r.]* 2, 5. Tunica ab humeris linteo Pelusio destrict[a]. ‖ *Destrictum vulnus* est leve, et summam tantu[m] cutem praestringens atque abradens. *Ov. Her.* 1[6,] 275. Non mea sunt summa leviter destricta sagitt[a] Pectora: descendit vulnus ad ossa meum. [*Ali[i] affert *Burm.* ad h. l.] *Grat. Cyn.* 364. destrict[o] levis est in vulnere noxa. Al. scribunt per *di*. V[.] DESTRINGO. ‖ *Destrictus nota* est notatu[s] translate. *Ov. Trist.* 2, 466. de Propertio: D[e]strictus minima nec tamen ille nota est. V. DE[]STRINGO.

DESTRIGMENTUM, i, n. idem quod strigmen[]tum seu ramentum. *Plin.* 20, 3, 5. Destrigmen[]tis, vel his impositis, vel seminibus. Alii leg. *n[ec]* *strigmentis* divisim.

DESTRINGO, is, inxi, ictum, a. 3. ἀποψήχω, καταψήχω, stringendo detraho, decerpo, avell[o], aufero. [**Virg. G.* 2, 300. summas destringe [ex] arbore plantas. *Lucan.* 4, 317. rore madentis De[]stringunt ramos. V. *Cort.* ad h. l.] *Ov. de nuc[e]* 135. Si licet hoc, oleas destringite, caedite mes[]ses. *Colum.* 12, 47. *post med.* Olivam manu de[]stringere et eradere. *Cato R. R.* 37. *sub f.* ave[]nam. *Mart.* 12, 29. medios lectos Mensarumqu[e] pedes. *Val. Fl.* 7, 330. Et quae sanguinea luna[m] destrinxit ab ira, *h. e.* abstulit, derasit, detraxit. ‖ *Destringere ensem* est e vagina educere: vel, s[i] malis, vaginam gladio detrahere. *Cic. Off.* 3, 31. Confestim gladium destrinxit, juravitque, etc. It[a] Eruditi plerique *Graev.* et *Gron. uterque hic*, *Heins.* ad *Ov.* [**Fast.* 2, 99.] *Drak.* ad *Sil.* [*17, 164. ad *Liv.* 8, 7, 19. et *Gron.* ad 27, 13, 9.], *Bentl.* ad *Hor.* etc. [**Cort.* ad *Lucan.* 7, 313.] Alii, qu[i] exponunt, pugno gladium valde stringere, malun[t] scribi *distringere*. ‖ Translate. *Senec. Ira* 2, 10. In singulos severitas imperatoris destringitur, *h. e.* exseritur. ‖ Est etiam *destringere* strigili radere[,] defricare, quod in balineis fiebat post unctionem. *Plin. ep.* 3, 5. *a med.* Dum destringitur tergeturque, audiebat aliquid, aut dictabat. *Mart.* 14, 51. cui lemma, *Strigiles*. Pergamus has misit cur[]vo destringere ferro: Non tam saepe teret lintea fullo tibi. [*Plin.* 34, 8, 19. *n.* 2. de Polycleto: Fecit et destringentem. et *ib. n.* 6. de Lysippo: Fecit et destringentem etc. Alii leg. *distringentem* *F.* *Male. „Multa bene, sed plurima male (de hac significatione) disputarunt intpp. ad *Phaedr.* 3, 6, 9.“ Sic *Hand.* ad *Gron. diatr. Stat.* p. 247. *ed. Lips.*] ‖ Item extergere. *Plin.* 32, 9, 31. Horum jus traditur alvum exinanire, interanea destringere, omnia adaperire, renes purgare, etc. ‖ Item leviter ferire. *Ov. Met.* 8, 382. summum destringit arundo Corpus. *Id. ib.* 10, 526. Inscius exstanti destrinxit arundine pectus. ‖ Translate. *Plin. Pan.* 37. Quanto cum dolore laturi essent homines, destringi aliquid et abradi bonis, quae, etc. *Phaedr.* 1, 29. Contumelia destringere aliquem, *h. e.* praestringere, laedere. *Id.* 4, 6. Destringere scripta alicujus. *Ov. Trist.* 2, 563. Non ego mordaci destrinxi carmine quemquam. ‖ Apud *eund. Met.* 4, 561. *destringere aequora alis* dicuntur aves, quae aquis super volitantes, adeo pennis perstringunt, ut contingant, plausuque particulam dissilire faciant. ‖ In multis ex allatis exemplis, ut dictum est, alii leg. *distringo*. Verum quoties detrahendi ratio aliqua significatur, rectius per *de*; cum stringendi, distrahendi, etc. per *di* scribetur. V. DISTRINGO.

DESTRUCTĬBĬLIS, e, et

DESTRUCTĬLIS, e, adj. qui destrui potest. *Lact. de ira Dei*, *sub f.* Destructibilia sunt omnia, quae manu fiunt. Al. leg. *destructilia*. *Prud.* περὶ στεφ. 10, 356. Aedem sibi ipse mente in hominis condidit, Solvi incapacem, posse nec destructilem. Al. per *di* scribunt utramque vocem.

DESTRUCTIO, onis, f. ἀνασκευή. *Suet. Galb.* . Civitates quasdam murorum destructione pu- vit. ℙ Translate. *Quint.* 10, 5, 12. Destru- io et confirmatio sententiarum. [*Sic Graeci sibi ponunt κατασκευὴν et ἀνασκευήν. Illam, in figu- s sententiarum relatam, explicat *Jul. Rufin.* p. . per *evacuationem, qua ab adversariis proposita struimus ac redarguimus velut falsa.* V. *Spald.* l h. l. et DESTRUO.]

DESTRUCTIVUS, a, um, adj. *Coel. Aur. Tard.* , 4. *ante med.* Destructivum adjutorium. *scilicet* orbi.

DESTRUCTOR, oris, m. qui destruit. *Tert.* pol. 46. Rerum aedificator et destructor.

DESTRUCTUS, a, um, part. a *destruo*, dirutus. uet. *Vesp.* 9. Destructum funditus templum. ℙ ranslate. *Quint.* 8, 3. Sordido nomine contem- um hominis, quem destructum volebat, auxit. In quibusdam antiquis libris legitur et *distructus.*

DESTRUO, is, uxi, uctum, a. 3. ἀνασκευάζω, καιρέω, quod structum erat, corrumpo, demolior, iruo, everto. *Cic. Senect.* 20. Ut navem, ut ae- ificium, idem destruit facillime, qui construxit. *Virg. A.* 4, 326. Destruere moenia. *Ov. Fast.* 5, 32. Vetustas multa destruit. *Calp. Ecl.* 5, 36. ec sint compendia tanti, Destruat ut niveos ve- alis caseus agnos, *h. e.* emaciet, corrumpat. *Stat. Th.* 12, 92. crinemque manumque Destruit, *h. e.* iademate et sceptro spoliat. Contrarium est illud *Juven.* 6, 502. Aedificat caput. ℙ Translate. *Vell.* 2, 48. de Pompejo: Qui si decessisset in ampania, defuisset fortunae destruendi ejus locus, . e. de gradu dignitatis et felicitatis dejiciendi. *Cf. *Ruhnk.*] *Curt.* 8, 14. Destruere magnitudi- em alicujus. *Liv.* 34, 3. Si, quod cuiquam pri- atim officiet jus, id destruet ac demolietur, quid ttinebit, etc.? *Quint.* 1, 10. *sub f.* Destruere ty- annidem. *Id.* 11. *init.* Ornatus orationis, nisi uerit accommodatus rebus et personis, non modo on illustrabit eam, sed etiam destruet. *Tac. H.* , 6. Galbam invalidum senem Vinius et Laco ontemptu inertiae destruebant. [**Plin. Pan.* 83. ris claros domestica destruebat infamia, i. e. eo- um existimationem et felicitatem imminuebat.] ic *Quint.* 5, 7. *ante med.* Destruere testem infa- ia criminum [*i. e. confutare, refellere, Gr. κα- ασκευάζειν cui opp. ἀνασκευάζειν = constituere, i. e. onfirmare probare. Cf. *Quint.* 2, 4, 18. et 3, 9, . Sic *Ern. Techn. lat.* p. 113. Sic etiam poetae, t *Ov. A. A.* 2, 312. nec vultu destrue dicta tuo.] *Petr. Sat.* 100. Destruens fortuna constantiam meam.

DESTRUSUS pro *detrusus* legitur a quibusdam pud *Tert. adv. Valent.* 20. Alii tamen rectius leg. *e strue.*

*DESUASOR, oris, m. legitur a *Lindenbrog.* ap. *Ammian.* 30. p. 463. ubi *Valesius* (p. 609.) *dissua- or. B. A.*

DESUB, praeposit. composita ut *desuper*, *ex- nte*, etc. et significat idem quod *sub*, cum motu e loco. *Flor.* 2, 3. Sic desub Alpibus, idest, de- ub ipsis Italiae faucibus, etc. [*Adde *Senec. Contr.* , 3. p. 97. *ed. Bip. Fulgent. Myth.* 3, 6. *fin.*] V. SUB.

DESUBITO, adv. ἐξαίφνης, idem quod subito, valde subito, derepente. *Cic. fr.* ap. *Non.* 12, 1. Funus desubito esset ornatum. *Ter. Heaut.* 4, 2, 6. Crucior, bolum tantum mihi ereptum tam desubito e manibus. *Pl. Most.* 2, 1, 63. Quamvis desubito, facile est facere nequiter. Adde *eund. Stich.* 5, 4, 39., *Lucr.* 2, 265. et 3, 644. et quae multa con- gerit *Non. l. c.* ex *Titin.*, *Enn.*, *Afran.*, *Naev.*, *Caecil. Quadrigar.*, *Lucil.* etc.

DESUBITO, as, a. 1. *Firm. Math.* 3, 4. *a med.* Etiam si eas artes fuerit largitus, easdem crebra eversione desubitat, *h. e.* subito destruit, evertit, obruit. Sed cave usurpes.

DESUBULO. V. DESABULO.

DESUCTUS, a, um, part. a *desugo*, sugendo haustus. *Pallad.* 1, 37. Arbores, quibus nulla amaritudo respondet, flore desucto.

*DESUDABA, ae, oppidum Thraciae, in regione Maedica. *Liv.* 44, 26. *B. A.*

DESUDASCO, is, n. 3. idem ac desudo. *Desu- dascitur* impers. *Pl. Bacch.* 1, 1, 33. Hujusmodi palaestra, ubi damnis desudascitur. Alii leg. *do- minae* pro *damnis.*

DESUDATIO, onis, f. ἀφίδρωσις, actus desudandi, sudor. *Firm. Math.* 3, 1. Corpus hominis nimia desudatione dissolvitur. ℙ Translate. *Capell.* 6. p. 189. Desudatio curaque districtior aciem indu- striae melioris obtudit, *h. e.* labor.

DESUDATUS, a, um, part. a *desudo*, valde su- datus. *Prud. Cath.* 5, 117. Illic et gracili balsama surculo Desudata fluunt. ℙ Translate. *Sidon. ep.* 6, 1. Post desudatas militiae Lirinensis excubias, etc. *Claud. Pan. Mall. Theod.* 11. Desudata judi- cia, *h. e.* summo labore exercita.

DESUDO, as, n. 1. καθιδρόω, idem quod sudo, aut valde sudo. *Cels.* 6, 6. *n.* 29. Lavari saepe, ibique desudare. *Stat. Th.* 3, 277. Perpetuis desu- dare caminis. *Manil.* 5, 110. in lusus agiles, agi- lemque vigorem Desudant. *Claud. Ruf.* 2, 304. morbus Corruptos Stygiam pestem desudat in amnes, *h. e.* veluti sudando defundit. *Appul. Apol.* Dico Crassum jamdudum ebrium, stertere, vinolentum sudorem in balneo desudare. ℙ Translate. *Cic. Senect.* 11. In his desudans atque elaborans, cor- poris vires non magnopere desidero.

DESUEFACIO, is, eci, actum, a. 3. a consue- tudine abstraho. (V. v. seq. *Tert.* pro deponere usurpavit *Pall.* 4. Indices custodesque dignitatis habitus, ut lenocinii factitandi impedimenta, se- dulo quaedam desuefecerant.

DESUEFACTUS, a, um, part. a *desuefacio*, ἀπεθιζόμενος, a consuetudine abstractus. *Cic. Cluent.* 40. Multitudinem jam desuefactam a concionibus, ad veteris consuetudinis similitudinem revocaverat.

DESUEFIO, is, n. ἀπεθίζομαι, consuetudinem amitto, a consuetudine abducor. *Varr. R. R.* 2, 9. *post med.* de catulis: Sed minutatim desuefiunt.

DESUEO, es, evi, etum, a. 2. idem ac desuefa- cio, consuetudinem adimo. *Titin.* ap. *Non.* 2, 199. Parasitos amovi, lenonem aedibus absterrui, de- suevi, ne quo ad coenam exiret extra consilium meum.

DESUESCO, is, n. 3. ἀπεθίζομαι, desuefio, con- suetudinem amitto. *Sil.* 3, 575. Gens ferri pa- tiens, ac laeta domare labores, Paulatim antiquo patrum desuescit honori. *Quint.* 3, 8. *extr.* Ne aliter quam dicturi sint, exerceri velint, et morari in desuescendis. ℙ Active. *Appul. Flor. n.* 15. p. 352, 19. Non in totum aevum vocem desuesce- bant, *h. e.* silentium servabant. Loquitur de disci- pulis Pythagorae.

DESUETUDO, inis, f. ἀπεθισμός, actus desue- scendi. *Liv.* 1, 19. Mitigandum ferocem populum armorum desuetudine ratus. *Callistr. Dig.* 11, 1, 1. Actiones in desuetudinem abierunt. *Julian. ib.* 1, 3, 32. Leges per desuetudinem abrogantur.

DESUETUS, a, um, part. a *desueo*, qui non assuevit. *Liv.* 8, 38. Jampridem desueto Samnite clamorem Romani exercitus pati. *Virg. A.* 1, 726. resides animos desuetaque corda. *Id. ib.* 6, 814. desueta triumphis Agmina. ℙ Cum accusativo more Graecorum. *Stat. Th.* 5, 231. Ut fera, quae pla- cido rabiem desueta magistro, Tardius arma mo- vet. ℙ Item res ipsa, cui quis non assuevit. *Virg. A.* 2, 509. Diu desueta arma. *Liv.* 3, 38. Cur ex tanto intervallo rem desuetam usurparent.

DESUGO, is, xi, ctum, a. 3. idem quod sugo, vel exsugo, ἐκμυζέω, *Pallad.* 1, 9. Carbones, si qua fundentur ex poculis, velociter rapta desu- gent. [*Sic ed. *Gesner.* In ed. *Schneider.* impres- sum *desuget. B. A.*]

DESULCO, as, a. 1. maxime, vel totum sulco. *Avien. Perieg.* 1137. super impiger ampla Aequora desulcat glebae ditis Catabanus, *nempe* amplam planitiem terrae fertilis.

DESULTO, as, avi, atum, n. 1. desilio, salio. *Tert. Anim.* 32. Desultare mari.

DESULTOR, oris, m. κελητίζων, μεταβάτης, qui ex uno in alium locum desilit. Itaque desultores dicebantur, qui arte et usu assueverant ex uno in alium equum, non intermisso cursu, desilire, ut spectatoribus in ludis voluptatem praeberent. De- sultorum originem *Hyg. fab.* 80. a Castore et Pol- luce deducit. *Prop.* 4, 2, 35. Est etiam aurigae species Vertumnus, et ejus, Trajicit alterno qui leve pondus equo. *Varr. R. R.* 2, 7. *ad f.* Peritus belli alios equos eligit ac docet, aliter quadriga- rius ac desultor. *Liv.* 23, 29. Numidae, quibus, desultorum in modum, binos trahentibus equos, inter acerrimam saepe pugnam in recentem equum ex fesso armatis transultare mos erat: tanta velo- citas ipsis, tamque docile equorum genus est. *Id.* 44, 9. Et semel quadrigis, semel desultore misso, vix unius horae tempus utrumque curriculum com- plebat. Adde *Manil.* 5, 85. Mutator equorum di- citur a *Val. Fl.* 6, 161. ℙ Translate. *Ov. Am.* 1, 3, 15. Non mihi mille placent: non sum de- sultor amoris. Tu mihi, si qua fides, cura peren- nis eris. *Senec. Suasor.* 1. *circa med.* Deillius, quem Messala Corvinus desultorem bellorum civi- lium vocat, quia ab Dolabella ad Cassium transi- turus, etc. et a Cassio deinde transivit ad Anto- nium, novissime ab Antonio transfugit ad Caesarem.

DESULTORIUS, a, um, adj. ad desiliendum aptus, ut in voce praeced. dictum est. *Suet. Caes.* 39. Circensibus quadrigas, bigasque, et equos desultorios agitaverunt nobilissimi juvenes. *Cic. Mur.* 27. Qui mihi videtur praetorius candidatus in consularem, quasi desultorius in quadrigarum curriculum, incurrere. [*Cf. de h. l. *Schütz.* in *Cl.*] ℙ Translate. *Appul. Met.* 1. *init.* Desulto- ria scientia, *h. e.* magia, per quam homines ex una in aliam formam transmutantur, et quasi de- siliunt. [*Sed pleraeque edd., ut *Pric. Elm. Oud.* ita habent: haec equidem ipsa vocis immutatio desultoriae scientiae stylo, quem accessimus, re- spondet. *Scheller.* ad *desultoriae* supplere jubet *artis.* Equidem locum non intelligo, nisi legitur: *desultoriae scientiae.*]

DESULTRIX, icis, f. quae desilit, instabilis, ut Desultrix virtus. *Tert. adv. Valent.* 38.

DESULTURA, ae, f. actus desiliendi. *Pl. Mil.* 2, 3, 9. Ne hodie maximum in malum cruciatum insiliamus. *Pa.* tu sali solus. nam ego istam in- sulturam et desulturam nihil moror.

DESUM, dees, defui, n. anom. ἄπειμι, ἐλλείπω, deficio, absum: a *de* privativa et *sum.* De discri- mine inter *absum* et *desum* ita *Cic. Brut.* 80. Hoc unum illi, si nihil utilitatis habebat, abfuit; si opus erat, defuit. *Id. Or.* 1, 17. *sub f.* Quibus etiam si ingenium non maxime defuit, doctrina certe et otium defuit. *Id. ib.* 3, 4. *extr.* Ut ne- que in Antonio deesset hic ornatus orationis, ne- que in Crasso redundaret. *Id. Brut.* 67. Ei pau- cae centuriae ad consulatum defuerunt. *Id. Mil.* 36. Tibi nullum a me amoris officium defuit. *Id. Fam.* 1, 9. *circa med.* Ut neque amicis, neque et- iam alienioribus opera, consilio, labore desim. ℙ Sequente infinito. *Tac. H.* 4, 11. Nec deerat ipse vim principis complecti, nomen remittere. *Prop.* 1, 16, 7. Et mihi non desunt turpes pendere co- rollae Semper, et exclusi signa jacere faces. Ad- de *Sil.* 11, 50. [*V. de hac structura *Lips.* ad *Senec. de Ira* 3, 36.] ℙ Et *ut*, *quominus*, *Ca- pitolin. Gordian. III.* 31. Nec defuit, ut senatus de his rebus falleretur, *h. e.* accidit hoc quoque, ut, etc. *Tac. A.* 14, 39. Nec defuit Polycletus, quominus ingenti agmine Italiae gravis incederet. ℙ *Deesse officio suo* est officio suo non satisfa- cere. *Cic. Att.* 7, 17. *ad f.* Sin bellum geretur, non deero officio, neque dignitati meae. ℙ *De- esse occasioni* et *deesse sibi* est opportunitatem rei bene gerendae praetermittere. *Cic. Rosc. Am.* 36. Mihi ausculta: vide, ne tibi desis. (Adde *Fam.* 5, 12. *post init.*) *Plin.* 11, 25, 30. Nullo momento meditari cessat, ne quando desit occasioni. ℙ *Deesse alicui* est non opitulari, non defendere, cum possis, aut debeas, deserere. *Cic. Mur.* 4. *ad f.* Ipse me existimarem nefarium, si amico; crude- lem, si misero; superbum, si consuli defuissem. *Id. Att.* 14, 15. Bruto certe meo nullo loco deero. ℙ *Non desunt*, sunt quidam. *Plin.* 2, 109, 112. Nec defuere geometrae, qui interpretarentur, etc. ℙ *Non deest*, licet, potest. *Sil.* 6, 10. nec cernere deerat Frustra seminecum quaerentia lumina coe- lum. ℙ Pro abesse. *Cic. Q. Fr.* 2, 6. Huic con- vivio puer tuus defuit. *Id. Phil.* 2, 29. Cur ei bello propter timiditatem tuam defuisti? ℙ Pro *desim*, *is*, *it*, dixere olim *desiem*, *es*, *et*. *Cato R. R.* 8. Ne foenum desiet. ℙ Futurum infiniti est *defore*, et part. *defuturus.* *Cic. Agr.* 2, 33. Ar- bitrabantur, non defore, qui illa restituerent. *Id. Fam.* 13, 63. Ne mihi superesse verba putes, quae dixeram defutura. ℙ Si post *de* aliud *e* sequatur, saepe a poetis contrahuntur. *Virg. A.* 10, 378. Deest jam terra fugae: pelagus, Trojamne pete- mus? *Ov. Met.* 1, 77. Deerat adhuc, et quod dominari in cetera posset. *Virg. A.* 7, 262. Di- vitis uber agri, Trojaeve opulentia deerit. *Sil.* 7, 185. et *Lucan.* 9, 858. Deesse tuos latices, etc. Adde *Sil.* 6, 10. V. supra. Aliquando dissolvun- tur, prima etiam producta. *Stat. Th.* 10, 236. Nec deest coeptis: unde haec tam sera repente. *Id. ib.* 8, 236. Harmonien: nullis deest sua fabula mensis. Adde *ib.* 11, 276.

DESUMO, is, umpsi, umptum, a. 3. παραλαμβά- νω, idem quod sumo, assumo, suscipio. *Liv.* 4, 55. Duo singuli singulos sibi consules asservandos desumunt. *Id.* 7, 20. et 38, 45. Populum R. sibi hostem desumere. [**Id.* 38, 45. recto itinere du- xisti exercitum ad eos, quos tibi hostes desumse- ras i. e. bello petendos depoposceras.] *Hor. Ep.* 2, 2, 81. Ingenium, sibi quod vacuas desumsit Athenas, Et studiis annos septem dedit. Adde *Plin. ep.* 8, 20.

DESUO, is, a. 3. *Cato R. R.* 21. Cupam, qua fini in modiolos erit, utrinque secus imbricibus ferreis quatuor desues, *h. e.* colligabis: adstrin- ges, firmabis.

DESUPER, adv. e loco superiore, ἄνωθεν. *Caes. B. G.* 1, 52. Qui phalanges insilirent, et desuper vulnerarent. *Virg. A.* 4, 122. nigrantem commixta grandine nimbum Desuper infundam. *Ov. Fast.* 3, 530. ubi pro rigidis calamos statuere columnis, Desuper extentas imposuere togas. *Colum.* 12, 16. *sub f.* Terram congerito, et modice desuper cal- cato. ℙ Item super. *Virg. A.* 1, 169. tum silvis scena coruscis Desuper horrentique atrum nemus imminet umbra. *Lucan.* 1, 688. nunc desuper Al- pis Nubiferae colles atque aeriam Pyrenen Abripi- mur. [*Semper subest relatio ad locum superio- rem et inferiorem, ut *Sil.* 1, 349. imponitque glo- bos pugnantum desuper urbi.]

DESUPERNE, adv. idem quod desuper. *Vitr.* 10, 22. *a med.* Temperavit ahena aquae ferventis, et picis, desuperne contra capita hostium caden- tis. *Prima, altera, tertia editio habent* desuper.

DESURGO, is, rexi, rectum, n. 3. idem quod surgo. *Hor. Sat.* 2, 2, 77. vides, ut pallidus omnis Coena desurgat dubia? [*i. e. surgat de coena; *de* significat separationem.] ℙ Apud *Scribon. Com- pos.* 142. sumitur pro ventris exonerandi causa se- cessum petere. Ejus verba sunt: Tenesmus est ir- ritatio ultimae partis intestini directi, in quo sae- pius lubet desurgere. *Id. ib.* 140. Cum coeperit desurgere, aqua calda supponatur.

[DĒSURRECTĬO, onis, f. actus surgendi de lecto, ventris exonerandi causa. *Marc. Empir.* 27. Si torminosi, vel coeliaci propter frequentes desurrectiones viribus deficientur. *F.* *Utitur h. v. etiam *Scribon. Compos.* 37, 142.]

*DĒSURSUM, adv. deorsum. *Tert. de Praescr.* 46. *Vulg. ad Prob. de Orat.* 4. *B. A.*

*DĒSUVIĀTES, ium, populi Galliae Narbonensis. *Plin.* 3, 4. *B. A.*

DĒTACTUS, a, um, part. ab inusit. *detango*, tactus. *Lucr.* 3, 226. neque detactum de pondere quidquam. Al. leg. *detractum*.

DĒTECTĬO, onis, f. actus detegendi, ἀποκάλυψις. *Tert. adv. Marc.* 4, 36. *ad f.* Descendisse Jesum ad detectionem creatoris. *Ulp. Dig.* 29, 5, 1. §. 25. Quaestionem sic accipimus, non tormenta tantum, sed omnem inquisitionem et detectionem mortis. Plerique omn. leg. *defensionem*.

DĒTECTOR, oris, m. qui detegit, ἀποκαλύπτων. *Tert. adv. Marc.* 4, 36. *a med.* Detector creatoris. *Id. adv. Valent.* 3. conscientiae.

DĒTECTUS, a, um, part. a *detego*, apertus. *Nep. Att.* 20. Cum aedes Jovis vetustate atque incuria detecta prolaberetur. *Virg. A.* 10, 133. Dardanius puer caput detectus honestum. [*Suet. Caes.* 57. capite detecto. V. *Oud.*] *Ov. Fast.* 2, 301. Nunc quoque detecti referunt monumenta vetusti Moris, *h. e.* nudi. *Cic. Acad.* 4, 39. Patefacta et detecta [*sc. corpora. V. *Goer.* — Alio sensu *Tac. A.* 13, 38. detecta corpora objicere hosti, i. e. nudata, sine scuto.]. *Liv.* 22, 43. Detecta fraus. *Ulp. Dig.* 48, 5, 2. Detectus uxorem deprehensam retinuisse. *Solin.* 30. *sub f.* Hyacinthus propensa perspicuitate detectior.

DĒTĔGO, is, exi, ectum, a. 3. ἀποκαλύπτω, quod tectum erat, aperio, retego, denudo. *Pl. Rud.* 1, 1, 3. Detexit ventus villam. *Hirt. B. Alex.* 13. Porticus, gymnasia, aedificia publica detegere. *Suet. Caes.* 81, Detegere ossa alicujus. *Lucan.* 3, 128. et *Sil.* 13, 168. strictum propere vagina detegit ensem. *Ov. Met.* 9, 169. laceros artus et grandia detegit ossa. *Pl. Epid.* 1, 1, 63. Detegetur corium de tergo meo, *h. e.* detrahetur. Alii tamen leg. *degetur*. V. DEGO. ℙ Translate. *Liv.* 10, 4. *ad f.* Detegere insidias. *Ov. A. Am.* 2, 428. furta. *Pl. Most.* 1, 3, 6. Tempestas mihi modestiam omnem detexit, tectus qua fui, *h. e.* detraxit. *Senec. ep.* 96. Intimos affectus suos alicui detegere. *Auct. Dial. de Orat.* 25. Simpliciter et ingenue detegere judicium animi sui. *Suet. Caes.* 17. Consilia conjuratorum. *Curt.* 6, 9. Conjuratio impiorum civium detegenda. *Lucan.* 5, 322. Detegit imbelles animos nil fortiter ausa Seditio. *Quint.* 1, 3. Mores quoque se, inter ludendum, simplicis detegunt.

DĒTENDO, is, di, nsum, a, 3. relaxo, remitto, ἀνίημι: cujus contrarium est *tendo*. *Liv.* 41, 3. Nautici tabernacula detendunt. *Caes. B. C.* 3, 85. Signo profectionis dato, tabernaculisque detensis.

DĒTENSUS. V. in v. praec.

DĒTENTĀTĬO, onis, f. idem fere quod detentio, possessio. *Ulp. Dig.* 25, 1, 5. Manebit maritus in rerum detentationem, donec ei satisfiat. Ita *Torrentin.*; at *Haloand.* detentionem. V. DETENTIO.

DĒTENTĀTOR, oris, m. detentor. *Impp. Honor. et Theodos. Cod.* 11, 59, 2. Si quispiam fuerit detentator inventus, capitali sententia plectetur. *Imp. Justin. ib.* 7, 39, 7. Extranei suppositae rei detentatores.

[DĒTENTĀTUS, a, um, part. a *detento*. *Impp. Valent.* et *Valens Cod. Theod.* (ed. *Peyronio*) 5, 15, 2. Si minorem modum professi sunt, quam ratio detentatae possessionis postulat, etc. *F.*]

DĒTENTĬO, onis, f. detinendi actus. *Ulp. Dig.* 43, 25. Dare alicui detentionem servitutis. *Id.* 4, 6, 15. Bonae fidei possessoris detentio. *Torrentin.* hic habet *detentatio*.

DĒTENTO, as, avi, atum, a. 1. κατέχω, frequentat. a *detineo*. *Imppp. Arcad., Honor. et Theodos. Cod. Theod.* 7, 13, 16. Servi, quos militia armata detentat. *Venant. carm.* 11, 21. Nec volo nunc absens una detenter ut hora.

DĒTENTOR, oris, m. qui detinet. *Imp. Zeno Cod.* 8, 4, 10. Possessionis alienae detentores.

DĒTENTUS, a, um, part. a *detineo*. *Tac. A.* 2, 69. Abire Syria statuit: mox Germanici valetudine detentus, etc.

*DĒTENTUS, us, m. *Tert. adv. Valent.* 32. Detentui obnoxius. *B. A.*

DĒTĔPESCO, is, ui, n. 3. teporem amitto. *Sidon. ep.* 5, 17. Non primo frigore autumnalis aurorae detepescebat.

DĒTERGĔO, es et Detergo, is, ersi, ersum, a. 2. et 3. ἀποσμάω, idem quod tergeo vel probe tergeo, a sordibus libero, purgo, abstergeo. *Colum.* 6, 9. Spongia labra detergeri, et aquam frigidam praeberi. *Plin.* 17, 28, 47. Falces, cum sint exacutae, fibrina pelle detergent. Adde *Colum. Arbor.* 15. *Ulp. Dig.* 33, 7, 12. *circa med.* Perticae, quibus araneae deterguntur. *Sil.* 7, 534. longum Detergere situm ferro. *Suet. Aug.* 18. fossas oblimatas. *Id. Ner.* 24. sudorem frontis brachio. *Colum.* 7, 4. et refrigerare oves. *Liv.* 39, 44. Detergendae, qua opus esset, cloacae. *Hor. Od.* 1, 7, 15. Albus ut obscuro deterget nubila coelo Saepe Notus. [*Quocum cf. *Cic. Arat.* 246. quum neque caligans detersit sidera nubes, i. e. quum obscuravit.] *Ov. Met.* 13, 746. lacrimas detersit pollice virgo. *Pl. Men.* 1, 1, 1. Juventus nomen fecit Peniculo mihi, ideo quia mensam, quando edo, detergeo. ℙ Detergere venenum, inditum venenum visceribus dejicere, et intestina detrahendo purgare. Legitur in lemmate *Gell.* 16, 17. ℙ Est etiam frangere et evellere. *Colum.* 4, 26. Vitis leviter curvabitur, neu deflexu frangatur, neve jam tumentes gemmae detergeantur. *Id.* 5, 5. *a med.* Supervacuos palmites detergere. *Caes. B. C.* 1, 58. Pluribus navibus adoriri singulas, aut remos transcurrentes detergere contendebant. Adde *Liv.* 28, 33. *extr.* et alibi. [*Eodem fere modo explicandus locus *Sil.* 5, 297. Nec dispar sortis Isalces Umbonem incerto detersit futilis ictu, i. e. perstrinxit, superficiem tantum tetigit neque intra penetravit. Sic *Drak.*] *Liv.* 38, 5. Arietibus muros quatiebat, asseribus falcatis detergebat pinnas. ℙ Translate est auferre, purgare. *Colum.* 8, 10. Detergere fastidia. *Claud. Cons. Mall. Theod.* 191. et foedo detergis saecula victu. *Petr. Sat.* 88. Helleboro animum detersit. *Claud. Epith. Pallad. et Celer.* 27. Et reliquum nitido detersit pollice somnum, *h. e.* ocellos leviter detergens excussit. *Cic. Att.* 14, 10. Quod quaeris, jamne ad centena Cluvianum: adventare videtur; sed primo anno octoginta detersimus, *h. e.* quod quaeris, an Cluvianum praedium ad centena HS. fructum reddiderit; primo anno octoginta inde retulimus, decerpsimus, percepimus. [*Ut nos: *wir haben eingestrichen.*]

DĒTĔRĬAE Porcae, idest macilentae. *Festus.*

DĒTĔRĬOR, ius, et superl. Deterrimus, a, um, adj. χείρων, inferior, vilior, pejor. Caret positivo et deducitur a *detero*, *is*, quia quae detrita sunt, viliora et pejora fiunt. Differt autem a *pejor* in eo, quod *deterior* est a bono, inquit *Non.* 5, 37. et *Serv.* ad *G.* 4, 89., *pejor* vero a malo: hoc est *deterior* notat inter bona minus bonum, *pejor* inter mala magis malum. [*Haec partim falsa, partim non vera egregie emendavit *Döderl. Syn.* 1. p. 47. sqq., qui omnino de h. v. legendus est. Non enim a *detero*, sed multo verisimilius a *deter* s. *deterus*, adjectivo a praepositione *de* formato, derivandum est. Deinde discrimen illud inter *deterior* et *pejor* inde a *Servio* propagatum, etsi in universum verum, non tamen ubique obtinet. De his autem cf. *Död.*] *Nep. Eum.* 3. *extr.* Ut equitatu potius dimicaret, quo plus valebat, quam peditatu, quo erat deterior. [*Habet h. l. liber ms. *inferior*, quae glossa verum sensum aperit.] *Caes. B. G.* 1, 36. Magnam Caesarem injuriam facere, qui suo adventu vectigalia sibi deteriora faceret. *Cic. Att.* 14, 11. Rem non fecit deteriorem; haud scio an fructuosiorem. *Id. ib.* 9, 11. *circa med.* Cursare huc illuc via deterrima. *Hor. Sat.* 2, 8, 44. Muraena deterior post partum carne futura. *Lucr.* 4, 1272. Deteriore fit ut forma muliercula ametur. *Enn.* ap. *Cic. Tusc.* 2, 5. In segetem sunt deteriorem datae fruges. *Plin.* 34, 10, 22. Deterior color. *Id.* 31, 10, 46. *n.* 4. Opsonia deteriora. *Id.* 19. *prooem.* Linum deteriorem terram facit. *Pl. Epid.* 3, 4, 10. Strenuiori deterior si praedicat suas pugnas. *Id. Merc.* 5, 1, 9. Mores deteriores increbrescunt in dies. *Liv.* 25, 6. Deteriore conditione esse. *Cic. Caecin.* 7. Deteriore jure esse, quam ceteros cives. *Id. ib.* 16. In judiciis deterior causa est eorum, qui, etc. *Id. Quint.* 5. Deteriore tempore auctionari. *Id. Har. resp.* 28. Deteriore statu esse. *Id. Leg.* 2, 6. *extr.* Theophrastus auctor haud deterior. *Id. Har. resp.* 26. Unus omnium mortalium deterrimus. *Ov. Pont.* 1, 4, 1. Deterior aetas. *Tac. A.* 13, 43. Deferre aliquid in deterius. *Id. ib.* 4, 6. Mutatus in deterius. et *ib.* 15, 64. Vulgus ad deteriora promptum.

DĒTĔRĬŌRĀTUS, a, um, adj. pejor factus. *Symm. ep.* 4, 69. *ad f.* Habita rei deterioratae aestimatione. ℙ Verbum *deterioro*, *as*, est *Claud. Mamert. de statu anim.* 1, 3. [*Locus est: Quidquid deteriorari potest, et corrumpi profecto potest. Adde 1, 4. *Ambros. Epist. ad Simplician. Frontin. de Colon.* p. 133. ed. *Goes. B. A.*

DĒTĔRĬUS, adv. [*inferius, minus,] pejus, χειρόνως. *Cic. Fin.* 1, 3. Quaedam de malis [*leg. *male* sc. scriptis] Graecis Latine scripta deterius. *Luccej.* ad *Cic. Fam.* 5, 14. Valeo, ut soleo; paululo tamen etiam deterius quam soleo. *Hor. Sat.* 1, 10, 90. doliturus, si placeant spe Deterius nostra, *h. e.* minus. Sic *Ascon. prooem. Milonianae ante med.* Petebatque nihilo deterius consulatum. *Hor. Ep.* 1, 10, 19. Deterius olere, aut nitere. *Pl. Capt.* 3, 5, 79. ita velle me, dicite, curarier, Ne qui deterius huic sit, quam cui pessime est, *h. e.* ne qua in re hic pejus tractetur, quam qui pessime tractatur.

DĒTERMĬNĀBĬLIS, e, adj. qui determinari potest, ut Determinabilis materia. *Tert. adv. Herm.* 41.

DĒTERMĬNĀTĬO, onis, f. ἀφορισμὸς, terminu finis, definitio. *Cic. N. D.* 2, 40. Extrema or et determinatio mundi. *Id. Inv.* 1, 52. Exitus e determinatio orationis. ℙ Item sententia, qu fines inter populos constituuntur. *Inscr.* ap. *Mura* 598. Vocabula regionum, quae Hieromnemonu determinatione continebantur, vix jam nota pro pter temporis spatium.

DĒTERMĬNĀTOR, oris, m. qui determinat, e definet. *Tert. Pudic.* 11. Spiritus S. disciplina determinator.

DĒTERMĬNĀTUS, a, um, part. a *determin* definitus. *Plin.* 28, 2, 4. Imago templi scipion determinata in solo. *Id.* 8, 25, 39. Depascitu segetes destinatione ante determinatas in dien *Tert. adv. Psych.* 2. Dies jejuniis determinati.

DĒTERMĬNO, as, avi, atum, a. 1. ἀφορίζω terminos assigno, definio. *Liv.* 1, 18. Augur re giones ab oriente ad occasum determinavit. *P Poen. prol.* 48. Determinare regiones, limites confinia alicujus rei. *Plin.* 5, 27, 28. Asiam de terminavit ab oriente Armenia minore, ab occi dente Phrygia. *Id.* 4, 12, 24. Mensuram Pont alii quatuordecim centena septuaginta octo milli quingenta determinavere. ℙ Translate. *Cic. Or* 3, 44. Imperitus dicendi incondite fundit, quan tum potest, et id quod dicit, spiritu, non art determinat. *Suet. Galb.* 15. Officia senatoria bien nii spatio determinaturus. *Ascon. in Divin. Verr.* 4 Judicium est res, quae causam litemque determina

DĒTĔRO, is, trivi, tritum, a. 3. κατατρίβω, te rendo deminuo, usu consumo. *Plin.* 33, 3, 19 Aurum quam minimum usu deteritur. *Id.* 17, 22 35. *n.* 17. Oculos vitis decuti, tractuque intran tium deteri. *Pl. Merc.* 5, 2, 111. Clementer quaeso: calces deteris. *Tibull.* 1, 10, 16. Detere invalidos et via longa pedes. ℙ Item tundere *Colum.* 1, 6. *sub f.* Area optima est silice con strata, quod celeriter frumenta deteruntur. *Plin* 27, 13, 110. Herba cum inaruit, deteritur. ℙ Translate est imminuere, auferre. *Hor. Od.* 1, 6 10. Musa vetat Laudes egregii Caesaris, et tua Culpa deterere ingeni. *Sil.* 7, 247. Quantum detritum est famae! *Hor. Sat.* 1, 10, 78. de Lucilio: Si foret hoc nostrum fato dilatus in aevum Detereret sibi multa, recideret, etc. *Plin. ep.* 9 35. Nimia cura deterit magis, quam emendat *Tac. H.* 2, 76. *ad f.* Si quid ardoris ac ferociae habuit, popinis et comissationibus deteritur. [*Quint.* 2, 8, 10. Non enim deterendum id bonum — sed augendum addendumque, quod cessat. — Plerique codd. h. l. male habent *deserendum.*] ℙ Item absumere. *Pl. Merc.* 1, 1, 56. ea, quae ipsus optima Omnes labores invenisset perferens Amoris vi diffunditari ac deteri. Alii leg. *didier*. ℙ [*Confunditur cum *deserere*. V. supra.]

DĒTERRĔO, es, ui, erritum, a. 2. ἀποτρέπω, καταπλήττω, terrendo vel dehortando revoco, avoco, deduco, averto. *Cic. Leg.* 2, 4. Lex est ratio ad jubendum et deterrendum idonea. *Pl. Amph.* 2, 1, 9. Quin loquar, nullo modo me potes deterrere. *Cic. Att.* 11, 8. Neque te deterreo, quo minus id disputes. *Id.* ad *Brut.* 1, 15. *ad f.* Sceleratos cives timore ab impugnanda patria deterrere. *Id. Har. resp.* 9. Litterae, quae nostros animos deterrent atque avocant a religione. *Id.* ad *Brut.* 1, 9. Auctoritas tua me a nimio moerore deterruit. *Id. ib.* 11. Nulla re a proposito deterreri. *Id. Fam.* 1, 7. *ante med.* Te ut ad certam laudem adhortor, sic a dimicatione deterreo. *Id. Quint.* 4. Hominem multis verbis deterret, ne auctionetur. *Ter. Ph. prol.* 3. Maledictis deterrere, ne scribat, parat. *Cic. Verr.* 1, 2, 5. Nefarias ejus libidines commemorare, pudore deterreor. *Id. Div.* 2, 39. Deterrere aliquem de sententia. *Brut.* ad *Cic. Fam.* 11, 11. maledictis quempiam de suo statu. [*In multis horum locorum est tantum i. q. *dehortari*, opponiturque saepenumero cohortari. V. *Manut.* ad *Cic. Fam.* 5, 2. *Broukh.* ad *Tibull.* 1, 3, 13. (*Bach epist. crit.* p. 18.) *Gron.* ad *Tac. A.* 1, 1. ℙ Sequente *ne*. *Suet. Ner.* 47. deterritum putant, ne prius — discerperetur. *Ne* ideo sequitur, quia in v. *deterrendi* h. l. timoris notio subest. V. *Ern.*] ℙ Cum ablat. sine praeposit. *Hor. A. P.* 391. Silvestres homines sacer interpresque Deorum Caedibus et victu foedo deterruit Orpheus. Adde *Lucan.* 10, 375. ℙ Absolute. *Suet. Caes.* 70. Neque adire cunctatus est, quamquam deterrentibus amicis, neque dimittere. ℙ Deterrere liberalitatem apud *Cic. Off.* 2, 18. est deterrere liberalem hominem, ne benigne largiatur, μετονυμικῶς. Al. leg. *deterere.* [*Male. Adde *Liv.* 10, 9. deterritis tribunis, sc. ut intercessione absisterent.] ℙ Aliquando est arcere, prohibere. *Liv.* 4, 24. *extr.* Populi tanta indignatio coorta dicitur, ut vis a censoribus nullius auctoritate, praeterquam ipsius Mamerci, deterreri quiverit. ℙ Item ejicere, depellere. *Claud. B. Get.* 140. Poenum Compressit Fabius: campo post ausus aperto Marcellus vinci docuit: sed tertia virtus Scipiadae Latiis tandem deterruit oris. ℙ Cum accusat. rei pro impedire, avertere vel dissuadere. *Ov. Met.* 8, 765. aliquisque ex omni-

us audet Deterrere nefas saevamque inhibere bi-pnnem.

DĒTERRĬMĒ, adv. *κάκιστα*, pessime. *Appul. Met.* p. 124, 21. Deterrime versipelles. Al. leg. *deterrimae.*

DĒTERRĬTUS, a, um, part. a *deterreo*, terrore ut rationibus revocatus, deductus. *Cic. Att.* 10, 5. Se pudore deterritum ad me non venisse. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 6. Nemo necessitudine et amicitia te deterritum ab officio dicet. *Ov. Met.* 10, 00. Deterritus eventu.

DĒTERSUS, a, um, part. a *detergeo*, abstersus, purgatus. *Sil.* 4, 12. detersa rubigine saevus nduitur ferro splendor. *Petr. Sat.* 135. Detersis uriose manibus. et *ib.* 22. Detersis paulisper oculis. *Claud. VI. Cons. Honor.* 539. et solis radiis etersa removit Nubila.

DĒTESTĀBĬLIS, e, adj. *βδελυκτὸς*, abominabilis. *Cic. Off.* 2, 5. Nulla tam detestabilis pestis st, quae non homini ab homine nascatur. *Id. ib.* , 17. Quo est detestabilior istorum immanitas, ui, etc. *Id. Phil.* 1, 14. Laudari, coli, diligi loriosum est; metui vero, et in odio esse, invidiosum, detestabile. *Id. Phil.* 2, 26. Homo exsecrandus et detestabilis. [*Liv.* 23, 3, 1. improbus ac detestabilis senatus.] *Liv.* 31, 44. Loca uoque, in quibus positum aliquid, inscriptumve onoris ejus causa fuisset, detestabilia esse.

DĒTESTĀBĬLĬTER, adv. *Lact.* 5, 10. Quod efarie, quod detestabiliter fecit.

DĒTESTĀTĬO, onis, f. denunciatio facta cum estatione, ut *Ulp. Dig.* 50, 16, 40. definit. P *Detestatio sacrorum* (cujus meminit *Gell.* 15, 27., bi eam olim comitiis calatis fieri solitam fuisse ocet) aliis dicitur denunciatio facta heredi, ut a sacra suscipiat, quae hereditati adnexa sunt: liis enumeratur inter modos interimendi sacra, oc est quibus liberabatur heres a sacris iis suscipiendis, quae alligata essent hereditati, quae ipsi bvenerat: aliis creditur esse consecratio alicujus ei, vel loci, rite et solemniter facta, teste et adentiente populo, et pontificibus approbantibus. Harum trium opinionum auctores quibusdam tanummodo conjecturis ducuntur, neque certum ulum habent idonei scriptoris locum, quo suam quisue certo confirment. P Est etiam invocatio Dei n testem cum exsecratione et imprecatione malorum, ni fiat quod promittitur. *Liv.* 10, 38. Primoribus Samnitium ea detestatione obstrictis. *Id. ib.* 41. vocat hoc idem *diram exsecrationem*, ac *furiale carmen detestandae familiae compositum.* Huc pertinent quae habet *Festus* in *Obtestatio.* Obtestatio est cum Deus testis in meliorem partem vocatur: detestatio cum in deteriorem. Sic apud *Senec. ep.* 117. *a med.* dicitur *detestatio*, qua sibi quis mortem imprecatur. P Item exsecratio, abominatio, *βδέλυγμα*. *Cic. Dom.* 55. Detestatio scelerum. *Gell.* 2, 7. Ea tamen, quae obsequi non oportet, leniter et verecunde ac sine detestatione nimia declinanda sunt. *Id. ib.* 6. Detestatione exsecrationeque totius generis humani dignus esset. *Id.* 12, 1. Publica detestatione communique odio dignus. *Id.* 2, 6. Hominis scelerati detestationem facere. *Plin.* 15, 30, 40. Laurus manifesto abdicat ignes crepitu et quadam detestatione. P Item testium abscissio. *Appul. Met.* 7, p. 198, 7. Multos ego scio equos ferocissimos, adhibita tali detestatione, mansuetos factos.

DĒTESTĀTOR, oris, m. qui detestatur. *Tert. adv. Marc.* 4, 27. Detestator legis. Adde *adv. Psych.* 2. et *Spectac.* 15.

DĒTESTĀTUS, a, um, part. a *detestor*, qui detestatur. Active. *Caes. B. G.* 6, 30. Omnibus precibus Ambiorigĭnem detestatus, qui, etc. V. DETESTOR. P Passive. [*Cic. Leg.* 2, 11, 28. virtutes enim, non vitia consecrari decet; araque Febris — et Malae Fortunae: detestataque omnia ejusmodi repudianda sunt, i. e. detestabilia. Saepe enim haec participia perfecti passivi pro adjectivis in — *bilis* ponuntur, ut bene *Goer.* ad h. l., quem V.] *Hor. Od.* 1, 1, 24. Bella matribus detestata. P Apud JCtos *detestatum* est testatione denunciatum, ut *Cajus* docet *Dig.* 50, 15, 238.

DĒTESTOR, aris, atus sum, dep. 1. idem quod testor, aut valde testor, obtestor. *Pl. Men.* 5, 2, 61. Summum Jovem Deosque detestor. P Item absenti, testibus adhibitis, denuncio. *Paul. Dig.* 50, 16, 39., ubi al. leg. *attestari.* V. DETESTATIO init. P Item malum alicui imprecari, Deos testes ciendo, exsecrari. *Liv.* 10, 41. Furiale carmen detestandae familiae compositum. *Id.* 39, 10. In caput alicujus detestari minas et pericula. Adde *Plin. ep.* 2, 20. P De *sacris detestandis* librum scripsit *Serv. Sulpic.*, teste *Gell.* 6, 12., de quo V. in DETESTATIO. P Item universim exsecrari, abominari, *μυσάττομαι*. *Cic. Phil.* 8, 2. *extr.* Proximi belli civilis ignoro causam, detestor exitum. *Nep. Timol.* 1. Eum fratricidam impiumque detestans. *Tac. H.* 2, 35. Detestari causam et auctorem cladis. P Item deprecari, amoliri, avertere, Deos invocando. *Cic. Pis.* 40. Omnes memoriam consulatus tui, facta, mores, faciem denique ac nomen a republica detestantur. *Id. Phil.* 4, 4. O Dii immortales avertite et detestamini, quaeso, hoc omen. *Id. Cat.* 1, 11. Ut a me quandam prope justam patriae querimoniam detester ac deprecer. *Id. N. D.* 1, 44. Quaeque dixerit de Diis immortalibus, invidiae detestandae gratia dixisse. [*Suet. Claud.* 3. Soror Livilla, quum audisset quandoque imperaturum (Claudium), tam iniquam et tam indignam sortem P. R. palam et clare detestata est, i. e. invocavit Deos, ut averterent. *Brem.* dicit esse i. q. questa est, quod ad sensum recte habet, in verbo autem non inest.] P Passiva significatione. *Appul. Apol.* p. 307, 24. Neque gravius est in cubiculo despui, quam in splendidissimo coetu detestari. Adde *August. ep. ad Macrob.* 255.

DĒTEXO, is, xui, xtum, a. 3. *διυφαίνω*, idem quod pertexo vel texendo absolvo. *Titin.* ap. *Non.* 1, 3. Quae inter decem annos nequisti unam togam detexere. *Virg. Ecl.* 2, 72 Viminibus et molli junco aliquid detexere. *Hyg. fab.* 126. Cum telam detexuero, nubam. P Allegorice. *Pl. Ps.* 1, 4, 7. Neque exordiri primum, unde occipias, habes, neque ad detexundam telam certos terminos. *Id. Amph.* 1, 1, 138. Illic hoc homo denuo vult pallium detexere. *Vet. Poeta* ap. *Auct. ad Her.* 2, 27. Nunc ego te ab summo jam detexam exordio, *h. e.* describam verbis te et mores tuos. *Sulpicia Satyr.* 2. Fabellam permitte mihi detexere paucis, *h. e.* narrare, describere. *Cic. Arat.* 250. Hic non perpetuum detexens conficit orbem.

DĒTEXTUS, a, um, adj. part. a *detexo*, idem ac pertextus, texendo absolutus. *Ulp. Dig.* 32, 70. §. 11. Lino legato, tam factum, quam infectum continebitur, quodque netum, quodque in tela est, quod est nondum detextum. *Id. ib.* 34, 2, 22. Vestimentum id est, quod detextum est, etsi desectum non sit: id est, si sit consummatum. Quod in tela est, nondum pertextum, vel detextum, contextum appellatur. Quisquis igitur vestem legaverit; neque subtemen legato continebitur. *Tibull.* 2, 3, 15, fiscella levi detexta est vimine junci. P Translate. *Cic. Or.* 2, 38. Reperiunt ea, quibus ante exorsa, et potius detexta prope retexantur.

DĒTĬNĔO, es, ui, entum, a. 2. *κατέχω*, idem quod teneo, moror, occupo. [*Detinere* est vel: *firmiter tenere*, vel: retinere, et simul etiam in alia quadam re tenere; vel, ut *Heind.* ad *Cic. N. D.* 2, 47, 121. verbis utar, *morandi occupandique* significatum habet. Gravius igitur est, quam *retinere* i. e. tenere aliquem in progrediendo. Interdum tamen utrumque voc. permutatur. Porro differunt *detinere* et *distinere.* „Illud notat, aliquem longius solito tenere apud se, sed volentem et illecebris demulsum. *Distineri* dicuntur, qui plerumque inviti in re quadam gravi occupati sunt.“ *Van Staveren* ad *Nep. Att.* 9. ubi *distinere* leg. est. Illo autem, quo diximus, modo *detinere* legitur apud *Plin. Pan.* 28. tristes hominum moestosque sermones laetiore materia detinere. *Virg. A.* 4, 348. Si te — adspectus detinet urbis — ubi *Serv.*, potest, inquit, pro *delectat* accipi. Accuratius etiam utriusque verbi discrimen explicat *Döderl. Syn.* III. p. 299. V. DISTINEO. Ut autem saepe volentes *detinemur*, sic vel vi, vel inviti *continemur.* V. *Cort.* ad *Lucan.* 6, 740.] *Ter. Eun.* 2, 2, 49. Detineo te: fortasse tu profectus alio fueras. *Id. Ph.* 4, 1, 8. Pol me detinuit morbus. *Pl. Poen.* 1, 2, 190. Ne incommodus nobis sit, nam detinet nos de nostro negotio. *Id. Rud.* 1, 25. Eo vos amici detinui diutius. *Caes. B. G.* 3, 12. Nostrae naves tempestatibus detinebantur. *Lentul.* ad *consul.* etc. *Fam.* 12, 15. *circa med.* Detinere quempiam et demorari. *Plin.* 18, 7, 12. *n.* 3. Detinentibus terras nivibus. *Id.* 15, 3, 3. Detinere locum, i. e. occupare. [*Tac. A.* 14, 65. detinere pecuniam.] P Translate. *Auct. ad Her.* 3, 24. Cum aliquo majore negotio detinemur. *Ov. Trist.* 5, 7, 39. Detineo studiis animum, falloque dolores. *Id. ib.* 2, 520. poemata mea saepe oculos detinuere tuos. *Id. Fast.* 5, 386. Detinere manus in modis lyricis. *Id. Met.* 1, 682. et euntem multa loquendo Detinuit sermone diem. [*Corruptum esse h. l. putat *Burm.*, quem V.; sed recte habet.] *Id. Pont.* 4, 10, 67. detinui tempus, curasque fefelli. *Hor. Od.* 1, 33, 14. Me grata detinuit compede Myrtale. *Id. Ep.* 1, 2, 5. Cur ita crediderim, nisi quid te detinet, audi. *Cic. Inv.* 2, 45. Detineri in alienis negotiis. [*Tac. A.* 13, 36. in contumelia.] *Plin.* 14. *prooem.* Circa alia mentes hominum detinentur. *Cic. Att.* 10, 1. Detinere aliquem suspensum. Al. leg. *tenere.* P [*Detinere se*, i. e. vitam conservare, nos *sich hinhalten.* *Tac. A.* 6, 23. Drusus exstinguitur, quum se miserandis alimentis — nonum ad diem detinuisset.] P Cum ablat. et praeposit. *a* vel *ab.* *Sall. Cat.* 4. A quo incepto studio me ambitio mala detinuerat, eodem regressus statui res gestas populi R. perscribere. *Id. orat. ad Caes. de rep. ordin.* 1, 7. Uti plebes habeat negotia sua, quibus ab malo publico detineatur. P [*Permutantur saepissime *detinere* et *retinere*; V. *Drak.* ad *Liv.* 8, 38, 6. aliisque locis, et maxime *Oud.* ad *Suet. Claud.* 15. — et *deterrere*, *Drak.* ad *Liv.* 22, 42, 7. — et *distinere*, V. *id. ib.* 5, 20, 4.]

DĒTŎNAT, abat, uit, impers. 1. tonare cessat. *Ov. Trist.* 2, 35. ubi detonuit strepituque exterruit orbem, Purum discussis aera reddit aquis. P Translate. *Virg. A.* 10, 809. Aeneas nubem belli, dum detonet, omnem Sustinet, *h. e.* impetum pugnantium sustinet, donec deferveat. *Servius.* *Val. Fl.* 4, 294. furentemque Oebalidem prima refugit, dum detonet, ira. *Quint.* 12, 9. Nam cum illa dicendi vitiosa jactatio inter plausores suos detonuit, resurgit verae virtutis fortior fama. *Petr. Sat.* 17. Ut ergo tam ambitiosus detonuit imber, retexit caput, *h. e.* ut cessavere lacrimae. P Sunt qui ita exponunt vim verbi, ut sit idem quod tonat, vel valde tonat: pro quibus facit *Flor.* 1, 17. Captisque superioribus jugis, in subjectos suo jure detonuit. *Id.* 2, 6. Ac primi quidem impetus turbo valido statim fragore detonuit. Adde 3, 21. et 4, 2. Huc et locum *Ovidii* allatum trahere licet.

DĒTONDĔO, es, detondi, *et olim* detŏtondi, onsum, a. 2. *ἀποκείρω*, idem quod tondeo, vel probe tondeo, caedo, seco. *Cato R. R.* 96. Postea cum detonderis oves, unguito totas. *Colum.* 7, 4. *ad f.* Considerare tempestates, quibus ovis neque frigus, si lanam detraxeris, neque aestum, si nondum detonderis, sentiat. *Id.* 4, 24. *post med.* Quidquid e tenero processit, parcius detondetur, quoniam fere conjunctam gerit ab latere gemmam. *Varr.* ap. *Prisc.* 9. p. 868. Detotonderat forcipibus viticarpiferis. *Id. R. R.* 2, 1. Oves ac capras detondent, aut vellunt. P Translate. *Enn. ib.* Et detondit agros laetos, atque oppida cepit, *h. e.* vastavit. Al. leg. Et *detotondit:* alii rectius: *deque totondit* per tmesim. *Nemesian. Ecl.* 1, 6. dum salices haedi, dum gramina vaccae Detondent, *h. e.* carpunt, depascuntur.

DĒTONSO, as, a. 1. frequentat. a *detondeo.* *Fab. Pict.* ap. *Gell.* 10, 15. Capillum dialis, nisi qui liber homo est, non detonset.

DĒTONSUS, a, um, part. a *detondeo*, tonsus, caesus. *Colum.* 7, 4. *ad f.* Ovis detonsa. *Ov. Fast.* 6, 229. Detonsi crines, [*i. e. non prorsus abrasi, sed ornatus causa extrema parte detonsi, ne nimis luxurient. Sic bene *Burm.*] *Id. ib.* 3, 237. Arboribus redeunt detonsae frigore frondes. *Prop.* 4, 8, 15. Detonsi manni, *h. e.* pexi, et ornati. [*Claudian. Eutrop.* 1, 381. Militet ut nostris detonsa Sygambria signis i. e. captivi Sygambri; hi enim tondere soliti.]

DĒTORNĀTUS, a, um, part. a *detorno*, torno politus. Translate. *Gell.* 9, 8. Hanc sententiam memini a Favorino detornatam inclusamque verbis his paucissimis.

DĒTORNO, as, avi, atum, a. 1. *ἀποτορνεύω*, ex materia quapiam torno aliquid efficio. *Plin.* 13, 9, 18. Ex quo velares detornant anulos.

DĒTORQUĔO, es, orsi, orsum, et ortum, a. 2. *κατακάμπτω*, deorsum, vel in aliam partem torqueo, deflecto, curvo. *Cic. Tusc.* 5, 20. Eum ipsum ponticulum, cum forem cubiculi clauserat, detorquebat. *Virg. A.* 5, 832. una ardua torquent Cornua (*antennarum*) detorquentque. *Id. ib.* 9, 745. Detorquere hastam, *h. e.* aliorsum deflectere hastam jactatam. *Id. ib.* 11, 765. habenas. *Id. ib.* 4, 196. cursum ad aliquem. et *ib.* 5, 165. proram ad undas. *Hor. Od.* 2, 12, 25. cervicem ad oscula. *Val. Fl.* 4, 684. valido qui robore tauros Sub juga, et invito detorquet in ilia cornu. *Id.* 1, 120. Detorquere oculos ad undas. *Ov. Met.* 6, 515. et nusquam detorquet lumen ab illa. *Cic. Univ.* 7. Detorquere a latere in dextram partem. *Plin.* 28, 8, 27. Si hyaena in laevam detorserit, deficientis argumentum est. *Colum.* 5, 6. *ante med.* Paulatim ramuli ejus manu detorquentur. P Translate. *Hor. Sat.* 2, 2, 54. frustra vitium vitaveris illud, Si te alio pravus detorseris. *Cic. Coel.* 9. *extr.* Flectere et detorquere voluntatem. *Id. Off.* 2, 10. Voluptates, blandissimae dominae, majores partes animi a virtute detorquent. *Plin. Pan.* 82. Quem copiae principales ad segnitiem luxumque non detorquent [*Monstrant hi loci, non apertam tantum, sed etiam blandiorem quandam vim h. v. significari.] *Id. ep.* 1, 8. Recte facta detorquere et carpere. *Liv.* 42, 42. Calumniando detorquendoque omnia, suspecta et invisa efficere. *Senec. ep.* 13. *a med.* Detorquere in pejus verbum aliquod dubiae significationis. *Tac. A.* 1, 7. Verba et vultus in crimen detorquens. P [*Absolute: *Plin. Pan.* 70, 6. quamlibet sincera rectaque ingenia, etsi non detorquebat (sc. a recto), hebetabat tamen misera reputatio.]

DĒTORRĔO, es, ui, a. 2. idem quod torreo, aut valde torreo. *Sidon. ep.* 1, 7. Invidia nuper conflata, cujus me paulo incautiorem flamma detorruit. [Adde *Not. Tir.* p. 149. Detorret. *F.*]

DĒTORSUS, a, um, part. a *detorqueo*, detortus. *Cato* apud *Prisc.* 9. p. 871. Marrucini vocantur, de Marso detorsum nomen.

DĒTORTUS, a, um, part. a *detorqueo*, *κατακαμφθείς*, tortus deorsum vel in aliam partem, deflexus. *Plin.* 8, 51, 77. Cauda in dexterum detorta. *Cic. Fin.* 3, 5. Est nemo, quin aptas malit et integras omnes partes corporis, quam imminutas, aut detortas. [*Tac. A.* 15, 34. corpore detorto esse.] *Colum.* 3, 10. Prave detorta, et

inveterata opinio rusticorum. *Hor. A. P.* 52. Et nova factaque nuper habebunt verba fidem, si Graeco fonte cadent, parce detorta, *h. e.* translata in Latinam rationem. *Quint.* 8, 3. *circa med.* In obscenum intellectum sermo detortus. [*Auct. dial. de Orat.* 28. nullis pravitatibus detorta natura.]

DĒTRACTĀTĬO, onis, f. detrectatio. *Tert. Patient.* 3. Detractatio fidei.

DĒTRACTĀTOR. V. DETRECTATOR.

DĒTRACTĀTUS, a, um, part. a *detracto*, ut Detractata et exserta sententia, *Tert. ad Uxor.* 2, 2.

DĒTRACTĀTUS, us, m. tractatus. *Tert. Spectac.* 3. Convertamur magis ad nostrorum detractatus, *h. e.* tractatus de hac re.

DĒTRACTĬO, onis, f. ἀφαίρεσις, ablatio. *Cic. Div.* 2, 21. *ad f.* Imagines in marmore efficiuntur detractione. *Id. Off.* 3, 6. Non magis est contra naturam morbus aut egestas, quam detractio aut appetitio alieni. *Id. ib.* 33. Detractio doloris. *Cels.* 4, 4. sanguinis. [*Gaii Instit. Comment.* (ed. *Goeschenio*) 3. p. 234. ed. *Berol.* Adjectionem aut detractionem. *B. A.*] ¶ Est etiam medicorum verbum, quo significatur vitiosi humoris excrementorumque vel vomitu, vel per alvum, vel alia ratione dejectio, aut etiam sanguinis missio. *Vitr.* 1, 6. Tussis, pleuritis, phthisis, et cetera, quae non detractionibus, sed adjectionibus curantur. *Plin.* 16, 44, 92. et 22, 25, 64. Datur in vino dulci ad detractiones. *Scribon. Compos.* 101. Detractione ipsa levat. *Cic. Univ.* 6. Detractio confecti et consumpti cibi, *h. e.* per inferna dejectio. ¶ [*Detractionem* latine vertit *Aquila Rom. de figg.* p. 23. *Pith.*, quam Graeci appellant ἔλλειψιν, cui opponitur pleonasmus. Sic *Ern. techn. Lat.* p. 114.]

DĒTRACTO, as, a. 1. idem quod tracto. [*Front. ad M. Caes. ep.* 3, 8. (ed. *Maio*) Non inutile erit eadem nos denuo detractare. *F.*] *Tert. Virg. vel.* 8. Nec detractamus, quare non et puerum nominarit. ¶ *Detractare.* V. DETRECTO.

DĒTRACTOR, oris, m. qui detrahit, obtrectator, maledicus. *Tac. A.* 11, 11. Ipse haudquaquam sui detractor, unam omnino anguem in cubiculo visam, narrare solitus est. V. DETRECTATOR. [*Hoc voc. permultis locis suppeditant codd. Liviani, ut vix dubitandum esse videatur, quin multis in locis restituendum sit. Sic *Gron.* ad *Liv.* 34, 15, 9. contra *Drak. ib.* probat scripturam *detractator*, qui pluribus de diversitate scripturae in h. v. agit.]

DĒTRACTUS, a, um, part. a *detraho*, ut Detractum lumen solis, *Lucr.* 5, 979. Detracta ex verbo littera. *Gell.* 2, 10. Equites detracti equis. *Caes. B. G.* 1, 42. Scutum militi detractum. *Id. ib.* 2, 25. Detracta vestis. *Cic. Brut.* 75. Detracti de homine sensus. *Id. Fin.* 1, 9. Detractus sanguis. *Plin.* 28, 9, 42. etc.

DĒTRACTUS, us, m. detractio. In ablat. casu. *Senec. Suasor.* 7. *ad f.* Detractu aut adjectione syllabae.

DĒTRĂHO, is, axi, actum, a. 3. ἀποσύρω, ἀφαιρέω, deorsum traho, deduco, deripio. *Petr. Sat.* 12. Detrahere humeris laciniam. *Pl. Asin.* 1, 1, 79. alicui vestimenta. *Id. Truc.* 3, 1, 7. sibi crumenam de collo. *Caes. B. G.* 7, 45. e mulis stramenta. [*Hic locus hodie sic legitur: e castris magnum numerum impedimentorum detrahi jussit. V. intpp.] Et *ib.* 2, 21. scutis tegumenta. *Liv.* 22, 47. Vir virum amplexus detrahebat equo. *Id.* 38, 47. Detrahere coronam capiti. *Colum.* 12, 43. uvam viti. *Suet. Rhet.* 6. aliquem pedibus e tribunali. [*Liv.* 39, 20. Spe destinaverit Annibalem ex Italia detracturum. *F.*] *Cic. Har. resp.* 13. sacerdotem ab aris. *Curt.* 5, 4. *sub f.* aliquem ad terram. *Cic. Q. Fr.* 1, 2, 2. ex cruce. *Senec. ep.* 102. *a med.* Philosophiam ex sua majestate in angustias. ¶ Adhibetur etiam generatim pro auferre adimere. *Ter. Heaut.* 1, 1, 72. Accurrunt servi, soccos detrahunt. *Id. ib.* 4, 1, 38. De digito detrahere anulum. *Cic. ad Quirit.* 8. Mihi quod potuit vis et injuria detrahere, eripuit, abstulit, dissipavit. *Id. Div.* 2, 37. Caesar Dejotaro detraxit Armeniam a senatu datam. *Id. Off.* 3, 5. Detrahere alteri, et sibi assumere. *Curt.* 8, 4. *ad f.* Pudorem victis, victoribus superbiam detrahere. *Sall. Orat. Philip. in Lepid.* Vobis dignitas, illi metus detrahitur. *Caes. B. G.* 6, 5. Detrahere alicui auxilia. *Cic. Tusc.* 3, 31. alicui opinionem. [*Sic *Quint.* 4, 1, 20. detrahenda vel confirmanda est opinio.] *Id. ad Quirit.* 2. *extr.* Non solum calamitatem mihi detraxisse, sed etiam dignitatem auxisse videmini. *Id. Verr.* 2, 4, 11. Honorem debitum detrahere alicui. *Quint.* 5, 7. *ad f.* fidem dictis. *Colum.* 8, 9. Turtures prohibeantur volare, quia, si id faciant, corpori detrahunt. [*Cic. Brut.* 67. *med.* Quantum detraxit ex studio, tantum amisit ex gloria. *Id. Fam.* 1, 5. si quid ex iis rebus hominum perfidia detraxerit. Bene *Ellendt.*, qui posteriorem locum laudat, monet, quum de personis sermo sit, dici *detrahere de aliquo*; quum de rebus, recte etiam poni *detrahere ex aliqua re.* MSS. in utraque praepositione saepe fluctuant. V. *Oud.* ad *Suet. Cal.* 35. *Dom.* 10. ¶ Hinc i. q. omittere. *Suet Aug.* 86. detractae conjunctiones.] ¶ Aliquando est simpliciter trahere, pertrahere, [*i. e. usque ad certum aliquem locum trahere.] *Hirt. B. Afr.* 10. Naves, quas potuit, Caesar ad terram detrahit. *Lucan.* 3, 22. Detrahere in cladem fato damnata maritos. *Cic. Mil.* 14. Detrahere in judicium. Al. leg. *attrahere. Id. Cluent.* 64. ad accusationem. [*Liv.* 22, 13. irritat ducem, si forte accensum tot indignitatibus — detrahere ad aequum certamen possit, i. e. ad proelium in planitie ineundum pertrahere; erat enim Romanus in altiori loco. Sic bene *Gloss. Liv.*] ¶ Item haurire. *Colum.* 6, 14. Ex auricula sanguinem detrahere. *Id.* 7, 5. *circa med.* sub oculis et de auribus sanguinem. ¶ Est etiam medicorum verbum, ut in DETRACTIO dictum. *Plin.* 27, 7, 28. Absinthium bilem detrahit, urinam ciet. *Cels.* 2, 10. *extr.* Si sanguis rubere coepit, satis materiae detractum est. *Scribon. Compos.* 135. Detrahere materiam per alvum. ¶ Ponitur et pro abstrahere. *Cic. Fam.* 5, 2. Egi cum uxore tua, ut eum ab illa injuria detraheret. Al. leg. *deterreret. Id. Prov. cons.* 8. Illum inimicum ex Gallia sententiis suis non detrahebant. ¶ Saepe significat obloquendo deminuere, auferre de existimatione, obtrectare, famam laedere. *Nep. Chabr.* 3. Libenter de his detrahunt, quos eminere vident altius. *Cic. Att.* 11, 11. Ille in Achaia non cessat de nobis detrahere. Adde *Pis.* 29. et *Off.* 1, 37. *ad f.* ¶ Et universim *detrahere de re quapiam* est auferre, eamque deminuere. *Cic. Fam.* 3, 8. Detrahere de fama alicujus. *Id. Or.* 1, 9. de gloria cujuspiam. *Nep. Timol.* 5. de rebus gestis alicujus. *Id. Timoth.* 4. Multae novem partes detraxit. *Cic. Verr.* 2, 1, 9. De suo jure et commodo detrahere. *Id. Att.* 10, 5. de summa. [*Hoc loco legitur in edd. *ex summa.*] ¶ Absolute. *Nep. Eum.* 1. Multum ei detraxit, quod alienae erat civitatis. ¶ *Detraxe* pro *detraxisse* est *Pl. Trin.* 3, 3, 15.

DĒTRECTĀTĬO, onis, f. actus detrectandi, ἀνάνευσις. *Liv.* 6, 38. Romani ad edictum sine detrectatione convenere. [*Drak.* habet: *sine retractatione*, quem recentiores secuti sunt.] *Id.* 3, 69. Detrectatio militiae. *Plin.* 18, 6, 7. *n.* 4. heredis. [*Gell.* 2, 6. post init. Sed detrectatione execrationeque totius generis humani dignus esses. Ita saltem ed. *Longol.*, lectionem probante *Gronovio.* Vulgo legitur detestatione. *B. A.*]

DĒTRECTĀTOR, oris, m. ἀνανευτής. *Liv.* 34, 15. Cato haud sane detrectator laudum suarum. *Jac. Gron.* testatur in MSS. esse *detractor. Petr. Sat.* 117. Mercenarius Corax, detrectator ministerii. *Auson. Idyll.* 2, 51. Ipse nec affectans, nec detrectator honorum. Apud *Petr.* et *Liv.* alii leg. *detractator.*

DĒTRECTO, as, avi, atum, a. 1. ἀνανεύω, recuso, defugio, devito: a *de* privativa et *tracto.* *Ov. Pont.* 3, 7, 15. taurus detrectat aratrum. *Quint.* 2, 1. Detrectare officia sua. *Suet. Tib.* 25. Quidam etiam detrectabant principem non a se datum. *Caes. B. G.* 7, 14. Detrectantes militiam. *Ov. Met.* 13, 36. detrectavitque furore Militiam ficto. *Curt.* 10, 10. Detrectare imperium. *Id.* 8, 11. munus. *Id.* 3, 8. certamen. *Gell.* 20, 1. *circa med.* fidem, *h. e.* nolle praestare. *Paul. Dig.* 37, 14, 19. Tutelam administrare detrectans. *Arnob.* 6. p. 201. Stupiditas quae tanta est (detrecto enim dicere caecitatem) naturas formarum qualitate mutari. ¶ [*Absolute. *Liv.* 3, 38. sciscitandumque, num consulto detrectarent, sc. venire in senatum.] ¶ Significat etiam detrahere, obtrectare, καταλαλεῖν. *Sall. Jug.* 57. *extr.* Adversae res etiam bonos detrectant. *Ov. Rem. Am.* 365. Ingenium magni livor detrectat Homeri. *Id. Trist.* 4, 10, 123. Livor detrectat praesentia. *Liv.* 38, 49. Invidia detrectat virtutes, et corrumpit honores et praemia earum. *Ov. Trist.* 2, 336. Et tamen ausus eram (*scribere, Caesar, res a te gestas*) sed detrectare videbar: Quodque nefas, damno viribus esse tuis, *h. e.* tractando imminuere. *Id. Met.* 5, 246. Detrectare laudes alicujus. [*V. *Burm.*] *Front. ad M. Caes.* 4, 12. Si quis alius eodem te convicio audiente me detrectaret, aequo animo audire non poteram. Adde *Flor.* 4, 2. ¶ [*Cum Dativo. *Suet. Persii* vita: sibi primo, mox omnibus detrectaturus.] ¶ In locis *Ovidii* allatis [*maxime ad *Suet.* l. l.] al. leg. *detracto*, quod apud *Tac.* quoque *Dial. de Orat.* non semel, et apud *Lact. Mort. persecut.* 9. et 10., item apud *Tibull.* 1, 7, 44. et *Prop.* 2, 2, 11. eadem variatione legitur. *Festus* autem *detracto* exponit *male tracto.* V. DETRACTO. [*Hanc formam, a bonis codd. suppeditatam, defendunt *Oud. ad Suet. Caes.* 54. *Aug.* 24. *Cort.* ad *Sall. Jug.* 53. *extr.* *Arntzen.* ad *Aur. Vict. Vir. ill.* 63, 4. et *Burm.* ad *Prop.* l. l., et quos laudat ad h. l. — *Arntzen.* recte existimat, formam *detracto* facile potuisse a librariis corrumpi in usitatius v. *detrecto.* Sic etiam *attractare* legitur in codd. *Virg. A.* 2, 719. pro *attrectare. Festi* auctoritas vix in censum veniat.]

*DĒTRĪMENTĀLIS, e, adj. βλαβερὸς *Vet. Gloss. B. A.*

DĒTRĪMENTŌSUS, a, um, adj. βλαβερὸς, qui affert detrimentum. *Caes. B. G.* 7, 33. Etsi a bello atque hoste discedere detrimentosum esse existimabat.

DĒTRĪMENTUM, i, n. proprie significat actum deterendi, abradendi, deminuendi. *Appul. Met.* 6 p. 175, 25. Currus limae tenuantis detrimento conspicuus, et ipsius auri damno pretiosus. ¶ Fere sumitur pro damno, amissione, jactura, βλάμμα, βλάβη. *Hirt. B. Alex.* 49. Jacturae et detrimenta rei familiaris. *Cic. Leg.* 1, 19. Propter damna aut detrimenta, quae ὠφελήματα, et βλάμματα appellant. *Id. Manil.* 6. Accipere detrimentum in aliqua re. *Id. Verr.* 2, 4, 9., *Nep. Cat.* 2. et *Senec. Tranq.* 11. *a med.* Facere detrimentum, *h. e.* subire, damnum facere. *Caes. B. C.* 2, 2. Inferre detrimenta. *Cic. Or.* 1, 9. importare publicis rebus. *Nep. Att.* 2. afferre rei familiaris. *Caes. B. G.* 1, 44. Esse alicui ornamento et praesidio, non detrimento. *August.* apud *Suet. in ejus vita*, 71 Ex magnis detrimentis praeter spem paulatim retractus est. *Quint.* 10, 1. *ante med.* Detrimentum temporis. ¶ *Videant Coss. Praetores*, etc. *ne quid respubl. detrimenti capiat* vel *accipiat*, formula fuit senatusconsulti in re subita, maximique periculi et, ut ait *Liv.* 3, 4., ultimae semper necessitatis qua magistratibus permittebatur vocare ad arma populum, exercitum conscribere, bellum gerere coercere omnibus modis socios atque cives, domi militiaeque imperium atque judicium summum habere, ut *Sall. Cat.* 30. docet. *Cic. Phil.* 5, 12. *Id. Fam.* 16, 11. et *Caes. B. C.* 1, 5. et 7.

DĒTRĪTUS, a, um, part. a *detero*, ἀνάτριπτος, terendo consumptus. *Plin.* 8, 48, 73. Vestis usu detrita. *Phaedr.* 3, 7. Collum canis a catena detritum. ¶ Item terendo sublatus. *Plin.* 36, 26, 65. Fluctibus volutatae nitescunt, detritis sordibus. *Nigid.* ap. *Gell.* 10, 5. Avarus appellatur, qui avidus aeris est: sed in ea copula *e* littera detrita est. ¶ Item tunsus. *Colum.* 2, 21. In area detrita frumenta. *Lucr.* 1, 315. Strata viarum detrita pedibus. *Colum.* 6, 12. Milium detritum conspersumque aqua mulsa imponendum est. ¶ Translate. *Gell.* 15, 30. Qui ab alio vitae genere detriti jam et retorridi, ad litterarum disciplinas serius adeunt. *Quint.* 8, 6. Illa in agendis causis jam detrita, *h. e.* ab omnibus usurpata. [*Sil.* 7, 247. quantum Detritum est famae!]

DĒTRĬUMPHĀTUS, a, um, part. a *detriumpho*, de quo est triumphatum. *Minuc. Fel. Octav.* 25. Quos post cladem detriumphatos colere coeperunt. Adde *Tert. carm. adv. Marc.* 1, 2.

DĒTRĬUMPHO, as, a. 1. idem quod triumpho, nisi quod *de* vim addit significationi. *Tert. Apol.* 27. Daemones numquam magis detriumphamus, quam cum pro fidei obstinatione damnamur. Adde *Cyprian. de spectac. ad f.*

DĒTRŪDO, is, usi, usum, a. 3. κατωθέω, vi deorsum trudo, depello, dejicio, deturbo. *Cic. Caecin.* 17. Si verbum sequi volumus, hoc intelligamus necesse est, neminem statu detrusum, qui non adhibita vi, manu demotus, et actus praeceps intelligatur. *Liv.* 2, 10. *de Horat. Cocl.* Jam impetu conabantur detrudere virum. *Hirt. B. Alex.* 76. Cum in proclive detruderentur hostes. *Pl. Poen.* 5, 3, 33. Quos ego jam detrudam ad molas. *Id. Merc.* 1, 2, 6. Qui adversum eunt, aspellito, detrude, deturba in viam. *Liv.* 42, 66. *a med.* Detrudere impedimenta per praeceps. *Lucan.* 6, 175. hostem muris. *Cic. Fam.* 5, 10. *sub f.* Ex arce me nives, frigora, imbres detruserunt. *Id. Or.* 1, 11. Detrudere et compingere in pistrinum. *Id. Quint.* 6. *extr.* Quintius de agro communi vi detruditur. *Virg. A.* 1, 149. detrudunt naves scopulo, *h. e.* vi et viribus e scopulo demovent, avelluntque. *Id. ib.* 7, 469. Detrudere finibus hostem, *h. e.* expellere. et *ib.* 773. Stygias in undas. ¶ [*Hoc sensu est verbum praetorium in interdicto, pro quo postea substitutum est *dejicere.* V. locum apud *Cic. Caec.* 17.] ¶ Item compellere. *Pl. Aul.* 2, 5, 8. Huccine detrusisti nos ad senem parcissimum? ¶ Translate. *Cic. Or.* 1, 28. *extr.* Hunc ad id, quod facere possit, detrudendum puto. *Id. Off.* 1, 31. *sub f.* Si necessitas nos ad ea detruserit, quae nostri ingenii non erunt. *Id. Q. Fr.* 1, 4. In luctum et laborem detrudi. *Id. Fam.* 14, 16. Detrudere aliquem sententia. *Nep. Timol.* 2. Ut cerneretur, quem ex quanto regno ad quam fortunam detrusisset. *Suet. Caes.* 29. Difficilius se a primo ordine in secundum, quam ex secundo in novissimum detrudi. *Id. ib.* 24. Detrudere aliquem, *h. e.* petitione honoris depellere. *Cic. Fl.* 38. aliquem in poenam, *h. e.* vi et contra leges punire. *Auct. Dial. de Orat.* 32. In paucissimos sensus et angustas sententias detrudere eloquentiam. *Pl. Men.* 1, 3, 21. se ad mendicitatem. ¶ Pro differre, producere, vi tamen, et contra morem. *Cic. Att.* 4, 17. et *Q. Fr.* 2, 13. Putantur detrudi comitia in mensem Martium.

*DETRULLO, as, a. 1. διαχέω, de trulla in trullam depleo, quo usus esse dicitur *Apicius* . . . quod ipsum et Diffundere vocatur *Plinio*, sicut in oleo Decapulare. *Hermolaus* in *Plin. B. A.*

DĒTRUNCĀTĬO, onis, f. κολόβωμα, actus de-

ncandi. *Plin.* 24, 9, 37. Detruncatio ramorum. de 17, 24, 37. *n.* 9.

)ĒTRUNCĀTUS, a, um, part. a *detrunco*. *Liv.* 37. Arboribus detruncatis struem lignorum fa- e. *Id.* 31, 24. Gladio Hispaniensi detruncata rpora, brachiis abscissis, aut tota cervice de- ta.

)ĒTRUNCO, as, avi, atum, a. 1. ἀποκόπτω, a inco abscindo, truncando dejicio, amputo, seco. *lum.* 5, 6. *ante med.* Sat erit novem pedes a ter- relinqui et superiorem partem detruncari. *Plin.* , 17, 17. Si quis regi apum alam detruncet, non giet examen. *Ov. Met.* 8, 769. Detruncare caput)enni. *Val. Fl.* 3, 145. prensumque manu de- uncat Amastrum, *h. e.* capite plectit. *Flor.* 4, . C. Martius Dalmatas, incensa urbe Delminio, asi detruncaverat, *scilicet* quia Delminium eo- n caput erat.

[DĒTRŪSĬO, onis, f. actus detrudendi deorsum. *ieron.* in *Isaj.* 8, 24, 22. Didicimus subversionem rrae et detrusionem in lacum et custodiam car- ris. *F.* *Etiam apud *Tert.* legitur.]

DĒTRŪSUS, a, um, part. a *detrudo*, deorsum usus, dejectus. *Cic. N. D.* 2, 54. Stomachus agi- tione et motibus linguae depulsum et quasi de- usum cibum accipit. *Liv.* 22, 28. Acies pulsa de- usaque. *Ov. Met.* 12, 522. Corpus sub Tartara trusum. *Id. Pont.* 1, 8, 27. Stygias detrusus in as. *Cic. Caecin.* 17. Statu detrusus. ℙ Item mpulsus. *Tac. H.* 2, 8. Vi tempestatum Cyth- m insulam detrusus. [**Id. A.* 13, 43. ad neces- atem belli.]

DĒTŪDES, detunsos, deminutos. *Festus.* scil. obsoleto *tudo* pro tundo. *Gloss.* quoque: Detu- s, μειωθέντες.

DĒTŬMĔO, es, ui, n. 2. tumorem depono. ranslate. *Stat. Th.* 5, 468. Detumuere animi aris.

DĒTŬMESCO, is, n. 3. idem quod detumeo, οιδαίνω, tumere desino. Translate. *Petr. Sat.* 99. Odia detumescunt.

DĒTUNDO, is, a. 3. deorsum tundo, dejicio, ecutio. *Lucil.* ap. *Non.* 8, 59. Proras despo- ate, detundite guberna. Alii rectius leg. *et de- ndete.*

DĒTUNSUS, a, um, part. a *detundo*, contu- s. *Appul. Met.* 2. p. 128, 39. *sub f.* Digitis pe- m detunsis ob lapides.

DĒTURBĀTUS, a, um, part. a *deturbo*, depul- s, dejectus. *Curt.* 6, 5. Deturbati ex collibus arbari profugiunt. *Caes. B. G.* 5, 42. *extr.* Ex mni parte lapidibus conjectis, deturbati. ℙ Trans- te. *Cic. Fam.* 5, 7. Ex magna spe deturbatus.

DĒTURBO, as, avi, atum, a. 1. καταβάλλω, deji- io, detrudo, expello. *Pl. Rud.* 1, 1, 5. Ventus e tecto deturbavit tegulas. *Cic. Verr.* 2, 4, 41. *xtr.* et *Pis.* 38. Statuam deturbare, affligere, com- inuere, dissipare. *Id. Q. Fr.* 3, 9. Deturbare edificium. *Caes. B. C.* 3, 21. aliquem de tribu- ali. *Id. B. G.* 7, 81. hostes de vallo. *Liv.* 31, 9. *extr.* milites ex praesidiis et stationibus. *Virg.* 1. 10, 554. terrae caput alicujus. *Sall. fr.* ap. *on.* 2, 253. Moenibus deturbat. *Lucr.* 5, 401. haetonta repenti fulminis ictu Deturbavit equis in erram. *Virg. A.* 5, 175. In mare praecipitem uppi deturbat ab alta. *Cic. Fam.* 12, 25. Certa e et possessione deturbari. *Id. Quint.* 14. De for- unis omnibus P. Quintius deturbandus est. *Pallad.* , 7. Apes fucos a sedibus suis deturbant. [*De onstr. cum *ab* v. *Bünem.* ad *Lactant.* 5, 7, 10.] ℙ Translate. *Cic. Pis.* 20. Sua quemque fraus, uum scelus de sanitate ac mente deturbat. *Id. Fam.* 12, 25. Deturbari spe. *Pl. Most.* 1, 2, 58. gnavia deturbavit mihi verecundiam.

DĒTURGENS, entis, part. ab inusit. *deturgeo*, etumescens. *Plin.* 9, 58, 84. Deturgente Nilo, usculi reperiuntur etc. Al. leg. *decedente*, Har- uin. *detegente*, ex MSS.

DĒTURPO, as, avi, atum, a. 1. αἰσχύνω, turpem c deformem reddo. *Suet. Cal.* 35. Pulcros et co- natos occipitio raso deturpabat. *Plin.* 15, 16, 18. *n.* 1. Aquilonis afflatus poma rugis deturpans. ℙ [*Librarii interdum h. v. substituerunt pro *defor- mare.* V. *Heins.* ad *Virg. A.* 10, 844.]

*DEVADE, insula prope Aeoliam. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

DĒVĂGOR, aris, dep. 1. quasi de via decedens vagor. *Justinian. praef.* ad *Digest.* 2. *a med.* Ne a venditionibus ulterius devagentur. Et *ib. ad f.* Audivimus, in Alexandria et in aliis civitatibus quosdam imperitos homines devagari. V. DIVA- GOR. ℙ Olim et *devago* dictum est. *Accius* ap. *Non.* 7, 2. Deinde omnes stirpe cum incluta Cad- meide, Tumultu percitatae matronae vagans. [Ita, ut versuum ratio constet, legit *Bothe*, alii *Cadmi devagant matronae tumultu percitatae:* quod impro- bandum videtur, nam ibi *Non.* de *vago*, non de *devago* sermonem habet. *F.*]

*DEVASTĀTĬO, onis, f. et DEVASTĀTOR, oris, m. apud *Augustin.*

DĒVASTĀTUS, a, um, part. a *devasto*, praeda- tus, spoliatus. *Ov. Met.* 255. Agmina ferro deva- stata.

DĒVASTO, as, a. 1. καταπορθέω, depopulor, de- praedor. *Liv.* 2, 9. Marrucinos et Pelignos deva- stat. *Id.* 4, 59. Tripartito ad devastandos fines discessere. *Hirt. B. G.* 8, 24. Ad devastandos de- populandosque fines Ambiorigis proficiscitur.

DĒVASTUS, a, um, adj. valde vastus. *Appul. Met.* 9. p. 236, 17. Jamque miles, inversa vite, de- vastiore nodulo cerebrum suum diffindere. Al. leg. *de vastiore*: et quidem recte, nam miles, inversa vite, quam manu tenebat, ex parte crassiore cere- brum hortulani percussit, atque diffidit. Aman- danda itaque est de Latio vox *devastus.*

DEUCĂLĬON, onis, m. Δευκαλίων, filius Prome- thei, cui adulto Epimetheus patruus Pyrrham fili- am conjugio junxit. Porro cum hic apud Thessalos regnaret, ingens diluvium contigit. Quapropter ar- repta navi solus Deucalion cum Pyrrha servatus, in Parnassum montem delatus est. Cessantibus ve- ro aquis, Themidis oraculum adiit, consulturus de humani generis reparatione, quae respondit, ut ossa magnae Matris post tergum jacerent. Conje- ctis igitur post tergum lapidibus, quos Deucalion jecerat, in mares, quos Pyrrha, in feminas ver- tebantur. *Ov. Met.* 1, 313. et *sqq.*; *Hyg.* vero *fab.* 153. narrat, in montem Aetnam fuisse delatum, *Serv.* ad *Virg. Ecl.* 6, 41. in montem Atho. Por- ro haec fabula ex vera historia orta est, qua nar- rat *Justin.* 2, 6. sub Deucalione rege Thessaliae magnam aquarum vim multos mortales in Graecia absumpsisse; superfuisse autem, quos refugia mon- tium receperunt aut qui ratibus ad Deucalionem evecti sunt, qui propterea generis humani repara- tor creditus est.

DEUCĂLĬONĒUS, a, um, Δευκαλιώνειος, ad Deu- calionem pertinens. *Ov. Met.* 7, 356. Deucalioneas effugit inobrutus undas. *Lucan.* 1, 653. Deucalio- nei imbres. *Colum.* 10, 67. Deucalioneae cautes, *h. e.* saxa, quae projecta a Deucalione in homines versa sunt.

*DĒVECTĬO, onis, f. *Gloss. Vet.* βασταγή. *B. A.*

DĒVECTO, as, a. 1. frequentat. a *deveho*. *Sedul.* 5, 345. Solvere contectum, quam devecta- re ligatum.

DĒVECTUS, a, um, part. a *deveho*. *Cic. Phil.* 1, 4. Ego celeriter Veliam devectus Brutum vidi. *Virg. G.* 2, 408. devecta cremato Sarmenta. *Curt.* 10, 1. Materia devecta ad urbem. *Val. Fl.* 4, 114. Huc devecta puppis.

DĒVĔHO, is, exi, ectum, a. 3. καταφέρω, deor- sum veho, defero, seu navi seu jumento seu cur- ru. *Liv.* 4, 52. Maximos commeatus, summo Etru- riae studio, Tiberis devexit. *Curt.* 9, 8. In fines Mallorum secundo amne devehitur. *Justin.* 12, 9. Devehi per fluvium in oceanum. ℙ Item de uno in alium locum veho, transfero. *Nep. Dion.* 4. Navem ei dedit, qua Corinthum deveheretur. *Curt.* 4, 3 Syracusis id simulacrum devexerant Poeni. Et *ib.* 7. Aqua, quam utribus cameli devexerant. *Caes. B. C.* 1, 54. Curribus junctis naves millia passuum viginti duo a castris devehere. Et *B. C.* 1, 43. Legionem Caesar equis devexerat. *Liv.* 21, 10. *ad f.* Devehere aliquem in ultimas maris ter- rarumque oras, *h. e.* asportare. ℙ Translate. *Prop.* 4, 1, 119. Hactenus historiae: nunc ad tua devehor astra.

DĒVELLO, is, elli, vulsum, a. 3. idem quod vello vel potius valde vello, depilo. *Pl. Poen.* 4, 2, 50. Nolito edepol devellisse: jam his duobus mensibus volucres alae tibi erunt hircinae. *Suet. Dom.* 22. Eratque fama, quasi concubinas ipse de- velleret. *Capitol. Pertin.* 8. Vasa Samnitica calfa- ctandae resinae ac pici devellendis hominibus ac levigandis. Sunt qui apud *Suet.* et *Capitol. l. c.* perperam legunt *divelleret* et *divellendis.* [*V. *Sal- mas.* ad *Capitol.* l. l. Eadem varietas est apud *Ov. Met.* 14, 115. ubi *divellere* praestat.]

DĒVĒLO, as, avi, atum, a. 1. ἀποκαλύπτω, velum aufero, detego. *Ov. Met.* 6, 604. Oraque develat miserae pudibunda sororis.

DĒVĔNĔROR, aris, dep. 1. idem quod vene- ror. *Ov. Her.* 2, 18. Saepe Deos supplex, ut tu scelerate valeres, Sum prece turicremis devenerata focis. [*Tibull.* 1, 5, 13. Ipse procuravi, ne pos- sent saeva nocere Somnia, ter sancta deveneranda mola, *h. e.* precibus amolienda, avertenda. *F.*]

DĒVĔNĬO, is, eni, entum, n. 4. καθήκω, deor- sum venio, ex editiore loco venio. *Hor. Ep.* 1, 6, 27. Ire tamen restat, Numa quo devenit et Ancus. *Ov. Met.* 8, 796. illa dato subvecta per aera curru, Devenit in Scythiam. ℙ Ponitur et pro simplici venio, pervenio. [*Praepositio in plerisque, quae sequuntur, exemplis, locum seu finem, quo quis tendit, significat; interdum est i. q. in locum de- teriorem vel perniciosum venire.] *Pl. Most.* 4, 2, 52. Ne ad alias aedes perperam deveneris. [**Liv.* 9, 31. se nullam suam gloriam inde — quaerentem in eum locum devenisse, i. e. locum undique mon- tibus clausum.] *Val. Fl.* 1, 84. silvas et amoena piorum Deveniunt. *Virg. A.* 4, 165. Speluncam Dido dux et Trojanus eandem Deveniunt. *Nep. Pelop.* 3. Exsules in urbem deveniunt. *Caes. B. G.* 2, 21. Quam quisque in partem ab opere casu de- venit, quaeque prima signa conspexit, ad haec constitit. *Colum.* 2, 12. *extr.* Post florem ad ma- turitatem devenit. *Cic. Att.* 1, 9. Nolebam, illum nostrum familiarem sermonem in alienas manus de- venire. *Ter. Heaut.* 4, 5, 2. Miseret me, tantum devenisse ad eum mali. ℙ Et pro incidere, ca- dere. *Pl. Mil.* 2, 1, 18. Devenire ad aliquem in servitutem. *Id. Asin.* 1, 1, 92. et *Men.* 1, 2, 27. in insidias. ℙ Et pro confugere. *Cic. Verr.* 2, 5, 48. At senatum devenient, qui de Verre supplicium sumat? non est usitatum, ad populum R. confu- gient? facilis est causa populi. ℙ Item pro de- scendere seu accommodare se ad aliquid, quod alias quis non amplecteretur. *Cic. Mur.* 13. Nonnullos videmus, qui oratores evadere non potuerunt, eos ad juris studium devenire. *Id. Quint.* 17. Dici vix potest, quam multa sint, quae respondeatis ante fieri oportere, quam ad hanc rationem devenire.

DĒVĔNUSTĀTUS, a, um, part. a *devenusto*, deformatus, deturpatus. *Sidon. ep.* 1, 7. *ad f.* Us- que ad inimicorum dolorem devenustatus.

DĒVĔNUSTO, as, a. 1. λυμαίνομαι, deturpo. *Gell.* 12, 1. Tanquam pulcritudinis sibi insignia devenustet. *Auson. praef. ad monosyll. tantum in f. posita.* Quae omnia insuavis materia devenustat. Adde *Sidon. ep.* 2, 2.

DĒVERBĔRĀTUS, a, um, part. a *deverbero*, valde verberatus. *Lact.* 2, 7. *ad f.* Deverberatum servum sub furca medio circo ad supplicium duxe- rat. Al. male leg. *diverberatum.*

DĒVERBĔRO, as, a. 1. μαστιγόω, valde ver- bero. *Ter. Ph.* 2, 2, 13. Quot me censes homines jam deverberasse usque ad necem?

DĒVERBĬUM. V. DIVERBIUM.

DĒVERGENTĬA, ae, f. devexitas, declivitas, κατάφερές. *Gell.* 14, 1. Ex devergentia et convexio- nibus mundi.

DĒVERGO, is, n. 3. idem quod vergo, deor- sum inclinor. *Appul. de Deo Socr.* p. 46, 41. Ter- rena devergunt pondere.

DĒVERRA, ae, f. *Varro* ap. *Augustin. Civ. Dei* 6, 9. mulieri fetae post partum tres Deos custodes commemorat adhiberi, ne Silvanus Deus per no- ctem ingrediatur et vexet; eorumque custodum si- gnificandorum causa tres homines noctu circuire limina domus et primo limen securi ferire, postea pilo, tertio deverrere scopis; ut his datis culturae signis, Silvanus prohibeatur intrare: quod neque arbores caeduntur sine ferro, neque far conficitur sine pilo, neque fruges coacervantur sine scopis: ab his autem tribus rebus tres nuncupatos Deos, Intercidonam a securis intercisione, Pilumnum a pilo, Deverram a scopis.

DĒVERRO, is, a. 3. κατασαίρω, de loco verro, sive probe verro. *Colum.* 7, 4. Humorque omnis urinae deverrendus est. Al. leg. *diverrendus. Lucil.* ap. *Non.* 4, 491. Devorare omnia ac deverrere. Adde *Varron.* locum in v. praec.

DĒVERSĬTO, as, frequentat. a *deverto*. *Gell.* 17, 20. Ad verborum venustates deversitandum. Al. leg. *diversitandum.*

DĒVERSĬTOR, oris, m. idem qui diversor. *Petr. Sat.* 79. Anus inter deversitores diutius ingurgitata. Et *ib.* 95. Deversitor cum parte coenulae interve- nit. ℙ Scribitur et *Diversitor.*

DĒVERSOR et Diversor, aris, dep. 1. in itinere hospitio utor alicujus, de via decedens apud ali- quem maneo. *Cic. Tusc.* 5, 8. Cum Athenis apud eum deversarer. *Id. Verr.* 2, 1, 25. Rubrium pa- rum laute deversari dicit. *Liv.* 44, 9. *extr.* Tecta aedificari, ubi diversari portantes commeatus pos- sent. ℙ Et simpliciter pro habitare, manere. *Cic. Phil.* 2, 27. *extr.* Hac te in domo tamdiu deversari non pudet? *scilicet* quia domus non sua Antonii erat, sed Pompeji. *Appul. Met.* 8. p. 205, 25. Mariti mei facies in meis deversatur oculis, *h. e.* versatur ante oculos meos. ℙ Haec omnia alii per *di* scribunt. [*Illam formam cum *Drak.* ad *Liv.* 1, 51. plerique praeferunt. V. *Ern.* in *Clav. Cic.* et *Duker.* ad *Liv.* 45, 10.]

DĒVERSOR, oris, m. qui apud aliquem devertit, itineris causa. *Cic. Inv.* 2, 4. *ad f.* Caupo cum quibusdam deversoribus eum, qui ante exie- rat, consequitur. Al. leg. *diversoribus.* V. DIVER- TO in f.

*DEVERSORIOLUM, V. DIVERSORIOLUM. Hoc voc. pro *deversorio* leg. malint intpp. apud *Suet. Caes.* 72.

DĒVERSŌRĬUS, a, um, adj. ad deversandum idoneus, ut Deversoria taberna, apud *Pl. Truc.* 3, 2, 29. ubi al. leg. *diversoria.* ℙ *Deversorium* ab- solute est locus, ubi ad tempus devertimus vel iti- neris vel remissionis causa. *Petr. Sat.* 9., *Cic. Phil.* 2, 41. etc. Alii *diversorium* scribunt, [*ubi V. plura.]

DĒVERSUS dicebant, deorsum versus. *Festus.*

DĒVERTĬCŬLUM. V. DIVERTICULUM in f.

DĒVERTO et Devorto, is, rti, rsum, a. 1. de- orsum verto, de via decedens apud aliquem hospi- tor. [**Virg. G.* 3, 293. juvat ire jugis, qua nulla priorum Castaliam molli devertitur orbita clivo.] *Cic. Off.* 2, 18. Ut omnia praeberentur, quicum- que Laciades in villam suam devertisset. *Id. Att.* 3, 7. Itineris causa ut devorterem. *Paul. Dig.* 4,

9, 6. In cauponam gratis devertere. *Gell.* 3, 9. In Syriam proficiscens Argos devertit. *Quint.* 2, 3. Recto itinere lapsi, plerumque devertunt. *Liv.* 44, 43. Cum perpaucis maxime fidis via devertit. *Colum.* 1, 5. Haec (via militaris) praetereuntium viatorum populationibus et assiduis devertentium hospitiis infestat rem familiarem. ℙ In his omnibus accusativus *se* intelligitur. ℙ Reperitur etiam cum accusativo rei pro mutare, vertere, alio flectere. *Lucan.* 6, 591. Quaeque suo ventura potes devertere cursu. *Id.* 2, 469. victor cedentibus instat Devertitque acies. *Id.* 6, 316. Arma secuturum soceri, quacumque fugasset, Tentavere suo comites devertere Magnum Hortatu. *Aur. Vict. Caes.* 38. Arduum fatalia devertere. ℙ Passive. *Cic. Font.* 5. Si qui Cobiamacho deverterentur, neque Tolosam ire vellent, *h. e.* a Cobiamacho deflecterent. *Ov. A. A.* 2, 425. quid ad magicas, Erato, deverteris artes? *h. e.* vertis te ad artes magicas. *Stat. Th.* 3, 45. haud aliter saltu devertitur orbus Pastor ab agrestum nocturna strage luporum. *Cato* ap. *Fest.* in *Prorsus.* Devertebantur pro hospitibus ad amicos suos. *Pl. Poen.* 3, 3, 60. Ut devortatur ad me in hospitium optumum. ℙ In omnibus allatis exemplis alii scribunt *diverto:* sed *deverto* ex optimis MSS. plures [*ne dicam omnes] eruditi tuentur: quod et de ceteris eadem compositione conflatis dictum puta. V. DIVERTO in fin. [*et interim *Heins.* ad *Ov. Am.* 2, 6, 9.]

DĒVESCOR, eris, dep. 3. vescor, depasco. *Stat. Th.* 1, 603. animas a stirpe recentes Abripere altricum gremiis morsuque cruento Devesci.

DĒVESTĬO, is, a. 4. ἐκδύω, vestem exuo. *Appul. Met.* 3. p. 138, 24. Jam primum omnibus laciniis se devestit. Et *ib.* 4. Statim sese devestiunt, nudatique etc.

DĒVĔTO, as, idem quod veto. Affertur ex *Quint. Decl.* 1, 13. Summam calamitatem corporis occurrere delicatis uxoris oculis devetaret. Sed plerique alii leg. *vetaret.*

DĒVEXĀTUS, a, um, part. a *devexo,* vexatus. *Cic. Fam.* 10, 8. Per tot annos republica devexata. ℙ Item devexus, si *Falstero* credimus afferenti locum *Front. Aquaed.* 36. Ad cursum aquae si oppositus devexatusque etc. Sed *Polenus* ex MSS. edidit *devexus.*

DĒVEXĬTAS, atis, f. κλίμα, declivitas. *Plin. ep.* 8, 8. de Clitumno fonte: Inde non loci devexitate, sed ipsa sui copia et quasi pondere impellitur. *Plin. alter* 2, 65, 65. Aquae feruntur, quo longissime devexitas passa sit.

DĒVEXO. V. DIVEXO.

DĒVEXUS, a, um, adj. declivis, inclinatus, quasi deorsum vectus. *Cic. Div.* 1, 45. Lucus Vestae, qui a Palatii radice in novam viam devexus est. *Colum.* 1, 6. Sterquilinium more piscinarum devexum leni clivo. *Id.* 1, 2. Celsiores agri quam mollissime devexi esse debent. *Id.* 4, 24. *a med.* Devexam refectionem facere post gemmam. *Virg. G.* 1, 241. mundus Libyae devexus in austros. *Id. ib.* 3, 524. Ad terramque fluit devexo pondere cervix. *Id. ib.* 4, 293. de Nilo: Usque coloratis amnis devexus ab Indis. *Val. Fl.* 3, 687. Devexi montes. *Ov. Met.* 6, 334. Devexus margo. Et *ib.* 8, 330. Devexa arva. *Senec. Qu. Nat.* 3, 3. Aqua in devexo fluit, in plano continetur et stagnat. ℙ Item qui in declivi positus est seu qui deorsum fertur. *Hor. Od.* 1, 28, 21. Orion devexus. *Juven.* 4, 118. Rheda devexa. *Cic. fr.* ap. *Macr. Sat.* 6, 4. Sol paulum a meride jam devexus videtur. *Claud. Cons. Mall. Theod.* 57. quodcumque dies devexior ambit, *h. e.* sol ad occasum inclinatior. [*Plin. Pan.* 71. cum candidatis — osculo occurreres: devexus quidem et quasi unus ex gratulantibus, i. e. quum te ex tribunali deorsum inclinares et os praeberes candidatis. Sic *Gierig.* ad h. l., quod probo.] ℙ Translate. *Senec. ep.* 12. Jucundissima est aetas devexa jam, non tamen praeceps. *Cic. Att.* 9, 10. *circa med.* Aetas jam a diuturnis laboribus devexa ad otium. *Val. Fl.* 3, 398. Stygiae devexa silentia noctis, *h. e.* ima silentia vel potius imus profundusque locus silentii, tenebris Stygiis circumdatus. *Senec. ep.* 114. *a med.* Quid de illa compositione dicam in exitu lenta, qualis Ciceronis est, devexa et molliter desinens? *Id. Vita beat.* 25. *sub f.* Manifestum est, per devexum ire liberalitatem, mansuetudinem, *h. e.* procliviter exerceri. ℙ Comp. *Devexior.* V. supra med.

DĒVICTĬO, onis, f. victoria. *Tert. carm. adv. Marc.* 1, 108. Falsa resurrectio, mortis devictio falsa.

DĒVICTOR, oris, m. *Inscr. M. Antonii* ap. *Grut.* 258, 6. Devictori omnium gentium barbararum. [Hanc tamen inscriptionem pro commenticia habet *Smetius Inscr.* 155, 6., at *Finestres Syll. Inscr. Rom.* p. 48. Antonino Caracallae tribuendam putat. *F.*]

DĒVICTUS, a, um, part. a *devinco,* νενικημένος, victus. *Nep. Con.* 2. Athenienses devicti. *Id. Them.* 5. Classis devicta. *Cic. Agr.* 2, 33. Capua devicta et capta. *Hor. Od.* 4, 4, 39. Asdrubal devictus. *Hirt. B. G.* 8, 46. Gallia devicta et subacta. *Virg. A.* 10, 370. Bella devicta. *Catull.* 64, 120. Devictus lumina somno. Al. leg. *devinctus.*

DĒVĬGESCO, is, n. 3. marcesco, vigorem amitto. *Tert. Anim.* 27. Marcescimus et devigescimus cum lucis detrimento.

DĒVINCĬO, is, inxi, inctum, a. 4. ἐξαρτάω, idem quod vincio vel arcte vincio. *Plin.* 8, 16, 21. Leonem non repugnantem devincire. *Pl. Men.* 5, 2, 92. Devincire servum domi. *Id. Ps.* 1, 2, 65. Dircem duo gnati Jovis devinxere ad taurum. ℙ Translate. *Pl. Ps.* 1, 2, 85. Devincire se vino, *h. e.* nimio potu obrui. Al. leg. *deungere.* *Cic. Brut.* 37. verba comprehensione, *h. e.* apte colligare, ut suaviter concurrant. *Id. Or.* 25. Nec acervatim multa frequentans, una complexione devinciet. *Id. Fat.* 9. *extr.* Mentem hominis voluntate libera spoliatam, necessitate fati devincire. *Id. Agr.* 2, 31. *extr.* Calenum municipium complebunt, Theanum opprimcnt, Atellam, Cumas, Neapolim suis praesidiis devincient, Puteolos occupabunt. *Id. Sext.* 7. Hunc Pompejus omni cautione, foedere, exsecratione devinxerat, nihil contra me esse facturum. *Id. Dom.* 51. Locum aliquem religione devincire, *h. e.* consecrare, dedicare. *Id. Har. resp.* 3. se scelere. [*Id. Brut.* 80. animum voluptate, ubi non erat, quod nonnulli mutatum vellent in *devincere* vel *demulcere.* Illud enim multo fortius. Adde porro *Quint.* 7, 3, 15. qui (judex), etiamsi verbis devinctus est, tamen, nisi ipsi rei accesserit, tacitus dissentiet. Male *Burm.* de hac scriptura dubitat.] *Ter. Heaut.* 1, 2, 34. Ubi animus se cupiditate devinxit mala. *Cic. N. D.* 2, 59. Eloquentia nos juris, legum, urbium societate devinxit. *Id. Off.* 3, 31. Foedera, quibus etiam cum hoste devincitur fides. *Id. Pis.* 13. Qui in Italia omnium gentium partes tribus triumphis devinxerat. ℙ Saepe refertur ad officia, quibus adstringimur, obnoxii reddimur, conciliamur et obligamur alicui. *Cic. Fam.* 13, 7. *extr.* Homines honestissimos summo beneficio in perpetuum tibi tuisque devinxeris. *Id. Q. Fr.* 1, 2, 2. Hermippum non solum sermone, sed etiam familiaritate devinxi. *Id. Phil.* 2, 45. Caesar suos praemiis, adversarios clementiae specie devinxerat. *Id. Off.* 1, 17. Sanguinis conjunctio benevolentia devincit homines et caritate. *Nep. Att.* 1. *extr.* Quos consuetudine sua sic sibi devinxit, ut nemo iis perpetuo fuerit carior. *Cic. Brut.* 26. Affinitate sese devincire cum aliquo. *Caes. B. C.* 1, 39. Pignore devincire animos centurionum. *Pl. Asin.* 5, 1, 21. Istoc me facto tibi devinxti, *syncop. pro* devinxisti. ℙ [*Devincire* et *devincere* saepe commutantur. V. *Burm.* ad *Virg. A.* 8, 394. ad *Quint.* l. l.]

DĒVINCO, incis, ici, ictum, n. 3. καταμικάω, vinco, supero. [*Praepositio verbo vim addit.] *Cic. Senect.* 13. Qui Poenos classe primus devicerat. *Id. N. D.* 2, 2. Crotoniatas Locri maximo proelio devicerunt. *Pl. Ps.* 2, 3, 12. Centum hominum consilia sola devincit Fortuna. *Nep. Ann.* 1. Multorum obtrectatio devicit unius virtutem. *Sen. Herc. Oet.* 53. Devincere feras. Adde *Stat. Silv.* 5, 5, 63. ℙ [*Permutatur haud raro cum *devincire.* V. hoc v.]

DĒVINCTĬO, onis, f. *Tert. Spectac.* 2. Homicidium magicis devinctionibus perficere, *h. e.* incantamentis.

DĒVINCTUS, a, um, part. a *devincio,* vinctus, καταδεδεμένος. *Cic. Brut.* 60. Devinctus fasciis. *Sil.* 11, 117. colla catenis. *Tibull.* 2, 5, 5. tempora lauro. *Plin. prooem. l.* 7. Manibus pedibusque devinctis. *Id.* 36, 22, 49. Silex ad structuram infidelis, nisi multa suffrenatione devinctus. ℙ Translate. *Cic. Fam.* 3, 13. Ea studia, quibus uterque nostrum devinctus est, *h. e.* deditus. *Id. Brut.* 12. Nec in impeditis et regum dominatione devinctis nasci cupiditas dicendi solet. *Id. Prov. cons.* 8. Nationes nondum legibus, nondum jure certo, nondum satis firma pace devinctae. *Id. Agr.* 1, 5. Italiam omnibus vinclis devinctam et constrictam tenere. *Senec. ep.* 83. *circa med.* Non est animus in sua potestate, ebrietate devinctus. *Stat. Th.* 9, 808. juveni devinctus amore pudico. *Ter. Hec.* 1, 2, 92. Animus uxoris misericordia devinctus. *Plin. ep.* 7, 9. *ad f.* metri necessitate. *Suet. Dom.* 22. nuptiis. *Id. Aug.* 16. arcto somno. ℙ Saepe refertur ad officia et beneficia, quibus alicui quis obnoxius redditur. *Cic. Fam.* 1, 7. *ante med.* Vir tibi tua praestanti in eum liberalitate devinctus. *Id. ib.* 6, 11. beneficio. Et *ib.* 10. Devincti magnis meis veteribus officiis. *Id. Plan.* 18. Suffragia largitione devincta. *Id. Cluent.* 64. Nuptiis alligatus et testamenti spe devinctus. *Id. Arch.* 3. *extr.* Totam Hortensiorum domum devinctam consuetudine tenere. *Curt.* 6, 4. Devinctus meritis alicujus. ℙ Absolute. *Hor. Sat.* 1, 5, 42. animae, quales nec candidiores Terra tulit, neque queis me sit devinctior alter. Adde *Q. Cic. Petit. Cons.* 5. *sub f.*

DĒVĬO, as, avi, n. 1. ἀφαμαρτάνω, de via decedo, a recta via deflecto, discedo. *Macr. Somn. Scip.* 1, 22. Si a medio deviaverit. Adde *Augustin. Doctr. Christ.* 1, 36. *in f.* ℙ Translate est abire. *Macr. Sat.* 5, 15. Paululum a gravitate Homerica deviare. *Symm. ep.* 9, 121. (*al.* 131.) A quorum definitione non decet deviare. *Auson. Prof. n. extr.* Filia non devians.

DĒVIRGĬNĀTĬO, onis, f. primus virginis concubitus. *Scribon. Comp.* 18.

*DEVIRGINATOR, oris, m. *Gloss. Vet.* διακορευτής. *B. A.*

DĒVIRGĬNĀTUS, a, um, part. a *devirgino,* corruptus primo concubitu, ut Devirginata ancilla. *Paul. Dig.* 1, 18, 21.

DĒVIRGĬNO, as, a. 1. διακορέω, est virginitate privare, virginem vitiare. *Petr. Sat.* 25. et *Hyg. fab.* 23. ℙ Devirginari olim pueri dicebantur, cum ex ephebis exibant. *Varr.* ap. *Non.* 6, 57.

DĒVĪTĀTĬO, onis, f. ἐκφυγή, actus devitandi. *Cic. Att.* 16, 2. Facilior devitatio legionum fore videtur, quam piratarum.

DĒVĪTĀTUS, a, um, part. a *devito,* vitatus. *Cic. Att.* 9, 7. *ante med.* Ero in Formiano, ne devitatum se a me putet.

DĒVĪTO, as, a. 1. ἐκφεύγω, declino, valde vito, ut *Fest.* exponit. *Cic. Verr.* 1, 2, 3. Ut procellam temporis devitaret. *Id. Tusc.* 2, 26. Devitare dolorem. *Hor. Ep.* 1, 1, 43. vides, exiguum censum, turpemque repulsam Quanto devites animi capitisque dolore. *Ter. Ph.* 1, 4, 3. Devitare malum. *Suet. Tib.* 11. suspicionem aemulationis. *Scribon. Comp.* 199. Ut et ipse devitet, ne ignorantiam ... mat. *Senec. praef. l.* 3. *Exc. controv. a med.* Non minus devito supervacua dicere, quam contraria. *Suet. Aug.* 92. Nihil in hoc quidem aliud devitans quam δυσφημίαν nominis.

DĒVĬUS, a, um, adj. qui de via decedit et qui procul a via habitat: diciturque tum de personis, tum de rebus locisque. *Cic. Phil.* 2, 41. Anagnini cum essent devii, obviam ei descenderant. *Liv.* 34, 20. Lacetani, devia et silvestris gens. *Id.* ... 13. In devio tugurio vivere. *Id.* 26, 8. *in f.* Ut commeatus ex agris deviis in viam proferret. *Ov. Pont.* 3, 1, 27. procul haec regio est et ab omni devia cursu. *Id. Her.* 2, 118. Et cecinit moestum devia carmen avis, *h. e.* parte coeli sinistra et ominosa. *Cic. Att.* 14, 10. Ut Trebonius itineribus deviis proficisceretur in provinciam. *Suet. Aug.* 16. Devii tramites. *Prop.* 2, 15, 2. Devia rura. *Tibull.* 4, 3, 2. montis, *sc.* loca. Sic *Lucan.* 4, 161. terrarum. Et *Val. Fl.* 3, 49. Per devia. *Hor. Od.* 1, 17, 6. Deviae olentis uxores mariti, *h. e.* caprae, quae via aberrare delectantur. *Stat. Th.* 9, 804. Equus devius, *h. e.* qui saltu de loco deflectit. *Cic. Att.* 2, 4. *sub f.* Si nos amas, in Pompejanum venito: id et nobis erit perjucundum et tibi non sane devium. ℙ Item impervius, clausus, qui adiri non potest. *Prop.* 4, 9, 27. Devia puniceae velabant limina vittae. ℙ Translate dicitur de eo, qui a recta ratione deflectit. *Cic. Phil.* 15, 13. Homo amentissimus atque omnibus consiliis praeceps ac devius. *Id. Amic.* 25. Quid potest esse tam flexibile, tam devium, quam animus ejus, qui ad alterius non modo sensum ac voluntatem, sed etiam vultum atque nutum convertitur? *Id. fr.* ap. *Lact.* 6, 24. Si liceret, ut iis, qui in itinere deerravissent, sic vitam deviam secutos corrigere errorem poenitendo. *Lact.* 7, 7. Nullam sectam fuisse tam deviam, quae non viderit aliquid ex vero. *Claud. epist.* 1, 7. Me timor impulerit, me devius egerit ardor. *Ov. Trist.* 3, 7, 29. tantummodo femina non sit Devia, nec scriptis discat amare tuis, *h. e.* non declinet ab honestate vitae, non discedat in vitia. ℙ Poetice cum genitivo jungitur. *Sil.* 1, 57. exsuperans astu, sed devius aequi. *Id.* 8, 318. Devia recti pectora. *Capell.* 3. *init. in carm.* Devius promissi es. ℙ *Devium scortum* ap. *Hor. Od.* 2, 11, 21. est non vulgare, neque omnibus expositum. ℙ Quasi devium aliquid loqui apud *Plin. ep.* 5, 6. *ad f.*, i. e. quod a proposito abit. ℙ [*Permutatur interdum cum *avius.* V. *Cort.* ad *Sall. Jug.* 54, 9. et quos laudat *Gron.* ad *Liv.* 3, 17. *Duker.* ad *Flor.* 2, 12, 5.]

DEULTUM, i, n. Thraciae oppidum, ad Panysum flumen, sub radicibus Haemi montis. *Plin.* 4, 11. Dictum et Develton. *Plin. ib.* Δεύελτος est *Ptolemaeo.* V. *Selletae.* *B. A.*

DĒUNGO, is, nxi, nctum, a. 1. idem quod ungo, *ungere,* ἀλείφω. *Pl. Ps.* 1, 2, 85. Tu oleum haud magni pendis: vino te deungis. Al. leg. *devincis.* Alii *ted ungis.*

DĒUNX, uncis, m. undecim unciae: a *de* privativa et *uncia,* quasi ab asse seu libra, dempta uncia, ut *Varr. L. L.* 4, 36. docet. Dicitur autem tum de pondere, quando ad libram uncia deest. *Rhemn. Fann. de ponderib.* 45. Uncia nam librae si deest, dixere deuncem. ℙ Tum de toto aliquo, cui una ex duodecim pars demitur. *Colum.* 5, 1. Partes duae tertiae et una quarta habent pedes viginti sex millia et quadringentos: hoc est deunx. Jugerum habet pedes vigintiocto millia et octingentos: hoc est as. *Cic. Caecin.* 6. Facit heredem ex deunce et semuncia Caecinam. *Pers.* 5, 149. Quid petis? ut nummi, quos hic quincunce modesto Nutrieras, pergant avidos sudare deunces, (*elf Procent*). ℙ Tum de vase, quod undecim cyathos contineat: quia si his unum addas, sex-

rius fit. Nam cyathus est sextarii pars duodeci-a. *Mart.* 12, 28. Poto ego sextantes: tu potas, nna, deunces: Et quereris, quod non, Cinna, bamus idem. Adde 6, 78.

DEVOCO, as, avi, atum, a. 1. μετακαλέω, vo-ndo deduco, sive inde aut deorsum voco. *Cic. usc.* 5, 6. Socrates primus philosophiam devoca-t e coelo. *Hor. Epod.* 17, 5. Refixa coelo devo-re sidera. *Plin.* 28, 2, 4. Sacrificio Jovem coelo vocare. *Liv.* 4, 39. *ad f.* Devocare suos ab tu-ulo. *Id.* 6, 20. Capitolium spectans, Jovem De-sque alios devocasse ad auxilium fortunarum sua-m. ℙ Item simpliciter vocare, invitare [*sc. de io loco vocare et in alium traducere. V. *Brem.* l loc. seq.] *Nep. Cim.* 1. Quotidie sic coena ei quebatur, ut quos invocatos vidisset in foro, nnes devocaret. *Val. Max.* 6, 5. *n.* 5. Devocare iquem in judicium. *Id.* 3, 2. *n.* 21. aliquem in rtamen. ℙ Item detrahere, elicere. *Plin.* 30, 43. Vermes terreni lac devocant poti cum mul-. ℙ Item revocare. *Cic. Prov. cons.* 12. Devo-re aliquem de provincia. [*Sed ita differt ut no-rum *abrufen* und *zurückrufen*. Qui devocatur, cupatus est aliquo negotio; revocatur, qui ali-o profectus erat.] ℙ Translate. *Cic. Manil.* 14. on avaritia ab instituto cursu ad praedam aliquam vocavit, non libido ad voluptatem, non amoe-itas ad delectationem, *h. e.* revocavit, deflexit, ocavit, abduxit. *Plin.* 34, 8, 19. *n.* 32. de Pe-llo: In hoc a simulacris Deum hominumque de-ocaverat humanissimam artem, *h. e.* ut taurum neum faceret. *Phaedr.* 1, 20. et 3, 5. Stultum nsilium ad perniciem mortales devocat, *h. e.* per-ahit. *Caes. B. G.* 6, 6. Loquitur — sese suas exer-tusque fortunas in dubium non devocaturum, *h. e.* discrimen non adducturum. *Senec. Ben.* 6, 27. is, illum subjici tibi jactura rerum suarum et status utatione in id devocari, ut etc., *h. e.* eo redigi, t etc. *Auct.* ad *Her.* 2, 3. Devocare quempiam suspicionem. *Val. Max.* 2, 7. *n.* 8. Coactus est m ad populum devocare, *h. e.* deferre et ad po-ulum confugere.

DĒVŎLO, as, avi, atum, n. 1. καθίπταμαι, ex co superiori in inferiorem volo. *Pl. Amph.* 5, 1, 6. Devolant angues jubati deorsum in impluvium. *iv.* 7, 12. *ad f.* Qui nihil agenti sibi de coelo de-olaturam in sinum victoriam censeat. *Ov. A. Am.* , 420. Et Jovis in multas devolat ales aves. ℙ tem celeriter descendo, decurro, festino. *Liv.* 3, 5. Praecipites pavore in forum devolant. *Id.* 2, 9. Devolant de tribunali, ut lictori auxilio essent. *ucr.* 6, 203. mobilis ille Devolat in terram liquidi olor aureus ignis. *Cic. Quint.* 30. Ab afflicta ami-itia transfugere, atque ad florentem aliam devo-are, *h. e.* celeriter transire. ℙ Item accurro. *etr. Sat.* 105. Raptimque ad puerum devolat. ℙ tem avolo, discedo. *Auct.* ad *Her.* 4, 17. Simul c fortuna dilapsa est, devolant omnes.

DĒVOLVO, is, olvi, olutum, a. 3. κατακυλίω, eorsum volvo, volvendo dejicio, ex loco superiore epello. *Caes. B. C.* 2, 11. Oppidani saxa quam axima possunt, vectibus promovent, praecipita-aque muro in musculum devolvunt. Et *mox.* Cu-as de muro devolvere. *Curt.* 4, 3. *extr.* clypeos eneos e muris. *Quint.* 12, 10. Amnis saxa devol-ens. *Ov. Met.* 7, 573. de pestilentia affectis: si rohibent consistere vires, Corpora devolvunt in umum, *h. e.* prosternunt. *Val. Fl.* 1, 234. seque oris misero luctamine trunci Devolvunt. ℙ *De-volvi* est decidere, praecipitem cadere. *Liv.* 21, 33. Inde ruinae maximae modo jumenta cum one-ribus devolvebantur. *Curt.* 7, 11. Cum ii, quos instabilis gradus fefellerat, ex praecipiti devolve-rentur. *Id.* 5, 3. et *Colum.* 1, 5. Tigris mille sta-dia silvestribus ripis praeceps inter saxa devolvi-tur. ℙ Pro simplici volvere seu volvendo dedu-cere. *Virg. G.* 4, 348. dum fusis mollia pensa De-volvunt. ℙ Et pro festinanter deorsum ducere. *Lucan.* 1, 491. Devolvit rapidum nequicquam moe-nibus agmen. ℙ Et pro abscindere et projicere. *Catull.* 63, 5. Devolvit illa acuto sibi pondera si-lice. ℙ Translate. *Liv.* 1, 47. Facesse hinc Tar-quinios aut Corinthum: devolvere retro ad stirpem, fratri similior, quam patri, *h. e.* redi, revertere. *Colum. prooem. l.* 1. *ad f.* Ad otium et inertiam devolvi, *h. e.* dare se otio. *Cic. Phil.* 7, 4. Postri-die ad spem estis inanem pacis devoluti. *Hor. Od.* 4, 2, 10. de Pindaro: per audaces nova dithy-rambos Verba devolvit, *h. e.* torrentis more pro-fundit. *Liv.* 5, 11. Eo devolvi rem ut aut patri-cii aut patriciorum asseclae habendi tribuni plebis sint, *h. e.* eo paulatim redigi. *Pl. Men.* 5, 5, 5. Quem ego, si quidem vivo, vita devolvam sua, *h. e.* vita privabo. ℙ *Devolvi ad aliquem*, transire. V. v. seq. ℙ [*De permutatione vv. *devolvere* et *revolvere* V. *Drak.* ad *Liv.* 5, 11, 2.]

DĒVOLŪTUS, a, um, part. a *devolvo*. *Liv.* 28, 6. *a med.* Velut monte praecipiti devolutus torrens. *Curt.* 9, 4. *extr.* Devoluti scalis. *Plin.* 27, 12, 105. Datur decoctum ejus ad rupta et devolutis ex sub-limi. *Catull.* 59, 4. Devolutum ex igne prosequens panem, *h. e.* qui ex igne decidit. ℙ Translate. *Senec. Contr.* 2, 9. *post init.* Ex summis opibus ad egestatem devolutus. *Suet. Vita Lucan.* ad humil-limas preces. *Val. Max.* 3, 4. *n.* 1. in dedecus. *Appul. Apol.* ampliuscula fortuna. *Paul. Dig.* 49, 14, 45. *ad f.* Bona ad fiscum devoluta. Et *Ulp. ib.* 43, 23, 13. *ante med.* Praedii dominium ad ali-quem devolutum. ℙ Apud *Phaedr.* 5, 7. *devoluta tonitrua* sunt saxa aliave pondera, quae post sce-nam devolvebantur, ut fragorem strepitumque to-nitruum imitarentur. V. CLAUDIANUS, a, um. ℙ Tmesim esse volunt in illo *Catulli* 68, 59. Qui (*rivus*) cum de prona praeceps est valle volutus.

DĒVŎMO, is, a. 3. idem quod vomo. *Caecil.* ap. *Gell.* 2, 23. Ut devomas vult, quod foris potaveris.

DĒVŎRĀTIO, onis, f. *Tert. Resurr. carn.* 54. Devorationem ad perditionem carnis arripiunt.

DĒVŎRĀTOR, oris, m. καταφαγής. *Tert. Resurr. carn.* 32. De ipsis devoratoribus exactio indicitur. [*Vet. Gloss.* καταπότης, καταφαγάς. *B. A.*] V. DE-MORATOR.

DĒVŎRĀTŌRIUS, a, um, adj. ad devorandum pertinens. *Tert. Idolol.* 1. Crimina devoratoria salutis.

[DĒVŎRĀTRIX, icis, f. *Acron* ad *Hor. Ep.* 1, 13, 10. Lamiae quoque dicuntur devoratrices pue-rorum. *F.*]

DĒVŎRĀTUS, a, um, part. a *devoro*, voratus. *Plin.* 26, 6, 16. Fumus per arundinem haustus et devoratus. *Id.* 20, 23, 98. Succus devoratus. *Id.* 10, 1, 1. Devorata concoquere. *Id.* 17, 14, 22. Se-mine raptim avium fame devorato. ℙ Translate. *Cic. Pis.* 37. Accepta et devorata pecunia. *Id. Fl.* 24. Spe devoratum lucrum. *Id. Phil.* 13, 2. Bene-ficia Caesaris devorata. *Appul. Met.* 2. et 9. p. 225, 37. Devoratus pudor, i. e. depositus.

DĒVŎRO, as, avi, atum, a. 1. κατεσθίω, καταφά-γω, cibum ex ore in stomachum demitto, voro, deglutio. *Cic. N. D.* 1, 54. Stomachi partes, quae sunt infra id, quod devoratur, dilatantur; quae autem supra contrahuntur. *Cato R. R.* 71. Bos si aegrotare coeperit, dato ei ovum gallinaceum cru-dum: integrum facito devoret. *Cels.* 2, 6. Qui de-vorare salivam suam non potest. *Id.* 4, 4. *n.* 4. Laseris paululum devorare opus est. *Plin.* 8, 10, 10. Elephantes devorant lapides. *Id.* 24, 19, 13. Strangulari pullos avidius devorantes. ℙ Trans-late est exedere, consumere. *Justin.* 14, 4. *a med.* Devorent vos arma vestra, quibus plures vestros, quam hostium duces absumpsistis. *Plin.* 10, 3, 4. Aquilarum pennae mixtas reliquarum alitum pennas devorant. ℙ Item absorbere, dehiscendo excipere. *Vitr.* 10, 6. Propter viarum mollitudinem non con-fisus carris, ne rotae devorarentur. *Plin.* 2, 91, 93. Terra devoravit Cybotum, altissimum montem, cum oppido Curite. *Id.* 31, 1, 1. Terras devorant aquae. *Ov. Trist.* 5, 2, 74. Vel me Zanclaea Charyb-dis Devoret. *Id. Her.* 3, 63. Devorer ante, precor, subito telluris hiatu. *Plin. prooem.* 20. Sol aquas devorans, *h. e.* exsiccans. *Solin.* 52. Gangis alti-tudo, ubi vadosissimus est, mensuram centum pe-dum devorat. ℙ Item avide aliquid accipere sive oculis, sive mente etc. *Cic. Sext.* 10. Verbum ipsum voluptatis omnibus modis animi et corporis devorabat. *Id. Att.* 7, 3. Quid enim tibi faciam, qui illos libros devorasti? [*V. *Abram.* ad h. l.] *Pl. Asin.* 3, 3, 59. Auscultate atque operam date et mea dicta devorate. *Justin.* 21, 5. Quod emere non poterat, oculis devorare. *Mart.* 1, 97. Oculi de-vorantes. ℙ Item sustinere, ferre, tolerare. *Cic. Phil.* 6, 6. Exspectate legatorum reditum et pau-corum dierum molestiam devorate. *Id. Brut.* 67. Hominum ineptias et stultitias, quae devorandae nobis sunt, non tulit. *Quint.* 11, 2. *a med.* Devo-ret initio taedium illud, scripta saepius revolven-di. *Ov. Met.* 13, 538. obmutuit illa dolore, Et pariter vocem lacrimasque introrsus obortas Devo-rat ipse dolor. *Senec. ep.* 66. *a med.* Animi firmi-tas sub tortore gemitus devorans. Sic *Tert. Resurr. carn.* 54. Bilem et dolorem dicimur devorare, id est abscondere ac tegere et intra nosmetipsos con-tinere. ℙ Item consumere, absumere. *Cic. Verr.* 2, 3, 76. Non reperietis hominem timide nec levi-ter haec improbissima lucra ligurientem: devorare omnem pecuniam publicam non dubitavit. *Id. Att.* 1, 16. *a med.* Ille regis hereditatem spe devorarat. *Id. Dom.* 23. Omnium locupletum fortunas spe et avaritia devorasses. *Quint.* docet 8, 6. *hominem de-vorari* metaphorice dici, cujus patrimonium consu-mitur. *Acc.* ap. *Non.* 2, 226. Animam devorabo ho-stibus. ℙ Devorare verba, non explicate proferre, sed intus et in gula continere. *Quint.* 11, 3. et *Senec. Ira* 14. *ad f.* Eodem sensu *Ov. Fast.* 4, 846. et *Met.* 13, 539. *devorare lacrimas* dixit. ℙ Devoratur vox, *sie verliert sich.* *Plin.* 11, 51, 112. In theatrorum orchestris, scobe aut arena super-jecta, vox devoratur. ℙ *Devorare orationem ali-cujus* aliquando est audire et non intelligere: du-cta translatione ab iis, qui integros cibos vorant, neque, quem habeant gustum, percipiunt. *Cic. Brut.* 82. Ejus oratio nimia religione attenuata, doctis et attente audientibus erat illustris: a mul-titudine autem et a foro devorabatur. [*Docte dis-putat de h. l. *Ern. lex. techn.* p. 114.] ℙ *Devo-rasse nomen alicujus* ap. *Pl. Trin.* 4, 2, 63. dicitur is, qui oblitus est. ℙ Videtur nonnullis habere obscenum sensum ap. *Pl. Asin.* 2, 2, 71. (eum nem-pe, quem habet *voro* apud *Catull.* ad *Vibenn.* 33. etc. et ad *Gell.* 80.) aliis non item videtur.

DĒVORTIUM, ii, n. pro *divortium* quidam scri-bi malunt leguntque apud *Tac. Agr.* 19. et *Tert. Anim.* 19. et *Apol.* 37. et alibi, quia est a *deverto* seu *devorto*, de quo supra suo loco. [*In hoc voc. nonnisi praepositioni *dis* locus est.]

DĒVŌTĀMENTUM, i, n. anathema, devotio. *Tert. adv. Gnost.* 2. Ut devotamenta fierent uni-versa ejus urbis incolae.

DĒVŌTĀTUS, a, um, part. a *devoto*, incanta-mentis ligatus. *Appul. Herb.* 7. Si quis devotatus defixusque fuerit in suis nuptiis.

DĒVŌTĒ, adv. devovendo et addicendo, atque obligando se, obnoxie atque adeo pie, religi-ose, si de Deo sermo sit. *Lact.* 2, 6. et 6, 9. *extr.* Deo pareamus: huic devotissime serviamus. *Augustin. ep.* 86. *cap. paenult.* Sabbati jejunium devotissime celebrare.

[DĒVŌTĪCIUS, a, um, adj. qui ex devotis seu promissis est. *Not. Tir.* p. 79. Devoticius. *F.*]

DĒVŌTIO, onis, f. actus devovendi, votum, de-stinatio, oblatio, consecratio, dedicatio, καθιέρωσις, κατευχή. *Cic. N. D.* 3, 6. Tu autem etiam Deciorum devotionibus placatos Deos esse censes. *Id.* ad *Quir.* 1. Ejus devotionis me esse convictum, maxime laetor, *h. e.* ejus voti, quo me Diis pro salute populi R. obtuli. *Id. Dom.* 57. Hanc ego devotionem capitis mei, cum ero in sedes meas re-stitutus, tum denique convictam esse et commis-sam putabo, *h. e.* votum, quo objeci caput meum pro republ. *Id. Rabir. Post.* 1. In devotione vitae imitatus est P. Decium filius. ℙ Item dedita fides et addictum studium ac voluntas, qua alicui addi-cimur et veluti consecramur. *Nemesian. Cyn.* 86. et milite multo Agmina, queis fortes animat devo-tio mentes. *Veg. Mil.* 1, 28. Haec fidei ac devo-tionis intuitu, Imperator invicte, de universis au-ctoribus congessi. Et *ib.* 3, 4. Devotionem et mo-derationem custodire. *Capitol. Maxim.* et *Balb.* 11. Non tacenda hoc loco devotio est Aquilejensium pro Romanis. ℙ Hinc a Christianis scriptoribus sumitur pro pietate atque observantia in Deum. *Lact.* 2, 11. *a med.* Deo Patri summa devotione servire. Adde *Mort. persecut.* 16. ℙ Item pro ra-tione cultus et religione. *Lamprid. Elag.* 3. Dice-bat praeterea, Judaeorum religiones et Christiano-rum devotionem illuc transferendam. ℙ Est etiam votum ac fausta precatio atque omen. *Appul. Met.* 11. p. 265, 5. Donec muneribus largis et devotio-nibus faustis completa navis pelago redderetur. ℙ Item dira imprecatio, exsecratio, qua irae Deo-rum et ultioni aliquem addicimus et veluti sacrum caput malis omnibus destinamus. *Nep. Alc.* 6. Ii-dem illi Eumolpidae sacerdotes rursus resacrare sunt coacti, qui eum devoverant: pilaeque illae, in quibus devotio fuerat scripta, in mare praeci-pitatae. Adde *Petr. Sat.* 103. Hujus *devotionis* ex-emplum habes apud *Macr. Sat.* 3, 9. ℙ Hujus-modi sunt etiam incantamenta, queis sagae quem-piam diris defigunt et fascinationibus corrumpunt, carminibus adhibitis exsecratione plenis. *Suet. Cal.* 3. et *Tac. A.* 4, 52. Veneficiis et devotionibus im-pugnari se comperit. *Tac. ib.* 3, 13. Devotionibus et veneno perimere. *Id. ib.* 12, 65. Petere conju-gium principis devotionibus, i. e. incantationibus devovere conjugem Principis. *Appul. Met.* 1. p. 106, 29. [*Id. ib.* 2. p. 127, 28.] Devotionibus sepul-cralibus in scrobem procuratis, *h. e.* feralibus im-precationibus.

DĒVŌTO, as, a. 1. frequentat. a *devoveo*. *Pl. Cas.* 2, 6, 36. Credo, hercle, devotabit sortes, si attigerit. [*V. *Gruter.* ad h. l.] *Cic. Parad.* 1, 2. Quae vis patrem Decium, quae filium devotavit, ac immisit in armatas hostium copias? Al. leg. *de-vovit.* [*Minus bene. V. *Orell.*] *Minut. Fel. Octav.* 28. Asinos in stabulis cum vestra Epona consecratis et eosdem cum Iside religiose devotatis. Al. leg. *deco-ratis.* ℙ Item votis vocare, invocare. *Appul. Met.* 9. p. 227, 4. Cuncta coeli numina, quae dejerando te-mere devotasti. *Id. ib.* 11. Et verba devotans, ajo.

DĒVŌTOR, oris, m. et

DĒVŌTRIX, icis, sola auctoritate *Servii* gram-matici adhuc fulciuntur. Scribit enim ad *A.* 4, 607. Jam utitur imprecationibus, hoc est devotio-nibus: unde et devotor et devotrix dicitur, qui im-precatur.

DĒVŌTUS, a, um, part. a *devoveo*, κατωρχισμένος, καθιερωθείς, voto promissus, consecratus, de-stinatus. *Hor. Od.* 3, 23, 10. Victima devota. *Id. ib.* 4, 14, 18. Devota morti pectora. *Virg. A.* 1, 716. Phoenissa infelix, pesti devota futurae. *Mart.* 6, 73. loquitur Priapus: Nec devota foris inguinis arma geram. *Prop.* 2, 21, 23. Andromede monstris devota marinis. Et 4. Ara devota. *Liv.* 8, 9. De-cius devotus pro exercitu. [*Lucan.* 4, 533. stabat devota juventus sc. morti, quod saepe omittitur.] *Cic. Har. resp.* 3. *extr.* T. Annio devota et consti-tuta ista hostia videtur. *Id. Cat.* 1, 6. *extr.* Quae quidem sica quibus abs te initiata sacris ac devo-ta sit, nescio. *Catull.* 66, 62. Devotae flavi ver-ticis exuviae. *Auson. Parent.* 6, 8. Devota virgi-

nitas. Adde 26, 3. ℙ Item fide, voluntate, obsequio alicui addictus deditusque. *Senec. Ben.* 3, 5. Nemo non deditum se et devotum professus est. *Caes. B. G.* 3, 22. Cum sexcentis devotis, quorum haec est conditio, ut omnibus in vita commodis una cum his fruantur, quorum se amicitiae dederint etc. *Tiber.* ap. *Suet. in ejus Vita* 67. Si quando de moribus meis devotoque vobis animo dubitaveritis. *Juven.* 9, 71. Deditus tibi devotusque cliens. *Senec. Ben.* 5, 17. Respublica ingrata fuit in optimos et devotissimos sibi. *Claud. B. Gild.* 289. quando non ille jubenti Paruit? an quisquam nobis devotior exstat? *Inscr.* ap. *Grut.* 259, 1. Imp. Caesari M. Aurelio Antonino etc. A. Ellycinus devotissimus numini ejus. Alia apud *eund.* 263, 3. Nepesini optimo fortissimoque principi devoti. Hinc illae notae, *D. N. M. Q. ejus*, quae habentur *ib.* 7. et alibi saepe, leguntur que, *devotus numini majestatique ejus*, ut expressae habentur *ib.* 267, 3. et alibi. ℙ Item impense studiosus. *Suet. Cal.* 30. Devotus scenae arenaeque. *Phaedr.* 4, 4. Devota vino mulier. ℙ Item paratus ad subeunda discrimina. *Lucan.* 4, 533. stabat devota juventus, Damnata jam luce ferox, securaque pugnae. *Id.* 3, 311. Accipe devotas externa in praelia dextras. ℙ Item pius, religiosus. *Hieron. ep.* 108. *n.* 2. Devota Christo filia. *Prud. adv. Symm.* 2. *in f.* Sit devota Deo Roma. *Auson. Idyll.* 1, 2. devota pii celebrant jejunia Mystae. ℙ Item diris et imprecationibus petitus, exsecrationibus oneratus, et Deorum irae et malis objectus. V. DEVOTIO. *Macr. Sat.* 3, 9. Devotam facere civitatem. Et *ib.* In antiquitatibus haec oppida inveni devota, Tomos, Fregellas, Gabios etc. (V. ibi devovendi formulam.) *Hor. Od.* 3, 4, 27. Me devota non exstinxit arbor. *Id. Epod.* 16, 9. Impia devoti sanguinis aetas. *Ov. Ib.* 470. Saxaque devotum grandine plura petant. *Id. Her.* 6. *extr.* Vivite devoto femina virque toro. Et *ib.* 9, 153. Devota domus. *Tibull.* 2, 3, 36. Tu quoque devotos, Bacche, relinque lacus. *Justin.* 9, 3. Scythica, velut devota, spolia paene luctuosa Macedonibus fuere. *Id.* 14, 4. Devota capita. *Catull.* 64, 135. devota domum perjuria portas, *h. e.* propter quae malis omnibus objicieris. *Ov. Her.* 12, 45. semina jubens Spargere devota lata per arva manu, *h. e.* destinata exitio: tu enim ipse certo periturus eras, illa semina spargendo, nisi ego opem tulissem. ℙ Item veneficis carminibus defixus, praecipue vero qui incantamentis ita corruptus est, ut masculam virtutem amiserit. *Tibull.* 1, 6, 5. Tunc me devotum descendens femina dixit. *Ov. Am.* 3, 7, 27. Corpora Thessalico languent devota veneno. ℙ Item proscriptus, ad necem damnatus. *Curt.* 8, 6. Omnium devotis capitibus, qui sanguine contigissent eos. ℙ Comp. *Devotior* et Superl. *Devotissimus* supra post. init.

DĒVŎVĔO, ŏves, ōvi, otum, a. 2. εὔχομαι, καθυπισχνοῦμαι, idem quod voveo vel omnino aut solemniter voveo, sancte promitto. [*Imo: „vovere ita, ut aliquid neque ex se, neque ex eo, cujus antea erat, pendeat; sed ei, cui devotum, prorsus permittatur. Quare is, qui se devovet, se suaque omnia vel irae numinum vel voluntati alius hominis tradit.“ *Hand* ad *Gron. Diatr. in Stat.* I. p. 171.] *Cic. Off.* 3, 25. Agamemnon cum devovisset Dianae, quod in suo regno pulcherrimum natum esset illo anno. *Caes. B. G.* 6, 16. Marti ea, quae bello ceperunt, plerumque devovent. ℙ Item praevio voto morti dare, malis et diris omnibus objicere, quod fiebat certo quodam carmine (cujus exemplum habetur apud *Macr. Sat.* 3, 9.) quo se, qui devovebantur, tradebant irae Numinum et quaecumque casura essent mala civitati aut reipublicae, pro qua devovebantur, in caput suum voto ac precibus transferebant, simulque morti et omnibus infortuniis dedebant hostium exercitus, resque omnes et singula quoque interdum eorum capita: ut fecere Decii pater et filius, de quibus V. *Liv.* 8, 9. et 10, 28. Ritus et formulam se hac ratione devovendi idem *Liv. cit.* 8, 9. describit. Mos etiam quibusdam civitatibus fuisse legimus, ut unum aliquem quotannis miserum hominem in vinculis haberent, omnibusque deliciis saginarent, denique lapidibus obruerent, omnibus oneratum imprecationibus, rati, omne sic malum quod civitati immineret, in infelix illud caput translatum iri et rempublicam calamitatibus defunctam prosperam futuram. De Abderitis hoc innuit *Ov.*, ubi ait, *Ib.* 469. Aut te devoveat certis Abdera diebus, Saxaque devotum grandine plura petant. *Liv.* 18, 18. *ad f.* Quos sacerdotes ad mortem devovissent. *Cic. N. D.* 2, 3. *ad f.* Quidam imperatores etiam se ipsos Diis immortalibus, capite velato, verbis certis, pro republica devoverunt. ℙ Hinc *devovere aliquem* saepe est detestari, abominari, exsecrari, diras alicui imprecari, κατεύχομαι, ἀναθεματίζω. *Ov. Ib.* 55. Nunc quo Battiades inimicum devovet Ibin, Hoc ego devoveo teque tuosque modo. *Nep. Alc.* 4. Postquam se capitis damnatum, bonis publicatis audivit et sacerdotes a populo coactos, ut se devoverent etc. *Petr. Sat.* 141. Quibus animis devovent spiritum meum, eisdem etiam corpus consumant. ℙ Item incantamentis et veneficiis defigere et ligare: praesertim vero magicis artibus ad amorem impellere vel ab eo retrahere (V. dicta in DEVOTUS.) *Tibull.* 1, 9, 17. Num te carminibus, num te pollentibus herbis Devovit tacito tempore noctis anus? *Ov. Am.* 3, 7, 79. Aut te trajectis Aeaea venefica lanis Devovet. ℙ Translate est polliceri, destinare, objicere se, vitam, bona pro salute alterius. *Virg. A.* 11, 440. vobis animam hanc, soceroque Latino Turnus ego devoveo. *Cic.* ad *Quir.* 1. Cum me fortunasque meas pro vestra incolumitate, otio, concordiaque devovi. ℙ Item dare, addicere, obstringere. *Caes. B. G.* 3, 22. Devovere se amicitiae alicujus. *Curt.* 9, 6. *extr.* se gloriae. ℙ Item sacrare, destinare. *Petr. Sat.* 82. Dum frequentius manum ad capulum, quem devoveram, refero. ℙ Item proscribere, ad necem damnare. V. locum *Curt.* 8, 6. in v. praec. *in f.*

*DEURIŎPOS, i, f. ἡ Δευρίοπος *Straboni*, regio Macedoniae, inter Axium et Erigonum flumina. *Liv.* 39, 53. *B. A.*

DĔŪRO, is, ussi, ustum, a. 3. κατακαίω, ἐκπυρόω, idem quod uro, vel penitus uro. *Liv.* 39, 2. Agros vicosque deurere et depopulari. *Auct. B. Hisp.* 27. Deurere oppidum. *Gell.* 1, 19. Tres libros ex novem deussit. ℙ Etiam frigori tribuitur. *Curt.* 8, 9. Quae sunt propria mari, aquilones maxime deurunt. *Liv.* 40, 45. Hiems arbores deusserat. ℙ Et serpentum afflatibus. *Senec. Clem.* 15. Ubi serpens fontes potu infecit et, si afflavit, deurit, obteritque quacumque incessit.

DĔUS, i, m. Θεός, supremum numen, conditor, dominus et rector rerum omnium: a voce Graeca allata, eo modo, quo *perdo* a πέρθω, vel ab Aeolico δεύς pro ζεύς. Sed plura de etymo *Voss.* in *Etym.* De Deo multa pro captu suo *Plin.* 2, 7, 5. et *Cic. Tusc.* 1, 27., *N. D.* 1, 22. et *Div.* 2, 72. etc. Verum vix quidquam Deo dignum sentire potuere Gentiles, qui Deos plures posuerunt, quos etiam in duo genera divisere, ut alii essent *majorum gentium*, antiqui scil. et semper tales: quos duobus versiculis complexus est *Ennius*, ut in CONSENTES retulimus: alii *minorum*, quasi allecti et adsciticii: quo numero complectebantur Faunos, Nymphas eosque omnes, quos ex hominibus in Deos referebant. *Cic. Tusc.* 1, 13. De his *Ov. Ib.* 81. Vos quoque plebs Superum, Fauni, Satyrique, Laresque, Fluminaque et Nymphae, Semideumque genus. ℙ [**Nep. Them.* 7. Dii publici, patrii, penates, et *Brem.* ad h. l. Qui h. l. appellantur *patrii* in *Catull. epith.* dicuntur *Dii parentes*, πατρῷοι θεοί; sed *patrii* ut a Nepote etiam a *Grat. Cyn.* 453.] ℙ Non raro, a poetis maxime, sub *Dei* vel *Deorum* nomine intelligitur *Augustus.* V. *Heind.* ad *Hor. Sat.* 2, 6, 52. tu qui Deos propius contingis.] ℙ Hoc nomen tribuitur aliquando ei, qui in aliqua re excellens et singularis est. *Cic. Or.* 1, 23. et *ib.* 2, 42. Te in dicendo semper putavi Deum. *Id. Att.* 4, 16. Deus ille noster, Plato. *Ter. Ad.* 4, 1, 19. Laudarier te audit libenter: facio te apud illum Deum: virtutes narro. ℙ Item illi, qui valde beneficus est et servator. *Cic.* ad *Quir.* 5. Lentulus, parens, Deus, salus nostrae vitae. ℙ Item qui felix est valde. *Ter. Hec.* 5, 4, 3. Deus sum, si hoc ita est. ℙ *Excedere et transgredi ad Deos* dicebantur, qui post mortem in Deorum numerum referebantur. *Vell.* 1, 2. et 2, 75. ℙ *Diis iratis natus* dicitur, qui infelix est et cui nihil succedit. *Phaedr.* 4, 19., *Hor. Sat.* 2, 3, 8., *Pl. Mil.* 2, 3, 43. et *Pers.* 4, 27. ℙ Exclamandi et admirandi sunt formulae, *o Dii* et *Dii immortales!* et *Dii boni!* et *Dii Deaeque!* et *Dii magni!* *Cic. Att.* 9, 19. Reliqua, o Dii, qui comitatus! *Id. Fin.* 2, 28. *sub f.* Quos ille, Dii immortales, cruciatus perferebat! *Id. Att.* 6, 6. *sub f.* At te apud eum, Dii boni, quanta in gratia posui! *Plin. praef. Hist. nat. a med.* At cum intraveris, Dii Deaeque, quam nihil in medio invenies! et *Ov. Fast.* 6, 187. Quam bene, Dii magni! pugna cecidisset in illa Defensor solii, Juppiter alte, tui. ℙ *Bone Deus!* V. BONUS, a, um *sub f.* ℙ *Per Deos; ita me Dii ament*, formulae jurantis, obsecrantis. *Cic. Off.* 2, 2. Quid enim est, per Deos, optabilius sapientia? *Id. Phil.* 3, 14. Hanc igitur occasionem oblatam tenete, per Deos immortales, P. C. *Ter. Andr.* 3, 3, 6. Per te Deos oro. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 14. *ad f.* Curre per Deos atque homines. *Ter. Heaut.* 2, 3, 67. Prae gaudio, ita me Dii ament, ubi sim, nescio. *Id. Ad.* 4, 7, 31. Ita me Dii ament, ut video ego tuam ineptiam. *Id. Hec.* 2, 1, 9. Ita me Dii bene ament. *Id. ib.* 1, 2, 31. Ita me Dii amabunt, haud propterea te rogo, sed etc. ℙ *Dii averruncent, prohibeant, quod Dii omen avertant*, avertentis, deprecantis. *Ter. Andr.* 3, 3, 36., *Cic. Att.* 9, 2. et *Phil.* 3, 14. ℙ *Dii faxint; Dii faciant; utinam Dii faxint, ut*, vel *ne*, *Dii bene vertant*, bene precantis. *Cic. Fam.* 14, 3. et *Verr.* 2, 5, 13. et *ib.* 3, 35. et *Ter. Eun.* 2, 3, 98. et *Heaut.* 1, 1, 109. ℙ Similia sunt *Dii melius duint, Dii melius, Dii meliora*, cum et malum deprecamur et meliora a Diis optamus. *Ter. Ph.* 5, 8, 16. Uxorem duxit. N. mi homo, Dii melius duint. *Tibull.* 3, 4, 1. Dii meliora ferant, nec sint insomnia vera. *Cic. Phil.* 8, 3. Quid nos? numquam tale habemus? Dii meliora. (Adde *Senect.* 14. *a med.* et *Liv.* 39, 10.) *Ov. Her.* 17, 29. Quae tua nequitia est, non his contenta fuisset: Dii melius, similis non fuit ille tui. *Val. Max.* 6, 1. *extr.* 1. melius, quod hunc animum viris earum in a[nimo] non dederunt, *h. e.* benignius egerunt cum populo Romano, quod etc. *Senec. ep.* 98. *post in[it.]* Dicito, quoties aliquid aliter, quam cogitaba[s], evenerit, Dii melius. *Ov. Rem. Am.* 439. [Dii] melius, quam nos moneamus talia quemquam. ℙ *In Diis est*, quod Graeci Ἐν γὰρ τῷ θεῷ τὸ τούτ[ου] τέλος ἦν, idem est atque in potestate Deorum e[st]. *Ov. Met.* 7, 24. vivat an ille Occidat, in Diis e[st]. *Id. Her.* 20, 44. Exitus in Diis est. ℙ *Dii p[er]dant, eradicent, male faciant*, sunt imprecant[is]. *Cic. Fam.* 11, 21. et *Dejot.* 7. et *Ter. Andr.* 4, [?] 22. Sic *Pl. Most.* 3, 1, 153. Dii te, Deaeq[ue] omnes funditus perdant. Et omisso verbo. *C[ic.] Att.* 15, 20. Dii illi mortuo, qui unquam Buthr[o]tum! ℙ *Dii te ament*, salutantis. *Pl. Most.* 4, 27., *Men.* 2, 2, 6. et *Poen.* 3, 5, 6. etc. *Si Diis placet*, est ironice loquentis, et simul i[n]dignantis. *Cic. Pis.* 16. *extr.* Appellatus est h[ic] vulturius illius provinciae, si Diis placet, imper[a]tor. *Ter. Ad.* 3, 5, 30. Ille bonus vir nobis psa[l]triam, si Diis placet, paravit. *Plin.* 34, 18, 5[?]. Nero, quoniam ita Diis placuit, princeps. ℙ I[n]terdum simpliciter significat, si Dii volunt. *[Pl.] Capt.* 2, 3, 94. Expediri ex servitute filium, [si] Diis placet. ℙ *Deus aliquis viderit*, dicitur in [re] maxime obscura, aut difficili. *Cic. Tusc.* 1, 1[1]. Harum sententiarum quae vera sit, Deus aliqu[is] viderit. ℙ [**Dii hominesque* dicuntur pro omn[i]bus omnino, etiamsi res non magnopere ad De[os] pertineat. *Liv.* 3, 17. Non — Deos hominesq[ue] omnes armatos opem ferre — decuit? *Id.* 40, 1[?]. paene omnium Deorum hominumque consensu[m] collegit. *Cic. Fam.* 1, 9. Diis hominibus appr[o]bantibus i. e. nemine dissentiente. V. *Manut.* a[d] h. l. et *Duker.* ad *Liv.* l. l. — *Liv.* saepe omni[no] ita loquitur. Cf. 3, 19. 7, 5. 9, 26.] ℙ Lati[ni] poetae Graecos imitati, quibus ὁ καὶ ἡ Θεὸς dic[i]tur, *Dei* nomen etiam Deabus aliquando tribuun[t]. *Virg. A.* 2, 632. Descendo ac ducente Deo, et[c.] *h. e.* Venere. *Calvus* ap. *Serv. ib.* et *Macr. Sat.* [3,] 8. pollentemque Deum Venerem. *Virg. A.* 7, 49[8]. Nec dextrae erranti Deus abfuit, *h. e.* Alecto. *[Q.] Catulus* ap. *Cic. N. D.* 1, 28. Mortalis visus pul[-]crior esse Deo, *h. e.* Aurora. *Pl. Poen.* 2, 1[?]. Deum esse indignam credidi. Al. alit. leg. Simil[e] quiddam habet *Cic. Verr.* 2, 4, 49. ℙ Qui pu[-]tant, Christianum hominem Latine *Deos* de un[o] Deo posse dicere, afferunt illud *Taciti* de uno De[o] Judaeorum loquentis, *Hist.* 5, 13. Audita majo[r] humana vox excedere Deos. Verum *Tacitus* no[n] Judaeorum, sed Latino more loquitur. ℙ Meto[-]nymice *Deus* est oraculum et responsa Dei. *Si[l.]* 12, 338. vulgique Deus pervenit ad aures. ℙ I[n] vocativo *Dee* rarum est. *Prud. Ham.* 939. O De[e] cunctiparens, animae dator, o Dee Christe. [ℙ] In plur. num. habet *Dii*, *Diis*, et aliquanto rariu[s] *Dei*, *Deis.* [*De hac forma V. *Schaefer.* ad *Plin. ep.* 8, 8, 5. et *Schwarz.* ad *Plin. Pan.* 52, 1. *observ.* 46. et *not.* ad 68, 1.] *Pl. Trin.* 2, 4, 89. Dei sunt divites. *Id. Cas.* 2, 5, 4. Omnes mortales Deis sunt freti. *Liv.* 27, 25. Certis Deis. ℙ Fere autem *Dei* et *Deis* dicunt poetae disyllabo[,] facturi prima correpta: *Dii* et *Diis* monosyllabon. *Virg. G.* 2, 101. Diis et mensis accepta secundis. *Id. A.* 2, 428. Diis aliter visum. *Catull.* 4, 22. Neque ulla vota litoralibus Deis. *Val. Fl.* 7, 29. captasque Deis accendere praedas. *Lucan.* 4, 519. Victurosque Dei celant. et *ib.* 493. Constituere Dei. ℙ In genitivo plurali pro *Deorum* habet et *Deum*, tum apud poetas passim, tum apud historicos. *Liv.* 8, 13. Deum benignitate ad finem venit. *Tac. A.* 12, 43. Magna Deum benignitate. *Curt.* 3, 10. *sub f.* Deum templa. *Sall. Cat.* 21. Pro Deum atque hominum fidem! *Cic.* quoque *fr.* ap. *Prisc.* 7. p. 743. Deum fide. ℙ *Dibus* pro *Diis*, *Inscr.* ap. *Grut.* 24, 6. Junoni reginae, Minervae, Neptuno, Libero Patri, Dianae, ceterisque Dibus. et 46, 8. Herculi invicto, et Dibus omnibus Deabusque. Adde 98, 5. et 618, 3. Etiam *Diibus* legitur in alia *Inscr.* 2, 9. Verum haec imitanda non sunt.

[DEUSONĪENSIS, e, adj. ad Deusonem pertinens, urbem incertae positionis prope Rhenum, fortasse nunc *Duisburg*, cujus meminit *Hieron.* in *Chron. Euseb.* ad an. Chr. 377. Nummus Posthumi Galliarum tyranni apud *Eckhel. D. N. V. T.* 7. p. 443. Herculi Deusoniensi. *F.*]

DĒUSTUS, a, um, part. a *deuro*, combustus, incensus. *Caes. B. G.* 7, 25. Deustos turrium pluteos videbant. *Liv.* 10, 4. Vici per vastationem agrorum deusti. *Id.* 40, 41. Vinae caesae, frumenta deusta. *Tac. A.* 6, 45. Deusta pars Circi. *Colum.* 6, 18. Deusti cimicis nidor.

[DEUTER, ra, rum, adj. disyllab. δεύτερος, α, ον, secundus. *Not. Tir.* p. 9. Alteruter, neuter, deuter. ℙ Est quoque cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 153, 5. M. Cominius M. L.

euter. Alia ap. *Grut.* 648, 1. Veturia C. L. Deutera. ℙ Est etiam nomen servile. *Inscr.* ap. *Grut.* 1, 6. Deuter Caesaris verna. *F.*]

DEUTĔRIAE, arum, m. plur. δευτερίαι οἶνοι, cunda vina. *Plin.* 14, 10, 12. Non possunt jure ci vina, quae Graeci deuterias appellant, Cato nos loram, maceratis aqua vinaceis. *Harduin.* git *deuteria*, ut sit neutr. plur., cui subaudiatur *na.* Si Graeco adhaereas, nos; si Latina posione efferendum putes, ille rectius legisse videtur.

DEUTĔRIAMBUS, i, m. genus pedis, ap. *Call.* 5. p. 169., ubi alii aliter leg.

DEUTĔRŎNŎMĬUM, ii, n. Δευτερονόμιον, secunda lex, vel potius repetitio legis. Vox Graeca, νόμος, lex, et δεύτερος, secundus. Est nomen nius ex libris Sacrae Scripturae. *Lact.* 4, 17. et *idon. ep.* 9, 9.

DĔŪTOR, eris, usus sum, dep. idem quod abuor, male utor, [*male tracto. V. *Brem.* ad l. 1.] *Nep. Eum.* 11. Non convenire Antigoni pruentiae, ut sic deuteretur victo. Al. leg. *se utere-ur.* [*Hoc non necesse est. Ceterum est h. v. παξ λεγόμενον.]

DEVULSUS et Devolsus, a, um, a *devello*, evulus. [*Front. ad Verum Imp.* (ed. *Maio*) *ep.* 1. *ad f.* sedilibus equitum pluma, quasi anseribus, deolsa. *F.*] *Pallad.* 4, 10. Malus punica seritur lantis de matrum radice devulsis.

[DEXAMENUS, i, m. est idem qui Eurytion entaurus, Ixionis et nubis filius, quem Hercules ccidit. Alii patrem Dejanirae esse volunt. Sic pud *Ov. Ib.* 406. Dexamenique gener i. e. Herules, ubi v. intpp.]

*DEXIMONTĀNI, orum, populi Asiae ulterioris, India vel in Indiae confinio. *Plin.* 6, 23. ubi *almasius* mavult *Uxii montani. B. A.*

[DEXIOS, i, m. δεξιός, dexter, aptus. Est noen servile. *Inscr.* ap. *Donat.* 47, 3. Dexios Herietis. *nempe* servus Hermetis. *F.*]

DEXTANS, antis, m. decem unciae, cum scilit et assi deest sextans, ex *de* nempe, et *sextans*, icut *deunx*, cum assi una deest uncia. *Fest.* et *Varr. L. L.* 4, 36. [*Suet. Ner.* 32.] ℙ Dicitur t de decem partibus cujuscumque rei, quae in uodecim dividatur. Sic *dextans jugeri* ap. *Colum.* , 1., [et in mutila *Inscr.* ap. *Murat.* 1553, 10., uam ita supplevit *Petrin. Mem. Prenest.* p. 363. Cum agro jugeribus duobus dextante semuncia, icut terminis quoque dispositis significat. *F.*] ic etiam *dextans horae* apud *Plin.* 18, 32, 75.

DEXTELLA, ae, f. diminut. dexterae. *Cic. Att.* 4, 20. *sub f.* Q. Filius, ut scribis, Antonii est dextella, *h. e.* utitur eo tanquam parva dextera.

DEXTER, era, et xtra, erum, et xtrum, et n plur. dexteri, et xtri, δεξιός, qui est ab a parte, quae respectu humani corporis aptior st, atque agilior: cui *sinister* opponitur. [Est a εξιτερός, ρά, ρόν, poetice pro δεξιός, ά, όν, unde er syncopen Latinorum *dexter*, *era*, *erum*: id profecto est a δέκομαι Ionice pro δέχομαι, accipio; iam plerumque dextra manu utimur, ad aliquid accipiendum. *F.*] Poetae modo integra hac voce utuntur, modo per syncopen contracta, pro metri ratione: prosae vero scriptores frequentius videntur syncopen adhibere. *Cic. Div.* 1, 23. Patera, quam dextra manu tenebat. *Nep. Ann.* 4. Nunquam dextro oculo aeque bene usus est. *Curt.* 3, 11. Dextrum femur. *Caes. B. G.* 7, 50. Dextris humeris exsertis. *Id. ib.* 45. Ab dextera parte. et *ib.* 49. Ab dextro latere hostium. *Ter. Eun.* 4, 7, 5. Tu, Simalio, in sinistrum cornu, tu, Syrisce, in dexterum. *Plin.* 6, 23, 26. Dextra fluminis accolunt Deximontani. *subaudi* loca. *Festus:* Dextrarum tibiarum genus est, quae dextra tenentur. ℙ Gradus sunt *dexterior* et *dextimus*, qui ad significationem positivi nihil addere videntur. *Varr. L. L.* 8, 27. In dexteriore parte. *Galba* ad *Cic. Fam.* 10, 30. Dexterius cornu aciei, *Ov. Met.* 12, 303. saucius armo Dexteriore Medon. *Id. ib.* 2, 138. Dexterior et sinisterior rota. *Varr.* ap. *Non.* 2, 198. Dextimam viam munire. *Sall. Jug.* 105. Sulla cum equitatu apud dextimos. ℙ Apud *Hor. Sat.* 1, 2, 125. et *ib.* 2, 3, 38. dicitur *dexter*, qui ad dexteram alterius partem situs est: et apud *Virg.* qui in dextram partem declinat, *A.* 5, 162. Quo tantum mihi dexter abis? V. INTERIOR. ℙ Translate sumitur pro favente, propitio. Hoc autem ex more Graecorum ductum est, quibus dextra auguria felicia habebantur, sinistra improspera. Nam apud Latinos res contra se habuit, ut in AUGURIUM et alibi dictum est. *Virg. A.* 8, 302. Et nos, et tua dexter adi pede sacra secundo. *Festus:* Dextra auspicia, prospera. *Ov. Fast.* 1, 69. Dexter ades patribusque tuis populoque Quirini. *Pers.* 5, 114. praetoribus ac Jove dextro. *Stat. Silv.* 3, 4, 63. o sidere dextro Edite! *Val. Fl.* 1, 245. Dextrum omen. *Sil.* 1, 172. Pes dexter et hora. ℙ Item pro apto, commodo, idoneo, facili. *Virg. A.* 4, 293. et quae mollissima fandi Tempora, qui rerum dexter modus. *Hor. Sat.* 2, 1, 18. nisi dextro tempore, Flacci Verba per attentam non ibunt Caesaris aurem. ℙ *Dexter homo* dicitur, qui novit in tempore rem agere. *Liv.* 8, 36. Rem per se popularem ita dexter egit, ut medendis corporibus animi imperatori reconciliantur. ℙ *Dextrabus* in femin. antique. *Liv.* in *Odyss.* ap. *Non.* 8, 82. Deque manibus dextrabus.

DEXTĔRA et Dextra, ae, f. δεξιά, δεξιτερά, manus in homine aptior, et commodior ad agendum. V. v. praec. *Cic. Div.* 1, 28. Prehendisse eum dextram tuam, et bono animo te jussisse esse. *Tac. A.* 15, 28. *extr.* Miscere dextras. *Ov. Her.* 10, 115. Dextera crudelis, quae me fratremque peremit. *Val. Fl.* 6, 539. Conserere dextram. et *Stat. Silv.* 1, 6, 60. Edunt vulnera, conseruntque dextras. Sic *Ov. Fast.* 1, 569. Dextra collata movere proelia. ℙ Salutantes mutuo dextras contingere mos est, quia maxima hominis vis et virtus in dextra. *Virg. A.* 1, 412. cur dextrae jungere dextram Non datur? *Serv. ib.* ex *Varr.* et ad *A.* 8, 467. ℙ Fuit etiam *dextera* amicitiae et fidei pignus, et Fidei Deae sacra, ut frons Genio, et genua Misericordiae. *Virg. A.* 3, 610. dextram Anchises Dat juveni, atque animum praesenti pignore firmat. Adde *v.* 83. et *ib.* 8, 467. et *ib.* 4, 307. et *Serv.* ad *ib.* 3, 607. Sic *Plin.* 11, 45, 10. Dextra osculis aversa appetitur: in fide porrigitur. ℙ Renovare dextras, ap. *Tac. A.* 2, 58. est foedus amicitiamque instaurare, cujus jungendae praecipuus ritus erat dextras jungere. ℙ Hinc est insigne concordiae aut hospitii. *Tac. H.* 1, 54. Miserat civitas Lingonum, vetere instituto, dona legionibus, dexteras hospitii insigne. et 2, 8. Centurio dextras, concordiae insignia, Syriaci exercitus nomine ad praetorianos ferens. ℙ Obsecrantes quoque dexteram tendere in more fuit [*cf. *Hand.* ad *Gron. diatr. in Stat.* p. I. 476.]: et jurantes obtestantesque, per dexteram jurare. *Sil.* 2, 413. Aeneam pulsum pelago, dextraque precantem Cernere erat. *Hor. Ep.* 1, 7, 94. Quod te per Genium dextramque Deosque Penates Obsecro et obtestor. *Cic. Dejot.* 3. Per dexteram te istam oro, etc. [**Sall. Jug.* 10. et *Cort. ib.*] ℙ *Dextram tendere*, *porrigere* aliquando est opem ferre, aut polliceri. *Cic. Phil.* 10, 4. Graecia tendit dexteram Italiae, suumque ei praesidium pollicetur. *Id. in Senat.* 9. Mihi primus afflicto et jacenti consularem fidem dexteramque porrexit. ℙ Translate ponitur pro viribus, potentia, virtute militari. *Hor. Epod.* 7, 21. ut sua Urbs haec periret dextera. *Ov. Met.* 13, 175. mea concussa putate Procubuisse solo Lyrnesia moenia dextra. *Virg. A.* 2, 291. si Pergama dextra Defendi possent, etiam hac defensa fuissent. *Sil.* 1, 77. dextra spectatus Amilcar. Adde *v.* 304. ℙ Et pro copiis seu militibus. *Sil.* 16, 17. proque omnibus armis, Et castrorum opibus, dextrisque recentibus unum Annibalis sat nomen erat. *Id.* 12, 351. pugnaeque avidas accendere dextras. *Id.* 15, 497. Bebrycia populos armabat Poenus in aula, Mercandi dextras largus. Adde *Claud. in Rufin.* 2, 262. [*De hac significatione qui egerint laudat *Burm. Anthol. T.* I. p. 255.] ℙ Aliquando accipitur pro alterutra manu. *Hor. Od.* 3, 3, 52. Omne sacrum rapiente dextra. *Id. Sat.* 2, 1, 54. Nil faciet sceleris pia dextera. ℙ Saepe pro parte seu loco, qui dextrae hominum respondet. *Caes. B. C.* 1, 69. Retorquere agmen ad dextram. *Cic. Univ.* 13. Ante et pone; ad laevam et ad dextram; et sursum et deorsum. *Id. Div.* 1, 39. Cur a dextra corvus, a sinistra cornix ratum faciat. *Ov. Am.* 3, 2, 21. et *Met.* 2, 25. Esse a dextra. *Sall. Jug.* 107. Circumventus ab equitibus dextra, sinistra. *Liv.* 21, 43. Dextra laevaque duo maria claudunt. *Caes. B. C.* 2, 15. Miles dextra ac sinistra muro tectus. *Curt.* 4, 10. Dextra Tigrim habebat, a laeva montes. [*Cf. *Sall. Cat.* 59, 2. et intpp. ad h. l.] ℙ Ablativus *dextra* aliquando post se accusativum habet. *Vitr.* 10, 15. Regulae, quae dextra ac sinistra canalem figuntur. *Sall. Jug.* 11. Dextra Adherbalem adsedit. Nisi malis esse casum verbi *adsedit*: et apud *Vitr. l. c.* legendum esse *adfiguntur.* ℙ *Dextrabus* manibus pro *dextris* dixit *Liv.* in *Odyss.* apud *Non.* 8, 82. V. ASINA.

DEXTĒRĒ et Dextre, adv. δεξιῶς, feliciter, apte, cum quadam dexteritate. *Liv.* 1, 34. *ad f.* Liberaliter dextreque obeundo officia. *Hor. Sat.* 1, 9, 45. Nemo dexterius fortuna est usus.

DEXTĔRĬTAS, atis, f. δεξιότης, virtus est ejus, qui prudenter, et in tempore omnia agendo, tum rem suam agit, sibique prodest, tum aliorum in se benevolentiam conciliat. Quare comitati valde est affinis: nisi quod comitas officium praecipue spectat, dexteritas officium simul et utilitatem. [*Idem fere est *dexteritas* quod *Suet. Tib. ab in.* appellat *ingenium aut artem ad promerendam omnium voluntatem.* Hoc uno modo (non ut ei quoque tribuatur, qui apte et solerter agit, ut Gr. δεξιότης) a Latinis dici contendit *Ruhnk.* in *praef.* ad *Schelleri lex.* s. h. v.] *Gell.* 13, 16. Humanitas a Graecis φιλανθρωπία dicitur, et significat dexteritatem quandam benevolentiamque erga homines. *Liv.* 28, 18. Tanta inerat comitas Scipioni, atque ad omnia naturalis ingenii dexteritas, ut hostem infestissimum, facunde alloquendo, sibi conciliaret. *Id.* 37, 7. *sub f.* Multa in eo et dexteritas et humanitas visa. *Auson. Parental.* 14, 7. bonus ingenio, facundus, et omni Dexteritate vigens. ℙ Item prosperitas, felicitas, favor. *Arnob.* 7. p. 225. Superis Diis, atque omnium dexteritate pollentibus color laetus acceptus est: at vero Diis laevis color furvus est gratior.

DEXTĬMUS. V. in DEXTER.

DEXTRĀLĔ, is, n. idem quod dextrocherium. Est *Isidori* in Gloss. et *Cyprian. de habitu Virgin. a med. ex Isajae c.* 3.

*DEXTRĀRĬŎLUM, i, n. diminut. i. q. dextrale. *Vulg. Interpr. Judith.* 10, 3. Adsumsitque dextrariola. *B. A.*

DEXTRĀTĬO, onis, f. corporis circumactio a sinistra in dextram, quod in adorando usurpabatur, ut in ADORO est dictum. *Solin.* 45. *a med.* Tarpejum Jovem terna dextratione lustravit.

DEXTRĀTUS, a, um, adj. ad dexteram situs, ut Dextratus ager, pars dextrata apud *Auctor. de Limit. Goes.* p. 298. Cave usurpes.

DEXTRŎCHĒRĬUM, ii, n. ψέλλιον, brachiale, armilla, ornamentum dextri brachii, viris et mulieribus commune. Est autem vox hybrida ex Latino *dexter* vel *dextra*, et Graeco χείρ manus, brachium, conflata. *Capitolin. Maxim.* 6. Pollice ita vasto, ut uxoris dextrocherio uteretur pro anulo. Adde *eund. Maxim. jun.* 1. *extr.* [**Vet. Schol.* in *Juvenal. sat.* 9, 50. Gemmata dextrocheria. *B. A.*]

DEXTRORSUM et Dextrorsus, adv. ἐν δεξιᾷ, ἐκ δεξιᾶς, ad dexteram: contractum per syncopen ex *dextrovorsum.* *Accius* ap. *Cic. Div.* 1, 22. Dextrorsum orbem flammeum, etc. *Liv.* 6, 31. Furius dextrorsus maritimam oram atque Antium, Servilius laeva ad montes Ecetram pergunt. *Hor. Sat.* 2, 3, 50. Ille sinistrorsum, hic dextrorsum abit.

DEXTRŎVORSUM et Dextroversum, idem ac dextrorsum. *Pl. Curc.* 1, 1, 69. Quo me vortam nescio. *Pa.* Si Deos salutas, dextrovorsum censeo. Adde *Rud.* 2, 3, 38. V. ADORO. *Lact.* 6, 7. *ad f.* Semitae, quae videntur dextroversum separari.

[DEXTRUS, a, um, adj. idem ac dexter. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Donat.* 293, 7. Sextus Veturius S. F. Pal. Dextrus. *F.*]

D I

DI et Dis, praepositiones sunt, quae solum in compositione reperiuntur: et significant separationem, divisionem, et in diversas partes seu huc et illuc positionem, ut *diduco*, *distraho.* Sunt autem per apocopen factae a διά, quae composita idem significat, ut in διαφέρω, differo. *Dis* praeponitur verbis incipientibus per *c*, *f*, *p*, *s*, *t* et *i* loco consonantis, ut *disculio* (ante *f* in aliud *f* mutatur, ut *diffindo*) *dispono*, *dissicio*, *distendo*, *disjicio:* aliis consonantibus *Di* praeponitur, ut *diduco*, *digredior*, *diluo*, *dimitto*, *diruo*, *diverto*, etc. [*Abit *dis* in *dir.* V. nos sub DIRIBEO et DIRIMO.] Semper autem producitur, exceptis *dirimo* et *disertus.* Haec *Prisc.* 14. *in f.* ℙ Aliquando habent in compositione vim augendi, ut in *discupio*, *discrucio*, etc., aliquando negandi, ut in *dissimilis*, *dispar.*

DĪA, ae, f. idem quod Dea, Θεία, Θεά. *Inscr.* ap. *Grut.* 86, 4. Diae Suriae. ℙ De *Dea Dia* V. in DEA. ℙ Est etiam hoc nomine insula maris Cretici, nunc *Standia*, quae vox ex εἰς τὰν Δίαν facta est. *Ov. Met.* 8, 174. Protinus Aegides, rapta Minoide Dian Vela dedit. Adde *Plin.* 4, 12, 26. ℙ Item oppidum Chersonesi Tauricae. *Id. ib. ad f.* ℙ Etiam Naxos insula aliquando *Dia* appellata est. *Id. ib. ante med.* ℙ [*Item uxor Ixionis, mater Pirithoi. *Hygin. fab.* 155. *B. A.*]

*DĬĂBAS, ae, m. fluvius Assyriae. *Ammian.* 23, 20. (al. 6.) V. notam *Valesii. B. A.*

DĬĂBĂSIS. V. CONOPON.

DĬĂBATHRĀRĬUS, ii, m. qui diabathra facit aut vendit. *Pl. Aul.* 3, 5, 39. Calceolarii, sutores, diabathrarii, solearii adstant.

DĬĂBATHRUM, i, n. unde Italorum *ciabatta*, διάβαθρον, genus soleae Graecanicae, ut *Festus* docet: a διαβαίνω, gradior. *Hesych.* et *Eustath.* ad *Hom. Od.* 5, 9. docent, muliebre calceamentum esse: sed perperam *Pollux* 7, 22. commune viris et feminis facit: nam homo effeminatus, qui muliebriter ornatus incedebat, sugillatur a *Naevio* ap. *Varr. L. L.* 6, 3. *a med.* Diabathra in pedibus habebat, et erat amictus epicroco.

*DĬĂBĒTAE, arum, Διαβῆται, insula maris Aegaei, ad littus Asiaticum, non procul a Syme insula. *Plin.* 5, 31. *B. A.*

DĬĂBĒTES, ae, m. διαβήτης, sipho, fistula, per quam aqua transit. Vox Graeca, a διαβαίνω, transeo. In multis *Columellae* edd. Latinis litteris scriptum legitur 3, 10. Quasi quaedam anima per medullam trunci, veluti per siphonem, quem diabeten vocant mechanici, trahitur in summum.

*DĬABLINDII, orum (*Plin.* 4, 18.), et DIABLINTES, um (*Caes. B. G.* 3, 9.), populi Galliae Celticae sive Lugdunensis. *B. A.* *Caput hujus regionis erat *Noeodunum* s. *Nudionnum*, h. *Alençon* ad fluvium *la Sarthe.* Totum agrum eundem esse

volunt, qui hodie appellatur *Jubeleins.*] V. *Aulerci.*

*DIABŎLE, es, f. διαβολή, i. e. criminatio et quasi denuntiatio eorum, quae futura sunt: figura rhetorica. *Jul. Rufin. de figur. sent. et elocut.* p. 209. in *P. Rutil. Lup.* ed. *Ruhnk. B. A.*

DĬĂBŎLĬCUS, a, um, adj. διαβολικὸς, ad diabolum pertinens. *Paulin. Nolan. ep.* 29, (al. 10.) 11. Seditio diabolicis facibus inflammata. [*Ambros. ep.* 82. *B. A.*]

DĬĂBŎLUS, i, m. διάβολος, calumniator, criminator, a διαβάλλω, calumnior, criminor. Cognomen proprium est principis daemonum. *Tert. Anim.* 35. et *adv. Marc.* 2, 10. et *Lact.* 2, 8. et 12. ℙ Metrica necessitate secundam produxit *Paulin. Nolan. carm.* 26, 528. ne forte Diabolus illa, Qua solet, invidia.

DĬĂCĂTŎCHĬĂ, ae, f. διακατοχή, possessio: a διακατέχω, possideo, detineo. *Imppp. Gratian., Valentin. et Theodos. Cod.* 11, 58, 7.

DĬĂCĂTŎCHUS, i, m. possessor. V. v. praec. *Impp. Valentin. et Valens Cod. Theod.* 10, 16, 1.

[DĬĂCĔCAUMĔNĒ, es, f. διακεκαυμένη, scilicet γῆ, terra: a διακαίω, peruro, hinc particip. praeter. pass. διακεκαυμένος, perustus. Ita appellatur ea terrae pars, quae alias zona torrida. *Hyg. Astron.* 1, 8. Itaque quae finis est ab aestivo circulo ad hiemalem, ea terra a Graecis διακεκαυμένη vocatur; quod neque fruges propter exustam terram nasci, neque homines propter nimium ardorem durare possunt. ℙ In quibusdam edd. litteris Latinis *diacecaumene* legitur. V. CECAUMENUS.

[DĬĂCHERĀLĔ, is, n. nomen collyrii. *Inscr.* ap. *Tochôn, cachets des oculist.* p. 63. C. Stat. Sabiniani diacherale. *F.*]

*DIACHETON, i, n. spina alba, magnitudine arboris modicae, flore rosae, cujus radix unguentis expetitur, alias dipsacos dicta, ut refert *Plin.* 24, 13. *B. A.*

DĬĂCHYTON, διαχυτὸν, hoc est diffusum: a χέω, fundo. Est genus vini, quod fit uvis in sole siccatis, loco clauso per dies septem, in cratibus, totidem pedes a terra alte, noctibus a rore defensis, octavo die calcatis: ita fit optimi odoris saporisque. *Plin.* 14, 9, 11.

*DIACIRA, Mesopotamiae oppidum. *Ammian.* 24, 4. (al. 2.) *B. A.*

DĬĂCO, onis, m. alia flexione in *Epist. Ambros. ad Marcell.* 33. *post init. Presbyteris et Diaconibus fratribus* inscriptae *Epistolae Cypriani* 5, 9, 18, 19, 20. Ad *epistolam* 9. etiam *Diacones* observat post *Rigaltium Fellus.* In antiqua editione *Erasmi* 1520. *fol.* ubique *Diaconis* reperit *Gesnerus.*

DĬĂCŌDĬON, διὰ κωδιῶν, *h. e.* per capita papaveris. Ex duabus Graecis vocibus facta est una, qua significatur medicamentum, in quo praeter cetera miscentur capita papaverum. *Plin.* 20, 18, 76. et *ib.* 19, 79.

*DIACOLĒA, ae, f. chamaemelum. *Appul. de herb.* 23. *B. A.*

DĬĂCŎNĀTUS, us, m. munus et dignitas diaconi. *Hieron. ep.* 22. *n.* 28. Diaconatum et presbyteratum ambire.

DĬĂCŎNISSĂ, ae, f. mulier ministrans. *Imppp. Val. Theod. et Arcad. Cod.* 1, 3, 9., *Hieron. ep.* 51. *n.* 2. et *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* p. 179.

[DĬĂCŎNĬUM, ii, n. διακονεῖον, idem ac diaconatus, officium diaconi. *Sulpic. Sever. de Vit. Martin.* 5. Tentavit idem Hilarius imposito diaconii officio sibi eum arctius implicare. *Cyprian. ep.* 49. Nicostratus vero diaconio sanctae administrationis amisso etc. *Ennod. ep.* 4, 21. Hunc, si mereor, ad diaconii sacramenta perducite. *F.*]

DĬĂCŎNUS, i, m. διάκονος, Ionice διήκονος, minister. In Christiana Ecclesia diaconus locum tenet sacerdoti proximum, ejusque minister est in magno sacrificio. *Tert. Praescr.* 3. et *Imppp. Valer., Valens, et Gratian. Cod.* 1, 3, 6. et *Hieron. ep.* 51. *n.* 1. ℙ [Adde hujus vocis vetustius exemplum, in quo est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 709, 6. M. Titius Diaconus. *F.*] ℙ *Diacnus* per syncopen dictum est a *Venant. carm.* 4, 15, 3.

DĬĂCŎPĒ, es, f. διακοπή, intercisio. Ponitur pro figura tmesi seu hyperbato grammaticali, ut in illo *Virg. G.* 3, 381. septem subjecta trioni. *Charis.* 4. p. 246. sed Graece. V. HYPERBATON.

DĬĂCŎPI, orum, m. plur. διάκοποι, sunt in aggeribus meatus intercisi, per quos rivus transmittitur in arva remotiora: a διακόπτω, intercido. *Ulp. Dig.* 47, 11, 10. *extr.*

*DIACROMMYON, i, n. a κρόμμυον, caepa. Laudatur *Appul.*, nempe herbarius ille. *B. A.*

DĬĂDĒMĂ, ătis, n. διάδημα, regium insigne capitis, candida fascia, vitta, qua regum frons praecingebatur: a διαδέω, circumligo. *Cic. Phil.* 2, 34. Diadema ostendis, gemitus toto foro. *Juven.* 13, 105. Ille crucem pretium sceleris tulit, hic diadema. ℙ Est etiam *diadema, ae, f. Pompon.* ap. *Prisc.* 6. p. 679. Cujusvis leporis liber diademam dedit. *Appul. Met.* 10. p. 253, 40. Caput stringebat diadema candida: ferebat et sceptrum. ℙ *Isid. Orig.* 19, 31. definit *diadema*, ornamentum capitis matronarum ex auro et gemmis contextum, quod in se circumactis extremitatibus, retro adstringitur. ℙ *Plin.* 7, 56, 57. docet esse inventum Liberi Patris.

DĬĂDĒMĂTĬCUS, a, um, adj. ad diadema pertinens. *Liv. fr.* ap. *Non.* 3, 104. Pisis diadematico foro praestatur virtuti laus. *Turneb. Adv.* 15, 5. ideo dictum putat, quod ibi victoribus in ludis diademata et coronae donabantur.

DĬĂDĒMĀTUS, a, um, adj. diademate ornatus, ut Diadematus Apollo. *Plin.* 34, 8, 19. *n.* 17. ℙ *Diadematus* cognominatus est L. Metellus Dalmaticus, filius Q. Metelli Macedonici, quia ulceris tegendi causa diademate diu caput cinctum habuit. *Plin.* 7, 44, 45. Et hoc dicebat jam Balearicis, et diadematis, jam Macedonicus ipse. Ita *Hard.* ex consensione MSS., alii *Dalmaticis.*

DĬĂDŎCHOS, i, m. διάδοχος, gemma berylli similis: ita dicta, quasi succedens in locum berylli. Nam διάδοχος successor est. *Plin.* 37, 10, 57. ℙ [*Diadochus* Latina positione est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Amadutium Anecd. litter. T.* 3. p. 477. *n.* 34. Ti. Claudius Diadochus. *F.*]

*DIADUMENIANUS, V. v. seq. *in f.*

DĬĂDŪMĔNUS, a, um, adj. idem quod diademate ornatus, διαδούμενος: a διαδέω, cingo, redimio, corono. *Plin.* 34, 8, 19. *n.* 2. Polycletus diadumenum fecit molliter juvenem. ℙ *Diadumenus* cognominatus est Antoninus R. imperator, filius Opilii Macrini, quia cum natus est, pelliculam in modum pilei habebat in capite, diademati similem; vel, quod vero propius est, a nomine avi materni, ut narrat *Lamprid. in ejus Vita* 4. ℙ [At in *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 241, 2. appellatur M. Opelius Antoninus Diadumenianus, ut et in ejus nummis omnibus, ut probat *Eckhel. D. N. V. T.* 7. p. 241. *F.*]

DĬAERĔSIS, is, f. διαίρεσις, divisio: a διαιρέω, divido. Apud grammaticos figura est, qua una syllaba in duas dividitur, ut *aquai* apud *Virg. A.* 7, 464. pro *aquae*, et *evoluam* quadrisyllabon pro *evolvam* apud *Catull.* 66, 74. ℙ Vox ipsa Graeca est et Graece adhibenda, quod faciunt *Charis.* 4. p. 249. et *Diomed.* 2. p. 437. Latine tamen *Serv.* ad *Virg. l, c.* ubi haec habet: Hanc diaeresin Tucca et Varus fecerunt: nam *Virgil.* reliquerat *aquae vis*, quod satis asperum fuit. Notandum quod in toto Virgilio non reperiuntur, nisi quatuor diaereses, hoc loco; et in tertio (*v.* 354.) *aulai in medio;* et in sexto (*v.* 747.) *aurai simplicis ignem;* et in nono (*v.* 26.) *pictai vestis.* Haec *Servius.*

DĬAETĂ, ae, f. δίαιτα, ratio et regula in iis, quae ad victum pertinent, modus victus a medicis praescriptus: sub quo continentur non solum cibus et potus, sed etiam exercitatio, somnus, cetera, quae ad valetudinem conferunt. Allegorice *Cic. Att.* 4, 3. *ante med.* Ipse occidi potuit: sed ego diaeta curari incipio: chirurgiae taedet, *h. e.* nolo amplius ferro et aperta vi cum Clodio contendere: moderatione ac tolerantia uti malo. ℙ Item pars seu membrum aedium ad habitandum idoneum, conclave, cubiculum. *Plin. ep.* 2, 17. *a med.* Coenatio cingitur diaetis duabus a tergo, quarum fenestris subjacet vestibulum villae et hortus. *et paulo supra.* Turris erigitur, sub qua diaetae duae, totidem in ipsa. *Id. ep.* 7, 5. Quibus horis te visere solebam, ad diaetam tuam ipsi me pedes ducunt. *Stat. Silv.* 2, 2, 83. Una tamen cunctis procul eminet, una diaetis. *Petr. Sat.* 115. diaetam magistri vocat cubiculum, in quo navis gubernator versatur. *Ulp. Dig.* 32, 55. Lignis legatis, quod comburendi causa paratum est, continetur: sive ad balnei calefactionem, sive ad diaetarum hypocausta, sive ad calcem, sive ad aliam rem coquendam solebat uti. [Alii male leg. *sive diaetarum hypocaustarum. Inscr.* ap. *Grut.* 964, 2. Praecepit, ut ad id sepulchrum hortus, qui est cinctus maceria, et diaeta adjuncta januae, custodiae causa sepulchro cedat. *F.*] ℙ Plura quoque cubicula, seu membra varii usus, quorum ab altero in alterum fit transitus, diaetae nomine veniunt. *Plin. ep.* 5, 6. Est in hac diaeta dormitorium cubiculum, etc. *et post nonnulla:* Hac adeuntur diaetae duae, quarum in altera cubicula quatuor, altera tria. Adde *Suet. Claud.* 10. ℙ Quod *Ulp. Dig.* 7, 1, 13. *sub f.* et *Scaevola ib.* 24, 1, 66. et *Paul. ib.* 30, 47. diaetam memorant in hortis, putarunt quidam, in hortis tantummodo deliciarum causa aedificatas habitationes *diaetas* vocari. Neque verum est quod alii tradidere, diaetam esse coenaculum, in quo aestate ad umbram, hieme ad solem coenaretur. Potest quidem coenaculum diaeta dici, ut apud *Sidon. ep.* 2, 2. *a med.*, et videtur intelligi posse apud *Ulp. Dig.* 29, 5, 1. *a med.* et alibi fortasse. Verum non omnis diaeta coenatio est, ut singula, quae attulimus, loca perpendenti patebit. Falsum praeterea omnino est etymon, quod perperam *Varroni* tribuitur, *diaetam* dici, quod in ea *per diem edatur:* quod et *Voss.* admonet in *Etymol.* Est enim pura puta Graeca vox.

DĬAETARCHUS, i, m. qui praeest diaetae, seu servis in diaeta ministrantibus. *Inscr.* ap. *Murat.* 396, 8. Dextro Caes*aris* servo diaetarcho dom Aug*ustae.*

DĬAETĀRĬUS, ii, m. servus, qui in diaeta a ministrat: sive haec cubiculum, sive coenatione significat. *Ulp. Dig.* 33, 7, 12. *a med.* Ostia autem, topiarii, diaetarii, aquarii, domui tantu deservientes, legato continebuntur. ℙ In na *diaetarii* esse putantur a nonnullis, qui curam h bent annonae. Aliis sunt, qui diaetarum, hoc cubiculorum, quae in navi sunt, curam haben quo pacto a modo dictis nihil differunt. *Ulp. Di* 4, 9, 1. Sunt quidam in navibus, qui custodi gratia navibus praeponuntur, ut ναυφύλακες et dia tarii. *Haloander* haec duo postrema verba omitt

DĬAETĒTĬCUS, a, um, adj. διαιτητικὸς, ad dia tam seu rationem victus pertinens. *Coel. Au Tard.* 2, 12. *a med.* Diaetetici libri. et *ib.* Dia tetica curatio. ℙ *Diaetetica* et *Diaetetice* abs lute, διαιτητική, est ea medicinae pars, quae tu medicamentis, tum ratione victus praescripta mo bos curat: cui respondet chirurgia. *Scrib. Com* 200. Neque chirurgia sine diaetetica, neque ha sine chirurgia perfici possunt. *Coel. Aur. ib.* Dia tetices scriptores libris, quos diaeteticos vocan etc. *Cels. praef.* 1. diaeteticam distinguit ab e quae medicamentis curat: ipsa tamen voce Grae utitur. ℙ *Diaetetici, orum,* sunt qui victus r tione praescribenda medentur. *Scribon. l. c.* Quan vis magna ex parte ad diaeteticos pertinentes co positiones exhibuimus, tamen nisi eas quoqu quae ad chirurgos pertinent. etc.

DĬAETŬLĂ, ae, f. parva diaeta. *Plin. ep.* 6. *ad f.* Mox diaetula refugit quasi in cubiculu idem, atque aliud. Al. leg. *zetecula*, al. *zothecul*

DĬĂGLAUCĬON, διὰ γλαυκίων, duabus vocibu in unam coalescentibus, ut de *Diacodion* dictu est. Significat autem collyrium, quod glaucii he bae succo et foliis temperatur. *Plin.* 27, 10, 59 at *Scribon. Comp.* 22. *diaglaucium* Latina positio habet.

DĬĂGŌNĀLIS, e, adj. ut Diagonalis linea, d qua V. in DIAGONIOS. *Vitr.* 9, 1. Ad linea diagonalis longitudinem, locus quadratus descr batur.

*DIAGONDAS, ae, m. nomen proprium vir *Cic. de Leg.* 2, 37. Diagondas Thebanus nocturn omnia (*sacra*) in media Graecia lege perpetua su stulit. Sed *Pagondas* legi vult *Meurs. Att.* 3, 2 *B. A.* [*Illud recte retinuit *Goer.*, quem V.]

DĬĂGŌNĬCUS, a, um, adj. idem quod diagona lis; *Vitr.* 9, 1. Duo trigona linea diagonica fue rint designata.

DĬĂGŌNĬOS, adj. γραμμὴ διαγώνιος, dicitur d linea, quae in quadrata figura διὰ γωνίας, *h. e.* pe angulos, seu ab angulo ad angulum ducitur. *Vitr* 9, 1. Linea ab angulo ad angulum diagonios per ducatur. *Id.* 4, 1. *sub f.* Abaci latitudo ita ha beat rationem, ut quanta fuerit altitudo, bis tant sit diagonios ab angulo ad angulum. *Id.* 6, 4 *lineam diagonii* appellat. ℙ *Ib.* 11. Diagonio structura, *h. e.* quae secundum diagonalem linean ab angulo ad angulum procedit.

*DIAGŎRAS, ae, Διαγόρας, philosophus ac poeta Melius, ἄθεος cognominatus, scilicet quod deos esse negavit. Mysteria contempsit, ut etiam e sectantes averteret. *Cic. N. D.* 1. et 23. *post init* et 3, 37. *init. Val. Max.* 1, 2. *Lact. Inst.* 1, 2. item *De Ira Dei* 1, 9. ℙ Diagoras Rhodius, filios tres adolescentes habuit, unum pugilem, alterum pancratiasten, tertium luctatorem, eosque omnes vidit vincere coronarique eodem Olympiae die; cujus rei causa gaudio nimio effusus animam efflavit. *Cic. Tusc.* 1, 46. *Gell.* 3, 15. ℙ Fuit et hoc nomine medicus quidam, de quo *Plin.* 20, 18. *B. A.*

DĬAGRAMMĂ, ătis, n. διάγραμμα, a διαγράφω, describo, significat cujuscumque rei imaginem ac descriptionem. *Vitr.* 5, 4. Aristoxeni diagramma subscribam. Adde *ib.* 5. et 6, 1. *circa med.*

DĬAGRĂPHĬCĒ, es, f. ars delineandi, διαγραφική. *Plin.* 35, 10, 36. *n.* 8. Hujus auctoritate effectum est in tota Graecia, ut pueri ingenui ante omnia diagraphicen, hoc est picturam in buxo docerentur, recipereturque ars ea in primum gradum liberalium. Sed MSS. omnes, ut animadvertit *Hard.*, habent *graphicen*, eodem tamen sensu.

DĬĂLECTĬCĂ, ae et Dialectice, es, f. διαλεκτική, est ars disserendi, cujus finis est verum a falso discernere: quae, ut ait *Cic. Tusc.* 5, 25., per omnes partes sapientiae manat et funditur, rem definit, genera disponit, sequentia adjungit, perfecta concludit, vera et falsa dijudicat: a διαλέγομαι, dissero. *Id. Acad.* 4, 28. Dialectica veri et falsi quasi disceptatrix et judex. *Id. Fin.* 2, 6. Rhetoricam palmae, dialecticam pugno similem esse dicebat Zeno. ℙ De hujus studii ratione V. *Gell.* 16, 8. [*Multis de h. v. accurate disputat *Ern. techn. Lat.* p. 115 — 123.]

DĬĂLECTĬCĒ, adv. διαλεκτικῶς, more dialecticorum. *Cic. Acad.* 1, 2. Multa admixta ex intima philosophia, multa dicta dialectice. *Id. Fin.* 2, 6. Rhetorice nos mavis, quam dialectice disputare.

DĬĂLECTĬCUS, a, um, adj. διαλεκτικὸς, ad dialecticam pertinens. *Cic. Div.* 2, 59. Si velim phy-

cum quiddam aut dialecticum explicare. *Id. Fin.* 6. Dialecticae captiones. *Plin.* 7, 53, 54. Dialecticae sapientiae professor. *Senec. ep.* 82. Redire aliquid ad legem dialecticam. *Id. ep.* 121. mnia animalia dialectica nasci oporteret, ut, etc. e. perita rerum dialecticarum. ¶ *Dialectica, um*, τὰ διαλεκτικά, sunt ipsae res dialecticae. *ic. Att.* 14, 12. *extr.* Homo remotus a dialecticis, in arithmeticis satis exercitatus. [**Id. Brut.* 1. *Fin.* 3, 12.] ¶ *Dialecticus, i*, est peritus in ialectica, dialecticae professor. *Cic. Fin.* 2, 7. atius loquuntur rhetores, dialectici autem compressius. *Id. Fat.* 6. Diodorus valens dialecticus.

DĬĂLECTOS et Dialectus, i, f. διάλεκτος, forma quaedam et peculiaris ratio loquendi apud varios populos una eademque lingua utentes. Sic in raeca quinque sunt celebres dialecti, communis, ttica, Dorica, Ionica, Aeolica. *Suet. Tib.* 56. um interrogasset, quaenam illa tam molesta dialectos esset; et ille respondisset, Doridem.

[DĬĂLĔPĬDOS, vox composita ex διά, per, et επίς, ίδος, squama: ita appellatur collyrium quoddam, in quo praeter cetera miscetur squama aeris, uam, ut ait *Celsus* 2, 12., λεπίδα χαλκοῦ Graeci ocant. *Marcell. Empir.* 9. Collyrium dialepidos ccipiet haec: croci ✻. III, etc. *Inscr.* ap. *Tochôn, achets des oculist.* p. 22. Ti. Jul*ii* Clari dialepidos d asp*ritudines*. Alia *ib.* p. 56. L. Junii Philini ialepidos ad aspritudinem et cicatrices. Alia ap. *Murat.* 507, 2. C. Sulp*icii* Hypni crocod*es* ad aspri*udines*. *F.*]

DĬĂLEUCOS, adj. διάλευκος, albo colore interixtus: a λευκός, albus. *Plin.* 21, 6, 17. de croo: Est per se genus sativi blandissimum vulgo, um sit mediocre; dialeucon vocant.

*DĬĂLĬBĂNUM, i, n. vox composita ex διά, er, et λίβανος, tus: V. DIALEPIDOS: ita appellatum collyrium, de quo *Marcell. Empir.* 9. Collyrium dialibanum, cadmiae ✻ IS., cerussae ✻. ., turis masculi ✻. I., etc. *Inscr.* ap. *Tochôn, achets des oculist.* p. 22. Ti. Jul*ii* Clari dialibaum ad impetum. Alia *ib.* p. 43. Cf. Junii tauri ialibanum ad suppurationes. ¶ Apud *Cels.* 6, 6. . 13. idem collyrium Graecis litteris divisim scribitur ita διὰ λιβάνου. *B. A.* et *F.*]

DĬĂLĬON, ii, n. heliotropium. *Appul. Herb.* 49.

DĬĀLIS, e, adj. Δῖος, ad Jovem pertinens: a enit. Διός, Jovis: ut *Dialis flamen*, qui Jovis saero ministerio assignatus est, apud *Varr. L. L.* 15. t *ib.* 5, 3. ¶ Potest etiam a *die* derivari. Hinc ocus *Cic.* in eum, qui uno tantum die consul fueat, apud *Macr. Sat.* 7, 3. (quem tamen *Id. ib.* , 2. M. Otacilio tribuerat). Solent esse flamines Diales: modo consules diales habemus. [*Inscr.* ap. *Cajet. Migliore, Curae poster. ad M. Junii Pulentis inscript.* p. 21. Baebiolo fili*o* diali Q. Baebius negot*iator* Hispan*us pater. nempe* Q. Baebius pater filiolum suum Baebiolum dialem appellat, quod uno eodemque die et in lucem prodierit, et fato concesserit. *F.*] ¶ *Dialis flamen* maximae dignationis erat, inter quindecim flamines, ut *Fest.* docet in *Maximae*. ¶ *Diales coena* lautissima erat, quae praebebatur a flamine Diali, quo die sacerdotium inibat. *Senec. ep.* 123. Haec qualiscumque coena, Diali jucundior erit. Al. leg. *aditiali*. V. ADITIALIS. ¶ *Dialis conjux* est uxor flaminis Dialis. *Ov. Fast.* 6, 226. ¶ *Dialis apex* erat gestamen capitis flaminis Dialis. *Liv.* 6, 41. *ad f.* Cuilibet apicem Dialem, dummodo homo sit, imponamus. ¶ Dicitur etiam *Dialis sacerdos* apud *Suet. Dom.* 4. et *Dialis* absolute *Ov. Fast.* 3, 397. et *Fab. Pict.* ap. *Gell.* 10, 15., ubi multa de caeremoniis ad eum pertinentibus. Adde *Tac. A.* 3, 58. ¶ Denique *Dialis* significat etiam aetherium, aereum; quia Juppiter est aer. *Appul. Met.* 6. p. 179, 18. Aquila alti culminis diales vias deserit.

DĬALLĂGĒ, es, f. διαλλαγή, conciliatio, figura est, cum multa argumenta ad unum effectum deducuntur. *Quint.* 9, 2. *ad f.* sed Graece. Latine enim *consummationem* vocat.

DĬĂLŎGISMUS, i, m. διαλογισμός, sermocinatio. Enumeratur inter figuras sententiarum, cum orator vel se ipse cum alio, vel alios inter se colloquentes inducit: cujus habes exemplum ap. *Cic. Att.* 9, 18. et *ib.* 13, 42. Ipsa porro vox Graeca est, et Graece scribenda.

DĬĂLŎGISTĂ, ae, m. διαλογιστής, disserendi peritus, disputator. *Vulcat. Gallican. Avid. Cass.* 3. Addens, futurum se Sergium, si dialogistam occidisset: Antoninum hoc nomine significans, qui tantum enituit in philosophia, et in pueritia dialogos scripserat.

DĬĂLŎGUS, i, m. διάλογος, disputatio, colloquium duorum, vel plurium inter se. *Cic. Brut.* 60. Cum disputatio est inter eos, ut est consuetudo dialogorum. *Id. Fam.* 1, 9. *ad f.* Scripsi etiam tres libros in disputatione ac dialogo, de Oratore. Adde *Att.* 13, 42., ubi et dialogi familiaris exemplum habes.

DĬĂLŪTENSIS, e, adj. ut *purpura dialutensis*, a διάλυτος, dissolutus, ex genere pelagiarum. *Plin.* 9, 37, 61. Est longe optimum purpuris dialutense, id est vario soli genere pastum. *Salmas.* legit *dislocense.* [**In* MSS. apud *Harduin.* est *Dialucense. B. A.*]

DĬĀLYSIS, is, f. διάλυσις, dissolutio. Ita appellatur species hyperbati, cum ordo orationis, interposita sententia, diducitur, ut (*Virg. A.* 11, 12.) Tum socios (namque omnis eum stipata tegebat Turba ducum) sic incipiens hortatur ovantes. V. HYPERBATON. ¶ Alia est, *dialyton*, *dialuton* etiam dicta, qua conjunctiones omittuntur, ut (*Virg. A.* 4, 593.) ite, Ferte citi flammas, date vela, impellite remos. Haec *Charis.* 4. p. 246. et 251. et *Diomed.* 2. p. 442. et *Donat. de schematib.* p. 1774., omnes tamen Graece.

DĬĀLYTON. V. in v. praec.

*DĬAMASTĬGŌSIS, is, f. διαμαστίγωσις, sollemnitas fuit maxima apud Lacedaemonios. *Tert. ad Mart.* 4. Nam quae hodie apud Lacedaemonios sollemnitas maxima est Diamastigosis, id est flagellatio, non latet. In quo sacro ante aram nobiles quique adolescentes flagellis affliguntur, adstantibus parentibus et propinquis, et uti perseverent adhortantibus. Adde *Tert. Apol.* 50. Certe Laconum flagella sub oculis etiam hortantium propinquorum acerbata. De hac etiam *Philostratus in vita Apollon.* et *Nazianz. Greg.* et *Lucian. in Anacharsi. B. A.*

DĬĂMĔTROS, i, f. διάμετρος, scilicet γραμμή, est recta linea figuram ex aequo secans; ut *diametros orbis* est linea, quae sic a summo ad imum tenditur circulum, ut per centrum eat, a διαμετρέω, dimetior. *Colum.* 5, 2. Esto area rotunda, cujus diametros habeat pedes septuaginta. *Vitr.* 10, 14. Per mediam diametron. Adde *Macr. Somn. Scip.* 1, 20., ubi diametron diligenter describit. *Firmic. Math.* 4, 1. De diametro respicere. ¶ Alio sensu *diametron* dicitur id, cui ad justam mensuram aliquid deest τὸ ἐλλεῖπον ἀπὸ τοῦ δικαίως μετρηθέντος, v. gr. cum aliqua species certa mensura tradita in minori quantitate redditur. Hoc sensu usurpant *Impp. Honor. et Theod. Cod. Theod.* 13, 5, 38. et *ib.* 9, 5. Huic contrarium est ἐπίμετρον.

DĬĂMĔTRUS, a, um, adj. *Firmic. Math.* 4, 1. *a med.* Si luna istum cursum diametra radiatione respexerit.

DĬĂMICTON, διὰ μικτῶν, *h. e.* per res admixtas: vox ejus generis, quo *diacodion*, etc. Architecti medios parietes farcire fractis caementis, diamicton vocant, *Plin.* teste 36, 22, 51., ut quidem legendum esse contendit *Hard.*

[DĬĂMISUS et melius Diamisyos: Vox composita ex διά, per, et μίσυ, υος, misy. V. DIALEPIDOS. Ita appellatur collyrium, de quo ita *Marcell. Empir.* 9. Collyrium diamysios, quod facit ad aspritudines oculorum tollendas, et ad lacrimas substringendas; componitur sic: misy combures hoc more etc. *Inscr.* ap. *Tochôn, cachets des oculist.* p. 22. Ti. Jul*ii* Clari diamisus ad veteres caligines. Alia *ib.* p. 55. L. Junii Philini diamisus ad diatheses tollendas. *F.*]

DĬĂMOERĬE, es, f. διαμοιρία, divisio, seditio, factio. *Plin. ep.* 10, 117 et 118. ubi alii legunt *dianome*, quae vox distributionem significat, Graece διανομή, ut notet largitionem seditionis movendae causa institutam, quae alias *sportularum distributio* appellatur.

DĬĂMŌRON, διὰ μορῶν, (V. DIACODION) compositio ex succo mori agrestis, et melle concocto. *Pallad.* 10, 16.

DĪĀNA, ae, f. Ἄρτεμις, Jovis filia ex Latona eodem cum Apolline partu in Delo insula edita, quae etiam dicitur Luna, Proserpina, Hecate, Lucina, vel Juno Lucina, Dictynna, Trivia, etc. Luna dicta est primum Jana, ut Sol Janus ab eundo: deinde Diviana, quasi Diva Jana: tandem Diana ex *Diviana* vel ex *Dejana*, quasi Dea Jana. *Varr. L. L.* 4, 10. dicta videtur quasi *Diviana*, quia *divia*, h. e. duplici via procepit, scil. in altitudinem, et latitudinem. *Cic. N. D.* 2, 27. scrisit, Dianam dictam esse, quia noctu quasi diem efficeret. *Macr. Sat.* 1, 9. ex *Nigidio* censuit, Janam prius dictam fuisse, deinde appositum *d* causa decoris, ut in *reditur, redintegratur*, etc. Hinc prima syllaba anceps est. Nam potest esse brevis, quia ex *Dejana* eliso *e* remanet *Diana*, et *i* fit vocale, et non amplius ad *a*, sed ad *d* pertinet. Rursus longa esse potest, *j* cum *e* concrescente in diphthongum *ei*. Hinc *Virg. A.* 1, 503. Exercet Diana choros, quam mille secutae, etc. Adde *Ennium* allatum in voce CONSENTES et *Cinnam* ap. *Suet. Gramm.* 11. Contra prima brevi longe frequentius reperitur apud poetas. ¶ A *Cic. N. D.* 3, 23. tres Dianae numerantur, prima filia Jovis, et Proserpinae, quae ex Mercurio Cupidinem primum genuit: secunda filia Jovis tertii, et Latonae: tertia filia Upis et Glauces, quam Graeci saepe Upim paterno nomine appellant. ¶ Diana filia Jovis et Latonae, ob virginitatis amorem fertur hominum consortia aufugisse, et, ut a se libidinis pruritum amoveret, venando silvas incoluisse, paucarum virginum comitatu contenta. Arcum ferebat et pharetram, succincta semper incedens, et cothurno induta. Ob hanc causam silvarum et nemorum Dea putabatur. Celeberrimum templum habuit apud Ephesios conditum ab Amazonibus, (ut *Mela* scribit 1, 17., quamquam *Plin.* 5, 29, 31. non templum, sed oppidum Ephesi Amazonum opus fuisse ait.) quod Herostratus quidam incendit, ut sibi ea re nominis immortalitatem acquireret, ea nocte, qua Alexander M. natus est. *Cic. N. D.* 2, 27. et *Div.* 1, 23. et *Val. Max.* 8, 14. *in f.* et *Gell.* 2, 6. De hoc templo plura *Plin.* 36, 14, 21. ¶ Aliud habuit in Taurica Chersoneso, ubi humana advenarum victima ei sacrificabatur. V. *Ov. Trist.* 4, 4. et *Pont.* 3, 2. ¶ *Serv.* ad *A.* 3, 73. et ad *Ecl.* 4, 10. tradit, ideo Dianam, quamvis sit virgo, a parientibus invocari, quia prior a Latona in lucem edita, ipsi matri Apollinem statim parienti obstetricis officium praestitit: causam autem cur dicatur prius nata, quam Apollo, esse, quia initio rerum prius nox fuit, cui praeest Luna, quam Sol, qui diei. ¶ Res precipue a Diana gestae sunt hae apud mythologos: Actaeonem, quod se nudam lavantem vidisset, in cervum mutavit, et canibus suis laniandum objecit; in bello Gigantum Othum et Ephialtem sagittis confixit: per Aesculapium ad vitam revocavit Hippolytum: irata Graecis Aulide collectis, classem diu, ne solveret, detinuit, donec virgine victima placata est: aprum Calydonium in Oeneum regem immisit: Orionem se violare conantem interemit: Niobes filios occidit ob superbiam matris; et Chionem ob eandem causam: mutavit se in felem metu Typhonis gigantis, etc. *Hyg. in fab.* et *in Astron.*, *Ovid.* et *Serv.* ad *Virg.* variis in locis. ¶ Metonymice ponitur pro venatione. *Mart. Spectac.* 12. Inter Caesareae discrimina saeva Dianae Fixisset gravidam cum levis hasta suem. ¶ *Festus* in *Juvenalia* tradit Dianam putatam esse viarum Deam. ¶ [**Diana* vel *Ad Dianam*, oppidi, ut videtur nomen fuit in Numidia. *Anton. Itin.* et *Tab. Peut. B. A.*

*DĪĀNĀRĬUS, a, um, adj. ad Dianam pertinens. *Veg. Vet.* 2, 6. Caput ejus purgabis radice Dianaria, quam Artemisiam dicimus. *Id. ib.* 3, 33. Radicem Dianariam, id est herbae Artemisiae, in pulverem rediges. *F.* et *B.*

*DĪĀNENSIS, e, adj. adj. ad Dianam pertinens. Ita est appellatus unus ex septem vicis urbis Arimini in Aemilia. *Inscr.* ap. *Grut.* 1094, 2. Vicani vici Dianensis posuere. ¶ Item etiam vocatum ignota de causa collegium quoddam iuvenum in urbe Nepete, nunc *Nepi*. *Inscr.* ap. *eund.* 262, 2. L. Aurelio Commodo victori juvenes Nepesini Dianenses aere conlato. ¶ Item *Dianenses, ium* dicti sunt incolae urbis Dianae in Numidia, inter Lambesam, et Novam Petram, ex Antonini Itinerario cognitae. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 458, 1. Dianenses ex decreto decurionum. ¶ Item *Dianenses, ium* fuere incolae urbis, quae Dianium appellatur, in Hispania Tarraconensi, memorati a *Plin.* 3, 3, 4. V. DIANIUS. *B. A.* et *F.*

*DĪĀNĪTIS, idis, f. myrrhae genus. *Plin.* 12, 16, 35. Tertia myrrha Dianitis. *Hard. ib.* putat ita appellatam a Dia insula: alii leg. *Tamnatis* a Tamna oppido Sabaeorum in Arabia, de quo *Plin.* 6, 28, 32. *B.* in Lex.

DĪĀNĬUS, a, um, adj. ad Dianam pertinens. *Ov. Fast.* 5, 141. Exagitant et Lar, et turba Diania fures, *h. e.* canes. *Grat. Cyn.* 252. dumque manebunt Silvarum dotes atque arma Diania terris, *h. e.* instrumenta venatoria. ¶ *Dianium, ii*, apud *Fest.* et *Liv.* 1, 48. est templum Dianae, vel locus Dianae sacer. ¶ Item apud *Cic. Verr.* 2, 1, 34. est oppidum maritimum Hispaniae in regno Valentiae, contra Ebusum insulam, quae nunc *Yvica* dicitur: ipsum autem nunc *Denia*. *Plin.* 3, 3, 4. ¶ Parva quoque insula maris Tyrrheni contra Cosanum litus, *Dianium* dicitur a *Plin. ib.* 6, 12., nunc *Gianuti*.

*DĬĂNOEA, ae, f. διάνοια, i. e. mens, sententia, sensus, intellectus. Σχῆμα rhetoricum est ap. *Jul. Rufin. de figur. sent. et eloc.* p. 210. in *P. Rutil. Lup.* ed. *Ruhnk.* et est, *Cum proponitur, non id, quod fieri oportet, sed quod fit.* V. *Quint.* 9, 1. *B. A.*

DĬĂNŎMĒ. V. DIAMOERIE.

[DĬĂPANTON, διὰ πάντων, per omnia, in omnibus. *Inscr.* ap. *Murat.* 659, 1. M. Aurelio Augg. Lib. Agilio Septentrioni pantomimo sui temporis primo, hieronicae solo in Urbe coronato diapanton ab Impp. DD. NN. Severo et Antonino Augg., *h. e.* qui in omnibus certaminibus coronam accepit. Alia apud *Grut.* 313, 8. L. Aurelio Apolausto Memphio coronato et ton diapandon. *nempe* τῶν διαπάνδων: Graeci enim vulgo in hac voce aliisque δ pro τ pronunciabant. *F.*]

DĬĂPASMĂ, ătis, n. διάπασμα, flos aut herba aut quippiam aliud odoriferum siccatum tritumque in pulverem aut in pastillos redactum, quod corpori inspergitur, aut ore manditur ad varios usus seu medicinae, seu luxus: a διαπάσσω, inspergo. *Plin.* 13, 2, 3. Siccis odoribus constat, quae diapasmata vocantur. *Id.* 21, 19, 73. de rosis: Diapasmata inde fiunt ad sudores coercendos, ita ut a balineis inarescant corpori, dein frigida abluantur. *Id. ib. sub f.* Bacchar tunditur in diapasmata. *Mart.* 1, 88. Quid, quod olet gravius mixtum diapasmate virus? etc.

DIĀPĀSON, διὰ πασῶν, h. e. per omnes vel ex omnibus: sunt duae voces ejusdem generis, acuta et gravis, symphoniam constituentes, quae septem tonis constat, seu sex integris vocibus, et duabus dimidiatis; ita dicta, quia complectitur universitatem concentus, ut *Plin.* 2, 23, 20. loquitur. Adde *Vitr.* 5, 4. *ad f.* ℙ Disdiapason, δὶς διὰ πασῶν, h. e. bis per omnes, continet bis symphoniam modo dictam, seu tonos quatuordecim. *Vitr. l. c.* ℙ Diapente, διὰ πέντε, h. e. per quinque, seu ex quinque; est symphonia quatuor integris vocibus constans, et hemitonio. *Vitr. l. c.* ℙ Diatessàron, διὰ τεσσάρων, h. e. per quatuor, seu ex quatuor, complectitur tonos tres et dimidium. *Vitr. ib.* V. etiam *Macr. Somn. Scip.* 1, 6. et *ib.* 2, 1. et *Capell.* 9. p. 321. ℙ Hae voces ejus generis sunt, cujus *diacodion*, *diaclaucion*, etc.

DIĀPENTĒ. V. v. praec.

*DIAPHĀNES, is, m. Διαφανής, fluvius Ciliciae, ea in parte, qua Syriae contermina est; ita dictus ab aquae perspicuitate. *Plin.* 4, 27. *B. A.*

DIĀPHORĀ, ae, f. διαφορά, differentia: a διαφέρω, differo. Est hoc nomine schema rhetoricum, quod fit, cum verbum iteratum aliud significat, ac significavit primo dictum. Haec. *Rutil. Lup. de fig. sent. et eloc.* 1, 11. Cujus aerumnae quemvis extrariorum hominem, modo hominem, commovere possent. Est vero correctioni affinis. V. CORRECTIO. Vox Graeca est et Graece scribenda.

DIĀPHŌRĒSIS, is, f. διαφόρησις, apud medicos est evacuatio, seu evaporatio, quae fit per poros corporis: a διαφορέω, dissipo, digero, discutio. *Theod. Prisc. de diaeta* 14. ℙ Item solutio, defectio virium. *Coel. Aur. Acut.* 1, 15.

DIĀPHŌRĒTĬCUS, a, um, adj. διαφορητικός, discutiendi, evaporandi, digerendi vim habens. *Coel. Aur. Acut.* 1, 17. Diaphoretica solutio. et *ib.* 2, 10. Effectus diaphoreticus.

[DĪĀPHRAGMĀ, ătis, n. διάφραγμα: a διά, inter, et φράγμα, septum; membrana: quae cor et pulmones a jecore et liene distinguit, septum transversum. *Coel. Aur. Chron.* 2, 12. Et magis si ex diaphragmate, quod nos jamdudum discretorium dicimus. *F.*]

[DĪĀPONTĬUS, a, um, adj. διαπόντιος, transmarinus. Nomen proprium hominis apud *Pl. Most.* 2, 2, 66. Ego transmarinus hospes sum Diapontius. *Bothe* contendit ita legendum: Sed ecce, quae ille. Ego hospes sum Diapontius. *F.*]

DĪĀPŌRĒSIS, is, f. dubitatio, διαπόρησις: a διαπορέω, dubito. V. ADDUBITATIO.

DĪAPSALMĀ, ătis, n. διάψαλμα. V. PSALMA.

[DĪAPSŌRĬCUM, i, n. ex διά, per, et ψωρικός, psoricus, V. DIALEPIDOS: collyrium ad oculorum caliginem dissipandam, cujus meminit *Marc. Empir.* 9. *Inscr.* ap. *Tochon, cachets des oculist.* p. 56. L. Junii Philini diapsoricum ad genarum scissuram et claritatem. Alia apud *eund. ib.* p. 61. C. Cap. Sabiniani diapsoricum ad caliginem. et p. 66. Phronimi diapsoricum opobalsamatum ad clar. *F.*]

[DĪĀRHŎDON, i, n. διάρροδον, collyrium a *Galeno* aliisque vetustis Graeciae medicis memoratum: a διά, per, et ῥόδον, rosa, quia ex rosis praecipue componitur. V. DIALEPIDOS. *Inscr.* ap. *Tochon, cachets des oculist.* p. 22. Ti. Julii Clari diarhodon post impetum. Alia apud *Maff. Antiq. Gall.* p. 81. M. Julii Charitonis diarhodon ad fervorem. *F.*]

DĪĀRĬUM, ii, n. Diaria, orum, τὸ ἐφήμερον, sunt victus quotidianus, id est quod in unius diei cibum servis et ancillis demensum datur. *Hor. Ep.* 1, 14, 40. Cum servis urbana diaria rodere mavis. *Mart.* 11, 108. puerique diaria poscunt. *Petr. Sat.* 136. Anseres, qui medio die solebant ab anu diaria exigere. *Cic. Att.* 8, 14. Caesar iis diariis militum celeritatem incitat, ut timeam, ne citius ad Brundisium, quam opus sit, accesserit. *nempe* stipendia majora in singulos dies militibus promittendo. ℙ *Post asellum diaria non sumo* proverbium est apud *Petr. Sat.* 24. *extr.* de quo V. in ASELLUS. [*Pluribus ad h. l. egerunt intpp. de h. v. Cf. etiam *Victor. Var. Lectt.* 1, 13.] ℙ Etiam alimenta quae quotidie dabantur carcere inclusis, *diaria* dicuntur. *Senec. Contr.* 4, 27. *ad f.* Cum introductus esset ex carcere in senatum, postulaturus, ut diaria acciperet. ℙ *Charis.* 1. p. 21. recenset inter ea nomina, quae singulari numero carent. Alio tamen sensu habet singulare, nempe cum significatur libellus, in quo acta singulorum dierum perscribuntur. *Sempron. Asell.* ap. *Gell.* 5, 18. Annales libri, quod quoque anno gestum sit, id demonstrant, quasi qui diarium scribunt, quam Graeci ἐφημερίδα vocant.

*DIARRHEUSA, ae, f. (Graece διαῤῥέουσα, subaudito νῆσος,) insula fuit maris Aegaei, ad littus Asiaticum, prope Ephesum. *Plin.* 5, 31. *B. A.*

DIAS, ădis, f. numerus binarius, δυάς. *Capell.* 6. p. 228., et 7. p. 238.

[DIASMYRNES et Diasmyrnum, ex διά, per, et σμύρνα, ης, myrrha. V. DIALEPIDOS. Collyrium diasmyrnes a *Marcell. Empir.* 9. et *Scribon. Compos.* 26. memoratum. *Inscr.* Hubiliaci in Gallia reperta prope *Châlons-sur-Saône*, edita vero in *Magaz. Encyclop. an.* 1809. *Mars.* p. 105. Regini diasmyrnes post lippitudines ex ovo primum. Alia apud *Tochon, cachets des oculist.* p. 31. Q. Junii Tauri diasmyrnum post impetum. Adde aliam apud *Murat.* 508, 3. *F.*]

DĪASTĒMĀ, ătis, n. διάστημα, spatium, intervallum, distantia: a διΐσταμαι, disto, separor, seorsum sto. Verbum est mensorum. *Frontin. in exposit. formar.* p. 33. *Goes.* Quoties ex uno duorum punctorum diastemate duo pares circuli exeunt. *et mox.* Si tres circuli pares fuerint inter se aequali diastemate connexi. ℙ Item astronomorum. *Sidon. ep.* 8, 11. *post med.* In diastemate Zodiaco. *Id. epist. praef. carm.* 14. Mentio centri, proportionis, diastematum, climatum. ℙ Corripuit paenultimam, sed non est imitandus. *Id. carm.* 15, 61. Sic placidam Paphien servare diastema quintum. ℙ Item musicorum. *Capell.* 9. p. 321. de Musica: Diastema est vocis spatium, quo acuta et gravior includitur. et *Isid. Orig.* 2, 19. Diastema est vocis spatium, ex duobus, vel pluribus sonis aptatum. *Censorin. de die Nat.* 13. Intervalla musicis diastematis congrua.

DĪASTĒMĂTĬCUS, a, um, adj. διαστηματικός, divisus, ut *diastematica vox* ap. *Capell.* 9. p. 318., cui opponitur *continua.*

DĪASTŎLĒ, es, f. διαστολή, dilatatio: Graeca vox est, grammaticis familiaris; et ita dici solet figura, qua syllaba natura brevis producitur, vel simpliciter, vel geminatione ejusdem consonantis; quae etiam *ectasis* dicitur: a διαστέλλω, diduco, laxo, aperio. *Virg. A.* 1, 6. Italiam fato profugus, Lavinaque venit Litora. *Id. ib.* 2, 715. Relligione patrum multos servata per annos. ℙ Praeterea ita dicitur dextera pars circuli ad imas litteras apposita, qua nota male cohaerentia scribendo discernuntur, ut in illo *Virg. A.* 2, 413. Tum Danai, gemitu, atque ereptae virginis ira. et *ib.* 8, 83. Procubuit, viridique in litore conspicitur sus. Haec *Diomed.* 2. p. 430. et *Prisc. de accentib.* p. 1287. ℙ Denique diastole est; cum epitheton aliquod nomini apponitur distinguendi causa, ut si dicas *dolum malum*, ut distinguas a *bono*. V. in hanc rem verba *Donati* in voce DOLUS.

DĪASTYLOS, adj. διάστυλος, columnas habens rariores: a διά (quod separationem aliquando significat) et στῦλος, columna. Species aedium sunt quinque: Pycnostylos, idest crebris columnis (a πυκνός, *densus*, *spissus.*) Systylos, paulo remissioribus (a σύν, *cum*, *simul.*) Diastylos, amplius spatiis intercolumniorum patentibus: rarius quam oporteat inter se diductis, Araeostylos (ab ἀραιός, *rarus.*) Eustylos, intervallorum justa distributione (ab εὖ, *bene.*) Ergo Pycnostylos est, cujus intercolumnio unius et dimidiatae columnae crassitudo interponi potest: Systylos, in qua duarum columnarum crassitudo: Diastylos, in qua trium: Araeostylos, in qua plurium. Eustylos eam habet rationem, ut in intervallis spatia duarum columnarum et quartae partis crassitudo intersit, etc. Haec *Vitr.* 3, 2. ℙ De quantitate paenultimae in his vocibus, V. in STILUS.

DĪASYRMOS, i, m. διασυρμός, elevatio, h. e. depressio: est figura sententiarum, in qua laudantes, quae dicuntur ab adversariis dissolvimus; qualis est in Muraeniana totus ille in Sulpicium locus de jure civili. Ita *Capell.* 5. p. 172.

DĪASYRTĬCE, per diasyrmum seu irrisionem. *Serv.* ad *Virg. A.* 2, 193.

DĪASYRTĬCUS, a, um, adj. διασυρτικός, ad diasyrmon pertinens. *Diasyrticum dictum* est, quo laudantes aliquid simul elevamus, et carpimus. *Spartian. Carac.* 10. Non ab re est, diasyrticum quiddam in eum dictum addere. Nam cum Germanici, et Parthici, et Arabici nomen adscriberet, Pertinax dicitur joco dixisse: Adde, si placet, etiam Geticus Maximus: quod Getam occiderat fratrem, et Gotti Getae dicerentur. *Hieron. adv. Ruf.* 1. *n.* 1. Diasyrtica praedicatio.

DĪĀTESSĀRON. V. DIAPASON.

DĪĀTHĒCĀ, orum, n. plur. a διαθήκη: testamentum, vel hereditas ex testamento proveniens. *Mart.* 12, 71. O quantum diatheca valent et quinque comati! Al. melius leg. *diatreta.*

[DĪĀTHĒSIS, is, f. διάθεσις, oculorum morbus. *Inscr.* ap. *Tochon, cachets des oculist.* p. 55. Junii Tauri crocod. diamisus ad diatheses, et r. e. V. aliam in DIAMISUS. *F.*]

DĬĀTHYRUM, i, n. διάθυρον, idem ac πρόθυρον, prothyrum: a praepos. διά, per, vel πρό, ante, et θύρα, janua. Sunt qui putant esse repagulum ligneum versatile, quod januis praefigitur ad arcenda vehicula, et jumenta, Italice *sbarra*: alii rectius arbitrantur, hoc nomine significari parvum illud tectum quadratum, vel rotundum, arcuatum, vel pyramidatum, binis, vel quatuor columnis suffultum, quod etiamnum exstat Romae, et alibi ante januam quarumdam basilicarum. Graece legitur apud *Vitr.* 6, 10. *a med.* Prothyra Graece dicuntur, quae sunt ante januas vestibula: nos autem appellamus prothyra, quae Graece dicuntur διάθυρα. ℙ Aliquando *prothyra* dicuntur vela ante januas cubiculorum in aedibus. *Pompon Dig.* 5[0,] 16, 245. Labeo ait, prothyrum, quod in aedib[us] interdum fieri solet, aedium esse. *Ulp. ib.* 33, [7,] 12. §. 23. Prothyrum domus, si velamen est, i[n]strumento domus continetur.

DĪĀTŎNĬCUS, a, um, adj. ut Modulatio diat[o]nica, apud *Capell.* 9. p. 321 et 325.

DĪĀTŎNUS, a, um, adj. διάτονος, distentu[s,] extensus: a διατείνω, extendo. *Lateres* διάτονοι d[i]cuntur a *Vitr.* 2, 8. (quos Latine *frontatos* di[cit] ait ibidem) qui duplici fronte totam muri crass[i]tudinem complectuntur. Al. perperam leg. διάτορο[ι] hoc est penetrantes: a διατορέω, perforo, penetr[o.] ℙ In musicis διάτονον genus est modulationis, qu[od] διὰ τόνους, per tonos procedit: et distinguitur a harmonico et chromatico. In eo intervalla fac[i]liorem habent, quam in ceteris, distantiam. T[e]trachordon diatoni duos habet continuatos ton[os] cum hemitonio. *Vitr.* 5, 4. et *Macr. Somn. Sci[p.]* 2, 4. *ad f.* ℙ Definitur a *Capell.* 9. p. 323. quo[d] tonis copiosum est: ejusque tetrachordos constat ait hemitonio duobus tonis subsequentibus. V. *Pet[r.] Gassend. in manuduct. ad Theor. Musices.* c. 3.

*DIATORUS. V. v. praec.

DĪĀTRĒTĀRĬUS, ii, m. qui diatreta facit. *Imp[.] Constantin. Cod.* 10, 64, 1.

DĪĀTRĒTUS, a, um, adj. διάτρητος, torno fa[]ctus, tornatus vel in quo tessellato opere aurum argentumve aut gemmae insertae sunt: a διατιτράω, perforo, terebro. *Ulp. Dig.* 9, 2, 27. *ad f.* Si ca[]licem diatretum faciendum destiti; si quidem im[]peritia fregit, damni injuria tenebitur etc. ℙ *Dia[]treta* absolute sunt vasa affabre facta, toreumata. *Mart.* 12, 71. O quantum diatreta valent! Al. leg. *diatheca*, quod V.

DĪĀTRĪBĀ, ae, f. διατριβή, locus in quo dispu[]tantes et scholam agentes versantur: itemque ipsa disputatio, dissertatio. *Gell.* 17, 20. Recens i[n] diatribam acceptus. *Id.* 1, 26. Interrogavi in dia[]triba Taurum, an sapiens irasceretur. *Id.* 18, 13. Quidam Dialecticus ex Platonis diatriba. ℙ [*Paen[]ultima hujus vocis ubique corripitur, utpote ab ao[]risto secundo verbi διατρίβω descendentis. V. *Pan[]ciroll. de Magistr. Munic.* 22. et *Rhod. Antiq. Lect.* 30, 20. Quibus adde *Porson.* ad *Eurip. Orest.* 62. *B. A.*]

DĪĀTRĪTAEUS, a, um, adj. διατριταῖος, tertia[]nus. *Coel. Aur. Acut.* 1, 3. Alienatio intra diatritaeum vel post diatritaeum tempus.

DĪĀTRĪTUS, i, f. διάτριτος, accessio febris tertia die. *Coel. Aur. Tard.* 1, 1. Abstinentia cibi usque ad primam diatritum. Et *post.* In ipsa diatrito sanguis detrahendus. [V. *Reines. Var. Lect.* p. 434. *B. A.*]

DĪĀTYPŌSIS, is, f. διατύπωσις, figura oratoria: a διατυπόω, informo, instituo. *Capell.* 5. p. 172. Diatyposis est descriptio vel deformatio, cum, rebus personisque subjectis, et formas ipsas, et habitus exprimimus.

*DIAULAN vocat *Appul. de herb.* 93. nepetam montanam. *B. A.*

DĪAULOS, i, m. δίαυλος, spatium duorum stadiorum in cursu Olympico, vel Circensi, ut *Vitr.* 5, 11. docet. *Hyg. fab.* 173. His ludis vicerunt Zethus dolichodromo, Calais diaulo, Castor stadio.

DĪAZEUGMĔNON, διαζευγμένον, disjunctum, disjunctio: a διαζεύγνυμι, disjungo. *Capell.* 5. p. 176. Diazeugmenon disjunctum appellamus, cum diversis redditionibus verborum cola disjungimus, sive duo, sive plura, hoc modo (*Cic. Agr.* 2, 31.) Capuam colonis deductis occupabunt; Atellam praesidio communient; Nuceriam obtinebunt; cetera oppida praesidiis devincient. V. ANTIZEUGMENON.

DĪAZEUXĬS, is, f. διάζευξις, dissolutio: figura est metri, eadem quae diaeresis. *Valer. Prob. Gramm.* 1. p. 1438.

DĪAZŌMĀ, ătis, n. διάζωμα, cingulum, cinctus intermedius: a διαζώννυμι, cingo, praecingo. *Vitr.* 5, 7. Sunt res, quas in pusillo et in magno theatro necesse est eadem magnitudine fieri, propter usum, uti gradus, diazomata, pluteos, itinera, ascensus. V. BALTEUS.

DĪBĀLO, as, a. 1. a *balo* compositum. *Caecil.* ap. *Varr. L. L.* 6, 5. *ad f.* Tantam rem dibalare, ut pro nihilo habuerit. *Scal.* in *Conjectan.* Dibalare pro deblacterare, non inepte dictum videri posset. Ego puto, dibalare rem, καταφαγεῖν τὴν οὐσίαν, bona consumere. Haec *Scalig.* Sed *Caecilius* malus est auctor Latinitatis, teste *Cic. Att.* 7, 3.

DĪBĀPHUS, a, um, adj. δίβαφος, bis tinctus: a δίς, bis, et βάπτω, tingo. Porro purpura *dibaphus*, nempe bis tincta, dicitur, quia prius cocco, deinde purpura tingebatur. *Plin.* 9, 39, 63. de purpura: Successit dibapha Tyria, quae in libras denariis mille non poterat emi. *et mox.* Dibapha tunc dicebatur, quae bis tincta esset, veluti magnifico impendio, qualiter nunc omnes paene commodiores purpurae tinguntur. Adde 21, 8, 22. Hanc *iteratam purpuram* vocat *Stat. Silc.* 3, 2, 140. ℙ Quia purpura utebantur magistratus, hinc allegorice *Cic. Fam.* 2, 16. *sub f.* Curtius noster

›aphum cogitat, sed eum infector moratur, *h. e.* ›rat, cupit honores in republ., sed res ei non ›ocedit. ℙ Proverbii species est in illo ejusdem *t.* 2, 9. *ad f.* Faciant, quos volent, consules: ›iam Vatinii strumam sacerdotii διβάφῳ vestiant. ›t dici potest de iis, qui turpem vitam, scelera, ›t sordes, magistratuum ornamentis occultare ›tuntur.

[DĪBĀTŬO, is, a. 3. hinc inde batuo. *Not. Tir.* 113. Dibatuit. *F.*]

*DIBITACH, Asiae oppidum, in Parapotamia, ›l Tigrim flumen. *Plin.* 6, 27. *B. A.*

DIBRĂCHYS, m. δίβραχυς, pes metricus duabus ›nstans brevibus syllabis, ut *Dea:* a δὶς, bis, et ›αχὺς, brevis. *Mar. Vict. Gramm.* 1. p. 2486. et *›iomed.* 3. p. 471.

DĪBUCCĪNO et Dibucino, as, a. 1. idem quod ›ccino et translate divulgo, edo, in vulgus spar›. Agnoscitur ut Latinum a *Vel. Longo de Or›ogr.* p. 2227. et a *Cassiod. ib.* p. 2294., sed ca›t exemplis.

DIBUS pro Diis. V. DEUS.

*DIBUTĀDES, is, m. Sicyonius, primus fuit ›gulus Corinthi, qui ex creta docuit fingere, pri›usque personas tegularum extremis imbricibus im›osuit. *Plin.* 37, 2. et 35, 12. *B. A.*

DĬCĂ, ae, f. δίκη, judicium, causa, actio: a ›ce Graeca allata, quae primo jus et justitiam ›gnificat, deinde hanc etiam, de qua loquimur si›nificationem habet. Habet autem usum in lingua ›atina in iis tantum casibus, quos subjecta exem›a demonstrant. *Scribere dicam alicui* est actio›m intentare, litem movere, in jus vocare, ἐπά›ιν et γράφειν δίκην. *Cic. Verr.* 2, 2, 14. *extr.* ›ribitur Heraclio dica. *Ter. Ph.* 2, 2, 15. En un›uam injuriarum audisti mihi scriptam dicam? Ubi *›onat.* Dice causa est Graece, quae fit Latine ›ca, ut Acte Acta, Calliope Calliopa. *Ter. ib.* 4, 63. Sexcentas scribito mihi dicas, nihil do. *Pl. ›oen.* 3, 6, 5. Cras subscribam homini dicam. *›uint.* 6, 3. eodem sensu dixit *formulam scribere.* *Dicam alicui impingere* eodem sensu dicitur. *Ter. ›h.* 2, 3, 91. Si tu illam attigeris, dicam tibi im›ngam grandem. ℙ *Sortiri dicam* et *dicas* est ›rtiri judices, qui de causa cognoscant, δίκην ›γχάνειν. *Cic. Verr.* 2, 2, 15. Quo die sese, ex ›stituto ac lege Rupilia, dicas sortiturum iste edi›erat: paratus ad hanc dicam sortiendam venerat. *›t mox.* Quod lex Rupilia vetaret diebus triginta ›rtiri dicam, quibus scripta esset. Et *paulo post.* ›te omnibus dicis (al. *judiciis*) diem distulit et ›am constituit, ut hanc Heraclii dicam sortiri ex ›ge posset. ℙ Est autem advertendum, *Ter., Pl., ›ic.* ideo praecipue hoc loquendi genere uti a Grae›is ducto, quia fere de Graecis rebus forensibus ›gunt. Nam hi duo poetae a Graeco sermone ac ›oribus Fabulas suas translulerunt: et *Cicero* de ›iculis loquitur, qui Graeca consuetudine et ser›ione utebantur. ℙ Etiam Graecus genitivus *di›is*, δίκης, in Latium transiit: unde *dicis causa* ›ut *gratia*, δίκης ἕνεκα, λόγου χάριν, νόμου χάριν, ›ignificat primo, juris seu justitiae causa, hoc est ›ervandi causa speciem justitiae aut aequitatis. *›ic. Verr.* 2, 4, 24. Tamen, ut possit se dicere ›misse, Archagatho imperat, ut aliquid illis, quo›um argentum fuerat, nummulorum dicis causa ›aret, *nempe*, ut aliqua esset imago emptionis. *Eidem *Mur.* 12, 26. restituta est haec locutio in ›ormula: sed anne tu dicis causa vindicaveris? Cf. *›ictor. Var. Lect.* 4, 23. quem laudat *Ern.* in *Clav.* ›dem docet, primum omnium hanc formulam recte ›xplicasse *Taurellum de militiis ex casu*, in Otto›is Thes. *T.* IV. p. 1635. et post Anton. August. ›mendatt. II. 2. *ib.* p. 1472.] *Plin.* 28, 2, 5. Si ›ontifici accidat, dicis causa epulanti, *h. e.* rite ›eragendae expiationis causa. ἀφοσιώσεως ἕνεκα. ℙ ›einde moris, consuetudinis causa, non serio, sed ›erfunctorie et ad speciem; neque ut officio plene ›ungamur, sed ad vitandam solummodo reprehen›ionem. *Nep. Att.* 8. Ita ut Brutus et Cassius pro›inciarum, quae iis dicis causa datae erant a Coss. ›esperatis rebus, in exsilium proficiscerentur, i. e. ›ut viderentur habere justam causam discedendi Ro›ma. [*Meliores edd. hodie exhibent *necis causa.*] *Cic. Att.* 1, 18. *a med.* Imminuit auctoritatem suam, quod habet dicis causa promulgatum illud idem de Clodio. Al. [*ex conjectura *Tunstalli*] melius *ha›bere dicit causam* legunt. *Ulp. Dig.* 29, 5, 1. *ad f.* Si finxit se quis auxilium ferre vel dicis causa tu›lit, nihil hoc commentum ei proderit. *Cajus ib.* 13, 6, 4. Saepe ad hoc commodantur pecuniae, ut dicis gratia, numerationis loco intercedant. *Arnob.* 3. p. 109. Alias quidem esse Diis formas, sed ho›noris et dicis causa species vos eis accommodavisse mortalium. *Varro* quoque *L. L.* 5, 7. et *ib.* 9. *sub f.* usurpat et antiquam esse formam dicendi testa›tur. Porro priore loco etiam *dicis imo* legitur, quod idem esse videtur, si integra est lectio: pro quo et *dicis ergo* dici notat *Scal.*, cujus ego exem›pla nondum vidi. ℙ [*Quae de hac formula dicta in *Fabri Thesauro*, digna, opinor, sunt quae ex›scribantur: DICIS, quasi a *Dex*, genitivus; ut *Dicis causa, Dicis gratia:* forma *Ciceroni* saepius usurpata: idem est ac leviter, perfunctorie, non serio; sed in speciem et quantum satis sit ad vitandam reprehensionem. Conf. *Varr. L. L.* 5, 7. Unde autem ducatur, certant eruditi: alii a *Dico, are*, alii a *Dico, ere*: quidam et a *dica*, δίκη, derivant. V. *Petrum Pithoeum Advers.* 2, 13. et *And. Schottum. Observ. Hum.* 5, 23. Est etiam peculiaris *C. S. Schurzfleischii* de hac formula diss. 1703 habita. *Vet. Gloss.* Dicis causa, νόμου χάριν, λόγου χάριν: Dicis gratia, νόμου χάριν, ὡς παρὰ Γαΐῳ τῷ νομικῷ. *Cic. Verr.* 4, 24. Ut aliquid illis nummulorum dicis causa daret. Usus est et *Nepos* in *Att.* 8. V. ibi Indicem *Vorstii* et *Elmenhorst.* ad *Appul.* p. 38. ℙ De origine nominis varie (quod vidimus) disputatur. Nihil Grammatici veteres juvant, nisi quod *Charis.* 1, p. 23. et 73. ἄπτωτα refert, i. e. quae alium casum non agnoscant. Videtur genitivus esse monosyllabi obsoleti *Dex*, quemadmodum a *Vindex* fit *Vindicis*, a *Judex*, *Judicis* vel ab *Index*, *indicis*. *B. A.*] [*Hae nugae sunt. Est graecum voc. δίκη, ης.]

*DĪCĀBŬLĀ et Dicibula, orum, n. plur. a *dicax*, nugamenta, fabulae pueriles. *Capell.* 8. p. 273. Inter vatum tumores dicabulis cavillantibus, saleque contenta Satyra. *Tert. adv. Valent.* 20. Meminerat Ptolemaeus puerilium dicibulorum, in mari poma nasci et arbore pisces. ℙ Etiam *dicibile* in *Gloss. Philox.* Dicibile, λεκτόν, ῥητόν. Hoc tamen a *dico, is* derivatum videtur. *B. A.* et *F.*

DĬCĀCĬTAS, atis, f. εὐτραπελία, proprie significat sermonem cum risu alios incessentem, ut *Quint.* 6, 3, 21. docet: eminet autem maxime in quadam veluti jaculatione verborum et inclusa breviter urbanitate, qua salse et civiliter simul ingenueque aliquis praestringitur. Ejus duo sunt genera: alterum quod modo dictum est: alterum scurrile et scenicum. *Cic. Or.* 2, 54. Duo genera sunt facetiarum: alterum aequabiliter in omni sermone fusum, alterum peracutum et breve: illa a veteribus cavillatio, haec dicacitas nominata est. [*Id. Or.* 26. Sales, — quorum duo genera sunt, alterum facetiarum alterum dicacitatis. Utatur utroque, sed altero in narrando aliquid venuste; altero in jaciendo mittendoque ridiculo. *Id. Att.* 1, 10. genus morosum (ridiculi), quod etiam sine dicacitate ridetur.] Et *ib.* 60. Scurrilis oratori dicacitas magnopere fugienda est. *Suet. Vesp.* 22. Erat dicacitatis plurimae; et sic scurrilis ac sordidae, ut ne praetextatis quidem verbis abstineret. Et *ib.* 23. Affectare dicacitatem.

DĬCĀCŬLĒ, adv. diminut. εὐθίκτως. *Appul. Met.* 1. p. 106, 20. In eam dicacule probrum dixerat. Et *ib.* p. 203, 6. Sic praeco lurconem tractabat dicacule.

DĬCĀCŬLUS, a, um, adj. diminut. dicacis, εὔθικτος. *Appul. Met.* 2. p. 118, 2. Lepida et dicacula puella. Et *ib.* 3. p. 135, 9. Dicaculus sermo. ℙ Item loquax, garrulus. *Pl. Asin.* 3, 1, 8. Satis dicacula es amatrix.

*DICAEA, ae, f. Δικαία, Thraciae oppidum maritimum, inter Abderam et Maroneam. *Plin.* 4, 11. ed. *Hard.* al. leg. *Dicaeae.* ℙ Item oppidum Macedoniae, in sinu Thermaico. *Plin.* 4, 10. *B. A.*

DĬCAEARCHI, orum, m. plur. iidem qui Puteolani. (V. v. seq.) *Lucil.* ap. *Fest.* in *Minorem.* Inde Dicaearchum populi, Delumque minorem.

DĬCAEARCHĬA, ae, f. Δικαιαρχία, vocabatur teste *Festo*, quae nunc Puteoli (*Pozzuolo*, urbs Campaniae felicis prope Neapolim, ad mare) quod ea civitas quondam justissime regebatur: a δίκαιος, justus, et ἀρχή, imperium. *Plin.* 3, 5, 9. Puteoli, colonia, Dicaearchia dicti. *Stat. Silv.* 2, 2, 96. Dicaearchum seu Dicarchum nominat ejus urbis conditorem.

*DICAEARCHUS, i, m. Δικαίαρχος, peripateticus, Aristotelis discipulus, geographus. Ejus libros diligenter legit et admiratus est Cicero. *Cic. Att.* 2, 2. et 16. et 6, 2. *ante med. Id. Tusc.* 1, 31. *Plin.* 2, 65. ℙ De Dicaearcho consulendus imprimis *Ernest. Clav. Cic.* in v. *B. A.*

*DICAEOLOGĬA, ae, f. δικαιολογία, justificatio dicitur. *Rutilius:* Dicaeologia schema est, quod fieri solet, quum aequitatem causae quam maxime brevi sententia complectimur. Hic elocutionis schema nullum est. *B. A.*

[DĬCAEŎSYNĒ, es, f. δικαιοσύνη, justitia. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 887, 10. Sariolena Dicacosyne. *F.*]

DĬCAEUS, δίκαιος, justus: cognomen est Apollini a Thebanis inditum, quod cum Thebae ab Alexandro caperentur, aurum a fugiente in ejus simulacri sinu conditum, celatum esset. *Plin.* 34, 8, 19. *n.* 4. ℙ [Est etiam cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 978, 4. A. Herennulejus Dicaeus. *F.*]

DĪCARCHAEUS, a, um, adj. ad *Dicaearchiam* seu Puteolos pertinens: ex qua voce syllabam poetae exterunt, metri causa. *Stat. Silv.* 2, 2, 110. Dicarchaei sinus. *Sil.* 13, 385. Forte Dicarchaea juvenis consedit in urbe. *Id.* 8, 534. Dicarchaea proles, *h. e.* juventus Puteolana. *Sidon. carm.* 2, 59. arena, *nempe*, quae invenitur in collibus circa Puteolos, quae commixta calce firmissima est in aedificiis, ut *Vitr.* docet 2, 6., Itali vocant *pozzolana.* ℙ Scribitur et *Dicarcheus.*

DĪCARCHIS, idis, f. idem quod Dicaearchia, Puteoli. *Petr. Sat.* 120. Parthenopen inter magnaeque Dicarchidos arva.

DĬCĀTĬO, onis, f. ἀνάθεσις, actus dicandi seu tradendi, addictio. *Cic. Balb.* 11. Duarum civitatum civis esse nemo potest: non esse hujus civitatis civis, qui se alii civitati dicarit, potest. Neque solum dicatione, sed etiam postliminio potest civitatis fieri mutatio.

DĬCĀTŪRĀ, ae, f. dicatio, dedicatio. *Plin. praef. H. Nat. a med.* Nec fiducia operis haec est: sed in dicatura multa valde pretiosa ideo videntur, quia sunt templis dicata. Al. rectius leg. *indicatura.* Multa valde etc.

DĬCĀTUS, a, um, part. a *dico, as*, ἀνατεθείς, addictus, nuncupatus, assignatus, consecratus. *Cic. Or.* 13. Genus epidicticum pompae, quam pugnae aptius, gymnasiis et palaestrae dicatum, pulsum foro. *Id. Tusc.* 1, 30. Cygni Apollini dicati. *Id. Verr.* 2, 5, 72. Donum Jovi dicatum atque promissum. *Plin.* 12, 22, 43. Dicamus et de junco, quamvis alio herbis dicato volumine. *Id.* 37, 10, 66. Carmen dicatum Veneri. *Id.* 34, 7, 16. Janus geminus a Numa dicatus, *h. e.* dedicatus. *Ov. Fast.* 1, 706. Ledaeis templa dicata Deis. *Tac. A.* 1, 59. Augustus dicatus inter numina. *Inscr.* ap. *Grut.* 258, 6. Imp. Caes. Marco Antonio Vero Valerius Julianus numini majestatique ejus semper dicatissimus. Adde 273, 5. et 246, 3. et 279, 4. et 271, 4.

DĬCAX, acis, adj. εὔθικτος, φιλοσκώμμων, qui risus causa, ad falsa dicta facilis ac promptus est, acute mordax in dicendo, maledicus. *Cic. Or.* 26. Demosthenes non tam dicax fuit, quam facetus. Est autem illud acrioris ingenii, hoc majoris artis. *Id. Or.* 2, 60. Granio nemo dicacior. (Adde *Liv.* 32, 34.) *Id. Phil.* 2, 31. *extr.* Populum etiam in te dicacem reddidisti. *Id. Coel.* 28. In conviviis faceti et dicaces. *Catull.* 22, 2. Homo est venustus et dicax et urbanus. *Petr. Sat.* 113. Homo dicacissimus. *Hor. A. P.* 225. Satyri dicaces. *Gell.* 12, 2. Dicax argutia. *Senec. Med.* 113. Festa dicax fundat convicia Fescenninus.

*DICENTĀRIUS, i, m. orator. *Gloss. Gr. Lat.* λέκτης, dicentarius. *B. A.*

DĬCHALCON, i, n. δίχαλκον, genus monetae aereae minutae, quae valebat quartam partem et, secundum *Plin.* 21, 34, 109., quintam partem oboli. *Vitr.* 3, 1. Quadrantes obolorum, quae alii dichalca, nonnulli trichalca dicunt. Ex his *Vitruvii* verbis videtur obolus habuisse chalcos octo, quandoque etiam duodecim, quod postremum quidam Siculis tribuunt. V. CHALCUS.

[DĬCHŎNEUTUS, a, um, adj. a δὶς, bis, et χωνεύω, conflo, bis conflatus, adulteratus et adventicia etiam forte materia commixtus. *Impp. Valent.* et *Val. Cod. Theod.* 11, 21, 1. Aes, quod dichoneutum vocatur, de usu penitus et conversatione tollatur, ac nemini publice hoc habere liceat. *F.*]

[DĬCHŎMĒNĬON, ii, n. Ita vocat *Appul. Herb.* 64. paeoniam herbam, quod ea similis sit lunae semiplenae, quae Graece διχομηνία appellatur. *F.*]

DĬCHŎRĒUS, i, m. διχόρειος, pes metricus ex duobus constans choreis, ut *audiamus, civitate:* qui et *ditrochaeus* appellatur. *Cic. Or.* 64. *Patris dictum sapiens temeritas filii comprobavit.* Hoc dichoreo tantus clamor concionis excitatus est, ut admirabile esset. Adde *Quint.* 9, 4. *a med.*

DĬCHŎTŎMOS luna dicitur, cum dimidio apparet orbe, διχότομος. Graeca vox, quae aliquando Latine scripta reperitur apud *Macr. Somn. Scip.* 1, 6. et *Firmic. Math. praef.* 4. *ad f.:* a δίχα, bipartito, et τέμνω, seco.

DĬCHRŎNUS, δίχρονος, a δίς, bis, et χρόνος, tempus. Dichronas vocales appellat *Mar. Vict.* p. 1966., quae duo tempora habere possunt et longae esse aut breves. [*Pompej. comment. artis Don.* p. 23. ed *Lindem.*, quem V.]

*DICIBĬLIS, e, adj. *Gloss.* Dicibile, λεκτόν, ῥητόν.

DĬCĬBŬLUM. V. DICABULUM.

DICIS causa. V. in DICA.

*DICISĬO, onis, f. decisio. *Frontin. de Colon.* p. 113. *Goes.* (p. 333. *Keuch.*) Pacti dicisionisve causa inter se sunt censiti; nisi legendum *decisionisve. B. A.* [*Omnino.]

DĬCO, as, avi, atum, a. 1. ἀνατίθημι, trado, attribuo, defero, dedo, dedico, consecro. [Videtur esse a *lico, as* pro *liquo, as*, liquidum seu planum facio, aperio, aliis videndum trado, mutata nempe *l* in *d:* nam, teste *Festo*, delicata antiqui dicebant, quae deinde dedicata. V. DELICO. Recte tamen verbum *dico, as* deducas licet ex δικάω pro δικάζω, unicuique, quod et debetur, tribuo, trado; ut *amo* est ab ἁμάω: quod etymon confirmat etiam quantitas syllabae paenultimae. *F. Forc.* haec habebat: „Videtur esse a *dico, is*, quamvis obstat quantitas, quia *Festus* definit *dedicare* dicendo deferre.“ Haec omnino veriora. *Dico* est a *dīco*, formatum ab inusitato adj. *dicus* (maledicus),

ut *educare* a *dūcere*. V. *Grotef. gr. lat.* II. §. 12. *not.* 1.] *Ter. Ph.* 1, 2, 12. Hanc operam tibi dico. Ubi *Donat.* Plus est *dico*, quam *do*. *Dicatur* perpetuo, *datur* ad tempus. *Virg. A.* 1, 76. (et *Val. Fl.* 3, 535.) Deiopeam Connubio jungam stabili, propriamque dicabo. *Caes. B. G.* 6, 12. Dicare se alicui in servitutem. Et *ib.* 11. se alicui in clientelam. *Cic. Balb.* 11. se alii civitati. Et *ib.* 12. in aliam civitatem, i. e. jus civitatis petere et consequi. *Id. Leg.* 2, 3. Ordire igitur: nam hunc tibi totum dicamus diem, *h. e.* assignamus, tribuimus, tuum esse volumus. *Id. Fam.* 2, 6. *a med.* A te peto, ut huic meae laudi vel prope saluti tuum studium dices. *Id. Or.* 3, 3. Qui tum adolescentes Crasso se dicarant, *h. e.* dediderant disciplinae et institutionis gratia. *Senec. Hipp.* 231. Annos dicare vitae caelibi. Et *ib.* 487. Dicare se jugis montium. *Plin.* 18, 7, 15. Ptisanae laudibus volumen dicavit Hippocrates. Sic *Id.* 20, 9, 33. Chrysippus brassicae volumen dicavit. *Id.* 34, 3, 8. *Mensae* Delphicae, *sic dictae*, quoniam donis maxime Apollinis dicabantur, *h. e.* destinabantur sustinendis donis Apollini Delphico oblatis. *Id.* 19, 10, 57. Dicavit librum Maecenati. *Id.* 34, 3, 8. Dicare Apollini lychnuchum. *Id.* 7, 26, 27. delubrum Minervae ex spoliis. *Id.* 34, 4, 9. Olympiae omnium, qui vicissent, statuas dicari mos erat. ¶ Pro indicare, nunciare. *Lucil.* ap. *Non.* 4, 139. sic ubi ad aures Fama tuam pugnam clarans alata dicasset. *Catull.* 64, 225. Inde infecta vago suspendam lintea malo, Nostros ut luctus nostraeque incendia mentis Carbasus obscurata dicet ferrugine Ibera. Ita leg. *Vossius* et *Vulpius*; [at melius *Doeringius* obscura dicat ferrugine Ibera, *h. e.* ostendat, monstret. *F.*]

DĪCO, is, ixi, ictum, a. 3. λέγω, loquor. Videtur esse a δείκω pro δείκνυμι, ostendo, quia verbis sensa animi proferimus. [Hinc in vetustis monumentis tum aereis, tum marmoreis *deico* pro *dico* legitur. *F.*] *Cic. Parad.* 1, 2. Dicam, quod sentio. *Id. Acad.* 1, 3. Dicam, ut res est. *Id. Verr.* 2, 1, 55. Dic, dic, quaeso, clarius. [*Hoc imperativo utimur vel in exprobrationibus, V. *Broukh.* ad *Prop.* 4, 3, 23. (coll. *Burm.* ad 3, 4, 1. ubi tantum animus sollicitus significatur), et in objurgationibus, ut *Virg. Ecl.* 3, 1.; vel in superba allocutione, V. *Serv.* ad *Virg. A.* 7, 546.; praecipuus vero ejus usus in provocatione quasi, ut probet et exemplis firmet aliquid ille, cum quo agimus. Haec ex parte *Burm.* ad *Ov. Her.* 16, 340.] *Id. Att.* 13, 25. Etiam atque etiam dico: tuo periculo fiet. *Id. Brut.* 97. Cotta, Sulpicius, Hortensius: nihil dico amplius: tantum dico, si mihi, etc. *Id. Quint.* 22. Unum illud dico: si, etc. *Id. N. D.* 1, 31. Nec quemquam vidi, qui magis ea, quae timenda esse negaret, timeret; mortem dico et Deos. [*Respondet hoc modo Gr. φημί, quod saepe est i. q. intelligo (nos *ich meine*). *Cic. Leg.* 3, 1, 1. Platonem videlicet dicis. Observat *Goer.* ad h. l., librarios, quum hanc significationem non assequerentur, saepius v. *dicendi* cum aliis permutasse.] (Adde *Att.* 1, 19.) *Id. Dom.* 36. Dico igitur, et quam possum, maxima voce dico. *Ter. Heaut.* 5, 1, 68. Ita dictu opus est. *Id. ib.* 3, 2, 9. Quod dici solet. *Id. Ad.* 1, 1, 3. Profecto hoc vere dicunt. subaudi *dicunt homines.* *Cic. Brut.* 70. Celeriter sane verba volvens, nec hebes in causis: vel dicam, plus etiam quam non hebes. *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 24. Utrum plus dignitatis, an voluptatis sit allaturus, non facile dixerim. *Petr. Sat.* 2. Grandis, et, ut ita dicam, pudica oratio non est. *Sall. Cat.* 58. Postquam, uti dixi, senatus in Catonis sententiam, discessit. *Cic. Verr.* 2, 1, 52. Venit ad Chelidonem C. Mustius, etc. venit M. Junius, etc. venit P. Potitius tutor, etc. veniunt, ut dico, ad Chelidonem: domus erat plena, etc. Adde *Lucr.* 4, 1201. *Nep. Ann.* 6. Incredibile dictu. *Plin.* 29, 1, 2. Mirum dictu. *Cic. Div. Verr.* 11. Nihil dico de meo ingenio, neque est, quod possim dicere; neque si esset, dicerem. *Id. Cat.* 1, 4. Dico, te priori nocte venisse inter falcarios in M. Leccae domum. *Q. Cic. Petit. cons.* 14. Dicere mendacium alicui. *Ter. Heaut.* 5, 4, 19. verbum turpe. *Cic. Att.* 15, 19. Dic mihi, C. Antonius voluitne, etc.? *Ter. Ad.* 3, 5, 32. Pro certo dicere aliquid. *Id. Eun.* 2, 3, 45. Heus, heus, tibi dico. [*Est haec gravissimae increpationis formula, de qua V. *Burm.* ad *Ov. Her.* 20, 153.] *Pl. Rud.* 1, 2, 25. Dicere inclementer homini libero. ¶ *Dicere ad aliquem* pro *alicui.* *Modestin. Dig.* 38, 10, 4. *a med.* Sic enim Helena ad Hectorem dicit: Δᾶερ ἐμοῖο κυνὸς, etc. ¶ *Dicebam* formula est increpantis quempiam, cui contigit malum, quod ut caveret, jam ante admonuimus. *Ov. Am.* 1, 14, 1. Dicebam, medicare tuos desiste capillos. *Senec. Apocol. a med.* Dicebam vobis, non semper Saturnalia erunt. Adde *Stat. Silv.* 4, 3, 124., *Prop.* 1, 9, 1. [*et *Burm.* ad h. l.] et *Pl. Asin.* 5, 2, 88. ¶ *Quid enim dicam?* est nolentis aliquid gravius dicere. *Cic. Att.* 10, 11. Itaque habet haec quoque, quae nascuntur ex indulgentia: sed ea sunt tolerabilia, quid enim dicam, hac juventute? *Id. N. D.* 1, 44. Si maxime talis est Deus, valeat, quid enim dicam, propitius sit? ¶ [*Nunc dicam* vel *Dicam nunc*, ab initio sententiarum interdum extra constructionem ponitur; nos: *lass dir nun sagen.* *Ov. Her.* 21, 55. Dicam nunc, solitoque tibi me decipe more: quid facies odio, sicubi amore noces? Ubi V. quae comparat *Burm.*, qui hoc recentioris esse temporis ait.] ¶ *Dicet aliquis* et *dices*, adhibentur in occupationibus. *Cic. Tusc.* 3, 20. Dicet aliquis: quid ergo? tu, etc. *Id. Rosc. Am.* 33. Dices, quid postea? ¶ *Volui dicere* est se corrigentis. *Pl. Mil.* 3, 2, 6. Sorbet dormiens. *Pa.* Quid sorbet? *Lu.* illud, stertit, volui dicere. Adde *Ps.* 3, 2, 55. [*Sic vice versa *Dico* vel *Hoc dico* est i. q. volui dicere, *dixi* pro dicturus fui etc. V. *Lindem.* ad *Pl. Mil.* 1, 1, 36.] ¶ *Diceres*, putares, crederes. *Plin.* 11, 37, 45. Cornua erecta, rugarumque ambitu contorta, et in leve fastigium exacuta, ut liras diceres, strepsiceroti. ¶ *Diceret*, dicere posset, excusando se. *Ter. Andr.* 1, 1, 111. Nec satis ad objurgandum causae: diceret, quid feci? etc. ¶ *Dixi* est aliquando minitantis, et se ita facturum, ut minatus fuerit, confirmantis. *Ter. Ph.* 2, 3, 89. Nisi properas mulierem abducere, ego illam ejiciam: dixi, Phormio. *Ph.* Si tu illam attigeris secus, quam dignum est liberam, dicam tibi impingam grandem: dixi, Demipho. Adde *Hec.* 4, 3, 6. *Pl. Cist.* 2, 1, 50. Dixi quae volui. vale. ¶ *Dixit*, *dixerat*, a poetis passim ponuntur, cum quis dicere desiit. ¶ Praeterea *dixi* formula est forensis. Moris enim fuit veterum, cum satis visum esset fluxisse verborum, hanc sibi necessitatem finiendae orationis imponere, ut dicerent ad ultimum, *dixi:* quod etiam, ab utraque parte oratione consumpta, ut in consilium judices dimitterentur, praetor (al. *praeco*) soleret pronunciare, *dixerunt.* Haec *Ascon. in f. Verr.* 1, 2. et *ib.* 2, 1, 9. *extr.* ¶ *Dicere sententiam* est senatoris, in senatu de republ. quid sentiat, exponentis: pro quo etiam *dicere* absolute usurpatum legitur. *Plin. ep.* 9, 13. Jam censendi tempus: dicit Domitius consul designatus, dicit Fabricius, Fabius, Vectius, etc. Hinc illa formula consulis senatorem ad sententiam dicendam excitantis, *dic M. Tulli:* cujus meminit *Cic. Att.* 7, 1 et 3. ¶ Aliquando *dicere* est pronunciare. *Cic. Or.* 1, 61. Cum Demosthenes ita balbus esset, ut ejus ipsius artis, cui studeret, primam litteram non posset dicere. Adde *Div.* 2, 46. ¶ Aliquando creare. *Cic. Att.* 9, 15. et *Liv.* 5, 9. Dicere dictatorem. et *ib.* 13. Alios tribunos militum omnes fere centuriae dixere. Adde *ib.* 19. etc. Sic *Ov. Met.* 4, 541. Leucothoeque Deum cum matre Palaemona dixit, *h. e.* fecit, in Deum mutavit. ¶ Interdum affirmare [*Gr. φημί.]. *Cic. Tusc.* 1, 6. Quem esse negas, eundem esse dicis. Adde *Fam.* 3, 8. *a med.* et *Ter. Eun.* 2, 2, 20. ¶ Interdum indicere. *Nep. Dat.* 5. Misit, qui diceret, ne discederet. *Ov. Trist.* 3, 14, 9. Est fuga dicta mihi, non est fuga dicta Camenis. ¶ *Dicere diem alicui.* V. DIES. ¶ [*Dicere sacramento, i. e. sacramento interposito dicere, militem esse velle. *Liv.* 2, 24. concursus in forum, ut sacramento dicerent fieri. Cf. de hac formula *Gron.* ad 24, 8. *fin.* et V. sub SACRAMENTUM.] ¶ Item narrare, describere, laudare, versibus, aut oratione. *Virg. Ecl.* 10, 6. Galli dicamus amores. *Hor. Ep.* 1, 19, 8. Ennius nunquam, nisi potus, ad arma Prosiluit dicenda. *Nemesian. Ecl.* 1, 22. Dicat honoratos praedulcis tibia Manes. *Virg. Ecl.* 4, 54. tua dicere facta. *Suet. Vit.* 11. Ut citharoedus aliquid de Domitio diceret, *h. e.* caueret. *Plin. praef. Hist. nat. a med.* Patrem te fratremque diximus opere justo, temporum nostrorum historiam orsi, *h. e.* de patre, te, et fratre diximus. *Id.* 15, 30, 40. Nunc dicemus silvestrium naturas. [*V. quae de hac significatione attulit *Sarpe* in *quaestion. philol.* (p. 244. ed. *Frotscher.* libri X. *Quint.* — *Prop.* 2, 25, 28. aut rerum dicere posse vias?] ¶ Item recitare. *Cic. Planc.* 30. Dicere orationem de scripto. ¶ Item promittere vel assignare. *Nep. Eum.* 2. Data est Eumeni Cappadocia, sive potius dicta. nam tum in hostium erat potestate. *Pompon.* ap. *Non.* 4, 122. Nummos certos dicas: dico quinquaginta millia. *Afran. ib.* Quoniam inter nos nuptiae sunt dictae. *Id. ib.* Cui dicat dotis paululum. [*Cic. Flacc.* 34. doti Valeria pecuniam suam omnem dixerat. *Sall. fr.* p. 958. *ed. Cort.* dictae pecuniae. *Pl. Mil.* 3, 1, 111.] ¶ *Dicere multam.* V. MULTA. ¶ Pro statuere, imponere. [*Saepe i. q. *statuere* est ap. *Cic.*, quum philosophi aliquam sententiam proponunt. Cf. *Cic. Fin.* 1, 14, 46. *Tusc.* 1, 14, 36. ubi *Orell.* judice *Hand.* ad *Wopk. Lectt.* p. 114. male *docenti* recepit. Saepe confunditur cum h. v. V. *in f.*] *Hor. Od.* 4, 8, 12. pretium dicere muneri. [*Cf. *Bentl.*] *Liv.* 1, 1. *extr.* Cui Ascanium parentes dixere nomen. Hinc *dicere leges*, *conditiones*, etc. [*Notanda tamen est formula *legem dicere* alicui, i. e. ei praescribere, quid sequatur, patiatur, intermittat. Hinc etiam interdum id quod *coercere.* *Plin. Pan.* 40. Ea lex Vicesimae dicta est. V. *Burm.* ad *Ov. Her.* 12, 39.] ¶ Pro jubere. *Ov. Rem. Am.* 505. Dixerit, ut venias pacta tibi nocte, v nito. *Pl. Truc.* 4, 3, 75. Dicam, ut aliam co ditionem filio inveniat suo. *Cic. Att.* 11, 7. Illu Dolabellae dixisse, ut ad me scriberet, ut in It liam quamprimum venirem. ¶ Pro constituer pacisci. *Cic. fragm.* ap. *Non.* 5, 65. Cum omn ad id tempus, quod erat dictum, postero die v nissemus. [**Sall. Jug.* 75. diem locumque dicer V. *Cort.* *Liv.* 25, 16. locum se consciis dixiss i. e. edixisse.] *Ter. Andr.* 1, 1, 75. Dicere die nuptiis. *Id. Ad.* 5, 3, 10. Dictum inter nos fui ne tu curares meum, neve ego tuum. ¶ Pro pra dicere, vaticinari. *Prop.* 4, 1, 49. tremulae co tina Sibyllae Dixit, Aventino rura pianda Rem [*Ac de oraculis. V. *Burm.* ad *Eund.* 1, 9, 5. *Tibull.* 1, 7, 61. Et tibi nescio quas dixit, me Delia, poenas. Multa *Heins.* in hanc rem conge sit ad illud *Ov. Her.* 5, 33. Illa dies fatum mis rae mihi dixit. [*Adde inprimis *Drak.* ad *Sil.* 1 819. et quos laudat, coll. *Wopk. Lectt. Tull.* p. 35 *ed. Hand.*] ¶ Pro commemorare. *Vell.* 2, 1 Mithridates, vir neque silendus, neque dicendu sine cura. *Plin.* 35, 11, 40. *n.* 42. Sunt etia non ignobiles quidem, in transcursu tamen d cendi, Aristonides, Anaxander, etc. ¶ Pro ap pellare. *Juven.* 8, 244. Roma patrem patriae Ci ceronem libera dixit. *Virg. G.* 4, 355. et te cru delem nomine dicit. ¶ Est etiam unum e tri bus solemnibus praetoris verbis. V. ADDICO ¶ *Dicere honorem*, *salutem*, *causam*, *jus*, *delicias* *dotem*, *testimonium* etc. V. in illis nominibus. ¶ *Dicor* est habeor, putor, censeor et usurpatur, u *videor.* *Cic. N. D.* 3, 22. Aesculapius, qui specil lum invenisse, primusque vulnus obligavisse dici tur. Et *ib.* 18. Aristaeus olivae dicitur inventor *Ter. Ph.* 5, 2, 2. Dum nimium dici nos bonos stu demus. ¶ Impersonaliter. *Nep. Paus.* 5. Dicitur eo tempore matrem Pausaniae vixisse. [*V. intpp ad *Suet. Oth.* 7 ubi eadem constructio, sed simu anacoluthon. *Tac. A.* 1, 10. *H.* 4, 54. Plura e scriptoribus sequioris aetatis collegit *Heins.* ad *Ov Fast.* 4, 507.] ¶ Ut dicitur, i. e. ut dici solet. *Cic. Or.* 3, 40. Quamvis sphaeram in scenam, ut dicitur, attulerit Ennius. ¶ Eleganter aliquando omittitur et facile intelligitur, cum aliquem loquentem inducimus. *Liv.* 1, 9. Legatos misit, qui connubium peterent: urbes quoque, ut cetera, ex infimo nasci etc. *Petr. Sat.* 34. Ut audivi veterem convivam: hic nescio quid boni debet esse, persecutus putamen manu, pinguissimam ficedulam inveni. *Phaedr.* 1, 29. Repressit iram et, facilis vindicta est mihi. Adde *ib.* 30. et 4, 23. [*Praecipue hoc fit accusativo cum infin. posito. Cf. *Oud.* ad *Caes. B. C.* 2, 69. quem laudat *Hand.* ad *Wopk.* p. 61. Praeterea cf. *Drak.* ad *Liv.* 4, 20, 7. Saepe etiam latet in praecedente *negare.* V. *Goerenz.* ad *Cic. Fin.* 2, 9, 25. et *ib.* 27, 88. *Beier.* ad *Cic. Off.* 3, 2, 9. Frequentant hanc loquendi usum maxime Graeci. V. *Hermann.* ad *Viger.* p. 801.] ¶ In re oratoriâ aliud est *loqui*, aliud *dicere:* illud, breviter et sine ornamentis verba facere; hoc, copiose, ornate et ex arte. *Cic. Or.* 32. Aliud videtur esse oratio, nec idem loqui esse, quod dicere: disputandi ratio et loquendi dialecticorum sit; oratorum autem dicendi et ornandi. Et *ib.* 39. *extr.* Nec aliud quidquam est dicere, nisi omnes aut certe plerasque illuminare sententias. *Id. Off.* 1, 1. Est oratoris proprium, apte, distincte, ornate dicere. *Id. Tusc.* 1, 4. Aristoteles cum motus esset Isocratis rhetoris gloria, dicere etiam coepit etc. *Id. Acad.* 4, 43. Diserte copioseque dicere. Et *ib.* 47. eleganter. Et *Off.* 1, 1. gravissime et copiosissime etc. *Id. Or.* 2, 8. causas in foro. [*V. de hoc usu h. v. *Ern. techn. lat.* p. 123.] (Et *dicere* absolute pro *causas dicere.* *Id. Brut.* 49. In tam vetere republ. maximis praemiis eloquentiae propositis, omnes cupisse dicere, non plurimos ausos esse, potuisse paucos.) *Id. Or.* 2, 23. contra quempiam pro aliquo apud centumviros. *Id. Inv.* 2, 48. a scripto, *et* contra scriptum. *Id. Att.* 11, 12. acerbe in aliquem. [**Cic. Tull.* §. 4. quod antea nihil in istum dixi. *Heinrich.* ad h. l. conferre jubet de hac locutione *Sciopp. susp. lectt.* 3, 3. p. 124. — Significat vero etiam *dicere al. in aliquem* i. q. de aliquo. *Suet. Tib.* 21. versum illum in te posse dici. Comparat *B. Crus. Aug.* 53. quasi de ipso dictum. Adde *Ner.* 2. in hunc dixit. *Vita Pers. fin.* in se dictum. Nos: *auf Jem. etwas sagen.*] *Id. Opt. gen. Orat.* 4. de re privata ad unum judicem. *Id. Brut.* 20. ad populum. *Id. Dom.* 11. apud populum. Et *ib.* senatui, *h. e.* in senatu. *Senec. Controv. prooem.* 3. populo, *h. e.* apud populum. *Cic. Phil.* 5, 19. Dixi ad ea omnia, Coss., de quibus retulistis, *h. e.* dixi de omnibus vel respondi ad omnia. ¶ Ars dicendi est rhetorica. *Cic. Acad.* 1, 2. Nullam artem esse nec dicendi nec disserendi putant. *Id. Off.* 1, 1. Exercitatio dicendi. *Id. Partit.* 1. Doctrina dicendi. *Id. Brut.* 14. Dicitur etiam C Flaminius ad populum valuisse dicendo. ¶ *Dicebo* pro *dicam* est *Naevii* apud *Non.* 10, 17. Primum quod dicebo recte; secundum quod dicebo eo melius. *Cave.* ¶ *Dice* pro *dic* antiqui posue-

, *Festo* teste: ubi alii legunt *dicem* pro *dicam*, iod usurpatum fuisse a *Catone*, testatur *Quint.* 7., ut fuerit olim *dico*, *as*, et *dico*, *is*, unum idem verbum. Hinc *dicassit* pro *dixerit*, apud ind. *Fest.* Ceterum *dice* imperativum legitur apud *'l. Capt.* 2, 2, 109., *Curc.* 1, 2, 43., *Bacch.* 4, , 65. et alibi. Usus est etiam *Virg.*, si fides haenda *Q. Rhemn. Palaemoni de Gramm.* p. 1382., em *Naevius* ap. *Fest.* in *Summussi.* ₱ *Dicier* aragoge est pro *dici*. *Pers.* 1, 28. ₱ *Dixti* et *ixis* syncope sunt pro *dixisti* et *dixeris*. *Cic. Caein.* 29. apud *Quint.* 9, 3., *Ter. Andr.* 3, 1, 1., *'aecil.* ap. *Gell.* 7, 17. et *Pl. Asin.* 5, 1, 12. etc. ic *dixe* pro *dixisse*, *Varr.* ap. *Non.* 6, 17., *Arob. sub init. l.* 5., *Auson. in VII. Sap. in Lud. de 'leobul.* 8. et *Pl. fragm.* ap. *Non.* 2, 286., ubi taen al. *dixisse*. ₱ [*Permutantur a librariis *dire* et *docere*, V. supra quem laudavimus *Hand.* l *Wopk. lectt.* p. 114. *Goer. ad Cic. Leg.* 1, 4, 3. ad *Fin.* 1, 14, 46. *Drak.* ad *Liv.* 39, 47, 3. itpp. ad *Suet. Tib.* 9. *Rhet.* 4. — et *ducere*, *Goer.* l *Cic. Leg.* 1, 24, 62. ad *Fin.* 4, 20, 36. maxieque *Drak.* ad *Sil.* 12, 221. — et *discere*, V. uos laudat *Drak.* ad *Liv.* 6, 25, 9. — et *credere*, *d. ib.* 27, 27, 1. Intpp. ad *Suet. Tit.* 9.]

DĪCRŎTUM, i, n. et Dicrota, ae, f. δίκροτον λοῖον, genus navis, quae duos remorum ordines abet, Graecis usitata, ut ex ipso nomine colligiır: a δὶς, bis, et κροτέω, pulso, quia duplici emorum pulsu impellitur. Sunt qui putent, ita ictum, quod duplici gubernaculo, scilicet a prora t a puppi regeretur. Vox est adjectiva, et intelgitur aut *navigium*, aut *navis*. *Cic. Att.* 5, 11. *ἄφρακτα* Rhodiorum et dicrota Mytilenaeorum haebam. et *ib. ep.* 16, 4. Domitius bona plane haet dicrota. *Hirt. B. Alex.* 47. Capit ex eo proeo triremes duas, dicrotas octo. ₱ In *Inscr.* ap. *'abrett* p. 366. n. 122. legitur *bicrota* eod. sensu.

*DICTĀBŎLĀRĬUM, ii, n. idem ac dicterium. *Laberius* apud *Front. de orat.* (ed. *Maio*) 1. Ut aberius dictabolaria, immo dicteria potius eum, uam dicta continere *ait*. *B.* in Lex.

DICTAEUS, a, um, adj. ad Dictem (qui Cretae mons est, teste *Plin.* 24, 17, 102.) pertinens: t ponitur etiam universim pro Cretensi. *Virg. G.* , 152. Apes Dictaeo coeli regem pavere sub anro. *Id. Ecl.* 6, 56. Dictaeae Nymphae. Ubi *Serius* adscribit, in eo monte Pasiphaen amasse tauum. *Id. A.* 3, 171. Dictaea arva. *Id. ib.* 4, 73. Dictaei saltus. *Id. G.* 2, 536. Dictaeus rex, *h. e.* Juppiter: sed apud *Ov. Met.* 8, 43. est Minos. *Claud. II. cons. Stil.* 208. Dictaeae astra coronae, *. e.* Ariadnes Cretensis. *Sil.* 15, 634. Dictaeae ennae volitant, *h. e.* sagittae: quia Cretenses saittandi peritissimi habiti sunt. Sic Dictaea arunlo. *Id.* 13, 184.

*DICTĀMEN, inis, n. *Gloss.* φωνή. *B. A.*

DICTAMNUS, i, f. et Dictamnum, i, n. δίκταμνος et δίκταμνον, [*Origanum dictamnus *L.*; nos *Diptam.*] herba est a Dicte Cretae monte ita appellata, pulegio similis, flore purpureo, caule foliis contecto, radice, et ramis tenuibus, fervens et acris gustu: vim habens in solis foliis extrahendi sagittas, uti *Virg. A.* 12, 412. et *Plin.* 8, 27, 41. et 25, 8, 53. docent. *Cic. N. D.* 2, 50. Feras in Creta herbam quaerere, quae dictamnus vocaretur, quam, etc. *Plin.* 25, 8, 53. Veram dictamnum non nisi in asperis nasci. *et paulo supra.* Dictamnum ramis tenue, pulegio simile. ₱ *Id.* 26, 14, 87. Dictamnum pota sagittas pellit. *pota* dixit ad *herbam* respiciens. V. CENTAURUS. ₱ Legitur et *dictămus* vel *dictămum*, et Graece δίκταμος et δίκταμον. [At *Heynius* ad *Virg. l. supra c.* vitiose scriptum putat. *F.*] *Seren. Sammon. Medic.* 34. Relliquias partus dictami detrahit herba. Al. aliter leg.

DICTĀTĬO, onis, f. dictandi actio. *Symm. ep.* 6, 4. Dictatione properata magis sollicitudini meae, quam consuetudini satisfeci. *Paul. Dig.* 29, 1, 4. Titius miles notario testamentum scribendum notis dictavit. Quaero, an haec dictatio valere possit? Adde *Sidon. ep.* 9, 9. *a med.*

DICTĀTĬUNCŬLA, ae, f. brevis dictatio. *Hieron. adv. Vigilant. n.* 3. Auctores sunt hujus dictatiunculae meae sancti presbyteri.

DICTĀTOR, oris, m. summus magistratus apud Romanos (olim *magister populi*, et *praetor maximus* dictus) sed extraordinarius, qui periculosissimis reip. temporibus creabatur, et jus vitae necisque habebat, sine provocatione, quemadmodum reges habuerant: a *dico*, quod a consule diceretur: vel a *dictum* seu *edictum*, quod ejus dicto audientes omnes essent: vel potius ob officio magistri in scholis dictantis litteras discipulis: unde et *magister* populi appellatus est. Hinc jocus C. Julii Caesaris apud *Suet.* 77. Sullam nescisse litteras, qui dictaturam deposuerit. et *Juven.* 2, 28. In tabulam Sullae si dicant discipuli tres. ₱ Quod sine provocatione esset, satis ostendunt duo *Livii* loca 2, 29. *sub f.* Agedum dictatorem, a quo provocatio non est, creemus. et 3, 20. *extr.* Dictatore opus esse reipubl., ut qui se moverit ad sollicitandum statum civitatis, sentiat, sine provocatione dictaturam esse. Adde 2, 18. Legimus quidem apud *eund.* 8, 33. provocatum esse adversus L. Papirium Cursorem, dictatoria severitate Q. Fabium Max. Rullianum magistrum equitum suum punire volentem: sed ea provocatio precaria magis fuit, quam legitima, ut colligitur praecipue e *cap.* 35. Quo sensu intelligendus videtur *Festus*, qui scribit in *Optima lex*, provocationem ab eo magistratu ad populum aliquando datam esse. ₱ Quo anno, quibus consulibus, quis primum creatus sit, non satis constat. Apud veterrimos auctores *Livius* 2, 18. scribit se invenisse, primum dictatorem fuisse creatum T. Lartium, qui erat consul cum L. Posthumio Cominio, anno U. C. 253. Alii ponunt M. Valerium M. filium, Volusi nepotem, ut *Festus* in *Optima lex*: quam sententiam *Liv. ib.* rejicit. [At *Morcell. de stil. Inscr. Lat. T.* 1. p. 262. *ed. Pat.* (adstipulante *Barpt. Borghesio*, *N. Framm. de' Fast. cons. T.* 1. p. 44.) ex inscriptione *ib.* allata probat, primum Romae dictatorem fuisse an. U. C. 260. AE. VARR. Valerium Volusi F. Maximum, uti etiam constat ex *Liv.* 2, 30. *F.*] Prius non nisi e patriciis dictatorem legi fas fuit, postea etiam ex plebe, sed semper vir consularis eligebatur. Primus de plebe dictator creatus est C. Marcus Rutilus anno 398. bello cum Faliscis et Tarquiniensibus: qui etiam magistrum equitum primum de plebe C. Plautium dixit, ut *Liv.* 7, 17. narrat. ₱ Dicebatur a consule tantummodo, nec poterat a populo creari, nisi prodictator, teste *eodem* 22, 8. et 31. V. et 27, 5. Dicebatur autem captatis auspiciis, oriente nocte, et silentio, ut *Id.* docet 9, 38. et 8, 23. et 4, 21. *extr.* Sed tamen cum aliquando Vejentes castra Romana cepissent, A. Cornelius Cossus tribunus militum Mamercum Aemilium dictatorem dixit. Scil. quia tribuni militum erant potestate consulari. *Id.* 4, 31. ₱ Duae secures cum viginti quatuor fascibus dictatorem praecedebant. ₱ Designabant sibi ministrum, qui magister equitum vocabatur, et erat dictatori, ut tribunus Celerum regi, praefectus praetorio Caesaribus. ₱ Designato dictatore, omnes magistratus, ut consules, praetores, etc. suam amittebant potestatem, praeter tribunos pl. et magistratus illos, qui regum tempore fuerant. ₱ Hoc imperium semestre tantum esse voluerunt, ut est apud *Cic. Leg.* 3, 3. et apud *Liv.* 23, 23., ne in tyrannidem verteretur: nisi aliter reipubl. necessitas exigeret. Nam quod L. Sulla, et C. Jul. Caesar diutius detinuere, leges palam contempserunt. ₱ Equo vehi vetabatur; idque ob eam causam, quod cum militiae R. robur praecipuum esset in pedestribus copiis, debebat in legione permanere, ne locum desereret: vel quod cum in ceteris maxima esset, et prope tyrannica auctoritas, in hoc voluerint, eum populo inferiorem videri. Haec *Plut.* in *Fabio.* Ex *Livio* tamen colligimus, 23, 14. solitos fuisse dictatores, ad bellum exeuntes, ferre ad populum, ut solius belli causa equo uterentur, in omni alia jurisdictione equum habere prohiberentur. ₱ Praeter imminens reipubl. grave bellum, aliae quoque fuere causae dictatoris creandi, ut comitiorum consularium habendorum, *Liv.* 7, 26. et 8, 16. et 23. et 27, 5. etc. clavi figendi tempore pestilentiae, vel secessionis, aut seditionis causa, *Id.* 4, 13. et 7, 3. et 8, 18. exercendae extraordinariae quaestionis, *Id.* 9, 26. ludorum faciendorum, *Id.* 8, 40. et 27, 33. legendi senatus, *Id.* 23, 22. et 23. feriarum constituendarum, *Id.* 7, 28. V. etiam 30, 24. Denique ut esset, qui ludis Romanis signum mittendis quadrigis daret, praetore aegrotante, quod tamen in dubio relinquit *Id.* 8. *in f.* Haec fere omnia habentur etiam in *fragm. Capitolin.* ap. *Grut.* et seqq., ubi *dictator rei gerundae causa* dicitur, quoties gravis belli imminentis causa creatus est. ₱ Apud alios quoque Latii populos dictator in usu fuit, et quidem alicubi etiam ordinarius, ut Lanuvii, teste *Cic. Mil.* Caeritum, *Inscr.* ap. *Grut.* 214. Albanorum, *Liv.* 1, 23. etc. [Fidenis vero duo erant dictatores, uti constat ex *Inscr.* apud *Amadutium, Anecd. litter. T.* 1. p. 463. *F.*] Quin *Cato* ap. *Gell.* 10, 20. Annibalem *dictatorem Carthaginiensium* appellat. ₱ [Translate. *Front. de fer. Als.* (ed. *Maio*) *ep.* 1. Numa epulorum dictator, cenarum libator, feriarum promulgator. *F.*]

DICTĀTŌRĬUS, a, um, adj. ad dictatorem pertinens. *Liv.* 4, 14. Dictatoria majestas. *Id.* 6, 39. Dictatorium fulmen intentatum in aliquem, *h. e.* quod apud *Vell.* 2, 68. Dictatoria animadversio. *Cic. Cluent.* 44. Dictatorius gladius. *Liv.* 7, 4. juvenis, *h. e.* dictatoris filius.

DICTĀTRIX, icis, f. quae dicit agenda, praecipit, imperat. *Pl. Pers.* 5, 1, 18. Tu hic eris dictatrix nobis.

DICTĀTŪRA, ae, f. dictatoris dignitas et potestas. *Cic. Off.* 3, 31. Dictaturam gerere. *Liv.* 6, 39. Dictatura abdicata et inita. *Id* 7, 3. *extr.* Abire dictatura. *Cic. Phil.* 1, 2. Antonius dictatoris nomen, propter perpetuae dictaturae recentem memoriam funditus e republica sustulit.

DICTĀTUS, a, um, part. *dicto*, ad discendum seu repetendum propositus. *Juven.* 6, 390. dictataque verba Protulit. *Sil.* 10, 448. Jurare sacramenta dictata. *Dictata* absolute sunt ea, quae magistri in ludo pueris dictant addiscenda. *Hor. Ep.* 1, 1, 55. haec recinunt juvenes dictata senesque. *Cic. Q. Fr.* 3, 1, 4. Orationem eam pueri omnes, tanquam dictata, perdiscant. *Id. Fin.* 4, 4. Iisdem de rebus semper quasi dictata decantare, neque a commentariolis suis discedere. *Id. N. D.* 1, 26. Ista a vobis quasi dictata redduntur, quae, etc. *Ascon.* in *Div. Verr.* 14. Dictata pueris praebere. *Pers.* 1, 29. Ten' cirratorum centum dictata fuisse, Pro nihilo pendas? *Juven.* 5, 122. Saltantem spectes, et chironomonta volanti Cultello, donec peragat dictata magistri Omnia, *h. e.* omnia praecepta, et gestus carptoris magistri. *Suet. Caes.* 26. Dare dictata tironibus gladiatoribus, *h. e.* praecepta artis gladiatoriae. Adde *Tert. ad Mart.* 1. et *Hieron. praef.* 13. *commentar. in Ezech.*

DICTĒRĬUM, ii, n. δεικτήριον, σκῶμμα, [*ἀπόφθεγμα] jocus, dictum salsum et acutum, breviter et acute dictum. *Mart.* 6, 44. Omnibus arrides, dicteria dicis in omnes. Adde *Varr.* ap. *Non.* 2, 249. Addunt alii et locum *Cic. fragm. ep.* ap. *Macr. Sat.* 2, 1., sed ibi *dicta* legendum est. [*V. de his ll. Beier.* ad *Cic. Off.* 1, 29, 104.]

DICTĬO, onis, f. actus dicendi. *Cic. Inv.* 2, 4. Dictio sententiae. *Ter. Ph.* 2, 1, 63. testimonii. ₱ Item id ipsum, quod dicitur, vox, verbum, λέξις, ῥῆμα, λόγος. *Quint.* 9, 1. *post in.* Tropus, ut plerique grammatici finiunt, est dictio ab eo loco, in quo propria est, translata in eum, in quo propria non est: Figura est conformatio quaedam orationis, etc. Addunt et verba *Catonis* in *Originib.* Neque dictio Herculis est Graeca, sed Aegyptia. Sed *Cellar.* in *Cur. post.* non *Catonis*, sed *Annii Viterb.* illa esse contendit: in loco etiam *Quintiliani* lites excitat: quas refellere conatur *Andr. Borrich.* in *Vindic. Latin.* Ceterum *dictionem* hoc sensu adhibuere veteres grammatici. *Quint.* 1, 5. Verborum duplex intellectus est, alter, qui omnia, per quae sermo nectitur, significat: alter, in quo est una pars orationis, lego, scribo: quam vitantes ambiguitatem, quidam dicere maluerunt voces, dictiones, locutiones. *Scaurus* ap. *Diomed.* 1. p. 275. Oratio est compositio dictionum, consummans sententiam, remque perfectam significans. ₱ Item loquendi modus, phrasis. *Gell.* 7, 9. post allata antiqua praeterita *memordi*, *peposci*, etc.: Ratio dictionum haec esse videri potest, quoniam Graeci in quadam specie praeteriti temporis secundam verbi litteram in ε vertunt, γράφω, γέγραφα. *Id.* 11, 3. *dictiones* vocat, cum dicitur *pro collegio*, *pro testimonio*, *pro castris*, etc. *Tiro Tullius* ap. *eund.* 10, 1. Cicero persuasit, ut neque *tertio*, neque *tertium* scriberetur, sed ad secundum usque *t* fierent litterae, ut res quidem demonstraretur, sed dictio tam ambigua verbi lateret. ₱ Item genus dicendi, ratio et forma orationis. *Cic. Or.* 1, 6. Seposuisse a ceteris dictionibus eam partem dicendi, quae in forensibus disceptationibus versaretur. ₱ Item oratio, sermo. [*Semper de orationibus in judiciis vel concionibus habitis; (oratorum enim proprium est *dicere*), nunquam vero de philosophorum disputationibus dici contendit *Ern. techn. lat.* p. 123. *in f.* Sed ut hoc verum sit apud antiquiores; apud sequioris aetatis scriptores interdum est simpliciter i. q. sermo. *Auct. Dial. de Orat.* 2. ut fabulas quoque eorum et disputationes et arcana semotae dictionis penitus exciperet, i. e. sermonem eorum domesticum et familiarem, *Oberlin.* intp., coll. *ib.* 34.] *Cic. Or.* 1, 15. Quaecumque res inciderit, quae sit dictione explicanda. et *ib.* 33. Exercere se in subitis dictionibus. [At *Front. ad M. Caes.* (ed. *Maio*) *ep.* 5, 3. Unum verbum de oratione ablega, et quaeso, ne unquam eo utaris, dictionem pro oratione. *F.*] ₱ *Dictio causae* est causae actio, ejus praesertim, qui defendit. *Id. Quint.* 10. Totam causae meae dictionem certas in partes dividam. *Liv.* 7, 5. Remittere alicui dictionem causae. *Cic. Brut.* 73. Malim mihi L. Crassi unam pro M'. Curio dictionem, quam castellanos triumphos duos. Adde *Caes. B. G.* 1, 4. ₱ [*Dictio multae* est idem quod irrogatio, indictio multae. *Cic. Rep.* 2, 9. Multaeque dictione ovium et boum, non vi et suppliciis plebem Romulus coercebat. *F.*] ₱ Speciatim sumitur pro oraculi responso, χρησμός. *Accius* apud *Auct. ad Her.* 2, 26. Aperte fatur dictio, si intelligas, etc. *Liv.* 8, 24. Alexandro accito ab Tarentinis in Italiam data dictio erat, caveret Acherusiam aquam. Adde *Pacuv.* ap. *Non.* 4, 7. Eodem sensu adhibentur etiam *Dictum*, V. DICTUM et *Dico*, V. DICO.

DICTĬŌSUS, a, um, adj. dictis abundans, dicax, facetus. *Varr. L. L.* 5, 7. A dico appellatum dictum in mimo ac dictiosus.

DICTĬTO, as, avi, atum, n. 1. πολλάκις λέγω, saepe dico. *Cic. Verr.* 1, 2, 2. Qui ita dictitat, iis esse metuendum, qui quod ipsis solis satis esset, surripuissent. *Ter. Ph.* 5, 1, 16. Quid? non obsecro es, quem semper te esse dictitasti? *Cic. Dom.* 6. *extr.* Meo adventu annonae vilitatem fore, boni viri dictitabant *Caes. B. C.* 3, 22. Coelius profectus, ut dictitabat, ad Caesarem, pervenit

Thurios. *Cic. Fam.* 1, 9. Dictitare in sermonibus. *Pl. Trin.* 1, 2, 62. Male dictitatur vulgo tibi in sermonibus, *h. e.* saepe tibi maledicitur. ℙ Saepe est ejus, qui facto suo excusationem praetendit [*i. e. rationem afferre, causam interserere.]. *Caes. B. C.* 3, 32. In singulos conventus pecuniae imperabantur: mutuasque illas ex S. C. exigi dictitabant. *et paulo supra.* Dictitabant enim, se domo expulsos, etc. *Liv.* 1, 49. Socerum sepultura prohibuit, Romulum quoque insepultum periisse, dictitans. Adde *Nep. Lys.* 1. [*V. de hac significatione *Cort.* ad *Sall. Cat.* 22, 2. et *Exc.* ad h. l. p. 399. coll. *Kritz. ib.*] ℙ *Dictitare causas* est agere, in foro oratorem versari. *Cic. Or.* 2, 13. Ne hunc quidem ex numero accepimus eorum, qui causas dictitarunt. ℙ [*Saepe a librariis pro *dictitare* substituitur *dictare.* V. *Drak.* ad *Liv.* 3, 20. *Beier.* ad *Cic. Off.* 3, 14, 58. *Frotscher.* ad *Quint.* 10, 7, 14. Intpp. ad *Suet. Caes.* 30. ad *Tac. A.* 1, 72.]

DICTO, as, avi, atum, a. 1. ὑφηγοῦμαι, ὑπαγορεύω, frequentat. a *dico:* est dicere, et lente enunciare, quae alius excipiat. *Cic. Att.* 13, 9. Non modo Tironi dictare, sed ne ipse quidem auderem scribere. *Id. ib.* 7, 13. *extr.* Si scriberem ipse, longior epistola fuisset: sed dictavi propter lippitudinem. *Suet. Ner.* 52. Versus dictante aliquo excepti. *Pers.* 1, 52. Dictare elegidia, *h. e.* componere, facere. *Hor. Sat.* 1, 4, 10. versus. [*Mos dictandi imperatorum Romm. tempore valde invaluit. Quaecunque eo pertinent collegit *Gesner.* ad *Quint.* 10, 3, 18., cf. *ed. Frotscher.* p. 148. sq.] *Juven.* 8, 82. perjuria. *Val. Fl.* 1, 685. miseris dictat pia vota sacerdos. ℙ Saepe est magistrorum proponentium pueris, quae addiscant. *Hor. Ep.* 2, 1, 69. delendave carmina Laevi Esse reor, memini quae plagosum mihi parvo Orbilium dictare. ℙ Est etiam praescribere, praecipere. *Quint.* 11, 3. *a med.* Nonnunquam ad librarios suos ita respiciunt, ut sportulam dictare videantur. *Juven.* 11, 59. pultes Coram aliis dictem puero, sed in aure placentas. ℙ *Dictare testamentum, codicillos* est facere: et dicitur tum de testatore ipso, tum de alio quovis, qui nomine testatoris tabellioni scribenti praeeat. *Suet. Tib.* 22. et *Ner.* 32. Sic *Maecian. Dig.* 32, 93. Fidei ejus committo, uti det quantas summas dictavero, dedero. *Juven.* 6, 217. Non unus tibi rivalis dictabitur heres. [*Et absolute: *Hor. Sat.* 2, 3, 76. Putidius multo cerebrum est mihi crede, Perilli Dictantis, quod tu nunquam rescribere possis, i. e. credentis, ut explicat *Cruq.*, quia, inquit, quum damus, dicimus, scribe cautionem pro ea pecunia. Sed V. intpp. ad h. l.] ℙ *Dictare actionem* est alicui in jure petenti orationem scribere, qua jus suum persequatur. *Suet. Rhet.* 2. Hunc Coelius dictitabat dictasse Atratino accusatori suo actionem. ℙ Apud JCtos *dictare actionem, judicium* est instituere et inferre. *Papinian. Dig.* 15, 1, 50., *Scaev. ib.* 41, 9, 3. et *Paul. ib.* 9, 4, 22. etc. ℙ Translate est suadere, suggerere, docere. *Quint.* 3, 4. *a med.* Et tutissimum est auctores plures sequi, et ita videtur ratio dictare. *Id.* 8. *prooem. a med.* Quibus sordent omnia, quae natura dictavit. *Plin.* 26, 4, 9. Adjiciemus herbas, ut quasque ratio dictaverit. *Quint.* 2, 15. Recordatio meritorum, vel facies aliqua miserabilis sententiam dictat. *Pompon. Dig.* 1, 2, 2. *ante med.* Ipsis rebus dictantibus. ℙ Pro dictitare: quae prima est hujus verbi sententia. *Gell.* 4, 1. Et hoc penus et haec penus, et hujus peni et peneris veteres dictaverunt.

DICTOR, oris, m. qui dicit. *August. Doctr. Christ.* 4, 19. Cum doctor iste debeat dictor esse rerum magnarum. *Id. Faust.* 16, 26. O hominem se cogitantem dictorem, et alium non cogitantem contradictorem!

DICTRIX, icis, f. agnoscitur tanquam Latina vox a *Cledon. Gramm.* p. 1892., nullo tamen confirmatur exemplo.

DICTUM, i, n. ῥῆμα, λόγος, verbum, vox, sermo. *Cic. Fam.* 1, 9. *post med.* Nullum meum minimum dictum, non modo factum, pro Caesare intercessit, quod ille non illustri gratia exceperit. *Ter. Ph.* 3, 3, 8. Dictum sapienti sat est. *Metell.* ad *Cic. Fam.* 5, 1. Oppugnare aliquem ob dictum. *Quint.* 5, 7. Moveri dictis alicujus. *Sall. Jug.* 52. Dicta cum factis componere. [*V. de hac significatione *Drak.* ad *Liv.* 7, 33, 3.] ℙ Illa poetica sunt. *Virg. A.* 4, 54. Inflammare aliquem dictis. et *ib.* 219. Talibus orantem dictis, etc. et *ib.* 394. Dictis avertere curas. et *ib.* 5, 387. Castigare dictis aliquem. *Id. ib.* 1, 667. Dictis affari quempiam. *Id. ib.* 4, 92. Aggredi dictis aliquem, *h. e.* quod dixit *Val. Fl.* 7, 451. Compellare dictis. *Virg. A.* 10, 368. Nunc prece, nunc dictis virtutem accendit amaris. *Id. ib.* 3, 379. Expedire dictis, *h. e.* narrare, docere, exponere. *Id. ib.* 2, 790. et *Liv.* 3, 61. Haec ubi dicta dedit, *h. e.* postquam haec locutus est. [*V. de hac loquendi formula, *Livio* familiari, *Drak.* ad 7, 33, 11.] Sic *Ov. Fast.* 4, 664. Edere dicta. *Id. Met.* 8, 717. Mutua dicta reddere, *h. e.* colloqui. *Val. Fl.* 2, 601. Reddere alicui dicta. *Ov. Fast.* 2, 375. et *ib.* 3, 515. Dicta facere. ℙ Dicto citius, i. e. citius quam dici potest. *Hor. Sat.* 2, 2, 80. et *Virg. A.* 1, 146. Sic *Liv.* 23, 47. Dicto prope citius. ℙ *Cum dicto* est statim, nulla post dictum mora interposita. *Appul. Met.* 2. Cum dicto facesso. Adde *Capell.* 9. p. 302. ℙ Aliquando *dictum* est promissum. *Furius* ap. *Macr. Sat.* 6, 1. Nomine quemque ciet, dictorum tempus adesse Commemorat. ℙ Item jussum, praeceptum. *Cato R. R.* 142. Villicus domino dicto audiens sit. V. AUDIO. *Virg. A.* 3, 189. Parere dicto. *Ov. Met.* 8, 814. Peragere dicta. [*Liv.* 22, 25. contra dictum suum. Cf. 8, 34.] ℙ Item proverbium, sententia. *Cic. Flacc.* 29. Catonis est dictum, pedibus compensari pecuniam. *Lucr.* 3, 12. Depasci aurea dicta e chartis. ℙ Aliquando libri ipsi *dicta* vocantur. *Prop.* 4, 1, 61. Ennius hirsuta cingat sua dicta corona. ℙ Item responsum oraculi, vaticinatio. *Virg. A.* 2, 115. ex adytis haec tristia dicta reportat. *Val. Fl.* 2, 325. Dicta placent, etc. V. locum, et DICTIO et DICO. ℙ Saepe est brevis, faceta, salsa, et acuta vox, qua cum risu aliquem perstringimus ac pungimus: et generatim quidquid bene dicitur, et urbane, ut est apud *Quint.* 6, 3. jocus, dicterium, sales, σκῶμμα, γνώμη. *Cic. fr.* ap. *Macr. Sat.* 2, 1. Nostri, quae, facete, et breviter, et acute locuti essemus, ea proprio nomine appellari dicta voluerunt. *Id. Or.* 2, 54. Bona dicta, quae salsa sint, ea dicta appellantur proprio jam nomine. *Id. Phil.* 2, 17. Materia facilis, in te et in tuos dicta dicere. *Quint.* 6, 3. *ante med.* Potius amicum, quam dictum perdere. [*Hinc *Suet. Caes.* 56. dicta collectanea i. e. ἀποφθέγματα. V. *Beier.* ad *Cic. Off.* 1, 29, 104., praecipue vero *Duker.* ad *Liv.* 7, 33, 3. et quos ibi laudat.] ℙ Item convicium, maledictum, contumelia. *Pl. Ps.* 1, 3, 125. Jam ego te differam dictis meis, impudice. [*Accuratius loquitur *Liv.* 23, 46. nec bene nec male dicta profuerunt ad confirmandos animos i. e. exhortationes — probra.] ℙ Apud *Ennium* [*imo *Livium Andronicum*] accipitur pro dicendi facultate. Ita enim ille apud *Cic. Brut.* 18. Cum neque Musarum scopulos quisquam superaret, Nec dicti studiosus erat. ℙ Pro facto poni videtur a *Pl. Cas.* 5, 4, 17. Feci ego istaec dicta, quae vos dicitis, *h. e.* feci, quae vos dicitis. Simile est illud *Ter. Heaut.* 4, 5, 12. Dictum factum reddidi.

DICTŪRIO, is, n. 4. dicere cupio, dicere molior. *Macr. Sat.* 7, 2. Fortiter a se facta semper dicturiunt: et tamen tacent arrogantiae metu. *Id.* 2, 3. *extr.* Ne ultra te dicturientem retardem.

DICTUS, a, um, part. a *dico*, totidem significationes habet, quot dico. *Nep. Alc.* 8. Id vere dictum Philocles animadvertebat. [*Hor. Sat.* 2, 2, 56. Cui canis ex vero dictum cognomen adhaeret. Al. *ductum.* V. *Hdf.*] *Liv.* 23, 22. *ad f.* Id omnium maxime tegendum, obliviscendum, pro non dicto habendum. ℙ Aliquando est consecratus, dicatus. *Virg. A.* 6, 138. Ramus aureus Junoni infernae dictus sacer. ℙ Item appellatus. *Id. A.* 7, 411. locus Ardea quondam Dictus avis. ℙ Item promissus, pactus. *Pacuv.* ap. *Non.* 4, 122. Prius data est, quam tibi dari dicta. *Afran. ib.* Nuptiae dictae inter nos. *Sall. fr. ib.* Pecunias dictas coegit. [*V. *Cort.* ad h. l. p. 958.] ℙ Item constitutus. *Ov. Met.* 4, 95. dictaque sub arbore sedit. ℙ Item commemoratus, laudatus. *Val. Fl.* 2, 244. non ulla meo te carmine dictam Abstulerint, durent Latiis modo saecula fastis. ℙ Item creditus, putatus. *Hor. Od.* 2, 19, 26. de Baccho: Choreis aptior et jocis dictus. ℙ *Dictum factum* et *dictum ac factum* celeritatem significat, et post verba rem statim secutam, ἅμα ἔπος, ἅμα ἔργον, λεχθὲν καὶ πραχθέν. *Ter. Andr.* 2, 3, 7. Dictum ac factum, invenerit aliquam causam, quamobrem ejiciat oppido. *Id. Heaut.* 5, 1, 31. Dictum factum, huc abiit Clitipho. *Id. ib.* 4, 5, 12. Dictum ac factum reddidi, *h. e.* statim feci. [*Inscr.* ap. *Marin. Iscriz. Alb.* p. 5. Aesculapio dictu et factu Isochrysus, *h. e.* statim atque Aesculapius in somniis admonuit, Isochrysus fecit. *F.*]

DICTYNNĂ, ae, f. Δίκτυννα, Diana, quam esse Lunam putant, dicta, quod fulgore suo noctu omnia ostendat. Ita *Festus:* qui videtur derivare a δείκνυμι, ostendo. Sed verius a δίκτυον, recte, quia unam comitum suarum retibus ipsa servaverat. Hinc *Diod. Sicul.* 5, 15. docet, hoc esse cognomen Britomartis Nymphae Cretensis. V. dicta in APHAEA, et *Heynium Exc.* ad *Virg. Cir. F.*] *Stat. Th.* 9, 632. Mitis Dictynna. *Ov. Met.* 2, 441. suo comitata choro Dictynna per altum Maenalon ingrediens, et caede superba ferarum. ℙ [*Item oppidum Cretae. *Mela* 2, 7. *med. Plin.* 4, 12. *B. A.*]

DICTYNNAEUS, a, um, adj. Δικτυνναῖος, ad Dictynnam pertinens, ut *Dictynnaeus mons* in Creta, unde se Dictynnam in mare praecipitasse, quidam tradunt. V. APHAEA. *Plin.* 4, 12, 20. et *Solin.* 11. ℙ *Dictynnaeum* ap. *Liv.* 34, 38. est locus Dictynnae sacer prope Spartam. Scribitur et *Dictynneus.*

*DICTYOTA, δικτυωτά, opera, quae Latini *Reticula* vocant; ita dicta, quod in hoc aedificii g[enere] tessellae macularum, quae in reti conspici[un]tur, similitudinem referant. *Plin.* 36, 22. Dict[y]oton vocant reticulatam structuram, quam freque[n]tissime Romae struunt, rimis opportunam. ubi t[a]men in vulgatis codicibus legitur *Dictyotheto*[n]; *Harduinus* legit *Diamicton*, quod V. *B. A.*

DICTYS, ys et yos, m. Δίκτυς, unus e Ce[n]tauris fuit a Pirithoo interfectus. *Ov. Met.* 1[2,] 334. ℙ Item Neptuni filius ex Agamede filia A[u]gei. *Hyg. fab.* 157. ℙ Item piscator quidam S[e]riphius, qui inventam arcam, qua Danae cum Pe[r]seo filio inclusa in mare projecta fuerat, extra[x]it, puerumque educavit. *Stat. Silv.* 2, 1, 95. ℙ D[i]ctys Cretensis, Trojani belli, ut quidam existim[a]runt, aequalis, de eo Graece scripsit volumina se[x,] quae Latine versa exstant. Quis vero ejus versi[o]nis sit auctor, adhuc est dubium, aliis Q. Sept[i]mium Severum Romanum esse opinantibus, qui v[i]xit Diocletiani, vel ut alii volunt, Constantini M[agni] aetate, vel, ut alii, saeculis aliquot post: ali[i] ipsum Cornelium Nepotem: qui tamen facile refe[l]luntur ex stilo. Est enim hujusmodi, ut non solu[m] a puritate et elegantia Nepotis longe discedat, se[d] ad sequioris argentei aevi scriptores proxime acc[e]dat. V. si lubet longam de eo dissertationem *Ja[c.] Perizonii.*

[DĪDASCĂLĪCĒ, es, f. nempe ars. *Diomed.* [3.] p. 480. Exegetici vel enarrativi (poematis) specie[s] sunt tres, angeltice, historice, didascalice . . . Didascalice est, qua comprehenditur philosophia ut libri Varronis, Empedoclis et Lucretii. Iter[um] astrologia, ut φαινόμενα Arati et Ciceronis, et Geo[r]gica Virgilii, et his similia. *F.*]

DĪDASCĂLĬCUS, a, um, adj. διδασκαλικός, a[d] docendum pertinens: a διδάσκαλος, magister, quo[d] a διδάσκω, doceo. *Auson. epist.* 17. Ut ad te di[dascalicum] dascalicum aliquod opusculum, aut sermonem pro[trepticum] trepticum mitterem. *Accius* vetus poeta libros suo[s] quosdam *Didascalicos* inscripsit, teste *Gell.* 3, 11 et *Prisc.* 6. p. 709.

DĪDĬTUS, a, um, part. a *dido*, sparsus, disse[minatus], minatus, distributus. *Lucr.* 3, 477. cur hominem cum vini vis penetravit Acris, et in venas disces[sit] sit diditus ardor, Consequitur gravitas membrorum? *Virg. A.* 8, 132. tua terris didita fama. *Sil.* 1[,] 181. Fama in populos jurati didita belli. *Lucr.* 5, 2. Solatia didita per gentes. *Tac. A.* 11, [.] Didita fama per provincias. Al. aliter leg. ℙ [*Saepe enim confunditur cum *deditus.* V. intpp. ad *Liv.* 7, 31, 4.]

DĪDĬUS, a, um, adj. ad Didium pertinens, quod est nomen proprium civis Rom. Hinc *lex Didia* ad sumptus pertinens, lata an. U. C. 611. Appio Claudio Pulcro, Q. Metello Macedonico Coss., ut universa Italia, non sola Urbs lege sumptuaria teneretur: et ut non soli qui prandia coenasve majore sumptu fecissent, sed etiam qui ad eas vocitati essent, atque omnino interfuissent, poenis legis tenerentur. *Macr. Sat.* 2, 13. ℙ De alia lege Didia, V. CAECILIUS, a, um. ℙ *M. Didius Julianus* Mediolanensis an. a Chr. n. 193. imperium Romae a praetorianis turpiter mercatus post duos circiter menses senatus jussu obtruncatus est. Ejus vitam scripsit *Aelianus Spartianus*, quem consule. ℙ [Gentis Didiae nummos refert *Eckhel. D. N. V. T.* 5. p. 201., in quorum uno *Deidius* antique pro *Didius* legitur. *F.*]

DĪDO, us et onis, f. Διδώ, alio nomine Elisa seu Elissa, filia Beli Tyriorum regis, quae primis nuptiis Sichaeo Herculis sacerdoti juncta fuit; quem cum Pygmalion Elisae frater, thesauris ejus inhians, ante aram obtruncasset, illa in somnis monita, cum iis, quibus Pygmalionem invisum esse sciebat, effossis clam thesauris, navem conscendit et in eam Africae partem, quae Zeugitana dicitur delata, tantum sibi soli emit, quantum taurino corio posset circumdare. Quo in loco cum corium in tenuissimas partes dissecuisset spatiumque satis amplum complexa esset, urbem condidit, quam Carthaginem appellavit, arcemque in medio urbis, quam a corio bubulo Byrsam vocavit. Deinde cum Iarbas Getuliae rex nuptias ejus ambiret, recusantemque vi et armis cogeret, sibi ipsi manus intulit. *Justin.* 18, 4, 5. et 6. ℙ *Virg. A.* 1. et 4. fabulatur, Aeneam, capta Troja, a patria profugum vi tempestatis Carthaginem fuisse delatum Elisamque amore ejus captam, cum praeter spem desereretur, mortem sibi conscivisse. ℙ Post mortem a Carthaginiensibus pro Dea culta est. *Justin.* 18, 6. ℙ Ad declinationem quod attinet, utramque, quam posuimus, agnoscit atque usurpat *Servius* ad *A.* 4, 383, 674, 694. et alibi. *Enn.* ap. *Prisc.* 6. p. 685. Poenos Didone oriundos. *Ov. Her.* 7, 7. miseramque relinquere Dido. Adde *ib.* 133. et *Vell.* 1, 6., ubi *Dido* in quarto casu legitur. Al. tamen apud *Ov.* legunt *Didon.* At apud *Charis.* 1. p. 102. Attejus philologus librum suum inscripsit, *An amaverit Didun Aeneas.* Ceterum *Dido* est usitatius. *Virg. cit. A.* 4. et nomine Dido Saepe vocaturum. [Etiam *Didus* in recto casu usurpavit *Symm. in Valentinian.* (ed. Maio) 2, 5. Didus circumcisi tergoris ausit dedecus emptionis. *F.*] Ge-

ivus *Didus* usurpatur a *L. Annaeo Cornuto* apud *aris. ib.* Hospitio Didus exceptum esse Aenean. tivus *Dido* a *Silio* 8, 233. ℙ *Serv.* ad *A.* 1, 344. men ejus proprium docet fuisse Elissam, (quemmodum et *Justin.* semper appellat) cognomen ro Dido, inditum ei a Poenis post mortem: id nica lingua significare *virago*, quod forti animo interfecerit, ne cuiquam Afrorum regum nubet. Auctor *Etymologici M.* eadem cum *Servio* dot, nisi quod *Dido* interpretatur πλανῆτιν, errantem.

DIDO, is, dididi, diditum, a. 3. θρυλλέω, διανέμαι, distribuo, spargo, dissemino: a *di*, seu *dis do, das*, quasi huc illuc do: vel a *divido* per ncopen. [*Cic. Cael.* 16. e *Caecilio:* dide ac dise per me licebit. Vocabulum, inquit *Ern.* in ., antiquioribus poetis, inprimis *Lucretio*, usitissimum, in quo corrumpendo frequentes fuere rarii. V. *Drak.* ad *Sil.* 1, 187. et quos ibi laut.] *Lucr.* 2, 1134. Diditur in venas cibus. *Hor. t.* 2, 2, 67. hic neque servis, Albuci senis exemo, dum munia didit, Saevus erit. *Virg. A.* 7, 4. diditur Trojana per agmina rumor. *Lucr.* 6, Primae frugiferos fetus mortalibus aegris Didirunt quondam praeclaro nomine Athenae. [*Pl. erc. prol.* 58. Amoris vi diffunditari ac didier. Scribitur et *disdo. Cato* ap. *Front.* ad *M. Anton. Aug.* (ed. *Maio*) *ep.* 1, 2. Nunquam ego arntum pro vino congiario inter apparitores atque nicos meos disdidi. *F.* ℙ *Saepe confunditur m *dedere.* V. intpp. ad *Virg. A.* 7, 144. ad *Liv.* 31, 4.]

DIDOROS, i, δίδωρος, qui est duorum palmom. Graeca vox a δὶς, bis, et δῶρον, palmus. raeci enim antiqui ita appellarunt, testibus *Plin.* , 14, 49. et *Vitr.* 2, 3., unde et munera eodem mine dixere, quia palma manus darentur, ut *ib.* docet. Est autem *didoron* epitheton laterum ctilium. *Vitr. ib.* Laterum genera tria: unum od Graece δίδωρον appellatur, id est quo nostri untur, longum pede, latum semipede. *Plin.* eam habet *loc. cit.*, sed utroque loco quaedam edines Latinis litteris *didoron* exhibent. *Hard.* veapud *Plin.* quidem ex MSS. legit *Lydion:* eomque modo putat legendum esse in *Vitruvio*, deoque *Schneiderus* ita etiam edidit. *F.*] ℙ Ex dem origine sunt *pentadoron*, a πέντε, quine; et *tetradoron*, a τετρὰς, quaternio, nempe teres quinque aut quatuor palmorum. *Vitr.* et *lin. l. c.*

DIDRACHMA, ătis, n. et Didrachmum, i, n. δραχμον, δίδραχμα, nummus duas drachmas conens. *Sedul.* 3, 316. Hamum ferre jubet, gerum didrachmatis aurei. *Tert. Praescr.* 11. Perdirat unam ex decem didrachmis anus illa. *Hieron. Matth.* 3, 10. Stater dicitur, qui duo habet diachmata.

DIDUCO, is, uxi, uctum, a. 3. διαστέλλω, διαιρέω, diversas partes duco, *h. e.* traho, distraho, dimo, separo, divido, aperio: cui contrarium est nducere, contrahere, jungere. *Cic. Or.* 32. Puum diducere et manum dilatare. *Cels.* 8, 22. pem et crus in diversa. *Id.* 7, 7. *n.* 4. Diducenis quotidie oculus est, ne cicatrice inter se palebrae glutinentur. [*Virg. G.* 2, 354. diducere rram ad capita. V. *Voss.*] *Ov. Met.* 8, 587. fluus continuam diduxit humum. *Juven.* 10, 153. de nnibale: Diducit scopulos et montem rumpit ace. *Hor. Sat.* 1, 10, 7. risu diducere rictum audioris. *Sil.* 3, 194. Serpens immani fauces diducit iatu. *Ov. Met.* 2, 560. Nodos manu diducere. *Id.* . 13, 264. et *Juven.* 13, 132. vestem summam. *Cf. *Hand.* ad *Gron. diatr.* in *Stat.* I. p. 558.] *Caes. B. G.* 6, 34. Dimittendae plures manus, diducendiue erant milites. [*Liv.* 31, 21. diducere cornua. *. Duker.* ad 5, 38. *Id.* 26, 41. diduxerunt exeritus.] *Cato R. R.* 155. Incilia aperire, aquam iducere in vias. *Tac. A.* 2, 11. Distantibus locis nvecti, ut hostem diducerent. *Prop.* 1, 13, 19. Diducere complexus. ℙ Diducere cibum *Celso* 3, . *sub f.* est digerere et in omnes corporis partes ividere. ℙ Translate. *Hor. A. P.* 325. Romani ueri longis rationibus assem Discunt in partes entum diducere. *Petr. Sat.* 108. et *Colum.* 9, 9. *med.* Diducere turbam in partes. Sic *Tac. H.* , 6. Ea ultio, incertum, major an justior, senaum in studia diduxerat. Et *Curt.* 9, 1. *a med.* Seditio in diversa consilia diduxerat vulgum. *Quint.* 7, 10. In duas partes diducitur intellectus nominis. Et *mox.* Causam universam in quaestiones ac locos diducere. *Id.* 2, 14. aliquid in species. [*Plin. Pan.* 66. Neque enim, ut in sterili jejunaque materia, eandem speciem laudis diducere ac spargere atque itentidem tractare debemus. Cf. *Schwarz.* ad h. l.] *Cels. praef.* in tres partes medicinam. *Quint.* 11, 1. *a med.* argumenta in digitos, i. e. singula ope digitorum enumerare. [*Agit de hac significatione *Ern. techn. Lat.* s. v. *congeries* p. 83.] *Id.* 10, 7. animum in multiplex officium. *Cic. Inv.* 2, 16. communes locos in contrarias partes. *Quint.* 1, 4. vocabulum ab appellatione, i. e. distinguere. [*Cic. Or.* 3, 44. vastius diducere verba. Id fit, quum ultima et prima duarum vocum littera non coeunt tanquam in unum verbum, e. g. magno utique.] *Id. Decl.* 14, 6. maritos a conjugum caritate. *Cic. Inv.* 1, 55. Diduci ab eo, quicum libentissime vixeris. *Suet. Oth.* 3. Diducere matrimonium, i. e. solvere. *Prop.* 2, 6, 4. diducere amantes Non queat invitos Juppiter ipse duos. *Colum.* 3, 13. *sub f.* litem, *h. e.* dirimere. ℙ [*De confusione vv. *diducere* et *deducere* V. quae sub DEDUCO notavimus, quibus adde *Drak.* ad *Sil.* 15, 187. *Burm.* ad *Ov. Am.* 1, 7, 47. et *Burm. Sec.* ad *Prop.* 2, 18, 5. *Cort.* ad *Lucan.* 2, 294.]

DIDUCTIO, onis, f. πλατυσμός, διαστολή, actus diducendi, apertio. *Senec. Qu. Nat.* 2, 8. Ostendit intensionem spiritus velocitas ejus et diductio. *Id. ib.* 3, 13. Humor in diductione rerum ad quartas redactus est.

DIDUCTUS, a, um, part. a *diduco*, διειλημμένος, divulsus, distractus, divisus, diremptus. *Plin.* 11, 37, 57. Supercilium vulnere aliquo diductum non coalescit. *Id.* 6, 26, 30. Euphrates diductus. *Id.* 32, 4, 14. Os diductum, quod *Suet.* dixit *Tib.* 53. Diducto per vim ore. *Petr. Sat.* 26. Rima diducta. *Tac. A.* 12, 69. Foribus palatii repente diductis. *Id. ib.* 4, 2. Lascivire diductum militem, *h. e.* dispersas per urbem cohortes, ut supra dixerat. *Id. ib.* 2, 47. Diductis terris hauriebantur. [*Lucan.* 3, 632. Aequora discedunt mersa diducta carina.] *Quint.* 2, 15. Tunica diducta. *Id.* 11, 3. *a med.* Status sit rectus, aequi et diducti paululum pedes. Et *paulo post.* Stare diductum vel rigidum vel supinum etc. *Cels.* 2, 8. *ante med.* Mixtos, neque inter se diductos colores habere, i. e. diversos, distinctos.] *Claud. Cons. Mall. Theod.* 51. nostro diducta Britannia mundo. *Plin.* 11, 18, 20. Diducta multitudo, *h. e.* quae diversa abiit et dispersa est. ℙ Translate. *Caes. B. C.* 1, 7. Ab inimicis diductum et depravatum Pompejum queritur, *h. e.* alienatum. *Tac. A.* 4, 19. Diducta civitas. *Id. H.* 2, 68. Diducti in studia, qui ad spectandum convenerant. *Quint.* 4, 5. *ad f.* Divisio diducta in digitos. *Cic. Or.* 3, 6. Rivis, non fontibus diducta oratio. *Suet. Oth.* 3. Diductum matrimonium, i. e. dissolutum.

*DIDURI, orum, Asiae populi in Iberia. *Plin.* 6, 11. *B. A.*

*DIDYMAE, arum, Δίδυμαι, i. e. *gemellae*, insulae binae Lyciae adjacentes. *Plin.* 5, 31. ℙ Aliae duo hoc nomine, prope Troadem. *Id.* 5, 31. *B. A.*

DIDYMAEUS, i, m. διδυμαῖος, cognomen Apollinis, idest Solis: a δίδυμος, geminus, quod gemina luce aerem illustrat, interdiu per se, noctu per Lunam, quae ab ipso lumen habet, ut *Macr. Sat.* 1, 17. interpretatur. Unde et Romani, inquit, solem sub nomine et specie Iani, Didymaei Apollinis appellatione venerantur. Meminere etiam *Suet. Cal.* 21., *Ulp. regular. tit.* 22. *qui hered. instit. poss.* et *Plin.* 6, 16, 31., item 5, 29, 18., ubi templum Apollinis Didymaei Milesiorum in Ionia fuisse scribit, prope Posideum promontorium: sed hunc *Paus.* in *Corinth.* et in *Achaic.* et alii, a loco, in quo templum exstructum fuit, qui Δίδυμα appellaretur, nominatum fuisse scribunt. Ibi fuit celebre olim oraculum. V. BRANCHIDAE.

*DIDYME, es vel Didyma, ae, f. Διδύμη, locus in quo templum exstructum fuit Apollini sacrum. V. *Didymaeus ad f.* ℙ Item insula Siculi maris, Aeoliarum una. *Plin.* 3. 9. *Mela* 2, 7. *B. A.*

[DIDYMUS, i, m. δίδυμος, geminus. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 911, 3. Q. Fabius Didymus. *F.*]

DIECULA, ae, f. ἡμερίδιον, diminut. diei. *Ter. Andr.* 4, 2, 27. Non satis habes, quod tibi dieculam addo? Adde *Cic. Att.* 5, 21. *sub f.* et *Pl. Ps.* 1, 5, 88.

[DIELAINUS, i, m. a διά, per, quae significationem intendit, et λάϊνος, lapideus, nempe valde lapideus. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 275, 9. Ulpius Dielainus, *nempe pro* Dialainus. *F.*]

DIENSIS, e, adj. ad Dium pertinens, Pieriae in Macedonia urbem non magnam, nunc *Stan-Dia.* Hujus meminit *Liv.* 44, 7. Ejus coloniae mentio frequens in nummis a Tiberio Aug. usque ad Saloninam, apud *Mionnet. Descr. des médaill. Gr. et Rom. Supplém. T.* 3. p. 61. Colonia Julia Augusta Diensis. *B. A.* et *F.*

[DIEPHEBUS, i, m. a διά, trans, et ἔφηβος, ephebus, ephebicam aetatem praetergressus. *Not. Tir.* p. 133. Diephebus. *F.*]

DIERECTA et Dierecte, adv. in malam rem, in malam crucem. *Pl. Trin.* 2, 4, 56. Abin' hinc dierecte? *Id. Rud.* 4, 4, 126. I dierecta cum sucula et cum porculis. φθεῖρου.

DIERECTUS, [*imo DIERECTUS] adj. *Festus* docet, dictum esse per antiphrasin, ad significandum malum diem: quasi sit a *dies* et *rectus. Salmas.* putat esse a Graeco διαῤῥηκτος, *α* mutato in *e*, *h. e.* disruptus. Confirmari videtur hoc illis *Plauti* verbis *Curc.* 2, 1, 29. Lien dierectus est. *Pa.* ambula: id lieni optimum est, *h. e.* ita est inflatus, ut disruptus esse videatur. Quidam codd. teste *Lambin.* habent: *Lien disruptus est:* quae videtur esse explicatio prioris lectionis. Alii ducunt a *dio* et *rectus*, quasi sub dio erectus et idem esse ajunt, quod in crucem sublatus: sed etymon a Graeca lingua probabilius videtur, ut in aliis multis apud *Plautum.* Quidquid sit de origine, certe Latinis eo sensu usurpatur in imprecationibus, ut in malam rem, in malam crucem. [*Rost.* in *Cupedd. ferc.* III., cui assentitur *Lindemann.* ad *Pl. Capt.* 3, 4, 102., ita originem vocis explicat: Compositum esse videtur ex praep. *dis* s. *di* et *erigo*, quasi dixeris *dierigo*, et complectitur amborum significationem. Quae expanduntur, eadem *eriguntur;* simul vero *diriguntur*, i. e. in diversum reguntur. (V. DIRIGO.) Jam Latini, quum hominem dicerent *dierectum* videntur intellexisse cruci affixum, non vero, ut putat *Non.* p. 49. ea de causa, quod ad diem erant erecti, sed quia ad palum in terra defixum et erigebantur et manibus pedibusque in transversum dirigebantur. Hinc etiam intelligitur, cur *dierectum* eundem dicerent, quem *furciferum*, et quum abire juberent aliquem dierectum intelligerent malam crucem. Haec in compendium redacta uberius exponit ex *Rostii* sententia *Lindem.* l. l. Idem observat, quandoque pati h. v. synizesin, pronuntiandumque esse *dierectum* = *directum;* illo autem modo ubique scribendum.] *Pl. Poen.* 1, 1, 32. et *Merc.* 4, 4, 16. Abi dierectus. *Id. Merc.* 1, 2, 72. I hinc dierectus a me. *Id. Men.* 2, 3, 87. Ducit lembum dierectum navis praedatoria, *h. e.* ducit in malum, in exitium: et est allegoria. *Id. Capt.* 3, 4, 103. Quin quiescis dierectum cor meum? i, ac suspende te. *Varr.* ap. *Non.* 2, 414. Apage in dierectum a domo nostra istam insanitatem. ℙ Hinc *dierecta* et *dierecte.* V. v. praec.

*DIERIS s. Dieres, is, f. διήρης *Gloss. Lat. Gr.* biremis. *B. A.*

DIES, diēi, m. et f. sed in plur. num. m. tantum, ἡμέρα, spatium temporis, quo sol terras illuminat: a Διὸς, Jovis. Juppiter enim auctor lucis habetur, ut ait *Macr. Sat.* 1, 15. unde et *Lucetius* et *Diespiter* dictus est, quasi diei pater. *Cic. Att.* 2. 11. Dies nullus erat, Antii cum essem, quo die non melius scirem Romae quid ageretur (adverte eam repetitionem, quae *Ciceroni* et *Caesari* est familiaris. In hoc autem notanda illa *B. C.* 3, 105. Repetitis diebus, quo die etc. et *ib.* 1, 36. Diebus triginta, a qua die etc.) *Liv.* 34, 35. Ex qua die scriptae conditiones forent, ea dies ut induciarum principium esset: et ut ex ea die intra decimum diem etc. *Id.* 45, 2. *extr.* Supplicatio indicta ex ante diem quintum Id. Octobr. cum eo die in quinque dies. *Id.* 27, 35. et *Cic. Att.* 3, 7. Post diem tertium ejus diei alias litteras attulerunt. *Id. Verr.* 2, 1, 12. Ex ea die ad hanc diem. *Id. Fin.* 1, 16. Noctes atque dies exeduntur. *Nep. Dat.* 4 Dies noctesque iter faciens. *Id. Them.* 8. Diem noctemque navem tenuit in ancoris, i. e. unum diem et unam noctem. [*Sic *Liv.* 22, 1. *fin.*, quem locum *Brem.* comparat. Sed idem bene observat, eandem formulam hanc quoque habere significationem, ut plures deinceps noctes diesque intelligantur, laudans *Caes. B. G.* 7, 77. cujus rei timore exterriti diem noctemque in opere versantur. *Id. B. C.* 1, 62. *Cic. Div.* 2, 27. mures diem noctemque aliquid rodentes. — Eodem modo ablativum quoque reperiri docet idem; cf. *Cic. N. D.* 2, 9. negat idem (Cleanthes) ullum esse cibum tam gravem, quin is die et nocte concoquatur, i. e. intra unum diem et unam noctem. Contra *Ov. Met.* 3, 342. Non auditurum miseras Phaetonta querelas Nocte dieque vocant.] Sic *Plin.* 29, 6, 36. Si inclusus abstineatur die ac nocte. *Nep. Ann.* 10. Classe paucis diebus erant decertaturi, *h. e.* post paucos dies. [*Sall. Jug.* 11, 2. Micipsa paucis diebus moritur. V. *Cort. Ib.* 13, 6.] [*Front.* ad *M. Caes.* (ed. *Maio*) *ep.* 5, 46. Spero in paucis diebus me recte fore. *F.*] *Plin.* 31, 2, 19. Tertio die, quam etc. *Cic. Att.* 13, 26. Credibile non est, quantum scribam die; quin etiam noctibus, i. e. interdiu. *Id.* in *Senat.* 6. Dies totos de virtute disserunt. *Plin.* 18, 27, 67. de lampyridibus: In certis diebus eae proveniunt. *Ov. Met.* 13, 677. Surgere cum die. *Cic. Rosc. Am.* 44. Esse in lege, quam ad diem venditiones fiant, nimirum ad Kal. Jun. *Id. Caecin.* 11. Ad constitutam diem tempusque venire. [*Est in his non simpliciter quicunque dies, sed dies praestituta, certa dies, *Frist*, *Termin*, quos locos *Forc.* cum aliis ubique miscet. V. nos infra.] *Id. Att.* 7, 26. Diem ex die exspectabam, ut statuerem etc. *Liv.* 5, 48. Diem de die prospectans, ecquod auxilium appareret. *Id.* 25, 25. Diem de die differre. *Cic.* ad *Brut.* 2, 1. Omnia in diem ex die dilata. Sic *Caes. B. G.* 1, 16. Diem ex die ducere. *Hor. Sat.* 2, 6, 47. subjectior in diem et horam invidiae. *Plin.* 7, 2, 2. Singula quae facit in dies ac prope horas, *h. e.* in singulos dies. *Lucil.* ap. *Non.* 9, 3. Cui saepe imposui mille plagarum in diem. *Cic. Phil.* 2, 34. Non solum de die, sed etiam in diem vivere; *de die*, *h. e.* magno luxu apparatuque coenarum, ut ex *Catullo* in voce DE dictum est, ubi et alia in hanc rem. (Adde *Curt.* 8, 3.) *in diem*, *h. e.* nulla cogitatione et cura futuri, ut in illo *Or.* 2, 40.

Si barbarorum est in diem vivere, nostra consilia sempiternum tempus spectare debent. Adde *Plin. ep.* 5, 5. Alio sensu *Cic. Coel.* 24. Dii praesentis fraudis poenas in diem reservant, i. e. in incertum diem, sed certo futurum. [*Quare opponitur *statim*. *Cic. Petit.* 12. Si promittas et incertum est, in diem (sc. promittas): sin autem id neges, et certe abalienes, statim.] *Ter. Ph.* 5, 5, 2. Praesens quod fuerat malum, in diem abiit, i. e. in futurum tempus concessit. *Nep. Att.* 9. Fundum emere in diem, sc. solvendum certa die. *Ulp. Dig.* 7, 3, 1. Usum fructum ex die et in diem. *Ov. Met.* 2, 47. Currus rogat ille paternos in diem, i. e. in unum diem. [*Liv.* 22, 39, 13. in diem rapto vivit, i. e. nihil ex raptis in diem commeatibus superat. *Id.* 31, 29. mutabiles in diem causae, nos: *Tag für Tag*, s. *täglich*. — Quid differat formula *in dies* V. paullo infra.] *Paul. Dig.* 45, 1, 77. Ad diem promissa pecunia, i. e. in certam aliquam diem. *Cic. Off.* 3, 10, 45. qui quum ad diem se recepisset, i. e. die statuto. *Id. Verr.* 2, 2, 40.] *Jabolen. ib.* 50, 16, 217. in diebus, i. q. paucis diebus. *Trebell. Gallien.* 17. Lavit ad diem septimo aestate, hieme tertio, i. e. quoque dies septies etc. *Vopisc. Firm.* 4. Struthionem ad diem comedit, i. e. uno die. *Pl. Men.* 3, 1, 10. Affatim est hominum, in dies qui singulas escas edunt. *Liv.* 34, 11. Magna vis hostium, cum qua mox signis collatis dimicandum sibi in dies exspectet, i. e. singulis diebus. *Cic. Top.* 16. et *Vell.* 2, 52. Vitium in dies crescit. [*Codd. saepe fluctuant inter vv. *in dies* et *in diem*. V. *Drak.* ad *Liv.* 21, 11, 11. interiora tuendo, minorem in dies urbem Saguntini faciunt. *Laur. Valla Eleg.* 3, 69. ita distinguit, ut *in diem* plerumque cum verbo *vivere*, aliquando, sed raro (exempla V. supra, nonnulla etiam in sqq.) cum alio jungatur verbo; *in dies* autem idem sit, quod quotidie, sed proprie cum quodam incremento, ideoque plerumque cum comparativo. — Plerosque tamen codd. *l. l.* exhibere *in diem* monet *Drak.*, quanquam alterum recepit.] *Plin.* 5, 17, 15. In diem ex aequo convenarum turba renascitur. *Id.* 21, 1, 1. Natura flores in diem gignit, i. e. per breve tempus. *Cic. Verr.* 2, 2, 17. et *Nep. Milt.* 5. Postero die. *Plin.* 20, 18, 76. Postera die. *Cic. Cat.* 2, 3. Hesterno die. *Plin.* 18, 7, 17. Quinquies in die. *Id.* 15, 6, 6. Saepius die. *Cels.* 1, 1. et 3. Et qui semel et qui bis die cibum assumit. *Quint.* 10, 3. Paucissimos die versus facere, i. e. uno die. [*Dubitabat *Frotsch.* ad h. l., an non *in die* legendum esset, quod sane hoc sensu usitatius fuit. Sed in *Addendis* p. 269. retractavit sententiam, illudque exemplis adstruit. Neque dubitari debet, quin ita recte dicatur. *Virg. Ecl.* 2, 42. Bina die siccant ovis ubera; ubi cf. *Burm.*] *Plin. ep.* 6, 20. Praecesserat per multos dies tremor terrae. *Caes. B. G.* 1, 22. Multo denique die per exploratores cognovit etc. *Cic. Att.* 13, 9. Multus sermo ad multum diem. *Liv.* 23, 27. Ad multum diei caeduntur. *Plin.* 11, 25, 30. Medio die. [*Suet. Cal.* 15. medio ac frequente die; quae loquendi ratio notanda est ob usum v. *frequens*. V. *Brem. Appul. Met.* 9. p. 183. alta die, i. e. meridie, ex emendatione *Gron.* in *diatr. Stat.* p. 438. *ed. Lips.*] *Catull.* 61, 116. Gaudia, quae vaga Nocte, quae media die Gaudeat! *Pl. Trin.* 3, 3, 78. Diem conficere, *h. e.* quod *Cicero* dicit *Fam.* 1, 2. consumere. *Pl. Bacch.* 5, 2, 84. It dies, i. e. praeterit. ¶ [*Dies ponuntur pro itinere, singulis diebus confecto. *Liv.* 38, 59. regionem dierum plus triginta in longitudinem, decem inter duo maria in latitudinem patentem. ¶ Porro *dies festus* interdum pro pluribus diebus dicitur. *Liv.* 25, 23. diem festum per triduum agi, quod *Duker.* quem V. explicat: solemnia plurium dierum. Contra *dies festi* interdum de *uno die* intelligendi. V. *Eund. ib.* ¶ Porro *magnus* dies, i. e. dies, quo res in ultimum discrimen adducitur, res maxime clara patratur. *Tac. Agr.* 34. imponite quinquaginta annis magnum diem. *Ern.* ad h. l. laudat *Burm.* ad *Ov. Am.* 3, 9, 27. et *Lucan.* 7, 90. *Duker.* ad *Flor.* 2, 6, 58.] ¶ Aliquando ponitur pro luce diei. *Plin. ep.* 6, 20. Dubius et quasi languidus dies, *h. e.* cum nondum plene illuxit. [*Lucan.* 4, 68. Incendere diem nubes oriente remotae.] *Id. ep.* 9, 36. Die admisso, quae formaveram, dicto, i. e. fenestris apertis. *Plin. alter* 33, 4, 21. Multis mensibus dies non cernitur. *Stat. Th.* 1, 236. de Oedipo: Ille tamen Superis aeterna piacula solvit Projecitque diem, *h. e.* se luce privavit erutis oculis. Et translate *Id. ib.* 49. Illum indulgentem tenebris etc. tamen assiduis circumvolat alis Saeva dies animi, scelerumque in pectore Dirae, *h. e.* cognitio suorum facinorum, lumen conscientiae. ¶ Interdum pro actis diei. *Cic. Sext.* 12. Equites R. daturos ejus diei poenas. *Senec. Ira* 3, 36. Excutere totum diem. Et *mox*. Totum diem meum scrutor. [*Egerunt de hac significatione *Gron. obss.* 1, 2. *Ruhnk.* ad *Vell.* 2, 25. et quos ibi laudat. Neque tantum *acta diei* significat, sed quidcunque *dies* affert et monstrat; nam adeo de indole, qua aliquis aliquo die est, dicitur. *Tac. A.* 6, 20. qualem diem induerat (*Tiberius*), i. e. qualis eo die erat (*wie seine Stimmung war*). Ultima haec observavit *Walch.* ad *Tac. Agr.* p. 359.] ¶ Poetice pro coelo. *Stat. Th.* 1, 200. effusa sub omni Terra atque unda die. [*Lucan.* 3, 217. et totum mutare diem. *Id.* 7, 189. sub quocunque die, quocunque est sidere mundi, i. e. in quacunque parte et plaga mundi versetur. V. *Cort.* ad utrumque locum, maxime ad priorem.] ¶ Et pro vita. *Id. Th.* 2, 657. nunc arma diemque Projice. *Solin.* 1. Venire in diem, i. e. nasci. ¶ Pro aere. *Stat. Th.* 4, 66. teretes pars vertere fundas Assueti, vacuoque diem praecingere gyro. ¶ Pro commentario seu ephemeride posuit *Arnob.* 7. p. 217. Quanta vix explicari decem millibus queant vel annalium vel dierum. *Graevius* legendum putat *diurnorum*. ¶ Interdum sumitur pro tempestate seu pro aere aut qualitate diei. *Plin.* 11, 10, 10. de apibus: Universae provolant, si dies mitis futurus est. *Id.* 2, 45, 44. Tranquillo die. *Id.* 22, 23, 49. Dies pestilentes. *Val. Fl.* 1, 845. totumque per annum Durat aprica dies. *Calp. Ecl.* 4, 4. levatque diem vicini spiritus amnis, *h. e.* aestum et calorem diei. ¶ Saepe pro multorum dierum complexu seu tempore. Et quidem *Ascon.* in *Verr.* 2, 2. et *Varr.* ap. *Charis.* 1. p. 85. et alii multi ex grammaticis, hac significatione feminini generis esse voluerunt, sicut illa priore masculini. Hinc *Cic. Verr.* 2, 2. Cum ego diem perexiguam postulavissem, invenit iste, qui sibi breviorem diem postularet. Verum tum ex allatis, tum ex afferendis scriptorum locis falsum id apparet: videruntque *Charis. l. c.* et *Non.* 12, 16., ubi *Turpil.* Amorem ipse lenivit dies. *Pacuv. ib.* Gnatam despondit: nuptiis hanc dat diem. *Caes. B. C.* 1, 36. Quibus effectis armatisque, diebus triginta, a qua die materia caesa est etc. *Liv.* 2, 45. Dies tempusque lenit iras. *Cic. Q. Fr.* 3, 1, 3. Antiquior dies in tuis erat adscripta litteris, quam in Caesaris. [*Supra jam attigimus, de certo quodam ac praestituto tempore quum sermo sit, veteres dixisse *haec dies* etc. *Liv.* 41, 10. brevis dies ad conveniendum edicta. Cf. *Gloss. Liv.* et V. sqq. Deinde illud multis certe locis comprobatur, ubi complexus plurium dierum intelligendus sit, reperiri femininum. Sic *Cic. Fam.* 5, 16, 9. quod est dies allatura, id consilio praeferre debemus. *Ib.* 7, 28, 6. dies, quae stultis quoque mederi solet.] ¶ *Dies pecuniarum* ap. *Colum.* 1, 7. et *Cic. Att.* 10, 5. est tempus praestitutum ad pecunias solvendas. Hinc *Ulp. Dig.* 33, 1, 3. Si legatum sit relictum annua, bima, trima die, *h. e.* solvendum intra annum vel biennium vel triennium. *Cic. Fam.* 7, 2. [*imo 23.] Plus annua die postulare. [*Id. Att.* 12, 3.] *Id. ib.* 8, 10. Alios non solvere, aliorum diem nondum esse. ¶ *Die aliquid facere* est in tempore facere. *Cato R. R.* 150. Die lanam et agnos vendat. *Turneb.* ¶ *Ad hanc diem* et *ad hunc diem*, usque ad hoc tempus. *Plin.* 7, 39, 40. et 2, 25, 22. ¶ *Diem* vel *diem supremum* vel *diem suum obire* est mori. *Plin.* 2, 109, 112., *Nep. Milt.* 7. et *Reg.* 1. et *Sulpic.* ad *Cic. Fam.* 4, 12. quod *diem fungi* dixit *Justin.* 19, 1. ¶ [*Dicunt etiam *dies meus*, *tuus* etc., quod pro indole loci nunc diem fatalem, nunc natalem significat, nunc de certis morborum diebus dicitur, quo febris accedit. *Cic. Att.* 9, 2. etsi Id. Mart., die tuo, ut opinor, expectabam epistolam a te longiorem, i. e. quo te febris quartana aggreditur. *Id. ib.* 13, 42. diem meum scis esse III. Non. Jan., aderis igitur: i. e. natalis. Cf. de similibus v. *dies* ellipsibus *Lips.* ad *Tac. A.* 4, 45. Contra pro die mortis: *Cic. Or.* 13. quum dies meus venerit. *Clav. Cic.* Adde *Auct. dial. de Or.* 13. quandocunque fatalis et meus dies veniet. Sed intelligendum est ubique de morte naturali, ut notat *Ern.* ad h. l.] ¶ *Diem dicere* est praestituere, determinare aut indicere. *Caes. B. G.* 1, 6. Diem dicunt, qua die ad ripam Rhodani conveniant. *Cic. Verr.* 2, 1, 57. Dicere diem operi. [*Cf. *Drak.* ad *Liv.* 35, 3, 2.] ¶ In re forensi significat in judicium vocare et diem praestituere, qua die reus ad causam dicendam praesto sit: quod solis magistratibus facere licuit et tribunis plebis, quando publice et apud populum citabant reos. *Cic. Har. resp.* 4. Diem dixisset, ut fecerat: fecissem, ut ei statim tertius a praetore dies diceretur. *Id. Div. Verr.* 21. *extr.* Domitius Silano diem dixit propter unius hominis injurias. *Val. Max.* 6, 1. *n.* 7, 8. et 11. Dicere diem alicui ad populum. ¶ *Dare diem* videtur idem esse, quod diem praestituere, dicere. *Cic. Att.* 1, 10. *extr.* Tulliola tibi diem dat: sponsorem appellat. Dixerat *ib.* 8. Tulliola tuum munusculum flagitat et me ut sponsorem appellat. [*Comparare jubet *Ern.* in *Clav. Gronov.* ad *Senec. Ben.* 4, 12.] *Id. N. D.* 3, 40. Dabis aliquem diem, ut contra ista dicamus, i. e. dices, statues. Alio sensu *Id. Att.* 4, 17. Nam Vestorio dandi sunt dies, *h. e.* ponendi sunt in suavissima consuetudine Vestorii. ¶ *Die caeca emere*, V. CAECUS. ¶ *Dies Saturni*, *Solis* qui et *Dominicus*, *Lunae*, *Martis*, *Mercurii*, *Jovis* et *Veneris* appellati sunt vulgo a Romanis, ex Chaldaeorum et Hebraeorum instituto, septem dies hebdomadis. V. singulas eas voces in superiorib Locus vero datus est huic appellationi, quia e ptem planetis, quibus, ut ait *Tac. H.* 5, 4., m tales reguntur, altissimo orbe et praecipua pot tia stella Saturni feratur; ac pleraque coelesti vim suam et cursum septimos per numeros co ciant. V. *Auson. Ecl.* 5. *De nomin. VII. dier.* *Seldenum de jure nat. et gent. apud Hebr. l.* 3. 10. et seqq. et *Gothofr.* ad *Cod. Theod.* 2, 8, ¶ *Dies* pro tempore indefinito. *Ter. Heaut.* 3, 13. Dies adimit aegritudinem hominibus. *Cic. A* 3, 15. Dies non modo non levat luctum, sed eti auget. *Id.* ad *Quirit.* 9. Neque aequum est te pore et die memoriam beneficii definire. *Stat. Si* 1, 1, 93. stabit dum terra polusque, Et Roma dies, *h. e.* tempus R. imperii: quod aeternum turum, passim jactabant. [*Supra simm. attu mus.] ¶ *Diecrastini*, *quarti*, *quinti*, *septimi*, p crastino, quarto etc. adverbia quodammodo su et copulate dicta, secunda syllaba correpta, aeta *Cic.* et supra eam, teste *Gell.* 10, 24., ubi plu adscribit exempla. Quin et *diequarte*, *quinte* ctum fuisse, *ib.* docet. Consule etiam *Macr. S* 1, 4., ubi more suo eadem fere descripsit. Ap *Liv.* quoque 22, 51. *diequinti* quidam [*ex conj ctura, sed ea mala] legunt pro *die quinto*. A dunt *Gell.* et *Macr.* discrimen esse inter *diequin* et *diequinto*. Illud enim de futuro dici, hoc praeterito. ¶ *Dies civilis* multiplici ratione ac piebatur a veteribus. V. CIVILIS. ¶ *Dies atr* *legitimi*, *fasti* etc. quaere in his adjectivis. *Diem* aliquando dici de tempore noctis adnotav *Servius* ad illud *Virg. A.* 1, 736. Hunc laetu Tyriisque diem etc., cui addunt alii locum *O Fast.* 5, 492. V. [*Hoc ridiculum. V. *Wunde lich.* ad illum l.] ¶ In fabulis *Dies* inter De numeratur. *Pl. Bacch.* 2, 3, 21. et *Cic. N. D.* 22., ubi Mercurii, et *ib.* 23., ubi Veneris matre fuisse tradit. *Hyg. praefat.* facit filiam Chao Caliginis, uxorem Aetheris, matrem Terrae, Coe et Maris. ¶ Olim, *dies*, *dii*, declinatum fuiss ut et *fames*, *mi*, *acies*, *cii* etc. *Gell.* 9, 14. d cet. Itaque legendum putat apud *Virg. A.* 1, 64 Munera laetitiamque dii. Ubi alii leg. *dei*, *h.* Liberi patris: alii *die* itidem pro *diei*, ut docu *C. Caesar de analog.* 2. ap. *Gell. ib.* Sic *Sall. il* Vix decima parte die reliqua. [*Cf. *Jug.* 52, 3. *Servius* ita legit et illud *G.* 1, 208. Libra die so mnique pares ubi fecerit horas: Non est, inquiens apocope pro diei, sed secundum antiquos regula ris genitivus est. [*V. intpp. ad hos locos.] *Charis.* 1. p. 101. hic quoque legit *dii*. At *Gell. l. c* legit *dies* pro *diei*, confirmans testimonio corum qui scripserunt, idiographum librum *Virgilii* ses inspexisse: et auctoritate *Caesellii*, qui *Ciceronen* quoque dixisse testatur, *Sext.* 12. Daturos illiu dies poenas: et *Ennii*, Postremae longinqua die confecerit aetas. Et *Q. Claudii*, qui *facies* dixi pro *faciei*. Similiter *Diomed.* 1. p. 281. docet, hujus *pernicies* dictum a quibusdam pro *perniciei* Sic *scabies* pro *scabiei* in illo *Lucilii* 30, ap. *Non* 2, 701. Tristem et corruptum, scabie et porrigini plenum. Etiam in dativo casu *die* dixit *Pl. Amph* 1, 1, 120. Neque nox quoquam concedit die. *Lucil.* quoque ap. *Gell. l. c. facie* pro *faciei* in tertio casu usurpavit, primum facie quod honestas Accedit. Et ib. Qui te diligat, aetati facieque tuae se Fautorem ostendat. [*Cf. *Zumpt.* gr. lat. p. 72. seq. ed. IV.]

*DIESCIT, impers. dies fit. *Guil. Brito* 7, 231. Lumina — faciuntque diescere noctem. *Ib.* 12. Tantis luminibus, tanto fulgore diescent (*nox*). *Isid. Gloss.* Diescit, dies fit. *B. A.*

DĬĒSIS, is, f. δίεσις, a διΐημι, transmitto. In veteri musica est toni pars quarta: ita in hemitonio duae dieses sunt collocatae: quae *Vitruvii* 5, 4. verba sunt. Confirmat *Macr.*, qui ait *Somn. Scip.* 2, 1. *ad f.* Semitonium Pythagorici veteres diesim nominabant: sed sequens usus sonum semitonio minorem diesim constituit nominandum.

DĬESPĬTER, espitris, m. Ζεύς, Juppiter, quasi diei et lucis pater. *Hor. Od.* 3, 2, 29. saepe Diespiter Neglectus incesto addidit integrum. *Macr. Sat.* 1, 15. Romani Diespitrem appellant, ut diei patrem. *Arnob.* 2. p. 93. Dione et Semela Diespitris factae sunt compressionibus fetae. *Varro* tamen *L. L.* 8, 46. significat, in obliquis casibus minus esse in consuetudine tritum. Olim *Diespiteris* in genitivo dixere, teste *Prisc.* 6. p. 695. ¶ Apud *Lact.* 1, 14. est Latina appellatio Plutonis. *Pluton.*, inquit, *Latine Diespiter:* at meliores edd. habent *Dispiter*, *h. e. Dis pater*, V. DIS. ¶ Apud *Gell.* 5, 12. in quibusdam libb. est *Diespater*.

*DIETHUSA, ae, f. maris Aegaei insula. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

*DIFFĀMĀTĬO, onis, f. divulgatio. *Augustin. Civ. Dei* 3, 31. Si Christianae religionis receptionem et diffamationem vel irruptio illa Gallorum vel civilia bella sequerentnr. *B. A.*

DIFFĀMĀTUS, a, um, part. a *diffamo*, vulgatus, publicatus, sed in deteriorem partem. *Ov. Met.* 4, 236. Vulgat adulterium diffamatumque parenti Indicat.

*DIFFAMĬA, ae, f. damnum famae. *Augustin. uaest. Vet. Test.* et *de Civ. Dei* 3, 31. *B. A.*

DIFFĀMO, as, avi, atum, a. 1. διαφημίζω, ma- m famam spargo. *Tac. A.* 14, 22. Subtrahere se ave diffamantibus. *Id. ib.* 1, 72. Illustres viros ocacibus scriptis diffamare. *Appul. Met.* 1. p. 7, 33. Diffamare aliquem probris. ℙ Et sim- iciter pro divulgare. *Id. Met.* 4. p. 147, 7. Dif- mat, incendio repentino domum suam possideri. *ugust. de moribus Eccles. Cathol.* 14. Deus quanto elius atque diffusius diffamatur, tanto diligitur amatur ardentius.

DIFFARREĀTIO. V. CONFARREATIO.

DIFFĀTIGO, as, a. 1. *Pl. Epid.* 1, 2, 15. Cla- ore diffatigor, differor, *h. e.* hac illaque parte tigor. Al. leg. *defatigor*. V. DEFATIGO.

DIFFĔRENS, entis, part. a *differo*, dissimilis, αφέρων. *Cic. Or.* 23. Ab indisertis re plus, quam pinione differens. Et *Fat.* 4. *extr.* Has dissimili- dines ex differentibus causis esse factas. *Plin.* , 8, 7. de delphinis: Lingua est his brevis, haud ifferens suillae. *Cic. Leg.* 1, 10. Doctrina diffe- ens, facultate par. Et 13. Re congruentes, ge- ere docendi differentes. *Id. Or.* 1, 42. Similes ommunione quadam, specie autem differentes. ℙ ubstantivi more. *Quint.* 5, 10. *ante med.* Fini- ioni subjecta videntur genus, species, differens, roprium.

DIFFĔRENTER, adv. διαφόρως. *Solin. epist.* d *Advent.* Inseruimus pleraque differenter congru- ntia.

DIFFĔRENTĬA, ae, f. διαφορά *Cic. Fin.* 5, 7. t, quanta differentia est in principiis naturalibus tc. *Id. Off.* 1, 27. Differentia honesti et decori. *ell.* 4, 1. Definire genere proposito et differentiis ppositis, quid sit penus. *Plin.* 9, 35, 56. In can- ore ipso magna differentia est. [*Deferentia le- itur apud *Pomp. comment. A. Don.* p. 147. Et uae potest esse deferentia? *Lindemann.* hanc scri- turam retinuit, quod credibile esse ait, Pompeji empore hoc voc. ita esse pronuntiatum.]

DIFFĔRĬTAS, atis, f. idem quod differentia, jusdemque originis. *Lucr.* 4, 637. Tantaque in is rebus distantia differitasque est. *Arnob.* 2. p. 4. Non plurima differitate distans. Et 7. p. 233. ine ulla differitate.

DIFFĔRO, ers, distuli, dilatum, a. anom. δια- έρω, huc illuc fero, dissipo, disjicio, discerpo, istraho, a *dis* et *fero*. V. DI. *Caes. B. C.* 2, 4. Ignem operibus inferunt: hunc sic distulit ven- us, uti uno tempore agger, plutei, testudo, tur- is flammam conciperent. *Lucr.* 2, 674. Ignis late iffert favillas. *Liv.* 6, 42. Passim eos simul pa- or terrorque distulerant. [*V. *Gron.* ad 4, 3.] *l. Rud.* 2, 3, 38. Dum illi timent, nos cum sca- pha tempestas dextrovorsum differt ab illis. *Vell.* , 79. Classem adorta vis Africi laceravit ac di- stulit. *Virg. A.* 8, 642. Metium in diversa qua- drigae Distulerant. [*Alio sensu *Liv.* 4, 33. quum equitem passim liberi frenis (equi) distulissent, i. e. huc illuc tulissent. Sic enim legendum e conje- ctura *Gron.*, non *dispulissent*. V. *Kreyssig.*] *Id. G.* 3, 197. Aquilo differt nubila. *Hor. Epod.* 5, 99. Insepulta membra different lupi. *Plin.* 17, 10, 11. Parietem fore densitatis, ex quo virgulae dif- ferantur, *h. e.* huc illuc serendi causa transferan- tur. Loquitur de myrti seminario. Quo sensu *Virg. G.* 4, 144. in versum distulit ulmos, [*i. e. secun- dum ordines disposuit. V. *Voss.*] *Pl. Curc.* 4, 4, 20. Te faciam ut hic formicae frustillatim diffe- rant. *Ter. Ad.* 3, 5, 40. Miseram me! differor doloribus: Juno Lucina fer opem, *h. e.* scindor, laceror. *Senec. Thyest.* 8. membra celeri differens cursu rota; *scil.* Ixionis. *Pl. Epid.* 1, 2, 15. Cla- more defatigor, differor. *Id. Poen.* 1, 1, 28. Dif- feror cupidine. [*Id. Mil.* 4, 4, 27. amore.] *Id. Truc.* 4, 1, 3. laetitia. ℙ Translate. *Ter. Andr.* 2, 4, 5. Orationem sperat invenisse se, qui diffe- rat te, *h. e.* turbet et transversum agat. *Pl. Ps.* 1, 3, 125. Te differam dictis meis, *h. e.* carpam, lacerabo. Adde *Aul.* 3, 2, 32. ℙ Interdum est divulgare, disseminare: et plerumque de re mala. *Liv.* 34, 49. Qui male commissam libertatem po- pulo R. sermonibus distulerint. *Ter. Heaut. prol.* 16. Rumores distulerunt malevoli, multas conta- minasse Graecas. *Val. Fl.* 1, 753. regemque fra- gor per moenia differt Mille ciere manus. *Nep. Dion.* 10. Celeri rumore dilato, Dioni vim allatam *Pl. Trin.* 3, 2, 63. Ne mihi hanc famam differant, me sororem in concubinatum tibi dedisse. Abso- lute *Tac. A.* 3, 12. Differri etiam per externos, tanquam veneno interceptus esset. ℙ In bonam partem. *Suet. Caes.* 33. Promissum jus annulorum fama distulit. Et absolute *Tac. A.* 4, 25. Differtur per manipulos: Tacfarinatem omnes consectentur. ℙ Est etiam infamare. *Prop.* 1, 16, 48. aeterna dif- feror invidia. Et *ib.* 4, 21. Et te circum omnes alias irata puellas Differet. [*Cf. *Burm.* ad h. l.] *Lucil.* ap. *Non.* 4, 131. Et maledicendo multis sermonibu' differs. *Pl. Aul.* 3, 2, 32. Nisi reddi mihi vasa jubes, pipulo te differam ante aedes. *Caecil.* ap. *Gell.* 2, 23. Differor sermone miser. ℙ Praeterea saepe significat in aliud tempus transferre, pro- ferre, rejicere, prorogare, [*ἀναβάλλεσθαι, ἀνατι- θέναι] cum accus. non solum rei, sed etiam per- sonae. *Cic. Fam.* 5, 12. *extr.* Sin autem differs me in tempus aliud, coram tecum loquar. *Mart.* 13, 55. propera, caros nec differ amicos. *Ov. Rem. Am.* 93. Sed propera, nec te venturas differ in ho- ras. *Id. Met.* 13, 519. Quid Dii crudeles, nisi quo nova funera cernam, Vivacem differtis anum. *Ju- stin.* 9, 6. Cum variis frustrationibus non sine risu differretur. [*Pluribus egerunt de hoc usu *Oud.* ad *Suet. Caes.* 82. *Ernest.* ad *Ejusd. Vesp.* 23. *Schwarz.* ad *Plin. Pan.* 26, 2.] *Cic. Dejot.* 7. In posterum diem distulit. *Id. Vatin.* 11. Differre aliquid ad tempus crudelitatis. *Id. Fam.* 2, 3. *ad f.* Omnem disputationem in adventum tuum differo. *Senec. ep.* 8. Differre aliquid in diem. *Brut.* ad *Cic.* inter *ep.* ad *Brut.* 1, 11. Differre tempus pe- titionis. [*Sic etiam *Cic. Fin.* 4, 1. An in hac me causa tempus dilaturum putas? i. e. dilationem da- turum? Sic *Ern.*] *Caes. B. C.* 1, 86. aliquid in aliud tempus. *Liv.* 25, 25. diem de die. *Cic.* ad *Brut.* 2, 1. aliquid ex die in diem. *Id. Att.* 2, 7. vadimonium cum aliquo. *Id. Rosc. Am.* 9. rem quotidie ac procrastinare. *Plin. ep.* 1, 22. et *Ov. Met.* 6, 366. sitim, i. e. tolerare, differre potum. *Suet. Caes.* 81. An quae proposuerat, differret age- re. *Liv.* 42, 2. Nec ultra ad arma ire dilaturum. *Id.* 6, 22. *in f.* in aciem procedunt, nihil dilaturi, quin periculum summae rerum facerent. [**Suet. Caes.* 4. non distulit, quin — e vestigio persequere- tur abeuntes. Alii male *destitit*. Sed V. *Oud.*] *Prop.* 4, 6, 82. Differat in pueros ista tropaea suos, i. e. reservet. [*Et eodem modo de homine: *Suet. Ner.* 13. quem Armeniae regem — quum de- stinato per edictum die ostensurus populo propter nubilum distulisset.] ℙ Frequentissime neutrorum more adhibetur pro dissimilem diversumque esse, distare, discrepare. *Cic. Tusc.* 4, 11. Haec cogi- tatione inter se differunt, re copulata sunt. *Id. N. D.* 1, 29. Nihil inter Deum et Deum differt. *Id. Phil.* 8, 11. Non differre vestitu ab aliquo. *Id. Or.* 32. Hoc differunt inter se, quod haec la- tior est, illa contractior. *Id. Inv.* 1, 27. Occasio cum tempore hoc differt, nam etc. Et *ib.* 44. Quid res cum re differat, demonstrabitur. *Hor. Sat.* 1, 4, 48. Comoedia pede certo differt sermoni. *Plin.* 9, 35, 54. Concha haud multum ostrearum conchis differens. ℙ Absolute. *Cic. Off.* 1, 28. Est quod differat inter justitiam et verecundiam. *Id. Div. Verr.* 19. Vide, quid differat inter meam opinionem ac tuam. *Id. Div.* 2, 36. Dii immorta- les, quantum differebat! ut quaedam essent etiam contraria. ℙ *Disque tulissent* per tmesim dixit *Pl. Trin.* 4, 1, 14. ℙ *Differrier* auctum per pa- ragogen, pro *differri* est *Lucretii* 1, 1086. ℙ *Dif- ferris* syncope pro *differeris* legitur apud *Quint. Decl.* 5, 13. *sub f.* ℙ [*Permutatur h. v. fere ubique a librariis cum *deferre*, quod V.; porro cum *desero*, *Drak.* ad *Liv.* 4, 37, 11.; *distuli* et *dispuli*, *Liv.* 4, 33.]

DIFFERTUS, a, um, part. ab inusit. *differcio*, fartus, impletus. *Caes. B. C.* 3, 32. Provincia dif- ferta exactoribus. *Tac. A.* 16, 6. Corpus differ- tum odoribus conditur, tumuloque infertur. *Hor. Sat.* 1, 5, 4. Forum Appi differtum nautis. *Id. Ep.* 1, 6, 59. Differtum transire forum. [*Cf. *Bentl.* ad h. l.]

DIFFĬBŬLO. as, avi, atum, a. 1. ἀποπορπέω, fi- bulam resolvo, discingo, aperio. *Stat. Th.* 6, 570. Emicat et torto chlamyden diffibulat auro.

DIFFĬCĬLĔ, adv. χαλεπῶς, cum difficultate, ae- gre, vix. *Plin.* 27, 12, 94. Semen inter folia du- rum et quod difficile evellatur. *Cic. Inv.* 2, 56. Difficile fieri dicimus, quod etc. *Vell.* 2, 63. Sibi difficile consentiens. *Plin.* 19, 7, 35. Omnium dif- ficillime apium nascitur. *Id.* 22, 21, 28. Difficilius concoquitur. Adde *Justin.* 27, 3., *Gell.* 17, 8. *ad f.* et 20, 1.

DIFFĬCĬLIS, e, adj. χαλεπὸς, δυσχερής, qui non est facilis, laboriosus, operosus, arduus. [*Ab *arduus* ita tamen differt, ut primum hoc multo gravius sit illo, adeoque ea, quae nullo modo fieri possint, significet: *Tac. H.* 2, 76. Deinde, ut *difficilis* dicatur respectu hominis, qui difficulta- tibus luctatur; arduus autem in universum dicatur. Sic *Döderl. Syn.* II. p. 105.] *Cic. Fam.* 1, 7. Difficile dictu est de singulis. *Id. Univ.* 11. Difficile factu est, a Diis ortis fidem non habere. [*Illustrat hanc constructionem *Heind.* ad *Cic. N. D.* 3, 1, 1. et *Beier.* ad *Cic. Off.* 1, 21. p. 167. *in f.*] *Nep. Att.* 16. Ut judicari difficile sit, cui aetati fuerit aptissimus. *Cic. Off.* 1, 35. Decorum illud est difficilius ad eloquendum. [*sc. ob subtilissimam differentiam. V. *Heusinger.* quem laudat *Beier.* ad h. l.] *Id. Divin. Verr.* 11. Scopuloso difficilique in loco versari. [**Virg. G.* 2, 179. difficilis pri- mum terrae collesque maligni.] *Id. Phil.* 5, 13. Bruti opera, consilio, virtute, reipublicae difficil- limo tempore esse subventum. *Id. Or.* 1, 58. *extr.* Contortas res et difficiles perdiscere. *Id. Inv.* 2, 54. Res arduae ac difficiles. *Id. N. D.* 3, 39. *extr.* Natura Deorum est obscura et difficiles ex- plicatus habet. *Id. Inv.* 2, 45. Non fuisse ei grave, nec difficile, eam causam excipere. *Caes. B. C.* 3, 15. Difficilioribus usi tempestatibus. Et *ib.* 1, 48. Tempus anni difficillimum. *Id. B. G.* 1, 6. Iter angustum et difficile. *Id. B. C.* 2, 1. Longa et difficilis oppugnatio. *Liv.* 3, 5. Difficile ad fidem est, quot ceciderint, exacto affirmare numero. *Lucr.* 2, 1025. Res difficilis ad credendum. *Plin.* 22, 13, 15. Venter difficilis, *h. e.* adstrictus. *Id.* 24, 5, 13. partus. *Id.* 23, 9, 83. urina. [*Adde *Stat. Th.* 4, 333. Hinc segnior arcus Difficilesque manus, i. e. parum agiles ad proferendas e phare- tra sagittas. Opponitur manus *levis* et *facilis*. V. *Gron. diatr. Statii II.* p. 141. *ed. Lips.* *Cic. Brut.* 30, 116. Volo enim ut in scena sic in foro non eos modo laudari, qui celeri motu et difficili utantur, sed eos etiam, quos statarios, quorum sit illa simplex in agendo veritas, non molesta, i. e. qui motu utuntur ejusmodi, ut plenus sit artis, argu- tiarum, venustatum. Sic *Ern.*, qui de veritate scripturae dubitat, quod *difficilis* semper in vitio sit, h. autem l. in laude. Sed V. *Forc.* s. v. STA- TARIUS in f.] ℙ *Difficilis homo* dicitur, qui aspera natura est et durioribus moribus et facile offenditur consuetudine aliorum, δύσκολος, δύσερις. [*Compara gradationem apud *Cic. Fin.* 1, 18, 61. malevoli, invidi, difficiles, lucifugi, maledici, mo- rosi, et *Goer.* ad h. l. collato *Döderl. Syn.* III. p. 233. ubi agit de discrimine inter *difficilis*, *moro- sus*, *tetricus*.] *Accius* ap. *Cic. N. D.* 3, 29. Pa- rens illepidus, in liberos difficilis. *Cic. Or.* 29. Difficilem ac morosum esse. *Nep. Att.* 5. Homo difficillima natura. [*Cf. jubet *Brem. Gernhard.* ad *Cic. Sen.* 3, 7. 18, 65.] *Ov. A. Am.* 2, 566. Ru- sticum et difficilem esse alicui. *Id. Pont.* 2, 2, 20. precibus alicujus. *Hor. Od.* 3, 7. *extr.* et te saepe vocanti Duram difficilis mane, *h. e.* ne sinas te exorari. *Id. ib.* 1, 13, 4. meum Fervens difficili bile tumet jecur, *h. e.* aspera ira. ℙ *In difficili esse* est difficile esse. *Liv.* 3, 65. *sub f.* Adeo mo- deratio tuendae libertatis in difficili est. Adde *Cels.* 5, 26. *n.* 1. et *Scaev. Dig.* 28, 2, 29. *ad f.*

DIFFĬCĬLĬTER, adv. idem ac difficile. *Cic. Acad.* 4, 16. Cur deinde non, ut difficiliter a vero inter- noscatur? *Colum.* 5, 3. Difficiliter mensuras imbi- bimus agrorum.

DIFFĬCUL pro difficili, apud antiquos. *Varr.* ap. *Non.* 2, 331. Quod utrum sit magnum an par- vum, facul an difficul.

DIFFĬCULTAS, atis, f. χαλεπότης, arduitas, la- bor, negotium. *Ter. Hec.* 4, 4, 45. Neutra in re vobis difficultas a me erit. *Cic. Div.* 1, 47. Diffi- cultas laborque discendi. *Id. Div. Verr.* 12. Ma- gnitudo rerum ac difficultas. *Id. Quint.* 2. Tot tan- tisque difficultatibus affectus atque afflictus. *Id. Top.* 25. Aut omnino fieri non possunt aut sine summa difficultate non possunt. *Id. Fam.* 4, 2. *ad f.* Incurrere in magnam difficultatem. *Caes. B. G.* 7, 10. et *Cic. Q. Fr.* 1, 1, 11. Afferre difficultatem alicui ad aliquid faciendum. *Caes. B. C.* 3, 15. Res est in magna difficultate. *Cic. Brut.* 6. Hoc habet magnam difficultatem. *Id. Cat.* 1, 6. Diffi- cultas domestica, *h. e.* inopia. *Id. Verr.* 2, 2, 28. Esse in summa difficultate nummaria. Sic *Id. ib.* 5, 20. Summa difficultas navium. *Caes. B. G.* 7, 17. Difficultate rei frumentariae affectus exercitus. [**Id. ib.* 7, 6. magna difficultate afficiebatur, *h. e.* (ad sensum) i. q. valde dubitabat.] *Cic. Dom.* 5. Difficultas annonae. *Id. Verr.* 2, 5, 20. Quod re- centibus suis officiis, integra re, nullis populi R. difficultatibus assequi non potuerunt. *Id. Verr.* 2, 3, 82. Difficultas vecturae. *Id. Or.* 1, 18. navigan- di. *Caes. B. G.* 7, 56. viarum. *Hirt. B. Alex.* 43. Pressus difficultate omnium rerum. *Plin.* 15, 13, 13. Persicae arbores sero et cum difficultate trans- iere. *Id. praef.* Vincere difficultates. *Id.* 8, 23, 35. perrumpere omnes. *Colum.* 2, 4. *a med.* Difficulta- tem acclivitatis infringere. ℙ Refertur aliquando ad morbum. *Cels.* 2, 2. *sub f.* Considerandum est, num cui saepius horum aliquid eveniat, neque ideo corporis ulla difficultas subsequatur. *Id.* 3, 1. Dif- ficultas morbi. *Id.* 2, 1. urinae. Et *ib. in f.* spi- randi. ℙ Pro moribus difficilibus, asperis, duris. *Cic. Mur.* 9. Sulpicius multorum stultitiam perpes- sus est, arrogantiam pertulit, difficultatem exsor- buit. [*Planius interpretatur *Schütz.* in *Clav.* in hunc modum: „*diffic.* vitium est consulentium, qui- bus in respondendo aegre satis fieri potest.“ Sunt enim isti homines *difficiles* ac justo scrupulosiores.

DIFFĬCULTER, adv. χαλεπῶς, idem quod diffi- cile et difficiliter, sed majoris usus. *Cic. Inv.* 2, 56. Quid difficulter fieri et quid facile possit. *Caes. B. C.* 1, 62. Difficulter atque aegre facere aliquid. *Hirt. B. Alex.* 48. dissimulare odia. *Sall. Cat.* 14. Dolis haud difficulter capiebantur. *Tac. A.* 12, 35. Amnem haud difficulter evadit. *Liv.* 1, 52. Haud difficulter persuasum Latinis. *Curt.* 7, 6. Haud dif- ficulter concitaverunt ad arma.

*DIFFĬCULTO, as, a. 1. *Gloss. Gr. Lat.* δυ- σκολαίνω. *B. A.*

DIFFĪDENS, entis, part. a *diffido*, ἀπιστῶν. *Cic. Pis.* 36. Diffidens et desperans suis rebus. *Suet. Claud.* 35. Nihil aeque, quam timidus ac diffidens fuit. *Id. Tib.* 65. Diffidens tumultumque

metuens. *Pl. Epid.* 1, 2, 9. Diffidentem solari. *Sall. Jug.* 47. Diffidens veteri exercitui. *Id. Cat.* 46. vitae. *Cic. Div.* 2, 3. Dubitans et mihi ipse diffidens.

DIFFĪDENTER, adv. ἀπίστως. *Cic. Cluent.* 1. Timide et diffidenter attingere rationem veneficii criminum. *Justin.* 38, 7. Timidius ac diffidentius ingredi bella.

DIFFĪDENTĬĂ, ae, f. actus diffidendi, ἀπιστία. *Cic. Tusc.* 4, 37. Metus quoque et diffidentia exspectati et impendentis mali. *Suet. Oth.* 9. Moriendi impetum cepit, magis pudore, quam desperatione ulla aut diffidentia copiarum. *Plin. ep.* 5, 1. Coheredes transigere cupiebant, non diffidentia causae, sed metu temporum. *Quint.* 11, 3. *post med.* Fateri diffidentiam memoriae. *Ov. Rem. Am.* 543. Fit quoque longus amor, quem diffidentia nutrit.

DIFFĪDO, is, fisus sum, n. 3. ἀπελπίζω, non fido. *Sulpic.* ad *Cic. Fam.* 4, 5. *sub f.* Plura de hac re scribere pudet, ne videar prudentiae tuae diffidere. *Cic. Acad.* 4, 3. Invenire se posse quod cuperent, diffisi sunt. *Id. Att.* 12, 43. De Othone diffido, fortasse quia cupio. *Id. Mur.* 21. Videsne tu illum tristem? jacet, diffidit, abjecit hastas. *Id. Cluent.* 23. Eum potius, qui sibi aliqua ratione diffideret, quam qui omni ratione confideret. *Id. Fin.* 2, 27. Qui diffidet perpetuitati bonorum suorum, timeat, necesse est. *Caes. B. G.* 6, 35. Diffidens, Caesarem fidem servaturum. *Cato R. R.* 157. *a med.* Quos diffidas sanos facere, facies. *Cic. Div.* 1, 25. Ita graviter aeger fuit, ut omnes medici diffiderent. *Id. Fam.* 2, 10. Parthos times, quod diffidis copiis nostris. *Sall. Cat.* 32. Sibi patriaeque diffidere. *Id. Jug.* 54. armis. [*Suet. Caes.* 3. quum ingenio ejus diffisus, tum occasione. V. *Oud.* et *Burm.* Rarior enim et exquisitior haec cum ablat. constructione. Sic etiam *Tac. H.* 2, 23. diffisus paucitate cohortium.] *Id. ib.* 15. 55. testamento, *h. e.* non sperare, locum et vim fore testamento. *Quint.* 6, 1. memoriae. *Auct. Pan.* ad *Constantin.* 1. Cur ego in me de tuo favore diffidam? *Eum. Pan.* ad *Constant.* 12. Inopinantes adortus es, non quo aperte Marte diffideres, sed etc. ℙ Passive impersonaliter. *Tac. A.* 15, 4. Amnis partem murorum ambit: et ducta ingens fossa, qua fluvio diffidebatur. ℙ Praeterit. *diffidi* pro *diffisus sum* est *Quint. Decl.* 287. Causae patris diffidit vir fortis. Al. leg. *diffidisset.*

DIFFINDO, is, diffĭdi, diffissum, a. 3. διασχίζω, in diversas partes findo. *Cic. Univ.* 7. Hanc omnem conjunctionem duplicem in longitudinem diffidit. *Cato R. R.* 41. Vitem mediam diffindito per medullam. *Virg. A.* 9, 589. tempora plumbo Diffidit. *Lucr.* 6, 583. Ventus (*subterraneus*) diffindens terram. Translate. *Hor. Od.* 3, 16, 13. Diffidit urbium portas vir Macedo muneribus. *Appul. Met.* 9. p. 225, 22. Rigentem servi tenacitatem diffindere. ℙ *Diffindere diem* in re forensi est actionem illius diei interrumpere et in posterum differre. *Liv.* 9, 38. *sub f.* Ei legem curiatam de imperio ferenti, triste omen diffidit diem. *Gell.* 14, 2. Jussi igitur, diem diffindi, atque inde a subsellio etc. *Ulp. Dig.* 2, 11, 2. Lex duodecim Tab., si judex vel alteruter ex litigatoribus morbo sontico impediatur, jubet, diem judicii esse diffissum. Adde *Fest.* in voce *Reus.* [*Docte explicat hunc usum *Bentl.* ad *Hor. Sat.* 2, 1, 79.] ℙ Diffindere diem meridie insiticio somno, *Varro* dixit *R. R.* 1, 2., *h. e.*, diem meridiano tempore, interposito somno, dividere. V. MERIDIATIO et MERIDIO.

DIFFINGO, is, inxi, ictum, a. 3. διαφθείρω, est corrumpere, labefactare, destruere quod fictum et formatum est. *Hor. Od.* 3, 29, 47. Neque diffinget infectumque reddet, Quod fugiens semel hora vexit. ℙ Est idem reformare. *Hor. Od.* 1, 35, 39. O utinam nova Incude diffingas retusum in Massagetas Arabasque ferrum. Sed al. leg. *defingas.* [*Et fortasse recte. Nam *defingere* est i. q. ex una forma in aliam fingere ideoque ad certum quendam usum fingere, ut vidimus saepius sub vv. ab hac praep. incipientibus; h. l. retusum ferrum ita fingere, ut sit acutum. *Diffingere* esset vel: in duas partes seu formas fingere; vel: fingendo corrumpere. Neutrum quadrat. Sic *Fea* in obss. ad *Virg. G.* 2. p. 87. quanquam defendi posse videtur loco *Sat.* 2, 1, 79. (V. infra.), ut poeta, uti illo loco, dixerit pro *umbilden*, quod sane quadrat. Eadem ratio obtinet in seq. *Hor.* l.] ℙ Sunt alia duo loca *Horatii*, in quibus hoc verbum a nonnullis legitur *Sat.* 1, 10, 37. Diffingit Rheni luteum caput. (V. DEFINGO.) *Id. ib.* 2, 1, 79. nihil hinc diffingere possum. Consule *Bentl.* [*Cui adde *Heind.*, qui *Bentl.* ex parte corrigit. *Diffingere* est h. l. i. q. in aliam eamque diversam formam fingere, *umbilden*, vel ut *Schol. Cruq.* exponit: mutare.] Ceterum praeter *Hor.* qui hoc verbo uteretur, inveni adhuc neminem. [*Silio restitutum vult hoc voc. *Drak.* 7, 153. ubi vulgo legitur *discinxit ratione dolos*, quod sane mirum esse videatur.]

DIFFINIO. V. DEFINIO.

DIFFINITIO. V. DEFINITIO.

DIFFISSIO, onis, f. actus diffindendi. *Diffissio rerum* est prorogatio actionis in diem posterum, ut in DIFFINDO dictum est. *Gell.* 14, 2. In rerum diffissionibus et comperendinationibus. Est qui aliter legat. [*Osannus* laudato *Ang. Polit. Misc.* 41. (in *Gruteri face crit.* 1. p. 56. dierum monet legendum esse pro *rerum* (V. *Acta schol.* 1829. p. 356.). Omnino. Nescivisse autem videtur V. D., dudum ita correxisse *Bentl.* ad *Hor. Sat.* 2, 1, 79.]

DIFFISSUS, a, um, part. a *diffindo*, κατασχιζόμενος, ut Diffissum saxum, *Cic. Div.* 1, 13. Diffissus ramus. *Varr. R. R.* 1, 40. *ad f.* cunnus. *Catull.* 97, 7. Diffissa natis. *Hor. Sat.* 1, 8, 47. [*Front.* ad *Verum Imp.* (ed. *Maio*) *ep.* 8. Sicut in extis diffissa plerumque minima et tenuissima maximas significant prosperitates. V. FISSICULO. ℙ In *Not. Tir.* p. 122. *disfissus* et apud *Front. l. c.* legitur *diffisa. F.*]

DIFFĪSUS, a, um, part. a *diffido*, qui diffidit. *Cic. Prov. Cons.* 16. Homines diffisi ipsi sibi. *Id. Mur.* 30. Me diffisum ingenio meo quaesisse adjumenta doctrinae. Adde *Suet. Caes.* 3. [*Cf. DIFFIDO.]

DIFFĬTĔOR, eris, dep. 2. ἀπαρνέομαι, non fateor, non concedo, nego. *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 8. *a med.* Nunquam diffitebor, multa me simulasse et dissimulasse. *Ov. Am.* 3, 14, 28. Et pudor obscenum diffiteatur opus. *Auson. Caes.* 14. Quem fateare bonum, diffiteare parem. ℙ [Scribitur etiam *defiteor. Not. Tir.* p. 89. Defitetur. *F.*]

DIFFLĀTUS, a, um, part. a *difflo*, flando dissipatus. *Auson. Ephem. n. ult.* purgantibus Euris Difflatae liquidum tenuentur in aera nubes. *Prud. Hamart.* 388. Excitus difflato pulvere ventus.

DIFFLĒTUS, a, um, part. ab inusit. *diffleo*, flendo corruptus. *Appul. Met.* 1. p. 104, 36. Uxor moerore deformata, diffletis paene oculis suis etc. Sic *Quint. Decl.* 6, 4. Cognita clade, uxor totos efflevit oculos.

DIFFLO, as, a. 1. διαπνέω, flando disperdo, dissipo. *Lucil.* ap. *Non.* 2, 219. Pars difflatur vento, pars autem obrigescit frigore. *Pl. Mil.* 1, 1, 17. Cujus tu legiones difflavisti spiritu, quasi ventus folia. *Auson. Ephem. sub f.* Irrequieta vagi qua difflant nubila nimbi. ℙ *Difflari* est flando disseminari. *Auson. Idyll.* 14, 19. Forsitan unus odor, sed celsior ille, per auras Difflatur. Al. leg. *diffluit.*

DIFFLŪO, is, uxi, n. 3. διαῤῥέω, in diversas partes fluo. *Cic. Brut.* 91. *sub f.* Fluvius extra ripas diffluens. *Caes. B. G.* 4, 10. Rhenus, ubi Oceano appropinquavit, in plures diffluit partes. *Lucr.* 3, 436. quassatis undique vasis Diffluere humorem et laticem discedere cernis. *Id. ib.* 198. ab summo tibi diffluat altus acervus. *Id.* 6, 971. Diffluere ambrosia, *h. e.* undique ambrosia manare. *Phaedr.* 4, 24. Repente duo cum juvenes, sparsi pulvere, Sudore multo diffluentes corpora. Adde *Plin.* 21, 13, 44. ℙ Item corrumpor, dissipor, exstinguor. *Lucr.* 1, 1036. privata cibo natura animantum Diffluit amittens corpus. *Senec. ep.* 91. Juga montium diffluunt, totae desedere regiones. ℙ Translate. *Cic. Or.* 3, 32. Graeci diffluentes otio, *h. e.* abundantes. *Id. Off.* 1, 30. 106. et *Ter. Heaut.* 5, 1, 72. Quam turpe sit diffluere luxuria et delicate ac molliter vivere. *Cic. Or.* 3, 70. Si alicujus inconditi arripias aliquam sententiam, eamque in quadrum redigas, efficiatur aptum illud, quod fuerat antea diffluens ac solutum, [*i. q. quod nullis astrictum fuerat numeris, ut intelligitur ex *Brut.* 79. ubi diserte opponuntur *diffluentia* et numeris astricta. — Ad nimiam autem oratoris copiam et luxuriam refer apud *Eund.* *ib.* 91. Molo dedit operam — ut nimis redundantes nos et superfluentes reprimeret, et quasi extra ripas diffluentes coerceret. Similiter *Gell.* 1, 15. utiles locutores dicit, qui nullo verborum pondere innixi, verbis humidis et lapsantibus diffluant.] *Prud. Symm.* 1, 125. Diffluere in luxum. ℙ *Diffluere risu* est risu abundare. *Appul. Met.* 3. p. 132, 21. Totus populus risu cachinnabili diffluens.

[DIFFLŪVĬO, as, a. 1. divido in duas partes, diffindo. *Colum. Arbor.* 7. Sin autem vitis exiguam materiam habebit et in diversos ordines diducenda erit, neque aliter potuerit palos, ad quos perducitur, pertingere, quam ut diffluvietur, curabis, ut quam acutissima falce ab ea parte, qua bifurca est, findas eam et eodem ferro acuto plagam emendes. Alii perperam legunt *diffluat* vel *diffluetur.* V. FLUVIATUS et QUADRIFLUVIUM. *F.*]

DIFFLŪUS, a, um, diffluens. *Mattius* apud *Macr. Sat.* 2, 16. Sumas ab alio lacte diffluos grossos.

DIFFLUXĬO, onis, f. fluxus. *Coel. Aur. Acut.* 2, 18.

DIFFRACTUS, a, um, part. a *diffringo. Suet. Caes.* 37. Paene curru excussus est axe diffracto. [*Id. Aug.* 17. gubernaculo diffracto.] *Vitr.* 10, 6. Colossici Apollinis basis a vetustate diffracta.

DIFFRINGO, is, egi, actum, a. 3. διαῤῥήγνυμι, in varias partes frango. *Pl. Asin.* 2, 4, 68. Crura hercle diffringentur, ni etc.

DIFFŪGIO, is, ūgi, n. 3. διαφεύγω, in diversas partes fugio: et ponitur etiam pro simplici fugio aut profugio. *Cic. Phil.* 2, 42. Metu perterriti repente diffugimus. *Virg. G.* 3, 150. silvis diffugiunt armenta. *Hirt. B. G.* 8, 35. Perterriti diffugiunt ad sua praesidia. *Liv.* 28, 2. Celtiberi proximas dilapsi silvas, inde domus diffugeru[nt]. *Hor. Od.* 1, 7, 1. Diffugere nives. *Caes. B. C.* 82. Videri proelium diffugisse, magnum detrim[entum] afferebat. Al. rectius leg. *defugisse.* V. D[E]FUGIO, [*et interpretes ad h. l.]. *Lucr.* 4, 56[.] In multas igitur voces vox una repente Diffugit, privas quoniam se dividit aures, *h. e.* dispertit[ur]. *Claud. Epith. Pall.* et *Celer.* 110. et raucae stag[ni] Padusae Diffugiens nudavit olor.

DIFFŪGIUM, ii, n. *Tac. H.* 1, 39. Proximoru[m] diffugia languentibus jam studiis.

DIFFULGŬRO, as, a. 1. fulgura spargo. *Sido[n.] carm.* 11, 20. Postes chrysolithi fulvus diffulgur[at] ardor.

DIFFULMĬNO, as, a. 1. fulmine disjicio. *S[il.]* 5, 276. diffulminat omnem Obstantum turbam. [*N[ot.] Tir.* p. 118. Diffulminat. *F.*]

*DIFFŪMIGO, as, a. 1. idem fere ac fumig[o]. *Theod. Prisc.* 4, 1. Primo diffumigatur mulier s[e]dens de storace. *B. A.*

DIFFUNDĬTO, as, avi, atum, n. 1. frequenta[t.] a *diffundo. Pl. Merc. prol.* 56. Rationem pess[u]mam esse, ea, quae ipsus optima Omnes labor[e] invenisset perferens, Amoris vi diffunditari, ac d[ebi]teri, *h. e.* prodige profundi, atque absumi. *Am[]mian.* 16, 12. Ubique sese diffunditans. et 21, Sol mens mundi nostras mentes velut scintillas [e] sese diffunditans.

DIFFUNDO, is, udi, usum, a. 3. διαχέω, in di[]versas partes fundo, spargo, effundo, disperg[o]. *Cic. N. D.* 2, 55. Sanguis per venas in omne cor[]pus diffunditur. et *ib.* 10. Aqua se liquefacta [e]t dilapsa diffundit. *Catull.* 64, 354. Unda quae dif[]funditur Hellesponto. *Petr. Sat.* 131. aestivas pla[]tanus diffuderat umbras. *Cic. Sen.* 15. Terra se[]men compressu suo diffundit, *h. e.* emittit. *Va[l.] Fl.* 3, 559. Phoebus jubar diffundit aquis. *Plin[.] ep.* 4, 22. *extr.* Gravissimus morbus est, qui [a] capite diffunditur. *Colum.* 5, 5. *circa med.* Viten[] totam omni parte in orbem diffundi. *Caes. B. G[.]* 6, 25. Rami quam late diffunduntur. *Virg. A.* 1[,] 323. dederatque comas diffundere ventis. *Id. ib[.]* 10, 908. Undantique animam diffundit in arm[a] cruore. *Id. ib.* 11, 465. Diffundere equitem lati[s] campis. *Plin. ep.* 2, 17. Via modo coarctatur[,] modo diffunditur. ℙ *Diffundere vinum* quid sit[,] V. in DEFUNDO. ℙ Translate. *Cic. Div.* 1, 36[.] Dii vim suam longe lateque diffundunt. *Plin. Pan[.]* 56. In immensum diffunditur oratio. *Virg. A.* 4[,] 195. Haec passim Dea foeda virum diffundit in ora. *Id. A.* 7, 708. Claudia nunc a quo diffunditur et tribus et gens, i. e. descendit et propagatur. *Hor. Epod.* 14, 1. Diffundere oblivionem sensibus. *Ov. Her.* 8, 61. flendo diffundimus iram. *Id. Met.* 9, 142. Flendo dolorem diffundere. *Quint.* 7. *sub f.* Per totam orationem diffundere affectus. *Ov. A. Am.* 3, 9. Parcite paucarum crimen diffundere in omnes. *Id. Met.* 4, 764. epulis functi generosi munere Bacchi Diffudere animos, *h. e.* hilaritatem solverunt. Sic *Stat. Th.* 2, 213. diffuderat Argos Exspectata dies. *Cic. Amic.* 13. *sub f.* Bonis amici quasi diffundi et incommodis contrahi. *Ov. Met.* 14, 272. et *Pont.* 4, 4, 9. et *Senec. ep.* 106. Diffundere vultum, *h. e.* explicare frontem, quod fit in laetitia. *Arnob.* 7. p. 213. Diffundi laetitia. ℙ Intemperantia cibi diffundere artus apud *Aur. Vict. Epit.* 45. *extr.* est distendere nimio cibo et obruere.

DIFFŪSĒ, adv. διακεχυμένως, disperse, fuse. *Cic. Inv.* 1, 52. Enumeratio est per quam res disperse et diffuse dictae unum in locum coguntur. *Avien. Perieg.* 269. Latus hoc terrae diffusius explicat agros. *Cic. Tusc.* 3, 10. Haec dicuntur a Stoicis contortius, sed latius aliquando dicenda sunt et diffusius.

DIFFŪSĬLIS, e, adj. qui se diffundit. *Lucr.* 5, 468. levis ac diffusilis aether.

DIFFŪSĬO, onis, f. διάχυσις, dispersio, dilatatio. Translate. *Senec. Vita beat.* 5. Comitasque et diffusio animi. V. DIFFUNDO.

DIFFŪSOR, oris, m. qui diffundit. *Inscr.* ap. *Grut.* 466, 7. Reguliano Eq. R. diffus. oleario, etc., *h. e.*, ut opinor, qui oleum in cados diffundit servandi causa.

DIFFŪSUS, a, um, part. a *diffundo*, διαχυθείς, in diversas partes fusus, sparsus, dispersus. *Ov. Ib.* 607. Cruor diffusus in artus. *Lucan.* 1, 654. Diffusum aequor. [*V. *Cort.* h. l. explicationem. *Bentl.* habet: *defusum.*] *Curt.* 3, 1. Amnis diffusus. *Hor. Ep.* 1, 5, 4. Vina bibes iterum Tauro diffusa. *Juven.* 5, 30. Ipse capillato diffusum consule potat. Adde *Lucan.* 4, 379. *Lucr.* 5, 470. Aether late diffusus in omnes undique partes. *Cic. N. D.* 2, 37. Lux toto coelo diffusa. *Mart. Spectac.* 2. Diffusae umbrae. *Lucr.* 4, 570. vox diffusa per auras. *Ov. Her.* 10, 47. Diffusi capilli. *Id. Met.* 9, 239. Flamma in omne latus diffusa. *Cic. Or.* 1, 7. Platanus patulis diffusa ramis. *Plin.* 16, 16, 28. Genus buxi diffusius. *Cic. Or.* 3, 3, 52. Color diffusus sanguine. *Mart.* 3, 31. Dif-

ıus campus, *h. e.* patens, latus. *Colum.* 1, 4. ffusiora consepta. *Plin.* 16, 6, 8. *sub f.* Glans gna suem angustam, nitidam facit, querna difsam, *h. e.* pinguedine tumentem. *Val. Fl.* 2, 4. Venus sidereos diffusa sinus, *h. e.* soluta ad ıum veste. ℙ Translate. *Cic. Fin.* 2, 34. *ad f.* ror longe lateque diffusus. *Curt.* 6, 11. Terror ffusus per tota castra. *Cic. Sext.* 45. Numerus timatium late et varie diffusus. *Id. Balb.* 5. mpeji late longeque diffusa laus. *Id. Or.* 2, 33. s civile diffusum et dissipatum in certa genera gere. *Colum.* 11, 1. *ante med.* Rusticationis maa et diffusa materia est. *Plin. ep.* 7, 17. Coro diffusior, *h. e.* auditorum turba numerosior. *Pan.* 53. Amplius ac diffusius meritum, *h. e.* plures pertinens. ℙ Aliquando refertur ad aniım, et significat solutum curis, hilarem, laem, quod et in DIFFUNDO adnotavimus. *Ov. et.* 3, 318. Jovem memorant, diffusum nectare, ras Seposuisse graves. *Stat. Silv.* 4, 2, 54. sao diffusus nectare vultus. *Petr. Sat.* 10. Diffus in risum. ℙ Comp. *Diffusior.* V. supra.

DIFFŪTŪTUS, a, um, part. ab inusit. *diffutuo*, tuendo exhaustus. *Catull.* 29, 14. ℙ Item a ribus corruptus. *Id.* 41, 1. de meretrice: ubi leg. *defututa.*

DĪGĂMĬĂ, ae, f. *διγαμία*, conditio ejus, qui duas ores vel simul, vel unam post mortem alterius xit. *Tert. Monog.* 6. et *Hieron. adv. Jovin.* 1. 37.

DĪGAMMĂ, ătis, n. *δίγαμμα*, et Digammos, i, *δίγαμμος*, nota aspirationis, quae ab Aeolibus m praeponebatur vocibus incipientibus a vocali, m ipsis vocalibus inserebatur in medio dictionis, hiatum vitandum. Quod et Latini aliquando nt imitati, a quibus olim, *Festo* teste, *fedum* o *hedum*, et *fostiam*, *fostem* pro *hostiam*, *hoem* dictum est: et *Formiae* oppidum olim *Horiae* fuit, teste *Plin.* 3, 5, 9. [*Cf. *Beier.* ad c. *Off.* 1. *Exc.* XII., p. 347.] Est a *δίς*, bis, *γάμμα*, quia ex duplici *Γ* conflata erat, refereıtque figuram Latini F. Itaque Aeoles scribebant ϝῖνος pro *οἶνος*, et *ταϜώς* pro *ταώς*, et *ὠϜὸν* pro ν, et *δάϜος* pro *δάος*: quos Latini imitati, *viım*, *pavo*, *ovum*, *davus* dixere. Quare usum litrae *v* consonantis paulatim praestare coepit, *Bαῦ* u *Fαῦ*, *vau* etiam appellata, teste *Varr.* et *Diımo* apud *Prisc.* 1. p. 545., et a quibusdam gramaticis credita est necessaria ad exprimendum crasrem illum sonum, qui hodieque a Germanis eximitur in eadem *w* consonante pronuncianda; qui mplici illa *v* non satis exprimi ab Romanis videıtur. Et Claudius quidem imperator, qui tres atino alphabeto litteras adjecerat, ut *Tac. A.* 11, . et *Suet.* in *ejus Vita* 41. narrant, ex iis unam oc digamma invexerat, teste *Quint.* 1, 7., atque ssim usurpari, appingique jusserat, figura tamen versa, hoc modo Ⅎ. Scribi itaque volebat *serℲus*, *ulgus* pro *servus*, *vulgus*: et similiter in quibusam antiquis inscriptionib. eo vivo exaratis, ut vitur, apud *Grut.* 119, 2. legitur *Ⅎitellius* Vitelus, 196, 4. *ampliaℲit terminaℲitque*, ampliavit rminavitque, 236, 9. *DiℲi* et *XVℲIR*, Divi et V VIR, etc. Verum post Claudii mortem oblitrata est, ut *Tac. l. c.* scribit, et Latini ad suam consonantem redierunt. Sed etiamsi forma (init *Quint.* 12, 10.) a nobis repudiata est, vis taen nos ipsa persequitur. Duras et illa syllabas cit, quae ad conjungendas demum subjectas sibi ocales est utilis, etc. Haec *Quintil.* Grammatici uoque vel litteram ipsam, vel ejus nomen (*v* cononam intelligentes) usurpare aliquandiu non deiterunt; ut *Serv.* ad *A.* 1, 455. Quartae conjuat. praeteritum perfect. vel in *ivi* exit, vel subta digammo, in *ii*, pro nostro arbitrio, ut *lenilenii*, *audivi audii*. V. plura apud *Voss. de Gramm.* 1, 16 et 17. et *Lips. de recta pronunc. L.* . 12. ℙ Legitur et apud *Cic. Att.* 9, 9. Tuum igamma videram. Ubi alii fundum significari puaut, figura ejus litterae: alii fenus, alii rectius odicem, in quo perscriberentur fundorum reditus, *scil. inscriptus fuit codex ille: *Fundorum reditus el Fructus praediorum.* Per jocum igitur a prima lla littera *F.* appellasse eum *digamma.* Uberioem *Popmae* h. l. explicationem V. in *Clav. Cic. Schütz.*]

*DIGBA, ae, f. Mesopotamiae oppidum, ad conluentem Tigris atque Euphratis. *Plin.* 6, 26. *B. A.*

*DIGENTĬA, ae, Italiae fluvius, vel potius riıus, in Sabinis, Horatii villam praeterfluens. *Hor. p.* 1, 17, 10. Hodie est *Rivo del Sole Leandro. B. A.*

*DIGĔRI, orum, *Δίγηροι*, Thraciae populi, ad sinistram Strymonis amnis ripam siti. *Plin.* 4, 11. *B. A.*

DĪGĔRĬES, ei, f. *διάταξις*, digestio, dispositio, listributio. *Macr. Sat.* 1, 16. *post med.* Si digeies (*anni et dierum*) morsum reprehensionis evasit. *Id. praef.* 1. Quaecumque hausimus, non paiamur integra esse, sed in quandam digeriem conoquantur.

DĪGĔRO, is, essi, estum, a. 3. *διαφορέω*, *διατάττω*, quasi in diversas partes gero, suo quamque rem loco pono, dispono, ordino, distribuo: tum proprie, tum translate. *Cic. Rabir. Post.* 9. Optime digerere rempubl. [*At hic locus suspectus est *Ernestio*, *Goer.* (ad *Cic. Leg.* 2, 26.) *Orell.*; existimant enim, haec vv. addita esse a glossatore.] *Id. Verr.* 2, 1, 23. Tabulas accepti diligentissime legere atque digerere. *Id. Inv.* 1, 30. In praesentia tantummodo partes argumentandi confuse et permixte dispersimus, post discrete et electe in genus quodque causae, quid cuique conveniat, ex hac copia digeremus. *Id. Q. Fr.* 2, 14. Mandata alicujus digerere, persequi, conficere. *Id. Or.* 1, 42. Jus civile digerere in genera. *Plin.* 29, 1, 8. Digerere commentarium per genera usus sui. *Virg. A.* 3, 446. Digerere aliquid in numerum, *h. e.* ita disponere, ut secunda primis, tertia secundis, ac deinceps protinusque collocentur. *Ov. Fast.* 6, 83. populum digessit ab annis Romulus, *h. e.* divisit ratione aetatis. *Id. Fast.* 1, 27. Digerere tempora, [*Tac. G.* 26. annum in totidem species.] *Colum.* 10, 166. et *Mart.* 3, 63. crines ordine. *Liv.* 2, 21. Tanti errores implicant temporum, ut nec qui consules, nec quid quoque anno actum sit, digerere possis. *Virg. A.* 2, 182. ita digerit omina Calchas, *h. e.* disponit atque interpretatur. *Senec. Qu. Nat.* 7, 22. nubes modo congregantur, modo digeruntur, *h. e.* separantur. Sic *Plin. ep.* 8, 20. Interdum junctae copulataeque sunt: interdum discordantibus ventis digeruntur. *Id. ep.* 2, 17. Conceptum vaporem huc illuc digerit, et ministrat. *Quint.* 11, 3, 114. Digerere argumenta in digitos. *Plin.* 12, 27, 60. Uva immatura teritur, siccataque in sole, postea digeritur in pastillos. *Id.* 2, 7, 5. Digerere aliquid in partes. *Suet. Caes.* 44. Comparare et digerere bibliothecam. *Colum.* 11, 2. *ante med.* Stercus in prata digerere. *Plin.* 18, 24, 56. Siderum exortus et occasus digerendi in suos dies, *h. e.* distribuendi, demonstrando dies, quibus eorum quodque exoritur atque occidit. *Ov. Met.* 14, 469. Digerere poenam in omnes. *Id. Pont.* 1, 4, 9. mala per annos longos, *h. e.* distribuere, dividere. ℙ *Digerere aliquid* est ordine enarrare. *Plin.* 29, 2, 10. Reliquos usus ejus suo loco digeremus. ℙ *Digerere linum* apud *eund.* 19, 1, 3. est crassum a subtiliori dividere, quod pectendo fit. ℙ *Digerere uvam* dicitur vitis, cum in grana dividit. *Id.* 16, 25, 41. ℙ *Digerere asparagum* est ad lineam atque ordine serere. *Cato R. R.* 161. et *Plin.* 19, 8, 42. [*Virg. G.* 2, 54, 267.] ℙ Saepe est verbum medicorum. *Digerere malum aliquod* est ita dividere, resolvere, discutere ac dissipare, ut paulatim absumatur et evanescat. *Cels.* 5, 18. *n.* 1. Quaedam digerunt materiam, quaedam extrahunt. et *n.* 21. abscedentia digerit murex combustus. *Id.* 2, 17. Quoties humor intus nocet, isque digerendus est. *Id. praef. prope f.* et 1, 9. *extr.* Sudore digerere aliquid. *Id. praef. a med.* Si corpus adstrictum est, digerendum esse; si profluvie laborat, continendum, *h. e.* solvendum, molliendum. *Plin.* 26, 7, 25. Digerere cruditates. *Id.* 20, 7, 26. Lactucae lentitiam pituitae digerunt. *Cels.* 3, 4. In morbo, qui plus virium aufert, celerius cibus dandus est; itemque eo coelo, quo magis digerit. *Id.* 2, 15. Genera gestationis plura sunt: quae adhibenda sunt pro viribus cujuscumque, et pro opibus, ne aut imbecillum hominem nimis digerant, aut humili desint, *h. e.* solvant infirmentque. *Lucan.* 6, 88. Corpora dum solvit tabes, et digerit artus, *h. e.* dissolvit, corrumpit, labefactat. ℙ *Digerere aliquem*, huc illuc in diversa loca gestare. *Cels.* 4, 7. Quod si satis valet, (*oportet*) gestando aegrum digerere: si parum, intra domum tantum dimovere. ℙ *Digerere cibos* est stomacho exceptos in venas artusque distribuere alimenti causa. *Quint.* 10, 1, 19. Cibos mansos ac prope liquefactos demittimus, quo facilius digerantur. Adde *Senec. prooem. Controv.* 1. *a med.* [*Observat *Spald.* ad *Quint. l. l.* hac significatione nonnisi argenteae aetate usurpari coeptum esse, indeque eam explicandam esse, qua dentes dicantur cibum digerere i. e. minuere. V. §. sq.] ℙ Dentes quoque *digerere* dicuntur, qui cibos dissecant et dividunt. *Plin.* 11, 37, 61. Continuorum dentium qui digerunt cibum, lati et acuti; qui conficiunt, duplices. ℙ Translate a re medica. *Plin.* 31, 4, 30. Silva continere nimbos ac digerere consuevit, *h. e.* in plures parvos rivos diducere, nec pati, ut aquae in torrentem colligi et confluere possint. *Lucan.* 10, 260. undae plus, quam quod digerat, aer, Tollitur, *h. e.* exsiccando consumat, absumat, dissipet. *Senec. Thyest.* 286. Nec luna graves digerit umbras, *h. e.* dissipat. ℙ [*Estque adeo i. q. dissolvere, putrefacere, *σήπειν*. *Lucan.* 6, 88. corpora dum solvit tabes et digerit artus. V. *Cort.* ad h. l.] ℙ In illo *Nemesiani Cyneg.* 303. Linea quin etiam, magnos circumdare saltus Quae possit, volucresque metu concludere praedas, Digerat innexas non una ex alite pinnas. *digerat* est gerat, habeat pinnas huc illuc innexas et dispositas ad terrendas feras. ℙ *Digerere senium*, h. e. senectutem agere, dies senectutis unum post alium transigere, est *Val. Fl.* 8, 102. Alii aliter interpretantur: alii aliter legunt. ℙ [*Solemnis est permutatio vv. *digerere* et *dirigere*. V. *Burm.* ad *Suet. Caes.* 44. coll. *Liv.* 8, 27, 5. *Ov. Met.* 12, 21. *Quint.* 11, 1, 6. Etiam *dividere* substituunt; V. *Burm.* ad *Ov. l. l.* Porro permutatur cum *disserere*, V. *Arntzen.* ad *Aur. Vict. V. ill.* 18, 3.]

DĪGESTĪBĬLIS, e, adj. qui digeri et concoqui potest. Cibus digestibilis, *Coel. Aur. Tard.* 1, 5. *ante med.* ℙ Oxygarum digestibile, *Apic.* 1, 34. *in lemmate*, h. e. digestionem adjuvans.

DĪGESTIM, adv. ordinate, disposite. *Prud. περὶ στεφ.* 3, 129. Digestim aliquid scribere.

DĪGESTĬO, onis, f. *διάταξις*, *διαφόρησις*, actus digerendi distributio rerum in suum cujusque locum, dispositio, ordo. *Cic. Phil.* 5, 7. Ut digestio potius, quam declamatio videretur, *h. e.* nudus quidam ordo rerum dicendarum. Sunt qui merito haec verba *Ceroni* abjudicant. [*Omnino. V. *Orell.*] *Vell.* 2, 53. *extr.* Digestio annorum. *Plin.* 3, 5, 6. Italiae, *h. e.* ordinata descriptio. ℙ *Cic. Or.* 3, 53. *ad f.* enumerat digestionem inter figuras rhetoricas sententiarum, et videtur intelligere partitionem ac distributionem, qua pluribus positis, suum singulis redditur membrum, Graece *μερισμόν* vel *διαίρεσιν*. Hanc designare videtur *Or.* 40., ubi ait, *ut dividat in partes.* [*Compara illud *Quint.* 11, 3, 114. argumenta in digitos digerere.] ℙ *Digestio ciborum* non est quidem concoctio, sed distributio cibi stomacho excepti in venas et membra corporis, sive concoctus fuerit, sive non. *Cels. praef. a med.* Neque ad rem pertinere, quomodo, sed quid optime digeratur; sive hac de causa concoctio intercidat, sive de illa; et sive concoctio sit illa, sive tantum digestio. *Quint.* 11, 3, 19. Facilis ciborum digestio. *Capitolin. Ver.* 4. Somni fuit permodici, digestionis facillimae. V. *Macr. Sat.* 7, 4., ubi quatuor digestiones ponit et exsequitur.

*DĪGESTĪVUS, a, um, *Macer carm.* 1, 18. Digestiva vis. Exemplum aliud V. in *Contentivus. B. A.*

DĪGESTŌRĬUS, a, um, adj. digerendi, discutiendi, et dissipandi vim habens, ut in DIGERO dictum est: ut Digestorium medicamentum, *Plin. Val.* 2, 8. et Digestorium embamma, *Marc. Empir.* 20.

DĪGESTUS, a, um, part. a *digero*, distributus, ordinatus, *διαταχθείς*. *Cic. Rosc. Com.* 3. Cetera nomina in codicem accepti et expensi digesta habes. *Id. Or.* 1, 41. Res artificiose digestae. *Flor.* 1, 6. Populus R. digestus in classes. *Ov. Am.* 7, 11. Capilli digesti. *Id. Fast.* 5, 213. colores. *Id. Met.* 9, 773. Nilus in septem cornua digestus. *Id. Her.* 10, 67. Crete centum digesta per urbes. *Plin.* 28, 6, 18. Digestus in genera. *Id.* 24, 17, 102. Radix digesta in pastillos. ℙ Digestus cibus, e stomacho in omnes corporis partes nutriendi gratia distributus. [*V. DIGERO.] *Quint.* 11, 3, 35. Illud ediscendo scribendoque commune est utrique conferre bonam valetudinem, digestum cibum, etc. *Marcell.* vero *Empir.* 22. non semel *digestum* vocat hominem, qui cibum digessit: et *ib. a med.* Observet, ut illo triduo purissimus et digestissimus, sit, etc. Verum haec non sunt imitanda. ℙ *Digesta*, *orum*, appellantur libri Pandectarum, quia legum habent divisiones et decisiones, ut *Justinian.* loquitur *Cod.* 1, 17, 3. Ceterum hac appellatione usi fuerant ante *Justinian.* multi JCti, ut *Julian.*, *Alphen.*, *Varus*, (teste *Gell.* 6, 5.) *Juventius*, *Celsus*, *Ulpius*, *Marcell.* et alii, qui suos de Jure libros *Digesta* inscripserunt.

DĪGESTUS, us, m. distributio, dispositio. *Stat. Silv.* 3, 3, 86. jam creditur uni Sanctarum digestus opum, partaeque per omnes Divitiae populos, *h. e.* administratio et distributio fisci principis. *Macr. Sat.* 7, 4. Quaero, simplex an multiplex cibus digestu sit facilior.

DĪGĬTĀLIS, e, adj. *δακτυλιαῖος*, qui habet mensuram digiti. *Plin.* 22, 20, 23. Anchusae radix in usu est, digitali crassitudine. *Id.* 14, 3, 4. *n.* 8. Digitalis gracilitas. ℙ *Digitale* subst. n. *δακτυλήθρα*, digitorum tegumentum. *Varr. R. R.* 1, 55. Olea, quae digitis nudis legitur, melior, quam illa, quae cum digitalibus. Alii melius leg. *digitabulis*, nempe instrumentis ligneis, in effigiem digitorum divisis, quibus comprehensae baccae stringerentur. ℙ [In *Not. Tir.* p. 162. scribitur *digital.* F.]

DĪGĬTĀTUS, a, um, adj. qui digitos habet. *Plin.* 11, 47, 107. Avium aliae digitatae, aliae palmipedes.

DĪGĬTELLUM, i, n. diminut digiti. Hoc nomine dicitur herba quaedam, quae alio nomine sedum, aizoon, sive sempervivum majus appellatur. *Plin.* 18, 17, 45., 25, 13, 102. et 26, 15, 92. et *Colum.* 12, 7.

DĪGĬTŬLUS, i, m. *δακτυλίσκος*, diminut. digiti. *Ter. Eun.* 2, 2, 53. Qui mihi nunc uno digitulo fores aperis fortunatus. [*Cic. fr. or. Scaur.* p. 76. ed. *Peyr.* [*2, 11. p. 155. ed. *Beier.*] Ut illi aniculae non ille quidem vim adferret, sed collum digitulis duobus oblideret, resticula cingeret, ut illa periisse suspendio putaretur. *Hieron. ep.* 125.

n. 18. Testudineo Grunnius incedebat ad loquendum gradu, adducto supercilio, contractisque naribus, ac fronte rugata duobus digitulis concrepabat, hoc signo ad audiendum discipulos provocans. *F.*] Adde *Varr.* ap. *Non.* 2, 514. ℙ [*De avium pedibus. *Appul. Flor.* 2. p. 349, 2. cujus (psittaci) in pedibus ut hominis, quini digituli numerantur.]

DĬGĬTUS, i, m. δάκτυλος, membrum manus et pedis. *Cic. Acad.* 4, 47. Cum paulum digitos constrinxerat. *Id. Coel.* 12. Primoribus labris gustare, et extremis, ut dicitur, digitis attingere aliquid. *Id. Or.* 1, 46. Ut commonstrarem viam, et, ut fieri solet, digitum ad fontes intenderem. *Virg. A.* 5, 426. Constitit in digitos extemplo arrectus uterque, *h. e.* pedum digitis nixus. *Senec. ep.* 111. Ambulare summis digitis. ℙ Digitorum primus *pollex* dicitur, quod eo maxime pollet manus; secundus *index*, quod eo utimur ad aliquid ostendendum, qui et *salutaris;* tertius *medius*, qui et *summus*, et *infamis*, et *impudicus*. V. singulas has voces, quartus *anularis* a ferendo anulo nomen habet; quintus *minimus* dicitur. ℙ Duobus infimis digitis conclusis, ceteris vero explicatis et erectis exprimebatur gestus ille oratorum proprius loqui incipientium, qui et *pacificator* a *Quint.* 11, 3. *a med.* vocatur; hoc vero utuntur, qui apud nos jusjurandum publice dant. *Quint. l. c.* Fit et ille habitus, qui esse in statuis pacificator solet, qui, inclinato in humerum dextrum capite, brachio ab aure protenso, manum infesto pollice extendit. *Appul. Met.* 2. Suberectus in torum porrigit dexteram, et ad instar oratorum conformat articulum, duobusque infimis conclusis digitis, ceteros eminentes (alii leg. *eminulos)* porrigens, et infesto pollice clementer subridens infit. *Fulgent. Contin. Virg. ante med.* Itaque compositus in dicendi modum, erectis in iotam duobus digitis, tertium pollicem comprimens, ita verbis exorsus est. [*Viscont. Mus. Pio-Clem. T.* 4. p. 108. *ed. Mediol.* legendum putat *pollice*, ita ut ille gestus significetur, qui proprius est pontificum, dum populo *benedictionem* impertiuntur. V. POLLEX §. 2. et 3. *F.*] ℙ Saepe dicitur de re, aut actione minima. *Cic. Att.* 7, 3. *ad f.* Mihi certum est, ab honestissima sententia digitum nusquam. *supple*, discedere. *Id. Off.* 3, 19. Si vir bonus habeat hanc vim, ut si digitis concrepuerit, possit in locupletium testamenta nomen ejus irrepere, hac vi non utatur, *h. e.* nullo labore, nullo negotio, facillime. et *ib. sub f.* Si dares hanc vim M. Crasso, ut digitorum percussione heres posset scriptus esse, qui re vera non esset heres; in foro, mihi crede, saltaret. ℙ Hinc digitum proferre, exserere, porrigere, etc. *Id. Fin.* 3, 17. Chrysippus ne digitum quidem ejus causa porrigendum dicebat. *Pers.* 5, 119. digitum exsere, peccas. *Cic. Caecin.* 25. Quid agat, quomodo aggrediatur judicem, qua denique digitum proferat, non habet. ℙ Hinc *in digito mori*, *h. e.* levi vulnere aut morbo. *Plin.* 27, 2, 2. Hinc atrox illa peroratio ejus: in digito eas mortuas. Ita refert et explicat haec verba *Coel. Rhod.* 23, 13., atque ex eo plures lexicographi. At *Harduin.* et alii leg. *peroratio ejus in digitum.* V. apud *Plin.* reliqua, unde colliges diversum omnino sensum. ℙ *Monstrari digito* dicitur, qui aliqua in re insignis est. *Hor. Od.* 4, 3, 22. Totum muneris est tui, Quod monstror digito praetereuntium, Romanae fidicen lyrae. Adde *Pers.* 1, 28. ℙ *Digito coelum attingere*, est, summe beatum, et velut Diis proximum se putare. *Cic. Att.* 2, 1. *a med.* ℙ *Digito caput scalpere*, est mollis et delicati hominis indicium. *Juven.* 9, 133., *Senec. ep.* 52. *ad f.* et *Ammian.* 17, 11. qui dicit, ita notatum fuisse Pompejum. Hinc *vet. Poeta* ap. *Schol. Lucani* 7, 726. Magnus, quem metuunt homines, digito caput uno Scalpit: quid dicas hunc sibi velle? virum. Ipse autem *Scholiast.* docet esse indicium superbiae: sed melius dicas luxus et deliciarum, quasi qui ita scalpebant, metuerent turbare comam diligentius compositam. ℙ *Micare digitis.* V. MICO. ℙ *Digitum tollere* est ejus, qui in auctione licetur. Nam manu sublata, et elato digito significabat quis, se emptionis aut redemptionis auctorem esse, ut *Fest.* in *Manceps* significat. *Cic. Verr.* 2, 1, 54. Accurrunt ad tempus tutores: digitum tollit Junius. Adde 2, 3, 11. ℙ *Digitum* etiam *tollere* dicuntur, qui se victos fatentur; tractum a gladiatoribus, qui victi, ostensione digiti veniam a populo postulabant, ut ait *vet. Schol.* ad *Pers.* 5, 119. Hinc *Sidon. ep.* 5, 7. Hi sunt, quorum comparatione digitum tollerent Narcissus, Asiaticus, Massa, etc. Hinc *pugnare ad digitum* apud *Mart. Spectac.* 29. est sine spe missionis, donec alter e gladiatoribus digitum tollat et victum se fateatur. Alii exponunt, donec praeses certaminis digitum pollicem vertat et mori alterutrum jubeat. ℙ *Summis digitis colere* modus est loquendi a Gentilium more ductus, qui quas res sacrifacturi erant, summis digitis, quantum res patiebatur, accipiebant offerebantque. *Lact.* 1, 20. Colunt enim ture ac summis digitis, quae sensibus intimis colere debuerunt. *Id.* 5, 19. *ad f.* In qua (*superstitione*) nihil aliud video, quam ritum ad summos digitos pertinentem. Hinc illa *Ov. Fast.* 2, 573. Et digitis tria tura tribus sub limine ponit. Et *Prud.* περὶ στεφ. 3, 122. Exiguum turis eminulis digitis tangere. ℙ *Digiti primores* est summa digitorum pars. *Cato R. R.* 21. Pertundito late digitos primores quatuor, alte digitos primores tres. ℙ *Digitus transversus* est digiti crassitudo. *Cato R. R.* 45. Taleae ne plus quatuor digitos transversos emineant. et *ib.* 48. Terram altam digitum transversum. ℙ *Patens digitus*, apud *Caes. B. C.* 2, 10. ℙ Digitis etiam computare mos fuit, varia eorum positione, inflexione, aut nexu omnem numerum distincte significando, a manu sinistra initio facto: quam rationem fusius *Beda in lib. de loquela per gestum digitor.* persecutus est: et ab eo exscripsit *Marian. in Schol. ad lib.* 1. *Hieron. c. Jovin.* Hinc *Auson. epist.* 7, 6. Quot ter luctatus cum pollice computat index. *Plin.* 34, 7, 16. Janus geminus digitis ita figuratis, ut trecentorum quinquaginta dierum nota se Deum indicaret. *Ov. Fast.* 3, 123. Numerare per digitos. *Cic. Att.* 5, 21. *sub f.* Hoc quid intersit, si tuos digitos novi, certe habes subductum. *Appul. Apol.* Posses videri pro computationis gestu errasse, et quos circulare debueris digitos, aperuisse. Cum vero quadraginta, quae facilius ceteris porrecta palma significantur, dimidio auges, non potes gestu digitorum errasse. *Juven.* 10, 248. tot per saecula mortem Distulit, atque suos jam dextra computat annos. *scil.* sinistra numerabant usque ad centum: majorem illo numerum dextera supputabant. ℙ *Venire et digitos* ap. *Plin.* 2, 23, 21. est quod idem dixit 6, 33, 38. venire in computationem. *Id.* 34, 9, 19. *n.* 29. Computare digitis. ℙ *Crepare digitis* et *concrepare digitis* vel *digitos* est pollice et medio inter se collisis crepitum edere, quo signo lautiores homines apud Romanos ad viliora ministeria servos vocare solebant. *Mart.* 3, 82. et 14, 119. V. DIGITULUS et CONCREPO. ℙ [*Digitis decernere, V. DECERNO.] ℙ Tribuitur *digitus* etiam pedibus avium. *Plin.* 10, 42, 59. Quini digiti in pedibus picarum. ℙ Et per similitudinem ramulis quoque arborum. *Id.* 14, 1, 3. Vites puro perductae dracone in palmam ejus, inde in subrectos ramorum digitos flagella dispergunt. Adde 17, 24, 37. *n.* 5. ℙ Est etiam mensurae nomen, *h. e.* sextadecima pars pedis. Alius est quadratus, alius rotundus: quadratus tribus quartis decimis suis rotundo est major: rotundus tribus undecimis suis quadrato minor est, scilicet quia anguli deteruntur. Haec *Frontin. de Aquaeduct.* 24. Consule ibi *Polenum*, qui figuram exhibet p. 73. *Inscr.* ap. *Grut* 475, 3. Ut aquae digitus in domo ejus flueret. ℙ *Digitus crassus.* V. CRASSUS. ℙ *Digitus Veneris* appellatur ab *Appul. Herb.* 67. nymphaea herba. ℙ Proverbii genus est illud *Cic. Coel.* 12. Extremis digitis aliquid attingere, *h. e.* leviter. ℙ Et illud *Pl. Rud.* 4, 1, 10. Ut tempestas est nunc, atque ut noctu fuit, In digitis hodie percoquam quod ceperit, *h. e.* nulla erit piscium praeda, quam percoquam. ℙ Item illud *Pers.* 2, 2, 5. Equidem si scis tute, quot habeas hodie digitos in manu, eo dem pignus tecum. *scil.* de eo qui illa quoque ignorat, quae ceteri omnes sciunt. ℙ *Digiti Idaei* sunt iidem qui Dactyli Idaei, de quib. V. in CORYBANTES. *Cic. N. D.* 3, 16. *ad f.* ubi tamen alii leg. *Dactyli.*

*DIGLABRO V. DIGLUBO.

DĪGLĂDĬABĬLIS, e, adj. *Prud. Cath.* 3, 147. Hoc erat aspidis atque hominis Digladiabile dissidium.

DĪGLĂDĬOR, aris, atus sum, dep. 1. διαμάχομαι, gladiis certare: et translate contendere, depugnare. *Cic. Leg.* 3, 9. Iis sicis, quas Gracchus se projecisse in forum dixit, quibus digladiarentur inter se cives. *Id. Off.* 1, 9. De quibus inter se philosophi digladiari solent. *Id. fr.* ap. *Non.* 1, 331. Quid Antipater digladietur cum Carneade tot voluminibus. *Id. ib.* Digladiari et depugnare cum facinorosis.

*DIGLITO, Tigris nomen, ubi tardior fluit. *Plin.* 6, 27. Ipsius (Tigris), qua tardior fluit, (*nomen*) Diglito; unde concitatur a celeritate Tigris incipit vocari: ita adpellant Medi sagittam. *B. A.*

[*DIGLOSSOS, i, f. δίγλωσσος, herba eadem atque hypoglossa. *Appul. Herb.* 58. *F.*]

DĪGLŪBO, as, pro Deglubo, is, quidam legunt apud *Tert. Pall.* 3. Mercurium autumant mollitie delectatum diglubasse oviculam. Alii rectius leg. *deglabrasse*, [*al. *diglabrasse*] nempe detondisse. V. DEGLUBO.

DĪGMĂ, ătis, n. δεῖγμα, indicium, specimen: a δείκνυμι, ostendo. *Impp. Honor. et Theodos. Cod. Theod.* 14, 4, 9. Eligatur qui custodiam portuensium suscipiat conditorum, clandestinum ad collegas digma missurus, ne quid ex specie fraus occulta vectorum immutet.

DĪGNANTER, adv. *Vopisc. Tacit.* 8. Loquentem dignanter audite. *Symm. ep.* 5, 63. Dignanter impertias. [*Auct. Itin. Alex. M.* 24. Ab eaque se filium dici dignantissime pactus est. *B. A.*]

DĪGNĀTĬO, onis, f. ἀξίωσις, qualitas, qua quis dignus habetur: honor, amplitudo, existimati gloria, decus ex virtutum ornamentis, honoribu magistratibus, oris majestate, rerum peritia n scens: unde gratia et favor oritur. Differre vid tur a dignitate, quod *dignitas* prior est, et in sita, qui habet; *dignatio* respicit opinionem ali rum. Quare illa in eo tantum, qui revera habe haec etiam in indigno, dummodo vulgo dignus es credatur, esse potest. Confunduntur tamen n raro. *Cic. Att.* 10, 9. *a med.* Nec quidquam n de dignatione, laborat. Est qui malit *dignita* [*Sic cod. *Bessarionis*, teste *Manut.* Recepit *Schü* quod utique praestat. Ciceronis etiam aetate h voc. nondum in usu fuisse videtur.] *Liv.* 2, 1 Appius inter patres lectus, haud ita multo po in principum dignationem pervenit, [*i. e. p illis dignitate factus est. V. *Drak.*] Al. le *dignitatem.* [*Minus recte.] *Id.* 10, 7. *extr.* E nos esse spero, qui sacerdotiis non minus re damus dignatione nostra [*i. e. quod sacerdoti digni judicati sumus; dicas *Würdigachtung*] hon ris, quam acceperimus. [*Compara *Tac. G.* 1 4. magna patrum merita principis dignationem e iam adolescentulis assignant, i. e. princeps eoru filios, qui prae ceteris vel nobiles vel magnis m ritis clari sunt, etiam antequam ad justam aet tem pervenerunt (*adolescentulos*) dignos judica quos in numerum dudum probatorum et robusti rum *adolescentium* recipiat. — Haec, mea quide sententia, unice vera *Taciti* mens est, de qua al loco uberius tractabo. Sic fere *Id. ib.* 26. ag pro numero cultorum ab universis per vices occu pantur, quos mox inter se secundum dignatione partiuntur, i. e. prout quemque digniorem aest mant. Ubique igitur vertas licet *dignationem* p *Würdig-* sive *Werthachtung.*] *Vell.* 2, 69. M Brutus Vatinium dignatione obruerat. *Id.* 2, 5 Cum ei dignatio Atiam conciliasset uxorem, *h.* honor ac dignitas praeturae. [*Id. ib.* 52. digna tio partium.] *Curt.* 7, 1. *a med.* Parmenionis f lium omnes paene amicos tuos dignatione vince tem. *Suet. Vesp.* 4. Sortitus Africam, integerr me, nec sine magna dignatione administravi *Tac. A.* 4, 52. Is recens praetura, et modicus d gnationis, et quoquo facinore properus clarescer [*Id. ib.* 13, 20. mandata ei (Caecinae) Praeto riarum cohortium cura: sed ope Senecae dignatio nem Burro retentam, i. e. dignitatem, munu Hac igitur aetate propria h. v. significatio paulla tim ad alteram illam deflectitur.] *Plin.* 35, 10 36. *n.* 13. Apelles dignationem primus Rhodi con stituit. et 34, 8, 19. *n.* 36. Tot certaminum tantaeque dignationis simulacrum id fuit. *Id.* 36 5, 4. *n.* 7. In maxima dignatione est Neptunus e Thetis. *scil.* duo signa Scopae. *Id.* 33, 11, 52 Petere dignationem ex aliqua re. *Suet. Gr.* 5. Di cendo ad famam et dignationem pervenire.] Activa, ut ita dicam, significatione est actus exi stimandi aliquem honore dignum. *Id. Cal.* 24. Ali quem magna dignatione diligere, *h. e.* honores e impertiendo. *Justin.* 28, 4. Ad Ptolemaeum pro ficiscitur, a quo honorifice susceptus, diu in sum ma dignatione regis vixit.

DĪGNĀTUS, a, um, part. a *dignor.* *Curt.* 6 10. *a med.* Regem nostrum dignatus est filium *Virg. A.* 10, 732. fugientem haud est dignatus Oro dem Sternere. *Id. Ecl.* 4, 63. Nec Deus hun mensa, Dea nec dignata cubili est. ℙ Passive dignus habitus, ἀξιωθείς. *Cic. Inv.* 2, 39. Qu apud majores nostros tali honore dignati sunt *Virg. A.* 3, 475. Conjugio Anchisa Veneris dignat superbo. *Sil.* 13, 569. Styx Divis regique Deorum Jurari dignata palus. Adde *Val. Fl.* 1, 811.

DĪGNĒ, adv. ἀξίως, honeste, pro meritis, ut decet. *Cic. Senect.* 1. Nunquam satis laudari digne poterit philosophia. *Id. in Senat.* 8. Quis de tali cive satis digne unquam loquetur? *Hor. Sat.* 2, 7, 47. Peccat uter nostrum cruce dignius? *Cassius* ad *Cic. Fam.* 12, 13. Malim tuo judicio digne, ac mereor, commendatus esse. *Pl. Mil.* 3, 2, 58. Quam digne ornata incedit, haud meretricie!

[**DĪGNILLĂ**, ae, f. diminut. dignae. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 1179, 14. Martinia Dignilla. *F.*]

DĪGNĬTAS, atis, f. id, quo quis re aliqua dignus est, meritum. *Cic. Inv.* 2, 53. Justitia est habitus animi, suam cuique tribuens dignitatem, i. e. id quo dignus est; pro merito. *Id. Agr.* 2, 2. Vester honos non ad alienae petitionis occasionem interceptus, nec precibus efflagitatus, sed dignitate impetratus, i. e. quod digni eratis. *Id. Rosc. Am.* 12. Laudare aliquem pro dignitate. *Id. Brut.* 1. Juratus judicium dignitatis meae fecerat. ℙ Item, et multo frequentius, ἀξία, [*ἀξίωμα. V. *B. Crus.* ad *Plut. Ages.* 4, 3.] honestas, gradus honoris, honorabilis conditio, amplitudo, splendor vitae, quo quis communi opinione dignus habetur existimationis et observantiae. *Cic.* ita definit *Inv.* 2, 55. Dignitas est alicujus honesta auctoritas, et cultu, et honore, et verecundia digna. *Id. Fam.* 4, 14. Si dignitas est, bene de republica sentire, et bonis viris probare quod sentias, obtineo dignitatem meam: sin autem in eo dignitas est, quod

ıtias, aut re efficere, si possis, aut denique li-
'a oratione defendere, ne vestigium quidem ul-
n est reliquum nobis dignitatis. *Id. ib.* 3, 9.
a dignitas atque amplitudo mihi est ipsa cara
: se. et 10, 6. Adeptus es amplissimos dignita-
gradus. *Id. Sull.* 2. Ascendere in celsissimam
lem dignitatis atque honoris, *h. e.* consulatum.
. *Off.* 1, 34. Sustinere dignitatem et decus civi-
:is. *Id. Dom.* 35. Alicujus facti egregii splen-
rem verbis dignitatemque retinere. *Id. fr. pro*
rnel. apud *Ascon.* C. Cornelii virtus ac dignitas.
. *Mur.* 9. Summa est in utroque honestas, sum-
ı dignitas. *Nep. Att.* 1. Dignitas equestris. *Id.*
ılt. 2. regia. *Justin.* 2, 9. imperatoria. *Phaedr.*
21. Amittere dignitatem pristinam. *Sall. Cat.*
Obtinere statum dignitatis. *Cic. Fam.* 1, 2.
ıeri dignitatem suam. *Id. Or.* 2, 54. Servare
ŗnitatem. *Id. Amic.* 19. *ad f.* Esse honori et
ŗnitati alicui. *Caes. B. G.* 1, 43. Gratia, di-
itate, honore augere aliquem. et 7, 39. Aliquem
humili loco ad summam dignitatem perducere.
ib. 6, 11. Amplificare dignitatem alicujus. et
12. Excellere dignitate. et *ib.* 7, 66. spoliare.
or. 1, 26. Dignitas natalium. *Id.* 3, 19. Ne
ŗnitatem triumphi servili inscriptione violaret.
Item honestum, honestas, virtus, rectum. *Cic.*
n. 3, 1. *init.* Voluptatem equidem, Brute, si
ıa pro se loquatur, nec tam pertinaces habeat
tronos, concessuram arbitror, convictam supe-
ore libro, dignitati: etenim sit impudens, si vir-
ti diutius repugnet etc. ℙ Item honestas, deco-
m, [*Non simpliciter i. q. honestas, sed „ho-
re digna auctoritas." Cf. *Cic. Off.* 3, 22, 87.
i (senatus) nunquam utilitatem a dignitate se-
ıxit; et *Gernh.* ad h. l.] τὸ πρέπον. *Caes. B. G.*
17. Navibus transire, neque suae, neque po-
li R. dignitatis esse, statuebat. [*Cf. *Herzog.*]
. ib. 6, 7. Neque suam pati dignitatem, ut tan-
; copiis tam exiguam manum adoriri non au-
ant. *Cic. Or.* 42. Docere non habet dignitatem.
ep. Att. 2. Vivere pro dignitate. *Id. ib.* 6. Ser-
re dignitati, *h. e.* honori atque existimationi con-
lere. *Quint.* 6, 3. *ante med.* Salva dignitate et
recundia. *Cic. Fam.* 5, 8. *a med.* Statuere ali-
iid ex dignitate. ℙ Item pulcritudo, sed digna
ro, *h. e.* non quae libidinem ciet, sed quae ad-
irationem parit et auctoritatem conciliat. *Cic.*
ff. 1, 36. Cum pulcritudinis duo genera sint,
ıorum in altero venustas sit, in altero dignitas;
nustatem, muliebrem ducere debemus, dignita-
m virilem. *Id. Inv.* 2, 1. Ei pueros ostende-
ınt multos, magna praeditos dignitate: etenim
ultum omnibus Crotoniatae corporis viribus et di-
iitatibus antesteterunt. *Vell.* 2, 29. Forma fuit
ccellens, non ea, qua flos commendatur aetatis,
d ex dignitate constanti. [*Suet. Claud.* 30. au-
oritas dignitasque formae.] *Plin. Pan.* 4. Digni-
ıs oris. *Laber.* apud *Macr. Sat.* 2, 7. quid ad
ıenam affero? Decorem formae, an dignitatem
ırporis? μορφῆς ἀξίωσιν. [*Cf. *Lambin.* ad *Auct.*
l *Her.* 3, 6. coll. *Döderl. Syn.* III. p. 32. ℙ
uodsi mulieribus quoque *dignitas* tribuitur, ea
ectat ad claritatem virorum, ut quum uxores,
ut filiae, aut sorores consulum vel consularium
ınt. *Cic. Att.* 7, 14. De mulieribus nostris, in
uibus est tua soror, quaeso videas, ut satis ho-
estum nobis sit, eas Romae esse, quum ceterae
lla dignitate discesserint. Sic *Fam.* 14, 11. no-
tra factum est negligentia, ut longe alia fortuna
sset (Tullia), atque ejus pietas ac dignitas po-
tulabat.] ℙ Tribuitur et aliis rebus, in quibus
st symmetria et decor. *Nep. Them.* 6. Portus
Piraeei urbem ipsam dignitate aequiparabat. *Cic.*
Q. Fr. 3, 1, 1. Summam dignitatem pavimentata
orticus habet. *Id. Or.* 3, 46. Columnae et tem-
la, et porticus sustinent: tamen habent non plus
tilitatis, quam dignitatis. [*Suet. Cal.* 41. pro
oci dignitate i. e. auctoritate.] *Auct.* ad *Her.* 3,
3. Dignitas est oratio cum aliqua gravitate, et
ocis remissione. [*Cf. integrum locum coll. *Ern.*
Techn. Lat. p. 124. Graeci hoc genus sermonis
ἀξιωματικὸν appellant.] *Id. ib.* 4, 13. Dignitas est,
uae reddit ornatam orationem varietate distin-
guens. et *ib.* 11. Omne genus orationis dignitate
fficiunt exornationes. *Cic. Prov. cons.* 11. Digni-
as verborum. *Id. Or.* 1, 31. Agere cum dignitate
t venustate. *Petr. Sat.* 106. *extr.* Dignitas pudo-
ris. *Tac. A.* 1, 11. Plus in oratione dignitatis,
quam fidei erat. ℙ Est etiam pretium. *Plin.* 14,
2, 4. *n.* 2. Principatus datur amminens uvis: pro-
xima dignitas Nomentanis. *Id.* 33, 3, 12. Qui
primus auro dignitatem per anulos fecit. *Id.* 35,
5, 11. Dignitas artis. et 37, 1, 3. Dignitas gem-
mae. [*Liv.* 1, 44. ibique, ut loco dignitas fieret,
habitavit.] *Pl. Bacch.* 1, 2, 23. Satis ut com-
mode pro dignitate obsonii haec concuret cocus.
Gell. 17, 20. Rerum pondera et dignitates. [*Si-
militer *Cic. Or.* 3, 14. rerum et personarum digni-
tates, i. e. ea, quibus res vel persona aut est ma-
gna, aut parva, aut mediocris, αἱ ἀξίαι Graecorum.
Sic *Ern.* l. l.] ℙ *Dignitates* apud *Plin.* 21, 7, 21.
sunt honores, magistratus. Adde *Plin. jun. Pan.*
61. [*Quint.* 11, 1, 67. Praestatur hoc aliquando
etiam dignitatibus, ut libertatis nostrae ratio red-
datur. *Burm.* non prorsus damnat, quod nonnulli
codd. habent, *dignationibus.* Bene autem illud
defendit *Spald.*] ℙ (In singulari hoc sensu habet
etiam *Cic. Fam.* 2, 9. Laetor cum praesenti, tum
sperata tua dignitate. et *Phil.* 3, 9. Esse cum
dignitate.) ℙ Item ipsi illi, qui in magistratu
sunt. *Plin.* 5, 1, 1. *a med.* Dignitates, cum in-
dagare vera pigeat, ignorantiae pudore mentiri
non piget.

DIGNITOSUS, a, um, adj. ἀξιωματικός, ut ex-
pon. *Gloss. Philox. Petr. fr. Trag.* 57. *sub f.* Homo
dignitosus, cui pluris erat unguis, quam tu totus
es, *h. e.* in dignitate constitutus, vel multa digni-
tate praeditus.

DIGNO, as, a. 1. ἀξιόω, dignum judico. *Pacuv.*
apud *Non.* 2, 227. Quis Deos Infernos, quibus
Coelestes, dignet decorare honoribus? *Id.* apud
eund. 7, 17. et apud *Serv.*. ad *A.* 11, 169. et apud
Diomed. 1. p. 395. Cum neque me aspicere aequa-
les dignarent meae. *Accius* apud *Non. ib.* Exuvias
dignavi Atalantae dare. *Cic. Arat.* 34. Aeterno
cunctas aevo qui nomine dignant. *Calvus* apud
Serv. l. c. Hunc tanto munere digna. Quidam
tribuunt etiam *Virgilio ib.* non alio dignem te fu-
nere, Palla. Plerique alii leg. *digner.* [*Sic
Heyn.]

DIGNOR, aris, atus sum, dep. 1. ἀξιόω, dignum
duco, judico. *Virg. A.* 1, 339. haud equidem tali
me dignor honore. *Ov. Trist.* 3, 14, 51. venia di-
gnare libellum. *Suet. Vesp.* 2. *extr.* Dignari ali-
quem honore coenae. *Lucan.* 8, 113. sociosque la-
res dignare vel una Nocte tua, *h. e.* dignos puta,
in quibus semel pernoctes. *Val. Fl.* 1, 57. tantis
temet dignare periclis, *h. e.* dignum praebe, qui
tanta pericula subeas ac superes. *Lucr.* 5, 51.
nonne decebit Hunc hominem numero Divum di-
gnarier esse? *h. e.* judicare dignum, qui in Deo-
rum numero sit. ℙ Saepe cum infinito exponitur,
[*i. e. opera dignum judicare aliquid, vel simpli-
citer *velle*, prorsus ut Gr. ἀξιοῦν.] et adjecta ne-
gativa particula. *Flor.* 1, 13. Nihil respondere
dignantes mactant. *Suet. Vesp.* 13. Neque assur-
gere, neque salutare se dignantem, satis habuit
canem appellare. *Curt.* 6, 5. *sub f.* Quos eximia
specie donare natura dignata est. *Hor. Ep.* 1, 19,
39. Non ego nobilium scriptorum auditor et ul-
tor, Grammaticas ambire tribus et pulpita dignor.
Virg. A. 10, 866. neque enim fortissime, credo,
Jussa aliena pati, et dominos dignabere Teucros.
Justin. 41, 4. Nullo Macedonum dignante Partho-
rum imperium, externo socio traditur. *subaudi* ac-
cipere. [*Non raro, ut h. l., maxime apud poe-
tas, absolute reperitur. Cf. *Stat. Th.* 12, 784.
orant succedere muris dignarique domos. *Ov. Met.*
8, 326. o felix, si quem dignabitur, inquit, ista
virum. Laudat haec *Cort.* ad *Lucan.* 8, 113. Ubi-
que cogitatione supplendus est vel infinitivus vel
ablativus.] *Hor. Ep.* 2, 2, 86. Verba lyrae mo-
tura sonum connectere digner? *h. e.* congruum pu-
tem? ℙ Passiva significatione. *Cic. Or.* 3, 7.
Natura nulla est, quae non habeat in suo genere
res complures dissimiles inter se, quae tamen con-
simili laude dignentur. *Accius* apud *Non.* 4, 123.
Egone Argivum imperium attingam, aut Pelopis
digner domo? *Cic. Acad.* 1, 10. Quae autem se-
cundum naturam essent, ea sumenda, et quadam
aestimatione dignanda docebat. V. DIGNATUS.

DIGNORANT, signa imponunt, ut fieri solet in
pecoribus. Ita *Festus.* Quare quod legitur in
Gloss. Philox. Dicorat, διαγινώσκει; corrigendum
censent eruditi, *dicnorat* seu *dignorat.* Ad confir-
mandum hujus verbi usum facit et illud, quod le-
gitur in iisdem *Gloss.* Dignorat, ἀναπνύσσει, *h. e.*
explicat, declarat.

*DIGNOSCENTIA, ae, f. discernendi scientia.
Augustin. de mor. Eccl. Cathol. 24. Ad prudentiam
dignoscentia pertinet appetendorum et vitandorum.
Id. de Gen. contra Manich. 2, 9. *extr.* Ex ligno,
ex quo est dignoscentia mali, et boni, non edat.
Scribitur et *dinoscentia* apud *Jul. Val. res gest.*
Alex. M. 1, 21. *B. A.*

DIGNOSCO, oscis, ovi, a. 3. διαγινώσκω, duas
diversas res cum suo discrimine cognosco, discer-
no: a *di* et *nosco*: unde et *dinosco* alicubi (ut apud
Tert. adv. Hermog. 15. *extr.* et 39. et *Resurr. carn.*
15. [*apud *Suet. Oth.* 12. optimi codd. ita ha-
bent.]) scriptum legitur. *Ov. Met.* 13, 834. In-
veni geminos etc. Inter se similes, vix ut digno-
scere possis. *Colum.* 2, 2. *a med.* Aliquid sapore
dignoscere. *Quint.* 11, 3. Sonis homines, ut aera
tinnitu, dignoscimus. *Juven.* 10, 2. pauci digno-
scere possunt Vera bona, atque illis multum di-
versa. *Tac. G.* 20. Dominum ac servum nullis
educationis deliciis dignoscas. *Plin.* 28, 8, 30.
Dignoscere differentiam. *Id.* 12, 17, 36. Vix ut
dignosci possit a vera. *Hor. Ep.* 1, 15, 29. non
qui civem dignosceret hoste. *Id. ib.* 2, 2, 44.
curvo dignoscere rectum.

DIGNUS, a, um, adj. ἄξιος, cui aliquid debe-
tur sive boni sive mali. *Cic. Arch.* 3. Eum omnes
cognitione et hospitio dignum existimarunt. *Id.*
Dom. 5. Omni laude dignus. *Nep. Epam.* 1. Res
dignae memoria. *Cic. Phil.* 3, 10. Vir patre, avo,
majoribus suis dignissimus. *Id. Fam.* 2, 18. Prae-
bere se dignum majoribus suis. *Nep. Arist.* 1. Di-
gnus poena. *Petr. Sat.* 81. Sua quoque confes-
sione dignus exsilio. *Id. ib.* 91. Dignus hac in-
juria fui? *Ter. Andr.* 5, 4, 37. Dignus odio. *Sall.*
Cat. 36. Quod non dignos homines honore hone-
statos videbam. *Cic. Acad.* 4, 6. Homines digni,
quibuscum disseratur. *Id. Leg.* 3, 2. Dignus, qui
imperet. *Petr. Sat.* 20. Dignus non sum qui bi-
bam? *Ter. Heaut.* 4, 4, 19. Dignam me putas,
quam illudas. *Id. Hec.* 2, 1, 15. Dignum decre-
runt, cui liberos suos committerent. *Id. Eun.* 5,
9, 22. Nihil est hac dignius, quod ametur. *Pl.*
Mil. 4, 1, 21. Ad tuam formam illa una digna
est. [*Lindem.* explicat ex confusione duarum con-
structionum: ad tuam formam illa una comparari
potest; et: illa sola digna est tua pulcritudine.
Quod in *Pl.* mihi doctius esse videtur.] *Id. ib.* 4,
4, 4. Non sum dignus prae te, ut figam palum
in parietem. *Ter. Eun.* 2, 3, 20. Digna res est,
ubi tu nervos intendas tuos. ℙ [*Apud *Digni indigni*
apud *Liv.* 24, 16. promiscue pro *omnibus* dicuntur.
Cf. *Drak.* ad h. l. p. 855.] ℙ Cum infinito. *Virg. Ecl.*
5, 54. Et puer ipse fuit cantari dignus. et 89. Di-
gnus amari. *Val. Fl.* 2, 421. Digna tuis adjun-
gier armis. *Ov. Met.* 1, 241. Dignus perire. *Plin.*
Pan. 7. Dignus alter eligi, alter eligere. [*Apud
pedestres aureae aetatis scriptores non ita reperi-
tur; saepe apud reliquos. *Quint.* 10, 1, 96. legi
dignus. *Gell.* 7, 17. digna quaeri tractarique. Cf.
de structura *Wunderl.* ad *Tibull.* 4, 6, 10.] ℙ
Dignum habere est dignum putare. *Pl. Merc.* 1,
2, 7. Properanti haud quisquam dignum habet
decedere. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 12. Posteaquam
illum, ne cui satisfaceret quidem, me dignum ha-
bere, sensi. ℙ Cum genit. *Balbus* apud *Cic. post*
ep. 15. *l.* 8. ad *Att.* Suscipe curam et cogitatio-
nem dignissimam tuae virtutis. *Pl. Trin.* 5, 2, 29.
Dignus salutis. *Phaedr.* 4, 20. memoriae. Plura
ex *Ov.*, *Sil.*, [*11, 381. 12, 81. ibique *Drak.*]
Tac., *Senec. Trag.* etc. congerunt eruditi, et prae-
sertim *Heins.* ad *Ov. Trist.* 4, 3, 57. quae omnia
sunt dubiae lectionis. [*Multi de hac structura
dixerunt, quos laudavit *Sarp.* et *Frotscher.* ad *Quint.*
lib. 10. *Exc.* II. p. 241., quorum hic rectissime ibi
observat, si codd. accuratius excutiantur, saepius
repertum iri hunc genitivum etiam in scriptoribus;
ut *Cic. Balb.* 2. Ac mihi quidem hoc dignum rei
videtur. Et sic e *cod. Erf.* aliisque edidit *Orell.*]
ℙ Cum dativo. *Pl. Poen.* 1, 2, 44. Diem pulcrum
et celebrem, dignum Veneri pol! [*Sic reperiri in
codd. *Ov. Her.* 3, 73. et *Quint. Decl.* 10, 9. (ma-
tri dignum) observat *Burm.* ad locum posteriorem.]
ℙ Cum accus. communi. *Id. Capt.* 5, 2, 6. Non
me censes scire, quid dignus siem? [*Adde *Ter.*
Andr. 5, 4, 37. dignus odium. Ad illum locum
Lindem. accusativum inde explicat, quod *dignus*
notionem accipiat v. *meritus*; cum notione enim
vv. etiam structuram mutari. Fortassis etiam ad
Graecorum usum talia revocare liceat. *Terentii*
locum laudat *Pompej.* p. 174.] ℙ Saepe est decens,
conveniens, justus. [*Sic in Gr. δίκαιος et ἄξιος
alterum pro altero ponuntur. V. *Heins.* ad *Sil.* 3,
95.] *Nep. praef.* Genus scripturae leve, et non
satis dignum summorum virorum personis. *Cic.*
Att. 7, 8. Quid docto homine et amico dignum
fuerit. *Id. Quint.* 30. *extr.* Qui moeror dignus in-
veniri in calamitate tanta potest? *Id. Div.* 1, 52.
Quod nec decorum est, nec Diis dignum. *Id. Fam.*
2, 11. Negotium non est dignum viribus nostris.
Hirt. B. Alex. 32. Dignum fructum virtutis tulit.
Sall. Cat. 50. Dignam poenam pro factis eorum
reperire. *Id. Jug.* 66. Ex mala conscientia digna
timere. [*V. *Cort.*] *Virg. A.* 1, 604. grates per-
solvere dignas. et 609. Praemia digna. [*Sall.*
Cat. 54, 4. (Caesar) nihil denegare, quod dono
dignum esset, i. e. quod cum dignitate dono dari
posset.] ℙ *Dignum est*, fas est, par est, conve-
niens est, decet. *Cic. Phil.* 6, 7. Venit tempus,
serius omnino, quam dignum populo R. fuit. *Ter.*
Ph. 2, 3, 55. Cujus de stultitia dici, ut dignum
est, non potest et 91. Si illam attigeris secus,
quam dignum est liberam. *Pl. Mil.* 3, 1, 129.
Huic homini dignum est divitias esse, qui rem
servat. *Virg. G.* 3, 391. Munere sic niveo lanae,
si credere dignum est, Pan Deus Arcadiae captam
te, Luna, fefellit. [*Cf. de hoc usu *Bentl.* ad
Hor. Sat. 2, 1, 85. *Gierig.* ad *Ov. Fast.* 1, 401.,
quos laudat *Hand.* ad *Wopk. Lectt. Tull.* p. 80.,
quibus adde *Liv.* 1, 14. eam rem minus aegre,
quam dignum erat, tulisse Romanos, i. e. aequum.]
ℙ *Dignus homo* absolute, est qui mereatur aliquid,
in utramque partem. *Pl. Curc.* 4, 2, 27. Si di-
gnis maledicitur, bene dictum est. *Cic. fr.* apud
Serv. ad *A.* 6, 611. Dignis largiendum est. *Val.*
Fl. 7, 280. hospitibus succurrere dignis. *Justin.*
6, 2. Tanto exercitui deerat dignus imperator.
[*Suet. Aug.* 54. interrogatus, an essent alii di-
gniores.] ℙ *Cic. Phil.* 3, 9. reprehendit *M. Anto-*
nium, qui dixerat: *Nulla contumelia est, quam fa-*
cit dignus. Dignus? (inquit) nam etiam malo di-
gni multi, sicut ipse. An quam facit is, qui cum

dignitate est? *Antonius* hoc intelligebat: non est habenda contumelia, quam facit is, qui ita facere debuit, sive quia lacessitus, sive quia jure potuit, sive quia iis est moribus, ut nihil aliud ab eo exspectandum fuerit. Confirmant hoc quae sequuntur: *nec timor, quem denunciat inimicus.* Eadem ratione *Senec. Ira* 3, 18. Dignus erat Marius, qui illa (*crudelia* et *nefanda*) pateretur; Sulla, qui juberet; Catilina, qui faceret: sed indigna respublica, quae etc. et in *Senatus consulto* apud *Grut.* 499, 12. Neque vos dignos esse, qui ea faceretis. Plura leges apud *Gron.*, cujus haec interpretatio est. *Obss.* 3, 8. *sub f.* Nam *Quint.* 9, 3. aliter accepisse videtur, ut in CONTUMELIA dictum est. [*Cf. *Clav. Schütz.*]

DĪGRĔDĬOR, eris, essus sum, dep. 3. ἀπαλλάττομαι, παρεκβαίνω, alio abeo, discedo, diverto: a *di* et *gradior.* *Cic. Sull.* 12. Omnibus rebus illis interfuit: nunquam est a me digressus. *Caes. B. C.* 1, 72. Paululum ex eo loco digreditur, ut timorem adversariis minuat. *Liv.* 38, 13. Digredi via. *Val. Fl.* 6, 754. muris. *Suet. Ner.* 43. triclinio. *Tac. A.* 4, 73. ad sua tutanda. *Ov. Met.* 10, 2. per aera. *Hirt. B. Afr.* 7. Caesar non digredi a mari, neque mediterranea petere. *Id. ib.* 37. Parvulam proclivitatem digressus, sinistra parte campi legiones ducit. et 86. Statim inde digressus. *Plin.* 3, 5, 6. Obliquitas in latus digredi videtur. *Id.* 18, 28, 68. *n.* 2. Sol digreditur ad Austrum. *Suet. Caes.* 43. Digressam feminam a marito post biduum statim duxerat, *h. e.* quae divortium fecerat. *Cic. N. D.* 2, 40. Luna tum congrediens cum sole, tum digrediens. ℙ Translate. *Id. Har. resp.* 2. Dolore elatus, et iracundia longius prope digressus. *Id. Inv.* 1, 51. Digredi de causa. Al. leg. *degredi.* [*Rectissime. Neque nos recte diceremus: *von der Sache weggehen*, quum dicturi essemus: eam ad tempus relinquere; dicendum est: *von der Sache abgehen (abschweifen)*, quum significamus, nos porro de ea acturos esse. Idem statuendum est de seqq. *Cic.* locis, in *Brut. Verr.*] *Id. Brut.* 93. *sub f.* parumper a causa. *Id. Verr.* 2, 3, 69. Huc longius, quam voluntas fuit, ab epistola Timarchidis digressa est oratio mea. Al. leg. *degressa.* *Id. N. D.* 3, 23. *extr.* Sed eo, unde huc digressi sumus, revertamur. [*Heind.* habet *digredi*, *Orell.* autem *degredi.* Utrumque h. l. defendatur, prout rem cogitaveris; additum enim *huc* utrumque admittit. Aliter res habet in seq. loco, ubi *degredi* tantum dici potest, V. supra. Cf. *Ellendt.* ad *Cic. Brut.* 21, 82.] *Id. Or.* 2, 77. Digredi ab eo, quod proposueris. Al. leg. *degredi.* et *mox.* Saepe datur ad commovendos animos digrediendi locus. Al. leg. *degrediendi.* *Quint.* 10, 6. Digredi ex aliquo et in id regredi. [*Etiam h. l. nonnulli codd. *degredi* habent, quod unice probandum est.] *Ter. Ph.* 4, 5, 10. Digredi officio, [*i. e. facere aliquid, quod alienum sit ab officio. Recte igitur habet *digredi.* ℙ *Digradiri* aliaque hujus generis in bonis libris reperiri docet *Cort.* ad *Lucan.* 3, 658.]

DĪGRESSĬO, onis, f. παρέκβασις, ἀπάλλαξις, actus digrediendi, discessus. *Cic. Q. Fr.* 1, 3. Congressio et digressio nostra. ℙ Translate. *Gell.* 1, 3. *ante med.* Cujusmodi declinatio ista esse debeat, qualisque ad adjuvandum digressio, non dicit, *h. e.* discessus a recto, ab honestate, ab aequo. ℙ Saepe adhibetur in re oratoria, et inter figuras sententiarum a *Cic. Or.* 3, 53. et 54. enumeratur. V. DEGRESSIO. *Cic. Brut.* 85. Ista mihi tua fuit perjucunda a proposita oratione digressio. Adde *Or.* 2, 77., sed utrobique al. [*rectius] leg. *degressio.* *Quint.* 10, 1, 33. Licet tamen nobis in digressionibus uti vel historico nonnunquam nitore. [*Agit pluribus de scriptura h. v. *Frotscher.* in *Obss. crit. in quosdam locos Quint.* p. 28. ubi praefert *degressionibus.* Ceterum tenenda sunt ea, quae supra s. v. praec. diximus.]

DĬGRESSUS, a, um. V. in DIGREDIOR.

DĬGRESSUS, us, m. ἀπάλλαξις, idem quod digressio. *Cic. Att.* 1, 5. Ut primum a tuo digressu Romam veni. *Id. Q. Fr.* 1, 3. *ante med.* Congressus nostri lamentationem pertimui: digressum vero non tulissem. *Id. Senect. sub f.* Non longinquum inter nos digressum et discessum fore. *Id. Pis.* 26. *a med.* Digressum meum, at absentiam et reditum etc. Al. leg. *degressum* eodem sensu. *Suet. Ner.* 34. Matrem in digressu exosculatus. *Plin.* 11, 29, 35. Tardus digressus. *Cic. N. D.* 2, 19. Lunae tenuissimum lumen facit accessus ad solem, digressus plenissimum. ℙ Pro digressione oratoria. *Quint.* 10, 1. *ante med.* Similitudines, amplificationes, exempla, digressus.

DĬGRUNNĬO, is, n. idem quod grunnio. *Phaedr.* 5, 5. Scurra digrunnit prior. Alii rectius leg. *degrunnit.*

[DĬGUSTO, as, a. 1. hinc inde gusto. *Not. Tir.* p. 169. Digustat. *F.*]

DIIAMBUS, i, m. διΐαμβος, pes metricus ex duobus iambis constans, ut *amoenitas*, *quiescerent.* *Diomed.* 3. p. 477. et *Donat. edit.* 1. p. 1739.

DIJOVIS, is, m. Juppiter, quasi *Deus Jovis*, ut *Diana*, quasi Dea Jana; vel a *dies* et *juvo*, quia nos die et luce quasi vita ipsa afficiat, et juvet. [*De etym. V. nos sub JUPITER.] *Gell.* 5, 12. Simili nomine Dijovis dictus est et Lucetius. *Varr. L. L.* 4, 10. Nam olim Dijovis, et Diespiter dictus, hoc est, aer, et dies pater.

DĬJŪDĬCĀTĬO, onis, f. διάκρισις, actus dijudicandi. *Cic. Leg.* 1, 21. Nam ista quidem magna dijudicatio est.

DĬJŪDĬCĀTRIX, icis, f. quae discernit et dijudicat. *Appul. Dogm. Plat.* 2. Virtus spectatrix et dijudicatrix omnium rerum, prudentia.

DĬJŪDĬCĀTUS, a, um, part. a *dijudico*, judicatus, ut Dijudicata lis, *Hor. Od.* 3, 5, 54. Dijudicata belli fortuna. *Caes. B. C.* 2, 32. Discordiae civium ferro dijudicatae. *Vell.* 2, 3.

DĬJŪDĬCO, as, avi, atum, a. 1. διακρίνω, διαδικάζω, duas res diversas judicando discerno, dignosco, distinguo. *Caes. B. G.* 5, 43. *extr.* Neque dijudicari posset, uter utri virtute anteferendus videretur. *Cic. Partit.* 40. Vera a falsis dijudicare et distinguere. *Id. Or.* 3, 50. Tacito quodam sensu, quae sint in artibus recta ac prava, dijudicare. *Id. Acad.* 4, 33. Dijudicare vera et falsa. *Id. Caecin.* 17. Verbis controversias, non aequitate dijudicare. *Id. Fam.* 9, 16. Non facile dijudicatur amor verus et fictus. *Id. Tusc.* 1, 11. Dijudicare inter duas sententias. *Plin. ep.* 9, 26. Acri intentione dijudicandum est, immodicum sit, an grande, etc. *Gell.* 2, 7. Subtilissime dijudicare. *Quint.* 12, 7. Quod ex prima statim fronte dijudicare, imprudentium est. *Liv.* 40, 16. Pronunciavit, se causam eorum dijudicaturum.

DĬJŪGĀTĬO, onis, f. separatio. *Arnob.* 2. p. 53. Animarum a corporibus dijugatio. ℙ Legitur et *disjugatio.*

DĬJŪGO, as, a. 1. duo veluti jugo copulata sejungo, separo, ἀποζεύγνυμι. Translate. *Arnob.* 5. p. 162. Quem pietas dijugare ab infando non valuit appetitu, effusa libido dijunxit. ℙ Legitur et *disjugo.* Unde *disjugatus ab aliquo* est apud *eund. initio l.* 7.

DĬJUNCTĬO, onis, f. disjunctio. *Cic. Acad.* 4, 28. Quae conjunctio, quae dijunctio vera sit, quid ambigue dictum sit etc., *h. e.* quae propositio duo quaedam conjungens, quae dijungens; quam vocant propositionem disjunctivam. Eodem sensu *Gell.* 2, 7. *extr.* Deest dijunctioni isti tertium. ℙ Pro divisione, separatione. *Arnob.* 3. p. 120. Dijunctionis dissidentia conservata. ℙ Omnibus in allatis exemplis alii leg. *disjunctio.*

DĬJUNCTUS, a, um, part. a *dijungo*, separatus, sejunctus. *Varr. R. R.* 2, 7. *a med.* Pulli dijuncti a matribus. et *ib.* 1, 23. Quae ab agri utilitate sunt dijuncta.

DĬJUNGO, is, a. 3. διαζεύγνυμι, separo, divido. *Cic. Att.* 16, 3. Dijungor a te. Al. leg. *disjungor.* [*Alia loca ex *epp. Cic.* laudat *Schütz.* in *Clav.* Recepit hanc formam etiam cum *Heind. Orellius* apud *Cic. N. D.* 1, 15. *in f.* Sic reperiri in codd. optimis et antiquissimis docet *Spald.* ad *Quint.* 2, 15, 2. Grammatici veteres fere praeferunt *disjungo.* V. *Drak.* ad *Liv.* 42, 59, 4. ubi in libris *dijungo.* *Kreyssig.* tamen ad h. l. praefert *disjungere.*] *Varr. R. R.* 1, 2. *a med.* Dijungamus igitur pastionem a cultura. *Id. ib.* 3. Quae dijungenda essent a cultura. et *ib.* 2, 6. Asellum dijungere ab opere. *Pl. Mil.* 4, 8, 18. Fleo, quia dijungimur. ℙ [Scribitur et *diungo* prima syllaba longa. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 712. Neque ullus unquam nos diunxisset, nisi hic tuus fatalis dies. V. DISJUNGO. *F.*]

DĪLĀBĬDUS, a, um, adj. ὀλισθηρός, qui facile dilabitur, dissolvitur. *Plin.* 8, 55, 8. Vestes leporino pilo facere tentatum est, tactu non perinde molli, ut in cute, propter brevitatem pili dilabidas.

DĪLĀBOR, eris, apsus sum, dep. 3. διολισθαίνω, διαῤῥέω, in diversas partes labor, diffundor, diffluo, diffugio, dissipor. *Cic. Leg.* 2, 3. Amnis divisus aequaliter in duas partes latera haec alluit, rapideque dilapsus, cito in unum confluit. *Id. N. D.* 2, 10. Glacies admixto calore liquefacta et dilapsa se diffundit. *Plin.* 2, 65, 65. Humor in poculis repletis cumulo imminente infusus dilabitur. *Id.* 37, 2, 11. *a med.* Padus dilabitur ad insulas. *Liv.* 41, 2. Qua nebula dilabente ad primum teporem solis. [*Id.* 21, 36. nix.] ℙ Item diffugio. *Nep. Eum.* 3. Intelligebat, copias suas simul cum nuncio dilapsuras. *Sall. Jug.* 21. Exercitus, amisso duce, brevi dilabitur. [*Id. Cat.* 57. ibique *Cort.*] *Suet. Cal.* 48. Dilabi ad resumenda arma. *Liv.* 38, 34. Auxiliares in agros dilapsi. [*Id.* 6, 17, 6. ne nocte quidem turba *ex* eo loco dilabebatur. Cf. *Drak.* ad h. l.] ℙ Item corrumpi, dissolvi. *Colum.* 12, 3. Ne vestis condita situ dilabatur. *Liv.* 36, 26. Navis putris et vetustate dilabens. *Senec. ep.* 12. Aedificium dilabens. [*Hor. Od.* 4, 13, 28. dilapsam in cineres facem. V. *Bentl.*] ℙ Translate. *Cic. Phil.* 13, 5. Sunt alii plures fortasse: sed memoria mea dilabuntur. *Id. Tusc.* 4, 5. Intento opus est animo, ne omnia dilabantur, si unum aliquid effugerit. *Auct. ad Her.* 4, 17. Simul ac fortuna dilapsa est, devolant omnes. *Cic. Marcell.* 8. Omnia, quae dilapsa jam fluxerunt, severis legibus vincienda sunt. *Sall. Jug.* 2. P[...] clara facies, magnae divitiae, vis corporis, et [...] hujuscemodi brevi dilabuntur. *Id. ib.* 10. Con[cor]dia res parvae crescunt, discordia maxumae d[ila]buntur. *Cic. Off.* 2, 23. Praeclarissime constit[uta] respublica dilabitur. *Id. Phil.* 2, 27. Ut est a[pud] poetam nescio quem, *male parta male dilabunt[ur]* (*proverbium*). *Id. Off.* 2, 18. Rem familiar[em] dilabi sinere, flagitiosum est. *Liv.* 33, 46. Ve[cti]galia partim negligentia dilabebantur, partim, [...] [*i. e. non accurate exigebantur. *Gl. Liv.*] Pro descendere, devenire, vel transire. *Cic.* [...] 1, 29. *extr.* In aliquam turpitudinem dilabi. *Amic.* 21. A sapientium familiaritatibus ad vul[ga]res amicitias oratio dilabitur. Rectius tamen melioribus libris *delabi* legitur his et similibus [lo]cis, in quibus descendendi ratio aliqua sub[est.] [*Omnino.]

DĪLĂCĔRĀTĬO, onis, f. actus dilacerandi. [*Ar*]*nob.* 2. p. 74. Morbi, quos infelix mortalitas versarum sustinet dilaceratione poenarum.

DĪLĂCĔRĀTUS, a, um, part. a *dilacero*, di[la]niatus, discerptus. *Ov. Her.* 11, 111. Nate, [do]lor matris, rapidarum praeda ferarum, Hei mi[hi] natali dilacerate tuo. *Tac. A.* 2, 71. Acerbi[ssimis] bus dilaceratus. V. DILANIATUS.

DĪLĂCĔRO, as, avi, atum, a. 1. διασπαράττω, idem quod lacero, dilanio, discerpo. *Cels.* 7, [...] *n.* 2. Spicula, ne quid dilacerent, sic evellen[da] sunt. *Ov. Met.* 3, 249. mersisque in corpore [ro]stris Dilacerant falsi dominum sub imagine cer[vi.] *Catull.* 64, 152. Dilaceranda feris dabor. *Tac.* [...] 15, 57. Tormentis dilacerare aliquem. ℙ Tra[ns]late. *Cic. N. D.* 1, 11. Non vidit distractione h[u]manorum animorum discerpi et dilacerari Deu[m.] Pleriq. omnes leg. *lacerari.* *Id. Mil.* 9. Dilacera[re] rempublicam. *Ov. Her.* 1, 90. Viscera nostr[a] tuae dilacerantur opes. Al. leg. *dilaniantur.* [* infra DILANIO.] *Tac. A.* 6, 6. Ut corpora ve[r]beribus, ita saevitia, libidine, malis consultis a[ni]mus dilaceratur.

[DĪLĂCRYMO, as, n. 1. idem ac lacymo. *N[ot.] Tir.* p. 121. Dilacrymat. *F.*]

DĪLĀMĬNO, as, avi, atum, a. 1. in duas lam[i]nas divido. *Ov. de Nuce* 73. Has (*nuces*) puer a[ut] certo rectas dilaminat ictu, *h. e.* in duas part[es] dividit. Alii aliter legunt.

DĪLANCĬNĀTUS, a, um, part. a *dilancino*, d[i]laniatus, discerptus. *Prud.* περὶ στεφ. 5, 155. Cu[m] membra morti obnoxia Dilancinata interficis. [*A[m]mian.* 22, 15. vitalibus dilancinatis. V. *Lindenb[r.]* ad *Eund.* 14, 7.]

[DĪLANCĪNO, as, a. 1. hinc inde lancino, i[.] frusta disseco. *Not. Tir.* p. 117. Lancinat, di[...] lancinat. *F.*]

DĪLĂNĬĀTUS, a, um, part. a *dilanio.* *Ov. Am.* 3, 9, 52. inornatas dilaniata comas. Al. leg. *dila[ce]rata.* *Tac. A.* 11, 36. Dilaniata vestis. *Luc[r.]* 3, 540. Dilaniata (*anima*) foras dispergitur.

DĪLĂNĬO, as, avi, atum, a. 1. διασπάω, in di[-] versas partes lanio. *Festus:* Dilaniare est discin[-] dere, et quasi lanam trahere. *Cic. Mil.* 13. T[...] P. Clodii cruentum cadaver nocturnis canibus dila[-] niandum reliquisti. *Claud. Ruf.* 2, 407. fodiun[t] hastis artusque trementes Dilaniant. *Tac. A.* 1[...] 22. Tormentis aliquem dilaniare. *Cic.* vertens car[-] men *Aeschyli*, *Tusc.* 2, 10. aduncis lacerans un[-] guibus Jovis satelles, pastu dilaniat fero. ℙ [*Translate. *Ov. Her.* 1, 90. tuae dilaniantur opes. quocum comparat *Heins.* illud *Hom. Οδ.* π, 315. κτήματα δαρδάπτουσιν. Saepe commutari in codd. cum *dilacerare* docet *Id. ib.* coll. ad *Am.* 3, 9, 52.]

DĪLĂPĬDĀTĬO, onis, f. actus dilapidandi. Translate. *Imppp. Gratian., Valent. et Theodos. Cod. Theod.* 4, 20, 1. Dilapidatio bonorum.

DĪLĂPĬDO, as, avi, atum, a. 1. σκορπίζω, disperdo, dissipo, disjicio, quasi more lapidum huc illuc temere jacio: vel quasi jactis lapidibus decutio, discutio, corrumpo. Pro priori etymologia stare videtur *Donat.* mox citandus. Ad posteriorem adludere videtur *Colum.* 10, 329. Saepe ferus duros jaculatur Juppiter imbres. Grandine dilapidans hominumque boumque labores. ℙ Translate. *Ter. Ph.* 5, 7, 4. Priusquam dilapidet nostras triginta minas. *Donatus:* disperdat. *Firmic. Math.* 6, 10. Dilapidare paternae substantiae facultates. ℙ Vetustissimi, teste *Capro*, dixere *dilapidor, aris*, deponentis forma. *Prisc.* 8. p. 796.

DĪLAPSĬO, onis, f. actus dilabendi, consumptio, absumptio. *August. Civ. Dei* 22, 12. Corruptiones et dilapsiones corporum mortuorum.

DĪLAPSUS, a, um, part. a *dilabor*, qui dilabitur. *Virg. G.* 4, 410. de Proteo: aut in aquas tenues dilapsus abibit. *Id. A.* 4, 705. omnis [u]na dilapsus calor, atque in ventos vita recessit. [*Cic. N. D.* 2, 55. Atque inde aliae (*viae*) pertinentes sunt, per quas cadit cibus a jecore dilapsus.] ℙ Interdum est solutus, dissolutus, destructus, absumptus, *Virg. G.* 3, 557. dilapsa cadavera tabo. [*Cf. de similibus *Drak.* ad *Liv.* 4, 20.] *Liv.* 4, 20. Aedem Jovis Feretrii, vetustate dilapsam refecit. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 414. *n.* 365. *Imp. Caes. T. Aelius Hadrianus Antoninus Aug. Pius* viam Ae-

liam vetustate dilapsam operibus ampliatis restituendam curavit a Roma M. P. CLXXXVIII. ℙ ranslate. *Cic. Fam.* 7, 2, 8. *ad f.* Ita rem communem esse dilapsam, ut ne spes quidem, melius re aliquando, relinquatur. *Sall. Jug.* 29. Omnis vidia prolatandis consultationibus, dilapsa foret. *v. Pont.* 4, 4, 21. dilapsae curae inter nova gaudia. *Claud. Eutr.* 1, 75. Cum forma dilapsus amor.

DILARGIOR, iris, itus sum, com. 4. διαδίδωμι, t varie aut diversis largiri, vel valde largiri. *ic. Agr.* 2, 29. Qui omnia sine ulla religione, iibus voluit, est dilargitus. *Tac. H.* 3, 55. Foedera sociis, Latium externis dilargiri. ℙ Passiva gnificatione *C. Gracchus* ap. *Prisc.* 8. p. 793. Aerium dilargitur populo R. Al. leg. *delargitur.*

*DILARGITIO, onis, f. et DILARGITOR, oris, *JCt.* in *Cod. B. A.*

DILARGITUS, a, um, part. a *dilargior.* Acti. *Tac. A.* 16, 30. Pecuniam magis dilargita. Passive. *Sall.* ap. *Gell.* 15, 13. Dilargitis proriptorum bonis.

DILASSO. V. DELASSO.

DILATATIO, onis, f. actus dilatandi, ἀνευρυσμός. *Tert. Anim.* 37. *sub f.* Lamina major effitur per dilatationem. Adde *Praescr.* 47.

*DILATATOR, oris, m. apud *Boethium. B. A.*

DILATATUS, a, um, part. a *dilato*, latior factus, διευρυνόμενος. *Varr. L. L.* 4, 22. Globus rinae dilatatus. *Plin.* 17, 27, 42. Dilatata citrix. ℙ Translate. *Cic. Leg.* 3, 14. Haec lex latata in ordinem cunctum, coangustari etiam otest. *Id. Brut.* 90. Eloquentia, quam dialectim dilatatam esse putant. *Id. Off.* 1, 22. Dilatum imperium. Plerique omnes leg. *datum.*

DILATIO, onis, f. ἀναβολή, temporis prorogao sive extensio. *Cic. Phil.* 3, 1. Quae est igiır exspectatio, aut quae minima dilatio temporis? *l. Manil.* 1. Dilatio comitiorum. *Liv.* 7, 14. es dilationem non recipit. *Id.* 35, 25. *extr.* Meıens, ne dilationem res non pateretur. *Id.* 5, 5. lolliter et per dilationes bellum gerere. *Vell.* 79. Vir per omnia extra dilationes positus, conıltisque facta conjungens. *Id. ib.* 50. Sine dilaone. *Suet. Gr.* 22. et *Plin. ep.* 1, 18. Petere diıtionem, in re forensi. et *ep.* 10, 85. et *Quint. Decl.* 3, 19. dare alicui. *Tac. A.* 6, 4. Quaerere licui dilationem exitii.

DILATO, as, avi, atum, a. 1. ἀνευρύνω, πλατύνω, latum facio. *Cic. N. D.* 2, 54. Ipsius autem artes eae, quae sunt infra, dilatantur, quae auem supra, contrahuntur. *Id. Or.* 32. Dilatare ıanum. *Ov. Met.* 6, 378. rictus. *Liv.* 27, 46. astra. *Id.* 31, 21. aciem. *Plin.* 5, 32, 40. Proontis, ubi dilatat se mare. *Id.* 11, 24, 28. Araeus texere a medio incipit, maculas ex angusto ilatans. *Colum.* 12, 15. *ad f.* Ficum arundine el digitis divisam dilatare. *Plin.* 33, 9, 45. Dilaari in immensum. [*Hoc modo etiam *homines dilatari* dicuntur, quorum terra late pertinet. *Amnian.* 31, 2. quas (gentes) dilatari ad usque Ganem accepi.] ℙ Translate. *Cic. Brut.* 74. Se alde dilatandis litteris a similitudine Graecae loutionis abstraxerat, *h. e.* dilatanda pronuntiatioıe, tum voces ipsas, tum litteras late et distincte roferendo. *Id. Flacc.* 5. Sed non dilatabo oraionem meam, etenim posset esse infinita. *Id. Part.* 7. Ut aut ex verbo dilatetur, aut in verbum ontrahatur oratio, *h. e.* ex verbo in plura verba liducatur. *Id. N. D.* 2, 7. *extr.* Haec, quae diatantur a nobis, Zeno sic premebat. [*Id. ib.* 3,). et *ib. Heind.*] *Id. prooem. Parad.* Nullum sequitur florem orationis, neque dilatat argumentum. *Id. Somn. Scip.* 6. *extr.* Cernis quantis in angustiis vestra gloria se dilatari velit. [*Ej. *Fragm. Hortens.* ap. *Non.* in continentibus terris vestrum nomen dilatari potest.]

DILATOR, oris, m. qui differt. *Hor. A. P.* 172. Dilator, spe longus, iners, avidusque futuri.

DILATORIUS, a, um, adj. ad differendum et procrastinandum pertinens. *Cajus Dig.* 44, 1, 3. Exceptiones aut perpetuae sunt, aut dilatoriae.

*DILATRATOR, is, m. *Augustin. B. A.*

*DILATRO, as, n. 1. *Gell.* et *Hieron. B. A.*

DILATUS, a, um, part. a *differo*, divulgatus, sparsus. *Nep. Dion.* 10. Celeri rumore dilato, Dioni vim allatam. *Suet. Aug.* 14. Rumore ab obtrectatoribus dilato, quasi eundem necasset. ℙ Item prorogatus in aliud tempus. *Cic.* ad *Brut.* 1. Omnia in diem ex die dilata. *Id. Fam.* 10, 12. Res in posterum dilata. *Suet. Vit.* 12. Dilatus ad finem muneris. *Plin.* 21, 20, 79. Dilatus in hunc locum. *Id.* 18, 24, 56. Quaestio huc dilata.

DILAUDO, as, a. 1. ἐπαινέω, varie vel valde laudo. *Cic. Att.* 6, 2. *ad f.* Aut attingere eos libros, quos tu dilaudas.

DILAXO, as, a. 1. idem quod laxo, dilato. *Lucil.* ap. *Porphyr.* ad *Hor. Sat.* 1, 2, 125. cruribu' crura Dilaxat.

DILECTIO, onis, f. amor, ἀγάπη, ἐπιλογή. *Tert. adv. Marc.* 4, 27. Dilectio Dei. *Quint. Decl.* quae inscribitur *Tribunus Marianus* 3. Coelibatus sancti pura dilectio.

DILECTOR, oris, m. amator. *Appul. Flor. n.* 9. p. 347, 14. Atque ego me dilectorem tuum profiteor. *Tert. c. Marc.* 4, 23. Parvulorum dilector. Adde *August. ep.* 32. et 144. *a med.* et *de consens. Evangelist.* 3. *ult. ad f.*

DILECTUS, a, um, part. a *diligo*, ἀγαπητός. *Virg. A.* 1, 348. Magno miserae dilectus amore. *Id. ib.* 12, 391. Phoebo ante alios dilectus Iapyx. *Id. ib.* 4, 31. o luce magis dilecta sorori. *Ov. Met.* 10, 107. puer ante Deo dilectus ab illo. *Claud. Rapt. Pros.* 3, 74. Laurus luco dilectior omni. *Macr. Somn. Scip.* 2, 1. Luce mihi dilectior fili. *Stat. Th.* 8, 99. Augur Apollineis modo dilectissimus aris. *Suet. Aug.* 99. Unus ex dilectis. *Stat. Silv.* 2, 4, 32. quo tu, Melior dilecte, recluso Nunquam solus eras. ℙ Item electus. V. DELECTUS, a, um. [*Quae sub illo voc. annotavi, iis accedit auctoritas *Kritzii* ad *Sall. Cat.* 36, 3.]

DILECTUS, us, m. delectus. *Festus:* Dilectus militum, et is, qui significatur amatus, a legendo dicti sunt. *Id.* in voce *Lacus:* Ut in dilectu censuve primi nominantur Valerius, Salvius, Statorius. *Front. ad amic.* 2, 7. Quos ego non temere, nec sine dilectu audio. [*V. DELECTUS.]

DILEMMA, atis, n. est argumentatio, in qua utrinque adversarius capitur, sive in qua utra pars ab adversario concessa fuerit, reprehenditur: ut *Si implacabiles sunt iracundiae, summa est acerbitas; sin autem exorabiles, summa lenitas.* A *Cic. Inv.* 1, 29. appellatur *complexio*, ab *Hieron. ep.* 69. *n.* 2. dicitur *syllogismus cornutus*, quia sic argumentationis cornua in eo disponuntur, ut qui alterum effugerit, in alterum incurrat Est autem a δίς, bis, et λῆμμα, quod apud dialecticos propositionem significat. Nam in dilemmate duae sunt propositiones, quarum alterutra rem conficit. Utitur Latine *Servius* ad *A.* 2, 675. et ad *ib.* 10, 449.

DILENIMENTUM. V. DELENIMENTUM.

[DILENIS, e, adj. multum lenis. *Di* enim in compositione saepe augendi vim habet. Legitur in *Not. Tir.* p. 129. Lenis, dilenis. *F.*]

DILIGENS, entis, part. a *diligo*, ἀγαπῶν, qui diligit, amans, studiosus. *Nep. Epam.* 3. Adeo veritatis diligens, ut ne joco quidem mentiretur. *Vell.* 1, 6. Cujus disciplinae quamdiu Sparta diligens fuit, excelsissima floruit. *Gell.* 4, 11. Vir litterarum veterum diligentissimus. *Plin. Pan.* 79. Tam diligens temperamenti, ut nec consulis officium princeps, nec principis consul appeteret. ℙ Item accuratus, sedulus; quia qui diligit, libenter curam impendit, ἐπιμελής. [*Nota tamen, *diligens* nonnisi de homine dici posse; quod autem diligentia efficitur, id *accuratum* appellatur.] *Cic. Verr.* 2, 1, 48. Qui in re hereditaria tam diligens, tam attentus esset. *Id. ib.* 3, 21. Homo navus et industrius, experientissimus ac diligentissimus arator. *Id. Coel.* 30. Castissimus vir, atque omnis officii diligentissimus. [*Diligens* cum genitivo de homine dicitur, qui accurate et severe in aliqua re versatur. *Nep. Con.* 1. diligens erat imperii, ibique *Brem.*] *Id. Cat.* 1, 8. Quem tu et ad custodiendum te diligentissimum, et ad suspicandum sagacissimum fore putasti. *Id. Verr.* 2, 4, 3. Ut illis benignis usus est ad commodandum, sic ipse diligens fuit ad reportandum. *Id. Att.* 12, 33. Et medici assiduitas, et tota domus in omni genere diligens. *Plin.* 31, 5, 30. Qui volunt diligentes circa hoc videri. *Id.* 34, 8, 19. *n.* 3. Myron numerosior in arte, quam Polycletus, et in symmetria diligentior. *Id.* 13, 4, 7. Arboribus utrumque sexum esse, diligentissimi Naturae tradunt, *h. e.* qui diligentissime scrutantur naturas rerum. *Id.* 32, 3, 13. Sextius diligentissimus vitae, *h. e.* servandae et producendae. *Gell.* 2, 26. et 13, 24. Cicero verborum diligentissimus, *h. e.* magnam adhibens curam in verbis seligendis et usurpandis. [*V. *Graev.* ad *Auct. ad Her.* 4, 21.] *Cic. Or.* 1, 33. Assidua ac diligens scriptura. *Id. Att.* 5, 4. *extr.* Litteras Pomptinio de omnibus rebus diligentes dabis. *Vell.* 1, 4. Diligentior ritus patrii custodia. *Plin.* 3, 5, 6. Si quis id diligenti subtilitate exigat. *Id.* 6, 22, 24. Diligentior notitia. et *Senec. ep.* 95. *ante med.* Ne opus quidem adhuc erat remediis diligentibus. ℙ Specialiter dicitur de eo, qui curam habet rei familiaris, parcus, studiosus rei servandae, [*cui opponitur *negligens.* V. *Burm.* ad *Quint.* 7, 2. p. 604.] *Cic. Verr.* 2, 4, 18. Homo frugi ac diligens, qui sua servare vellet. *Auct. ad Her.* 4, 34. Si quis hominem prodigum et luxuriosum, parcum et diligentem appellet. *Quint.* 9, 3. *a med.* Cum te pro astuto sapientem appelles, pro confidente fortem, pro illiberali diligentem. *Suet. Gr.* 23. Rei familiaris diligentissimus. *Plin. ep.* 4, 13. *a med.* Qui de alieno negligentes, certe de suo diligentes erunt. [*Cf. *Ruhnk.* ad *Rutil. Lup.* p. 17.] ℙ Vult *Charis.* 1. p. 101. rectius in sexto casu singulari in *e* terminari, quam in *i.* [*Cf. *Zumpt. Gr. Lat.* p. 52. ed. IV. collato *Ramshorn.* in censura *Rudim.*, quae legitur in *Ephemm. Jenens.* 1825. *n.* 32.]

DILIGENTER, adv. ἐπιμελῶς, cum amore et cura, sedulo, accurate, studiose, sollicite. *Cic.* ad *Planc. post. ep. Att.* 16, 16. *extr.* Studiose diligenterque curare aliquid. *Id. Fam.* 6, 5. Legere librum diligenter, et diligentissime custodire. *Id. Brut.* 22. Multo diligentius meliusque dixit. *Id. Phil.* 1, 15. Benigne ac diligenter audire. *Id. Div.* 1, 4. etiam atque etiam facere aliquid. *Nep. Con.* 5. celare. *Id. Thras.* 4. agere vigilias. *Id. Dat.* 11. notare. *Caes. B. G.* 5, 35. Diligentissime observare praeceptum. *Id. ib.* 6, 12. Diligentius cognoscere aliquid. [*Caes. B. G.* 8, 7. esse undique diligenter demigratum. Est h. l. in malam partem sumendum.] ℙ Item cum delectu. *Varr. L. L.* 5, 8. His magis promiscue, quam diligenter consuetudo est usa. *Cic. Or.* 1, 26. Diligenter et prope fastidiose judicare. *Id. Off.* 2, 15. Saepe idoneis hominibus indigentibus de re familiari impertiendum, sed diligenter atque moderate: multi enim patrimonia effuderunt, inconsulte largiendo. *Id. Brut.* 45. Latine et diligenter loqui. *Id. Div.* 2, 12. Nec vero (id enim diligenter intelligi volo) superstitione tollenda religio tollitur. ℙ *Diligenter errare*, apud *Martial.* 7, 31. est graviter errare, et quasi data opera.

DILIGENTIA, ae, f. ἐπιμέλεια, studium, cura, sedulitas. Differt ab *opera* et *cura*, quia *diligentia* ad corpus et ad animum refertur, *cura* ad animum tantum, *opera* ad corpus. Praeterea *diligentia* est ejus, qui sponte et cum amore facit; *opera* et *cura* etiam inviti et coacti. Denique *diligentia* latius patet et reliqua complectitur. *Cic. Or.* 2, 35. Reliqua sunt in cura, attentione animi, cogitatione, vigilantia, assiduitate, labore: complectar uno verbo, diligentia: qua una virtute omnes virtutes reliquae continentur. *Id. Fam.* 10, 1. Ut omne nostrum consilium, studium, officium, operam, laborem, diligentiam ad amplitudinem tuam conferamus. *Id. Att.* 2, 15. *ad f.* Assiduitas tua et diligentia Terentiae est pergrata. *Id. Amic.* 24. Hac in re habenda ratio et diligentia, *Id. Off.* 1, 29. Excitanda est animadversio et diligentia, ut ne quid temere agamus. *Id. Or.* 1, 61. Impedimenta naturae diligentia industriaque superare. [*Quid differant *industria* et *diligentia* intelligi potest ex *Cic. Verr.* 2, 1, 6. quo in negotio industriam meam celeritas reditionis, diligentiam multitudo litterarum et testium declaravit. Nempe *diligentia* est quae Graecis ἀκρίβεια, cura, providentia; industria est alacritas et studium in labore suscipiendo, urgendo et perficiendo." *Ern.* in *Clav.*] *Id. Inv.* 1, 39. Magna cum cura atque diligentia scribere aliquid. *Pl. Rud.* 3, 5, 40. Curare aliquid magna diligentia. Et *Capt.* 1, 2, 6 asservare. *Cic. Top.* 1. *extr.* Ut mea diligentia mandatorum tuorum te quoque excitarem. *Q. Cic. Petit. cons. initio.* Diligentia consequi aliquid. *Brut.* ad *Cic. Fam.* 11, 13. *sub f.* Nihil de diligentia remittere. *Cic. Quint.* 1. Comparare sibi diligentiam. *Colum.* 3, 4. Adhibere diligentiam alicui rei. Et *Cic. Fam.* 16, 9. ad aliquam rem. Et *ib.* in aliqua re. *Id. Caecin.* 2. Praestare fidem et diligentiam. ℙ Specialiter ponitur pro frugalitate seu cura servandi rem familiarem. *Cic. Off.* 2, 24. Res familiaris conservatur diligentia et parsimonia. *Auct. ad Her.* 4, 20. Diligentia comparat divitias. Et 25. Diligentia est accurata conservatio suorum. Adde *Suet. Galb.* 12. *sub f.* ℙ Aliquando in malam partem sumitur cum addito tamen. *Ter. Andr. prol.* 21. Obscura diligentia. *Plin. ep.* 7, 28. Sinistram hanc diligentiam ad alios conferant. ℙ Pro amore. *Symm. ep.* 1, 31. (al. 37.) In amicitia stabili diligentia perseveras. Et *ep.* 35. (al. 41.) Ut in nostri diligentia perseveres. Al. aliter leg. Huc quis fortasse trahat illud *Cic. Mur.* 40. Pro mea summa in rempublicam diligentia. ℙ Videtur etiam sumi pro delectu, discrimine, in illo *Cic. Planc.* 4. Non est consilium in vulgo, non ratio, non discrimen, non diligentia.

DILIGO, is, exi, ectum, a. 3. ἀγαπάω, φιλέω, amo: a *di* et *lego*, quasi sit eligere aliquem e multis, quem benevolentia prosequaris: quod *Cic. Fam.* 1, 9. *judicio diligere* dixit. Quomodo ab *amo* differat, in eo verbo dictum est. *Cic. Balb.* 26. Diligere aliquem et carum habere. *Id. N. D.* 1, 44. Dii inter se diligunt et hominibus consulunt (pro *diliguntur*, ut et in AMO observatum est). *Id. Fam.* 5, 8. Me sicut alterum parentem et observat et diligit. *Id. Leg.* 3, 2. Colere et diligere. *Id. Or. init.* Unice aliquem diligere. *Id. Fam.* 1, 9. *post. init.* Eum non solum beneficio, sed amore etiam et perpetuo quodam judicio meo diligebam. *Id. Att.* 12, 33. Mirifice diligere. *Curt.* 3, 6. eximia caritate. Et 5, 5. fideliter. *Plin. ep.* 2, 13. arcte familiariterque. [*Gratum acceptumque habere aliquid, σεμνύνεσθαι. *Cic. Leg.* 1, 18. ibique *Goer.*] ℙ *Quem Dii diligunt* est modus bona verba dicendi, cum de florenti statu et bona valetudine alicujus loquimur, usurpatus. *Pl. Bacch.* 4, 7, 18. Quem Dii diligunt, adolescens moritur, dum valet, sentit, sapit, hunc senem etc. *Ter. Andr.* 5, 6, 8. *P.* Tum de puero. Dave? *D.* Ah desine: solus est, quem diligunt Dii. *Id. Ph.* 5, 6, 14. Nam sine controversia a Diis solus diligeris, o Antipho. ℙ Tribuitur et aliis rebus, ut *amo. Cic. Or.* 2, 40. Ferae partus suos diligunt. *Plin.* 16, 18, 30. Montes et valles diligit abies, ro-

bur, castaneae. *Id.* 10, 42, 59. de picis: Adamant verba, quae loquantur: nec discunt tantum, sed diligunt. *Cic. Balb.* 28. Alicujus officia observantiamque diligere. *Id. Prov. cons.* 10. *sub f.* consilia alicujus in republica. ¶ Pro eligere. *Nep. Att.* 12. Ut potissimum ejus diligeret affinitatem. Al. leg. *deligeret.* [*Recte.] *Cic. Rep.* 2, 12. Lycurgus regem non diligendum [*leg. deligendum] duxit, sed habendum qualiscumque is foret. ¶ Pro dividere, ut *Non.* 4, 148. docet. *Titin. ib.* Pernam totam diligit. Adde *Pl. Curc. a.* 3. *v.* 54., ubi alii *dissicio* leg. V. DIRIGO.

DILŎGĬĂ, ae, f. διλογία, figura, cum ambiguum dictum duas res significat: a δὶς, bis, et λόγος, sermo. Ita *Ascon.* in *Cic. Verr.* 1, 2, 9.

[DĪLŎPHOS, i, m. et f. δίλοφος, duplicem seu bipartitam cristam habens. *Capell.* 2. p. 42. Sed dilofon (lege *dilophon*) alitem, quae sit oscinum mitior, in certaminis tentamenta pulsabat Ibis Aegyptia, *nempe* gallum gallinaceum, qui, quod ejus cantu quisque ad negotia peragenda excitatur, apte Mercurio lucrorum potenti consecratur. V. *Fulg. Myth.* 1, 21. et *Albric.* 6. *F.*]

DĪLŎRĪCO, as, a. 1. διαζώννυμι, proprie est loricam ante pectus diducere et translate vestem aperire, laxare, solvere. *Cic. Or.* 2, 28. Diloricare tunicam et cicatrices adversas ostendere. *Appul. Met.* 7. p. 191, 16. Diloricatis statim pannulis, in medium profudit duo millia aureorum. Et *ib.* 6. p. 177, 8. Involat eam vestemque plurifariam di or cat.

DĪLŌRIS, e, adj. duo lora habens: vox hybrida a Graeco δὶς, bis, et Latino *lorum*. *Tunicae dilores* sunt virgatis similes, quae duo lora seu segmenta lorum referentia intexta habent, quemad modum *clavatae*, quae clavos: *Monolores* eaedem dictae, quae unum tantum haberent adsutum lorum, a μόνος, solus: *Trilores* quae tria: *Pentelores* quae quinque: a πέντε, quinque. *Vopisc. Aurel.* 46. Paragaudas vestes ipse primus militibus dedit, cum ante non nisi rectas purpureas accepissent: et quidem aliis monolores, aliis dilores, trilores aliis et usque ad pentelores, quales hodie lineae sunt. V. ibi plura disserentem *Salmas.*

DĪLŪCĔO, es, uxi, n. 2. διαλάμπω, idem quod luceo seu distincte luceo: et fere refertur ad lucem diei. *Hor. Ep.* 1, 4, 13. Omnem crede diem tibi diluxisse supremum. (Al. leg. *tibid illuxisse.* V. dicta initio hujus Litterae.) *Gell.* 3, 2. Eo die, qui post eam noctem diluxerit. ¶ Translate est apparere, clare videri. *Liv.* 3, 16. Dilucere res magis patribus atque consulibus. [**Id.* 8, 27, 11. fraus.] *Id.* 25, 29. *extr.* Dilucere id quod erat, coepit. *Cic. Phil.* 12, 2. Discussa est illa caligo, quam paulo ante dixi: diluxit, patet, videmus omnia. *Gell.* 7, 10. Per quod satis dilucet, hanc capionem dici posse. *Id.* 16, 8. *sub f.* Tum denique et emolumentum ejus in animo tuo dilucebit.

DĪLŪCESCIT, impers. διαυγάζει, lux incipit, dies oritur. *Cic. Cat.* 3, 3. Ad me cum jam dilucesceret, deducuntur. *Liv.* 36, 24. Jam dilucescebat, cum signum consul dedit.

DĪLŪCĪDE, adv. λαμπρῶς, σαφῶς, lucide, clare, perspicue. *Plin.* 37, 3, 12. Succina flagrant dilucidius diutiusque. ¶ Translate est aperte, plane. *Cic. Vatin.* 15. Lex dilucide vetat. *Id. Or.* 23. *extr.* Dilucide planeque dicere. [*Quod in quo insit docet *Ern. techn. lat.* p. 125.] *Id. Div.* 1, 51. Aliquid explicare dilucide. *Liv.* 39, 47. Dilucide docere. [**Auct.* ad *Her.* 4, 12. haec — in arte Grammatica dilucide discemus. Sed recte dubitat *Oud.*, an sic dici queat. Mihi cum *Schütz.* omittendum esse videtur.] *Ter. Ph.* 2, 3, 52. expedire. *Plin.* 18, 28, 68. *n.* 3. Dilucide atque perspicue. *Cels.* 2, 4. Latius et dilucidius Asclepiades praecepit. *Gell.* 1, 10. Dilucide fabulari. Et 11, 16. demonstrare. *August.* ad *Hieron. ep.* 29, 2. Dilucidissime convincere.

DĪLŪCĪDO, as, a. 1. διαφωτίζω, illustro: et translate planum facio, declaro. *Auct.* ad *Her.* 3, 4. Rei dilucidandae causa dolum appellavimus.

DĪLŪCĬDUS, a, um, adj. lucidus, perspicuus. *Plin.* 37, 5, 18. Smaragdi in sole dilucidi ac liquidi. ¶ Translate planus, apertus. *Cic. Fin.* 3, 1. Dilucida oratio. [*Cf. *Ern.* l. l. supra sub DILUCIDE.] *Id. Or.* 5. *extr.* Omnia docere et dilucidiora facere. *Id. Inv.* 1, 20. *extr.* Dilucidis verbis uti. *Auct.* ad *Her.* 2, 2. Simplex et dilucida expositio. *Gell.* 2, 26. Color dilucidior.

DĪLŪCŬLAT, abat, impers. dilucescit, ὀρθρεύει. *Gell.* 2, 29. Die crastini, ubi primum diluculabit. *Id.* 7, 1. Priusquam dilucularet.

DĪLŪCŬLO. V. v. seq.

DĪLŪCŬLUM, i, n. ὄρθρος, prima lux diei, aurora, crepusculum matutinum. In sexto casu (nam in aliis rarum est) *Cic. Quint.* 7. Primo diluculo nuncius Ameriam venit. *Pl. Amph.* 2, 2, 111. Abs te abii hinc hodie cum diluculo. ¶ Duplex est, inquit *Censorin. de die nat.* 24. primum, cum, sole nondum orto, jam lucet: secundum, quod et *mane* vocatur, cum lux videtur solis. Praeter *Censorin.* etiam *Macr. Sat.* 1, 3. *ad f.* habet *diluculum* in recto casu. ¶ Absolute in sexto adverbii vicem praestat, εἰῶθι, ἕωθεν. *Cic. Att.* 16, 13. Cum ante lucem surrexissem venissemque diluculo ad pontem etc.

DĪLŪDĬUM, ii, n. intermissio et dilatio ludi. *Hor. Ep.* 1, 19, 47. Displicet iste locus, clamo et diludia posco. Ubi *Acron:* Diludia tempora sunt, quae gladiatoribus conceduntur, ut intra quinque dies pugnent. Haec ille, cui si fides est habenda, translate *Hor.* pro quacumque ludorum intermissione posuit.

DĪLUMBĀTUS. V. DELUMBATUS.

DĪLŬO, is, ui, utum, a. 3. δίημι, ἀπολύομαι, κεράννυμι, idem quod luo, *h. e.* lavo, eluo, lavando aufero, abstergeo, purgo. *Gell.* 17, 15. Helleboro alvum diluere. *Caes. B. C.* 3, 10. Supra lateres coria inducuntur, ne canalibus aqua immissa lateres diluere posset. *Virg. G.* 1, 325. ruit arduus aether Et pluvia ingenti sata laeta boumque labores Diluit. *Scrib. Comp.* 24. Diluere ulcus ovi albore. *Petr. Sat.* 136. vulnus cruris aceto. *Plin.* 31, 7, 42. Qui fucus aqua deprehenditur, diluente facticium colorem. *Ov. Pont.* 4, 10, 62. Caeruleus vix est diluiturque color. *Plin.* 31, 4, 39. Mutant saporem (*amnium*) et influentes rivi, victique diluuntur, *h. e.* majore aquarum copia superati, gustum suum amittunt. ¶ Translate est minuere, auferre, abstergere. *Cic. Tusc.* 3, 16. Quae cogitatio molestias omnes extenuat et diluit. *Ov. A. Am.* 1, 238. Cura fugit, multo diluiturque mero. *Id. Her.* 19, 14. Diluitur posito serior hora mero, *h. e.* taedium morae abstergetur. *Sil.* 5, 57. Diluerat nebulas Titan, *h. e.* discusserat. *Prop.* 3, 15, 6. Tu vitium ex animo dilue, Bacche, meo. *Claud.* in *Eutr.* 2, 22. quis vos lustrare valebit Oceanus? tantum crimen quae diluet aetas? *Senec. ep.* 29. Diluere auctoritatem. *Quint.* 11, 1. *a med.* vires affectuum. *Val. Max.* 9, 2. *n.* 1. memoriam, *h. e.* delere. ¶ Significat etiam madefacere. *Val. Fl.* 3, 556. artus et pectora sudor Diluerat. *Furius Antias* ap. *Gell.* 18, 11. Sanguine diluitur tellus. ¶ Item miscere, temperare; diciturque fere de iis, quae humore addito solvuntur, liquefiunt et macerantur. *Hor. Sat.* 2, 3, 241. aceto Diluit insignem baccam. *Virg. G.* 1, 344. Cui tu lacte favos et miti dilue Baccho. *Plin.* 15, 17, 18. *n.* 4. Diluentes cretam. *Id.* 27, 8, 38. Diluitur in vino. *Id.* 25, 12, 91. Diluere aliquid in pastillos. *Cels.* 5, 20. medicamentum aceto. *Colum.* 6, 4. rutam cum mero. *Scrib. Comp.* 247. medicamentum ex aqua. *Liv.* 40, 4. *ad f.* venenum. *Pers.* 5, 100. helleborum. ¶ *Diluere vinum* est aqua miscere. V. DILUTUS. ¶ *Diluere crimen* translate est purgare, refellere, criminibus respondendo et accusationes refutando, διαλύομαι. [*Cf. de hac dicendi formula *Drak.* ad *Liv.* 4, 14., ubi simul grammaticorum de discrimine vv. *di* — et *deluere* commenta refutat.] *Cic. Rosc. Am.* 15. Ego res tam leves qua ratione infirmem ac diluam, reperire non possum. *Gell.* 2, 7. Refutare ac diluere aliquid. *Cic. Mil.* 27. Si nollem ita diluere crimen, ut dilui, tamen etc. *Id. Coel.* 15. Diluere aliquid et falsum esse, docere. *Suet. Vesp.* 23. invidiam aliqua cavillatione. *Gell.* 12, 12. Cicero id, quod inficiari non poterat, urbano facetoque dicto diluit. *Id.* 18, 13. Diluere ac refellere sophisma. *Cic. Inv.* 1, 42. Reprehensio est, per quam argumentando aliorum confirmatio diluitur aut infirmatur aut allevatur. ¶ Pro declarare, explicare. *Pl. Rud.* 4, 4, 64. Abstine maledictis et mihi, quod rogavi, dilue. ¶ Pro solvere, satisfacere. *Gell.* 20, 1. *post med.* Injurias aere pauco diluere. ¶ [*Permutantur in codd. *diluere* et *dissuere.* V. ad *Cic. Off.* 1, 33, 120.]

*DILURON, onis, oppidum Hispaniae Tarraconensis, cis Iberum flumen, Eluro appellatum a *Mela* 2, 6. Iluro autem a *Plin.* 3, 3. *B. A.*

DĪLŪTE, adv. diluendo, lavando. *Macr. Sat.* 7, 13. Sordidatum pallium in mari dilute lavi. Plerique alii leg. *diutule.* *Cic. fragm.* ap. *Ammian.* 15, 12. Gallos post haec dilutius esse poturos, i. e. potum liquidiorem vilioremque facturos, parsimoniae quidem rerumque tenuitatis causa. Sic bene *Ern.* in *Gloss.*] Si *vinum* subaudias, erit adjectivum. [*Illud praestat.]

DĪLŪTUS, a, um, part. a *diluo*, ἀπολυόμενος, διειμένος, madefactus, lavatus, abstersus. *Catull.* 99, 7. multis diluta labella guttis, *h. e.* saliva aspera. *Curt.* 8, 10. Terra humore diluta considit. ¶ Item mixtus, maceratus. *Hor. Sat.* 2, 2, 15. Mella diluta falerno. *Lucr.* 6, 929. dilutaque contra Cum tuimur misceri absinthia, tangit amaror. *Plin.* 30, 14, 43. Fimum murinum aqua pluvia dilutum. *Id.* 32, 9, 30. Conchae dilutae in vini sextariis duobus. ¶ *Dilutum* absolute est liquidum illud, in quo aliquid dilutum et maceratum fuit, ἀπόβρεγμα. *Plin.* 27, 7, 28. Bibitur et macerati absinthii dilutum. ¶ Ponitur et pro liquido. *Plin.* 31, 8, 44. Garum ad colorem mulsi veteris, adeoque dilutam suavitatem, ut bibi possit. *Cels.* 2, 29. Alvum movent tepida, dulcia, pinguia, elixa, jurulenta, salsa, diluta. ¶ *Dilutum vinum* est aqua mixtum. *Mart.* 1, 107. Diluti bibis unciam falerni. *Cels.* 1, 3. Aqua vel certe diluta potio esse contentos. (Cui *potio meraca*, opponitur *paulo post.*) *Id. ib. ad f.* Vinum dilutius puer senibus meracius. Et *mox.* Potio quam dilutis ma. ¶ *Dilutus color* dicitur, qui velut aqua a hibita, minus intensus est. *Plin.* 22, 22, 46. R bor dilutus. *Id.* 37, 9, 41. Fulgor dilutus in hy cintho. *Id. ib.* 40. Amethystus dilutior. *Pers.* 14. Dilutas queritur geminet quod fistula gutta *Cels.* 2, 6. Urina diluta. [*Hinc translate *Ammia* 20, 3. dilutior erit defectus, i. e. apertior, clario Nam colores diluti pellucidiores, clariores sunt ¶ *Odor dilutus* est tenuis, levis, remissus: c opponitur acutus, gravis. *Plin.* 15, 28, 33. Mal odor est acutus, persicis dilutus. ¶ Transla *non dilutus honor*, apud *Senec. Ben.* 1, 13. est n imminutus, non obsolefactus, vulgando. Al. tam rectius leg. *delatum* sine partic. *non.* *Gell.* 20, Nonne tibi quoque videtur nimis esse dilutu quod ita de injuria punienda scriptum est? *h.* remissum, leve, parum habens austeritatis. Denique *dilutum* de eo, qui vino madet, dixit *A son. epist. praefixa Gripho* (quod est *Idyll.* 11. Sed tu quoque hoc ipsum paulo hilarior et diluti lege: namque injurium est, de poeta male sobri lectorem abstemium judicare. ¶ Comp. *Dilutio* et Superl. *Dilutissimus.* V. in Supp.

DĪLŪVĬĀLIS, e, adj. ad diluvium pertinen *Solin.* 9. Quas solas (*montium altitudines*) diluvia lis irruptio inaccessas reliquit.

DĪLŪVĬES, ei, f. idem quod diluvium, inunda tio, κατακλυσμός. *Hor. Od.* 4, 14, 27. Aufidus hor rendam cultis Diluviem minitatur agris. Adde *il* 3, 26, 40., *Lucr.* 6, 291. et *Plin.* 9, 4, 3.

DĪLŪVĬO, as, a. 1. diluvie seu aquarum inunda tione obruere, κατακλύζειν. *Lucr.* 5, 387. Tantun suppeditant amnes, ultroque minantur Omnia di luviare ex alto gurgite ponti.

DĪLŪVĬO, onis, f. diluvium. *Censorin. de di nat.* 18. *a med.* Κατακλυσμὸς, quam nostri diluvio nem vocant. Adde *Tert. Anim.* 46.

DĪLŪVĬUM, ii, n. κατακλυσμὸς, inundatio aquarum ab immodicis imbribus marisque aut fluviorum incrementis terras operiens: a *diluo*, lavo. *Senec. Qu. Nat.* 3, 29. Ut conflagrationi et diluvio tempus assignet. *Mamertin. Pan.* ad *Maxim.* 7. Diluvia Rheni. *Plin. ep.* 8, 17. Hic assidue tempestates et crebra diluvia. Adde *Virg. A.* 12, 205. ¶ Diluvii universalis descriptionem habes apud *Ov. Met. a vers.* 1, 262. et *Senec. Qu. Nat.* 27. ¶ Translate. *Flor.* 4, 2. Caesaris furor atque Pompeji Urbem, Italiam, gentes, quodam quasi diluvio et inflammatione corripuit. *Virg. A.* 7, 228. Diluvio ex illo diversa per aequora vecti, *h. e.* vastitate et excidio Trojae. *Val. Fl.* 6, 394. Diluvio tali paribusque Ariasmenus urget Excidiis, *h. e.* numero atque impetu copiarum suarum et curruum falcatorum.

DĪMĂCHAE, arum, m. plur. διμάχαι, οἱ, genus equitum apud Macedonas, qui gravi armatura instructi, cum opus erat, etiam pedites pugnabant, ut qui apud nos *dragoni* appellantur: a δὶς, bis, et μάχη, pugna, quasi duplicem pugnam ineuntes. *Curt.* 5, 13.

[DĪMĂCHAERUS, i, m. διμάχαιρος, gladiator, qui duobus ensibus in pugna utitur. V. *Lipsium Saturn.* 2, 13. *Inscr.* ap. *Mur.* 613, 3. D. M. et memoriae aeternae Hylatis dymachero (lege *dimachaero*), sive assidario (lege *essedario*) pugnarum VII. Vide v. praec. *F.*]

DĪMĂDĔO, ădes, n. 2. idem quod madeo aut valde madeo. *Lucan.* 6, 678. Solibus et nullis Scythicae, cum bruma rigeret, Dimaduere nives, *h. e.* solutae sunt et diffluxere.

*DIMALLUM, i, oppidum Dalmatiae vel Illyridis. *Liv.* 29, 12. *B. A.*

*DIMANATĬO, onis, f. apud *Augustin.* *B. A.*

DĪMĀNO, as, avi, atum, n. 1. διαῤῥέω, diverse sive diversim mano, diffundor. *Cic. Coel.* 3. Meus hic forensis labor vitaeque ratio dimanavit ad existimationem hominum paulo latius etc. *Catull.* 51, 8. tenuis sub artus Flamma dimanat, *h. e.* ignis amoris permanat.

*DIMASTOS, (Δίμαστος, i. e. duas mammas vel duos montes vel colles, habens,) mons in Mycono insula maris Aegaei. *Plin.* 4, 12. ¶ Item insulae nomen prope Rhodum. *Id.* 5, 31. *B. A.*

DĪMENSĬO, onis, f. actus dimetiendi, mensura, διαμέτρησις. *Cic. Tusc.* 1, 24. Dimensio quadrati.

DĪMENSUS, a, um, part. a *dimetior.* Active. *Virg. A.* 12, 116. Campum ad certamen dimensi. ¶ Passive. *Id. G.* 1, 231. certis dimensus partibus orbis. *Caes. B. G.* 4, 17. Tigna dimensa ad altitudinem fluminis. V. DEMENSUS.

DĪMERSUS, a, um, part. ab inusit. *dimergo*, demersus. *Tert. Cult. fem.* 13. Exstare inter dimersos.

DĪMĔTER, tra, um, adj. duo habens metra, δίμετρος. V. BIMETER. *Sidon. ep.* 9, 13. *in carm.* Opus editum tenemus, Dimetra quod arte texens etc. *Diomed.* 3. p. 506. Dimeter versus. ¶ Scri-

ur et dimetrus in nominat. Terentian. de metr. 2437. Nec non dimetrus ex trimetro redditur.

DIMETIENS et Demetiens, entis, part. a dime- r. Dimetiens linea vel dimetiens absolute, est ametros medium circulum recta secans. Plin. 2, , 21.

DIMETIOR, iris, ensus sum, διαμετρέω, me- ir, mensuram capio. [*Cf. de h. v. Döderl. yn. II. 169. sq.] Cic. Sen. 14. Studium dime- undi coeli atque terrae. Id. Or. 43. Dimetiri dinumerare syllabas. ℙ Significat etiam me- endo disponere: quoniam absque metiendo ordi- ri vix quidquam potest. Cic. Sen. 17. Mirari so- rtiam ejus, a quo essent illa dimensa atque de- ripta; et ei Cyrum respondisse: atque ego omnia ta sum dimensus etc. ℙ Passive. Vitr. 3, 3. Co- mnae altitudo dimetiatur in partes duodecim. lde 5, 9. ℙ Scribitur et Demetior.

DIMETITUS. V. DEMETITUS.

DIMETO, as, avi, atum, a. 1. metas seu fines scribo, dimetior. Liv. 8, 38. Tum dictator post- iam sine magno incommodo progredi non potest, im ipsum, in quo constiterat, locum castris di- etari jussit. Cic. N. D. 2, 43. Atque ita dime- ta signa sunt, ut in tantis descriptionibus divina lertia appareat. Al. leg. demetata, alii demetita. *Dimetata recte Heind., praeeunte Gron. ad Liv. l. praetulit, quem V., coll. ib. c. 62. cursus di- etati.]

DIMETRIA, ae, f. carmen ex iambis dimetris mpositum. Auson. epist. 16, 104. Volucripes di- etria.

DIMICATIO, onis, f. ἀγώνισις, actus dimicandi, roelium, pugna, certamen. Caes. B. G. 7, 86. mnium superiorum dimicationum fructum in eo ie docet consistere. Suet. Aug. 17. In serum di- icatione protracta. Et ib. 10. In media dimica- one. Hirt. B. Alex. 25. Dimicatio maritima. Id. . G. 8, 11. Oppugnare castra dimicatione perni- iosa. Plin. 36, 5, 4. n. 4. Dimicationem Deorum t gigantum caelavit Phidias. [*Liv. 1, 38. dimi- atio universae rei i. q. de un. re. coll. 22, 32. in asum universae dimicationis non veniebant.] ℙ em discrimen, periculum, quod proelio subitur. Hirt. B. G. 8, 18. Nullam dimicationem recusare. Caes. B. C. 3, 111. Longe maximam ea res attu- t dimicationem. Liv. 2, 13. Subeunda dimicatio oties, quot conjurati superessent. Cic. Q. Fr. 1, , 1. Nullas insidias hostium, nullam proelii di- micationem pertimescimus. ℙ Translate dicitur de uacumque contentione et discrimine. Cic. Or. 13. xtr. Jam in aciem dimicationemque veniamus. Id. Sull. 28. In extremo discrimine ac dimicatione for- unae deserere aliquem. Id. Planc. 32. Nullas sibi lle neque contentiones, neque inimicitias, neque itae dimicationes pro me defugiendas putavit. Id. Rabir. perd. 2. In tanta dimicatione capitis, fa- mae fortunarumque omnium. [*Liv. 10, 24. quum imicatio (sc. de honoribus) proposita sit.] Id. Prov. cons. 9. ad f. Subvenire impendentibus peri- ulis cum dimicatione capitis. Id. Planc. 32. Ne- ue contentiones, inimicitias, neque vitae dimica- iones defugere.

DIMICO, as, avi, aliquando icui, atum, n. 1. ἀγωνίζω, διαμάχομαι, proelior, pugno, certo, con- endo: a di et mico, quia sicut micando digitis controversiae dirimi solent, ita micando gladiis: qua ratione cernere ferro dixit Virg. V. CERNO. Cic. N. D. 2, 2. Cum Postumius dictator cum Ma- milio Tusculano proelio dimicaret. Id. Tusc. 4, 19. Convenit dimicare pro legibus, pro libertate, pro patria. Id. Off. 1, 12. Cum Latinis de impe- rio dimicabatur. Curt. 4, 14. Dimicare de victo- ria. Id. 7, 4. ad f. viritim. Caes. B. G. 5, 16. magno cum periculo. Hirt. B. Alex. 48. magno periculo. Caes. B. G. 5, 47. iniquo loco. Hirt. B. Alex. 28. navibus in flumine. Nep. Them. 3. In terra dimicari magis placebat. Id. Eum. 3. Dimi- care equitatu. Liv. 2, 49. ad f. acie cum hoste. Hirt. B. G. 8, 29. cum summa contentione. Nep. Milt. 1. armis cum aliquo. Et ib. 4. adversus ali- quem. Vell. 2, 85. in ruinam orbis terrarum. Et ib. Desperata victoria, dimicabatur in mortem, h. e. ut morerentur quidem, at non inulti. ℙ Signifi- cat etiam bellum facere. Nep. Ages. 2. Satius esse in Asia, quam in Europa dimicare. Flor. 2, 17. In Hispania prope ducentos per annos dimicatum est. ℙ Item universim contendere aut discrimen subire. Cic. Div. Verr. 22. Quos ut incolumes tueri possimus, omni ratione erit dimicandum. Id. Arch. 10. et 11. Dimicare de vita, gloriae causa. Liv. 2, 12. a med. In hoc discrimen accingere, ut in singulas horas capite dimices tuo. Pompejus ad Domit. ante ep. 13. l. 8. ad Att. Neque eorum mi- litum voluntati satis confido, ut de omnibus for- tunis reipublicae dimicem. Nep. Timoth. 4. Dimi- care de fama, h. e. judicio contendere pro fama servanda. [*Cf. Beier. ad Cic. Off. 1, 24, 83.] ℙ Praeterit. dimicavi est Nepotis, Caesaris etc., al- terum dimicui habet Ov. Amor. 2, 13, 28. Hac tibi sit pugna dimicuisse satis. [*Permutantur passim dimicare et micare. V. intpp. ad Suet. Aug. 13. — ad Liv. 6, 41, 2.]

DĪMĬDĬĀTIM, adv. ἥμισυ, pro media parte. Pl. Mil. 3, 1, 167. Sed percellunt se et procumbunt, dimidiatim dum appetunt. Ita legit Turneb. Adv. 7, 6., sed communius legitur dimidiati, dum appetunt, [*i. e. superiore toto corpore proni in cibos].

DĪMĬDĬĀTĬO, onis, f. divisio in duas partes aequales, ἡμίσευμα. Tert. adv. Marc. 1, 24. Dimidiatio salutis.

DĪMĬDĬĀTUS, a, um, part. a dimidio, ἡμισευθείς, in duas partes aequales divisus. Cic. Verr. 2, 2, 52. Eximunt ex anno unum dimidiatumque mensem. Id. Tusc. 5, 23. Versiculi dimidiati. Cato ap. Plin. 16, 39, 75. Luna dimidiata. Pl. Men. 1, 2, 45. Dies est dimidiatus mortuus. Enn. ap. Gell. 3, 14. Vas vini dimidiatum. Cato fr. ib. Homines dimidiatos in terram defodere. Id. R. R. 151. Dimidiatum digitum terram altam succernito. [*Suet. Tib. 34. dimidiatum aprum apposuit.] ℙ Dimidiatus Menander a C. Caesare ap. Suet. Vita Ter. dictus est ipse Terentius, quia dimidia parte, h. e. puritate et suavitate sermonis Menandrum aequasse creditus est: altera dimidia, h. e. vi comica inferior est habitus. ℙ Dimidiatum et dimidium hoc differunt, quod illud dicitur de re in duas partes divisa: hoc de parte altera rei ipsius bifariam divisae. Dimidiatum ergo nisi ipsum quod divisum est, dici haud convenit: dimidium vero est, non quod ipsum dimidiatum est, sed quae ex dimidiato pars altera est. Cum igitur partem libri dimidiam legisse volumus dicere aut partem dimidiam fabulae audisse, si dimidiam fabulam aut dimidium librum dicimus, peccamus. Totum enim ipsum quod dimidiatum atque divisum est, dimidium dicis. Haec et alia multa in eandem sententiam ex Varrone docet Gell. l. c. [*Hoc ideo probe tenendum est, quoniam nos ubique eodem vocabulo utimur, dicentes einen halben Eber et ein halbes Buch et sic porro. Multi, qui hodie latine scribunt, in ea re peccant.] Sunt tamen contra haec exempla non una. V. DIMIDIUS. ab init.

DĪMĬDĬO, as, a. 1. medium divido, in duas aequas partes divido, ἡμισεύω. Tert. Car. Christ. 5. Quid dimidias mendacio Christum? totus veritas fuit.

DĪMĬDĬUM, ii, n. τὸ ἥμισυ, pars altera alicujus rei in duas aequales divisae. Cic. Or. 2, 86. Se dimidium ejus, quod pactus esset, pro eo carmine daturum. Liv. 35, 1. Vix dimidium militum, quam quod acceperat, successori tradidit. Plin. 22, 25, 72. Cicer nigrum cum gallae dimidio tritum. Lucil. ap. Gell. 3, 14. Dimidium horae. Pl. Aul. 2, 4, 12. obsonii. Id. Bacch. 5, 2, 67. auri. Cic. Q. Fr. 2, 4. pecuniae. Pl. Ps. 4, 7, 68. Dare alicui dimidium de praeda. Id. ib. 1, 5, 37. Bonus animus in mala re dimidium est mali. γνώμη. Hor. Ep. 1, 2, 40. Dimidium facti qui coepit, habet. (V. Auson. epigr. 81.) Dimidium plus toto, proverb. Graecum, quo mediocritas laudatur. πλέον ἥμισυ παντός.

DĪMĬDĬUS, a, um, adj. ἥμισυ, per medium divisus, medius, dimidiatus. Quomodo a dimidiatus differat in ea voce dictum est. Illud tamen discrimen non ab omnibus est observatum scriptoribus, iis praesertim, qui post auream aetatem fuere. Nam Plin. ep. 6, 2. Dimidiae clepsydrae. Plin. alter 2, 59, 60. Dimidia circuli forma. Juven. 8, 4. Curios dimidios. Mart. 2, 37. Dimidius mullus. Manil. 3, 393. annus. Dimidiatus enim his omnibus locis dicendum fuit ex sententia Varronis vel dimidium cum genitivo, dimidium clepsydrae, dimidium formae etc. ℙ Dimidio labro basia dare apud Mart. 2, 10. et 22. est summis tantum labris basiare. ℙ Dimidius, cum de statuis sermo est, effigiem indicat hominis umbilico tenus, quam Itali busto vocant. Mart. 11, 19. Vix est dimidio locus Priapo. Huc etiam pertinet jocus Ciceronis, qui, teste Macr. Sat. 2, 3., cum vidisset clypeatam imaginem Quinti fratris ingentibus lineamentis usque pectus ex more pictam, (erat autem Quintus ipse staturae parvae) ait: Frater meus dimidius major est quam totus. ℙ Fere ab optimis auctoribus cum pars conjungitur. Est autem dimidia pars ipsum dimidium. Cic. N. D. 2, 40. Luna est major, quam dimidia pars terrae. Id. Fam. 13, 29. a med. Testamento heres ex parte dimidia et tertia est Capito. Caes. B. C. 3, 101. Dimidiae parti classis praeerat Sulpicius, dimidiae Pomponius. ℙ Ad dimidias est ad dimidias partes. Plin. 26, 12, 73. Verbenaca decocta in aqua ad dimidias. ℙ Dimidium, ii, absolute est dimidia pars. Hinc dimidio major, minor etc. Caes. B. G. 5, 13. Hibernia dimidio minor, quam Britannia. Hor. Sat. 2, 3, 318. Dimidio major. Cic. Att. 9, 9. Recte non credis de numero militum: ipso dimidio plus scripsit Clodia. Id. Dom. 44. Emit domum prope dimidio carius, quam aestimabat. Id. Att. 13, 29. Dimidio minoris constabit. [*Cic. fr. Tull. §. 13. emit agrum — sane magno, dimidio fere pluris, quam etc. V. Kreyssig. ad h. l. (in edit. Beieri p. 242.)] Id. Fl. 20. Habebat rhetor iste discipulos, quos dimidio redderet stultiores, quam acceperat. Colum. 11, 1. circa med. Dimidio maturius. V. DIMIDIUM.

DĪMĬNŎRO et Deminoro, as, a. 1. idem quod diminuo. Tert. Anim. 33. et adv. Prax. 15.

DĪMĬNŬO et Deminuo, is, ui, utum, μειόω, minuo, aufero, detraho. [*Omnino duo vocc. sunt deminuo et diminuo, de quibus Oudend. ad Suet. Caes. 5. bene ita disserit: „Deminuitur id quod decrescit sive minus fit, quam fuerat, ideo quod ejus pars perit sive adimitur. Diminuitur vero id, quod contunditur, confringitur et attenuatur aut dissipatur in minutiores partes, sicut bona, opes, vectigalia possunt deminui iis quid detrahendo, at diminui dilapidando, dissipando vel herciscundo." Cf. etiam Schützii lex. Cic. s. h. v. et Burm. ad Ov. Trist. 1, 5, 44. Ex his facile dijudicari poterit, utrum in singulis locis praeferendum sit, id quod interdum etiam ex aliis verbis prope collocatis intelligitur, ut Cic. Sull. 1. quantum de mea auctoritate deripuisset, tantum se de hujus praesidiis deminuturum speravit.] Pl. Truc. 2, 7, 40. De mina una deminui modo quinque nummos. Cic. Or. 3, 49. Ne quid de hoc tam exiguo tempore verbo uno meo diminueretur. [*leg. deminueretur.] Liv. 2, 1. Diminuere [*deminuere, ut Livio et codd. in plerisque locis restitutum est.] aliquid ex regia potestate. Caes. B. G. 7, 33. Ne quid de jure aut legibus eorum deminuisse videretur. Et ib. 1, 53. Neque ejus calamitate de tanta voluptate quidquam fortunam deminuerat. Id. B. C. 1, 52. Militum vires inopia frumenti deminuerat. Suet. Dom. 12. Deminuere numerum militum. Auct. ad Her. 4, 38. aliquid atque extenuare oratione. ℙ Item alienare. Cic. Q. Fr. 1, 2, 3. Ne quid de bonis, quae L. Octavi Nasonis fuissent, cui L. Flavius heres est, deminuerent. In edicto Praetor. ap. Ulp. Dig. 28, 8, 7. Si justa causa esse videbitur, bona interea deminui vetabo. Ulp. ib. His verbis praetor non tantum alienationem impedit, verum etiam etc. ℙ Item comminuere: quod cum fit, aliquid ei detrahitur, quem laeseris. [*Si ita explicas, scribendum est deminuere. At ubi est i. q. comminuere, i. e. in minutas partes scindere, ut h. l. et seq., praestat sane diminuere.] Pl. Men. 2, 2, 30. Illi homini diminuam caput. Ter. Ad. 4, 2, 32. Diminuetur tibi quidem jam cerebrum. ℙ Diminuere hostes apud Varr. L. L. 4, 16. est carpere, obterere, eorum numerum viresque minuere.

DĪMĬNŪTĬO et Deminutio, onis, f. μείωσις, actus diminuendi. [*In plerisque sqq. locc. hodie rectius scribitur deminutio, ut jam Forc. in nonnullis habet.] Cic. Agr. 2, 7. Quo animo libertatis vestrae diminutionem ferre possitis. Id. ib. 1, 7. Diminutio vectigalium. Sulpic. ad Cic. Fam. 4, 5. De imperio tanta deminutio facta est. Cic. Tusc. 1, 28. Accretione et diminutione luminis luna quasi fastorum notans dies. Plin. 34, 13, 38. Honor aut diminutio familiae. Id. 15, 1, 2. de oleo: Prima unda preli laudatissima: ac deinde per deminutiones. ℙ Item alienatio. Liv. 39, 19. Utique Feceniae Hispalae datio, diminutio, gentis enuptio esset. Ulp. Dig. 37, 8, 1. ad f. Deminutio ad hos sumptus fieri debet ex pecunia: si ea non fuerit, ex his rebus, quae etc. Cic. Off. 2, 21. Ne de bonis privatorum publice diminutio fiat, h. e. huic adimendo, alteri assignando. Alio sensu Suet. Aug. 99. extr. Id magis praesagium, quam mentis diminutio fuit, h. e. alienatio. ℙ Item detractio, ablatio. Cic. Prov. cons. 15. extr. Multare imperatorem deminutione provinciae. ℙ Diminutio capitis quid sit, V. in CAPUT. ℙ Denique genus est rhetoricae exornationis. Auct. ad Her. 4, 38. Deminutio est, cum aliquid esse in nobis aut in iis, quos defendimus aut natura aut industria dicemus egregium; quod ne qua significetur arrogans ostentatio, deminuitur et attenuatur oratione hoc modo: Nam hoc pro meo jure, judices, dico, me labore et industria curasse, ut disciplinam militarem non in postremis tenerem. Et: Huic quidem pater (nolo nimium dicere) non tenuissimum patrimonium reliquit. Prop. 1, 12, 16. Non nihil aspersis gaudet Amor lacrimis, h. e. plurimum. Liv. 30, 45. Polybius haudquaquam spernendus auctor, h. e. magni faciendus. λιτότης Graece est et μείωσις. V. LITOTES.

DĪMĬNŪTĪVE et Deminutive, adv. ὑποκοριστικῶς, diminutiva forma et significatione. Ascon. in Cic. Verr. 1, 2, 2. Dies diminutive diecula dicitur. Macr. Sat. 5, 21. Cymbia diminutive a cymba dicta. Adde Fest. in Hira.

DĪMĬNŪTĪVUS et Deminutivus, a, um, adj. diminutionem significans, ut Nomen diminutivum ex. gr. doliolum etc. Tert. Apol. 32. Diminutiva vox. ℙ Diminutivum absolute, intelligitur nempe nomen. Prisc. 2. p. 610. Diminutivum est, quod diminutionem primitivi sui demonstrat, ut rex regulus, id est parvus rex. ℙ Id. paulo post. Saepe inveniuntur diminutivorum diminutiva in diversas desinentia formas, ut homo homuncio, homunculus, homullus, homullulus. ℙ Etiam verba diminutiva appellantur. Prisc. 8. p. 827. Sunt alia verba in lo desinentia, quae diminutiva esse planae significationis ipse sensus ostendit, ut a sorbeo sorbillo, garrio garrulo, calvo cavillo pro calvillo.

DĪMĬNŪTUS et Deminutus, a, um, part. a dimi-

nuo, μειωθείς. [*De scriptura V. supra DIMINUO.] Caes. B. G. 1, 18. Diminuta potentia. Id. ib. 7, 31. Deminutae copiae. Cic. Caec. 2. Pars aliqua juris diminuta. Id. Planc. 38. Aliquid de libertate diminutum putat. In vet. resp. Harusp. ap. eund. Har. resp. 19. Ne patres auxilio diminuti deficiantur, h. e. destituti, privati. Al. aliter leg. [*Cic. Or. 3, 33. distributione partium ac separatione magnitudines sunt artium diminutae. Hoc enim loco recte habet diminuere; est enim i. q. distributione partium minuere, ut interpretatur Schütz. in cl. Cic., nos zerstückeln.] ℙ Deminutus capite quis dicatur, V. CAPUT. Significat etiam alienatus. V. DIMINUO. Cic. Sull. 20. Ut quae causa ceteros ad facinus impulit, cupiditas retinendae possessionis, ea Cincio non fuerit, praediis deminutis. ℙ Diminutum nomen apud Quint. 1, 5. a med. est diminutivum. ℙ Comp. Diminutior apud Tert. adv. Marc. 2, 9. Transire in aliquam diminutiorem qualitatem.

DĪMISSĬO, onis, f. ἄφεσις, actus dimittendi. Cic. Verr. 2, 5, 33. Propter dimissionem propugnatorum atque remigum. Id. Parad. 6, 2. Dimissiones libertorum ad fenerandas diripiendasque provincias. ℙ Dimissio sanguinis. Legitur ap. Gell. 10, 8. in lemmate.

DĪMISSOR, oris, m. qui dimittit et veniam dat. Tert. adv. Marc. 4, 10. sub init. Dimissorem peccatorum Christum recognosce. Adde August. Hom. 23, 50, 4.

*DIMISSORĬA, ἀποσχετική. Gloss. B. A.

DĪMISSORĬAE litterae, inquit Modestin., sunt, quae vulgo apostoli dicuntur, quod per eas causa ad eum, qui appellatus est, dimittitur. V. APOSTOLUS.

DĪMISSUS, a, um, part. a dimitto, ἀφιέμενος, ἄφετος, huc illuc missus. Caes. B. C. 3, 79. Ut pluribus dimissi itineribus a Caesare ad Domitium, a Domitio ad Caesarem, nulla ratione iter conficere possent. Et ib. 1, 80. Equites dimissi pabulandi causa. Et ib. 3, 102. Nuntii dimissi ad eos, qui etc. ℙ Et translate. Senec. ep. 31. a med. In populos nominis dimissa notitia. ℙ Item abire permissus. Caes. B. C. 3, 4. Milites veterani dimissi ab imperatoribus. Cic. Verr. 2, 2, 30. Dimissum concilium. ℙ Et translate. Id. Acad. 4, 4. Philosophia, quae nunc prope dimissa revocatur. Hor. Ep. 1, 7, 96. Qui semel aspexit, quantum dimissa petitis Praestent, mature redeat repetatque relicta. Curt. 4, 4. Maximarum rerum dimissa opportunitas. ℙ Item abire jussus. Suet. Tib. 49. Femina dimissa e matrimonio, i. e. repudiata. [*V. infra: matrimonia dimittere et contrahere.] ℙ Item depositus, abjectus. Lucan. 3, 367. dimissis degener armis. Id. 9, 200. Sumpta et dimissa potestas. Val. Fl. 5, 173. Retentare vota dimissa. ℙ Item omissus. Caes. B. C. 3, 73. Oppugnatio dimissa. [*V. DIMITTO de hac signif.] ℙ Dimissus creditor dicitur, cui pecunia debita persoluta fuit. Scaev. Dig. 32, 36. ℙ Libertus dimissus obligatione operarum, apud Papinian. Dig. 38, 1, 41. est liberatus, obligari desitus.

DĪMISSUS, us, m. dimissio: quod apud Latinos in usu fuerit, ostendunt illa Charisii verba 2. p. 170. Inter adverbia, quidam haec posuerunt, quae etiam apud veteres observata sunt, translatui, dimissui, receptui, ostentui etc.

DĪMITTO, is, isi, issum, a. 3. ἀφίημι, διαπέμπω, in diversas partes mitto. Cic. Quint. 6. Naevius pueros circum amicos dimittit. Sall. Cat. 28. Mallium Faesulas, Septimium in agrum Picenum, Julium in Apuliam dimisit. Caes. B. G. 4, 19. et 34. Nuncios in omnes partes dimittere. et 5, 45. litteras alicui, h. e. alicui perferendas. Liv. 38, 1. litteras passim in alias urbes. Plin. ep. 4, 7. Librum in exemplaria transcriptum mille, per totam Italiam dimisit. Virg. A. 1, 580. per litora certos Dimittam, et Libyae lustrare extrema jubebo. Ov. Met. 3, 381. aciem (oculorum) partes dimisit in omnes. [*Hinc explica Ov. Met. 8, 188. ignotas animum dimittit in artes. Ea autem, quae infra sub f. laudat Forc., se dimittere in causam etc., ea falsa sunt. ℙ Non raro ad v. dimittere hoc significatu quum ponitur, omittitur accusativus, ut homines, nonnullos, quosdam etc. Cic. Tull. §. 22. Tullius statim dimittit ad amicos. Ad quem locum intpp. laudant Eund. Quint. 6, 25. Naevius ipse pueros circum amicos dimittit. Liv. 29, 37, 5. lustrum conditum serius, quia per provincias dimiserunt censores (sc. nuntios) ut etc. V. Duker. ad h. l. et ad Cic. locum Beier. et Kreyssig.] ℙ Item abire permitto. Cic. Or. 28. extr. Manu si prehendissem, ne ipse quidem sua eloquentia mihi persuasisset, ut se dimitterem. Caes. B. G. 3, 18. Non prius duces ex concilio dimittunt, quam ab his sit concessum etc. Cic. Verr. 2, 4, 65. Dimittere senatum. Id. Q. Fr. 3, 9. sub f. Ciceronem dimitto a me, ut a magistris ne abducam. Id. Leg. 2, 12. Dimittere concilium. [*Tac. A. 15, 30. convivium buccina.] Id. Att. 12, 18. Discedentem te non sine magno dolore dimittam. Nep. Att. 4. Aliquem abs se nunquam dimittere. Id. Ann. 3. Cum omnibus incolis conflixit: neminem nisi victum dimisit. et 4. Cum Scipione decernit: saucium ac fugatum dimittit. Cic. Or. 10. Ut eos ipsos, quos contra statuas, aequos placatosque dimittas. Id. Fat. 4. Posidonium, sicut aequum est, cum bona gratia dimittamus. [*Dimittere equos dicuntur in militia Rom. equites quum ablegant equos et pedestrem pugnam ineunt. Virg. 10, 366. aspera quis natura loci dimittere quando suasit equos. V. Serv. ad h. l.] ℙ Translate. Id. Or. 30. Demosthenem totum diligentissime cognovisti, neque eum dimittis e manibus. Id. Planc. 39. extr. Libertatem neque dimisi unquam, neque dimittam. Caes. B. G. 7, 52. Exploratam victoriam dimittere. Nep. Milt. 3. A fortuna datam occasionem liberandae Graeciae dimittere. Cic. Or. 2, 21. Dimittere tempus. ℙ Dimittere creditores apud JCtos, est, soluta pecunia iis debita, dimittere. Papinian. Dig. 31, 73. Si proprios creditores ex ea pecunia dimiserit. ℙ Dimittere debitorem est debitum ei remittendo ab onere solvendi liberare. Ulp. Dig. 50, 9, 4. Ambitiosa decreta decurionum rescindi debent, sive aliquem debitorem dimiserint, sive largiti sint. ℙ Dicitur febris, dolor hominem dimittere, cum desinit. Cels. 2, 7. sub f. et 4, 22. ℙ Est etiam abire jubeo. Cic. Sull. 20. Familiarissimum suum ab se dimittere et mandare in ultimas terras. Id. Or. 1, 28. Non patiebatur eos, quos judicabat non posse oratores evadere, operam apud se perdere, dimittebatque. Id. Pis. 20. Dimittere exercitum. et mox: familiam. Senec. ep. 66. sub f. Succisis poplitibus in genua se excepit, nec arma dimisit. [*Pl. Rud. 3, 5, 12. ludos dimittere aliquem. V. Lindem. ad Pl. Capt. 3, 4, 47.] ℙ Item remittere, deponere. Cic. Fam. 9, 12. Coelum et terras vix suam, si tibi ita conveniat, dimittere. Id. Phil. 13, 1. Si quid de summa gravitate Pompejus, multum de cupiditate Caesar dimisisset. Id. Balb. 13. Sui quemque juris et retinendi et dimittendi esse dominum. Id. Amic. 21. Dimittere amicitias. Val. Fl. 7, 240. timorem. Cic. Att. 14, 11. Non dimitto istam curam. [*V. similia laudantem Burm. ad Ov. Met. 1, 209.] Liv. 30, 3. Dimittere curam ex animo. Al. leg. mittere. Nep. Timol. 2. imperium. [*Lucan. 1, 317. honores. 9, 200. potestatem.] Caes. B. G. 6, 11. principatum. [*Ov. Met. 8, 47. Me tamen accepta poterat dimittere bellum Obside. Sic enim e codd. scribere debebat Burm.; deponere est a glossatoribus. Sic Prop. 4, 1, 131. mox ubi bulla rudi dimissa est aurea colla, i. e. deposita, demta. V. Broukh.] Tac. H. 3, 36. Praeterita, instantia, futura pari oblivione dimiserat. Vell. 2, 52. Neque prius, neque antiquius quidquam habuit, quam omnes partes (militari et verbo et consuetudine utar) dimitteret, h. e. missas faceret, deponeret, odium partium ex animo ejiceret, factiones oblivisceretur. (militare verbum est dimitto, qua significat missionem dare militibus, cum vel bello, vel stipendiis exactis, domum dimittuntur.) Plin. 13, 10, 19 Arbor folia dimittens. ℙ Item deserere, relinquere. Hirt. B. G. 8, 5. Devicti complura oppida dimiserant. Nep. Ann. 12. Vitam alieno arbitrio dimittere. [*Praegnanter hoc dictum est pro vitam dimittere et permittere arbitrio alieno. Dim. vitam etiam alii dixerunt. Lucan. 3, 641. nullius vita peremti Est tanta dimissa via, coll. Cort. ad h. l.] Cic. Caecin. 26. extr. patrimonium. [*Id. Tusc. 1, 6, 12. fortunas.] ℙ Item omittere. [*Quid discriminis sit inter amittere, omittere et dimittere docet Döderl. Syn. III. p. 287. Etenim amittimus aliquid negligentia et incuria; omittimus quod parvi facimus, dimittimus autem vel ea, cum quibus transegimus, quibus nobis non amplius opus est, vel (haec ego addo) quae ob causas externas contra nostram voluntatem omittimus. V. paullo infra. Jam quomodo Ciceronis, qui sequitur locus, explicandus sit, V. apud Död. l. l.] Cic. Off. 3, 26. Sed dimittamus fabulas et externa: ad rem factam nostramque veniamus. Suet. Caes. 18. extr. Coactus est triumphum, ne consulatu excluderetur, dimittere. [*Si diceret Suetonius: omittere triumphum hoc diceret: Caesarem lubentem triumpho renuntiasse. Sed coactus fecit. Dimittere igitur est i. q. fahren lassen, aufgeben, quod nolentis est et invite aliquid facientis.] Cic. Att. 9, 1. Dimittere usum librorum. Val. Fl. 8, 105. moras. Virg. A. 11, 706. fugam. ℙ Item liberare. Paul. Dig. 48, 19, 31. Ad bestias damnatos favore populi praesides dimittere non debent. Id. ib. 3, 10. Ne quis receptam custodiam sine causa dimittat. Petr. Sat. 13. Fortuna me a turpissima suspicione dimiserat. Cajus Dig. 1, 7, 28. Dimittere filium potestate, h. e. potestate patria liberare. Al. leg. de potestate. ℙ Item repudiare. Suet. Aug. 62. Coegit praegnantem uxorem dimittere. Id. Cal. 25. Matrimonia contraxerit turpius, an dimiserit, non est facile discernere. Justin. 11, 11. Olympiadem repudio dimiserat. ℙ Item mittere. Ov. Met. 2, 310. imbres dimittere coelo. et 1, 261. ex omni nimbos dimittere coelo. His locis al. leg. demittere. [*Burm. ideo praefert dimittere, quia in altero loco additum est ex omni coelo. Praetera autem utroque loco fortius est mittere, quia in h. v. inest vehementia quaedam qua nimbi in terram feruntur, quod in demitt[ere] non est.] ℙ Item mittere, h. e. elicere. Varr. R. 2, 1. Dimittere sanguinem, maxime e capi[te]. Adde Gell. 10, 8. ℙ Item immittere. Ov. Met. [8,] 491. ferrum capulo tenus dimisit in armos. [Ov.] Pont. 4, 16, 51. exstinctos ferrum dimittere in [ar]tus. Plin. 28, 6, 17. Manus in ferventem aqu[am] dimittere. Al. leg. demittere. [*Rectius hoc.] Translate. Cic. Att. 7, 12. [*et 10, 8.] Dim[it]tere se penitus in causam. [*Sic Schütz. et Matth. dimittere prorsus dici non potest.] Suet. Rhet. In comparationem alicujus se dimittere. Hic qu[o]que al. demittere. [*Sic B. Crus.] ℙ Item rem[it]tere, condonare. Tac. H. 3, 55. His tributa [di]mittere, alios immunitatibus juvare. Caes. B. [C.] 1, 8. Caesarem quoque pro sua dignitate debe[re] studium et iracundiam suam reipublicae dimitte[re]. ℙ Dimittere se apud Senec. prooem. Controv. 1. e[st] remittere animum, et ab opere laxare. ℙ Dimi[t]tere laudibus nomen alicujus in longum aevu[m] apud Lucan. 1, 448. est posteritati commendar[e]. ℙ Pro emittere. Pallad. 3, 25. de liquamine [e] piris: Suspensae eae carnes liquorem dimittu[nt] saporis jucundi. Est qui legat demittunt. ℙ [*Pe]rmutantur fere ubique dimittere et demittere; V. DEMITTO., ubi addi potest, male Goer. in Ci[c.] Acad. II. 25, 79. legi malle: rem eo dimitt[ere] Epicurus; unice ferri potest: demittit. Porro mi[t]tere et dimittere, V. Drak. ad Liv. 38, 60, [6.] — et deponere, V. supra. — et dividere, V. DE[-] MITTO.]

*DIMOTIO, onis, apud Hieron. esse dicitu[r]. B. A.

DĪMŌTUS, a, um, part. a dimoveo, in diversa[s] partes motus, agitatus. Ov. Her. 18, 80. Mur[-] mur aquae corpore dimotae. Id. Halieut. 23. Di[-] motae cauda arenae. ℙ Item remotus. Tac. H. 2, 49. Dimotis omnibus, paulum requievit. Lact. 6, 1. ad f. Stipati familiarium gregibus per di[-] motum populum incedant, h. e. lictore turbam sub[-] movente. V. SUBMOTUS. ℙ Item distinctus, se[-] paratus. Sall. orat. ad Caes. 1. circa med. Con[-] sidera, quale sit id, de quo consultas: ita bonis malisque dimotis, patenti via ad verum perges.

DĪMŎVĔO, es, ovi, otum, a. 2. διακινέω, ἀποτρέπω, in diversas partes moveo. Virg. G. 2, 513. Agricola incurvo terram dimovit aratro. Hor. Od. 1, 23, 6. seu virides rubum dimovere lacertae. Ov. Met. 8, 641. foco tepidum cinerem dimovit, et ignes Suscitat hesternos. Cels. 3, 27. n. 3. Pila, similibusque superiores partes dimovendae. Id. 2, 14. ad f. Dimovere manus. Id. 4, 24. Inambulatione leni se dimovere. ℙ Dimovere os est hinc inde motis labiis os aperire et loqui. Ov. Fast. 5, 638. Raucaque dimovit talibus ora sonis. ℙ Item loco movere, dispellere, removere, (quomodo autem a demoveo distinguatur, in eo verbo adnotavimus). Virg. A. 4, 7. Humentemque aurora polo dimoverat umbram. Id. ib. 5, 838. delapsus Somnus ab astris Aera dimovit tenebrosum, et dispulit umbras. Hor. Od. 3, 5, 51. Dimovit obstantes propinquos, Et populum reditus morantem. [*Id. ib. 4, 5, 14. curvo nec faciem littore dimovet. V. Fea ad h. l.] Plin. 8, 7, 7. Elephanti tanta narratur clementia contra minus validos, ut in grege pecudum occurrentia manu dimoveat, ne quod obterat imprudens. [*Plin. Pan. 49. Dimovit perfregitque custodias Poena.] Cic. Agr. 2, 29. extr. Dimovere aliquem ex possessione. Hor. Od. 3, 8, 10. Corticem adstrictum pice dimovebit Amphorae fumum bibere institutae. Ter. Ad. 2, 1, 16. Cave, oculos a meis oculis quoquam dimoveas tuos. ℙ Translate. Cic. Sext. 47. De civitate maluit, quam de sententia dimoveri. [*leg. et hoc et seq. l. demoveri.] et mox. Quem neque periculi tempestas, neque honoris aura potuit unquam de suo cursu aut spe, aut metu dimovere. Id. Planc. 22. Dimovere [*imo demovere,] aliquem loco suo, h. e. a constantia removere. Id. Parad. 1. extr. Voluptas mentem e sua sede et statu dimovet [*demovet.] Sall. Jug. 46. Quos spes societatis a plebe dimoverat, h. e. alienaverat. Hor. Od. 1, 1, 11. Gaudentem patrios findere sarculo Agros, Attalicis conditionibus Nunquam dimoveas, ut etc., h. e. permoveas, persuadeas. Cic. Or. 2, 51. Odium in alios struere, atque a nobis dimovere. Id. Inv. 2, 28. Remotio criminis est, cum ejus intentio facti in alium dimovetur, h. e. transfertur. In plerisque Cic. allatis locis, item Terent. alii leg. demoveo [*omnino]: quod V. ℙ Pro distinguere, separare. V. DIMOTUS. ℙ Dimovere mores apud Senec. Hipp. 587. est removere, tollere, rumpere.

*DIMULGĀTA, διαπεφημισμένη. Gloss. Lat. Gr. Dimulgatio, onis, f. Gloss. Dimulgator, oris, m. JCt. in Dig. B. A.

*DIMULGO, as, a. 1. i. q. promulgo. Laudatur Cic. Fam. 1. 6. ep. 12. Occultius agendum, neque ullo modo dimulgandum. Sed divulgandum

t *Graevius*, sine mentione alterius lectionis. *A.*

DIMURI, orum, populi Indiae. *Plin.* 6, 20. *A.*

DINARETUM, i, Cypri promontorium. *Plin.* 31. *B. A.*

DINDARI, orum, populi Dalmatiae. *Plin.* 3, *B. A.*

DINDYMENE, es, et Dindymena, ae, f. *Δινδυμήνη*, Cybele: a Dyndymo monte, ubi colebatur. *Mart.* 8, 81. Non per mystica sacra Dindymenes. Adde *Hor. Od.* 1, 16, 5.

DINDYMIS, idis vel idos, *Δινδυμὶς*, oppidum siae. Fuit autem inter nomina antiqua urbis zici. *Plin.* 5, 32. *B. A.*

DINDYMUS et Dindymos, i, m. et Dindyma, m, n. plur. *Δίνδυμος* et *τὰ Δίνδυμα*, mons Phrye sacer Cybelae Deum matri, ejusque sacris ceratus. *Ov. Fast.* 4, 249. Dindymon et Cybeet amoenam fontibus Iden etc. *Prop.* 3, 21, 3. ndymus et sacrae fabricata juvenca Cybebae. *rg. A.* 9, 618. ite per alta Dindyma, ubi assuebiforem dat tibia cantum. *Val. Fl.* 3, 20. ndyma sanguineis famulum bacchata lacertis. et . motis ululantia Dindyma sacris. ℙ Adjective ni videtur in illo *Colum.* 10, 221. Exstimulat em per Dindyma castra Cybebes, Perque Cieronem etc. et *Auson. epist.* 25. *ad Paulin.* 16. ndyma Gargarico respondent cantica luco. ℙ enultimam produci ne putes in illo *Catull.* 35, Dindymi dominam, ex eo misellae etc. Nam genus carminis eo loco choreum pro spondeo ipere aliquando solet, ut in illo *ejusd.* 1, 2. ida modo pumice expolitum.

*DINIA, ae, f. oppidum Galliae Narbonensis, lie *Digne*. *Plin.* 3, 4. ℙ Caput fuit Sention. *B. A.*

*DINIAE, arum, f. Phrygiae majoris oppidum, er Synnadam et Metropolim. *Liv.* 38, 15. *B. A.*

*DINIAS, ae, m. insignis pictor, de quo *Plin.* , 8. *B. A.*

*DINOCRATES, is, m. *Δεινοκράτης*, architectus uribus modis memorabili ingenio, quique Alexaniam urbem Aegypti est metatus, ut videre est ud *Plin.* 7, 37. Adde *Val. Max.* 1, 4. *Vitr. aef.* 2. *Ammian.* 22, 40. ℙ *Dinochares* audit *in.* 5, 10. et 34, 14. *B. A.*

*DINODO, as, a. 1. solvo nodum, enodo. *Sinio* tribuitur. *B. A.*

*DINOMACHE, es, f. Alcibiadis mater. Hinc r antonomasiam *Pers.* 4, 20. I nunc, Dinomaes ego sum. ὁ *Δεινομάχης*, filius nempe, i. e. nolis, generosus. *B. A.*

*DINOMENES, is, m. *Δινομένης*, statuarius ingnis, cujus opera Protesilaum, et Pythodemum ctatorem enumerat *Plin.* 34, 8. *B. A.*

*DINON vel Dino, onis, m. *Δίνων*, *Δείνων*, hiricus Graecus, temporibus Philippi Macedonum gis, pater Clitarchi. Scripsit *Περσικὴν πραγματείαν*. *Nep. Con.* 5. *Plin.* 10, 49. ℙ Item pictor imius, de quo *Plin.* 34, 8. *B. A.*

*DINOSCIBILIS vel Dignoscibilis, e, adj. qui gnosci potest. *Auct. Itin. Alex.* (ed. *Maio*) *c.* 50. uoniam harenis aequalibus diu non dinoscibile *Hammonis sacrum*) est. *B. A.*

DINOSCO. V. DIGNOSCO.

*DINOSIS, is, ios vel eos, f. *δείνωσις*, indignao. *Martian. Capell.* l. 5. p. 186. *B. A.*

*DINOTATUS, a, um, part. a dinoto male leitur in nonnullis codd. apud *Cic. Acad.* 2, 18, 57. ro *denotatus*. *B. A.*

*DINTRIO, is, n. 4. verbum exprimens vocem ustelae. *Auct. Philomelae* v. 61. Velox mustelaue dintrit. *B. A.*

DINUDO. V. DENUDO.

DINUMERATIO et Denumeratio, onis, f. *διαρίθμησις*, actus dinumerandi. [*Cic. Rep.* 3, 2. inumerationes noctium atque dierum.] *Paul. Dig.* 8, 10, 10. §. 16. Eadem dinumeratione hic quoue octo personas computabimus. *Id. Sentent. tit.* , 33. Dinumeratio dierum. ℙ Inter figuras verorum recensetur a *Cic. Or.* 3, 54., fitque cum nulta singillatim enumerantur. *Quint.* tamen 9, . *sub f.* omnino figuram non esse docet, Graece *ἀπαρίθμησις* et *συναθροισμὸς* dici videtur.

DINUMERO, as, avi, atum, a. 1. *ἐξαριθμέω*, idem quod numero, distincte numero. *Cic. Off.* 1, 43. Dinumerare stellas. *Id. Verr.* 2, 5, 45. et *Ter. Ad.* 5, 7, 17. pecuniam alicui, *h. e.* numeranlo persolvere. *Plin.* 2, 73, 75. horas. *Virg. A.* 6, 691. tempora. *Ov. Fast.* 2, 622. generis gralus. [*Plin. Pan.* 76, 2. consulti omnes atque etam dinumerati sumus. Est igitur nostrum *auseinander zählen*, ubi de multitudine aliqua, in unum confusa, sed segreganda et in partes diversas solvenda, sermo est.]

DINUMMIUM, ii, n. duo nummi seu duo ceratia, *h. e.* denarius. *Impp. Arcad. et Honor. Cod. Theod.* 14, 27, 2. Quingentos solidos ex dinummio vectigali etc.

[DINUS, i, m. *δεινὸς*, timendus, reverendus. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Vernazza*, *Dipl. di Adrian.* p. 22. C. Julius Victor Dini filius. *F.*]

*DIO vel Dion, onis, *Δίων*, Prusiaeus, Pasicratis filius, sophista et philosophus, cognomento *Chrysostomus* ex suavi vividaque ejus oratione. Apud Trajanum plerumque vixit, cujus familiaris fuit, eodemque curru dignatus est. Orationes octoginta conscripsit. Alia quoque ei tribuuntur. ℙ Dio Cassius, historicus, vixit temporibus Septimii Severi. Historiam Romanam Graece scripsit, cujus pars hodie exstat. ℙ Dux Syracusanus. V. *Dion. B. A.*

DIOBOLARES Meretrices, quae duobus obolis conducuntur, inquit *Festus* et *Varr. L. L.* 6, 3., a *διώβολον*, pars tertia drachmae Atticae. Hinc *Pl. Poen.* 1, 2, 58. Servulorum sordidorum scorta diobolaria. *Id. Ps.* 2, 2, 64. Apud anum illam diobolarem, cludam, crassam.

*DIOBESSI, orum, populi Thraciae. *Plin.* 4, 11. *B. A.*

*DIOCAESAREA, ae, f. *Διοκαισάρεια*, Cappadociae urbs. *Plin.* 6, 3. *B. A.*

[DIOCAS, ae, m. *διώχας*, part. aor. 1. verbi *διώκω*, persequor, qui nempe est persecutus, persecutor. Cognomen Romanum in *Juris Civ. Antejustin.* (ed. *Maio*) p. 57. Marco (*legendum fortasse* Marcio) Diocae. Hic est pro *Diochae*, extrita nempe, ut saepe fit, aspirata. *F.*]

[DIOCHARES, is, m. a *Ζεὺς*, *Διὸς*, Jovis, et *χάρις*, gratia, Jovi gratiosus. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 477. *n.* 148. L. Metrinius L. L. Diochares. *F.*]

[DIOCHARINUS, a, um, adj. ad Diocharen pertinens, C. Julii Caesaris libertum, de quo meminit *Cic. Att.* 11, 6. Quaere ex Diochare, Caesaris liberto. *Id. ib.* 13, 45. Quae epistola quamquam ante data erat, quam illae Diocharinae, tamen etc. *F.*]

*DIOCLEA, ae, urbs Dalmatiae. *Plin.* 2, 23. ℙ Item nomen matris Diocletiani Imperatoris. *Aur. Vict.* in *Epit.* 54. *B. A.*

*DIOCLES, is, m. *Διοκλῆς*, medicus quidam, Carystius. *Plin.* 20, 30. 22, 25. et 26, 2. *Cels.* 3, 24. ℙ Diocles ante audiebat Diocletianus, teste *Aur. Vict.* in *Epit.* 54. *B. A.* [Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 76, 4. C. Appulejo Diocli. Et femin. in apud alia *eund.* 1140, 5. Aurelia Dioclia. *F.*]

*DIOCLETIANUS, i, m. Imperator Romanus, scribae filius est creditus, teste *Eutrop.* 9, 19. donec imperium sumeret, Diocles appellatus. Ubi orbis Romani potentiam cepit, Graium nomen in Romanum convertit. *Aur. Vict.* in *Epit.* 54. et *de Caesar.* 38. *B. A.*

*DIOCLEUS, a, um, adj. ad Dioclem spectans. *Cels.* 7, 5. Diocleus graphiscus. *B. A.*

DIOCMITAE. V. DIOGMITAE.

*DIODELA, ae, f. herba quaedam, cujus meminit *Appul. de herb.* 88. *B. A.*

*DIODORUS, i, m. *Διόδωρος*, peripateticus, Critolai discipulus. *Cic. de Or.* 1, 11. et *de Fin.* 5, 5. ℙ Diodorus, Siculus, historicus, vixit temporibus Julii Caesaris et Augusti. Ejus Bibliothecam meminit *Plin. H. N. Praef.* post med. ℙ Item dialecticus quidam, de quo *Cic. de Fato* 6. *Plin.* 7, 53. ℙ *Diodori insula* in sinu fuit Arabico. *Plin.* 6, 29. *B. A.* [Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 127. *col.* 6. Q. Vivius Diodorus. Et femin. in alia apud *eund.* 638, 1. Messia Q. L. Diodora. *F.*]

*DIODOTUS, i, m. *Διόδοτος*, Stoicus, praeceptor Ciceronis in dialecticis, domi Ciceronis mortuus est. *Cic. Acad.* 4, 36. *Id. N. D.* 1, 3. *Id. Att.* 2, 20. prope fi. *Id. Fam.* 9, 4. et 13, 16. *med. Id. Brut.* 90. et *Tusc.* 5, 39. *B. A.* [Cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 567, 1. Aelius Diodotus. *F.*]

DIOECESIS, is, f. *διοίκησις*, gubernatio, administratio, jurisdictio: a *διοικέω*, administro, rego, guberno. Item locus, in quo quis jurisdictionem exercet. Graeca quidem vox est, et non semel Graece a *Cic.* usurpata, ut *Fam.* 13, 53. et 67. Aliquando tamen etiam positione Latina, cum de Graecorum provinciis loqueretur, ut *ib.* 3, 8. *circa med.* Ut me omnium illarum dioecesium, quae cis Taurum sunt, omniumque earum civitatum magistratus legationesque convenirent. *Dioecesis* vero dicitur portio quaedam provinciae, cujus administratio et jurisdictio propraetori permissa est. Ita *Cicero* praeter Ciliciam tres dioeceses in Asia habebat, Cybariticam, Apamensem et Synnadensem. ℙ Posterioribus temporibus *dioecesis* dicta est plurium provinciarum administratio, quae simul collectae parebant praefecto praetorii, vel ejus vicario. *Ammian.* 17, 7. Aristaenetus affectatam recens dioecesim curans vicaria potestate. *Imppp. Valens, Gratian. et Valentinian. Cod. Theod.* 7, 6, 3. Per Asianam et Ponticam dioecesim. ℙ Latine *jurisdictio* et *praefectura* dici potest. ℙ Apud Ecclesiasticos scriptores est locus jurisdictionis episcopalis. *Sidon. ep.* 7, 6. *a med.* Nulla in desolatis cura dioecesibus parochiisque. *Sever. Sulpic. dial.* 2, 3. Visitare dioeceses. ℙ Aliquando sumitur pro parochia. Ex multis autem parochiis dioecesis episcopalis constat. *Sidon. ep.* 9, 16.

DIOECETES, ae, m. *διοικητής*, dispensator seu qui curationem et quasi dispensationem rerum ac bonorum regis vel alicujus e magnatibus ac ditioribus suscepit: a *διοικέω*, administro, rego. Graeca vox, quae Latine scripta reperitur apud *Cic. Rabir. Post.* 8. et 10. cum de rebus ad Aegypti regem pertinentibus (ubi hoc nomen muneris erat in usu) verba facit.

*DIOGENES, is, m. *Διογενής*. Cynicus philosophus, qui patriam habuit Sinopen civitatem Ponti. Vixit Alexandri M. aetate, quem dixisse ferunt, ut *Laertius* prodit, *Nisi Alexander esset, velle sese esse Diogenem*. De eo *Cic. Tusc.* 1, 43. 3, 23. cet. *Id. Mur.* 36. *Id. N. D.* 3, 34. ℙ Item alius, Babylonius, Stoicus, Chrysippi auditor, Carneadis et Laelii praeceptor. *Cic. Acad.* 4, 30. prope fi. *Fin.* 2, 8. *Divin.* 1, 3. *extr. Tusc.* 4, 3. *post init.* et *de Senect.* 7. *post med. Gell.* 17, 21. *extr.* ℙ Et insignis pictor, qui aetate vixit Demetrii Poliorcetae. *Plin.* 35, 11. ℙ Diogenes Apolloniates, physicus, vixit Anaxagorae temporibus. Aera Deum fecit. *Cic. N. D.* 1, 12. Cf. *Laert.* 9, 57. ℙ Diogenes, Graecus, M. Coelii Rufi amicus. *Cic. Fam.* 2, 12. et 8, 8. ℙ Item nomen servi. *Cic. pro Cluent.* 16. ℙ Diogenes Laertius, sive, ut *Tzetzes* vocat, Diogenianus, Epicureus, decem libros scripsit de Vitis Philosophorum. V. *Voss. de Hist. Graec.* 2, 13. *B. A.* [Est cognomen frequens apud Romanos. *Inscr.* ap. *Mur.* 803, 6. M. Casius Diogenes. ℙ Prima syllaba in arsi anceps est. *F.*]

[DIOGENETUS, i, m. *Διογένητος*: a *Ζεὺς*, *Διὸς*, Jovis, et *γενητὸς*, genitus, Jove genitus. Est nomen servile. *Inscr.* ap. *Grut.* 107, 9. Genio Caesarum Diogenetus vilicus *fecit*. Haec eadem habetur etiam ap. *Fabrett.* p. 38. *n.* 186., in qua legitur per syncop. *Diognetus*, mendose quidem, ut videtur; nam *Diogenetus* est etiam in eadem apud *Smetium* p. 34. *n.* 3. *F.*]

[DIOGENIANUS, i, m. derivat. a *Diogenes*. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Mur.* 887, 7. Myrtilus Caesaris (*servus*) Diogenianus. *F.*]

DIOGMITAE, arum, m. plur. levis armaturae milites, quos maxime ad frenandas latronum incursiones in provinciarum finibus constituebant imperatores. *Ammian.* 27, 9. Adhibitis semiermibus paucis, quos diogmitas appellant. *Capitolin. Anton. philos.* 21. Armavit et diogmitas. ℙ Scribunt aliqui *diocmitae*. Dicti sunt autem a *διωγμὸς*, persecutio, quod a *διώκω*, persequor, quia armatura levi instructi, ad persequendos hostes idonei erant.

*DIOGNETUS, i, itinerum Alexandri dimensor appellatus a *Plinio* 6, 17. una cum Baetone, cui comes fuit. V. *Baeton. B. A.*

*DIOMEDEA, ae, f. *Διομήδεια*, uxor Iphicli, Iolai mater. *Hygin. fab.* 103. *B. A.*

DIOMEDES, i, m. *Διομήδης*, filius Tydei et Deiphiles, nepos Oenei, rex Aetoliae, qui cum reliquis Graecis ad Trojam profectus, adeo strenue se gessit, ut post Achillem et Ajacem Telamonium fortissimus haberetur. Fuit Ulyssi amicissimus. Una cum illo rapuit Palladium et cineres Laomedontis. Certamen singulare habuit cum Hectore et Aenea. Martem quoque in eo bello vulneravit, item Venerem in dextra manu, dum Aeneam illa protegere conaretur. Quam ob rem Dea irata Agialae uxori Diomedis tantam libidinem immisit, ut cum Cyllabaro (al. *Comete*) Stheneli filio concumberet. Hac re cognita, Diomedes domum reverti noluit, sed in Apuliam profectus, a Dauno filiam in uxorem accepit et regni partem, ibique Arpos vel Sipontum apud Garganum montem, item Venusiam, Beneventum, Equum Tuticum et oppida alia condidit. Ibi legationem accepit a Latino rege Aboriginum auxilia petente adversus Aeneam. Venulo legato narravit, Graecos omnes, qui bello Trojano militavissent, poenas dedisse; (V. *Ov. Met.* 14, 441. *et seqq.* et *Virg. A.* 11, 271., ubi narrant in aves fuisse conversos et quidem vivo Diomede: *Serv.* autem *ib.* post mortem ejus, cum sui ducis interitum insolabiliter quererentur) itaque precatus, ne se ad id bellum impellerent, hortatus est ad pacem. Quidam ferunt, Diomedem in Apulia repente evanuisse, alii ab Aenea dolo occisum fuisse, alii ab Illyriis. *Serv.* in *comment. A.* variis in locis. ℙ Diomedis campi, inquit *Fest.*, in Apulia appellantur, qui ei in divisione regni, quam cum Dauno fecit, cesserunt. Fuerunt autem ad Aufidum amnem, ubi Cannae, vicus Romana clade nobilis. ℙ Diomedes alter, rex Bistoniae vel potius universae Thraciae. Hic cum in Tyria oppido equos suos peregrinorum et hospitum carne aleret, victus ab Hercule, equis ipsis ad devorandum objectus est. *Serv.* ad *A.* 8, 300. et ad *ib.* 1, 756.

DIOMEDEUS, a, um, adj. *Διομήδειος*, ad Diomedem pertinens. *Ov. Met.* 15, 806. Et Diomedeos Aeneas fugerat enses, *h. e.* Diomedis regis Aetolorum. *Claud. VI. Cons. Honor.* 479. Et Diomedeis tantum praeclarior ausis, *h. e.* rebus ab eodem Diomede furtim et noctu gestis, cum Palladium Trojae suffuratus est etc. Quo pertinet illud

Statii Silv. 5, 3, 179. Qui Diomedei celat penetralia furti. ¶ *Diomedei agri* ap. *Mart.* 13, 93. sunt campi Aetoliae, ubi Diomedes regnavit. ¶ *Diomedea insula* ap. *Plin.* 3, 26, 30. est contra litus Apulum, nunc *Tremiti*, conspicua monumento Diomedis. Alia prope hanc, nunc *Caprara* seu *Capperaria*; alia nunc *S. Donnino*. Ceterum quinque hoc nomine insulas iis locis enumerant geographi, quos V. ¶ *Diomedeas arces* appellat *Stat. Silv.* 3, 3, 163. aliquot oppida, quae Diomedes in Italia condidit. ¶ *Diomedeae aves*, quas Graeci ἐρωδιοὺς dicunt, habitabant in una ex insulis Diomedeis. De his dicitur, quod Graecis navigiis laetae occurrebant, Romana aversabantur. Fuerunt socii Diomedis in ea conversi, ut in v. praeced. dictum est. *Serv.* ad *A.* 11, 271. et *Plin.* 10, 44, 61. ¶ *Diomedei equi* fuerunt Diomedis Thraciae regis humanis carnibus vesci assueti. *Claud. Rapt. Pros. praef.* 12. de Hercule: Et Diomedeos gramine pavit equos. *Auson. Idyll.* 19, 9. Diomedeae quadrigae, *h. e.* quatuor illi equi Diomedis Thracis. V. v. praeced.

*DION (*Dium*), i, n. Syriae urbs, in tractu Decapolitano. *Plin.* 5, 18. ¶ Item Euboeae insulae oppidum. *Plin.* 4, 12. ¶ Et Macedoniae, in Pieria. *Liv.* 44, 2. seqq. ¶ Et Cretae, ubi et promontorium cognomine. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

*DION vel DIO, onis, *Δίων*, dux Syracusanus, Dionysii tyranni cognatus. Vitam ejus scripsit *Nepos*: item *Plutarchus.* ¶ V. et *Dio. B. A.*

DIONAEUS, a, um, adj. *Διωναῖος*, ad Dionem pertinens. *Virg. A.* 3, 19. Sacra Dionaeae matri, divisque ferebam. *Id. Ecl.* 9, 47. Ecce Dionaei processit Caesaris astrum, *h. e.* Julii Caesaris, qui genus ducit ab Aenea filio Veneris. *Claud. Epith. Pallad. et Celer.* 102. Mira Dionaeae sumit velamina telae, *h. e.* vestem Diones matris Veneris. *Stat. Silv.* 3, 5, 80. Dionaea columba. *scil.* quia sacra est Veneri. *Colum.* 10, 286. Jamque Dionaeis redimitur floribus hortus. *ob eand. rationem.* ¶ *Dionaeum antrum* ap. *Hor. Od.* 2, 1, 39. est sub Nysa, altero Parnassi jugo, quod Baccho sacrum est. Ita *Acron.* Fortasse autem ita vocatur, quia jocis ibi et ludo (qui Veneris comitatus est) datur opera: vel quia Venerea carmina, et res ibi dicuntur, qualia nimirum *Horat.* leviore plectro canere se velle, ibi profitetur. [*Omnino. V. *Mitscherl.*]

DIONE, es, *et Latina positione* Diona, ae, f. *Διώνη*, nympha Oceani et Tethyos filia, quae ex Jove Venerem tertiam (*h. e.* quae Vulcani uxor, et Martis mater fuit) peperit. Ita *Cic. N. D.* 3, 23., ubi Latina positione utitur: poetae autem fere Graeca. *Hygin. praef.* Aetheris et Terrae filiam facit. *Claud. Rapt. Pros.* 3, 433. Venerem quaerat deserta Dione. ¶ Saepissime hoc nomine ipsa filia Venus appellatur. *Ov. Fast.* 2, 461. Terribilem quondam fugiens Typhona Dione. *Id. A. Am.* 3, 3. Alma Dione. Adde *Fast.* 5, 309. etc. ¶ Colles Isthmiae Diones apud *Stat. Silv.* 2, 7, 2. sunt montis Acrocorinthi in Isthmo, in quibus templum fuit Veneri sacrum. ¶ [*Item uxor Tantali, Niobes Pelopisque mater. *Hygin. fab.* 9, 82 et 83. *B. A.*]

DIONYSIA, orum, n. plur. Bacchanalia, festa in honorem Dionysi seu Bacchi, quae in plerisque Graeciae urbibus triennio quoque celebrabantur, ut docet *Donat.* ad illud *Ter. Heaut.* 1, 1, 110. Dionysia hic sunt hodie: apud me sis volo. Adde *Pl. Curc.* 5, 2, 45. V. TRIETERICUS. ¶ [**Dionysia, ae, f.* sc. *insula*, in mari fuit Aegaeo. *Plin.* 5, 31. ¶ Fuit et *Dionysia* nomen saltatriculae Romanae, datum illi forte, quod in Dionysi, i. e. Bacchi, tutela totum genus fuit histrionum et spectaculorum. *Gell.* 1, 5. Cum L. Torquatus Hortensium... non jam histrionem esse diceret, sed gesticulariam Dionysiamque eum notissimae saltatriculae nomine appellaret: tum voce molli atque demissa Hortensius, *Dionysia*, inquit, *Dionysia malo equidem esse*, *quam quod tu*, *Torquate*, ἄμουσος, ἀγροδίαιτος, ἀπρόσιτος. *i.* inelegans, agrestis, aditu difficilis. (Ita ed. *Venet.* 1494.) *B. A.*

DIONYSIACUS, a, um, adj. ad Dionysum sive Bacchum pertinens. *Auson. Ecl. de Feriis Rom.* Et Dionysiacos Latio cognomine ludos Roma colit, Liber quae sibi vota dicat.

DIONYSIAS, ădis, f. διονυσιὰς, nomen gemmae nigrae ac durae, mixtis rubentibus maculis: quae ex aqua trita saporem vini facit, et ebrietati resistere putatur. *Plin.* 37, 10, 57. ¶ [**Dionysias* (sc. *insula*) vetus nomen fuit Naxi insulae. *Plin.* 4, 12. *B. A.*]

[DIONYSIPOLITAE, arum, m. plur. incolae urbis Dionysipolis in Phrygia, in cujus nummis ap. *Eckel. D. N. V. T.* 3. p. 150. ΔΙΟΝΥΣΙΠΟΛΕΙΤΩΝ legitur. *Cic. Q. Fr.* 1, 2, 2. Dionysipolitas, qui erant inimicissimi, lenivi. *F.*]

DIONYSIUS et Dionysus, i, m. *Διονύσιος* et *Διόνυσος*, illud adj., hoc substant., unum est ex cognominibus Bacchi: a *Διὸς*, Jovis, et *Νύσα* urbe Arabiae, ubi educatus fuit: vel, ut est apud *Macr. Sat.* 1, 18., quasi *Διὸς νοῦς*, Jovis mens. Frequenter ita appellatur a Graecis, a Latinis non item. *Auson. epist. ante centon. nuptial.* Ne aut Thyonianum mireris, aut Virbium, illum de Dionysio, hunc de Hippolyto reformatum. *Id. epigr.* 30. Ogygia me Bacchum vocat, Osirin Aegyptus putat, Mysi Phanacen nominant, Dionyson Indi existimant. *Pl.* quoque *Stich.* 5, 2, 13. Bacchum *Dionysum* dicit: item *Accius* ap. *Macr. Sat.* 6, 5. ¶ [Dionysius, a, um, adj. idem ac Bacchicus. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 583, 3. M. Ulpio Aug. Lib. Dionysio. Alia apud *eund.* 387, 6. Petronia Dionysia. *F.*]

*DIONYSIUS, ii, Heracleotes, Zenonis Cittiei discipulus, propter oculorum dolorem a Stoicis desciscit et fit Epicureus seu Cyrenaicus, unde *μεταθέμενος* dictus est. *Cic. Acad.* 4, 22. *ad f.* de *Fin.* 5, 31. *post med.* et *Tusc.* 2, 25. Cf. *Laert.* 7, 166. seqq. ¶ Item Stoicus, Ciceronis aequalis, qui versus orationi nullo dilectu admiscebat. *Cic. Tusc.* 2, 11. Cf. *Laert.* 6, 43. ¶ Dionysius, Magnes, rhetor temporibus fuit Ciceronis, qui cum eo in Asia adolescens multum fuit. *Cic. Brut.* 91. *post med.* ¶ Fuit et hoc nomine servus Ciceronis, anagnostes, qui eum bello civili deseruit, quamvis valde apud eum honoratus fuerat. *Cic. Fam.* 5, 10. et 13, 77. *Id. Att.* 9, 12. ¶ M. Pomponius Dionysius, servus aut libertus Attici, quo Cicero usus in instruenda bibliotheca. *Cic. Att.* 4, 8, 11 et 15. *Id. Fam.* 12, 24. contra Carthaginenses, dein his pulsis occupatoque totius insulae imperio, copias in Italiam trajecit adversus Graecos, qui proxima Italiae litora tenebant. Itaque Locros prius expugnat, deinde Crotoniatas aggreditur, qui Locris auxilium tulerant. In Rhegium, post undecim menses expugnatum, saevissimus. Tandem, assiduis belli certaminibus a Carthaginensibus victus, insidiis suorum interficitur. Sed de mortis genere variant auctores. Sacrilegiis infamem, malae conscientiae Furiis eo usque exagitatum ferunt, ut ne uxori quidem nec filiabus suis fideret. *Justin.* 20, 1. *Nep.* in *Dione* 1 et 2. *Plin.* 8, 42. et 12, 1. *Cic. Tusc.* 5, 20. seq. et *N. D.* 3, 33 et 34. ¶ Dionysius, Dionysii superioris filius natu maximus, patri militum favore successit. Initio tyrannidis populum sibi libertate conciliavit, tria millia captivorum e vinculis exire permittens. Tributa insuper populo per triennium remisit, sublatisque fratribus ac propinquis, quos metuebat, paulatim in ceteros grassatus est. Itaque ob crudelitatem invisus Syracusanis, bello expugnari coeptus, in arcem se recepit. Tandem vi pulsus ex arce, profugus clam in Italiam Locros concessit, qui sub ejus erant potestate; a quibus ignaris, quod exul esset, exceptus, solitam in eos sex annis saevitiam exercuit. Tandem a Locrensibus ejectus, in Siciliam rediit, ibique Syracusas, securis omnibus, post longum pacis intervallum, per proditionem recepit. Cumque gravior esset, iterata conspiratione duce Dione Syracusano, cum Corinthiorum auxilio obsideretur, deposito imperio, arcem Syracusanis tradidit, atque in exilium Corinthum profectus est, ibique ludimagistrum agens pueros in triviis docuit. Erat enim eruditus, utpote olim Platonis auditor. Accepto tragicae victoriae nuncio, gaudio obiit. De eo *Nep.* in *Dione* 3. seq. *Cic. Fam.* 9, 18. et *Tusc.* 3, 12. *Justin.* 21, 1 — 5. *Plin.* 2, 100. 7, 30. et 53. ¶ Dionysius, cognomine Periegetes, scripsit Geographiam versibus hexametris Graecis, quae hodie exstat: quod opus *ἱστορικὸν καλοῦσιν οἱ παλαιοί*, ut ait *Eustathius.* Patria fuit Alexandria, non illa Aegypti aut Syriae, sed oppidum Susianae ad sinum Arabicum, inter Tigrim et Eulaeum flumina. *Plin.* 6, 27. Hoc in loco genitum esse Dionysium, terrarum orbis situs recentissimum auctorem constat, quem ad commentanda omnia in orientem praemisit divus Augustus, ituro in Armeniam ad Parthicas Arabicasque res majore filio. ¶ Dionysius Halicarnassensis, historicus insignis, Augusti temporibus floruit; quod satis indicat *Strabo* ejusdem temporis scriptor. Sic enim ille l. 14. *Καὶ καθ' ἡμᾶς Διονύσιος ὁ συγγραφεύς.* Ac ne alium hunc Dionysium putes, ipse in praefatione scribit, in Italiam se venisse, simul ac Caesar Augustus finem imposuit bello civili. Ex viginti libris, quos omnes se legisse testatur *Photius*, undecim tantum hodie supersunt. V. *Voss. de Hist. Graec.* 2, 3. ¶ Dionysius Cato. V. *Cato.* ¶ Dionysius Longinus. V. *Longinus.* ¶ Dionysius Thrax, patria Alexandrinus seu Rhodius vulgo dictus, Aristarchi, qui Romae tempore Pompeii docuit, fuit discipulus. Varia grammatica et commentaria scripsit, teste *Suida.* Hujus *Γραμματικὴν*, omnium, quae exstant, ait *Blomfieldius*, operum hujuscemodi vetustissimum, primus edidit *Fabricius* in *Bibl. Graec.* T. 4. p. 26. seq. plenius vero nuper *Immanuel Bekkerus.* V. ejus *Anecdota Graeca*, T. 2. p. 627. Fuit autem, ut ex *Scholio ibid.* p. 723. vulgato discimus, Byzantius, Thrax generatim dictus. *Τὸ μὲν γένος ἦν Βυζάντιος, ἐκαλεῖτο δὲ Θρᾷξ, τῷ μείζονι κοσμούμενος τῆς χώρας ὀνόματι.* Ceterum dubium jamdudum nonnullis fuisse, Dionysiine Thracis an alius cujusdam esset haec *Γραμματικὴ*, patet ex *Schol. ibid.* p. 672. Textus *Fabriciani* collationem cum Codice optimo *Venet. S. Marci Biblioth.* habes in *Villoisoni Anecd. Graec.* T. 2. p. 99. seq. ¶ Dionysius, qui Magonem transtulit. V. *Mago.* ¶ Fuit et Dion cognomen Ptolemaei decimi tertii. V. in *maeus.* ¶ Dionysius, Musonii filius, sacerdo templi Solis. Scripsit *ἱστορίας τοπικὰς* libris orbis descriptionem, et historicae institution bros decem. *Tertull. de Anima* 46. V. *Soli* ¶ Fuit autem insignis pictor hoc nomine. 35, 10. Dionysius nihil aliud quam homines xit, ob hoc Anthropographus cognominatus. 11. ¶ Item statuarius. *Plin.* 36, 5. ¶ Et cus. *Plin.* 20, 11. *Cels.* 6, 18. Forte idem Sallustius Dionysius audit *Plin.* 32, 7. *B. A.*

[DIONYSOCLES, is, m. Bacchi gloria: ex νυσος, Bacchus, et κλέος, gloria. Est cogn Romanum. *Inscr.* ap. *Murat.* 1125, 10. L. St Dionysocles. *F.*]

*DIONYSODORUS, i, m. *Διονυσόδωρος*, ins fuit geometra, Melius. *Plin.* 2, 109. ¶ Iten bilis statuarius. *Id.* 34, 8. ¶ Et pictor insi *Id.* 35, 11. ¶ Et medicus. *Id.* 37, 1. ¶ bus omnibus in locis ed. *Basil.* 1530. habet *D. siodorus.* Neque aliter *Hofmannus* ac *More* Lexicis suis. *B. A.*] [Est cognomen Roma *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* p. 135, 3. C. J Dionysodorus. *F.*]

[DIONYSONYMPHAS, ădis, f. διονυσονυμ herbae genus ap. *Plin.* 24, 17, 102. V. C GNETE. *F.*]

*DIONYSOPOLIS, is, f. *Διονυσόπολις*, *Διον πόλις*, Phrygiae majoris oppidum, cujus inc *Dionysopolitae*, quod v. suo loco. ¶ Item o dum Moesiae inferioris, ad Pontum Euxinum confinio Thraciae, nunc *Varna. Mela* 2, 2. *B*

DIOPETES, is, m. διοπετὴς, genus ranae, q per imbres coelo delabi vulgus putat: a *Ζεὺς*, Juppiter, aer, et *πέτομαι*, volo, as. *Plin.* 32 24. Ranae, quas diopetes, et calamitas voc et *ib.* 10, 50. Jecur ranae diopetis. ¶ Sunt utroque loco leg. *dryophytes*, ut intelligatur r genus in arboribus nascens, atque habitans: a δ quercus, arbor, et *φύω*, nascor.

[DIOPHANTUS, i, m. a *Ζεὺς*, *Διὸς*, Jovis, *φαίνω*, ostendo, Jovem ostendens. Est cogno Romanum. *Inscr.* ap. *Murat.* 1034, 4. P. Na nius Diophantus. *F.*]

[DIOPITHES, is, m. a *Ζεὺς*, *Διὸς*, Jovis, *πειθεὶς*, [*!!] obediens, Jovi obediens. Est gnomen Romanum. *Inscr.* ap. *Murat.* 1613, 8. Passieno Diopithi. *F.*]

DIOPTRA, ae, f. διόπτρα, geometris est inst mentum, quo turrium, montiumque altitudines intervallo dimetiuntur: a διόπτομαι, perspic Ejus usus est etiam in librandis aquis, hoc est investigandam altitudinem, aut profunditatem f tis, unde aqua alio per aquaeductum ducenda *Vitr.* 8, 6. Libratur autem dioptris, aut lib aquariis, aut chorobate: sed diligentius per c robaten, quod dioptrae libraeque fallunt. ¶ It in perspiciendis solis umbris, unde cognoscat recta earum linea in aequinoctiis ante et post n ridiem, aut altitudo et depressio in solstitiis, e *Plin.* 2, 69, 69. Nisi terra in medio mundi ess aequales dies noctesque haberi non posse, dep hendunt et dioptrae, cum aequinoctiali tempore eadem linea ortus occasusque cernatur, etc.

*DIORYCTOS, i, m. *Διώρυκτος*, locus fuit Aca naniae, trium stadiorum longitudine, ubi Leucad insula olim opera accolarum a continenti fuit a scissa, eidemque reddita, ventorum flatu cong riem arenae accumulantium. *Plin.* 4, 1. ¶ Ne pe a διορύσσω, *perfodio*, dictum est nomen, ut *Dioryx*, quod V. *B. A.*

DIORYX, ȳgis, f. διῶρυξ, fossa, canalis: a δι ρύττω, perfodio. *Mela* 3, 8. *a med.* Manu fact amnis, ideoque referendus, quod ex Nili alv dioryge adductus.

DIOS BALANUS, f. *Διὸς βάλανος*, *h. e.* Jov glans, castanearum genus, quas nos *marroni*, opinor, dicimus. *Plin.* 15, 23, 25.

*DIOSCORIDU (*Διοσκορίδου*), i. e. Dioscoridi sc. insula, prope Arabiam fuit. *Plin.* 3, 10. Fu autem Dioscorides, a quo dicta est, insignis m dicus et scriptor temporibus Antonii et Cleopatra *B. A.*

DIOSCORON vel Dioscūron, *h. e.* *Διὸς κούρων* insula in finibus Italiae, e regione Lacinii promon torii. *Plin.* 3, 10. *B. A.*

[DIOSCORUS, i, m. ex *Ζεὺς*, *Διὸς*, Jovis, e κόρος, juvenculus. Hinc Dioscori vel Dioscuri *Διόσκοροι*, vel *Διόσκουροι* appellati sunt Castor e Pollux Jovis filii. Est cognomen Romanum. *Inscr* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 409. C. Valerius Dios corus. *F.*]

*DIOSCURIAS vel Dioscorias, adis, f. *Διοσκουριὰς Straboni*, urbs in Colchide nunc deserta, quondam adeo clara, ut nonnulli prodiderint, in eam trecentas nationes, quae dissimilibus linguis uterentur, descendisse, et postea a Romanis centum triginta interpretibus negotia ibi gesta fuisse. *Plin.* 6, 5 et 28. *Mela* 1, 19. *Isidor.* 15, 1. *Dioscoris* audit *Hygin. fab.* 275. *B. A.*

*DIOSCYAMOS, i, f. herba onisymphaca. *Apul. de herb.* 4. *B. A.*

DĬŎSHĬĔRĪTAE, arum, m. plur. incolae urbis Lydia circa Caystrum, cui nomen Διὸς ἱερὸν, vis fanum, in cujus nummis apud *Eckhel. D. N. T.* 3. p. 100. ΔΙΟΣΙΕΡΕΙΤΩΝ legitur. *Plin.* 29, 31. Hypaepeni, Dioshieritae. *F.*]

*DIOSHIERONĪTAE, arum, populi Galatiae. *in.* 6, 26. *B. A.*

*DIOSPĂGE, es, oppidum Mesopotamiae. *Plin.* 26. *B. A.*

DĬOSPNEUMĂ, ătis, n. Διὸς πνεῦμα, *h. e.* Jovis iritus. Ita a nonnullis dicitur rorismarini quodm genus. *Appul. Herb.* 79.

*DIOSPOLIS, is, f. Διόςπολις, i. e. Jovis oppim, nomen alterum fuit Thebarum Aegyptiarum. *in.* 5, 9. ¶ Item antiquum nomen Laodiceae, bis Phrygiae majoris. *Plin.* 5, 29. *B. A.*

DĬOSPŎLĪTĀNUS, a, um, adj. ad Diospolin rtinens, ut Diospolitana Synodus, *Hieron. ep.* 3. *n.* 2.

*DIOSPOLĪTES, ae, sc. nomos, una ex Aegyi praefecturis fuit, cujus caput Diospolis. *Plin.* 9. *B. A.*

*DIOSPYROS, i, m. διόσπυρος, herba de qua *in.* 27, 11. Inter omnes herbas lithospermo nil est mirabilius. Aliqui aegonychon vocant, alii ospyron, alii heracleos (leg. *heracleon*). *B. A.*

*DIOS TECNOSIA, (Διὸς τεκνωσία, Jovis pars,) fons mirae naturae. *Plin.* 2, 103. In Andro sula templo Liberi patris fontem Nonis Januariis mper sapore vini fluere Mucianus ter COS. cret: Dios technosia vocatur. *Harduinus* mutavit Διὸς θεοδοσία. Ed. *Basil.* 1530. habet *Diostechnoa*, uno verbo. *B. A.*

DĬOTĂ, ae, f. διώτη, vas seu dolium fictile duas sas habens, ad servandum vinum accommodatum: δὶς, bis, et οὖς, ὠτὸς, auris. *Hor. Od.* 1, 9, Deprome quadrimum Sabina, O Thaliarche, meum diota. ¶ Sunt qui scribant *dyota* a δύο, duo.

[DĬŌTĪMUS, i, m. Jovem venerans: a Ζεὺς, ιὸς, Jovis, et τιμάω, honoro, veneror. Est conomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 1033, 5. L. ullius Diotimus. *F.*]

[DĬOTRŎPHES, is, m. a Ζεὺς, Διὸς, Jovis, et ρόφις, alumnus, Jovis alumnus. Est cognomen omanum. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 372. *n.* 159. A. *egetius* Diotrofes. nempe littera *f* pro *ph*, ut saeissime apud Latinos. *F.*]

DĬOX, genus piscis frequens in Ponto. *Fest.*

[DĬPHĬLUS, i, m. Δίφιλος, architectus fuit in erducendis ad finem operibus tardissimus, adeo t locum fecerit proverbio *Diphilus Diphilo tardior. ic. Q. Fratr. ep.* 3, 1. Apud herum recte erat: Manliano offendi Diphilum Diphilo tardiorem. *Juven.* 3, 120. Diphilum ponit per antonomasiam ro familiari Graeculo. Al. leg. *dysphilus*, δύσφιος, ut sit amicus parum sincerus. ¶ Plures Dihilos recenset *Voss. de Hist. Graec.* 3, 360. *B. A.* st cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 43, 4. ex. Erbonius Sex. L. Diphilus. *F.*]

DĬPHRYGES, is, f. τὸ διφρυγὲς, metallicum exrementum, quod tum ex lapide pyrite fit cremato n caminis, donec excoquatur in rubricam; tum x luto cujusdam specus in Cypro, arefacto prius, einde sarmentis usto; tum in fornacibus aeris, aece subsidente. Differentiae siquidem, quod aes efluit, scoria extra fornaces, flos supernatat, dihryges remanet. *Plin.* 34, 13, 37. Facile ab ea iscernitur, quam in officinis diphrygem vocant, tc. Deinde subdit ea, quae modo dicta sunt. st autem a δὶς, bis, et φρύγω, torreo. *Cels.* 5, . enumerat inter ea, quae corpus exedunt. Haet enim usus aliquot in quibusdam medicamentis, it videre est apud *eund. ib.* 22. et *Scribon. Comp.* 27. et 247.

DĬPHTHONGUS, i, f. δίφθογγος, duas habens oces: a δὶς bis, et φθόγγος, sonus. Graeca vox st et adjectiva; et usurpatur a grammaticis, cum uae vocales, quae singulae suam vocem habent, n unam contrahuntur, ut *ae*, *au*, *oe*. *Capell.* 3., *risc.* 1. p. 561. etc. ¶ Reapse est vox adjectiva; tenim intelligitur syllaba. Hinc *Isid. Orig.* 1, 6. Diphthongae syllabae Graeco nomine dictae, uod in eis binae vocales junguntur. ¶ Hae vero inae vocales divisim pronunciabantur, nam *Mart.* 1, 72. Naevia sex cyathis, septem Justina bibatur. V. BIBO.

DĬPHYES, διφυὴς, duplicem naturam habens: a δὶς, bis, et φύω, nascor, sum. Apud *Plin.* 37, 10, 57. (ut quidem legit *Harduin.*) nomen est gemmae duplicis, candidae et nigrae, maris et feminae, genitale utriusque sexus distinguente linea. [*Vulgo legitur *Diphris*. ¶ Item herbae nomen. *Appul. herb.* 47. *B. A.*]

DIPLANGĪUM, ii, n. a. διπλοῦν, duplex, et ἀγγεῖον, vas, *h. e.* vas fictile quoddam, in aliud aeneum immissum, [quo prunis imposito, liquor calore vaporatus, mox frigescens stillatim defluit, quod Graeci δίπλωμα dicunt. Hinc *Scribon. Comp.* 73. Deinde per duplex vas coquitur, donec mellis habeat spissitudinem. *F.*] *Reines. Variar. lect.* 3, 11. haec verba citat *Theod. Priscian.* 1, 19. Amurca diplangio cocta.

[DĬPLĀSĬUS, a, um, adj. διπλάσιος, duplex, duplo major. *Capell.* 9. p. 330. Per genus, cum diplasium, aut hemiolium simul jungimus, vel quod ex pluribus aequaliter copulatur. *F.*]

[DĬPLE, es, f. διπλῆ, scilicet γραμμή, linea: ita appellatur signum criticum, duplici linea formatum sic ≻ vel ≺, in margine apponi solitum, ad aliquid majoris momenti legentibus indicandum, de cujus signi forma et significatione multa habet *Isid. Orig.* 1, 21. Graece vero scribit *Cic. Att.* 8, 2. Vibullii res gestae sunt adhuc maximae. Id ex Pompeji litteris cognosces: in quibus animadvertito illum locum, ubi erit διπλῆ. *F.* ¶ [De hac nota consulas velim *Villoison. Prolegom. ad Homer.* p. 19. *Eschenbach.* ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ *Vett. Critt.* p. 319. seq. *Montfaucon. Palaeogr. Gr.* p. 372. *Menag.* ad *Laert.* 3, 66. *Troz.* ad *Hugonem de Orig. scrib.* p. 280. Quibus adde *Schol.* ad *Aristoph. Nub.* pluribus in locis. *B. A.*]

DĬPLINTHĬUS, a, um, adj. constans duorum laterum ordine, ut diplinthius paries, apud *Vitr.* 2, 8. a δὶς, bis, et πλίνθος, later. Sic triplinthius paries, *Vitr. ib.*

DĬPLŎIS, idis, f. διπλοῒς, vestis genus amictui aptum, non indutui. Videtur autem esse pallium ita involutum corpori, ut altera ejus pars alteri super injecta duplici amictu tegat: a διπλόος, duplex: quamquam et universim pro quocumque superiori vestimento accipi potest. *Sulpic. Sev. Hist. sacr.* 1, 35. David diploidem ejus (Saulis) abstulit. [*Vulg. interpr. Reg.* 1, 24, 5. de eodem *praecidit oram chlamydis* habet. *F.*] *Novius* ap. *Non.* 4, 219. Cretanus si me diploide a recta grassatur via. [Hic *Bothe* conjicit legendum *si me dediploidat, recta*, etc., *h. e.* si me diploide spoliat. *Acron* ad illud *Hor. Ep.* 1, 17, 25. Quem duplici panno patientia velat; haec habet: Cum Plato invenisset illum naufragum diploide, Id est panno duplici, involutum, etc. Ex his patet, pallium philosophorum, et chlamydem regiam, diploidem appellari. ¶ Est etiam id, quod *Cato R. R.* 76. solum placentae appellat, ita vocata, quia ceteris tractis crassior esse debet. *Apic.* 4, 2. Ita ut per singula coria substernas diploidem in (*lege* inde) laganum. *F.*]

DĬPLŌMĂ, ătis, n. δίπλωμα, litterae principis, aut magistratus, quibus aliquid alicui conceditur: ita dictae a forma, quia formabantur in modum tabellarum duplicium, de quibus V. DUPLEX. Est enim vox Graeca a διπλόομαι, duplico. *Cic. Fam.* 6, 12. Diploma statim non est datum. *et mox.* Perceleriter se ablaturum diploma, *h. e.* quo Caesar Balbo, qui a Pompejo steterat, reditum concedebat. *Id. Att.* 10, 17. De diplomate admiraris, *h. e.* facultate excedendi Italia. *Modestin. Dig.* 48, 10, 27. Qui falso diplomate usus commeavit, *h. e.* facultate discedendi e castris. *Suet. Ner.* 12. Quibus post editam operam diplomata civitatis R. singulis obtulit, *h. e.* litteras quibus jus civitatis concedebatur. *Plin. ep.* 10, 121. Neque cuiquam diplomata commodavi, neque in rem ullam, nisi tuam, *h. e.* facultatem utendi in itinere cursu publico, quae et *evectio* dicitur. *Id. ib.* 14. Festinationem tabellarii diplomate adjuvi. Sic *Venul. Dig.* 45, 1, 37. *post init.* Diplomate diebus et noctibus iter continuare. *et paulo post.* Si diplomate usus aut felici navigatione, maturius pervenerit Ephesum. Eod. sensu a *Senec. Clem.* 1, 10. *extr.* usurpatur. *Suet. Aug.* 50. In diplomatibus libellisque et epistolis signandis sphinge usus est. ¶ *A diplomatibus* est inter officia domus Augustae: cujus munus erat diplomata scribere. *Inscr.* ap. *Murat.* 885, 4. T. Aelius Aug. Lib. Saturninus a diplomatibus. ¶ Est qui scribat *duploma*, quod a διπλοῦς fiat *duplus*.

[DĬPLŌMĀRĬUS, a, um, adj. ad diploma pertinens, ut *tabellaris diplomarius*, qui nempe principis diplomata ferebat ad cursum publicum usurpandum. *Inscr.* in tessera aenea ap. *Morcell. de stil. Inscr. Lat. T.* 1. p. 421. *edit. Pat.* Thoantis Ti. Caesaris Aug. dispensatori (pro *dispensatoris*) ab tobis (pro *tubis*). De statione Caesaris Aug. tabellaris diplomari discede. *Id. ib.* haec addit ad inscriptionem illustrandam. *Tabellarem* et *tabellarium* dixisse veteres, verisimile est, ut *tabularem* et *tabularium* dixerunt. *Diplomari* vocativo casu scriptum vel ex usu, vel quod littera *e* deest, ut *s* in *dispensatori*. Extremo verbo *discede* viam tabellarius inire jubebatur. Hic vero Thoans *tabellaris de statione Caesaris* dicitur, quod fortasse in ea statione maneret, in qua princeps morabatur, et, tuba signo dato, ubi ad municipia is stationesque appropinquaret, se ex tabellariorum principalium numero esse praenunciaret. *F.*]

DĬPONDĬĀRĬUS et Dupondiarius, a, um, adj. ad dipondium pertinens. *Colum.* 4, 30. Perticae cacuminum, modicae plenitudinis, quae tamen dipondiarii orbiculi crassitudinem non excedant, optime panguntur, h. e. circuli tam lati, quam est moneta duorum assium, quam *dipondium* vocabant. ¶ *Dupondiarius as* idem est, quod dipondius. *Plin.* 34, 2, 2. Aes Marianum aurichalci bonitatem imitatur in sestertiis dupondiariisque. ¶ [*Dupondiarius dominus* ap. *Petr. fragm. Trag.* 58. *Burm.* et *dupondiarius homo ib.* 74. est dominus et homo diobolaris, nullius pretii, qui dupondii est aestimandus Hinc *Id. ib.* 58. ait: Dupondii non facio matrem. *F.*]

DĬPONDĬUS et um, vel Dupondius et um, m. aut n., sed m. usitatius, moneta Romana duos valens asses. Pondo enim libram significat: porro asses initio librae pondo facti sunt, et *assipondia* dicti: cusa est etiam moneta, quae duos asses valeret: haec est *dipondius*: quae procedente tempore, ad diminutionem assis ipsa quoque diminuta est. *Varr. L. L.* 8, 49. Dicitur a multis duobus modis, hic dupondius et hoc dupondium. *et paulo post.* Dupondius dictus, quod duo asses pendebat. (*Adde ib.* 4, 36.) *Petr. Sat.* 14. Praeter unum dupondium, nihil ad manum erat. ¶ Per catachresim sumitur pro mensura duorum pedum. *Colum.* 11, 2. *post init.* Solum defoditur in altitudinem dipondii semissis, operis quinquaginta. *Id.* 3, 13. Sulcus altus dupondio et dodrante. Adde 4, 1. ¶ Ad scriptionem quod attinet, magis Latinum videtur si per *du* scribatur, nempe a *duo*, quam si per *di*, quod Graeco δὶς, bis, proxime accedit.

DIPSĂCOS, i, f. δίψακος, (dipsacus fullonicus *Linn. Cardendistel*), herba est folia habens lactucae, bullasque spinosas in dorsi medio, caulem duum cubitorum, iisdem spinis horridum, genicula ejus binis foliis amplectentibus, concavo alarum sinu, in quo subsistit ros salsus. Haec *Plin.* 27, 9, 47. Inde nomen traxit a δίψα, sitis, quia tanquam sitibunda humorem in ejus foliis colligit. Eadem ab *eod.* 25, 13, 108. labrum Veneris appellatur.

DIPSAS, ădis, f. διψὰς, genus viperae, cujus morsu icti siti perire dicuntur, quod ipsa quoque semper sitire creditur: a δίψα, sitis. *Lucan.* 9, 610. in mediis sitiebant dipsades undis. et *ib.* 718. torrida dipsas. et *ib.* 754. fatique minorem Famam dipsas habet, terris adjuta perustis. *Sil.* 3, 312. rabidas effervescente veneno Dipsadas immensis horrent Garamantes arenis. Adde *Plin.* 23, 8, 80. ¶ Est etiam nomen lenae valde accommodatum, quam *Ovidius* insectatur, quod puellam suam meretricia arte instrueret, *Amor.* 1, 8, 1. Est quaedam (quicumque volet cognoscere lenam, Audiat) est quaedam nomine Dipsas anus. ¶ [*Est et nomen fluvii in Cilicia, ex Tauro monte profluentis. *Lucan.* 8, 255. Jam Taurum, Tauroque videt Dipsanta cadentem. Al. leg. *Dipsonta*. *B. A.*]

*DIPSĬUS, a, um, adj. δίψιος, i. e. siticulosus, aridus. Hinc *Argos Dipsium*, Inachium, vel Hippium. *Plin.* 4, 5. V. *Argos*. *B. A.*

DIPTĔROS, a, um, adj. δίπτερος, duas alas habens: a δὶς, bis, et πτερὸν, ala. A *Vitr.* 3, 1. dicitur *aedes dipteros*, quae duas habet veluti alas columnarum, quibus aspectus ipse aedis formatur. Dipteros, inquit, octastylos et pronao, et postico: sed circa aedem duplices habet ordines columnarum, uti est aedes Quirini, etc. ¶ [Et Latina terminatione *Dipterus* est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 578, 7. Ti. Claudius Divi Claudii Lib. Dipterus. *F.*]

DIPTŌTĂ, orum, n. plur. δίπτωτα, dicuntur nomina duos tantum casus habentia, ut *Suppetiae*, *suppetias*. Sic triptota, tetraptota, pentaptota, quae tres, quatuor, quinque casus habent: a δὶς, bis, et πτῶσις, casus. *Diomed.* 1. p. 288. et *Priscian.* 5. p. 672. Sic monoptota, quae unam tantum positionem habent, ut *nequam*. *Prisc. ibid.* ¶ In singulari num. diptotos, tetraptotos forma, dicitur a *Consent. in Arte, ib.* p. 2034.

DIPTYCHUS, a, um, adj. δίπτυχὴς, plicatus, duplicatus: a πτυχὴ, plicatura. Diptycha, δίπτυχα, sunt tabellae plicatiles, quae panduntur et clauduntur, habentque usum litteris, praesertim amatoriis, conscribendis: et Latina appellatione *duplices* appellari possunt. *Vet. Scholiast.* ad *Juvenal.* 9, 36. Blandis epistolis et diptychis sollicitare. ¶ Diptycha consulum, quaestorum, etc. erant tabellae eorum nominibus inscriptae, et imaginibus adornatae, quas ipsi ad amicos mittebant apophoreti vice, et in vulgus spargebant ipso die magistratus initi. *Symmach. ep.* 2, 80. (al. 81.) et *ib.* 5, 54. (al. 56.) et *ib.* 9, 109. (al. 119.) et *Cod. Theod.* 15, 9, 1. ¶ Ea tacito nomine designare videtur *Claud. II. Laud. Stilich.* 346. et seqq. ¶ Fuerunt et episcoporum diptycha, de quibus *Venant. carm.* 10, 7, 34. Nomina vestra legat patriarchis atque prophetis, Cui hodie in templo diptychus edit ebur. ¶ *Diptychon* inscribitur libellus *Prudentii*, quo tetrastichis vetus et novum testamentum ille complectitur: quae sunt veluti duae tabulae, quibus universa divina lex et institutio continetur. ¶ Qui *dypticus* scribunt, male scribunt.

DĪPYLUM, i, n. δίπυλον, nomen portae Athenarum, quae in Academiam ferebat. *Cic. Fin.* 5, 1. et *Liv.* 31, 24., qui etiam describit. Dicta est a δὶς, bis, et πύλη, porta: quia major erat quam ceterae.

DĪPYROS, i, adj. δίπυρος, bis ustus: a δὶς, bis, et πῦρ, ignis. *Mart.* 4, 47. Encaustus Phaethon tabula depictus in hac est. Quid tibi vis, dipyron qui Phaethonta facis?

[DĪQUĀDRĀTUS, i, m. quadratus per omne latus; nam praepositio *di* significat in diversas par-

tes, sive huc et illuc, positionem. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Murat.* 1562, 2. Cn. Sulpicius Cn. L. Diquadratus. *F.*]

DĪRĀDĪO, as, a. 1. radios hinc inde emitto. Translate *diradiare vitem* apud *Colum.* 5, 6. *sub f.* est eam in ramos diducere, et traducibus dispergere in modum radiorum. Al. melius leg. *disrarare.*

DĪRAE, arum, f. plur. ἀραὶ, exsecrationes et imprecationes, quae horrende in aliquem effundebantur, Deos quosdam inauditos compellando, quibus quisquis devotus erat, credebatur maximo affici infortunio: a δεινὸς, terribilis, gravis. [*Cf. DIRUS, ubi aliam etymologiam proponemus.] Vulgo *diras*, quasi Deorum iras dici ajunt. Sunt enim *Dirae* Deae, Noctis filiae, eaedem quae Furiae et Eumenides, Jovis ministrae, quarum opera morbos, letum, bellum, et cetera mala mortalibus immittit. Sed priori vocabulo appellantur in coelo, altero in terris, tertio apud inferos: quamvis hoc perpetuum non est. *Virg. A.* 12, 845. Dicuntur geminae pestes cognomine Dirae, Quas, et Tartaream Nox intempesta Megaeram, Uno eodemque tulit partu, etc. V. ibi quae sequuntur. *Id. ib.* 7, 324 et 454. Dirae sorores. *Id. ib.* 4, 473. Ultrices dirae. *Val. Fl.* 1, 803. mors sera viam, tentataque claudat Effugia, et nostras nequeat praecurrere diras. *Tibull.* 2, 7, 35. Tunc tibi, lena, precor diras. *Tac. A.* 6, 24. Meditatas compositasque diras imprecari. *Plin.* 8, 7, 7. Ut diras Pompejo, quas ille mox luit, imprecaretur. *Id.* 4, 8, 19. de Orco amne: Poenales aquae dirisque genitae. *Flor* 2, 6. Saguntinorum ultimae dirae. *Hor Epod.* 5, 89. Diris agere aliquem. *Aur. Vict. Epit.* 21. Fratrem suum interemit: ob quam causam furore poenas dedit Dirarum insectatione: quae non immerito ultrices vocantur. ¶ *Dirae* etiam dicuntur obscenae volucres, et alia tristia signa mali ominis. *Cic. Div.* 1, 16. M. Crasso quid acciderit, videmus, dirarum obnunciatione neglecta. *Plin.* 28, 2, 4. In augurum disciplina constat, neque diras, neque ulla auspicia pertinere ad eos, qui quamque rem ingredientes, observare se ea negaverint. *Id. ib.* 5. Sternutamento revocari ferculum, inter diras habetur. ¶ In singulari num. usurpavit *Serv.* ad *A.* 5, 7.

DĪRĀPĪO, is, pro *diripio*, dixit *Appul. de Deo Socr. sub f.* De quo quidem nescio qua ratione dirapimur, *h. e.* distrahimur, avellimur. Al. leg. *disrapimur.*

DĪRARO. V. DISRARO.

DIRCĀ. V. DIRCE.

DIRCAEUS, a, um, adj. Διρκαῖος, Thebanus, a Dirce fonte. *Virg. Ecl.* 2, 24. Amphion Dircaeus. *Hor. Od.* 4, 2, 25. cycnus, *h. e.* Pindarus. *Stat. Th.* 2, 142. heros, *h. e.* Polynices rex Thebarum. *Lucan.* 4, 550. semine Cadmi Emicuit Dircaea cohors. *Claud. I. Laud. Stil.* 320. Dircaea arva. *Id. IV. Cons. Honor.* 532. tela. *Prop.* 3, 15, 33. Thebae Dircaeae. *Stat. Ach.* 1, 12. Dircaeus ager. *Senec. Oedip.* 588. dens, *h. e.* serpentis a Cadmo Thebarum conditore occisi, ex quo dente nati sunt homines, qui se mutua caede confecerunt.

DIRCĒ, es, f. Δίρκη, Lyci Thebarum regis uxor, quam ille duxerat repudiata Antiopa. Verita, ne Antiopam revocaret, impetravit a marito, ut posset illam in vinculis detinere. Antiopa vero tempore partus soluta, gemellos, quos ex Jove conceperat, peperit, Amphionem et Zethum. Hi Lycum interfecerunt, Dircen vero caudae indomiti tauri alligarunt, quae diu ita per terram raptata, tandem Deorum commiseratione, quia Liberi patris Baccha fuerat, in sui nominis fontem conversa est, non procul a Thebis, qui in Ismenium fluvium labitur. *Prop.* 3, 13., *Hygin. fab.* 7 et 8. ¶ Hic fons est in Boeotia, teste *Ov. Met.* 2, 239. et *Plin.* 4, 7, 12. Hinc *Stat. Th.* 1, 38. Caerula cum rubuit Lernaeo sanguine Dirce. ¶ Ipsa quoque regio Dirce dicta est. *Stat. Th.* 2, 322. Dircen, Cadmique negatas Apparat ire domos, *h. e.* in Boeotiam et Thebas. ¶ *Dirca* pro *Dirce* positione Latina. *Pl. Ps.* 1, 2, 65. Quasi Dircam olim duo gnati Jovis devinxere ad taurum.

DIRCENNĀ, ae, f. fons Hispaniae gelidissimus apud Bilbilim urbem, in Salonem fluvium labens. *Mart.* 1, 50. Avidam rigens Dircenna placabit sitim.

DĪRECTĀRĪUS, ii, m. qui furandi causa in alienas domos se dirigit, idest ingreditur. *Ulp. Dig.* 47, 11, 7. Item qui directarii appellantur, hoc est ii, qui in aliena coenacula se dirigunt furandi animo, plus quam fures puniendi sunt. *Paul. Sentent.* 5, 4. Quoties alicujus domus introitur ab iis, qui vulgo directarii appellantur.

DĪRECTĒ, adv. κατευθὺ, recta, directo. *Cic. Acad.* 4, 20. Phoenices eo directius gubernant, quod eam tenent, quae cursu interiore, brevi convertitur orbe, *h. e.* Ursam minorem. ¶ Translate. *Id. Partit.* 7. Ut cum semel dictum sit directe, sicut natura ipsa tulerit, invertatur ordo, et idem quasi sursum versus retroque dicatur.

DĪRECTĪANGŬLUS, a, um, adj. directum habens angulum. *Capell.* 6. p. 230.

DĪRECTĪLĪNĔUS, a, um, adj. εὐθύγραμμος, directam habens lineam. *Capell.* p. 6, 229.

DĪRECTIM, adv. directe, recta. *Macr. Sat.* 7, 14. *circa med.* Oculorum profluvium per lucem directim pergit, quamdiu corpus offendat. et *ib.* 12. *ad f.* Maris inundatio directim in Aegaeum pergit. *Appul. Flor. n.* 23. p. 365, 19. Lapis directim caesus. ¶ Translate. *Id. Dogm. Plat.* 3. p. 34, 27. Directim dico inferri, cum eadem particula subjecta est tam in conjugatione, quam in ipsa illatione: reflexim vero, cum hoc fit viceversa.

DĪRECTĪO, onis, f. εὔθυνσις, εὐθυβολία, actus dirigendi. *Vitr.* 7, 1. Coagmentorum compositio planam habeat inter se directionem. *Quint.* 3, 6. *ante med.* Conjectura dicta est a conjectu, id est directione quadam rationis ad veritatem. ¶ Linea directa. *Appul. de Mundo* p. 57, 23. A polis, velut a cardinibus directio quaedam profecta, axis est dictus. Al. perperam leg. *discretio.*

DIRECTŌ, adv. εὐθὺς, εὐθὺ, κατευθὺ, idem quod directe, recta. *Cic. N. D.* 1, 25. Atomum pondere et gravitate directo deorsum ferri. *Caes. B. C.* 2, 9. Supra ea tigna directo transversas trabes injecerunt. ¶ Translate. *Cic. Partit.* 13. Argumentandi duo sunt genera, quorum alterum ad fidem directo spectat, alterum se inflectit ad motum. *Liv.* 1, 11. *extr.* Directo petiisse arma. Al. aliter leg. *Senec. ep.* 66. *post init.* Quaedam prima bona sunt, tanquam gaudium, pax, salus: quaedam secunda, tanquam tormentorum patientia, etc. Illa directo optamus nobis; haec si necesse erit, *h. e.* illa absolute, haec sub conditione, uti loquuntur Scholae. *Martian. Dig.* 40, 5, 55. Directo libertas data ancillae, *h. e.* immediate, et non per alium. *Scaev. ib.* 32, 1, 103. Non directo, sed per successionem ad filium hereditas patris pervenit. *Paul. ib.* 9, 4, 26. Directo agere cum aliquo.

DĪRECTŌRĪUS, a, um, adj. Directoriae litterae sunt, quibus quippiam aliquo dirigitur, mittiturque. *Impp. Arcad. et Honor. Cod. Theod.* 14, 15, 3. Frumenta attingere nullus audeat, aut mutatis directoriis, quoquam, praeter sacram urbem, transmittere.

DĪRECTŪRĀ, ae, f. directio, opus directe structum. *Vitr.* 7, 3. Quo fundatior erit ex arenato directura, eo firmior erit.

DĪRECTUS, a, um, part. a *dirigo*, εὐθύς, κατευθὺς, recto ordine positus. *Caes. B. G.* 4, 17. Tigna directa ad perpendiculum. *Id. ib.* 7, 72. Fossam ducere directis lateribus, ut ejus solum tantundem pateat, quantum summa labra distant. *Plin.* 11, 37, 45. Cornua in terram directa. *Tibull.* 4, 1, 93. Directo cursu contendere. *Catull.* 22, 7. Membrana directa plumbo. *Ov Met.* 1, 98. Tuba aeris directi. V. AES. *Cic. Caecin.* 8. Oleae directo ordine definiunt. *Id. Senect.* 17. Ordines arborum in quincuncem directi. *Varr. R. R.* 1, 40, *extr.* Cacumen ramuli directum ad coelum. *Cic. N. D.* 2, 57. Auditus flexuosum iter habet, ne quid intrare possit, si simplex et directum pateret. *Quint.* 5, 13, 11. Toto corpore obniti, et, ut sic dixerim, directa fronte pugnare. [*Comparat *Spald.* 2, 13, 3. 4.] *Liv.* 37, 23. Directae in frontem naves. *Vellej.* 2, 47. Saepe directa acie, saepe in agminibus, saepe eruptionibus, *h. e.* acie instructa et versa in hostem, et signis justo proelio collatis. *Gell.* 9, 1. Ut ictus directiores fiant. *Id.* 2, 22. Ventus directus in Austrum. *Plin.* 5, 22, 18. Altitudo montis per directum quatuor millia passuum est. *Senec. Qu. Nat.* 6, 20. Cadere in directum. *Varr. L. L.* 6, 2. In directo pedum octo esse, in anfracto sexdecim. *Gell.* 2, 1. Ore atque oculis eundem in locum directis. ¶ *Directus paries* est, qui parieti communi extrema sui parte ita adhaeret, ut figuram referat litterae ⊢ prostratae; ita ut linea transversa sit paries communis, recta vero directus, qui cum communi angulos rectos faciat. Ita *Hotoman. in Lex. Juris. Cic. Top.* 4. Omnibus est jus parietem directum ad parietem communem adjungere. ¶ *Directus locus* in rectum abruptus, et praeceps. *Caes. B. C.* 1, 45. Praeruptus locus erat, utraque ex parte directus. ¶ Translate. *Cic. Fin.* 1, 18. O praeclaram beate vivendi, et apertam, et simplicem, et directam viam! *Id. Coel.* 17. Iter directum ad laudem. et *ib.* 18. Non semper superet vera illa et directa ratio: vincat aliquando cupiditas, etc. ¶ Aliquando ponitur pro rigido, severo, et qui nulla ratione flecti potest. *Id. ib.* 16. Huic tristi ac directo seni responderet Coelius. Al. leg. *decrepito.* [*Male. Cf. *Ern.* in *Clav. Cic.*] *Id. Rosc. Com.* 4. Quid est in judicio? directum, asperum, simplex: quid est in arbitrio? mite, moderatum. ¶ *Directa oratio* dicitur a *Justino* 38, 3. *extr.* quae directa loquendi ratione tribuitur illi, qui loquens inducitur: cui opponitur, quae per infinitum modum perpetuo effertur. Utriusque exempla passim apud *Livium.* V. OBLIQUUS. ¶ *Directa actio* dicitur, quae legitima est, et recta ex verbis legis descendit: item quae in solidum alicui competit: item quae contrariae opponitur. *Paul. Dig.* 3, 5, 46. Nec refert, directa quis, an utili actione agat. Adde *ib.* 9, 4, 26. et *Ulp. ib.* 3, 5, 19. etc. ¶ *Directa verba* sunt, quae missis ambagibus, directo et simpliciter aliquid significant. *Liv.* 21, 19. Haec directa percunctatio belli magis ex dignitate populi R. visa est, quam, etc. ¶ Apud JCtos directa verba sunt *heres esto, do, lego, praecipio* et hujusmodi: quibus opponuntur verba fideicommissi, vel precaria, et inflexa. *Imp. Constantin. Cod.* 6, 23, 15. etc. Sic *directae, et fideicommissariae* libertates opponuntur. *Ulp. Dig.* 29, 4, 12 et *Terent. Clem. ib.* 28. Sic *institutio directa et precaria* apud *Ulp. Dig.* 29, 1, 19. ¶ *Directus* pro *dissectus* V. in DIRIGO. ¶ Comp. *Directior* supra. ¶ [*Permutantur *directus* et *decretus* (quoniam olim in multis libris scribi solebat *derectus*). V. *Drak.* ad *Liv.* 40, 30, 6. — et *dejectus*, *id. ib.* 2, 62, 1. — et *diremptus*, *id. ib.* 32, 10, 8. — et *direptus*, *id. ib.* 37, 31, 5.]

DĪREMPTĪO et Diremtio, onis, f. διάλυσις, divisio, separatio: item productio temporis vel rei in aliud tempus etc. a *dirimo. Cic. Planc.* 6. Nihil est, quod populo supplicetur, nihil, quod diremptio [*leg. *diribitio*, quod V.] nihil, quod supplicatio magistratuum exspectetur. V. DIRIBEO. Adde *Val. Max.* 4, 7. *init.*

DĪREMPTUS et Diremtus, a, um, part. a *dirimo*, separatus, disjunctus. *Lucr.* 1, 114. an anima nascentibus insinuetur, Et simul intereat nobiscum morte dirempta. *Plin. Pan.* 32. Dirempta mari gens. *Liv.* 32, 10. Quia dirempti medio amne fuerant. ¶ De illo *Cic. Q. Fr.* 3, 4. Cato diremptis [*leg. *diribitis*] tabellis etc. V. in DIRIBEO. ¶ [*Permutatur cum *directus.* V. hoc voc. — cum *direptus. Drak.* ad *Liv.* 32, 10, 8. 37, 32, 7.]

DĪREMPTUS et Diremtus, us, m. diremptio. *Cic. Tusc.* 1, 29. Est enim interitus quasi discessus et secretio ac diremptus earum partium, quae ante interitum junctione aliqua tenebantur. Al. [*male] leg. *direptus.* [*V. de hac confusione *Gesner.* ad *Varr. R. R.* 3, 5. et *Drak.* ad *Liv.* 24, 49.]

DĪRĒPO. V. DEREPO.

DĪREPTĪO, onis, f. διαρπαγὴ, actus diripiendi. *Cic. Fam.* 4, 1. Urbem sine legibus, sine judiciis, sine jure, sine fide relictam direptioni et incendiis. *Id. Cat.* 1, 7. Vexatio direptioque sociorum. *Id. Fam.* 4, 13. Direptiones bonorum. *Suet. Claud.* 21. *a med.* Expugnatio et direptio oppidi.

DĪREPTOR, oris, m. qui diripit. *Cic. Phil.* 3, 11. Urbis direptor et vexator Antonius. *Id. Cat.* 2, 9. Praedatores et direptores.

DĪREPTUS, a, um, part. a *diripio*, διαρπαγείς. *Cic. Manil.* 9. Res bello ex tota Asia direptas in suum regnum congesserat. *Id. Att.* 5, 20. *ante med.* Direpto et vastato Amano. *Caes. B. G.* 2, 17. Legio pulsa et impedimenta direpta. *Virg. A.* 2, 563. Direpta domus. *Ov. Met.* 3, 731. membra viri manibus direpta nefantis, i. e. lacerata.

DĪREPTUS, us, m. direptio. *Spartian. Sever.* 19. Invadentibus multis rempublicam res Romana praedonibus direptui fuit. V. etiam DIREMPTUS, us.

DĪRĪBĔO, es, ui, [*itum,] a. 2. divido, distribuo. De etymo alii alia. V. *Voss.* in *Etymol.* [Ceterum videtur esse a *dis* et *ribeo*, quod a ῥίω, unde ῥίβω, mox ῥίπτω, jacio. *Sic *F.*, qui ut h. l., ita multis aliis, mirum in modum graecis vocabulis in etymologiis comminiscendis abutitur, eaque exputat graecorum verborum formas, quae ingenio gr. linguae prorsus repugnant.] P. Manutius: *Diribere* et *dirimere:* illud tabellarum, hoc suffragiorum video proprium verbum fuisse, neutrum autem satis fuisse manifestum. Diribere tabellas, significat distribuere. Diribebantur autem iis, qui suffragium laturi essent. Nec dubito quin legendum sit *diribeantur*, non *diripiantur*, apud *Cic. Pis.* 40. An exspectas, dum de te quinque et septuaginta tabellae diripiantur? Ita hoc verbum non in comitiis solum, verum etiam in judiciis usurpatum patebit. Nam hoc proximum exemplum satis plane judicium, quod Pisoni Cicero minatur, significat. *Plinius* autem ad alias res transtulit hoc verbum. Ait enim 36, 15, 24. *n.* 8. *Hic est ille domitor orbis populus, qui gentes et regna diribet.* Quod autem in oratione pro *Planc.* 6. vir diligens et eruditus legendum putat pro *direptio*, *diribitio*, rectius, opinor, sensisset, si *diremptio* reponere maluisset. Cum enim populus aut judices tabellas, voluntatis indices, in cistas deposuerant, tum, ut intelligeretur, quae tabellae legem probarent, quae rejicerent aut quae reum absolverent, quae condemnarent, omnes dinumerari et separari necesse erat. Id autem *dirimere*, eaque actio *diremptio* vocabatur. Id ita esse plane demonstrat *Varro R. R.* 3, 2. *Comitiis*, inquit, *aediliciis, cum ego atque Axius suffragium tulissemus, Axius mihi, Dum dirimuntur*, inquit, *suffragia, vis potius Villae publicae utamur umbra?* Sic enim scriptum est in veteribus libris, non, ut a quibusdam hujus verbi vim ignorantibus nimis temere est intrusum, *diribentur. Cic.* quoque *Q. Fr.* 3, 4. *Cato*, inquit, *diruptis tabellis de circulo se subduxit*, ubi *diremptis*, legi malim. Perspicue autem hujus verbi sententiam demonstrat *Lucan.* 5, 392. *fingit solemnia campus, Et non admissae dirimit suffragia*

bis, pro *dinumerat* et *discernit*. Haec *Manut.*; us sententiae confirmandae facit et illud *Cic. gm. pro C. Cornel.* ap. *Ascon.* Dum tabellae ibentur, dum sitella differtur, dum aequantur tes etc. et *Varr. R. R.* 3, 5. *extr.* Narrat, ad ulam, cum diriberent, quendam deprehensum serulas conjicientem in loculum. Alii leg. *cum imerent.* Et *Val. Max.* 9, 12. *n.* 7. Licinius acer repetundarum reus, dum sententiae diribentur, in Maenianum conscendit. [Hic quoque tius alii leg. *dum sententiae dirimerentur.* Itae, ut *Garatonius* ad *Cic. Planc. l. c.* dicit, *di ere tabellas* est eas distribuere judicibus suffram laturis; *dirimere sententias* vel *suffragia* est separare et ad candidatorum numerum dispers, ut quot ad quemque pertineant, innotescat. iribitorum vero proprium fuit munus utrum-, *F.* *Intacta haec reliqui, ut *Forc.* disseruit, jectis paucis illis a *Furlanettone.* Nunc autem compendium redacta ea adjiciam, quae non mis docte quam vere disputata sunt de hoc voc. a *undero* in libro: *Variae lectiones librorum aliot Ciceronis ex codice Erfurtensi enotatae*; in jus libri praef. inde a p. CXXVI — CLVIII. in gulari dissertatione agit de *verbo diribere ejus derivativis.* Quorum summa haec est: *Diribeo* scendit a *dis* et *habeo* (ut *dirimere* a *dis* et *eme*- V. *Lünemannum* in *Lexico*, qui utrumque voc. te ita derivat), et proprie significat: partes rei njunctas aut confusas sejungere vel segregare, bis: *auseinanderhalten* (cui opponitur cohibere, *sammenhalten*). Plerumque autem dicitur h. v., um de sejungendis diversis tabellis, quae in cotiis judiciisque in unam conjectae cistam erant, rmo est. Hae enim tabellae, diversis litteris inriptae, et in unam eandemque cistam conjectae, quae populi sententia esset cognosceretur, segendae et dinumerandae erant. Quod quum vel fieri posset, ut tabellarum numerum punctis, tabula notarent; vel ita, ut in loculos diversos njicerent: quodammodo *diribere* distribuendi siificatum consequitur; minime autem eo sensu, o putarunt viri docti supra a *F.* laudati, ut sit bellas *distribuere* s. *dare* suffragia laturis; imo *ribere* semper retinet — quam illa vv. non hant — *segregandi* notionem estque: confusum aliid conjunctumve sejungere et id, quod sejunctum t, aut aliis dare aut alio in loco collocare. Prors autem diversum est *diribere* a *dirimere.* V. IRIMO. Loci autem, in quibus h. v. plerume ab editoribus confusum est c. voc. *dirimere* vel *scribere*, a librariis c. *diripere* (hoc etiam a *hol. Persii* ad 1, 6. factum esse, testatur *Cort.* *Lucan.* 5, 393., qui locus *Wunderum* latuit) iisque, hi sunt: *Varr. R. R.* 3, 2. quem locum supra attulit, ubi V. *Cic. Planc.* 20, 49. vocae tribus, latum suffragium; diribitae [**tabellae*; c enim addit e conjectura certissima *Wunder.*] nuntiatae: longe plurimum valuit Plancius. *Id.* 40, 69. an ego exspectem dum de te quinque et ptuaginta tabellae diribeantur, de quo jam prim omnes mortales — judicaverunt? *Id. Qu. Fr.* 4, 1. Quid plura de judicibus? duo praetorii serunt, Domitius Calvinus: is aperte absolvit, ut nnes viderent; et Cato: is diribitis tabellis de rculo se subduxit et Pompejo primus nuntiavit. *arr. R. R.* 3, 5, 18. Narrat ad tabulam quum riberent quendam deprehensum tesserulas conjientem in loculum etc., cujus loci a *Schneidero* essime explicati interpretationem uberiorem V. ud *Wunder.* l. l. p. CXLIV. *Val. Max.* 9, 12, Consimili impetu mortis C. Licinius Macer, retundarum reus, dum sententiae (i. e. tabellae, quibus sententiae judicum vel damnatoriae vel bsolutoriae continebantur) diriberentur, in Maeniaum conscendit. ℙ Translate utitur h. v. *Plin.* 36, . En hic est ille terrarum victor et totius domir orbis, qui gentes et regna diribet, jura exrna mittit, i. e. disponit totum orbem ita, ut ngulis regibus singula regna distribuat, alii regi oc, illud alii: nos *vertheilen.* Locum *Appul.* V. ub DIRIBITOR.]

DIRĪBĬTĬO, onis, f. distributio [*imo: discretio t dinumeratio tabellarum, *die Aussonderung.*] ffertur locus ex *Cic. Planc.* 6. Sed dubia est letio. V. v. praec. *Gruterus* quoque ex omnibus ISS. et vett. edd. reponit *direptio.* [*Unice vera criptura *diribitio.* V. *Wunder.* l. l. p. CLII.] At erta est lectio apud *Symmach. Laud. in patres ed. Maio*) 3. Abest cera turpis, diribitio corruta clientelarum cuneis, sitella venalis, [*i. e. disositio tabellarum, ut quid in iis scriptum esset ognosceretur. Quod autem a clientibus diribitio orrupta dicitur, eo spectat, quod amici candidaorum diribitores solebant esse aut quod clientes orrumpebant eos, quibus tabellae erant disponenae." *Wunder.* l. l.]

DIRĪBĬTOR, oris, m. distributor. *Diribitores* n comitiis et in judiciis erant, qui tabellas dividebant, idest singulis civibus vel judicibus distribuebant, deinde peractis suffragiis tabellas omnes secernebant ex. gr. in tres ordines, ut constaret ex. gr. plures absolverent, an condemnarent, an ampliandum putarent. [*Haec igitur corriges ad veriorem illam interpretationem, in superioribus propositam.] *Cic.* in *Senat.* 11. Quando illa dignitate tot rogatores, diribitores custodesque vidistis? [*Adde *Id. Pis.* 15, 36. Hoc certe video, quod indicant tabulae publicae, vos rogatores, vos diribitores, vos custodes fuisse tabellarum *et quae seqq.* Utroque loco, quum *rogatorum* hoc munus fuisse constet, ut tabellas, a singulis centuriis latas, colligerent; sponte intelligitur, *diribitorum*, qui post illos appellantur, hoc debuisse esse negotium, ut conjectas in cistas tabellas disponerent. Ad seq. locum memento eorum, quae supra diximus s. DIRIBITIO ad locum *Symmachi.* In disponendis enim tabellis fraudem committi potuisse et commissam esse a clientibus ibi vidimus.] *Auson. Grat. act.* 5. Nihil cum sequestre deposui, cum diribitore nihil pepigi. ℙ In conviviis dicti sunt, qui scutellas disponerent et cibos distribuerent carperentque. *Appul. Met.* 2, 32. p. 137. ed. *Oud.* Diribitores plusculi, splendide amicti, fercula copiosa. [*Etiam hic locus luculente firmat explicationem hujus voc. *Diribitores* enim proprie ii sunt, qui sciderunt cibos et aequales reddiderunt, in quo omnes editores consentiunt. Jam an disposuerint etiam in mensis et suo quosque loco collocarint, id parum hic refert. Adde *Ammian.* 18, 5. (quem locum *Wunderus* non affert): Dum haec in castris Constantii quasi per lustra aguntur et scenam, et diribitores venumdatae subito potestatis pretium per potiores diffunditant domos, Antoninus etc. Sunt hic e sententia *Valesii* diribitores i. q. divisores, quorum opera emebantur suffragia, pecunia inter tribules divisa. Itaque fere eadem est significatio, quanquam alia de re.]

DĪRĬBĬTŌRĬUM, ii, n. λογιστήριον, videtur fuisse locus [*s. aedificium], in quo recensebatur exercitus et stipendia numerabantur: a *diribendo*, id est distribuendo [*Imo: disponendo, dinumerando]. *Suet. Claud.* 18., *Plin.* 16, 40, 76. *n.* 2. [*Videntur ibi, quod e superioribus sequitur, milites lecti in singulas legiones divisos esse. Cf. locum *Plinii* supra sub DIRIBEO. Huic usui certe posterioribus temporibus destinatus erat. Proprie videtur diribitorum usui inservisse, in quo tabellas disponerent.]

DĬRĬGĔO, es, ui, n. 2. ἀποῤῥιγέω, idem quod rigeo, prae frigore metuve durus, rigidus, immobilis fio. [**Cort.* ad *Lucan.* 2, 77. monstrat, in plurimis non tantum, sed etiam optimis libris scriptum reperiri *derigere*, quod melius sane quadrat. Est enim i. q. *von oben bis unten*, d. i. *gänzlich erstarren.* Rectius igitur hoc verbum illo loco collocaveris.] *Ov. Met.* 5, 232. conanti sua flectere lumina cervix Diriguit, saxoque induruit humor. *Virg. A.* 3, 259. At sociis subita gelidus formidine sanguis Diriguit. Al. leg. *deriguit* eod. sensu. *Ov. Met.* 7, 116. Diriguere metu Minyae. *Id. Fast.* 3, 332. hirsutae diriguere comae. *Lucan.* 3, 617. Dirignitque manus strictis immortua nervis. *Virg. A.* 7, 446. subitus tremor occupat artus: Diriguere oculi. Al. leg. *deriguere* eod. sensu. Est autem hoc mentis extra se positae, stuporis et insaniae signum. Hinc apud *Pl.* medicus eum, quem insanum suspicatur, ita interrogat, *Men.* 5, 5, 24. Dic mihi: solent tibi unquam oculi duri fieri? *Quint. Decl.* 12, 8. Subiit furor et alienatio mentis et tota sui arbitrii fames facta est: animus malis diriguerat etc., *h. e.* obcalluerat nec amplius sentiebat. ℙ Extra praeteritum tempus, nullus est, quod sciam, hujus verbi usus.

DĪRĬGO, is, exi, ectum, a. 3. κατευθύνω, rectum aliquid colloco, recta linea struo. *Senec. Qu. Nat.* 1, 10. Coronam si diviseris, arcus erit; si direxeris, virga. *Liv.* 31, 27. *extr.* Dirigere aciem, *h. e.* rectis ordinibus instruere. *Id.* 37, 23. *ad f.* Dirigere in frontem. *Hirt. B. Afr.* 13. aciem mirabili longitudine. *Flor.* 4, 12. Per Rheni ripam quinquaginta amplius castella direxit. *Liv.* 5, 55. Festinatio curam exemit vicos dirigendi, *h. e.* recta linea exstruendi. *Curt.* 4, 3. Molem in adversum ventum, non latere, sed recta fronte direxit. *Cic. Div.* 1, 17. Romulus lituo regiones direxit tum, cum urbem condidit, *h. e.* descripsit. *Liv.* 39, 27. Dirigere fines. ℙ [*Hinc translate: *Quint.* 2, 6, 1. materias, quas discipulis ad dicendum dabant, non contenti divisione dirigere, latius dicendo prosequebantur, i. e. non solum dispositionem, qua utendum esset ipsis, monstrabant, sed etc.] ℙ Importat etiam motum aliquem et progressionem rei, quae contra aliud recta tendit. *Catull.* 63, 56. Dirigere aciem oculorum ad aliquem. *Virg. A.* 1, 405. qua te ducit via, dirige gressum. *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 11. Cum iter ad Mutinam dirigerem. *Caes. B. C.* 3, 30. Dirigere iter terra secundum naves hostium. Et *ib.* 3, 25. cursum ad litora. *Nep. Chabr.* 4. aliquo navem. *Vell.* 2, 19. cursum in Africam. *Cic. N. D.* 2, 53. Ab Etesiis maritimi cursus celeres certique diriguntur, *h. e.* recto cursu naves impelluntur. *Plin.* 4, 23, 37. Certior mensura ad occasum solis aestivi, per castra legionum Germaniae, ab iisdem dirigitur Alpibus. *Val Fl.* 1, 568. Direxit per inane facem, *h. e.* jaculatus est. *Hor. Od.* 4, 9, 18. Arcu tela dirigere. *Ov. Met.* 8, 400. Aper direxit in inguina dentes. *Virg. A.* 6, 57. qui Paridis direxti tela manusque Corpus in Aeacidae. *direxti* syncope pro *direxisti.* *Curt.* 7, 4. *sub f.* Hastam in os adversarii dirigere. *Senec. Herc. Oet.* 160. vulnera alicui, *h. e.* in aliquem. Adde *Virg. A.* 10, 140. et *Tac. H.* 2, 35. [*maximeque *Drak.* ad *Sil.* 2, 92., qui alia etiam collegit.] *Plin.* 18, 6, 8. *n.* 3. Occaecare fossas et in alias majores patentioresque dirigere. ℙ Absolute. *Senec. ep.* 53. Protinus per altum ad Nesida direxi, *subaudi* cursum aut navem. *Appul. Met.* 2. p. 122, 15. Cominus, si vir es, dirige, *subaudi* te. ℙ Translate est recta convertere. *Cic. Or.* 71. Nec quidquam adhuc inveni firmius, quo judicium meum dirigerem, quam etc. *Brut.* ad *Cic.* inter *ep.* ad *Brut.* 1, 16. *sub f.* Si flexerit adversus alios judicium suum, quod tanta firmitate ac magnitudine direxit in exturbando Antonio. *Cic. Acad.* 4, 20. Meas cogitationes dirigo ad rationes has latiore specie, non ad tenue elimatas: eo fit, ut errem et vager latius. *Id. Top.* 23. Ad animi bona vel mala omnis dirigenda oratio est. *Curt.* 8, 5. Haud perplexe in Callisthenem dirigebatur oratio. *Cic. Div.* 1, 14. Divinatio fallit nonnunquam, sed tamen ad veritatem saepissime dirigit, i. e. directo ducit. *Quint.* 11, 3. *a med.* Dirigere gestus in posteriora. Sic 7, 7. Actionem dirigere adversus testes. ℙ *Aliqua re* vel *ad aliquam rem dirigere aliquid* est conformare, disponere, regere, metiri. *Cic. Or.* 3, 49. Non sunt haec rhythmicorum et musicorum acerrima norma dirigenda. *Id. Mur.* 2. Cato vitam ad certam rationis normam dirigens. *Id. Fin.* 2, 22. Voluptate omnia dirigentes Epicurei. *Id. Off.* 3, 21. Honestate dirigenda utilitas est. *Id. Brut.* 37. Nihil non ad rationem et tanquam ad artem dirigebat. *Id. Leg.* 2, 5. *extr.* Illa antiquissima et rerum omnium princeps expressa natura, ad quam leges omnes diriguntur. *Id. Or.* 2. *extr.* Ad similitudinem alicujus rei artem et manum dirigere. *Liv.* 8, 32. sententiam suam ad voluntatem alterius. His locis praeposit. *ad* non significat *versus*, sed *secundum.* [**Vell.* 2, 8, 1. facta ad consilium. *ib.* 2, 30. invidium rerum non ad causam, sed ad voluntatem personasque dirigere. V. *Ruhnk.* ad priorem locum.] Sic. *Curt.* 8, 9. *extr.* Idcirco breviores habent menses, qui spatium eorum ad hunc lunae modum dirigunt, i. e. regunt secundum etc. et *Anton.* ad *Cic. post ep.* 13. *l.* 14. ad *Att.* Me sine ad hanc opinionem dirigere puerum et tenero ejus animo persuadere, non esse tradendas posteris inimicitias. Et *Quint.* 12, 3. Dirigere se ad id, quod est optimum in natura. ℙ Absolute. *Auct. B. Hisp.* 29. Hinc dirigens proxima planities aequabatur, *h. e.* recta se extendens et dilatans. *Tac. H.* 4, 58. *ad f.* Cum Romanae legiones direxerint. *supple* aciem vel *se* et steterint acie instructa, paratae ad pugnandum. ℙ Pro regere. *Ov. Fast.* 6, 484. Bacche, dirige vatis opus. Al. leg. *navis iter.* *Id. Am.* 1, 6, 7. Ille (*Amor*) per excubias custodum leniter ire Monstrat: inoffensos dirigit ille pedes. ℙ Pro discindere, diffindere, in duas partes dividere, διχοτομεῖν, usurpasse *Plautum* monet *Festus*, respiciens, ut videtur, ad illud *Curc. a.* 3. *v.* 54. Clypeatus elephantum ubi machaera dirigit. Sed locus ille valde incertus est, et a criticis vexatus, ut et illud *Nigidii* ap. *Gell.* 7, 9. Gallina dirigitur. Et *Albinov.* 2, 109. Directus aries. Sic ubi *Non.* 4, 148. habet: Diligit, dividit. Titinius: Pernam totam diligit: critici utroque loco legunt *dirigit.* [*Agit de hac significatione etiam *Scal.* ad *Virg. Catal.* p. 270. et *Salmas. Exerc. Plin.* p. 838. Sed ea prorsus non admittenda est in h. v.] ℙ Dirigere se in aliquem locum. *Appul. Met.* 6. Sume istam pyxidem, usque ad Inferos te dirige. V. locum *Ulpiani* in DIRECTARIUS. ℙ Translate. *Quint.* 10, 1, 127. Seneca placebat propter sola vitia: et ad ea se quisque dirigebat effingenda, quae poterat, *h. e.* ferebatur, conabatur accedere ad ea imitanda. ℙ *Dirigere aliquid* pro mittere. *Aur. Vict Epit.* 34. Ad quem Ticini positum, per Gallorum Basilium, indumenta regia direxerat. *Claud. epist.* ad *Olybr.* 1. Quid rear, affatus quod non mihi dirigis ullos, Nec redit alterno pollice ducta salus? Adde *Sidon. ep.* 7, 9. ℙ [In *Inscr.* allata in V. DERIVO §. 2. *derexserat* legitur pro *direxerat.* *F.* ℙ *Permutantur *dirigere* et *digerere.* V. *Burm.* ad *Suet. Caes.* 44., *Drak.* ad *Liv.* 8, 32, 5. coll. *Frotscher.* ad *Quint.* 10, 4, 1. et, quem laudat, *Drak.* ad *Liv.* 8, 22, 5.]

DĬRĬMO, is, emi, emptum et emtum, a. 3. διαλύω, separo, divido. *Voss.* ducit a *dis* et *emo*, mutata *s* in *r*, ut a *Fusius Furius* etc. [*Et recte quidem, ut duce *Wundero docuimus* sub DIRIBEO. Ut enim idem docet, *dirimo* proprie est i. q. *auseinander nehmen*, i. e. dicitur de rebus in unum conjunctis, sed in diversas partes solutis. „Quoniam autem, si rem in partes solvas, etiam vim, quippe quae plerumque in partium conjunctione potissimum consistat, necessario tollas, eve-

nit, ut *dirimere* omnino *tollere aliquid*, *irritum facere*, *disturbare interrumpere* significet." Hic verbi usus ita obtinuit, ut *Plinius* et *Curtius* (V. paullo infra) soli ab eo recessisse videantur, qui neglecta propria h. v. notione, quae ad conjunctionem aliquam spectat, simpliciter *diremtus* pro *dissitus* dixerunt. De singulis V. in sqq.] *Cic. N. D.* 3, 12. Individuum corpus, quod dirimi distrahive non potest. *Claud.* in *Rufin.* 2, 477. pertentat crimina Minos, Et justis dirimit sontes. *Colum.* 4, 18. Omnem modum agri in semijugera dirimere. *Plin.* 3, 5, 9. Tiberis agrum Latinum a Vaticano dirimens. [**Lucan.* 4, 33. Qui (collis) medius tutam castris dirimebat Ilerdam. *Id.* 10, 312. Qua dirimunt Arabum populis Aegyptia rura Regni claustra Philae. V. *Cort.* ad hos ll.] *Plin. ep.* 6, 8. Oppida nostra unius diei itinere dirimuntur, i. e. dissita sunt. *Id. ep.* 8, 14. *a med.* Dirimere sententias occidentis et relegantis, i. e. inter utramque distinguere, alteram ab altera separare. *Lucr.* 6, 1072. colos conchyli mergitur una Corpore cum lanae, dirimi qui non queat unquam, *h. e.* elui et a lanae corpore separari. ¶ *Dirimere aequor*, nave secare. *Stat. Th.* 5, 482. Spumea porrecti dirimentes terga profundi. ¶ *Dirimere tempus* est diem diffindere et in aliam diem prorogare. *Cic. Div.* 1, 39. Quid habet haruspex, cur pulmo incisus, etiam in bonis extis, dirimat tempus et proferat diem? ¶ Hinc ponitur et pro interrumpere. *Cic. Leg.* 2, 12. Quid gravius, quam rem susceptam dirimi, si unus augur *alium* dixerit? *Liv.* 8, 23. *ad f.* Videre aut audire aliquid, quod auspicium dirimat. *Id.* 1, 26. *ad f.* Ut concilia populi, exercitus vocati, summa rerum, ubi aves non admisissent, dirimerentur. *Sall. Jug.* 64. *extr.* proelium nox diremit. *Caes. B. C.* 1, 40. *extr.* Legionum adventu proelium dirimitur. *Liv.* 1, 13. Dirimere infestas acies. [**Virg. A.* 12, 78. bellum. *Liv.* 4, 6. connubium.] *Cic. Q. Fr.* 2, 13. Actum (*in senatu*) eo die nihil: nox diremit. *Caes. B. G.* 1, 46. Dirimere colloquium. *Sall. Cat.* 18. *extr.* consilium. [*V. de hac significatione *Drak.* ad *Liv.* 9, 8, 12.] ¶ *Dirimere litem*, *controversiam* etc. est decidere, terminare, dissolvere. *Cic. Off.* 3, 33. Dirimere controversiam. *Ov. Met.* 1, 21. Hanc Deus et melior litem natura diremit. *Id. Fast.* 6, 98. Res est arbitrio non dirimenda meo. ¶ *Dirimere societatem*, *amicitiam*, *nuptias* est dissociare, abrumpere. *Cic. Off.* 3, 5. Dirimere conjunctionem civium. *Id. Sull.* 2. omnium officiorum societatem. *Liv.* 8, 23. hostibus societatem auxilii mutui. *Cic. Coel.* 14. Appius pacem Pyrrhi diremit. *Suet. Caes.* 43. Diremit nuptias praetorii viri, qui digressam a marito post biduum statim duxerat. *Tac. A.* 12, 4. Dirimere affinitatem. ¶ *Dirimere suffragia*, quid sit, V. in DIRIBEO. [*At eam explicationem ferri non posse, supra vidimus: *Dirimere suffragia*, quid h. l. significet, docuit *Wunder.* l. l. p. CLVI. sqq. Verum enim sensum jam scholiastes ad illum locum ita interpretatur: interrumpit ita, quasi missa plebs videretur tulisse suffragia, i. e. suffragia plebis, antequam tota in suffragium missa est, interrumpit Caesar. ¶ Permutantur a librariis *dirimere* et *decernere*. V. *Drak.* ad *Liv.* 8, 23, 8.]

*DIRĪNI, orum, incolae oppidi cujusdam Italiae inferioris, quae Dira forte vel Dirium audiebat. *Plin.* 3, 11. *B. A.*

DĪRĬPĬO, ĭpis, ipui, eptum, a. 3. διαρπάζω, in diversas partes rapio, discindo, distraho, lacero. *Ov. Fast.* 5, 310. et *A. Am.* 1. 338. Hippolyte infelix, velles coluisse Dionem, Cum consternatis diripereris equis. *Id. Ib.* 601. Diripiantque tuos insanis unguibus artus Strymoniae matres Orpheos esse ratae. *Stat. Th.* 5, 366. lacerant cava nubila venti, Diripiuntque fretum, *h. e.* huc illuc rapiunt, impelluntque. ¶ Item extraho, educo. *Ov. Met.* 10, 475. Pendenti nitidum vagina diripit ensem. Al. leg. *deripit* rectius: quod idem dicito de simili loco *Virg. A.* 10, 475., item *ib.* 3, 267., ubi *deripere funem litore* rectius est quam *diripere*. Item de illo *A.* 4, 593. Deripientque rates alii navalibus, *h. e.* deducent. His enim locis deorsum trahendi significatio aliqua inest, quae per *de*, non per *di* exprimitur, ut et in DERIPIO dictum est. [*Viris doctis, illo loco a nobis laudatis, adde *Drak.* ad *Sil.* 10, 318. et quos laudat; praecipue vero *Hand.* ad *Gron. diatr. in Stat.* I. p. 558., qui de nonnullis locis a *Forc.* ibi laudatis aliter judicat. Etenim in vv. *deripere* et *diripere* dignoscendis primum ait observari debere constructionis rationem; et illud quidem, in quo semper insit trahendi notio, conjungi cum dativo vel ablativo, poetarum ex more, et cum praepositione *de*. Ea autem loca, quae hac lege non alligentur, ita esse digerenda, ut res dicantur *diripi*, quae junctae sint, vel modo discissae possint detrahi. De locis V. ipsum *Handium*, cum quo cf. est *Voss.* ad *Virg. G.* 2, 8., qui *dis*, inquit, non semper discindi aliquid, quod junctum erat, significat (*eine Zertheilung*), sed etiam separari aliquid (*eine Absonderung*, ut *dimitto*, *digredior*, *discedo*, *distringo*, *discludo*. Ergo etiam *diripere* nunc est *zerreissen*, nunc *abreissen*; *deripere* autem i. q. *herunterreissen*. — Sequitur ex his, singulos locos, ubi de scriptura dubitari potest, ubique accuratiori subjiciendos esse examini, nec temere *deripere* corrigendum esse, quod sane nobis ad nostram cogitandi rationem saepe arridet.] Similiter apud *Cic. Sull.* 1. Quantum de mea auctoritate deripuisset: non *diripuisset*, legendum est. Et *Prov. cons.* 6. Hos vos de provinciis deripiendos non putaretis? non *diripiendos*. ¶ Item disjicere, evertere. *Virg. A.* 12, 283. Diripuere aras. ¶ Item auferre, demere. *Val. Max.* 3, 3. *n.* 2. *extern.* Ut speraverit, et tyranno, et Phalaridi vesanae mentis feritatem a se diripi posse. [*Vix ita dici posse crediderim.] ¶ Item frequentissime praedari, auferre, depopulari, cum plures simul hinc inde rapiunt et asportant. *Virg. A.* 3, 227. de Harpyis: Diripiuntque dapes contactuque omnia foedant. *Cic. in Senat.* 7. Domus mea diripiebatur, ardebat. *Id. Att.* 8, 2. Patriam diripiendam et inflammandam reliquimus. *Id. Manil.* 19. Expilare socios, diripere provincias. *Sil.* 17, 500. Ire direptum alicui aliquid. *Liv.* 32, 12. Castra regia diripere. *Id.* 23, 16. impedimenta et sarcinas. *Cic. Or.* 3, 1. Tanquam ab aliquo nefario praedone diriperetur patrimonium dignitatis. *Tibull.* 3, 6, 28. venti temeraria vota, Aeriae et nubes diripienda ferant. ¶ *Diripi amnis* dicitur a *Stat. Th.* 4, 817. ex quo ab exercitu siti jamdiu laborante, avide hauritur et bibitur. ¶ Praeterea *diripi* dicuntur, quae cara omnibus sunt, et quaesita. *Senec. Brevit. vit.* 7. Diripitur ille toto foro patronus, *h. e.* omnes eum sibi patronum adsciscunt. Est qui malit *dirumpitur*. *Id. Ira* 3, 23. Timagenes historiarum scriptor a tota civitate direptus est. Al. leg. *dilectus:* alii aliter. [*Male.] *Stat. Silv.* 5, 3, 139. de Homero: aliae quem aliis natalibus urbes Diripiunt, cunctaeque probant. (V. *Cic. Arch.* 8. *extr.*) *Id. Th.* 5, 722. matremque avidis complexibus ambo Diripiunt flentes. *Mart.* 7, 76. ad Philomusum scurram: Quod te diripiunt potentiores Per convivia, porticus, theatra. *Suet. Vit. Pers. sub f.* Editum librum continuo mirari homines et diripere (i. e. *reissend wegkaufen*) coeperunt. [*Agit de hac significatione *Gron. diatr.* in *Stat.* I. p. 558. sq. *ed. Lips.* Ibique *Hand.* Non autem cum nonnullis huc referendus est locus *Suet. Caes.* 17., qui proprie intelligendus est. V. *Oudend.* et *B. Crus.* in *Clav.*] ¶ *Dirapio* aut *Disrapio* leg. quidam apud *Appul. de Deo Socr.* V. suo loco.

DĪRĬTAS, atis, f. δεινότης, ἀπήνεια, saevitia, crudelitas, feritas. *Cic. Vatin.* 3. *extr.* Quamquam sis omni diritate atque immanitate teterrimus. *Suet. Tib.* 21. Diritas morum. *Cic. Senect.* 18. *sub f.* Quanta in altero diritas, in altero comitas. Ita legit *Non.* 2, 246. et 1, 127. Alii *duritas.* [*Illud in notis non damnat *Orellius*, laudato *Oud.* ad *Suet.* l. l.] ¶ Item res quaelibet tristis dirique ominis, calamitas, infortunium. *Cic.* convertens locum Euripidis, *Tusc.* 3, 14. Ut si qua invecta diritas casu foret, Ne me imparatum cura laceraret repens. ¶ *Diritas diei* est dies improsperus, et mali ominis auspicia captantibus, et grande aliquid aggredientibus. *Suet. Ner.* 8. Inter horam sextam septimamque processit ad excubitores, cum ob totius diei diritatem non aliud auspicandi tempus accommodatius videretur. V. *Tac. A.* 12. *sub f.*, unde *Sueton.* illustratur. *Gell.* 4, 9. *a med.* Dies religiosi dicti, quos propter ominis diritatem relinquimus.

[DĬRŎDĬUM, ii, n. rota, ex duobus radiis invicem decussatis constructa: vox hybrida, a δὶς, et *rodium* pro *radium*. *Not. Tir.* p. 81. Rota, radius, dirodium, birodium, trirodium, quatrirodium. *F.*]

[DĪRŬDIS, e, adj. valde rudis. *Not. Tir.* p. 123. *F.*]

DĪRUMPO, is, upi, uptum, a. 3. διαῤῥήγνυμι, in diversas partes rumpo, diffindo, scindo. *Pl. Bacch.* 3, 3, 37. Puer paedagogo tabula dirumpit caput. *Cic. Div.* 2, 19. Dividere atque dirumpere nubem. *Appul. Met.* 1. Putris et vetus funis dirumpitur. *Pl. Curc.* 2, 1, 6. Geminos in ventre habere videor filios: nihil metuo, nisi ne medius dirumpar miser. *Cic. Fam.* 7, 1. *a med.* Dirupi me paene in judicio Caninii, vel paene herniosus factus sum. (Sic *Hor. Ep.* 1, 19, 15. Rupit Iarbitam Timagenis aemula lingua. V. *Phaedr.* 1, 24.) *Id. Att.* 7, 12. Dirumpor dolore. *Appul. Met.* 3. *sub init.* risu. *Cic. Fam.* 12, 2. Fratris tui plausu dirumpitur, *h. e.* invidia rumpitur. Sic *Id. Att.* 4, 16. *a med.* Unum omnia posse, dirumpuntur ii, qui me aliquid posse doluerunt. Adde *Dom.* 37. et *Ter. Ad.* 3, 4, 5. ¶ Pro abrumpere, dirimere, dissociare. *Cic. Amic.* 22. *extr.* Repente in medio cursu amicitias, exorta aliqua offensione, dirumpimus. *Id. Off.* 3, 5. Dirumpere humani generis societatem. ¶ Obscenam latentem sententiam habet apud *Pl. Cas.* 4, 3, 11. et fortasse etiam *Poen. prol.* 117. V. RUMPO. ¶ In multis ex allatis exemplis alii leg. *disrumpo*. ¶ [**Dirupi* et *dirui* vel *diripui* passim confunduntur. V. *Drak.* ad *Liv.* 39, 30, 5.]

DĪRUNCĬUNT, depurgant. *Festus.* Alii leg. *diruncant*, alii *diruncinant*.

DĪRŬO, is, ui, utum, a. 3. καταβάλλω, dejicio, everto, destruo. *Liv.* 1, 29. Fragor tectorum, quae diruebantur. *Cic. Inv.* 1, 40. Diruere urbem. *Ter. Ad.* 5, 7, 10. maceriam. *Hirt. B. Afr.* 20. atque delere oppida. *Liv.* 39, 18. omnia Bacchanalia, *h. e.* aras atque aedes Bacchanalibus destinatas. *Suet. Aug.* 72. praetoria ad solum. ¶ Hyperbole est in illo *Auctoris B. Hisp. in f.* Decem habere legiones populum Rom., quae non solum vobis obsistere, sed etiam coelum diruere possent.

DĪRUPTĬO, onis, f. fractura, discissio. *Senec. Qu. Nat.* 2, 15. Aer necessario vastum, in tanta magnorum corporum diruptione, reddit sonum.

DĪRUPTUS et Disruptus, a, um, part. a *dirumpo*, fractus, ruptus, διαῤῥαγείς. *Petr. Sat.* 96. Foramen valvae, quod ansa ostii disrupta laxaverat. *Inscr.* ap. *Grut.* 163, 6. Pontem bellorum injuria et amnis violentia diruptum restituit. ¶ Item abruptus. *Liv.* 38, 2. *ad f.* In altiorem diruptioremque tumulum concessere. V. DERUPTUS. ¶ De eo, cui intestina rupta sunt, herniosus. *Cic. Phil.* 13, 12. Homo diruptus dirutusque Q. Coelius. ¶ Translato et obsceno sensu. *Appul. Met.* 7. Mulier misera illa compavita atque dirupta, *scil.* ab asino proculcata, et vehementius stuprata. *Id. ib.* 9. Puer nates candidas illas diu noctuque diruptus, moerens profugit. Graeca constructio: *nates diruptus*, *h. e.* referens nates noctu quidem a stupratoris sui mentula divisas, diu vero, seu mane ab eodem ferula obverberatas.

DĪRUS, a, um, adj. ἐπάρατος, crudelis, saevus, atrox, infestus. *Voss.* deducit a δεινὸς, gravis: *Fest.* vero ita dictum putat, quasi *Dei ira natus.* et *Serv.* ad *A.* 3, 235. Sabini, inquit, et Umbri, quae nos mala, dira appellant. [**Döderl. Syn.* I. p. 46. *dirus* et *durus* eadem vv. esse putat. *Lunemann.* in lexico derivat a Gr. διερός, i. e. terribilis, a δίω i. e. δείδω. Neutrum probabile est. Etenim notiones vv. *dirus* et *durus* nimis differunt, quam ut possint ejusdem etymi esse: notat enim, ut utar vv. *Burm.* ad *Quint.* 8, 2, 9. (p. 672.) animi quandam vehementiam, cum furore, scelere, crudelitate et pernicie aliorum conjunctam; διερὸς autem, quod comminiscitur *Lunemann.*, id primum contrahi non potuit; deinde in hac significatione apud Graecos nunquam in usu fuit. Ego igitur potius eo inclino, ut putem e Sabinorum Umbrorumve dialecto, quod tradit *Servius*, in Rom. linquam transiisse.] *Virg. ib.* dira bellum cum gente gerendum. *Hor. Ep.* 2, 1, 10. Dira hydra. *Id. Od.* 1, 2, 2. grando. *Id. Epod.* 5, 62. venena. *Id. Od.* 3, 6, 36. (ut legit etiam *Quint.* 8, 2.) Dirus Annibal. *Ov. Met.* 9, 179. Diri cruciatus. *Id. Her.* 12, 188. Dira noverca. *Id. Met.* 2, 651. serpens. *Id. ib.* 3, 625. caedes. [*sanguis i. e. humanus. V. *Bentl.* ad *Lucan.* 1, 444.] et *ib.* 11, 371. fames. et *ib.* 14, 278. Dea, *h. e.* Circe. *Val. Fl.* 5, 660. jussa tyranni. ¶ Item severus, asper, rigidus. Ita exponit *Non.* 2, 247. illud *Varron.* Scena, quae senem Latina vidit dirissimum. *Catull.* 25, 5. Dira hiems. ¶ Item terribilis, visu vel auditu horrendus. *Ov. Fast.* 1, 553. de Caco: Dira viro facies. *Id. Met.* 10, 300. Dira canam. *nempe* dicturus de amoribus Myrrhae, quos *ib.* 426. diros amores vocat. *Id. ib.* 2, 590. Dirum crimen, *h. e.* Nyctimenes, quae cum patre coiit. et *ib.* 6, 664. Dirae dapes, *h. e.* Terei, qui suos natos comedit. *Id. Trist.* 3, 3, 5. Dira regio, *h. e.* aspera, horrida. Sic *Virg. A.* 8, 194. de spelunca Caci: facies quam dira tenebat. *Val. Fl.* 3, 132. Dirum lumen. *Virg. A.* 4, 563. nefas. et *ib.* 3, 228. Dira vox. et *ib.* 593. illuvies, *h. e.* tetra, *Serv.* Sic *Plin.* 6, 11, 12. et 7, 15, 15. Dirus odor. ¶ Item noxius. *Plin.* 5, 15, 15. Asphaltites lacus natura dirus. *Id.* 11, 29, 35. Dirae messibus locustae. ¶ Cum infinito. *Sil.* 4, 284. Contorquet nodis et obusto robore diram Vel portas quassare trabem, *h. e.* potentem quassare. Sic Graeci δεινὸς λέγειν, δεινὸς γράφειν. ¶ Item periculosus, infestus. *Plin.* 4, 11, 18. Scopulus dirus ac pestifer. *Id.* 5, 4, 4. Sinus syrtibus et vadoso mari dirus. ¶ Item ominosus, tristis, gravia atque ingentia mala portendens. *Cic. Leg.* 2, 8. *extr.* Quae augur injusta, nefasta, vitiosa, dira defixerit, irrita infectaque sunto. *Id. Div.* 2, 15. *extr.* Tristissima exta sine capite, quibus nihil videtur esse dirius. *Id. carm. de suo consul.* *Div.* 1, 11. dirum in tempus cecidere Latinae. *Virg. G.* 1, 488. Diri cometae. *Plin.* 18, 1, 1. Dirae alites. [**Suet. Claud.* 22. dira avis.] *Ov. Met.* 5, 550. Bubo, dirum mortalibus omen. *Val. Fl.* 3, 59. Somnia dira. *Ov. Ib.* 85. Carmina dum capiti malefido dira canuntur, *h. e.* dirum malum imprecantia. Sic Dira detestatio, *Hor. Epod.* 5, 89. Diris deprecationibus aliquem defigere, *Plin.* 28, 2, 4. ¶ Ad illud *Virg. A.* 2, 519. quae mens tam dira, miserrime conjux, Impulit his cingi telis? *Servius:* modo proprie. *dira* enim est Deorum ira. Ergo *quae mens dira*, infusa ex Deo-

rum ira. Simile est illud *G.* 1, 37. Nec tibi regnandi veniat tam dira cupido, *h. e.* magna et vehemens, ut etiam *Serv.* exponit. Adde *A.* 6, 721. ¶ *Dira religio, superstitio* est magna, venerabilis, horrorem incutiens, et timore animos percellens. *Virg. A.* 8, 349. Jam tum relligio pavidos terrebat agrestes Dira loci: jam tum silvam saxumque tremebant. ¶ *Dira mendacia* apud *Plin.* 37, 11, 73. sunt monstrosa, et portenti similia. ¶ *Dira spes* apud *Senec. Hipp.* 131. est, qua res dirae et nefandae sperantur, qualis fuit Phaedrae insanientis amore Hippolyti. [*Nimis multas h. v. significationes statuit *Forc.* Omnes enim ad unam eandemque redeunt, quam ab initio posuit, ac nostrum voc. *grässlich* ei in omnibus fere locis egregie respondet.] ¶ *Dirum* adverbii more ponitur. *Senec. Oedip.* 961. et *Herc. Oet.* 1679. Dirum fremens. ¶ *Dira* absolute sunt mala, infortunia. *Senec. Troad.* 423. prosperis rebus locus ereptus omnis: dira, qua veniant, habent. *Tibull.* 2, 5, 115. Dira precari alicui. ¶ Comp. *Dirior.* Sup. *Dirissimus.* V. supra. ¶ [*Ubique a librariis confunduntur *dirus* et *durus.* V. *Drak.* ad *Sil.* 14, 126. *Bentl.* (et *Fea*) ad *Hor. Od.* 2, 12, 2. et 3, 6, 36., qui pro omnibus esse possunt.]

DĪRŪTĬO, onis, f. ruina. *Inscr.* ap. *Grut.* 3, 9. Aedem ex dirutione restituerunt, dedicaruntque.

*DIRŪTOR, oris, m. *Hieron. B. A.*

DĪRŪTUS, a, um, part. a *diruo*, καθαιρεθείς, destructus, eversus, demolitus. *Nep. Con.* 4. Muros dirutos reficiendos curat. *Cic. Q. Fr.* 1, 1, 8. Urbes dirutae ac paene desertae. *Prop.* 2, 21, 54. Priami diruta regna senis. ¶ *Aere dirutus* dicebatur miles, cui stipendium esset ademptum ignominiae causa, vel quod, ut ait *Fest.*, aes diruebatur in fiscum, non in militis sacculum: vel quod aere deciderat, ut *diruo* hic pro simplici *ruo*, cado, sumatur: vel simplicius aere eversus, et spoliatus, quemadmodum dicitur *fortunis aliquem evertere* etc. *Varr.* apud *Non.* 12, 53. et *Cic. Verr.* 2, 5, 13. et *Phil.* 13, 12. V. RESIGNATUS. [*et cf. *Intpp.* ad *Liv.* 7, 41, 8.]

DIS. V. DI.

DIS, m. et f. Dite, n. dives, opulentus, copiosus, πλούσιος. Videtur esse a *dives* per syncopen: quod certe in obliquis casibus manifestum est. [*Proprie dixerunt *ditis*, *e.* Sed forma masculini contrahi solita est in dis. Ex breviore hac forma sunt comp. et superl.; ex altera *dives* est *divitior* etc. *Ditis* autem, de Deo quum dicitur, etiam in nominativo reperitur. V. infra locum *Petron.* 120. et *Spald.* ad *Quint.* 1, 6, 34.] Est autem fere poeticum. *Ter. Ad.* 5, 1, 8. Dis quidem esses, Demea, ac rem tuam constabilisses. *Hor. Sat.* 1, 7, 18. Bruto praetore tenente ditem Asiam. *Val. Fl.* 2, 296. Dite solum. *Prop.* 3, 3, 1. Dites Indi. *Hor. Sat.* 1, 1, 40. dum ne sit te ditior alter. *Id. Epod.* 2, 65. positosque vernas, ditis examen domus. *Liv.* 21, 43. Opulentia ac ditia stipendia facere. *Senec. Herc. Oet.* 648. O si pateant pectora ditum! Quantos intus sublimis agit Fortuna metus! *Val. Fl.* 5, 123. spoliis ditissimus amnis. *Ov. Met.* 2, 77. delubraque ditia donis. *Tibull.* 2, 5, 35. Gregis ditis magister, *h. e.* numerosi. *Hor. Sat.* 1, 5, 91. aquae non ditior urna, *h. e.* abundantior. *Sil.* 3, 673. dites sine vomere glebae, *h. e.* frugiferae. et *ib.* 512. commotum promissis ditibus agmen. *Stat. Th.* 5, 187. Ditibus indulgent epulis. *Sil.* 13, 684. Ditior ipse viris, *h. e.* majoribus militum copiis instructus. ¶ Cum genit. *Virg. A.* 1, 347. Ditissimus agri. ¶ Translate. *Sil.* 3, 397. ditissimus aevi, *h. e.* valde senex. *Stat. Th.* 3, 481. Ditior ille animi, *h. e.* fiduciae plenior. *Tibull.* 3, 6, 13. de Baccho: Ille facit dites animos Deus. *Lucr.* 1, 412. largos haustus de fontibu' magnis Lingua meo suavis diti de pectore fundet. ¶ Quod addunt ex *Cic. Amic.* 16. Ditior et affluentior amicitia: *divitior* plerique al. leg. ¶ Praeterea *Dis* et *Ditis*, m. dictus fuit Pluto Deus inferorum, idemque divitiarum praeses: quia opes e terra effodiuntur et in terras recidunt. *Cic. N. D.* 2, 26. ¶ A *Luciano* claudus fingitur in accessu, in recessu vero alatus, quia divitiae longo tempore, magnisque laboribus acquiruntur, et quam velocissime labuntur, nisi caute custodias. Fingitur etiam caecus, quia divitias bonis aeque ac malis, nullo habito discrimine, distribuit. *Severus* in *Aetna* 640. Illos seposuit claro sub nomine Ditis. *Petr. Sat.* 120. Has inter sedes Ditis pater extulit ora. *Cic. l. c.* Dis, ut apud Graecos Πλούτων. Al. leg. *Dives.* ¶ Usurpatur etiam pro ipsis Inferis. *Virg. A.* 6, 126. Noctes atque dies patet atri janua Ditis. ¶ Comp. *Ditior* et Sup. *Ditissimus* V. in superioribus.

[DĪSĂMO, as, a. 1. valde diligo, a *dis* et *amo*, ut *discupio* et *dispereo*. *Front.* ad *M. Caes.* 3. (ed. *Maio*) *ep.* 3. Ego vero etiam litterulas tuas disamo; quare cupiam, ubi quid ad me scribes, tua manu scribas. *Cod.* habet *dis. amo*, at *Maius* legendum putat *dissuaviari cupiam. Ubi* etc. Fortasse nihil mutandum. *F.*]

DISCALCĔĀTUS, a, um, part. a *discalceo*, sine calceis, ἄβλαυτος. *Suet. Ner.* 51. Ut prodierit in publicum sine cinctu et discalceatus. ¶ Scribitur et *discalciatus.* V. CALCEAMEN.

*DISCALCĔO, as, a. 1. calceos detraho. *Gloss. Philox.* Discalceor, ἀπολύομαι. *B.* *A.*

DISCĂPĔDĬNO, as, a. 1. disjungo, laxo: a *capedo.* *Appul. Florid.* 3. p. 341. 24. Primus Hyagnis in canendo manus discapedinavit: primus duas tibias uno spiritu animavit, *h. e.* manus et digitos alterum ab altero disjunxit, claudendo et aperiendo foramina inter se distantia: vel, quod est veri similius, manum alteram ab altera disjunxit, duas simul tibias inflando, quarum unam dextera, sinistra alteram tenebat et moderabatur.

DISCĂVĔO, es, n. 2. diligenter caveo. *Pl. Men.* 2, 1, 24. Dictum facessas doctum et discaveas malo.

DISCĒDO, is, essi, essum, n. 3. ἀναχωρέω, ἀποχωρέω, hinc inde cedo, in diversas partes cedo, dividor, hisco: a *dis* et *cedo:* et dicitur proprie de iis, quae in partes dividuntur et aperiuntur. *Cic. Off.* 3, 9. Cum terra discessisset magnis quibusdam imbribus, in illum hiatum descendit. *Id. Div.* 1, 43. Cum coelum discessisse visum est. Adde *ib.* 44. et *Sisenn.* apud *Non.* 2, 232. [*Alia hujus generis loca reperies apud *Heins.* ad *Ov. Fast.* 3, 371. A media coelum regione dehiscere coepit. quo loco bonae notae codd. ita exhibent: A media subito coelum discedere visum est. Graeci hoc sensu ῥαγῆναι et ἀναῤῥαγῆναι dicunt.] Huc pertinet locus *Asconii* in *orat. pro C. Corn. circa med.* de discedentibus ad suffragium ferendum. *Virg. G.* 3, 24. Vel scena ut versis discedat frontibus. *Lucan.* 6, 382. discedit vomere sulcus. [* *ib.* 360. palus multos discessit in amnes.] *Prop.* 2, 6, 7. citius paterer caput hoc discedere collo. Et translate. *Cic. Q. Fr.* 2, 3. *a med.* Senatusconsultum factum est, ut sodalitates decuriatique discederent: lexque de iis ferretur, ut qui non discessissent, ea poena, quae est de vi, tenerentur, *h. e.* dissolverentur, dirimerentur. [*Non absimilis est locus *Liv.* 3, 11. initium rixae erat, quum discedere populum jussissent tribuni, quod Patres se submoveri haud sinebant, i. e. quum tr. in suas quemque tribus discedere jussissent. Cf. infra locum *Tac. A.* 1, 34.] ¶ Saepissime significat ab uno loco abire, proficisci, ἀπέρχομαι. [*Nec tamen sine aliquo discrimine, ut monstrat *Suet. Oth.* 11. qui discedere (i. e. ordines relinquere, *auseinandergehn*) et abire (i. e. a loco proficisci, *abgehn*) coeptabant. Plerumque tamen ita tantum differunt, ut apud nos *weggehn und abgehn.*] *Cic. Att.* 7, 21. Eo die Capua discessi. *Id. Phil.* 8, 7. Illum e Gallia non discessisse. *Caes. B. G.* 5, 1. Discedens ab hibernis in Italiam. *Cic. Att.* 7, 2. *ad f.* Chrysippus discessit a puero, insciente me. *Id. Verr.* 2, 4, 65. *extr.* De foro, cum jam advesperasceret, discessimus. [**Liv.* 32, 40. de colloquio.] *Ov. Trist.* 1, 3, 85. Discedere e patria. Al. leg. *a patria.* *Suet. Caes.* 1. e medio, i. e. secedere seque e medio quam longissime removere. [*Opponitur: *in medio esse*, de qua formula *Brem.* ad h. l. conferre jubet *Ruhnk.* ad *Ter. Ad.* 3, 4, 33.] *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 6. Uxor a Dolabella discessit, *h. e.* divortium fecit. *Cic. Verr.* 2, 4, 15. Pueri Sisennae ab argento digitum non discedere. *Pl. Asin.* 3, 3, 13. Ab ista pedem non discedat. *Cic. Att.* 8, 6. Modo audivi quartanam a te discessisse. *Virg. A.* 10, 246. et dextra discedens impulit altam Puppim. *Ov. Fast.* 4, 365. procul hinc discedite. *Nep. Eum.* 8. Longe inter se discesserant. *Hor. Ep.* 1, 7, 25. si me noles unquam discedere. ¶ Cum casibus motus ad locum. *Nep. Them.* 4. Discedere domos suas. *Virg. A.* 12, 184. Convenit Evandri victos discedere ad urbem. *Tac. A.* 6, 20. Discedere Capreas. *Lucr.* 2, 711. cibis ex omnibus intus in artus Corpora discedunt. *Id.* 3, 401. Anima discedit in auras, Et gelidos artus in leti frigore linquit. *Tac. A.* 1, 34. Concionem discedere in manipulos jubet, *h. e.* dividi, distribui. et *ib.* 49. Iisdem e cubilibus discedunt in partes, ingerunt tela. *Cic. Somn. Scip.* 1. Discedere cubitum. ¶ Cum ablat. sine praeposit. *Ov. Trist.* 1, 3, 5. finibus Ausoniae. *Id. Met.* 1, 381. templo. *Sil.* 7, 93. signis. Et 3, 88. periclis. ¶ Translate. *Cic. Somn. Scip.* 1. Nunquam ex animo meo discedit illius optimi viri memoria. *Id. Senect.* 23. Ex vita tanquam ex hospitio discedere. *Id. Tusc.* 1, 34. et *Fam.* 2, 2. a vita. *Id. Phil.* 8, 11. ab armis. *Id. Off.* 1, 20. nihil a naturae statu, nihil a dignitate sapientis. *Id. Or.* 2, 33. a judiciis causisque. *Id. Off.* 3, 20. a fide justitiaque. *Id. Or.* 19. a re. [*Discedere ab aliquo, i. e. deficere, desciscere. *Liv.* 43, 6. discessisse se a Persio — quum sub ditione Persei et ante Philippi fuissent. *Tac. A.* 6, 44. fugae specie discessum sc. ab eo.] *Id. Att.* 13, 20. In omni vita a recta conscientia transversum unguem non discedere. *Id. Font.* 1. A consuetudine et cautione et diligentia longe discedere. [**Id. Brut.* 91. a gloria. Metaphora in his omnibus desumta est a via, quam aliquis relinquit. *Id. Or.* 2, 33. a judiciis causisque. *Id. Fam.* 1, 9. a litteris quum discessi, i. e. quum desii litteris operam dare.] *Id. Div.* 2, 55. Magnitudine timoris a constantia, atque a mente, atque a se discedere, i. e. prorsus alium fieri, totum mutari. Adde *Brut.* 79. [*et *Fin.* 5, 11, 33.] *Caes. B. G.* 2, 7. Hostibus spes potiundi oppidi discessit. *Cic. Fam.* 6, 14. Ex oratione Caesaris hanc in opinionem discessi, ut mihi salus tua dubia non esset. *Id. Fin.* 4, 19. Discedere de sententia. Plerique al. leg. *decedere.* [*quod V.] *Tac. Agr.* 21. Paulatim discessum in delinimenta vitiorum, porticus, balnea. [*Volebat *Pichena: descensum est.* Sed bene observat *Walch.*, in *discedere* inesse *decedere* vel *desciscere* ab aliqua re et *transire* ad aliam.] *Plin.* 11, 23, 27. In tantum discessere mores a lorica gerenda, ut oneri sit etiam vestis. ¶ *Discedere in sententiam* est verbum curiae et significat in alicujus senatoris sententiam ire, alia relicta. Unde et *discessionem facere* eodem sensu et *discedere in alia omnia*, *h. e.* alias omnes amplecti sententias praeter eam, quae dicta ab aliquo est. Mos enim fuit, ut, cum nimis longum esset singulorum senatorum sententias audire, duabus tribusve dictis, reliqui a subselliis suis discedentes, in illorum, quorum sententiae assentiebantur, subsellia transirent. *Liv.* 3, 41. et 28, 45. ¶ Eleganter *discedere ab aliquo* ponitur pro excipere. *Cic. Fam.* 1, 9. Sic enim te existimare velim, cum a vobis meae salutis auctoribus discesserim, neminem esse, cujus officiis me esse devinctum confitear. [*Cf. *Manut.* ad h. l.] *Id. Att.* 1, 17. *circa med.* Amoris erga me, cum a fraterno amore domesticoque discessi, primas defero. Adde *Fam.* 6, 12. ¶ *Discedere* etiam dicitur, qui re confecta quidpiam aut obtinuit aut perdidit. *Cic. Fin.* 4, 19. Haec qui audierit, discedet tamen nihilo firmior, quam venerat. *Id. Brut.* 64. Eorum, qui affuerunt, judicio discessit probatus. *Id. Caecin.* 1. Se, quo impudentius egerit, hoc superiorem discessurum. *Id. Verr.* 2, 4, 30. Si istius haec tanta injuria impunita discesserit. *Id. Att.* 2, 16. *sub f.* Si possum discedere, ne causa optima in senatu pereat, ego satisfaciam publicanis, [*i. e. si hac re ita defungi possum vel ita me expedire, ut etc. nos dicimus eodem modo: *wegkommen.* V. *Schütz.* ad h. l.]. *Ter. Ph.* 5, 8, 58. Satin' tibi est? *P.* immo vero pulcre discedo et probe. [**Ov. Rem.* 609. pace. Sed V. *Heins.*] *Nep. Epam.* 8. *extr.* Sic a judicio capitis maxima discessit gloria. [**Id. Att.* 2, 21. *extr.* spero nos aut cum summa gloria aut sine molestia discessuros. — Pluribus explicat hunc usum *Brem.* ad *Nep. Phoc.* 2, 3.] ¶ Passive impersonaliter. *Ter. Ph.* 5, 2, 8. Modo ut hoc consilio possiet discedi, ut istam ducat. *Cic. Fam.* 9, 16. Omnia sunt incerta, cum a jure discessum est. *Caes. B. C.* 1, 26. Ut aequis conditionibus ab armis discedatur. [**Cic. Tull.* §. 20. mature disceditur.] ¶ *Discesti* pro *discessisti* syncope est apud *Pl. Asin.* 2, 1, 3. ¶ [*Permutantur saepissime in codd. *discedere* et *descendere.* V. quos laudat *Drak.* ad *Sil.* 17, 1. ad *Liv.* 9, 14, 7. coll. intpp. ad *Hor. Epist.* 1, 16, 7. ubi *discedens* minime mutari debet — et *deficere.* V. *Drak.* ad *Liv.* 24, 44, 2.]

DISCENS, entis, part. a *disco*, μαθητής, discipulus seu litterarum seu artis cujuspiam illiberalis. *Quint.* 1, 3. *ad f.* Caedi vero discentes, quamquam receptum sit, minime velim. *Inscr.* ap. *Mur.* 940, 3. M. Aurelio Januario conjux et discentes fecerunt. Et *ib.* 4. Aurelius Sari, Aurelia Alciste Aurelio Carabo discenti suo fecerunt. Adde 968, 7. et *Suet. Gramm.* 7.

DISCENTĬA, ae, f. actio discendi. *Tert. Anim.* 24. Discentiae reminiscentiae fiunt. Adde *ib.* 23. Cave imiteris.

DISCEPTĀTĬO, onis, f. διάλεξις, disputatio, contentio, lis, causa. *Cic. Div.* 2, 72. Cum quibus omnis fere nobis disceptatio contentioque est. *Id. Or.* 2, 72. Rem aliquam in discendi disceptationem aut controversiam vocare. *Id. Dejot.* 2. Tantam causam, quanta nulla unquam in disceptatione versata est etc. *Id. Flacc.* 10. *ad f.* Disceptatio et cognitio veritatis, *h. e.* disputatio instituta ad veritatem investigandam. *Id. Or.* 1, 6. Forenses disceptationes judiciorum aut deliberationum. [**Id. Off.* 1, 11, 34. quum sint duo genera decertandi, unum per disceptationem, alterum per vim. Ubi cf. *Beier.*] *Gell.* 20, 5. Disceptationes dialecticae. *Liv.* 21, 19. Disceptatio verborum. Item cognitio, judicium. *Ulp. Dig.* 2, 15, 8. *sub f.* Haec omnia habent disceptationem praetoris. ¶ Item judicatio, *h. e.* quaestio, quae oritur ex ratione rei et infirmatione accusatoris. *Cic. Partit.* 30. V. JUDICATIO.

DISCEPTĀTĬUNCŬLA, ae, f. diminut. disceptationis. *Gell. praef. sub f.* Tempus ad colligendas memoriarum disceptatiunculas conferre.

DISCEPTĀTOR, oris, m. qui de re, de qua disceptatur, sententiam fert, διαγνώμων. *Cic. Partit.* 3. Aut auscultator est, qui audit aut disceptator, i. e. rei sententiaeque moderator. *Id. Fam.* 13, 26. Ut omnibus in rebus, quae in aliquam controversiam vocarentur, te arbitro et, quod commodo tuo fieri posset, te disceptatore uterentur, *h. e.* ut tu suas controversias cognosceres, non ad alium rejiceres. *Liv.* 35, 45. Reconciliatore pacis et dis-

ceptatore de iis, quae in controversia cum populo Romano essent, utendum censebat. *Val. Max.* 2, 10. *n.* 4. Disceptator de pace. *Liv.* 1, 50. Disceptator sumptus inter patrem et filium. *Quint.* 11, 1. Dicere de re aliqua apud disceptatorem.

DISCEPTATRIX, icis, f. quae disceptat, judicat. *Cic. Acad.* 4, 28. Dialecticam inventam esse dicitis veri et falsi quasi disceptatricem et judicem. ℙ Translate. *Lamprid. Commod.* 5. Cum trecentis puberibus exoletis, quos forma disceptatrice collegerat, in Palatio bacchabatur.

DISCEPTO, as, avi, atum, a. 1. διακρίνομαι, disputo, contendo: a *dis* et *capto*, *as*, quia utraque contendentium pars, inquit *Voss.*, aliquid captat ad sui defensionem. [*Est proprie voc. judiciale, quod saepe ad arma transfertur. V. *Manut.* ad *Cic. Fam.* 4, 4.] *Cic. Planc.* 36. Sed erat non jure, non legibus, non disceptando decertandum: armis fuit dimicandum. [**Sall. Jug.* 21. jure potius quam bello.] *Id. Fam.* 4, 14. Disceptare armis de jure publico. [**Liv.* 34, 62.] *Id. Verr.* 2, 2, 15. aequo jure cum aliquo. *Id. Brut.* 85. de sapientia. *Liv.* 21, 19. de jure verbis. *Callistrat. Dig.* 48, 19, 28. *ad f.* damni, *supple* actione de damno, ut *furti agere*. *Plin.* 3, 3, 4. Tarracone disceptant populi XLIII., *h. e.* eo conveniunt ad jura petenda et judicio experiendum. Sic 5, 29, 29. Longinquiores eodem disceptant foro Orthronienses, Halydienses etc. [*Caes. B. G.* 7, 37. Aedui de legibus ad Caesarem disceptaturi. *F.* **Liv.* 38, 35. A concilio, ubi apud Consulem inter Achaeos Lacedaemoniosque disceptatum est. Alii habent *ad consulem*, de qua constructione V. *Drak. l. l.* et 7, 7. Non enim, quod nonnulli volebant, *a consule* leg. est.] ℙ Item pensatis utriusque partis rationibus, cognosco, judico. [*Egregie explicant hanc vim *Duker.* et *Drak.* ad *Liv.* 38, 35, 1.] *Cic. Mil.* 9. Et electi judices et isti praepositus quaestioni, qui haec juste sapienterque disceptet. *Id. Dejot.* 2. Hanc, C. Caesar, causam si in foro agerem, eodem audiente et disceptante te. *Id. Tusc.* 4, 3. Cum Academici Stoicorum controversias disceptarent. *Cic. Leg.* 2, 9. Disceptare bella, *h. e.* cognoscere de justitia aut injuria bellorum suscipiendorum. *Liv.* 34, 62. inter populum Carthaginiensem et regem, in re praesenti, i. e. decidere. ℙ Translate. *Cic. Fam.* 10, 10. Quamquam in uno proelio omnis fortuna reipublicae disceptat, *h. e.* decertat, experitur, periclitatur. ℙ [*Permutatur interdum cum *disputo*, quod a glossatoribus ascribitur. V. *Drak.* ad *Liv.* 35, 32. *extr.*]

DISCERNENTER, adv. cum discrimine. *Coel. Aur. Tard.* 1, 4. *n.* 81. Alii vero discernenter ajunt hoc adjutorii genus sic adhibendum etc.

DISCERNIBILIS, e, adj. qui discerni potest. *Augustin. Enchir.* 90. Ut in effigie sua cujusque proprietas et discernibilis similitudo servetur.

DISCERNICULUM, i, n. acus, quae capillos mulierum ante frontem dividit. *Lucil.* ap. *Non.* 1, 155. Euplocamo digitos discerniculumque capillo. Adde *Varr. L. L.* 4, 29. ℙ Translate est discrimen. *Gell.* 17, 15. Duas species hellebori esse, discerniculo coloris insignes, candidi et nigri.

DISCERNO, is, crevi, cretum, a. 1. διακρίνω, rem unam ab alia internosco, dijudico, separo: a *dis* et *cerno*. *Cic. Tusc.* 5, 39. Democritus luminibus amissis, alba et atra discernere non poterat. *Virg. A.* 4, 264. et tenui telas discreverat auro, *h. e.* distinxerat, ornaverat, aurum telae intexendo. *Plin.* 16, 10, 18. Discernere aliquid visu. Et *ib.* 19. Nec facile discernuntur in fronde etiam a peritis. *Id.* 8, 17, 23. Pantheras a pardis solo candore discernunt. *Lucr.* 4, 556. verba quoque ipsa Plane exaudiri discernique articulatim. [*Tac. A.* 2, 66. Jus et injuriam discreturi. *F.* * *Cic. Harusp.* 18. quam uxorem sororemque non discernis, i. e. nullum earum discrimen facis, altera pro altera uteris.] ℙ Saepe refertur ad animum. *Cic. Univ.* 8. Animus discernit, quid sit ejusdem generis et alterius et cetera dijudicat. *Caes. B. C.* 1, 35. Neque sui judicii esse discernere, utra pars justiorem habeat causam. *Cic. Font.* 6. Stultum auditorem a sapienti judice discernere. *Hor. Od.* 1, 18, 10. Fas atque nefas exiguo fine discernere. *Plin.* 35, 11, 40. *n.* 18. Non satis discernitur, an etc. Omissa dubitandi particula. *Liv.* 8, 34. *ad f.* Neque discernatur, interdiu nocte, aequo iniquo loco, jussu injussu imperatoris pugnent. ℙ Item separo, divido. *Varr. R. R.* 2, 7. Interjicere longurios, qui equas discernant, ne inter se pugnare possint. *Liv.* 34, 54. Omnia discrimina talia, quibus ordines discernerentur et concordiae et libertatis aeque minuendae esse. *Cels.* 7, 3. Sed ut haec ipsa fortuna huc illuc discernit, sic medici partium est eniti ad reperiendam sanitatem, *h. e.* dividit et alia in aliis veluti distribuit. *Plin.* 13, 4, 7. Multis lignum hoc a carnibus discernitur tunicis. *Id.* 4, 22, 35. Ana fluvius, quo Lusitaniam a Baetica discrevimus. *Plin. alter ep.* 1, 8. *sub f.* Cum plebem ipsam limine curiae parietibusque discreverim. *Virg. A.* 12, 898. Limes agro positus, litem ut discerneret arvis, *h. e.* ut arva separando, lites dirimeret. *Calpurn. Ecl.* 2, 27. Nec mora, discernunt digitis: prior incipit Idas. *Nemes. Ecl.* 1, 52. ruricolum discernere lites, *h. e.* dirimere et componere. *Paulin. Nolan. carm.* 23, 204. inter iniquos Comdemnatus (*Christus*) obit, nos ut discernat iniquis. ℙ [*Permutantur saepissime a librariis *discernere* et *decernere*, de quorum vv. discrimine exposuerunt *Brem.* ad *Suet. Cal.* 25. *Kritz.* ad *Sall. Cat.* 25, 3. Pugnant uterque contra *Gronovium*, qui *Obss.* III. 13. p. 417. *decernere* in iis locis scribendum esse contenderat, ubi sensus *dijudicandi statuendive* notionem postulat. Quod sane ob codices haud ubique fieri potest. Utar autem *Kritzii* vv., qui *de*, inquit, in compositis auget; jam *decernere* est aliquam rem in suas partes dividendo accurateque examinando plene judicare, unde factum, ut idem fere sit ac *statuere*, *constituere*. *Discernere* vero est, rem aliquam in duas partes sejungere, discrimineque, quod inter utramque intercedit explorato, judicio in alterutram inclinare. — Apparet igitur *decernere* latius patere quam *discernere*, et quamvis saepe utrumque de eadem re dici possit, tamen cogitandi modum multum esse diversum. Haec ille. Quibus *Brem.* rectissime illud quoque addit, multis in locis per cogitandi leges utrumque poni posse, quoniam *discernendi* actio praecedat *decernendi* actui, ac saepe perinde sit, utrum potius ponatur. Cf. *Suet.* l. l. Matrimonia contraxerit turpius, an dimiserit, an tenuerit, non est facile discernere. *Sall.* l. l. pecuniae minus parceret, haud facile discerneres. Ita codd. utroque loco. *Liv.* 21, 56. neque prae imbre satis discernere (*Gron.* mutat *decernere*, quod non debebam probare, V. DECERNO ab init.), qua suis opem ferrent. Et 7, 9. nec, qui potirentur, incertis viribus, satis discerni poterat. Perperam *Gron.* et *Drak.* corrigi volunt *decerni*; ac multi omnino loci corrigendi essent. V. etiam locos a *Kritz.* allatos, *Caes. B. C.* 1, 35, 3. et *Tac. A.* 5, 6. Prorsus latinis his vocc. respondent nostra *unter*- et *entscheiden*, quae eadem non raro alterum pro altero poni possunt, quanquam cum eo, quo diximus, discrimine.]

DISCERPO, is, erpsi, erptum, a. 3. διασπάω, in diversas partes carpo, dilanio, diripio: a *dis* et *carpo*. *Cic. fragm.* ap. *Augustin. contra Acad.* 3, 7. Quem incomptis unguibus bacchantes discerpant. *Suet. Dom.* 15. Ut semiustum cadaver discerperent canes. ℙ Item diffindo, divido. *Lucr.* 2, 828. in parvas partes discerpitur aurum. ℙ Item dissipo, disjicio. *Virg. A.* 9, 312. Multa patri portanda dabat mandata, sed aurae Omnia discerpunt. *Catull.* 64, 142. Quae cuncta aerii discerpunt irrita venti. ℙ Translate. *Cic. N. D.* 1, 1. Pythagoras, qui censuit, animum esse per naturam rerum omnium commeantem, ex quo nostri animi carperentur, non vidit distractione animorum discerpi et lacerari Deum. *Id. Tusc.* 1, 29. Animus nec secerni nec dividi nec discerpi nec distrahi potest. *Id. Top.* 5. Cum res, quae proposita est, quasi in membra discerpitur. *Catull.* 66, 73. Discerpere aliquem dictis, *h. e.* maledictis proscindere, lacerare.

DISCERPTUS, a, um, part. a *discerpo*, διασπαραχτὸς, direptus, dilaniatus. *Liv.* 1, 16. Qui discerptum regem patrum manibus arguerent. *Hor. Sat.* 2, 8, 86. Mazonomo pueri magno discerpta ferentes Membra gruis. *Cic. Or.* 3, 6. Quae complecti tota nequeunt, haec facilius divulsa et quasi discerpta contrectant.

DISCESSIO, onis, f. ἀποχώρησις, actus discedendi, discessus, discidium. *Tac. A.* 1, 30. Desolatus aliorum discessione, necessitatem praevenit. [**Id. Agr.* 32. nostris illi dissensionibus ac discordiis clari, vitia hostium in gloriam vertunt. Multo languidius esset, quod nonnulli codd. habent, *dissensionibus*.] *Gell.* 14, 1. Stellarum motus et vias et discessiones et coetus intuentes. *Id.* 2, 12. Seditio et discessio populi in duas partes. ℙ *Facere discessionem* frequens est curiae dictum, cum senatores alicujus sententiam secuti, ex suis in ejus subsellia discedebant, ut in DISCEDO dictum est. *Gell.* 14, 7. Varro docet, senatusconsultum fieri duobus modis aut per discessionem, si consentitur; aut si dubia res esset, per aliorum sententias exquisitas. *Cic. Sext.* 34. *a med.* Cum omnes certatim, alius alio gravius atque ornatius de mea salute dixisset fieretque sine ulla varietate discessio. *Hirt. B. G.* 8, 53. Sententiis dictis, discessionem faciente Marcello, senatus frequens in alia omnia transiit. *Suet. Tib.* 31. Cum senatusconsultum per discessionem forte fieret, transeuntem eum in alteram partem secutus est nemo. *Cic. Phil.* 14, 7. *extr.* Has in sententias meas si consules discessionem facere voluissent, istis latronibus arma cecidissent. *Senec. Vita beat.* 2. Non est, quod mihi illud discessionum more respondeas; haec pars major esse videtur. ℙ Item divortium. *Ter. Andr.* 3, 3, 36. Incommoditas huc omnis redit, si eveniat, quod Dii prohibeant, discessio.

DISCESSUS, a, um, part. a *discedo*. Passive. *Coel.* vel *Caecil.* ap. *Prisc.* 8. p. 869. Custodibus discessis, multi interficiuntur.

DISCESSUS, us, m. χάσμα, hiatus, apertio. *Cic. Div.* 2, 28. Terrae fremitus, coeli discessus, [*das *Wetterleuchten* interpretatur *Schütz*.] lapideus imber etc. ℙ Item recessio. *Cic. Att.* 12, 50. Ut me levarat tuus adventus, sic discessus afflixit. *Id. ib.* 8, 3. Discessus ab urbe. *Att.* ap. eund. *ib.* 9, 10. *a med.* Subitus discessus et praeceps profectio. *Cic. Senect.* 23. Existimans, non longinquum inter nos digressum et discessum fore. *Id. Div.* 1, 23. Discessus e vita. [**Caes. B. G.* 7, 41. Fabium discessu eorum (sc. hostium) duabus relictis portis, obstruere ceteras. ℙ *Cicero* per εὐφημισμὸν utitur h. v. pro *exsilio*. V. *Goerenz.* ad *Legg.* 2, 17, 1. et 3, 19, 45.] ℙ In plur. numero *Id. N. D.* 2, 7. Solis accessus discessusque solstitiis brumisque cognosci.

DISCEUS, i, m. disyllab. δισκεύς, genus cometae latae rotunditatis et disco similis. Nam δίσκος discum significat. *Plin.* 2, 25, 22.

DISCIDIUM, ii, n. separatio, disjunctio, διαχώρησις. Dicitur de separatione corporum: estque a praeterito verbi *discindo*; cum *dissidium* proprie sit discordia et dissensus animorum, a *dissideo*. Quamquam a librariis haec saepe commutantur. [*De utriusque voc. discrimine bene disputat *Gron.* ad *Liv.* 25, 18, 5. et, quos ibi laudat *Drak.*, *Gifan. Ind. Lucr.*, *Broukhus.* ad *Prop.* 2, 19, 16. ad *Tibull.* 1, 5, 1. quibus adde *Arntzen.* ad *Aur. Vict. Epit.* 41, 5. *Ern.* in *Clav. Cic.* et *Ruhnk.* ad *Muret. Opp.* p. 33.] *Cic. Att.* 4, 1. Eundem te acerbissime discidium nostrum tulisse. *Id. Phil.* 2, 18. Quod desiderium tui discidii ferre non posset. *Lucr.* 3, 851. Sic ubi non erimus: ubi corporis atque animai Discidium fuerit, quibus e sumus uniter apti. *Suet. Dom.* 3. Uxorem repudiavit: intraque breve tempus, impatiens discidii reduxit. [*Saepe de divortio. V. *Tac. A.* 2, 86. 12, 40. et cf. *Oud.* ad *Suet. Tib.* 7.] *Senec. Const. Sap.* 8. *sub f.* Locorum commutationes, orbitates, discidia. ℙ Item dilaceratio, direptio. *Lucr.* 6, 292. Tantus discidio nubis, ventique procella Mittitur ardenti sonitus cum provolat ictu. *Solin.* 1. *a med.* Cum elata flumina vi terras rupissent, post discessum fluctuum inter plurima humi discidia corpus repertum etc.

DISCINCTUS, a, um, part. a *discingo*, ἄζωστος, qui sine cinctu est. *Hor. Sat.* 2, 1, 71. ubi se a vulgo et scena in secreta remorant, Nugari cum illo et discincti ludere, donec Decoqueretur olus, soliti. *Id. ib.* 1, 2, 132. Discincta tunica fugiendum est et pede nudo. ℙ *Discinctus miles* est, cui cinctus est ademptus, qui est insigne militiae (V. CINCTUS, a, um.) *Liv.* 27, 13. Centuriones manipulorum, quorum signa amissa fuerant, destrictis gladiis discinctos destituit. [*Coll. *Suet. Aug.* 24. Et latiori sensu: *id.* 35, 11. discinctus et inermis eques, i. e. male vestitus.] ℙ Pro exauctorato. *Vulcat. Gallic.* in *Avid. Cass.* 6. Ut si quis cinctus inveniretur apud Daphnen, discinctus rediret. V. DAPHNENSIS. ℙ Translate *discinctus* est negligens, segnis, mollis, otiosus, dissolutus, luxu diffluens, sive quia molles demissis discinctisque vestibus uti solent: strenui vero et industrii, quo sint ad opus paratiores, succinctis: seu potius adludendo ad eos, qui militia vacant, in qua dies omnes operosi sunt: vel ad eos, qui ob segnitiam militia privantur. *Ov. Am.* 1, 9, 41. Ipse ego segnis eram discinctaque in otia natus. *Pers.* 3, 31. Non pudet ad morem discincti vivere Nattae? Et 4, 22. Verna discinctus. *Hor. Epod.* 1, 34. nepos. *Senec. ep.* 114. de Maecenate: Non oratio ejus aeque soluta est, quam ipse discinctus? ℙ *Servius* ad illud *Virg. A.* 8, 724. *discinctos Mulciber Afros*: vel habitum eorum ostendit, qui usque in talos fluebat: neque enim hodieque utuntur zonis: vel inhabiles militiae etc. Quod ait *Servius*, zonis eos non uti, confirmat *Sil.* 3, 235. Quare *discinctos Libyas* ipse quoque appellat 2, 56., et discinctos equites Numidas memorat *Liv.* 35, 11. et discinctam Carthaginem *Auson. Grat. act.* 14.

DISCINDO, is, discidi, issum, a. 3. διασχίζω, διασπάω, aperio, findo, dilacero: a *di* et *scindo*. *Cic. Or.* 2, 47. Ut discinderem tunicam, ut cicatrices ostenderem. *Liv.* 1, 36. Te novacula cotem discissurum. [**Sil.* 14, 15. vi turbinis olim Impactum pelagus laceratae viscera terrae Discidit. V. intpp. ad h. l. et quae a nobis disputata sunt sub ABSCINDO. *Suet. Cal.* 33. Cunctantem flagellis discidit.] *Tac. H.* 5, 6. *extr.* Discindere trabes aut saxa securibus cuneisque. *Ter. Ad.* 1, 2, 39. Fores effregit? restituentur: discidit vestem? resarcietur. et 4, 2, 20. Istam psaltriam usque occidit: vide, ut discidit labrum. *Asper grammatic.*, teste *Donato*, paenultimam hic longam accipit, a caedendo. ℙ Item dividere, dissolvere. *Lucr.* 3, 670. Anima in multas partes disciditur. et *ib.* 660. Ferro discindere caudam serpentis in multas partes. ℙ [*Descindere seu discindere carmen* idem valet ac versus in numerum canere, et sonum vocis pulsu pedum modulari, quod *Ov. Trist.* 4, 10, 50. *ferire carmen pede* dixit. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 598. Ibi sacerdotes clusi, succincti, libellis acceptis, carmen descindentes tripodaverunt in verba haec. V. TRIPODO. *F.*] ℙ Translate. *Cic. Amic.* 21. Tales amicitiae sunt remissione usus eluendae, et, ut Catonem dicere audivi, dissuendae magis, quam

iscindendae, *h. e.* repente praecidendae, ut *Id. Off.* 1, 33. loquitur. ℙ *Discisset* pro *discidisset* egunt nonnulli apud *Sil.* 11, 455., ubi alii aliter. Paenult. producta in *discidi* (quod non a *scindo*, ed a *caedo* ducendum est) habetur in illo *Lucilii:* Zopyrion labias discidit utrumque secutus. A *Noio* 3, 120. hic versus corrupte refertur.

DISCINGO, is, inxi, inctum, a. 3. ἀποζωννύω, cinctum solvo. *Vell.* 2, 41. Neque unquam aut nocte aut die, aut excalcearetur aut discingeretur. *Sil.* 8, 34. jam discingitur armis, *h. e.* cinctum militarem atque arma deponit. V. DISCINCTUS. *Mart.* 9, 102. de gestis Herculis: Peltatam Scythico discinxit Amazona nodo, *h. e.* devicit, et armis spoliavit. *Juven.* 8, 120. Cum tenues nuper Marius discinxerit Afros, *h. e.* arma deponere coegerit: vel ita spoliaverit, ut tantum non vestes ademerit: vel usque ad zonam spoliaverit: in zona autem pecuniam portabant. ℙ Translate. *Cic. Q. Fr.* 2, 13. Mihi crede, in sinu est, neque ego discingor, *h. e.* non abjicio, dilabi non patior, [*vel: nihil temere committam, quo ejus amicitiam dimittere videri possim. Sic *Schütz.* Aliam rationem sequitur *Ern.* quem V. in *Clav.*] Hic *Cicero* loquitur de Caesare, et fortasse per jocum tangere videtur laxiorem, qua Caesar uti solebat (*Suet. Caes.* 45.), cincturam. *Sil.* 7, 153. Discinxit ratione dolos fraudesque resolvit, *h. e.* detexit, dissolvitque. Sunt qui malint aliter legi. [*Scil. *Drak.* vel *diffinxit* vel *discussit* legendum esse censet.] *Senec. ep.* 92. *in f.* Diserte Maecenas ait, *Nec tumulum curo: sepelit natura relictos.* Alte cinctum putes dixisse: habuit enim ingenium et grande et virile, nisi illud secum discinxisset, *h. e.* molle et dissolutum reddidisset. V. DISCINCTUS. *Sidon. ep.* 2, 7. Obsecro, ut inter Alethium et Paulum, quae veniunt in disceptationem, discingas, *h. e.* solvas, dirimas, dijudices. *Inscr.* ap. *Grut.* 361, 3. Ter vice qui sacra discinxit jurgia judex. *Fragm. Cod. Theod.* 1, 16, 3. (edita a *Clossio*) Pandatur, quis judicum, et in quibus discingendis causis fidelem operam praestitit.

DISCIPLĪNA, ae, f. μαθητεία, παιδεία, παίδευσις, ratio vivendi et discendi, quae discipulis traditur, institutio, educatio. Est syncope a *discipulina:* quae vox legitur in quodam nummo Hadriani ap. *Eckhel. D. N. V. T.* 6. p. 503., ubi de disciplina militari sermo est. *Cic. Coel.* 17. Dicet aliquis: haec igitur est tua disciplina? sic tu instituis adolescentes? *Id. Div.* 1, 42. Tradere filium alicui in disciplinam. *Id. Phil.* 2, 2. se in disciplinam alicujus. *Id. Verr.* 2, 3, 69. Instituere atque erudire liberos ad disciplinam civitatis, *h. e.* ad consuetudinem vitae civilis. et *ib.* Educari in disciplina alicujus. *Id. Brut.* 67. Piso quidquid habuit, habuit ex disciplina. *Id. Dejot.* 10. Imitari mores et disciplinam avi. *Id. Rabir. perd.* 10. Ignarus disciplinae et consuetudinis nostrae. *Id. Or.* 59. Bona disciplina exercitatus. *Liv.* 1, 28. *ad f.* Adhibere alicui disciplinam. *Caes. B. G.* 6, 13. Convenire in disciplinam. et *ib.* Multos annos in disciplina permanere. *Id. B. C.* 3, 10. Habere aliquid pro disciplina et praeceptis. [*Quint.* 11, 3, 61. (Affectus veri) non sunt disciplina et ratione formandi.] *Pl. Most.* 1, 2, 75. Esse disciplinae aliis. *Cic. Div.* 2, 3. Res, quarum est disciplina, ut litterae. ℙ Pro mala institutione. *Id. Verr.* 2, 3, 68. Ut etiamsi natura puerum a paternis vitiis abduceret, consuetudo tamen eum et disciplina degenerare non sineret. ℙ Item ipsa facultas, doctrina, scientia. *Id. Div.* 1, 41. Magorum disciplinam scientiamque percipere. *Id. Coel.* 30. Aetas dedita disciplinis et artibus. *Id. Manil.* 18. Disciplina navalis. *Id. ib.* 10. militiae. *Id. N. D.* 2, 64. bellica. *Id. Or.* 1, 39. juris civilis. [*Cic. Or.* 1, 34. civitatis s. reipublicae, *Staatsverfassung.*] *Id. Brut.* 44. dicendi. *Id. Fin.* 1, 1. memoriae. *Hirt. B. Alex.* 24. Disciplinis fallacissimis eruditus. *Suet. Cal.* 53. Disciplinae liberales. *Gell.* 15, 17. Disciplina tibiis canendi. *Colum. praef.* 1. ruris, *h. e.* studium rei rusticae. ℙ Item specialis ratio et modus, quo aliquid alicui traditur. *Cic. N. D.* 3, 7. Tres enim trium disciplinarum principes convenistis. *Id. Brut.* 76. Hermagorae disciplina inops ad ornandum, sed ad inveniendum expedita. Adde *Fin.* 3, 11. ℙ [*Deinde i. q. ordo, regula, ad quam quis instituitur, unde saepe i. q. obsequium, (*Zucht, Ordnung, Gehorsam*). *Suet. Caes.* 24. legio disciplina cultuque Rom. instituta et ornata. Hinc] speciatim accipitur pro legibus et ratione vivendi, cui subjiciuntur milites. *Liv.* 8, 7. *ad f.* Disciplinam militarem solvere. *et paulo post.* restituere. (Adde *ib.* 32, 34 et 35.) *Hirt. B. Alex.* 65. Dissolvere disciplinam et severitatem. [*Ac de servis: *Tac. G.* 25, 3. non disciplina et severitate, sed impetu et ira. V. intpp. *Suet. Aug.* 65. disc. domus. coll. *Caes.* 48.] ℙ Item universim pro consuetudine, qua quis ex disciplina imbutus est. *Pl. Merc.* 1, 2, 6. Haec hic disciplina pessima est: currenti, properanti, haud quisquam dignum habet decedere. *Ter. Heaut.* 2, 3, 59. Disciplina est eisdem, munerarier Ancillas primum, ad dominas qui affectant viam. ℙ Haec, quae varia significatione claritatis gratia distinximus, adeo inter se affinia sunt, ut ad unum omnia facile referri possint. Omnis enim institutio et educatio, quatenus est in puero et discipulo, *disciplina* dicitur, quatenus in docente et educante, doctrina, facultas, etc., idem tamen ubique est.

DISCIPLĪNĀBILIS, e, adj. qui disciplina percipi potest, διδακτός. *Auct. ad Her.* 3, 3. Cujus rei aliquam disciplinabilem [*al. *disciplinalem*] scientiam poterimus habere. Alii rectius leg. *disciplinam* aut *scientiam.* [*Omnino. Legitur autem illud voc. apud *Cassiod.* 4, 23. Disciplinales voluntates. Al. leg. *disciplinabiles.*]

DISCIPLĪNĀBILITER, adv. ex arte et disciplina, artificiose. Est *Cassiodori.* V. PSALTERIUM. [*Sarisb.* 6, 15. Disciplinabiliter eruditus populus. *B. A.*]

*DISCIPLĪNATĬO, onis, f. et DISCIPLĪNOR, aris, dep. 1. apud *Augustin. B. A.*

DISCIPLĪNĀTUS, a, um, part. ab inusit. *disciplino*, bonis moribus per disciplinam praeditus. *Alcim. Avit.* 4, 46. de arbore degenerante: Disciplinatos dissuescit promere fructus. *Tert. Fuga in persecut.* 1. *ad f.* Disciplinatior in jejuniis.

DISCĬPLĪNŌSUS, a, um, adj. qui facile discit. Vox est *M. Catonis*, teste *Gell.* 4, 8. *ad f.* et *Non.* 6, 84., similis aliis ejusdem auctoris, *consiliosus, victoriosus.*

DISCĬPŬLĂ, ae, f. quae discit. *Hor. Sat.* 1, 10. *extr.* Discipularum inter jubeo plorare cathedras. *Pl. Aul.* 1, 1, 20. Si respexis, dedam te discipulam cruci, *h. e.* ut ab ea castigere, ut a magistris discipuli. *Plin.* 35, 11, 40. *n.* 43. Irene Cratini pictoris filia et discipula. *Id.* 10, 29, 43. de luscinia: Audit discipula intentione magna et reddit. *Quint.* 12, 10. Latina facundia similis Graecae, ac prorsus discipula ejus videtur.

DISCĬPŬLĀTUS, us, m. idem fere quod disciplina. *Tert. Praescript. Haeret.* 22. In discipulatu, in convictu.

DISCĬPŬLUS, i, m. μαθητής, qui disciplinam ab alio percipit. *Cic. Off.* 1, 1. Orator dulcis, ut Theophrasti discipulum possis agnoscere. *Liv.* 37, 20. Ipse dux summi imperatoris discipulus. ℙ *Discipuli* etiam dicuntur, qui in tabernis vel officinis mercatorum serviunt, et eorum disciplinam addiscunt. Hinc discipulos coquorum *Pl.* memorat *Ps.* 3, 2, 76. et 96. et *Aul.* 3, 1, 4. Hinc *Paul. Sentent.* 8. *tit.* 2. Quod cum discipulis eorum, qui officinis et tabernis praesunt, contractum est, in magistros vel institores actio dabitur. ℙ Translate. *P. Syrus* in *Mim.* Discipulus est prioris posterior dies.

*DISCISSĬO, onis, f. discidium, disjunctio. *Augustin. de Fide et Symbolo* 10. Schismatici discissionibus iniquis a fraterna caritate dissiliunt. *Id. epist.* 261. Plebis discissione. *B. A.*

*DISCISSŪRĂ, ae, f. disjunctio. *Ambros. Serm.* 13. Maria ita concepit Dominum, ut toto corpore hauriret, nec ejus discissuram corporis pateretur. *B. A.*

DISCISSUS, a, um, part. a *discindo*, διάτομος, διασχιζόμενος, scissus, dilaceratus, discerptus, diffissus, apertus. *Virg. G.* 3, 514. Discissos nudis laniabant dentibus artus. *Stat. Silv.* 1, 1, 11. neque discissis cepissent Pergama muris. *Cic. Div.* 1, 17. Cos discissa novacula. [*Caes. B. G.* 7, 8. altissima nix iter impediebat: tamen discissa nive sex in altitudinem pedum, atque ita viis patefactis etc. V., quibus rationibus firmet hanc scripturam *Herzog.* contra *Oberl.*, qui *discisa* ediderat.] *Curt.* 10, 9. Discissae canis viscera. *Lucr.* 3, 640. Discissa vis animai, *h. e.* disjecta, separata. *Senec. ep.* 89. *a med.* Omnis oratio aut continua est, aut inter respondentem et interrogantem discissa, *h. e.* divulsa, divisa. ℙ [In *Not. Tir.* p. 18. legitur *discisus. F.*]

DISCLŪDO, is, usi, usum, a. 3. διακλείω, seorsim claudo, atque adeo separo. *Virg. Ecl.* 6, 35. Tum durare solum et discludere Nerea ponto. *Cic. Tusc.* 1, 10. Duas separare voluit, iram in pectore, cupiditatem subter praecordia locavit. *Caes. B. G.* 7, 8. Mons, qui Arvernos ab Helviis discludit. ℙ Item aperio, diffindo. *Lucr.* 6, 238. de fulminibus: et impete tanto Fiant, ut possint ictu discludere turres, Disturbare domos, avellere tigna, etc. *Virg. A.* 12, 782. Discludere morsus roboris. *Macrobium*, qui *Sat.* 6, 4. hoc verbum novum esse et ferire aures scribit, post tantos scriptores, qui illo usi sunt, nihil moror.

DISCLŪSĬO, onis, f. separatio, disjunctio, διάκλεισις. *Appul. de Deo Socr. init.* Non modo loci disclusione, verum etiam, etc.

DISCLŪSUS, a, um, part. a *discludo*, seorsum clusus, separatus. *Varr. R. R.* 3, 17. Ubi dispares disclusos habeant pisces. *Id. L. L.* 4, 7. Aventinus olim paludibus ab reliquis disclusus. *Cic. Tusc.* 1, 33. Perturbationes semotas a mente et disclusas Plato putat.

DISCO, is, didici, discitum, a. 3. μανθάνω, rem ignotam, aliquo docente, percipio, vel meditando assequor. *Cic. Senect.* 8. Qui Graecas litteras senex didici. *Ter. Heaut.* 5, 2, 18. Disce, quid sit vivere. [*Disce* cum infinito. *Suet. Galb.* 6. disce, miles, militare. *Id. Rhet.* 5. *Lucan.* 5, 331.] *Cic. Fam.* 9, 10. Discere litteras apud aliquem. *Id. Acad.* 4, 30. dialecticam ab aliquo. *Id. Verr.* 2, 1, 45. jus civile. *Virg. A.* 12, 435. Disce, puer, virtutem ex me, fortunam ex aliis. *Ter. Eun.* 2, 2, 30. Coepit me obsecrare, ut sibi liceret discere id de me. *Virg. G.* 3, 414. Disce et odoratam stabulis accendere cedrum. *Caes. B. G.* 1, 13. Se ita a majoribus didicisse, ut magis virtute, quam dolo contenderent. *Sall. Jug.* 107. Didicerat Latine loqui. *Phaedr.* 4, 3. Didici, quam sis utilis. et 18. Ne quis discat prodesse improbis. et 1, 2. Exemplis discimus, a feminis spoliari viros. *Quint.* 5, 10. Discere palaestram. *Plin.* 11, 24, 28. Araneus discit texere. *Cic. Senect.* 8. Discere fidibus. Est autem ellipsis pro *discere canere fidibus.* *Ov. A. Am.* 3, 315. Discant cantare puellae. ℙ *Discere* dicuntur actores fabularum, sicut poetae ipsi comici *docere* aut *scribere fabulas.* *Ter. Hec. prol.* 48. Date silentium, Ut lubeat scribere aliis, mihique ut discere Novas expediat. ℙ *Discere* absolute de eo, qui litteras et artem oratoriam didicit. *Cic. Brut.* 71. Vehementer placet, nec vero sine causa. Nam et didicit, et omissis ceteris studiis, id unum egit. [*Id. Or.* 2, 1. si omnino didicisse (i. e. litteris operam dedisse) nunquam putaretur. Etiam de aliis absolute dicitur. *Id. ib.* 42. Cumque discendi causa duobus peritissimis operam dedisset, sc. juris discendi causa. *Ov. Trist.* 2, 343. Hei mihi, quod didici! quod me docuere parentes, etc. *Id. A. Am.* 1, 428. ne didicisse juvet. V. *Burm.* ad *Petr. Sat.* 58.] ℙ *Didici* aliquando est soleo, assuetus sum: nam quod didicit quis, saepe facere consuevit. *Pl. Amph.* 2, 2, 55. Vera dicere didici. *Lucan.* 4, 239. Ferae hominem didicere pati. *Pareus* affert etiam *fragm. Q. Hortensii.* Contra caput non didici dicere. ℙ Item cognosco, intelligo, rescio. *Cic. Or.* 2, 24. et *Quint.* 12, 9. *extr.* Discere causam. [*Proprie patronus *causam discere* dicitur, qui, quae vel ad accusationem vel ad defensionem scire opus est, e clientis narratione cognoscit. Cliens contra *docet* eum. Sic *Schütz.* in *Clav.*] *Cic. Fam.* 3, 5. Didici ex litteris tuis, te habuisse, etc. [*Id. Fin.* 3, 21, 72. ea, quae de bonis et malis didicerimus, ut tenere tuerique possimus. *Id. Acad.* 1, 2. Vides autem eadem ipse; didicisti enim non posse nos Amafanii similes esse etc., i. e. discendo cognovisti, ἔμαθες. Sic *Goer.*, quem V.] *Nep. praef.* Hi si didicerint, non eadem omnibus esse honesta etc., non admirabuntur, etc. *Virg. A.* 2, 66. crimine ab uno Disce omnes. *Hor. Od.* 2, 20, 19. Me ultimi noscent Geloni, me peritus Discet Iber. *Virg. A.* 6, 755. et venientum discere vultus. *Ov. Her.* 21, 228. Et discas sponsae languida membra tuae, *h. e.* cognoscas, videas. *Justin.* 14, 2. A quo cum auxilia Eumeni missa Antigonus didicisset, ab obsidione recessit. ℙ Tribuitur et rebus inanimis. *Plin. prooem. l.* 16. Arbores sive ultro, sive ab homine didicere blandos sapores. *Virg. Ecl.* 4, 42. varios discet mentiri lana colores. ℙ Pro conari, tentare, quia qui discit, conatur. *Virg. A.* 5, 222. et fractis discentem currere remis. Ita interpretatur *Non.* 4, 136. [*Scil. qui discit aliquid, nondum exercitatus est, ejus rei nullum habet usum; ergo conatur.] ℙ Partic. *Disciturus* est *Appuleji fragm.* apud *Prisc.* 10. p. 887. ℙ [*Probabiliter confusa sunt *discere* et *ediscere* ap. *Quint.* 10, 7, 32. ibique intpp. Saepissime substituitur a librariis *dicere*, maxime in perfecto. V. *Burm.* ad *Ov. Fast.* 3, 326. *Drak.* ad *Liv.* 39, 34, 6. *Goer.* ad *Cic. Fin.* supra l. l. et V. DICO *in f.*]

DISCŎBŎLUS, i, m. δισκοβόλος, qui discum jacit: a δίσκος, discus, et βάλλω, jacio. Fuit hoc nomine signum Myronis celebris statuarii, eo statu posituque corporis, quem describit *Stat. Th.* 6, 680., [cujusque figuram habes apud *Visc. Mus. Pio-Clem. T.* 1. *tab. A. III. edit. Mediol.*, memoratum vero a *Quint.* 2, 13. et *Plin.* 34, 8, 19. *n.* 3. *F.*] ℙ Item Naucydis. *Plin. ib. n.* 19., [cujus figura exstat apud *Visc. ib. T.* 3. *tab. XXVI.*, accuratam vero illustrationem *ib.* p. 119. *F.*] ℙ Item tabula Taurisci. *Plin.* 35, 11, 40. *n.* 40.

DISCOCTUS, a, um, part. a *discoquo*, valde coctus, plus quam decoctus. *Plin.* 23, 6, 60. Radix decocta succum emittit etc., eadem discocta in aqua, etc., *h. e.* ita cocta, ut resolvatur et deliquescat. *Id.* 22, 25, 70. Lens alvum sistit in cibo; magisque discocta coelesti aqua: eadem solvit minus percocta. *et paulo post.* Lens ex aceto discocta. Adde *Cels.* 6, 9. ℙ Item simpliciter coctus. *Pallad.* 4, 10. *sub f.* Ubi discocta ficus fuerit, in vas fictile conditur. et 1, 29. Discocto farre pascuntur. Al. leg. *decocto.*

DISCŎLOR, oris, adj. ἑτερόχροος, qui est diversorum colorum. *Mart.* 14, 17. Discolor hic gemino calculus hoste perit. *Cic. Verr.* 1, 2, 13. *extr.* Ut discoloribus signis juratorum hominum sententiae notarentur. *Plin.* 10, 2, 2. Discolores aves. *Varr. R. R.* 3, 17. cerae. ℙ Item colore differens, dissimilis. *Ov. Trist.* 5, 5, 8. Vestis

alba discolor fatis meis. *scil.* quae nigra ac tristia sunt. *Hor. Ep.* 1, 18, 3. Matrona meretrici dispar atque discolor. *Stat. Th.* 9, 338. pelago nec discolor amnis. ¶ Translate. *Pers.* 5, 52. Mille hominum species et rerum discolor usus: Velle suum cuique est, etc. *h. e.* varius.

DISCŎLŌRĬUS, a, um, adj. idem quod discolor. *Petr. Sat* 97. Discoloria vestis.

DISCŎLŌRUS, a, um, adj. idem ac discolor. *Capell.* 4. *init.* Discolora venustate florentibus. *Prud.* περὶ στεφ. 10, 302. Quos lana terret discolora in stipite. Al. leg. *discolor.* [*Symmach. Laud. in Valent. orat.* 2, 1. ed. *Maio*: Discolora serta. *B. A.*]

DISCŎLUS. V. DYSCOLUS.

[**DISCONCINNUS**, a, um, adj. idem quod inconcinnus. *Front. de orat.* (ed. *Maiò*) *ep.* 2. Straboni oculi dispares sunt: potuisse te pares aut impares dicere; disconcinnos hos, illos concinnos dici potuisse; convenientes multo melius. *F.*]

DISCONDŪCIT, impers. non conducit, non prodest. *Pl. Trin.* 4, 2, 85. Sed nihil disconducit huic rei.

DISCONVĔNĬENS, entis, part. a *disconvenio*, *Lact. Ira D.* 3. Est disconveniens Deo, ut ejusmodi potestate sit praeditus.

DISCONVĔNĬENTĬĂ, ae, f. *Tert. Testim. anim.* 6. Suspectam habe convenientiam praedicationis in tanta disconvenientia conversationis.

DISCONVĔNĬO, is, ēni, entum, n. 4. διαφέρω, non convenio, dissentio. *Hor. Ep.* 1, 1, 99. Aestuat, et vitae disconvenit ordine toto. et *ib.* 14, 18. disconvenit inter me et te.

*__DISCOOPERĬO__, is, a. 4. *Vulg. Ezech.* 22, 10. Verecundiora discooperuerunt. Adde *Vulg. Levit.* 8, 7. *Hieron. Ep.* 128. *B. A.*

*__DISCŎOPERTUS__, a, um, part. a *discooperio.* *Vulg. Ruth.* 3, 7. *Hieron.* in *Isaj.* 7, 20, 4. Tunc discoopertae sunt nates eorum. *Vulg. Sam.* 2, 6, 30. *B. A.*

DISCŎPHŎRUS, i, m. δισκοφόρος, discum ferens. *Hieron. praef. in Daniel. ad f.* vocat *discophorum* Habacuc, qui prandium Danieli, per aera ab Angelo sublatus, portavit, ut habetur *Dan.* 14, 32. Discus enim etiam vas escarium significat. V. DISCUS.

DISCŎQUO, is, oxi, octum, a. 3. valde et diu coquo, ἀφέψω, Plus est quam decoquo. Significat enim coquendo resolvere. *Plin.* 22, 25, 72. Discoquere cicer in aqua cum sale. et *ib.* 74. lupinos aqua coelesti. *Id.* 32, 7, 26. Ranarum corda in olei veteris sextario sub aereo testo discoxere, ut infunderent per aurem.

DISCORDĀBILIS, e, adj. discors, dissentiens. *Pl. Capt.* 2, 3, 42. Inter nos fuisse ingenio haud discordabili.

DISCORDĬĂ, ae, f. διαφωνία, cordium seu voluntatum dissidium, dissensio, odium. *Cic. Tusc.* 4, 9. Discordia est ira acerbior, intimo odio et corde concepta. *Id. Fin.* 1, 13. Ex cupiditatibus odia, dissidia, discordiae, seditiones, bella nascuntur. *Id. Amic.* 7. Dissensiones atque discordiae. *Vell.* 2, 3. Sanare discordias. et *ib.* ferro dijudicare. et *ib.* 126. Summovere discordiam. *Cic. Off.* 1, 25. Inducere seditionem atque discordiam in civitatem. *Id. Mur.* 39. Seditionem ac discordiam concitare. *Tac. H.* 4, 50. Componere discordias. *Cic. Phil.* 1, 1. sedare. *Hor. Epod.* 4, 2. Tecum mihi discordia est. *Sall. Jug.* 10. Concordia res parvae crescunt, discordia maximae dilabuntur. *Cic. Amic.* 7. Amicitia res contrahit, discordia dissipat. *Ov. Met.* 1, 60. Discordia ventorum. [*Lucan.* 5, 646. ponti. V. *Cort.*] *Id. ib.* 9, 629. mentis, *h. e.* pugna et dissidium variorum affectuum. *Plin.* 18, 25, 57. Eorum unam discordiam ponemus exempli gratia. ¶ In fabulis est Dea, Noctis et Erebi filia, ut *Hygin.* docet *praef. Fabb.* Bellonae et Martis comes, belli, rixae, seditionis, et similium praeses. Narrat *Serv.* ad *A.* 1, 31. cum ad nuptias Pelei Dii plurimi convenissent, et Discordiam secum non admisissent, iratam illam pomum aureum jactavisse, in quo scriptum erat: *hoc est donum Deae pulcherrimae:* ex quo jurgium ortum inter Junonem, Minervam et Venerem, cum sibi quaeque postularet; causamque belli Trojani, multorumque malorum exstitisse. *Virg. A.* 8, 702. Et scissa gaudens vadit Discordia palla. *Petr. Sat.* 124. scisso Discordia crine Extulit ad Superos Stygium caput: hujus in ore Concretus sanguis, contusaque lumina flebant: Stabant aerati scabra rubigine dentes, Tabo lingua fluens, obsessa draconibus ora, Atque inter toto laceratam pectore vestem Sanguineam tremula quatiebat lampada dextra. *Justin.* 12, 15. *ad f.* Hac voce veluti bellicum inter amicos cecinisset, aut malum Discordiae misisset, ita omnes in aemulationem consurgunt, ut, etc. μῆλον τῆς Ἔριδος.

DISCORDĬĀLIS, e, adj. διχοστατικὸς, discordiam pariens, discordiosus. *Plin.* 37, 10, 74. Hyaenae pelli similem achatem abominantur, discordialem domibus.

DISCORDĬŌSUS, a, um, adj. qui discordias et lites serit. *Sall. Jug.* 70. Vulgus Numidarum seditiosum atque discordiosum erat. *Sidon. ep.* 6, 2. *in f.* Discordiosa domus.

DISCORDIS pro discors, dicebant veteres. *Pompon.* ap. *Prisc.* 6. *in f.* Blanda, fallax, impotens, superba, discordis.

DISCORDĬTAS, atis, f. idem ac discordia, apud veteres. *Pacuv.* ap. *Non.* 2, 216. Ex discorditate cladem importare familiae.

DISCORDO, as, avi, atum, n. 1. διαφέρομαι, ἀντιγνωμονέω, discors sum, dissideo, dissentio, discrepo. *Cic. Fin.* 1, 13. Intus in animis cupiditates inclusae, inter se dissident atque discordant. et 18. Animus a se ipse dissidens secumque discordans. [*Tac. A.* 1, 10. discordantis patriae remedium.] *Ter. Andr.* 3, 3, 43. Discordant inter se. *Tac. A.* 12, 28. Discordare cum aliquo. *Quint.* 5, 11. Nota illa de membris humanis adversus ventrem discordantibus fabula. *Hor. Ep.* 2, 2, 193. Scire volam, quantum simplex hilarisque nepoti Discrepet, et quantum discordet parcus avaro. *Plin.* 25, 7, 35. Jumenta discordantia. ¶ Translate est dissimilem esse. *Quint.* 8, 3. *ante med.* A sermone tenui sublime nitidumque discordat. *Vell.* 2, 53. Fortuna a se discordans, *h. e.* conversa et mutata, ac priori dissimilis. *Quint.* 11, 3. *ante med.* Ne vox ab oratione discordet. ¶ *Discordantia* absolute apud *Colum.* 2, 2. Qualitatum inter se dissidentium conjunctiones, quas Graeci συζυγίας ἐναντιοτήτων, nos discordantium comparationes tolerabiliter dixerimus.

*__DISCORĬO__, as, a. 1. corium detraho. *Gloss. Gr. Lat.* ἀποδέρω. *B. A.*

DISCORS, ordis, adj. διχογνώμων, qui corde, *h. e.* voluntate dissidet, dissentiens, contrarius. *Cic. Agr.* 2, 33. *ad f.* Homines contentione et ambitione discordes. *Liv.* 2, 23. Civitas secum ipsa discors. *Id.* 4, 26. Ad alia discordes, in uno consensisse, ne, etc. *Vell.* 2, 37. Filius discors patri. [*Tac. A.* 3, 42. 11, 6.] *Plin.* 23, 1, 19. Discordes medicorum sententiae. *Virg. G.* 2, 459. Discordia arma. *Hor. Od.* 3, 29, 28. Discors Tanais, *h. e.* accolae Tanais ad discordias et bellum propensi. *Id. Ep.* 1, 22, 19. et *Ov. Met.* 1, 433. rerum concordia discors, *h. e.* quatuor elementorum, ex quibus res cunctae constant. *Ov. ib.* 4, 620. Discordes venti. *Paulin. Nolan.* 28, 485. discors agno lupus et tenebris lux. ¶ Item diversus, dissimilis, non conveniens, discrepans. *Curt.* 4, 13. Homines discordes moribus et linguis. *Plin.* 3, 5, 6. Discordes tot populorum linguae. *Id.* 2, 97, 99. Aestus marini tempore discordes, *h. e.* qui non statis, sed incertis temporibus fiunt. *Id.* 17, 22, 35. *n.* 16. Mixtura generum vini discors. *Hor. A. P.* 374. Symphonia discors. [*Lucan.* 1, 589. monstra, nullo quae semine discors Protulerat natura, i. e. a se ipsa dissentiens et ordinem in foetu formando deserens. Sic *Cort.*, quem V. Apte *ib.* cf. *Martyni Laguna* hos locos: *Manil.* 1, 424. Centauri discordes i. e. monstruosi, sati ex hominibus et bestiis. *Lucr.* 5, 892. discordia membra, V. *Gron.* ad *Senec. Herc. fur.* 93. *Ov. Met.* 8, 133. *Minotaurus* appellatur *foetus discors*, quia monstruosus. ¶ Permutantur a librariis *discors* et *dissors*; V. *Heins.* ad *Sabini epist.* 1, 35. quae legitur in *edit. Burm. tom.* I. p. 846. coll. Eod. ad *Ov. Met.* 8, 133. Male *dissors* legi vult *Bentl.* in *Hor. Od.* 3, 29, 28., V. supra.]

*__DISCRĒBĬLIS__, e, adj. qui discerni potest. *Jul. Val. res gest. Alex. M.* (ed. *Maio*) 3, 42. Acuta quaedam vox, sed enim discrebilis et intelligenda. *B. A.*

*__DISCRĒDO__, is, n. 3. ἀπιστέω, non credo. *Jul. Val. res gest. Alex. M.* (ed. *Maio*) 3, 58. Quos et cursum agere opinarere, et moveri omnia non discrederes. *B. A.*

DISCRĔPANS, antis, part. a *discrepo*, dissidens, discors, dissimilis. *Solin.* 52. In quantum mores populorum discrepant, habitus quoque discrepantissimus est.

DISCRĔPANTĬĂ, ae, f. διαφορὰ, dissensio, discordia. *Cic. Fin.* 3, 12. Majorem multo inter Stoicos et Peripateticos rerum esse discrepantiam, quam verborum. *Id. Top.* 25. *extr.* Discrepantia scripti et voluntatis. [*Opp. constantiae et aequabilitati vitae et morum. *Cic. Off.* 1, 31. in actiones omnemque vitam nullam discrepantiam conferre debemus.]

DISCRĔPĀTĬO, onis, f. idem quod discrepantia. *Liv.* 10, 18. Ea ipsa inter consules discrepatio fuit.

DISCRĔPĬTO, as, n. 1. frequentat. a *discrepo.* *Lucr.* 2, 1016. Verum positura discrepitant res. *Id.* 3, 804. Quid enim diversius esse putandum est Aut magis inter se disjunctum discrepitansque, quam etc.?

DISCRĔPO, as, avi et ui, n. 1. διαφωνέω, ἀσυμφωνέω, diverso modo crepare, dissonum esse. *Cic. Off.* 1, 40. *extr.* In fidibus aut in tibiis, quamvis paulum discrepent, tamen id a sciente animadverti solet. ¶ Translate est non convenire, discordare, dissentientem, dissimilem, diversum esse. *Cic. Or.* 3, 30. Si qua in re discrepavit ab Antonii divisione nostra partitio. [*Restituit *Ciceroni* h. l. *Orell.* alteram formam *discrepuit*, ut jam *Drak.* ad *Liv.* 4, 32, 1. voluerat.] *Non.* 7, 99. legit *discrepuit*. *Hor. A. P.* 219. Sortilegis non discrepuit sententia Delphis. *Id. ib.* 152. Primone medium, medio ne discrepet imum. *Cic. Or.* 3, 50. *extr.* Ipsi sibi singuli discrepantes. *Id. Tusc.* 4, 28. Philosophi de ceteris rebus discrepantes. *Id. Leg.* 1, 10. *extr.* Oratio verbis discrepans, sententiis congruens. *Id. initio Paradox.* Quae non multum discrepant ab opinione populari. *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 4. *ad f.* Neque unquam a tuis consiliis discreparem. *Cic. Fin.* 2, 30. Facta cum dictis discrepant. Et 4, 22. Quid attinuit cum iis, quibuscum re concinebat, verbis discrepare? *Id. Off.* 3, 21. Ut haec duo verbo inter se discrepare, re tamen unum sonare videantur. *Id. Verr.* 2, 5, 46. Eadem dicit, nulla in re discrepat. *Virg. A.* 10, 434. nec multum discrepat aetas, *h. e.* sunt fere aequales. ¶ Absolute. *Liv.* 22, 61. Mirari magis, adeo discrepare inter auctores, quam, quid veri sit, discernere queas. [*Suet. Claud.* 44. ubi autem et per quem dato (veneno mortuus sit) discrepat. *Id. Vit.* 2. sed, quod discrepat, sit in medio. Opp. *convenit.*] ¶ Apud *Vell.* 1, 7. Res multum discrepans auctorum opinionibus, *h. e.* dubia, incerta.

DISCRESCO, scis, crevi, etum, n. 3. valde cresco, *dis* auget, ut in *disamo*, *discrucio*, *discupio*, *distaedet.* *Lact. Mort. persecut.* 33. *sub f.* Inferior corporis pars, sine ulla pedum forma, in utrium modum inflata discreverat.

DISCRĒTĒ, adv. διωρισμένως, separatim, distincte. *Cic. Inv.* 1, 30. *ad f.* Post discrete et electe in genus quodque causae, quid cuique conveniat, ex copia hac digeremus. Al. leg. *descripte.*

DISCRĒTIM, adv. idem ac discrete. *Varr. R. R.* 1, 3. Quoniam discretim de his rebus dicendum est. *Scal.* tamen legit *discretum;* quod rectius videtur, si ejus interpunctionem sequamur. Habet autem *Appul. Met.* 6. p. 173, 36. *init.* Singula Psyche curiose dividit et discretim remota rite componit. *Id. Flor. n.* 9. p. 347, 6. Sigillatim ac discretim.

DISCRĒTĬO, onis, f. διάκρισις, separatio: a *discerno.* *Lact.* 7, 12. Quae discretio mors vocatur. *Tryphonin. Dig.* 7, 1, 62. Ne per singula animalia facultatis fructuarii, propter discretionem difficilem, jus incertum sit. Adde *Prud. Ham.* 26. ¶ Item delectus, discrimen. *Auct. decl.*, *quae inscribitur Trib. Marian.* 3. Patere, C. Mari, patiatur tua divina virtus et Romanae ceterum militiae pia discretio.

DISCRĒTĪVĒ, adv. cum discretione et separatione. *Donat.* ad *Ter. Eun.* 1, 2, 43. Nunc discretive dictum est.

DISCRĒTĪVUS, a, um, adj. discernendi et separandi vim habens. *Prisc.* 15. p. 1021. et 17. p. 1061. et 1062.

*__DISCRĒTOR__, oris, m. *Vulg. Interpr. Hebr.* 4, 12. Discretor cogitationum. Adde *Sarisb.* 2, 28. V. *Barth.* ad *Stat. Th.* 3, 79. *B. A.*

[**DISCRĒTŌRĬUM**, ii, n. discrimen, id quod discernit et separat. *Coel. Aur. Tard.* 2, 12. Fluores difficiles curatione judicantur et magis, si ex diaphragmate, quod nos jamdudum discretorium dicimus. *F.*]

DISCRĒTUS, a, um, part. a *discerno*, διακεχωρισμένος, secretus, separatus. *Liv.* 27, 39. *ad f.* Duae urbes magno inter se maris terrarumque spatio discretae. *Hor. Od.* 2, 13, 23. Sedes discretae piorum. *Plin. ep.* 2, 6. Quae cum sint turpissima discreta ac separata, turpius junguntur. *Quint.* 6, 1. Partitio est singulorum in partes discretus ordo. *Ov. Met.* 324. septem discretus in ostia Nilus. *Id. Fast.* 2, 194. discretas insula rumpit aquas. *Stat. Th.* 5, 559. saxum, quo discretus ager. *Plin. ep.* 4, 19. Eadem, si quando recito, in proximo, discreta velo, sedet. *Plin. alter* 5, 14, 15. Peraea a ceteris Judaeis Jordane amne discreta. *Id.* 2, 11, 8. Tanto discretus intervallo. *Id.* 33, 2, 7. Decuriae pluribus discretae nominibus. *Vitr.* 5, 8. *sub f.* Vox ingreditur ad aures discreta verborum claritate.

DISCRĪBO pro describo scribi volunt, nonnulli [*citra necessitatem] apud *Cic. Senect.* 2 etc. quoties distributionem ac divisionem notat. [Ita etiam legitur in *Not. Tir.* p. 10. *F.* *Et sic cum ed. *Parei* et *Bipp.* scribi vult *Lünem.* in lexico apud *Ter. Ph.* 5, 7, 30. Ego discripsi porro illis quibus debui, i. e. singulis illis, quibus debebam, perscripsi, *ich habe meinen (verschiedenen) Schuldnern Anweisungen gegeben.* Vulgo scribitur *perscripsi.* Codd. in h. l. accuratius excutiendi sunt. Defendit etiam h. v. *Manut.* ad *Cic. Fam.* 12, 1. qui *discribere*, inquit, est *diversis distribuere*, laudans *Cic. Q. Fr.* 1, 1. vectigal, quod iis aequaliter Sulla discripserat. *Id. Verr.* 2, 5, 25. pecuniarum summas. *Id. Phil.* 5, 8. bona comitibus. Sed in omnibus his locis nunc scribitur *describere*, ut quod et ipsum illam significationem habeat.]

DISCRĪMEN, inis, n. id, quod res una ab alia discernitur, divisio, separatio, quasi *discernimen*, διάκρισις, διαφορά. *Cic. Agr.* 2, 32. de Corintho: Ut duo maria paene conjungeret, cum pertenui

discrimine separarentur, *h. e.* brevi intervallo Isthmi, quo Ionium ab Aegaeo mari separatur. *Ov. Pont.* 1, 8, 61. minimum quos inter et hostem Discrimen murus clausaque porta facit. *Lucan.* 5, 75. de Parnasso: Hoc solum, fluctu terras mergente, cacumen Eminuit pontoque fuit discrimen et astris. *Virg. A.* 5, 154. post hos aequo discrimine Pistris Centaurusque locum tendunt superare priorem, *h. e.* pari intervallo et spatio atque adeo aequali celeritate. [*Plin. Pan.* 58, 1. continuatis consulatibus longum quendam et sine discrimine annum facere; scil. nominibus CSS. singuli anni distinguebantur.] ¶ Dicitur de intervallis dentium. *Quint.* 12, 10. *ante med.* de *F* littera: Inter discrimina dentium efflanda est. ¶ Et de fissura ungulae in quadrupedibus. *Colum.* 5, 15. *extr.* et *Plin.* 11, 45, 105. ¶ Et de divisionibus aciei. *Curt.* 4, 12. *ad f.* Caligo agminum discrimina atque ordinem prohibuit perspici. ¶ Item de divisione capillorum. *Ov. A. Am.* 2, 302. Compositum discrimen erit, discrimina lauda. [*V. *Burm.* ad h. l., qui legi mavult ex uno cod. *cum positum discrimen erit.*] *Claud. Nupt. Honor. et Mar.* 102. haec morsu numerosi dentis eburno Multifidum discrimen arat. ¶ Et de sulcis et areolis, quibus terra culta dividitur. *Colum.* 10, 95. puro discrimine pectita tellus, Deposito squalore nitens sua semina poscit. ¶ Et de variis lyrae chordis, quae singulae diversum sonum edunt. *Virg. A.* 6, 646. Obloquitur numeris septem discrimina vocum. ¶ *Medium discrimen luci* apud *Grat. Cyneg.* 486. est medium in luco spatium arboribus vacuum, quo una veluti pars silvae ab altera dividitur. ¶ Frequentissime ponitur pro quacumque diversitate ac differentia. *Cic. Balb.* 21. *extr.* Sit hoc discrimen inter gratiosos cives atque fortes, ut illi vivi fruantur opibus suis, horum etiam mortuorum vivat auctoritas. *Id. Verr.* 2, 2, 50. Omnia jura pretio exaequavit, omniumque rerum delectum atque discrimen pecunia sustulit. *Id. Planc.* 4. Non est consilium in vulgo, non ratio, non discrimen, non diligentia. *Virg. A.* 1, 578. Tros Tyriusque mihi nullo discrimine agetur. *Suet. Aug.* 32. Rapti per agros viatores sine discrimine. *Sall. fragm.* apud *Non.* 4, 128. Nullo, ut in terrore solet, generis aut imperii discrimine. *Lucil. ib.* Et amabat omnes: nam discrimen non facit. [*Quint.* 10, 2, 10. res simplicissimae, quaeque maxime pares videntur, utique discrimine aliquo discernuntur. *Liv.* 34, 54, 5. omnia discrimina, quibus ordines discernerentur.] *Id. Decl.* 5, 13. Facere aliquod discrimen de liberis. *Justin.* 29, 2. *extr.* Facere bello discrimen imperii, *h. e.* bello id efficere, ut videatur, utrum imperium majus ac potentius sit. *Liv.* 10, 28. Nec dum discrimen fortuna fecerat, qua datura vires esset. *Id.* 5, 46. Adeo regebat omnia pudor, discriminaque rerum, prope perditis rebus, servabant. *Quint.* 12, 10. *a med.* Servare discrimen personarum. *Plin.* 37, 13, 77. Facere discrimen rerum. *Inscr.* ap. *Grut.* 823, 8. L. Junius Avitus optumae conjugi, cum qua vix. an. IX. dulciter sine ullo discrimine, *h. e.* dissensione. ¶ Item saepissime pro periculo, nempe quia illud omne significat, quo ab exitio, morte, gravi damno exiguo intervallo dividimur. *Cic. Phil.* 7, 1. Adducta est res in maximum periculum et extremum paene discrimen. (*Liv.* quoque 3, 18. *periculum discrimenque* conjunxit. Sic *Tac. H.* 1, 68. Ante discrimen feroces, in periculo pavidi. *Liv.* 8, 24. *a med.* Quid in tanto discrimine periculi cunctaretur, interrogans.) *Id. Rosc. Am.* 6. Cum omnium nobilium dignitas et salus in discrimen veniret. *Id. Or.* 1, 1. Devenimus in medium rerum omnium certamen atque discrimen. *Caes. B. G.* 6, 37. Res est in summo discrimine. *Cic. Sull.* 28. In extremo discrimine ac dimicatione fortunae. *Id. Sext.* 20. Adducere aliquem in discrimen vitae. et *Divin. Verr.* 22. existimationis. *Id. Att.* 7, 1. *circa med.* Incidere in discrimen. *Id. Sext.* 1. Se et salutem suam in discrimen offerre pro aliquo. *Brut.* ad *Cic.* inter *ep. ad Brut.* 1, 12. Maximo in discrimine respubl. versatur. *Id. Dom.* 9. *extr.* Summus vir, saepe ad extrema reipubl. discrimina delectus. *Id. Fam.* 7, 2. Cum omnis respubl. in meo capite discrimen esset habitura. *Liv.* 29, 7. In majori discrimine rem verti. [*Id.* 8, 24, 12. quid in tanto discrimine periculi cunctaretur? Ubi V. quos laudat *Duker.*] *Cic. Phil.* 14, 1. Totius belli discrimen in hujus viri fortissimi vita positum est. *Justin.* 41, 2. et *Curt.* 8, 11. Subire discrimen. *Curt. ib.* 10. tentare. et 5, 4. experiri. et 8, 14. Ruere in medium discrimen. *Tac. H.* 2, 60. Adire discrimen. et *ib.* 40. mittere. *Id. A.* 2, 11. Dare in discrimen. et *G.* 12. Discrimen capitis intendere. Sic *Cic. Dejot.* 1. Adducere aliquem in discrimen capitis. [*Quint.* 6, 4, 17. Instant enim et saepe omne discrimen committunt. Varie hoc explicant intpp. *Spald.* apte comparat illud *Livii* 4, 27, 6. rem in casum committere, (ubi V. *Drak.*) explicans *omne discrimen* per *totius causae momentum*, *diremtionem*. Similius etiam est apud *Eund.* 8, 32. utrum resp. in discrimen committenda fuerit. coll. 10, 27. et *Virg. A.* 10, 70.] ¶ Sequentibus particulis, *utrum, an*, peculiarem habet significationem. *Cic. Phil.* 3, 11. Res in id discrimen adducta est, utrum ille poenas luat, an nos serviamus. *Id. Quint.* 30. Res in discrimen versatur, utrumne possit se defendere, an, etc. Al. leg. *discrimine.* [*Sic recte *Orell.*] *Liv.* 29, 17. In discrimine est nunc humanum genus, utrum vos, an Carthaginienses principes orbis terrarum videat. *Id.* 8, 35. Quae in discrimine fuerunt, an ulla post hanc diem essent. *Curt.* 4, 9. *sub f.* Audaciae quoque ratio minui potest, quia nunquam in discrimen venit, an temere fecisset.

*DISCRĪMĬNĀLE, is, n. acus, qua crines dividuntur ad concinnandum caput, Graece καλαμίς. *Vulgat. Esai.* 3, 20. Discriminalia et periscelides et muraenulas et olfactoriola. V. *Hieron. adv. Ruf. fin.* 3. *B. A.*

DISCRĪMĬNĀLIS, e, adj. *Discriminalis acus* apud *Hieron. in Ruf.* 3, 42. est discerniculum.

DISCRĪMĬNĀTIM, adv. cum discrimine, διακριδόν. *Varr. R. R.* 1, 7. Sunt quae non possunt vivere, nisi in loco aquoso, aut etiam in aqua: et id discriminatim, ut alia in lacubus, alia in fluminibus, alia in mari.

DISCRĪMĬNĀTĬO, onis, f. discretio, divisio. *Diomed.* 1. p. 306. Nomen est, quo Deus aut homo propria discriminatione pronunciatur. ¶ [*Est et Discriminatio figura rhetorica, quae et *Paradiastole* vocatur. V. *Paradiastole. B. A.*]

DISCRĪMĬNĀTOR, oris, m qui discernit. *Augustin. Tract. in Joann.* 20, 12. Ipse (animus) considerator istorum omnium, discriminator, distinctor et quodammodo appensor in libra sapientiae. *Appul. de Mundo* Axis divisor et discriminator mundi. Alii [*ed. *Vulc.* p. 3. et ed. *Elm.* p. 57, 24.] rectius leg. *disterminator.* V. DISTERMINATOR. [*Permutantur vv. *discrimino* et *distermino* etiam alibi. V. *Heins.* ad *Claud. in Rufin.* 1, 175. ad quem provocat *Drak.* ad *Liv.* 21, 4, 6.] ¶ [Idem esse videtur ac criminator. *Tert. ad Nat.* 1, 10. *ad f.* Nam etsi idcirco damnatus est Socrates, cum poenituerit Athenienses damnationis, discriminatores quoque impenderit (*corrige* impenderint); restituitur testimonium Socrati. Haec eadem aliis verbis habet *Id. Apol.* 14. Tamen cum poenitentia sententiae Athenienses criminatores Socratis postea afflixerint, etc. *F.*]

DISCRĪMĬNĀTRIX, icis, f. quae discriminat et discernit. *Nazar. Paneg. ad Constantin.* 7. Illa vis fandi ac nefandi discriminatrix, quae omnia meritorum momenta perpendit.

DISCRĪMĬNĀTUS, a, um, part. a *discrimino*, distinctus. *Liv.* 21, 4. Vigiliarum somnique nec die nec nocte discriminata tempora.

DISCRĪMĬNO, as, avi, atum, a. 1. ἀφορίζω, διορίζω, discrimine separo, discrimen facio, distinguo. *Varr. L. L.* 8, 59. Cum analogiae sui cujusque temporis verba debeant discriminare. *Cic. Phil.* 12, 9. Cassia via Etruriam discriminat. *Senec. ep.* 95. *ad f.* Notae, quibus inter se similia discriminentur. *Plin.* 11, 37, 61. Continuorum dentium qui digerunt cibum, lati et acuti; qui conficiunt, duplices; qui discriminant eos, canini, *h. e.* separant duplices a latis. *Claud. Cons. Prob. et Olybr.* 89. nodus, qui sublevat ensem, Album puniceo pectus discriminat ostro. *Varr. R. R.* 1, 23, Nec minus ea discriminanda in conserundo, quae sunt fructuosa propter voluptatem, ut quae pomaria ac floralia appellantur. ¶ [*Permutatur h. v. cum *distermino.* V. DISCRIMINATOR.]

*DISCRĪMĬNŌSĒ, adv. cum discrimine. *Jul. Val. res gest. Alex. M.* (ed. *Maio*) 2, 31. In Cydnum una cum armis praecipitat ponte, ac natabundus exit: valetudinem tamen discriminosus vicerat. *B. A.*

DISCRŬCĬĀTUS, a, um, part. a *discrucio*, valde cruciatus. *Cic. Phil.* 13, 18. Si posset, etiam Brutum, Cassium discruciatos necaret.

DISCRŬCĬĀTUS, us, m. cruciatus. *Prud. Ham.* 836. Vermibus et flammis et discruciatibus aevum Immortale dedit.

DISCRŬCĬO, as, avi, atum, a. 1. ἀνιάω, valde crucio, torqueo. Fere passive usurpatur, et ad animum refertur. *Pl. Cas.* 2, 3, 58. Ego discrucior miser amore. *Cic. Rosc. Com.* 11. Quod enim ipse celeriter arripuit, id cum tarde percipi videt, discruciatur. *Id. Att.* 14, 6. Discrucior, Sextilii fundum a verberone Curtilio possideri. *Ter. Ad.* 4, 4, 1. Discrucior animi, hoccine de improviso mali mihi objici. *Pl. Aul.* 1, 2, 27. Discrucior animi, quia ab domo abeundum est mihi. [*coll. *Mil.* 3, 1, 124.] *Id. fragm.* ap. *Non.* 2, 572. Quid murmurillas tecum et te discrucias?

DISCŪBĬTĬO, onis, f. locus, in quo discumbitur epulandi causa, idem quod accubitum. *Inscr.* ap. *Murat.* 1985, 2. Pro salute Domini Nostri Imp. L. Septimii Severi Aug. totiusque domus ejus, Aufaniis matronis, et matribus Pannoniorum, et Dalmatarum Ti. Claudius Pompejanus Trib. Mil. Leg. I. Min. loco exculto cum discubitione, et tabula votum solvit. V. ACCUBITUM et STIBADIUM.

DISCŪBĬTUS, us, m. discumbendi actus. In sexto casu singulari *Val. Max.* 2, 1. *n.* 9. Ne senioris adventum discubitu praecurrerent.

DISCŪBO, as, ui, itum, n. 1. legitur apud lexicographos, sed exempla, quae afferuntur, ad *discumbo* referri possunt, cum quo commune habet praeteritum.

[DISCULPTUS, a, um, part. ab inusit. *disculpo*, laceratus. *Tert. Pall. de Alex. M.* 4. Pectus squamarum signaculis disculptum, textu pellucido tegendo, nudavit. Alii leg. *discalptum. F.*]

DISCUMBO, is, ubui, ubitum, n. 3. ἀνακλίνομαι, ἀνάκειμαι, mensae accumbo: quo de more in ACCUMBO dictum est. [*Proprie de multitudine tantum dici potest, quae ad diversos lectulos discedit. V. locos *Suet. Caes.* 48. *ab in.* et *Cal.* 45. Interdum tamen, ut *ib.* docet *Brem.*, de singulis dicitur, ut *Aug.* 74. *Cal.* 37. Cf. infra locum *Curtii.*] *Cic. Att.* 5, 1. Discubuimus omnes praeter illam, cui tamen Quintus de mensa misit. *Virg. A.* 1, 712. toris jussi discumbere pictis. *Ov. Met.* 12, 211. positis ex ordine mensis, Arboribus tecto discumbere jusserat antro. *Stat. Silv.* 4, 2, 33. Discumbere mensis. *Tibull.* 2, 5, 95. in herba. *Petr. Sat.* 22. Alii circa pedes discumbentium sparsi jacebant. *Curt.* 8, 5. Cum quibus cum discubuisset rex, paulisper epulatus, convivio excessit. ¶ Passive impersonaliter. *Cic. Verr.* 2, 1, 26. Discumbitur: fit sermo inter eos et invitatio, ut Graeco more biberetur. *Virg. A.* 1, 704. stratoque super discumbitur ostro. *Gell.* 3, 19. Apud coenam Favorini cum discubitum fuerat, etc. ¶ Item dormiendi causa decumbere. *Cic. Inv.* 2, 4. Simul coenare, et in eodem loco somnum capere voluerunt: coenati discubuerunt ibidem. *Pl. Merc. prol.* 99. Discubitum noctu ut imus, ecce, etc.

DISCŪNĔĀTUS, a, um, adj. apertus, ac patens: a *cuneus.* *Plin.* 9, 30, 48. Conchae se contrahunt, sed frustra, discuneatae, *h. e.* quasi immisso cuneo diductae et patefactae. Loquitur de conchis, cum polypi iis insidiantes lapillum injiciunt, quo carnes securi extrahant. [*DISCUNEATIO et DISCUNEATOR apud *August.* legi dicuntur. *B. A.*]

DISCŪPIO, is, a. 3. ἐπιθυμέω, valde cupio. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 15. Te videre, et omnia intima conferre discupio. *Pl. Trin.* 4, 2, 87. Discupio dicere. *Catull.* 106, 2. Discupere vendere.

DISCURRO, is, curri, et cŭcurri, cursum, n. 3. διατρέχω, huc illuc curro, percurro. *Liv.* 1, 9. Signo dato, juventus Romana ad rapiendas virgines discurrit. *Hirt. B. Alex.* 31. Trepidantes in omnes partes discurrere coeperunt. *Val. Fl.* 6, 203. Discurrere equis. *Ov. Fast.* 2, 285. in montibus altis. *Caes. B. C.* 3, 105. Ut in muris armata civitas discurreret. *Petr. Sat.* 114. Discurrunt nautae ad officia trepidantes. *Virg. A.* 12, 577. Discurrunt alii ad portas. *Suet. Cal.* 32. Victor cum palma discucurrit. *Curt.* 4, 15. Victores Persas ad praedam discurrisse. *Id.* 3, 8. *a med.* Festinatio discurrentium. *Virg. G.* 4, 292. de Nilo: Et diversa ruens septem discurrit in ora. *Plin.* 11, 37, 69. Ex hoc fonte duae grandes venae in priora et terga discurrunt. *Id.* 33, 3, 12. Discurrant catenae circa latera. *Id.* 37, 1, 3. Discurrentes maculae in gemma. *Id* 13, 21, 37. Rugosae incisurae discurrunt per tota folia. ¶ Passive impersonaliter. *Virg. A.* 11, 468. Ilicet in muros tota discurritur urbe. *Senec. ep.* 95. *ante med.* Turba ministratorum, per quos signo dato, ad inferendam coenam discurritur. ¶ Translate. *Ov. Rem.* 443. Secta bipartito cum mens discurrit utroque. *Curt.* 4, 1. Fama strenue tota urbe discurrit. ¶ Pro disserere, loqui, ut διελθεῖν apud Graecos. *Ammian.* 17, 4. Super quo nunc, quia tempestivum est, pauca discurram. ¶ [*Permutantur *discurrere* et *decurrere.* V. *Bentl.* et *Cort.* ad *Lucan.* 4, 733. et *Drak.* ad *Liv.* 21, 33, 4.]

DISCURSĀTĬO, onis, f. actus discursandi, discursus, διαδρομή. *Senec. Brev. vitae* 3. Officiosa per Urbem discursatio. Al. leg. *discursitatio.* *Front. Strateg.* 1, 5. *extr.* Magna discursatione. *Lact. Opif. Dei* 3. *extr.* Avium per aerem libera discursatio.

DISCURSĀTOR, oris, m. qui discurrit. *Ammian.* 16, 12. Iisdem sparsim miscuere pedites discursatores et leves. *Id.* 29, 5. Hostis discursator et repentinus.

DISCURSIM, adv. discurrendo. *Macr. Sat.* 7, 1. *init.* Discursim variantibus poculis. Al. leg. *discursum.* [*Jul. Val. res gest. Alex. M.* (ed. *Maio*) 1, 65. Ipse vero cum mille funditoribus totidem obire discursim. *B. A.*]

DISCURSĬO, onis, f. idem ac discursus. *Lact. Opif. Dei* 3. Totos dies in discursione consumunt. Al. leg. *discursatione.*

DISCURSĬTĀTĬO. V. DISCURSATIO.

DISCURSO, as, avi, atum, n. 1. frequentat. a *discurro.* *Quint.* 11, 3. de oratoris gestu et actione: Discursare ineptissimum. *Id.* 6, 3. *ante med.* Multum in agendo discursans. *Flor.* 3, 18. Duce et auctore belli discursante Popedio.

[DISCURSUS, a, um, part. a *discurro*, per-

cursus. *Ammian.* 29, 5. Discursis magnis itineribus. *F.*]

DISCURSUS, us, m. διαδρομή, actus discurrendi, discursatio. *Hirt. B. G.* 8, 29. Magno clamore discursuque passim se fugae mandant. *Ov. Fast.* 2, 223. Sic Fabii latis vallem discursibus implent. *Val. Fl.* 5, 428. discursibus et jam deficit. *Lucan.* 3, 640. Discursus animae diversa in membra meantis. *Plin.* 32, 2, 5. Lupus piscis ut haesit in hamo, tumultuoso discursu laxat vulnera. *Id.* 17, 20, 33. Inter se radices serpunt mutuoque discursu nentur. *Id.* 16, 15, 26. Acer arbor crispo macularum discursu. *Id.* 34, 12, 29. Lapis gracili venarum discursu. *Id.* 14, 1, 3. Vites improbo reptatu pampinorumque superfluitate, amplo discursu atria media complentes. *Val. Max.* 3, 1. *n.* 1. Discursus telorum. ¶ Translate. *Juven.* 1, 85. Quidquid agunt homines, votum, timor, ira, voluptas, Gaudia, discursus, nostri est farrago libelli, *h. e.* discursationes, conatus, labores ad opes aut dignitates adipiscendas. Adde *Plin. ep.* 8, 23. ¶ Pro sermone, dissertatione. *Macr. Sat.* 7. *initio.* Mensis post epulas jam remotis et discursum variantibus poculis. Al. leg. *discursim. Imp. Constantin. Cod. Theod.* 9, 24, 1. Redempti discursus, *h. e.* collocutiones cum puella.

DISCUS, i, m. δίσκος, orbis rotundus, lenticulari forma, lata et plana figura, (et, ut quidam falso docent, in medio perforatus) ferreus vel aeneus aut lapideus, gravis ponderis, quem in altum manibus jactantes, se exercebant ludebantque, victore, qui altius, seu potius longius projecisset: quod genus exercitationis a Graecis et praecipue Spartanis, Latini sumpserunt. V. *Hieron. Mercurial. art. gymnast.* 2, 12. et *Petr. Fabri Agonist.* 2, 1. *Hor. Od.* 1, 8, 11. saepe disco, Saepe trans finem jaculo Nobilis expedito. *Prop.* 3, 12, 10. Missile nunc disci pondus in orbe rotat. *Ov. Met.* 10, 177. Inire certamina disci. *Mart.* 14, 164. Splendida cum volitent Spartani pondera disci, Este procul pueri: sit semel ille nocens. Adde *ib.* 173. Innuit autem utroque loco fatum Hyacinthi pueri ab Apolline imprudente, jactu disci interempti: de quo *Ov. Met.* 10, 162. et *seqq.* Certamen disci describit *Stat. Th.* 6. *a vers.* 646. V. DISCOBOLUS. ¶ *Discum audire malle quam philosophum*, proverbium est apud *Cic. Or.* 2, 5. de iis, qui ludum et levia rebus gravissimis anteponunt. ¶ A figurae similitudine *discus* est apud *Vitr.* 9, 9. *cin Quadrant.* ¶ Item lanx, disci figura similis, cibis continendis. *Appul. Met.* 2. p. 125, 20. Coenarum reliquiis discus ornatus. *Augustin. enarr. in Psalm.* 96. discum appellat linteum illud, quod per visum Petro oblatum fuit, variis animalibus refertum.

DISCUSSĒ, adv. cum examine. *Capell.* 9. *circa init.* Ab ipsa virgine explorandae discussius.

DISCUSSĬO, onis, f. actus discutiendi, concussio. *Senec. Qu. Nat.* 6, 19. In dolio cantantis vox per totum cum quadam discussione percurrit et resonat. ¶ Translate est scrutatio, examen. *Macr. Somn. Scip.* 1, 16. Sequitur illa discussio, quid sit etc. *Symm. ep.* 5, 74. (al. 76.) Bonoso optimo viro, discussionem pontis ac basilicae novae praeceptio Augusta mandavit. *Imppp. Valens Valent.* et *Gratian. Cod.* 10, 30, 1. Inique discussionem fuisse confectam. Adde *Firmic. Mathes.* 3, 12. *n.* 6. et V. v. seq.

DISCUSSOR, oris, m. qui discutit: et translate qui scrutatur, perpendit, examinat. *Macr. Somn. Scip.* 1, 21. Diligens rerum discussor inveniet, quod requirat. [**Ennod. ep.* 4, 13. Novit Deus, discussor sensuum, ὁ καρδιογνώστης. *Claud. Mamert. de statu animae* 1, 1. *extr.* Quis ferat cogitata sua, si discussor absit, adstruere, si adsit, operire? *B. A.*] ¶ In *Cod.* 10, *tit.* 30. *discussores* sunt ii, qui rationes fisci vel reipublicae in provinciis per alios tractatas recognoscebant exigebantque, ne quid fraudis committeretur. [*Adde *Cassiod.* 4, 38. et 9, 10. *Symm.* 5, 76. et 10, 54. ¶ *Vet. Gloss.* λογοθέτης, Ratiocinator, Discussor, Disputator. *B. A.*]

DISCUSSORĬUS, a, um, adj. qui discutit, ut Vis discussoria. *Plin.* 30, 8, 22. Cinis inanium cochlearum discussoriam vim habet. V. infra DISCUTIO, quomodo a medicis adhibeatur.

DISCUSSUS, a, um, part. a *discutio*, διαφορηθείς. *Virg. A.* 12, 669. Discussae umbrae. *Lucan.* 5, 700. Discussa nox. *Stat. Silv.* 5, 3, 282. plebs. *Val. Fl.* 5, 175. nix. *Ov. Met.* 15, 70. nubes. Et *ib.* 5, 292. ossa oris. *Virg. A.* 9, 810. Discussaeque jubae capiti. *Cels.* 2, 17. febres. ¶ Translate. *Val. Fl.* 4, 700. Discussa formido. *Lucr.* 4, 994. Discussi terrores. *Lucan.* 1, 119. Morte tua discussa fides, *h. e.* dissoluta. [Damnat hanc scripturam *Bentl.* et assentitur *Mart. Laguna.* Foedus enim, inquit, amicitia, fides scinduntur et discinduntur, non discutiuntur. Legi igitur jubent *discissa.*] *Curt.* 8, 6. Animi corporisque sopore discusso. *Petr. fr. Trag.* 73. *Burm.* Discussa ebrietas.

DISCŬTĬO, ŭtis, ussi, ussum, a. 3. διασείω, in omnes partes concutio, huc illuc jacio, dissipo, dispello, disjicio, everto: a *dis* et *quatio. Caes. B. C.* 2, 9. et *Liv.* 21, 12. Ne saxa ex catapultis latericium murum discuterent. *Ov. Met.* 2, 625. dextra libratus ab aure Tempora discussit claro cava malleus ictu. [**Id. ib.* 4, 517. discutit saxo ossa. V. *Burm.*] *Lucr.* 6, 417. de Jove: delubra, suasque Discutit infesto praeclaras fulmine sedes. *Juven.* 10, 145. sterilis mala robora ficus Discutiunt saxa, *h. e.* diffindunt, laxant et disjiciunt. *Lucil.* ap. *Non.* 6, 41. Atque im Percutio dentesque adversos discutio omnes, *h. e.* excutio. [**Lucan.* 6, 210. et haerentis mota cute discutit hastas. Ubi V. *Cort.*, qui de h. v. permutatione cum *decutio* agit, coll. ad 2, 685. 6, 82. 210.] *Plin.* 28, 8, 29. Percussam aquam discuti, ut quae intus sint, omnia appareant. *Id.* 18, 35, 84. Contectus ignis ex se favillam discutit. *Prop.* 3, 8, 13. pura somnum tibi discute lympha. [*Cf. *Broukh.* et *Burm.*] *Virg. G.* 3, 357. sol discutit umbras. *Plin.* 11, 17, 18. Dimicatio apum injectu pulveris aut fumo discutitur, *h. e.* separatur, dirimitur. ¶ Frequentis est usus apud medicos, quibus *discutere* est collectum aliquid in corpore digerere, dissolvere, exinanire, antequam ad suppurationem veniat. *Cels.* 5, 11. Ad discutienda ea, quae in corporis parte aliqua coierunt, maxime possunt abrotonum, helenium etc. *Scribon. Comp.* 264. Malagma discutit vomicas aut aperit. Et 43. Discutere parotidas. Et 214. duritiem. Et 263. strumas. Adde *Plin.*, qui *Hist. nat.* mille paene locis hoc sensu usurpat. Huc et illa pertinent *ejusd.* 20, 9, 34. Discutere crapulam. Et *ib.* 6, 21. ebrietates Et 23, 1, 27. fastidia. Et 35, 15, 51. concretum sanguinem. Et 30, 15, 47. coagulationem lactis. *Id.* 23, 4, 40. sudores, i. e. efficere, excitare. *Cels.* 3, 15. *ad f.* febrem. *Id.* 4, 2. dolorem. ¶ Translate elegantes habet usus, dispellendi, removendi, tollendi. *Poll.* ad *Cic. Fam.* 10, 33. Si ad Lepidum venissem, omnem ejus cunctationem discussissem. *Cic. Att.* 2, 24. *ad f.* Modo caedem timueramus, quam oratio fortissimi senis discusserat. *Id. Mur.* 39. Periculum consilio discutere et comprimere. *Id. Acad.* 4, 15. Ut occurrere possimus interrogationibus eorum, captionesque discutere. Paulo ante *captiones dissolvere* dixerat. *Id. Or.* 3, 57. Discutienda sunt ea, quae obscurant, et ea, quae sunt eminentia et prompta, sumenda. *Cels.* 3, 18. *circa med.* Discutere tristes cogitationes. *Lucr.* 1, 148. terrorem animi. *Plin.* 28, 7, 23. metum. *Tac. H.* 2, 9. Gliscentem in dies famam fors discussit. *Val. Max.* 5, 6, 4. *extern.* Discutere injuriam. *Suet. Caes.* 79. infamiam affectati regii nominis. *Id. Domit.* 2. Discussa res est, i. e. irrita facta est, [*nos: *die Sache zerschlug sich.* Saepe ita loquitur *Liv.*, ut 34, 56. 41, 25. 42, 12. etc. *Id.* 38, 13. discussa est disceptatio. V. Similia in *Gloss. Liv.*] *Curt.* 3, 8. *extr.* Destinata salubriter, omni ratione potentior fortuna discussit, *h. e.* turbavit, impediit, irrita reddidit. *Vell.* 2, 48. Coalescentis conditiones pacis discutere ac rumpere. *Flor.* 3, 18. Nefas proditione discutere, *h. e.* detegere et irritum reddere. *Prop.* 2, 20, 20. mihi discussit talia visa metus. ¶ Pro dissipare, in fugam dare, disjicere. *Cic. Dom.* 21. Eorum advocationem manibus, ferro, lapidibus discussisti. *Liv.* 2, 28. Discutere coetus nocturnos. *Justin.* 2, 15. consilia proditionis. *Vell.* 2, 81. seditionem. Et *ib.* 75. Bellum sepelire atque discutere. *Flor.* 3, 18. *sub f.* Cato discutit Etruscos, Gabinius Marsos. ¶ Apud *Paul. Dig.* 24, 1, 2. discutere matrimonia est dissolvere. Al. tamen leg. *distrahere. Cajus ib.* 2, 2. Discutere sponsalia. ¶ Si quis velit uti hoc verbo pro examinare habet aliquid, quo se tueatur, in *Discusse, Discussio* et *Discussor.* ¶ [*Probabiliter hoc verbum restituendum esse pro *discingere* monstrat *Drak.* ad *Sil.* 7, 153.]

DISDĬĀPĀSON. V. DIAPASON.

DĬSĒMUS, δίσημος, duo signa seu duas syllabas habens. *Capell.* 9. p. 330. Disemus appellatur pes, qui per arsim et thesim primus constare dicitur, ut est *Leo.* ¶ Hinc *trisemus, tetrasemus, pentasemus*, tres, quatuor, quinque syllabas habens. *Id. ib.*

DĬSERTĒ, adv. distincte, expresse, plane, φραδῶς, διαῤῥήδην. *Pl. Amph.* 2, 1, 30. Satin' hoc plane, satin' diserte, here, nunc videor tibi locutus? *Liv.* 21, 19. In Lutatii foedere diserte additum est, id ita ratum fore, si etc. *Id.* 39, 28. *ad f.* Disertissime planissimeque in eo scriptum est. Adde *Afran.* ap. *Non.* 11, 2. ¶ Item facunde, eloquenter, ἐλλογίμως. *Cic. Or.* 1, 10. *sub f.* Ut prudentibus diserte, stultis etiam vere dicere videaris. *Mart.* 3, 38. Causas, inquis, agam Cicerone disertius ipso. [**Auct. dial. de Orat.* 26. oratores nostri tenere dicere, histriones diserte saltare dicuntur. V. totum locum.]

DĬSERTIM, adv. idem quod diserte, plane, expresse. *Pl. Stich.* 1, 3, 87. Disertim id fuit nomen tibi. *Liv. Andr.* ap. *Non.* 11, 3. Mihi narrato omnia disertim. Adde *Titin. ib.* et *Fest.*

DĬSERTĬONES, divisiones patrimoniorum inter consortes. *Festus*, ubi notat *Scalig.* antique dictum esse pro *dissortiones*, [*opponique *consorti nes.* V. *Drak.* ad *Liv.* 40, 8, 12.]

DĬSERTĬTŪDO, inis, f. facultas diserti hom nis, facundia, eloquentia. *Hieron. ep.* 50. *n.* Det nobis occasionem respondendi disertitudini sua *Id. adv. Joann. Jerosol.* 13. Nisi tibi disertitud nis tuae fluvius inundasset. Adde in *Rufin.* 3. *n.* Ubique autem per irrisionem et contemptum loqu videtur.

DĬSERTUS, a, um, adj. λόγιος, facundus: a *di sero*, ut *Festus* docet. *Varro* quoque, ut olito (inquit *L. L.* 5, 7.) disserit in areas sui cujusqu generis res, sic in oratione qui facit, disertus [*Alii derivari volunt ab antiquo voc. ARO, Gr ἌΡΩ, unde supersunt vocc. *artus, articulus, arma* Commendari videtur haec etymologia loco *Terenti* infra allato, ubi videtur *disertus* esse is, qui ali quid commode et ingeniose facit.] ¶ Differt a eloquente. Nam *disertus* est ille (inquit *M. Anton* ap. *Cic. Or.* 1, 21.) qui potest satis acute atqu dilucide apud mediocres homines ex communi qua dam hominum opinione dicere; *eloquens* vero, qu mirabilius et magnificentius augere potest atque ornare quae velit, omnesque omnium rerum, quae ad dicendum pertineant, fontes animo ac memoria continet. Hinc M. Antonius in quodam suo libello scripsit, disertos se cognosse nonnullos, eloquentem adhuc neminem, ut *ib.* et *Or.* 5. habetur. *Quint. prooem. l.* 8. Disertis satis putat, dicere quae oporteat; ornate autem dicere proprium esse eloquentissimi. ¶ Neque tamen semper id servatur religiose discrimen: sed non raro universim pro facundo, copioso, eloquenti, eleganti ponitur. *Cic. Phil.* 2, 43. Disertissimum novi avum tuum, at te etiam apertiorem in dicendo. *Cic.* hic loquitur de M. Antonio, qui suo ipsius judicio summus orator fuit; et simul significat propriam notionem verbi (qua notat eum qui plane et aperte et dilucide loquitur, ut dictum est) subdendo *apertiorem.* Sic *Id. Or.* 1, 54. Disertissimus orator Lysias. Ita *Catull.* ad *Cic.* 49. Disertissime Romuli nepotum, Quot sunt, quotque fuere, Marce Tulli. ¶ Promiscue saepe usurpatur, [*i. e. diserti proxime ad eloquentes accedunt, ut loquitur *Frotscher.* ad *Quint.* 10, 1, 118.] *Cic. Or.* 1, 9. Diserti et ornate dicentes. Et 3, 32. Eloquentior fuit et disertior Socrates et copiosior et melior orator. *Id. Brut.* 26. Historia non ineleganter scripta, quae neque nimis est infans neque perfecte diserta. *Id. Or.* 1, 54. Illam orationem disertam sibi et oratoriam videri. *Id. Att.* 7, 2. *extr.* Tuae disertissimae epistolae non rescripsi. *Ov. Pont.* 3, 5, 8. Dicta tibi pleno verba diserta foro. *Mart.* 6, 14. Versus disertos scribere. *Senec. ep.* 21. Apertior ista sententia est, quam ut interpretanda sit; et disertior, quam ut adjuvanda, *h. e.* copiosior. *Hor. Ep.* 1, 5, 19. Fecundi calices quem non fecere disertum? *Ov. Trist.* 3, 11, 21. In causa facili cuivis licet esse diserto. *Nep. Alc.* 2. Hipponicus omnium Graecae linguae eloquentia disertissimus. *Mart.* 4, 55. Arpos vocat disertos, quia in ejus urbis finibus natus est Horatius. ¶ In illo *Ter. Eun.* 5, 6, 10. At etiam primo callidum et disertum credidi hominem, *disertum* intellige ingeniosum, astutum neque enim eo loco facundus aut dilucide loquens ad rem faceret. ¶ Cum genitivo, ut videtur, *Catull.* ad *Asin.* 12, 8. est enim leporum Disertus puer ac facetiarum.

DISGLŪTĬNO, as, a. 1. disjungo, dissolvo. *Hieron. ep.* 66. *n.* 12. Conjuncta disglutinamus, unita dissuimus.

DISGRĔGO, as, a. 1. separo, sejungo, divido. *Capell.* 3. p. 71. probabilis Hic ordo rebus, quique disgregabitur In bina demum. ¶ [In *Not. Tir.* p. 129. legitur *Degregat. F.*]

DISGRĔGUS, a, um, adj. dissimilis, dispar. *Capell.* 9. p. 302. Modo dispares numero, nec disgregae venustate.

DISHĬASCO, is, n. 3. hio, findor, scindor. *Cato R. R.* 12. Confibulas ligneas, qui arbores comprimat, si dishiascent. [*Sic optimi MSS. Al. *dehiscent. B. A.*]

***DISICIO.** V. DISJICIO *in f.*

DISJECTO, as, a. 1. frequent. a *disjicio. Lucr.* 2, 553. Disjectare solet magnum mare transtra, guberna, Antennas, proram etc.

DISJECTUS, a, um, part. a *disjicio*, διεῤῥιμμένος, dispersus, dissipatus. *Auct.* ad *Her.* 4, 2. Res varias et dispares in tot poematibus et orationibus sparsas et vage disjectas. *Varr.* ap. *Gell.* 3, 14. Scyphus in duas partes disjectus, i. e. divisus. *Pompej.* ad *Domit. post Cic. ep.* ad *Att.* 12, 8. Nos disjecta manu pares adversariis esse non possumus; contractis copiis spero etc. Et *Hirt. B. G.* 8, 7. *extr.* Pabulatio propter anni tempus cum exigua, tum disjecta. [*Ideo disjecta, quia fit locis dissitis et inter se remotis.] *Nep. Timol.* 3. Urbium moenia disjecta reficere. [**Sil.* 12, 184. disjectae portae, i. e. cum vi patefactae. Praecedit enim: claustra revellunt.] *Id. Milt.* 2. Barbarorum copiae disjectae. *Ov. Met.* 12, 366. foedo disjectus vulnere. Et 252. disjectisque ossibus oris, Acta retro naris, medioque infixa palato est. *Id. Fast.*

525. Plebs venit ac virides passim disjecta per -rbas Potat et accumbit etc. *Id. Her.* 12, 63. -isjecta comas. *Plin.* 2, 49, 50. Procella fit, dis-cta nube verius, quam rupta. *Tac. A.* 1, 32. -uod neque disjecti vel paucorum instinctu, sed -ariter ardescerent.

DISJECTUS, us, m. dissipatio. *Lucr.* 3, 941. -lajor enim disjectus materiai Consequitur leto.

DISJĬCIO, ĭcis, jeci, jectum, a. 3. διαῤῥίπτω, κα-αβάλλω, in diversas partes jacio, dejicio, dispergo, -issipo. *Hirt. B. Alex.* 63. Postulat, ut munitio-es disjicerentur sibique liber exitus daretur. *Nep. Timol.* 3. Arcem a fundamentis disjecit. *Sall. Cat.* 4. Pauci, quos medios cohors praetoria disjece-at, paulo diversius conciderant. *Id. Or.* ad *Caes.* . *De rep. ord.* Inimicorum arma inermis disjecit. *Nep. Milt.* 2. Barbarorum copias disjicere. *Tac.* . 1, 65. Disjicere obvios, proterere jacentes. *Id. Agr.* 37. hostes in fugam. *Virg. A.* 1, 47. Disje-itque rates evertitque aequora ventis. Et 74. dis-cere corpora ponto. *Tac. A.* 2, 23. Auster rapuit -isjecitque naves in aperta oceani. *Ov. Met.* 1, 328. -isjicere nubila. *Id. ib.* 11, 386. capillos. ℙ -ranslate est disturbare, dissolvere, irritum red-ere. *Virg. A.* 7, 339. Disjice compositam pacem, -re crimina belli. [*ut *Sil.* 2, 294.] *Nep. Att.* 8. -ic ille consensionis globus hujus unius dissensione -isjectus est. *Liv.* 2, 35. Primo tentata res est, si -ispositis clientibus, absterrendo singulos a coitio--ibus, disjicere rem possent. *Id.* 25, 14. Disjicere -onsilia ducis. *Suet. Caes.* 42. exspectationem no--arum tabularum. *Vell.* 1, 10. Cogitationem regis -omana constantia disjecit. ℙ Rem disjicere, ap. -*ic. Coel.* 16., sed dubia est lectio. Sic *disjicere* -ecuniam eodem sensu, *Val. Max.* 3, 5. *n.* 2. *extr.* -*In libris interdum scriptum reperitur *dissice* et -*isicit*. De his formis V. quos laudat *Drak.* ad *Sil.* , 538. coll. intpp. ad *Ov. Met.* 11, 386. et *Beiero* -d *Cic. Off.* V. DEJICIO in f. et DISSICIO. ℙ -aepe confunditur cum *dejicere*. Cf. *Brem.* ad *Suet. Dom.* 15. *Burm.* ad *Virg. G.* 1, 283. *Aen.* 12, 55.]

DISJŬGĀTĬO et DISJUGATUS. V. DIJUGATIO -t DIJUGO.

DISJUNCTĒ, adv. separatim. *Festus* in *Sacram* -*iam*. Nec ita appellari debere, ait *Verrius*, sed -isjuncte.

DISJUNCTIM, adv. separatim, seorsum, κατὰ -ιάζευξιν. *Modest. Dig.* 35, 1, 49. Sub diversis con--itionibus disjunctim positis liber esse jussus. Adde -*aul. ib.* 28, 7, 5. [*Gaii Inst. Comment.* ed. *Goe--chenio* 2. p. 138. ed. *Berol. B. A.*]

DISJUNCTĬO, onis, f. διάζευξις, separatio, divi--o. *Cic. Sext.* 21. In tanto luctu meorum, tanta -isjunctione, tanta acerbitate. *Id. Agr.* 2, 6. Ani--orum disjunctio dissensionem facit. *Id. Prov. cons.* 7. Ut in disjunctione sententiae conjuncti tamen -micitia maneremus. ℙ Item apud dialecticos, -nunciatio, in qua membra disjunctive ponuntur: -uae et *disjunctum* dicitur. *Id. N. D.* 1, 25. In -mnibus disjunctionibus, in quibus *aut etiam aut* -*on* poneretur, alterutrum verum esse. Adde *Acad.* , 30., *Fat.* 16. et *Top.* 14. ℙ Item apud rheto--es figura verborum (ἀντίζευγμα Graecis, quia op--onitur τῷ ζεύγματι: item διαζευγμένον) in qua eo--um, de quibus dicimus aut utrumque aut unum--uodque certo concluditur verbo, sic: Populus R. -umantiam delevit, Carthaginem sustulit, Corin--hum disjecit, Fregellas evertit. Ita *Auct.* ad *Her.* , 27. Etiam *Cic. Or.* 3, 54. inter ornamenta ver--orum disjunctionem recenset.

DISJUNCTĪVUS, a, um, adj. qui disjungendi vim -abet. *Disjunctivum proloquium* apud *Gell.* 5, 11. -*d f.* est enunciatio ipsa, quae *disjunctio* dicitur a -ialecticis. V. DISJUNCTIO. ℙ *Disjunctivae con--unctiones* apud grammaticos sunt *aut, vel, nec, sive* -tc. *Ascon. in orat. Cic. pro M. Scauro. Neque* -*st* conjunctio disjunctiva et semper postulat, ut -ursus inferatur. Sic *Papinian. Dig.* 35, 1, 76. -isjunctivo modo conditiones adscriptae, *h. e.* cum -articulis *aut si, vel si* etc. et *African. ib.* 45, 1, -3. Disjunctivae conditiones, *h. e.* disjunctivo modo -dscriptae. Et *Procul. ib.* 50, 16, 124. Disjuncti--um est, veluti cum dicimus, *aut dies, aut nox* -*st*: quorum posito altero, necesse est tolli alte--um: item sublato altero, poni alterum.

DISJUNCTUS, a, um, part. a *disjungo*, δια--ευχθείς, separatus, divisus, sejunctus, remotus. -*Cic. Pis.* 37. Aetolia procul a barbaris disjuncta -entibus. *Id. Manil.* 4. Loca disjunctissima et -naxime diversa. *Id. Verr.* 2, 4, 53. Fons muni--ione ac mole lapidum a mari disjunctus. *Id. Fam.* 1, 7. Intervallo locorum et temporum disjuncti -sumus. *Id. fragm.* [*or. pro Gallio*] ap. *Hieron.* -*ep.* 52. *n.* 8. Quorum aetates non annis, sed sae--culis scimus esse. *Colum.* 6, 15. Boves opere dis--juncti, *h. e.* ab jugo et opere soluti. Al. leg. *ab* -*opere*. *Hor. Ep.* 1, 14, 28. bovemque Disjunctum -curas et strictis frondibus exples. ℙ Translate. -*Cic. Rosc. Am.* 14. Vita maxime disjuncta a cupi--ditate, et cum officio conjuncta. *Id. Coel.* 21. -Mores longissime a tanti sceleris atrocitate disjun--cti. *Id. Har. resp.* 25. Quorum mentes et res sunt perditae, longeque a communi salute disjunctae. *Id. Acad.* 4, 20. Nihil est ab ea cogitatione disjunctius. *Id. Or.* 1, 3. Quod longissime est ab imperitorum intelligentia sensuque disjunctum. *Id. Amic.* 12. Populus a senatu disjunctus, *h. e.* alienatus. ℙ [*De hiatu in concursu verborum. *Cic. Partit.* 6. Suave genus erit dicendi primum elegantia verborum; deinde conjunctione, quae neque asperos habent concursus, neque disjunctos atque hiantes.] ℙ *Enunciatio disjuncta*, quae et *disjunctio* dicitur, apud dialecticos est, quae effertur per particulas disjunctivas *aut, vel*, etc. *Cic. Acad.* 4, 30. ℙ Eadem dicitur etiam *disjunctum*. *Gell.* 5, 11. Non ratum id, neque justum disjunctum esse ait. [*Et plur. numero *disjuncta* i. e. invicem opposita.] ℙ *Disjunctus orator* ap. *Auct. dial. de orat.* 18. videtur esse is, qui conciso dicendi genere utitur, neque longis comprehensionibus colligato et connexo. Sic enim ibi *loc. cit.* Calvum quidem Ciceroni visum exsanguem et attritum, Brutum autem otiosum atque disjunctum. Al. leg. *discinctum*. *Capell.* 5. p. 176. appellat *disjunctum* etiam eam figuram dicendi, de qua in DISJUNCTIO dictum est. ℙ Apud JCtos *disjuncti* dicuntur, quibus eadem res separatim et diversa oratione relicta fuit, hoc modo: *Titio hominem Stichum do, lego: Sejo Stichum lego*, ut *Justinian. Institut.* 2, 20. docet. His opponuntur *conjuncti*, quibus eadem oratione eadem res legatur. *Ulp. Dig.* 30, 34. Si conjuncti disjunctique commixti sint, conjuncti unius personae potestate funguntur. ℙ Comp. *Disjunctior* et Sup. *Disjunctissimus*. V. supra.

DISJUNGO, is, xi, ctum, a. 3. διαζεύγνυμι, separo, sejungo, removeo. *Varr. R. R.* 2, 1. *a med.* Agnos a mamma disjungere. Al. *dijungere*. *Sall. Jug.* 47. Flumen, quod Jugurthae, Bocchique regnum disjungebat. *Id. fragm.* ap. *Non.* 13, 12. Qua in parte Cappadocia ab Armenia disjungitur. *Virg. A.* 1, 256. Italis longe disjungimur oris. [*Sine discrimine cum solo ablat. et cum praepos. *a* construitur. V. *Burm.* ad h. l.] ℙ *Disjungere jumenta* et *disjungere* absolute est a jugo solvere. *Cic. Div.* 2, 36. *extr.*, ubi al. leg. *dijungere*: et *Juvenal.* 5, 119. *Plin.* 18, 27, 67. Disjungenti boves ab opere. *Colum.* 6, 14. Cum bos disjungitur ab opere. *Id ib.* absolute *in f.* Disjungere, et *ib.* 15. sine praeposit. Disjungere opere. ℙ Translate. *Cic. N. D.* 1, 7. Qui honesta a commodis non nomine, sed genere toto disjungerent. *Id. Fam.* 1, 9. *ad f.* Ab orationibus disjungo (al. *dijungo*) me fere, referoque ad mansuetiores Musas. *Id. Phil.* 2, 10. Pompejum a mea familiaritate disjunxit. *Ter. Hec.* 1, 2, 85. Atque ea res multo maxime disjunxit illum ab illa, *h. e.* alienavit. *Auson. epist.* 24, 34. Pirithoo disjungere Thesea posses. [*Cic. *Tusc.* 1, 31. disjungere se a corpore est i. q. abstinere a vitiis, ad quae propter corporis contagium animus inclinat. *Schütz.* in *Clav.*] ℙ Apud dialecticos *disjungi* dicuntur ea, quae efferuntur per *disjunctionem*, ut in ea voce explicatum est. *Gell.* 5, 11. *ad f.* et 16, 8. *a med.*

[DISJURGĬUM, ii, n. idem fere ac jurgium, contentio, et levis quaedam lis etiam inter cognatos et amicos. *Inscr.* optimae notae ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 712. A Memmio Claro A Memmius Urbanus colliberto, eidem consorti carissimo sibi: inter me et te, sanctissime mi colliberte, nullum unquam disjurgium fuisse, conscius sum mihi. *F.*]

DISLOCENSIS. V. DIALUTENSIS.

DISOMUS, a, um, adj. δίσωμος, duorum corporum capax: a δὶς, bis, et σῶμα, corpus. *Inscr.* ap. *Grut.* 751, 11. [et ap. *De Vita AA. BB.* 9. *n.* 2., ubi multa hac super re. *F.*] P. Aelius Venerianus hoc vas disomum sibi et Felicitati suae posuit. V. BISOMUS.

DISPĀLĀTUS, a, um, part. a *dispalor*, dispersus. Passive. *Sisenna* ap. *Non.* 2, 250. Dispalati ab signis, digressi omnes ac dissipati. *Nep. Lys.* 1. Dispalati in agris, in hostium venerant potestatem. Adde *eund. Hann.* 5. ℙ Item divisus, *Sall. orat. ad Caes. De rep. ord.* 2. *ante med.* Multitudo primum malis moribus imbuta, deinde in varias artes vitasque varias dispalata, nullo modo inter se congruens.

DISPĀLESCO, is, n. 3. errantium instar dispergor, item divulgor, palam fio. *Pl. Bacch.* 4, 9, 123. Periisse suavius est, quam illud flagitium vulgo dispalescere.

DISPALOR, aris, atus sum, dep. 1. περιφέρομαι, διασπείρομαι, in omnes partes palor, huc illuc vagor, erro. *Nonius* 2, 250. ponit *dispalo, as*, activum, quod separare significet. Sed cum simplex *palor* deponens in usu sit, satius est, compositum ei esse simile. *Sisenna* ap. *Non. ib.* Tanto plures passim dispalantur. *Ammian.* 15, 3. Incomposito agmine milites huc et illuc dispalantes. *Id.* 31, 2. Omnes sine sedibus fixis, absque lare, vel lege aut ritu stabili dispalantur.

DISPANDO, is, di, ansum, a. 3. ἁπλόω, extendo, expando. *Lucr.* 6, 598. Neu distracta suum late dispandat hiatum. *Imp. L. Verus* inter *epist. Front. ad Verum Imp. ep.* 3. An igitur debeas illa omnia corripere, an vero paulo altius dicere, nec tamen ita, ut mox nostra, dispandere, ipse dispicies, *h. e.* pluribus verbis aperire, nota facere, amplificare. [*Not. Tir.* p. 104. Dispandat. *F.*]

DISPANSUS, a, um, part. a *dispando*, expansus. *Plin.* 9, 4, 3. Arbor vastis dispansa ramis. *Suet. Dom.* 19. manus. *Lucr.* 1, 306. Dispansae vestes in sole serescunt.

DISPAR, ăris, adj. ἀνόμοιος, inaequalis, dissimilis: a par. *Cic. Amic.* 20. Dispares enim mores disparia studia sequuntur. *Id. Senect.* 21. Dispar sui atque dissimile. *Id. Off.* 1, 30. Sunt his alii multum dispares. *Id. Tusc.* 1, 28. Dispares inter se motus. *Id. Fin.* 2, 3. *ad f.* colores. *Id. N. D.* 1, 31. Disparibus temporibus eadem spatia conficere. *Liv.* 1, 24. Fratres nec aetate nec viribus dispares. *Sil.* 8, 570. Bruttius haud dispar animorum.

*DISPARASCO, is, n. 3. *Claud. Mamert* 3, 9. p. 184. Testimonium, quod a nobis disparascere arbitraris, animadvertis nobiscum bene stare. Fuerit ergo (*Gesneri* dicta sunt) *disparascere* idem, quod non convenire. Sed alii *dispar asserere*. *B. A.*

DISPARĀTIO, onis, f. separatio. *Vitr.* 2, 9. Ab disparatione procreationis liberatum.

DISPĂRĀTUS, a, um, part. a *disparo*, ab aliis sejunctus, separatus. *Cic. Inv.* 1, 28. Disparatum est id, quod ab aliqua re per appositionem negationis separatur hoc modo, sapere, et non sapere, [**Quint.* 5, 11, 31. aliter repugnantia, ut *verum falso*; aliter disparata, ut *dura non duris*.] *Arnob.* 3. p. 105. Ab omni turpitudinis labe disparata atque abjuncta divinitas.

DISPĂRENS, entis, part. ab inusit. *dispareo*. *Lact.* 3, 10. Ferae mala cavent, pericula vitant, latibula sibi parant in plures exitus disparentia, *h. e.* aperta et patentia. In edit. an. 1468. habetur *differentia*, *h. e.* in varias partes ferentia. [Meliores tamen editiones, *Heumanni* puta, *Buenemanni*, *Cellarii*, *Walchii* habent, et quidem rectius, *dispalentia*. *F.*]

DISPĂRĬLIS, e, adj. idem quod dispar. *Cic. Div.* 1, 36. Et ex disparili aspiratione terrarum. *Varr. R. R.* 2, 11. Propter loca et pabulum disparile, non usquequaque idem fit. *Plin.* 2, 45, 45. Disparilis ictus siderum errantium. Adde *Prud. in Symm.* 2, 273.

DISPĂRĬLĬTAS, atis, f. dissimilitudo. *Varr. L. L.* 9, 2. Disparilitas vocis. *Gell. praef.* rerum.

DISPĂRĬLĬTER, adv. dissimiliter. *Varr. R. R.* 1, 6. *extr.* Haec ad colendum dispariliter habent momentum. *Id. L. L.* 8, 50. Ut in casus et in tempora dispariliter declinetur.

DISPĂRO, as, avi, atum, a. 1. διαζεύγνυμι, separo, sejungo: a *par*. *Pl. Rud. prol.* 10. Juppiter nos per gentes alium alia disparat, *h. e.* separat et dimittit. *Caes. B. G.* 7, 28. Disparandos deducendosque ad suos curavit. [**Cic. Rep.* 2, 2. Eosque ita disparavit, ut suffragia non in multitudinis, sed in locupletium potestate essent. *B. A.*] *Gell.* 11, 11. Varie et lepide tot sententias in eandem rem disparavit, *h. e.* distinxit. *Prud.* περὶ στεφ. 10, 888. nexa nervis disparare vincula.

DISPARTĪBĬLIS, e, adj. divisibilis. *Tert. adv. Hermog.* 39. Demutabilis et dispartibilis.

DISPARTĬO et Dispartior. V. DISPERTIO.

DISPECTĬO, onis, f. actus dispiciendi. *Tert. Resurr. carn.* 19. Haec dispectio tituli et praeconii ipsius.

DISPECTO, as, a. 1. frequentat. a *dispicio*. *Arnob.* 1. p. 13. Non ex gratia, sed ex vero disceptationis hujus dispectare momenta.

DISPECTOR, oris, m. qui dispicit et discernit. *Tert. Anim.* 15. Dispector cordis Deus. *Id. ad Uxor.* 2, 8. Dispectores divinarum sententiarum.

DISPECTUS, us, m. διάσκεψις. *Senec. Ira.* 2, 9. Quod neglecto dispectu officiorum, ad lusus et ineptos aequalium jocos spectent. *Id. ep.* 109. *ad f.* Quibus dispectum utilitatis timor excutit. Adde *ep.* 94. *a med.*

DISPELLO, is, uli, ulsum, a. 3. διελαύνω, huc illuc pello, disjicio, discutio, dissipo, removeo. Fere usurpatur in praeteritis. *Virg. A.* 1, 515. ater quas aequore turbo Dispulerat. et *ib.* 542. Perque undas, superante salo, perque invia saxa Dispulit. *Id. ib.* 5, 839. Aera dimovit tenebrosum, et dispulit umbras. *Liv.* 5, 33. Cum equitem passim liberi frenis dispulissent equi [*leg. *distulissent* e sententia *Kreyssigii*, quem V. ad h. l.] *Val. Fl.* 3, 88. densis thoracibus horrens Stat manus, aegisono quam nec fera pectore virgo Dispulerit. *Flor.* 3, 5. Cum Euboea atque Boeotia praesidia regis dispulisset. ℙ Translate. *Cic. Tusc.* 1, 26. Philosophia ab animo, tanquam ab oculis, caliginem dispulit. *Phaedr.* 3, 10. Tenebras dispulit calumniae. ℙ Extra praeterit. rarioris est usus. *Stat. Th.* 5, 335. aerata dispellens aequora prora Pelias. *Senec. Troad.* 452. Dispelle somnos.

DISPENDĬOSUS, a, um, adj. ζημιώδης, qui dispendium et damnum affert. *Colum. R. R.* 2, 21.

25 *

Cum matura fuerit seges, celeriter demetatur: nam dispendiosa est cunctatio. *Nazar. Pan. ad Constantin.* 5. Dispendiosa revocatio.

DISPENDĬUM, ii, n. δαπάνη, detrimentum, sumptus, damnum. *Varr. L. L.* 4. *sub f.* Dispendium ideo, quod in dispendendo solet minus fieri, *h. e.* dispendium est a dispendo, (ducta locutione a more Romanorum, qui ante cusam monetam aes pendebant, non numerabant) cum ponderi detrahitur cum damno nostro. *Pl. Men.* 3, 2, 20. Minore nusquam bene fui dispendio. *Ter. Hec.* 5, 2, 29. Ut gratiam ineat sine suo dispendio. *Id. Eun.* 5, 4, 7. Sine molestia, sine sumptu, sine dispendio. *Plin.* 36, 6, 9. Quod dispendium pauci intelligunt. *Colum.* 4, 24. Afferre dispendium alicui. *Lucr.* 2, 1125. Et plus dispendi faciant, quam, etc. *h. e.* majorem jacturam. *Prud.* περὶ στεφ. 1, 23. Deum fateri sanguinis dispendio. ¶ Translate. *Virg. A.* 3, 453. Hic tibi ne qua morae fuerint dispendia tanti. *Claud. VI. Cons. Honor.* 452. Dispendia famae. *Lucan.* 8, 2. Haemoniae deserta petens dispendia silvae, *h. e.* viam longiorem ac difficiliorem, qua iter longius magno temporis dispendio fit: cui contrarium est *compendium.* Sic *Mart.* 9, 100. Tu qui longa potes dispendia ferre viarum. *Rutil. Itin.* 1, 321. Vix circumvehimur sparsae dispendia rupis, *h. e.* anfractus et flexus viae sinuosae et obliquae, quibus illa fit longior. *Appul. de Deo Sacr. sub init.* Luna mensem suis auctibus, ac dehinc paribus dispendiis aestimans, *h. e.* decrementis. *Ov. Am.* 1, 7, 25. In mea vesanas habui dispendia vires. *Auson. Grat. act.* 32. Sine dispendio disciplinae esse lenissimum.

DISPENDO, is, endi, ensum, a. 3. proprie significat hinc et illinc pendere et ponderare, ut fit in lancibus librae: qua ratione sumitur a *Varrone loc. cit.* in v. praec. *ab init.* ¶ Hinc et pro suspendere poni videtur in illo *Pl. Mil. a.* 5. *v.* 14. de quo V. v. seq. ¶ Translate est distinere, occupatum tenere. *Colum.* 8, 2. Parandi modus est ducentorum capitum, quae pastoris unius curam dispendant. Al. rectius leg. *distendant.*

DISPENNO, is, a. 3. est expandere: tractum a pennis et volatu avium. *Pl. Mil. a.* 5. *v.* 14. Dispennite hominem divorsum, et distendite. Haec *Non.* 1, 30. Alii dictum putant pro *dispendo*, *d* in *n* converso, a *dis* et *pando*, et locum *Plauti* ita legunt: *Distendite hominem divorsum et dispendite.* Utut sit de origine, *dispennere hominem* videtur esse, expansis brachiis alligare, ut se movere amplius non possit. [**Distennere* pariter atque *dispennere* videntur nonnisi vulgi pronuntiatione diversa fuisse a *distendere* et *dispendere.* V. *Meursii Exercc. critt.* c. 5. p. 167. quem laudat *Lindem.* ad h. l.]

DISPENSĀTĬO, onis, f. actus dispensandi, administratio, distributio, διανομή. *Cic. Vatin.* 15. Eripueras senatui aerarii dispensationem. *Plin.* 11, 14, 14. In eximendis favis necessaria est dispensatio, quoniam inopia cibi desperant, *Frontin. Aquaed.* 78. Haec dispensatio per nomina aquarum, et regiones Urbis partienda est, *h. e.* erogatio et distributio aquae. *Liv.* 4, 12. *ad f.* Revolutus ad dispensationem inopiae, profiteri cogendo frumentum, et vendere quod usui menstruo superesset. [**Cf.* 10, 11.] ¶ Item ipsum dispensatoris munus et officium. *Cic. Rabir. Post.* 10. Si curationem et quasi dispensationem regiam suscepisset. *Suet. Oth.* 5. Servo Caesaris pro impetrata dispensatione decies sestertium expresserat. *Id. Vesp.* 23. Dispensationem petere.

[DISPENSĀTĪVUS, a, um, adj. qui dispensat. *Isid. Orig.* 2, 24. Philosophia actualis dicitur, quae res propositas operationibus suis explicat, cujus partes sunt tres, moralis, dispensativa et civilis. Dispensativa dicitur, cum domesticarum rerum sapienter ordo disponitur. *F.*]

DISPENSATOR, oris, m. [*ἐπίτροπος, διοικητής], οἰκονόμος, διανομεύς, servus, qui domus urbanae rationes curat, et domini pecuniam administrat, expendit, exigit, collocat, nomina facit, rationes conficit, etc. Ita primum dicti sunt, teste *Festo* et *Plin.* 33, 3, 13. et *Varr. L. L.* 4. *sub f.*, qui aera pensantes expendebant, non adnumerabant. Postea cusa pecunia, nomen mansit. *Cic. fragm.* ap. *Non.* 3, 18. Quid tu, inquam, soles, cum rationem a dispensatore accipis, si aera singula probasti, summam, quae ex his confecta sit, non probare? *Suet. Vesp.* 22. Cum perductae sestertia quadraginta donasset, admonente dispensatore, quemadmodum summam rationibus vellet inferri, etc. *Macr. Sat.* 2, 4. *in f.* Dispensatorem Caesar vocavit, et sestertium mille numerare Graeculo jussit. *Mart.* 11, 39. te noster villicus horret, Te dispensator, te domus ipsa pavet. *Hieron. ep.* 52. *n.* 16. Optimus dispensator est, qui sibi nihil reservat. ¶ Etiam qui rusticarum rerum rationes dispensat, ibique habitat, et non multum abest a villico, dispensator esse potest, uti docet *Pompon. Dig.* 50, 16, 166. ¶ Inter officia domus Augustae saepissime *dispensatores* leguntur in antiquis inscriptionibus, et alibi: ex quibus aliquot etiam publicam pecuniam jussu imperatorum curasse videntur: quos appellare possis *Cassirer, Schatzmeister.* ut apud *Plin.* 7, 39, 40. dispensator Armeniaci belli, et 33, 11, 52. Hispaniae citerioris. et *Inscr.* ap. *Reines. cl.* 6. *n.* 86. Illyrici, et *cl.* 9. *n.* 99. Augusti dispensator ad census provinciae Lugdunensis, etc., et apud *Don. cl.* 17. *n.* 17. C. Aemilius Aug. L. Epaphroditus decurio dispensatorum. Hi nimirum non solum pecunias privatas fisci principis curabant, sed etiam stipendia militum, (quod munus olim tribunorum aerariorum, et quaestorum fuit) aliasque belli impensas administrabant. Horum alii fuerunt ordinarii, alii extraordinarii, ut constat ex *Suet. Galb.* 12., ubi ordinario dispensatori breviarium rationum offerenti Galba paropsidem leguminis pro diligentia porrexisse narratur. Hujusmodi dispensatoris officium videtur describere *Stat. Silv.* 3, 3, 86. et seqq. ¶ Dispensatores pro ratione muneris magna lucra fecisse, patet ex *Plinii* locis citatis: unde et pecunia talia officia emere solebant, quod discimus ex *Suet. Oth.* 5. et *Vesp.* 23. ¶ Dispensatoris, qui servus non fuerit, aut libertus, sed ingenuus, exemplum habes in *Inscr.* ap. *Murat.* 907, 8. M. Julio M. F. Frontoni Ti. Claudii Caesaris Aug. Germanici dispensatori. V. *eund.* 883, 6., ubi plura affert in hanc rem.

[DISPENSĀTŌRĬUS, a, um, adj. ad dispensationem pertinens. *Hieron. in Isaj.* 14, 53, 12. Qui dispensatoriam inter Petrum et Paulum contentionem vere dicunt jurgium fuisse atque certamen.

DISPENSĀTRIX, icis, f. quae rationes pecuniae curat. Est apud *Hieron. Quaest. Hebr.* in *Paralip.* 1. et *Inscr.* ap. *Murat.* 968, 9. Pandorae bonae dispensatrici Q. Camerius Catulinus, ut bene sit.

DISPENSĀTUS, a, um, part. a *dispenso*, distributus, divisus, διανεμηθείς. *Frontin. Aquaed.* 9. Aqua per vicem in dies, modulosque certos dispensata. *Stat. Silv.* 5, 2, 74. pietasque per omnes Dispensata modos. *Senec. Ben.* 1, 10. In petulantiam erumpet male dispensata libertas. *Plin. Pan.* 35. Quae singula quantum tibi gratiae dispensata adjecissent! at tu simul omnia profudisti, *h. e.* singillatim diversis temporibus concessa.

DISPENSO, as, avi, atum, a. 1. διανέμω, οἰκονομέω, dispensatorem ago, curo. De prima ac propria ejus vi diximus in DISPENSATOR. *Cic. Att.* 11, 1. De domesticis rebus acerbissime afflictor, quod qui eas dispensavit, neque adest, neque, etc. *Pl. Bacch.* 4, 9, 47. Ducentis philippeis usus est, qui dispensentur Ilio capto, ut, etc. *Nep. Con.* 4. Eligere aliquem ad dispensandam pecuniam. ¶ Item generatim distribuere. *Plin.* 18, 22, 51. Fons certis horarum spatiis dispensatur inter incolas. *Id.* 13, 13, 27. Factumque jam, Tiberio principe, inopia chartae, ut e senatu darentur arbitri dispensandae. [**Liv.* 1, 19. quem (annum) intercalaribus mensibus interponendis ita dispensavit, ut etc.] *Colum.* 4, 24. Vitis aequa portione succum proli suae dispensat. *Juven.* 3, 286. breve lumen Candelae, cujus dispenso et tempero filum. ¶ Translate. *Cic. Or.* 1, 31. Inventa non solum ordine, sed etiam momento quodam atque judicio dispensare atque disponere. *Hor. Sat.* 1, 2, 74. si modo recte Dispensare velis, ac non fugienda petendis Immiscere. *Ov. Her.* 12, 3. quae dispensant mortalia fila sorores. *Id. Met.* 6, 278. ordine nullo Oscula dispensat natos suprema per omnes. *Liv.* 27, 50. *ad f.* Dispensare laetitiam inter aliquos. Al. aliter leg. *Id.* 38, 47. victoriam, *h. e.* constituere, quo jure, et qua ratione victoria utendum sit erga singulos ex victis hostibus. *Albinov.* 1, 371. Fortuna arbitriis tempus dispensat iniquis. *Senec. Consol. ad Marc.* 10. *extr.* In metus et in dolores humanum pectus dispensandum, *h. e.* animi virtus ita distribuenda est, ut ad plures metus doloresque ferendos sufficiat. *Justin.* 7, 6. Bella, quae ex diversis locis uno tempore confluebant, dispensanda ratus, alia redimit, etc. *Plin.* 16, 26, 44. Quo mense nux ea decerpitur, eodem maturescit alia: et sic dispensatur, ut nullo non mense maturescant. *Pacat. Pan. ad Theodos. sub f.* Quae reversus urbibus Galliarum dispensabo miracula! *h. e.* singillatim narrabo. ¶ Veteres olim usurparunt etiam *dispensor, aris*, deponentis forma, teste *Capro* ap. *Prisc.* 8. p. 796.

DISPENSUS, a, um, expansus, distentus: part. a *dispenno*, vel a *dispendo.* Sunt qui putent esse a *pendo*, quasi aequa lance pensus. *Cic. Arat.* 105. Taurus in coelo late dispensus. *Auson.* vel ut quidam putant *Q. Cic. in Eclogar. Auson. de signis mensium*, 8. Autumni reserat portas, aequatque diurna Tempora nocturnis dispenso sidere Libra. *Lucr.* 3, 1002. novem dispensis jugera membris Obtineat. Al. leg. *dispersis.* [*Sic *Eichst.*] *Prud. in Symm.* 1, 584. Et quos panis alit gradibus dispensus ab altis.

DISPERCŬTĬO, ŭtis, a. 3. percutiendo disjicio, dissipo, diffringo. *Pl. Cas.* 3, 5, 18. Jam tibi istuc cerebrum dispercutiam, excetra tu.

DISPERDĬTĬO, onis, f. ἀνάστασις, destructio. *Cic. Phil.* 3, 12. Ad interitum nostrum et ad disperditionem urbis.

DISPERDĪTUS, a, um, part. a *disperdo*, i quod perditus. *Pl. Poen.* 4, 2, 96. Dii hunc perditum lenonem volunt.

DISPERDO, is, didi, ditum, a. 3. διαφθε omnino perdo, male perdo, absumo, dissipo. *Trin.* 2, 2, 53. Animi causa aliquantum in ciis disperdidit. *Id. Cas.* 2, 3, 32. Bibe, es, perde rem. *Cic. Agr.* 1, 1. Ut a majoribus stris possessiones relictas disperdat et dissipet. *tin.* ad *Cic. Fam.* 5, 10 Qui tot cives R. occi arripuit, disperdidit. *Virg. Ecl.* 3, 27. sole Stridenti miserum stipula disperdere carmen. *L* 2, 830. Disperditur color. *Gell.* 15, 31. Ima nem incendio aedium facto, disperdere.

DISPĔRĔO, is, ii, n. 4. διαφθείρομαι, διαπόλλ omnino pereo. *Lucr.* 4, 639. serpens hominis q tacta salivis Disperit. *Varr. R. R.* 1, 11. Min cum sunt tecta, quam postulat fundus, fruc solent disperire. *Cic. Agr.* 2, 29. Unumne f dum pulcherrimum populi R. caput vestrae pe niae, fundamentum vectigalium disperire patie ni? *Catull.* 14, 11. Dispereunt tui labores. *Poen.* 4, 2, 22. Male partum male disperit. *d bitur* diceret *Cic.* Est autem proverbium. ¶ *I perii* exclamatio est desperantis, ut *perii*, *inte* actum est de me. *Ter. Heaut* 5, 2, 17. Dispe scelestus quantas turbas concivi inciens! Adde 2, 4, 24. et *Ad.* 3, 3, 1. et *Plaut.* saepe. ¶ *I peream* jurantis est et malum sibi imprecan *Prop.* 2, 17, 9. Dispeream, si quidquam ali quam gloria, de te Quaeritur. *Hor. Sat.* 1, 9, dispeream, ni Summosses omnes.

DISPERGO, is, ersi, ersum, a. 3. διασκεδά in diversas partes spargo. *Cic. Acad.* 4, 38. (mortifera tam multa perniciosa terra marique d perserit. *Id. N. D.* 3, 26. ex poeta: membra ticulatim dividit, Perque agros passim disper corpus. *Colum* 5, 6. *sub f.* Vitem in ramos ducere et traducibus dispergere. *Cic. Inv.* 1, Partes rei gestae dispergere in causam. *Auct. Her.* 4, 23. Exornationes in causa tota varie d pergere. *Ter. Ad.* 3, 2, 18. Capite in terram s tuerem, ut cerebro dispergat viam. et 5, 2, An tibi mavis cerebrum dispergi? *Cels.* 2, 6. B chia et crura inaequaliter dispergere, *h. e.* jacta agitare. *Sil.* 4, 646. flumen rivis dispergere p rura. *Virg. A.* 11, 617. vitam dispergit in aur *Val. Fl.* 2, 76. Phoebus diem dispersit in und *Plin.* 34, 3, 6. Mummius Corinthum quidem ruit, sed compluribus Achaiae oppidis simul ac dispersit. *Id.* 18, 23, 53. Dispergere fimu priusquam arescat. *Lucan.* 1, 384. Aries (*milit ris*) dispergit saxa, *h. e.* disjicit. ¶ Translat *Virg. A.* 11, 795. voti Phoebus succedere parte Mente dedit, partem volucres dispersit in aur *Curt.* 10, 9. Primum collegere vires, deinde di perserunt, *h. e.* divisere. *Calp. Ecl.* 3, 47. excus dispergit lumina somno, *h. e.* huc illuc ocul circumfert. *Tac. A.* 4, 24. Dispergere rumorem absolute eod. sensu *Id. H.* 2, 1. Vulgus fingen avidum disperserat, accitum in adoptionem. *Dispergier* paragoge pro *dispergi* est *Prud. Apot* 542. ¶ Legitur et *dispargo.* *Tert. adv. Gnost.* et *Sidon. ep.* 1, 2. *ad f.*, ubi alii aliter.

DISPERNO, is, a. 3. sperno, vel valde spern *Juvenc.* 2, 257. Dispernens veterum Samaritu jussa. ¶ Hinc part. *dispretus.* *Gell.* 7, 18. *ad* Ut contempti vulgo, dispretique sint. Al. leg. *d scerpti*, h. e. conviciis et probris lacerati.

DISPERSĒ, adv. σποράδην. *Cic. Verr.* 2, 4, 5 Quae disperse a me multis locis dicentur ac d cta sunt. *Id. Inv.* 1, 52. Res disperse et diffus dictae.

DISPERSIM, adv idem ac disperse. *Varr. R. I* 1, 1. Qui Graece scripserunt, dispersim alius d alia re. *Suet. Caes.* 80. Consilia dispersim ante habita in unum omnes contulerunt.

DISPERSĬO, onis, f. dispersus, dissipatio. [**Au gustin. Conf.* 12, 16. Colligas totum, quod sum a dispersione et deformitate hac. *B. A.*] *Ter adv. Jud.* 10. Dispersio vobis obvenit. *Id. ib.* 13 In dispersione gentium. *Veg. Mil.* 3, 8. Nocti obscuritas, necessitas somni, pascentium equorun dispersio occasionem superventibus praestat. [**Cf eund. de Resurr.* 30. *Isidor.* 18, 2. V. et *Disper sus, us.* *Vet. Gloss.* Disparsio, διασπορά. *B. A.*

DISPERSUS, a, um, part. a *disperdo*, διεσπαρμένος, σκεδαστὸς, sparsus, diffusus, disjectus variis locis positus. *Cic. Flacc.* 13. Praedones to to mari dispersi vagabuntur. *Id. Manil.* 12. *sub f* Bellum longe lateque dispersum. *Id. Or.* 1, 42 Quae nunc conclusa sunt artibus, dispersa fuere *Q. Cic. Petit. cons.* 1. Dispersa et infinita. *Cic Sext.* 42. Homines fusi per agros ac dispersi vagabantur. *Ov. Met.* 11, 35. jacent dispersa pe agros Sarculaque rastrique. *Plin.* 12, 4, 9. Arbo tota India dispersa. *Caes. B. G.* 1, 40. Dispersos hostes adoriri. et 6, 33. In omnes partes dispersa multitudo. et 34. Multos ex fuga dispersos excipere. *Sall. Jug.* 55. Dispersi a suis, pars cedere, alii insequi. *Id. ib.* 45. Plebis vis soluta, atque in multitudinem dispersa. *Plin.* 11, 37, 89. Venae in praetenues fibras subter totam cutem dis-

ersae. *Lucr.* 4, 909. gruum clamor dispersus in ubibus. *Plin.* 16, 30, 53. Arbor in plures disersa ramos. *Id.* 6, 26, 30. Mesopotamia vicatim ispersa, *h. e.* in vicos divisa. *Lucan.* 10, 84. laeros dispersa capillos. *Claud. Rapt. Pros.* 1, 55. ncultas dispersa comas. ℙ Item respersus. *Seec. Herc. Fur.* 1007. Cerebro tecta dispersa maent. Al. leg. *disperso.*

DISPERSUS, us, m. dispersio. *Cic. Att.* 9, 9.)ispersu enim illorum actio de pace sublata est. Al. leg. *dispersione*, al. [*Manut.*, *Malaspina*] *discessu.*

DISPERTĪO et Dispartio, is, ivi, et ii, itum, a. 4. vel Dispertior et Dispartior, iris, itus sum, dep. 4. [*De scripturae diversitate V. *Beier.* ad *Cic. Off.* 2, 11, 40. et 1, 92. p. 702., cui in anaogia compositionis in voc. *expers* acquiescendum sse videtur.] διανέμομαι, διαμερίζω, in diversas partes divido, distribuo, distinguo: item huic et lli partes do: a *dis* et *partior.* *Cic. N. D.* 2, 39.)ispertire ac dividere aliquid. *Id. Mur.* 35. *ad f.* Qui tempora voluptatis laborisque dispertiunt. *Id. Or.* 3, 29. Conjecturam in quatuor genera dispertiunt. *Id. Cat.* 4, 4. Conjuratos municipiis dispertiri jubet. *Id. Cluent.* 25. Dispertienda pecuia judicibus. *Liv.* 29, 1. Dispertire exercitum per oppida. *Nep. Ages.* 8. Secundam mensam serus dispertiit. *Cic. Off.* 2, 11. Aequabiliter dispertire praedam. *Hirt. B. Afr.* 46. Tirones dispertire inter legiones. *Varr.* ap. *Non.* 2, 181. Quae ad mortales pertinent, quadrifariam dispertierim, in homines, in loca, in tempora, in res. *Pl. Aul.* 2, 4, 3. Dispertire obsonium bifariam. *Id. Curc.* 1, 3, 33. Etiam dispertimini? *Id. Aul.* 2, 5, 5. njuria dispertivisti: pinguiorem agnum isti habent. *Id. Ps.* 1, 5, 25. Quod damni et quod fecisti flagitii, populo viritim potuit dispertirier. ℙ Depoentis forma. *Cic. Leg.* 2, 19. Quod positum est n una cognitione, id in infinita dispertiuntur.

*DISPERTĪTĬO, onis, f. *Tert. adv. Herm.* 31. Eadem ratione non potest pati dispertitionem et demutationem. *B. A.*

[DISPERTĪTĪVUS, a, um, ἐπιμεριζόμενος. *Prisc. de figur. numer.* p. 1353. Habent ex omnibus numeris Romani dispertitiva, quae Graeci vocant ἐπιμεριζόμενα, quae naturaliter semper pluralia sunt, quippe in multos distribui eundem significant numerum: *ut singuli, bini, terni* vel *trini, quaterni, quini*, etc. *F.*]

DISPERTĪTUS et Dispartitus, a, um, part. a *dispertio*, partitus, divisus, distributus, διαμεμερισμένος. *Atticus* ap. *Cic. Att.* 9, 10. *a med.* Satius esse existimo, vos dispertitos et in speculis esse. *Cic. Verr.* 2, 5. *sub f.* Exempla humanitatis hominibus data et dispertita. *Lucr.* 3, 590. Dispertita animae natura. *Hirt. B. Afr.* 67. Trinis castris dispartitae copiae.

DISPESCO, is, a. 3. διείργω, proprie est, teste *Festo*, pecus a pastione deducere: vel, ut alii [**Voss.* in *Etym.*] volunt, in diversa pascua diducere: a *dis* et *pasco.* Translate est dividere, sejungere, separare, dirimere. *Plin.* 5, 9, 10. Nilus Africam ab Aethiopia dispescens. *Id.* 2, 68, 68. Mare Africam Europam Asiamque dispescit. *Appul. Flor. n.* 15. p. 350, 22. Samos est exadversum Mileto, nec ab ea multo pelagi dispescitur. *Id. de Deo Socr.* p. 44, 6. Cum habitacula summa ab infimis tanta intercapedo fastigii dispescat. Apud *Prisc.* 10. p. 885. hic locus ita legitur: Cum habitacula summa ab infimis tanta intercapedine fastigii dispescant, *h. e.* distent, neutrorum more. ℙ Praeteritum *dispescui* agnoscitur a *Prisciano ib.* ℙ De supino *dispescitum* V. COMPESCO.

DISPESSUS, a, um, part. a *dispando*, ut *Gell.* 15, 15. docet, ut *passus* a *pando*, expansus, explicatus. *Pl. Mil.* 2, 4, 7. Dispessis manibus patibulum habebis.

[DISPESTUS, a, um, part. a *dispesco*, separatus, disjunctus. *Appul. Met.* 4. p. 296. *Oud.* Sed ad instar Athracidis, vel Protesilai dispestae disturbataeque nuptiae. Alii [*Ed. *Elm.* p. 154, 33.] leg. *dispectae* ab inusit. *dispeciscor*, pactum divello.

[DISPĔTO, is, a. 3. valde peto. *Not. Tir.* p. 39. Dispetit. *F.*]

*DISPEX, icis. *Vet. Gloss.* ὀξυβλέπτης, Dispex. *B. A.*

DISPĬCĬO, is, exi, ectum, a. 3. διαθρέω, διασκοπέω, huc illuc aspicio, diligenter intueor, oculos intendo. [*V. pluribus *Ernest.* in *Clav. Cic.*] *Pl. Cist.* 4, 2, 25. Hoc age, ad terram aspice et dispice, oculis investigans, etc. *Lucr.* 3, 564. avolsus radicitus nequit ullam Dispicere ipse oculus rem. *Id.* 6, 648. longe cunctas in partes dispiciendum. *Cic. Fin.* 2, 30. Cum gravi vulnere exanimari se videret, ut primum dispexit, quaesivit, etc. [**Suet. Ner.* 19. tanta oborta est caligo, ut dispicere non posset, i. e. *durchsehen.* Quocum cf. *B. Crus.* in *Clav. Suet.* locum *Cic. Acad.* 2, 19, 61. tantis offusis tenebris, ne scintillam quidem ullam nobis ad dispiciendum reliquerunt. V. *ib.* plura.] *Tac. Agr.* 10. Dispecta est et Thule, quam hactenus et nix et hiems abdebant. [*Cic. Fin.* 4, 23. Catuli, qui jam dispecturi sunt, caeci aeque, et hi qui modo nati. *F.*] ℙ Saepe refertur ad animum. *Cic. Div.* 2, 39. Imbecilli animi verum dispicere non possunt. *Id. Q. Fr.* 2, 2. *ad f.* In ea re Pompejus quid velit, non dispicio. *Id. Att.* 6, 8. Nunc velim dispicias res Romanas, videas, quid, etc. *Id. Att.* 2, 20. Si dispicere quid coepero, scribam ad te apertius. *Liv.* 40, 10. Dispice insidiatorem et petitum insidiis. [**Id.* 44, 6. quorum nihil quum dispexisset caecata mens.] *Ter. Andr.* 3, 5, 16. Sine, paululum ad me redeam: jam aliquid dispiciam, *h. e.* videro, providebo, excogitabo. *Plin. ep.* 2, 10. Dispice, ne sit parum providum, sperare, etc. *Id. ep.* 1, 18. Dispice, an tu quoque, etc. *Ulp. Dig.* 14, 1, 1. Dispicere de aliqua re, *h. e.* considerare, examinare. [**Gaii Instit. Comment.* ed. *Goeschenio*, p. 56. ed. *Berol.* Ac prius dispiciamus de his, quae in tutela sunt. *B. A.*]

DISPLĀNO, as, a. 1. complano. *Varr.* ap. *Non.* 1, 66. Rutro caput displanat.

DISPLĬCĀTUS, a, um, part. ab inusit. *displico*, dispalatus, disjectus. *Varr. R. R.* 3, 16. Apes si quando displicatae sunt, cymbalis et plausibus reducunt in locum unum.

DISPLĬCENTĬA, ae, f. δυσαρέστησις. *Senec. Tranq.* 2. Hinc illud taedium et displicentia sui.

DISPLĬCEO, es, ui, icitum, n. 2. ἀπαρέσκω, non placeo. *Cic. Brut.* 57. Mihi placebat Pomponius maxime, vel dicam, minime displicebat. *Id. Or.* 1, 34. In ea exercitatione non sane mihi displicet adhibere istam rationem. *Id. Att.* 13, 21. Hoc vehementer displicet. *Id. Dom.* 20. Ut populo de Cyprio rege placeret, de exsulibus displiceret. *Senec. Brev. vitae* 2. Inconstans et sibi displicens levitas. *Ov. Trist.* 1, 1, 49. securus famae, liber, ire memento, Nec tibi sit lecto displicuisse pudor. *Justin.* 2, 7. Si quid pro altero tulisset, alteri displiciturum videretur. ℙ *Displicitus est* pro *displicuit. Gell.* 1, 21. Cum ei displicita esset insolentia et insuavitas illius. ℙ *Displicere sibi* dicitur, qui non bene valet. *Cic. Phil.* 1, 5. Cum de via languerem, et mihimet displicerem. *Id. Att.* 2, 18. Displiceo mihi, nec scribo sine summo dolore. *Hoc loco referatur ad animum. Scrib. Comp.* 188. Aconitum potum protinus facit corpus grave et displicens.

*DISPLĬCĬO, is, a. 3. *Auct. Itin. Alex.* 43. Jampridem addebat quidquid utrique regno possidendum limes Euphratis displiceret. Ita cod. *Maius* e conjectura *dispesceret:* sed prius stare potest, eodem judice in *Emendatt. et Additamentt. ad Itin.* p. 80. ed. *Mediol. B. A.*

DISPLĬCĪNA, ae, f. displicentia, *Pl. Cist.* 1, 1, 18. Nec haec displicina apud te quidquam fuit. Ita legit et tuetur *Meursius:* alii rectius ita: Nec, nisi disciplina, fuit apud te quidquam ibi, quin mihi placeret.

DISPLŌDO, is, osi, osum, a. 3. διαρρήγνυμι, cum sonitu hinc inde diduco: a *dis* et *plodo.* Translate vero ad exteriora flecto, extrorsum vergo, διαπλατύνω. *Varr. R. R.* 2, 5. de bubus: Pedibus non latis, neque ingredientibus qui displodantur. *Id. ib.* 9. de cane: Pedibus magnis, qui ingredienti ei displodantur. V. v. seq. et PLAUTUS.

DISPLŌSUS, a, um, part. a *displodo*, ictu aut compressione diductus, diruptus, dissolutus cum sonitu et fragore. *Lucr.* 6, 284. displosa repente Coeli templa. *Id. ib.* 129. plena animae vesicula parva Saepe ita dat pariter sonitum displosa repente. *Hor. Sat.* 1, 8, 46. Nam, displosa sonat quantum vesica, pepedi. ℙ *Displosae nares* sunt apertae et dilatatae. *Arnob.* 3. p. 108. Hos displosis naribus, illos resimis. *Id.* 6. p. 196. Potest fieri, displosas ut gestitet nares, quem esse vos facitis figuratisque nasicam.

DISPLŬVĬĀTUS, a, um, adj. [qui pluviam hinc inde disjicit et dispergit: *cavaedium* vero *displuviatum* dicitur, quod tectum erectum, et quadrifariam fastigiatum habet, in quo stillicidia per delicias deliquescunt, ut apud nos usuvenit: opponitur autem *cavaedio compluviato*, quod quadrifariam depressum est, in quo nempe stillicidia per collicias colliquescunt. Ita statuit *Josephus Riva* in nuperrimo opere, cui titulus: *Dei cavedj, degli atrj ecc. degli antichi Romani*, quod consulesis. *F.*] *Vitr.* 6, 3. Displuviata cavaedia sunt in quibus deliciae arcam sustinentes stillicidia rejiciunt. V. DELICIA.

DISPŎLĬĀBŬLUM. V. DESIDIABULUM.

DISPŎLĬĀTĬO, onis, f. spoliatio. *Paulin. Nolan. ep.* 29, (al. 10.) 1. Primorum patrum dispoliatio. Adde *Imppp. Gratian.*, *Valentinian. et Theodos. Cod. Theod.* 9, 17, 6. Affectas dispoliatione quinque librarum auri.

DISPŎLĬĀTUS, a, um, part. a *dispolio. Senec. Cons. ad Marc.* 24. Dispoliatus oneribus alienis. *Appul. Apol.* p. 323, 7. Pudore dispoliato, *h. e.* deposito.

DISPŎLĬO, as, avi, atum, a. 1. ἀποδύω, spolio. *Cic. Verr.* 2, 4, 20. Ut etiam una cum ceteris Siculis dispoliaretur. Adde *Ter. Andr.* 4, 5, 21. sed utroque loco alii leg. *despoliare*, quod est quidem certe usitatius. *Lact.* 6, 11. Hominis se appellatione dispoliat. [*Defendit hanc scripturam etiam *Drak.* ad *Liv.* 45, 36, 7. dispoliari triumpho.]

DISPŎLĬO, is. V. DEPOLIO.

DISPONDĒUS, i, m. διςπόνδειος, pes constans ex duobus spondeis, ut *oratores* et *contendebant. Diomed.* 3. p. 476.

DISPŌNO, is, sui, situm, a. 3. διατίθημι, res plures diversis locis ordine pono, ordino, distribuo. *Cic. Or.* 3, 34. Pisistratus primus Homeri libros, confusos antea, sic disposuisse dicitur, ut nunc habemus. *Plin.* 17, 11, 15. In disponendis arboribus quincuncialis ordinum ratio necessaria. *Flor.* 3, 10. Disponere insidias in valle. *Caes. B. G.* 7, 55. praesidia custodiasque ad ripas Ligeris. et 34. milites in praesidiis. et *B. C.* 3, 88. cohortes castris praesidio. et 5. omni ora maritima classem. et *ib.* 1, 17. tormenta in muris. et 14. Legiones in Apulia hibernorum causa disposuerat. *Liv.* 3, 15. Disponendae stationes. *Id.* 39, 14. *sub f.* Disponere vigilias per urbem. *Plin.* 9, 8, 9. et *Tac. H.* 2, 41. aciem. *Plin.* 35, 2, 2. expressos cera vultus singulis armariis. *Colum.* 12, 2. Suo quidque loco disponere. *Ov. A. Am.* 2, 45. aliquid in ordine. *Senec. Hipp.* 1257. in ordinem. *Suet. Tib.* 11. aegros per valetudinum genera. *Plin.* 22, 12, 14. Divinitas disponit auxilia in genera, in causas, in tempora. *Tac. H.* 1, 58. Ministeria principatus in equites R. disponere. *Mart.* 12, 83. comas. [**Ov. Am.* 1, 14, 35. crines. Cf. *Bentl.* ad *Lucan.* 10, 84. Frequentius etiam dicunt *componere.* V. *Burm.* ad *Prop.* 1, 15, 5. — *Prop.* 3, 5, 9. corpora disponens mentem non vidit in arte. *Comparat *Burm.* in *Add.* p. 952. Gr. διαπλάσσων ἄνθρωπον.] *Id.* 5, 20. tempus. Sic *Plin. ep.* 9, 36., *Suet. Tib.* 11. et *Senec. Cons. ad Polyb.* 25. *extr.* diem. [*Adde *Tac. G.* 30, 4. Significat autem sua cuivis diei parti negotia assignare, ut bene *Gron.* ad h. l.] Sic *Pers.* 5, 43. opus et requiem. *Plin. ep.* 4, 19. Disponit, qui nuncient, quem assensum tulerim. [**Quint. Decl.* 12, 1. levior est enim dolor, qui disponitur i. e. dispensatur. Comparat *Burm.* ad h. l. *Senec. Thyest.* scelus. *Quint.* 6, 2. usum divitiarum. *Decl.* 2, 2. de pariter ardentibus vices disposuit affectus.] ℙ Pro statuere. *Ulp. Dig.* 43, 29, 3. *a med.* Non alienum erit disponi, apud quem puer interim educetur. *Jabolen. ib.* 10, 3, 18. Ut fundus hereditarius non hereditarii serviat, arbiter disponere non potest. ℙ [*In *Vet. Gloss.* (inquit *Gesnerus*) Disponit, διοικεῖ exponitur, quod est regere et gubernare: videturque hoc verbum junioribus Latinorum (sicut et Ordinare, quod idiotismo Italorum et Gallorum colligitur, ubi *ordre*, *ordonner*, et *ordonnance* de imperiis frequenter usurpatur) poni aliquando solitum. V. e. g. *Multa sine fratre disposuit* ap. *Capitolin.* in *Vero* 8. Hinc etiam *Dispositio*, quod V. *B. A.*]

[DISPORTO, as, a. 1. hinc inde porto. *Not. Tir.* p. 11. Disportat. *F.*]

DISPŎSĬTĒ, adv. εὐτάκτως, distincte, apte, ordinate, commode. *Cic. Verr.* 2, 4, 40. *extr.* Non possum disposite istum accusare. *Lact.* 3, 17. Ordinate et disposite mundus effectus est. *Sidon. ep.* 5, 11. Dispositissime aedificare.

DISPŎSĬTĬO, onis, διάταξις, ordinatio, rerum in ordinem collocatio. *Cic. Or.* 2, 42. Ordo et dispositio argumentorum. *Colum.* 12, 2. Quis dubitet nihil esse pulcrius in omni ratione vitae dispositione atque ordine? ℙ Est item secunda pars officii oratoris. *Cic. Inv.* 1, 7. Dispositio est rerum inventarum in ordinem distributio. *Auct. ad Her.* 1, 2. Dispositio est rerum inventarum in ordinem distributio. *Auct. ad Her.* 1, 2. Dispositio est ordo et distributio rerum, quae demonstrat, quid quibus in locis sit collocandum. ℙ Accipitur et pro administratione aut regimine. *Capitol. Gordian. III.* 27. *in orat. ipsius Gord.* Cujus ductu et dispositione et haec transegimus, et cetera transigemus. Adde *Sidon. ep.* 3, 6. *extr.* et *Capitolin. Maximin.* 9. ℙ Item pro consilio et ratione. *Veg. Mil.* 3, 26. *a med.* Magna dispositio est, hostem fame magis urgere, quam ferro. ℙ In pictura dispositio est ordo et situs figurarum, quae in tabula fiunt. *Plin.* 35, 10, 36. *n.* 10. Apelles cedebat Amphioni de dispositione, Asclepiodoro de mensuris.

DISPŎSĬTOR, oris, m. qui disponit. *Senec. Qu. Nat.* 5, 18. Dispositor ille mundi Deus aera ventis exercendum dedit. Adde *Lact.* 4, 9.

DISPŎSĬTRIX, icis, f. quae disponit et administrat. *Fortunat. carm.* 7, 6, 22. Floret et egregia dispositrice domus.

DISPŎSĬTŪRA, ae, f. dispositio, ordo. *Lucr.* 1, 1025. Tandem deveniunt in tales dispositura. et 5, 193. in tales dispositurас Deciderunt.

DISPŎSĬTUS, a, um, part. a *dispono*, διατεταγμένος, ordinatus, distributus. *Cic. Verr.* 2, 1, 19. Signa ad columnas, et omnibus intercolumniis disposita sub dio vidimus. *Lact. Ira D.* 10. *a med.* Mundo nihil potest esse nec dispositius ad ordinem, nec aptius ad utilitatem. *Senec. praef. nat. ad f.* Animo neque formosius est quidquam, nec dispo-

sitius. *Caes. B. G.* 7, 27. Custodiae in muro dispositae. *Id. B. C.* 3, 101. Nuncii allati per dispositos equites. *Nep. Iphicr.* 2. Dispositi milites. *Stat. Th.* 5, 7. Dispositi in turmas. *Ov. Pont.* 3, 3, 16. Dispositae comae. ℙ Translate. *Plin. ep.* 3, 1. Hominum vita disposita. *Id. ep.* 2, 11. *a med.* Vir subtilis, dispositus, acer, disertus, *h. e.* qui in dicendo ordinem servat. *Q. Cic. Petit. cons.* 5. *ad f.* Ut iis, quos devinctos tenes, descriptum ac dispositum suum cuique munus sit. *Cic. Mur.* 14. Studia ad honorem disposita, i. e. qui inserviunt honoribus assequendis. [*Sive: praesidia honorum consequendorum. Etenim praesidia disponi dicuntur. Sic *Matthiae.*] Alii aliter leg. ℙ *Ex disposito*, ex composito. *Macr. Sat.* 1, 7. An altius quiddam, cui remotis arbitris opus sit, cogitaturi ex disposito convenistis? ℙ Comp. *Dispositior.* V. ab init.

DISPŎSĬTUS, us, m. idem ac dispositio. In sexto casu sing. *Tac. H.* 2, 5. Dispositu provisuque rerum civilium peritus. τῇ συντάξει. [*V. intpp.]

DISPRĒTUS. V. DISPERNO.

*DISPROFICĬO, is, n. *Hilar. de Trin.* 10, 33. Dum impietatis atque erroris spiritu plenus sacramentum fidei non intelligis, ex ipso saeculi sensu hebetudine haeretica disproficis. Adde 11, 11. ℙ *Miraeus* post *Erasmum* monet, *Hilarium* verbo *disproficere* pro *degenerare* usum esse. ℙ Hujus verbi notitiam debeo amico meo veteri ac perdocto *Gulielmo Stephano Dobson. B. A.*

DISPŬDET, debat, impers. 2. ἐπαισχύνομαι, valde pudet. *Ter. Eun.* 5, 1, 16. Dispudet, mihi sic data esse verba. Adde *Pl. Most.* 5, 2, 44.

DISPULSUS, a, um, part. a *dispello*, hinc illinc pulsus, disjectus, dissipatus. *Cic. Att.* 7, 7. *ad f.* Pecudes dispulsae, sui generis sequuntur greges. *Liv.* 26, 17. *ad f.* Dispulsa sole nebula aperuit diem. Al. leg. *depulsa.*

DISPULVĔRO, as, a. 1. κονιορτόω, in pulverem redigo. *Naevius* ap. *Non.* 2, 206. Saxa, silvas, lapides, montes disjicis, dispulveras.

DISPŪMO. V. DESPUMO.

DISPUNCTĬO, onis, f. dati et accepti collatio, recognitio. *Ulp. Dig.* 42, 5, 15. Utrum recognitio et dispunctio concedenda sit creditoribus. ℙ Translate. *Tert. Apol.* 18. Suscitatis omnibus et recensitis ad utriusque meriti dispunctionem, *h. e.* examen et judicium. et *adv. Marc.* 5, 12. Dispunctio boni et mali operis. ℙ Dispunctio vitae, ap. *eund. Testimon. anim.* 4. et *de anim.* 33. *ad f.* est vitae consummatio, *h. e.* ipsa mors.

DISPUNCTOR, oris, m. qui dispungit, examinat, aestimat. *Tert. adv. Marc.* 4, 17. *a med.* Judex et dispunctor meritorum.

DISPUNCTUS, a, um, part. a *dispungo. Tert. adv. Marc.* 4, 10. Specialis medicinae dispuncta prophetia, *h. e.* comprobata, confirmata, quasi collatis rationibus probata et recognita. *Id. de anim.* 57. Animae prompta humatione dispunctae, *h. e.* separatae, remotae a corpore.

DISPUNGO, is, xi, ctum, a. 3. supputare, sive numerare, quasi puncto notare. *Senec. Brev. vit.* 7. Dispunge et recense vitae tuae dies. ℙ Inde *dispungere rationes* pro examinare. *Papin. Dig.* 50, 16, 56. Dispungere est conferre accepta et data. *Sen. Ben.* 4, 32. *extr.* Dispungere rationes expensorum et acceptorum. *Ulp. Dig.* 40, 7, 6. §. 6. Ad examinandas rationes et dispungendas atque excutiendas factum habet. ℙ Translate. *Vell.* 1, 13. Neque quisquam Scipione elegantius intervalla negotiorum otio dispunxit, *h. e.* distribuit, distinxit, quasi diligentem iniens rationem horarum et temporis. V. *Cic. Off.* 3. *init.* ℙ Pro examinare, et quasi collatis rationibus perpendere. *Tert. Apol.* 44. Qui sententiis elogia dispungitis. ℙ Et pro absolvere, quasi rationes jam collatas conficere. *Id. adv. Jud.* 9. *ad f.* Dispungamus ordinem coeptum.

*DISPŪO, is, a. 3. *Tert. adv. Marc.* 1, 29. Nec matrimonii res ideo dispuendae, quia intemperantius diffusae in luxuriam inardescunt. *Prud.* Quum dispuenda existimas. ℙ V. *Despuo. B. A.*

DISPŬTĀBĬLIS, e, adj. qui disputari potest. *Senec. ep.* 88. *sub f.* An omnis res in utramque partem disputabilis sit.

DISPŬTĀTĬO, onis, f. διάλεξις, actus disputandi. *Cic. Or.* 1, 2. Solesque nonnunquam hac de re a me in disputationibus nostris dissentire. *Id. Fin.* 5, 26. Haec omittamus: habent enim et bene longam, et satis litigiosam disputationem. *Id. Att.* 4, 16. Instituere disputationem de republ. *Caes. B. G.* 5, 30. Habere disputationem in utramque partem. ℙ Proprie dicitur de rebus ad rationem vivendi pertinentibus. *Cic. Or.* 2, 24. *in f.* ℙ Aliam notionem V. in DISPUTO.

DISPŬTĀTĬUNCŬLĂ, ae, f. diminut. brevis disputatio. *Sen. ep.* 117. *a med.* Disputatiunculis inanibus subtilitatem vanissimam agitare. Adde *Gell.* 1, 3. *sub f.*

DISPŬTĀTOR, oris, m. διαλεκτικὸς, qui disputat. *Cic. Off.* 1, 1. *a med.* Disputator subtilis, orator parum vehemens.

DISPŬTĀTORĬE, adv. disputando. *Sidon. ep.* 9, 9. Disputatorie argumentosus.

DISPŬTĀTRIX, icis, f. quae disputat. *Quint.* 2, 20. Dialectica etiam disputatrix virtus erit. Adde 12, 2.

DISPŬTĀTUS, a, um, part. a *disputo*, utrinque putatus, collatus, initus. *Pl. Aul.* 3, 5, 55. Ubi disputata est ratio cum argentario. ℙ Item disserendo tractatus, διαλεχθείς. *Cic. Off.* 1, 2. Multa accurate copioseque a philosophis disputata.

DISPŬTO, as, avi, atum, a. 1. διαλέγω, διαλογίζομαι: a *dis* et *puto*, quasi hinc et inde puto, ex utraque parte dissero, sententiam profero, discepto. Quare sicut *putare rationem* dixit *Pl. Cas.* 3, 2, 25., ita et *disputata ratio* legitur apud *eund. Aul.* 3, 5, 55. et *disputatio* pro computatione, in mensuris agrorum, adhibetur a *Colum.* 5, 1. *in f.* ℙ Sumitur autem universim pro disserere, dicendo certare cum alio, vel etiam solum tractare de aliqua re, sermonem habere: et fere de rebus dicitur ad rationem vivendi pertinentibus, ut ex *Cic. Or.* 2, 24. *extr.* colligimus. [*Disputare dicuntur partim philosophi, partim jureconsulti. Cf. *Clav. Cic.* Est etiam verbum proprium et quasi fixum in contentione patronorum cum testibus. Sic *Heinr.* ad *Cic. p. Scauro* §. 20. p. 168. *ed. Beier.*] *Varr. L. L.* 5, 7. a *putus* pro *purus* derivat. Sic, inquit, is sermo, in quo pura disponuntur verba, ne sit confusus, atque ut diluceat, dicitur disputare. Ita *Varr.*, sed haec grammaticum sapiunt. *Cic. N. D.* 3, 40. Ea quae disputavi, disserere malui, quam judicare. *Id. Phil.* 13, 10. Dum de singulis sententiis breviter disputo. *Id. Fam.* 3, 8. Idque me arbitror pro tribunali multis verbis disputavisse. *Id. Tusc.* 5, 10. Acute autem disputantis illud est. et *ib.* 3, 9. Non inscite Dionysius ad ea disputat, quae, etc. *Id. Or.* 1, 34. Disputare de omni re in contrarias partes. *Id. Fam.* 11, 27. *ad f.* In utramque partem de aliqua re disputare. *Id. Or.* 1, 25. Neque haec in eam sententiam disputo, ut, etc. *Id. Verr.* 2, 5, 3. *sub f.* Durum hoc fortasse videatur: neque ego ullam in partem disputo: tantum intelligo, etc. [*Quint. Decl.* 365. in totidem sententias disputare.] *Mart.* 9, 78. Quod optimum sit disputat convivium Facunda Prisci pagina. *Pl. Men. prol.* 50. Ut hanc rem vobis examussim disputem. ℙ [*Permutatur cum *discepto*, quod V.]

DISQUĀMO. V. DESQUAMO.

DISQUĪRO, ris, a. 3. ἐξετάζω, per omnes partes quaero, perquiro. *Hor. Sat.* 2, 2, 7. Verum hic impransi mecum disquirite.

DISQUĪSĪTĬO, onis, f. ἐξέτασις, disceptatio, inquisitio. *Cic. Har. resp.* 7. Quamquam ad facinoris disquisitionem interest, adesse quam plurimos. *Liv.* 26, 31. In disquisitionem venit, quid ego fecerim. *Id.* 8, 23. Vitione dictator creatus esset, in disquisitionem venit. *Auct. ad Her.* 2, 26. Vitiosum est pro argumento sumere quod in disquisitione positum est. [*„Est quod dialectici recentiores vocant *petitionem principii.*“ *Schütz.* in *Clav.*] *Suet. Ner.* 2. Ad disquisitionem senatus vocavit, *h. e.* accusavit. [*Quaestionem* a *disquisitione* sic differre ait *Ellendt.* ad *Cic. Brut.* 22. ut illa sit tota causa, qua quis periclitatur; haec sit pars ejus, qua de veritate facti quaeritur.]

DISRĂPĬO. V. DIRAPIO.

DISRĀRO, as, a. 1. ἀραιόω, castro, et diversis modis, quod densum erat, rarum facio. *Colum.* 4, 32. de arundineto: Potest intercidi et disrarari, quod opus rustici castrationem vocant. V. etiam DIRADIO. ℙ Legitur etiam *diraro*, eadem ferme significatione, apud *Aur. Acut.* 7, 15. Non aliter et vinum plurimam nutrimenti partem resolvere ac dirarare, et tenuem facere. *Id. ib.* Aliqui phreniticorum dirarato corpore motus causa, deficiunt, *h. e.* nimis transpirante. Adde *ib.* 11.

DISRUMPO. V. DIRUMPO.

DISSĀVĬOR. V. DISSUAVIOR.

DISSĔCO, as, cui, ectum, a. 1. σχίζω, in duas partes divido. *Suet. Cal.* 27. Medios homines serra dissecuit. *Plin.* 11, 37, 70. Lacedaemonii pectus dissecuere causa videndi. *Id.* 29, 4, 21. Caput viperae dissecant inter aures ad eximendum lapillum. *Appul. Met.* 8. p. 214, 18. Ancipiti ferro sua quisque brachia dissecant, *h. e.* concidunt, exsecant. ℙ Scribitur et *dissico.*

DISSECTĬO. V. DESECTIO.

DISSECTUS. a, um, part. a *disseco*, bifariam sectus. *Plin.* 30, 9, 23. Mures dissecti impositi. *Id.* 32, 9, 36. Ranas dissectas imponere. *Id.* 9, 35, 58. Unio dissectus. *Id.* 7, 2, 2. Pisces unguibus dissectos sole torrere.

DISSĒMĬNĀTĬO, onis, f. διασπορὰ, actus disseminandi. Translate. *Appul. Met.* 11. *sub f.* Nec extimescerem malevolorum disseminationes. ℙ In bonam partem. *Tert. Fuga in persecut.* 6. Disseminatio Euangelii.

DISSĒMĬNĀTUS, a, um, part. a *dissemino*, sparsus, divulgatus. *Cic. Planc.* 23. Disseminatus dispersusque sermo. *Id. Cat.* 4, 3. Malum latius opinione disseminatum.

DISSĒMĬNO, as, avi, atum, a. 1. διασπείρω, spargo, divulgo. *Cic. Arch.* 12. Spargere ac disseminare in orbis terrae memoriam. *Justin.* 12, 13. Amici causam morbi intemperiem ebrietatis disseminaverunt. *Appul. Met.* 5. *extr.* Venus passim cupidines populis disseminans.

DISSENSĬO, onis, f. διχόνοια, voluntatum et sententiarum contrarietas. *Cic. Or.* 1, 56. Quibus in causis fuit inter peritissimos homines summa de jure dissensio. *Id. Agr.* 2, 6. Animorum disjunctio dissensionem facit. *Id. Brut.* 49. *extr.* Nunquam de bono oratore doctis hominibus cum populo dissensio fuit. *Id. Off.* 1, 25. Qualis fuit inter P. Africanum, et Q. Metellum sine acerbitate dissensio. *Id. N. D.* 1, 1. Qui Deos esse dixerunt tanta sunt in varietate ac dissensione, ut, etc. *Id. Agr.* 2, 2. Commovere dissensionem. ℙ Translate est dissimilitudo [*s. rerum inter se repugnantia. *Cic. Off.* 3, 13. haec est illa quae videtur utilium fieri cum honestis saepe dissensio.]. *Senec. ep.* 20. Ut ipsa inter se vita unius, sine actionum dissensione, coloris sit. ℙ Pro seditione, rixa, discordia. *Caes. B. C.* 3, 1. Timor novarum tabularum, qui fere bella et civiles dissensiones sequi consuevit. [*Id. B. G.* 7, 1.] *Hirt. B. Alex.* 42. Provincia finitimo bello et dissensionibus vastata. [*Cic. Agr.* 2, 37. tumultus et dissensio civium. *Id. Sull.* 21. hoc dissidio ac dissensione facta.]

*DISSENSOR, oris, m. *Gloss. Gr. Lat.* ἑτερογνώμων, Dissensor. *B. A.*

*DISSENSUS, a, um, part. a *dissentio. Censorin. de die nat.* 4. Haec eadem opinio etiam in Parmenide fuit, pauculis exceptis ab Empedocle dissensis, *h. e.* in quibus aliter sentit Empedocles. *B. A.*

DISSENSUS, us, m. idem quod dissensio. *Stat. Th.* 10, 558. Urbem scindunt dissensu vario. *Claud. B. Gild.* 300. Dissensus acerbus. *Id. Laud. Stil.* 2, 86. mediis dissensibus aulae. *Paul. Dig.* 17, 2, 65. Dissensu solvitur societas.

DISSENTĀNĔUS, a, um, adj. dissentiens, contrarius. *Cic. Partit.* 2. Similia aut dissimilia, consentanea aut dissentanea. Adde *Nigid.* apud *Non.* 2, 240.

DISSENTĬO, is, ensi, ensum, n. 4. ἀντιγνωμονέω, aliter atque alii sentio, discors sum, dissideo, discrepo. *Cic. Or.* 63. *ad f.* Quem Aristoteles ut optimum probat, a quo dissentio. *Id. Or.* 1, 2. Soles nonnunquam hac de re a me in disputationibus nostris dissentire. *Id. Har. resp.* 25. Dissensit cum Mario L. Sulla. [*Hdf.* ad *Cic. N. D.* 1, 33, 93.] *Auct. ad Her.* 1, 11. Cum videtur scriptoris voluntas cum scripto ipso dissentire. *Senec. ep.* 98. *prope f.* Dissentiamus cum Epicuro, ubi dicit, etc. *Cic. Fin.* 2, 6. *ad f.* Illi enim inter se dissentiunt. *Id. Phil.* 12, 11. Cives gravissime dissentientes. *Id. Amic.* 9. Longe dissentire ab aliquo. *Hor. Sat.* 2, 1, 78. nisi quid, tu docte Trebati, Dissentis. *Cic. Fin.* 4, 1. Non verbis Stoicos a Peripateticis, sed universa re et tota sententia dissentire. *Quint.* 9, 4. In quibusdam paulum fortasse dissentiam. *Gell.* 3, 11. *a med.* De patria Homeri multo maxime dissensum est. ℙ *Dissentire a se* est inconstantem esse. *Cic. Fin.* 5, 27. Me non quaerere, quid virtus possit efficere, sed quid constanter dicatur, quid ipsum a se dissentiat. *Id. Tusc.* 4, 13. Vitiositas est habitus aut affectio in tota vita inconstans, et a se ipsa dissentiens. ℙ Translate est dissimilem esse [*discrepare.]. *Cic. Font.* 9. *ad f.* Hae nationes a ceterarum gentium more ac natura dissentiunt. *Plin.* 31, 7, 42. Flos salis odore dissentiens a sale. *Quint.* 1, 5. Cum dissentit ab interrogatione responsum. *Id. ib.* 6. *Lepus* et *lupus* simili positione, casibus numerisque dissentiunt. ℙ Cum dativo. *Senec. ep.* 20. Ne orationi vita dissentiat. *Hor. Od.* 3, 5, 14. mens provida Reguli Dissentientis conditionibus Foedis. ℙ Pro in seditionem ire. *Caes. B. C.* 1, 20. Ab his primo Marsi dissentire incipiunt, eamque oppidi partem occupant. *Auct. B. Hisp.* 37. Caesar reliqua oppida oppugnat, quae propter Pompejum dissentire coeperant. ℙ Olim et *dissentior* deponentis forma usurpatum fuit, ut *assentior. Coel* ap. *Prisc.* 8. p. 801. Qui intelligunt, qui faciunt, dissentiuntur. ℙ [*Permutatur cum *dissidere*, quod V.]

*DISSENTO, as, frequent. i. fere q. dissentio. *Pl. Men.* 5, 2, 58. Dic mihi istuc, quod vos dissentatis. Ita legere vult *Taubm.;* qui tamen edidit *dissertatis*, quae lectio est edd. *Camerar. Douz. Buchner.* et *Gronov.* necnon et MStorum. Alii conjiciunt *disceptatis*, alii *decertatis.* V. *Meurs. Crit. Exerc.* P. 1. p. 148. *B. A.*

DISSĒPĂRĀTĬO, onis, f. separatio, divisio. *Auct. Decl. in Catil.* 31. Disseparationi eorum neque solem orientem unquam, neque occidentem intervenisse.

DISSĒPĂRĀTUS, a, um, part. ab inusit. *disseparo*, separatus, divisus. *Nazar. Paneg. Constant.* 2. Quae temporibus disseparata sunt, animorum praesumptione junguntur. Al. leg. *disparata.*

DISSĒPĪMENTŬM, i, n. id quo aliquid dissepitur et dividitur, ut membranula in nuce. *Festus* in *Naucus.*

DISSĒPĬO, epis, eptum, a. 4. διαφράττω, se-

iendo dirimo, discludo, distermino. *Lucr.* 1, 997. er dissepit colles, atque aera montes. [*Cic. de ep.* 4, 4. Tenui sane muro dissepiunt id, quod xcipiunt. *B. A.*] *Ov. Met.* 1, 69. Vix ea limibus dissepserat omnia certis. Alii leg. *discreveat*, alii *descripserat*, alii aliter. *Sil.* 11, 459. ut quidi dissepset stagna profundi: pro *dissepsisset:* lii leg. *discisset.*

DISSEPTIO, onis, f. idem quod disseptum. *Vitr.* , 8. *sub f.* Nonnullos celeritas, aut inopia, aut n pendenti loco disseptio cogit, *h. e.* paries craicius in loco pendenti ducendus dissepiendi gratia. ta legitur locus hic in principe editione, et in mnibus ferme MSS. Alii tamen leg. *impendentis loci.*

DISSEPTUM, i, n. id quo aliquid dissepitur et iscluditur, ut paries, qui cubicula in aedibus diidit, etc. *Lucr.* 6, 951. Denique per dissepta omorum saxea voces Pervolitant, permanat odos, rigusque vaposque. ℙ Item membrana dividens or et pulmones a cetero ventre, διάφραγμα, setum transversum. *Macr. Somn. Scip.* 1, 6. *a med.*, *p. 45. *ed. Zeun.*] ubi alii leg. *dissiptum*, ea raione, qua *consiptum* pro *conseptum* dixit *Ennius*, este *Festo.*

DISSEPTUS, a, um, part. a *dissepio*, disclusus, iremptus, separatus. *Varr. L. L.* 4, 33. Circum avum aedium erant uniuscujusque rei utilitatis ausa parietibus dissepta, ubi, etc. *Senec. Med.* 35. Bene dissepti foedera mundi Traxit in unum 'hessala pinus. ℙ Item non septus, disjectus, iscissus, eversus, apud *Stat. Th.* 10, 880. dissetoque aggere rursus Utitur, et truncas rupes in mpla domosque Praecipitat.

DISSERENAT, abat, impers. 1. γαληνιᾷ, sereum fit. *Liv.* 39, 46. Cum undique disserenasset. lii *conserenasset* legunt. *Plin.* 18, 35, 82. Si acumina pura fient, disserenabit. [*Not. Tir.* p. 23. Disserenat. *F.*]

[DISSERO, as, avi, a. 1. discludo: a *dis* et *sera.* uasi sera remota aperio. *Terentian. de litter.* p. 385. Vocalia rictum nisi juncta disserarint. *synop.* pro *disseraverint.* *F.*]

DISSERO, is, evi, itum, a. 3. διασπείρω, idem uod sero, aut variis in locis sero. *Colum.* 11, 3. *nte med.* Caeciliana lactuca mense Januario recte isseritur. *Id. ib.* 2. *ante med.* Semina in areolas isserere. *Varr. L. L.* 5, 7. Disserere areas. et *b.* Olitor disserit in areas sui cujusque generis es. *Caes. B. G.* 7, 73. Taleae in terram defoiebantur, mediocribusque intermissis spatiis, omniıus locis disserebantur. ℙ Translate. *Tac. A.* 3, 0. Disserere seditiosa per conciliabula et coetus. *d. ib.* 1, 4. Pauci bona libertatis incassum disserere, *h. e.* mentionem bonorum libertatis apud nultos facere. ℙ Praeteritum est *dissevi*, si raionem sequaris: tamen et *disserui* invenitur. *Sueius* poeta apud *Macr. Sat.* 2, 14. Hoc genus aroris in praelatis finibu' Grajis Disseruere, novos ructus mortalibu' dantes. Al. leg. *deseruere* a *deero*, unde *desertus* et *desitus*, plantatus. V. DESERTUS et DESITUS.

DISSERO, is, erui, ertum, n. 3. διαλέγομαι, sermonem instituo de re aliqua, dico, disputo, tracto. Alii ducunt a v. praec. per metaphoram: alii specialem huic originem tribuunt, ut in CONSERO, erui dictum est. *Cic. N. D.* 3, 40. Ea, quae disputavi, disserere malui, quam judicare. [*Haud raro construitur cum accusativo. V. *Duk.* et *Drak.* ad *Liv.* 41, 6, 4. *Ern.* ad *Tac. A.* 2, 27. *Goer.* ad *Cic. Leg.* 3, 8, 19. quos laudat *Kritz.* ad *Sall. Cat.* 5, 9.] *Id. Flacc.* 17. *in f.* De hoc teste disseruit et subtiliter et copiose Hortensius. *Id. Amic.* 10. Ea quae saepissime inter me et Scipionem de amicitia disserebantur. *Id. N. D.* 1, 5. Disserere contra omnia. *Id. Tusc.* 2, 3. de omnibus rebus in contrarias partes. *Id. Att.* 9, 4. *sub f.* Disserens in utramque partem tum Graece, tum Latine. *Id. Or.* 1, 13. et 4. *Acad.* 6. *a med.* Disserere cum aliquo. *Gell.* 19, 1. *ad f.* super aliqua re. *Quint.* 10, 6. Ideoque aliqua mihi in illum locum disserenda sunt. *Cic. Or.* 2, 38. Ars bene disserendi, *h. e.* dialectica: quam vocat *Fat.* 1. rationem disserendi. et *Or.* 1, 15. subtilitatem disserendi. ℙ Cum accusativo pro exponere, enarrare. *Lamprid. Alex. Sev.* 30. *extr.* De quo in libris suis Marius loquitur, cum Hadriani disserit vitam. ℙ Cum dativo, *disserere alicui*, h. e. apud aliquem, vel coram aliquo, est *Senec. ep.* 52. *a med.* ℙ [*Hieron. praef.* 11. *in Isaj.* Undecimus in Isajam liber magnam partem historiae disserturus est. *F.* *Non raro confunditur cum *dicere* et *discere.* V. *Heuss.* ad *Cic. Off.* 1, 1, 2.]

DISSERPO, is, n. in diversas partes serpo, disseminor. *Lucr.* 6, 546. Quippe cadunt toti montes, magnoque repente Concussu late disserpunt inde tremores.

*DISSERTABUNDUS, a, um, part. qui disserit. *Gell. loco non designato:* Eumque in corona adstantium dissertabundum invenimus. *B. A.* [*Neque ego reperire potui.]

DISSERTATIO, onis, f. διαλογισμός, sermo, disputatio. *Plin.* 10, 68, 87. Quapropter ingenium praedictorum, et reliqua subtexetur dissertatio. *Harduin.* in suis MSS. *edissertatio* reperit. *Gell.* 10, 4. Res in philosophiae dissertationibus celebris. *Id.* 14, 3. Turpiter eos mentiri, qui dissertationes istiusmodi Socrati attribuerent. *Id.* 17, 13. Hoc est longioris dissertationis. *Id.* 1, 2. Jussit proferri dissertationum Epicteti secundum librum. *Id.* 19, 12. In ea dissertatione hujuscemodi sensus est. Al. leg. *dissertione* eod. sensu. Eadem varia lectio reperitur etiam 17, 19. Nempe sicut *dissertatio* a *disserto* fit, ita *dissertio* a *dissero.*

DISSERTATOR, oris, m. qui disserit. *Prud. Apoth.* 850. Occurrit dubitans hic dissertator et illud Objicit.

DISSERTIO. V. DISSERTATIO.

DISSERTO, as, n. 1. frequentat. a *dissero.* *Cato* ap. *Fest.* in *Citeria:* Quid ego cum illo dissertem amplius? *Gell.* 7, 14. Seorsum quisque ostentandi gratia magno conventu hominum dissertaverunt. Adde *Pl. Men.* 5, 2, 58. ℙ Pro enarrare, exponere. *Tac. H.* 4, 69. Vim Romanam, pacisque bona dissertans, sapientissimum quemque metu continuit.

DISSERTOR, oris, m. idem quod dissertator. Utitur eo *Nonius* 4, 253., ubi interpretem exponit obscuri dissertorem.

DISSERTUS, a, um, part. a *dissero*, enarratus, disputatus. *Hieron. in Isaj.* 4, 11. Quam prophetiam per partes volumus explanare, ne simul proposita atque disserta lectoris confundat memoriam.

DISSICIO, is, a. 3. vult *Pareus* in *Lex. Crit.* idem esse quod *disjicio*, *h. e.* disseco, discindo, divido. Affert autem primum verba *Prisciani* 14. p. 1002., in quibus recensendo verba, quae a *dis* componuntur secundum ordinem consonantium, post *displiceo*, *disputo*, *disperdo* ponit *dissicio*, *distraho* etc., quod quamvis in libris *disjicio* legatur, apparet tamen ex ipsa serie ita legendum esse. Secundo *Plauti Curc. a.* 3. *v.* 54. Clypeatus elephantum ubi machaera dissicit. Tertio *Lucr.* 3, 639. vis animai discissa simul cum corpore dissicietur. Quarto subtexit loca ex *Cic. Coel.* 16. ex *Virg.*, *Ov.*, *Val. Fl.*, *Liv.*, *Suet.*, *Stat.*, *Val. Max.* etc., quae sane omnia dubia sunt: et fere ubique *disjicio* ab aliis substituitur. [Addas licet locum *Auct. Itiner. Alex. M.* (ed. *Maio*) 62. Sed ferventius obvians, re provisa plerosque Alexander dissicit. Nolim tamen omnino ex Latinarum vocum albo expungi, tum propter auctoritatem *Prisciani*, quae momenti aliquid certe habet; tum propter multorum MSS. consensum. V. nos sub DISJICIO.]

DISSIDENTIA, ae, f. idem ac dissidium. *Plin.* 29, 4, 23. Dominante illa eadem rerum dissidentia. Adde *Arnob.* 3. p. 120. ubi tamen *Orell.* habet *differentia.*

DISSIDEO, es, edi, essum, n. 2. στασιάζω, ἀνθίσταμαι: a *dis* et *sedeo.* Proprie est sedibus distare, remotum esse. *Prop.* 1, 12, 4. Tam multa illa meo divisa est millia lecto, Quantum Hypanis Veneto dissidet Eridano. [*Cf. *Burm.*] *Senec. Thyest.* 124. Isthmi si quis amat regna Corinthii Et portus geminos et mare dissidens, *h. e.* utrinque positum, Isthmo intermedio. *Sil.* 7, 736. qui partitis dissederat ante maniplis, *h. e.* in alium locum se contulerat. Al. leg. *discesserat.* [*Illud praeferunt *Heins.* et *Drak.*] ℙ Translate est vel sententiis discrepare vel discordem esse, [*ut ad simultatem referendum sit.] *Cic. N. D.* 1, 2. Opiniones tam variae tamque inter se dissidentes. *Id. Att.* 7, 6. Mihi non rectum, me in tantis rebus a Pompejo dissidere. *Id. Leg.* 1, 20. *ad f.* Qui de re una solum dissident, de ceteris mirifice congruunt. *Id. Verr.* 2, 5, 71. Quasi natura et genere disjuncti sint, ita dissident a nobis animo ac voluntate. *Id. Balb.* 13. Nullam esse gentem tam dissidentem a populo Romano odio quodam atque dissidio etc. *Id. Marcell.* 10. Non consiliis solum et studiis, sed armis etiam et castris dissidebamus. *Phaedr.* 3, 3. Variis dissident sententiis. *Nep. Ann.* 10. Dissidebat ab eo Pergamenus rex bellumque inter eos gerebatur etc. *Plin.* 10, 74, 95. Dissident olores et aquilae. *Tac. A.* 1, 46. Dissidet miles. Et *ib.* 55. Hostis dissidebat in Arminium et Segestem, i. e. alterutri favebat. *Nep. Dion.* 8. Quod inimici ejus dissidenti suos sensus aperturi forent. Adde *Plin.* 8, 25, 38. *Hor. Od.* 3, 8, 19. Medus infestis sibi luctuosus Dissidet armis. *Cic. Att.* 1, 13. et 4. *Acad.* 47. Inter se leviter dissident. *Id. ib.* 4, 47. Cum Cleanthe doctore suo quam multis rebus Chrysippus dissidet. *Id. Fin.* 1, 18. Dissidere a se ipso secumque discordare. Et *ib.* 13. Cupiditates intus in animis inclusae inter se dissident atque discordant. *Id. Off.* 2, 2. Temeritas a sapientia dissidet plurimum. *Plin.* 29, 1, 5. Dissederunt hae diu scholae. *Id.* 18, 25, 57. Auctores qui in eadem regione dissedere. *Ov. Her.* 7, 36. Matris ab ingenio dissidet ille suae. ℙ Cum dativo. *Hor. Od.* 2, 2, 18. Dissidens plebi virtus. [*Meliorem esse hanc constructionem, quam alteram cum genitivo, monstrat *Bentl.* ad h. l.] ℙ *Dissidere* aliquando dicuntur, qui tantummodo alieni sunt et diversae ditionis aut imperii. *Virg. A.* 7, 369. Omnem equidem sceptris terram quae libera nostris Dissidet, externam reor. ℙ Tribuitur et rebus inanimis. *Cic. Or.* 1, 31. Ut a sententia scriptum dissideat. *Auct.* ad *Her.* 2, 9. Cum voluntas scriptoris cum scripto dissidere videbitur. *Plin.* 37, 4, 15. Adamas dissidet cum magnete. *Id.* 24, 1, 1. Quercus et olea pertinaci odio dissident. *Ov. Fast.* 3, 662. Fama non dissidet a vera fide. *Id. Pont.* 1, 6, 6. Feritas dissidet a studiis tuis. *Id. Met.* 15, 648. Dissidet et variat sententia. *Gell.* 13, 24. Duo haec verba idem significant neque ulla re aliqua dissident, *h. e.* differunt. ℙ Pertinet aliquando ad divortia matrimoniorum. *Suet. Tib.* 7. Cum Julia primo concorditer et amore mutuo vixit: mox dissedit et aliquando gravius, ut etiam perpetuo secubaret, [*imo i. q. animo ab ea alienatus est. Non esse i. q. *divortium*, hic ipse locus monstrat. Erat *dissidium*, non *discidium*, ut bene *Brem.* V. etiam *Oud.* ad h. l.] ℙ *Toga dissidet impar*, ap. *Hor. Ep.* 1, 1, 96., *h. e.* male sedet humeris, plus una, quam alia parte dependens. ℙ Passive impersonaliter. *Suet. Tib.* 37. Capita factionum et histriones, propter quos dissidebatur, relegavit. Adde *Flor.* 3, 17. ℙ [*Confunditur in codd. cum *dissentire.* V. *Burm.* ad *Ov. Fast.* 5, 9. et *Goer.* ad *Cic. Fin.* 4, 1, 2.]

DISSIDIUM, ii, n. διάστασις, discordia animorum, dissidentia, dissensio. *Cic. Balb.* 13. Odio atque dissidio dissidere ab aliquo. *Id. Att.* 1, 14. *a med.* Ut quod una non estis, non dissensione ac dissidio vestro, sed voluntate ac judicio tuo factum esse videatur. ℙ Item separatio, disjunctio. *Cic.* non uno in loco, *Prop.* et alii. Verum hac notione rectius *discidium* scribitur, (quamquam libri variant) ut in ea voce admonuimus.

DISSIGNO etc. V. DESIGNO.

DISSILIO, is, ilui et ivi, ultum, n. 4. ἀναπηδάω, hinc et illinc salio, in diversas partes salio, findor, diffringor. *Plin.* 36, 18, 29. Tusculanum silicem dissilire igni. *Ov. Trist.* 4, 6, 20. Uva pressa pede dissilit. *Virg. G.* 3, 363. de vi frigoris: Aeraque dissiliunt vulgo. *Id. A.* 12, 740. Mortalis mucro, glacies ceu futilis, ictu Dissiluit. De freto Siciliae *Id. A.* 3, 414. Haec loca vi quondam et vasta convulsa ruina Dissiluisse ferunt. *Sil.* 16, 548. impius ignis Dissiluit. *Id.* 5, 616. Immugit penitus convulsis ima cavernis Dissiliens tellus. *Plin.* 22, 22, 26. Boves dissilire degustata bupresti, *h. e.* dirumpi. Sic 29, 4, 27. Si praegnans momordit, protinus dissilit. *Senec. ep.* 113. *ad f.* Dissilio risu, cum mihi propono, soloecismum animal esse. ℙ Translate. *Hor. Ep.* 1, 18, 41. Gratia sic fratrum geminorum Amphionis atque Zethi dissiluit, *h. e.* repente dissoluta est.

DISSIMILIS, e, adj. ἀνόμοιος, non similis, absimilis, diversus. *Cic. Fam.* 10, 6. *ad f.* Qui te ab impiorum civium, tui dissimillimorum, societate sejungas. *Id. Or.* 2, 19. Artificium non dissimile ceterorum. *Id. Brut.* 93. Sui dissimilior videbatur fieri quotidie. [*De formula sui *dissimilis* V. *Bentl.* ad *Hor. Sat.* 2, 5, 104.] *Id. Fin.* 4, 6. Hoc sic expositum dissimile est superiori. *Id. Brut.* 56. Nihil tam dissimile, quam Cotta Sulpicio. *Id. Sull.* 49. Erat huic judicio longe dissimilis illa contentio. *Id. Or.* 3, 7. Una est ars ratioque picturae; dissimillimique tamen inter se Zeuxis, Aglaophon, Apelles. et *ib.* 2, 29. Cum inter vos in dicendo dissimillimi sitis. *Id. Planc.* 28. Dissimilis est pecuniae debitio et gratiae. *Id. Att.* 2, 3. Quod non est dissimile, atque ire in Solonium. *Id. Tusc.* 1, 25. *sub f.* Motus tarditate et celeritate dissimillimi. *Plin.* 6, 27, 31. Dissimilis colore. *Tac. A.* 2, 39. Aetate et forma haud dissimili in dominum erat. [*V. de hac constructione *Walch.* ad *Tac. Agr.* p. 355.] *Gell.* 18, 4. Res diversae ac dissimiles.

DISSIMILITER, adv. ἀνομοίως, diverse. *Liv.* 27, 48. Incerti, quorum essent, haud dissimiliter navibus sine gubernaculo vagis. (hoc loco casum regit, ut adjectivum.) *Sall. Jug.* 94. Oppidum Thalam ceperat, haud dissimiliter situm munitumque. *Auct. ad Herenn.* 2, 13. Res simili de causa dissimiliter judicatae. *Paul. Dig.* 41, 2, 3. *a med.* Dissimiliter, atque si sub custodia mea sit.

DISSIMILITUDO, inis, f. ἀνομοιότης, diversitas, differentia. *Cic. Div.* 2, 46. Incredibilis varietas et dissimilitudo. *Id. Amic.* 20. Morum dissimilitudo dissociat amicitias. *Id. Div.* 2, 46. Dissimilitudo locorum. *Id. Fin.* 5, 7. bonorum malorumque. *Id. Or.* 1, 59. Hanc habet ab illis rebus dissimilitudinem, quod, etc. *Id. Fam.* 2, 13. Genus institutorum meorum dissimilitudinem habet cum illius administratione provinciae. *Id. Div.* 2, 45. Quarum rerum tantae dissimilitudines saepe sunt, ut, etc.

DISSIMULAMENTUM, i, n. simulatio. *Appul. Flor. n.* 3. p. 341, 31. Musae cum Minerva dissimulamenti gratia judices adstitere. *Id. Apol.* p. 329, 9. Dissimulamenti causa et deridiculi.

DISSIMULANTER, adv. εἰρωνικῶς, dissimulatim. *Cic. Or.* 2, 35. Id tamen dissimulanter facere, ne sibi ille aliquid proficere videatur, prudentia est. *Liv.* 40, 23. Herodorus in custodiam est conjectus, et Demetrius dissimulanter asservari jussus. *Cic. Brut.* 79. Nec vero haec soluta, nec diffluen-

tia, sed varie dissimulanterque conclusis. *Id. Fam.* 1, 5. *sub f.* Partim sunt obscurius iniqui, partim non dissimulanter irati. [**Ov. Her.* 20, 130.]

DISSĬMŬLANTĬĂ, ae, f. idem ac dissimulatio. *Cic. Or.* 2, 67. Socratem opinor in hac ironia dissimulantiaque longe lepore et humanitate omnibus praestitisse.

*DISSIMULĀTE, adv. i. q. dissimulanter. Olim legebatur apud *Cic. de Invent.* 1, 17. *ante med.* Et dissimulate id te defensurum, quod existimeris defensurus. Sed legendum est *dissimulare. B. A.*

DISSĬMŬLĀTIM, adv. idem ac dissimulanter. *Quint.* 10, 1. Saepe praeparat dissimulatim insidias orator. Al. rectius leg. *dissimulat, insidiatur.*

DISSĬMŬLĀTĬO, onis, f. εἰρωνεία, actus dissimulandi. Quomodo a simulatione differat, V. in DISSIMULO. *Cic. Off.* 3, 15. Ex omni vita simulatio dissimulatioque tollenda est. *Id. Or.* 2, 68. Valde ridentur, quae a prudentibus, quasi per dissimulationem non intelligendi, subabsurde salseque dicuntur. *Tac. A.* 13, 25. Nero veste servili in dissimulationem sui compositus. *Id. ib.* 11, 26. Abrumpere dissimulationem. [*Cf. *H.* 4, 18. per dissimulationem alere conatus alicujus.] ¶ Est Latina appellatio figurae ironiae. *Cic. Acad.* 4, 5. Socrates libenter uti solitus est ea dissimulatione, quam Graeci εἰρωνείαν vocant. Adde *Or.* 3, 53. Monet tamen *Quint.* 9, 2. *ante med.* hoc nomine parum totius ironiae vires ostendi. ¶ Inter ea, quae risum movent, *dissimulatio* est, cum quis parum se aut aliud omnino intelligere fingit. *Quint.* 6, 3. et *Cic. Or.* 2, 68. ¶ Item cum alia dicuntur, ac sentias, quam *Cic. ib.* 67. urbanam dissimulationem appellat. [*De tribus his significationibus, qui plura et accuratiora scire cupit, adeat *Ernest. techn. lat.* p. 130. sqq.] ¶ Significat etiam negligentiam, incuriam. *Veg. Vet.* 4. *init.* Solemnis excusatio negligentium est, dispendia ex dissimulatione venientia Deo imputare, vel casibus. *Veg. alter Mil.* 1, 18. Quem usum usque ad hanc aetatem, licet jam cum dissimulatione, pervenisse manifestum est.

DISSĬMŬLĀTOR, oris, m. εἴρων, qui dissimulat et celat aliquid. Quomodo a *simulatore* differat, V. in DISSIMULO. *Sall. Cat.* 5. Animus subdolus, varius, cujuslibet rei simulator et dissimulator. *Quint.* 2, 2. Nec tamen eorum, quae emendanda erunt, dissimulator. et *ib.* 18. Antonius dissimulator artis fuit. *Ov. Met.* 5, 61. et veri non dissimulator amoris. *Hor. Ep.* 1, 9, 9. opis propriae.

DISSĬMŬLĀTUS, a, um, part. a *dissimulo*, tectus, celatus, εἰρωνευθείς. *Ter. Andr.* 1, 1, 105. Dissimulatus et celatus amor. *Ov. Fast.* 4, 850. et *ib.* 6, 90. Pietas dissimulata ira. *Id. Pont.* 3, 9, 40. Verbaque profectu dissimulata carent. *Id. Trist.* 2, 437. modo dissimulata Perillae Nomine, nunc legitur dicta Metella suo. ¶ Cum accusativo, more deponentium. *Id. Fast.* 6, 507. et *Stat. Silv.* 1, 2, 13. Dissimulata Deam, *h. e.* celans divinitatem. *Ov. A. Am.* 1, 690. de Achille: Veste virum longa dissimulatus erat. *Id. ib.* 354. Locris in ancillae dissimulata necem, *h. e.* tecta, abscondita. ¶ Dissimulatus consulatus alicujus apud *Tac. H.* 2, 71. est omissus, praeteritus, tanquam si ille consul designatus non fuisset. ¶ [**Suet. Ner.* 37. dissimulata senatus mentione, i. e. oppressa, praetermissa. qua significatione raro reperitur.] ¶ *Ex dissimulato*, dissimulanter. *Senec. Qu. Nat.* 4. *praef. ante med.* Non est occulte, nec ex dissimulato blandiendum.

DISSĬMŬLO, as, avi, atum, a. 1. εἰρωνεύω, diligenter et astute celo, occulto, fingo non esse, quod re vera est. *Cic. Att.* 1, 18. Nihil fingam, nihil dissimulem, nihil obtegam. *Caes. B. C.* 2, 31. Dissimulare et occultare aliquid. *Id. ib.* 1, 19. Res diutius tegi dissimularique non potuit. [**Tibull.* 1, 9, 44. dissimulare annos, quod *Prop.* 3, 23, 31. *celare annos* dicit.] *Cic. Att.* 8, 1. *extr.* Dissimulare non potero, mihi, quae adhuc acta sunt, displicere. *Id. Cat.* 1, 12. Nonnulli sunt, qui ea, quae vident, dissimulant. *Id. Sext.* 15. Silentio dissimulare aliquid. *Hirt. B. Alex.* 48. difficulter odia. *Tac. A.* 11, 32. metum. *Ter. Hec.* 4, 2, 2. et *Ph.* 2, 3, 82. sedulo aliquid. *Sall. Cat.* 48. Vulturcius primo fingere alia, dissimulare de conjuratione. *Paul. Dig.* 40, 13, 4. de conditione sua. *Pl. Mil.* 4, 2, 2. Dissimulabo, hos quasi non videam. et 2, 2, 105. Quem hominem investigando summam operam, hinc dissimulavero. *Ov. Ib.* 52. Teque brevi, qui sis, dissimulare sinam. *Quint,* 11, 3. *ante med.* Consonantium quaedam, insequente vocali, dissimulantur. *Ov. Her.* 4, 56. Taurus dissimulans Deum, *h. e.* divinitatem celans. (Adde *Fast.* 5, 504.) *Id. Trist.* 4, 9. *extr.* Dissimulare nomen suum. *Id. Her.* 5, 84. Non tamen ut Priamus Nymphae socer esse recuset, Aut Hecubae fuerim dissimulanda nurus, *h. e.* ut Hecuba dedignaretur me nurum suam agnoscere. *Id. ib.* 9, 84. Factaque narrabas dissimulanda tibi, *h. e.* quae tacere debuisses. [**Tac. A.* 11, 30. petens veniam, quod ei cis Vectium, cis Plautium dissimulavisset, i. e. reticuisset, occultasset. ¶ *Non dissimulare*, i. e. prae se ferre. *Suet. Aug.* 45. qua (voluptate) teneri se, neque dissimulavit unquam et saepe ingenue professus est. coll. *Vesp.* 12. Et seq. accus. cum infin. i. q. libere profiteri. *Id. Caes.* 10, 73. etc. V. *Clav. Suet.*] ¶ Cum infinito. *Val. Fl.* 2, 372. Zephyrosque audire vocantes Dissimulant. ¶ Pro assimilare, imitari. *Ov. Met.* 2, 373. canaeque capillos Dissimulant plumae. ¶ *Dissimulo* et *simulo* hoc differunt, quod illud de iis, quae re ipsa sunt, usurpatur, ut dictum est; hoc de iis, quae nulla sunt. *Ov. Rem. Am.* 497. Quod non es, simula. *Planc.* ad *Coss.* etc. *Fam.* 10, 8. *circa med.* Multa me et simulasse invitum et dissimulasse cum dolore.

DISSĬPĀBĬLIS, e, adj. qui dissipari, et dispergi potest. *Cic. N. D.* 3, 12. *ad f.* Ignis et aer natura cedens est maxime et dissipabilis.

DISSĬPĀTĬO, onis, f. διασκέδασις, dispersio. *Cic. N. D.* 1, 25. Ne interitus et dissipatio consequatur. *Id. Phil.* 13, 5. Dissipatio praedae, *h. e.* quae praedando fit. ¶ [*Est etiam figura rhetorica, qua totum aliquid ita partimur, ut loca diversa et dissita exprimantur, ut apud *Virg. G.* 1, 54. *hic segetes, illic* veniunt felicius *uvae*, quem laudat *Quint.* 9, 3, 39. et *Cic. Or.* 3, 54. Contraria huic figurae est μεταβολή, de qua V. *Ern. techn. Gr.* s. h. v.]

DISSĬPĀTOR, oris, m. qui dispergit et dissipat. *Prud. praef. Psych.* 34. Abram triumphi dissipator hostici.

DISSĬPĀTUS, a, um, part. a *dissipo*, διασκεδασθείς, dispersus, disjectus, dissolutus. *Cic. Tusc.* 1, 25. Qui dissipatos homines congregavit, et ad societatem vitae convocavit. *Id. Dom.* 7. Copiae hostium depulsae et dissipatae. *Id. Sext.* 69. Eversa domus est, fortunae vexatae, dissipati liberi, raptata coniux. *Caes. B. G.* 2, 24. Cum equites, funditores, Numidas diversos, dissipatosque in omnes partes fugere vidissent. *Liv.* 28, 20. Quam urbem Punici exercitus e dissipata passim fuga reliquiae tutabantur. [**Id.* 2, 59. collectis ex dissipato cursu militibus.] *Id.* 8, 39. Hostes dissipati in fugam. *Cic. Att.* 15, 11. *ad f.* Prorsus dissolutum offendi navigium, vel potius dissipatum. *Id. in Senat.* 9. *ad f.* Ut cuncti ad me unum hominem fractum et prope dissipatum, restituendum et defendendum venirent. *Liv.* 28, 3. Dissipatum passim bellum. *Cic. Flacc.* 6. Sermo est tota Asia dissipatus, Pompejum contendisse, etc. *Id. Or.* 1, 42. Omnia, quae sunt conclusa nunc artibus, dispersa et dissipata quondam fuerunt. ¶ Translate. *Id. Brut.* 59. *extr.* Curio cum tardus in cogitando, tum in instruendo dissipatus fuit, i. e. inventa non recte disponere et apte collocare solebat. *Id. Or.* 65. *extr.* Dissipata et inculta et fluens oratio, *h. e.* quae caret numeris. [**Id. ib.* 70. dissipatae sententiae. *Id. ib.* 71. facilius est enim apta dissolvere, quam dissipata connectere. Cf. *Quint.* 9, 3, 39. qui voc. *Cic.* explicat per *dispersa.*] ¶ Tmesi dividitur a *Lucr.* 1, 650. Languidior porro disjectis disque sipatis. Al. leg. *supatis.* V. originem verbi *Dissipo* in v. seq.

DISSĬPO, as, avi, atum, a. 1. διασκεδάζω, dispergo, diffundo, disturbo, disjicio: ab obsoleto *sipo*, vel *supo*, quod, teste *Festo*, significat *jacĕre:* unde *dissipare* disjicere (quod *dissupare* aliquoties apud *Lucr.* legitur) *insipare* injicere, *obsipare* objicere: hinc est Italorum *sciupare. Cic. N. D.* 2, 15. Ignis quocumque invasit, cuncta disturbat ac dissipat. *Stat. Th.* 12, 773. auras Dissipat hasta tremens. *Vitr.* 1, 5. *a med.* Turres quadratas machinae celerius dissipant, *h. e.* perfringunt, evertuntque. *Cic. Div.* 1, 34. *extr.* Simia et sortes ipsas, et cetera, quae erant ad sortem parata, disturbavit, et aliud alio dissipavit. *Id. Pis.* 38. Statuam deturbare, affligere, comminuere, dissipare. *Id. Tusc.* 1, 9. Qui discedere animum censent, alii statim dissipari, alii diu permanere. *Liv.* 30, 5. Ignis extemplo totis se dissipavit castris. *Cic. Manil.* 9. Medeam fratris sui membra in iis locis dissipavisse. *Ov. Met.* 2, 800. piceumque per ossa venenum Dissipat. *Hirt. B. G.* 8, 5. *extr.* Magna parte amissa suorum, dissipantur in finitimas civitates. *Caes. ib.* 7, 34. Dissipare ac perterrere hostes. *Liv.* 6, 12. *extr.* ordines pugnantium. *Lentul.* ad *Cic. Fam.* 12, 14. classem. *Ov. Fast.* 2, 232. de apro: Fulmineo celeres dissipat ore cănes. *Val. Fl.* 7, 626. Dissipare nexus ac vincula galeae, *h. e.* raptim dissolvere, aut scindere. *Senec. Troad.* 468. Cervice fusa dissipans latam comam. *Cic. Agr.* 1, 1. Possessiones a majoribus relictas disperdere ac dissipare. *Crassus* ap. *Cic. Or.* 2, 55. Nihil superest: libidines totum patrimonium dissipaverunt. *Cic. Phil.* 14, 6. Dissipare famam et *Verr.* 2, 1, 6. *ad f.* Cum sermones hujuscemodi dissipassent, me, etc., et absolute *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 1. *ad f.* Te subrostrani dissiparant periisse. ¶ Hactenus in malam partem: sed aliquando et in bonam sumitur. *Colum.* 2, 10. et 16. Vehes stercoris in jugerum disponere et dissipare. *Hirt. B. G.* 8, 6. Cum Caesar satis haberet convenientes manus dissipare, ne quod initium belli nasceretur, *h. e.* variis locis disponere. *Lucr.* 2, 210. Sol etiam summo de ve[r]tice dissupat omnes Ardorem in partes. ¶ A me[-]dicis adhibetur eo fere sensu, quo *discutio* et *d[i-]gero. Cels.* 5, 28. *n.* 7. Dissipare humorem. *Scri[b.] Comp.* 263. futuram suppurationem. ¶ Translat[e.] *Stat. Silv.* 3, 2, 56. Saevus ubi e puppi long[o] clamore magister Dissipat amplexus, *h. e.* dividi[t,] distrahit. *Hor. Od.* 2, 11, 17. dissipat Euius C[u-]ras edaces. *Cic. Amic.* 7. Amicitia omnia contra[-]hit, discordia dissipat.

DISSIPTUM. V. DISSEPTUM.

DISSĬTUS, a, um, part. a *dissero*, ἀπαχθεί[ς,] dispersus, disseminatus. *Lucr.* 3, 144. Pars an[i-]mae per totum dissita corpus. ¶ Aliquando e[st] etiam remotus. *Appul. Florid. init.* Neque lon[-]gule dissita, neque proxime adsita possumus ce[r-]nere. ¶ Est etiam diductus, divaricatus. *I[d.] Met.* 7. Possim trucem amatorem istum atque i[n-]suavem dissitis femoribus emasculare. Alii mal[e] leg. *dissectis.*

DISSŎCĬĀBĬLIS, e, adj. qui sociari conjungiqu[e] non potest. *Tac. Agr.* 3. Et quamquam prim[o] statim beatissimi saeculi ortu res olim dissociabile[s] miscuerit, principatum et libertatem. ¶ *Hor. Od.* 1, 3, 21. Deus abscidit Oceano dissociabili terras *h. e.* Oceano dissociante, distinente, separante[.] *Bentl.* haec interpretatio videtur inficeta: itaqu[e] legit *dissociabiles*, h. e. terras dissociatas et dissi[-]tas. [*At male.]

DISSŎCĬĀLIS, e, adj. dissociabilis. *Rutil. Itin.* 1, 384. de Judaeis; Humanis animal dissociale ci[-]bis, *h. e.* cibum capere cum gentibus fugiens.

DISSŎCĬĀTĬO, onis, f. διάλυσις, disjunctio[.] *Plin.* 22, 21, 30. Adiantum aquas respuit, perfu[-]sum mersumque sicco simile est: tanta dissociati[o] deprehenditur. et 7, 13, 11. Est quaedam priva[-]tim dissociatio corporum: et inter se steriles, ub[i] cum aliis junxere, gignunt, sicut Augustus et Li[-]via. *Id.* 6, 1. Dissociatio terrarum, h. e. divisi[o] et separatio in Bosphoris. *Tac. A.* 16, 34. disso[-]ciatio spiritus et corporis.

DISSŎCĬĀTUS, a, um, part. a *dissocio*, dis[-]junctus, separatus, divisus. *Cic. Or.* 3, 19. Dis[-]sociati a Socrate, deserti a doctis. *Nep. Att.* 2[.] animi civium, i. e. in factiones divisi. *Ov. Met.* 1[,] 25. elementa dissociata locis concordi pace ligavit[.] *Stat. Silv.* 1, 3, 32. dissociata profundo Bruttia Sicanium circumspicit ora Pelorum. *Rutil. Itiner.* 1, 330. Longinquo dissociata mari.

DISSŎCĬO, as, a. 1. διαζεύγνυμι, a societate dis[-]jungo, separo, dissolvo. *Cic. Am.* 20. Morum dissimilitudo dissociat amicitias. *Lucr.* 3, 810. Arctas partes dissociare. *Hor. Ep.* 1, 16, 5. Continui montes, ni dissocientur opaca Valle. *Tac. A.* 12, 55. Dissociare copias Barbarorum. Et *ib.* 1, 28. Tironem a veterano, legionem a legione dissociant. *Id. H.* 4, 37. Dissociare causam, i. e. sejungere a factione et alterius partes sequi. *Mart.* 7, 24. Et Ledae poteras dissociare genus.

DISSŎLŪBĬLIS, adj. εὔλυτος, qui facile dissolvi potest. *Cic. N. D.* 3, 12. Mortale igitur omne animal et dissolubile et dividuum sit, necesse est. *Id. ib.* 1, 8. Coagmentatio dissolubilis.

DISSOLVO, is, olvi, lutum, a. 3. διαλύω, solvo, resolvo, disjungo quod ligatum aut conjunctum erat. *Cic. Or.* 71. Facilius est apta dissolvere, quam dissipata connectere. *Id. Senect.* 20. Opus ipsa suum eadem, quae coagmentavit, natura dissolvit. *Id. Or.* 71. Dissolvere scopas. *Lucr.* 6, 355. nodos. Et *ib.* 351. Fulmen dissolvit aes. Et *ib.* 936. Sol dissolvit glaciem. Et 5, 364. Valida plaga aliquid dissolvere. Et 2, 951. Discutere ac dissolvere aliquid. *Plin.* 14, 20, 25. Resina omnis dissolvitur oleo. *Val. Fl.* 1, 123. pinus gracili dissolvere lamna. *Phaedr.* 4, 21. Tempestas et vetustas dissolvit navem. [**Suet. Cal.* 57. Simulacrum Jovis, quod dissolvi transferrique Romam placuerat, i. e. a basi solvere, loco moveri.] *Varr. L. L.* 5, 8. Luce dissolvuntur tenebrae. *Petr. Sat.* 24. Dissolvere risu ilia. ¶ Apud medicos eum habet usum, quem discutio, digero, dissipo. *Plin.* 24, 6, 24. Ammoniaci natura mollit, calefacit, discutit, dissolvit. *Id.* 20, 12, 48. Dissolvere inflationes et ructum. Et 24, 9, 38. lassitudines. Et *ib.* dolorem capitis. Et 27, 8, 43. stranguriam. Et 32, 9, 31. tenesmum. Et 28, 8, 29. Jocinore chamaeleonis amatoria dissolvi. ¶ Translate. *Cic. Caecin.* 4. Dissolvere argentariam. *Quint.* 6, 3. urbanitate invidiam criminis. *Suet. Aug.* 32. collegia. *Id. Galb.* 12. cohortem. [**Liv.* 5, 6. rempublicam et prodere patriam.] *Cic. Rosc. Com.* 13. societatem. Et *Rosc. Am.* 39. amicitiam. *Id. Off.* 3, 32. Fraus adstringit, non dissolvit perjurium. *Id. Or.* 70. Compositi oratoris bene structam collocationem dissolvere permutatione verborum. [**ib.* 71.] *Liv.* 40, 29. religiones, *h. e.* infirmare aut tollere. Sic *Cic. Phil.* 1, 8. leges, λύειν τοὺς νόμους. Et *Tusc.* 1, 11. harmoniam. Et *Agr.* 2, 13. *ad f.* judicia publica. Et *Mur.* 31. severitatem. *Hirt. B. Alex.* 65. disciplinam. *Nep. Lys.* 3. regiam potestatem. *Sall. Cat.* 50. Mors cuncta mortalium mala dissolvit, *h. e.* aufert vel finit. *Id. Jug.* 20. Senectus plerosque dissolvit. *Cic. fr.* ap. *Serv.* ad

cl. 9, 7. Ex alto in campos dissolvi, *h. e.* demitti n planitiem. ℙ Est etiam argumento respondere, jusque vim infirmare, [*quo sensu etiam Gr. λύ- ιν et διαλύειν usurpant.] *Id. Div.* 2, 4. Mentien- em, quem ψευδόμενον vocant, dissolvere. *Id. Or.* , 38. Dialectici reperiunt ea, quae jam non pos- unt ipsi dissolvere. *Id. Acad.* 4, 15. Dissolvere nterrogationes. *Quint.* 5, 13. *circa med.* Per par- es dissolvitur, quod contextu nocet. ℙ Item ex- pedire. *Ter. Heaut.* 3, 1. *in f.* Dissolvi me, otio- sus operam ut tibi darem. *Pl. Merc.* 1, 2, 54. Ob- secro, dissolve jam me: nimis diu animi pendeo. ℙ Pertinet etiam ad aes alienum, i. e. solvere. *Cic. Verr.* 2, 3, 75. An pecuniam publicam tenueris omnem neque quidquam ulli dissolveris civitati. *Caes. B. C.* 1, 87. Militibus pecuniam pro iis rebus dissolvit. *Cic. Sull.* 20. Aes alienum dissolvere. *Id. Verr.* 2, 5, 13. damna. *Id. Tusc.* 1, 42. poe- nam. *Catull.* 66, 38. vota. ℙ A poetis saepe sol- vitur per diaeresin. *Lucr.* 5, 361. discedere disso- luique. Et 2, 945. Dissoluuntur enim etc. *Ov. Trist.* 4, 8, 18. In cava ducuntur quassae navalia puppes, Ne temere in mediis dissoluantur aquis. *Catull. l. c.* Pristina vota novo munere dissoluo. *Tibull.* 1, 8, 2. Stamina non ulli dissoluenda Deo. Et *ib.* 11, 62. ornatus dissoluisse comae.

DISSŎLŪTĒ, adv. ἀνειμένως, remisse, negli- genter, ignave. *Cic. Att.* 14, 13. *ad f.* Dissolute et turpiter scribere de restitutione alicujus. *Brut.* ad *Cic. ep.* 1, 4. Neque crudeliter quidquam eripui, neque dissolute quidquam remisi. *Cic. Verr.* 2, 3, 39. *ad f.* Dissolute decumas vendidisti, i. e. pre- tio viliori. *Id. Phil.* 6, 1. Minus severe rem con- ficere, non tamen dissolute. *Id. Caecin.* 36. Jus suum dissolute relinquere. *Id. Verr.* 2, 5, 8. Cle- menter factum, ut dissolute factum criminari. ℙ Dissolute dicere est figura dissolutionis uti in di- cendo. *Cic. Or.* 39. *a med.* Cum demptis conjun- ctionibus dissolute plura dicuntur.

DISSŎLŪTĬO, onis, f. διάλυσις, actus dissolvendi. *Tac. A.* 14, 5. Dissolutio navigii. *Cic. Fin.* 2, 31. et 5, 11. Mors est dissolutio naturae. ℙ Disso- lutio stomachi, cum cibus non retinetur aut non concoquitur. *Plin.* 20, 22, 91. Vomitiones, singul- tus, tormina, stomachi dissolutiones cohibere. ℙ Translate est responsio ad crimina vel argumenta. *Cic. Cluent.* 1. Criminum dissolutionem ab oratore quaerere. *Auct.* ad *Her.* 1, 3. Confutatio est con- trariorum locorum dissolutio. ℙ Item infirmatio vel abrogatio. *Cic. Verr.* 2, 4, 59. *extr.* Post ju- diciorum dissolutiones, *h. e.* postquam judicia se- vera Romae fieri desierunt, ut *ib.* paulo supra di- citur. *Id. Phil.* 1, 9. Haec utrum tandem lex est, an legum omnium dissolutio? *Tac. A.* 13, 50. Dis- solutionem imperii docendo, si fructus, quibus respublica sustineretur, deminuerentur. ℙ Item remissio animi, mollities, negligentia. *Cic. Fam.* 5, 2. *a med.* Si humanitas appellanda est, in acer- bissima injuria remissio animi et dissolutio. ℙ Item mollities, languor, infirmitas. *Senec. ep.* 3. *ad f.* Haec non est quies, quae motum omnem molestiam judicat, sed dissolutio et languor. *Id. Constant. Sap.* 4. Tanta est animorum dissolutio et vanitas, ut quidam nihil acerbius contumelia putent. *Trebell. Poll.* XXX. *Tyrann.* 23. Cum dis- solutionem Gallieni pernoctantis in publico ferre non posset. ℙ In re oratoria est figura, quae conjunctionibus verborum e medio sublatis, parti- bus separatis effertur, hoc modo: Gere morem parenti, parce cognatis, obsequere amicis, obtem- pera legibus. Haec *Auct. ad Her.* 4, 30. Graece est *asyndeton*, *dialyton* et *brachylogia*, quae V. suo loco. *Cic. Partit.* 6. Constructio verborum tum conjunctionibus copuletur, tum dissolutionibus relaxetur. *Quint.* 9, 3. docet aptam esse hanc figu- ram, cum quid instantius dicimus. [*Plura V. ap. *Ernest. techn. lat.* p. 131.]

DISSŎLŪTOR, oris, m. qui dissolvit. *Impp. Theodos. et Valent. Cod.* 5, 17, 8. et *Imp. Con- stant. Cod. Theod.* 3, 16, 1. Si sepulcrorum dis- solutorem maritum suum esse probaverit.

DISSŎLŪTRIX, icis, f. quae dissolvit, ut Mors corporis dissolutrix, apud *Tert. Anim.* 42.

DISSŎLŪTUS, a, um, part. a *dissolvo*, solutus, non ligatus, disjunctus, διάλυτος, *Pl. Poen.* 1, 1, 20. Ubi dissolutus tu sies, ego pendeam. *Plin.* 28, 7, 23. Capillus cinctusque dissolutus. *Id.* 24, 9, 40. Dissoluta sparta navium. *Cic. Att.* 15, 11. Dissolutum navigium. *Vitr.* 2, 8. Coagmentorum dissolutae juncturae. ℙ Item maceratus, dilutus. *Plin.* 28, 11, 47. Collyria aqua dissoluta inungere. et *ib.* 12, 52. Fel tauri aridum aqua calida disso- lutum. ℙ *Dissolutus stomachus* est, qui cibos non retinet vel non concoquit. *Id.* 20, 23, 96. Semen stomachum dissolutum adstringit. ℙ Translate. *Tac. A.* 14, 7. Collegia dissoluta. *Cic. Or.* 1, 42. Adhibita est ars, quae rem dissolutam divulsamque conglutinaret, et quadam ratione constringeret. *Id. Leg.* 2, 12. Institutum pontificum negligentia dissolutum est. ℙ Aliquando ad aes alienum per- tinet. *Plin.* 33, 3, 13. Dissolutum aes alienum. *Cic. Verr.* 2, 5, 13. Damna dissoluta et compen- sata. ℙ Saepe est incuriosus, negligens, non at- tentus. *Cic. Off.* 1, 28. Negligere quid de se quisque sentiat, non solum arrogantis est, sed etiam dissoluti. *Id. Verr.* 2, 3, 56. Verres omnium hominum dissolu- tissimus. [*Cf. *Sylv.* ad *Cic. Cluent.* 62.] *Nep. Alc.* 1. Luxuriosus, dissolutus, libidinosus, intemperans. *Cic. Quint.* 11. Quis tam dissolutus in re familiari fuisset, quis tam negligens, qui, etc.? *Id. ad Brut.* 1, 3. Li- beralitas dissolutior, *h. e.* quae largitur sine dis- crimine et cura. *Senec. Contr. praef.* 5. Exstant libelli, qui cum fama ejus pugnant, multoque dis- solutiores ipsis actionibus, *h. e.* majori negligen- tia conscripti et minori studio. *Cic. Rosc. Am.* 11. Quis tam dissoluto animo est, qui haec cum vi- deat, tacere ac negligere possit? [*Inprimis de negligentia in observando decoro: *Cic. Off.* 1, 35. Status, incessus, accubitio, vultus, oculi, manuum motus teneant illud decorum — Nec vero histrio- nibus et oratoribus concedendum est, ut iis haec apta sint, nobis dissoluta, i. e. quae nos curare minime necesse sit.] ℙ Item remissus, languidus, non severus. *Id. Verr.* 2, 5, 40. Poterone in eos esse vehemens, qui, etc. *Id. Verr.* 2, 3, 57. Ec- quod judicium Romae tam dissolutum, tam perdi- tum, tam nummarium fore putasti? *Id. Att.* 1, 19, 15. Nihil a me asperum in quemquam fit; nec ta- men quidquam populare ac dissolutum. *Id. Verr.* 2, 5, 3. Maluit crudelis in animadvertendo, quam in praetermittendo dissolutus videri. *Quint.* 1, 8. Sit lectio non quidem prosae similis, non tamen in canticum dissoluta. *Id.* 2, 2. Non austeritas ejus tristis, non dissoluta sit comitas. ℙ Item corruptus, depravatus, a legibus solutus et recta vivendi disciplina. *Cic. Agr.* 2, 20. *extr.* O per- turbatam rationem! o libidinem refrenandam! o consilia dissoluta atque perdita! *Id. Tusc.* 4, 25. Adolescens perditus ac dissolutus. *Id. Flacc.* 9. Dissoluta Graecorum consuetudo, impudensque li- centia. *Tac. A.* 15, 49. Dissoluta luxu mens, et proinde vita somno languida. *Phaedr.* 1, 2. Disso- lutos mores vi compescere. ℙ *Dissoluta* dicuntur a *Quint.* 9, 3. *circa med.* quae per figuram disso- lutionem dicuntur. V. DISSOLUTIO. ℙ *Disso- luta et hians oratio* est apud *eund.* 8, 6. *ad f.* quae non est vincta numeris oratoriis. Adde 12, 2. *a med.* ℙ Comp. *Dissolutior* et Sup. *Dissolutissimus.* V. supra. ℙ *Disolutus* simplici *s*, et prima cor- repta, habes apud *Paulin. Nolan. carm.* 26, 272.

DISSŎNANTĬA, ae, f. discrepantia. *Claud. Ma- mert. de statu anim.* 2, 21. et *Hieron. de Script. Eccles. de S. Petro.*

DISSŎNO, as, ui, itum, n. 1. discrepo, discordo, διαφωνέω, ἀπᾴδω. *Colum.* 1, 1. An universa hujus temporis culturae respondeant, an aliqua dissonent. *Quint.* 8, 6. Dissonare ab aliqua re. ℙ Item i. q. κατηχέω (*wiederhallen*). *Vitr.* 5, 8, *a med.* Disso- nantes loci sunt, in quibus vox prima, cum est elata in altitudinem, offensa superioribus solidis corporibus, repulsaque resiliens in imum, oppri- mit insequentis vocis elationem. [*Gesnerus* legit *desonantes.* V. ipsum in *Catechuntes* (κατηχοῦντες). *B. A.*]

[DISSŎNŌRUS, a, um, adj. idem ac dissonus. *Terentian. de litter.* p. 2387. Compressio porro est in utraque dissonora. *F.*]

DISSŎNUS, a, um, adj. διάφωνος, dissimiliter sonans, discrepans. [*Cic. *Oecon.* 1. dissonum quid- dam ac tumultuosum (chorus canentium) canere videtur.] *Liv.* 4, 28. Circum agenti se ad disso- nos clamores ac subitos tumultus. [**Tac. A.* 1, 34. dissoni questus.] *Id.* 1, 18. Dissonae sermone gentes et moribus. [**Lucan.* 3, 289. Jam variae cultu gentes, tam dissona vulgi ora i. e. tam varie loquentes populi. V. quae comparat *Cort.*, quibus adde *Plin. Pan.* 56, 6. dissonae voces i. e. diversae linguae.] *Stat. Ach.* 1, 457. Sparsa et dissona moles, *h. e.* Graeci universi variis loquendi diale- ctis, item moribus, et institutis, et locis differen- tes. *Plin.* 36, 10, 15. Solis cursus dissonus, *h. e.* varius, inconstans. *Stat. Silv.* 2, 2, 114. Seu no- stram quatit ille chelyn, seu dissona nectit Car- mina, sive minax ultorem stringit iambum, *h. e.* carmen elegiacum, in quo alterni versiculi ab al- ternis discrepant. *Sil.* 11, 45. collidens dissona corda Seditio. [*Dissonum esse ab aliqua re, i. e. abhorrere. *Liv.* 8, 8. Adeo nihil apud Latinos dissonum ab Romana re, praeter animos, erat.] ℙ *Vapor dissonus* apud *Plin.* 2, 43, 43. est, qui in nube accensus inconditum sonum edit, qualis est ferri candentis in aquam demersi.

DISSORS, ortis, adj. omn. gen. qui dissimilis sortis est, diversus, differens. *Ov. Met.* 8, 132. Quae torvum ligno decepit adultera taurum, Dis- sortemque utero fetum tulit, *h. e.* semibovem, et semivirum. *Senec. Med.* 773. Typhoeus membra quae dissors tulit, *h. e.* humano trunco pedes an- guinos habens. ℙ Item qui est extra sortem, ex- sors. *Ov. Am.* 2, 12, 11. At mea seposita est, et ab omni milite dissors Gloria: nec titulum mune- ris alter habet, *h. e.* miles nullam habet partem gloriae meae. *Bentl.* addit locum ex *Hor. Od.* 3, 29, 28. et *Heins.* in *eleg. Sabin.* 3, 35. alia conge- rit, sed ubique alii *discors* substituunt. [*Cf. nos sub DISCORS.]

DISSORTĬONES. V. DISERTIONES.

*DISSORTĬUM, i, n. *Vet. Gloss.* διαχωρισμός, διάστασις. Contrar. Consortium. *B. A.*

DISSUĀDĔO, es, uasi, uasum, a. 2. παραπείθω, dehortor. *Cic. Off.* 3, 27. Qui non modo non cen- suerit captivos remittendos, verum etiam dissua- serit. *Id. ib.* 30. Cum de captivis dissuasurus es- set. *Id. Agr.* 2, 37. Dissuadere legem. *Gell.* 1, 6. Dissuadere et absterrere. *Id.* 7, 2. Dehortari et dissuadere. *C. Gracch.* ap. *eund.* 11, 10. Qui prodeunt dissuasuri, ne hanc legem accipiatis. *Vell.* 2, 31. Cum dissuadens legem in concione dixis- set. *Liv.* 30, 37. Cum Gisco ad dissuadendam le- gem processisset. *Senec. Herc. Oet.* 929. Quicum- que misero dissuadet mori, crudelis est. [*Sic quo- que *Suet. Tib.* 2. societatem cum Pyrrho iniri dis- suasit.]

DISSUĀSĬO, onis, f. ἀποτροπή. *Cic. Cluent.* 51. In dissuasione rogationis ejus, quae contra colo- niam Narbonensem ferebatur. *Senec. ep.* 94. *a med.* Dissuasiones et adhortationes.

DISSUĀSOR, oris, m. μεταπείθων, qui dissua- det. *Cic. Brut.* 15. Cum Etesiarum diebus Auster me in Italiam, quasi dissuasor mei consilii, retu- lisset. *Id. Or.* 2, 65. Dissuasor legis. *Lucan.* 4, 248. justi gladius dissuasor. [*Similia habet *Cort.* ad h. l.]

DISSUĀVĬOR et Dissavior, aris, dep. 1. κατα- φιλέω, cum laetitia et voluptate exosculor. *Q. Cic.* ad *Tiron.* inter *Cic. Fam.* 16, 27. Tuos ocu- los dissuaviabor. [Adde *Front.* ad *M. Caes. ep.* 3, 3. V. DISAMO. *F.*]

DISSUESCO, is, n. desueco. *Alcim. Avit.* 4, 46. disciplinatos dissuescit promere fructus.

[DISSULCO, as, a. 1. idem ac desulco. *Fortu- nat. Vit. S. Martini* 4, 242. Coelitus et oculis de- scendere visa columna, Molliter aerio dissulcans nubila lapsu. Alii leg. *disulcans.* V. DESULCO. *F.*]

DISSULCUS, porcus dicitur, cum in cervice setas dividit, et veluti sulcum pilorum facit. *Fe- stus.* Al. scribunt *Disulcus.*

DISSULTO, as, avi, atum, n. 1. διαχορεύω, di- verse vel frequenter salto: ex *dis* et *salto.* *Plin.* 37, 4, 15. Ut ferrum utrinque dissultat. *Virg. A.* 12, 923. nec fulmine tanti Dissultant crepitus. *Id. ib.* 8, 240. Dissultant ripae, refluitque exterritus amnis. *Sil.* 7, 143. Sicut aquae splendor, radia- tus lampade solis, Dissultat per tecta. *Id.* 9, 607. subitoque per alta Collucet juga dissultans Vulca- nius ardor.

DISSUO, is, ui, utum, a. 3. ἀποῤῥάπτω, quod consutum est, discindo, suturas dissolvo. Trans- late est paulatim dirimere. *Cic. Amic.* 21. Tales igitur amicitiae sunt remissione usus eluendae, et, ut Catonem dicere audivi, dissuendae magis, quam discindendae. *Id. Off.* 1, 33. Magis decere cen- sent sapientes, amicitias sensim dissuere, quam repente praescindere.

DISSŪPO. V. DISSIPO.

DISSŪTUS, a, um, part. a *dissuo*, ἀποῤῥαφείς. Item diductus, apertus, solutus. *Ov. Fast.* 1, 408. Altera dissuto pectus aperta sinu. *Pers.* 3, 58. la- xumque caput, compage soluta, Oscitat hesternum, dissutis undique malis.

DISSYLLĂBUS. V. DISYLLABUS.

DISTĀBĔO, es, ui, n. 2. valde tabeo, idem ac distabesco. *Festus* in *Monstrum.* Jecur cum dista- buit in coquendo. ℙ Translate. *Augustin. Con- fess.* 3, 3. In quantas iniquitates distabui!

DISTĀBESCO, is, n. 3. idem ac distabeo. *Cato R. R.* 24. Sinito cum musto sal distabescat.

DISTAEDET, ebat, impers. 2. διαπορεῦμαι, val- de taedet. *Pl. Amph.* 1, 3, 5. Haud quod tui me, neque domi distaedeat. *Ter. Ph.* 5, 8, 22. Me cum hoc ipso distaedet loqui.

DISTAESUS. V. DISTISUM.

DISTANS, antis, part. a *disto*, διαστατός, longe positus, remotus, disjunctus. *Cic. Tusc.* 5, 24. Sidera multum inter se aut altitudine, aut humili- tate distantia. *Id. N. D.* 2, 66. Terrae ab hu- jusce, quam incolimus continuatione distantes. *Id. Phil.* 2, 27. Tot res tam dissipatae, tam distan- tibus in locis positae. *Liv.* 4, 45. Servitia, urbem ut incenderent distantibus locis, conjurarunt. *Caes. B. G.* 7, 23. Trabes distantes inter se binos pe- des. *Curt.* 3, 1. Urbs pari intervallo Pontico et Cilicio mari distans. *Plin.* 13, 4, 7. Laxe distans. *Ov. Met.* 5, 54. jaculo quamvis distantia misso Fi- gere doctus erat. *Gell.* 1, 11. Ire ad hostem in conspectu longinquo procul distantem. *Ov. Fast.* 2, 54. spatio distantia longo Tempora. ℙ Trans- late est dissimilis, differens, diversus. *Hor. Ep.* 2, 1, 71. sed emendata videri, Pulcraque, et ex- actis minimum distantia, miror. *Cic. Or.* 16. Ge- nera dicendi multum inter se distantia. *Id. ib.* 10. Quid tam distans, quam a severitate comitas? *Plin.* 29, 4, 23. *circa med.* Salamandra nihil aco- nito distans.

DISTANTĬA, ae, f. διάστημα, intervallum. *Plin.* 2, 15, 12. Longissimi distantiae fines. ℙ Trans- late est differentia, diversitas. *Quint.* 7, 10. et *Gell.* 2, 26. Distantiae coloris. *Cic. Amic.* 20.

Tanta est inter eos, quanta maxima esse potest, morum studiorumque distantia.

DISTECTUS, a, um, part. ab inusit. *distego*, idem quod detectus. *Alcim. Avit.* 4, 408. Distectum petiit misero spectamine corpus.

DISTĔGUS, a, um, adj. δίστεγος, qui duas contignationes habet: a δὶς, bis et στέγη, tectum. *Inscr.* ap. *Grut.* 383, 4. Armarium distegum. V. ARMARIUM. ℙ Absolute *distegum*, *i*, n. est monumentum distegum. *Inscr.* ap. *Don.* 2. *n.* 188. Ti. Sabulejus Cyrillus et Sabuleja Liburna distegum fecerunt olla*rum* XII. Adde aliam ap. *Grut.* 827, 6., aliam apud *Spon. Miscell.* p. 292. *n.* 1. V. DISTICHUS.

*DISTEMPĔRO, as, a. 1. *Sarisb.* 5, 10. Curia insipientis distemperatur arbitrio. Cf. *Plin. Valer.* 1, 6. *B. A.*

DISTENDO, is, endi, ensum et entum a. 3. διατείνω, in diversas partes tendo, extendo. *Pl. Mil. a.* 5. *v.* 14. Distendite [*leg. *distennite*] hominem divorsum et dispennite. *Lucan.* 4, 140. Distendere pontem in agros. *Caes. B. C.* 3, 99. aciem. *Ov. Met.* 4, 490. brachia. [**Id. ib. v.* 457. novemque jugeribus distentus erat (Tityos). Ad quem locum V. quae collegit *Heins.* de usu h. v.] *Quint.* 1, 11. Ne immodicus hiatus rictum distendat. *Suet. Tib.* 62. Ut larga potione oneratos, repente veretris deligatis, fidicularum simul, urinaeque tormento distenderet. ℙ Est etiam implere, tractum ab utre, qui cum plenus est, ex omni parte tenditur; vacuus vero laxatur et contrahitur. *Virg. A.* 1, 437. dulci distendunt nectare cellas. [**Id. Ecl.* 9, 31. cytiso pastae distendant ubera vaccae.] *Pl. Cas.* 4, 1, 19. senem Cupiunt extrudere incoenem ex aedibus, Ut ipsae solae ventres distendant suos. *Tibull.* 2, 5, 83. gaudete coloni: Distendet spicis horrea plena Ceres. *Virg. G.* 3, 124. omnes Impendunt curas denso distendere pingui Quem legere ducem, et pecori dixere maritum. *Plin.* 32, 7, 24. Rana viridis, si forte hauriatur, ventres boum distendens. ℙ Translate est distinere, distrahere, impeditum tenere, cum duo simul res diversis partibus curam injiciunt. *Liv.* 27, 40. Consules diversis itineribus profecti, veluti in duo pariter bella, distenderant curas hominum. *Id.* 3, 23. Ut distenderent hostium copias. *Id.* 9, 12. *ad f.* Distendit ea res Samnitium animos. Est qui malit *distinuit*. *Albinov.* 1, 5. Nec tua te pietas distendit amore duorum, *h. e.* dividit amorem tuum in duos. ℙ [*Confunditur cum *distinere*. V. intpp. ad *Liv.* 3, 23, 1.]

DISTENNO pro distendo ab Aeolico τέννω pro τείνω, est qui legat apud *Pl. Mil. a.* 4. *v.* 14. Qua de re plura *Voss. in Etym.* in *Antenna*. V. DISPENDO et DISPENNO.

DISTENSĬO, onis, f. actus distendendi, διάτασις. *Augustin. Confess.* 11, 23. *extr.* et 29., sed utro que loco alii leg. *distentio*. V. DISTENTIO.

[DISTENSUS, a, um, part. a *distendo*, idem ac distentus. *Hirt. B. Alex.* 45. Cum propius Tauridem accessisset, distensis suis navibus, navem instructam propugnatoribus animadvertit. *F.*]

DISTENTĬO, onis, f. διάτασις, σπασμὸς, actus distendendi. *Scrib. Comp.* 89. Terna catapotia in noctem dare ad inflationes, in ipsa distentione, *h. e.* cum quidpiam inflatione distenditur. *Cels.* 2, 4. et 8., et 8, 4. et 25. Distentiones nervorum, *h. e.* cum praeter naturam distenduntur. His *Celsi* locis al. leg. *distentio*.

DISTENTO, as, a. 1. idem quod distendo, vel ejus frequentativum. *Virg. Ecl.* 9, 31. Sic cytiso pastae distentent ubera vaccae. [*Ubi tamen edd. recentiores, e. g. *Heyniana*, habent *distendant*. *Tibull.* 2, 5, 84. Distentet spicis horrea plena Cères. Al. leg. *distendit*. *B. A.*]

DISTENTUS, a, um, part. a *distendo*, διάτονος, extentus. [**Liv.* 1, 28. in currus earum distentum illigat Mettium.] *Gell.* 15, 15. Diductis atque distentis manibus. *Ov. A. Am.* 2, 209. distenta suis umbracula virgis. *Id. Met.* 4, 457. [**Suet. Oth.* 2. distento sago impositum in sublime jactare. V. *Casaub.*] ℙ Accipitur etiam pro pleno, ut in DISTENDO dictum est. *Virg. Ecl.* 4, 21. lacte domum referent distenta capellae Ubera. *Id. ib.* 7, 3. distentae lacte capellae. [*Hinc pecudes ipsae *distentae* dicuntur. *Lucan.* 4, 314. rituque ferarum Distentas siccant pecudes.] *Hor. Sat.* 1, 1, 110. Capella gerit distentius uber. *Plin. Pan.* 49. Distentus coena. [**Suet. Claud.* 33. Nec temere unquam triclinio abscessit, nisi distentus ac madens, i. e. cibo vinoque oneratus refertusque.] ℙ Translate est distractus, duplici cura occupatus, implicatus, ut in DISTENDO adnotavimus. Rectius tamen in hac significatione a *Distineo* ducitur. *Cic. Att.* 15, 18. Intelligo te distentissimum esse qua de Buthrotiis, qua de Bruto. *Id. Q. Fr.* 3, 8. Distentus cum opera, tum animo sum multo magis. *Id. Rosc. Am.* 8. Tot tantisque negotiis distentus, ut respirare libere non possit. *Id. N. D.* 3, 39. Mens divina distenta, coelum versans, terram tuens, maria moderans. *Tac. A.* 16, 8. Distentus circa scelera. *Auct. B. Hisp.* 23. Dum in opere nostri distenti essent.

DISTENTUS, us, m. distentio. In sexto casu sing. *Plin.* 8, 38, 58. Sufflatae cutis distentu ictus hominum, et morsus canum arcent.

DISTERMĬNĀTOR, oris, m. qui disterminat, et separat. *Appul. de Mundo post. in.* p. 57, 24. Axis divisor et disterminator mundi, orbem terrae in medietate constituens. Alii male leg. *discriminator*.

DISTERMĬNĀTUS, a, um, part. a *distermino*, separatus. *Plin.* 4, 20, 34. Disterminati ab Asturia Vettones.

DISTERMĬNO, as, avi, atum, a. 1. διορίζω, separo, vel diversas res termino. *Cic. Arat.* 94. Quas intervallum binas disterminat unum. *Plin.* 12, 21, 45. Arabia Judaeam ab Aegypto disterminat. *Id.* 3, 3, 4. Pyrenaei montes Hispanias Galliasque disterminant. *Paul. Dig.* 10, 1, 4. *sub f.* Praedia urbana communibus parietibus plerumque disterminantur. [*Cf. *Cort.* ad *Lucan.* 1, 216. qui, ut *Drak.* ad *Liv.* 21, 4, 6. (coll. 4, 59, 3.) saepe cum *discriminare* confundi docet.]

DISTERMĬNUS, a, um, adj. disterminatus, distans. *Sil.* 5, 399. Audit Tartessos latis distermina terris.

DISTERNO, is, stravi, stratum, a. 3. sterno, substerno. *Appul. Met.* 10. Et jam accuratissime disternebatur lectus. Alii leg. *desternebatur*. [*Not. Tir.* p. 90. Distravit. *F.* *V. DISTRATUS. Utroque loco ed. *Oud. disternere* habet.]

DISTĔRO, is, trivi, itum, a. 3. κατατρίβω, multum, sive crebro tero, subtiliter et minutim tero. *Cato R. R.* 75. Casei pondo duo bene disterat in mortario: ubi bene distriverit, farinae libram indito. ℙ Translate. *Petr. Sat.* 24. Eum basiis distrivit.

DISTĬCHUS, a, um, adj. δίστιχος, duos habens ordines: a δὶς, bis et στίχος, ordo, versus. Hinc *hordeum distichum* appellat *Colum.* 2, 9. *ad f.* cujus spica duos habet granorum ordines, et *hexastichum*, quae sex: ab ἕξ, sex. ℙ *Distichon* absolute, breve est carmen duobus versiculis absolutam sententiam complectens. *Mart.* 8, 29. Disticha qui scribit, puto, vult brevitate placere. *Id.* 3, 11. Cur in te factum distichon esse putas? ℙ *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 627. *n.* 234. M. Lancius M. L Prosper distichum ornavit cal. Mai. Asinio Pollio. et C. Antistio Vet. Cos. *Distichum* seu *distegum*, est aedificium aut sepulcrum duas habens contignationes aut cellarum ordines. V. DISTEGAS. Lapis inscriptus est an. a Chr. n. 23.

DISTĬCO. V. DESTICO.

DISTILLĀRĬUS, ii, m. Legunt aliqui apud *Senec. ep.* 56. Et botularium cogita, et distillarium, et omnes popinarum institiores: et probat *Coel. Rhodig.* 16, 46., qui ait, distillationem etiam dici liquaminis genus, quo ad condiendum utimur, et qui id conficiant et vendant, distillarios vocari. Verum emendatiores libri in *Senecae* textu *Crustularium* habent, quod unice probandum.

DISTILLĀTĬO et Destillatio, onis, f. καταστάγμὸς, κατάῤῥους, defluxio humoris a capite in fauces, in nares, in pulmones, stomachum, ventrem, etc. Quare videtur rectius per *de* scribi, qua praepositione melius, quam *di*, ut alibi diximus, descensus significatur. *Cels.* 1, 2. Ne modo frigus, modo calor moveat: quae res gravedines, destillationesque concitat. (V. *eund.* 4, 2. *n.* 4.) *Plin.* 22, 13, 15. Destillationes ventris. *Scrib. Comp.* 90 et 93. Destillatio pectoris. *Plin.* 20, 17, 71. Distillationem narium discutere. *Senec. ep.* 78. *a med.* Destillationes, et vis continuae tussis egerens viscerum partes, *h. e.* tabes. Adde *ep.* 120, *a med.* et *ep.* 77.

DISTILLO et Destillo, as, avi, atum, n. 1. καταῤῥέω, stillando defluo, stillatim descendo. Dicitur tum de humore defluente, tum de re ipsa humorem stillatim demittente. *Varr. L. L.* 4, 22. Et ideo sudando assum distillat calore. *Virg. G.* 3, 281. lentum distillat ab inguine virus Hippomanes. *Cels.* 4, 2. Distillat humor de capite in nares. *Claud. Cons. Prob. et Olybr.* 222. de Tiberi fluvio: Distillant per pectus aquae. *Plin.* 6, 31, 36. Distillantibus arboribus odore mirae suavitatis. *Tibull.* 2, 2, 7. distillent tempora nardo. *Lucan.* 8, 777. lentum Magnus destillat in ignem, *h. e.* cadaver Magni rogo impositum. *Id.* 9, 772. nigra distillant inguina tabe. *Senec. ep.* 78. Succubui, et eo perductus sum, ut ipse destillarem, *h. e.* liquescerem, et φθίσει consumerer. ℙ Cum accus. *Plin.* 15, 19, 21. Ficus distillant gummi modo lacrimam. *Harduin. ex MSS.* edidit: *gummium lacrima*. ℙ Malunt critici per *de* scribi, quam per *di*, quia per *de* longe aptius deorsum fluendi motus significatur; quod et in DE et alibi adnotavimus. [*Hanc scripturam etiam apud *Lucan.* 8, 777. praeferunt optimi codd. V. *Cort.*]

DISTĬMŬLO. V. DESTIMULO.

DISTINCTE, adv. διωρισμένως, rem unam ab alia accurate distinguendo et separando, atque adeo ordinate, distribute, explicate. *Cic. Tusc.* 2, 3. Se neque distincte, neque distribute, neque eleganter, neque ornate scribere. [*Refer ad artem acute distinguendi; multa enim in rebus philosophicis ambigua sunt et quae facile confunduntur.] *Id. O*
3, 14. Distincte, explicate, abundanter, illum
nate dicere. [*Pertinet h. l., ut saepe, ad el
gantem oratoris dispositionem.] *Id. Or.* 28. Pa
tite, definite, distincte dicere. *Id. Leg.* 1, 1
Quae fuse olim disputabantur ac libere, ea nu
articulatim distincteque dicuntur. *Id. Phil.* 2, 1
Non enim fortasse satis, quae distinctius dicuntu
intelligis. [**Liv.* 34, 58. Quoniam vobis *distinc*
agere libet, et *genera* jungendarum amicitiaru
enumerare. *Suet. Aug.* 9. quo distinctius demo
strari cognoscique possint, sc. argumento per sp
cies s. capita rerum exposito.] *Plin. Pan.* 88. N
magis definite distincteque designat, qui Trajanun
quam qui optimum appellat. *Id. ep.* 3, 1. Nih
est illo vitae genere distinctius, *h. e.* ordinatiu
ut actiones diei sua quaeque hora et ordine ap
distribuantur. [*Cf. nos infra sub DISTINCTUS.

DISTINCTĬO, onis, f. διορισμὸς, actus disti
guendi, divisio, discretio, discrimen. [*Hae su
duae significationes, altera objectiva, *Unterschie*
altera subjectiva, *die Unterscheidung*, i. e. *ars*
ratio distinguendi. De hac cf. *Goer.* ad *Cic. Aca*
2, 19, 62. Jam quia rebus distinguendis aptequ
disponendis pulchritudo oritur, distinctio signif
cat etiam ornatum ex arte et dispositione ortum.
Senec. Ben. 7, 9. Video elaboratam scrupulosa di
stinctione virgulatá, crinita, crispa. *Id.* 10, 1
12. Volucrum distinctio prima pedibus maxime co
stat. Aut enim aduncos ungues habent, aut, et
Id. 18, 25, 59. Distinctio anni quadripartita. *I*
17, 28, 47. mensurae. *Quint.* 11, 3. *sub f.* Distin
ctionibus uti in loquendo, *h. e.* mora et pausa
Sic *Auson. Idyll.* 4, 49. distinctio sensum Auget
et ignavis dant intervalla vigorem. *Plin.* 18, 3, 3
Distinctio honosque civitatis, *h. e.* qua civium tri
bus in rusticas et urbanas dividebantur. *Cic. N. D*
2, 5. Distinctio, pulcritudo, ordo siderum. *Id*
Leg. 2, 5. *sub f.* Lex est justorum injustorumqu
distinctio. *Id. Off.* 1, 2. *ad f.* Facilis est distin
ctio ingenui et illiberalis joci. *Id. Fat.* 19. Cau
sarum distinctio ac dissimilitudo. *Id. Fin.* 1, 19
extr. Veri a falso distinctio. *Ulp. Dig.* 47, 2, 44
Haec sententia cum distinctione vera est: ut si ha
mente dederit, etc. quod si ita det, etc. *Cic. Or*
3, 54. Ejusdem verbi crebrius positi quaedam distinctio, *h. e.* mutatio: intelligit autem traductionem, figuram verborum oratoriam. [*V. hujus figurae descriptionem apud *Eund. Or.* 39. coll. *Auct.* ad *Her.* 4, 14.] *Id. Or.* 2, 90. Ut ipse instrumentum oratoris exponeret, tibi ejus distinctionem atque ornatum relinqueret, *h. e.* dispositionem atque distributionem rerum inventarum. *Quint.* 9, 3, 69. appellat *distinctionem*, παραδιαστολὴν, speciem contrapositi, quo duo contraria distincte et explicate exponuntur, ut, Odit populus romanus privatam luxuriam, publicam magnificentiam diligit. [*V. de hoc et aliis locis *Ernest. lex. techn. lat.* p. 132.] ℙ Apud grammaticos *distinctio* est interpunctio, seu appositio puncti in signum finiti sensus vel pendentis, estque triplex, finalis, media, et ima: prior sensum terminat; altera respirandi spatium legenti dat; tertia lectionis interruptum tenorem, aliud adhuc illatura, suspendit. *Diomed.* 2. p. 432. et *Quint.* 11, 3. *ante med.*

DISTINCTOR, oris, m. qui distinguit. *Gloss. Cyrilli* Distinctor, διαστίκτης. *Ammian.* 22, 3. Judices justorum injustorumque distinctores. Adde 28, 4. et *Augustin. Tract.* in *Joann.* 20, 12.

DISTINCTUS, a, um, part. a *distinguo*, διεσταλμένος, διωρισμένος. *Cic. Or.* 16. Distincta et interpuncta intervalla, morae, respirationesque delectant. *Liv.* 9, 19. Macedonum phalanx immobilis et unius generis; Romana acies distinctior, ex pluribus constans. ℙ [*„Certis rebus per intervalla dispositis notatus. *Cic. Prov. Cons.* 2. via militaris per Macedoniam — castris Thraciis distincta ac notata. *Id. Somn. Scip.* 5. octo cursus septem efficiunt distinctos intervallis sonos.“ *Schütz.* in *Clav.*] ℙ Item ornatus, variatus. *Cic. Verr.* 2, 4, 27. Pocula ex auro, gemmis distincta clarissimis. *Id. N. D.* 2, 37. Coelum astris distinctum. *Id. Flacc.* 12. Provincia cincta mari, portibus distincta. *Ov. Met.* 5, 266. innumeris distinctas floribus herbas. *Id. Her.* 5, 19. Retia maculis distincta. et *Met.* 3, 221. nigram medio frontem distinctus ab albo. ℙ Transfertur et ad orationem. *Cic. Or.* 1, 12. Oratio composita, et ornata, et artificio quodam, et expolitione distincta. *Id. Or.* 2, 80. Narratio distincta personis, et interpuncta sermonibus. et *ib.* 3, 48. Continuatio verborum articulis membrisque distincta. *Auct. Dial. de Orat.* 18. Graccho politior Crassus, distinctior Cicero, *h. e.* magis perspicuus [*imo: ornatus, luminibus orationis insignis. Sic intelligi debere efficitur e *Brut.* 17. *extr.* Ornari orationem Graeci putant, si verborum immutationibus utantur, quos appellant τρόπους, et sententiarum orationisque formis, quae vocant σχήματα. Non verisimile est, quam sit utroque genere et creber et distinctus *Cato*. Ad quem locum *Ellendt. creber*, inquit, figuris saepe etiam ineptus esse potest; *distinctus* autem est ornatus, et apte quidem. Sic jam

tellectus est hic locus ab *Ernest. lex. techn. lat.* p. 133. ocus autem, quem idem comparare jubet *Quint.* 14, 33. is alienus est ab hac significatione. De ac simm. V. *Spald.* ad *Quint.* 12, 10, 30. coll. *rnest.* l. l. Etenim *distincta oratio* et *distincte cere* saepe tantum ad accuratam rerum dispositionem pertinet, qua efficitur, ne quid perturbate obscure et promiscue dicatur. Haec duo ubique scernenda sunt.] *Quint.* 5, 14. *sub f.* Sermo purus, dilucidus, distinctus. et *ib.* Argumenta dicincta et perspicua. *Id.* 11, 3. *post med.* Distinctus gestus. ℙ [*Confunduntur *distinctus* et *dientus*. V. *Burm.* ad *Ov. A. Am.* 2, 209. et *discreus*. V. *Gron.* ad *Senec. epist.* 122.]

DISTINCTUS, us, m. idem ac distinctio. In xto casu sing. *Tac. A.* 6, 28. Ore ac distinctu ennarum a ceteris avibus diversum. *Stat. Silv.* 2, 40. viridis cum regula longo Synnada distinu variat.

DISTĬNĔO, es, inui, entum, a. 2. hinc et inde neo, ἀνθέλκω. *Caes. B. G.* 4, 17. Tigna binis trinque fibulis ab extrema parte distinebantur. *itr.* 3, 3. Intervalla (*stereobatarum*) solidanda stucationibus, uti distineantur. ℙ Item disterminare, separare, dividere. *Caes. B. G.* 7, 59. egiones a praesidio atque impedimentis intercluas maximum flumen distinebat. *Hor. Od.* 4, 5, 2. Distinere aliquem a domo. [*Coll. *Ov. Rem.* 86.] *Virg. A.* 11, 381. distinet hostem Agger murorum. *Ov. Her.* 8, 69. Qua duo porrectus onge freta distinet Isthmos. [*Alia collegit *Heins.* d h. l.] *Lucr.* 5, 204. Et mare, quod late terarum distinet oras. ℙ Translate est hinc inde npeditum occupatumque tenere, distrahere. *Caes. B. C.* 3, 52. Plura castella Pompejus, distinendae nanus causa, tentaverat. Adde *B. G.* 3, 11. et *ib.* 50. *Cic. Fam.* 7, 2. *extr.* Multitudine et cebritate judiciorum et novis legibus ita distinemur, t, etc. *Id. Att.* 2, 23. Ex eo colligere poteris, uanta occupatione distinear. Adde *Fam.* 12, 30. *Cf. *Döderl. Syn.* III. p. 299.] ℙ Item divido, irimo, in diversa traho. *Liv.* 2, 15. *ad f.* Ne uid meam vobiscum pacem distineat. [*i. e. imediat. V. infra locum *Cic. Phil.* 12, 12.] *Cic. Planc.* 33. Distineor tamen et divellor dolore. *Plin. Pan.* 68. qui (dies) Principes alios cura et netu distinebat, tibi securus et laetus exit. *Id. b.* 86, 1.] *Liv.* 5, 20. Duae senatum distinebant ententiae, *h. e.* ambiguum tenebant, in diversa rahebant. [*Cf. 4, 59. ut distinerent Volscos.] *d.* 7, 21. Fenebris res distinere unanimos videbaur. *Ov. Rem. Am.* 486. Ergo assume novas, autore Agamemnone, flammas, Ut tuus in bivio distineatur amor. Al. minus recte leg. *detineatur.* ℙ Item universim impedire, morari. *Cic. Phil.* 12, 2. Ne militum multitudo per me pacem distineri utet. *Caes. B. G.* 7, 37. Unam esse Aeduorum ivitatem, quae certissimam Galliae victoriam distineat. *Liv.* 44, 35. *a med.* Ut distineret [*leg. *detineret*] regem ab circumspectu rerum aliarum. *d.* 37, 12. Rem distinebat, quod utrum armati n inermes emitterentur regii, parum conveniebat. [*Id.* 21, 8. ad omnia tuenda atque obeunda distiheri coepti sunt. ℙ Confunditur *distinere* cum *distendere* (*desternere*, *deterrere*, *discernere*, V. *Drak.* ad *Liv.* 4, 59, 3. — cum *destinare*, *id. ib.* 5, 19, 4. *Burm.* ad *Ov. Her.* 8, 69. *Cort.* ad *Lucan.* 3, 700. — et *detinere*, *id. ib.* coll. 3, 23, 1. et *Intpp.* ad *Ov. Pont.* 4, 10, 67. *Burm.* ad *Virg. A.* 11, 381.]

DISTINGUO, is, inxi, inctum, a. 3. alii derivant a *tingo* et antique *tinguo*, ut proprie sit tingendo et colorando discriminare, separare: alii a *stingo*, quod a *stigo*, quod a στίζω, pungo, ut proprie sit dispungere, *h. e.* punctis rem a re discriminare. [*Hoc praefer.] Significat autem secernere, separare, discrimen apponere, διορίζω. *Cic. Verr.* 2, 4, 41. Unum hoc crimen videtur esse: plura sunt; sed ea quo pacto distinguere ac separare possim, nescio. *Id. Pis.* 28. Distinguere atque dividere aliquid. *Id. Partit.* 40. Vera a falsis dijudicare et distinguere. *Hor. Ep.* 1, 10, 29. vero distinguere falsum. [*Cf. *Schneid.* ad *Hor. Ep.* 1, 18, 4.] *Plin.* 8, 54, 80. Simiae caudis inter se distinguuntur. *Colum.* 1, 6. *circa med.* Sed et lacubus distinguuntur granaria, ut separatim quaeque legumina ponantur. *Cic. Or.* 3, 48. Numerum in cadentibus guttis, quod intervallis distinguuntur, notare possumus. *Id. N. D.* 3, 10. Quid inter naturam et rationem intersit, non distinguitur. *Tac. A.* 11, 38. Nunciatum Claudio, periisse Messalinam, non distincto, sua an aliena manu. *Cic. Parad.* 4. *a med.* An tu civem ab hoste, natura ac loco, non animo factisque distinguis? *Id. Brut.* 19. Oratorum genera distinguere a tatibus. *Ov. Met.* 1, 47. aliquid numero eodem. *Lucan.* 5, 399. saecula in fastos. *Plin.* 35, 8, 34. articulis membra. *Tac. H.* 3, 27. Ut discretus labor fortes ignavosque distingueret. *Id. H.* 1, 38. Insignibus suis distingui. *Plin.* 33, 5, 27. Indocta opificum turba eam tribus generibus distinguit. et 37, 7, 28. Distinguit mares austeritas. *Juven.* 1, 127. Ipse dies pulcro distinguitur ordine rerum: Sportula deinde forum, etc. *Id.* 14, 288. qui navem mercibus implet Ad summum latus, et tabula distinguitur unda. *Mart.* 2, 5. Sed duo sunt, quae nos distinguunt, millia passuum. ℙ Refertur et ad argumenta. *Cic. Brut.* 41. et *Or.* 4. et *Fin.* 1, 7. Ambigua distinguere. *Gell.* 18, 2. Fraudes captionum distinguere et resolvere. ℙ Vocem distinguere lingua, apud *Sil.* 1, 75. ℙ *Distinguere comam* est pectere, separare, et suis discriminibus ordinare. *Senec. Troad.* 884. et *Appul. Met.* 2. Sic *Claud. Nupt. Honor. et Mar.* 284. caput acu distinguere. ℙ Apud grammaticos *distinguere* est interpungere, *h. e.* notam distinctionis et separationis inter verba appingere, ut punctum, comma, etc. *Diomed.* 2. p. 432. V. DISTINCTIO. Hinc *distinguere* dicitur etiam qui legit, cum suis locis moratur, prout sententia postulat. *Quint.* 1, 8. Ut puer sciat, ubi suspendere spiritum debeat, quo loco versum distinguere, etc. ℙ Hinc etiam ponitur pro finire, terminare, tollere, quasi puncto adscripto. *Appul. Met.* 2. p. 127, 37. Hanc cunctationem adolescentis sermo distinxit. ℙ *Distinguere lites* est dijudicare et decidere. *Lamprid. Alex. Sev.* 22. Pontificibus tantum detulit, ut quasdam causas a se finitas, iterari, et aliter distingui pateretur. Adde *Imppp. Valentin., Valent. et Grat. Cod.* 3, 12, 5. ℙ Est etiam quibusdam veluti notis, aut punctis, aut coloribus certo intervallo appositis, rem variare, atque adeo ornare. [*Hoc proxime abest a prima significatione, et supra ponendum fuit.] *Hor. Od.* 2, 5, 10. jam tibi lividos Distinguet autumnus racemos Purpureo varius colore. *Senec. Med.* 573. Gemmarum nitor distinguit aurum. *Id. Herc. Oet.* 665. Maeonia acu distinguere. *Plin.* 37, 10, 62. Gemma candorem lineis ex auro distinguit. et *ib.* 54. Distinguentibus eam venis rubentibus. *Curt.* 3, 4. Planitiem crebri rivi distinguunt, *h. e.* intersecant. ℙ Translate. [*Sic a rhetoribus maxime usurpatur, quum loquuntur de orationis ornamentis, quorum virtus et vis in raritate quadam et moderatione sunt. Unde et haec ornamenta passim a rhetoribus *floribus* et *insignia*, *lumina*, *stellae*, *margaritae*, *purpura*, *diademata*, *aurum*, [*ampullae*, Gr. λήκυθοι] appellantur. Sunt haec vv. *Ernest.* in *techn. Lat.* p. 132. quem omnino cf. *Cic. Inv.* 2, 15. Distinguere et illustrare orationem. *Id. Or.* 2, 9. Formare orationem, eamque variare et distinguere quasi quibusdam verborum sententiarumque insignibus. et 13. Distinguere historiam varietate locorum. [*Cic. Fin.* 1, 11, 38. ut postea variari voluptas distinguique possit, augeri amplificarique non possit. *Variari* est h. l. Gr. ποικίλλεσθαι et alteri voc. explicationis causa additum. V. *Goer.*, coll. ad 2, 3, 10.] *Plin. ep.* 7, 9. Occupationes curasque carmine distinguere. *Id. ep.* 3, 1. Frequenter comoedis coena distinguitur, ut voluptates quoque studiis condiantur.

[DISTIRPO, as, a. 1. idem quod exstirpo. *Not. Tir.* p. 130. Distirpat. *F.*]

DISTISUM et Pertisum dicebant, quod nunc distaesum et pertaesum, inquit *Festus*. *Massur. Sabin.* ap. *Macr. Sat.* 3, 6. Postquam artis distisus suae est.

*DISTITIUM, i, n. *Iscan. de Bell. Troj.* Distitiis acies vicina propinquis. *B. A.*

DISTITO, as, n. 1. frequentat. a disto. *Colum.* 6, 2. Distitent inter se aliquanto spatio, ne in colluctatione alter alteri noceat. Ita lexicographi quidam, sed melior lectio et vulgatior exhibet: *distentque inter se.*

[DISTITUTUS, a, um, adj. idem ac destitutus. *Not. Tir.* p. 40. Distitutus. *F.*]

DISTO, as, n. 1. διΐσταμαι, ἀπέχω, absum, remotus sum, intervallo disjungor: a *di* et *sto*. In praeteritis non videtur esse in usu. *Caes. B. G.* 7, 72. Ut fossae solum tantundem pateret, quantum summa labra distabant. et *ib.* Quae pedes octoginta inter se distarent. *Ov. Fast.* 3, 362. Cum tantum Phrygia Gallica distet humus. *Hirt. B. Alex.* 7. Cum hi tam parvo spatio distarent ab ipsis. *Hor. Ep.* 1, 7, 48. foro nimium distare Carinas. *Virg. A.* 3, 116. Longo distant cursu. *Plin.* 13, 4, 7. Laxe distare. ℙ Refertur etiam ad tempus. *Hor. Od.* 3, 19. Quantum distet ab Inacho Codrus. *Quint.* 12, 10. Zeuxis et Parrhasius non multum aetate distantes. ℙ Translate est differentem et diversum esse, differre. *Cic. Or.* 1, 49. *ad f.* Multum inter se distant istae facultates, longeque sunt diversae atque sejunctae. *Id. Off.* 2, 4. Hominum vita distat a vita et cultu bestiarum. et *ib.* 3, 17. *a med.* Prudentia abest a malitia distatque plurimum. *Cels.* 4, 20. Distat tamen hic casus, eo quod, etc. *Plin.* 19, 6, 32. Distant sapore. *Hor. Ep.* 1, 7, 23. Nec tamen ignorat, quid distent aera lupinis. et *ep.* 18, 4. infido scurrae distabit amicus. *Id. Sat.* 2, 3, 219. Stultitiane erret, nihilum distabit, an ira. *Id. Ep.* 1, 17, 44. distat, sumasne pudenter, An rapias. Eodem modo *Ep.* 2, 2, 195. locutus est *Lucan.* 8, 487. sidera terrae Ut distant, ut flamma mari, sic utile recto. [*Quod ad constructionem attinet, usitatissima illa est, qua construitur cum *a* et *ablat.*; deinde haud raro, etiam in scriptoribus, cum *solo ablat.* construitur, V. *Burm.* ad *Quint.* 5, 10, 7. et in *epist.* p. 50. Praepositionem passim ab editoribus additam esse docet *Arntzen.* ad *Aur. Vict. Epit.* 5.; denique etiam graeco more pro *ablat.* ponitur *dativus*. *Hor. Od.* 4, 9, 29. *Sat.* 1, 4, 48. Qui pluribus de hac constructione egerint laudantur a *Schmidio* ad *Hor. Ep.* 1, 18, 4. Sic adeo apud scriptores, ut monstrat *Zumpt.* ad *Spaldingii Quint.* 2, 21, 10. (*Vol.* V. p. 112.) plurimum statuis differunt vasa; coll. 12, 10, 1. Mire *Jever.* ad *Lucan.* 1, 352. hunc dativum pro genitivo haberi vult, quod nemini hodie persuadebit. Veriora docet *Cort.* ad *Eund.* 8, 487. ℙ *Distat* interdum impersonale est. V. *Spald.* ad *Quint.* 6, 4, 21.]

DISTORQUĔO, es, orsi, ortum, a. 2. διαστρέφω, in diversum torqueo. *Ter. Eun.* 4, 4, 3. Ah! illud vide, os ut sibi carnifex distorsit. *Hor. Sat.* 1, 3, 65. Distorquens oculos. *Quint.* 1, 11. Distorquere labra. *Ov. A. Am.* 3, 287. perverso distorquere ora cachinno. ℙ Item torquere. *Suet. Dom.* 10. Conscios novo quaestionis genere distorsit, immisso per obscena igne. *Senec. Ben.* 7, 19. Non contentus simplici morte, distorsit. ℙ Transfertur ad animum. *Id. ep.* 74. Illum videbis alienae uxoris amore cruciari: illum suae: non deerit, quem repulsa distorqueat.

DISTORTIO, onis, f. διαστροφή. *Cic. Fin.* 5, 12. In quibus si peccetur distortione et depravatione, aut motu statuve deformi, etc. *Cels.* 4, 2. *n.* 2. Distortio oris.

DISTORTOR, oris, m. qui distorquet. *Ter. Ph.* 2, 3, 27. apud *Prisc.* 9. p. 871. Bonorum contortor, legum distortor. At reapse apud *Ter. loc. cit.* rectius quidem legitur: Bonorum extortor, legum contortor. *F.*]

DISTORTUS, a, um, part. a *distorqueo*. *Senec. ep.* 67. Nemo votum solvit, quod flagellis caesus esset aut podagra distortus aut equuleo longior factus. ℙ Item i. q. διάστροφος, male tortus, perversus, monstrosus. *Cic. Or.* 2, 66. Ostendit Gallum distortum, ejecta lingua, buccis fluentibus. *Id. Mur.* 29. *ad f.* Solos sapientes esse, si distortissimi sint, formosos. *Hor. Sat.* 1, 3, 47. Distorta crura. *Suet. Galb.* 21. Manus et pedes articulari morbo distortissimi. *Quint.* 2, 13. Quid tam distortum et elaboratum, quam est ille discobolos Myronis? *Suet. Aug.* 4, 83. Pumilos atque distortos et omnis generis ejusdem, ut ludibria naturae malique ominis, abhorrebat. *Quint. Decl.* 298. Gratus est ille debilitate, ille ipsa infelicitate distorti corporis placet. ℙ Translate. *Cic. Fat.* 8. *ad f.* Multa genera sunt enunciandi, nec ullum distortius, quam hoc. *Petr. fr. Trag. Burm.* 55. Distorta cogitatio. ℙ *Distortior. Distortissimus.* V. supra.

DISTRACTIO, onis, f. διασπασμός, actus distrahendi, revulsio, separatio, divisio. *Cic. N. D.* 1, 11. Pythagoras, qui censuit, animum esse per naturam rerum omnium commeantem, ex quo nostri animi carperentur, non vidit, distractione animorum discerpi et lacerari Deum. *Pl. Ps.* 1, 1, 67. Harum voluptatum mihi omnium distractio, discidium, vastities venit. *Senec. ep.* 30. *ad f.* In ipsa distractione animi corporisque, *h. e.* in morte. *Gell.* 12, 1. Vis morbi faciebat distractionem cruciatumque membrorum. ℙ Item venditio, qua merces huc illuc distrahuntur. *Ulp. Dig.* 14, 3, 5. *a med.* Praeponere aliquem ad mercium distractionem. *Id. ib.* 2, 15, 8. *circa med.* Distractio fundi. ℙ Item dissidium, alienatio. *Cic. Off.* 3, 6. *ad f.* Nulla nobis societas cum tyrannis, sed potius summa distractio est. *Varr.* ap. *Non.* 4, 138. Distractione civium elanguescit bonum civitatis.

DISTRACTOR, oris, m. qui distrahit et vendit. Distractores argenti sunt argentarii et collybistae. *Imp. Justin. Cod.* 8, 14, 27. et 12, 35. [*Gloss. Lat. Gr.* Distractor, διαπράτης. *B. A.*]

DISTRACTUS, a, um, part. a *distraho*, διασπασθείς, in diversas partes tractus, dispersus, dissipatus. *Cic. Dom.* 25. *extr.* Ex quo judicare potestis, quanta vis illa fuerit oriens et congregata, cum Pompejum terruerit jam distracta et exstincta. *Lucr.* 4, 694. Odor distractus in aeris auras. *Id.* 3, 591. Animae natura distracta corpore in ipso. Et 493. Vis morbi distracta per artus. Et 4, 958. Et divisior inter se ac distractior intus. ℙ Item divulsus, separatus. *Cic. Marcell.* 1. Socius et comes a me distractus. *Cn. Magn.* ad *Domit. post Cic. ep.* 12. *l.* 8. ad *Att.* Ne distracti pares esse adversario non possimus. *Cic. Fam.* 4, 7. *ante med.* Qui non idem consilium secuti sunt, eos video in duo genera esse distractos. ℙ Item alienatus. *Balb.* ad *Cic. post ep.* 15. *l.* 8. ad *Att.* Ut Caesarem et Pompejum, perfidia hominum distractos, rursus in pristinam concordiam reducas. ℙ Item distentus, diversis negotiis occupatus. *Cic. Manil.* 4. Vos ancipiti contentione distracti, de imperio dimicaretis. *Id. Or.* 3, 2. Ambitionis labore vita distracta. Utroque loco al. leg. *districtus*. *Vell.* 2, 114. Tanquam distractissimus ille tantorum onerum mole huic uni negotio vacaret animus. ℙ Comp. *Distractior.* Sup. *Distractissimus.* V. supra.

[DISTRACTUS, us, m. Apud JCtos est resolutio contractus. *Justin. Instit.* 3, 28. §. 6. Is, cui quis per errorem non debitum solvit, quasi ex contractu debere videtur. Adeo enim non intelligitur proprie ex contractu obligatus esse, ut, si certiorem rationem sequamur, magis ex distractu, quam ex contractu possit dici obligatus esse: nam qui solvendi animo pecuniam dat, in hoc dare videtur, ut distrahat potius negotium, quam contrahat. *F.*]

DISTRĂHO, is, axi, actum, a. 3. διασπάω, in diversas partes traho, discerpo. *Cic. Quint.* 15. *extr.* Lacerare et distrahere. *Id. Sull.* 20. *ad f.* Membra alicujus divellere ac distrahere. *Id. N. D.* 3, 12. Dirimere vel distrahere corpus. *Liv.* 25, 36. Vallum distrahere et diripere. *Id.* 1, 28. *ad f.* Ut animum ancipitem gessisti, ita jam corpus passim distrahendum dabis. *Pl. Curc.* 2, 1, 21. Renes dolent, pulmones distrahuntur, cruciatur jecur. *Ov. Am.* 1, 8, 112. Distrahere alicui genas. *Plin.* 6, 26, 30. *ad f.* Euphrates fluit ultra Babylonem continuo alveo, priusquam distrahatur ad rigua. *Id.* 5, 26, 21. Fluvius distrahitur in paludes. *Gell.* 2, 6. Huc atque illuc distrahi, raptari, ferri. [**Tac. A.* 1, 4. duo adolescentes, qui rempublicam interim premant, quandoque distrahant.] ¶ Item separo, disjungo, divido. *Plin.* 5, 27, 27. Taurus mons mediam distrahens Asiam. *Caes. B. C.* 3, 92. Distrahere aciem, *h. e.* diducere et ordines turbare. *Cic. Planc.* 42. Qui a me mei servatorem capitis divellat ac distrahat. [**Id Fin.* 1, 16, 50. nec divelli nec distrahi posse a voluptate, scil. cogitatione. *Goerenzii* utriusque voc. distinctio argutior est, ut docet *Beier.* ad *Off.* l. l.] *Id. Dom.* 37. Distrahi a complexu suorum. *Id. Off.* 3, 3. Qui haec natura cohaerentia, opinione distraxissent. *Senec. Qu. Nat.* 2, 6. *a med.* Parvula semina et quorum exilitas in commissura lapidum locum invenit, in tantum convalescunt, ut ingentia saxa distrahant, *h. e.* disjiciant, divellant. *Cic. Or.* 45. Distrahere voces, *h. e.* ita ponere, ut diductae proferantur concurrentes vocales, neque per synaeresin elidantur. ¶ Transfertur ad animum, [*et quidem duplici modo. Etenim distrahi animus dicitur, vel quum in quam partem decernat, non videt; vel, quum diversis studiis distinetur. Exempla confudit.] *Cic. Off.* 1, 3. In deliberando saepe animi in contrarias sententias distrahuntur. *Id. Ac.* 4, 43. *ad f.* Distrahor: cum hoc mihi probabilius, tum illud videtur. *Id. Or.* 1, 59. Oratoris industriam in plura studia distrahere nolim. *Tac. H.* 4, 60. Obsessos hinc fides, inde egestas inter decus ac flagitium distrahebat. [**Id. A.* 6, 44. distrahi consiliis.] ¶ Significat et alienare, inimicum reddere. *Cic. Phil.* 2, 10. Posteaquam Pompejus se totum Caesari tradidit, quid ego illum ab eo distrahere conarer? ¶ Item dirimere, decidere. *Cic. Caecin.* 2. Judicia distrahendarum controversiarum causa reperta sunt. Adde *Suet. Caes.* 85. ¶ Item distinere, distendere, pluribus rebus impeditum tenere. *Senec. ep.* 2. Distrahit animum librorum multitudo. V. DISTRACTUS, a, um. Hic *distrahere hostem* est diversis partibus aggredi, quo infirmior sit. *Tac. A.* 1, 6. Caecinam cum cohortibus, distrahendo hosti, ad flumen mittit. ¶ Item dissolvere, dissociare, dirimere. *Cic. Off.* 3, 6. Quae sententia omnem societatem distrahit civitatis. *Suet. Caes.* 42. Distrahere collegia. (*Id. Aug.* 32. dissolvere collegia.) *Ter. Ph.* 3, 2, 33. Horum amorem distrahi, poterin' pati? *Cajus Dig.* 24, 2, 2. Distrahere matrimonium. ¶ Item impedire, disturbare, abrumpere. *Caes. B. C.* 1, 33. Subjicitur Metellus trib. pleb. ab inimicis Caesaris, qui hanc rem distrahat, reliquasque res, quascumque agere instituerit, impediat. ¶ Item pluribus alienare, vendere. *Gell.* 20, 1. Bona venum distrahuntur. *Suet. Vesp.* 16. Coemendo quaedam tantum, ut pluris postea distraheret. [*Cf. *Brem.* ad h. l. Adde *Id. Cal.* 39.] Adde *Justin.* 9, 1. *Tac. A.* 6, 17. et *JCtos.* in *Dig.* saepe et *Lucil.* ap. *Non.* 4, 138. ¶ Item dispergere, dissipare. *Caes. B. C.* 3, 27. Ut pars ad scopulos allisa interficeretur, pars a nostris distraheretur. *Flor.* 3, 19. Qui per fugitivarios distrahi debuissent, praetorios duces profugos proelio ipsi sequebantur. *Cic. Fam.* 4, 13. Careo familiarissimis multis, quos aut mors eripuit nobis aut fuga distraxit. ¶ *Distrahi fama* est differri, male audire. *Tac. A.* 3, 10. Haud fallebat Tiberium moles cognitionis, quaque ipse fama distraheretur.

DISTRĀTUS, a, um, part. a *disterno*, idem quod stratus. *Appul. Met.* 2. p. 121, 25. Nam et pueris extra limen humi, quam procul, distratum fuerat, *h. e.* stratus lectulus.

[DISTRECTO, as, a. 1. idem ac detrecto. *Not. Tir.* p. 59. Distrectat. *F.*]

DISTRĬBŪO, is, ui, utum, a. 3. διανέμομαι, diversis hominibus vel diversis modis tribuo, divido, partior. *Caes. B. G.* 3, 10. Partiendum sibi ac latius distribuendum exercitum putavit. *Id. ib.* 5, 24. Distribuere exercitum in civitates. *Sall. Cat.* 31. *extr.* Decrevere, ut familiae gladiatoriae Capuam et in cetera municipia distribuerentur. *Plin. ep.* 10, 38. Milites in numeros distribuere. [**Cic. Leg.* 3, 3, 7. populi partes in tribus.] *Cic. N. D.* 2, 55. Sanguis a corde in totum corpus distribuitur. *Id. Att.* 7, 14. Commode Pompejus gladiatores distribuit binos singulis patribus familiarum. [*i. e. attribuit, assignavit.] *Id. Cluent.* 27. Pecuniae summam in singulos judices distribuere. *Senec. Ben.* 7, 31. Dii bona sua per gentes populosque distribuunt. *Cic. Tusc.* 1, 28. Orbem in duodecim partes distribuere. *Id. Or.* 1, 23. Designare aliquid verbis, generibus illustrare, partibus distribuere. *Id. Rosc. Am.* 42. Distribuere causam in crimen et in audaciam. *Id. Cat.* 1, 4. et *ib.* 3, 4. Describere et distribuere partes Italiae. *Senec. Ben.* 7, 2. Regula honesti vitae opera distribuere. *Ulp. Dig.* 26, 7, 3. *ad f.* aliquid inter aliquos.

DISTRĬBŪTĒ, adv. διανεμητικῶς, distribuendo, ordinate, distincte. *Cic. Tusc.* 2, 3. Se neque distincte, neque distribute scribere. *Id. Inv.* 2, 59. Sin distributius tractare quis volet, partiatur in animum et corpus.

DISTRĬBŪTĬO, onis, f. διανομὴ, divisio. *Cic. Cluent.* 1. Itaque mihi certum est hanc eandem distributionem invidiae et criminum sic in defensione servare. *Q. Cic. Petit. cons.* 12. Ne videar aberrasse a distributione mea, i. e. divisione thematis, quam *Auct.* ad *Her.* 1, 10. constare ait enumeratione et expositione. *Vitr.* 1, 2. *sub f.* Distributio est copiarum locique commoda dispensatio, parcaque in operibus sumptus cum ratione temperatio. ¶ Apud rhetores est figura sententiarum, in qua, quibusdam positis, unicuique sua redditur ratio. *Cic. Or.* 3, 53. [*quam *Id. Or.* 40. sic describit: ut orator aliud alii tribuens dispertiat. coll *Auct.* ad *Her.* 4, 35. Distributio est, quum in plures res aut personas negotia quaedam dispertiuntur. V. *ib.* exempla coll. *Ernest. techn. lat.* p. 133.]

DISTRĬBŪTOR, oris, m. διανομεὺς, qui distribuit. *Appul. Trismeg.* Deus distributor dispensatorque est bonorum. Addunt et *Cic.* locum *Pis.* 15. Vos rogatores, vos distributores, vos custodes fuisse tabularum. Sed ad leg. *diribitores.* [*Recte. V. h. v.]

DISTRĬBŪTUS, a, um, part. a *distribuo.*, partitus, divisus, tributus, διαδοθείς. *Ter. Ad.* 3, 4, 7. Argentum distributum sane est ex sententia. *Cic. Flacc.* 26. Leges Atheniensium in omnes terras distributae. *Caes. B. G.* 7, 67. Equitatus in tres partes distributus. *Curt.* 6, 5. Miles distributus in supplementum.

DISTRICTĒ, adv. stricte: et translate non solute, non remisse, severe, acriter. *Plin. ep.* 9, 21. Acrius severiusque corripui, districte minatus, nunquam me postea rogaturum. *Ulp. Dig.* 3, 3, 13. Haec neque passim admittenda sunt, neque districte deneganda. *Ter. Idol.* 5. Districtius repercuti potest. *Hieron. ep.* 22. *n.* 11. Districtius vivere.

*DISTRICTIM, adv. i. q. districte. *Senec. controv.* 7. Districtim innocens. *B. A.*

DISTRICTĬO, onis, f. angustiae, difficultas. *Paul. Dig.* 4, 8, 16. Quod sine ulla districtione ipsius interdum futurum est.

DISTRICTUS, a, um, part. a *distringo*, idem quod strictus aut valde strictus, παρεσφιγμένος. *Ascon.* ad illud *Cic. Verr.* 1, 2, 9. *Me hoc judicio districtum atque obligatum futurum:* Districtus potest et sine vinculis manu ducentium ferri: obligatus, etiam nodis vinculorum in loco intelligitur. Plus est ergo obligatum esse, quam districtum. ¶ Districtus gladius, manu strictus feriendi causa. *Cic. Cat.* 3, 1. Gladios in rempublicam districtos retudimus. V. DESTRINGO. ¶ Proprie est varie et non uno vinculo et hinc inde constrictus. *Senec. Vit. beat.* 16. *in f.* Alii alligati sunt, alii adstricti, alii districti quoque. *Lips.* recte monet, *alligati*, mollius; *adstricti*, arctius; *districti*, multiplex vinculum designare. ¶ Translate est propter negotia in angustias redactus, distentus, distractus, occupatus. *Cic. Manil.* 4. Ancipiti contentione districti. *Id. Q. Fr.* 2, 16. Sic habeto, nunquam me a causis et judiciis districtiorem fuisse. *Nep. Ann.* 13. Hic tantus vir tantisque bellis districtus, nonnihil temporis tribuit litteris. *Val. Max.* 8, 7. *n.* 15. *extern.* Maximarum rerum cura districtus. *Flor.* 4, 12. Districtum circa mala sua imperium. ¶ Item severus, austerus, rigidus, nempe soluto, remisso, indulgenti contrarius. *Tac. A.* 4, 36. Ut quis districtior accusator, velut sacrosanctus erat. *Imppp. Valent. Theodos.* et *Arcad. Cod.* 1, 55, 6. Probatissimi quique et districtissimi defensores adsint disciplinae. *Val. Max.* 8, 2. *n.* 2. Ex amica obsequenti subito districtam feneratricem agere coepit. *Id.* 2, 9. *n.* 6. Districta censura. ¶ Item ambiguus, anceps, utrinque distractus. *Cic. Fam.* 2, 15. Districtus mihi videris esse, quod et bonus civis et bonus amicus es. ¶ Comp. *Districtior* et Superl. *Districtissimus.* V. supra.

*DISTRIGILLO, as, a. 1. *Gloss. Lat. Gr.* Distrigilla me, περίξυσόν με. V. *Obstrigillo. B. A.*

DISTRINGO, is, inxi, ictum, παρασφίγγω, arte stringo. *Cic. Off.* 3, 32. Fraus distringit, non dissolvit perjurium. Al. leg. *adstringit.* *Senec. B*[e]... 6, 34. Huic pervenire usque ad distringendam ... bertatem licet, cujus vulgare et publicum verbu[m] et promiscuum ignotis, Ave, non nisi suo ordi[ne] emittitur? ¶ *Distringere ensem.* V. DESTRING[O] [*Monere oblitus sum, *Heindf.* ad *Hor. Sat.* 2, ... 42. in hac formula scribi malle *distringere*, qu... *F.*, summos criticos secutus, minus probat. E[x]plicat Vir summus *distringere ensem* per *stringen[dum]* *distrahere*, *auseinander ziehen.* Quod si proba... cogites necesse est brevius dictum esse pro: vag[i]nam et ensem distrahere. Sed quis ita loquatu[r] Enses stringuntur sive trahuntur de ea corpor[is] parte, ubi antea erant, quare *destricti* dicuntu[r] quod inde quoque probabilius est, quia etiam s... curis (*Liv.* 8, 7.), quae caret vagina, et muc[ro] (*Sil.* 17, 164.), quem nudum gestabant, *destricti* appellatur. Cf. etiam *Ernest.* in *Clav.* et *Beier.* a[d] *Cic. Off.* 2, 7. p. 51. *Schwarz.* ad *Plin. Pan.* 3... 2.] ¶ *Distringere se.* V. DESTRINGO, ubi ... alia invenies huc pertinentia. ¶ Item stringend[o] conterere, comminuere. *Colum.* 12, 8. Exiguu[m] aridi thymi et cunilae aridae super lac distringit[o]. ¶ Translate est distinere, distrahere, pluribus pa[r]tibus urgere et premere aliquem. *Liv.* 35, 18. *ext[r].* Annibalem mittendum in Africam esse ad distrin[]gendos Romanos. *Id.* 44, 35. Populatione marit[i]mae orae distringere copias regias. *Flor.* 4, 2... Distringere incendiis urbem, *h. e.* tot locis urbi ignem injicere, ut cives distracti incertique qu[o] accurrerent, exstinguere non possent. *Plin.* 18, 26, 65. *n.* 2. Innumera rusticos cura distringit. (Adde *Curt.* 3, 3.) *Plin. alter ep.* 7, 15. Quo no[]sti, distringor officio: amicis deservio, studeo interdum. *Id. ep.* 3, 5. *ad f.* Ego tantum, quantum amicorum officia non distringunt, vaco. *Id. Pan.* 94. Non te, Jupiter, distringimus votis, *h. e.* plura et diversa simul petentes fatigamus. ¶ *Distringere frontem* eodem sensu dicitur, quo perfricare et audaciam sumere. *Quint.* 12, 6. Ut neque praepostere distringatur immatura frons etc., nam e[t] contemptus operis innascitur et fundamenta jaciuntur impudentiae.

DISTRUNCO, as, a. 1. κολοβόω, mutilo vel i[n] partes disseco. *Pl. Truc.* 2, 7, 53. Ego te hi[c] agnum faciam et medium distruncabo.

DISTRŬO, is, a. 3. διασκευάζω, separatim vel seorsum struo. *Suet. Cal.* 41. Distructis ac instructis, pro loci dignitate, compluribus cellis. Ita quidam lexicographi. Verum emendati libri habent, *distinctisque et instructis.* Ceterum *distruo* pro *destruo*, legitur in antiquis libris quibusdam eorum scriptorum, quos in DESTRUO et DESTRUCTUS attulimus.

DISTURBĀTĬO, onis, f. καταβολὴ, disjectio, demolitio. *Cic. Off.* 3, 11. Utilitatis specie in republica saepissime peccatur, ut in Corinthi disturbatione nostri.

DISTURBĀTUS, a, um, part. a *disturbo*, eversus, dirutus, ut Disturbata porticus, apud *Cic. Att.* 4, 3. Disturbatos arcus ductus aquae Virginis a fundamentis novos fecit, *Inscr.* ap. *Grut.* 176, 5.

DISTURBO, as, avi, atum, a. 1. ἀναστατόω, disjicio, everto. *Cic. Dom.* 37. Se videre distrahi a complexu suorum, disturbari tecta, diripi fortunas. *Id. ib.* 39. Disturbare porticum. *Caes. B. C.* 1, 26. Rates perrumpere, atque opera disturbare. *Lucr.* 1, 559. Tempus disturbans dissolvensque frangit omnia. *Senec. Hipp.* 1011. Auster disturbat freta, *h. e.* miscet, turbat. *Cic. N. D.* 2, 15. Ignis, quocumque invasit, cuncta disturbat ac dissipat, *h. e.* penetrat, dividit, disjicit. *Id. Mil.* 33. *ad f.* Concionem gladiis disturbare. *Colum.* 11, 2. *ante med.* Si qua in vineis fossor disturbavit, vinitor restituere debet. ¶ Translate. *Cic. Rosc. Am.* 38. Qui fidem laedit, quantum in ipso est, disturbat humanae vitae societatem, *h. e.* evertit. *Id. Agr.* 2, 37. Legem disturbare ac pervertere. *Id. Sull.* 5. et 25. Judicium ambitus tollere ac disturbare. *Id. Fam.* 11, 21. *ad f.* Cum quidam agrariam curationem ligurirent, disturbavi rem totamque vobis integram reservavi, *h. e.* impedivi, sustuli. *Pl. Ps.* 1, 5, 137. Disturba, quas statuisti, machinas, *h. e.* consilia fraudulenta abjice, depone. *Sall. Orat. Phil. c. Lepid.* Bello disturbare concordiam.

[DISTURPO, as, a. 1. hinc inde turpo. *Not. Tir.* p. 70. Deturpat, disturpat.

DISULCUS. V. DISSULCUS.

DISŪNĬO, is, ivi, itum, a. 4. unita separo. *Arnob.* 3. p. 116. Disuniuntur tenacium matrimoniorum nexus. [*Alii leg. *dissuuntur*, quod magis probaverim. Sic ed. *Herald.* Paris. 1605. *B. A.*]

DĬSYLLĂBUS, a, um, adj. δισύλλαβος, duas habens syllabas. *Quint.* 1, 5, 31. Vox disyllaba. *Lucil.* ap. *Non.* 1, 103. Dicere, tute vide, atque disyllabon elige quodvis. Adde *Terent.* p. 2431., ubi prima brevis itidem est. Male itaque *dissyllabus* alicubi scriptum invenitur.

DĪTĀTOR, oris, m. qui ditat. *Augustin. Confess.* 5, 5. Spiritus S. consolator et ditator Fidelium.

DĪTĀTUS, a, um, part. a *dito*, dives factus. *Auct.* ad *Her.* 4, 53. Urbs triumphis ditata. *Ov.*

ont. 2, 7, 62. Ditata est spoliis perfida turba eis. ℙ [*Corruptum est a librariis in *vitatus*. . *Burm.* ad *Ov. A. A.* 2, 261.]

DĪTĚ, adv. V. DITIUS, DITISSIME, [*et DIS.]

DĪTESCO, is, escere, n. 3. πλουτέω, dives fio:) inusit. *diteo*. *Lucr.* 4, 1246. Partu possunt di-scere dulci. *Id.* 5, 1248. feras interficere et di-scere praeda. *Claud. Cons. Mall. Theod.* 309. argo ditescat arena Sanguine, *h. e.* abundet.

DĪTHYRAMBĬCUS, a, um, adj. ad dithyrambum ertineus. *Cic. Opt. gen. orat. init.* Poematis enim ragici, comici, epici, melici etiam ac dithyram-ici, quod magis (*corrige minus*) est tractatum Latinis, suum quodvis est diversum a reliquis enus.

*DITHYRAMBĬOS, herba symphoniaca. *Appul.* e *herb.* c 4. *B. A.*

DĪTHYRAMBUS, i, m. διθύραμβος, [*de quantate primae syll., quae semper longa est, V. *Porson.* ad *Eurip. Orest.* 5. *Bail.*] versus in hoorem Bacchi, qui Dithyrambus et ipse a Graecis icitur, a δὶς, bis, et θύρα, janua, quia binis foibus sit egressus, quippe bis natus, primum e emele matre, deinde e femore Jovis, ut habet *uidas* in V. Διθύραμβος, et innuit *Eurip.* in *Bacch.* . 515-521., vel quia educatus sit in antro διθύρῳ, l est bifori. [*Haec prorsus incerta. Alii duunt a λῦθι ῥάμμα, ut sic Jupiter exclamasse videaur, ut Bacchus prodire posset. V. *Voss. Etym.* . *A.*] *Hor. Od.* 4, 2, 10. de Pindaro: Seu per udaces nova dithyrambos Verba devolvit, numeisque fertur Lege solutis. ℙ Erat autem hoc geus carminis ita compositum, ut inventione, dictine ac numeris a communi carminis ratione abiret ongius et miram licentiam audaciamque referret, tpote quod a Bacchi furore percitis cantari solium. [Ex eo tragoediam ortam fuisse, docet *Aritot. Poet.* c. 4., ut ex carminibus ithyphallicis oriinem habuit comoedia. Triplex vero fuisse dithyamborum genus statuit *Roman. de Timkowsky* in *lct. Semin.* et *Societ. Philos. Lips. T.* 1. p. 204-31.: primum constabat oratione tumida et turbaa, verbis partim novis, partim novò sensu posiis, sententiis nulla certa via procedentibus, veruum vero harmonia sonora et quasi ebria, cujus xemplum exstat apud *Eurip. Bacch. v.* 64-165.: lterum longe moderatius, sanisque sensibus magis onveniens, quale fuit a Pindaro frequentatum, tete *Hor. l. c.*, cujusque fragmentum exstat apud *Dionys. Hal. de struct. orat. c.* 22.: tertium vero genus priori simile ex vana et tumida oratione, voabulis novis, barbaris perplexisque, cujus memiit idem *Dionys. ib. c.* 19., quodque maxime derilet *Aristoph.* in *Nub. v.* 330. et seqq. Apud Romaos, genus hominum ob probitatem et morum severitatem a Graecis valde discrepans, minori fuit n pretio, ut affirmat *Cic. l. c.* in v. praec., cum etiam Bacchanalia Romae senatusconsulto sublata fuerint. V. BACCHANALIA. *F.*] Exemplum tanen hujus carminis habes apud *Senec. Oedip. v.* 403. et seqq. et apud *Hor. Od.* 2, 19. et *ib.* 3, 25. *Cic. Or.* 3, 48. Ex illis modis procerior quidam numerus effloruit; inde ille licentior et divitior fluxit dithyrambus, cujus membra et pedes sunt in omni locupleti oratione diffusa. [*De dithyrambo cf. *Bentl.* ad *Phalaridis epistolas* p. 295. *B. A.*]

DĪTĬO et Dicio, onis, f. ἐπικράτεια, plena potestas alicujus rei, quae data ac dedita sit, [*Forc.* in II. ed. ita: locus, regio, ubi quis jus vel imperium exercet,] imperium, dominium. [*Voss.* in *Etym.* a *dite* pro *divite* perperam derivat, cum potius a δίκη, jus, judicium, quod quis alicubi exercet, derivanda vox sit: hinc in *Gloss. Cyrill.* et in *Fragm. Jur. Antejustin.* editis ab *A. Maio* p. 60. scribitur *dicio*, ut nempe sit a *dica*, quam vocem videsis suo loco: hoc etymon confirmat quantitas paenultimae. *F.* *Sed cf. nos *in fin.*] *Cic. Leg.* 2, 7. Vi, ditione atque numine Deorum geruntur res. [*Imitatur Plin. Pan.* 4.] *Id. Font.* 1. Sub imperium ditionemque alicujus cadere. *Id. Prov. cons.* 13. Redigere in ditionem nostram totam Galliam. *Id. Verr.* 2, 1, 21. Urbes sub imperium populi R. ditionemque subjungere. Et *ib.* 38. Tenere aliquem in sua potestate ac ditione. *Id. Agr.* 2, 27. *extr.* Redigere aliquid in suam ditionem ac potestatem. *Id. Divin. Verr.* 21. Nationes, quae in amicitiam populi R. ditionemque sunt. *Id. Verr.* 2, 4, 27. Esse in regno ac ditione alicujus. [*Liv.* 4, 8. sub ditione magistratus ejus (i. Censoris) esse.] *Virg. A.* 1, 240. et 626. Ditione tenere aliquam regionem aut populum. *Id. ib.* 7, 737. Late ditione premere populos. *Caes. B. C.* 1, 33. Aeduos in servitute atque in ditione Germanorum teneri. *Curt.* 6, 5. Permittere se ditioni alicujus. *Id.* 4, 1. Regionem urbi appositam ditioni ejus adjecit. Et *ib.* 4. Mare suae ditionis fecit. [*Liv.* 30, 7. concedere in ditionem. *Id.* 32, 31. (40, 28.) venire. *Id.* 21, 61. in jus ditionemque recipere. *Id.* 26, 43. in ditionem tradere. *Id.* 7, 31. dare. *Suet. Claud.* 25. redire in ditionem domini.] *Suet. Vesp.* 8. Commagenem ditionis regiae usque ad id tempus, in provinciarum formam redegit, *h. e.* quae regia consuetudine ac legibus ab uno regebatur. ℙ Dicitur aliquando de privato domino ac potestate. *Gell.* 5, 19. Tutoribus in pupillos tantam esse potestatem fas non est, ut caput liberum alienae ditioni subjiciant. ℙ Odiose dicit *Cic. Quint.* 30. *ad f.* Si fas est respirare Quintium contra nutum ditionemque Naevii. ℙ Translate. *Sil.* 7, 506. sed enim ditione carere Virtutem et poenas vincentibus esse repostas, *h. e.* imperio, auctoritate, potestate, jure. Sunt verba vulgi obtrectantis Fabio cunctatori, qui Minucium magistrum equitum pugnare, se absente, vetuerat. ℙ Negant grammatici, *Serv.* ad *A.* 1, 744., *Diomed.* 1. p. 288. et 316., *Prisc.* 11. p. 924. et alii, hujus vocis rectum casum singularem in usu esse. [*Ideo autem nominativus h. v. non exstat, quia passiva tantum ejus est significatio, non activa; non enim derivandum est a δίκη, ut vult *Furl.*, sed etymon est in *dare* = *dere*, unde *detio*, *ditio*. Proprie igitur pertinet ad id, quod regitur, non ad id, quod regit. Mirum omnino, *Furl.* recte explicare (V. ab init.), sed nihilominus contra suam explicationem derivari velle a δίκη. ℙ V. etiam DEDITIO.]

*DITIONES, um, populi Dalmatiae. *Plin.* 3, 22. *B. A.*

DĪTĬOR et Ditissimus. V. DIS.

DĪTIS. V. DIS.

DĪTISSĬMĒ, adv. superl. *Appul. de Deo Socr.* Domos ditissime exornare.

DĪTĬUS, adv. comparat. *Stat. Silv.* 1, 5, 30. non unquam aliis habitastis in antris Ditius.

DĪTO, as, a. 1. πλουτίζω, divitem facio. *Liv.* 21, 60. Castra militem ditavere. *Val. Fl.* 6, 145. Mellis honos Torinis: ditant sua mulctra Satarchen. *Hor. Epod.* 1, 32. Satis superque me benignitas tua Ditavit. *Id. A. P.* 56. cum lingua Catonis et Enni Sermonem patrium ditaverit, *h. e.* auxerit. *Claud. Cons. Mall. Theod.* 29. Moenia quae quondam famulus ditavit Hydaspes, *h. e.* Macedonia, quam Persae et India debellata ab Alexandro spoliis et praeda ditavit. *Id. VI. Cons. Honor.* 72. tecum praelarga vocavit Ditandas ad dona tribus.

DITRŎCHAEUS, i, m. διτρόχαιος, pes constans ex duobus trochaeis, idem ac dichoreus, ut *civitate*, *dimicare*. *Diomed.* 3. p. 477.

DĪŪ, adv. καθ' ἡμέραν, die, diei tempore. *Pl. Cas.* 4, 4, 5. Noctuque et diu viro subdola sies. *Id. fragm.* et *Titin.* ap. *Non.* 2, 230. Nec noctu nec diu quietus. *Sall.* ap. *Char.* 2. p. 185. Noctu diuque stationes et vigilias tentare. ℙ Saepe significat multorum dierum continuationem et ponitur pro longo tempore. *Cic. Senect.* 19. Quamquam, o Dii boni, quid est in hominis vita diu? *Id. Marcell.* 9. Quid est enim omnino hoc ipsum diu, in quo est aliquid extremum? *Id. Cluent.* 71. Hic satis diu in miseriis fuit. *Id. Quint.* 31. Saepe ac diu jacuit. *Pl. Curc.* 1, 2, 27. At jam bibes. *An.* diu fit. *Cic. Phil.* 13, 5. et *Or.* 1, 33. et *Or.* 1. et *Att.* 4, 13. Diu multumque. *Id. Agr.* 2, 32. De Capua multum est ac diu consultum. *Id. Senect.* 2. *ad f.* Cum multum diuque vixeris. *Pl. Ps.* 2, 3, 21. Nimis diu et longum loquor. *Ter. Ad.* 4, 5, 15. Neque diu huc commigrarunt. *Pl. Merc.* 3, 1, 44. Nam illi quidem haud diu est, cum dentes exciderunt. ℙ Pro jamdiu. *Varro* ap. *Non.* 2, 71. Quod arci, quos summo opere jecerat, fessi pondere diu facti, celeriter corruissent. *Cic. Or.* 1, 30. Omnia, quae diu cupimus. *Brut.* ad *Cic. Fam.* 11, 13. *extr.* Copiae, quas diu simulatione reipublicae comparabant. ℙ *Jamdiu* et *Jam diu* longius tempus designat, quam *diu* et ad praeteritum tempus refertur, πάλαι. *Cic. Att.* 1, 19. *ad f.* Conventus, qui initio celebrabantur, jamdiu fieri desierunt. *Ter. Eun.* 5, 7, 1. Nunquam quidquam jamdiu, quod magis vellem evenire, mihi evenit. ℙ Quoties actio adhuc durat, cum praesenti jungitur. *Cic. Div. Verr.* 8. Quod populus R. jam diu flagitat. Et *Verr.* 2, 4, 47. De quorum religione jamdiu dicimus. ℙ *Jamdiu est*, sequente *cum*: raro sequente *quod*, rarius *ut*. *Pl. Asin.* 2, 1, 3. Jamdiu est factum, cum discesti ab hero. *Id. Amph.* 1, 1, 146. Agite pugni: jam diu est, quod ventri victum non datis. *Jam diu est*, *ut* habet *Augustin. Retract.* 1, 1. et *ep. ad Hieron.* 71. ℙ *Jamdiu est*, *postquam* huc pertinet. *Pl. Pers.* 5, 2, 41. Jamdiu factum est, postquam bibimus. ℙ Comp. *Diutius* ap. *Cic. Verr.* 2, 1, 13. Ne diutius teneam. *Id. Att.* 7, 3. Ne diutius anno in provincia essem. Sup. *Diutissime* apud *eund. Pis.* 37. Quod te diutissime torsit. *Id. Amic.* 1. Qui diutissime senex fuit.

DĪVĂ. V. DIVUS.

DĪVĂGOR, aris, dep. 1. πλανάομαι, vagor, huc atque illuc oberro. *Lactant.* 4, 3. *ad f.* Animus in multa dispersus huc illuc divagatur. *Id. Ira D.* 9. *extr.* Ne longius divagetur oratio. Ubi alii leg. *devagetur*. *Imp. Justin. praef. de emendat. Cod. n.* 2. Constitutiones, quae extra corpus ejusdem Codicis divagabantur.

DĪVĀLIS, e, adj. idem quod divinus. *Spartian. Carac.* 11. Divale nomen. *Justin. praef. de emendat. Cod. n.* 4. Divales constitutiones, *h. e.* imperatorum, qui *Divi* appellari solebant. *Coripp.* 1, 42. Divalis origo. ℙ *Divalia*, *um*, dies festus Romae XII. Kal. Jan., ut est in Vet. Kalendario apud *Grut.* 133. [et in Kalend. Praenestino a *Petr. Franc. Fogginio* Romae edito et illustrato, ex quibus patet, *Divalia* fuisse festa *F.*], quae et *Angeronalia* nuncupata sunt.

DĪVĀRĬCĀTUS, a, um, part. a *divarico*, diductus, distentus, extensus. *Vitr.* 10, 2. Tigna a capite fibula conjuncta et in imo divaricata. *Prud.* περὶ στεφ. 5, 252. Divaricatis cruribus. *Ammian.* 22, 11. pedibus.

DĪVĀRĬCO, as, avi, atum, a. 1. διασκελίζω, diduco, in hanc et illam partem distendo, distraho, disjungo. Dictum est autem, inquit *Non.* 1, 147., ab his, qui vitio naturae ita sunt pedibus discretis, ut eos in diversum habeant separatos. *Cic. Verr.* 2, 4, 40. In ea (*statua*) hominem divaricari ac deligari jubet. *Varr. R. R.* 2, 5. de bove: Nec cujus ungulae divaricent (*subaudi* se), *h. e.* diducantur. *Cato R. R.* 45. Ternas taleas ponito, easque divaricato super terram, *h. e.* in diversum dirigito.

DĪVELLO, is, elli (*saepius quam* vulsi) [*cf. de illa forma, quae affert *Heins.* ad *Ov. Her.* 6, 183.], vulsum, a. 3. διασπάω, distraho, disjungo, separo. *Cic. Off.* 3, 18. *extr.* Res a natura copulatas audebit divellere. *Id. Sull.* 20. *ad f.* Qui tanto amore suas possessiones amplexi tenebant, ut ab his membra divelli citius ac distrahi posse diceres. *Sall. Cat.* 50. Divellere liberos a parentum complexu. *Curt.* 3, 5. et abripere aliquem. *Ov. Met.* 11, 38. Quae postquam rapuere ferae, cornuque minaci Divellere boves, *h. e.* dissiparunt, disperserunt. *Hirt. B. Afr.* 88. Dum medicus familiaresque vulnus obligare coepissent, ipse suis manibus vulnus crudelissime divellit atque se interemit. *Gell.* 15, 16. Quercum discidit divellitque. *Virg. A.* 4, 600. Non potui abreptum divellere corpus et undis Spargere? Sic *Ov. Met.* 8, 877. suos artus lacero divellere morsu. *Senec. Hipp.* 1173. Membra taurus divulsit. ℙ Cum ablat. sine praeposit. *Hor. Od.* 1, 36, 19. nec Damalis novo Divelletur adultero. *Ov. Met.* 14, 115. ramumque suo divellere trunco. ℙ *Divellere* pro *depilare* V. DEVELLO. ℙ Est etiam tollere, adimere. *Hor. Ep.* 1, 10, 18. divellit somnos cura. *Cic. Off.* 2, 23. *ad f.* Commoda civium non divellere. ℙ Translate. *Cic. Planc.* 33. Distineor tamen et divellor dolore et in causa dispari offendi te a me, doleo. ℙ Est etiam dirimere, dissociare. *Cic. Quint.* 6. Divellere affinitatem. *Senec. ep.* 6. amicitiam.

DĪVENDĬTUS, a, um, part. a *divendo*. *Liv.* 1, 53. Praeda divendita. Al. leg. *divendenda*. *Tac. A.* 6, 17. Bonis damnatorum divenditis. Adde *Liv.* 3, 13.

DĪVENDO, is, didi, ditum, a. 3. διαπιπράσκω, idem quod vendo, vel pluribus et varie vendo. *Cic. Agr.* 1, 3. Bona populi R. divendere. [*Liv.* 1, 53. praedam. V. intpp. Vulgo leg. *dividenda*.]

[DĪVERBĔRĀTUS, a, um, part. a *diverbero*, valde, hinc et inde verberatus. *Curt.* 4, 4. Bellua diverberatis fluctibus allevans semet, utrinque conspecta est. *Lactant.* 2, 7. *ad f.* Antronius Maximus quidam diverberatum servum medio circo ad supplicium duxerat.

DĪVERBĔRO, as, avi, atum, a. 1. καταπαίω, idem quod verbero; vel ex hac atque illa parte verbero; vel verberando dirimo. *Virg. A.* 5, 503. Sagitta volucres diverberat auras. Et *ib.* 6, 294. frustra ferro diverberet umbras. *Lucr.* 2, 151. aerias sol diverberat undas.

DĪVERBĬUM, ii, n. pars est comoediae, in qua diversorum personae versantur. In canticis enim una tantum debet esse persona aut, si duae fuerint, una ex occulto audiat nec colloquatur. Ita *Diomed.* 3. p. 489. V. CANTICUM. Quare diverbia soli histriones pronunciabant; cantica vero temperabantur modis, non a poeta, sed a perito musicae artis factis, ut *Donat. prolegom.* ad *Ter. sub f.* docet. *Liv.* 7, 2. Inde ad manum cantari histrionibus coeptum diverbiaque tantum ipsorum voci relicta. ℙ Hinc patet *diverbium* dici, quia in eo diversi verba faciunt. ℙ Diverbii partes sunt actus et scenae: item protasis, epitasis et catastrophe, de quibus V. *Voss. l.* 2. *Poetic. institution. c.* 5. ℙ Primus ejus inventor fuit Aeschylus, qui, cum ante unicus foret histrio, adhibuit duos. *Aristoteles*, *Hor. A. P.* 279. et ex his *Voss. l. c. c.* 12. ℙ Apud *Petr. fr. Trag.* 64. *Burm.* legitur *deverbium*.

DĪVERGĬUM, ii, n. locus, ubi amnis in diversum vergit, divortium. *Sicul. Fl. de condit. agror.* ap. *Goes. p.* 24. Territoria inter civitates alia fluminibus finiuntur, alia summis montium jugis ac divergiis aquarum. [*Cf. de h. v. *Drak.* ad *Liv.* 38, 45.]

DĪVERRO. V. DEVERRO.

DĪVERSĒ, adv. κεχωρισμένως, diversis partibus vel diverso modo. *Hirt. B. Afr.* 40. Horum corpora toto campo prostrata diverse jacebant. *Sall. Cat.* 61. Pauci paulo diversius conciderant. *Ter. Andr.* 1, 5, 25. Quae meum animum diverse tra-

lunt. *Manil.* 5, 330. Garrula quae modulis diverse tibia format. *Suet. Tib.* 66. Quibus diversissime alliciebatur. *Gell.* 7, 17. *a med.* Virgilius verbo isto utitur, a tua sententia diverse. ℙ Olim *divorse* dictum fuit: et apud *Terent.* al. leg. *diversae*, scil. curae.

DIVERSICOLOR, oris, adj. qui variis est coloribus, ποικιλόχροος. *Capell.* 1. p. 6. Diversicolor fluentorum discrepantium unda. *Id.* 8. p. 274. Metalla diversicoloria.

DIVERSITAS, atis, f. διαφορὰ, dissimilitudo, varietas. *Plin. ep.* 7, 30. Quantum diversitas ingeniorum pateretur. *Quint.* 10, 5. Multiplex personarum, causarum, dictorum diversitas. *Plin.* 6, 26, 30. Inconstantiam mensurae diversitas auctorum facit. Et 20, 5, 19. Reliqua inter medicos mira diversitas. [**Tac. G.* 15. delegata domus cura feminis senibusque; ipsi hebent, mira diversitate naturae, cum iidem homines sic ament inertiam et oderint quietem, i. e. repugnantia. V. intpp. ad h. l.] *Frontin. Aquaed.* 24. Diversitas inter unciam et digitum.

DIVERSITO. V. DEVERSITO.

DIVERSITOR. V. DEVERSITOR.

DIVERSOR, aris. V. DEVERSOR.

DIVERSOR, oris. V. DEVERSOR.

*DIVERSORIARIUS, i, m. πανδοχεύς *Gloss. Gr. Lat. B. A.*

DIVERSORIOLUM, i, n. diminut. diversorii. *Cic. Fam.* 12, 20. Sinuessanum diversoriolum contempsisti. Adde *Att.* 14, 8.

DIVERSORIUM et Deversorium, ii, n. πανδοχεῖον, hospitium, locus, in quem non habitandi, sed ad tempus commorandi causa divertimus, (ut fit in itinere aut cum amicos visimus et apud eos commoramur) sive publicus sit sive privatus sive meritorius sive non. [*Accurate de vi h. v. et quid differat *diversorium* ab *hospitio* et *taberna* exposuit *Manut.* ad *Cic. Fam.* 6, 19. *ab in.* Quod ad scripturam, *Drak.* ad *Liv.* 44, 42. praefert *devers.*; nam, *devertit*, inquit, qui de via deflectens hospitium subit. At *divertit*, qui a regia via discedens semitam inde in diversa tendentem incedit.] *Cic. Fam.* 6, 19. Nam et villa et amoenitas illa, commorationis, non diversorii. *Id. Or.* 2, 57. *extr.* Defessus jam labore atque itinere disputationis, requiescam in Caesaris sermone, quasi in aliquo peropportuno diversorio. *Id. Rosc. Am.* 46. Si domus haec habenda est potius, quam officina nequitiae et diversorium flagitiorum omnium. *Id. Fam.* 7, 23. *circa med.* Libentius emerim diversorium Tarracinae, ne semper hospiti molestus sim. Et *Liv.* 21, 63. Diversorium hospitale. Adde *Cic. Phil.* 2, 41., *Senect.* 23. et *Att.* 4, 12. et *Petr. Sat.* 9., ubi de meritorio hospitio sermo est. Ubique autem alii per *de* scribunt. V. DIVERTO.

DIVERSORIUS, a, um, adj. ad divertendum seu hospitii causa commorandum pertinens, ut Diversoria taberna apud *Varr. R. R.* 1, 2. *a med.* et *Suet. Ner.* 27. V. DEVERSORIUS.

DIVERSUS (*olim* Divorsus), a, um, part. a *diverto* (et cum de pluribus sermo est), in aliam partem versus, huc et illuc versus, in varias partes versus. *Pl. Truc.* 4, 3, 13. Omnium primum diversae state, neve inter vos significetis. *Id. Mil. a.* 5. *v.* 14. Distennite hominem divorsum, *h. e.* divaricatis cruribus. *Virg. A.* 11, 855. et *ib.* 5, 166. Cur, inquit, diversus abis? huc dirige gressum. *Id. ib.* 9, 415. Diversi circumspiciunt. *Id. ib.* 1, 70. submersas obrue puppes Aut age diversas. *Nep. Dat.* 11. Cum aliquandiu in colloquio fuissent et diversi discessissent. *Liv.* 44, 43. In silvam ventum est, ubi plures diversae semitae erant. *Caes. B. G.* 2, 24. Cum Numidas diversos dissipatosque, in omnes partes fugere vidissent. [**Tac. G.* 28. sedes promiscuas adhuc et nulla regnorum potentia diversas, i. e. divisas. Etiam ad animum refertur. *Prop.* 1, 10, 15. possum ego diversos iterum conjungere amantes. V. *Burm.*] ℙ Item variis in locis positus, dissitus, oppositus. *Sall. Cat.* 20. Sed ego quae mente agitavi, omnes jam antea diversi audistis [*i. e. alii in aliis locis. Sciendum enim est, *diversus* ut *primus*, *medius*, *ultimus* construi, *h. e.* ita, ut ad nostram loquendi rationem adverbiorum vice fungi videantur. *Hirt. B. G.* 8, 19. diversum proelium, i. e. diversis locis commissum.] et *Cic. Verr.* 2, 4, 52. *sub f.* Portus, qui cum diversos inter se aditus habeant, in exitu conjunguntur et confluunt. *Id. Somn. Scip.* 6. Duo cinguli terrae maxime inter se diversi, *h. e.* duo circuli polares. *Liv.* 4, 22. Diversissimis locis subeundo ad moenia, ab sensu operis hostes avertebat. [**Lucan.* 2, 467. Varus — per diversa ruens neglecto moenia tergo, — fugit, i. e. per ea moenia, quae aversa erant ab oppugnantibus.] *Tac. A.* 3, 59. Diverso terrarum distineri, *h. e.* longe abesse. *Cic. Manil.* 4. Loca duo disjunctissima maximeque diversa. Et *ib.* 16. Loca tam longinqua tamque diversa. [**Virg. G.* 3, 32. triumphi diverso ex hoste, i. e. quorum alter in occidente, alter in oriente habitat.] *Id. Brut.* 74. Confluxerunt in hanc urbem multi ex diversis locis. *Id. Agr.* 2, 32. Corinthus duo maria, maxime navigationi diversa, paene conjungit, cum pertenui discrimine separentur. *Tac. A.* 3, 2. Etiam quorum diversa oppida, tamen obvii. [**Tac. Agr.* 11. procurrentes in diversa terrae. V. *Gron.* ad h. l. coll. *Walch. Sil.* 17, 546. arva diversa spatio procul a certamine pugnae.] ℙ Item adversus, contrarius. *Liv.* 1, 28. In diversum iter concitati equi. [**Id.* 21, 31. Rhodanus et Arar, diversis ex Alpibus decurrentia, i. e. ex alia atque alia earundem Alpium parte.] *Suet. Caes.* 20. Diversa factio. *Liv.* 34, 4. Diversa duo vitia, avaritia et luxuria. [**Sall. Cat.* 2, 1. reges diversi, pars ingenium, alii corpus exercebant, i. e. in contrarium abeuntes. *Id. ib.* 5, 8. pessima ac diversa inter se mala, luxuria atque avaritia. V. quos laudat *Kritz.* coll. *Drak.* ad *Sil.* 1, 264. e diversa socios arcessere ripa. *Prop.* 1, 3, 31. diversae fenestrae, i. e. exadverso positae. — Pari modo, ut haec exempla monstrant, de loco ac spatio et de animo dicitur.] *Suet. Aug.* 51. Diversarum partium multi venia donati. *Id. Gramm.* 9. Diversae partis advocatus. *Cic. Acad.* 4, 32. Certa cum illo, qui a te totus diversus est; noli mecum, qui hoc quidem certe tibi assentior. [**Liv.* 32, 38. regionis a se diversae, i. e. sibi inimicae et contrariae.] *Calp. Ecl.* 4, 9. nec te diversus Apollo Respicit, o juvenis. *Tac. A.* 13, 57. Victores diversam aciem Marti ac Mercurio sacravere, *h. e.* aciem hostium. ℙ Item dissimilis, differens, ἀλλοῖος. *Cic. Or.* 1, 61. Varia et diversa studia. *Id. Inv.* 1, 33. Diversa et dissimilis pars. *Id. Phil.* 5, 18. Longissime diversa ratio. *Quint.* 9, 2, 45. Verba verbis diversa et sermoni sensus. [**Id.* 2, 5, 22. alterum, quod huic diversum est. *Id.* 8, 6, 55. Cf. de hac constructione *Spald.* ad priorem locum.] *Vell.* 2, 75. Diverse praesentibus et contraria exspectatis sperare. *Cic. Brut.* 90. Haec videntur esse a proposita ratione diversa. *Tac. Agr.* 32. Exercitus contractus ex diversissimis gentibus. *Plin.* 12, 19, 43. Pretia nulli diversiora. ℙ Cum genit. *Tac. A.* 14, 19. Ut par ingenio, ita morum diversus. *Id. H.* 4, 84. Qui diversus animi, modo pavescere, modo etc., *h. e.* ambigens et varie animo agitatus. ℙ Sequente *ac* et *quam*. *Plin.* 10, 12, 14. Diversa in hac ac supradicta alite quaedam. *Id.* 19, 8, 44. Eruca diversae est, quam lactuca, naturae. Adde *Quint.* 1, 4, 29. *Pransus* quoque atque *potus* diversum valent, quam indicant. ℙ *Diversa mens*, agitata et cogitatione se in omnes partes versans. *Stat. Ach.* 1, 199. quibus abdere terris Destinet, huc illuc diversa mente volutat. ℙ *Diversi homines* sunt multi et varii. *Cic. Phil.* 2, 37. Sunt ea innumerabilia, quae a diversis emebantur. ℙ In diversum. *Plin.* 11, 45, 101. Cetera animalia in diversum posterioribus articuli pedibus; quam prioribus. *Liv.* 25, 11. *extr.* Utrum priore anno, an hoc facta sit, in diversum auctores trahunt. Adde *Tac. A.* 12, 69. ℙ E diverso, i. e. contra, aliter. *Suet. Dom.* 9. Immo e diverso magna saepe abstinentiae et liberalitatis experimenta dedit. *Plin.* 23, 4, 39. Oleum e diverso, quam in cibos, eligitur. *Id.* 17, 22, 35. *n.* 7. Ut vites binas accipiant e diverso, i. e. alteram alteri oppositam. *Justin.* 30, 4. Cum in aciem exercitum, instructis e diverso hostibus, produxisset, i. e. ex adverso. [**Aur. Vict. V. Ill.* 14. Vejentes pecora ex diverso in conspectu eorum protulerunt. V. *Arntzen.* ad h. l.] ℙ Ex diverso, i. e. a diversis partibus. *Senec. Brev. vit.* 8. Vires ventorum ex diverso furentium. ℙ Item e contra, e diverso. *Arnob.* 4. p. 138. Sed ex diverso nescio quis, unde, inquit, scimus? etc. [**Tac. H.* 3, 13. quas enim ex diverso legiones? i. e. ab altera parte.] ℙ Per diversum, *Plin.* 36, 25, 62. Necessarium binas per diversum coassationes substerni, i. e. *der Queere*, *queerüber*. [*Aliter *Tac. A.* 15, 15. Reges per diversum iere, i. e. contrarias sententias secuti sunt.] ℙ Comp. *Diversior* (et ap. *Lucr.* 3, 804. et *Gell.* 6, 6. et 20, 1.) Superl. *Diversissimus*. V. supra. ℙ [*Permutantur *diversus* et *divisus*. V. intpp. ad *Tac. G.* 28. ad *Prop.* 1, 10, 15. *Cort.* ad *Lucan.* 1, 683. 3, 235. 273. coll. *Drak.* ad *Liv.* 21, 55, 2. et 10, 33, 10. — et *desertus*, V. ad *Virg. A.* 3, 4. ℙ Quid differant *varius*, *diversus*, *contrarius* docet *Döderl. Syn.* III. p. 269.]

DIVERTICULUM, i, n. ἐκτροπή, semita transversa, quae a latere est viae militaris, locus, ubi iter deflectimus. [*Cf. *Drak.* ad *Liv.* 44, 42, 2. coll. 1, 51, 8.] *Cic. Pis.* 22. *ad f.* Quos tu Maeandros, dum omnes solitudines persequeris, quae diverticula flexionesque quaesisti? *Frontin. Aquaed.* 5. Concipitur Appia via Praenestina, diverticulo sinistrorsum passuum septingentorum octoginta. ℙ Diverticulum fluminis est, ubi a recto alveo deflectit, vel ubi pars aquarum ejus alio derivatur. *Martian. Dig.* 44, 3, 7. et *Papinian. ib.* 41, 3, 44. *extr.* Item locus, in quem e via divertimus, diversorium, hospitium. *Liv.* 1, 51. *ad f.* Cum gladii abditi ex omnibus locis diverticuli protraherentur. (Paulo supra *diversorium* dixerat.) *Tac. A.* 13, 25. Nero itinera urbis, et lupanaria, et diverticula veste servili pererrabat. *Ter. Eun.* 4, 2, 7. Ubi ad ipsum veni diverticulum, constiti. ℙ Translate *Liv.* 9, 17. Ut plus justo ab rerum ordine declinarem et legentibus velut diverticula amoena quaererem. *Quint.* 9, 2. *post med.* Rectum genus approbari, nisi maximis viribus, non potest: haec diverticula et anfractus suffugia sunt infirmitatis. *Id.* 10, 1. Depulsi a recta via, necessario ad eloquendi quaedam diverticula confugiunt. ℙ Est etiam declinatio a proposito in dicendo. *Juven.* 15, 72. A diverticulo repetatur fabula. *Rutil. Itiner.* 2, 61. Sed diverticulo fuimus fortasse loquaces: Carmine proposito nunc repetamus iter. ℙ Item suffugium, asylum. *Pl. Capt.* 3, 3, 8. Nec confidentiae usquam hospitium est, nec diverticulum dolis. [**Cic. Rosc. Com.* 17. hoc quum sentit Saturius esse apertum, aliud fraudis et insidiarum eodem vestigio diverticulum reperit, i. e. latebram.] *Cic. Partit.* 39. Ne diverticula peccatis darentur, *scil.* viae effugiendi poenas. *Quint.* 12, 3. *ad f.* Ad diverticula desidiae confugere. *Plin.* 10, 50, 71. Diverticulum inventum in fraudem legum. ℙ Aquarum calidarum diverticula *Plin.* 29, 1, 8. vocat artes medicorum, qui per varias aquarum et medicamentorum vias sanitatem corporibus quaerunt, quae simplici rectaque via parari potest. ℙ Diverticulum significationis *Gell.* dicit 4, 9. cum a nativa propriaque significatione ad aliam in voce quapiam usurpanda transitur. ℙ Multis placet scribi *deverticulum*, ut in DEVERTO et in v. seq. dicitur.

DIVERTO, (olim *Divorto*) is, erti, ersum, a. 3. et Divertor, eris, ersus sum, ἐκτρέπομαι, de via deflecto, commorandi paulisper causa ab recto itinere decedo, apud aliquem hospitor. Activum est et accusativum *me*, *te*, *se* habet, qui fere omittitur et subauditur. *Cic. Div.* 1, 27. Cum duo una iter facerent, et Megaram venissent, alter ad cauponem divertit, ad hospitem alter. *Id. Att.* 10, 16. *ad f.* Hortensius venerat, et ad Terentiam salutatum diverterat. *Id. Off.* 2, 18. *extr.* Quicumque Laciades in villam suam divertisset. *Id. Mil.* 19. Ad villam suam divertere. *Id. Phil.* 13, 6. Nunciant, se divertisse Massiliam. *Liv.* 42, 1. *a med.* Diverti apud aliquem. *Id.* 44, 43. et *Plin. Pan.* 52. *extr.* Divertere via. *Curt.* 4, 9. ab Aegypto in Africam. et *sub f. ejus lib.* longius. ℙ Passive, *Cic. Att.* 3, 7. Itineris causa ut divertar, primum est devium etc. Al. leg. *ut devorterem. Id. Fontej.* 5. Si qui Cobiamacho diverterentur, neque Tolosam ire vellent. *Pl. Poen.* 3, 3, 60. Ut divortatur ad me in hospitium optimum. *Id. Mil.* 2, 2, 85. Divortier hospitio apud aliquem. ℙ Translate est a re proposita deflectere. *Liv.* 35, 40. Consulibus designatis (inde enim diverteram) Quintius et Domitius in provincias profecti sunt. *Cic. Fam.* 12, 25. *a med.* Sed redeamus ad illud, unde divertimus. *Plin.* 2, 7, 7. In haec divertisse non fuerit alienum. *Ov. A. Am.* 3, 425. quid ad medicas, Erato, diverteris artes? *Id. Met.* 9, 62. Inferior virtute meas divertor ad artes. ℙ Sumitur et pro discedere. *Suet. Pers. sub f.* A schola et magistris divertere. *Papin. Dig.* 5, 1, 42. Si uxor a legato diverterit. *Ulp. Dig.* 9, 2, 27. *ad f.* Sive diverterit, sive nupta est adhuc, *h. e.* divortium fecerit. *Gell.* 4, 3. Matrimonia divertentia, *h. e.* quae per divortium dissolvuntur. ℙ Et pro, alio, vel in diversas partes vertere. *Lucan.* 2, 469. victor fugientibus instat Divertitque acies. [**Cort.* praefert *devertit*, quem cf. ad h. l. Equidem illud melius quadrare arbitror.] ℙ Item abducere, avertere. *Id.* 6, 317. Tentavere suo comites divertere Magnum Hortatu. et 591. Quaeque suo ventura potes divertere cursu. ℙ Item ire, proficisci. *Ter. Ph.* 2, 1, 81. Deos Penates hinc salutatum domum divertar. *Gell.* 12, 1. Divertere ad domum. ℙ Item translate dissimilem ac diversum esse. *Pl. Epid.* 3, 3, 22. Divortunt mores virgini longe ac lupae. ℙ Malunt critici sane multi (et nos in DEVERTO monuimus) hoc verbum ejusque derivata *diverticulum*, *diversor*, etc. per *de* scribere, quod ita habeatur in opt. MSS. plurimis, et quod quaedam deflectendi et deorsum tendendi actio ubique significetur. Verum quia etiam separatio et disjunctio et discessio quaedam a recto itinere in eo inest, quae rectius per *di*, quam per *de* exprimitur; per *di* quoque recte scribetur. Tu neutrum damnaveris, neutrum praetuleris. [*Certe in permultis locis, prout rem cogitaveris, utrumque recte habere potest. Magna igitur ubique cautio adhibenda et de singulis locis, priusquam corrigatur, accurate quaerendum est.]

DIVES, vitis, adj. πλούσιος, qui rerum copia instructus est, locuples, abundans, copiosus, opulentus, affluens. *Varr. L. L.* 4, 17. Dives a Divo, qui, ut Deus, nihil indigere videtur. *Pl. Trin.* 2, 4, 99. Dei divites sunt, Deos decent opulentiae. *Cic. Parad.* 6, 1. Quem enim intelligimus divitem, aut hoc verbum in quo homine ponimus? opinor, in eo, cui tanta possessio est, ut ad liberaliter vivendum facile contentus sit. *Id. ib.* 3. Uter est divitior, cui deest, an cui superat? et *in f.* Non modo non copiosi ac divites, sed etiam inopes ac pauperes existimandi sunt. *Ov. Her.* 16, 34. Oppida sunt regni divitiora mei.

rg. Ecl. 2, 20. Dives pecoris. [*Pro genitivo rarii non raro ablat. substituunt. V. Drak. ad l. 5, 260.] Id. G. 2, 468. opum variarum. Id. 9, 26. exercitus omnis Dives equum, dives piai vestis et auri Hor. A. P. 421. Dives agris, ves positis in fenore nummis. Ov. Her. 11, 100. ilia dote dives. Val. Fl. 6, 204. dives ab omni rmento. ℙ Absolute more substantivi. Ov. Am. , 7, 50. Dives avarus. ℙ Item qui multi est retii. Virg. A. 6, 195. de ramo aureo: ubi pinuem dives opacat Ramus humum. Plin. 7, 29, 30. t pretiosissimum humani animi opus (Homeri liri) quam maxime diviti opere servaretur, h. e. crinio gemmis, auro et margaritis pretioso. Ov. l. Am. 1, 70. externo marmore dives opus. Id. 'ast. 2, 535. Munus dives. Prop. 3, 3, 26. Dives emma. Ov. Her. 16, 189. Parca sed est Sparte: cultu divite digna es. Lucan. 9, 659. partu Daaes et divite nimbo Ortus, h. e. imbre aureo. V. DANAE. ℙ Item quacumque re abundans. Val. Fl. 2, 636. Dives ager, i. e. fertilis. Ov. Fast. , 731. Amphitrite dives aquis. [*Ov. Am. 3, 6, 9. Ille fluens dives septena per ostia Nilus. Ubi . quae comparat Burm. Intelligendum enim est e aquarum copia.] Lucan. 3, 216. arbustis palmarum dives Idume. Ov. Pont. 3, 1, 102. Dives opia flendi. Virg. A. 10, 201. Mantua dives avis, . e. cujus majores conditoresque multi fuerunt. Hor. Ep. 2, 2, 121. Dives lingua, i. e. facunda: d. A. P. 509. Vena dives. Id. Ep. 1, 15, 19. pes dives, h. e. quae multa promittit. Sic Ov. Her. 17, 65. Munera tanta quidem promittit epitola dives, h. e. larga in pollicendo. Cic. Or. 3, 8. Inde ille licentior et divitior fluxit dithyrambus, h. e. verbis copiosior. Non. 2, 25. quoque ita egit. ℙ Pro divitior et divitissimus (quod multi leg. pud Cic. Div. 1, 36. et Off. 2, 17. et Nep. Phoc. .) usitatiora sunt ditior et ditissimus, quae V. in DIS. [At divitior quidem bis legitur apud Cic. de Rep. 1, 17 et 32. et divitissimus in Inscr. opt. notae ap. Betti, Notiz. d'un Colombajo etc. p. 269. dit. Mediol. C. Gargilius Haemon Proculi Philagri Divi Aug. L. Agrippiani F. peculio pauper, animo livitissimus. F.] ℙ In ablativo divite habet et liviti, ut Diviti cultu, apud Plin. 3, 1, 3.

*DIVEXATIO, onis, f. Augustino tribuitur. B. A.

DĪVEXO, as, avi, atum, a. 1. varie vexo, huc illuc pro libitu veho, asporto, diripio: a di, et vexo, quod a veho frequentativum est. Enn. apud Cic. Tusc. 1, 44. Heu, reliquias semiassi regis, denudatis ossibus, Per terram sanie delibutas foede divexarier. Cic. Phil. 11, 2. Omnia divexare et diripere cupiens. et ib. 13, 9. Agros divexat civium optimorum. Pl. Pers. 5, 2, 4. Rem meam divexavit. ℙ Item varie jacto, affligo. Suet. Ner. 34. Neque divexanda matre quidquam pensi habuit. [*Legi volunt h. v. editores apud Eund. Cal. 3.]

DĪVEXUS, a, um, adj. divaricatus, decussatus, hinc inde inclinatus, ut devexus deorsum inclinatus. Augustin. Confess. 10, 34. Jacob nepotibus suis ex Joseph divexas mystice manus imposuit. V. Genes. 48, 14.

DĪVĪĀNA, ae, f. eadem quae Diana seu Luna: eo quod divia, seu duas vias habens in altitudinem et latitudinem, ut docet Varr. L. L. 4, 10. ex lectione Scaligeri.

DĪVĪDĪA, ae, f. molestia, dolor, λύπη, δυσχέρεια. Pl. Bacch. 4, 6, 1. Nimio illaec res est magnae dividiae mihi, subterfugisse sic mihi hodie Chrysalum. et ib. 9, 110. Cave, tibi ducenti nummi dividiae fuant. Id. Stich. 1, 1, 19. Hae mihi dividiae ac senio sunt. et 3, 1, 40. Venire in dividiam. Adde Merc. 3, 4, 34. [*et Cas. 2, 2, 10. ubi alii dividue] et Varron., cujus verba in DESIDUO attulimus. Fulgent. de prisco serm. exponit tristitiam (quod est priori affine) affertque versiculum Propertii: Dividias mentis conficit omnis amor. Sed Petronio alii tribuunt, quia inter Propertii carmina non legitur. Refertur autem inter fragmenta Petronii p. 886. Burmanni. ℙ Nonius 2, 214. allatis Accio et Turpilio, taedium interpretatur. Sed hoc quoque priori simile est. At ib. 254. et Fest. discordiam significare docent, nempe a divido. Acc. ap. Non. ib. Ne horum dividiae et discordiae dissipent et disturbent tantas et tam optimas civium divitias. ℙ Dicendum igitur, hanc esse propriam hujus vocis vim: priores illas metaphoricas, quia omnis dolor et taedium dissensio quaedam et discordia animi est, a re molesta refugientis.

DĪVĪDĪCŬLA, dicuntur castella, ex quibus rivo communi aquam quisque in suum fundum ducit: a dividendo. Fest.

DĪVĪDO, is, isi, isum, a. 3. διαιρέω, διαμερίζω, in partes seco, partior, separo: a di, et iduo, as, (cum digammate Fiduo seu viduo) quod Etrusca lingua dividere est, ut Macr. Sat. 1, 15. a med. docet. Videntur enim Latini olim dividuo dixisse, postea divido. Caes. B. G. 1, 1. Gallos ab Aquitanis Garumna flumen, a Belgis Matrona et Sequana dividit. Hirt. B. Afr. 17. Dividere aliquid medium. Lucan. 5, 495. ex aequo. [*Id. 1, 109. regnum ferro.] Caes. B. G. 3, 2. Vicus in duas partes flumine dividitur. Cic. Or. 33. Dividere et partiri genus universum in species certas. Id. N. D. 3, 12. Secare aliquid ac dividere. Id. Tusc. 5, 14. Bona dividere tripartito. Id. Partit. 9. Quae ad faciendam fidem pertinent, in confirmationem et reprehensionem dividuntur. Id. Or. 2, 19. Dividere causam. [*Tac. A. 3, 15. defensionem (suam) a marito.] Nep. Thras. 1. Cum plurimorum bona publicata inter se divisissent. Pl. Stich. 5, 4, 15. Dividere aliquid cum alio. ℙ Dividere sententiam locutio est curiae, quam Ascon. ita exponit in Mil. 6. Cum aliquis in dicenda sententia duas pluresve res complectitur, eae si non omnes probantur, postulatur, ut dividat, id est ut de rebus singulis referatur. Non est ei, qui hoc postulat, oratione longa utendum, ac ne consurgendum quidem utique est: multi enim sedentes hoc unum verbum pronunciant, divide: quod cum auditum est, liberum ei, qui facit orationem, dividere. Haec Ascon. Cic. ib. Divisa sententia est, postulante nescio quo. Adde Fam. 1, 2. et Plin. ep. 8, 14. Hinc Senec. ep. 21. Quod fieri in senatu solet, faciendum ego in philosophia quoque existimo. Cum censuit aliquis, quod ex parte mihi placeat, jubeo illum dividere sententiam, et sequor. Adde Vit. beat. 3. ℙ Est etiam distrahere, divellere, dissitum facere. Stat. Th. 3, 165. non dextras miseris complexibus ausim Dividere. Ov. Pont. 1, 9, 48. Atque tuis toto dividor orbe rogis. Virg. A. 3, 383. Longa procul longis via dividit invia terris. Id. ib. 12, 45. quem nunc moestum patria Ardea longe Dividit. Ov. Trist. 1, 3, 73. Dividor haud aliter, quam si mea membra relinquam. [*Prop. 1, 12, 9. num me Deus obruit an quae Lecta Prometheis dividit herba jugis? i. e. diducit, solvit. Similia attulit Burm. Suet. Aug. 87. non dividit verba i. e. non disjungit in plures syllabas.] ℙ Item diffindere. Hor. Sat. 1, 1, 99. at hunc liberta securi Divisit medium. Sil. 2, 96. Ille vagam coelo dividit saepe volucrem, scil. sagitta. [*V. interprr. ad h. l.] Virg. A. 9, 750. Et mediam ferro gemina inter tempora frontem Dividit. [*Lucan. 3, 591. (cruor effluens) dividit animam. i. de eo, qui duobus vulneribus, altero adverso, altero averso, simul acceptis, animam efflat.] Plin. 36, 5, 4. n. 2. Dividere marmor cuneis. Cic. Tusc. 1, 18. extr. Ut ab his perrumpatur et dividatur crassus hic aer. Hor. Od. 1, 34, 6. Diespiter Igni corusco nubila dividens. Virg. A. 2, 234. Dividere muros. Prud. περὶ στεφ. 14, 81. dividere januas coeli, aperire fores. ℙ Item distinguere et ornare. Virg. A. 10, 134. Qualis gemma micat, fulvum quae dividit aurum. Plin. 8, 48, 74. Scutulis telam dividere. ℙ Item distinguere et dignoscere. Cic. Leg. 1, 16. Nos legem bonam a mala nulla alia, nisi naturae norma, dividere possumus. [*Id. Or. 32. Ambigue dicta dividi et explanari oportet. Tac. A. 13, 27. dignitatem ordinum, i. e. gradibus distinguere.] ℙ Item distribuere. Id. Sull. 15. Tabulas illas dividi passim et pervulgari, atque edi populo R. imperavi: divisi toti Italiae, emisi in omnes provincias. Hor. Od. 1, 36, 5. Caris multa sodalibus dividere oscula. Virg. A. 1, 201. Vina dividere sociis. [*Phaedr. 2, 6, 14. alicui dapem.] Id. G. 1, 209. de Libra coelesti: Et medium luci atque umbris jam dividit orbem. [*Lucan. 2, 10. Fatorum immoto divisit limite mundum, i. e. descripsit et partitus est mundum in certa fata. Sic Cort., qui simm. laudat.] Cic. Tusc. 3, 20. ad f. Bona viritim dividere. Pl. Aul. 1, 2, 30. Dividere argenti nummos in viros. [*Liv. 40, 59 divisit in singulos — tricenos aeris.] Ov. Fast. 3, 671. liba per populum. [*Suet. Caes. 44. aurum — promercale per Italiam provinciasque divideret (zum Verkauf ausgeben vertit B. Crus.) Alii volebant divenderet, quod glossatori debetur.] Nep. Eum. 8. In regione Persidis hiematum copias divisit. Justin. 14, 4. sub f. Antigonus domitores illos orbis exercitui suo divisit. ℙ Habet etiam obscenum sensum apud Petr. Sat. 11. et apud Pl. Aul. 2, 4, 4. et 7., quod Graeci dicunt διαμερίζω τὰ παιδικά. V. DIVISIO. ℙ Translate. Virg. A. 4, 285. Atque animum nunc huc celerem, nunc dividit illuc. Sic Catull. 62, 15. Nos alio mentes, alio divisimus aures. Hor. Od. 1, 15, 14. grataque feminis Imbelli cithara carmina divides, h. e. alternabis carmina sonitu citharae. Id. Epod. 11, 16. Dividere aliquid ventis, h. e. spargere, dissipare. Lucan. 2, 689. Buccina dividit horas. ℙ Divisse pro divisisse, Hor. Sat. 2, 3, 169., ubi al. didisse. ℙ [*Permutantur dividere et divendere, V. supra locos Suet. coll. Drak. ad Liv. 1, 53, 3. et dimittere, Drak. ad Sil. 2, 96. ad Liv. 5, 43, 5.]

DIVIDUE V. DIVIDIA.

DĪVĪDŬĪTAS, atis, f. idem quod divisio. Cajus Dig. 35, 2, 80. sub f. Legata, quae dividuitatem non recipiunt, tota ad legatarium pertinent.

DĪVĪDUS, a, um, adj. divisus. Acc. ap. Non. 2, 205. Nosque ut seorsum dividos, leto offeras.

DĪVĪDŬUS, a, um, adj. διαίρετος, qui dividi potest. Cic. N. D. 3, 12. Omne animal et dissolubile, et dividuum sit, necesse est. Id. Univ. 7. Idque interjecit inter individuum, atque id quod dividuum esset in corpore. ℙ Item divisus. Hor. Ep. 1, 17, 49. Et mihi dividuo findetur munere quadra. Senec. ep. 121. ad f. Non vides, quanta sit apibus dividui laboris obeundi concordia? Ov. A. Am. 2, 487. In furias agitantur equae, spatioque remota In loca dividuos amne sequuntur equos. Id. Am. 1, 5, 10. Coma dividua. [*Id. Met. 3, 682. dividuae cornua lunae; alii dimidiae. V. in f.] Id. Fast. 1, 292. Insula, dividua quam premit amnis aqua, h. e. in duos ramos findente se flumine, et insulam efficiente. Plin. 2, 97, 99. Dividua luna, h. e. cum dimidium sui orbis ostendit. Id. 16, 30, 53. Arbores dividuae, h. e. trunco bifurco. Ter. Ad. 2, 2, 33. Dividuum face. ℙ Dividuum nomen apud Prisc. 2. p. 581. est, quod a duobus vel pluribus ad singulos habet relationem, vel ad plures in numeros pares distributos, ut uterque, alteruter, quisque, singuli, bini, terni, centeni. ℙ [*Permutantur dividuum et dimidium. V. Heins. ad Ov. Am. 2, 10, 10.]

*DĪVĪGĔNA, ae, θεογενής Gloss. Gr. Lat. B. A.

[DĪVĪNĀLIS, e, adj. ad res divinas pertinens. Isid. Orig. 2, 24. Divinalis philosophia dicitur, quando aut ineffabilem naturam Dei, aut spiritales creaturas ex aliqua parte profundissima qualitate disserimus. V. INSPECTIVUS. F.]

DĪVĪNĀTIO, onis, f. μαντεία, μαντική, scientia futurorum, quam Chrysippus apud Cic. Div. 2, 63. definit vim cognoscentem, et videntem, et explicantem signa, quae a Diis hominibus portendantur. Cic. Div. 1, 1. Versari quandam inter homines divinationem, quam Graeci μαντικὴν appellant, idest praesensionem, et scientiam rerum futurarum. et 5. ad f. Divinatio est earum rerum, quae fortuitae putantur, praedictio atque praesensio. Nep. Att. 9. Cum ille potius divinus fuerit, si divinatio appellanda est perpetua naturalis bonitas, quae nullis casibus neque augetur, neque minuitur. ℙ [*De naturali quadam animi praesagitione (Ahnung). Cic. Fam. 3, 12. quod tamen ipsum, nescio qua permotus animi divinatione, non despero.] ℙ Dicitur etiam divinatio, judicium, sive cognitio, quae circa constitutionem accusatoris vel subscriptoris consistit, cum scilicet ex duobus pluribusve accusationem ambientibus deligendus est, qui maxime sit idoneus. Ratio nominis est, quia in aliis judiciis judex ea, quae testibus, tabulis, vel argumentis probata sunt, sequi debet: cum autem accusator est eligendus, ex rei futurae indiciis et conjecturis judicare debet, et paene divinare, quis maxime sit idoneus ad accusandum. Alii ideo putant divinationem dici, quod injurati judices in hac causa sedeant, ut, quod velint, praesentire de utroque possint. Alii, quod res agatur sine testibus, et sine tabulis; et his remotis argumenta sola sequantur judices, et quasi divinent. Hinc prima inter Verrinas Divinatio inscripta est. Nam in accusatione Verris certamen erat inter Ciceronem et Caecilium, uter in accusando deberet praeferri. Adde Quint. 3, 10. ad f. et Ascon. initio Divin. in Verr. et Gell. 2, 4.

DĪVĪNĀTOR, oris, m. προφήτης, divinus. Firmic. Mathes. 5, 5. sub f. Erunt divinatores, vates, sortilegi.

DĪVĪNĀTRIX, icis, f. Tert. Anim. 46. Praesidia divinatricum artium et disciplinarum.

DĪVĪNĀTUS, a, um, part. a divino. Ovid. de nuce 80. Ut divinatas auferat augur opes.

DĪVĪNE, adv. divinando, futura praesentiendo, θείως. Cic. Att. 10, 4. Cum cogito, me de republ. nunquam, nisi divine, cogitasse, [*i. e. quid quid cogitavi eventurum esse, id evenisse. Sic Graev., quem V.] Id. Div. 1, 55. Plura divine praesensa et praedicta reperiri. ℙ Item excellenter, divinitus. Quint. 11, 1. a med. Duo tamen, quae sola supererant, divine Cicero servavit. Id. 1, 6. Quae Tullius in Oratore divine, ut omnia, exsequitur. Cic. Sen. 13. circa med. Divine enim Plato escam malorum voluptatem appellat. [*Differunt tamen divine et divinitus. V. Markl. ad Cic. p. Red. in Sen. §. 30.]

DĪVĪNĬCONTŬMĀCĬA, ae, f. divinarum rerum contemptus, videtur δι' ἓν dictum ab Appul. Apol., ubi tamen plures divisim legunt divini contumacia.

DĪVĪNĬPŎTENS, entis, adj. θεοκρατής, qui in divinis potestatem habet. Appul. Met. 9. p. 230, 29. Saga et divinipotens.

DĪVĪNISCĬENS, entis, adj. sciens rerum divinarum. Appul. Apol. p. 290, 34. Magia colendi Deos pergnara, pia scilicet, et divinisciens.

DĪVĪNĬTAS, atis, f. θειότης, deitas, numen, majestas divina, potestas divina. Cic. N. D. 1, 13. Modo enim menti tribuit omnem divinitatem: modo mundum ipsum Deum dicit esse. Id. Div. 2, 38. Placet igitur, humanitatis expertes habere divinitatis auctores? ℙ Item ipse Deus. Ascon. in Div. Verr. 13. Tantum mihi divinitas faveat, quantum verum est illud, quod dico. ℙ Item vis et facultas divinandi. Cic. Div. 2, 58. Mentis divinitate et conjunctione cum externis membris cerni, quae sint futura. Plin. 2, 58, 59. Majoris miraculi divinitatem Anaxagorae fuisse. ℙ Item eximia et singularis excellentia. Cic. Or. 2, 74.

Mementote non me de perfecti oratoris divinitate quadam loqui, sed, etc. *Id. Or.* 19. Theophrastus divinitate loquendi nomen invenit. ℙ In plur. numero. *Vitr.* 9, 4. *circa med.* Divinitates splendoresque astrorum.

DIVINITUS, adv. θεόθεν, a Deo, munere Dei. *Cic. Partit.* 23. Si quid cui magnum aut incredibile acciderit, maximeque si id divinitus accidisse, potuerit videri. *Virg. G.* 1, 415. quia sit divinitus illis Ingenium, et rerum fato prudentia major. *Cic. Or.* 1, 46. Non partum per nos, sed divinitus ad nos delatum videtur. *Suet. Claud.* 13. *extr.* Casu quodam, an divinitus, signa convelli non potuere. [**Id. Caes.* 1. sive divinitus sive aliqua conjectura. *Aur. Vict. Vir. Ill.* 2. exercitus seu sorte, seu divinitus restitit. Scil. Veteres putabant res humanas duobus modis evenire, vel casu aliquo fortuito, vel Deorum consilio, ut docet *Arntzen.* ad h. l.] ℙ Item vi et facultate divinandi, praesensione, praescientia a Deo data. *Cic. Sull.* 15. In quo ego multa divinitus, non mea sponte providi. *Id. Or.* 1, 7. Multa divinitus a tribus illis consularibus deplorata et commemorata. ℙ Item excellenter et supra humanas vires. *Id. in Senat.* 12. Homines de me divinitus meriti. *Id. Fam.* 1, 9. *ante med.* Quae sunt apud Platonem nostrum scripta divinitus. Adde *Or.* 1, 11. *sub f.* [**Id. Att.* 1, 13. ille locus inductus est a me divinitus.]

DĪVĪNO, as, a. 1. μαντεύομαι, futura praesagio: a *divinus*, quia divinum quiddam et supra mortalis sagacitatis sortem est, futura praedicere aut occulta in lucem proferre. *Cic. Senect.* 4. *extr.* Quasi jam divinarem, id, quod evenit, illo exstincto fore, unde discerem, neminem. *Id. Div.* 1, 23. Est profecto quiddam etiam in barbaris gentibus praesentiens atque divinans. et 2, 21. Quaedam casu videntur sic evenire, ut praedicta sunt a divinantibus. *Id. Fam.* 6, 1. *a med.* Neque ego ea, quae facta sunt, fore cum dicebam, divinabam futura. *Id. ad Brut.* 1, 18. *extr.* et *Nep. Ages.* 6. Divinare de aliqua re. *Plin.* 7, 55, 56. Divinare immortalitatem alicui.

DĪVĪNUS, a, um, adj. θεῖος, ad Deum pertinens: a *divus*. *Cic. Mil.* 30. Qui nullam vim esse ducit, numenque divinum. *Id. N. D.* 2, 23. Divina bonitas erga homines. *Id. Fam.* 13, 4. *extr.* Quasi divino consilio isti negotio praepositus est. *Id. Amic.* 4. Animos hominum esse divinos, *h. e.* a Deo originem ducere. [*Latius omnino patet haec significatio et pertinet ad quaecunque aliquo modo a Diis data. Sic *Prop.* 2, 20, 50. divinae aquae sunt: quae divino beneficio indicatae profluunt. Sic *Passerat.* approbante *Burm.* Sic *divini fontes* sunt sacri, Diis consecrati, quod passim in *Inscrr.* reperitur. V. intpp. ad *Eund.* 1, 18, 27.] ℙ *Res divina* est sacrificium et ceterus Deorum cultus. *Cic. N. D.* 3, 18. Cui Deae rem divinam facere solemus. *Id. Verr.* 2, 4, 8. Res illum divinas apud eos in suo sacrario prope quotidie facere vidisti. *Pl. Curc.* 4, 2, 46. Rei divinae operam dabo. *Plin.* 18, 2, 2. Far non esse purum ad rem divinam nisi tostum. Adde *Nep. Ann.* 2. ℙ *Divina scelera* ap. *Liv.* 3, 19. *ad f.* sunt admissa in Deos. [*Cf. de h. l. et simili 29, 18. *extr.* (illa omni divino humanoque liberetur scelere) *Ernest.* in *Clav. Cic.*, qui docet *divina et humana* saepe dici absolute pro eo quod est.] ℙ *Divina verba* interdum sumuntur pro piacularibus verbis, quibus prodigia procurantur. *Cato R. R.* 14. Si de coelo villa tacta siet, de ea re verba divina uti fiant. Al. male omitt. *divina*. ℙ Est etiam *divinus* divinandi et praesentiendi vim habens. *Hor. Od.* 3, 27, 10. Imbrium divina avis imminentum. *Cic. Div.* 1, 37. *extr.* Melancholicos habere aliquid in animis praesagiens atque divinum. et 29. *extr.* Nihil illo Atinati somnio fieri posse divinius. *Sil.* 3, 344. Fibrarum, et pennae, divinarumque sagacem Flammarum misit dives Gallaecia pubem. ℙ Hinc *divinus* absolute, et *divina*, qui divinat. *Cic. Fat.* 8. Falli sperat Chaldaeos, ceterosque divinos. *Petr. Sat.* 7. Divinam ego putabam. *Hor. Sat.* 1, 6, 113. Fallacem circum vespertinumque pererro Saepe forum: assisto divinis: inde domum me, etc. [*Cf. *Bentl.* ad *Eund. ib.* 9, 30. divina anus.] Adde *Liv.* 1, 36. ℙ Saepe est eximius, excellens, quasi Deo dignus aut par. *Cic. Or.* 1, 10. Divinus homo in dicendo. et 38. Antonii incredibilis quaedam, et prope singularis et divina vis ingenii. *Id. ad Quirit.* 3. Pisonis divina quaedam et inaudita auctoritas atque virtus. *Id. Phil.* 5, 11. Illae coelestes divinaeque legiones, Martia et quarta. *Id. Mil.* 33. *extr.* Vir divina et incredibili fide. *Id. Fin.* 5, 13. *ad f.* Ratione nihil est in homine divinius. *Id. Leg.* 2, 18. Divinissima dona, *h. e.* maxime Deo digna. ℙ Temporibus imperatorum Romanorum *divinus* dicebatur de iis rebus, quae ad eos pertinebant, quoniam non solum defunctis iis, sed etiam vivis Divorum tituli atque honores per turpem adulationem tribui soliti sunt. Hinc *divinae jussiones*, *aures*, *sanctiones*, *divini apices*, *divinum rescriptum*, et similia his quamplurima in *Cod. Justin.* et *Theodos.* passim leguntur. Sic *divina indulgentia* apud *Jabolen. Dig.* 1, 4, 3. et *divina domus* est familia Augustorum, ap. *Phaedr.* 5, 7. *in f.* et *Inscr.* ap. *Grut.* 29, 14., 30, 1., 31, 2., etc. ℙ Comp. *Divinior*. Sup. *Divinissimus*. V. supra.

[DĪVIONENSIS, e, adj. ad Divionem pertinens, Galliae Lugdunensis urbem, nunc *Dijon*. *Inscr.* ap. *Reines. cl.* 1. *n.* 263. Patrono optimo fabri ferrarii Dibionenses clientes. *Dibionenses* pro *Divionenses* ob frequentem mutationem *v* in *b*. *F.*]

DĪVIPŎTES, Θεοὶ δυνατοὶ, Dii potentes ac domini. Hoc nomine designari peculiariter videntur Dii Cabiri. *Varr. L. L.* 4, 10., ubi al. leg. divisim *Divi potes*. V. CABIRUS.

DĪVĪSE, adv. dividendo, separatim, δίχα. *Gell.* 7, 2. Versus separatim ac divise legendus. [*Sic ed. *Gron.* Alii, ut *Longol.* in sua edit., *divisim* habent.] Adde 1, 22. et *Tert. Car. Chr.* 13.

DĪVĪSĬBĬLIS, e, adj. qui dividi et distrahi potest, dividuus, διαιρετός. *Tert. Anim.* 14. Anima neque dissolubilis, neque divisibilis.

DĪVĪSIM, adv. divise. *Appul. Trism.* p. 87, 24. Creduntur esse quidem plurima divisim, adunata vero unum, vel potius duo. Illud tamen *divisim* quidam delendum putant, [*et *Elm.* uncinis inclusit.]

DĪVĪSĬO, onis, f. διαίρεσις, partitio. *Cic. N. D.* 3, 3. Quadripartita fuit divisio tua. *Ascon.* in *Mil.* 6. Postulare divisionem, *h. e.* ut sententia dividatur, ut in DIVIDO est dictum. *Quint.* 7, 9. Divisio verborum. *Id. ib.* 1. Sit igitur divisio, rerum plurium in singulas: partitio, singularum in partes discretus ordo, et recta quaedam locatio, prioribus sequentia annectens: dispositio, utilis rerum ac partium in locos distributio. *Cic. Top.* 5. Definitiones aliae sunt partitionum, aliae divisionum: partitionum, cum res ea, quae proposita est, quasi in membra discerpitur, etc. divisionum autem definitio formas omnes complectitur, quae sub eo genere sunt, quod definitur, etc. (V. PARTITIO.) *Quint.* 4, 5. Divisionem in digitos diducere. [*Accuratius de his disputat *Ernest. techn. lat.* p. 135.] ℙ Item distributio. *Justin.* 11, 13. Darius vix denis armatis singulos hostes, si divisio fieret, evenire dicebat. [**Tac. A.* 1, 10. divisiones agrorum facere.] ℙ Item erogatio, quae fit singulis civibus, ut in congiariis et similibus. *Marcell. Dig.* 33, 1, 23. Cum quidam decurionibus divisiones dari voluisset die natalis sui. *Paul. ib.* 30, *l.* 122. Quod ad divisionem singulorum civium, vel epulum relictum fuerit. *Inscr.* ap. *Murat.* 1106, 6. Ob cujus statuae dedicationem decurionibus, Augustalibus epulantibus, et populo viritim divisionem dedit. V. DECURIO. ℙ Habet etiam obscenum sensum. *Cic. Fam.* 9, 22. Quid enim? non honestum verbum est divisio? At inest obscenum, cui respondet intercapedo. *Quint.* 8, 3. Sed divisio quoque affert eandem injuriam pudori, ut si intercapedinis nominativo casu quis utatur. *Manutius* putat, *divisio* pertinere ad paediconem, qui pueri nates mentula dividit; *intercapedo* vero ad puerum, qui natibus eandem intercipit. V. DIVIDO. Alii tamen plures perperam arbitrantur, ex *divisio*, extrita priore syllaba, fieri verbum *visio*, quod *pedo* interpretantur; ex *intercapedo* vero, tribus extritis prioribus syllabis, idem *pedo* relictum. At prior interpretatio longe praestat, tum quia verbum *visio*, *is*, sublestae, atque adeo nullius fidei est, ut suo loco ostendemus, tum quia ex *Cic.* et *Quint. l. c.* apparet, integras eas voces, non earum portiones, obsceni aliquid significare, easque tandem non eundem, sed oppositum sensum ibidem habere, ut apud *Cic. Or.* 32. Rhetorica dialecticae respondet. Fatendum tamen est, minime constare, cur *intercapedo* nominativo tantum casu, non itidem ceteris, obsceni aliquid indicet, ut innuit *Quint. l. c.*, praesertim cum eam vocem eodem casu pro simplici interruptione usurpaverit ipse *Cic. Fin.* 1, 18., et alii vetustiores. Nisi quis malit interpretari *pedo inter* capiendum. Huic similis videtur jocus *Mart.* 7 18., qui sibilum cunni vocat poppysma.

DĪVĪSOR, oris, m. μεριστὴς, δατητὴς, qui dividit. *Cic. Phil.* 11, 6. Nucula et Lento Italiae divisores. (Adde *Phil.* 5, 7. *extr.*) *Appul. de Mundo* p. 57, 24. Axis divisor et disterminator mundi. ℙ Habet etiam obscenum sensum apud *Cic. Fam.* 9, 22.; ubi tamen alii rectius legunt *divisio*, quam vocem vide. ℙ Speciatim *divisor* erat apud Romanos, qui tributim distribuebat pecunias a candidatis ad aucupanda suffragia. *Cic. Planc* 19. Doce, per quem sequestrem, quo divisore corrupta sit. ℙ Hinc Nummius quidam, qui id ministerii susceperat, cognomen accepit Divisoris. *Cic. Or.* 2, 63. ℙ Porro istiusmodi homines infames habebantur, ut qui ambitu inserviebant, rei legibus damnatae. *Cic. Verr.* 2, 3, 69. In furis ac divisoris disciplina educatus. Adde *Suet. Aug.* 3. [*Cf. *Ernest.* in *Clav. Cic.*]

DĪVĪSŪRA, ae, f. divisio, intercisio. *Plin.* 16, 30, 53. Abieti subrecta divisura, ramique in coelum tendentes, non in latera proni, *h. e.* ramorum e trunco exeuntium. *Id.* 25, 13, 106. Caput ejus (*herbae*) numerosa dividitur lanugine, inter divisuras exeunte. et *ib.* 5, 21. Folia scissa pluribus divisuris.

DĪVĪSUS, a, um, part. a *divido*, in partes distributus, διαιρεθείς. *Cic. Leg.* 2, 3. Fluvius divisus aequaliter in duas partes. *Senec. Thyest.* 760. Ipse divisum secat in membra corpus. *Lucr.* 4, 958. Et divisior inter se, et distractior intus. *In distich. quod Virg. tribui solet.* Divisum imperium cum Jove Caesar habet. *Caes. B. G.* 7, 32. Divisum senatum, divisum populum. Sic *Suet. Ner.* 20. Divisi in factiones. ℙ Item sejunctus, separatus. *Virg. Ecl.* 1, 67. toto divisos orbe Britannos. *Prop.* 1, 12, 3. Tam multa illa meo divisa est millia lecto. ℙ Item distributus. *Ter. Andr.* 3, 1, 18. Non sat commode divisa sunt temporibus tibi, Dave, haec. *Nep. Dion.* 7. Bona militibus divisa. *Suet. Ner.* 10. Divisi populo nummi quadringeni viritim. *Virg. G.* 2, 116. Divisae arboribus patriae, *h. e.* sua cuique arbori patria est. [**Tac. Agr.* 9. Jam vero tempora curarum remissionumque divisa, i. e. prorsus diversa erant tempora curarum et remissionum, sive: Agricola diversus a se esse videbatur.] ℙ Comp. *Divisior*. V. ab init. ℙ [*Permutatur saepe cum *Diversus*, quod V.]

DĪVĪSUS, us, m. divisio. *Liv.* 45, 30. Quanta Macedonia esset, quam divisui facilis, ignorabant. *Id.* 33, 46. Vectigalia publica praedae ac divisui principum erant. Adde 1, 54. *sub f.* *Gell.* 20, 1. *a med.* Neque pejus ullum facinus existimatum est, quam si cui probaretur, clientem divisui habuisse, *h. e.* res clientis, quae tutandae sunt patrono, quaestui habuisse.

DĪVĬTĀTĬO, onis, f. ditandi actus. *Petr. Sat.* 117. Genus divitationis sibi non displicere confessus est. Al. male leg. *divinationis*.

[DĪVĬTENSIS, e, adj. ad Divitum pertinens, castrum ad Rhenum e regione Coloniae Agrippinae, nunc *Deutsch* seu *Duyts*. Cum milites Dalmatae legionis secundae Italicae sedem diu ibi posuissent, cognominati sunt Dalmatae Divitenses. *Inscr.* ap. *Grut.* 542, 8. Protectori ex ordinario Leg. II. Ital. Divit. Alia apud *Maff. Mus. Ver.* 256, 6. Miles legionis secundae Divitensium Italicae. Alia *ib.* 218, 4. Exarchus numeri Dalmatarum Divitensium. *F.*]

DĪVĬTĬAE, arum, f. opulentia, amplae fortunae, opes, copiae, omnium rerum abundantia, πλοῦτος. *Cic. Off.* 1, 8. Expetuntur autem divitiae tum ad usus vitae necessarios, tum ad perfruendas voluptates. *Pl. Pers.* 4, 4, 101. Divitias facere ex aliqua re. *Id. Trin.* 3, 2, 56. In divitiis esse. *Nep. Dion.* 1. Augere divitias. *Id. Them.* 2. Ornare aliquem divitiis. *Lucr.* 6, 12. Affluere divitiis. *Cic. Agr.* 2, 26. Augere divitiis aliquem. *Id. Att.* 1, 4. *extr.* Quod si assequor, supero Crassum divitiis. *proverbium.* *Liv.* 26, 11. Templum inclytum divitiis, *h. e.* donariis magni pretii. *Ov. Fast.* 4, 135. Aurea marmoreo redimicula solvite collo, Demite divitias, *h. e.* inaures, armillas, anulos, ceteraque pretiosa mulierum ornamenta, et praecipue margaritas, quae, ut ait *Plin.* 9, 35, 54., principium sunt culmenque omnium rerum pretii. *Sall. Cat.* 21. Viget aetas, animus valet: contra illis, annis atque divitiis omnia consenuere. *Nep. Epam.* 4. Orbis terrarum divitias accipere nolo pro patriae caritate. *Lucr.* 5, 1117. Divitiae grandes homini sunt, vivere parce Aequo animo. γνώμη. *Plin.* 5, 25, 21. Palmira urbs nobilis situ, divitiis soli et aquis amoenis. *Ov. Fast.* 1, 689. de segete: neque pinguior aequo Divitiis pereat luxuriosa suis. ℙ Translate. *Cic. Or.* 1, 35. In oratione Crassi divitias atque ornamenta ejus ingenii perspexi. ℙ In singulari num. *Accius* apud *Non.* 7, 64. Aeternabilem divitiam partissent. ℙ [*Confunduntur *divitiae* et *deliciae*. *Ov. Met.* 13, 831. ibique *Burm.*]

*DĪVĬTĬĀRĬUM, i, n. thesaurus. *Ambros. de off. loco incerto:* Sapienti et justo totus mundus divitiarium est. V. *Barth. adv.* 35, 22. *B. A.*

DĪVĬTO, as, a. 1. πλουτίζω, divitem facio: unde est *dito* per syncopen. *Accius* ap. *Gell.* 14, 1. *ad f.* et *Non.* 2, 201. Augures verbis aures divitant alienas, suas ut auro locupletent domos. *Turpil. ib.* Dii me divitant.

DĬUM, ii, n. aer, coelum. *Sub dio* Latini dicunt, hoc est sub coelo: coelum enim Graeci τὸν δία dicunt: ita *Ascon.* in *Verr.* 2, 1, 19. et confirmat *Varro L. L.* 4, 10. Habet autem accusativum tantummodo et ablativum, tametsi *Ascon. ib.* ejus declinationem affert per omnes casus singularis numeri: *hoc dium*, *hujus dii*, *huic dio*, *hoc dium*, *o dium*, *ab hoc dio*. [*V. nos sub JUPITER.] *Cic.* ap. *Colum. praef.* 12. Necessarium fuit, foris et sub dio esse, qui labore et industria victum compararet; intus qui tectis reconderet, atque custodiret. *Colum.* 12, 12. Aquam coelestem vasis includunt, et sub dio in sole habent. *Claud. Laud. Stil.* 1, 123. et tardi flabra Bootae Sub dio Rhiphaea tulit. ℙ Dicitur et *divum*: et quidem in opt. lib. et MSS. hoc saepius, quam illud legitur: quemadmodum et *dius* et *divus* h. e. divinus, dicitur, et hoc secundum frequentius, digammate Aeolico inserto. *Hor. Od.* 2, 3, 23. sub divo moreris.

t *ib.* 3, 2, 5. Vitamque sub divo, et trepidis gat In rebus. et *ib.* 1, 18, 12. nec variis obsita rondibus Sub divum rapiam, *h. e.* proferam, divulgabo. et *Suet. Caes.* 72. Humi ac sub divo cuare. et *Cels.* 1, 2. Ambulatio melior est sub dio, quam in porticu. ℙ In recto casu, grammaice tamen, non secundum usum, *Varr. L. L.* 4, 0. Fidii perforatum tectum, ut videatur divum, d est coelum. ℙ [*Fuit et *Dium*, i, n. Δῖον, ppidum Euboeae. *Plin.* 4, 12. ℙ Et promontoium Cretae, secundum *Ptolemaeum*, quanquam oppidi tantum ibi siti mentionem facit *Plin.* l. c. Promontorii nomen hodie est *C. Fraschea.* ℙ Item ppidum Palaestinae, in regione Decapolitana, trans ordanem, juxta Gadara vel Pellam. *Plin.* 5, 18. *B. A.*]

*DIVODŪRUM, i, n. Διουόδουρον, oppidum Mediomatricorum, in Gallia Belgica, ad Mosellam lumen, hodie *Metz.* *Tac. H.* 1, 63. *Anton. Itin.* t *Tab. Peut. B. A.*

[DĪVOLVO, is, a. 3. huc illuc volvo. Transate. *Ammian.* 26, 4. Multa secum ipse divolvens, *h. e.* reputans.

DĪVORTIUM, ii, n. ἐκτροπή, idem quod diverticulum, hoc est locus, in quo a via militari divertimus: a *diverto*, pro quo etiam *divorto* est dictum. *Virg. A.* 9, 379. Objiciunt equites sese ad divortia nota. *Tac. A.* 19. *ad f.* Divortia itinerum et longinquitas regionum indicebatur. Hic al. leg. *devortia.* ℙ Item ubi aquae in diversas partes defluunt, divergia, ut sunt cacumina montium. *Cic. Att.* 5, 20. Amanus, qui Syriam a Cilicia ima aquarum divortio dividit. et *Fam.* 2, 10. Amanus divisus aquarum divortiis. *Liv.* 38, 45. Prope ipsis jugis ad divortia aquarum castra posuisse. [*V. intpp. ad h. l. coll.* 21, 31.] ℙ Translate. *Cic. Or.* 3, 19. Ut ex Apennino fluminum, sic ex communi sapientum jugo sunt doctrinarum facta divortia, *h. e.* varietates, et dissimilitudines. *Colum.* 4, 27. *divortium veris et hiemis* vocat eos dies, quibus hiems desinit, ver incipit, quia inter hiemem et ver medii sunt: qua ratione *Tac. A.* 12, 63. *divortium arctissimum* appellat fretum Bosphori Thracii, quod medium est, ac dividit ab Asia Europam. ℙ De discessione conjugum et dissolutione matrimonii, διαζύγιον. Quomodo a repudio differat V. REPUDIUM. *Cic. Or.* 3, 40. Si res suum nomen et proprium vocabulum non habet, ut pes in navi, ut nexum, quod per libram agitur, ut in uxore divortium; necessitas cogit, quod non habeas aliunde sumere. *Id. Fam.* 8, 7. Valeria divortium sine causa fecit. *Id. Phil.* 2, 28. Illam suam suas res sibi habere jussit, ex duodecim tabulis; claves ademit, forasque exegit, etc. cujus ex omni vita nihil est honestius, quam quod cum mima fecit divortium. ℙ Primum Romae divortium fuit an. U. C. 527. V. CARVILIANUS. ℙ *Servius* ad *A.* 3, 139. ex quorundam sententia tradit, ut Veneri conjugia, ita Cereri divortia faciendi potestatem dicatam: fortasse quia per conjugium Plutonis filiam Proserpinam amisit. ℙ Divortii faciendi formula erat: *res tuas tibi habeto*, vel *tuas res tibi agito*, ut refert *Cajus Dig.* 24, 2, 2. et *Cic. Phil.* 2, 28., cujus haec vis est; dotem tuam et mundum muliebrem tecum aufer: rem tuam familiarem tu tibi administra ac tuere, et discede. *Juven.* 6, 145. Collige sarcinulas, dicet libertus, et exi. Translate. *Pl. Trin.* 2, 1, 31. Apage sis, amor: tuas res tibi habe. Sunt qui priorem illam formulam ita legunt: *res tuas tibi: abeo*, quod placere quidem certe non potest.

DĪURĒTĬCUS, a, um, adj. qui per urinam facile transit, ut Vina diuretica, apud *Pallad.* 11, 14. *a princ.* a διουρητικός, urinam ciendi vim habens. Sic Diuretica medicamenta, *Coel. Aur. Tard.* 1, 4. *n.* 117.

*DIURNĀLIS, e, adj. *Gloss. Lat. Gr.* ἡμερούσιος. *B. A.*

[DĪURNĀRĬUS, ii, m. ἡμερολόγος, qui diurna conficit seu perscribit. *Impp. Valentin. et Valens Cod, Theod.* 8, 4, 8. Subscribendarii vero, tabularii, diurnarii, logographi, censuales post emensum munus ea condicione curiis aggregentur, si cum in officiis essent vilioribus, nulla eos suppliciorum macula turpaverit. *F.*]

DĪURNO, as, n. *Claud. Quadrigar.* ap. *Non.* 2, 243. et *Gell.* 17, 2. Deteriores sunt incolumiores; neque Dii optimum quemquam inter nos sinunt diurnare. *Gell. ib.* Insusitate dixit diurnare pro diu vivere.

DĪURNUS, a, um, adj. ἡμερινός, ad diem pertinens: a *die* vel *diu*, sicut *nocturnus* a *noctu.* *Cic. Senect.* 23. An censes, me tantos labores diurnos nocturnosque suscepturum fuisse? *Id. Off.* 3, 21. Diurni et nocturni metus. *Hor. Ep.* 1, 19, 11. Nocturno certare mero, putere diurno. *Suet. Ner.* 36. *extr.* Diurnum victum quaerere. *Pl. Men.* 1, 2, 62. Inde usque ad diurnam stellam crastinam potabimus, *h. e.* usque ad exortum Luciferi, qui et ante auroram in coelo apparet, et multo die durat. *Prud. Apoth.* 697. nox diurna, *h. e.* tenebrae medio die exorientes, quales fuerunt in morte Christi. *Tac. A.* 3, 3. Diurna actorum scriptura, ephemeris, liber, in quo omnium dierum acta perscribuntur; qui et *diurna, orum*, [*apud *Dionem* audiunt τὰ δημόσια ὑπομνήματα et τὰ κοινὰ ὑπ.] absolute dicitur, subaudiendo acta, et *diurnum, i*: sive de publicis, sive de privatis ac domesticis rebus sermo sit. [*Cf. de *diurnis Lips. Exc.* ad *Tac. A.* 5. et *Ernest. exc. A.* ad *Suet. Aug.* 22. quos laudat *Walch.* ad *Tac. Agr.* p. 114., quem v.] *Id. ib.* 16, 22. Diurna populi Romani per provincias curatius leguntur. *Juven.* 6, 482. longi relegit transacta diurni. *Suet. Claud.* 41. Exstat talis scriptura in plerisque libris, ac diurnis, titulisque operum, *Id. Caes.* 20. Inito honore consulatus primus omnium instituit, ut tam senatus, quam populi diurna acta confierent, et publicarentur. ℙ Si de publicis sermo sit, differunt ab annalibus, quod in his res illustres, diurnis vero leviores scriptis mandantur, ut idem *Tac. A.* 13, 31. docet. ℙ Est etiam *diurnus*, qui diem tantummodo durat. *Ov. Her.* 6, 35. Terrigenas populos civili marte peremptos Implesse aetatis fata diurna suae. V. DIALIS. ℙ Hinc *diurnum* dicitur victus unius diei, quod demensum servis datur, diarium. *Senec. ep.* 80. Diurnum accipit, in centunculo dormit. ℙ Idem ac diuturnus, quotidianus. *Inscr.* ap. *Grut.* 330, 4. Fabia M. et D. L. Arete archimima sui temporis prima diurna. Alia *ib.* 1089, 6. L. Acilio L. F. Pompt. Eutychiae, nobili archimimo, communi mimorum adlecto, diurno parasito Apollinis. *scil.* qui quotidie epulabatur in synhodo Apollinis. *Cic. Tusc.* 3, 30. *extr.* Cogitatio diurna. Alii rectius leg. *diuturna.* ℙ [*Confunduntur *diurnus* et *durus.* V. *Heins.* ad *Ov. Met.* 11, 624.]

DĪUS, a, um, adj. θεῖος, divinus: a Deo ortus, ut *Fest.* docet; a Διός, *Jovis*, unde δῖος et δῖος, (unde Dius Fidius est Jovis filius, apud *Varron. L. L.* 4, 10.) vel ab allato θεῖος. Interjecto digammate Aeolico, factum est *divus*, quod frequentioris est usus. *Varr. L. L.* 6, 3. Casmillus nominatur in Samothraces mysteriis dius quidam administer Diis magnis. ℙ *Dea Dia* in *Inscr.* ap. *Grut.* 121. est Ceres. V. DEA. ℙ Quibusdam videtur olim *dius* dictus esse pro deus (unde *dii* in plurali numero) praesertim si Jovem intelligas. Quare leg. apud *Varron. L. L.* 5, 2. Toto coelo mundus conjunctus dio. *et mox.* Id ab hoc dio dies appellatur. Al. *deo* utrobique substituunt. ℙ *Dium fulgur*, inquit *Fest.*, appellabant diurnum, quod putabant Jovis, ut nocturnum Summani: quia diei Juppiter, Summanus tenebrarum et noctis pater est. Ex quo non illud infertur, *dium* significare diurnum, sed a Jove ortum, qui diurni temporis est praeses. ℙ *Dium profundum*, h. e. sacrum mare, apud *Ov. Met.* 4, 536. de Venere: Si tamen in dio quondam concreta profundo Spuma fui. ℙ Ponitur et pro Diis simillimo, excellenti, eximio, ut *divinus.* *Virg. A.* 11, 657. dia Camilla. *Hor. Sat.* 1, 2, 32. sententia dia Catonis. *Pers.* 1, 31. Dia poemata. *Lucr.* 2, 172. Dia voluptas. et 5, 942. Pabula dia. et 1386. Otia dia. et 1, 22. in dias luminis auras. ℙ Pro coelesti. *Prud. Cath.* 12, 89. Regnum, quod ambit omnia, Dia, et marina et terrea. ℙ Si *Nonio* credimus 2, 248. dixit *Varr.* motibus Diis veget, *h. e.* diutinis et jugibus vegetat: quasi *dius* adjectivum Latinum sit a *diu.* Sed locus *Varronis* dubius valde est et varie agitatus.

DĬUSCŬLĒ, adv. diutule, diminutiv. *Augustin. Trinit.* 11, 2. Cum diuscule attenderimus.

DĬŪTĬNĒ, adv. diu. *Pl. Rud.* 4, 7, 15. Diutine uti bene licet partum bene.

DĬŪTĪNO, adv. diutine. *Appul. Apol.* p. 282, 22. In faciundis imaginibus opera diutino sumitur. Al. leg. *diutina.* [*Sic ed. *Elm.* Antiquiores illud.]

DĬŪTĪNUS, a, um, adj. πολυχρόνιος, qui diu durat, diuturnus. *Cic. Fam.* 11, 8. Odio diutinae servitutis. *Pl. Mil.* 2, 6, 22. Supplicium virgarum longum, diutinumque a mane ad vesperum. *Liv.* 25, 1. Inculti diutino bello agri. [*Id.* 6, 33. pax. 5, 11. militia 25, 7. otium. Cf. *Drak.* ad 28, 24.] *Caes. B. G.* 5, 50. *extr.* Diutina laetatio. Adde *Nep. Timoth.* 2. ℙ Paenultima certe est brevis, ut patet ex *Ter. Ph.* 5, 8, 23.

DĬŪTĬOR, adj. longiore durans tempore, diuturnior. *Liv.* 38, 40. Terror diutior alter, sed segnior. Al. leg. *diutinus.*

DĬŪTĬUS et Diutissime V. in DIU.

DĬŪTŬLĒ, adv. aliquadiu: diminut. a *diu.* *Gell.* 5, 10. Cum diutule auditor Protagorae fuisset. et 11, 16. Cum diutule tacitus in cogitando fuissem. Adde *Macr. Sat.* 7, 11. et 13. *a med.* [*Scribitur etiam *diutile.*]

DĬŪTURNĒ, adv. diu. *Cic. Fam.* 10, 6. *ad f.* Spondeo, tibi istam acerbitatem et iniuriam non diuturne fore. Al. leg. *diuturnam.* *Sidon. ep.* 2, 14. Suspicor diuturnius te moraturum.

DĬŪTURNĬTAS, atis, f. χρονιότης, longitudo temporis. *Cic. Off.* 2, 7. Malus custos diuturnitatis metus. *Id. Leg.* 2, 10. Animi labes diuturnitate non vanescit. [**Id. Senect.* 11. Nec subito frangitur, sed diuturnitate frangitur. Sic passim reperitur absolute ad longiorem temporum seriem significandam. V. *Wopk. Lectt. Tull.* p. 367. *ed. Hand.*] *Id. N. D.* 2, 2. Opinio confirmatur diuturnitate temporis. *Id. Or.* 1, 28. Nihil est tam ad diuturnitatem memoriae stabile, quam, etc. *Id. ib.* 4. Diuturnitas pacis. *Nep. Timol.* 3. belli. *Caes. B. G.* 3, 4. pugnae. *Plin.* 18, 30, 73. frumenti. *Id.* 13, 2, 3. odorum. *Colum.* 3, 2. Confert ad diuturnitatem stirpis. ℙ In plur. numero *Arnob.* 6. p. 202. Salutares moras signorum diuturnitatibus commodare.

DĬŪTURNUS, a, um, adj. πολυχρόνιος, qui diu durat. *Cic. Senect.* 8. Quasi diuturnam sitim explere cupiens. et 19. Mihi ne diuturnum quidem quidquam videtur, in quo est aliquid extremum. *Id. Phil.* 2, 44. Dum istis consiliis uteris, non potes esse diuturnus. *Id. Sull.* 27. Magni et diuturni morbi. *Id. Prov. cons.* 3. Diuturna pax. *Id. Fam.* 6, 11. Diuturniores molestiae. *Oros.* 5. *in f.* Bellum Mithridaticum longe omnium diuturnissimum. ℙ De eo, qui diu vivit. *Albinov.* 1, 104. Accusatque annos, ut diuturna, suos. *Ov. Fast.* 6, 219. sitque precor nostris diuturnior annis Filia. *Varr. R. R.* 2, 7. Alternis qui admittunt, diuturniores equos fieri dicunt.

DĪVULGĀTĬO, onis, f. actus divulgandi. *Tert. Testim. anim.* 5. Numquid credendum est, ante litteraturam et divulgationem ejus mutos homines vixisse?

DĪVULGĀTUS, a, um, part. a *divulgo*, vulgo expositus, in vulgus prolatus, is cujus copia omnibus facta est. *Cic. in Senat.* 5. Primum tempus aetatis palam ad omnium libidines divulgatum. *Id. Fam.* 10, 26. Magistratus levissimi et divulgatissimi praepropera festinatio. ℙ Item notus vulgo factus, disseminatus, diffusus. *Lucr.* 6, 7. de Epicuro: Cujus et exstincti, propter diviva reperta, Divolgata vetus jam ad coelum gloria fertur. *Tac. A.* 4, 11. Ne divulgata atque incredibilia, avide accepta, veris antehabeant. *Id. ib.* 12, 49. Fama divulgatus.

DĪVULGO, as, avi, atum, a. 1. ἐκφέρω, διαφημίζω, in vulgus edo, commune omnibus facio, vulgo notum facio. *Cic. Att.* 12, 40. Volo eum librum divulgari. *Plin.* 17, 9, 6. Fimum Augeas rex in Graecia excogitasse traditur, divulgasse vero Hercules in Italia. *Cic. Phil.* 2, 4. Quam multa joca solent esse in epistolis, quam multa seria, neque tamen ullo modo divulganda? *Id. Font.* 5. Rem sermonibus divulgare. *Suet. Claud.* 39. Identidem divulgavit, neminem unquam, etc. *Justin.* 12, 5. Divulgatur opinio in Macedoniam.

DĪVULSĬO, onis, f. actus divellendi. *Hieron. ep.* 117. *n.* 3. Quod desperem in istiusmodi copula divulsionem.

DĪVULSUS, a, um, part. a *divello*, avulsus, distractus, discerptus, διασπασθείς. *Ov. Trist.* 3, 9, 27. divellit, divulsaque membra per agros Spargit. *Id. Met.* 8, 138. divulsaque remis Unda sonat. *Plin.* 21, 11, 38. Si oenanthe divulsa crebro prohibeatur in semen abire. *Id.* 29, 4, 29. Lacerta divulsa, mus divulsus. ℙ Translate. *Cic. Har. resp. ult.* Auctoritas principum cecidit, consensus ordinum est divulsus. *Id. Or.* 1, 42. Adhibita est ars, quae rem dissolutam divulsamque conglutinaret. et 3, 6. Qui haec facilius divulsa et quasi discerpta contrectant. *Hor. Od.* 1, 13. *in f.* Amor querimoniis divulsus, *h. e.* dissociatus, disjunctus. ℙ Olim et *divolsus* dictum est.

DĪVUM. V. DIUM.

DĪVUS, i, et Diva, ae, Θεός, Θεά, idem quod Deus, Dea, a *dius*, Aeolico digammate inserto. *Liv.* 7, 26. Si Divus, si Diva esset, qui sibi praepetem misisset, volens propitius adesset. *Id.* 25, 12. *a med. in vet. carm.* Nam is Divus exstinguet perduelles vestros. *Hor. Od.* 1, 3, 1. Diva potens Cypri. *Cic. N. D.* 2, 2. Praesentiam saepe suam Divi declarant. *Virg. Ecl.* 1, 42. praesentes cognoscere Divos. *Id. A.* 10, 2. Divum pater atque hominum rex. pro *Divorum:* quod saepe apud *Virgil.*, qui non semel et *divom* dixit eodem casu, Graeca positione. Quin et *divos* in recto sing. pro *divus*, eadem positione legitur in nummo C. Caesaris, et quibusdam marmoribus: quod non est mirum, cum Graeca vox sito rigine, Latina usu tantum. ℙ Inter *Divos* et *Deos* discrimen facit *Varro* ap. *Serv.* ad *A.* 5, 45. dicens *Divos* esse perpetuos, *Deos* ex hominibus factos. Quod confirmare videtur *Virg. A.* 12, 138. Turni sic est affata sororem, Diva Deam. Ubi *Diva* est Juno, *Dea* Juturna in Deas relata. Contra tamen *Servius* ad *utrumque Virg. loc.* Deos perpetuos, divos ex hominibus consecratos, quod magis probandum videtur. Revera idem omnino utraque vox significat, excepto quod *Deus* frequentioris est usus Latini, quam *Divus.* [*Scil. *Divus*, ubi in scriptoribus legitur, ex usu antiquiorum formularum dictum est.] ℙ *Divi* appellati sunt praecipue imperatores R., post mortem in Deos relati: cujus rei passim suppetunt exempla, praesertim in eorum nummis [et inscriptionibus, de quibus consule *Marin. Frat. Arv.* p. 385., ubi statuit, *Templum Divorum* et *Flamines Divorum* vel *Augustorum*, vel *Divorum Augg.* ad imperatores R., qui consecrati fuerunt, pertinere; eosque usque ad Commodum, recensi-

tis aliquot eorum uxoribus itidem consecratis, sexdecim numero fuisse probat. At *Viscont. Mus. Pio-Clem. T.* 7. p. 113. *edit. Mediol.* putat, in horum numero mares tantum recensendos esse, quos ibi enumerat. *F.*] ¶ *Divi fratres*, qui saepissime in libris JCtorum appellantur, sunt M. Aelius Antoninus philosophus, et L. Aelius Commodus Verus, aliis L. Annius Antoninus Verus, qui simul per annos undecim, primique omnium rei Romanae ambo praefuerunt, cum usque ad ea tempora singuli tantum imperatores fuissent. Fratres autem dicti sunt non sanguine, sed adoptione. V. *Spartian. Ael. Ver.* 5., *Eutrop.* 8, 9., *Aur. Vict. Caes.* 16. ¶ Aliis etiam nominibus in Digestorum libris appellantur. *D. Marcus et Lucius Impp.*, *Antoninus et Verus*, et *Fratres Impp.*, et *Divi Marcus et Commodus*, etc. ¶ Quoties legitur *D. Caesar*, *D. Claudius*, *divus pater*, etc., τὸ *divus* non est adjectivum, sed substantivum, ut si dicas *deus Caesar*, *deus pater*, etc. Nihilominus adjective quoque adhibetur, eadem vi ac divinus. *Naevius* ap. *Non.* 3, 45. Res divas edicit, praedicit castus. *Prud. Psych.* 76. Diva caro. *Alcim.* 5, 64. divae vocis Anubis. ¶ Divam vocat amicam suam *Catull.* 68, 70. Quo mea se molli candida Diva pede Intulit.

DO

DO, pro domum, per apocopen, dixit *Enn.* ap. *Diomed.* 2. p. 436. et *Auson. Technopaegn. Idyll.* 12. *sub f.* endo suam do. Graecos imitati, qui similiter δῶ pro δῶμα et pro δώματα dixere. V. CAEL.

DO, das, dĕdi, datum, a. 1. δίδωμι, tribuo, trado, defero, praebeo: est ab inusit. δάω pro δόω, quod idem significat. Est prope infiniti usus. *Cato R. R.* 157. *a med.* Dato, edat, si poterit, sine pane. et mox. Dato, vinum atrum bibat. *Senec. Herc. fur.* 1229. huc ensem date: Date huc sagittas: stipitem huc vastum date. *Cic. Verr.* 2, 5, 32. Dare alicui praetoris potestatem, honorem, auctoritatem. *Vet. Poeta* ap. *eund. N. D.* 3, 26. Iram omnem recludam, atque illi perniciem dabo. [*Tac. A.* 15, 17. exitium.] *Id. Planc.* 42. Nolite dare laetitiam gloriantibus, vos jam oblitos mei. *Id. Or.* 1, 26. Multitudo litium dat locum vel vitiosissimus oratoribus. *Id. Cat.* 3, 5. et 11. *Att.* 25. Dare alicui litteras ad quempiam, *h. e.* alicui tradere alteri perferendas. Sic *Cn. Magnus* ad *Domit. post. ep.* 12. *l.* 8. *ad Att.* Dare mandata alicui ad aliquem. [*Dare alicui munera* et *muneri aliquid* utrumque recte habet. *Nep. Thras.* 4. multa millia jugerum agri munera darent. V. *Brem.* ad h. l., et quem laudat, *Drak.* ad *Liv.* 4, 20, 4.] *Ter. Ph.* 4, 3, 28. Quid vis tibi dari in manum, ut, etc.? Ubi *Donat.* Datur ei in manum, qui furtim accipit sine arbitro aut interprete, ut praevaricator aut judex corruptus [*nos dicimus: *Jemandem etwas in die Hand drücken.* — Proverbium erat *dare* (s. tradere) *de manu in manum*, de iis, quae, quia tanquam nostra plurimi facimus, diligentissime aliis tradimus. *Cic. Fam.* 7, 5, 8. Totum hominem tibi ita trado de manu, ut aiunt, in manum tuam; V. intpp.] *Cic. Or.* 3, 15. Dare quempiam alicui comitem ad bellum. *Id. Phil.* 2, 7. Dare corpus ad sepulturam. *Id. Att.* 13, 50. Ad me scripsit, ut juberem mancipio dare servum suum, pro mea parte, Heterejo cuidam fundum Brinnianum. *Pl. Capt.* 2, 3, 89. Dare alicui viaticum a trapezita, *h. e.* a trapezita sumptum. [*Cf. *Cic. Att.* 5, 21. et *Flacc.* 15. Ab A. Sextilio dicit se dedisse et a suis fratribus i. e. non ex arca, sed per attributionem. V. *Ernest.* in *Clav. Cic.*] *Id. Men.* 3, 3, 21. Da sodes abs te, i. e. de tuo. *Cic.* ad *Anton. post ep.* 13. *l.* 14. *ad Att.* Puero quoque hoc a me dabis, i. e. meo nomine. *Id. Cat.* 4, 5. Dare aliquem in custodiam. *Id. Cluent.* 64. *extr.* alicui servum ad supplicium. [*Sed: *supplicium dare de aliquo* est i. q. sumere de aliquo. *Pl. Mil.* 2, 6, 22. nisi mihi supplicium virgeum de te datur etc. Cf. *Lindem.*] *Id. Verr.* 2, 3, 41. quempiam ad injurias alterius. *Id. Att.* 13, 23. *ad f.* servos in quaestionem [*Suet. Aug.* 16. servos ad remum dare, i. e. remigio destinare.] *Pl. Ps.* 1, 2, 22. Qui nunc? doletne? hem! sic datur, si quis herum servus spernit, *h. e.* sic agitur, sic feritur. [*Similis formula est: *malam rem*, *malum dare*, quod euphemistice dicunt de verberibus. *Pl. Trin.* 4, 4, 38. Hercle istis malam rem magnam moribus dignum est dari. ¶ *Dare exta* proprie dicuntur, qui exta victimarum arae imponunt. *Liv.* 26, 23. *ad f.* flamen Dialis, quod exta perperam dederat, flaminio dederat. V. *Voss.* ad *Virg. G.* 2, 194.] ¶ Cum altero dativo. *Plin.* 14, 16, 18. Dare uvam cibo gallinaceo generi. *Cels.* 2, 13. Dare potui medicamentum. *Plin.* 27, 13, 109. etiam *dare potu* dixit. ¶ *Dare se* est offerre, exhibere: item animum intendere. *Ov. Met.* 12, 594. Det mihi se: faxo, triplici quid cuspide possim, Sentiat. *Cic. Verr.* 2, 5, 33. Dare se alicui in conspectum. [*Liv.* 9, 27, 4. ibique primum castra in conspectu hostibus data. Sic ob consensum librorum legit *Drak.*; alii *in conspectum*. Sed illud recte habet, pariter atque apud *Eund.* 8, 24. regem aut vivum aut mortuum in potestate daturos. Est hoc brevius dictum pro: in conspectum dare et in conspectu esse, qualia apud Graecos frequentissime leguntur.] Et *ib.* 3, 19. Dare se populo ad coronam. *Id. Pis.* 28. Dare se in consuetudinem alicujus. *Id. Verr.* 2, 4, 43. *ad f.* Dare se in fugam. *Id. Att.* 7, 23. *a med.* Dare se fugae. *Id. Fam.* 14, 12. in viam. *Id. Brut.* 89. Scaevola nemini se ad docendum dabat. *Id. Divin. Verr.* 2. ad defendendos homines. *Id. Fam.* 13, 1. ad lenitatem. *Id. Or.* 3, 16. Socrates quam se cumque in partem daret, omnium fuit facile princeps. *Id. Off.* 1, 34. Dare se jucunditati. *Id. Tusc.* 4, 38. Aegritudini. *Id. Off.* 1, 21. doctrinae, etc. ¶ [*Dare se* est i. q. *se dedere*, sed cum aliquo discrimine. V. *Brem.* ad *Nep. Lys.* 1, 2.] ¶ Dare se alicui, i. e. totum sese tradere s. committere alicui, se accommodare alicujus voluntati. *Cic. Att.* 7, 11. An iis me dem, qui tenent, qui potiuntur? *Id. Fam.* 2, 8. Da te homini, complectetur, mihi crede. [*Cf. *Manut.* ad h. l. coll. *Drak.* ad *Sil.* 3, 150. quem locum *F.* paullo infra laudat. *Tac. A.* 1, 31. magna spe, fore, ut Germanicus Caesar imperium alterius pati nequiret, daretque se legionibus, vi sua cuncta tracturis. Alia etiam alius generis exempla excitavit *Gron. diatr. Stat.* p. 187. ed. *Lips.*] ¶ Item i. q. familiariter uti aliquo, [*facere quod alter cupit quodque ei gratum est. V. *Ruhnk.* ad *Ter. l.* infra *l.* et cf. infra, ubi *F.* iterum de hac signif. agit.] *Ter. Eun.* 3, 3, 9. Ipsa accumbere mecum; mihi sese dare; sermonem quaerere. ¶ *Res se dat*, se offert, praebet, occurrit. *Ter. Hec.* 3, 3, 20. Omnibus nobis ut res dant sese, ita magni atque humiles sumus. *Cic. Att.* 3, 23. *extr.* Tu ad me velim proximis literis, ut se initia dederint, perscribas. [*Cf. *Gron.* ad *Liv.* 28, 5.] ¶ *Dii se dant*, h. e. propitios praebent. *Sil.* 3, 150. Dent modo se Superi, Tibris tibi serviet omnis. ¶ Cum duobus dativis est etiam adscribere, imputare. *Cic. Off.* 1, 21. Iis non modo non laudi, sed etiam vitio dandum puto. *Id. Divin. Verr.* 10. Idne alteri crimini dabis, quod tu ipse fecisti? ¶ In disputationibus est concedere, admittere. *Cic. Tusc.* 1, 32. Eo concesso, id certe non dant, ut, etc. *Id. Acad.* 4, 16. Quis enim tibi dederit, aut Deum omnia posse, aut, etc.? *Id. Fin.* 5, 28. Dato hoc, dandum erit illud. *Id. Verr.* 2, 3, 94. Do vobis et concedo, esse multos, etc. ¶ In ludo pilae, calculorum et similium *dare* est ejus, qui aut pilam jacit, aut calculum promovet. *Ov. A. Am.* 2, 204. et V. DATUS. ¶ In re obscena dicitur de muliere, quae copiam sui alicui facit. *Ov. Am.* 1, 4, 64., *Mart.* 4, 71. [*Suet. Caes.* 49. quid ille tibi, et quid illi tute dederis.] ¶ *Dare poenas* est luere. *Cic. Att.* 9, 10. Do poenas temeritatis meae. ¶ *Dare* absolute pro dare sententiam. *Suet. Claud.* 15. Absentibus secundum praesentes facillime dabat. *Plin. ep.* 7, 6. Finem cognitioni quaestio imposuit, quae secundum reos dedit. Adde *Tac. A.* 4, 43. et *Senec. prooem. Controv.* 3. [*Eodem modo dicunt: *litem dare secundum aliquem*, i. e. ita sententiam pronuntiare, ut is causam obtineat. *Cic. Rosc. Com.* 1. lis datur secundum eum. V. pluribus de hac re *Drak.* ad *Liv.* 23, 4, 3. et similiter *Id.* 3, 44. vindicias dare secundum libertatem. ¶ *Dare dicta* i. e. dicere. *Liv.* 7, 33, 11. haec dicta dederat. Alia multa V. apud *Drak.* ad h. l. ¶ *Dare verba*, V. VERBUM.] ¶ Et pro dare litteras. *Cic. Att.* 10, 8. *sub f.* Et ego fortasse discedens ad te aliquid dabo. ¶ *Do*, *dico*, *addico* tria solemnia praetoris verba, V. in ADDICO. ¶ Significat interdum conjicere, impellere. [*Hinc fit, ut in codd. passim cum *jacere* permutetur. V. *Cort.* ad *Lucan.* 6, 182.] *Suet. Aug.* 96. Aquila duos corvos afflixit et ad terram dedit. *Caes. B. G.* 5, 49. Celeriter hostes dat in fugam. *Ter. Andr.* 1, 3, 9. Praecipitem me in pistrinum dabit. *Id. Heaut.* 4, 6, 3. Haec deambulatio me ad languorem dedit. *Phaedr.* 1, 22. Dare aliquem leto. Novum est illud de Neptuno Typhoeum comis trahente, apud *Val. Fl.* 2, 27. Implicuitque vadis, torquentemque anguibus undas Sicanium dedit usque fretum, *h. e.* traxit, impulit usque in fretum Sicanium. ¶ Item facere, edere. [*Nihil differt ab antecedente.] Sic enim exponit *Serv.* illud *Virg. A.* 2, 482. ingentem lato dedit ore fenestram. sic 310. dedit ampla ruinam, Vulcano superante, domus. et *G.* 3, 247. Ursi dant stragem. et *A.* 12, 575. animis pariter certantibus omnes Dant cuneum, densaque ad muros mole feruntur. *Liv.* 4, 28. Fabius cum equitatu impetum dederat. [*Pro *edere* praecipue dicitur, ubi de *ludis* sermo est. *Suet. Claud.* 21. munus. ib. daturum se (Palumbum) i. e. productu- rum. *Ner.* 4. venationes. V. *Clav. Suet.* Sic etiam de auctoribus fabularum dicitur, eo fere sensu, quo dicunt *docere*. *Cic. Brut.* 18. Livius minor fuit aliquanto is, qui primus fabulam dedit, quam ii, qui multas docuerant. Cf. *Id. Cluent.* 31, 84.] ¶ Item dicere, narrare. *Ter. Heaut. prol.* 10. Quamobrem has partes didicerim, paucis dabo. *Cic. Acad.* 1, 3. Sed da mihi nunc, satisne proba[t] *Virg. Ecl.* 1, 19. iste Deus qui sit, da, Tity[r]e, nobis. *Ov. Fast.* 6, 434. pius Aeneas eripuisse d[ici]tur. *Stat. Th.* 7, 315. Asopos genuisse dat[ur]. Adde *Claud. Rapt. Pros.* 3, 337. [*Cf. *Cort.* a[d] *Lucan.* 5, 107. *Duker.* ad *Flor.* 3, 3. Sic etia[m] *Liv.* 33, 13. is datus erat locus colloquio.] Item obsequi, gratificari. *Sulpic.* ad *Cic. Fam.* 5. *sub f.* Da hoc illi mortuae, da amicis, da p[a]triae. *Trebon.* ad *Cic. Fam.* 12, 16. Noli putar[e] me hoc auribus tuis dare [*i. e. mê hoc dicer[e] ut dicam, quod tibi placeat, assentandi grati[a]. Hujus generis multa reperiuntur. *Liv.* 7, 20. da[re] aliquem alii i. e. ejus precibus concedere. *Luca[n.]* 1, 132. famaeque petitor (Pompejus) multa da[re] in vulgus. Cf. *Cort.*, qui plura affert. Alii ma[le] explicabant de muneribus populo dandis. *Quin[t.]* 10, 1, 117. plus stomacho, quam consilio dedi[t]. V. de hoc usu *Gron.* obss. II. 15. *Duker.* ad *Flo[r.]* 4, 2, 57. quos citat *Ruhnk.* ad *Vell.* 2, 7. *Li[v.]* 40, 57. iter dare i. e. transitum per fines. *coll.* [?] 5. *id.* 39, 28. senatum dare legato, i. e. aditu[m] concedere.] ¶ Item sinere, permittere. *Plin. e[p.]* 1, 10. et *Paneg.* 29. Quantum mihi cernere datu[r]. *Hor. Ep.* 1, 1, 32. Est quadam prodire tenus, s[i] non datur ultra. *Plin. alter* 10, 63, 83. Nequ[e] datur intervenire sine pernicie. [*Amat hanc poe[]tarum constructionem *Plinius*; cf. *Pan.* 50, 4. 51. 4. 79, 3.] ¶ Item afferre. *Cic. Parad.* 4. *circ[a] med.* Reditum mihi gloriosum injuria tua dedit, non exitum calamitosum. *Id. Att.* 7, 13. Dar[e] alicui dolorem. ¶ Item offerre, translate. *Liv.* 3, 69. *sub f.* Insequens dies hostem in conspectum dedit. [*Cf. nos supra.] ¶ Item reperire au[t] ostendere. *Cic. Verr.* 2, 3, 77. *ad f.* Unum, in[] quam, da mihi ex istis aratoribus, qui dicat, etc. ¶ Ponitur et pro reddere. *Ter. Heaut.* 5, 1, 77. Si vivo, adeo exornatum dabo, adeo depexum, u[t] dum vivat, meminerit semper mei. *Pl. Trin.* 4, 2, 3. Cum juratori recte rationem dedi. *Varr. L. L.* 5, 9. Si quis pro se sive altero dare rationem volet. ¶ Et pro attribuere. *Quint.* 6, 1. *circa med.* Cicero quamquam preces non dat Miloni, tamen, etc., *h. e.* non inducit precantem. *Id.* 12, 10. Dare vocem carentibus. ¶ Et pro mittere, vel tollere. *Plin.* 11, 20, 22. Apes spatiatae in aperto, et in altum datae, gyris volatu editis, etc. [*Suet. Vesp.* 5. quercus — singulos ramos a frutice dedit, i. e. emisit, egit.] ¶ Et pro vertere. *Quint.* 2, 13. Terga etiam dedisse simulata fuga proderit. ¶ Et pro edere. *Lucr.* 6, 109. carbasus Dat crepitum malos inter jactata trabesque. *Ov. Met.* 9, 583. lingua tales icto dedit aere voces. ¶ [*Id quod *conciliare*, *amicum reddere* esse ait *Ern.* in *Clavi Cic.*, laudans *Cic. Att.* 10, 4. Oppios Terentiae dabis. Melius mihi h. l. cepisse videtur *Wielandus* cum aliis, qui vertit: *der Terentia gieb einen Wechsel an die Gebrüder Oppius.* Referendus igitur esset h. l. ad eos, quos supra haud longe ab initio attulimus, significaretque *dare alicui aliquem* i. q. *dare alicui ab aliquo.* ¶ Pro *exhibere*, *destinare.* *Liv.* 26, 41. ea fato quodam data nobis sors est. *Virg. A.* 4, 225. fatisque datas non respicit urbes. *Hor. Sat.* 1, 8, 13. Mille pedes in fronte, trecentos cippus in agrum Hic dabat i. e. destinabat, designabat. ¶ Dare manus V. MANUS. ¶ Multas hujusmodi singulorum locorum interpretationes in tam vario h. v. usu addi posse, vix est quod moneam. Sed esset hoc infiniti laboris; quare ea tantum quae nobis memoratu digniora videbantur, addidimus.] ¶ Cum infinito fere poeticum est, et a Graeca consuetudine. *Virg. A.* 5, 248. argenti magnum dat ferre talentum. et *ib.* 9, 362. suo moriens dat habere nepoti, pro *ferenda* et *habenda*. et *ib.* 1, 323. dederatque comam diffundere ventis. *Sil.* 4, 347. dederatque lacum transmittere nando. *Stat. Th.* 4, 178. Huic parere dati, *h. e.* hujus imperio subjecti. et 1, 177. semper ne vicissim Exsulibus servire dabor? [*Nota etiam *Liv.* 3, 4, 9. alteri consulum negotium daretur, videre etc. et *Drak.* ad h. l.] ¶ *Dare*, *donare*, *dicare* formula est, quae adscribi solebat in monumentis votivis rei alicujus dicatae et donatae, per tres D. D. D., vel per duos. Integra autem legitur apud *Cic. Verr.* 2, 4, 29. *extr.*, ubi additur quarta vox *consecrare.* ¶ *Dare*, *facere*, in stipulationibus. *Cic. Off.* 3, 16. Arbitrum illum adegit, quidquid sibi dare, facere oporteret ex fide bona. *Paul. Dig.* 17, 2, 71. Ea, quae supra scripta sunt, ea ita dari, fieri, etc. ¶ [*Bene*, *male dare aliquid pro aliqua re* i. e. *das ist ein guter (schlechter) Kauf.* *Lucan.* 4, 227. Si bene libertas unquam pro pace daretur.] ¶ *Duim*, *is*, *it*, *int*, pro dem, vel dederim, est antiquum, et comicum: leguturque apud *Plaut.* saepe, et *Terent.*, itemque apud *Liv.* 10, 19. in veteri formula votiva. Sic *duitor* pro *dator* imperat. passiv. apud *Plin.* 21, 3, 5. ex *leg. XII. Tab.*, ut quidem legit *Harduin.* Cum *do* sit a Graeco δόω, ut dictum est, prisci Latini fortasse dixerunt *duo*, ex quo *duim* remansit. Quin et ipsum *duo* quidam leg. apud *Pl. Aul.* 4, 4, 8. ¶ Etiam *dano*, *is*, pro *do* prisci dixere, prima correpta: unde *danunt*, pro

t, habent *Pacuv.*, *Naev.*, *Caecil.* ap. *Non.* 2, . et aliquoties *Plautus*: apud quem *Truc.* 2, 4, quidam leg. etiam *dane?* pro *das ne?* et *Cas.* 6, 22. *danam* pro *dabo.* ¶ *Dasi* pro *dari*, te- *Festo*, ea ratione dictum fuit, qua *Papisii*, *sii*, pro *Papirii*, *Furii*. V. *Cic. Fam.* 9, 21. *Dor* prima persona passivi, nullum habet, quod iam, exemplum. Vidisse se, raro tamen, scri- t *Diomed.* 1. p. 375. ¶ Supinum *Datu* ap. *Front.* . *ad amic.* 1, 5. (ed. *Maio*) Nihil postulabit pro a verecundia, nisi quod probum honestumque t et tibi datu et sibi postulatu. ¶ *Datu iri* pro *itum iri*, V. PRAESTO, as. ¶ [*Confundun- r dare* et *donare*, V. *Drak.* ad *Liv.* 2, 35, 5. — *navare.* *Id. ib.* 7, 16, 4. Ceterum notandum t, *navare operam* fortius esse, quam *operam da-* ; illud est i. q. gnaviter operam dare. V. *Dö- rl. Syn.* 1. p. 112. — et *jacere.* V. supra.]

*DŎBĔRIENSIS, e, adj. ad Doberum pertinens, acedoniae urbem, cujus mentio est in *Inscr.* ap. *larin. Frat. Arv.* p. 325. C. Julius Proclus Do- ero. ¶ *Dobērienses, ium* sunt incolae illius ur- s *Plin.* 4, 10, 17. Idomenenses, Dobērienses, ienses. *Harduinus* male edidit *Doberi*, *Astraeen- s.* *F.* et *B. A.*

*DOCENTER, adv. apud *Martian. Capell.* c. 4. 134. legi vult *Barth. Adv.* 34, 19. ex MS., ubi a edidit *Grotius*: Edictum est Compendio, Quid- uid decenter docta disputatio Multo adstruendum ontulit volumine. *B. A.*

DŎCĔO, es, cui, ctum, a. 2. διδάσκω, ostendo, onstro, cognitionem alicujus rei trado. [Est ab usit. δόω pro δίδωμι, do, trado, deinde δόκω, nc δοκέω. *F. Forc.* habebat hoc tantum: Vide- ir esse a δοκέω, mutata tamen significatione.] *ic. Att.* 8, 2. Nihil arbitror fore, quod repre- endas: si qua erunt, doce me, quo modo ea ef- ugere possim. *Id. Fam.* 3, 6. *a med.* Ne litteras uidem ullas accepi, quae me docerent, quid age- es. *Id. Planc.* 18. Haec doce, haec profer, huc ncumbe, decuriasse Plancium, conscripsisse, etc. *d. Quint.* 19. Docui, quod primum pollicitus sum, ausam, cur postularet, non fuisse. *Caes. B. G.* , 29. Quantasvis magnas copias sustineri posse, munitis hibernis, docebant. et 7, 10. Praemittit d Bojos, qui de suo adventu doceant. *Cic. Fam.* , 21. Silii causam te docui. *Id. Or.* 2, 17. Cum docendus est judex, aut dedocendus. *Id. Verr.* 2, , 51. Docere judices de injuriis alicujus. *Id. Fam.* 5, 3. Docere et commonefacere aliquem de aliqua re. [*Sall. Jug.* 13, 3. qui eos docerent de caede fratris. Sic passim *indicare*, *dissimulare*, *interrogare* etc. *de re* aliqua. V. *Cort.*] *Id. Off.* , 28. *extr.* Docere et explanare quid faciendum sit. *Pl. Poen.* 4, 2, 58. *Sy.* Omnem operam per- lis. *Mi.* quid jam? *Sy.* quia doctum doces. ¶ **Docere* interdum a librariis omittitur, superfluum esse putantibus, ubi aliud vocabulum adesse vident. Sic *Sall. Cat.* 47, 1. omnia, uti gesta erant ape- rit, docetque. *Cic. Fin.* 4, 4, 9. tradunt et do- cent. Sed in hujusmodi locis significat *docere* i. q. additis argumentis aliquid esse probare, id quod etiam simpliciter significat, ut *Tac. G.* 9. signum, in modum Liburnae figuratum, docet advectam religionem.] ¶ Saepe ad institutionem refertur et significat erudire, instituere. *Cic. Off.* 1, 44. Studiosos dicendi erudire atque docere. *Id. Div.* 2, 2. Docere atque erudire juventutem. *Id. Se- nect.* 9. Adolescentulos docere, instituere, ad omne officii munus instruere. *Id. Phil.* 2, 4. Invideo magistro tuo, qui te tanta mercede nihil sapere docuit. *Id. Agr.* 3, 2. Ut doceam Rullum tacere. *Id. Fin.* 2, 5. Graece loqui docendus sum. *Id. Fam.* 9, 22. Docere aliquem fidibus. *Liv.* 29, 1. Docere aliquem equo armisque. Al. leg. *equo tra- dito.* [*Illud cum optimis libris praeferunt *Drak.* et *Gron.* Praeter locum ex *Cic. Fam.* laudat hic etiam *Eund. Senect.* 8. discebant fidibus antiqui.] *Nep. praef.* Docere aliquem musicam. *Cic. Pis.* 30. aliquem litteras. *Plin.* 16, 36, 66. Canere ipsae tibiae docendae. *Colum.* 6, 2. Docere boves composite ambulare. *Virg. G.* 3, 116. atque equi- tem docuere sub armis Insultare solo, et gressus glomerare superbos. ¶ Translate. *Virg. A.* 5, 523. docuit post exitus ingens. *Cels.* 2, 7. Ubi pluribus diebus non descendit alvus, docet febri- culam instare. *Plin.* 2, 104, 108. Experimenta docent. *Ov. Pont.* 1, 1, 17. Epistola, cui sit mis- sa, docet. *Ter. Heaut.* 4, 1, 35. Male docet te mea facilitas multa. ¶ [*De vate: *Liv.* 5, 15. quod de lacu Albano docuisset, i. e. vaticinatus esset.] ¶ *Docere* absolute i. q. scholam habere. *Cic. Q. Fr.* 2, 4. Tyrannio docet apud me. (Ad- de *Or.* 42.) *Suet. Gramm.* 23. Postea manumissus docuit Romae. ¶ *Docere fabulam*, διδάσκειν δρᾶ- μα dicuntur poetae fabularum auctores, sicuti *di- scere* histriones earum actores. Hinc *Pl. Poen.* 3, 2, 3. Fac modo, ut conducta tibi sint dicta ad hanc fallaciam. *Co.* quin edepol condoctior sum, quam tragoedi aut comici. *Cic. Tusc.* 4, 29. Cum Orestem fabulam doceret Euripides, primos tres versus revocasse dicitur Socrates. Adde *Hor. A. P.* 288. et *Gell.* 17, 21. *ad f.* Hac ratione dixit *Hor. Od.* 2, 19. Bacchum in remotis carmina ru- pibus Vidi docentem, Nymphasque discentes, etc. ¶ [**Causam docere* cliens dicitur patronum, quum res ad controversiam intelligendam utiles enarrat. *Cic. Cluent.* 70. quum me hanc causam doceret. Contra patronus *discit.* V. DISCO. Eodem modo judices, pontifices etc. *doceri* dicuntur. *Cic. Verr.* 2, 4, 52. *Id. Dom.* 12.] ¶ Simpliciter pro di- cere. *Lucil.* ap. *Non.* 4, 147. At non sunt similes, neque dant: quid si dare vellent? Acciperesne? doce. [*Quia nisi dicendo loquendoque aliquem docemus, factum est, ut saepe utrumque vocabu- lum a librariis confunderetur. Cf. *Beier.* ad *Cic. Off.* 3, 22, 88. praecipueque *Drak.* ad *Liv.* 39, 47, 3.] ¶ Refertur poetice ad res inanimas. *Hor. Ep.* 1, 14, 29. imber Multa mole docendus aprico parcere prato. [**Id. A. P.* 67.] *Claud. Rapt. Pros.* 2, 145. Insolitisque docet galeam mitescere sertis. ¶ [*Item confunditur cum *docere.* V. quos laudat *Drak.* ad *Liv.* 9, 15, 4. Intpp. ad *Quint.* 10, 1, 32.]

*DŎCHĔLĂ, ae, f. herba, quae et chamaepitys dicta. *Appul. Herb.* 26. *B. A.*

*DOCHI, orum, populi Aethiopiae. *Plin.* 6, 30. *B. A.*

*DOCHIMINUS V. v. seq.

[DOCHMIACUS, a, um, adj. qui ex dochmio pede constat. *Marius Victor. Gramm.* p. 2534. Est autem antispasticum monometrum hypercatalecti- cum, quod et dochmiacum dicitur, ut *Volat prae- pes. Plot.* p. 2658. Antispasticum dochmiacum Eu- ripideum trimetrum catalecticum fit antispasto, di- trochaeo, amphimacro, ut *Decreta Musis corona pulcra nos.* ¶ *Capell.* 9. p. 334. Primae species erunt istae, quae dochiminae nominantur. *Dochi- minae* videtur esse derivativum a *dochimo.* V. v. seq., sed fortasse mendosa est lectio pro *dochmia- cae. F.*]

DOCHMĬUS, ii, m. δόχμιος, pedis genus in nu- meris oratoriis, qui constat ex iambo et cretico, ut *reipublicae*, *perhorrescerent. Cic. Or.* 64. Do- chmius autem e quinque syllabis, brevi, duabus longis, brevi, longa, ut est hoc *Amicos tenes*, quovis loco aptus est, dum semel ponatur; itera- tus, aut continuatus numerum apertum et nimis insignem facit. Adde *Quint.* 9, 4.: *Dochmios* vero positione Graeca appellatur a *Diomed.* 4. p. 479. ¶ Apud *Cic. l. c.* in quibusdam edd. perperam le- gitur *dochimus.*

DŎCĬBĬLIS, e, adj. qui facile docetur. *Tert. Monog.* 12. ¶ *Prisc.* 18. p. 1125. Docilis est, qui facile docetur: docibilis, qui facile discit.

DŎCĬLIS, e, adj. εὐμαθής, qui facile docetur vel discit. *Cic. Fam.* 7, 20. O medicum suavem, meque docilem ad hanc disciplinam! *Varr. R. R.* 1, 17. Operarius docilis ad agriculturam. *Quint.* 4, 2. *ante med.* Judex docilior et intentior. *Plin.* 10, 42, 59. Habebant luscinias Graeco atque La- tino sermone dociles. *Juven.* 14, 40. dociles imi- tandis turpibus. ¶ Genitivo interdum jungitur, more Graeco. *Hor. Od.* 4, 6. *extr.* Docilis mo- dorum. *Sil.* 3, 233. Fallendi docilis. *Id.* 16, 360. Equus docilis freni. ¶ Translate. *Ov. Amor.* 1, 14, 13. Capilli dociles, et centum flexibus apti. *Val. Fl.* 6, 237. de hasta: docilis relegi, docilis- que relinqui. *Plin.* 33, 5, 27. Chrysocolla bibula et docilis. ¶ Infinito junxit etiam *Sil.* 13, 120. Cerva docilis accedere mensis. ¶ Pro facilis. *Id.* 4, 8. Adstruit auditis, docilis per inania rerum Pascere rumorem vulgi, pavor. ¶ Sup. *Docilissi- mus* agnoscitur a *Charis.* 2. p. 160.

DŎCĬLĬTAS, atis, f. εὐμάθεια, apprehendendae doctrinae facilitas. *Cic. Sext.* 42. Ii perspecto genere humanae docilitatis atque ingenii. [*Cf. locum *Ejusd. Fin.* 5, 13.] *Suet. Tit.* 3. Docilitas ad omnes fere tum belli, tum pacis artes. ¶ Item lenitas, mansuetudo, mitis animus. *Eutrop.* 10, 7. Affectator justi amoris, quem omnino sibi et libe- ralitate et docilitate quaesivit.

DŎCĬLĬTER, adv. agnoscitur a *Diomed.* 1. p. 401.

*DOCIMAEUM, i, n. Δοκίμαιον vel Docimēum, Δοκίμειον, vel Docimĭa, ae, Δοκιμία, oppidum vel vicus Phrygiae majoris. In *Tab. Peut.* Docimeum est. *B. A.*

[DOCĬMEN, inis, n. idem quod documen. *Te- rentian. de metr.* p. 2425. Livius ille vetus Grajo cognomine, suae Inserit Inonis versu puto tale do- cimen. *F.*]

*DOCĬMĒNUS, a, um, adj. ad Δοκίμειον s. Doci- menum pertinens. *Docimenum metallum* est marmor, quod et Synnadicum, et Phrygium [*lapis Phry- gius apud *Hor. Od.* 3, 1, 41. ibique *Fea.*] appel- latur. *Impp. Honor. et Theodos. Cod. Theod.* 11, 28, 9. Trium metallorum debitoribus, Docimeni, Proconnensis et Troadensis, concessimus reliqua. *B. A.*

[DŎCIS, ĭdis, f. a δοκὶς, trabecula, genus quod- dam phaenomeni coelestis in trabis formam. *Ap- pul. de Mundo* p. 58, 23. Flammae quaedam osten- sae oculis nostris, quas Graeci cometas, et doci- das, et bothynos appellant. V. DOCUS. *F.*]

DŎCISMUS, i, m. Legitur apud *Senec. Controv.* 2, 11. *sub f.*, et exponitur a quibusdam ἐνέργεια, h. e. evidentia, illustratio, cum apto verbo rem penitus significamus, atque ob oculos ponimus. Fortasse repetenda vox est a δοκιμάζω, exploro, ideoque interpretanda *experimentum*: alii tamen leg. *idiotismus*, quam vocem vide.

*DOCLĔAS, atis, adj. ad Docleam pertinens, Dalmatiae oppidum, nunc *Drina. Plin.* 11, 42, 97. Dalmaticae caseum Docleatem mittunt. ¶ *Doclĕātes, ium*, sunt incolae illius oppidi, quorum mentio est apud *eund.* 3, 22, 26. *B. A.*

DOCTĒ, adv. ἐπισταμένως, erudite, scite. *Mart.* 7, 46. Maeonioque cupis doctius ore loqui. *Sall. Jug.* 100. Doctissime eruditus litteris Graecis at- que Latinis. ¶ Item sapienter, prudenter, cate, callide. *Pl. Epid.* 3, 3, 23. Docte et sapienter dicis. *Id. Mil.* 3, 1, 162. Ut docte et perspecte sapit! *Id. Stich.* 4, 1, 55. Docte versutus. *Id. Ps.* 4, 1, 31. Docte meditari dolos. *Id. Poen. Prol.* 111. Docte atque astu. et 1, 1, 3. Sapien- ter, docte, et cordate, et cate facere aliquid. *Id. Bacch.* 4, 4, 43. Senem doctum docte fallere. [**Id. Capt. prol.* 40. docte expedire aliquid.] ¶ Item bene, perite. *Hor. Ep.* 2, 1, 32. pingimus atque Psallimus et luctamur Achivis doctius unctis.

DOCTĬCĀNUS, a, um, adj. qui docte canit. *Capell.* 2, p. 30. Docticanis solers ludere sensibus.

DOCTĬFĬCUS, a, um, adj. doctos faciens. *Ca- pell.* 1. *init.* Virgo armata, decens rerum sapien- tia, Pallas, Ingenium mundi, prudentia sacra Tonantis, Ardor doctificus, etc.

*DOCTĬLŎQUAX, acis, adj. idem ac doctilo- quus. *Dracont. Hexaem.* 2, 55. Littera doctilo- quax apibus cognata probatur. *B. A.*

DOCTĬLŎQUUS, a, um, adj. qui docte loqui- tur. *Enn.* ap. *Varr. L. L.* 6, 3. Oratores docti- loqui. *Capell.* 9. p. 306. Doctiloquum caris juve- nem complexa lacertis. Adde *Sidon. carm.* 22, 82.

DOCTĬSŎNUS, a, um, adj. qui docte sonat. *Sidon. carm.* 15, 180. Doctisonae artes.

DOCTĬUSCŬLĒ, adv. diminut. *Gell.* 6, 16. Cum esset verbum *deprecor* doctiuscule positum in Ca- tulli carmine, *h. e.* aliquanto eruditius, quam ut a vulgo intelligatur.

DOCTOR, oris, m. διδάσκαλος, qui docet, ma- gister, praeceptor. *Cic. Or.* 1, 6. Graeci dicendi artifices et doctores. et 19. De qua nihil rhetorici isti doctores in praeceptis suis reliquissent. *Id. Fam.* 7, 19. Libri juris civilis, quamquam pluri- mi sunt, doctorem tamen desiderant. *Hor. Sat.* 1, 1, 25. pueris dant crustula blandi Doctores, elementa velint ut discere prima. ¶ Doctores fa- bularum sunt ipsi poetae, qui eas scribunt, ut in DOCEO dictum est. *Donat. proleg.* ad *Terent.* ¶ Etiam lanistae, qui gladiatores ad ludum institu- unt, *doctores* appellantur. (Hos in militia, ar- morum doctores *Veg. Mil.* 1, 13. appellat. [*Do- ctor cohortis legitur in *Inscr.* ap. *Orell. n.* 1790.]) *Val. Max.* 2, 3. *n.* 2. Ex ludo Aurelii Scauri do- ctoribus gladiatorum arcessitis, etc. Adde *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 189. *n.* 434. et p. 234. *n.* 613. et *Quint. Decl.* 302. ¶ Item qui athletas et aurigan- tes docent. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 143. *n.* 160. Au- relio Heraclidae doctori factionis, etc. ¶ In *In- scr.* ap. *Reines. cl.* 11. *n.* 123. legitur *doctor libra- rius*: et videtur significare eum, qui scribendi ar- tem [*καλλιγραφίαν, inq. *Orell.*] librarios docet: vel qui artem docet libros compingendi. Ipse ta- men *Reines.* mallet legi *structor.*

DOCTRĬNA, ae, f. διδασκαλία, eruditio, actus docendi. *Cic. Or.* 3, 31. Institutus liberaliter edu- catione doctrinaque puerili. et 1, 59. Jus civile summatim percipi sine doctrina potest. ¶ Haec passive de institutione, qua docemur: active de ea, qua erudimus alios. *Id. Sext.* 56. Sed mihi sumpsi hoc loco doctrinam quandam juventuti, qui essent optimates. *Id. Or.* 1, 48. Illa non sunt aliqua mihi doctrina tradita, sed in rerum usu causisque tractata. ¶ Est etiam ipsa ars, scien- tia. *Cic. Fam.* 6, 12. *extr.* Est unum perfugium, doctrina ac litterae, quibus semper usi sumus. *Id. Fam.* 4, 3. *a med.* Te ab initio aetatis memo- ria teneo summe omnium doctrinarum studiosum fuisse. *Id. Verr.* 2, 3, 88. Homo disertissimus, et omni doctrina et virtute ornatissimus. *Id. Or.* 10. In maximis occupationibus nunquam intermit- tis studia doctrinae. *Id. Leg.* 2, 15. Malis stu- diis malisque doctrinis totas civitates evertere. [**Nep. Att.* 17, 3. neque id fecit natura solum, — sed etiam doctrina. Nos: *aus Grundsätzen.* Saepe ita opponuntur, quanquam non eodem semper sen- su, natura et doctrina. Locos collegit *Arntzen.* ad *Aur. Vict. Epit.* 48, 14.] ¶ In specie *doctri- nae* (ut doctus, quod v. V.) de philosophica dis- ciplina intelligendum est. *Nep. Epam.* 2, 2. in do- ctrinis antecedere condiscipulos. Sic *Brem.* ad h. l.] ¶ Item munus ipsum docendi. *Cic. Off.* 1, 42. *a med.* Quibus artibus non mediocris utilitas quae- ritur, ut medicina, ut architectura, ut doctrina rerum honestarum, hae sunt iis, quorum ordini conveniunt, honesta. ¶ [*Item i. q. ratio quae- dam praecipiendi, (*Theorie u. Methode*). *Cic. Or.* 2, 63. ambigui genera, de quibus est quaedam do-

ctrina subtilior. *Ib. c.* 19. doctrina eorum est perridicula.]

[DOCTRĪNĀLIS, e, adj. ad doctrinam pertinens. *Isid. Orig.* 2, 24. Philosophia doctrinalis dicitur scientia, quae abstractam considerat quantitatem: dividitur in quatuor partes, in arithmeticam, musicam, geometriam, astronomiam. V. INSPECTIVUS.

DOCTRIX, icis, f. quae docet. *Serv.* ad *Virg. A.* 12, 159. Quidam etiam afferunt exemplum ex *Appul. Dogm. Plat.* 2., sed alia optima exemplaria habent *ducatrix*.

DOCTUS, a, um, part. a *doceo*, πεπαιδευμένος, doctrina imbutus, eruditus, litteratus, intelligens. *Cic. Brut.* 46. Doctus et Graecis litteris et Latinis. [*Cum solo ablativo legitur *ib.* 45. et *Sall. Cat.* 25, 1. *Mart.* 10, 76.] *Id. Mil.* 4. Ad quam legem non docti, sed facti; non instituti, sed imbuti sumus. *Id. Brut.* 25. Doctus ex disciplina Stoicorum. *Ov. Her.* 21, 182. Doctus in carmine. *Id. Trist.* 2, 256. carmine ab omni Ad delinquendum doctior esse potest. *Cic. Or.* 2, 6. Ea, quae scriberet, neque ab indoctissimis, neque ab doctissimis legi velle. *Suet. Gramm.* 7. Nec minus Graece, quam Latine doctus. ℙ Cum genitivo et accus. et infinito, more Graecorum. *Gell.* 13, 12. Labeo legum atque morum populi R. jurisque civilis doctus apprime. (Addunt *Stat.*, *Hor.* et *Plin.*, sed in his dubia est lectio.) *Virg. A.* 10, 225. Doctissima fandi. [*Aur. Vict. Epit.* 11, 5. Sagittarum tam doctus fuit, ut etc. *Arntzen.* comparat *Claud. Eutrop.* 2, 381. doctissimus artis lanificae. V. *Bentl.* ad *Hor. Od.* 3, 8, 5. qui simul de graeca cum accusativo constructione agit.] *Stat. Th.* 2, 692. doctus omina. *Gell.* 19, 9. Graeci homines nostras quoque litteras docti. *Hor. Od.* 3, 6, 38. Proles docta versare glebas. et *ib.* 1, 29, 9. Doctus sagittas tendere. *Ov. Fast.* 2, 300. Corpora docta tolerare imbres. [*Cf. *Vechneri Hellenol.* p. 304.] ℙ Saepe dicitur de perito in poesi et in musicis. *Hor. Od.* 3, 9, 10. Dulces docta modos. *Id. ib.* 4, 13, 7. Docta psallere. *Ov. Amor.* 2, 4, 28. doctae manus, *h. e.* in lyra pulsanda. [*Omnino manus in unaquaque arte exercitatae *doctae* appellantur. *Id. A. Am.* 1, 518. de tonsore: sit coma, sit docta barba resecta manu. V. plura apud *Burm.* ad *Quint.* 1, 11. p. 118. et *Cort.* ad *Lucan.* 5, 706.] *Claud. Cons. Mall. Theod.* 273. docti riserunt floribus amnes, *h. e.* fontes Aganippes, unde qui potant, poetae fiunt. ℙ Differunt *doctus* et *eruditus*, si vim vocum spectes, in eo, quod *eruditus* est, qui simpliciter ruditatem exuit: *doctus*, cui praeterea accessit institutio et doctrina. Si vero usum, *eruditus* plus est, quam *doctus*, quod praeter doctrinam in schola acquisitam, multarum sibi rerum cognitionem lectione et studio comparavit. Praeterea *doctus* intelligi potest in gravioribus disciplinis, *eruditus* in litteratura: tametsi haec perpetua non sunt. *Cic. Or.* 1, 22. Graeculus otiosus et loquax, et fortasse doctus atque eruditus. *Id. Brut.* 30. Doctus vir et Graecis litteris eruditus. ℙ Universim *doctus* dicitur in sua quisque arte peritus. *Caes. B. C.* 3, 50. Quibus rebus nostri, usu docti, haec reperiebant remedia, ut alio loco ignes facerent, alio excubarent. *Colum.* 2, 16. Patruus meus doctissimus et diligentissimus agricola. *Petr. Sat.* 84. Veteranus latro, et ipsis lenonibus doctior. Adde *Horatii* et *Ovidii* loca supra allata. [*In specie κατ' ἐξοχὴν docti appellantur philosophi s. sapientes. V. *Heind.* ad *Hor. Sat.* 2, 4, 3. *coll.* ad 2, 7, 13. Quod apud *Eund.* legitur *ib.* 1, 9, 7. docti sumus — idem interpretatur de eleganti homine, quem nos dicimus *einen Mann von feiner Bildung*.] ℙ Aliquando est sapiens, prudens, callidus, catus. *Pl. Pers.* 4, 3, 70. Te de aliis, quam alios de te suavius est fieri doctos. *Ter. Eun.* 4, 7, 21. Nunquam accedo ad te, quin abs te abeam doctior. *Pl. Ps.* 2, 4, 35. Malus, callidus, doctus. *Id. ib.* 2, 3, 12. Centum doctum hominum consilia, pro *doctorum*. ℙ Tribuitur et rebus inanimis. *Ov. Her.* 20, 210. Verba ferens doctis insidiosa notis. *Id. Pont.* 2, 5, 52. Docta vox, *h. e.* facundia. *Pl. Mil.* 2, 2, 93. Doctus dolus. *Hor. Ep.* 2, 1, 131. Docta prece blandus. *Mart.* 7, 29. Docti libelli. *Tibull.* 2, 3, 20. ausae Rumpere mugitu carmina docta boves. *Ov. Met.* 6, 60. Brachia docta movent, *h. e.* perita texendi. Sic *Claud. Cons. Prob. et Olybr.* 177. et pollice docto Jam parat auratas trabeas. *Ov. Amor.* 1, 7, 24. Docta manus in capillis comendis. *Val. Fl.* 1, 122. Docta bipennis. *Prop.* 2, 15, 12. falx. [*Ov. Met.* 9, 742. num me puerum de virgine doctis Artibus efficiet? coll. *Pont.* 1, 3, 18. ℙ Permutantur *doctus* et *ductus*; V. *Drak.* ad *Liv.* 21, 27, 4. et quos ibi laudat.]

DŎCŪMEN, inis, n. idem quod documentum. *Lucr.* 6, 391. Documen mortalibus acre. V. DOCIMEN.

*DOCUMENTĀTĬO, onis, f. νουθεσία *Gloss. Lat. Gr. B. A.*

DŎCŪMENTUM, i, n. δίδαγμα, id quo docemur, admonitio, exemplum. *Cic. Rabir. Post.* 10. Ille P. Rutilius, qui documentum fuit hominibus nostris virtutis, antiquitatis, prudentiae. *Id. Mil.* 8. *extr.* Dederas enim, quam contemneres populares insanias, jam ab adolescentia documenta maxima. *Id. Phil.* 11, 2. Ex quo documentum nos capere fortuna voluit, quid esset victis extimescendum. *Id. ad Brut.* 1, 15. *ad f.* Statuere documentum, ne quis velit, etc. *Id. Agr.* 1. *in f.* Habere aliquem sibi documento, quae via facillime ad dignitatem perducat. [*Recte dicitur utrumque: *esse documento* et *esse documentum*. Illud tamen apud bonos scriptores usitatius. V. *Drak.* ad *Liv.* 24, 8, 20. et quem ibi laudat *Gronov.* coll. ad 7, 6, 11.] *Tac. H.* 4, 60. Miseriarum patientiaeque documentum fuere. *Curt.* 8, 14. Esse documentum ceteris, ut, etc. *Caes. B. G.* 7, 4. *extr.* Esse documento reliquis. [*Suet. Aug.* 94. sero tantum documentis apparuit, ostentum illud Augusti potentiam portendisse, i. e. eventus docuerunt.] ℙ In malam partem. *Cic. Dom.* 48. Homo omnium scelerum flagitiorumque documentum. [*In hunc sensum nos dicimus *ein Ausbund von* etc. In bonum autem sensum: *ein Musterbild*, ut *Id. Rab. Posth.* 10. P. Rutilius, qui documentum fuit hominibus nostris virtutis, antiquitatis, prudentiae.] ℙ Indicium, specimen, [*exemplum.] *Vell.* 2, 42. Documentum tanti mox evasuri viri. *Flor.* 4, 10. Cum Crassus et Pacorus utrinque virium mutuarum documenta fecissent. *Liv.* 32, 7. *a med.* Nec per honorum gradus documentum sui dantes, nobiles homines tendere ad consulatum. *Tac. A.* 1, 30. Pars a centurionibus caesi: quosdam ipsi manipuli, documentum fidei, tradidere. [*In formulis *documento esse* et *doc. dare* saepe quidem additur, quid illud sit, quod res, quae *documento esse* dicitur, doceat; nec raro tamen omittitur et ex sententia supplendum relinquitur. *Liv.* 1, 28. Audeat dehinc talia alius, nisi in hunc insigne jam documentum mortalibus dedero. — Plura hujus generis excitat *Duker.* ad *Liv.* 26, 5, 2.] ℙ Item signum, monumentum, quo aliquid comprobatur. *Impp. Theodos. et Valens. Cod.* 8, 54, 29. Idoneis documentis aliquid comprobare. *Impp. Honor. et Theodos. ib.* 2, 21, 2. Verissima documenta. ℙ [In *Not. Tir.* p. 88. legitur *docimentum*. *F.*]

DŎCUS, i, f. δοκός, trabs, tignum. Dicitur de aeris impressione, ob trabis similitudinem. *Plin.* 2, 26, 26. Emicant et trabes simili modo, quas docos vocant. *Harduin.* Graece δοκοὺς scripsit. V. DOCIS.

*DODECAËDROS, i, m. et f. δωδεκάεδρος, epitheton figurae solidae, duodecim latera aequalia habentis. *Martian. Capell.* 6. *prope f.* p. 154. ed. *Vulcan.* (al. p. 233.) ubi tamen Graecis litteris scribitur. *B. A.*

DŌDĔCĂTĒMŎRĬON, ii, n. duodecima pars alicujus rei, δωδεκατημόριον: a δώδεκα, duodecim, et μόριον, pars. Dicitur ab astrologis duodecima pars Signi alicujus coelestis; et usurpatur a *Manil.* 2, 694. Dodecatemoria in titulo signantia causas. Adde *ib.* 699, 711. et alibi.

DŌDĔCĂTHĔON, i, n. δωδεκάθεον, genus herbae: quasi herba duodecim Deorum, qui *Consentes* sunt appellati. V. h. v. *Plin.* 25, 4, 9.

DŌDŌNA, ae, et Dodone, es, f. Δωδώνη, urbs Epiri, in Molossia seu in Thesprotia, in Thessaliae confinio, ex quo Thessalica dicebatur, juxta fluvium Dodonem, qui postea cadit in Acheloum. Dicta est a fluvio Dodone, vel a nympha marina hujus nominis, vel a Dodone Jovis et Europae filia. Ibi ingens silva fuit, tota querna, et templum Jovis, et oraculum, et fons, qui faces exstinctas accendebat et accensas exstinguebat. *Plin.* 2, 103, 106., *Mela* 2, 3. et *Serv.* ad *Virg. G.* 1, 148. et *A.* 3, 466. Ibi duae fuere columnae, in quarum altera pelvis aerea, in altera signum pueri flagellum tenentis, quod vehementiori vento impulsum pelvim feriebat: quod et ex *Varron.* ap. *Plin.* 36, 13, 19. *n.* 4. colligimus. *Lucan.* 6, 426. Nec quaesisse libet, primis quid frugibus altrix Aere Jovis Dodona sonet. ℙ Absolute *Dodona* pro sacerdotibus Jovis Dodonaei. *Nep. Lys.* 3. Primum Delphos corrumpere est conatus: cum id non potuisset, Dodonam adortus est. ℙ *Servius l. c.* scribit, in eo nemore columbas fuisse, quae oracula petentibus respondere consueverant: alii vero putant, has fuisse vetulas sapientiores, quae ex lingua veterum Thessalorum πελειάδες pro πολιάδες vocitatae fuerint: πέλεια enim columba est, πολιὸς canus seu senex. Alii quercus ipsas foliorum motu respondisse dicunt: unde et navem Argo ex his compactam, fatidicam fuisse. Alii ex murmure fontis petita ajunt, vate anu interpretante. *Claudian. III. Cons. Honor.* 117. Celsaque Dodone stupuit, rursusque locutae In te Chaoniae moverunt carmina quercus. ℙ [*Absolute Dodona est *oraculum Dodonaeum*, vel *oraculi Dodonaei sacerdotes*. *Nep. Lys.* 3. Dodonam adortus est, *h. e.* sacerdotes muneribus corrumpere tentavit. *B. A.*

DŌDŌNAEUS, a, um, adj. Δωδωναῖος, ad Dodonam pertinens. *Plin.* 4, 1, 1. et *Mela* 2, 3. Dodonaeus Juppiter. *Ov. Met.* 7, 623. quercus de semine Dodonaeo. *Cic. Att.* 2, 4. Dodonaea quercus. *Id. Div.* 1, 1. Oraculum Dodonaeum. *Virg. A.* 3, 466. Dodonaeosque lebetas, *h. e.* aereos, quales sunt Dodonae in templo, aut nemore Jovi sacro. Vel ita appellavit, quod ibi aes optimum funderetur: ut *Serv. ib.* inepte interpretatur.

DODONĬDES Nymphae, Δωδωνίδες, Jovis nutrices fuisse dicuntur, habitantes inter quercus, quae in nemore sunt Dodonaeo. Earum nomina recenset *Hygin. fab.* 182.

DŌDŌNĬGĔNA, ae, m. Dodonigenae populi ap. *Sidon. ep.* 6, 12. *a med.* sunt homines glande vesci soliti, priusquam fruges a Cerere monstrarentur. Fuit enim glandis copia apud Dodonam.

DŌDŌNIS, ĭdis, adj. f. Δωδωνίς, quae ad Dodonam pertinet. *Val. Fl.* 1, 32. Dodonida quercum Chaoniique vides famulam Jovis. *Ov. Met.* 13, 716. Dodonida terram. *Id. Fast.* 6, 711. qua tu, Dodoni Thyene, Stabis, etc. Haec est una ex nymphis Dodonidibus, quas *Hygin.* refert. V. DODONIDES.

DŌDŌNĬUS, a, um, adj. Dodonaeus. *Claud. Rapt. Pros.* 1, 31. Cesserit inventis Dodonia quercus aristis.

DŌDRA, ae, f. potionis genus, quae ex novem rebus fiebat, aqua, vino, jure, oleo, sale, pane, herba, melle, pipere; a *dodrans* mensura novem unciarum. *Auson. epigr.* 86 et 87.

DŌDRĀLIS, e, adj. ad dodram pertinens. *Dodralis potio* legitur in lemmate *Auson. epigr.* 86. ubi dodram describit.

DŌDRANS, antis, m. novem unciae: ita dictum a *de* et *quadrans*, quia ad as conficiendum quadrans deest. V. AS. ℙ Item cujuslibet summae quae in duodecim partes dividatur, partes novem. *Mart.* 8, 9. Solvere dodrantem nuper tibi, Quincte, volebat Lippus Hylas: luscus vult dare dimidium. *Cic. Att.* 1, 14. *sub f.* Argiletani aedificii reliquum dodrantem emit. *Nep. Att.* 5. Heredem fecit ex dodrante. ℙ Item alicujus mensurae novem partes, v. g. pedis, qui duodecim continet uncias, jugeri, etc. *Plin.* 36, 9, 14. *n.* 5. Obeliscus centum viginti quinque pedum, et dodrantis. *Frontin. Aquaed.* 65. Fiunt areae pedes octo, dodrans. *Colum.* 5, 1. Dodrans jugeri. *Plin.* 2, 14, 11. Dodrans horae, *h. e. minuti. Colum.* 45, 2, 4. *a med.* Jugerum commode proscinditur duabus operis, una iteratur, tertiatur dodrante. *Id.* 3, 13. Sulcus altus dipondio et dodrante. ℙ Speciatim est palmus major, seu spithama. *Plin.* 7, 2, 2. Pygmaei ternas spithamas longitudine, hoc est ternos dodrantes non excedentes.

DŌDRANTĀLIS, e, adj. dodrantem continens. *Plin.* 15, 30, 39. Ramos spargit a radice dodrantales. *Colum.* 5, 6. *ante med.* Stirpem dodrantalem relinquas.

*DŌDRANTĀRĬUS, a, um, adj. ad dodrantem pertinens. *Tabulae dodrantariae* dicuntur, quae post legem Valeriam (V. VALERIUS, a, um) institutae sunt, in quibus ratio haberetur de dodrante, quem debitores in lucro ponebant, quoties aes alienum, quadrante tantummodo creditoribus soluto, dissolverent. V. QUADRANTARIUS. *Cic. fragm. orat. pro Font.* (ed. *Niebuhrio*) 2. Nam quod in tabulis dodrantariis et quadrantariis, quas ait ab Hirtulejo institutas, Fonteji officium desiderat, non possum, etc. *et paulo post.* Laudas Hirtulejum, quod dodrantarias tabulas instituerit: easdem Fontejus instituit, et eodem genere pecuniae. *A. B.* et *F.*

DŎGA, ae, f. δοχή, vas, quod βούττης in *Gloss. Philox.* dicitur. Alii intelligunt non certum quoddam vas, sed certam v. g. vini quantitatem, vel quantum cupa, aut navis capere potest. Vox est cadentis Latinitatis. *Vopisc. Aurelian.* 48. Facta erat ratio dogae, cuparum, navium et operum.

*DOGARĬUS, i, m. Βουττοποιός *Lat. Gr. B. A.*

DOGMA, ătis, n. ψήφισμα, δόγμα, scitum, placitum, decretum. Specialiter dogmata sunt uniuscujusque sectae decreta, quae, ut ait *Cicero*, prodere scelus est, non minus, quam patriam; sine quibus nec sectae philosophorum, nec religionum vires constare possunt. Unde *Laert.* ait, sectam eam non appellari, quae dogmata non habet. *Cic. Acad.* 4, 9. Graece: at Latine, si libris credimus, utitur 43. et *Fin.* 2, 32. et *Mart.* 1, 9. et 9, 48. et *Juven.* 13, 121. et *Lactant. Mort. persecut.* 1. ℙ *Dogma, ae,* f. *Laber.* ap. *Prisc.* 6. p. 679. Nec Pythagoream dogmam doctus. V. SCHEMA.

DOGMĂTICUS, a, um, adj. ad dogmata, seu placita et decreta philosophorum pertinens. *Auson. Idyll.* 17, 15. Hinc etiam placitis schola consona disciplinis Dogmaticas agitat placido certamine lites.

*DOGMATISTES, ae, m. δογματιστής. *Hieron. B. A.*

DOGMĂTIZO, as, a. 1. δογματίζω, dogmatis alicujus auctor sum, dogmata trado. Est *Augustini ep.* 57, 8. *extr.*

DŎLĀBELLA, ae, f. parva dolabra. *Colum.* 2, 24. Circa crus vitis dolabella dimovenda terra est. *et paulo post.* Si cavata vitis est, dolabella convenit expurgare quidquid emortuum est. ℙ Est etiam cognomen Romanae familiae in gente Cor-

ia. P. Cornelius Dolabella fuit Ciceronis gener, nsul suffectus post C. Caesarem occisum, hostis ipubl. occupata per fraudem Asia et Syria, tanm Laodiceae obsessus servo suo cervicem praeit, teste *Vell.* 2, 69. ¶ Alius fuit Dolabella, quo mentio est apud *Juven.* 8, 104. Inde Dobella est, atque hinc Antonius, inde Sacrilegus erres.

DŎLĀBELLĬĀNUS, a, um, adj. ad Dolabellam ertinens. *Dolabelliana pyra* longissimi pediculi, iemorantur a *Plin.* 15, 15, 16. et *Colum.* 5, 10. *med.* et in generosissimis recensentur, nempe a uodam Dolabella vel illata in Latium, vel insita eculiariter, et exculta.

DŎLĀBRĂ, ae, f. ferramentum ex una parte cie acuta, ex altera fossoria, longo manubrio inructum, ad caedendum et perfringendum. *Lips. in f. Poliorcet.* dicit, fuisse forma securis, sed na et simplici acie, parte altera in mucrone acuinata, ut illa ad caedendum, hac ad deruendum terentur. Est a supino *dolatum* verbi *dolo:* quare emper est paenult. prod. *Curt.* 5, 6. Dolabris retiosae artis vasa caedebant. *Id. ib. ad f.* Dolabra glaciem perfringere. et 8, 4. Dolabris sterere silvas. et 9, 5. Dolabris perfringere murum. *iv.* 21, 11. Afros cum dolabris ad subruendum b imo murum mittit. Nec erat difficile opus, uod caementa interlita luto, etc. *Id.* 9, 37. Dolabrae calonibus dividuntur ad vallum proruendum ossasque implendas. *Juven.* 8, 248. munire castra olabra. ¶ Est dolabrae usus etiam rusticis, quoies runcando caedendae sunt stirpes, radices, cera hujusmodi. *Pallad.* 3, 21. Hoc tempore roaria circumfodiuntur sarculis, vel dolabris et ariitas universa reciditur. Adde 2, 3. V. DOLA-BELLA. ¶ *Paul. Dig.* 33, 7, 18. in instrumento anionis etiam dolabras enumerat. Quo fortasse eferenda Dolabra pontificalis, quam memorat *Fest.* in *Scena:* nempe qua victimae secabantur.

DŎLĀBRĀRĬUS, ii, m. qui dolabras facit, vel ui dolabra ligna caedit. *Inscr.* ap. *Grut.* 358, 6. Centuria centonar. dolabrar*iorum* scalar*iorum*. Alia apud *Bertol. Antiq. Aquil.* p. 161. Ti. Claudius dolabrar*ius* col*legii* fabr*um*.

DŎLĀBRĀTUS, a, um, part. ab inusit. *dolabro, as,* dolabra caesus. *Caes. B. G.* 7, 73. Trunis arborum abscissis, atque horum dolabratis, atque praeacutis cacuminibus perpetuae fossae ducebantur. ¶ *Pallad.* 1, 43. in instrumento agrestium recenset etiam *secures simplices vel dolabratas*, nempe altera parte dolabram referentes.

DŎLĀMEN, inis, n. laevigatio dolando facta. *Appul. Florid. n.* 1. *post init.* Truncus dolamine effigiatus.

*DOLĀTES, um, populi Umbriae, Salentini cognominati. *Plin.* 3, 14. *B. A.*

DŎLĀTĬLIS, e, adj. qui facile dolari potest, ut Dolatiles lapides, *Auctor de Limitib.* ap. *Goes.* p. 270.

*DOLĀTĬO, onis, f. dolatus. *Augustin. B. A.*

*DOLĀTOR, oris, m. *Gloss. Vet.* πελεκητής. *B. A.*

DOLĀTŌRĬUM, ii, n. λαξευτήριον, ferramentum, quo lapides dolantur. *Hieron. ep.* 106. *in f.* Λαξευτήριον ergo dolatorium dici potest.

DŎLĀTUS, us, m. idem quod dolamen. *Prud. Psych.* 836. multoque forata dolatu Gemma relucenti limen complectitur arcu.

DŎLĀTUS, a, um, part. a *dolo*, laevigatus, politus, dolabratus. *Cic. Acad.* 4, 31. *sub f.* Non e saxo sculptus, aut e robore dolatus. *Juven.* 12, 57. Dolato confisus ligno. *Prop.* 4, 2, 59. Stipes properanti falce dolatus. *Petr. Sat.* 135. Sincipitis vetustissima particula, mille plagis dolata, *h. e.* ex qua millies aliquid caedendo detractum fuerat. ¶ Dŏlĭtus pro *dolatus*, dixit *Varr.* ap. *Non.* 2, 235. et 5, 55. scyphus Coelo dolitus artem ostentat Mentoris. Sed *Non.* male legit; nam *dolatus* id genus carminis, et loci sensus postulat.

DŎLENS, entis, part. a *doleo*, qui dolorem capit. *Hor. Ep.* 1, 2, 53. auriculae collecta sorde dolentes. *Virg. A.* 4, 393. Solando lenire dolentem. *Cic. Parad.* 5, 1. Ut nihil faciat invitus, nihil dolens. ¶ Item dolorem afferens. *Sall. Jug.* 86. Dictitare alia magnifica pro se, et illis dolentia. *Ov. Met.* 4, 245. Nil illo fertur volucrum moderator equorum Post Phaetonteos vidisse dolentius ignes. *Nisi malis esse adverb.*

DŎLENTER, adv. *Cic. Phil.* 8, 7. Dolenter hoc dicam potius, quam contumeliose. *Id. Sext.* 6. Dolentius deplorare. *Plin. ep.* 1, 5. Dolenter ferre aliquid, *h. e.* aegre ferre.

DŎLENTĬĂ, ae, f. dolor. *Naevium* poetam antiquissimum usurpasse, testatur *Gell.* 19, 7. *Arnobium* quoque plus vice simplici usum esse, tradunt.

DŎLĔO, es, lui, olitum, n. 2. ἀλγέω, λυπέομαι, dolore afficior: et refertur tum ad animum. *Afran.* ap. *Cic. Tusc.* 4, 20 et 25. Cum dissolutus filius, *Heu me miserum!* tum severus pater: *Dummodo doleat aliquid, doleat quod lubet.* (*Adde Cic. Att.* 16, 2.) *Cic. Marcell.* 1. Dolebam et vehementer angebar, cum viderem, etc. *Id. Mur.* 20. Cui placet, obliviscitur; cui dolet, meminit. *Id. Sext.* 69. Quia meum casum luctumque doluerunt. *Id. Att.* 8, 15. *extr.* Ut meam vicem doleres, cum me deridere videres. *Virg. A.* 1, 673. et nostro doluisti saepe dolore. *Liv.* 39, 43. *extr.* Ignominia ne sua quempiam doliturum censeret. (*doliturus* habet etiam *Hor. Sat.* 1, 10, 89.) *Cic. Fam.* 5, 8. Homines laude aliena dolentes. [*Frequentissimae haec cum accusativo et ablativo sunt constructiones. Ille casus autem ponitur, ubi dolere est i. q. conqueri, aegre ferre aliquid λυπεῖσθαί τι; hic autem ubi dolere est i. q. dolore affici aliqua re. De utraque construendi ratione cf. *Drak.* ad *Liv.* 5, 11.] *Id. Att.* 6, 6. De Hortensio te certo scio dolere. *Hor. Ep.* 1, 14, 7. Insolabiliter rapto de fratre dolentis. *Caes. B. G.* 1, 14. Quo gravius homines ex commutatione rerum doleant. et 5, 52. Tantum se deperdidisse, gravissime dolebant. *Cic. Brut.* 1. Si id dolemus, quod eo frui nobis non licet. *Luccej.* ad *Cic. Fam.* 5, 14. Doleo, quia doles. *Ter. Ad.* 2, 4, 8. Hoc mihi dolet, nos paene sero scisse. *Id. Eun.* 3, 1, 40. Dolet dictum imprudenti adolescenti. *Brut.* ad *Attic.* inter *ep. Cic. ad Brut.* 1, 17. *ad f.* Dolet mihi, quod tu nunc stomacharis. [*Haec constructio, h. l. excepto, tantum *Plauto* et *Terentio* familiaris est. Cf. *Pl. Capt.* 1, 2, 49. *Cist.* 2, 1, 20.] ¶ Tum ad corpus. *Pl. Cist.* 1, 1, 62. Doleo ab animo, doleo ab oculis, doleo ab aegritudine. *Cic. Tusc.* 2, 19. Pes dolet, dolent oculi, latera, pulmones. *Plin.* 24, 5, 10. Si caput a sole doleat. *Id.* 17, 23, 35. *n.* 28. Diu dolent talia ulcera. *Id.* 20, 21, 84. Deos dolet. *Pl. Truc.* 4, 2, 55. Si stimulos pugnis caedis, manibus plus dolet. ¶ *Dolitus est* pro doluit. *Inscr.* ap. *Grut.* 793, 4. et 794, 2. De qua nihil aliud dolitus est, nisi mortem. Sic *doleatur* pro doleat, in alia apud *eund.* 676, 11. Necesse est doleatur. Quae non sunt imitanda. ¶ Passive. *Stat. Silv.* 2, 6, 97. Eximius licet ille animi, meritusque doleri.

*DOLESCO, is, n. 3. idem ac doleo. *Gloss. Philox.* Ἄχθομαι, doleo, dolesco. *B. A.*

DŎLĬĀRIS, e, adj. ad dolium pertinens. *Vinum doliare* dicitur ad differentiam amphorarii: illud enim ex doliis, hoc vero ex amphoris hauritur. *Ulp. Dig.* 18, 6, 1. §. 4. Si doliare vinum emeris. [*Doliare autem vinum est idem quod recens vinum et opponitur defuso. Bibitur nonnisi a pauperioribus. V. *Abram.* ad *Cic. Phil.* 2, 27.] *Pl. Ps.* 2, 2, 64. Apud anum illam doliarem, cludam, crassam, Chrysidem, *h. e.* ventriosam instar dolii. Al. perperam leg. *diobolarem.* ¶ *Opus doliare in* multis inscriptionib. figlinarum apud *Murat.* p. 497. et seqq. et *alios* est quidquid a figulis venit, dolia, tegulae, lateres, amphorae, vasa fictilia omne genus.

DŎLĬĀRĬUS, a, um, adj. ad dolium pertinens. Servus doliarius (*dolearius* habet *Inscr.* ap. *Grut.* 583, 1. [*V. de hac forma *Orell. Inscrr. Latt.* II. p. 374.]) est qui doliis vinum condit et in cella servat. ¶ *Doliarius, ii,* qui dolia facit. *Plin.* 3, 6, 12. Aenaria Graecis Pythecusa dicta, non a simiarum multitudine, sed a figlinis doliariorum. *Harduin* legit *doliorum* ex MSS. *Inscript.* ap. *Don. cl.* 7. *tab.* 4. p. 289. L. Aurelius Sabinus doliarius fecit sibi et suis. ¶ *Doliarium, ii,* est cella, ubi plura sunt dolia. *Cajus Dig.* 18, 1, 35. §. 7. Si ex doliario pars vini venierit.

*DOLICAE INSULAE prope Arabiam fuere. *Plin.* 6, 28. ¶ Scribendum videtur *Dolichae. B. A.*

*DOLĬCHA, ae, vel Doliche, es, f. (a Graec. δολιχή, i. e. longa, sc. urbs, insula,) oppidum Thessaliae, in Pelasgiotide. *Liv.* 42, 53. et 44, 2. ¶ Item oppidum Commagenes. *Anton. Itin.* et *Tab. Peut.* ¶ Item insula maris mediterranei, postea Icaros vel Icaria nominata. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

DŎLĬCHĒNUS, epitheton est Jovis a Doliche, urbe in Commagene provincia, ubi cultus fuit. *Inscr.* ap. *Grut.* 20, 6. Jovi optumo maximo Dolicheno T. Flavius Cosmus jussu Dei fecit. Adde alias *ib.* 4, 5, 7, 8. et 9. [De *Jove Dolicheno* plura habet *Marin. Frat. Arv.* p. 538. et seqq., ubi et numinis figura exstat. *F.*]

*DOLICHISTE, es, f. δολιχίστη, i. e. longissima sc. insula, in mari mediterraneo, prope Lyciam. *Plin.* 5, 31. *B. A.*

[DOLICHUS, i, m. et Doliche, es, f. δολιχός, δολιχή, longus, longa. Est cognomen Romanum. *Inscr.* in *Giorn. Arcad.* an. 1825. mens. decemb. p. 348. C. Appulejus Dolichus. Alia apud *Grut.* 307, 1. Arruntia Doliche. *F.*]

[DOLIDUS, a, um, adj. molestus, dolorem afferens. *Coel. Aurel. Acut.* 3, 3. Omnis motus dolidus est tumore oppressis. *F.*]

DŌLĬŎLUM, i, n. κεράμιον, βικίον, parvum dolium. *Colum.* 12, 43. *ante med.* Doliola nova, sine pice, in sole siccant. *Liv.* 5, 40. Sacra condita in doliolis, sacello proximo aedibus flaminis Quirinalis, ubi nunc despui religio est, defodere. *Festus* et *Varr. L. L.* 4, 32. *a med.* docent illum ipsum locum, de quo *Liv.*, postea fuisse *doliola* appellatum. ¶ *Doliola florum* vocat *Plin.* 11, 13, 13. et *ib.* 15, 15. calyculos florum, qui instar doliolì turgent in medio, et rotundi sunt; [sed eam lectionem falsam esse putat *Schneiderus* ad *Varr. R. R.* 3, 16. p. 579. *F.*] ¶ *Servius* ad *A.* 6, 238. scribit *Doliola* appellatum esse etiam locum prope Cumas. Cujus rei rationem aliquis viderit.

DŎLĬŎNIS, idis, f. V. v. seq.

[DŎLĬŎNĬUS, um, adj. ad Dolionidem pertinens, quae et Cyzicus est appellata, Mysiae urbem in Asia, quam Doliones incoluerunt, de quibus mentio est apud *Stephan. Byzant.* et *Apollodor. Biblioth.* 1, 9. *Plin.* 5, 32, 40. Oppidum Milesiorum Cyzicum, antea vocitatum Arctonesos, et Dolionis, et Dindymis. *Val. Fl.* 5, 6. caelataque multa Arte Dolionii donat velamina regis, *h. e.* regis Cyzici, qui Dolionibus populis imperavit. *F.*]

DŎLĬTO, as, n. 1. frequentat. verbi doleo. *Cato R. R.* 157. Omnia sana faciet, intro quae dolitabunt.

DŎLĬTUS. V. DOLATUS et DOLEO.

DŌLĬUM, ii, n. κέραμος, vas e majoribus, quibus vinum conditur, et in cellis servatur, capax, rotundum, et ventriosum. Veteres vinum recens in doliis condebant: ubi esset defaecatum, in amphoras et cados diffundebant, ut docet *Proculus Dig.* 33, 6, 15. Hinc *Senec. ep.* 36. Vinum non pati aetatem, quod in dolio placuit. *Prop.* 2, 1, 69. Dolia virgineis idem ille repleverit urnis. ¶ Primo dolia fuere fictilia: unde *Juvenal.* de dolio Diogenis loquens, 14, 311. Sensit Alexander, testa cum vidit in illa Magnum habitatorem, etc. ¶ Ea in cellis vinariis defossa plerumque tenebantur, et solo adhaerentia, terra aggesta, quo essent tutiora; et pice intus illita, ut est apud *Colum*, *Terent.*, *Plin.* et non unis *Digestor.* locis. *Plin.* 14, 21, 27. Imbecilla vina demissis in terram doliis servanda, valida expositis. *Pallad.* 10, 11. In doliis picandis hic modus erit: ut dolium ducentorum congiorum duodecim libris picetur. ¶ Deinde lignea fieri coepere, et capaciora, asseribus vimine constrictis, ut hodieque apud nos. Ita enim figura dolii e saxo antiquo exhibetur apud *Reines. Inscr. cl.* 11. *n.* 62., videturque hac ratione idem esse, quod cupa. Quod vero lignea fuerint, docet etiam *Plin.* 8, 6, 6., ubi rates memorat doliorum consertis ordinibus impositas. *Id.* vero 14, 21, 27. narrat, circa Alpes ligneis vasis vinum condi, circulisque cingi. Adde *Flor.* 3, 20. *sub f.* ¶ *Trebat.* apud *Procul. Dig.* 33, 6, 15. negabat, dolia in vasis vinariis esse numeranda. Cujus opinionis ratio esse potest, quia ad alios quoque usus destinari possunt, ut condendo oleo, frumento, uvisque, cotoneis, et aliis hujusmodi ad cibos. Hinc apud *Varr. R. R.* 1, 22. dolia acinaria et frumentaria. et *Caton. R. R.* 10. dolia amurcaria. In militia adhibita quoque sunt plena saxis, aut pice accensa, quo per declive devolverentur in hostes. Quin et defunctos sese multi fictilibus doliis condi maluere, ut ait *Plin.* 35, 12, 46., quamquam *soliis* [minus recte *F.*] ibi legendum censet *Harduinus* ex quibusdam MSS.; [nam apud Salonam nuper effossa sunt plurima dolia, quibus continebantur integra humana corpora; quo autem commodius intromitterentur, dolia ipsa prius data opera transversim secta, deinde glutine quodam conjuncta, et una cum corporibus in loculis latericiis humi prostrata, et ordinatim disposita condita sunt. V. CUPA. *F.*] *Julianus* tamen *Dig.* 50, 16, 206. docet, in vinario instrumento dolia habenda esse, si vinum habeant; si non habeant, non esse. ¶ De doliis curtis V. CURTUS. ¶ Dolia, in quibus conclusi aluntur glires in consepto villae, memorat *Varr. R. R.* 3, 12. ¶ Dolia plumbea memorantur a *Jabolen. Dig.* 33, 7, 27. ¶ *In dolium pertusum ingerere aliquid*, proverbio est operam perdere. *Pl. Ps.* 1, 3, 135. V. PERTUSUS. ¶ Apud *Cic. Brut.* 83. *ad f.* Num igitur qui hoc sentiat, si potare velit, de dolio sibi hauriendum putet? minime: sed quandam sequatur aetatem, *h. e.* vinum recens factum, et sine nota anni. Nam in dolia tali mente vina conjicimus, inquit *Procul. Dig.* 33, 6, 15., ut ex his postea vel in amphoras et cados diffundas; vel sine ipsis doliis veneant. Cadis autem et amphoris adscribebatur nota consulum, doliis non item. ¶ A similitudine dicuntur *dolia* in coelo globi ignei, de quibus V. *Pithoeus Manil.* 1, 840. tumidis exaequat dolia flammis Procero distenta utero. [*In *Kalendario rustico Farnes.* ap. *Orell.* II. p. 381. legitur *dolea* pro *dolia*, ut plura in illo, e. g. *Deana* pro *Diana.*]

DŎLO, as, avi, atum, a. 1. πελεκέω, dolabra sive ascia caedo, levigo. *Cic. Div.* 2, 41. Quis robur illud cecidit, dolavit, inscripsit? *Cato R. R.* 31. Dolare materiem. *Id. ib.* 45. Taleas oleagineas dolare aut secare. ¶ Translate, fuste dolare aliquem, apud *Hor. Sat.* 1, 5, 22. Dolare dolum, i. e. dolum effectum reddere, machinam struere. *Pl. Mil.* 3, 3, 63. ¶ *Dolare vermiculos* est necare fricando. *Auct. Priap.* 47. dolemque Cunni vermiculos scaturientes. ¶ Obsceno sensu. *Mart.* 7, 67., ubi alii *vorat* leg., et *Pompon.* ap. *Non.* 2, 742. Dolasti uxorem. V. DEDOLO. ¶ *Dolēre* in infinito, ut sit 3. conjug., quidam leg. apud *Lucr.* 5, 1266. Hinc *dolitus:* de quo V. in DOLATUS.

DŎLO, onis, m. Vox Graeca. *Hesych.* Δόλωνες ξιφίδια ἐν ξύλοις ἀποκεκρυμμένα. *Servius* ad *Virg.*

A. 7, 664. Dolo est aut flagellum, intra cujus virgam latet pugio; aut, secundum Varronem, ingens contus cum ferro brevissimo. Dolones autem a fallendo dicti sunt, quod decipiant ferro, cum speciem praeferant ligni. *Virg. ib.* Pila manu, saevosque gerunt in bella dolones. *Alfen. Dig.* 9, 2, 52. Flagello, quod in manu habebat, in quo dolo inerat, verberare tabernarium coeperat. Apud *Torrentin.* legitur *dolor:* ex quo suspicio est, *dolon* esse in MS. Nam et hanc positionem in recto casu huic nomini quidam tribuunt, cum Graece quoque habeat. [*Restitutum est h. v. e *Ferrarii* conjectura *Suetonio Dom.* 17. lanis fasciisque — ad ipsam horam dolonem interjecit. (Vulgo: *dolum*). Habet *idem Claud.* 13. cum dolone et cultro venatorio.] ℙ Ad muscae aculeum transtulit *Phaedr.* 3, 6. Vide, ne dolone collum compungam tibi. ℙ In navi est minus velum, fortasse quod nunc *trinchetto* (*Besamsegel*) appellant. *Pollux* 1, 9. Ὁ δὲ ἐλάττων ἱστὸς, δόλων. *Hesych.* Δόλωνες οἱ μικροὶ ἱστοὶ ἐν τοῖς πλοίοις. *Liv.* 36, 44. Dolonibus erectis altum petere intendit. et 45. Sublatis dolonibus effuse fugere intendit. Adde 37, 30. Ubique autem de re subita sermo est, cum majora vela expandere celeritas non sinit, ideoque minora tantummodo explicantur.

*DOLON, onis, m. Δόλων, Trojanus, speculator missus in castra Graecorum, a Diomede et Ulysse, qui et ipsi speculatum venerunt, interfectus est. V. *Serv.* ad *Virg. A.* 12, 347. et al. *Hygin. fab.* 113. *Dict. Cret.* 2, 37. *Ov. Met.* 13, 98. ℙ *Dolum* eum *Plautus* vocat *Pseud.* 4, 8, 7. ℙ Item unus ex Priami filiis. *Hygin. fab.* 90. *B. A.*

*DOLONCAE, arum, populi Thraciae. *Plin.* 4, 12. *Dolonci* audiunt *Solin.* 10. et *Steph. Byz. B. A.*

DŎLŎPĒIS, idis, f. Δολοπηΐς, quae ad Dolopes pertinet, ut Dolopeis urbs, *h. e.* Ctimene urbs Thessaliae apud *Hygin. fab.* 14.

DŎLŎPĒIUS, a, um, adj. ad Dolopes pertinens. *Val. Fl.* 2, 10. vidisse putant Dolopeia busta.

DŎLŎPES, um, m. Δόλοπες, populi Thessaliae, in Epiri confinio seu in Epiro, quorum regio Dolopia, inter Peneum ad Or. et Acheloum ad Mer. *Plin.* 4, 2, 3. et *Virg. A.* 2, 7, 29. etc. [*Aetolis annumerat *Plin.* 4, 2. Scyrum aliquando incoluere, teste *Nep. Cim.* 2. *B. A.*] ℙ *Dolops, is,* num. sing. *Liv.* 42, 58. Ionem Thessalonicensem et Timanora Dolopem iis praefecit.

*DOLOPĬA, sc. regio, Δολοπία, sc. χώρα, pars Thessaliae fuit, quam olim Dolopes incolebant. *Liv.* 32, 13, 36. 33, 38, 8. et 39, 26. *B. A.*

DŎLOR, oris, m. λύπη, ἄλγος, acerbus animi, vel corporis sensus, cruciatus, moeror. Corporis dolorem ita definit *Cic. Tusc.* 2, 15. Dolor est motus asper in corpore, alienus a sensibus. Animi vero [*ex sententia Stoicorum] ita, *ib.* 4, 8. Dolor est aegritudo crucians. *Id. ib.* 3, 25. Dolor corporis, cujus est morsus acerrimus. *Id. Att.* 1, 5. *extr.* Terentia magnos articulorum dolores habet. *Id. Tusc.* 3, 25. *extr.* Dolor animi pungit. *Id. Fin.* 1, 7. Dolorem suscipere pro patria, pro suis. *Id. Dom.* 36. et *Phil.* 11, 1. Accipere dolorem ex aliqua re. et *Dom.* 58. Sustinere perpetuum dolorem. *Id. Cat.* 4, 1. Omnes acerbitates, omnes dolores cruciatusque perferre. *Id. Fam.* 1, 5. Affici summo dolore. et 6. Capere dolorem in re aliqua. et *ib.* 4, 6. *ad f.* ab aliqua re. *Id. Coel.* 24. haurire acerbissimum. *Id. Q. Fr.* 1, 3. *extr.* afferre alicui. et *Att.* 7, 13. dare. et *Phil.* 11, 15. inurere. et *Att.* 12, 18. efficere. et *ib.* 12, 8. facere alicui. *Id. Verr.* 2, 4, 21. *extr.* Haec magnum dolorem commovent. *Id. Fin.* 1, 11. Esse in dolore. et *Fam.* 4, 3, Dolore angi. et *ib.* 13. *a med.* Abjicere omnem dolorem. et *ib.* 4, 6. deponere. et *ib.* Dolori resistere. *Id. Har. resp.* 18. Hoc est mihi dolori. *Id. Q. Fr.* 1, 3. *sub f.* Sed omnis dolor est, quod optime factis poena est maxima constituta. [*Lucan.* 7, 43. edere dolorem i. e. tacendo consumere. V. *Cort.*] ℙ De dolore parturientium. *Ter. Andr.* 1, 5, 33. et *Ad.* 3, 5, 40. ℙ De ira, quae dolor est cum appetitu vindictae. *Cic. fragm.* ap. *Prisc.* 6. p. 689. Uxor pellicatus dolore concitata. *Nep. Lys.* 3. Incensus dolore. [*Coll. *Caes. B. G.* 5, 4. *exardere.* Nos hoc sensu dicimus *Aerger, Kränkung*, prorsus ut supra ipse *Cic.* animi dolorem explicavit. V. etiam *Goer.* ad *Cic. Leg.* 1, 14, 40.] *Serv.* ad *A.* 11, 732. monet, veterum more dolorem dici etiam studii alicujus ardorem, et promptam gloriae cupiditatem: quo sensu et πόνον Graece usurpari. *Virg. A.* 10, 397. Arcadas accensos monitu, et praeclara tuentes Facta viri, mixtus dolor et pudor armat in hostes. ℙ Translate. *Cic. Or.* 62. Genus hoc orationis detrahit dolorem actionis [*i. e. actione expressum], aufert humanum sensum actoris, tollit funditus veritatem et fidem. *Id. Or.* 3, 25. Ut oratio admirabilis sit, ut polita, ut sensus, ut dolores habeat. [*In his locis, ut *Brut.* 24, 93. naturalis quidam dolor. *ib.* 43, 158. (Crassi) irata et plena justi doloris actio — dolorem „dictum censeo de ea animi indole naturali, qua sensus παθητικοὺς ipsosque affectus facillime concipit; maxime vero eos affectus et sensus, qui cum quodam dolore conjuncti sint.“ Sic bene *Ernest. techn. lat.* s. v. SENSUS p. 346. Cum locis allatis inprimis cf. est *Cic. Or.* 37 et 38.] ℙ De re, quae dolorem infert. *Ov. Pont.* 3, 3, 73. Quidquid id est, (neque enim debet dolor ille referri) Non potes, etc. *metonymia.* ℙ [*Confunduntur passim *dolor* et *labor.* V. intpp. ad *Virg. A.* 2, 776. 9, 139. *Cort.* ad *Lucan.* 2, 317. — et *furor*, *Id. ib.* 6, 228. De vocc. *dolor* et *labor* disputat *Döderl. Syn.* 1. p. 115.]

*DOLORIFĬCUS, a, um, adj. *Onomast. Vet.* ἀλγεινός. *B. A.*

DOLOROSUS, a, um, adj. dolorem afferens. *Veg. Vet.* 4, 22. Dolorosi loci. *Coel. Aur. Tard.* 4, 5. Exstantia resistens et dolorosa.

DOLOSĒ, adv. δολερῶς, cum dolo, versute, subdole. *Cic. Off.* 3, 15. Dolose aut malitiose agere aliquid. *Ascon.* in *Verr.* 2, 1, 38. Cupidius accusare et dolosius.

*DOLOSĬTAS, atis, f. *Vulgat. Siracid.* 37, 3. *B. A.*

DŎLŌSUS, a, um, adj. δολερὸς, doli plenus, subdolus, versutus, malitiosus, fallax. *Cic. Rabir. Post.* 2. Pulsus regno Ptolemaeus dolosis consiliis. *Hor. Sat.* 2, 5, 70. Dolosa mulier. *Ov. Met.* 15, 473. Artes dolosae. *Phaedr.* 1, 13. Dolosa vulpes. ℙ Translate. *Pers. prol.* Dolosus nummus, *h. e.* corruptor, seductor. Et cum infinito. *Hor. Od.* 1, 35, 26. diffugiunt cadis Cum faece siccatis amici, Ferre jugum pariter dolosi, *h. e.* qui videbantur quidem fidi, sed versa fortuna fallentes. *Id. ib.* 2, 1, 8. incedis per ignes Suppositos cineri doloso.

DOLUS, i, m. [est ab obsoleto δέλω, inesco, unde δέλεαρ, esca, fraus; inde etiam δόλος, dolus *F.*] mediae significationis. Antiqui enim, teste *Festo*, etiam in bonis rebus utebantur: unde adhuc dicimus *sine dolo malo*, nimirum quia solebat dici et bonus, *h. e.* solertia, maxime si adversus hostem latronemve quis machinaretur, ut est apud *Ulp. Dig. tit.* 4, 3. *qui est* De dolo malo, *Labeo ib. leg.* 1. Dolus malus est omnis calliditas, fallacia, machinatio ad circumveniendum, fallendum, decipiendum alterum adhibita. [*In v. *dolus* semper inest *studium nocendi*, auctore *Döderl. Syn.* 1. p. 119. coll. III. p. 217. Hoc falsum esse evincitur iis, quae infra disputat de discrimine vv. *dolus* et *fraus.* Saepe enim *dolo* utimur ut fraudem depellamus, non ut in fraudem inducamus. — In medio idem relinquit, utrum *dolus* et *dolor* casu tantum homonyma sint, an pertineat utrumque vocabulum ad *dolere.* Equidem illud potius crediderim; neque tamen, quod supra *Furl.* posuit, ideo probaverim.] *Cic. Off.* 3, 14. *sub f.* et *Top.* 9. Cum ex Aquilio quaereretur, quid esset dolus malus, respondebat, cum aliud esset simulatum, aliud actum. *Liv.* 38, 11. in formula pacis: Imperium majestatemque populi Romani gens Aetolorum conservato, sine dolo malo. *Ter. Eun.* 3, 3, 9. Erat suspicio, dolo malo haec fieri omnia. Ubi *Donat.* Quod addidit *malo*, aut ἀρχαϊσμὸς est, quia sic in XII. Tab. a veteribus scriptum est; aut ἐπίθετον doli est perpetuum; aut diastole est, quia est et bonus, quo a medentibus falli aegros, non tamen decipi, Lucretius (4, 11.) testatur. ℙ Saepissime absolute adhibetur. *Cic. N. D.* 3, 29. *extr.* Doli, machinae, praestigiae. *Caes. B. G.* 4, 13. Per dolum atque insidias pacem petere. *Sall. Cat.* 29. Parare dolum alicui. et 10. Dolis atque fallaciis contendere. et 14. Dolis aliquem capere. *Ter. Andr.* 3, 2, 13. fallere. et 3, 4, 4. deludere. *Sall. Jug.* 73. Quaerere dolum ad perniciem alterius. et 40. Bellum socordia magis, quam dolo trahere. *Nep. Timol.* 5. Dolo aliquem interficere. *Id. Ann.* 10. Dolo erat pugnandum, cum par non esset armis. *Val. Fl.* 5, 292. Movere dolos. et 2, 568. volutare. et 8, 410. sentire. *Senec. Herc. Oet.* 1467. struere. et *Phoeniss.* 119. nectere. *Virg. A.* 2, 62. versare. etc. ℙ [*Interdum est *dolus* i. q. culpa, vitium. Sic interpretantur Scholiastae locum *Hor. Sat.* 1, 6, 90. magna pars (hominum) suo dolo factum esse negat, quod etc. Conferre jubet *Heind. Brissonium* de. *V. S.*, sed ibi nihil de hac vi monitum reperio.] ℙ Interdum *doli* dicuntur res ipsae, quibus alteri dolus paratur. *Ov. Halieut.* 25. Emica atque dolos saltu deludit, *h. e.* retia. ℙ Inter *dolum* et *fraudem* hoc interest, quod *dolus* est omnis callida machinatio sive in verbis, sive in factis, circumveniendi causa: *fraus* detrimentum aliquod importat et damnum. Itaque omnis *fraus* est *dolus*, non contra. *Cic. Dom.* 14. Ne qua calumnia, ne qua fraus, ne quis dolus adhibeatur. [*De Synonymis aliis V. *Döderl.* posteriore locorum supra laudatorum. Idem discrimen ut inter *dolum* et *fraudem* est in nostra lingua inter *List* et *Betrug*; illud voc. in hoc quoque congruit cum latino (dolus), quod olim erat i. q. *Verstand, Einsicht*, ut *dolus* i. q. sollertia, calliditas in amovenda fraude.] ℙ Apud poetas *Dolus* est Deus, ut Discordia, Pavor, Letum, etc. *Val. Fl.* 2, 205. ℙ [*Permutantur *dolus* et *donum.* V. intpp. ad *Liv.* 1, 48, 10.]

DŌMA, ătis, n. δῶμα. Hinc est Gallorum *dôme*, Italice *cupola.* *Hieron. ep.* 106. *n.* 63. In Aegypto et Palaestina non habent in tectis culmina, sed domata, quae Romae vel solaria, vel maeniana vocant, idest plana tecta, quae transversis trabibus sustentantur. Hinc in Euangelio (*Matth.* 10, 27.) Quae auditis in aure, dicetis super domata, *h. e.* divulgabitis, palam omnibus dicetis, quia domata omnium oculis exposita sunt. κηρύξατε ἐπὶ τῶν δωμάτων. *Id. ep.* 58. *n.* 11. Canere in domatibus, quod in cubilibus cognovisses.

DŎMĂBĬLIS, e, adj. qui domari potest. *Hor. Od.* 4, 14, 41. Te Cantaber non ante domabilis Miratur. *Ov. Met.* 9, 253. Atque immune necis nullaque domabile flamma. [*Al. flammae. V. *Burm.*]

*DOMATHA, urbs Arabiae Felicis. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

DOMĀTOR, oris, m. idem ac domitor. *Tibull.* 4, 1, 116. conversus terga domator, etc. *Ammian.* 21, 5. Domator gentium et regum.

DŎMĀTUS, a, um, part. a *domo*, domitus. *Petr. fr. Trag.* 74. *Burm.* Curabo, domata sit Cassandra.

*DOMAZANES, um, populi Africae, in terra Troglodytica. *Plin.* 6, 29. *B. A.*

DOMĔFACTUS, a, um, adj. domitus, ut, Terra aratro domefacta nitet, *Petr. Sat.* 99.

DŎMESTĬCĀTIM, adv. per varias domos, item per domesticos. *Suet. Caes.* 26. Ea, quae ad epulum pertinerent, quamvis macellariis oblocata, etiam domesticatim apparabat.

DŎMESTĬCĒ, adv. *Symmach. ep.* 10, 36. *ad f.* (al. 43.) Libellus domestice confectus. Adde *Tert. Pall.* 4. *ad f.*

*DOMESTĬCĬTAS, atis, f. *Vet. Interpr. Irenaei* 3, 20. *B. A.*

DOMESTĬCUS, a, um, adj. οἰκειακὸς, οἰκεῖος, ad domum et familiam pertinens, privatus, familiaris. *Cic. Vatin.* 13. Quis unquam in luctu domestico, quis in funere familiari coenavit cum toga pulla? *Id. Fam.* 7, 14. Qui gravere litteras ad me dare, homini praesertim prope domestico. [*Plin. Pan.* 43. accusator domesticus.] *Id. Cat.* 1, 6. Ruinae fortunarum, quae ad domesticam tuam difficultatem pertinent. *Id. Dejot.* 2. Dicere intra domesticos parietes. *Id. Fam.* 5, 13. *a med.* Ergo domestica feremus, ut censes; et publica paulo etiam fortius, quam, etc. *Id. Tusc.* 1, 1. Res domesticas ac familiares nos melius tuemur: rem vero publicam nostri majores, etc. [*Plin. Pan.* 37, 1. opponit *heredes extraneos* et *domesticos*: quorum hi intelligendi sunt proximi consanguinei; illi alii cives Romani, qui non ad ipsam familiam pertinebant. V. *Schwarz.* ad h. l. ℙ Sic etiam absolute *domestici* ii dicuntur, qui ad domum s. familiam pertinent, *Hausgenossen.* *Suet. Aug.* 89. aut ad domesticos, aut ad exercituum provinciarumque rectores, aut ad Urbis magistratus, nos *Familienmitglieder.* ℙ De servis intellige apud *Eund. Oth.* 10. divisit et pecunias domesticis. ℙ Ad *clientes* referendum esse docet *Pithoeus*, quem laudat *Beier.* ad *Cic. p. Aem. Scauro* p. 181.] ℙ *Domestica vestis*, qua domi utimur. *Suet. Vitell.* 8. [*Cf. *Cic. Fin.* 2, 24.] ℙ In illo *Hor. Sat.* 1, 6, 127. Pransus non avide, etc. domesticus otior, *h. e.* domi manens otior. ℙ Item intimus, amicus. *Id. Rosc. Am.* 6. Cum Metellis erat ei non modo hospitium, verum etiam domesticus usus et consuetudo. *Ov. Pont.* 4, 3, 15. Ille ego convictor densoque domesticus usu. ℙ Item ad nostram civitatem pertinens. *Cic. Font.* 10. Potestis igitur ignotos notis, iniquos aequis, alienigenos domesticis anteferre? *Id. Off.* 2, 8. Externa libentius in tali re, quam domestica, recordor. *Id. Fam.* 5, 2. Urbem a domesticis insidiis et ab intestino scelere defendere. *Caes. B. G.* 5, 9. Domesticum bellum, *h. e.* intestinum, civile. et *B. C.* 2, 5. Domesticis opibus vel externis auxiliis de salute urbis confidere. ℙ [*Opponuntur etiam domestica et militaria, ut domique bellique. *Cic. Off.* 1, 22, 79. Sunt igitur domesticae fortitudines non inferiores militaribus.] ℙ In *Cod. Theodos.* 1, 12, 3. dicuntur *domestici*, qui circa aliquem sunt, neque ab ejus latere discedunt. Sic apud *Vopisc. Numer.* 13. sunt *domestici* milites, qui circa principem custodiam corporis agunt.

DŎMĬCĬLĬUM, ii, n. οἰκητήριον, domus, sedes domestica, habitatio certa et diuturna. *Caes. B. G.* 6, 29. Aedificium circumdatum silva, ut sunt fere domicilia Gallorum. *Cic. N. D.* 2, 37. Si essent, qui sub terra semper habitavissent, bonis et illustribus domiciliis. *Id. Arch.* 4. Cum hic domicilium Romae multos jam annos haberet. *Caes. B. G.* 1, 30. et *ib.* 2, 29. Deligere sibi locum aliquem domicilio. *Nep. Them.* 10. Domicilium Magnesiae sibi constituit. *Cic. Verr.* 2, 2, 3. Sedes ac domicilium collocare in provincia. *Liv.* 3, 57. Carcer, domicilium plebis Romanae, *scil.* quia ibi multi diu detinebantur. Sic *Cic. Verr.* 2, 5, 55. Carcer ille, quae Lautumiae vocantur, in istius imperio domicilium civium R. fuit. *Plin.* 9, 32, 51. Cochleae exserentes se domicilio. *Gell.* 7, 16. vocat *domicilia ciborum* regiones, in quibus cibi

ujus generis optimi nascuntur, ut pavones Saattagenae in Phrygia, haedi in Ambracia, etc. 'ranslate. *Nep. Att.* 3. In ea urbe natus est, qua domicilium orbis terrarum esset imperii. *Or.* 1, 23. In hoc domicilio suberbiae, atque sedibus luxuriae collocati. *Id. Balb.* 5. Cn. mpeji sic late longeque diffusa laus, ut ejus riae domicilium communis imperii finibus ternetur. *Vell.* 2, 69. In Vatinio deformitas coris cum turpitudine certabat ingenii, adeo ut imus ejus dignissimo domicilio inclusus videre. *Gell.* 17, 15. Corrupti in stomacho humores domicilia usque animi redundant, *h. e.* ad ca. ℙ Illae fortasse alicui paulo audaciores mephorae videantur, *Cic. Fam.* 16, 17. Verbo *fiiter* domicilium est proprium in officio, migranes in alienum multae. et *Pis.* 31. Suorum imbissimorum sermonum domicilium in auribus mpeji collocaverunt.

DOMICOENIUM, ii, n. *οἰκοσιτία*, coena, quae domi. *Mart.* 5, 78. Si tristi domicoenio labo. *Id.* 12, 77. trinoctiali Affecit domicoenio entem.

*DOMICŬLA, ae, f. parva domus, apud *Fronim. B. A.*

DOMIDUCUS Deus dictus est, qui sponsae ad riti domum ducendae praeerat. *Augustin. Civ.* 6, 9. ℙ Juno quoque *Domiduca* dicta est et *rduca*, quasi praeses pueris iter facientibus et mum redeuntibus: et puellis ad mariti domum rgentibus. *Id. ib.* 7, 3., item *Capell.* 2. p. 37. ud quem al. leg. *interduca.*

*DOMINAEDIUS. V. DOMNAEDIUS.

DOMINA, ae, f. *δέσποινα*, quae in aliqua re doinatur. *Cic. Off.* 3, 6. Justitia omnium est doina et regina virtutum. et 2, 10. Voluptates, andissimae dominae. *Id. Marcell.* 2. Illa ipsa rum humanarum domina, Fortuna. *Id. Parad.* 3. Cupiditas honoris, quam dura est domina, am imperiosa, quam vehemens! ℙ Dicitur de atrefamilias. *Suet. Claud.* 39. et *Ter. Heaut.* 4, 15. et *Virg. A.* 6, 397. Hi dominam Ditis thamo deducere adorti. Ubi *Serv.* aut de Graeco actum, qui uxorem *δέσποιναν* dicunt. *Ovid.* quoe dominam vocat uxorem suam, *Trist.* 4, 3, 9. *ib.* 5, 5, 1. ℙ Item de amica, *Ter. Heaut.* 2, 60., *Ovid.* in *amatoriis* saepissime, *Petron.*, *ropert.*, *Martial.* 6, 71. etc. ℙ Deae quoque sic liquando appellatur. *Virg. A.* 3, 113. Et juncti urrum dominae subiere leones. Ubi *Serv.* domiam proprie matrem Deum dici, Varro, et ceteri ffirmant. *Inscr.* ap. *Grut.* 82, 2. Dominae Isidi ictrici. ℙ Urbs domina *Martiali* 12, 21. est Roa. ℙ In dativo plur. *Curt.* 3, 12. Ut armatos onspexere, rati esse actum de dominis, etc. *h. e.* atre et uxore Darii captivis. V. dicta in ASINA.

DOMINANS, antis, part. a *dominor*, dominus. *ic. Tusc.* 1, 30. Vetat dominans ille in nobis eus. *Lucr.* 3, 397. Et magis et animus vitai laustra coercens, Et dominantior ad vitam, quam is animai. *Tac. A.* 14, 56. Qui finis omnium cum ominante sermonum. *Id. H.* 4, 74. Vitia domiantium tolerare. ℙ Translate. *Hor. A. P.* 234. nornata et dominantia nomina, *h. e.* propria, ab mnibus passim usurpata, et quodammodo in sermone vulgi dominantia et obtinentia.

DOMINATIO, onis, f. *δεσποτεία*, imperium, dominium, dominatus. *Cic. Inv.* 2, 54. Temperantia est rationis in libidinem atque in alios non rectos impetus animi firma et moderata dominatio. ℙ Fere intelligitur dominium unius in multos: quod in libera republica est odiosum: atque ideo Latine saepissime in malam partem accipitur. *Cic. Att.* 8, 3. *a med.* Idem fecero, quod in Cinnae dominatione Philippus. *Id. Phil.* 3, 14. Non modo crudelem suberbamque dominationem nobis, sed ignominiosam etiam et flagitiosam esse ferendam. *Asin. Poll.* ad *Cic. Fam.* 10, 31. Erudire me potuit, quam jucunda libertas, et quam misera sub dominatione vita esset. *Nep. Lys.* 1. Atheniensium impotentem dominationem refringere. [*Ad alia translatum.] *Cic. Verr.* 1, 2, 12. Quoniam haec te omnis dominatio regnumque judiciorum tantopere delectat. [**Id. ib.* 5, 68. dominatio regia in judiciis, sc. per quam omnes causae obtinentur. V. DOMINOR.] *Auct. ad Her.* 4, 19. *ad f.* Ne fortuna magnam in nos habeat dominationem. ℙ In plur. num. *Tac. A.* 3, 26. Postquam exui aequalitas, et pro modestia vis incedebat, provenere dominationes. *Id. ib.* 13, 1. Segnis et dominationibus aliis fastiditus, *h. e.* aliis dominantibus.

DOMINATOR, oris, m. *αὐτοκράτωρ*. *Cic. N. D.* 2, 2. Dominator rerum Deus, et omnia nutu regens.

DOMINATRIX, icis, f. *κυρία*. *Cic. Inv.* 1, 2. Caeca ac temeraria dominatrix animi cupiditas. *Senec. Hipp.* 85. Magna vasti Creta dominatrix freti.

DOMINATUS, a, um, part. a *dominor*, sensu activo, imperium habens. *Virg. A.* 2, 363. Urbs antiqua ruit, multos dominata per annos. *Plin.* 4, 10, 17. *ad f.* Macedonia in Bactris, Medis, Persis dominata.

DOMINATUS, us, m. *κράτος*, imperium, dominatio, et fere in malam partem, ut de DOMINATIO dictum est. *Cic. Dejot.* 11. Fit in dominatu servitus, in servitute dominatus. *Id. Div.* 1, 25. Urbs ab Alexandro tyranno crudeli dominatu tenebatur. *Id. Rabir. Post.* 14. Esse in superbissimo dominatu. *Id. Phil.* 11, 14. Alicui dominatum et principatum dare. *Id. Parad.* 5, 3. Cum dominatus cupiditatum excessit. *Prud. Ham.* 517. quorum (*Daemonum*) dominatibus humidus iste obtemperat aer. ℙ In bonam. *Cic. N. D.* 2, 11. Omnium rerum potestate dominatuque dignissimus. et 60. Terrenorum commodorum omnis est in homine dominatus. [*Nep. Reg.* 1, 2. dominatum imperio tenere.] ℙ In dativo *dominatu* pro *dominatui* dixit *C. Caesar* apud *Gell.* 4, 16. Unius arrogantiae superbiaeque dominatuque. V. ASPECTUS.

*DOMINICALIS, e, adj. ut *Dominicales Curiae* ap. *JCt.* in *Dig. B. A.*

*DOMINICUM, i, V. v. seq.

DOMINICUS, a, um, adj. *κυριακός*, ad dominum pertinens. *Varr. R. R.* 2, 10. *ad f.* Is sine litteris idoneus non est, quod rationes dominicas, pecuarias conficere non potest. *Petr. Sat.* 31. Vinum dominicum ministratoris gratia est. [**Suet. Vit.* 11. citharoedum admonuit, ut aliquid de Dominico diceret, sc. libro. In eo enim Neronis (sc. Domini) carmina scripta erant. Alii nominativum esse volunt *dominicum*. In *clavi Suet. B. Crusii* h. v., nescio an casu aliquo, excidit.] *Senec. ep.* 47. Obsonatores, quibus dominici palati notitia subtilis est. *Colum. prooem.* 9. Dominicae habitationes. ℙ Quod imperatores *domini* appellabantur, *dominicus* ad eos aliquando refertur. [**Inscr.* ap. *Grut.* 637, 1. vinum — de apotheca dominica. Ap. *Orell. n.* 2591. *ib.* 1243. opera. 3351. res. 1721. Genius.] *Imp. Constantin. Cod.* 3, 26, 7. Dominici coloni. Adde 7, 38. qui inscribitur, Ne rei dominicae, vel templorum vindicatio temporis praescriptione submoveatur. ℙ [*Dominicus dies* est, quem Itali nunc vocant *la Domenica*, qui olim et dies solis dicebatur. *Tert.* ita eum appellat, quoties Christianis scribebat, ut *de coron.* 3., *de jejun.* 15.; *solis* vero *diem*, quoties ethnicos alloquebatur, ut *Apolog.* 15. et 1. *ad nation.* 13. *Impp. Arcad. et Honor. Cod. Theod.* 2, 8, 23. (in *fragm.* ab *A. Peyronio* editis) Die dominico, cui nomen ex ipsa reverentia inditum est, nec ludi theatrales, nec equorum certamina, nec quidquam, quod ad molliendos animos repertum est, spectaculorum, in civitate aliqua celebretur. Natalis vero imperatorum, etiamsi die dominico inciderit, celebretur. Haec an. a Chr. n. 399., at an. 409. *Impp. Honor. e Theodos. ib.* 25. Dominica die, quam vulgo solis appellant, nullas edi penitus patimur voluptates, etsi fortuito in ea aut imperii nostri ortus, redeuntibus in semet anni metis, obfulserit, aut natalis debita solemnia deferantur. *F.*] ℙ *Dominicus* syncope est. *Inscr.* ap. *Donium cl.* 7. *n.* 7. Delicatus Augg. adjutor a cognitionibus domnicis, *h. e.* imperatoris. [Adde *Not. Tir.* p. 78. Domnicus. *F.*] ℙ Similiter *domnus* et *domna* pro *dominus* et *domina*. V. DOMINUS.

DOMINIUM, ii, n. *δεσποτεία*, dominatus, imperium, dominatio, sed rarioris usus. *Varr. R. R.* 2, 6. In mercando emptionibus, traditionibus dominium mutant. Al. leg. *dominum*. *Suet. Tib.* 59. Impatientes dominii. [*Nunc legitur h. l. impatientibus remediorum. Scil. in codd. est *imp. Romae dominii.*] Adde *Val. Max.* 4, 4. et *JCtos* in *Dig.* saepe et *Plin.* 37, 8, 27. [*De usu, quo apud ICtos h. v. reperitur, integrum librum scripsit *Ballhorn-Rosen*, quem V.] ℙ Quia *dominus* interdum dicitur, qui convivium exhibet, *dominium* pro convivio poni, *Nonius* 4, 125. docet. Melius dixisset pro munere et officio domini convivii. *Lucil. ib.* Primum dominia et sodalitia omnia tolluntur. (Hoc sensu magisteria dixit *Cic. Senect.* 14.) ℙ Pro loco convivii. *Cic. Verr.* 2, 3. 4. *ad f.* Hujus argento dominia vestra, hujus signis et tabulis forum comitiumque ornari. Alii minus recte leg. *domus vestras.*

DOMINOR, aris, atus sum, dep. 1. *δυναστεύω*, *κυριεύω*, dominium ago, imperium habeo, dominationem exerceo. Refertur tum ad loca, tum ad personas. *Cic. Rabir. post.* 14. Dominatus est Alexandriae. *Id. Senect.* 11. Senectus honesta est, si usque ad extremum spiritum dominatur in suos. *Id. Quint.* 30. In capite fortunisque hominum honestissimorum dominari. *Caes. B. G.* 2, 31. Ab his interfici, inter quos dominari consuessent. *Virg. A.* 2, 327. incensa Danai dominantur in urbe. et 1, 285. victis dominabitur Argis. et 6, 766. longa dominabitur Alba. et 7, 70. summa dominarier arce. *παραγωγή*. *Senec. Herc. Oet.* 1590. nulla dominetur aula. *Claud. in Ruf.* 1, 143. toti dominabere mundo. ℙ Passive. *Enn.* ap. *Cic. Off.* 1, 39. O domus Anci, heu quam dispari domino dominaris! Item *Nigid.* ap. *Prisc.* 8. p. 793. Ut curari et dominari possit. *Lactant. Mort. persecut.* 16. Hic est verus triumphus, cum dominatores dominantur. ℙ Translate. *Crassus* ap. *Cic. Or.* 65. Ubi libido dominatur, innocentiae leve praesidium est. *Cic. Or.* 2, 8. Usus dicendi in omni libera civitate dominatur. [**Id. Caec.* 7. *dominari in judiciis* dicuntur ii, qui semper obtinent causas etiam injustas. *Id. Verr.* 2, 2, 19. *in auctionibus* ii, quibus omnia quae volunt, etiam levissima licitatione ab iis facta addicuntur.] *Plin.* 29, 4, 23. Dominante eadem illa rerum dissidentia. *Quint. prooem.* 8. Affectus per omnem quidem causam, sed maxime tamen in ingressu ac fine dominantur. *Cic.* ap. *eund.* 11, 3. Unam in dicendo actionem dominari. *Senec. ep.* 101. Quam stultum est aetatem disponere! ne crastino quidem dominamur. *Virg. G.* 1, 153. interque nitentia culta Infelix lolium et steriles dominantur avenae. [**Tac. Agr.* 10. mare late dominatur. ℙ [*Permutantur *dominari* et *donari*. V. *Heins.* ad *Claud. in Ruf.* 1, 143.]

*DOMINŬLA, ae, f. parva domina. *Salvian. de gub. Dei* 4. *B. A.*

DOMINŬLUS, i, m. diminutiva vox, et blandiendi causa usurpata, legitur apud *Scaevol. Dig.* 32, 41. §. 4.

DOMINUS, i, m. *δεσπότης*, *κύριος*, proprie est, qui domui praeest, et in familiam imperium habet: a *domus*. Late autem, qui in regnum aut civitatem imperium habet, et cui populi subsunt. *Cic. Off.* 1, 39. Nec domo dominus, sed domino domus honestanda est. *Id. Planc.* 4. Hic princeps populus et omnium gentium dominus ac victor. *Id. Rosc. Am.* 28. Dominum esse in aliquem. *Id. Phil.* 13, 8. Imponere alicui dominum. *Ov. Met.* 8, 848. Recusare dominum, *h. e.* dedignari et nolle servire. *Curt.* 7, 8. Alienigenam dominum pati. *Senec. Troad.* 974. Dare alicui dominum. *Cic. Tusc.* 1, 21. Liberari gravissimis dominis. ℙ [*Saepe est i. q. possessor, e. g. praediorum. *Cic. Att.* 12, 20. in omni mutatione dominorum, qui innumerabiles fieri possunt in infinita posteritate. Aliorum: *Suet. Caes.* 41. insularum 6!. equi.] ℙ Item maritus. Ita enim intelligunt *Non.* 4, 125. et *Serv.* illud *Virg. A.* 4, 214. et dominum Aenean in regna recepit. Adde *Ov. A. Am.* 1, 314. V. DOMINA. ℙ Item amasius, amator, in blanditiis. *Ov. Amor.* 3, 7, 11. etc. et *Non. l. c.* ℙ Item herilis filius. *Pl. Capt. prol.* 18. Domo quem profugiens dominum abstulerat, vendidit. ℙ Item exhibitor convivii, *h. e.* herus, qui convivium praebet. *Varr.* ap. *Non. l. c.* Discumbimus mussati: dominus matura ova ad coenam committit. *Sall. fragm.* apud *Non. ib.* Discubuere, etc. alter scriba Maecenas in imo, medius inter Tarquitium et dominum Perpennam. *Cic. Vatin.* 13. Cum ipse epuli dominus, Q. Arrius, albatus esset. Adde *Liv.* 23, 8., *Varr.* ap. *Gell.* 13, 11. et *Petr. Sat.* 34. ℙ Item universim qui cuicumque rei praeest. *Pl. Asin. prol.* Quae mihi atque vobis res vertat bene, gregique huic et dominis atque conductoribus. *Suet. Ner.* 22. Domini factionum. *Inscr.* ap. *Grut.* 338, 2. M. Aurelio Libero patri, et magistro, et socio, domino et agitatori factionis prasinae. *Cic. Quint.* 15. ita appellat eos, qui praesunt bonis alicujus auctionandis. et *Att.* 2, 19. muneratorem, qui munus gladiatorium dat. [*Hinc omnino is, qui in aliqua re auctoritate pollet, ut *Cic. Verr.* 2, 1, 9. *dominus comitiorum* is est, qui efficit, ut creentur, quos velit. *Id. Sext.* 19. domini concionum. ℙ Dominus poetice pro poeta, libri auctor. *Ov. Trist.* 1, 1, 1. et 3, 1, 14.] ℙ Est etiam epithetum Dei summi, qui est dominus omnium: item reliquorum Deorum. *Cic. Acad.* 4, 41. itaque cogimur, dissensione sapientum, dominum nostrum ignorare. *Id. Fin.* 4, 5. Summus rector et dominus. *Ov. Her.* 4, 12. in dominos jus habet ille Deos. *Ov. Met.* 13, 137. meaque haec facundia, si qua est, Quae nunc pro domino, pro vobis saepe locuta est, *h. e.* pro me domino meae facundiae. ℙ [*Opponitur fere dominus *servis*, ut Gr. *δεσπότης*, quoniam servi apud Romanos ad *res*, non ad personas referebantur, adeoque jus vitae et necis in servos illos competebat. *Plin. Pan.* 7, 6. non enim servulis tuis dominum, — sed Principem civibus tuis daturus es. *Suet. Caes.* 27. libertos servulosque cujusque, prout domino patronove gratus quis esset etc. — Debemus haec *B. Crus.*, quem ad h. v. multo cum fructu conferes in *Clav. Suet.*] ℙ In libera republica odiosa fere vox fuit: quare prisci Latini dominum familiae patremfamilias appellaverunt: uti docet *Senec. ep.* 47., [*quod inde repetendum est, quod ex vetere illo apud Romanos instituto patresfamilias vere habebant in liberos dominium. Cf. *B. Crus. l. l.*] et forma reipubl. mutata, qui boni imperatores haberi voluerunt, aversabantur, ut de Augusto refert *Suet. in ejus Vita* 53. et de Tiberio, 27. et de Alexandro Severo, *Lamprid.* 4. Paulatim tamen, adulatione procedente, passim domini appellati, ut patet ex epistolis *Plin.* 10. V. etiam *Suet. Dom.* 13., *Phaedr.* 2, 5. et *Mart.* 5, 8. Edictum Domini Deique nostri. ℙ Pro dominicus. *Stat. Th.* 5, 578. Implorantem animam dominis adsibilat aris. [**Ov. Her.* 3, 100. Saepius in dominum serva vocata torum. Saepius adjective reperiri docent loci ab *Heinsio* ad h. l. allati.] ℙ Officiosae salutationis consuetudine *domini* appellabantur quicumque obvii. *Se-*

nec. ep. 3. Sic illum amicum vocasti, quomodo omnes candidatos, bonos viros dicimus; quomodo obvios, si nomen non succurrit, dominos salutamus. *Mart.* 6, 88. Mane salutavi vero de nomine casu, Nec dixi dominum, Caeciliane, meum. ℙ Item fratres. *Senec. ep.* 104. ℙ Blandientis etiam compellatio fuit. *Suet. Claud.* 21. Ut saepe hortando rogandoque ad hilaritatem homines provocaret, dominos identidem appellans. *Mart.* 5, 57. Cum voco te dominum, noli tibi, Cinna, placere: Saepe etiam servum sic resaluto meum. ℙ *Domnus* et *domna* per syncop. pro *dominus* et *domina*. *Inscr.* ap. *Don. cl.* 8. *n.* 74. Domno *Beleno* sacrum Sex Baebius, *qui* fuit in classe vestiarius V. S. L. M. Alia apud *Murat.* 201, 1. Statiae Verae domnae meae sanctisimae Aurelius Timarcus. Alia, quae mutila legitur apud *Ursat. Monum. Patav.* p. 133. et *Spon. Miscell.* p. 114., integra vero exstat in *Mus. Lapid. Patav.* Genio Domnorum, Cereri. T. Poblicius Crescens Laribus publicis dedit imagines argent*eas* duas testamento ex HS. ~ ~

DOMĬPORTĂ, ae, f. epithetum cochleae, quod domum suam perpetuo circumferat. *Cic. Div.* 2, 64. *ex vet. Poeta.* Ut sumat terrigenam, tardigradam, domiportam, sanguine cassam.

DŎMĬRĔDĬTĬO, onis, f. reditus domum. *Hygin. fab.* 125., ubi alii divisim leg. *domum reditio.* V. DOMUITIO.

DOMĪSĔDĂ, dicitur matrona domi sedens et sibi vivens, in *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 252. *n.* 35. Hic sita est Amymone pia, pudica, frugi, casta, domiseda. [*Cf. *Burm.* ad *Anthol. Lat.* II. p. 104. et ad *Prop.* 2, 5, 16.]

*DOMITATĬO, onis, f. *Gloss. Gr. Lat.* οἰκιότης, Domitatio. *B. A.*

DŎMĬTĬĀNUS, a, um, adj. ad Domitium pertinens, quod est nomen civis R. proprium, ut Domitiani milites, apud *Caes. B. C.* 1, 16. et 22. ℙ *Domitiana via* a Domitiano Imp. strata, fuit ad latus Appiae, et mari propior, quae Sinuessa, (quo loco ab Appia flectebat, triumphali arcu ornabatur) Puteolos usque per Liternum ducebat. Ejus meminit *Stat. Silvar. praef. l.* 4., describit autem, et laudat *Silv. ib.* 3.

DOMĬTĬĀNUS, i, m. T. Flavius, Vespasiani filius, Romanorum imperator duodecimus, crudelitate nobilis, muscas per cubiculum venari, et stilo praeacuto configere solebat. Ejus vitam habes apud *Suet.* et *Aur. Vict.* ℙ In ejus honorem mutata sunt duorum mensium nomina, et September *Germanicus*, propter triumphatos Germanos; October *Domitianus*, quod eo mense natus esset, est dictus, ut *Suet. in ejus Vita* 13. narrat: tametsi eae appellationes non diu obtinuere. *Mart.* 9, 2. Dum Janus hiemes, Domitianus autumnos, Augustus annis commodabit aestates.

DŎMĬTĬUS, a, um, adj. ad Domitium pertinens, quod est nomen civis R. proprium. *Domitia via*, de qua *Cic. Font.* 4., fuit in Gallia provincia: dictamque putant a Cn. Domitio proconsule, qui eam muniverit. ℙ *Domitia gens* Romana, plebeja, in Calvinos et Ahenobarbos divisa fuit. Ex his fuit Nero sextus R. Imp. omnium mortalium turpissimus et crudelissimus. *Suet. in ejus vita.*

DŎMĬTO, as, a. 1. freq. a *domo*. *Virg. G.* 1, 285. Et prensos domitare boves. *Id. A.* 7, 163. domitantque in pulvere currus, *h. e.* equos sub curribus. *Manil.* 4, 234. Quadrupedum omne genus positis domitare magistris. Adde *Plin.* 8, 8, 8.

DŎMĬTOR, oris, m. δαμαστής, qui domat. *Liv.* 21, 43. Domitor Hispaniae. *Cic. Off.* 1, 26. equorum. (Sic intelligenda videtur *Inscr.* apud *Grut.* 1118, 3. L. Virio Liberali domitori T. Virius Proculus patri de se *bene merenti* fecit.) *Id. Mil.* 13. Vexatorem furoris, domitorem armorum suorum. *Virg. A.* 5, 799. Saturnius haec domitor maris edidit. *Senec. Med.* 2. Tiphys domitor freti. *Id. Herc. Oet.* 1989. Hercules domitor ferarum. *Tac. H.* 2, 76. *extr.* Firmatus usu miles et belli domitor externi. *Senec. Agamemn.* 75. Somnus curarum domitor. *Id. Herc. fur.* 65. malorum. *Plin. Pan.* 55. Infinitae potestatis domitor ac frenator animus.

DOMĬTRIX, icis, f. quae domat. *Virg. G.* 3, 44. Domitrixque Epidaurus equorum. *Plin.* 36, 16, 25. Ferrum, domitrix illa rerum omnium materia. [*Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 689, 106. ferarum domitrix Diana.]

DŎMĬTŪRĂ, ae, f. δάμασις, domandi actus. *Plin.* 8, 45, 70. Domitura boum in trimatu. Adde *Colum.* 6, 2.

DŎMĬTUS, a, um, part. a *domo*, δεδαμασμένος. *Cic. N. D.* 2, 64. Belluae domitae et condocefactae. *Cic. Font.* 1. Bello domitus. *Id. Or.* 1, 44. Domitas habere libidines. *Ov. Amor.* 3, 11, 5. domitum pedibus calcamus amorem. *Pl. Mil.* 2, 6, 80. Hominem servum suos domitos habere oportet oculos, et manus, orationemque. *Liv.* 21, 30. Domita fluminis vis. *Plin.* 34, 9, 20. Aes attritu domitus, et consuetudine nitoris veluti mansuefactus. *Id.* 18, 13, 34. Rapa sinapis acrimonia domita. *Sever. Aetn.* 10. Domita arva, *h. e.* arata et exculta. Sic *Juven.* 11, 89. Erectum domito referens a monte ligonem. [*Domitus* de homine, qui feritatem bellique amorem exuit. *Lucan.* 4, 373. domiti cessere duces, i. e. quos bellorum satietas cepit.]

DŎMĬTUS, us, m. idem ac domitura. In ablat. sing. *Cic. N. D.* 2, 60. Efficimus etiam domitu nostro quadrupedum vectiones.

DOMNA. V. DOMINUS in f.

[DOMNAEDĬUS, ii, m. σταθμοῦχος, dominus aedis, aut is, qui in aede a se conducta habitat, per syncopen a *dominaedius*, quae integra vox legitur apud *Paulin. Nolan.* 20, 104. In *Gloss. Philox.* Domnaedius et coenacularius, ὁ σταθμοῦχος. In *Not. Tir.* p. 78. legitur *domnidius*. *Inscr.* ap. *Marin. Iscriz. Alb.* p. 82. Domnaedius, possessor, colonus sequens, et tu, viator, precor, parce tumulum Narcissi. Haec ita sunt interpretanda: Narcissus colonus seu conductor praedii, in quo sepulcrum sibi paraverat, rogat dominum seu conductorem domus ejus praedii, rogat possessorem praedii ejusdem, rogat colonum, cui postea ipsum praedium colendum tuendumque obtigerit, rogat viatorem, ut suo sepulcro parcant. *F.*]

DOMNĬCUS. V. DOMINĬCUS.

DOMNĬDĬUS. V. DOMNAEDIUS.

[DOMNĬFUNDĂ, ae, f. domina fundi: vox composita a *domnus* et *fundus*. *Inscr.* apud *Marin. Frat. Arv.* p. 644. M. Ulpius Euporas filio benemerenti fecit ex auctoritate Caesoniae Ledae domnifundae. *F.*]

[DOMNĬO, onis, m. diminut. domni. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 331, 5. Ti. *Claudio* Domnioni Suciniano archineanisco. *F.*]

[DOMNĬPRAEDĬUS, a, um, adj. dominus praedii, a *domnus* et *praedium*. *Inscr.* ap. *Domin. De-Sanctis, Dissert. sopra la villa d' Oraz. edit. Ravennae ann.* 1784. p. 53. Val. Maxima mater domnipredia Val*erii* dulcissima filia, que vixit annis XXXVI. mens*ibus* II. d*iebus* XII. in prediis suis Masse Mandelane etc. Haec inscriptio, cujus plura vocabula diphthongo carent, pertinere videtur ad sequiorem Latini sermonis aetatem: ea vero sic scribenda sunt: *domnipraedia, quae, praediis, Massae, Mandelanae. F.*]

*DOMNOTŎNUS, i, f. urbs Galliae in Medulis. V. *Scalig. Auson. Lect.* 2, 14. V. *Dumnotonus. B. A.*

[DOMNŬLĂ, ae, f. ita appellat Faustinam uxorem suam *M. Aur.* apud *Front.* 5. ad *M. Caes. ep.* 24. Me adlevant nuntii de Domnula mea commodiora, Deis juvantibus, indicantes. *Id.* apud *eund. Fer. Alsiens. ep.* 1. Lorium autem regressus Domnulam meam febricitantem repperi. *F.*]

DOMNUS. V. DOMINUS.

DŎMO, as, ui, *raro* avi, itum, a. 1. δαμάω, jumenta, vel homines, vel rem aliquam feritate, contumacia, vel duritia resistentem vincere, subigere, mansuefacere, mollire: a voce Graeca allata. *Cic. Off.* 2, 4. Domare belluas. *Plin.* 8, 9, 9. fame elephantos. *Colum.* 6, 22. tauros aratro. [*Id. ib.* aratro terram.] *Cic. Marcell.* 3. Domuisti gentes immanitate barbaras. *Id. Prov. cons.* 13. Acerrimas nationes contrivit, domuit, compulit, imperio populi R. parere assuefecit. *Plin.* 36, 1, 1. Montes natura fecerat ad impetus fluminum domandos. *Id.* 35, 15, 50. Sulphure plurima domantur. *Id.* 36, 27, 68. Igne ferrum domatur. *Id.* 20, 1, 3. Pastillos elaterii in novo fictili igne lento in aceto domare, *h. e.* macerare, mollire. *Ov. Met.* 8, 649. resecat de tergore partem Exiguam, sectamque domat ferventibus undis. *Plin.* 29, 4, 25. Carnibus gallinaceorum appositis venena domantur. *Id.* 12, 28, 62. Pinguis lacrima abietis ad domandum oleum, *h. e.* cogendum et spissandum, victo nimio ejus fluore. Adde *Sil.* 8, 501. *Virg. A.* 9, 608. Terram domare rastris. *Stat. Ach.* 1, 328. impexos certo domat ordine crines. ℙ Translate. [*i. e. res asperas horridasque mitigare et lenire. *Sall. Cat.* 7. virtus omnia domuerat, i. e. o. plana, facilia reddiderat.] *Plin.* 37, 10, 54. Domare iracundias. *Hor. Od.* 2, 2, 9. Latius regnes avidum domando spiritum, quam si etc. *Claud. Cons. Prob.* et *Olybr.* 38. virtutibus ille Fortunam domuit. *Stat. Silv.* 2, 2, 125. qui pectore magno Spemque metumque domas, vitio sublimior omni. *Id. Th.* 2, 31. Domare lumina somno. *Virg. G.* 3, 538. acrior illum Cura domat. *Val. Fl.* 1, 600. ingenti gaudens domat aequora velo, *h. e.* navigat, mare, quod antea invium, pervium faciens. *Stat. Th.* 2, 84. lacte novo domare cruorem, *h. e.* temperare, miscere. ℙ Pro altero praeterito *avi*, Vet. poeta (et creditur *Ennius*) apud *Charis.* 4. *sub f.* non quod draconis saevi sopivi impetum, Non quod viros domavi, et segetis armatae manus. Hinc *domatus* et *domator*, quae V. suis locis.

DOMŬĬTĬO, onis, f. reversio domum: a *domus* et *itio*. *Accius* apud *Non.* 4, 330. Desistat exercitum morari, ne me a domuitione arceat. *Cic. Div.* 1, 32. Classi propinquum reditum ac domuitionem dari. *Auct.* ad *Her.* poetae verba referens 3, 21. Jam domuitionem reges Atridae parant. *Appul. Met.* 2. *sub f.* Domuitionem capessere. Adde *ib.* 1, 3, 4, 10. et 11. Apud *Cic.* al. le*g.* domum itionem. [*Sic *Orell.*] ℙ Reperitur eti*am* domutio, extrito *i*. *Pacuv.* apud *Non.* 2, 209. D*o*mutionem dedit. *Lucil. ib.* Domutionis cupi*do*. Al. hic quoque leg. *domuitio.*

DOMUNCŬLĂ, ae, f. οἰκίον, οἰκίδιον, parva d*o*mus. *Vitr.* 6, 10. Dextra ac sinistra domuncul*ae* constituuntur, habentes proprias januas etc. Ad*de* *Ulp. Dig.* 47, 12, 3. *extr.* et *Val. Max.* 4, 4, 8. [et *Not. Tir.* p. 78. *F.*]

DŎMUS, us, ui, f. et Domus, i, o, f. οἶκ*ος*, δόμος, locus ad habitandum, aedes, domiciliu*m*, a δέμω, aedifico, exstruo. *Cic. Off.* 1, 39. Pra*e*claram aedificavit et plenam dignitatis domu*m*. *Liv.* 34, 45. Galli domos abiere. *Cic. Pis.* 7. D*e* domo mea expulistis, Pompejum domum suam co*m*pulistis. *Id. Verr.* 2, 5, 29. Domi apud se es*se* dixit. *Pl. Amph.* 1, 1, 253. Cur non intro eo *in* nostram domum? *Ter. Eun.* 2, 3, 90. In domu*m* meretriciam deduci. *Cic. Cat.* 1, 4. Te priori n*o*cte venisse in M. Leccae domum. *Id. Fl.* 6. Q*ui* domo exire nolebant: qui domi stare non pot*e*rant. *Liv.* 45, 34. Excire aliquem ex domo. *Ci*c. *Dom.* 40. Sacrificium, quod alienae domi fier*et* invisere. et *Tusc.* 5, 39. Diodorus multos ann*os* domi nostrae vixit. *Id. Att.* 1, 12. Deprehens*um* domi Caesaris. *Id. ib.* 2, 7. Cum in domo Ca*e*saris unus vir fuerit. *Nep. Alc.* 3. *extr.* Quod i*n* domo sua mysteria facere dicebatur. *Cic. Verr.* 2, 9. Siculis denunciatum esse, domum ad illu*m* ut venirent. *Id. Fam.* 3, 8. *sub f.* Neque domu*m* unquam ad me litteras mittam, quin adjungar eas, quas tibi reddi velim. *Id. ib.* 9, 5. Qui s*e* domo non commoverunt. *Caes. B. G.* 1, 5. Ciba*ria* sibi quemque domo afferre jubent. *Nep. Dion* 9. et *Cic. Dom.* 3. Tenere se domi. Al. apud *Cic* [*etiam in *Nepote* meliores edd.] leg. *domo.* [*Si*c* *Orell.*] *Cic. in Senat.* 11. Tenere se domo. *Ca*tull.* 61, 31. Ac domum dominam voca. ℙ Ali*quando* speciatim dicitur de domicilio urbano. *Co*lum.* 1, 1. *sub f.* Qui agrum parabit, domum ven*dat*, ne malit urbanum, quam rusticum larem co*l*ere. ℙ Item de sacris aedibus. *Virg. A.* 6, 81. Ostia jamque domus patuere ingentia centum Spon*te* sua, vatisque ferunt responsa per auras. I*tem* de sepulcro. *Tibull.* 3, 2, 22. Atque in mar*morea* ponere sicca (*ossa*) domo. Hinc *domus aeterna* eleganter dicitur in *Inscriptt.* apud *Grut.* 790, 5., 903, 6. et 913, 6. [*et *certa*, *Orell. Inscrr. Latt. n.* 4850.] ℙ Item de quacumque sede, habitaculo. *Virg. G.* 1, 371. Eurique Zephyrique domus. *Id. ib.* 2, 209. Antiquasque domos avium. *Stat. Th.* 1, 367. pecorum domos. *Hor. Od.* 1, 7, 12. Domus Albuneae resonantis. *Virg.* de labyrintho, *A.* 6, 27. Hic labor ille domus et inextricabilis error. *Cornea domus* dicitur a *Phaedr.* 2, 6. testa, qua munitur testudo. ℙ Metonymice ponitur pro familia. *Cic. Att.* 4, 12. Domus te nostra tota salutat. *Virg. A.* 1, 288. Cum domus Assaraci Phthiam, clarasque Mycenas Servitio premet, *h. e.* Romani, qui a Trojanis oriundi. V. ASSARACUS. [*Tac. Agr.* 19. primam domum suam coercuit; nos: *das Gefolge, seine Umgebungen.*] *Senec. ep.* 29. *ad f.* Idem hoc omnes tibi ex omni domo conclamabunt, Peripatetici, Academici, Stoici, Cynici, *h. e.* ex omni familia et secta philosophorum. Sic *Cic. Acad.* 1, 4. Antiocho magis licuerit remigrare in domum veterem e nova, quam nobis in novam e vetere, *h. e.* sectam Academicam. [*V. de hac significatione, ut sit i. q. *secta*, *Gron.* ad *Senec. Benef.* 5, 15. *not.* 6.] ℙ Per synecdochen dicitur de patria. *Virg. A.* 8, 114. Qui genus? unde domo? [*Cf. *Cerdam.*] et *ib.* 10, 141. Maeonia generose domo. et *ib.* 183. Qui Caerete domo. *Inscr.* ap. *Grut.* 520, 3. C. Aninius C. F. Pomp. Gallus domo Arretio etc. *Suet. Vit.* 2. P. Vitellius domo Nuceria. *Cic. Verr.* 2, 1, 17., *Sall. Cat.* 17. et *Curt.* 3. *sub f.* Domi nobilis, *h. e.* inter suos. Sic *Liv.* 7, 19. Vir domi non solum, sed etiam Romae clarus, *h. e.* in patria. [*Id. 28, 12. nec ab domo quidquam mittebatur, de Hispania retinenda sollicitis, i. e. civibus.] et *Cic. Q. Fr.* 2, 14. *ad f.* Hominem domi splendidum, gratiosum etiam extra domum. [*Alia Ciceronis loca V. apud *Man.* ad *Cic. Fam.* 7, 6. *post. in.*] ℙ Huc pertinet *domi bellique*, *domi et militiae*, in pace et in bello. *Ter. Ad.* 3, 5, 49. Una semper militiae et domi fuimus. *Vell.* 2, 27. Vir domi bellique fortissimus. V. BELLUM. ℙ *Domi habere* dicitur, qui aliqua re abundat, neque ex aliis quidpiam foris quaerere opus habet. *Ter. Ad.* 3, 4, 49. Domi habuit unde disceret. *Pl. Mil.* 2, 2, 36. Domi habet animum falsiloquum, domi dolos, domi delenifica facta, domi fallacias. *Ter. Ph.* 3, 2, 19. O fortunatissime Antipho, cui, quod amas, domi est! *Cic. Att.* 10, 14. Quidquid habes ad consolandum, collige; et illa scribe non ex doctrina, neque ex libris: nam id quidem domi est: sed etc. Sic *Juven.* 11, 117. Illa domi natas, nostraque ex arbore mensas Tempora viderunt. *Cic. Fam.* 9, 3. Sed quid ego nunc haec ad te, cujus domi nascuntur? Γλαῦκ' εἰς Ἀθήνας. ℙ *Domo pecuniam solvere* apud *Pl. Curc.* 5, 3, 7. est ex arca

nestica, non aliunde mutua sumpta. Sic *domo* ferre apud *Quint.* 10, 7. *ad f.* est meditata et rata afferre: quibus opponuntur, quae subita at- e ex tempore dicimus. ℙ *Domum revocare* in re rensi est fori exceptione uti, et eum qui nos in dicium alibi vocavit, ad judicem in loco, ubi gimus, revocare. *Ulp. Dig.* 5, 1, 2. Dicimus iam *revocare forum*. *Id. ib.* 7. ℙ Genitivi *domi* *domus* hoc differunt, quod ille locum designat, quo habitamus, ut ex allatis exemplis apparet: *omus* vero aedificium ipsum significat. *Hor. Sat.* 6. *extr.* seu fundi, sive domus sit emptor. *Malunt nonnulli DOMI non esse genitivum, sed ntiquum dativum localem s. locativum, contractum *domui*. Similiter enim ut *domi* et *domo* differunt *ire (vom Lande)* et *ruri (auf dem Lande)* et qui ssim apud *Plautum* aliosque reperiuntur dativi, ut *as. prol.* 71. Carthagini, i. e. *zu C.*] ℙ Pro quo *do- uis* prisci dixere. *Varr.* ap. *Non.* 8, 66. Perrexit interiores partes domuis. *Gell.* 4, 16. *Nigidi- n* quoque ita locutum esse testatur. V. FRU- TUS *in f.* *Augustus* vero *domos* dicere solebat o *domus* eodem casu, teste *Suet. in ejus Vita* 7. ℙ Illud tamen discrimen non est perpetuum. *er.* alludens ad illud *domi bellique*, *Eun.* 4, 7, 45. anga, ita ut fortes decet milites, domi focique c vicissim ut memineris. [**Id. ib.* 4, 1, 22. uanquam domi cupio. Sic h. l. laudat *Donat.* ad *er. Eun.* 4, 7, 45.] *Pl. Trin.* 4, 3, 20. Non fu- itivus est hic homo: commeminit domi. ℙ In da- ivo est *domui* et *domo*. *Ov. Met.* 4, 66. Cum eret paries domui communis utrique. *Hor. Ep.* , 10, 13. Ponendaeque domo quaerenda est area rimum. *Cato R. R.* 134. Uti sies propitius mi- i, domo familiaeque meae. [**ib.* 139, 141.] ℙ n abl. est aliquando *domu* pro *domo*. *Pl. Mil.* 2, , 48. Ait sese Athenas fugere ex hac domu. [*Cf. *Schneiders Formenlehre* I. p. 449.] *Inscr.* ap. *Grut.* 99, 8. L. Flavi Aug. Lib. de domu Aug. ℙ *Do- no* pro *domi*. *Pl. Amph.* 2, 2, 7. Ego id nunc xperior domo, atque ipsa de me scio. ℙ In ge- itivo plur. est *domorum* et *domuum*. *Virg. A.* 2, 45. turres ac tecta domorum Culmina convellunt. *Juven.* 3, 72. Viscera magnarum domuum. *Plin.* , 57, 82. Mures incolae domuum. ℙ Etiam in ccus. plur. pro *domos* invenitur *domus*. *Claud. Quadrigar.* apud *Gell.* 17, 2. Domus suas quem- que ire jubet. Adde *Accium* apud *eund.* 14, 1. ℙ [*Apud poetas *domus*, *domi* et *domo* saepe pro una syllaba legenda sunt. V. *Cic. Off.* 1, 39, 139. ex poeta. *Pl. Capt. prol.* 21. *Cic. Mil.* 4, 2, 7.] ℙ In recto, dat. et ablat. plur. est tantummodo quar- tae declinat., quod et *Prisc.* adnotavit 7. p. 744. ℙ [*Permutantur in codd. *domus* et *modus*, V. in- terpr. ad *Auct. Eleg. ad Liviam* 50. — et *locus*, *Ov. Met.* 12, 43.]

DŎMUSCŬLA, ae, f. diminut. domuncula. *Ap- pul. Met.* 4. p. 154, 16. Mecum nutritus individuo contubernio domusculae. Al. leg. *domunculae*.

[DŎMŪSĬO, onis, f. usus domi: a *domus* et *usio*. *Petr. fr. Trag.* 46. *Burm.* Quia volo illum ad domusionem aliquid de jure gustare. Ita *Cod. Trag.*, alii perperam *domus usionem* aut *tuitionem* legendum putant. *F.*]

DŎMŪTĬO. V. DOMUITIO.

DŌNĀBĬLIS, e, adj. *Pl. Rud.* 3, 2, 45. In- fortunio hominem praedicas donabilem, *h. e.* do- nandum, tradendum infortunio.

[DŎNĂCĒ, es, f. arundo, idem ac donax. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 106, 13. *Junia* Donace domestica ejus. Alia apud *eund.* 395, 10. Pompeja Donace. *F.*]

*DŎNĂCĒSA, ae, mons Thessaliae. *Plin.* 4, 8. *B. A.*

DŌNĀRĬUM, ii, n. δῶρον, idem quod donum. *Tac. A.* 1, 44. Citatus ab imperatore, nomen, pa- triam, numerum stipendiorum, et cui erant dona- ria militaria, edebat. ℙ Speciatim quae Diis offe- runtur in templis. *Aur. Vict. Caes.* 35. Fanum Soli magnificum constituit, donariis ornans opu- lentis. *Gell.* 2, 10. Ubi reponi solerent signa ve- tera, et alia quaedam religiosa e donariis conse- cratis. ℙ Item locus seu conclave prope templum, ubi donaria ipsa reponuntur. *Lucan.* 9, 515. Non illic Libycae posuerunt ditia gentes Templa, nec Eois splendent donaria gemmis. *Virg. G.* 3, 533. ductos alta ad donaria currus. *Appul. Met.* 9. p. 221. Cantharoque et ipso simulacro, quod gere- bam, apud fani donarium redditis ac consecratis. [**Id. Flor.* II. *post med.* p. 350, 34. — Ceterum hanc significationem primam et propriam fuisse censet *Scheller.* propter analogiam aliorum vocc. in *— arium*.] ℙ Pro altaribus ponere videtur *Ov. Fast.* 3, 335. Si tua contigimus manibus donaria puris.

*DŌNĀTĀRĬUS, a, um, adj. cui quid dono da- tur, praesenti vel absenti *l. etiam l. absenti D. de donat. l. nec ambigi C. eod. tit. B. A.*

DŌNĀTĬCUS, a, um, adj. qui dono datur, ut Donaticae coronae, quibus victores in ludis dona- bantur, *Fest.* Et Donaticae hastae, *Cato* apud *eund.* in *Optionatus*.

DŌNĀTĬO, onis, f. δόσις, actus donandi, et proprie secundum *Julian. Dig.* 39, 5, 1. dicitur, cum quis ea mente dat, ut statim velit accipientis fieri, nec ullo casu ad se reverti, et propter nul- lam aliam causam facit, quam ut liberalitatem et munificentiam exerceat. Quod si sub conditione fiat, non est vera donatio. *Cic. opt. gen. orat.* 7. Ut corona aurea donaretur, eaque donatio fieret in theatro. *Id. Rosc. Am.* 9. Furta, rapinae, do- nationes. *Paul. Dig.* 31, 89. *ad f.* Avia donatio- nibus in nepotem patrimonium exinanivit.

[DŌNĀTĬUNCŬLA, ae, f. diminut. donationis, parva donatio. *Not. Tir.* p. 69. Donatiuncula. *F.*]

DŌNĀTĪVUM, i, n. munus, quod a principe vel imperatore militibus donatur. *Suet. Dom.* 2. An duplum donativum militi donaret. *Tac. H.* 4, 19. Postulare donativum. ℙ Differt a congiario, quod populo datur. *Suet. Ner.* 7. Populo congia- rium, militi donativum proposuit. *Lamprid. Alex. Sev.* 26. Congiarium populo ter dedit, donativum militibus ter. V. CONGIARIUM. ℙ Adjective. *Inscr.* ap. *Grut.* 421, 1. Impendium bigae, quam populus ex collatione legativi ac donativi epuli of- ferebat, remisit. V. LEGATIVUM. [*Adjective etiam dictum volebant h. v. apud *Paul. Dig. l.* 35. Sed ibi leg. *donaturus*.]

DŌNĀTOR, oris, m. δοτήρ, δότης, qui donat. *Senec. Hipp.* 1217. Donator atrae lucis, Alcide, tuum Diti remitte munus. *Paul. Dig.* 42, 1, 49. Pinguius donatori succurrere debemus, quam etc.

DŌNĀTRIX, icis, f. *Prud.* περὶ στεφ. 11, 171. Illa Sacramenti donatrix mensa. Adde *Impp. Dio- clet. et Maxim. Cod.* 8, 54, 20.

DŌNĀTUS, a, um, part. a *dono*, δωρηθείς, do- no affectus. *Cic. N. D.* 2, 2. Agro a senatu et vocatione donatus. *Nep. Dat.* 3. Magnifice dona- tum ad exercitum misit. *Liv.* 25, 18. *extr.* Ma- gnifice laudatus et donis donatus. *Virg. A.* 5, 305. Nemo ex hoc numero mihi non donatus abibit. ℙ Item dono datus, δωρητός. *Id. Ecl.* 3, 14. Et cum vidisti puero donata, dolebas. *Cic. Har. resp.* 4. P. Scipio divino munere donatus reipublicae. *Id. Fin.* 3, 5. Membrorum corporis alia propter usum a natura donata, ut manus, crura: alia ad quendam ornatum, ut cauda pavoni. [**Manil.* 4, 780. donata regna, i. e. ab Nilo addita.] *Brut.* ad *Cic.* inter *ep.* 1. ad *Brut.* 6. *extr.* Dyrrhachini sibi donatum aes alienum a Caesare dicunt, [*i. e. re- missum. Adde *Quint.* 10, 1, 91. opera, in quae, donato imperio, juvenis secesserat, i. e. quum re- nuntiasset imperio militari, s. quum illud condo- nasset suspicionibus fratris.] ℙ *Donatum facere* est donare. *Inscr.* ap. *Grut.* 1114, 5. Si quis hoc monumentum sociorum vendiderit, sive donatum fecerit etc.

DŌNĀTUS, i, m. grammaticus doctissimus, D. Hieronymi praeceptor. Scripsit de octo partibus orationis, (quem librum emendatum operi suo ad- junxit *Diomedes grammaticus*) et alia quaedam. ℙ Idem Hieronymus testatur, se audivisse Donatum exponentem fabulas Terentii: quamquam *Erasmus* dubitat, utrum is fuerit, an alius, qui Hierony- mum docuit Terentiumque explicavit.

DŎNAX, ăcis, m. δόναξ, calamus crassiore li- gno et tenui foramine, longissimis internodiis, quem totum fungosa replet medulla, in aquaticis nascens, sagittis aptissimus. *Plin.* 24, 11, 50. arundinem Cypriam. et 32, 10, 52. calamum Cy- prium vocat, quod in ea insula maxime proveniat. Describit autem *Id.* 16, 36, 66. ℙ Est etiam no- men piscis marini, qui onyx etiam et dactylus di- citur. *Id.* 32, 9, 3. ℙ Apud *Ter. Eun.* 4, 7, 4. est nomen militis, fortasse a staturae longitudine. ℙ [Est etiam cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Ma- rin. Frat. Arv.* p. 302. P. Naevius Donax. *F.*]

DŌNEC, adv. ἕως, μέχρι, quoad, quousque, tamdiu dum: videturque esse a *donicum*: et jungitur cum omnibus fere temporibus. [*Cf. nos sub DUM in f.] *Liv.* 6, 13. Donec armati con- fertique abibant, peditum labor in persequendo fuit: postquam etc. *Pl. Amph.* 2, 1, 50. Ne- que credebam primo mihimet, donec ille fecit sibi uti crederem. *Liv.* 4, 13. Increpare Coss., quod expectassent, donec tanta res ad senatum deferretur. *Virg. A.* 1, 277. donec regina sacer- dos Marte gravis, geminam partu dabit Ilia pro- lem. [*Quid intersit, utrum cum indicativo an conjunctivo construatur, docet Grammatica. Hoc tantum adjecisse sufficiat, quae sit hujus particu- lae apud *Tac.* ratio. Et construitur quidem cum indicativo praesentis rarissime vel potius nunquam; nam apud *Tac. G.* 1. de scriptura nondum satis constat; saepissime vero cum indicat. perf. con- struitur. V. locos *Livianos* apud *Drak.* ad 1, 8, 14. coll. *Tac. A.* 2, 28. 4, 72. 13, 44. etc. rarius cum indicat. impf., ut *H.* 1, 9. 4, 12. Cum con- junctivo praesentis saepe reperitur, ut *A.* 2, 6. *H.* 2, 1. 4, 59. 65. 5, 6. Saepius cum conj. im- perfecti, ut *A.* 1, 32. 2, 34. 13, 33. *H.* 1, 13. 35. 46. 66. 79. etc. Ex parte haec desumpsimus e cen- sura in *Ephem. Jen.* 1825. *n.* 94. p. 267.] ℙ Jun- gitur et cum *usque*. *Cato R. R.* 88. Id quotidie facito, usque adeo donec sal desiverit tabescere. *Hor. A. P.* 155. usque Sessuri, donec cantor, vos plaudite, dicat. *Ter. Andr.* 4, 1, 38. Nunquam destitit suadere, orare, usque adeo donec perpulit. ℙ Ponitur et pro quamdiu: quae notio facile cum priori confunditur. *Ov. Trist.* 1, 9, 6. Donec eris felix, multos numerabis amicos. *Liv.* 2, 24. *ad f.* Ne quis militis, donec in castris esset, bona pos- sideret. *Hor. Od.* 1, 9, 17. Donec virenti cani- ties abest.

DŌNĬCUM, adv. ἕως, idem quod donec: sed ali- quanto rarius. *Nep. Amilc.* 1. Donicum aut vicis- sent, aut victi manum dedissent. *Pl. Aul.* 1, 1, 19. Si respexis, donicum ego te jussero. *Cato* apud *Charis.* 2. p. 178. Donicum ille tibi interdi- xit. *Lucr.* 2, 1114. Donicum ad extremum cre- scendi perfice finem Omnia perduxit. [*Inscr.* ap. *Murat.* 572., quae pertinet ad annum a Chr. n. 155., quamque *Barpt. Borghesius* ex ipso lapide descri- psit, haec habet: Cum pressus necessitate corpora eorum fictili sarcofago commendarem, doniqu is locus, quem emeram, aedificaretur. Sic in lapide, elisa scilicet, ut saepe, littera *m*, et *q* pro *c* ad- hibita. *F.* **Orell. Inscrr. Latt.* II. p. 279. scriptum exhibet: *doniquies;* perperam ita scriptum esse censet pro *donique is*. *Hagenbuch. ib.* explicat per: *doniquum eis*.] *Ciceronem* quoque hac voce usum volunt quidam, sed quae afferunt ejus verba, du- biae sunt lectionis. ℙ Etiam pro dummodo usur- patum fuisse, *Charis.* significat *l. c.* p. 200. sed nullo prolato exemplo.

*DŌNĬFER, era, um, adj. dona ferens, dono- sus. Laudatur *Augustin. B. A.*

DŌNĬFĬCANTES, *h. e.* dona invicem dantes, di- ctum est ab *Hygino fab.* 112. Cave usurpes.

DŌNO, as, avi, atum, a. 1. δωρέομαι, δίδωμι, dono do, largior, liberaliter tribuo, munere affi- cio. *Cic. Rosc. Am.* 8. *extr.* Non pauca suis ad- jutoribus large effuseque donabat. *Id. Pis.* 3. Mihi populus R. aeternitatem immortalitatemque dona- vit. *Id. Tusc.* 5, 32. Donare munera civibus. Adde *Liv.* 27, 19. *in f.* ℙ Cum infinito. *Virg. A.* 5, 262. loricam donat habere viro. *Enn.* apud *Prob.* ad *Virg. Ecl.* 6, 31. Atque Anchises doctu', Venus quem pulcra Dearum Fari donavit, divinum pectus habere. ℙ Eleganter ponitur pro remittere, condonare. *Cic. Fam.* 5, 4. Tuas inimicitias ut reipubl. donares, te vicisti. *Senec. Controv. praef.* 5. *a medio.* Multa donanda ingeniis puto: sed do- nanda vitia, non portenta sunt. *Justin.* 32, 2. Donare filio patrem, *h. e.* patri ignoscere in gra- tiam filii. Sic 38, 6. Victum filium donare me- moriae patris. *Ov. Pont.* 2, 7, 51. Culpa gravis precibus donatur saepe suorum. *Brut.* ad *Cic.* in- ter *ep.* 1. ad *Brut.* 6. *extr.* Donare alicui aes alie- num. *Petr. Sat.* 18. Donare legem, *h. e.* remit- tere actionem lege datam. [*Exempla collegit *Arntzen.* ad *Aur. Vict. Vir. ill.* 4.] ℙ Ad remit- tendi significationem pertinet etiam, cum dicimus *donare alicui laborem*, *molestiam* aut *malum ali- quod*, [**iram*, V. ad *Sil.* 15, 603.] *h. e.* remittere alicui, ne subeat. *Justin.* 32, 2. Donare alicui causam, *h. e.* remittere curam causae dicendae. [**Suet. Cal.* 60. nec sine poena, si quis compo- suisse vel donasse negotium convinceretur, i. e. vel pactum fecisse, vel negotium (i. e. causam, litem) prorsus deposuisse. Comparant edd. *Petr. Sat.* 18. donare legem, i. e. remittere actionem lege da- tam.] *Sil.* 1, 487. nivalem Pyrenen Alpesque tibi mea dextera donat. *Id.* 2, 325. Quantum, heu, Carthago, donat tibi sanguinis Annon! *Val. Fl.* 1, 473. Donat et Iphiclo pelagus, juvenumque la- bores Aesonides. Adde *Lucan.* 9, 1016., *Ov. A. Am.* 3, 85. et *Stat. Th.* 7, 556. ℙ Pro assignare, attribuere. *Phaedr.* 4, 4. Agros, vites, et pecora cum pastoribus Donate moechae. ℙ Pro simplici dare, concedere, tribuere. *Sil.* 11, 408. discatque Lyaeo Imbellem donare diem. *Hor. Ep.* 1, 15, 32. Quidquid quaesierat, ventri donaret avaro. *Sil.* 2, 608. Donare flammis praedam. ℙ Trans- late. *Hor. Od.* 4, 12, 19. Cadus spes longas do- nare largus. *Id. Ep.* 1, 6, 36. Scilicet uxorem cum dote, fidemque, et amicos, Et genus, et for- mam regina pecunia donat. *Ov. Amor.* 1, 3, 12. Me tibi donat Amor. ℙ Saepissime effertur cum accus. personae et ablat. rei. *Cic. Verr.* 2, 3, 80. Donare aliquem anulo. *Id. Arch.* 3. Tarentini hunc civitate ceterisque praemiis donarunt. *Liv.* 29, 35. [*Cf. *Drak.* ad 2, 13, 9.] et *Caes. B. C.* 3, 54. Masinissam insignibus donis donat. *Justin.* 11, 6. *ad f.* Eos, qui cecidere, statuis equestri- bus donavit. *Cic. Pis.* 11. Donare aliquem statua inaurata. *Vell.* 2, 100. aliquem incolumitate. *Pl. Aul. a.* 5. *v.* 11. Dii immortales, quibus, et quan- tis me donatis gaudiis! *Tibull.* 3, 1, 21. Nym- pham longa donate salute. *Hor. Od.* 4, 2, 9. Pin- darus Laurea donandus Apollinari. *Gell.* 9, 16. Vir fortis praemio donetur. ℙ Cum accus. perso- nae et genit. rei. *Appul. Met.* 5. Sic ille novae nuptae sorores auri vel monilium donare concessit. *scil.* concessit novae nuptae donare sorores suas auro vel monilibus. ℙ Absolute sine accusativo. *Mart.* 4, 56. Quid sit, largiri, quid sit donare, docebo. ℙ [*Permutantur *donare* et *damnare*. Cf. *Burm.* ad *Phaed.* 3, 10, 47. coll. *Drak.* ad *Liv. Epit. l.* 8. et *ib.* 35, 5. — et *dare*, *Id.* ad 2,

35, 5. — et *dotare*, *Ov. Met.* 13, 523. ibique *Heins.*]

DONOSUS, a, um, adj. liberalis, qui facile donat. *Pl. Epid.* 2, 3, 14. Argentum accipiam ab donoso sene. *Id. Truc.* 1, 1, 63. Postquam alium repperit, qui plus daret, donosiorem. Utroque in loco al. leg. *danosus*, al. rectius *damnosus*. V. DAMNOSUS.

*DONUCA, ae, Thraciae mons. *Liv.* 40, 58. *post init. B. A.*

DONUM, i, n. δῶρον, est id, quod propitiando Deo datur, aut hominibus ex animi liberalitate: a voce Graeca allata. *Cic. Leg.* 2, 9. Impius ne audeto placare donis iram Deorum. *Virg. A.* 3, 439. dominamque potentem Supplicibus supera donis. *Nep. Paus.* 1. Ejus victoriae ergo Apollini donum dedisse. *Inscr.* ap. *Grut.* 691, 2. Memoriae causa donum dederunt. Alia apud *eund.* 81, 4. Minervae Aug. dono posuit. [**Liv.* 4, 20. dono fixit.] Hinc illae notae in veterib. monum. D. D. *donum dedit* vel *dono dedit*: apud *Grut.* 80, 5. etc.) *Caes. B. G.* 7, 31. Principes civitatum donis pollicitationibusque alliciebat. *Id. B. C.* 3, 54. Militaribus donis amplissime donare aliquem. *Cic. Phil.* 1, 13. Donum aliquod reipubl. afferre. *Id. fragm.* apud *Prisc.* 8. p. 792. Aggredi aliquem donis. *Curt.* 5, 10. excipere aliquem. *Id.* 7, 1. honorare. et 5, 12. Donum ferre hosti caput regis. *Hor. Ep.* 2, 2, 32. Donis honestis ornare. *Ter. Eun.* 1, 2, 83. Dona dare. *Id. ib.* 29. et *Heaut.* 5, 5, 6. Dono dare alicui quidpiam. *Id. Eun.* 1, 2, 55. Emit virginem dono mihi. *Tac. A.* 15, 27. Regnum dono accipere. *Suet. Vit.* 7. Libens eum excepit, velut dono Deum oblatum. *Pl. Ps.* 4, 6, 13. Habeto mulierem dono tibi. *Ter. Eun.* 5, 9, 27. Quodvis donum et praemium a me optato. Ubi *Donat.* donum, ut a largo homine; praemium, ut a praeclaro facinore. *Id. ib.* docet, donum Deorum esse, praemium virorum fortium, munus hominum. Unde *dona ferre* saepissime dicitur de sacrificiis et oblationibus Deo factis. Exempla habes, praeter supra allata, apud *Ov. Met.* 8, 445. et *Fast.* 2, 545. et *ib.* 5, 425. et alibi: item apud *Virg. A.* 7, 86. et *ib.* 9, 626., *Lucr.* 4, 123. et *Senec. Hipp.* 105. ℙ *Ultima dona* sunt funera et exsequiae. *Ov. Amor.* 3, 9, 50., *Val. Fl.* 2, 471. et *Senec. Hipp.* 1273. ℙ Aliud discrimen tradit *Paul. Dig.* 50, 16, 194. Nam *donum* esse genus Labeo ait, *munus* speciem: et *munus* esse donum cum causa, ut natalicium, nuptiale: *donum*, quod nulla necessitate, jure, officio, sed sponte praestatur, ut et *Mart. ib.* 214. confirmat. *Ulp. ib.* 1, 16, 6. *sub f.* Ne donum vel munus proconsul accipiat. [*V. de hoc discrimine pluribus *Duker.* de *Lat. JCtorum* p. 39. ed. *Traj.*] ℙ Non tamen crediderim ad haec respexisse *Cic.*, (neque enim vera; certe perpetua non sunt) cum ait *Or.* 2, 71. Cincius legem de donis et muneribus tulit, et *Cluent.* 24. Tantum donis datis muneribusque perfecerat, ut etc. et *Arch.* 8. Poetae quasi Deorum aliquo dono atque munere commendati nobis esse videntur. Adde *Senect.* 12. et *Pl. Mil.* 3, 1, 120. Certe quidem *Ov.* confundit *A. Am.* 3, 653. Munera, crede mihi, capiunt hominesque Deosque: Placatur donis Juppiter ipse datis. *Donum munus* non raro junguntur in Pandectis, v. gr. 38, 1, 7. et 37. et 47. V. JCtos. ℙ *Donum* de re perniciosa, per ironiam. *Virg. Ecl.* 6, 79. Quas illi Philomela dapes, quae dona pararit. ℙ [*Confunduntur *donum* et *bonum*. V. intpp. ad *Caes. B. G.* 7, 31. — et *dolus*, ad *Liv.* 1, 47, 10. — et *domus*, *ib.* 5, 20, 8.]

[DONUSA, ae, f. Δονοῦσα, agitans, part. a δονέω, agito. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 148. *n.* 191. Julia Donusa. ℙ Item insula parva maris Aegaei, nunc *Donussa*, marmore viridi abundans, inter Icariam et Gyarum, quam *Voss.* a crebra terrae concussione dictam putat. *Virg. A.* 3, 125., *Tac. A.* 4, 30. et *Mela* 2, 7. ℙ Sunt qui male legant *Donysa*. *F.*]

*DORA, ae, f. Δόρη, fons inclytus Arabiae, non procul a Daulote alio quoque fonte. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

[DORCADION, ii, n. herba eadem ac dracontea et dictamnum. *Appul. Herb.* 14. et 62. *F.*]

DORCAS, ădis, f. δορκάς, dama, caprea, genus caprae silvestris: a δέρκω, video, quia acutissime videt. [*Antilope Dorcas. Cf. *Jahnii Ann.* III. 4, 100.] *Mart.* 13, 98. Delicium parvo donabis dorcada nato. *Id.* 10, 65. Dorcas fugax. ℙ Est etiam *dorca*, *ae*, m. *Grat. Cyn.* 1, 200. pavidosque juvat compellere dorcas. ℙ [Est etiam cognomen Romanum. V. CAPREENSIS. *F.*]

DORCEUS, i, m. canis dorcades persequens: quasi a δέρκω, perspicio. Numeratur ab *Ov. Met.* 3, 210. inter canes Actaeonis. [**Hygin. fab.* 181. *B. A.*]

*DORCIDION, i, n. pulegium. *Appul. de herb.* c. 92. *B. A.*

DORES, um, m. plur. Δωρεῖς, populi Doridis in Graecia, dicti a Doro Neptuni et Ellopis filio, ut *Isid. Orig.* 9, 2. tradit, qui eos *Doros* vocat. At *Dores* appellat *Cic. Fl.* 27. et *Prisc.* 2. et 6. Hunc Dorum Hellenis et Optices nymphae filium facit *Vitr.* 4, 1. atque Achaia et Peloponneso tota regnasse.

DORICE, adv. Δωρικῶς, Doricorum more. *Suet. Tib.* 56. Dorice Rhodii loquuntur.

DORICUS, a, um, adj. Δωρικός, ad Dores populos pertinens, sive in Graecia, sive in Asia. *Plin.* 6, 2, 2. Dorica gens in Asia. ℙ *Dorica dialectus*, de qua saepissime grammatici, dicta est a Doribus Graeciae. Et *Dorici* vocantur qui ea utuntur. *Gell.* 2, 26. Spadica Dorici vocant avulsum e palma termitem cum fructu. ℙ Ab iisdem sunt et *Doricae columnae*, quae sextam partem altitudinis in crassitudine ima habent. *Plin.* 36, 23, 56. et *Vitr.* 4, 6. Sic Doricum genus architecturae, et Dorica aedes, et Dorica symmetria etc. *Vitr. ib.* ℙ Per synecdochen Doricus ponitur pro Graeco. [**Burm.* ad *Prop.* 4, 6, 34.] *Virg. A.* 2, 27. Castra Dorica. *Val. Fl.* 2, 573. nox, *h. e.* qua Graeci Trojam incenderunt. Sic *Senec. Agam.* 611. Dorici ignes.

DORIENSIS, e, adj. Δωριεύς, idem quod Doricus et *Dorienses* iidem qui Dores. *Justin.* 2, 6. Erant inter Athenienses et Dorienses simultatum veteres offensae.

*DORILAEI. V. DORYLAEI.

*DORION, i, n. Δώριον, oppidum Peloponnesi, in Messenia, juxta quod Thamyris citharoedus Musas ad cantus certamen provocavit. *Lucan.* 6, 353. Pteleos et Dorion ira Nobile Pieridum. *Plin.* 4, 5. Arene, Pteleon, Thryon, Dorion. Adde 5, 29. *Stat. Th.* 4, 181. et cf. *Hom. Il.* B. v. 594. ℙ Item oppidum in Magnesia. *Plin.* 4, 10. ℙ Et aliud in Ionia. *Id.* 5, 29. *B. A.*

DORIS, idis, f. Δωρίς, Oceani et Tethyos filia, quae Nereo fratri nupsit, eique ingentem vim marinarum Nympharum peperit, quae Nereides dictae sunt. *Ov. Met.* 2, 268. ipsum quoque Nerea fama est, Doridaque et natas tepidis latuisse sub antris. ℙ Nomina filiarum ejus, ad quinquaginta, recenset *Hygin. praef.* ℙ Metonymice sumitur pro mari. *Virg. Ecl.* 10, 5. Doris amara suam non intermisceat undam. *Ov. Fast.* 4, 678. hac Hyades Dorida nocte petunt. Adde *Stat. Silv.* 3, 2, 89. ℙ Est praeterea *Doris*, *Val Livadia*, regio medit. Achaiae, inter Phocidem ad Or. et Epirum ad Occ. versus montes, et fontes Cephisii fl. a Doro Neptuni filio, vel a Doride filia Oceani et Tethyos. Sed alii scribunt, Dores Achivos fuisse, qui ex bello Trojano regressi, seditione juvenum recepti non fuere, sed acti in exsilium, postea a Dore quodam congregati in patriam deducti sunt, ab illo Dores dici coepisse, et regionem Doridem appellavisse, in qua habitaverunt. *Plin.* 4, 7, 13. et *Mela* 2, 3. ℙ Item regio Asiae minoris, ad mare Carpathium, post Cariae fines, ubi Halicarnassus. *Plin.* 5, 27, 29. et *ib.* 28, 29. ℙ Adjective *Doris* est Dorica, Doriensis. *Suet. Tib.* 56. Cum interrogasset, quaenam illa tam molesta dialectos esset, et ille respondisset, Doridem. ℙ *Doris tellus* apud *Senec. Herc. fur.* 81. est Sicilia, quia in ea plurimae fuerunt Graecorum coloniae, et Dorum maxime. ℙ Sumitur et latius pro Graeca. *Lucan.* 9, 36. Dorida tunc Malean et apertam Taenaron umbris, Inde Cythera petit. ℙ Denique *Doris* est herba anchusae similis, lanuginosior et minus pinguis, tenuioribus foliis et languidioribus, pseudanchusa etiam dicta. *Plin.* 22, 20, 24. ℙ [Est etiam cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 1114, 5. Ulpia Doris. *F.*]

*DORISCI, orum, populi Asiae ulterioris, in confinio Ariae, Carmaniae et Drangianae, ad latus Parthiae orientale. *Plin.* 6, 23. *B. A.*

*DORISCUS et Doriscos, i, Δορίσκος, vetus oppidum Thraciae. *Plin.* 4, 11. *bis. Mela* 2, 2. *post med.* et *Liv.* 31, 16. ubi *castellum* vocatur. *B. A.*

DORIUS, a, um, adj. idem quod Doricus et Doriensis. *Plin.* 2, 23, 20. Dorius phthongus, *h. e.* sonus gravis et bellicosus, quali delectati sunt Dores, sicuti acuto Phrygii, medio Lydii. *Id.* 7, 56, 57. Lydios modulos invenit Amphion, Dorios Thamyras Thrax. *Hor. Epod.* 9, 5. Sonante mixtis tibiis carmen lyra, Hac Dorium, illis Barbarum. *Appul. Met.* 10. At pone tergum tibicen Dorium canebat bellicosum, et permiscens bombis gravibus tinnitus acutos, in modum tubae: saltationis agilis vigorem suscitabat. [*Ita edd. *Elm.* et *Oud.* In edd. *Vulcan.* et *Pric.* est *Hormum*. *B. A.*] V. LYDIUS.

DORMIO, is, ivi et ii, itum, n. 4. κοιμάομαι, somnum capio. *Cic. Div.* 1, 30. Jacet enim corpus dormientis, ut mortui. *Id. Att.* 10, 13. Ad horas tres dormiit. et *Inv.* 2, 4. Postquam illos arctius jam, ut fit ex lassitudine, dormire sensit. *Juven.* 1, 17. Altum dormire. *Hor. Ep.* 1, 2, 30. in medios dies. *Id. ib.* 1, 18, 34. in lucem. *Id. Sat.* 1, 5, 48. Ire dormitum. *Ov. Her.* 19, 57. Dormire cum aliquo. *Id. Rem. am.* 727. thalamo dormivimus isto. *Plin.* 21, 21, 89. Dormire in molli thymo. *Appul. Met.* 6. de Psyche soporata: Et jacebat immobilis, et nihil aliud, quam dormiens cadaver. ℙ Passive. *Catull.* 5, 6. Nox est perpetua una dormienda. *Mart.* 13, 59. Tota mihi dormitur hiems. ℙ *Non omnibus dormio* proverbium videtur natum a Cipio quodam, qui Parrenchon (παρέγχων, juxtastertens, a ῥέγχω, rho cum edo, sterto) dictus est, quod simularet dormientem, quo impunitius uxor ejus moecharetur. Usus est *Lucil.* apud *Fest.* in *Non.*, et *Cic. Fam.* 7, 24. V. LACUNAR. ℙ Dormire in utramvis aurem, V. AURIS. ℙ Translate est cessare, inerte esse [*ut Gr. εὕδειν, V. *Hdf.* ad *Hor. Sat.* 2, 7.] *Prop.* 3, 4, 34. Noctibus illorum dormit ipsa Venus. *Mart.* 10, 62. Ferulaeque tristes sceptra paedagogorum, Cessent, et Idus dormiant in Octobris. *Pl. Curc.* 1, 2, 66. Hoc vide, ut dormiunt pessuli pessimi, nec mea gratia commovent se ocius. *Ter. Ad.* 4, 5, 59. Quid? credebas dormienti haec tibi confecturos Deos? Adde *Cic. Verr.* 2, 5, 70. ℙ Item securum esse, et nullam de re aliqua cogitationem suscipere. *Ter. Ph.* 5, 8, 15. Clam te uxorem duxit, et inde filiam suscepit unam, dum tu dormis. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 17. Vos dormitis, nec haec adhuc mihi videmini intelligere. ℙ *Dormibo* pro *dormiam*, antiquum: et est in verbis 4. conjugat. non infrequens positio. *Pl. Trin.* 3, 2, 100. Dormibo placide in tabernaculo. *Cato R. R.* 5. Valebit rectius et dormibit libentius.

DORMISCO. V. CONDORMISCO.

DORMITATOR, oris, m. usurpatur a *Plauto* pro nocturno fure, qui interdiu dormitat, et noctu vigilat, *Trin.* 4, 2, 20. Mira sunt, ni illic homo est aut dormitator, aut sector zonarius. Sic *Hesiod. Oper. et dies v.* 605. furem vocat ἡμερόκοιτον tota die dormientem. Alii minus recte exponunt amatorem, ob eandem causam.

DORMITIO, onis, f. κοίμησις, dormiendi actus. *Varr.* ap. *Non.* 2, 239. Quid mihi cum somno, si dormitio tollitur? et *ib.* O stulta nostri pectoris dormitio! vigilabis. V. CUBITIO. ℙ Apud Christianos scriptores *Tert. Patient.* 9., *Hieron. ep.* 108. *n.* 15. et *Augustin. Conf.* 9, 9. *extr.* sumitur pro morte. Adde *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 367, 15. ubi ponitur pro quiete cadaveris in sepulcro.

DORMITO, as, avi, atum, n. 1. νυστάζω, dormire cupio, vel leviter dormio: frequentat. a *dormio*. *Pl. Amph.* 2, 2, 175. Te dormitare ajebas mensa ablata est: cubitum hinc abiimus. *Cic. Att.* 2, 16. Coenato mihi et jam dormitanti, prid. Cal. Majas epistola illa est reddita. ℙ Item dormio. *Id. Div.* 1, 28. Cum magnam partem noctis vigilasses, ad lucem denique arcte et graviter dormitare coepisse. [**Wopk.* in *Lectt. Tull.*, cui assentitur *Hand.* hoc ita explicat: dormitando in somnum arctum gravemque incidi. Est igitur sensu praegnanti dictum. Nam per se *dormitare* nihil est, quam leviter dormio.] ℙ Translate est negligentem esse, otiose agere. *Pl. Epid.* 1, 2, 58. Non nunc tibi dormitandum, neque cunctandi copia est. *Hor. A. P.* 359. quandoque bonus dormitat Homerus. *Cic. Or.* 2, 33. Oscitans et dormitans sapientia. ℙ *Dormitans lucerna* ap. *Ov. Her.* 19, 195. est languens, deficiens, et jamjam lumen amissura, atque adeo ad dormiendum invitans.

DORMITOR, oris, m. qui dormit, dormitator. *Mart.* 10, 4. Quid tibi dormitor proderit Endymion?

DORMITORIUS, a, um, adj. ad dormiendum pertinens, κοιμητικός. *Plin. ep.* 5, 6. Dormitorium cubiculum. *Id. ep.* 2, 17. membrum. Et absolute. *Plin. alter* 30, 6, 17. Jubent eum in pariete dormitorii ejus tectorio includi.

DORON vel Dorum, i, n. Δῶρον, Ciliciae oppidum. *Plin.* 5, 27. ℙ Item aliud, in Phoenicia. *Id. ib.* 19. Fuit oppidum Crocodilon, est flumen: memoria urbium, Dorum, Sycaminum. V. DIDOROS.

*DOROSTORUM, i, n. oppidum Moesiae inferioris. *Anton. Itin. B. A.*

*DOROTHEUS, i, m. Δωρόθεος, pictor insignis fuit, Neronis principatu, qui Anadyomenen, quam tabulam Augustus dicaverat, carie consenescentem, renovavit, vel potius aliam pro ea sua manu substituit. *Plin.* 35, 10. *B. A.* Item cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Murat.* 2064, 7. T. Aurelius Dorotheus. *F.*]

*DOROXANIUM, i, flumen Indiae aurum vehens. *Curt.* 8, 9. Hinc *Prop.* 4, 5. *v.* 21. Si te Eoa, Doroxanium, juvat aurea ripa. Ita legunt *Turneb.* et *Broukh.* Aliis placet *Dorixanium*. *B. A.*

DORSIFER. V. CLUNIFER.

DORSO, onis, m. cognomentum gentis Fabiae, ut C. Fabius Dorso apud *Liv.* 5, 46. *init.* et M. Fabius Dorso apud *eund.* 7, 28. ℙ Formatur a *dorsum*, ut a *labium* fit Labeo, a *mentum* Mento. V. *Sigon. de Cogn. Rom. c.* 5. ℙ Reperitur et *Dorsuo*, *onis*, ut C. Fabius Dorsuo apud *Val. Max.* 1, 1. ubi tamen ed. *Torrent.* habet *Dorso*.

DORSUALIS, e, adj. ad dorsum pertinens. *Appul. Met.* 11. p. 266, 32. Equus, quem diverse distractum, notae dorsualis agnitione recuperaverant. *Ammian.* 22, 15. Ferarum dorsuales crustae. *Solin.* 12. Dorsuales pinnae. ℙ *Dorsualia*, *ium*, ἐπινώτια, tegumenta, quae jumentis imponuntur.

ebell. Gallien. 8. Boves dorsualibus sericis discoloribus praefulgentes.

DORSUARIUS. V. DOSSUARIUS.

DORSUM, i, n. Dorsus, i, m. νῶτος, tergum, posterior corporis pars a cervice usque ad clunes: dicta, si *Festo* credimus, quod devexa sit deorsum: nam et νῶτος est a νόω *inusit.* pro νεύω, deorsum inclino. Tribuitur tum hominibus, tum brutis. *Pl. Mil.* 2, 4, 44. Timeo, quid rerum gesserim hic: ita dorsus totus prurit. *Id. Epid.* 1, 1, 5. Ubi senex senserit, sibi data esse verba, virgis dorsum depoliet meum. *Hor. Sat.* 1, 9, 20. Ut iniquae mentis asellus, Cum gravius dorso subit onus. *Plin.* 11, 39, 94. Quadrupedum dorsa pilosa, ventres glabri. *Id. ib.* 37, 86. Spina dorsi. Item aliis rebus. *Liv.* 1, 3. Urbs porrecta in dorso Albani montis. *Suet. Caes.* 44. Viam munire per Apennini dorsum. *Caes. B. G.* 7, 44. Dorsum ejus jugi esse prope aequum. *Plin.* 25, 5, 21. Folia nigriora, et canalium dorso rubescentia, *h. e.* parte convexa folii. *Avien. Perieg.* 17. Dorsa maris, *h. e.* extima pars, superficies. [*Symm. Laud. in Valent. orat.* 1, 2. ed. *Maio:* fugaces incolas per dorsa fluminum consequeris. *B. A.*] *Stat. Silv.* 4, 3, 43. de via Domitiana: Mox haustas aliter replere fossas, Et summo gremium parare dorso, *h. e.* nucleum parare silici, quo eminentior pars viae sternenda est. V. NUCLEUS et AGGER. ℙ De scopulo in mari sive latenti, sive exstante, vel cumulo arenae altiore, quam sit reliquus fundus, qui *pulvinus* etiam dicitur. *Virg. A.* 1, 113. Saxa vocant Itali, mediis quae in fluctibus, aras, Dorsum immane mari summo. et *ib.* 10, 303. Puppis inflicta vadis dorso dum pendet iniquo. *Plin. ep.* 6, 31. *sub f.* Eminet et apparet saxeum dorsum, impactosque fluctus in immensum elidit et tollit. ℙ Duplici dentalia dorso, *Virg. G.* 1, 172. *h. e.* latere utroque in dorsi figuram exstante et lato.

DORSUOSUS, a, um, adj. dorsum habens. *Ammian.* 22, 8. Pontus consurgit in brevia dorsuosa. *Solin.* 27. Mare in brevia crescit dorsuosa. Alii utrobique rectius leg. *tortuosa.*

*DORTIGON vel Dortigum, i, n. oppidum Moesiae superioris. *Anton. Itin.* et *Tab. Peut. B. A.*

DORUS, a, um, adj. Δῶρος, idem quod Doricus, Dorius. *Prop.* 3, 7, 44. Et cecinisse modis, Dore poeta, tuis. Philetam Coum alloquitur: Cos enim hujus patria erat insula maris Aegaei e regione Cariae, Caria vero pars erat Doridis. Alii tamen leg. *Coe poeta*, ut saepe ille fuit vocatus a Latinis poetis. V. COUS. ℙ Nutantem hujus vocis auctoritatem his exemplis obfirma, in quibus Dorus est cognomen Romanum a patria Doride, ut alias saepissime, mutuatum; nisi quis repetendum putet a δῶρον, donum. *Inscr.* ap. *Murat.* 1690, 1. C. Oppius Dorus. Alia apud *eund.* 2091, 11. Sex. Donnius Dorus. [*Plura ex his addidit *F.* ℙ Fuit et *Dorus*, *i*, m. filius Hellenis, vel Neptuni, a quo Doris nomen traxit. *Serv.* ad *Virg. A.* 2, 27. Cf. *Apollod.* 1, 7. *B. A.*]

DORYCNIUM, ii, n. δορύκνιον, herba est venenosa, sic dicta, quod lancearum cuspides ea tingerentur in proeliis: a δόρυ, cuspis, hasta et κνίζω, prurio. *Plin.* 21, 31, 105., et 28, 7, 21. [*Adde *Scribon. Compos.* 191. *B. A.*]

[DORYLAEUS, a, um, adj. et

[DORYLENSIS, e, adj. ad Dorylaeum pertinens, Phrygiae urbem, nunc *Eski-Sciehre,* in cujus nummis apud *Mionnet Descript. des médaill. ant. T.* 4. p. 285. legitur ΔΟΡΥΛΑΕΩΝ. ℙ *Dorylaei, orum* et *Dorylenses, ium* sunt incolae illius urbis. *Plin.* 5, 29, 29. Eucarpeni, Dorylaei, Midaei, Julienses. *Cic. Fl.* 17. Venio nunc ad Dorylensium testimonium. *F.*]

*DORYPETRON, i, n. δορύπετρον, herba, quam alii leontopodion vocant, cujus radix alvum sistit, purgatque bilem, in aquam mulsam addito pondere denariorum duum. Nascitur in campestri et gracili solo. *Plin.* 26, 8. *B. A.*

*DORYPHORIANUS, i, m. nomen sive proprium sive officii. *Ammian.* 28, 12. *B. A.*

DORYPHORUS, i, m. δορυφόρος, miles hastatus, cujusmodi sunt satellites, et custodes corporis: a δόρυ, hasta, et φέρω, fero. Apud *Cic. Brut.* 86. et *Plin.* 34, 8, 19. *n.* 2. nomen est statuae talem militem referentis Legitur et *doriferus* in *Inscr.* ap. *Grut.* 403, 7. ℙ [Fuit quoque cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Murat.* 477, 5. C. Julius Doryphorus. *F.*]

DOS, dotis, f. προίξ, id quod datur puellae, quae in matrimonium collocatur, ad alendos liberos: a δόω, do. *Cic. Quint.* 31. Cum ipse filiae nubili dotem conficere non posset. *Id. Leg.* 2, 16. Clisthenes Junoni Samiae, cum rebus timeret suis, filiarum dotes credidit. *Nep. Arist.* 3. Dare dotes filiis de communi aerario. *Caes. B. G.* 6, 18. Accipere pecuniam ab uxore dotis nomine. *Pl. Cist.* 2, 3, 19. Tibi talenta viginti pater det dotis. *Plin. ep.* 2, 4. Conferre nubenti in dotem centum millia. *Ov. Her.* 7, 149. Accipere aliquid in dotem. *Tryphonin. Dig.* 23. *tit.* 3. *qui est* De jure dotium, 78. *ad f.* Dare fundum in dotem. *Julian. ib.* 49. Facere alicui dotem. et *ib.* Ea pecunia est in dotem. *African. ib.* 50. Habere fundum in dotem. *Modestin. ib.* 62. Fundum doti dare, *h. e.* in dotem. Sic *Labeo ib.* 79. Doti promittere. *Papinian. ib.* 69. Promittere in dotem. ℙ [*Dotem non solum id dici, quod sponsa afferat sponso, sed vicissim, quod sponsus sponsae, allatis locis docent *Barth.* et *Drak.* ad *Sil.* 17, 75. quos consulesis.] ℙ Dotem dicere, est pronunciare et decernere, quae in dotem dare quis vult: pertinet autem vel ad patrem puellae, vel ad ipsam sponsam, vel ad debitorem ejus. Hi enim proprie olim dicebantur *dotem dicere*, eaque dictione obligabantur, uti docet *Cajus Institut.* 2, 9. et *Ulp. Regular. tit.* 6. Differunt autem *dicere* et *promittere*, quia illud fit certis quidem verbis, v. gr. *tot tibi erunt*, sed nulla interrogatione praecedente seu stipulatione: hoc vero cum interrogatione et stipulatione. *Ulp. l. c.* Dos aut datur, aut dicitur, aut promittitur. *Afran.* ap. *Non.* 4, 122. Vicino suo perpauperi, cui dicat dotis paululum. *Cic. Caecin.* 25. *extr.* Deberi viro dotem, quam mulier nullo auctore dixisset. *Ter. Heaut.* 5, 1, 64. Quid dotis dicam te dixisse filio? *Plin. ep.* 2, 4. Cum ego nubenti tibi in dotem centum millia contulerim, praeter eam summam, quam pater tuus quasi de meo dixit. ℙ Dicimus etiam *dicere doti* et *in dotem.* *Cic. Flacc.* 34. *extr.* Doti Valeria pecuniam omnem suam dixerat. *Ter. Heaut.* 5, 1, 69. Me mea omnia bona doti dixisse illi. *Cajus l. c.* Si pecuniam debitor in dotem dixerit. ℙ Translate. *Cic. Phil.* 11, 5. *ad f.* His quasi praeter dotem, quam in civilibus malis acceperant, agrum Campanum est largitus Antonius. *Vell.* 2, 67. Velut in dotem invitamentumque sceleris, Antonius avunculum, Lepidus fratrem proscripserant. ℙ *Dotes fundorum* sunt res quaedam comparatae ad tolerandos sumptus ipsorum fundorum colendorum, ut dotes instituuntur ad toleranda onera matrimoniorum. *Colum.* 4, 30. Pedaminum, jugorumque, et viminum prospiciendorum tradenda ratio est: haec enim, quasi quaedam dotes, vineis ante praeparantur. *Id.* 3, 3. *a med.* Vineae cum sua dote, id est cum pedamentis et viminibus. *Papinian. Dig.* 33, 7, 2. Dotes praediorum, quae Graeco vocabulo ἐνθῆκαι appellantur, cum non instructa legantur, legatario non praestantur. Adde *Scaev. ib.* 20. etc. ℙ Translate *dos* sumitur pro omni eo quod alicui datum est vel a natura, vel ab industria, vel a fortuna. Unde dotes animi sunt virtutes, litterae, etc. corporis pulcritudo, robur, incolumitas, etc. *Cic. Or.* 1, 55. Artem juris civilis cum indotatam esse atque incomptam videres, verborum eam dote locupletasti et ornasti. *Plin. ep.* 3, 3. Naturae fortunaeque dotes. *Vell.* 1, 12. Omnibus belli ac togae dotibus. *Ov. Met.* 9, 716. Dos formae. *Id. ib.* 5, 562. oris. *Id. A. Am.* 2, 112. dotes ingenii. *Id. Her.* 15, 146. dos erat ille loci, *h. e.* pretium et ornamentum. *Id. Amor.* 1, 10, 60. Est quoque carminibus meritas celebrare puellas, Dos mea. *Plin.* 9, 35, 56. Dos omnis unionum in candore, magnitudine, orbe, etc. *Id.* 22, 24, 50. Suae mulso dotes constant. *Id.* 19, 8, 41. Teneritas in dote est. [*Quare permutantur in codd. *dos* et *ars.* *Ov. A. Am.* 1, 596.] ℙ Genitivus pluralis est *dotium*, ut apparet ex titulo 3, 23. *Dig.*, qui *De jure dotium* inscribitur, ut et supra dictum est.

*DOSIADES, is, historicus, qui de Creta scripsit. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

*DOSITHEUS, i, Δωσίθεος, astrologus, de quo *Plin.* 18, 31. *B. A.*

*DOSSENUS, i, m. a dorso, V. v. seq. Est cognomen Romanum. *Nummus* gentis Rubriae apud *Eckhel. D. N. V. T.* 5. p. 296. L. Rubrius Dossenus. ℙ *Fabius Dossenus* vel *Dossennus* fuit poeta comicus, Atellanarum scriptor, cujus mentio est apud *Plin.* 14, 13, 15., *Senec. ep.* 89. et *Hor. Ep.* 2, 1, 173. Quantus sit Dossennus edacibus in parasitis. *Isid.* in *Gloss.* alucinatus est, qui *Dossennum* putavit fuisse personam parasitorum. *B. A.*

DOSSUARIUS, a, um, adj. dicitur de jumentis, quae dorso portant. Olim enim *dossum* pro *dorsum* dictum fuisse videtur. *Varr. R. R.* 2, 6. *extr.* Aselli dossuarii. et 10. Jumenta dossuaria.

DOTALIS, e, adj. προίκειος, ad dotem pertinens. *Cic. Att.* 15, 20, Hae sunt mercedes dotalium praedorium *Pl. Mil.* 4, 4, 30. Dotales aedes. [*Saepe ad dotem, quam affert maritus sponsae dicitur. *Sil.* 17, 75 Latiaeque soluto Foedere amicitiae, dotalia transtulit arma. V. plura ad h. l. apud intpp.] ℙ *Dotalis servus* dicebatur, quem uxor una cum dote ad maritum adducebat: qui ideo in potestate mariti erat, ut et dos ipsa: contra autem servus recepticius in potestate uxoris erat. V. RECEPTICIUS. *Pl. Asin.* 1, 1, 72. Dotalem servum Sauream uxor tua adduxit. *Senec. Controv.* 3, 21. Eligitur maritus servus, quem sanus pater dotalem dedisset. *Paul. Dig.* 24, 1, 28. Si quid in pueros ex ancillis dotalibus natos maritus impenderit, aut in doctrinam, aut alimenta; non servatur marito, quia ipse ministeriis eorum utitur.

DOTATUS, a, um, part. a *doto*, qui dotem, vel potius qui praeclaram dotem habet, ἐπίπροικος. Ita interpretanda loca *Prop.* 1, 8, 35. Quam sibi dotatae regnum vetus Hippodamiae. *Cic. Att.* 14, 13. *a med.* Dotata Aquilia. *Hor. Od.* 3, 24, 19. Nec dotata regit virum Conjux. ℙ Translate. *Plin.* 18, 28, 68. Dotata vite ulmus, i. e. vitibus circumdata. ℙ Dotatae cognomen habuit quaedam Megullia matrona R., quia cum L. millibus aeris mariti domum intravit: cum iis temporibus X. aut XI. millia summa dos esset. *Val. Max.* 4, 4. *n.* 10. ℙ Item qui aliquibus bonis animi, aut corporis praeditus est. *Ov. Met.* 11, 301. Nata erat huic Chione, quae dotatissima forma Mille procis placuit.

*DOTION, i, Δώτιον, oppidum Thessaliae, in Magnesia. *Plin.* 4, 9. *B. A.*

DOTO, as, a. 1. ἐκπροικίζω, dotem do. *Suet. Vesp.* 14. Vitellii hostis sui filiam splendidissime maritavit, dotavitque etiam, et instruxit. *Virg. A.* 7, 318. Sanguine Trojano, et Rutulo dotabere virgo. *Claud. IV. Cons. Honor.* 684. Nurus toto dotanda mari. ℙ Translate. *Plin.* 12, 17, 38. In Arabia et olea dotatur lacrima, qua medicamentum conficitur, *h. e.* in pretio habetur, magni aestimatur propter lacrimam. *Pallad. Insit.* 63. Et steriles spinos, et inertem fetibus ornum Dotat. ℙ [*Permutantur *dotare* et *donare*, V. DONO. — et *ditare*, V. ad *Ov. A. Am.* 2, 261.]

*DOTO, us, vel onis, f. Δωτώ, nympha marina, filia Nerei et Doridis. *Claud. Nupt. Honor.* 169. Mergit se subito, vellitque coralia Doto. *Virg. A.* 9, 102. qualis Nereia Doto. *Val. Fl.* 1, 135. Hanc Panope, Dotoque soror, etc. Apud *Virg.* et *Fl. l. c.* in quibusd. edition. perperam legitur *Cloto* vel *Clotho*. Apud *Homer.* vero *Iliad* 18, 43. Δωτώ. *B. A.* et *F.*

[DOXA, ae, f. δόξα, gloria. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 351. *n.* 37. Saenia Doxa. *F.*]

DR

*DRACA, ae, f. Dracae canes sunt, quorum articuli et ungues sunt amplissimi. *Colum.* 7, 12. Cf. *Ulit.* ad *Grat. Cyneg. v.* 276. *B. A.*

DRACAENA, ae, f. δράκαινα, de dracone femina, tanquam Latinum agnoscunt *Prisc.* 5. p. 647. et 6. p. 684., *Donat. edit.* 2. p. 1747. et *Cledon.* p. 1896. Sed nullo praeterea firmant Latino scriptore. Graecam vocem esse, notavit etiam *Servius* ad *G.* 3, 245. ut *leaena.*

DRACHMA, ae, f. δραχμή, ὁλκή, pondus constans dimidio sicilico, *h. e.* ternis scriplis seu scrupulis, estque unciae pars octava, vel, ut alii volunt, septima. Hoc pondere cudebatur Athenis nummus argenteus, qui minae Atticae centesimam partem valebat. Haec *Rhem. Fann. de ponderib.* 17. et *Plin.* 21, 34, 109. et V. dicta in DENARIUS. Drachma autem fere denario Romano respondebat, et quatuor sestertiis, sive de pondere loquimur, sive de moneta. *Scribon. epist. ad Callistrat. sub f.* Erit autem nota denarii unius pro Graeca drachma. *Plin. l. c.* Drachma Attica denarii argentei habet pondus: eademque sex obolos pondere efficit. *Enn.* ap. *Cic. Div.* 1, 52. Quibus divitias pollicentur, ab iis drachmas ipsi petunt. *Cic. Fam.* 2, 17. Quod scribis ad me de drachmis CCCLIII., nihil est, quod in isto genere cuiquam possim commodare. Loquitur *Cicero* de pecunia Asiatica: nam de Romana Latinis nominibus usus fuisset. ℙ *Drachuma* per epenthesin, eo modo quo *Alcumena*, pro *Alcmena*, dicitur a *Pl. Trin.* 2, 4, 23.

DRACO, onis, m. δράκων, serpens annosus, qui multa aetate in insolitam magnitudinem excrevit: a δέρκω, video, quia acutissimi est visus. In deliciis a veteribus habitos fuisse, eos praesertim, quos Epidaurios vocabant, veneno scilicet carentes, exempla reperies apud *Suet. Tib.* 72., *Senec. Ira* 2, 31. et *Mart.* 7, 87. V. etiam *Plin.* 8, 17, 22. ℙ Juxta *Servium* in *A.* 2, 204. draco dicitur in templis, serpens in terra, anguis in aqua. ℙ Dracones a poetis thesaurorum custodiae praeesse finguntur, ut aureo velleri Colchidis, hortis Hesperidum, etc. V. *Phaedr.* 4, 9. ℙ Tribuuntur etiam Aesculapio, quia vigilantissimi putantur: quae res medicinae maxime necessaria est. *Festus.* ℙ Erat draco signum in singulis cohortibus, sicut aquila erat primum signum totius legionis. *Veg. Mil.* 2, 13. Hinc *Prud. Cath.* 5, 56. signaque bellica Praetendunt tumidis clara draconibus. ℙ Est etiam nomen signi coelestis, de quo V. in ANGUIS. *Cic. N. D.* 2, 42. ℙ Draco marinus piscis est *Plinio* 9, 27, 43. et 32, 11, 53. ℙ Est etiam nomen unius ex canibus Actaeonis. *Hygin. fab.* 181. ℙ Translate dicitur de vase tortuoso ad aquam calefaciendam. *Senec. Qu. Nat.* 3, 24. Facere solemus dracones, et miliaria, et complures formas, in quibus aere tenui fistulas struimus per declive circumdatas, ut saepe eundem ignem ambiens aqua per tantum fluat spatii, quantum efficiendo calori sat est. ℙ Item de palmite in vitibus: de quo ita *Plin.* 17, 23, 35. *n.* 24. Nuper repertum, draconem serere juxta arborem: ita appellamus palmitem emeritum, pluribusque induratum annis. Hunc

praecisum quam maxima amplitudine, tribus partibus longitudinis deraso cortice, quatenus obruatur (unde et rasilem vocant) deprimere sulco, reliqua parte ad arborem erecta (*unde ratio nominis*) ocissimum in vite. Haec *Plin.*, qui ejus meminit et *ib.* 22, 35. *n.* 14. et 14, 1, 3. V. MERGUS. ¶ [*Fuit et *Draco* antiquissimus Atheniensium legislator ante Solonem, cujus leges ipse Solon, praeterquam quae de caede erant constitutae, abrogandas curavit propter nimiam severitatem. Nam una omnibus poena constituta erat, ut etiam qui desidiae damnati essent, aut qui olera surripuissent, capite plecterentur. Ob quam causam Demades dicere solebat: Draconem non atramento, sed sanguine leges scripsisse. *Gell.* 11, 18. et *Cic. Or.* 1, 44. ¶ Ita est etiam appellatus Asiae minoris mons. *Plin.* 5, 29, 31. Is in Dracone desinit, Draco in Tmolo, Tmolus in Cadmo, ille in Tauro. *B. A.*] ¶ *Accius* ap. *Charis.* 1. p. 101. dixit *dracontem* pro *draconem*, a recto *dracon*, *ontis*, Graeca forma. Idem *Accius* ap. *Non.* 5, 17. Ab dracontis stirpe armata exortus. Sic *Leonte Macharensi* dixit *Cic. Verr.* 2, 5, 6. *extr.* pro *Leone*, ut quidem legit *Prisc.* 6. p. 690. nam alii aliter.

DRĂCŌNĀRĬUS, ii, m. signifer, qui vexillum portat dracone insignitum. *Ammian.* 20, 4. Torquem, quo ut draconarius utebatur, capiti Juliani imposuit. Adde *Veg. Mil.* 2, 7. et 13. et *Not. Tir.* p. 161.

DRĂCŌNĬGĔNĂ, ae, f. a dracone genitus. *Ov. Fast.* 3, 865. Thebas vocat *Draconigenam urbem*, quia conditae fuerunt a Cadmo, de quo V. suo loco. *Sidon. carm.* 2, 80. Quaeque draconigenae portas non clauserat hosti, Tum demum Babylon nimis est sibi visa placere, *h. e.* Alexandro M., cujus mater Olympias eum se ex serpente ingentis magnitudinis concepisse dicebat, uti narrat *Justin.* 11, 11. et 12, 16.

*DRACŌNON vel Draconum, i, n. *Δράκονον*, maris Aegaei insula. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

DRĂCONTĀRĬUM, ii, n. *Tertull. Cor. mil.* 15. Quid caput strophiolo aut dracontario damnas? *h. e.* torque, qui saepe draconis formam habebat, et quo pro corona interdum usi sunt veteres. V. *Ammiani* locum in DRACONARIUS.

*DRĂCONTĒĂ, ae, f. herba eadem quae et dracontium. *Appul. Herb.* 14. *B. A.*

DRĂCONTĬĂ, ae, et Dracontītes, ae, f. *δρακοντία*, et *δρακοντῖτις*, gemma, quae in capite draconum reperiri dicitur, si viventi cerebrum excutiatur. *Plin.* 37, 10, 57. [*ubi ed. *Elzev.* cum aliis *draconites sive dracontia* habet. *Dracontias lapis* audit *Solin. c.* 43. *B. A.*]

DRĂCONTĬAS, ae, m. genus tritici, de quo *Plin.* 18, 7, 12. [**Δρακοντίας πυρὸς* est *Theophrasto. B. A.*]

DRĂCONTĬOS, Vitis, memoratur a *Colum.* 3, 2. *ad f.* fecunditate et generositate celebris. Fortasse ita dicta est a tortuositate ramorum.

DRĂCONTĬUM, ii, n. *δρακόντιον*, herba aro similis, vel eadem cum aro. Triplicem ejus descriptionem refert *Plin.* 24, 16, 9.

DRĂCUNCŬLUS, i, m. parvus draco. *Lamprid. Alex. Sev.* 14. Mater ejus somniavit, se purpureum dracunculum parere. ¶ Item auri tortilis filum, draconi simile, quo duplicato torquis intexitur. *Inscr.* ap. *Don. cl.* 1. *n.* 91. Deo Aesculapio . . . torquem aureum ex dracunculis duobus. ¶ Item herba radice subrutila, et draconis convoluti modo. *Plin.* 24, 16, 91. ¶ Item piscis aculeos in branchiis habens, ad caudam spectantes, et sic ut scorpio laedens, dum manu tollitur. *Id.* 32, 11. 53.

DRAGANTUM, i, n. vox corrupta ex tragacanthe, *τραγακάνθη*, significat herbam succo quodam manantem, cujus est aliquis in medicina usus. *Veg. Vet.* 1, 32. et *Theod. Prisc. de diaeta* 9.

*DRAHONUS, i, m. fluvius Dron, qui Mosellae infunditur. V. *Scal. Auson. Lect.* 1, 2. *init. B. A.*

DRĀMĂ, ătis, n. *δρᾶμα*, est actio comoediae, aut tragoediae: a *δράω*, facio: histriones enim *agere* dicuntur. Item ipsum poema comicum, aut tragicum, aut hujusmodi: in quibus poetae persona non admiscetur, sed soli actores colloquuntur. *Auson. epist.* 18, 15. Protulit in scenam quot dramata fabellarum.

*DRAMASA, sic Austrinum polum appellant Indi, teste *Plin.* 6, 19, 22. *B. A.*

DRĀMĂTĬCUS, a, um, adj. *δραματικὸς*, ad drama pertinens. *Diomed.* 3. p. 480. Dramatici poematis, vel activi genera sunt quatuor: apud Graecos Tragica, Comica, Satyrica, Mimica: apud Romanos Praetextata, Tabernaria, Atellana, Planipes.

*DRANCAEUS et Drangaeus, a, um, adj. ad Drancas vel Drangas pertinens, qui *Plinio* 6, 23, 25. sunt populi Persidis, prope Caramaniam. *Val. Fl.* 6, 106. Drancaea phalanx. et *ib.* 507. legio. Al. leg. utroque loco *Drangaea*. *B. A.* et *F.*

*DRANGIANI, orum, i. q. Drangae. *Justin.* 45, 6. *B. A.*

DRĂPĔTĂ, ae, m. *δραπέτης*, servus fugitivus. Vox Graeca a *δράω*, fugio. *Pl. Curc.* 2, 3, 11. Conferunt sermones inter sese drapetae.

[DRAPPUS, i, m. pannus. Hujus vocis origo ignota est: ea tamen vetus est, nam legitur in *Not. Tir.* p. 161. V. et *Ducangii Gloss. med.* et *inf. Latin.* in V. *Drappus*. *F.*]

*DRAUCA, ae, nomen mulieris. *Orell. Inscrr. Latt.* II. *n.* 5002. D. M. Draucae vix an. XVIIII. D. XV. Thales pater fil*iae* dulcissimae fecit. *B. A.*

DRAUCUS, i, m. qui mares provectioris aetatis init, conficit, idem ac subactor: a *δράω*, ago, facio. Differt a paedicone, qui pueros stuprat. *Gloss. Philox.* Draucus, *καταπύγων*. *Mart.* 9, 28. Occurrit aliquis inter ista si draucus, etc.

*DRAUDACUM, i, n. oppidum castellumve Illyridis Graecae, in Penestis. *Liv.* 43, 19. *B. A.*

*DRĂUS et Dravus, i, m. *Δράους* et *Δράβος*, Pannoniae fluvius violentior, e Noricis oriens, et in Danuvium semper navigabilis defluens: nunc *die Drau*. Ejus meminit *Plin.* 3, 25, 28. et *Flor.* 4, 12. *B. A.*

DRENSO, as, n. 1. est proprium vocis cycnorum. *Auct. Philom.* 23. Cycni prope flumina drensant.

DRĔPĂNIS, is, f. avis quaedam imbecillimis brevissimisque pedibus. *Plin.* 11, 47, 101.

DRĔPĂNĪTĀNUS, a, um, adj. ad Drepanum pertinens. Est autem Drepanum, *Trápani*, urbs Siciliae maritima in ora occidentali, non longe a Lilybaeo promontorio: quo cum pervenisset Carthagine Aeneas, Anchisem patrem vita functum ludis et justis funebribus prosecutus est, ut est apud *Virg. A.* 3, 707. et *ib.* 5. *post init.* Dictum est autem a *δρέπανον*, falx, vel quod litus habet in modum falcis curvatum; vel quod Saturnus, post amputata virilia Coelo patri, illuc falcem projecerit; vel a falce Cereris, quam ibi, cum Proserpinam quaereret, amisit. *Cato* autem *haec Drepana* pluraliter dicit; et *Sil.* 14, 269. *haec Drepane* num. sing., quia apud Graecos etiam *δρεπάνη* falcem significat. Haec ex *Servio* ad *cit. loc. Aen.* 3. Ad dictos Aeneae ludos respiciens *Sidon. ep.* 2, 2. *sub f.* Moris, inquit, fuit senioribus nostris, agonem Drepanitanum Trojanae superstitionis imitari. *Cic. Verr.* 2, 2, 57. et *ib.* 4, 17. Pupillus Drepanitanus. [**Drepana*, *orum*, habet etiam *Liv.* 28, 41. *Flor.* 2. *Plin.* 3, 8. ¶ Drepanum promontorium, ad quod sita est urbs, meminit *Plin.* 3, 8. ¶ *Drepanitani*, *orum*, oppidani dicti *Plin.* 3, 8. ¶ Fuit et Drepanum oppidum quoddam ad sinum Arabicum. *Plin.* 6, 29. *B. A.*

*DREPANĬUS, i, m. Latinus Pacatus Drepanius, auctor Panegyrici Theodosii, Aquitanus. *Sidon. Apollin. l.* 8. *ep.* 11. *ad Lupum*. *B. A.*

*DRILON vel Drilo, onis, flumen Illyrici, juxta Lissum oppidum, hodie *der Drin*. *Plin.* 3, 22. et 21, 7. *B. A.*

DRĪLŎPŎTĂ, ae, m. *δριλοπότης*, qui poculo in Priapi formam facto bibit, a *δρῖλος*, lumbricus, item penis, et *πότης*, potor. *Vet. Interpr.* ad *Juven.* 2, 95., ubi alii leg. *veretillopota*, [*illud ex conjectura est *Casauboni* ad *Capitol. Pertin. c.* 8. Al. leg. *drillopota*. *Glossae*: *δρίλλος*, Verpus. et Verpus, *δρίλος*. *B. A.*] alii *phallopota* eodem sensu.

*DRIMATI, orum, *Δριμάτοι*, Arabiae populi, non longe a Mizis majoribus et minoribus distantes. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

DRĪMYPHĂGĬĂ, ae, f. *δριμυφαγία*, esus ciborum acrem saporem habentium: a *δριμὺς*, ácrem gustum habens, et *φάγω*, comedo. *Coel. Aur. Tard.* 2, 1.

DRINDĬO, is, n. 4. verbum exprimens vocem mustelae. *Auct. Philom.* 61. mustelaque drindit.

*DRINUS, i, fluvius Illyridis, non procul a Scodra, ut refert *Vib. Sequest. de fluminibus*. *Drinium flumen* audit *Plin.* 3, 26. Idem videtur esse, quod et Drilon audit. *B. A.*

[DRIPSĬNAS, atis, adj. omn. gen. ad Dripsinum pertinens, oppidum agri Vicetini inter colles, qui Brixianum agrum spectant, nunc *Tríssino*, cujus mentio est in *Inscr.* ap. *Murat.* 328, 1. C. Geminius Vitalis Dripsino. ¶ *Dripsinates*, *ium* sunt incolae illius oppidi. *Inscr.* ap. *Grut.* 480, 5. Sex. Valerio Sex. Fil. Fab. Poblicolae Vettiliano patrono civitatium Vardagatensium et Dripsinatium. V. *Maff. Ver. illustr.* p. 105. *F.*]

DRŎMAS, ădis, m. cursorius: a *δρόμος*, cursus. Dromades dicti sunt cameli cujusdam generis, ceteris quidem minores, sed aptiores ad cursum, quos dicunt octingenta stadia uno die conficere. [**Diod. Sic. l.* 19. p. 683. adeo MD stadia uno eos die emetiri tradit. V. *Wessel. Tom.* II. p. 347.] Singula habent in dorso tubera, et ad Arabiam pertinent. V. CAMELUS. *Liv.* 37, 40. Cameli, quos appellant dromadas. *Vopisc. Aurelian.* 28. Cum fugeret camelis, quos dromadas vocitant. Adde *Curt.* 5, 2. ¶ Est etiam nomen canis apud *Ov. Met.* 2, 217. ¶ [Item cognomen Romanum in gen. femin. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 298, 6. Sallustia dromas. *F.*]

DRŎMĔDĀRĬUS, ii, m. idem ac dromas. *Hieron. Vita Malchi n.* 10. Vidimus camelos, quos ob nimiam velocitatem dromedarios vocant. Al. leg. *dromadarios*.

*DROMISCOS, i, insula olim prope Ioniam non procul a Mileto, continenti postea adjuncta. *Plin.* 2, 89. *B. A.*

DRŎMO, ōnis, m. genus piscis ita dicti a velocitate: nam *δρόμος* est cursus. *Plin.* 32, 11, 5. ¶ Apud *Ter. Andr.*, *Heaut.* et *Ad.* et *Pl. Aul.* 9, 1. est nomen servi. ¶ [Est etiam cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 952, 1. C. Postumius Dromo. ¶ Est etiam hoc nomine genus navis longae, transvectionibus aptae, a celeritate dictae, cujus mentio fit in *Cod.* 1, 27, 2. et apud *Cassiod. Variar. ep.* 5, 17. et *Isid. Orig.* 19, 1. ¶ Legitur et *dromon* in recto casu. *F*]

*DRŎMŎNĀRĬUS, ii, m. remex dromonum se[u] navium cursoriarum. *Cassiod. Variar.* 4, 15. Com[]perimus, dromonarios viginti et unum de constituto numero mortis incommodo fuisse substractos. V. v. seq. *B. A.*

DRŎMOS vel Dromus, i, m. *δρόμος*, cursus: a *δρέμω*, curro: locus, in quo exercitationis causa aurigae currebant. *Inscr.* ap. *Grut.* 339, 2. Q. Rapidio Q. F. Lem. Sepullio procuratori dromi factionis Venetae etc. ¶ [*Fuit etiam *dromos* appellata planities, in qua juvenes Spartae in cursu certabant. *Liv.* 34, 27. Eductis in campum omnibus copiis, dromon ipsi vocant, positis armis ad concionem vocari jussit Lacedaemonios. ¶ *Dromos Achillēos*, *δρόμος Ἀχίλλειος*, paeninsula fuit maris Euxini, de qua sic *Plin.* 4, 12, 26. Insula Achillis, tumulo ejus viri clara. Et ab ea centum triginta millia passuum paeninsula, ad formam gladii in transversum porrecta, exercitatione ejusdem cognominata Dromos Achilleos, cujus longitudinem octoginta millium passuum tradidit Agrippa. Adde *Melam* 2, 1. *B. A.* *Dromus fuit etiam canis nomen. *Orell. Inscrr. Latt.* II. *n.* 4730. Dromo et Hylaci (s. Hylactori) canib*us* venaticis boni...]

[DRŎPĂCISTĂ, ae, m. *δρωπακιστὴς*, qui dropace pilos corporis evellit. *Gloss. Philox.* *Δρωπακιστής*, dropacista, colipilarius, alipilarius, depilator. F.]

*DROPACO, as, a. 1. depilo, dropace curo. *Octav. Hor. l.* 4. Liniendus est, ita tamen, ut ante hydropicus toto corpore dropacetur. *B. A.*

DRŌPAX, ăcis, m. *δρώπαξ*, unguenti genus ad evellendos e corpore pilos: a *δρέπω*, decerpo, carpo. Fortasse magnam partem resina constabat. *Mart.* 3, 74. Psilothro faciem laevas, et dropace calvam. Adde 10, 65.

[DRŌSUS, i, m. *δρόσος*, ros. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 742. *n.* 509. Ti. Plautius Drosus. *F.*]

*DRŬENTĬCUS, a, um, adj. ad Druentiam pertinens, nunc *Durance*, qui est fluvius Provinciae, in Rhodanum influens. *Inscr.* ap. *Murat.* 977, 4. Aur*elius* Septimius Demetrianus nauta Druenticus vivus sibi posuit. Alia apud *Grut.* 413, 4. Patrono nautarum Druenticorum. *F.*]

*DRUGERI, orum, populi Thraciae. *Plin.* 4, 11. *B. A.*

DRŬĬAS, ădis, et Druis, ĭdis, f. *Δρυϊὰς*, mulier in Druidibus. *Inscr.* ap. *Grut.* 62, 9. Silvano sacrum et Nymphis loci Arete Druis antistita somno monita. *Vopisc. Aurel.* 44. Dicebat enim, quodam tempore Aurelianum Gallicanas consuluisse Druidas, scitantem etc. *Id. Numer.* 15. Druias dixisse fertur: Diocletiane, jocari noli etc. Adde *Lamprid. Alex. Sev.* 60.

DRŬĬDAE, arum, et Druides, um, m. plur. *Δρυΐδαι*, magi seu philosophi et sacerdotes veterum Gallorum, de quibus multa *Caes. B. G.* 6, 13. et deinceps, *Lucan.* 1. *a vers.* 450. et *Ammian.* 15, 9. *extr.* Dicti sunt a *δρῦς*, robur, arbor, ut quidam putant. Alii Celticam vocem esse arbitrantur, ex Celt. *der*, quercus, *wydd*, viscus, et *dyn* vir: unde compositum est *derwyd-dyn*, *h. e.* vir visci quercini. *Plin.* 16, 44, 95. Nihil habent Druides (ita suos Galliae appellant magos) visco et arbore, in qua gignatur, si modo sit robur, sacratius. Jam per se roborum eligunt lucos, nec ulla sacra sine ea fronde conficiunt: ut inde appellati quoque interpretatione Graeca possint Druides videri. Adde *Tac. A.* 14, 30. et *Melam* 3, 2. ¶ Paenultima longa est, si Graecam scriptionem spectes. Corripi tamen videtur a *Lucan.* 1, 451. Sacrorum Druidae positis repetistis ab armis. Nisi confugias ad synaeresin, aut diphthongum impropriam. ¶ Legitur et *Dryides*, ut *Sylla* pro *Sulla*.

*DRUNA, ae, Galliae fluvius, in Rhodanum cadens, hodieque *Drome* dictus. *Auson.* in *Mosella v.* 479. *B. A.*

DRUNGUS, i, m. cuneus sive globus in acie. *Δρούγγος* vox est apud Graecos scriptores de re militari sequioris aevi valde frequens, ac *catervam militum*, significat, cui qui praeerat, *δρουγγάριος* fuit appellatus. V. *Ducangii Gloss. med. et inf. Latin.* in vocibus *Drungarius* et *Drungus*. *Veg. Mil.* 3, 16. Scire dux debet contra quos drungos, hoc est, globos hostium, quos equites oporteat poni. *Vopisc. Aurel.* 19. Omnium gentium drun-

ıs usque ad quinquagenos homines ante triumıum duxit.

DRUPA, ae, f. [*s. druppa], δρυπετής, oliva cipiens nigrescere, vel, ut est apud *Colum.* 12, 2., cum primum decolorari coeperit, nec tamen dhuc varia fuerit: quae optima est aetas ad deerpendum oleoque exprimendo. *Plin.* 15, 1, 2. t *ib.* 7, 7. et 17, 24, 37. *n.* 7. et 19, 5, 26. *n.* 1., bi *olivas drupas* quasi adjective appellat. ℙ Graeci icunt drypetas, teste *eod. citat.* 15, 1, 2., unde *rupa* facta est: a δρῦς, quercus, arbor, et πέτω, ado: quia maturescentes tunc sunt praecipue caducae, ut *Plin. l. c.* 17, 24, 37. *n.* 7. scribit. ℙ egitur et *druppa* et Graece δρύππη. *Plin.* 12, 7, 60.

DRUSIANUS et Drūsīnus, a, um, adj. ad Druum pertinens, quod est nomen proprium R. homiis. *Fossa Drusiana* ap. *Tac. A.* 2, 8., et *Druina* ap. *Suet. Claud.* 1. est in inferiori Germania Rheno fluvio ad Isalam, nunc *Yssel:* ducta a)ruso Germanico Liviae filio et Claudii Imp. pare, cum expeditionem in Frisios pararet.

*DRUSILLA, ae, f. diminut. Drusi, cognomen eminarum quarundam illustrium; ut Livia Drusilla, L. Livii Drusi filia, secunda Augusti uxor, uae prius nupserat Ti. Claudio Neroni, ex quo fiios duos Tiberium et Drusum peperit. *Nep. Att.* 9. et *Suet. Aug.* 62. ℙ Fuit et *Drusilla*, Gerıanici ex Agrippina filia, soror Caligulae, primum . Cassio, postea M. Aemilio Lepido nupta. *Suet. Cal.* 7. et *Tac. A.* 6, 15. *B. A.*

[DRUSILLANUS vel Drūsillīānus, i, m. cognoıen Romanum, a Drusilla derivatum. *Plin.* 33, 1, 52. Claudii principatu servus ejus Drusillanus, ognomine Rotundus, dispensator Hispaniae citeioris quingenariam lancem argenteam habuit, cui abricandae officina prius exaedificata fuerat. Adde *ert. Pall.* 5. ℙ Idem fortasse fuit, de quo extat *Inscr.* ap. *Murat.* 893, 2. Cinnamus Ti. Claulii Caesaris Aug. Germanici dispensator Drusillianus. ℙ *Drusilliana, ae, f. Inscr.* ap. *eund, ib.* 3. Cinnamis Caesaris Aug. verna Drusilliana. *F.*]

*DRUSO, onis, imperitus historicus, sub Augusto, debitores suos historias a se scriptas audire coegit, spretas reliquis. *Hor. Sat.* 1, 3, 86. Oditi et fugis, ut Drusonem debitor aeris. *B. A.*

*DRUSUS, i, m. Δροῦσος, Liviae Augustae ex Ti. Claudio Nerone filius, Tiberii Aug. frater et Claudii Aug. pater, Germanicus a Germania magna ex parte devicta cognominatus, in qua obiit. De ejus morte exstat *C. Pedonis Albinovani consolatio ad Liviam.* Illius laudes celebrat *Hor. Od.* 4, 4. et *Senec. Consol. ad Marc.* 3. V. *Suet. Tib.* 7. et *Claud.* 1. ℙ Item Tiberii Aug. filius ex Agrippina, uxoris Livillae et Sejani fraude interemptus, qui et Drusus junior dicitur. *Suet. Tib.* 62. ℙ Et Germanici ex Agrippina filius a Tiberio Aug. necatus. *Id. ib.* 54. ℙ Et Claudii Aug. ex Urgulanilla filius, qui piro per lusum in sublime jacto, et hiatu oris excepto adhuc impubis strangulatus est. *Id. Claud.* 7. ℙ Fuit et M. Livius Drusus genere et eloquentia nobilis, M. Catonis avunculus. *Id. Tib.* 3., *Vell.* 2, 13 et 14., *Aur. Vict. Vir. ill.* 66. ℙ Drusorum familia ex gente Claudia, licet plebeja, octo tamen consulatibus, duobus censuris, triumphis tribus, dictatura, equitum magisterio etc. insignis fuit. Clarissimi M. Livius Drusus Salinator, qui una cum Claudio Nerone collega suo in consulatu Asdrubalem devicit; et Drusus, qui primus hoc cognomen ab interfecto Drauso Gallorum duce tulit. *Suet. Tib.* 3. *B. A.*

DRYADES, um, f. plur. Δρυάδες, nymphae nemorum incolae et praesides: a δρῦς, quercus, arbor. V. HAMADRYAS. *Virg. G.* 1, 11. Ferte simul Faunique pedem Dryadesque puellae. *Ov. Met.* 6, 453. Naidas et Dryadas mediis incedere silvis. ℙ In singulari num. *Mart.* 9, 62. Saepe sub hac latuit rustica fronde Dryas. ℙ In dativo plurali *Dryasin* pro *Dryadibus* positione Graeca ταῖς Δρυάσιν, dixit *Prop.* 1, 20, 12. Similique ratione *ib.* 32. *Hamadryasin*, et *ib.* 34. *Thyniasin.* Sic *ethesin* dixit *Varro* ab *ethos:* et *schemasin* a *schema, atis.*

DRYANTIADES et Dryantīdes, ae, m. Δρυαντιάδης et Δρυαντίδης, Dryantis filius, qualis fuit Lycurgus rex Thraciae, qui cum Liberum Patrem regno fugasset, quem negabat esse Deum, vinumque bibisset, ebrius factus matrem violare conatus est: arrepta deinde securi, vites recidere coepit, quod malum medicamentum esse diceret, quo mentes hominum immutarentur. Tandem furore a Libero Patre objecto, uxorem et filium interfecit, et a pantheris demum in Rhodope Thraciae monte discerptus est, vel secundum *Hygin. fab.* 242., se ipse interfecit. Alii tradunt, dum vites amputare vellet, inter caedendum in crus sibi securim impegisse. Alii in mare praecipitatum, quod primus aquam vino miscuisset, et rem haustu sinceram venenis corrupisset. Alii insanum factum, quod cum matre concubuisset, altero pede nudo incessisse: quare et μονοκρηπὶς dictus est. *Ov. Ib.* 347. Utque Dryantidae Rhodopeia regna tenenti, In gemino dispar cui pede cultus erat. Adde *Serv.* ad *A.* 3, 14. ℙ [*Fuit et *Dryas, antis*, m. Δρύας, pater Lycurgi, Thraciae regis, Baccho infensi. *Hygin. fab.* 132 et 242. *Serv.* ad *Virg. A.* 3, 14. ℙ Item Martis filius, Calydonius, unus ex iis qui ad aprum Calydonium venandum ierunt. *Hygin. fab.* 173. (ubi Iapeti filius audit,) et *Ov. Met.* 8, 307. ℙ Et Lapitharum unus. *Id. ib.* 12, 290. *B. A.*

[DRYITIS, itidis, f. δρυΐτις, gemma e truncis arborum dicta (a δρῦς, quercus), quae et ligni modo ardet, ut auctor est *Plin.* 37, 11, 73. *F.*]

*DRYMAEUS, a, um, adj. ad Drymas pertinens, Doridis oppidum, quod *Drymae, arum* dicitur *Liv.* 28, 7. *Plin.* 4, 3, 4 *Drymaea regio. B. A.*

*DRYMODES, is, (Δρυμώδης, *i. e.* silvosa, sc. *terra,*) sic ante dicta est Arcadia. *Plin.* 4, 6. *B. A.*

[DRYMULUS, i, m. diminutivum a δρυμὸς, silva querna, nemus. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 636, 11. C. Terentius Romulus, sive Drymulus. *F.*]

*DRYMUSA, ae, f. Δρυμοῦσα, insula prope Ioniam, Samo et Lesbo finitima. *Plin.* 5, 31. *Liv.* 38, 39. *B. A.*

[DRYOPE, es, f. filia Euryti, soror Ioles, ab Apolline compressa Amphissum genuit, mox Andremoni nupsit; dum vero quadam die prope lacum aquaticae loti flores carperet, ipsa in loton arborem est conversa. *Ov. Met.* 9, 331. ℙ Alia fuit Dryope nympha, quae ex Fauno Tarquitum peperit. *Virg. A.* 10, 551. ℙ Item mulier Lemnia, cujus forma sumpta, Venus consilium dedit Lemniatibus sopitos viros occidendi. *Val. Fl.* 2, 174. *F.*]

DRYOPEIUS, a, um, adj. *Ov. Met.* 8, 751. Non tamen abstinuit ferrum Dryopeius, etc. *h. e.* Erisichthon filius vel nepos Dryopis regis Thessaliae. Al. leg. *Triopeius* a Triope vel Triopa patre, Neptuni filio: quod magis placet. Hinc *Triopēis, idis*, Metra Erisichtonis filia. *Ov. ib.* 872. Saepe pater dominis Triopeida vendit: at illa, etc.

DRYOPES, um, m. plur. pop. Epiri, quorum regio Dryopis, vel Dryopia, *Aldradina:* vel Phocidis juxta Parnassum montem, vel Thessaliae juxta Oetam montem. *Plin. praef.* 4. ℙ Dryopum rex circa Parnassum montem fuit Thiodamus, qui cum eos contra Herculem, qui fame compulsus sibi aranti bovem abstulerat et devoraverat, concitasset, una cum suis omnibus ab illo internecione caesus est *Ov. Ib.* 489. Tamque cadas domitus, quam quisquis ad arma vocantem Juvit inhumanum Thiodamanta Dryops. ℙ *Serv.* ad *A.* 4, 146. scribit, Dryopes subactos ab Hercule atque Apollini donatos fuisse.

*DRYOPIS, idis, f. sc. terra, Δρυοπὶς sc. γῆ, sic olim dicta est Thessalia. *Plin.* 4, 7. *B. A.*

DRYOPHONON, i, n. δρυόφονον, herbae genus, cauliculis tenuibus, cubitalibus circumdatis utrinque foliis pollicari amplitudine, qualia oxymyrsines, sed candidioribus mollioribusque, flore candido sambuci. Cauliculi decocti sunt edules: semen vicem piperis praestat. *Plin.* 27, 9, 48.

DRYOPHYTES. V. DIOPETES.

DRYOPTERIS, idis, f. δρυοπτερὶς, herba filici similis, in arboribus nascens, tenui foliorum subdulcium incisura, radice hirsuta. Vis ei caustica est: ideo psilothrum est radix tusa. *Plin.* 27, 9, 48.

DRYOS HYPHEAR, δρυὸς ὑφέαρ, h. e. viscum quercus. *Plin.* 16, 44, 92., ubi *Harduin.* testatur, in MSS. aliter legi.

DRYPETES, δρυπετής. V. DRUPA.

*DRYS, yos, f. herba, quae et chamaedrys dicta, et drysites. *Appul. Herb.* 24. *B. A.*

*DRYUSA, ae, f. (δρυόεσσα contr. δρυοῦσσα, sc. abundans quercubus,) sic olim appellata est Samos insula. *Plin.* 5, 31. *B. A.*

DU

DUA. V. DUO.

DUALIS, e, adj. δυϊκὸς, duo continens vel significans. *Dualis numerus* apud grammaticos significat duos: de quo ita *Quint.* 1, 5. *a med.* Fuerunt, qui nobis quoque adjicerent dualem, *scripsēre, legēre:* quod evitandae asperitatis gratia mollitum est, ut apud veteres pro *male mereris, male merere:* ideoque quod vocant duale, in illo solo genere consistit, cum apud Graecos et in verbi tota fere ratione, et in nominibus deprehendatur; apud nostrorum vero neminem haec observatio reperiatur, quin e contrario, *Devenere locos* et *Conticuere omnes*, et *Consedere duces*, aperte nos doceant, nihil horum ad duos pertinere. Adde *Serv.* ad illud *Virg. A.* 2, 1. Conticuere omnes. *Lact. Opif. D.* 10. de naso: Ex quo intelligitur, quantum dualis numerus, una et simplici compage solidatus, ad rerum valeat perfectionem. ℙ Duali numero carebant Aeoles; hinc etiam Latini, qui in vocibus a Graeca lingua deductis Aeolicam dialectum Doricae simillimam plerumque sunt imitati, eundem minime usurparunt. *Gregor. Corinth. de dialect. Aeol.* §. 29. τοῖς δυϊκοῖς ἀριθμοῖς οὗτοι (Αἰολεῖς) οὐ κέχρηνται, καθὰ δὴ καὶ οἱ Ῥωμαῖοι τούτων ὄντες ἄποικοι.

[DUARIUS, a, um, adj. δυαδικὸς, idem ac binarius. *Mar. Vict.* p. 254. Iambica vero et Trochaica, sicut supra docuimus, duaria amplexione subsistunt. *F.*]

*DUATUS SINUS, in Aracia Felice. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

DUBENUS apud antiquos dicebatur, qui nunc dominus. *Festus.* Est qui legat *Dubienus, qui nunc dubius.*

DUBIE, adv. dubitanter, ἀμφιβόλως. *Cic. Div.* 1, 55. Ut aliquod signum dubie datum pro certo sit acceptum. *Id. Fam.* 15, 1. Etsi non dubie mihi nunciabatur, Parthos transisse Euphratem. *Sall. Jug.* 108. Consul haud dubie jam victor. *Liv.* 2, 23. *ad f.* Nec dubie ludibrio esse miserias suas.

DUBIENUS. V. DUBENUS.

DUBIETAS, atis, f. dubitatio. *Ammian.* 20, 4. Absentia magistri equitum faciente dubietatem. *Eutrop.* 6, 19. Cum sine dubietate aliqua deferretur.

*DUBINGENIOSUS, a, um, adj. ἀφυής, *Gloss. Lat. Gr. B. A.*

*DUBINUS, δισσὸς *Gloss. Vet.* Corruptum haud dubie (inquit *Gesnerus*) ex *duinus*, ut *duenus, benus, bonus; duiginti, biginti, viginti. B. A.*

DUBIO, as, n. 1. dubito. *Festus:* dubiat, dubitat.

DUBIOSUS, a, um, adj. ἄπορος: dubius. *Gell.* 3, 3. Fabulas a ceteris segregavit, quoniam dubiosae non erant, sed consensu omnium Plauti esse censebantur. *Id.* 5, 10. *ad f.* Judices dubiosum hoc, inexplicabileque esse rati.

*DUBIS, is, m. Δοῦβις, *Ptol.* [*Δούβιον] Galliae Belgicae flumen, in Ararim fluens, hodie *le Doubs* appellatum. *Caes. B. G.* 1, 38. ed. *Oud.* In aliis est *Alduabis* vel *Alduadubis. B. A.*

DUBITABILIS, e, adj. dubius. *Ov. Met.* 1, 223. nec erit dubitabile verum. *Id. ib.* 13, 21. si virtus in me dubitabilis esset. ℙ Pro eo qui dubitat. *Prud. Apoth.* 649. dubitabile pectus.

DUBITANTER, adv. dubie, dubitando, ἀμφιβόλως. *Cic. Inv.* 2, 3. Sine ulla affirmatione, dubitanter unumquodque dicemus. *Id. Brut.* 22. Verecunde et dubitanter recipere. *Asin.* ad *Cic. Fam.* 10, 31. Pericula non dubitanter adire.

DUBITATIM, adv. dubie. *Sisen.* ap. *Non.* 2, 231. Hostem non dubitatim cum scalis iter facere cernebat. Adde *Coel.* in *Annal. ib.*

DUBITATIO, onis, f. ἀπορία, actus dubitandi, dubium, haesitatio. *Cic. Or.* 2, 50. Qui timor? quae dubitatio? quanta haesitatio tractusque verborum, et *ib.* 2, 49. Pro his omnibus sine ulla dubitatione respondeo. ℙ [*Formulae: *sine (ulla) dubitatione* semper hic sensus est: non dubito, quin etc. *ohne den geringsten Anstand.* Probe igitur discernenda est haec formula ab altera: *sine dubio*, i. e. *ohne Zweifel.* V. DUBIUS.] *Id. Off.* 1, 41. Ad ea eligenda, quae dubitationem afferunt, adhibere doctos homines. *Id. Agr.* 1, 4. Si foedus illud habet aliquam dubitationem. *Id. Fam.* 3, 5. Itinerum meorum ratio te nonnullam in dubitationem videtur adducere, visurus ne me sis in provincia. *Caes. B. G.* 1, 14. Dare alicui dubitationem. *Cic. Off.* 2, 5. Hic locus nihil habet dubitationis, quin, etc. et *ib.* 3, 2. Alterum potest habere dubitationem, adhibendumne fuerit, etc. et *ib.* 4. Si quando dubitatio accidit, quale sit id, etc. *Id. Fam.* 15, 21. Nullam apud me reliquisti dubitationem, quantum me amares. *Id. Cluent.* 28. Injicere alicui scrupulum et quandam dubitationem, quidnam, etc. *Id. Att.* 12, 4. *extr.* Tollere alicui omnem dubitationem. *Caes. B. G.* 5, 46. expellere. *Quint.* 1, 10. eximere. *Cic. Verr.* 2, 2, 30. Aestuare dubitatione. [*In his duae significationes distinguendae sunt. Vel enim *dubitatio* vere est actus dubitandi (*Zweifel*); vel est, quod *F.* per *haesitatio* exprimere voluit, ubi vim deliberandi habet, quod nos dicimus *Anstand, Bedenken.* Hac significatione respondet Gr. v. ἐποχή, quam veteres Socrati tribuunt. *Cic. Acad.* 1, 17. illam autem Socraticam dubitationem de omnibus rebus et nulla affirmatione adhibita consuetudinem differendi, reliquerunt.] ℙ Est hoc nomine rhetorica figura sententiarum, cum orator dubitare videtur, an sibi dicendum, quid potissimum dicendum sit, unde incipiendum, ubi desinendum, etc. *Cic. Or.* 3, 53., *Auct. ad Her.* 4, 29. et *Quint.* 9, 2. *post init.* ℙ Cum in paucis verbis consistit, inter figuras verborum est enumeranda, ut, Sive me malitiam, sive stultitiam dicere oportet. *Quint. ib.* 3. *ad f.* ℙ [*Confunditur *dubitatio* et *disputatio.* Illam v. praefert *Goer.* ad *Cic. Leg.* 1, 21, 56.; pessimam scripturam dicit *Orell.*]

DUBITATIVE, adv. dubitanter. *Tert. Car. Chr.* 23. *extr.* Dubitative pronunciare.

DUBITATIVUS, a, um, adj. dubitationem habens. *Tert. adv. Marc.* 2, 25. *sub f.* Dubitativum exprimens sensum. ℙ Dubitativae particulae apud grammaticos sunt v. g. *forsan, fortassis*, etc. *Prisc.* 15. p. 1021.

DUBITATOR, oris, m. qui dubitat. *Tert. adv.*

Haeret. 33. Negatores et dubitatores resurrectionis.

DŬBĬTĀTUS, a, um, part. a *dubito.* *Ov. Met.* 2, 20. Venit et intravit dubitati tecta parentis. *Albinov.* 1, 84. Et concors pietas nec dubitatus amor. *Stat. Silv.* 1, 4, 3. dubitataque sidera cernit Gallicus, *scil.* qui ex graviori morbo convaluerat.

DŬBĬTO, as, avi, atum, n. 1. ἀπορέω, dubius sum, haesito, ambigo, in dubium venio. *Cic. Acad.* 4, 17. Dubitant, haesitant, revocant se interdum, iisque quae videntur, imbecillius assentiuntur. *Id. N. D.* 1, 8. Nihil tam verens, quam ne dubitare aliqua de re videretur. *Id. Off.* 3, 19. Turpe est dubitare philosophos, quae ne rustici quidem dubitant. *Id. Att.* 10, 1. Non dubito quid nobis agendum putes. *Virg. A.* 9, 12. Quid dubitas? nunc tempus equos, nunc poscere currus. *Vell.* 2, 15. Consule dubitante, quanti se venderet. ¶ Ἀξίωμα est illud apud *Plin. ep.* 1, 18. Quod dubitas, ne feceris. ¶ Translate. *Liv.* 21, 44. *sub f.* Vobis necesse est aut vincere aut si fortuna dubitavit, in proelio potius, quam in fuga mortem oppetere, *h. e.* si anceps et dubia erit. ¶ Cum infinito, praecedente negativa vel cum interrogatione. *Cic. Cat.* 4, 5. Homo mitissimus non dubitat Lentulum aeternis vinculis mandare. *Nep. Alc.* 9. Neque dubitabat, facile se consecuturum etc. *Virg. A.* 6, 807. Et dubitamus adhuc virtutem extendere factis? *Plin.* 10, 2, 2. Quem falsum esse nemo dubitaret. *Id.* 2, 39, 39. Quis enim aestates et hiemes siderum motu fieri dubitet? ¶ Et sine interrogatione aut negatione. *Curt.* 4, 5. Si forte dubitaret, quod offerret, accipere. Et 10, 8. Iisdem mandatum, ut occiderent, si venire dubitaret. *Stat. Ach.* 1, 250. dubitatque agnoscere matrem, *h. e.* dubitat, an agnoscat. ¶ Et sequente *quin.* *Cic. Fam.* 5, 20. *a med.* Illud cave dubites, quin ego omnia faciam, quae interesse tua existimem. *Id. Att.* 6, 2. *ante med.* Non dubitabat, quin ei crederemus. ¶ Et sequentibus aliis particulis dubitativis. *Nep. Thras.* 1. Si per se virtus sine fortuna ponderanda sit, dubito, an hunc primum omnium ponam. *Curt.* 9, 1. *a med.* Dubitabant Macedones, deseruissentne urbem incolae, an fraude se occulerent. *Plin. ep.* 6, 27. Dubito, num idem tibi suadere debeam. ¶ Cum infinito negatione praecedente, fere importat fiduciam, constantiam, audaciam nullumque timorem ejus, qui aliquid facit. *Cic. Or.* 1, 40. Cum Mancinus domum revenisset, neque in senatum introire dubitasset. *Nep. Pelop.* 5. Non dubitavit, simul ac conspexit hostem, confligere. *Justin.* 1, 9. Non dubitavit, post sacrilegia etiam parricidium facere. *Plin. ep.* 6, 21. *extr.* Neque enim dubito, futurum, ut non deponas, si semel sumpseris. [*De his constructionibus haec tenenda sunt: Post *non dubito*, i. e. *ich zweifele nicht*, apud *Cic.* semper sequitur *quin;* apud *Nep.* semper infinitivus; post *non dubito*, i. e. *ich trage kein Bedenken*, Cicero utraque constructione utitur, et *infinitivi* et partic. *quin;* Nepos vero sic quoque semper ponit infinitivum. Docuit haec *Brem.* ad *Nep. praef. ab init.*] ¶ Cum accusativo. *Macr. Sat.* 2, 5. Dubitare pudicitiam filiae erubescebat (Augustus). ¶ Passive. *Ov. Met.* 6, 208. An Dea sim, dubitor. *Plin.* 27, 13, 119. Ne illud quidem dubitatur, radicum vim minui, si etc. *Id.* 11, 17, 18. De iis video dubitari. *Cic. Att.* 4, 15. *a med.* Pompejus Scauro studet: sed utrum fronte, an mente, dubitatur. *Id. Caecin.* 13. *ad f.* In quo judicio non te armis dubitatum, sed de verbis quaesitum esse dicatur. ¶ Hinc part. *dubitandus.* *Virg. A.* 3, 169. haec laetus longaevo dicta parenti Haud dubitanda refer. *Rutil. Itin.* 1, 433. Sic dubitanda solet gracili vanescere cornu Luna, *h. e.* adeo tenuis, ut dubitent oculi, neque clare constanterque cernant. *Claud. IV. Cons. Honor.* 183. Visa etiam medio, populis mirantibus, audax Stella die, dubitanda nihil, nec crine retuso. ¶ Eleganter ponitur pro cogitare, quaerere, deliberare. *Virg. A.* 9, 191. percipe porro, Quid dubitem; et quae nunc animo sententia surgat. *Cic. Rosc. Am.* 31. Restat igitur, ut hoc dubitemus, uter potius Sex. Roscium occiderit. *Ter. Ad.* 4, 5, 57. Haec dum dubitas, menses abierunt decem. ¶ Interdum cunctari, supersedere. *Curt.* 10, 4. Itaque rursus (nam parumper, quibus imperatum erat, dubitaverant) mergi in amnem jussit. *Pl. Men.* 5, 7, 6. Quid statis, quid dubitatis? jam sublimem raptum oportuit. ¶ Interdum timere. *Stat. Th.* 8, 757. Lumina torva videns et adhuc dubitantia figi. ¶ Dubitantia lumina apud *Sil.* 10, 154. sunt oculi moribundi.

DŬBĬUS, a, um, adj. ἀμφίβολος, ἐνδοιάσιμος, incertus, quid e duobus aut pluribus eligat, ambigens, haesitans, anceps: a *duo*, quemadmodum et Graeci a δύο et poetice δοιὼ formant δοιάζω, dubito. *Cic. Manil.* 10. Quae res est, quae cujusquam animum in hac causa dubium facere possit? *Pl. Ep.* 4, 1, 17. Sin est is homo, sicut anni multi me dubiam dant. *Liv.* 4, 40. Equites procul visi ab dubiis, quinam essent, mox cogniti. *Curt.* 5, 12. Haud dubius, quin vera deferrentur. *Id.* 9, 7. *a med.* Haud dubius interfici posse. *Hor. Ep.* 5, 85. Dubius unde rumperet silentium. *Id. Sat.* 1, 9, 40. Dubius sum, quid faciam. *Virg. A.* 1, 222. Spemque metumque inter dubii. *Sall. Jug.* 115. Dubius atque haesitans. [*Id. ib.* 51. hostibus dubiis instare, i. e. ad fugam inclinantibus.] *Ov. Pont.* 4, 13, 1. non dubios inter memorante sodales, *h. e.* certos, fidos. ¶ Cum genitivo. *Virg. G.* 3, 289. Nec sum animi dubius, verbis ea vincere magnum Quam sit. *Hirt. B. Alex.* 56. Erat dubius animi, utrum mallet etc. *Lucan.* 7, 611. Dubius fati. *Liv.* 33, 25. sententiae. [*Cf. *Drak.* ad h. l. coll. *Oud.* ad *Hirt. B. Alex.* 56.] *Ov. Fast.* 6, 572. mentis. ¶ *Dubius* enim dicitur, qui est in periculo. *Val. Fl.* 4, 271. Pollux sic providus ictus Servat et Oebalia dubium caput eripit arte. *Ov. Fast.* 2, 101. dubiam rege, navita, pinum. *Id. Pont.* 3, 4, 8. Ad medicam dubius confugit aeger opem. (Adde *Juven.* 13, 124.) Et cum genitivo. *Id. Trist.* 3, 3, 25. Dubius vitae. *Id. Am.* 2, 13, 2. In dubio vitae lassa Corinna jacet. ¶ [*Dubius* de valetudine quum dicitur, est i. q. aeger, ambiguus quod ad valetudinem. *Stat. Ach.* 1, 117. Nosse salutiferas dubiis animantibus herbas. Contrarium est *certus.* V. *Gron. diatr.* 1. p. 488. *ed. Lips.*] ¶ Praeterea *dubium* dicitur id omne, de quo dubitari potest. *Liv.* 2, 21. Quia collega dubiae fidei fuerit. *Caes. B. G.* 7, 80. Dubia victoria pugnare. *Plin. ep.* 6, 20. Dubius et quasi languidus dies, i. e. obscurior, non satis clarus. *Juven.* 5, 22. Sideribus dubiis, *h. e.* diluculo, cum sidera non plene apparent et jamjam condenda sunt luce solis. *Virg. G.* 1, 252. Dubium coelum, i. e. nubibus obductum. [*Lucan.* 3, 7. et dubios cernit vanescere montes, i. e. qui paulatim incerti fiunt, tandemque cognosci desinunt.] *Ov. Met.* 15, 754. Dubia lanugo, *h. e.* barba modo incipiens et vix apparens. *Mart.* 3, 77. Dubius petaso, *h. e.* corruptioni proximus. *Plin.* 18, 31, 74. Vina dubia, i. e. ea, quae an sint bona evasura, nescias. *Ov. Met.* 12, 61. dubio auctore susurri. *Liv.* 37, 16. Fluctibus dubiis volvi coeptum est mare, *h. e.* inaequalibus atque adeo periculosis. *Sall. Jug.* 99. Quae dubia nisui videbantur, potissimum tentare, *h. e.* ascensu difficilia. Sic *Prop.* 4, 4, 81. Mons erat ascensu dubius. *Ter. Hec. prol.* 8. Dubia fortuna. *Vell.* 2, 55. Dubio Marte pugnare. Et *ib.* 71. Dubiam spem armorum tentare. *Mart.* 3, 68. Schemate non dubio, sed aperte nominat illam. *Suet. Caes.* 4. Nutantes et dubiae civitates, *h. e.* ad defectionem propensae. [*Passiva haec v. *dubius* significatio admodum frequens est, quanquam etiamnum a multis non satis cognita. Sic intelligendus locus *Tac. Agr.* 38. dubia consilia. Adde *Cic. N. D.* 3, 17, 69. spe dubiae salutis. *Sil.* 5, 519. dubiae discrimine pugnae. *Suet. Aug.* 17. societas dubia et incerta. Notabilis est locus *Liv.* 4, 8. sequitur annus haud dubiis consulibus. Ubi eodem cap. opponitur: quorum de consulatu dubitatur.] ¶ *Dubia coena* apud *Ter. Ph.* 2, 2, 28. est, in qua ob multitudinem ferculorum, ut dubites, quid sumas potissimum, ut ipsemet exponit. Possis etiam intelligere periculosam valetudini, cui varietate et multitudine ciborum nocetur plurimum. [*Illud praestat.] *Hor. Sat.* 2, 2, 76. vides, ut pallidus omnis Coena desurgat dubia? *Auson. Mosell.* 102. de salmone: dubiae facturus fercula coenae, *h. e.* medium saporem habens inter carnem et piscem. ¶ *Dubiae res* sunt adversae, difficiles, improsperae, in discrimine positae. *Liv.* 2, 50. *extr.* Dubiis rebus populi Romani saepe domi bellique maximum futurum auxilium. *Pl. Ep.* 1, 2, 10. Is est amicus, qui in re dubia re juvat, ubi re est opus. *Sall. Cat.* 10. Qui labores, pericula, dubias res facile toleraverant. *Hor. Od.* 4, 9, 35. Animus secundis temporibus dubiisque rectus. *Lucan.* 6, 596. Mens dubiis percussa pavet. ¶ Dubia cervix apud *Sil.* 10, 458. est languentis et jamjam morituri. [*Apud *Eund.* 4, 188. *dubia cuspis* est hasta, quam tenet homo dubitans.] ¶ Dubium est. *Cic. Fin.* 4, 24. Illud dubium est, ad id, quod summum bonum dicitis, ecquaenam fieri possit accessio. *Caes. B. G.* 1, 3. Non est dubium, quin totius Galliae plurimum Helvetii possint. *Cic. Acad.* 4, 41. Ergo credere dubium est, uter nostrum sit verecundior? *Id. Att.* 11, 6. *ad f.* De Pompeji exitu mihi dubium nunquam fuit. *Id. Caecin.* 11. An dubium vobis fuit, utrum esse vis aliqua videretur, necne? *Plin. Pan.* 8. An dubium est, ut dare posset imperium imperator, qui reverentiam amiserat? ¶ Cum infinito. *Pl. Mil.* 2, 5, 9. An tibi dubium est, eam esse hanc? Adde *Manil.* 4, 884. ¶ [*Saepius reperitur cum infinit. *Cic. Fam.* 1, 7. si dubium tibi est, posse te illius regno potiri. *Suet. Caes.* 52. ne cui dubium sit omnino, eum — flagrasse infamia. *Liv.* 38, 6. haud dubium erat, expugnari potuisse.] ¶ Omisso *est* eleganter sermoni interseritur et servit dubitationi. *Ov. Trist.* 4, 4, 69. Quo postquam, dubium, pius an sceleratus, Orestes Venerat. *Suet. Caes.* 58. In obeundis expeditionibus, dubium, cautior an audentior. *Flor.* 1, 1. Cujus dum irridet angustias Remus, dubium, an jussu fratris, occisus est. ¶ Dubium haber *Pl. Capt.* 4, 2, 112. An tu dubium habebis, etia sancte cum jurem tibi? [*Sall. Fragm. Hist. or. Macri* §. 8. an dubium habetis, ne offic quid — vobis possit? *Ne* posuit, quia *dubium h bere* ad sensum est i. q. *timere.* V. *Cort.*] ¶ dubium. *Cic. Caecin.* 27. Bona, fortunas, posse siones in dubium incertumque revocare. *Id. Or.* 34. In generum causis atque naturis sita esse, qu in dubium vocarentur, *h. e.* in quaestionem cad rent. *Asin. Poll.* ad *Cic. Fam.* 10, 31. Nemo v cabit in dubium, me pro concione dixisse etc. *Ci Quint.* 2. Non eo dico, quo mihi veniat in dubiu fides tua. *Liv.* 3, 13. Summam pecuniae quanta aequum esset promitti, veniebat in dubium, *h.* dubitabatur. [*Cic. Att.* 11, 15. Alii non veniu in dubium de voluntate.] *Caes. B. G.* 6, 6. Se suas fortunas in dubium non devocaturum, *h. e.* discrimen. ¶ In dubio. *Ter. Andr.* 1, 5, 53. Du in dubio est animus. Et 2, 2, 10. Mea certe dubio vita est, *h. e.* in discrimine. Sic *Sall. Ca* 54. Libertas et anima nostra in dubio est. *Luca* 7, 247. Mens stetit in dubio. *Liv.* 34, 5. Poner in dubio, utrum etc. *Plin.* 25, 5, 24. Aestate p tius, quam hieme dandum, non est in dubio. *dubium* esse, pro *in dubio.* *Ov. Her.* 16, 138. dubium Veneris palma futura fuit. V. IN. ¶ Sin *et* procul dubio. *Cic. Fam.* 2, 18. Et hercle sin dubio erit ignominia. [*Id. Balb.* 13, 31. *Att.* 1. 16, 16. *N. D.* 1, 21, 58. et 3, 10, 25. In hi locis est i. q. sine dubitatione, neque fere ampliu reperitur.] *Lucr.* 1, 811. Dubio procul. *Plin.* 18 21, 50. Utilissimum procul dubio est. ¶ Hau dubio. *Liv.* 34, 2. Haud dubio ad culpam ma gistratuum pertinens. Alii leg. *dubie.* ¶ Quotiescumque huic voci particula negativa praepo nitur, non solum significat rem minime incer tam esse, sed absque omni controversia certis simam. *Virg. A.* 2, 359. Vadimus in morten haud dubiam. *Curt.* 3, 9. Haud dubium robu exercitus. [*Nubem exemplorum ex *Livio* collegi *Drak.* ad 34, 43, 5.] *Adde cetera exempla supr allata.* ¶ [*Permutantur a librariis *dubius* et *du rus.* Cf. *Burm.* ad *Ov. Her.* 7, 116. ad *Val. Fl.* 6 545. *Drak.* ad *Liv.* 40, 16, 8. — et *subitus*, V ad *Ov. Met.* 14, 508. Sic apud *Tac. Agr.* 18. pro *dubia consilia* nonnulli emendatum iverunt *subita* Sed V. supra.]

*DUBRIS, portus Britanniae, hodie *Dover* dictus. *Anton. Itin.* Ad portum Dubris. *Not. Imp.* Praepositus militum Tungricanorum Dubris, ubi rectus forte *Dubrae, arum.* *B. A.*

DŬCĀLIS, e, adj. ad ducem seu imperatorem pertinens. *Valer. Imp.* ap. *Vopisc. Aurel.* 13. Tunicae ducales russae quatuor.

DŬCĀLĬTER, adv. ducis more. *Sidon. ep.* 5, 13. Ducaliter antecessurus. *Id. ep.* 8, 6. Ferunt, nullum rem militarem ducalius C. Caesare administrasse.

DŬCĀTĬO, onis, f. ductio. Ducatio necessitatis *Tertull.* a quibusdam tribuitur *Cor. mil.* 11., sed ibi alii rectius leg. *advocatio necessitatis*, i. e. excusatio necessitatis.

DŬCĀTOR, oris, m. dux: a *ducare* pro ducere. *Ulp. Dig.* 9, 2, 29. *a med.* Aut in gubernatorem aut in ducatorem actionem competere damni injuriae Alphenus ait. Ita *Torrent.*; at *Haloander* habet *ductorem.* [*Tertull. adv. Judaeos* 13. Cum ducator ejus civitatis in ea pati haberet. *F.*]

DŬCĀTRIX, icis, f. quae ducit. *Appul. Dogm. Plat. post init.* 2. p. 14, 15. Vitiorum ducatrices iracundia et libido.

DŬCĀTUS, us, m. ἡγεμονία, officium et munus ducis, imperium militare. *Suet. Tib.* 19. Confidens ostento sibi ac majoribus suis in omni ducatu expertissimo. *Justin.* 2, 15. Ducem exercitui deligunt Pausaniam, qui pro ducatu regnum Graeciae affectans etc. *Flor.* 3, 21. Ducatum sceleri praebere, i. e. se ducem praebere in bello civili. *Suet. Ner.* 35. Crispinum impuberem adhuc, quia ferebatur ducatus et imperia ludere, mergendum mari servis ipsius demandavit, *h. e.* pueriliter fingendo imperia militaria et collusoribus, qui ludo vicissent, deferendo.

DŬCĒNĀ, ae, f. dignitas ejus, qui ducentis praeest in schola agentium in rebus. *Imp. Leo Cod.* 12, 20, 4. V. CENTENUS.

DŬCĒNĀRĬĀ, ae, f. dignitas ducenarii. V. v. seq.

DŬCĒNĀRĬUS, a, um, adj. διακοσιοστὸς, qui ducenta continet. *Plin.* 7, 20, 19. Salvius duo centenaria pondera pedibus, totidem manibus et ducenaria duo humeris contra scalas ferebat. ¶ *Ducenarius* in militia est, qui duabus militum centuriis praeest. Hic olim erat primus hastatus. *Veg. Mil.* 2, 8. ¶ *Protector ducenarius* memoratur in *Inscr.* ap. *Grut.* 530, 9. et 531, 2. Sunt qui putent nomen habere a stipendio ducenum HS., ut est apud *Capitol. Pertin.* 2., si modo ibi de militari officio sermo est. ¶ *Ducenarii procuratores* nomen habuere a stipendio ducentorum millium nummum, quod habebant pro exigendis reditibus publicis aut fisci principis etc., [teste *Dione* 53, 15. καὶ τοῖς γε ἐπιτρόποις καὶ αὐτὸ τοῦτο ἀξιώματος ὄνομα ἀπὸ τοῦ

ιϑμοῦ τῶν διδομένων αὐτοῖς χρημάτων προσγίγνε-
ι. F. Forcellinus scripserat: ita Torrent. ad il-
d *Suet. in Cl.* etc.] *Suet. Claud.* 24. Ornamenta
nsularia etiam procuratoribus ducenariis indulsit.
Inscr. ap. *Oderic. Dissert.* etc. p. 199. Sex Vario
larcello procuratori aquarum C. (*centenario*), pro-
uratori provinciae Britanniae CC. (*ducenario*), pro-
uratori rationis privatae CCC. (*trecenario*) etc.
Appul. Met. 7. p. 190. Nam procuratorem principis
ucenaria perfunctum fueram aggressus, *h. e.* du-
enaria dignitate jam functum. *F.*]. ¶ Similes his
uere, qui postea *ducenarii* vocabantur in schola
gentium in rebus, de quibus mentio fit in *Cod.*
2, 20, 3., quamquam alii volunt, ita dictos, quia
ucentis officialibus in sacro palatio praeerant, ad
imilitudinem Ducenariorum militarium. V. CEN-
'ENUS. Sunt etiam qui putent, quia in eodem
'od. 10, 19, 1. mentio fit Ducenariorum in tribu-
is exigendis, dictos esse Ducenarios, qui vectigal
xigebant *ducentesimae*, de qua in CENTESIMUS
ictum est: sed hi nihil omnino differunt a Duce-
ariis agentium in rebus, quorum munus, inter
lia, fuit etiam tributa exigere. V. AGENS. ¶
. censu ducenum mill. HS. nominati sunt *ducena-
ii judices*, quos Augustus ad tres judicum decu-
ias, ex inferiore censu addidit, qui de levioribus
ummis judicarent, uti *Suet. in ejus Vita* 32. nar-
at: censum autem inferiorem censu equestri in-
elligit, qui erat quadringentorum mill. Itaque ex
s, qui minimum ducenta habebant, decuriam ju-
icum Augustus novam instituit. V. DECURIA et
QUADRINGENARIUS.

DŬCĒNI, ae, a, adj. διακόσιοι, numerus ducen-
orum distributivus. *Liv.* 9, 19. Censebantur ejus
etatis lustris ducena quinquagena millia capitum.
Plin. 7, 2, 2. Gentem ducenos annos vivere. *Id.*
, 3, 2. Pristes ducenum cubitorum. ¶ Extra dis-
ributionem. *Id.* 6, 26, 30. Muri ducenos pedes
lti.

*DUCENTENI, ae, a, adj. i. q. duceni, ae, a.
Exstat haec forma passim in codd., ut *Liv.* 40,
8, 5. De longioribus hisce numeralium formis in
niversum V. *Drak.* ad *Liv.* 45, 16, 3. qui bre-
iores ubique praeferendas esse censet.

DUCENTĒSĬMUS, a, um, adj. διακοσιοστὸς, unus
x ducentis. *Ducentesima* (subaudi *pars*) vectigal
uit, de quo in CENTESIMUS dictum est. *Tac.*
A. 2, 42. Fructibus ejus levari posse centesimae
ectigal professus Tiberius, ducentesimam in po-
terum statuit. *Suet. Cal.* 16. Ducentesimum au-
tionum Italiae remisit.

DŬCENTI, ae, a, adj. διακόσιοι, bis centum.
Cic. Agr. 2, 13. Ducentos in annos singulos stipa-
ores corporis constituit. *Varr. R. R.* 3, 2. *a med.*
Fundus ducentum jugerum, *pro* ducentorum. ¶
Ducenti, numerus indefinitus pro innumeris. *Ca-
tull.* 37, 7. Centum aut ducenti sessores. *Hor. Sat.*
, 3, 61. Catienis mille ducentis, Mater, te ap-
ello, clamantibus.

DŬCENTĬES, adv. διακοσιάκις, bis centies. *Cic.
Phil.* 2, 16. Amplius ducenties acceptum retuli.
Adde *Cels.* 2, 14. *ad f.* ¶ Indefinite, idem ac
pluries. *Catull.* 29, 15. Ducenties comesset aut tre-
centies.

*DŬCENTUM, nomen numerale indeclinabile, bis
centum continens. *Colum.* 5, 3. Qui numeri duo
(XLIX. et XXV.) inter se multiplicati efficiunt
mille ducentum et viginti quinque. *B. A.*

[DŬCĬĀNUS, a, um, adj. ad ducem pertinens.
Impp. Honor. et *Theod. Cod. Theod.* 15, 11, 2. Of-
ficium ducianum, *h. e.* ducis. *Imppp. Theod., Ar-
cad.* et *Honor. ib.* 11, 25, 1. Apparitores duciani,
h. e. ducum rei militaris. *Imp. Justin. Cod.* 7, 62,
38. Judicium ducianum. ¶ Hinc *ducianus, i*, m.
est officialis ducis alicujus. *Impp. Honor.* et *Theod.
Cod. Theod.* 7, 16, 3. Praesente protectore seu du-
ciano, qui dispositus est. Et plural. *duciani, orum.
Imp. Justin. Cod.* 1, 27, 2. §. 8. Nullum dispendium
a ducibus vel ducianis praedicti limitanei susti-
neant. *F.*]

DŪCO, is, xi, ctum, a. 3. ἕλκω, ἐρύω, traho.
Cic. Q. Fr. 3, 1, 2. Ducere aquam per fundum al-
terius. *Varr. R. R.* 2, 3. naribus spiritum. *Cic.
N. D.* 2, 6. *extr.* Aer, quem spiritu ducimus. *Hor.
Ep.* 1, 10, 48. Ducere funem. *Id. Od.* 3, 11, 13.
tigres comitesque silvas. *Id. ib.* 4, 1, 21. tura na-
ribus. *Cic. Mil.* 28. parietem per vestibulum alte-
rius. *Plin.* 35, 10, 35. *n.* 11. lineam. ¶ Illa quo-
que huc pertinent *Virg. A.* 7, 634. Aut leves ocreas
lento ducunt argento, *h. e.* extendunt, inquit *Serv.*
et *ib.* 6, 849. vivos ducent de marmore vultus. *Plin.*
7, 37, 38. Ducere Alexandrum ex aere. [*Quint.*
10, 3, 18. sic opus ducere, ut caelandum, non ex
integro fabricandum sit. — Quo loco *Frotscher.*
non dubitare debebat, quin metaphora inde ducta
esset, quod artifices e materia molli formas fin-
gunt. Inde enim etiam ad marmor et alia, quae
natura sunt dura, transfertur.] *Vitr.* 2, 3. late-
res. *Quint.* 6, 3. *post med.* et *Paul. Dig.* 47, 10,
4. colaphum, pugnum alicui. *Sil.* 11, 359. alicui
ferrum per viscera. *Phaedr.* 5, 3. sibi gravem ala-
pam. *Mart.* 11, 39. suspiria. *Virg. A.* 4, 463.
longas in fletum ducere voces, *h. e.* edere. *Cic.
Div.* 2, 33. sortes. *Ov. Met.* 4, 34. lanas. *Juven.*
12, 65. pensa manu. ¶ Translate. *Ov. Trist.* 5,
12, 63. Nec possum et cupio non ullos ducere ver-
sus. Et *ib.* 1, 11, 18. Carmina manu trementi du-
cere. *Juven.* 7, 237. Exigite, ut mores teneros
ceu pollice ducat, *h. e.* effingat, instituat. *Prop.*
1, 7, 1. Dum tibi Cadmeae ducuntur, Pontice, The-
bae, *h. e.* carmine conduntur et celebrantur. Al.
leg. *dicuntur.* [*Translata est illa quoque signifi-
catio, qua est i. q. initium facere ab al. re. *Cic.
Or.* 39. ab eodem verbo saepe ducitur oratio. *Id.
Att.* 9, 11. belli initium ducetur a fame. *Id. Brut.*
1. hinc Pomponii est ductus sermo.] ¶ Aliquando
est haurire, extrahere, bibere. *Scrib. Comp.* 133.
Ad hydropicos bene facit chamaelea. Largiter enim
aquam ducit. Et *ib.* 158. Ducit enim sanguinem
et dolorem levat. *Hor. Od.* 1, 17, 21. Ducere po-
cula Lesbii innocentis. [*coll. *Sat.* 2, 6, 62. ducere
sollicitae jucunda oblivia vitae; nos *in vollen Zü-
gen.*] *Val. Fl.* 4, 536. oblivia, *h. e.* oblivisci. ¶
Item protrahere. *Nep. Them.* 7. Dedit operam, ut
quam longissime tempus duceret. *Cic. Fam.* 7, 3.
Suadere institui, ut bellum duceret. *Mart.* 12, 36.
aureolos, Possint ducere qui duas calendas. *Caes.
B. C.* 1, 61. Ducere bellum in hiemem. Et *B. G.*
1, 16. diem ex die. Et *ib.* Ubi se diutius duci in-
tellexit. [*Liv.* 3, 41, 6. si leniter ducta res — ad
consules redisset.] ¶ Item gerere. *Virg. A.* 8,
55. Hi bellum assidue ducunt cum gente Latina.
Servius: aut gerunt aut in longum trahunt. Sed
secundae interpretationi τὸ *assidue* obstat. [*Mi-
nime. Cf. *Nep. Alc.* 8. ut bellum quam diutissime
duceret.] *Nep. Dat.* 8. *extr.* Cum bellum duci ma-
jore regis calamitate, quam adversariorum videret,
ad pacem hortatus est. [*Utroque loco non est i.
q. *gerere*, sed eadem, quae in §. antecedente, si-
gnificatio.] ¶ Item agere. *Hor. Ep.* 2, 2, 202.
Ducere aetatem. *Virg. A.* 2, 641. vitam. *Id. ib.*
4, 560. somnos. *Plin. ep.* 6, 31. *a med.* noctem ju-
cundissimis sermonibus. ¶ Item contrahere, cri-
spare. *Mart.* 1, 41. Qui ducis vultus et non legis
ista libenter. ¶ Item contrahere, attrahere. *Virg.
Ecl.* 9, 49. Duceret apricis in collibus uva colorem.
Colum. 3, 18. Ut malleolus decisus celeriter cica-
tricem ducat. *Quint.* 1, 2. Ducere situm. *Hor. Od.*
4, 2. *extr.* de vitulo: Qua notam duxit, niveus vi-
deri, Cetera fulvus, *h. e.* a matre traxit. ¶ *Du-
cere* est etiam verbum aucupum et piscatorum pro-
prium. *Ov. Her.* 19, 13. Nunc volucrem laqueo,
nunc piscem ducitis hamo. *Id. Met.* 3, 587. cala-
mo salientes ducere pisces. *Mart.* 1, 56. Et piscem
tremula salientem ducere seta. ¶ *Ducere os*, va-
riis modis os vultumque agitare et distorquere,
(*Gesichter schneiden*) ad varios animi motus signi-
ficandos. *Cic. Or.* 25. *extr.* Actio vultu multa con-
ficiens, non hoc, quo dicuntur os ducere, sed illo,
quo significant ingenue, quo sensu quidque pro-
nuncient. *Quint.* 9, 3. *sub f.* Ducere os exquisitis
modis et frontis ac luminum inconstantia trepidare.
[*Explicat hanc significationem *Ernest. techn. lat.*
p. 427. s. v. *Vultus.*] ¶ *Ducere alvum* est subdu-
cere, hoc est clystere per inferna injecto, elicere
et purgare. *Cels.* 2, 12. Plerumque alvus lotioni-
bus ducenda est. *Id.* 4, 4. *a med.* Liquanda alvus,
interdum etiam ducenda. Et *ib.* 10. Solvere al-
vum: si aliter non respondet, etiam ducere. Adde
ib. 3. et 6, 14. ¶ Ad trahendi notionem pertinet
et illud *Cic. Acad.* 1, 11. Ducere nomen ex aliqua
re. *Id. N. D.* 2, 21. *extr.* principium disputationis
ab aliquo. *Id. Fin.* 5, 7. exordium vitae ab ali-
qua re. *Hor. Od.* 3, 17, 5. originem ab aliquo.
Cic. Or. 39. ab eodem verbo saepius orationem.
¶ Pro educere. *Sil.* 8, 342. vagina ducitur ensis.
Adde locum *Virg. A.* 12, 378. in V. DUCTUS, a,
um. ¶ Pro ferre vel ferendo trahere. *Albinov.* 2,
77. de Hercule: Lydia te tunicas jussit lasciva
fluentes Inter lanificas ducere saepe suas. Alii mi-
nus recte exponunt nere vel texere. ¶ Et pro
percipere, consequi. *Ov. Met.* 10, 680. Praeterita
est virgo: duxit sua praemia victor. ¶ Aliquando
ita sumitur pro trahere, ut significet trahere vo-
lentem, *traho* vero invitum ac per vim. *Senec. ep.*
107. *in vers.* Ducunt volentem fata, nolentem tra-
hunt. Sic *Donat.* ad *Ter. Ad.* 3, 3, 4. Ducimus
volentes, abducimus invitos. [*Quare utrumque
voc. conjunctum reperitur. *Sall. Jug.* 41. sibi quis-
que ducere, trahere, rapere. Alia hujus generis
excitavit *Cort.* ad h. l.] ¶ Saepe significat agere,
ἡγέομαι, ἄγω. *Nep. Amilc.* 3. Effecit, ut impera-
tor in Hispaniam mitteretur, eoque secum duxit
filium Annibalem. *Id. praef.* Uxorem in convivium
ducere. *Id. Dat.* 3. feram bestiam captam. *Virg.
Ecl.* 9, 1. Quo te, Moeri, pedes? an, quo via
ducit, in urbem? *Id. A.* 8, 665. castae ducebant
sacra per urbem Pilentis matres in mollibus. ¶
Ducere se. *Pl. Amph.* 4, 3, 8. Ad regem recta me
ducam. *Id. Bacch.* 4, 2, 11. Ducere se ab aedi-
bus. *Pl. Aul.* 4, 8, 8. se deorsum de arbore. *Asin.*
ad *Cic. Fam.* 10, 32. Balbus quaestor duxit se a
Gadibus, i. e. subduxit, aufugit. ¶ Refertur in-
terdum ad nuptias. *Cic. Sext.* 3. Duxit uxorem
optimi viri filiam. Et *paulo supra.* Duxit hone-
stissimi viri, C. Albini filiam. *Caes. B. G.* 1, 9.
Orgetorigis filiam in matrimonium duxerat. ¶ De
viris tantum dicitur, ut *nubere* de feminis: reperi-
tur tamen sequiore Latinitatis tempore etiam de
his. *Imp. Anton. Carac. Cod.* 5, 18, 3. Si igno-
rans statum Erotis, ut liberum duxisti et dotem
dedisti etc. ¶ Frequenter ad rem militarem per-
tinet, ducem, imperatorem esse. Hinc ducere
exercitum, *h. e.* praeesse, apud *Cic. Mur.* 9. et
Nep. Eum. 13. Sic *Cic.* ad *Brut.* 1, 8. Cretensi
bello, Metello imperatore, octavum principem du-
xit. *Caes. B. G.* 5, 35. Primum pilum ducere. *Cic.
Phil.* 1, 8. ordines. *Nep. Epam.* 7. Cum in Pelo-
ponnesum exercitum duxisset adversus Lacedaemo-
nios. ¶ Hinc *ducere familiam* dicitur, qui caput
familiae est. V. FAMILIA. [*Aliam, quam s. h.
v. *Forc.* affert *Spald.* ad *Quint.* loco proxime lau-
dando. Putat enim ductam esse hanc formulam a
re militari, in qua *ordines ducere* est i. q. cen-
turionem esse.] Sic *ducere classem* apud *Quint.* 1,
2, 24. classis principem esse. [*Compara cum his
exemplis locum *Stat. Silv.* 5, 3, 92. quis honor
Aonios seno pede ducere campos, i. e. χορηγεῖν
in campis, duces esse vatum. Sic optime *Gron.*
in *diatr.* p. 512. *ed. Lips.*] ¶ Item ad funebrem.
Ducere alicui funus; et dicitur proprie de iis, qui
in pompa funeris praeeunt, quales fuisse parentes,
conjuges, consanguineos, *Meurs.* docet. *Plin.* 8,
42, 64. Defuncto bucephalo Alexandro duxit exse-
quias. *Cic. Quint.* 15. Huic acerbissimum vivo vi-
dentique funus ducitur. ¶ Eadem ratione *ducere
choros* dicitur, qui praeest. *Hor. Od.* 1, 4, 5. Jam
Cytherea choros ducit Venus. Sic *pompam ducere*,
apud *Ov. Her.* 12, 152. Sic *Tac. A.* 1, 51. Pars
equitum et auxiliariae cohortes ducebant: mox pri-
ma legio. ¶ [*Ducere ludos* est i. q. edere ludos.
Tac. Agr. 6. ludos et inania honoris modo rationis
et abundantiae duxit. Sic *Walch.*, quem V. Prae-
tor enim, quum ludos edebat, ipse pompae dux
erat, unde *Tac.* hanc loquendi formam hausisse vi-
detur.] ¶ Item ad supplicium aut vincula. *Nep.
Phoc.* 4. Cum ad mortem duceretur. *Suet. Cal.* 27.
A calvo ad calvum duci imperavit. *Senec. Ira* 1,
16. Cum iratus duci jussisset eum, qui etc. *Naev.*
ap. *Cic. Or.* 2, 63. Quanti addictus? mille num-
mum. Nihil addo: ducas licet, *h. e.* in vincula
ducas. [*Cf. *Id. Fl.* 48.] Est enim sermo de eo,
qui ob aes alienum alteri addicitur, donec solvat.
Liv. 6, 20. Quorum bona venire, quos duci ad-
dictos prohibuisset. V. ADDICTUS. ¶ Translate
est adducere, inducere, allicere. *Cic. Tusc.* 2, 18.
Me ad credendum tua ducit oratio. ¶ *Duci* est
impelli, moveri, trahi, *Nep. Cim.* 1. Non magis
amore, quam more duci. et *Alc.* 5. Duci caritate
patriae. *Id. Dion.* 3. falsa suspicione. *Id. Att.* 12.
studio philosophiae. *Cic. Or.* 32. laude eloquen-
tiae. *Id. Off.* 1, 41. errore. *Id. Tusc.* 5, 3. quae-
stu et lucro. *Id. Rosc. Am.* 41. Litteris eorum et
urbanitate Chrysogonus ducitur, ut, etc. [*Etiam
active: *Hor. Sat.* 2, 2, 35. ducit te species, video.
Sil. 15, 461. ille — ut cantu, ducebat corda Sena-
tus. Cf. de hac significatione *Bentl.* ad *Hor. Sat.*
1, 2, 88. Plerumque inest notio fraudis et astu-
tiae, qua aliquis ad damnum illicitur.] ¶ Fre-
quentissime significat putare, existimare, habere,
qua notione *Fest.* vult esse a δοκῶ, puto. *Cic. Fin.*
3, 3. Nihil praeter virtutem in bonis ducere. *Id.
Fam.* 1, 6. Quae ne tu quidem unquam timenda
duxisti. et *ib.* 4, 7. Quae non aliena esse ducerem
a dignitate tua. [*Cf. *Matth.* ad *Cic. Manil.* §. 17.]
Id. Verr. 2, 5, 25. et *Caes. B. G.* 6, 31. Ducere
aliquem in numero hostium. *Cic. Fin.* 2, 8. Parvi
aliquid ducere. *Id. Verr.* 2, 2, 41. Cum docuis-
sem, hanc damnationem duci non oportere. Et
ib. 16. Pro nihilo ducere. [*Liv.* 21, 41. tute-
lae nostrae duximus, i. e. ad tutelam nostram per-
tinere existimavimus.] *Sall. Cat.* 12. Innocentia
pro malevolentia duci coepit. *Auct.* ad *Her.* 4, 20.
Neminem prae se ducit hominem. *Liv.* 8, 31. Du-
cere se magistrum equitum. *Nep. Ages.* 3. *extr.*
Ut omnium opinione victor duceretur. *Cic. Fl.* 27.
Si quis despicatui ducitur. *Virg. A.* 6, 690. Sic
equidem ducebam animo rebarque futurum. *Plin.*
31, 6, 31. Plerique in gloria ducunt, plurimis ho-
ris perpeti calorem earum. ¶ Ducere se esse pro
aliquo, *Plauti* modus loquendi est, *Capt.* 2, 3, 76,
et *Stich.* 4, 1, 65., *h. e.* gerere se pro aliquo etc.
¶ Ducere laudi, laudi dare, laude dignum putare.
Nep. praef. Laudi in Graecia ducitur adolescentu-
lis etc. *Ter. Ad. prol.* 5. Laudin' an vitio duci id
factum oporteat. ¶ *Ducere rationes* et *ducere* ab-
solute, est i. q. supputare. *Lucil.* ap. *Non.* 4, 130.
Age nunc summam ducat sui aeris simul atque
alieni. *Gell.* 1, 20. Sicuti fit, cum ter terna du-
cuntur. *Cic. Att.* 6, 1. *a med.* Diem statuo satis
laxam, quam ante si solverint, dico, me cente-
simas ducturum; si non solverint, ex pactione, *h.
e.* computaturum. ¶ *Ducere peraeque.* V. PER-
AEQUE. ¶ Translate. *Cic.* ad *Pompej. post ep.*
11. *l.* 8. *Att. ad f.* Cum pacis conditiones ad te
afferri viderem, duxi meam rationem, quam tibi
facile me probaturum arbitrabar. *Id. Fam.* 7, 3.
Malui famae cedere, quam salutis meae rationem

ducere, *h. e.* habere. *Id. Sext.* 10. Officii rationem in omni vita, non commodi esse ducendam. [*Suet. Aug.* 42. rationem ducere alicujus. Al. male *deducere.*] ¶ *Ducere dictis* est irretire aut fallere. *Ter. Andr.* 4, 1, 20. Etiam nunc me ducere istis dictis postulas? *Id. Ph.* 3, 2, 15. Ut phaleratis dictis ducas me. [*Adde *Pl. Capt.* 4, 2, 7. hic ille est senex ductus, cui verba data sunt.] *Prop.* 2, 13, 57. Mentiri noctem: promissis ducere amantem. ¶ Pro adducere, afferre, conciliare. *Tibull.* 1, 1, 65. Nam neque tum plumae nec stragula picta soporem Nec sonitus placidae ducere possit aquae. ¶ [*Quint.* 9, 40, 140. praecipit: sublimia ingredi, lenia duci, acria currere, delicata fluere debere. Interpretatur hoc *Ernest. techn. lat.* p. 137. sq. ita: lenia, inquit, ducuntur tum, quum verbis maxime iis utimur, quae numerum ex longis brevibusque pedibus mixtum habent. Cujus interpretationis uberiorem expositionem V. apud ipsum.] ¶ In imperativo habet *duc*, ut dico *dic*, facio *fac*. Sed ἀρχαϊκῶς etiam *duce* dictum est a *Pl. Epid.* 3, 3, 18. Duce istam intro mulierem. Adde *Most.* 1, 4, 11. etc. ¶ *Duxti* pro *duxisti* syncope. *Varr.* ap. *Non.* 4, 130., *Catull.* 91, 9. et *Prop.* 1, 3, 27. ¶ [*Permutantur *ducere* et *dicere*, quod pro illo saepe a librariis substitutum est. V. multos locos a *Drak.* excitatos ad *Liv.* 38, 43, 1. et ex aliis scriptoribus ad *Sil.* 12, 221. coll. *Goer.* ad *Cic. Fin.* 2, 13, 41. — et *discere*, cf. *Bentl.* ad *Hor. Od.* 3, 3, 34.]

DUCTĀBĬLĬTAS, atis, f. animi imbecillitas, qua quis se facile circumduci et ductari sinit. *Accius* ap. *Non.* 2, 626. Eo plectuntur poetae, quam suo vitio, saepius ductabilitate vestra aut perperitudine.

DUCTĀRĬĒ, adv. ductando, cunctando, remisse, et dicis causa agendo. *Pl. fragm.* ap. *Fest.* in *Navus.* Nave agere oportet quod agas, non ductarie. Al. exponunt, nave et remis, non fune trahendo. Al. leg. *ductarier.*

DUCTĀRĬUS, a, um, adj. idem ac ductilis, ut Ductarius funis, qui per orbiculos trochleae trajicitur, et inde ad ergatam. *Vitr.* 10, 2, 3 et 5.

DUCTĬLIS, e, adj. ἐλατὸς, qui facile duci atque extendi potest. *Plin.* 34, 8, 20. Aes regulare obsequitur malleis, ab aliis ductile appellatum. ¶ Ductile flumen aquae riguae, ap. *Mart.* 12, 31. est rivus a flumine derivatus ad irrigandos hortos. ¶ Ductilem scenam *Serv.* ad *G.* 3, 24. vocat, cum tractis tabulatis hac atque illac, species picturae nudabatur interior.

DUCTĬM, adv. ducendo. *Colum.* 4, 25. Major pars operis in vinea ductim potius, quam caesim facienda est, *h. e.* ductu falcis, non ictu, ut mox ipsemet exponit. *Pl. Curc.* 1, 2, 12. Invergere in me liquores tuos sino ductim, *h. e.* ἀπνευστὶ, non respirando: quod aviditatem bibendi notat et copiam. Alii exponunt cum mora, et paulatim, ut diuturnior sit voluptas.

DUCTĬO, onis, f. ducendi actio. *Vitr.* 10, 19. Ductiones et reductiones. *Id.* 1, 1. Aquarum ductiones, *h. e.* deductiones, derivationes. *Cels.* 4, 24. *extr.* et 2, 12. Alvi ductio, *h. e.* subductio. *Ulp. Dig.* 43, 29, 3. Hoc interdictum pertinet ad ductionem, ut ducere quis possit eos, in quos habet jus ductionis, *h. e.* redigendi in suam potestatem.

DUCTĬTO, as, avi, atum, a. 1. frequentat. a *duco*. *Pl. Rud.* 2, 7, 26. Venales illic ductitavit, quisquis est, *h. e.* mangonis artem exercuit. *Id. Poen.* 1, 2, 60. Quasi bella sit, quasi eampse reges ductitent, *h. e.* uxorem ducant, vel ducere cupiant. *Id. Ep.* 3, 2, 15. At ego follitim ductitabo, *h. e.* ductabo, fallam, folle argenti fraudabo.

DUCTO, as, avi, atum, a. 1. per syncopen a *ductito* factum, est saepe duco, vel huc illuc duco. *Pl. Most.* 3, 2, 157. Istum, puer, circumduce hasce aedes, et conclavia, nam egomet ductarem, nisi, etc. *Ter. Ad.* 4, 7, 34. Tu inter eas restim ductans saltabis. V. RESTIS. *Id. Ph.* 3, 2, 15. et *Pl. Poen.* 4, 2, 46. Ductare amicam, *h. e.* ducere, et secum habere. *Pl. Pers.* 4, 4, 85. Omne pro nihilo esse ducto, quod fuit, *h. e.* deridere, ducendo os et distorquendo. *Id. Capt.* 3, 4, 109. et 3, 5, 97. Ductare quem dolis, *h. e.* decipere, fallere. ¶ *Ductare exercitum*, h. e. praeesse, ducem esse, dixere *Sall. Cat.* 11, 17 et 19. et *Jug.* 42 et 73. et *Tac. H.* 2, 100., de qua loquendi ratione ita *Quint.* 8, 3, 44. Vel hoc vitium sit, quod κακόφατον [*imo κακέμφατον, i. e. ubi κακόν τι ἐμφαίνεται] vocatur: sive mala consuetudine in obscoenum intellectum sermo detortus est, ut *ductare exercitus*, et *patrare bellum*, apud Sallustium dicta sancte et antique, ridentur a nobis, si Diis placet: quam culpam non scribentium quidem judico, sed legentium, etc. Haec *Quint.* Et quidem in altera phrasi cacophatum facile deprehenditur, si v. *bellum* de pusione intelligas: at in priore non satis patet, nisi dicas *ductare* ideo in obscenis habitum esse, quia frequenter dicebant *ductare amicam, scortum*, ut est ap. *Pl. Asin.* 1, 3, 12. et 5, 2, 13. et *Ter. Ph.* 3, 2, 15., vel si respiciatur ad locum *Juven.* 6, 237. Sunt qui putent latere obscenum in voc. *exercitum*, quasi notari possit ὁ κίναιδος ἐν τοῖς παιδικοῖς exercitatus: vel ut sit supinum verbi *exerceo*: unde *exercere scortum* dixit *Pl. Amph.* 1, 1, 132.

DUCTOR, oris, m. ἡγεμὼν, στρατηγὸς, qui praeest exercitui, dux belli, qui ordines in militia ducit. *Cic. Tusc.* 1, 37. Non modo ductores nostri, sed universi exercitus ad non dubiam mortem concurrere. *Virg. A.* 6, 334. Ductor classis. *Id. G.* 4, 88. Ductores apum. *Stat. Silv.* 3, 5. *extr.* Tibris ductor aquarum. ¶ *Ductor ferreus insularis* ap. *Auctor. Priap.* 33. est qui ferrum ducit, et elaborat in insulis, ubi metalla ferraria sunt, v. g. in Ilva insula maris Tyrrheni, ad quam fortasse *Auctor* iste respicit. ¶ [*Permutantur *ductor* et *doctor*. V. *Bentl.* ad *Hor. Od.* 4, 6, 25. — et *victor*, *Drak.* ad *Sil.* 9, 199.]

DUCTUS, a, um, part. a *duco*, tractus, actus. *Cic. N. D.* 2, 55. Succus is, quo alimur, permanat ad jecur per quasdam a medio intestino usque ad portas jecoris ductas et directas vias. *Val. Fl.* 6, 125. Magnanimis mos ductus avis, haud segnia mortis Jura pati. *Cic. Tusc.* 1, 29. *extr.* Libera contumacia, a magnitudine animi ducta, non a superbia. *Id. Brut.* 60. Sermo ductus e percunctatione filii. *Tac. A.* 6, 2. Ex queis triginta sorte ducti. *Pl. Capt.* 4, 2, 7. Hic ille est senex ductus, cui verba data sunt, *h. e.* deceptus. Al. leg. *doctus*. *Cic. Brut.* 51. Benevolentia ductus. *Ov. Met.* 3, 257. Domus ab Agenore ducta, i. e. deducta. *Virg. A.* 12, 378. et auxilium ducto mucrone petebat. [*Liv.* 29, 32. cicatrix ducta, i. de vulnere quod vixdum coire coepit.]

DUCTUS, us, m. ἀγωγὴ, ἡγεμονία, ductio. *Cic. Leg.* 2, 1. Ductus aquarum, quos isti nilos et euripos vocant. (*ductum* absolute pro *aquaeductu* saepissime usurpat *Frontin. Aquaed.*) *Id. Fin.* 5, 17. Qui ductus oris, qui vultus in quoque sit. *Quint.* 1, 1. *a med.* et *Plin.* 8, 3, 3. Ductus litterarum. *Lucr.* 4, 427. Porticus aequali quamvis est denique ductu, aequali parietum et columnarum distantia. *Plin.* 37, 12, 74. Purgatam puramque glebam artificum ingenio varie distribui in venas ductusque macularum. ¶ Saepe dicitur de gubernatione, praesertim exercitus. *Cic. Fam.* 3, 11. *a med.* Omnes vires civitatis se ad Pompeji ductum applicaverunt. *Id. Manil.* 21. Pompejus rem optime suo ductu gessit. *Id. Har. resp.* 2. Qui ductu suo et imperio supplicia a sociorum moenibus prohibere non potuerunt. *Vell.* 2, 78. Virtute et ductu Ventidii. *Hirt. B. Alex.* 43. Res secundas ductu ausuque suo gesserat. *Pl. Amph.* 1, 1, 41. Gessit rempubl. ductu, imperio, auspicio suo. *Curt.* 6, 3. Quorum alia ductu meo, alia imperio auspicioque perdomui. V. AUSPICIUM. *Vell.* 2, 115. Non jam ductu, sed manibus atque armis ipsius Caesaris, *h. e.* non jam praesentia et consilio solum, sed opera, labore, virtute pugnandi. ¶ Translate. *Quint.* 4, 2. *circa med.* Est quidam etiam ductus rei credibilis, qualis in comoediis, et in mimis, *h. e.* connexio apta rerum, quarum una aliam consequitur, eique cohaeret. [*Pluribus de h. l. agit *Ernest. techn. lat.* p. 138. seq. comparans Gr. συνάφεια. *Spald.* explicat per Francogall. v. *conduite*, nos *Verlauf*. *Ernest.* porro haec addit: „In sententia autem vel enunciatione singulari *ductus* ap. *Quint.* 9, 4, 30. dicitur certa quaedam verborum collocatio et compositio, a certo dicentis consilio pendens, quos et *elocutionum tractus* appellat 4, 2, 118." *Spald.* vero, ego, inquit, nihil aliud agnosco, nisi περίοδον, circumductionem orationis. — „Porro apud *Cur. Fortunat. in Rhet. Schol.* p. 41. *Pith.* vocatur *ductus* veluti methodus causae agendae, vel ipsa causae indoles et ratio, quae aptam sibi tractationem desiderat. Itaque quinque genera ductus commemorat, subtilem, simplicem, figuratum, obliquum, mixtum etc."] ¶ Pertinet apte ad caedentes, secantesque. *Senec. ep.* 47. Alius pretiosas aves scindit, pectus et clunes, certis ductibus circumferens eruditam manum, in frusta excutit. *Colum.* 4, 25. *extr.* Utilior putatio est, quae ductu falcis, non ictu conficitur. ¶ Eleganter de dracone aureum vellus custodiente, *Val. Fl.* 167. Qui nemus omne suum, quique aurea (respicè porro) Vellera tot spiris circum, tot ductibus implet.

DŬDUM, adv. πάλαι, nuper, jam, antea. Volunt esse a *diu* pro *die*, et *dum*. [* *die* quid sibi velit, non intelligo. Recte autem censent ortum esse ex *diu dum*. De vi v. *dum* V. h. voc.] Dicitur autem de exiguo tempore praeterito, sed incerto (ut *Donat.* docet ad *Ter. Andr.* 3, 4, 3.). *Cic. Att.* 11, 24. Quae dudum ad me, et quae etiam ante bis ad Tulliam de me scripsisti, ea sentio esse vera. *Id. Or.* 2, 65. Dixi dudum, materiam aliam esse joci, aliam severitatis. *Ter. Andr.* 5, 1, 5. Oro, Chreme, ut beneficium verbis initum dudum, nunc re comprobes. *Pl. Amph.* 2, 2, 50. Quid tu me deridiculi gratia sic salutas, atque appellas quasi dudum non videris? ¶ Item de tempore praeterito paulo longiore. *Ter. Andr.* 3, 4, 3. Dudum nonnihil veritus sum, Dave, abs te, ne faceres idem, quod vulgus servorum solet, dolis ut me deluderes. *Cic. Fam.* 4, 5. Dudum enim circumrodo, quod devorandum est. *Pl. Pers.* 4, 3, 28. *To.* E Persia ad me allatae sunt modo istae. *Do.* quando? *To.* haud dudum. *Id. Poen.* 1, 2, 105. Non dudum ante lucem. ¶ Quam dudum? *Pl. Stich.* 2, 1, 38. Vide, quam dudum hic adsto et pulto! *Ter. Eun.* 4, 4, 29. *Do.* Venit Chaerea. *Ph.* fraterne? *Do.* ita. *Ph.* quando? *Do.* hodie. *Ph.* quam dudum? *Do.* modo. *Id. Andr.* 5, 2, 9. Modo introii. *Si.* quasi ego, quam dudum, te rogem. Et omissa interrogatione. *Cic. Att.* 14, 12. *sub f.* Quam dudum nihil habeo, quod ad te scribam: scribo tamen. Al. *quamquam dudum* leg. ¶ *Jamdudum* et *jam dudum* longius spatium designat, quam *dudum*, et certius: semper tamen de non longo tempore dicitur: et significat rem jam esse inceptam ac nondum desitam. *Cic. Cluent.* 23. Vocat me alio jamdudum tacita vestra exspectatio. *Id. Amic.* 22. Ea, quam jamdudum tractamus, stabilitas amicitiae. *Pl. Trin.* 4, 3, 3. Jamdudum factum est, cum abiisti domo. *Prisc.* 15. p. 1018. adverbium *dudum* refert inter ea, quae diversorum temporum sunt, ut *olim, quondam*. Itaque de praesenti etiam tempore dicitur, ut in illo *Virg. A.* 2, 103. jamdudum sumite poenas. Aut quod *Serv.* exponit, modo, vel quamprimum. [*Cf. *Id. G.* 1, 213.] Sic *Ov. A. Am.* 1, 317. ingenti jamdudum de grege duci Jussit. Et 2, 457. Candida jamdudum cingantur colla lacertis. *Val. Fl.* 6, 456. visa jamdudum prosilit altis Diva toris. Adde *Senec. Med.* 191. ¶ Et de futuro pro *mox* *Stat. Th.* 6, 855. *de cupressu.* urgentes cervicem inclinat in Austros, Vix sese radice tenens, terraeque propinquat, Jamdudum aetherias eadem reditura sub auras.

DŬELLĂ, ae, f. pars tertia est unciae, et duas sextulas continet: unde nomen. *Rhem. Fann. de ponderib. et mensur.* 23. Sextula cum dupla est veteres dixere duellam.

DŬELLĀTOR, oris, m. idem ac bellator: a *duellum*, bellum. *Pl. Capt. prol.* 68. Domi duellique duellatores optimi.

DŬELLĬCUS, a, um, adj. bellicus. *Lucr.* 2, 660. Equorum duellica proles. *Pl. Epid.* 3, 4, 14. Quem memorant arte duellica divitias magnas indeptum.

DŬELLIS, is, m. hostis apud veteres. *Arnob.* 1, p. 10. Cur duelles cum pereunt, laevum augurium non sum?

*DUELLĬUM, i, n. τυραννὶς *Vet. Gloss. B. A.*

*DUELLO, as, μάχομαι *Vet. Gloss. B. A.*

DŬELLŌNĂ, ae, f. Bellona. *Varr. L. L.* 4, 10. et *ib.* 6, 3.

DŬELLUM, i, n. πόλεμος, idem ac bellum. Veteres enim *du* ponebant pro *b*. Sic legitur *duonum* pro *bonum*, et *duis* pro *bis*, ut ait *Cic. Or.* 45. V. etiam *Quint.* 1, 4. Hinc *Hor. Ep.* 1, 2, 7. Graecia barbariae lento collisa duello. *Id. Od.* 1, 14, 18. Et cadum Marsi memorem duelli. *Cic. Leg.* 2, 18. Aes atque ferrum duelli instrumenta. *Pl. Asin.* 3, 2, 13. Quae domi duellique fecisti. *Hor. Od.* 4, 15, 8. Vacuus duellis Janus. Adde *Liv.* 36, 2., ubi al. leg. *bellum*: et 22, 10. ex veteri formula rogationis. ¶ Pro *praelio*, *Hor. Ep.* 2, 2, 97. Caedimur et totidem plagis consumimus hostem Lento Samnites ad lumina prima duello. ¶ *Duellum* pro *duellorum*. *Enn.* in *fragm. collect. a P. Merula.* Horrida Romuleum certamina pango duellum.

†DŬELLUS, a, um, adj. idem quod bellus, apud veteres, ea ratione, qua dictum est in v. praec. *Titin.* ap. *Non.* 3, 117., item *Quint.* 1, 4, 15., sed utrobique alii aliter leg. [*Scil. *Duellios.* V. *Spald.*] Addunt quidam verba haec *Naevii*: Facies virginis duellae.

DŬICENSUS, census seu census cum altero, *h. e.* cum filio; a duis, bis. *Festus.*

DŬIDENS, hostia bidens. *Fest.*

*DUIGAE, arum, pro Bigae, arum. *Varr. L. L.* 7, 30. *B. A.*

*DUILIS, i. e. bilis, χολή *Gloss. Fornerii*, ap. *Gesnerum. B. A.*

*DUILLĬUS vel Duilius, i, m. nomen ducis Romani, qui primus Poenos praelio navali vicit, quam ob causam ei columna posita est rostrata, peculiari libello exposita a *P. Ciacconio*. Subjectus is est *Floro* v. g. *Graeviano*. V. etiam *Drak.* ad *Sil.* 6, 663. seq. De Duilio *Liv. epit.* 17. *Cic. Senect.* 13. *extr.* *Id. Or.* 45. *med.* *Id. pro Planc.* 25. *init.* *Sil.* 6, 665. *Hieron. adv. Jovian.* 1. ¶ In ll. cc. *Cic. Orat.* et *pro Planc.* legitur *Duillius*, geminata *l*, in ed. *Ern.* ¶ Reperitur et *Duellius* et *Duelius*, Δουέλλιος, Δουέλιος. V. *Maium* ad *Cic. Rep.* 1. [*et *Spald.* ad *Quint.* loco sub DUELLUS laud.] *B. A.*

DUIM, is, it. V. DO, as *sub f.*

*DUINI Veteres pro bini. *Varr. L. L.* 7, 30. Et sicut est ab uno Uni, a tribus Trini, a quatuor Quatrini, sic a duobus Duini, non Bini dicerentur: nec non ut quadrigae, trigae, sic potius, Duigae quam Bigae. *B. A.*

DUIS, bis, apud veteres. *Festus.*

DŪĬTAE, arum, m. plur. haeretici Marcionis sectores, qui duos Deos esse docuerunt, bonorum ctorem alterum, alterum malorum. *Prud. praef. mar.* 37. Docet Duitas discrepare a spiritu.

DŪĬTAS, atis, f. numerus duorum. *Labeo* apud *bolen. Dig.* 50, 16, 242. Viduam sic dictam esse putat, quasi vecors, vesanus, qui sine corde, t sanitate est: similiter viduam esse dictam sine itate. Cave usurpaveris.

DŪĬTOR, dator, vetus imperativum a *duo, is,* o *do*, de quo V. DO *sub f.* In *XII. Tab.* apud *lin.* 21, 3, 5. Qui coronam parit ipse, virtutis go duitor ei. Al. aliter leg.

DULCACĬDUS, a, um, adj. γλυκύπικρος, mixtum quendam saporem habens ex dulci, et acido. *ren. Sammon. de Med.* 11, 151. Crudaque dulcado miscebis rapa liquori. Adde *ib.* 32, 607.

*DULCAMĀRUS, a, um, adj. fictum ex γλυκύπικρος. Sic *Melissus Dulcamaram aquam* dixit *Laimas.* Sic de amore utrumque nomen jungit *Pl. ist.* 1, 1, 71. *Ps.* 1, 1, 61. et 2, 4, 1. et *Truc.* 3, 25. *B. A.*

DULCĀTOR, oris, m. qui dulcat. *Paulin. Non. carm.* 23, 237. dulcator fontis amari.

DULCĀTUS, a, um, part. a *dulco*, dulcis faus. *Sidon. carm.* 2, 105. Ferunt exorto flumina elle Dulcatis cunctata vadis.

DULCĔ, adv. γλυκερῶς, dulciter, et translate cunde, suaviter. *Cic. Brut.* 19. *extr.* Historia ripta dulcissime. *Stat. Th.* 4, 274. Dulce ruens, viridique genas spectabilis aevo. *Id. Silv.* 3, 8. Dulce nitentes comae. *Prop.* 1, 2, 14. Et olucres nulla dulcius arte canant. *Hor. Od.* 1, 2, 23. Dulce ridens, dulce loquens. *Inscr.* ap. *lurat.* 1239, 10. M. Annaeus M. F. Esq. Longius Maccus vixit dulcissime cum suis.

DULCĒDO, edinis, f. γλυκύτης, sapor dulcis. *iv.* 5, 33. Dulcedo frugum. *Plin.* 14, 22, 28. ini. *Id.* 25, 6, 30. Radix amara cum quadam ulcedine. ℙ Transfertur ad quamcumque suavitatem et jucunditatem. *Cels.* 6, 6. Oculi magnam artem ad vitae simul et usum et dulcedinem conerunt. *Plin.* 8, 25, 37. Dulcedo scabendi. et *ib.* 7, 82. furandi. *Id.* 29, 1, 8. sperandi pro se. *Brut.* ad *Cic.* inter *ep.* 1. *ad Brut.* 16. *ad f.* viveni. *Cic. Q. Fr.* 1, 2, 2. iracundiae. *Matius* ad *ic. Fam.* 11, 28. Honoris et pecuniae dulcedine api. *Cic. Arch.* 10. Dulcedine gloriae commoveri. *lin. ep.* 2, 5. *extr.* Dulcedo loquendi cum aliquo. *ell.* 9, 9. Verba non translatitia, sed nativae ujusdam dulcedinis. *Liv.* 2, 42. Dulcedo agrariae legis. *Auct. ad Her.* 4, 21. avium. *Cic. Or.* 40. orationis. *Ov. Pont.* 1, 2, 119. linguae. *Id. Met.* 1, 709. vocis. *Cic. Leg.* 2, 15. Dulcedine *cantus*) et corruptela depravati mores. *Id. Fin.* 34. Sensus omnes dulcedine quasi perfusi. *Liv.* 13. Dulcedo invasit plebejos creandi [*i. e. cupiditas, ut 6, 41.]. ℙ De scabie vel prurigine, uia scalpendo dulcedinem quandam experimur. *Grat. Cyn.* 408. si deformis lacerum dulcedine corpus Persequitur scabies. Al. aliter leg. *Cic. Leg.* 17. *extr.* Blanditiis voluptatis corrupti, quae natura bona sunt, quia dulcedine hac et scabie carent, non cernimus satis. ℙ In plurali num. *Vitr. praef.* 7. Reges Attalici magnis philologiae dulcedinibus inducti.

DULCĔO, es, ui, n. 2. γλυκαίνομαι, dulcis fio, dulcesco. *Paulin. Nolan. carm.* 17, 23. unda misso Dulcuit ligno. ℙ Pro *dulceo* dixere *dulco*, ut pro *ferveo fervo, strideo strido*, et alia: vel potius haec ipsa *dulceo, ferveo, strideo* in quibusdam personis ac temporibus usurparunt in tertia conjugatione. *Lucr.* 2, 473. Humor dulcit, ubi per terras crebrius idem Percolatur. *Est qui legat* dulcis: *item qui* dulcet.

DULCESCO, is, n. 3. γλυκαίνομαι, dulcis fio. *Cic. Senect.* 15. Primo est peracerba gustui, deinde maturata dulcescit. *Plin.* 31, 7, 41. Omnis sal pluvia dulcescit. *Id.* 3, 18, 22. Dulcescens mare.

DULCĬĂ, orum, n. plur. placentae dulces. *Lamprid. Elag.* 27. Dulciarios, et lactarios tales habuit, ut quaecumque coqui de diversis edulibus exhibuissent, illi modo de dulciis, modo de lactariis exhiberent. et *ib.* 32. Alia de pomis, alia de dulciis, alia de opere lactario. Adde *Prud. Psych.* 429.

DULCĬĀRĬUS, ii, m. qui panes, et mellita concinnat edulia. *Lamprid. Elag.* 27. Dulciarios, et lactarios tales habuit, ut, etc. Adde *Trebell. Claud.* 14. et *Veg. Mil.* 1, 7. ℙ Revera adjectivum est, intelligitur *pistor*, vel *coquus*, vel *artifex* etc. *Mart.* 14, 222. *in lemmate* et *Appul. Met.* 10. p. 244, 30. Pistor dulciarius.

DULCĬCŬLUS, a, um, adj. diminut. dulcis. *Cic. Tusc.* 3, 19. Demus scutellam dulciculae potionis. ℙ In blanditiis amantum. *Pl. Poen.* 1, 2, 177. Dulciculus caseus.

DULCĬFER, a, um, adj. dulcis. *Pl. Ps.* 5, 1, 18. Cantharum dulciferum propinare. *Enn.* ap. *Charis.* 1. p. 103. Dulciferae fici.

[DULCĬFLŬUS, a, um, adj. dulciter et suaviter fluens. *Dracont. Hexaem.* 49. Pars dat dulcifluis undantis fontibus agri. *F.*]

DULCĬLŎQUUS, a, um, adj. ἡδυεπής, dulcia loquens. *Auson. Idyll.* 20, 4. Dulciloquos calamos Euterpe flatibus urget. *Sidon. ep.* 8, 11. *ante med.* Dulciloqua ars Orphei.

DULCĬMŎDUS, a, um, adj. dulcisonus. *Prud. Psych.* 664. resultant Mystica dulcimodis Virtutum carmina psalmis.

DULCĬNERVIS, e, adj. ut Dulcinervis arcus, apud *Capell.* 9. p. 310.

DULCĬŎLĂ, orum, m. plur. diminut. a *dulcia*, crustula, parvae placentae. *Appul. Met.* 4. p. 115, 12. Mellitis dulciolis ventrem saginare.

DULCĬŎRĔLŎQUUS, a, um, adj. qui dulci ore loquitur. Ita *Naev.* Nestorem dixit apud *Gell.* 19, 7.

DULCIS, e, adj. γλυκύς, γλυκερός, suavis: ab antiquo *delicis*, quia delicit, *h. e.* allicit, delectat: vel potius a γλυκύς, facta metathesi litterarum et mutatione litterae γ in δ. V. CLUCIDATUM. *Cic. N. D.* 3, 13. Sentit igitur calida et frigida et dulcia et amara. *Ov. Met.* 13, 795. Matura dulcior uva. *Hirt. B. Alex.* 8. et 9. Aqua dulcis. *Plin.* 25, 9, 57. Herba gustu dulcis. *Id.* 18, 10, 20. *n.* 4. Dulcissimus panis. ℙ Transfertur ad omnia, quae quoquo modo jucunda et grata sunt. *Ov. Pont.* 2, 7, 69. Tempus in agrorum cultu consumere dulce est. *Id. Trist.* 5, 4, 29. o dulcior illo Melle, quod in ceris Attica ponit apis. *Id. Am.* 2, 19, 17. Blanditiae et dulcia verba. *Cic. Verr.* 2, 5, 63. Nomen dulce libertatis. *Claud. Cons. Prob.* et *Olybr.* 69. genas dulces flos juvenilis inumbrat, *h. e.* teneras, laeves. *Hor. Od.* 1, 1, 2. Dulce decus. *Id. ib.* 2, 13, 38. Dulcis sonus. *Cic. Att.* 15, 13. Dulcissima epistola. *Id. Off.* 1, 1. Orator parum vehemens, dulcis tamen. [*Orator vel in universum *scriptor* is dicitur, qui cum elocutionis naturali quadam gratia, venustate et candore, rerum etiam suavitatem quandam conjungit. Gr. appellant hanc virtutem γλυκύτητα et ἡδονήν. V. *Ernest. techn. lat.* p. 139.] *Id. Brut.* 21. Oratione Laelii nihil est dulcius. *Vell.* 1, 17. Dulces facetiae. *Cic. Leg.* 3, 11. Optime et dulcissime frater. *Mart. Spectac.* 20. Non potuit melius litem finire jocosam. O dulce invicti principis ingenium! *Hor. Ep.* 2, 40. Dulces liberi. *Id. Od.* 1, 37, 11. Dulcis fortuna. *Nep. Att.* 18. Quibus libris nihil potest esse dulcius iis, qui etc, *h. e.* nihil lectu et cognitu jucundius et delectabilius. *Gell.* 16, 3. Homo fandi dulcissimus. [*Dulcem* vocem *Quint.* 11, 3, 40. ad ornatam pronuntiationem refert. Omnino ea, quae cum suavitate quadam ad aures accidit easque demulcet. V. *Ernest. l. l.*] ℙ Pro comi et facili. *Cic. Fam.* 3, 8. *ad f.* Me esse acerbum sibi, ut sim dulcis mihi. *Pl. Ps.* 1, 1, 61. Dulce amarumque una nunc misces mihi, γλυκύπικρον. ℙ Cum accusat. Graeca ratione. *Senec. Hipp.* 302. Dulcior vocem moriente cycno. ℙ Substantive. *Ov. Met.* 5, 449. lymphamque roganti Dulce dedit, tosta quod coxerat ante polenta. V. COCETUM. *Pl. Ps.* 2, 4, 50. Si opus siet, ut dulce promat indidem, ecquid habet?

DULCĬSŎNUS, a, um, adj. γλυκύφωνος, dulce sonans. *Sidon. carm.* 6, 5. Dulcisonum quatitur fidibus dum pectine murmur.

DULCĬTAS, atis, f. idem ac dulcedo. *Accius* ap. *Non.* 2, 215. Dulcitas conspirantis animae. *Appul. de Mundo* p. 74, 34. fici.

DULCĬTER, adv. idem ac dulce. *Cic. Fin.* 2, 6. Quae sensus dulciter ac jucunde movet. *Quint.* 4, 2. *ante med.* Invidiose, graviter, dulciter, urbane dicere.

DULCĬTŪDO, inis, f. idem ac dulcedo. *Cic. Or.* 3, 25. Quique dulcitudine praeter ceteros sensus commovetur. *Ulp. Dig.* 42, 9, 10. *circa med.* Dulcitudo usurarum. *Inscr.* ap. *Grut.* 752, 3. M. Aemilius M. F. Januarius Catiliae Marcianae conjugi incomparabili, cum qua vixit annis XIII. cum magna dulcitudine. Adde aliam apud *Fabrett.* p. 250. *n.* 4.

*DULCĬUM, i, n. mali genus, casu recto, laudat *D. A. G. Cramer* ad *Vet. Schol.* in *Juven. sat.* 3. *v.* 188. Dulcium malum, quod stomachum indigestum praestat. Alii aliter intelligunt. *B. A.*

DULCO, as, a. 1. γλυκαίνω, dulce efficio. *Sidon. ep.* 5, 4. Offensae amaritudinem politis affatibus dulcare non desinant.

DULCOR, ōris, m. dulcedo. *Tert. adv. Marc.* 3, 5. Montes destillaturos dulcorem. [*Id. Carm. adv. Marc.* 1, 6. *Theod. Prisc. de Diaeta c.* 12. *B. A.*]

*DULCORARĬUS, i, m. *Sarisb.* 8, 13. *B. A.*

DULCORO, as, avi, a. 1. γλυκαίνω, dulcem reddo. *Hieron. ep.* 22. *n.* 9. Dulcoravit amaritudinem.

*DULGIBĪNI, orum, Δουλγούμνιοι, *Ptol.* populi Germaniae, Angrivariis et Chamavis finitimi. *Tac. G.* c. 34. ibique intpp. *B. A.*

DŪLĬCĒ, adv. δουλικῶς, serviliter. *Pl. Mil.* 2, 2, 58. Astitit dulice et comoedice. Alii minus recte leg. *dulce.*

DŪLĬCHĬUS, a, um, adj. Δουλίχιος, ad Dulichiam seu Dulichium pertinens, quae est insula maris Ionii, una Echinadum, in qua Ulysses habitavit regnavitque. *Plin.* 4, 12, 19., *Mela* 2, 7. *Ov. Trist.* 1, 5, 67. Nec mihi Dulichium domus est, Ithaceve, Sameve. *Prop.* 2, 11, 4. Nec sic errore exacto laetatus Ulysses, Cum tetigit carae litora Dulichiae. ℙ Saepe dicitur de rebus ad Ulyssem pertinentibus. *Virg. Ecl.* 6, 76. Dulichias vexasse rates. *Stat. Silv.* 5, 1, 58. Dulichii proci, *h. e.* Penelopes, cujus vir Ulysses. *Ov. Met.* 13, 425. Dulichiae traxere manus. Et 14, 226. Dulichius dux. *Id. Rem. Am.* 699. Dulichio more. *Sil.* 2, 603. Dulichia Zacynthus, *h. e.* in qua Ulysses regnavit. (V. *eund.* 1, 290.) *Id.* 1, 379. Dulichii nepotes, *h. e.* posteri cujusdam Murri patre Rutulo nati, matre Saguntina. Saguntos autem aucta dicitur a Zacynthiis, quorum rex fuit Ulysses.

*DULOPOLIS, is, f. Δουλόπολις, Cariae oppidum, dictum et Acanthus. *Plin.* 5, 28. p. 172. *B. A.*

[DŪLUS, i, m. δοῦλος, servus. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Mur.* 1624, 12. P. Aelius Dulus. *F.*]

DUM, μέχρι τοῦ, adv. temporis et modo pro *quando* [**indem*] ponitur. *Plin.* 7, 53, 54. Nullis evidentibus causis obiere, dum calceantur matutino, duo Caesares. ℙ Modo pro *donec. Ter. Eun.* 1, 2, 126. Exspectabo, dum venit. *Nep. Paus.* 3. Exspectandum, dum se res ipsa aperiret. *Liv.* 4, 21. Virginius, dum collegam consuleret, moratus. Adde *Lucan.* 5, 441. ℙ Modo pro *quamdiu. Cic. Leg.* 1, 1. Dum Latinae loquentur litterae, quercus huic loco non deerit. *Ter. Heaut.* 2, 2, 11. Dum moliuntur, dum comuntur (mulieres), annus est. [*Hoc significatu assumit *dum* plerumque imperf., si est i. q. *indem* fere cum praesenti construitur. V. quos in hanc rem laudat *Matth.* ad *Cic. Rosc. Am.* §. 91., sed adde *Walch.* ad *Tac. Agr.* p. 401. sq., qui paucis monet de falsa eorum opinione, qui cum *Heind.* ad *Hor. Sat.* 1, 5, 72. unquam componi negent *dum* cum imperf. et plusquamperf., ubi significet *indem.* Lege etiam *Voss.* ad *Virg. G.* 4, 559.] ℙ Est etiam conjunctio et significat *modo* vel *dummodo. Sall. Cat.* 5. Neque id quibus modis assequeretur, dum sibi regnum pararet, quicquam pensi habebat. [*Refer huc locos, ut *Ov. Met.* 10, 309. Tura ferat — Panchaia tellus, Dum ferat et myrrham. et *Quint.* 2, 12, 7. vocentur — dum tamen constet. Comparat haec *Spald.* ad *Eund.* 1, 12, 17.] ℙ Eleganter ei praeponitur alia particula *vix, tantisper. Ter. Heaut.* 1, 1, 54. Ego te meum dici tantisper volo, dum quod te dignum est, facies. *Liv.* 28, 14. Vix dum satis certa luce. *Cic. Att.* 9, 2. *ad f.* Vix dum epistolam tuam legeram, cum ad me Curtius venit. ℙ *Nihil dum*, nihil adhuc. *Liv.* 24, 20. Simulata lenitas nihil dum profuerat. ℙ *Necdum*, non adhuc. *Id.* 21, 6. Legatione decreta, necdum missa. ℙ *Nullus dum*, nullus adhuc. *Ascon. in argum. Milonianae ante med.* Cum mense Januario nulli dum neque consules neque praetores essent. *Liv.* 7, 33. *a med.* Atrox caedes circa signa, fuga ab nulla dum parte erat. Adde 3, 50. *in f.* et 29, 11. [*In omnibus hujusmodi constructionibus est *dum* i. q. nunc, sed ita nonnisi in enuntiationibus negativis reperitur, ut *Pl. Trin.* 5, 2, 1. neque esse quemquam hominum in terra dum arbitror. *Id. Mil.* 4, 2, 2. hoc quasi non videam neque esse hic etiamdum sciam.] ℙ *Dum ne*, dummodo ne. *Brut.* ad *Cic. Fam.* 11, 10. Interpellent me, quo minus honoratus sim, dum ne interpellent, quo minus respublica a me administrari possit. ℙ Eodem sensu *dum quidem ne* dixit *Pl. Aul.* 2, 2, 34. ℙ Aliquando verbis ipsis imperativi modi, quibusdam adverbiis et nominibus etiam adjungitur, vimque habet quandam excitandi. *Ter. Andr.* 1, 1, 1. Sosia, ades dum: paucis te volo. *Cic. Sull.* 26. Age dum, conferte nunc cum illius vita vitam P. Sullae. *Id. Att.* 14, 14. Itera dum eadem ista mihi. *Pl. Truc.* 2, 7, 67. Sine dum. *Id. Men.* 2, 2, 73. Tace dum. *Id. Cas.* 2, 6, 32. Mane dum. *Ter. Andr.* 3, 2, 39. Facito dum, eadem haec memineris. *Id. ib.* 2, 1, 24. Eho dum dic mihi. *Id. Ph.* 2, 2, 15. Cedo dum. ℙ *Qui dum* pro *cur* vehementius interrogat. *Pl. Amph.* 4, 2, 12., *Epid.* 2, 2, 114. et *Men.* 1, 2, 51. [*V. *Lindem.* l. l. Est i. q. quomodo tandem.] ℙ Aliquando redundat. *Pl. Trin.* 1, 2, 61. Primum dum omnium male dictitatur tibi. ℙ In illo *Catulli* 62, 45. Sic virgo dum innupta manet, dum cara suis est; *Quint.* 9, 3. *ante med.* priore loco *dum* ait significare, *quoad:* posteriore, *usque eo:* ita enim legit eum versum: alii posterius *dum* in *tum* male mutarunt. [*Agit de vi partic. *dum Lindemann.* ad *Pl. Capt.* 1, 2, 71. et uberius in prolusione, edita Zittaviae, a. 1824., in qua agit *de adverbio Latino.* V. ibi inde a pag. 15. Summam eorum, quae disputata sunt a V. D., paucis comprehensam subjiciam. Sunt autem haec: ut *tum* et *tunc* ad praeteritum, *num* et *nunc* ad praesens, ita *dum* et *donec* (= *dunc* francog. *donc*, Ital. *dunque*) ad futurum tempus pertinent, habuitque *dum* proprie vim monstrativam, quod inde intelligitur, quod, si encliticum est, hodieque significat *usque ad hoc vel illud tempus.* Eadem futuri temporis monstrati notio videtur inesse enclitico *dum*, si ad verba adhaeret exhortantia, ut *agedum*

etc., quo sensu respondet Gr. δή, ut in ἄγε δή, ἰδοῦ δή etc. et nostro *dann*, quo voc. in nonnullis provinciis ita in his formulis (*komm dann*) utuntur, ut ad sensum sit i. q. *nur*, *doch*, (*komm nur*, *komm doch*). „Cum autem futurum tempus alio modo cogitare nequeamus, quam tanquam praesentis infinitam continuationem, factum est, ut dum semper continuationem temporis praesentis usque ad aliquod futurum momentum declaret, quod momentum quasi monstratur in fut. tempore partic. *dum*. Veluti: *dum hoc fit*, *h. e.* usque ad illud tempus futurum, ubi hoc accidet. Factum deinde usu est, ut cum tenor praesentis temporis respiceretur solus, voc. *dum* notaret etiam: per omne hoc tempus, quod nunc cogitatur praesens, ut *dum hoc fiebat*, i. e. per omne illud tempus, quod praesens tum erat.“ Discrimen autem inter *dum* et *donec* est idem quod inser ἕως et ἕωσγε, inter *tum* et *tunc*, *num* et *nunc*. Additum enim *ce* (*ke*) ut γε in ἔγωγε etc. vim habet restrictivam. Proprium tamen hoc habet *donec*, ut semper continuationem temporis ad certum aliquod futurum momentum significet; contra quod dum solam etiam continuationem temporis denotat. Haec hactenus.] ¶ *Nedum*, *usque dum* etc. V. suis locis.

[DŪMĀLIS, e, adj. dumis obsitus, dumosus. Translate. *Capell.* 4. p. 95. Verum femina dumalibus hirta sedis nescio quid vulgo inexplanabile loquebatur, *h. e.* hirtis comis praedita. *F.*]

*DUMANA, oppidum Aegypti superioris vel in Aegypti Aethiopiaeque confinio. *Plin.* 6, 29. *B. A.*

DŪMECTĂ, antiqui, quasi dumiceta, appellabant, quae nos dumeta. *Fest.*

DŪMESCO, is, n. dumis obducor. Agnoscitur tanquam Latinum a *Diomed.* 1. p. 335., sed nulla confirmatur auctoritate.

DŪMĒTUM, i, n. ἀκανθών, locus dumis obsitus, fruticetum. *Cic. Tusc.* 5, 23. Septum undique et vestitum vepribus et dumetis. *Hor. Od.* 3, 29, 22. Jam pastor umbras Rivumque fessus quaerit et horridi Dumeta Silvani. *Virg. G.* 1, 14. cui pinguia Caeae Tercentum nivei tondent dumeta juvenci. *Colum.* 1, 2. Nec absint greges quadrupedum culta et dumeta pascentium. ¶ Translate. *Cic. Acad.* 4, 35. Cum sit campus, in quo possit exsultare oratio, cur eam in tantas angustias et in Stoicorum dumeta compellimus. Adde *N. D.* 1, 24. *extr.*

[DŪMĔUS, a, um, adj. idem ac dumosus. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 353. *n.* 57. Caecilia Dumea. *F.*]

DUMĬĂ Tribus Romana, unde dicta sit, non constat. *Panvinio de civ. Rom.* videtur esse una ex iis, quae bello sociali antiquis tribubus additae fuerant. Ejus mentio nullibi habetur, praeterquam in tribus *Inscr.* ap. *Grut.* 772, 3., 920, 8. et 975, 11., at *ib.* pro *Dum.* legendum videtur *Lem.*, *h. e. Lemonia*, ut suspicatur *Thomas de Simeonibus* in *epist.* inter *Marm. Felsin. Malvasiae* p. 505.

DŪMĬCŎLĂ, ae, f. qui in dumis degit. *Avien. Perieg.* 895. Dumicolae Arieni.

DŪMMŎDO, adv. modo. *Cic. Off.* 3, 21. Dummodo potentiam consequantur. *Id. Or.* 3, 48. Dummodo ne continuum sit. *Id. Brut.* 82. Dummodo sit polita, dum urbana, dum elegans. *Prop.* 3, 15, 17. Dummodo purpureo spument mihi dolia musto. ¶ Dividitur etiam, interjecto verbo. *Val. Fl.* 5, 265. nec vulgi cura tyranno, Dum sua sit modo tuta salus.

*DUMNA, ae, insula Scotiae littoralis, prope Orcades. *Plin.* 4, 16. *B. A.*

*DUMNISSUS, i, oppidum Galliae Belgicae, in agro Treviorum. *Auson.* in *Mosella v.* 8. *Dumnus* audit *Tab. Peut. B. A.*

*DUMNONĬI, orum, populi Britanniae, ubi hodie *Devonshire*. *Anton. Itin. B. A.*

*DUMNOTŎNUS, i, locus Aquitaniae, in Medulorum regione. V. *Auson. Ep.* 4, 52. et *Ep.* 5, 13. et 29. ¶ Adjective, ut *Dumnotona domus* ap. *eund. Ep.* 7, 56. ¶ Scribitur et *Dumnotinus*. *B. A.*

DŪMŌSUS, a, um, adj. ἀκανθώδης, dumis obsitus, vepribus plenus. *Fest.* exponit, frondosus. *Virg. Ecl.* 1, 77. Dumosa rupes. *Ov. Met.* 10, 535. saxa. *Colum.* 4, 33. *extr.* Dumosi glareosique montes.

DUMTAXAT, adv. μόνον, solum, tantum. *Prisc.* 15. p. 1015. docet esse ab adverbio compositum et verbo: scilicet a *dum* et *taxo*, ut sit *dum taxetur hoc unum*, *h. e.* aestimetur, inquit *Voss.* in *Etym.* (*eigentlich zu sagen*, *streng genommen*, inde: *nur*, *bloss*). *Cic. Att.* 4, 3. *sub f.* Nos animo dumtaxat vigemus. *Caes. B. C.* 3, 40. Peditatu dumtaxat procul ad speciem utitur; equites in aciem mittit. *Ov. Trist.* 1, 8, 33. Quid, si dumtaxat Romae mihi cognitus esses? ¶ *Non dumtaxat* est non solum. *Paul. Dig.* 26, 7, 11. Cum tutor non rebus dumtaxat, sed etiam moribus pupilli praeponatur. *Liv.* 37, 53. Nec animum dumtaxat fidelem praestitit, sed omnibus interfuit bellis, quae gessistis. ¶ Pro utique aut certe quidem. *Cic. Att.* 5, 10. *ad f.* Valde me Athenae delectarunt; urbs dumtaxat et urbis ornamentum etc. ¶ Pro hactenus. *Id. Brut.* 82. Sin autem jejunitatem, dummodo polita sit, in Attico genere ponunt, hoc recte dumtaxat. ¶ Pro dummodo. *Senec. ep.* 58. *sub f.* Morbum morte non fugiam, dumtaxat sanabilem nec officientem animo. [*Hunc locum melius ad seq. §. retuleris. Nunquam enim *dumtaxat* est conjunctio.] ¶ Pro saltem aut ad minimum. *Cic. Or.* 1, 58. *ad f.* Cur ergo non iidem in jure civili satis instructi esse possumus, ad hoc dumtaxat, ne in nostra patria peregrini esse videamur? *Ulp. Dig.* 50, 16, 202. Cum in testamento scriptum esset, ut heres in funere dumtaxat aureos centum consumeret; non licet minus consumere: si amplius vellet, licet, neque ob eam rem contra testamentum facere videtur. [*Plura de hoc significatu congessit *B. Crus.* in *Clav. Suet.* s. h. v.] ¶ Reperitur et *duntaxat* per *n*: sed per *m* multo frequentius est in antiquis monumentis. In his etiam *dum taxat* divisum aliquando legitur, ut in tabula aenea apud *Grut.* 507. *a med.*

DŪMUS, i, m. βάτος, ἄκανθα, spinus, rubus, sentes, vepres. Proprie dici videtur de spino fruticante et silvescente. Volunt autem esse a δρυμὸς, silva querna: a quo per methathesin factum sit *durmus*, deinde *dusmus*, *dumus* denique. Sane *dusmoso in loco* pro *dumoso* dictum fuisse a *Liv. Andron. Festus* testatur. *Scheidius* ad *Lennepii Etymol. Ling. Gr.* derivandum putat a δέδυμαι praet. pass. verbi δύω, subeo; quo nempe subeunt animalia. *Cic. Tusc.* 5, 23. Animadverti columellam non multum e dumis exstantem. *Virg. G.* 3, 315. Horrentesque rubos, et amantes ardua dumos. *Id. A.* 8, 657. Galli per dumos aderant, arcemque tenebant. et *ib.* 11, 570. in dumis, interque horrentia lustra. et *ib.* 9, 381. Silva horrida dumis atque ilice nigra.

DŬŎ, ae, o, δύο, nomen numerale, quod in genit. et accusat. mascul. et neutr. est secundae declinationis *duorum*, *duos*: in dat. et ablat. in omni genere, tertiae *duobus*, *duabus*: quae exemplis confirmare supervacaneum est. ¶ In genit. mascul. et neutr. reperitur et *duum*, quod *Prisc.* 7. p. 744. docet in neutris dici differentiae causa: sed hoc verum non est. *Naevius* ap. *Charis.* 1. p. 101. Salvi et fortunati duo duum nostum patres. *Accius* ap. *Cic. Or.* 46. Video sepulcra duo (al. leg. *dua*: de quo mox) duorum corporum. *Id. ib.* Mulier una duum virum. ¶ Habet locum praesertim, quando aliud nomen numerale subjungitur. *Lentul.* ad *Coss. Fam.* 12, 15. *ante med.* Naves duum millium amphorum. ¶ Saepe etiam ap. *Plin.* legitur *duum cubitorum*, *duum pedum*, *denariorum*, *obolorum*, etc. ¶ In accus. plural. mascul. saepe *duo* pro *duos* dictum est. *Accius* ap. *Charis. l. c.* Martes duo. *Ter. Ad.* 5, 3, 23. Illos duo. Ita legit *Charis. ib.* Al. duos. *Cic.* ad *Caes. post ep.* 11, 9. *ad Att.* Vos duo delegi. Al. leg. *duos*. *Varr. R. R.* 1, 18. *a med.* Duo villicos. [*Cic. Rep.* 1, 10 et 13. Duo soles. *Id. ib.* 2, 19. Duo filios. *B. A.*] *Liv.* 35, 21. Duo pontes evertit. Al. leg. *duos*. Sed certae lectionis sunt, quae sequuntur: *Virg. A.* 11, 285. Si duo praeterea tales Idaea tulisset Terra viros. *Cic. Fam.* 7, 25. Praeter duo nos, loquitur isto modo nemo. *Hor. Sat.* 1, 17, 15. duo si discordia vexet inertes. In *Cenotaph. Pis. C. Caes. a med.* Duo viros creare. ¶ Graeci poetae pro δύο scribunt et δύω: unde ultima produci etiam potest. *Virg. Ecl.* 5, 66. en quatuor aras: Ecce duas tibi, Daphni, duoque altaria Phoebo. *Pier.* in antiq. aliquot codd. invenit etiam *duo altaria*: in aliis *duas*, *altaria*, h. e. duas aras tibi, et duas, quae sint altaria, Phoebo; nam majoribus Diis, et superis altaria debentur. *Servius.* Produxit etiam *Auson. ep.* 19, 13. Europamque, Asiamque, duo vel maxima terrae Membra. Qui produci posse negant, confugiunt in his ad caesuram. ¶ Etiam *dua* pro neutro *duo* olim usurpatum fuit. *Quint.* 1, 5. *Dua* et *tre* et *pondo* diversorum generum sunt barbarismi: at *duapondo*, et *trepondo* usque ad nostram aetatem ab omnibus dictum est, et recte dici, Messala confirmat. *Vitr.* 10, 17. Quae ballista duapondo saxum mittere debet. *Scribon. Comp.* 45. Spumae argenteae pondo dua. et *ib.* 245. Cerae P. dua bes.

[DŬŎCĔCĂCHRŎNUS, a, um, adj. qui duodecim tempora habet, idem ac duodecasemus. *Mar. Victorin.* p. 2485. Temporum vero incrementa a duobus ad duodecim procedunt, id est a disemo ad duodecasemum. et *mox*. Ut dictum est a disemo ad duodecasemum, seu a dichrono ad duodecachronum: σημεῖον autem veteres χρόνον, id est, tempus, non absurde dixerunt ex eo, quod signa quaedam accentuum, quae Graeci προσωδίας vocant, syllabis ad declaranda temporum spatia superponunt, unde tempora signa Graeci dixerunt.

[DŬŎDĔCAS, ădis, f. δυωδεκὰς, aliquid duodenarium numerum continens. *Tert. Praescript.* 49. Haec esse aeonum triacontada, quae sit in pleromate ex octoade, et decade, ac duodecade. *F.*]

[DŬŎDĔCĂSĒMUS, a, um, adj. V. DUODECACHRONUS. *F.*]

[DŬŎDĔCĂSYLLĂBUS, a, um, adj. qui duodecim syllabas continet. *Not. Tir.* p. 184. Duodecasyllabus. *F.*]

DŬŎDĔCEMVIR, ĭri, m. qui est in magistra[tu] duodecim virorum. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 720. 419. M. Aur*elio* Consio Quarto juniori, correcto Flaminiae et Piceni, promagistro iterum, duod[e]cemviro Anconitani et Fanestres clientes patron[o]. ¶ In eadem *Inscr.* ap. *Murat.* 1024, 1. legitur *du[o]decimviro*.

DŬŎDĔCENNIS, e, adj. δωδεκαετής, qui duod[e]cim annos habet. *Sulpic. Sever. Dial.* 1, 10. Pu[er] duodecennis. *Id. Dial.* 3, 2. Paterfamilias du[o]decennem ab utero mutam puellam Martino coep[it] offerre. ¶ Quaedam edd. habent *duodennis*, s[ed] *Hieron. de Prato* ex MSS. auctoritate mendosa[m] esse lectionem probat.

[DŬŎDĔCENNĬUM, ii, n. δωδεκαετηρὶς, spatiu[m] duodecim annorum. *Imppp. Honor.*, *Theodos.* [et] *Constantius Cod. Theod.* 2, 27, 1. §. 3. De ceter[o] sancimus, ut omnes deinceps cautiones intra du[o]decennium vim contestationis accipiant, quam d[e]bitor facta novatione promittat. *F.*]

DŬŎDĔCĬES, adv. δωδεκάκις. *Liv.* 38, 28. T[i]beris duodecies campum Martium, planaque Urbi[s] inundavit.

DŬŎDĔCIM, adv. δώδεκα. *Cic. Leg.* 2, 23. Di[]scebamus enim pueri duodecim, ut carmen neces[]sarium, *h. e.* duodecim Tabularum leges. *et paul[o] supra.* Qui post duodecim in Urbe sepulti sun[t]. ¶ In libris notis fere numeralibus scriptum legitu[r] XII. Intelliguntur autem leges Solonis Atheniensi[s] et aliarum Graeciae civitatum instituta, mores, e[t] jura, quae duodecim tabulis descripta Romani i[n] usum suum per decemviros transtulerunt: de qui[]bus V. *Liv.* 3, 31, 33, 34 et 37. et *Cic. Or.* 1, 4[4] et 45. Harum legum pauca nunc admodum frag[]menta restant. ¶ *Duodecim scripta* fuit appella[]tus lusus quidam apud veteres, de quo V. SCRI[]PTUM. ¶ [*Duodecem* scriptum in *Comment. Ant[]* in *Cic. Or. in Vatin.* ed. *A. Maio*, p. 122. ed. *Me[]diol. B. A.*]

DŬŎDĔCĬMŎ, adv. *Capitolin. Anton. Pius* 1. Natus est sub Domitiano duodecimo, et Corn. Do[]labella Coss.

DŬŎDĔCIMVIR. V. DUODECĔMVIR.

DŬŎDĔCĬMUS, a, um, adj. δωδέκατος, num[erus] ordinis, a duodecim. *Caes. B. G.* 2, 23. Duode[]cima legio. Et *ib.* 2. Duodecimo die.

DŬŎDĔMILLĔSĬMUS, a, um, adj. nongentesi[]mus nonagesimus octavus. *Procul. Dig.* 17, 2, 80. Ex duodemillesimis partibus socius. Alii leg. *duo[]millesimis*, quam vocem vide suo loco.

DŬŎDĒNĀRĬUS, a, um, adj. duodecim conti[]nens, a *duodenus*. *Varr. L. L.* 4, 4. Multa anti[]qui duodenario numero finiebant.

DŬŎDĒNI, ae, a, adj. num. distrib. a duodecim. *Caes. B. G.* 5, 14. Uxores habent deni duodenique inter se communes. ¶ Saepe accipitur pro duode[]cim, sine distributione. *Virg. G.* 1, 232. orbem Per duodena regit mundi sol aureus astra. *Caes. B. G.* 7, 36. Fossa duodenum pedum.

DŬŎDENNIS. V. DUODECENNIS.

DŬŎDĒNONGINTĀ, adj. indeclin. *Plin.* 3, 16, 20.

DŬŎDĔOCTŌGINTĀ, adj. indeclin. *Plin.* 3, 5, 9.

DŬŎDĒQUADRĀGĒNI, ae, a, adj. duodequadraginta. *Plin.* 36, 15, 24. *n.* 7. Duodequadragenum pedum columnae.

DŬŎDĒQUADRĀGĒSĬMUS, a, um, adj. trigesimus octavus. *Liv.* 1, 40. Duodequadragesimo ferme anno.

DŬŎDĒQUADRĀGINTĀ, adj. indeclin. triginta octo. *Cic. Tusc.* 5, 20., *Liv.* 35. 40.

DŬŎDĒQUINQUĀGĒNI, ae, a, adj. duodequinquaginta. *Plin.* 2, 8, 6. Signiferi ambitum peragit Venus trecentis et duodequinquagenis diebus.

DŬŎDĒQUINQUĀGĒSĬMUS, a, um, adj. quadragesimus octavus. *Cic. Brut.* 44. Anno duodequinquagesimo usus est. *Colum.* 9, 14. die.

DŬŎDĒQUINQUĀGINTĀ, adj. indeclin. quadraginta octo. *Colum.* 9, 14. et 12, 5.

DŬŎDĒSEXĀGĒSĬMUS, a, um, adj. quinquagesimus octavus. *Vell.* 2, 53. *Colum.* 9, 14.

DŬŎDĒSEXĀGINTĀ, adj. indeclin. quinquaginta octo. *Plin.* 11, 9, 9.

DŬŎDĒTRĪCĒSĬMUS, a, um, adj. vigesimus octavus. *Varr.* ap. *Gell.* 3, 10.

DŬŎDĒTRĪCĬES, adv. *Cic. Verr.* 2, 3, 70., ubi alii aliter legunt. Alii rectius leg. *bis et tricies*.

DŬŎDĒTRĪGINTĀ, adj. indeclin. viginti octo. *Auson. Ecl. Quoteni dies*, etc. 7. Unus erit tantum duodetriginta dierum. Adde *Suet. Tib.* 1. et *Liv.* 33, 36.

DŬŎDĒVĪCĒNI, ae, a, adj. distribut. decem et octo. *Liv.* 21, 41. Duodevicenis denariis aestimati hostes.

*DUODEVICESIMĀNI, Milites, a legionis numero. V. *Alex. Genial.* 6, 22. *B. A.*

DŬŎDĒVĪCĒSĬMUS et Duodevigesimus, a, um, adj. decimus octavus. *Varr.* et *Cato* ap. *Non.* 2, 242. Sic *Plin.* 12, 1, 1. Epulari cum duodevicesimo comite, *h. e.* cum comitibus duodeviginti. ¶ Dividitur etiam per tmesin. *Id.* 35, 8, 34. Duo enim devicesima Olympiade interiit Candaules.

DŬŎDĒVĪGINTĒSĬMUS, a, um, adj. duodevi-

simus. In *Monum. Ancyr. n.* 3. ap. *Grut.* 231., l sculptoris error habendus videtur.

DUODEVIGINTI, adj. num. decem et octo. *Au-n. Parental. n.* 24. *in f.* Duodeviginti functus lympiadas. In τῷ *duo* synaeresis est. Adde *Caes.* . *G.* 2, 5. *extr.* Sic *Eutrop.* 10, 9. Annis mille ntum et duobusdeviginti.

DUOETVICESIMANI, dicti sunt milites legionis gesimae secundae, ap. *Tac. H.* 5, 1.

DUOETVICESIMUS, a, um, adj. vicesimus se-ndus. *Fabius Pictor* ap. *Gell.* 5, 4. Duoetvice-imo anno, postquam Galli Romam ceperunt.

[DUOMILLESIMUS, a, um, adj. bis millesimus. *rocul. Dig.* 17, 2, 80. Ut alter ex millesima par-, alter ex duomillesimis partibus socius esset. lii leg. divisim *duo millesimis*, ut *duo* sit indecli-abile pro *duabus. F.*]

DUONUS, a, um, adj. idem quod bonus, *Festo* ste. V. CERUS.

DUOVIR, etc. V. DUUMVIR.

DUOVIRALIS. V. DUUMVIRALIS.

[DUOVIRATES, ium, m. plur. qui duumviratu ncti sunt, iidem ac duumvirales, et duumvira-cii. *Inscr.* optimae notae ap. *Grut.* 207. *sub f.* loc opus omne facito arbitratu duovir*um*, et duo-iratium, qui in consilio esse solent Puteolis, dum i minus viginti adsient, cum ea res consuletur. a in lapide sculptum pro *duoviralium* affirmant *aym. Guarinius*, et *J. B. Zannonius* testes ocu-ati, qui hanc inscriptionem typis vulgarunt Nea-oli an. 1824. et Florentiae an. 1826., et peculiari issertatione illustrarunt. *F.*]

DUPLARIS, e, adj. διπλοῦς, duplum continens. *Iacr. Somn. Scip.* 1, 6. et *ib.* 2, 1. Duplaris nu-ierus est, cum de duobus numeris minor bis in iajore numeratur, ut sunt quatuor ad duo. ℙ *uplares milites* dicuntur a *Veg. Mil.* 2, 7. qui raemii loco binas annonas consequuntur, sicuti *implares*, qui singulas. Sic *torquati duplares*, qui irtutis ergo torque donati, insuper duplam anno-am percipiebant. *Id. ib. Inscr.* ap. *Grut.* 448, 8. I. Pedius L. F. Pal. Albinus eques duplaris.

DUPLATIO, onis, f. διπλασιασμός, duplicatio. *aul. Dig.* 9, 4, 31. Duplationis rationem haben-am. Ita *Torrentin.*, at *Haloander* edidit *dupli-ationis.*

*DUPLAVILENSIS, e, adj. ad Duplavilem [*Paul. Diac. Langob.* 2, 12.] pertinens, non ignobilem agum prope Plavim fluvium in Italia superiore, nde nomen accepit, nunc *Valdobbiadene*. Hinc *uplavilenses, ium* incolae illius pagi. *Venant. de Vit. S. Martin.* 4, 668. Per Cenetam gradiens et micos Duplavilenses. *B. A.* et *F.*

DUPLEX, icis, adj. omn. gen. διπλοῦς et δίπλαξ, nde *duplex*, qui rem aliquam bis continet, du-lus, geminus: a *duo. Cic. Tusc.* 1, 30. Duas sse vias, duplicesque cursus animorum e corpore xcedentium. *Auct. ad Her.* 3, 20. Duplices simi-itudines esse debent, unae rerum, alterae verbo-rum. *Liv.* 39, 5. *extr.* Militibus ex praeda vice-nos quinos denarios divisit, duplex centurioni, tri-plex equiti. *Caes. B. G.* 7, 36. Duplicem fossam duodenum pedum a majoribus castris ad minora perduxit. *Id. B. C.* 3, 63. Duplicem eo loco val-lum fecerat. et 53. Duplici stipendio milites do-nare. Sic *Liv.* 7, 37. Milites duplici frumento in perpetuum donati. *Colum.* 1, 8. *ante med.* Du-plicia ferramenta, quam numerus servorum exigit. *Plin.* 19, 1, 2. *n.* 1. Ideo duplex, quam ceteris, pretium. *Id.* 16, 24, 38. Folia palmae duplicia, *h. e.* latera bifidata habentia, ut *Id.* 13, 4, 7. lo-quitur. *Virg. A.* 1, 97. duplices tendens ad sidera palmas. *Gell.* 6, 12. Verbum duplex, *h. e.* duo-bus compositum. *Vitr.* 5, 9. Uti porticus dupli-ces sient, *h. e.* duos habentes columnarum ordi-nes, exteriores, et medianas. ℙ Duplices tabellae, ita dictae sunt, quod duabus tabellis constarent, quae complicatae conscripta arcana claudebant, te-gebantque. V. DIPTYCHUS. *Ov. Rem. Am.* 667. Et manus, et duplices manibus cecidere tabellae. Adde *Amor.* 1, 12, 27. ℙ *Duplex Hylaeus* dicitur a *Stat. Th.* 4, 140. qui Centaurus erat, dimidius homo, dimidius equus. ℙ *Duplices leges*, quae duas habent partes. *Quint.* 7, 7. *extr.* Duplices leges, sicut duae, colliduntur. ℙ Duplex vas, διπλωμα, dicitur, cum vas aliquod minus in paten-tius aqua fervente plenum immittitur, ut quae sunt in minori, lenius coquantur. *Scribon. Comp.* 73. Per duplex vas coquitur, donec mellis habeat spis-situdinem. Adde *Comp.* 66. V. DIPLANGIUM. ℙ *Duplex* pro duplicato, curvato, inflexo. *Val. Fl.* 6, 509. Semineces duplicesque inter sua tela, suos-que Inter equos, saevam misero luctamine versant Congeriem. ℙ *Duplicia* quoque dicuntur, quae densiora et crassiora sunt, latiora vel ampliora. *Hor. Ep.* 1, 17, 25. Duplex pannus. *Cato R. R.* 20. Clavi duplices. *Virg. G.* 1, 172. duplici aptan-tur dentalia dorso. *Nep. Dat.* 3. Agresti duplici amiculo circumdatus. *Lucil.* ap. *Non.* 4, 426. Cum in gymnasio duplici corpus siccassem pila. Haec alii aliter interpretantur. ℙ *Duplex ficus* est ea-dem ac duplicata et bifida, seu prius divisa, de-inde vel sole vel in furno aliquantisper exsiccata, et cum altera ita conjuncta, ut intra utriusque pulpa adhaereat, extra vero corium sit: has pro-pter similitudinem Siculi nunc vocant *chiappe di fichi*, easque adhuc videre est in *Mus. Neapol.* ser-vatas, quas e Pompejorum ruinis nuper erutas fu-isse constat. Harum meminit et *Aristot. Problem.* c. 22. *n.* 9., ubi docet, bifidas, δίχα ἐσχισμένας, dulcissimas esse; multifidas, πολυσχιδεῖς, nimium exsuccas et insipidas; integras, ἀσχιδεῖς, humorem crudum servare. *Pallad. Vet.* 4, 10. *ad f.* Subinde ficus, sicut est divisa, vertatur, ut ficorum coria siccentur, et pulpae tunc duplicatae in cistellis serventur aut loculis, quo genere Campania tota custodit. *Plin.* 20, 6, 23. Diocles hydropicis de-dit allium in fico duplici ad evacuandam alvum. *Veg. Vet.* 2, 10. Addisque novem duplices ficus. *Hor. Sat.* 2, 2, 121. tum pensilis uva secundas, Et nux ornabat mensas cum duplice ficu. *Vet. Schol. Cruq.* ad *Hor. l. c.* Cum duplice ficu: bi-fida. ℙ Translate est fallax dolosus, [*quo sensu etiam Gr. διπλοῦς usurpant.] *Hor. Od.* 1, 6, 7. Duplex Ulysses. *Catull.* 68, 51. Duplex Amathu-sia. Ad hanc significationem respexisse videtur *Ov.* de duplicibus tabellis loquens *Amor.* 1, 12, 27. Ergo ego vos rebus duplices pro nomine sensi? ℙ *Duplex judicium* in causis quibusdam centumvira-libus, est, quod ab una centumvirorum hasta ad aliam transferri poterat, *h. e.* cum peracto uno judicio apud unam hastam (quatuor enim erant) appellabantur ad aliam. *Quint.* 11, 1. *ad f.* In centumviralibus judiciis duplicibus. *Id.* 5, 2. *sub init.* haec appellat judicia divisa in duas hastas.

DUPLICARIUS. V. DUPLICIARIUS.

DUPLICATIO, onis, f. διπλασιασμός, actus du-plicandi. *Senec. Qu. Nat.* 4, 8. Radii solis a terra resiliunt et in se recurrunt: horum duplicatio pro-xima quaeque a terris calefacit. *Ulp. Dig.* 48, 19, 8. Duplicatio temporis. *Capell.* 7. p. 246. et 257. numeri. ℙ Est etiam repetitio exceptionis. V. QUADRUPLICATIO.

DUPLICATO, adv. *Plin.* 2, 17, 14. Stella Ve-neris quindecies pluribus subit: rursus Saturni, et Jovis duplicato digrediuntur: Martis etiam qua-druplicato.

DUPLICATOR, oris, m. qui duplicat. *Sidon. ep.* 3, 13. Sinistrarum opinionum duplicatores.

DUPLICATUS, a, um, part. a *duplico*, duplex factus, duplus. *Ov. Met.* 11, 549. inducta piceis e nubibus umbra Omne latet coelum, duplicataque noctis imago est. *Plin.* 18, 3, 3. Duplicatus in longitudinem. *Cic. Dom.* 35. *extr.* Duplicata glo-ria. ℙ *Duplicata verba* sunt, quae per condupli-cationem iterantur, ut in illo *Cic. Mil.* 27. Occidi, occidi non Sp. Maelium etc. *Id. Partit.* 6. Verba geminata, atque duplicata, vel etiam saepius ite-rata. ℙ *Duplicata* dicuntur etiam verba compo-sita, ut *androgynus*. V. DUPLICO. ℙ Praeterea *duplicatus* est curvatus, flexus ob dolorem, vel fri-gus. *Virg. A.* 12, 926. incidit ictus Ingens ad ter-ram duplicato poplite Turnus. *Stat. Th.* 3, 89. ingentem nixu duplicatus in ictum Corruit. *Ov. Met.* 6, 293. duplicataque vulnere caeco est. *Val. Max.* 5, 1. *n.* 1. *ext.* Corpus frigore duplicatum. ℙ Item auctus. *Ov. Amor.* 1, 9, 11. Flumina du-plicata nimbo.

[DUPLICIARIUS, ii, m. duplaris. *Gloss. Phi-lox.* Διμοιρίτης, dupliciarius. *Varr. L. L.* 4, 16. Dupliciarii dicti, quibus ob virtutem duplicia ci-baria ut darentur, institutum. (Hinc apud *Liv.* 7, 37. Milites duplici frumento in perpetuum do-nati.) *Liv.* 2, 59. *extr.* Centuriones dupliciarios-que virgis caesos securi percussit. *Inscr.* ap. *Gio-venazzium, Aveja* p. 126. A. Arrius Chrysanthus marmorarius Augustal. Puteol. dupliciar*ius* 7 Pe-tronii vivus sibi. ℙ Editiones *Varronis* et *Livii l. c.* habent *duplicarii* et *duplicarios*, et *Inscr.* ap. *Mur.* 45, 3. *duplicar.*, at *dupliciarius* scribendum probat *Giovenazzius l. c. F.*]

DUPLICITAS, atis, f. duplicatio. *Lact. Opif. Dei* 8. Duplicitas aurium, *h. e.* binarius numerus aurium. et *ib.* 10. narium.

DUPLICITER, adv. διττῶς, duobus modis, vel causis. *Cic. Fam.* 9, 20. Dupliciter delectatus sum tuis litteris. *Id. Acad.* 4, 32. Dupliciter dici, as-sensus sustinere sapientem, uno modo etc., altero etc. *Brut.* ad *Att.* inter *Cic. ep.* 1. ad *Brut.* 17. Quae in ipsum dupliciter recidunt, quod et plures etc. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 10. *a med.* Curionem video se dupliciter jactaturum, primum ut etc., inde ut etc. Ambigue et quasi duplici sententia latente. *Arnob.* 5. p. 182. Res dupliciter conscri-ptae et ambifaria obtentione velatae.

DUPLICO, as, avi, atum, a. 1. διπλόω, dupli-cem facio, gemino. *Nep. Iphicr.* 1. Hastae mo-dum duplicavit, gladios longiores fecit. *Cic. N. D.* 1, 22. Duplicare numerum dierum. *Id. Att.* 5, 18. Exercitum duplicaturi eramus. In *Monum. Ancyr. tab.* 4. apud *Grut.* p. 232. *l.* 15. Aquam, quae Martia appellatur, duplicavi, fonte novo in rivum ejus immisso. ℙ *Duplicare verba* est com-ponere. *Liv.* 27, 11. Quos androgynos vulgus (ut pleraque faciliore ad duplicanda verba Graeco sermone) appellat. ℙ Item repetere per figuram conduplicationem. *Cic. Or.* 39. Cum duplicantur iteranturque verba, aut breviter commutata po-nuntur. V. DUPLICATUS. ℙ Ponitur etiam uni-versim pro augere. *Sall. Or. Cottae ad pop.* Se-nectus, per se gravis, curam duplicat. *Lucej.* ad *Cic. Fam.* 5, 14. Non intelliges duplicari sollici-tudines, quas elevari tua te prudentia postulat? *Virg. Ecl.* 2, 67. Et sol crescentes decedens du-plicat umbras. *Cic. fil.* ad *Tiron. Fam.* 16, 21. Ut in dies magis magisque haec nascens de me du-plicetur opinio. ℙ Et pro renovare. *Sall.* ap. *Serv.* ad *Virg. l. c.* Marius victus duplicaverat bellum. ℙ Pro incurvare, flectere. *Stat. Th.* 6, 858. in-gentes artus praecelsus Agylleus Sponte premit, parvumque gemens duplicatur in hostem. *Virg. A.* 11, 644. latos huic hasta per armos Acta tre-mit, duplicatque virum transfixa dolore. V. DU-PLICATUS.

DUPLIO, onis, m. τὸ διπλοῦν. Duplionem, in-quit *Fest.*, antiqui dicebant, quod nos duplum. *Lex XII. Tab.* ap. *eund.* in *Vindiciae.* Fructus duplione damnum decidito. Alia apud *Plin.* 18, 3, 3. Impubem praetoris arbitratu verberari, noxiam-que duplione decerni.

DUPLO, as, a. 1. duplum facio, duplico. *Fe-stus:* Duplabis, duplicabis. Habent praeterea *Ulp. Dig.* 40, 12, 22., *Cajus ib.* 38, 10, 3. et *Paul. ib.* 11, 3, 14. etc.

DUPLOMA. V. DIPLOMA.

[DUPLOMUM, i, n. idem ac diploma. Vox Latine detorta a δίπλωμα, ut a διπλοῦς est *du-plus*, sequiori tamen aetate videtur usurpata fuisse. *Inscr.* ap. *Mur.* 564, 1. Patroni per duplomum a numero nostro cooptati. Haec pertinet ad an. a Chr. n. 261. In *Not. Tir.* p. 124. mendose legitur *duplummum*. In *Gloss.* vero *Isid.* habetur *diplo-mum. F.*]

DUPLUS, a, um, adj. διπλοῦς, bis tantus. *Cic. Univ.* 7. Dupla et tripla intervalla explere. *Pl. fragm.* ap. *Prisc.* 7. p. 751. Scrobes effodere du-plos sexagenos in dies. ℙ *Duplam agninam* quam vocat *Pl. Capt.* 4, 2, 39. non absurde quidam in-telligunt carnem agninam vetustiorem, utpote agni grandioris, atque adeo duriorem in cibis et coctu difficilem: alii tamen leg. *duplo agninam danunt*, *h. e.* vendunt. [*Sic *Both.* Rectius *Lindem.* cum codd. *dupla;* nam *dupla* est i. q. duplum pretium. V. paullo infra.] ℙ *Duplum, i,* absolute. *Pl. Poen.* 1, 1, 56. Fur dupli. *Cato praef. R. R.* Furem condemnare dupli. *Plin.* 27, 11, 74. Her-ba foliis duplo majoribus, quam rutae. *Id.* 2, [illegible] 19. A terra ad lunam CXXVI. millia stadiorum esse, ab ea usque ad solem, duplum. *Cic. Off.* 3, 16. Dupli poenam subire. *Id. Fl.* 21. Ut si judicatum negaret, in duplum iret, *h. e.* caderet in poenam dupli solvendi. *Ulp. Dig.* 40, 12, 20. Habere actionem in duplum. ℙ *Dupla, ae*, est duplum pretii: *simpla* simplex pretium. *Varr. R. R.* 2, 10. Solet, si mancipio non datur, dupla promitti; aut, si ita pacti, simpla. *Ulp. Dig.* 21, 1, 31. *a med.* Si duplae venditor mancipii non ca-veat. *Jabolen. ib.* 2, 6. Nihil venditor praestabit praeter simplam evictionis nomine.

DUPONDIUS. V. DIPONDIUS.

*DURA, orum, n. vel ae, f. oppidum Mesopota-miae. *Ammian.* 24, 1. ℙ Aliud in Assyria. *Id.* 25, 6. *B. A.*

DURABILIS, e, adj. διαρκής, qui durare potest. *Ov. Her.* 4, 89. Quod caret alterna requie, dura-bile non est. *Colum.* 12, 38. *ad f.* Liquor dura-bilis. *Appul. Apol.* p. 314, 13. Durabilior ma-teries.

DURABILITAS, atis, f. *Pallad.* 1, 36. et 12, 7. Durabilitate praecipua esse.

DURACINUS, a, um, adj. qui durum acinum habet; et usurpatur praesertim de uvis, tum et-iam de aliis arborum fructibus. V. ACINUS. *Plin.* 14, 1, 3. Uva non aliubi gratior callo, ut inde possit invenisse nomen duracina. *Suet. Aug.* 76. Panis unciam cum paucis acinis uvae duracinae comedi. *Mart.* 13, 22. *Uva duracina.* Non habilis cyathis et inutilis uva Lyaeo: Sed non potanti me, tibi nectar ero. Hanc *Colum.* 3, 2. *firmi durique acini* vocat. *Id.* 3, 2. eam docet esui fuisse, non potui apud Romanos, ut constat etiam ex *Mart. l. c.* Itali appellant *mangiativa* [*Esstraube*]. ℙ Duracina persica, quae dura carne sunt. *Plin.* 15, 12, 11. Sed persicorum palma duracinis. *Id. ib.* 28, 34. Persicis duracinis adhaeret corpus, e li-gnoque avelli nequit, cum in ceteris facile separe-tur. ℙ *Duracina cerasa* apud *eund. ib.* 25, 30., quae sunt pulpa duriore.

DURAMEN, inis, n. durities. *Lucr.* 6, 527. Et vis magna geli, magnum duramen aquarum, *h. e.* glacies. ℙ *Duramen* quoque dicitur itemque *dura-mentum*, durius ac firmius sarmentum in vite, ex ipso trunco procedens, ex quo palmites teneriores subinde enascuntur. Etiam *brachium vitis* appel-lant. *Colum.* 4, 22. Considerandum erit, cujus longitudinis sint duramina. *et mox.* In medio spa-tio duorum duraminum. Mox *ib.* et *c.* 21. vocat *duramentum:* quo et *Plin.* facit 17, 23, 35. *n.* 23. et *Pallad.* 3, 16.

33 *

DURĀMENTUM, i, n. brachium vitis, durámen. V. v. praec. ¶ Translate est firmitas, confirmatio. Senec. Tranq. 1. Tenera esse virtutum principia, tempore ipsis duramentum et robur accedere.

*DURANIUS, i, m. fluvius Galliae, in Garumnam cadens, hodie Dordogne. Auson. Idyll. 10, 464. Sidon. Carm. 22, 27, 103. ¶ Legitur et Duranus. B. A.

DURĀTEUS, a, um, adj. δουρατεὺς, δούριος, ligneus: a δοῦρον, lignum. Lucr. 1, 476. Nec clam durateus Trojanis Pergama partu Inflammasset equus nocturno Grajugenarum. ¶ Dicitur etiam dureus et durius. Fest. in Epeus. Epeus nomen cujusdam fabri, qui equum dureum fecit. Al. leg. durium rectius. V. DURIUS.

DURĀTOR, oris, m. qui durat. Pacat. Pan. Theod. 33. Hos minax Caucasus, et rigens Taurus, et ingentium corporum durator Ister effuderat, h. e. laboribus ferendis apta reddens.

DURĀTRIX, icis, f. quae durat seu durare facit. Plin. 14, 1, 3. Duratrix firmitas.

DURĀTUS, a, um, part. a duro, σκληρυνθεὶς, durus factus. Liv. 21, 11. Caementa durata calce. Ov. Pont. 4. 9, 85. coit duratus frigore pontus. Tibull. 4, 1, 156. Tellus durata in glaciemque nivemque. Plin. 29, 3, 11. Durata in aqua ova. Id. 6, 30, 35. ad f. Locustae igne et sale duratae. Curt. 3, 2. ad f. Hastae igne duratae. Ov. Met. 4, 576. Duratae cuti increscunt squamae. Val. Fl. 7, 364. Stygiis durata fontibus harpe. ¶ Translate. Liv. 30, 28. Exercitus duratus omnium rerum patientia. Id. 42, 52. Tot subacti atque durati bellis. Id. 38, 17. ad f. Durati tot malis et exasperati. Id. 7, 29. ad f. usu armorum. Colum. praef. circa med. laboribus. Tac. H. 4, 59. ad omne facinus. Phaedr. ep. 2, 18. Fatale exitium corde durato feram.

DŪRE, adv. σκληρῶς, firmiter, rigide. Ov. Rem. A. 337. Durius incedit: face inambulet. ¶ Translate. Hor. Ep. 2, 1, 66. Quaedam nimis antique, pleraque dure Dicere. Gell. 18, 11. Quaedam a poetis ficta dure et rancide. Hor. Sat. 2, 3, 22. quaerere amabam, Quid sculptum infabre, quid fusum durius, h. e. inelegantius, et minus exprimendo lineamenta: scilicet contrarium τῷ spirantia mollius aera, apud Virg. A. 6, 848. [*Caes. B. G. 1, 48. hi, si quid erat durius, concurrebant, nos: wie es etwas hart herging. Pro difficilius utitur eodem comparativo Id. 5, 29. Si nihil sit durius. V. DURUS.] ¶ Saepe refertur ad animum. Cic. Ligar. 6. Scelus tu illud vocas: alii errorem appellant: alii timorem: qui durius spem, cupiditatem: qui gravissime, temeritatem. Id. Att. 1, 1. a med. Durius accipere hoc mihi visus est, quam vellem, et quam homines belli solent. Id. Fam. 11, 27. ad f. Malevolentia hominum facit, ut nonnulla durius, quam a te facta sint, proferantur. Id. 1. ad Brut. extr. 3. Nihil disserui durius, cum nominatim de C. Antonio decernerem. Ulp. Dig. 47, 14, 1. Durissime punire. Sen. ep. 8. Corpus durius tractandum est, ne animo male pareat.

DŪREO, es, ui, n. 2. duresco. Ov. Met. 2, 831, Oraque duruerant. ¶ Hujus verbi usus, praeter praet. perf., agnoscitur a Prisc. 8. p. 800. et 837. et a Serv. ad G. 1, 91., nullo tamen allato Latini scriptoris exemplo.

DŪRESCO, is, n. 3. σκληρύνομαι, durus fio. Cic. N. D. 2. 10. Itaque et Aquilonibus, reliquisque frigoribus adjectis durescit humor. Virg. Ecl. 8, 80. Limus ut hic durescit. ¶ Translate. Quint 2, 5. In Gracchorum et Catonis lectione durescere, h. e. durae et insuavi illorum dicendi rationi assuescere.

DŪRĒTA, ae, f. Suet Aug. 82. Contentus hoc erat, ut insidens ligneo solio, quod Hispanico verbo Duretam vocabat, manus ad pedes alternis jactaret.

DURĒUS. V. DURATEUS.

*DURIA, ae, Δουρίας, geminorum fluviorum nomen est Galliae subalpinae, quorum alter major ex Alpibus Graiis oritur, alter minor decurrit ex Cottiis. Utriusque etiamnum commune nomen la Doria est. Plin. 3, 16. ¶ Item fluvius Europae Septentrionalis, in Quadorum regione. Plin. 4, 12. Plana Iazyges Sarmatae, montes vero — pulsi ab his Daci ad Pathissum amnem. A Maro, sive Duria est a Suevis regnoque Vanniano dirimens eos etc. ¶ Item Hispaniae fluvius, i. q. Durius. B. A.

DURICORDIA, ae, f. durities cordis, σκληροκαρδία. Tertull. adv. Marc. 5, 4. et 13. ex Deuteron. 10, 16.

DURICORIUS, a, um, adj. σκληρόδερμος, qui est duri corii. Macr. Sat. 2, 16. ex Cloatio. Duricoriae ficus, h. e. durum corticem habentes.

*DURICORS, ordis, adj. Sarisb. Epist. 182. Habitare apud duricordes. B. A.

DURICUS. V. DURIUS.

DURIENSIS, e, adj. ad Durium pertinens. Est autem Durius Hispaniae amnis, qui Lusitanos a Braccarensi tractu disterminat, nunc Douro. Cic. Balb. 2. Acerrimis illis proeliis et maximis Sucronensi et Duriensi interfuisse. V. Flor. 3, 22. et fr. Sall. Hist. ep. Cn. Pomp. ad Senat. 3. [*In Cic. pro Balb. Graev. et Ernest. habent Turiensi, recte Schellero et Orell. judicibus. V. Turius. ¶ Aliud ejusdem nominis flumen, in Hispania, prope Valentiam, in mare Mediterraneum influens, hodie Guadalquivir. Plin. 4, 3. In Sall. fr. Turias vel Turia appellatur. B. A.]

*DURĪNE, es, f. Δουρίνη, oppidum in sinu Persico, quod Alexandri Magni tempore interiit, et ex quo idem Alexander colonos deduxit in Characem urbem a se primum aedificatam. Plin. 6. B. A.

*DURIS, idis, m. scriptor Samius, temporibus Ptolemaei Philadelphi. Cic. Att. 6, 1. post med. Plin. 7, 2. 8, 40. et 36, 12. B. A.

DŪRĬTAS, atis, f. durities. Cic. Or. 16. Alii duritatem et severitatem quandam verbis, et orationis quasi moestitiam sequuntur. Id. Senec. 18. Quanta in altero duritas, in altero comitas.

DŪRĬTER, adv. idem quod dure. Vitr. 10, 8. sub f. Juga premunt duriter colla boum. Sic Id. ib. 15. in f. Brachia quo longiora sunt, mollius: quo breviora, durius ducuntur. ¶ Translate. Auct ad Her. 4, 10. Nova aut prisca verba, aut duriter aliunde translata. Gell. 17, 10. ad f. Globos quoque flammarum, quod ille κρουνοὺς dixerat, duriter et ἀκύρως transtulit. ¶ Transfertur ad animum, et significat aspere, nimis parce, crudeliter. Ter. Ad. 4, 5, 28. Factum a vobis duriter immisericorditerque. Ubi Donat. quasi dura mente, id est inflexibili, et quod Graeci dicunt ἀτενές. Id. ib. 1, 1, 20. Parce ac duriter se habere. Ubi Donat. parce, ad servandum; duriter, ad laborem referendum est. Id. Andr. 1, 1, 47. Parce ac duriter vitam agere. Ubi Donat. duplex tradit discrimen inter dure et duriter: alterum quod dure refertur ad saevitiam, duriter ad laborem. Alterum quod dure in alterum, duriter in nos aliquid facimus. Neutrum tamen a scriptoribus servatur. Caecil. ap. Non. 11, 21. Educare aliquem duriter atque aspere. Adde Nov. et Afran. ib.

DŪRĬTĬA, ae, f. σκληρότης, σκληρία, duritas, duritudo. Cels. 5, 28. n. 11. Abscessus rubens cum calore et duritia. Plin. 23, 7, 64. Lac caprifici coactum in duritiam. Id. 37, 11, 73. Duritia adamantina. Id. 35, 15, 52. Duritias cicatricum sanare. ¶ Duritia vini est austerus vini sapor. Plin. 14, 7, 9. Dulci admixto, vini duritia suavitatem accipit. ¶ In corpore duritia est, ubicumque morbosum aliquid collectum est, et in duritiam coactum. Plin. 28, 19, 77. Duritiam ventris emollire. Id. 31, 3, 21. Cisternae alvo duritias facientes. Suet. Ner. 34. Duritia alvi. Plin. 23, 4, 47. Collectiones omnes duritiasque lenire. Id. ib. 40. Duritias diffundere. Id. 28, 19, 77. emollire. Et 21, 18, 69. discutere. Et 25, 5, 22. concoquere et purgare. Et 22, 25, 68. mitigare. Et 27, 9, 37. sub. f. sanare. ¶ Translate. Cic. Dom. 36. Eam animi duritiam, sicut corporis, quod cum uritur, non sentit, stuporem potius, quam virtutem putarem. ¶ Pro asperitate vitae et patientia in laboribus. Nep. Alc. 11. Sic duritiae se dedisse, ut parsimonia victus atque cultus omnes Lacedaemonios vinceret. Pl. Most. 1, 2, 74. et Truc. 2, 2, 55. Parsimonia et duritia disciplinae aliis eram. Cato ap. Fest. in Repastinari. Ego jam a principio in parsimonia atque in duritia atque industria omnem adolescentiam meam abstinui. Tac. A. 6, 34. Duritiae et patientiae insuescere; duritiae hic ad corpus, patientiae ad animum refertur. Cic. Tusc. 5, 26. Nec vero illa sibi remedia comparavit ad tolerandum dolorem, firmitatem animi, consuetudinem patiendi, duritiam virilem. ¶ Item pro impudentia. Senec. Const. Sap. 17. Si ille hoc potuit duritia oris, qui assiduis conviciis didicerat. ¶ Item pro severitate, acerbitate, animo, qui nulla re flectitur aut mitigatur. Ter. Heaut. 3, 1, 26. Timet, ne tua duritia antiqua illa etiam adaucta sit. Ov. Trist. 1, 8, 46. Duritiaeque mihi non agerere reus. Tac. H. 1, 23. Duritia imperii. Id. A. 1, 35. operum militarium. Id. ib. 13, 35. Duritiam coeli militiaeque multi abnuebant. Suet. Claud. 14. Duritiam, lenitatemve legum moderari. ¶ Item pro robore et firmitate. Plin. Pan. 82. Duritia corporis et lacertorum. ¶ Refertur etiam ad docendi severitatem et austeritatem praeceptorum philosophiae. Cic. Or. 3, 17. Ab Antisthene, qui patientiam et duritiam in Socratico sermone maxime adamarat, Cinici primum, deinde Stoici manaverunt.

DŪRĬTĬES, ei, f. idem quod duritia, ejusdemque usus. Lucr. 4, 268. Durities saxi. Cels. 3, 24. praecordiorum. Plin. 28, 15, 60. Duritie lapillis similes. ¶ Translate. Cic. Dom. 38. An ego tantam aut animi duritiem habere aut oculorum impudentiam possim, ut etc. Ov. Her. 2, 137. Duritie ferrum ut superes adamantaque teque. Caes. B. G. 6, 20. A parvulis labori ac duritiei student, h. e. asperitati vitae, patientiae, parco cultui.

DŪRĬTŪDO, inis, f. duritia. Gell. 17, 2. ad f. Cato in L. Veturium, duritudinem, quam duritiam, dicere, gravius putabat. Qui illius, inquit, impudentiam norat et duritudinem. Haec eadem habet Non. 2, 244.

DŪRĬUS, a, um, δούριος, idem quod durateus, hoc est ligneus: a δοῦρον, lignum. Val. Fl. 2, 573. manet immotis nox Duria lustris, h. e. in qu[a] equus ligneus Graecorum (qui Δούριος ab Aristophane dicitur in Avib. v. 1128.) viros edidit, qui Trojam excidere. Aur. Vict Or. gentis R. 1. qua illud in secundo Aeneidos, de enumeratione eorum, qui equo durio digrediebantur. Alii apud Val. Fl. leg. Durica eodem sensu, eademque vocis origine: alii vero plerique, multo verius aptiusque, Dorica. ¶ De Durio Hispaniae amne V. in DURIENSIS.

DŪRĬUSCŬLUS, a, um, adj. diminut. duri. Plin. ep. 1, 16. Inseruit data opera mollibus levibusque duriusculos quosdam versus. ¶ Translate. Plin. alter praef. H. Nat. Ille enim (Catullus) permutatis prioribus saetabis duriusculum se fecit, iratus apparuit. V. SAETABUS.

*DURNIUM, i, n. oppidum Illyrici. Liv. 43, 3[0]. B. A.

*DURNOMAGUS vel Durnomagum, i, oppidum vel vicus Galliae Belgicae, inter Coloniam Agrippinensem et Novesium. Anton. Itin. Hodie, ut ex situ (ait Cellarius) et ipsis nominibus apparet, vicus est Dürsmagen. B. A.

*DURNOVARIA, ae, oppidum Britanniae. Anton. Itin. B. A.

DŪRO, as, avi, atum, a. 1. σκληρύνω, durum, solidum, firmum facio. Colum. 6, 37. sub f. Annicula mula montibus aut feris locis pascitur, ut ungulas duret. Plin. 34, 15, 43. Ferrum accensum igni, nisi duretur ictibus, corrumpitur. Id. 12, 19, 42. Guttae durabantur in grana. Hor. Sat. 2, 4, 72. Uvam fumo durare, i. e. siccare. Cels. 2, 14. Frictione, si vehemens sit, durari corpus: si lenis, molliri, h. e. adstringi. Sic 2, 33. Quae vehementer et reprimunt et refrigerant, durant; quae autem calefaciunt et digerunt, ea emolliunt. Apul. Met. 1. Saga et divina, potens fontes durare, montes diluere. ¶ Durare etiam dicuntur fullones, qui vestes calcando cogendoque conciliant. Hinc apud Pl. Asin. 5, 2, 57. cum dixisset mulier afflicta, non queo durare; subdit Parasitus: Si non didicisti fullonicam, Non est mirandum. ¶ Tacito accusativo more neutrorum. Virg. Ecl. 6, 35. Tum durare solum et discludere Nerea ponto. Heynius interpretatur orbis mundi coepit durare etc. ¶ Significat etiam assuefacere labori et malis, ut ea vel minus vel nihil sentias. Caes. B. G. 6, 27. Hoc se labore durant adolescentes. Quint. 1, 3. Qui objurgatione non corrigitur, is etiam ad plagas, ut pessima quaeque mancipia, durabitur. Albinov. 1, 197. iratus vota insuscepta reliquit Duravitque animum, h. e. obfirmavit. Petr. Sat. 105. Cujus tam crudeles manus in hoc supplicium durassent? h. e. insensibiles factae essent ad tantam crudelitatem. Tac. A. 1, 6. In nullius unquam suorum necem duravit, i. e. unquam tam durus fuit, ut etc. Cum duobus his ll. cf. Quint. 9, 2, 88. ut non durat (i. e. durus est) ultra poenam abdicationis, ita abdicat tamen. ¶ Item confirmare, firmum reddere et perseverantem. Vell. 2, 78. Caesar patientia periculorum bellique experientia durabat exercitum. Quint. 1, 1. extr. Multa linguae vitia nisi primis eximuntur annis, inemendabili in posterum pravitate durantur. ¶ Absolute neutrorum more saepe sumitur pro obfirmari, obdurari, tolerare, patienter ferre, quasi consuetudine et diuturnitate durus factus sit animus et mala non sentiat. [*Multos hujus significationis locos congessit Heins. ad Sil. 2, 463.] Virg. A. 1, 211. Durate et vosmet rebus servate secundis. Ov. Am. 3, 11, 27. His et quae taceo, duravi saepe ferendis. Ter. Ad. 4, 2, 15. Non hercle hic quidem durare quisquam, si sic fit, potest. Pl. Truc. 2, 3, 5. Non quis parumper durare, opperirier? Di. quin hercle lassus jam sum durando miser. Id. Mil. 4, 6, 34. Durare nequeo, quin eam intro. Liv. 23, 18. Exercitus adversus omnia humana saepe ac diu durans. Id. 10, 46. Nives jam omnia oppleverant nec durari extra tecta poterat. Quint. Decl. 6, 3. Quamlibet duraveris animo, non ferres tamen ista, si videres. ¶ Addito accusativo. Hor. Od. 1, 14, 6. ac sine funibus Vix durare carinae Possunt imperiosius Aequor, h. e. perferre, sustinere. [*V. Bentl. ad h. l.] Sic Virg. A. 8, 577. patiar quemvis durare laborem. Val. Fl. 7, 338. heu! primo potes hoc durare sub aevo? Stat. Silv. 5, 2, 153. Durabis quascumque vias, vallumque subibis. ¶ Frequenter etiam refertur ad tempus et ponitur pro superstitem esse, persistere, permanere. Lucan. 4, 52. Non duraturae conspecto sole pruinae. Pl. Trin. 2, 2, 13. Lacrimas haec mihi eliciunt, quia ego ad hoc genus hominum duravi, h. e. vixi usque ad hoc genus hominum. Liv. 1, 9. Res Romana hominis aetatem duratura erat. Vell. 2, 85. Illis, etiam detracto capite, in longum fortissime pugnandi duravit constantia. Et ib. 79. In tantum duravit odium, ut etc. Suet. Ner. 38. Quidquid memorabile ex antiquitate duraverat. Plin. 11, 37, 76. Centenis durare annis. Id. 31, 9, 45. per saecula. Ov. Her. 1, 49. Si maneo, qualis Troja durante manebam. [*Tac. G. 30. Chatti — non ita effusis ac palustribus locis, ut ceterae civitates, —

rant, i. e. agunt, vivunt, adjuncta perpetuita- notione. V. intpp. et adde *Tac. Agr.* 44. durare hac beatissimi saeculi luce, nos: *fortleben.* nstruitur eodem modo cum accusativo. *Auct. ial. de Orat.* 17. durare in medium — et ad ex- mum principatum.] *Petr. Sat.* 96. Ego durante huc iracundia, non continui manum. ℙ Cum finito. *Lucan.* 4, 519. Victurosque Dei celant, vivere durent, Felix esse mori. *Sil.* 10, 653. iranti durarunt prodere Poeno. *Id.* 11, 75. Ro- uleis durastis, ait, succedere muris? i. e. ausi tis?

*DUROBRĪVAE, arum, oppidum Britanniae. *An- n. Itin. B. A.*

*DUROCASES (Durocasses), ium, civitas Gal- e Celticae sive Lugdunensis, hodie *Dreux. An- n. Itin. Durocassium* audit *Tab. Peut. B. A.*

*DUROCOBRIVIS, oppidum Britanniae. *Anton. in. B. A.*

*DUROCORTŎRUM, i, n. Δουροκόρτορον, Δουρι- ϰτορα, oppidum Galliae Belgicae, Remorum me- opolis, hodie *Rheims en Champagne. Caes. B.* 2, 44. *Anton. Itin. B. A.*

*DUROLITUM, i, oppidum Britanniae, non pro- l a Londinio. *Anton Itin. Camdeno est Leiton. A.*

*DURONĬA, ae, Italiae oppidum, Samnitibus per- iens. *Liv.* 10, 39. *B. A.*

*DURŌNUM, i, Galliae Belgicae oppidum, in re- one Veromanduorum. *Anton. Itin. B. A.*

*DUROSTŎRUM, i, Δουρόστορον, oppidum Moe- ae inferioris. *Notit. Imper.* ℙ *Dorostorum* audit *nton. Itin. B. A.*

*DUROVERNUM, i, oppidum Britanniae. *Anton. in.* Hodie, aiunt, est *Canterbury.* ℙ Hinc *Du- vernensis, e*, adj. ut *Durovernensis ecclesia* apud *ed. Hist. Eccl.* 2, 18. *B. A.*

DŪRUS, a, um, adj. σκληρὸς, solidus, firmus. uidam putant esse a δοῦρον, lignum. *Hor. Ep.* 30. Duri ligones. *Virg. A.* 4, 366. Durae cau- s. *Plin.* 26, 8, 30. Ladanum durissimum tactu. *l.* 22, 23, 47. Fungi, qui in coquendo duriores int. *Hor. Sat.* 2, 4, 27. Dura alvus. Apud *Cels.* 18. *n.* 9. est dura alvus, quae dura excernit. *v. Am.* 2, 9. *extr.* Durior oris equus. ℙ [*In- rdum est i. q. gravis, ponderosus. *Plin. Pan.* 13. si quod (telum) durius accipienti videretur, ipse brares.] ℙ Absolute *durum* in vite est materia etate jam indurata et robusta, ut truncus et ve- s sarmentum, cui opponitur viridis et tenella. *olum.* 5, 6. *a med.* et alibi. ℙ *Dura vox* est, uae non flectitur. *Cic. N. D.* 2, 58. ℙ Dicitur epe de iis, quae laedunt corpus. *Virg. A.* 5, 5. uri dolores. *Pl. Men.* 5, 2, 119. Morbus acer ac urus. Et *ib.* 6, 10. Durum frigus. ℙ Pro acri. *eren. Sammon.* 3, 40. et 20, 351. Durum acetum. *olum.* 12, 6. Dura muria, *h. e.* salsissima atque leo diu durans. *Virg. G.* 4, 102. Durus Bacchi apor, *h. e.* vinum asperrimum. *Cato R. R.* 156. *d f.* Vinum atrum durum. *Pallad.* 11, 14. Suave inum de duro fieri docent, si etc. ℙ *Dura aqua* st, quae tarde putescit, inquit *Cels.* 2, 30. ℙ ranslate est laboriosus, *h. e.* qui cum multo la- ore fit, difficilis, arduus. *Caes. B. G.* 7, 10. Ne b re frumentaria, duris subvectionibus, laboraret. *Ov. Met.* 4, 307. Duri venatus. *Id. Her.* 7, 106. Durae viae. *Id. Met.* 13, 296. Duri munera belli. *Hor. Sat.* 1, 10, 26. Dura tibi peragenda rei sit causa Petilli. coll. *Quint.* 4, 1, 25. si paullo est durior causa, i. e. quae haud facile obtinetur.] *Ter. Ph.* 1, 2, 22. O Geta, provinciam cepisti du- ram. *Cic. Rabir. Post.* 6. *extr.* Providete, ne du- riorem vobis conditionem statuatis. *Pl. Amph.* 1, 1, 12. Dura servitus. *Id. Merc.* 4, 6, 1. Lege dura vivunt mulieres. [*Adde *Quint.* 10, 1, 51. durissi- ma est in simili materia comparatio, i. e. difficil- lima. Ad quem l. intpp. similia attulere.] ℙ Item qui laboris et malorum patiens est, eaque minus sentit vel consuetudine vel natura. *Liv.* 27, 48. Ligures durum in armis genus. *Cic. Tusc.* 1, 43. Fortes et duri Spartiatae. *Virg. A.* 3, 94. Darda- nidae duri. *Hor. Ep.* 3, 4. Dura messorum ilia. *Ov. Trist.* 5, 5, 51. Durus Ulysses. *Plin.* 33, 4, 21. Nisi quod inter omnia auri fames durissima est. V. integr. loc. ℙ Item qui parco ac tenui victu cultuque utitur. *Ov. A. Am.* 3, 109. Si fuit Andromache tunicas induta valentes, Quid mirum? duri militis uxor erat. ℙ Item difficilis, calami- tosus, adversus, noxius, asper, molestus. *Liv.* 34, 5. Ut legem latam per bellum temporibus du- ris, in pace et florente ac beata republica abro- garetis. *Cic. Dom.* 6. Annona in reditu meo facta erat durior. *Ter. Ad.* 5, 4, 5. Duram vitam vivere. *Hor. Od.* 2, 13, 27. dura navis, Dura fugae mala, dura belli. *Hirt. B. Alex.* 14. et 25. Si durior ac- cidisset casus. *Cic. Fam.* 12, 25. *extr.* De Cn. Mi- nucio rumores duriores erant. ℙ Absolute. *Senec. Oedip.* 208. Ubi laeta duris mixta in ambiguo ja- cent. ℙ Item rudis, impolitus, sine arte. *Ov. Fast.* 3, 517. Et ducunt posito duras cratere cho- reas. *Cic. Att.* 14, 20. Atilius, poeta durissimus. *Id Fin.* 4, 28. Stoici horridiores, asperiores, du- riores et oratione et moribus. *Hor. Sat.* 1, 4, 8. Lucilius durus componere versus. *Plin.* 35, 11, 40. *n.* 31. Mechopanes pictor durus in coloribus. *Cic. N. D.* 1, 34. Sive beatitas sive beatitudo dicenda est: utrumque omnino durum: sed usu mollienda nobis verba sunt. ℙ *Ingenium durum*, quod tar- dum est aut aridae venae. *Senec. ep.* 58. *ante med.* [*Cf. *Bentl.* ad *Hor. Od.* 3, 21, 13.] ℙ *Dura me- moria*, quae res difficile complectitur et servat. *Quint.* 12, 3. *ad f.* ℙ Item immitis, asper, rigi- dus, qui nulla re flectitur. *Ter. Ph.* 3, 2, 12. Adeon' ingenio esse duro te atque inexorabili, ut neque misericordia neque precibus molliri queas? *Id. Heaut.* 4, 1, 52. Duro animo esse. *Cic. Verr.* 2, 5, 46. Quis tam fuit durus et ferreus, quis tam inhumanus? *Id. Arch.* 8. Quis tam animo agresti ac duro fuit, ut Roscii morte non commoveretur? *Id. Fin.* 2, 19. *a med.* Varius, qui habitus est ju- dex durior. *Anton.* ad *Cic. post ep.* 13. *l.* 14. ad *Att.* Duriorem se praebere miserae et afflictae for- tunae alicujus. *Cic.* ad *Brut.* 2, 7. *sub f.* Si cui parcimus, duri fuimus in Dolabella. *Virg. G.* 3, 258. Quid juvenis, magnum cui versat in ossibus ignem Durus amor? *Cic. Off.* 1, 35. *a med.* Ne quid effeminatum aut molle et ne quid durum aut rusticum sit. *Virg. G.* 2, 369. Dura imperia exer- cere. *Ov. Pont.* 3, 1, 166. Duro vultu lacrimas alicujus aspicere. ℙ *Durus ad aliquid* est, qui alicujus rei nulla delectatione capitur. *Cic. Arch.* 9. Ipsi illi C. Mario, qui durior ad haec studia videbatur, jucundus fuit. ℙ *Os durum* est impu- dens. *Ter. Eun.* 4, 7, 36. et *Ov. Met.* 5, 451. duri puer oris et audax. Sic *durus homo*, qui duri est oris. *Caes. B. C.* 3, 20. Atque ipsis, ad quorum commodum pertinebat, durior inventus est Coelius. ℙ *Durum* adverbii vice positum. *Mart.* 3, 89. Utere lactucis et mollibus utere malvis: Nam faciem du- rum, Phoebe, cacantis habes. V. NITENS. ℙ *Duras dare* est ellipsis pro *duras contumelias* vel *lites* vel *partes. Ter. Heaut.* 2, 4, 22. Immo, ut patrem tuum vidi esse habitum, diu etiam duras dabit. Simile est illud *ejusd. Eun.* 2, 3, 62. Duras fratris partes praedicas. Hinc *Anton.* inter *epist. Cic. Att.* 10, 8. Quod judicabam duriores partes mihi impositas esse ab offensione tua. [*Confun- duntur *durus* et *dubius*, V. DUBIUS in f. — et *dirus.*, V. DIRUS — et *crudus*, V. *Drak.* ad *Sil.* 6, 78. 16, 118.]

[DŪSARĬA, orum, n. plur. festa in honorem Bacchi, qui apud Arabas Dusares vocabatur, unde Dusare, teste *Steph. Byz.*, vocatus est locus edi- tus Arabiae. *Hesych.* Δουσάρην ὀνομάζουσιν τὸν Διό- νυσον Ναβαταῖοι. *Tert. Apol.* 24. Unicuique etiam provinciae et civitati suus Deus est, ut Syriae Astarte, ut Arabiae Dusares, ut Noricis Belenus. *Nummus* Latinus coloniae Germenorum ap. *Eckhel. D. N. V. T.* 3. p. 178. Col. Germenorum Actia Dusaria. Alius Graecus coloniae Bostranorum *ib.* p. 501. Ἄκτια Δουσάρια. In utroque typus est tor- cularis, quod ad Bacchum vindemiae praesidem re- spicit. *Inscr.* ap. *Don.* 56, 6. Dysari sacrum. *F.*]

*DUSARĪTIS, idis, f. myrrhae species. *Plin.* 12, 16. Tertia (*myrrha*) Dianitis —: Sexta quam Dusaritin vocant. ℙ Dicta est forsan a Dusaritide Arabiae quadam regione, ubi nascitur. *Hard.* ad l. provocat ad Δωσαρηνοὺς *Ptolemaei*, qui Arabiae, ut videtur, populi fuere; et est Δυσαρὴ Arabiae mons *Steph. Byzant.* Porro *Dusares*, Δουσάρης, dei cujusdam nomen est *Steph. Byzant.* ibi culti. In *Tert. Apol. c.* 24. pro *Disares*, *h. e.* Dusares, ut Sylla dicitur et Sulla. V. *Selden de Diis Syris syntag.* 2. c. 4. *Pamel.* et *Jun.* ad *Tert.* l. c. *B. A.*

DUSII, Gallorum lingua sunt Daemones in- cubi, Silvanis et Faunis similes. *August. Civ. Dei* 15, 23.

DUSMŌSUS. V. DUMUS.

DŬUMVIR, iri, m. unus ex magistratu duorum virorum, a *duo* et *vir*, quod duo viri in eo officio essent. Varii generis *duumviri* fuerunt apud Ro- manos; omnium antiquissimi, qui perduellionem judicare jussi sunt, cum nempe quis parricidium patrasset aut seditiones excitasset vel magistrati- bus vim intulisset vel regnum affectasset. Hujus- modi judicium instituit rex Tullus Hostilius an. U. C. 85., ante Chr. n. 669., cum Horatius post tres Curiatios fratres devictos sororem suam interfecis- set. *Liv.* 1, 26. Duumviros, qui Horatio perduel- lionem judicent, secundum legem facio. *Id.* 6, 20. de M. Manlio: Sunt qui per duumviros, qui de perduellione anquirerent, creatos, auctores sint damnatum. *Cic. Rabir. perd.* 4. Hic popularis (La- bienus) a duumviris, injussu vestro, non judicari de cive Romano, sed indicta causa civem Roma- num capitis condemnari coegit. ℙ His nobiliores fuerunt *duumviri sacrorum* vel *sacris faciundis*, qui oracula Sibyllina custodiebant et interpretaban- tur et sacrarum caeremoniarum antistites erant: hos a Tarquinio Superbo institutos fuisse docet *Dion. Hal.* 4, 62. *Liv.* 3, 10. Libri per duumviros sacrorum aditi: pericula a conventu alienigenarum praedicta. *Id.* 6, 37. narrat, an. U. C. 384. tribu- nos pl. novam rogationem promulgasse, ut pro duumviris sacris faciundis decemviri crearentur, ita ut pars ex plebe, pars ex patribus fieret: quod factum tribus post annis ait *Id. ib.* 42. Postea Sulla, qui et reliquorum sacerdotiorum numerum auxit, aliis quinque additis pro decemviris quinde- cimviros instituisse putatur. V. QUINDECIMVIR. ℙ *Duumviri navales* erant, qui classis ornandae reficiendaeque causa interdum creabantur. *Liv.* 9, 30. et 40, 18. et 41, 1. ℙ Fuere praeterea alii *duumviri*, ut aquae perducendae, *Front. Aquaed.* 6., aedi sacrae faciendae aut locandae, *Liv.* 7, 28. et 22, 33., item dedicandae, *Id.* 2, 42. et 35, 41. etc. Sed dedicationis causa vel unus tantum- modo creabatur, qui nihilominus appellabatur *du- umvir* vel si duo, unus tantummodo adhibebatur, ut est in modo citatis *Livii* locis. ℙ *Duumviri* vero vel *duumviri juri dicundo* vel *duumviri prae- fecti juri dicundo* vel *duumviri quinquennales* ap- pellatus fuit magistratus in coloniis et municipiis, qui summo loco civitati praeerat et res publicas administrabat: hi similes fuerunt consulibus Ro- mae eligebanturque ex corpore decurionum: eorum munus annuum plerumque, aliquando semestre erat. *Cic. Agr.* 2, 34. Cum venissem Capuam coloniam, deductam L. Considio et Sex. Saltio, quemadmo- dum ipsi loquebantur, praetoribus: nam primum, id quod dixi, cum ceteris in coloniis duumviri ap- pellentur, hi se praetores appellari volebant. *Caes. B. C.* 1, 30. Duumviris municipiorum omnium im- perat, ut naves conquirant Brundusiumque dedu- cendas curent. *Inscr.* mendosa ap. *Mur.* 1116, 6., hic vero emendata ex ipso lapide, qui in villa Quiriniana prope Patavium exstat: T. Flavio T. filio Tromentina Agricolae decurioni Coloniae Sa- lonitanae, aedili, IIviro jure dicundo, decurioni Coloniae Aequitatis, IIviro QuinQuennali etc. Alia ap. *Grut.* 195, 4. L. Fabius L. F. Gal. Rufinus IIvir, praef. jur. dic. ab decurionibus creatus. ℙ Legitur et *duovir.* In *Cenotaph. Pis. C. Caes.* ap. *Noris.* Utique cum primum per legem coloniae duo viros creare et habere potuerimus, ii duo viri, qui primi creati erunt etc. *Inscr.* ap. *Grut.* 152, 2. M. Arrius M. F., M. Sextius M. F. duoviri de *suo* viam faciundam et reficiundam coeraverunt. Adde aliam 168, 6. Et in singulari 445, 5 C. Ofillio Sex. F. Gal. duo viro iterum quinquennali. ℙ Et- iam *duomvir*, antiquo more legitur in *Inscr.* ap. *Grut.* 394, 5. T. Cominius T. F. duomvir, aedilis, interren. Alia ap. *eund.* 43, 5. Duomvirei de sena- tus sententia aedem Herculi faciendam coeravere. Eadem ap. *Nibby Viagg. antiq. T.* 2. p. 209. habet *duomvires* pro *duomvirei.* Alia ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 62. C. Tuccius L. F. Vot. duomvir. [*Me- lius haec et ad ordinem temporum disposuit, mul- taque addidit. *F.*]

DŬUMVĬRĀLĬCĬUS, a, um, adj. ad duumviros pertinens. *Duumviralicius vir* est qui duumviratum gessit, idem ac duumviralis. *Inscr.* Canusina ap. *Fabr.* p. 598. *n.* 9.

DŬUMVĬRĀLIS, e, adj. ad duumviratus munus pertinens. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 29. *n.* 129. Gn. Mu- natius M. F. Pal. Aurelius Bassus flamen perpetuus, duumvirali potestate aedilis, dictator IIII *Vell.* 2, 19. In carcerem Minturnensium jussu duumvirali perductus est. ℙ Absolute *duumviralis* est idem ac duumviralicius, qui aliquando duumviratu fun- ctus est. *Ulp. Dig.* 50, 3, 1. Qui duumviratum gesserunt et inter duumvirales antiquissimus quis- que prior scribatur. ℙ [In *Not. Tir.* p. 61 legi- tur *duoviralis. F.*]

DŬUMVĬRĀLĬTAS, atis, f. idem ac duumvira- tus. *Imp. Constant. Cod.* 5, 27, 1.

DŬUMVĬRĀTUS, us, m. dignitas duumvirorum. *Plin. ep.* 4, 22. Hunc agonem Trebonius in duum- viratu suo tollendum curavit. Adde *Ulp. Dig.* 50, 3, 1.

DUX, dŭcis, m. et f. ἀγωγὸς, ἡγεμών, qui alium ducit, ductor, imperator. *Ov. Met.* 6, 324. Dare ducem eunti. *Curt.* 5, 4. Sibi quisque dux itineris coeperat fieri. *Cic. Cat.* 3, 9. Diis ducibus hanc mentem voluntatemque suscepi. *Id. Or.* 3, 17. Au- ctor publici consilii, dux regendae civitatis, sen- tentiae princeps in senatu. *Id. Div.* 1, 52. Ad ho- stiam deligendam potest esse dux vis quaedam sen- tiens. *Id. Fam.* 10, 6. Praebere se auctorem, prin- cipem, ducem alicui. *Id. Verr.* 2, 3, 21. Dux et magister ad faciendum aliquid. *Caes. B. G.* 7, 88. Sedulius dux et princeps Lemovicum. *Cic. Or.* 1, 2. Belli duces praestantissimi. *Nep. Arist.* 2. Pau- sanias, quo duce Mardonius erat fugatus. *Hor. Od.* 1, 7, 27. Nil desperandum Teucro duce et au- spice Teucro. *Cic. Verr.* 2, 5, 34. Dux et praefe- ctus classis. *Id. Mur.* 25. Dux et signifer calami- tosorum. *Id. Am.* 12. Duces impietatis. *Ov. Rem. Am.* 767. nisi dux operis vatem frustratur Apollo. *Id. Fast.* 4, 715. Dux lanigeri pecoris, *h. e.* aries. *Plin.* 11, 5, 4. Apes rempublicam habent ac duces. ℙ De imperatore Romano. *Phaedr.* 2, 5. Tum sic jocata est tanti majestas ducis, *h. e.* Tiberii. ℙ Jungitur et cum vocibus femininis. *Cic. Am.* 5. Natura, optima bene vivendi dux. *Id. Div.* 2, 40. Ad rem gerendam habere rationem ducem. *Id. Tusc.* 1, 12. Mors claris viris dux in coelum solet esse. *Virg. A.* 1, 368. dux femina facti. *Val Fl.* 5, 396. Hac duce ferte gradus. *Ov. Met.* 14, 121.

Cum duce Cumaea fallit sermone laborem. *Flor.* 4, 11. Prima dux fugae regina. *Stat. Th.* 4, 778. Dux tarda. Et *ib.* 12, 226. vesana. ¶ Duces et mari et terra dicuntur a *Nep. Aristid.* 2. et *Timoth.* 2. φιλαττοκράτορες, ii scil. populi, ex quibus in bellis Graecorum duces dabantur exercitibus ex universa Graecia comparatis. ¶ In re militari minus est quam *imperator.* Hic enim est, quem penes summa belli et auspicia sunt: ille potest dux dici, quamvis ab imperatore secundus. *Cic. Off.* 3, 26. *a med.* Atilius Regulus cum in Africa ex insidiis captus esset, duce Xanthippo Lacedaemonio, imperatore autem patre Annibalis Hamilcare.

DY

DYAS, ădis, f. numerus binarius, δυάς. *Macr. Somn. Scip.* 1, 6 et 12. et *Augustin. Conf.* 4, 15.

DYMAEI, orum, m. plur. Δυμαῖοι, populi Achaiae, quorum urbs Dyme, Romanorum colonia. *Cic. Att.* 16, 1., *Plin.* 4, 5, 6.

DYMANTIS, idis, f. Δυμαντίς, Hecuba Dymantis filia, secundum *Homer.*, ut *Hyg. fab.* 111. et *Serv.* ad *Virg. A.* 7, 320. docent. *Ov. Met.* 13, 620. Ergo aliis, latrasse Dymantida, flebile visum.

*DYMAS, antis, m. Δύμας, pater Hecubae, quae inde Dymantis dicta. V. *Dymantis. Hygin. fab.* 91 et 111. *Ov. Her.* 11, 762. ¶ Fuit et Dymas Sogdianae fluvius. *Ammian.* 23, 26. Verum male (ait *Cellarius*) *Ptolemaeum* expressit, ideoque notatus est a *Volesio* p. 379. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 225. *n.* 598. Fausto C. Maecenatis Dymantis liberto. *F.* et *B. A.*

*DYME, es, f. vel Dymae, arum, Δύμη, Achaiae, oppidum. *Dyme* est *Plin.* 4, 5. *Dymae* autem *Liv.* 27, 31. 32, 21. et 38, 29. ¶ Hinc *Dymaeus, a,* um, ut *Dymaeus ager* ap. *Liv.* 27, 31. *B. A.*

DYNĂMIS, is, f. δύναμις. *Pl. Ps.* 1, 2, 77. Quojus amatores olivi dynamin habent maximam, *h. e.* vim, seu copiam. V. OLIVINA. ¶ Ab arithmeticis vocatur *dynamis* numerus quadratus: cur vero, ipsos consule. *Arnob.* 2. p. 60. Percontare, quid sit cubus, aut dynamis, etc. *Capell.* 2. p. 26. potestatem vocat: Itali dicunt *la potenza.* V. POTESTAS. ¶ [*Dynamis, inis* est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Donat.* 330, 10. Ti. Julius Augustianus cum Dynamine *filia* sua. *F.*]

[DYNĂMUS, i, m. potens, validus: a δύναμαι, possum. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 288, 5. Ulpius Dynamus. *F.*]

DYNASTES et Dynasta, ae, m. δυνάστης, qui dominatum in aliquo loco habet, princeps, dominus, regulus: intellige apud externas nationes; a δύναμαι, possum. Dici autem videtur proprie de iis, qui non tam amplam habent ditionem, ut reges appellari mereantur. *Cic. Phil.* 11, 12. Ceteri reges, tetrarchae, dynastaeque. *Caes. B. C.* 3, 3. Magnam imperatam regibus omnibus, et dynastis, et tetrarchis pecuniam exegerat. *Nep. Ages.* 7. Munera ei ab regibus, et dynastis, civitatibusque conferrentur. *Id. Dat.* 2. Thyus dynastes Paphlagoniae, regi dicto audiens non erat. *Id. ib.* 3. hunc eundem Thyum nobilem regem appellat: ex quo apparet, *dynastae* nomine regem quoque significari posse.

[DYNĂTE, es, f. δυνατή, potens. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 619, 5. Coelia Dynate. *F.*]

DYOTĂ. V. DIOTA.

*DYRASPES, Scythiae fluvius. *Ov. Pont.* 4, 10, 53 et 610. *B. A.*

*DYRIS, is, Δύρις, nomen quo montem Atlantem incolae vocabant. *Plin.* 5, 1. Mox amnem, quem vocat Fut, ab eo ad Dyrim: hoc enim Atlanti nomen esse, eorum lingua convenit. *Strab.* 17. Ὅτι τὸ ἐν Μαυρουσίᾳ ὄρος, τὸν Ἄτλαντα Ἑλληνιστὶ καλούμενον, οἱ βάρβαροι Δύριν καλοῦσι. ¶ Scribitur et *Diris*, minus bene. *B. A.*

DYRRĂCHINUS, a, um, adj., ad Dyrrachium, nunc *Durazzo*, pertinens: quod est oppidum Macedoniae cum portu ad mare Adriacum, colonia Romanorum. *Plin.* 3, 23, 26. [**Cic. Fam.* 14, 1. *Mela* 2, 3. *Liv.* 29, 12. et 42, 48.] ¶ Dicitur a *Catull.* 36, 15. Adriae taberna, quia ex Macedonia in Italiam transeuntibus, vel contra, diversorium erat commodissimum. ¶ *Dyrrachini, orum,* sunt ejus urbis cives. *Cic. Att.* 3, 22. ¶ Legitur et *Dyrracheni. Paul. Dig.* 50, 15, 8.

*DYSCELĂDOS, i, f. insula maris Hadriatici. *Mela* 2, 7. *med. B. A.*

[DYSCOLIUS, ii, m. videtur idem esse ac dyscolus. Est nomen proprium in *Inscr.* ap. *Murat.* 566, 1., ubi tamen *Discolius* legitur. *F.*]

*DYSCŎLUS, a, um, adj. δύσκολος, difficilis, morosus. *Vulg. Petr.* 1, 2, 18. Laudatur et *Boethius.* Exstat haec vox in *Not. Tir.* p. 163., ubi tamen mendose *discolis* legitur. *F.* et *B. A.*

*DYSCRASIA, ae, f. δυσκρασία, prava corporis temperies. *Macr. Sat.* 7, 10. *B. A.*

DYSENTĔRIA, ae, f. morbus intestinorum, quae exulcerata sanguinem reddunt, torminibusque excruciant. V. *Cels.* 4, 15., qui tamen Graece usurpat, ut et *Cic. Fam.* 7, 26., est enim a δύς, male, et ἔντερον, intestinum. Latine *Plin.* 28, 9, 33. Si urat dysenteria. *Id.* 26, 8, 28. Aizoi succus alvum sistit, et dysenterias.

[DYSENTĔRIĂCUS, a, um, adj. idem ac dysentericus. *Not. Tir.* p. 180. Dysenteria, dysenteriacus. *F.*]

DYSENTĔRĬCUS, a, um, adj. δυσεντερικός, ad dysenteriam pertinens. *Pallad,* 3, 31. Dysenterica passio. ¶ Item qui dysenteria laborat. *Plin.* 22, 24, 55. Mel datur in sorbitione dysentericis. Adde *Scrib. Comp.* 85.

DYSĔROS, otis, m. δύσερως, infelix in amore. Graeca vox a δύς, male, et ἔρως, amor. *Auson. epigr.* 92, 1. Suasisti, Venus, ecce, duas dyseros ut amarem.

*DYSOSMUS, i, δύσοσμος. Ita vocatur scordium male olens. *Appul. de herb.* 70. *B. A.*

DYSPEPSĬA, ae, f. δυσπεψία, aegra et difficilis ciborum concoctio, cruditas: a δύς, male, et πέπτω, coquo. *Cato R. R.* 127. Ad dyspepsiam et stranguriam mederi malum punicum.

DYSPHŎRĬCUS. a, um, adj. δυσφορικός, infelix: item male patiens. *Firmic. Math.* 8, 12. Dysphorici ac miseri infelicter moriuntur.

DYSPNOEĂ, ae, f. δύσπνοια, spirandi difficultas. *Plin.* 26, 7, 19. Dyspnoeae medetur centaurium majus. *Id.* 23, 4, 47. Balsaminum unguentum dispnoeas lenit.

DYSPNOĬCUS, a, um, adj. qui dyspnoea laborat. *Plin.* 24, 6, 14. Ammoniacum prodest dyspnoicis, pleuriticis, etc.

DYSPRŎPHĔRON, δυσπρόφερον, vitium sermonis, cum voces dictu asperae adhibentur, ut *persuasitrices, praestigiatrices, atque inductrices tigres.* Ita *Capell.* 5. p. 167. Est autem Graeca vox, a δύς, male, et προφέρω, profero.

DYSŪRĬA, ae, f. δυσουρία, difficultas et suppressio urinae: a δύς, quod notat difficultatem, et οὖρον, urina. *Cic.* Graecis litteris scripsit *Att.* 10, 10. At Latinis *Coel. Aur. Tard.* 5, 4.

DYSŪRIĂCUS, a, um, [*et DYSURĬCUS, a, um, δυσουρικός. *Cic. Fam.* 7, 26. ubi Graecis literis scribendum. *B. A.*] adj. qui dysuria laborat. *Firmic. Math.* 8. Dysentericos, pleuriticos, hydropicos, dysuriacos.

E

E Quinta Latinorum littera, et inter vocales secunda, [*quam, ut ait *Mart. Cap.* 3. p. 58. spiritus facit, lingua paululum pressiore] a veteribus interdum pro *i* usurpata fuit, ut *here* pro *heri*, *Vergilius*, *Deana* pro *Virgilius*, *Diana* etc. [*De pronuntiatione hujus vocalis haec habet *Cic. Or.* 3, 12. Quare Cotta noster, cujus tu illa lata ... nonnunquam imitaris, ut iota litteram tollas, et E plenissimum dicas, non mihi oratores antiquos, sed messores videtur imitari. Quae ita intelligunt interpp.: Cottam verbi gratia filium ut filum pronuntiasse, *e* vero ita dilatasse, ut *ae* diphthongum aequaret, *baene* pro *bene* dicendo. Equidem ita accipio: in nonnullis vocibus Cotta rusticorum more *i* sustulit et ejus loco plenissimum *e* substituit. *Varro R. R.* 1, 2, 14. Rustici etiam nunc quoque *viam veam* appellant et *vellam*, non *villam. Quint.* 1, 4, 17. Quid? non *e* loco *i* fuit? ut *Menerva*, *Leber* et *Magester. Id.* 9, 4, 34. *E* plenior littera est, *I* angustior. ¶ In lapidibus nonnunquam ita exaratur II, ut FIICIT, pro fecit, BIINII MIIRIINTII pro Bene merenti. Vid. Ind. *Grut.* 19. Lit. II. ¶ Porro tenendum, saepe librarios *e* pro *i* substituisse in Graecis vocabulis, velut in *Not. Tir.* p. 21. Paraclitum, Mathimaticus 80. Ephimeris 124. Sirapis 135. V. *Munck.* ad *Hygin.* p. 341.] Transit in quibusdam verbis in *a*, ut *reor, ratus sum:* in quibusdam in *o*, ut *tego, toga.* ¶ Variam fuisse rationem pronunciandi per *e*, et per *ae*, satis testatur *Varro*, qui *L. L.* 6, 5. scribit, alios dixisse *scaeptrum*, alios *sceptrum*, partim *faenus*, partim *fenus*. Posterioribus tamen temporibus haec pronunciandi ratio penitus amissa est. Hinc apud auctores quosdam infimae Latinitatis non solum *e* pro *ae* scribebatur, sed etiam corripiebatur, ut *heresis* apud *Prudent.*, et *erumna* ap. *Paulin.* etc. V. suis locis. [*Vid. exempla apud *Munck.* ad *Hygin. fab.* 223. p. 341. ¶ Saepe permutantur a librariis *e* et *ae*. V. *Munck.* ad *Mythogr. vett.* p. 816. *e* et *i*. *Drak.* ad *Liv.* 9, 24, 10. *e* et *ē* i. e. con. *Id. ib.* 10, 32, 6. ¶ *E* per compendium significat: *Edilis*, *Ei*, *Ejus*, *Ennius*, *Erexit*, *Ergo*, *Esse*, *Est*, *Etas*, *Exacto*, *Exactor*, *Expressum.* De aliis compendiis, quorum principium est *E*, vide *Gesn. Thes.*]

Ē, praep. V. EX *in f.*, eosdem enim usus habet, nisi quod e nunquam ante vocales adhibetur.

ĒĂ, adv. per eum locum. *Liv.* 21, 32. *a med.* Gallisque ad visenda loca praemissis, postquam comperit, transitum ea non esse, etc.

ĒĂLĔ, es, f. fera est in Aethiopia, magnitudine equi fluvialis, cauda elephantis, colore nigra, vel fulva, maxillas apri, majora cubitalibus cornua habens, et mobilia, quae alterna in pugna sisti[t] variatque infesta aut obliqua, utcumque ratio mo[n]stravit. Haec *Plin.* 8, 21, 30. Videtur ita ess[e] appellata ab ἑάλη 3. p. aor. 1. pass. verbi εἰλ[ύω] verto, circumvolvo. [*Adde *Solin.* 55.]

ĒĀNUS, i, m. Quidam Jani vocem ab eundo d[e]rivant. Hinc *Cornif.* ap. *Macr. Sat.* 1, 9. docet *Cicerone* non Janum, sed Eanum nominatum fuiss[e].

ĒĀPROPTER vel Ea propter, propterea, qu[od] propter. [**Ter. Andr.* 5, 5, 5. Ego deorum vi[...] tam ea propter sempiternam esse arbitror. ex lec[t.] *Bentl.*] *Solin.* 35. Lignum attrectatum ferro si[ne] mora emoritur: eapropter vitro, aut cultellis o[s]seis vulneratur. *Col.* 8, 14. *extr.* Hoc modo du[o]bus mensibus pinguescunt: et ea propter etiam te[]nerrima etc. [*Sed *Schneid.* exhibuit: pinguescun[t] etiam majores; nam tenerrima etc.] *Lucr.* 4, 31[] Dextera ea propter nobis simulacra remittun[t]. [**Cod.* 6, 30, 5. Nec ea propter quod concessi[t] in fatum, tu potes accedere ad successionem.]

ĒAPSE, ea ipsa: et *eampse*, eam ipsam, [u]t *Fest.* interpretatur. *Scip. Afric.* ap. *eund.* in *Re que.* Opera, factis, consiliis, reque eapse ben[e] meritus. *Pl. Aul. a.* 5. *v.* 7. Eampse anum. *Id. Cist.* 1, 3, 22. Ut eampse auditis confiterier.

ĒĀRĬNUS, a, um, adj. ἐάρινος, ad ver perti[]nens: ἔαρ enim *ver* significat. *Tertull. Hab. mul.* [] Si non potuit Deus purpureas, et earinas oves na[]sci jubere. V. AERINUS. ¶ Fuit *Flavius Eari[]nus* nomen pueri delicati imperatoris Domitiani de quo multa *Mart.* 9, 12. 13. 14. 17 et 18. et *Stat. Silv.* 3, 4.

ĒĀTĔNUS, praep. ἐφ᾽ ὅσον, usque eo, usque a[d] eum terminum: cui respondet *qua*, *quatenus*, *quo*[]*ad*, *etc. Col.* 4, 7. Neque enim eatenus plag[a] consistit, qua vestigium fecit acies, sed latius in[]arescit. *Id.* 12, 9. Caules depurgati eatenus, qu[a] tenera folia videbuntur. *Cels.* 2, 10. *a med.* E[x] ulterioribus locis eatenus sanguis sequitur, quate[]nus emittitur. *Id.* 6, 6. *n.* 38. Mel adjiciunt ea[]tenus, ne ex specillo destillet. *Cic. Univ.* 11. Qu[a] eatenus nobis declarantur, quo ipsi volunt. [**Id. Leg.* 1, 4. Jus civile quod vocant eatenus exer[]cuerunt quoad populum praestare voluerunt.] ¶ Urbane. *Id. Q. Fr.* 1, 1, 3. Si quis forte esset sordidior, ferres eatenus, quoad per se negligeret eas leges etc., non ut etc. *Id. Opt. gen. Or.* 7. Verba persequens eatenus, ut ea non abhorrean[t] a more nostro. *Suet. Tib.* 33. Eatenus intervenie[]bat, ne quid perperam fieret. ¶ Absolute. *Pl. Most.* 1, 2, 48. Ad legionem cum itant, admini[]culum eis danunt tum aliquem cognatum suum. Eatenus abeunt a fabris, *h. e.* in hoc dissimiles sunt fabrorum. *Capit. Gord. III.* 22. Gordianus adolescens, qui Caesar eatenus fuerat, a militi[]bus, et populo, et senatu Augustus est appellatus.

EB

ĒBACCHOR, aris, dep. 1. valde bacchor. *Lambr. Elag.* 7. Matris etiam Deum sacra accepit, et adeo ebacchatus est, ut etc. Al. leg. *debacchatus. Salm.* ita leg. Matris etiam Deum sacra accepit, et tauroboliatus est, ut, etc., quod rectius est.

ĒBĔNĬNUS, a, um, adj. ἐβένινος, qui est ex ebeno. *Hieron. Ezech.* 27, 16. Hebenina ligna, quae nigri coloris pretiosissima sunt. *et mox.* Hebenini dentes nigri coloris, qui non possunt suam mutare nigredinem. ¶ Alii utrobique scribunt Ebenina et Ebenini.

*EBENOTRĬCHON, i, n. ruta muraria. *Appul. de herb.* 51. *B. A.*

ĔBĔNUS, i, f. et Ebenum, i, n. ἔβενος: etymon videtur esse ex Hebr. אבן petra: ita appellatum ob duritiem, arbor non solum Indica, ut vult *Virg.*, sed etiam Aethiopica, et Libyca, lignum habens sine medulla, intus nigri splendoris, extra buxi colore, adeoque solidum et grave, ut in aqua subsidat. *Plin.* 16, 40, 76. *n.* 3. Spississima ex omni materie, ideo et gravissima, judicatur ebenus, et buxus: neutra in aquis fluitat, etc. *Virg. G.* 2, 117. sola India nigrum Fert ebenum: solis est turea virga Sabaeis. *Plin.* 6, 30, 35. Sita est Aethiopia ab oriente hiberno ad occidentem hibernum. Meridiano cardine silvae ebeno maxime virent. *Ov. Met.* 11, 610. torus est ebeno sublimis in atra Plumeus. *Lucan.* 10, 304. Laeta comis ebeni Meroe. Et *ib.* 117. ebenus Mareotica. ¶ Est qui scribit *hebenus:* sed in Graeca voce nulla aspiratio est.

ĒBĬBĪTUS, a, um, part. v. *ebibo*, bibendo exhaustus. *Sidon. carm.* 9, 39. Atque hunc, fluminibus satis profundis Confestim ebibitis, adhuc sitisse.

ĒBĬBO, is, bi, a. 3. ἐκπίνω, bibendo exhaurio: ab *e*, et *bibo. Ter. Heaut.* 2, 3, 14. Aedes nostrae vix capient, scio. Quid comedent! quid ebibent! *Petr. Sat.* 20. Solus tantum medicamentum ebibisti? *Plin.* 8, 12, 12. Elephantos a draconibus ebibi, *h. e.* eorum sanguinem sugendo exhauriri. *Ov. Met.* 6, 342. Uberaque ebiberant avidi lactantia nati. ¶ Translate. *Pl. Curc.* 1, 2, 65. Quae mihi misero amanti ebibit sanguinem. [*Ut hirudo, unde metaphora petita est. Cf. *Theocr. Id.* 2, 56.]

n. 5, 15, 15. A lacu amnis ebibitur, *h. e.* totus ipitur. *Id.* 9, 38, 62. Quinis lana potat horis, susque mergitur carminata, donec omnem ebi- saniem. *Hor. Sat.* 2, 3, 122. Filius aut et- haec libertus ut ebibat heres, *h. e.* absumat. Ebibere imperium alicujus, apud *Pl. Amph.* 2, 84. est oblivisci [*sc. inter potandum.]. V. BO.

*EBISCUM, i. q. Hibiscum legitur ap. *Scribon.* mp. 80 et 82. *B. A.*

EBITO, is, n. 3. V. BETO.

EBLANDIOR, iris, itus sum, dep. 4. ἐξαρέσκο-, est blanditiis aliquid impetrare, vel exprime-, extorquere. *Cic.* ad *Capit. sub f.* 16. *ad Att.* itere, elabora, vel potius eblandire, effice, ut, . [*Ubi observa quatuor haec verba cum prae-s. *e* composita esse, qua virium contentio quae-m significatur.] *Liv.* 27, 31. Neque enim omnia ebat, aut eblandiebatur, sed vim etiam adhibe-t. *Tac. H.* 3, 37. Nec defuit, qui unum con-latus diem, magno cum irrisu accipientis tri-entisque eblandiretur. *Plin.* 9, 8, 8. Arion eblan-us, ut prius caneret cithara. ℙ Translate. *Id.* , 27, 51. de arboribus. Quin et protinus mori-tur aliqua, coelo fecunditatem omnem eblandito, *e.* postquam coeli et aeris bonitas fecunditatem iis omnem, veluti invitando alliciendoque ex-ssit. *Colum.* 7, 5. *a med.* Lac infusum tantum let, ut eblandiatur igneam saevitiam, *h. e.* evo-t, mitiget. *Vitr.* 7, 5. Cum aspectus ejus sce-e eblandiretur omnium visus. ℙ Passive. *Co-m.* 8, 11. de pavonib. educandis. Sed ne haec men aliena est agricolae captantis undique volu-ates acquirere, quibus solitudines ruris eblan-antur, *h. e.* quasi blanditiis leniantur et gratio-s fiant. Est qui malit *eblandiatur.* [*Atque sic hneid. edidit.]

EBLANDITUS, a, um, part. ab *eblandior.* *Prud. ych.* 328. Eblanditae virtutes, *h. e.* fucatae, si-ulatae. ℙ Passive pro eo, quod precibus et anditiis impetratum est. *Cic. Planc.* 4. Eblan-ta illa, non enucleata suffragia. *Plin. Pan.* 70. *b f.* Urbana conjuratione eblanditae preces. *Gell.* , 13. Aures cadentis apte orationis modis eblan-tae, *h. e.* voluptate perfusae.

*EBODE, es, oppidum Arabiae Felicis. *Plin.* 6, . *B. A.*

*EBORACUM, i, n. urbs Britanniae, in agro rigantum, hodie *York. Anton. Itin.* Meminit et-m *Ptol.*, qui Ἐβόρακον appellat. *Col. Ebor.* h. e. olonia Eboracensis, audit *Inscr.* ap. *Grut.* p. 485. . 1. *B. A.*

EBORARIUS, ii, m. artifex eboris. *Imp. Con-antin. Cod.* 10, 64, 1. et *Inscr.* ap. *Grut.* 640, 8. t ap. *Reines. cl.* 11. *n.* 93, 94 et 122. et ap. *Mu-at.* 947, 6., ubi legitur *eburarius.*

EBORATUS. V. EBURATUS.

EBORENSIS, e, adj. ad Eboram, Ἔβοραν, per-inens, Lusitaniae urbem inter Anam et Tagum flu-ios, nunc *Evora*, olim, teste *Plin.* 4, 22, 35. *Mela* 3, 1.], etiam *Liberalitas Julia* a C. Julio Caesare est appellata. ℙ *Eborenses, ium,* sunt ncolae illius urbis. *Inscr.* ap. *Grut.* 199, 4. Ter-ninus inter Pacenses et Eborenses.

EBOREUS, a, um, adj. ἐλεφάντινος, qui est ex bore, eburneus. *Plin.* 36, 5, 4. *n.* 12. Jovem fe-cit eboreum in Metelli aede. *Quint.* 6, 3. *circa med.* Oppida eborea in triumpho Caesaris. [*Ulp. Dig.* 33, 7, 12, 43. Mensae eboreae.]

*EBORODUNUM, i, oppidum Galliae Narbonen-sis, in regione Caturigum, hodie *Embrun*, judice *Hard.* ad *Plin.* 3, 20. et *Cellario* in *Orb. Descr. Notit. provinc. Eburodunum* audit *Anton. Itin.* et *Eburonum Tab. Peut.* Quin et in *Notit. provinc.* appellatur *Castrum Ebredunense* et *Ebrudunum* in *Notit. Imper. B. A.*

EBOSIA, et Ebusia, ae, f. insula eadem quae Ebusus, de qua V. in EBUSITANUS. *Stat. Silv.* 1, 6, 15. Et quas percoquit Ebosia cannas. Al. leg. *caunas.* V. CAUNEUS.

EBRIA. V. BRIA.

EBRIACUS, a, um, adj. idem ac ebrius. *Pl. Aul. fr.* ap. *Non.* 2, 306. Homo ebriacus somno sanari solet. Al. leg. *ebriatus.*

EBRIAMEN, inis, n. μέθυσμα. Vertit *Tertull.* ex S. Script. *de Jejun.* 9. his verbis: De Samuele mater: Vinum, inquit, et ebriamen non bibet.

EBRIETAS, atis, f. μέθη, status ebriosi, cum quis scilicet ebrius est. [*Cic. Tusc.* 4, 12. Inter ebrietatem et ebriositatem interest. Nempe ebriosi-tas est proclivitas ad ebrietatem.] *Plin.* 30, 15, 51. Ebrietatem arcet pecudum assus pulmo prae-sumptus. *Ov. A. A.* 1, 597. Ebrietas ut vera no-cet, sic ficta juvabit. *Hor. Ep.* 1, 5, 16. Quid non ebrietas designat? operta recludit, Spes jubet esse ratas etc. ℙ Translate. *Plin.* 13, 4, 9. *de caryotis.* Rumpit se pomi ipsius ebrietas, calcatis similis, *h. e.* nimia succi copia. ℙ In ebrietatem multa luculenter *Senec. ep.* 83. *a med.*

EBRIO, as, avi, atum, a. 1. ebrium reddo, με-θύσκω. *Macr. Sat.* 7, 6. *a med.* Mulieres roro ebriantur. ℙ Translate. *Id. Somn. Scip.* 12. *cir-ca med.* Priusquam materialis influxio in corpus venientes animas ebriaret.

EBRIOLATUS vel Ebriulatus, a, um, adj. ebrius. *Laber.* ap. *Non.* 2, 306. Ebriolati mentem hilarem accipiunt. Adde *Pl. fragm. ib.* ubi *Non.* habet *ebria-cus*, alii *ebriatus.*

EBRIOLUS, a, um, dimin. ebrii. *Pl. Curc.* 2, 3, 15. Tristes atque ebrioli incedunt. *Id. ib.* 1, 3, 36. Etiam me vocas, ebriola?

EBRIOSITAS, atis, f. φιλοινία, propensio in ebrietatem. *Cic. Tusc.* 4, 12. Inter ebrietatem, et ebriositatem interest, aliudque est esse amato-rem, aliud amantem. [*Cf. quae s. v. *ebrietas* dicta sunt.]

EBRIOSUS, a, um, adj. οἰνόφλυξ, qui saepe fit ebrius. *Cic. Fat.* 5. Hunc scribunt ipsius familia-res et ebriosum, et mulierosum fuisse. *Sen. ep.* 83. Plurimum interesse concedes inter ebrium et ebriosum: Potest et qui ebrius est, tunc primum esse, nec habere hoc vitium, et qui ebriosus est, saepe extra ebrietatem esse. *Catull.* 27, 4. Post-humiae ebriosa acina ebriosioris. [*Cod. Theod.* 3, 16, 1. Marito, velut ebrioso, repudium mittere uxori non licet.]

EBRIUS, a, um, adj. μεθύων, nimio vini potu alienatus, vinolentus, temulentus. Volunt esse a *bria:* de qua V. suo loco. *Cic. Phil.* 2, 41. Per-sonabant omnia vocibus ebriorum, natabant pavi-menta vino, madebant parietes. [*Id. Div.* 2, 58. Quid dicam insanis, quid ebriis quam multa falsa videantur?] *Ov. Fast.* 2, 582. Anus ebria, *Sen. Med.* 69. Huc incede gradu marcidus ebrio. *Claud. Rapt. Pros.* 1, 19. Ebria Maeonio firmat vestigia thyrso. *Tibull.* 3, 6, 36. Verba ebria. *Prop.* 1, 3, 9. Ebria cum multo traherem vestigia Baccho. *Mart.* 10, 47. Nox ebria, *h. e.* quam ebrius quis transigit. *Id.* 31, 1. bruma, *h. e.* quibus diebus perpotari solet. *Claud. Cons. Prob.* et *Olybr.* 250. jam profluat ebrius amnis Mutatis in vina vadis. [*Ebrius vocatur amnis quod ebrios reddit. ℙ Ceterum *ebrius* non semper de temulento ponitur, sed etiam de eo qui ad satietatem usque bibit. *Ter. Hec.* 5, 2, 3. Cum ebria eris. V. *Ruhnk. dict.* p. 232.] ℙ Translate [*de eo quod multum vel nimium est.] *Hor. Od.* 1, 37, 12. Regina fortuna dulci ebria. *Mart.* 14, 154. Ebria Sido-niae cum sim de sanguine conchae, Non video quare sobria lana vocer, *h. e.* optime imbuta. *Id.* 13, 82. Ebria Bajano veni modo concha Lucrino, *h. e.* bene pasta. *Id.* 10, 38. lucerna Nimbis ebria Nicerotianis, *h. e.* probe perfusa. *Plin.* 14, 22, 28. Ebrius jam sanguine civium, et tanto magis eum sitiens. *Pl. Capt.* 1, 1. *in f.* Aperitur ostium, unde saturitate saepe ego exii ebrius. [*Cf. *Ruhnk. dict.* in *Ter.* p. 232.] Et *Cas.* 3, 6, 18. Facite coenam mihi ut ebria sit, *h. e.* lauta, abundansque. *Lucr.* 3, 1056. Ebrius multis curis, *h. e.* obrutus. *Catull.* 45, 11. Et dulcis pueri ebrios ocellos, *h. e.* amoris plenos. ℙ Discrimen inter *ebrium*, et *ebriosum* dabit *Senec.* allatus in voce praeced.

EBULLIO, is, ivi, et ii, a. 4. ἀναζέω, bulliendo emitto. *Ebullire animam* est mori. *Sen. Apocol.* c. 4. et *Petr. fragm. Trag.* 42. et 62. *Burm.* ℙ *Pers.* 2, 10. o si Ebullit patrui praeclarum funus, *h. e.* prodit pompa sumptuosa funeris patrui: quod est dicere, utinam patruus moriatur. Al. leg. *ebullet,* ut sit ab *ebullo, as,* dissolvor, erumpor, ad mo-dum bullae evanesco: ut respiciatur ad illud *Varr. R. R.* 1, 1. Homo est bulla. [*Tert. de pall.* 2. Fontium venae ebullant. *B. A.*] ℙ Translate est praedicare, jactare, ostentare. *Cic. Fin.* 5, 27. Dixerit hoc idem Epicurus, semper beatum esse sapientem: quod quidem solet ebullire nonnun-quam. *Id. Tusc.* 3, 18. Qui si virtutes ebullire volent, et sapientias, nihil aliud dicent, nisi eam viam etc. *Appul. Met.* 2. p. 128. 19. Dum risus ebullit, *h. e.* fervescit cachinnatio. ℙ Simpliciter pro fervendo bullas emittere. *Cato R. R.* 105. Ubi ebullibit vinum, ignem subducito, *ebullibit* ἀφ-χαἰκῶς pro *ebulliet.* Sed alii rectius leg. *bullabit.* V. BULLO.

EBULUM, i, n. [*et EBULUS, i, m.] χαμαιάκτη, frutex sambuco similis folio, et bacca, non tamen aeque crescens, neque arborescens. [*Nobis *At-tich, Niederholunder.* *Virg. Ecl.* 10, 27. San-guineis ebuli baccis, minioque rubentem. *Cato* ap. *Plin.* 17, 9, 6. E segete evellito ebulum, cicutam. *Plin.* 26, 8, 49. Ebulum teneris cum foliis tritum, ex vino potum calculos pellit: impositum testes sa-nat. [*Plin.* 25, 10, 71. Ebuli quoque, quem ne-mo ignorat, fumo fugantur serpentes.]

EBUR, eboris, n. ἐλέφας, dens elephanti avul-sus: qui candore et spissitudine materiae in operi-bus valde commendatur. Dictum putant quasi *e barro.* [*Etymologia non probanda, licet a *Serv.* ad *Virg. G.* 1, 57. prolata sit. Vox peregrina esse videtur.] *Virg. G.* 1, 57. India mittit ebur, mol-les sua tura Sabaei. *Cic. Par.* 1, 4. Marmorea tecta, ebore et auro fulgentia. *Id. Brut.* 73. Mi-nervae signum ex ebore. [*Id. Leg.* 2, 18. Ebur ex inani corpore extractum haud satis castum do-num deo.] ℙ Per synecdochen dicitur de rebus ex ebore factis. *Stat. Silv.* 1, 2, 2. Cui, Paean, nova plectra moves, humeroque comanti Facundum suspendis ebur? *h. e.* lyram eburneam. *Virg. G.* 1, 480. Et moestum illacrimat templis ebur, aera-que sudant, *h. e.* sigilla, et statuae Deorum. Et 2, 193. Inflavit cum pinguis ebur Tyrrhenus ad aras, *h. e.* tibiam. *Ov. Met.* 4, 148. ense Vidit ebur vacuum, *h. e.* vaginam ebore ornatam. Et *Fast.* 5, 51. Ebur curule, *h. e.* sella curulis ebore di-stincta. Et absolute eodem sensu. *Id. Pont.* 4, 5, 18. Conspicuum signis cum premet altus ebur. ℙ Per metonymiam ponitur pro elephanto. *Juven.* 12, 112. quin illud ebur ducatur ad aras. ℙ *Ebur atramento candefacere* proverbium apud *Pl. Most.* 1, 3, 102. significat rem per se pulcram ornando corrumpere. *Ebur* dicebatur candidius fieri in Ti-burtinis collibus, et frigore illius coeli. Testes sunt *Mart.* 4, 62., 7, 13. Et 8, 28., *Sil.* 12, 229. et *Prop.* 4, 7, 82.

*EBURA, ae, Ἔβουρα, oppidum Hispaniae Bae-ticae, Cerealis cognominatum. *Plin.* 3, 1. Hodie, ait *Hard.* est *Alcala la real*, inter Granadam et Cordubam. *B. A.*

EBURARIUS. V. EBORARIUS.

EBURATUS, et Eboratus, a, um, adj. ἐλεφαντι-κός, ebore ornatus. *Pl. Stich.* 2, 2, 53. Lecti eburati, aurati. *Id. Aul.* 2, 1, 46. Eburata vehi-cula. *Lampr. Elag.* 4. Sella eborata, an argen-tata. Adde *Varr.* ap. *Non.* 3, 254.

[EBURICUS, a, um, adj. ad Eburum pertinens, (Ἔβουρον apud *Ptol.* 2, 11.) urbem Quadorum in Germania, nunc *Olmutz* in *Moravia.* *Inscr.* ap. *Grut.* 23, 5. Flavius Veturianus *legionis* IV. re-versus ab expeditione Eburica ex voto posuit. *Vel-serus* legit *Burica*, nempe ad Burios pertinente, qui ex *Tac. Germ.* 43. sunt populi Germaniae ad caput Vistulae positi. *F.*]

[EBURINI, orum, m. plur. incolae oppidi, cui nomen Eburum, nunc *Eboli*, in Picentinis, deinde Lucaniae attributi, non longe a Picentia, prope Silarum fluvium. *Plin.* 3, 10, 15. Lucanorum Ban-tini, Eburini, Grumentini. *F.*]

EBURNEOLUS, a, um, dimin. ab *eburneus.* *Cic. Or.* 3, 60. Servum cum eburneola solitus est ha-bere fistula. *Gell.* 1, 11. qui eadem verba refert, habet *eburnea.*

EBURNEUS, et Eburnus, a, um, adj. qui est ex ebore, vel ebore ornatus, ἐλεφάντειος. *Cic. Verr.* 2, 4, 1. Signum eburneum. *Hor. Sat.* 2, 6, 104. Eburni lecti. *Virg. G.* 3, 7. humeroque Pe-lops insignis eburno. V. PELOPS. *Ov. Pont.* 3, 4, 35. Eburnus currus. *Id. A. Am.* 203. Nume-ros eburnos jactare. *Virg. A.* 11, 11. Ensis ebur-nus, *h. e.* capulum habens eburneum. *Hor. Od.* 3, 27, 41. Porta eburna, *h. e.* qua vana somnia exeunt. (V. *Virg. A.* 6, 899. et *Stat. Silv.* 5, 3, 289.) *Id. ib.* 2, 11, 22. lyra. ℙ Item candidus instar eboris. *Ov. Am.* 3, 7, 7. Eburnea brachia. *Id. Met.* 3, 422. colla. *Id. Her.* 20, 57. cervix. *Id. Met.* 10, 592. terga. [*V. *Drak.* ad *Sil.* 12, 246. *Burm.* ad *Prop.* 2, 1, 9. ad *Anth. Lat.* p. 700.] ℙ Item elephantinus. *Liv.* 37, 59. Tulit in triumpho eburneos dentes mille ducentos viginti. ℙ *Eburnus* cognominatus est Q. Fabius Ambustus a candore cutis. *Fest.* in *Pullus.* [*V. *Drak.* ad *Liv.* 5, 41, 2.] V. AMBUSTUS. [*Confunduntur a librariis *Eburnus* et *eburneus.* Illa forma ut plu-rimum poetis relinquenda. V. *Drak.* ad *Liv.* 5, 41, 2. Porro *Eburnus* et *acernus.* V. *Burm.* ad *Ov. Met.* 4, 486. *Fast.* 3, 359.]

*EBUROBRITIUM, i, oppidum Lusitaniae. *Plin.* 4, 21. ed. *Hard.* Antea, e. g. in ed. *Elzev.*, le-gebatur *Eburo, Britium.* Hodie est *Alocabaça.* *B. A.*

*EBURODUNUM, i, oppidum Galliae Narbonen-sis. V. *Eborodunum.* ℙ Aliud in agro Helve-tiorum. *Tab. Peut.* Hodie est *Yverdun* vel *Yver-don.* *B. A.*

*EBURONES, um, m. Ἐβουρῶνες plur. populi inter Belgas, ubi nunc *Tongern*, gente, nomine, et numero Germani appellati, Condrusis, Menapiis, Aduaticis, Treveris (quorum clientes erant) et sil-vae Arduennae finitimi: nunc Leodienses (*pays de Liège*) dicti apud Gallos. *Plin.* 4, 18. Populos Galliae Lugdunensis quondam Aulercos appellatos, nunc vero Eburones. Adde *Caes. B. G.* 2, 4. 4, 6. 5, 28. etc. *B. A.* [*Inscr.* ap. *Grut.* 473, 3. IIIIII Vir Eburonum. *F.*]

*EBUROVICES, um, populi Galliae Celticae sive Lugdunensis, ex gente Aulercorum. *Plin.* 4, 18. *Caes. B. G.* 3, 17. V. *Aulerci.* (Hodie *Evreux, Dép. de l'Eure in der Normandie.*) *B. A.*

EBUSITANUS, a, um, adj. ad Ebusum perti-nens, insulam maris Iberici contra Dianium pro-montorium Hispaniae, nunc *Ivica;* vel ad Ebusium, urbem in eadem insula, cujus meminit *Inscr.* ap. *Grut.* 277, 5. Ordo Ebusii. *Plin.* 3, 5, 11. Ebu-sitana terra. *Mela* 2, 7. humus. ℙ Hujus insu-lae nomen varie scribitur a Graecis, et Latinis auctoribus, nam et Ἔβοσος, et Ἔβυσος, et Ἐβού-σος, et Ἠβόσεια: hinc *Stat. Silv.* 1, 6, 15. ĕbosia habet; *Avien. Perieg.* 621. ĕbūsus; et *Sil.* 3, 362. ĕbŭsus.

EC

*ECANTO, as, avi, atum. a. 1. *Gloss. Gr. Lat.* ἐξαντλῶ.

ECASTOR, adv. jurandi, et significat *per Castorem.* Videtur esse factum ex *Mecastor*, ablato *m*: vel ex *e*, et *Castor*, ut illud *e* hoc loco vim habeat *praep. per*, ut in *epol* per Pollucem, *ejuno* per Junonem, *equirine* per Quirinum, *eccere* per Cererem etc. Sunt qui scribunt *aecastor*, quasi *per aedem Castoris.* *Ter. Hec.* 4, 3, 5. Spero ecastor. *Pl. Amph.* 1, 3, 39. Ecastor condignum donum. *Id. Truc.* 2, 6, 22. Salve ecastor Stratophanes. ℙ Fuit juramentum fere a mulieribus usurpatum. Nam in veteribus scriptis, teste *Gell.* 11, 6., neque mulieres R. per Herculem, neque viri per Castorem dejurant: quod *Charis.* 2. p. 183. confirmat. Apud *Pl.* tamen ita jurant Argyrippus adolescens, *Asin.* 5, 2, 80. et Olympio villicus, *Cas.* 5, 4, 13.

ECAUDES versus vocat *Diom.* 3. p. 499. (quasi sine cauda, ut *enodis*) qui in ultima conclusione oratiuncula, vel syllaba fraudantur, vel tempore deficiunt, Graece μείουροι, et σκάζοντες.

ECBASIS, is, f. ἔκβασις, figura est, Latine excursus, seu digressio, cum ab oratione instituta obiter ad alia excurritur. *Serv.* ad *G.* 2, 209.

*ECBATANA, orum, n. τὰ Ἐκβάτανα, metropolis Mediae. *Curt.* 5, 8. init. *Plin.* 6, 13 et 27. *Tac. A.* 15, 31. *Cir. Manil.* 14. *Ecbatana, ae*, audit *Lucil.* ap. *Non.* 13. n. 4. et *Ecbatanae, arum*, *Appul. de mundo post med.* p. 69. (18. *Elm.*) ℙ Fuit et oppidum Persidis. *Plin.* 6, 26. ubi *Magorum oppidum* vocatur. ℙ Item oppidum Phoeniciae. *Id.* 5, 19. *B. A.*

ECBOLA, ae, f. ἐκβολή, telum missile: ab ἐκβάλλω, ejicio. *Pac.* ap. *Varr. L. L.* 6, 6. *extr.* Ecbolas quassant, ejiciunt.

ECBOLAS, ădis, f. ἐκβολάς, genus uvae Aegypti, abortum faciens: ab ἐκβάλλω, ejicio. *Plin.* 14, 18, 22.

ECCA, ECCAM. V. vocem sequent.

ECCE, ἰδού, adv. demonstrandi, post se tum nominativum, tum accusativum habens. *Ter. Ad. in f.* Ecce me, qui id faciam vobis. ℙ Saepe adhibetur ad repentinum aliquid, atque improvisum ostendendum. *Cic. Att.* 13, 16. Ecce tuae litterae de Varrone. *Id. Cluent.* 5. Ecce autem subitum divortium. *Id. Att.* 8, 3. *ad f.* Sed ecce nuncii, scribente me, ecce litterae, Caesarem ad Corfinium esse. *Id. Fin.* 2, 30. Ecce miserum hominem. *Phaedr.* 4, 1. Putabat, se post mortem securum fore: Ecce aliae plagae congeruntur mortuo. [*V. *Interpp.* ad *Liv.* 7, 35. *Broukh.* ad *Prop.* 2, 22, 20. *Burm.* ad *Ov. Met.* 2, 441. *Ruhnk. dict.* in *Ter.* p. 105. p. 201. ℙ A JCtis saepe ponitur pro: veluti, exempli causa, saepe praeponuntur partic. *ut* et *nam.* *Ulp. Dig.* 21, 1, 37. Hoc edictum fallaciis venditorum occurrit, ut ecce plerique solent mancipia quasi novitia distrahere. Alia bene multa exempla habet *Brisson.* de *form.*] Eleganter additur dativus *tibi*, quod quidem redundat, sed addit tamen demonstrandi vim. *Cic. Off.* 3, 21. Ecce tibi, qui rex populi R. esse concupierit. *Id. Or.* 2, 22. *extr.* Ecce tibi exortus est Isocrates, magister istorum omnium. Adde *Cluent.* 28. [*Ruddim. *Inst.* II. p. 316. ℙ Conjunguntur *Ecce autem.* *Cic. Cluent.* 5. Ecce autem nova turba atque rixa. V. *Gron.* ad *Liv.* 7, 35, 10. *Sed ecce*, quum in narrando posterius aliquid opponitur priori. *Cic. Att.* 8, 3. Cf. *Tursell.* s. v.] Componitur in familiari sermone, praesertim apud comicos, cum variis pronominibus, ut *ecca*, *eccum*, *am*, *os*, *eccillum*, *am*, *eccistum*, *am*, idest *ecce ea*, *eum*, *am*, *os*; *ecce illum*, *ecce istum*. *Varr. R. R.* 3. *in f.* At strepitus a dextra: et eccum recta candidatus noster designatus aedilis. *Pl. Men.* 1, 2, 66. Ab se ecca exit. *Id. Aul.* 4, 4, 14. Ostende huc manus *St.* eccas. *Id. Bacch.* 3, 2, 19. Sed eccos video incedere patrem et magistrum. *Id. Curc.* 5, 2, 12. Eccum quem quaerebam. *Id. Amph.* 2, 2, 146. Hem tibi pateram: eccam. *Id. Merc.* 2, 3, 98. Eccillum, video. *Id. Rud.* 2, 7, 18. Tegillum eccillud mihi unum arescit. *Id. Mil.* 3, 1, 194. Habeo, eccillam, meam clientam. *Id. Curc.* 5, 2, 17. Certe eccistam video. ℙ Pro *eccillum* leges et *ellum*, per syncopen inde factum. *Ter. Andr.* 5, 2, 14. Nescio qui senex modo venit: ellum: confidens, catus. Sic *ellam* pro *eccillam* apud *Prisc.* 12. p. 949. ℙ Haec interdum dicuntur etiam de absentibus, ostendendo scilicet locum, ubi sunt. *Pl. Amph. prol.* 120. Pater intus nunc est, eccum, Juppiter. *Ter. Ad.* 3, 4, 25. Ellam intus. ℙ Interdum interseruntur sermoni eo modo, quo *opinor*, *obsecro*, *amabo* etc. *Plin.* 36, 27, 69. Adeo in rebus damnatis quoque sunt aliqua remedia, ut in carbone ecce, et cinere. Adde *Ter. Andr.* et *Pl. Mil.* et *Rud.* et *Curc.* etc. modo allatos.

ECCENTROS, i. ἔκκεντρος, extra centrum positus. *Capell.* 8. p. 287. Quo fit, ut terra solaris circuli centrum non sit, sed eccentros habeatur. Adde *ib.* p. 299.

ECCERE vel Ecere, νὴ τὴν Δήμητρα, adv. jurandi, et significat per Cererem: sed aliquibus est adv. demonstrandi, *Festo* teste: quasi *ecce res*, vel *ecce rem.* *Pl. Amph.* 2, 1, 4. Eccere jam tuatim facis, ut tuis nulla apud te sit fides. *Id. Men.* 2, 3, 50. Eccere, perii misera! [*Ruhnk. *dict.* in *Ter. Ph.* 2, 2, 5.] ℙ In illis quidem certe pro *ecce* ponitur, *Mil.* 2, 2, 52. Eccere autem capite nutat. et *Pers.* 2, 4, 29. Eccere autem, quem convenire maxime cupiebam, egreditur intus. ℙ Sunt qui scribant *aeccere*, quasi sit *per aedem Cereris.*

ECCHEUMA, ătis, n. ἔκχευμα, effusio: a χέω, fundo. *Pl. Poen.* 3, 3, 87. Ibi te replebo unguentum eccheumatis. Al. leg. ἐκχεύμασιν litteris Graecis.

ECCILLA. }
ECCILLUM. } V. ECCE.
ECCISTUM. }

ECCLESIA, ae, f. ἐκκλησία, apud Graecos praesertim est coetus et congregatio populi conveniențis ad audiendum de republica, Latine *concio*: ab ἐκκαλέω, evoco, convoco. *Plin. ep.* 10, 111. Denariorum circiter undecim millia donata ei publice, et bule, et ecclesia consentiente, *h. e.* et senatu, et populo. *Cajus in epit. Instit. tit.* 1. Si aut testamento, aut in ecclesia, aut ante consulem manumittantur. [*Haec verba: *aut in ecclesia* manifesto interpolata sunt. V. *Schulting.* ad h. l. Neque enim *ecclesia* apud profanos hujus aetatis scriptores sic occurrit. Alia res est in *Plin.* loco, qui de Graeca civitate loquitur.] ℙ Et coetus quilibet. *Auson. ep.* 24, 93. tum prata virentia, tum nemus umbris Mobilibus, celebrique frequens ecclesia vico. ℙ Apud Christianos scriptores Ecclesia est congregatio fidelium. *Tertull.*, *Lact.*, *August.* etc. ℙ Item locus, quo orandi causa conveniunt. *Aur. Imp. in epist.* ap. *Vopisc.* 20. Quasi in Christianorum Ecclesia, non in templo Deorum omnium tractaretis. *Ammian.* 21, 2. *extr.* Progressus in eorum Ecclesiam, solemniter numine orato, discessit. Adde *ib.* 28. *sub f.* ℙ Non imitandus *Venant.* qui secundam syllabam corripuit, nisi confugias ad synaeresin, *carm.* 3, 6, 24. Ecclesiae juncto corpore crescit honor. Neque *Paulin. Nolan.* qui extrito altero *e* primam corripuit *in carm.* 28, 32. Intra Romuleos veneratur Eclesia fines. Adde *in carm.* 38, 153., et *carm.* 15, 117.

ECCLESIASTICUS, a, um, adj. ad Ecclesiam pertinens. *Tert. Pudic.* 22. Pacem ecclesiasticam alicui reddere. ℙ [*In *Cod. Theod.* saepe de eo, qui ecclesiae munere fungitur, ponitur. 1. 3, 22, 1. Omnia privilegia aut clericorum, decanorum aut aliorum ecclesiasticorum causa praestita, intacta servanda sunt. ℙ Item *Siracchi* liber in bibliis sacris vulgo *Ecclesiasticus* dicitur.]

*ECCLESIECDICUS, i, m. syndicus ecclesiae. *Cod. Theod.* 1, 5. 34, 5. Ecclesiecdici et oeconomi, qui paulo ante dicti sunt singularum ecclesiarum defensores et oeconomi. *B. A.*

*ECCUBI, ἤπου. *Onomast. Vet.* Significat ergo idem quod *An alicubi*, *an usquam.* *B. A.*

ECCUM, ECCOS. V. in ECCE.

ECDICUS, i, m. ἔκδικος, ultor, vindex, defensor, assertor. *Ecdici* in municipiis erant, qui Romae tribuni plebis, qui scilicet plebis causam adversus injuriam optimatum, vel suarum civitatum jura apud magistratus populi romani tuebantur. Hi in *Cod. tit.* 1, 55., et *ib.* leg. 2. et 7. dicuntur defensores civitatum. *Cic. Fam.* 13, 56. Se curaturum, ut ecdici Milesii Romam mitterentur. Adde *Plin. ep.* 10, 111. [*Ecdici etiam *syndici* vocabantur. Glossae veteres exponunt ἔκδικος, *cognitor.* V. *Gron.* ad *Sestert.* 4, 3. p. 277. *Justin. Nov.* 15. inscribitur Graece περὶ τῶν ἐκδίκων. *De defensoribus civitatis* titulos e *Cod. Just.* et *Theod.* laudant VV. DD. ad *Plin. Epp.* 10, 111. Ita *Ernest.*]

*ECDIPPA, oppidum Galilaeae, inter Tyrum et Ptolemaidem. *Plin.* 5, 19. *B. A.*

[ECDOTUS, i, m. ἔκδοτος, deditus, dediticius. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Mur.* 947, 3. Filiis duobus Venusto et Ecdoto. *F.*]

*ECETRA, ae, oppidum Volscorum. *Liv.* 4, 61. et 6, 31. ℙ Hinc *Ecetrāni*, *orum*, incolae dicti *Liv.* 2, 25. *B. A.*

ECFATUS pro effatus est *Ennii* ap. *Cic. Div.* 1, 20. et *Non.* 4, 196., ubi tamen libri alii *effatus.* [*Ecfatus non recte scribi statuit *Ter. Scaur.* p. 2260. Sed antiquitus hanc scripturam obtinuisse, non est quod dubites. Cf. *Bentl.* ad *Ter. Heaut.* 4, 4, 23. et *Cort.* ad *Sall. Jug.* 14. (Etiam *ecfari* olim exhibebatur apud *Cic. Tusc.* 2, 17.) Adde quae observata sunt s. v. *Ecfero*, *Ecfodio.* Prae aliis lege accurate de hac re disputantem *Schneider. Element. Tom.* II. p. 561.]

ECFERO, pro effero *Pareus* testatur legi in quibusdam MSS. non modo apud *Pl. Mil.* 2, 5, 53. et *Aul.* 4, 5, 4. etc., sed etiam apud *Cic. Fam.* 9, 2. et *Att.* 8, 3. *a med.* [*et *Tusc.* 4, 29. in versu ex *Eurip.* expresso: Malum quod non natura humana patiendo ecferat, i. e. vincat, quasi extra ferat. (Etiam apud *Cic. Rep.* 1, 17. legitur *ecferre*, teste *A. Majo*, quanquam h. l. editores ad vulgarem rationem conformarunt.) V. *Pearc.* ad *Cic. Or.* 3, 53. Cf. *Efferre* in fine.] Sic *Lucil.* ap. *Non.* 1, 176. mysteria ecferre foras. ℙ Eadem ratione *ecfodere* pro *effodere* dictum est. V. EFFODIO.

*ECFLORESCĔRE pro *efflorescere*, apud *Cic. Rep.* 1, 29. Cf. *Ecferre*, *Ecfari.* *Ib.* 1, 34. legitur Ecfrenāti pro Effrenati. *B. A.*

ECHEA vel Echeia, orum, n. plur. ἠχεῖα, vasa aerea in theatris collocata ad reddendam vocem agentium fabulas, vel canentium, et consonantiam rem faciendam: ab ἦχος, sonus. *Vitr.* 5, 5. sed Graeca vox est. [*Adde *Vitr.* 1, 1.]

*ECHEDERMIA, ae, f. *Veg.* 5, 53, 1. Passio, quam Graeci echedermiam vocant. Germanis vocatur *das Herzgespann.* V. not. *B. A.*

ECHENEIS, is, f. ἐχενηΐς, genus pisciculi, quem Latini remoram, Itali *remora* appellant, ab ἔχω, habeo, retineo, et νηῦς, Ionice, pro ναῦς, navis, quia per aquam navem sistere credita est, ei adhaerens, quamvis immensam, et velo et remis concitatam, ne possit iter institutum peragere. *Plin.* 9, 25, 41. et 32, 1, 1. *Lucan.* 6, 674. puppim retinens, Euro tendente rudentes, In mediis echeneis aquis. *Ov. Hal.* 99. Parva echeneis adest (mirum!) mora puppibus ingens. *Cassiod. Var.* 1, 35. mira prorsus de eadem narrat.

*ECHETLIENSES, ium, incolae Echetlae. Fuit autem Echetla, Ἐχέτλα, oppidum Siciliae. *Plin.* 3, 8. *B. A.*

ECHIDNA, ae, f. ἔχιδνα, vipera femina, uti mas ἔχις Graece, παρὰ τὸ ἔχειν ἐν ἑαυτῇ τὴν γονὴν ἄχρι θανάτου, quod continet in se fetum usque ad mortem, idest donec pulli nimiam moram pertaesi, eroso matris utero, parenteque necata, erumpant. Nam et Latine *vipera* vocatur a quibusdam, quia *vi parit.* *Ov. Met.* 13, 313. Stipite te Stygio, tumidisque afflavit echidnis E tribus una soror. ℙ Accipitur etiam pro quovis serpente, et praecipue pro hydra illa Lernaea, quae ab Hercule interfecta est. *Ov. Fast.* 5, 405. Sanguine centauri Lernaeae sanguis echidnae Mixtus. ℙ [*i. q. Echinades. Sic in aliquot editt. legitur apud *Sen. Troad.* 839.]

ECHIDNAEUS, a, um, adj. ad echidnam pertinens. *Ov. Met.* 7, 409. Illud Echidnaeae memorant e dentibus ortum Esse canis, *h. e.* Cerberi. Al. leg. *Echidnaei*: alii *Lernaei*: alii per echidnaeam canem ipsam Hydram intelligunt. [*Edd. *Heins.* et *Burmann.* habent *Echidneae*, ex Graeco ἐχίδνειος. *B. A.*]

*ECHIDNION, i, n. ἐχίδνιον, herba viperina. *Appul. Herb.* 5. *B. A.*

ECHINADES, um, f. plur. insulae quinque parvae maris Ionii, ante os sinus Corinthiaci, inter ostia Acheloi fluvii Acarnaniae, et Araxum promontorium Peloponnesi. Harum una Dulichium, alia Same nominatur. *Plin.* 2, 85, 87. et 4, 12, 19. *Ov. Met.* 8, 588. Continuam diduxit humum, partesque resolvit In totidem, mediis quot cernis Echinadas undis. ℙ [*Ἐχῖναι audiunt *Steph. Byz.* et *Hom. Il.* B. *v.* 625. unde *Echinae* restitutum eunt nonnulli *Senec. Troad. v.* 839. ubi *Echidnae* vel *Calydnae* legitur. *B. A.*]

ECHINATUS, a, um, adj. operculo spinoso veluti echini tectus. *Plin.* 15, 23, 25. Castaneis armatum echinato cortice vallum est. *Id.* 27, 9, 47. In cacumine capitula sunt echinata spinis. *Id.* 22, 9, 11. Echinata folia.

*ECHINEIS, idis, f. Ἐχινηΐς, habet *Cic. Arat. v.* 426. ubi forte est Chios insula. *B. A.*

ECHINOMETRA, ae, f. ἐχινομήτρα, [*Casum rectum rectius statuas *Echinometres* fuisse. *Ruddim. Inst.* I. p. 14.] echinorum genus, spinis longissimis, calycibus minimis, colore rufo, vel vitreo. *Plin.* 9, 31, 51.

ECHINOPHORA. V. ACTINOPHORA.

[ECHINOPOS, ŏdis, f. ἐχινόπους, herbae genus aculeis horrens, similis tribulo. *Plin.* 11, 8, 8. Ceras ex omnium arborum satorumque floribus confingunt, excepta rumice, et echinopode. Alii leg. *echenopode.* *F.*]

*ECHINOS vel Echinus, i, f. Ἐχῖνος, Thessaliae oppidum, in Phthiotide, ad sinum Maliacum. *Mela* 2, 3. *Liv.* 32, 33. *extr.* et 34, 23. *Plin.* 4, 7. ℙ Item oppidum Acarnaniae. *Plin.* 4, 1. *B. A.*

ECHINUS, i, m. ἐχῖνος, piscis quidam ex cancrorum genere, cui spinae pro pedibus sunt, cui ingredi est in orbem volvi: a Graeca voce allata. Capitur fere inter saxa. *Plin.* 9, 31, 51. [*Pall. 2, 16. Echini salsi. *Ib.* 13, 6. Echini marini condiuntur.] ℙ Item animal terrestre, spinis undique vestitum, al. *erinaceus*, quod *Isid. Orig.* 12, 6. marino nomen dedisse putat. *Claud. de hystrice*, 18. Sed non haec acies ritu silvestris echini Fixa manet. ℙ [*Item cibi aliquod genus, ab echinis dictum, quod ad horum similitudinem spinae undique eminerent. *Petr. Sat.* 69. Cydonia mala spinis confixa, ut echinos efficerent. *Claud. Eutr.*

449. ubi secum volutat coquus, quas verubus at partes porci, *quae frusta calenti Mandet aquae, intoque cutem distendat echino*, ubi cutis intel-enda videtur, surculis aut spicis ita trajecta, ut hini similitudinem accipiat.] ℙ Item ornamen-m in capitulis columnarum Ionicarum et Dori-rum, quia castanearum ordinatim in patentes hinos dispositarum imaginem prae se ferunt. *itr.* 4, 3. et 7. V. ANULUS. ℙ Item ge-s vasis, quod alii aereum volunt esse, in quo lices lavantur, alii ollam fictilem, alii vas salis, ii lignum cum uncinis, in quo calices ponuntur, ii ampullam vitream, alii scorteam, a rotundi-te echini se in pilam colligentis, vel quod echini eo sculpi consueverint. *Hor. Sat.* 1, 6, 117. tat echinus Vilis, cum patera guttus, Campana pellex. ℙ Item cortex spinosus castanearum. *lpurn. Ecl.* 2, 83. Maturis nucibus virides rum-ntur echini. Adde *Pall. Insit.* 155., et *Serv.* ad *l.* 7, 53.

*ECHINUSSA, ae, f. Ἐχινόεσσα et contracte χινοῦσσα, (ab ἐχινόεις, i. e. plenus vel abundans hinis,) insula Euboeae vicina, quae postea Ci-olus dicta est. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

ĔCHĬON, ii, n. ἔχιον, medicamentum ex vipera uae Graece ἔχις) combusta, foeniculo, ture, ad ffusiones oculorum, et caligines. *Plin.* 29, 6, 38. [*Fuit et *Echion* vel Echium, ἔχιον, herba ea-m quae et Dorias et Alcibiadion appellatur. *Plin.* , 8. *Paul.* 7. ait, spinosam herbam esse, quae n modo a serpente commorsis cum vino pota xiliatur, sed praesumentes quoque ex ictu nihil olestum pati sinit. Cf. *Diosc.* 4, 25. Haec *Ges-rus.* Sed V. *Echios.* ℙ *Echion, onis*, m. Ἐχίων, ter Penthei, Agaves Cadmi filiae maritus. V. *chionides.* ℙ Item Mercurii filius, Argonauta, us ex iis qui ad aprum Calydonium venandum runt. *Hyg. fab.* 14. *Ov. Met.* 8. *v.* 311. ℙ Et us e Gigantibus, qui coelum adorti sunt. *Claud. igant. v.* 104. ℙ Et pictor clarissimus, de quo *ic. Parad.* 5, 2. *Plin.* 35, 10. ℙ Et statuarius, ii centesima septima Olympiade floruit, teste eo-m *Plin.* 34, 8. *B. A.*]

ĔCHĪŎNĪDES, ae, m. Ἐχιονίδης, filius Echio-s, qui fuit unus e Cadmi sociis in Thebis con-endis, ut *Ov. Met.* 3, 125. narrat. *Id. ib.* 513. entheus Echionides. *Stat. Th.* 4, 568. illum *(Pen-eα)* Flet pater, et lacerum componit corpus chion.

ĔCHĪŎNĬUS, a, um, adj. ad Echionem perti-ens, de quo in voce praeced. *Ov. Met.* 8, 345. chionio cuspis conturta lacerto. *Val. Fl.* 7, 301. aevus Echionia ceu Penthea Bacchus in aula De-erit. *Id.* 8, 343. Echionius hydrus, *h. e.* quem admus Thebarum auctor interfecit: ex cujus sa-is dentibus Echion natus est. *Id.* 7, 554. Echio-ii dentis semina. V. CADMUS. ℙ Sumitur tiam pro Thebano. *Ov. Trist.* 5, 5, 53. Echio-iae arces. *Stat. Th.* 1, 169. Echionia plebs. dde *Virg. A.* 12, 515. Sic Echionius Bacchus, *Pall. Insit.* 45., *h. e.* qui Thebis praecipue coleba-ur, et matrem habuit Semelen Cadmi Thebano-um regis filiam.

ĔCHĬOS, ii, f. herba duplicis generis: alia pu-egio similis foliis coronata: alia lanugine spinosa listincta, cui capitula viperae similia sunt. *Plin.* 25, 9, 58.

*ECHIS, is, m. i. q. echion. *Plin.* 22, 20. *B. A.*

ĔCHĪTES, ae, m. ἐχίτης λίθος, lapilli species, qui vipereas habet maculas, colore viridi subob-scuro. *Plin.* 37, 11, 72. Alii hic leg. *echitis* eo-dem sensu. [*Adde *Solin.* 67. *Isid. Orig.* 16, 14.] ℙ Item herba, quae morsibus viperinis medetur, similis scammonio. *Plin.* 24, 15, 49.

ĔCHĪTIS, idis, f. ἐχῖτις. V. vocem praec.

ĒCHO, us, f. ἠχώ, soni, vel vocis repercussio: ab ἠχέω, sono, resono. Latinis dicitur *imago.* Hinc *Hor. Od.* 1, 12, 4. Quem Deum, cujus re-cinet jocosa Nomen imago? *Auson. ep.* 10, 23. Turbida congestis referitur vocibus echo. *Pers.* 1, 102. reparabilis assonat echo. ℙ Poetae fabulan-tur, Echo nympham fuisse, hanc a Junone bre-vissimo vocis usu esse punitam, quod eam longo sermone tenere solita esset, ne nymphae a Jove amatae ab illa deprehenderentur: cum deinde a Narcisso, cujus amore deperibat, spreta fuisset, longo moerore contabuisse, et corpore demum in saxum converso, nihil nisi vocem retinuisse. *Ov. Met.* 3, 339. et *seqq.* ℙ Fit praecipue in convalli-bus, et locis concameratis, ubi resultat aer, et acceptae voces numerosiore repercussu multiplican-tur. Non enim ibi liberum habet vagandi cam-pum, sed rerum objectu reflectitur. In quibusdam locis etiam pluries multiplicantur. Ex. gr. in urbe Cyzico turres septem acceptas voces multiplicant: et Olympiae porticus fuit, quam Heptaphonon ap-pellabant, quoniam septies, eadem vox ibi redde-batur. *Plin.* 36, 15, 24.

ĒCHŎĬCUS, a, um, adj. ad echo pertinens, ut Echoici elegi, apud *Sidon. ep.* 8, 11. *post carmen.* Ita legit *Sirmond.*, antea enim *Eschoici* legebatur. Tale esse putat *Sirmond.* illud cujusdam *Pentadii* distichon: *Per cava saxa sonat pecudum mugitibus Echo, Voxque repulsa jugis per cava saxa sonat.* ℙ In Centimetro *Servii* p. 1826. Echoicum metrum est, quoties sonus ultimae syllabae congruit paen-ultimae, ut *Exercet mentes fraternas gratia rara.*

[ĒCHUS, i, m. ἦχος, sonus, vox. Est cogno-men Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 729, 1. Q. Fabio Echo. *F.*]

*ECHYMNĬA, ae, oppidum Thraciae, inter Stry-monem fluvium et Athon montem. *Mela* 2, 2. *ad f. B. A.*

ĔCLIGMA, ătis, n. ἔκλειγμα, medicamentum, quod fit lingendi gratia, non edendi, aut devo-randi, ut cum aliquid in ore tenetur, et paulatim distillando transmittitur: a λείχω, lambo, lingo. *Plin.* 21, 21, 89. *de thymo.* In ecligmate faciles exscreationes facit, cum aceto et sale. *Id.* 24, 7, 23. Pix exscreationes pectoris adjuvat ecligmate. [*Adde *id.* 26, 8, 35. Sumitur et ecligmate ad pectoris vitia cum melle.]

ĔCLIGMĂTĬUM, ii, n. parvum ecligma. *Theod. Prisc.* 2, 17. Dabo diamoron pro ecligmatio.

ECLIPSIS, is, f. ἔκλειψις, deliquium, defectio: ab ἐκλείπω, deficio. Eclipsis lunae, cum sol per interpositionem terrae ita lunae opponitur, ut il-lam illuminare non possit: eclipsis solis, cum lu-na inter solem, et nostrum aspectum interponitur. *Auct.* ad *Her.* 3, 22. Solis eclipses magis miran-tur quam lunae, quia hae crebriores sunt. V. *Sen. Ben.* 5, 6. *circa med.*, ubi solis eclipsim de-scribit. ℙ Quoties in oratione aliquid deest, quod facile mente cogitari possit, *eclipsis* dicitur; quod quidam vitium esse putarunt; *Quint.* 8, 6. figuram: quod certe verum est, si nullam pariat obscurita-tem. [*Apud *Quint.* Graecis litteris exarata vox. Latinis vulgo *ellipsis* vocatur.] Hinc eclipsis est illud *Virg. A.* 1, 139. Quos ego, ubi deest *affli-gam*, aut *ulciscar*, ut ait *Serv. ib.* et ad *v.* 69.

ECLIPTĬCUS, a, um, adj. ἐκλειπτικὸς, ad ecli-psim pertinens. *Plin.* 2, 16, 13. Stationes stella-rum fieri in mediis latitudinum articulis, quae vo-cant ecliptica: scilicet quia ibi contingere eclipses solent. *Manil.* 4, 816. et 846. Ecliptica signa, *h. e.* quae eclipsim patiuntur. *Serv.* ad *A.* 10, 216. Sol cursus agit per eclipticam lineam, quae Zo-diacum bifariam dividit.

ECLŎGA, ae, f. ἐκλογὴ, electio, delectus: [*Qua significatione haec vox nusquam usurpata videtur.] item ipsa res delecta et selecta: ab ἐκλέγω, eligo, deligo. Hoc nomine scriptores nonnulli appella-runt singula poematia breviora, quae edebant in vulgus, quasi essent electa e multis, quae in eo genere scripsissent, et non edidissent. *Plin. ep.* 4, 14. *fin.* Proinde sive epigrammata, sive idyl-lia, sive eclogas, sive, ut multi, poematia, seu quod aliud vocare malueris, licebit voces: ego tan-tum hendecasyllabos praesto. *Varr.* ap. *Charis.* 1. p. 97. Eclogas ex annali descriptas. *Stat. Silv.* 3. *praef.* Summa est ecloga, qua mecum secedere Neapolim Claudiam meam exhortor. et *praef. l.* 4. Juncta est ecloga ad municipem meum Julium Me-necratem, cui gratulor etc. *Auson. ep. praefixa Idyll.* 6. Quid ego huic eclogae studiose patroci-nor? *Id. ep. praefixa Idyll.* 11. eclogam vocat oden decimam novam *l.* 3. *Horatii.* Sic *Suet. Vit. Hor. a med.* Expressitque eclogam, cujus initium est, Cum tot sustineas et tanta negotia solus, *h. e.* epistolam primam libri secundi. Al. leg. *elo-gium. Sidon. ep.* 9, 1. *carm.* 1. Vernans per va-rii carminis eclogas, Verborum violis multicolori-bus, *h. e.* per varia carminum genera. *Virgilii* quoque Bucolica *Eclogae* inscribuntur: quarum exemplo factum est, ut omnia poemata pastoralia hoc nomine hodieque vocentur. V. IDYLLIUM.

ECLŎGĀRĬUS, a, um, adj. *Eclogarium* inscri-psit *Auson.* unum ex libris suis, in quo est colle-ctio breviorum poematum, excerptorum, atque se-lectorum ex pluribus, quae in eo genere ipse com-posuerat: ab ἐκλογὴ, delectus. ℙ *Eclogarii* viden-tur aliis servi litterati, veluti anagnostae, qui ex libro qui recitabatur, celeriter selecta quaedam et notatu digniora excipiebant excerpebantque: aliis rectius sunt *loci insigniores. Cic. Att.* 16, 2. *ad f.* De Gloria *(libros)* misi tibi. Custodies igi-tur, ut soles: sed notentur eclogarii, quos Sal-vius, bonos auditores nactus, in convivio dumta-xat legat. His congruunt, quae habet *Id. ib.* 11. *in.* Nostrum opus *(de Gloria)* tibi probari laetor; ex quo ἄνθη ipsa posuisti, quae mihi florentiora visa sunt tuo judicio.

ECNĔPHĬAS, ae, m. ἐκνεφίας, ου, ὁ, ventus ex nube discissa erumpens: ab ἐκ, ex, et νέφος, ne-bula. Sic dicitur procellae genus, quam pluribus describunt *Sen. Qu. n.* 5, 12. [*ubi vox Graecis litteris exarata est.] et *Plin.* qui sic habet 2, 48, 49. Venti majore illati pondere incursuque, si late siccam rupere nubem, procellam gignunt, quae vocatur a Graecis ecnephias: sin vero depres-so sinu arctius rotati effregerint, sine igne, hoc est sine fulmine, vorticem faciunt, qui typhon vo-catur, idest vibratus ecnephias.

E CONTRĀ. V. CONTRA.

ECPHŎRA, ae, f. ἐκφορά, prominentia, proje-ctura. *Vitr.* 6, 2. Columnarum projecturae, mu-tulorum ecphorae. *Id.* 3, 3. *sub f.* Omnes ecpho-rae venustiorem habent speciem, quae quantum altitudinis, tantundem habent projecturae.

ECPHRASTES, ae, m. ἐκφραστής, qui edisserit, enarrat, interpretatur, ex una in aliam linguam vertit. Vox Graeca, ab ἐκφράζω, edissero. Opu-sculum *Fulgentii Planciadis* in editione *Gothofr.* ita inscribitur. Libellus de prisco sermone ad Chalcidium grammaticum Timaei Platonis ecphra-sten.

ECPYRŌSIS, is, f. ἐκπύρωσις, a πῦρ, ignis, Graece est inflammatio. Latinis litteris scripta le-gitur in verbis *Nigidii* ap. *Serv.* ad *Virg. Ecl.* 4, 10. et ad *ib.* 6, 41., ubi mundi totius inflammatio significatur.

ECQUANDO, adv. ἦ ποτὲ, quando, an aliquan-do, num aliquando? *Cic. Agr.* 2, 7. Quaero a populari tribuno plebis, ecquando nisi per triginta tribus creati sint. *Liv.* 3, 67. *ad f.* Ecquando unam urbem habere licebit? *Cic. Verr.* 2, 2, 17. Quae, malum, ista fuit amentia? ecquando te rationem factorum tuorum redditurum putasti? ecquando his de rebus tales viros audituros existi-masti? *Prop.* 2, 7, 39. Ecquandone tibi liber sum visus? an usque In nostrum jacies verba superba caput? [*Cic. Fin.* 5, 22. Quoties hoc agitur, ecquandone, nisi admirationibus maximis. Vide *Ruhnk.* ad *Vell. Pat.* 2, 14. ℙ Saepe confundun-tur a librariis *Ecquando* et *et quando.* V. *Drak.* ad *Liv.* 5, 44, 2. *Burm.* ad *Prop.* 1, 11, 1.]

ECQUIS, ecquae, ecquod, ecquid, ἦ τις, num-quis, vel an aliquis, ab *et*, et *quis:* vel ab *en*, et *quis*, ut *Prisciano* 1. p. 556. placet. [*Ecquis* ita diversum a *quis*, ut, ubi illud ponatur, cum du-bitatione aliqua proponatur interrogatio.] *Cic. Att.* 7, 8. Quod quaeris, ecquae spes pacificationis sit. *Id. Acad.* 4, 26. *extr.* Ecquae poterit in agno-scendo esse distinctio? *Id. Inv.* 2, 12. *extr.* Ecquae consuetudo, ecquae actio, ecquod artificium. *Ter. Eun.* 5, 9, 1. Ecquis me vivit fortunatior? *Cic. Verr.* 2, 3, 57. Ecquod judicium Romae tam disso-lutum? *Id. Mur.* 33. Eccui non proditur rever-tenti? *Id. Fam.* 8, 15. Ecquem Caesare acriorem audisti? *Id. Verr.* 2, 2, 27. *ad f.* Ecquam rem pu-tas esse in Sicilia etc.? *Id. ib.* 62. Rogato, ecquid in tuam statuam contulerit? Et *Fam.* 7, 11. Heus tu, quid agis? ecquid fit? ℙ [*Ponitur etiam in interrogatione indirecta. *Cic. Verr.* 2, 3, 24. Negotium dat comitibus, ut investigent, ecqua virgo sit digna, quamobrem Lampsaci diutius com-moraretur. V. TURSELLIN.] ℙ In recto mascu-lino dicitur et *ecqui.* Sic enim habent opt. edit. ap. *Cic. Verr.* 2, 4, 8. Ecqui pudor est? ecqui me-tus? Adde *Sext.* 52. ℙ Et in feminino etiam *ecqua. Pl. Men.* 1, 2, 26. Ecqua in istac pars inest praeda mihi? *Id. Mil.* 3, 1, 199. Ecqua ancilla est illi? *Ov. Fast.* 4, 488. hac gressus ecqua puella tulit? Al. leg. *siqua.* Adde non unum ex allatis *Cic.* locis, item *Verr.* 2, 4, 8. et 11., in quibus alii reponunt *ecqua:* nec analogia repugnat: nam et *aliqua*, et *siqua* dicitur. ℙ In plurali num. *Stat. Theb.* 10, 215. Ecqui ade-runt, quos ingenti se attollere fama Non pigeat? ℙ *Ecquid* interdum ponitur pro num, numquid, an non. *Cic. Fam.* 7, 17. Quid agatis, et ecquid in Italiam venturi sitis hac hieme, fac plane sciam. *Ter. Andr.* 5, 2, 30. Age Pamphile, exi Pamphi-le: ecquid te pudet? *Ov. Trist.* 3, 3, 47. Ecquid, ut audieris, tota turbabere mente? *Liv.* 4, 3. Ec-quid sentitis in quanto contemptu vivatis? *Ov. Trist.* 3, 7, 11. Tu quoque, dic, studiis commu-nibus ecquid inhaeres? *Cic. Att.* 2, 2. Sed heus tu, ecquid vides, calendas venire, Antonium non venire? Adde *Liv.* 27, 10. ℙ *Ecqui* pro *ecquid. Cic. Tusc.* 1, 8. Ecqui ergo intelligis, quantum mali de humana conditione dejeceris? Al. [*et nunc quidem optimae editiones] leg. *ecquid.*

ECQUISNAM, ecquaenam, ecquodnam, ecquid-nam, idem quod *ecquis*, addita solum majori qua-dam vi interrogandi. [*Ponitur ut sequentia ex-empla docent tam in directa, quam in indirecta interrogatione.] *Cic. Vat.* 16. Audire a te cupio, ecquid audieris, ecquisnam tibi dixerit, C. Caesa-rem dixisse, etc. *Id. Fin.* 4, 24. Illud dubium, ad id, quod summum bonum dicitis, ecquaenam fieri possit accessio. *Id. Top.* 21. *ad f.* Cum quae-ritur, ecquidnam honestum sit, ecquid aequum. *Catull.* 28, 6. Ecquidnam in tabulis patet lucelli Expensum? *Auct. ad. Her.* 2, 17. *ad f.* Quaeren-dum erit, ecquonam modo obsisti potuerit.

ECQUO, adv. motus, quonam, ποῖ. *Cic. Phil.* 13, 11. Ecquo te tua virtus provexisset? ecquo genus?

*ECRAGĬNO, as, fortasse i. q. aufugio. *Petr. Sat.* 61. *extr.* ed. *Anton.* Ecraginavi. Al. leg. *Egra-ginavi. B. A.*

*ECRECTĬCE, es, sc. regio, Ἐκρηκτικὴ sc. χώ-ρα, regio Ponti. *Plin.* 6, 4. *B. A.*

ECSTĂSIS, is, f. ἔκστασις, ab ἐκ, et στάω, sto, excessus mentis extra se positae. *Tertull. Anim.* 45. Hanc vim ecstasin dicimus, excessum mentis, et amentiae instar. *August. de Gen. ad litt.* 12. Quando avertitur, atque abripitur animi intentio

a sensibus corporis, ecstasis est. *Hieron.* 1. *Comm.* in *Isajam prooem.* Neque vero, ut Montanus somniat, prophetae in ecstasi sunt locuti. ℙ Scribitur et *extasis.*

ECTĂSIS, f. ἔκτασις, productio, extensio: ab ἐκτείνω, extendo. Ita dicitur figura poetica, qua syllaba correpta contra rationem producitur. *Charis.* 4. p. 249. et *Diom.* 2. p. 436., sed uterque Graece: Latine *Serv.* ad *A.* 10, 473.

ECTHLIPSIS, is, f. ἔκθλιψις, apud grammaticos est figura poetica, qua littera *m* simul cum vocali praecedenti ob vocalem, vel diphthongum sequentem eliditur, ut in illo *Pers.* 1, 1. O curas hominum, o quantum est in rebus inane! Vox Graeca, ab ἐκ et θλίβω, tero. *Charis.* et *Diomed. loc. cit.* in voce praeced. ℙ [*Item angustia. *Octav. Horat.* 2, 1, 13. *Gesn. Thes.*]

*ECTĪNI, orum, populi Alpini, de quibus *Plin.* 3, 20. *B. A.*

*ECTOMON (helleborum), ἔκτομον. *Plin.* 25, 5. Nigrum (*helleborum*) alii ectomon vocant, alii polyrrhizon. *Plin.* 25, 5. ed. *Hard.* Al. leg. *entomon. B. A.*

ECTRŌMA, ătis, n. ἔκτρωμα, abortus: ab ἐκ et τιτρώσκω, pario. Translate. *Tertull. adv. haer.* 7. Et quod proxime Valentinus proposuit, unde Deus? scilicet de enthymesi et ectromate [*i. e. ex perversa mente et imaginatione.]

*ECTROMATĬUS, a, um, abortum faciens. *Plin.* 14, 16. Vinum ectromatium vocant, quoniam abortus facit. Sic ed. *Basil.* 1530. Al. leg. *phthorium.* V. *Phthorius, a, um. B. A.*

ECTRŎPA, ae, f. ἐκτροπή, diverticulum viae: a τρέπω, verto. *Varr.* ap. *Non.* 4, 422. Et, ne erraremus, ectropas esse multas, omnino tutum esse, sed spissum iter.

ECTYPUS, a, um, adj. ἔκτυπος, qui ἐκ τύπου, ex typo seu forma, premendo calcandoque fit, ex argilla seu creta, ita ut imagines paulo exstantiores appareant. *Plin.* 35, 12, 43. Dibutades, Sicyonius figulus, primus invenit fingere ex argilla similitudines, et personas tegularum extremis imbricibus imposuit, quae inter initia protypa vocavit: postea idem ectypa fecit. V. ANTEFIXUS et TYPUS. ℙ Translate *extypae imagines*, seu *scalpturae* dicuntur, quae in gemmis non impressione, sed scalpro figurantur: *cammei* Itali vocant. *Sen. Ben.* 3, 26. Coenabat Paulus praetorius, imaginem Tiberii Caesaris habens ectypam, et eminente gemma. *Plin.* 37, 10, 63. Hae sunt gemmae, quae ad ectypas scalpturas aptantur.

*ECULĔO, onis, (ab *Eculeus*,) historiam quampiam de rebus gestis a Tiberio, vel certe de picturis volumen aliquod videtur condidisse. *Plin.* 35, 10. ubi tamen suspicatur *Hard.* scribendum *D. Aculeo*, h. e. Decimus Aculeo; nam vox, ait, Eculeo in Romanis familiis non reperitur. *B. A.*

ĔCŬLĔUS. V. EQUULEUS.

ED

ĔDĀCĬTAS, atis, f. πολυφαγία, ingluvies, voracitas. *Cic. Q. Fr.* 3, 9. *extr.* Edacitatem pueri pertimesco. [**Id. Fam.* 7, 26. Stoici δυςεντερικὰ πάθη morbum edacitatis esse putant.] *Pl. Pers.* 1, 2, 7. Neque edacitate eos quisquam poterat vincere.

ĔDAX, ăcis, adj. ἀδδηφάγος, vorax: ab *edo.* *Cic. Flacc.* 17. Edacem hospitem amisisti. [**Id. Fam.* 9, 20. Proinde te para, cum homine edaci tibi res est. Se ipsum intelligit per jocum hortans Paetum, ut se hospitem lautius accipiat.] *Colum.* 6, 2. *ad f.* Boves multi cibi edaces. [**Schneid.* vocem *educes* uncis inclusit.] *Sen. ep.* 60. Vastissimorum, edacissimorumque animalium aviditatem vincere. ℙ Translate. [**Cod.* 4, 65, 18. Edaci locustarum pernicie sterilitatis vitium intercessit.] *Hor. Od.* 2, 11, 18. Curae edaces, *h. e.* quae habentes macerant, et consumunt. *Ov. Am.* 1, 15, 1. Livor edax. *Id. Met.* 15, 234. Tempus edax rerum. Sic *Prud. Apoth.* 1141. Edax senium. Et *Virg. A.* 2, 758. Ignis edax. ℙ Est etiam idem quod rapax. *Val. Fl.* 6, 420. Cervos petit Umbro venator edaci. *Ov. Am.* 2, 6, 33. Edax vultur.

ĔDĔĀTRAE, qui praesunt regiis epulis, ἀπὸ τῶν ἐδεσμάτων. *Festus.* Alii scribunt *edeatroe* a recto plural. ἐδέατροι.

ĔDĔCĬMĀTUS et Edecumatus, a, um, part. ab *edecimo*, electus, praestans: quasi e decem selectus. *Festus.* Edecimata, electa. *Macr. Sat.* 1, 5. *extr.* Probavere omnes Q. Aurelii judicium, quo edecumatos elegit sodales. Et *ib.* 2, 1. Joci ex multijugis libris edecumati.

ĔDĔCĬMO et Edecumo, as, a. 1. eligo, seligo, quasi ex decem. *Symm. ep.* 5, 81. (al. 83.) Ut equos ex Hispania lectissimae nobilitatis edecument. Adde *ep.* 9, 21. (al. 23.)

*ĔDĔNĀTES, ium, populi Alpini, ubi nunc fere *Savoy* et *Provence.* *Plin.* 3, 20. *B. A.*

[ĔDĔNTĀNĔUS, a, um, adj. idem ac edentulus. *Not. Tir.* p. 111. *F.*]

ĔDENTĀTUS, a, um, partic. ab *edento*, ἀποδοντωμένος, dentibus privatus. *Macr. Sat.* 7, 3. Scommata minus aspera, quasi edentatae belluae morsus.

ĔDENTO, as, a. 1. ἀποδοντόω, edentulum facio excussis dentibus. *Pl. Rud.* 3, 2, 53. Nimis velim, improbissimo homini malas edentaverint.

ĔDENTŬLUS, a, um, adj. ἀνόδους [*νωδός], qui sine dentibus est. *Capell.* 4. p. 116. Edentulum non illum dicimus, qui dentes non habet, sed cui natura inest, ut habeat ex illo tempore, quo natura permittit, ut habeat. Nam neque lapidem recte dicimus edentulum, qui nunquam dentes habet; neque infantem, qui, quamvis aliquando habere possit, nondum tamen illo tempore ut habeat, natura permittit. Haec *Capella*, sed tamen etiam de infantibus dixit *Arnob.* 3. p. 108. Edentulos Deos esse parvulorum ritu credendum est. ℙ De vetulis *Pl. Cas.* 3, 2, 20. Propter operam illius improbi edentuli. *Id. Most.* 1, 3, 118. Vetulae, edentulae, quae vitia corporis fuco occulunt. *Prud.* περὶ στεφ. 10, 305. Edentularum cantilenae. *Tert. Pall.* 5. Muraena bestia edentula, et exunguis, et excornis. ℙ Translate Vinum edentulum, apud *Pl. Poen.* 3, 3, 86. dicitur, quod vetustissimum est, vel potius quod vires non habet ad inebriandum. Sic *Alexis* ap. *Eustath.* ad *Odyss.* β. Οἶνον παλαιότατον σπουδάζομεν, ὅτι οὐ δάκνει, ἀλλ' ἱλαροὺς ποιεῖ. ℙ *Edentulus* est etiam cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Murat.* 21, 8. M. Sulpicius Edentulus.

ĔDĔPOL et Aedepol, νὴ τὸν Πολυδεύκη, adv. jurandi per Pollucem, pro *medepol*, h. e. *me deus Pollux adjuvet*: vel, si diphthongus placeat, *per aedem Pollucis.* Fuit juramentum olim feminarum proprium, ex initiis Eleusiniis acceptum: paulatim vero, ex inscitia antiquitatis, a viris quoque usurpatum, ut *Varr.* ap. *Gell.* 11, 6. docet. *Ter. Andr.* 1, 2, 5. Quaeso edepol Charine. *Id. Hec.* 1, 2, 8. *Sy.* Salve mecastor, Parmeno. *Pa.* et tu edepol, Syra. *Id. Phorm.* 5, 1, 8. Certe edepol meae nutricem gnatae video. *Pl. Mil.* 4, 1, 41. Edepol haec quidem bellula est. *Id. Most.* 5, 1, 34. Imo edepol negat profecto. *Id. Asin.* 3, 2, 14. Nae illa edepol memorari possunt. ℙ Pro *edepol* dictum est etiam *epol*, ut *ejuno*, *ecastor* etc. Itaque *epol* a multis legitur variis in locis *Plauti*, et *Terentii*, et *Caecil.* ap. *Non.* 2, 354., tametsi ubique dubia est lectio.

ĔDĔRĂ. V. HEDERA.

*EDESSA, ae, f. Ἔδεσσα, urbs Macedoniae, in Emathia, inter Pellam et Gordyniam. In ea Macedonum reges sepeliebantur. *Liv.* 45, 29. *Justin.* 7, 1. Aege, Aegae, vel Aegea postea est nominata. Reperitur et *Aedessa* ap. *Plin.* 6, 34. astipulante *Ptol.*, quam tamen formam plane improbat *Vossius* ad *Mel.* 2, 3. *init.* ℙ Item oppidum Mesopotamiae, non procul ab Euphrate, (V. v. seq.) *Tac. A.* 12, 12. *Eutrop.* 7, 11. In Arabia ponit *Plin.* 5, 24. aitque Antiochiam olim dictam esse. Revera in ea Mesopotamiae parte est sita, quam Arabes incoluere. Olim *Rhages* dicta, teste *Hieron. de traditionibus Hebraicis. B. A.*

[ĔDESSAEUS, a, um, et

[ĔDESSĒNUS, a, um, adj. Ἐδέσσηνος, ad Edessam pertinens, Mesopotamiae urbem, olim Osroeni regni caput, nunc *Roha* sive *Orfa.* *Liv.* 42, 51. Trium ferme millium hominum dux erat Antiphilus Edessaeus. *Ammian.* 18, 7. Sabinianus per Edessena sepulcra, quasi fundata cum mortuis pace, nihil formidans, etc. *F.*]

*ĔDĔTĀNUS, a, um, adj. ad Edetam pertinens, Hispaniae Tarraconensis urbem, quae a *Ptol.* 2, 6. Ἤδητα appellatur, eadem ac Liria. ℙ *Edetani*, *orum* sunt incolae illius urbis, et regionis Edetanae, memorati a *Plin.* 3, 3, 4. *Liv.* 27, 24. eos *Sedetanos* appellat. ℙ *Editanus* etiam scribitur. *Inscr.* ap. *Grut.* 481, 1. M. Valerio Cereali Editano. ℙ Etiam *Sedetani* vel *Sidetani* audiebant. *B. A.* et *F.*

*ĔDĬBĬLIS, e, adj. qui edi potest. *Gloss. Philox.* Edibilis, βρώσιμος. *B. A.*

ĒDĪCO, is, ixi, ictum, n. 3. παραγγέλλω, διαγορεύω: ab *e*, et *dico*, quasi extra dico, publice et aperte dico, expono. *Ter. Eun.* 5, 5, 20. Dico, edico vobis, nostrum illum esse herilem filium. [**Id. Or.* 39. Nullus fere a Demosthene locus sine conformatione sententiae edicitur. *Leg.* 2, 10. Ut ego, uti rogas, possim edicere. Ain tandem, Attice? non es edicturus aliter. Ubi *Davis.* contendens *edicere* non esse privatorum, sed magistratuum, utrobique reposuit *dicere, dicturus.*] *Cic. Amic.* 16. Alius igitur finis verae amicitiae constituendus est, si prius, quid maxime reprehendere Scipio solitus sit, edixero. [*Ubi *Cic.* edixero cum vi quadam posuisse videtur.] *Id. Att.* 1, 18. *extr.* Ne absens censeare, curabo edicendum, et proponendum locis omnibus. [**Cic. Verr.* 2, 3, 7. Censores ... legem his rebus quam (alii: quae) ipsis videretur edicerent, i. e. publice proponerent, ut cognosci conditiones locationis possint. *Id. Off.* 3, 20. Marius a subselliis in rostra recta, idque quod communiter compositum erat, edixit.] *Sall. Cat.* 49. Jussus a consule, quae sciret, edicere. ℙ [*Serioris aetatis scriptores saepius pro simplici *dicere* usi esse videntur. V. *Munck.* ad *Fulg. M[yth]ol.* p. 621. ℙ Item *edicere* est pronuntiare, qu[od] de suffragiis et sententiis judicum dicitur. V. *Gro[n.]* et *Drak.* ad *Liv.* 30, 5. *init.* *Cort. Sall. Cat.* 48. ℙ Item jubeo. *Ter. Eun.* 4, 7, 33. Miles, edi[co] tibi, ne vim facias ullam in illam. ℙ Saepissi[me] dicitur de magistratibus aliquid publice jubentibu[s] et praecipue de praetoribus jus publice dicentibu[s]. *Cic. Verr.* 2, 2, 27. Si quis eum pulsasset, edix[it] sese judicium injuriarum non daturum. *Id. Off.* 20. Id, quod communiter compositum fuerat, s[o]lus edixit. *Id. Pis.* 8. Consulem edicere, ut s[e]natus senatusconsulto ne obtemperet. [**Id. Att.* 1[...] 7. Antonius edixit, ita ut me et Laelium excipere[t]. *Id. Vat.* 14. Edixeritne praetor, ... ut adesses d[ie] tricesimo. *Id. Fam.* 11, 6. Quum tribuni pleb[is] edixissent, adesset senatus a. d. XIII. Kal. Jan. *Id. Phil.* 6, 1. Edicere justitium. *Id. Q. Fr.* 2. comitia a. d. XI. cal. Februar. *Liv.* 2, 52. Du[o] millia aeris damnato multam edixerunt. *Id.* 3, 3[...] *sub f.* Senatum in diem posterum edicunt. Al. al[i]ter leg. *Id.* 8, 36. *ad f.* Dictator praedam omne[m] edixerat militibus. [**Cic. Verr.* 2, 1, 53. Edicer[e] diem. *Ib.* Nondum proscripta, neque edicta die[s]. *Id.* 31, 11. Edicere exercitui diem ad convenie[n]dum. [*Hinc saepe de duce usurpatur, qui imp[e]rata dat militibus. V. *Drak.* ad *Liv.* 7, 35, 2.] *I[d.]* 26, 18. diem comitiis. Et *ib.* 51. Tarraconem omnibu[s] sociis edixerat conventum. *Tac. H.* 2, 91. Edi[cere] de caeremoniis. *Suet. Cal.* 26. de natali. *Li[v.]* 10, 36. Edicto, ut quicumque ad vallum pergere[t], pro hoste haberetur. ℙ Cum infinito. *Sil.* 7, 31[...] Cornibus arentes edicam innectere ramos. Et *ib.* 527. propere capere arma maniplis Edicit. ℙ *Edi[cere]* dicebantur praetores, qui initio magistratu[s] proponebant, ac denunciabant, qua formula, e[t] quibus de rebus jus eo anno essent dicturi. V. EDICTUM. *Cic. Fin.* 2, 22. *a med.* Est enim tib[i] edicendum, quae sis observaturus in jure dicendo. [*Accurate exposuit de hac voce *Brisson.* de *Form* s. v. *Edictum.* Adde *Heinecc.* eod. l.] ℙ Partic[.] *Edicturus* ap. *Liv.* 22, 33. In eam diem, quam jussissent, comitia edicturus. ℙ *Edice* in imperativo pro *edic* habent *Virg. A.* 11, 463 et *Stat. Theb.* 12, 598. [*V. *Ruddim. Inst.* 1. p. 266.] ℙ *Exdeico* legitur in veteri S. C. de Bacchanalib. apud *Fabrett.* p. 427. prisco et obsoleto scribendi more. ℙ [*Confunduntur saepe a librariis *edicere* et *edere.* V. *Interpp.* ad *Suet. Caes.* 18. *Aug.* 72. *Drak.* ad *Liv.* 21, 72, 8. *Edicere* et *dicere.* *Id. ib.* 33, 14, 11. *Edicere* et *indicere* *Id. ib.* 31, 49, 12. *Edicere* et *et dicere.* *Id. ib.* 30, 5, 1.]

ĒDICTĀLIS, e, adj. ad edictum pertinens, ut Edictalis lex, Edictalis bonorum possessio, *h. e.* edicto delata etc. ap. *Ulp. Dig.* 38, 6, 1. [**Cass. Var.* 1, 31. 2, 24. 7, 42. Edictale programma, i. e. principis edictum.]

ĒDICTĬO, onis, f. idem ac edictum. *Pl. Capt.* 4, 2, 31. Basilicas edictiones atque imperiosas habere. Et *Pseud.* 1, 2, 10. hanc edictionem nisi animum advortitis.

ĒDICTO, as, avi, atum, a. 1. ἐπιφάσκω, eloquor, enuncio: frequent. ab *edico*, quod interdum pro simplici accipitur. *Pl. Epid.* 1, 2, 2. Atque amorum summam edictavi tibi. *Id. Amph.* 2, 2, 184. Tute edictas facta tua, ex me quaeris quid deliqueris.

ĒDICTUM, i, n. διάταγμα, jussum, litterae consulum, praetorum, et aedilium curulium, tribunorum plebis, et aliorum magistratuum, quibus aliquid imperatur: ab *edico*, quod est promulgare, jubere. *Cic. Quint.* 19. Quod praetor non fieri, sed ex edicto suo fieri jubet. *Id. ib.* 23. Si ex edicto possedisti. [**Cic. Manut.* 19. ubi edictum ad tribunos plebis pertinet.] *Id. Flacc.* 28. Sanxit edicto, ne frumentum ex Asia exportari liceret. [*Quanquam hunc locum cum *Ernest.* in *Clav.* rectius ad §. 3. retuleris.] *Hor. Ep.* 2, 1, 239. Edicto vetare. *Cic. Verr.* 2, 1, 41. Hereditatem alicui condonare edicto. *Liv.* 28, 25. Proponere edictum, ut, etc. ℙ Nomine Edicti potissimum Edicta praetorum intelliguntur. Hi, ut scirent cives, quod jus de quaque re dicturi essent, et quomodo dicturi essent, formulam quandam Kal. Jan. proponebant, quae *Edictum Praetoris* dicebatur. Primis temporibus haec edicta mutare praetoribus licuit. Sed tamen id probri loco Verri *Cicero* objecit, cum dixit, eum ne ex edicto quidem suo jus semper dixisse. Post lege C. Cornelii Sullae tribuni pleb. anno U. C. DCLXXXVII. cautum est, ut ex edictis suis perpetuis praetores jus dicerent, ut narrat *Ascon. in argum. orat. pro C. Cornel.* Quare quod semel edictum promulgaverant praetores urbani, id iidem sine reprehensione mutare in provincia, siquam postea obtinuissent, non potuerunt. Hadrianus vero Aug., usus opera Salvii Juliani JCti, et patrui M. Didii Juliani Aug., omnia edicta, quae adhuc erant in usu forensi, uno libello complexus *Edictum perpetuum* edidit, cujus auctoritas diu mansit apud JCtos. *Eutr.* 8, 17. et *Hieron.* in *Euseb. Chron.* ad an. a Chr. n. 133. ℙ

ro praeter edictum hoc perpetuum, erant edi- praetoris peculiaria, quae in re peculiari da- tur: quorum passim in libris *Digest.* exempla untur. *Pers.* 1, 134. His mane edictum, post ndia Callirhoen do, *h. e.* mando, ut mane in o versentur, in litibus et actionibus forensibus cupati. ¶ Est etiam edictum privati hominis. *r. Heaut.* 4, 1, 10. Primum hoc te oro, ne quid das me adversus edictum tuum facere esse au- m. ¶ Ponitur interdum pro simplici enuncia- ne. *Senec. ep.* 117. *ante med.* Non corpus est, od nunc loquor, sed enunciativum quiddam de rpore, quod alii effatum vocant, alii enuncia- m, alii edictum.

EDICTUS, a, um, part. ab *edico*, denunciatus, lictus. *Plin.* 12, 19, 42. Edicto mercatu rex ndit. *Cic. Q. Fr.* 2, 2. Comitia edicta. ¶ Confunduntur a librariis *edictus* et *editus*. V. *rak.* ad *Liv.* 21, 62, 7. 22, 10, 8. *Editus* et *uctus*. V. *Id. ib.* 39, 15, 11.]

ĔDĪLIS, e, adj. ἐδώδιμος, ad esum pertinens. *ll.* 17, 11. Ut edilia quidem omnia defenderet arteria. Al. melius leg. *edulia*.

EDISCO, is, didici, a. 3. ἐκμανθάνω, memoriae ndo. *Cic. Tusc.* 1, 11. Ut non legantur modo, d etiam ediscantur. *Sen. ep.* 123. *in f.* Haec scenda, imo ediscenda sunt. *Cic. Ac.* 4, 44. liscendus ad verbum libellus. *Val. Flacc.* 1, 368. liscere vultus alicujus. ¶ *Edidici*, memoria te- o. *Tib.* 2, 2, 12. Jam reor hoc ipsos edidicisse eos. Adde *Ov. Pont.* 3, 7, 4. ¶ Pro simplici sco, perdisco. [*Cic. Or.* 1, 58. Qui istam ar- m (juris civilis) primum facillimam non ediscant.] *v. Her.* 7, 179. dum tempore, et usu Fortiter isco tristia posse pati. *Hor. Ep.* 2, 2, 144. verae merosque modosque ediscere vitae. ¶ Pro intel- gere, vel audire. *Ov. Met.* 13, 246. edidici, quid rfida Troja pararet. ¶ [*Confunduntur a libra- s *ediscere* et *addiscere*. *Burm.* ad *Ov. Met.* 2, 939.]

***EDISSA**, ae, f. oppidum Siciliae, cum portu gnomine. *Cic. Verr.* 2, 5, 34. init. ubi tamen o *Edissae* legere *Cluverius* mavult *Odysseae*, quod nc e codd. receptum est. *B. A.*

ĔDISSĔRĀTOR, oris, m. qui edisserit, et ex- anat. *Auson. Sept. Sap. prol.* 61. sed si memo- Rebus vetustis eludit, veniet ludius Edissera- r harum, quas teneo minus. Al. leg. *Edisser- tor.*

ĔDISSĔRĀTUS. V. EDISSERTATUS.

ĔDISSĔRO, is, erui, ertum, a. 3. plane dissero, ἐξίημι, explano, declaro. *Cic. Brut.* 17. Quis ocendo edisserendoque subtilior? *Id. Leg.* 2, 22. eque necesse est edisseri a nobis, quae finis fu- estae familiae etc. *Liv.* 27, 7. Productus in con- onem Laelius eadem edisseruit. Al. aliter leg. *d.* 34, 52. Senatus Quintio ad res gestas edisse- endas datus. [*V. *Gronov.* ad *Liv.* 41, 6, 5. *Drak.* l *Liv.* 27, 7, 4.] *Virg. A.* 2, 149. mihique haec lissere vera roganti, *h. e.* ordine cuncta narra. *ervius. Hieron. adv. Jovin.* 1. *n.* 12. Quod quam- uam a me quoque pro qualitate loci sic edisser- um sit. *Tac. Hist.* 3, 52. Cunctandi utilitatem disserens. *Just.* 31, 5. Viam gerendi belli edis- erturus. ¶ [*Confunduntur saepe a librariis *Edis- erere* et simplex *disserere*. V. *Drak.* ad *Liv.* 27, , 4.]

ĔDISSERTĀTĬO. V. DISSERTATIO.

ĔDISSERTĀTOR. V. EDISSERATOR.

ĔDISSERTĀTUS, a, um, part. verbi *edisserto*, xplanatus, expositus. *Arnob.* 1. p. 34. Illa sunt b hominibus scripta, mortalibus edissertata sermonibus. *Tert. Resurr. carn.* 33. Nullam parabo- am non ab ipso invenias edissertatam. Al. leg. *dissertam*, alii *edisseratam*.

ĔDISSERTĬO, onis, f. edissertatio, disserta- io. *Hieron.* in *Matth.* 21. Vestis Apostolica vel loctrina virtutum, vel edissertio Scripturarum in- elligi potest. V. DISSERTATIO.

ĔDISSERTO, as, a. 1. freq. ab *edissero*. *Pl. Amph.* 2, 1, 52. Ordine omne, uti quidque actum est, edissertavit. [*Id. Stich.* 2, 1, 30. Non enim possum, quin revortar, quin loquar, quin edissertem. *Liv.* 22, 54, 8. Non aggrediar narrare, quae edissertando minora vero fecero. Sic *Drak.* quem vid.]

ĔDISSERTUS, explanatus. V. EDISSERTATUS.

ĔDITĀNUS. V. EDETANUS.

ĔDĪTĬCIUS, a, um, adj. qui editur, hoc est promulgatur, aut exhibetur. *Editicii judices* apud *Cic. Planc.* 15. et *Mur.* 23. sunt, inquit *Serv.* ad *Ecl.* 3, 50., quos una pars eligit. Plenius autem ita dicuntur, qui in causa sodalitatis (de qua *pro Planc.* sermo est) ab accusatore delecti ex omni populo exhibebantur reo, ut judicarent. Lege enim Licinia cautum erat, ut in crimine sodalitatis a solo accusatore judices ederentur, neque delecti ex solo ordine judicantium, ut in ceteris causis, sed ex omni populo, praesertim vero ex iis tribubus, quae a reo largitionibus corruptae esse dicerentur: qui judices, sine ulla rejectione a reo facta, judicarent, ut colligitur ex *Cic. Planc.* 15, 16. et 17. quam rem Ser. Sulpicius etiam in causa ambitus contra Muraenam tentaverat, ut *Id. Mur.* 23. docet. [*Alibi non videntur commemorari.]

ĔDĬTĬO, onis, f. ἔκδοσις, actus edendi, seu publicandi, omniumque oculis exponendi. *Cic. Planc.* 15. et 16. Editio judicum vel tribuum. V. EDO, edidi. *Liv.* 4, 23. In tam discrepanti editione et Tubero, et Macer libros linteos auctores profitentur. [*i. e. *bei einer so verschiedenen Angabe.*] *Tac. Ann.* 3, 37. Diem editionibus, noctem conviviis trahere, *h. e.* editionibus ludorum: quo sensu usurpant etiam *Vop. Carin.* 20. et *Symm. ep.* 4, 8. et *Inscr.* ap. *Grut.* 404, 2. ¶ De emissione librorum. *Sen. Ben.* 4, 28. *a med.* Monumenta ingeniorum publicavit editio. *Quint. ep. ad Tryphon.* Horatius in arte poetica suadet, ne praecipitetur editio. *Id.* 5, 11. *sub f.* Versus Homeri, qui tamen non in omni editione reperitur. *Plin. ep.* 3, 15. Libelli editione digni. Adde *ep.* 1, 2. ¶ Editio partus, apud *Tertull. adv. Jud.* 1. est ipsa pariendi actio. Sic Editio fetus apud *Ulp. Dig.* 2, 1, 70. ¶ Apud JCtos *editio* est exhibitio, et ostensio actionis, qua actor reum in jure convenit. *Ulp. Dig.* 2. *tit.* 13. *qui est* De edendo, 1. Editiones sine die et consule fieri debent. Sic *Id. ib.* 4. Editio rationum. [*Burm.* ad *Quint.* 1, 1. p. 5.] ¶ Editio operarum, apud *Nerat. Dig.* 38, 1, 50. est exhibitio, et praestatio operarum, quae quis alicui debet, inserviendo ei, cui obnoxius est, et sui artificii munus fungendo.

ĔDĬTOR, oris, m. qui edit, *h. e.* emittit. *Luc.* 2, 423. Nocturnae editor aurae. Loquitur de fluvio nebulas gignente. ¶ Editores munerum, sive ludorum. *Vopisc. Carin.* 21. Quo futuros editores pudor tangeret, ne patrimonia sua mimis et balatronibus deputarent. *Capitol. Anton. philos.* 23. Populi R. voluptates curari vehementer praecepit per ditissimos editores.

ĒDĬTUS, a, um, part. ab *edo*, altus, excelsus, ὑψηλός. [*Edita* loco opponuntur *planis*, ut *celsa humilibus*. *Tac. A.* 15, 27. Corbulo plana, edita, validos invalidosque pari metu complet. Hinc legitur apud eundem *Tac. H.* 3, 71. Locus editus in altum. Cf. *Döderl. Syn.* II. p. 99.] *Cic. Verr.* 2, 4, 48. Locus praecelsus atque editus. *Caes. B. C.* 1, 7. Locis editioribus occupatis. [*Sen. N. Q.* 7, 5. Editior coeli pars.] *Hirt. B. Al.* 31. Editissimus locus. *Tac. Ann.* 4, 46. Edita montium. [*Nep. Dion.* 9. In edito conclavi recubuerat, *h. e.* in edita domus parte, ut *Tac. A.* 6, 21. loquitur.] ¶ Ex edito. *Plin.* 31, 3, 27. Quod ex edito quidam speculantur. ¶ In edito. *Suet. Aug.* 72. Erat illi locus in edito singularis. [*i. e. locus in altiore domus parte remotus. V. *interpp.* ad *Nep. Dion.* 9, 1.] ¶ Accipitur etiam pro exhibito, promulgato ἔκδοτος. *Vellej.* 2, 94. Editis virtutum experimentis. *Caes. B. C.* 3, 29. Editus in vulgus. *Cic. Tusc.* 3, 1. in lucem. [*Ov. Fast.* 3, 65. Editus patre. i. e. qui jam pro patre habebatur. V. *Burm.* ad h. l.] ¶ Item pro electo, ut Editi judices, *Cic. Planc.* 17. V. EDITICIUS. ¶ Viribus editior *Hor. Sat.* 1, 3, 110. est superior. ¶ Est etiam *editus*, natus. *Hor. Od.* 1, 1, 1. atavis edite regibus. *Ov. Her.* 5, 10. Edita de magno flumine Nympha. ¶ Item emissus, egestus. *Plin.* 28, 4, 7. Inter amuleta est, editae quemque urinae inspuere. ¶ *Edita* absolute, mandata, edicta, jussa. *Ov. Met.* 11, 647. Morphea, qui peragat Thaumantidos edita, Somnus Eligit. ¶ *Edita aetas* ap. *Gell.* 3, 15. est acta, decursa, confecta: ea ratione, qua *edere vitam*, pro finire, dixit *Cic. Fin.* 5, 2. Sunt tamen, qui apud *Gell.* aliter legunt. ¶ [*Observa in libris mss. saepe permutari *editus* et *eductus*. V. *Drak.* ad *Liv.* 39, 15.]

ĒDĬTUS, us, m. 4. editio, ejectio. In ablat. sing. *Ulp. Dig.* 32. 53. *a med.* In quibusdam provinciis editu boum ad hanc rem utuntur, *h. e.* stercore.

ĔDO, is, et es, edit, et est, ēdi, ēsum, a. 3. ἐσθίω, φάγω, ἔδω, comedo, vescor. Multas personas, et tempora similia habet verbi *sum*: quae hic subjicientur. [*Cic. Tusc.* 5, 34. Nec esuriens Ptolemaeus ederat. *Id. Fin.* 2, 7. Edere de patella. *Id. Lael.* 19. Verum est multos modios salis simul edendos esse, ut amicitiae munus expletum sit. *Auct.* ad *Her.* 4, 28. Esse oportet ut vivas, non vivere ut edas.] *Cic. Att.* 13, 52. Itaque edit, et bibit ἀδεῶς et jucunde. *Cels.* 4, 17. *extr.* Edisse etiam lupinum et allium prodest. *Pl. Most.* 1, 1, 61. Bibite, este, effarcite vos. *Id. Cas.* 2, 3, 32. Bibe, es, disperde rem. *Hor. Sat.* 2, 2, 57. Quinquennes oleas est, et silvestria corna. Et *ib.* 116. Non ego (narrantem) temere edi luce profesta Quidquam praeter olus. *Cic. N. D.* 2, 3. Mergi pullos in aquam jussit, ut biberent, quoniam esse nollent. *Ter. Eun.* 3, 4, 2. Ut de symbolis essemus. *Cato R. R.* 156. Brassicam esto vel coctam, vel crudam. *Val. Max.* 4, 3. *extr.* Si Dyonysium adulare velles, ita non esses. *Pl. Pseud.* 3, 2, 35. Herbas in alvum congerunt formidolosas dictu, non esu modo. *Id. Stich.* 1, 3, 29. Nulli negare soleo, si quis esum me vocat. [*i. e. ad edendum me invitat.] ¶ Significat etiam absumere, consumere, corrodere. *Virg. G.* 1, 151. ut mala culmos Esset rubigo. *Id. A.* 5, 683. lentusque carinas Est vapor. ¶ Translate. *Id. ib.* 4, 66. est mollis flamma medullas. [*Heins.* ad *Ov. Am.* 1, 15, 41. ad *Cons.* ad *Liv.* 134.] *Val. Flacc.* 5, 364. pulcrum longissima quando Robur cura ducis, magnique edere labores. *Mart.* 11, 91. Ipsaque crudeles ederunt oscula morbi. *Sil.* 13, 665. nec edunt oblivia laudem. *Hor. Ep.* 1. 2, 39. si quid est animum, differs etc. *Virg. A.* 12, 801. Nec te tantus edat tacitam dolor. [*Pl. Amph.* 1, 1, 153. Edere pugnos. i. e. perculi pugnis.] *Pl. Aul.* 3, 6, 1. Nimium libenter edi sermonem tuum, *h. e.* attente et avide audivi, hausi, devoravi. Graeci quoque dicunt φαγεῖν ῥήματα. [*V. *Burm.* ad *Quint. Decl.* 268. p. 508.] ¶ Infinitum *esse* pro *edere* ponitur pro passivo *edi*, et cum aliis infinitis passivis jungitur in illo *Pl. Most.* 4, 2, 42. Et 43. Triduum unum haud est intermissum hic esse, et bibi, scorta duci, pergraecari. Sunt tamen, qui cum *Lambino* leg. *essi et bibi*. ¶ *Estur* passive pro *editur*. *Cels.* 5, 27. *n.* 3. Colubra ipsa tuto estur. *Ov. Pont.* 1, 1, 69. Estur ut occulta vitiata teredine navis. ¶ Alias praeterea personas similes verbi *sum* afferunt grammatici, *es* pro *edis*, *estis* pro *editis*, *estote edite*, *essem ederem*. Docent etiam, quae ab *edo* declinata usurpantur, veterum esse: quae verbi *sum* similia, recentiorum, et magis usitata. *Diom.* 1. p. 357. *Prisc.* 10. p. 893. et *Serv.* ad *Virg. c.* 4. *A.* ¶ Particip. *Edens* ap. *Ov. Met.* 2, 768. videt intus edentem Vipereas carnes. *Esurus* ap. *eund. Her.* 9, 37. Inter serpentes, aprosque, avidosque leones Jactor, et esuros terna per ora canes. Adde *Pl. Rud.* 1, 2, 93. *Edendus* ap. *Ov. Her.* 11, 90. Viscera montanis ferret edenda lupis. ¶ *Eserim* pro *ederim* tribuitur *Appul. Met.* 4. p. 152, 32. Quamquam hordeum jurulentum semper eserim. Al. leg. *ederim*. ¶ *Esus sum* in praeter. pro *edi*, *Sol.* 17. *ad f.* Quas (*carnes*) ubi esae sunt (*tigres*), fauces earum angina obsidentur. [*V. *Salm.* p. 212.] ¶ In supino *estum* quoque dici pro *esum*, docet *Prisc. l. c.* ¶ *Edim, is, it*, pro *edam* comicum est. *Pl. Aul.* 3, 2, 16. *Poen.* 3, 1, 34. (ubi *edimus* pro *edamus*) et 4, 2, 45. *Capt.* 3, 1, 1. et alibi: item *Caec. Nov.* (qui *editis* dixit pro *edatis*) et *Pomp.* ap. *Non.* 10, 18. Tribuitur et *Virg. A.* 12, 801., item *Hor. Epod.* 3, 3., sed dubia lectione. [*Sed *edit* pro *edat* legitur etiam *Hor. Sat.* 2, 8, 90. ad quem loc. V. *Heind.*] *Cic.* dixit *comedim*. V. COMEDO.

ĒDO, is, edidi, editum, a. 3. ἐκδίδωμι, ab *e* et *do*, quasi extra do, emitto, profero. [*Plin.* 10, 52. Feminam edunt, quae rotundiora gignuntur ova.] *Cic. Div.* 2, 23. Edere magnum clamorem. *Id. Q. Fr.* 2, 10. miros risus. *Colum.* 5, 6. Ulmus edit frondem. *Ov. Fast.* 1, 444. dulces modos. *Id. Met.* 4, 587. questus. *Id. ib.* 9, 207. gemitus. Et *ib.* 4, 450. latratus. Et *ib.* 2, 669. hinnitus. *Val. Fl.* 5, 457. Cum se Sole satus patriis penetralibus edit, *h. e.* exit. Al. leg. *infert*. *Liv.* 38, 13. Maeander ex arce Celaenarum ortus, in sinum maris editur, *h. e.* erumpit, influit. [*Plin.* 28, 4. Edere urinam, i. e. mejere.] *Colum.* 2, 15. *de stercore.* Quod gallinae ceteraeque volucres edunt, *h. e.* egerunt. ¶ Edere corpus in equum, est attollere. *Tibull.* 4, 1, 114. Ipse tamen velox celerem super edere corpus Gaudet equum. [*i. e. insilire.] Hinc *editus*, altus. ¶ Pro *mori* eleganter dicimus cum *Cic. Phil.* 12, 9. Extremum vitae spiritum edere. [*Interpp.* ad *Ov. Met.* 14, 777. *Her.* 9, 61. *Burm.* ad *Vell. Pat.* 2, 36.] *Id. Sext.* 38. animam. Et *Fin.* 5, 2. vitam. ¶ Pro parere. *Id. N. D.* 2, 52. Edere partum. Et poetice *Virg. A.* 7, 660. quem partu sub luminis edidit oras. *Ov. Met.* 6, 336. edidit geminos. *Virg. A.* 8, 137. Electram maximus Atlas Edidit, *h. e.* genuit. *Vet. Poeta* ap. *Cic. Div.* 2, 30. Edere luci. Alius ap. *eund. Tusc.* 1, 48. Edi in lucem, i. e. nasci. ¶ Pro ferre, gignere. *Cic. N. D.* 2, 63. Oves nullum fructum edere ex se, sine cultu hominum et curatione potuissent. *Suet. Gramm.* 23. Vitem manu ejus institutam satis constat trecenta sexaginta vasa edidisse. [*Justin.* 2, 2. Haec continentia illis morum quoque justitiam edidit, nihil alienum concupiscentibus, ubi *edidit* positum pro: progenuit. Alii scripserunt *dedit*, quod pro interpretatione habendum.] ¶ Pro fari, dicere. *Virg. A.* 5, 799. Saturnius haec edidit. Et *ib.* 7, 194. Atque haec ingressis placido prior edidit ore. *Val. Fl.* 4, 24. tales edere voces. *Cic. Tusc.* 2, 8. Quas hic voces apud Sophoclem in Trachiniis edit? *Ov. Fast.* 4, 318. Hos edit, crine jacente, sonos. Et 910. Edidit haec flamen verba. ¶ Ponitur etiam saepe pro dicere, narrare, exponere, proferre. *Cic. Leg.* 3, 20. Edant et exponant, quid in magistratu gesserint. *Hor. Sat.* 2, 5, 61. Quid tamen ista velit sibi fabula, si licet, edam. *Id. ib.* 4, 10. et *Ov. Met.* 3, 580. Edere nomen et patriam alicujus. *Id. ib.* 61. quis sis, nondum quaerentibus edo. [*V. *Broukh.* ad *Tib.* 2, 7, 55.] *Id. Fast.* 3, 855. Mittitur ad tripodas, certa qui voce reportet, Quam sterili terrae Delphicus edat opem, *h. e.* monstret. *Cic. Leg.* 2, 7. *extr.* Leges eden-

tur a me non perfectae, sed summae rerum, *h. e.* proferam, recitabo. *Liv.* 5, 36. et *Curt.* 10, 8. *a med.* Edere mandata alicujus. *Cic. Off.* 2, 22. Apollo Pythius oraculo edidit, Spartam nulla re alia, nisi avaritia, perituram. [*ubi alii legunt *oraculum. Oraculo edere* a Ciceronis usu alienum censent *Graev.* et *Gernh.*] *Ov. Fast.* 1, 91. Edere causam, cur etc. *Id. Am.* 1, 1, 1. Arma et bella edere, *h. e.* describere, dicere, canere. ¶ Pro exhibere, dare. *Liv.* 28, 21. Munus gladiatorium edere. *Tac. A.* 1, 15. proprio sumptu ludos. *Id. A.* 18, 17. et *Suet. Caes.* 44. spectaculum. *Id. Galb.* 6. elephantos funambulos, *h. e.* spectandos exhibere. *Id. Caes.* 39. venationes. [**Drak.* ad *Liv. Ep.* 28.] ¶ Pro divulgare. *Cic. Brut.* 5. Ut illos de republica libros edidisti. *Id. Ac.* 4, 4. Edere librum contra aliquem. *Id. Sull.* 15. Tabulas dividi passim et pervulgari atque edi populo imperavi. *Nep. Dat.* 6. Edit in vulgus, suo jussu Mithrobarzanem profectum. [*Plene dicitur *edere rumorem*, quod habet *Liv.* 3, 33. Adde *Curt.* 3, 3, 7.] ¶ Pro praebere, ostendere. *Ter. Eun.* 5, 7, 71. Uterque in te exempla edent, *h. e.* novis dirisque cruciatibus, quae pro exemplis narrentur aut quae documenta sint ceteris, te punient. *Don. Cic. Q. Fr.* 1, 2, 2. Edere exemplum severitatis. *Caes. B. G.* 1, 31. Omnia exempla cruciatus edere in aliquem. Adde *Liv.* 29, 9. *extr.* ¶ Pertinet etiam ad rem forensem. *Edere* enim dicuntur, qui vel formulam actionis proferunt, qua jus suum sunt persecuturi vel tabulas, testes, rationes exhibent judicii causa. *Cic. Quint.* 20. Judicium quin acciperet in ea ipsa verba, quae Naevius edebat, non recusasse. *Ulp. Dig.* 2. *tit.* 13., *qui est* De edendo, 1. Edere est copiam describendi facere, vel in libello complecti et dare vel dictare. Adde *ib.* sexcenta in hanc rem. Huc pertinent illa *Plin. ep.* 10, 22. Annos et censum alicujus edere, *h. e.* profiteri. *Cic. Att.* 7, 3. *a med.* Edere rationes alicui. [*i. e. alicui inspiciendas proponere.] *Id. Quint.* 24. et 29. aliquem sibi socium, *h. e.* publice vel scripto vel coram magistratu aliquem sibi socium esse profiteri. [*Plura dat *Briss.* de *Form.* s. h. v.] ¶ *Edere judices* est judices nominare et seligere, qui in aliqua causa sententiam ferant: *edere tribum* est nominare tribum, ex qua judices deligantur. Speciatim vero in causa sodalitatis, tribum et judices edere dicebatur accusator, ut in EDITICIUS dictum est. *Cic. Planc.* 15, 16. et 17. ¶ Aliquando est dare, praestare. *Liv.* 5, 4. Annua aera habes, annuam operam ede. *Id.* 3, 63. Castigati fortium statim virorum operam edebant. ¶ Item frequenter facere, patrare, committere, quoniam et *do* hanc vim habet. [**Cic. Leg.* 1, 13. Ruinas edere, pro: facere, ut ruinae fiant.] *Cic. Leg.* 1, 13. *extr.* Edere minas. *Id. Sext.* 27. scelus in aliquem. *Liv.* 5, 13. *sub f.* caedem. Et 21, 43. certamen. Et 25, 16. *ad f.* pugnam. *Virg. A.* 9, 785. strages. Et 527. funera. [*V. *Drak.* ad *Liv.* 21, 43, 11.] ¶ Denique pro extra dare, hoc est expellere, *Hyg. fab.* 192. Quas Lycurgus ex insula Naxo ediderat. ¶ Partic. *Edens* ap. *Ov. Met.* 9, 207. Saepe illum gemitus edentem videres. *Editurus* ap. *Suet. Tib.* 14. Cum, an marem editura esset, variis captaret ominibus. *Edendus* ap. *Cic. Fam.* 1, 9. *ad f.* Quos libros jampridem ad te misissem, si esse edendos putassem. ¶ [*Confunduntur a librariis *edere* et *addere*. *Drak.* ad *Liv.* 43, 13, 7. *Edere* et *credere*. *Id. ib.* 1, 18, 2. *Edere* et *prodere*. *Heins.* ad *Ov. Met.* 1, 761. *Her.* 11, 94. *Am.* 1, 1, 2. *Edidi* et *edixi*. *Drak.* ad *Liv.* 34, 56, 12. *Edidit* et *erudit*. *Heins.* ad *Ov. Fast.* 3, 294.]

ĔDO, onis, m. *φάγος*, edax, manduco. *Varr.* ap. *Non.* 1, 237. Edones Romam, ut turba incendat annonam.

ĒDOCENTER, adv. *διδασκαλικῶς*, docendi more, ad docendum utiliter. *Gell.* 16, 8. In eo nihil edocenter, neque ad instituendum explanate scriptum est.

ĒDŎCĔO, es, ui, ctum, a. 2. *διδάσκω*, diligenter doceo. *Sall. Cat.* 49. Eadem fere, quae Vulturcius, de paratis incendiis, de caede bonorum, de itinere hostium senatum edocet. *Liv.* 24, 24. Ordine omnia edocere. [*V. *Cort.* ad *Sall. Cat.* 48. *Drak.* ad *Liv.* 3, 18, 6. 37, 25, 13. *Ruhnk. dict.* in *Ter. Ph.* 3, 3, 7.] ¶ Item ostendere, monstrare. *Cic. Tusc.* 3, 33. Edocuit tamen ratio etc. [**Id. p. red. in Sen.* 11. Qui causam meam imprudentibus commendarit, imperitos edocuerit. *Auct.* ad *Her.* 2, 23. ex *Pacuvio:* Quod usus reapse experiundo edocet.] *Sall. Cat.* 16. Juventutem multis modis mala facinora edocebat. *Liv.* 40, 27. Nunc, quantus pudor esset, edocens, ab Liguribus Romanum exercitum obsideri. Adde *Suet. Gramm.* 3. et 18. et *Plin. Pan.* 26. ¶ [*Apud serioris aetatis scriptores pro simplici *docere* nonnunquam positum videtur. V. *Munck.* ad *Fulg. Myth.* p. 621. ¶ Confunduntur etiam a librariis *edocere* et simplex *docere*. V. *Drak.* ad *Liv.* 21, 27, 4.]

ĒDOCTUS, a, um, part. ab *edoceo*. *Liv.* 25, 40. Edoctus belli artes sub magistro. *Sall. Cat.* 45. Edoctus omnia per legatos. *Lucan.* 1, 587. Fulminis edoctus motus, venasque calentes Fibrarum etc. *Liv.* 38, 36. Rogationi cum tribuni intercederent, edocti, populi esse non senatus jus, destiterunt incepto. [**Ulp. Pand.* 11, 1. 11, 12. Epistolis amicorum juris sui edoctus.]

ĒDŎLĀTUS, a, um, part. ab *edolo*, perfecte dolatus. *Colum.* 8, 11. Partes summae lingulas edolatas habent. ¶ Translate. *Varr.* ap. *Non.* 4, 422. Vix duo homines decem mensibus edolatum unum reddunt puerum: contra una pestilentia, hostica acies puncto temporis immanes acervos facit.

ĒDŎLO, as, avi, atum, a. 1. *καταξέω*, perfecte dolo, polio: et translate perficio. *Cic. Att.* 13, 47. Quod jusseras, edolavi. *Varr.* ap. *Non.* 6, 1. Ego unum libellum non edolem, ut ait Ennius?

ĒDŎMĀTOR. V. ENODATOR.

ĒDŎMĬTUS, a, um, part. ab *edomo*, omnino domitus, *Ov. A. Am.* 3, 114. Edomiti orbis opes possidere. *Plin.* 33, 3, 20. Aes edomitum igni. *Colum.* 9, 4. *a med.* Agrestis pastinaca et ejusdem nominis edomita, *h. e.* sativa. *Sil.* 3, 531. edomiti labores. i. e. superati.

ĒDŎMO, as, ui, itum, a. 1. idem quod domo vel omnino domo. *Cic. Fat.* 5. Vitiosam naturam ab eo sic edomitam et compressam esse doctrina. *Hor. Od.* 4, 5, 22. Mos et lex maculosum edomuit nefas, *h. e.* delevit, sustulit. *Plin.* 17, 19, 30. *n.* 1. Ramum oleae edomari omni tempore, meditatione, [*i. e. consuetudine] curvandi. *Symm. Or. in Grat.* (ed. *Maio*) 6. Audio in edomandis equis equites inscios aptius essedis colla conjungere. [*Sic apud *Arnob.* 5. p. 163. *edomari* legendum videtur pro *edominari.*]

ĒDON, onis, m. *Ἠδὼν, ῶνος*, mons Thraciae, scilicet pars Haemi, Edonis Thraciae populis vicina. *Serv.* ad *A.* 12, 365. ¶ *Edonus, i*, est ap. *Plin.* 4, 11, 18. ¶ Est qui scribat *Aedon.*

*EDŌNES, um, populus Scythiae Asiaticae. *Plin.* 5, 30. *B. A.*

ĒDŌNI, orum, m. plur. *Ἠδωνοὶ*, populi Thraciae. *Plin.* 4, 11, 18. Hinc *Hor. Od.* 2, 7, 27. Non ego sanius Bacchabor Edonis, *scil.* quia in Thracia Bacchi orgia frequentabantur.

ĒDŌNIS, idis, f. *Ἠδωνὶς*, mulier ex Edonorum populo, seu ex Thracia. *Ov. Met.* 11, 69. Protinus in silvis matres Edonidas omnes etc. ¶ Dicitur et de Baccha, quia Threissae mulieres orgia Baccho maxime celebrabant. *Prop.* 1, 3, 5. Nec minus assiduis Edonis fessa choreis. ¶ Paenultimam corripuere per figuram systolen, *Sil.* 4, 778. Edonis ut Pangaea super trieteride mota It juga et inclusum suspirat pectore Bacchum. Et *Lucan.* 1, 675. qualis vertice Pindi Edonis Ogygio decurrit plena Lyaeo.

ĒDŎNĬUS, a, um. V. in v. seq.

ĒDŌNUS, a, um, adj. *Ἠδωνὸς*, ad Edonos Thraciae populos et universim ad Thraces pertinens. *Virg. A.* 12, 365. Edoni Boreae. *Ov. Trist.* 4, 1, 42. Dum stupet Edonis exululata jugis. *Id. Rem. Am.* 593. Edonus Bacchus. *Val. Fl.* 6, 340. Edoni venti. *Stat. Th.* 5, 78. Edonae hiemes. *Id. ib.* 12, 733. Edoni currus Martis. (Al. leg. *Edonii* tum hic, tum apud *Virg. l. c.*, sed minus recte. [*Sed apud *Solin.* 14. legitur: populi Edonii. *B. A.*]) *Sen. Herc. Oet.* 190. Edonae silvae. ¶ Paenultima potest etiam corripi. V. EDONIS.

ĔDOR olim dictum est ipsum ador, teste *Festo* in ea voce. V.

ĒDORMĬO, is, ivi, itum, n. 4. *κατακοιμάομαι* dormio ad satietatem. *Cic. Acad.* 2, 17. Cumque edormiverunt, illa visa quam levia fuerint, intelligunt. ¶ Edormire vinum sive crapulam, est dormiendo concoquere. *Cic. Phil.* 2, 12. Edormi, inquam crapulam et exhala. *Gell.* 6, 10. *extr.* Opperiri, donec discipuli nocturnum omne vinum edormiant. ¶ Edormire tempus, [*i. e. dormiendo consumere.] *Senec. ep.* 99. *ante med.* Ex hoc (tempore) quantum lacrymae, quantum sollicitudines occupant! quantum valetudo, quantum timor! dimidium ex hoc edormitur. Sic *Hor. Sat.* 2, 3, 61. Cum Ilionam edormit, *h. e.* agit Ilionam edormiendo.

[ĒDORMISCO, is, a. 3. idem ac edormio. *Pl. Amph.* 2, 2, 64. Paulisper mane, dum edormiscat unum somnum, *h. e.* dum excutiat sese a somno. ¶ Translate. *Id. Rud.* 2, 7, 28. Abeo hinc, ut edormiscam hanc crapulam. *Ter. Ad.* 5, 2, 11. Aliquo abeam atque edormiscam hoc villi, *h. e.* concoquam dormiendo paululum hoc vini, quod bibi. *F.*]

*EDŌSA, ae, oppidum Africae ulterioris, in sinu maris Troglodytici, ex Africae latere. *Plin.* 6, 29. *B. A.*

*EDRO et Edron, onis, m. portus Italiae, in Venetis, a gemino flumine Medoaco formatus. *Plin.* 6, 29. *Tab. Peut.* Hodie, ait *Hard.*, est *Chiozza. B. A.*

ĔDŪCĂ. V. EDUSA.

ĒDŪCĀTĬO, onis, f. *ἀγωγὴ, ἐκτροφὴ*, [**παιδοτροφία*] actus educandi, institutio et disciplina puerilis. *Cic. Or.* 3, 31. Institutus liberaliter educatione doctrinaque puerili. *Id. Leg.* 3, 13. Cum om vitio carere lex jubeat, id difficile factu est, n educatione quadam et disciplina. *Plin. ep.* 1, Libenter educationis taedium laboremque suscipe *Tac. G.* 10. Dominum ac servum nullis educat nis deliciis dignoscas. ¶ Dicitur et de sola nut tione puerorum. *Plin.* 37, 10, 59. Galactitis in ed catione nutricibus lactis fecunditatem facere di tur. ¶ Item arborum et pomorum. *Id.* 16, 39. Pariunt arbores, cum florent: educatio in mo est. *Macr. Sat.* 1, 7. *a med.* Insertiones s culorum pomorumque educationes. ¶ Item best rum. *Cic. Fin.* 3, 19. Bestiarum in fetu et in ed catione labor. *Id. Rosc. Am.* 22. *extr.* Etiam ras inter se partus atque educatio conciliat. [*C *lum.* 8, 11. *init.* Educatio pavonum.]

ĒDŬCĀTOR, oris, m. *τροφεὺς*, nutritor. C *N. D.* 2, 34. Omnium autem rerum, quae natu administrantur, seminator et sator et parens (ita dicam) atque educator et altor est mundus. *Planc.* 33. Quis, cui non educatores, cui non m gistri sui atque doctores cum grata recordatio in mente versentur? [**Gesn.* h. l. intelligit paed gogos, ut in seq. loco *Tac.* Sed *Ern.* in *Cl.* tores et parentes significari putat, quod sequat alitus.] *Tac. A.* 14, 3. Pueritiae Neronis educ tor. [**Ulp. Dig.* 40, 2, 13. Collactaneus, educat paedagogus, nutrix.]

ĒDŬCĀTRIX, icis, f. quae nutrit atque educ *Colum.* 8, 11. *a med.* Pulli pavonini cum educatri transferantur in caveam. *Inscr.* ap. *Don. cl.* 14. 39. M. Curatius Zephyrinus fecit Barroniae Gale educatrici. ¶ Translate. *Cic. Leg.* 1, 24. Earu rerum parens est educatrixque sapientia.

ĒDŬCĀTUS, a, um, part. ab *educo, as*, *ἐκτρο φεὶς, ἐκπαιδευθεὶς*, nutritus, institutus. *Cic. Bru* 58. Filios Corneliae apparet non tam in grem educatos, quam in sermone matris. *Id. Or.* 1, 3 Homo ingenuus et liberaliter educatus. *Id. Ver* 2, 5, 19. Homo in fecialium manibus educatus. *Verr.* 2, 3, 24. In dedecore natus, ad turpitudine educatus. *Hirt. B. Alex.* 78. Disciplinis regiis ed catus. [**Dig.* 40, 12, 12, 1. Educatus quasi libe quum servus esset.] ¶ Item simpliciter nutritu *Phaedr.* 1, 27. *extr.* Canis trivio conceptus atq educatus stercore. ¶ Translate. *Catull.* 19, 1 Uva pampinea rubens educata sub umbra. *Cic. O* 13. *sub f.* Educata hujus nutrimentis eloquenti ipsa se postea colorat et roborat.

ĒDŬCĀTUS. us, m. idem ac educatio. In sext casu singulare apud *Tert. Resurr. carn.* 60.

ĒDŬCO, as, avi, atum, a. 1. *ἐκτρέφω*, nutri *Varr.* ap. *Non.* 5, 105. Educit obstetrix, educa nutrix, instituit paedagogus, docet magister. *I Non.* 5, 5. Alere, inquit, est victu temporali vi tam sustentare; educare autem, ad satietatem per petuam educere. Hinc *Pl. Men.* 1, 1, 22. Ille ho mo homines non alit, verum educat, recreatque *Curt.* 8, 1. Hellanice, quae Alexandrum educave rat, haud secus quam mater a rege diligebatur *Plin.* 9, 13, 15. Vitulus marinus educat mammi fetum. ¶ Accipitur saepe pro nutriendo institue re. *Pl. Cist.* 1, 3, 24. Educavit eam sibi pro fi lia bene ac pudice. *Quint. prooem.* 1. Si mih tradatur educandus orator. ¶ Tribuitur et alii rebus. *Ov. Met.* 15, 97. Herbae, quas humu educat. Et *ib.* 8, 830. Et *Pont.* 1, 10, 9. Quo mare, quod tellus, appone, quod educat aer. *Cat* 62, 50. Vitis educat uvam. *Plin.* 16, 37, 67. Licet populi vitibus placeant, et caecuba educent *Val. Flacc.* 6, 712. Si quis aquis, et fertilis ubere terrae Educat oleam. *Plin.* 10, 23, 32. Ciconiae genitricum senectam invicem educant, *h. e.* alunt, sustentant.

ĒDŪCO, is, uxi, ctum, a. 3. *ἐξάγω*, extra duco, produco, extraho. *Cic. Inv.* 2, 4. Gladium e vagina educere. *Id. Verr.* 2, 2, 51. sortem. [**Id. Verr.* 2, 2, 17. Educit ex urna tres. Cf. *Agr.* 2, 8.] *Sen. Phoen.* 175. oculos *h. e.* eruere. *Cic. Tusc.* 1, 29. Educi e custodia. *Id. Or.* 1, 40. Educere aliquem de senatu. *Liv.* 8, 15. exercitum ab urbe. *Cic. Div.* 1, 33. exercitum in expeditionem. *Cato* ap. *Gell.* 15, 13. exercitum cohortatum foras. *Nep. Milt.* 5. copias ex urbe. Et *Eum.* 3, exercitum in aciem. [*Et absolate *Educere* in *aciem.* V. *Gron.* et *Drak.* ad *Liv.* 1, 23, 6. 40, 25, 10.] *Cic. Verr.* 2, 3, 47. aliquem in jus. (Et absolute eod. sensu *ib.* 2, 3, 65. Aditum est ad Metellum: eductus est Apronius: eduxit C. Gallius senator.) [**Quint. Decl.* 270. Eduxit alteram pater ad magistratum. V. *Gron.* ad *Quint. Decl.* 348. p. 735.] *Id. Q. Fr.* 3, 3. *s. f.* Si nobiscum eum rus aliquo eduxerimus. [**Cic. Planc.* 23. Eductus ad consules. Atque sic, praeeunte *Ern.* in *Clav.*, explicandus est locus *Verr.* 2, 2, 26. Quisquis erat eductus senator Syracusanus, duci debebat. Itaque permulti ducti sunt. i. e. senatores in jus vocati atque deinceps in vincula conjecti sunt.] *Suet. Aug.* 89. Quem grandem natu Apolloniam quoque secum ab Urbe eduxerat. *Plin.* 18, 19, 49. *n.* 2. Colliciae in fossas aquam educunt. *Pl. Truc.* 4, 3, 8. Nisi si ad tintinnaculos voltis vos educi viros, *h. e.* duci ad carnifices, ad supplicium. [*Eximie dicuntur

mines educi, qui cum magistratibus eorum ro-tu aut jussu in provincias proficiscuntur: quem-modum contra deduci, qui e provincia jubentur m aliquo Romam venire. *Cic. Pis.* 34. Sed ei edico, quem tecum eduxeras, imperasti. Haec nt *Ern.* in *Clav.*] ℙ Cum ablat. sine praeposit. iae latet in ipso verbo. *Virg. ib.* 10, 744. Edu-t corpore telum. *Id. A.* 11, 20. pubemque edu-ere castris. *Plin.* 2, 12, 9. classem portu. *Id.* , 20, 19. Milonem athletam, cum constitisset, emo vestigio educebat, *h. e.* eo loco movebat, uo pedem posuerat. *Val. Fl.* 7, 453. Educere liquem leto, *h. e.* liberare. ℙ Et cum dativo. en. *Vit. beat.* 2. *ad f.* Ut me multitudini educe-m et aliqua dote notabilem facerem. ℙ Educere ; *h. e.* se proripere. *Ter. Hec.* 3, 3, 4. Qua e propter exanimatum citius eduxi foras. ℙ Si-nificat etiam traducere, agere. [*Sen. Ep.* 122. empus educere epulis. V. *Gron.* ad *Sen. Tr. An.*] *Val. Fl.* 1, 251. et *Stat. Th.* 2, 74. Ludo lucere noctem. *Prop.* 2, 7, 97. si forte pios edu-mus annos. [*V. *Burm. Sec.* ad h. l.] *Sil.* 11, 05. sub hiberno somnos educere coelo. [*i. e. to-m noctem dormire sub coelo frigido.] *Val. Fl.* , 371. nimbosque educere luxu. [*V. *Markl.* ad *tat. Silv.* p. 293.] ℙ Item erigere, attollere. *irg. A.* 6, 177. aramque sepulcri Congerere ar-oribus, coeloque educere certant. *Plin.* 19, 8, 42. hyrsus asparagi caulem educens. [*V. *Drak.* ad *iv.* 32, 11, 3.] ℙ Item exhaurire, ebibere. *Pl. tich.* 5, 5, 18. et 5, 6, 1. Educere poculum. *l. Amph.* 1, 1, 174. hirneam vini meri. ℙ [*Item erivare. *Paul. Dig.* 8, 3, 29. Aquam educere in undum inferiorem recte licet.] ℙ Item alere, lucare. *Cic. Or.* 2, 28. Non est boni parentis, uem procrearit et eduxerit, eum non et vestire t ornare. *Virg. A.* 8, 413. parvos educere fetus. *'er. Ad.* 1, 1, 23. Hunc adoptavi mihi, eduxi a arvulo, habui, amavi pro meo. *Pl. Curc.* 4, 2, 2. Bene ego istam eduxi meae domi et pudice. . EDUCTOR. ℙ Item gignere. *Sen. Apocol. nte med.* Quae patria, quae gens mobile eduxit aput? [*Plin.* 9, 10. de testudinibus. Educunt oetus annuo spatio. *Id.* 10, 25. de avibus quibus-am. Quum foetum eduxere, abeunt. *Id.* 10, 54. estate undevicesimo die educunt foetum.] ℙ 'ranslate. *Catull.* 64, 90. Aurave distinctos edu-it verna colores. ℙ *Educe* pro *educ*, habet *Pl. Pers.* 4, 1, 11. et *Stich.* 5, 6, 1. ℙ *Educier* pro *duci*, paragoge est apud *Pl. Truc.* a. 5. *v.* 16. ℙ Part. *educturus* apud *Cic. Div.* 2, 30. Cum n expeditionem (*exercitum*) educturus esset Sulla. *Educendus* ap. *Cels.* 7, 7. *n.* 14. Postea educenda ecta acus est. ℙ [*Confunduntur a librariis *edu-ere* et *ducere*. *Drak.* ad *Liv.* 40, 25, 10. et *de-lucere*. *Id. ib.* 3, 62, 5. — et *edocere*, *id. ib.* 21, 7, 4.]

ĒDUCTĬO, onis, f. *Cato* ap. *Fest.* in *Properam.* 'ertia e castris eductio celeris, properaque est. Adde *Lact.* 4, 10. *ante med.* ℙ *Pall.* 7, 7. Si apes mius uberis eductione pendebunt, noris, unum re-gem esse universis: si vero duo, vel plura ubera suspendens se populus imitatur etc., *h. e.* confor-matione examinis in modum uberis.

[ĒDUCTOR, oris, m. idem ac educator, ut *edu-cere* interdum idem est atque *educare*, et *eductus* idem atque *educatus*. V. EDUCO, is, et vocem seq. *Front.* 1. *ad amic.* (ed. iterum *A. Maio*) *ep.* 15. Quo studio me a prima infantia devinctum fuisse saepe audivi ex his, qui mihi eductores, aut magistri fuerunt. *F.*]

ĒDUCTUS, a, um, part. ab *educo, is*, ἐξαχθεὶς, extra ductus, extractus. *Cic. Div.* 1, 44. Lacus ita eductus, ut ad mare pervenire non possit. *Ov. Met.* 11, 455. Pinus educta navalibus. ℙ Item erectus, sublatus, altus. *Virg. A.* 2, 460. summis-que sub astra Eductam tectis turrim. *Sen. Herc. Oet.* 494. Ultra nubes eductus Othrys. *Tac. A.* 2, 61. Instar montium eductae pyramides. ℙ Ad illud *Virg. A.* 6, 630. Cyclopum educta caminis Moenia. V. dicta in CYCLOPS. ℙ Item altus, educatus. *Ter. Andr.* 5, 4, 8. Adolescentuli li-bere educti. *Tac. A.* 6, 15. Cassius severa patris disciplina eductus. Adde *Liv.* 21, 43. *a med.* V. voc. praec. [*V. *Drak.* ad *Liv.* 21, 43. *Ruhnk. dict.* in *Ter. Andr.* 1, 5, 39. ℙ Observa *eductus* et *editus* saepe permutari in libris mss. V. *Drak.* ad *Liv.* 39, 15. Item *eductus* et *edictus*. *Id. ib.* 39, 15, 11. et *conductus*, *Id. ib.* 33, 4, 5.]

ĒDŬLCO, as, γλυκαίνω, dulce facio, indulco, obdulco, *Cn. Mattius* ap. *Gell.* 15, 25. et *Non.* 2, 295. Quapropter edulcare convenit vitam, Curas-que acerbas sensibus gubernare.

ĒDŪLĬA et
EDULICA. } V. EDUSA.

[ĒDŪLĬO, onis, f. dimin. edulii. Est cogno-men femininum Romanum. *Inscr.* apud *Giovenaz-zium*, *Aveja* p. 41. C. Curio Suro, Buclejae Edu-lioni. V. BASIO. *F.*]

ĒDŪLIS, e, adj. βρώσιμος, esui aptus. *Hor. Sat.* 2, 4, 43. Vinea submittit capreas non sem-per edules. ℙ *Edulia, um*, res edules: videntur autem significari omnia, quae cibi gratia apponun-tur, praeter panem. *Afran.* ap. *Non.* 1, 117. Com-mercatis conquisite edulibus. *Varro* quoque habet *L. L.* 5, 8. et *Gell.* 7, 16. [**Ulp. Pand.* 1, 16. 6, 3. Ne donum accipiat proconsul, pertinet ad ea, quae edulium excedunt usum.] ℙ Dicitur et-iam *edulium, ii.* *Varr. L. L.* 6, 3. Syncerastum est omne edulium, antiquo Graeco vocabulo. [**Ful-gent. Exp. serm. antiq.* p. 779. Edulium ab edendo dicitur praegustativa comestio.] *Gell.* 19, 9. Ubi eduliis finis et poculis, mox sermonibus tempus fuit. *Suet. Cal.* 40. Pro eduliis, quae tota urbe venirent, certum statumque exigebatur. *Appul. Met.* 5. p. 160, 9. Eduliorum variorum fercula copiosa.

ĒDŪLĬUM. V. in voce praec.

ĒDŪRĒ, adv. dure. *Ov. A. Am.* 3, 476. Nec tamen edure, quod petit illa, nega. Alia lectio habet: Nec tamen eduro, quod petit, ore nega.

ĒDŪRESCO, is, n. durus fio. Est *Coelii Aur. Acut.* 2, 34.

ĒDŪRO, as, avi, atum, a. 1. σκληρόω, valde durum facio, ad laborem assuefacio. *Colum.* 11, 1. A pueritia rusticis operibus edurandus futurus villicus. Alii minus recte leg. *educandus*. ℙ Est etiam neutrum pro perdurare. *Senec. Brev. vit.* 1. Ut quina, aut dena saecula edurent. Al. melius leg. *educerent*. *Tac. G.* 45. Solis fulgor in ortus edurat. *Gell.* 14, 1. *ante med.* Ut neque tanto aevo potuerint edurare.

ĒDŪRUS, a, um, adj. σκληρὸς, durus, valde durus. *Virg. G.* 4, 144. Eduramque pyrum, et spinos jam pruna ferentes. ℙ Translate. *Ov. A. Am.* 2, 527. Postibus edurae supplex blandire pu-ellae. Al. leg. *et durae*. V. EDURE. ℙ Quidam apud *Serv.* ad *Virg. G.* 2, 65. *edurum* interpre-tantur, non durum, ut *enodis* est sine nodis. Sed deest his certus ad confirmandum scriptoris locus.

ĒDŪSA, ae, f. Dea, quae esui praeerat, sicut Potina Dea potus, Cuba Dea cubandi. Hisce tri-bus pueros initiare solebant, ubi primum e cunis, et a lacte transierant. *Varr.* ap. *Non.* 2, 310. ℙ Eandem Deam *Don.* ad *Ter. Ph.* 1, 1, 15. vocat *Eduliam*, et *August. Civ. D.* 4, 11. *Educam*: ubi alii leg. *Edulicam*.

ĒDȲLLĬUM et Idyllium, ii, n. εἰδύλλιον, ab εἶδος, species: est poematium, quo aliquid descri-bitur, et poeticis coloribus pingitur. Sic appellan-tur varia opuscula, brevia illa quidem, epigram-matis tamen longiora, singula singulis de rebus tractantia, ita ut unum ad alterum non referatur. Ita sua inscripsit *Ausonius*, in quibus varii argu-menti carmen composuit, versus Paschales, Epice-dion in patrem, suae villulae descriptionem etc. V. ECLOGA. [*Accuratissime de significatione vocis *Idyllium* exposuit *Wissowa* in libello qui in-scriptus est: *Theocritus Theocriteus*. Vratislav. 1828.] ℙ Rectius prima syllaba per *e* scribitur, quam per *i*, quia Graeca diphthongus saepius in illam, quam in hanc vocalem vertitur.

E E

ĒĔTĬON, onis, m. Ἠετίων, pater Andromaches, qui apud Thebas Ciliciae regnavit. Hinc

ĒĔTĬONĒUS, a, um, adj. possess. *Ov. Met.* 12, 110. Eetioneas implevi sanguine Thebas.

E F

EFFĀBĬLIS, e, adj. qui dici potest. *Appul. Apol.* p. 315. Paucis cogitabilis, nemini effabilis. *Not. Tir.* p. 136. Affabilis, effabilis, ineffabilis. Adde *Virg. l.* in AFFABILIS.

EFFAECĀTUS, a, um, adj. faecibus purgatus. *Appul. Dogm. Plat.* 2. p. 22, 37. Purgata et ef-faecata animi voluptas.

EFFAFĪLĀTUM, exsertum, quod scilicet omnes exserto brachio sint exfilati, idest extra vestimen-tum filo contextum. Haec *Festus*: ubi alii rectius legunt *expapillatum*, quam vocem vide suo loco.

EFFĀMEN, inis, n. dictio, pronunciatio, effa-tum. *Capell.* 4. *in.* Haec quoque contortis strin-gens effamina nodis.

EFFARCĬO vel Effercio, is, rsi, rtum, a. 3. σάττω, impleo, vel valde impleo. *Caes. B. G.* 7, 23. Intervalla haec grandibus saxis effarciuntur. *Pl. Most.* 1, 1, 62. Bibite, este, effercite vos, saginam caedite.

EFFĀRIS, atur, atus sum, dep. 1. φωνέω, ab *ex* et *fari*, loquor, dico. Ex *Cic. Or.* 3, 38. di-scimus, inter prisca, aut poetica enumerandum esse, ita tamen, ut aliquando in oratione dignita-tem habeat, si loco ponatur. [*Respexit h. l. *Quinct.* 8, 3, 27. Quaedam tamen adhuc vetera vetustate ipsa grata nitent; quaedam etiam neces-sario interim sumuntur *nuncupare* et *effari*, ut scri-bendum vidit *Gesner.* pro vulg. *fari.*] *Virg. A.* 4, 76. Incipit effari, mediaque in voce resistit. Et 456. Hoc visum nulli, non ipsi effata sorori. *Id. ib.* 6, 560. Quae scelerum facies? o virgo, effare. Et *ib.* 10, 523. Et genua amplectens effatur ta-lia supplex. *Liv.* 5, 15. *ad f.* Celanda effando nefas contrahi, *h. e.* evulgando. *Lucr.* 5, 105. Sed tamen effabor: dictis dabit ipsa fidem res. *Plin.* 3, 21, 25. Populorum pauca effatu digna, aut facilia nomina. *Lucan.* 8, 347. Nil animis fa-tisque tuis effabere dignum. Praeterea *effamini* habet *Arnob.* 7. p. 248. *effaris*, *Appul. Met.* 7. et *effantur*, *Id. de Mundo*, et *effantes*, *Id. ib.* et *ef-for* dictum fuisse a veteribus, testatur *Diomed.* 1. p. 735. ℙ Est etiam verbum dialecticum, et signi-ficat pronunciare, certis verbis efferre. *Cic. Acad.* 4, 30. Ut verum esse concedat, quod ita effabi-mur: aut vivet cras Hermachus, aut non vivet. (Hinc *effatum.*) *Id. Dom.* 55. *extr.* Neque insti-tutas caeremonias persequi, neque verbum ullum solemne potuit effari. ℙ *Effari templum* dicuntur augures, cum certis verbis ejus fines designant, et consecrant, ut *Varr. L. L.* 5, 7. significare vide-tur. *Cic. Att.* 13, 42. *extr.* Opinor, augures ni-hil habere ad templum effandum. V. EFFATUS.

EFFASCĬNĀTĬO, onis, f. idem ac fascinatio. *Plin.* 37, 10, 54. Eam contra effascinationes auxi-liari volunt. Adde 19, 4, 19. *n.* 1.

EFFASCĬNO, as, a. 1. βασκαίνω, idem quod fa-scino. *Plin.* 7, 2, 2. Esse in Illyriis, qui visu quoque effascinent, interimantque quos diutius in-tueantur. [*Et paulo ante: Quasdam familias ef-fascinantium.] *Gell.* 9, 4. Hominum familiae vo-ce atque lingua effascinantium.

EFFĀTĬO, onis, f. actus effandi. Affertur a *Servio* ad *A.* 3, 463. tanquam vox usitata in lo-quendo.

EFFĀTUM, i, n. λεκτὸν, ἀξίωμα, pronunciatum, dictum. *Cic. Acad.* 4, 29. Fundamentum dialecti-cae est, quidquid enuncietur (id autem appellatur ἀξίωμα, quod est quasi effatum) id verum esse aut falsum. *Sen. ep.* 117. *ante med.* Enunciativum quid-dam de corpore, quod alii effatum vocant, alii enunciatum, alii edictum. ℙ *Effata vatum* sunt dicta, et vaticinia. *Cic. Leg.* 2, 8. Interpretari fatidicorum, et vatum effata incognita. ℙ *Effata augurum* sunt eorum certa verba, et preces, qui-bus locum aliquem sacrum esse effantur. *Varr. L. L.* 5, 7. et *Serv.* ad *A.* 6, 197.

EFFĀTUS, a, um. part. ab *effor*, locutus. *Virg. A.* 3, 463. Quae postquam vates sic ore effatus amico est. ℙ Passive. *Liv.* 1, 24. Multis verbis foedus peragit, quae longo effata carmine, non operae est referre, *h. e.* pronunciata, dicta. Alii leg. *effatus*. ℙ *Effatum templum* est locus quilibet ab augure certis verbis ac precibus definitus, de-signatus et consecratus. *Cic. Leg.* 2, 8. Augures, urbemque, et agros templa liberata, et effata ha-bento. *Fest.* in *Minora*. Templum est locus ita effatus, aut ita septus, ut ex una parte pateat, etc. *Liv.* 10, 37. *extr.* Fanum, id est locus tem-plo effatus. *Gell.* 13, 14. Pomoerium est locus intra agrum effatum, per totius urbis circuitum, etc. Et *ib.* Intra effatos fines urbis includere. *Serv.* ad *A.* 6, 197. Effatus ager dicebatur, ubi captabantur auguria. *Id.* ad *ib.* 3, 463. Effata di-cuntur loca sacra, id est ab auguribus inaugurata. ℙ *Ecfatus* quoque scriptum legitur, q. v.

EFFĀTUS, us, m. affatus, sermo. *Appul. Met.* 4. p. 157, 32. Effatu sanctae vaticinationis acce-pto. Al. leg. *affatu*. *Tert. Anim.* 6. Ab anima est impingi pedes in incessum, oculos in conspe-ctum, linguam in effatum.

EFFECTĒ, adv. perfecte. *Ammian.* 16, 5. Cum haec effecte pleneque colligeret. *Appul. Flor. n.* 16. p. 357, 1. Sed de hoc tum ego perfectius, cum vos effectius, *h. e.* cum vos rem magis ad effectum perducetis. V. EFFETE.

EFFECTĬO, onis, f. ἀποτελεσμὸς, actus efficien-di, efficientia. *Cic. Fin.* 3, 14. Quemadmodum opportunitas non fit major productione temporis, sic recta effectio, (κατόρθωσιν enim ita appello, quoniam rectum factum κατόρθωμα) recta igitur effectio, item convenientia, denique ipsum bonum crescendi affectionem nullam habet. Et *ib.* 7. Ar-tis effectio. *Id. Acad.* 1, 2. Materia ea, quam fingit et format effectio. [**Effectio* hic est causa efficiens quam hodie dicunt.]

[EFFECTĬTO, as, a. 1. frequent. ab *effecto*. *Not. Tir.* p. 36. Effectitat. *F.*]

EFFECTĪVĒ, adv. ποιητικῶς, efficiendo, opus aliquod edendo. *Quint.* 2, 18. Sed effective quo-que aliquid simile, scriptis orationibus, vel histo-riis consequetur.

EFFECTOR, oris, m. qui efficit, ποιητής. *Cic. Or.* 1, 33. Stilus est praestantissimus dicendi ef-fector et magister. *Id. Univ.* 5. *extr.* Effector mundi, molitorque Deus. Et *ib.* 11. Horum ope-rum parens et effector. [**Id. Div.* 2, 26. Magna stultitia est earum rerum deos facere effectores, causas rerum non quaerere.]

EFFECTRIX, icis, f. *Cic. Fin.* 2, 17. Pecunia est effectrix multarum et magnarum voluptatum. *Id. Univ.* 10. Terra diei noctisque effectrix.

EFFECTUM. V. v. seq.

EFFECTUS, a, um, part. ab *efficio*, factus, perfectus. *Cic. Div.* 2, 47. Urbs effecta ex latere et caemento. *Plin. ep.* 8, 4. Non posse perinde inchoata placere, ut effecta. *Id. ep.* 2, 3. Syllo-gismi circumscripti, et effecti, *h. e.* absoluti et

perfecti. *Ter. Andr.* 4, 2, 2. Effectum aliquid reddere, *h. e.* efficere. Sic *Id. Eun.* 2, 1, 6. Effectum dare. *Appul. Flor. n.* 15. p. 350, 38. Statua, qua nihil videor effectius cognovisse. [*Adde *ib.* 3. p. 357, 2.] *Quint.* 12, 10. *a med.* Aures nitidius aliquid, atque effectius postulantes. ℙ *Effectae res* sunt ipsi effectus. *Cic. Top.* 4. Ab effectis rebus argumentum ducere. ℙ *Effectum, i,* n. absolute. *Id. ib.* 3. Alia argumenta ducuntur ex causis, alia ex effectis. Adde *Quint.* 6, 3. et 7, 3.

EFFECTUS, m. ἀποτέλεσμα, res effecta. *Cic. Fin.* 3, 9. Ut peccatum est patriam prodere, parentes violare, fana depeculari, quae sunt in effectu; sic timere, moerere, in libidine esse peccatum est, etiam sine effectu. *Planc.* ad *Coss.* etc. *Fam.* 10, 8. Multa me, ut ad effectum horum consiliorum pervenirem, et simulasse invitum, et dissimulasse cum dolore. [*i. e. ut perficerem.] *Liv.* 31, 46. *ad f.* Opera in effectu erant circa Oreum. *Id.* 33, 33. *extr.* Hoc spe concipere, audacis animi fuisse, ad effectum adducere, virtutis. *Id.* 40, 22. *extr.* Omni genere laboris, sine ullo effectu, fatigatis militibus. [*i. e. nulla re impetrata.] *Ov. Am.* 2, 3, 16. Non caret effectu quod voluere duo. *Phaedr.* 5, 20. Effectus impedit segnis mora. *Cic. Tusc.* 2, 1. Effectus eloquentiae est audientium approbatio. *Prop.* 3, 7, 27. Et tibi ad effectum vires det Caesar, *h. e.* ut possis efficere, Et *ib.* 22, 10. tabellae Semper et effectus promeruere bonos. *Sen. Ben.* 7, 13. Quaedam ejus conditionis sunt, ut effectum praestare debeant: quibusdam pro effectu est, omnia attentasse, ut efficerent. *Pallad.* 4, 12. Si in primordiis effectui sibi cessisse senserit. *Petr. Sat.* 140. Cum res ad effectum spectaret. ℙ Apud JCtos *cum effectu* est facto ipso, re ipsa. *Ulp. Dig.* 2, 2, 1. Haec verba, quod statuerit, cum effectu accipimus, non verbo tenus. *Paul. ib.* 40, 7, 1. Fraus cum effectu, lege Aelia Sentia, accipitur. ℙ Est item *effectus* vis efficiendi, quae in quaque re inest. *Cic. Div.* 2, 20. *extr.* Scammoneam, aristolochiamque radicem, quorum causam ignorares, vim et effectum videres. *Plin.* 36, 22, 47. Cotes aqua trahentes aciem acerrimo effectu. *Id.* 27, 13, 119. Omnes herbae vehementiores effectu, viribusque sunt in frigidis locis. *Id.* 20, 21, 85. Bulapathon, effectu erga dysentericos. [*Saepe hoc sensu apud *Scribon.* 83. Resolvit radicis effectum 35. Plurium dierum effectum praestat.] *Ov. Met.* 15, 329. fluit effectu dispar Lyncestius amnis. *Plin.* 26, 8, 33. Eosdem effectus praestat. *Ov. Pont.* 4, 15, 35. Seu tamen effectus habitura est gratia, seu me, etc. ℙ [*Item *utilitas*, quo sensu apud serioris aetatis scriptores nonnunquam ponitur. V. *Munck.* ad *Lactant. Narr. fab.* p. 827.]

EFFECUNDO, as, a. 1. fecundo, fecundum reddo. *Vopisc. Prob.* 21. Cum Sirmium venisset, ac solum patrium effecundari cuperet, et dilatari.

EFFEMINATE, adv. muliebriter, molliter, languide, μαλακῶς. *Cic. Off.* 1, 4. Ne quid indecore, effeminateve faciat. *Sen. Cons. ad Polyb.* 36. Molliter et effeminate ferre aliquid. *Val. Max.* 2, 7. *n.* 9. Effeminate timere mortem.

EFFEMINATIO, onis, f. mollities, μαλακία, ἀπογυναίκωσις. *Firm. Math.* 7, 16. Effeminatio corporis. *Hieron.* in *Isaj.* 14, 52, 2. animi.

EFFEMINATUS, a, um, part. ab *effemino*, μαλακός, γυναικικός, muliebri et molli animo praeditus, delicatus, mollis. *Cic. Off.* 1, 35. Ne quid effeminatum et molle, et ne quid durum aut rusticum sit. *Id. Tusc.* 4, 30. Videndum, ne quid humile, summissum, molle, effeminatum, fractum, abjectumque faciamus. [*Id. Phil.* 3, 5. Intolerabile est servire impuro, impudico, effeminato.] *Id. Planc.* 35. Vox nefariis stupris effeminata. *Quint.* 9, 4. *ad f.* Compositio effeminata et enervis. *Cic. Tusc.* 2, 22. Opinio effeminata et levis. *Plin. Paneg.* 46. Effeminatae artes. Et *ib.* 54. Effeminatis vocibus, modis, gestibus frangi. *Tertull. Spectac.* 25. Effeminatus histrio. *Val. Max.* 9, 3. *extr.* Multitudo Cypriorum effeminatior. *Q. Cic.* ad *Tir. Fam.* 16, 27. Quos ego novi libidinis, et languoris effeminatissimi animi plenos. ℙ *Effeminatus, i,* absolute est qui corpore est effeminato. *Colum. praef.* 1. Attoniti miramur gestus effeminatorum, quod a natura sexum viris denegatum muliebri motu mentiantur, decipiantque oculos spectantium, *h. e.* histrionum. ℙ Est etiam qui muliebria patitur, pathicus. *Suet. Aug.* 68. et *Auct. Priap.* 59, 2.

EFFEMINO, as, avi, atum, a. 1. ἐκθηλύνω, feminam reddo. *Cic. N. D.* 2, 26. de aere. Effeminarunt autem eum, Junonique tribuerunt, quod nihil est eo mollius. ℙ Translate est enervare, mollem instar feminae reddere. *Sall. Cat.* 11. Pecunia quasi venenis malis imbuta, corpus animumque virilem effeminat. (V. ad haec verba. *Gell.* 3, 1.) *Caes. B. G.* 1, 1. Quae ad effeminandos animos pertinent. *Cic. Fin.* 2, 29. Fortitudinis praecepta sunt, quae effeminari virum vetant in dolore. *Id. fragm. orat. in Clod.* (edente *A. Peyronio*) p. 115. Qui effeminare vultum, attenuare vocem, laevare corpus potes. *Quint. prooem.* 8. Translucida et versicolor elocutio res ipsas effeminat. *Claudian. Eutrop.* 1, 9. trabeata per urbem Ostentatur anus, titulumque effeminat anni, *h. e.* dedecorat. ℙ Alii scribunt *effoemino*. V. FEMINA.

EFFERASCO, is, n. 3. inchoativum ab *effero, as,* θηριόομαι, ferus fio. *Ammian.* 18, 7. Leones immanius efferascunt. Alii perperam leg. *efferescunt*.

EFFERATE, adv. ferarum more, crudeliter. *Lact.* 5, 20. Saeviunt efferate adversus non colentes.

EFFERATIO, onis, f. feritas. *Tertull. Poen.* 12. de Nabuchodonosore. Unguium aquilinum in modum efferatione, et capilli incuria horrorem leoninum praeferente.

EFFERATUS, a, um, partic. ab *effero*, efferus. *Cic. N. D.* 1, 23. Gentes immanitate efferatae. [*Id. Tusc.* 4, 14. Multa efferata et immania.] *Liv.* 5, 27. Odio iraque efferati. Et 34, 24. Moribus ritibusque efferatioribus, quam ulli barbari. [*V. *Gron.* et *Drak.* ad *Liv.* 21, 9, 3.] *Petr. Sat.* 94. Ex dolore in rabiem efferatus. *Senec. ep.* 121. Affectus efferatissimos inhibere. *Curt.* 6, 3. Efferatos mollior consuetudo permulcet. *Id.* 3, 11. Equi confossi hastis, et dolore efferati. *Senec. Herc. fur.* 397. efferatas rabida voces amove. *Petr. Sat.* 82. Dum attonito vultu, efferatoque nil aliud, quam caedem cogito.

*EFFERAX, acis, adj. omn. gen. idem ac efferatus: ab *efferasco*. *Jul. Valer. res gest. Alex. M.* (ed. *Maio*) 3, 37. Habebis etiam canes in homines efferacissimos nonaginta. Fortasse legendum *efferatissimos* (sed V. *Belvacens. spec. hist.* 4, 52. *B. A.*) vel *efferocissimos*. *F.*

EFFERCIO. V. EFFARCIO.

EFFERESCO. V. EFFERASCO.

EFFERITAS, atis, f. feritas, saevitia. *Lact. Mort. persec.* 9. *de Maxim.* Inerat huic bestiae naturalis barbaries, efferitas a Romano sanguine aliena. Al. rectius leg. *et feritas*.

EFFERO, as, avi, atum, a. 1. θηριόω, efferum, vel crudelem instar ferae facio, feritatis speciem induco. *Liv.* 2, 23. Promissa barba et capilli efferaverant speciem oris. [*Cf. *Drak.* ad *Liv.* 5, 33, 11.] *Suet. Cal.* 50. Vultum natura horridum ac tetrum, etiam ex industria efferabat, componens ad speculum in omnem terrorem ac formidinem. *Liv.* 25, 26. Postremo ita assuetudine mali efferaverant animos, ut, etc. *Curt.* 9, 19. Solitudo efferat ingenia. Et *ib.* 8, 2. Ferocia ingenia veniae desperatio efferaverat. [*Liv.* 33, 29. *in.* Efferavit ea caedes Thebanos ad exsecrabile odium Romanorum. Ubi observa structuram cum praepos. *ad.* Haud absimilis locus *Petron.* s. v. *Efferatus* allatus.] ℙ Efferare argentum *Appul.* dixit *Met.* 5. *sub init.* in ferarum speciem conformare. [*Haec significatio primo loco ponenda erat. *Heins.* ad *Val. Fl.* 2, 661. similem locum ex *Stat. Ach.* affert: Raptum templis Mars efferat aurum.] ℙ Translate. *Cic. N. D.* 2, 39. Homines quasi cultores terrae constituti, non patiuntur eam nec immanitate belluarum efferari, nec stirpium asperitate vastari. *Plin.* 26, 14, 87. Efferantia se ulcera. τὰ θηριώδη ἕλκη.

EFFERO, ers, extuli, elatum, a. anom. ἐκφέρω, extra fero, profero, produco. *Pl. Amph.* 2, 1, 82. Ex navi efferantur quae imperavi. [*Saepius absolute ponitur *efferre in terram*, cogitato *ex navi*. V. *Drak.* ad *Liv.* 29, 14, 11.] *Caes. B. C.* 1, 78. Ab Ilerda efferre frumentum. *Ter. Hec.* 4, 1, 48. Efferre puerum extra aedes. *Colum.* 8, 17. *extr.* piscem de custodia. *Grat. Cyneg.* 373. a Stygia letum Proserpina nocte Extulit. *Pl. Mil.* 2, 5, 53. Machaeram huc effer. *Id. Ep.* 5, 1, 27. et *Truc.* 3, 1, 16. Efferre argentum ad aliquem. *Cic. Att.* 6, 8. Qui pedem porta non plus extulit, quam domo sua. *Pl. Bacch.* 3, 3, 19. Efferre pedem aedibus. [*V. *Heins.* ad *Cons.* ad *Liv.* 222.] *Tac. A.* 15, 7. se vallo, *h. e.* exire, erumpere. *Liv.* 3, 5. Legatum longius extulit cursus. [*V. *Drak.* ad *Liv.* 37, 16, 4.] ℙ Hinc ostendere. *Petr.* 89. Jam plena Phoebe candidum extulerat jubar. Ita passim sidera, luna et sol efferre os, lumen, radios dicuntur. *Burm.* ad *Quint.* 11, 2. p. 984. ℙ Hinc *se efferre*, se ostendere, nasci. *Cic. Lael.* 27. Quum se extulit ostenditque lumen suum virtus. *Id. Brut.* 7. Qua in urbe primum orator se extulit. Referas huc locum *Or.* 2, 21. qui meo sensu non recte positus est *ad f.* §. 6.] ℙ Saepe est extra domum aut urbem ferre sepeliendi causa: quia mos erat extra urbem ferre cadavera. *Nep. Arist. extr.* In tanta paupertate decessit, ut qui efferretur, vix reliquerit. *Pl. Most.* 4, 3, 9. Unum vidi mortuum efferri foras: modo eum vixisse ajebant. *Cic. N. D.* 3, 32. Cur Maximus extulit filium consularem? *Nep. Eum.* 4. Pro hominis dignitate, amplo funere extulit ossaque in Macedoniam uxori remisit. [*Interpp. ad *Petr.* 111. *Ruhnk. dict. in Ter. Andr.* 1, 1, 90. *Kirchm.* de *Funer. init. l.* 2.] ℙ Significat etiam producere, gignere. *Cic. Brut.* 4. Ager cum multos annos quievit, uberiores efferre fruges solet. *Virg. G.* 2, 167. Haec (*Italia*) genus acre virum, Marsos pubemque Sabellam Extulit: haec Decios, Marios etc. *Phaedr. Epil.* 2, 16. Sinistra quos in lucem natura extulit. Adde *Cic. Verr.* 2, 3, 47. et 84. Si[c] *N. D.* 2, 33. *extr.* Ea, quae efferunt ex se ali[-]quid, perfectiores habere naturas, quam ea, qua[e] ex iis efferantur. ℙ *Efferri aliqua re*, veluti ex[-]tra se ferri, abripi, vehementer commoveri, af[-]fici; tum in bonam, tum in malam partem. *Ci[c.] Att.* 1, 8. In eo genere sic studio efferimur, u[t] abs te adjuvandi, ab aliis prope reprehendendi si[-]mus. *Id. Sen.* 23. Efferor studio patres vestro[s] videndi. *Id. Dejot.* 9. Efferri laetitia. *Id. Har[.] resp.* 2. dolore et iracundia. *Suet. Ner.* 53. popu[-]laritate. (Absolute *Cic. Coel.* 9. Laesi dolent, irati efferuntur. *Id. Agr.* 2, 35. *ad f.* Non continebun[-]tur: progredientur longius, efferentur. *Cic. Har. resp.* 8. Si me efferret aliquando ad gloriam ani[mi] dolor. Et *Or.* 2, 21. Volo se efferat in adolescente fecunditas. [*V. quae §. 3. diximus.] ℙ Est etiam divulgare, edere, palam facere. [*Ruhnk. dict. in Ter. Ph.* 5, 7. 65.] *Cic. Or.* 1, 24. Petamque a vobis, ne has meas ineptias efferatis. *Ter. Ph.* 5, 7, 65. et *Cic. Phil.* 10, 3. Vides tuum peccatum esse clarum foras. *Cic. Or.* 3, 1. Quo in loco multa a Crasso divinitus dicta efferebantur. *Plin.* 2, 12, 9. Efferre aliquid in vulgus. [*V. Viros doctos ad *Suet. Claud.* 49.] ℙ Item explicare, exponere. *Cic. Or.* 44. Quamvis suaves gravesque sententiae, tamen si inconditis verbis efferuntur, offendunt aures. *Varr. L. L.* 7. *init.* Verba inter se ratione conjuncta sententiam efferunt. *Ter. Ad. prol.* 11. Verbum de verbo expressum extulit. ℙ Item dicere, proferre, enunciare. *Varr. L. L.* 8, 27. Si qua perperam declinavit verba consuetudo, ut ea aliter efferri non possint sine offensione multorum. *Quint.* 9, 3. *sub init.* Pleraque utroque modo efferuntur, luxuriatur, luxuriat; fluctuatur, fluctuat. *Id.* 1, 5. Pluralia singulariter et singularia pluraliter efferre. *Auct.* ad *Her.* 4, 20. Similiter cadens, cum duo aut plura sunt verba, quae similiter iisdem casibus efferuntur. *Cic. Or.* 67. Quae incisim aut membratim efferuntur, ea vel aptissime cadere debent. *Id. Part.* 27. Dissuadentibus autem aut utilitas labefactanda est aut efficiendi difficultates efferendae, *h. e.* afferendae, allegandae. [*Cic. Or.* 3, 11. Videndum est ut verba efferamus ea, quae nemo jure reprehendat. Sed de *N. D.* 1, 25. recte ab *Orell.* repositum *afferatis*.] ℙ Item tollere, extollere. *Pl. Amph.* 1, 1, 73. Clamorem utrinque efferunt. *Tac. A.* 2, 19. Unum latus paludis lato aggere extulerant. *Id. Hist.* 3, 27. Efferre scuta super capita. (Nota, hac extollendi significatione saepius in praeteritis usurpari et in supino *elatus*, quam in aliis temporibus.) *Varr. R. R.* 3, 6. Multi extulerunt eorum pretia, ita ut ova eorum denariis veneant quinis. ℙ *Efferre laudibus* et *efferre* absolute, est laudibus ad coelum ferre, impense laudare. *Cic. Off.* 2, 10. Itaque eos viros suspiciunt maximisque efferunt laudibus. *Id. Or.* 3, 14. Efferre aliquem verbis. *Id. Fam.* 9, 14. summis laudibus aliquem ad coelum. *Nep. Dion.* 7. laudibus in coelum. *Cic. Verr.* 2, 4, 56. Nimium forsitan haec illi mirentur atque efferant. ℙ *Efferre se*, jactare, dictitare. *Suet. Vesp.* 23. Ingenuum se et Lachetem, mutato nomine, coeperat efferre. Alii leg. *ferre*. ℙ Item se extollere, superbire. *Ter. Heaut.* 4, 3, 31. Huic quidem consilio palmam do: hic me magnifice effero. Et *Cic. Tusc.* 4, 17. Nec bonum illud esse, quod adeptus efferas te insolentius. [*Flor.* 1, 26, 8. Efferre se altius et incivilius.] Et *Nep. Alc.* 7. Secunda fortuna magnisque opibus efferri. *Liv.* 30, 20. Exsultare atque efferre se. [*V. *Gron.* ad *Liv.* 37, 12.] *Efferre aliquem*, provehere, evehere. *Cic. Cat.* 1, 11. Praeclaram vero populo R. refers gratiam, qui te tam mature ad summum imperium per omnes honorum gradus extulit. *Id. Rosc Com.* 11. Quae res extulit eum? una commendatio hujus. *Tac. A.* 1, 3. Agrippam, ignobilem loco geminatis consulatibus extulit. *Nep. Dion.* 6. Fortuna sua mobilitate, quem paulo ante extulerat, demergere est adorta. [*Cic. Prov. Cons.* 14. Quanquam sunt accisae res, tamen efferent se aliquando et ad renovandum bellum revirescent. ℙ Notabilis est significatio apud *Cic.* pro *Sull.* 31. Patriam demersam extuli, *h. e.* afflictam erexi et in pristinam fortunam restitui. Qua vi an alibi legatur se nescire fatetur *Matth.*] ℙ In malam partem. *Tac. H.* 4, 42. Regulum subversa Crassorum domus in summum odium extulerat. ℙ Pro ferre. *Lucret.* 1, 141. quemvis efferre laborem. Al. lèg. *perferre*. *Vet. Poeta* ap. *Cic. Sext.* 48. Si tu laborem summa cum cura efferas nullum. [*Quo loco nunc editur *ecferas*. V. s. h. v.] ℙ Part. *Efferens* ap. *Hirt. B. Hisp.* 23. Gloria se efferentes. *Elaturus* ap. *Liv.* 40, 28. Ut certum esset, hostes extra vallum signa non elaturos. ℙ [*Confunduntur a librariis *Extulit* et *expulit*. *Drak.* ad *Liv.* 5, 28, 7.]

EFFERTUS, a, um, part. ab *effercio*, fartus, impletus, refertus. *Pl. Capt.* 3, 1, 6. Neque jejuniosiorem neque magis effertum fame vidi. Et 4, 1, 8. Hereditatem sum aptus effertissimam. *Id. Asin.* 2, 2, 16. Maximas opimitates gaudio effertissimas. ℙ Apud *Pl.* est qui legit *offertissimam* eod. sensu, ut sit ab *offercio* pro *effercio*.

EFFERVENS, entis, part. ab *efferveo*, fervens, vemens. *Gell.* 2, 27. Laetitia dicitur exsultatio aedam animi cum gaudio effervenliore rerum exitarum. Al. leg. *animi gaudio effervenlis ob entum rerum* etc.

EFFERVEO, es, bui et ervi, n. 2. et in quibusm temporibus etiam 3. ὑπερζέω, vehementer fero, ebullio. *Virg. G.* 4, 556. Et ruptis effervere stis. *Stat. Th.* 4, 664. pulverea Nemeen efferre nube Conspicit et solem radiis ignescere ferri, e. fumare, exercitu adventante. ℙ Translate. ac. A. 1, 74. Incautius efferbuerat, *h. e.* iratus erat. *Cic. Coel.* 31. *ad f.* Si cui nimium efferse videtur hujus vel in suscipiendis vel in gerens inimicitiis vis, ferocitas, pertinacia, *h. e.* exisse se et saevisse.

EFFERVESCO, is, n. 3. incipio effervere. *Con.* 12, 25. Ut in effervescendo vinum se bene rget. *Varr. L. L.* 6, 2. In fretum saepe conrrit aestus atque effervescit. *Cic. N. D.* 2, 10. uae, quae effervescunt subditis ignibus. ℙ anslate. [*de commotione populi. *Cic. Planc.* Illae undae comitiorum, ut mare profundum et mensum, sic effervescunt quodam quasi aestu. *Prov. Cons.* 4. Quum totum Pontum armatum ervescentem in Asiam atque erumpentem . . . sunerent. Porro de animo hominis excandescente irascente. *Cic. Coel.* 31. Si cui nimium efferse videtur hujus . . . vis. Tandem de concitare oratione, ut in locis quos jam affert *Forc.*] *Brut.* 70. Effervescens in dicendo stomacho saeiracundiaque vehementius. *Id. Or.* 2, 21. Orane celeri et concitata, quod erat ingenii: et rbis effervescentibus et paulo nimium redundanus, quod erat aetatis. *Gell.* 1, 26. de irascente: fervescere in spumam ruboremve. *Id.* 2, 24. *extr.* fervescentis luxuriae aestus coercere. ℙ Pro ferre desinere. *Cic. Fam.* 9, 2. *a med.* Latendum ntisper, dum effervescit haec gratulatio. [*Nonda rarior haec significatio, quae firmatur loco p. *Dig.* 21, 1, 17, 4. Servum, sin in hoc tanm latuisset, quoad iracundia domini effervescet, fugitivum non esse.]

EFFERUS, a, um, adj. θηριώδης, valde ferus. *rg. A.* 8, 5. saevitque juventus Effera. *Val. Fl.* 798. Effera corda. *Id.* 5, 517. ira. Et 4, 318. nti loca. Et 2, 648. virtus Bebrycis. *Senec. hoen.* 264. Efferum facinus. *Id. Hipp.* 1246. Efro laniatu dispersa membra.

EFFETE, adv. *Mart.* 2, 27. Effete, graviter, o, nequiter, euge, beate, *h. e.* mature, sapienter, quidam interpretantur. Al. rectius leg. *effecte.*

EFFETUS, a, um, adj. qui fetum edidit. *Colum.* 12. *ad f.* Primus effetae partus amovendus est, oniam tiruncula nec recte nutrit etc. *Id.* 8, 5. *med.* Ova silentia removenda sunt, ne incubans ani spe detineatur effeta. *Lucan.* 9, 285. effetas nquunt examina ceras, *h. e.* quae apes emisere. Item partu editus. *Colum. l. c.* Cum grex (*pulrum*) fuerit effetus, hoc modo deponitur. *Schneid.* h. l. legit *effectus.*] ℙ Item exhausta rtu et lassata, fetibus edendis defecta viribus. *lin.* 10, 53, 74. de gallinis: Aliquae quotidie paunt, aliquae bis die, aliquae in tantum, ut effee moriantur. ℙ Tribuitur et aliis rebus. *Virg.* . 1, 81. Effetos cinerem immundum jactare per gros. [*Colum.* 1. *praef.* Effetum et defatigam solum.] ℙ Translate *effetus* dicitur, qui uos complevit labores. *Id. G.* 2, 417. Jam canit xtremos effetus vinitor antes. ℙ Item viribus exaustus, infirmus, defectus. [*Colum.* 6, 24. Efeti senio tauri.] *Cic. Senect.* 9. Intemperans adoescentia effetum corpus tradit senectuti. *Virg. A.* , 396. frigent effetae in corpore vires. *Id. ib.* 7, 40. Senectus effeta veri, *h. e.* amplius verum non idet; amens, cassa judicii. *Stat. Th.* 6, 873. latibus alternis aegroque effetus hiatu, *h. e.* fatiatus, defessus. *Val. Fl.* 4, 300. Spes effeta, *h. e.* ana, irrita. *Plin. ep.* 6, 21. Natura lassa et efeta. *Appul. Flor.* p. 366, 29. Nec oratio arguentis sit effetior nec sententiis rarior. ℙ Scriitur et *effoetus.* ℙ [*Confunduntur a libraris *Effetus* et *effectus.* V. supra et *Virg. G.* 2, 417. — t *effractus. Drak.* ad *Liv.* 5, 18, 4.]

*EFFICABILITER, adv. *Interpr. Iren.* 2, 22. *B. A.*

EFFICACIA, ae, f. ἐνέργεια, vis ad aliquid effiiendum. *Plin.* 11, 5, 4. Quos efficaciae industriaeue tantae comparemus nervos. [**Ammian. Marc.* 6, 12, 25. Serapion efficacia praecurrens aetatem, *. e.* industria, s. virtute annos praecurrens. *Id.* 4, 8, 5. Nicator Seleucus, efficaciae impetrabilis ex, ut indicat cognomentum.] *Inscr.* ap. *Grut.* 65, 6. C. Sallio Aristaeneto etc., ad aedilitatem romoto, X. viro stlitibus judicandis, oratori maximo decuriones et plebs Anconitanorum propter umanitatem, abstinentiam, efficatiam, *h. e.* streue agendi virtutem et negotia perficiendi.

EFFICACITAS, atis, f. vis efficiendi, efficacia. *Cic. Tusc.* 4, 13. Itemque viribus corporis, et nervis, et efficacitati similes similibus verbis animi vires nominantur. *Q. Cic. Pet. cons.* 3. Qui tantum habet audaciae, tantum nequitiae, tantum deique in libidine artis, et efficacitatis, ut etc.

EFFICACITER, adv. ἐνεργῶς, cum effectu seu efficientia, acriter, potenter. *Plin.* 28, 11, 46. Capitis ulcera manantia urina tauri efficaciter sanat. *Id.* 26, 12, 79. Efficacissime sanare. *Id.* 24, 6, 14. Auribus purulentis efficaciter infunditur. *Plin. alter ep.* 6, 6. Efficacius rogare. *Sen. Contr.* 3. *prooem.* Affectus efficaciter movere. *Sen. alter Brev. vit.* 6. Ausus est et pupillus adhuc, et praetextatus judicibus reos commendare, et gratiam suam foro interponere, tam efficaciter, ut quaedam judicia constet ab illo rapta. [**Modest. Pand.* 28, 5, 61. Quaero an efficaciter exheridata sit.]

EFFICAX, ācis, adj. omn. gen. ἐνεργής, qui ad agendum aliquid vim habet, qui multum efficit. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 10. Nosti Marcellum, quam tardus, et parum efficax sit. *Liv.* 1, 9. *extr.* Blanditiae, quae maxime ad muliebre ingenium efficaces preces sunt. *Hor. Epod.* 3, 17. Hercules efficax, *h. e.* nihil non perficiens. [*In hunc sensum saepius *efficax* adhibetur ab *Amm. Marc.* V. *Wagner.* ad 16, 4, 3.] *Id. Od.* 4, 12, 20. Cadus amara curarum eluere efficax, *h. e.* qui certo eluit. *Id. Epod.* 17, 1. Efficax scientia, *h. e.* potens, et maximae virtutis. *Sen. Ben.* 2, 7. *in f.* Ratio efficax ad hominum improbas cupiditates pudore reprimendas. *Liv.* 41, 15. Rebus peragendis continuatio ipsa efficacissima est. *Plin. Plan.* 84. Utrum sit efficacius ad recte vivendum. *Plin. alter* 24, 15, 80. Herba efficacissima adversus venena. *Id.* 13, 21, 36. Frutex efficacissimus contra sagittarum ictus. *Id.* 27, 13, 109. Herba in dolore stomachi efficax. *Id.* 28, 14, 58. Nec minus efficax fimi cinis utrique vitio. Et 27, 9, 50. Oculorum fluxionibus efficax.

*EFFICIALITER, adv. *Sarisb. Epist.* 277. *B. A.*

EFFICIENS, entis, partic. ab *efficio*, qui efficit, ποιητικός. *Cic. Top.* 14. Proximus est locus rerum efficientium, quae causae appellantur, deinde rerum effectarum ab efficientibus causis. [**Id. Fat.* 14. Causae efficientes. Cf. *Div.* 1, 55. *Acad. Post.* 1, 6. *Fin.* 3, 16.] *Id. Off.* 3, 34. Virtus efficiens est voluptatis. Et *ib.* 1, 20. Causa et ratio efficiens magnos viros.

EFFICIENTER, adv. idem ac efficaciter. *Cic. Fat.* 15. Non sic causa intelligi debet, ut quod cuique antecedat, idem causa sit, sed quod cuique efficienter antecedat.

EFFICIENTIA, ae, f. ἐνέργεια, vis efficiendi. *Cic. N. D.* 2, 37. Cum aspexissent, solem, ejusque tum magnitudinem pulcritudinemque, tum etiam efficientiam cognovissent. Adde *Fat.* 9. [*Causae cohibentes in se efficientiam naturalem.]

EFFICIO, is, eci, ectum, a. 3. ἀπεργάζομαι, διαπράττω, ἐπιτελέω, idem quod facio, vel potius faciendo assequor, praesto, perficio, ad effectum perduco. [*Non commode significationes disposuisse mihi videtur *Forc.*, quae ita fere coarctari possunt, ut dicas *efficere* significare 1) perficere, effectum dare, praestare. 2) in causa esse ut aliquid fiat; aliquid parere, proferre, conciliare. 3) reddere, de agris et de aliis rebus, quae quasi usuram solvunt, debitum reddunt. 4) aliquem v. g. dictatorem efficere, i. e. constituere, auctoritate sua praestare ut aliquis dictator fiat. 5) disputando probare.] *Cic. Att.* 7, 1. Feci igitur, atque effeci, ut etc. Al. *itaque effeci* leg. Et *ib.* 16, 13. *ad f.* Quae nec institui, nec effici potest sine tua ope. *Id. Or.* 2, 28. Hoc primus in nostros mores induxit, maxime auxit, solus effecit. *Id. Amic.* 16. Eniti, et efficere, ut amici jacentem animum excitet. *Auct. Dial. de Or.* 11. In causis agendis efficere aliquid, et eniti possum. *Cic. ad Capit. sub f.* 16. *ad Att.* Enitere, elabora, vel potius eblandire, effice, ut etc. *Ter. Hec.* 1, 2, 48. Tundendo, atque odio denique effecit senex. [**Cic. Att.* 10, 10. Quod a Curione effeceram, i. e. impetraveram.] *Cic. Q. Fr.* 1, 1, 13. Caveamus quantum efficere, et consequi possumus, ut ne etc. *Ov. rem. Am.* 31. Effice, nocturna frangatur janua rixa. ℙ Pro simplici facio. [*Non ita est. In omnibus qui jam sequuntur locis verbo efficiendi notio difficultatis vel strenui laboris quo aliquid perficitur subest.] *Cic. Verr.* 2, 1, 56. Efficere columnam novam ab integro. [*Inprimis de artis operibus dicitur. *Macr. Sat.* 5, 17. Hac materia vel maxime in efficiendis simulacris utuntur. V. *Col.* ad *Quint.* 12, 10. p. 1087. *Burm. Gron.* ad *Stat. Th.* 6, 243.] *Caes. B. G.* 5, 19. Ut tantum hostibus noceretur, quantum labore atque itinere legionarii milites efficere poterant. *Id. B. C.* 3, 102. Quantum itineris equitatu efficere poterat. *Cic. Att.* 13, 26. Heri etiam effeci epistolam ad Caesarem. *Id. Phil.* 2, 42. Efficere mirabilia facinora. [**Ib.* 14. Ea dicere reformidat, quae Antonius in Parmensium liberis et conjugibus effecerit. *Id. Mil.* 32. Caedes effecerat. Utroque loco *Ern.* frustra negat ita dici posse.] *Id. Brut.* 78. Tantos progressus efficiebat, ut evolare videretur. *Ov. A. A.* 3, 166. Efficere aliquid suum. *Plin.* 6, 33, 38. Quae computatio efficit vicies quater centena quadraginta millia passuum. [*Inprimis hic usus proprius est Jureconsultis, quorum dicendi gravitati et subtilitati maxime convenit. Sic Effecta est actio; effecta ancilla; effici civem Romanum; effectus compos mentis; efficitur debitor etc. V. *Briss. de Form.* s. v.] ℙ Cum infinito. *Vitr.* 2, 6. Vehementer efficit ea coire, et soliditatis percipere virtutem. *Ulp. Dig.* 38, 2, 14. *ad f.* Causam perorari usque ad sententiam effecit. *Id. ib.* 47, 11, 10. *extr.* Chomata etiam, et diacopi, qui in aggeribus (*Nili*) fiunt, plecti efficiunt eos, qui id admiserint. ℙ [*Frequentissima structura est seq. *ut.* Sed sequitur etiam *ne. Afric. Dig.* 3, 3, 78. Efficiat, ne ad exitum controversia deducatur. *Id. Dig.* 19, 2, 35. Effecit, ne ea conductor frui possit. Item *quominus. Ulp. Dig.* 49, 14, 29. Mortuus corruptor non efficit, quominus agi possit atque retractari caussa.] ℙ Ponitur et pro comparare, conficere. *Pl. Bacch.* 2, 2, 55. Aliquam machinabor machinam, unde aurum efficiam herili filio. *Ter. Heaut.* 3, 3, 23. Efficere argentum. [*Sic *Cic. Verr.* 2, 2, 53. simplex *facere* posuit.] *Liv.* 23, 25. exercitus. [*Ad quem locum v. interpp. *Corte* ad *Sall. Fragm.* p. 998., *Ruhnk.* ad *Vell. Pat.* 2, 73.] *Nep. Them.* 2. classem. *Cic. Fam.* 8, 5. *sub f.* Neque adhuc frequentem senatum efficere potuit. ℙ Item pro exsequi. *Cic. Att.* 1. 14. *sub f.* Mandata effice, quae recepisti. *Al. leg.* confice. *Id. Leg.* 1, 5. Cujus muneris colendi efficiendique causa nati simus. *Ov. Her.* 14, 53. jussa parentis Effice. ℙ [**Quint.* 11, 3. Efficere verba. i. e. pronuntiando exprimere. *Id.* 1, 11. Voces quasdam quasi acriores parum efficimus. V. *Gron.* ad *Sen.* de *Ira* 1, 3.] ℙ Item pro facessere, exhibere. *Lent.* ad *Cic. Fam.* 12, 14. Ut non possit Dolabella durius vobis efficere negotium. ℙ Et pro conciliare. *Ter. Andr.* 3, 4, 16. Efficere alicui nuptias. [*Haec non diversa significatio est; poterat ea §. 4. addi.] ℙ Et proficere. *Quint.* 2, 1. Non id est aestimandum, cujus quisque sit aetatis, sed quantum in studiis jam effecerit. ℙ Item pro reddere. *Caes. B. C.* 3, 84. Quae res in dies confirmatiorem efficiebat exercitum. *Ov. Met.* 2, 654. Efficere aliquem patientem mortis. Et *ib.* 8, 634. paupertatemque ferendo Effecere levem. ℙ Significat etiam, in causa esse, ut aliquid fiat. *Cic. Or.* 1, 33. Efficere admirationes. *Id. Q. Fr.* 3, 1, 3. Efficiam clamores, si etc. V. CLAMOR. *Hirt. B. Al.* 5. Aqua limosa et turbida varios morbos efficit. *Caes. B. G.* 4, 29. Quae dies aestus maximos in oceano efficere consuevit. ℙ Item disputando concludere, colligere, probare. *Cic. N. D.* 3, 13. Innumerabilia sunt, ex quibus effici cogique possit, nihil esse, quod sensum habeat, quin id intereat. [*Rarius sequitur accusativus cum infin., plerumque *ut.* V. *Creuz.* ad *Cic. N. D.* 3, 12. p. 535.] *Id. prooem. Par.* Cato minutis interrogatiunculis, et quasi punctis, quod proposuit, efficit. ℙ Item consequi, sequi. *Id. Off.* 3. 5. Ex quo efficitur, hominem homini nocere non posse. Et 1, 17. Efficiturque id, quod Pythagoras vult in amicitia, ut unum fiat e pluribus. ℙ Item supplere, aut praestare. *Plin.* 23, 4, 51. Nuclei palmarum cremati spodii vicem efficiunt. *Ov. Fast.* 6, 379. Tu modo, quae desunt fruges, superesse putentur, Effice. ℙ Item parere. *Colum.* 7. 6. *a med.* Pessima est fetura, cum matres bimae ternos haedos efficiunt. [*Hinc de agris dicitur, ut *efferre. Cic. Verr.* 2, 3, 63. Agri Leontini, qui plurimum efficit. *Ib.* 47. Ager efficit cum octava. Porro transfertur ad alias res quae commissum s. debitum quasi reddunt. *Cic. Verr.* 2, 3, 33. Liciti sunt usque eo quoad se efficere posse arbitrabantur, i. e. quantum sperare poterant pecuniam cum fructu inde redituram esse.] ℙ Item creare. *Cic. Att.* 15, 21. Cum sibi negotium daret Antonius, ut eum dictatorem efficeret. [*Rectius ita exponas: operam dedit Antonius ut auctoritate sua eum dictatorem constitueret. Neque enim *efficere* pro creare dici potest.] ℙ Part. *Efficiens* suo loco. *Effecturus* ap. *Caes. B. G.* 7, 26. Non magna jactura suorum sese effecturos sperabant. ℙ *Effexis* pro *effeceris*, vel *efficies* est *Pl. Cas.* 5, 5, 63. et *Poen.* 1, 3, 19. ℙ [*Confunduntur saepe a librariis *efficere* et *effingere.* V. *Burm.* ad *Quint.* 5, 12. p. 456. 10, 1. p. 898.]

EFFICTIO, onis, f. actus fingendi. Figura eadem ac ethopopoeia vel species ethopoeiae. *Auct.* ad *Her.* 4, 49. Effictio est, cum exprimitur et effingitur verbis corporis cujuspiam forma, quoad satis sit ad intelligendum.

EFFICTUS, a, um, partic. ab *effingo*, expressus, repraesentatus. *Cic. Rosc. Am.* 16. Haec conficta arbitror a poeta esse, ut effictos nostros mores in alienis personis expressamque imaginem nostrae vitae videremus. [**Id. Ac. Pr.* 2, 6. Visum impressum effictumque ex eo unde esset, quale esse non posset ex eo unde non esset.]

EFFIGIA, ae, f. idem ac effigies. *Pl. Rud.* 2, 4, 7. Veneris effigia haec quidem est. Habet etiam *Afran.* ap. *Non.* 8, 77. et *effigiae* in plur. *Lucr.* 4, 46, 83. et 103.

EFFIGIATUS, a, um, partic. ab *effigio. Appul. Apol.* p. 282, 18. Imagines variis artibus effigiatae. [**Id. Met.* 11. p. 262, 27. Urnula miris simulacris effigiata. *Id. Flor. init.* Truncus dola-

36 *

mine effigiatus.] *Ammian.* 26, 7. Aurei nummi effigiati in vultum novi principis.

EFFĬGĬĀTŪS, us, m. actus effigiandi. *Appul. Flor. n.* 15. p. 350, 36. Magna vis artis, vario effigiatu.

EFFĬGĬES, ei, f. εἰκών, imago, simulacrum, signum, figura ad vivam alterius similitudinem, vel ad veritatis imaginem effecta, tam in picturis, quam in sculpturis: ab *effingo*. *Cic. Verr.* 2, 2, 65. Effigiem simulacrumque Mithridatis. [*Ubi de statua Mithridatis est.] *Id. N. D.* 1, 37. Deus effigies hominis et imago. [*Ubi *effigies* latiore significatu est de simili quadam alicujus specie. Sic etiam *Cic. Q. Fr.* 1, 3. Quaedam effigies spirantis mortui. V. *Drak.* ad *Liv.* 26, 41, 25.] *Tac. Hist.* 2, 3. *in f.* de Venere Paphia: Simulacrum Deae non effigie humana, continuus orbis latiore initio, tenuem in ambitum metae modo exsurgens. [*De imaginibus in memoria artificiali est *Cic. Or.* 2, 86. Ut ordinem rerum locorum ordo conservaret, res autem ipsas rerum effigies notaret.] ℙ Usurpatur etiam translate de animo, virtutibus etc. *Cic. Fin.* 2, 18. Reliquit effigiem et humanitatis, et probitatis suae filium. *Id. Arch.* 12. Consiliorum relinquere ac virtutum nostrarum effigiem debemus summis ingeniis expressam et politam. [*Porro significat *effigies* ideam rei. *Cic. Q. Fr.* 1, 1. Cyrus a Xenophonte non ad fidem historiae scriptus, sed ad effigiem justi imperii, i. e. ad exemplum quasi et normam quam animo conformavimus. Sed usurpatur etiam de re quae ideae respondet. *Cic. Or.* 2. Perfectae eloquentiae speciem (*das Ideal*) animo videmus, effigiem (*die Nachbildung des Ideals in der Wirklichkeit*) auribus quaerimus] ℙ De spectro, et umbra mortui apparentis. *Sil.* 13, 778. Elysio tendentem limite cernens Effigiem juvenis castam. Adde *Ov. Met.* 14, 358. ℙ In plurali num. *Virg. A.* 3, 148. Effigies sacrae Divum. *Sil.* 17, 398. Caelarat patrui spirantes proelia dura Effigies. ℙ Aliquando ponitur pro instar. *Plin.* 21, 5, 11. Lilium foris striatum, et ab angustiis in latitudinem paulatim sese laxans effigie calathi. *Id.* 5, 10, 11. Metatus est Alexandriam Dinochares ad effigiem Macedonicae chlamydis. *Sil.* 5, 4. restagnans gurgite vasto Effigiem in pelagi lacus.

EFFĬGĬO, as, a. 1. εἰκάζω, ad effigiem formo. *Sidon. ep.* 6, 12. Quem Graecia effigiavit imaginibus. *Prud. Cathem.* 10, 4. Deus, qui hominem effigiasti.

EFFĬGŪRO. V. AFFIGURO.

EFFINDO. is, a. 3. idem quod findo. *Man.* 4, 283. Et frenare ratem, fluctusque effindere rectos.

EFFINGO, is, inxi, ictum, a. 3. διατυπόω, effigiem rei alicujus ad vivum exprimo, ad alterius formam fingo. [*Cic. Leg.* 1, 9. Natura speciem ita formavit oris, ut in ea penitus reconditos mores effingeret. *N. D.* 3, 9. Nulla vis est naturae ut sui dissimilia possit effingere.] *Cic. Tusc.* 1, 25. Quae tam immensa magnitudo, quae illa multa possit effingere. [*V. *Wopk. Lectt. Tull. l.* 11. p. 67.] *Virg. A.* 6, 32. Bis conatus erat casus effingere in auro. *Id. ib.* 10, 640. Dat sine mente sonum, gressusque effingit euntis. [*Omnino est imitando exprimere. *Cic. Div.* 1, 13. Oris lineamenta effingere.] *Cic. Or.* 2, 43. *ad f.* Mores oratoris effingit oratio. [*i. e. depingit, ante oculos ponit, repraesentat. Sic etiam *Auct.* ad *Her.* 4, 49. Exprimitur et effingitur verbis corporis cujuspiam forma. — Porro de notionibus animo et memoria comprehensis. Sic etiam *Or.* 2, 86. Effingenda animo, quae memoria tenere vellent.] *Quint.* 1, 1. Nutricum verba puer effingere imitando conabitur. *Id.* 10, 1. *a med.* Cicero effinxit vim Demosthenis, copiam Platonis etc. *Plin. ep.* 1, 3. Effinge aliquid et excude, quod sit perpetuo tuum, *h. e.* scribe, compone, para. *Lucan.* 5, 713. grues Effingunt varias casu monstrante figuras. ℙ Interdum significat extergere. *Cato R. R.* 67. Fiscinas spongia effingat. (*Plin.* 15, 6, 6. ex eod. *Cat.* fiscinas spongia tergendas dixit.) *Cic. Sext.* 35. Corporibus civium Tiberim compleri, cloacas referciri, e foro spongiis effingi sanguinem. Ita legunt cum *Serv.* ad *A.* 8. 634. multi: vulgo *effundi.* [*V. *Heins.* ad *Ov. Her.* 20, 135.] ℙ *Effingere manus* ap. *Ov. Her.* 20, 134. et 137. est leniter tractare, mulcere: qua ratione etiam *fingo* usurpatur. Est tamen qui utroque loco aliter legit. Simili notione *effingere manus* cadaveris apud *Albin.* 1, 137. est apte componere, extendere, apte collocare. ℙ Particip. *Effingens* ap. *Sil.* 1, 404. horrentes effingens crine galeros. *Effingendus.* ℙ [*Confunduntur *Effingere* et *efficere*. V. s. h. v.]

EFFĪO, is, pro Fio, is. *Pl. Pers.* 5, 1, 9. Haec mihi facilia factu facta sunt, quae volui effieri.

EFFIRMO, as, a. 1. confirmo, firmum reddo. *Accius* ap. *Non.* 4, 64. Tu te ipse effirma et compara.

EFFLĀGĬTĀTĬO, onis, f. actus efflagitandi. *Cic. Fam.* 5, 19. Admonitio, vel potius efflagitatio ad coeundam societatem. [*Id. Fam.* 10, 24. Insulsa cum efflagitatione.]

EFFLĀGĬTĀTUS, a, um, part. ab *efflagito.* *Suet. Ner.* 38. Collationes non receptae modo, verum et efflagitatae.

EFFLĀGĬTĀTUS, us, m. vehemens postulatio. In sexto casu sing. *Cic. Verr.* 2, 5, 29. Coactu atque efflagitatu meo.

EFFLĀGĬTO, as, avi, atum, a. 1. λιπαρέω, vehementer flagito. *Cic. Q. Fr.* 2, 11. Epistolam hanc convicio efflagitarunt codicilli tui. *Id. Verr.* 2, 1, 24. Cum iste a Dolabella efflagitasset, ut etc. *Id. Mil.* 34. Efflagitare misericordiam alicujus. [*Id. Caec.* 3. Judiciorum desiderio potestas tribunitia efflagitata est.] *Virg. A.* 12, 759. notumque efflagitat ensem. [*Liv.* 3, 60, 8. Efflagitare pugnam, de militibus pugnandi cupidis.] *Suet. Vesp.* 5. Suppliciter, nec non et minaciter efflagitantes. ℙ Translate. *Auct. B. Hisp.* 29. Aequitas loci adversarios efflagitabat, *h. e.* invitabat, hortabatur. ℙ [*Confunditur cum simplice *flagitare*. V. *Wolf.* ad *Cic. post red.* 5, 11.]

EFFLAMMANS, antis, part. ab inusit. *efflammo*, flammas emittens. *Capell.* 2. p. 45. Stellae efflammantes.

*EFFLATIO, onis, f. Affert *Gesner.* ex *Sarisb.* 8, 6.

EFFLĀTUS, a, um, part. ab *efflo*, flando emissus. *Suet. Aug.* 99. Unum omnino ante efflatam animam signum alienatae mentis ostendit.

EFFLĀTUS, us, m. emissio per flatum. *Senec. Quaest. nat.* 5, 14. Aliquod apertum ad hos efflatus iter occupent. Al. leg. *afflatus.*

EFFLĔO, es, evi, etum, a. 2. flendo consumo. *Quint. Decl.* 6, 4. Cognita clade, rarissimi uxor exempli, et prorsus talis filii mater, totos efflevit oculos. [*V. *Burm.* ad h. l.]

EFFLICTĒ, adv. vehementer, impense, effligendo. *Symmach. ep.* 1, 84. (al. 90.) Efflicte diligere. *Appul. Met.* 5. p. 171, 36. Amo te efflicte quicumque es. Al. leg. *efflictim.*

EFFLICTIM, adv. idem quod efflicte. *Pl. Amph.* 1, 3, 19. Efflictim amare. Adde *Cas. prol.* 49. et *Merc.* 2, 3, 107. et *Naev.* ap. *Charis.* 2. p. 178., ubi *Probus* efflictim amare exponit, usque donicum effligatur.

EFFLICTO, as, a. 1. idem quod afflicto. *Pl. Stich.* 4, 2, 26. Non tu scis, quam efflictentur homines noctu hic in via.

EFFLICTUS, a, um, partic. ab *effligo*, afflictus. *Capitol. Ver.* 4. ex lectione *Salmasii*: Saepe efflictum livida facie rediisse. V. etiam AFFLICTUS, a, um.

EFFLĪGO, is, ixi, ictum, a. 3. idem quod affligo, percutio, occido, perdo. *Pl. Cist.* 2, 1, 49. Nisi pedatu tertio omnes efflixero. *Cic. Att.* 9, 19. Misit filium ad effligendum Pompejum. Al. leg. *affligendum.* *Pl. Asin.* 4, 2, 9. Quam tu propediem, nisi illa ante occupassit te, effliges, scio. *Senec. Ira* 1, 15. Rabidos canes effligere. Et *ib.* 2, 31. viperas, et natrices. [*Tertull. adv. Marc.* 4, 12. Spicas decerptas manibus efflixerant, i. e. extriverant. *Gesner. Thes.* Cf. *Effrico.*]

EFFLO, as, avi, atum, a. 1. ἐκπνέω, flando ejicio, emitto. *Ov. Fast.* 5, 194. Efflare rosas ab ore. *Id. Met.* 2, 85. ignem ore et naribus. *Plin.* 9, 6, 6. Ora balaenae habent in frontibus, ideoque in sublime nimbos efflant. *Id.* 29, 6, 39. Efflare pulverem. *Lucr.* 6, 699. Atque efflare foras, ideoque extollere flammas. Et *ib.* 680. quibus modis flamma vastis Aetnae fornacibus efflet, *h. e.* exeat, neutrorum more. Et *ib.* 5, 651. Sol efflat ignes suos. *Stat. Th.* 5, 209. de ebrio dormiente, et crapulam exhalante: Efflare somno vina. *Lucr.* 5, 904. Chimaera Ora foras acrem efflaret de corpore flammam. *Varr. R. R.* 1, 12. Bestiolae, si quae prope nascuntur, efflantur. ℙ Efflare animam, mori. [*Cic. Tusc.* 1, 9. Agere animam et efflare dicimus.] *Id. Mil.* 12. [*ad quem l. v. *Garat.*] et *Nep. Paus.* 5. Sic efflare vitam, *Sil.* 17, 557. et Efflare extremum halitum, *Cic. Tusc.* 2, 9. *ex poeta.* *Stat. Th.* 8, 168. Plagae efflantes, *sc.* animam. *Cic. Div.* 1, 47. Abjicit efflantem (*serpentem*) et laceratum affligit in unda. [*Haec verba petita sunt ex *Cic. Mario.* ℙ Efflare aliquid, sc. vocem quam quis simul cum ultimo spiritu edit. *Flor.* 4, 7. Quam verum est, quod moriens efflavit in re esse virtutem ubi comparant, *Stat. Th.* 5, 578. Implorantem animam dominis assibilat aris.] ℙ Efflare colorem, ap. *Lucr.* 2, 831. est amittere.

[EFFLŌRĔO, es, ui, n. 2. ἐξανθέω, valde floreo. *Tertull.* seu *Cyprian. Judic. Domin.* 209. Talia florigeris nunquam nascuntur in hortis Lilia, nec nostris efflorent talia campis. ℙ Translate. *Cic. Or.* 2, 78. *extr.* Apparebit, res eas non modo non esse communes, sed penitus ex ea causa, quae tum agatur, effloruisse, *h. e.* emanasse, egerminasse, ut flores ex plantis. [*Rectius h. l. ad v. seq. trahas.]

EFFLŌRESCO, is, n. 3. valde floresco. Translate. *Cic. Coel.* 31. Laudibus ingenii efflorescere. Et *Or.* 1, 6. Ex rerum cognitione efflorescat, et redundet oportet oratio. *Id. Amic.* 27. Utilitas efflorescit ex amicitia. *Id. Fin.* 1, 20. Cum usus progrediens familiaritatem effecerit, tum amorem efflorescere. *Augustin. lib. quaest.* 83, 9. Corpus in juventam efflorescit.

EFFLŬENTĬA, ae, f. ἐκροή, effluvium. *Plin.* 26, 10, 60. Inhibet non solum Venerem, sed effluentiam geniturae. Meliores tamen libri habent *affluentiam*. [*Eodem modo *effluenter* pro *affl.* legitur apud *Appul. Met.* 2. p. 313. *B. A.*]

EFFLŬO, is, uxi, uxum, n. 3. ἐκρέω, ἐκφέρομαι, extra fluo, effundor. *Cic. Tusc.* 2, 24. Cum una cum sanguine vitam effluere sentiret, *Plin.* 24, 8, 33. Humor e cavis populi nigrae effluens. *Id.* 37, 2, 11. Succina petris effluere. *et paulo post.* Amnis effluens in oceanum. ℙ [*Inprimis de vestibus laxioribus usitatum verbum. *Tib.* 1, 6, 40. Effluit effuso cui toga laxa sinu. Alia vide apud *Gron. Observ.* 2, 7.] Tribuitur et aliis rebus. *Id.* 27, 13, 111. Si capilli effluxerint. [*Ut Graeci ῥεῖν et ἀπορρεῖν dicunt. *Eur. Med.* 1201. σάρκες δ' ἀπ' ὀστέων ἀπέῤῥεον. *Ov. Met.* 6, 669. neque adhuc de pectore caedis Effluxere notae. Et *ib.* 3, 39. Effluxere urnae manibus [*i. e. ceciderunt, elapsae sunt e manibus.] Et *Ib.* 426. per medias affluat usque manus. [*Quint.* 10, 2. Epicuri figurae e summis corporibus effluunt. V. *Burm.* ad h. l. p. 926.] *Curt.* 8, 14. Telum, quod unum forte non effluxerat, contorsit in eum. *Suet. Aug.* 97. Ictu fulminis ex inscriptione statuae ejus prima nominis littera effluxit. [*V. *Burm.* ad *Ov. Met.* 6, 670. Olim *Cic. Div.* 143. legebatur: lactis imber effluxit. Recte vere nunc, Davis. suadente, *Orell.* edidit defluxit.] ℙ Translate. *Cic. Dom.* 46. Effluunt multa ex vestra disciplina. [*i. e. emanant.] *Id. Senect.* 2. Praeterita aetas, quamvis longa, cum effluxisset. *Id. Att.* 12, 43. *extr.* Ne aestas effluat. Et *Ov. Rem. Am.* 646. melius sic ulciscere tacendo, Dum desideriis effluat illa tuis. ℙ Eleganter refertur ad oblivionem. *Cic. Fam.* 7, 14. Antequam plane ex animo tuo effluo. *Id. Brut.* 61. Ex tempore dicenti solitam effluere mentem. [*Adde *Cic. Fam.* 6, 19.] *Sil.* 2, 627. dulcesque marito Effluxere tori et subiere oblivia taedae. ℙ Illa quoque eleganter translata sunt, *Ter. Eun.* 1, 2, 41. Utrumque hoc falsum est: effluet. [*i. e. evulgabitur, in vulgus exibit.] *Liv.* 7, 33. Cum effluere jam lassitudine vires sentirent. *Sil.* 6, 245. viso mens aegra effluxit hiatu. *Lucan.* 9, 106. Effluere in lacrimas. *Pers.* 3, 20. quid istas Succinis ambages? tibi luditur: effluis amens, Contemnere. ℙ Cum accusativo, Graeca syntaxi. *Claud. Cons. Prob. et Olybr.* 51. Quantum stagna Tagi rudibus stillantia venis Effluxere decus. [*Alios locos vide apud *Munck.* ad *Hyg.* p. 575.]

EFFLŬVĬUM, ii, n. ἔκρυσις, effluendi actus, magna vis alicujus rei. *Plin.* 7, 51, 52. Profundi humoris e corpore effluvium. *Tac. A.* 12, 57. Convivium effluvio lacus appositum, *h. e.* loco, unde lacus effluebat.

EFFLŬUS, a, um, adj. qui effluit. *Avien. Progn. Arat.* 1717. Si flammis emicet ignis Effluus. *Id. Perieg.* 1162. In pontum cadit effluus amnis.

[EFFLUXIO, onis, f. emissarium, et id, quod per idem effluit. *Papin. Dig.* 43, 10. *in.* Aediles studeant, ut quae secundum civitates sunt viae, adaequentur, et effluxiones non noceant domibus. *F.*]

EFFŌCO, as, a. 1. πνίγω, suffoco. *Flor.* 2, 11. Cum effocandas invicem fauces praebuissent. [*Vet. Schol.* ad *Juven.* 14, 222. Quae per somnum effocabitur propter dotem. *B. A.*] ℙ Translate. *Senec. Brev. vit.* 2. Bonis suis effocantur.

EFFŎDĬO, is, ōdi, ossum, a. 3. κατασκάπτω, fodiendo eruo. *Caes. B. C.* 3, 42. *extr.* Frumentum omne conquisitum, spoliatis effossisque eorum domibus, comportaverat. *Suet. Dom.* 4. Effodere lacum. *Plin.* 9, 51, 76. scrobem in terra. *Petr. Sat.* 88. Donum promittit, si thesaurum effoderit. [*Epit. Liv.* 22. Signa militaria effodere.] *Plin.* 35, 6, 24. Carbones e sepulcris effodere. *Id.* 36, 22, 45. Lapides speculares effodiuntur puteis. *Juven.* 16, 38. Aut sacrum effodit medio de limite saxum. [*Paul. Sent.* 5, 22, 2. Effodere terminos, i. e. lapides, finium causa positos, evellere et ejicere.] *Ov. Met.* 1, 140. Effodiuntur opes irritamenta malorum. *Senec. Qu. nat.* 1, 17. Populus effossurus obruenda. ℙ Effodere alicui oculos. *Cic. N. D.* 3, 39. [*Ubi sensu metaphorico positum. Verba *Cic.* sunt: Critolaus evertit Corinthum, Karthaginem Hasdrubal. Hi duo illos oculos orae maritimae effoderunt.] *Caes. B. G.* 7, 4., *Pl.* aliquoties, et *Ter. Eun.* 4, 6, 2. [*V. *Intpp.* ad *Vell. Pat.* 2, 52.] ℙ Pro confodere. *Ov. Am.* 2, 14, 27. Vestra quid effoditis subjectis viscera telis? ℙ Translate. *Cic. Marc.* 4. Omnium Marcellorum meum pectus memoria effodit. Al. leg. *offudit.* At *Effodit* tuetur atque ita explicat *P. Victor. l.* 34. *Varr. lect. c.* 9. *effodit*, inquit, i. e. aperuit, μεταφορικῶς, memoria et subita recordatio Marcellorum patefecit sibi viam in animum meum. V. OFFUNDO ad f. Utrumque tamen improbat *Fr. Aug. Wolfius*, quippe qui genuinam hanc esse Ciceronis orationem perneget. ℙ Apud *Petr. Sat.* 4. verba atroci stilo effodere, est severe, rigide, censorie examinare, expungere et quasi confodere. ℙ Ef-

iiri antique pro *effodi* dictum est a *Pl. Mil.* 2, 44. ℙ *Effodint* antique pro *effoderint*, ab eo-m *Capt.* 3, 5, 66., ubi al. leg. *Effodant*. V. FO-). ℙ *Ecfodere* scriptum reperitur in multis *Tac. dd. A.* 11, 20. et *exfodere* ap. *Pl. Aul.* 4, 8, 9. *fr.* ap. *Non.* 3, 207. Ego ecfodiebam in die de-s scrobes.

EFFŌDO. V. FODO.

EFFOEMĬNO etc. V. EFFEMINO.

EFFOETUS. V. EFFETUS.

EFFOR. V. EFFARIS.

[EFFORMIS et Eformis, e, adj. ex forma vel cundum formam factus. *Not. Tir.* p. 110. For-a, formula, formosus, informis, eformis, defor-is. *F.*]

EFFŌRO, as, a. 1. idem ac perforo. *Colum.* 1. Compluribus locis per latas efforatur stipes.

EFFOSSĬO, onis, f. actus effodiendi. *Imppp. rat., Val.* et *Theod. Cod.* 11, 6, 3. Qui venam la-oriosis effossionibus persequuntur.

EFFOSSUS, a, um, part. ab *effodio*, ἐξορυχθείς. *irg. G.* 4, 42. Effossis latebris sub terra fovere rem. *Plin.* 30, 5, 12. Effossum cum sua terra ryllum illinire. *Petr. Sat.* 128. effossa protulit urum In lucem tellus. *Vell.* 2, 52. effossum alte-im imperii lumen. ℙ [*Confunduntur a libra-is *effossus* et *effusus*. V. *Interpp.* ad *Vell. Pat.* 52.]

*EFFOTUS, a, um, part. pro *effetus* ap. *Colum.* 5. restitui vult *Sylburg.*, fotu exclusus grex. V. q. *B. A.*

*EFFŎVĔO, es, a. 2. idem ac foveo. *Veg. Vet.* (al. 2.) 28. Medicamentum catastalticum, quod arnem supercrescentem comedendo effovet, *scil.* arnem succrescentem comedendo, vulnus et sanam arnem effovet elicitque. *B. A.*

EFFRACTĀRĬUS, ii, m. qui effringit, effractor. *enec. ep.* 68. Vile videtur quidquid patet: aperta ffractarius praeterit.

EFFRACTOR, oris, m. qui fracto ostio aut sera n aedes vel arcam alienam irrumpit. *Paul. Dig.* 15, 3. Cognoscit praefectus vigilum de incendia-iis, effractoribus, furibus. [*Ulp. Dig.* 47, 17, 1. ffractores metalli poena afficiendi sunt. *Sid. Apoll. Ep.* 9, 7. Scrinia tua effractorum manus rguta populabitur. Praeterea in *Dig.* libris nomi-iantur *Effractores diurni* et *nocturni*.]

EFFRACTŪRA, ae, f. effractoris effectus. *Paul. Dig.* 15, 3, 2. Effracturae fiunt plerumque in insu-is, in horreisque, ubi homines pretiosissimam par-em fortunarum suarum reponunt. [*Scaev. Dig.* 8, 2, 48. Quaero de eo, qui libertum effracturae rimine accusavit.]

EFFRACTUS, a, um, part. ab *effringo*. *Hor. ep.* 17, 54. Cista effracta. *Stat. Th.* 9, 556. effra-tamque aperit victoribus urbem. ℙ [*Confundun-ur a librariis *Effractus* et *et fractus*. *Drak.* ad *Liv.* 36, 24, 10.]

EFFRĒNATĒ, adv. ἀχαλινώτως, dissolute. *Cic. Senect.* 12. Cujus voluptatibus avidae libidines te-nere et effrenate ad potiundum incitantur. *Id. Phil.* 14, 9. Effrenatius in hostem irrumpere.

EFFRĒNĀTĬO, onis, f. dissolutio. *Cic. Phil.* 5, 8. Quae effrenatio impotentis animi?

EFFRĒNĀTUS, a, um, part. ab *effreno*, ἀχάλι-νος, cui frenum detractum est. *Liv.* 40, 40. Id cum majore vi equorum facietis, si effrenatos in eos equos immittitis. ℙ Item qui frenum detre-ctat et pro arbitrio nostro regi non potest: et translate dicitur de re, quae omnem egreditur mo-dum. *Cic. Har. resp.* 1. Cujus ego de effrenato et praecipiti furore quid dicam? *Id. Off.* 1, 26. Ho-mines secundis rebus effrenati. *Id. Or.* 3, 53. Vox quaedam libera atque etiam effrenatior. *Senec. ep.* 88. *ante med.* Affectibus effrenatissimis abstrahi. *Cic. Cluent.* 6. Libido effrenata et indomita. *Id. Dom.* 44. Projecta et affrenata cupiditas. ℙ Scri-bitur et *effraenatus*.

EFFRĒNO, as, avi, atum, a. 1. dempto freno dimitto, immitto, freno liberum abire sino. Trans-late. *Sil.* 9, 495. Regnantem Aetolis Vulturnum in proelia campis Effrenat.

EFFRĒNUS, a, um et Effrenis, e, adj. ἀχάλινος, carens freno, cui frenum detractum est. *Liv.* 4, 33. Effreno equo in medios ignes infertur. ℙ Translate dicitur de indomito et rectorem recusan-te. *Virg. G.* 3, 382. Gens effrena virum Riphaeo tunditur Euro. *Ov. Met.* 6, 465. effreno captus amore. *Prisc.* 9. p. 868. legit *inopino*. *Stat. Ach.* 1, 277. Equus effrenae tumidus igne juventae. *Id. Silv.* 5, 3, 101. sive orsa libebat Aoniis vincire mo-dis seu voce soluta Spargere et effreno nimbos ae-quare profatu, *h. e.* soluta oratione ac libera. Pro altera positione quidam leg. *effreni equo* in loco *Liv.* allato. Sic *Plin.* 8, 44, 69. Mula effrenis et tarditatis indomitae.

EFFRĬCĀTUS, a, um, part. ab *effrico*, fricatus. *Appul. Met.* 4. p. 145, 31. Vinum probe cali-cibus effricatis affluenter immissum.

EFFRĬCO, as, cui, a. 1. fricando excutio. *Senec. ep.* 95. *circa med.* At illis diu rubigo animorum ef-fricanda est. ℙ Scribitur et *exfrico*. *Appul. Met.* 1. p. 103, 8. Equi sudorem curiose fronte ex-frico. ℙ Praeteritum *effrixi* pro *effricavi* aut *ef-fricui*, legitur ap. *Tertull. adv. Marc.* 4, 12. ex *Lucae* 6. Esurierant discipuli et spicas decerptas manibus effrixerant. [*ubi alii *efflixerant*. V. s. h. v.]

EFFRINGO, is, egi, actum, a. 3. διαῤῥήγνυμι, vi quadam et impetu frangere. *Cic. Verr.* 2, 4, 23. Cum viderent effringi multorum fores, revelli claustra. *Pl. Amph.* 4, 2, 3. Paene effregisti, fatue, foribus cardines. *Tac. A.* 1, 21. Effringere carce-rem. *Flor.* 4, 2. aerarium. *Suet. Aug.* 67. crura alicui. Et *ib.* 43. Questus nepotis casum, qui et ipse crus effregerat. *Senec. Phoen.* 159. Effringe corpus, corque evelle. *Id. Herc. Oet.* 1449. Sti-pite ingesto impiam effringere animam. ℙ Abso-lute. *Sil.* 1, 646. Spumeus hic, medio qui surgit ab aequore, fluctus, Si prohibere piget, vestras effringet in urbes, *h. e.* impingetur et franget se.

EFFRONDĔO, es, ui, n. 2. frondes emitto. *Vo-pisc. Prob.* 19. Totusque Circus ad silvae consitus speciem, gratia novi viroris effronduit.

EFFRONS, ontis, adj. impudens, temerarius, quasi sine fronte. *Vopisc. Num.* 13. Consilii sem-per alti, nunquam tamen effrontis, sed prudentis.

EFFRŬTĬCO, as, a. 1. fruticem emitto, pullulo, produco. *Tertull. Anim.* 27. Semina hominem ex utraque substantia effruticant. Et *ad Nat.* 1, 5. Ut naevus aliquis effruticet aut verrucula ex-surgat.

EFFŬGĬA, ae, f. dicebatur hostia, quae effu-gisset ab aris. *Serv.* in *Virg. A.* 2, 140. V. in fine vocis EFFUGIUM.

EFFŬGĬO, is, ugi, n. 3. fugio, evado, elabor, ἐκφεύγω, idem ac fugio. *Cic. Manil.* 9. Effugere e manibus. Et *Phil.* 2, 29. de proelio. [*De stru-ctura vid. *Ruddim.* II. p. 330.] *Pl. Merc.* 3, 4, 75. Clam patrem patria hac effugiam. *Cic. Sext.* 54. *ad f.* A quibus vix vivus effugit. [*h. e. apud quos quum esset, vix eos effugit. Eadem est ra-tio quum dicitur *eripere aliquem ab aliquo*. Cf. s h. v.] *Ter. Eun.* 5, 5, 3. Huc effugi foras. *Hirt. B. G.* 8, 35. Effugit inde cum paucis Luterius. [*Effugere via, quod dictum ut: ducere clivo. *Liv.* 8, 26, 4. Nolani per aversam partem urbis via No-lam ferente effugiunt, ubi vid. *Drak.*] *Curt.* 4, 15. Vix tentato certamine, effugit ad regem. *Phaedr.* 4, 1. Effugere laqueos. Et *Nep. Paus.* 2. Effugisse simulans ex vinculis publicis. *Plin.* 35, 10, 36. *n.* 11. Lineae visum effugientes. *Ov. Fast.* 3, 406. Arctophylax Mergetur, visus effugietque tuos. [*Ov. Met.* 13, 475. Effugere amorem alicu-jus. *Sen.* de *Const. Sap.* 17. Ciceronis urbanitatem effugit. V. *Burm. Sec.* ad *Prop.* 1, 9, 30.] *Petr. Sat.* 118. Effugiendum est ab omni verborum, ut ita dicam, vilitate. ℙ Est etiam vitare. *Cic. Att.* 7, 24. Non dubito, quin Cnaeus in fuga sit: modo effugiat. *Id. Q. Fr.* 1, 4. Quod ad effugiendos intolerabiles dolores fuit aptissimum. *Caes. B. C.* 2, 41. Numidae celeritate impetum nostrorum effu-giebant. *Id. B. G.* 4, 35. periculum. *Hirt. B. G.* 8, 3. adventum alicujus. *Curt.* 4, 14. *extr.* mortem. *Cic. Verr.* 2, 1, 40. Offensionem negligentiae vitare atque effugere. *Nep. Chabr.* 3. invidiam. *Pl. Amph.* 1, 1, 295. infortunium. *Cic. Att.* 16, 7. *a med.* vi-tuperationes. *Quint.* 1, 5. cavillationem. *Naev.* ap. *Macr. Sat.* 6, 1. Nunquam hodie effugies, quin mea manu moriare. *Cic. Brut.* 46. Tulisse eum moleste, se non effugere hospitis speciem, cum aetatem ageret Athenis. *Id. ib.* 8. Dum versum effugeres, modum tamen et numerum quendam oportere servari. *Id. Tusc.* 1, 36. Haec morte ef-fugiuntur, etiamsi etc. ℙ Effugit me aliquid, ela-bitur. *Cic. Or.* 2, 34. *extr.* Ubi eum locum omnem cogitatione sepseris, nihil te effugiet, atque omne, quod erit in re, occurret atque incidet. [*Colum.* 8, 11, 13. Effugiunt somniculosum plurima, ubi olim edebatur somniculoso.] ℙ Pro aspernari, re-jicere, *Grat. Cyneg.* 276. Effuge, qui lata plandit vestigia planta.

EFFŬGĬUM, ii, n. ἀποφυγή, ratio et via effu-giendi et locus ipse, qua effugere quis potest. *Cic. N. D.* 2, 47. Bestias alias esse cornibus armatas, alias habere effugia pennarum. *Id. Verr.* 2, 5, 64. *extr.* Assequi effugium mortis. *Lucr.* 3, 525. prae-cludere alicui. *Ov. A. Am.* 2, 21. Praestruere omnia effugio alicujus. *Hirt. B. Alex.* 16. Neque terra neque mari effugium dabatur victis. [*V. *Drak.* ad *Liv.* 23, 1, 8.] *Liv.* 24, 26. Si effugium patuisset in publicum. *Tac. A.* 15, 63. Senile cor-pus et tenuatum lenta effugia sanguini praebebat. Et *ib.* 16, 15. Effugia villae claudere. *Id. ib.* 3, 42. Milites effugia insederant. ℙ Item fuga. *Virg. A.* 2, 139. Quos illi fors ad poenas ab nostra re-poscent Effugia. Ubi *Serv.* Dicendo *effugia*, ver-bo sacrorum et ad causam apto usus est: nam ho-stia, quae ad aras adducta est immolanda, si casu effugeret, *effugia* vocari vetere more solet; in cu-jus locum quae supposita fuerat, *succidanea* etc.

[EFFUGO, as, avi, atum, a. 1. ex aliquo loco aliquem fugo. *Hieron. ep.* 18. *n.* 19. Fugetur ini-quitas, et, cum iniquitas fuerit effugata, propitie-tur Dominus. *F.* *Adde *Aug. Serm. Fer.* 1, 2. *Pentecost. P. Chrysolog. Serm.* 13. *extr. B. A.*

EFFULGĔO, es, ulsi, n. 2. ἀποστίλβω, idem quod fulgeo aut valde fulgeo. *Ov. Met.* 2, 144. effulget tenebris aurora fugatis. *Virg. A.* 5, 132. ipsique in puppibus auro Ductores longe effulgent. [*Aen.* 9, 110. Effulsit oculis lux.] *Sil.* 3, 694. ante aras stat veste sacerdos Effulgens nivea. [*Saepe *effulgere* ponitur de iis quae subito emi-cant, subito fulgore splendent, ut in loco seq.] *Liv.* 22, 1. Ingens lumen effulsisse. [*V. *Burm.* ad *Val. Fl.* 6, 27. *Drak.* ad *Liv.* 43, 13, 3.] ℙ Translate. *Plin.* 4. *init.* Omnis Graeciae fabulosi-tas, sicut et litterarum claritas, ex hoc primum sinu effulsit. ℙ In infinito aliquando est 3. con-jugat., ut sit ab *effulgo*. *Virg. A.* 8, 677. Fer-vere Leucaten auroque effulgere fluctus.

[EFFULGŬRAT, abat, impers. 1. idem ac ef-fulget, splendet. V. FULGURAT. Translate. *Enn. ep.* 1, 8. In quibus litterarum commerciis ad unguem politi sermonis splendor effulgurat. *F.*]

EFFULTUS, a, um, part. ab inusit. *effulcio*, fultus, ὑπερειςμένος. *Virg. A.* 7, 94. Atque harum effultus tergo stratisque jacebat Velleribus. *Id. ib.* 8, 368. Effultus foliis et pelle Libystidis ursae. (V. FULTUS.) *Stat. Silv.* 3, 1, 5. Grajis effulta metallis Culmina. *Appul. Met.* 2. p. 123, 41. Efful-tus in cubitum.

EFFŪMĬGĀTUS, a, um, partic. ab inusit. *effu-migo*, fumo expulsus. *Tertull. ad Mart.* 1. Tan-quam coluber excantatus, aut effumigatus.

EFFŪMO, as, n. 1. fumum emitto. *Sever. Aetn.* 497. Effumat moles.

EFFUNDO, is, udi, usum, a. 3. ἐκχέω, extra fundo, emitto, profundo; et dicitur proprie de humoribus. Hinc in titulo *Dig.* 3, 9. *qui dejece-rint*, solida dejecisse, *vel effuderint*, liquida effu-disse intelligendi sunt. [*Aliquando tamen etiam de aridis accipitur. *Ulp. Dig.* 9, 2, 27, 19. Si quis milium vel frumentum meum effuderit in flu-men, sufficit Aquiliae actio.] *Juven.* 3, 277. patu-las effundere pelves. *Cic. Planc.* 42. Lacrimae, quas tu plurimas effudisti. *Id. N. D.* 2, 45. Mare neque redundat unquam, neque effunditur. *Plin.* 2, 108, 112. Ganges se in Eoum oceanum effun-dit. *Curt.* 8, 13. Procella imbrem effuderat. *Pl. Curc.* 1, 2, 28. Age, effunde hoc cito in bara-thrum, *h. e.* hoc poculum ebibe. [*Hinc pro vo-mere dictum videtur ap. *Cic. Pis.* 10. Nemo pot-est dicere, utrum ille plus biberit aut vomuerit, an effuderit. Quem locum tractans *Wunder.* in *Var. Lectt. Cod. Erf.* p. 51. ostendit verba *aut vo-muerit* ejicienda esse, quae ad verbum *effuderit* explicationis ergo adscripta erant.] ℙ Transfer-tur ad alia. *Cic. Fl.* 28. Vox in coronam turbam-que effunditur. *Id. Brut.* 9. Haec enim aetas ef-fudit hanc copiam. *Id. Or.* 15. Segetes fecundae non solum fruges, verum etiam herbas effundunt. *Virg. A.* 7, 522. Troia pubes Ascanio auxilium castris effundit apertis. *Cic. Fam.* 12, 25. *a med.* Effundere furorem vinolentum in aliquem [*i. e. evomere.]. *Liv.* 39, 34. iram in aliquem. *Ov. Her.* 12, 139. carmina. *Hor. Sat.* 2, 3, 149. saccos num-morum. *Val. Flacc.* 7, 566. tenebras. *Virg. A.* 5, 723. tales voces, *h. e.* talia verba dare. Et *ib.* 5, 780. tales effundit pectore questus. [*In his *Ef-fundere* in bonam partem dicitur *ex imo promere*, de dicto memorabili. Sed *effundere vocem*, *verba* etc. etiam de inconsiderato et temerario sermone usurpatur. V. infra, *Burm.* ad *Vell.* 2, 14.] ℙ Pro jacere, emittere. [*Sen. Benef.* 5, 6. Sol in-tercursu lunae vetatur omnes radios effundere. V. *Gron. Observ.* 2, 7.] *Id. A.* 9, 509. telorum ef-fundere contra Omne genus Teucri. Adde *Liv.* 27, 18. ℙ Pro remittere, laxare. *Virg. A.* 5, 818. et 12, 499. effundere habenas. ℙ Pro abjicere. *Plin.* 18, 31, 74. *ad f.* Vina priora effundere. ℙ Pro sternere. *Virg. A.* 11, 485. Pronum sterne solo, portisque effunde sub altis. *Id. ib.* 12, 531. Murrhanum ingentis turbine saxi Excutit, effundit-que solo. ℙ Pro expellere. *Id. A.* 9, 67. qua via clausos Excutiat Teucros vallo, atque effundat in aequor. ℙ Pro excutere. *Id. ib.* 10, 574. de equis territis: Effunduntque ducem, rapiuntque ad litora currus. *Val. Flacc.* 8, 357. fluctu puppis labefacta reverso Solvitur, effunditque viros. *Liv.* 22, 3. et *Curt.* 8, 14. Equus effundit equitem. ℙ Pro eji-cere. *Ulp. Dig.* 19, 2, 13. §. 4. Effundere alicui oculum. Al. leg. *offundere*: nam cervicis percus-sione apud medicos constat oculorum lumen offun-di. [*Effundere oculum* recte quidem dicitur, sed ita diversum est ab *effodere oculum*, ut hoc fiat animo oculum eruendi, illud vero de eo ponatur, qui cervice vehementius percussa, ex illa capitis concussione oculo privatur. V. *Burm.* ad *Vell.* 2, 52.] ℙ In illo *Celsi* 7, 7. *n.* 4. Homo sic aver-sus collocandus est, ut in gremium ejus (medici) caput resupinus effundat, *h. e.* inclinet ac deponat. ℙ Refertur ad eos, qui omnia dicunt, quae in ani-mo habent, et ad copiose loquentes. *Cic. Att.* 16, 7. *a med.* Effudit illa omnia, quae tacuerat. *Id. Orat.* 1, 34. *extr.* Effudi vobis omnia, quae sen-

tiebam. *Id. Flacc.* 17. *a med.* Testis effudit, quae voluit omnia. [*Val. Fl.* 7, 434. Prima cupiens effundere voce omnia. V. *Burm.* ad *Vell.* 2, 14.] ℙ Item ad profundentes bona. *Cic. Phil.* 3, 2. C. Caesar adolescens divina mente atque virtute, firmissimum exercitum comparavit, patrimoniumque suum effudit: quamquam non sumus usi eo verbo, quo decuit: non enim effudit, sed in salute reipublicae collocavit. *Justin.* 6, 9. Reditus publicos in classem exercitusque effundere. *Cic. Rosc. Am.* 2. Pecuniam per luxuriam effundere atque consumere. *Id. Agr.* 1, 5. Effundere aerarium. ℙ Et absolute. *Ter. Ad.* 5, 9, 34. Effundite, emite, facite quod vobis lubet. ℙ Et translate. *Cic. Fam.* 2, 16. Ut me existimares tam inconstantem, ut collectam gratiam florentissimi hominis effunderem, *h. e.* abjicerem, perderem. ℙ Sumitur et generatim pro large, aut sine modo conferre, dare. *Id. ad Brut.* 1, 15. *a med.* Eos per ipsos dies effudi, si ita vis, honores in mortuos. ℙ *Effundere se*, et *effundi* dicitur de multitudine hominum alicunde simul exeuntium, et aliquem in locum concurrentium. *Cic. ad Brut.* 1, 3. Timore quodam perculsa civitas tota ad te se cum conjugibus et liberis effundebat. *Liv.* 34, 8. Major frequentia mulierum sese in publicum effudit. *Id.* 26, 19. Legationes ad famam adventus ejus, ex omni se provincia effuderant. *Id.* 38, 6. Omnibus portis ad opem ferendam effunduntur. *Vellej.* 2, 112. Effundere se obviam alicui. [*V. *Periz.* et *Drak.* ad *Liv.* 41, 7, 10. *Id.* ad *Sil.* 2, 151.] ℙ Item de iis, qui latius evagantur. *Caes. B. G.* 5, 19. Cum equitatus noster liberius, vastandi causa, se in agros effunderet. [*Hinc de aquarum vi, quae latius se extendunt. *Mel.* 1, 1. Ubi iterum mare se effundit. V. *Ruhnk.* ad *Vell.* 2, 43.] ℙ Item de iis, qui in aliqua re liberius se gerunt, aut modum non servant. *Cic. Parad.* 3, 1. An temperantem eum dices, qui se in aliqua libidine continuerit, in aliqua effuderit? *Liv.* 34, 6. Effundi ad luxuriam. *Suet. Aug.* 99. in jocos. *Id. Cal.* 32. in cachinnos. *Tac. A.* 1, 54. in amorem alicujus. *Id. ib.* 12, 47. in amplexus. ℙ Absolute. *Val. Flacc.* 1, 700. Saevit atrox Pelias, inimicaque vertice ab alto Vela videt, ne qua se ardens effundere possit. *Cic. Att.* 4, 9. In nos suavissime est effusus [*i. e. maximam in me posuit fiduciam, nihil me celavit.]. ℙ Huc pertinent illa. *Plin.* 23, 1, 23. Quorum stomachus in vomitiones effunditur, *h. e.* saepe cibum rejicit. *Id.* 17, 8, 4. Terra effunditur in herbas, *h. e.* fertiliter herbas gignit. [*Col. R. R.* 3, 2. Effunditur in materiem et frondem vitis.] ℙ *Effundere curam sui* apud *Sen. Ira* 2, 35. est abjicere. [*Cic. Fam.* 1, 9. Effundere odium, est dimittere.] ℙ *Effundere orationem*, perturbate, atque adeo obscure dicere. *Sen. ep.* 100. Fabianus mihi non effundere videtur orationem, sed fundere: adeo larga est, et sine perturbatione, non sine cursu tamen veniens. [*Haec poterant superiori loco poni §. 11.] ℙ Effundere animam apud *Virg. A.* 1, 102. vitam, *Ov. Her.* 7, 181. extremum spiritum, *Cic. Phil.* 12, 12. est mori. ℙ *Effundere gradum*, vel *frena*, ap. *Stat. Th.* 9, 182. dicitur de eo, qui vel pedes, vel eques concito cursu fertur. ℙ *Effundere vires* est omnes vires exprômere. *Ov. Met.* 1, 278. vires effundite vestras. ℙ Item vires consumere, exhaurire. *Id. ib.* 12, 106. manus est mea debilis ergo, Quasque, ait, ante habuit vires, effudit in uno. Sic *Cic. Fam.* 1, 9. *a med.* Illud odium effudisse me omne arbitrabar. et *Sen. ep.* 11. Omnem verecundiam effundere. ℙ In illo *Pers.* 1, 64. ut per laeve severos Effundat junctura ungues: *effundat* est ire sinat, non remoretur, (V. *Hor. Sat.* 2, 7, 87.) apte conjuncta, et nulla rima diducta. V. UNGUIS. ℙ Partic. *Effundens* apud *Lucan.* 1, 188. Turrigero canos effundens vertice crines. *Effusurus* ap. *Val. Max.* 7, 7. *n.* 6. Effusurus se in nostras provincias. *Effundendus* apud *Cels.* 7, 15. Per hanc membranam effundendus humor est. ℙ [*Confunduntur a librariis *effundere* et *offundere*. *Drak.* ad *Liv.* 33, 7, 8]

EFFŪSE, adv. effundendo se, et late vagando: atque adeo libere, effrenate, licenter, immodice. *Sall. Jug.* 113. Qui temere et effuse euntes, numerum ampliorem efficiebant. *Liv.* 31, 16. Effusius, ut sparsis hostibus fuga, praedati sunt. [*V. *Drak.* ad *Liv.* 22, 3, 9.] *Id.* 1, 10. Effuse vastantibus fit obvius Romulus. *Id.* 3, 22. Effuse fugere. *Curt.* 9, 8. sequi hostem. [*V. *Drak.* ad *Liv.* 25, 29, 3.] *Liv.* 30, 11. invehens sese hostis. *Sen. ep.* 99. *a med.* Effusissime flere. *Cic. Pis.* 5. Nemo tam effuse petulans conatus est. *Id. Tusc.* 4, 6. Cum inaniter et effuse animus exsultat. *Id. Coel.* 16. *extr.* Si vidua libere, proterva petulanter, dives effuse viveret. *Plin. ep.* 1, 20. *a med.* Non minus non servat modum, qui adstrictius, quam qui effusius dicit, *h. e.* nimis redundanter. [*Cod.* 7, 40, 1. Illud spatium alii effuse interpretabantur, i. e. latissima notione acceperunt.] *Cels.* 6, 6. *n.* 8. Effuse vivere. ℙ Item large, profuse. *Cic. Rosc. Am.* 8. *extr.* Non pauca suis adjutoribus large effuseque donabat. ℙ *Effuse amare* est impense, vehementer. *Plin. ep.* 6, 26. Amo quidem effuse: judico tamen: et quidem tanto acrius, quanto magis amo. *Id. ep.* 7, 30. Cum omnes, quos probas, effusissime diligas. [*Plin. ep.* 2, 3. Effusissime diligere.] *Id. ib.* 24. Habebat pantomimos, fovebatque effusius, quam principi feminae conveniret. *Suet. Ner.* 22. Rogatus, ut cantaret super coenam, exceptusque effusius. *Tac. H.* 1, 19. Effusius favere.

*EFFUSIBILIS, e, adj. *Interpr. Irenaei* 1, 1. *B. A.*

EFFŪSĬO, onis, f. ἔκχυσις, actus effundendi. *Cic. N. D.* 2, 10. Primus ipse liquor, tum aquae declarat effusio. *Colum.* 3, 2. Vitis vel ad escam, vel ad effusionem deponitur, *h. e.* ut calcetur, et effundatur vini causa. V. ELIQUESCO. ℙ [*De metallis. *Cod.* 9, 24, 2. Nummos falsa effusione formare, ubi alii *fusione.*] ℙ Translate est prodigalitas, consumptio. *Cic. Rosc. Am.* 46. Quos sumptus quotidianos, quas effusiones fieri putatis? ℙ Item irruptio, vel eruptio. *Cic. Pis.* 22. Effusiones hominum ex oppidis. ℙ *Effusio animi* in laetitia, apud *eund. Tusc.* 4, 31. est quaedam animi quasi dilatatio, qua effert se, et effundit: cui opponitur *ib.* contractio in dolore. [*Similiter opponuntur *se effundere* in libidine, et *se continere* in libidine apud *Cic. Parad.* 3.]

EFFŪSOR, oris, m. qui effundit. *August. Serm.* 27. *de divers. in f.* Redemptor tuus, effusor pretii etc.

EFFŪSŌRĬE, adv. effuse. *Ammian.* 31. *sub f.* Exinde degressi sunt effusorie per Arctoas provincias.

*EFFUSORIUM, ii, n. *Gloss.* ἐκχυτήριον, instrumentum vel canalis, quo effunditur.

EFFŪSUS, a, um, partic. ab *effundo*, ἔκχυτος, fusus, extra fusus, defusus: et proprie de liquoribus dicitur. *Virg. A.* 6, 686. Effusae genis lacrimae. *Id. G.* 4, 312. aestivis effusus nubibus imber. Et *ib.* 288. effuso stagnantem flumine Nilum. *Liv.* 1, 4. Tiberis effusus super ripas. *Plin.* 4, 15, 29. Rhenus in ostia. *Id.* 16, 1, 1. Oceanus in immensum. *Id.* 29, 3, 11. Ovum effusum in fictili novo. ℙ Transfertur et ad res alias. *Id.* 22, 25, 70. Lens trita, et per cribrum effuso furfure, *h. e.* secreto, et rejecto. *Id.* 8, 5, 5. Effusae stipes in sinum, *h. e.* collatae, congestae. *Id.* 9, 33, 52. Margo conchae foris effusus, *h. e.* explicatus, dilatatus. *Liv.* 30, 12. et *Virg. A.* 10, 892. Effusus eques. [*i. e. dejectus. *Liv.* 10, 11. Effusus equo.] Sic *Plin.* 8, 42, 65. auriga. *Virg. A.* 6, 339. mediis effusus in undis. *Sil* 16, 361. Sinuare axem effusum, *h. e.* volantem currum extra tramitem flectere. Et *ib.* 443. Jubae effusae per colla equi. *Stat. Th.* 5, 95. erecta genas, aciemque effusa. *Virg. G.* 4, 337. Nymphae effusae caesariem per colla, *h. e.* habentes caesariem effusam. [*Liv.* 3, 7, 8. Effusi crines. V. *Drak.* ad h. l.] ℙ Apud *Sen. Const. Sap.* 13. *reliquiae*, et *effusa* sunt excrementa alvi, et vesicae. ℙ *Effusa loca* ap. *Tac. G.* 30. sunt vasta, plana, et patentia. Sic ap. *Vellej.* 2, 43. effusissimus sinus maris Adriatici. [*V. *Ruhnk.* ad h. l.] ℙ Est etiam emissus, immissus. *Virg. A.* 5, 317. Corripiunt spatia (*cursores*) effusi nimbo similes. *Id. G.* 3, 104. ruunt effusi carcere currus. ℙ Item laxatus, remissus. *Liv.* 37, 20. Effusissimis habenis stationem hostium invadit. ℙ Item frustra impensus. *Virg. G.* 4, 492. ibi omnis Effusus labor. ℙ Item large impensus, profusus. *Plin.* 7, 25, 25. Effusae opes. *Cic. Rosc. Am.* 24. Sumptus effusi cum probro atque dedecore. *Nep. Milt.* 6. Populi nostri honores quondam fuerunt rari, et tenues; nunc autem effusi, atque obsoleti. ℙ Item largus, vel prodigens. *Cic. Coel.* 6. Quis in rapacitate avarior? quis in largitione effusior? *Vellej.* 2, 41. Caesar vigore animi acerrimus, munificentiae effusissimus. [*Edit. Basil. *munificentia*, quod a *Ruhnk.* commendatur.] ℙ Et universim qui quacumque in re multus est ac vehemens, et propensus, aut immodicus: sive de rebus, sive de personis sermo sit. *Liv.* 44, 1. Effusa licentia. *Id.* 35, 43. *extr.* laetitia. *Suet. Ner.* 40. Effusissimo studio athletas spectare. *Liv.* 42, 30. Principum pars ita in Romanos effusi erant, ut, etc. *Virg. G.* 2, 352. Effusi imbres. *Petr. Sat.* 139. Amplexu effusissimo invadere aliquem. *Liv.* 3, 5. Effusa fuga. *Plin. ep.* 6, 20. *circa med.* Effusus cursus, *h. e.* citatus. [*V. *Drak.* ad *Liv.* 2, 50, 6. 28, 7, 7.] *Tac. H.* 2, 45. Effusi in lacrimas. *Virg. A.* 2, 651. lacrimis. *Tac. A.* 1, 54. Effusus in amorem alicujus. *Justin.* 12, 13. totus in laetitiam. *Gell.* 1, 26. in iram. *Quint.* 2, 2. In laudandis discipulorum dictionibus nec malignus, nec effusus. *Liv.* 29, 23. Numidae effusi in Venerem. [*Liv.* 25, 20, 6. Effusus in licentiam socordiamque. V. *Drak.* ad h. l.] *Id.* 44, 31. *sub f.* Postremo ad preces lacrimasque effusus, in potestatem sese dedit. ℙ Dicitur et te turba hominum turmatim alicunde exeunte. *Liv.* 1, 14. Plenis portis effusi hostes. *Id.* 30, 5. Ad restinguendum ignem effusi. *Virg. A.* 6, 305. Huc omnis turba ad ripas effusa ruebat. *Justin.* 32, 1. Populus obviam effusus. *Tac. A.* 15, 23. Omni senatu Antium effuso. ℙ *Effusiora corpora* ap. *Calpurn. Flacc. declam.* 2. sunt fusa et ampla: quibus opponuntur collectiora. [*V. *Burm.* ad *Quint.* 1, 1. p. 900.] ℙ *Effusa membra* ap. *Stat. Th.* 6, 841. sunt plana, aequabilia, multa scilicet carne et sanguine plena, non torosa, aut rugosa. *Liv.* 38, 21. *fusa* dixit. ℙ [*Confunduntur a librariis *effusus* et *effossus*. V. *Interpp.* ad *Vell.* 2, 52. at *Tac. A.* 4, 25. *Effusus* et *fusus*. *Drak.* ad *Liv.* 1, 37, 2.]

EFFŪTĪCĬUS, a, um, adj. qui effutitur, ac temere loquendo effunditur. *Varr. L. L.* 6, 5. Ea verbum nihil significat, sed effuticium naturaliter est. Al. leg. *effutitum.*

EFFŪTĬO, is, ivi, itum, a. 4. ψυχρολογέω, proprie est effundo, a *futio* (quod idem significat teste *Prisc.* 4. p. 631. Et transfertur ad eos, qui silere tacenda nequeunt, aut inaniter temereque loquuntur. *Ter. Ph.* 5, 1, 18. Ne vos forte imprudentes foris effutiretis, atque id porro aliqua uxor mea resciceret. *Cic. N. D.* 2, 37. Certe ita temere de mundo effutiunt, ut mihi quidem nunquam hunc admirabilem coeli ornatum suspexisse videantur. *Id. ib.* 1, 30. Quam bellum erat confiteri potius nescire quod nescires, quam ista effutientem nauseare? *Id. Tusc.* 5, 31. Nec haec sic agit, ut ex tempore quasi effutire videatur. [*Id. Div.* 2, 55. de vaticiniis: partim ficta aperte, partim effutita temere, quod dictum puta ob sonos inconditos et obscuros qui ex Pythiae ore prodibant.] *Lucr.* 5, 908. Multa licet simili ratione effutiat ore. *Gell.* 5, 1. Obvias, vulgatasque laudes effutire. *Hor. A. P.* 231. Effutire leves indigna tragoedia versus. ℙ *Nonius* 2, 272. exponit cum mendacio dicere: sed rem non conficiunt, quae affert exempla: sunt autem ea ipsa, quae hic a nobis afferuntur.

EFFŪTĪTUS, a, um, part. ab *effutio*, temere loquendo effusus. *Cic. Div.* 2, 55. Quorum partim ficta aperte, partim effutita temere, nunquam ne mediocri quidem cuiquam probata sunt.

EFFŬTŬO, is, a. 3. In *carm. jocoso* in Caesarem apud *Suet. in ejus Vita* 51. Aurum in Gallia effutuisti, *h. e.* scortando dilapidavisti.

E G

*EGARA, ae, Hispaniae Tarraconensis oppidum, cis Iberum flumen, non procul a flumine Rubricato. *Inscr.* ap. *Cellar* T. 1. p. 114. *B. A.*

[ĔGĂTHĔUS, i, m. ἠγάθεος, valde divinus, sacer: ab ἠγαν pro ἄγαν, valde, et θεῖος, divinus: cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *A. Maium* in *adnot.* ad *Front.* p. 167. *ed. Rom.* T. Aurelius Egatheus Imp. Antonini Aug. Lib. a codicillis. *Front. ib.* Tantam de thesauris Antonini pecuniam prodigi, quam nescio quae ista altilis alumna accipiat, unde nihil Egatheus acceperit. *F.*]

ĒGĔLĀTUS, a, um, part. ab *egelo*. *Coel. Aur. Tard.* 4, 3. Non frigidum, sed leviter egelatum.

[*ĒGĔLESTĀNI, orum, m. plur. populi Hispaniae Tarraconensis, urbem Egelestam incolentes, quae nunc fortasse *Uniesta*, cujus meminit *Plin.* 31, 7, 39. et *Strab. l.* 3., qui num. plur. Ἐγελάστας; *Ptol.* vero 2, 6. Ἐτέλεσταν appellat. *Plin.* 3, 3, 4. Dianenses, Egelestani, Ilorcitani. *B. A.* et *F.*]

ĒGĔLĪDO, as, a. 1. quod gelatum est, dissolvo. *Sidon. ep.* 4, 1. Egelidarentur fibrae glaciales.

ĒGĔLĬDUS, a, um, adj. χλιαρός, qui de summo gelu aliquid remisit. *Cels.* 4, 18. *extr.* Potio debet esse egelida, et frigidae propior. *Id.* 6, 18. *extr.* Ulcus, si hiems est, egelida, si aliud tempus, frigida aqua fovendum. *Suet. Aug.* 82. Perfundebatur egelida aqua, vel sole multo calefacta. *Catull.* 46, 1. Jam ver egelidos refert tepores. *Colum.* 10, 282. Nunc ver egelidum, nunc est mollissimus annus. [*Auson. Ep.* 2, 4. Egelidae stagnantis terga Mosellae. *Ep.* 24, 97. Egelidae ut tepeant hiemes rabidosque per aestus Aspirent tenues frigus subtile aquilones. In omnibus his locis *Egelidus* non multum differt a *tepido* et adjunctam habet jucunditatis notionem.] ℙ Item frigidus, nempe qui gelu quidem caret, frigus tamen habet. *Virg. A.* 8, 610. egelido secretum flumine vidit. [*ubi *Heyn.* mavult *et gelido.*] *Plin.* 31, 2, 6. Albulae aquae egelidae: sed Cutiliae gelidissimae. *Strabo l.* 5. ψυχρὰ Ἄλβουλα. Adde *Cels.* 3, 22. *ad f.* ℙ Item gelu adstrictus. *Auson. Caes.* 21. Impiger egelido movet arma Severus ab Istro. [*Egelidus* hic idem fere est quod *gelidus*, sed non: gelu adstrictus. Equidem cum *Gesner.* statuo, nullum reperiri exemplum, quo haec significatio confirmetur.] ℙ Postremam hanc, ac primam significationem conjunxit *Ov. Am.* 2, 11, 10. Egelidum Borean, egelidumque Notum: ut adnotavit *Voss. Instit. orat.* 5, 2. §. 2., quam ob rem ab amicis reprehensus fuit, uti narrat *Senec. Contr.* 2, 10. *in f.* Al. tamen rectius leg. *Et gelidum Borean, egelidumque Notum.* V. SEMIBOS. ℙ [*Saepe confunduntur *egelidus* et *gelidus*. V. supra.]

ĒGĔLO, as, avi, atum, a. 1. de summo gelu

quid remitto. *Coel. Aur. Acut.* 3, 5. Cum ex qua parte corporis frigidus torpor visus fuerit elari.

ĒGENS, entis, part. ab *egeo*, ἐνδεής, qui re alia eget, cui desunt necessaria ad vivendum. Dicitur, si *Festo* credis, quasi *exgens*, *h. e.* cui ne ens quidem sit reliqua. [*Auct.* ad *Her.* 4, 17, t. Egens aeque est is, qui non satis habet, et cui nihil satis potest esse.] *Cic. Amic.* 7. Quocirca et absentes adsunt, et egentes abundant, et imbecilli valent. [*Auct. orat. pro dom.*, *Cic.* adscribi solitae, 44, 116. Homo, sua virtute egens, e. cui virtus sua est causa egestatis. V. *Wolf.* 265.] *Id. Att.* 6, 1. Nihil illo regno spoliatius, nihil rege egentius. *Id. ib.* 9, 7. *a med.* Egestates tot egentissimorum hominum. *Id. Fam.* , 22. Egens rebus omnibus. *Pl. Rud.* 1, 5, 16. Egentes opum. *Hor. Od.* 4, 8, 10. Animus deliciarum egens, *h. e.* cupidus, ea enim cupimus, quibus indigemus. *Catull.* 63, 31. Animo egens, *i. e.* mentis, et consilii inops. [*An absolute ita dici possit, jure dubitatur. *Tac. A.* 4, 69. Anxia et pavens civitas, egens adversum proximos, ubi *Ern.* intelligit *consilii.* Alii locum pro corrupto habent.] *Cic. Rosc. Am.* 8. *sub f.* Qui in sua re fuisset egentissimus, erat, ut fit, insolens in aliena. *Id. Cluent.* 59. *a med.* Est hic Ennius egens quidam, calumniator mercenarius Oppianici. [*Infimis Egens dicitur de eo qui solvendo non est, qui sine pecunia est. *Ulp. Dig.* 48, 19, 1. Praefecti iis, qui poenam pecuniariam egentes eluunt, coercitionem extraordinariam inducant.] ¶ Item carens. *Ov. Met.* 1, 17. Lucis egens aer. Et *ib.* 11, 119. mensas posuere ministri Instructas dapibus, nec tostae frugis egentes. ¶ *Egens*, et *inops* in eo differre videntur, quod *egens* ideo tale est, quia *inops*: inopia enim egestatem parit. Itaque egens magis laborat, quam inops. *Suet. Gramm.* 8. Adeo inops atque egens, ut coactus sit etc. [*B. *Crus.* in *Ind.* p. 325. Egens est, qui caret rebus necessariis, inops, qui auxilio aliorum indiget. *Ulp. Dig.* 25, 3, 5, 13. Filius patrem inopem alere cogetur; iniquissimum enim quis merito dixerit, patrem egere, quum filius sit in facultatibus. Cf. *Döderl. Syn. Fasc.* 3. p. 112. Opponitur Egens locupleti. *Callistr. Dig.* 22, 5, 3. In persona testium explorandum, an locuples vel egens sit, ut lucri causa quid facile admittat.] V. EGESTAS.

ĒGĔNŬLUS, a, um, dimin. ab *egenus.* Est *Paul. Nolan. ep.* 29. (al. 10.) 12.

ĒGĔNUS, a, um, adj. ἄπορος, ἐνδεής, idem quod egens, sed magis poetis, atque historicis familiare. *Liv.* 9, 6. Omnium egeni corpora humi prostraverunt. *Tac. A.* 15, 12. Commeatibus non egenus. *Id. ib.* 3. Egena aquarum regio. ¶ Item carens. *Id. A.* 4, 30. Egena aquae insula. *Id. ib.* 1, 53. Omnis spei egena. *Sil.* 6, 304. Nulla viro species, decorisque et frontis egenum Corpus. *Lucr.* 3, 1026. lucis egenus Tartarus. ¶ *Res egenae* sunt res afflictae. *Pl. Poen.* 1, 1, 1. Res multas tibi mandavi dubias, egenas, inopiosas consilii. *Id. Capt.* 2, 3, 45. Neque unquam deserui te rebus in dubiis, egenis. *Virg. A.* 6, 91. cum tu supplex in rebus egenis Quas gentes Italum, aut quas non oraveris urbes! ¶ *Egenus* et *inops* quid differant, in EGENS. dictum est. *Petr. Sat.* 133. *in carm.* inops, et rebus egenus Attritis.

ĔGĔO, es, ui, n. 2. ἀπορέω, alicujus rei inopia laboro. *Cic. Rosc. Com.* 8. Egebat? imo locuples erat. *Id. Fam.* 9, 3. Gravitas morbi facit, ut medicinae egeamus. *Id. Tusc.* 2, 2. Nec bibliothecis quidem Graecis egebimus. *Auct.* ad *Her.* 4, 54. *extr.* Cum res non egent longae orationis. *Cic.* ad *Brut.* 1, 15. *sub f.* Etiam Themistoclis liberi eguerunt. [*i. e. in paupertate fuerunt.] ¶ Cum accusativo. *Sall. Jug.* 103. Locus magna parte editus et praeceps pauca munimenta egebat. Al. *quaerebat* leg. *Pl. Men.* 1, 2, 12. Lanam, aurum, vestem bene praebeo: nec quicquam eges. ¶ Metonymice est appetere, cupere, velle. *Hor. Ep.* 1, 10, 10. Utque sacerdotis fugitivus, liba recuso, Pane egeo, jam mellitis potiore placentis. Adde *Art. P.* 154. Item carere. *Cic. Brut.* 67. C. Macer auctoritate semper eguit. *Liv.* 6, 27. Censoribus quoque eguit annus. *Cato* ap. *Gell.* 13, 23. Si quid est, quod utar, utor: si non est, egeo. Vitio vertunt, quia multa egeo: at ego illis, quia nequeunt egere. *Stat. Silv.* 5, 4, 2. Crimine quo merui, donis ut solus egerem, Somne, tuis? ¶ Passive impersonaliter. *Pl. Ps.* 1, 3, 39. Amatur, atque egetur acriter. ¶ Part. *Egens* V. suo loco. *Egiturus* ap. *Tert. adv. Marc.* 4, 24. Eadem potestas expeditionem suorum per civitates abundaturam circumcidens, sicut et egituram per solitudinem struxerat.

ĒGĔRĬA. V. AEGERIA.

ĒGĔRĬES, ei, f. ab *egero;* excrementorum emissio, vel ipsa excrementa. *Solin.* 40. *de bonaso animali.* Cum in fugam vertitur, fimum egerit, cujus ardor quidquid attigerit, adurit: ita egerie noxia summovet insequentes. *Paul. Nolan. carm.* 32, 281. per egeriem, qua sese animalia purgant.

ĒGERMĬNO, as, n. idem ac germino. *Colum.* 4, 17. Quae infra trunci caput egerminaverint. Adde *ib.* 27, 32.

ĒGĔRO, is, essi, estum, a. 3. ἐκφέρω, ἐκκομίζω, extra gero. *Plin.* 33, 4, 21. Egerere silices humeris. *Id.* 31, 2, 16. Fons egerens saxa. *Liv.* 6, 3. Victorem vagum invenit, praedam ex hostium tectis egerentem. ¶ Item extrahere. *Hirt. B. Alex.* 22. Egerere ex mari lapides. *Curt.* 7, 10. *ad f.* Nec tamen, humo alte egesta, exsistebat humor. *Id.* 5, 1. *a med.* Limo penitus ad fundamenta jacienda egesto. *Ov. Met.* 11, 488. Egerere fluctus (*e navi*). ¶ Item asportare. *Liv.* 30, 39. *ad f.* Pecuniam ex aerario scribae, viatoresque clam egessisse comperti, damnati sunt. [*V. *Drak.* ad *Liv.* 5, 22, 3. 6, 3, 5.] ¶ Item emittere, et fere dicitur de vomentibus, aut alia ratione e corpore expellentibus. *Curt.* 7, 5. Aquam vomitu egerere. *Ov. Met.* 6, 664. dapes. *Plin.* 9, 43, 67. Scolopendrae interanea evomunt, donec hamum egerant. *Id.* 31, 6, 33. Phthisi affecti, aut sanguinem egerentes. *Id.* 29, 5, 32. Qui in urinam canis suam egesserit. *Id.* 7, 11, 9. Abortu puerperia egerere. *Solin.* 40. Egerere fimum ventris. [*i. e. alvi excrementa reddere.] ¶ Item exhaurire. *Prop.* 4, 6, 34. Egessitque avidis Dorica castra rogis. [*de Apolline pestilentiam Graecis immittente.] V. EGESTUS, a, um. ¶ Translate. *Ov. Trist.* 4, 3, 38. Expletur lacrimis, egeriturque dolor. *Lucan.* 2, 63. tales pietas peritura querelas Egerit, *h. e.* effundit. *Val. Fl.* 8, 454. tota querelis Egeritur, fletuque dies, *h. e.* impenditur, transigitur. *Tac. Agr.* 31. Bona fortunasque in tributum egerunt, in annonam frumentum. *Quint. Decl* 5, 17. Egerere totos census in exsequias, *h. e.* effundere, impendere, profundere. [*V. *Burm.* ad h. l.] Et 18. Egerere animam. [*Tac. A.* 15, 54. Ut ostentui esset, multum vitalis spiritus egestum, i. e. vim vitalem magna ex parte exhaustam esse.] *Senec. ep.* 66. *post in.* Multi nobis sermones fuerunt, quos subinde egeram, et ad te mittam. Et *ep.* 91. Gravitas coeli egerit populos, *h. e.* expellit, migrare cogit. ¶ Part. *egerendus* ap. *Liv.* 21, 37. Tantum nivis effodiendum atque egerendum fuit.

ĒGERSĪMON, i, n. ἐγέρσιμον, vox Graeca, ab ἐγείρω, excito, expergefacio, usurpatur a *Capell.* 9. p. 308. de carmine suavi, excitandis animis, oblectandisque idoneo.

*EGERĬUS, i, Ἠγέριος, Aruntis, Tarquinii Prisci regis fratris, filii Demarati nepos, qui post patris mortem natus, cum testamento ab avo praeteritus esset, omniaque bona Tarquinio Prisco cessissent, ab inopia *Egerii* nomen habuit. Is, Collatia a Prisco rege capta, ibi praesidio relictus, Collatini cognomen primus invenit, quod diu Collatiae praefuisset. Hujus filius, vel ut aliis placet, nepos fuit Tarquinius Collatinus, Lucretiae maritus. *Liv.* 1, 34. *B. A.*

[ĒGESTĀ, ae, f. Ἔγεστα, filia Hippotae Trojani, quam, ne marinae belluae ob perjuria Laomedontis secundum Apollinis responsa traderetur, pater impositam naviculae misit, quo sors tulisset; quae tandem ad Siciliam delata, a Criniso fluvio in canem converso compressa Acestem peperit. Hic ex matris nomine urbem Trojanis condidit, quae prius Egesta, post Segesta dicta est. *Serv.* ad *Virg. A.* 1, 550. *F.*]

ĒGESTAS, atis, f. ἔνδεια, indigentia, paupertas: ab *egeo.* *Virg. G.* 1, 146. duris urgens in rebus egestas. *Serv.* ad *hunc loc.* differre ait a paupertate, quod paupertas levior est, et honesta esse potest: egestas gravior, et turpis. *Virg. A.* 6, 276. turpis egestas. *Val. Flacc.* 4, 459. crudelis. *Juven.* 15, 96. dira. *Sen. Thyest.* 303. tristis. *Claud. Rufin.* 1, 36. infelix. *Pl. Asin.* 3, 3, 81. Quid vis egestas imperat. *Id. Trin.* 2, 2, 57. Tolerare egestatem alicujus. [*Tac. A.* 14, 14. Nobilium familiarum posteros, egestate venales, in scenam deduxit.] *Cic. Par.* 6, 1. *extr.* Itaque istam paupertatem, vel potius egestatem, ac mendicitatem tuam nunquam obscure tulisti. [*Gesn.* in *Thes.* recte addit: Egestas est animi sibi deesse aliquid sentientis.] *Id. Att.* 9, 7. *a med.* Sustinere libidines, audacias, sumptus, egestates tot egentissimorum hominum. *Id. Rosc. Am.* 49. *extr.* Degere vitam in egestate. *Id. ib.* 5. Afferre egestatem alicui. [*Paul. Dig.* 48, 20, 7. Devolvi in egestatem. *Ulp. Dig.* 25, 3, 5, 17. Deduci in egestatem.] ¶ Differt ab inopia, ut a causa effectus. Ex illa enim haec nascitur: atque adeo haec illa gravior. *Id. Inv.* 1, 47. Propter inopiam in egestate esse. V. EGENS. ¶ Translate. *Id. Pis.* 11. Non capiunt angustiae pectoris tui, non recipit levitas ista, non egestas animi tantam personam. *Lucr.* 5, 1210. Egestas rationis, *h. e.* ignoratio rationis, et causae. *Plin. ep.* 4, 18. Inopia, vel potius, ut Lucretius (1, 831.) ait, egestas patrii sermonis. ¶ Pro deficientia. *Tac. Ann.* 6, 23. Asinii Galli mors vulgatur, quem egestate cibi peremptum, haud dubium: sponte, vel necessitate, incertum habebatur. [*i. e. inedia.]

ĒGESTĬO, onis, f. actus egerendi. *Suet. Ner.* 38. Pollicitus cadaverum, et ruderum gratuitam egestionem, nemini ad reliquias rerum suarum adire permisit. ¶ Idem est etiam ac emissio, rejectio. [*Veg. Vet.* 5, 14, 6. Nascitur tumor et cum dolore egestionis foramen angustatur.] *Coel. Aurel. Tard.* 5, 10. Egestio ventris, et urinae. ¶ Translate est effusio. *Plin. ep.* 8, 6. *ante med.* Haec liberalitatis materia gratissima, si Pallantis facultates adjuvare publicarum opum egestione contingeret.

[ĒGESTĪVUS, a, um, adj. qui egerit. *Macer de anetho* 14. Unde minor fieri vis egestiva videtur. *F.*]

ĒGESTŬŌSUS, a, um, adj. egenus. *Aurel. Vict. Epit.* 12. Puellas, puerosque natos parentibus egestuosis sumptu publico ali jussit. Al. leg. *egestosis:* at in *Not. Tir.* p. 67. legitur *egestuosus.*

ĒGESTUS, a, um, partic. ab *egero*, ἐκκομισθείς. *Ov. Met.* 7, 243. et *Colum.* 2, 2. *a med.* Scrobibus egestam humum recondere, et recalcare. ¶ Item emissus. *Plin.* 37, 3, 13. Egesta urina. [*Pall. R. R.* 11, 14. Egesto primo amne spumantis musti.] ¶ Item exhaustus. *Stat. Theb.* 1, 37. egestas alternis mortibus urbes. V. EGERO. ¶ Item transactus. *Val. Flacc.* 5, 298. Tristior, at nunquam tantoque paventibus ulla Nox Minyis egesta metu. i. e. transacta.

ĒGESTUS, us, m. actus egerendi, egestio. *Stat. Silv.* 4, 3, 42. alto Egestu penitus cavare terras. *Sen. Quaest. nat.* 3, 30. Quemadmodum corpora nostra ad egestum venter exhaurit.

EGGĔRO, pro Egero, (ab *ex* et *gero*, mutato *x* in *g*) legitur bis apud *Lactantium* 1, 9., in meliorib. tamen edit. legitur *egero.*

ĒGIGNO, is, a. 3. extra gigno, produco, effero. *Lucr.* 2, 702. altos Interdum ramos egigni corpore vivo.

*ĒGITŪRA, ae, f. egestas. *Tertull. adv. Marc.* 4, 24. post init. Per civitates ebundaturam circuiens, sicut et egituram struxerat. *B. A.*

[EGLECOPĀLĀ, ae, f. ita appellatur Celtico vocabulo margae genus a Gallis, cujus vocis etymon ignorari videtur ab ipso *Plin.* 17, 8, 4. Margam columbinam Galliae suo nomine eglecopalam appellant. *F.*]

[EGLECTUS, i, m. ἔκλεκτος, electus. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 219. *n.* 576 T. Flavius Aug. Lib. Eglectus. Fortasse in lapide est *Eclectus.* *F.*]

EGNĀTĬĀNUS, a, um, adj. ad Egnatium pertinens, quod est nomen Romani hominis, ut Egnatianum scelus. *Vellej.* 2, 93. V. *ib.* 91., *Sen. Clem.* 1, 9. et *Brev. vit.* 5. et *Suet. Aug.* 19. ubi narratur, M. Egnatium Rufum contra vitam Augusti conspirasse, detectum poenas dedisse.

[EGNĀTĪNUS, a, um, adj. ad Egnatiam pertinens, dirutam Apuliae urbem ad mare, inter Barium et Brundusium, nunc *Torre d'Agnazzo:* ea ab *Hor. Sat.* 1, 5, 97. dicitur *Gnatia*, quia fortasse vulgo ita appellabatur. *Front. de col.* p. 111. *Goes.* Ager Caelinus, Genusinus, Ignatinus. Lege *Egnatinus.* *F.*]

*EGNATULEIUS, i, m. nomen proprium Romanum, ut L. Egnatuleius, apud *Cic. Phil.* 3, 6. qui Quaestor cum quarta legione ab Antonio ad Octavium defecit. *B. A.*

ĔGO, ἐγώ, pronomen primae personae, utriusque generis, a Graecis sumptum, etiam in obliquis casibus, parva mutatione. Sunt autem obliqui casus *mei*, *mihi*, *me:* et in plur. num. *nos*, *nostrum*, vel *nostri*, *nobis.* *Pl. Stich.* 5, 4, 49. Ego tu sum, tu es ego: unanimi sumus. *Cic. Cat.* 4, 1. Ego sum ille consul, cui non forum, non campus, non domus vacua periculo fuit. *Virg. A.* 11, 392. Pulsus ego? aut quisquam merito, foedissime, pulsum Arguet? *Cic. Fam.* 12, 18. *extr.* Nihil mihi tam deesse scito, quam etc. Et *ib.* 13, 56. Cluvius valde me observat. *Ter. Ad.* 2, 4, 7. Quasi norimus nos inter nos. ¶ Vocativo caret. Nam cum dicimus, *o ego laevus! o nos felices!* sunt recti casus, in quibus non vocandi ratio inest, sed exclamandi. ¶ Jungitur et aliis pronominibus. *Cic. Cat.* 1, 3. Dixi ego idem in senatu etc. *Id. Tusc.* 1, 17. Ego enim ipse cum eodem ipso non invitus erraverim. *Id. Fam.* 1, 8. Ego is sum, cui vel maxime concedant. *Ter. Ad.* 5, 4, 12. Ego ille agrestis, saevus, tristis, parcus, duxi uxorem. *Virg. A.* 5, 846. Ipse ego paulisper pro te tua munera obibo. ¶ *Egone* est interrogantis. *Cic. Leg. Att.* 1, 13. Hac tu de re quaero quid sentias. *M.* Egone? *Ter. Heaut.* 5, 5, 6. Egon' mea bona ut dem Bacchidi dono sciens? ¶ Initio orationis ponitur ad significandum, de re graviori nos dicere, vel altius aliquanto incipere. Ter hac ratione usurpatur a *Cic. Fam.* 1, 9. Adde *Ter. Andr.* 3, 4, 3. ubi hoc idem notat *Donat.* [*V. *Drak.* ad *Liv.* 21, 3, 6.] ¶ Addita syllaba *met* majorem habet vim designandi. *Cic. Verr.* 2, 5, 17. Eam navem nuper egomet vidi Veliae. *Ter. Phorm.* 1, 3, 20. Nostri nosmet poenitet. *Cic. Fin.* 3, 19.

sub f. Cariorem esse patriam nobis, quam nosmetipsos. *Id. Quint.* 10. Brevitas mihimet ipsi amicissima est. ¶ Cum *vero* frequentissime jungitur. *Cic. Leg.* 2, 14. *Att.* Excipis, credo, illa, quibus ipsi initiati sumus. *M.* ego vero excipio. ¶ Cum *autem* rarius. *Cic. Or.* 3, 9. Ego autem, quamquam memet mei poenitet etc. (Adde *Att.* 9, 15.) *Liv.* 21, 18. Ego autem non censeo quaerendum etc. ¶ [*Post *ergo* ponitur cum emphasi. *Ov. Her.* 10, 119. Ergo ego nec lacrimas matris moritura videbo.] ¶ Aliquando redundat. *Pl. Trin.* 4, 2, 5. Viden', egestas quid negotii dat homini misero mali! Qui ego nunc subigor trium nummorum causa, ut dicam etc. ¶ Saepe emphasin habet, cum *vidi* junctum, praesertim apud poetas. *Virg. A.* 3, 623. Vidi egomet, duo de numero cum corpora nostro Prensa manu magna medio resupinus in antro Frangeret ad saxum. *Tibull.* 1, 2, 29. Vidi ego jam juvenem, premeret cum serior aetas, Moerentem stultos praeteriisse dies. Adde *Ov. Rem. Am.* 101., *Propert.* 1, 13, 14., *Sil.* 2, 340. etc. [*V. *Drak.* ad *Sil.* 2, 340. *Burm.* ad *Ov. Her.* 3, 147.] ¶ Dativus *mihi* aliquando significat ad meam utilitatem, vel damnum. *Ter. Ad.* 1, 2, 35. Si quid peccat, mihi peccat. ¶ Interdum quantum ad meum judicium. *Id. ib.* 5, 6, 5. Is mihi profecto est servus spectatus satis, cum dominus curae est. ¶ Cum participiis in *dus* ponitur pro, *a me. Ter. Heaut.* 3, 1, 89. Syrus est prehendendus, atque exhortandus mihi. ¶ Aliquando in oratione ponitur solius elegantiae causa. Habet enim quandam festivissimam urbanitatem. *Cic. Or.* 1, 38. Tu mihi cum in circulo decipiare adversarii stipulatiuncula, ego tibi ullam causam majorem committendam putem? Et *ib.* 2, 20. Sit enim mihi tinctus litteris, audierit aliquid, legerit. *Virg. G.* 1, 45. Depresso incipiat jam tum mihi taurus aratro Ingemere. *Catull.* 24, 3. Mallem, divitias mihi dedisses Isti, cui etc. ¶ Per apocopen *mi* pro *mihi* dicitur. *Varr. R. R.* 2, 5. Veni mi advocatus. Adde *Lucr.* 3, 106. et *Virg. A.* 6, 104. ¶ *Min'* est mihi ne? *Pers.* 1, 2. Min' tu istud ais? ¶ *Mihipte* est mihi ipsi. *Cato* ap. *Fest.* ¶ *A me* est de meo. *Pl. Trin.* 1, 2, 145. A me argentum dedi. [*Potest vero etiam significare: a domo mea. *Cic. Or.* 1, 49. Curii villa abest non longe a me. *Ter. Heaut.* 3, 2, 50. Quisnam a nobis egreditur foras.] ¶ *Ad me* est ad meos, domum meam. *Cic. Fam.* 3, 8. *sub f.* Neque domum unquam ad me litteras mittam, quin adjungam etc. *Ter. Eun.* 3, 5; 64. Eamus ad me. ¶ *Meme* pro *me*, aut *memet. Virg. A.* 9, 427. Meme, adsum qui feci, in me convertite ferrum. Ubi *Serv.*: Meme, subaudi, Interficite; et est interrupta locutio dolore turbati. *Sil.* 9, 651. meme ad graviora reservat. ¶ [*Me* Graecorum more ante infinitivos omittitur, ubi idem manet subjectum. *Sall. Cat.* 52. Eo magis refert, mihi atque vobis timere. V. *Cort.* ad h. l. et ad *Jug.* 4.] ¶ *Me* pro *mihi* posuerunt antiqui, ut *Ennius* cum ait *l.* 2. Si quid me fuerit humanitus. Et *Lucil.* Nunc ad te redeo, ut quae res me impendet, agatur. Haec *Fest.* in *Me. Varr. R. R.* 3, 16. Hereditate me cessa. V. CESSUS. Iidem dixerunt etiam *mehe* pro *me*, ut *mihi* pro *mi* hodieque dicimus. *Quint.* 1, 5. *ante med. Mehe* quoque pro *me* apud antiquos, tragoediarum praesertim scriptores, in veteribus libris invenimus. ¶ Non solum *me* in sexto casu, sed et *se*, *te* praepositioni *cum* anteponitur: *mecum* enim dicimus, *secum*, *tecum*, ut *Cic. Or.* 45. docet: neque *cum me*, *cum se*, *cum te* dici potest. Eadem ratione *cum nobis* non dicimus, quia obscenius concurrerent litterae, ut ait *Cic. ib.* sed *nobiscum*: et ut huic sit simile, etiam *vobiscum*, non *cum vobis*: tametsi hoc si dicas, nullum cacophaton sit: sed ita usus postulat. V. CUM praeposit. ¶ *Mecum* interdum est intra me, cum animo meo, μετ' ἐμαυτοῦ. *Ter. Hec.* 1, 2, 32. Ut tacita mecum gaudeam. *Cic. in Senat.* 12. *extr.* Multa mecum ipse reputavi. ¶ Interdum apud me. *Phaedr.* 2, 5. *extr.* Multo majoris alapae mecum veneunt. *Ter. Ad.* 3, 2, 49. Testis mecum est anulus, quem amiserat. ¶ Jungitur cum *una*, et *simul. Pl. Bacch.* 3, 5, 2. Ut eum mecum ad te adducam simul. *Ter. Hec.* 1, 2, 56. Ut colloqui mecum una posset. *Id. Heaut.* 5, 1, 34. Clinia haec fieri videbat? *Me.* quid ni? mecum una simul. ¶ *Nobis* quandoque usurpatur pro nobiscum. *Ov. Trist.* 5, 10, 29. Quippe simul nobis habitat discrimine nullo Barbarus. *Id. Am.* 1, 4, 1. Vir tuus est epulas nobis aditurus easdem. Quaedam edit. habent perperam *nobiscum.* ¶ *Mecum* pro *me* accusandi casu. *Pl. Asin.* 3, 3, 72. Hanc, cui daturus hanc, jube petere, atque orare mecum. V. *Tecum* in TU. ¶ *Med* pro *me*, V. in ERGA. ¶ *Mepte* pro *me ipsum* dixit *Id. Men.* 5, 8, 10. ¶ Genitivus pluralis duplex est: *nostrum*, quod ponitur fere post adjectiva partitionis, aut his similia, ut *uterque nostrum* apud *Cic. Q. Fr.* 2, 4. et *omnium nostrum* apud *eund. Agr.* 2, 32. Et *nostri*, quod post verba, ut *nostri miserere* apud *Virg. Ecl.* 2, 7., aut post substantiva verborum vicem praestantia, ut *amor nostri* ap. *eund. G.* 4, 324. et *cura nostri A.* 2, 595. et *nuncius nostri ib.* 4, 237. et *nostri cupido ib.* 7, 263. aut post adjectiva alia, quae partitiva non sint, ut *id. ib.* 7, 438. nec regia Juno Immemor est nostri. ¶ Reperitur etiam *vestrum* post nomina, quae partitiva non sunt. *Cic. Phil.* 4, 1. Frequentia vestrum incredibilis. V. alia huc pertinentia ap. *Gell.* 20, 6. et *Voss. de Gramm.* 5, 57. *ad f.* ¶ Porro in locis omnibus, quae modo attulimus, *nostri* per synecdochen pro *mei* positum est: cum *nostrum* de pluribus tantummodo dicatur, neque de uno, ne per synecdochen quidem usurpari unquam possit. Atque hoc posterius discrimen inter hocce duos genitivos certius multo est, quam primum: quamquam non ausim affirmare esse perpetuum. Quae de *nostrum* et *nostri* dicimus, de *vestrum* quoque et *vestri* dictum puta. ¶ Quid differant *nostrum* et *nostrorum*, V. in NOSTER. ¶ *Nobiscum* pro *nos* in accusativo. *Pl. Poen.* 3, 2, 24. Quasi tu nobiscum adveniens hodie oraveris, ut etc. Sed ἀρχαϊσμὸς est non imitandus. ¶ Ultima in *ego*, saepissime [*et ex legitimo usu] brevis est. Longa tamen est ap. *Ov. Her.* 13, 135. Sed quid ego revoco haec? Sed *Codd.* variant. [*De hoc loco jure dubitare licet. V. *Heins.* et *Burm. ad Prop.* 1, 8, 31.] At *Auct. carm. de Vespae jud.* 41. apud *Wernsdorf. Poet. min. T.* 2. p. 233. Pistor ego macto flavas sine sanguine messes. ¶ [*Confunduntur a librariis *ego* et *eo. Drak.* ad *Liv.* 2, 18, 6. — et *ergo. Id. ib.* 37, 53, 11.]

*EGOVARRI, orum, populi Hispaniae Tarraconensis, Namarini cognominati. *Plin.* 4, 20. *B. A.*

*EGRA, Arabiae oppidum. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

[ÉGRĀNĀTUS, a, um, part. ab inusit. *egrano*, granis privatus. *Plin. Valer.* 3, 14. Caricae egranatae. Alii leg. *aegre natae. F.*]

ĒGRĔDĬOR, eris, essus sum, dep. 3. ἐκβαίνω, extra gradior, exeo: ab *e* et *gradior. Ter. Andr.* 1, 3, 21. Egreditur ab ea, *h. e.* ab domo ejus. *Id. Ad.* 5, 7, 25. Egredi foras. *Liv.* 1, 16. obviam. *Plin.* 2, 42, 42. Liquor egreditur in sublime. [*sc. ex inferiore loco. V. *Drak.* ad *Liv.* 10, 32, 4.] *Justin.* 2, 9. Egredi in proelium. *Cic. Quint.* 10. extra fines. *Id. Att.* 6, 8. e portu egrediens. Et *ib.* 13, 16. Pedem e villa adhuc egressi non sumus. [*Constructionis cum praep. *ex* exempla dat *Drak.* ad *Liv.* 2, 48, 10. 37, 30, 9.] *Id. Ligar.* 2. Domo egredi ad bellum. *Suet. Tib.* 40. et *Claud.* 23. ab urbe. Et *Aug.* 53. urbe oppidove. *Curt.* 8, 5. convivio. *Caes. B. G.* 4, 21. et 24. navi. *Cic. Vatin.* 5. e navi. *Liv.* 1, 29. *sub f.* et 3, 57. *in f.* et 22, 55. *sub f.* urbem. *Plin. ep.* 6, 20. tecta. [*Jungitur ergo cum accusativo et cum ablativo. V. *Heins.* ad *Ov. Met.* 3, 388.] *Id. ep.* 7, 33. *in f.* Historia non debet egredi veritatem. *Quint.* 8, 6. *ante med.* Copia modum egressa vitiosa est. *Val. Fl.* 2, 277. medios egressa metus. *Lucan.* 5, 511. Egressus tentoria. Adde *Curt.* 9, 6. ¶ Est etiam verbum navigantium, pro descendere. *Cic. Verr.* 2, 5, 51. Egressus in terram, ut milites in navibus collocaret. *Caes. B. G.* 4, 23. Hunc ad egrediendum nequaquam idoneum arbitratus locum. Adde *Nep. Dat.* 4., *Liv.* 1, 1. et *Ov. Her.* 21, 91. ¶ Item pro portu egredi, sublatis ancoris. *Ov. Trist.* 1, 10, 6. de navi: Occupat egressas quamlibet ante rates. ¶ Ponitur et pro superare, transcendere, evadere. *Tac. Hist.* 3, 30. Tecta altitudinem moenium egressa milite complet. *Id. A.* 16, 10. Muliebri ejulatu, aliquando sexum egressa, voce infensa clamitabat. *Vell.* 2, 40. Pompejus per omnia fortunam hominis egressus. [*Hanc vim hujus verbi, annotante *Ruhnk.* ad h. l., diligenter illustravit *Markl.* ad *Stat. Silv.* 5, 3, 154.] *Quint. proem. l.* 6. Filius quintum annum egressus. [**Tac. A.* 3, 30. Volusio vetus familia, neque tamen praeturam egressa, i. e. ad altiorem dignitatem evecta.] ¶ Item pro digredi. *Cic. Brut.* 21. Ut egrederetur a proposito, ornandi causa. [**Id. Quint.* 10.] *Quint.* 2, 4. *ante med.* Ut eo revertar, unde sum egressus. ¶ *Egredi mandatum* est, ultra mandatum agere, excedere fines mandati. V. MANDATUM. ¶ Item pro ascendere, evadere. *Sall. Jug.* 98. Paulatim prope ad summum montis egressus est. [**Tac. H.* 3, 29. Is in vallum egressus capta castra conclamavit. Adde *ib.* 3, 71.] *Ov. Met.* 2, 135. Altius egressus coelestia tecta cremabis. ¶ *Egredier* paragoge pro *egredi* est ap. *Pl. Poen.* 3, 4, 32.

EGRĔGIĀTUS, us, m. dignitatis gradus in eo, qui egregii titulo decoratus est. *Imp. Constant. Cod. Theod.* 8, 4, 3. et 10, 7, 1. et *Imp. Constant ib.* 10, 20, 1. et rursus *Imp. Constant. ib.* 12, 1, 5. V. EGREGIUS. [*V. *Guther.* de *Off. Dom. Aug.* 1, 4.]

ĒGRĔGĬĒ, adv. ἐξαιρέτως, eximie, excellenter, praeclare. *Ter. Andr.* 1, 1, 31. Horum ille nihil egregie praeter cetera studebat; et tamen omnia haec mediocriter. *Cic. Brut.* 73. *extr.* Pauci pingere egregie possunt, aut fingere. *Id. ib.* 9. Egregie subtilis scriptor, atque elegans. *Id. Fin.* 2, 6. *sub f.* Cum uterque Graece egregie loquatur. *Id. Or.* 2, 66. Egregie fortis et bonus imperator. *Id. Q. Fr.* 1, 1, 6. Si quis est ex servis egregie fidelis. *Id. Att.* 14, 20. *a med.* Hoc mihi egregie placet. Et *ib.* 2, 22. Quod egregie iis gratum esse sentimus. *Pers.* 6, 49. Res egregie gestae. *Plin.* 32, 10, 46. Purgat egregie profluvia. *Caes. B. G.* 5, 9. et 20. Locus egregie et natura, et opere munitus. *Curt.* 3, 11. Egregie se tueri, i. e. fortiter se defendere. [**Liv.* 3, 29, 7. Egregie pugnare. *Id.* 9, 38, 14. Egregie vincere. V. *Duk.* et *Drak.* ad *Liv.* 21, 40, 2.] *Hor. Sat.* 2, 5, 106. Funus egregie factum. *Gell.* 4, 3. Egregie diligere aliquem. ¶ Adhibetur in approbationibus et plausu. *Suet. Vit.* 10. Egregie prorsus atque magnifice. *Plin. Pan.* 38. Egregie, Caesar, quod lacrimas parentum vectigales esse non pateris. ¶ Aliquando ponitur pro valde. *Gell.* 13, 30. Verbum illud egregie vetus. Al. leg. *e Graecia. Lucr.* 1, 735. inferiores Partibus egregie-multis, multoque minores. [**Ruhnk. dict.* in *Ter. Andr.* 1, 1, 31.] ¶ In illo *Liv.* 9, 26. *sub f.* Primique rei facti, adversus nobilium testimonia egregie absolvuntur, *egregie* est cum egregia laude innocentiae. ¶ Sumitur et in malam partem. *Ter. Heaut.* 3, 1, 11. Profecto ingenio egregie ad miserias natus sum. *Gell.* 20, 1. L. Veratius egregie homo improbus. ¶ Comp. *egregius* apud *Juven.* 11, 12. Egregius coenat, meliusque miserrimus horum. ¶ Proprie *Senec. Controv.* 5. *prooem. ante med.* Declamavit non quidem populo, sed egregie, *h. e.* auditoribus paucis, et quasi e grege selectis.

ĒGRĔGĬUS, a, um, adj. ἐξαίρετος, excellens, praestans, singularis, quasi *e grege* lectus, ut ait *Fest.* in *Abgregare.* [*Hinc egregius propria vox in re sacra est et dicitur de victimis, quae e grege sumuntur ad sacrificandum. Sic etiam *eximius* usurpatur. *Drak.* ad *Liv.* 7, 37. *Ruhnk.* ad *Ter. Hec.* 1, 1, 9.] *Cic. Or.* 1, 29. Egregia quaedam ac praeclara indoles. Et 3. Minima copia poetarum egregiorum exstitit. [**Liv.* 2, 49, 4. Egregius senatus, i. e. qui unice reipublicae utilitati intentus est. V. *Drak.*] *Id. N. D.* 1, 36. Opus magnum et egregium. *Tac. H.* 4, 34. Egregium facinus. [**Liv.* 2, 47, 9. Victoria egregia. V. *Drak.* ad *Liv.* 21, 40, 2.] *Nep. Ages.* 3. Egregius industria. *Caes. B. G.* 1, 28. virtus. Et 19. fides. Et 5, 4. et *Cic. Phil.* 1, 1. voluntas alicujus in aliquem. *Cic. Sext.* 53. Animus constans et egregius. *Id. Brut.* 21. Vir egregius in laude bellica. [**Liv.* 28, 7, 15. Vir sicut ad cetera egregius, ita a comitate non aversus, ubi vid. *Drak.*] *Virg. A.* 11, 417. Egregius animi. *Sil.* 5, 77. linguae. *Stat. Th.* 3, 99. fati. Et 2, 152. Egregii juvenum, quos non sine numine regnis Invexit nox dextra meis. *Ov. Met.* 5, 49. Athis egregius forma. *Id. Trist.* 5, 13, 14. et *Hor. Sat.* 6, 67. Egregium corpus, i. e. perpulcrum. *Ter. Ph.* 1, 2, 50. Virgo egregia facie. *Cic. Fin.* 2, 20. Egregius color. *Hor. Sat.* 2, 3, 24. Egregias domos mercari. *Hirt. B. Alex.* 9. Loca egregia ad tenendas ancoras. *Tac. A.* 3, 40. Egregium tempus resumendae libertati. *Id. H.* 1, 15. Egregium est mihi hoc facere, *h. e.* honorificum. [*Adde *A.* 3, 6. idque et sibi et cunctis egregium, si modus adjiceretur. — Vide de vario vocis usu exponentem *Barth.* ad *Stat. Th.* 2. p. 344.] ¶ *Egregium publicum* apud *Tac. A.* 3, 70. *extr.* est publicum decus, publica majestas: ea ratione qua dicitur *bonum publicum*, et qua *pessimum publicum* dixit *Liv.* 2. *init.* ¶ Absolute *egregia* pro virtutibus. *Tac. A.* 14, 60. Postquam cuncta scelerum suorum pro egregiis accipi videt. ¶ Habet etiam suos gradus, sed perrari usus. *Lucret.* 4, 468. Nam nihil egregius est, quam etc. *Pacuv.* ap. *Prisc.* 3. p. 600. [*V. s. *Egregie* §. 6.] ¶ Mulier egregiissima forma. *Gell.* 14, 5. Grammatice egregiissime. ¶ Temporibus imperatorum R. *egregii* dicti sunt, qui ad certum dignitatis gradum (qui *egregiatus* dicebatur) post militiam sacri palatii, vel administrationem provinciae, evehebantur, inferiores iis, qui *clarissimi*, et qui *perfectissimi* vocati sunt. *Imp. Const. Cod. Theod.* 6, 22, 1. Hinc *Lact.* 5, 14. *ad f.* Nemo Deo egregius, nisi qui bonus; nemo clarissimus, nisi qui opera misericordiae largiter fecerit; nemo perfectissimus, nisi qui omnes gradus virtutis impleverit. ¶ *Egregii* autem *viri* titulo decorabantur primores, et decemprimi civitatum, *Lact. Mort. persec.* 21. et *Inscr.* apud *Grut.* 89, 4.; curatores rerumpublicarum, *inscr.* ap. *eund.* 178, 3. (in qua pro *V. F. Curatore Resi Rejecit*, legendum *V. E. Curat. Reip. fecit, perfecit*); praefecti legionum, alia apud *eund.* 347, 1., imo et 345, 3. et 346, 2., in quarum utraque male legitur VET. pro V. E.; procuratores aquarum, *inscr.* ap. *Fabr.* p. 700. *n.* 218.; procuratores sacrae monetae Urbis, alia apud *Mur.* 260, 3. (ubi pro *Val. Pelagione Proc. SMV.*, legendum *Val. Pelagio V. E. Proc. SMV.*); procuratores summarum, alia apud *Mur.* 172, 2.; rationales imperatorum, alia apud *Grut.* 278, 6.; praetores quindecim populorum Etruriae, alia ap. *Mur.* 1039, 1.; procuratores provinciarum, alia apud *Grut.* 402, 4. Plura hac de re docte commentatus est *Jo. Labusius* in *Dissert. intorno l'ant. Marm. di C. Giulio Ingenuo* p. 34. — 38. ¶ *Gell.* 14, 5. litem refert duorum grammaticorum, quo-

n alter in vocativo *egregi* contendebat dici de-
e, alter *egregie*. Sed ab hoc standum. ℙ Olim
am *exgregius* scriptum fuit. Hinc *Festus* Exgre-
e, id est e grege lectae.

EGRESSIO, onis, f. ἔξοδος, actus egrediendi.
pul. Met. 8. p. 208, 7. Castellum, unde nos in-
lae nocturna prohibebant egressione. ℙ Trans-
e est digressio in dicendo. *Quint.* 3, 9. Egres-
vero, vel, quod usitatius esse coepit, exces-
s, sive est extra causam, etc. *Id.* 4, 3. *a med.*
anc partem παρέκβασιν Graeci vocant, Latini egres-
m, vel egressionem. *Id.* 11, 3. *a med.* Egres-
ones fere lenes, et dulces, et remissae sunt.

EGRESSUS, a, um, part. V. EGREDIOR.

EGRESSUS, us, m. ἐξέλευσις, egressio. *Cic.*
s. 13. *extr.* Frequentia sua vestrum egressum
n provinciam) ornando. *Tac. A.* 15, 53. Caesar
rus egressu, domo, aut hortis clausus. [*Id.
11, 12. Multo comitatu ventitare domum, egres-
ous adhaerescere, i. e. egredientem prosequi. Ad-
Dial. de or. 6, 11.] *Ov. Fast.* 1, 138. Janitor
ressus, introitusque videt. *Id. Met.* 11, 748.
rcere aliquem egressu. [*Col. R. R.* 8, 8. Egres-
s liber permittitur columbis.] ℙ Item egressus
navi. *Caes. B. G.* 5, 8. Ut eam partem insulae
peret, qua optimum esse egressum cognoverat.
irt. B. Afr. 3. *extr.* Fortuito oblatam occasio-
em egressus aucupabatur. ℙ Item locus, unde
redi licet. *Petr. Sat.* 91. Tenebrosus et sordidus
ressus. *Ov. Trist.* 2, 189. Solus ad egressus
issus septemplicis Istri, ad ostia. *Tac. A.* 16,
. Obsidere egressus. ℙ Item digressio in dicen-
. [*Id. ib.* 4, 32. Ingentia illi (sc. qui veteres
opuli Romani res composuere) bella etc. libero
ressu memorabant.] V. EGRESSIO.

EGRETUS et Adgretus ex Graeco sunt ducta,
surgendo (ἐγείρομαι) et proficiscendo. Unde et
yctegresia, quasi noctisurgium. *Festus.*

*EGREX, egis, adj. eximius. *Isid. Gloss. B. A.*

*EGUITURI, orum, populi Alpini, de quibus
lin. 4, 20. *B. A.*

EGULA, ae, f. sulfuris genus, lanis suffitu mol-
tiem, candoremque inducens. *Plin.* 35, 15, 50.
ortasse ita appellatur ab αἴγλη, splendor.

EGURGITO, as, a. 1. evomo, effundo. *Pl. Ep.*
, 2, 12. Egurgitare domo argentum. ℙ Legitur
t *exgurgito.*

EH

*EH i. q. Eu vel Heu, legitur ap. *Pl. Poen.* 2,
8. *B. A.*

EHE vel Hehe, interjectio mentis consternatae.
Enn. ap. *Varr. L. L.* 6, 5. Hehe! ipse clypeus
ecidit. *Scalig.* monet in antiquis libris scriptum
sse hebae, ut sit αἰβοῖ, quod idem sonat.

EHEM, ὦ, interjectio subito aliquid deprehen-
dentis. *Ter. Eun.* 1, 2, 6. Quis hic loquitur? ehem,
tu ne eras hic, mi Phaedria? *Id. Ad.* 2, 4, 2.
Ehem, opportune: te ipsum quaerito. Et 3, 4, 9.
Ehem Demea, haud aspexeram te.

*EHETIUM, i, oppidum Apuliae. *Tab. Peuting.*
B. A.

EHEU, αἴ, interjectio dolentis. *Virg. Ecl.* 1,
58. Eheu, quid volui misero mihi! Alii leg. *Heu,
heu. Ter. Phorm.* 1, 4, 10. et *Sall. Jug.* 15. Eheu
me miserum! *Ter. Heaut.* 5, 4, 20. Eheu, quam
ego nunc totus displiceo mihi! ℙ Scribitur et
heheu.

EHO, o, ὦ, interjectio vocantis, excitantis,
admonentis. *Ter. Andr.* 3, 2, 20. Eho, an tute
intellexti hoc adsimularier? Et 4, 1, 44. Eho, dic
mihi. *Id. Hec.* 4, 4, 97. Eho puer, curre ad Bac-
chidem. *Pl. Merc.* 1, 2, 77. Eho tu, eho, tu,
quin cavisti, ne eam videret, verbero? ℙ *Eho-
dum* majorem vim habet. *Ter. Andr.* 3, 5, 10. Eho-
dum bone vir, quid ais? et 1, 2, 13. Ehodum
ad me.

EHODUM. V. in voce praec.

[EHORA, ae, f. ἑώρα, suspendium, vas pen-
sile. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.*
934, 13. Caesidiae Ehorae libertae. At in lapide,
qui etiamnum Patavii exstat, legitur *Cesidiae Ho-
rae libertae. F.*]

EI

EI, pro ii. V. in IS. [*Ei pro i longa. V. EI-
DEM. *B. A.*]

EJA et Heja, disyllab. εἶα, adv. excitantis, ad-
hortantis, corrigentis. *Virg. A.* 4, 569. Eja age,
rumpe moras. *Id. ib.* 9, 38. Hostis adest; eja.
Plin. ep. 4, 29. *init.* Eja tu, quoquo modo veni.
Ter. Eun. 5, 9, 35. Eja, haud sic decet. *Pl. Ep.*
2, 2, 77. Eja vero, age, dic. *Cic. de Rep.* (eden-
te *A. Maio*) 3, 5. Et Pilus, Heia vero, inquit.
ℙ Repetentis. *Pl. Amph.* 3, 2, 17. *Alc.* Ita inge-
nium meum est: inimicos semper osa sum obtue-
rier. *Jup.* Eja autem inimicos? *Alc.* sic est: vera
praedico. ℙ Consolantis. *Id. Bacch.* 4, 3, 16.
Eja, bonum habe animum. ℙ Admirantis. *Ter.
Heaut.* 5, 5, 19. Eja, ut elegans est! ℙ Ironiae
quoque inservit. *Pl. Rud.* 2, 3, 9. Tuus herus ubi,
amabo, est? *Tr.* eja vero, quasi non sit intus.
ℙ Ultima syllaba brevis est. *Val. Flacc.* 8, 110.
eja, per ipsum Scande, age, et adverso gressus,
ait, imprime dorso. *Sidonium* habebit auctorem,
si quis producat, *carm.* 14, 6. Eja, Calliope, ni-
tente palma. At praeterquam quod *Sidonii* aucto-
ritas parvi est facienda, in hoc carmine phaleucio
non infrequenter pro spondaeo adhibetur choreus,
Eja igitur choreus, sive trocheus semper esto.
[*Saepe vox obliterata. V. *Heins.* et *Burm.* ad *Ov.
Met.* 2, 691. 6, 640. — *Cic. Rep.* 3, 5. Et Philus:
Heia vero, inquit, etc. *B. A.*]

EJACULO, as, avi, atum, a. 1. et *usitatius* Eja-
culor, aris, dep. 1. ἐκβάλλω, eminus, seu longe
jaculor. *Gell.* 16, 10. *ad f.* Se in salum ejacula-
verat. *Plin.* 4, 12, 23. In cujus forum solstitio
Athos ejaculatur umbram. *Ov. Met.* 4, 122. Non
aliter quam cum vitiato fistula plumbo Scinditur,
et tenues stridente foramine longe Ejaculatur aquas.
Et *ib.* 6, 259. Sanguis se ejaculatus in altum Emi-
cat. ℙ [*Passive *Scribon. Larg. compos.* 84. Eja-
culabitur. *B. A.*]

[EIAZIUS, ii, m. Jovis cognomen, fortasse ab
ἐάω, sino, ut idem sit ac *Juppiter Consentiens.
Inscr.* ap. *Grut.* 21, 2. Jovi Eiazio votum. *F.*]

EJECTAMENTUM, i, n. excrementum. *Tac.
G.* 45. de succino: Diu quin etiam inter cetera
ejectamenta maris jacebat.

EJECTATUS, a, um, part. ab *ejecto*, ejectus,
ut Ejectata favilla. *Ov. Met.* 2, 231.

EJECTICIUS, a, um, adj. ἐκβόλιμος. *Plin.* 11,
37, 84. Vulva ejecto partu melior, quam edito:
ejecticia vocatur illa, haec porcaria.

EJECTIO, onis, f. ejiciendi actio, expulsio, ἐκ-
βολή. *Cic. Att.* 2, 18. Mortem et ejectionem time-
mus. ℙ Ejectio articuli, ap. *Coel. Aurel. Tard.*
2, 1. est, cum luxatur. V. EJECTUS, a, um.

*EJECTIUNCULA, ae, f. *Marc. Empir.* 10. *B. A.*

EJECTO, as, avi, atum, a. 1. frequent. ab *eji-
cio*, ἐκβάλλω, expello. *Ov. Met.* 5, 353. Arenas
ejectat. *Sil.* 10, 320 Aufidus undis Ejectat, red-
ditque furens sua corpora ripis. *Stat. Silv.* 3, 3,
89. Quidquid ab auriferis ejectat Iberia fossis. Ad-
de *Lucan.* 3, 658.

*EJECTURA, ae, f. vox, ut placet *Gesnero*, re-
stituenda *Veg. Art. Vet.* 2, 45. Et si ex ejectura
fuerit, prius locis suis reponenda sunt membra,
etc. Vel legendum (pergit *Idem* vel pergere vult)
exjectura pro *ex ejectura. B. A.*

EJECTUS, a, um, part. ab *ejicio*, expulsus.
Lucr. 4, 920. Anima perturbata, ejectaque foras.
Id. 5, 982. et *Caes. B. G.* 4, 7. Ejectus domo.
Lucr. 3, 576. extra. *Nep. Them.* 8. e civitate. *Suet.
Aug.* 80. Calculi per urinam ejecti. *Cic. Or.* 2, 66.
Distortus, ejecta lingua, buccis fluentibus. ℙ
Saepe refertur ad naufragos. *Pl. Rud.* 2, 3, 78.
Timidas, egentes, humidas, ejectas, exanimatas
accepit ad se. *Virg. A.* 4, 373. ejectum litore,
egentem Excepi. *Ov. Met.* 13, 536. ejectum Poly-
dori in litore corpus. *Sen. ep.* 9. *a med.* Ejectus
in desertum litus. *Ov. Her.* 7, 89. Ejectus flucti-
bus. *Id. ib.* 174. Ejecta ratis. [*Observa *ejici*
non tantum dici homines, sed etiam navem. *Ulp.
Dig.* 47, 9, 36. Qui ejecta nave quid rapuit, hoc
edicto tenetur. Ejecta, hoc est quod Graeci ajunt
ἐξεβράσθη. Eodem sensu *dejici* dicitur a *Paul. Dig.*
14, 2, 7.] *Cic. Rosc. Am.* 26. Commune est mare
fluctuantibus, litus ejectis. [*Gron.* ad *Sen. Contr.*
3, 16. *Ruhnk.* dict. in *Ter. Andr.* 1, 3, 18.] ℙ
Item ad pauperes, et mendicos, ut naufragi esse
solent. *Id. Quint.* 19. *sub f.* Credo aliquem eje-
ctum hominem, egentem, litigosum, improbum.
ℙ Item ad pulsos civitate. *Cic. Rosc. Am.* 2. Hoc
incolumi, non arbitratur, etc. damnato et ejecto,
sperat, etc. ℙ Ejectum articulamentum, ap. *Scrib.
Compos.* 206. quo pertinet illud *Virg. A.* 10, 894.
Tollit se arrectum quadrupes, effusumque equitem
super ipse secutus Implicat, ejectoque incumbit
cernuus armo. ℙ *Ejectus die* ap. *Stat. Th.* 4, 617.
de caeco dicitur, qui est exclusus a lumine. [*Con-
funduntur a librariis *Ejectus* et *electus.* V. *Drak.*
ad *Liv.* 28, 36, 7. — et *exsectus. Id.* ad *Liv.* 7,
39, 6.]

EJECTUS, us, m. idem quod ejectio. *Lucr.* 4,
957. Animai altior atque largior ejectus.

*EJERATIO, onis, f. i. q. ejuratio. *Tert. Spect.* 4.

EJERO, as, a. 1. idem quod ejuro, legitur ap.
Cic. Orat. 2, 70. et *Tertull. Spect.* 24. et *Idol.* 18.
V. EJURO.

EJICIO, is, jeci, jectum, a. 3. ἐκβάλλω, extra
jacio, expello, exturbo. *Sen. ep.* 54. *extr.* Ejici
est inde expelli, unde invitus recedas. *Cic. Or.* 2,
58. Extrudere et ejicere aliquem in viam. *Id. Sen.*
12. Ejicere aliquem e senatu. [*Adde *Plin. Ep.* 10,
115.] *Id. Q. Fr.* 2, 5. de collegio. Et *Off.* 3, 23.
de navi. *Id. Rosc. Am.* 19. amorem ex animo.
[*Cic. Div.* 2, 72. Superstitionis stirpes ejiciendas.]
Pl. Cas. prol. 23. et *Liv.* 30, 13. ex animo curam,
atque alienum aes. *Plin.* 37, 2, 11. Succinum,
oceano exaestuante, ad promontoria Pyrenaei ejici.
Cic. Cat. 2, 7. Ejicere in exsilium. *Id. Quint.* 26.
aliquem praecipitem a suis diis Penatibus. *Lucil.*
ap. *Non.* 4, 177. Ejicere abs se amorem. *Pl. Asin.*
1, 3, 9. aliquem domo. *Lucr.* 3, 57. voces pectore
ab imo. *Cic. Coel.* 24. *ad f.* Nonne ipsam domum
metues, ne quam vocem ejiciat? Al. leg. *eliciat.*
[*Recte h. l. vox *ejici* dicitur, h. e. summa cum
contentione emitti. ℙ Inprimis dicitur de iis qui
exploduntur et exsibilantur. *Cic. Sext.* 55. Canto-
rum vocibus ejiciebatur. *Cluent.* 31. Explosum at-
que ejectum est. V. *Ernest. Clav.*] ℙ Cum ablat.
sine praepos. *Pl. Mil.* 3, 2, 31. Ejici sagina cel-
laria. *Id. Asin.* 1, 2, 1. Foras aedibus ejicere ali-
quem. ℙ Interdum significat e civitate ejicere, in
exsilium pellere. *Cic. Mil.* 38. Memoriam Milonis
retinebitis, ipsum ejicietis? *Id. Fam.* 14, 3. Eji-
cere nos magnum fuit: excludere facile est. [*Nep.
Lys.* 1. Undique, qui Atheniensium rebus studuis-
sent, ejectis. Saepius vero additur, e republica,
e civitate ejicere, ut *Nep. Them.* 8. *Id. Alc.* 4.
vel in exsilium. *Id. Pel.* 1, 3. Adde *Cic.* locum
supra allatum. ℙ Etiam de histrionibus dicitur,
qui exploduntur et exsibilantur. *Auct.* ad *Her.* 4,
47. Citharoedus derisus et contemtus ejicitur. V.
Ruhnk. ad *Vell.* 2, 28.] ℙ Item abortu fetum ex-
pellere. *Ulp. Dig.* 9, 2, 27. *a med.* Si mulier pu-
gno, vel equa icta a te percussa ejecerit. ℙ Item
vomere. *Cic. Fam.* 14, 7. χολὴν ἄκρατον noctu ejeci.
Cels. 1, 3. Qui quotidie ejiciendo vorandi faculta-
tem moliuntur. *Plin.* 24, 5, 10. Ejicere sangui-
nem. *Quint.* 11, 3. *ante med.* Ejecto modo vomitu
declamare. [*V. *Burm.* ad h. l. p. 1003.] ℙ Item
luxare. [*Veg. Vet.* 2, 45. Ejicere armum. 2, 41.
Ejicere cervicem.] *Hygin. fab.* 57. Decidisse dici-
tur in campos Aleios, unde etiam coxas ejecisse.
[*V. *Munck.* ad h. l. p. 123. *Drak.* ad *Liv.* 7, 39,
6.] V. EJECTUS, a, um. ℙ *Ejicere se* est im-
petu exire, erumpere. *Cic. Catil.* 1, 14. Si se
ejecerit, secumque suos eduxerit. *Caes. B. G.* 7,
28. et alibi saepe. Ejicere se ex oppido. *Liv.* 6, 3.
Cum pro se quisque tenderent ad portas, si qua
forte se in agros ejicere possent. *Id.* 40, 46. *extr.*
Secundani se porta ejecere. [*V. *Drak.* ad *Liv.* 6,
3, 7.] *Cic. Verr.* 2, 5, 35. Jam sese in terram e
navi ejecerat. *Id. Coel.* 31. Voluptates, quae in-
clusae diutius, et prima aetate compressae et con-
strictae fuerunt, subito se nonnunquam profundunt
atque ejiciunt universae. Qua ex vita emersit, to-
tumque se ejecit atque extulit. ℙ Pertinet etiam
ad naufragium. *Liv.* 44, 28. Pars velis datis ad
Chium naves ejecere. *Id.* 23, 34. *extr.* Classis foe-
da tempestate vexata, ad Baleares insulas ejicitur.
Caes. B. C. 3, 28. Gubernatorem in terram navem
ejicere cogunt. V. EJECTUS, a, um. [*V. *Drak.*
ad *Liv.* 23, 34, 16. 44, 19, 2.] ℙ Est etiam ab-
jicio, rejicio. *Cic. Or.* 1, 32. Non eloquentiam ex
artificio, sed artificium ex eloquentia natum: quod
tamen, ut ante dixi, non ejicio. [*Cic. Off.* 1, 41.
Cynicorum ratio est ejicienda. *Id. Att.* 2, 24. Eo-
que magis id ejectum est.] ℙ *Lucr.* 3, 891. et 4,
1265. ex *ejicit* alterum *j* exterit, et *eicit* disylla-
bum facit. [*V. *Schneid. Element. Tom.* 1. p. 288.
Contra memoratur a grammaticis, velut a *Vel.
Long.* p. 2232., etiam scriptum *Ejjicio.* Cf. *Schneid.
l. l.* p. 561.]

*EILANE, es, vel Eilana, ae, f. oppidum Ara-
biae Petraeae, *Aelana Plin.* 5, 11. *B. A.*

*EION, onis, Ἠϊών, paeninsula inter Pontum
Euxinum et Maeotidem paludem. *Plin.* 6, 6. *B. A.*

[EISONOMUS, i, m. congruus legi, ab ἴσος,
congruus, et νόμος, lex. Est cognomen Romanum.
Inscr. ap. *Grut.* 241, 3. Ti. Claudius Eisonomus. *F.*]

EJULATIO, onis, f. ὀλολυγμός, planctus cum
vociferatione. *Pl. Capt.* 2, 1, 7. Ejulatione haud
opus est. *Cic. Leg.* 2, 23. Lessus, quasi lugu-
bris ejulatio.

EJULATUS, us, m. idem ac ejulatio. *Cic. Tusc.*
2, 23. Ingemiscere nonnunquam viro concessum est,
idque raro: ejulatus vero ne mulieri quidem. [*Id.
H. r. Resp.* 18. Gemitus et ejulatus.] *Gell.* 1,
26. Querimonias, gemitus, ejulatusque facere.

EJULITO, as, n. frequent. ab *ejulo. Lucil.* ap.
Non. 1, 78. Hic rudet e rostris, atque ejulitabit.
Al. aliter leg.

EJULO, as, avi, atum, a. 1. ὀλολύζω, est voce
in altum sublata plorare: a sono, idest, ab *ei*,
vel ab *eheu.* [*De etymo cf. *Doederl. Syn. Fasc.*
3. p. 156.] Quidam *hejulo* dici malunt, ut sonus
magis exaudiatur, a voce plorantium, *hoi, hei.
Cic. Tusc.* 2, 7. Herculem viderat in Oeta magni-
tudine dolorum ejulantem. *Gell.* 12, 5. *post med.*
Ejulans, atque lamentans. ℙ Cum accusat. *Ap-
pul. Met.* 3. p. 129, 33. Fortunas meas ejulabam.
Et *ib.* 4. p. 153, 24. Altius ejulans sese, et assi-
duis singultibus ilia quatiens.

EJUNGESCO, is, n. 3. in juncum evado, tenuis
fio, gracilesco. *Plin.* 17, 22, 35. *n.* 14. Vitis ejun-
cescit. Ita legit *Hard.* ex MSS., alii *evanescit.*
Sed non est opus hac varietate lectionis, ut appa-
ret ex voce sequenti.

EJUNCIDUS, a, um, adj. tenuis instar junci,
junceus: vox composita ex praeposit. *e*, et *junci-
dus* pro *junceus. Gloss. Phil.* Ejuncidum, ἐκλεπτω-
θέν. *Varr. R. R.* 1, 31. Sarmentum ejuncidum.
Et *ib.* 2, 10. Mulieres ejuncidae, et contemnendae.

Plin. 17, 22, 35. *n.* 9. Vitis gracilis, atque ejuncida. [*Sic *Hard.* Antea: *emucida. B. A.*]

EJUNO, formula jurandi per Junonem. *Charis.* 2, 183. V. ECASTOR.

EJURĀTIO, onis, f. abdicatio. *Val. Max.* 2, 7. *n.* 7. Ignominiosa consulum ejuratione. *Festus:* Ejuratio significat: id, quod desideretur, non posse praestari. *Plautus:* ejuravit militiam. *Sen. Vit. beat.* 26. *a med.* Odisse, et lacessere virtutem, bonae spei ejuratio est, *h. e.* rejectio et abdicatio spei de acquirenda virtute. V. EJURO.

[EJURĀTUS, a, um, part. ab *ejuro*, jurando recusatus. *Plin. ep.* 1, 23. Et quasi ejurato magistratu privatum ipse me facerem. V. vocem seq. ℙ Simpliciter recusatus. *Auson. Idyll.* 2, 31. Vitati coetus, ejuratique tumultus. *Stat. Ach.* 2, 187. Ejurata fides, domitorque inimicus. *F.*]

EJŪRO, as, avi, atum, a. 1. ἐξόμνυμαι, jurando recuso, detrecto. *Ejurare forum iniquum* est jurisdictionem fori alicujus declinare, interposito juramento, se in eo jus suum obtinere non posse: *ejurare judicem iniquum*, rejicere aliquem judicem, jurando eum sibi iniquum esse. *Cic. Verr.* 2, 3, 60. Negotiatores putant esse turpe, id forum sibi iniquum ejurare, ubi negotientur: praetor provinciam suam totam sibi iniquam ejurat. *Id. Phil.* 12, 7. Me iniquum ejurabant, de me querebantur. ℙ Dicitur etiam *ejĕro, as. Cic. Or.* 2, 70. Ejero: iniquus est. Et *mox.* Non ego mihi illum iniquum ejero, verum omnibus. ℙ *Ejurare bonam copiam* est jurando profiteri, sibi non suppetere facultates, seu copiam dissolvendi aes alienum; [*Nos: *seine Insolvenz erklären.*] quemadmodum *jurare bonam copiam* est jurejurando in judicio affirmare, esse sibi tantam copiam rei familiaris, qua creditoribus satisfieri omnino possit. [*V. *Man. ad Cic. Fam.* 9, 16. *Salm. Mod. Usur.* c. 18. p. 805.] *Cic. Fam.* 9, 16. *a med.* Tu autem, quod mihi bonam copiam ejures, nihil est. *Varr. L. L.* 6, 5. Liber, qui suas operas in servitute pro pecunia, quam debeat, dum solveret, nexus vocatur, ut ab aere obaeratus. Hoc, C. Popilio rogante, Sulla dictatore, sublatum, ne fieret: et omnes, qui bonam copiam jurarent, ne essent nexi, dissoluti. *Tabula aenea Heracleensis* ap. *Mazoch.* p. 423. Qui bonam copiam juravit, juraverit; qui sponsoribus creditoribusve suis renuntiavit, renuntiaverit, se soldum solvere non posse; aut cum eis pactus est, erit, se soldum solvere non posse etc., *h. e.* qui dolo malo creditoribus juravit, se adhuc solvendo esse, ut bonis interim dilapidandis damnum ipsis faceret; aut si is, qui bonam copiam juravit, postea se solidum solvere non posse, renunciaverit. Ita rectissime interpretatus est *G. Th. L. Marezoll.* in *Fragm. Leg. Rom. Heracl.* p. 143. contra vero ac perperam *Mazochius*, quem vide *l. c.* ℙ *Ejurare imperium, militiam* etc. est deponere, quasi jurando se imparem oneri esse. *Pl. fragm.* ap. *Fest.* in *Ejuratio.* Ejuravit militiam. *Tac. A.* 12, 4. Adactus Silanus ejurare magistratum. *Id. H.* 3, 37. Inire, et ejurare consulatum. Et 68. *extr.* Ejurare imperium. ℙ Dimittere, deserere. *Id. H.* 4, 28. Actae utrobique praedae: infestius in Ubiis, quod gens Germanicae originis, ejurata patria, Romanorum nomen, Agrippinenses vocarentur. *Justin.* 12, 4. A Philippo illum patre tantum degeneravisse, ut etiam patriae nomen ejuraret, moresque Persarum assumeret. *Senec. Cons. ad Marc.* 19. Ejurare liberos, *h. e.* abdicare. *Id. Ben.* 6, 4. Aversari, et ejurare patrem, *h. e.* non agnoscere, nec pro tali habere. ℙ [*Sequente accus. cum inf. *Sen. Suas.* 7. Nec mora fuit, quin ejuraret suas esse, quas cupidissime effuderat orationes. Sed *Gron.* dubitans an hoc sit Latinum satis, duo vocabula *suas esse* delenda censet. — ℙ Confunduntur *Ejurare* et *evitare* ap. *Ov. Pont.* 1, 5, 37.]

*EJUSCEMŎDI vel EJUSCE MODI i. q. ejusmodi. *Tert. Apol.* 10. *med.* Commentator ejuscemodi antiquitatum. *Appul. Met.* 10. *ante med.* p. 244. (41.) Porcorum, pullorum, piscium et ejuscemodi pulmentorum. *Gell.* 16, 8. *med.* Quod . . . *copulatum* dicimus, quod est ejuscemodi. Sic edd. *Gronov.* et *Amstel.* 1666. ubi ed. *Longol.* habet *ejusdem modi. B. A.*

EJUSDEMMŎDI, voces duae in unam coalescentes, ut ejusmodi. *Cic. Q. Fr.* 1, 1, 4. Quod non et iis, et si quis est alius ejusdemmodi, committi rectissime putem. *Id. Acad.* 4, 24. Nullum tale esse visum a vero, ut non ejusdemmodi etiam a falso possit esse. *Id. Verr.* 2, 2, 12. Ejusdemmodi totum jus praetorium, ejusdemmodi omnis res judiciaria fuit in Sicilia per triennium, Verre praetore. [*Sequitur *qualis. Cic. Div.* 2, 13. An hoc ejusdemmodi est, quale illud, quod est a te dictum.]

EJUSMŎDI, τοιοῦτος, talis, duo genitivi in unam vocem coalescentes, et adjectivi indeclinabilis naturam induentes. *Cic. Manil.* 2. Genus belli est ejusmodi, quod maxime vestros animos excitare debet. *Id. Fam.* 4, 11. Reliqua sunt ejusmodi, quibus ego aequo animo carebam: hoc vero ejusmodi esse statuo, ut, etc. *Id. Att.* 5, 1. *a med.* Fuisse ejusmodi, qualem ego vidissem. *Id. Or.* 32. Cum compresserat digitos, pugnumque fecerat, dialecticam ajebat ejusmodi esse. ℙ Praestat etiam vicem adverbii, et ponitur pro adeo. *Cic. Coel.* 7. Est ejusmodi cupidus, ut, etc. Al. leg. *cupidinis.* ℙ Item pro ita, sic. *Id. Verr.* 2, 1, 59. Quam tu viam tensarum atque pompae ejusmodi exegisti, ut, etc. *Id. Tusc.* 4, 37. Ii sunt ejusmodi constituti, quasi mala valetudine animi. Al. leg. ii sunt constituti, quasi, etc. [*Et sequente *qui. Cic. Fam.* 6, 4. Conjectura potes proprius accedere, cum res est ejusmodi, cujus exitus provideri possit. V. *Tursell.*] ℙ Peculiare est illud *Nep. Dion.* 7. Id ejusmodi erat, ut cum milites reconciliasset, amitteret optimates etc. ℙ Inseritur aliquando particula *ce* syllabica. *Gell.* 3, 14. in lemmate. Alia ejuscemodi qui dicat. *Appul. Met.* 10. p. 244, 41. Pullorum, piscium, et ejuscemodi pulmentorum. [*Tertull. Apol.* 10. *med.* Commentator ejuscemodi antiquitatum.]

EL

ĒLĀBOR, eris, apsus sum, dep. 3. ὑποφεύγω, ἐξολισθαίνω, effugio, evado. *Caes. B. C.* 2, 11. Quidquid incidit, fastigio musculi elabitur, *fastigio* est sextus casus. *Ov. Met.* 9, 63. Elaborque viro, longum formatus in anguem, *viro* est dativus. [*Tac. A.* 5, 10. Elapsus custodiae. Rarior tamen constructio cum dativo apud pedestres scriptores.] *Virg. G.* 1, 244. flexu sinuoso elabitur anguis Circum, perque duas in morem fluminis Arctos. *Id. A.* 1, 245. mediis elapsus Achivis. Et *ib.* 2, 318. telis elapsus Achivum. Et *ib.* 526. de caede. *Vell.* 2, 41. Mutata veste urbe elapsus est. *Liv.* 1, 53. Inter tela, et gladios patris elapsus. *Cic. Att.* 1, 16. *ante med.* Elabi de manibus. *Id. ib.* 10, 4. e manibus. [*Adde *Liv.* 44, 40, 7.] *Caes. B. G.* 5, 36. ex proelio. ℙ Cum accus. *Tac. A.* 1, 61. Pugnam, aut vincula elabi. *Id. ib.* 4, 64. vim ignium. *Id. H.* 3, 59. custodias. [*Flor.* 1, 10, 7. Elapsa custodiam. Cf. *Ruddim. Inst.* II. p. 330.] ℙ *Id. ib.* 4, 81. Elapsi in pravum artus. [*de homine, cui manus officium suum denegant.] ℙ Translate. *Cic. Or.* 2, 50. Nihil unquam vidi, quod tam e manibus elaberetur, quam mihi tum est elapsa illa causa. *Id. Dom.* 39. Ex isto ore religionis verbum excidere, aut elabi potest? *Id. Verr.* 2, 2, 58. Ex tot tantisque criminibus elapsus est. *Id. Q. Fr.* 3, 4. Quid essem, si, me agente, esset elapsus? *h. e.* damnationem effugisset. *Id. Tusc.* 1, 11. *ad f.* Dum lego, assentior: cum posui librum, assensio omnis illa elabitur. *Luc.* 9, 80. elapsus felix de pectore Magnus, *h. e.* obliviscor. *Auct. ad Her.* 2, 1, 22. Res e memoria elabuntur. *Cic. Verr.* 3, 39. *ad f.* Homo stultissime, satis te elapsurum omni suspicione arbitrabare, si etc. [*Suet. Aug.* 32. Maleficium elabitur impunitate.] *Quint.* 3, 1. *ad f.* Tullius rhetoricos suos (*libros*) adolescenti sibi elapsos esse dicit, *h. e.* festinantius, quam vellet, editos. *Senec. ep.* 77. *ante med.* Quamvis enim mortem sibi consciverit, tamen mollissime excessit, et vitae elapsus est. ℙ Ponitur aliquando pro ascendere, ut evado, egredior. *Virg. G.* 2, 305. ignis Robora comprendit, frondesque elapsus in altas, Ingentem coelo sonitum dedit. ℙ Pro simplici labor, cado, delabor. *Virg. A.* 12, 356. Semianimi, elapsoque supervenit. Ita *Servius.* Alii leg. *lapsoque. Gell.* 10, 12. Fallax illecebra admirationum, qua pleraque capiuntur, et ad perniciem elabuntur ingenia. ℙ [*Confunduntur *Elabi* et *labi.* V. *Drak.* ad *Liv.* 9, 42, 6.]

ĒLĀBŎRĀTĬO, onis, f. diligens labor, et cura. *Auct. ad Her.* 4, 22. *extr.* Haec non videntur fieri posse sine elaboratione, et operae consumptione.

ĒLĀBŎRĀTUS, a, um, part. ab *elaboro*, ἐκπονηθείς, factus cum labore, et diligentia, politus, excultus, exornatus. *Cic. Manil.* 1. Nihil huc nisi perfectum ingenio, elaboratum industria afferri oportere. *Justin.* 1, 11. Filius contentus elaborato a parentibus imperio, belli studia deposuit, *h. e.* laboribus parentum parto. *Cic. Brut.* 90. *extr.* Causae diligenter elaboratae. *Id. Or.* 11. Ornati et elaborati versus. [*Cic. Or.* 25. Ne elaborata concinnitas appareat, i. e. nimis anxie quaesita.] *Hor. Ep.* 14, 12. Flevit amorem Non elaboratum ad pedem, *h. e.* versibus inexcultis. *Plin.* 35, 25, 60. Elaborata ars, *h. e.* studiose exculta. *Id.* 7, 3, 3. Effigies magnorum artificum ingeniis elaboratae.

ĒLĀBŎRĀTUS, us, m. idem quod elaboratio. In sexto casu singulari. *Appul. Flor. n.* 9. p. 346, 8. Hippias elaboratu mirandus.

ĒLĀBŎRO, as, avi, atum, a. 1. ἐκπονέω, multum laboris pono, enitor, sedulam operam do, contendo. *Laborare* est vires in aliquo opere exercere cum molestia et frustratione: *elaborare* vero habet adjunctam significationem aut fructus, quem in laborando spectes, aut finis, quem habiturus labor sit. [*Recte haec tradit *Forc.* V. *Beier.* ad *Cic. Off.* 1, 1, 3. *Gernh.* ad *Cat. Maj.* 7, 24. *Ellendt.* ad *Cic. Brut.* 7, 25., quos laudat *Döderl.* I. p. 116.] *Cic. Agr.* 2, 25 *ad f.* Quod est tam asperum saxetum, in quo agricolarum cultus non elaboret? *Id. Senect.* 8. Elaborare in literis. Et 11. *ad f.* In his exercitationibus ingenii desudans, atque elaborans. *Id. ad Capiton. sub* 16. *ad Att.* Enitere, elabora, vel potius eblandire, effice. *Id. Q. Fr.* 1, 1, 14. Contende atque elabora, ut etc. *Mamertin. in f. gratiar. act. ad Julian.* Eniti, elaborare, efficere. *Cic. Or.* 2, 7. *extr.* Non tam ut prosim causis, elaborare soleo, quam ut ne quid obsim. *Id. Brut.* 72. *ad f.* Studio, et usu elaborare. *Id. Fam.* 2, 6. *sub f.* In hac petitione non modo contentione, sed etiam dimicatione elaborandum est. ℙ Passive impersonaliter. *Id. Or.* 12. De industria, non ex insidiis, sed aperte ac palam elaboratur, ut verba verbis respondeant. ℙ *Elaborare aliquid* est studiose, et cum labore aliquid conficere. *Hor. Od.* 3, 1, 18. non Siculae dapes Dulcem elaborabunt saporem. *Plin. ep.* 6, 31. *ad f.* Portus brachium sinistrum firmissimo opere munitum est, dextrum elaboratur. *Plin. H. N.* 34, 3, 6. Privatim Aegina candelabrorum superficiem dumtaxat elaboravit. *Val. Max.* 8, 10. *n.* 2. Hortensius paene plus studii in corporis decoro motu elaborando, quam in ipsa eloquentia affectanda impendit. [*V. *Burm.* ad *Quint.* 6, 3. p. 551.] ℙ Et passive. *Cic. Fam.* 3, 13. Haec mihi ampliora multo sunt, quam illa ipsa, propter quae haec elaborantur. Al. leg. *laborantur.* [*Cic. Phil.* 7, 3. Omne auriculum industriae nostrae in foro elaboratum est.] Hinc Elaborata oratio, Elaborati versus. V. ELABORATUS, a, um.

ĒLĂCĀTĂ, ae, f. *vel Graeca positione* Elacate, es, ἠλακάτη, nomen piscis ex genere thynnorum salsamentis apti: ita dicti, quod colum muliebrem figura refert, quae Graece id nomen habet. *Colum.* 8, 17. ℙ A *Plin.* 32, 11, 53. dicuntur hi pisces elacatenes, ἠλακατῆνες. Unde *elacatena* dicitur a *Festo* genus salsamenti, quod appellatur vulgo melandrya.

ĒLĂCĀTĒNĂ. V. in v. praec.

ĒLACTESCO, is, n. 3. λευκαίνομαι, est album fieri ad modum lactis. *Plin.* 20, 21, 84. Addensari sub dio, atque elactescere. Melior lectio habet *lactescere.*

*ELAEA, ae, f. Ἐλαία, Asiae oppidum, in Aeolide, ad littus situm. *Mela* 1, 18. *Plin.* 5, 30. *Liv.* 36, 43. 37, 18. 38, 40. et 44, 28. *B. A.*

ĔLAEEMPŎRĬĂ, ae, f. ἐλαιεμπορία, olei coemendi cura, mercatura olearia. Vox Graeca ab ἔλαιον, oleum, et ἐμπορία, mercatura. *Arcad. Dig.* 50, 4, 18. *a med.* Elaeemporia, ut hospitatura, apud Alexandrinos patrimonii munus existimatur.

[ĔLAEENSIS, e, adj. ad Elaeam pertinens, ad sinum cognominem, nunc *Jalea*, in cujus nummis ap. *Eckhel. D. N. V. T.* 2. p. 494. ΕΛΑΙΤΩΝ. ℙ *Elaeenses, ium* sunt incolae illius urbis. *Liv.* 37, 19. Vastatis Elaeensium primum, deinde Pergamenorum agris. *F.*]

[ĔLAEĪĂ, ae, f. Dianae cognomen, quam *Strabo* quoque 9. Ἠλείαν, dicit. *Nummus* Septimii Severi August. in *Mus. Clement. T.* 2. p. 293. Diana Elaeia. *F.*]

*ELAEOGĂRUM, i, n. garo oleum mixtum. *Apic.* 7, 3. *B. A.*

*ELAEOMALĂCHE, es, f. herba quaedam apud *Appul. de herb.* 40. *B A.*

ĔLAEŎMĔLI, n. indecl. ἐλαιόμελι, oleum saporis mellei; ab ἔλαιον, oleum, et μέλι, mel. *Plin.* 15, 7, 7. Sponte nascitur in Syriae maritimis, quod elaeomeli vocant: manat ex arboribus pingue, crassius melle, resina tenuius, sapore dulci. *Id.* 23, 4, 50. Elaeomeli, quod in Syria ex ipsis oleis manare diximus, sapore melleo, non sine nausea, alvum solvit, bilem detrahit etc.

*ELAEOMOLŎCHE, es, f. herba quae et ibiscus et malva. *Appul. de herb.* 38. *B. A.*

ĔLAEON, onis, m. ἐλαιών, locus oleis consitus: ab ἐλαία, olea. *Tertull. adv. Marcion.* 4, 39. *extr.* Ad noctem vero in elaeonem secedebat. ℙ [*Item oppidum Boeotiae. *Plin.* 4, 7. ubi ed. *Hard.* habet Heleon. Sed Ἐλαιών est *Homer. Il.* B. v. 500. et K. v. 266. ℙ Fuit et campus Macedoniae sic dictus. *Liv.* 43, 23. ubi accusativum *Elaeona* habes in ed. *Drak.* In ed. *Gronov.* impressum *Eleona. B. A.*]

ĔLAEOTHĔSĬUM, ii, m. ἐλαιοθέσιον, membrum balinei, in quo oleum, et ceroma reponebatur, et loti, aut certaturi ungebantur, idem ac unctorium: ab ἔλαιον, oleum, et τίθημι, pono. *Vitr.* 5, 11. Ad sinistram ephebei elaeothesium.

ELAEUS. V. ELEUS.

*ELAEUS, untis, f. Ἐλαιοῦς, Thraciae oppidum, ad Hellespontum. *Liv.* 31, 16. *Plin.* 4, 11. *Eleus* appellatur a *Mela* 2, 2. ℙ Item oppidum Cariae, in Doride. *Plin.* 5, 29. *B. A.*

*ELAEUSA vel Elaeussa, ae, f. insula Ioniae, prope Smyrnam. *Plin.* 5, 31. *B. A.*

[*ĔLĂGĂBĂLUS, i, m. Ἐλαγάβαλος, Deus a Syris hoc nomine cultus apud Emisam Phoenices urbem, ad Orontem fluvium: ex nigro lapide in coni figuram non fabrefactus, sed ita e coelo demissus fuisse putabatur, ex Baetylorum nempe ge-

ere: est autem ita appellatus ab Hebr. אֵל el, eus, et גְּבוּל gebûl, terminus. Inscr. ap. Schönisner. Iter Pannon. T. 2. p. 277. Deo Soli Elaabal. Nummus apud Eckhel. D. N. V. T. 7. p. 49. Sanct. Deo Soli Elagabal. Et ib. Sacerdos ei Solis Elagab. ℙ Elagabalus, sive Heliogabaus (ἥλιος enim a Graecis dicitur sol) fuit etiam ognominatus M. Aurelius Antoninus, filius Sex. arii Marcelli, qui an. a Chr. n. 218. imperium omanum adeptus est. Lampr. Elag. 1. Hic quiem prius dictus est Varius, post Heliogabalus a acerdotio Dei Heliogabali, cui templum Romae n eo loco constituit, in quo prius aedes Orci fuit, uem e Syria secum advexit. Vopisc. Aurel. 25. misam victor Aurelianus ingressus est, ac statim d templum Heliogabali tetendit, donariis ingentius positis; et Romae Soli templum posuit majore onorificentia consecratum. ℙ Quamvis scriptores atini saepissime pro Elagabalus usurpent Helioabalus, et Alagabalus sit in Inscr. ap. Grut. 32, 2.; prior tamen scriptio potius probanda, utpote uam et vocis etymon, et inscriptiones, nummiue supra allati satis confirment. B. A. et F.]

[ELAINUS, i, m. ἐλαϊνός, oleaginus. Est conomen Romanum. Inscr. ap. Murat. 681, 2. M. urelio Elaini filio Marcello. F.]

ELAMENTABILIS, e, adj. lamentis et querearum plenus. Cic. Tusc. 2, 24. Si gemitus in olore ad confirmandum animum valebit, utemur: in erit elamentabilis, si imbecillus, si abjectus tc. Al. melius [*de quo dubito] leg. lamentabilis.

*ELAMITAE, arum, populi itemque oppidum rabiae. Plin. 6, 28. ubi Harduinus mavult Elaiae legere, vel Leanitae. B. A.

ELANGUEO, es, ui, n. 2. ἐκκάμνω, idem quod angueo vel valde langueo. Aurel. Vict. Vir. illustr. 42. de Annib. Cum Urbem capere posset, in Campaniam devertit, cujus deliciis elanguit, [*i. e. enitus fractus est.] Gell. 16, 3. Post inediam ridui omnis appetitio elanguerit. Curt. 4, 15. Proelium, quod elanguerat, accendit. Val. Fl. 4, 72. Haesit uterque polo, dubiisque elanguit alis. Tac. H. 4, 42. Elanguimus, P. C., nec jam ille enatus sumus, qui etc. Liv. 5, 26. Differendo einde elanguit res.

ELANGUESCO, is, n. 3. verbum inchoativum, dem ac elangueo. Liv. 35, 45. Non est elanguescendum. [*Sed in eod. cap. paulo ante e codd. elanguescit impetus regis Drak. edidit pro elanguescat. Liv. 1, 46, 7. Elanguescendum aliena gnavia est.] Gell. 3, 1. Omnis vigor animi elanuescit, et effeminatur. Plin. 9, 30, 48. Elanuescit vis. Vell. 2, 111. extr. Viribus hostis languescit. Sil. 4, 140. Elanguescens, et jam asura cornus. [*Confunduntur a librariis Elanuescere et relanguescere. V. Drak. ad Liv. 35, 44, 3.]

ELANGUIDUS, a, um, adj. valde languidus. Venant. 1. de Vita S. Martini 296. Paulatimque ocis elanguida ligna resorbet.

*ELAPHITES INSULAE, quasi tu dicas cervariae. De his sic Plin. 3. c. ult. Elaphites numero res, XV. M. pass. a Melita (a qua Melitaei canes Callimacho dicuntur) distantes. B. A.

*ELAPHITIS, idis, f. insula prope Ioniam, Chio vicina. Plin. 5, 31. B. A.

ELAPHOBOSCON, i, n. ἐλαφόβοσκον, herba (al. pabulum cervi) ferulacea, geniculata, digiti crassitudine, semine corymbi, dependentibus foliis olusatri, commendata in cibis contra serpentium morsus: ab ἔλαφος, cervus, et βόσκω, pasco. Plin. 22, 22, 37.

*ELAPHONNESUS, i, f. Ἐλαφόννησος, insula in Propontide, ante Cyzicum. Plin. 5, 32. B. A.

*ELAPHUSA, ae, f. Ἐλαφοῦσσα, insula ante Corcyram, non procul a duabus insulis, quae Paxae vocantur, ad Leucadiam sita. Plin. 4, 12. B. A.

ELAPIDATUS, a, um, part. ab inusit. elapido, lapidibus purgatus. Plin. 18, 16, 43. Solum elapidatum purgatumque subigitur. Adde 17, 4, 3. et ib. 10, 14.

*ELAPSIO, onis, f. JCti in Dig. B. A.

ELAPSUS. V. ELABOR.

ELAQUEATUS, a, um, part. ab elaqueo, laqueis expeditus. Ammian. 30, 1. Quem elaqueatum fidem rupturum existimabat.

ELAQUEO, as, a. 2. expedio, laqueis exsolvo. Prud. adv. Symmach. 2, 147. Elaqueanda animi constantia, ne retinaclis prematur. Sidon. ep. 8, 9. A vinculo incursi angoris elaqueat.

ELARGIOR, iris, itus sum, dep. 4. διανέμομαι. Pers. 3, 70. patriae carisque propinquis Quantum elargiri deceat. Adde Cic. Fam. 1, 5., ubi tamen plerique alii leg. largior. Idem dicito de alio loco Livii initio lib. 3., ubi multo rectius et largiendo, quam elargiendo legitur.

*ELARGITIO, onis, f. in Cod. et ELARGITOR, oris, m. in Dig. B. A.

*ELARIS, flumen Galliae, in Ligerim influens, hodie Allier nuncupatum. Sidon. carm. 5. v. 209. Elaver est Caes. B. G. 7, 53. et Elauris Theod. Aurel. Paraenesi ad Jud. v. 111. B. A.

ELASSESCO, is, n. 3. idem ac lassesco, lassitudine deficio. Plin. 16, 25, 41. In arboribus tamen nimia germinatio elassescit.

ELATE, es, f. ἐλάτη, genus arboris. Plin. 12, 28, 62. Est praeterea arbor, quam alii elaten vocant (quod nos abietem), alii palmam, alii spathen. Laudatur Hammoniaca maxime, mox Aegyptia, dein Syriaca, dumtaxat in locis sitientibus odorata, pingui lacrima, quae in unguenta additur ad domandum oleum. Adde 23, 5, 53.

ELATE, adv. ἀνατατικῶς, alte: ab elatus. Translate. Cic. Opt. gen. or. 4. Ut Demosthenes certe possit submisse dicere, elate Lysias fortasse non possit. [*Id. Tusc. 5, 24. Elate et ample loqui.] Caes. B. C. 3, 79. De proelio ad Dyrrachium facto, elatius inflatiusque multo, quam res erat gesta, fama percrebuerat. Nep. Paus. 2. Pari felicitate in ea re usus, elatius se gerere coepit, majoresque appetere res, h. e., ut Florus 1, 26. loquitur, altius se et incivilius efferre. Gell. 9, 15. Praefatur arrogantius et elatius, quam aetati ejus decebat.

*ELATEA vel Elatia, ae, f. Ἐλάτεια, oppidum Phocidis. Liv. 28, 7. 32, 18. Plin. 4, 7. ℙ Item aliud, Thessaliae, prope Gonnum et fauces, quibus Tempe adeuntur. Liv. 42, 54. B. A.

ELATEIUS, a, um, adj. Ἐλάτειος, et Ἐλατεῖος. Ov. Met. 12, 189. Proles Elateia, h. e. Caenis filia Elati Magnesii, filii Arcadis ex Callisto. Et 497. Elateius Caeneus. Hygin. hunc Elatum memorat fab. 14, 173. et 242.

[*ELATENSIS, e, adj. ad Elateam (s. Elatiam, Ἐλάτειαν) pertinens, Phocidis urbem, de qua Plin. 4, 7, 12. et Liv. 28, 7. ℙ Elatenses, ium, sunt incolae illius urbis. Plin. 35, 10, 36. n. 19. Pactus in singulos mnas denas a tyranno Elatensium Mnasone. B. A. et F.]

ELATERIUM, ii, n. ἐλατήριον, medicamentum ex succo expresso ex semine cucumeris silvestris, et in pastillos redacto: ab ἐλάω, seu ἐλαύνω, pello, depello, moveo, quia inter alia vim habet evocandi, et educendi. Cels. 5, 12. et 6, 5., Scrib. Compos. 70. et 224. et qui fusius de eo agit, Plin. 20, 1, 3.

[ELATES, is, m. ἐλάτης, agitator. Est nomen equi in Inscr. ap. Fabr. p. 277. n. 164. quam vide in ANDRAGMO. F.]

[ELATIENSIS, e, adj. ad Elatiam pertinens Phocidis urbem, in cujus nummis ap. Sestin. Class. gen. p. 45. ΕΛΑΤΕΩΝ, nunc Eleuta. ℙ Elatienses, ium sunt incolae illius urbis. Liv. 32, 18. Primo colloquiis rem per principes Elatiensium tentavit. F. [*Iidem sunt Elatenses et Elatienses. Forma tantum differunt.]

ELATINE, ae, f. ἐλατίνη, herba, quae folia helxinae habet, pusilla, pilosa, rotunda, semipedalibus ramis quinis, senisve, a radice statim foliosis, acerba gustu. Plin. 27, 9, 50.

ELATIO, onis, f. actus efferendi, ἔπαρσις. Vitr. 8, 10. Suculae cardines porrecti in cheloniis, versando faciunt onerum elationes, h. e. onerum egressus in altum, ut paulo ante dixerat. Plin. 7, 20, 19. Auctor est Varro in prodigiosa virium elatione, h. e. ubi prodigiosas vires magnificat, et in coelum effert. Cic. Top. 18. Parium comparatio nec elationem habet, nec submissionem. [*i. e. nec augendae rei nec minuendae prodest.] Id. Off. 1, 19. Elatio et magnitudo animi. Id. Brut. 17. Elatio atque altitudo orationis. Id. Fin. 3, 10. extr. Laetitia, gestientis animi elatio voluptaria. Sic dicitur efferri dolore, laetitia etc. V. EFFERO. ℙ Alio sensu Ulp. Dig. 11, 7, 14. Si quid impensum est in elatione mortui. ℙ Superbia. Arnob. 2, 88. Si arrogantia, si typhus, si elatio abesset a vobis. ℙ Est etiam actus ferendi aliquid foras. [*Quae primo loco ponenda erat significatio, tum ea quae §. 2. legitur.] Inscr. ap. Marin. Frat. Arv. n. 402. Piaculum factum ob ferri elationem. Et n. 43. Immolavit ob ferri elationem, scil. ut liceret ferrum per lucum et ex luco ferre, quod, nisi piaculo facto, et ab nemorensibus Diis petita venia, fieri nequaquam poterat.

ELATITES, ae, m. ἐλατίτης, lapis ex genere haematitarum, ita dictus a colore elates arboris. Plin. 36, 20, 38.

*ELATIUM, i, Syriae oppidum. Plin. 5, 26. B. A.

*ELATIVUS, a, um, adj. Gloss. Gr. Lat. Elativa, ἐκφορικά. B. A.

ELATORIE, adv. per amplificationem, vel per hyperbolen. Ascon. in Divin. Verr. 1.

*ELATOS (us), i, oppidum Cretae. Plin. 4, 12. B. A.

ELATRO, as, n. 1. idem ac latro, vel valde latro. Hor. Ep. 1, 18, 18. ut non Acriter elatrem.

ELATUS, a, um, part. ab effero, altus, excelsus, ἐπαρθείς, Colum. 2, 4. ad f. Modo in elatiora, modo in depressiora clivi agi sulcum oportebit. Tertull. Apol. 53. Elatissimae lucernae. ℙ Metaphorice est inflatus, superbus. Cic. Agr. 2, 35. Quibus illi rebus elati et inflati. Id. Or. 36. Elatis verbis intensa oratio. Caes. B. C. 3, 59. Elati barbara arrogantia despiciebant suos. [*V. Drak. ad Liv. 51, 1, 2. 37, 12, 4.] ℙ In bonam partem pro magno, excelso. Cic. Tusc. 1, 40. Quam me delectat Theramenes! quam elato est animo! Id. Off. 1, 18. Splendidissimum videtur, quod animo magno elatoque factum est. ℙ Item sepultus. Manil. 4, 71. Ex ipsis quidam elati rediere sepulcris. Senec. ep. 97. a med. Non gaudet aegro medicus elato. ℙ Item evulgatus. Nep. Dion. 8. Res, multis consciis, elata refertur ad Aristomachen. ℙ Item prolatus. Lact. Opif. Dei 6. Adjugatis corporibus elata soboles. ℙ Item sublatus. Liv. 7, 26. Corvus e conspectu elatus orientem petit. [*Liv. 1, 40. Alter elatam securim in caput dejecit. V. Gron. Observ. 1, 13.] ℙ Item extra modum abreptus. Cic. Div. 1, 24. Elatus cupiditate respexit. Id. Off. 1, 29. ad f. Ne elati voluptate in aliquam turpitudinem delabamur. Id. Har. resp. 2. Qui dolore me elatum, et iracundia longius prope digressum arbitrabantur. [*Id. Sext. 64. Elatus exspectatione.] ℙ Item dictus, pronunciatus. Cic. Or. 22. Eadem res saepe aut probatur, aut rejicitur, alio atque alio elata verbo. ℙ [*Confunduntur a librariis Elatus et laetus. Drak. ad Liv. 23, 37, 8. — et alatus. Burm. ad Ov. Fast. 3, 415.]

*ELATUS, i, sc. fluvius, vel Elatum, i, sc. flumen, in Arcadia, mulieribus conceptus repraesentare credebatur. Plin. 31, 2. ℙ Item mons nobilis in Zacyntho insula, inter Achaiam et Cephaleniam, quem montem circa Arginusam cervos non excedere, auribus etiam in monte fissis, scribit Plin. 9. paenult. Adde 4, 12. ℙ Elatus, Atraci filius, pater Caenidis. V. Elateius, a, um. Ceterum de hoc aliisque hoc nomine consulantur VV. DD. ad Ov. Met. 12, 189. B. A.

ELAUDARE, plus est, quam nominare, inquit Festus.

*ELAVER, eris, n. flumen Galliae, in Ligerim cadens, hodie Allier dictum. Caes. B. G. 6, 34. et 53. V. Elaris. B. A.

ELAVO, as, elavi, elautum et elotum, a. 1. lavando, aufero, probe lavo. Elavisse bonis dicitur qui bona amisit: sumptum a naufragis. Pl. Asin. 1, 2, 9. In mari reperi, hic elavi bonis. Id. Rud. 5, 2, 20. Hac proxima nocte in mari elavi: nam confracta navis est: perdidi quidquid erat, miser ibi omne. V. ELUO.

ELAUTUS, a, um, part. ab elavo, bene lotus. Pl. Rud. 3, 3, 37. Quae ambae elautae sumus opera Neptuni. Id. Poen. 1, 2, 22. Nam quae elauta est, nisi perculta est, meo quidem animo, quasi illauta est. V. ELOTUS.

*ELBORCORII, orum, pop. Lusitaniae. Plin. 4, 22. (al. 21.) ed. Hard. B. A.

*ELCEBUS vel Helcebus, i, oppidum Galliae Belgicae, in Triboccorum agro, ubi nunc est Strasburg. Anton. Itin. B. A.

*ELDAMARII, orum, populi Arabici Mesopotamiam incolentes. Plin. 6, 26. B. A.

[ELEATES, ae, m. et

[ELEATICUS, a, um, adj. ad Eleam seu Veliam pertinens, Lucaniae urbem, nunc Castello a mare della Bruca, quae olim Eleatica philosophorum schola maxime inclaruit. V. VELIA. Cic. Tusc. 2, 22. Zeno proponatur Eleates, qui perpessus est omnia potius, quam conscios delendae tyrannidis indicaret. Id. Acad. 4, 42. Xenophanem secuti Parmenides, et Zeno; itaque ab his Eleatici philosophi nominabantur. F.]

ELECEBRA, ae, f. quae elicit, aufert, spoliat, emungit. Pl. Truc. 1, 2, 82. Mala es, atque eadem, quae soles, elecebra. Al. leg. illecebra. Id. Men. 2, 3, 26. Sunt hic meretrices omnes elecebrae argentariae. Festus: Elecebrae argentariae, meretrices ab eliciendo argento dictae. ℙ Scribitur et exlecebra. Pl. Bacch. 4, 9, 20. Excidium, exitium, exlecebra fiet hic equus hodie auro senis.

ELECTARIUM, ii, n. medicamenti genus, quod lingitur, vel sorbetur: Plin. 21, 21, 89. ecligma vocat; est enim ab ἐκλείχω, delambo: sunt tamen, qui electarium sive electuarium ab electis speciebus, quibus conficitur, dictum putent. Isid. Orig. 4, 9. Electarium vocatum, eo quod molle sorbeatur. [*Adde Octav. Hor. 1, 15. B. A.] Coel. Aurel. Tard. 2, 13. ante med. Ob electarium conficiendum erunt sumenda mala punica recentia etc. Id. ib. paulo post. Infuso passo sufficientis quantitatis, quo medicamen electarii crassitudinem sumat.

ELECTE, adv., cum electione. Cic. Inv. 1, 30. Discrete [*Recentiores editt. habent descripte.] et electe digeremus. Gell. 18, 7. Veteres, qui electius locuti sunt.

ELECTIBILIS, e, adj. electus, selectus. Appul. Met. 10. p. 245, 35. Electibiles partes nusquam comparent.

ELECTILIS, e, adj. selectus. Pl. Most. 3, 2, 41. Vino et victu, et piscatu probo, et electili vitam colitis.

ELECTIO, onis. f. ἐκλογή, selectio, approbatio. Cic. Or. 20. ad f. Id autem est judicium, electioque verborum. [*Tac. A. 6, 22. Electionem vitae relinquunt, sc. qui fato omnia agi credunt, i. e. libertatem in deligendo vitae genere.] Vell. 2, 72. Electionem dare. Plin. ep. 10, 4. loci alicui offer-

re. *Auct. dial. de orat.* 35. Vitiatarum electiones. [*Electionem habere, dare, concedere, relinquere, deferre, committere. Haec omnia dicuntur in *Pandect.* Exempla vide apud *Brisson.*]

ELECTO, as, avi, atum, a. 1. frequent. ab *elicio*, et ejusdem significationis, ut *Festus* docet. *Pl. Asin.* 2, 2, 29. Quae illaec praeda est? ibo advorsum, atque electabo quidquid est, *h. e.* blande alliciendo exquiram, extundam, et resciscam. *Id. Merc.* 1, 2, 111. Ne te opprimeret imprudentem, atque electaret. ℙ Item frequentativum ab *eligo, is.* *Id. Truc.* 2, 6, 27. Jamne electat legionem, quam spoliare velit?

ELECTOR, oris, m. αἱρέτης, qui eligit. *Auct. ad Her.* 4, 4. Ipsi ab aliis potius eligendi, quam aliorum boni electores existimentur. ℙ *Elector* vocatus est sol, quod homines sine lecto faciat, seu e lecto excitet: est enim ἠλέκτωρ pro ἀλέκτωρ, ab *a* privat. et λέκτρον, lectus. *Plin.* 37, 2, 11. *n.* 1. Electrum appellatum, quoniam sol vocitatus sit elector.

ELECTRĂ, ae, f. Ἠλέκτρα, filia Atlantis, et Pleiones, sive Oceanitidis, mater Dardani primi Trojanorum regis, ex Jove: et Iasii ex Corytho rege Italiae, cui nupserat. Haec post mortem in coelum translata dicitur, et esse una ex Pleiadibus, quae ob dolorem amissi filii, et Trojani regni excisi apparere desiit, et lucem amisit: tametsi alii hoc de Merope ejus sorore tradunt. *Serv.* ad *A.* 7, 207. et *ib.* 10, 272. *et Hyg. fab.* 155. et 192., *Virg. A.* 8, 135. et *Ov. Fast.* 4, 31. ℙ Alia fuit Agamemnonis et Clytaemnestrae filia, Orestis et Iphigeniae soror, uxor Pyladae Orestis amici. Haec fratrem Orestem neci subtraxit a matre intentatae, ipsamque postea matrem, et Aegysthum ut occideret, auctor fuit, et adjutrix. *Vell.* 1, 1., *Serv.* ad *A.* 4, 471. et *Hyg. fab.* 117. et 122. Hinc *Ov. Trist.* 2, 395. Qui legis Electran, et egentem mentis Oresten. *Electran* accusativus est Graecae positionis. ℙ Alia filia Danai, quae sponsum Hyperantum prima nuptiarum nocte occidit. *Hyg. fab.* 170. ℙ In recto casu *Electre* Graeca positione legitur ap. *Prop.* 2, 11, 5. Non sic Electre, salvum cum aspexit Orestem. [*Burm.* edidit *Electra*, exemplis docens ultimam passim produci in his nominibus, ut in *Phaedra*, *Hypermnestra* etc.]

ELECTREUS, a, um, adj. ex electro factus. *Lampr. Alex. Sev.* 25. Alexandri habitu nummos figuravit, et quidem electreos aliquantos, sed plurimos tamen aureos. Al. leg. *electrinos.* [*Salm.* ad *Hist. Aug.* p. 205.]

ELECTRĬFER, a, um, adj. electri ferax. *Claud. Fescenn. carm.* 12, 14. Et Padus electriferis Admoduletur alnis.

ELECTRĪNUS, a, um, adj. ἠλέκτρινος, electreus, ut Electrina patera, *Trebell. Poll.* XXX. *Tyrann.* 13. Electrina vasa, *Paul. Dig.* 34, 2, 32, 5. Electrini anuli, *Marc. Empir.* 8. *ante med.* Adde *Hieron. ep.* 54. *n.* 19.

ELECTRIS, idis, f. ἠλεκτρὶς, ab electro. *Electrides* vocaverunt Graeci insulas duas maris Adriatici, falso putantes, electriferas esse: neque tamen quaenam essent designantes. *Plin* 3, 26, 30. et 37, 2, 11. *n.* 1. V. ELECTRUM. ℙ *Electrides petrae* in Britannia fuisse creditae sunt, ex quibus electrum flueret. *Id. ib.*

ELECTRĬUS, a, um, adj. ad Electram pertinens. *Val. Fl.* 2, 431. Electria tellus, Threiciis arcana sacris, *h. e.* Samothrace ita dicta ab Electra Dardani matre.

ELECTRIX, icis, f. quae eligit vel elicit. Affertur locus *Plauti* in *Mil.* 3, 1, 194., [at alii rectius leg. *meretrix*. *F.*]

ELECTRUM, i, n. ἤλεκτρος et ἤλεκτρον, gummi quoddam ex certis arboribus fluens, Latine *succinum.* De variis Graecorum circa id opinionibus, deque ejus natura fuse multa *Plin.* 37, 2, 11. *n.* 1. et 2. ℙ Dictum est ab ἠλέκτωρ, sol, quia solis instar elucet. Hinc fabulae origo, Solis filias, Phaethontis sorores, in ripis Padi, sive Eridani in populos fuisse conversas, ex quibus electrum defluat; et in ostiis ejusdem amnis insulas duas esse, electri feracissimas. Ita fere *Plin. l. c.* ℙ Ceterum ex hoc *Plinii* loco, *Tac. G.* 45., *Solin.* 20. et *Cassiod. Var.* 5, 2. certo constat, Venedos Sueviae populos, ex quibus erant Aestyorum gentes, ad ostia Vistulae, (ubi olim fuit insula Raunonia, seu Raudania, a *Plin.* 4, 13, 27. memorata, et fluvius Raudanes, ex corrupto Eridani nomine ita appellatus, prope urbem, quae nunc *Danzig*) maximam electri, seu succini copiam, quod ipsi glessum nominabant, colligere solitos; quodque per Pannonias in Illyricum ad Transpadanos homines delatum fabulae locum fecit, ad ripas Padi, qui et Eridanus a Graecis dicitur, Venetos populos electrum ibidem natum varios in usus adhibuisse. [*V. *Gesner.* de electro veterum in *Comment. Soc. Gotting. T.* III. p. 110.] ℙ Est etiam metalli genus, scilicet aurum, cui ex *Plin.* 33, 4, 23. quinta, ex *Isid. Orig.* 16, 24. quarta argenti portio inest. Est autem duplicis generis: fossile, cui ea ratione argentum natura est admixtum: et facticium, cui arte portio illa argenti admiscetur, ut *Plin. l. c.* et 9, 40, 65. docet. Ejus natura est, ad lucernarum lumina clarius argento splendere. Nativum vero venena etiam deprehendit. Namque discurrunt in calicibus arcus, coelestibus similes, cum igneo stridore. *Plin. loc. prius* in hoc §. *cit.* ℙ De electro, seu succino. *Virg. Ecl.* 8, 54. Pinguia corticibus sudent electra myricae. *Id. Cir.* 434. Coralio fragili, ac electro lacrimoso. *Ov. Met.* 2, 364. stillataque sole rigescunt De ramis electra novis. Adde *eund. ib.* 15, 316. ℙ De electro metallo. *Virg. A.* 8, 402. Quod fieri ferro, liquidove potest electro. Alii perperam leg. *liquidove potestur electro.* Et *ib.* 624. tum leves ocreas electro, auroque recocto. Adde *Martial.* 8, 51., *Stat. Th.* 4, 270., *Sil.* 1, 229. et *Juven.* 14, 307.

*ELECTRYON, ōnis vel ŏnis, m. Ἠλεκτρύων, ωνος et ονος, Persei filius ex Danae, Anaxonis conjux, Alcmenae pater. *Hygin. fab.* 244. *B. A.*

*ELECTUARIUM, i, n. V. ELECTARIUM. *B. A.*

ELECTUS, a, um, part. ab *eligo*, ἐκλεκτὸς, lectus, selectus, atque adeo eximius, egregius, quia optima quaeque eligi solent. *Cic. Agr.* 2, 35. Conquisiti ab Rullo, atque electi coloni. *Id. Verr.* 2, 1, 34. Myoparonem pulcherrimum, de decem navibus electum, L. Magio vendidit. *Id. Quint.* 2. Viri electissimi civitatis. *Id. Fin.* 3, 8. Electissimis verbis ornare. *Auct. ad Her.* 4, 26. *in f.* Ut cum ad electius verbum accedas, insigniorem rem facias. [*Petr. Sat.* 36. Res electissimae, de cibis delicatioribus. V. *Burm.* ad *Quint.* 2, 11. p. 167.] *Augustin. Civ. Dei* 20, 29. Potest sensus alius, idemque electior inveniri. [*Olim legebatur apud *Cic. Mil.* 8. Electi judices. Sed recte nunc editur *delecti judices.* V. quae sub v. Eligere scripsimus.] ℙ In malam partem, et εἰρωνικῶς. *Catull.* 36, 6. Electissima pessimi poetae scripta. ℙ Cum infinito. *Stat. Silv.* 3, 4, 60. Care puer, Superis qui praelibare verendum Nectar, et ingentem toties contingere dextram Electus. *Id. Achill.* 2, 336. Electus formae certamina solvere pastor. ℙ [*Electa, orum,* absolute sunt loca scriptorum, quae non oscitanter sunt legenda, quaeque *Cic. Att.* 16, 2. *eclogarios*, h. e. loca selecta, vocat; Graeci χρηστομάθειαν dicunt. *Plin. ep.* 3, 5. Electorumque commentarios centum sexaginta mihi reliquit, opisthographos quidem, et minutissime scriptos. *B. A.* et *F.*] ℙ Comp. *Electior* et Sup. *Electissimus* V. supra. ℙ [*Confunduntur *Electus* et *delectus.* V. *Cort.* ad *Plin. Epp.* 4, 19, 8. *Oud.* ad *Front.* 1, 1, 9. *Drak.* ad *Liv.* 7, 25, 3. et ad 34, 29, 10. ubi alios locos affert. — et *erectus.* *Id. ib.* 7, 12, 9. 28, 36, 7. — et *dejectus.* *Id. ib.* 5, 21, 10. — et *lectus.* *Id. ib.* 2, 1, 11. 28, 42, 5.]

ĒLECTUS, us, m. electio. *Ov. Her.* 2, 144. In necis electu parva futura mora est. Al. leg. *electum.*

ĔLĔĒMŎSYNĂ, ae, f. ἐλεημοσύνη, miseratio, beneficium pauperibus praestitum, stips pauperibus data: ab ἐλεήμων, misericors. *Tertull. Patient.* 7. In causa eleemosynae. *August. Civ. Dei* 21, 27. Qui pro peccatis suis facere dignas eleemosynas negligunt. *Id. ib.* Per eleemosynas dimitti posse peccata.

ĔLĔGANS, antis, adj. omn. gen. φιλόκαλος, κομψὸς, qui studiose conquirit ea, quae ad vitam cultumque pertinent: ab *eligendo* dictus, ut docet *Cic. N. D.* 2, 28. quasi *eligens* quod praestantissimum est in re qualibet. Quare in antiquis libris *eligans*, *eligantia* scriptum invenitur. Olim usque ad aetatem Catonis vitii, non laudis fuit, ut *Gell.* 11, 2. tradit. *Cato ib.* et apud *Non.* 6, 98. Avaritiam omnia vitia habere putabant: sumptuosus, cupidus, elegans, vitiosus, irritus qui habebatur, is laudabatur. *Pl. Trin.* 2, 1, 14. Harpago, mendax, cuppes, avarus, elegans, despoliator. ℙ Ex his apparet, elegantem dictum antiquitus non ob ingenii elegantiam, sed qui nimis lecto amoenoque cultu, victuque esset. Postea reprehendi quidem desiit: sed laute nulla dignabatur, nisi cujus elegantia erat moderatissima. Sic M. Tullius L. Crasso, et Q. Scaevolae non meram elegantiam, sed parsimonia mixtam laudi dedit. *Crassus*, inquit (*Brut.* 40.) *erat elegantium parcissimus, Scaevola parcorum elegantissimus.* Haec *Gell.* Adde *Non. l. c.* ℙ Universim accipitur pro mundo, concinno, lauto, et qui judicio, et electione comparat, quae ad victum cultumque necessaria, considerans ubique, quid deceat, et mundum sit. *Cic. Or.* 25. Ut in epularum apparatu a magnificentia recedens, non se parcum solum, sed etiam elegantem videri volet. *Id. fr. Clod.* ap. *Non.* 6, 98. (ex *Cic. fr. edit.* ab *A. Peyronio*) Tu vero festivus, tu elegans, tu solus urbanus, quem decet muliebris ornatus, quem incessus psaltriae, qui effeminare vultum, attenuare vocem, levare corpus potes. *Id. Div.* 1, 30. Epicurus sentit nihil unquam elegans, nihil decorum. *Ter. Eun.* 5, 4, 13. Mundus, compositus, elegans. *Val. Max.* 4, 3. *n.* 3. *extern.* Mulier formosa et elegans. *Nep. Attic.* 13. Elegans, non magnificus, splendidus, non sumptuosus, omni diligentia munditiem, non affluentiam affectabat. *Plin.* 34, 2, 3. Vasa Corinthia, quae isti elegantiores modo in esculenta transferunt, modo in lucernas, aut trulleos, nullo munditiarum respectu. ℙ Tribuitur et rebus ipsis. *Cic. Rosc. Am.* 41. Pueri ex tot elegantissimis familiis lecti. *Id. Tusc.* 1, 25. A quibus mansuefacti, et exculti, a necessariis artificibus ad elegantiora defluximus. [*Hinc artes ingenuae et elegantes opponuntur illiberalibus. *Cic. Fin.* 3, 2.] *Plin.* 15, 8, 8. Amurca aeramenta ungi coloris gratia elegantioris. *Tac. A.* 11, 4. *extr.* Eleganti temperamento inter conjugalem amorem, et senatoriam necessitatem. *Gell.* 13, 5. *in lemmate.* Elegans verecundia. ℙ *Elegans solum* est ager pulcher visu ob culturam et fertilitatem. *Plin.* 14, 4, 5. Neglecta per indiligentiam praedia paraverat, ac ne in pessimis quidem elegantioris soli. ℙ *Elegans pictor* est qui venuste pingit. *Id.* 35, 10, 36. *n.* 23. Annumeratur his Nicophanes, pictor elegans, et concinnus, ita ut venustate ei pauci comparentur. ℙ Refertur et ad judicium, quo quis pollet in discernendis quae optima sunt in quoque genere. *Ter. Eun.* 3, 5, 8. Cum ipsum me noris, quam elegans formarum spectator siem. Et 3, 1, 18. Regem elegantem narras. Ubi *Donat.* qui eligere sciat, aut qui ipse sit eligendus. [*ad quem loc. v. *Ruhnk.*] *Vell.* 1, 13. Scipio tam elegans liberalium studiorum omnisque doctrinae admirator fuit, ut etc. [*V. *Burm.* ad h. l.] *Cic. Fam.* 7, 23. Intelligo te hominem in omni judicio elegantissimum, quaeque me digna putaris, coemisse. (*Intelligens* eodem sensu dicitur ab *eod. Verr.* 2, 4, 2.) *Id. Verr.* 6, 44 *ad f.* Vide, ne ille non solum temperantia, sed etiam intelligentia te, atque istos, qui se elegantes dici volunt, vicerit. [*Cic. Fam.* 9, 19. Aures elegantes, i. e. intelligentis ac judicio pollentis hominis.] ℙ Saepissime ad dicendi rationem, et est is, qui electis verbis, propriis, aptis, concinnaque et pura oratione utitur. *Cic. Or.* 2, 59. Perspicitis, hoc genus quam sit facetum, quam elegans, quam oratorium. *Id. Brut.* 68. Elegans in dicendo. *Id. Att.* 16, 13. Elegantissima epistola. *Id. fr.* ap. *Suet. Caes.* 55. Quis verbis aut ornatior aut elegantior? [*Atque hinc elegantia opponuntur popularibus. *Cic. Fin.* 4, 10. Quae adhuc protulisti popularia sunt; ego autem a te elegantiora desidero.] *Nep. Attic.* 12. Elegantissimus poeta. *Gell.* 17, 2. Verba et sententiae elegantes. Et 5, 20. Hujus vocis elegantior in hoc loco sonus est. *Cic. Off.* 1, 29. Duplex jocandi genus: unum illiberale, petulans, flagitiosum, obscenum: alterum elegans, urbanum, ingeniosum, facetum. *Quint.* 5, 13. Jucundum et elegans ingenium. [*Hunc locum §. 7. ponendum arbitror.] ℙ Est etiam commodus, aptus, conveniens, rectus honestus, decens. *M. Antonius* apud *Cic. Phil.* 13, 18. Animadvertite, utrum sit elegantius, et partibus utilius, Trebonii mortem persequi, an Caesaris. Reprehendit quidem *Cic.* ibi hanc loquendi rationem, sed odio id hominis fecisse magis videtur *P. Victorio* 22. *var. lect.* 8. quam ratione: eodem enim sensu usurpasse *Livium* 37, 1. (V. in voce seq. adv. *eleganter*, et *Demosth. pro Ctesiph.* dixisse σκόπει, πότερον κάλλιον, καὶ ἄμεινον τῇ πόλει etc.

ĔLĔGANTER, adv. φιλοκάλως, κομψῶς, cum delectu ac judicio, (ut in v. praec. dictum est) convenienter, apte, concinne, laute, munditer. [*Liv. 35, 14. Neminem elegantius loca cepisse, *h. e.* majore cum delectu. V. *Ruhnk.* in *Ter. Eun.* 3, 1, 18.] *Cic. Senect.* 5. Est enim quiete, et pure, et eleganter actae aetatis placida et lenis senectus. [*h. e.* aetas honeste acta. Adde *Cic.* in *Caec.* 17.] *Liv.* 35, 31. Vir magnae ob eleganter actam vitam auctoritatis. *Plin.* 25, 5, 19. Herba scapo pedali, sine ramis, ex omni parte singulis foliis rotundis eleganter vestita. *Cic. Att.* 13, 52. Liberti lautiores eleganter accepti. *Sall. Cat.* 26. Saltare elegantius, quam necesse est probae. *Liv.* 37, 1. *a med.* Elegantius facturos, dixit, si judicio patrum, quam sorti eam rem permisissent. [*i. e. melius, justius, ipsi rei convenientius. *Cic. Fam.* 3, 8. Quid a me fieri potuit elegantius aut justius.] Sic *Ulp. Dig.* 10, 3, 7. *a med.* Eleganter dicitur, non esse audiendum, nisi etc. ℙ Saepe refertur ad eloquentiam, et significat adhibito verborum delectu. *Cic. Tusc.* 2, 3. Distincte, distribute, eleganter, ornate scribere. *Id. Brut.* 22. Causam accurate, eleganterque dicere. *Id. ib.* 72. Omnium loqui elegantissime. [*Ib.* 12. Optime novit omnia et elegantissime expedire et ad te deferre potest, i. e. accuratissime.] ℙ Reperitur et *eliganter.* V. v. praec.

ĔLĔGANTĬĂ, ae, f. κομψότης, φιλοκαλία, munditia, lautitia, convenientia, cultus, ornatus ex delectu rerum ad victum vitamque pertinentium, ut in ELEGANS dictum est. *Cic. Fam.* 9, 20. Verrium tuum, et Camillum, qua munditia homines! qua elegantia! vocare (*ad coenam*) saepius audemus. *Id. Leg.* 3, 1. *de Attico.* Quid enim est elegantia tua dignius? cujus vita et oratio consecuta mihi videtur difficillimam illam societatem gravitatis cum humanitate. *Nep.* de eodem Attico, *in ejus Vita* 19. Augusti familiaritatem consecutus est nulla alia re, quam elegantia vitae, qua ceteros ceperat principes civitatis, dignitate pari, for-

a humiliore. *Tac. A.* 5, 8. Pomponius multa rum elegantia, et ingenio illustri, dum adver-n fortunam aequus tolerat, Tiberio superstes t. *Cic. Sull.* 28. *ad f.* Vestra enim, judices, i cum summa elegantia, et integritate vixistis, c maxime interest. *Flor.* 1, 5. Tarquinius Pri-us regnum petens, accipit ob industriam et ele-ntiam. *Phaedr.* 2, 2. Aetatis mediae mulier, nos celans elegantia. [*i. e. ornatu.] *Pl. Merc.* 1, 19. Nimia elegantia. *Suet. Aug.* 73. In-rumenti ejus et supellectilis parsimonia apparet iam nunc, residuis lectis atque mensis, quorum eraque vix privatae elegantiae sint. *Tac. A.* 2. legantia conviviorum. [*Omnino elegantia cerni-r in eligendis iis, quae cuique tempori, loco, nditioni accommodata sunt. Hinc elegantia de nestate, quae est in recte factis. Sic componun-r elegantia atque integritas ap. *Cic. Sull.* 28. ad em locum v. interpp.] ¶ In plur. numero. *Petr.* t. 34. Laudatus propter elegantias dominus, *h.* elegantem supellectilem, et lautum apparatum nvivii. ¶ Item judicium et facultas discernendi, ae optima sunt. *Pl. Mil.* 4, 6, 18. Metus me acerat, quod ille fastidiosus est, ne oculi ejus ntentiam mutent, ubi viderit me, atque ejus ele-ntia meam extemplo speciem spernat. Hoc est, od *Ter. Eun.* 3, 5, 18. dixit *elegans formarum ectator.* ¶ De pulcritudine et venusta specie re-m selectarum, et apte compositarum. *Plin.* 2, 3. Quem κόσμον, Graeci nomine ornamenti ap-llavere, eum nos a perfecta absolutaque elegan-a, mundum. *Id.* 35, 10, 36. *n.* 5. Elegantia ca-lli, venustas oris. *Id.* 13, 9, 18. Materies cri-ioris elegantiae, *h. e.* venis ligni crispioribus, et ulcris visu. *Id.* 16, 15, 26. Acer operum ele-antia ac subtilitate citro secundum. *Id.* 21, 18,). Elegantia vitilium. *Id.* 26, 14, 89. Cicatri-s cum elegantia ad colorem reducit ladanum. *ic. Fin.* 2, 9. Contemnit disserendi elegentiam: nfuse loquitur. *Plin.* 14, 6, 8. *n.* 6. *ad f.* Hi-aniarum Laletana (*vina*) copia nobilitantur: ele-antia vero Tarraconensia. [*i. e. suavi sapore.] Saepissime ad dicendi nitorem, et pulcritudinem rationis refertur, *Auct. ad Her.* 4, 12. Elegantia st, quae facit, ut unumquidque pure et aperte ici videatur: haec distribuitur in Latinitatem et xplanationem. *Cic. Or.* 2, 7. Catulo non solum os Latini sermonis, sed etiam Graeci ipsi solent uae linguae subtilitatem elegantiamque concedere. *ubi elegantia, quod in subtili verborum delectu osita est, non multum differt a subtilitate in scri-endo opponiturque oratorio ornatui. Quod discas x *Cic. Brut.* 75. Caesar ad hanc elegantiam la-inorum verborum .... adjungit illa oratoria orna-nenta dicendi.] *Id. Or.* 23. *sub f.* Elegantia et nunditia orationis. *Quint.* 12, 9. Elegantia figu-arum. ¶ In plurali num. *Gell.* 1, 4. Julianus hetor veterum elegantiarum cura, et memoria nulta fuit. *Id.* 2, 9. Vocum verborumque ele-antias sectari. *Id.* 19, 4. Aristotelis libri, qui roblemata inscribuntur, lepidissimi, et elegantia-um genus omne referti, *h. e.* quaestionum electa-um et pulcriorum.

ELEGATUS, i, m. piscis genus. *Auson. ep.* 4, 59. Urentes thynni, et male tecti spina elegati. *Turneb. adv.* 1, 23. legit *Elacati;* quem reprehen-dit *Scal. in not. ad Auson.*

ELEGIA, ae, f. ἐλεγεία, ἐλεγεῖον, carmen flebile ex alternis versibus hexametris et pentametris: ab ἒ, ἒ, he, he, interjectio dolentis, vox flentis, quae geminari solet, et λέγω, dico, vel ab ἔλεγος, luctus. ¶ *Callinus*, seu *Callinous* Ephesius primus elegiam scripsit, de quo multa docte commentatus est *Jo: Valent. Franckius* in *Dissert.* cui titulus *Callinus. Terent. de metr.* p. 2420. Pentametrum dubitant quis primus finxerit auctor: Quidam non dubitant dicere Callinoum. *Vet. Schol.* ad *Cic. Arch.* 3. (ed. *A. Maio*) Primus autem videtur elegiacum carmen scripsisse Callinus. ¶ Elegia etiam in rebus laetis, levioribus tamen, usurpari coepit. *Hor. A. P.* 75. Versibus impariter junctis querimonia primum, Post etiam inclusa est voti sententia compos. *Mart.* 5, 30. nec te facundi scena Catulli Detineat, cultis aut elegia comis. *Stat. Silv.* 1, 2, 7. Vultu petulans elegia, *scil.* quae lascivos amores tractat. ¶ *Elegia* quoque vocatur a quibusdam arundo obliqua, fruticis modo se spargens juxta terram. *Plin.* 16, 36, 66. Alii tamen rectius leg. *epigia;* ἐπίγειος enim est *humi repens.* ¶ Poetae saepe paenultimam, quae diphthongus est, solvunt, et quinque syllabarum vocem faciunt, *elegeia.* *Ov. Her.* 15, 7. Flendus amor meus est: elegeia flebile carmen. *Id. Amor.* 3, 9, 3. Flebilis indignos, Elegeia, solve capillos: Ah nimis ex vero nunc tibi nomen erit! [*V. *Interpp.* ad priorem locum.] ¶ Saepe etiam ut Dea, vel Musa, vel Nympha ab iis fingitur ac describitur, ut *Ov. Amor.* 3, 1, 7. et *Stat. l. c.* ¶ Scribitur etiam *elegea.* In plurali num. neutro genere Graeco more, τὰ ἐλεγεῖα, *Auson. Parental.* 29. accipe questus, Debent quos cineri moesta elegea tuo. Al. leg. *debet.* V. ELEGION. ¶ Fuit et *Elegia, ae,* Armeniae majoris civitas, quam praeterfluit Euphrates, occurrente illi apud eam Tauro monte, nec resistente, ut tradit *Plin.* 5, 24. Adde *Solin.* 37. (al. 50.)

ELEGIACUS, a, um, adj. ad elegiam spectans, ut Elegiacum carmen, apud grammaticos. *Diomed.* 3, 507. *Serv. in centimetr.* p. 1824., *Capell.* 5, 168. etc.

ELEGIDARIUM, ii, n. idem quod elegidion. *Petr. Sat.* 109. Coepit capillorum elegidarion dicere.

ELEGIDION, ii, n. ἐλεγίδιον, dimin. ab *elegia. Pers.* 1, 51. Non si qua elegidia crudi Dictarunt proceres.

ELEGION, vel Elegeon pro elegidion, vel elegia, legitur ap. *Auson. epigr.* 94. in zona textum elegion erat. *Graeca positio.*

***ELEGIUM**, i, locus Norici, hodie forsan vicus *Erlach. Tab. Peutinger. B. A.*

ELEGO, as, a. 1. extra familiam lego, extraneis lego. *Petr. Sat. fragm. Trag. Burm.* 43. Et ille stips, dum fratri suo irascitur, nescio cui terrae filio patrimonium elegavit.

ELEGUS, i, m. ἔλεγος, versus elegiacus, elegia. *Hor. Od.* 1, 33, 2. neu miserabiles Decantes elegos. Adde *Ovid., Tibull., Prop. Tac.* etc., semper tamen in plurali numero.

ELEIS, idis, f. Ἠλητς, ad Elidem pertinens. V. in voce seq.

ELELEIDES, um, f. mulieres bacchantes: ab ἐλελίζω, clamo, vociferor. *Ov. Her.* 4, 47. Nunc feror, ut Bacchi furiis Eleleides actae. Alii leg. *Eleides*, ut sit adj. ab Elide urbe Peloponnesi, Ἠληΐδες. Quo sensu in *Catalect. Virg. ep.* 11, 32. Saepe rubro Eleis sanguine fluxit humus.

ELELEUS, i, m. ἐλελεύς, trisyll. cogn. Bacchi: ab ἐλελίζω, vociferor clamore bellico. *Ov. Met.* 4, 15. Nycteliusque, Eleleusque parens, et Iacchus, et Evan. ¶ Eleleus dicitur etiam Sol, ab ἑλίσσω, volvo, quia aeterno circa terram cursu volvitur. *Macr. Sat.* 1, 17., sed Graece.

ELELISPHACOS, i, m. ἐλελίσφακος, herba lente levior, et folio minore, sicciore, odoratiore. Ea est sativa. Est et alterum genus, silvestrius, odore gravi, haec mitior, folio mali cotonei effigie, sed minore, et candido. *Plin.* 22, 25, 71. [*Adde *ib.* 25, 10, 73. 26, 15, 89.] V. SALVIA.

ELEMENTA, orum, n. plur. στοιχεῖα, sunt principia omnium rerum, ex quibus reliqua omnia componuntur, et in quae resolvuntur. Quibusdam dicta videntur, quasi *alimenta*, quia viventia aluntur iisdem, ex quibus componuntur, et in quae resolvuntur: vel potius derivanda ab inusit. *elo* pro εἴλω, volvo. [*Heindorf.* ad *Hor. Sat.* 1, 1, 26. commemorat ingeniosam viri cujusdam docti conjecturam, qui *elementa* a litteris *l m n* ita dicta censebat, ut nos dicimus *A B C.* Id quidem certum *elementa* prima significatione de litteris positum, tum vero metaphorica ad rerum principia translatum esse, plane ut Graecorum στοιχεῖα.] *Cic. Acad.* 1, 7. Ergo illa initia, ut e Graeco vertam, elementa dicuntur. *Senec. Ira* 2, 18. Cum elementa sint quatuor, ignis, aqua, aer, et terra, potestates pares his sunt, frigida, fervida, arida, atque humida. V. *eund. Q. N.* 3, 12, 13. et 14. [*Cod. Theod.* 9, 18, 6. Multi magicis artibus usi elementa turbare non dubitant.] ¶ [*Col. R. R.* 3, 10, 10. Sacra illa spiritus elementa cum terrenis primordiis miscuit (sc. deus). — Post haec ponendus videtur locus *Quint.* 3, 6. qui legitur infra § 6.] ¶ Item notae litterarum, quia sunt prima principia orationis. Nam ex litteris syllabae, ex syllabis dictiones, ex dictionibus oratio conficitur. *Quint.* 1, 1. [*ubi plene dicuntur: prima litterarum elementa.] cujus verba ita intelligere videtur etiam *Hieron. ep.* 107. *n.* 4. *Hor. Sat.* 1, 1, 26. pueris dant crustula blandi Doctores, elementa velint ut discere prima. ¶ Item prima principia artium, ut geometriae, dialecticae etc. Ex iis enim artes oriuntur, et in ea resolvuntur. *Cic. Acad.* 4, 28. *sub f.* Elementa loquendi. [*Cic. Orat.* 2, 11.] ¶ Translate. *Sil.* 3, 77. Vagitumque gravem, atque irarum elementa mearum. *Juven.* 14, 123. Elementa vitiorum. *Ov. Fast.* 3, 179. Parva fuit, si prima velis elementa referre, Roma. *Stat. Theb.* 6, 140. annorum elementa tuorum. ¶ Per metonymiam *elementa* dicuntur primi puerorum conatus in litteris. *Quint.* 1, 2. *ad f.* Vix enim se prima elementa ad spem tollere effingendae, quam summam putant, eloquentiae audebunt. ¶ De iis, quae logici *praedicamenta* vocant. *Quint.* 3, 6. *ante med.* Aristoteles elementa decem constituit, circa quae versari videatur omnis quaestio: οὐσίαν, qualitatem, quantitatem etc. ¶ In singulari numero *Juven.* 15, 86. *de igne:* elemento gratulor. *Plin.* 31, 1, 1. *de aqua.* Hoc elementum ceteris omnibus imperat. Adde 11, 36, 42. et 10, 69, 88. item 31, 7, 41., ubi etiam sal *elementum* vocat. [*Amm. Marc.* 17, 13, 15. Per elementum utrumque Sarmatas vincentium ira virtusque delevit, *h. e.* terra marique. Quem sequioris aetatis usum pluribus exemplis firmavit *D'Orvill.* ad *Charit.* p. 579. *Lips.*] ¶ De elementorum natura, et invicem conversione V. *Ov. Met.* 15, 239.

ELEMENTARIUS, a, um, adj. ad elementum pertinens, ut elementarius puer, qui scil. prima litterarum elementa discit. Sic elementarius senex, quem turpem et ridiculum rem esse, scribit *Senec. ep.* 36. *Capitol. Pertin.* 1. Puer litteris elementariis, et calculo imbutus. [*V. *Barth* ad *Script. Ven.* p. 133. *Gesner.*]

ELEMENTICIUS, a, um, adj. elementarius. *Tertull. A.* 32. Ex elementiciis substantiis censeri.

ELENCHUS, i, m. ἔλεγχος, unio procerior, fastigata longitudine, alabastrorum figura in pleniorem orbem desinens. Hujusmodi suspendere digitis, et binos ac ternos auribus, feminarum gloria est. Cum id fecere, crotalia appellant, ceu sono quoque gaudeant, et collisu ipso margaritarum. Haec *Plin.* 9, 35, 56. [*V. *Boettig.* de hac re disputantem in Sabina Tom. II. p. 56.] Hinc *Juven.* 6, 458. Auribus extensis, magnos commisit elenchos. *Paul. Dig.* 34, 2, 32. § 8. Cum inaures, in quibus duae margaritae elenchi, et smaragdi duo, legasset, etc. ¶ Item tabula, index libri, quia ἔλεγχος, specimen, documentum, indicem significat. *Post praef. Hist. nat. Plin.* C. Plinii Secundi historiarum mundi elenchos. Adde *Suet. Gramm.* 8., qui tamen locus dubiae est interpretationis.

ELENTESCO, is, n. 3. lentus et tener fio. *Coel. Aurel. Acut.* 2, 18. Panis elutus, et expressus, ut suae densitatis positu elentescat.

[**ELEPHANTARIUS**, ii, m. qui elephantes curat, ut aviarius, qui aves, apiarius, qui apes. [*Nobis propria voce dicitur *der Kornak.*] *Inscr.* apud *Jo: Mengottium, de' Plestini Umbri p.* 22. A. Rovitio Gel*oti elef*antario posuit, etc. Hic littera *f* est pro *ph*, ut saepissime in antiquis lapidibus sequioris temporis. *F.*]

ELEPHANTIA, ae, f. 1. idem quod elephantiasis, *Scrib. Comp.* 250. Hoc etiam lepram, et quam dicunt elephantiam, sanat.

ELEPHANTIACUS, a, um, adj. ἐλεφαντιακός, qui morbo elephantiae laborat. *Firmic. Mathes.* 8, 19. *ad fin.*

ELEPHANTIASIS, is, f. ἐλεφαντίασις, morbus hominum et armentorum, quo cutis maculatur, et inaequaliter crebris tumoribus exasperatur, similisque fit cuti elephanti, quae naturaliter dura et aspera est, ut *Veg. Veter.* 1, 9. docet. [*Adde *Veg.* 1, 16, 1.] Eum describit *Cels.* 3, 25., sed Graece appellat. Latine autem *Plin.* ipse quoque describens 26, 1, 5. Adde 20, 14, 52. et alibi. [*Apud *Veg. Vet.* 4, 3, 4. scribitur etiam *elephantiosis.* Ita certe edit. *Schneid.*]

ELEPHANTICUS, a, um, adj. qui elephantiasi laborat. *Firmic. Mathes.* 8, 28.

ELEPHANTINE, es, f. ἐλεφαντίνη, insula Nili, Aetiopiae vicina, et in ea urbs, quae elephantis a *Plin.* 5, 9, 10. et *Mela* 1, 9. dicitur. *Varr. R. R.* 1, 7., *Tac. A.* 2, 61.

ELEPHANTINUS, a, um, adj. ἐλεφάντινος, qui est ex ebore, qui est dens elephanti: vel ebore distinctus et ornatus. *Vopisc. Tac.* 8. Habet bibliotheca Ulpia in armario sexto librum elephantinum, in quo hoc S. C. perscriptum est, *h. e.* librum qui e tabellis eburneis totus constabat. V. PUGILLARES. ¶ Emplastri cujusdam compositio ex cerussa et oleo, quia percandida est instar eboris, *elephantina* dicitur a *Celso* 6, 19. *n.* 24. Praeterea atramentum ex ebore combusto ab Apelle inventum, *elephantinum* ab eo dictum est, uti narrat *Plin.* 35, 6, 25. ¶ Si reperias apud Latinos scriptores *elephantina pellis*, *caro*, aut quid simile, quod ad ipsam belluam pertineat, *elephantinus* paenultima correpta efferes, quia non est hoc Latina ratione formatum, sed Graeca. ἐλεφάντινος autem paenultimam corripit.

ELEPHANTIOSUS, a, um, adj. elephantiacus. *Veg. Veter.* 1, 16., si sana ibi est lectio, et *Augustin.* 9. *de Genes. ad litt.* 10. *a med.*

ELEPHANTIS, idis, f. poetria, quae libellos scripsit, quibus varia genera concubitus complexa est. *Mart.* 12, 43. Nec molles Elephantidis libelli. Adde *Suet. Tib.* 43. [*V. *Heins.* et *Burm.* ad *Ov. Trist.* 2, 411. *Boettig.* in Sabin. Tom. II. p. 56.] ¶ Item Nili insula et urbs. *Plin.* 5, 9, 10. et *Vitr.* 8, 2. *a med.*

ELEPHANTUS, i, m. et f. idem ac elephas, Latina forma. *Cic. N. D.* 2, 47. *extr.* Manus etiam data elephantis, etc. *Pl. Stich.* 1, 3, 14. Solere elephantum gravidam perpetuos decem esse annos. ¶ De elephantis funambulis V. in CATADROMUS. ¶ *Celerius elephanti pariunt*, proverb. cum res longius opinione protrahitur. *Plin. praef. Hist nat. ad fin.* Homeromastigas audio parturire adversus libellos, quos de grammatica edidi, et subinde abortus facere jam decem annis, cum celerius etiam elephanti pariant. ¶ Proverbii genus est et illud *Plauti Mil.* 2, 2, 80 Herus meus elephanti corio circumtentus est, non suo: Neque habet plus sapientiae, quam lapis, *h. e.* bardus et hebes est. Est enim illi belluae corium crassissimum, et impenetrabile. ¶ Metonymice pro ebore a poetis ponitur. *Virg. G.* 3, 26. In foribus pugnam ex auro, solidoque elephanto Gangaridum faciam. *Id. Aen.* 3, 464. Dona dehinc auro gravia, sectoque

elephanto. *et ib.* 6, 896. Candens elephantus. ℙ Sunt hoc nomine et marinae belluae. *Plin.* 9, 5, 4, et 32, 11, 53.

ĔLĔPHAS, antis, m. ἐλέφας, animal in Asia, et in Africa, omnium terrestrium maximum, idemque ingeniosissimum: ita appellatum fuit ab *Hebr.* אלף *eleph*, bos, et princeps, et prima alphabeti littera; est enim ob magnitudinem animalium princeps. Elephantes primum vidit Italia Pyrrhi regis bello in Lucanis, et boves Lucas nominavit. Duos habet dentes exstantes, vel potius cornua, quae ebur dicuntur, et ex quibus fiunt opera eburnea. Biennio utero gravescit, nec amplius, quam semel gignit, nec plures, quam singulos. Vivere dicitur annos CCC. Multa de eo *Plin.* 8, 1, 1. et deinceps. Primus fuit Pompejus, qui in circo elephantorum XVIII. pugnam edidit, commissis more proelii noxiis hominibus. *Senec. Brev. vit.* 4, 13. *Mart. Spect.* 17. Quod pius et supplex elephas te, Caesar, adorat. *et* 19. Dum facilem tolli sic elephanta putat. Adde *Plin. init. lib.* 8., *Lucan.* 6, 208. *et* 9, 732., *Manil.* 4, 236., *Flor.* 4, 12., *Hor. Ep.* 2, 1, 196., *Senec. ep.* 85. *in fin.* etc. Qui putant hac forma usum etiam *Ciceronem de Sen.* 9., incerta lectione nituntur. ℙ *Elephas* etiam dicitur morbus, de quo in ELEPHANTIASIS dictum est, *Lucret.* 6, 1112. Est elephas morbus, qui propter flumina Nili Gignitur Aegypto in media, etc. Adde *Seren. Sammon.* 10.

*ELETHI, orum, populus Thraciae. *Plin.* 4, 11. *B. A.*

ĒLĔVĀTĬO, onis, f. schema oratorium, species ironiae, qua rem aliquam dum videmur attollere, deprimimus et irridemus. *Quint.* 9, 2. *circa med.* Et illae elevationes, videlicet *O dii boni! Scilicet is Superis labor est:* et ille pro Oppio locus: *O amorem mirum! o benevolentiam singularem!* [*V. *Ern. Technol. Rhet. Lat.* p. 146.]

[ĒLĔVĀTUS, a, um, part. ab *elevo*, elatus. *Appul. Met.* 4. p. 143, 26. Lumbis elevatis in altum, pedum posteriorum calcibus jactatis in eum crebriter etc. *F.*]

ĒLĒVI. V. ELINO.

ĒLĔVĬES. V. ELUVIES.

ĒLĔVO, as, avi, atum, a. 1. ἐπαίρω, tollo, sursum levo: a *levo*, quod a *levis*. *Caes. B. C.* 2, 9. Quantum storearum demissio patiebatur, tantum elevabant. Et *mox.* Rursus summam contabulationem, storeasque elevabant. ℙ Item tollo, aufero, demo. *Colum.* 3, 21. Necesse est, ut aut serum fructum cum praecoque elevet, aut si maturitatem serotini exspectet, amittat vindemiam praecoquem. [*Gesn. vult *levet.* coll. *Ulp. Pand.* 50, 15, 4, 3. Agri tributum in eam civitatem debet levari, in cujus territorio possidetur. Sed idem fortius exprimitur verbo compos.] ℙ Item leve reddo. *Claud. Eutrop.* 1, 295. Elevat hunc pluma, squamis hunc fabula vestit. ℙ Translate minuo. *Luccej.* ad *Cic. Fam.* 5, 14. Non intelliges duplicari sollicitudines, quas elevare tua te prudentia postulat? *Cic. Tusc.* 3, 16. Nihil est, quod tam obtundat, elevetque aegritudinem, quam etc. ℙ Saepe est pondus, et auctoritatem alicui rei dicendo detrahere, leve, futile, vile esse ostendere, atque adeo minuere, extenuare. [*Opponitur verbo *elevare* hoc sensu posito *aggravare.* Cf. *Liv.* 6, 27, 3.] *Liv.* 3, 21. Mirer, si vana vestra ad plebem auctoritas est? Vos elevatis eam. *Cic. Amic.* 24. Multae causae suspicionum offensionumque dantur, quas tum evitare, tum elevare, tum ferre sapientis est. *Suet. Cal.* 8. Elevare rei alicujus fidem. *Liv.* 28, 42. praeclara facta alicujus. *Id.* 26, 51. famam captae urbis verbis. *Catull.* 24, 9. Abjicere et elevare aliquid. *Cic. Or.* 2, 56. *extr.* Erat tanta gravitas in Domitio, tanta auctoritas, ut quod esset ab eo objectum, lepore magis elevandum, quam contentione frangendum videretur. [*Burm.* ad *Phaedr.* 3, 10, 7. *Drak.* ad *Liv.* 9, 37, 6.] ℙ *Elevare aliquem* est ejus dicta fidemque minuere et levem hominem esse ostendere. *Cic. Or.* 2, 58. Est plane oratoris movere risum, quod frangit adversarium, quod impedit, quod elevat, quod deterret, quod refutat. *Liv.* 26, 27. Elevabatur index, indiciumque: pridie eum verberibus castigatum ab dominis discessisse: per iram ac levitatem crimen commentum. *Prop.* 2, 24, 44. Elevat assiduos copia longa viros, *h. e.* viliores facit. [*Burm.* ad *Prop.* 1, 8, 12.] ℙ *Elevare perspicuitatem*, minuere. *Cic. N. D.* 3, 4. Si quid est evidens, argumentari non soleo: perspicuitas enim argumentatione elevatur.

ĒLĒUS, a, um, adj. Ἠλεῖος, ad Elidem pertinens, celebrem Peloponnesi urbem, in ora ejus occidentali sitam, in provincia cognomine, in qua, (vel prope quam) certamina Olympica, quinto quoque anno, tota affluente Graecia, cursu equorum, curruum, et hominum, lucta, disco, pugilatu etc. in honorem Jovis Olympici celebrabantur. *Virg. G.* 3, 202. Eleus campus. *Ov. Her.* 18, 166. Ut celer Eleo carcere missus equus. *Lucan.* 1, 294. Eleus sonipes. *Vet. poeta* ap. *Senec. Q. N.* 3, 1. Eleus amnis, *h. e.* Alpheus. Sic *Ov. Met.* 5, 576. Eleum flumen. *Stat. Th.* 2, 185. Eleae valles. *Senec. Agam.* 918. Elea palma. *Prop.* 3, 7, 17. Elea quadriga. Et 3, 1, 58. Jovis Elei carmen. *Val. Fl.* 4, 227. Eleus parens, *h. e.* Juppiter. *Stat. Silv.* 2, 6, 72. Eleum lustrum, *h. e.* quinquennium. ℙ *Elei, orum*, sunt Elidis populi. *Plin.* 10, 28, 40. V. ELIUS. ℙ Sunt qui scribunt *Elaeus*, sed minus recte. ℙ Hi ab Latinis scriptoribus quandoque dicuntur Alii. V. ALII.

*ELEUSA, ae, f. insula prope Achaiam, contra Spiraeum promontorium, in sinu Saronico. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

ĔLEUSĪNĬUS et Eleusinus, a, um, adj. *Eleusinia* sunt sacra Cereris, de quibus V. ELEUSIS. *Tertull. Apol.* 7. et *adv. Valent.* 1. ℙ Eadem *Justin.* 2, 8. Eleusina sacra vocat. ℙ *Eleusina mater* est Ceres. *Virg. G.* 1, 163. Tardaque Eleusinae matris volventia plaustra. *Vitr. praef.* 7. *ad f.* Eleusina Ceres.

ĔLEUSIS et Eleusin, inis, f. Ἐλευσὶν et Ἐλευσὶς, oppidum marit. Atticae inter Megaram, seu Nyssaeam urbem, et Piraeeum portum Atheniensium, in quo regnavit Eleusius, (al. Celeus. V. *Ov. Fast.* 4, 507. et sequentib.) qui cum Cererem filiam quaerentem liberalissime hospitio suscepisset, illa pro munere ostendit ei omne genus agriculturae, filium etiam ejus Triptolemum modo natum per noctem igne fovit, per diem divino lacte nutrivit, cumque grandiusculus factus esset, curru suo, quem alati trahebant serpentes, impositum per totum orbem misit ad usum frumentorum hominibus indicandum. Ob hujus beneficii memoriam Cereri templum dedicatum fuit, et solemnia sacra instituta, quae sacra Eleusina, et Thesmophoria appellabantur, in quibus matronae in curribus per jocum sibi mutuo, et libere conviciari solebant. Rectius fortasse oppidum illud ita fuit appellatum ἀπὸ τῆς ἐλεύσεως, ab adventu, quia Ceres, post errores in quaerenda filia, huc tandem veniens conquievit. *Hygin. fab.* 157. et *Serv.* ad *Virg. G.* 1, 163. et alibi. *Ov. Her.* 4, 67. Cerealis Eleusin. *Cic. N. D.* 1, 42. Omitto Eleusina sanctam illam et augustam, ubi etc. [*In accusativi forma h. l. codd. admodum variant; alii habent *Eleusinam*, alii *Eleusinem*, quod fortasse probandum, quum constet, accusativi formam in *a* exeuntem aureae aetatis scriptoribus non valde probatam fuisse. V. *Bentl.* ad *Hor. Od.* 1, 35, 29. *Drak.* ad *Liv.* 31, 25, 2. Cf. *Ramsh. Lat. Gr.* §. 28. *n.* 3. p. 44. sq.] ℙ Apud *Sidon. carm.* 9, 178. Eleusin est ipsa Ceres, ℙ In recto casu apud *Ov.* al. leg. *Eleusis*, quod agnoscitur etiam a *Prisciano* 6. p. 689., sed alterum est frequentius.

*ELEUTHĔRAE, arum, oppidum Boeotiae, inter Megaram ac Thebas, ex quo Myron ille, bucula tantopere nobilitatus, ortum traxisse fertur. *Plin.* 4, 7. et 34, 8. *B. A.*

*ELEUTHĔREUS, ei et eos, m. Ἐλευθερεὺς, qui ex urbe Eleutheris est, vel ad Eleutheras pertinens. Eleuthereus audit Lycius statuarius, eo quod ex Eleutheris oriundus est. *Plin.* 34, 8. ed. *Hard.* ubi antea, v. g. in ed. *Elzev.*, legebatur *Buthyreus. B. A.*

*ELEUTHĔRI, orum, (ἐλεύθεροι, i. e. liberi,) ut *Eleutheri Cadurci* ap. *Caes. B. G.* 7, 75. *B. A.*

ĔLEUTHĔRĬA, orum, n. plur. ἐλευθέρια, solemnia libertatis. Graeca vox, ab ἐλεύθερος, liber. *Pl. Pers.* 1, 1, 29. Basilice ago eleutheria. ℙ *Eleutheria, ae*, f. est ipsa libertas vel libertatis Dea. *Id. Stich.* 3, 1, 21. Volo me Eleutheriam capere advenientem domum. [*V. *Spanh.* de praest. num. diss. 9. p. 674.]

[ĔLEUTHĔRIS, idis, f. et Eleutherus, a, um, adj. ἐλευθερὶς et ἐλεύθερος, liber, ra, rum. Est cognomen Romanum. *Inscr.* apud *Grut.* 612, 11. Acilia Eleutheris. Alia apud *Murat.* 1110, 2. L. Secundius Eleutherus. Et apud *Maff. Mus. Ver.* 154, 10. Gavia L. L. Eleuthera. *F.*]

ĔLEUTHĔRĬUS, ii, m. Ἐλευθέριος, hoc cognomine Athenis colebatur Bacchus, qui ideo a Latinis Liber dicitur: illius templi originem narrat *Pausan.* 1, 20. Is tamen ab eodem Ἐλευθερεὺς appellatur. *Arnob.* 6. p. 207. Ubi Liber Eleutherius fuit, cum ejus fanum eadem vis flammae Athenis deleret? ℙ *Eleutherium, ii*, n. monile, ornamentum colli, insigne libertatis. *Gloss. Philox.* Eleutherium, κάθεμα, περιδέραιον. *Not. Tir.* p. 161. Cylindri, catellae, eleutherium.

*ELEUTHERNAE, arum, oppidum Cretae. *Plin.* 4, 12. V. *Chishul.* p. 123. *B. A.*

*ĔLEUTHĔROCĬLĪCES, um, m. plur. populi Ciliciae, ita appellati ab ἐλεύθερος, liber, quia in Cilicia liberi a regum legibus vivebant. *Cic. Att.* 5, 20. Nos Pindenissum, quod oppidum munitissimum Eleutherocilicum omnium memoria in armis fuit (feri homines et acres, et omnibus rebus ad defendendum parati) cinximus vallo, et fossa. Adde *Fam.* 15, 4. *B. A.*

*ELEUTHĔRUS vel Eleutheros, i, m. Ἐλεύθερος, flumen juxta Orthosiam urbem, quae erat in radice Libani montis. *Plin.* 9, 10. Testudines in Phoenicio mari ultro veniunt, statuto tempore anni in amnem Eleutherum effusa multitudine. ℙ Notabile est (ait *Gesnerus*) nomen *Eleud* testud[illegible] significare Arabibus: unde forte ipsi fluvio no[illegible] *B. A.*

[ĔLEUTHĔRUS. V. ELEUTHERIS. *F.*]

ĒLĬĂCUS. V. HELIACUS.

ĒLĬAS, ădis, f. patronym. Ἠλιὰς, ad El[illegible] pertinens, regionem Peloponnesi, et urbem co[illegible]minem, in quam equas optimas mittebat E[illegible] ad promerendas palmas in ludis Olympicis. [illegible] *G.* 1, 57. India mittit ebur, molles sua tura[illegible] baei: Eliadum palmas Epiros equarum.

[ĒLĪBĔRO, as, a. 1. idem ac libero vel [illegible]tum libero. *Not. Tir.* p. 57. Liberat, eliberat.

*ELIBERRI, vicus Galliae, olim civitas [illegible] parva, in Gallia Narbonensi, ad Pyrenaeos [illegible]tes, hodie *Elne. Mela* 2, 5. *extr.* ℙ *Illiberis* [illegible]dit *Plin.* 3, 4. et *Illiberi Liv.* 21, 24. *B. A.*

*ELĪCE, es, f. Ἑλίκη, oppidum Achaiae. [illegible] 2, 92. Audit et *Helice.* V. *Helice. B. A.*

ĒLĬCES, um, m. plur. ἀγωγοὶ, sulci aqu[illegible] per quos aqua collecta educitur e liris, ut [illegible] definit: ab *elicio*, extraho. [*Serv.* ad *Virg. Ge*[illegible] 1, 109. Elices, sulci ampliores, ad siccandos ag[illegible] ducti.] *Colum.* 2, 8. Sulcos aquarios nonnulli [illegible]ces vocant. *Id.* 11, 2. *a med.* Elices sulcos aquarios convenit facere. *Plin.* 10, 11, 59. [illegible]ces inducunt aquas. [*V. *Salm.* ad *Script. H*[illegible] *Aug.* p. 439. ad *Solin.* p. 512.]

*ELĪCHRYSUM, i, n. herba umbellifera. *P*[illegible] 21, 25. V. *Heliochrysos.*

ĒLĬCĬO, is, icui, et exi, icitum, a. 3. ἐξά[illegible] educo, extraho: ab *e*, et *lacio. Cic. Tusc.* 1, [illegible] Iphigenia Aulide duci se immolandam jubet, ut [illegible]stium sanguis eliciatur suo. *Id. N. D.* 2, 60. [illegible]que ad pingendum, ad scalpendum, ad nervor[illegible] eliciendos sonos ac tibiarum, apta est manus [illegible] motione digitorum. Et *ib.* E terrae cavernis f[illegible]rum elicere. Et 9. Lapidum conflictu elici ign[illegible] videmus. *Id. Senect.* 15. Terra elicit ex semi[illegible] herbescentem viriditatem. *Tac. A.* 12, 47. Elice[illegible] cruorem ictu. *Plin.* 25, 11, 89. sudorem. *Id.* [illegible] 5, 26. *n.* 2. alvum, *h. e.* solvere, subducere. [illegible] 35, 15, 51. purgationes feminarum. *Stat. Ach*[illegible] 1, 186. *de Chirone.* Elicit extremo chelyn, et s[illegible]lantia curas Fila movet. *Plin.* 17, 22, 35. *n.* [illegible] Si macra vitis idoneos palmites non habeat, [illegible] terram recidi eam, novosque elici utilissimum. [illegible] Translate est evocare, adducere, inducere, extr[illegible]here. *Liv.* 5, 15. Causatus, de portenti procur[illegible]tione consulere velle, ad colloquium vatem elicui[illegible] *Cic. Or.* 1, 21. Cum ab eo nusquam discederen[illegible] verbum ex eo nunquam elicere potui de ratione d[illegible]cendi. *Id. Q. Fr.* 1, 1, 2. Elicere aliquem bla[illegible]ditiis ad judicium. *Liv.* 23, 27. hostem ad certa[illegible]men. *Caes. B. G.* 7, 32. hostem ex paludibus [illegible] silvis. Et *ib.* 5, 48. in aliquem locum. Et *ib.* [illegible] 7. hostes citra flumen. Et *Hirt. B. G.* 8, 12. ho[illegible]stes in insidias. *Tac. A.* 15, 13. in proelium. *Li*[illegible] 2, 62. ad proelium. [*V. *Drak.* ad *Liv.* 6, 31, 7.] *Cic. Balb.* 9. Propositis praemiis elicere ex civita[illegible]tibus sociorum fortissimum quemque ad subeund[illegible] pro salute nostra pericula. *Pl. Men.* 5, 6, 3. Eli[illegible]cere aliquem foras. *Tac. A.* 2, 42. aliquem litteri[illegible] arcessere, sed astu tamen quodam, ac dolo: qu[illegible] ratione etiam *Id. ib.* 14, 4. locutus est. *Cic. Att.* 7, 12. Velim mihi ignoscas, quod ad te scrib[illegible] toties: tuas enim volo elicere litteras. Et l. *a med*[illegible] Dabunt operam, ut eliciant sententiam meam. *Liv.* 40, 23. Fide data, arcana ejus elicuit. *Cic. Brut.* 80. Ubi dolor? ubi ardor animi? qui etiam ex in[illegible]fantium ingeniis elicere voces et querelas solet. *Curt.* 8, 5. *sub f.* Elicere iram alicujus. *Liv.* 8, 28. misericordiam. [*V. *Drak.* ad h. l.] *Tac. A.* 16, 14. cupidinem. Et *ib.* 4, 45. veritatem, *h. e.* extorquere. Et *ib.* 15, 53. favorem vulgi. *Pl. Trin.* 2, 2, 13. lacrimas. [*Paull. Sent.* 1, 12, 6. Elicere rescriptum.] *Hor. Od.* 4, 12, 17. Nardi plenus onyx eliciet cadum, *h. e.* efficiet, ut ego promam cadum. ℙ Item eruere, investigare, invenire. *Cic. Div.* 1, 8. Quis igitur elicere causas praesensionum potest? *Liv.* 1, 20. *extr.* Elicere procurationes prodigiorum ex mentibus divinis. ℙ Ponitur et pro emittere, effundere, edere. *Cic. Coel.* 24. *sub f.* Nonne ipsam domum metuet, ne quam vocem eliciat? *ejiciat* est unus et alter qui malit: [*Recte tamen *eliciat* servavit *Orell.* Recte *Schütz.* in Ind. interpretatus est, quanquam quae ultimo loco scripsit non probo.] ut et in illo *Tusc.* 2, 24. Fauces, e quibus elici vocem, et fundi videmus. ℙ Est etiam verbum magicum, cum Manes aut Deos certa prece, certoque ritu sacri evocabant, exciebantque, consulendi causa de re arcana, aut veneficii faciendi. *Ov. Fast.* 3, 327. et *Plin.* 28, 8, 27. Elicere Deos coelo. *Arnob.* 5. p. 154. Jovem ad terras. *Cic. Vatin.* 6. animas inferorum. *Tibull.* 1, 2, 45. manes sepulcris. Adde *Hor. Sat.* 1, 8, 29., *Lucan.* 6, 733., *Tac. A.* 2, 28. et *Stat. Theb.* 4, 478. ℙ Elicere fulmina est precibus et sacris quibusdam impetrare, ut coelo decidant. *Plin.* 28, 2, 4. V. etiam 2, 35, 36. ℙ Part. *Eliciens* ap. *Suet. Cal.* 10. Hic omnibus insidiis tentatus elicientium cogentiumque se ad querelas. ℙ *Elexi* in praeterito pro *elicui* habet *Ar*-

b. l. c. ¶ [*Confunduntur *Elicere* et *dicere.* rak. ad *Liv.* 9, 43, 8. — et *educere*, *allicere.* l. ad *Liv.* 34, 14, 4.]

ĒLĬCĬTUS, a, um, part. ab *elicio*, extractus, xpressus. *Vell.* 2, 104. Elicitae gaudio lacrimae. tat. *Theb.* 4, 414. Manes limite mortis eliciti. ucan. 9, 932. Virus elicitum, jussumque exire, . e. incantamentis evocatum.

ĒLĬCĬUS, ii, m. cognomen Jovis, ab eliciendo, uod eum coelo Numae rogatu Picus et Faunus uadam die elicuere, ut doceret ritum piandi fulninis. *Ov. Fast.* 3, 327. Eliciunt coelo te, Jupiter: unde minores Nunc quoque te celebrant, Eliciumque vocant. [*ad quem loc. *Burm.* dissertationem suam de Jove Fulgeratore c. 9. laudat.] *iv.* 1, 20. *extr. de Numa.* Ad ea elicienda ex nentibus divinis, Jovi Elicio aram in Aventino icavit. Adde *Varron. L. L.* 5. *sub f.* et *Plin.* 2, 3, 54.

*ĒLĪDENSIS, e, adj. ad Elidem pertinens Peloonnesi urbem. *Gell.* 2, 18. *in.* Phaedon Elidenis ex cohorte illa Socratica fuit. *B. A.*

ĒLĪDO, is, isi, isum, a. 3. ἐκθλίβω, frango, onfringo, perstringendo effringo: ab *e*, quod hic st valde, et *laedo.* [*Non recte ab hac significaione initium fecit *Forc.*] *Varr. R. R.* 1, 47. Elidere herbas. [*Schneid.* edidit *eligere.* Eademque arietas est ap. *Cic. Tusc.* 3, 34. V. infra §. 5. Adde ad defendendum usum vocis *elidere. Ov. Fast.* , 371. Candidus elisae miscetur caseus herbae.] *Caes. B. C.* 3, 27. Tempestate naves eliduntur. *Pl. Poen. a.* 2. *v.* 46. Elidam caput, nisi auscultas. *Id. Mil.* 2, 2, 12. Elidere alicui talos. *Id. Rud.* 3, 2, 45. Jube oculos elidere, itidem ut sepiis faciunt coqui. i. e. eruere. [*V. *Muncker.* ad *Hyg.* p. 123.] *Curt.* 9, 7. *sub f.* Elidere aliquem stipite. *Lucil.* ap. *Non.* 4, 154. In fauces invadere, animamque elidere alicui. *Virg. A.* 8, 288. *de Hercule.* Ut prima novercae Monstra manu, geminosque premens eliserit angues. *Ov. Met.* 12, 142. Vincla trahit galeae, quae presso subdita mento Elidunt fauces. [*V. *Heins.* ad *Ov. Fast.* 4, 371.] *Plin.* 8, 11, 11. Elephantus corruens pondere draconem elidit. *Stat. Theb.* 5, 394. Fulmen elidit nubes. *Ov. Her.* 12, 121. Complexos utinam Symplegades elisissent. *Id. Pont.* 4, 9, 21. Nec querulus, turba quamvis eliderer, essem, *h. e.* comprimerer, et paene suffocarer. [*Flor.* 3, 3, 17. Elidere infantes, *h. e.* enecare.] *Cels.* 1, 7. *t Plin.* 25, 3, 7. Elidere partus, *h. e.* aboriri facere. *Cels.* 5, 28. *n.* 1. et 4, 4. *n.* 1. Elidere spiritum. ¶ Ponitur et pro elicere, excutere, exprimere. *Plin.* 11, 37, 76. Ossa ursis in tanta duritia, ut ignis elidatur, velut e silice. *Id.* 18, 35, 4. Lumina cum ex sese flammas elidunt. *Id.* 31, , 1. Quae causa fulmina elidit. ¶ Item pro edere, emittere, ut *elidere sonum*, quia sonus fit collisu corporum. *Cels.* 4, 4. *n.* 2. Propter angustias, per quas spiritus evadit, sibilum elidit. *Senec. Oed.* 734. Lituus adunco stridulos cantus elisit aere. *Plin.* 11, 51, 112. Elephas citra nares, ore ipso sternutamento similem elidit sonum; per nares autem, tubarum raucitati. *Id.* 14, 22, 28. Nihil ad elidendum in pavimentis sonum ex vino reliquisse. ¶ *Elidere colores* est repercussu emittere. *Id.* 37, 9, 52. Irides, gemmae, colores non nisi ex opaco reddunt, nec ut ipsae habeant, sed ut repercussu parietum elidant. Sic *Lucr.* 4, 294. Imago planitiem ad speculi veniens recta retrorsum eliditur, *h. e.* repercussa redit, reflectitur. ¶ [*Item dejicere. Quo sensu positum videtur apud *Veg. Vet.* 3, 17, 2. Jumentum pridie temperabis a cibo, in loco molli elides, caputque ejus apte collocabis. sc., explicante *Gesnero*, dejici vult jumentum, ut minus reluctans tanto facilius curari possit. Saepissime ita ponitur a serioris aetatis scriptoribus. *August. Conf.* 4, 1. Salubriter prostrati et elisi. V. multa exempla apud *Munck.* ad *Hyg.* cap. 38. ad *Fulg.* p. 758.] ¶ Translate. *Cic. Tusc.* 2, 11. Poetae nervos omnes virtutis elidunt, *h. e.* frangunt, et infirmant. *Id. Tusc.* 5, 6. Qui rebus his fractus aegritudine eliditur, potest tandem non esse miserrimus? *h. e.* angitur, opprimitur, obruitur. Et *ib.* 3, 34. Stirpes aegritudinis, ipso trunco everso, omnes elidendae sunt. Et *mox.* Hae sunt illae fibrae stirpium persequendae, et omnes elidendae. Al. utroque loco leg. *eligendae.* [*Ad vulgatam lectionem defendendam *Ern.* in *Clav.* affert *Virg. Georg.* 2, 11. 2, 407. 5, 6. Adde quod *Varr. R. R.* 1, 47. elidere herbas dixit. Herbas eligere, quod legitur ap. *Coll.*, significat legendo evellere. Illud autem, ut fortius, l. d. praeferendum.] V. ELIGO. *Hor. Ep.* 1, 15, 6. Elidere morbum, *h. e.* ejus vim frangere, dissipare, tollere. *Cels.* 4, 4. *n.* 3. Tussis, cum vetus facta est, vix eliditur. Et 6, 6. *n.* 37. Difficillime genus id imbecillitatis eliditur. [*V. *Munck.* ad *Lact. Narr. fab.* p. 835.] *Paul. Dig.* 2, 14, 27. Pactus, ne peteret, postea convenit, ut peteret: prius pactum per posterius elidetur, *h. e.* vincetur, abrogabitur. ¶ *Elidere litteras* apud grammaticos est veluti comprimere, exprimere, et excludere. *Gell.* 5, 12. Quod est in elisis, aut immutatis quibusdam litteris *Jupiter*, id plenum atque integrum est *Jovispater. Id.* 16, 5. *Vetus* ab aetatis magnitudine compositum elisumque est, *h. e.* quasi *ve aetas.* ¶ Part. *Elidens* ap. *Senec. Herc. fur.* 221. Et tumida tenera guttura elidens manu. *Elisurus* ap. *Curt.* 9, 7. Elisurus eo stipite victum, ni prohibitus esset a rege. ¶ [*Confunduntur *Elidere*, *allidere* et *eludere.* V. *Schneid.* ad *Col. R. R.* 4, 20, 2.]

ĒLĬGO, is, egi, ectum, a. 3. ἐκλέγω, deligo, seligo, lego, opto. *Cic. Div. Verr.* 14. Facere alicui potestatem et optionem, ut eligat, utrum velit. *Tac. H.* 1, 12. Permittere alicui arbitrium eligendi. *Ov. Met.* 14, 135. Elige, quid optes: optatis potiere tuis. *Cic. Phil.* 10, 2. Permitto, ut de tribus eligas, quem velis. *Id. Phil.* 3, 1. Ex malis eligere minima. *Id. Inv.* 2, 2. A multis eligere commodissimum quodque. [*Papin. Dig.* 17, 1, 57. Non oportet eum, qui certi hominis fidem eligit, aflici damno. *Hermog. Dig.* 5, 1, 53. Si quis fidem alicujus elegerit, ut numis ejus redimatur, contractus fidem detegendi servo potestas tributa est.] *Curt.* 8, 4. Eligere locum morti. *Nep. Con.* 4. aliquem ad dispensandam pecuniam. [*Vopisc. Aurel.* 14. Ab optimis quibusque in filiorum locum fortissimi viri semper electi sunt. V. *Drak.* ad *Liv.* 42, 32, 1.] *Plin.* 23, 4, 39. Oleum eligitur in cibos. *Varr. R. R.* 1, 54. Uva non solum legitur ad bibendum, sed eligitur ad edendum. *Tac. Agr.* 9. *sub f.* Haud semper errat fama: aliquando et eligit. ¶ [*Eligere pedes e collo, est collum pedibus purgare. *Varr. R. R.* 3, 9, 14. E capite et e collo crebro eligendi pedes.] ¶ *Eligere herbas* aliquando est legendo evellere, eruere. *Colum.* 4, 5. Herbas et praecipue graminia exstirpare, quae nisi manu eliguntur, et in summum rejiciuntur, quantulacumque parte obruta sunt, reviviscunt. *Cic. Tusc.* 3, 34. Stirpes aegritudinis eligere. Al. leg. *elidere*: quod minus placet. [*V. quae supra scripsimus.] ¶ Part. *Eligens* ap. *Justin.* 26, 1. Honestiorem viam eligentes. *Electurus* ap. *Liv.* 40, 35. Loca pacata me ad hibernacula electurum. *Eligendus* ap. *Cic. Am.* 17. Sunt igitur firmi, et stabiles, et constantes amici eligendi. ¶ [*Saepe confunduntur *Eligere* et *deligere.* Sed haec ita sunt diversa, ut *deligi* dicatur is qui ex pluribus et idoneis, *eligi* qui ex promiscua multitudine legitur, quae verba sunt *Heusing.* ad *Corn. Ages.* 1, 3. Adde *Matth.* ad *Cic. Mil.* 8. Porro confunduntur *Eligere* et simplex *legere. Tzschuk.* ad *Eutr.* 1, 2. *Drak.* ad *Liv.* 29, 22, 12.]

ĒLĪMĀTĬO, onis, f. purgatio: a *lima.* Translate. *Coel. Aurel. Tard.* 5, 11. Elimatio carnis, *h. e.* detractio. *Justin. praef.* 3. *de emendat. Cod.* Constitutiones nocte obscuritatis obductas, nova elimationis luce detegere.

ĒLĪMĀTOR, oris, m. qui elimat et purgat: a *limus. Tertull. adv. Marc.* 4, 35. Christus elimator humanarum macularum.

ĒLĪMĀTUS, a, um, part. ab *elimo*, expolitus, lima abrasus. *Plin.* 34, 18, 50. Alii elimatam scobem in fictili crudo coquunt. Ita edit. vet. anni 1470 et 1472. Aliae cum *Harduino* limatam. ¶ Translate *Cic. Acad.* 4, 20. Rationes latiore specie, non ad tenue elimatae. *Gell. praef. a med.* Qui nullis inter ejusdem Musae aemulos certationibus disceptationibusque, percunctando, scribendo, elimati sunt, *h. e.* eruditi, edocti, politi. *Coel. Aurel. Tard.* 2, 14. Elimatae vires, *h. e.* deminutae. ¶ A *limo* purgatus. Translate. *Macr. Somn. Scip.* 1, 12. *in f.* Ubi anima meruerit contagione vitiorum penitus elimata purgari.

*ĒLĪMĔA, ae, f. sc. regio vel terra, pars Illyridis Graecae fuit, postea Macedoniae. *Liv.* 31, 40. 42, 53. et 43, 21. *Elimiotis* audit *Liv.* 45, 30. *B. A.*

[*ĒLĪMES, inis, adj. omn. gen. qui extra limites, seu fines nostros habitat. *Gloss. Philox.* Elimes, ἄποικος, παρόριος. *F.* et *B. A.*]

ĒLĪMĬNĀTUS, a, um, part. ab *elimino*, limine, seu patria pulsus. *Sidon. ep.* 4, 10. Soli patrii finibus eliminatus.

ĒLĪMĬNO, as, avi, atum, a. 1. ἐκβάλλω, extra limen ejicio, excludo. *Pomp.* apud *Non.* 1, 179. Eliminabo extra aedes conjugem. *Pacuv. ib.* Me miseram! quonam clam vos eliminat? ¶ Et tacito accus. (qui tamen facile subintelligitur) more neutrorum, pro exire. *Enn. ap. eund.* 4, 156. Antiqua, herilis fida custos corporis, Quid sic extra aedes exanimata eliminas? *Accius ib.* Egredere, exi, effer te, elimina urbe. ¶ Translate ponitur pro enunciare. *Hor. Ep.* 1, 5, 25. Ne fidos inter amicos Sit, qui dicta foras eliminet. ¶ *Quint.* 8, 3. ubi ex *Accio* refert *gradus eliminat*, (hoc est, ut videtur, effert pedem e limine) hoc verbum recenset inter ea, quae novata a poetis, vix usu recepta sunt.

ĒLĪMO, as, avi, atum, a. 1. καταῤῥινάω, lima abrado, polio. *Ov. Met.* 4, 176. graciles ex aere catenas, Retiaque et laqueos, quae lumina fallere possint, Elimat. ¶ Translate est absolvere, perficere. *Gell.* 17, 10. Petivit a suis amicissimis, ut Aeneida, quam nondum satis elimasset, adolerent. *Atticus* ap. *Cic. Att.* 16, 7. Velim σχόλιον aliquod elimes ad me, oportuisse te istuc facere. [*Cic. Ac. pr.* 2, 20. Rationes latiore specie, non ad tenue elimatas, i. e. non nimis subtiliter elimatas.] *August. contra Acad.* 2, 7. Elimare animum. ¶ *Elimare dentes* est dentifricio uti ad eos purgandos a sordibus, quae limi instar, inter edendum, iisdem adhaerescunt. *Tertull. Poen.* 11. Cedo acum crinibus distinguendis, et pulverem dentibus elimandis. V. DENTIFRICIUM.

[ĒLIMPĬDO, as, avi, atum, a. 1. purum et limpidum reddo. *Veg. Veter.* 2, 27. Hoc collyrium omnia vulnera elimpidat, atque persanat. *Id. ib.* 4, 24. Tetrapharmacum, quod facit ad omnia vulnera elimpidanda et velocius curanda. *Id. ib.* 1, 26. Et cum bene elimpidaveris. *F.*]

ĒLINGO, is, a. 3. idem quod lingo. *Plin.* 25, 13, 97. Hac commanducata, si oculus subinde elingatur, plumbum, quod genus est vitii, ex oculo tollitur.

ĒLINGUĀTUS, a, um, part. ab *elinguo*, lingua privatus. *Front. de differ. verb.* p. 2200. Elinguis habet linguam, sed usu ejus caret: elinguatus amisit.

ĒLINGUIS, gue, adj. ἄγλωσσος, ἄφωνος, qui mutus est, et loqui non potest, etiamsi linguam habeat. *Cic. Fl.* 10. Convicit et elinguem reddidit. *Id. in Senat.* 3. Mutum forum, elinguem curiam, tacitam et fractam civitatem videbatis. [*Id. Brut.* 26. Fannius nunquam habitus elinguis, i. e. indisertus.]

ĒLINGUO, as, avi, atum, a. 1. ἀπογλωττίζω, linguam extraho, lingua privo. *Pl. Aul.* 2, 2, 72. Si ego te elinguandam dedero usque ab radicibus.

ĒLĬNO, is, evi, ĭtum, a. 3. *Lucil.* ap. *Non.* 2, 273. Si hic vestimenta elevit luto. *Nonius* exponit, maculavit.

ĒLĪQUĀMEN, inis, n. ἐκχυλισμὸς, quod eliquatum est ex re aliqua, ut ex carnibus, aut piscibus. *Colum.* 9, 14. Ut sunt salsamenta et eorum omnia eliquamina.

ĒLĪQUĀTĬO, onis, f. actus eliquandi. *Coel. Aurel. Acut.* 2, 32. Cujusque materiae corporis immoderata eliquatio, *h. e.* dissolutio.

ĒLĪQUĀTUS, a, um, part. ab *eliquo*, liquidus et mundus factus. *Colum.* 12, 27. Vinum a faecibus eliquatum. Et 19. Donec videbitur eliquatum omni faece mustum carere. *Senec. Q. N.* 3, 26. *a med.* Fons foeda quaedam turbidus ex intimo fundit, donec liberatus eliquatusque est.

ĒLĪQUESCO, is, n. 3. liquidus fio. *Varr. R. R.* 1, 55. Olea, ut ava, per idem bivium redit in villam. Alia ad cibum eligitur, alia, ut eliquescat, *h. e.* in oleum exprimatur. Simile est illud *Colum.* 3, 2. Vitis vel ad escam, vel ad effusionem deponitur.

ĒLĪQUĬUM, ii, n. [*ἔκρυσις.] quod eliquatur: a *liquo. Solin.* 18. Sinus mediterraneos esse eliquia irrumpentis oceani. [*Salm.* p. 151. ita interpretatur: maria ex oceano arctis faucibus terras intrantia quasi colari.] ¶ Item defectus, deliquium: a *linquo. Id.* 23. *extr.* Meatus oceani commoveri lunae cursibus: adeo ut vicissitudines inter maciem aquarum, et plenitudinem, respiciant adauctus ejus, vel eliquia.

ĒLĪQUO, as, avi, atum, a. 1. ἐκτήκω, ad liquidum purgo, liquidum reddo, percolo. *Colum.* 12, 12. Cum saepius coelestem aquam in alia vasa transfuderint et eliquaverint. Et 50. Cum paululum in labris primis constiterit oleum, eliquare id capulator in secunda labra debebit, et deinde in sequentia usque ad ultima: nam quanto saepius translatione exercetur, tanto fit liquidius, et amurca liberatur. ¶ Item effundo res liquidas. *Appul. Met.* 10. p. 253, 27. Mons fluviales aquas eliquans. *Id. ib.* 1. p. 103, 11. *de equo.* Quoad lassitudinis incommodum alvi solitum ac naturale praesidium eliquaret. Lege *residuum.* ¶ Translate. *Pers.* 1, 34. vatum et plorabile si quid Eliquat et tenero supplantat verba palato, *h. e.* delicate et molliter pronunciat, et quasi eliquando, paulatim et veluti guttatim vocem effundit. ¶ Liquefacere. *Prud. Hamart.* 260. Eliquare metalla.

ĒLIS, idis, f. Ἦλις, regio Peloponnesi, inter Arcadiam, et Achaiam, et mare Ionium, (quae nunc *Belvedere*) cum urbe cognomine, celebri certaminibus Jovis Olympici. *Nep. Alc.* 4. Inde primum Elidem, deinde Thebas venit. *Plin.* 2, 71, 73. et 7, 20, 20. Ex Sicyone Elin mille et ducenta stadia novem diei confecit horis. *Val. Fl.* 1, 389. Et levis Elis equis, et fluctibus obvius Aulon. *Stat. Silv.* 2, 6, 47. talem Ledaeo gurgite pubem Educat Eurotas: teneri sic integer aevi Elin adit, *h. e.* init certamina Olympica: synecdoche. ¶ *P. Victor.* discrimen esse vult inter urbem, et regionem, quod illa frequenter non crescat in obliquis, haec crescat. Itaque legit apud *Cic. Fam.* 13, 26. *M. Mindio*, *qui Eli negotiatus est.* Et *N. D.* 3, 23. *Venus prima*, *cujus Eli delubrum videmus.* Sed alii utroque loco *Elide* reponunt. Quod si in accusativo *Elin* dictum fuit, hoc est ideo, quia hujusmodi nomina in eo casu duplicem

terminationem habent. [*Cf. quae s. v. *Eleusis* dicta sunt.]

ELISIO, onis, f. actus elidendi. *Senec. ep.* 99. *a med.* Hae lacrimae per elisionem cadunt, nolentibus nobis, *h. e.* per compressionem, et expressionem. V. integrum loc. ℙ Apud grammaticos *elisio* litterae est, cum littera excluditur, ut fit in syncope, vel cum vocalis a vocali absorbetur. V. ELIDO.

ELISSA, ae, f. Ἔλισσα, eadem quae Dido: de qua V. suo loco. *Virg. A.* 4, 335. nec me meminisse pigebit Elissae. ℙ Scribitur et *Elisa*: sed *Elissa* praeferunt *Heins.*, *Dausqu.* et alii ex constantia MSStorum.

ELISSAEUS, a, um, adj. ad Elissam pertinens: et ponitur pro Carthaginiensi, quia Elissa Carthaginem condidit. *Sil.* 6, 346. Elissaei patres. *Id.* 2, 239. Elissaeus tyrannus, *h. e.* Annibal. *Id.* 15, 524. Spicula Elissaeis nuper contorta lacertis. ℙ Scribitur et *Elisaeus*. V. vocem praeced.

ELISUS, a, um, part. ab *elido*, ἐκτεθλιμμένος, compressus, effractus, suffocatus. *Curt.* 9, 2. Flumina in angustiorem alveum elisa, torrentes aquas invehunt. *Virg. A.* 8, 260. Corripit in nodum complexus, et angit inhaerens Elisos oculos. [*i. e. effossos.] *Ov. Met.* 14, 738. Atque onus infelix, elisa fauce, pependit. *Id. Fast.* 4, 371. Candidus elisae miscetur caseus herbae. [*i. e. compressae.] Al. leg. *elixae*. *Id. Met.* 15, 338. Undae elisae. *Prop.* 4, 6, 73. Vinaque fundantur prelis elisa Falernis. [*i. e. expressa.] *Suet. Tib.* 39. Ingentia saxa desuperne delapsa, multique elisi. [*i. e. suffocati.] *Sen. Troad.* 1111. Ossa gravi casu elisa. *Id. Agam.* 495. Nube dirum fulmen elisa micat. *Virg. A.* 3, 567. Ter spumam elisam, et rorantia vidimus astra, *h. e.* exclusam, expressam. *Servius.* ℙ [*Item fractus, confectus. *Lact. Plac. Narr. fab.* 2. p. 835. Aeson senectute elisus. Ubi v. *Munck.* p. 835.] ℙ Comprimendo emissus. *Ov. Met.* 6, 696. Exsiliantque cavis elisi nubibus ignes. *Val. Fl.* 4, 663. Terrificique ruunt tonitrus, elisaque noctem Lux dirimit. Sic *Lucan.* 7, 475. stridulus aer Elisus lituis. *Quint.* 11, 3. *ante med.* Vox ultra vires urgenda non est: nam et suffocata, et majore nisu minus clara est: et interim elisa, in illum sonum erumpit, cui Graeci κλωσμὸν nomen a gallorum immaturo cantu dederunt, *h. e.* cum conatu emissa. V. Alia hujus rationis in ELIDO. ℙ Item repercussus, reflexus. *Lucr.* 4, 314. de speculo in speculum transfertur imago: Inde ad nos elisa bis advolat. Et 299. et elisam retro sese exprimat ipsa. ℙ *Elisa littera* apud grammaticos est extrita, exclusa. V. ELIDO.

ELITIGO, as, a. 1. cesso a lite, ut delitigo est valde litigo. *Not. Tir.* p. 34. Litigat, elitigat.

ELIUS, a, um, adj. ad Elidem pertinens. *Elii, orum*, sunt ejus regionis, vel urbis incolae apud *Plin.* 4, 5, 7. qui et *Elei* appellantur. V. ELEUS. *Cic. Div.* 2, 12. Haruspices Etrusci, Elii, Aegyptii.

ELIX. V. ELICES.

*ELIXA, a liquore dicta. *Festus. B. A.*

ELIXATIM, adv. *Apic.* 5, 8. *extr.* Elixatim sumpto semine cum ovis. Adde 4, 3. Al. aliter leg.

ELIXATURA, ae, f. res elixata. *Apic.* 9, 1. et *Macer de herb. cap. de spica.* ℙ [*Scribitur et *Elixura*. *B. A.*]

ELIXATUS, a, um, part. ab *elixo*, elixus. *Apic.* 2, 1. et 3, 9.

ELIXO, as, avi, atum, a. 1. aqua coquo, ἕψω. *Apic.* 3, 6. Cucumeres rasos elixabis.

ELIXUS, a, um, adj. ἑφθός, in aqua coctus. *Varr. L. L.* 4, 22. Elixum est e liquore aquae deductum. *Non.* 1, 238. inde putat deduci, quod lixam aquam dixere veteres. V. ap. *Voss.* in *Etym.* plura. *Hor. Sat.* 2, 2, 73. simul assis Miscueris elixa. *Plin.* 20, 6, 23. Allium coctum utilius est crudo, elixumque tosto. [*Juv. Sat.* 3, 294. Vervexis elixi labra.] ℙ Translate. *Varro* ap. *Non. l. c.* Elixi calcei, *h. e.* valde madefacti. *Pers.* 4, 39. Elixae nates. [*i. e. mollitae dropace.] Et *Mart.* 3, 7. Balneator elixus, *h. e.* aqua et vaporibus perfusus, et prope coctus.

ELLEBORUM. V. HELLEBORUM.

ELLIPSIS, is, f. ἔλλειψις, figura est, cum aliqua vox deest orationi: ab ἐλλείπω, deficio, ut illud *Virg. A.* 1, 6. Italiam fato profugus, Laviniaque venit Litora. Ubi deest *ad*, vel *in*. Sic *ambulo viam*, *Aegypto venio*, *ne hoc quidem*, quae ap. *Quint.* 1, 5. soloecismi sunt per detractionem, apud alios ad ellipsim referuntur. [*Primum tenendum, hoc substantivum latinis litteris scriptum nusquam legi, sed veteres vel ἔλλειψιν dicunt, vel *detractionem*; deinde neque exempla ejus usus satis apta sunt, licet ex *Quint.* petita sint. Cf. *Aquil. Rom.* p. 191. *Ruhnk.* Ceterum constat doctissimam *Hermanni* disputationem *de ellipsi et pleonasmo* leg. in *Wolf. Mus. antiq. stud.* 1.]

*ELLOPIUS, a, um, adj. ad Euboeam, quae et Ellopia dicta, pertinens. *Plin.* 4, 12. Ellopiae aquae. *B. A.*

ELLOPS. V. HELOPS.

ELLUM, ellam, etc. V. in ECCE.

ELLYCHNIUM, ii, n. ἐλλύχνιον, funiculus ille papyraceus, seu sparteus, canabinusve, aut stupeus in lychno, qui oleo affuso incensus flammam nutrit, et lumen praestat: a λύχνος, lucerna. *Plin.* 23, 4, 41. Ellychnia claritatis praecipuae. *Id.* 28, 11, 47. Ellychnium papyraceum. Adde *Stat. Silv.* 4, 9, 29. et *Vitr.* 8, 1. *a med.*

ELOCATUS. V. in ELOCO, as.

ELOCO, adv. pro illico, quasi *e loco*, e vestigio, quidam leg. ap. *Pl. Cas. sc.* 3. *a.* 5. *in f.* et *Truc.* 2, 3, 87.

ELOCO, as, avi, atum, a. 1. idem quod loco, ἀπομισθόω. *Cic. Verr.* 3, 2, 22. Fundum elocatum esse dicebat. *Plin.* 21, 3, 7. Elocare funus. [*i. e. funus s. pompam funebrem alicui faciendam dare.] *Id.* 26, 1, 3. sese curandum. *Colum.* 1, 7. *ad f.* boves. [*i. e. alteri locare ut inde lucrum accipiamus.] *Cic. Fl.* 28. de gente Judaeorum. Quam cara Diis immortalibus esset, docuit, quod est victa, quod elocata, quod servata, *h. e.* quod ejus vectigalia a censoribus P. R. locata. [*Sic exponit *Scal.* ad *Euseb.* p. 153.] *Pl. Epid.* 1, 2, 41. Ni ante solem occasum hoc argentum eloces. Al. leg. *elicias*.

ELOCUTILIS vel Eloquutilis, e, adj. ad eloquendum pertinens. *Appul. Met.* 11. p. 258, 12. Copia eloquutilis facundiae.

ELOCUTIO, onis, f. tertia pars officii oratoris, qua res inventae, et in ordinem dispositae ornamentis sententiarum et verborum illustrantur. *Cic. Inv.* 1, 7. Elocutio est idoneorum verborum, et sententiarum ad inventionem accommodatio. *Auct. ad Her.* 4, 12. Elocutio tres res in se debet habere, elegantiam, compositionem, dignitatem. *Quint.* 8, 1. Quam Graeci φράσιν, Latine dicimus elocutionem. Eam spectamus in verbis aut singulis, aut conjunctis. In singulis intuendum est, ut sint Latina, perspicua, ornata, et ad id, quod efficere volumus, accommodata. In conjunctis, ut emendata, ut collocata, ut figurata. V. ibi plura, et in prooemio ejus libri. *Id.* 2, 15. Inventio sine elocutione non est oratio. [*Quint.* 5, 12. Et illam vim stricte robusteque dicendi, tenera quadam elocutionis cute operimus.] ℙ In plurali numero. *Suet. Gramm.* 4. Instituisse et ipsos quaedam genera institutionum ad eloquentiam praeparandam, ut problemata, periphrases, elocutiones, ethologias. Al. melius leg. *allocutiones*. ℙ Proprie *elocutio* est actus eloquendi, sermo, dictio. *Ulp. Dig.* 22, 5, 12. Pluralis elocutio duorum numero contenta est. [*Ubi edit. *Haloand.* habet locutio.]

[*ELOCUTIUNCULA, ae, f. deminutiva forma subst. *Elocutio*. *Jul. Rufin. de fig. sent. et eloc.* 1. p. 196. *Ruhnk.* Ironia elocutiuncula Sallustiana commodissime exprimitur, h. e. phrasi, formula.]

ELOCUTORIUS, a, um, adj. ad eloquendum pertinens. V. seq.

ELOCUTRIX, icis, f. quae eloquitur. Hanc et superiorem vocem, ut Latinas agnoscit *Quint.* 2, 14. Oratoria sic efferetur, ut elocutoria; oratrix, ut elocutrix.

ELOCUTUS, a, um, part. ab *eloquor*, de quo V. suo loco. ℙ Passiva significatione. *Ulp. Dig.* 3, 2, 13. Multum interest, causa cognita aliquid pronunciatum sit, an quaedam extrinsecus sint elocuta.

[ELOGIATUS, a, um, part. ab *elogio*, descriptus. *Coel. Aurel. Tard.* 2, 1. Nomina specialiter elogiata, *h. e.* imposita. *F.*]

*ELOGIO, as, a. 1. breviter describo. *Coel. Aurel. Tard.* 5, 4. Signa elogiavimus, *h. e.* breviter scripta proposuimus. *B. A.*

ELOGIUM, ii, n. brevis titulus, seu inscriptio rei alicujus, quales sub statuis, aut in sepulcris fiunt, et quaelibet brevis expositio, dictum, sententia in laudem cujuspiam, vel vituperationem. [*Sequentes loci docent, veteres vocabulo non usos esse pro quavis laudatione, ut hodie vulgo faciunt, sed tantum de monumentorum titulis vel inscriptionibus, in quibus *defunctorum* honores et res gestae consignatae erant.] *Cic. Tusc.* 1, 14. Quid ipsa sepulcrorum monumenta, quid elogia significant, nisi nos futura etiam cogitare? *Id. Fin.* 2, 35. Non elogia monumentorum id significant, velut hoc ad portam? Uno ore cui plurimae consentiunt gentes, populi primarium fuisse virum. *Cato* ap. *Gell.* 3, 7. Gloriam, atque gratiam claritudinis inclutissimae decoravere monimentis, signis, statuis, elogiis, historiis. *Suet. Claud.* 1. Elogium tumulo insculpere. *Virg. Cul.* 410. His tumulus super inseritur: tum fronte locatur Elogium, tacita format quod littera voce; Parve culex etc. *Suet. Galb.* 2. Imagines, et elogia universi generis (*prosapiae*) exsequi longum est. *Id. Cal.* 24. Tres gladios in necem suam praeparatos Marti ultori, addito elogio, consecravit. *Id. Vit. Hor.* Maecenas quantopere eum dilexerit, satis monstratur tali ad Augustum elogio: Horatii Flacci, ut mei, memor esto. Adde *Senec. Contr.* 2, 15. [*V. plura exempla apud *Casaub.* ad *Suet. Jul.* 47. *Calig.* 24. *Salm. mod. usur.* p. 670. p. 675.] ℙ Sumitur etiam in malam partem pro brevi inscriptione qua continetur culpa, aut res male gesta alicujus, aut contumelia, et vituperatio. [*Burm.* ad *Quint. Decl.* 2, 15. ad *Petr.* 53. *Perizon.* ad *Ael. V. H.* 14, 43.] *Cic. Cluent.* 48. Quod elogium recitasti de testamento Cn. Egnatii patris, idcirco se exheredasse filium, quod etc. [*Significat h. l. titulum vel causam exheredationis, quo sensu saepe ponitur in libris *Digest.* Sic *African. Dig.* 28, 2, 14. Quum elogium pater, quum filium exheredaret, proposuisset et adjecisset propter eam causam exheredare. *Ulp. Dig.* 37, 10, 1, 9. Si sine elogio exheres scriptus esset, non habet bonorum possessionem.] (Adde *Quint.* 7, 4. *circa med.* et *Decl.* 2, 15.) [*V. *Munk.* ad *Fulg. Myth.* p. 623.] *Suet. Cal.* 27. Custodiarum seriem recognoscens, nullius inspecto elogio, a calvo ad calvum duci imperavit. [*i. e. brevem delictorum indicationem, cuique affixam non inspexit, quod ei faciendum erat, ut ex meritis cujusque sententiam ferret. V. *Vales.* ad *Ammian.* 14, 5. Hinc *elogium* sumitur pro sententia et condemnatione quae causam criminis habet adjunctam. *Ammian. Marc.* 19, 12, 9. Per principis elogium torqueri praeceptus. *Id.* 7, 2. Multos sub uno elogio jussit occidi. V. *Vales.* ad *Amm. Marc. l. l.* Hinc *Vet. Gloss.* elegium exponunt διάταγμα.] *Modest. Dig.* 49, 16, 3. Desertorem auditum ad suum ducem cum elogio praeses mittet. [*i. e. cum brevi expositione causae. Scilicet *elogium* est vox propria, quum, qui a non competente judice adprehensi sunt, ad suum judicem remittuntur; mittuntur *cum elogio*. *Cels. Dig.* 48, 3, 11. Cum cognovit et constituit, remittat illum cum elogio ad eum qui provinciae praeest, unde is homo est. Sed *Marcian. Dig.* 48, 3, 6. scribit eos, qui cum elogio missi fuerint, integros audiendos esse, i. e. quaestionem denuo instituendam esse, quia non omnes ex fide bona elogia scribere compertum sit.] *Pl. Merc.* 2, 3, 73. Molesti sint, occentent ostium, impleantur meae fores elogiorum carbonibus. ℙ In lemmate declam. 326. earum quae *Quint.* tribuuntur, *elogium* est petitio, rogatio. Ita enim ibi habetur: Dives decessit, herede instituto bonorum omnium paupere, et elogio tali: Peto, ut hanc hereditatem restituas ei, cui rogavi. ℙ *Ultima elogia*, ultimum testamentum, ultima voluntas perscripta. *Imp. Justin. Cod.* 3, 28, 37. *a med.* Super ipsis tantummodo rebus, quae quasi castrensis peculii sunt, ultima condere posse elogia. [*In hunc sensum *elogium* saepe in *Cod.* adhibetur, nusquam vero, ut videtur, in *Digest.* libris.] ℙ In aliquo ex allatis *Ciceronis* locis sunt, qui lectionem sollicitant. Sunt etiam, qui de origine vocis disputant, et de scriptione. Alii enim scribi volunt *eulogium*, ab εὐλογεῖν: alii *ellogium*, a simili Graeca ἐλλόγιον: alii *eclogium*, ab ἐκλογεῖον: alii denique qui *elogium* retinent, ab hac quidem descendere, sed usu Latino *c* extritum esse. Atque haec est usitatior scribendi ratio.

ELONGO, as, a. 1. παρέλκω, protraho, differo. *Gloss. Philox.* Elongo, μακρύνω, ἀφίστημι. Forum Romanum *Plinio* nescio cui tribuit illa verba: *Quo maximo tempore dies elongantur.* Noli temere uti.

ELOPS. V. HELOPS.

ELOQUENS, entis, part. ab *eloquor*, λέγων, qui eloquitur, et verbis exponit. *Auct. ad Her.* 4, 53. Cum res muta aut informis fit eloquens et formata. *Appul. Apol.* p. 276, 30. Quis me hoc pacto eloquentior vivat, quippe qui nihil unquam cogitavi, quod eloqui non auderem? ℙ Item saepissime qui novit dicere apposite ad persuadendum, et ad rem, de qua agitur, λόγιος. *Cic. Or.* 29. Is est eloquens, qui humilia subtiliter, et magna graviter, et mediocria temperate potest dicere. Et *mox*. Is erit eloquens, qui poterit parva submisse, modica temperate, magna graviter dicere. Et 36. Is erit eloquens, qui ad id quodcumque decebit, poterit accommodare orationem. *Id. Or.* 1, 11. Eloquentes, et in dicendo suaves, atque ornati fuerunt. *Id. ib.* 14. Eloquentem esse in aliqua re. *Id. ib.* 5. Mirari desinamus, quae causa sit eloquentium paucitatis. *Id. Brut.* 39. Ut eloquentium jurisperitissimus Crassus, jurisperitorum eloquentissimus Scaevola putaretur. *Quint.* 12, 6. Itaque nonnullos reperias, qui sibi eloquentiores videantur. *Id. prooem.* 8. M. Antonius disertis satis putat, dicere quae oporteat: ornate autem dicere, proprium esse eloquentissimi. V. DISERTUS.

ELOQUENTER, adv. cum eloquentia, λογίως. *Plin. ep.* 3, 18. Eloquentius scribere. *Id. ep.* 2, 11. *a med.* Eloquentissime respondere. *Id. ep.* 6, 21. scribere.

ELOQUENTIA, ae, f. λογιότης, εὐφραδία, facultas dicendi opposite ad rem, de qua agitur, dicendi vis et ratio admirabilis, et, ut ait *Cic. Part.* 23., copiose loquens sapientia. Duplici autem ratione sumi potest: vel ut idem sit, quod elocutio, vel facundia, et copia verborum, nempe si ad vim vocis spectes. *Ter. Phorm.* 4, 3, 24. Sudabis satis, si cum illo inceptas homine: ea eloquentia est. *Sall. Cat.* 5. Satis eloquentiae, sapientiae parum. *Nep. Alc.* 2. Hipponicus omnium Graecae linguae eloquentia disertissimus. [*Id. Epam.* 5. Fuit etiam disertus, ut nemo ei par esset eloquentia.]

t. Rhet. 5. Sex. Clodius Latinae simul Graeque eloquentiae professor. ¶ Vel ut significet versam vim facultatemque oratoris, quae quin- rebus, seu partibus constat, inventione, dispo- ione, elocutione, memoria, et pronunciatione, sumitur a *Cic. Brut.* 6. *sub f.* et alibi. *Id. Or.* *extr.* Ne ipse quidem sua tanta eloquentia mi- persuasisset, ut se dimitterem.

ELOQUIUM, ii, n. εὐφραδία, idem quod elo- entia, sed historicis, poetisque familiarius. *Vell.* 68. Coelius vir eloquio animoque Curioni si- illimus. *Virg. A.* 11, 383. Tonare eloquio. *Ov.* ist. 1, 9, 46. Quaelibet eloquio fit bona causa o. *Id. Pont.* 2, 2, 51. Nitor eloquii. *Stat. Silv.* 4, 65. Potentis eloquii virtus. *Plin.* 11, 17, Suavitas praedulcis eloquii. Adde *Hor. A. P.* 7., *Lucan.* 7, 63., *Juven.* 7, 19. et *Sil.* 3, 619. Est etiam simpliciter sermo. Siquidem definitur *Diomed. in. l.* 2. Eloquium est humanae pronun- tionis expressa significatio, facilem mentibus ex- bens intellectum. [*Haec significatio primo lo- ponenda erat.] ¶ Item colloquium. *Mamert.* neg. *Maxim.* 9. Invictas dexteras contulistis; eo fidum fraternumque fuit illud eloquium. ¶ *Cod. Justin.* 1, 4, 34, 3. Sacra contrectantes oquia, i. e. divinas litteras.]

ĒLŎQUOR, eris, cutus, vel quutus sum, dep. ἀποφάσκω, dico, narro, expono, effero, quasi xtra loquor, et quae mente concepi, promo, at- ue ad audientes perfero, ut ait *Quint. prooem.* 8. ic. *Or.* 2, 38. Omne quod eloquimur, sic, ut id t esse dicamus, aut non esse etc. Et 1, 48. ullum est periculum, ne quid tu eloquare, nisi rudenter. [*Id. Fam.* 9, 22. Memini in se- atu disertum consularem ita eloqui.] *Senec. ep.* 3. *ante med.* Per vinum eloqui arcana. *Auct. ad* er. 4, 19. *extr.* Eloqui res aliquas per hujusce- odi continuationes. *Pl. Cist.* 1, 1, 58. Eloquere obis utrumque, et quid tibi est, et quid velis ostram operam. *Ter. Heaut. prol.* 3. Id primum icam, deinde quod veni, eloquar. *Senec. Oedip.* 17. Eloquere nomen, i. e. profer. *Pl. Men.* 1, , 6. Elocuta sum convivas: ceterum cura tu. d. *Amph. prol.* 51. Eloqui argumentum tragoe- iae, enarrare. Et 1, 1, 264. Elocutus est, i. e. ixit verum. *Id. Cist.* 2, 3, 23. Eloqui de ali- ua re. *Id. Epid.* 1, 2, 20. syllabam. *Id.* ruc. 4, 2, 43. uno verbo. *Caes. B. C.* 2, 34. le unum elocutus, ut memoria tenerent mili- es ea, quae pridie sibi confirmassent, sequi se jubet. *Tac. A.* 3, 65. Graecis verbis eloqui. v. *Her.* 15, 129. Eloqui verba simillima veris. ic. *Off.* 3, 15. Uterque (*emptor et venditor*) si d eloquendum venerit, non plus quam semel elo- uetur, *h. e.* indicandum, et exhibendum pretium ei. *Quint.* 8, 2. Verba, quae plus significant, uam eloquuntur. *Id.* 3, 6. Quos recte sensisse, arum elocutos puto, i. e. sententiam expressisse. Saepe refertur ad facultatem oratoriam. *C. Caes.* p. *Cic. Brut.* 72. Cogitata praeclare eloqui. *Cic.* r. 1, 11. *a med.* Oratoris vis est, composite, rnate, copiose eloqui. [*Id. Off.* 1, 44. Eloqui opiose — melius est, quam vel acutissime sine loquentia cogitare.] ¶ Pro colloqui. *Mamertin.* enethl. *Maxim.* 11. *in f.* Quam junctim sedent! uam concorditer eloquuntur! ¶ [*Apud seriores criptores pro simplici *loqui* nonnunquam positum idetur. V. *Munck.* ad *Fulg. Myth.* p. 621.] ¶ *Eloqueret* pro *eloqueretur* quidam legunt in versi- us *Ennii* ap. *Gell.* 12, 4. Eloqueret, quae tincta alis, et quae bona dictu. Alii melius leg. *Elo- ueretur, tincta* etc.

[ĒLŌRĪNUS, a um, et

ĒLŌRIUS, a, um, adj. Ἐλώριος, ad Elorum per- inens, oppidum, et fluvium Siciliae. *Elorini, orum* unt incolae hujus oppidi. *Cic. Verr.* 2, 3, 43. Mur- entinis, Assorinis, Elorinis nihil omnino relictum. *Ov. Fast.* 4, 477. Hinc Camerinan adit, Thapson- que, et Eloria Tempe. ¶ Scribitur etiam *Helori- nus*, et *Helorius. F.*]

ĒLŌRUM, i, m. Ἔλωρον, flumen Siciliae in ora orientali inter Pachynum, et Syracusas, campis se, more Nili, superfundens. *Plin.* 3, 8, 14. ¶ Dicitur et Elorus, Ἔλωρος, fuitque olim eodem nomine oppidum ad eum fluvium. *Sil.* 14, 269. undae clamosus Elorus. *Virg. A.* 3, 698. prae- pingue solum stagnantis Elori. ¶ Frequentius scribitur *Helorum*, et *Helorus*.

ĒLŌTUS, a, um, partic. ab *elavo*, ut Elota oliva, *Colum.* 12, 50. *sub fin.* Elotus in balneis, *Pl. Trin.* 2, 4, 5. Elota cerussa. *Cels.* 6, 6. *n.* 3.

ELPĒNOR, ŏris, m. unus ex sociis Ulyssis, qui a Circe in porcum mutatus, deinde recepta forma, scalis decidens temulentus, misere interiit. *Juven.* 15, 22. Et cum remigibus grunnisse Elpenora porcis. *Ov. Ib.* 487. Neve gradus adeas Elpenore cautius altos, Vimque feras vini, quo tulit ille modo.

[ELPĬDĒPHŎRUS, et melius

[ELPĬDOPHŎRUS, i, m. ab ἐλπὶς, ἴδος, spes, et φέρω, porto, spem portans. Est cognomen Ro- manum. *Inscr.* apud *Murat.* 960, 8. M. Julius El- pidephorus. Alia apud *eund.* 195, 5. Q. Cassius Elpidophorus. *F.*]

ĒLŬACRUM Labrum, apud *Cat. R. R.* 10. *et* 11., si sana est lectio, vas ingens significat ad eluendum, seu lavandum.

ĒLŪCĔO, es, uxi, n. 2. ἐκφαίνομαι, idem quod luceo, vel valde luceo, lucendo appareo. *Cic. Somn. Scip.* 3. Circulus splendidissimo candore inter flammas elucens. *Tibull.* 4, 1, 134. Laetior eluxit structos super ignis acervos. *Virg. G.* 4, 98. *de apib.* elucent aliae, et fulgore coruscant Ar- dentes auro, et paribus lita corpora guttis ¶ Translate conspicuum esse, eminere. *Nep. Paus.* 1. Ut virtutibus eluxit, sic vitiis est obrutus. *Cic. Fam.* 4, 3. Quasi lumen aliquod, exstinctis cete- ris, elucere sanctitatem, et prudentiam, et dignita- tem tuam. *Id. Am.* 14. Si qua significatio virtu- tis eluceat. *et ib.* 27. Amicitia magis elucet inter aequales. *Id. Or.* 2, 13. Nemo studet eloquen- tiae, nisi ut in causis atque in foro eluceat. *Id. Off.* 1, 29. Ex quo elucebit omnis constantia, om- nisque moderatio. [*Hic error aliquis commissus est, qui transiit in *Schell. Lex.* Loco ex *Off.* 1, 29. allato haec leguntur verba, quae huc pertinent: In ipso joco aliquod probi ingenii lumen eluceat. Sed capite 28. haec leguntur quae huc trahenda vi- dentur: Hoc decorum, quod elucet in vita, movet approbationem eorum, quibuscum vivitur, ordine et constantia et moderatione dictorum et facto- rum.] *Id. Part.* 12. Ex quibus proprium quid sit eluceat. *Nep. Epam.* 6. Sed maxime ejus eloquen- tia eluxit Spartae. *Quintil.* 1, 1. Elucet spes. ¶ De malis rebus. *Cic. Rosc. Am.* 31. Tenuitas ho- minis ejusmodi est, ut dissimulari non queat, at- que eo magis eluceat, quo magis occultatur. *Suet. Tib.* 57. Saeva ac lenta natura ne in puero qui- dem latuit: sed aliquanto magis in principe eluxit.

ĒLŪCESCO, is, n. 3. inchoat. idem fere quod *eluceo*. *Lact.* 7, 14. Cujus rei argumentum prius est enarrandum, quo ratio elucescat. *Al. leg.* elu- ceat. *August. Retract.* 1, 13. *a med.* Quod apud eos elucesceret. [*Proscripsit hoc verbum *Ruhnk.* ad *Mur. Or.* 11. cum interpp. ad *Lact. l. c.*]

ĒLŪCĬFĂCĬO. V. vocem sequent.

ĒLŪCĬFĬCO, as, a. 1. ζοφόω, luce privo, elu- cum reddo: ab *elucus*. *Laber.* ap. *Gell.* 10, 17. Sic ego fulgentis splendorem pecuniae volo eluci- ficare exitum aetatis meae. Alii leg. *elucifacere*, ut *Non.* 2, 293.

ĒLUCTĀBĬLIS, e, adj. luctando superabilis. *Senec. Q. N.* 6, 8. Ita implicitae aquis her- bae sunt, et aquae nec pediti eluctabiles, nec na- vigio.

ĒLUCTĀTĬO, onis, f. actus eluctandi, conatus expediendi se ex re aliqua. *Lact.* 3, 11. *a med.* Eluctatio adversus mala, quibus haec vita ple- na est.

ĒLUCTOR, aris, atus sum, dep. 1. ἐκπαλαίω, luctando et conando, et cum mora exeo. *Virg. G.* 2, 244. aqua eluctabitur omnis Scilicet, et gran- des ibunt per vimina guttae. *Tac. Agr.* 17. *extr.* Super virtutem hostium, locorum quoque difficul- tates eluctatus. *Senec. Q. N.* 4, 2. Nilus per angusta eluctatus; et *mox:* Tandemque eluctatus obstantia, in vastam altitudinem cadit. *Luc.* 2, 219. *de fluvio.* Tyrrhenas vix eluctatus in undas. *Tac. Hist.* 3, 59. Vix quieto agmine nives elu- ctantibus patuit, quantum discriminis adeundum foret, ni, etc. *Val. Flacc.* 8, 183. altera ponti Eluctanda via est, *h. e.* vi et labore aperienda. *Liv.* 24, 26. *a med.* Cum tot ac tam validae elu- ctandae manus essent. ¶ Translate. *Tac. A.* 4, 31. Ipse compositus alias, et velut eluctantium verborum. [*de eo, cui sermo impeditus est.] *Stat. Achill.* 1, 524. *de vate oestro percito.* Tandem fes- sa tremens longis mugitibus ora Solvit, et opposi- tum vox eluctata furorem est. *Symmach. ep.* 1, 14. (al. 21. *extr.*) Eluctari offensam, *h. e.* vitare, effugere. ¶ Olim *elucto, as*, activa positione di- ctum fuisse, tradit *Non.* 7, 6., sed locum affert *Plauti* dubiae lectionis. V. DELUCTOR.

ĒLŪCUBRĀTUS, a, um, partic. ab *elucubro*, elaboratus, cum diligentia confectus. *Cic. Brut.* 90. *extr.* Orationes non minus diligenter elabora- tas, quam elucubratas efferebamus, [*Orelli cum recentt.: et tanquam elucubratas afferebamus.] *h. e.* ad lucernam elaboratas.

ĒLŪCUBRO, as, a. 1. et Elucubror, aris, dep. 1. νυκτογράφω, lucubrationibus, idest vigiliis conficio. [*Cic. Brut.* 90. Orationem elucubrare.] *Cic. Att.* 7, 19. Epistolam, quam eram elucubratus, ad te non dedi. *Colum. praef. l.* 10. Quidquid est istud, quod elucubravimus, propriam sibi laudem non vindicat. *Auct. dial. de Orat.* 9. Elucubrare librum.

ĒLŪCUS, i, m. significat languidum ac semi- somnum, vel, ut alii volunt, alucinatorem, et nu- garum amatorem, sive halonem, idest hesterno vi- no languentem, quem ἕωλον vocitant Graeci. Haec *Festus*. Alii ducunt ab ἠλύγη, obscuritas, tene- brae, unde ἠλυγός. ¶ Item *Festus* sub littera H *helucum* ab hiatu, et oscitatione dictum docet; quod est vino languentium. ¶ Alii substantivam vocem esse tradunt: et significare tarditatem quan- dam animi et stuporem, qui alucinantibus plerum- que usu venit: ab ἀλύειν, unde *alucinor*, et *a* in *e* conversa, *elucus*. Haec *Gell.* 16, 12. ex *Cloatio Vero.* [*Sic idem *Gell.* 4, 19. usurpat: Hebetem fieri ad veterni usque aut eluci tarditatem.] Hoc sensu *Tertull. Cor. mil.* 7. Hederae natura est ce- rebrum ab eluco defensare. ¶ Hinc Itali etiam- num hominem hebetioris ingenii *allocco* appellant. V. ALUCUS.

ĒLŪDO, is, usi, usum, a. 3. proprie significat ludendi finem facere. Unde illa litoris definitio ab Aquilo data, apud *Cic. Top.* 7. *qua fluctus elude- ret.* *Don.* ad *Ter. Eun.* 1, 1, 10. Eludere gladia- torum est, cum vicerunt, et ludo finem imposue- runt. ¶ Sic dicimus *eludere aliquid*, cum ludendo vincimus, et aliquid obtinemus. *Pl. Curc.* 5, 2, 30. Dicas, unde illum habeas anulum, Quem pa- rasitus hic te elusit. [*De duplici accusativo v. *Ruddim. Inst.* II. p. 179.] *Propert.* 4, 1, 139. Nam tibi victrices, quascumque labore parasti, Eludet palmas una puella tuas, *h. e.* extorquebit, eripiet. ¶ Eludere etiam dicuntur gladiatores, qui flexu corporis ictus adversarii evitant. *Mart.* 14, 202. Callidus emissas eludere simius hastas. *Manil.* 5, 163. Ille cito motu rigidos eludere caestus ¶ Translate. *Quint.* 4. 5. *ad fin.* Cujus tamen di- visionem in digitos diductam nonnunquam Cicero leviter eludit. *Suet. Aug.* 34. Eludere vim legis. [*Traj.* ad *Pl.* 10, 65. Poenam contumacia elu- dere.] *Cic. Verr.* 1, 10. magnas accusatoris mi- nas et *Div. Verr.* 14. Eludere aliquem, et omni ratione jactare, *h. e.* quasi prehendere cupientem vitare, atque adeo laborem negotiumque facessere. Quo sensu *Petr. Sat.* 97. Scrutantium eludere ma- nus. [*Tac. Hist.* 1, 26. Quaedam apud Galbae aures praefectus Laco elusit. i. e. ei audita refel- lit.] *Virg. A.* 11, 694. Orsilochum fugiens Elu- dit gyro interior, sequiturque sequentem. ¶ Sae- pe usurpatur pro decipere, illudere, διαπαίζω. *Cic. Acad.* 4, 39. Sed et vos ab illo irridemini, et ipsi vicissim illum eludetis. *Tibull.* 2, 1, 19. Se- ges eludit messem fallacibus herbis. [*V. *Heind.* ad *Hor. Sat.* 1, 10, 41.] ¶ Pro simplici ludere, seu leviter aliquid facere. *Liv.* 27, 18. *a med.* Levis, et concursator hostis, atque intervallo tu- tus, cum procul missilibus pugna eluditur: insta- bilis idem ad cominus conserendas manus. ¶ Translate. *Cic. Opt. gen. or.* 6. Non enim in acie versatur et ferro, sed quasi rudibus ejus eludit oratio. [*Hunc locum equidem §. 4 primo loco ponendum arbitror.] ¶ Pro irridere, illudere. *Liv.* 9, 6. Circumstabant armati hostes, expro- brantes, eludentesque. *Id.* 28, 44, *sub fin.* Elu- dere gloriam alterius, et suam verbis extollere. [*V. *Drak.* ad h. l. et, quem ille laudat, *Passer.* ad *Prop.* 4, 1, 139.] *Id.* 1, 36. artem auguris. *Ter. Eun.* 1, 1, 10. Eludet, ubi te victum sense- rit. [*V. *Drak.* ad *Liv.* 2, 45, 6.] ¶ Partic. *Elusurus* ap. *Tac. A.* 14, 41. Mox praevaricando ultionem elusurus. *Eludendus* ap. *Suet. Caes.* 59. Ad eludendas vaticinationes. ¶ [*Confunduntur *Eludere* et *claudere*. V. *Drak.* ad *Liv.* 6, 41, 7.]

ĒLŪGĔO, es, uxi, n. 2. καταθρηνέω, lugere de- sino, vel luctum depono, expleto tempore justi luctus. *Liv.* 34, 7. Quid aliud, cum eluxerunt, sumunt? *Cic. Fam.* 9, 20. *extr.* Patriam eluxi jam et gravius, et diutius, quam mater unicum filium. [*Potius ad seq. §. pertinere videtur.] *Gell.* 7, 5. Eum luctum cum satis visus est elu- xisse, rediit ad quaestum artis. ¶ Item lugere aliquem toto tempore legibus, vel consuetudine definito. *Paul. Dig.* 3, 2, 10. Quae virum elu- get, intra id tempus sponsam fuisse non nocet. *Ulp. ib.* 11. Praetor ad id tempus se retulit, quo vir elugeretur: qui solet elugeri propter turbatio- nem sanguinis. *Fragm. Jur. Civ. Antejustin* (ed. *A. Maio*) *p.* 88. Minores decem annorum liberi tot mensibus elugeantur, quot annorum decesse- rint. [*Confunduntur *Elugere* et *Educere* ap. *Liv.* 34, 7, 10.]

ELVĪNA CĔRES apud *Juven.* 3, 320. aliis est ita appellata ab Elvino, seu loco, seu fonte juxta Aquinum, ubi templum Ceres habuerit. Aliis ita dicta videtur, quasi *Eluina* ab *eluendo*, quod lava- ri mos erat, et purgari iis, qui sacra Cereris per- agebant. Alii *helvinam* scribunt, hoc est flavam, ab helvo colore: et flava Ceres a *Virg.* et *Ov.* di- citur. *Vetus Schol.* putat, appellationem ductam esse a Gallis Helviis in Gallia Narbonensi, quod apud Aquinum colerentur earum Dearum nomina, quae Galli colebant. Alii denique legi volunt, *Me quoque Eleusinam Cererem*, quae esset durior lo- quendi ratio.

ĒLUMBIS, e, adj., qui evulsum habet lumbum, vel qui prae lumbi debilitate sese erigere non pot- est. *Festus:* Elumbem, evulso lumbo. ¶ Trans- late mollis, solutus, enervis in dicendo, apud *Auct. dial. de or.* 18. *sub fin.* Ciceronem male audivisse a Bruto, ut ipsius verbis utar, tanquam fractum

atque elumbem. *Prud.* περὶ στεφ. 2, 216. Elumbe virus contrahere, *h. e.* quod imbecilles facit.

[ELUMINATIO, onis, f. illuminatio. *Gloss. Philox.* Eluminatio, φωτισμός. *F.*]

[ELUMINATUS, a, um, part. ab inusit. elumino, lumine oculorum, et visu privatus. *Sidon. ep.* 8, 11. *ad f.* Quis ita gemino obtutu eluminatus, qui, examinati cadavere inspecto, non statim signa vitae colligeret extortae? *F.*]

ĒLŬO, is ui utum, a. 3. ἐκπλύνω, lavo, lavando aufero, purgo, abstergeo. Quid differat *eluo* a *colluo*, a *lavo*, a *pelluo*, ab *abluo* V. in LAVO. *Pl. Aul.* 2, 3, 3. Vascula intus pure propera, atque elue. *Cels.* 7, 22. *sub f.* Eluendum id est ex aqua, quae salem adjectum habeat. *Colum.* 12, 50. *sub f.* Debent aqua bis, aut ter elui. [*Col. 7, 21. Eluere aliquid ex aqua. Sic etiam *Cels.* 7, 21.] *Plin.* 15, 24, 27. Tingunt manus succo mora matura, eluunt acerba. *et* 20, 8, 28. Eluere maculas vestium. *et* 35, 6, 25. Atramentum aceto liquefactum aegre eluitur. *Cels.* 3, 4. *bis.* Eluere os, *h. e.* colluere. [*Cels. 4, 24. Asinino lacte poto ex toto se eluere, i. e. se lavare.] ¶ Translate est purgare, delere, diluere, tollere. [*Sen. Ep. 59. Diu in istis vitiis jacuimus; elui difficile est; non enim inquinati sumus, sed infecti.] *Cic. Verr.* 2, 5, 46. Errabas, cum te maculas furtorum et flagitiorum tuorum, sociorum innocentium sanguine eluere arbitrabare. *Id. Phil.* 12, 6. Num elui praedicatio crudelitatis potest? [*Cic. Coel. 21. Tales amicitiae sunt remissione usus eluendae. *h. e.* sensim minuendae.] *Sil.* 11, 199. hic denique solus Eluerit sanguis maculatas crimine mentes. *Gell.* 7, 3. *a med.* Quod Rhodiensibus objectum erat, mirifica responsionis figura elusit et eluit. *Ov. Met.* 11, 141. Eluere crimen. *Hor. Od.* 4, 12, 20. Cadus amara Curarum eluere efficax. *Senec. Hipp.* 893. Labem hanc pudoris eluet noster cruor. [*V. *Gron.* ad *Sen. Cons.* ad *Marc.* 23.] ¶ Eluere se bonis est naufragorum, ut in ELAVO dictum est. *Pl. Rud.* 2, 7, 20. Eho, an te poenitet, in mari quod elavi, nisi hic in terra iterum eluam? *Id. Stich.* 5, 2, 21. Volo, eluamus hodie, *h. e.* quidquid peculii est, profundamus. *Colum.* 8, 8. *ad f.* Quamquam vel hos magis tolerabiles putem, qui oblectamenta deliciarum, possidendi, habendique causa, gravi aere et argento pensent, quam illos, qui Ponticum Phasim, et Scythica stagna Maeotidis eluant, *h. e.* pretiosis avibus spolient, ut mensas onerent, et una comedant patrimonia mensa, ut ait *Juven.* 1, 138. ¶ Partic. *Eluens* ap. *Plin.* 34, 16, 47. Aqua immissa eluente calculos.

[ĒLŪSĀNUS, a, um, et
ĒLŪSAS, atis, adj. ad Elusam pertinens, Aquitaniae in Gallia urbem, nunc *Eauze*, quam memorat *Claud. Rufin.* 1, 137. Invadit muros Elusae. *Elusani*, *orum* et *Elusates*, *atium* sunt incolae illius urbis. *Sidon. ep.* 7, 6. Lemovices, Gabalitani, Elusani. *Caes. B. G.* 3, 27. Vocates, Tarusates, Elusates. Adde *Plin.* 4, 19, 33. *F.*]

ĒLUSCĀTUS, a, um, partic. ab *elusco*, ut Eluscatus servus, *Ulp. Dig.* 13, 3, 3. et 10, 4, 17.

ĒLUSCO, as, a. 1. πηρόω τὴν ὄψιν, est luscum facere, idest alterius oculi lumine spoliare. *Ulp. Dig.* 9, 2, 5. Aquilia teneri eum, qui eluscavit discipulum in disciplina. Adde *Marcell. Dig.* 20, 1, 27.

[ĒLŪSĪNENSIS, e, adj. ed Elusam pertinens, Aquitaniae in Gallia urbem, idem ac Elusanus. *Inscr.* ap. *Grut.* 708, 7. D. M. L. Taurini Aurelii civi Elusensi. Corrige *Elusinensi* ex *Jac. Grasseri Dissert. de antiquit. Nemaus. p.* 62. *F.*]

ĒLŪSUS, a, um, partic. ab *eludo*, deceptus. *Prop.* 2, 17, 13. a Dulichio juvene elusa Calypso. *Ov. Met.* 6, 103. Europe elusa imagine tauri. *et ib.* 12, 102. Haud secus exarsit, quam circo taurus aperto, Cum sua terribili petit irritamina cornu Puniceas vestes, elusaque vulnera sentit, *h. e.* sentit ictus suos irritos cecidisse. *Virg. A.* 12, 753. vividus Umber Haeret hians, jam jamque tenet, similisque tenenti Increpuit malis, morsuque elusus inani est.

[ĒLŪTĀCĬUS, a, um, adj. qui est ex auro eluto. *Plin.* 33, 4, 21. Gummi inventum est in summo caespite, elutacium, si et auro ea tellus subest. Alii leg. *alutacium. F.*]

ĒLŪTĬA, orum, n. plur. metalla auraria, quae aqua eluuntur: hac enim immissa sordes abluuntur, et verum aurum comparet. *Plin.* 34, 16, 47. Invenitur et plumbum candidum in aurariis metallis, quae elutia vocant: aqua immissa eluente calculos nigros. Alii minus recte legunt *aluta*, vel *alutia*.

ĒLŪTĬO, onis, f. eluendi actus. *Coel. Aurel. Tard.* 1, 1. Panis calida elutione purgatus.

ĒLŪTRĬO, as, a. 1. μεταγγίζω, est diffundere, hoc est de vase in vas fundere: ab *eluo*. *Plin.* 14, 17, 21. Suffervefactis decies, mox elutriatis. ¶ *Elutriare lintea* est purgare, quod fit de vase in vas mundioris aquae transferendo. *Laberii* est: referturque a *Gell.* 16, 7. inter illa, quae sunt ab eo praelicenter ficta. Hinc Elutriatum vellus, apud *Plin.* 9, 38, 62.

ĒLŪTUS, a, um, partic. ab *eluo*, purgatus, lotus, ἐκπλυθείς. *Colum.* 6, 3. Eluta et siccata vinacea. *Plin.* 22, 25, 61. Alica eluta ex aqua mulsa. *Capitol. Pertin.* 8. Vasa eluto auro, *h. e.* probe excocto, et purgato. ¶ Translate est imbecillis, et tenuium virium. *Plin.* 34, 13, 33. Hoc solum distat, quod hujus vis elutior est. *Hor. Sat.* 2, 4, 15. Caule suburbano, qui siccis crevit in agris Dulcior: irriguo nihil est elutius horto, *h. e.* infirmius ad alendum: quia hortensia, cum frequenti irrigatione colantur, ut citius proveniant, saporem habent velut aqua elutum et insipidum: atque adeo imbecillioris alimenti. [*Sed aliter statuit *Hor.* atque vulgi erat opinio. V. *Heind.*] ¶ Purgatus. *Ammian.* 16, 12. *ante med.* Elutis pristinis maculis, Romanae majestati reddere proprium decus.

ĒLŬVĬES, ei, f. defluxus sordium, ut fit in cloacis: ab *eluo*, *is*. *Plin.* 2, 82, 84. Quod in certis notatur oppidis, quae minus quatiuntur (*terrae motibus*) crebris ad eluviem cuniculis cavata. *Pall.* 1, 40. *a med.* Ita constituantur balneae, ut omnis earum per hortos decurrat eluvies. *Lucil.* ap. *Non.* 2, 374. Ut si eluviem facere per ventrem velis. Al. leg. *eleviem*, ducuntque a praeterito *elevi* verbi *Elino*. *Aurel. Vict. Epit.* 9. *in f.* Ventris eluvie fessus. Est qui legit *illuvie*. *Juven.* 3, 32. Siccare eluviem, *h. e.* purgare cloacam. ¶ Item inundatio, excursus, effusio aquae. *Tac. A.* 13, 57. Eluvie maris arescente unda. [*V. *Drak.* ad *Liv.* 1, 4, 5.] ¶ Item aqua torrens, et decurrendo terram, saxa, stirpes secum rapiens. *Ov. Met.* 15, 266. Quodque fuit campus, vallem decursus aquarum Fecit, et eluvie mons est deductus in aequor. ¶ Item locus ipse concursu aquarum cavatus, qua eluvies decurrit. *Curt.* 5, 4. *ad f.* Circuiri brevi spatio poterat eluvies Et 6, 4. *ad f.* Torrentesque, et eluvies iter morabantur. Et 8, 11. Voragines eluviesque praeruptae. ¶ Translate. *Cic. Dom.* 20. *extr.* An, si in ipsa latione tua lapides jacti, si manus collata non est, idcirco tu ad illam labem, atque eluviem civitatis, sine summa vi pervenire potuisti?

ĒLŬVĬO, onis, f. inundatio, vis aquarum omnia rapientium. *Cic. Somn. Scip.* 7. Propter eluviones, exustionesque terrarum. Adde *Off.* 2, 5.

ĒLUXĀTUS, a, um, part. ad inusit. *eluxo*, idem ac luxatus, loco motus. *Plin.* 20, 9, 33. Sic enim fistulas eluxatas et tumores revocari. Sed *Harduin.* legi jubet: *Sic enim fistulas, et luxata et humores evocari:* multo rectius. Quid enim sunt, inquit, *fistulae eluxatae?*

ĒLUXŬRĬOR, aris, dep. 1. idem ac luxurior, vel valde luxurior. Translate. *Colum. Arbor.* 3. Pampinis magis eluxuriabuntur.

ĔLYMAEI, orum, m. plur. Ἐλυμαῖοι populi Asiae, quorum regio Elymais, juncta Susianae, et Persidi; nomen habent ab עֵילָם, Aelam filio Semi, cujus posteri eam regionem incoluerunt. *Plin.* 6, 27, 31. et 12, 17, 38. et *Tac. A.* 6, 44.

ĔLYSĬUM, ii, n. Ἠλύσιον, in fabulis poetarum est locus in medio Inferorum, omni felicitate plenus, amoenis viretis consitus, largaque luce perfusus, nempe sole suo, suisque sideribus illustratus, ubi piorum animae habitant post mortem: quorum Pars in gramineis exercent membra palaestris, Contendunt ludo, et fulva luctantur arena: Pars pedibus plaudunt choreas, et carmina dicunt, ut est apud *Virg. A.* 6, 638. Juxta philosophorum gentilium placita est nomen Insularum Fortunatarum, quae μακάρων νῆσοι beatorum insulae dictae sunt: secundum theologos gentiles est locus circa lunarem circulum piis destinatus, ubi aer purior est, et lux clarior. *Serv.* ad illud *Virg. A.* 5, 733. non me impia Tartara habent, tristes umbrae: sed amoena piorum Concilia, Elysiumque colo. *Val. Fl.* 1, 649. Elysium quietum. *Mart.* 7, 14. Cujus in Elysio nigra columba volat.

ĔLYSĬUS, a, um, adj. ad Elysium pertinens. *Virg. G.* 1, 38. Elysii campi. *Prop.* 4, 7, 60. Elysiae rosae. *Ov. Met.* 14, 111. Elysiae domus. *Id. Amor.* 3, 9, 60. Elysia vallis. Et 2, 6, 49. Elysius collis. *Mart.* 6, 58. Elysiae plagae. Et 10, 101. Elysius ager. *Lucan.* 3, 12. Elysiae sedes. *Stat. Theb.* 4, 520. Elysiumque Chaos. *Mart.* 7, 40. Elysium nemus. Et 10, 24. Elysia puella, *h. e.* Proserpina. ¶ *Elysii*, *orum* (subaudi *campi*) idem quod *Elysium*. *Mart.* 9, 52. Tu colis Elysios, nemorisque habitator amoeni etc. *Lucan.* 6, 698. et quos nulla meretur Thessalis, Elysios. ¶ Elysii populi Germaniae, quos memorat *Tac. Germ.* 43., creduntur fuisse ad Vistulam, ubi nunc *Krakau*.

EM

EM, pro eum, ab eo quod est *is*. *Festus:* Sic *emem* eundem. *Id.* Hinc *in Leg. XII. Tab.* apud *Gell.* 20, 1. *ad f.* Quis endo em jure vindicit. Et *mox.* Qui em vinctum habebit. ¶ Est etiam loco interjectionis *hem*, vel adverbii *en*. *Ter. Heaut.* 3, 26. Em, istuc volueram. *Varr. R. R.* 1, Em, ibi tu quidquam nasci putas posse? *Id.* 56. Ille, em quin adsum: venio, inquit, ad lime fores aperi.

ĒMĀCĔO, es, ui, n. 2. emacresco. *Cels.* 2, Pejus signum est, ubi aliquis contra consuetu nem emacuit. Al. leg. *emacruit*. *Id. ib.* 8. *sub* Mulieri gravidae si subito mammae emacueru Al. *emaccuerunt:* alii *emacruerunt*.

ĒMĀCĔRĀTUS, a, um, part. ab inusit. *em cero*, valde maceratus, subactus, attenuatus, co sumptus. *Senec. Cons. ad Marc.* 10. *ad f.* Ali morborum variis generibus emaceratos, diu int vitam mortemque medios detinebit.

ĒMĀCĬĀTUS, a, um, part. ab *emacio*, συντε κώς. *Colum.* 2, 10. Emaciatae vineae. Et 1 Emaciatum armentum.

ĒMĀCĬO, as, a. 1. ἐκτήκω, macrum, sive ar dum reddo. *Colum.* 2, 14. Aliis juvari, et ste corari agros, aliis rursus peruri, et emaciari. 7, 9. *a med.* Ne immaturis herbis citetur alvu eoque vitio pecus emacietur. *Id.* 4, 24. *circa me* Medio in brachio commodissime palmae subjicie tur, quae nec spem vindemiae destituant, nec ema cient stirpem suam.

ĒMĀCĬTAS, atis, f. ὠνητικὸν, cupiditas eme di. *Colum.* 4, 3. Quosdam emacitas in armenti quosdam exercet in comparandis mancipiis cur Adde *Plin. ep.* 3, 7.

ĒMACRESCO, is, n. 3. valde macresco, ἰσχναί νομαι. *Cels.* 2, 4. Mali morbi signum est, nimi celeriter emacrescere. Adde *ib.* 5. V. EMACEO.

ĒMACROR, aris, pass. 1. λεπτύνομαι, macer fi *Plin.* 18, 10, 25. Terram emacrari existimante hoc satu. Lectio haec tamen est dubia *Harduin*

ĒMĀCŬLĀTUS, a, um, part. ab *emaculo*, pur gatus. *Gell.* 6, 5. *sub f.* Argentum, omnibus e eo vitiis detractis, emaculatum et candefactum *Macr. Sat.* 7, 13. *a med.* Pallium emaculatum *Ammian.* 29, 1. Domus emaculata odoribus Ara bicis.

ĒMĀCŬLO, as, a. 1. ὀμόργνυμι, maculas aufero *Plin.* 21, 19, 75. Nigras vitiligines emaculant *Appul. Apol.* p. 278, 4. Exotico pulvere dente emaculare.

ĒMĀDĔO, es, ui, n. 2. idem quod madeo ve valde madeo. *Ov. Trist.* 5, 4, 40. Et te flent suos emaduisse sinus. Al. leg. *demaduisse*, al. *im maduisse*.

*EMANATIO, onis, f. *Vulg. Sap.* 7, 25. *B. A*

[ĒMĀNĀTOR, oris, m. qui emanat, diffundit *Cass. Institut. divin. litter.* 20. Ambrosius lacte sermonis emanator. *F.*]

ĒMANCĬPĀTĬO, onis, f. liberatio a potestate patria, cum quis filiusfamilias e potestate patris exit, et fit sui juris: quod fiebat olim per trinas imaginarias venditiones, adhibito patre fiduciario, atque aere et libra, vel per imperiale rescriptum: postea recta via per competentes judices, vel magistratus, ut *Imp. Justin. Instit.* 1, 12. et *Cajus Instit.* (ed. *Goeschenio*) 1. §. 119. et seqq. docent. *Quint.* 11, 1. *a med.* Inter patres etiam filiosque, cum intervenisset emancipatio, litigatum scio. *Gell.* 1, 12. Vestalis simul est capta, eo statim tempore, sine emancipatione, e patris potestate exit. ¶ Item cujusvis rei alienatio cum translatione dominii in alterum. *Plin. ep.* 10, 3. Nam et fundos emancipavit, et cetera quae in emancipatione implenda solent exigi, consummavit. ¶ *Emancipatio familiae* ap. *Gell.* 15, 27. erat inter tria, quae ibi enumerat, testamentorum genera, cum imaginaria venditione paterfamilias hereditatem familiamque suam, omneque bona, ac jura sua in alterum transferebat: quod dicitur testamentum per aes et libram. V. TESTAMENTUM.

ĒMANCĬPĀTOR, oris, m. qui emancipat. *Gloss. Philox.* Emancupator, ἐξωχειριωτής. *Prud. Cathem.* 7, 184. Emancipator servientis plasmatis.

ĒMANCĬPĀTUS, a, um, part. ab *emancipo*, qui e patris potestate exiit. *Gell.* 1, 12. Quae ipsa, aut cujus pater emancipatus sit. ¶ Item alterius dominio subjectus, ut cum filius in patris adoptivi potestatem veniebat. *Festus:* Emancipati duobus modis intelliguntur: aut ii, qui ex patris jure exierunt, aut ii, qui aliorum fiunt dominii: quorum utrumque fit mancipatione. ¶ Hinc translate est addictus, subjectus, et veluti in mancipium et servitutem deditus et obligatus. *Cic. Phil.* 2, 21. Iste venditum, atque emancipatum tribunatum consiliis vestris opposuit. *Hor. Epod.* 9, 12. Romanus (eheu posteri negabitis) Emancipatus feminae Fert vallum, et arma miles, et spadonibus Servire rugosis potest. *Cic. Sen.* 11. Ita senectus honesta est, si se ipsa defendit, si jus suum retinet, si nemini emancipata est. Al. leg. *mancipata*. [*V. *Gron.* ad *Sen. Ep.* 45. qui multis locis allatis recte tuetur *emancipatus*.] *Appul. Met.* 10. p. 240, 16. Nequissimus servulus, ad omne facinus emancipatus.

ĒMANCĬPO, as, avi, atum, a. 1. ἐκποιέομαι, filium, quem in potestate habeo, sui juris efficio, et a me dimitto: quasi extra mancipium, hoc est

...inium meum esse jubeo. [*Scilicet, ut *Paul. Dig.* 4, 5, 3., manumitti nemo potest, nisi in ...aginariam servilem causam deductus.] *Cic. Dom.* ... Adoptatum emancipari statim, ne sit ejus fi...s, qui adoptarit. *Plin. ep.* 4, 2. Regulus fili... emancipavit, ut heres matris exsisteret. ¶ ...nancipare alicui est filium a se emancipatum al...ius adoptivi patris potestati subjicere. *Cic. Fin.* ... 7. L. Torquatus illam severitatem in eo filio ...hibuit, quem in adoptionem D. Silano emanci...verat, ut etc. ¶ *Emancipare agrum* est aliena..., in alterius dominium transferre; e mancipio, est possessione sua emittere, et alteri possiden...m tradere, sive venditione, sive donatione id ...t. *Suet. Oth.* 4. Cuidam de parte finium cum ...cino litiganti, adhibitus arbiter totum agrum ...demit, emancipavitque. *Tac.* hanc eandem rem ...rrans *H.* 1, 24. Universum vicini agrum sua ...cunia emptum dono dedit. [*Adde *Val. Max.* ... 6. *Plin. Ep.* 10, 3.] *Quint. Decl.* 298. Eman...pare hereditatem. *Inscr.* ap. *Reines. cl.* 7. *n.* 21. ... Claudio Primigenio columbaria N. IIII. eman...pavit T. Flavius Corinthus, *h. e.* vendidit cum ...ictionis praestatione. [*Columbarium h. l. in...llige de loco sepulcri, non de columbarum sta...one; quod aliis fraudi fuit. Sepulcra mancipa...one tradi solebant. V. *Heinecc.* ap. *Brisson. de ...orm.* s. v. *Emancipare.*] ¶ Translate *emancipare ... alicui*, et veteri loquendi more *emancupare*, est ... alteri totum tradere, addicere, et veluti in man...ipium transferre. *Pl. Bacch.* 1, 1, 60. Nunc ego, ...ulier, tibi me totum emancupo, tuus sum, tibi ...edo operam. *Symmach. ep.* 1, 13. (al. 18.) To...m me, inquies, emancipavit sibi cura Praetorii. ...troque loco al. leg. *mancipo.* V. EMANCIPA...TUS.

EMANCO, as, a. 1. manus praecido, mancum ...acio. *Labien.* ap. *Senec. Contr.* 5, 33. *sub f.* Gau...eo me non omnes emancasse. [*Idem verbum ...*Gron.* restituere volebat loco *Sen. Contr.* 7.]

ĒMĂNĔO, es, ansi, n. 2. extra maneo. *Stat. ...Th.* 7, 650. quibus (*lucis*) vetitus emansisse sacer...os. ¶ Est etiam verbum militare. Dicuntur ema...ere milites, qui diutius sine legitimo imperatoris ...ommeatu absunt a castris. *Modest. Dig.* 49, 16, ... Is, qui in exploratione emanet, hostibus insi...tentibus, capite puniendus est. [*V. *Gron.* ad *Sen. Ep.* 54.] V. EMANSIO.

*EMANĪCI, orum, populi Hispaniae Baeticae. *Plin.* 3, 1. *B. A.*

ĒMĀNO, as, avi, atum, n. 1. ἐκβρύω, extra ...mano, effluo, exeo. *Colum.* 6, 32. Intertrigo sale ...cum adipe defricatur, dum saniei vis emanat. *Lucr.* 3, 584. ex imo, penitusque coorta Emanat ...diffusa animae vis. *Cic.* vertens *Homeri* versus *Div.* 2, 30. Sub platano umbrifera, fons unde ema...nat aquai. *Gell.* 19, 5. Quaedam quasi aura te...nuissima exprimitur ex aqua, et emanat. *Appul. Met.* 10. p. 243, 12. Per membra sudor emanat. ¶ Cum accus. *Plin.* 23, 3, 34. Succus olearum uti...lis saniem emanantibus. *Hard.* ex MSS. legit *sa...nie manantibus.* Idem dic de alio *Plinii* loco 37, 10, 61. *Cass. Var.* 8, 33. In modum naturalis antri absidis fabricata concavitas perspicuos liquores emanat. ¶ Translate est oriri, nasci, proficisci. [*Inv.* 2, 2. Alii alio ex fonte praeceptores dicendi emanaverunt. *Coel.* 8. Quaeram ex quo iste fonte senator emanet.] *Cic. Or.* 3, 18. *ad f.* Hinc haec recentior Academia emanavit. Et *ib* 1, 42. Partes sunt, quae generibus iis, ex quibus emanant, subjiciuntur. *Id. Att.* 7, 21. Mala nostra istinc emanant. ¶ Saepe est vulgari, disseminari, in omnium notitiam venire, *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 6. Invidiosum tibi sit, si emanarit. *Q. Cic. Pet. cons.* 5. Omnis fere sermo ad forensem famam a domesticis emanat auctoribus. *Cic. Rosc. Am.* 1. Oratio mea exire, atque in vulgus emanare poterit. *Liv.* 42, 16. Ne indicium emanaret. *Id.* 3, 24. Multis emanabat indiciis, fratrem Volscii nunquam visum in publico. *Cic. Verr.* 2, 1, 1. Fama emanavit. *Id. Brut.* 65. Vereris, ne per nos hic sermo tuus emanet. [*V. *Drak.* ad *Liv.* 3, 24, 4.] ¶ Item diffundi. *Flor.* 4, 9. Emanabat latius malum. ¶ Part. *Emanaturus* ap. *Val. Max.* 1. 6. *extern.* 3. Singularem eloquii suavitatem ore ejus emanaturam dixerunt. ¶ [*Confunduntur *Emanare*, et *emanere* et *eminere.* V. *Drak.* ad *Liv.* 3, 24, 4.]

ĒMANSĬO, onis, f. actus militis emanentis extra castra. *Arrius Menand. Dig.* 49, 16, 4. Examinantur autem causae semper emansionis, et cur, et ubi fuerit, et quid egerit. V. EMANEO et vocem sequent.

ĒMANSOR, oris, m. miles, qui ultra tempus commeatus ab imperatore impetrati abest a castris. *Modest. Dig.* 49, 16, 3. Emansor est, qui diu vagatus ad castra regreditur. *Arrius Menand. ib.* 5. Si emansor, aut negligens suorum etc. Alii leg. *remansor*, quam vocem vide suo loco. [*Adde *Claud. Saturn. Dig.* 48, 19, 16, 5. *Drak.* ad *Liv.* 30, 43, 4.] V. INFREQUENS.

ĒMARCĔO, es, ui, n. 2. et

ĒMARCESCO, is, n. 3. idem quod marceo, languidus fio. Translate. *Plin.* 15, 29, 36. Languida auctoritas patrum facta est, ac paulatim in sterilitatem emarcuit majestas. *Hieron. in Isajam* 5, 17, 4. Tunc omne praesidium, et pinguissimae carnes, et refugium emarcescet Jacob. V. etiam EMACEO.

ĒMARCUS, i, m. genus vitis, ita appellatum a Gallis, qui vinaceorum pedem expressum etiamnum *marc* vocant. *Colum.* 3, 2. *a med.* Tres Helvinaciae; earum altera, quam Galliarum incolae emarcum vocant, mediocris vini. *Plin.* 14, 2, 4. *n.* 5. Duo Helvenacae genera: major, quam quidam longam; minor, quam emarcum appellant.

ĒMARGĬNO, as, a. 1. crustas, et margines ulcerum adimo. *Plin.* 28, 9, 41. Sanguis equarum, praeterquam virginum, erodit, emarginat ulcera.

ĒMASCŬLĀTOR, oris, m. qui emasculat, corruptor, draucus. *Appul. Apol.* p. 321, 40. Emasculatoribus suis ad omnia infanda morigerus.

ĒMASCŬLO, as, a. 1. εὐνουχίζω, castro, virilitatem aufero. *Appul. Met.* 7. p. 198, 14. Dissitis femoribus emasculare asinum. V. DISSITUS. ¶ Translate est virum ineptum reddere generationi. *Serv.* ad *Virg. A.* 6, 661. Sacerdotes herbis etiam quibusdam emasculabantur, unde jam coire non poterant.

ĒMĀTHĬĂ, ae, f. Ἠμαθία, provincia Macedoniae, ad Or. quae etiam propria Macedonia dicitur, ab Emathione rege fratre Memnonis, qui fuit filius Aurorae, et Tithoni. Habet a Sept. Pelagoniam, et Mygdoniam, ab Aust. Thessaliam, ab Or. Pieriam, et sinum Thermaicum, ab Occ. mare Adriaticum. Sed aliqui Pieriam ei ad Aust. statuunt. *Plin.* 4, 10, 17. et *Capell.* 6. p. 211. ¶ A poetis pro tota Macedonia, item pro Thessalia, et Pharsalia usurpatur. *Virg. G.* 1, 492. et ibi *Serv.* ¶ [*Latius etiam *Emathiae* nomen sumitur de Thracia. V. *Ruhnk.* ad *Jul. Rufin. de fig. sent.* et *eloc.* p. 216.]

ĒMĀTHIS, ĭdis, adj. f. Ἠμαθὶς, Emathia. *Lucan.* 6, 350. Emathis aequorei regnum Pharsalos Achillis. Et 580. Emathis tellus. ¶ *Emathides* sunt Pierides, filiae Pieri regis. *Ov. Met.* 5, 669. Rident Emathides.

ĒMĀTHIUS, a, um, adj. Ἠμάθιος, ad Emathiam pertinens. *Cornel. Sever.* ap. *Senec. Suas.* 7. Emathius Perses. *Ov. Met.* 5, 313. et *Lucan. initio operis.* Emathii campi. Sed *Ov.* Macedonicos, *Lucan.* Pharsalicos intelligit. *Stat. Silv.* 3, 2, 117. Emathii manes, *h. e.* Alexandri. Sic *Ov. Trist.* 3, 5, 39. Emathius dux, *h. e.* Alexander M. In illis *Lucani* 8, 531. Emathia acies. Et 9, 950. clades. Et 33. ruina. Et 245. Emathium ferrum etc., respicitur ad Pharsalicam pugnam, qua Pompejus a Caesare victus fuit. Apud *eund.* 10, 58. Emathia tecta sunt Alexandriae, cujus conditor Emathius seu Macedonius fuit. ¶ *Emathius vertex* est Pelion mons Thessaliae. *Virg. Cir.* 34. Emathio celsum duplicabat vertice Olympum, *h. e.* Pelion Olympo imponebat, ut apud *eund. G.* 1, 281. impositum fuit Ossae. ¶ [*Ponitur etiam pro *Thracius*, latiore significatione. *Lucil.* ap. *Jul. Rufin. de fig. sent.* et *eloc.* p. 216. Ventum prius Emathium tu, Ventum, inquam, tollas, ubi v. *Ruhnk.* — ¶ Confunduntur *Emathius*, et *Haematius.* V. *Ruhnk. l. c.*]

ĒMĀTŪRESCO, is, urui, n. 3. idem ac maturesco, vel perfecte maturesco. *Gell.* 2, 29. Et videsne, inquit, haec ematuruisse? *Plin.* 25, 4, 17. Si semen non ematuruit. ¶ Translate est mitescere. *Ov. Trist.* 2, 124. si modo laesi Ematuruerit Caesaris ira.

ĒMĀTŪRO, as, a. 1. maturum facio. *Eumen. Gratiar. act. ad Constant.* 10. Ver fruges elicit, calor ematurat.

ĒMAX, acis, adj. m. et f. ὠνητικὸς, cupidus emendi. *Cato R. R.* 2. *ad f.* Patremfamilias vendacem, non emacem esse oportet. *Cic. Parad.* 6, 3. Non emacem esse, vectigal est. *Ov. A. Am.* 1, 421. Institor ad dominam veniet discinctus emacem. ¶ Translate. *Pers.* 2, 3. non tu prece poscis emaci, Quae nisi seductis valeas committere Divis, *h. e.* quae emere potius a Diis videatur, quam petere bona, pollicendo iis donaria et victimas, si divitias et opes dederint.

EMBAENETĬCA. V. EMPENETICA.

EMBAMMĂ, ătis, n. ἔμβαμμα, intinctus, condimentum, quod ad condienda obsonia fit, et orexim excitandam: ab ἐμβάπτω, immergo, intingo. *Colum.* 12, 55. Hoc sinapi ad embammata non solum idoneo, sed etiam specioso uteris. *Plin.* 20, 14, 53. Mentae sapor excitat aviditatem in cibis: ideo embammatum mixturae familiaris. *Id.* 22, 22, 44. Sonchos albus utilis orthopnoicis lactucarum modo, ex embammate. ¶ Embammatis faciendi rationem docet *Colum.* 12, 34. ut in BAMBATAE dictum est. Agitur autem ibi de aceto, musti certa mensura mixto, quoniam acetum in embammate praecipuum locum obtinet. Hinc *Ulp. Dig.* 18, 1, 9. Si vinum non acuit, sed ab initio acetum fuit, ut embamma. [*Adde *Ulp. Dig.* 33, 6, 9, 1. Si acetum quis legaverit, — embamma legato continebitur; quia aceti numero fuit.]

EMBĂSĬCOETAS, ae, m. ἐμβασικοίτης, cinaedus ita appellatus, quia virorum cubilia libidinis explendae causa inscendit: ab ἔμβασις, inscensus, et κοίτη, cubile. V. CINAEDUS. *Petr. Sat.* 24. Ad ultimam perductus tristitiam, Quaeso, inquam, domina, certe embasicoetam jusseras dari. Complosit illa tenerius manus, et, O, inquit, hominem acutum, atque urbanitatis vernulae fontem! Quid? tu non intellexeras cinaedum embasicoetam vocari? Adde *ib.* 26. ¶ Translate vero *embasicoetas* est etiam genus poculi capacioris, et in obscenam figuram formati, quod vini plenum exhauriebant veteres in conviviis ad promiscuae libidinis incitamentum: etenim temulenti plerumque solebant ἐμβαίνειν τὰς κοίτας. Huc pertinent loci *Juven.* 2, 95. vitreo bibit ille Priapo; et *Plin. prooem. l.* 33. In poculis libidines caelare juvit, ac per obscenitates bibimus. *Athenaeus* vero *l.* 11. *c.* 5. Τὸ καλούμενον ποτήριον ἐμβασικοίταν οὕτω φησὶ καλεῖσθαι Φιλήμων ὁ Ἀθηναῖος. Hanc etiam vocis significationem respexisse videtur *Petr. l. c.*

EMBĂTER, eris, m. ἐμβατὴρ, ballistae foramen ita dictum, quia in illud aliquid ἐμβαίνει. *Vitr.* 1, 2., ubi alii aliter leg.

EMBĂTES, is, m. ἐμβάτης, modulus. *Vitr.* 4, 3. Graece: at Latine *Id.* 1, 2. sed dubia lectione. Est ab ἐμβαίνω, ingredior.

EMBLĒMĂ, ătis, n. ἔμβλημα, id quod alteri operi inseritur, atque illigatur, et opus ipsum, quod ex rebus insertis constat: ab ἐμβάλλω, conjicio, insero. Emblemata quaedam *vermiculata* dicuntur, ut quae in parietibus fiunt, quae minutis quibusdam veluti vermiculis distincta sunt: quaedam *tessellata*, ut quae in pavimentis, quae ex tessellis structa sunt: quaedam *segmentata*, ut quae in lignis, quae constant ex segmentis. Sed saepe confunduntur. *Lucil.* ap. *Cic. Or.* 44. et *Or.* 3, 43. Quam lepide lexes compostae, ut tesserulae omnes Arte pavimento, atque emblemate vermiculato. *Cic. Brut.* 79. Nullum nisi loco positum, et tanquam in vermiculato emblemate, ut ait Lucilius, structum verbum videres. [*Varro R. R.* 3, 2, 4. Num quod emblema aut lithostrotum.] ¶ Emblemata etiam ornamenta sunt in vasis argenteis, aureis, Corinthiis, quae et inseri, et eximi poterant: de quibus V. CRUSTA. [*V. *Salm.* ad *Solin.* p. 736.] *Cic. Verr.* 2, 4, 23. *extr.* Vasa autem ad Verrem deferuntur, Cibyratae fratres vocantur, pauca improbant; quae probarent, iis crustae, aut emblemata detrahebantur. *Id. ib.* 22. Duo pocula cum emblematis. Et 17. Scaphia cum emblematis. Et 24. Tantam multitudinem collegerat emblematum. Et *ib.* Scite in aureis poculis emblemata illigare, et apte in scyphis aureis includere. [*Ulp. Dig.* 34, 2, 19, 5. Quaeritur, si cui argentum legitur, an emblemata aurea, quae in eo sunt, eum sequantur. *Paul. Dig.* 34, 2, 32, 1. Aurea emblemata, quae in absidibus argenteis essent, et replumbari possent. Ex quo loco discimus, plumbatura, non ferruminatione juncta fuisse. — Ceterum in hunc sensum Latini adhibent *sigillum*; sed post Ciceronis aetatem vox *emblema* magis frequentata est, animadvertente *Ernest.* ad *Suet. Tib.* 71. Cf. *Salm.* ad *Solin.* p. 736. Apponam ipsa *Suet.* verba: In quodam decreto patrum, quum ἔμβλημα recitaretur, commutandam censuit vocem et pro peregrina nostratem requirendam, aut, si non reperiretur, vel pluribus et per ambitum verborum rem enuntiandam. Poterat, ut vidimus, *sigillum* dici. Aliter circumscripsit *Ulp. Dig.* 34, 2, 19, 13. accessio, quae rei ornandae causa adhibetur.] ¶ Metaphorice ponitur pro ornamento orationis. *Quint.* 2, 4. *a med.* Ut extemporales eorum dictiones his velut emblematis exornarentur. ¶ Quidam teste *Celso* ap. *Prisc.* 6. p. 680. dixerunt *emblematum*, *i:* unde est dativus et ablativus pluralis *emblematis* in allatis exemplis. Sed verius est, hujusmodi nomina in dativo plurali esse heteroclita. Sic *peripetasmatis*, *poematis*, *toreumatis*, *malagmatis*, *epigrammatis* etc. V. POEMA.

EMBŎLĂ, ae, f. ἐμβολὴ, illatio mercium in naves: ab ἐμβάλλω, injicio, navibus infero. *Impp. Theod. et Valent. Cod.* 1, 2, 10. Jubemus nullam navem, ante felicem embolam, vel publicarum specierum transvectionem, excusari posse, *h. e.* antequam navibus imponantur, et transvehantur publicae species, et annonae, quae quotannis ex Aegypto Romam onerariis navibus portabantur. [*Novell.* 163, 2. Embola ita definitur: annua specierum transmissio, ut in condito et ad militares sumtus habeantur.]

EMBŎLĬĀRĬĂ, ae, f. mulier scenica, quae mediae fabulae interseri, atque introduci solebat, ut cantu et gesticulationibus spectatores novo artificii genere oblectaret, embolia agitando, quae Itali dicunt *intermezzi.* *Plin.* 7, 48, 49. Galeria Copiola emboliaria reducta est in scenam annum centesimum quartum agens. *Inscr.* ap. *Murat.* 660, 4. Phoebe Vocontia emboliaria artes omnium erudita vixit annis XII. Sic alia apud *Grut.* 655, 1. Eucharis Liciniae L. docta erudita omnes artes virgo vixit an. XIIII. V. EMBOLIUM. ¶ Frustra itaque sunt, qui apud *Plin. l. c.* putant *Emboliaria*

esse alterum feminae illius cognomen; vel quibus *emboliaria* est eadem ac meretrix, quae in porticu, sive ἐν τῷ ἐμβόλῳ degeret, sicut aliae erant, quae in fornicibus prostabant; vel tandem qui *empolaria* legunt, ab ἐμπολή, lucrum, quasi vero significetur mulier scenica, quae corpore quaestum faceret.

EMBOLICUS. V. ANABOLICUS.

EMBOLIMAEUS, a, um, adj. ἐμβολιμαῖος, intercalaris, insertus, interpositus. *Embolimaeus dies* est, qui anno bissexto, Februario exeunte inserteri solet: qua de re *Macr. Sat.* 1, 13. et *Solin.* 1. *ante med.* fuse disserunt. *Auson. Eclog. de rat. dier. ann. vertent.* 12. quinto qui protinus anno, Mense Numae extremo, nomen capit embolimaei. [*V. *Scalig. de Emend. Temp.* 1.]

EMBOLIMUS, a, um, adj. idem quod embolimaeus, ἐμβόλιμος. *Solin.* 1. *ante med.* [* *Macr. Sat.* 1, 13.]

EMBOLIUM, ii, n. ἐμβόλιον, pars fabulae, cum aliquid eidem interponitur: ab ἐμβάλλω, intersero. [*V. *Salm.* ad *Vopisc.* 42. *Tom.* II. p. 530.] Translate est quidquid alicui operi interseritur. *Cic. Q. Fr.* 3, 1. *sub f.* Mirificum ἐμβόλιον cogito in secundum meorum librorum includere. *Id. Sext.* 54. *de Clodio.* Ille ipse maxime ludius, non solum spectator, sed actor et acroama, qui omnia sororis embolia novit. Hic *Cic.* respicit embolia fabularum; ludit autem tecte et ambigue, nam, quia ἐμβόλιον est quidquid extrinsecus inseritur et immittitur, traductum est hoc verbum ad significandum pudendum virile, uti docet *Hesych.* ex *Aristoph.* loco in V. Ἔμβολον. Itaque *omnia sororis embolia novit* est acute dictum pro *amores* seu *amatores sororis*, quos inter ipse erat Clodius.

EMBOLUM, i, n. ἔμβολον, ornamentum in summa prorae navis, quod Latine rostrum dicitur: ab ἐμβάλλω, injicio, quia prorae immittitur et infigitur. *Petr. Sat.* 30. In postibus triclinii fasces erant cum securibus fixi, quorum imam partem quasi embolum navis aeneum finiebat.

EMBOLUS, i, m. ἔμβολος, paxillus, cuneus, aut aliud quippiam, quod in foramen aliquod immitti, inducique ac reduci potest: qualia sunt, quibus clysteres injiciuntur a medicis. Tale quiddam est illud, de quo in descriptione machinae Ctesibicae ad extollendam aquam. *Vitr.* 10, 12. Ita de supernis in modiolis emboli masculi, torno politi, et oleo subacti, conclusique regulis, et vectibus convolvuntur, qui ultro citroque frequenti motu prementes aerem, cogunt et extrudunt aquam in catinum.

EMBRACTUM. V. EMPHRACTUS.

EMĔĀTUS, a, um, part. ab *emeo*, emensus. *Ammian.* 29, 5. Emeato mari cum classe, quam ductabat, defertur ad Mauritaniae litus.

EMĔĀTUS, us, m. idem quod meatus. *Ammian.* 17, 4., ubi alii legunt *meatus.*

EMĔDĬTĀTUS, a, um, part. ab inusit. *emeditor*, valde meditatus, passive. *Appul. Met.* 2. p. 126, 39. Emeditatis ad haec illa fletibus, quam sanctissime adjurans etc.

EMĔDULLĀTUS, a, um, part. ab inusit. *emedullo*, cui medulla est extracta. *Plin.* 22, 22, 43. Graveolentiam alarum emendat radicis emedullatae uncia. ℙ Translate. *Sid. ep.* 8, 6. Virtutes artium per aetatem mundi jam senescentis, lassatis veluti seminibus, emedullatae parum aliquid hoc tempore mirandum ac memorabile ostentant, [**h. e.* enervatae, vigore suo et vitali robore privatae. *B. A.*]

EMENDĀBĬLIS, e, adj. qui emendari potest. *Liv.* 44, 10. In errorem emendabilem lapsus. *Senec. Clem.* 7. Aliquem verbis tantum admonebit, aetatem ejus emendabilem intuens.

EMENDĀTĒ, adv. ἐπανορθωτικῶς. *Cic. opt. gen. or.* 2. Pure et emendate loquentes, quod est Latine. *Vitr.* 10, 11. Emendate descriptus. *Plin.* 34, 8, 19. *n.* 3. Capillum non emendatius fecisse, quam rudis antiquitas instituisset.

EMENDĀTĬO, onis, f. ἐπανόρθωσις, correctio. *Cic. Fin.* 4, 9. Haec est correctio philosophiae veteris et emendatio. *Quint.* 2, 4. Ingenia puerorum nimia emendationis severitate deficere. *Id.* 1, 5. Soloecismus unius emendatione verbi corrigi potest. [**Cic. Acad. fr.* Emendatio temeritatis.] *Plin.* 8, 51, 78. Emendatio morum. *Alter Plin. ep.* 1, 8. Emendatio libri. ℙ [*Item castigatio. *Claud. Saturn. Dig.* 48, 19, 16, 2. Verbera, a magistro allata vel parente, emendationis, non injuriae gratia videntur adhiberi. V. *Emendo.*] ℙ Est etiam inter exornationes rhetoricas, scil. species quaedam praesumptionis, sive προλήψεως. Emendationem enim vocat *Quint.* 9, 2. *ante med.* si quis dicat: *Rogo ignoscatis mihi, si longius sum evectus.*

EMENDĀTOR, oris, m. ἐπανορθωτής, corrector. *Cic. Balb.* 8. et 2. *Phil.* 17. O praeclarum interpretem juris, auctorem antiquitatis, correctorem atque emendatorem nostrae civitatis! *Id. Brut.* 74. Emendator sermonis. *Plin. Pan.* 6. Corrector emendatorque disciplinae castrorum. *Id. ep.* 6, 5. Emendator senatus *Id. ep.* 7, 17. *a med.* Timor est emendator acerrimus.

EMENDĀTŌRĬUS, a, um, adj. emendandi vim habens, purgatorius, ut emendatorius ignis, *Aug. in Psalm.* 27. *post in.* [*Adde ejusd. *Epist.* 109.]

EMENDĀTRIX, icis, f. ἐπανορθοῦσα, correctrix. *Cic. Leg.* 1, 22. Vitiorum emendatricem legem esse oportet. *Id. Tusc.* 4, 32. Poetica, emendatrix vitae.

EMENDĀTUS, a, um, part. ab *emendo*, mendis carens, politus, perfectus, ἐπανορθωθείς. *Cic. Brut.* 74. Emendata locutio et Latina. *Id. Amic.* 17. Emendati mores. *Petr. Sat.* 126. Mulier omnibus simulacris emendatior. [V. *Gron.* ad *Sen. Ir.* 1, 5.] *Plin.* 34, 8, 19. *n.* 35. Callimachi sunt saltantes Lacaenae, emendatum opus. *Plin. alter ep.* 8, 22. Ego optimum et emendatissimum existimo, qui ceteris ita ignoscit, tanquam ipse quotidie peccet. *Id. ep.* 3, 3. Vir emendatus et gravis. *Hor. Ep.* 1, 16, 30. Sapiens et emendatus vir. *Ulp. Dig.* 4, 3, 11. Homo vitae emendatioris. *Quint. ep. ad Tryphon.* Ut libri in manus hominum quam emendatissimi veniant. *Id.* 1, 6. Verba barbara ab emendatis discernere. *Id. ib.* 4. Emendata lectio. *Id.* 11, 3. Emendata vox erit, idest vitio carebit, si fuerit os facile, explanatum, jucundum, urbanum. *Plin.* 36, 15, 24. *n.* 9. Aquae corrivatae, atque emendatae.

EMENDĪCĀTUS, a, um, part. ab *emendico*, mendicando impetratus, precarius, ἠρανισμένος. *Suet. Caes.* 54. A sociis pecunias accepit, emendicatas in auxilium aeris alieni. *Imppp. Valent. Gratian. et Theod. Cod.* 9, 2, 14. Emendicatis uti suffragiis. [*Saepius ita ponitur in *Cod. Theod.*, ut dignitas emendicata, insignia consularium emendicata, gratia emendicata. V. *Heinecc.* ap. *Briss. de Form.*]

EMENDĪCO, as, a. 1. ἐπαιτέω, more mendicantium aliquid peto. *Suet. Aug.* 91. Stipem quotannis die certo emendicabat a populo.

EMENDO, as, avi, atum, a. 1. ἐπανορθόω, a menda, *h. e.* culpa et vitio purgo, corrigo. *Cic. Att.* 2, 16. *ad f.* Me rogat, ut annales suos emendem, et edam. *Id. Brut.* 75. Caesar rationem adhibens consuetudinem vitiosam et corruptam pura et incorrupta consuetudine emendat. *Id. Mur.* 29. Conformare, et leviter emendare aliquid. *Id. Leg.* 3, 13. Ut cupiditatibus principum et vitiis infici solet civitas; sic emendari et corrigi continentia. *Nep. Them.* 1. Vitia adolescentiae multis emendare virtutibus. *Colum.* 6, 2. *a med.* Fame et siti cubitorem bovem emendare. *Hor. Ep.* 2, 1, 3. Emendare legibus res Italas. *Id. Sat.* 2, 8, 84. fortunam arte. *Ov. Fast.* 4, 596. facta priora novis. *Id. Medic. fac.* 5. Cultus et in pomis succos emendat acerbos. *Plin.* 17, 5, 3. Terram terra emendari, super tenuem pingui injecta. *Prop.* 3, 20, 25. Emendare animum. ℙ Saepe est vitia corporis tollere, curare, sanare. *Plin.* 32, 7, 24. Emendare albugines oculorum. *Id.* 20, 13, 50. dolores capitis et alopecias. Et 24, 10, 47. dysentericos et alvum. Et 20, 16, 62. tussim. Et 36, 21, 42. cicatrices. Et 20, 5, 20. sonitum et gravitatem aurium. Et 28, 8, 27. sterilitatem etc. ℙ Significat etiam punire. *Lampr. Alex. Sev.* 51. Idque per praeconem, cum aliquem emendaret, dici jubebat, Quod tibi fieri non vis, alteri ne feceris, *h. e.* cum fustibus aut virgis aliquem coerceret. [**Papinian. Dig.* 1, 16, 9, 3. Poterit similiter et libertum non obsequentem emendare aut verbis aut fustium castigatioue. *Lact. de mort. persequut.* 22. Domestici et administratores lancea emendabantur.] ℙ Part. *Emendans* ap. *Plin. ep.* 9, 36. Cogito ad verbum scribenti, emendantique similis. *Emendaturus* ap. *Hor. Sat.* 2, 8, 85. Arte emendaturus fortunam. *Emendandus* ap. *Plin. ep.* 5, 13. Ipse praeterea quaedam emendanda annotavi.

EMENSUS, a, um, part. ab *emetior*, passiva significatione. *Liv.* 21, 30. Postquam multo majorem partem itineris emensam cernant. [V. *Drak.* ad *Liv.* 38, 17, 16.] *Val. Fl.* 5, 181. cuncti pariter loca debita noscunt, Signaque commemorant, emensasque ordine gentes. *Id.* 4, 350. Exsilia pelagus emensa juvencae, *h. e.* errores Jus mare tranantis sub forma vaccae: *juvencae* dativus est. *Appul. Met.* 9. *sub f.* Emensis protinus scalis. ℙ Alio sensu *Senec. Q. N.* 4, 4. Poteram me, peracta quaestione, dimittere: sed bene emensum dabo, *h. e.* quasi cumulatam mensuram. ℙ Activa significatione. V. in EMETIOR. ℙ [*Saepe confunduntur *Emensus* et *emersus.* V. *Duker.* ad *Flor.* 3, 10. *Drak.* ad *Liv.* 2, 9, 6.]

ĒMENTĬOR, iris, itus sum, dep. 4. ψεύδομαι, idem quod mentior, vel palam mentior. *Cic. Part.* 14. Alii ementiti sunt in eos, quos oderant. *Id. Div.* 1, 9. Videmus haec signa nunquam fere ementientia. *Quint.* 8, 6. *ad f.* Hyperbole est ementiens superjectio. ℙ Cum accusativo, aut infinito adhibetur pro simulare, fingere, comminisci, excogitare quod non est. *Cic. Dom.* 19. Me non esse ementitum auctoritatem hujus ordinis. *Id. Balb.* 2. Furari civitatem, genus suum ementiri. *Petr. Sat.* 82. Constantissime centurionem et legionem ementitus. *Liv.* 25, 3. Ementiri falsa naufragia. *Cic. Planc.* 30. Eo me beneficio obstrictum esse ementior, cui ne referri quidem gratia posse videatur? *Curt.* 7, 5. Jussu Alexandri fecisse ipsos, ementiti. [*V. *Drak.* ad *Liv.* 1, 8, 5.] ℙ Part. *Ementiendus* ap. *Liv.* 9, 18. Piget referre vanitatem ementiendae stirpis. ℙ [*Confunduntur *Ementiri* et *mentiri.* V. *Drak.* ad *Liv.* 1, 8, 5.]

ĒMENTĪTUS, a, um, part. ab *ementior*, passiva signif. ἐψευσμένος. *Cic. Phil.* 2, 35. Quod me de ementitis auspiciis putares esse dicturum. *Id. N. D.* 2, 21. Ementita, et falsa, et plena erroris. *C. Memm.* ap. *Prisc.* 8, 793. Quam stulte conficta, quam aperte ementita sunt.

[ĒMENTUM, i, n. enunciatum, quod nempe a mente proficiscitur, ut commentum, quod cum mente volvitur. *Gloss. Isid.* Ementum, excogitatio. V. EMINISCOR. *F.*]

[ĒMĔO, as, n. 1. extra meo. *Not. Tir.* p. 131. Meat, emeat. *F.*]

[ĒMERCĀTUS, a, um, part. ab *emercor*, activae significationis. *Tac. A.* 16, 1. Principis aditum emercatus. ℙ Significationis passivae, emptus. *Ammian.* 26, 2. Id frustra creditum videbatur, quod non emercati, sed consoni totius multitudinis paria volentis clamores audiebantur. *F.*]

ĒMERCOR, aris, atus sum, dep. 1. idem quod mercor. *Tac. A.* 13, 44. Ingentibus donis adulterium, et, ut omitteret maritum, emercatur. [**Id. A.* 12, 45. Avaritiam praefecti emercatur, i. e. avarum hominem pretio inducit.] ℙ Passiva significatione. *Ammian.* 21, 6. Armeniae, et Hiberiae reges cultu ambitioso indumentorum emercabantur et multiformibus donis, damna negotiis Romanis illaturi, si rebus tunc etiam dubiis descivissent ad Persas. [*Adde *Amm. Marc.* 2, 6, 2.]

ĒMĔRĔO, es, ui, itum, a. 2. idem quod mereo, περιποιοῦμαι. *Pl. Aul.* 4, 10, 5. Quid ego emerui, adolescens, mali? *Cic. Att.* 6, 2. *circa med.* Annuae mihi operae a. d. tert. Cal. Sext. emerentur, *h. e.* annuam administrationem claudo. Respicit autem ad loquutionem *emereri stipendia*, de qua V. EMERITUS. ℙ Cum infinito. *Ov. A. Am.* 3, 409. Ennius emeruit, Calabris in montibus ortus, Contiguus poni, Scipio magne, tibi. *Id. Fast.* 4, 58. Emeruit vocis habere fidem. ℙ Pro lucrari. *Gell.* 6, 7. Acca corpus in vulgus dabat, pecuniamque emeruerat ex eo quaestu uberem. ℙ Pro demereri, promereri, hoc est gratiam inire beneficium dando. [**Quint. Inst.* 4, 1, 2. Citharoedi prooemium emerendi favoris gratia canunt.] *Ov. Amor.* 2, 8, 24. Unum est e dominis emeruisse satis. *Id. Trist.* 4, 8. *extr.* At vos admoniti nostris quoque casibus este, Aequantem Superos emeruisse virum. Adde *Tibull.* 1, 10, 60. et *Val. Max.* 5, 2. *in f.* [*V. *Heins.* ad *Ov. A. Am.* 3, 409.] — ℙ [*Confunduntur *Emerere* et simplex *merere.* V. *Drak.* ad *Liv.* 27, 11, 14.]

ĒMĔRĔOR, eris, itus sum, dep. 2. μισθοδοτοῦμαι, dignus fio re aliqua, commereo, lucror. *Quintil. initio prooem. l.* 4. Altior mihi sollicitudo, quale judicium hominum emererer, accessit. ℙ *Emeritus stipendia.* V. EMERITUS.

ĒMERGO, is, ersi, ersum, n. 3. ἀναδύομαι, est ejus, qui in aqua mersus, rursus exit, exsisto, evado, exeo e profundo. *Cic. N. D.* 2, 49. Aves, quae se in mari mergerent: quae cum emersissent, etc. *Id. Divin.* 2, 31. Equus ex flumine emersit, *et* 1, 33. Ab infima ara subito anguis emersit, *h. e.* ab infima ara emersit e terra. *Plin.* 13, 18, 32. Emergere extra aquam. *Liv.* 22, 3. de paludibus. ℙ *Emergere se* est exire, eo modo, quo *erumpere se* dicimus. [*Nempe proprie emergere, ut simplex mergere, activum est et cum accusativo construitur. *Drak.* ad *Sil.* 7, 413. *Ruhnk.* ad *Ter. Andr.* 3, 3, 30.] *Cic. Har. resp.* 25. *extr.* Ista serpens, quae tum hic delitescit, tum se emergit, et fertur illuc. *Sever. Aetn.* 118. torrentem imo se emergere hiatu. *Manil.* 5, 197. Cum jam vicesima Cancri, Septimaque ex undis pars sese emergit in astra. *Avien. Perieg.* 126. qua se lux rursus Eoa Emergit pelago. ℙ Sol etiam et stellae emergere dicuntur, quia e mari exoriri videntur. *Plin.* 2, 14, 11. Stellae emergunt. *Tac. Germ.* 45. Sol emergens. *Val. Flacc.* 5, 1. Lux emersit Olympo. *Cic. Arat.* 2. *N. D.* 44. sese ostendens emergit Scorpius alte. ℙ Pro oriri, nasci. *Plin.* 11, 51, 112. Antequam totus infans emergat utero. *Id.* 21, 17, 66. Emergit flos ex caule. *Id.* 10, 52, 74. Ova emergunt. *Id.* 2, 82, 84. Ventus emersit. *Id.* 31, 4, 30. Fontes amnesque emergunt. *Cic. Sen.* 15. Viriditas herbescens vaginis includitur, e quibus cum emerserit, etc. *Colum.* 11, 3. *a med.* Si radix super terram emerserit. ℙ Et universim pro ascendendo exire, egredi. *Cic. Manil.* 3. Ut se non Cappadociae latebris occultare velit, sed emergere e patrio regno. *Id. Att.* 2, 12. Emerseram commode ex Antiati in Appiam ad tres tabernas, cum, etc. *Ov. Met.* 14, 155. Sedibus Euboicam Stygiis emergit in urbem Troius Aeneas. ℙ Translate. *Cic. Har. resp.* 23. Posteaquam emergere coepit auctoritas vestra e fluctibus illis servitutis. *Id. Vatin.* 9. Emergere ex mendicitate. *Id. Verr.* 2, 1, 5. ex judicio

peculatus. Et *ib.* 5, 69. ex paternis probris ac vitiis. *Id. Att.* 5, 8. incommoda valetudine. Et 10. ex aliquo negotio. *Id. Coel.* 21. Emersit jam e vadis, et scopulos praetervecta esse videtur oratio mea. *Id. Verr.* 2, 4, 58. Cum multa ex illo mari bella emerserint. *Id. Att.* 9, 10. Munc emergit amor: nunc desiderium ferre non possum. *et* 6. *a med.* Deinde emergit rursum dolor. *Ulp. Dig.* 14, 4, 6. *extr.* Si forte alii creditores emerserint. et 7. Si aliud domini debitum emerserit. [**Ulp. Dig.* 47, 10, 5, 11. Publica utilitas ex his emergit.] ¶ Et cum accus. [*V. supra ad §. 2.] *Nep. Att.* 11. Quibus ex malis ut se emersit, etc. *Ter. Andr.* 3, 3, 30. Spero ex illis sese emersurum malis. ¶ Passive impersonaliter. *Id. Ad.* 3, 2, 3. Tot res repente circumvallant, unde emergi non potest. ¶ Eleganter dicitur de iis, qui a vitiosa vita abstrahuntur, et ad bonam frugem reducuntur. *Cic. Coel.* 12. Multos vidi, qui totam adolescentiam voluptatibus dedissent, emersisse aliquando, et se ad frugem bonam, ut dicitur, recepisse. [**Ruhnk.* ad *Ter. Andr.* 3, 3, 30. ad *Vell. Pat.* 2, 91.] ¶ Item de iis, qui ex paupere, aut obscuro statu ad divitias aut honores, opesque ascendunt. *Id. Att.* 6, 2. Nullus in imperio meo sumptus factus est: hac re incredibile est, quantum civitates emerserint. *Vell.* 2, 65. Cum Antonius Caesarem admoneret, quam inimicae ipsi Pompejanae partes forent, et in quod jam emersissent fastigium. *Lucret.* 2, 13. Emergere ad summas opes. *Juven.* 3, 164. Haud facile emergunt, quorum virtutibus obstat Res angusta domi. [**Interpp.* ad *Flor.* 3, 10.] ¶ Pro elucere, apparere. *Cic. Cluent.* 65. Hoc uno modo saepe multorum improbitate depressa veritas emergit. *Id. Off.* 1, 31. Ex quo magis emergit, quale sit decorum illud. [**Flor.* 4, 1, 6. Emergit indicium sceleris.] ¶ Active *emergere aliquid* est prodere, edere, palam facere, emittere. *Ov. Fast.* 3, 367. Dum loquitur, totum jam sol emerserat orbem. Al. aliter leg. *Manil.* 1, 116. Ut possim rerum tantas emergere moles

[ĒMĔRĬTĀNUS, a, um, adj. idem ac Emeritensis. *Inscr.* ap. *Murat.* 1550, 1. Narbonia Calephasis Emeritana. *F.*]

ĒMĔRĬTENSIS, e, adj. ad Emeritam pertinens, quae est urbs Hispaniae ulterioris, seu Lusitaniae, cognomine Augusta, quia ab Augusto colonia deducta fuit, ad Anam fluvium, nunc *Merida*. *Plin.* 4, 22, 35. Emeritensis conventus. *Inscr.* ap. *Grut.* 13, 16. Emeritensis colonia. Alia apud *Maff. Mus. Ver.* 426, 5. D. M. S. Januarii Venusti Emeritensis. ¶ *Emeritenses* ejus urbis incolae. *Tac. H.* 1, 78.

ĒMĔRĬTUM, i, n. commodum, praemium, merces, quae datur militibus post expletum militiae tempus. *Modest. Dig.* 49, 16, 3. Qui militiae tempus in desertione explevit, emerito privatur. Et *mox.* Si expleto tempore militiae redeat, ut veteranus restituetur, et emerita accipiet. Ex *Dione* 55, 23., et *Suet. Cal.* 44. constat, legionariis militibus per viginti annorum stipendia, duodecim millia sestertiorum fuisse concessa praemii loco. [*Cf. *Interpp.* ad *Suet. Aug.* 24.]

ĒMĔRĬTUS, a, um, part. ab *emereor*, qui meruit. *Miles emeritus stipendia*, et *emeritus* absolute, est qui militiae tempora explevit, et suo munere plene perfunctus, vacationem militiae jam habet, ἀποστρατευσάμενος, quod fere post annum vicesimum militiae ei concedebatur, ut ex *Tac. A.* 1, 78. colligitur. *Val. Max.* 6, 1. *n.* 10. Cornelium fortissime stipendia emeritum vinculis oneravit. *Lucan.* 1, 344. Quae sedes erit emeritis? quae rura dabuntur, Quae noster veteranus aret? quae moenia fessis? *Ov. Trist.* 4, 8, 21. Miles ut emeritis non est satis utilis annis, *h. e.* annis, quibus a militia est solutus, non est bello utilis, quia senex est. [**Heins.* ad *Ov. Met.* 15, 186. *Burm.* ad *Prop.* 2, 5, 27.] ¶ Eleganter transfertur ad eos omnes, qui plene suo munere functi sunt. *Plin.* 11, 11, 11. Apes fessae, et jam emeritae. *Id.* 17, 23, 35. *n.* 24. Palmes emeritus, pluribusque induratus annis. *Ov. Fast.* 1, 665. Emeritum aratrum. *Juv.* 6, 497. Emerita acus. *Mart.* 10, 85. Emerita puppis. *Prop.* 4, 11, 72. Rogus emeritus, *h. e.* qui ardere desiit, absumpto cadavere. *Stat. Silv.* 3, 1, 58. ipsa coronat Emeritos Diana canes. *Senec. Thyest.* 797. Solis currus emeritos solvere, *scil.* nocte adventante. Sic *Ov. Fast.* 4, 688. Dempserat emeritis jam juga Phoebus equis. Et *Stat. Theb.* 1, 336. emeriti confinia Phoebi, *h. e.* occidentis. *Mart.* 7, 63. Emeritos Musis et Phoebo tradidit annos, *h. e.* annos, quos in forensi palaestra insumpserat, et causas agere desierat. ¶ Absolute de eo, qui bene est de aliquo meritus. *Ov. Pont.* 1, 7, 61. emeritis referenda est gratia semper. ¶ Passive *emerita stipendia* sunt peracta, confecta, finita. *Liv.* 39, 19. Ut P. Aebutio emerita stipendia essent. *Suet. Cal.* 44. Commoda emeritae militiae. [*V. *Drak.* ad *Liv.* 21, 43, 10] ¶ Et translate. *Cic. Senect.* 14. Animum, tanquam emeritis stipendiis libidinis, ambitionis, contentionis, cupiditatum omnium, secum esse, secumque vivere. *Id. Att.* 6, 5. Etsi annuum tempus prope jam emeritum habebamus, *h. e.* prope confeceramus annum administrationis provinciae. *Senec. Agamemn.* 908. Emeritus dies. *Ov. Fast.* 3, 43. emeriti cursus. *Lucan.* 3, 622. emerita jam morte. ¶ Dicitur et de his, quae virtuti debentur. *Sil.* 7, 19. emerito sacrum caput insere coelo. Adde 11, 464., *Manil.* 1, 404. et *Sidon. carm.* 2, 209.

ĒMERSUS, a, um, part. ab *emergo*, qui emersit. *Cic. Div.* 2, 68. Emersus e flumine. *Liv.* 1, 13. Equus emersus e profunda palude. *Tac. A.* 1, 65. Emersus paludibus. *Ov. Fast.* 3, 399. Tertia nox emersa suos ubi moverit ignes. *Id. Halieut.* 35. emersus in auras polypus. ¶ Translate. *Cic. Vatin.* 7. Homo emersus e coeno. *Id. Sext.* 9. subito e tenebris lustrorum. *Liv.* 8, 7. *ad f.* ab admiratione animus. ¶ [*Saepius confunduntur *Emersus* et *Emensus*. V. *Duker.* ad *Flor.* 3, 10. *Drak.* ad *Liv.* 2, 9, 6. Porro *Emersus* et *Eversus*. *Gron.* ad *Sen. N. Q.* 3, 11.]

ĒMERSUS, us, m. emergendi actus. *Plin.* 18, 25, 58. *de ortu et occasu heliaco.* Emersum hoc melius, quam exortum, consuetudo dixisset, et illud occultationem potius, quam occasum. (Adde *Colum.* 7, 3. *ad f.*) *Vitr.* 10, 22. Neque certum locum scire poterant, quo emersum facturi fuissent hostes. *Plin.* 9, 22, 38. Ad emersus fluminis Mincii, *h. e.* ubi Mincius e lacu Benaco exit. *Id.* 22, 22, 46. Ab emersu serpentium usque ad latebram, *h. e.* ab eo tempore, quo emergunt e terra serpentes, usque ad illud, quo se condunt.

*EMESA, ae, urbs Coelesyriae. *Plin. H. N.* 5, 23. Eadem dicitur etiam *Emessa*, ut scriptum exstat apud *Vopisc. Aurel. Obr.* 25. et *Emissa*. V. *Interpp.* ad *Avien. descr. orb.* 1085. *Eckhel. doctr. num. Tom.* III. p. 311.

ĔMĔTĬCĂ. V. EMPENETICA.

ĒMĒTĬOR, iris, ensus sum, dep. 1. proprie est idem quod metiri, vel usque ad extremum metiri. *Virg. A.* 10, 772. Atque oculis spatium emensus, quantum satis hastae. *Gell.* 16, 18. Longitudines et altitudines vocis emetiri. ¶ Saepius sumitur pro conficere viam, et quasi metiendo percurrere. *Liv.* 31, 24. Hemerodromos vocant Graeci, ingens die uno cursu emetientes spatium. [**Gron.* ad *Liv.* 38, 17, 16.] *Virg. A.* 11, 244. Atque iter emensi casus superavimus omnes. *Id. ib.* 5, 627. Cum freta, cum terras omnes, tot inhospita saxa, Sideraque emensae ferimur. *Plin.* 7, 20, 20. Longissimum iter vehiculis tribus emensus. *Sil.* 4, 53. Ingentesque duces, pelagi, terraeque laborem Diversum emensi. [**Tac. Hist.* 1, 49. Galba tribus et septuaginta annis quinque principes prospera fortuna emensus.] ¶ Aliquando pro praestare, largiri, quasi metiendo cumulare, tradere, *Hor. Sat.* 2, 2, 104. cur, improbe, carae Non aliquid patriae tanto emetiris acervo? *Cic. Brut.* 4. Illud Hesiodium laudatur a doctis, quod eadem mensura reddere jubet, qua acceperis, aut etiam cumulatiore, si possis: ego autem voluntatem tibi profecto emetiar: sed rem ipsam nondum posse, video.

ĒMĔTO, is, a. 3. idem quod meto, vel metendo effero ex agris. *Hor. Ep.* 1, 6, 21, Ne plus frumenti dotalibus emetat agris.

*EMĔUM, i, appidum Aethiopiae sub Aegypto. *Plin.* 6, 29. *B. A.*

ĒMĬCANS, antis, part. ab *emico*, cum impetu, et celeritate exsiliens, repente existens. *Liv.* 44, 10. Qui in navibus erant, saxis tormento emicantibus percutiebantur. *Plin.* 2, 93, 95. Ignium tot locis emicantium perpetua tot saeculis incendia. *Id.* 31, 10, 46. *n.* 1. Scatebra fonticuli semper emicans. *Id.* 19, 8, 42. Asparagus viret thyrso emicante. *Quint.* 8, 5. *a med.* Scintillae inter fumum emicantes. ¶ Item existens, se attolens, eminens. *Tertull. adv. Hermog.* 29. Segregatis aquis in cavatiorem sinum, emicantior facta est arida, quae ante aquis tegebatur.

ĒMĬCĀTIM, adv. emicando, exsiliendo. *Sidon. ep.* 2, 13. *sub f.* Emicatim prosiliens refugit divitias.

ĒMĬCĀTĬO, onis, f. actus emicandi, et sese attollendi. *Appul. de Mundo.* p. 71, 29. Torrentium cursus, et humores undarum, emicationesque silvarum.

ĒMĬCO, as, cui, n. 1. ἐκπηδάω, extra mico, exsisto, erumpo, exeo. *Virg. A.* 6, 6. juvenum manus emicat ardens Litus in Hesperium. Et *ib.* 5, 318. Primus abit, longeque ante omnia corpora Nisus Emicat, et ventis, et fulminis ocior alis. *Ov. Met.* 10, 652. carcere pronus uterque Emicat. *Val. Fl.* 6, 550. Emicat in Sueten, [*i. e. saltum dat. V. *Burm.* ad *Ov. Fast.* 6, 423.] *Virg. A.* 12, 327. saltuque superbus Emicat in currus. *Plin.* 12, 5, 11. Superiores rami in excelsum emicant. *Colum.* 4, 20. *extr.* Vitis emicat in jugum. *Ov. Met.* 15, 248. dempto quoque pondere, rursus In superos aer tenuissimus emicat ignes. *Virg. A.* 2, 174. *de Palladio.* terque ipsa solo (mirabile dictu) Emicuit, parmamque ferens, hastamque trementem. Ubi *Servius:* exsiluit, quasi quae consistebat invita, locumque damnaret. *Vell.* 2, 50. Cum mucronem gladii admovisset mammillae, ad eum ipsum locum, qua cor emicat. i. e. palpitat. *Pl. Aul.* 4, 3, 4. Cor emicat in pectus. *Plin.* 11, 37, 77. Dracones emicuisse de extis. *Id.* 2, 65, 66. Aqua spiritu acta, et terrae pondere expressa, siphonum modo emicat. *Liv.* 44, 33. Scaturigines aquae emicabant. *Ov. Met.* 9, 130. sanguis per utrumque foramen Emicuit. *Lucr.* 4, 1042. illam Emicat in partem sanguis, unde icimur ictu. [**Col. R. R.* 4, 13, 1. Nux posita celeriter emicat, i. e. supra terram emergit.] *Plin.* 27, 8, 46. Multi calami ex una radice emicant, i. e. erumpunt. *Petr. Sat.* 126. Emicuere rosae, violaeque, et molle cyperon. *Plin.* 2, 88, 89. Ex eo monte repente flamma emicuit. *Lucan.* 1, 532. Nunc jaculum longo, nunc sparso lumine lampas Emicuit coelo. *Curt.* 8, 4. Ab omni parte coeli emicare fulgura. *Liv.* 44, 10. Saxis tormento emicantibus percutiebantur. *Ov. Met.* 15, 67. emicuit nervo penetrabile telum. *Val. Fl.* 1, 655. Emicuit dies, i. e. apparuit. Et 4, 96. Sol emicuit super terras. *Senec. Oedip.* 232. Emicat vasto fragore major humano sonus. ¶ Translate. *Senec. ep.* 79. *a med.* Cum *(animus)* vitia disjecerit, purusque ac levis in cogitationes divinas emicuerit. ¶ Ponitur et pro eminere, altum esse, excellere. *Ov. Met.* 9, 226. in Euboici scopulus brevis emicat alti Gurgite, i. e. tollitur. *Val. Fl.* 6, 595. Aspicis, ut Minyas inter, proceresque Cytaeos Emicet effulgens. ¶ Et pro elucere, splendere. *Suet. Cal.* 46. Altissimam turrim excitavit, ex qua, ut ex Pharo, noctibus ad regendos navium cursus ignes emicarent. ¶ Translate. *Tac. A.* 13, 16. Agrippinae is pavor, ea consternatio mentis quamvis vultu premeretur, emicuit, ut etc. *Justin.* 2, 9. Inter ceteros Themistoclis gloria emicuit, *h. e.* exstitit, effulsit. *Curt.* 7, 6. *a med.* In queis et magnitudinem animi, et claritatem rerum longe emicuisse credebat. *Plin.* 13, 11, 40. *n.* 25. Emicuit longe ante omnes Euphranor. Plerique alii cum *Harduino* leg. *eminuit*. *Solin.* 1. *a med.* Milon Tarquinii Prisci temporibus emicuit, *h. e.* floruit. *Ammian.* 22, 16. *a med.* Inter quos Chalcenterus emicuit Didymus. Utroque loco alii leg. *eminuit*, aut *enituit*. ¶ *Quint.* 1, 6. reprehendit eos, qui *emicavit* dicere malebant, quam *emicuit*, analogiam nimis religiose secuti.

ĒMĬGRĀTĬO, onis, f. actus emigrandi, commigratio, ἐξοίκησις. *Ulp. Dig.* 39, 2, 28. Detrimentum propter emigrationem inquilinorum.

ĒMĬGRO, as, avi, atum, n. 1. idem ac migro, extra migro, commigro, abeo, ἐξοικέω. *Cic. Verr.* 2, 2, 36. [*Verba sunt haec: Hospitium ei renuntiat; domo ejus emigrat atque adeo exit, nam jam antea migrarat; ubi *emigrare* intellige cum *Ern.* sic, Verrem primum suam supellectilem exportari jussisse, tunc eundem *exiisse*, i. e. discessisse ut qui nunquam postea reversurus esset.] *Caes. B. G.* 1, 31. *ad f.* Emigrare domo. [*Ubi *emigrare* eodem modo de iis dictum est qui cum omnibus rebus suis e patria discedunt.] *Cic. Verr.* 2, 5, 12. e domo. [*In *Dig.* libris *emigrare* saepe dicuntur, qui ante finitum conductionis tempus habitationem derelinquunt. *Alfen. Dig.* 19, 2, 27, 1. Si quis timoris causa emigrasset, deberet mercedem, necne?] *Cic. Leg.* 2, 19. e vita, i. e. decedere. *Pl. Men.* 5, 2, 7. aliquo. *Val. Cato* in *Diris* 100. Migrabunt casus aliena in corpora rerum. Quam tua de nostris emigret cura medullis. ¶ *Emigrare se* simile est locutioni *erumpere se*, et *emergere se*. *Titin.* ap. *Non.* 1, 1. Quot pestes, senia, et jurgia sese meis aedibus emigrarunt. *Bothe* rectius leg. *semet aedibus emigrarunt.* ¶ *Emigrare Scripturas* ap. *Tertull. Cor. mil.* 1. dictum videtur pro declinare, recedere, et nolle sequi: vel potius transilire, transgredi: qua ratione *migro* a *Cic.* usurpatur. ¶ Part. *Emigrans* apud *Stat. Silv.* 4, 8, 47. Tu, ductor populi longe emigrantis, Apollo.

ĒMĬNĀTĬO, onis, f. idem ac minatio: ab *eminor*. *Pl. Capt.* 4, 2, 19. Quae illaec eminatio est?

ĒMĬNENS, entis, part. ab *emineo*, exstans, prominens, altus, editus, ἔξοχος, ἐξέχων. *Cic. Tusc.* 5, 23. Columella non multum e dumis eminens. *Id. N. D.* 1, 27. Species ut sit quaedam Deorum, quae nihil concreti habeat, nihil solidi, nihil expressi, nihil eminentis, sitque pura, levis, perlucida. *Id. Vatin.* 2. Repente te, tanquam serpens e latibulis, oculis eminentibus, inflato collo, tumidis cervicibus intulisti. *Caes. B. C.* 2, 9. Trabes paulo longiores atque eminentiores, quam extremi parietes. *Sall. Jug.* 98. Ramis modo, modo eminentibus saxis nisus. (Adde *Curt.* 5, 3. *ad f.*) *Plin.* 11, 37, 69. Cor homini infra laevam papillam, turbinato mucrone, in priora eminens. *Suet. Cal.* 48. Statura eminens. *Id. Aug.* 79. Nasus a summo eminentior, ab imo deductior. *Caes. B. C.* 2, 24. Jugum directum eminens in mare. Et 23. Duo eminentia promontoria. [*V. *Drak.* ad *Liv.* 44, 11, 3.] *Flor.* 1, 7. Eminentia papaverum capita. Et 9. Eminentes aedes, [*i. e. in loco conspicuo positae.] Et 4, 12. *a med.* Eminentissimus mons. ¶ Translate. *Cic. Or.* 3, 57. Dis-

cutienda sunt ea, quae obscurant; et ea, quae sunt eminentia et prompta, sumenda, *h. e.* quae magis exstant, et facile animadvertuntur aut percipiuntur. *Quint.* 10, 1. Paucos *(auctores)*, qui sunt eminentissimi, excerpere in animo est. *Vell.* 1, 16. Eminentissima cujusque professionis ingenia. *Id.* 2, 107. Vir dignitate eminens. Et 72. Eminentissimae ac nobilissimae simplicitatis vir. Et 75. Livia genere, nobilitate, forma eminentissima. [*Liv. 2, 5, 8. Inter omne tempus pater vultusque et os ejus spectaculo erat, eminente patrio animo inter publicae poenae ministerium, i. e. interprete *Drak.*, quem vide, animus patris eminebat supra spectaculum vultus et oris, v. magis spectaculo erat quam vultus et os.] *Curt.* 4, 4. Quinqueremis velocitate inter ceteras eminens. *Inscr.* ap. *Mur.* 884, 4. P. Aelio Aug. Lib. Epaphrodito magistro iatraliptae puerorum eminentium Caesaris N. [*Pueri eminentes sunt qui alias dicuntur pueri nobiles, qui in aula educantur et regi ministrant.] ℙ Appellatio *eminentissimi* sub posterioribus imperatoribus tribuebatur praefectis praetorio, et magistris militum. [*et praefectis urbi. V. *Brisson.* de verb. signif.] *Imp. Constant. Cod.* 12, 47, 1. et *Impp. Diocl. et Maxim. ib.* 9, 41, 11. *et alibi.* [*Superlativus *Eminentissimus* a *Vell. Pat.* frequentissime usurpatur, frequentius adeo, quam scriptorem tam elegantem deceat. V. *Ruhnk.* ad 2, 83. ℙ Confunduntur *Eminens* et *enitens.* V. *Drak.* ad *Liv.* 21, 58, 3.]

ĒMĬNENTER, adv. *Sidon. ep.* 1, 11. Non eminentius, quam municipaliter natus, *h. e.* non clariore genere.

ĒMĬNENTĬA, ae, f. exstantia, prominentia, altitudo, ἐξοχή. *Cic. Acad.* 4, 7. Quam multa vident pictores in umbris, et in eminentia, quae nos non videmus? *h. e.* in partibus colore illustratis et exstantibus. [*Hic locus ponendus videtur ultimo loco. Propria significatione est etiam *Nat. deor.* 1, 38. Si (dii) tantummodo ad cogitationem valent, nec ullam habent soliditatem, nec eminentiam.] *Plin.* 37, 10, 63. Myrmecias nigra habet eminentias similes verrucis. *Appul. Flor. n.* 18. p. 359, 3. Eminentia culminum. ℙ Translate. *Gell.* 5, 11. Eminentia quaedam formarum. *Ulp. Regul. tit.* 11. Tutores legitimi per eminentiam dicuntur, qui etc. κατ' ἐξοχὴν, per excellentiam.

ĒMĬNĔO, es, ui, n. 2. ἐξέχω, eminens sum, exsto, excedo, altus sum, promineo: quasi *extra maneo.* [*Descendit ab antiquo verbo *minere*, quo usus est *Lucr.* 6, 562. et 1193. Non recte agunt, qui primitivam vocem *manere* statuunt. *Ruddim. Inst.* 1. p. 221.] *Cic. Div.* 1, 42. Babylonii in camporum patentium aequoribus habitantes, cum ex terra nihil emineret, quod contemplationi coeli officere posset. *Sall. Jug.* 99. Saxa, et si quae vetustate radices eminebant, laqueis vinciebat, quibus allevati milites ascenderent. *Caes. B. G.* 7, 73. Ut stipites non amplius quatuor digitis ex terra eminerent. *Liv.* 8, 7. Manlius ab jugulo, ita ut per costas ferrum emineret, terrae affixit. *Ov. Met.* 5, 137. Torquet in hunc hastam, media quae nare recepta, Cervice exacta est, in partesque eminet ambas. *Plin.* 9, 6, 5. Ut emineret dorso multum supra aquas. *Sall. fragm.* ap. *Non.* 18, 16. Axibus eminebant veruta binum pedum. *Lucan.* 2, 667. nullae aequore rupes Emineant. *Plin.* 17, 21, 35. *n.* 2. Eminere extra terram. *Id. ib.* 15, 25. Ut gemmascere incipiens legatur calamus, nec plus quam binis ab insito emineret oculis. *Ov. Met.* 15, 697. Eminere alte. *Liv.* 44, 11. in altum, *h. e.* in mare. [*Inprimis *eminere* dicuntur res in pictura, quae primo loco ponuntur; opponuntur *reductiora.* V. *Jun. de pict.* 3, 3. *Burm.* ad *Quint. Inst.* 8, 3. p. 680.] ℙ Cum accus. *Curt.* 4, 2. Jamque paulum moles aquam eminebat. [*Manil.* 5, 581. Caput eminet undas scindentis. V. *Ruddim. Inst.* II. p. 330.] ℙ Pro emergere, exire. *Pl. Capt.* 3, 2, 4. Ita me miserum restitando, retinendoque lassum reddiderunt: vix ex gratulando miser jam eminebam. ℙ Translate. *Cic. Somn. Scip.* 9. Si animus jam tum, cum erit inclusus in corpore, eminebit foras, et ea, quae extra erunt contemplans, quam maxime se a corpore abstrahet. [*Cic. de rep.* 2. Justitia foras spectat et projecta tota est atque eminet. *Sen. Tranq. An.* 9. Animum in futura eminentem velut sub vinculis habere, ubi eandem in translata significatione animadvertes constructionem, qua in propria junxit *Liv.* eminere in altum.] ℙ Saepe est apparere, conspicuum esse. *Cic. Rosc. Am.* 41. *extr.* Quo studiosius ab ipsis opprimitur, et absconditur, eo magis eminet et apparet. *Curt.* 4, 1. Aliorum studium, aliorum indignatio eminebat. Et 8, 1. *extr.* Eminebat etiam in voce sceleris, quod parabat, atrocitas. *Cic. Tusc.* 2, 26. Amplitudo animi maxime eminet contemnendis doloribus. *Ov. Met.* 15, 606. sed per confusa frementis Verba tamen vulgi vox eminet una, quis ille! *h. e.* altior est, et distinctius exauditur. *Id. Fast.* 3, 250. Eminet ante oculos quod petis, ecce, tuos. ℙ Item excellere, praestare. *Cic. Or.* 29. *ad f.* Demosthenes unus eminet inter omnes in omni genere dicendi. *Flor.* 4, 2. Pompejus super utrumque eminebat. *Vell.* 2, 127. Eminere dignitate. Et 130. claritudine. Et absolute *ib.* 49. Cum sine invidia in republ. floruissent, eminuissentque sine periculo. *Quint.* 3, 8. *sub f.* Philippicae Demosthenis iisdem eminent virtutibus. *Ammian.* 17, 7. Inter monumenta multiformium aerumnarum eminuere Nicomediae clades. ℙ [*Confunduntur *Eminere* et *imminere.* V. *Heins.* ad *Ov. Met.* 4, 689.]

[*ĒMĬNISCOR, ĕris, ementus sum, dep. 3. commentum, seu quod in mente cogitatum fuit, enuncio, profero: a praeposit. *e*, et *miniscor.* V. MINISCITUR. *Not. Tir. p.* 125. Eminiscitur, comminiscitur, reminiscitur, subminiscitur. *Nep. Alc.* 2. Ut si ipse fingere vellet, neque plura bona eminisci, neque majora posset consequi, quam vel fortuna, vel natura tribuerat. Ita restituit *Heusing.* pro *reminisci.* [*Idque jure probat *Bremi*, quem v.] Ita etiam legendum conjicit ap. *Varr. L. L.* 5, 6. Sic *reminisci*, cum ea, quae tenuit mens ac memoria, cogitantur, et cogitando repetuntur. Hic etiam *comminisci* dictum, a *con* et *mente;* cum finguntur in mente, quae non sunt: et ab hoc illud, quod dicitur *eminiscor*, cum commentum pronunciatur. Hactenus *Varro;* alii perperam pro *eminiscor* leg. *reminiscor.* Hinc *Gloss. Isid.* Ementum, excogitatio; Eminiscitur, in memoriam reducit. Rectius tamen interpreteris *e memoria educit.* V. EMENTUM. *F.* et *B. A.*]

ĒMĬNOR, aris, dep. 1. idem ac minor. *Pl. Capt.* 4, 2, 11. Eminor, interminorque, ne quis mi obstiterit obviam.

ĒMĬNŬLUS, a, um, adj. ἀνασπώμενος, non multum eminens. *Varr. R. R.* 2, 5. Genibus eminulis, distantibus inter se. *Id. ib.* 9. Spina neque eminula, neque curva. *Id. ib.* Duobus dentibus paulo eminulis.

ĒMĬNUS, adv. πόῤῥωθεν, a longinquo loco: a *manus.* *Cominus* enim dicimus, cum gladiis pugnamus; *eminus*, cum lanceis, quia gladius a manu non recedit, lancea e manibus emittitur. *Cic. Sen.* 6. Nec excursione, nec saltu, nec eminus hastis, aut cominus gladiis uteretur. ℙ Differt a *longe*, quia significat tacite quendam motum de loco. Non enim recte dixeris, *Eminus habito*, ut *Longe habito*, sed bene *Eminus jacula mitto.* *Caes. B. G.* 7, 24. Fasces, atque aridam materiem de muro in aggerem eminus jaciebant. *Hirt. ib.* 8, 13. Qui aut cominus opprimebantur, aut eminus vulnerabantur. *Tac. A.* 13, 41. Oppugnationem urbis eminus incipere. *Ov. Met.* 8, 406. licet eminus esse Fortibus. *scil.* longe pugnando. *Id. Pont.* 1, 6, 17. fer opem, precor, eminus unam. *nempe* mihi longe posito. *Sall. fragm.* ap. *Gell.* 2, 27. Quae eminus facie sua ostentabat, aliquot adversis cicatricibus, et effosso oculo. ℙ Cum ablativo pro *longe a.* *Ascon. Verr. de praet. urb.* 3, 48. Eminus est Vulturnus Capua tria millia passuum.

ĒMĪROR, aris, atus sum, dep. 1. demiror, valde miror, ἐπιθαυμάζω. *Hor. Od.* 1, 5, 8. Nigris aequora ventis Emirabitur insolens. [*Hertel.* ad *Tac. Agr.* 31. recte explicat ita: mirari incipiet, cum stupore mirabitur: *sie wird aufstaunen.* Scilicet haec est vis praepos. *ex*, in nonnullis verbis, ut initium ejus rei fieri significet, quae in verbo inest. Cf. *Emereri, Emunire.*] *Bentl.* aliter legit, et verbum *emiror* toto Latio exsulare jubet. [*Lact. Plac. Narr. Fab.* 10. Theseo, emiranti casus mortalium, refert etc. *Abresch.* in *Obs. Misc.* Vol. VI. Tom. I. p. 285. *emirari* exponit per *externis signis admirationem summam ostendere.*]

ĒMISCĔO, es, a. 2. idem quod misceo. *Manil.* 5, 244. nec parce vina recepta Hauriet emiscens, et fructibus ipse fruetur.

*EMISCHABALES, Arabiae oppidum. *Plin.* 6, 28. Oppido XX. mill. passuum, in quo fons, Emischabales, quod significat camelorum oppidum. *B. A.*

[ĒMĬSĒNUS, a, um, adj. ad Emisam, sive Emesam, nunc *Hamsa*, pertinens, Syriae urbem, ad Orontem fluvium, imperatoris Elagabali patriam, de qua meminit *Avien. Perieg.* 1085. Emesae fastigia celsa renident. *Ulp. Dig.* 50, 15, 1. Sed et Emisenae civitati Phoenices imperator noster *(Caracalla)* jus coloniae dedit. [*Cf. *Paull. Dig.* 50, 15, 8, 6.] *Inscr.* ap. *Mur.* 1045, 1. Romulo Bizegoni fil. Emiseno. *F.*]

ĒMISSĀRĬUM, ii, n. 2. διῶρυξ, locus unde aqua emittitur. *Cic. Fam.* 16, 18. Nullo aprico horto, nullo emissario, nulla maceria, nulla casa. *Plin.* 33, 4, 21. Emissaria in his piscinis quina linquuntur, et repleto stagno, excussis obturamentis, erumpit torrens tanta vi, ut saxa provolvat. *Suet. Claud.* 20. Opera multa perfecit: in his emissarium Fucini lacus. Per tria autem passuum millia, partim effosso monte, partim exciso, canalem absolvit aegre, et post undecim annos, quamvis continuis triginta hominum millibus sine intermissione operantibus. *Plin.* 36, 15, 24. *n.* 11. idem describens, *montem perfossum ad lacum Fucinum emittendum*, ait. ℙ Translate. *Scrib. Comp.* 229. Emissarium vomicae facere. Adde *ib.* 206.

ĒMISSĀRĬUS, ii, m. προσαγωγεύς, qui clam submittitur ad aliquid explorandum, aut agendum nomine ejus, a quo mittitur: et fere accipitur in malam partem pro eo, qui ad explorandum deferendi calumniandique causa subornatur, et emittitur. *Cic. Verr.* 2, 2, 8. Itaque apponit, qui petat Vener. Erycinae illam hereditatem: petit Naevius Turpi. quidam, istius excursor et emissarius. Ubi *Ascon.* Sic vocantur conciliatores furtorum, quae a magi. stratibus committuntur, atque internuncii. Et *Verr.* 2, 5, 41. *extr.* Quem iste in decumis, in rebus capi. talibus, in omni calumnia praecursorem haber. solebat, et emissarium. *Id. Fam.* 7, 2. *a med.* Persuaserat nonnullis invidis meis, se in me emis. sarium semper fore. *Vell.* 2, 18. *extr.* Quin etiam consulis filium per emissarios factionis suae inter. fecit. Adde *Suet. Galb.* 15. et *Domit.* 11. ℙ *Emis. sarius* etiam dicitur palmes, qui emissus ex gem. ma, in putatione relinquitur, ut ascendat, qu. placuerit. *Plin.* 17, 23, 35. *n.* 25. Relicto emis. sario uno, qui subeat usque quo placuerit.

*EMISSIBILIS, e, adj. qui emitti potest. *Ve. Interpr. Irenaei* 2, 15. *B. A.*

ĒMISSĪCĬUS, a, um, adj. qui emittitur, v. *Oculi emissicii*, extra educti, et foras porrecti vel qui huc illuc aspectant, et veluti sese ejacu. lantur. *Pl. Aul.* 1, 1, 2. Exeundum hercle tibi hinc est foras, Circumspectatrix cum oculis emis. siciis. [*qui omnia explorant.] *Tertull. Pall.* Chamaeleonti circumspectu emissicii ocelli, in. luminis puncta vertiginant. ℙ *Emissicium, ii,* absolute pro *emissicia hasta* vel *lancea* usurpatu. a *Cic. Leg.* 3, 9 C. vero Gracchus runis, et emis. siciis, quas ipse se projecisse in forum dixit, qu. bus digladiarentur inter se cives, nonne omnem reipublicae statum permutavit? Alii minus recte leg. *et iis sicis.*

ĒMISSĬO, onis, f. ἐκπομπή, actus emittendi. *Cic. Tusc.* 2, 24. Ut ballistae lapidum, et reliqu. tormenta telorum eo graviores emissiones haben. etc. *Id. Div.* 2, 29. *ad f.* Emissio feminae an. guis. *Gell.* 5, 16. Radiorum ex oculis in ea, quae videri queunt, emissio. [*Cassiod. Var.* 4, 32. Emissio chirographi.]

ĒMISSOR, oris, m. qui emittit. *August. Civ. Dei* 7, 3. Liber, et Libera seminum commotores vel emissores.

ĒMISSUS, a, um, part. ab *emitto*, ἐξαπεσταλ. μένος. *Virg. G.* 4, 58. Emissum caveis agmen. *Hor. Ep.* 1, 18, 71. Et semel emissum volat ir. revocabile verbum. *Cic. Planc.* 12. *ad f.* Emis. sus e carcere. *Id. Att.* 4, 15. Lacus Velinus a Curio emissus. [*Ov. Her.* 14, 107. Nilus pe. septem portus emissus in aequor.] *Liv.* 5, 51. Vox coelo emissa.

*ĒMISSUS, us, m. idem ac emissio. *Lucr.* 4, 206. Cum *(corpuscula)* jaciuntur, et emissum (eo. rum) res nulla moratur. *B. A.*

[*ĒMĪTESCO, is, n. 3. idem fere ac mitesco. maturesco. *Colum.* 9, 14. *ante med.* Idque *(mel.* optimae notae emitescit autumni aequinoctio. Ita edidit *Schneiderus*, probante *Pontedera:* alii minus recte leg. *enitescit.* *F.* et *B. A.* — Cf. quae s. v. *Emiror* dicta sunt.]

ĒMITTO, is, isi, issum, a. 3. ἐκπέμπω, ἐκδίδωμι. extra mitto, edo, foras mitto. [*Emittere anima. lia.* *Florent. Dig.* 41, 1, 4. de iis animalibus dictum, quae mansuefacta eunt et redeunt. Emittere co. lumbas. *Gaj. Dig.* 12, 2, 1.] *Cic. Verr.* 2, 5, 9. Emittere aliquem de carcere. *Id. Tusc.* 1, 49. Emitti e custodia. [*Id. Sext.* 64. Emitti ex ju. dicio gratia. Hinc absolute ponitur pro: absolvi. *Id. Har. resp.* 18. Te judices emiserunt.] *Id. Har. resp.* 1. Emittere telum. *Id. Div.* 2, 19. Juppiter emittit fulmina. *Id. Coel.* 12. Emittere aculeos in aliquem. [*Id. Or.* 2, 54. Facetum dictum emissum haeret. Utroque loco metaphora a tormentis petita.] *Id. Fam.* 7, 33. aliquid di. gnum nostro nomine, in vulgus edere. *Liv.* 1, 54. *ad f.* et *Petr. Sat.* 19. Nullam vocem, aut ver. bum emittere. *Cic. Planc.* 23. Maledicto nihil fa. cilius emittitur, nihil citius excipitur. [*Id. Or.* 2, 53. Emittere argumenta, i. e. proponere.] *Plin.* 25, 5, 23. Emittere venis sanguinem. Sic *Colum.* 6, 14. sanguinem de aure. *Ov. Met.* 11, 458. la. crimas. [*Nep. Epam.* 9. Animam statim emisit, ubi alii legunt *amisit*, quod ferri non potest. Re. cte quidem dicitur *vitam amittere*, sed *animam emittere* non item. *Hyg. fab.* 59. Spiritum emisit. V. *Munck.* ad h. l. p. 126.] *Caes. B. G.* 1, 25. scutum manu. Et *ib.* 5, 58. duabus portis omnem equitatum. *Liv.* 24, 1. equites in hostem. *Caes. B. C.* 1, 76. aliquos noctu per vallum. [*Emittere sub jugum. *Liv.* 3, 28, 10. Emittere sub jugo. *Liv.* 9, 6, 12. V. *Drak.* ad utrumque loc.] *Curt.* 7, 11. Collatae aquae per prona montis flumen emittunt. *Suet. Caes.* 44. Emittere lacum, i. e. exsiccare. *Id. Vitell.* 6. et *Macr. Sat.* 1, 11. *a med.* Manu emittere aliquem, manumittere: [*Et hoc quidem multo frequentius est. Habet tamen illud *Liv.* 24, 18. Quos Sempronius ad Beneventum manu emiserat. V. *Ruhnk.* ad *Ter. Ph.* 5, 5, 2. *Drak.* ad *Liv.* 39, 12, 6.] quod *emittere* absolute *Ter. Ad.* 5, 9, 19. dixit. [*Adde *Pl. Ps.* 4, 2, 37.] *Tac. A.* 15, 19. Emittere manu adoptatos. *Cic. Coel.* 28. aliquem de manibus. Et *Liv.* 28, 42. e

anibus. [*et *Emittere manibus*. *Liv.* 44, 36, 9. *Drak.* ad *Liv.* 22, 3, 10.] *Phaedr.* 1, 13. Emi- caseum ore, i. e. decidere passus est. [*Emit- re cautionem. Saepissime in *Cod. Theod.* legi- r, nusquam in *Dig.* V. *Brisson.* de Verb. signif.] *lin.* 11, 24, 29. Emittunt ova aranei. *Id.* 10, 3, 49. pulli hirundinum foris saturitatem, *h. e.* entrem extra nidum exonerant. *Id.* 18, 20, 49. . 4. Emittere folia. *Id.* 17, 22, 49. *n.* 11. Vi- is emittit palmitem. Et 17, 12, 18. Ulmi emit- untur in ramos, *h. e.* sparguntur, diffunduntur. Et 16, 16, 28. Buxum emittitur in metas, *h. e.* rescit in modum metae. ꝑ *Emittere se*, prodire, xire, erumpere. *Cic. Div.* 2, 19. Si nubium con- lictu ardor expressus se emiserit. ꝑ Part. *Emit- ens* ap. *Cels.* 7, 29. Ore vulvae non emittente, nfans abrumpitur. *Emissurus* ap. *Justin.* 11, 15. Supremas voces emissurus. ꝑ [*Confunduntur *Emittere*, *Admittere*, *Amittere*. V. *Drak.* ad *Liv.* , 12, 11. *Heins.* ad *Ov. Met.* 15, 650. *Burm.* ad *Phaedr. fab.* 1, 13. Porro *Emisisse* et *Emisse*. *Drak.* ad *Liv.* 35, 5, 5.]

[EMMANES, is, m. ἐμμανής, furibundus: ita vocatur herba eadem ac hyoscyamus. *Appul. Herb.* 4. *F.*]

*EMMAUS (vel Ammaus), untis, f. vicus Ju- daeae, prope Hierusalem, cui Romani post devi- ctam Judaeam nomen mutarunt, *Nicopolin* a victo- ria appellantes. *Plin.* 5, 14. Reliqua Judaea di- viditur in toparchias decem, — Hiericuntem, Em- maum, Lyddam etc. ꝑ Audit et *Emmaum*, indecl. Ἐμμαοῦμ, 1 *Maccab. c.* 3. *v.* 40. et *c.* 4. *v.* 3. ꝑ Scribitur et *Emaus*, unica *m. B. A.*

*EMMOTON, i, n. ἔμμοτον, sc. φάρμακον, (ex ἐν *in* et μοτός *linteum carptum*), i. e. medicamen- tum, quod concerptis linteolis infusum intra ulcera reconditur. *Theod. Prisc.* 1, 28. e lect. *Reines.* ꝑ Alias Graecis ἔμμοτον est ulcus cavum, et ἔμμοτος, qui eo laborat. *B. A.*

EMO, is, emi, emptum, vel emtum, a. 3. πρίαμαι, ὠνέομαι, pretio aliquid mihi comparo, mercor, coemo. Est ab ἕμω, quod pro ἑλέω co- gnato τοῦ ἀμάω, attraho, per metonymiam vero *pretio mihi comparo*. Sunt qui derivandum putent ab ἐμός, nempe ἐμὸν ποιέω, meum facio: hanc por- ro primariam esse hujus verbi notionem ostendunt verba composita *demo*, *eximo*. *Cic. Dom.* 44. Emit domum prope dimidio carius, quam aestimabat. *Id. Att.* 13, 31. Mille jugerum de M. Pilio emit. *Id. Rosc. Am.* 2. Bona Sex. Roscii de L. Sulla duobus millibus nummum se dicit emisse. *Id. Att.* 10, 5. Emere de Canulejo diversorium. *Pl. Rud. prol.* 59. Adolescens, qui puellam ab eo emerat. *Cic. Off.* 3, 14. Emit tanti, quanti Pythius vo- luit. *Id. Att.* 13, 29. Emere magno aut parvo. *Id. Verr.* 4, 2, 7. minoris aut pluris. *Et *Att.* 1, 13. *extr.* Bene emere, i. e. parvo pretio. Et *ib.* 2, 4. male, i. e. magno pretio. [*V. *Burm.* ad *Ov. Am.* 1, 10, 44.] *Plin.* 12, 7, 14. Piper pondere emitur. *Nep. Att.* 9. Emere aliquid in diem. ꝑ [*Emere* vectigalia, decumam etc. pro conducere. V. *Gron.* ad *Liv.* 2, 9, 6.] ꝑ Proverbium est, *malo emere, quam rogare*, apud *Cic. Verr.* 2, 4, 6. *extr.* cum aliquid minimo pretio, aut nulla diffi- cultate haberi potest: tunc enim praestat emere, quam ad rogandum se demittere. Nulla enim res carius constat, quam quae precibus empta est, inquit *Senec. Ben.* 2, 1. ꝑ *Emere per aes et li- bram*, V. in MANCIPIUM. ꝑ Translate, emere sententias judicum, fidem, jusjurandum, veritatem, officium, religionem etc. apud *Cic. Verr.* 2, 3, 62. est largitione corrumpere judices, aut alios, et sibi obnoxios facere. *Curt.* 4, 1. Emere percus- sorem in aliquem. *Tac. H.* 4, 57. animos mili- tum. [*Flor.* 3, 1, 9. Emere exercitum, *h. e.* pecunia corrumpere.] *Ov. A. Am.* 3, 652. munere custodem. *Pl. Asin.* 1, 1, 57. beneficiis aliquem. *Claud. III. Cons. Honor.* 188. emitur sola virtute potestas. *Virg. G.* 1, 31. Teque sibi generum Tethys emat omnibus undis. [*Ov. Met.* 8, 53. Qua dote vellet emi, ubi v. interpp.] Et *A.* 9, 206. Bene emitur honor vita. [*Ter. Ad.* 2, 21. Spem pretio non emo. *Ov. A. Am.* 2, 271. Tur- piter his emitur spes mortis, ubi v. *Burm.*] *Ov. Amor.* 2, 10, 32. Emere sanguine aeternum no- men. *Stat. Th.* 1, 163. furtisque immanibus em- ptum est Oedipodae sedisse loco. *Sil.* 7, 620. vel morte emisse volebant Spectari Fabio. *Id.* 10, 287. quantine emptum velit Annibal, ut nos Ver- tentes terga aspiciat! *Pl. Trin.* 4, 3, 49. Ta- lento inimicum mihi emi, amicum vendidi. ꝑ An- tiqui accipiebant pro accipere, sumere, teste *Fe- sto*. V. ABEMERE et REDEMPTOR. ꝑ Part. *Emens* ap. *Justin.* 11, 4. Captivorum pretium non ex ementium commodo, sed ex inimicorum odio extenditur. *Empturus* ap. *eund.* 23, 2. Uxor pe- riculo spiritus sui emptura, ut extremos viri spi- ritus exciperet. *Emendus* ap. *Cic. Cluent.* 36. Op- pianicum judici ad emendas sententias dedisse pe- cuniam judicatum est. ꝑ *Emissim* pro *emerim* an- tiquum est. *Pl. Cas.* 2, 5, 39. quem locum refe- rens *Fest.* in *Titivillitium*, habet *empsitem*. ꝑ [*Confunduntur *Emendus* et *habendus*, ut *Ov. Tr.* 1, 9, 44. *Emisse* et *emisisse*. *Drak.* ad *Liv.* 35, 5, 5.]

EMODEROR, aris, dep. 1. idem quod moderor. *Ov. Rem. Am.* 130. Ille dolor verbis emoderan- dus erit.

*EMODES et Emodus, Ἠμωδός, mons ingens, vel potius montium continuitas. *Plin.* 6, 17. Emo- di montes. Et *mox*: Imaus, Emodus. Et *rur- sum*: A montibus Emodis. Et 22. Ultra montes Emodos. ꝑ Junctus, ut videtur, Immao fuit. *Id.* 5, 27. Imaus, mox Emodus etc. ꝑ *Emodes* vo- catur a *Mela* 1, 15. ꝑ V. *Hemodus*. *B. A.*

*EMODICUS, a, um, adj. *Macer* ap. *Barth. Ad- vers.* 12, 20. Emodicum fertur cohibere tumorem, *h. e.* immodicum. *B. A.*

EMODULOR, aris, dep. 1. idem ac modulor. *Ov. Amor.* 1, 1, 30. Musa per undenos emodu- landa pedes.

EMOLIMENTUM, i, n. opus improbo labore, et magno conamine perfectum: ab *emolior*. *Imppp. Valens*, *Gratian.* et *Valentin. Cod. Theod.* 15, 1, 19. Novum opus qui volet in Urbe moliri, sua pecunia absolvat, non contractis veteribus emoli- mentis, non effossis nobilium operum substructio- nibus. ꝑ Translate. *Caes. B. G.* 1, 34. Neque exercitum sine magno commeatu atque emolimento in unum locum contrahere posse. Alii leg. *moli- mento*. *Varr. R. R.* 3, 14. Nunc de cochleis, ac gliribus quaero, quod reliquum est; neque enim magnum emolimentum est. Non istuc tam simplex est, inquit Appius, quam tu putas. Alii perperam leg. *emolumentum*. V. EMOLUMENTUM.

EMOLIOR, iris, itus sum, dep. 4. conando, mo- liendoque pervenio aliquo, aliquid ad finem perdu- co, perficio. *Pl. Bacch.* 4, 5, 2. Magnum mo- lior negotium; metuoque ut hodie possim emoli- rier. ꝑ Saepius usurpatur pro exscreare, expel- lere. *Cels.* 4, 6. Sicca tussis, quae nihil emoli- tur. *Colum.* 8, 5. *ad f.* Per nares emoliri pitui- tae nauseam. ꝑ *Emoliri fretum* venti dicuntur, qui illud commovent et exagitant, apud *Senec. Agam.* 478.

EMOLITUS, a, um, part. ab *emolo*, ut *Emoli- tum hordeum* ap. *Veg. Vetr.* 3, 24.

EMOLLESCO, is, n. mollis fio. *Cels.* 5, 28. *n.* 14. Sine ulla vi clavus emollescit. Al. rectius leg. *mollescit*.

EMOLLIDUS, a, um, adj. *Liv.* 34, 47. La- bor, et aestus emollida et fluida corpora Gallorum reddit. Al. leg. *mollia*: quod *Livium* magis decere videtur.

EMOLLIO, is, ivi, itum, a. 4. μαλάσσω, mol- lem reddo, tenerum facio. *Liv.* 37, 41. Humor arcus, fundasque, et jaculorum amenta emollierat. *Plin.* 10, 60, 80. Ova aceto macerata in tantum emolliuntur, ut per anulos transeant. *Id.* 28, 19, 77. Emollire duritiam ventris. Et 20, 2, 6. et 27, 7, 28. alvum. Et 20, 23, 97. articulos contractos. *Cels.* 8, 4. *med.* Emolliendum id emplastrum adjecto cera- to ex rosa. ꝑ Translate. *Ov. Pont.* 2, 9, 47. in- genuas didicisse fideliter artes Emollit mores, nec sinit esse feros. *Tac. Agr.* 11. Plus ferociae Bri- tanni praeferunt, ut quos nondum longa pax emol- lierit. *Lucan.* 8, 366. emollit gentes clementia coe- li. *Liv.* 27, 3. Ne suum quoque exercitum nimia urbis amoenitas emolliret. *Plin.* 37, 10, 59. Gor- gonia gemma emollit maria. *Id.* 35, 17, 57. Ci- molia veros, et pretiosos colores emollit, *h. e.* ju- cundiores reddit. *Aurel. Vict. Epit.* 48. Emollire severa praecepta, *mitigare*. Et 1. auctoritatem prin- cipis, i. e. minuere.

*EMOLLIS, e, adj. valde mollis. *Avien.* Hi ce- leri emolles currunt pede semper arenas. V. *Barth. Advers.* 28, 16. *B. A.*

EMOLLITUS, a, um, part. ab *emollio*, μαλα- κυνθείς, mollis ac tener factus. *Plin.* 18, 7, 17. Triticum emollitum. *Id.* 26, 14, 87. Plantago igni emollita. *Cels.* 5, 26. *n.* 34. *sub f.* Emollitum ulcus. ꝑ Translate. *Liv.* 38, 49. Hostis dege- ner, et emollitus Asiae amoenitate, i. e. ener- vatus.

EMOLO, is, ui, itum, a. 3. idem quod molo, *Pers.* 6, 26. Messe tenus propria vive, et granaria (fas est) Emole, *h. e.* molendo exhauri, et libera- liter insumendo.

EMOLUMENTUM, i, n. ὠφέλημα, utilitas, lu- crum, fructus. Videtur esse ab *emolo*, *is*, ut pro- prie dicatur de frugibus, quae moluntur, summam- que praestant vitae hominum utilitatem. [*V. in- fra quae *Ruhnk.* sit sententia de origine vocis.] *Cic. Mil.* 12. Boni nullo emolumento impelluntur ad fraudem, improbi saepe parvo. *Id. Fam.* 7, 10. *ad f.* Si tibi esse id emolumento sciam. *Id. Or.* 3, 85. Recte facta suscepta a viris fortibus sine emolumento ac praemio. *Id. Fin.* 3, 20. Emolu- menta et detrimenta, quae ὠφελήματα, et βλάμματα appellant. [*Cic. Off.* 3, 5. Emolumenta rerum fallacibus indiciis vident.] *Gell.* 13, 8. Emolu- menta philosophiae. *Pl. Trin.* 3, 2, 68. Emolu- mentum honoris. *Juven.* 3, 21. artibus honestis Nullus in urbe locus, nulla emolumenta laborum. ꝑ Ponitur et pro effectu, exitu, quia rerum utili- tas et fructus in earum fine, et effectu positus est. *Justin.* 9, 1. Bellum Graeciae inferre statuit: ad cujus rei emolumentum pertinere ratus, si etc., i. e. prosperum successum, faustum exitum. *Impp. Sever. et Antonin. Cod.* 7, 53, 2. Rem judicatam praeses provinciae, etiam pignoribus captis ac dis- tractis, ad emolumentum perduci jubebit. *Gell.* 11, 13. Ut consideraremus, quae vis, quodve emo- lumentum ejus sententiae foret. ꝑ *Emolumentum* proprie est fructus, qui ex *emolimento* percipitur; illud ab ēmŏlo, istud ab ēmōlior. Plerique tamen putant, *emolumentum*, et *emolimentum* non magis differre, quam *monumentum*, et *monimentum*: et cum emolimentum primo significet molitionem, et susceptionem, significare deinde etiam effectum mo- litionis, profectum atque fructum: quam quidem sententiam non improbandam putamus. [*Egregia est de hac voce disputatio *Ruhnk.* ad *Vell. Pat.* 2, 87., unde haec transscribere non gravabor. *Emo- limentum* sive *Emolumentum*, ab *emoliri* derivatum, primum significat molitionem difficilis rei, atque adeo ipsam difficultatem, ut apud *Caes. B. G.* 1, 34. deinde id, quod emoliendo efficitur, effectum, profectum, efficaciam. Qua potestate *Vell.* dele- ctatur. 1, 17. Congregatio ingeniorum, et in stu- dium par et idem emolumentum. Hinc vocabula *emolumentum*, *profectus*, *effectus* tanquam eandem rem significantia inter se permutantur. *Vell.* 2, 105. 2, 114. 2, 115. *Just. H.* 9, 1. *Plin. H. N.* 18, 4. 28, 14. *Gell. N. A.* 10, 22. 11, 13. ubi vid. *Gron.*, vocis vim breviter quidem, sed docte declarantem. 13, 8. *Imp. Ant.* Lib. 2. *Cod.* de Exec. rei jud. Quod ad vocis orthographiam atti- net, *Gesner. Thes.* scribi vult *emolimentum*. Nostri quidem libri satis constanter habent *emolumentum*. Fortasse utraque scribendi ratio usitata fuit, ut in *monumentum* et *monimentum*. Adde *optumus* et *optimus*, *maxumus* et *maximus*.]

EMORIOR, eris, ortuus sum, dep. 3. ἀποθνήσκω, idem quod morior, [*Non recte praecipit; emori fortius est quam mori.] vel omnino morior. [*Pl. Ps.* 4, 7, 122. Actum est de me, jam moriar. — Hercle haud te sinam emoriri, nisi argentum mihi redditur, ubi *moriar* est: morti propinquus sum, *emoriri*, totum interire, plane exstingui. Sed *Epi- charmi* versum apud *Cic. Tusc.* 1, 8. Emori nolo, sed me esse mortuum nihil aestimo, jam noli in hunc finem afferre. Nam, quod nexus ejus loci ostendit, non sibi opponuntur *Emori* et *mori*. Cf. *Döderl. Synon. Fasc.* 3. p. 184.] *Cic. Or.* 1, 57. Nasci prius oportere, quam emori. *Id. Fam.* 2, 15. Pro Pompejo emori possum. *Id. Off.* 3, 32. Aut vincere, aut emori. [*Cic. Sen.* 19. Quid au- tem tam secundum naturam, quam senibus emori. Recte animadvertit *Döderl. l. c.* *emori* hic dictum esse, non mori, quod senes mortui quodammodo jam videntur, sed non sunt emortui. *Sall. Cat.* 20. Nonne emori per virtutem praestat, quam vi- tam miseram atque inhonestam ... per dedecus amittere, *h. e.* quam vitam miseram trahere ac paulo serius tamen amittere. Cf. *Döderl. l. c.*] *Plin.* 17, 24, 37. *n.* 3. Sorbus arbor emoritur. *Id.* 16, 6, 8. Carbo emoriens, desinente flatu. *Vitr.* 2, 9. *med.* Ulmus et fraxinus, simul vetu- state sunt aridae factae, qui inest iis liquor stan- tibus, emoritur, fiuntque duriores, *h. e.* absumitur, siccatur. ꝑ Dicitur et de membro aliquo sensum amittente. *Cels.* 5, 26. *n.* 34. *extr.* Membrum, quod paulatim emoritur, abscindere. [*Hoc quo- que loco propriam suam vim exserit *Emori*. Di- ctum puta: quod paulatim quidem, sed tamen omnino moritur.] Et *ib.* 28. *n.* 14. Clavum ra- dere commodissimum etc., si sanguinis quoque ali- quid emissum est, saepe emoritur. ꝑ Translate. *Cic. Par.* 2. Quorum laus emori non potest. *Cels.* 2, 10. Emoritur vis, si quae supererat. *Quint.* 12, 10. *ad f.* Evanescunt haec atque emoriuntur comparatione meliorum. *Ov. Rem. Am.* 654. Per- que gradus molles emoriatur amor. ꝑ [*Gern- hard.* ad *Cic. Sen.* 19, 71. observat, apud *Cicero- nem* infinitivum tantum hujus verbi in usu esse. Quod casu magis accidisse arbitror, quam ideo, quod non in usu fuerit.] ꝑ *Emoriens terra* apud *Curt.* 4, 7. est, quae veluti mortua, nullam vim habet progignendi. ꝑ In infinito olim fuit quar- tae conjugat. *Pl. Ps.* 1. supra allato. *Ter. Eun.* 3, 2, 42. Risu omnes, qui aderant, emoriri.

EMORSUS, a, um, part. ab inusit. *emordeo*, morsus. V. locum *Plinii* 24, 11, 57. in ALYSSON.

EMORTUALIS, e, adj. qui ad mortem pertinet, ut *Emortualis dies* est, quo quis mortuus est. *Pl. Ps.* 4, 7, 139. Certum est mihi hunc emortualem facere ex natali die.

EMORTUUS, a, um, adj. idem quod mortuus, *Pl. Poen.* 4, 2, 18. Emortuo verba facere. *Id. Aul.* 4, 5, 1. Emortuum ego me mavelim leto malo. *Plin.* 20, 9, 34. Emortuos partus pellere. *Id.* 35, 10, 36. *n.* 19. Ne emortuo lacte sangui- nem lambat. *Pl. Ep.* 1, 2, 14. Auxilium emor- tuum, *h. e.* quod nullum est.

EMOTUS, a, um, part. ab *emoveo*, ἀποκινηθείς, loco motus, amotus, remotus. *Virg. A.* 2, 493. emoti procumbunt cardine postes. Et 610. magno- que emota tridenti Fundamenta quatit. *Colum.* 3.

41 *

18. Quidquid emoti soli vineis praeparatur, consuetudo repastinatum vocat. [*Col. 3, 13, 10. Emota terra.] *Liv.* 27, 3. Milites emoti aedificiis, i. e. exclusi. *Senec. Contr.* 13. *ante med.* Differebatur distortis manibus, emotis articulis. *Virg. A.* 6, 382. His dictis curae emotae, pulsusque parumper Corde dolor tristi. *In formula voti* apud *Liv.* 41, 21. Pestilentia ex agro Romano emota. *Id.* 38, 47. *sub f.* Antiochus ultra juga Tauri emotus. *Id.* 45, 15. Emotus senatu. ¶ Commotus, turbatus. *Sil.* 17, 284. Venus emoti facie conterrita ponti. *Senec. Cons. ad Polyb.* 37. Emota mens, *h. e.* insana. V. MOTUS, a, um.

EMŎVĔO, es, ovi, otum, a. 2. ἀπάγω, ἀποκινέω, loco moveo, amoveo, removeo. *Liv.* 6, 38. Lictores, qui de medio plebem emoverent, misit. *Id.* 25, 1. Emovere e foro multitudinem. Al. leg. *removere. Id.* 45, 15. Senatu emovere aliquem. *Id.* 30, 23. Emotis curia legatis. [*V. *Drak.* ad *Liv.* 42, 50, 6.] *Hor. Sat.* 2, 3, 28. Novus morbus veterem emovit. ¶ Apud *Val. Max.* 2, 4. *n.* 5. emovere flammam spiritu, est excitare. ¶ *Emovere labia* est in anteriorem partem movere, projectis labiis aliquid pronunciare, ut cum dicimus *vos.* Ita *Nigid.* ap. *Gell.* 10, 4. ¶ *Emostis* syncope est pro *emovistis. Liv.* 37, 53. *ad f.* Ultra Tauri juga Antiochum emostis. Al. leg. *emovistis.* ¶ Reperitur etiam *exmoveo. Pl. Truc.* 1, 1, 59. Suum nomen omne ex pectore exmovit meo. ¶ [*Confunduntur *Emovere* et *amovere. Liv.* 26, 34, 10.]

EMPANDĂ, ae, f. paganorum Dea, apud *Fest.* Alii dictam putant, quod patentibus pagis, non clausis more urbium, praeesset. Alii a *pane dando*, et intelligi Cererem. V. PANDA.

EMPĔDOCLES, is, m. Ἐμπεδοκλῆς, philosophus Agrigentinus, de rebus naturalibus versibus scripsit, et egregium poema fecit. Dixit ex concordia et amicitia elementorum cuncta constare, eorum discordia et inimicitia dissipari et dissolvi. De ejus morte narrant, illum clam, relictis sociis, Aetnam Siciliae montem ascendisse, et in ardentem ejus craterem se conjecisse, eo consilio, ut, cum nunquam appareret, crederetur factus esse immortalis, sed ejectis impetu ignis ferreis ejus crepidis, rem fuisse deprehensam. *Cic. Or.* 1, 50., *Amic.* 7. et *Hor. Ep.* 1, 12, 20. et *Art. P.* 464.

EMPĔDOCLĒUS, a, um, adj. Ἐμπεδόκλειος, ad Empedoclem pertinens. *Cic. Q. Fr.* 2, 11. Si Sallustii Empedoclea legerit. Adde *Tusc.* 1, 17. *extr.*

EMPĔNĒTĬCĂ, ae, f. ἐμπεινητική, vox ficta ab ἐμπεινάω, valde esurio, ars nempe strenue esuriendi. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 1. Ita ut in urbe, ac foro toto maximus rumor fuerit, te a Q. Pompejo in itinere occisum. Ego, qui scirem Q. Pompejum Baulis empeneticam facere, et usque eo, ut ego misererer ejus esuriei, non sum commotus. Hic *Coelius* salse deridet Q. Pompejum, qui exsilio damnatus Baulis degebat in summa rei familiaris inopia, ut constat ex *Val. Max.* 4, 2. *n.* 7., quemque propterea, cum *Catull.* 21, 1., recte dixeris *patrem esuritionum.* Dicitur autem *empeneticam facere*, ut alibi *naviculariam*, vel *argentariam facere*, sive *exercere.* [*Adde *Salm.* ad *Solin.* p. 707.] ¶ Sunt tamen qui legere malint *embaeneticam*, artem scilicet naviculariam, ab ἐμβαίνω, navim conscendo; alii *emeticam*, ab ἐμέω, vomo, quasi vero Q. Pompejus quotidie vomendo vorandi facultatem moliretur, quod frequentatum fuisse constat a Romanis, ac praecipue ex *Cic. Att.* 13, 52. *de Caesare.* Unctus est, accubuit, ἐμετικὴν agebat; alii denique alia comminiscuntur minus probanda.

EMPETROS, i, f. herba eadem quae calcifraga, quam vocem vide suo loco. *Plin.* 27, 9, 51.

EMPHĂSIS, is, f. ἔμφασις, significatio: Graeca vox, ab ἐν, et φημὶ, dico, qua notatur figura oratoria, cum verba ponimus, quae plus significent, quam eloquuntur, ut ait *Quint.* 8, 2. Ejus duae sunt species: altera, quae plus significat, quam dicit, ut in illo *Virg. A.* 2, 262 *demissum lapsi per funem.* Nam sic altitudo equi Trojani demonstrata est. Altera, quae etiam id quod non dicit, ut *Cic. Ligar.* 5. *Sin hac tanta tua fortuna lenitas tanta non esset, quantam tu per te, per te, inquam, obtines: intelligo, quid loquar* etc. *Quint.* 8, 3. *sub f.* [*Cf. *Ernest. Lex. Technol. lat.* p. 357.] ¶ A *Cic. Or.* 3, 53. Latine dicitur *ad plus intelligendum, quam dixeris, significatio:* et inter figuras sententiarum enumeratur. Adde *Or.* 40. *extr.* Etiam *Auct. ad Her.* 4, 53. *Significatio est*, inquit, *quae plus in suspicione relinquit, quam positum est in oratione.* V. ibi cetera. [*Possis etiam *pondus* dicere. V. *Ernest. Lex. Technol. lat.* p. 293.] ¶ Ipsa autem vox *Emphasis* Latinis litteris legitur apud *Quint. locis cit.* Sic *Ascon. in Verr.* 1, 9. Magna emphasi *divitias* dixit: et significat breviter etc.

EMPHRACTUS, a, um, adj. undique tectus, ab ἐμφράσσω, obstruo, obturo, infercio: ut *emphractae naves*, h. e. tectae, apud *Ulp. Dig.* 14, 1, 1. *a med.* ubi tamen alii aliter. ¶ *Emphractum, i*, n. absolute est opsonii intriti genus, quod rebus invicem mixtis et coactis obduratisque coagulatum quasi apparet: ejus condiendi rationem docet *Apic.* 9, 14., ubi alii perperam leg. *ambractum.*

EMPHRAGMĂ, ătis, n. obturamentum, obex, ab ἐμφράσσω, obstruo. Apud *Veg. Vetr.* 1, 47. est morbus, quo jumentorum intestina obstruuntur. [*Latinis hic morbus *praeoccupatio* dicitur. Cf. *Veg.* 1, 40.]

EMPHYTEUMĂ, ătis, n. ἐμφύτευμα, plantatio, insitio, et praecipue opera diligens ejus, qui *Emphyteuta* est circa fundum emphyteuticum, vulg. *melioratio:* vox Graeca ab ἐμφυτεύω, planto. *Imp. Zeno Cod.* 4. *tit.* 56., qui *De Jure emphyteutico* inscribitur, leg. 3., ubi alii Graece, alii aliter.

EMPHYTEUSIS, is, f. ἐμφύτευσις, insitio, sive plantatio, a φυτεύω, planto. Apud JCtos est contractus juris civilis, quo praedium quoad dominium utile alicui ad longum tempus, vel in perpetuum conceditur, ea conditione, ut certam pensionem solvat. [*ut respondeat nostrum *Erbpacht.*] Olim agri inculti, ac minus fructiferi hoc modo dabantur, ut plantatione et cultu meliores utilioresque redderentur. Postea usus obtinuit, ut etiam agri fecundi in emphyteusim darentur. *Imp. Zeno loc. cit. in voce praeced. leg.* 1. et 2. [*Adde *Inst.* 3, 25, 3.]

EMPHYTEUTĂ, ae, m. qui fundum, vel agrum alicujus in emphyteusim acceptum colit. *Imp. Zeno Cod.* 4, 56, 3.

EMPHYTEUTĬCĀRĬUS, a, um, adj. idem quod emphyteuticus, ut jus emphyteuticarium, *Imp. Zeno loc. sup. cit.* ¶ *Emphyteuticarius, ii*, idem qui Emphyteuta. *Imp. Constant. Cod.* 11, 62, 1.

EMPHYTEUTĬCUS, a, um, adj. ad emphyteusim pertinens, ut Emphyteuticum praedium, *Imp. Diocl. et Maxim. Cod.* 5, 71, 13. Emphyteuticum jus, *Imp. Zeno Cod.* 4, 66, 3. *Macer Dig.* 2, 8. 15. Qui vectigalem, vel amphyteuticum agrum possidet, possessor intelligitur.

EMPĪRĬCE, es, et Empirica, ae, f. ἐμπειρική, Medicinae pars, quae sola experientia curat: ab ἐμπειρία, experientia. *Plin.* 29, 1, 4. Alia factio (ab experimentis cognominant empiricem) coepit in Sicilia. *Marc. in carm. de Medicin.* 6. Quod logos, aut methodus, simplexque empirica pangit.

EMPĪRĬCUS, i, m. medicus nempe, qui sola experientia medetur, ab ἔμπειρος, usu peritus. *Cels. praef.* Qui se ἐμπειρικοὺς, ab experientia nominant. *Cic. Acad.* 4, 36. Nec eo tamen ajunt empirici notiora esse illa, quia etc. ¶ *Empirica, orum*, sunt empiricorum dogmata. *Plin.* 20, 12, 48. Diodotus scribit in empiricis etc. ¶ Multa de empiricis *Cels. praef.*

EMPLASTRĀTĬO, onis, f. unctio per emplastrum. Translate dicitur de arboribus, cum cortex eximitur inoculationis gratia, ut aptari queat cortex par ex altera arbore. *Plin.* 17, 16, 26. *Colum.* 11, 2. *ante med.* et 5, 11. et *Pall.* 7, 5. etc. V. INOCULATIO.

EMPLASTRĀTUS, a, um, part. ab *emplastro*, emplastratione insitus. *Pall.* 12, 7. *de pomis sub f.* Emplastratis pluribus gemmis.

EMPLASTRO, as, a. 1. emplastratione inserere. *Colum.* 5, 11. *a med.* Alterius arboris, quam emplastraturus es, nitidissimum ramum eligito. Adde *ib.* 11, 2. *ante med.* et *Pall.* 12, 7. *de pomis sub f.*

EMPLASTRUM, i, n. ἔμπλαστρον, medicamentum, quod ex variis rebus conflatur, et exterius imponitur: ab ἐμπλάσσω, illino. Differt a malagmate, quod maxime ex floribus, eorumve surculis fit: emplastrum vero plerumque ex metallicis. Differt a pastillo, quia pastillus tantummodo ex aridis fit, emplastrum utique liquati aliquid accipit. Haec *Cels.* 5, 17. [*Emplastra in instrumento medici esse testatur *Paull. Sent.* 3, 6, 52.] Utuntur praeterea hac voce *Cato R. R.* 39. *Plin.* saepe, et *Scribon.* ¶ Ad hujus medicamenti similitudinem *emplastrum* dicitur, et *emplastratio* insitionis genus, quo gemmas cum exiguo cortice in partem sui delibratam arbor recipit. Plura de ea *Colum.* 5, 11., *de arborib.* 26., *Plin.* 17, 14, 23. et *ib.* 16, 26. et *Pall.* 3, 17. V. INOCULATIO. ¶ Translate. *Laber.* ap. *Gell.* 16, 7. *extr.* Quid est jusjurandum? emplastrum aeris alieni. *Gell. ib.* notat, quosdam sui temporis semidoctos dixisse *emplastra, ae*, f.

EMPLECTON, i, n. ἔμπλεκτον, ab ἐμπλέκω, implico, innecto: est structurae muri genus, in quo latericiis frontibus tantummodo expolitis, interiora temere caementis farciuntur et replentur, alternis tamen coagmentis, seu frontatis laterculis, alligantur: in eo vero differt a *diamicto*, quod hujus binae frontes latericiae nullis coagmentationibus connectuntur. *Plin.* 36, 22, 51. et *Vitr.* 2, 8. V. DIAMICTON.

EMPLEUROS, ἔμπλευρος, plena et bona latera habens. Vox Graeca a πλευρά, latus: quae legitur apud *Lucil.* cujus verba V. in MAMPHULA.

[EMPNEUMĂTŌSIS, is, f. ἐμπνευμάτωσις, inflatio, flatuum generatio, morbi genus. *Coel. Aurel. Tard.* 3, 8. Conjicienda est inflationis medela, quam Graeci empneumatosin vocant. Adde *M cell. Empir.* 20. *F.*]

[EMPŎLUS, i, m. ab ἐμπολεὺς, mercator. E cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Mur.* 1782, 3 L. Appulejus Empolus. *F.*]

*EMPONĒMA, atis, n. ἐμπόνημα, Latinis *Mel ratio* dicitur; et est Jus, quod emphyteuta acq rit. Primum enim sic coepit contractus emphyte ticus, ut sterilia tantum concederentur, in meli rem statum plantationibus reddenda. Exstat v apud *Justinianum* in l. ult. C. *de jur. emphyte* Suas meliorationes, quae Graeco vocabulo ἐμπον ματα dicuntur. Cf. *l.* 2. ubi *emponemata* Lati literis scribitur in *Gothofr. B. A.*

EMPŎRĒTĬCUS, a, um, adj. ἐμπορητικὸς, mercaturam pertinens, ab ἐμπορέω, mercaturam f cio. *Charta* vero *emporetica*, dicitur, in qua me ces a mercatoribus involvuntur, Itali dicunt *car straccia* aut *da involti*, [*nos: *Packpapier.*] qua que scribendo inutilis est. *Plin.* 13, 12, 23. Na emporetica inutilis scribendo, involucris chartaru segestriumque in mercibus usum praebet, ideo mercatoribus cognominata. Et *mox.* Emporetic brevitas sex digitos non excedit.

*EMPORĬA, orum, n. τὰ Ἐμπόρια, (ab ἐμπόριο *emporium*,) regio Africae propriae, juxta minore Syrtem, ubi Leptis parva. *Liv.* 29, 25. [*V. *Du* ad *h. l.*] et 34, 62. ¶ *Punica emporia* audit *Li* 29, 33. *extr. B. A.*

*EMPORĬAE, arum, Ἐμπορίαι, oppidum Hispa niae Tarraconensis. *Mela* 2, 6. *Liv.* 21, 60. 28 42. [*Cf. *Drakenb.* ad priorem *Liv.* loc rum.] *Plin.* 3. *Sil.* 3. *v.* 369. ¶ Colonia fu Phocaeensium, ut patet ex *Plin.* et *Sil. l. l.*, co lato *Liv.* 1, 26, 19. et 34, 9. qui in posteriore lo co refert gemina proprie Emporias fuisse oppida quorum unum a Graecis, alterum ab Hispanis ha bitabatur. ¶ Hodie, ut videtur, est *Ampuria* sive *Castellon de Ampurias* in Catalonia. *B. A.*

EMPŎRĬTĀNUS, a, um, adj. ad Emporias pertinens, quae est urbs Hispaniae Tarraconensis a mare, quam *Liv.* 34, 9. describit, nunc *Ampuria* dicta. ¶ *Emporitani, orum*, sunt ejus urbis incolae. *Id. ib.* 16.

EMPŎRĬUM, ii, n. ἐμπόριον, locus mercatus forum nundinarium, ubi res venales exponuntur; a ἔμπορος, mercator, vel ab ἐμπορέω, negotior. *Cic Att.* 5, 2. Cum per emporium Puteolanorum ite facerem. *Plin.* 6, 20, 23. Perimulae promontorium, ubi est celeberrimum Indiae emporium. *Liv* 35, 10. *extr.* Aediles porticum unam posuerunt extra portam Trigeminam, emporio ad Tiberim adjecto. Adde 41, 27. *Pl. Amph.* 4, 1, 4. Apud emporium, atque in macello, in palaestra, atque in foro quaeritando. ¶ Etiam ad Padum duo olim emporia fuerunt prope Placentiam. *Liv.* 21, 57. Emporium prope Placentiam fuit, et opere magno munitum, et valido firmatum praesidio: ejus castelli expugnandi spe cum equitibus ac levi armatura profectus Annibal. Et *mox.* Ad Victumvias ire pergit oppugnandas Annibal. Id emporium a Romanis Gallico bello fuerat munitum.

EMPŎROS, i, m. ἔμπορος, mercator. Graeca vox, quae Latinis scripta litteris legitur ap. *Pl. Merc.* 1, 1, 9. Hinc *Auson. ep.* 22, 28. Novusque pollet emporus.

EMPSĪTO. V. EMPTITO.

EMPTĬCĬUS, a, um, adj. qui est de numero eorum, quae empta sunt, vel emi solent. *Varr. R. R.* 3, 2. Hic aprum glans cum pascit empticia, facit pinguem: illic gratuita exilem. [**Varr. R. R.* 3, 17, 6. Emptitia salsamenta.] *Petr. Sat. fr. Trag.* 47. *Burm.* Empticius, an, inquit, domi natus es? Neutrum, inquit cocus, sed testamento Pansae tibi relictus sum. *Inscr.* ap. *Grut.* 1111, 14. sed emendatior apud *Passion. cl.* 4. *n.* 6. Dis Manibus Alypi Imp. Aug. *servi* ministratoris et vernae Spendon, et Hermes empticii de suo fecerunt: vi*xit* ann. XXIIII.

EMPTĬO et Emtio, onis, f. ὠνή. *Cic. Caec.* 6. Emptionem facere. *Id. Att.* 12, 3. Tres habet conditiones, aut emptionem ab hasta, aut delegationem, etc. *Tac. H.* 3, 34. Aspernari emptionem mancipiorum. *Suet. Aug.* 24. Imminere emptioni. [*i. e. propensum esse ad emendum.] *Id. ib.* 98. Absumere pecuniam in emptionem mercium. *Varr. R. R.* 2, 7. *med.* Emptio equina similis fere, ac boum, et asinorum. *Gell.* 12, 12. *extr.* Competitores emptionis. *Plin.* 33, 3, 13. Emptiones, quae mancipii sunt. V. MANCIPIUM. ¶ Apud *Scaev. Dig.* 32, 1, 102. et *Ulp. ib.* 33, 7, 12. *sub f.* emptiones sunt tabulae, seu instrumenta emptionum. ¶ Formulam veterem emptionis ovium habes ap. *Varr. R. R.* 2, 2., suum vero *ib.* 4. et boum *ib.* 5.

EMPTĬŌNĀLIS, e, adj. *Cic. Fam.* 7, 29. Si inter emptionales senes venale proscripserit. Sed legendum est *Coemptionales;* quam vocem V. suo loco.

EMPTĬTĀTUS, a, um, partic. ab *emptito*, frequent. *Colum.* 8, 10. *ad f.* Ternis denariis singuli emptitati.

EMPTĬTO et Emtito, as, a. 1. frequenter emo.

ac. A. 14, 41. Qui talem operam emptitasset, ndidissetque, perinde poena teneretur, ac, etc. l. Cas. 2, 5, 39. Non ego istuc verbum empti-m titivillitio. Festus in Titivillitio habet empsim; plures emissim, aut syncop. Emsim pro Emem. Plin. ep. 6, 19. Quidquid venale audiunt, ntitant.

EMPTIVUS, a, um, adj. empticius. Emptivus iles est mercenarius. Festus.

EMPTOR et Emtor, oris m. ὠνητής, qui emit. Ulp. Dig. 21, 1, 19, 5. Emtorem accipere debemus eum, qui pretio emit; sed si quis permutaverit, dicendum erit, utrumque emtoris et venditoris loco haberi.] Cic. Off. 3, 12. Ne quid omnino, quod venditor norit, emptor ignoret. Id. Q. Fr. 2, 2. Tusculano emptor nemo fuit. Hor. Ep. 2, 2, 167. Emptor Aricini quondam, Vejentis et arvi, Emptum coenat olus. Id. Sat. 1, 2, 8. Emptor hians. Id. Od. 3, 6, 32. Emptor pretiosus, h. e. qui magno pretio res coemit. Sall. Jug. 39. extr. Urbem venalem, et mature perituram, si emptorem invenerit. [*Adde Plin. Epp. 10, 97.] Pl. Poen. 1, 2, 128. Invendibili merce, oportet ultro emptorem adducere: proba merx facile emptorem reperit, tametsi in abstruso sita est. ℙ Emptores bonorum sunt sectores, qui damnatorum, debitorum, et proscriptorum bona sub hasta venalia emunt: quod genus hominum semper male audivit, Cic. Quint. 15. extr. et Sall. apud Gell. 18, 4. ℙ Emptor familiae erat emptor imaginarius, qui adhibebatur in illo testamenti genere, quod Gell. 15, 27. appellat per emancipationem familiae, seu per aes, et libram, in quo testator cuipiam res et familiam suam imaginaria venditione alienabat, hicque aere ac libra adhibita emere se simulabat, ob id solum, ut testator vivens quodammodo alienasse videretur, quae demum post mortem ejus is, qui tum fictum emtorem agebat, tanquam legitimus heres acciperet. V. COEMPTIONALIS. Aliquando tamen hujusmodi emptor alius erat ab herede, ut in testamento Augusti, de quo Suet. Ner. 4. Ex hoc Domitius nascitur, quem emptorem familiae pecuniaeque in testamento Augusti fuisse, mox vulgo notatum est.

EMPTRIX et Emtrix, icis, f. quae emit. Modest. Dig. 21, 2, 63. Cum emptrix non provocaverit. [*Adde Cod. 4, 54, 1.]

EMPTURIENS, entis, partic. ab inus. empturio, cupiens emere. Varr. in prooem. l. 2. de R. R. 6. Propterea quod te empturientem in campos Macros ad mercatum adducunt crebro pedes.

EMPTUS et Emtus, a, um, partic. ab emo, pretio comparatus, coemptus. Hor. Ep. 2, 2, 168. Emptum coenat olus: emptis Sub noctem gelidam lignis calefactat ahenum. Pl. Poen. 4, 2, 20. Servi pretiis maximis empti. Ov. A. A. 3, 165. Femina procedit densissima crinibus emptis. Id. Am. 1, 10, 39. Turpe reos empta miseros defendere lingua. Suet. Gramm. 13. Staberius hero suo emptus de catasta. Id. Aug. 64. Cajum, et Lucium adoptavit domi, per assem et libram emptos a patre Agrippa. V. EMANCIPATIO et EMANCIPIUM. ℙ Translate est largitione corruptus. Cic. Att. 16, 15. Cum eam defendere coepisset, non modo deseruit emptus pecunia, sed etiam evertit. Id. Pis. 15. Duo tribuni plebis de lapide empti. V. LAPIS. Id. Att. 1, 18. Emptum judicium. ℙ Ex empto, aut vendito aliquid agere, apud JCtos est ex contractu emptionis, aut venditionis agere. Cic. N. D. 3, 30. Quae ex empto aut vendito, conducto aut locato, contra fidem fiunt. Paul. Dig. 21, 2, 18. Ex empto conveniri. Ulp. Dig. 17, 1, 14. Teneri judicio ex empto. Et ib. Ex empto obligatus. Id. ib. 19, 1. qui De actionib. empti, et venditi inscribitur, leg. 14. Ex empto actione is, qui emit, utitur. ℙ Translate. Hor. Ep. 1, 2, 55. empta dolore voluptas, h. e. comparata, et Ep. 18, 48. pulmenta laboribus empta. Lucan. 10, 107. Pax empta donis. Et 7, 282. aut emptum minimo vult sanguine quisquam Barbarus Hesperiis Magnum praeponere rebus? etc. Virg. A. 10, 503. Turno tempus erit, magno cum optaverit emptum Intactum Pallanta. Sil. 5, 601. seroque emptum volet impia Roma Non violasse, etc. ℙ Ad scriptionem quod attinet, qui emptus inserto p scribunt, nituntur antiquis lapidibus ac monumentis, quae multo plura sunt, quam quae sine p exhibent, ut vel ipsi Dausq. et Cellar. fatentur, quamvis hi conjuncti cum aliis multis criticis ipsum p extritum velint. Nam tribus, aut quatuor pro se allatis lapidibus addunt auctoritatem grammaticorum veterum, Terentii Scauri, et Marii Victorini, quibus p supervacua videtur. Addunt et rationem, quod ea littera in praesenti verborum emo, sumo, como, demo nulla sit: nullam ergo ne in supinis quidem esse debere. Quae omnia id efficiunt, ut qui emtus, sumtus, comtus scribit, reprehendi non debeat. Sed qui antiquitatis consensum sequetur, quae frequentius emptus etc. exhibet, mihi videtur laudandus magis.

*EMPULUM, i, n. oppidum Latii. Liv. 7, 18. B. A.

[EMPYICUS, i, m. ἔμπυος, qui abscessu thoracis laborans, ibidem collectum pus e pulmonibus exscreat: a praeposit. ἐν, in, et πύον, pus. Marc. Empir. 7. Empyicis, vel haemoptoicis, id est, qui sanguinem de visceribus per os ejectant, etc. Theod. Prisc. 2, 10. Empyici frequenter fiunt, ulcere in interioribus, vel apostemate praeeunte. F.]

EMUCIDUS, idem quod mucidus. V. EJUNCIDUS.

EMUGIO, is, ivi, itum, a. 4. ἐκμυκάομαι, idem, ac mugio, vel cum mugitu profero. Quint. 2, 12. a med. Clamant ubique, et omnia, levata (ut ipsi vocant) manu, emugiunt. Sever Aetn. 294. et longas emugit buccina voces.

EMULGEO, es, ulsi, ulctum, a. 2. ἐξαμέλγω, mulgeo, mulgendo tollo. Colum. 7, 3. a med. Sed priusquam hoc fiat, exiguum emulgendum est, quod pastores colostram vocant.

*EMULGO, as, a. 1. Unius cod. lectio ap. Liv. 9, 46, 5. V. Drak. ad h. l.

EMULSUS, a, um, partic. ab emulgeo. Catull. 68, 110. Siccare emulsa pingue palude solum, h. e. exhausta.

EMUNCTIO, onis, f. actus emungendi. Quint. 11, 3. ante med. Cum emunctio etiam frequentior non sine causa reprehendatur.

*EMUNCTORIUM, i, n. in instrumento candelabri refertur. Vulgat. Exod. 25, 38. B. A.

EMUNCTUS, a, um, partic. ab emungo, emungendo purgatus, et dicitur proprie de naribus. Hinc translate emunctae naris homo dicitur, qui est acris ingenii ac judicii, solers, perspicax, acutus ad indagandum, dijudicandum, intelligendum: ducta ex eo metaphora, quia emunctae nares acriorem sensum habent, et acutius distinctiusque odorantur. Phaedr. 3, 3. Aesopus naris emunctae senex, Natura nunquam verba cui potuit dare. Hor. Sat. 1, 4, 7. de Lucilio. facetus, Emunctae naris, durus componere versus. Nisi malis legere: Emunctae naris durus componere versus, h. e. durus in componendis versibus emuncta nare factis. Ceterum etiam acutae naris, et obesae naris homo (de quibus V. in NARIS) ad ingenium transferuntur. Don. ad Ter. Phorm. 4, 4, 1. emunctae naris interpretatur elegantem, et facetum: quasi ducatur metaphora ex eo, quod qui elegantiae student, et munditiei, nunquam non emunctas nares habent. Sed haec ad Horatii, aut Phaedri sententiam non faciunt. ℙ Praeterea emunctus dicitur, cui aliquid ablatum est, spoliatus, fraudatus, exhaustus Pl. Bacch. 5, 1, 15. Sic miserum me auro esse emunctum! Hor. A. P. 238. audax Pythias emuncto lucrata Simone talentum. ℙ Item qui in dicendo pressus est, et purgata, nitida, nihilque supervacui aut sordidi habente oratione utitur: ducta translatione ab emunctis naribus, et sordium vacuis. Quint. 12, 10. Attici limati quidem, et emuncti, nihil inane, aut redundans ferebant: Asiana gens tumidior alioqui, atque jactantior, vaniore etiam dicendi gloria inflata est.

EMUNDATIO, onis, f. actus emundandi. Tertull. Baptism. 5. et adv. Marcion. 4, 9.

EMUNDATUS, a, um, partic. ab emundo. Colum. 3, 15. Seritur ergo prius in emundata pastinatione. Id. 11, 2. med. Torcularia et fora diligenter emundata, lotaque.

EMUNDO, as, avi, atum, a. 1. ἐκκαθαρίζω. Colum. 2, 15. Quaedam pluviis diebus, ut bubilia, et ovilia, debent emundari. Id. 8, 4. Pulvere et cinere gallinae plumas, pennasque emundant. Id. 11, 2. ab in. Emundare segetes. Et 12, 23. vinum, h. e. a faecibus purgare. Et 50. a med. faeces et amurcam. ℙ *Part. emundans ap. Vulgat. Malach. 3, 3. B. A.

EMUNGO, is, nxi, nctum, a. 3. ἀπομύττω, nares purgo. Varr. ap. Non. 7, 111. Eam sunt consecuti corporis siccitatem, ut neque spuerent, neque emungerentur. Jlocaliter Pl. Cas. 2, 6, 39. At tu ut oculos emungare ex capite per nasum tuos. (Graeca constructio.) Auct. ad Her. 4, 54. Ut si salsamentarii filio dicas: quiesce tu, cujus pater cubito se emungere solebat. scil. hujusmodi artifices, cum sordentes habeant semper manus, si quando nares emungere opus est, cubito id facere coguntur. Suet. in vit. Hor. Quoties ego vidi patrem tuum cubito se emungentem? Juven. 6, 146. Jam gravis es nobis, et saepe emungeris: exi, h. e. vetula es, et pituita stiriaque nasi laboras. ℙ Translate est fraudare, spoliare, fraude extorquere. Ter. Phorm. 4, 1. Emunxi argento senes. Pl. Bacch. 4, 4, 50. Emungam hercle hominem probe hodie. [*Adde ib. 5, 1, 15. Miserum me auro esse emunctum. Latini sequuti sunt in hac loquutione Graecos, qui ἀπομύττειν in hunc usum adhibent, animadvertente Ruhnk. ad Ter. l. d. Burm. ad Prop. 2, 13, 8.] ℙ Emunxti syncope pro emunxisti legitur ap. Pl. Most. 5, 1, 59.

EMUNIO, is, ivi, et ii, itum, a. 4. καταφράττω, idem quod munio, vel probe munio. Col. 5, 6. a med. Vites ab injuria pecoris caveis emuniri. Senec. Clem. 1, 19. In adscensum arduos colles emunire. Virg. A. 8, 227. fultosque emuniit objice postes. ℙ Emunire silvas est purgare, pervias facere, et itineri aptas: Emunire paludes, siccare, et calcabiles reddere; quo sensu etiam munire vias dicimus. Tac. Agric. 31. Corpora ipsa ac manus silvis ac paludibus emuniendis, verbera inter ac contumelias conterunt. [*Scilicet praepositio initium ejus rei fieri significat, quae in verbo inest, animadvertente Hertel. Cf. Emereri, Emirari etc.] ℙ Emunire toros ap. Stat. Theb. 1, 518. est insternere, et discumbendi gratia parare. ℙ Translate. Senec. Contr. 3, 17. a med. Olim jam adversum hunc metum emunivit animum.

EMUNITAS, atis, f. immunitas. Usus est Tert. Resurr. 58., ubi alii melius leg. immunitas.

EMUNITUS, a, um, partic. ab emunio, καταφρακτός. Liv. 24, 21. extr. Locus arcis in modum emunitus. Id. 21, 7. Murus supra ceterae modum altitudinis emunitus. [*Cf. plura exempla apud Drak. ad h. l.] Colum. 1, 6. a med. Sic emunita sola, et latera horreorum prohibent curculionem, h. e. tectorio convestita, et amurca perfusa. Liv. 26, 46. Locus opere emunitus.

EMUSCO, as, a. 1. muscum adimo, purgo. Colum. 11, 2. ante med. Oleae putantur, et emuscantur. Al. leg. muscantur.

EMUSSITATUS, adamussim factus. Fest. Adde Pl. Mil. 3, 1, 38., ut quidem legit Non. 1, 28. Et 6, 48. et alii. Reponunt plerique omnes amussitatus. Est enim ab amussis.

EMUTATUS, a, um, part. ab emuto, mutatus, Quint. 8, 2. ad f. Emutatis in perversum dictis.

EMUTIO, is, n. 4. γρύζω, sileo. Pl. Merc. 5, 2, 55. Etiam emutis? omnia commonstrabo. Ita quidam Lexicographi. At meliores libri habent, etiam metuis? quod etiam magis consonum iis, quae ibi dicuntur.

EMUTO, as, avi, atum, a. 1. idem quod muto. Manil. 5, 149. appositis caput emutare capillis. V. etiam locum Quint. in EMUTATUS.

EMYDES, um, f. plur. ἐμύδες, a Graecorum nonnullis appellatur genus testudinum in dulci aqua viventium. Plin. 32, 4, 14. Harum meminit et Aristot. l. 8. Hist. anim. c. 2.

EN

EN, adv. ἠνί, Hebr. הן, ecce: factum per apocopen a vocibus Graeca et Hebraica allatis. Cic. Dejot. 6. En crimen, en causa, cur regem fugitivus, dominum servus accuset. [*De sequente nominat. aliud exemplum est ap. Hor. Sat. 1, 1, 15. Cf. Ruddim. Inst. II. p. 315.] Id. Fam. 13, 15. En, hic ille est de illis maxime, qui irridere me solitus est etc. Plin. 21, 3, 8. En, ego sum illa, quam, etc. Virg. Ecl. 1, 72. en, quo discordia cives Perduxit miseros. Id. ib. 6, 70. hos tibi dant calamos, en accipe, Musae. Pl. Pseud. 1, 2, 82. En, excetra tu, quae tibi amicos tot habes, etc. ℙ Cum accus. Virg. Ecl. 5, 67. en quatuor aras, Ecce tuas tibi, Daphni. Pl. Suppos. Amph. scena, quae incipit: Di vostram fidem! v. 54. En tectum, en tegulas, en obductas fores. ℙ Aliquando est hortantis, excitantis. Virg. G. 3, 42. en age segnes Rumpe moras. Adde Sil. 3, 179. ℙ Aliquando admonentis. Virg. A. 4, 534. En, quid ago? rursusne procos invisa priores Experiar? ℙ Interdum irridentis, et per ironiam loquentis. Cic. Verr. 2, 1, 37. Haec est istius praeclara tutela. En, cui tu liberos committas: en memoria mortui sodalis: et metus vivorum existimationis. [*Cic. Phil. 3, 9. En cur magister ejus ex oratore arator factus possideat. V. Matth. ad Cic. pro Sext. 59.] ℙ Et admirantis. Varr. R. R. 1, 2. En, ibi tu quicquam nasci putas posse, aut coli natum? ℙ Jungitur et ipsis verbis. Cic. Q. Fr. 1, 2, 2. En mediocri me dolore putas affici, cum, etc. Al. leg. Et. [*Inter media verba interjicitur. Liv. 22, 6, 3. Consul, en, inquit, hic est, popularibus suis. Id. 28, 27, 9. In castris, en, meis. V. Drak. ad 2, 6, 7.] ℙ Et quibusdam adverbiis. Cic. Phil. 3, 9. En, cur magister ejus ex oratore arator factus sit. Al. leg. Hem. Id. Sext. 27. En, cur ceteri reges arbitrentur, etc. ℙ En unquam est ecquando, unquamne? Liv. 9, 10. En unquam futurum, ut congredi armatis cum Samnite liceat? Virg. Ecl. 8, 7. en erit unquam Ille dies? Adde ib. 1, 68. et Ter. Phorm. 2, 2, 15. et 2, 3, 1. [*Est formula eorum, qui per interrogationem vel optant vehementer vel indignantur. Sic Ruhnk. ad Ter. Phorm. 2, 2, 15. qui laudat interpp. ad Liv. 24, 14. 30, 21. Adde Drak. ad Liv. 4, 3. ℙ Aliquando repetitum invenitur. Sil. 11, 552. Dextra en, en dextera. V. Heins. ad Ov. Met. 15, 677.] En ecce pleonasmus est: et majorem tamen habet vim demonstrandi. Senec. Oedip. 1004. En, ecce, rapido saeva prosiluit gradu. Sic Graeci ἠνὶ ἰδοὺ, aut ἠν ἰδού. Simile est illud Ov. Met. 3, 283. tostos en aspice crines. ℙ Quod legitur a quibusdam Aspis en Argo ap. Hygin. fab. 170. sub f. sunt ea Graeca verba (si sana est lectio) Latine scripta, Ἀσπὶς ἐν Ἄργῳ, vel, ut alii emendant, Ἀσπίδος: et illud en valet in praepositionem. ℙ [*Saepissime confunduntur a librariis En et et.

V. *Broukh.* ad *Prop.* 4, 6, 60. *Heins.* ad *Ov. Am.* 1, 2, 10. *Met.* 15, 677. et qui hos laudat *Drak.* ad *Liv.* 2, 12, 13.]

*ENAECADLOAE, arum, regionis silvestris incolae ad mare Hylaeum. *Plin.* 4, 12. ed. *Hard.*, ubi ed. *Elzev.* habet *Enoecadloae.* *B. A.*

*ENAGORA, ae, f. insula prope Lyciam. *Plin.* 5, 31. *B. A.*

ĔNALLĂGĒ, es, f. ἐναλλαγὴ, scil. permutatio; figura est, qua pars pro parte ponitur, vel accidentia partium permutantur, ut *vivere* pro *vita*, *nullus* pro *non* etc. Sed vox Graeca est, et Graece adhibenda.

*ENARGĪA, ae, ἐνάργεια, non ἐνέργεια, quam lectionem esse corruptam *Budaeus* censet, Latine *evidentia* vel *illustratio* a *Cicerone* dicitur, auctore *Quint.* 6, 2. Commemoratur inter figuras sententiarum, quae amplificandi, ornandi vel delectandi gratia rem, ceu coloribus expressam, in tabula spectandam proponit, ut depicta, non narrata, spectata, non lecta videatur: ut, *Ipse inflammatus scelere ac furore in forum venit, ardebant oculi, toto ex ore crudelitas emicabat etc.* Constat descriptione rerum, temporum, locorum et personarum etc. Fuit τὸ τῆς ἐναργείας ὄνομα Epicureis valde tritum, qui contendebant, judicium omnium rerum esse penes τὰ φαινόμενα ταῖς αἰσθήσεσι. V. *Hieron. Wolf. annotat. ad vitam Isocrat.* p. 795. *Cic. Acad.* 4, 6, Propterea quod nihil esset clarius ἐναργείᾳ, ut Graeci; nos, si placet, perspicuitatem aut evidentiam nominemus. Adde *Quint.* 4, 2. et 8, 3. Sed Graeca plane vox est, et Graecis litteris scribenda. *B. A.*

ĒNARRĀBĬLIS, e, adj. qui enarrari, seu dici potest. *Quint.* 6, 3. *sub in.* Non ratione aliqua, sed motu quodam, nescio an enarrabili, judicatur. *Virg. A.* 8, 625. clypei non enarrabile textum. Adde *Senec. ep.* 121. *a med.*

ĒNARRĀTĒ, adv. enarrando, explicando. *Gell.* 13, 12. Id ipsum postea in M. Varronis libro enarratius scriptum invenimus, *h. e.* fusius, explicatius, apertius. Et 10, 1. Quod Varro breviter et subobscure, Tiro Tullius enarratius scripsit.

ĒNARRĀTĬO, onis, f. actus enarrandi, explicatio. *Quint.* 2, 5. Exigitur a grammaticis poetarum enarratio. Adde 1, 4.

[ĒNARRĀTĪVUS, a, um, adj. ἐξηγητικὸς, idem ac enunciativus. *Diom.* 3. *p.* 479. Poematis genera sunt tria. Aut enim activum est, vel imitativum; aut enarrativum, vel enunciativum; aut commune, vel mixtum. *F.*]

ĒNARRĀTOR, oris, m. qui enarrat atque interpretatur. *Gell.* 13, 30. Satyrarum M. Varronis enarrator. Et 18, 4. Enarrator Sallustii. Et 6. Idonei vocum antiquarum enarratores.

ĒNARRO, as, a. 1. ἐξηγέομαι, idem quod narro, vel plene planeque narro. [*Quo sensu opponitur verbo dicere. *Cic. Inv.* 1, 20. Saepe satis est, quod factum sit, dicere, non ut enarres quemadmodum sit factum.] *Ter. Ad.* 3, 2, 53. Abi, atque Hegioni rem enarrato omnem ordine. *Cic. Marcell.* 2. Nulla est dicendi tanta vis, quae non dicam exornare, sed enarrare, C. Caesar, res tuas gestas possit. *Id. Div.* 1, 26. Enarrare alicui somnium. ¶ Est etiam explicare, interpretari quae intellectu difficilia sunt, pluribus verbis exponendo, quae sunt dicta breviter. *Plin.* 36, 13, 19, *n.* 2. *de labyrintho.* Positionem operis ejus, singulasque partes enarrare non est. *Quint.* 1, 2. Si grammaticus historias exponat, poemata enarret. *Gell.* 18, 9. Varronem quoque hunc versum Plauti sic enarrasse. *Id.* 13, 10. Ad enarrandam et illustrandam linguam Latinam. Adde 3, 16. ¶ [*Confunduntur *Enarrare* et simplex *narrare.* *Drak.* ad *Liv.* 27, 50, 3. ad 28, 44, 21.]

ĒNASCOR, eris, atus sum, dep. 3. ἐκφύομαι, idem quod nascor, orior, nascendo exeo. *Varr. R. R.* 1, 41. E quibus enasci coliculi vix queunt. [**Liv.* 32, 1, 10. In Herculis aede capillus enatus. *ib.* 32, 1, 12. Laurus in puppi navis longae enata. V. *Drak.* ad *Liv.* 43, 13, 5.] *Tac. A.* 2, 14. Enata humo virgulta. *Suet. Aug.* 94. Soboles ex arbore enata. [**Col.* 15, 4, 2. Stratae vites, quae ab enata stirpe confestim vel projectae per humum porriguntur, i. e. a stirpe e qua enatae sunt vites.] *Id. Domit.* 23. Gibba enata pone cervicem. *Plin.* 28, 8, 28. Crocodilea illita molestias in facie enascentes tollit. *Id.* 11, 37, 45. Cornua ceterorum ossibus adhaerent, cervorum tantum cutibus enascuntur. *Varr. R. R.* 2, 9. Enati ex mento duo dentes. *Curt.* 2, 8. *extr.* Enata medio alveo insula. [*Et cum praepositione *in.* *Procul.* in *Dig.* 41, 1, 56. Insula est enata in flumine contra frontem agri mei. *Paull.* in *Dig.* 41, 2, 1. Insula enata in mare. Alia exempla supra allata. ¶ Translate. *Flor.* 2, 15, 4. Enata quasi classis: de inexspectata, et quae, unde tam subito prodiret, ignorabatur.]

ĒNĀTO, as, avi, atum, a. 1. ἐκνήχομαι, natando evado. *Hirt. B. Alex.* 18. Se in mare praecipitaverunt, et octingentorum passuum intervallum ad oppidum enataverunt. *Hor. A. P.* 20. si fractis enatat exspes Navibus. ¶ Translate. *Cic. Tusc.* 5, 31. Reliqui habere se videntur angustius: enatant tamen, *h. e.* se expediunt. ¶ [*Confunduntur *Enatare* et *Innatare.* V. *Vir. doct.* ad *Pallad.* 4, 10, 22.]

ĒNĀTUS. V. ENASCOR.

ĒNĀVĬGĀTUS, a, um, part. ab *enavigo*, navi trajectus. *Plin.* 9, 3, 2. Vastus sinus, duodecim dierum et noctium remigio enavigatus.

ĒNĀVĀTUS, a, um, part. ab inusit. *enavo*, diligenter confectus. *Tac. H.* 3, 74. Praemia enavatae operae petebant. Vulgati libri multi habent, *navatae.*

ĒNĀVĬGO, as, avi, atum, a. 1. ἐκπλέω, navigando exeo, vel trajicio. *Plin.* 6, 17, 21. Alexandrum nullo die minus stadia sexcenta navigasse in Indo, nec potuisse ante menses quinque enavigare. *Hor. Od.* 2, 14, 11. Unda omnibus enaviganda. *Suet. Tib.* 11. Tantum non adversis tempestatibus Rhodum enavigavit. *Scaev. Dig.* 45, 1, 122. Enavigare de loco aliquo. ¶ Translate. *Cic. Tusc.* 4, 14. Ex quibus, tanquam e scrupulosis cotibus enavigavit oratio.

ENCAENĬĂ, orum, n. plur. ἐγκαίνια, festus dies propter dedicationem alicujus novi operis celebratus: a καινὸς, novus. Usus est *August. tract.* 84. *in Joann.* ubi ait: Quandocumque novum aliquid fuerit dedicatum, encaenia vocantur. Jam et usus habet hoc verbum: si quis nova tunica induatur, encaeniare dicitur etc. Habet et *Quint.* 7, 2. sed Graece. [*ad quem locum v. *Burm.* p. 605.]

ENCAENĬO. V. in v. praec.

*ENCANTHIS, idis, f. tuberculum in angulo oculi, quod palpebras vix diduci patitur. *Cels.* 7, 7, 5. Sed rectius Graece scribitur. *B. A.*

ENCARDĬĂ, ae, f. gemma, in qua cordis effigies eminet: e καρδία, cor. *Plin.* 37, 10, 58.

ENCARPI, orum, m. plur. ἔγκαρποι, pancarpiae coronae, ita appellatur florum, frondiumque, et pomorum implexus, atque contextus, ornatus causa alicubi pictus, vel sculptus. *Vitr.* 4, 1. Encarpis pro crinibus dispositis frontes ornaverunt. [**Festons.*] Est a καρπὸς, fructus. V. PANCARPIUS. ¶ *Alii nominativum malunt esse *Encarpa, orum*, n. ἔγκαρπα. *B. A.*

*ENCAUSTES, ae, m. ἐγκαύστης, qui igne pingit. Laudatur *Vitr.* 7, 9. Quod facere ab encauste didicerat. *B. A.*

[ENCĂTHESMĂ, ătis, n. ἐγκάθεσμα, collectio humoris. *Appul. Herb.* 38. Haec omnia teres, et encathesmatis impones. *Encathesmatis* est pro *encathesmatibus.* *F.*]

ENCAUSTĬCUS, a, um, adj. ἐγκαυστικὸς, ad encaustum, picturae genus pertinens. *Plin.* 35, 11, 39. Aliquanto vetustiores encausticae picturae exstitere. ¶ *Encaustica, ae*, absolute, est ipsa ratio encaustica pingendi, ἐγκαυστική. *Id. ib. paulo post.* Quod profecto non fecisset, nisi encaustica inventa.

ENCAUSTUS, a, um, adj. ἐγκαυστὸς, inustus: ab ἐγκαίω, inuro. Dicitur de picturae genere a veteribus artificibus usurpato, quod triplex fuit, ut *Plin.* 35, 11, 41. docet: unum, quo pingebant ceris discoloribus tabulae illitis, et igne admoto candefactis: alterum, quo stilo ferreo igne candefacto imagines faciebant in ebore: tertium, resolutis igni ceris, et penicillo inductis: quae pictura in navibus nec sole, nec sale, ventisque corrumpitur. Hoc tertium genus (de quo verba facit etiam *Vitr.* 7, 9.) distabat a primo in eo, quod in hoc tertio illinebant penicillo ceras igne liquefactas, deinde postquam refrixissent, rursus igne admoto aequabant, poliebantque: in illo ceras frigidas sine penicillo inducebant in tabulas cestro, seu viriculo insculptas, vel postquam induxissent, viriculo figuras insculpebant, deinde inurebant, et poliebant. De primo genere intelligendum est illud *Ov. Fast.* 3, 831. Quique moves coelum, tabulamque coloribus uris! De primo item vel de tertio illud *Auson. epigr.* 26. ceris inurens januarum limina. Verum hoc totum artificium jampridem usu desiit. *Mart.* 4, 47. Encaustus Phaeton tabula depictus in hac est. Quid tibi vis, dipyron qui Phaethonta facis. *Plin. l. c.* Encausta pingere, et docere. Et Encausto pingendi duo genera etc. ¶ *Imp. Leo Cod.* 1, 23, 6. sacrum encaustum appellat confectionem coloris ex *cocto murice, et conchyllii triti ardore*, quo utebantur imperatores in suis rescriptis subscribendis. Hinc itali *inchiostro* vocant atramentum scriptorium. *August. contra Faustum* 3, 18. Imputet ergo sibi encausti munditia, quae corio inhaesit agnino, *h. e.* membranae. [*Seriores scriptores *encaustum* omnino ponunt pro atramento. *Isid. Gloss.* Sepia, encaustum. *Macer. cap.* 3. Encausto, vino quo sit macerata, soluto, Si scribis chartam, mus non teret amplius illam. V. *Munck.* ad *Fulg. Myth.* 1. p. 612.]

ENCAUTĀRĬUM, ii, n. tabularium, libri publici censuales civitatum, et provinciarum, in quibus scriptum erat encauto [*ex quo loco patet etiam veteranis licuisse, ut encauto uterentur. ¶ Encautum etiam pro *encautario* dictum videtur in *Cod. Just.* 11, 17, 1. Sed lectio ibi incerta.] *Imppp. Gratian., Valent. et Theodos. Cod. Theod.* 13, 10, 8.

ENCAUTUM, i, n. genus scripturae, quae fit per adustionem, et cestrum: a καίω, uro, a quo καυστὸς fit, et καυτός. Eo utebantur rectores pr vinciarum in subscribendo. *Imp. Constant. Co Theod.* 11, 16, 4. Rectores provinciarum manu pr pria perscribant, atque encauto nomina adnectan *Id. ib.* 7, 20, 1. Encauto et cerussa conscriber

ENCĔLĂDUS, i, m. Ἐγκέλαδος, filius Terrae, Tartari, gigantum maximus, quem Juppiter fulmin ictum Aetnae monti supposuit, cujus corpore s miusto, pars ea, quae vivit, ignem spirat pra ira ac furore. *Virg. A.* 3, 578., *Hygin. Mytho praef.* et *Claud. Idyll. de piis fratrib.* 32.

[*ENCHĔLĬAE, arum, m. plur. Ἐγχελέαι, et Ἐγ χελεῖς, gens in Illyride, ubi Cadmus, et ejus uxo Hermione in serpentes versi sunt: nempe ἔγχελυ *anguillam* significat. *Plin.* 3, 21, 25., *Mela* 2, 3 et *Lucan.* 3, 189. nomine prisco Encheliae versi te stantes funera Cadmi. Alii pro *funera* leg. *sibila F.* et *B. A.*]

ENCHĪRĬDĬON, ii, n. ἐγχειρίδιον, manuale, exiguus quivis libellus: ab ἐν, et χεὶρ, *manus*, quia manu nullo negotio circumferri potest. Exstat hujusmodi libellus *Augustini* ad Laurentium inscriptus. *Pomponius* quoque JCtus opusculum hoc nomine inscripsit, ut habetur in *lemmate legis tit.* 2 2. *lib.* 1. *Digest.* ¶ Item gladiolus chirurgorum [**eine Lanzette.*] Sic enim, quoniam eodem sensu Graece etiam usurpatur, eruditi quidam interpretantur in *Inscr.* ap. *Grut.* 70, 8. Deo Aesculapio Val*erius* Symphorus, et Protis signum Somni aereum, torquem aureum ex dracunculis *Δ.* P. S. 7. ═ ═ — (h. e. *duobus pondo semis unciarum quinque*), enchiridium argent*eum* P. ═ ═ — S, (h. e. *pondo* unciarum *quinque semis*), anabolium ob insignem circa se numinis ejus effectum V. S. L. M.

ENCHŎRĬUS, a, um, adj. regionalis, indigena, ἐγχώριος. Vox Graeca, a χῶρα, regio. Latinis litteris scripta legitur apud *Philargyr.* ad *Virg. G.* 4, 298.

ENCHYTUM, i, n. ἔγχυτον, genus placentae, cujus meminit *Cato R. R.* 80., quae ita dicta videtur, quod liquidior esset, et aliis cibis infunderetur: vel quod liquido unguine perfunderetur: ab ἐγχέω, infundo. Al. leg. *encytum* ex ead. derivatione, omissa nempe, ut saepe alias, aspiratione. [*et sic exhibet *Schneid.*]

ENCLĪMĂ, ătis, n. [*Apud *Gesner.* supra mediam syllabam lineola transversa, productionis signum, ex errore posita est, qui error in *Scheller. lex.* transiit.] ἔγκλιμα, inclinatio, curvatura, clima: ab ἐγκλίνω, inclino. *Vitr.* 9, 9. Hemicyclium excavatum ex quadrato, ad enclimaque succisum Berosus dicitur invenisse.

ENCLĬTICUS, a, um, adj. ἐγκλιτικὸς, inclinans, ut Conjunctiones encliticae, *que, ve, ne*, quoniam accentum a se inclinant, apud grammaticos.

ENCOLPĬAE, arum, m. plur. ἐγκολπίαι, venti, qui e mari veniunt per sinus: a κόλπος, sinus. *Appul. de Mundo* p. 61, 40. *Elm.* Habet etiam *Senec. Q. N.* 5, 8. sed Graece.

[ENCOLPISMUS, i, m. ἐγκολπισμὸς, clyster uterinus. *Theod. Prisc.* 3, 5. Pesso cum nardino, vel roseo prius resoluto, encolpismo uti conveniet. *F.*] [*Cf. *Reines. Var. Lect.* p. 515.]

[ENCOLPĬUS, a, um, adj. ἐγκόλπιος, qui in sinu gestatur. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Murat.* 1335, 5. A. Crispino Encolpio, Crispinae Encolpiae Crispina Nice conjugi, et *filiae* fecit. ¶ Scribitur etiam *Encolpus, i*, quod tamen fortasse mendosum est. *Inscr.* ap. *Grut.* 55, 2. C. Betutius Encolpus. *F.*]

[ENCOLPIZO, as, a. ἐγκολπίζω, clysterem uterinum injicio. *Theod. Prisc.* 4, 1. Diffumigatur mulier de storace, et encolpizatur pigmentis. *F.*]

ENCOMBŎMĂTĂ, um, n. plur. ἐγκομβώματα, ab ἐγκομβόω, nodo constringo, significat genus vestis, quae nodo substringebatur corpori. *Pollux.* 4, 18. recenset inter ornatus comicos servorum his verbis: Τῇ δὲ τῶν δούλων ἐξωμίδι καὶ ἱματίδιόν τι πρόσκειται λευκὸν, ὃ ἐγκόμβωμα λέγεται, ἢ ἐπίῤῥημα. *Varr.* ap. *Non.* 14, 38. Ut puellae habeant potius in vestitu chlamydas, encombomata, ac parnacidas (lege *arnacidas*), quam togas.

[ENCOMĬOGRĂPHUS, i, m. ἐγκωμιογράφος, qui encomium, seu laudationem scribit. *Imp. M. Aurel.* ad *Front.* 2. *ad M. Caes.* (ed. iterum *A. Maio*) *ep.* 9. Encomiographos istos audimus Graecos scilicet, sed miros mortales. *F.*]

[*ENCOMĬOLŎGĬCUS, a, um, adj. qui ad eum pertinet, qui alicujus encomium dicit: ab ἐγκώμιον, laudatio, et λέγω, dico. *Encomiologicum metrum* dicitur, quo utuntur panegyristae. *Plotius de metr.* p. 2662. inter varia carminum genera recenset *Encomiologicum Stesicherium*, et *Encomiologicum Archilogium:* prioris exemplum est, *Mollibus in pueris, aut in puellis:* posterioris, *Jam Cytherea choros Venus dat. F.* et *B. A.*]

[ENCRĂTĪTAE, arum, m. plur. ἐγκρατῖται: ita appellati sunt haeretici, qui, duce Tatiano circa annum a Chr. n. 151., nuptias, carnis animalium, et vini usum damnabant: ab ἐγκρατέω, temperanter ago, contineor. *Hieron.* 1. *adv. Jovin. n.* 3. Neque vero nos Marcionis, et Manichaei dogma se-

tantes nuptiis detrahimus: nec Tatiani principis Encratitarum errore decepti, omnem coitum spurium putamus, qui non solum nuptias, sed cibos quoque, quos Deus creavit ad utendum, damnat et reprobat. *F.*]

ENCRĪNŎMĔNOS, i, m. ἐγκρινόμενος, *h. e.* secretus, egregius, eximius, prae ceteris probatus: ab ἐγκρίνω, secerno, segrego: nomen est statuae aereae ab Alcamene Phidiae discipulo factae, qua pentathlon repraesentabatur. *Plin.* 34, 8, 19. *n.* 12. ℙ Est etiam cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 420, 3. P. Cl. Comicus sibi, et Florentino Lib. et Encrinomeno liberto.

ENCYCLĬOS, ii, ἐγκύκλιος, orbicularis, circularis: a κύκλος, orbis, circulus. *Encyclios disciplina*, Graeca dicendi ratione, est doctrina ex omnium scientiarum cognitione collecta, quae et ἐγκυκλοπαιδεία dicitur. *Vitr. praef. l.* 6. Disciplina, quae non potest esse probata sine litteratura, encyclioque doctrinarum omnium. Adde 1, 1. *a med.*

*ENDERODŪNI, orum, incolae Enderi. *Plin.* 3, 22. Fuit autem *Enderum*, *i*, oppidum Dalmatiae, hodie *Endero* sive *Endaro*. *B. A.*

*ENDĬDAE, arum, Rhaetiae oppidum. *Anton. Itiner.* *B. A.*

ENDYTUM. V. ENCHYTUM.

ENDĔLĔCHĬĂ. V. ENTELECHIA.

ENDĬĀDYS, vel Hendiadys, ap. *Serv.* ad *A.* 1, 65. est vox male conflata ex Graecis vocibus ἓν διὰ δυοῖν, *unum per duo*, quibus significatur figura poetica, qua unum per duo nomina exprimitur, seu in duo dividitur, ut cum ait *Tibull.* 1, 7, 13. Tum succos herbasque dedi, *h. e.* succos herbarum. Et *Virg. G.* 2, 192. pateris libamus et auro, *h. e.* pateris aureis. Et *Aen.* 2, 627. ferro et bipennibus, *h. e.* bipennibus ferreis. Et *ib.* 1, 653. pallam signis auroque rigentem, *h. e.* aureis signis. Et *ib.* 3, 223. ipsumque vocamus In praedam partemque Jovem, *h. e.* in partem praedae. Et ib. 1, 65. molemque et montes insuper altos Imposuit, *h. e.* molem montium. Et *G.* 1, 56. maculis insignis et albo, *h. e.* albis maculis. Et *Aen.* 11, 554. libro et silvestri subere clausam, *h. e.* libro suberis. Sic apud *Quint.* 8, 5. *a med.* Clavus et purpurae loco insertae, *h. e.* clavus purpureus. *Ov. Met.* 7, 251. Placare Deos precibus et murmure longo, *h. e.* precibus submissa voce conceptis. Adde *Virg. A.* 6, 734., *Senec. Agam.* 988., *Sil.* 3, 388. et *Lucil.* 29. ap. *Non.* 4, 392. tecta et testudines, *h. e.* tecta testudinea. *Cic.* quoque est hoc modo locutus aliquando: velut. *Tusc.* 3, 18. *extr.* Hunc sertis redimiri jubebis et rosa.

ENDO, praepos. a priscis Latinis usurpata pro *in*: vel ab ἐν τῷ vel ab ἔνδον, intus. *Cic. Leg.* 2, 8. Quos endo coelo merita vocaverint. Al. aliter leg. *Enn.* ap. *Gell.* 12, 4. endo foro lato, sanctoque senatu. Al. leg. *indu*, quod idem est. V. INDU. *Id.* ap. *Charis.* 4, 249. Et *Auson. Monosyll. Grammaticomast.* 18. endo suam do, *h. e.* in suam domum. In *vet. rogatione* apud *Gell.* 5, 19. Uti ei vitae necisque in eum potestas siet, uti patri endo filio est. Et in *vet. lege*, *ib.* 20, 1. *a med.* Ni quis endo em jure vindicit, *h. e.* in eum. *Lucr.* 2, 1094. Endo manu. Et 4, 773. Endo statu. Et 6, 809. endo mari. *Festus*: Endo procinctu.

*ENDOCLŪSUS, a, um, part. inclusus. *Gloss. Vet.* Endoclusa, ἐνκεκλεισμένη (l. ἐγκεκλεισμένη). *B. A.*

ENDOCOEPTUS, a, um, part. ab inusit. *endocoepi*, inceptus, apud *P. Merul. ad fr. Ennii*, p. 192. Endocoepta per se temeriter face missa.

ENDOGRĔDI, idem quod ingredi, ab *endo*, et *gradior*. *Lucr.* 1, 82. viamque Endogredi sceleris. Adde 4, 318. et 367. Al. leg. *indugredi* eodem sensu.

ENDOJĂCĬTO, injicito. *Lex XII. Tab.* apud *Fest.* in *Struere*. Si calvitur, manum endojacito. [*Lucil. ap. *Non.* s. v. *Calvitur:* Si calvitur, endo ferto manum.]

ENDOĬTĬUM, initium, apud veteres. *Festus.*

ENDOMŪNĪTUS, a, um, part. ab inusit. *endomunio*, intus munitus, munitus. Legitur a quibusdam apud *Liv.* 5, 39. *ad f.* ubi alii *inde munitus*. [*Endomunito* ap. *Liv. l. c.* sola *Lipsii* conjectura nititur, hodieque ab editt. jure derelictum est.]

ENDOPĔDĪRI, est impediri: ab antiquo *endo* pro *in*. *Lucr.* 4, 68. quanto minus endopediri Pauca queunt. ℙ Sic *endopeditus* pro impeditus. *Id.* 1, 124. minus aut magis endopedita. Adde 2, 101. et alibi. Alii autem legunt *indupediri*, *indupeditus*, sed eod. sensu.

*ENDOPĔDĪTĒ, adv. ἀσχαίκῶς pro impedite. *Lucr.* 1, 241. Res inter se nexas minus aut magis endopedite. *B. A.*

ENDOPĔRĀTOR, oris, m. idem quod imperator: ab antiquo *endo* pro *in Lucr.* 4, 964. et 5, 1226. Endoperatores pugnare, ac proelia obire. *Enn.* ap. *Cic. Div.* 1, 48. Omnis cura viris, uter esset endoperator. Adde apud *Gell.* 18, 9. Utroque autem loco alii leg. *induperator:* quod habetur etiam apud *Juv.* 4, 29. V. INDU.

ENDOPLŌRĀTO, implorato, quod est cum quaestione inclamare. *Festus. Cic. fr. orat. pro M. Tullio* (ed. *A. Peyronio*) p. 108. *n.* 50. Quod si fur repugnaverit, endoplorato, hoc est conclamato, ut aliqui audiant, et conveniant. *Gloss. Philox.* Endoplorato, ἐπικάλεσον.

ENDOTŬĒTUR, intuetur: ab antiquo *endo* pro *in*. *Enn.* ap. *Non.* 4, 385. ubi alii leg. *inde tuetur.*

[ENDŎTUS, i, m. cognomen Romanum in mendosa *Inscr.* ap. *Grut.* 651, 4., quae, cum adhuc exstet, quamvis mutila, in *Mus. Patav.*, ex fragmento nunc deperdito, sed allato a *Scardeon. Antiq. Urb. Pat.* p. 74., ita supplenda, et interpretanda est:

M . AVRELIVS
XENODOTVS
VET . EX . 7 . SIBI . ET
AELIAE . AQVILEIAE
CONIVGI . DVLCISS .
VIVVS . POSVIT
S . Q . H . A . P . E . S . S . A . V . D . F . HS . . . .

h. e. Marcus Aurelius Xenodotus *veteranus* ex centurione sibi, et *Aeliae* Aquilejae conjugi dulcissimae vivus posuit. *Si quis hanc arcam post excessum supra scriptorum aperire voluerit, dabit fisco* sestertia . . . . Haec inscriptio pertinet ad militem classis Ravennatis, qui M. Aurelii Antonini imperatoris tempore vixit. *F.*]

ENDŎVELLĪCUS, i, m. nomen numinis apud Celtas: vox composita ex *Endo*, nomen proprium numinis; hinc illius nominis vestigia saepe inveniuntur in Hispaniarum urbium nominibus: et *Vellicus*, ex quo appellata est Vellica urbs Cantabriae, nunc *la Guardia*, vel *Medina del Pomar*, cujus meminit *Ptolemaeus* 2, 6. et *Flor.* 4, 12., ubi perperam legitur *Belgica*. De hoc numine multa disserit *Reines.* in *Append.* ad *Inscr. antiqu. n.* 6. Illius mentio est in pluribus *Inscr.* ap. *Grut.* 87, 9. 10. 11. 12. et 88, 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8., in quibus legitur etiam *Endovelicus*, *Endovollicus*, *Enolicus*, et apud *Reines. l. c.* item *Endobobolicus*, mendose fortasse ubique. *Inscr.* in *Hist. de l' Acad. des Inscr. et B. L. de Paris T.* 3. p. 178. Herculi Patri Endovellico Toletum, Urbs Victrix Osca Deis tutelaribus compeditos ursos, tauros, aves Libycas quodannis Dant Dedicant. Ex hac *Inscr.* patet, Toletum, nunc *Toledo*, et Oscam, nunc *Huesca*, Hispaniae urbes, ursos, tauros, et struthiocamelos ad circi spectacula paratos Deo patrio dedicasse, ideoque nomine *Endovellici* Herculem ab Hispanis cultum fuisse.

ENDŎVŎLANS, tis, part. ab inusit. *endovolo*, involans. *Enn.* ap. *Macr. Sat.* 6, 1. tamen endovolans secum abstulit hasta. Al. leg. *induvolans*, quod idem sonat: alii *inde volans*.

ENDRŎMĬDĀTUS, a, um, adj. endromide vestitus. *Sidon. ep.* 2, 2. Tu endromidatus exterius, intrinsecus fasceatus.

ENDRŎMIS, idis, f. vestis hirsuta longiore villo: a δρόμος, cursus, quod illa in cursu uterentur, ne scil. e stadio exeuntibus post exercitationem calefacta corpora refrigescerent. *Mart.* 4, 19. docet ejus usum fuisse in magno frigore, in exercitationibus trigonis, follis, harpasti, in cursu, et pluvio tempore: ne scilicet post ludum corpora nimis refrigescerent, ut dictum est, neve imber et venti iter facientem laederent. Ibi etiam in accusativo *endromida* dixit Graeca positione pro *endromidem*. Et 14, 126. docet fuisse quidem parvi pretii, a divitibus tamen usurpatam. *Juven.* 3, 102. igniculum brumae si tempore poscas, Accipit endromidem. ℙ Fuerunt tamen etiam molliores et delicatiores endromides, e molli lana et purpura factae, quas *Tyrias* appellat *Id.* 6, 246. et a feminis quoque, in palaestra luxus causa se exercentibus, usurpari solitas significat.

ENDYMĬŌN, onis, m. Ἐνδυμίων, Aethlii (Ἀέθλιον) filius formosissimus, qui primus Lunae cursum invenit. Fabulantur, hunc a Luna adamatum fuisse, et ab ea in Latmio Cariae monte consopitum, ut eum dormientem oscularetur: et nondum experrectum adhuc dormire. *Cic. Tusc.* 1, 38. ℙ [*Pro specioso juvene *Endymion* dicitur. *Juven.* 10, 318. (apud *Gesner.* ex errore 10, 381. legitur.) Tuus Endymion dilectae fiet adulter Matronae. *Appul. Met.* 1. p. 107, 31. Hic est carus Endymion, hic catamitus meus.] ℙ Hinc *Endymionis somnus* in proverbium abiit. *Id. Fin.* 5, 20. Ne si jucundissimis quidem nos somniis usuros putemus, Endymionis somnum nobis velimus dari. ℙ Quae de Endymione dicta sunt, ad Pana Deum Arcadiae transferre videtur *Virg. G.* 3, 392., ubi *Servius* narrat, spretum eum a Luna, candidissima pecora pavisse, et sic eam ad se illexisse. *Phylarg.* vero, niveis velleribus se circumdedisse, ut illi formosus videretur, atque ita cepisse. ℙ *Endymiones* satyra *Varronis*, quam saepe laudat *Nonius*, v. g. c. 1. *n.* 229. Varro Endymionibus. *B. A.*

ENDYMĬŎNĔUS, a, um, adj. Ἐνδυμιώνειος, ab Endymione. *Auson. Idyll.* 6, 41. Endymioneos solita affectare sopores, Cum face, et astrigero diademate Luna bicornis.

[*ENEBULO, are. *Tertull. Apol.* 35. ubi alii simplex *nebulabant* habent.]

ĒNĔCĀTRIX, icis, f. quae enecat. *Tertull. adv. Marc.* 1, 29. *sub f.* Duritia Pharaonis nascentium enecatrix.

ĒNĔCĀTUS, a, um, part. ab *eneco*, necatus. *Plin.* 30, 12, 34. Mus araneus pendens enecatus. *Id.* 18, 13, 34. Rapacia in horreis enecata, *h. e.* raporum cauliculi et folia in horreis constructa, et veluti suffocata, donec flavescant, seu flaccescant.

ĒNĔCO (et Enico *saepe apud comicos*) as, cui, ctum, et avi, atum, a. 1. ἀποκτείνω, neco, occido, suffoco. *Ter. Ph.* 5, 8, 5. Abi, tange: si non totus friget, me eneca. *Pl. Truc.* 1, 2, 99. Abortioni operam dare, et enecare puerum. *Varr.* ap. *Non.* 2, 98. pisces ut saepe minutos Magnu' comest, ut aves enecat accipiter. [*Plin.* 11, 19. Enecant alveos aranei. Vox hominis de molestia queritantis, ut docuit *Casaub.* ad *Theoph. Char.* p. 135, 54. *Gesner.*] *Pl. Amph.* 5, 1, 62. Puer ambo angues enicat. *Hirt. B. Afr.* 84. Cum elephantus in lixam impetum fecisset, eumque pondere suo premeret atque enecaret. *Tac. A.* 14, 64. Praefervidi balnei vapore enecatur. *Plin.* 25, 13, 9. Quos cicuta enecat, incipiunt algere ab extremitatibus corporis. *Id.* 23, 2, 31. Vini faeci tanta vis est, ut descendentes in cupas enecet. *Suet. Gramm.* 3. In podagrae morbum incidit, cujus impatiens, veneno sibi perunxit pedes, et enecuit. [*ita ut, quod *Suet.* addit, ea corporis pars praemoriretur.] *Lucan.* 9, 434. exurit messes, et pulvere Bacchum Enecat. *Plin.* 18, 17, 44. *n.* 3. Est herba, quae cicer enecat, et ervum, circumligando se. ℙ Translate est valde molestum esse, et gravem, obtundere vel nimis dicendo, vel exspectantem ut dicas, fraudando. *Pl. Merc.* 1, 2, 45. Lassitudinem verba tua mihi addunt: enicas. *Ter. Andr.* 4, 1, 36. Cur me enicas? hoc audi. *Id. Eun.* 3, 5, 6. Qui me sequatur, quique jam rogitando obtundat, enecet. *Pl. Asin.* 5, 2, 71. Me quidem miseram odio enicavit. *Id. Merc.* 3, 2, 14. Jurgio enicare aliquem. ℙ Vel hercle enica, non tacebo, quoddam est imprecationis genus apud *Pl. Rud.* 5, 3, 45. et *Aul. a.* 5. *in f.* ℙ Part. *Enecans* ap. *Plin.* 21, 31, 105. Aspidum vis enecans sopore. *Enecandus* ap. *Cels.* 6, 7. *n.* 5. Vermes medicamentis enecandi. ℙ *Enicasso* pro *enicavero*, *Id. Most.* 1, 3, 55. et 66.

[ĒNECTO, is, a. 3. dissolvo: a praepos. *e*, et *necto*. *Not. Tir.* p. 122. Nectit, enectit, connectit. *F.*]

ĒNECTUS, a, um, part. ab *eneco*, enecatus. *Plin.* 26, 15, 90. Radix in tantum purgat, ut partus enectos extrahat. *Id.* 7, 9, 7. Enecta parente gigni, *h. e.* nasci caeso matris utero. *Senec. Herc. Oet.* 916. Enecta serpens. *Suet. Ner.* 36. Enecti veneno aut fame. *Prud.* περὶ στεφ. 8, 18. Enectus gladiis alter, et alter aquis. Lege *evectus*. V. eam vocem. *Val. Max.* 9, 12. *n.* 3. Nimio gaudio enectus. ℙ Macie confectus, et prope mortuus, διεφθαρμένος, ἐκκακωθείς. *Cic. Div.* 2, 35. Si avis inclusa in cavea, et fame enecta in offam pultis invadit. Et 69. Nonnullae valetudinis significationes, ut hoc ipsum, pleni, enective simus etc. *Id. Tusc.* 1, 5. Siti enectus Tantalus. [*V. *Drak.* ad *Liv.* 2, 23, 3.] ℙ Translate. *Cic. Att.* 6, 1. Appius cum ἐξ ἀφαιρέσεως provinciam curarit, sanguinem miserit, quidquid potuit, detraxerit, mihi tradidit enectam. *Id. Div.* 1, 29. Ea pars animi, quae voluptate alitur, nec inopia enecta, nec satietate affluens.

ĒNĔMĂ, ătis, n. id quod clystere per anum injicitur, ἔνεμα: ab ἐνίημι, injicio. *Theod. Prisc.* 2, 1.

*ĒNĔMĬON, ii, n. ἠνέμιον, idem ac papaver. *Appul. Herb.* 53. *B. A.*

ĔNERGĒMĂ, ătis, n. ἐνέργημα, opus, effectus, efficacia, vis, seu ἀποτέλεσμα, quod operationem sequitur. *Tertull. Praescr.* 30. et *Car. Christ.* 34. Adde *Prud. Apoth.* 468., ubi *energima* scribitur, et paenultima, contra naturam syllabae, corripitur.

ĒNERVĀTĬO, onis, f. debilitatio. *Arnob.* 3. p. 105. Voluptatis enervatione languescere.

ĒNERVĀTUS, a, um, part. ab *enervo*, nervis privatus, ἀπονευρωθείς. *Claud. in Eutrop.* 1, 315. Dum spado Tiresias, enervatusque Melampus Reptet, *h. e.* castratus. *Aurel. Vict. Epit.* 10. *de Tito.* Enervatorum greges abire praecepit, *h. e.* exoletorum, pathicorum. Nam *Suet. Tit.* 7. eosdem vocat *delicatos*. *Apic.* 7, 7. Enervata cerebella. ℙ Translate. *Cic. Sext.* 10. Cum hominibus enervatis atque exsanguibus consulatus, tanquam gladius, esset datus. *Id. Att.* 2, 14. Usque eo sum enervatus, ut hoc otio, quo nunc tabescimus, malim ἐντυραννεῖσθαι, quam cum optima spe dimicare. *Id. Or.* 1, 52. Philosophus mollis, languidus, enervatus. *Id. Tusc.* 4, 17. Mollis et enervata oratio. Et *ib.* 2, 6. Enervata muliebrisque sententia. *Id. Pis.* 33. Afflictus, infirmus, enervatus reus. *Gell.* 19, 12. *extr.* Ignava, et quasi enervata vita. *Senec. Prov.* 4. Enervata felicitas. *Liv.* 38, 34. Velut enervata civitas Lacedaemoniorum, diu Achaeis obnoxia fuit.

ĒNERVIS, e, adj. ἄνευρος, sine nervis, debilitatus, mollis, effeminatus. *Senec. Thyest.* 176.

Ignavus, iners, enervis. *Quint.* 9, 4. *ad f.* Si sit necesse, duram potius atque asperam compositionem malim esse, quam effeminatam et enervem. *Plin. Pan.* 33. Spectaculum non enerve, nec fluxum, nec quod animos virorum molliret et frangeret, sed quod ad contemptum mortis accenderet. *Appul. Apol.* p. 322, 1. Mox in juventute saltandis fabulis exossis plane et enervis.

ĒNERVO, as, avi, atum, a. 1. ἐκνευρίζω, nervos adimo. *Appul. Met.* 8. p. 215, 40. Fuit unus, qui poplites meos enervare securi saeva comminaretur. *Apic.* 4, 2. Accipies cerebella quatuor, enervabis, coques. Et *infra.* Tursionem enervabis, concides minutatim. ℙ Item debilitare, infirmum facere. *Cic. Sen.* 10. Non plane me enervavit, nec afflixit senectus. *Hor. Ep.* 8, 2. Enervare vires. *Ov. Met.* 4, 286. Enervare et remollire artus. ℙ Translate. *Id. Rem. Am.* 753. Enervant animos citharae. [*Cic. Or.* 68. Tantum abest ut enervetur oratio compositione verborum.] *Petr. Sat.* 2. Enervare corpus orationis. [*V. *Drak.* ad *Liv.* 7, 39, 6.] ℙ Quoties primam hujus vocis syllabam corripit *Prud.*, ut *Cathem.* 8, 64. Corpus enervans. Et *contra Symmach.* 2, 143. Robur enervatum gereret sine laude palaestrae: *Salm.* ad *Spart. in Vero* 1. *extr.* contendit *inervo* legendum esse, ex vet. lib. Quod tamen, ut verum sit, non est imitandum.

ĒNERVUS, a, um, adj. idem ac enervis. *Appul. Met.* 1. p. 104, 3. Enervam et exossam saltationem explicat. Ita *Elmenhorst.* Alii melius *enervem* et *exossem.*

[ENFRACTĀRIUS, ii, m. vox originis, et significationis ignotae, quae legitur inter *Not. Tir.* p. 132. Anfractarius, enfractarius. ℙ Fortasse est pro *emphractarius*, ab ἐμφράσσω, obstruo, ita ut *anfractarius* sit, qui, ne quid facere invito animo cogatur, per anfractus fugit; *enfractarius*, qui eadem de causa obicem alicui opponit: idemque significet ac refractarius, Italice *refrattario. F.*]

*ENGADDA, oppidum Judaeae, inter Hierichuntem et lacum Asphaltitem. *Plin.* 5, 17. *Solin.* 35. *Engaddi* audit *Hieron.* et I *Sam. c.* 24. *v.* 2. *B. A.*

ENGĪBĂTĂ, n. plur. ἐγγείβατα, τά, apud *Vitr.* 10, 12. dicuntur fuisse machinae hydraulicae, in quibus icunculae et sigilla arcano aquarum impulsu varios motus at miros ederent. At praestat legere *anchibata*; ἀγχιβάτης enim, ab ἀγχὶ, prope, et βατέω, accedo, Graece dicitur qui propius accedit: quod ad illas icunculas maxime convenit; cum contra ἐγγείβατα nullibi scriptum apud Graecos inveniatur.

ENGŎNĂSI et Engonasin, m. indecl. vox conflata ex Graeca praeposit. ἐν, in, et γόνασι, vel γόνασιν, genibus: nomen est sideris undeviginti stellarum, qui in fabulis dicitur esse Hercules, qui dextro genu nixus, sinistro pede caput draconis custodis Hesperidum opprimere conatur, sinistra manu projecta pellem leonis, dextra clavam tenens. Fabulantur ita dictum, quod in quodam proelio cum Liguribus, cum eum tela defecissent, multitudine hostium defessus se ingeniculaverit. Jovem autem misertum, lapidum copiam ei suppeditasse, quibus tandem hostes fugaverit. Alii putant esse Theseum, qui Troezene saxum extollere videtur, sub quo erat gladius, quem mater ejus a vate admonita fuerat, ut priusquam Athenas mitteret, patri referendum curaret. Alii Cetea Lycaonis filium, patrem Megistus, qui filiam in ursam conversam querens, genu nixus, palmisque extensis ad coelum, Deos orare videtur, ut ei formam restituant. *Hyg. Astr.* 2, 6. et *ib.* 3, 5. ℙ Situm est in coelo inter circulum Arcticum, et Tropicum Cancri, Lyram habens ad dexteram, et Coronam caputque Ophiuchi ad laevam. Latina voce appellatur *Ingeniculus* et *Nixus. Cic. Arat. N. D.* 2, 42. Engonasin vocitant, genibus quia nixa feratur. *Manil.* 5, 645. Nixa genu species, et Grajo nomine dicta Engonasi, ingenicla juvenis sub imagine constans. *Cic. Arat.* 373. flexo confidens corpore Nixus. Adde *Ov. Met.* 8, 182.

ENGŎNĂTON, i, n. ἐγγόνατον, genus horologii solaris, quod Hercules, genu sinistro flexo, humeris et ambabus manibus in collo gestabat, quale olim marmoreum fuisse Ravennae ostendit *J.-B. Passerius, Sagg. della Soc. Lett. Ravenn. T.* 1. *p.* 68. et seqq., quodque vulgo vocabant *Conchincollo*, quia horologium in conchae formam collo gestabat. Hujus horologii mentionem facit *Vitr.* 9, 9., ubi tamen ex antiq. MSS. legendum est *ecgonatos*, nempe ἐκ γόνατος, ex genu, *h. e.* Hercules ingeniculatus. V. vocem praec.

[*ENGYNUS, a, um, adj. ad Engyon pertinens, Siciliae urbem inter Himeram, et Symaethum fluvios, nunc *Gangi*, cujus meminit *Sil.* 14, 249. lapidosique Engyon arvi. *Cic. Verr.* 2, 3, 43. Engyna civitas. ℙ *Engyni*, seu *Enguini*, *orum*, sunt incolae illius urbis. *Id. Verr.* 2, 4, 44. Matris magnae fanum apud Enguinos est. Adde *Plin.* 3, 8, 14. *F.* et *B. A.*]

ĔNHAEMON, i, n. ἔναιμον, medicamentum ex olea Arabica, sistendo sanguini, et contrahendis vulnerum cicatricibus singulari effectu, ab αἷμα, sanguis. *Plin.* 12, 17, 38.

ENHARMŎNĬCUS, a, um, adj. idem quod harmonicus, ἐναρμονικός. *Macr. Somn. Scip.* 2, 4. *ad f.* Cum sint melodiae musicae tria genera, enharmonicum, diatonum, et chromaticum. Al. leg. *enharmonium*, quod idem est; et *enarmonium. Capell.* 9. *p.* 315. Enarmonion modulandi genus.

ĔNHYDRIS, idis, f. ἐνυδρίς, colubra in aquis degens: ab ἐν, *in*, et ὕδωρ, *aqua. Plin.* 30, 3, 8. Et 32, 7, 26.

ĔNHYDROS, i, f. ἔνυδρος, gemma rotunditatis absolutae, in candore laevis, sed ad motum fluctuat intus in ea, velut in ovis, liquor. *Plin.* 37, 11, 73. *Adde *Sol.* 37, 67. *B. A.*

*ENHYDRUS, i, m. i. q. enhydris. *Solin.* 45.

ĔNIBER, ra, um. V. INEBRAE.

ĔNICO. V. ENECO.

ĔNIM, γάρ, nam, namque, etenim: conjunctio causalis, quae fere post unum, aut alterum verbum ponitur. [*Statim in principio indicare mihi liceat, quam rationem in iis, quae de particulis agunt, retractandis secutus sim. Scilicet quum haec inprimis pars operis *Forcell.* manca sit parumque accommodata ad incrementa, quae hae litterae apud nos nacta sunt, spreto ac rejecto plane eo, quod *Forc.* habet, fundamento aliud et novum quidem nobis fuerat superstruendum. Sed quum hoc jam ob redemtoris honestissimi rationes facere non licuisset, quod in reliquo opere nobis agendum esse putavimus, id hic quoque praestare voluimus, scilicet ut prorsus falsa emendaremus, omissa adderemus, et viros doctos, qui rectius de his rebus traderent, laudaremus. *Wüstemann.*] *Cic. Att.* 11, 14. Video difficile esse consilium: sum enim solus. *Id. Mil* 1. Non enim corona consessus vester cinctus est, ut solebat. *Id. Or.* 2, 11. Ex his enim fontibus licebit etc. *Id. Att.* 14, 6. Odiosa illa enim fuerant, legiones venire. *Liv.* 33, 30. Eas quoque enim placere liberas esse. *Id.* 27, 7. His quoque est enim prorogatum in Sicilia imperium. Al. leg. *his quoque enim*, ut 45, 39. alii omittunt *enim. Lucr.* 1, 680. Nil referret enim quaedam discedere. Et 3, 236. Rara quod ejus enim constat natura, necesse est etc. ℙ *Nec*, et *neque enim* saepe ponitur pro *non enim. Cic. Senect.* 10. Nec enim unquam sum assensus etc. *Id. Parad.* 1, 2. Neque enim expletur unquam cupiditatis sitis. ℙ [*Saepe ponitur ad afferendam rei causam quam falsam vel absurdam esse omnes sciunt; inservit igitur ironiae. *Cic. Phil.* 7, 1. An equites Romanos amplectetur? Occulta enim fuit eorum voluntas. *Id. Arch.* 5. Census nostros requiris. Est enim obscurum etc.] Reddit etiam causam rei non dictae, sed quae facile intelligi potest. *Cic. Verr.* 2, 4, 11. Amicum enim nostrum in judicium vocabas, *h. e.* te non invitavimus, quia amicum nostrum in judicium vocabas. [*Res satis nota. Ut ex multis paucos afferam, v. *Wopkens. Lect. Tull.* 1, 11. p. 64.] ℙ Eleganter locum habet in enumerationibus, quando plurium mentio facta est, et de postremo singulare quippiam est dicendum. *Liv.* 4, 3. *a med.* Quid enim de T. Tatio Sabino dicam, quem ipse Romulus etc. Dixerat prius de Numa, Tarquinio, et Ser. Tullio. ℙ Aliquando adhibetur tum ad afferendam causam, tum simul ad continuandam orationem. *Cic. Phil.* 2, 13. Attende enim paulisper, cogitationemque sobrii hominis suscipe. *Caes. B. C.* 2, 32. Desertos enim se a vobis dicunt etc. *Cic. Manil.* 2. Primum mihi videtur de genere belli, deinde de magnitudine, tum de imperatore deligendo esse dicendum. Genus est enim ejusmodi etc. Al. aliter leg. ℙ Interdum habet quandam vim affirmandi. *Pl. Most.* 3, 1, 24. Quid tute tecum? *Tra.* nihil enim. Et *Cas.* 2, 4, 1. Te uxor ajebat tua me vocare. *Sta.* ego enim vocare jussi. *Ter. Ad.* 2, 1, 14. At enim non sinam. [*Scilicet hoc fit tum, ubi ea quae praecedunt comprobantur, ratione addita. V. *Ramsh. Gr. Lat.* p. 848., qui laudat *Graev.* ad *Cic. or.* pro *Scaur.* 24. Haud absimilis est usus part. *enim*, quum res aliqua conceditur, sed ita ut simul indicetur, non pertinere ad id de quo nunc agitur. *Ramsh. l. l.* — Contra negativam vim habere videtur *enim*, quum ea quae praecedunt improbantur. *Ramsh. l. l.*] ℙ *At enim* servit etiam occupationibus. V. in AT. [*Ramsh.* p. 848.] ℙ Ponitur eleganter *enim* in responsione post occupationem. *Cic. Phil.* 11, 8. At enim Caesari imperium extraordinarium dedi. Ille enim mihi praesidium extraordinarium dederat. ℙ Videtur etiam aliquando poni pro *autem*, aut *vero.* [*Nempe ita ponitur, ut mente cogitanda sit enuntiatio, quae sententiae antecedenti opposita est. *Cic.* de *Off.* 1, 9. Facile, quod cujusque temporis officium sit, poterimus, nisi nosmet ipsos valde amabimus, judicare. Est enim difficilis cura rerum alienarum, ubi cogita: at non facile possumus, est enim. Cf. *Ramsh. Gr. Lat.* p. 848.] *Caes. B. G.* 5, 7. Ille enim revocatus resistere, ac se manu defendere coepit. *Pl. Ps.* 1, 1, 29. Lege, vel tabellas redde. *Ps.* imo enim pellegam. *Id. Most.* 4, 2, 7. Qui parasitus sum? *Ser.* ego enim dicam. [*Ruhnk.* ad *Ter. Andr.* 5, 1, 4. ad *Phorm.* 4, 4, 13. *Goerenz.* ad *Cic. Leg.* 1, 16, 45.] Interdum vacare, et redundare videtur: addit tamen elegantiam orationi. *Virg. G.* 3, 69. Semper erunt quarum mutari corpora malis. Semper enim refice. *Id. A.* 1, 23. Progeniem sed enim Trojano a sanguine duci Audierat. Et *ib.* 8, 84. in litore conspicitur sus, Quam pius Aeneas tibi enim, tibi maxima Juno, Mactat. *Pl. Amph.* 2, 2, 34. Qui tibi istuc in mentem venit? *So.* quia enim sero ad venimus. [*Apud *Pl.* antique ironico sensu ponitur. *Lindem.* ad *Capt.* 4, 2, 104. *Ramsh.* p. 851.] Ter quoque *Heaut.* 1, 2, 14. et 4, 5, 52. *quia enim* dixit. Et *Andr.* 5, 1, 4. immo enim. Et *Cic. Or.* 2, 54. quippe enim. [*Ruhnk.* ad *Ter. Andr.* 3, 2, 23.] ℙ [*Plerumque secundo loco ponitur. Sed tertium etiam locum occupat. Hoc fit in primis post verbum substantivum in ejusmodi enuntiationum initiis: hic est, hoc est, quis est, nullus est, nihil est, necesse est. V. *Beier.* ad *Cic. Off.* 1, 29. p. 226. 1, 38. p. 278. *Gernh.* ad *Cic. Sen.* 6, 27. *Ramsh.* p. 847. Sed etiam post alia vocabula tertiam et quartam adeo sedem habet. *Ruddim. Inst.* 1. p. 322.] Reperitur etiam in principio positum. *Ter. Hecyr.* 2, 1, 41. Enim lassam oppido tum esse ajebant: eo admissa non sum, *h. e.* quia etc., ideo etc. *Pl. Aul.* 3, 5, 26. Enim mihi quidem aequum est purpuram dari. *Lucr.* 6, 1275. nec numina magni Pendebantur, enim praesens dolor exsuperabat. Addunt etiam *Cic. Att.* 4, 11. et *Tusc.* 4, 13., sed utrobique lectio est dubia: item *Senec. Benef.* 7, 5. probante *Lipsio* [*et *Gron.*] ubi alii *enimvero.* [*Ruhnk.* ad *Ter. Phorm.* 4, 4, 13. judicat solis comicis usitatum esse hanc particulam ab initio ponere, comicos unicum *Apulejum* imitatum esse *Lucr.* oblitus est adjungere, quem certum est eadem licentia usum esse. Aliis scriptoribus eandem concedunt *Gronov.* ad *Liv.* 34, 32, 13. *Ramsh.* p. 850. *Ruddim. Inst.* I. p. 323.] Pro enimvero, profecto. *Liv.* 23, 45. *sub f.* Romam vos expugnaturos jactabatis. Enim nunc minor est res. Al. leg. *en. Id.* 34, 32. Enim jam ita sint haec, quid ad vos, Romani? Al. leg. *at enim. Pl. Cas.* 5, 2. 14. Enim jam magis apropero. *Id. Bacch.* 4, 4, 51. Numquid nos vis facere? *Ch.* enim nihil, nisi ut ametis, impero. ℙ [*Saepe omittitur haec particula, quum nova disputatio instituitur. *Cic. Off.* 1, 29. Duplex est omnino jocandi genus; etsi antea jam de joco dictum erat; sic in ipso joco aliquod probi ingenii lumen eluceat. *Gernh.* ad *Off.* 1, 28. ℙ Confunduntur a librariis *Enim* et *non.* V. *Wunder. Lect. Cod. Erfurt.* p. XXXVII. *Enim* et *autem. Wunder. ib. Ruhnk.* ad *Rutil. Lup.* p. 43. *Enim* et *et. Drak.* ad *Liv.* 34, 50, 7. *Enim* et *etiam. Drak.* ad *Liv.* 36, 41, 3. *Enim* et *ei. Drak.* ad *Liv.* 9, 19, 5. 31, 14, 4. 36, 12, 8. *Enim* et *eum. Drak.* ad *Liv.* 27, 17, 11. *Enim* et *tum. Drak.* ad *Liv.* 4, 44, 9. — ℙ Saepe additum est a librariis. *Drak.* ad *Liv.* 8, 39, 14. 10, 39, 4. 32, 7, 3. *Wunder. Lectt. Cod. Erf.* p. XXVI. p. CXXIV.]

ĔNIMVĒRO, ἀλλὰ μὴν, certe, profecto. *Pl. Pers.* 2, 2, 2. Ain' vero, verbereum caput? *Poe.* Ajo enimvero. *Cic. Verr.* 2, 3, 25. Enimvero iste ridere, ac mirari etc. [*Ubi in initio orationis ponitur, rem gravissime affirmat. *Drak.* ad *Liv.* 1, 51, 8. *Ruhnk.* ad *Ter. Andr.* 1, 1, 64. *Ramsh. Gr.* p. 848.] ℙ Nonnunquam alicui verbo postponitur. *Cic. Verr.* 2, 5, 39. Illi enimvero se ostendunt, quod vellet, esse facturos. *Liv.* 2, 36. Tum enimvero Deorum ira admonuit. *Ter. Phorm.* 3, 2, 43. Siccine hunc decipis? *Do.* immo enimvero hic me decipit. ℙ Junctum cum verbis negantibus vehementius negat. *Pl. Amph.* 2, 2, 126. Tun' te abiisse hodie hinc negas? *Am.* nego enimvero. *Ter. Andr.* 1, 3, 1. Enimvero, Dave, nihil loci est segnitiae, neque socordiae. Ubi *Donat.*, Habet, inquit, significationem nimium permoti, atque irritati animi. *Liv.* 2, 45. *a med.* Enimvero non ultra contumeliam pati Romanus posse. *Cic. Verr.* 2, 1, 26. Enimvero ferendum hoc non est. ℙ Habet etiam vim adversantis, ut *sed, at. Tac. A.* 2, 64. Primo subdola concordia egere: enimvero audita mutatione principis, immittere latronum globos etc. Adde *Flor.* 2, 7. *a med.* ℙ Pro scilicet, nimirum. *Cic. Verr.* 2, 3, 60. Postulat a te, ut Romam rejicias. Hic enimvero tu exclamas, hominem improbum etc. [*Est igitur vox indignantis ac doloris exprimendo accommodata. *Gron.* ad *Liv.* 27, 30, 13. *Ruhnk.* ad *Ter. Andr.* 1, 3, 1. ℙ Confunduntur a librariis *Enimvero* et *enim. Drak.* ad *Liv.* 5, 25, 6.]

[ĔNIŎCHUS, i, m. ἡνίοχος, frena tenens, auriga. Est nomen servile Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 611, 10. Eniochus Aug. N., *h. e.* Augusti nostri servus. *F.*]

ĔNĪPEUS, m. trisyll. Ἐνιπεὺς, fluv. parvus Thessaliae, qui ex Olympo monte profluit, Pharsalum urbem alluit, ac in Peneum Apidano mixtus delabitur. *Lucan.* 7, 116. Sanguine Romano quam turbidus ibit Enipeus. ℙ Fuit et *Enipeus* fluvius Macedoniae, ex valle Olympi montis decurrens, in-

a Dium in sinum Thermaicum exiens. *Liv.* 44, 8. In fabulis est, amasse eum nympham Tyro Salmonei filiam, vel potius ab ea fuisse adamatum: uae cum ad ejus ripas sederet conquerens, a Neptuno sumpta Enipei forma, compressa est, duosue ei filios, Neleum et Pelian peperit. *Prop.* 1, 3, 21. et 3, 17, 13. *Ov. Amor.* 3, 6, 43. et *Met.* 6, 116. et *Hyg. fab.* 157. ℙ Scribitur et *Enipheus.*

ENĪSUS. V. in ENITOR.

ENĬTĔO, es, tui, n. διαλάμπω, idem quod niteo, vel valde niteo. *Virg. A.* 4, 150. tantum egregio decus enitet ore. *Catull.* 61, 21. Floridis velut enitens Myrtus Asia ramulis. *Gell.* 19, 1. Ubi coelum enituit, et deferbuit mare. ℙ Translate emineo, clareo, eluceo, appareo, illustris ac nobilis sum. *Cic. Fl.* 7. Athenae non solum in Graecia, sed prope cunctis gentibus enitebant. *Id. Att.* 2, 1. In eis orationibus, quae Philippicae nominantur, enituerat Demosthenes. *Id. Mur.* 14. et *Liv.* 4, 3. *a med.* Quo in bello virtus enituit egregia M. Catonis. *Id. Inv.* 1, 3. Studia recta atque honesta, per otium concelebrata ab optimis, enituerunt. *Liv.* 22, 27. In tantum suam felicitatem virtutemque enituisse. [*Plura ad h. l. dedit *Drak.*] ℙ Refertur etiam ad arva et segetes, quae *nitere* dicuntur, cum culta, et laeta sunt. *Virg. G.* 2, 211. rudis enituit impulso vomere campus. *Enn.* apud *Cic. Tusc.* 2, 5. Fruges enitent. ℙ [*Saepe confunduntur *Enitere* et *nitere*. V. *Heins.* ad *Vell. Pat.* 1, 17, 2, 9. *Enituisse* et *enicuisse*. *Drak.* ad *Liv.* 22, 27, 4.]

ENĬTESCO, is, n. 3. inchoat. at idem significat quod eniteo. *Colum.* 9, 14. Mel optimae notae enitescit autumni aequinoctio. [*Apud *Schneid.* rectius h. l. legitur *emitescit*.] ℙ Translate. *Gell.* 17, 21. *a med.* Jam fama virtusque felicitatis Romanae apud exteras gentes enitescere incoeptabat. *Auct. ad Her.* 4, 44. *ad f.* Gloria cum summa laude quotidie magis enitescit. *Sall. Cat.* 57. *ad f.* Bellum exóptabat, ubi virtus enitescere posset. *Quint.* 2, 5. *ad f.* Deterso rudis saeculi squalore, noster hic cultus clarius enitescet. *Id.* 10, 5. *a med.* Alitur atque enitescit, veluti pabulo laetiore, facundia. V. similia in voce praec.

ENĪTOR, eris, enisus, et enixus sum, dep. 3. πειράομαι, σπουδάζω, idem quod nitor, aut valde nitor, elaboro, conor, contendo. *Caes. B. C.* 2, 6. Tantum Brutus celeritate navis enisus est, ut parvo momento antecederet. *Cic. Att.* 9, 15. Tu nunc omni amore enitere, ut nos juves. *Id. Q. Fr.* 3, 9. In quo enitar non minus, quam enisus sum in nostro (consulatu). *Id. Off.* 3, 10. et *Fam.* 9, 13. *extr.* Eniti et contendere. *Id. ad Capit. sub f. l.* 16. *ad Att.* Eniti et elaborare. *Id. Fam.* 13, 29. *a med.* Enitere, contende, effice, ut etc. *Id.* 14, 14. *ad f.* Omni ope atque opera eniti, ut etc. *Id. Fam.* 3, 10. *ante med.* Pugnare et eniti, ne etc. *Id. Phil.* 2, 10. Nihil praetermisi, quantum facere enitique potui, quin etc. *Id. Amic.* 16. Eniti et efficere, ut etc. *Id. Fam.* 10, 4. Quantum viribus eniti, consilio providere, auctoritate movere potuero. *Suet. Caes.* 26. Precibus enitens, ut disciplinam singulorum susciperent. [*Ruhnk.* ad *Ter. Andr.* 3, 4, 17.] ℙ Cum accus. communi. *Cic. Att.* 1, 6. Scribis, in coelum ferri profectionem meam, sed ita, si ante cal. Jan. redeam: quod quidem certe enitar. ℙ Cum infinito. *Ter. Andr.* 3, 4, 17. Corrigere mihi gnatum porro enitere. ℙ Passive impersonaliter. *Sall. Jug.* 27. Ab iisdem summa ope enisum, ne tale decretum fieret. ℙ Significat etiam nitendo ascendere. [*Quae significatio erat in initio ponenda.] *Ov. Met.* 2, 63. Ardua prima via est, et qua vix mane recentes Enitantur equi. *Caes. B. C.* 2, 34. Adeo erat impedita vallis, ut in ascensu, nisi sublevati a suis, primi non facile eniterentur. *Plin.* 18, 28, 68. Sol per ardua enisus. *Curt.* 7, 11. Nihil tam alte natura constituit, quo virtus non possit eniti. Et *ib.* Enituntur in verticem montis. *Vell.* 2, 127. Quibus novitas familiae haud obstitit, quominus ad multiplices consulatus, triumphosque, et complura eniterentur sacerdotia. [*Bentl.* ad *Hor. Od.* 3, 3, 30.] ℙ Cum accus. *Tac. A.* 2, 20. Eniti objectum aggerem. [*Col.* 2, 2, 27. Totum spatium bos agilius enititur. *Tac. H.* 1, 23. Pyrenaeum et Alpes et immensa viarum spatia aegre sub armis enituntur.] ℙ Translate. *Cic. Or.* 4. Nemo fere laudis cupidus adolescens non sibi ad dicendum studio omni enitendum putavit. ℙ Item nitendo exire, se expedire. *Tac. A.* 16, 5. Dum per angustias aditus, et ingruentem multitudinem enituntur. *Id. A.* 1, 65. Enisae legiones in aperta et solida. ℙ Item saepe, parere, partu in lucem edere, quia multo id nisu fit, qua significatione part. *enixus* magis est in usu, quam *enisus*. [*Caeterum libri apud *Liv. nisus* et *enisus* in plurimis locis constanter exhibent. *Drak.* ad *Liv.* 2, 50, 9.] *Liv.* 40, 4. Archo Poridi nupsit, et apud eum plures enisa partus, decessit. [*Ex aliquo eniti. *Ulp. Dig.* 2, 4, 10, 10. Si liberta ex patrono fuerit enixa. *Marcian. Dig.* 49, 15, 25. Si uxor ex marito enixa sit.] *Curt.* 10, 6. Roxane praegnans est: optamus, ut marem enitatur. *Virg. A.* 3, 391. Sus triginta capitum fetus enixa. *Ov. Met.* 3, 344. Enixa est utero infantem. [*Et absolute, omisso accus. *partum* etc. *Tac. A.* 5, 1. Ne spatio quidem ad enitendum dato.] *Colum.* 8, 11. *de matricibus pavonum.* Includendae sunt enitentes, ne extra clausum fetum edant. ℙ Part. *Enisurus* ap. *Liv.* 29, 15. Vix, si simplum ex formula imperetur, enisuros. ℙ [*Confunduntur a librariis *Enisus* et *emensus*. *Liv.* 30, 24, 8. *Enitens* et *eminens*. *Drak.* ad *Liv.* 21, 58, 3.]

ĒNIXĒ, adv. φιλοτίμως, studiose et cum magno conatu. [*Pl. Trin.* 3, 2, 26. Enixe expetere. Cf. *Lindem.* ad *Vit. duumv.* p. 246.] *Cic. Sext.* 16. Meam causam omnes boni proprie enixeque susceperant. *Suet. Caes.* 5. Auctores restituendae tribuniciae potestatis enixissime juvit. *Liv.* 23, 7. *a med.* Id non obedienter modo, sed enixe factum est. *Id.* 29, 1. Eoque enixius ad bellum adjuverunt. *Id.* 31, 11. Si quid opus esse judicasset, enixe id populum R. praestaturum. *Id.* 37, 16. Civitates imperata enixe fecerunt. *Id.* 6, 40. Enixe operam dare. *Id.* 8, 17. Enixe dimicare. *Id.* 36, 25. Enixe diem ac noctem aut in operibus, aut in proeliis esse. [*Drak.* ad *Liv.* 4, 26, 12.] *Justin.* 15, 1. Bellum terra marique enixe instruere.

ĒNIXIM, adv. idem quod enixe. *Sisenn.* apud *Non.* 2, 301. Enixim omnia facere ac dicere contra fortunas, atque honores hujus ordinis.

ĒNIXUS, a, um, part. ab *enitor*. *Liv.* 6, 24. *sub f.* Sensit eventus virtutis enixae opem. ℙ *Enixa* est quae peperit. *Plin.* 25, 8, 52. Cervae enixae a partu, *h. e.* partu functae, et fetu levatae. V. ENITOR. ℙ [*Enixa* est etiam quae parere desiit, effoeta. *Col.* 6, 22, 1. vaccae enixae. ubi v. *Schneid.*] ℙ Passive *Justin.* 43, 2. In luco Martis enixi sunt, i. e. partu editi. ℙ Est etiam adj. et dicitur de iis rebus, quae cum cura et conatu fiunt. *Plin.* 9, 8, 9. Sed enixioris operae, quam in unum diei praemium, conscii sibi, opperiuntur in posterum. *Liv.* 42, 3. Faciebat enixo studio, ne etc. Adde *Senec. Ben.* 6, 17. [*Papin. Dig.* 31, 2, 77, 23. Enixae voluntatis preces.] ℙ Scribitur et *enisus*. Statuit *Diomed.* 1. p. 371. discrimen inter *enisus*, et *enixus*, ut illud ad quemlibet virium conatum referatur, hoc ad partum tantummodo. Sed contra stant MSS. in quibus promiscue scribitur. V. NIXUS, a, um.

ĒNIXUS, us, m. partus. [*Scheller. Livii* 24, 39. adscripsit, sed ibi verba non reperi.] *Plin.* 10, 63, 83. Post unum diem ab enixu. *Id. ib.* 64, 84. Circumacto sub enixum fetu. *Id.* 7, 6, 5. Oscitatio in enixu letalis.

ENNAEUS et Hennaeus, a, um, adj. ad Ennam, sive Hennam pertinens, quae est urbs mediae Siciliae, in monte, celebris templo Cereris, cujus filiam eo loco raptam a Plutone fabulantur (V. *Cic. Verr.* 2, 4, 48.), a quodam Enno Syracusano condita. *Ov. Met.* 5, 385. Ennaea moenia. *Sil.* 14, 245. Tum rapta praeceps Ennaea virgine flexit, *h. e.* Proserpina. *Id.* 1, 93. Ennaea diva. ℙ *Hennoeus* scribi malunt permulti critici: nam in *Inscr.* opt. notae apud *De-Lama*, *Guida al Mus. Parm.* p. 55. Viximus: Hennaeae sine me docuere rapinae. In nummis etiam apud *Eckhel. D. N. V. T.* 1. p. 206. modo *Hennaeus*, modo *Ennoeus* scriptum est; perperam vero quidam in *Aetnaeus* mutant.

ENNAM, etiamne. *Festus.*

ENNĔACRŪNOS, ἐννεάκρουνος, novem habens scaturigines: ab ἐννέα, novem, et κρουνὸς, scaturigo. *Plin.* 4, 7, 11. V. CALLIROE.

ENNĔAPHARMĂCUM Emplastrum, ἐννεαφάρμακον, medicamentum ex novem rebus constans (ab ἐννέα, novem, et φάρμακον, pharmacum) quae enumerat *Cels.* 5, 19. *n.* 10., ubi in lemmate Latine, at in textu Graece legitur.

ENNĔAPHTHONGOS, ἐννεάφθογγος, novem habens sonos: ab ἐννέα, novem, et φθόγγος, sonus, ut Enneaphthongos chelys. *Capell.* 1. p. 17.

ENNĔAPHYLLON, i, n. ἐννεάφυλλον, herba naturae causticae, foliis longis novenis, lumborum doloribus et coxendicum utilissima: ab ἐννέα, novem, et φύλλον, folium. *Plin.* 27, 9, 54.

*ENNEAPOLIS, is, f. Ἐννεάπολις, urbs Peloponnesi. *Mela* 2, 3. *post med.* Enneapolim de Pylo, Elidis urbe, intelligit *Vossius* ad *l. c. B. A.*

[ENNĔAS, ădis, f. ἐννεάς, novenarius numerus, spatium novem annorum. *Censor. de die nat.* 14. Annus tertius et sexagesimus, quem vel hebdomades novem, vel septem enneades conficiunt. *F.*]

ENNĔĂTĬCUS, a, um, adj. ἐννεαδικὸς, nonarius. *Anni enneatici* dicuntur a *Firmic. Mathes.* 5, 3. qui post octavum quemque annum recurrunt: sicut *hebdomatici*, qui post sextum.

ENNĔĒMĬMĔRIS, is, f. apud grammaticos est sectio versus heroici, cum caesura fit post quartum pedem, et in nonam fere syllabam incidit: ab ἐννέα, novem, ἥμισυς, semis, et μέρος, pars. Sed vox Graeca est et Graece usurpanda.

ENNENSIS et Hennensis, e, adj. idem quod Ennaeus, ut Ennenses legati, *Cic. Verr.* 2, 4, 51. Ennensis Ceres, *Id. Or.* 62. ℙ *Ennenses, ium*, sunt ejus urbis cives. *Id. ib.* et *Verr.* 2, 3, 83. ℙ De scriptione V. ENNAEUS.

ENNIĂNISTĀ, ae, m. Ennii imitator. *Gell.* 18, 5. Eamus auditum nescio quem istum Ennianistam.

ENNIĀNUS, a, um, adj. possess. ab Ennio. *Senec.* ap. *Gell.* 12, 2. *a med.* Ennianus populus, *h. e.* qui Ennii opera lectitant, et admirantur. *Id. ep.* 108. Enniani versus. *Ascon.* in *Verr.* 2, 1, 18. Ennianum hemistichium. *Gell.* 5, 15. *extr.* Ennianus Neoptolemus, *h. e.* ab Ennio inductus.

ENNIUS, praenomine Q., poeta Latinus vetustissimus (*antiquissimum vatem* appellat *Plin.* 18, 8, 19.) natus est Rudiis, quod est oppidum Calabriae, ubi nunc *Terra d' Otranto*, prope Tarentum: quare Tarenti natus dicitur ab *Hieron.* in *Chron. Euseb. Olymp.* 135. Sed Rudinum fuisse testantur *Cic. Arch.* 10., *Sil.* 12, 396., *Mela* 2, 4. et *Auson. in Monosyll.* seu *Grammaticom.* 17. Natus est, inquam, an. U. C. DXV. C. Mamilio Turino, Q. Valerio Faltone Coss., ut est apud *Cic. Tusc.* 1, 1. *extr.* et *Brut.* 18., vixitque usque ad annum septuagesimum. Ejus enim mors incidit in consulatum Cn. Servilii Caepionis, et Q. Marcii Philippi iterum, ut *Cic.* tradit *Sen.* 5. et *Brut.* 20. Absumptus est podagrae morbo ex nimio vini meri potu contracto, relicto herede M. Pacuvio poeta tragico, sororis suae filio, ut est apud *Plin.* 35, 4, 7. sepultusque est via Appia intra primum lapidem, in sepulcro Corneliorum, in quo ejus statuam erigi jussit Africanus major, ut quidem putant *Cic. Arch.* 9. et *Liv.* 38, 56., affirmant vero *Plin.* 7, 30, 31., *Val. Max.* 8, 14. *n.* 1. et *Ov. A. Am.* 3, 409. In adolescentia stipendia fecit primum bello Aetolico sub consule M. Fulvio Nobiliore, ut ait *Cic. Tusc.* 1, 2., a cujus filio Q. Fulvio, triumviro coloniae deducendae, quem erudierat, civitate donatus fuit, ut *Cic. Brut.* 18. testatur: deinde in Sardinia sub T. Manlio Torquato munere centurionis, uti docet *Sil. l. c.*, ubi etiam addit, eum ex antiqua Messapi regis stirpe fuisse: quod idem de se dicere solitum ipsum Ennium, tradit *Serv.* ad *A.* 7, 691. Strenuam nihilominus litteris operam cum dedisset, et linguas tres apprime calleret, Graecam (quam Catonem in Sardinia docuit, teste *Aurel. Vict. Vir. illustr.* 47.) Oscam, et Latinam, (quare tria corda habere se dicebat, teste *Gell.* 17, 17.) specimenque illustre poeticae facultatis, summique ingenii exhibuisset, principibus viris apprime carus, Romam venit, domumque habuit in Aventino, ut ex *Varr. L. L.* 4, 34. colligitur. *Festus* in *Solitaurilia* scribit, ipsum induxisse consuetudinem duplicandi consonantes in scriptione: utpote Graecum, Graeco more usum. Plurima scripsit, quae longa vetustate perierunt, comoedias, tragoedias, annalium libros, bellum Punicum secundum. Transtulit etiam e Graeco *Euhemerum Agragantinum* de sacra historia, teste *Arnob.* 4. p. 147. et *Lact.* 1, 11. Sed horum omnium fragmenta tantummodo supersunt apud *Cic.*, *Quint.*, *Senec.*, *Gell.*, *Macr.*, *Fest.*, *Non.* et veteres grammaticos. Stilus ejus fuit horridior, incomptaque oratio, ut illis temporibus: ceterum legi dignus, et a quo multa disci possint. Apud Ciceronem (inquit *Senec.* ap. *Gell.* 12, 2.) invenies etiam in prosa oratione quaedam, ex quibus intelligas, illum non perdidisse operam, quod Ennium legit, *h. e.* multa fuisse imitatum: quod tametsi *Seneca* ibi reprehendit, pluris tamen apud nos Ciceronis ipsius judicium esse debet. Virgilium quoque, cum aliquando ipsum in manu haberet, rogatum, quidnam faceret, respondisse, se aurum colligere de stercore Ennii, narrat *Don.* in *Virg. Vita a med.* De eo *Ov. Trist.* 2, 424. Ennius ingenio maximus, arte rudis. Et *Quint.* 10, 1. Ennium, sicut sacros vetustate lucos, adoremus, in quibus grandia et antiqua robora jam non tantam habent speciem, quantam religionem. ℙ Alius fuit hoc posterior, qui de litteris, syllabisque, item de metris, et de augurandi disciplina scripsit. *Suet. Gramm.* 1.

ENNOEA, ἔννοια, notio, intelligentia, insita et ante percepta cognitio, ut *Cic. Acad.* 4, 7., *Fin.* 3, 6., *Tusc.* 1, 24. et *Top.* 7. definit, sed ubique Graece utitur. ℙ Apud *Tertull. adv. Valent.* 7. unus est ex aeonibus Valentiniani.

ENNOSIGAEUS, i, m. Ἐννοσίγαιος, Neptunus terram quassans: ab ἐνόω, moveo, et γαῖα, terra. *Juven.* 10, 182. *de Xerxe:* Ipsum compedibus qui vinxerat Ennosigaeum. *Senec. Q. N.* 6, 23. *extr.* Quisquis primas litteras Graecas didicit, scit, Neptunum apud Homerum Ἐννοσίγαιον vocari. Meminit et *Ammian.* 17, 7. *ad f.* ℙ Scribitur et Ἐνοσίγαιος, Enosigaeus.

[ENNYCHUS, i, m. ἔννυχος, nocturnus. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Rosinium*, *Dissert. Isagog. ad Herculan. tab.* 15. *col.* 2. M. Magius, M. L. Ennychus. ℙ Et omissa, ut saepe apud Latinos, aspiratione. Alia apud *Murat.* 1573, 9. L. Crassicius L. L. Ennycus. *F.*]

ĒNO, as, avi, atum, a. 1. ἐκνήχομαι, extra no,

nando exeo, enato. *Pl. Rud.* 1, 2, 81. At in vado est: jam facile enabit. *Cic. Fin.* 3, 19. Is, qui enat e concha. *Liv.* 44, 28. Pars eorum, qui propiores continenti litori erant, in Erythream enarunt. *Id.* 33, 41. Multae naves ita haustae mari, ut nemo in terram enaverit. ¶ Translate. *Virg. A.* 6, 16. *de Daedalo.* Insuetum per iter gelidas enavit ad Arctos, *h. e.* volavit. Adde *Sil.* 12, 95. Sic *Lucr.* 3, 592. *de anima.* Quam prolapsa foras enaret in aeris auras. ¶ Cum accusativo. *Val. Fl.* 5, 316. tantumque fretis enavimus orbem, *h. e.* navigando trajecimus. *Sil.* 3, 662. Has observatis valles enavimus astris, *h. e.* terrestri itinere trascucurrimus. *Id.* 15, 375. Forsan et enasset rapidi freta saeva pericli, *h. e.* evasisset. Al. leg. *evasset* syncope pro *evasisset.* ¶ [*Confunduntur *Enare* et *enatare.* *Drak.* ad *Liv.* 21, 7, 5. *Oudend.* ad *Front.* 1, 4, 7. *VV. DD.* ad *Valer. Max.* 3, 2, 23. Porro *Enavi* et *evasi.* *Drak.* ad *Liv.* 33, 41, 7.]

ĒNŌDĀTĒ, adv. nodis sublatis, et translate sublatis difficultatibus intelligendi, clare, perspicue, δήλως. *Cic. Inv.* 1, 21. *extr.* Sua diligenter et enodate narrando. *Id. Fin.* 5, 9. *extr.* Haec nobis enodatius explicanda sunt. *August. Confess.* 5, 6. Enodatissime expedire. Adde *Retract.* 2, 57.

ĒNŌDĀTĬO, onis, f. purgatio a nodis. Translate explicatio, expositio. *Cic. N. D.* 3, 24. Quid vos delectat illa explicatio fabularum, et enodatio nominum? Adde *Top.* 7.

ĒNŌDĀTOR, oris, m. qui enodat et explicat. *Tertull. Pall.* 6. Primus enodator vocis. Al. minus recte leg. *edomator.*

ĒNŌDĀTUS, a, um, part. ab *enodo*, a nodis purgatus. *Cato R. R.* 33. Vitem bene enodatam deligato recte, *h. e.* ab nodis atque superfluis ramis diligenter purgatam. ¶ Translate. *Cic. Inv.* 2, 2. Praecepta perspicue conscripsit, atque enodata diligenter exposuit.

ĒNŌDIS, e, adj. ἀνάμματος, sine nodo. *Virg. G.* 2, 78. Aut rursum enodes trunci resecantur. *Plin.* 5, 1, 1. Proceritas arborum enodi nitore spectabilis. ¶ Translate ponitur pro eo, quod sine difficultate est. *Plin. ep.* 5, 17. Scripta erant elegis fluentibus, et teneris, et enodibus, sublimibus etiam verbis. *Claud. in Eutrop.* 2, 361. Quis magis enodes laterum detorqueat artus? quod est mollium et effeminatorum.

ĒNŌDO, as, avi, atum, a. 1. ἐξαμματόω, nodis purgo, nodis exsolvo. *Cato R. R.* 44. Bene enodato, stirpesque laeves facito. *Colum.* 5, 6. *ante med.* Ulmi summae virgae falce debent enodari. ¶ Per metaphoram accipitur pro explicare, declarare. *Auct. ad Her.* 2, 10. Contrariae legis enodabimus voluntatem. *Cic. N. D.* 3, 24. In enodandis nominibus laboratis, *h. e.* in explicanda origine, atque etymo. *Gell.* 13, 10. Enodare laqueos juris. *Accius* ap. *Non.* 1, 49. Tu autem quod quaero abs te, enoda, et quis sis, explana. *Turpil. ib.* Ab initio ut res sit gesta, enoda mihi. *Varr. ib.* Enodare aliquid subtilius. [*Appul. Met.* 2. p. 120, 24. Enodare fata, i. e. praedicere.] ¶ *Enodare arcum* apud *Appul. Met.* 5. p. 172, 25. est solvere, et adempto nervo inutilem reddere.

ĒNORCHIS, is, f. ἐνορχίς, gemma, quae divisa segmentis, testium effigiem repraesentat: ab ὄρχις, testiculus. *Plin.* 37, 10, 58.

[ĒNORMĀTĒ, adv. *Gloss. Isid.* Enormate: cui addi, minuive nihil potest, *scil.* enormis est, aut ita magnus, ut major esse nequeat, aut ita parvus, ut minor esse non possit. *F.*]

ĒNORMIS, e, adj. ἄμετρος, qui est extra normam, aut mensuram: et fere dicitur de iis, quae excedunt. [*Sen. de brev. vit.* 12. Quanta arte scindantur aves in frusta non enormia, i. e. modicae magnitudinis.] *Plin.* 17, 12, 17. Breves sunt umbrae, quamvis magnarum arborum, quae in orbem ramos circinent, ut in malis, pirisque: eaedem enormes cerasis, lauris. *Id.* 9, 35, 56. Uniones enormes. *Stat. Silv.* 1, 3, 51. Enormes colossi. *Suet. Cal.* 50. Statura fuit eminenti, corpore enormi. *Id. Vitell.* 17. Enormis proceritas. *Tac. A.* 2, 14. Enormes hastae. *Id. Agr.* 36. gladii. *Id. A.* 15, 38. Huc et illuc flexi, atque enormes vici, *h. e.* non directi, sed sine ordine tortuosi. V. *Liv.* 5. *in f.* Rursus *Tac. Agr.* 10. Immensum et enorme spatium. *Quint.* 11, 3. *a med.* Togam rotundam esse, et apte caesam velim: aliter enim multis modis fiet enormis. *Spart. Get.* 6. Animis militum delinitis, enormibus etiam stipendiis datis, i. e. stipendia haud vulgaria. ¶ Translate. *Plin. ep.* 9, 26. Omnis enim advertit, quod eminet, et exstat: sed acri intentione dijudicandum est, immodicum sit, an grande; altum, an enorme. *Petr. Sat.* 2. Ventosa et enormis loquacitas Athenas ex Asia commigravit. *Senec.* ap. *Gell.* 12, 2. *a med.* Virgilius duros quosdam versus, et enormes, et aliquid supra mensuram trahentes interposuit. *Spart. Ael. Ver.* 1. *extr.* Nec debet prologus enormior esse, quam fabula. [*V. *Munck.* ad *Fulg. Myth.* 1, 1. p. 623.] ¶ Apud *Appul. Met.* 9. p. 232, 16. enormis senecta est valde antiqua. [*Caeterum ex omnibus his locis patet adj. *enormis* argenteae aetatis proprium esse. Idem dictum puta de vocibus *enormitas* et *enormiter.*]

ĒNORMĪTAS, atis, f. figura extra normam. *Quint.* 9, 4. *ante med.* In structura saxorum rudium etiam ipsa enormitas invenit, cui applicari, et in quo possit insistere. ¶ Item excessus a norma. *Senec. Constant. sap.* 18. Exilitas crurum, enormitas pedum. *Spart. Carac.* 2. Enormitate stipendii militibus placatis, i. e. insolita magnitudine. [*Veg. Art. vet.* 3, 54, 2. Enormitas onerum. *Ib.* 3, 59, 3. Enormitas ponderum.]

ĒNORMĪTER, adv. sine mensura, extra normam, ἐκνομίως. *Plin.* 36, 10, 15. Enormiter ejaculari umbram. Et 37, 6, 23. Si ex alio colore in se admittat aliquid enormiter. [*Veg. Art. vet.* 2, 8, 2. Enormiter ablatus sanguis. Adde 2, 28, 10.] *Senec. Q. N.* 1, 7. Virgula vitrea conatur quidem reddere imaginem solis, quia laevis est materia, et ad hoc habilis: sed non potest, quia enormiter facta est. [*wegen der unregelmässigen Gestalt.*]

*ENOSIS, is, f. Ἔνωσις, parva insula prope Sardiniam, hodie *S. Antioco*, ut *Cluverio* placet. *Plin.* 3, 7. *B. A.*

ĒNŎTĀTUS, a, um, part. ab *enoto*, notatus, animadversus. *Appul. Met.* 9. p. 220, 22. Sorte unica casibus pluribus enotata. Et *ib.* p. 237, 9. Signis nostris enotatis, investigationi dabant operam. V. ENOVATUS.

ĒNŌTESCO, is, tui, n. 3. γνωρίζομαι, notus fio. *Suet. Oth.* 3. Qui tamen sic quoque hoc disticho enotuit. *Plin. ep.* 2, 10. Enotuerunt quidam tui versus, et invito te, claustra tua fregerunt. *Tac. H.* 3, 34. Quod ubi enotuit etc. [*i. e. quum in vulgus emanasset] *Senec. Ben.* 3, 32. Ut eloquentia per gentes enotesceret.

ĒNŌTO, as, avi, atum, a. 1. idem quod noto. *Plin. ep.* 1, 6. Meditabar aliquid enotabamque. (Adde *ep.* 6, 16.) *Quint.* 1, 7. Cui tribus, quas proposui, litteris enotamus.

ĒNŎVĀTUS, a, um, part. ab *enovo*, innovatus. *Petr. Sat.* 93. Et pictis anas enovata pennis. Alii melius leg. *enotata*, h. e. distincta.

ĒNŎVO, as, avi, atum, a. 1. innovo. *Cic. Acad.* 1, 3. Haec ne obsolescerent, enovabam, cum licebat, legendo. Al. melius leg. *renovabam.*

[ENRHYTHMĬCUS, a, um, et

ENRHYTHMUS, a, um, adj. ἐνρυθμικὸς et ἔνρυθμος, rhythmis et numeris constans. *Capell.* 8. p. 328. Tempora enrhythmica. *Id. ib.* p. 327. Genus musicae enrhythmon. *F.*]

ENS, entis, part. praesentis temporis a verbo *sum.* Testatur *Prisc.* 18, 1140. Caesarem hoc participium protulisse (in libris, opinor, de Analogia) et quidem non incongrue. Nam inde sunt *praesens, absens, potens.* *Quint.* 8, 3. a Sergio Flavio rhetore scribit *ens*, et *essentia* formata fuisse: quae tamen, inquit, dura admodum videntur. *Id.* 2, 14. huic eidem Flavio tribuit haec duo *essentia*, atque *entia:* ubi vox *entia* videri potest substantivum. Utcumque se res habet, non usurpaverim, quamvis *Prisc.* tam gravem Caesaris auctoritatem interponat. De *essentia* V. infra suo loco.

ENSĬCŬLUS, i, m. ξιφίδιον, parvus ensis. *Pl. Rud.* 4, 4, 112. Ensiculus aureolus litteratus. ¶ *Probus* apud *Prisc.* 3, 618. ponit etiam *ensicula, ae:* sed nullo probat exemplo.

ENSĬFER, a, um, adj. ξιφηφόρος, qui ensem fert. *Ov. A. Am.* 2, 56. Ensifer Orion aspiciendus erit. Al. leg. *ensiger.* *Lucan.* 1, 665. Ensiferi nimium fulget latus Orionis. *Val. Fl.* 3, 406. Ensifer Celeneus. *Stat. Th.* 4, 321. Ensiferae catervae. *Id. Ach.* 2, 414. Ensiferi tumultus, *h. e.* ad arma vocantium.

ENSĬGER, a, um, adj. ensifer, qui ensem portat. *Ov. Fast.* 4, 388. Ensiger Orion aequore mersus erit. Adde *A. Am.* 2, 56. Utroque autem loco al. leg. *ensifer.*

[ENSĪLĬĀ, um, n. plur. locus, in quo reponuntur enses. *Not. Tir.* p. 126. Ensis, ensilia. *F.*]

ENSĬPŎTENS, entis, adj. fortis, strenuus, qui ense valet. *Coripp. Laud. Justin.* 4, 368. Nec non ensipotens membrorum robore constans.

ENSIS, is, m. ξίφος, gladius militaris. Vox poetica, in cujus assignanda origine, valde laborant Etymologi. *Quint.* 10, 1. *ante med.* Sunt autem alia verba hujus naturae, ut idem pluribus vocibus declarent, ita ut nihil significationis, quo potius utaris, intersit; ut ensis, et gladius. *Cic.* vertens Homeri versum, in *fragm.* ap. *Gell.* 15, 6. Qui quondam Hectoreo perculsus concidit ense. *Hor. Od.* 3, 1, 17. Destrictus ensis. *Id. Sat.* 2, 1, 40. vagina tectus. *Virg. A.* 7, 743. Micat aereus ensis. Et 526. late Horrescit strictis seges ensibus. Et 10, 387. Ensem alicui in pulmone recondere. *Hor. Epod.* 17, 71. Ense pectus recludere. *Val. Fl.* 2, 181. armare manus. *Ov. Pont.* 2, 1, 66. auferre alicui caput. *Albin.* 1, 235. perire arma inter et enses, *h. e.* in bello et acie. Et 312. Terga dare ensibus, *h. e.* aciei, armis, viribus et impetu militum. ¶ In illo *Virg. A.* 4, 261. atque illi stellatus iaspide fulva Ensis era[t] *ensis* vel pro capulo, vel pro vagina ponitur, sy[n]ecdoche. Simile est illud *ib.* 11, 11. ensem col[lo] suspendit eburnum. ¶ Per metonymiam usurpat[ur] pro imperio, cujus est insigne inter alia et ens[is]. *Lucan.* 5, 61. saevum in populos puer accipis e[n]sem. ¶ Et pro bello et proeliis. *Stat. Silv.* 4, [..] 45. Tu tuos parvo (*filio*) memorabis enses, Qu[i] ad Eoum tuleris Orontem. *Sil.* 7, 167. ensib[us] ignotis, *h. e.* cum nulla bella essent: quod fu[it] aurea aetate. ¶ *Ensem tradere* est militem facer[e] apud *Stat. Silv.* 5, 2, 177. [*Non recte *Sche[ller]* in *Lex.* ex hoc loco verba *dare militem* excitat. ¶ Est *ensis* coeleste sidus, nempe Orion, qui poetis *ensifer* dicitur. *Val. Fl.* 2, 67. quo side[re] vibret Ensis, et Actaeus niteat qua luce Boote[s]. ¶ [*Confunduntur *Ensis* et *ignis.* V. *Vir. doc[t.]* ad *Ov. Met.* 14, 574.]

[ENTĀTĬCOS, i, f. ἐντατικὸς, vim intenden[di] habens. Ita vocat *Appul. Herb.* 15. herbam sat[y]rion, quod valeat ad intendendum penem. [*Ful[g.] Mythol.* 3, 7. Emplastrum entaticum, i. e. qu[od] facit arrigere. V. *Munck.* ad h. l. p. 723.] *F.*]

ENTĔLĔCHĪA vel Endelechia, ae, f. ἐντελέχει[α] et ἐνδελέχεια, ab ἐντελεχὴς, perfectus. *Cic. Tus[c.]* 1, 10. Aristoteles, cum quatuor illa genera pri[n]cipiorum esset complexus, e quibus omnia orire[n]tur, quintam quandam naturam censet esse, e qu[a] sit mens. Cogitare enim, et providere, et discer[e] et docere etc. in horum quatuor generum null[o] inesse putat: quintum genus adhibet vacans n[o]mine: et sic ipsum animum ἐντελέχειαν appellat n[o]vo nomine, quasi quandam continuatam motione[m] et perennem. [*Duas voces diversas ἐντελέχεια [et] ἐνδελέχεια confudisse videtur Cicero. V. *Davis.* [et] alios viros doct. ad h. l.] *Tertull. Anim.* 32. [S]et atomos Epicuri tenerem, et numeros Pythag[o]rae viderem, et ideas Platonis offenderem, et en[]telechias Aristotelis occuparem.

ENTELLĪNUS, a, um, adj. ad Entellam perti[]nens, quae est urbs Siciliae ad Crimisum amnem condita ab Entello Trojano Aeneae comite. *Ci[c.] Verr.* 2, 3, 87. Entellinus senatus. ¶ *Entellini[,] orum*, sunt ejus urbis cives. *Plin.* 3, 8, 14.

ENTĔRŎCĒLĒ, ae, f. ἐντεροκήλη, hernia inte[]stinorum, quando ea prolabuntur vel ad inguina vel ad scrotum, et tumorem gignunt: ab ἔντερον intestinum, et κήλη, tumor scroti *Martial.* 10[,] 56. Enterocelarum fertur Podalirius Hermes. *Id[.]* 11, 84. Mitior implicitas Alcon secat enterocelas. *Plin.* 26, 13, 83. Equisetum enterocelen cohibet.

ENTĔRŎCĒLĬCUS, a, um, adj. qui enterocel[e] laborat. *Plin.* 26, 8, 49. Quinquefolium entero[]celicis dari, atque illini, utilissimum est. *Arnob[.]* 7. p. 240. Deos lienosos, et enterocelicos dicere[.] *Martial.* 12, 70. Atque olei stillam daret entero[]celicus unctor.

ENTHĔĀTUS, a, um, part. ab inusit. *entheo*[,] numine afflatus, divino furore percitus, entheus. *Mart.* 12, 57. Nec turba cessat entheata Bellonae, *h. e.* sacerdotes Bellonae, qui se cultris feriebant, et furentes vaticinari credebantur.

ENTHĒCĀ, ae, f. ἐνθήκη, repositorium pecuniae: Graeca vox ab ἐντίθημι, infero. *August. serm.* 42. *de divers.* Enthecam nobis habere non licet. Non enim est episcopi servare aurum. ¶ Latius etiam sumitur pro dote praedii, de qua in DOS dictum est: habenturque non uno in loco hujus significationis testimonia in libris Digestorum: Graece tamen plerumque. Nam quod afferunt ex *Ulp. Dig.* 32, 1, 68. Praediis, cum his enthecis, quae in ea possessione sunt, relictis etc. *Haloander* edidit σὺν ταῖς ἐνθήκαις. ¶ Est etiam dos, vel assignatio quaecumque ad aliquid faciendum. *Inscr.* apud *Lupulum, de inscr. Corfiniensi* p. 124. Idem ad lavacrum balnearum publicarum ligni duri vehes N. CCC. enthecae nomine imperpetuum obtulit. ¶ *Impp. Valent. et Valens Cod. Theod.* 15, 1, 12. vocant *enthecam populi romani* repositorium annonae publicae, seu potius ipsam annonam. *Iidem ib.* 14, 3, 7. *enthecam pistrinorum* omne instrumentum, et dotem pistrini.

[ENTHĒCĀTUS, a, um, adj. repositus in theca. Translate. *Fulgent. Mythol.* 1. Quidquid Helicon verbalibus horreis enthecatum possederat. *F.*] [*Ambros.* in *Lucam*, quem loc. *Munck.* ad *Fulg.* p. 611. affert, *enthecatum dicendi genus* pro polito et phalerato posuit.]

ENTHĔUS, a, um, adj. ἔνθεος, numine afflatus, divino numine plenus, percitus, furens, sacer, divinus: ab ἐν, in, et Θεὸς, Deus. *Mart.* 11, 84. Cum furit ad Phrygios enthea turba modos. *Stat. Silv.* 3, 5, 97. Enthea fatidicae templa Sibyllae. Et *ib.* 1, 2, 227. Enthea lauro tempora premere. *Senec. Med.* 382. Incerta qualis entheos cursus tulit, Cum jam recepto Maenas insanit Deo. *Id. Troad.* 674. Deo percussa Maenas entheo silvas gradu, Armata thyrso terret. *Id. Oedip.* 628. Enthea gnatos manu lacerare. ¶ *Enthea mater* apud *Mart.* 5, 41. est Cybele, sacerdotes suos in furorem vertens.

ENTHȲMĒMĂ, ătis, n. ἐνθύμημα, ab ἐνθυμέομαι, in animo verso, perpendo, cogito, a θυμὸς,

animus. *Quint.* 5, 16. Enthymema (quod nos commentum sane, aut commentationem interpretamur, quia aliter non possumus, Graeco melius usuri) unum intellectum habet, quo omnia mente concepta significat: alterum, quo sententiam cum ratione: tertium, quo certam quandam argumenti conclusionem, vel ex consequentibus, vel ex repugnantibus. ¶ Prima significatio tota Graeca est: secunda refertur ad argumentum: tertia ad argumentationem, hoc est ad argumenti elocutionem, et figuram. *Id. ib.* 14. Igitur enthymema et argumentum ipsum, id est rem, quae probationi alterius adhibetur, appellant, et argumenti elocutionem. Eam vero dixi duplicem: ex consequentibus, quod habet propositionem, conjunctamque ei probationem: quale pro Ligario (*c.* 6): *Causa tum dubia, quod erat aliquid in utraque parte, quod probari posset: nunc melior certe ea judicanda est, quam etiam Dii adjuverunt.* Habet enim propositionem, probationemque: non habet conclusionem. Ita est ille imperfectus syllogismus. Ex pugnantibus vero, quod etiam solum enthymema quidam vocant, fortior multo probatio est. Tale est Ciceronis pro Milone (*c.* 29.): *Ejus igitur mortis sedetis ultores, cujus vitam si putetis per vos restitui posse, nolitis.* Hactenus *Quint.* ¶ Itaque cum enthymema dicitur imperfectus syllogismus, vel ideo dicitur, quia per pauca effertur, sive deest propositio, sive conclusio: vel ideo, quia non necessario concludit. *Id.* 5, 10. Apodixis est evidens probatio. Hanc et ab epicheremate differre Caecilius putat solo genere conclusionis, et esse apodixim imperfectam, epicherema; eadem causa, qua diximus, enthymema a syllogismo differre. ¶ Enthymemata praecipue rhetorum sunt, et ex contrariis fiunt. *Cic. Top.* 13. Ex hoc illa rhetorum sunt ex contrariis conclusa, quae ipsi enthymemata appellant: non quod non omnis sententia proprio nomine enthymema dicatur; sed ut Homerus, propter excellentiam, commune poetarum nomen efficit apud Graecos suum; sic cum omnis sententia enthymema dicatur, quia videtur ea, quae ex contrariis conficiatur, acutissima, sola proprie nomen commune possidet. Ejus generis sunt: *Hunc metuere, alterum in metu non ponere. Eam quam nihil accusas, damnas. Bene quam meritam esse autumas, dicis male mereri. Id, quod scis, prodest nihil; id, quod nescis, obest.* Haec *Cic.* Adde aliud exemplum ex eodem apud *Gell.* 1, 4. [**Jul. Rufinian.* p. 28. Enthymema fit, cum periodus orationis ex contrariis sententiis adstringitur.] ¶ Neque vero ita solum oratorum proprium est, ut non et a philosophis dialecticis adhibeatur, uti docet *Cic. Top.* 14. Quare *Juven.* Dialecticae tribuit, 6, 447. Non habeat matrona tibi quae juncta recumbit, Dicendi genus, aut curtum sermone rotato Torqueat enthymema, nec historias sciat omnes. [*Cf. *Ernest. Lex. Technol. lat. rhet.* p. 149.]

ENTHYMĒSIS, is, f. ἐνθύμησις, animatio, animae infusio: item cogitatio, inventum. *Tertull. adv. Valent.* 9. *extr.* Totam enthymesin, idest animationem cum passione, quae insuper acciderat, exposuit. Adde *adv. Haeret.* 7.

[ENTĪMUS, i, m. ἔντιμος, pretiosus. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 315. *n.* 394. C. Egnatius Entimus. *F.*]

*ENTŎCHUS, i, m. Ἔντοχος, nobilis statuarius vel marmorarius sculptor; cujus opera recenset *Plin.* 36, 5. *B. A.*

[ENTŎLĒ, es, f. ἐντολή, praeceptio. Est cogn. Rom. *Inscr.* apud *Grut.* 581, 13. Claudia Entole. *F.*]

[ENTRŎPA, ae, f. et

[ENTRŎPES, ēnis, f. ἐντροπή, verecundia. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Murat.* 936, 1. Aemilia Entropa. Alia apud *Maff. Mus. Ver.* 296, 5. Aetiliae Entropeni. *F.*]

ĒNŪBĬLĀTUS, a, um, part. ab *enubilo*, sine nubibus, serenus, clarus. *Paul. carm.* 21, 667. Enubilatam veritatem cernimus.

ĒNŪBĬLO, as, avi, atum, a. 1. a nubibus purgo, clarum facio. *Tertull. Apol.* 35. Clarissimis lucernis vestibula enubilabant. ¶ Translate. *August.* 4. *Doctr. Christ.* 10. *a med.* Sicut gratus est, qui cognoscenda enubilat; sic onerosus est, qui cognita inculcat. *Tertull. Anim.* 3. Ea erunt Christianis enubilanda, *h. e.* declaranda.

ĒNŪBO, is, psi, ptum, n. 3. ἐγγαμίζω, est extra suum ordinem nubere. *Liv.* 10, 23. Virginiam A. F. patriciam plebejo nuptam L. Volumnio Cos., quod e patribus enupsisset, matronae sacris arcuerant. Adde 4, 4. [*V. *Gron.* ad *Liv.* 39, 19, 5. — ¶ *Enubere* latiore significatu est e paterna domo in mariti domum transire. *Liv.* 26, 34, 3. Filiae quae enupsissent prius, quam in populi Romani potestatem veniunt. V. *Sigon.* ad h. l. — ¶ Confunduntur *Enubere* et *nubere*. *Drak.* ad *Liv.* 4, 4, 7.]

ĒNŪBRO, inhibenti. *Fest.* Videtur autem loqui de auspiciis, quae contraria sunt, et aliquid fieri prohibent. *Gloss. Philox.* Enubra, ἐναντία. V. INEBRAE.

ĒNUCLĒĀTĒ, adv. καθαρῶς, enucleando, aperte, nude, simpliciter. *Non.* quoque 1, 296. exponit purgatè, exquisite, et sine asperitate, aut duritia: ab eo quod nucibus separatis, idest testis, nucleorum utilis usus habeatur. *Cic. Q. Fr.* 3, 3. De aqua, et via nihil praetermisi quadam epistola, quin enucleate ad te perscriberem. *Id. Brut.* 30. Enucleate et polite dicere. [**Id. Or.* 9. Eleganter enucleateque.] *Id. ib.* 9. Subtiliter, presse, enucleate dicere: nihil contra grande, incitatum, ornatum. *Id. Fin.* 4, 3. Qui grandia ornate vellent, enucleate minora dicere. *Id. Tusc.* 4, 14. Quae de perturbationibus enucleate disputabant Stoici, quae logica appellant, quia disseruntur subtilius. *August. Enchirid.* 83. Enucleatissime disputare.

ĒNUCLĒĀTUS, a, um, part. ab *enucleo*, cui nucleus est extractus, ut Enucleatae baccae juniperi, apud *Marc. Empir.* 20. ¶ Translate est purgatus, purus, simplex. *Cic. Planc.* 4. Illud debes putare, comitiis aedilitiis studium esse populi, non judicium: eblandita illa, non enucleata esse suffragia. *Id. Or.* 26. *extr.* Genus dicendi enucleatum, *h. e.* quo utitur submissus orator, et tenui stilo utens, in quo orationis ornamenta parcissime adhibentur. [Cf. *Ernest. Lex. Technol. lat. rhet.* p. 149.] (Adde *Or.* 3, 9.) *Gell.* 4, 7, 3. *a med.* Neque tenues istas, et enucleatas voluntatum in rebus illicitis reprehensiones, qualia in philosophorum otio disputantur, magni facit, *h. e.* puras et nudas reprehensiones voluntatum nudarum et inanium, ut *ib. mox* loquitur. V. integrum loc. *Cic. fr. pro Scauro* (ed. *A. Peyronio*) p. 78. Non agam igitur cum ista Sardorum conspiratione, et cum expresso, coacto, solicitatoque perjurio subtiliter, neque acu quaedam enucleata argumenta conquiram. [**Herennius Modestin.* librum singularem edidit, qui inscriptus erat *Enucleati casus.* Ex eo plures leges in *Dig.* libros translatae.]

ĒNUCLĔO, as, avi, atum, a. 1. id quod esui est, e nuce aliisque pomis extraho, atque a putamine, aut nucleo purgo. *Apic.* 4. *extr.* Duracina purgas, enucleas. ¶ Translate est purgare, digerere. Quo spectat *tit.* 17. *lib.* 1. *Cod. Just.* qui inscribitur *De veteri jure enucleando.* ¶ Item aperire, explicare, ab obscuritatibus, aut difficultatibus purgare. *Cic. Tusc.* 5, 8. Haec nunc enucleare non ita necesse est. *Id. Partit.* 17. Cito arescit lacrima, praesertim in alienis malis: nec quicquam in amplificatione nimis enucleandum est: minuta est enim omnis diligentia: hic autem locus grandia requirit. *Gell.* 19, 8. Quaeri ista omnia, et enucleari, et excuti ab hominibus negotiosis non queunt.

ĒNŪDO, as, a. 1. idem ac nudo. Translate ponitur pro exponere, interpretari. *Cic. Leg.* 1, 9. Et rerum plurimarum obscuras et necessarias intelligentias enudavit. [*Locus multis dubitationibus obnoxius. *Goerenz.* edidit *enodavit*, quod defendit *Schütz* in *Ind.* loco ex *Top.* 7. allato. *Orell.* cum Aurato *inchoavit* legendum censet.] *Reposian. Concub. Mart. et Ven.* 102. Cum nec tota latet, nec tota enudat amorem, *h. e.* membra amabilia.

ĒNŪMĔRĀTĬO, onis, f. ἐξαρίθμησις, actus enumerandi. *Cic. Leg.* 3, 10. Enumeratio malorum. *Id. Brut.* 36. Versari in enumeratione oratorum. ¶ Speciatim est pars perorationis, in qua res disperse, et diffuse dictae unum in locum coguntur, et reminiscendi causa unum sub aspectum subjiciuntur, ut *Cic. Inv.* 1, 52. definit, ἀνακεφαλαίωσις. [*Latine possis cum *Sulpic. Vict. Inst. rhet.* p. 249. *renovationem* dicere. Cf. *Cic. Inv.* 1, 52.] Adde *Auct. ad Her.* 2, 30., et *Quint.* 6, 1. [*Cf. *Ernest. Lex. Techn. lat. rhet.* p. 150.] ¶ Item exornatio oratoria, qua pluribus rebus expositis, et ceteris infirmatis, una reliqua necessario confirmatur: ut si dicas; Si iste occidit, aut inimicitiae causa id fecit, aut spei, aut metus, aut alicujus amici gratia: aut si horum nihil est, non occidit. Constat autem, neque inimicitiam interfuisse, neque metum etc. Ergo non occidit. *Cic. Inv.* 1, 29.

ĒNŪMĔRĀTUS, a, um, part. ab *enumero*, numeratus, recensitus. *Liv.* 3, 58. Septem et viginti enumeratis stipendiis. *Caes. B. C.* 3, 105. Repetitis atque enumeratis diebus, quo die etc.

ĒNŪMĔRO, as, avi, atum, a. 1. ἐξαριθμέω, idem quod numero, vel plene, et usque ad ultimum numero, recenseo. [*Proprie de pecunia praesente quae numeratur. *Pl. Asin.* 2, 4, 9. Peculium non potest enumerari.] *Cic. Rosc. Am.* 46. Authepsa illa, quam tanto pretio nuper mercatus est, ut qui praetereuntes pretium enumerari audiebant, fundum venire arbitrarentur. *Id. ad Quirit.* 2. Nemo est, qui vestrorum multitudinem beneficiorum non modo augere, aut ornare oratione, sed enumerare aut consequi possit. *Id. N. D.* 2, 47. Enumerare possum, quae sit in figuris animantium, et quam solers subtilisque descriptio partium etc. *Prop.* 2, 1, 44. Enumerat miles vulnera, pastor oves. *Nep. Lys.* 2. Ne de eodem plura enumerando fatigemus lectores, i. e. enarrando. *Id. Hann.* 5. Longum est enumerare proelia etc. *Id. Att.* 18. Juniam familiam a stirpe ad hanc aetatem ordine enumeravit, i. e. recensuit. ¶ Part. *Enumerans* apud *Curt.* 6, 3. Nescio, an enumeranti mihi etc. *Enumeraturus* ap. *Cic. Verr.* 3, 33. Dixi jam antea, me non omnia istius, quae in hoc genere essent, enumeraturum.

ĒNUMQUAM, ecquando. *Festus.* V. EN.

[ĒNUNCŬPO, as, a. 1. palam nuncupo. *Not. Tir.* p. 73. Nuncupat, enuncupat. *F.*]

ĒNUNDĪNO, as, avi, atum, a. 1. mercari. *Tertull. Idolol.* 9. Spiritum Sanctum enundinare.

ĒNUNTĬĀTĬO et Enunciatio, onis, f. explicatio, expositio, ἀπόφανσις. *Quint.* 7, 3. Finitio est rei propositae propria, et dilucida, et breviter comprehensa verbis enuntiatio. ¶ Item manifestatio. *Id. Decl.* 272. Enuntiatio voluntatem habet, et animum non coactum: confessio expressam dolore multo necessitatem. ¶ Item propositio, enuntiatum, effatum. *Cic. Fat.* 10. Non omnis enuntiatio, quod ἀξίωμα dialectici appellant, aut vera, aut falsa erit. *Id. ib.* 12. Haec enuntiatio vera esse non potest: capiet Numantiam Scipio.

ĒNUNTĬĀTĪVUS, a, um, qui enuntiandi, seu manifestandi vim habet. *Senec. ep.* 117. *ante med.* Motus animorum enuntiativi corporum. Et *mox.* Dico, Cato ambulat: non corpus quidem est, quod nunc loquor, sed enuntiativum de corpore: quod alii effatum vocant, alii enuntiatum, alii edictum.

[ĒNUNTĬĀTOR, oris, m. qui enuntiat. *Inscr.* ap. *Cardinal. Iscriz. Velitern. n.* 87. L. Marius Auctus enuntiator ab scaena Graeca, *scil.* qui in scaena prologum recitabat, vel qui actorum recitationem docebat, et moderabatur. *F.*]

ĒNUNTĬĀTRIX, icis, f. quae enuntiat. *Quint.* 2, 15. *circa med.* Theodorus Gadareus ita dicit (ut ipsis eorum verbis utar, qui hoc ex Graeco transtulerunt): Ars inventrix, et judicatrix, et enuntiatrix decente ornatu etc., *h. e.* rhetorica. *Prud.* περὶ στεφ. 10, 771. lingua interpres animi, enuntiatrix sensuum.

ĒNUNTĬĀTUM, i, n. enuntiatio, effatum, ἀξίωμα. *Cic. Fat.* 9. Epicurus concedens omne enuntiatum aut verum aut falsum esse. Adde *ib.* 12.

ĒNUNTĬĀTUS, a, um, part. ab *enuntio*, dictus, loquendo expressus, manifestatus, ἀποφασμένος. *Quint.* 2, 5. Sermo rectus, et secundum naturam enuntiatus, nihil habere ex ingenio videtur. *Cic. Fin.* 2, 7. Gravissimae sunt ad beate vivendum breviter enuntiatae sententiae. *Id. Mur.* 11. Si quid fuit in isto studio admirationis, id, enuntiatis vestris mysteriis, totum est contemptum, i. e. evulgatis. *Caes. B. G.* 1, 4. Res alicui per indicium enuntiata.

ĒNUNTĬO et Enuncio, as, avi, atum, a. 1. ἀποφαίνω, ἐκφέρω, pronuntio, dico, exprimo. *Cic. Acad.* 4, 29. Fundamentum dialecticae est, quidquid enuntiatur (id autem appellatur ἀξίωμα, quod est quasi effatum) aut verum esse, aut falsum. [*Hunc locum nollem in principio posuisset *Forc.* Hoc sensu verbum dialecticis proprium; recentiores dicunt *praedicare.*] *Id. Or.* 3, 42. Videtis profecto genus hoc totum, cum inflexo, commutatoque verbo res eadem enuntiatur, ornatius. *Id. Acad.* 1, 2. Quibusnam quisquam enuntiare verbis poterit haec ipsa de vita, et moribus etc.? *Caesell.* ap. *Gell.* 7, 2. Masculino genere *cor* enunciavit Ennius. *Quint.* 1, 6. Enuntiare litteras. *Id.* 12, 10. Quae proprie signari poterant, circuitu coeperunt enuntiare. ¶ Item aperire, edere, evulgare, et quod arcanum erat, detegere. *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 8. Optimae mentis cogitata jampridem, maturo tempore enuntiare. *Cic. Or.* 1, 47. *ad f.* Enuntiare mysteria dicendi. *Caes. B. C.* 1, 30. Jurejurando, ne quis enuntiaret. Et 17. Consilia nostra hostibus enuntiari. *Pl. Poen.* 4, 2, 66. Ne enuntiet id esse facinus ex te exortum. *Caes. B. G.* 1, 4. Enuntiare alicui per indicium. [*V. *Gron.* ad *Liv.* 9, 16.] ¶ Part. *Enuntiaturus* ap. *Liv.* 10, 38. Adigebatur jurejurando, quae visa, auditaque in eo loco essent, non enuntiaturum. *Enuntiandus* ap. *Suet. Tib.* 71. Per ambitum verborum vim enuntiandam censuit. ¶ [*Saepe confunduntur *Enuntiare* et *nuntiare.* Sunt autem ita diversa, ut enuntientur consilia et arcana, nuntientur visa et audita. *Drak.* ad *Liv.* 25, 9, 4.]

ĒNUPTĬO, onis, f. actus enubendi. *Liv.* 39, 19. Ut Hispalae Feceniae datio, diminutio, gentis enuptio, tutoris optio ita esset etc. V. ENUBO.

ĒNUTRĬO, is, ivi, itum, a. 4. idem quod nutrio, vel perfecte, et complete nutrio, ἐκτρέφω. *Colum.* 3, 3. Sata non ita enutriunt, ut convalescant. *Plin.* 12, 1, 4. Ut mero infuso enutriantur. *Ov. Met.* 4, 288. puerum diva Cythereide natum Najades Idaeis enutrivere sub antris.

ĒNUTRĪTUS, a, um, part. ab *enutrio*, nutritus. *Plin.* 9, 37, 61. Purpurarum genus lutense, putri limo, et algense enutritum alga. ¶ Translate. *Vitr.* 2, 1. *ad f.* Unde origines aedificiorum sint institutae, et quibus rationibus enutritae et progressae sint, gradatim ad has finitiones.

ENYĀLĪUS, ii, m. Mars, vel alius belli Deus:

ab ἐνύω, pro ἀνύω, conficio, occido. Aliquibus dictus videtur Bellonae filius: ab ἐννώ, Enyo, et υἱός, filius. *Macr. Sat.* 1, 19. sed Graece.

ENYO, us, f. contract. Ἐνυώ, Bellona Dea belli: ab ἐνύω, pro ἀνύω, conficio, occido. *Stat. Th.* 8, 657. Et face mutata bellum integrabat Enyo. Adde *Sil.* 10, 203. ¶ Metonymice accipitur pro bello vel proelio. *Martial. Spect.* 24. Ne te decipiat ratibus navalis Enyo.

EO

ĚO, is, ivi, et ii, itum, n. anom. ἴω, εἶμι, πορεύομαι, ambulo, vado, pergo, iter facio: a prima Graeca voce allata. *Cic. Phil.* 2, 32. Celeriter isti, redisti. *Liv.* 44, 43. Celerius, quia recta expedita via ierant, pervenerunt. *Id.* 42, 34. *a med.* A Ti. Graccho rogatus, in provinciam ii. *Pl. Stich.* 2, 1, 20. Pedibus ire non queo, [*i. e. pedibus incedere non valeo. Alio sensu apud *Liv.* 28, 17. Pedibus ire, i. e. iter terrestre facere.] *Senec. Herc. fur.* 196. Ire curru. *Ov. Her.* 1, 46. equis. *Id. A. Am.* 1, 214. Quattuor in niveis aureus ibis equis, *h. e.* quadrijugo curru vectus. [*ubi v. *Burm. Drak.* ad *Liv.* 1, 14, 9.] *Justin.* 41, 3. Ire super equos. [*Et *ire* simpliciter de eo qui equo vehitur. *Virg. A.* 5, 554. Quos omnis euntes mirata fremit juventus.] *Martial.* 3, 47. in rheda. *Ov. Her.* 19, 180. puppibus, i. e. navi. *Id. Amor.* 1, 6, 10. tenebris. Et 7. per excubias custodum. *Lucan.* 8, 564. celsa de puppe carinae In parvam jubet ire ratem. *Ter. Eun.* 3, 2, 42. Ire in via cum aliquo. *Liv.* 42, 36. per Italiam. *Ter. Andr.* 1, 1. *in f.* Eamus nunc intro. *Id. ib.* 3, 4, 15. Domum modo ibo. *Id. Ph.* 5, 6. *in f.* Ire ad mercatum. *Id. Eun.* 3, 2, 6. ad coenam. *Id. Ph.* 2, 1, 82. ad forum. Et 23. obviam alicui. *Id. Andr.* 3, 4, 20. ad aliquem, *h. e.* ad domum alicujus. *Id. ib.* 1, 1. *in f.* I prae, sequar. *Id. Ph.* 5, 7, 37. I in malam rem. [*εἰς κακὸν ἔῤῥειν. Et cum solo accusativo. *Ter. Eun.* 3, 3, 30. Malam rem hinc ibis.] *Pompej.* ad *Lentul. post. ep.* 12. *l.* 8. *ad Att.* Ire subsidio alicui. *Pl. Trin.* 3, 3, 4. Puella it in matrimonium sine dote. *Liv.* 34, 19. Ire in colloquium ad aliquem. [*Ire in jus, id est vocantem sequi. *Auct.* ad *Her.* 2, 13. tu jus ut eas, quum voceris. *Pl. Truc.* 4, 3, 66. Eamus in jus. Quid vis in jus me ire. V. *Hein.* ad *Brisson. de Form.* s. v. *Ire.*] *Cic. Verr.* 2, 1, 48. in possessionem. [*Saepius in *Dig.* libris legitur. *Papin. Dig.* 43, 16, 18. Emtor in vacuam possessionem it. Plura vide ap. *Brisson. de Form.* s. v. *Ire.* — Ire in creditum. *Paul. Dig.* 12, 1, 2. *Alfen. Dig.* 19, 2, 31.] *Plin.* 26, 8, 47. in somnum, i. e. cubitum ire. *Ov. Trist.* 5, 14, 44. Vela damus, quamvis remige puppis eat. [*Heins.* ad *Ov. Rem. Am.* 488.] *Brut.* ad *Cic. Fam.* 11, 13. Ille iit passim, ego ordinatim: quacumque iit, ergastula solvit, i. e. profectus est, agitur enim de iter faciente cum exercitu. ¶ Saepe jungitur cum supinis aliorum verborum. [*Distingue ea exempla in quibus *ire* proprio sensu positum est, ut supinum in *um* finem ac consilium motus indicet, ab iis, in quibus *ire* pro μέλλειν dictum. Hic usus, apud antiquiores frequens, a Cicerone alienus est. *Ramsh. Gr. Lat.* §. 170. p. 656.] *Ter. Eun.* 5, 2, 53. Nutricem arcessitum iit. *Cato* ap. *Fest.* in *Parsi.* Quod uti prohibitum irem, meo labori non parsi. *Liv.* 32, 22. Neu pertinacia sua gentem universam perditum iret. [*Alia ex *Liv.* aliisque scriptoribus attulit exempla *Drak.* ad *Liv.* 3, 63, 5.] *Cic. Rosc. Am.* 23. Ire cubitum. *Hor. Od.* 1, 2, 15. dejectum. *Pl. Poen.* 3, 1, 9. operam datum alicui. *Id. Cist.* 1, 1, 4. habitum honorem alicui. Et 39. depressum. *Id. Mil.* 3, 1, 27. opitulatum. *Id. Bacch.* 5, 2, 52. oppugnatum. *Sall. Jug.* 90. Bonorum praemia ereptum eunt. [Omittitur etiam *ire* hoc significatu. *Sall. H.* 3. *in fragm.* ap. *Cort.* p. 973. Neque ego vos ultum injurias hortor.] ¶ Cum infinito. *Prop.* 1, 1, 12. Ibat et hirsutas ille ferire feras. Et *ib.* 6, 33. Seu pedibus terras, seu pontum carpere remis Ibis. *Stat. Th.* 3, 61. pudet ire fateri, *h. e.* pudet fateri. [*ubi alii legunt *pudet ore fateri.*] Adde *Pl. Most.* 1, 1, 63., *Ter. Hec.* 1, 2, 114. et *Stat. Silv.* 5, 3, 10. ¶ Et cum dativo. *Virg. A.* 5, 451. It clamor coelo, [*i. e. tendit ad coelum.] (Adde *Val. Fl.* 3, 277.) *Prop.* 1, 15, 8. Ut formosa novo quae parat ire viro. Et 1, 20, 32. Hylas ibat Hamadryasin. *Sil.* 15, 327. Cogitur ire sorori germanus amatae. ¶ Et cum accusativo motus ad locum vel per locum. *Val. Fl.* 3, 371. Ignotas jubet ire vias, *h. e.* per vias. *Ov. Her.* 10, 125. Ibis Cecropios portus, *h. e.* ad portus. *Sil.* 12, 368. Sardoos isse recessus. *Grat. Cyneg.* 64. Ire freta. *Stat. Th.* 5, 279. gemini qua brachia muri Litus eunt, *h. e.* procurrunt, atque extenduntur usque ad litus. [*Heins.* ad *Ov. Her.* 7, 40. 18, 135. inprimis ad *Fast.* 1, 122.] ¶ *Ire in aliquem* est aggredi. *Virg. A.* 9, 423. simul ense recluso Ibat in Eurialum. *Val. Fl.* 3, 308. Ire in hostes. *Ov. Her.* 11, 92. et *Amor.* 1, 7, 64. inque meas unguibus ire genas. [*Eodem sensu, quanquam rarius, ponitur *ire ad aliquem.* *Donat.* ad *Ter. Andr.* 1, 5. Itur ad me, quasi ad hostem. *Ciof.* ad *Ov. Nux.* 140.] ¶ Et omissa praepositione. V. COMINUS. ¶ Et sequente dativo. V. *ib.* ¶ Cum ablativo est abire, discedere. *Ov. Met.* 6, 201. Ite sacris, properate sacris, laurumque capillis Ponite. Deponunt infectaque sacra relinquunt. ¶ Ponitur et pro incedere, ingredi. *Petr. Sat.* 129. Negant medici sine nervis posse ire. *Virg. A.* 6, 589. mediaeque per Elidis urbem Ibat ovans, Divumque sibi poscebat honorem. *Pl. Epid.* 5, 1, 21. Ire otiose. *Id. Ps.* 1, 3, 13. placide. ¶ Item pro exire. *Val. Fl.* 3, 3. It tectis Argoa manus. ¶ Item pro venire, quemadmodum *venio* pro *ire* adhibetur. *Cic. Q. Fr.* 3, 1. *ante med.* Cum aliquo exibimus, eat nobiscum, puerumque ducat. (Adde *Att.* 10, 16.) *Pl. Bacch.* 5, 2, 56. I, i hac mecum intro. *Ter. Eun.* 2, 3, 13. Unde is? *Ch.* egone? nescio hercle, neque unde eam, neque quorsum eam. *Id. Andr.* 3, 4, 1. Ad te ibam. Adde *Liv.* 28, 41. *ad f.*, *Stat. Th.* 7, 229. et 433., 8, 514. et 12, 360. et *Virg. A.* 2, 375. ¶ Translate est fluere. *Stat. Th.* 4, 776. Langia perennes Servat aquas: solet et rapidi sub limite cancri Semper, et Icarii quamvis juba fulguret astri, Ire tamen. *Virg. A.* 8, 726. Euphrates ibat jam mollior undis. *Id. ib.* 2, 173. salsusque per artus Sudor iit. [*Broukh.* ad *Tib. El.* 1, 10, 38. ¶ Alvus it, i. e. exoneratur. *Cat.* 157, 7. ubi alvus non it ex nimio cibo.] ¶ Item praeterire, transire, abire. *Pl. Ps.* 1, 3, 12. It dies: ego mihi cesso. *Ov. A. Am.* 3, 62. eunt anni more fluentis aquae. *Id. Her.* 15, 61. Sex mihi natales ierant, cum etc. ¶ Item procedere. *Ov. A. Am.* 1, 147. cum pompa frequens coelestibus ibit eburnis. *Id. Amor.* 2, 1, 24. Carmina revocant niveos solis euntis equos. ¶ Item vagari, discurrere. *Id. Met.* 6, 146. Phrygiaeque per oppida facti Rumor it. *Juven.* 1, 145. It nova nec tristis per cunctas fabula coenas. *Quint.* 1, 8. Comoedia it per omnes et personas et affectus. *Id.* 7, 1. *extr.* Nunc eamus per singulas causarum judicialium partes. ¶ [*Hinc circumscriptioni inservit. *Ov. Fast.* 1, 15. Conor per laudes ire tuorum, i. e. in tuorum laudibus versari. Sic Graeci ἰέναι vel χωρεῖν διά τινός. *Valcken.* ad *Eur. Phoen.* 482. 1554.] ¶ Item abire, aut perire. *Lucan.* 2, 263. Nec tanta in cassum virtus eat. *Lucr.* 3, 527. hominem paulatim cernimus ire, Et membratim vitalem deperdere sensum. ¶ *Res it*, procedit, succedit. *Cic. Att.* 14, 20. *ad f.* Haec contra Antonium concio mihi profecisse permultum videtur: prorsus ibat res. Et *ib.* 15. Incipit res melius ire, quam putabam. Et 12, 24. *extr.* De Attica, optime it. *Tac. A.* 12, 68. Vulgabat ire in melius valetudinem principis. *Lucan.* 4, 143. Omnia eunt fatis Caesaris. *Curt.* 8, 5. *a med.* Dii propitii eodem cursu, quo fluxere, res ire patiantur. *Lucan.* 2, 304. Sic eat. Simile est illud *Liv.* 1, 26. Sic eat quaecumque Romana lugebit hostem. ¶ *Ire in aliquid* est evadere, fieri. *Ov. Met.* 10, 492. mediaque manente medulla, Sanguis it in succos, in magnos brachia ramos, In parvos digiti. *Stat. Th.* 6, 234. lapsusque putres jam Mulciber ibat In cineres. *Nemes. Cyneg.* 29. Myrrha ivit in arboreas frondes. *Colum.* 2, 12. *ad f.* et *Plin.* 18, 17, 45. Seges it in articulum. *Cato R. R.* 161. Asparagus it in semen. *Quint.* 2, 10. Nunquam haec poëtica themata juvenibus pertractare permittemus, ut exspatientur, et gaudeant materia, et quasi in corpus eant? *h. e.* quasi pinguescant. Similia sunt illa *Virg. A.* 4, 413: et *Stat. Th.* 11, 193. Ire in lacrimas. *Flor.* 2, 4. in sudorem. *Ov. Met.* 5, 668. Ibimus in poenas. [*Avian. Fab.* 14, 10. Ire in risum. Sic ire in famem, in pestilentiam etc. V. *Drak.* ad *Liv.* 3, 43, 7.] ¶ Ire in duplum, V. DUPLUS. ¶ Ire infitias, V. INFITIAS. ¶ *Ire in sententiam*, et *ire pedibus in sententiam* est accedere ad sententiam alicujus, non verbo solum, sed etiam corpore. Haec ratio inventa est in senatu R., quod nonnunquam longum erat audire singulos, neque mos ferendi suffragia erat in curia. Cum igitur duae tresve sententiae dictae erant ab iis, qui primi rogabantur, ceteri in illorum, quibuscum sentiebant, subsellia transibant, ut res expeditius ageretur: cumque hoc modo sententiae dicebantur, solebat consul ita pronunciare: *Qui haec sentitis, in hanc partem: qui alia omnia, in eam partem ite, qua sentitis*, ut est apud *Plin. ep.* 8, 14. Hinc *Liv.* 5, 9. In quam sententiam cum pedibus iretur etc. *Cic. in Senat.* 4. Ne disputaret, ne loqueretur, ne pedibus iret, ne scribendo adesset. *Id. Q. Fr.* 2, 1. Ibatur in eam sententiam. V. OMNIS. ¶ Hinc sunt illa *ire*, vel *discedere*, vel *transire in alia omnia*, h. e. ab auctore sententiae alicujus dissentire. *Cic. Fam.* 1, 2. De tribus legatis frequentes ierunt in alia omnia. V. DISCEDO et DISCESSIO. ¶ Ire in saecula, celebrari fama apud posteros. *Plin. Pan.* 55. Ibit in saecula, fuisse principem, cui etc. *Sil.* 12, 311. factoque in saecula ituro Laetatur tribuisse locum. ¶ Est etiam verbum funebre. Nam ad illud *Ter. Andr.* 1, 1, 90. Effertur, imus: *Donat.* Efferri inquit, dicuntur cadavera mortuorum, et *ire* proprie ad exsequias. *Virg. A.* 11, 24. Ite, ait, egregias animas, quae sanguine nobis Hanc patriam peperere suo, decorate supremis Muneribus. Hinc *ire exsequias*, V. EXSEQUIAE et *ire pompam funeris* ap. *Ov. Fast.* 6, 663. V. POMPA. ¶ *Ire ad aliquid* pro accedere, adjungi. *Senec. Herc. fur.* 1316. Eat ad labores hic quoque Herculeos labor. ¶ *Ire ad arma*, *ad saga* est ad arma, ad saga sumenda. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 15., *Cic. Phil.* 14, 1. [*V. *Interpp.* ad *Liv.* 9, 32, 1.] ¶ Elegans est illa loquendi ratio apud *Ter. Eun.* 1, 2, 75. At ego nesciebam, quorsum tu ires, *h. e.* quorsum tuis verbis tenderes. Et *Ad.* 5, 6, 35. Mane: scio: istuc ibam, id dicturus eram. [*Id. Heaut.* 3, 1, 78. Ibat ad illud, i. e. eo tendebat.] ¶ *Ite, si itis*, formula loquendi similis atque, *fac, si facis*, et *age quod agis*, et est hortantis, excitantis, urgentis: habeturque apud *Pl. Poen.* 5, 4, 67. ¶ *I*, et *i nunc* est adhortantis cum ironia, atque irridentis. *Virg. A.* 9, 634. i, verbis virtutem illude superbis. *Ov. Her.* 3, 25. pugnas, ne reddar, Achille. I nunc, et cupidi nomen amantis habe. Et *Senec. Cons. ad Polyb. sub in.* Eat nunc aliquis, et singulas comploret animas. Et *mox.* Eat aliquis, et fata sibi non pepercisse conqueratur. Adde *Liv.* 7, 6. *ad f.*, *Martial.* 1, 43., *Petr. Sat.* 115., *Virg. A.* 7, 425., *Prop.* 3, 16, 17., *Ov. Amor.* 3, 3, 1. et *Juven.* 6, 305. [*Drak.* ad *Liv.* 1, 26, 7. 8, 7, 19.] ¶ *Eat* eodem sensu dixit *Sil.* 11, 390. et *Suet. Ner.* 35. ¶ *Ire* pro esse, exsistere. [*Ex *Ov.* collegit exempla *Heins.* ad *Cons.* ad *Liv.* 472.] *Senec. Herc. Oet.* 282. Non ibo inulta. *Claud. IV. Cons. Honor.* 108. Non dabitis murum sceleri: qui vindicet, ibit. ¶ Pro vendi, venire. *Plin.* 18, 23, 53. Justum est, singulas vehes fimi denario ire. *Claud. in Eutr.* 1, 203. Tot Galatae, tot Pontus eat, tot Lydia nummis. ¶ Passive impersonaliter. *Cic. Att.* 2, 1. *circa med.* Non esse itum obviam, ne tunc quidem, cum iri maxime debuit. *Virg. A.* 6, 179. Itur in antiquam silvam. *Petr. Sat.* 118. Non viderunt viam, qua iretur ad carmen. *Pl. Truc.* 3, 1, 21. Ibitur: ne me morari censeas. *Senec. Med.* 460. Eatur: regius jussit gener. [*Et cum supino junctum, quod activam significationem retinet. *Cat.* ap. *Gell.* 10, 14. Contumelia mihi per hujusce petulantiam factum itur, pro: contumeliam mihi factum eunt.] ¶ Infinitum *iri* cum part. praeteriti temporis, futuri passivi vim habet. [*Credam equidem non part. praet. temp., sed supinum esse. V. quae infra notavimus.] *Cic. Att.* 2, 10. Pompejus addit etiam, se prius occisum iri ab eo, quam me violatum iri, *h. e.* occidendum esse etc. *Id. ib.* 15, 25. Brutum, ut scribis, visum iri a me, puto. *Sall. Jug.* 120. Neque hominem nobilem in hostium potestate relictum iri, *h. e.* fore, ut relinqueretur. *Ter. Ad.* 1, 1, 45. Dum id rescitum iri credit, tantisper cavet. *Pl. Rud.* 4, 7, 16. Mihi istaec videtur praeda praedatum irier. ¶ Non semper tamen futuri significationem habet, sed aliquando etiam praesentis. Nam teste *Gell.* 10, 14. vulgo dicebatur, *illi injuriam factum iri*, et *contumeliam dictum iri*, hoc est, ut ipsemet explicat, iri ad injuriam faciendam, seu operam dari, quo fiat. *Cic. Att.* 9, 18. Senatui non placere, in Hispanias iri, nec exercitus in Graeciam transportari. *Cato* autem paulo ab hoc usu remotius locutus est apud *Gell. l. c.* Atque evenit ita, Quirites, uti in hac contumelia, quae mihi per hujusce petulantiam factum itur, rei quoque publicae miserear, *h. e.* quae paratur contra me. V. *Gell. ib.* et de tota hac ratione loquendi *Voss. l.* 7. *de Gramm. c.* 54. multa contra *Sciopp.* disputantem. Insolentius est etiam illud *Quint.* 9, 2. *ad f.* Reus parricidii, quod fratrem occidisset, damnatum iri videbatur. Ubi qui *damnatus* reponi malunt, contra omnium librorum fidem facere, testatur *Voss. l. c.* [*Rectius statuas supinum cum verbo *iri* conjungi, quod hoc ipsum ex *Quint.* exemplum satis probare videtur. Cf. *Ramsh. Gr. Lat.* p. 656. Eodem nos ducunt exempla aliquot supini in *u* post *iri* positi, quae in *Dig.* libris leguntur, sed antiquum loquendi usum, in legibus conscribendis servatum, retinent adeoque certa sunt, ut corrigere vix audeas. *Marc. Dig.* 33, 8, 18. Nisi ei caveatur defensu iri adversus creditores peculiarios. *Ulp. Dig.* 33, 4, 9. Cavere debere defensu iri heredem adversus maritum. Ergo et maritus idem debebit cavere, adversus mulierem defensu iri, si prior agat. Et *mox:* Si caverit, heredes adversus mulierem defensu iri. Scilicet forma in *u* antique posita pro dativo *defensui iri*, quod eodem redit ac si dicas *defensum iri.*] ¶ Part. sunt *iens*, *euntis*, et *iturus*. *Cic. Att.* 4, 9. Iens in Pompejanum, bene mane haec scripsi. Et *ib.* 16, 1. Postridie iens ad Brutum.. *Retroiens* dixit *Senec. Q. N.* 7, 21. De obliquis casibus, ac de *iturus* exempla passim. Pro *euntis* aliquando *ientis* dictum est: non tamen imitandum. *Inscr.* ap. *Mur.* 337, 5. et 439. in agro Volusi Basilides ientibus ab urbe parte sinistra etc. ¶

undus passive usurpatur a *Claudiano*, ubi ait, *in* utr. 2, 419. non explorantur eundae, Vitandaeue viae. ¶ Ceterum *eundum est*, h. e. ire oport, vulgo passimque dicitur. *Ov. Trist.* 3, 1, 14. Dicite, lectores, si non grave, qua sit eundum. *Issem, es, et*, et *isse*, syncope est pro *ivissem*, *visse*. *Cic. Phil.* 12, 12. et *Verr.* 3, 44., *Ov.* non emel, *Prop.*, *Pl.*, *Stat.*, *Sil.* etc. [**Ii* pro *ivi*. Drak. ad *Liv.* 42, 34, 10.] ¶ *Isti* pro *ivisti* est *Turpilii* ap. *Non.* 4, 242. Et *istis* pro *ivistis*, habet *Lucan.* 7, 834. [**Iere* pro *ivere*. *Drak.* ad *Liv.* 45, 2, 7.] ¶ In futuro pro *ibo, is, it*, in compositis *iam, ies, iet*, inveniri quidam putant, ut *inietur* ap. *Cic. Agr.* 2, 25. *extr.*, et *transiet* ap. *Tib.* 1, 4, 23., ubi tamen *Heynius* contendit legendum *transiit*, et *iniet* ap. *Senec. Ben.* 2, 1., et *redies* ap. *Appul. Met.* 6., et *exiet* ap. *Tertull.* adv. *Jud.* 13. ex *Matth.* 2, 6., item in *Inscr.* apud *Grut.* 755, 1. quam affert *Achill. Stat. ad l. c. Tibulli*, at ap. *Grut. l. c.* legitur *exsiat* pro *exeat*, et *obiet* ap. *eund. Grut.* 1119, 4., et *prodient* ap. *Lact.* 7, 16. *in f.* Verum omnes hi loci dubiae sunt lectionis (excepto *Tertull.* et *Sapient.* 16, 29., ubi habetur *disperient* pro *disperibit:* et Inscriptione altera, quae tamen optimae notae non est) et cum probata consuetudine pugnant. ¶ [*Confunduntur *Iere* et *ire*. *Drak.* ad *Liv.* 45, 2, 7. *Ierat* et *erat* id. ad *Liv.* 39, 21, 6. *Isse* et *esse*. id. ad *Liv.* 27, 44, 3. *Itis* et *ruitis*. id. ad *Liv.* 3, 43, 7.]

ĔO, ἐκεῖ, ἐκεῖσε, ablativus pronominis *is, id*, adverbii more adhibitus, et multa significans. Primo enim est illuc, in eum locum. *Caes. B. G.* 1, 25. Eo se recipere coeperunt. *Liv.* 1, 7. Ipsa vestigia quaerentem dominum eo deductura erant. *Varr. R. R.* 3, 16. *a med.* Si apes eo transtuleris ubi, etc. *Cic. Att.* 2, 16. *a med.* Eo unde discedere non oportuit, revertamur. *Id. Mur.* 9. Ut eo, quo intendit, perveniat. *Cato R. R.* 18. Quod loci supererit, robore expleto: eo plumbum infundito: superiorem partem arborum digitos sex altam facito siet: eo capitulum robustum indito. *Caes. B. G.* 1, 42. Statuit, omnibus equis Gallis equitibus detractis, legionarios eo milites imponere, *h. e.* in eos equos. [*Et adjecto genit. *loci*. *Tac. A.* 15, 74. Templum exstrueretur eo loci, ex quo ferrum promserat. Et omittitur. *Liv.* 26, 46, 2. Intentis omnibus ad opem ferendam, unde periculum ostendebatur, ubi vide *Gron.*] ¶ Translate. *Cic. Fam.* 10, 21. Accessit eo, ut milites etc. *Id. Att.* 1, 11. Eo accedebat hortator assiduus Sallustius. ¶ Saepe est, usque ad id, in tantum, εἰς τοῦτο, sequente ut. *Liv. prooem.* Quae ab exiguis profecta initiis eo crevit, ut magnitudine laboret sua. *Cic. Rosc. Am.* 34. Eo rem jam adducam, ut nihil divinatione opus sit. [*Cum genit. *loci*. *Tac. A.* 14, 61. Non eo loci res suas agi dicebat, ut de matrimonio certet.] *Plin. Pan.* 16. Eo insolentiae furorisque processit, ut etc. *Flor.* 3, 12. Eo magnitudinis crescere, ut etc. *Liv.* 25, 8. Eo consuetudinis adducta res est, ut etc. *Justin.* 3, 5. Eo usque desperationis Spartanos adduxit, ut etc. ¶ Item ad eum finem cum particulis *quo, ut, ne*. *Nep. Them.* 4. Hoc eo valebat, ut ingratiis ad depugnandum cogerentur, *h. e.* spectabat, tendebat. *Cic. Att.* 8, 9. Eo scripsi, quo plus auctoritatis haberem. *Id. Fam.* 16, 1. Marionem ad te eo misi, ut etc. *Id. Or.* 3, 49. Eo te non interpellavi, ne quid de hoc tempore diminueretur. ¶ Item ideo, propterea, vel absolute, vel sequentibus particulis *quo, quod, quia* etc. *Liv.* 23, 19. Nocte et mittebantur, et perveniebant: eo custodias hostium fallebant. *Cic. Div.* 2, 20. Frater es: eo vereor. *Id. Fam.* 6, 20. Dederam triduo ante litteras ad te: eo ero brevior. *Id. Quint.* 2. Non eo dico, C. Aquilli, quo mihi veniat in dubium tua fides. *Pl. Trin.* 2, 2, 60. Non eo hoc dico, quin quae tu vis, ego velim, et faciam lubens. *Liv.* 9, 2. Eo maxime, quod sermo inter omnes congruebat. *Cic. Att.* 13, 36. Eo mihi jucundius est, quod tu eo laetaris: certiusque eo est, quod a te dicitur. *Id. Fam.* 9, 16. *ante med.* Quod eo nunc magis facit, quia etc. *Ter. Eun.* 3, 1, 25. Eone es ferox, quia habes imperium in belluas? [*Alios locos vide ap. *Graev.* ad *Cic. Ep. div.* 13, 70. *Burm.* ad *Luc.* 7, 406. *Drak.* ad *Liv.* 1, 11, 8. et alibi.] ¶ *Eoque* in principio periodi habent *Vell.* 2, 60. et 67. et *Plin.* 31, 3, 21. In medio *Tac. A.* 1, 64. Caecina secundarum, ambiguarumque rerum sciens, eoque interritus. ¶ *Eo quo* est tanto, quanto, cum comparat, τοσούτῳ, ὅσῳ. *Cic. Rosc. Am.* 9. Unde eo plus opis auferret, quo minus attulisset gratiae, i. e. tanto plus quanto minus. *Id. Att.* 11, 11. Eo gravior est dolor, quo culpa major. *Cels.* 8, 4. Quo mitior ictus fuit, eo facilius os restitisse, credibile est. *Id. ib. ad f.* Eadem servanda sunt eo magis, quo periculosius haec pars afficitur. [*Et *eo* sequente *quantum*. *Liv.* 44, 7, 6. Quantum procederet longius, eo majorem omnium rerum inopiam sentiens: ubi vide *Drak.*] ¶ Aliquando *eo* omittitur. *Plin.* 24, 14, 78. *ad f.* Sarcocolla melior, quo candidior. *Id.* 34, 18, 53. Melior haec, quando magis aurei coloris. [**Drakenb.* ad *Liv.* 26, 20. *Heind.* ad *Hor. Sat.* 1, 1, 92. *Ruhnk.* ad *Rut. Lup.* p. 17. *Ruddim. Inst.* 11. p. 104.] ¶ *Eo magis* continuat, augetque orationem. *Cic. Off.* 2, 14. Si vero inest in oratione mixta modestiae gravitas, nil admirabilius fieri potest: eoque magis, si ea sunt in adolescente. *Id. Att.* 10, 11. Quae scribis, molesta sunt; eoque magis, quod ea tempora nostra sunt etc. *Id. Off.* 3, 22. Eoque magis, quo illa ordinum conjunctio ad salutem reipublicae pertinebat. *Id. Att.* 10, 8. *sub f.* Discedens dabo ad te aliquid: eo etiam magis, quod Tullia etc. Sic *Id. Off.* 2, 14. *sub f.* Maxime autem gloria paritur defensionibus: eoque major, si quando accidit etc. Et *Nep. Con.* 1. Sed tum abfuit: eoque pejus res administrata est. ¶ *Eo minus* contrarium est verbis: eo magis. *Cic. Att.* 15, 9. Hoc tempore quod scriberem nihil erat: eoque minus, quod dubitabam etc. Et *ib.* 10. *ad f.* Etsi ne antea quidem dubitavi, tamen nunc eo minus, evolare hinc. ¶ *Eo usque* (quod et *eousque* conjunctim scribitur) est usque ad eum locum, vel tempus, sequentibus particulis *dum, donec* etc. *Colum.* 4, 30. Perticae panguntur eo usque, dum ad solidum demittantur. *Liv.* 23, 19. Eone usque, dum ea nascantur, ad Casilinum sessurus sum? *Id.* 40, 8. *ad f.* Eo usque me vivere vultis, donec etc. *Cic. N. D.* 2, 40. Usque eo premere earum capita mordicus, dum etc. *Colum. Arbor.* 6. Si eo usque exaruit, ut curvari non possit. *Tac. A.* 3, 13. Vulgus militum eo usque corrupisse, ut etc. *Lampr. Alex. Sever.* 45. et *Oros.* 6, 1. *a med.* Et id quidem eo usque, quamdiu ad fines barbaricos veniretur. ¶ *Eo* pro *ibi* rarum videtur. *Cic.* ad *Brut. ep.* 1, 2. Quinque cohortibus quid se nam facturum arbitratus est, cum tu eo quinque legiones haberes? [*Scilicet hoc ita explica: quum tu eo legiones misisses atque missas ibi haberes. Haud absimilis est loquendi ratio ap. *Cic. Sext.* 31. Res erat eo loci, *h. e.* res in eum locum pervenit atque in eo est. Alterum ejusmodi exemplum affert *Ruddim.* 11. p. 317. not. 6. ex eod. *Cic. Epp.* ad *Att.* 1, 13. Res eodem est loci quo reliquisti. V. *Matth.* ad l. ex *orat.* pro *Sext.* ¶ Confunduntur *Eo* et *ego*. *Drak.* ad *Liv.* 2, 18, 6.]

*EODANDA, deserta insula, prope Arabiam. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

ĔODEM, ὁμόσε, αὐτόσε, ablat. pronom. *idem* adverbii more usurpatus, et significat in eundem locum. *Caes. B. G.* 1, 4. Omnes clientes suos eodem conduxit. *Cato R. R.* 108. Vini sextarium eodem infundito. *Nep. Paus. in f.* Eodem inferri oportere, quo etc. *Id. Timoth.* 3. et *Caes. B. G.* 5, 11. Eodem, unde erat profectus, se recepit. [*Adde *Caes. B. G.* 4, 28.] ¶ Translate. *Cic. Amic.* 18. Addendum eodem est, ut ne criminibus aut inferendis delectetur, aut credat oblatis. *Caes. B. G.* 1, 14. Quod tam diu se impune tulisse injurias admirarentur, eodem pertinere. *Liv.* 27, 34. *a med.* Eodem honores poenasque congeri, *h. e.* in eundem civem. ¶ [*Pro *ibidem* ponitur, ut *eo* pro *ibi*. *Cic. Epist.* ad *Att.* 1, 10. Res eodem est loci quo reliquisti. *Tac. A.* 4, 4, 2. Arduum est eodem loci potentiam et concordiam esse.]

[*EOIEI, exclamatio ad dolorem significandum. Scribitur etiam *Oieï*. V. *Bentl.* ad *Ter. Eun.* 4, 4, 47. *Heaut.* 1, 1, 31. *Phorm.* 4, 3, 58.]

EON, onis, f. *Plin.* 13, 22, 39. Alexander Cornelius arborem eonem appellavit, ex qua facta esset Argo, similem robori viscum ferenti, quae nec aqua, nec igni possit corrumpi: nulli alii cognitam, quod equidem sciam. *Id. in indice* 1, 13. *n.* 39. Eon arbor. Fortasse scribendum est *aeon*, ut sit ab αἰὼν, ὦνος, aevum, tempus, ut denotetur illius navis aeternitas, quae scil. inter sidera est relata. V. ARGO.

ĔOPSĔ, eo ipso. *Pl. Curc.* 4, 3, 6.

[ĔORDAEI, orum, m. plur. et

ĔORDENSES, ium, m. plur. sunt populi Macedoniae, qui Eordaeam regionem cum oppido cognomine incolebant: hinc quidam derivant Italorum *orda*, nempe barbarorum agmen. *Liv.* 45, 30. Macedoniae quartam regionem Eordaei, et Lyncestae, et Pelagones incolunt. *Plin.* 4, 10, 17. Ab Axio amne Paeoniae gentes, Paroraei, Eordenses, Almopii, Pelagones, Mygdones. *F.*]

[ĔORTĒ et Ĕhortē, es, f. ἑορτὴ, dies festus, feriae. Est etiam cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 672, 4. Claudia Eorte. Alia ap. *eund.* 88, 12. Aelia Ehorte. *F.*]

ĔOS, f. ἠὼς, et ἑὼς, aurora. Graeca vox. *Ov. Fast.* 4, 389. Proxima victricem cum Romam inspexerit Eos. *Senec. Herc. Oet.* 614. Noctem submovet Eos. ¶ Translate. *Lucan.* 9, 544. populi, quos miserat Eos, *h. e.* regiones orientales. ¶ Obliqui casus singularis numeri (nam plurali caret) eadem erunt positione, qua *Dido*. V. ¶ [*Confunduntur *Eos* et *hora*. V. *Heins.* ad *Ov. Her.* 3, 57.]

ĔOUS, a, um, adj. ἠῷος, et ἑῷος, ad auroram pertinens, orientalis: ab ἠὼ, et ἑὼ: vel ἠὼς, et ἑὼς, aurora: quare prima syllaba communis est. *Val. Fl.* 2, 643. Eoa lux. *Id.* 5, 245. patriumque precatur Numen, et eoo surgentes litore currus. *Hor. Od.* 1, 35, 35. et juvenum recens Examen eois timendum Partibus, Oceanoque rubro. *Ov. Amor.* 2, 6, 1. Eoi Indi. *Virg. G.* 2, 115. Eoae domus Arabum. *Mart.* 3, 35. Eoum tus, *h. e.* quod in Arabia, quae orientalis regio est, abunde provenit. *Stat. Silv.* 3, 3, 33. Eoa germina, *h. e.* odoramenta, quae mittit oriens. ¶ *Eoi, orum*, absolute sunt populi orientales. *Ov. Amor.* 1, 15, 29. Gallus et Hesperiis, et Gallus notus Eois. ¶ *Eous, i*, est Lucifer. *Virg. G.* 1, 288. cum sole novo terras irrorat Eous. *Prud. Cathem.* 2, 67. Eoum sidus. [**Heins.* ad *Ov. Ep.* ex *Pont.* 2, 6, 38.] ¶ Item orientis plaga. *Ov. Trist.* 4, 9, 22. Ibit ad occasum quidquid dicemus ab ortu: Testis et Hesperiae vocis Eous erit. ¶ Item unus ex equis Solis. *Ov. Met.* 2, 153.

ĔOUSQUĔ. V. in EO adverb.

EP

ĔPACTAE, arum, f. plur. ἐπακταὶ, (supple ἡμέραι) ab ἐπάγω, induco, adjicio. *Isid. Orig.* 6, 17. *sub f.* Epactas Graeci vocant, Latini adjectiones annuas lunares, quae per undenarium numerum usque ad tricenarium in se resolvuntur.

[ĔPACTĪCUS, i, m. ἐπακτικὸς, qui attrahit, sive allicit. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 270, 5. Cn. Arrius Epacticus. *F.*]

[ĔPAENĔTUS, i, m. ἐπαινετὸς, laudabilis, laudandus. Est nomen servile Romanum. *Inscr.* ap. *Donat.* 404, 16. Dis Man*ibus* Epaeneti Epaeneti *filii*. *F.*]

[ĔPĂGĂTHUS, i, m. ἐπαγαθὸς, perquam bonus. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 206. *n.* 50. L. Serbilius Aepagathus. Lege *Servilius Epagathus*. *F.*]

*EPAGERĪTAE, arum, populi Asiae, non longe a mari Caspio. *Plin.* 6, 5. *B. A.*

ĔPĂGŌGĒ, es, f. ἐπαγωγὴ, Latine *inductio:* ab ἐπάγω, induco: figura est, quae fit ex multarum rerum similium collatione, uti docet *Quint.* 5, 10. *a med.* ubi tamen Graece usurpat. At Latine *Tiro* ap. *Gell.* 7, 3. *a med.* Induxisse eum, quam dialectici epagogen appellant etc; et ipse *Gell. ib. paulo post.* Sed enim Cato non nudam, neque solitariam, neque improtectam hanc epagogen facit. [Cf. *Ern. Lex. techn. Gr.* p. 115.]

*EPAGRIS, idis, f. sic antea appellata est Andros insula. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

ĔPĂLIMMĂ. V. EPILIMMA.

*EPAMINONDAS, ae, m. Ἐπαμεινώνδας et Ἐπαμινώνδας, Thebanorum dux praestantissimus, *cum quo Thebanorum gloria et nata est et exstincta*, ut ait *Just.* 6, 8. Apud Mantineam, cum Lacedaemoniis congressus, vicit et cecidit, *Nep.* in *vit. Epamin.* *Cic. Fam.* 5. 12. *med.* Cf. *Plutarch.* in *Pelop.* 3, 12. et in *Agesil.* 32, 34, 35. *Aelian. Var. Hist.* 2, 42. et 13, 42. qui eum inter optimos Graecorum, sed pauperrimos numeravit *B. A.*

ĔPĂNĂDIPLŌSIS, is, f. ἐπαναδίπλωσις, figura est repetitionis, cum verbum aliquod, quod versus initium fuit, eundem claudit, ut in illo *Juven.* 14, 139. *Crescit amor nummi, quantum ipsa pecunia crescit.* Vox Graeca, et Graece usurpanda: ab ἀναδιπλόω, reduplico. *Adde *Rufinian. de schem. lex.* p. 233. ed. *Ruhnken. B. A.*

ĔPĂNĂLEPSIS, is, f. ἐπανάληψις, repetitio sententiae post aliqua interjecta. [*Cf. *Ern. Lex. techn. Gr.* p. 117.] Exemplum habes ap. *Virg. G.* 2, 4. ubi ait: Huc pater o Lenaee etc. Sed vox Graeca est, et Graecis litteris scribitur a *Quint.* 8, 3. (ubi tautologiae affinem facit) a *Charis.* 4, 250. et *Diom.* 2, 440. ¶ Etiam cum verbum unum repetitur, epanalepsis dicitur, ut in illo *Hor. Od.* 2, 14. Eheu fugaces, Postume, Postume, Labuntur anni. *Diom. ib.* ¶ *Latinis litteris scribitur apud *Mart. Capell.* 5. *post med.* p. 115. ed. *Vulcan.* (al. p. 174.) et *Rufin. de schem. lex.* p. 30. ed. *Ruhnken. B. A.*

ĔPĂNAPHŎRĂ, ae, f. ἐπαναφορὰ (Graeca vox) repetitionis species est, cum scilicet ab uno verbo plures sententiae inchoantur. *Virg. Ecl.* 10, 42. Hic gelidi fontes, hic mollia prata, Lycori, Hic nemus etc. V. ANAPHORA. Hac voce utuntur *Capell.* 5, 175., *Aquila Rom. de fig. sent. et Rufin. de schem. lex.* [*Cfr. *Ern. Lex. Gr. techn.* p. 117.]

ĔPĂNASTROPHĒ, es, f. ἐπαναστροφὴ, repetitio contigua, cum verbum in fine praecedentis, et in principio sequentis sententiae repetitur. *Virg. Ecl.* 8, 55. Sit Tityrus Orpheus, Orpheus in silvis etc. Vox Graeca et Graece scribenda: ab ἀναστρέφομαι, revertor, redeo.

ĔPĂNŎDOS, i, f. ἐπάνοδος, (vox Graeca ab ἀνὰ, retro, et ὁδὸς, via) regressio est ad eandem vocem, diversum quiddam in partibus per πρόληψιν significans, ut *Virg. A.* 2, 434. divellimur inde Iphitus, et Pelias mecum, quorum Iphitus aevo Jam gravior. *Quint.* 9, 3. Ἐπάνοδος dicitur Graece, nostri regressionem vocant. Latinis tamen litteris usurpat *Rufin. de schem. lex.* [*Cfr. *Ernest. Lex. Gr. techn.* p. 117.]

ĔPĂNORTHŌSIS, is, f. ἐπανόρθωσις, correctio,

qua interdum verbum, interdum sententia tollitur, ut *Cic. Planc.* 41. Brundusium, vel potius ad moenia accessi. *Id. Off.* 2, 22. Italiam ornare, quam domum suam maluit: quamquam Italia ornata domus ipsa mihi videtur ornatior. [**Jul. Rufin.* p. 238. *Ruhnk.*] ℙ Vox Graeca est, et Graecis litteris scribenda: ab ἀνορθόω, corrigo.

*EPANTERII, orum, populi Alpini, prope Liguriam. *Liv.* 28, 46. *B. A.*

*EPANTHEMON, i, n. herba quae et chamalaea et lacteris dicitur. *Appul. de herb.* 111. Al. leg. *eupantheon. B. A.*

EPAPHAERESIS, is, f. ἐπαφαίρεσις, apud Graecos est ablatio, detractio, ab ἐπαφαιρέω, iterum aufero. Transfertur ad tonsionem barbae. *Mart.* 8, 52. Expingitque cutem, facitque longam Detonsis epaphaeresin capillis.

[EPAPHRA, vel Epaphras, ae, m. idem ac Epaphroditus. V. *Marin. Frat. Arv.* p. 699. *not.* 140. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 295, 9. M. Antonius Epaphra. *F.*]

EPAPHRODITIANUS, a, um, adj. ad Epaphroditum pertinens, quod est nomen liberti Neronis, ejusdemque a libellis, ut est ap. *Tac. A.* 15, 55. et *Suet. Ner.* 49. et *Dom.* 14. Hujus fortasse fuerunt *Epaphroditiani horti*, quos memorat *Frontin. de aquaeduct.* 68.

[EPAPHRODITUS, i, m. ἐπαφρόδιτος, venustus. Est cogn. Rom. [**Tac. A.* 15, 55. *Suet. Ner.* 49. *Dom.* 14.] *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 448. T. Pomponius Epaphroditus. *F.*] **Epaphroditus, i,* m. libertus et a libellis Neroni, a Domitiano capite damnatus, quod Neronem in consciscenda sibi nece sua manu adjuvisset. V. v. anteced.

[EPAPHUS, i, m. Ἔπαφος, filius Jovis ex Io, sive Iside. Hic a patre Aegypti oppida communire, ibique regnare jussus, oppidum primum Memphin, et alia plura constituit, et ex Cassiopeia uxore procreavit filiam Libyen, a qua terra Libya est appellata. *Hyg. fab.* 149. et *Ov. Met.* 1, 748. *F.*] ℙ *Fuit et quidam hoc nomine, qui cum Antiopa rem habere voluit, ut refert *Hyg. fab.* 7. *B. A.*

EPAR. V. HEPAR.

EPASTUS, a, um, part. ab inusit. *epascor*, qui pastus est. *Ov. Halieut.* 119. Ut scarus epastus solas qui ruminat escas. Al. leg. *epastas solus;* rectius ut sit passivum.

EPATICUS. V. HEPATICUS.

EPAUXESIS, is, f. ἐπαύξησις, accessio. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Mur.* 1167, 1. T. Fl*avio* Hyllo Fl*avia* Epauxesis fil*io* piissimo.

*EPEI, orum, Ἐπειοὶ, populi Peloponnesi, Elii postea appellati. *Plin.* 4, 5. Eliorum ager, qui antea Epei vocabantur. *B. A.*

EPENDYTES, ae, m. ἐπενδύτης, genus vestis, quae aliis superinduitur: ab ἐπενδύομαι, superinduo. *Hieron. in vita Hilarionis n.* 4. Pelliceum habens ependyten, quem illi Beatus Antonius proficiscenti dederat. *Id. ib. n.* 44. eandem vestem *cucullam* appellat.

EPENTHESIS, is, f. ἐπένθεσις, ab ἐπεντίθημι, impono, insero: figura est, qua littera, vel syllaba in medio vocis inseritur, ut *trahea* pro *traha*, *navita* pro *nauta*, *Mavors* pro *Mars*, *relliquias* pro *reliquias*. *Serv.* ad *G.* 1, 164. qui Latine, et *Donat. de schematib.* p. 1772. qui Graece usurpat.

[EPERASTUS, i, m. ἐπέραστος, peramabilis. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 623. *n.* 201. L. Funisulanus Eperastus. *F.*]

*EPETINUS, a, um, ad Epetium pertinens. Hinc *Epetini, orum,* incolae dicti *Plin.* 3, 22. *B. A.*

*EPETIUM, i, Ἐπέτιον, oppidum Dalmatiae. *Tab. Peutinger. B. A.*

EPEUS, i, m. Ἐπειός, nomen fabri, qui equum durateum Graecis aedificavit, ut est ap. *Virg. A.* 2, 264. et *Fest.* et *Hyg. fab.* 108. Ap. *Pl. Bacch.* 4, 9, 13. est *Epius. Varr L. L.* 6, 3. *ante med.* etiam coquum fuisse dicit: ideo *Pl. ib.* fumificum appellare.

EPEXEGESIS, is, f. ἐπεξήγησις, Graece est narrationi juncta narratio: ab ἐπεξηγέομαι, insuper narro. Sumitur autem pro figura, qua plures voces ad idem significandum opponuntur: unde et *appositio* a nonnullis vocatur, ut *urbs Roma*. Hinc *Servius* epexegesin appellat illud *Virg. A.* 6, 7. pars densa ferarum Tecta rapit, silvas.

EPHALMATOR, oris, m. saltator: ab ἐφάλλομαι, insilio. *Firm. Math.* 8, 15. Petaminarius, ephalmator, orchestropalarius.

EPHEBATUS, a, um, adj. ephebus factus. *Varr.* ap. *Non.* 2, 552. Ephebatum mulieravit. Al. leg. *ephebitum.*

EPHEBEUM, i, n. ἐφήβειον, locus in palaestra, ubi ephebi seu puberes exercebantur. *Vitr.* 5, 11. Alii leg. *ephebium*, eodem sensu, et eadem derivatione.

EPHEBIA, ae, f. ἐφηβεία et ἐφηβία. *Don.* ad *Ter. Andr.* 1, 1, 24. Ephebia prima aetas adolescentiae est; adolescentia extrema pueritiae.

EPHEBICUS, a, um, adj. ἐφηβικός, ad ephebum pertinens, puerilis. *Appul. Met.* 10. p. 253, 32. Adest luculentus puer nudus, nisi quod ephebica clamyda sinistrum tegebat humerum.

EPHEBIUM. V. EPHEBEUM.

EPHEBUS, i, m. ἔφηβος, pubes, seu qui jam ad annos pubertatis pervenit: ex ἐπὶ, et ἥβη, pubes. *Cic. N. D.* 1, 28. E gregibus epheborum vix singuli reperiebantur. [**Nep.* 15, 2, 4. Ephebus factus est.] *Ter. Andr.* 1, 1, 24. Excedere ex ephebis. *Hor. Ep.* 2, 1, 171. Quo pacto partes tutetur amantis ephebi. ℙ *Censor. de die nat.* 14. statuit, ephebum proprie dici a Graecis eum, qui decimum sextum annum attigerit.

EPHEDRA, ae, f. ἱππουρις, genus herbae arbores scandens, et ex ramis propendens, folio nullo, cirris multis, radice pallida. *Plin.* 26, 7, 20.

EPHELIS, idis, f. ἐφηλις, asperitas quaedam cutis et durities mali coloris: ab ἐπὶ, in, et ἥλιος, sol, quia in sole potissimum contrahi solet. *Cels.* 6, 5. Paene ineptiae sunt, curare varos, et lenticulas, et ephelidas: sed eripi tamen feminis cura cultus sui non potest. Et *ib. ad f.* Ephelidem tollit resina, cui etc.

EPHEMERIS, idis, f. ἐφημερίς, diarium, acta diurna, liber, in quo res gestae per singulos dies scribuntur: ab ἐπὶ et ἡμέρα, dies. [*Latini diurnum vel diurnos commentarios vocant. V. *Casaub.* ad *Suet. Aug.* 64.] *Cic. Quint.* 18. Ad ephemeridem revertitur, invenitur dies profectionis. *Prop.* 3, 22, 20. Et ponit duras inter ephemeridas. [**Nep.* 25, 13, 6. Scimus ex ephemeride, de libello quotidianarum expensarum et erogationum.] *Senec. ep.* 123. *a med.* Sic coenas, tanquam ephemeridem patri approbaturus, *h. e.* parco sumptu coenas, tanquam rationes impensarum in ephemeride perscriptas redditurus patri, et ostensurus frugaliter te vivere. [**Plin. H. N.* 29, 1. Ephemeris mathematica, scilicet in qua siderum motus in dies singulos consignatus est (*der astronomische Theil des Calenders*).] ℙ *Procurator ab ephemeride* in *Inscr.* ap. *Grut.* 474, 4. est inter officia domus Augustae. ℙ [Libellum *Ephemeridis* nomine scripsit *Ter. Varro*, testibus *Non.* 2, 22. et *Auct. Itin. Alex. M.* (ed. *A. Maio*) 6. Si Terentius Varro Gneo Pompejo olim per Hispanias militaturo librum illum Ephemeridos sub nomine laboravit, ut in habiles res eidem gressuro scire esset ex facili inclinationem oceani atque omnes reliquos motus aerios praescientiae fide peteret, ut declinaret; cur ego etc. *F.*]

EPHEMERON, i, n. ἐφήμερον, herba folia habens filii, sed minora, caulem parem, florem caeruleum, semen supervacuum, radicem unam digitali crassitudine. *Plin.* 25, 13, 107.

*EPHESIA, ae, f. herba quae et artemisia vel aristolochia. *Appul. de Herb.* 10. et 19. *B. A.*

EPHESINUS, et

EPHESIUS, a, um, adj. Ἐφέσιος, ad Ephesum pertinens, quae fuit urbs Asiae in Ionia prope oram Caystri fluvii: condita ab Amazonibus, ut *Justin.* 2, 4. narrat: celebris templo Dianae, quod inter septem orbis miracula numerabatur, impensis totius Asiae, et opere CCXX. annorum exstructum: in quo fuere columnae CXXVII. a singulis regibus factae LX. pedum altitudine, ex quibus XXXVI. coelatae, una a Scopa, ut est apud *Plin.* 36, 14, 21. Incensum fuit a quodam Herostrato eadem nocte, qua natus est Alexander, teste *Cic. Div.* 1, 23. Hinc Ephesia Diana, *Cic. ib.* Ephesia pecunia, *Caes. B. C.* 3, 33. *h. e.* in templo Dianae Ephesiae deposita. ℙ *Ephesii, orum*, sunt ejus urbis incolae. *Plin.* 34, 8, 19. *n.* 4. ℙ *Ephesina mulier* affertur a quibusdam ex *Cic. Phil.* 3, 6., sed plerique alii leg. *Ephesia.*

[EPHESTAS, antis, m. ἐφεστὰς, pro ἐφεστὼς, praesidens, part. verbi ἐφίστημι, praesum. Est cognomen libertinum Rom. *Inscr.* ap. *Mur.* 19, 2. Ephestas lib*ertus*. *F.*]

[EPHESTION, onis, m. ἐφεστίων, familiarior, comparat. ab ἐφέστιος, familiaris. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 156. *n.* 254. P. Rufinius Ephestion. *F.*]

EPHIALTES, ae, m. Neptuni, aut Aloei filius, Oti frater: (V. ALOEUS) quos ambos, cum ingenti corporis mole et viribus confisi in coelum ascendere niterentur, Apollo, et Diana sagittis confixerunt. *Claud. B. Get.* 75. ℙ Ephialtes etiam dicitur incubus, *h. e.* morbus, quo dormientes vi quadam opprimi se, et paene suffocari videntur: ab ἐπὶ, et ἅλλομαι, insilio. Itali *fantasima* [*Germani *Alp*] vocant. *Macr. Somn. Scip.* 1, 3. sed Graece, ut et *Serv.* ad *A.* 6, 776. ℙ *Ephialta* in recto casu dixit *Sidon. praef. carm.* 7, 25.

[EPHIPPIARIUS, ii, m. qui ephippia aut conficit, aut vendit. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 712. *n.* 339. P. Caecilii P. L. Hermetis ephippiarii. In lapide est *epippiari*, omissa nempe, ut saepissime apud Latinos, aspiratione; et gemino *i* de more lapidario in unum contracto. *F.*]

EPHIPPIATUS, a, um, part. ab inusit. *ephippio*, ephippio instructus. *Ephippiati equites* apud *Caes. B. G.* 4, 2. sunt, qui sedent equis ephippio instratis.

EPHIPPIUM, ii, n. ἐφίππιον, stragulum equi sedendi causa, (*stragulum* vocat *Mart.* 14, 86. cujus lemma est *Ephippium*) ab ἐπὶ, super, et ἵππος, equus. *Varr. R. R.* 2, 7. *ad f.* Aliter eligit equo quadrigarius, ac desultor: neque idem, qui vectarios facere vult, ad ephippium, aut ad rhedam. *Caes. B. G.* 4, 2. Ephippiis uti. *Gell.* 5, 5. Equitatus frenis, ephippiis, monilibus, phaleris praefulgens. Adde *Varr.* ap. *Non.* 2, 312. ℙ Proverbium est apud *Hor. Ep.* 1, 14, 43. Optat ephippia bos etc. V. BOS. *Cic. Fin.* 3, 4. Puto concedi nobis oportere, ut Graeco verbo utamur, si quando minus occurret Latinum, ne hoc ephippiis et acratophoris potius, quam proegmenis, et apoproegmenis, concedatur.

EPHODUS, i, f. ἔφοδος, Graece est insinuatio, *h. e.* oratio per simulationem, et circuitionem obscure subiens auditoris animum. ℙ *Firmic. Mathes.* 6, 32. *in lemmate.* Generales cujusque genituraе ephodi, *h. e.* ingressiones, initia, institutiones.

EPHORI, orum, m. plur. magistratus Spartanorum a Theopompo institutus ad refrenandam potentiam regis et senatus, ut apud Romanos tribuni plebis consulibus oppositi fuere: ab ἐφοράω, intueor, quod ad civitatis salutem oculos intentos haberent; quinque erant numero, et annui, ut narrat *Aristot. Polit.* 2, 10. Horum potestas tyrannica fuit, quae tanta erat, ut nec regi assurgerent, ac regem etiam in vincula conjicere possent. *Cic. Leg.* 3, 7. et *Tusc.* 1, 42. ℙ [*Genit. plur. *ephorum. Nep. Ages.* 4. Nuntius ei venit ephorum jussu, ad quem loc. v. interpp.] ℙ *Ephorus, i,* est cogn. Rom. *Inscr* ap. *Mur.* 201, 1. L. Lucretius Ephorus. ℙ **Ephorus, i,* m. Ἔφορος, Historicus Cymaeus, Isocratis auditor, et Theopompi condiscipulus. *Cic. de Or.* 2, 13. et *Or.* 51. *Gell.* 3, 11. *Quint.* 10, 1. *B. A.*

EPHYRA, ae, et Ephyre, es, f. Corinthus primum dicta fuit Ἐφύρα. *Plin.* 4, 4, 5. Colonia Corinthus, antea Ephyra dicta. [**Ov. Her.* 12, 27. Ephyren bimarem.] *Stat. Silv.* 2, 2, 34. si subeas Ephyres Baccheidos altum culmen. ℙ Nomen traxisse volunt ab Ephyre Nympha, Oceani et Thetidis filia, quam *Virg.* memorat *G.* 4, 343. [**Hygin. c.* 275. Ephyre Nympha Oceani filia Ephyren condidit.]

EPHYRAEUS. V. in EPHYREIUS.

EPHYREIADES, ae, m. Corinthius. *Stat. Th.* 6, 651. duo gentis Acheae, Tres Ephyreiadae, Pisa satus unus, Acarnan Septimus.

EPHYREIAS, adis, f. patronym., Corinthia. *Claud. B. G.* 629. Scilicet Argolicas, Ephyreiadasque puellas Coeperat, et pulcras jam fastidire Lacaenas.

EPHYREIUS, Ephyraeus et Ephyreus, a, um, adj. Corinthius. *Rutil. Itin.* 1, 319. Ephyreius Isthmos. *Lucan.* 6, 17. Ephyreaque moenia servat, *h. e.* Dyrrhachium, quod coloni Corinthiorum Corcyraei condidere. *Virg. G.* 2, 464. Illusasque auro vestes, Ephyreiaque aera, *h. e.* aeris Corinthii opera. *Stat. Th.* 6, 253. Ephyraea litora. *Sil.* 14, 180. Ephyraea moenia, *h. e.* Syracusae, quam urbem coloni multi ex Corinthiis condidisse dicuntur ab *eod. ib.* 52. et a *Tertull. Pall.* 2. *sub f.*

*EPHYRI, orum, Ἔφυροι, populi Aetuliae. *Plin.* 4, 2. *B. A.*

EPIBADES. V. EPIBATEGOS.

EPIBATA, ae, m. ἐπιβάτης, qui navi vehitur: ab ἐπιβαίνω, navem conscendo. Sumitur speciatim pro milite, qui in navi stipendia facit, Latine *classiarius*. *Hirt. B. Alex.* 11. Omnes naves epibatis nudatae. *Id. B. Afr.* 63. Navis onusta remigum, epibatarumque. *Vitr.* 2, 8. *a med.* Celatis remigibus et epibatis. *Id. paulo post.* Militibus et remigibus impositis.

EPIBATEGOS, i, f. ἐπιβατηγός, navis solis vectoribus transvehendis inserviens: ab ἐπιβάτης, vector, et ἄγω, duco. *Ulp. Dig.* 14, 1, 1. §. 12. Quaedam enim naves onerariae, quaedam, ut ipsi dicunt, ἐπιβατηγοὶ (id est, vectorum conductrices) sunt. Ubi vides Graecis, non Latinis litteris vocem esse scriptam. Alii tamen perperam *epibades* leg.

*EPIBOLE, es, f. ἐπιβολή, figura rhetorica, cum pluribus et diversis sententiis aut unum et idem verbum singulis praeponitur: aut varietas verborum, quae tamen eandem vim inter se habeat. *Rutil. Lup. de fig. sent. et eloc.* 1, 7. p. 24. ed. *Ruhnk. B. A.*

[EPICARPIUS, a, um, adj. ἐπικάρπιος, fructifer. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 347. *n.* 9. Cassia C. L. Epicarpia. *F.*]

EPICEDION, ii, n. ἐπικήδειον, carmen funebre, quod in laudem defuncti canitur: ab ἐπὶ, super, vel ad, et κῆδος, exsequiae, funus. *Stat. ep. l.* 2. *Silv.* Hujus amissi recens vulnus Epicedio prosecutus sum. *Id. Epicedion* inscripsit *silvam* 3. *l.* 5. qua mortem patris deflet, et 5. qua filii. *Serv.* ad *Virg. Ecl.* 5, 14. Epicedion est, quod dicitur, cadavere nondum sepulto, ut (*v.* 20.) *Exstinctum Nymphae crudeli funere Daphnin.* Epitaphion autem post completam sepulturam dicitur, ut (*v.*

) *Daphnis ego in silvis hinc usque ad sidera* ius.

[*ĔPICHĂRIS, is, f. ἐπίχαρις, gratiosa. Est gn. Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 588, 2. Claudia Epi- aris. ℙ *Epicharis*, is, f. Ἐπίχαρις, mulier bertina fuit, quam in conjuratione Pisoniana, ssu Neronis per omnia foeda exempla cruciatam, on verbera, non ignes, non torquentium ira per- ncere potuit, ut se consciam fateretur. *Tac. A.* , 51. et 57. *F.* et *B. A.*]

ĔPICHARMIUS, a, um, adj. Ἐπιχάρμειος, ad picharmum pertinens, qui fuit philosophus Syra- usanus, Pythagorae auditor, et poeta comicus. cripsit de natura rerum, et de medicina pecu- ... *Q. Cic. Petit. cons.* 10. Epicharmium illud neto, nervos atque artus esse sapientiae non te- ere credere. Al. scribunt Graecis litteris. Adde *ell.* 1, 15. *Cic. Tusc.* 1, 8. Epicharmum vocat, *Siculum, acutum, nec insulsum hominem.* Me- inere hujus etiam *Colum.* 1, 1. et 7, 3. et *Plin.*), 9, 34. et 36. etc.

*EPICHARMUS, i, philosophus Siculus. V. in *Epicharmius, a, um.* ℙ Est .et Epicharmus omen unius ex Ennii poematis. *Cic. Acad.* 4, . *extr. B. A.*

ĔPICHĪRĒMA, atis, n. ἐπιχείρημα, ab ἐπιχειρέω, rgumentis adstruere et tueri conor: si vim nomi- is spectes, significat conatum mentis excogitantis liquid, quod probationem ac fidem faciat. Itaque *Valgius* ap. *Quint.* 5, 10. aggressionem vocat. Est utem, si logice accipiatur, argumentatio, quae op- onitur demonstrationi, quatenus demonstratio per ropria et necessaria rem manifestat, epichirema er communia et probabilia. Differt porro ab nthymemate, quemadmodum demonstratio a syl- ogismo, quia scilicet demonstratio et epichirema roprie ad materiam referuntur, syllogismus et en- hymema ad formam. *Quint.* 5, 10. Ἀπόδειξις est videns probatio. Hanc et ab epichiremate differ- e Caecilius putat solo genere conclusionis: et esse podixim imperfectam, epichirema: eadem causa, ua diximus et enthymema a syllogismo distare. l. leg perperam *esse apodixim, imperfectum epi- hirema.* Hinc apparet, cur rhetores argumentatio- es suas enthymemata, et epichiremata vocent. Jtroque enim nomine significatur argumentatio onclusionis non necessariae, sed primum refertur d formam, secundum ad materiam. Ceterum et lterum pro altero, et utrumque varia significatio- e ab iis adhibetur, ut est apud *eund. ib.* 14. Ce- ebberrima est illa, qua epichirema sumitur pro to- a aliqua argumentatione, pluribus membris, eo- umque probationibus conflata: unde est fortasse atio nominis. V. *ib.* 2. ℙ Scribitur et *epichere- ma.* *V. *Maium* ad *Comment. Ant.* (forte *Ascon. Pedian.*) *in Cic. pro Plancio orat. fr.* p. 115. ed. *Mediol. B. A.*

ĔPICHYSIS, is, f. ἐπίχυσις, Graece est infusio, b ἐπιχέω, infundo. Significat etiam genus poculi, quod *Varr. L. L.* 4, 26. docet successisse una cum yatho in conviviis e Graecia in locum simpuli. Videtur autem esse poculum, ex quo minutatim inum sumitur, quia simpulum quoque tale fuit. *Pl. Rud.* 5, 2, 32. Sinus, epichysis, cantharus, aulus, cyathusque.

ĔPĬCĬTHĂRISMĂ, ătis, n. ἐπικιθάρισμα, sympho- nia quae post fabulam canitur. *Tertull. adv. Va- lent.* 33. Producam denique, veluti epicitharisma post fabulam tantam, etiam illa, quae ne ordini obstreperent, hunc malui in locum distulisse.

[*EPICLERUS, i. Sic fabula Menandri inscri- pta erat. *Cic. Am.* 26. *Quint. Inst.* 10, 1, 70.]

ĔPICLINTAE, arum, f. plur. ἐπικλινταί, ab ἐπι- κλίνω, incumbo, Graece appellantur terrae motus obliquis lateribus proxima quaeque jactantes, et acutis angulis mobiles. *Appul. de Mundo* p. 65, 23. V. CLIMATIAE.

[ĔPICNĒMĪDII, orum, m. plur. Ἐπικνημίδιοι, Graeciae populi ita appellati, teste *Strab. l.* 9., a monte Cnemide. *Plin.* 4, 7, 12. Locri deinde, Epicnemidii cognominantur, olim Leleges appel- lati, per quos amnis Cephissus defertur in ma- re. *F.*]

ĔPĬCOENUS, a, um, adj. ἐπίκοινος: ab ἐπὶ, su- per, et κοινὸς, communis. Epicoena dicuntur a grammaticis ea nomina (Latine *promiscua*) in qui- bus sexus uterque per alterum apparet, hoc est per aliam vocem, quae illis adjungitur, ut cum dicimus *passer femina, lepus mas.* *Quint.* 1, 4, 23. et 6, 12. Lepus epicoenum est, lupus mascu- linum. ℙ Differunt a communibus, quia commu- nia duos habent articulos, ut *hic, et haec sacer- dos:* epicoena unum tantum. Neque enim dicimus *haec passer, haec lepus.* *Cledon. in Art.* p. 1862.

ĔPĬCŎPUS, a, um, adj. ἐπίκωπος, remis instru- ctus: ab ἐπὶ, in, et κώπη, remus. *Cic. Att.* 14, 16. Quinto Non. conscendens ab hortis Cluvianis in phaselum epicopum has dedi litteras. Alii mi- nus recte leg. *episcopum.*

*EPICRĀNE, es, f. (Dorice pro Ἐπικρήνη), fons Boeotiae. *Plin.* 4, 7. ed. *Hard.* ubi ed. *Elzev.* cum aliis *Epigranea.* Adde *Mart. Capell.* 6. *med.* (*de tertio situ orbis*) p. 139. ubi ed. *Vulcan.* habet *Epicrene. B. A.*

ĔPĬCRĂTES, is, m. Ἐπικράτης, nomen proprium rhetoris, vel philosophi Atheniensis, cujus memi- nit *Cic. fil. Fam.* 16, 21. ℙ Graece sonat *omnia tenens*, [*quo sensu scribendum ἐπικρατής.] ab ἐπι- κρατέω, praevaleo, imperium obtineo. Quare hoc nomine Pompejum designare videtur *Cic.* scribens ad *Att. ep.* 2, 3. Epicratem suspicor, ut scribis, lascivum fuisse.

ĔPĬCRŎCUM, i, n. genus amiculi, croco tin- ctum, tenue, et perlucidum, ut *Festus* describit: ab ἐπὶ, et κρόκος, crocus. *Naev.* ap. *Varr. L. L.* 6, 3. *post med.* Diabathra in pedibus habebat, et erat amictus epicroco. *Varr.* ipse ap. *Non.* 4, 227. Utrumque mulieres, et epicrocum viri quoque ha- bitarunt, *h. e.* epicroco usi sunt. ℙ Adjective et translate. *Pl. Pers.* 1, 3, 15. Nisi cremore cras- so est jus collyricum, nihil est macrum illud, epi- crocum, pellucidum, *h. e.* tenue, ac liquidum jus instar epicroci amiculi.

[ĔPICTĒSIS, ēsidis, *vel* ēsis, f. ἐπίκτησις, ac- quisitio. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 145. *n.* XX. Fariae Epictesidi Epictetus *pater.* Alia ap. *Grut.* 598, 6. Juniа Epictesis Aureliae Epictesi. *F.*]

[ĔPICTĒTUS, i, m. Ἐπίκτητος, (ἐπίκτητος, ac- quisitus, nomen verbale ab ἐπικτάομαι, acquiro) philosophus Stoicus, Hierapoli Phrygiae natus, floruit imperantibus Trajano, et Hadriano. Pri- mum Epaphroditi, Neronis liberti, servus fuit, de- inde ab eodem manumissus Romae vixit vir pro- bus, et ab omni fastu et arrogantia alienus. Post- ea Domitiani edicto cum aliis philosophis Roma, et ex Italia pulsus Nicopolin Epiri discessit, ubi summa viguit auctoritate, et discipulorum frequen- tia. Ex illius dogmatibus et disputationibus ab Arriano collecta sunt, et in brevem commentarium redacta praecipua doctrinae Stoicae recentioris ca- pita in libello, qui *Enchiridii* nomine adhuc ex- stat. Is obiit circiter an. a Chr. n. 117. Illius meminit *Gell.* 1, 2., 2, 18., 17, 19. et 19, 1. ℙ Est etiam cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Mur.* 536, 1. T. Flavii Epicteti funert acerbissimo T. Flavius Na- talis, et Flavia Epictesis parentes. *F.*]

ĔPĪCŪRĒUS et Epicureius, a, um, adj. Ἐπι- κούρειος, ad Epicurum pertinens, ut Epicurei phi- losophi, Epicuri sectatores, et doloris medicamen- ta Epicurea, ap. *Cic. Tusc.* 3, 21. et *Fin.* 2, 7. ℙ Vulgo Epicurei male audiunt, ut voluptatibus unice dediti. *Sidon. carm.* 15, 125. Ast Epicureos eliminat undique virtus. V. *Sen. Ben.* 4, 2. et 13. ℙ Abjecta diphthongi praepositiva in paenultima more Graecorum, potest ea corripi. *Auct. Priap.* 12. Ut credas Epicurios citari. Al. melius leg. *Epicuron oscitari.*

ĔPĪCŪRUS, i, m. 2. Ἐπίκουρος, Atheniensis, filius Neoclis et Chaerestratae, natus in pago, seu oppido Gargetto prope Athenas, quod ad tribum Aegeidem pertinebat, (unde et *Gargettius* dictus est) in Samo insula educatus dicitur: unde Athe- nas reversus decimo octavo aetatis anno, primo grammaticam docuit: lectis deinde Democriti, at- que Aristippi libris, ad philosophiam adjecit ani- mum, novamque in ea sectam instituit, novis in- ductis, vel probatis sententiis, praesertim de na- tura Deorum, de summo bono, et fine hominis, de animorum mortalitate, etc. Maximus fuit vo- luptatis patronus, ejus quidem, ut aliis videtur, quae sensibus corporis percipitur, ut aliis vero, quae animo sine dolore: quare illi dissolutum ho- minem fuisse tradunt, et delicias undique conqui- rentem: hi castum, honestum, temperatum, et frugi. V. *Cic. Tusc.* 3, 20. et *Sen. Vit. beat.* 13. Sive igitur ipse luxu vivendi, et pravis doctrinis; sive ejus discipuli, qui multi et celebres fuere, scripta magistri prave interpretantes, et voluptuo- si, effecere, ut Epicuri schola hodieque male au- diat. Multa de eo *Cic. l. c.* et alibi, *Lact.* 3, 17., item *Seneca* passim, et quidem saepe cum laude: v. gr. *l. c.* In ea quidem ipse sententia sum (in- vitis hoc nostris popularibus dicam) sancta Epi- curum, et recta praecipere, et, si propius acces- seris, tristia. Voluptas enim illa ad parvum et exile revocatur: et quam nos virtuti legem dici- mus, eam ille dicit voluptati. Jubet illam parere naturae, etc. Maxime vero eum *Lucr.* suspexit, qui haec de eo cecinit 3, 1056. Ipse Epicurus obit decurso lumine vitae, qui genus humanum ingenio superavit, et omnes Praestrinxit, stellas exortus uti aetherius sol. ℙ Dicitur valde hortorum cul- tu delectatus, ut qui olerum victu contentus fue- rit. Cujus rei meminere *Juven.* 13, 122. et 14, 319., *Prop.* 3, 20, 26. et *Stat. Silv.* 1, 3, 94.

ĔPĬCUS, a, um, adj. qui est carminis heroici: ab ἔπος, carmen: et proprie hexametrum, seu he- roicum: ut *poeta epicus*, qui versibus heroicis scri- bit, *poema epicum*, quod heroicis carminibus con- textum est. *Cic. Opt. gen. Or.* 1. Itaque licet di- cere et Ennium summum epicum poetam, si cui ita videtur. [**Id. ib.* Epicum poema. *Quint. Inst.* 10, 1, 62. Epicum carmen.]

ĔPĬCYCLUS, i, m. ἐπίκυκλος, circulus parvus apud astronomos, qui deferendi infixus, motu il- lius circumagitur, et impactum sibi planetae cor- pus peculiari suo motu circa proprium centrum circumducit. Graece sonat circulum supra circu- lum vel in circulo: ab ἐπὶ, *in*, aut *super*, et κύ- κλος, circulus. *Capell.* 8. p. 297. Mercurii, et Veneris circulos epicyclos esse.

ĔPĬDAETĬA Venus, ab ἐπιδαιτέομαι, epulor, qua- si praeses convivii, vel convivio superveniens di- cta est. Alexis, et Meliboee mutuo se amore cum diligerent, fidemque invicem matrimonii jurejuran- do dedissent, parentes puellae eam alteri despon- derunt. Amissae itaque sponsae impatiens Alexis, sponte exsulatum abiit: illa ne alteri nuberet, ipso nuptiarum die se de tecto praecipitavit: quo casu nil laesa, celeri fuga relicta domo, ad litus per- venit, ubi nacta naviculam, conscendit, solutis- que sua sponte ancoris, voluntate Deorum delata est eodem loci, ubi Alexis morabatur, eique forte convivium cum sodalibus agenti insperato superve- nit. Ille voto potitus, Veneri templum constituit, quam, quod ancorae sponte solutae erant, *auto- matam;* quod vero sponsa epulanti supervenerat, *epidaetiam*, vel *epidaeti*, quasi ἐπὶ δαιτὶ cognomi- navit. Haec *Serv.* ad *Virg. A.* 1, 720.

ĔPĬDAMNĬENSIS, e, adj. Epidamnius. *Pl. Men.* 5, 7, 11. Epidamnienses subvenite cives.

ĔPĬDAMNĬUS, a, um, adj. qui ex Epidamno est, ut Epidamnia natio, *Pl. Men.* 2, 1, 33. Est autem Epidamnium, nunc *Durazzo*, Ἐπίδαμνος, urbs Macedoniae in Albania, in ora occidentali maris Ionii. Dicta est ab Epidamno rege condi- tore, et Dyrrhachium a Dyrrhacho ejus nepote ex filia, qui portum urbi adjecit. Porro a Romanis altero hoc nomine vocabatur, ad evitandum ma- lum omen, quia, velut in damnum ituris, omen id visum est (a Graeco ἐπὶ, *in*, et *damnum*), ut ait *Mela* 2, 3. *ad f.* Adde *Plin.* 3, 23, 26. Hinc *Pl.* joculariter *Men.* 2, 1, 42. Propterea huic urbi nomen Epidamno inditum est, Quia nemo ferme huc sine damno divortitur.

[ĔPĬDAPHNAEUS, a, um, adj. ad Antiochiam pertinens, Syriae urbem, quae, teste *Plin.* 5, 20, 18., Epidaphnes (*h. e.* ἐπὶ Δάφνης, *scil.* prope Da- phnen. V. DAPHNENSIS) cognominata est, et Oronte amne dividitur. *Licent. carm. ad August.* 66. vasti deserta cacumina Cassi, Queis Epida- phnaeas aequat sibi Cassia rupes, *h. e.* regio Cas- sia, seu Casia, ubi mons Casius. V. CASIUS Mons. *F.*]

*EPIDARUM, i, n. oppidum Cypri insulae. *Plin.* 5, 31. *B. A.*

ĔPĪDAURĔUS, a, um, adj. Ἐπιδαύρειος, ad Epidaurum pertinens. *Avien. Arat.* 207. Ture Epi- daureae fumant altaria sedis.

ĔPĪDAURĪTĀNUS et Epitauritanus, a, um, adj. ad Epidaurum pertinens, Dalmatiae urbem. V. EPIDAURIUS. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 455. P. Vibii Maximi Epitauritani Eq. R. ℙ *Epidauri- tani, orum*, sunt incolae illius urbis, *Hieron. Vit. Hilarion. n.* 40. ℙ Hi et *Asclepitani* sunt appel- lati, quia Asclepium, sive Aesculapium praecipue venerabantur. *Liv.* 45, 26. Scodrensibus, et Dassa- rensibus, et Asclepitanis, ceterisque Illyriis vectigal dimidium ejus, quod regi (Gentio) pendissent. Ple- raeque editiones perperam habent *Selepitanis*, aliae *Sclepitanis.* *Inscr.* ap. *Appendinium, Not. Stor. di Ragusa T.* 1. p. 29. M. Tuscennio M. F. Rogato ve- *terano beneficiario* praefecti alae Dalmat*arum* colon*iae* Asclepit*anae* Epidaur*itanorum*, militavit an. XXVIII. vix*it* ann. LIII. M. IX. D. XVI., M. Justejus P. F. Ceraunus domo Rizinio contubernali bene me- ren*ti ponendum curavit*, et *sibi posterisque suis.*

ĔPĪDAURĬUS, a, um, adj. posses. ab Epidauro urbe, idem ac Epidaureus, nam Ἐπιδαύρειος, extrita praepositiva diphthongi, fit Ἐπιδαύριος, *Lat.* Epidau- rius. *Stat. Th.* 4, 123. Et qui rura domant Epidauria. *Ov. Pont.* 1, 3, 21. Afferat ipse licet cunctas Epidau- rius herbas, *h. e.* Aesculapius, qui Epidauri cole- batur. *Hor. Sat.* 1, 3, 27. tam cernis acutum, Quam aut aquila, aut serpens Epidaurius, *h. e.* draco: dicuntur autem dracones esse oculatissimi, unde et nomen habent, nam δέρκειν est videre. Ad- dit autem *Epidaurius*, quia circa Epidaurum fre- quentes dracones erant: et Aesculapium sub forma draconis Epidauro Romam advectum fuisse, fabu- lose narrat *Epitome Liv.* 11. et *Ov. Met.* 15, 626. et seq. V. AESCULAPIUS. ℙ Porro Epidaurus, vel Epidaurum, Ἐπίδαυρος, de quo hic sermo, urbs est Peloponnesi, quae nunc *Pidavra*, in ora orien- tali, ad sinum Saronicum, ubi celebre templum Aesculapii fuit. *Plin.* 4, 5, 9., *Liv.* 45, 28. *Virg. G.* 3, 44. domitrixque Epidaurus equorum. ℙ *Epidaurus Limera* fuit alia urbs Peloponnesi in Laconia, quae nunc *Malvasia vecchia.* *Plin.* 4, 5, 9. ℙ Alia fuit urbs *Epidaurus* in Dalmatia, ubi nunc *Ragusa vecchia*, de qua *Plin.* 3, 22, 26. A Narone amne C. mill. pass. abest Epidaurum co- lonia. *Lucan.* 2, 624. Illyris Ionias vergens Epi- daurus in undas. Alii leg. *Epidamnus.* Adde *Hirt. B. Alex.* 44.

[ĔPĬDECTUS, i, m. ἐπιδεκτὸς, exceptus: ab ἐπι- δέχομαι, excipio. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 521, 8. M. Antonius Epidectus. *F.*]

ĔPĬDĒMĔTĬCĂ, orum, n. plur. ἐπιδημητικά, de quibus est *titulus* 41. *l.* 12. *Cod. Just.*, sunt domus in urbe aliqua, vel earum domuum partes destinatae pro hospitio militum aliunde advenientium: ab ἐπιδημέω, ad urbem advenio. Alii intelligunt pretia, quae extorquebantur e militibus, vel potius ultro solvebantur ab incolis, ut ab onere praebendi hospitium essent immunes. [*nobis *Quartiergelder.*]

*EPIDEMETĬCI, de quibus est *tit.* 41. *l.* 12. *Cod. Just.* sunt Hospitiorum metatores in urbe, *h. e.* qui in valvis januarum faciunt inscriptiones, quibus significatur, quis in ea domo sit hospitaturus. Ἐπιδημέω idem valet, quod *ad civitatem in rem praesentem venio.* Vulgus *forrerios* vocat. Haec *Alciat.* in tres post *l. Cod.* Cf. *Coel.* 7, 14. Aliter *Jac. Gothofr.* ad *tit. Cod. Theod.* (7, 8.) qui *epidemetica* hoc loco intelligit. V. *Epidemetica. B. A.*

ĔPĬDĒMUS, i, adj. ἐπίδημος, versans in populo: ab ἐπί, in, et δῆμος, populus. *Ammian.* 19, 4. Prima species luis pandemus vocatur (*πάνδημος, ad universum populum pertinens*), quae efficit, in aridioribus locis agentes caloribus crebris interpellari: secunda epidemus, quae tempore ingruens, acies hebetat luminum, et concitat periculosos humores: tertia loemodes (λοιμώδης, pestilens: a λοιμός, pestis), quae itidem temporaria est, sed volucri velocitate letabilis.

[ĔPĬDERMIS, ĭdis, f. ἐπιδερμίς, cuticula sensu destituta, et veram hominum, et animalium cutem tegens. Translate. *Veg. Vet.* 2, 61. Sed commodius est pulmunculum decussatim ferro secare, et eximere, ita ut pellem admodum praecidas, ne, cum cicatricem duxerit, inveniatur epidermis, *h. e.* obducta ulceri crusta, et vocat *Cels.* 5, 9., quam Graeci dicunt ἐφελκίδα. *F.*]

[ĔPĬDEXĬUS, ii, m. ἐπιδέξιος, qui est ad texteram. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Mur.* 1391, 1. Pomponius Epidexius. *F.*]

ĔPĬDĬCAZŎMĔNOS, ἐπιδικαζόμενος, is de quo in judicio contenditur. Erat apud Graecos ejus comoediae titulus, quam *Ter.* Latine *Phormionem* inscripsit, ut habetur in ejus prologo *v.* 26. Est ab ἐπιδικάζω, adjudico.

ĔPĬDICTĬCUS, a, um, adj. ἐπιδεικτικός, demonstrativus, ab ἐπιδείκνυμι, ostendo. Eloquentia epidictica, seu genus dicendi epidicticum est, quod versatur circa laudationes, vituperationes, suasiones, seu praeceptiones, scriptiones, seu historias, et alia omnia praeter quaestiones judiciales, et deliberativas. Dicta est a demonstrando, seu probando. Nam cum tria orator debeat facere, docere, movere, et delectare; quemadmodum movere proprium est eloquentiae oratoriae, seu forensis, ita docere, et delectare proprium est eloquentiae epidicticae. Denominata vero est a docendo, quia docere magis praecipuum est, quam delectare. *Cic. in Or.* 11. et 61. sed Graece. Latine autem *ib.* 13. *ad f.* Dulce igitur orationis genus, et solutum, et effluens in illo epidictico genere, pompae, quam pugnae aptius, gymnasiis et palaestrae dicatum etc.

[ĔPĬDĬCUS, i, m. ἐπίδικος, contentiosus, qui adhuc est sub judice. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 250. *col.* 3. M. Annius M. L. Epidicus. *F.*]

ĔPĬDIPNĬDES, um, f. ἐπιδειπνίδες, quae in extremo coena inferuntur: ab ἐπί, post, et δεῖπνον, coena. *Mart.* 11, 31. Has prima feret, alterave coena: Has coena tibi tertia reponet: Hinc seras epidipnidas parabit. ₽ In singulari num. *Petr. fragm. Trag.* 69. *Burm.* Epidipnis est allata, turdis, siligine, uvis passis, nucibusque fartis.

[ĔPĬDĬUS, ii, m. cui praenomen Cajus, ludum dicendi aperiens, rhetoricen docuit praeter ceteros M. Antonium, et Augustum, ut ait *Suet. Rhet.* 4. In cujus Commentariis arbores locutae reperiuntur, teste *Plin.* 17, 25, 38. ₽ *Epidium Nuncionum*, unde se ortum *C. Epidius* praedicabat, ferunt olim praecipitatum in fontem fluminis Sarni, paulo post cum cornibus exstitisse, ac statim non comparuisse, in numeroque Deorum habitum. *Suet. l. c. F.*]

ĔPĬDĬXIS, is, f. ἐπίδειξις, specimen, demonstratio, ostentatio: vox Graeca a δείκνυμι, ostendo, demonstro. Histriones artis suae specimen dantes *epidixi ludere* dicuntur in *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 127, 4.

ĔPĬDRŎMUS, i, m. ἐπίδρομος, ab ἐπιδρομέω, discurro: funis est in imo et summo reti, quo per anulos discurrente ipsum rete aut contrahitur, aut expanditur. *Plin.* 19, 1, 2. *n.* 2. Vidimus plagas tantae tenuitatis, ut anulum hominis cum epidromis transirent, uno portante multitudinem qua saltus cingerentur. ₽ *Cato R. R.* 13. inter torcularii, et cellae oleariae instrumenta enumerat *epidromum*, quem alii intelligunt lorum, aut funem, quo lectus subtenditur (ut *ib.* 10. lectos loris subtentos); alii virgam ferream, per quam anuli velum sustinentes transmittuntur, a similitudine epidromi in reti; alii tignum transversum latum, per quod discurri possit ad varia munera olei faciendi. Sed magis probabilis est eorum sententia, qui putant hic *epidromum* esse lectum pensilem, quem Itali *branda* [*nos: *eine Hängematte.*] vocant.

[ĔPĬGĂMUS, i, m. ἐπίγαμος, nubilis. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 1077. *col.* 1. M. Cornelius Epigamus. *F.*]

[*ĔPĬGĔNES, is. Graecus scriptor, Rhodi natus, qui de agri cultura, de astrologia scripsit. *Varr. R. R.* 1, 1, 8. *Col.* 1, 1, 9. *Sen. N. Q.* 7, 3.]

[ĔPĬGĬA, ae, f. ἐπίγεια, humi repens, ab ἐπί, super, et γέα, terra: ita vocatur arundo quaedam. *Plin.* 16, 36, 66. Est et obliqua arundo, non in excelsitatem nascens, sed juxta terram fruticis modo se spargens, suavissima in teneritate animalibus. Vocatur a quibusdam epigia. Alii perperam leg. *elegia. F.*]

ĔPĬGLOSSIS, ĭdis, f. ἐπιγλωσσίς, membrana in modum operculi, qua asperae arteriae meatus obstruitur, dum cibum, potumve capimus, ne quid in eam incidat: ab ἐπί, et γλωσσίς, rima seu foramen asperae arteriae. *Plin.* 11, 37, 66. Sub uva minor lingua, epiglossis appellata, nulli ova generantium. V. *Cic. N. D.* 2, 54., *Gell.* 17, 11. [*ubi vox Graece scripta est.] et *Macr. Sat.* 7, 15.

ĔPĬGŎNI, ἐπίγονοι, dicti sunt ii, quos susceperunt milites Alexandri M. ex Asiaticis feminis, *h. e.* postea nati: ab ἐπί, post, et γίγνομαι, nascor. *Just.* 12, 4. ₽ Eadem ratione Epigoni sunt appellati, qui secundum bellum Thebanum suscepere, nempe filii, posterique eorum, qui priore bello ad Thebas occubuerant. Coacto enim exercitu, ut parentum mortem ulciscerentur, duce Alcmaeone Thebas diruerunt. Hujus argumenti est tragoedia *Accii*, quae *Epigoni* inscribitur. [*Cic. Off.* 1, 31. Etiam aliorum poetarum. *Cic. Tusc.* 2, 25. de opt. gen. or. 6.] ₽ *Epigonus* est etiam secundis nuptiis natus. Est cogn. Rom. *Inscr.* apud *Maff. Mus. Ver.* 291, 8. P. Aimilius Epigonus. *Hygin. fab.* 71. *Cic. Off.* 1, 31. et *Tusc.* 2, 25. [*Et clarus apud Graecos sculptor. *Plin.* 19, 29. 24, 8.]

ĔPĬGRAMMA, ătis, n. ἐπίγραμμα, proprie dicitur inscriptio, elogium, seu titulus, qui donis inscribebatur, quae Diis sacrabant: ab ἐπί, super, et γράφω, scribo. *Nep. Paus.* 1. Cum ex praeda tripodem aureum Delphis posuisset, epigrammate scripto, cujus haec erat sententia: *suo ductu Barbaros esse deletos.* Hinc notae illae, quae servis fugitivis inurebantur, *fugitivorum epigrammata* dicuntur a *Petr. Sat.* 103. Ap. *eund.* 115. Epigramma mortuo facere. [*Ulp. Dig.* 47, 10, 5, 10. Eadem poena tenetur is qui epigrammata, id est inscriptiones, aliudve quid sine scriptura in notam aliquorum produxerit.] ₽ Quoniam autem hujusmodi tituli versibus plerumque constabant, hinc epigramma ponitur pro brevi aliquo poemate, [*V. de epigrammatis apud Graecos origine atque progressu disputantem *Fr. Jacobs.* in praef. ad Anthol. et ad del. epigr.] *Cic. Arch.* 10. Epigramma in eum fecit tantummodo alternis versibus longiusculis. [*Adde *Tusc.* 1, 34. in *Verr.* 2, 4, 57. ad *Att.* 1, 13.] ₽ In dativo, et ablat. plurali habet *epigrammmatis*, ut in EMBLEMA §. 4. dictum est. *Cic. Att.* 1, 16. *ad f.* Epigrammatis tuis, quae in Amaltheo posuisti, contenti erimus. In genitivo plurali *epigrammaton* Graeca positione, ἐπιγραμμάτων, dixit *Mart. ep. l.* 1. *ad lector.* et *epigr.* 1. et 118., at *epigrammatum* Latina *Suet. Aug.* 85.

ĔPĬGRAMMĂTĀRĬUS, ii, m. qui epigrammata scribit. *Vopisc. Florian.* 3. Quidam epigrammatarius in eum ita lusit.

ĔPĬGRAMMĂTĬCUS, a, um, adj. ad epigramma pertinens. *Spartian. Ael. Ver.* 5. Martialis epigrammaticus poeta.

ĔPĬGRAMMĂTĬON, ii, n. ἐπιγραμμάτιον, breve epigramma. *Varr. L. L.* 6, 3. Pomponii epigrammation, quod in adolescentem fecerat Cascam.

ĔPĬGRAMMISTĂ, ae, m. idem ac epigrammatarius. *Sidon. ep.* 4, 1. Si quid heroicus arduum, comicus lepidum, epigrammista lascivum condiderunt. Al. leg. *epigrammatista.*

[ĔPĬGRŌMĂ, ătis, n. tabula, in qua ab agrimensore descripti sunt limites et mensurae agrorum [*nobis: *das Flurbuch*] ab ἐπί, in, et γρῶμα, instrumentum agrimensoris; hinc est etiam *gromaticus. Not. Tir.* p. 124. Commentarium, epitoma, epigroma. *F.*]

ĔPĬGRUS, gri, m. clavus ligneus, quo lignum ligno adhaeret, ut *Isid. Orig.* 19, 19. definit. *Pall.* 12, 7. *circa med.* Si poma decurrant, oleastri epigrum terebratae infige radici. *August. Civ. D.* 15, 27. Lignum ligno per subscudines, epigros, clavos, et gluten bituminis non potest adhaerere: *epigros* clavos ligneos, *clavos* ferreos intelligit. De clavis sooc suppactis, sive ferreis, sive argenteis, aureisve, *Sen. Ben.* 2, 12. *extr.* Nisi in os senatoris ingessisset imperator epigros suos. [*Ad quem l. v. doctam *Gron.* animadv.] ₽ Volunt esse ab ἐπίκουρος, clavus ligneus, extrita diphthongo, et versa κ in γ. Alii melius ab ἐπίουρος. V. EPIURUS. ₽ Ceterum apud *Pall.* et *August.* plerique alii leg. *epiurus.* Apud *Sen.* quoque *epiuros* quidam mallent; alii leg. *pigros*, quos *Turneb. Adv.* 9, 30. ingeniose magis, quam vere, pedes ip[s] imperatoris interpretatur.

ĔPĬLEPSĬĂ, ae, f. ἐπιληψία, morbus comitial[is] et sonticus, quo totius corporis constitutio conv[el]litur, homo crebro et subito concidit, ex ore s[pu]mae moventur, deinde interposito tempore ad [se] redit, et per se ipsum consurgit, ut *Cels.* 3, [23] describit: ab ἐπιλαμβάνω, occupo, invado, corrip[io]. *Lampr. Elagab.* 20. Quod qui ederet, ab epilep[sia] tutus diceretur.

[ĔPĬLEPTĬCUS, i, m. ἐπιληπτικός, qui epi[le]psia, seu morbo comitiali interdum corripit[ur]. *Fragm. Jur. civ. antejustinian.* (ed. *A. Maio*) 38. Sive autem quis arthriticus, sive posicus (le[g]. *sonticus*), sive epilepticus, sive orbus, et his sin[ilia], excusantur (a tutela). *F.*]

ĔPĬLEUS, i, m. ἐπιλεῖος, genus accipitris, q[ui] solus omni tempore apparet. *Plin.* 10, 8, 9. [Ita] *lect. Hard.* Nam alii aliter.

ĔPĬLIMMĂ, ătis, n. genus vilissimi unguen[ti]. *Fest.* ubi al. leg. *epalimma*, ut sit ab ἐπαλείφ[ω], ungo.

ĔPĬLŎGUS, i, m. ἐπίλογος, postrema pars or[a]tionis, qua congregantur et repetuntur ea, qu[ae] dicta sunt: Latine peroratio, cumulus, conclusi[o]: ab ἐπιλέγω, insuper dico, dictis addo, repet[o]. [*Auct. ad Her.* 2, 30. Conclusiones, quae ap[ud] Graecos epilogi nominantur, tripartitae sunt.] *C[ic.] Brut.* 33. Exstat ejus peroratio, qui epilogus di[ci]tur. *Id. Or.* 2, 69. Cum in epilogo misericordia[m] se movisse putaret. *Id. Planc.* 34. Ut miserabili[s] res epilogos possem dicere. *Id. Att.* 4, 15. P[u]blius diserto epilogo criminans mentes judicu[m] moverat.

[ĔPĬMĂCHUS, i, m. ἐπίμαχος, expugnabilis, juxta *Hesych.* auxiliator in pugna. Est cogn. Ro[m.] *Inscr.* ap. *Amaduttium Anecd. Litt.* T. 3. p. 47 *n.* 22. Flavius Aug. Lib. Epimachus. *F.*]

ĔPĬMĒDĬON, ii, n. ἐπιμήδιον, caulis est n[on] magnus, hederae foliis denis, atque duodenis, nu[m]quam florens, radice tenui, nigra, gravi odore, nascitur in humidis, et spissandi, refrigerandiq[ue] vim habet. *Plin.* 27, 9, 53. ₽ Est quoque rep[a]gulum, quo scalarum latera muniuntur ad proh[i]bendum ascendentium et descendentium lapsum, Ita[li] dicunt *murello, sponda* [*Germani, *das Gelaender.*] est ab ἐπιμήδομαι, contra struo aliquid prudente[r]. *Inscr.* ap. *Don. cl.* 2. *n.* 11. Graecinia Myrinn[a] gradus, et epimedia *sua pecunia fecit.*

ĔPĬMĔLAS, ănos, f. ἐπιμέλας, *h. e.* nigrican[s] (ab ἐπί, super, et μέλας, niger) fit, cum candida gemmae superne nigricat colos, inquit *Plin.* 37, 10, 58.

ĔPĬMĔLES, is, m. ἐπιμελής, *h. e.* diligens, ac curatus. Ita inscribitur liber primus *Apicii*, in qu[o] diligenter condimentorum genera perscribuntur. Est etiam cogn. Rom. *Tabula Vellej.* ap. *De-Lam[a] col.* 2. *l.* 98. M. Petronio Epimele.

[ĔPĬMĔLĬĂ, ae, f. ἐπιμέλεια, diligentia. Es[t] nomen proprium ancillae, quae philologiae inser[vi]vit apud *Capell.* 2. p. 37. Epimelia, et Agripni[a] delecta virgini (Philologiae) mancipia. *F.*]

ĔPĬMĔNĬDES, is, m. Ἐπιμενίδης, poeta Epicu[]reus fuit, patria Cretensis, aetate Pythagorae, qu[i] a patre Agisarcho in agrum ad custodiendum pecu[s] missus in quodam antro obdormivit annos LVII. post somnum vates factus est. *Plin.* 7, 48, 49. e[t] *ib.* 52, 53.

ĔPĬMĔNĬDĔUS et Epimenidius, a, um, adj. ἐπιμενίδειος, tertium genus bulborum scyllae, gratum in cibis, angustius folio, ac minus aspero. *Plin.* 19, 5, 30. et *Theophr. hist. plant.* 7, 11. *a med.*

ĔPĬMĒNĬUS, a, um, adj. menstruus, ἐπιμήνιος: ab ἐπί, in, et μήν, mensis. *Juv.* 7, 119. siccus petasunculus, et vas Pelamidum, aut veteres, Maurorum epimenia, bulbi, *h. e.* bulbi, quae sunt munera quot mensibus a mauris missa. Africa enim bulborum copia abundat. Al. leg. *epimenida* syncop. pro *epimenidia.*

ĔPĬMĔRISMUS, i, m. ἐπιμερισμός, h. e. repetita distributio, seu partitio: a μερίζω, distribuo, partior. Ita dicitur a *Capell.* 5. *s. f.* cum orator in media oratione, dubitans de memoria judicis, res summatim ac breviter rursus distribuit, ac repetit. [*V. *Ernest. Lex. techn. Gr.* p. 126.]

ĔPĬMĒTHEUS, i, m. Ἐπιμηθεύς, filius Iapeti et Climenes, pater Pyrrhae ex Pandora, frater Promethei. *Hyg. praef.* et *fab.* 142.

ĔPĬMĒTHIS, ĭdis, f. Ἐπιμηθίς, Pyrrha filia Epimethei. *Ov. Met.* 1, 390. Inde Promethides placidis Epimethida dictis Mulcet.

ĔPĬMĔTRUM, i, n. ἐπίμετρον, quod supra mensuram modumve datur alicui. *Imppp. Valent.*, *Valens et Gratian. Cod. Theod.* 12, 6, 15. [*Latini *cumulum* dicunt. V. hanc voc.]

[ĔPĬMĪLĬA, orum, n. plur. ἐπιμείλια, τά, munera, quibus aliquis demulcetur. Est etiam cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 787, 3. Corneliae Epimiliae. Haec eadem mutila legitur ap. *Maff. Mus. Ver.* 155, 1., ubi cognomen *Epimiliae* non apparet. *F.*]

ĔPĬMŎNĒ, es, f. ἐπιμονή, h. e. perseverantia:

ἐπιμένω, persevero. Hoc nomine appellatur figu- quaedam, qua ejusdem dictionis sine intervallo minatio fit, cum impetu pronunciationis, ut *Virg.* 9, 428. Me, me; adsum qui feci; in me con- rtite ferrum. Et *ib.* 4, 660. Sic moriamur ait, sic juvat ire sub umbras. [*Cic. de Or.* 3, 52. cat *commorationem in una re.*] ℙ Vox Graeca t, et Graece adhibenda. [**Ern. Lex. tech. Gr.* 126.]

ĔPĬNEPHRĬDĬUM, ii, n. ἐπινεφρίδιον, pinguedo renibus. *Fulg. Myth.* 2, 5. Epinephridia for- andis fetibus opponuntur. Al. leg. *epomphalia*, e. medicamenta, quae umbilico opponuntur: ab μφαλος, umbilicus. [*Recte h. l. scribitur *epom- halia.* V. *Munck.* et *Staver.* p. 674.]

[ĔPĬNĪCE, es, f. et Ĕpĭnīcus, i, m. ἐπινίκη, et ίνικος, victrix, et victor: ab ἐπὶ, et νίκη, victoria. st cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Donat.* 417, 18. Cas- a Epinice. Alia ap. *Grut.* Epinicus Caesaris ser- s. Haec eadem tamen legitur ap. *Murat.* 934, , ubi pro *Epinicus* est *Elpinicus*, quod postre- um minime probandum videtur. *F.*]

ĔPĬNĪCĬA, orum, n. plur. celebritates pro parta ictoria, ut ignes nocturni, solemnes supplicatio- es, carmina etc.: ab ἐπὶ, in, super, et νίκη, vi- oria. *Suet. Ner.* 43. Sequenti die laetum inter etos cantaturum epinicia.

[ĔPĬNŎMEN, inis, n. idem ac agnomen: vox ybrida, ex ἐπὶ ad, super, et nomen, Italice *so- rannome.* *Not. Tir.* p. 35. Nomen, epinomen. erperam tamen hic legitur *ephinomen.* *F.*]

ĔPĬNYCTIS, ĭdis, f. ἐπινυκτίς, pessima pustula, bae magnitudine, colore vel sublivida, vel sub- igra, vel alba. Circa eam vehemens inflatio est, deque acer dolor oritur; et cum aperta est, re- eritur intus exulceratio mucosa, colore humori uo similis. Oritur in eminentibus partibus, et ere noctu, ut est ap. *Cels.* 5, 28. *n.* 15. [*ubi raece scribitur.] unde et nomen habet: ab ἐπὶ, , et νὺξ, nox: vel quia noctu praecipue inquie- at, ut *Plin.* 20, 6, 21. docet. *Id. ib.* 2, 6. Fo- ia peponis cum melle epinyctidas sanat. ℙ Item lcus alio nomine syce, in angulo oculi perpetuo umore manans. *Id. ib.* 6, 21.

ĔPĬPACTIS, idis, f. ἐπιπακτίς, frutex, quem alii elleborinen vocant, parvis foliis, quae pota con- ra venena, et jocinoris vitia prosunt. *Plin.* 13, 0, 35. et 27, 9, 52. ex *Dioscor.* 4, 109.

*EPIPEDONĪCUS, a, um, adj. qui est ἐν ἐπιπέ- ῳ, in loci superficie, ut *Terminus epipedonicus* ap. *Front. de Col.* ed. *Goes.* p. 112 et 133. *B. A.*

ĔPĬPETROS, i, f. ἐπίπετρος, herba quaedam unquam florens. *Plin.* 21, 15, 52.

[ĔPĬPHĂNENSIS, e, adj. ad Epiphaniam per- inens, Syriae urbem ad Orontem, ita appellatam b Antiocho Epiphane, nam pervetustum ejus no- en fuit *Hemath*, hodiernum *Hamah.* In ejus num- is ap. *Eckhel. D.N. V.T.* 3. p. 312. *ΕΠΙΦΑΝΕΩΝ.* ℙ *Epiphanenses, ium* sunt ejus urbis incolae. *Plin.* 5, 23, 19. Reliqua autem Syria habet Arethusios, Beroeenses, Epiphanenses. [*Ed. *Hard.* Epipha- neenses.] *F.*]

[*ĔPĬPHĂNES, is, m. Ἐπιφανὴς (*h. e.* conspi- cuus, illustris, ab ἐπιφαίνομαι, appareo) cognomen aliquot Antiochorum, Syriae regum, praecipue il- lius, qui Antiochi Magni filius, Philopatoris fra- ter, pater Eupatoris fuit. V. *Vaillant.* in *Numm. Antiochi* VI. et VIII. et *Spanhem. dissert.* 7. p. 425. et seqq., qui *dissert.* 8. p. 466. observat, Parthos quoque eo cognomine usos fuisse. ℙ Est etiam *Ptolemaeus Epiphanes*, quasi praesens Deus cogno- minatus, quintus Lagidarum Aegypti regum. *Strab. l.* 17. ℙ Alius rex *Epiphanes* memoratur *Tac. H.* 2, 25. filius Antiochi Commageni. *F.* et *B. A.*]

ĔPĬPHĂNĪA, ae, f. Ἐπιφάνεια, apparitio, sive manifestatio, ab ἐπιφαίνομαι, appareo. Festum Chri- stianorum quod incidit in diem VIII. Id. Januarii, quod eo die Christus stella indice Magis appare- rit: item quod in baptismo audita sit vox Dei Pa- tris de Christo: Hic est Filius meus dilectus. *Isid. Orig.* 6, 18. ℙ Est etiam cogn. Rom. *Inscr.* opt. notae ap. *Grut.* 596, 7. Permissu Juliae Epipha- niae. ℙ [*Item nomen urbis in Cilicia. *Cic.* ad *Fam.* 15, 4, 13. et 17. *Plin.* 5, 27, 22. — Et alius urbis in Syria. *Plin.* 5, 23, 19.] *F.*]

ĔPĬPHŌNĒMĂ, ătis, n. ἐπιφώνημα, figura sen- tentiarum, qua summa acclamatio fit super aliqua re narrata, vel probata: ab ἐπιφωνέω, acclamo. *Quint.* 8, 5. Est enim epiphonema rei narratae, vel probatae summa acclamatio: (*Virg. A.* 1, 37.) *Tantae molis erat Romanam condere gentem.* [**Jul. Rufin. de fig. sent.* p. 217. qui ita explicat: Haec (sc. figura) sententia in fine expositae rei cum af- fectu enunciatur.]

ĔPĬPHŎRĂ, ae, f. ἐπιφορὰ, humoris destillatio, et in aliquam corporis partem impetus: unde mor- bus et dolor: ab ἐπιφέρομαι, impetu feror, irruo. *Cic. Fam.* 16, 23. Balbus ad me scripsit tanta se epiphora oppressum, ut loqui non possit. *Plin.* 29, 6, 38. Incipientem epiphoram inungere. *Id.* 20, 12, 48. Epiphorae oculorum. Et 21, 19, 74. testium. Et 28, 14, 58. Ad omnes epiphoras ven- tris illini caseum suadent. Adde *Col.* 5, 17. *s. f.*

ℙ Est etiam figura rhetorica, cum nempe plurium sententiarum unum atque idem novissimum poni- tur. *Rutil. Lup. de fig. sent.* etc. 1. [*p. 30. *Ruhnk.*] Nos primum impulit Philippus, deinde deseruit nos Philippus, novissime succenset idem Philippus. [*V. *Ernest. Lex. techn. Gr.* p. 131.]

ĔPĬPHŎRUS, i, m. ἐπίφορος, propensus. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Mur.* 1431, 6. L. Aemilius Epiphorus. *F.*]

*EPIPLEXIS, is, f. ἐπίπληξις, objurgatio; figu- ra rhetorica. *Jul. Rufin. de fig. sent.* p. 212. ed. *Ruhnk. B. A.*

[EPIPLŎCĒ, es, f. ἐπιπλοκὴ, implicatio. *Mar. Victor.* p. 2506. Nunc de metrorum connexioni- bus, quas epiplocas Graeci appellant, dicemus. Dicta autem epiploce, id est amplexio, a metricis, eo quod copulari metra metris diversa his adjectio- nibus, aut etiam translationibus videantur. [*Cfr. *Quint. Inst.* 7, 1. *Ernest. Lex. techn. Gr.* p. 127.] *F.*]

[ĔPĪPŎDĬUS, ii, m. ἐπιπόδιος, pedes irretiens, laqueus, pedica: ab ἐπὶ, in, et πούς, ποδὸς, pes. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 761. M. Aure- lius Epipodius. *F.*]

*EPĬPŎLAE, arum, Ἐπιπολαὶ, praeruptus locus, Syracusas contingens. *Liv.* 25, 24. Cf. *Thucyd.* 6. *Aelian. V. H.* 12, 44. *B. A.*

ĔPĪRENSIS, e, adj. Epiroticus. *Liv.* 8, 17. Samnites bellum Alexandri Epirensis in Lucanos traxit.

ĔPIRHĔDĬUM, ii, n. vox hybrida, ex Graeco ἐπὶ, *in*, aut *super*, et Gallico *rheda:* qua tamen nec Graeci, nec Galli utuntur, inquit *Quint.* 1, 5. *s. f.* Romani suum ex alieno utroque fecerunt. Significat autem lorum, seu funem, et collare, quo equus ad rhedam alligatur. *Vet. Schol. Juv.* ad *Sat.* 8, 66. exponit ornamentum rhedae, aut plaustrum. *Juven. ib. de equis.* tritoque trahunt epirhedia collo Segnipedes, dignique molam ver- sare Nepotis. [**Scheff. de re vehic.* 2, 32. cum aliis habet pro genere vehiculi.]

ĔPĪRŌTAE, arum, m. plur. Epiri incolae. *Liv.* 29, 12. et alibi passim. ℙ In singul. num. *Epiro- tes*, et *Epirota, ae*, Ἠπειρώτης. *Plin.* 3, 11, 15. Alexander Epirotes. *Aurel. Vict. Vir. illustr.* 33. Pyrrhum Epirotam Italia expulit. ℙ Abjecta prae- positiva diphthongi, secundam corripuit *Auson. Professor.* 15, 13.

ĔPĪRŌTĬCUS, a, um, adj. Ἠπειρωτικὸς, ad Epirum, vel Epirotas pertinens. *Varr. R. R.* 1, 17. *a med.* Epiroticae familiae. Et 2, 9. Epiro- tici canes. *Colum.* 6, 1. boves. *Cic. Fam.* 13, 18. *extr.* Quibuscumque officiis in Epiroticis, reliquis- que rebus Atticum obstrinxeris. *Id. Att.* 12, 53. Nisi te Epiroticae litterae impedient, *h. e.* missae de negotiis, quae multa habebat Atticus in Epiro: unde Epiroticas ejus possessiones memorat *Nep.* in *ejus Vita* 14. ℙ Graeci *Epirotica mala* appel- lant, quae Latini *orbiculata*, quod in Epiro pri- mum provenisse dicuntur. *Plin.* 15, 14, 15.

ĔPĪRUS et *Epiros*, i, f. Ἤπειρος, ἡ, regio Grae- ciae inter Macedoniam, Thessaliam, Achaiam, et mare Ionium, contra Corcyram. *Plin.* 4, 1, 1. ℙ Ipsa vox Graece terram continentem significat. Quare ita primum a Corcyraeis proxima continens appellata est: inde nomen ab aliis quoque est usur- patum. Fuit optimarum equarum ferax. *Serv.* ad illud *G.* 1, 59. Eliadum palmas Epiros equarum. *Cic. Att.* 2, 4. *ad f.* Quominus Epirum ipsam possidere videamur. Adde *Plin. l. c.* [*In vulga- tis *Justini* editionibus 26, 1. *Epirorum urbs* legi- tur, quod pro *Epirotarum urbs* positum esse vo- lunt. Sed legendum est *Epiorum*, i. e. Eleorum. V. *Duebner* ad h. l.]

*EPIS, vetus oppidum, sed demolitum, Aethio- piae, sub Aegypto, contra Meroem urbem. *Plin.* 6, 29. *B. A.*

ĔPISCĒNĬUM, ii, n. ἐπισκήνιον, et

ĔPISCĒNOS, i, f. ἐπίσκηνος, superior scenae pars, id quod supra scenam exstruitur, idest co- lumnationis, sive contignationum ordines: ab ἐπὶ, super, et σκηνὴ, scena. *Vitr.* 7, 5. Praeterea su- pra eam (*scenam*) nihilominus episcenium, in quo tholi, pronai, semifastigia omnisque tecti varius picturis fuerat ornatus. Et 7, 5. [*Locus est 5, 7.] Si tertia episcenos futura erit etc.

[ĔPISCEPSIS, is, f. ἐπίσκεψις, inspectio. V. in CHORA. *F.*]

ĔPISCŎPĀLIS, e, adj. ad episcopum pertinens, ut Episcopale solium, *Prud.* περὶ στεφ. 33. Adde *Sidon. carm. ep.* 4, 11.

ĔPISCŎPĀLĬTER, adv. more episcopi. *August. Confess.* 5, 13.

ĔPISCŎPĀTUS, us, m. officium, vel dignitas episcopi. *Ammian.* 27, 3. Ad rapiendam episco- patus sedem ardentes. Al. leg. *Episcopalem sedem.* *Tertull. Baptism.* 17. Officium episcopatus.

ĔPISCŎPUS, a, um, adj. ἐπίσκοπος, Episcopus phaselus, *h. e.* exploratorius, ab ἐπισκοπέω, ex- ploro, ap. *Cic. Att.* 14, 16. Alii aliter leg. V. EPICOPUS.

ĔPISCŎPUS, i, m. ἐπίσκοπος, inspector, praeses: ab ἐπὶ, super, et σκοπέω, video, dispicio. *Arcad. Dig.* 50, 4, 18. Item et episcopi, qui praesunt pani, et ceteris venalibus rebus, quae civitatum populis ad quotidianum victum usui sunt, perso- nalibus muneribus funguntur. *Inscr.* ap. *Mur.* 626, 1. C. Memmio Macrino agonothetae, episcopo Ni- ciensium. *Cic.* quoque simili sensu utitur, sed Graece, *Att.* 7, 11. *sub f.* Vult enim me Pompe- jus esse, quem tota haec Campana, et maritima ora habeat ἐπίσκοπον, ad quem delectus, et summa negotii referatur. ℙ Sic etiam nominantur Chri- stiani sacri antistites, seu pontifices, qui alicujus urbis ac territorii sacris praesunt. *Tertull.*, *Au- gustin.*, *Hieronym.* etc.

[ĔPISCYNĬUM, ii, n. ἐπισκύνιον, supercilium. Translate. *Tert. Pall.* 4. Jamdudum censoriae in- tentionis episcynio disperso, *h. e.* severitate omis- sa, deposito nempe supercilio nimis adstricto con- tractoque. *F.*]

*EPISIBRĪUM, i, oppidum Hispaniae Baeticae. *Plin.* 3, 1. *B. A.*

ĔPISTĂTES, ae, m. ἐπιστάτης, praeses, prae- positus alicui rei: ab ἐφίστημι, praefectus sum. *Cato R. R.* 56. Familiae cibaria qui opus facient, per hiemem tritici modios quatuor, per aestatem modios quatuor semis: villico, villicae, epistatae, opilioni modios tres. *Pontedera Op. posth. T.* 1. p. 277. Suspectam habet vocem *epistatae*, totum- que locum, non improbante *Schneidero*, ita refin- gendum putat: villico, villicae modios per aesta- tem quatuor, per hiemem modios tres. Vides igi- tur illud *epistatae* pro alieno haberi. [**Aelian. Tact.* 5. Epistates decuriae.] ℙ In certaminibus athletarum epistatae erant, qui certantibus prae- erant, et certaminum leges ferebant. Hinc translate *Tert. Mart.* 3. Epistates vester Christus Jesus, etc.

ĔPISTŎLĂ, ae, f. ἐπιστολὴ, litterae, scriptum, quod ad absentes mittitur, alicujus rei significan- dae causa. Vox quidem Graeca tota est, sed usu Latina facta: ab ἐπὶ, ad, et στέλλω, mitto. Pro- prie significat ipsam chartam obsignatam, et ali- cui missam, seu, ut ajunt scholastici: *litterae* au- tem sensum ipsum, seu *formale* ipsius epistolae. *Cic. Q. Fr.* 3, 1, 3. Venio nunc ad tuas litteras, quas pluribus epistolis accepi [*nos: *in mehreren Sendungen*, *Paketen.*] ℙ Ceterum alterum fre- quenter pro altero usurpatur. *Cic. ib.* 1, 1, 13. Illud quod est epistolae proprium, ut is ad quem scribitur, de iis rebus, quas ignorat, certior fiat, etc. *Id. Fam.* 2, 4. Epistolarum genera multa esse non ignoras, etc. Reliqua sunt genera duo: unum familiare et jocosum, alterum severum et grave. *Id. ib.* 9, 21. Quid simile habet epistola aut judicio, aut concioni? Et *ib.* Epistolas quo- tidianis verbis texere solemus. *Id. Att.* 6, 5. *extr.* Facere epistolam longiorem. [*facere ad aliquem. *Paul. Dig.* 40, 2, 22.] Et *ib.* 13, 26. efficere. Et *ib.* 15, 1. exarare. *Caes. B. G.* 5, 46. deferre ad aliquem. Et *ib.* intercipere. *Curt.* 3, 7. *ad f.* tra- dere alicui. Et 7, 2. accipere ab aliquo. *Nep. Paus.* 4. accipere ab aliquo ad aliquem. *Suet. Aug.* 50. signare. *Id. Caes.* 56. *extr.* ad aliquem mittere. *Cic. Att.* 12, 1. *a med.* complicare. Et *ib.* 15, 4. *a med.* solvere. Et *ib.* 10, 12. concerpere. *Nep. Paus.* 4. Epistolae vincula laxare. *Tac. H.* 3, 63. Epistolas componere. *Cic. Att.* 7, 13. *extr.* dictare. *Ter. Phorm.* 1, 2, 17. Pellicere aliquem per epi- stolas. *Cic. Att.* 1, 20. Cincius eam mihi abs te epistolam reddidit, quam tu ibid. Febr. dederas: ei epistolae litteris his respondebo. *Id. Att.* 6, 3. *post med.* Q. Cicero legit epistolam inscriptam pa- tri suo. Et *ib.* 2, 12. O suaves epistolas tuas, uno tempore mihi datas, duas! Et *ib.* 11. Isti puero da ponderosam aliquam epistolam, plenam omnium non modo actorum, sed etiam opinionum tuarum. *Suet. Caes.* 56. Epistolae quoque ejus ad senatum exstant, quas primus videtur ad paginas, et formam memorialis libelli convertisse, cum an- tea Coss. et duces non nisi transversa charta scri- ptas mitterent. *Plin.* 7, 25, 25. C. Caesar solitus epistolas quaternas pariter librariis dictare. ℙ Quemadmodum *litterae* plur. num. epistolam signifi- cat; ita haec ipsa vox plur. num. interdum de unis litteris usurpatur. *Justin.* 1, 6. Lectis ille episto- lis, etc. Et 11, 12. Scribit itaque et tertias epi- stolas. Adde 17, 2. et *Plin. ep.* 10, 5. et 15. ℙ Dicitur *ab epistolis alicujus*, qui conscribendis epi- stolis illi inservit. Habetur in Inscriptionib. mul- tis ap. *Grut.*, *Reines.* et *Manut.* in quibus plerum- que legitur *epistula:* quam scribendi rationem (quae in Pandectis Florentin. dicitur esse perpetua) *Justus Fontan. de Antiquitatib. Hortae* 1, 8. conten- dit usurpatam fuisse etiam optimis Latinae linguae temporibus, quod plurimis allatis exemplis confir- mat *Jo. Labusius* in *Bibliot. Ital. T.* 3. p. 428. Nihilominus et librorum consensus, et vocis origo ipsa, et usus alteram per *o* scriptionem tuentur: quam praeferunt etiam *Scalig.*, *Lips.*, *Manut.*, *Dausqu.*, *Cellar.*, etc. ℙ Dicitur etiam *magister epistolarum*, sub se habens alios, qui ab epistolis sint. *Spart. Hadrian.* 11. Suetonio Tranquillo, epistolarum magistro, successorem dedit. ℙ [*In *Digest.* epistolae saepe ita ponuntur, ut chirogra- phorum et cautionum vicem obtineant. Vid. exem- pla ap. *Brisson.* de verb. signif. s. v. Etiam aliae

conventiones epistolis conficiuntur. Praecipue vero codicilli epistolarum nomine saepissime veniunt: cujus rei causa est haec, quod codicilli per modum epistolarum concipiebantur. Hinc *codicilli* et *epistolae* promiscue usurpantur. *Cic.* ad *Fam.* 6, 18. 4, 12. *Suet. Cal.* 55.] ¶ Imperatorum rescripta, et jussa, quod per epistolas plerumque edebantur, *epistolae* dicuntur. *Plin. ep.* 10, 66. et 71., *Frontin. aquaeduct.* 105. et saepe in libris *Digestor.* [*Confunduntur *Epistola* et epulae. *Burm.* ad *Suet. Caes.* 26.]

ĔPISTŎLĀRIS, e, adj. ad epistolam pertinens, ut Epistolaris charta, *Martial.* 14, 11. in *lemmate.* [*nobis: *Briefpapier*, *Postpapier.*] *Augustin. ep. ad Marcell.* 5. Epistolare colloquium. ¶ Apud *Impp. Theod. et Valentin. Cod.* 7, 42, 32. *epistolares* sunt officiales conscribendis imperatorum epistolis, rescriptis, actisque sacri auditorii destinati. [*De quorum officio disseruit *Guther. de offic. domus Augustae* 2, 21. Adde *Tzschuk. in dissert. de Eutr.* p. IX.]

*EPISTOLARIUS, i, m. qui epistolam perfert. *Salvian. de Gubern.* 2. p. 174. *Rittersh.* Novi nuncii, novi epistolarii a summis sublimitatibus missi, *B. A.*

ĔPISTŎLĬCUS, a, um, adj. epistolaris, ut Epistolicae quaestiones, *Gell.* 14, 7. et 8., ubi citat *Varronis* librum eo titulo. Item 7, 10. ubi eadem inscriptione librum *Catonis* appellat. Unde apparet ab illis quoque eam vocem fuisse usurpatam.

ĔPISTŎLĬUM, ii, n. ἐπιστόλιον, parva epistola. *Catull.* 68, 2. Conscriptum hoc lacrimis mittis epistolium.

ĔPISTŎMĬUM, ii, n. ἐπιστόμιον, instrumentum aeneum, vel alterius materiae, in quo est vertibulum pertusum, quo, prout hoc, aut illo modo versatur, clauduntur, et aperiuntur ora salientium, ac fistularum: ab ἐπιστομίζω, os obstruo, quod ab ἐπὶ et στόμα, os. *Senec. ep.* 80. Nisi aquam argentea epistomia effuderunt. Adde *Vitr.* 9. *sub f.* et 10. 13., *Varr. R. R.* 3, 5. *sub f.*, et *Ulp. Dig.* 19, 1, 17. *ad f.* Ubique autem alii male reponunt *epitonium*, et alicubi pessime *epitomium.*

[ĔPISTRĂTĒGĬĂ, ae, f. ἐπιστρατηγία, jurisdictio supra strategos, seu praefectos provinciarum, seu nomorum Aegypti: ab ἐπὶ, super, et στρατηγία, praefectura. *Inscr.* ap. *Mur.* 686, 6. et 1096, 3. C. Camurio C. F. Lem. Clementi Praef. Fabr. IIII., Praef. I. D. Imper. Caesar. Trajani Aug., Proc. Aug. Epistrategiae septem Nomor. et Arsinoitae. *scil.* proc*uratori* Aug*ustali* Epistrategiae septem Nomor*um*, (h. e. Ἑπτανομίδος in media Aegypto), et Arsinoitae (*h. e.* nomi, qui *Arsinoites* appellatus est ab Arsinoe ejus urbe primaria ad lacum Moeridem. *F.*]

ĔPISTRŎPHĒ, es, f. ἐπιστροφὴ, figura est, cum in eadem verba plures desinunt sententiae. Latine conversio dicitur. Graeca vox, et Graece usurpanda: ab ἐπιστρέφω, converto. *Jul.* tamen *Rufin. de schem. lex.* §. 16. p. 238. *Ruhnk.* Latine usurpat. [*Cf. *Ernest. Lex. techn. Gr.* p. 127.]

ĔPISTȲLĬUM, ii, n. ἐπιστύλιον, trabs, quae summis columnis, superque earum capitulum transversa imponitur, et omnes tecti trabes sustinet: ab ἐπὶ super, et στύλη, columna: item in lapideis architecturis membrum illud supra capitulum, quod eam trabem refert. *Vitr.* 3, 5. *ad f.* Membra omnia, quae supra capitula columnarum sunt futura, idest epistylia, zophori, coronae, tympana etc. Adde *Varr. R. R.* 3, 5., *Plin.* 36, 14, 21. et *Festum.*

ĔPĬSYNĂLOEPHĒ, es, f. ἐπισυναλοιφὴ, figura eadem, quae synaeresis, cum duae vocales in unam contrahuntur, et quodammodo conglutinantur: ab ἐπὶ et συναλοίφω, commisceo, confundo. Graeca vox, et Graece adhibetur a *Charis.* 4, 249. et *Diomed.* 2, 437.

[ĔPĬTĂGĒ, es, f. ἐπιτάγη, praeceptio. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 936, 7. Claudia Epitage. *F.*]

ĔPĬTĂPHĬŎLUM, i, n. breve epitaphium. *Epotafiolum* legitur in *Inscr.* ap. *Mur.* 162, 2. quod ipse perperam interpretatur *epitaphiolum*, cum legendum sit *cepotaphiolum*, quam vocem V. suo loco.

ĔPĬTĂPHISTĂ, ae, m. epitaphiorum scriptor. *Sidon. ep.* 11, 9. *ad f.* Epitaphistarum neniae. [*Ubi orationem popularem dicit, qua mos sit Athenis laudari eos qui sint in proeliis interfecti.]

ĔPĬTĂPHĬUM, ii, n. ἐπιτάφιον, inscriptio, quae sepulcris inciditur in laudem defunctorum: ab ἐπὶ, super, et τάφος, sepulcrum. *Auson.* in *praef. Epitaph.* vertit *titulos sepulcrales.* At *Cic. Tusc.* 5, 12. Quid vero in epitaphio? quomodo idem? etc. Designat hic *Cic.* opusculum *Platonis*, quod inscribitur Μενέξενος, ἢ ἐπιτάφιον, continens orationem in defunctos Athenienses, qui in bello pro patria vitam dederant: de qua loquitur et in *Or.* 44. [*Nisi casus rectus fuit *epitaphius*, sc. λόγος. Aliud est *epicedion*, cogitato μέλος.] ¶ Quomodo differat ab *epicedio*, V. in EPICEDION.

ĔPĬTĂSIS, is, f. ἐπίτασις, ab ἐπιτείνω, intentionem, et emphasim significat apud grammaticos. ¶ In comoediis dicitur illa pars turbulenta, et contentiosa ante catastrophen. *Donat. praef. Andr. Terent.* Hic protasis subtilis, epitasis tumultuosa, catastrophe paene tragica. *Id. de trag. et comoed.* Comoedia per quatuor partes dividitur, prologum, protasin, epitasin, catastrophen. Epitasis est incrementum processusque turbarum, ac totius, ut ita dixerim, motus erroris. Adde *Not. Tir.* p. 124., ubi tamen mendose legitur *epytarsis.*

[ĔPĬTERPĒS, is, m. ἐπιτερπὴς, jucundus. Est nomen servile. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 309. *n.* 325. Epiterpes Caes*aris* (*servus.*) *F.*]

[ĔPĬTEUXIS, is, f. ἐπίτευξις, acquisitio. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 252. Vettia Epiteuxis. *F.*]

ĔPĬTHĂLĂMĬUM, ii, n. ἐπιθαλάμιον, carmen nuptiale; ab ἐπὶ, super, et θάλαμος, thalamus. Solebat autem cantari a puellis, sponsam in thalamum comitantibus. [*Cf. de variis epithalamiorum generibus *Interpp.* ad *Theocr. Id.* 18.] *Quint.* 9, 3. Catullus in Epithalamio: dum innupta manet, dum chara suis est. Sumit hoc *Quint.* ex *v.* 45. *carm.* 62. quod inscribitur *Carmen nuptiale. Trebell. Poll. Gallien.* 11. Hujus est illud epithalamium, quod inter centum poetas praecipuum fuit. Et *mox.* Cum omnes poetae Graeci, Latinique epithalamia dixissent.

ĔPĬTHĒCĂ, ae, f. ἐπιθήκη, additio, adjectio, ab ἐπιτίθημι, adjungo. *Pl. Trin.* 4, 3, 18. Nisi etiam laborem ad damnum apponam epithecam insuper.

ĔPĬTHĔMĂ, ătis, n. ἐπίθεμα, medicamentum, quod exterius imponitur: ab ἐπιτίθημι, impono. *Scrib. Comp.* 160. Epithemate uti oportet. Adde *Marc. Empir.* 20.

ĔPĬTHĔMĂTĬUM, ii, n. ἐπιθεμάτιον, parvum epithema. *Marc. Empir.* 20. *circa med.* et 27. *extr.*

ĔPĬTHĔRĂPEUSIS, is, f. ἐπιθεράπευσις, nomen rhetoricae exornationis, qua dictum aliquod atrocius non emendatur, leniturve, sed subjecta ratione confirmatur. Exemplum affert *Ascon. prooem. action. in Verr.* seu *Verr.* 1, 9. *ad f.* An me taciturnum tantis de rebus, etc. Graece possis ipsam vocem interpretari obsequium, quasi orator tam sit veritatis amans, ut in ejus obsequium invidiam ejus quem dicto laeserit, subire non dubitet.

*EPITHĔRAS (ἐπὶ θήρας s. ἐπὶ θήραις, *i. e.* ad venatum), ita cognominatum est Ptolemais oppidum, in terra Troglodytica, a Philadelpho conditum ad venatus elephantorum. *Plin.* 6, 29. *B. A.*

*EPITHĔSIS, is, f. ἐπίθεσις, praeter vulgatas illas apud Graecos significationes, quibus pro Impositione sive aggressione sumitur, apud Jurisconsultos etiam usurpatur pro Inscriptione quadam apposita, in contumeliam fraudemve alicujus facta. *Ulp. l.* 5. *lex. Cornel. D. de injur. et famos. libel.* §. 10 Eadem poena ex Senatus consulto tenetur is, qui epithesin, aliudve quid, sive scripturam in aliorum notam produxerit. Sic *Haloand.* Sed *Gotofr.* ἐπιγράμματα. *B. A.*

ĔPĬTHĔTON, i, n. ἐπίθετον, adjectivum, appositum, vox alteri addita explicandi, designandi, atque illustrandi gratia. V. APPOSITUM. ¶ De epithetis Virgilianis multa *Macr. Sat.* 6, 5., ubi et vocem Latine usurpat. ¶ Ne audias *Servium*, qui ad *Virg. Ecl.* 3, 38., et ad *A.* 3, 70. vitiosum esse ait in Latinitate, si duo epitheta uni substantivo jungantur. Multa collegit *Broukhus. ad Tibull.* 3, 5, 22. [**Burm.* ad *Ov. Met.* 15, 230.] ex probatis auctoribus, qui nullum in ea re vitium agnoverunt.

[ĔPĬTHYMĒTĒ, es, f. ἐπιθυμητὴ, et

ĔPĬTHYMĒTUS, i, m. ἐπιθυμητὸς, desiderabilis. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 228. Acilia Epithymete. Alia ap. *eund. ib.* p. 229. T. Fl*avius* Epithymetus. *F.*]

ĔPĬTHYMON, i, n. ἐπίθυμον, flos thymi. *Plin.* 26, 8, 35. Alvum purgat epithymon, qui est flos e thymo, saturejae simili. Adde *ib.* 11, 66. et 12, 81.

*EPITIMĬA, ae, f. ἐπιτιμία. *Modestin. in l.* 21. §. 2. *D. de tut. et curat.* Sed et si quis a parentibus prohibitus fuerit tutor esse; neque creari hunc oportet. Et si creatus sit, nec recusaverit; prohiberi eum esse tutorem, manente epitimia. ¶ Disputatur (ait *Gesnerus*) quid hoc nomine sibi velit *Modestinus.* Videbatur naturale, intelligi ignominiam ex parentum illa nota, certe diffidentia. Sed *Alciat. Parerg.* 2, 29. docet, accipi hic pro existimatione et fama. Voluit igitur filium quidem submoveri, sed tamen non ideo notari infamia aliqua, vel dedecore, quo suspecti remotique tutores afficiuntur. Non enim talis fuit mens parentum, ut filio suo vellent ullam notam inurere. Removebitur igitur *manente epitimia*, i. Illabefacta nominis honorisque sui fama. Et sane ἐπιτιμίας nomen ita interdum accipi, ut vult *Alciatus*, *Suidas* docuit. *B. A.*

ĔPĬTŎGĬUM, ii, n. amictus, qui supra togam gestatur. Vox hybrida ex Graeco ἐπὶ, super, et Latino *toga.* Affert *Quint.* 1, 5. *ad f.* in exemplum vocis ex duabus Graeca, et Latina conflatae. In *Not. Tir.* p. 157. legitur *epitogum.*

[ĔPĬTŎLĬUM, ii, n. sella balnearis; etymon vocis ignotum est. *Not. Tir.* p. 158. Tritoliu epitolium. Et p. 184. Solium, epitolium. V. TR TOLIUM. *F.*]

ĔPĬTŎMĂ, ae, f. V. EPITOME.

ĔPĬTŎMĂ, ătis, n. V. vocem seq.

ĔPĬTŎMĂTUS, a, um, part. ab *epitomo*, epitomen redactus. *Veg. Mil.* 1, 8. *extr.* Nih mihi auctoritatis assumo, sed horum, quos sup retuli, quae dispersa sunt, velut epitomata co scribo. *Januar. Nepot. in epist. ad Victor.* (hab tur in *Biblioth. Latin. Fabric.* 2, 5.) et est pro mium epitomes *Valerii Max.* Et cum integra fe in occulto sint, praeter nos duo, profecto nem epitomata cognoscat. ¶ Ex duobus his locis al *epitoma*, ătis, n. dictum fuisse conjecerunt.

ĔPĬTŎMĒ, es, *et positione Latina* Epitoma, a f. ἐπιτομὴ, fit cum pluribus resectis, id, qu fuse pluribus dicebatur, paucis complectimur, brevius facimus, summa tantum capita pers quentes: ab ἐπιτέμνω, amputo, abbrevio. *Ci Att.* 12, 5. Conturbat me Bruti epitoma Fanni norum, *h. e.* historiae Fannii. Et *ib.* 13, 8. Ep tomen Bruti Coelianorum velim mihi mittas. *C lum.* 1, 1. *circa med.* Diophanes totum Dionysiun per multa diffusum volumina, sex epitomis circun scripsit. *Auson. ep.* 19. *post v.* 10. Cogere aliqui in epitomen. *Id. prooem. ad perioch. Iliad.* I epitomae speciem, belli Troici causam, appar tusque retexere.

ĔPĬTŎMO, as, a. 1. in epitomen redigo. *Tr bell. Poll.* XXX. *Tyrann. de Zenob.* 30. *ad f.* Hi storiae Alexandrinae ita perita, ut eam epitomass dicatur.

ĔPĬTŎNĬUM, ii, n. ἐπιτόνιον, ab ἐπιτείνω, in tendo, significat instrumentum, quo aliquid inten ditur, quale est, quo in manubrio lyrae intendun tur fides, [*nos: *der Wirbel*]; aut lignum illu rotundum, quo in machinis involvuntur, atque in tenduntur funes, et a similitudine etiam verticu lum, cujus conversionibus aqua e fistulis emittitur aut clauditur. Postrema hac significatione legi pu tatur apud *Varr.*, *Vitr.* et *Ulp.* locis citatis i EPISTOMIUM, [quod postremum unice probandum nam a Graecis quidem scriptoribus ἐπιτόνιον saep fuisse priori significatione usurpatum ostendit *Schnei derus* ad *Vitr.* 10, 13., a Latinis vero nunquan *epitonium. F.*]

ĔPĬTOXIS, ĭdis, f. ἐπιτοξὶς, a *Vitr.* 10, 15. di citur ea pars cava in catapulta, quae telum su scipit. ¶ A τόξον, quod arcum significat, deri vatur.

ĔPĬTRĂPEZĬUS, a, um, adj. ἐπιτραπέζιος, ab ἐπὶ, super, et τράπεζα, mensa. *Hercules epitrape zius* inscribitur *Silv.* 6. *l.* 4. *Stat.* in qua describitur et laudatur mensarium vas, quod profecto, ut Itali dicunt, *ad uso di dessert* inserviebat, opus Lysippi referens Herculem dextra poculum, sinistra clavam tenentem, substrata pelle leonis. Laudatur etiam a *Mart.* 9, 44. unde lux magna Statiano carmini accedit.

ĔPĬTRĪTUS, i, m. ἐπίτριτος. Numerus epitritus (qui a *Vitr.* 3, 1. *tertiarius* dicitur: alii autem leg. *adtertiarius*, ut Graecam vocem propius voluerit exprimere) est, qui habet totum aliquem numerum, et ejusdem partem tertiam, ut quatuor ad tres, duodecim ad novem, quadraginta ad triginta. Haec *Gell.* 18, 14. et *Macr. Somn. Scip.* 2, 1. ¶ *Epitritus pes*, qui et *hippius* dicitur, constat quatuor syllabis, quarum una est brevis, longae reliquae: quae quidem brevis si priore loco sit, est epitritus primus, ut *sacerdotes:* si secundo, secundus, ut *innocentes:* si tertio, aut quarto, tertius, quartusque dicitur, ut *discordiae, consolamur.* Haec *Diomed.* 3, 477. [*Cf. *Herman. Elem. doctr. metr.* p. 647.]

ĔPĬTROCHASMUS, i, m. ἐπιτροχασμὸς, est figura, qua res magnas diversasque celeritate quadam percurrimus: a τρέχω, curro. Tale est illud *Caesaris* ap. *Suet.* 37. Veni, vidi, vici. Sed vox Graeca est, et Graece scribenda.

ĔPĬTRŎPĒ, es, f. ἐπιτροπὴ, vox Graeca, ab ἐπιτρέπω, committo, permitto, figura est, Latine *concessio*, qua orator alicui rei valde confidens, judici permittit, ut, quemadmodum sibi visum fuerit, de ea constituat. Item cum orator ficte permittit judici aliquid certo sciens non amplexurum. Item cum, re manifesta, permittit judici, ut quo nomine libuerit, appellet. Graece habet *Charis.* 4 *in f.* Latine *Jul. Rufin. de fig. sent.* [*Cf. *Ernest. Lex. techn. Gr.* p. 130.]

ĔPĬTRŎPOS, i, m. ἐπίτροπος, procurator, villicus. Vox Graeca ab ἐπιτρέπω, curae alicujus trado. *Auson. ep.* 22, 1. Philon, meis qui villicatus praediis, Ut ipse vult, Epitropos. Nam gloriosum Graeculus nomen putat, Quod sermo fucat Doricus. ¶ *Epitropus, i*, est etiam cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Mur.* 1151, 10. Ti. Claudio Epitropo.

*EPITUS, i, mons Macedoniae, in Pallene paeninsula. *Plin.* 4, 10. *B. A.*

[ĔPĬTYCHĒS, is, m. ἐπιτυχὴς, voti compos. Est nomen libertinum Romanum. *Inscr.* ap. *Don.* 328, 5. Epityches Aug. *Libertus. F.*]

[ĔPĬTYNCHĂNUS, i, m. assecutus, adeptus, ab

παπυγχάνω, assequor. Est cogn. Rom. *Inscr.* apud *Mur.* 1101, 4. L. Antonius Epitynchanus. *F.*]

ĒPĬTYRUM, i, n. ἐπίτυρον, genus edulii ex oleis conditis. *Cato R. R.* 119. Epityrum album, nigrum, variumque sic facito. Ex oleis albis, nigris, variisque nucleos ejicito. Sic condito. Concidito ipsas. Addito oleum, acetum, coriandrum, cuminum, foeniculum, rutam, mentam. In orculam condito. Oleum supra siet; ita utitor. *Colum.* 12, 47. paulo aliter hoc idem describit, additque hoc genus conditurae in civitatibus Graeciae plerumque usurpari: quod scribit etiam *Varro L. L.* 6, 5., ubi haec affert verba *Plauti (Mil.* 1, 1, 24.) Si unum epityrum edam apud illum esuriens insane bene. ℙ Videtur esse a πιτυρίς, ίδος, quod genus oleae est. Alii verius statuunt ita dici, quod ἐπὶ τυρὸν, post caseum, vel una cum caseo, mensae inferebatur.

*EPĬUM, i, n. Ἔπιον, Arcadiae oppidum. *Plin.* 4, 6. *B. A.*

[ĒPĬUS, ii, m. ἤπιος, placidus, mitis. Est cogn. Romanum. *Inscr.* ap. *Grut.* 251. *col.* 2. L. Marcius Epius. *F.*]

ĒPĬŎRUS, i, m. ἐπίουρος, apud Graecos inspectorem, et custodem significat. Translate est paxillus, qui alicujus rei servandae, et sustentandae causa affigitur. *Pall.* 12, 7. de pruno. Oleastri epiurum infige radici. V. EPIGRUS. In *Gloss.* ἐπίουρος est sudes.

ĒPĬZEUXIS, is, f. ἐπίζευξις, figura est, quae unam vocem sine intervallo repetit, cum vehementia affectus, et impetu pronunciationis: Latine *conduplicatio*, ut illud *Hor. Ep.* 6, 11. Cave, cave: namque in malos asperrimus Parata tollo cornua. Ab ἐπιζεύγνυμι, adjungo, conjungo. *Charis.* 4, 250. *Diomed.* 2, 440. et *Donat. Schemat.* p. 1774., sed omnes Graece. [*Cf. *Ernest. Lex. techn. Gr.* p. 123.]

ĒPĬZYGIS, ĭdis, f. ἐπιζυγὶς, ab ἐπιζεύγνυμι, insuper innecto: apud *Vitr.* 10, 17. volunt esse ferreum axiculum, qui orificio modioli appositus, transversos nervos continet, dum in ipsa modioli versione torquentur, atque intenduntur. *Bald.* in *Lex. Vitr.*

ĒPŌDES, um, m. plur. pisces marini, lati generis, quorum nude meminere *Ov. Hal.* 127., et ex eo *Plin.* 32, 11, 54.

ĒPŌDOS, i, ἐπῳδὸς, ab ἐπὶ et ἀείδω, cano. *Diomed.* 3, 482. Epodi dicuntur versus quolibet modo scripti, et sequentes clausulas habentes particularum, quales sunt epodi Horatii, in quibus singulis versibus singulae clausulae adjiciuntur, ut (*Epod.* 15, 1.) *Nox erat, et coelo lucebat luna sereno; deinde Inter minora sidera;* et (*Epod.* 16, 1.) *Altera jam bellis teritur civilibus aetas;* deinde *Suis et ipsa Roma viribus ruit*; et quicumque sunt similes. Dicti autem epodi συνεκδοχικῶς a partibus versuum, quae legitimis, et integris versibus ἐπᾴδονται, idest accinuntur. Haec *Diomed.*, cui accedit *Terent. de metr.* p. 2422. Talis epodos erit: *Tibia docta, precor, tandem mihi dicere versus Desine Maenalios.* Hoc doctum Archilochum tradunt genuisse magistri: Tu mihi, Flacce, sat es. Aliter *Mar. Victor. Gramm.* 1. p. 2501. Antiqui Deorum laudes carminibus comprehensas, circum aras eorum euntes, canebant: cujus primum ambitum, quem ingrediebantur ex parte dextra, στροφὴν, strophen vocabant; reversionem autem sinistrorsum factam, completo primo orbe, antistrophen appellabant. Dein in conspectu Deorum soliti consistere, cantici reliqua prosequebantur, appellantes id epodon. Nam epodos est tertia pars, aut periodus lyricae odes. Igitur quae post στροφὴν strophen, et ἀντιστροφὴν antistrophen, ἐπῳδὸν dicebant. Ἐπᾴδειν quidem est supercanere. Hinc sumptum vocabulum in has epodos, quae binos versus impares habent. Nam ut illae canticum finiebant, sic hae sensum versu insequenti. Hactenus *Victorin.* [*De epodis vid. *Herm. Elem. doctr. metr.* p. 670.] Verum haec, quod ad *Horat.* spectat, improbat *Scalig. Poet.* 1, 44. Ideo autem ait, *Epodon* inscribi librum *Horatii*, quia post quatuor odarum libros illum addidit, quasi *post odas*, ab ἐπὶ, post, et ᾠδὴ, ode. *Torrentius* vero rejecta *Scaligeri* sententia, quod constet multas priorum librorum, et omnes fere libri IV. odas post Epodon ab *Horatio* fuisse editas, opinatur, nomen habere ab incantationibus, quae in eo libro (*Od.* 5, 17. et 18.) describuntur. Nam ἐπῳδὸς Graece incantator dicitur, et ἐπαείδειν est etiam incantare. Alii putant, quod *Horat.* in prioribus libris Alcaeum et Sapphonem imitatus sit, in isto autem Archilochum, qui primus dicitur epodos invenisse. Dubium tamen est, *Horatiusne*, an alii titulum illum ei libro apposuerint. In eo quoque titulo lis est, utrum sit *epodon* ἐπῳδῶν genit., an *epodos* ἐπῳδός. *Victorinus l. c.* semel atque iterum effert feminino genere, *Ausonius* masculino *ep.* 16., ubi *paucos epodos* appellat carmen iambicum constans centum amplius iambis dimetris: cujusmodi sunt breviores versiculi in epodis Horatianis. ℙ [Quidquid tamen sit de sententia tum *Mar. Victorini*, tum *Scaligeri*, et *Torrentii*, cum certo constet, Archilochum iamborum inventorem ejusmodi quoque iamborum genus invenisse, quos ἐπῳδοὺς appellaret, teste *Plutarch. de music.*, quia in illis, ut *Diomed. l. c.* affirmat, versuum partes, *h. e.* versus breviores legitimis et integris versibus ἐπᾴδονται, *h. e.* accinuntur: *Hephaestion* vero *de metr.* 12. haec habeat: ἐπῳδοὶ δὲ καλούμενοι, ὅταν μεγάλῳ στίχῳ περιττόν τι ἐπιφέρεται; ipse tandem fateatur *Hor. ep.* 1, 19, 23. Parios ego primus iambos Ostendi Latio, numeros animosque secutus Archilochi, non res et agentia verba Lycamben: et ejus liber Epodon (h. e. ἐπῳδῶν) carmina contineat mordaciora, eoque metri genere exarata; nemo profecto eat infitias, *Horatium* ea carmina ita appellasse, quia Archilochi exemplar in iisdem secutus fuerit. *F.*] ℙ In recto casu sing. *epodos* habetur ap. *Quint.* 10, 1. Quamquam illi (iambo) epodus intervenire reperiatur.

ĒPŎGDOUS Numerus, ἐπόγδοος, *h. e.* super octavus, est qui intra se habet minorem numerum, et insuper ejus octavam partem, ut novem ad octo, quia in novem et octo sunt, et insuper octava pars eorum, idest unum. *Macr. Somn. Scip.* 2, 1. *a med.*

ĒPOL. V. EDEPOL.

ĒPŎLŌNOS dicebant antiqui, quos nunc epulones dicimus. *Festus.*

[ĒPOMPHĂLĬUM, ii, n. ἐπομφάλιον. V. EPINEPHRIDIUM. *F.*]

ĒPŌNA, ae, f. Dea asinorum, equorum, stabulorum, et mulionum praeses: ab ἐπὶ, super, et ὄνος, asinus: nam prius asinorum, quam equorum, usus fuit apud veteres. *Tertull. ad nation.* 1, 11. Sane vos totos asinos colitis, et cum sua Epona et omnia jumenta, et pecora, et bestias, quae perinde cum suis praesepibus consecratis. *Juven.* 8, 157. jurat Solam Eponam, et facies olida ad praesepia pictas. *Prud. Apoth.* 197. Nemo Cloacinae, aut Eponae super astra Deabus Dat solium, quamvis olidam persolvat acerram. *Appul. Met.* 3. p. 141, 3. Respicio pilae mediae, quae stabuli trabes sustinebat, in ipso fere meditullio Eponae Deae simulacrum residens aediculae, quod accurate corollis roseis, et quidem recentibus, fuerat ornatum. Adde *Tertull. Apol.* 16., *Minuc. Fel. Octav.* 28. et tres *Inscr.* ap. *Grut.* 87, 4, 5. et 6., quarum postremam ita emendat *Jo. Frickius* in *Act. Soc. Lat. Jenensis T.* 5. p. 214. *Campestribus* (*Deabus*) et Eponae ala 1. *singulariorum* Thracum, cui praeest Aelius Bassianus praefectus, V. S. L. M. ℙ Quare frustra sunt, qui *Hippona* ap. *Tertull.* et alios substituunt, quamvis *Plutarch.* in *Parallel.* haec habeat: Φούλβιος Στέλλα μισῶν γυναῖκας ἵππῳ συνεμίσγετο, ἡ δὲ κατὰ χρόνον ἔτεκε κόρην εὔμορφον, καὶ ὠνόμασεν Ἔποναν, ἔστι δὲ θεὸς πρόνοιαν ποιουμένη ἵππων. [*Plurima h. l. addidit. *F.*]

*EPŎPEUS, i, m. gubernator navis, de quo *Ov. Met.* 3, 619. *B. A.*

*EPŌPOS, i, Ἐπωπεὺς *Straboni*, mons Pithecusae insulae, qui, cum repente flamma ex eo emicuisset, campestri aequatus est planitie. *Plin.* 2, 88. *B. A.*

ĔPŎPS, ŏpis, m. ἔποψ, upupa, avis in quam conversum fuisse Tereum Thraciae regem, fabulae narrant. *Virg. Cul.* 252. Orbus Epops moeret volucres evectus in auras. V. *Ov. Met.* 6, 671.

ĔPOPTA et Epoptes, ae, m. ἐπόπτης, inspector: ab ἐπὶ, in, et ὄπτομαι, video. Hinc *epoptae* in sacris Eleusiniis fuere, qui tertium supremumque sacrorum gradum attigissent, quique propterea ad interiora sacra admittebantur. *Tertull. adv. Valentin.* 1. Cum epoptas ante quinquennium instituant. *et mox.* Ceterum tota in adytis divinitas, tota suspiria epoptarum, totum signaculum linguae, simulacrum membri virilis revelatur. Alii perperam leg. *Cum et portas*, et *suspiria portarum.*

ĒPŎRĒDIAE, arum, m. appellantur a Gallis boni equorum domitores, *Plin.* 3, 17, 21. ℙ *Eporedia*, ae, f. Ἐπορεδία, urbs est in Salassis ad Duriam fluvium, nunc *Ivrea* in *Piemonte*. *Id. ib.* *Brut.* in *Cic. Fam.* 11, 20. *extr.* *Tac. H.* 1, 70. *Anton. Itin.* et *Tab. Peut.* *B. A.*

*EPORENSIS, e, adj. ad Eporam pertinens, Hispaniae Baeticae urbem, nunc *Montoro*. *Inscr.* ap. *Grut.* 105, 11. Ordo *municipii* Eporensis. Alia apud *eund.* 499, 1. Respublica Eporensis. *B. A.*

ĔPOS, n. ἔπος, Graeca vox, qua significatur verbum, vox: ab ἔπω, dico. Item carmen heroicum: unde *epicus*. *Diomed.* 3. p. 480. Hoc sensu *Hor. Sat.* 1, 10, 43. forte epos acer, Ut nemo, Varius ducit. *Martial.* 12, 95. Scribebamus epos: coepisti scribere: cessi. *Auson. Profess.* 5, 10. Epos ligasti metricum. ℙ In reliquis obliquis casibus Latine non est, quod sciam, in usu. ℙ [*Confunduntur *Epos* et *opus*. V. *Heins.* ad *Ov. Rem. Am.* 396.]

ĒPŌTO, as, avi, atum, a. 1. potando exhaurio. *Sidon. ep.* 1, 5. *a med.* Etiam Romae naumachias videbar epotaturus. ℙ Translate. *Martial.* 2, 29. Quaeque Tyron toties epotavere lacernae, *h. e.* purpura Tyria tinctae fuerunt.

ĒPŌTUS, a, um, adj. potando haustus, ἐκπεπωμένος: ab *e* et *potus*. *Cic. Cluent.* 60. Quem statim, epoto poculo, mortuum esse dixistis. [* *ib.* 62. Venenum epotum in venas permanat.] *Phaedr.* 3, 1. Anus jacere vidit epotam amphoram. *Liv.* 8, 18. Epoto medicamento, suamet ipsae fraude interierunt. *Juven.* 10, 176. credimus, altos Defecisse amnes, epotaque flumina, Medo Prandente. *Mart. Spect.* 3. epoto Sarmata pastus equo, *h. e.* epoto sanguine equi. Unde *Virg. G.* 3, 463. Et lac concretum cum sanguine potat equino. ℙ Translate. *Ov. Pont.* 4, 10, 28. de Charybdi. Ter licet epotum ter vomat illa fretum. Sic *Id. Met.* 15, 273. de Lyco fluvio. Sic ubi terreno Lycus est epotus hiatu, Exsistit procul hinc, alioque renascitur ore. *Lucr.* 5, 384. cum sol et vapor omnis, Omnibus epotis humoribus exsuperarint, *h. e.* exhaustis.

*EPPONĪNA, ae, mulier Gallica, Julii Sabini uxor. *Tac. H.* 4, 67. *B. A.*

ĔPŬLAE, arum, f. plur. edulium, dapes, cibus, esca, βρῶμα, δαίς. Volunt quidam ab *edendo* dici, quasi *edipulas*. *Plin.* 33, 1, 6. *a med.* Rapiendae comparantur epulae, pariterque qui rapiant eas. *Ov. Pont.* 1, 1, 31. et *Sall. Jug.* 79. Onerari epulis et vino. *Cic. Tusc.* 5, 21. Mensae conquisitissimis epulis exstruebantur. *Ov. Met.* 8, 571. Epulis instruere mensas. *Virg. G.* 4, 378. onerare. *Id. A.* 1, 220. Epulis eximere famem. *Id. ib.* 4, 484. Epulas draconi dare. *Hor. Sat.* 2, 3, 118. cui stragula vestis, Blattarum ac tinearum epulae, putrescat in arca. [*Hinc *vinum et epulae* conjunguntur. *Liv.* 8, 16, 10. Hostes vino epulisque sopiti. V. *Drak.* ad *Liv.* 9, 18, 4.] ℙ Saepius dicuntur de lautiore coena, convivio, sive publico, sive privato, εὐωχία [*Errat *Serv.* ad *Virg. A.* 1, 706., dum dapes regum esse ait, epulas privatorum. V. *Ciof.* ad *Ov. Met.* 6, 488.] *Cic. Brut.* 19. Carmina cantitata in epulis a singulis convivis de clarorum virorum laudibus. *Id. Off.* 2, 16. Epulis et viscerationibus pecunias profundere. *Id. Flacc.* 38. Sepulcrum epulis celebrare. *Liv.* 25, 23. *a med.* Epulas vino largius celebrare. *Ov. Am.* 1, 4, 1. Adire epulas. *Cic. Leg.* 2, 25. inire. *Virg. A.* 1, 83. epulis accumbere Divum. *Hor. Od.* 4, 8, 30. interesse. *Curt.* 9, 7. Invitare ad epulas. *Virg. A.* 5, 63. Adhibere aliquem epulis. *Sall. Jug.* 70. et *Curt.* 3, 12. Inter epulas facere aliquid. *Liv.* 26, 13. et *Sen. Thyest.* 62. Epulas instruere et parare. *Caes. B. G.* 6, 27. Amplissimae epulae. ℙ Vitellius, narrante *Suet.* 13. epulas trifariam semper, interdum quadrifariam dispertiebat, in jentacula, et prandia, et coenas, comissationesque. ℙ Translate. *Cic. Top.* 5. Avidum hominem ad has discendi epulas recepi. *Id. Div.* 1, 29. Animus saturatus bonarum cogitationum epulis. *Pl. Poen.* 5, 4, 2. Oculis epulas dare. ℙ *Festus* docet, antiquos *epulam* etiam singulariter posuisse. Sic et *delicia* pro *deliciae* olim dictum est. *Auct. Itin. Alex.* (ed. *Maio*) 35. *extr.* Victor ad Darii epulam et acutorium subit. *B. A.* [*Confunduntur *Epulae* et *epistolae*. *Burm.* ad *Suet. Caes.* 26.]

ĔPŬLĀRIS, adj. ad epulas pertinens, θοινητικός. *Cic. Senect.* 13. Bene majores nostri accubitionem epularem amicorum, quia vitae conjunctionem haberet, convivium nominarunt. *Id. Or.* 3, 19. Ludorum epulare sacrificium facere, *h. e.* sacrificium cum epulo. *Suet. Dom.* 13. Epularis dies. *Appul. Met.* 2. p. 123, 11. sermo. ℙ *Epulares*, inquit *Festus*, appellabantur, qui in quibusdam ludis noctu epulabantur.

[ĔPŬLĀTĬCIUS, a, um, adj. qui epulis dat operam. Ita *Gloss. Isid.* *F.*]

ĔPŬLĀTĬO, onis, f. actus epulandi, epulum. *Cic. fragm.* ap. *Colum.* 12, 3. Vasa, quae ad mensam quotidianam, atque epulationem pertinerent. *Petr. Sat.* 141. Humanas edere carnes: nec quidquam aliud in hac epulatione captabant, nisi tantum, ne esurirent. *Inscr.* ap. *Mur.* 615, 4. Honesta epulatione universos prosecutus. *Suet Cal.* 18. Panaria cum obsonio viritim divisit: qua epulatione etc. Adde *Val. Max.* 2, 5. *n.* 4. *extern.* et horum antiquissimum *Lucil.* ap. *Non.* 3, 87.

ĔPŬLĀTUS. V. EPULOR.

ĔPŬLO, onis, m. δαιτυμών, qui epulum praebet, qui epulo praeest. Apud Romanos tresviri epulones erant, qui epulas indicendi Jovi ceterisque Diis potestatem habebant, ut *Fest.* docet in *Epulonos*. In ipsis enim templis mos erat, Diis majorum gentium Junoni, Minervae, Neptuno etc. tanquam epulaturis, mensas cibis instruere, et lectos sternere (unde *lectisternium*), eosque ad epulas solemni ritu invitare; idque placandae Deum irae, malique alicujus averruncandi causa fiebat. Eas epulas ipsi sibi postea sacerdotes et ministri vorabant. Initio ipsi pontifices ad haec curanda instituti a Numa fuere; sed propter sacrificiorum multitudinem, tresviros epulones esse voluerunt, ut *Cic.* docet *Or.* 3, 19., qui illud epulare sacrificium facerent: quod actum est, *Livio* teste 33, 42. circa annum U. C. DLVI., iisque, ut pontificibus, lege datum togae praetextae habendae jus. Procedente tempore septemviri facti sunt, ut cognoscimus ex *Gell.* 1, 12., *Lucan.* 1, 602. et *Plin. ep.* 2, 11. ℙ [Mercurius *Epulo* est cognominatus, quia conviviis praeerat: hinc *ministrator* etiam dicitur (V. hanc vocem §. 1.), et οἰνοχόος ab *Athenaeo*

10, 7. *Inscr.* ap. *Mur.* 49, 10. Sacrum Mercurio Epuloni Euphrosyno. V. hanc vocem. *F.*] ¶ In singulari num. *Ennius* ap. *Varr. L. L.* 5, 8. Vos epulo postquam spexit. *Liv.* 40, 42. P. Manlius triumvir epulo. ¶ Dicitur aliquando de ipsis convivis epulantibus. *Appul. Met.* 2. p. 123, 11. Sic paratus coenae me commito. Frequens ibi numerus epulonum etc. Adde *ib.* 10. p. 246, 36. Hinc *coepulonus* ap. *Plaut.* ¶ Item de voratore, et heluone, V. BIBO, onis.

ĔPŬLŌNUS, i, m. ut *coepulonus*, idem quod epulo, *h. e.* conviva. *Appul. Met.* 9. p. 235, 26. Inter epulonos caseum dividere. Al. melius leg. *epulones.*

ĔPŬLOR, aris, atus sum, dep. 1. ἐσθίω, εὐωχέομαι, epulas sumo, cibum capio, convivor. *Plin.* 11, 37, 66. Epiglossis arteriam in epulando operit, ne spiritus etc. *Senec. Thyest.* 1004. Epulatus ipse es impia gnatos dape. [*De structura vocis *epulari* cum ablativo v. *Munck.* ad *Lact. Narr. fab.* 1. p. 850.] *Cic. Tusc.* 1, 47. Epulatos cum matre adolescentes somno se dedisse. *Id. Fin.* 2, 28. Negat contemptissimis escis minorem voluptatem percipi, quam rebus exquisitissimis ad epulandum. *Nep. Paus.* 3. Epulabatur more Persarum luxuriosius, quam etc. *Curt.* 8, 10. Ne epulantes quidem, et sopitos mero aggredi ausus est hostis. *Suet. Aug.* 35. Jus publice epulandi, *h. e.* sacras coenas adeundi augurales, pontificales, triumphales etc. *Liv.* 24, 7. *ad f.* Epulari in publico. *Cic. Att.* 5, 9. saliarem in modum. *Id. Sen.* 13. modice cum sodalibus. *Tac. H.* 3, 38. et *Vell.* 2, 101. ap. aliquem. ¶ [*Jungitur etiam cum accusativo. *Plin. h. n.* 8, 43. Pullos earum (asinarum) epulari Maecenas instituit. V. *Ruddim. Inst.* 11. p. 199.] ¶ Part. *Epulaturus* ap. *Val. Max.* 3, 6. *n.* 4. Quotiescumque C. Duilius epulaturus erat. *Epulandus* ap. *Ov. Met.* 15, 110. Sed quam danda neci, tam non epulanda fuerunt, *h. e.* comedenda. *Senec. Troad.* 1108. gregibus membra Diomedes suis Epulanda posuit. ¶ Veteres dixere etiam *epulo, as*, si fides *Prisciano* 8. p. 797.

ĔPŬLUM, i, n. ἐσθίασις, θοίνη, convivium solemne et publicum religionis causa susceptum, ut ea, quae habebantur in dedicatione templi, in triumpho, in ludis placandae Deum irae, in funeribus etc. *Cic. Mur.* 36. Cum epulum Q. Maximus, Africani patrui sui nomine, populo R. daret. *Id. Vatin.* 12. Ut in epulo cum toga pulla accumberes. Et *mox*.. Epulum funebre. Et 13. magnificentissimum. [*Nep. Pel.* 2. Epulum magistratuum Thebanorum solemne.] *Liv.* 25, 2. *extr.* et 27, 36. Ludi plebeji per biduum instaurati, et Jovis epulum fuit ludorum causa. Et 39, 46. Ludi funebres per triduum facti: post ludos epulum, in quo cum toto foro strata triclinia essent etc. *Suet. Caes.* 38. Adjecit epulum, ac viscerationem, et post Hispaniensem victoriam duo prandia. *Tac. H.* 1, 76. Epulum plebi, ob laetitiam recentis imperii, obtulerat. *Vell.* 2, 56. Epuli per multos dies dati celebratio. *Plin. ep.* 4, 1. Diem dedicationis epulo celebrare. ¶ Dicitur et de quolibet convivio. *Suet. Aug.* 98. Ephebis exercentibus epulum in conspectu suo praebuit, permissa diripiendi licentia. *Juven.* 3, 228. culti villicus horti, Unde epulum possis centum dare Pythagoreis. [*Nep. Dion.* 4. Vino epulisque obrui. i. e. ad luxuriem trahi. Cf. *Wopkens.* ad *Hyg. fab.* 176. p. 294.]

*EPYTĪDES, ae, m. sic dictus est Ascanii praeceptor. *Virg. A.* 5, 547. quem ad locum notat *Heynius*, Epytidem ex Homerico Periphante, Epyti filio (*Il.* P. 323. seq.), adumbrasse videri Virgilium. *B. A.*

*EPYTUS, i, m. Albae rex. *Ov. Fast.* 4, 44. Proximus est titulis Epytus, Alba, tuis. ubi *Burm.* legit *Epitus.* ¶ Alius est *Stat. Th.* 10, 400. (al. 394.) *Epytus* an *Aepytus*, unus comitum Amphionis. *B. A.*

EQ

ĔQUĂ, ae, f. ἵππος, et θῆλυς ἵππος, femina in equino genere. *Hor. Od.* 2, 16, 35. tibi tollit hinnitum Apta quadrigis equa. *Id. ib.* 3, 11, 9. latis equa trima campis Ludit exsultim, metuitque tangi. [*Ulp. Dig.* 6, 1, 5, 2. Si equam meam equus tuus praegnantem fecerit, meum est quod natum est.] ¶ In dat. plurali (nisi discrimine opus sit ad ambiguitatem vitandam) habet *equis* magis Latine quam *equabus*, ut in ASINA dictum est. *Varr. R. R.* 2, 1. *a med.* Ex his equis qui nati pulli, non plus triennium vivunt. *Colum.* 6, 37. Asinus a tenero conversatus equis, earum consuetudinem appetit. *Plin.* 11, 41, 96. Lac tenuissimum camelis, mox equis. Adde *Ulp. Dig.* 50, 13, 2. ¶ *Equabus* tamen dixit *Pallad.* etiam ubi nullus erat ambiguitatis metus, 4, 13. Admissarii generosi equabus admittendi sunt. Et *paulo post.* Eadem in equabus consideranda sunt etc. [*V. *Schneiders Formenlehre.* 1. p. 26.]

ĔQUĀRIUS, a, um, adj. ad equos pertinens, ἱππικός. *Val. Max.* 9, 15. *n.* 2. Herophilus equarius medicus. [*Thierarzt.*] ¶ *Equarius, ii*, est equorum pastor, custos. *Solin.* 45. de bucephalo. Cum ab equario suo alias etiam molliter sederetur. ¶ *Equaria, ae*, grex equorum. *Varr. R. R.* 2. *extr. prooem.* Pecuarias habui grandes, in Apulia oviarias, et in Reatino equarias.

ĔQUES, itis, m. et f. ἱππεύς, homo equo insidens. *Plin.* 10. *in.* Struthiocameli Africi altitudinem equitis insidentis equo excedunt. [*Labeo.* ap. *Javolen.* in *Dig.* 9, 2, 57. Si equitis culpa factum esset, cum equite, non cum equi domino agi potest: ubi eques de eo dicitur, qui equum a domino commodavit.] *Mart.* 12, 14. Quid te frena juvant temeraria? saepius illis, Prisce, datum est equitem rumpere, quam leporem. [*V. *Duk.* ad *Liv.* 33, 26, 7.] ¶ Item ipse equus, cui homo insidet, uti quidem *Gell.* 18, 5., *Philargyr.*, *Serv.*, et *Macr. Sat.* 6, 9. censent *Virg. G.* 3, 116. atque equitem docuere sub armis Insultare solo, et gressus glomerare superbos. Adde *Mart.* 11, 21. et *Enn.* ap. *Gell.* et *Macr. l. c. Ennii* verba sunt: Denique vi magna quadrupes eques, atque elephanti Projiciunt sese. Ubi appositum *quadrupes* apertius ostendit, *equitem* de equo dici. Aliud simile fragmentum ex eod. *Enn.* affert *Non.* 2, 296. [V. tamen *Heynium* ad *Virg. l. c.*, qui contrariam sententiam tenet. *F.*] ¶ Saepissime miles, qui equo meretur. *Cic. Dejot.* 10. Cum in illo nostro exercitu equitaret cum suis delectis equitibus. Adde *Caes. Liv.* et historicos omnes passim. ¶ Per synecdochen dicitur de equitatu: quemadmodum *pedes* pro peditatu. *Liv.* 33, 7. *extr.* Is longe tum optimus eques in Graecia erat. *Auct. B. Hisp.* 15. Ita exiguo tempore eques pedestre, pedes equestre proelium facere coepit. *Curt.* 3, 2. Persarum erant centum millia, in queis eques triginta millia implebat. *Suet. Galb.* 2. Classiarios immisso equite disjecit. [*V. *Interpp.* ad *Liv.* 2, 20, 12. 7, 35 2. 8, 38, 6.] ¶ *Eques* dicitur etiam pro equestri ordine. *Suet. Aug.* 34. Abolitionem legis, publico spectaculo, pertinaciter postulante equite. Adde *eund. Cal.* 26. et *Mart.* 5, 8. ¶ Romulus tercentos equites, ex singulis curiis denos, *h. e.* tres centurias ad sui corporis custodiam elegit, qui primo *Celeres*, deinde *Flexumines*, postea *Trossuli*, denique communi nomine *Equites* sunt appellati. (*Plin.* 33, 2, 9.) Tullus vero Hostilius, tertius Romae rex, teste *Liv.* 1, 30., ex devictis Albanis, Romamque deductis, equitum decem turmas, *h. e.* alteros tercentos equites legit: deinde Tarquinius Priscus, quintus Romae rex, ut constat ex *Cic.* 2. de Rep. (ed. *A. Maio*) 20., et *Liv.* 1, 36., prioribus equitum partibus secundas addidit, numerumque eorum duplicavit, ita ut M. ac CC. equites in in tribus Ramnensium, Tatiensium, et Lucernum centuriis essent. (Ap. *Liv.* tamen *l. c.* in editionibus perperam legitur *mille et octingenti equites*, quod ex eo factum est, quia, cum summae antiquitus notatae, non perscriptae fuissent, ut affirmat *Suet. Galb.* 5., in Codd. MSSptis *Livii* illud M. AC. CC. ab amanuensibus, littera *A* pro nota *D* accepta, M. DCCC. lectum, ac postea litteris perscriptum fuit *mille et octingenti.*) Servius tandem Tullus, Tarquinii successor, censu habito, equitum XII. centuriis a Romulo, Tullo Hostilio, et Tarquinio jam institutis sex item alias adjecit (quae a *Cic. l. c.* et *Festo* in V. *Sex* vocantur *sex suffragia*) sub iisdem tamen, quibus inauguratae priores erant nominibus; aere etiam ex publico iis attributo ad equos emendos, alendosque. V. CENTURIA, cujus vocis §. 5. ex modo allatis est corrigendus. ¶ Insignia iis addita praeter equum publicum fuerunt hujusmodi: annulus aureus, quo distinguebantur a plebe, et angustus clavus, quo a senatoribus. Post reges exactos equum accipiebant a censoribus, et quotannis Idib. Quintil. recensebantur (V. TRANSVECTIO §. 2.), et si qua in re minus officio satisfecisse comperti essent, puniebantur pro modo culpae vel equi ademptione, vel translatione ad aerarios, aut ad pedestrem militiam. Neque vero hic omnis ordo belli tempore militabat, sed ex eo eligebantur, quot satis essent instruendis equitatu legionibus, qui ideo a *Veget. Mil.* 2, 2. dicuntur *legionarii equites*, ut ab alariis distinguerentur. Habuere praeterea equites suum in circo et theatro spectandi locum, medium inter senatores, et plebem. V. QUATUORDECIM. Hinc *spectare in equite*, h. e. in quatuordecim gradibus equestri ordini assignatis, ap. *Suet. Dom.* 8. Licentiam theatralem promiscue in equite spectandi cohibuit. V. *eund. Ner.* 11., *Tac. A.* 15, 32., et *Mart. l. c.* ¶ Census eorum, Servio rege, minimus fuit $\overline{\text{C}}$. aeris, *Liv.* 1, 43., maximus $\overline{\text{CX}}$. aeris, *Plin.* 33, 3, 13. at, ex *Gell.* 7, 13., tempore Catonis minimus fuit $\overline{\text{CXXV}}$ aeris, quem tamen, C. Julio Caesare dictatore, et deinceps $\overline{\text{CCCC}}$. HS. sive aeris, semper fuisse, apparet ex *Suet. Caes.* 33., *Hor. Ep.* 1, 1, 57., *Plin.* 33, 2, 8., *Plin. altero ep.* 1, 19., *Juven.* 1, 106. etc. nempe duplo minorem senatorio, qui fuit $\overline{\text{DCCC}}$. HS. ¶ Equitibus stipendium primo decretum fuit an. U. C. 353., et quidem triplex illius, quod peditibus. V. STIPENDIUM. ¶ Post primos illos a Servio institutos, ut quis in hoc ordine censeri, et eques R. hab[…] posset, satis erat, si ostenderet, se censum eq[…]strem habere; Tiberii vero principatus anno no[…] (*Plin.* 33, 2, 8.) constitutum est, ne cui jus […] esset, nisi cui ingenuo ipsi, patri avoque pater[…] census equester fuisset. Quod in senatoribus n[…] fuit item; hi enim quamvis senatorium censum h[…]berent, non erant senatores, nisi vel a dictator[…] vel a censore, vel ab imperatore in senatum elig[…]rentur; plerumque tamen ex equitibus assumeba[…]tur: quare equites *seminarium senatus* vocat r[…] Perseus ap. *Liv.* 42, 61. ¶ Magna quoque a[…]ctoritas et honor accessit equitibus, cum Ti. et […] Gracchi fratres tribuniciam legem Semproniam t[…]lerunt de judiciis a senatu ad equites transfere[…]dis. V. JUDICATUS, *us.* *Cic. Font.* 8. Illi equ[…]tes R., quos nos vidimus, qui nuper in repub., j[…]diciisque maximis floruerunt. *Ov. A. Am.* 1, 46[…] Quam populus, judexque gravis, lectusque sen[…]tus, Tam dabit eloquio victa puella manus. Cum vero C. Marius consul an. U. C. 647., om[…]nium primus, teste *Sall. Jug.* 91., milites scr[…]bere non more majorum neque ex classibus, se[…] uti cujusque lubido erat, capite censos plero[…]que coepisset; ex illo tempore equites R., cu[…] vidissent equestris militiae honorem cum pleb[…] communicatum fuisse, vectigalibus, decumis pa[…]scuis, portoriis, operibus publicis, et annona[…] etiam militari redimendis, quaestus sui causa, op[…]ram plerumque dabant; quo factum est, ut ips[…] publicanorum nomine illustres maximas sibi divi[…]tias domi, repudiatis belli periculis, acquisierin[…] ut habemus ex *Ascon. Divin. in Verr.* 10. Hin[…] Cicerone etiam in suo consulatu equitibus praeci[…]pue favente, utpote qui ex eorum ordine esse[…] tertius factus est in repub. equester ordo, test[…] *Plin.* 33, 2, 8., seu potius secundus, ut consta[…] ex Augusti nummo apud *Eckhel. D. N. V. T.* 6[…] p. 126., in quo legitur: Consensu senat*us*, et eque[…]*stris* ordini*s*, popul*ique* Romani: et, inverso or[…]dine, quem fortasse metri necessitas turbavit[…] *Martial.* 8, 15. Dat populus, dat gratus eques[…] dat tura senatus. Haud secus in municipiis et co[…]loniis paulo post Augustales, qui prius sacerdote[…] erant in honorem Augusti a Tiberio instituti, se[…]cundus fuerunt ordo inter decuriones, et plebem[…] V. AUGUSTALIS. [*Sub imperatoribus equite[…] complures censum Senatorium habebant et lat[…] clavo utebantur. Quibus hoc insigne concessum[…] erat, ii *equites illustres* s. *insignes* dicebantur, docente *Lips.* et *Ern.* ad *Tac. A.* 11, 4. Apud *Cic[…]* quoque *Verr.* 2, 3, 24. equites illustres commemorantur, sed ibi in universum *illustres* appellantu[…] ob generis nobilitatem ac splendorem et opponuntu[…] *obscuris.* Adde *Duk.* ad *Liv.* 30, 18, 15.] ¶ Itaque apud Romanos equites dicti sunt primum, qui equo stipendium merebant, censum equestrem habebant, et comitiis centuriatis in equitum centuriis suffragium ferebant, ut ait *Morcell. de stil. Inscr. Lat. T.* 1. p. 91. *edit. Pat.* Hi *equites Romani* apud scriptores passim, et in vetustis inscriptionibus dicuntur. Non omnes tamen, quibus census equester esset, equum publicum etiam habuisse putandi sunt; quippe equum censores dabant fere spectatis adolescentibus et senatorum filiis, nec singulis, sed plerisque: at vero qui in equitum centuriis suffragium ferrent, eos omnes equum publicum habuisse, declarat *Cicero.* Cum enim *Id. Phil.* 6, 5. dixisset, positam esse L. Antonio statuam ab *equitibus R. equo publico*, eundem L. Antonium patronum *centuriarum equitum R.*, eorum nempe qui statuam posuerant, dixit *Id. Phil.* 7, 6. Cum igitur centuriae equitum ad primam classem pertinerent, manifestum est, *equites equo publico* eos fuisse, qui ceteris auctoritate ac dignitate praestabant. Jam vero, quia imperatores censoria dignitate praediti equum ipsi publicum honoris causa dare coepissent iis etiam, qui minime militabant, et puerili admodum erant aetate, idcirco ad ejus honoris memoriam institutum est, ut in honorariis titulis adscriberetur *Eq. R. equo publico.* *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 460. *n.* 88. C. Vellejo C. F. Pal. Urbano honorato equo publico ab Imp. Antonino Aug., cum ageret aetatis annum V. ¶ Qui denique ex ordine equestri ingenio et morum probitate maxime supra ceteros emineret, in judicum centuriis a censoribus primum, mox ab imperatoribus tum Romae, tum in municipiis et coloniis adscribebatur, ita ut qui judex ex tribus, vel quatuor, vel quinque decuriis diceretur (V. DECURIA), is equestris ordinis plenitudinem consecutus fuisse videatur. *Inscr.* ap. *Grut.* 479, 6. C. Valerio C. F. Pap. Mariano judici selecto decur*iis* trid. (*corrige* trib*us*): ita enim legitur in lapide, qui etiamnum Tridenti exstat. Alia apud *Mur.* 760, 1. P. Virgilio P. F. Pol. Laureae judici de IIII. decuriis. Alia ap. *Maff. Mus. Ver.* 365, 3. C. Nonio C. F. An. Caepiano equo publico ex quin*que* decuriis judicum. [*Egregie hujus loci curam gessit. *F.*]

ĔQUESTER, stris, stre, adj. ἵππειος, ad milites equo utentes pertinens. *Caes. B. G.* 3, 2. Equestre proelium committere. *Cic. Fin.* 2, 34. Eque-

tres et pedestres copiae. *Id. Phil.* 9, 6. Statua naurata equestris. *Liv.* 8, 7. Equestria spolia. *Id.* 27, 42. Equester terror, *h. e.* terror ab equite ncussus. *Festus*: Equestre aes, quod equiti dabatur. *Tac. G.* 32. Tencteri equestris disciplinae arte praecellunt. *Suet. Claud.* 25. Equestris militia. ₱ Item ad ordinem pertinens equitum R. *Cic. Planc.* 35. Aderat mecum cunctus equester ordo. *Id. Agr.* 1. *extr.* Habeat me ipsum sibi documento, quem equestri ortum loco consulem videt. *Id. Q. Fr.* 1, 2, 2. Homo levis ac sordidus, sed tamen equestri censu. [**Vell. Pat.* 2, 88. de Maecenate: Equestri, sed splendido genere natus, i. e. non patricio, sed equestri tantum, attamen splendido. V. *Burm.* ad *Ov. Am.* 1, 3, 8.] *Liv.* 5, 7. Quibus census equester erat. *Hor. Sat.* 2, 7, 53. Equestri anulo. *Plin.* 5, 1, 1. Equestris ordinis vir. *Nep. Att.* 1. Equestris dignitas. *Plin.* 33, 2, 8. et sqq. plura habet de ordine equestri. V. EQUES. ₱ [*Apud *Tacitum*, sed apud hunc solum scriptorem *equester* pro *eques*. *Ann.* 13, 10. Julius Densus equester. *ib.* 12, 60. Apud equestres, qui Aegypto praesiderent. V. *Duk.* ad *Liv.* 33, 26, 7. *Boettich. Lex. Tacit.* s. v. *militaris*.] ₱ *Equestria, ium*, sunt loca assignata equitibus ad spectandum. *Sen. Ben.* 7, 12. Equestria omnium equitum R. sunt: in illis tamen locus meus est proprius, quem occupavi. Adde *Suet. Cal.* 26., *Petr. Sat.* 126. et *Sen. Contr.* 3, 18. *ad f.* ₱ Item ad equum pertinens, equinus. *Sen. Theb.* 395. Fumoque similes campus in coelum erigat Nebulas, equestri fracta quas tellus pede Submittit. ₱ De Neptuno Equestri, V. NEPTUNUS. ₱ *Equester* est etiam incola coloniae Juliae Equestris, sive Neviduni in Helvetia, nunc *Nyon* prope Genevam, ab C. Julio Caesare deducta ob irruptionis Helvetiorum metum, et equestribus copiis instructa. *Inscr.* ap. *Murat.* 1045, 7. Civitas Equestrium. Alia ap. *eund.* 1111, 2. II. Vir Jul*iae*, Eq*uestris*. Alia ap. *Spon. Miscell. antiq.* p. 167. Flamen in colonia Equestre.

[ĔQUĬCŬLUS, i, m. diminut. equi. Est cognomen Romanum ap. *Varr. R. R.* 2, 7. Q. Modius Equiculus. *F.*]

ĔQUĬDEM, adv. μέν τοι, καὶ δῆτα μὲν, quidem, sane, certe: ab *ego* et *quidem*: unde primis verborum personis saepius jungitur. [*Ortum est ab *e* et *quidem*. V. infra.] *Cic. Att.* 6, 3. *med.* Equidem doleo. *Id. Fam.* 2, 10. Equidem nunquam domum misi epistolam etc. Et *ib.* 6, 4. Equidem putabam. *Id. Fin.* 3, 2. *f.* Non equidem recuso. *Id. Att.* 14, 14. Quod demiror equidem. *Ter. Eun.* 2, 3, 86. Jocabar equidem. *Plin.* 2, 98, 101. Quod equidem noverim. Et *ib.* 25, 23. Quod equidem sciam. ₱ Jungitur et cum aliis personis. *Cic. Att.* 3, 3. Adhuc equidem valde me poenitet. Al. leg. *quidem*. *Id. Div.* 2, 70. Huic equidem Antipho, baro, inquit, etc. *Manut.* hic suspicatur de mendo. *Id. Att.* 13, 26. Equidem credibile non est, quantum scribam die. *Sall. Catil.* 55. *sub f.* Quare vanum equidem hoc consilium est. *Pl. Aul.* 2, 1, 18. Decet te equidem vera proloqui. *Id. Men.* 2, 2, 35. Insanit hic equidem. *Pers.* 5, 45. Non equidem hoc dubites. Adde *Justin.* 38, 5. et 39, 3. *a med.* et *Suet. Cal.* 6. [**Equidem* etiam cum secunda et tertia persona jungi posse pronuntiant *Drak.* ad *Liv.* 5, 54. *Burm.* ad *Virg. A.* 2, 77., addubitant *Cort.* ad *Sall. Cat.* 51, 15. et *Ern. Clav. Cic.*, ut alios mittam. Res ita se habet. *Equidem* ortum est non ex *ego quidem*, ut multi opinantur, sed ex *e* intensivo et *quidem*, ut dicitur *ecastor*. Hinc fit, ut nonnunquam jungantur *equidem ego*. V. §. 6. Quamobrem *equidem* etiam tertiae et secundae personae addi potest, licet hoc rarius fiat, quoniam in prima loquentis persona major plerumque posita est vis. Atque aureae quidem aetatis scriptores tam raro hunc usum sibi indulserunt, ut, quamvis certissima ejus reperiantur exempla, tamen imitandus non videatur. V. *Ruddim. Inst. T.* 1. p. 322. *Ramsh. Gr. Lat.* §. 191. p. 598.] ₱ Et cum plur. num. *Varr. R. R.* 1, 5. Equidem innumerabiles mihi videntur. *Plin.* 18, 35, 86. Equidem et montium sonitus praedicunt. ₱ Et cum aliis particulis affirmativis. *Virg. Ecl.* 9, 7. Certe equidem audieram. *Pl. Amph.* 1, 1, 291. Equidem certo idem sum, qui semper fui. ₱ Et cum adverbiis jurandi. *Pl. Most.* 1, 3, 22. Equidem pol. *Id. Poen.* 3, 1, 5. Equidem hercle. *Id. Men.* 4, 2, 94. Equidem ecastor. ₱ Cum *ego* est pleonasmus non improbandus. *Sall. Jug.* 10. Equidem ego regnum vobis trado firmum. Et *Orat. ad Caes. de Republ. ordin.* 2. Equidem ego sic statuo. *Pl. Merc.* 2, 1, 40. Amavi hercle equidem ego olim in adolescentia. ₱ [*Confunduntur *Equidem* et *equitem*. *Drak.* ad *Liv.* 6, 12, 10. — et *et quidem*. *Drak.* ad *Liv.* 5, 54, 3. 34, 5, 8.]

ĔQUĬFĔRUS, i, m. equus ferus. *Plin.* 28, 13, 55. In primis efficax est potus equiferorum sanguinis. Adde *ib.* 10, 45. ₱ In *Not. Tir.* p. 175. legitur *equifer*.

ĔQUĬLĂ. V. EQUULA.

ĔQUĪLĔ, is, n. ἱπποστασία, stabulum equorum. *Varr. R. R.* 2, 7. *ad f.* Si frigus erit, in equili faciendus ignis. Adde *Caton. R. R.* 14. et *Suet. Cal.* 55.

ĔQUĪMENTŬM, i, n. merces, quae datur pro admissura equi. *Varr.* ap. *Non.* 2, 9. An si equam emisses quadrupedem, ut meo asino Reatino admitteres, quantum poposcissem, dedisses equimenti? *Non. l. c.* scribit *aequimentum*, quod minus rectum videtur.

ĔQUĬMULGĂ, ae, vel Equimulgus, i, m. qui equum mulget. *Sidon. ep.* 4, 1, 43. Ad equimulgas Gelonos. Al. leg. *equimulgos*.

ĔQUĪNUS, a, um, adj. ἱππικός, ad equum spectans. *Cic. Tusc.* 5, 21. Gladius seta equina appensus. *Varr. R. R.* 2, 7. Pecus equinum. Et *ib.* Emptio equina. Et *ib.* 11. Equinum lac. Et 1, 38. stercus. *Plin.* 4, 13, 27. Homines equinis pedibus, Hippopodes appellati. *Hor. A. P.* 1. Equina cervix. ₱ *Equinus* est etiam idem ac equus, ut interdum humanus idem est ac homo. V. HUMANUS. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 67. de equa veloci: Gaetula harena prosata, Gaetulo equino consita, Cursando flabris compara, Speudusa, Lethen incolis.

ĔQUĬO, is, n. ἱππομανόω, de equabus dicitur, cum coitum appetunt. *Plin.* 10, 63, 83. Equas domitas sexaginta diebus equire. [*Partic. *equiens* legitur in pluribus codd. *Col. R. R.* 6, 38, 1. ubi vulgo editur: Febrienti mulae cruda brassica datur.]

ĔQUĪRĬĂ, um, n. plur. ludi a Romulo instituti in honorem Martis ab equorum cursu, quod in iis equi currebant. Duplicia fuere: prima celebrabantur III. Kal. Martii, altera pridie Idus. Fiebant in campo Martio, vel in parte montis Coelii, (qui *campus minor* dicitur a *Catullo* 55, 3.) si campum Martium aquae occupassent. *Ov. Fast.* 2, 859. Ex vero positum permansit equiria nomen. Adde *Fast.* 3, 519. *Varr. L. L.* 5, 3. et *Fest.* in *Equiria*, et in *Martialis campus*.

ĔQUĬRĪNĔ, adv. jurandi per Quirinum. *Fest.* V. ECASTOR.

ĔQUĬSĒTIS. V. v. sq.

ĔQUĬSĒTUM, i, n. herba quaedam folio pilis simili, vel potius equinis setis, unde et nomen traxit, hippuris a Graecis dicta, ἱππουρίς, h. e. cauda equina. *Plin.* 26, 13, 83. [*Dicitur haec herba etiam *Equisetis*. *Plin.* h. n. 18, 28. 67, 4.]

ĔQUĬSO, onis, m. ἱπποκόμος, equorum domitor et curator. *Varr.* ap. *Non.* 2, 288. Ut equiso doceat tollutim incedere. *Val. Max.* 7, 3. *n.* 2. *extr.* Darius acumine equisonis sui prosperum exoptatae rei effectum consecutus est. *Id. ib. n.* 1. etiam agasonem aselli *equisonem* vocat. *Appul. Met.* 7. p. 194, 19. Equiso armentarius. V. ARMENTARIUS. ₱ *Equisones nautici* dicuntur a *Varr. l. c.* et *Non.* 6, 15. qui fune navem per flumen trahunt. V. AMBIVIUM.

ĔQUĬTĀBĬLIS, e, adj. ἱππάσιμος, in quo equi facile inambulare possunt. *Curt.* 4, 9. Equitabilis, et vasta planities.

ĔQUĬTĀTĬO, onis, f. ἱππασία, actus equitandi. *Plin.* 28, 4, 14. Equitatio stomacho et coxis utilissima.

*EQUITATŪRA, ae, f. *Sarisb. Ep.* 285. Equitaturas et expensas praeparare. *B. A.*

ĔQUĬTĀTUS, a, um, part. ab *equito*, equitando percursus. *Claud. B. Get.* 192. equitataque summi Culmina Taygeti. *Sidon. carm.* 23, 249. fluxis equitata Bactra Parthis. ₱ *Equitata cohors*, equites habens peditibus admixtos. *Inscr.* ap. *Murat.* 1122, 4. C. Saguro C. F. Clu. Prisco Praef. Coh. III. Lingon. Equitatae. V. COHORS.

ĔQUĬTĀTUS, us, m. ἵππευσις, equitatio. In sexto casu sing. *Plin.* 28, 15, 61. Femina equitatu atteri, et aduri, notum est. ₱ Item militum equo utentium numerus, ἱππικὸν στράτευμα. *Cic. Att.* 9, 13. Hunc ita paratum video peditatu, equitatu, classibus etc. *Id. Fam.* 7, 1. Armatura varia peditatus et equitatus. *Nep. Annib.* 3. Equitatui omni praeesse. Adde *Caesar. Liv. Tac. Curt.* etc. passim. ₱ In purali num. *Caes. B. C.* 1, 61. *a med.* Hinc magnos equitatus, magnaque auxilia exspectabant. *Auct. B. Hisp.* 37. Peditatibus et equitatibus ad persequendum celeriter iter faciens. Adde *Sall. Jug.* 50. et *Flor.* 3, 11. *a med.* ₱ Item ipsi equi. *Caes. B. C.* 3, 58. *ad f.* Frumento atque hordeo equitatum tolerare. ₱ Est etiam a verbo frequentativo *equito* pro simplici *equio*, eamque vocem significat, quam edere solet equa coitum appetens. *Lucil.* ap. *Varr. L. L.* 6, 5. Quantum hinnitum, atque equitatum! ₱ Item equester ordo. *Plin.* 33, 2, 9. Equitum etiam nomen ipsum saepe variatum est, in his quoque, qui ad equitatum trahebantur. *Auson. Idyll.* 11, 78. Martia Roma triplex, equitatu, plebe, senatu. ₱ *Equitatu praeesse* pro *equitatui* quidam legunt ap. *Caes. B. G.* 1, 18. et 52. V. dicta in ASPECTUS, us.

ĔQUĬTĬĀRĬUS, ii, m. qui equitio praeest, ἱπποκόμος. *Firm. Math.* 8, 13. Aut mulomedicus, aut equitiarius.

ĔQUĬTĬUM, ii, n. ἱπποφόρβιον, equorum armentum. *Tac. G.* 15. Mos est civitatibus ultro equitium conferre principibus. Al. rectius leg. *ultro ac viritim conferre*, etc. [**Col. R. R.* 6, 27, 1. Summam sedulitatem et largam satietatem desiderat equitium. Sic *Schneid.*, alii habent *equinum pecus*.] *Ulp. Dig.* 6, 1, 1. Idem de armento, et equitio, ceterisque, quae gregatim habentur, dicendum est. Adde *ib.* 7, 8, 12. et alibi. [**Gloss. vet.* Equitium est grex equorum.]

*EQUITĬUS, i, m. cognomen familiae Romanae, ab equino pecore deductum. V. *Varr. R. R.* 2, 1. *B. A.*

ĔQUĬTO, as, avi, atum, a. 1. ἱππεύω, equo iter facio. *Cic. Dejot.* 10. Cum is in illo nostro exercitu equitaret cum suis delectis equitibus. *Hor. Sat.* 2, 3, 248. Equitare in arundine longa. *Jabolen. Dig.* 9, 2, 57. in equo. *Plin.* 23, 1, 26. Lassitudo equitandi. *Justin.* 41, 2. Et equitare, et sagittare magna industria docent. *Hor. Od.* 1, 2, 51. Neu sinas Medos equitare inultos, *h. e.* discurrere equitatu, et loca vastare. Et *ib.* 4, 4, 42. Dirus per urbes Afer (*Annibal*) ut Italas, Ceu flamma per taedas, vel Eurus per Siculas equitavit undas. [*Translate, pro: insolentius se in aliqua re jactare. *Cic. Verr.* 2, 4, 20. Jactabit se et in his equitabit equuleis.] ₱ Passive. *Plin.* 8, 18, 26. de camelis: Omnes autem jumentorum ministeriis dorso funguntur, atque etiam equitantur in proeliis. *Hard.* leg. *equitatu*. ₱ *Flor.* 3, 4. Minutius toto vastavit Hebro, multis quidem amissis, dum perfidum glacie flumen equitatur, *h. e.* equitando transitur. Al. leg. *per perfidum*, ut sit deponens. ₱ *Equitare* etiam dicitur ipse equus incedens. *Lucil.* ap. *Gell.* 18, 5. et *Non.* 2, 297. Currere equum nos, atque equitare videmus. ₱ Equitare dicebant veteres, pro equo publico mereri. *Fest.* ₱ *Equitare* est etiam in obscenis. *Juven.* 6, 311. de impuris mulieribus: Inque vices equitant, et luna teste moventur. ₱ [*Et translate *equitare in equuleis*. V. h. v.] ₱ Part. *Equitans* ap. *Plin.* 8, 25, 38. Dorso equitantium modo impositi.

ĔQUŬLĂ, ae, f. parva equa. *Varr.* ap. *Non.* 2, 290. Quin summa diligentia eligat asinum, qui saliat equulam. Al. leg. *equilam*. *Pl. fragm.* apud *Prisc.* 3. p. 677. Adhinnire equulam. Aliter tamen legendum docet *Cod. Plautinus* ap. *Maium*. V. ADHINNIO.

ĔQUŬLĔUS, i, m. ἱππάριον, pullus equinus. *Liv.* 23, 31. *sub f.* Ad Sinuessam bos equuleum peperit. [**Cic. Hortens. fr.* Fame debilitatur equuleorum nimis effrenata vis.] *Cic. Verr.* 2, 4, 20. Jactabit se, et in his equitabit equuleis. *Cic.* intelligit sigilla argentea equuleos referentia. ₱ Est etiam tormenti genus, nempe machina lignea in equi modum compacta, in qua distendebantur, et torquebantur ii, de quibus alicujus criminis quaestio habebatur. *Curt.* 6, 10. Tot conscii, ne in equuleum quidem impositi, verum fatebuntur? *Cic. Mil.* 21. *extr.* Facti in equuleo quaestio est, juris in judicio. *Prud.* περὶ στεφ. 10, 109. Eviscerandum corpus equuleo eminus Pendere, et uncis vinculisque crescere. ₱ Scribitur et *eculeus*.

ĔQUŬLUS, i, m. diminut. equi. *Cic. N. D.* 2, 14. Omnia in perfectis et maturis docet esse meliora, ut in equo, quam in equulo, in cane, quam catulo. *Varr. R. R.* 2, 7. *ad f.* Post annum et sex menses equulum domari posse. [*Adde 2, 8, 6.]

ĔQUUS, i, m. ἵππος, animal quadrupes, quo vehimur sive itineris, sive militiae causa, rhedas, currusque trahimus, etc. [**Equus* factum a Graeco ἴκκος, pro ἵππος, quam formam nobis servavit *Etym. M.* p. 474, 12. Cf. *Schneider.* Elementarl. Tom. I. p. 334.] Multa, ac mira de equis *Plin.* 8, 42, 64. Generosi equi notas *Varr. R. R.* 2, 7., *Colum.* 6, 29., *Pallad.* 4, 13. et *Virg. G.* 3. a v. 75. recenset. *Varr. R. R.* 2, 7. Equi alii sunt ad rem militarem idonei, alii ad vecturam, alii ad admissuram, alii ad cursuram, alii ad rhedam. V. CABALLUS et CANTERIUS. *Cic. Amic.* 19. Nemo est, qui non equo, quo consuevit, libentius utatur, quam intractato et novo. *Id. Dejot.* 10. Optime uti equo. Et *ib.* Haerere in equo. [*insidere equo.] Et *Verr.* 2, 5, 10. *extr.* Sedere in equo. *Ov. Trist.* 5, 7, 14. Ire in equo. *Val. Flacc.* 1, 147. Equo fugere. *Cic. N. D.* 2, 2. Castor et Pollux ex equis pugnare visi. (quod *Prop.* dixit 3, 9, 13. ab equo oppugnare.) *Id. Div.* 2, 68. Vehi in equo. Et *ib.* 1, 28. Equo advectus ad fluminis ripam. *Nep. Dat.* 4. Equo concitato vehi ad hostem. *Liv.* 6, 7. Insilire in equum. Et *Cic. Sen.* 10. *ad f.* Ascendere in equum. Et *Auct. B. Hisp.* 13. Equum conscendere. Et *Suet. Ner.* 48. inscendere. *Cic. Sen.* 10. Ex equo descendere. *Caes. B. G.* 4, 2. desilire. Et *Sall. fragm.* ap. *Non.* 4, 5, Equo descendere. [**Cic. Lael.* 17. Equum tentare, h. e. periculum facere, an sit itineri faciendo idoneus.] *Cic. l. c.* Equo iter ingredi. *Id. Cluent.* 62. Cadere ex equo. *Nep. Pelop.* 5. Equum concitare in aliquem. *Caes. B. G.* 1, 22. admittere. *Curt.* 7, 4. agere. *Ov. A. Am.* 2, 732. admisso subdere calcar equo. *Cic. Acad.* 4, 29. Equum susti-

nere. *Caes. B. G.* 6, 29. *extr.* Inferre aliquem in equum. *Cic. Dejot.* 10. tollere. *Curt.* 3, 11. imponere. *Sall. Cat.* 62. Equo circum ire. *Ov. Met.* 2, 118. et *Virg. G.* 3, 114. jungere equos. *Cic. Att.* 6, 1. *ad f.* Rheda equis juncta. *Curt.* 3, 8. Equum frenare. Et 4, 15. regere. Et 3, 11. mutare. *Petr. Sat.* 134. flectere. *Justin.* 41, 3. de Parthis. Equis omni tempore vectantur: super illos ire, consistere, mercari, colloqui. *Suet. Caes.* 61. Equus patiens sessoris. *Cic. Off.* 1, 26. ferocitate exsultans. *Nep. Eum.* 5. calces remittit. *Ov. Trist.* 5, 9, 29. acer. Et 4, 6, 3. animosus. *Id. Am.* 2, 9, 30. durior oris. Et 1, 2, 15. Asper equus duris contunditur ora lupatis. *Quint.* 5, 11. optimus, generosissimus. *Ennius* ap. *Cic. Sen.* 5. fortis. *Ov. A. Am.* 1, 20. magnanimus. *Val. Fl.* 2, 386. bellator. *Ov. Trist.* 4, 8, 20. languidus. *Plin.* 8, 18, 25. recens. *Liv.* 30, 17. phaleratus. [*Cic. *Sen.* p. red. 11. Equis insignibus et curru aurato reportari, h. e. triumphalibus. ℙ *Equus* non potest poni pro *equa*. Hinc recte *Schneid.* ap. *Varr.* 2, 7, 11. aliis praeeuntibus edidit. Alternis qui admittant, diuturniores equas et meliores pullos fieri dicunt, ubi vulgo *equos*. Alia res in loco *Marc. Dig.* 32, 3. 65, 6. Equis legatis et equae continentur.] ℙ Cognomina equorum ultra octoginta habentur in tabula marmorea ap. *Grut.* 341. item 337. et 338. ubi de ludis circensibus agitur: nomina vero aliquot *Stat Th.* 6, a *v.* 461. ℙ *Mereri equo* est equo belli stipendia facere. *Ov. Fast.* 3, 130., *Cic. Phil.* 1, 8., *Liv.* 5, 7. et *Suet. Gramm.* 9. ℙ Rescribere ad equum. *Caes. B. G.* 1, 42. *extr.* ℙ *Stare*, vel *esse alicui ad equum* est quod Itali dicunt *alla Staffa*. *Cic. Att.* 13, 52. *ad f.* ℙ *Vir equo clarus* ap. *Appul. Met.* 8. p. 201, 19. est equestri genere natus. ℙ *Equi bipedes* sunt marini, qui priores pedes habere finguntur, et pro posterioribus caudam piscis. *Virg. G.* 4, 389. et in *Perv. Vener.* 10. V. HIPPOCAMPUS. ℙ Equi alati poetice finguntur venti. *Catull.* 66, 52. cum se Memnonis Aethiopis Unigena, impellens nutantibus aera pennis, Obtulit Arsinoes Chloridos ales equus. *Val. Flacc.* 1, 610. fundunt se carcere laeti Thraces equi, Zephyrusque, et nocti concolor alas Nimborum cum prole Notus. ℙ Equus ligneus *Plauto* est navis *Rud.* 1, 5, 10. Nempe equo ligneo per vias caeruleas estis vectae. Hinc *aurigam* vocant gubernatorem navis *Ov. Trist.* 1, 3, 118. et *vet. Poeta* ap. *Charis.* 4. p. 243., et *habenas* classi tribuit *Virg. A.* 6, 1. *Homerus* quoque naves ἁλὸς ἵππους, *equos maris* esse hominibus dixit *Odyss.* 4. *v.* 708. ℙ *Equis virisque* significat omni contentione. *Liv.* 5, 37. Quacumque ibant, equis virisque longe ac late fuso agmine immensum obtinentes loci. *Cic. Phil.* 8, 7. fore, ut omnes inflammati odio, excitati dolore, armis, equis, viris D. Bruto subveniremus. [*Nep. Ham.* 4. Equis, armis, viris, pecunia locupletare.] *Flor.* 2, 7. Quatiebat omnia equis virisque. [*V. de hac formula *Drak.* ad *Liv.* 21, 27, 5. *Burm.* ad *Virg. A.* 8, 3.] ℙ Translate est omni conatu agere, tentare omnia: simile est apud Italos *colle mani e co' piedi*. *Cic. Off.* 3, 33. Cum his, viris equisque, ut dicitur, si honestatem tueri sententia est, decertandum est. Alii leg. *velis equisque*: quod Itali dicunt *per mare e per terra*. *Id. Fam.* 9, 7. Dubitandum non est, quin equis, viris. Alii hic quoque equis, velis. Huc pertinet illud ejusdem *Cic. Q. Fr.* 2, 15. Cursu corrigam tarditatem tum equis, tum vero quadrigis poeticis. [*Rectius *Schütz.* in *Ind.* comparat Graecorum ἵππῳ κέλητι et τεθρίππῳ. Significat *Cic.* se laudes Caesaris partim orationibus aliisque scriptis prosaicis, partim versibus celebraturum.] ℙ Equi donati dentes non inspiciuntur, [*einem geschenkten Gaul sieht man nicht in's Maul.*] proverb. aliud *Hieron. prooem. epist. ad Ephes.* ℙ Est hoc nomine machina bellica. postea *aries* appellata, ad muros urbium quatiendos: quam primus invenisse dicitur Epeus in obsidione Trojae, ut *Plin.* 7, 56. tradit: cujus machinae ferramenta Metapontinos ab Epeo conditos, olim in templo Minervae ostentasse, auctor est *Justin.* 20, 2. Hinc *Prop.* 3, 1, 25. Nam quis equo pulsas abiegno nosceret arces? ℙ Hinc data occasio aliis equum ligneum Trojanum comminiscendi, in quo abditi viri, et in urbem recepti, noctu Graecis portas aperuerint, ut est ap. *Virg. A.* 2., *Hyg. fab.* 108. et alios. Proverbiali locutione dicitur *Equus Trojanus* de occulta conjuratione, et latente pernicie. *Cic. Mur.* 37. Intus, intus, inquam, est equus Trojanus: a quo nunquam, me consule, dormientes opprimemini. ℙ *Equus Sejanus* aliud proverbium, V. SEJANUS. ℙ [*Equus obscoeno sensu, de figura coitus. *Hor. Sat.* 2, 7, 50. Agitavit equum lasciva supinum, ad quem l. v. *Heind.*, *Ruhnk.* ad *Rut. Lup.* p. 260.] *Equus Hectoreus* translate vocatur ipse Hector, cum rem haberet cum uxore sua Andromacha illo Venerio schemate, quod et *Venus pendula* dicitur ab *Appul. Met.* 2. p. 122, 19., quodque *Petr. Sat.* 140. satis petulanter describit. *Ov. A. Am.* 3, 775. nunquam Thebais Hectoreo nupta resedit equo. *Mart.* 11, 104. Hectoreo quoties sederat uxor equo. V. PENDULUS. ℙ [*Equus erat nomen saxi, in quo Daphitas periit. *Cic. Fat.* 3. *Val. Max.* 8, 8. *extr.*] ℙ Fuit equus Marti sacer propter usum belli, et quotannis ei Romae immolabatur. Lacedaemonii eo faciebant Ventis, propter velocitatem: Sallentini Jovi, Rhodii Soli, integram quadrigam in mare jacientes. *Festus* in *October*. Sunt qui putant, non quotannis, sed quot lustris Romae immolari solitum, ex illo *Prop.* 4, 1, 20. Qualia nunc curto lustra novantur equo. *Curtum* dicit, quia cauda ejus amputata deferebatur in regiam. *Fest. ib.* V. et CAVIARES. Aliter tamen *Passerat. Propertii* locum intelligit. Etiam Persae Soli sacrificare solebant, Ne detur celeri victima tarda Deo, inquit *Ov. Fast.* 1, 386. ℙ In coelo est sidus hoc nomine, decem et octo, vel viginti stellis constans, inter Tropicum Cancri, et Arcticum circulum, Aquarii manum dexteram cervice sua conjungens. Hunc fabulantur esse Pegasum Neptuni et Medusae filium, qui in Helicone fontem ungula aperuit, et Bellerophontem per aera vexit. *Hygin. Astron.* 2, 18. et *ib.* 3, 17., *Plin.* 18, 26, 65. et *Colum.* 11, 2. Duodecimo Cal. April. Equus mane occidit. ℙ *Equus fluviatilis* ap. *Plin.* 8, 21, 30. est hippopotamus. ℙ *Equum* pro *equorum* habes in *Sil.* 12, 681.

[ĔQUUSTŪTĬCUS, m. vel Equumtuticum, n. oppidum Hirpinorum in Samnio, prope Calorem fluvium, et XXII. mill. pass. a Benevento urbe, quae et Equus magnus dicitur in *Itin. Hieros.*, nam Osce *tuticus* significat magnum. V. TUTICUS. *Ptolem.* 3, 1. τουτικον vocat. In ejus locum successit nunc *S. Eleuterio*. Sunt qui putent, *Hor. Sat.* 1, 5, 87. his verbis: Mansuri oppidulo, quod versu dicere non est; idem oppidum significasse: at contrarium docet *Romanellius Topogr. Napol. T.* 2, 333. et seqq.; etenim ibidem Asculum a poeta indicari probat. *Cic. Att.* 6, 1. Litterae Equotutico, et Brundisio datae. *F.*]

ER

ĒRĀDĪCĀTĬO, onis, f. evulsio a radice. Translate *Tertull. Resurr. carn.* 27. *extr.* Post antichristi eradicationem agitabitur resurrectio.

ĒRĀDĪCĀTUS et Exradicatus, a, um, part. ab *eradico*, a radice evulsus. *Varr. R. R.* 1, 27. Quae sunt ex terra enata, priusquam ex iis quid seminis cadat, ut sint exradicata. [*Scriptura *Exradicatus* rara quidem, sed non eliminanda. Cf. *Schneider.* Elementarl. *Tom.* II. p. 562.] ℙ Translate. *Pl. Bacch.* 5, 1, 6. Perditus sum, atque etiam eradicatus sum, omnibus exemplis crucior.

ĒRĀDĪCĬTUS, adv. ῥιζόθεν, vim majorem videtur habere, quam *radicitus*. *Pl. Most.* 5, 1, 62. Malefacta reperire non radicitus quidem, verum etiam eradicitus. ℙ [Translate de eloquentia usurpat *Front. de oration.* (ed. *A. Maio.*) *ep.* 1. Subvertendam censeo radicitus, immo vero, Plautino illo verbo, exradicitus. Inde patet etiam ap. *Pl. l. c.* scribendum *exradicitus*, non *eradicitus*. *F.*]

ĒRĀDĪCO, as, avi, atum, a. 1. ἐκριζόω, una cum radice evello. *Pl. Epid.* 3, 3, 52. Cum militabam, pugnis memorandis meis Eradicabam hominum aures, quando occoeperam. ℙ Translate. *Id. Aul.* 2, 4, 21. Clamat suam rem periisse, seque eradicarier. *Ter. Heaut.* 3, 3, 28. Dii te eradicent, *h. e.* perdant funditus.

ĒRĀDO, is, si, sum, a. 3. ἀποξύω, aufero, amputo, seco, caedo. *Varr. L. L.* 4, 31. Rastris eradere terram, atque eruere. *Colum. Arbor.* 9. Malleolum scindito, medullamque omnem eradito. [*Col. R. R.* 4, 24, 7. Muscus ferro destringendus et eradendus est.] *Plin.* 24, 7, 20. Zopissam eradere navibus. ℙ Translate est delere, expungere. *Tac. A.* 4, 42. Merulam senatorio albo erasit. [*Paull. Sent.* 1, 21, 8. Eradere titulos inscriptos monumento.] *Hor. Od.* 3, 24, 51. Eradenda elementa pravi cupidinis. *Senec. ep.* 11. Eradere vitia. *Id. ep.* 91. Nobilium civitatum vestigia quoque tempus eradet, *h. e.* delebit. *Phaedr. prol.* 3, 21. Curamque habendi penitus corde eradere. [*V. *Heins.* ad *Ov. Trist.* 4, 9, 5.]

*ĔRĂNA, ae, f. vicus Ciliciae, in Amano monte. *Cic. Fam.* 15, 4. Eranam autem, quae fuit non vici instar, sed urbis etc. *B. A.*

ĔRĂNISTA, ae, m. ἐρανιστής, curator erani. V. vocem sequ. Hac appellatione milites tantum apud Latinos praediti fuisse inveniuntur, *Inscr.* apud *Gud.* 146, 5. L. Aelius Aug. Lib. Cynips eranista, et procurator *militum emeritorum*. Alia ap. *Grut.* 541, 11. T. Flavio Jucundo *eranistae* Leg. XXX. Ulpiae. Adde alias ap. *eund.* 528, 1. et 548, 5. et ap. *Murat.* 782, 7. et 785, 2.

*ĔRANNOBOAS, ae, m. Ἐραννοβόας, Indiae flumen, in Gangem cadens. *Plin.* 6, 18. *B. A.*

*ĔRANTHĔMON, i, n. ἐράνθεμον, unum ex nominibus anthemi herbae: sic dictum, quod vere floreat. *Plin.* 22, 21. *B. A.*

ĔRĂNUS, i, m. ἔρανος, ab ἐράω, amo, Graece significat collectam pecuniam, quam in multis Graecis urbibus institutae sodalitates adservare solebant, conferentibus ipsis sodalibus, ut si quis eorum egestate premeretur, sublevari ea posset: ita tamen, ut si quando ad pristinam rediret fortunam, tantundem sodalitati restitueret, quantum accepisset. Simile est, quod de Christianis narrat *Tertull. Apolog.* 39., fuisse apud eos veluti sacrum aerarium, in quod singulis mensibus exiguam quisque pecuniam conferret, egenis alendis, humandisque, pueris et puellis re ac parentibus destitutis, senibus, infirmis, naufragis, et hujusmodi sublevandis etc. *Plin. ep.* 10, 93. Datum mihi publice libellum ad eranos pertinentem. *Trajan.* ad *Plin. ep.* 94. Si legibus istorum concessum est eranos habere. *Cic. Att.* 12, 5. quoque habet, sed Graece, pro symbola. De hujusmodi collatione stipis menstruae militibus permissa consule *Mart. Dig.* 47, 22, 1.

*ĔRANŪSA, ae, f. insula inferioris Italiae, Bruttiorum regioni adjacens. *Plin.* 3, 10. *B. A.*

*ĔRAPHIUS, i, rex Aegypti, qui obeliscum subrexit. *Plin.* 36, 9. *B. A.*

ĔRĀSĪNUS, i, m. fluvius Arcadiae, qui a Stymphalide palude ortus (unde et Stymphalus dicitur) postquam terras subiit, rursus in Argolico agro erumpit, atque Erasinus appellatur. *Ov. Met.* 15, 275. Sic modo combibitur, recto modo gurgite lapsus Redditur Argolicis ingens Erasinus in arvis. ℙ *Erasinus* est etiam cogn. Rom.; videtur esse ab ἔρασις, amatio, et significare amatorem. *Inscr.* ap. *Grut.* 268, 1. Claudius Erasinus.

*ĔRĂSISTRĂTUS, m. Ἐρασίστρατος, medicus insignis, ex Iulide urbe Ceae insulae Juliates et Ceius appellatus, Aristotelis Stagiritae ex filia nepos, Chrysippi medici vel, ut plerisque placuit, Theophrasti discipulus. Ab eo Erasistrateorum medicorum schola nomen accepit, quam ab Hicesio Smyrnae excitatam Strabo prodidit. Horum sectam *Galenus* damnavit, pluribus adversus Erasistratum ejusque asseclas scriptis voluminibus tomo operum decimo. *Plin.* 29, 15. *Val. Max.* 5, 7. *Macr. Sat.* 7, 15. *Coel. Aurel.* 2. *Chron.* 7. *Cels.* 3, 4. *post in.* 4, 4. *extr.* et 11, 12. cet. *B. A.*

[ĔRASMIUS, ii, m. ἐράσμιος, amabilis. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 386. *n.* 228. Cn. Aemilius Erasmius. *F.*]

[ĔRASTĒ, es, f. ἐραστή, et

ĔRASTES, ēnis, f. ex ea forma nominum Latinorum, de qua silent omnes grammatici, docte vero disserit *Lupius*, *Epitaph. S. Severae* p. 160. et seqq. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Murat.* 1158, 3. Dasumia Eraste. Alia ap. *Lupium. l. c.* L. Pompejus Eratus Pompejae Erasteni filiae. *F.*]

[ĔRASTES, is, m. ἐραστής, amator. *M. Aurel.* ap. *Front. ad M. Caes.* 1. (ed. iterum *A. Maio*) *ep.* 10. Nunquam tu tamen, erastem tuum, me dico, depuleris. *F.*]

[ĔRASTUS, i, m. ἐραστός, amabilis. Est cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Mur.* 68, 2. Cn. Domitius Erastus. *F.*]

ĒRĀSUS, a, um, part. ab *erado*, abrasus. *Plin.* 17, 21, 35. *n.* 5. Erasa medulla. *Prop.* 4, 8, 26. Erasae genae. *Plin. alter Paneg.* 25. In locum erasorum subditi fuerant, *h. e.* eorum, quorum nomina e publicis tabulis erasa fuerant. *Sen. Thyest.* 519. Ponatur omnis ira, et ex animo tumor erasus abeat.

ĔRĂTO, us, f. Ἐρατώ, una ex Musis, quae choreis, et cantibus amatoriis praeest: ita enim est appellata ab ἐράω, amo. V. MUSA. In summo gentis Pomponiae ap. *Morell. tab.* 3. *n.* 4., et ap. *E. Q. Viscont. Mus. Pio-Clem. T.* 1, 139. *tab.* 21. videre est hanc Musam lyra canentem. *Ov. A. A.* 2, 15. Nunc mihi, si quando, Puer et Cytherea, favete: Nunc Erato, nam tu nomen amoris habes. *Auson. Idyll.* 20, 6. Plectra gerens Erato saltat pede, carmine, vultu. *Petr. Afran.* in *Anth. Lat. Burm. T.* 1, 51. *epigr.* 73. Fila premens digitis Erato modulamina fingit. ℙ Pro quavis Musa. *Virg. A.* 7, 37. Nunc age, qui reges, Erato, quae tempora rerum, qui Latio antiquo fuerit status etc. Adde *Claud. consul. Mall. Theod.* 282.

*ĔRĂTONES, insulae in sinu Arabico. *Plin.* 6, 29. *ante med.* ed. *Hard. B. A.*

*ĔRĂTOSTHĔNES, is, m. Ἐρατοσθένης, Cyrenaeus, Aristonis Chii et Callimachi poetae discipulus, Plato minor a quibusdam ob doctrinam vocitatus, praefuit bibliothecae regiae. Scripsit, praeter philosophica, poemata, geographica, historias, astronomica, de sectis dialogos. *Caes. B. G.* 6, 24. *Cic. Att.* 2, 6. *Varr. R. R.* 1, 2. *Plin.* 2, 108. *Quint.* 1, 1. et 11, 2. *B. A.*

[ĔRĂTUS, i, m. ἐρατός, amabilis. Est cogn. Rom. V. in ERASTE. *F.*]

*ĔRAVISCI, orum, populi Pannoniae. *Plin.* 3, 25. *B. A.*

[ERCAVĪCENSIS, e, adj. ad Ercavicam pertinens, Hispaniae Tarraconensis urbem, nunc *Santaver*, de qua *Liv.* 40, 50. *Inscr.* ap. *Grut.* 382, 9. M. Calpurnio M. F. Lupo Flamini *Provinciae Hispaniae Citerioris* ex conventu *Cesaraugustano* Ercavicensium. *Plin.* 3, 3, 4. appellat *Ergavicenses*. At nummi ap. *Eckh. D. N. V. T.* 1, 50. praeferunt *Ercavica*. *F.*]

ERCISCO. V. HERCISCO.
ERCTUS. V. HERCTUS.
ĔRĔBEUS, a, um, adj. Ἐρέβειος, ad Erebum
[p]ertinens. *Ov. Ib.* 270. Pectoraque unxerunt Ere-
[b]ae felle colubrae.

*EREBINTHODES, is, insula Propontidis. *Plin.*
32. ed. *Hard.* Antea legebatur *Erebindus. B. A.*

ĔRĔBUS, i, m. est ab עֶרֶב vesper, hinc Ἔρε-
[βο]ς, Graece, et Latine *Erebus*, filius Demogorgo-
[n]is, et Terrae, vel, ut *Hyg. praef. Myth.* docet,
[C]haus et Caliginis; frater Noctis et Diei, idemque
[S]oro- suae maritus. *Fest.* tamen ex *Varrone* No-
[c]tis patrem facit. *Cic. N. D.* 3, 17. Aether, et
[D]ies, eorumque fratres, et sorores: qui a genea-
[lo]gis antiquis sic nominantur, Amor, Dolus, Me-
[tu]s, Labor, Invidentia, Fatum, Senectus, Mors,
[T]enebrae, Miseria, Querela, Gratia, Fraus, Per-
[ti]nacia, Parcae, Hesperides, Somnia: quos omnes
[E]rebo, et Nocte natos ferunt. *Virg. A.* 4, 511.
[T]ercentum tonat ore Deos, Erebumque, Chaosque,
[T]ergeminamque Hecaten. ℙ Significat etiam pro-
[f]unditatem Inferorum, et interiores densioresque
[T]artari tenebras, uti docent *Fest.* et *Serv.* ad il-
[lu]d *G.* 4, 471. At cantu commotae Erebi de se-
[d]ibus imis etc. et ad *A.* 4. *cit.* Sic *Senec. Oed.* 160.
[R]upere Erebi claustra profundi Turba sororum face
[T]artarea. ℙ Ponitur et universim pro ipsis infe-
[ri]s. *Val. Fl.* 2, 120. de Fama. Non Erebi, non
[D]iva Poli. *Id.* 4, 407. Erebi virgo, *h. e.* Tisi-
[p]hone. *Senec. Herc. Oet.* 1369. Rector Erebi. ℙ
[L]egitur et *Herebus.*

ĔRECHTHĔUS *vel* Erichtheus, a, um, adj.
[Ἐ]ρεχθεῖος, possess. ab Erechtheo rege Athenarum,
[u]t Erechtheum litus, *Val. Max.* 6, 1. *n.* 1. *extern.*
[E]rechtheae arces, *h. e.* Athenae: ut legit *Heins.*
[a]p. *Ov. Met.* 8, 547. Erechthea domus, *Id. Fast.*
[3], 204. ℙ Porro Erechthei, seu, Erichthei (cu-
[ju]s rectus casus est trisyllab. Ἐρεχθεὺς) regis me-
[m]init *Cic. Fin.* 5, 22., *Tusc.* 1, 48. et *Sext.* 21.
[c]ujus filias virgines pro salute civium mortem con-
[t]empsisse, commemorat. Adde *Just.* 2, 6. Ab aliis
[E]richthonius vocatur: ab aliis distinguitur. Fuit
[a]utem pater duorum filiorum, totidemque puella-
[ru]m, quarum unam Orithyiam raptam Boreas in
[T]hraciam transtulit, et Calais, Zethisque matrem
[f]ecit, ut est ap. *Ov. Met.* 6. *s. f.* ℙ Fuit etiam
[E]rechtheus titulus tragoediae *Ennii*, cujus frag-
[m]entum affert *Gell.* 6, 16.

ĔRECHTHĪDAE, arum, m. plur. Ἐρεχθεῖδαι,
[A]thenienses, ab Erechtheo eorum rege. *Ov. Met.*
[7], 430. Nullus Erechthidis fertur celebratior illo
[I]lluxisse dies.

ĔRECHTHIS, ĭdis, f. Ἐρεχθὶς, Orithyia filia
[E]rechthei. *Ov. Her.* 16, 343. Nomine ceperunt
[A]quilonis Erechthida Thraces. ℙ Est etiam Pro-
[c]ris altera Erechthei filia. *Id. Met.* 7, 726. Vix
[a]ditu per mille dolos ad Erechthida facto.

[ĔRECHTHŎMĔNUS, i, m. ἐρεχθόμενος, mole-
[s]tia affectus, partic. ab ἐρέχθω, molestia afficio.
[E]st cogn. Rom. *Inscr.* ap. *Grut.* 605, 10. Ti.
[C]laudius Erechthomenus. Aspirata more Latinis
[in]usitato hic desideratur. *F.*]

ĔRECTĒ, adv. cujus comparativum habetur ap.
[G]ell. 7, 3. *s. f.* Commodius, erectiusque de his
[m]eis verbis existimabit, judiciumque faciet, qui
[e]tc. *h. e.* fidentius. *Ammian.* 15, 5. Erectius lo-
[q]ui, *h. e.* liberius.

ĔRECTĬO, onis, f. actus erigendi, ἀνάστασις.
Vitr. 10, 5. *extr.* Sine tignorum erectionibus. [*ib.
[1]. *praef.* Erectio firma. i. e. vis procreandi.]

ĔRECTUS, a, um, part. ab *erigo*, rectus, stans,
sublatus, ἀνυψωθείς. *Cic. N. D.* 2, 56. Deus ho-
mines humo excitatos, celsos et erectos constituit.
Id. Or. 59. Status erectus et celsus. [**Tac. H.*
1, 53. Erecto incessu.] *Cels.* 7, 16. Resupinan-
dus homo est, coxis erectioribus. [**Petr. fragm.
Trag.* 52. Erectis supra frontem manibus. Vid.
Heins. ad *Vell. Pat.* 2, 71.] *Cic. Sen.* 15. Herbe-
scens viriditas culmo erecta geniculato. *Auct. ad
Her.* 4, 55. Sudans oculis ardentibus, erecto ca-
pillo. *Senec. Herc. Oet.* 707. Erectus horret cri-
nis. *Sil.* 2, 668. Squalentemque erecta comam.
Al. leg. *arrecta. Ov. Met.* 3, 43. Serpens media
plus parte leves erectus in auras. *Plin.* 17, 23, 35.
n. 24. Palmes erectus ad arborem. *Virg. A.* 4,
504. Pyra erecta sub auras. *Stat. Th.* 6, 502.
Equus erectus in armos. *Liv.* 8, 7. Equus prio-
ribus pedibus erectis, excussit equitem. *Id.* 4, 22.
Erecta in arcem via. *Curt.* 8, 11. Petra in me-
tae modum erecta. *Caes. B. G.* 3, 13. Prorae ad-
modum erectae. *Pall.* 1, 8. Praetorii situs sit
loco aliquatenus erectiore, et sicciore. *Claud. carm.
de Apono* 11. Alto colle minor, planis erectior
arvis. *Petr. Sat.* 132. Erectus in cubitum. ℙ Pi-
sces erecti ap. *Colum.* 8, 17. *a med.* opponuntur
prostratis, planis, cubantibus. V. JACENS. ℙ
Translate. *Cic. Font.* 11. Eos hic sagatos, bra-
catosque versari, animo demisso atque humili: hi
contra vagantur laeti atque erecti passim toto foro.
Id. Sen. 20. Legiones nostras in eum saepe lo-
cum profectas alacri animo, et erecto, unde se
nunquamredituras arbitrarentur. [*Atque ita *ere-
ctus* etiam animalibus tribuitur. *Auct. ad Her.* 2,
19. Feras bestias videmus alacres et erectas va-
dere, ut alteri bestiae noceant.] *Id. Tusc.* 5, 14.
Vir celsus et erectus, et ea, quae homini accidere
possunt, omnia parva ducens. [*Hinc *erectus* de
habitu hominis sibi confidentis. *Cic. Or.* 1, 40.
Font. 11.] *Id. Dejot.* 13. Magno animo et erecto
esse, nec unquam succumbere inimicis. *Id. Phil.*
4, 5. Ardentes et erecti ad libertatem recuperan-
dam. *Id.* ad *Brut.* 1, 10. Erectior senatus erat
non sententiis solum nostris, sed etiam cohortatio-
nibus excitatus. *Petr. Sat.* 88. Erectus his sermo-
nibus. i. e. firmatus. *Tac. H.* 2, 74. Erectus in
spem. *Cic. Off.* 1, 30. Homo paulo erectior, *h.
e.* superior voluptate corporis, neque se facile ab-
jiciens atque prosternens ad turpia et flagitiosa.
Id. Fam. 5, 12. Cujus studium in legendo non
erectum Themistoclis fuga redituque retinetur?
[*i. e. attentum. Sic *erectus* de auditore attento
Cic. Brut. 54. Adspicere erectos, intuentes judi-
ces.] *Liv.* 3, 47. Cum civitas in foro exspecta-
tione erecta staret. [*V. *Drak.* ad *Liv.* 2, 54, 8.]
Quint. 1, 3. Mens erecta circa studia. *Id.* 11, 3.
sub f. Erecta et concitata voce dicere. et *ib.* 1.
ante med. Neque tam plenum et erectum, et au-
dax, et praecultum eloquentiae genus senibus con-
venit, quam pressum, et mite, et limatum. ℙ
*Sup. *Erectissimus* ap. *Jul. Valer. res gest. Alex.
M.* (ed. *A. Maio*), 1, 31. In eo obeliscos quoque
duos videt proceritudinis erectissimae. *B. A.* ℙ
[*Confunduntur a librariis *Erectus* et *Adrectus*,
Drak. ad *Liv.* 8, 37, 2. *Cort.* ad *Sall. Jug.* 23.
Verheyk. ad *Eutr.* 10, 2. — et *Electus. Drak.* ad *Liv.*
28, 36, 7. — et *Ereptus. id.* ad *Liv.* 3, 5, 7.]

ĔRĒMĬGĀTUS, a, um, part. ab *eremigo*, remi-
gando, seu navibus emensus. *Plin.* 2, 67, 67. Par-
vo brevius quam totus, septentrio eremigatus.

ĔRĒMĬGO, as, avi, atum, a. 1. remigando,
et navigando emetior. *Sil.* 14, 190. Innatat al-
bus olor, pronoque immobile corpus Dat fluvio,
et pedibus tacitis eremigat undas.

ĔRĒMĪTĂ, ae, m. ἐρημίτης, qui in eremo habi-
tat. *Sulpic. Sev. Dial.* 17. V. ANACHORETA.

ĔRĒMĪTIS, ĭdis, adj. f. ἐρημῖτις, quae est ab
eremo. *Sid. ep.* 9, 3. Palaestra congregationis
eremitidis.

ĔRĒMŎDĬCĬUM, ii, n. ἐρημοδίκιον, vadimonium
desertum, vel desertio causae negligentia partium
facta, et poena, quae pro tali desertione infligi-
tur, ab ἔρημος desertus, et δίκη, judicium. *Ulp.
Dig.* 46, 7, 13. Ex eremodicio sententiam pati.
Id. 4, 4, 7. *extr.* In eremodiciis eis subvenitur.
Imp. Just. Cod. 3, 1, 13. *ante med.* Eremodicium
contrahere.

ĔRĒMUS, i, m. et f. ἔρημος, Graeca vox adje-
ctiva, desertum, solitarium, solum significans, et
subintelligitur locus, vel regio. *Tertull. Idolol.* 5.
Moyses in eremo simulacrum serpentis ex aere fe-
cit. *Impp. Grat., Valent. et Theod. Cod.* 11, 57,
4. Loca sterilia, atque erema, his quae culta at-
que opima sunt, compensentur. Adde *Hieron. de
vita Pauli pr. Erem.* et *Sulp. Sev. Dial.* 1, 15. ℙ
Corripuit mediam non imitandus *Prud. Cathem.* 5,
89., *Psychom.* 371. et *Enchir.* 12.

ĔRĒPO, is, epsi, eptum, n. 3. ἐξερπύζω, repen-
do exeo. *Varr. R. R.* 3, 15. Tota maceria tecto-
rio intrinsecus incrustatur, ne ex ea (*glis*) erepe-
re possit. *Stat. Th.* 11, 580. profundis erepsit te-
nebris. *Sil.* 15, 617. Erepit suspensa ferens ve-
stigia castri. *Pl. Aul.* 4, 4, 1. Foras, lumbrice,
qui sub terra erepsisti modo. *Juven.* 6, 524. inde
Superbi Totum regis agrum nuda ac tremebunda
cruentis Erepet genibus, *h. e.* genibus rependo
emetietur. ℙ Item rependo ascendere. *Suet. Tib.*
60. Quod is a tergo insulae per aspera et devia
erepsisset ad se. *Hor. Sat.* 1, 5, 79. Montes quos
nunquam erepsemus, *h. e.* transissemus. syncope
pro *erepsissemus.* [*V. *Burm.* ad *Prop.* 1, 3, 27.]
ℙ Translate. [*Hoc sensu restituere voluit *Gron.*
ad *Sen. N. Q.* 6, 8. hoc verbum *Val. Max.* 1, 5,
6. In capite ejus subito velut cornua erepserunt.
ubi alii *emerserunt, eruperunt, erexerunt.*] *Stat.
Silv.* 2, 2, 30. Inde per obliquas erepit porticus
arces, *h. e.* ascendendo, et descendendo extenditur.

ĔREPTĬO, onis, f. *Cic. Verr.* 2, 4, 5. Putabat ere-
ptionem esse, non emptionem, cum venditori suo
arbitratu vendere non liceret.

ĔREPTO, as, avi, atum, n. 1. frequentat. ab
erepo. Translate. *Sen. ep.* 101. *sub init.* Pecunia
circa paupertatem plurimum morae habet, dum ex
illa ereptat, *h. e.* exit, expeditur.

ĔREPTOR, oris, m. qui eripit. *Cic. Quint.* 8.
Iste homo acerrimus bonorum possessor, expulsor,
ereptor. *Id. Dom.* 30. *ad f.* Ereptor civitatis.
[**Id. Sext.* 51. Ereptor libertatis.] *Tac. A.* 13, 55.
Terrarum ereptores.

[*EREPTORIUS, a, um. Hanc vocem probabi-
liter restituendam censet *Hugo* in *Ulp. Fragm.* 19,
17. Lege nobis acquiritur, velut caducum, vel ere-
ptorium.]

ĔREPTUS, a, um, partic. ab *eripio*, raptus,
ademptus, ablatus. *Hirt. B. G.* 8, 50. Ereptus Gal-
bae consulatus. *Curt.* 9, 7. *ad f.* Ereptus gladius
alicui. *Nep. Epam.* 4. Ne si tibi sit pecunia adem-
pta, aliquis dicat, ad me ereptum pervenisse,
quod delatum accipere noluissem. *Ov. Pont.* 4, 7,
26. Ereptae opes. *Virg. A.* 3, 330. Erepta conjux.
Ov. Her. 10, 43. Ereptus oculis. *Id. Met.* 15, 136.
ereptae viventi pectore fibrae. ℙ Item morte ra-
ptus. *Val. Fl.* 3, 316. Primis conjux ereptus in
annis. *Albin.* 1, 65. Vidimus erepta moerentem
stirpe sororis. *Curt.* 10, 5. In flore aetatis ereptus
rebus humanis. ℙ Item detractus. *Virg. A.* 11,
679. Pellis erepta juvenco. *Liv.* 23, 45. Ereptus
ex equo. *Ov. Met.* 10, 386. erepta vincula collo.
ℙ Item subductus. *Hor. Ep.* 2, 60. Haedus ereptus
lupo. *Cic. Rosc. Am.* 51. Sex. Roscii vita erepta
de manibus sectorum. *Caes. B. G.* 1, 53. Ereptus
e manibus hostium. *Cic. Catil.* 1, 8. Vita multis
suppliciis justis debitisque erepta. *Id. Arch.* 9.
Urbs ex omni impetu regio, ac totius belli ore ac
faucibus erepta. *Virg. A.* 1, 600. Aeneas libycis
ereptus ab undis. *Prop.* 1, 21, 7. per medios ere-
ptus Caesaris enses. *Hor. Od.* 4, 8, 25. Ereptus
Stygiis fluctibus Aeacus. *Virg. A.* 3, 711. tantis
nequicquam erepte periclis. *Ov. Met.* 1, 358. Ere-
ptus fatis. *Just.* 13, 1. praesenti morte. ℙ [*Item
extortus, expressus. *Cic. Verr.* 1, 30. Non per
Neronem judicatum, sed per Dolabellam ereptum
existimabatur.]

ĔRES, is, m. χὴρ, ericius, sive erinaceus. *Ne-
mesian. Cyneg.* 57. Implicitumque sinu spinosi cor-
poris erem Ferre domum. *Pl. Capt.* 1, 2, 81. I
modo, venare leporem, nunc erem tenes. *Id. Men.*
3, 2, 28. cui ego aeque ac eres haeream. Alii me-
lius leg. *heres eram.* ℙ Scribitur et *heres;* aspi-
rata enim Latini usi sunt aliquando pro Graeca
littera X, aliquando etiam eandem omisere.

*ERESSOS vel Eressus vel Erĕsos, i, f. Ἔρεσσος,
Ἔρεσος, oppidum Lesbi insulae, ubi natus Theo-
phrastus. *Mela* 2, 7. *post init. Plin.* 5, 31. *B. A.*

ĔRĒTĪNUS, a, um, adj. ad Eretum pertinens,
Graece Ἠρητον, montem et vicum Sabinorum in
via Salaria, in colle edito, qui nunc *Monte roton-
do* dicitur, cujus meminere *Liv.* 3, 29. et 26, 11.
et *Virg. A.* 7, 711., ubi *Servius:* Oppidum est di-
ctum a Junone, ἀπὸ τῆς Ἥρας, quae illic colitur.
Omissa vero est aspiratio, ut saepe a recentiori-
bus Latinis: hinc in *vet. Inscr.* ap. *Lanzium Sagg.
di lingua Etr.* T. 2. p. 618. legitur *Hiretum.* [**He-
retum* audit *Solin.* 2. (al. 8.) *B. A.*] *Tib.* 4, 8, 3.
an villa sit apta puellae, Atque Eretino frigidus
annus agro. Alii minus recte leg. *Aretino frigidus
amnis agro.* [*Addidit nonnulla. *F.*]

ĔRĔTRĬĂ, ae, f. genus coloris nativi, nomen
habens a loco, ubi nascitur, nempe circa Eretriam
Euboeae. Est autem terra alba et cinerea. *Vitr.*
7, 14. et *Plin.* 35, 6, 21. ℙ Habet et in medicina
varios usus. *Cels* 5, 15. et 6, 3., ubi *terram Ere-
triam* vocat, et *Plin. l. c.*, qui *ib.* et 33, 13, 57.
Eretriam cretam appellat.

ĔRĔTRĬĂCUS, a, um, adj. Eretriaci philosophi
denominati sunt a Menedemo, qui Eretriam Eu-
boeae (ut est apud *Plin.* 4, 12, 21.) patriam ha-
buit, quique docuit, omne hominis bonum in men-
te positum esse et mentis acie, qua verum cerni-
tur, uti docet *Cic. Acad.* 4, 42. ℙ Iidem *Eretrici*
dicuntur ab *eod. Or.* 3, 17. et *Tusc.* 5, 39. et ab
Sen. ep. 88. *sub f.*

ĔRĔTRĬAS, ătis, m. et f. qui est ex Eretria
urbe Euboeae. *Cic. Acad.* 4, 42. Menedemus, qui
fuit Eretrias.

ĔRĔTRĬCUS. V. ERETRIACUS.

[*ĔRĔTRĬENSIS, e, adj. ad Eretriam pertinens,
Euboeae urbem. *Nep. Paus.* 2. Gongylus Eretrien-
sis. ℙ *Eretrienses, ium,* sunt incolae illius urbis.
Liv. 35, 38. Eo miserunt, qui orarent Eretrienses
Carystiosque. *F.*]

ĔREUTHŎDĂNUS. V. ERYTHODANUS.

ERGA, praepos. e regione, versus, ἀντίον. *Pl.
Truc.* 2, 4, 52. Tonstricem Suram novisti nostram,
quae modo erga aedes habet? Al. leg.: *quae erga
aedes sese habet.* ℙ Item prope vel circa. *Appul.
Dogm. Plat.* 1. p. 9. 21. Sed et machinamenta,
quibus sensus instructi sunt, ibidem erga regiam
capitis constituta esse, in conspectu Rationis. ℙ
Saepe refertur ad personas. *Cic. Or.* 2, 49. *sub f.*
Ut in meis moribus erga meos necessarios decla-
randis mansuetissimus viderer. *Ter. Hec.* 3, 5, 36.
Quae nunquam quidquam erga me commerita est,
quod nollem. ℙ [*Apud *Tac.* etiam ad inanimas
res transfertur. *Ann.* 2, 2. Fastu erga patrias epu-
las. 4, 20. Diligentia erga pecuniam alienam. Vid.
Boetticher. Lex. *Tac.*] ℙ Saepissime significat pro-
pensam voluntatem, studium in aliquem. *Cic.* ad
Planc. post ep. 16. *l.* 16. ad *Att.* Tua voluntas erga
me meaque erga te, par atque mutua. *Id. Am.*
16. Ut eodem modo erga amicum affecti simus,
quo erga nosmetipsos. *Id. N. D.* 2, 23. Id non
sine divina bonitate erga homines fieri arbitraban-
tur. *Id. Att.* 8, 3. Merita Pompeji summa erga
salutem meam. *Id. Dom.* 56. Omne erga meam
dignitatem studium et judicium. *Id. Off.* 1, 15.
Habere benevolentiam erga aliquem. ℙ Postpo-
nitur interdum suo casui. *Ter. Heaut.* 1, 2, 15.
Timet omnia, patris iram et animum amicae, se

erga ut sit suae. Et 2, 3, 24. Est animus te erga idem ac fuit. ¶ Aliquando ponitur pro adversus. [*Qua significatione scriptores quo sunt recentiores, eo saepius ponunt.] *Nep. Dat.* 10. Odio communi, quod erga regem susceperant. *Id. Alc.* 4. Crudelitas erga nobiles. *Pl. Ep.* 3, 3, 8. Quasi quid filius meus deliquisset med erga. Adde *Asin.* 1, 1, 5. Est autem illud *d* additum voci *me* ad vitandum hiatum et elisionem vocalium. V. in littera D. ¶ [*Apud *Tac. A.* 4, 74. nihil est nisi *quod attinet ad.* Verba sunt: Anxii erga Sejanum. ¶ Mirum in modum adhibent serioris aetatis scriptores, veluti *Ammian. Marc.*, qui nonnunquam ponit, ubi prorsus abesse debebat. Sic 14, 1, 8. Adolescebat obstinatum propositum erga haec et similia multa scrutandi, ad quem loc. *Wagn. affert* 16, 10, 7. 21, 16, 1.]

[ERGĂSĪMUS, i, m. ἐργάσιμος, elaboratus vel qui elaborari potest. Est cognomen Romanum. *Inscr.* ap. *Mur.* 1571, 1. C. Antistius Menophili L. Ergasimus. *F.*]

ERGASTĒRĬUM, ii, n. ἐργαστήριον, officina, in qua artifices operantur: ab ἐργάζομαι, operor. *Imp. Constant. Cod.* 1, 3, 2. Quod ex eorundem ergasteriis vel tabernis conquiri potuerit. Adde *Impp. Arc.* et *Honor. ib.* 12, 41, 2.

[ERGASTĬCUS, a, um, adj. ἐργαστικὸς, operarius. *Capell.* 6. p. 231. Alia schemata dicuntur ergastica, alia apodictica: ergastica sunt, quae faciendae cujuslibet formae praecepta continent; apodictica, quae probandi, quod asseverant, afferunt documenta. *F.*]

ERGASTŬLĀRIS, e, adj. ad ergastulum pertinens. *Sidon. ep.* 7, 9. *in conc. a med.* In tenebris ergastularibus constitutus.

ERGASTŬLĀRIUS, a, um, adj. praefectus compeditis ad eorum custodiam et ad opera exigenda. *Ammian.* 14. *sub f.* Eunus quidam ergastularius servus ductavit in Sicilia fugitivos. ¶ *Ergastularii* absolute ap. *Colum.* 1, 8. *a med.* sunt servi soluti, qui compeditis in ergastulo praesunt.

ERGASTŬLUM, i, n. ἐργαστήριον, carcer rusticus, locus scil. in agris, ubi servi ad faciendum opus vincti detinebantur: ab ἐργάζομαι, operor. *Appul. Apol.* p. 304. 37. Quindecim liberi homines, populus est; totidem servi, familia; totidem vincti, ergastulum. *Brut.* ad *Cic. Fam.* 11, 13. Quacumque iit, ergastula solvit, homines arripuit. *Cic. Cluent.* 8. Esse in ergastulo apud aliquem. *Liv.* 2, 23. Ducere aliquem in ergastulum et carnificinam. [*ad quem locum *Drak.* contendit Livium veterem rem recentiore vocabulo expressisse.] Et 7, 4. Dare quempiam in carcerem atque in ergastulum. *Cic. Rabir. perduell.* 7. Etiam ille ex compedibus atque ergastulo Gracchus. *Colum.* 1, 6. Ergastulum subterraneum. [*Cf. *Salm.* ad *Spart.* 18. T. I. p. 172.] ¶ Per metonymiam ponitur pro ipsis servis, qui in ergastulo sunt. *Plin.* 18, 6, 7. *n.* 4. Coli rura ab ergastulis, pessimum est, et quidquid agitur a desperantibus. (Posset hoc et ad sequent. dictionem referri.) *Juven.* 14, 24. Quem mire afficiunt inscripta ergastula. [*Flor.* 4, 8, 1. Quum ergastula armasset, *h. e.* servos ergastularios.]

ERGASTŬLUS, i, m. servus, qui ergastulo inclusus, ex vinculis, seu compedibus opus facit. *Lucil.* ap. *Non.* 5, 102. Ut nemo sententiam libere, quasi ergastulus, possit dicere. *Nonius* interpretatur ergastuli custodem, sed improbat *Lipsius Elector.* 2, 15.

ERGĂTA, ae, m. ἐργάτης, machina tractoria, axe recto, ac stante, quae ambientibus, et obnitentibus vectiariis versatur: et exonerandis praecipue navibus, aliisque magnis ponderibus trahendis inservit. *Vitr.* 10, 4. Alter funis refertur ad ergatam.

[ERGĂTĬCUS, a, um, adj. ἐργατικὸς, ad ergatam pertinens. *Not. Tir.* p. 177. Ergata, ergaticus. *F.*]

*ERGETĪNI, orum, incolae Ergeti urbis. *Plin.* 3, 8. *B. A.*

*ERGETUM, i, n. urbs Siciliae. *Sil.* 14, 250. ubi et *Hergentum* legitur. Ἐργέτιον est *Steph. Byzant. B. A.*

*ERGEUS, ei et eos, pater Celaenus, ex qua Euphemum, Lycum et Nyctaeum Neptunus genuit. *Hygin. fab.* 157. *B. A.*

*ERGĪNOS vel Erginus, i, m. Ἐργῖνος, Thraciae amnis, circa Propontidem. *Mela* 2, 2. *med. Plin.* 4, 11. ¶ Item filius Neptuni, Argonautarum unus. *Hygin. fab.* 14. *B. A.*

ERGO, χάριν, διά, usurpatur loco ablativi *gratia*, aut *causa*, et significat *propter*. Regit autem genitivum, et suo casui semper postponitur. *Cic. Opt. gen. orat.* 7. Eum donari virtutis ergo, benevolentiaeque, quam erga populum Atheniensem haberet. *Cic. Leg.* 2, 25. *extr.* Ne mulieres fessum funeris ergo habento. *Nep. Paus.* 1. Ejus victoriae ergo Apollini donum dedisse. [*Observa solemnem esse in ejusmodi donariis atque inscriptionibus hujus vocis usum.] *Virg. A.* 6, 670. illius ergo Venimus, et magnos Erebi tranavimus amnes. *Cic. Att.* 3, 23. Si quid contra alias leges ejus legis ergo factum sit. *Lucr.* 5, 1245. formidinis ergo. ¶ In hac significatione ultimam habet semper longam, ut affirmat *Festus*. Volunt enim esse ab ἔργῳ, dativo vocis ἔργον, opus, res: quasi valeat *re vera*. [*Omnino antiquiores poetae producunt ultimam hujus vocis. V. *Heusing. Observ. antibarb.* p. 438. *Huschke.* ad *Tib.* 1, 1, 19. p. 15. 3, 2, 9. p. 440. *Broukh.* ad *Prop.* 3, 5, 1. Apud recentiores saepe corripitur.] ¶ Saepius est conjunctio, qua unum ex alio inferimus, igitur, itaque, ἄρα, οὖν. *Cic. Fin.* 5, 9. Ergo instituto veterum, hinc capiamus exordium. *Id. Acad.* 4, 23. Num ergo is excaecat nos? *Ter. Ph.* 5, 7, 55. Quid vos, malum! ergo me sic ludificamini? *Pl. Ps.* 1, 1, 38. Tace, dum tabellas pellego. *Ca.* ergo quin legis? *Cic. Quint.* 2. Quid ergo est? primum magnitudo periculi etc. *Liv.* 2, 28. Correpti consules, cum, quid ergo se facere vellent percunctarentur, decernunt etc. *Id.* 23, 12. *extr.* Hostium quidem ergo adhuc nimis multum superest. ¶ Servit eleganter conquestioni [*Heind. ad *Hor. Sat.* 2, 5, 101. *Goer.* ad *Cic. Fin.* 5, 33.] et indignationi. [*Scilicet hoc fit tum quum argumentatio est a minore ad majus. Alia exempla habet *Matth.* ad *Cic. Arch.* 8. *Beier.* ad *Off.* 1, 31. *Goer.* ad *Fin.* 1, 21. 2, 33.] *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 17. Ergo me potius in Hispania fuisse tum, quam Formiis, cum tu profectus es ad Pompejum? *Ov. Amor.* 2, 7, 1. Ergo ego sufficiam reus in nova crimina semper? *Prop.* 3, 21, 1. Ergo tam doctae nobis periere tabellae. Et *ib.* 5, 1. Ergo sollicitae tu causa, pecunia, vitae. *Liv.* 2, 40. Ergo ego nisi peperissem, Roma non oppugnaretur? ¶ Aliquando, rarius tamen, ultimam habet brevem. *Juven.* 13, 204. Reddidit ergo metu, non moribus. Et 14, 64. Ergo miser trepidas etc. [*V. quae supra annotavimus.] ¶ *Ergo igitur* quasi *itaque re vera*, saepe numero ab *Appulejo* dictum est *Met. l.* 2. 3. 4. 5. 7. et 9., quin et *Pl. Trin.* 3, 3, 27. Quo pacto ergo igitur? ¶ Interdum ponitur pro merito. *Virg. Ecl.* 5, 58. Ergo alacris silvas et cetera rura voluptas, Panaque, pastoresque tenet. Ubi *Servius*: Antiqui *ergo* pro *merito* dicebant, sicut hic accipitur. Plautus in Persa (1, 1, 24.) *Sa.* Satin' tu usque valuisti? *To.* haud probe. *Sa.* Ergo edepol palles. Item in Milite (11, 61.) Hiccine Achilles est, inquit, mihi? imo ejus frater, inquam. Innuit illarum altera: Ergo mecastor pulcher. Haec *Servius*: item *Philargyr.* ad *Virg. G.* 2, 393. ¶ Post interjectam sententiam longiusculam, vicem gerit v. *inquam*. *Cic. Phil.* 12, 9. Tres viae sunt ad Mutinam, quo etc. Tres ergo, ut dixi, viae. *Id. Fam.* 15, 10. Cum id accidit, quod mihi etc., cum ergo ita accidit, ut etc. *Id. Tusc.* 1, 7. Omne pronunciatum (sic enim mihi etc.) id ergo est pronunciatum etc. [*V. *Goer.* ad *Cic. Fin.* 2, 34, 113. p. 289.] ¶ Pro *inquam* est etiam in illo *Ter. Andr.* 5, 2, 8. *Si.* Etiam tu hoc respondes? quid istic tibi negotii est? *Da.* mihine? *Si.* ita. *Da.* mihine? *Si.* tibi ergo. Et *Pl. Poen.* 5, 2, 90. Nam mihi tuus pater, pater tuus ergo hospes Antidamas fuit. ¶ Reperitur et pro *sed*, *verum*, adversandi vi. *Albin.* 2, 9. Nec mihi, Maecenas, tecum fuit usus amici: Lollius hoc ergo conciliavit opus. Et 113. Redditur arboribus florens revirentibus aetas? Ergo non homini, quod fuit ante, redit. ¶ Et pro *at*, *atqui*. *Pl. Bacch.* 1, 2, 17. Non hic placet mihi ornatus. *Pi.* nemo ergo tibi hoc apparavit: mihi paratum est, cui placet. *Id. Cas.* 3, 4, 9. nempe tute dixeras, Tuam arcessituram esse hinc uxorem meam. *Sta.* Ergo arcessivisse ait sese. ¶ Et pro *tum*, *deinde*. *Prop.* 3, 2, 27. Hic erat affixis viridis spelunca lapillis, Pendebantque cavis tympana pumicibus. Ergo Musarum, et Sileni patris imago Fictilis, et calami, Pan Tegeaee, tui. ¶ Et pro *vero*, *autem*. *Pl. Men.* 2, 2, 51. Jam ergo haec madebunt, faxo: nihil morabitur. [*Burm. ad *Prop.* 3, 2, 29.] ¶ Videtur et pro *sane*, *certe*. *Id. Amph.* 1, 1, 20. Ergo in servitute expetunt multa iniqua. Adde *Asin.* 2, 2, 49. Nisi malis, his et similibus locis continuandae tantummodo orationi inservire. *Prisc.* 18. p. 1170. Similiter *nam*, *enim*, *ergo*, non solum causales vel rationales, sed etiam completivae et confirmativae inveniuntur, et praepositivae et subjunctivae, quomodo δή apud Graecos. Et p. 1192. Similiter nostri frequenter *ergo* repletivi loco accipiunt. Deinde ponit verba *Terentii* supra allata ex *Andr.* 5, 2, 8. Certe continuat orationem in illo *Virg. Cir.* 29. Ergo Palladiae texuntur in ordine pugnae. Et *Grat. Cyn.* 105. Ergo illum primis nemorum Dea finxit in annis. ¶ [*Confunduntur *Ergo* et *ego*. *Drak.* ad *Liv.* 37, 53, 11. — et *igitur*. *Id.* ad *Liv.* 21, 40, 6. — et *gratia*. *Id.* ad *Liv.* 1, 18, 6. 22, 38, 4. 37, 47, 4. — et *caussa*. *Id.* ad *Liv.* 22, 38, 4.]

ERGŎLĀBUS, i, m. operarius, qui opus aliquod faciendum conducit, redemptor: ab ἔργον, opus, et λαμβάνω, suscipio. *Imp. Zeno Cod.* 4, 59. Aedificiorum quoque artifices, vel ergolabi, aliorumque diversorum operum professores, etc.

ĔRĪCAEUS, a, um, adj. ex erice factus, ut Ericaeum mel dicitur, quod apes colligunt ex floribus erices arboris, serotinum, et minus probum. *Plin.* 11, 16, 15.

ĔRĪCE, es, f. ἐρείκη, et ἐρίκη, frutex non multum a myrice differens, colore rorismarini, et paene folio. Adversari serpentibus tradunt. *Plin.* 24, 9, 29. et 11, 16, 15.

ĔRĪCHTHĒUS, a, um, adj. idem quod Erechtheus. *Virg. Cir.* 22. Qualis Erichtheis olim portatur Athenis. *Sidon. carm.* 2, 167. Quidquid Erichtheis Cynicorum turba volutat Gymnasiis.

ĔRĪCHTHEUS, i, m. V. in ERECHTHEUS.

ĔRĪCHTHO, us, f. Ἐριχθώ, saga celebris in Thessalia, cujus ope Pompeji M. filius usus est ad exploranda belli fata. V. *Lucan.* 6, 507. et sqq. Meminit etiam *Ov. Her.* 15, 139. vel hanc eandem intelligens, vel pro quavis saga usurpans.

ĔRĪCHTHŎNĬUS, a, um, adj. V. v. seq.

ĔRĪCHTHŎNĬUS, ii, m. Ἐριχθόνιος, vel Erichtheus, Ἐριχθεύς, Atheniensium rex, e semine Vulcani in terram projecto editus, ab ἔρις, lis, et χθών, terra. Nam cum Vulcanus Diis arma fecisset, eique Juppiter optionem dedisset praemii, quod vellet, postulandi, jurassetque per infernam paludem, se nihil negaturum, tum ille Minervae nuptias postulavit. Hic Juppiter abnuere non potuit Minervam tamen monuit repugnare, pudicitiamque defendere. In illa colluctatione Vulcanum in terram profudisse ajunt semen, atque inde editum esse puerum draconum pedibus nomine Erichthonium. Minerva puerum suscepit, educavit, et Atheniensibus regem dedit. Hinc Athenae *Erichtheae* Athenienses *Erichthonii* dicti sunt. Cum adolevisset, ut pedum deformitatem tegeret, primus currus usum adinvenit. Filios reliquit Procrin, Orithyam, Pandionem. Post mortem in coelum translatus est, factumque sidus ex tredecim stellis constans: quod alio nomine *auriga* dicitur, de quo V. suo loco. *Hygin. fab.* 166. et *Serv.* ad illud *Virg. G.* 3, 113. Primus Erichthonius currus et quatuor ausus Jungere equos. ¶ Fuit etiam unus ex Trojanorum regibus, Dardani filius, Assaraci, vel, ut alii volunt, Trois pater. *Ov. Fast.* 4, 31 et *Serv.* ad *A.* 8, 130. ¶ Hinc adjective Erichthoniae arces, *h. e.* Troja, ap. *Virg. Cul.* 335. Erichthonius populus, ap. *Prop.* 2, 5, 4. est Atheniensis.

ĔRĪCĬUS, ii, m. χήρ, ἐχῖνος, idem ac eres, et erinaceus. *Varr.* ap. *Non.* 1, 241. et 2, 292. Se circumspexe, atque invenisse, cum dormire coepisset tam glaber, quam Socrates, Calvum esse factum ericium pilis albis cum proboscide. ¶ Item machina militaris, scilicet trabs prominentibus ferreis aculeis munita (ita dicta a similitudine ericii) quae transversim portae praetensa aditum praecludebat. Galli nunc *cheval de frise* vocant [*nos: *spanische Reuter*]. *Caes. B. C.* 3, 67. Erat objectus portis ericius. *Sall.* ap. *Non.* 18, 16. Axe vinctae trabes per pronum incitabantur, axibusque eminebant in modum ericii militaris veruta binum pedum. Adde *Isid. Orig.* 12, 3. ¶ Scribitur et *hericius*. V. ERES.

*ĔRĪCŪSA, ae, f. Ἐρικοῦσα, una ex septem insulis Lipareis, quam ab arbustis vocatam, et ad pascua prorsus omissam tradit *Strabo Plin.* 3, 9. ¶ Item insula prope Corcyram. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

ĔRĬDĂNUS, i, m. Ἠριδανὸς, vetus est, et Graeca, et fere poetica appellatio Padi, maximi Italiae fluvii. Etymon est ab ἦρ, ἦρος, ver, (quia verno maxime tempore fluvii ex nivibus liquescentibus intumescunt) et *dan*, antiquissima Celtarum voce, qua plures Europae septentrionalis fluvii sunt appellati: ut *Danuvius*; *Tanais* pro *Danais*, qui nunc *Don* dicitur; *Danaper* vel *Danapris*, nunc *Dnieper* vel *Nieper*; *Danaster*, nunc *Dniester* vel *Niester*; et *Dania* provincia, quam mare undique alluit. Hujus vero appellationis haec fuisse causa videtur. Cum antiquitus Graeci homines, apud quos in Attica esset fluvius Ἠριδανὸς in Ilissum influens, auditione accepissent, ut constat ex *Herod.* 3, 115., apud Venedos in Germania septentrionali ad ripas Redani fluvii (qui nunc *Rodaune* appellatus urbem *Danzica* alluit, et in Vistulam influit) electrum seu succinum colligi solitum; cumque id postea vel per Danuvium, vel pedestri itinere per Pannonias, et Illyricum ad ostia Padi invectum, et a Venetis magna copia ibidem divenditum fuisset, Padum ipsum, nominis similitudine decepti, Eridanum vocitarunt, et ad ejusdem ripas electrum inveniri, fabulati sunt. V. *Cluver. Ital. antiq.* 1, 34. *Virg. G.* 1, 481. Proluit insano contorquens vortice silvas Fluviorum rex Eridanus, camposque per omnes Cum stabulis armenta tulit. *Prop.* 1, 12, 4. Quantum Hypanis Veneto dissidet Eridano. Adde *Virg. G.* 4, 371. et *Plin.* 3, 16, 20. V. ELECTRUM. ¶ In fabulis est Phaethon Solis filius, qui impetrato patris curru, cum eum male regeret, ab Jove fulmine ictus, in Padum decidit, eique nomen dedit, ut *Serv.* narrat ad *A.* 6, 659., quo loco *Virg.* Eridanum ponit apud Inferos, idque ea de causa fingit, quia Padus oritur ab ea parte Alpium, quae mare inferum spectant, ac usque ad superum tendit: vel quia omnia flumina ex terrae visceribus oriri putantur. *Serv. ib.* ¶ Est

am Sidus austrinum in coelo, quod fabulantur idanum inter astra translatum esse propter mul- utilitates, quas affert regionibus circa positis. ii tamen putant esse oceanum: alii rectius Ni- m, qui Eridano major est, suisque regionibus nge utilior: praesertim cum non procul ab eo ella sit, quae Canopos dicitur: quo nomine et sula Aegypti, quae flumine Nilo alluitur. *Hyg. stron.* 2, 32. et *Capell.* 8. p. 282. Porro hoc si- us incipit ad femora Orionis prope aequatorem, flexuoso ambitu pectus Ceti alluens, usque ad ydri caput, non procul ab antarctico circulo, se emittit.

ĔRIGĔRON, ontis, m. ἠριγέρων, Latine senecio, erba est trixaginis specie et mollitia, cauliculis ubrubicundis: nascitur et in tegulis, et in muris. omen hoc ei Graeci dederunt, quia vere cane- it (ab ἦρ, ἦρος, ver, et γέρων, senex). Caput us numerosa dividitur lanugine, qualis est spi- ae, inter divisuras exeunte. Haec *Plin.* 25, 13, 06., qui 22, 25, 64. in dativo *erigeronti* dixit.

ĒRĬGĬDUS, a, um, adj. valde rigidus. *Petr. Sat.* p. 681, *ed.* 1. *Burm.* Erigidus strictis qui gnat in ossibus horror. *Id.* tamen *Burm.* in 2. *dit. habet:* Frigidus adstrictis. Idem vero et alii eceperunt.

ĒRĬGO, is, exi, ectum, a. 3. in rectum colloco: b *e*, et *rego*. *Petr. Sat.* 136. Consurrexi equidem urbatus, animque non sine risu erexi. *Curt.* 7, 3. rigere jacentem. *Cic. Fin.* 5, 14. Ars agricola- um, quae arborem circumcidit, amputat, erigit, xtollit, adminiculatur. *Id. ib.* 15. Conniuntur *pueri)* ut sese erigant, et manibus utantur. *Id. eg.* 1, 9. Cum natura ceteras animantes abjecis- et ad pastum, solum hominem erexit, ad coeli- ue conspectum excitavit. [*V. *Heins.* ad *Val. Fl.* , 157.] ℙ Item tollo, extollo, excito. *Caes. B. C.* 1, 26. Turres cum ternis tabulatis erigebat. *Flor.* 3, 2. *ad f.* Saxeas erexere turres. *Lucr.* 4, 05. Aliquid alte erigere. *Plin.* 10, 21, 24. in sub- ime. *Virg. A.* 3, 422. sub auras. Et 9, 240. rigitur fumus ad sidera. [*Tac. Agr.* 12. Extrema t plana terrarum, humili umbra, non erigunt enebras. V. *Hertel.* ad h. l.] *Quint.* 2, 3. Statura reves in digitos eriguntur [*sie treten auf die Ze- en*]. Sic 11, 3. Erigi in ungues. *Val. Fl.* 8, 67. fundoque iterum violentus ab imo Erigitur. *Tac. G.* 46. Quidquid silvarum ac montium erigi- ur, latrociniis pererrant. [*Omnino ap. *Tac.* haec ox frequentissime propria significatione reperitur. *V. Böttich. Lex. Tac.*] *Colum.* 8, 15. Erigere in radus. [**Stufenweise sich erheben.*] *Liv.* 32, 14. calas ad moenia. *Sil.* 3, 529. gradum, *h. e.* ascen- dere. [*Tac. Agr.* 18. Erexit aciem, i. e. in arduum montem duxit. V. *Hertel* ad h. l.] *Liv.* 3, 18. aciem n clivum Capitolinum. [V. *Drak.* ad h. l. et ad 0, 26, 3.] ℙ Item dirigere. *Hirt. B. Afr.* 51. Ab suis castris per medium campum duo brachia nstituit duci, et ita erigere, ut ad angulum dex- rum sinistrumque ejus oppidi convenirent. ℙ Translate. *Cic. Or.* 2, 44. *extr.* Oratio non modo nclinantem erigere, aut stantem inclinare, sed etiam adversantem et repugnantem capere potest. *Id. Planc.* 13. Ubi illa antiqua libertas, quae malis oppressa civilibus, extollere jam caput, et aliquando recreata se erigere debebat? [**Cic. Sext.* 31. Res erat et causa nostra eo jam loci, ut eri- gere oculos et vivere videretur.] *Pomp.* ad *Dom. ep.* 3. *f. post epist.* 12. *l.* 8. *ad Att.* Possumus et- iam nunc rempubl. erigere, si communi consilio negotium administrabimus. *Cic. Cluent.* 70. Spe vestrae aequitatis erigere animum, et paulum re- spirare a metu coepit, *Id. ib.* 21. Animum demis- sum et oppressum erigere. *Id. Verr.* 2, 3, 91. Provinciam afflictam et perditam erigere atque re- creare. *Nep. Them.* 1. Quae contumelia non fre- git eum, sed erexit. [*h. e. ad emendationem ei profuit, eum excitavit.] *Cic. Dom.* 10. Civitatem fractam malis, mutam, debilitatam, abjectam metu ad aliquam spem libertatis, et pristinae di- gnitatis erexit. *Id. Q. Fr.* 1, 3. *circa med.* Eri- ge te, et confirma, sis fortis, ut *ib. in f.* dicitur. *Id. Dejot.* 14. Erigere se, et ab omni sollicitu- dine abstrahere. *Tac. H.* 1, 4. Erigere aliquem in spem. *Sall. Jug.* 25. Suos hortando ad virtu- tem erigere. [**Rut. Lup. de fig. Sent.* 1, 14. p 51. Erigere mentes ad virtutem, ubi v. *Ruhnk.*] *Curt.* 8, 13. Ea pugna multum fiduciam Pori erexit. *Lucan.* 8, 76. Erigere mentem, *h. e.* bene sperare; cui contrarium est *demittere mentem*, desperare, ap. *Virg. A.* 12, 609., ut *Servius* docet. *Gell.* 1, 11. *ad f.* Orationem aut jacentem erigere, aut fe- rocientem cohibere. *Cic. Coel.* 12. Erigere, et emit- tere aculeos severitatis in aliquem. ℙ Absolute *eri- gi* est animum recipere. *Hor. Sat.* 2, 8, 57. Nos ma- jus veriti, postquam nihil esse pericli Sensimus, eri- gimur. ℙ Item se ad audiendum parare. *Cic. Or.* 35. In quo aut concilietur auditor, aut erigatur, aut paret se ad discendum. [*Hinc *erigere se* dicuntur auditores, quum attentiores fiunt, admirantur ali- quid in oratione. *Cic. Rosc. Am.* 22.] ℙ *Erigere aures* est attente audire: ductum ab iis animali- bus, quae auriculas habent mobiles. *Cic. Sull.* 11. Erigite mentes, auresque vestras, et me de invi- diosis rebus dicentem attendite. ℙ Ponitur et pro excitare, acuere. *Auct. ad Her.* 4, 2. Auctoritas antiquorum erigit omnium cupiditates, et acuit in- dustriam, cum spes injecta est, posse imitando Gracchi, aut Crassi consequi facultatem. *Stat. Th.* 7, 670. Qualis ubi primam leo mane cubi- libus atris Erexit rabiem. *Plin. ep.* 8, 3. Erigere exspectationem alicujus. ℙ Pertinet etiam ad eos, qui rebellant, quod erigunt se, assurguntque ad- versus dominos. [*Omnino ad eos qui se parant ad resistendum. *Cic. Q. Fr.* 1, 1, 1. Ne te ob- rui negotii magnitudine sinas, sed contra erigas atque resistas.] *Flor.* 2, 12. Dum aliae, aliae- que gentes Syriaci belli sequuntur ruinam, Mace- donia se rursus erexit. Et *ib.* 15. Lusitanos Vi- riatus erexit. [**Flor.* 1, 21, 2. Erigere liberta- tem in dominos, h. e. libertate a dominis data adversus ipsos uti.] ℙ Partic. *Erigens* ap. *Liv.* 21, 32. Erigentibus in primos agmen clivos ap- paruerunt imminentes tumulos insidentes montani. ℙ [*Saepe confunduntur *Erigere* et *arrigere*. V. quos s *v.* *Erectus* laudavimus. *Erigere* et *exigere*. V. *Drak.* ad *Liv.* 6, 2, 1. *Ruhnk.* ad *Rut. Lup.* p. 51. *Burm.* ad *Quint. Inst.* 6, 4. p. 570.]

ĒRĬGŎNĒ, es, f. Ἠριγόνη, filia Icarii, quae patrem ab ebriis interfectum insepultumque, cane indicante, cum invenisset, adeo doluit, ut su- spendio se necaret. Ob quam pietatem in coelum translata est, factumque sidus, quod *Virginis* ap- pellatur. *Hyg. fab.* 130. et 254. et *Serv.* ad illud *Virg. G.* 1, 33. Qua locus Erigonen inter, che- lasque sequentes Panditur. V. VIRGO. In ejus inferiis oscilla suspendebantur. V. OSCILLUM. ℙ Alia fuit *Erigone*, filia Aegisthi, et Clytaemne- strae, quam Diana ab imminente caede rapuit, et in Attica sacerdotem fecit. *Hyg. fab.* 122. et *Dyct. Cret.* 5, 2.

ĒRĬGŎNĒĬUS, a, um, adj. ad Erigonem perti- nens. *Ov. Fast.* 5, 723. Nocte sequente diem Ca- nis Erigoneius exit. V. ANTECANIS.

*ERIGONUS, i, m. flumen Illyridis Graecae et Macedoniae, in Axium influens. *Liv.* 31, 39. ℙ Ap. *eund.* 39, 54. *Erigon* appellatur. Ἐρίγων, ῶνος, est *Straboni*. ℙ Item insignis pictor, de quo *Plin.* 35, 11. *B. A.*

ĒRĬGŬO. V. ERIVO.

*ERIMANTHUS, i, m. nom. propr. cujusdam mathematici, seu divini, quasi contentionum va- tes. *Juven.* 3, 120. *B. A.*

ĒRĪNĀCĔUS, i, m. ἐχῖνος, animal spinis horri- dum, qui, ubi venatores senserit, contractis ore et pedibus convolvitur in formam pilae, ne quid praeter aculeos comprehendi possit. *Plin.* 8, 37, 56. Praeparant hiemi et erinacei cibos, ac volutati super jacentia poma, affixa spinis, unum amplius tenentes ore portant in cavas arbores. ℙ Scribi- tur et *Herinaceus*. V. ERES.

*ERINEON (um), i, n. oppidum Doridis. *Plin.* 4, 7. *Mela* 2, 3. *ante med. B. A.*

ĒRĪNĔOS, i, f. ἐρίνεος, ἐρῖνος, herba est pal- mum alta, cauliculis quinis fere, ocimi similitu- dine, flore candido, semine nigro, parvo: decer- pta manat lacte multo, et dulci. *Plin.* 23, 7, 65. ℙ Fuit et Erineos Achaiae oppidum. *Plin.* 4, 5.

*ĒRINNĒ, es, f. Ἠρίννη, poetria Lesbia, Sap- phonis aequalis, quae circa olympiadem CVI. flo- ruit, cujus meminit *Prop.* 2, 2, 32. Carminaque Erinnes non putat aequa suis. Illius mentionem facit et *Plin.* 34, 18, 19. *n.* 3. et *Hieron.* in *Chronic.* ad olymp. CVI. 4. *B. A.*

ĒRINNYS, yos, f. Ἐριννύς, una ex infernalibus Furiis, quam in illo *Virg. A.* 2, 337. quo tristis Erinnys, Quo fremitus vocat, etc. *Serv.* interpre- tatur animi impatientiam, quae in furorem impel- lit. Dicta videtur ab ἔρις, contentio, et νοῦς, mens, quia contentionibus bellisque gaudet. Hinc ἐριννύειν est indignari: quod est rixantium. Hinc etiam Helena dicitur a *Virg. ib.* 573. Trojae ac patriae communis Erinnys, quia causa fuit belli Trojani: et *civilis Erinnys* ap. *Lucan.* 4, 187. est ipsum bellum civile. Alii deducunt παρὰ τὸ ἀρὰς ἀνύειν, quod exsecrationes exaudiat, et impleat: alii ἀπὸ τοῦ ἐν τῇ ἔρᾳ ναίειν, quod in terra habitet, h. e. inter homines versetur. ℙ Saepe accipitur ut commune nomen omnium Furiarum. *Prop.* 2, 16, 29. Tunc me vel tragicae vexetis Erinnyes. *Ov. Her.* 11, 103. Ferte faces in me, quas fer- tis Erinnyes atrae. *Stat. Th.* 11, 345. caeco nec Erinnyas ore rogavi. *Ov. Met.* 1, 725. Horrife- ramque oculis, animoque objecit Erinnyn Pellicis Argolicae. *Virg. A.* 7, 447. et 570. Erinnyn vo- cat ipsam Alecto.

ĔRĬŎPHŎROS, i, m. ἐριοφόρος: ab ἔριον, lana, et φέρω, fero: genus bulbi circa ripas amnium nascens, cujus inter summum corticem, eamque partem, qua vescuntur, est lanea natura, ex qua impilia, vestesque conficiant. *Plin.* 19, 2, 10. ex *Theophr. Hist. plant.* 7, 13. V. BULBUS.

ĔRĬŎXŸLON, i, n. ἐριόξυλον: ab ἔριον, lana, et ξύλον, lignum: est Graece genus lanae, quae ex quibusdam arboribus colligitur. Videtur esse idem ac gossipium, *cotone* Italis dictum. *Ulp. Dig.* 32, 70. §. 9., ubi tamen Graecis litteris scri- bitur.

ĔRĬPHĪA, ae, f. ἐριφία, herba, de qua V. lo- cum *Plin.* in AVENA. ℙ [**Eriphia*, Ἐριφεία, fuit Nais, Oceani filia. *Hyg. fab.* 182. *B. A.*]

ĔRĬPHȲLA, ae, et Eriphyle, es, f. Ἐριφύλη, Talai filia, Adrasti soror, uxor vero Amphiarai, quae accepto a Polynice Thebarum rege aureo monili, maritum latitantem, ne ad bellum Theba- num traheretur, ubi se moriturum sciebat, prodi- dit. Quare a filio Alcmaeone post mortem patris interfecta est. *Hyg. fab.* 73. V. ALCMAEON. *Prop.* 3, 11, 57. Tu quoque ut auratos gereres Eriphyla lacertos, Dilapsis nusquam est Amphia- raus equis. *Ov. A. Am.* 3, 13. Si scelere Oecli- des Talaionidae Eriphyles Vivus, et in vivis ad Styga venit equis. Adde *Cic. Verr.* 2, 4, 18. et *Invent.* 1, 50. et *Virg. A.* 6, 445. V. *Stat. Th.* 2. a *v.* 265. et 4. a *v.* 205.

ĔRĬPHȲLAEUS, a, um, adj. Ἐριφυλαῖος, ad Eriphylen pertinens. *Stat. Th.* 4, 211. Sic Eri- phylaeos aurum fatale penates Irrupit, scelerum- que ingentia semina movit. V. ALCMAEON.

ĒRĬPĬO, is, ui, eptum, a. 3. ἐξαρπάζω, ab *e*, et *rapio*, est vi tollere, rapere, et, ut ait *Pomp.* ap. *Paul. Dig.* 2, 7, 4., de manibus auferre per raptum. *Cic. Parad.* 6. *sub f.* Virtus nec eripi, nec surripi potest unquam. *Pl. Pers.* 1, 2, 11. Ire aliena ereptum bona. *Id. Aul.* 2, 4, 37. Pul- mentum pridem eidem eripuit miluus. *Id. Cas.* 3, 5, 7. Eripite isti gladium, quae sui est impos ani- mi. *Id. Capt.* 2, 2, 61. Libertatem alicui eripere. *Cic. Quint.* 11. Pecuniam, sanguinem, vitamque hominis propinqui eripere. *Id. Div.* 2, 37. alicui regnum. *Id. Agr.* 2, 7. *extr.* Id totum eripere vobis, atque e manibus extorquere conatus est. *Id. Fam.* 1, 5. Vereor ne eripiatur nobis causa regia. [*Cf. §. 9.] Est qui legit *a nobis*, ut *Ter. Eun.* 4, 6, 14. Haec ea est, quam miles a me vi nunc ereptum venit. [**Ruhnk.* ad h. l.] Et *ib.* 1. Ut illam a me eripiat. [**Ter. Ad.* 3, 2, 30. A lenone eripuit, quod recte explicat *Ruhnk.* ex aedibus lenonis.] Et *Acc.* ap. *Macr. Sat.* 6, 1. A me regnum fortuna atque opes eripere quivit. [*In his locis haec est praepos. *a* vis; ut sit: ab alicujus latere. Sic explica illud: miles illam a me eripit, h. e. illam quae nunc apud me est. Et similis est ratio constructionis cum praepos. ex. *Liv.* 41, 14. Coloniam ex hostibus eripere, h. e. ex manibus hostium, quae nunc penes hostes est. Cf. *Duker.* ad h. l. ℙ Apud JCtos, eripi etiam dicitur, quod aufertur, quasi ab indigno, aut alias fisco vindicatur. Sic eripi dicitur hereditas paterna heredi filii, qui patris sui testamentum aboleverit. V. locos ex *Dig.* ap. *Brisson. de Form.*] ℙ Si- gnificat etiam adimere. *Cic. Att.* 10, 4. *a med.* Haec si falsa sunt, me libente, eripies mihi hunc errorem. [**Cic. Tusc.* 4, 31. Hic error est eri- piendus, ubi observa eripere absolute positum, nullo adjuncto dativo. V. multa exempla ap. *Beier.* ad *Off.* 2, 3.] *Id. Catil.* 1, 7. *extr.* Discede, at- que hunc mihi timorem eripe. ℙ [*Item abripere, tollere, rapere, quo sensu sine dativo personae poni solet. *Corn. Nep. Alc.* 10. Familiaris sui subalare telum eripuit, i. e. celeriter comprehen- dit, ad se rapuit. Quem locum immerito editores vexaverunt. *Justin.* 28, 1. Aetolis partem Acar- naniae eripere volentibus. *Aur. Vict. Caes.* 39. Cari morte cognita, imperium avens eripere, i. e. sibi vindicare. V. doctam *Munck.* animadv. ad *Hyg. fab.* 174. p. 291. Cf. infra *Eripere fugam.*] ℙ Item extrahere. *Ter. Ad.* 2, 1, 44. Domo me eripuit, verberavit. [V. *Heindf.* ad *Hor. Sat.* 1, 4, 25.] *Virg. A.* 4, 579. vaginaque eripit ensem. [*V. *Heins.* ad *Ov. Met.* 10, 475.] *Ter. Ad.* 3, 2, 20. Eripere alicui oculos. *Ov. Fast.* 2, 608. lin- guam. *Id. Met.* 15, 845. animam membris. Et *ib.* 8, 457. torrem ab igne. Et *ib.* 3, 71. hastile ter- go. [*Et insolentiori junctura ap. *Tac. A.* 11, 32. Vehiculo, quo purgamenta hortorum eripiuntur, Ostiensem viam intrat. i. e. quo purg. hortis erepta avehuntur. ℙ Item detrahere. *Liv.* 23, 45, 8. Eripere aliquem ex equo, quod paulo insolentius dictum, sed constanti librorum lectione defensum est.] ℙ Item subducere, auferre, intercipere. *Virg. A.* 1, 92. Eripiunt subito nubes coelumque diemque Teucrorum ex oculis. *Id. ib.* 8, 254. Eri- pere prospectum oculis. *Hirt. B. Afr.* 18. Terror hominibus mentem consiliumque eripit. *Ov. Met.* 2, 433. Posse loqui eripitur. Et *ib.* 12, 142. respira- men iterque animae eripere. Et *ib.* 15, 282. nisi vatibus omnis Eripienda fides, etc. *Pl. Merc.* 1, 2, 64. Eripere alicui orationem ex ore. *Id. Most.* 3, 1, 63. Responsiones omnes hoc verbo eripite, *h. e.* facultatem respondendi. *Cic. Cat* 4, 4. Eri- pere alicui spem. *Tac. A.* 1, 6. Campum, quem hostis insederat, eripi jubet, *h. e.* occupari, hoste inde pulso. ℙ Saepe est liberare, eruere. *Cras- sus* ap. *Cic. Or.* 1, 52. Eripite nos ex miseriis, eripite nos ex faucibus eorum, quorum crudelitas, etc. *Cic. Fam.* 9, 13. Ut nulla ratione se ab illa miseria eripere posset. *Id. Verr.* 2, 5, 6. Ex me- dia morte eripere et liberare aliquem. *Id. Div.* 2,

10. Quod Sarpedonem filium a morte contra fatum eripere non posset. *Id. Verr.* 2, 5, 67. *a med.* Si qua vis istum de vestra severitate eripuerit. *Id. Mur.* 38. Cum ego ex istorum insidiis ac mucronibus eripiar atque evolem. *Ter. Phorm.* 2, 2, 9. Eripere aliquem ex crimine. *Caes. B. G.* 4, 12. periculo. *Cic. Cluent.* 26. ex periculo. *Petr. Sat.* 30. poenae. *Val. Fl.* 4, 538. curis. *Cic. fragm.* ap. *Quint.* 8, 6. *a med.* Integritas tua te purgavit, pudor eripuit, vita anteacta servavit. [*Inprimis de reo noxio quum aut artibus aut eloquentia efficitur, ut absolvatur. *Cic. Verr.* 1, 8. Eripi accusatori reum. *ib.* 1, 4. Cui reus tam nocens impune eripi possit. Et sine dativo personae. *Liv.* 2, 54, 7. Jure an injuria esse eripiendos reos, ad quem loc. vid. *Drak.*] *Tac. A.* 3, 17. Senatui aliquem eripere, *h. e.* judicio senatus. *Virg. A.* 6, 365. Eripe me his, invicte, malis. *Ov. Met.* 2, 315. Equi colla jugo eripiunt. Et *ib.* 1, 538. Eripi morsibus. Et *Her.* 10, 43. oculis. *Id. Met.* 5, 11. Nec mihi te pennae, nec falsum versus in aurum Juppiter eripient. *Virg. A.* 12. *sub f.* tune hinc spoliis indute meorum Eripiare mihi? etc. ℙ *Eripere se*, se subducere. *Sen. ep.* 19. Si potes, subduc te istis occupationibus: si minus, eripe. *Virg. A.* 2, 134. Eripere se leto. Et 289. teque his, ait, eripe flammis. *Cic. Sext.* 24. Cum ego me e complexu patriae, conspectuque vestro eripuissem. *Suet. Ner.* 49. Eripere se contumeliis. *Caes. B. G.* 1, 4. Per eos, ne causam diceret, se eripuit. *Curt.* 5, 13. Fuga eripere se hosti. Adde *Liv.* 29, 32. [*Paul. in Dig.* 21, 1, 43. Jumenta, qua semet ipsa eripiunt.] Elegans est illud *Cic. Brut.* 97. Effice, ut te eripias ex ea, quam ego congessi in hunc sermonem, turba patronorum, *h. e.* separes, distinguas a turba, tollas te supra vulgus patronorum. ℙ *Eripere fugam* est capere, arripere. *Virg. A.* 2, 619. Eripe, nate, fugam. *Ov.* et *Val. Flacc.* rapere fugam, dixere. V. RAPIO. ℙ *Eripi*, immatura morte rapi. *Curt.* 6, 10. *ad f.* Ego in ipso robore aetatis eripior. [*Burm.* ad *Prop.* 2, 7, 1.] ℙ Eleganter pro extorquere, obtinere ab aliquo, *Hor. Sat.* 2, 2, 23. Vix tamen eripiam, posito pavone, velis quin Hoc potius, quam gallina tergere palatum. *Tibull.* 1, 10, 35. Illis eriperes verbis mihi, sidera coelo Lucere, et puras fluminis ire vias, *h. e.* efficeres, ut negarem: auferres mihi scientiam rei exploratae, quod sidera luceant, etc. ℙ Part. *Eripiens* ap. *Curt.* 4, 3. Eripientibus navigia classicis. *Ereptuirus* ap. *Caes. B. G.* 1, 17. Aeduis libertatem sint erepturi. ℙ [*Confunduntur *Eripere* et *excipere*. V. *Drak.* ad *Liv.* 27, 36, 13. — et *accipere*. *Id.* ad *Liv.* 36, 24, 7. — et *diripere*. *Heins.* ad *Ov. Met.* 10, 475. — et *abripere*. *Burm.* ad *Prop.* 2, 7, 1.]

[ĔRIS, ĭdis f. Ἔρις, Deae nomen quae apud Romanos Discordia est appellata. *Hyg. fab.* 92. Jovis, cum Thetis Peleo nuberet, ad epulum dicitur omnes Deos convocasse, excepta Eride etc. V. DISCORDIA. *F.*]

[ĔRISCUS, i, m. demin. ab ἔρως, vel ἔρος, amor. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 1024. 5. M. Ulpius Aug. L. Eriscus. *F.*]

ĔRĪSICHTHON, onis, m. Ἐρισίχθων, Thessalus quidam, qui cum nemus Cereri consecratum excidisset, unamque praecipue quercum, in qua illa habitabat, irata Cerere, tanta fame correptus fuit, ut sua ipsius membra comederet. *Ov. Met.* 8, 738. et seqq. *Adde *Lact. Placid. Narr. fab.* 8, 11. ed. *Munker. B. A.*

ĔRISMĂ, ae, f. et Erisma, ătis, n. V. ANTERIDES.

ĔRISTĀLIS, is, f. nomen gemmae candidae, quae ad inclinationes rubescere videtur. *Plin.* 37, 10, 58. *Hard.* putat legendum erythria, ab ἐρυθρός, ruber.

ĔRITHĂCE. V. ERYTHACE.

ĔRITHĂCUS, i, m. ἐρίθακος, avis genus ex iis, quae formam simul coloremque mutant. Nam aestate *phoenicurus* vocatur. *Plin.* 10, 29, 44.

ĔRITHĂLES, n. ἐρίθαλες, h. e. valde pullulans, virens, ab ἐρι, particula inseparabilis, augens significationem, et θάλλω, vireo, genus est aizoi minusculi, quod alii *trithales*, τριθαλὲς, quia ter floreat, alii chrysothales, χρυσοθαλὲς, aureo colore virens, alii isoetes, ἰσοετὲς (ab ἴσος, similis, et ἔτος, annus) appellant. In muris, parietinisque nascitur, et tegulis, fruticosum a radice, et foliosum usque ad cacumen, foliis angustis, mucronatis, succosis, caule palmum alto. *Plin.* 25, 13, 102.

*ERITĬUM, i, n. oppidum Thessaliae. *Liv.* 36, 13. ed. *Drak.* In ed. *Gron.* est *Phricium. B. A.*

ĔRĪTŪDO, servitudo. *Festus.* Videtur esse ab ἔρος, unde est εἴρερος, captivitas.

ĔRĪVO, as, a. 1. rivis factis educo, evacuo. *Plin.* 17, 26, 40. Etiam pluvias autumni aquas erivari convenit. *Salm.* in *Solin.* legit *eriguare*, eod. sensu a *rigo*, *as*.

[ĔRIZAEUS, a, um, adj. Ἐριζαῖος, et

ĔRIZĒNUS, a, um, adj. Ἐριζηνος, ad Erizam pertinens, Cariae urbem ad Chaum amnem a *Liv.* 38, 14. memoratam. ℙ *Erizaei*, *orum* sunt illius urbis incolae. *Plin.* 5, 30, 32. Apolloniatae a Rhyndaco amne Erizaei, Miletopolitae. Alii perperam leg. *Erezii*. *Inscr.* ap. *Amadutium Anecd, litt. T.* 3, 471. C. Valerio C. F. Messenno natione Erisao. Ex quadratarii imperitia, seu potius ex idiotismo littera duplex *z* in *s* mollita est, et diphthongus *ae* in *a* mutata. ℙ *Erizena regio* est ap. *Plin.* 10, 43, 60. et in nummo ap. *Sestinium cl. gen.* 88. est *EPIZHNΩN. F.*]

[ĔRNĀGINENSIS, e, adj. ad Ernaginum pertinens, Galliae Narbonensis urbem inter Arelatem, et Caballionem ab *Anton. Itin.*, *Ptolemaeo*, et *Tab. Peutingeriana* memoratam, nunc *Saint-Gabriel. Inscr.* ap. *Grut.* 413, 4. Patrono nautarum Druenticorum, et utriclariorum Ernaginensium. *F.*]

ĔRNĔUM, i, n. placenta cocta in hirnea fictili. *Cato R. R.* 81. Erneum tanquam placentam facito: eadem omnia indito, quae in placentam: id permisceto in alveo. Indito in hirneam fictilem; eam demittito in aulam aheneam aquae calidae plenam: ita coquito ad ignem. Ubi coctum erit, hirneam confringito: ita ponito. ℙ Al. scribunt *herneum*.

ĔRO, onis. V. AERO.

ĔRŌDO, is, osi, osum, a. 3. ἀπεσθίω, ἐξεσθίω, rodendo aufero, abrodo. [*Proprie de animalibus. *Cic.* ap. *Plin.* h. n. 30, 5. Vites in campania erodunt.] *Cels.* 5, 28. *sub f.* His vitiligo perungitur, deinde non ita multo post, ne nimis erodatur, eluitur. *Colum.* 10, 323. teneras audent erodere frondes Implicitus conchae limax, hirsutaque campe. *Plin.* 31, 2, 19. Aes ac ferrum illa aqua eroditur. Et 34, 15, 46. Ad purganda vulnera, et omnem callum erodendum. Et 24, 11. Ebenum medici et inter erodentia assumunt.

ĔRŎGĀTĬO, onis, f. ἔκδοσις, actus erogandi, distributio, collatio, impensa. *Cic. Att.* 15, 2. *sub f.* Movere ista videntur, in primis erogatio pecuniae. *Callist. Dig.* 50, 4, 14. Administratio reipubl. sive cum sumptu, sive sine erogatione. *Ulp. Dig.* 25, 1, 3. Erogatio facta propter utilitatem agri. *Traj.* ad *Plin. ep.* 10, 35. Necessariae erogationes. *Appul. Met.* 11. p. 271, 26. Erogationes urbicae pristinis illis provincialibus antistabant. [*Papin.* in *Dig.* 33, 1, 10. Certam formam erogationis annuae habent.] *Front. Aquaed.* 3. et 64. Erogationes aquarum, *h. e.* distributiones ex aquaeductibus per fistulas certa mensura factae. ℙ Ap. *Tert. Idol.* 5. *erogatio legis* est abrogatio, abolitio, quasi *exrogatio*.

ĔRŎGĀTOR, oris, m. [*Prima significatione est is qui erogat. Sic in *Cod. Just.* 12, 38, 16. Erogator manu sua sine ullo dolo et fraude singulis militibus enumeret, i. e. qui erogationem militaris annonae emetitur.] *Erogator virginis* ap. *Tertull. Pud.* 16. est qui virginem nuptui tradit. *Erogare* enim est pendere, rem dare, quae ad nos reditura non sit: atque ita erogator virginis dici potest, qui ejus virginitatem quodammodo perdit, et alteri per matrimonium non amplius redituram concedit. V. EROGO.

ĔRŎGĀTŌRĬUS, a, um, adj. ad erogandum, ac distribuendum pertinens. *Front. Aquaed.* 34. Cum in erogatorio modulo minus invenitur, in acceptorio plus, apparet non errorem esse, sed fraudem, *h. e.* quo aqua distribuitur, et conceditur privatis.

ĔRŎGĀTUS, a, um, part. ab *erogo*, distributus, datus, expensus. *Cic. Verr.* 2, 3, 71. et *Fl.* 13. Pecunia publica ex aerario erogata in classem. *Paul. Dig.* 20, 1, 29. Sumptus erogati in exstructionem aedificii. *Ulp. Dig.* 25, 6. §. 7. Alimenta in ventrem erogata. ℙ Item valde rogatus. *Appul. Met.* 5. p. 165, 1. Supplicis anxiae piis precibus erogatus. [*ubi alii explicant: precibus commotus.]

ĔRŎGĬTO, as, a. 1. vehementer rogo, καταδέομαι. *Pl. Capt.* 5, 1, 32. Ego ex hac statua verberea volo Erogitare, meo minore quid sit factum filio. *Sil.* 10, 475. quinam ille sinistrae Depugnet morti juvenis, nomenque decusque Erogitat.

ĔRŎGO, as, avi, atum, a. 1. ἐκδίδωμι, expendo, impendo, insumo, distribuo, confero. Proprie dicitur tantum de pecunia, quae publice impenditur, et distribuitur quasi *rogato* prius *populo*, ut id facere liceat: haec enim eadem ratio in *abrogo*, *derogo*, et ceteris est a *rogo* compositis, ut a *rogando populo* eorum significationes desumantur. *Cic. Vatin.* 12. Volo, uti mihi respondeas, erogarisne pecunias ex aerario tuis legibus? et *Q. Fr.* 1, 2, 4. Mecum egit, ne se impedires, quo minus quod ad Q. Publiceni statuam decretum est, erogaretur. Et *ib.* 2, 1. *post med.* Nullum in mea provincia nummum, nisi in aes alienum, erogari. *Liv.* 1, 20. Quibus hostiis, quibus diebus sacra fierent, atque unde in eos sumptus pecunia erogaretur. ℙ Transfertur etiam ad privatas impensas, *Cic. Att.* 8, 5. *extr.* Velim Tironem Curio commendes, ut ei, ut petii, si quid opus erit, in sumptum eroget. *Ulp. Dig.* 15, 3, 7. Si odores, et unguenta servus emerit, et ad funus erogaverit. *Paul. ib.* 35, 2, 36. *extr.* Erogare aliquid in pretium servi. [*Etiam alimenta dicuntur erogari in ventrem. *Ulp.* in *Dig.* 25, 6, 1, 17. Notanda structura cu praeposit. *ex* et *de*. *Ulp.* in *Dig.* 24, 1, 5, 1 Cum nihil de bonis erogatur, recte dicitur vale donationem. *Paul.* in *Dig.* 26, 7, 12, 2. Lice tutori erogare ex bonis pupilli, quod ex suis no honestissime fuisset erogaturus. Porro finis, a quem fit erogatio, per praep. *ad* et *in*, ut exem pla allata docent, indicatur. Raro per praep. *pr* *Scaev.* in *Dig.* 32, 111, 102, 2. Id quod pro in troitu erogari solet.] ℙ *Erogare in aliquem* es insumere ipsius causa, vel ei largiri. *Suet. Ne* 30. In Tiridatem octingena nummum millia diu na erogavit. *Tac. A.* 10, 17, Scriptis codicillis quibus grandem pecuniam in Tigellinum, generum que ejus Cossutianum erogabat. [*Aliquando po nitur simpliciter pro dare, praestare, largiri *Ulp.* in *Dig.* 33, 4, 2. Vici potest, eam quantita tem posse fidei commissum erogare. *Paul.* in *Dig* 35, 2, 22, 2. Prius erogantur (sc. legata), qua ab ipso domino data sunt.] ℙ Aliquando signi ficat exhaurire, consumere. *Cajus Dig.* 17, 2, 6 Erogare bona sua in fraudem futurae actionis *Plin. ep.* 10, 111. Prope totas facultates erogass ℙ Sunt qui putent a *rogo* factum esse, et propri dici de iis, quae in rogum conjiciuntur, ut un cum cadavere crementur. Hinc a *Tertull.* non se mel pro perdere adhibetur, ut *Spectac.*, ubi agi de gladiatoribus funerum, 12. Quos paraverant ar mis, quibus tunc et qualiter poterant, eruditos, tan tum ut occidi discerent, mox edicto die inferiarun apud tumulos erogabant, *h. e.* mactabant perdebant que. *Id. Apolog.* 44. Illam injuriam civitatis nullu expendit, cum tot justi impendimur, cum tot innocen tes erogamur. *Id. Praescription.* 2. Febris erogand homini deputata. ℙ [Part. *Erogans* ap. *Val. Max* 4, 8. 4, 1. Si ad calculos revocetur, parvum; s animo erogantis, omni pecunia majus. *Erogaturu* ap. *Plin. ep.* 5, 16. Quod in vestes, margaritas gemmas fuerat erogaturus. *Erogandus* ap. *Valer Max.* 4, 8. *n.* 2. *extr.* In eroganda potius, quan in contrahenda pecunia occupatus. *F.*] ℙ [*Confun duntur *Erogare* et *rogare*. V. *Drak.* ad *Liv.* 22 23, 7.]

[ĔRŎMĔNE, es, f. ἐρωμένη, amica, et

ĔRŎMĔNIS, ĭdis, f. ἐρωμενὶς, amicula, et

ĔRŎMĔNUS, i, m. ἐρώμενος, amasius: ab ἐράω, amo. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 244. *n.* 670. Rusticelia Eromene. Alia ap. *Grut.* 659, 1. T. Fundanius Eromenus vivus fecit sibi, et Poppaeae Demetriae conjugi Karissimae, et Manliae Eromenidi alumnae. *F.*]

ĔRŌS, m. ἔρως, amor: vox Graeca, qua inscribitur Ecloga quarta *Nemesiani*, ubi de duorum pastorum amoribus agitur. ℙ Est etiam cognomen R. *Inscr.* ap. *Mur.* 1174, 4. C. Salius Eros. *Suet. Gramm.* 13., et *Plin.* 35, 17, 58. Staberius Eros. [*Nomen servi, quod saepius legitur in Ictorum libris. *Ulp.* in *Dig.* 6, 1, 5, 5. Si plures sint ejusdem nominis servi, puta plures Erotes, nec appareat, de quo actum sit. *Modest.* in *Dig.* 40, 5, 14. Erotem servum meum, qui et Psyllus vocatur, liberum esse volo.] *Adde *Cic. Att.* 10, 15. *Fam.* 12, 26. ℙ Fuit et Eros nomen comoedi, e disciplina Roscii. *Cic. Rosc. Com.* 11. *B. A.*

ĔRŌSĬO, onis, f. actus erodendi, ἀπόβρωσις. *Plin.* 23, 3, 34. Veteres lacrimationes sanat, et genarum erosiones. Et 27, 10, 60. Stomachi erosiones.

ĔRŌSUS, a, um, part. ab *erodo*, rosus, abrosus. *Plin.* 12, 9, 20. Arbores erosae sale. *Id.* 24, 14, 77. Erosi oculorum anguli. *Id.* 25, 13, 107. dentes.

ĔRŌTĒMĂ, ătis, n. ἐρώτημα, interrogatio. Vox Graeca. V. PYSMA.

[ĔRŌTĒMUS. V. ETOEMUS. *F.*]

ĔRŌTĬCUS, a, um, adj. ἐρωτικὸς, amatorius: ab ἔρως, amor. *Gell.* 19, 9. Idyllia quaedam erotica, dulcia et venusta cecinerunt.

[*ĔRŌTĬON et Erotium, ii, n. demin. ab ἔρως, amor, ἐρώτιον. Est cognomen muliebre R. *Mart.* 5, 34. Paulula ne nigras horrescat Erotion umbras. *Id. ib.* 37. Adhuc recenti tepet Erotion busto. *Id.* 10, 61. Hic festinata requiescit Erotion umbra. ℙ *Erotium* Latina terminatione appellatur meretrix quaedam apud *Pl. Men.* 4, 2, 111. *F.* et *B. A.*]

[ĔRŌTIS, ĭnis, f. ἐρωτὶς, amicula. Haec nominis declinatio pertinet ad sequiora Latinitatis tempora, de qua docte disputat *Lupius* in *Epitaph. S. Severae* p. 160.: est autem pro *Erotis*, *idis*. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 215. *n.* 551. Vipstanae Feliclae, et Vipstanae Erotini filiabus suis fecit Euchomenus Vipstani Aproniani *libertus*. *F.*]

ĔRŌTŎPAEGNĬON, ii, n. ἐρωτοπαίγνιον, opus, seu carmen ludicrum de amoribus puerorum: ab ἔρως, amor, et παίγνιον, lusus puerilis. *Gell.* 2, 24. Hujus legis *Laevius* poeta meminit in Erotopaegniis. Adde *Auson. Idyll.* 13. *sub fin.*, ubi *Erotopaegnion* genit. plur. Graece habetur.

ĔRŌTUNDĀTUS, a, um, partic. ab inusit. *erotundo*, rotundus factus. Translate *Sidon. ep.* 9, 7. Structura verborum lubrica et laevis ac modis omni-

us erotundata, *h. e.* elaborata, composita et perfecta.

ÉROTYLOS, i, f. ἐρωτύλος, gemma est eadem atque amphicome et hieromnemon, quae a Democrito laudatur in argumentis divinationum. *Plin.* 37, 10, 58.

ERRĀBUNDUS, a, um, adj. πλανώμενος, ἀλήμων, valde errans, vagabundus. *Liv.* 1, 29. Nunc in liminibus starent, nunc errabundi domos suas, ultimum eas visuri, pervagarentur. *Virg. Ecl.* 6, 58. Si qua forte ferant oculis sese obvia nostris Errabunda bovis vestigia. *Hirt. B. Afr.* 2. Naves vento dispersae atque errabundae, diversa loca petierunt. *Curt.* 8, 4. Ordinibus solutis, per totum saltum errabundum agmen ferebatur.

ERRANS, antis, omn. gen. partic. ab *erro. Virg. Ecl.* 4, 19. Hederae errantes. *Lucan.* 1, 253. Domus errantes. Respiciuntur Scythae, qui domos suas plaustris circumferunt. *Plin.* 2, 6, 4. Sidera errantia, planetae, quos *Cic.* quoque *N. D.* 2, 20. et *Tusc.* 1, 25. stellas errantes appellat. *Val. Fl.* 4, 561. Errantesque per altum Cyaneae. *Cic. Har. resp.* 17. Quod sacrificium tam occultum est, quam id, quod non solum curiosos oculos excludit, sed etiam errantes, *h. e.* qui huc illuc casu circumferuntur. [*Errantes oculi sunt ii, qui temere in aliquam rem incidunt et opponuntur curiosis, qui rem sedulo quaerunt. Cfr. *Statii* locum s. v. *Errare* §. 3.] *Enn.* ap. *Cic. Off.* 1, 16. Homo, qui erranti comiter monstrat viam. ℙ Translate. *Cic. N. D.* 2, 1. Est enim et philosophi et pontificis de Diis immortalibus habere non errantem et vagam, sed stabilem certamque sententiam. *Id. Fin.* 2, 22. Ut nostram stabilem conscientiam contemnamus, aliorum errantem opinionem aucupemur. ℙ *Errantes genae* ap. *Val. Fl.* 8, 163. non ullus tibi tum color aegraque verba Errantesque genae, *h. e.* oculi huc illuc circumlati et incerti, ut in nova magnaque perturbatione fit. Alii legere malunt *arentes*, *h. e.* macilentae.

ERRANTĬA, ae, f. erratio. *Accius* ap. *Non.* 3, 86. Neque ego errantia animi prave morigerabor.

[ERRĀTĬCIUS, a, um, adj. *Front. de differ. voc.* p. 2199. Erraticus et potest errare et solet: erraticius (editio *Gothofredi* habet *errativus*) animus est, qui solet errare et desinit. *F.*]

ERRĀTĬCUS, a, um, adj. πλανητικὸς, πλανητὸς, errans, errabundus. *Varr.* ap. *Gell.* 3, 10. et *Sen. Quaest. nat.* 7, 23. Stellae erraticae, *h. e.* planetae. *Gell.* 9, 2. Erraticus homo, *h. e.* circumforaneus. *Plin.* 26, 13, 84. Erraticus sanguis. *h. e.* erysipelas vel impetigo. *Ov. Met.* 6, 333. Erratica Delos, *h. e.* olim oras, et litora circum errans, ut poetae fabulantur. *Virg. A.* 3, 75. ℙ Dicitur de plantis, quae sua sponte hic illic nascuntur: item quae serpunt et errabundo flexu huc illuc prorepunt. *Plin.* 19, 8, 39. Intubum erraticum. *Id.* 20, 9, 36. et *Cato R. R.* 157. Silvestris sive erratica brassica. *Plin. ib.* 2, 4. Cucumis anguinus sive erraticus. *Cic. Sen.* 15. Vitis serpens multiplici lapsu et erratio. ℙ [*Confunduntur *Erraticus* et *aerius*. Vid. *Vales.* ad *Amm. Marc.* 15, 5, 24.]

ERRĀTĬO, onis, f. πλάνησις, actus errandi, vagatio. *Cic. Univ.* 6. Motum dedit coelo eum, qui figurae ejus sit aptissimus: sex autem reliquos motus ab eo separavit: itaque eum ab omni erratione liberavit. [*Cic. N. D.* 2, 21. Nulla in coelo erratio inest.] *Ter. Ad.* 4, 2, 41. Sane hac multo propius ibis et minor est erratio. *Pl. Rud.* 1, 2, 90. Errationis facere compendium. ℙ Translate. *Lactant.* 5, 17. Stultitia igitur est in factis dictisque, per ignorantiam recti bonique, erratio.

ERRATIVUS. V. ERRATICIUS.

[ERRĀTRIX, icis, f. *Front. de differ. vocab.* p. 2199. Erratrix per se rapta est, ut venatrix: erratica, ut hedera, vitis. *F.*]

ERRĀTUM, i, n. σφάλμα, error, peccatum. [*et proinde tam de opinionis errore, qui ab imprudente parum cavetur, quam de peccato quod quis sciens admittit, usurpatur, ut sequentes loci docent.] *Cic. Fam.* 16, 21. Tantum mihi dolorem cruciatumque attulerunt errata meae aetatis, ut etc. *Id. Att.* 6, 1. *a med.* Illud de Flavio et fastis commune erratum est. *Id. Cluent.* 48. Nullam ob turpitudinem, nullum ob totius vitae non dicam vitium, sed erratum. *Id. Sull.* 23. Petere errato alicujus veniam. *Id. Ligar.* 1. Errati veniam impetrare. *Ov. Pont.* 2, 3, 66. Diceris erratis ingemuisse meis. *Sall. Jug.* 109. Errata officiis superare. [*Cic. Rull.* 2, 5. Cui errato nulla venia, recte facto exigua laus.]

ERRĀTUS, a, um, partic. ab *erro*, errando emensus, pererratus. *Virg. A.* 3, 690. Talia monstrabat relegens errata retrorsum Litora Achaemenides. *Val. Fl.* 4, 447. diversis erratus casibus orbis. *Ov. Fast.* 4, 573. immensum est erratas dicere terras: Praeteritus Cereri nullus in orbe locus.

ERRĀTUS, us, m. erratio, erratum. *Plin.* 37, 5, 18. Sed et vitia demonstrari oportet in tam proclivi erratu, *h. e.* cum errare tam facile sit. *Ov. Met.* 4, 566. longisque erratibus actus Contigit Illyricos profuga cum conjuge fines.

ERRO, as, avi, atum, a. 1. πλανάομαι, ἀλάομαι, incertus viae ignarusque huc illuc feror. *Cloatius Verus* ap. *Gell.* 16, 12. docebat esse ἀπὸ τοῦ ἔῤῥειν, quod est aegre ire, item inauspicato accedere. Confirmat *Varr. L. L.* 5, 10., ut quidem *Scalig.* legit. *Cic. Cluent.* 62. Cum vagus et exsul erraret, atque undique exclusus Oppianicus. *Virg. A.* 1, 336. ignari hominumque locorumque Erramus, vento huc et tempestatibus acti. *Hirt. B. Afr.* 44. Navis una ab residua classe cum erravisset delataque esset vento ad Thapsum etc. *Justin.* 2, 2. Errare per incultas solitudines. *Ov. Pont.* 4, 16, 14. Ulyxen Errantem saevo per duo lustra mari. *Virg. A.* 2, 739. Errare via. [*von dem Wege abkommen.*] *Id. ib.* 3, 200. Excutimur cursu et caecis erramus in undis. Et *ib.* 1, 36. Errabant acti fatis maria omnia circum. *Ov. Fast.* 2, 335. Errare huc illuc. ℙ *Errare* etiam dicuntur, qui libere ultroque et nullo sibi proposito itineris fine vagantur. *Cic. Att.* 8, 9. Arpini volo esse prid. Cal., deinde circum villulas nostras errare. [*i. e. loca adjacentia invisere, prouti occasio et lubido id ferunt.] *Virg. Ecl.* 1, 9. Ille meas errare boves, ut cernis et ipsum Ludere quae vellem, calamo permisit agresti. *Id. Ecl.* 2, 21. Mille meae Siculis errant in montibus agnae. Et *ib.* 6, 40. Rara per ignotos errant animalia montes. *Hor. Od.* 3, 18, 13. Inter audaces lupus errat agnos. *Ov. Met.* 11, 357. Pars gradibus tardis illuc errabat et illuc. *Virg. A.* 7, 557. super aetherias errare licentius auras. ℙ Translate. [*Hor. Ep.* 1, 12, 17. Stellae sponte sua jussaene vagentur et errent. *Cic. Rep.* 1, 14. Stellarum, quae errantes et quasi vagae appellantur.] *Virg. G.* 1, 452. de sole: Ipsius in vultu varios errare colores. *Val. Fl.* 6, 674. extremus roseo pudor errat in ore. *Virg. G.* 3, 14. tardis ingens ubi flexibus errat Mincius. *Ov. Fast.* 2, 391. Hic ubi nunc fora sunt, lintres errare videres. *Id. Met.* 9, 201. pulmonibus errat Ignis edax imis, perque omnes pascitur artus, *h. e.* discurrit. [*Saepissime apud poetas capilli soluti ac fluitantes *errare* dicuntur. *Barth.* ad *Claud. de R. P.* 2, 31. *Burm.* ad *Prop.* 2, 1, 7.] *Claud. Rapt. Pros.* 2, 2. de Aurora: tremulis vibravit in undis ardor et errantes ludunt per caerula flammae. [*Cic. Or.* 1, 48. Hoc explanetur, ne vagari et errare dicatur oratio. *Acad.* 2, 20. Eo fit ut errem et vager latius. Cfr. *Doederl. Etym. Fasc.* 1. p. 90.] *Tibull.* 4, 1, 106. At non per dubias errant mea carmina laudes, *h. e.* versantur in dubiis laudibus canendis. *Virg. A.* 5, 435. erratque aures et tempora circum Crebra manus, *h. e.* manus crebris ictibus aures et tempora pulsat. *Stat. Th.* 10, 150. *de iis, qui gravi somno occupantur*, errare oculi resolutaque colla, Et medio affatu verba imperfecta relinqui. [*Cfr. quae s. v. *Errans* dicta sunt.] *Liv.* 31, 12. de prodigiis: Foeda omnia et deformia, errantisque in alienos fetus naturae visa, *h. e.* degenerantis. [*Ov. Met.* 8, 473. Thestias haud aliter dubiis affectibus errat. *Fast.* 4, 261. Obscurae sortis Patres ambagibus errant, ubi *Heins.* frustra conjicit *haerent.*] *Ov. Fast.* 3, 543. Rumoribus errant, *h. e.* varios rumores spargunt, alii alia narrantes. ℙ Passive impersonaliter. *Virg. G.* 3, 249. Heu male tum Libyae solis erratur in agris. ℙ Saepe est a vero deflectere, labi, falli. *Cic. Phil.* 12, 2. Cujusvis hominis est errare: nullius, nisi insipientis, in errore perseverare. Et *Tusc.* 1, 17. Errare mehercule malo cum Platone, quam cum istis vera sentire. [*Apud eund. *Ligar.* 10. junguntur errare et labi, ubi illud ad judicium, hoc ad factum referendum.] *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 11. *sub f.* Malo in hanc partem errare, ut, quae non desideras, audias, quam etc. *Caes. B. G.* 5, 40. Errare eos dicunt, si etc. *Ter. Heaut.* 1, 1, 53. Erras, si id credis. *Cic. Phil.* 2, 9, *extr.* In eo non tu quidem tota re, sed temporibus errasti. *Id. Or.* 2, 19. Quod haec narrationis magis putant esse propria, quam totius orationis, valde mihi videntur errare. *Ter. Eun.* 2, 2, 14. Tota erras via. *Macr. Sat.* 3, 12. Toto coelo errasse Virgilium, cum etc. *Pl. Amph.* 3, 3, 20. Qui me Amphitruonem rentur esse, errant probe. *Sall. Jug.* 89. *sub f.* Homines superbissumi procul errant. *Ter. Ad.* 1, 1, 40. Longe errare. *Cic. Acad.* 4, 32. vehementer. *Lucr.* 1, 711. magnopere a vero. *Ter. Heaut.* 2, 3, 22. de aliqua re. [*Et cum praepos. *circa*. *Modestin.* in *Dig.* 38, 5, 35. Circa inscriptionem errare.] *Plin.* 28, 2, 3. Quoties precatio erraverit, sic repente extis adimi capita vel corda. *Ov. Fast.* 3, 155. Errabant etiamnum tempora. ℙ Cum accus. communi. *Ter. Andr.* 3, 2, 18. Teneo, quid erret. *Id. Phorm.* 5, 3, 21. Hoc tu errasti. *Pl. Most.* 1, 3, 30. Mone, quaeso, si quid erro. ℙ Pro ignorare aut non intelligere. *Id. Mil.* 3, 1, 197. Erro, quam insistas viam. ℙ Passive impersonaliter. *Cic. Fin.* 4, 20. *sub f.* Si erratur in nomine. ℙ *Errato mihi*, pro, mihi, qui erravi vel cum erravero, dictum putant a *Cic. Agr.* 2, 2. *extr.* Cum omnibus est difficilis et magna ratio, tum mihi praeter ceteros, cui errato nulla venia; recte facto exigua laus proponitur. Simile est ajunt illud *Ter. Hec.* 5, 1, 10. Jam aetate ea sum, ut non sit peccato mihi ignosci aequum. Al. tamen apud *Cic.* leg. *cum errato* vel *cujus errato* etc. V. etiam CERTATUS, a, um. [*Utrumque locum et *Cic.* et *Ter.* recte explicat *Ruhnk.* in *Dict.* ad *Ter.* Nimirum *errato* et *peccato* sunt ablativi absoluti, pro: quum erratum est, quum peccatum est.] ℙ Errandum est. *Ov. Her.* 7, 109. Si fuit errandum, causas habet error honestas. ℙ [*Confunduntur a librariis *Errare* et *ardere*. *Burm.* ad *Ov. Met.* 8, 473. — et *horrere*. *Heins.* ad *Ov. Fast.* 1, 495.]

ERRO, onis, m. πλανήτης, vagabundus, errans, aberrans. *Tibull.* 2, 6, 5. Ure, puer, quaeso, tua qui ferus otia liquit, Atque iterum erronem sub tua signa voca. *Ulp. Dig.* 21, 1, 17. *a med.* Errones appellantur servi, qui non quidem fugiunt, sed frequenter sine causa vagantur et temporibus in res nugatorias consumptis, serius ad dominum redeunt. [*Dig.* 49, 16, 4, 14. Levius delictum emansionis habetur, ut erronis in servis, desertionis gravius, ut in fugitivis. Vid. *Interpp.* ad *Liv.* 30, 43, 11.] *Colum.* 9, 10. de apum rege: Velut quadam compede retinebimus erronem ducem, detractis alis. *Hor. Sat.* 2, 7, 113. teque ipsum vitas fugitivus et erro. [*Vid. *Heind.* ad *h. l.*] Adde *edictum Aedil.* ap. *Gell.* 4, 2. ℙ *Nigid.* ap. *Varr.*, teste *Gell.* 3, 16. et 14, 1., errones appellat stellas, quas alii erraticas.

ERRONĔUS, a, um, adj., qui huc illuc errat et vagatur, πλανήτης. *Colum.* 7, 12. *ante med.* de canibus: Maxime debent in custodia vigilaces conspici, nec erronei, sed assidui. [*Ubi *errones* mavult legere *Ruhnk.* *Ulp.* in *Pandect.* *l.* 21. *tit.* 1. leg. 25. Si (*servus*) aleator forte vel vinarius vel erroneus sit, *h. e.* erro, vagabundus: ubi pro *erroneus sit* vulgo legitur *erro evasit*. *B. A.*]

ERROR, oris, m. πλάνη, deflexio a via, huc illuc vagatio, cum viae ignari extra institutum iter deflectimus. *Justin.* 36, 3. Quoniam illa dies famem illis erroremque finierat. *Curt.* 5. *ult.* Jumenta, nullo regente, decesserant militari via et errore delata per quatuor stadia etc. *Hirt. B. Afr.* 11. Subito navium pars, de qua timebat, ex errore eodem conferebatur. *Ov. Her.* 16, 29. neque tristis hiems, neque nos huc appulit error. *Id. Met.* 8, 166. de labyrintho: Ita Daedalus implet Innumeras errore vias. *Virg. A.* 6, 532. pelagine venis erroribus actus? Et *ib.* 1. *in f.* Dicere errores suos. Et *Ov. Trist.* 4, 10, 109. Longis erroribus actus. *Id. Met.* 1, 582. amnes In mare deducunt fessas erroribus undas. ℙ Aliquando *error* dicitur id, in quo, vel cujus causa errari facile potest. *Virg. A.* 6, 27. Hic labor ille domus et inextricabilis error. *Id. ib.* 10, 381. simillima proles Indiscreta suis gratusque parentibus error. *Catull.* 64, 115. inobservabilis error. ℙ Saepissime refertur ad animum, qui decipitur, falsove opinatur. *Cic. N. D.* 2, 28. Quae res genuit falsas opiniones erroresque turbulentos. Et *ib.* 1, 1. In summo errore atque in maximarum rerum ignoratione versari. *Id. Sull.* 14. In tantis tenebris erroris et inscitiae. *Plin.* 37, 7, 28. In magno errore sunt, qui etc. *Cic. Leg.* 2, 17. Opinionibus vulgi rapimur in errorem, nec vera cernimus. *Id. Tusc.* 3, 1. Paene cum lacte nutricis errorem suxisse videmur. Et *ib.* 5, 27. Aegyptiorum mentes imbutae pravitatis erroribus. *Id. Off.* 1, 41. Nec quemquam hoc errore duci oportet, ut arbitretur etc. *Id. Phil.* 12, 2. Eodem captus errore, quo nos. [*Cic. Acad.* 2, 36. Tanto inflatus errore, ut sibi se illa scire persuaserit.] *Nep. Ann* 9. Ducere quempiam in errorem. *Cic. Brut.* 85. Imperitos in errorem inducere. *Id. Q. Fr.* 3, 9. *sub f.* Labi per errorem. *Quint.* 4, 2. *ante med.* Errore labi. [*Errorem errare* alicunde affert *Taubm.* ad *Plaut. Mil. Glor.* 2, 4, 47. Locum nondum reperi. Cfr. *Lindem.* ad *Vit.* duumvir. p. 71. Errorem volvere apud *Liv.* 27, 47, 10., ubi vide *Gronov.*] *Cic. Caecin.* 25. Objicere alicui errorem. [*zum Irrthum verleiten.*] Sic *Sen. ep.* 67. *circa med.* Separa ista: nihil erit, quod tibi faciat errorem. [*Liv.* 27, 14, 4. Castra nihil aucta errorem faciebant. Vid. *Duker.* ad *Liv.* 25, 10, 4.] *Id. Off.* 3, 21. Avertere (al. *avellere*) aliquem ab errore. *Id. Divin.* 2, 28. Errorem depellere. *Id. Phil.* 8. *sub f.* deponere. *Id. Att.* 10, 4. *a med.* eripere alicui. *Hor. Ep.* 2, 2, 140. demere. *Plin.* 21, 6, 16. corrigere. *Phaedr.* 4, 4. solvere. *Virg. A.* 10, 110. Errore teneri. *Ter. Hec.* 5, 2, 26, errore exsolvere aliquem. ℙ Ponitur et pro ignorantia, imprudentia. *Ov. Fast.* 5, 361. Lumina restabant, quorum me causa latebat, Cum sic errores abstulit illa meos. *Tac. H.* 2, 72. Quidam militum errore veri, seu turbarum studio, certatim aggregabantur. *Nep. Epam.* 7. Cum dux esset electus belli imperitus, cujus errore eo esset deducta illa militum multitudo, ut omnes de salute pertimescerent. *Liv.* 24, 17. Id errore viarum, an exiguitate temporis exsequi non potuerit, incertum est. ℙ Item pro dolo, fraude. *Virg. A.* 2, 48. Aut aliquis latet error: equo ne credite, Teucri. ℙ Item pro delicto, errato, peccato. *Ov. Pont.* 4, 8, 19. Sive velis, qui sint, mores inquirere nostros; Errorem misero detrahe, labe carent. *Cic.*

fragm. ap. *Lact.* 6, 24. Errorem poenitendo corrigere. *Id.* ap. *August. de Trin. sub f.* Admiscere atque implicare se hominum vitiis atque erroribus. *Hor. A. P.* 308. Quid deceat, quid non; quo virtus, quo ferat error. ℙ Item pro furore, amentia. *Virg. G.* 3, 513. Dii meliora piis erroremque hostibus illum. *Cic. Att.* 3, 13. Nam quod scribis, te audire, me etiam mentis errore ex dolore affici; mihi vero mens integra est. *Hor. A. P.* 454. Fanaticus error. ℙ Item pro timore ac perturbatione animi. *Ov. Fast.* 3, 555. Diffugiunt Tyrii, quo quemque agit error, ut olim Amisso dubiae rege vagantur apes. ℙ Et pro amore. Amor enim errare plerumque compellit, ut ait *Serv.* ad illud *Virg. Ecl.* 8, 41. Ut vidi, ut perii, ut me malus abstulit error! [*Vid. *Heins.* ad *Ov. Met.* 10, 342. *Am.* 1, 2, 35. 1, 10, 9.] ℙ Item pro peccato contra grammaticam, historiam, aut ejusmodi. *Quint.* 1, 6. Summorum in eloquentia virorum judicium pro ratione et vel error honestus est magnos duces sequentibus. *Liv.* 4, 20. Qui si ea in re sit error, quod veteres annales A. Cornelium Cossum consulem habeant etc. ℙ Item pro re ambigua et incerta, de qua quaeritur. *Vulcatius Sedigit.* ap. *Gell.* 15, 24. Multos incertos certare hanc rem vidimus, Palmam poetae comico cui deferant. Eum meo judicio errorem dissolvam tibi. ℙ Poetice *error oculorum* est eorum versatio et circumactus. [*Sed *errare* etiam in prosa dicuntur oculi, qui temere in aliquam rem incidunt. Vid. s. h. v.] *Stat. Th.* 12, 776. emicuit per mille foramina sanguis Impius: ille oculis extremo errore solutis Labitur. *Val. Fl.* 6, 277. extremus cum lumina corripit error Voxque repressa gelu percussaque vertice tellus. [*Burm.* ad *Ov. Met.* 14, 198.] ℙ [*Confunduntur *Error* et *horror.* Vid. *Wagn.* ad *Amm. Marc.* 29, 5, 49. *Burm.* ad *Ov. Met.* 14, 198. *Drak.* ad *Liv.* 39, 8, 4. — et *terror. Id.* ad *Liv.* 24, 30, 6. *Gron.* ad *Liv.* 10, 14, 20. *Burm.* ad *Ov. Am.* 1, 2, 35. — et *ardor. Heins.* ad *Ov. Am.* 1, 10, 9.]

ĔRŬBESCENTĬA, ae, f. verecundia, pudor. *Tertull.* ad *Nation.* 1, 16. Exemplum erubescentiae scelerum. Adde *Poenitent.* 10.

ĔRŬBESCO, is, ubui, n. 3. ἐρυθραίνομαι, rubens fio, rubore suffundor. *Ov. Am.* 2, 8, 16. Vidi te totis erubuisse genis. *Id. Met.* 4, 329. pueri robur ora notavit Nescia quid sit amor: sed et erubuisse decebat. *Id. Pont.* 2, 1, 36. Saxaque roratis erubuisse rosis. ℙ Translate est pudere, quia pudorem rubor oris sequitur. *Cic. Leg.* 1, 19. Erubescunt pudici etiam loqui de pudicitia. *Id. Fam.* 5, 12. Epistola enim non erubescit. *Id. Leg.* 1, 14. *extr.* O rem dignam, in qua etiam agrestes erubescant! *Val. Max.* 6, 2. *sub f.* Tam facetam audaciam Dionysius punire erubuit. *Curt.* 10, 5. *a med.* Quae Alexandro esse superstes erubuit. *Sen. Contr.* 2, 11. *ante med.* Necesse est, de aliis querar, de aliis erubescam. *Spart. Sev.* 15. Cum de sorore multum imperator erubesceret. ℙ Cum abl. sine praepos. *Liv.* 40, 14. Non est res, qua erubescam, si etc. [*ad quem loc. vid. *Drak.*] *Ov. Met.* 5, 584. Dote corporis erubescere. *Id. Fast.* 2, 168. Erubuit falso virginis illa sono. *Curt.* 4, 5. Ubi paucitate suorum erubescendum sit. ℙ Cum genit. *Curt.* 5, 5. Dignum esse omni malo, qui erubesceret fortunae. Al. rectius leg. *fortuita.* Nam et cum accusativo reperitur. *Prop.* 3, 12, 19. Inter quos Helene nudis capere arma papillis Fertur, nec fratres erubuisse Deos. *Sen. ep.* 95. *ante med.* Grammaticus non erubescit soloecismum, si sciens facit: erubescit, si nesciens. *Virg. A.* 2, 541. jura fidemque Supplicis erubuit, corpusque exsangue sepulcro Reddidit Hectoreum, *h. e.* reveritus est, religiose servavit. Adde *Quint.* 6, 4. *ante med.*, ubi tamen incerta est lectio. [*ad quem locum alia exempla attulit *Burm.* p. 571.] *Cicero* quoque videtur active usurpasse *N. D.* 1, 40. Se ne intelligere quidem ullum bonum, quod sit sejunctum a voluptatibus: quas quidem non erubescens, persequitur omnes nominatim. *Id. Vatin.* 16. Cognati (*te*) respuunt, tribules exsecrantur, vicini metuunt, affines erubescunt. [*Cfr. *Burm.* ad *Ov. Ib.* 352. ad *Prop.* 3, 12, 19. *Drak.* ad *Liv.* 40, 14, 1.] ℙ Hinc partic. *erubescendus* significatione passiva. *Hor. Od.* 1, 27, 14. quae te cumque domat Venus, Non erubescendis adurit ignibus. [*Val. Max.* 2, 7, 1. Erubescenda sentina. *Flor.* 2, 14, 13. Erubescenda causa belli. *Ib.* 3, 12, 3. Erubescendi anni.] ℙ Cum dativo habet *Tertull. Testim. anim.* 1. *extr.* ℙ Illud *Ter. Ad.* 4, 5, 9. *Erubuit: salva res est*, in proverbium abiit atque adhibetur ad significandam probitatem alicujus, tametsi quidpiam peccaverit. Nam qui male factis erubescit, ostendit se poenitere et damnare quae admiserit, dum ea resciri ab aliis pudore suffunditur.

ĔRŪCA, ae, f. κάμπη, genus vermis, qui in olerum folia repit, abroditque praesertim brassicas: a rodendo, vel a rugis, quia reptans se corrugat. *Colum.* 11, 3. *sub f.* et 10, 333. et *Plin.* 17, 24, 37. *n.* 7. ℙ Est etiam herba Venerem excitans: ab urendo, quasi urica, vel ab erodendo, quia linguam rodit acrimonia sua. *Col.* 10, 110. et 372. *Plin.* 19, 8, 44. *Juven.* 9, 134., *Mart.* 3, 75. et *Hor. Sat.* 2, 8, 51. [*V. *Heind.* ad h. l.] ℙ Scribitur et *aeruca.*

ĒRUCTĀTĬO, onis, f. actus eructandi. *Appul. de Mundo* p. 60, 40. Exhalatio terrenis eructationibus surgit. Adde *Firm. Math.* 4, 12. Ap. *Appul.* est qui minus recte legit *reluctationibus.*

ĒRUCTO, as, a. 1. ἐξερεύγω, ructando aliquid ejicio, emitto: a *ructo;* sed aliqui censent, *eructo* simplex esse a Graeco ἐρεύγω, et ex eo *ructo* fieri per aphaeresin. *Festus* in *Erugere* docet esse verbum frequentativum. *Cic. Pis.* 6. Unde tu nos turpissime eructando ejecisti. *Virg. A.* 3, 632. de Polyph. saniem eructans ac frusta cruento Per somnum commixta mero. [*Heins.* ad *Ov. Met.* 14, 211.] ℙ Per translationem accipitur pro quovis modo ejicere. *Virg. A.* 6, 297. atque omnem Cocyto eructat arenam. [*Varr. R. R.* 3, 14, 2. Eructant aquam mammillae in fontibus.] *Val. Fl.* 4, 345. rigidos eructat Bosphoros amnes. *Varr. R. R.* 1, 4. Si propter odorem, quem eructat, pestilentior est fundus. [*Col. R. R.* 1, 5, 6. Eructare virus.] *Lucr.* 3, 1026. Tartarus horriferos eructans faucibus aestus. ℙ *Eructare se,* se emittere, erumpere se. *Avien. Perieg.* 345. Undique se totis eructent flumina terris. ℙ Absolute. *Sen. Thyest.* 909. Resupinus ipse purpura atque auro incubat, Vino gravatum fulciens laeva caput, Eructat. Adde *Plin. Pan.* 49. ℙ Translate. *Cic. Cat.* 2, 5. Accubantes in conviviis eructant sermonibus suis caedem bonorum, atque urbis incendia, *h. e.* inter ructandum meditantur, et jactant. ℙ *Eructuare* legitur a quibusdam apud *Tertull. Resurr. carn.* 32.

ĒRUCTUS, a, um, adj. *Gell.* 11, 7. Furfureum panem esitare, vinumque eructum et foetidum potare, *h. e.* impurum, faeculentum, sordidum, corruptum, quasi ructu et vomendo emissum, ab ἐρεύγω, eructo. Alii *crudum,* vel *eruptum* leg.

ĒRŪDĔRĀTUS, a. um, part. ab *erudero,* ruderе purgatus, ut Eruderatum solum, *Varr. R. R.* 2, 2. ℙ Translate. *Sid. ep.* 5, 15. Volumen de supervacuis sententiis eruderatum.

ĒRŪDĔRO, as, a. 1. ἐξερείπω, ruderibus expurgo. Translate. *Sid. ep.* 5, 7. Aures susurronum faece completas opportunitate salsi sermonis eruderat, *h. e.* expurgat. V. v. praec.

[ĔRŬDĬBĬLIS, e, adj. qui erudiri potest. *Fulg. de contin. Virg.* p. 747. *Staver.* Neque enim eruditur, nisi quod erudibile nascitur. *F.*]

*ĔRŬDĪMENTUM, i, n. *Interpr. Irenaei* 2, 30. *B. A.*

ĔRŬDĬO, is, ivi, et ii, itum, a. 4. παιδεύω, e rudi doctum facio, artibus expolio, instituo, ad humanitatem informo. *Cic. Off.* 1, 44. Studiosos dicendi erudire atque docere. *Id. Div.* 2, 2. Docere atque erudire juventutem. *Id. Verr.* 2, 3, 69. Filios instituere atque erudire ad majorum instituta, atque civitatis disciplinam, non ad tua flagitia, neque ad tuas turpitudines debuisti. *Id. Fam.* 1, 7. *extr.* Lentulum, eximia spe adolescentem, cum ceteris artibus, tum in primis imitatione tui fac erudias. *Nep. Iph.* 2. Erudire exercitum omni disciplina militari. *Id. Att.* 1. filium omnibus doctrinis. [*de patre qui filium non ipse instituit, sed erudiendum curavit. Cf. quae infra diximus. Etiam de matre, quae filiam artem aliquam docet. Vid. *Heins.* ad *Ov. Fast.* 3, 294.] *Id. Them.* 10. Erudiri litteris et sermone Persarum. *Cic. Q. Fr.* 1, 1, 3. His in rebus jam te usus ipse erudivit. *Id. Or.* 1, 59. *extr.* Oratorem erudire in jure civili. *Id. Tusc.* 2, 14. Laboribus erudiunt juventutem, venando, currendo, esuriendo, sitiendo, algendo, aestuando. Et *ib.* 1, 26. Philosophia nos ad Deorum cultum, ad jus hominum, ad modestiam, magnitudinemque animi erudivit. *Ov. Her.* 1. *sub f.* natus, qui mollibus annis In patrias artes erudiendus erat. *Id. Fast.* 3, 294. qua possint, erudit, arte capi. *Quint.* 2, 17. *ad f.* Gladiatores erudiri sub eodem magistro. *Suet. Caes.* 26. Tirones per lanistas in ludo erudire. [*i. e. erudiendos curavit. Cf. *Ruhnk.* ad *Ter. Eun.* 1, 11, 37. Sic Graeci διδάσκειν pro διδάσκεσθαι. V. *Heind.* ad *Plat. Prot.* 41.] *Cic. Fam.* 2, 12. Obviae mihi velim sint litterae tuae, quae me erudiant de omni republica. [*i. e. quae me certiorem faciant.] ℙ Cum duobus accusativis. *Val. Fl.* 2, 49. nec me tantum Tritonia cursus Erudiit; saepe ipsa manu dignata carinam. *Stat. Th.* 10, 506. Et quae te leges, praeceptaque fortia belli Erudiit genitrix. ℙ Cum infinito. *Ov. Fast.* 3, 819. stantes radio percurrere telas Erudit. *Sil.* 11, 351. an tristia vincla, Et Decius non erudiunt componere mentem. *Plin.* 33, 11, 53. Erudita civitate amare etiam, non solum admirari opulentiam externam. ℙ Gerund. *erudiendi* passiva significatione. [*Accurate si rem expendis, gerundium non passive positum est. Rem docte explicuit. *Kritz. Schulzeitung* 1830. nro. 110.] *Just.* 17, 3. Athenas quoque erudiendi gratia missus; quanto doctior majoribus suis, tanto et gratior populo fuit. [*Cf. *Burm.* ad *Vell. Pat.* 2, 59.] ℙ Translate. *Ov. Am.* 1, 14, 30. Erudit admotas ipse capillus acus. *Id. Rem. Am.* 690. Ut flerent, oculos erudiere suos. *Plin.* 34, 8, 19. *n.* 2. Polycletus judicatur toreuticen sic erudisse, ut Phidias aperuisse. [*i. e. absolutam perfectamque reddidisse.] ℙ Part. *Erudiens* ap. *Cic. Fin.* 3, 2. Quod si facerem quasi te erudiens etc. *Erudiendus.* ℙ [*Confunduntur *Erudire* et *edere. Heins.* ad *Ov. Fast.* 3, 294.]

[ĔRŪDIS, e, adj. ab *e,* et *rudis. Not. Tir.* p. 123. Rudis, erudis. *F.*]

ĔRŬDĪTĒ, adv. *Colum.* 1, 1. Volumina duo composita facetius et eruditius posteritati tradenda curavit. *Cic. Sen.* 1. Qui si eruditius videbitur disputare etc. *Id. Or.* 52. Litterae eruditissime scriptae. *Quint.* 1, 5. *circa med.* Illud eruditius quaeritur, an in singulis quoque verbis possit fieri soloecismus. *Gell.* 18, 5. *extr.* Erudite simul, et affabiliter dicere.

ĔRŬDĪTĬO, onis, f. παιδεία, actus erudiendi, institutio. *Quint.* 2, 3. *ad f.* Potiorem in scholis eruditionem esse, quam domi. *Cic. Q. Fr.* 3, 1, 4. *extr.* De ejus eruditione quod labores, nihil est, quoniam ingenium ejus nosti, studium ego video. ℙ Item ipsa doctrina, quae eruditione acquiritur. *Cic. Or.* 2. *in.* Antonium omnis eruditionis expertem atque ignarum fuisse. *Id. Off.* 1, 33. Praeclara eruditione atque doctrina ornatus. *Id. Acad.* 1, 2. Quae sine eruditione Graeca intelligi non possunt. *Id. Tusc.* 1, 2. Summam eruditionem Graeci sitam censebant in nervorum vocumque cantibus. *Suet. Aug.* 89. Eruditione varia repletus. *Id. Gramm.* 6. Composuit variae eruditionis aliquot volumina. *Id. Cal.* 53. E disciplinis liberalibus minimum eruditioni, eloquentiae plurimum attendit. *Plin.* 35, 11, 40. *n.* 29. Athenion austerior in colore, et in austeritate jucundior, ut in ipsa pictura eruditio eluceat. ℙ In plur. numero. *Gell. praef.* Quas breviter, et indigeste, et incondite eruditionibus, lectionibusque variis feceramus. *eruditionibus,* quae ab aliis didicimus; *lectionibus,* quae ipsi legimus. *Vitr.* 1, 1. *a med.* Cum haec disciplina sit abundans eruditionibus variis ac pluribus. ℙ In illo *Senecae ep.* 47. Libenter ex his, qui a te veniunt, cognovi, familiariter te cum servis tuis vivere: hoc prudentiam tuam, hoc eruditionem decet; *Lips.* sapientiam intelligit, Stoicorum lingua, qui rudes, stultos habebant: quod pluribus illustrat *Id. manuduct.* ad *Stoic. philosoph. dissert.* 2, 1.

ĔRŬDĪTOR, oris, m. παιδευτής, qui erudit, doctor. *Hieron. vit. Hilarionis,* et *Tertull. Pall.* 4.

ĔRŬDĪTRIX, icis, f. quae erudit. *Flor.* 2, 6. *a med.* Africa Annibalis eruditrix.

ĔRŬDĪTŬLUS, a, um, dimin. eruditi. Translate Veneris peritus. *Catull.* 57, 7. Uno in lectulo erudituli ambo.

ĔRŬDĪTUS, a, um, part. ab *erudio,* πεπαιδευμένος, institutus, litteratus, doctus. Quomodo a *docto* differat, V. DOCTUS. Adde, quandoque *eruditum* opponi *artifici;* quatenus artifex eum significat, qui artem quampiam profitetur; eruditus contra eum, qui non omnino rudis est artis illius, sed ejus cognitione censetur, [*i. e. *ein Mann vom Fach.*] Hinc *Don.* ad *Ter. Eun.* 5, 4, 19. Haec ergo artificibus, et eruditis, cetera spectatoribus poeta exhibet. *Cic. Fin.* 1, 7. *extr.* Vellem equidem, aut ipse doctrinis fuisset instructior (est enim non satis politus iis artibus, quas qui tenent, eruditi appellantur) aut ne deterruisset alios a studiis. *Id. Att.* 4, 16. *a med.* Mancipia litteris, aut musicis erudita. *Id. Q. Fr.* 1, 1, 7. *extr.* Homo doctrina, atque optimarum artium studiis eruditus. *Id. Or.* 3, 34. Homines Socraticis disputationibus eruditi. *Id. Tusc.* 1, 3. Oratorem celeriter complexi sumus: nec eum primo eruditum, aptum tamen ad dicendum: post autem eruditum. *Id. Or.* 1, 39. Scaevola eruditissimus disciplina juris civilis. *Id. Brut.* 82. Calvus orator, litteris eruditior, quam Curio. [*Litteris eruditus opponitur ei qui experientia et usu aliquid percepit. *Cic. Font.* 15. Homines non litteris ad rei militaris scientiam, sed rebus gestis et victoriis eruditi. *h. e.* qui bellum gerere usu didicerunt.] *Id. Q. Fr.* 1, 1, 5. Graeci diuturna servitute ad nimiam assentationem eruditi. *Id. Balb.* 20. Marius stipendiis, et legationibus bellicis eruditus. *Id. Planc.* 9. Eruditus artificio simulationis. *Id. Fam.* 5, 14. Animus eruditus, qui semper aliquid ex se promit, quod alios delectet. *Quint.* 8, 6. *Vario Marte pugnatum est,* eruditus est sermo. *Gell.* 2, 21. Eruditus Graecas res. *hellenismus.* Sic 19, 12. *sub f.* Fiduciam peccandi imitatione falsa eruditus. ℙ Cum infinito. *Tac. Agric.* 18. Eruditus utilia honestis miscere. ℙ Est etiam Veneris peritus. *Auct. Priap.* 41. Inter eruditos Ficosissimus ambulet poetas. ℙ Tribuitur et rebus inanimis. *Cic. prooem. Parad.* Alia est erudita, alia popularis oratio. Et *Parad.* 5, 2. Nos quoque oculos eruditos habemus. [*h. e. qui judicare possunt de picturis.] *Id. Att.* 12, 18. Quantum his temporibus tam eruditis fieri potuerit. *Quint.* 10, 1. *ante med.* Illa Sallustiana brevitas, qua nihil apud aures vacuas atque eruditas potest esse perfectius. *Tac. A.* 16,

8. Petronius habebatur non ganeo, et profligator, sed erudito luxu, *h. e.* eleganti, [*von feinem, ausgesuchtem Geschmack.*] *Colum.* 8, 16. Docta et erudita palata fastidiunt fluvialem lupum. ℙ *Eruditi* absolute. *Plin.* 11, 37, 49. Cerebrum aliud esse, quam medullam, eruditi docent. *Id.* 20, 11, 44. Apud eruditos.

ĒRŬDĪTUS, us, m. eruditio. In sexto casu singulari habet *Tert. adv. Valent.* 29.

ĒRŬGĀTĬO, onis, f. cutis extensio, rugis sublatis. *Plin.* 28, 12, 50. Candorem, cutisque erugationem praestat.

ĒRŪGO, as, a. 1. ἐκρυσσόω, est cutem extendere, et rugas tollere. *Plin.* 21, 19, 74. Lilii radices erugant corpora. *Id.* 28, 12, 50. Cutem in facie erugari, et teneriscere, et candorem custodire, lacte asinino putant. *Id.* 13, 12, 26. Charta erugatur, atque extenditur malleo.

ĒRŪGO, is, a. 3. ἐρεύγω. *Festus.* Erugere semel factum significat quod eructare saepius. Illud enim perfectae formae est, hoc frequentativae.

ERVĬLĬA, ae, f. ὤχρος, cicera minor, cicercula, genus leguminis folio longiore, quam ceterorum, grano rotundo. *Col.* 2, 14., *Plin.* 18, 7, 10. *n.* 5., *Varr. R. R.* 1, 32., ubi alii leg. *Ervila Seren. Samm.* 585. resinas ex terebintho In speciem erviliae parvos glomerabis in orbes. *Festus:* Ervum et ervilia a Graeco sunt dicta, quia illi ervum ὄροβον, erviliam ὀρόβινον appellant. V. *Pontedera Oper. posth. T.* 1. p. 34.

ĒRUMPO, is, upi, uptum, n. 3. ἐξορμάω, celeriter, vi, et cum impetu exeo, prorumpo. *Cic. Catil.* 2, 1. Abiit, excessit, evasit, erupit. *Id. Verr.* 2, 4, 48. Ignes, qui ex Aetnae vertice erumpunt. *Plin.* 6, 22, 24. Ex stagno duos amnes erumpere. *Ov. in Ib.* 155. Stygiis erumpere nitar ab oris. *Lucr.* 6, 888. Erumpere foras. *Caes. B. G.* 3, 5. Signo dato e castris erumpere. *Id. B. C.* 3, 44. Ne quo loco erumperent Pompejani, et nostros post tergum adorirentur. *Sall. Jug.* 104. Erumpere portis. *Plin.* 2, 52, 53. Fulmina terra erumpunt. *Lucan.* 6, 555. Erumpit sanguis jugulo. *Sall. Cat.* 44. Simul, caede et incendio perculsis omnibus, ad Catilinam erumperent, *h. e.* ex Urbe ad Catilinam celeriter se conferrent. *Curt.* 6, 3. Ego vero ad penates meos, ad parentem, sororesque, vel renitentibus vobis, erumperem. *Id.* 3, 4. *ad f.* Ne occultus hostis in subeuntes erumperet. *Id.* 9, 9. Apes erumpunt ad pugnam. *Sall. Jug.* 107. Solus inter tela hostium vitabundus erumpit. *Plin.* 22, 6, 6. Erumpere per castra hostium. *Id.* 9, 8, 7. Delphini solent in terram erumpere. ℙ Sumitur et simpliciter pro exire, emergere, nasci. *Id.* 13, 6, 12. Lentor resinosus e cortice erumpit. *Id.* 15, 14, 15. Geminum folium e latere erumpit. *Id.* 18, 7, 10. *n.* 2. Erumpit a primo satu hordeum die septimo, legumina quarto. *Id.* 23, 6, 60. Flosculi erumpentes. *Sen. Brev. vit.* 6. Cum verba eruperunt, affectus ad consuetudinem relabuntur. *Plin.* 11, 37, 64. Dentes erumpentes. *Id.* 20, 9, 40. Theodorus bulbis curat erumpentia in capite, *h. e.* ulcera erumpentia. ℙ Translate. *Cic. Sext.* 4. Cum illa conjuratio ex latebris atque ex tenebris erupisset. *Id. Sull.* 24. Furorem incredibilem, biennio ante conceptum, erupisse in meo consulatu scripsi. *Id. Cat.* 1, 3. Si illustrantur, si erumpunt omnia. [*i. e. patefiunt omnia.] *Id. Dom.* 24. Erumpere in actum. Al. aliter leg. V. ACTUS, us. *Quint.* 11, 3. *ante med.* Dolore erumpunt lacrimae. *Liv.* 34, 61. Hoc mox in omnium perniciem erupturum est. *Cic. Har. resp.* 3. Videbam, erupturum illud malum ad perniciem civitatis. *Suet. Ner.* 27. Nulla dissimulandi cura, ad majora vitia palam erupit. [*Plura exempla v. ap. *Gron.* ad *Liv.* 36, 7. *Drak.* ad *Sil. Ital.* 7, 355.] *Cic. Mur.* 23. Ut odia occulta civium in fortunas optimi cujusque erumperent. [*Cic. Mur.* 38. Omnia in hos dies erumpunt. i. e. hoc potissimum tempore eveniunt mala.] *Id. Phil.* 10, 9. Erumpat aliquando vera, et me digna vox. *Id. Att.* 2, 20. *a med.* Haec quo sint eruptura timeo. *Ter. Phorm.* 2, 2, 11. Vereor, ne istaec fortitudo in nervum erumpat denique. *Quint.* 8, 3. Erumpere in aliquem voluntatis affectum. Et 11, 3. Vox elisa in illum sonum erumpit, qui etc. *Just.* 10, 2. Exacerbatus juvenis in jurgia patris erupit. *Solin.* 1. *ad f.* Atys Croesi filius, mutus ad id locorum, in vocem erupit vi timoris. *Symm. ep.* 4, 1. Prior in verba salutationis erupi. *Minuc. Fel. Oct.* 41. Caecilius sic erupit. ℙ Active pro emittere, effundere, cum accusativo. *Ter. Eun.* 3, 5, 2. Jamne erumpere hoc licet mihi gaudium? [*Ruhnk.* ad h. l.] *Cic. Att.* 16, 3. Ne in me stomachum erumpant, cum tibi sint irati. [*i. e. ne in me iram effundant.] *Id. Arat.* 111. Aestiferos validis erumpit flatibus ignes. *Liv.* 36, 7. *circa med.* Ut erumpere diu coercitam iram in hostes communes posset. Al. leg. *coercita ira. Petr. Sat.* 124. Atque has erumpit furibundo pectore voces. Al. leg. *inque has. Tibull.* 4, 1, 86. Fontibus ut dulces erumpat terra liquores. [*Gron.* ad *Liv.* 36, 7. *Burm.* ad *Suet. Aug.* 14.] ℙ Item pro exire, cum accusativo loci. *Virg. A.* 1, 584. jamdudum erumpere nubem Ardebant. *Val. Fl.* 5, 466. Admonet hic socios, nebulamque erumpit Iason. *Ulp. Dig.* 29, 5, 3. *ante med.* Erumpere vincula. *Exeo* quoque, et *evado* hac ratione usurpantur. Eandem exeundi vim, licet non cum accus., habet etiam in illo *Quint.* 4, 3. *extr.* Qui ex media probatione erumpit, cito ad id redire debet, unde devertit, *h. e.* qui in media confirmatione digressionem facit. *Erumpere se* est cum impetu exire, ea ratione, qua *emergere se* dicimus. *Caes. B. C.* 2, 14. Portis se foras erumpunt. *Virg. G.* 1, 445. media inter nubila sese Diversi erumpent radii. Et *ib.* 4, 368. unde altus primum se erumpit Enipeus. *fluvius Thess. Vat.* ap. *Non.* 1, 222. Ventique frigido se ab axe eruperant. Adde *Acc.* ap. *Non.* 3, 235. et *Lucr.* 4, 1108. ℙ Hinc passive. *Lucr.* 6, 581. incita cum vis Exagitata foras erumpitur. *Scrib. Comp.* 84. Sanguinem cogunt magis erumpi per vulnus. ℙ Pro rumpere. *Cato R. R.* 157. Brassica tumida concoquit: eadem erumpit. *Inscr.*, non optimae tamen notae, ap. *Mur.* 1013, 5. Si quis eruperit legem praeteriti (fortasse legendum est propositi) mei etc.

[ĒRUNCĪNO, as, a. 1. runcina erado: ex *e*, et *runcino. Not. Tir.* p. 157. Runcinat, eruncinat. *F.*]

ĒRUNCO, as, a. 1. ἐκβοτανίζω, herbas noxias, et spinas, frutetaque exstirpo: ab *e*, et *runco. Colum.* 2, 11. Omnes alterius generis herbas eruncato. *Id.* 11, 3. *post in.* Eruncare areas.

ĒRŬO, is, ui, ŭtum, a. 3. ἐξερύω, ἐξορύττω, effodio, extraho: ab *e*, et *ruo*, quasi quae terra obruta sunt, terram amoliendo, educo. *Cic. Fin.* 4, 4. Qui sciet, ubi quidque positum sit, is, etiamsi quid obrutum erit, poterit eruere. *Ov. Am.* 3, 8, 53. Aurum terra eruere. *Vatin.* ad *Cic. Fam.* 5, 9. *extr.* Profecto tibi illum reperiam, nisi si in Dalmatiam aufugerit: et inde tamen aliquando eruam. *Plin.* 28, 8, 29. Eruere alicui oculum. [*Burm.* ad *Vell. Pat.* 2, 52. *Sen. Ep.* 99. Multis vitalia eruuntur, ad quem locum v. *Gron.*] *Plin.* 21, 11, 36. herbam radicitus. *Virg. G.* 1, 319. Venti eruunt segetem ab radicibus imis. *Plin.* 8, 30, 44. Eruit sepulcra hyaena, inquisitione corporum. *Val. Fl.* 5, 145. cubilia ferri. Et 6, 101. glaciem securi. *Virg. A.* 2, 611. Neptunus tridenti totam a sedibus urbem eruit. *Sen. Troad.* 663. et 685. Eruere busta funditus. *Ov. Met.* 12, 268. Figitur huic duplici Gryneus in lumina ramo, Eruiturque oculos, ex Graecorum usu Et 476. jactanti talia Ceneus Extentum cursu missa latus eruit hasta, *h. e.* haurit, perfodit. ℙ Translate. *Cic. Or.* 2, 34. Scrutari locos, ex quibus argumenta eruamus. *Id. Agr.* 1, 1. Indagare, invenire, e tenebris eruere. [*Cic.* ad *Fam.* 5, 10. Illum eruam, de servo fugitivo quem latentem alicubi se inventurum spondet.] *Id. Mur.* 7. Ex annalium vetustate eruenda est memoria nobilitatis tuae. *Id. Or.* 2, 41. Cura, et cogitatione eruere aliquid. [*Cic. Or.* 2, 88. Memoriam eruere exercitatione, si nulla est naturalis, i. e. elicere usu,] *Stat. Th.* 3, 555. Eruimus, quae prima dies, ubi terminus aevi, Quid bonus ille Deum genitor, quid ferrea Clotho Cogitet, *h. e.* inquirimus, scrutamur. Sic *Plin.* 2, 46, 45. Ista plures sine praemio alio, quam posteros juvandi, eruerunt. [*Liv. Ep. l.* 102. Ea conjuratio industria Ciceronis eruta est, i. e. detecta, patefacta.] *Sen. Troad.* 580. Dolor pectore imo condita arcana eruet, *h. e.* prodet, eliciet, manifesta reddet. [*Item significat: eripere. *Cic. ad Att.* 12, 6. Fanum fieri volo neque hoc mihi erui potest, i. e. hoc eripi mihi non patiar, *ich lasse es mir nicht ausreden.* Porro tollere, diruere, propria significatione, ut in seqq.] *Virg. A.* 2, 4. Trojanas ut opes, et lamentabile regnum Eruerint Danai, *h. e.* diruerint, everterint. *Tac. H.* 4, 72. Eruere civitatem, i. e. evertere. [*Tac. A.* 14, 16. Ut contraria adseverantium discordiae eruerentur, i. e. detegerentur ac frangerentur.] *Stat. Th.* 5, 75. Cura viris tumidos adversa Thracas in ora Eruere, et saevam bellando frangere gentem. ℙ [*Nota formam imperativi *eruito* ap. *Colum. R. R.* 12, 58, 1. Radicem eruito mense Januario, ita *Schneid.* ex *Cod.*] ℙ [Part. *Eruturus* ap. *Justin.* 5, 8. Negarunt se Spartani, ex duobus Graeciae oculis alterum eruturos. *F.*]

ĒRUPTĬO, onis, f. ἐξόρμησις, ἔξοδος, actus erumpendi, exitus. *Plin.* 24, 15, 86. Inhibere eruptiones sanguinis. *Id.* 8, 7, 7. Elephanti universi eruptionem tentavere, circumdati clathris ferreis. *Id.* 16, 10, 19. Omnia haec genera accensa carbonem repente exspuunt, cum eruptionis crepitu. *Id.* 18, 17, 44. *n.* 1. Si cariosum fuit semen, cum sereretur, prima statim eruptione agnoscitur. ℙ Saepe est verbum medicorum, quo significatur exitus pusularum, ulcerum, pituitae, et similium, quae alias exanthemata, tubercula, papulae, pustulae appellantur. *Plin.* 24, 9, 38. Oris ulcera et eruptiones sanare. *Id. prooem.* 23, 5. Oenanthe siccat manantes capitis eruptiones. *Id.* 20, 7, 26. et *ib.* 8, 27. Eruptiones papularum. Et 26, 11, 73. pituitae. Et 28, 6, 18. in corpore infantium. ℙ Item militare, *h. e.* egressio subita militum ex oppido aut castris, aggrediendorum hostium causa, [*ein Ausfall.*] *Liv.* 3, 28. Per media castra eruptionem facere. *Caes. B. G.* 7, 24. Duabus portis ab utroque latere turrium eruptio fiebat. Et *ib.* 3, 5. Si, eruptione facta, extremum auxilium experirentur. Et 21. Eruptionem tentare. Et *ib.* 7, 24. Resistere eruptionibus. Adde *Cic. Att.* 7, 14., *Liv.* 26, 4., *Nep. Thras.* 4., *Sall.*, *Tac.*, *Flor.*, *Justin. Vellej.* etc. ℙ Item excursio. *Caes. B. G.* 7, 7. Magna coacta manu, eruptionem in provinciam facere contendit. ℙ Translate. *Sen. Clem.* 1, 2. Eruptio vitiorum.

ĒRUPTOR, oris, m. qui erumpit, seu eruptionem facit. *Ammian.* 24, 5. Eruptores perterriti reverterunt.

ĒRUPTUS, a, um, part. ab *erumpo*, qui erupit, emissus. *Lucr.* 1, 724. de Aetna: Faucibus eruptos iterum vis evomat ignes. *Stat. Th.* 7, 683. Eruptusque sinus vicit cruor. Al. leg. *erumpensque. Scrib. Comp.* 84. Cum sanguis eruptus est. ℙ [*Confunduntur *Eruptus* et *ereptus. Drak.* ad *Liv.* 4, 32, 7.]

*ERUSCUS, i, idem ac rubus. *Appul. de herb.* 87. *B. A.*

ĒRŬTUS, a, um, part. ab *eruo*. extractus, effossus, ἐξορυχθείς. *Cic. Div.* 1, 27. *extr.* Mortuum erutum esse. *Virg. A*, 5, 449. radicibus eruta pinus. *Hor. Epod.* 5, 17. Sepulcris erutae caprificus. *Ov. Fast.* 1, 352. Sata eruta ore suis. *Stat. Silv.* 4, 7, 15. Fossor eruto concolor auro. *Martial.* 8, 28. Erythraeis eruta gemma vadis. *Tac. A.* 2, 69. Solo erutus. *Ov. Her.* 5, 54. remis eruta canet aqua, *h. e.* convulsa, et ab imo agitata. *Plin.* 28, 8, 27. Dentes de sinistra parte eruti. *Id.* 25, 8, 50. Eruti oculi. ℙ Item dirutus. *Sil.* 3, 213. Eruta convulsis prosternes oppida muris. ℙ Translate. *Ov. Fast.* 1, 7. Sacra recognosces annalibus eruta priscis. *Plin.* 18, 4, 5. Causa rerum et ratio eruta. *Curt.* 4, 14. Viros fortes nunquam ignorari: at imbelles ex latebris suis erutos, nihil praeter nomina afferre. *Stat. Th.* 10, 817. sedet eruta multo Ungue genas, ἐλληνισμός.

ERVUM, i, n. genus leguminis, siliqua cylindracea, fructu lignoso, quo armenta pinguescunt, ab ὄροβος, quod idem significat. *Colum.* 2, 11. *ad f.* Ervum laetatur loco macro, nec humido, quia luxuria plerumque corrumpitur. *Virg. Ecl.* 3, 100. Eheu quam pingui macer est mihi taurus in ervo! Al. leg. *arvo*, quod *Pierius* improbat. V. ERVILIA.

*ERYANNOS, i, Asiae Minoris fluvius, in Aeolide, vel Mysia. *Plin.* 5, 30. *B. A.*

ĔRYCĪNUS, a, um, adj. ad Erycem montem, et oppidum pertinens. V. ERYX. *Erycina* dicta est Venus, quod in eo oppido nobile templum habuit. *Cic. Verr.* 2, 2, 8. Venus Erycina. *Ov. Her.* 15, 57. Tu quoque, quae montes celebras, Erycina, Sicanos. *Hor. Od.* 1, 2, 33. Sive tu mavis, Erycina ridens. *Stat. Silv.* 1, 2, 159. Non secus alma Venus, quam si Paphon aequore ab alto, Idaliasque domos, Erycinaque templa subiret. *Prop.* 3, 11, 6. Et venit e rubro concha Erycina mari, *h. e.* concha, ex qua sunt margarita. Fabulantur autem, Venerem e mari natam, concha marina ad Cypri litus delatam esse. ℙ *Erycini, orum*, sunt ejus oppidi cives. *Plin.* 3, 8, 14. ℙ *Erycina thapsos* ap. *Lucan.* 9, 919. est ferulago, cujus copia in Sicilia in Eryce monte. ℙ Videtur etiam *Erucinus* scriptum olim fuisse. Nam in nummo gentis Considiae ap. *Morell. Thesaur. Fam. R.* exstat templum Veneris Erycinae, cui subest inscriptio ERUC.

[*ERYCIUS CLARUS, nomen viri. Memorantur duo viri hujus nominis, quorum alter praefectus urbi fuit, ap. *Spartian. Sev.* 13. et ap. *Gell. N. A.* 6, 6. Diversos eos fuisse ostendit *Heinecc.* in *Brisson.* libro de verb. signif. s. v.]

ĔRYCUS, i, m. idem ac Eryx, mons Siciliae. *Cic. Verr.* 2, 2, 8. Qui Erycum montem obtinebat. *Tac. A.* 4, 43. Aedes Veneris, montem apud Erycum vetustate delapsa.

ĔRYMANTHAEUS et Ĕrymanthĭus, a, um, adj. Ἐρυμανθαῖος et Ἐρυμάνθιος, ab Erymantho; ut Erymanthius aper, *Cic. Verr.* 2, 4, 43. *extr.* Erymanthaeum monstrum. *Val. Fl.* 1, 374. Erymanthia mater, *Stat. Th.* 12, 805., *h. e.* Athalanta ex Tegea urbe Arcadiae, mater Parthenopaei ex Meleagro. ℙ Scribitur et Ĕrymantēus, Ἐρυμάντειος.

ĔRYMANTHĬAS, ădis, f. ab Erymantho, ut Erymanthiades Nymphae, ap. *Stat. Th.* 4, 329.

ĔRYMANTHĪNUS, a, um, adj. Erymanthaeus, ut Herculi Erymanthino in nummo Postumi apud *Hard.* ad *Plin.* 6, 29, 35. *Tab.* 5. p. 344. et *Eckhel. D. N. V. T.* 7. p. 443.

ĔRYMANTHIS, ĭdis, f. patronym. pro ipsa Arcadia. V. ERYMANTHUS. *Ov. Met.* 2, 500. Nexilibus plagis silvas Erymanthidos ambit. Al. rectius leg. *Erymanthidas*, ut sit adject. [*V. *Burm.* ad h. l.] ut ap. *eund. Trist.* 1, 4, 1. custos Erymanthidos ursae, *h. e.* Arctophylax.

ĔRYMANTHĬUS. V. ERYMANTHAEUS.

ĔRYMANTHUS, i, m. Ἐρύμανθος, mons Peloponnesi in Arcadia, in cujus silvis Hercules aprum immanem ac furiosum interfecit. *Martial.* 11, 69., et *Serv.* ad illud *A.* 6, 802. Fixerit aeripedem cervam licet, aut Erymanthi Placarit nemora. ¶ Item fluvius ex eo monte in Alpheum defluens. *Plin.* 4, 6, 10., *Mela* 2, 3. [*V. *Interpp.* ad *Ov. Met.* 2, 244.] ¶ Est etiam fluvius in Perside, quo transmisso ex Arachosia in Orangianam iter est. *Plin.* 6, 23, 25. Amnis Erymanthus praefluens Parabesten Arachosiorum.

*ERYMNAE, arum, Ἐρυμναί, Thessaliae oppidum, in Magnesia. *Plin.* 4, 9. *B. A.*

ĔRYNGĒ, es, f. et Eryngion, ii, n. ἠρύγγη, et ἠρύγγιον, herba est ex aculeatarum genere, dura, fruticosa, spinosis foliis, caule geniculato, cubitali et majore aliquanto, radice odorata. *Plin.* 22, 7, 8. et *Scrib. Comp.* 153. et 165. [*Colum. R. R.* 6, 5, 2. Eryngii radices foeniculi seminibus miscendae. Adde *Veg.* 4, 3, 7. 1, 17, 14.]

ĔRYSĬMON, i, n. ἐρύσιμον, herba est in Asia, Graeciaque, inter frumenta connumerata, eademque cum ea, quam Latini irionem vocant, nisi pinguius esset. *Plin.* 18, 10, 22.

ĔRYSĬPĔLAS, ătis, n. ἐρυσιπέλας, ἐρυθροπέλας, morbus, cum super inflammationem rubor ulcus ambit, isque cum dolore procedit: ab ἐρεύθω, traho, et πέλας, prope, qui attrahit partes vicinas: vel potius ab ἐρυθρὸς, ruber, et πελὸς, aut πελιὸς, niger, lividus, quia rubedini nonnihil alterius admixtum coloris. *Cels.* 5, 16. *n.* 31. et 33. ubi Graece, et *ib.* 28. *n.* 11. ubi Latine legitur.

[*ĔRYSISCEPTRUM, i, n. ἐρυσίσκηπτρον, frutex, Inter odoramenta refert *Plin.* 24, 13, 69. Sed et frutex humilior, aeque spinosus, in Nisyro, et Rhodiorum insulis, quem alii erysisceptrum, alii adipsatheon, sive diacheton vocant. Adde 12, 24, 52. V. ASPALATHUS. *F.* et *B. A.*]

[ĔRYSĬTHALES, is, f. ἐρυσιθάλης, herba flore luteo, foliis acanthi, bibiturque e vino. *Plin.* 26, 13, 85. *F.*]

ĔRYTHĂCĒ, es, f. ἐρυθάκη, alio nomine sandaraca, et cerinthus, quiddam est ex rore verno, et arborum succo conflatum, et ab apibus congestum, earum cibus dum operantur: saepe invenitur in favorum inanitatibus sepositus, amari saporis, ut *Plin.* 11, 7, 7. narrat. *Varr. R. R.* 3, 16. *med.* Erythacen vocant, quo favos extremos inter se conglutinant: quod est aliud melle, propoli: itaque in hoc vim esse illiciendi: quocirca examen ubi volunt considere, eum ramum, aliamve quam rem oblinunt hoc, admixto apiastro. Haec *Varro.* ¶ Scribitur et *erithace.*

ĔRYTHĒA et Erythia, ae, f. Ἐρύθεια, insula in mari Gaditano, ex qua Geryoni armenta abduxit Hercules. *Prop.* 4, 9, 2. et *Plin.* 4, 22, 36., ubi addit, ita dictam esse, quia primi incolae ab Erythraeo mari orti ferebantur. Quidam volunt, fuisse Geryonis filiam, ex qua Mercurius Noracem genuit, quae insulae nomen dederit. ¶ Adjective. *Sil.* 16, 195. Herculeas Erythia ad litora Gades. Al. leg. *Erythraea*, eod. sensu.

ĔRYTHĒIS, ĭdis, f. patronym. ab Erythea. *Ov. Fast.* 5, 649. secumque boves Erytheida praedam Abstrahit. Et *ib* 1, 543. Ecce boves illuc Erytheidas applicat heros.

ĔRYTHĒOS et Erythīus, a, um, adj. Ἐρυθεῖος, ad Erytheam insulam pertinens. *Sil.* 16, 195. ipsas Gades *Erytheas* cognominat. Sunt enim, qui Erytheam, et Gades unam eandemque insulam faciunt.

ĔRYTHĪNUS, i, m. ἐρυθρῖνος, piscis marinus rubro colore: unde et *rubellio* Latine dicitur: ab ἐρυθρὸς, ruber. *Ov. Halieut.* 104. caeruleaque rubens erythinus in unda. *Plin.* 9, 16, 23. In quodam genere omnino non sunt mares, sicut in erythinis, et chanis. ¶ Est qui leg. *Erythrinus.*

ĔRYTHRAE, arum, f. plur. Ἐρυθραί, urbs Graeciae in Boeotia ad Cithaeronem montem. *Plin.* 4, 7, 12. Dites pecorum appellat *Stat. Th.* 7, 265. Dictae sunt ab Erythro filio Leuconis, Athamantis nepote. *Pausan.* in *Eliacis.* ¶ Item in Locride, in ora sinus Corinthiaci. *Liv.* 28, 8. ¶ Item Ioniae ad Aleum fluvium, inter Clazomenas et Teon, urbes. *Plin.* 31, 2, 10.

ĔRYTHRAEUS, a, um, adj. Ἐρυθραῖος, ad Erythras pertinens, ut *Erythraea Sibylla*, quae ex Erythris Ioniae fuisse dicitur. *Cic. Div.* 1, 18., item *Varr.* ap. *Serv.* ad *A.* 6, 36. ubi tamen non Erythras urbem, sed Erytham Asiae insulam nominat. *Erythraea terra* ap. *Liv.* 36, 45. et *Erythraea* absolute 44, 28. h. e. Erythrarum Ioniae. *Erythraeae triremes* ab eisdem Erythris dictae, *Id.* 37, 11. et *Erythraei*, *orum*, ejusdem urbis cives, *Id.* 38, 39. [*Drak.* ad *Liv.* 37, 12, 10. et 44, 28, 12.] ¶ Haec vox Graece rubrum significat, ab ἐρυθρὸς, rubeus: unde *Erythraeae oves* dictae sunt a rutilo vellere, teste *Plin.* 8, 48, 76. Adde *Colum.* 7, 3. *extr.* [*Adde 7, 2, 4. Nec minus Asia rutilos, quos vocant erythraeos.] Hinc etiam dictum putatur *Erythraeum mare*, qui est sinus Arabicus, nunc *mar della Mecca*, et mare rubrum: item sinus Persicus, ubi nunc *golfo*, aut mare Arabicum, ἐρυθρὰ θάλασσα. De eo ita *Plin.* 6, 23, 28. Irrumpit deinde et in hac parte geminum mare in terras, quod Rubrum dixere nostri, Graeci Erythraeum, a rege Erythra, aut, ut alii, solis repercussu talem reddi colorem existimantes: alii ab arena, terraque: alii tali aquae ipsius natura. Sed in duos dividitur sinus. Is qui ab oriente est, Persicus appellatur etc. Rursus altero ambitur sinu, Arabico nominato, etc. *Curt.* 8, 9. Mare, quo alluitur India, ne colore quidem abhorret a ceteris. Ab Erythra rege inditum est nomen, propter quod ignari rubere aquas credunt. Adde *Mela* 3, 8. a quo diligenter describitur. *Martial.* 10, 16. Quidquid Erythraea niger invenit Indus in alga, *h. e.* margarita, quorum ferax illud mare esse dicitur. Porro Indos nominat, quia Indus in sinum Persicum influit. Sic *Id.* 5, 37. et *Stat. Silv.* 4, 6, 18. Erythraei lapilli. *Martial.* 13, 100. Erythraeus dens, *h. e.* ebur, dens elephanti, quo Indi abundant. *Stat. Th.* 7, 566. Erythraeis victor ab oris Liber, *h. e.* ab India. *Martial.* 8, 26. Erythraei triumphi, *h. e.* quos egit Liber de victis Indis. *Claud. IV. Cons. Hon.* 563. Erythraei smaragdi, *h. e.* qui circa sinum Arabicum reperiuntur. ¶ Erythraeus color in mare ovium dicitur a *Colum.* 7, 2. *extr.* qui ad rubrum accedit.

ĔRYTHRĂĬCON, i, n. ἐρυθραϊκὸν, genus satyrii cortice rubeo: ab ἐρυθρὸς, ruber. *Plin.* 26, 10, 63.

ĔRYTHRĂNON, i, n. ἐρύθρανον, genus hederae, acinis rubentibus: ab ἐρυθρὸς, ruber. *Plin.* 16, 34, 62.

ĔRYTHRĬUS, a, um, adj. *Erythrius pulvis* ap. *Catull.* 6, 206. sunt arenae Cyrenaicae: ab *Erythro* ejus regionis parte. Al. aliter leg.

ĔRYTHRŎCŎMI Frondes, ἐρυθρόκομοι, h. e. rubrae, in quodam malorum granatorum genere: sicut *leucocomi*, albae, in alio ejusdem pomi genere: ab ἐρυθρὸς, ruber, et λευκὸς, albus. *Plin.* 13, 19, 34.

ĔRYTHRŎDĂNUS, i, f. ἐρυθρόδανος, Latine rubia, herba est apta tingendis lanis, et coriis perficiendis. *Plin.* 24, 11, 56. Alia res erythrodanus, quam aliqui ereuthodanum vocant, nos rubiam.

ĔRYTHROS, a, um, adj. ἐρυθρὸς, ruber. *Plin.* 21, 31, 105. Hoc est venenum, quod appellavere erythron. ¶ *Erythros rhus*, semen est fruticis, qui rhus vocatur: a colore sic dictum. *Plin.* 24, 11, 55.

ĔRYX, ycis, m. Ἔρυξ, nomen est magni excelsique montis, et oppidi in eo positi in Sicilia, in ora occidentali prope Drepanum. Ibi fuit nobile templum Veneris, quae inde *Erycina* dicta est. Nomen habuit ab Eryce Butae, sive Neptuni et Veneris filio, Siciliae rege, qui advenas caestibus provocabat, victosque perimebat: quo in certamine ab Hercule occisus fuit, atque in eo monte sepultus. *Serv.* ad *A.* 1, 574. ubi *Erycis fines* vocat *Virg.* ipsam Siciliam, et *A.* 5, 412. Erycem germanum Aeneae dicit, quia uterque Veneris filii.

E S

ĔSAIĀNUS, a, um, adj. ad Esaiam prophetam pertinens. *Sulpic. Sever. epist.* 2. ad *Aurel.* Esaianum supplicium.

*ESAIAS, ae, m. Ἠσαΐας, propheta V. T. a quibusdam dictus *Evangelista.* V. *Augustin.* T. 5. p. 1078. ¶ Vox trisyllaba *Prud. Apoth.* v. 663. (al. 595.) *Date, pandite, librum Evomuit, spirante Deo, quem sanctus Esaias.* Sed idem quatuor syllabis prima longa, altera brevi, tertia longa, *Perist.* carm. 5. v. 524. *Secto Esaiae proximum.* Est iambicus dimeter. Sed fluctuat lectio. Tribus syllabis longis, vel forte prima longa, brevibus altera ac tertia, *Tertull. adv. Marc. carm.* 3. v. 163. *Isaias locuples vates. B. A.*

*ESAR, Ἔσαρ, Aegyptiorum, qui Psammetichum fugerunt, oppidum, dierum duodecim itinere a Meroe distans, in quo produntur annis trecentis habitasse. *Plin.* 6, 30. *B. A.*

[*ESBŌNĪTA, ae, m. ad Esbum vel Esebon vel Hesebon, pertinens, Arabiae urbem, nunc *Esebòn*, in cujus nummis apud *Eckhel. D. N. V. T.* 2. p. 503. *ΕΣΒΟΥ.* ¶ *Esbonitae, arum*, sunt incolae illius urbis. *Plin.* 5, 11, 12. Haec Catabanum et Esbonitarum et Scenitarum Arabum vocatur. *F.* et *B. A.*]

ESCA, ae, f. ἔδεσμα, cibus: ab *esum* sup. verbi *edo.* *Cic. N. D.* 2, 23. Dii nec escis aut potionibus vescuntur. Et 64. Sus vero quid habet praeter escam? *Ov. Am.* 2, 19, 26. dulcis esca. *Cic. Fin.* 2, 28. Contemptissimae escae et potiones. *Pl. Pers.* 3, 1, 9. Libenter escis alienis studes. *Hor. Sat.* 2, 2, 27. Esca simplex. Et *ib.* 8, 5. Quae prima iratum ventrem placaverit esca. [*Contra apud *Col. R. R.* 12, 1, 2. escae de bellariis, *Näschereien.* Villica ab escis remotissima, i. e. quae non liguriat.] *Mart.* 13, 87. Sanguine de nostro tinctas, ingrate, lacernas Induis: et, non est hoc satis, esca sumus. Murices loquuntur. *Colum.* 3, 2. Vitis vel ad escam vel ad effusionem deponitur. [*Adde *Col.* 11, 2, 72. Ad escam serere fascolum.] *Varr. L. L.* 4, 13. Mergus, quod mergendo in aquam captet escam. ¶ *Escae maximae esse*, ap. *Pl. Men.* 1, 1, 24. est multi cibi esse, large coenam parare. ¶ Saepe dicitur de cibo, quod projicitur avibus, feris et piscibus, decipiendi gratia, δέλεαρ. *Petr. Sat.* 3. Sic eloquentiae magister, nisi tanquam piscator, eam imposuerit hamis escam, quam scierit appetituros esse pisciculos, sine spe praedae moratur in scopulo. *Mart.* 4, 56. Callida sic stultas decipit esca feras. *Pl. Asin.* 1, 3, 67. Aedis nobis est area, auceps sum ego, Esca est meretrix, lectus illex est, amatores aves. *Cic. Sen.* 13. Divine Plato escam malorum, voluptatem appellat, quod ea videlicet homines capiantur, ut hamo pisces. ¶ [*Item de cibo medicato. *Veg. Art. vet.* 4, 6, 1. Parvos coliculos decoques et ex oleo ac liquamine per os digeres, eamque escam jejuno dabis.] ¶ Translate. *Liv.* 25, 39. Pars semisomnes hostes caedunt: pars ignis escas, stramenta arida tectis injiciunt. Al. leg. *ignes cassis stramento arido.* ¶ *Escas* in genit., ut *familias, monetas, vias* etc. *Liv.* in *Odyss.* ap. *Prisc.* 6. p. 679. Atque escas habemus mentionem.

ESCĀLIS, e, adj. ad escam pertinens. *Modest. Dig.* 33, 10, 8. An videretur et argentum escale et potorium legato contineri. V. CAPTOR.

*ESCAMUS, i, Moesiae amnis. *Plin.* 3, 26.

ESCĀRIUS, a, um, adj. idem quod escalis. *Plin.* 36, 26, 67. Escaria vasa, quae *escaria* absolute *Juven.* 12, 46. appellat. *Varr. L. L.* 4, 25. escaria mensa. *Paul.* ex *Festo:* Escariae mensae quadratae vocantur, in quibus homines epulantur. *Ulp. Dig.* 34, 2, 20. *post med.* Si cui escarium argentum legatum sit, solum debebitur quod ad epulandum in ministerio habeat, idest ad cibum et potum. *Paul. ib.* 33. Argento potorio vel escario legato. *Id. ib.* 33, 10, 3. Vitrea escaria et potoria. ¶ Item quod comeditur aut comedi potest. *Plin.* 14, 3, 4. *n.* 9. Escariae uvae. *Pl. Men.* 1, 1, 18. Istaec nimis lenta vincla sunt escaria: Quam magis extendas, tanto adstringunt arctius, *h. e.* alienus cibus, quo parasiti capiuntur.

[*ESCARUS, i, genus piscis. Ex falsa, ut videtur, lectione hoc nomen ortum pro *scarus.* Vitium tamen satis antiquum, quod *Isidor*, 12, 6. Escarum pro scaro posuit et ab *esca* dictum finxit. Vid. *Ulit.* ad *Ov. Halicut.* 9.]

ESCĀTĪLIS, e, adj. escarius. *Tertull. Poenit.* 5. Post mannae escatilem pluviam. Adde *advers. Marc.* 1, 1.

ESCENDO, is, n. 3. [*De origine vocis vide quae disputat *Schneider.* Elementarl. T. II. p. 552.] pro ascendo, usurpasse optimae notae auctores, sed in plerisque editionibus esse immutatum in *ascendere*, *Grut.*, *Gron.* ad *Liv.* 2, 28. [*Adde interpp. ad *Liv.* 8, 17. 11, 29. *Oudend.* ad *Caes. B. G.* 7, 27. ad *Suet. Caes.* 61. *Ruhnk.* ad *Rut. Lup.* p. 48. *Cort.* ad *Lucan.* 1, 212. *Burm.* ad *Phaedr.* 4, 21, 9. (fr. quae s. v. ASCENDERE dicta sunt.] et alii docti viri testantur. [*Sed non possunt promiscue usurpari. *Escendere* est nostrum *aufsteigen*, quod tam propria quam metaphorica significatione locum habet, quum de altitudine et virium contentione agitur; *ascendere* est *besteigen*, editiorem aliquem locum consequi. Vid. qui accuratissime de hac re egit *Schneider.* Elementarlehre Tom. II. p. 552.] Itaque sic legendum censent ex MSS. apud *Nep. Them.* 8. Hic in navim omnibus ignotus escendit. et apud *Cic. Off.* 3, 20. Ut omnes simul in rostra post meridiem escenderent. Et *Plaut. Mil.* 4, 4, 14. Cum ex alto puteo ad summum escenderis. *Pareus* alia multa hujusmodi ex *Varr.*, *Ov.*, *Caes.*, *Sall.*; *Gell.* congerit in *Lex. Crit.* ¶ Item pro descendere. *Liv.* 8, 10. *ad f.* Ubi illud signum defossum erit, eo magistratum Romanum escendere, fas non esse. Al. leg. descendere. ¶ Et pro navi egredi. *Liv.* 29, 11. Legati Asiam petentes, Delphos cum escendissent. [*Gron.* ad *Liv.* 8, 17. haec habet: Memineris distinguere inter *Escendere* et *exscendere.* Illud est sursum niti scandendo, hoc e navi descendere. Hanc sententiam probat *Drakenb.* ad *Liv.* 8, 17. Sed *Schneider.* l. d. recte animadvertit, exempla, quibus haec significatio adstruatur, valde dubia esse et bonos scriptores eo sensu *egredi* dixisse. ¶ Confunduntur saepissime a librariis *Escendere* et *ascendere.* V. supra et quae s. v. *Ascendere* dicta sunt. Passim etiam *Escendere* et *excedere.* Vid. *Ruhnk.* ad *Rut. Lup.* p. 48.]

*ESCENSUS, a, um, partic. pass. ab *escendo.* *Ammian.* 16, 12. Escensis navigiis. *B. A.*

ESCENSUS, us, m. ascensus. In sexto casu sing. *Tac. A.* 13, 39. Capta escensu munimenta. [*Cfr. *Drak.* ad *Liv.* 2, 28, 6. 34, 28, 2. *Schneider.* Elementarlehre Tom. II. p. 552.]

ESCHĂRA, ae, f. ἐσχάρα, crusta, quae ferro ardendi aut medicamento caustico cuti inducitur: item quae sponte sua ulceribus adnascitur. Graeca vox, quam Latine usurpat *Coel. Aurel. Tard.* 5, 1. *ad f.* ¶ [*Eschara*, proprie focus seu craticula. Mechanicis est in balista et testudine basis. V. *Vitr.* 10, 17, 20. Causa appellationis a similitudine craticulae in foco. *B. A.*]

*ESCHARĪTES, ae, m. ἐσχαρίτης, panis genus,

craticula sic dictum, apponi solitum sub coefinem. Hinc *Plaut.* (ut aiunt, nesciente Ges-o quam bene) *Escharulas mulieres* appellat, de ificii ratione. Hujus panis meminit *Athenaeus* 109. E. et 115. E. ed. *Casaub. Coel. Rhodig.* 20. *llux* 6, 11. *B. A.*

ESCHĂROTĬCUS, a, um, adj. ἐσχαρωτικὸς, escha-n inducens. *Coel. Aurel. Tard.* 1, 1. *extr.*

*ESCHATOCOLLĬON vel *Eschatocollon*, i, n. -ατόκολλον, ἐσχατοκόλλιον, quasi tu dicas ultimam itinationem, scheda s. pagina ultima in scapo artae vel in libro, ut *protocollon* est prima. V. *lmas.* ad *Vopisc. Firm.* p. 704. b., ubi suam *Mar-li epigr.* 2, 6. lectionem restituit, nempe hanc: *ctis vix tibi paginis duabus, Spectas eschatocol-n, Severe,* i. e. ultimam plagulam et schedam. gebatur antea ἐσχατοκωλικὸν et ἐσχατοκώλιον, quasi -κῶλον, *membrnm*, esset, non a κόλλα, *gluten.* *A.*

ESCĬFER, a, um, adj. escam et cibum ferens. *ul. Nol. carm.* 19, 223. Quamquam et ut Eliam, istum pascere posset, Esciferas volucres jejuna r avia mittens.

ESCIT pro *erit*, dictum est, *Festo* teste. *Lucr.* 612. Ergo rerum inter summam minimamque id escit? *Lex XII. Tab.* ap. *Gell.* 20, 1. Si orbus, aevitasve vitium escit. ¶ Hinc sunt *ob-cit* oberit, *superescit* supererit, apud *eund. Fest.*

ESCO, as, a. 1. escam peto aut vescor. *Solin.* . *extr.* Ciconiae serpentes escandi gratia inse-antur.

*ESCO, onis, oppidum Vindeliciae, ad Licum nem, ubi nunc fere *Schonga. Tab. Peutinger.* *A.*

[ESCOLIMBUS, i, m. In *Inscr.* ap. *Mur.* 484, mendose legitur *escolimbum a colo constituit,* od legendum videtur *et colymbum a solo consti-it.* V. COLYMBUS. *F.*]

[*ESCRIBO pro *Exscribo.* V. *Cort.* de usu or-ogr. p. 78. *Schneider.* Elementarl. Tom. II. p. 553.]

*ESCŬA, ae, f. Ἔσκουα, oppidum Hispaniae Bae-cae. *Plin.* 3, 1. *B. A.*

ESCŬLĂ, ae, f. dimin. ab esca. *Pl. Men.* 3, 1, . In dies qui singulas esculas edunt. Plerique nnes leg. *escas.*

ESCŬLENTUS, a, um, adj. τρώξιμος, esui aptus. *ic. N. D.* 2, 56. In ea parte oris, qua esculen-s et poculentis iter natura patefecit. *Id. Phil.* 2, . *extr.* Is vomens, frustis esculentis vinum redo-ntibus gremium suum et totum tribunal implevit. *olum.* 11, 3. *a med.* Esculenta merx. *Plin.* 8, 55, . Innoxia et esculenta animalia. *Gell.* 4, 1. *a ed.* Penus, est, quod esculentum aut potulen-m est. [*Ulp.* in *Dig.* 33, 9, 3, 2. Penus escu-nta. *Ib.* 3. Esculenta utrum ea, quae esse, an ea per quae esse solemus.] *Hieron. ep.* 22. *n.* 1. Non posse a vino et esculentioribus cibis abs-nere, *h. e.* delicatioribus et magis alibilibus. *Plin.* , 25, 37. Crocodilus ore semper esculento, *h. e.* bi pleno.

[*ESCULPO pro *Exsculpo.* V. *Cort.* de usu or-ogr. p. 78. *Schneider.* Elementarl. Tom. II. p. 553.]

ESCŬLUS cum derivatis. V. AESCULUS.

ESERNĬĂ, etc. V. AESERNIA.

ESIT, quod est in *XII. Tab.* V. in SUM.

ĔSĬTĀTUS, a, um, partic. ab *esito*, frequen-er comesus. *Gell.* 4, 11. De κυάμῳ non esitato.

ĔSĬTO, as, avi, atum, a. 1. κατατρώγω, frequen-ativum ab *esus* partic. verbi *edo*, ut *Gell.* 9, 6. ocet: et fere consuetudinem edendi significat. *Pl. Capt.* 1, 2, 85. Asper meus victus sane est. *Par.* sentesne esitas? *Id. Pseud.* 3, 2, 40. Vel ucenos annos poterunt vivere Meas qui esitabunt scas. *Plin.* 20, 9, 33. Urina ejus, qui brassi-am esitaverit. *Cato R. R.* 157. Lotium ejus, qui brassicam esitarit. *Gell.* 4, 11. Pythagoram non sitavisse ex animalibus.

[ĔSŎCĪNĂ, ae, f. stagnum, seu lacus, in quo esoces servantur. *Not. Tir.* p. 182. Piscis, pisci-na; esox, esocina. *F.*]

*ESOPĬA, sedilia *Festus* voce *Sesopia*, ubi vi-de. Etiam *Pl. Truc.* 2, 8, 5. Quo pacto excludis quaeso esopiis planius. Sic saltem *Meurs. Exerc. Crit.* 1, 4. et *Gutberl. de Saliis* p. 155. Sed *Gron.* legit Quo pacto excludis? quaeso potin' planius. *B. A.*

[ĔSOR, oris, m. qui multum edit. *Front. de fer. Alsiens.* (ed. iterum *A. Maio ep.* 3. *ante med.* Scimus (Hadrianum) prandiorum opimorum esorem optimum fuisse. *F.*]

ĔSOX, ŏcis, m. ἴσοξ, genus piscis, qui in Rheno insigni magnitudine crescit, alii lucium, alii salmonem putant, alii probabilius eundem faciunt ac Italorum *storione*, qui et attilus dicitur. *Plin.* 9, 15, 17. Silurus in Nilo, esox in Rheno, attilus in Pado inertia pinguescens. Adde *Sulpic. Sever. Dial.* 3, 10. ¶ *Isocem* vocat *Isid. Orig.* 20, 2.

ESPECTO. V. in EXSPECTO.

ESPĬCĬO pro aspicio quidam leg. ap. *Pl. Truc.* *a.* 5. *v.* 8. Si mihi rides, espice.

ESQUĬLĬAE. V. EXQUILIAE.

[ESSĔDĀRĬĂ, ae, f. quae essedum ducit. *Petr. Sat. fragm. Trag.* 45. *Burm.* Mulier essedaria. *F.*]

ESSĔDĀRĬUS, ii, m. qui essedum regit, et miles, qui ex essedo pugnat: quam pugnandi rationem *Caes. B. G.* 4, 33. describit. *Cic. Fam.* 7, 6. In Britannia ne ab essedariis decipiaris, caveto. *Caes. B. G.* 5, 19. Essedarios ex silvis emittebat, et magno cum periculo nostrorum equitum, cum iis confligebat. ¶ Gladiatores quoque fuere, *essedarii* dicti, nempe e curru pugnantes. *Suet. Cal.* 35. et *Claud.* 21. [*Loquitur de iisdem. *Cic. Epp.* 7, 10. *Sext.* 59. ad quem loc. vide *Abram.*] ¶ Item qui esseda facit. *Inscr.* ap. *Mur.* 959, 8. C. Julius Jucundus essedarius.

ESSĔDONĬUS, a, um, adj. ad Essedones pertinens. Sunt autem Essedones, Ἰσσηδόνες, populi Scythiae circa paludem Maeotin, Colchis contermini. *Val. Fl.* 6, 750. ubi serus Iber, Essedoniaeque phalanges. Adde *Plin.* 6, 7, 7. et *ib.* 17, 19.

ESSĔDUM, i, n. et Essĕdă, ae, f. vehiculum, birotum Gallorum et Britannorum, apud Belgas primo repertum, vehendis quidem hominibus, oneribusve aptum, sed a Gallis praecipue Britannisque usurpatum in bello, cum ex eo pugnare soliti essent: cujus pugnae rationem *Caes. B. G.* 4, 33. et *ib.* 5, 16. tradit. Paulatim transiit ad usum Romanorum, tum ad itinera, tum oneribus vehendis. *Essedum* dictum videtur ab ἀΐσσω, cum impetu feror; hinc Italorum *aizzare*, instigo. *De la Cerda* vero ad *Virg. loc. mox citand.* ait, apud Belgas nunc quoque *hissem* esse incitare ad cursum: et his essedum esse *hessichdum*, quo sermone etiamnum aurigae Belgici utuntur. *Virg. G.* 3, 204. Belgica vel molli melius feret esseda collo, *feret*, inquit, non *trahet*, quia cum sint binis tantum rotis instructa, partim quidem trahuntur ab equis, partim tamen etiam feruntur *Cic. Att.* 6, 1. *ad f.* Venit mihi obviam cum duobus essedis, et rheda equis juncta, et lectica, et familia magna. *Id. Phil.* 2, 24. Vehebatur in essedo tribunus plebis. (hoc dicit ad reprehensionem, quod civis R. peregrino luxu, et externis vitae instrumentis uteretur.) *Ov. Pont.* 2, 10, 33. Seu rate caeruleas picta sulcavimus undas, Esseda nos agili sive tulere rota. *Prop.* 2, 23, 43. Curve te in Herculeum deportant esseda Tibur? *Mart.* 10, 104. Altam Bilbilin, et tuum Salonem Quinto forsitan essedo videbis, *h. e.* quinto itineris die. *Suet. Cal.* 51. Essedo iter facere. *Id. ib.* 26. Quosdam summis honoribus functos ad essedum sibi occurrere togatos, per aliquot passuum millia, passus est. *Id. Galb.* 6. *extr.* Ad essedum imperatoris per viginti passuum millia cucurrit. *Sen. ep.* 56. In iis, quae me sine avocatione circumstrepunt, essedas transcurrentes pono. [*Vide de essedis *Scheff.* de re veh. 2, 23.] ¶ De oneribus vehendis *Sid. ep.* 4, 18. Nulla sarraca, nulla esseda subvehendis oneribus attrahebantur.

ESSENTĬĂ, ae, f. οὐσία, φύσις, natura, ratio. *Quint.* 8, 3. *ante med.* Multa ex Graeco formata nova ac plurima a Sergio Flavio, quorum dura quaedam admodum videntur, ut ens et essentia: quae cur tantopere aspernemur, nihil video: nisi quod iniqui judices inter nos sumus, ideoque paupertate sermonis laboramus. *Id.* 3, 6. *ante med.* Οὐσία, quam Flavius *essentiam* vocat: neque sane aliud est ejus nomen Latinum. Et 2, 14. Haec interpretatio non minus dura est, quam illa Flavii essentia, atque entia. *Macr. Somn. Scip.* 1, 12. Et haec est essentia, quam individuam, eandemque dividuam Plato in Timaeo expressit. Et 2, 14. *a med.* Si animae essentia motus esset, etc. *Appul. Dogm. Plat.* 1. Τὰς οὐσίας, quas essentias dicimus, duas esse ait. ¶ *Cicero* pro *essentia* fere *naturam* dixit: aliquando tamen et illa voce usus est, teste *Seneca*, qui *ep.* 58. Cupio, inquit, si fieri potest propitiis auribus tuis, *essentiam* dicere: sin minus, dicam et iratis. Ciceronem auctorem hujus verbi habeo, puto locupletem: si recentiorem quaeris, Fabianum, disertum et elegantem, orationis ad nostrum fastidium nitidae. Quid enim fiet, mi Lucili? quomodo dicetur οὐσία, res necessaria, naturam continens, fundamentum omnium? Rogo itaque, permittas mihi hoc verbo uti. Haec *Seneca*, qui quem laudat Fabianum, idem est cum Flavio *Quintiliani*, nempe *Ser. Flavius Papirius Fabianus.* At *Spaldingius* ad *Quint. l. c.* contendit, pro *Sergio Flavio* legendum *Verginio Flavo*, quem nempe laudat etiam *Tac. A.* 15, 71. Etiam *Sidon. ep. praef. carm.* 14. *ad f.* Lecturus es hic etiam novum verbum, idest essentiam: sed scias hoc ipsum dixisse Ciceronem, nam essentiam, nec non indoloriam nominavit addens: *licet enim novis rebus nova nomina imponere*, et recte dixit. Nam sicut ab eo, quod est, v. gr. sapere et intelligere, sapientiam et intelligentiam nominamus; regulariter et ab eo, quod est, essentiam non tacemus, et in ipso *carm.* 102. Invenit hic (*Plato*) princeps quid prima essentia distet A summo sextoque bono.

ESSENTĬĀLĬTER, adv. οὐσιωδῶς, secundum essentiam. *August. de Trin.* 7, 2. Sapientia essentialiter intelligitur.

[ESTĬA, ae, f. ἑστία, domus, focus, Lar. Est etiam cognomen masculinum Romanum. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 262, 8. L. Vibius Estia. Hic more Latinis usitato aspiratio Graecorum excidit. *F.*] ¶ *Estia, ae*, palus grandis in Germania. *Mela* 3, 3. *med.* *B. A.*

ESTRIX, īcis, f. quae edit plurimum. *Pl. Cas.* 4, 1, 17. Illae autem senem cupiunt extrudere in coenem ex aedibus, ut ipsae solae ventres distendant suos. Novi ego illas ambas estrices.

ESTUR. V. in EDO.

*ESUBIĀNI, orum, m. populi Alpini, de quibus *Plin.* 3, 20. *B. A.*

*ESUBOPES, is, m. rex Colchorum fuit, qui terram virginem nactus, plurimum auri et argenti eruisse dicitur in gente Suanorum, et alioquin velleribus aureis inclito regno. Sed et illius aureae camerae, et argenteae trabes narrantur, et columnae atque parastatae, victo Sesostre Aegypti rege, tam superbo, ut prodatur annis quibusque sorte reges singulos e subjectis jungere ad currum solitus, sicque triumphare. Haec *Plin.* 33, 3. *B. A.*

*ESŬLA, ae, f. oppidum inter Tibur et Praeneste. *Hor. Od.* 3, 29, 6. *B. A.*

ĔSŬRĬĀLIS, e, adj. ad esuriendum pertinens. Jocularitur parasitus ap. *Pl. Capt.* 3, 1, 8. *esuriales ferias* vocat dies, quibus ad coenam vocatur a nemine, et esurire cogitur: quemadmodum dicuntur *feriae novendiales, denicales*, etc. *Front. de fer. Alsiens.* (ed. iterum *A. Maio*) *ep.* 3. Numquid tu esuriales ferias celebras?

ĔSŬRĬENTER, adv. *Appul. Met.* 10. p. 246. Esurienter escas appetere.

ĔSŬRĬES, ei, actus esuriendi, esuritio, esurigo, πεῖνα. *Plin.* 12, 7, 14. Cui in appetenda aviditate, esurie non fuit satis. Al. rectius leg. *esurire.* *Hieron. ep.* 125. *n.* 33. Quos nec esuries aliquando, nec saturitas superavit. ¶ Item universim inopia, paupertas, ex quibus esuries est. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 1. *sub f.* Ut ego misererer ejus esuriei. ¶ Translate. *Sid. ep.* 6, 6. Avidam nostrae ignorantiae pascat esuriem.

ĔSŬRĪGO, inis, f. idem ac esuries. *Varr.* ap. *Non.* 2, 291. Quod esurigo findebat costas.

ĔSŬRĬO, is, ivi, itum, n. 4. πεινάω, cupio edere, cibum appeto, fame premor. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 17. *extr.* Nostri valde depugnare, et facile algere, et esurire consuerunt. *Pl. Stich.* 1, 3, 65. Ridiculus aeque nullus est, quam dum esurit. *Hor. Sat.* 1, 3, 92. positum ante mea quia pullum in parte catini Sustulit esuriens, minus hoc jucundus amicus Sit mihi? *Cic. Verr.* 2, 5, 34. Ecce autem, ebrio Cleomene, esurientibus ceteris, nunciatur etc. *Juven.* 3, 78. Graeculus esuriens, in coelum jusseris, ibit. *Ter. Heaut.* 5, 2, 28. Spes est, nos esurituros satis. ¶ Passive. *Ov. Pont.* 1, 10, 9. Quod mare, quod tellus, appone, quod educat aer; Nil ibi, quod nobis esuriatur, erit, *h. e.* quod a me appetatur. ¶ Translate est avide appetere, concupiscere. *Curt.* 7, 8. Quid tibi divitiis opus est, quae te esurire cogunt? *Plin.* 33, 10, 47. Nisi totum Parthorum esurisset aurum. *Id.* 17, 2, 2. Arbores fetu exinanitas naturale est avide esurire. *Id.* 9, 39, 64. de conchylio. Sic gignitur laudatus ille pallor, saturitate fraudata; tantoque dilutior, quanto magis vellera esuriunt. ¶ Futurum in *ibo* in hac conjugatione frequens est apud veteres. *Pomp.* ap. *Non.* 7, 90. Non esuribis diutius. *Novius ib.* Mihi algebo, et mihi esuribo. ¶ Significat interdum esitare, saepe comedere. *Plin.* 11, 54, 118. Esuriendi semper inexplebilis aviditas animalium unicuique.

ĔSŬRĬO, onis, m. πειναλέος, qui esurit. Jocalariter loquitur parasitus, cui nomen est *Saturio*, ap. *Pl. Pers.* 1, 3, 23. *To.* O Saturio, opportune advenis mihi. *Sa.* Mendacium edepol dicis, atque haud te decet: Nam esurio venio, non advenio Saturio. *Petr. fr. Trag.* 44. *Burm.* Et quomodo siccitas perseverat! jam annum esurio fui. Ita locum interpungendum putat *Franc. Oriolius.*

*ESURIS, oppidum Hispaniae Baeticae. *Anton. Itin.* *B. A.*

ĔSŬRĪTĬO, onis, f. idem ac esuries. *Gell.* 16, 3. Esuritionem faciunt inanes patentesque intestinorum fibrae. *Id. ib.* Ventris compressione esuritionem posse depelli, creditum est. *Catull.* 23, 12. Atqui corpora sicciora cornu, Sole, et frigore, et esuritione. Et 21, 1. Aureli, pater esuritionum, *h. e.* vehementer esuriens. *Mart.* 1, 100. abisti In tantam miser esuritionem, Ut etc. *h. e.* in tantam avaritiam.

ĔSŬRĪTOR, oris, m. qui esurit. *Mart.* 3, 14. Romam petebat esuritor Tuccius.

ĔSUS, a, um, part. ab ĕdo, deponentis forma. V. EDO.

ĔSUS, us, m. actus edendi, cibus. *Esui esse* est aptum edendo esse. *Gell.* 4, 1. *sub f.* Non quae esui tantum et potui forent, sed tus quoque, et cereos in penu esse. *Varr. R. R.* 1, 6. Oleas esui optime condi, scribit Cato. *Tert. Anim.* 43. *a med.* Quid si esum, et potum de naturae sortibus eximas. *Isid. Orig.* 20, 1. Ab esu, et comesu mensae factum vocabulum. ¶ *Esus, i*, m. est nomen numinis apud Gallos, quod a nonnullis Mars, ab aliis rectius Apollo fuisse putatur, cujusque figuram oleagina corona cinctam, cui superscri-

ptum est *Esus*, videsis ap. *Mur.* 1066. *tab.* 2. *n.* 2. Ex *Caes. B. G.* 6, 17. constat, Gallos Apollinem morborum depulsorem venerari; et ex *Lucan.* 1, 445., et *Lact.* 1, 21. Esum humano sanguine placare solitos fuisse. ℙ Scribitur et *Hesus.*

ET

ET, *καὶ*, *τε*, atque, ac, conjunctio copulativa: a Graeco *ἔτι*, etiam, deinde per apocopen *ἔτ'*. [*De eo quod nobis agendum esse putaverimus in hac particula et iis quae sequuntur, conferas velim, ne plura quam quae ipsi praestare voluerimus a nobis exspectes, quae s. p. *enim* diximus. Ceterum multa docte de hac part. tradit *Ramsh. Gr. Lat.* §. 188. quem utique evolvas.] *Cic. Or.* 1, 3. Quis ignorat, quam recondita in arte, et multiplici subtilique versentur? *Id. Cat.* 2, 5. Frigore, et fame, et siti, ac vigiliis perferendis. *Id. Dom.* 28. Populi R. populorumque, et gentium omnium. *Id. ad Planc. post ep.* 16. *l.* 16. *ad Att.* Rogo te, et etiam oro, ut etc. *Prop.* 2, 7, 69. Sed vobis facile est verba, et componere fraudes. ℙ [*Notandum part. *et* nonnunquam diversos casus jungere. *Liv.* 2, 18, 7. M. Valerium, spectatae virtutis et consularem virum. ubi v. *Drak.* Interdum etiam ponitur ad jungendam diversae structurae orationem. *Liv.* 36, 31, 7. Diophanes Quintio occurrit; et dimittere exercitum jussit: pro: qui jussit. V. *Drak.* ad h. l., ad 45, 6, 2., *Duker.* ad *Liv.* 28, 12, 13.] ℙ Postponitur nonnunquam ut *que*. *Virg. Ecl.* 2, 10. Thestylis et rapido etc. Et *A.* 4, 418. Puppibus et laeti nautae etc. *Suet. Gramm.* 21. Quare cito manumissus, Augusto et insinuatus est. ℙ Sententiae inchoandae aliquando inservit. *Ter. Phorm.* 1, 3, 19. Et si tibi res sit cum eo lenone, quocum mihi est, tum sentias. Ubi *Donat. Et* modo non connexiva, sed inceptiva conjunctio est. Al. leg. *Quod si. Quint.* 1, 9. Et finitae quidem sunt partes duae, quas haec professio pollicetur. *Cels. praef. a med.* Et quidam methodici saeculi nostri contendunt etc. [*Saepe *et*, quum in initio positum est, vim habet affirmandi, *profecto*. *Ruhnk.* ad *Vell.* 2, 4. *Goerenz.* ad *Cic. Legg.* 2, 3, 7. 3, 10, 24. ℙ Saepe explicandi vim habet, et idem fere valet atque *id est*. *Cic. Tusc.* 2, 4. Qui obtemperet ipse sibi et decretis suis pareat. V. *Goerenz.* ad *Acad.* 1, 5. *Beier.* ad *Off.* 1, 10. ℙ Porro *et*, ut *ac*, saepe colligendi et comprehendendi vim habet. *Cic. Acad.* 2, 27. Quanto artificio esset sensus nostros mentemque, et totam constructionem hominis fabricata natura, h. e. ut uno verbo dicam totam constructionem hominis. V. *Goerenz.* ad h. l. ℙ Interdum ita ponitur, ut indicet eam rem, quae per eam cum anteced. copulatur, actam esse atque duravisse per totum illud temporis spatium, quo prior illa agebatur; quo sensu plerumque part. *cum* substituere licet. *Tac. H.* 2, 68. Interim — insimulatur; et ruebat ad convivium miles. i. e. quo tempore etiam miles etc. *A.* 4, 23. Jam tres laureatae in urbe statuae, et adhuc raptabat Africam Tacfarinas. i. e. cum adhuc rapt. V. *Boettich. Lex. Tac.*] ℙ Interdum sine necessitate, elegantiae causa, repetitur. *Cic. Off.* 1, 30. *ad f.* Quod in Catulo et in patre, et in filio, idemque in Q. Mucio Mancia vidimus. *Pl. Amph.* 2, 2, 91. Enimvero praegnanti oportet et malum, et malum dari, ubi luditur in ambiguo pomi, et mali. ℙ [*Interdum praecedenti *et* respondet sequens *que*. *Cic. Tusc.* 1, 2. Et Epaminondas fidibus cecinisse dicitur, Themistoclesque, quum recusasset lyram, habitus est indoctior. V. *Drak.* ad *Liv.* 29, 12, 5. *Heind.* ad *Hor. Sat.* 1, 3, 139.] ℙ Interdum sequitur negativa particula; interdum praecedit. *Cic. Fl.* 20. Qui et rem agnoscit, neque hominem ignorat. *Id. Tusc.* 1, 24. Neque nata est, et aeterna est. *Id. Fam.* 10, 1. *ad f.* Nec miror, et gaudeo. [*Exempla part. *et* sequente *neque* dant *Goerenz.* ad *Cic. Legg.* p. 15. *Beier.* ad *Off.* 3, 4. De *neque — et* v. *Matth.* ad *Cic. Sull.* 5. ℙ Post enuntiationem negativam *et* saepe poni pro *sed*. *Nep. Paus.* 3. Non putabant oportere judicari, et exspectandum, dum se ipsa res aperiret. ad quem loc. vid. *Bremi.* Idem fit licet non praecedat enuntiatio negativa. *Cic. Tusc.* 1, 3, 6. Fieri autem potest, ut recte quis sentiat, et id, quod sentit, polite eloqui non possit.] ℙ *Et quidem* vim habet augendi. *Cic. Phil.* 2, 17. Duo millia jugerum rhetori assignasti, et quidem immunia. ℙ Etiam omisso *quidem* eandem habet sententiam. *Cic. Cat.* 2, 8. Sed cur tamdiu de uno hoste loquimur: et de eo hoste, qui jam fatetur, se esse hostem? [*V. *Beier.* ad *Cic. Off.* 2, 16.] ℙ *Et quidem* ad declarandum. *Id. Att.* 14, 11. *ad f.* Modo venit Octavius, et quidem in villam Pompeji. ℙ [*Junguntur quoque *et item*. *Ter. Ad.* 2, 2, 22. Complures et item hinc alia. *Ruhnk.* ad *Andr.* 1, 1, 50.] ℙ Item ad comparandum. *Id. Phil.* 11, 4. Cruciatus est a Dolabella Trebonius: et quidem a Carthaginiensibus Regulus. i. e. pari modo. ℙ *Et*, *et quidem* habet etiam vim adversandi, pro *at*, *atqui*, *tamen*. *Cic. Leg.* 3, 10. At aliquando incenditur: et quidem saepe sedatur. *Id. Sen.* 9. Omnino canorum illud in voce splendescit etiam, nescio quo pacto, in senectute: quod equidem adhuc non amisi: et videtis annos meos. *Hor. Sat.* 2, 1, 23. Cum sibi quisque timet, quamquam est intactus, et odit. *Quint.* 6, 3. *circa med.* Quamvis reus sum, et panem candidum edo. ℙ *Et quidem*, *et vero* sunt affirmantis. *Cic. Am.* 21. *a med.* Rarum genus: et quidem omnia praeclara rara. *Id. ad Planc.* 2. *post. ep.* 16. *l.* 16. *ad Att.* Saepe praesens et illi ostendisti, et vero etiam mihi. ℙ Et omisso *quidem*, aut *vero*. *Quint.* 11, 2. Partem ab iis petere jubebatur: et persolverunt. [*Cic. Tusc.* 3, 20. At laudat, et saepe, virtutem. *Mil.* 25. Te enim appello, et ea voce, ut me exaudire possis, ubi *Matth.* laudat *Heusing.* ad *Off.* 3, 33. *Cort.* ad *Cic. epp.* 11, 29. *Ruhnk.* ad *Vell.* 2, 60. Adde *Beier.* ad *Off.* 2, 16.] ℙ Saepe ponitur pro etiam. *Cic. Off.* 3, 6. Verum autem primum: verum igitur et extremum. *Id. Att.* 7, 26. Pueri in Formiano videntur hiematuri: num et ego, nescio. [*Verum tenendum a Cicerone in media sententia rarissime poni *et* pro *etiam*. In plurimis locis enim, in quibus hac vi praeditum legitur, vel codd. inter se dissentiunt vel oratio est *ἀνακόλουθος*. V. *Creuzer.* ad *Cic. N. D.* 1, 39. *Beier.* ad *Off.* 3, 6, 27. *Matth.* ad *Cic. Sext.* 59. De aliis scriptoribus v. *Drak.* ad *Liv.* 5, 26, 10. 23, 42, 13. 43, 14, 2. *Boett. Lex. Tac. s. v.*] Adde *Virg. A.* 2, 436. ℙ *Et quoque* interjecto verbo, pleonasmus est. *Nep. Ages.* 6. Agesilaus laudavit consilium adolescentulorum, et se id quoque fieri debere animadvertisse. *Liv.* 41, 24. *ad f.* Ne interdictione finium nostrorum et nos quoque regno arceamus. *Cels. praef. ad f.* Et causae quoque aestimatio saepe morbum solvit. *Colum. praef. l.* 12. *extr.* Quoniam et villici quoque successerunt in locum dominorum. [*Alia exempla v. ap. *Drak.* ad *Liv. Epit.* 82. *Ruhnk.* ad *Vell* 1, 17. ℙ Sic junguntur quoque *et etiam*. *Varr. R. R.* 2, 4, 10. Et etiam Graeci. *Id.* 1, 48, 1. Et etiam primitus cum spica oritur.] ℙ *Et* pro *etiam* emphasin quandam habet in his: *Cic. Dejot.* 10. Calamitosus Dejotarus, qui et ab eo, qui in iisdem castris fuerit, non modo apud te, sed etiam a suis accusetur. *Prop.* 3, 9, 29. de Cleopatra. Et modo quae nostris opprobria vexerat armis, Et famulos inter femina trita suos. Adde *Val. Fl.* 8, 434. ℙ Repetitur etiam *et autem* interposito verbo. *Plin.* 15, 22, 24. Et haec autem Vitellius in Italiam primus intulit. Et 16, 27, 49. Et caprifici autem ab adversis foliis nascuntur. ℙ *Et* indignantis, aut admirantis. *Cic. Mil.* 33. *a med.* Et sunt qui de via Appia querantur, taceant de curia? *Id. Manil.* 14. *extr.* Et quisquam dubitabit, quin etc. Adde *Virg. A.* 6, 807. [*Inprimis obtinet hic usus in interrogationibus. V. *Gron.* ad *Sen. Contr.* 11.] ℙ Post adjectiva diversitatis ponitur loco particulae *quam*. *Cic. Coel.* 28. *ad f.* Lux longe alia est solis, et lychnorum. [*Vid. quae de hac re s. v. *ac* a Voigtlaendero allata sunt. ℙ *Et* aliquando post *non tam* pro *quam* ponitur. *Ulp.* in *Dig.* 24, 1, 33, 1. Non tam solemne est annuum, quod maritus uxori pendit, et quod uxor marito praestat.] Pro insuper, praeterea. *Tac. A.* 4, 34. Id perniciabile reo, et Caesar truci vultu defensionem accipiens. ℙ Interdum omittitur. *Cic. Fam.* 4, 28. *a med.* Ut ipse judices, homini te gratissimo, jucundissimo benigne fecisse. Et 24. *ad f.* Peto a te, ut eum tuis officiis, liberalitate complectare. [*Quod fit ad orationem nervosiorem reddendam. Librarii hoc genus dicendi non intelligentes saepe addiderunt *et*. V. *Wund. Var. Lect. Cod. Erf.* p. XXIX. ℙ Confunduntur a librariis *et* et *ut*. V. *Ruhnk.* ad *Vell. Pat.* 2, 15. *Drak.* ad *Liv.* 21, 28, 8. — et *at*. *Drak.* ad *Liv.* 36, 35, 7. — et *e*. *Id.* ad *Liv.* 40, 26, 7. — et *ea*. *Id.* ad *Liv.* 3, 31, 4. — et *est*. *Id.* ad *Liv.* 7, 40, 1. — et *etiam*. *Id.* ad *Liv.* 22, 47, 9. — et *enim*. *Id.* ad *Liv.* 34, 50, 7. — et *ex*. *Id.* ad *Liv.* 26, 45, 1. — et *sed*. *Id.* ad *Liv.* 21, 26, 6. 35, 11, 3. 40, 58, 1. — et *per*. *Ov. Am.* 1, 8, 114. Saepissime a praecedente aliqua voce absorpta est. Multa exempla v. ap. *Drak.*]

*ETAXĂLOS, i, insula prope Aeoliam. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

*ETĔA, ae, f. *Ἠτεία*, oppidum Cretae. *Plin.* 4, 12. ed. *Hard.* Antea legebatur *Elaea*. *B. A.*

ĔTĔNIM, *καὶ γάρ*, nam, enim, conjunctio causalis, quae fere initio ponitur. [*Etenim* et *enim* ita sunt diversa, ut hoc solum inserviat reddendae rationi praecedentis sententiae, illud adjunctam etiam habeat vim copulativam. Ceterum cf. de hac part. agentem *Ramsh.* Gr. §. 191.] *Cic. Brut.* 6. Etenim dicere bene nemo potest, nisi qui prudenter intelligit. *Id. Verr.* 2, 3, 20. *extr.* Etenim, quoniam numerum injuriarum non possum exponere, genera ipsa cognoscite. *Id. Rabir. perduell. in f.* Etenim si Scaevae servo libertas data est, etc. *Nep. Eum.* 3. Etenim semper habiti sunt fortissimi. *Ter. Heaut.* 3, 2, 37. Etenim quo pacto id fieri soleat, calleo. ℙ [*In initio parenthesis ponitur. V. *Drak.* ad *Liv.* 7, 5, 4.] ℙ Interdum postponitur. *Cic. Sen.* 9. *a med.* Libidinosa etenim, et intemperans adolescentia effetum corpus tradit senectuti. *Id. Coel.* 3. Sunt etenim ista maledicta pervulgata in omnes. *Hor. Od.* 4, 5, 17. Tutus bos etenim rura perambula[t]

ĔTEOCLES, is, *et Graeca positione* ocleos, *Ἐτεοκλῆς*, filius Oedipodis ex incesto Iocastae ej[us] matris concubitu, frater Polynicis, cum quo pa[cto] ctus, ut Thebis regnarent alternis annis, cu[m] Eteocles dictis non staret, ortum est bellum Th[e]banum, quod a *Statio* in *Thebaide* sua describitu[r] in quo post varias caedes ipsi inter se fratres si[n]gulari certamine congressi, mutuis vulneribus co[n]cidere. *Stat. ib.* 7, 688. Nec segnem Argolica[m] sensere Eteoclea turmae. *Eteoclea* accus. Graeca[e] positionis. Et *ib*, 3, 214. multumque nefas Ete[o]clis acerbat. Et *ib.* 12, 421. Cui torrere datu[m] saevos Eteocleos artus. ℙ [*Eteoclen*, in cas[u] quarto, *Auct. fragm. mythol.* p. 106. ed. *B. G. Ni[e]buhrio. B. A.*]

ĔTĔOCLĔUS, a, um, adj. ad Eteoclem pert[i]nens, *Ἐτεόκλειος*. *Appul. Met.* 10. p. 245, 30. N[ec] silentio procedens simultas, Eteocleas nobis co[n]tentiones pariat.

*ETEOCRĒTES, um, m. plur. *Ἐτεόκρητες*, Pe[]loponnesi populi, australem oram incolentes, quo[]rum Prasium est pusillum sane oppidum, ubi D[i]ctaei Jovis fanum exstat. V. *Strab.* 5. p. 221. e[t] 10. p. 475. Hinc *Sil.* 14, 41. quidam legunt *Du[.]* *Eteocretum*. Sed V. *Drakenb.* ad l. *B. A.*

*ETEONOS, i, f. *Ἐτεωνὸς*, Boeotiae oppidu[m] *Stat. Th.* 7, 266. *B. A.*

ĔTĔREJĀNUS, a, um, adj. ad Eterejum pert[i]nens, quod est nomen liberti Corellii equitis R. [a] Eterejana nux, *Plin.* 17, 17, 26. V. CORE[L]LIANUS.

[ĔTĔRŌDES, is, m. diversum cantum edens ab *ἕτερος*, alter, et *ᾠδή*, cantus. Est cognom. [in] *Inscr.* ap. *Grut.* 251, 1. Ti. Claudius, Ti. F. Ete[]rodes. Aspirata in *Eterodes* deest more Latinis usi[]tato. *F.*]

ĔTĒSĬĂCUS, a, um, adj. ad etesios pertinens ut Etesiaca vitis ap. *Plin.* 14, 3, 4, 7. Arreti[o] propria, quae etesiis variat, et fecunditate cessa[t]

ĔTĒSĬAE, arum, m. plur. *ἐτησίαι*, venti quida[m] statis temporibus quotannis flantes: ab *ἔτος*, an[]nus, a quo *ἐτήσιος*, annuus. Aliqui minus rect[e] deducunt ab *αἰτέω*, postulo, quasi *αἰτήσιαι*, e[o] quod Aristaeus eos a Jove postulaverit. Est enim in fabulis, ut narrat *Hyg. Astron.* 2, 4., cum Atheniensium regio maximis Caniculae caloribu[s] adureretur, hominesque una cum satis omnibus ni[]mio aestu conficerentur, Aristaeum ita ab Apol[]line patre edoctum, ab Jove petiisse, ut quo tem[]pore Canicula oriretur, per dies quadraginta ven[tos] tum daret, quo flante aestus minuerentur; itaqu[e] factum Jove annuente. ℙ Hujusmodi ventos *Stra[]bo* 3. subsolanos vocat. *Aristoteles*, et *Plin.* 2, 47. 47. aquilones appellant. Testatur praeterea iden[] *Aristoteles*, nonnunquam eos in Zephyros mutari quare vere scripsit *Gell.* 2, 22. Etesias alia, at[]que alia parte coeli spirare: et *Phavorin.* ap. *Ap[]pul. de Mundo* p 63, 28. Sunt, inquit, etesia[e] spirantes ex omni parte eo tempore aestatis, qu[o] Canis oritur. ℙ Plerumque tamen ab occident[e] perflant. *Tac. H.* 2, 98. Mare quoque etesiaru[m] flatu in orientem navigantibus secundum, inde ad[]versum erat. *Caes. B. C.* 3, 107. Ipse etesiis te[]nebatur, qui Alexandria navigantibus sunt adver[]sissimi. Hinc *Cic. Att.* 6, 7. Rhodum volo puero[]rum causa; inde quamprimum Athenas, etsi etesiae valde reflant. Adde *Vitruv.* 1, 6. et *Liv.* 37, 23., ubi eosdem esse cum Favoniis significat: Favonii autem sunt Zephyri. ℙ Multa die flare incipiunt, et ad meridiem vergente. *Sen. Q. N.* 5, 11. Etesiae ob hoc somniculosi a nautis, et delicati vocantur, quod mane nesciunt surgere. ℙ Incipiunt flare cal. Aug., inquit *Colum.* 11, 2. *circa med.*, desinunt tert. cal. Septembr. Alii tamen aliter id tempus definiunt. ℙ Haec vox per se adjectiva est: nam *etesius* Graece annuum significat, ut dictum est. *Lucr.* 6, 730. Tempore eo fiunt, quo etesia flabra aquilonum. ℙ *Etesius lapis* legitur ap. *Plin.* 36, 22, 43. Auctoribus curae fuere lapides mortariorum quoque, (h. e. *e quibus fierent mortaria*) nec medicinalium tantum, aut ad pigmenta pertinentium. Etesium lapidem in iis praetulere ceteris. Ita legit *Harduinus*, at *Vitr.* 10, 7. *Ephesium lapidem* candidi coloris memorat, et plures *Plinii* editiones *Ephesium* habent: ut et *Isid. Or.* 16, 4. eadem fere *Plinii* verba referens.

ĔTĒSĬUS. V. in v. praec.

*ETHELEUS (fluvius) vel Etheleum (flumen), Mysiam perfluebat. *Plin.* 5, 32. Flumen Etheleum, antiquus Troadis finis et Mysiae initium. Et *mox:* Ad flumen Etheleum. *B. A.*

*ETHĒLUS, i, m. Cyzicenus, ingentis staturae, ab Ancaeo interfectus. *Val. Fl.* 3, 138. *B. A.*

[ETHĒMON, ŏnis, m. *ἐθήμων*, consuetus, ab *ἔθος*, mos. Nomen proprium viri, qui una cum Phineo in nuptiis Persei pugnavit, a quo et interfectus est. *Ov. Met.* 5, 163. *F.*]

ĔTHĬCĒ, es, vel Ethĭcă, ae, f. pars philoso-

hiae, quae ad mores pertinet: ab ἦθος, mos. *Quint.* 12, 2. *circa med.* Pars illa moralis, quae dicitur ethice, certe tota oratori est accommodata. *Lact.* 3, 13. In sola ethica totius philosophiae vis continetur.

ETHICOS, ἠθικῶς, moraliter, mores exprimendo. Adverbium Graecum est Latinis litteris scriptum ap. *Sen. Controv.* 2, 11. *extr.* et 12. ab ἦθος, mos.

ETHĬCUS, a, um, adj., ἠθικός, ad mores pertinens: ab ἦθος, mos. *Sen. Contr.* 2, 10. *sub f.* Declamabat Naso raro controversias, sed non nisi ethicas. *Gell.* 1, 2. Rem vero ethicam, naturamque humani ingenii, virtutumque origines, etc. nulli magis ea esse explorata quam sibi. [*Die Moralphilosophie.*] *Sidon. ep.* 8, 11. *circa med.* Ethicam dictionem pro personae, temporis, et loci qualitate variabat, *h. e.* moratam orationem, seu mores exprimentem, ἠθικὸν λόγον. ¶ Cave imiteris *Prud.* qui primam corripuit in *Hamartig.* 583. Si licet ex ethicis quidquam praesumere, vel si De physicis exempli aliquid.

ETHNĬCĀLIS, e, adj. idem quod ethnicus. *Tertull. Spectac.* 5. De instrumentis ethnicalium litterarum. Al. leg. *ethnicarum.*

ETHNĬCE, adv. ἐθνικῶς, more gentium, ut Ethnice vivere, *Tert. Pud.* 9.

ETHNĬCUS, a, um, adj. gentilis, ἐθνικός: ab ἔθνος, gens. A Christianis scriptoribus dicitur de iis, qui extra Ecclesiam, vel Synagogam sunt: ex eo ducta appellatione, quod Hebraei *gentes* appellabant eos, qui veri unius Dei cultum nesciebant, fictosque ac plures Deos venerabantur. Qua appellatione etiam Apostoli usi sunt, ut patet *Actor.* 13, 46. Hac ratione *ethnici* intelligendi sunt ap. *Tertull. Pudic.* 9.: *Hieronym.*, *Augustin.*, etc. Sic historici ethnici ap. *Sulpic. Sever. Hist.* 1, 1.

ETHŎLŎGĬA, ae, f. ἠθολογία, morum, et affectuum cujusque personae expressio: ab ἦθος, mos, et λόγος, sermo. *Quint.* 1, 9. Sententiae quoque, et chriae, et ethologiae, subjectis dictorum rationibus, apud grammaticos scribantur. *Suet. Gramm.* 4. Genera quaedam institutionum ad eloquentiam praeparandam, ut problemata, paraphrases, elocutiones, ethologias. ¶ Aliis est idem quod ethopeia, de qua infra. V. etiam dicta in AETIOLOGIA.

ETHŎLŎGUS, i, m. ἠθολόγος, morum expressor, qui gestu ipso corporis, et sono vocis ita exprimit mores hominum, ut gestibus loqui videatur. *Cic. Or.* 2, 59. Minorum est enim ethologorum, si nimia est imitatio, sicut obscenitas. Adde 60. [*Dicuntur etiam *aretalogi*, *biologi.* V. *Salm.* ad *Vop. Aurel.* 42. T. II. p. 530.] *Inscr.* ap. *Reines. cl.* 9. *n.* 20. Dionysio Aug. N. verna hethologo. Corrige *vernae ethologo*; postrema enim vocis prioris littera *E* accepta est pro *H*, et perperam annexa initio vocis subsequentis.

*ETHOPĬA, ae, Athamaniae oppidum. *Liv.* 38, 2. *B. A.*

ETHŎPŎEĬA, ae, f. ἠθοποιΐα, apud rhetores est figura sententiarum, Latine *effictio*, imago, qua vita et mores alicujus describuntur, ab ἦθος, mos, et ποιέω, fingo. *Cic. Agr.* 2, 5. Jam designatus, alio vultu, alio vocis sono, alio incessu esse meditabatur: vestitu obsoletiore, corpore inculto et horrido, capillatior quam ante, barbaque majore, ut oculis et aspectu denunciare vim tribuniciam, et minitari reipubl. videretur. Sed vox Graeca est, et Graecis litteris scribitur a *Quint.* 9, 2. et 3. *sub f.*, at Latinis ap. *Rutil. Lup. de fig. sentent.* 1, 21. et *Jul. Rufin. de schem. dian. n.* 13. [*Cf. *Ernest. Lex. Technol. Lat.* p. 203.]

ETHOS, i, n. ἦθος, mores: item res ethica, *h. e.* philosophia morum. *Sidon. carm.* 15, 101. Physica vel logico, logicum vel jungit ad ethos. *Varr.* ap. *Non.* 4, 377. In argumentis Caecilius poscit palmam, in ethesin Terentius, in sermonibus Plautus: τοῖς ἤθεσιν, positio Graeca.

ĔTĬAM, ἔτι, καί, quoque, item, vel: ab *et* et *jam*, vel ab ἔτι allato. [*V. *Ramsh. Gr. Lat.* §. 188.] *Cic. Fam.* 9, 25. *ad f.* Auctoritate tua nobis opus est, et consilio, et etiam gratia. *Id. Brut.* 75. Voce, motu, forma etiam magnifica. *Id. Verr.* 2, 3. *in f.* Quod si haec feruntur omnia, etiamne haec nova debent edicta, rapinasque perferre, etiamne frumentum gratis dare? etiamne haec tot detrimenta, etc.? [*Nonnunquam ita ponitur, ut vel minimae in aliqua re expectationi locum dandum esse significet, ubi *saltem* substitui potest. *Cic. de Fin.* 5, 21. Beatus, cui etiam in senectute contigerit, ut sapientiam assequi possit, i. e. cui saltem in senectute, cui vel in sen. cont. *Id. Parad.* 6, 1. Satiatus est aut contentus etiam pecunia.] ¶ Aliquando est imo, aut quin potius. *Id. Verr.* 2, 5, 39. *sub f.* Hasce ei tabulas nihil profuturas; etiam plus suspicionis in eo crimine futurum. *Id. Or.* 71. Ejusmodi infantia, ut qui ea utantur, non stulti homines haberi possint; etiam plerumque prudentes. ¶ Item adhuc. *Varr. L. L.* 5, 7. Fano consumebatur omne, quod profanum erat, ut etiam fit. *Ter. Andr.* 1, 1, 89. Egomet quoque ejus causa in funus prodeo, nihil suspicans etiam mali. [*Ruhnk.* ad h. l. animadvertit rariorem hunc significatum ap. *Terent.* esse.] Et 3, 2, 23. Non satis me pernosti etiam, qualis sim. (Adde *Cic. Tusc.* 1, 6. *a med.*) *Id. Hec.* 5, 1, 19. Mane; nondum etiam dixi id, quod volui. [*V. *Heind.* ad *Hor. Sat.* 1, 4, 62.] ¶ Item etiamnum. *Pl. Asin.* 3, 2, 40. Os opprime: is est: etiam subauscultemus. [*Hac particula veteres etiam utuntur, quum illis aliquid praeter illa, quae dixerunt derepente in mentem venit. Sic *Ruhnk.* ad *Ter. Hec.* 5, 3, 13. Nihil aliud dicam? — Etiam; cognosse annulum illum Myrrhinam. Laudat *Ruhnk. Manut.* ad *Cic. ad Att.* 1, 13.] ¶ Item etiamsi. *Cic. Fam.* 9, 10. De quo etiam nihil scribente me, te non dubitare certo scio. *Plin.* 8, 30, 59. Cochleae adhaerentes saxis, aut etiam injuria resupinatae, non tamen exeuntes. ¶ Item secundo, iterum. *Pl. Most.* 2, 2, 41. *Tr.* Circumspice dum, num quis est, sermonem nostrum qui aucupet. *Th.* tutum probe est. *Tr.* circumspice etiam. Et *Cic. Verr.* 2, 3, 75. *extr.* Cui pecuniam datam dicit? Dic etiam clarius. ¶ Vim habet interdum affirmandi. *Cic. Acad.* 4, 32. *a med.* Ut probabilitatem sequens, ubicumque haec occurrat, aut deficiat, aut etiam, aut non respondere possit. *Id. Rosc. Com.* 3. Utrum cetera nomina habes, an non? Si non, quomodo tabulas conficis? si etiam, quamobrem, etc.? *Pl. Most.* 4, 3, 7. Numquid processit ad forum hodie novi? *Si.* etiam. Adde *Plin. ep.* 4, 13. ¶ Est aliquando concedentis. *Id. ep.* 6, 2. *sub f.* At quaedam supervacua dicuntur: etiam: sed satius est et haec dici. *Cic. Mur.* 31. Misericordia commotus ne sis: etiam in dissolvenda severitate: sed tamen est laus aliqua humanitatis. [*V. *Heind.* ad *Hor. Sat.* 2, 3, 97.] ¶ Item imperantis, indignantis, increpantis. [*Burm.* ad *Petr.* 21.] *Pl. Most.* 4, 2, 28. Heus reclude: heus, Tranio, etiam aperis? *Ter. Andr.* 5, 2, 8. Etiam tu hoc respondes? [*Ruhnk.* ad h. l.] *Id. Eun.* 5, 7, 16. Quid dixisti pessima? etiam rides? *Id. Heaut.* 2, 2, 6. Etiam caves, ne videat forte hinc te a patre aliquis exiens? [*Est etiam hortantis. *Serv.* ad *A.* 11, 373. *Bentl.* ad *Ter. Andr.* 5, 2, 8.] ¶ *Etiam quoque* pleonasmus est. [*Noli credere pleonasmum in his locis esse, siquidem *quoque* et *etiam* valde sunt diversa. Velut in illo *Ter.* locó Bacchis ad Lachem dicit: ego quoque etiam timida sum, h. e. tu quidem me mirari credis, et ego quoque miror, at non tantum miror, sed timida etiam sum. Idem dictum puta de aliis locis, in quibus *quoque* et *etiam* ad diversa vocabula pertinent et diversum sensum involvunt.] *Ter. Hec.* 5, 1, 7. Ego pol quoque etiam timida sum. *Pl. Pseud.* 1, 3, 119. Juravisti nempe conceptis verbis. *Ba.* etiam consultis quoque. Adde *Lucr.* 3, 293. [*Alia multa exempla v. ap. *Cort.* ad *Plin. Epp.* 10, 97. ¶ Sed quod *etiamque* et conjuncta reperiuntur in lapide ap. *Grut.* p. 173, 2. Macellum vetustate collapsum pecunia restituerunt, etiamque et mensas lapideas posuerunt, id castigatum scriptorem non decere videtur.] ¶ *Etiam atque etiam* est iterum ac tertio, vel iterum ac saepius. Hinc *Cic. Verr.* 2, 5, 72. cum varios Deos, atque in his Dianam invocasset, paulo post rursus invocans subdit: Teque etiam atque etiam, Diana, quam Pergae spoliavit. *Id. Tusc.* 3, 28. Confitetur multa se ignorare, et multa sibi etiam atque etiam esse discenda. *Liv.* 38, 9. Ut etiam atque etiam, quid agendum esset, consulerent. *Cic. Fam.* 13, 28. Id igitur (puto enim, etiam atque etiam mihi dicendum esse) velim existimes, mihi te fecisse gratissimum. Et *mox.* Te vehementer etiam atque etiam rogo. Adde *Hor. Ep.* 1, 18, 76. [*Comici nonnunquam hac significatione simplex *etiam* ponunt. *Ruhnk.* ad *Ter. Hec.* 5, 4, 1.] Hinc ponitur pro magnopere, majorem in modum. *Cic. Fam.* 16, 15. Cura te etiam atque etiam diligenter. ¶ Reperitur quoque *etiam et etiam.* *Balb.* ad *Cic. post ep.* 15. *l.* 8. *ad Att.* Et non se totum etiam et etiam ab sermone nostro avertisset. Al. leg. *atque.* ¶ *Sed etiam*, *verum etiam* sequitur post *non solum*, *non modo.* *Cic. Sen.* 11. Tenebat non modo auctoritatem, sed etiam imperium in suos. *Id. Mil.* 1. Neque auxilium modo, verum etiam silentium pollicentur. ¶ Et inverso ordine. *Id. Fam.* 4, 14. Secundas etiam res nostras, non modo adversas pertimescebam. *Id. Off.* 3, 19. Quem Fimbria etiam, non modo Socrates, noverat. [*Hoc recte fit tum, quum id, quod in priore membro ponitur, nunc ipsum locum habet. ¶ Confunduntur a librariis *Etiam* et *enim.* V. *Ruhnk.* ad *Rut. Lup.* 1, 12. p. 43. *Drak.* ad *Liv.* 36, 41, 3. — et *et.* *Drak.* ad *Liv.* 22, 47, 9. — et *jam.* *Id.* ad *Liv.* 5, 7, 2. — et *et jam.* *Id.* ad *Liv.* 1, 47, 9. 39, 10, 6.]

ĔTĬAM DUM, et Etiamdum, adhuc. *Ter. Heaut.* 2, 1, 17. Neque etiam dum scit pater.

ĔTĬAM NUM, et Etiamnum, adhuc, etiam dum. *Pl. Men.* 3, 1, 15. Etiam num reliquiarum spes animum oblectat meum. Adde *Stich.* 5, 4, 16. ¶ Et simpliciter pro etiam. *Plin.* 36, 5, 4. *n.* 7. Mars etiam num sedens, colosseus. Et 37, 11, 71. Est etiam num alia distinctio. Et 18, 3, 4. Cincinnato viator attulit dictaturam, et quidem, ut traditur, nudo, plenoque pulveris etiam num ore. ¶ [*Significat *praeterea.* *Sen. Ben.* 5, 10. Etiamnum multum interest inter dare et accipere. *ib.* 12. Etiamnum, ut dicitis, bonus vir omnia recte facit. V. *Gron.* ad *Sen. Ben.* 5, 6.]

ĔTĬAM NUNC, et Etiamnunc, etiam num, adhuc. *Cic. Rosc. Am.* 52. Si vestra bonitas et misericordia manet, salvi etiam nunc esse possumus. *Id. Att.* 3, 17. Aut ad te conferam me, aut etiam nunc circum haec loca commorabor. *Id. Fam.* 10, 10. Non modo non praeteriit tempus, sed ne maturum quidem etiam nunc fuit. ¶ Respicit etiam tempus praeteritum. *Asin. Poll.* ad *Cic. Fam.* 10, 32. *extr.* Epistolam, quam Balbo, cum etiam nunc in provincia esset, scripsi, legendam tibi misi. ¶ [*Sed *et nunc* probi scriptores non videntur dixisse. Quam ob rem recte *Bremi* ap. *Nep. Hann.* 7. ex uno cod. scripsit *etiam nunc.*]

ĔTĬAM SI, et Etiamsi, εἰ καί, quamquam, licet. *Cic. Amic.* 27. Omnia brevia, tolerabilia esse debent, etiam si magna sint. *Id. Opt. gen. or.* 2. Etiam si est in genere tolerabili, certe non est in optimo. *Id. Att.* 3, 24. *extr.* Ista veritas etiam si jucunda non est, mihi tamen grata est. *Cic. fil.* ad *Tir. Fam.* 16, 26. Etiam si quod scribas, non habebis, scribito tamen. ¶ Aliquando dividitur interjecto verbo. *Cic. Or.* 1, 33. Ut etiam subito si dicat, tamen illa, etc.

ĔTĬAM TUM, et Etiamtum, usque ad id tempus. *Cic. Or.* 2, 22. Omnes etiam tum retinebant illum Pericli succum. *Suet. Tib.* 42. In castris tiro etiam tum, propter nimiam vini aviditatem, pro Tiberio Biberius, etc. vocabatur.

ĔTĬAM UT, etiamsi, quamvis. *Cic. Att.* 15, 5. Etiam ut nullum periculum sit.

*ETĪNI, orum, incolae oppidi cujusdam in Sicilia. *Plin.* 3, 10. *B. A.*

[ĔTOEMUS, i, m. ἑτοῖμος, promptus, paratus. Est cognomen R. *Inscr.* ap. *Grut.* 496, 7. Ti. Claudius Etoemus. At eadem ap. *Jac. Grasserum, Antiquit. Nemaus.* p. 44. habet. *Erotemus*, nempe ab ἐρώτημα, interrogatio. Tu, lector, videris, quid amplectendum. *F.*]

*ETOSCA, ae, oppidum Hispaniae Tarraconensis, in regione Ilergetum, non procul ab Herda. *Vellej.* 2, 30. *in.* ¶ *Straboni* audit Ἰλεόσκη, aliis *Osca*: unde *Oscae* pro *Etoscae* nonnulli censent legendum esse apud *Vellejum.* Et profecto *Oscae* impressum in ep. *Ruhnken.* *B. A.*

*ETOVISSA, ae, f. oppidum Hispaniae Tarraconensis, in Edetanorum regione, ad Iberum flumen. *Liv.* 21, 22. *B. A.*

ETRŪRĬA, ae, f. nunc *la Toscana*, regio Italiae mediae, Tyrrheno mari, et Apennino, Macra et Tiberi fluviis terminata. *Plin.* 3, 5, 8. *Virg. A.* 12, 232. Fatalisque manus, infensa Etruria Turno. *Id.* 8, 494. Ergo omnis furiis surrexit Etruria justis. ¶ Sunt qui scribunt *Hetruria* (et *Hetruscus*) quasi sit ab ἕτερος οὖρος, *alius terminus*, quod olim Tiberim habuerit pro termino Latium versus, deinde alius sit assignatus. Sunt etiam qui *Ethruria*, *Ethruscus*, quod sit ἀπὸ τῶν ὀρθρίων a montibus scilicet Apenninis. Sed omnem aspirationem omittunt veteres libri, lapides, et nummi, teste *Manut. in Orthogr.* [*Scripturam *Etruria* probat etiam *Drak.* ad *Liv.* 1, 2, 3. Cf. *Schneider. Elementarl. Tom. I.* p. 186.]

ETRUSCUS, a, um, adj. ad Etruriam pertinens. *Virg. A.* 10, 238. forti permixtus Etrusco Arcas eques. *Id. ib.* 8, 480. Lydia quondam Gens bello praeclara jugis consedit Etruscis. Et *ib.* 10, 180. Alpheae ab origine Pisae, Urbs Etrusca solo. *Suet. Aug.* 97. Etrusca lingua. *Cic. Fam.* 6, 6. et *Plin.* 2, 83, 85. Quod in Etruscae disciplinae voluminibus inveni, *h. e.* scientiae, artisve expiandorum prodigiorum, haruspicinae, et divinationis, quae in Etruria olim maxime excultae fuere, indeque ad Romanos cum multis aliis ritibus translatae sunt. *Id.* 21, 3, 4., et 33, 1, 4. Etruscae coronae, *h. e.* quae ex auro et gemmis constabant; quod confirmat *Tertull. Cor. mil.* 13., ubi docet hujusmodi coronis ex gemmis, et foliis quercinis aureis usos in deducendis tensis. *Liv.* 9, 36. Habeo auctores, vulgo tum (an. scil. U. C. 442.) Romanos pueros, sicut nunc Graecis, ita Etruscis litteris erudiri solitos. ¶ Etruscum aurum appellat *Juven.* 5, 164. auream bullam, quam una cum praetexta nobiles pueri collo suspensam gestabant amuleti causa, more sumpto ab Etruscis. ¶ *Etrusci, orum*, sunt Etruriae populi. *Plin.* 8, 48, 74. etc. ¶ Etruscos coloratos, *h. e.* sole fuscatos, vocat *Mart.* 10, 68. ¶ De orthographia V. vocem praeced.

ETSI, καί τοι, εἰ καί, quamvis, licet, etiam si. *Cic. Q. Fr.* 1, 1. *in.* Etsi non dubitabam, quin hanc epistolam, etc., tamen existimavi, etc. *Id. Mil.* 1. *in.* Etsi vereor, judices, ne, etc., tamen, etc. *Liv.* 38, 41. Etsi iniquo loco, proelio tamen justo dimicandum erat. Et *mox.* Iter etsi non infestum, suspectum tamen. *Id.* 25, 6. De nobis etsi non iniquum, certe triste senatusconsultum factum est. *Cic. Marc.* 5. Etsi aliqua culpa tenemur erroris humani, a scelere certe liberati su-

mus. *Liv.* 2, 43. Etsi non adhortatio invisi ducis, suum saltem flagitium, postmodo periculum cogere potuit gradum accelerare. ℙ Omisso *tamen*. *Pl. Bacch.* 5, 2, 73. Age, id jam, ut ut est, etsi est dedecorum, patiar. Adde *Trin.* 4, 2, 106. ℙ Servit eleganter correctioni, ut quamquam. *Cic. Att.* 9, 10. Do poenas temeritatis meae: etsi quae fuit illa temeritas? *Id. Att.* 16, 7. Etsi, quamvis non fueris suasor profectionis meae, approbator certe fuisti. Et *ib.* 12, 45. Etsi tamen ubicumque sum, illa mecum sunt. ℙ Cum subjunctivo. *Pl. Aul.* 3, 2, 7. Pol etsi taceas, palam id quidem est. *Id. Capt.* 4, 2, 76. Ut tu cupias facere sumptum, etsi ego vetem. *Cic. Fam.* 6, 4. Etsi idipsum nonnullis videatur secus. [*V. *Drak.* ad *Liv.* 3, 68, 9. 5, 36, 2.] ℙ Aliquando valet *et quamvis*, ac disjunctim scribi debet. *Cic. Amic.* 27 *ad f.* Et si illis plane orbatus essem, magnum tamen afferret mihi aetas ipsa solatium. ℙ [*Confunduntur etiam *etsi* et *et si*. V. *Drak.* ad *Liv.* 3, 71, 3.]

ĔTY̆MŎLŎGĬĂ, ae, f. ἐτυμολογία, oratio qua vera origo nominis et ratio exponitur: ab ἔτυμος, verus, et λόγος, sermo. *Quint.* 1, 6. Etymologia, quae verborum originem inquirit, a Cicerone dicta est notatio, quia nomen ejus apud Aristotelem invenitur σύμβολον, quod est nota: nam verbum e verbo ductum, idest veriloquium, ipse Cicero qui finxit, reformidat. Sunt qui vim potius intuiti, originationem vocant. Haec habet aliquando usum necessarium, quoties interpretatione res, de qua quaeritur, eget: ideoque in definitionibus assignatur etymologiae locus. Nonnunquam etiam barbara ab emendatis conatur discernere, ut cum Triquetram dici Siciliam, an Triquedram; meridiem, an medidiem oporteat, quaeritur. Continet autem in se multam eruditionem, etc. *Cic. Acad.* 4, 8. Verborum etiam explicatio probabatur, idest qua de causa quaeque essent ita nominata, quam etymologiam appellabant. Adde *Varr. L. L.* 6. *sub f.* et *Gell.* 19, 13.

ĔTY̆MŎLŎGĬCĒ, es, f. ἐτυμολογική, ars verborum origines inveniendi. *Varr. L. L.* 6. *sub in.* De originibus verborum qui multa dixerit commode, potius boni consulendum, quam qui aliquid nequiverit, reprehendendum: praesertim cum dicat etymologice, non omnium verborum posse dici causas. Adde *ib. sub f.*

ĔTY̆MŎLŎGĬCŬS, a, um, adj. ἐτυμολογικός, ad etymologiam pertinens. *Gell.* 1, 18. Vocabulum Graecum resolvit in voces Latinas ratione etymologica falsa.

ĔTY̆MON, i, n. vera nominis, sive appellationis ratio, vel quae saltem pro vera affertur: ab ἐτός, vel ἐτεός, verus, unde ἔτυμον. *Varr. R. R.* 1, 48. Videtur vocabulum etymon habere a glubendo. *Gell.* 18, 4. *extr.* Etyma harum vocum, et origines scriptas esse dicebat in libris Nigidianis. Adde *Macr. Sat.* 1, 17. *a med.*

EU

EU, particula approbantis, seu laudantis, et significat bene, recte, optime, εὖ. *Pl. Most.* 1, 4, 26. Eu Philolaches, salve amicissime mihi hominum omnium. *Ter. Phorm.* 3, 1, 14. Eu Phormio. *Id. Eun.* 1, 2, 74. Eu noster, laudo, tandem perdoluit. Ita utroque *Terentii* loco legit *Agroet. de orthogr.* p. 2272., nam alii hoc posteriore *heu*: priore *heu*. *Pl. Mil.* 4, 4, 10. Eu, probe!

EŪĂ, ae, f. Εὔα, prima omnium feminarum, uxor Adam, ex ejus costa formata. *Tertull. Virg. vel.* 5. *sub f.* Si enim Eua mater viventium est, etc. *Prud. Hamartig.* 743. Traxerat Eua virum primae ad consortia culpae.

*ĒVĂCĀTĬŌ, onis, f. idem ac vacatio, quam vocem vide §. 2. *Jul. Val. res gest. Alex. M.* (ed. *A. Maio*) 2, 30. Evacatio militiae. *B. A.*

ĒVĂCŬĀTĬŌ, onis, f. actus evacuandi. *Tert. adv. Marc.* 4, 24. Fidei evacuatio.

ĒVĂCŬĀTUS, a, um, part. ab *evacuo*, sublatus, ut Evacuatae obligationis vires reparare, *Imp. Gord. Cod.* 8, 43, 4. Adde *Venant. carm.* 1, 21, 62.

ĒVĂCŬO, as, avi, atum, a. 1. κενόω, exinanio. *Plin.* 20, 6, 23. Diocles hydropicis allium cum centaurio, aut in fico duplici ad evacuandam alvum. Adde 32, 9, 33.

[ĒVĂDĀTĬCĬAE, arum, f. plur. feriae videntur ita appellatae, seu dies, quibus vadimonium differre licebat; contra vero *vadaticiae*, quibus vadimonium sistendum erat: ut *nundinae* dicebantur feriae, seu dies, quibus rustici, operibus ruri intermissis, urbem mercandi, vendendique causa petebant. *Not. Tir.* p. 120. Vadatur, evadatur; vadaticiae, evadaticiae; vadimonium, evadimonium. *F.*]

[ĒVĂDĬMŌNĬUM, ii, n. videtur esse actus illius, qui vadimonium deserit. V. vocem praeced. et VADIMONIUM. *F.*]

EVADNE, es, f. Εὐάδνη, conjux Capanei, quem incredibili amore dilexit. Cum audisset, maritum apud Thebas cecidisse, fere in mortis stuporem diriguit, deinde cum celebraretur funus, se in rogum projecit. Filium Sthenelum reliquit. *Virg. A.* 6, 447. *Hyg. fab.* 243. et 256. ℙ Dicta est διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἕδνων, a copia munerum, quae in nuptiis a sponso accepit. Ab *Hygino cit. fab.* 256. enumeratur inter castissimas. *Ov. Trist.* 5, 14, 38. et 3. *Pont.* 1, 111. appellat Iphiaden, hoc est Iphidis filiam. Alii tradunt, fuisse filiam Martis ex Thebe uxore Asopi.

ĒVĀDO, is, asi, asum, a. 3. ἐξέρχομαι, ἀποφεύγω, extra vado, exeo, erumpo, aufugio, evolo. *Varr. R. R.* 3, 16. *sub f.* Si apes ex alvo minus frequentes evadunt, ac subsidit aliqua pars, suffumigandum. *Cic. Cat.* 2, 1. Abiit, excessit, evasit, erupit. *Id. Coel.* 27. Si evasissent subito ex balneis mulieris amici. *Liv.* 28, 26. Ut periculo prius evaderet. [*Drak. ad *Liv.* 22, 33, 5.] *Sall. Jug.* 60. Ni Marius evadere oppido properavisset. *Phaedr.* 4, 8. puteo. *Virg. A.* 9, 99. undis. *Liv.* 22, 49. e manibus hostium. *Cic. Div.* 2, 5. E morbo evasurum aegrotum, aut e periculo navem, aut ex insidiis exercitum. *Id. N. D.* 2, 37. Ex illis abditis sedibus evadere in haec loca atque exire potuissent. *Id. Tusc.* 1, 41. Cum ab iis, qui se judicum numero haberi volunt, evaseris, ad eos venire, qui, etc. *Paul. Nolan. carm.* 18, 296. Non tibi celantur, nec de te evadere possunt. *Liv.* 29, 27. *extr.* Evadere in terram, i. e. escendere e navi. *Virg. A.* 2, 531. Ut tandem ante oculos evasit et ora parentum, *h. e.* fugiendo pervenit *Caes. B. G.* 3, 19. Reliquos consectati paucos, qui ex fuga evaserant, reliquerunt. ℙ Cum accusativo. *Appul. Met.* 4. p. 140, 16. Vitam evasit, i. e. vita excessit. Et *Tac. A.* 12, 35. Amnem haud difficulter evadit. *Colum.* 7, 4, 9. *ad f.* Porci si evaserint haram, miscent se. *Virg. A.* 2, 730. omnemque videbar Evasisse viam. *Ov. Met.* 3, 19. Jam vada Cephisi, Panopesque evaserat arva. ℙ Significat etiam ascendere. *Virg. A.* 1, 458. Evado ad summi fastigia culminis. *Liv.* 2, 65. Evadere in ardua. Et 4, 34. in muros. Et 27, 18, *ad f.* per iniquum locum. *Curt.* 7, 11. in cacumen. Et 5, 3. super capita hostium. ℙ Cum accus. *Virg. A.* 4, 685. sic fata gradus evaserat altos. ℙ Item penetrare, transire. *Sall. Jug.* 54. *extr.* Consueti Numidarum equi facile inter virgulta evadere. *Cels.* 4, 4. *n.* 2. Propter angustias, per quas spiritus evadit, sibilum elidit. *Suet. Dom.* 19. In pueri praebentis pro scopo expansam manus palmam, sagittas tanta arte direxit, ut omnes per intervalla digitorum innocue evaderent. *Virg. A.* 12, 906. lapis vacuum per inane volutus, Nec spatium evasit totum, nec pertulit ictum. [*Drak. ad *Liv.* 7, 36, 4. 45, 41, 4.] ℙ Item effugere, cum accusativo. *Virg. A.* 9, 560. nostrasne evadere, demens, Sperasti te posse manus? *Id. ib.* 5, 689. flammam. *Tac. A.* 14, 6. gravem casum. *Suet. Caes.* 74. nocturnas insidias. *Phaedr.* 4, 5. necem. *Lucil.* ap. *Non.* 4, 157. aegritudinem. [*Plin. Ep.* 10, 66. Effractis vinculis evadere poenam.] *Plin. ep.* 2, 1. Caesares, quibus invisus virtutibus fuerat, evasit. *Plin. alter* 6, 31, 36. Hirta feminarum corpora viros pernicitate evasisse. *Id.* 9, 8, 7. Delphini celeritatem nullus piscium evaderet. *Pl. in Suppos. Amph. Sc.* Tun' me mactes? *in f.* Nunquam evades, quin te sacrificem. ℙ Translate. *Ter. Ad.* 3, 5, 63. Nimia illaec licentia profecto evadet in aliquod magnum malum. Sic *Id. Andr.* 1, 1, 100. et *Nep. Dion.* 8. Timeo, quorsum evadas. Et *Pl. Asin.* 1, 1, 69. Demiror, quid sit, et, quo evadat, sum in metu, *h. e.* quo tendat, quid sibi velit. *Cic. Att.* 14, 19. *ad f.* Nihil ante de profectione constituam, quam, ista quo evasura sint, videro, i. e. quem exitum habitura sint. *Sall. Jug.* 15. Huccine, Micipsa pater, beneficia tua evasere, ut, etc.? [*Ubi vide quae collegit *Cort.*] *Liv.* 27, 23. Pestilentia magis in longos morbos, quam in perniciales evasit. *Ter. Eun.* 3, 3, 11. Ubi friget, huc evasit, quam pridem pater mihi, et mater mortui essent. [*i. e. ad has quaestiones sermonem retulit.] *Cic. Or.* 27. E philosophorum scholis tales fere evadunt. *Id. Or.* 1, 28. Cum mercede doceret, tamen non patiebatur, eos, quos judicabat non posse oratores evadere, operam apud se perdere. *Id. Brut.* 35. Fuerat Athenis adolescens; perfectus Epicureus evaserat. [*Evadere saepe est ad summum pervenire. V. *Burm.* ad *Quint. Inst.* 8, 3. p. 707.] *Q. Cic. Petit. cons.* 9. Sic homines saepe minutatim ex communibus proprii, ex fucosis firmi suffragatores evadunt. *Liv.* 1, 39. Juvenis evasit verae indolis regiae. *Id.* 35, 47. Primum inane coeptum evasit. ℙ Pro eventum habere, contingere, evenire. *Cic. Div.* 2, 59. Totas noctes somniamus, et miramur, id quod somniarimus, evadere? Et 53. Quando aliquod somnium verum evaserit. Et 71. Quomodo distingui possunt somnia vera a falsis, cum eadem et aliis aliter evadant, et iisdem non semper eodem modo? ℙ Pro ire, procedere. *Quint.* 2, 17. *ante med.* Itaque potentissimis eorum breviter occurram, ne in infinitum quaestio evadat. ℙ Partic. *Evadens* ap. *Curt.* 9, 2. *a med.* Quantumcumque flumen intervenit, item futurum discrimen est evadentium in terram. ℙ *Evasti*, (absolute) syncope pro *evasisti*, et *evasset* pro *evasisset*, illud est *Hor. Sat.* 2, 7, 68. et *Sil.* 15, 792., hoc ejusdem *Sil. ib.* 375. ubi al. melius leg. *enasset*. [*V. *Burm.* ad *Prop.* 1, 3, 27. *Heind.* ad *Hor. Sat.* 1, 5, 80.]

[ĒVĀDOR, aris, dep. vadimonium desero. V. EVADATICIAE et VADOR. *F.*]

ĒVĂGĀTĬO, onis, f. actus evagandi. *Plin.* 2, 17, 14. Ac spatia longitudinis latitudinum evagatione pensant.

ĒVĂGĀTUS. V. in EVAGOR.

ĒVĀGĬNĀTĬO, onis, f. idem ac evagatio, ab inusit. *evaginor* pro *evagor*, ut a *nato* est *natinor*, a *domo* est *dominor*. *Arnob.* 1, 30. Illi (Apostoli) contumaciam canceris saevi ad subeundam cicatricem, circumscriptis evaginationibus, compulerunt.

ĒVĀGĬNĀTUS, a, um, partic. ab inusit. *evagino*, e vagina eductus. *Just.* 1, 9. Ipse gladio sua sponte evaginato vulneratus. *Hyg. fab.* 164. Evaginato gladio aliquem persequi.

*ĒVĀGĬNO, as, a. 1. e vagina educo. *Vulgat. Interpr. Exod.* 15, 10. et *Judith.* 13, 8. *B. A.*

[EŬĂGŎGUS, i, m. εὐάγωγος, qui facile duci potest, docilis: ab εὖ, bene, facile, et ἄγω, duco. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 516, 7. Q. Haterius Euagogus. *F.*]

*EVAGON, onis m. Εὐάγων, Pariorum legatus, ex familia Ophiogenum. *Plin.* 28, 3. Quorum e genere sunt Psylli Marsique et qui Ophiogenes vocantur in insula Cypro: ex qua familia legatus Evagon nomine, a consulibus Romanis in dolium serpentium conjectus experimenti causa, circummulcentibus linguis, miraculum praebuit, V. *Salmas.* ad *Solin.* p. 348. *B. A.*

ĒVĂGOR, aris, atus sum, dep. 1. περιφέρομαι, idem quod vagor, vel extra, aut latius vagor, exspatior. *Colum.* 8, 5. *a med.* Incubantibus gallinis juxta ponendus est cibus, ne longius evagatae refrigerent ova. *Liv.* 22, 47. Frontibus adversis concurrendum erat, nullo circa ad evagandum relicto spatio. *Plin.* 19, 8, 48. Cappari evagatur per agros, et cogit solum sterilescere. *Id.* 10, 33, 49. Nilo evaganti molem opponere. [*Ulp. in Dig.* 8, 2, 27, 9. Debet ignem ita munire, ne evagetur. *Paul.* in *Dig.* 9, 2, 30, 3. Ulterius evagatus et progressus ignis.] ℙ Translate. *Cic. Off.* 1, 29. Nam qui appetitus longius evagantur, et tanquam exsultantes, sive cupiendo, sive fugiendo non satis a ratione retinentur, hi sine dubio finem et modum transeunt. *Liv.* 3, 7. Per ignota capita late evagata est vis morbi. *Colum.* 5, 6. *post med.* Vitis praevalens in luxuriam evagatur. *Quint.* 3, 11. *ad f.* Cupiditate laudis, vel dicendi voluptate evagamur, *h. e.* deflectimus in alia a proposito. ℙ Cum accusativo. *Hor. Od.* 4, 15, 9. ordinem Rectum evaganti frena licentiae Injecit, *h. e.* vaganti extra rectum ordinem. ℙ [*Confunduntur *Evagari* et simplex *vagari*. Vid. *Drak.* ad *Liv.* 2, 11, 10.]

ĒVĂLESCO, is, lui, n. 3. ἐπισχύω, validus fio, vires sumo, convalesco. *Plin.* 16, 30, 54. Ramorum aliqui caeci, qui non germinant: quod natura fit, si non evaluere. Et 17, 15, 25. Cum evaluissent flagella pedes binos, *h. e.* crevissent. *Tac. A.* 14, 58. Multa secutura, quae ad usque bellum evalescerent. *Quint.* 2, 8. Adjuta cura, natura magis evalescit. *Tac. H.* 1, 80. Tempus in suspicionem, causa in crimen, affectatio quietis in tumultum evaluit. ℙ [*Tac. Germ.* 2. Nomen evaluit. i. e. praevaluit, receptum est, ut Graecis ἐνικᾶν. V. *Passor.* ad h. l., qui laudat *Spalding.* ad *Quint. Inst.* 8, 6, 32. 9, 3, 13. *Ulp.* in *Dig.* 8, 5, 6, 2. Evaluit servii sententia. i. e. praevaluit.] ℙ Item posse. *Hor. Ep.* 2, 1, 200. nam quae pervincere voces Evaluere sonum, referunt quem nostra theatra? *Claud. Rapt. Pros.* 3, 91. ut dubio vix tandem agnoscere visu Evaluit etc. *Stat. Silv.* 5, 2, 78. illa letales componere succos evaluit. *Quint.* 10, 2. Ut ne ipsa quidem natura in hoc ita evaluerit, ut etc. Adde *Virg. A.* 7, 757., *Stat. Silv.* 2, 1, 77. et *Lucan.* 4, 48. ℙ Item pretium habere. *Macr. Sat.* 2, 13. *ad f.* Cum ipsa margarita centies sestertium sine contentione evaluerit.

ĒVĂLĬDUS, a, um, adj. *Evalidam hastam* quidam leg. apud *Sil.* 1, 552., ubi alii *et validam*.

ĒVALLĒFĂCĬO, is, eci, a. 3. expello, et quasi extra vallum ejicio. *Varr.* ap. *Non.* 3, 158. Retrimenta cibi, quae exierant per posticum evallefecerunt.

ĒVALLO, as, avi, atum, a. 1. ἐκβάλλω, expello: quasi extra vallum ejicio. *Varr.* ap. *Non.* 2, 259. Donec foras nos intus evallaverunt. Adde *Titin. ib.*

ĒVALLO, is, a. 3. vannendo purgo, vanno agitando excerno: est verbum diminutivum pro *evannulo*, ab *evanno*, ut *vallus* est diminut. vanni. V. VALLUS. *Plin.* 18, 10, 23. Triticum ante perfundi aqua multa jubet, postea evalli, deinde sole siccatum pilo repeti. Et *paulo post.* Et ipsa autem, quae evalluntur, variam pisturarum rationem habent. Acus vocatur, cum per se pisitur spica etc.

ĒUAN, antis, m. Εὔαν, unum ex cognominibus

cchi: ab εὐάν, quae vox est, qua Bacchae in sa-s Baccho acclamabant. *Ov. Met.* 4, 15. Ny-liusque, Eleleusque pater, et Iacchus, et Euan. *cr.* 5, 742. graditur simul Euius Euan. ℙ Hinc *ans*, *antis*, est bacchans, furens, exsultans. *rg. A.* 6, 517. Illa chorum simulans, euantes gia circum Ducebat Phrygias. *Catull.* 64, 386. epe vagus Liber Parnassi e vertice summo Thya-s effusis euantes crinibus egit. *Sil.* 1, 101. Non e euantis Massylae palluit aras, *h. e.* Bacchae assyliae. *Appul. Met.* 8. Attollentes immanes adios ac secures, euantes exiliunt, incitante ti-ae cantu lymphaticum tripudium.

ĒUANDER et Euandrus, i, m. Εὔανδρος, rex, l potius unus ex nobilibus Arcadiae. Patrem ha-it Mercurium filium primi Jovis, matrem Nico-ratam filiam Ionii regis Arcadiae, quae a Grae-s Themis, a Latinis Carmenta, a rerum futura-m praedictione, vocitata est. Aliis scriptum est, m fuisse vel filium, vel nepotem, vel pronepo-m Pallantis regis Arcadiae, dictum autem Mer-rii filium, quod esset eloquentissimus, a Mercu-o inventore et Deo eloquentiae. Filium genuit, em appellavit Pallantem, et filiam nomine Pal-ntiam. Sed apud alios legas Pallantem Euandri potem fuisse, filiam vero Dynam esse appella-m. Cum patrem casu occidisset, seditione populi cta, patriam, quae Pallantium urbs fuit, una cum atre reliquit LX. fere annis ante bellum Troja-m. Venit in Italiam, et humanissime a Fauno ceptus, habitavit non longe a Tiberi, in eo col-, qui postea Palatinus mons, et Palatium dictus t, ibique oppidum Pallantium, seu Pallanteum ondidit. Post mortem in numero Deorum habi-s, et cultus fuit. Habuit aram apud Aventinum llem, non procul a porta Trigemina. *Virg. A.* 9, 515. Pallas, Euander in ipsis Omnia sunt ocu-s. Et *ib.* 8, 100. tum res inopes Euandrus habe-at. Et *ib.* 11, 55. at non, Euandre, pudendis ulneribus pulsum aspicies. ℙ Fuit etiam hoc no-ine caelator et plastes, quem M. Antonius Athe-is Alexandriam secum transtulisse dicitur. *Hor. at.* 1, 3, 91., *Plin.* 36, 5, 4. *n.* 10.

ĒUANDRĪUS, a, um, adj. Εὐάνδριος, ad Euan-rum pertinens, ut Euandrius ensis, *h. e.* Pallan-s Euandri filii, *Virg. A.* 10, 394. Euandria tecta, *il.* 7, 18. *h. e.* Romam, eo loci conditam, ubi uander olim regnaverat. Sic Euandria curia, *Prud. dv. Symmach.* 2, 552. Euandrius mons, *h. e.* Pa-atinus, ubi quondam habitavit Euander, et postea aesares, *Claud. VI. Cons. Honor.* 11. et Euandrius ollis, *Stat. Silv.* 4, 1, 7. ℙ Est etiam *Euandrēus Inscr.* quae trochaicis versibus constat ap. *Grut.* 7, 3. Cum pia solemne mente fecisset *tuum*, Tra-idisti quod Potitis Euandreo *saeculo*.

ĒVĀNESCO, is, nui, n. 3. ἀφανίζομαι, vanus fio, n nihilum redigor, e conspectu abeo, vanesco. *Virg. A.* 9, 658. Et procul in tenuem ex oculis vanuit auram. *Lucr.* 2, 827. Evanescere paula-im, stinguique colorem. Et 5, 536. Evanescere paulatim, et decrescere pondus. *Plin.* 13, 1, 2. Odor celerrime evanescit atque defluit. *Id.* 19, 6, 34. Allium et caepa extra terram quoque germi-nant, et cauliculo acto evanescunt, *h. e.* vana fiunt, absumpto intus nucleo. *Varr. R. R.* 2, 4. Non prius exigunt pastum, quam pruina evanuit. [*i. e. vento exsiccatur aut sole. Sic *Sen. Q. N.* 3, 24. Aquae calidae ita ferventes, ut non possint esse usui, nisi aut in aperto evanuere, i. e. evapora-runt.] *Ov. Met.* 2, 117. Cornuaque extremae ve-lut evanescere lunae. *Cic. Div.* 2, 57. Vinum et salsamentum vetustate evanescunt, *h. e.* vim amit-tunt, vapida fiunt. ℙ Translate. *Id. Brut.* 27. Is et orationes reliquit, quae jam evanuerunt, *h. e.* interciderunt. *Id. Or.* 2, 23. Omnis eorum me-moria sensim obscurata est, et evanuit. [*Cic. *Tusc.* 5, 30. Sententia eorum evanuit. i. e. nul-lum amplius sectatorem habet.] *Id. Att.* 3, 13. Postea quam extenuari spem nostram, et evane-scere vidi. *Id. Brut.* 94. Cum jam paene evanuis-set Hortensius, et ego consul factus essem, revo-care se ad industriam coepit. V. cap. praecedens. *Ov. Met.* 14, 356. evanuit omnis Herbarum virtus. *Id. Ib.* 135. Evanescit dolor. *Liv.* 28, 25. Cum evanesceret temere ortus rumor. *Tac. H.* 2, 32. Multa bella impetu valida, per taedia et moras evanuisse. *Flor.* 3, 3. *sub f.* Tigurinorum manus, in diversa dilapsi, fuga ignobili, et latrociniis eva-nuit. *Quint.* 1, 7. Verum haec jam inter ipsas ineptias evanuerunt. Sic *Varr. L. L.* 6, 3. de vo-ce *Adagio*. Quod verbum usque eo evanuit, ut Graecum παροιμία, pro eo positum, magis sit aper-tum. *Ulp. Dig.* 24, 1, 11. Evanescit donatio. Et *ib.* 3, 21. Dotis actio evanescit. ℙ Partic. *Eva-nescens* ap. *Sen. Ben.* 1, 12. Ipsae res evanescen-tem memoriam excitent. *Evaniturus*, tanquam a supino *evanitum*, est, *Lact.* 5, 4. *extr.* Evanituras brevi religiones falsas.

ĒUANGĔLĬCUS, a, um, adj. ad Euangelium pertinens. *Tert. contr. Marc.* 4, 2. Euangelicum instrumentum Apostolos auctores habet. Et 39. *a med.* Euangelica scriptura. *Prud. Apotheos.* 494. Laxavit Scythicas verbo penetrante pruinas Vox Euangelica.

ĒUANGĔLISTĂ, ae, m. scriptor Euangelii, Εὐαγγελιστής. *Prud. Cathem.* 6, 77. Euangelista summi fidissimus Magistri.

ĒUANGĔLĬUM, ii, n. Graece est bonus sive laetus nuncius: ab εὖ, belle, feliciter, et ἀγγελία, nuntius. Hinc Christiani Euangelium appellarunt Christi sermonem et doctrinam, quia in ea passim felicitas aeterna iis annunciatur. *Tert. contra Marc.* 4, 3. ℙ *Euangelia*, *orum*, sacrificia et supplicationes, quae pro jucundo nuncio decerni consueverunt: item merces allati jucundi nuncii. *Cic. Att.* 2, 3. et 12. et *ib.* 13, 40. sed Graece.

ĒUANGĔLĪZĀTOR, oris, m. qui Euangelium publice praedicat. *Tertull. Cor. Mil.* 9. et *Praescript.* 4.

ĒUANGĔLUS, i, m. εὐάγγελος, laetus nuncius. *Vitr.* 10, 7. Nomen mutaverunt, ut pro Pixodaro Euangelus nominaretur.

ĒVĀNĬDUS, a, um, adj. ἐξίτηλος, inanis, evanescens, rarus, non solidus, atque adeo cito periturus, caducus. *Ov. Met.* 5, 435. Pectoraque in tenues abeunt evanida rivos. *Vitr.* 2, 8. Vetustate evanida facta materia, caementorumque exacta raritate, proruunt monumenta, et dissipantur. *Id.* 7, 2. Calx evanida et siticulosa. *Id.* 2, 10. Arbores propter raritatem fiunt inanes et evanidae, ideoque in aedificiis non possunt habere diuturnitatem. [*Col. Arb.* 17, 3. Oleae evanidae.] *Plin.* 37, 5, 18. Quidam e smaragdis senescunt, paulatim viriditate evanida, *h. e.* colore viridi evanescente. ℙ Translate. *Senec. ep.* 35. Gaudium leve et evanidum. *Ov. Rem. Am.* 653. Fallat, et in tenues evanidus exeat auras, Perque gradus molles emoriatur amor.

ĒVANNO, is, a. 3. ἀπολικμάω, idem quod vanno, aut vannendo purgo, vanno agitando excerno. *Varr. R. R.* 1, 52. *extr.* Ita fit, ut quod levissimum est in eo, atque appellatur acus, evannatur foras extra aream; ac frumentum quod est ponderosum, purum veniat ad corbem. ℙ Translate est ejicere, amovere. *Pompon.* ap. *Non.* 1, 69. In prima vava est; vix haeret miser; evannetur, et, mea ocius opera ut fiat, fecero.

EUANTES. V. EUAN.

EUANTHES, is, m. V. EUANTHUS.

*EUANTHIA, ae, f. Εὐάνθεια, oppidum Graeciae, in Locride, etiam Oeanthe dictum. *Plin.* 4, 3. ℙ Fuit et Tralles, Lydiae oppidum, Euanthia ante appellatum. *Id.* 5, 29. *B. A.*

[*EUANTHUS, i, m. εὐανθής, pulcre florens: ab εὖ, bene, et ἄνθος, flos. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 104, 6. L. Faenius Euanthes. Alia ap. *eund.* 245, 6. L. Sertorius L. F. Volt. Euanthus. ℙ *Evanthes*, *is*, Εὐάνθης, auctor Graecus, Milesius, qui temporibus Thaletis floruit. *Plin.* 8, 22. ℙ Duo alii fuere hoc nomine auctores, quorum unus Samius, alter Cyzicenus. V. *Voss. de hist. Graec. F.* et *B. A.*]

ĒVĂPŎRĀTĬO, onis, f. ἀναθυμίασις, humoris exhalatio, *Senec. Q. N.* 1, 1. Terrae omnis generis et varia evaporatio est. *Id. ib.* 6, 13. Semper aliqua evaporatio est e terra, quae modo arida est, modo humido mixta.

ĒVĂPŎRĀTĪVUS, a, um, adj. *Coel. Aur. Acut.* 3, 8. *p. med.* Evaporativa virtus.

ĒVĂPŎRO, as, avi, atum, a. 1. vaporem exhalo, ἐκχυμίζω. *Gell.* 19, 5. Id in ea levissimum est, quod evaporatur. Et *mox.* Quod est salubrius, difflari, atque evaporari ex nive. ℙ *Exvaporare* legitur ap. *Tertull. Pall.* 6. *extr.*

*EUARCHUS, i, Εὔαρχος, flumen Paphlagoniae. *Plin.* 6, 2. *Val. Fl.* 6, 102. *B. A.*

[EUĂRESTUS, i, m. εὐάρεστος, bene placitus, acceptus: ab εὖ, bene, et ἀρεστός, placitus. Est cogn. R. Titii cujusdam, qui vixit sub Antonio Pio Aug., uti constat ex *Dig.* 36, 1, 16. §. 17. *F.*]

ĒVASTĀTUS, a, um, partic. ab *evasto*, vastatus. *Liv.* 8, 37. Ager Apulus, Samniumque evastatum. *Id.* 32, 18. Evastata belli cladibus loca. [*Id. fragm. l.* 91. (ed. *Niebuhrio*) p. 96. Evastatis omnibus, proculcatisque segetibus. *B. A.*]

ĒVASTO, as, a. 1. ἐξερημόω, idem quod vasto, desolo, destruo, diripio, depopulor. *Liv.* 10, 15. Duo exercitus, diversis vagati partibus, omnia evastarunt. *Id.* 32, 33. Spoliare et evastare templum. *Id.* 28, 44. *f.* Uratur evasteturque invicem Africa. *Sil.* 15, 185. Evastanda tibi tellus.

ĒVĀSUS, a, um, part. ab *evado*. Evasum malum, quod quis evasit. *Juven.* 12, 17. Nam praeter pelagi casus, et fulguris ictum evasi, densae coelum abscondere tenebrae.

*EUATHLUS, i, rhetor quidam, de quo *Quint.* 3, 1. *B. A.*

EUAX, interjectio gestientis, et exsultantis. Videtur esse ab εὐάζω, Euantem, seu Bacchum inclamo. *Pl. Curc.* 1, 2, 3. Ubi ubi est? prope me est: euax! habeo. *Id. Cas.* 4, 4, 13. Euax! nunc pol demum ego sum liber. *Id. Bacch.* 2, 3, 13. *Nic.* venitne? *Chry.* venit. *Nic.* euax! aspersisti aquam. *Id. ib.* 4, 4, 73. Euax nimis bellus, atque ut esse maxime optabam, locus! V. EFFU-TICIUS. ℙ *Fuit et *Evax*, *acis*, *m.* nomen regis Indiae, qui de simplicium effectibus scripsit ad Tiberium Neronem. *Plin.* 25, 2. *B. A.*

*EVĀZAE, arum, Sarmatarum populi, a Medis orti, et Tanaim fluvium accolentes. *Plin.* 6, 7. *B. A.*

EUBAGES, um, m. Οὐάγεις, Gallorum vates, scrutando seriem et sublimia naturae pandere conabantur. *Ammian.* 15, 9. ubi *Vales.* legit *Euhages*. *B. A.*

[EUBĂLĬUS, ii, m. bene maculatus: ab εὖ, bene, et βάλιος, maculosus. Est cogn. R. *inscr.* ap. *Fabrett.* p. 58. *n.* 334. Ti. Julius Eubalii L. Scymnus. *F.*]

[*EUBIUS, i. Historicus memoratur, si lectio certa est, ab *Ov. Trist.* 2, 416. ubi vid. interpr.]

EUBOEA, ae, f. Εὔβοια, insula Graeciae, Achaiae adjacens ad Or., ab ea angusto freto Euripo di-cto divisa. Ponte jungitur continenti Achaiae. [*V. *Liv.* 35, 51, 1.] Insignis est duobus promontoriis, Geresto ad Atticam vergente, et Caphareo ad Hellespontum. *Plin.* 4, 12, 21. et *Ov. Met.* 13, 660. [Ita est appellata, teste *Etymol. M.* et *Aelian. Hist. anim.* 12, 36. ab εὖ, bene, et βοῦς bos, quia in ea boum pascua fertilia et laeta sunt. *F.*]

EUBOEUS, a, um, adj. Εὐβοιος, ab Euboea, ut Plebs Euboea, *Stat. Silv.* 5, 3, 136.

*EUBOĪCE, es, f. εὐβοϊκή, scil. βοτάνη, herba, quae et ebulum appellatur. *Appul. Herb.* 91. *B. A.*

EUBOĬCUS, a, um, adj. Εὐβοϊκός, ad Euboeam pertinens, Euboeus. *Sen. Herc. Oet.* 775. Euboica tellus. *Prop.* 2, 20, 38. Et Danaum Euboico littore mille rates, *h. e.* Aulide, quae est contra Chalcidem Euboeae. *Id.* 4, 1, 114. tu diruta fletum Supprime et Euboicos respice, Troja, sinus, sinus Euboicus, ubi Caphareus. *Mart.* 9, 30. Euboica Sibylla, *h. e.* Cumana. Cumas enim ab Euboea advenae condidisse feruntur, ut *Liv.* 8, 22. et *Serv.* tradit ad illud *Virg. A.* 6, 2. Euboicis Cumarum allabitur oris. *Ov. Fast.* 4, 257. Carminis Euboici fatalia verba sacerdos Inspicit, *h. e.* Sibyllae Cumanae libros, qui Romae asservabantur. *Stat. Silv.* 3, 5, 12. Euboicos penates remeare, *h. e.* Neapolim, patriam, quae Cumis vicina. *Ov. Met.* 14, 4. Euboicus tumidarum cultor aquarum, *h. e.* Glaucus, Deus marinus, filius Polybi ex Anthedone Boeotiae urbe litorali contra Euboeam: quae idcirco ab *eod. Met.* 7, 232. et *ib.* 13, 905. Euboica dicitur. *Stat. Silv.* 1, 4, 125. tu Troica dignus Saecula et Euboici transcendere pulveris annos, *h. e.* annos, quos Sibylla Cumana a Phoebo obtinuit: de qua *Ov. Met.* 14, 136. ego pulveris hausti Ostendens cumulum, quot haberet corpora pulvis, Tot mihi natales contingere vana rogavi. ℙ Euboicum talentum nummo Graeco septem millium et quingentorum cistophorum est, nostro quatuor millium denariorum. *Festus.* [*Vid. *Boeckh. Staatshaush. der Athener* T. 1. p. 18.]

EUBOIS, ĭdis, f. Εὐβοΐς, Euboica. *Tellus Eubois* ap. *Statium* est regio circa Neapolim et Cumas, ut in voce praeced. dictum est. Sic enim ille *Silv.* 1, 2, 263. nitidum consurgat ad aethera tellus Eubois et pulcra tumeat Sebetos alumna. At *Achill.* 1, 413. quatitur navalibus ora Eubois: Euboeam ipsam Graeciae intelligit.

*EUBOLĬDES, ae, m. nobilis statuarius, de quo *Plin.* 34, 8. *B. A.*

[EUBŎLĬON, ii, n. idem ac dictamnus. *Appul. Herb.* 62. *F.*]

[EUBŪLIS, ĭdis, f. εὐβουλίς, et

EUBŪLUS, i, m. εὔβουλος, bene consulens: ab εὖ, bene, et βουλή, consilium. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 28. Ostoria C. F. Satria Eubulis. Alia ap. *Fabr.* p. 695. *n.* 160. L. Roscius Eubulus. *F.*] ℙ [*Confunduntur *Eubulus* et *Eubulidas*. Vid. *Drak.* ad *Liv.* 37, 45, 17.]

*EUBURIĀTES, um, Ligurum populi, citra Alpes habitantes. *Plin.* 3, 5. *Flor.* 2, 3. *B. A.*

*EUBURO, oppidum Lusitaniae. *Plin.* 4, 21. *B. A.*

[EUCAERUS, i, m. εὔκαιρος, opportunus, tempestivus: ab εὖ, bene, et καιρός, opportunitas. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 430. *n.* 4. Petronius Eucaerus. *F.*]

[EUCARPĒNUS, a, um, adj. ad Eucarpiam pertinens, Phrygiae magnae urbem, in cujus nummis ap. *Eckhel. D. N. V. T.* 3. p. 152. est *ΕΥΚΑΡΠΕΩΝ*. ℙ *Eucarpeni*, *orum*, sunt incolae illius urbis ap. *Plin.* 5, 29, 29. *F.*]

[EUCARPĬA, ae, f. εὐκαρπία, fructuum ubertas: ab εὖ, bene, et καρπός, fructus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 132. *n.* 79. Umbria Eucarpia. *F.*]

[EUCARPUS, i, m. εὔκαρπος, fructuosus: ab εὖ, bene, et καρπός, fructus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 420. C. Julius Eucarpus. *F.*]

[*EUCHARIS, ĭtis, m. et f. εὔχαρις, cui gratia inest: ab εὖ, bene, et χάρις, gratia. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Don.* 379, 6. Sex. Bennius Eucharis. Alia ap. *Grut.* 655, 1. Eucharis Liciniae *liberta*, docta, erodita. *Vulg. Interpr. Siracid.* 6, 5. Lingua eucharis in bono homine abundat, i. e. humana, jucunda aliis. *F.* et *B. A.*]

EUCHĂRISTĬA, orum, n. pl. εὐχαρίστια, ab εὐχαριστέω, grates ago, ap. *Tertull. Praescr. haeret.* 47. Ipsum introducunt ad benedicenda eucharistia

sua, (alii leg. *eucharistica*), *h. e.* oblationes pro gratiarum actione. ℙ *Eucharistia, ae,* f. (V. CHARISTIA) Graece εὐχαριστία: ab eadem radice: a Catholicis scriptoribus adhibetur pro augustissimo Sacramento Corporis et Sanguinis D. N. J. C. *Cyprian. ep.* 10.

EUCHĂRISTĬCUS, a, um, adj. εὐχαριστικός, ad gratiarum actionem pertinens. V. v. praec. ℙ *Eucharisticon* inscribitur carmen *Stat. Silv.* 4, 2. in quo gratias agit Domitiano, quod convivio ab eo fuerat admissus.

[EUCHĂRISTUS, i, m. εὐχάριστος, gratus: ab εὖ, bene, et χαριστός, gratus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 34. C. Gallonius Eucharistus. *F.*]

[EUCHĂRĬUS, ii, m. gratiosus: ab εὔχαρις idem significans. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 241. *col.* 1. P. Ceterius Eucharius. *F.*]

*EUCHATAE, arum, m. Εὐχάται, Scythiae populi. *Plin.* 6, 17. *B. A.*

[EUCHĒ, es, f. εὐχή, precatio. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 435, 7. Aimilia *Publii* et *Caji liberta* Euche. ℙ Scribitur et *Euchi, is, i* etc., sed labente Latinitate et ab indoctis hominibus, cum nempe Romani in Graecis vocibus uterentur vulgari Graecorum pronunciatione, apud quos olim vulgo, ut etiamnum usuvenit apud Graecos recentiores, littera η sonitu litterae Latinae *i* efferebatur. *Inscr.*, quae mendosa quidem ap. *Grut.* 994, 4., ita vero legitur etiamnum in *Mus. Pat. Vivus Fecit.* P. Sepullio P. L. Florenti, Caeciliae Ↄ. L. Creni (pro *Crene*, a κρήνη, fons), C. Castricio C. L. Calvioni, Castriciae C. L. Euchi, C. Castricio Ↄ L. Martiali. Locus sepult*urae* etc. ℙ Scribitur etiam cum aspiratione. *Inscr.* ap. *Grut.* 942, 11. Julia Helpis fecit Juliae Heuche vernae suae *F.*]

[EUCHĒTAE, arum, m. plur. Εὐχῆται, haeretici, quibus hoc nomen inditum est ex orationis assiduitate, quod incredibiliter, ut inquit *Aug. de haeret.* 5, 58., perpetuo faciebant, adeo ut monachos fovendae vitae gratia quidpiam facere, impium ducerent, quia sic interpellaretur orandi facultas. *F.*] [*Memorantur etiam in *Cod.* 1, 5, 5.]

*EUCHIR, os, Εὔχειρ, insignis statuarius, Atheniensis. *Plin.* 34, 8. *B. A.*

[EUCHŎMĔNUS, i, m. εὐχόμενος, gloriabundus, partic. ab εὔχομαι, glorior. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 215. *n.* 551. Euchomenus Vipstani Aproniani l*ibertus*. *F.*]

[EUCHRUS, i, m. εὔχρους contract. ex εὔχροος, bene coloratus, vivido colore in cute praeditus: ab εὖ, bene, et χρόα, cutis, et color. Est nom. serv. R. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 65. *n.* 6. Euchrus Caesaris serv*us*. *F.*]

[EUCLĪA, ae, f. εὔκλεια, celebritas nominis: ab εὖ, bene, et κλέος, gloria. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 1137, 3. Aurelia Euclia. *F.*]

*EUCLĪDES, is, m. Εὐκλείδης, philosophus Megarensis, auctor sectae Megaricae, auditor Socratis. *Cic. Acad.* 4, 12. Cf. *Laert.* 2, 106. seq. Hujus discipuli Megarici appellati. Adde *Gell.* 6, 10. *Sidon. carm.* 2. v. 176. Effigiem ejus exhibet *Spon. Misc. Ant.* p. 140. ℙ Item alius, mathematicus, Alexandrinus, qui vixit temporibus Ptolemaei Philadelphi. *Cic. de Orat.* 3, 33. ℙ De hoc aliisque ejusdem nominis V. *Fabr. B. G.* 3, 4. *B. A*

[EUCLĪTUS, i, m. bona fama celebratus: ab εὖ, bene, et κλειτός, celeber. Est nom. serv. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 1462, 6. Falernus Euclito fratri suo. *F.*]

[EUCNĒMOS, i, m. et f. εὔκνημος, habens pulcra crura: ab εὖ, belle, et κνήμη, crus. *Plin.* 34, 8, 19. *n.* 21. Strongylion fecit Amazonem, quam ab excellentia crurum euchnemon appellant. *F.*]

[EUCOLPUS, i, m. εὔκολπος, apta corporis figura in pectore praeditus: ab εὖ, bene, et κόλπος, sinus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 250. *col.* 1. C. Cornelius C. L. Eucolpus. *F.*]

[EUCŎMUS, i, m. εὔκομος, bene comatus: ab εὖ, bene, et κόμη, coma. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 980, 4. C. Julius Postumi l*ibertus* Eucomus. *F.*]

[EUCRĂTES, is, m. εὐκρατής, bene temperatus, ab εὖ, bene, et κεράννυμι, misceo; vel valde potens, a κρατέω, impero. Est cogn. R. *Inscr.* in *Giorn. Arcad.* an. 1822. *T.* 7. p. 477. L. Licinius Eucrates. *F.*]

[EUCRĪTUS, i, m. εὔκριτος, bene selectus: ab εὖ, bene, et κριτός, electus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 241. *col.* 4. C. Canulejus Eucritus. *F.*]

[EUCTUS, i, m. εὐκτός, optatus, votivus: ab εὔχομαι, oro, voveo. Est cogn. R. *Mart.* 8, 6. Archetypis vetuli nihil est odiosius Euchti. *F.*]

[EUDAEMON, onis, comm. gen. εὐδαίμων, felix. *Vopisc. Aurel.* 33. Arabes Eudaemones. *Capitol. Macr.* 12. Pugnavit et contra Arabas, quos Eudaemonas vocant, non minus fortiter, quam feliciter. *Arabas* et *Eudaemonas* est accusativus Graecae positionis. *Mela* 3, 8. Arabia dicitur, cognomen Eudaemon, angusta, verum cinnami et turis aliorumque odorum maxime ferax. Adde *Plin.* 6, 27, 31. ℙ Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 202. *n.* 503. C. Volusius Eudaemon. *F.*]

*EUDEMĬA, ae, f. Εὐδημία, insula in Pagasico sinu, non longe a Scyro, Cycladum extima. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

*EUDĒMUS, i, Εὔδημος, Cyprius, Aristotelis familiaris. *Cic. de Divin.* 1, 25. *B. A.*

EUDIAEON, lineum filum, quod medici extremo in clysterio relinquunt, per quod clysmos emittitur. *Fest.* Porro εὐδίαιον aut εὐδίαιος Graece est foramen in navi, quo effluunt pluviae aquae et quae e sentina exhauriuntur: vel clavus seu cuneus ligneus, qui in id foramen infigitur: quo exempto, aquae effluunt: a cujus similitudine lineum illud filum dictum est.

*EUDĪCUS, i, Εὔδικος, historicus, de quo *Plin.* 31, 2. *B. A.*

[EUDIUS, a, um, adj. εὔδιος, serenus: ab εὖ, bene, et δῖος, divinus, coelestis. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 676, 12. T. Flavius Eudius. Alia ap. *Fabr.* p. 306. n. XXXI. Sulpicia Eudia. *F.*]

*EUDON, onis, fluvius Phrygiae majoris, prope Tralles. *Plin.* 5, 29. *B. A.*

*EUDORUS, i, Εὔδωρος, nomen pictoris cujusdam et statuarii. *Plin.* 35, 11. *B. A.*

*EUDOSES, um, populi Germaniae, inter Albim et Vistulam amnes. *Tac. Germ.* 40. *B. A.*

[*EUDOXUS, i, m. εὔδοξος, gloriosus: ab εὖ, bene, et δόξα, gloria. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 426, 4. Ti. Junius Eudoxus. Aeschinis filius, patria Cnidius, philosophus, geometra, astrologus, summus medicus, Platonis auditor, qui primus annum composuit. *Cic. de Divin.* 2, 42. *Plin.* 6, 31. et 30, 1. *Lucan.* 10, 185. *Petron.* 88. *Mela* 3, 10. Cf. *Voss. de Hist. Graec.* 1, 6. *F.* et *B. A.*]

*EUDRACINUM, i, oppidum Italiae superioris, ad Alpes. *Tab. Peutinger.* *B. A.*

[EUDRASTUS, i, m. bene ministrans vel agens: ab εὖ, bene, et δράω, ministro vel ago opus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Donat.* 233, 3. C. Umbrius Eudrastus. *F.*]

[EUDRŎMUS, i, m. εὔδρομος, bene currens: ab εὖ, bene, et δρόμος, cursus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 497. *n.* 3. Mettius Eudromus. *F.*]

ĒVECTĬO, onis, f. actus evehendi, sublatio. *Appul. Met.* 5. p. 169, 10. Sublimis evectionis appendix miseranda. [*Sic vocatur Psyche, quae lateri Cupidinis in altum evolantis adhaesit.] ℙ Item diploma sive chartula, signo principis obsignata, qua potestas alicui permittitur utendi equis cursui publico destinatis. Nam sine licentia principis nemini privato licebat cursum publicum currere, qui institutus fuerat solummodo ad principis commoditatem, ut quam cito posset et nuncios mittere per provincias, et ea, quae longe ab Urbe gerebantur, cognoscere, ut est apud *Suet. Aug.* 49. Vide *Cod. lib.* 12. *tit.* 51., qui est *De cursu publico*, ubi multa habentur de jure evectionum. [*Ib. leg.* 8. Sine evectione iter facere.] [*Cato* ap. *Front.* ad *Anton. Aug.* (ed. iterum *A Maio*) *ep.* 1, 2. *extr.* Numquam ego evectionem datavi, quo amici mei per symbolos pecuniam magnam caperent. *F.*] *Symmach. ep.* 4, 6. Evectiones impetrasse me, gaudeo. [*Augustin. Epist.* 55. Zenobius magister memoriae factus est et misit nobis evectionem cum annonis. *F.*]

*EVECTO, as, frequent. *Gloss. Vet.* Evecto, ἐποχοῦμαι. *B. A.*

ĒVECTUS, a, um, partic. ab *eveho*, extra vectus, exportatus. *Cic. Verr.* 2, 1, 20. Omnia ex fanis, ex locis publicis palam plostris evecta asportataque esse. *Ulp. Dig.* 39, 4, 15. Evectae cotes. ℙ Translate. *Quint.* 6, 1. *fin.* Confragosis atque asperis evecti, tota pandere possumus vela. ℙ Item sublatus. Translate. *Vell.* 2, 53. Vir in id evectus, super quod ascendi non potest. *Tac. A.* 14, 52. Privatum modum evectas opes adhuc augere. *Prud.* περὶ στεφ. 8, 18. Evectus gladiis alter et alter aquis, *scil.* martyr qui gladio et baptizatus, qui baptismo mundatus coelum petit. ℙ Item provectus. *Plin.* 26, 4, 9. Magicae vanitates in tantum evectae, ut abrogare herbis fidem cunctis possent. ℙ V. alia in EVEHO. ℙ [*Confunduntur *Evectus* et *Convectus*. *Drak.* ad *Liv.* 22, 40, 8. — et *Invectus* *Burm.* ad *Ov. Met.* 3, 149.]

ĒVECTUS, us, m. actus evehendi. *Plin.* 18, 5, 6. Ut operariorum copia prope sit, ut navigiorum evectus vel itinerum, *h. e.* navigia ultro citroque commeantia, quae merces evehant. Vide *Varronis* locum in V. INVECTUS, us.

ĒVĔHO, is, exi, ectum, a. 3. ἐκκομίζω, ἐξάγω, extra veho, exporto. *Plin.* 6, 19, 22. Alii tellurem exercent, merces suas alii evehunt. *Varr. R. R.* 1, 16. *fin.* Quibus utrisque rebus evehi atque invehi etc. *Liv.* 25, 27. *med.* Duae classes infestae circa promontorium Pachynum stabant, ubi primum tranquillitas maris in altum evexisset, concursurae. *Id.* 1, 38. *extr.* Infima urbis loca, quia ex planis locis haud facile evehebant aquas, cloacis e fastigio in Tiberim ductis siccat. *Plin.* 2, 103, 106. Amnes aquas inferunt in lacus et evehunt. ℙ Item in altum vehere, extollere. *Hor. Od.* 1, 1, 5. palmaque nobilis Terrarum dominos evehit ad Deos. *Juven.* 1, 38. Evehere in coelum. *Virg. A.* 6, 130. quos ardens evexit ad aethera virtus. *Auct. dial. de Orat.* 13. Evehere aliquem ad consulat [*Vell. 2, 90. Amicitia principis eum usque in tium consulatum evexerat.] *Sen. Hippol.* 1 Quacumque pavidos equos evexit furor, hac pergunt. ℙ Saepe passive adhibetur et signif procedere, progredi, provehi, diciturque de fere, qui navi aut equo aut curru vecti proced *Liv.* 1, 48. Flectens carpentum, ut in collem quiliarum eveheretur. *Id.* 4, 33. Ipse calcari subditis evectus, effreno equo in medios ignes fertur. [*Atque ita proprie adhibetur haec Scilicet ex ordine evehuntur, in quo antea con terant. Vid. *Drak.* ad *Liv.* 9, 40, 12. — Ea forma etiam in re navali usus est *Liv.* 37, 15 Placuit tamen Regillum tota classe evehi ad tum Ephesi. Ex aliis scriptor. haec habet *Fo Justin.* 2, 6. Ad regem Thessaliae ratibus ev sunt. [**Liv.* 22, 19, 10. Alii resolutis oris in coras evehuntur, ex lectione *Gron.*, qui in *Obs* 4, 26. p. 821. ita explicat: contra vel adversus coras tenentes.] *Curt.* sine praeposit. 9, 9. T aliam insulam medio amni sitam evecti applic classem, *h. e.* cum accessissent ad aliam insul Et *ib. in f.* Evectusque os amnis, quadringe stadia processit in mare, *h. e.* egressus ostia minis. Et 4, 4. Ea navis, quae non cohaereb libero impetu evecta, in aliud quinqueremis la invehebatur. *Tac. A.* 12, 14. Hostem longius e ctum integer a tergo globus circumvenit. [*Ce rum nota *Liv.* 29, 34, 12. etiam *se evehere* dixis Incaute se evehentes Masinissa excipiebat.] Translate. *Cic. Brut.* 13. Ut semel e Piraeo e quentia evecta est, omnes peragravit insulas. *Prop.* 3, 2, 21. Cur tua praescriptos evecta est gina gyros? *Vell.* 2, 56. In summum evecti fas gium. [**Curt.* 4, 14, 20. Imperium ad summum stigium evehere.] *Liv.* 42, 62. Spe vana evect *Tac. A.* 12, 36. Fama ejus evecta insulas et p ximas provincias pervagata. ℙ Reperitur eti *exveho*. *Ulp. Dig.* 10, 4, 5. Merces exvehend conducere.

ĒVELĀTUM, eventilatum. *Festus*: Evelatu eventilatum: unde velabra, quibus frumenta eve tilantur. *Salmas.* recte corrigit: Evallatum, eve tilatum: unde valli, quibus frumenta ventilantur.

ĒVELLO, is, elli, et ulsi, vulsum, a. 3. ἀπ τίλλω, extra vello, extraho, exstirpo. *Cic. Div* 2, 31. Timide signifer evellebat, quod fidenter i fixerat. *Id. Sext.* 28. Linguam se evellisse M. C toni dixerunt. *Phaedr.* 2, 2. *extrn.* Nam fundit Canos puella, nigros anus evellerat. *Hor. Ep.* 14, 4. Spinas agro evellere. *Id. Sat.* 2, 7, 2 coeno cupiens evellere plantam. *Plin.* 17, 9, E segete evellito ebulum, cicutam etc. Et 8, 4 64. Relictum equum in coeno haerentem, ut evellisset, secutum vestigia domini. *Gell.* 10, 1 *med.* Si Hercules eum evellerit e petra. *Ulp. Di* 47, 12, 2. Statuam de monumento evellere. *Pli* 30, 3, 8. Evellere dentes. ℙ Translate. *Cic. O* 1, 53. Omnem eorum importunitatem ex intim mentibus evellisset vis orationis tuae. *Id. Ros. Am.* 2. Hunc sibi ex animo scrupulum ut evella tis, postulat. *Id. Or.* 28. Inserere novas opinio nes, evellere insitas. *Id. Dom.* 13. Radicitus eve lere actiones alicujus, *h. e.* rescindere, infirmare irrita esse ostendere. *Id. Sext.* 14. Si appelland sunt consules, quos nemo est, qui non modo e memoria, sed etiam ex fastis evellendos putet. *Si* 7, 335. obsessa evellere castra. *Varr. L. L.* 8, 1 Nutrix pueros a lacte non subito evellit, *h. e.* de pellit, ut *Virg.* loquitur *Ecl.* 7, 15. ℙ Partic *Evellens*. *Senec. Oedip.* 592. Luctus evellens co mam. ℙ [*De praeteriti forma *evelli* Cf. *Voss* de Analog. ling. III. 6. *Duker. de latin. vet. jurisc* p. 367.] Praeterit. *evulsi* pro *evelli* agnoscunt mul ti grammatici. Et *Flor.* 4, 12. Tertiam aquilam signifer, priusquam in manus hostium veniret, evul sit. Et *Marcell. Empir.* 8. Cum prius pilos evulseris. Et *Quint. Decl.* 12, 8. Pecora cecidimus, campos evulsimus, silvas destruximus. [*V. *Burm.* ad h. l., *Heins.* ad *Ov. Met.* 8, 584. *Her.* 6, 104.] Hinc *evulsus*, optimae notae vox. V. infra suo loco.

*EUELPĪDES, is, Εὐελπίδης, insignis ocularius, cujus meminit *Cels.* 6, 6. *B. A.*

*EUELPISTUS, i, Εὐέλπιστος, medicus quidam ap. *Cels.* 7. *praef.* *B. A.*

[*EUEMERIA, ae. Nomen ancillae ap. *Paul.* in *Dig.* 40, 1, 10.]

*EVEMĔRUS vel Euhemerus, i, m. Εὐήμερος, historicus et poeta, qui vixit temporibus Ptolemaei Lagi. Cassandri fuit amicus. *Lact.* 1, 11. Antiquus auctor Evemerus, qui fuit ex civitate Messene, res gestas Jovis, et ceterorum, qui dii putantur, collegit, historiamque contexuit ex titulis et inscriptionibus sacris, quae in antiquissimis templis habebantur — Hanc historiam interpretatus est Ennius, et sequutus etc. Adde *Varr. R. R.* 1, 48. *Cic. N. D.* 1, 42. *p. med.* *Colum.* 9, 2. *B. A.*

ĒVĒNĪNUS, a, um, adj. ad Evenum fluvium pertinens, qui Calydonem urbem alluit. *Ov. Met.* 8, 527. matres Calydonides Eveninae. MSS. hoc loco mire variant.

EVĔNĬO, is, eni, entum, n. 4. ἀποβαίνω, συμ-…ίνω, extra venio, accedo, pervenio. *Hor. Od.* 4, 65. Merses profundo, pulcrior evenit. *Pl. …ud.* 3, 2, 17. Eamque eventuram exagogam Ca-…iam, salvam, et sospitem. Al. leg. *venturam. Id. …as.* 2, 8, 1. Sine modo, rus eveniat. Al. leg. …*niat.* ℙ Item evado, exitum habeo. *Id. Most.* 1, 48. Istaec blanda dicta quo eveniant, ma-…eo metu. *Ter. Hec.* 1, 2, 118. Nisi sane curae …st, quorsum eventurum hoc siet. [**Pall.* 11, 12, … Martialis in trunco inseri jubet. Mihi inter …orticem et lignum feliciter semper evenit. sc. in-…itio: *sie ist mir geglückt.*] ℙ Saepissime sumitur …ro accidere, contingere tam in bonam, quam in …ialam partem, et fere impersonaliter. *Cic. Fam.* …, 21. Timebam, ne evenirent ea, quae accide-…unt. *Id. Planc.* 6. Nihil, ut plerumque evenit, …raeter opinionem accidet. *Id. Div.* 2, 24. *extr.* …mnia fere contra, ac dicta sunt, evenisse. Et 1, …5. Auspicia, quae sibi secunda evenerint. [*Di-…itur utrumque: evenit aliquid prospere et prospe-…um. *Sall. Cat.* 26. Quoniam quae occulta tenta-…erat, aspera foedaque evenerant. *Liv.* 37, 47, 4. …t ea res prospera et laeta eveniret. V. *Gron.* ad …*iv.* 29, 18, 6. *Drak.* ad *Liv.* 21, 21, 9.] *Id. …ur.* 1. Ut ea res mihi, populo, plebique R. bene …tque feliciter eveniret. [**Nep. Alc.* 8. Si quid …ecundi evenisset; si quid adversi accidisset.] *Id. …uint.* 15. Quod homini potest tantum evenire de-…lecus? [*Nota structuram cum praepos. *in.*, eve-…ire in aliquo l. in aliqua re. *Paul.* in *Dig.* 38, …, 51. Ut evenit in fratribus ejus, cui adsigna-…us est libertus. *Id.* in *Dig.* 5, 2, 19. Quod eve-…it in patrono, qui judicium defuncti amplexus est. *…els.* in *Dig.* 42, 1, 13. Sicut evenit in omnibus …aciendi obligationibus.] *Brutus* ap. *Cic. Or.* 2, …5. Forte evenit, ut in Privernati essemus. *Cic. Fam.* 2, 10. Vereor, ne idem eveniat in meas lit-…eras. [*Et sequente *quo minus*. *Pompon.* in *Dig.* …0, 1, 45, 1. Ob id, quod furtum fecit servus, …venit, quominus cum domino habere liceat.] — *Ter. Andr.* 5, 4, 4. Quid tu Athenas insolens? *Chre.* evenit. *Pl. Men. prol.* 67. Illi divitiae eve-…nerunt maxumae. *Id. Curc.* 1, 2, 34. Mihi haud saepe tales eveniunt hereditates. *Id. Trin.* 1, 2, 1. Larem, uxor, venerare, ut nobis haec habita-…tio bona, fausta, felix, fortunataque eveniat. *Ter. Hec.* 5, 4, 1. Ain' tu, tibi hoc incommodum eve-…nisse iter? Et 5, 4, 32. Spero hanc rem esse even-…turam nobis ex sententia. *Id. Phorm.* 2, 1, 16. Quidquid praeter spem eveniat, omne id deputare esse in lucro. *Pl. Curc.* 1, 1, 39. Male illis eve-…niat, *h. e.* male sit. *Tibull.* 2, 1, 25. Eventura precari. Et *ib.* 5, 11. et 3, 4, 47. [**Heins.* ad *Ov. Trist.* 1, 9, 41. *Epist.* ex *Pont.* 3, 4, 113.] Procul eventura videre. *Cic. Div.* 2, 51. Nostra interest scire, quae eventura sunt. ℙ *Si quid mi-hi eveniat* simile est ac *si quid mihi humanitus ac-ciderit*, h. e. si moriar. *Suet. Caes.* 86. Rempubl., si quid sibi eveniret, neque quietam fore etc. *Vo-pisc. Prob.* 6. *extr.* Ut si quid sibi scienti pruden-tique eveniret etc. *h. e.* si naturali fato fungi con-tingeret, et certus de obitu esset. ℙ Significat etiam sorte obvenire. *Sall. Jug.* 39. et 47. Ipsi provincia Numidia, Minutio Macedonia evenerat. (Adde *Liv.* 2, 40. *extr.*) [*V. *Drak.* ad *Liv.* 7, 6, 8.] *Just.* 11, 13. Darius vix denis armatis singu-los hostes, si divisio fieret, evenire dicebat. [*Ce-terum nota *evenire* etiam dici, quae sine sorte a senatu alicui decreta sunt. *Liv.* 23, 25, 9. Duae legiones urbanae alteri consuli decretae sunt. et paulo post: atque inde consul, cui legiones urba-nae evenissent, militum sumeret, quantum opus esset. V. *Drak.* ad *Liv.* 24, 44, 3.] ℙ Item pro-venire. *Sall. Cat.* 9. Duabus his artibus, auda-cia in bello, ubi pax evenerat, aequitate seque, remque publicam curabant. *Tac. A.* 4; 33. Dele-cta ex his reipubl. forma laudari facilius, quam evenire, vel si evenit, haud diuturna esse potest. *Pl. Capt.* 2, 3, 55. Merito tibi ea evenerunt a me. *Plin.* 9, 29, 46. Polypum brachia sua rodere, fal-sa opinio est: id enim a congris evenit ei. *Colum.* 4, 32. de arundinetis. Bulbus anno celerius matu-ram perticam praebet; talea, et tota arundo se-rius praedicto tempore evenit. [*i. e. exit e terra.] ℙ *Evenat* pro *eveniat*, antiquum. *Enn.* ap. *Non.* 10, 20. Utinam mortem oppetam prius, quam eve-nat etc. ℙ [*Confunduntur *Evenire* et *Venire*. V. *Drak.* ad *Liv.* 9, 12, 1. *Heins.* ad *Ov. Fast.* 1, 9, 41. *Her.* 7, 21.]

*EUĒNOR, oris, m. Εὐήνωρ, pictor illustris, Parrhasii pater et praeceptor. Floruit nonagesima Olympiade. *Plin.* 35, 9. *B. A.*

ĒVENTĬLĀTUS, a, um, partic. ab *eventilo*. *Co-lum.* 1, 6. *sub f.* Frumenta eventilata mundiora sunt, lapillisque carent, et glebulis, *h. e.* venti-lando purgata. ℙ Translate. *Sidon. ep.* 1, 9. Post imperii utriusque opes eventilatas, *h. e.* jactatas, et dissipatas.

ĒVENTĬLO, as, avi, atum, a. 1. ῥιπίζω, ven-tum agitare, ventilare, ut fit flabellis, aut hujus-modi. *Plin.* 31, 3, 28. Fit altitudine ipsa gravior aer, quem emendant assiduo linteorum jactatu even-tilando. *Just.* 44, 1. *extr.* Huc accedunt et ma-rinae aurae undique versus assidui flatus, quibus eventilato terrestri spiritu, praecipua hominibus sanitas redditur.

ĒVENTUM, i, n. τὸ συμβαῖνον, quod casu, for-tunave nobis ex aliqua re evenit, tam in bonum, quam malum. Quaecumque enim fiunt, aut *con-juncta* vocantur, aut *eventa*. Conjunctum (inquit *Lucr.* 1, 451.) est id, quod nunquam sine perni-ciali Discidio potis est sejungi, seque gregari, Pon-dus uti saxis, calor ignibu', liquor aquai, Tactus corporibus cunctis, intactus inani. Servitium con-tra, libertas, divitiaeque, Paupertas, bellum, con-cordia, cetera, quorum Adventu manet incolumis natura, abituque, Haec soliti sumus, ut par est, eventa vocare. *Accidentia* scholastici vocant. Ad-hibetur autem fere in plurali numero; nam in sin-gulari generis est masculini. *Cic. in Part.* 27. De incerto fortunae statu, dubiisque eventis rerum fu-turarum. *Id. Fam.* 1, 7. *f.* Ut te ex nostris even-tis communibus admonendum putarem, ut conside-rares etc. *Id. fragm.* ap. *Non.* 3, 85. Me adhor-tatus es, ut aliorum facta et eventa conquiram. ℙ Item effecta, quae ex causis oriuntur. *Id. Top.* 18. Causarum cognitio cognitionem eventorum fa-cit. (Adde *Div.* 1, 6. *f.*) *Id. Rabir. Post.* 1. Hoc plerumque facimus, ut consilia eventis pondere-mus; et cui bene quid processerit, multum illum providisse; cui secus, nihil sensisse dicamus. ℙ In singulari num. rarum est. *Cic. Att.* 3, 8. *s. f.* Existimato, me stultitiae meae poenam ferre gra-vius, quam eventi. Adde *Lucr.* 1, 470.

ĒVENTUS, us, m. σύμβαμα, τέλος, quidquid evenit ex re aliqua, quod cognosci, priusquam eve-niat, non potest, eventum, exitus, casus. *Cic. Inv.* 1, 28. Eventus est alicujus exitus negotii, in quo quaeri solet, quid ex quaque re evene-rit, eveniat, eventurumque sit. *Id. Phil.* 14, 2. Spei fructum rei et eventui reservare. *Id. Div.* 1, 28. Mihi praedictum est, fore eos eventus, qui acciderunt. *Id. Leg.* 2, 17. Sceleris est poena tri-stis, et praeter eos eventus, qui sequuntur, per se ipsa maxima est. *Id. Or.* 1, 26. Ut quisque optime dicit, ita maxime varios eventus orationis pertimescit. Et 27. Nonnunquam summis orato-ribus non satis ex sententia eventus dicendi proce-dit. [**Liv.* 22, 44, 7. Se omnis culpae exsortem, omnis eventus participem fore dixit.] *Curt.* 7, 7. Explorare sacrificiis eventum rerum. *Id.* 8, 1. *med.* Intentum esse in eventum rei. *Caes. B. G.* 3, 3. *extr.* Rei eventum experiri. Et *ib.* 7, 49. Eventum pugnae exspectare. Et *ib.* 5, 42. Hic dies hunc habuit eventum, ut eo die maximus nu-merus hostium interficeretur. *Id. B. C.* 2, 5. Ne-que erat quisquam omnium, qui non in ejus diei casu suarum omnium fortunarum eventum consi-stere existimaret. [*Nota locutiones *redimere* l. *vendere* eventum litis. *Lamprid.* in *Alex. Briss.* 36. de verborum signif. s. v. Eventus.] *Cic. Att.* 9, 6. *extr.* Quemvis eventum fortiter ferre. *Id. Fam.* 6, 21. Ad omnem eventum paratus sum. [**Ulp.* in *Dig.* 1, 18, 6, 7. Medico eventus mortalitatis imputari non debet. *Id.* in *Dig.* 24, 3, 22, 8. Exspectare alterius sanitatem aut mortis eventum.] *Plin.* 11, 17, 18. Ostenta saepe expiata magnis eventibus. *Plin. alter ep.* 5, 20. Egi pro Vareno, non sine eventu. [*i. e. cum prospero successu. *Tac. A.* 2, 26. Satis jam eventuum, satis casuum. *Agric.* 22. Damna aestatis hibernis eventibus pen-sare.] *Lucan.* 4, 730. Fraudibus eventum dede-rat fortuna. *Balb. et Opp. ad Cic. post ep.* 8. *l.* 9. *ad Att.* Amplissimorum virorum consilia ex even-tu, non ex voluntate a plerisque probari solent. (V. *Ov. Her.* 2, 85. et *Claud. in Eutrop.* 2, 489.) *Liv.* 22, 39. Eventus stultorum magister est. ℙ Ponitur aliquando pro fine. *Hor. A. P.* 148. Sem-per ad eventum festinat, et in medias res audito-rem rapit. ℙ Item pro effectu cujuslibet causae. *Cic. Part.* 2. Aut causarum eventus, idest quae sunt effecta de causis. Et 32. Accusatori haec duo prima sunt, causa, et eventus. *Prop.* 4, 2, 47. de Vertumno. At mihi, quod formas unus ver-tebar in omnes, Nomen ab eventu patria lingua dedit. ℙ Bonus Eventus inter Romanorum Deos fuit, Graecis vero Αὐτομαṫία appellatus, ab agri-colis praecipue cultus. *Varr. R. R.* 1, 1. Nec non etiam precor Lympham, ac Bonum Eventum, quoniam sine successu ac bono eventu frustratio est, non cultura. *Plin.* 34, 8, 19. *n.* 16. Simula-crum Boni Eventus, dextra pateram, sinistra spi-cam ac papaver tenens. Eadem forma in nummis Titi Aug. videre est hujusmodi numen cum inscri-ptione *Bon. Event.* In *Inscr.* ap. *Mur.* 92, 1. legi-tur *Bono Evento*, [at *ib. Eventui Aug.* 2. In alia ap. *De-Vita AA. BB. T.* 1. p. 27. Bonevento pro-fectionis orientalis et reditus Augustorum L. Septi-mii, et M. Aurelii Antonini Col. Julia Aug. Con-cordia Felix Beneventum devota majestati Augg. V. plura huc spectantia ap. *Eckhel. D. N. V. T.* 5. p. 303., et ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 236. *F.*]

ĒVĒNUS, i, m. Εὔηνος, fluvius Aetoliae, qui ex Callidromo monte oritur, ac inter Aetolos, et Lo-cros mare Ionium petit, haud procul ab ora sinus Corinthiaci, Calydonem urbem interluens. Dictus est ab Eveno filio Herculis, qui se in eundem prae-cipitavit. *Hyg. fab.* 242., *Ov. Id.* 515.

ĒVERBĔRĀTUS, a, um, partic. ab *everbero*. *Sen. Q. N.* 5, 12. Cum spiritus everberatus cursu parum libero incaluit. *Curt.* 4, 3. Remis pertina-cius everberatum mare. [*Proprio sensu accipe, quum ex imo extunditur mare verberibus. Cfr. al-terum *Curt.* locum s. v. Everbero.] *Inscr.* ap. *Jo. Labus., Colonna di Maguzzano* p. 10. Viam An-niam longa incuria neglectam, influentibus palu-stribus aquis eververatam, sic et commeantibus in-viam, inter plurima indulgentiarum suarum in Aqui-lejenses providentissimus princeps restituit. *Ever-veratam* scriptum est labente Latinitate pro *ever-beratam.*

ĒVERBĔRO, as, a. 1. idem ac verbero, saepe verbero. [**Sen. N. Q.* 6, 27. Nunquam aura liberior everberat: ut recte reponit *Gron.* e cod.] *Quint.* 2, 4. Qui os, oculosque hostis Galli rostro atque alis everberaret. *Virg. A.* 12, 866. clypeumque everberat alis. [**Ov. Met.* 14, 578. Subvolat et cineres plausis everberat alis.] *Ov. Hal.* 37. At mugil cauda pendentem everberat escam. *Val. Fl.* 6, 737. pectusque suis everberat armis. *Curt.* 9, 4. Remis everberare fluctus. [*Ubi proprio sensu est: ex imo extundere verberando.] ℙ Translate. *Gell.* 1, 23. et *Macr. Sat.* 1, 6. *med.* Silentium rei deberi puer affirmans, animum mulieris ad in-quirendum everberat.

ĒVERGĂNĔAE Trabes, quas memorat *Vitr.* 5, 1. *s. f.*, aliis ita dictae sunt, quod sint affabre po-litae, et compactae: ab εὐεργής, quod idem signi-ficat: aliis, quod ea derivatio insolens videatur, sunt ab *evergendo*, quod in aliquam partem ver-gant et propendeant: sunt etiam, qui vero simi-lius putant, legendum *energaneae*, ab ἐνεργής, ef-ficax, quia nempe ex *Vitr. l. c.* constat, eas tra-bes tecto basilicae sustentando apprime esse desti-natas.

[*ĒVERGĔTES, ae, m. Εὐεργέτης (ab εὖ, bene, et ἔργον, opus, *h. e.* beneficus) cognomen duorum Ptolemaeorum regum Aegypti, tertii nempe, et septimi, ob maxima in civitates merita impositum. *Hieron. in Daniel.* c. 11. Gens Aegyptiorum ido-lolatriae dedita, quia post multos annos Deorum simulacra a Cambyse capta retulerat Ptolemaeus, Evergeten eum appellavit. Ceterum *Champollion-Figeac, Annal. des Lagides T.* 2. p. 49. et 143. putat, reges Ptolemaeos, quo die Memphi inaugu-rabantur, cognomen quoque sumere solitos fuisse. ℙ *Evergetae, arum* dicti sunt populi Scythiae, qui et Arimaspi, quod benefici fuerint in Argonautas, maris tempestate, in eorum litora delatos. *Plin.* 6, 23, 25., *Justin.* 12, 5., *Curt.* 7, 3. *F.* et *B. A.*]

ĒVERGO, is, a. 3. effundo, emitto, ἐκβάλλω. *Liv.* 44, 33. Montes spem faciebant, quia nullos apertos evergerent rivos, occultos continere lati-ces. *Not. Tir.* p. 72. Vergit, evergit.

ĒVERRAE, arum, f. plur. dicuntur purgatio quaedam domus, ex qua mortuus ad sepulturam ferendus est, quae fit per everriatorem, certo ge-nere scoparum adhibito: ab extra verrendo dictae. *Fest.* in *Everriator*, ubi alii scribunt *Exverrae*, et *Exverriae*, et *Exvertae.*

ĒVERRĬĀTOR, oris, m. qui everrit. Apud *Fe-stum* dicitur, qui accepta hereditate justa facere defuncto debet: quae si non fecerit, seu quid in ea re turbaverit, suo capite luat. Id nomen du-ctum est a verrendo.

ĒVERRĬCŬLUM, i, n. σαγήνη, rete piscatorium a *verrendo* dictum, vel quod trahatur (nam *verrere* est trahere) vel quod, si quid fuerit piscium na-ctum, everrat, ut *Non.* 1, 146. interpretatur. *Ulp. Dig.* 47, 10, 13. *med.* Everriculum, quod Graeci σαγήνην dicunt. *Varr. R. R.* 3. *s. f.* Everriculo pisces educere in litus. *Appul. Apolog.* p. 294, 24. Cum animadvertisset, a quibusdam piscatoribus everriculum trahi, fortunam jactus ejus emisse. ℙ Transfert ad Verrem expilatorem, simulque respi-cit nomen ejus *Cic. Verr.* 2, 4, 24. Quod unquam, judices, hujusmodi everriculum in illa provincia fuit? ℙ Et ad judicium de dolo malo, quod eo everruntur fraudes hominum e vita civili. *Id. N. D.* 3, 30. Inde everriculum malitiarum omnium, judicium de dolo malo, quod C. Aquilius familia-ris noster protulit.

ĒVERRO, is, erri, ersum, a. 3. ἐκκορέω, extra-hendo purgo, (*verrere* enim est trahere) nitidum facio, scopis mundo. *Colum.* 7, 4. *a med.* Stabu-la frequenter everrenda et purganda. *Id.* 8. *s. f.* Salsamentorum purgamenta, quae cetariorum offi-cinis everruntur. *Varr. L. L.* 5, 4. Eo die ex aede Vestae stercus everritur. *Id. R. R.* 2, 2. *med.* Solum stabuli oportet esse eruderatum, et procli-vum, ut everri facile possit, ac fieri purum. *Sen. Contr.* 4, 25. *a med.* Inter temulentas ebriorum reliquias humanum everritur caput. *Titin.* ap. *Non.* 4, 491. Everrite aedes, abstergite araneas. *Man.* 4, 285. everrere retibus aequor. V. LUCRINUS et VERRO. ℙ Translate est expilare, et aspor-tare. *Pl. Truc. prol. f.* Is cum anima ad eam ha-bentiam ἔξω everrerit. [*Bothe* vero edidit: Hisce

anima etiam ad suam habentiam exterebrabitur. F.] *Pro ἔξω everrerit legendum suspicor exverrerit. Cf. Exloquor. Ed. Junt. 1514. evorterit. B. A. ℙ [*Confunduntur Everrere et Evertere. V. Briss. de verb. signif. s. v.]

ĒVERSĬO, onis, f. ἀνάστασις, ἀνατροπὴ, actus evertendi, destructio, ruina, excidium. Cic. Phil. 1, 2. Eversio illius exsecratae columnae. Id. Har. resp. 2. Excisionem, inflammationem, eversionem, depopulationem, vastitatem tectis atque agris inferre. Flor. 2, 17. Gracchus Celtiberos centum et quinquaginta urbium eversione multavit. Plin. 22, 17, 20. Herba urceolaris contra lapsus, aut vehiculorum eversiones, singularis, h. e. cum quis vehiculo excussus laeditur. ℙ Eversionem urbis oratorie amplificando describit Quint. 8, 3. p. med. ℙ Item expulsio, ejectio. Flor. 3, 13. Reduci plebs in agros unde poterat sine possidentium eversione? ℙ Translate. Cic. Acad. 4, 31. et Fin. 5, 10. Omnis vitae eversio. (V. Acad. 4, 10.) Id. Sen. 12. Patriae proditiones, rerumpublicarum eversiones. Tac. A. 6, 17. Eversio rei familiaris. (V, v. seq.) Plin. ep. 10, 111. dignitatis.

ĒVERSOR, oris, m. καθαιρέτης, ἀναστατὴρ, ἀνατροπεὺς, qui evertit. Virg. A. 12, 545. Priami regnorum eversor Achilles. Quint. 8, 6. Eversor Carthaginis et Numantiae. Cic. Sext. 7. Quid dicam consules? hoccine ut ego appellem nomine eversores hujus imperii, proditores vestrae dignitatis? Sen. Hippol. 894. Eversor decoris. Plin. 28, 1, 2. Eversores juris humani. ℙ Cajus epitom. Institut. tit. 8. eversores vocat nepotes, et prodigos, qui bona sua dilapidant. Similiter in Cod. 12, 24, 2. dicitur eversor interversor et interceptor pecuniae publicae: et in Cod. Theod. 12, 6, 1. Imp. Constant. usurpat evertere rationes pro conturbare et dilapidare. Et evertere patrimonium eod. sensu Ulp. Dig. 47, 6, 1.

ĒVERSUS, a, um, partic. ab everto, περιηρημένος, ἀνάστατος: ab everto. Plin. 16, 31, 56. Annosa quercus eversa vi tempestatis. Prop. 4, 10, 8. Eversus equus. Ov. Amor. 3, 9, 7. Ecce, puer Veneris fert eversamque pharetram, Et fractos arcus, et sine luce facem. Sen. Agam. 1006. Eversae rates. Ov. Met. 12, 222. mensae. Id. Her. 7, 42. eversas concitat Eurus aquas, i. e. exagitat. (Adde Sen. Agem. 475.) Val. Fl. 7, 75. everso campo jacere semina, h. e. vomere subacto. Stat. Th. 6, 107. non sic eversa feruntur Ismara, cum fracto Boreas caput extulit antro, h. e. curvatae, et effractae arbores Ismari montis, Borea perflante. Ter. Heaut. 2, 3, 131. Eversae cervices, h. e. collum caputque inflexum ad aspiciendum clam aliquid. [*Bene Ruhnk. ita: eversae cervices pertinent ad amatorias ineptias et tribuuntur hominibus effeminatis, qui cervices modo huc, modo illuc flectunt. Idem laudat Gesner. ad Claud. in Ruf. 2, 345. Adde Hemsterh. ad Prop. Tom. II. p. 921. ed. Santen.] Cic. Sext. 15. extr. Urbs excisa et eversa. ℙ Translate. Id. Att. 5, 16. Perdita et plane eversa provincia. [*Cic. Sext. 2. Eversa atque afflicta respublica. Quae non recte explicuit Manut., illud fortius. V. Matth. ad h. l. Inverso ordine Cic. Quint. 23. Afflictus atque eversus. Cf. s. v. Affligo.] Virg. G. 1, 500. Hunc saltem everso juvenem succurrere saeclo Ne prohibete, h. e. afflictis ac perditis rebus totius orbis ob bella civilia. [*Saeculum eversum hic de republica, non perdita quidem, sed ad interitum tamen ruente. Quae significatio part. eversus animadvertenda. Sic Liv. 30, 16, 6. Civitas, civium temeritate bis jam ante eversa. i. e. cujus potentia labefacta erat, et quae fractis viribus non multum ab interitu et eversione aberat. V. Duker. et Drak. ad h. l.] Liv. 8, 30. f. Victa et eversa disciplina militaris. Cic. Fl. 5. Spoliati, vexati, fortunis eversi. Ov. Her. 3, 76. Eversa domus. Sen. Herc. fur. 477. Teuthrantis eversi domus. Sall. Orat. ad Caes. 2. s. f. Eversam libertatem restituere. Ov. Met. 13, 623. Eversa spes. ℙ Eversus etiam dicitur, qui lapsu equi, vehiculi, aut hujusmodi laesus est. Plin. 26, 13, 85. Agaricum contusis et eversis potum duobus obolis in mulsi cyathis tribus. Adde 21, 19, 77. ℙ Est etiam eversus ab everro, purgatus, mundatus et translate spoliatus, expilatus. [*Quo significatu positum ap. Veg. A. Vet. 3, 30, 2. Post egestis vel eversis omnibus, quae tumorem moverant, medicamentis competentibus.] Cic. Verr. 2, 2, 21. s. f. Quam tu domum, quam urbem adiisti, quod fanum denique, quod non eversum atque extersum reliqueris? ℙ [*Confunduntur a librariis Eversus et Emersus. Gron. ad Sen. N. Q. 3, 11. Pro Eversus librarii substituerunt Excisus. Id. ib. Porro confunduntur Eversus et Inversus. Heins. ad Ov. ad Liv. Aug. 142.]

ĒVERTO et antiquo more Evorto, is, erti, ersum, a. 3. ἀνατρέπω, ἀνίστημι, in contrarium statum verto, inverto, subverto. [*Pall. R. R. 9, 2. Evertitur lupinum et optimum stercus praebet in vineis.] Cic. Or. 1, 38. Duorum scalmorum naviculam evertere. Curt. 4, 15. Equi crebra jactatione cervicum currus everterant. ℙ Item miscere, turbare, agitare. Virg. A. 1, 47. Disjecitque rates, evertitque aequora ventis. [*ubi equidem exponam: ex imo extundit fluctus. Sen. Agam. 475. Rapiunt pelagus infimo eversum solo. Sen. Ep. 4. Momento mare evertitur. Ad quem loc. v. Gron. Cf. quae s. v. Everbero diximus.] ℙ Item prosternere, demoliri, exscindere. Cic. ad Brut. 1, 15. med. Nec tantum in statuenda Lepidi statua factum est mali, quantum in evertenda boni. Virg. G. 1, 256. silvis evertere pinum. Hor. Ep. 2, 2, 34. castellum. Sil. 17, 376. funditus arces. Cic. Off. 1, 24. Evertere et diripere urbes. ℙ Pro jacere, dejicere. Ov. Met. 11, 554. si quis Athon, Pindumve revulsos Sede sua, totos in apertum everterit aequor. ℙ Translate. Cic. Fam. 5, 2. med. Neque illi quidquam deliberatius fuit, quam me quacumque ratione posset, non judicio, neque disceptatione, sed vi, atque impressione evertere, h. e. de statu dejicere. Id. Pis. 35. Evertisti miseras funditus civitates, quae non solum bonis sunt exhaustae, sed etc. Id. Verr. 2, 1, 51. Per summam injuriam pupillum fortunis patriis evertere, h. e. expellere, spoliare. Sall. Orat. ad Caes. 2. med. Dignitate alios, alios civitate eversum ire. Pl. Trin. 3, 1, 15. Festinat, ut agro evertat Lesbonicum, quando evertit aedibus. Cic. Verr. 2, 3, 18. extr. Labefactarat vehementer aratores jam superior annus, proximus vero funditus everterat. Id. ib. 2, 2, 19. Evertere leges, testamenta, voluntates mortuorum, jura vivorum. Et Fin. 2, 25. Praecepta, quae didicisti, funditus evertunt amicitias. [*Cic. Cat. 1, 7. Quaestiones evertere. i. e. perfringere, vi se eripere quaestione.] Id. Fin. 3, 3. Honestum ipsum quasi virtutis lumen exstinguere, et virtutem penitus evertere, h. e. destruere, tollere. [*V. Gebh. ad Liv. 30, 32, 4.] Id. Acad. 4, 6. s. f. Ut retineamus eam definitionem, quam Philo voluit evertere. Id. Or. 35. Sua confirmare, adversaria evertere, h. e. infirmare, solvere. Curt. 8, 8. Funditus evertere gentes, h. e. delere. Sall. Or. ad Caes. 2. med. Dissensio civilis tot illustres familias ab stirpe evertit. Et Orat. Lepidi contra Sull. med. Tribuniciam potestatem eversum profecti sunt per arma. Curt. 8, 5. Opes regum assentatio saepius, quam hostis evertit: Cic. Acad. 4, 5. med. Constitutam philosophiam evertere. Et 10. Qui negant quidquam posse comprehendi, haec ipsa eripiunt vel instrumenta, vel ornamenta vitae, vel potius etiam totam vitam evertunt. Ulp. Dig. 47, 6, 1. Ne cum plures furtum admittant, evertant domini patrimonium. (V. EVERSOR.) Quint. Decl. 388. med. Evertere testem, h. e. ei fidem abrogare. ℙ [Est etiam idem ac verto. M. Aur. Antonin. inter ep. Front. ad M. Caes. 1. (ed. iterum A. Maio) ep. 3. Quos quidem versus orator egregius quondam evertit. ℙ Partic. Eversurus ap. Liv. 30, 32. Multa ante parta decora aut cumulaturi eo die, aut eversuri. F.] ℙ [*Confunduntur Evertere et simplex vertere. Porro Evertere et Everrere. V. s. h. v.]

ĒVESTĪGĀTUS, a, um, partic. a inusit. evestigo. [*Ov. Met. 15, 146. Magna nec ingeniis evestigata priorum canam. Est vox rarissima.] Sen. Contr. 9. a med. Tu Crasse, post evestigata illa fugitivorum arma ditissimus. (V. Vell. 2, 30. et Flor. 3, 20.) V. INVESTIGATUS.

ĒVESTĪGĬO. V. VESTIGIUM.

***ĒVESTĪGO** et Exvestīgo, as. Gloss. Gr. Lat. ἐξιχνεύω B. A.

ĒVEXUS, a, um, part. ab eveho, simile voc. devexus. Capell. 8. p. 275. Sicque habeatur, cum evexum, devexumque mundum dixero, h. e. rotunda forma sursum ascendentem.

[**EUGĂLACTON**, i, n. εὐγάλακτον, herba, de qua ita Plin. 27, 9, 58. Gaux antiquitus eugalacton vocabatur, cytiso et lenticulae foliis similis: aversa candidiora. Rami in terram serpunt quini, senive, admodum tenues ab radice. Flosculi purpurei exeunt. Invenitur juxta mare. Coquitur in sorbitione similaginis, ad excitandam ubertatem lactis. ℙ Ex his Plin. verbis apparet, ita esse appellatam ab εὐ, bene, abunde, et γάλα, ακτος, lac: quia nimirum lactis ubertatem excitat. F.]

[**EUGĂMUS**, i, m. Εὔγαμος, felix nuptiis: ab εὐ, bene, et γάμος, nuptiae. Est cogn. R. Inscr. ap. Maff. Mus. Ver. p. 297, 6. C. Avidius C. L. Eugamus. F.]

EUGĂNĔI, orum, m. plur. populi Galliae transpadanae sub Alpibus, qui olim magno tractu ab Istriae finibus Brixiam usque, et fortasse ultra obtinuere. Eorum oppida triginta quatuor Cato ap. Plin. 3, 20, 24. enumerabat. Inter eos censebantur Triumpilini, ubi nunc Val Trompia, et Camuni, ubi nunc Val. Camonica, teste Plin. loc. cit. Timavus quoque, qui fluit in Aquilejensi agro, Euganeus dicitur a Mart. 13, 89. Quod enim hic, non Medoacus, ista appellatione ab eo poeta significetur, satis intelligitur ex ejusd. 4, 25., quamvis Sidon. carm. 9, 191. per Euganeum Timavum Medoacum intelligit. ℙ Praecipue vero Euganei dicti sunt, qui circa Patavinum agrum incoluere, ubi Euganei colles, ap. Lucan. 7, 192. Ad Euganeorum collium radices fama est ipsorum populorum primariam urbem fuisse. Fuit etiam Geryonis templum a Graecis conditum. Est item fons Aponi, et Euganeae orae, ap. Mart. 10, 93. et Euganei lacus, quae sunt in Euganeis oris, ubi Venetiae, Id. 4, 25. ℙ Ea regio laudatissimis lanis hodieque abundat. Hinc Juven. 8, 15. et Euganea quantumvis mollior agna. V. ALTINAS, ALTINUM. ℙ Quos Euganeos diximus, expulisse fertur inde Antenor, et Trojanis suis, Henetisque, Patavio condito, locum fecisse: qui postea universi Veneti appellati sunt. Liv. 1, 1. ℙ Porro Euganei dicti sunt a nobilitate (quasi εὐγενεῖς) et antiquitate generis. Crediti sunt enim eorum patres fuisse Herculis socii, qui in ea loca cum duce suo cum pervenissent, sedes posuerunt. Hinc Plin. l. c. praestantes genere Euganeos appellat.

EUGĔ, εὖγε, interjectio variis inserviens affectibus: a Graeca voce allata, quae recte, sane significat. Saepe enim est approbantis et laudantis. Ter. Phorm. 5, 6, 30. Euge, Geta! Id. Ad. 5, 7, 13. Euge! jam lepidus vocor. Adde Mart. 2, 27. ℙ Item plaudentis. Pl. Asin. 3, 2, 9. Eas nunc legiones, Vi pugnando perjuriis nostris, euge! potiti. Et cum ironia approbantis. Id. Amph. 2, 2, 17. Alc. lavisti. Amph. quid, posteaquam lavi? Alc. accubuisti. So. euge optime! Id. Merc. 3, 4, 41. Dii sciunt, culpam meam istam non esse ullam. Cha. Euge, papae! Deos absentes testes memoras: qui ego istuc credam tibi? ℙ Item laetantis. Id. Aul. 4, 6, 11. Euge, euge, Dii me salvum et servatum volunt. ℙ Et metuentis. Id. Cas. 2, 6, 34. Euge, cave. ℙ Et hortantis. Id. Most. 3, 1, 59. Euge, strenue. ℙ Et animadvertentis ex improviso. Ter. Andr. 2, 2, 7. O Pamphile! Te ipsum quaero: euge Charine! ambo opportune. Pl. Merc. 2, 2, 12. ℙ Et gratulantis. Id. Pers. 1, 3, 10. Me dicit: euge! Id. Rud. 1, 2, 75. Euge, euge, perbene! ℙ Denique et insultantis, ut docet Hieron. in Ezech. 2, 6.

[**EUGĔNES**, ētis, m. et Eugenes, is, f. εὐγενὴς, nobili genere natus: ab εὐ, bene, et γένος, genus. Est cogn. R. Inscr. ap. Grut. 676, 6. D. M. S. Ti. Claudii Eugenetis. Alia ap. Mur. 886, 8. Amphio Liviae ostiar. dat. (ollam) Liviae Eugeni conjugi. F.]

[**EUGĔNĒSIS**, is, f. bona generatio, nobilitas. ab εὐ, bene, et γένεσις, generatio. Est cogn. R. Inscr. ap. Fabrett. p. 438, 10. Alleja D. F. Eugenesis. F.]

EUGĔNĪAE vel Eugenēae, arum, f. plur. uvarum genus, quae a nobilitate et generositate sic dictae sunt: nam εὐγένεια est nobilitas. Colum. 3, 2. ante med. Frigidum ac roscidum solum et coelum commodissime sustinent eugeniae, dum sunt in Albano colle: nam mutato loco, vix nomini suo respondent. ℙ Hinc eugeneum vinum, quod inde fit. Cato R. R. 6. et Varr. R. R. 1, 25. geminum eugeneum vocant: quare duplicis generis fuisse videtur. [*Item vitis. Plin. h. n. 14, 2. 4, 3. Ita dictum hoc genus ut apud nos Gutedel, et similia.]

***EUGENĪUM**, i, n. oppidum Illyridis Graecae. Liv. 29, 12. B. A.

[**EUGĔNĪUS**, a, um, adj. εὐγένιος, nobilis: ab εὐ, bene, et γένος, genus. Est cogn. R. Inscr. ap. Grut. 1035, 1. Caesennius Eugenius. Alia ap. eund. 809, 11. Caesennia Eugenia. F.]

EUGĔPAE, idem quod euge, ironice approbantis. Pl. Amph. 4, 1, 10. Sed aedes occluserunt: eugepae! Pariter hoc fit, atque ut alia facta sunt. ℙ Exsultantis. Id. Rud. 1, 2, 81. At in vado est: jam facile enabit, eugepae! ℙ Mirantis. Id. Epid. 1, 1, 11. Eugepae! corpulentior videre, atque habitior. ℙ Sunt qui scribant eugepoe, ut sit ab εὖγε, et ποι.

EUGĪUM, ii, n. medium foramen τοῦ αἰδοίου γυναικείου, et ipsum αἰδοῖον: ab εὔγειος, fecundus. Lucil. et Laber. ap. Non. 2, 304. et 8, 56. V. PUELLITOR.

[***EUGRAMMUS**, i, m. Εὔγραμμος (ab εὐ, bene, et γραμμὴ, linea, h. e. lineamentis bene distinctus) fictor quidam, de quo Plin. 35, 12, 43. Tradunt, Demaratum ex eadem urbe (Corintho) profugum, qui in Etruria Tarquinium Priscum regem populi R. genuit, comitatos fictores Euchira, et Eugrammum: ab iis Italiae traditam plasticen. ℙ Est etiam cogn. R. Inscr. ap. Grut. 127, 7. A. Egrilius Eugrammus. F. et B. A.]

[**EUGRAPTĒ**, es, f. bene scripta: ab εὐ, bene, et γραπτὴ, scripta. Est cogn. R. Inscr. ap. Donat. 427, 16. Anicia Eugrapte. F.]

[**EUHĀGES**, um, m. plur. ita appellati sunt apud Gallos viri sanctiores vitae genere insignes, qui naturae arcana scrutari solebant: εὐαγὴς enim sanctum significat. Vide Ammiani locum in V. BARDI. F.]

[**EVHELPISTUS**, i, m. εὐέλπιστος, qui bona est spe: ab εὐ, bene, et ἐλπιστὸς, sperabilis. Est cogn. R. Inscr. ap. Grut. 250, 2. L. Valerius L. F. Evhelpistus. F.]

[**EVHĔMĔRIS**, ĭdis, f. εὐήμερις, et

EVHĔMĔRUS, i, m. εὐήμερος, dies agens tranquillos: ab εὐ, bene, et ἡμέρα, dies. Est cogn. R. Inscr. ap. Grut. 689, 1. Julia Evhemeris. Alia ap. Maff. Mus. Ver. 266, 9. Cn. Anneus Evhemerus. F.]

[**EVHETHES**, is, m. εὐήθης, bonis moribus praeditus, simplex, ab εὐ, bene, et ἦθος, mos.

t cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 1456, 20. M. Kaniis Evhethes. *F.*]

[EVHIPPINUS, a, um, adj. ad Evhippen pertins, Cariae urbem, a *Plin.* 5, 29, 31. memoram, in cujus nummis ap. *Sestin. Class. gen.* p. 88. ΥΙΠΠΕΩΝ. *Plin.* 5, 29, 29. Halydienses, seu ippini, Xystiani. *Corrige* Alindienses, Evhippini, ystiani. *F.*]

[EVHODIA, ae, f. εὐωδία, bona fragrantia, et EVHODUS, i, m. εὐώδης, bene fragrans. Est ogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 791, 6. Julia Evhodia. lia ap. *eund.* 984, 1. A. Magullius A. L. Evhous. *F.*]

[EVHORMUS, i, m. εὔορμος, tutam stationem avium habens: ab εὖ, bene, et ὅρμος, statio nalis. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 377, 2. Cn. ornelius Evhormus. *F.*]

EUHYAS et Euias, ădis, Εὐυιάς, Baccha. De tione scribendi V. EUHYUS. *Hor. Od.* 3, 25, 8. n secus in jugis Exsomnis stupet Euias Hebrum rospiciens, etc.

*EUHYDRIUM, i, oppidum Thessaliae. *Liv.* 32, . *B. A.*

EUHYUS et Euius, ii, m. Εὔυιος, h. e. bonus lius, ab εὖ, et υἱός, unum est ex cognominibus acchi. Nam in bello Gigantum fabulantur Bacum in leonem se vertisse, ac strenuam Jovi pai navasse operam, uno ex Gigantibus interfecto: tque ab eo, macte virtute esse jubente, εὖ υἱὲ, υἱὲ fuisse blande appellatum. Usu frequenti poerum Latinorum vox quoque ipsa Latina facta t, et paulatim Latino more *Euius* scribi coepta. lii tamen deducunt ab εὐοῖ, euoe, quae vox est acchum invocantium: qua ratione nullus est aspitioni locus. *Stat. Th.* 2, 72. praerupti cum te, ner Euie, partus Transmisere patri. *Hor. Od.* , 11, 17. dissipat Euius Curas edaces. *Ov. A. m.* 1, 563. Pars Hymenaee canunt, pars clamant, uie, euoe! *Pers.* 1, 101. lyncem Maenas flexura rymbis, Euion ingeminat. ℙ Adjective. *Stat. ch.* 2, 153. quater Euia pulsant terga manu, *h.* tympana.

*EVIA, ae, oppidum Hispaniae Baeticae. *Plin.* , 1. ed. *Hard.* ubi in quibusdam edd. deest. Ade *Inscr.* ap. *Grut.* p. 550. *n.* 4. *B. A.*

EUĬAS. V. EUHYAS.

ĒVĬBRO, as, a. 1. vibro, vel extra vibro. Transte. *Gell.* 1, 11. Ut excitarentur atque evibrantur animi, quod cornua et litui moliuntur, *h.* . excitarentur, exstimularentur.

ĒVICTĬO, onis, f. ἐκνίκησις, actus evincendi. pud JCtos est ejus rei, quam adversarius legitino jure acquisierat, per judicem recuperatio. *Ulian., Julian., Cajus, Paulus,* etc. *Dig. l.* 21. *tit.* 2. ui est *De evictione*, ubi illa sunt: evictionem raestare, de evictione satis accipere ab aliquo, victione aliquid amittere, de evictione teneri, aliuem in evictione vincere, *h. e.* in actione de evitione. Item actio de evictione, et pro evictione, victionis nomine obligari, etc. [*Plura vide apud Brisson. de verb. signif.* s. v.]

ĒVICTUS, a, um, part. ab *evinco*, plane victus, xpugnatus, debellatus, ἐκνικηθείς. [*V. *Broukh.* d *Prop.* 4, 7, 2.] *Ov. Her.* 19, 155. de Leandro: victa per aequora lapsus. ℙ Translate dicitur ere de iis, quae aliquandiu resistunt, tandemque edunt, ac succumbunt. *Virg. A.* 4, 474. ubi conepit Furias evicta dolore, Decrevitque mori. Et 48. Evicta lacrimis. *Id. G.* 4, 63. Arbor vulneibus evicta supremum congemuit. *Val. Fl.* 2, 186. victaque matrum Corda sacer Veneris gemitus rait. *Ov. Fast.* 3, 688. Evictas precibus vix dedit lla manus. *Tac. A.* 11, 37. Evictus ad miserationem. *Id. ib.* 12, 49. donis, i. e. corruptus. *Sil.* , 580. Blando desidiae veneno evicta virtus. [*Plura vide ap. *Gron.* ad *Stat. Th.* 9, 839. *Heins.* d *Ov. Fast.* 3, 688. ℙ Apud JCtos *evicta* dicitur res, ab aliquo jure acquisita et per judicem recuperata. V. EVINCERE.] ℙ *Evicti rogi* sunt, quos eluctando, et ex igne evolando umbra evasit. *Prop.* 4, 7, 2. Luridaque evictos effugit umbra rogos. ℙ Est item convictus. *Cic. Verr.* 2, 1, 1. Tam nefariis criminibus, tam multis testibus evictus. Est qui legit *convictus.*

ĒVĬDENS, entis, adj. omn. gen. σαφής, qui aperte videtur, manifestus, perspicuus, dilucidus, patens. *Cic. N. D.* 3, 4. Neque ego in causis, si quid est evidens, de quo inter omnes conveniat, argumentari soleo: perspicuitas enim argumentatione elevatur. *Id. Top.* 26. Narrationes ut planae sint, ut breves, ut evidentes, ut credibiles. *Id. Acad.* 4, 15. Perspicuae et evidentes res. *Id. N. D.* 2, 2. Quid enim est hoc evidentius? *Liv.* 8, 9. Evidentissimum id fuit, quod etc. *Hirt. B. Alex.* 49. Neque ullum genus quaestus aut magni et evidentis, aut minimi et sordidi praetermittebatur. *Cels. praef. l.* 7. Medicinae, quae manu curat, est effectus inter omnes medicinae partes evidentissimus. *Plin.* 21, 17, 64. In lappa flos nascitur non evidens, sed intus occultus. *Id.* 6, 20, 23. Evidens demonstratio. *Id.* 9, 19, 25. ratio. Et 2, 52, 53. argumentum. Et 9, 2, 1. causa. Et 19, 3, 15. Id apud auctores Graeciae evidentissimos invenimus, *h. e.* certissimos. [*Saepissime hac voce usi sunt jurisconsulti in *Dig.* libris. Sic dicitur evidens aequitas, calumnia, mens testatoris, fraus, injuria, evidens et manifestum jus etc. Locos vide ap. *Brisson. de verb. signif.* s. v.]

ĒVĬDENTER, adv. ἐμφανῶς, perspicue, manifeste. *Liv.* 6, 26. Cum tam evidenter poenituerit. *Id.* 42, 29. *extr.* Cotys evidenter Macedonum partis erat. *Plin.* 13, 4, 9. Evidentissime est causa nominis. *Jabolen. Dig.* 23, 3, 57. Nisi evidentissime contrarium approbetur. *Julian. ib.* 18, 5, 5. Ut evidentius appareat. [*In *Dig.* etiam haec leguntur: evidenter velle, exprimere, docere, dissentire, contradicere, acquirere, denotare. V. *Brisson. de verb. sign.*]

ĒVĬDENTĬA, ae, f. ἐνάργεια, perspicuitas. *Cic. Acad.* 4, 6. Propterea, quod nihil carius ἐναργείᾳ, ut Graeci: perspicuitatem aut evidentiam nos, si placet, nominemus. *Quint.* 4, 2. *med.* Sunt qui adjiciunt, his evidentiam, quae ἐνάργεια Graece vocatur. *Id.* 6, 2. *med.* Insequatur ἐνάργεια, quae a Cicerone illustratio et evidentia nominatur: quae non tam dicere videtur, quam ostendere. (*illustrem explanationem* habet *Cic. Or.* 3, 53.) *Id.* 9, 2 *med.* tradit, figuram hypotyposin a *Celso* evidentiam appellari.

ĒVĪGESCO, is, n. vigorem amitto. *Tertull. Anim.* 38.

[ĒVĬGĬLANTER, adv. idem ac vigilanter. *Coripp. Johan.* 6, 202. veneranda senectus Evigilanter agit populos. *F.*]

ĒVĬGĬLĀTĬO, onis, f. *Augustin. Soliloqu.* 1, 1. Deus, pater evigilationis atque illuminationis nostrae.

ĒVĬGĬLĀTUS, a, um, part. ab *evigilo*, vigilando confectus. *Cic. Att.* 9, 12. At quam honesta! at quam expedita tua consilia! quam evigilata tuis cogitationibus, qua itineris, qua navigationis! *Gell.* 1, 7. Homo lectione multa exercitus, qui pleraque omnia veterum litterarum quaesita, meditata, evigilataque erant.

ĒVĬGĬLO, as, avi, atum, n. 1. ἐγείρομαι, expergiscor, vigil fio, de lecto surgo. *Plin. ep.* 1, 5. Evigilaveram: nuncius a Spurina. Et *ep.* 9, 36. Evigilo, cum libuit: plerumque circa horam primam. *Suet. Aug.* 78. Evigilare maturius. *Id. Claud.* 33. Ante mediam noctem plerumque evigilabat. *Stat. Silv.* 5, 3, 127. de Palinuro: puppe magister Excidit, et mediis miser evigilavit in undis, *h. e.* dormiens cecidit, et in undis experrectus est. ℙ Item insomnis sum, vigiliam ago. *Tibull.* 1, 9, 64. Est mihi nox multis evigilanda modis. Translate est incumbere, elaborare, diligentem, attentumque esse. *Cic. ad Brut.* 1, 15. Tanta est industria, tantumque evigilat in studio, ut, etc. *Id. Parad.* 2. Quid enim ego laboravi? aut in quo evigilarunt curae et cogitationes meae? ℙ Active cum accusativo est vigilando conficere, elucubrare. *Ov. Trist.* 1, 1, 108. Quos (*libros*) studium cunctus evigilavit idem. V. v. praec.

ĒVĬGŌRĀTUS, a, um, part. ab inusit. *evigoro*, vigore privatus. *Tertull. Pall.* 4. et *Apol.* 17.

ĒVĪLESCO, is, lui, n. 3. vilesco, φαυλίζομαι. [*Tac. H.* 3, 53. Cujus criminationibus eviluissent pericula sua.] *Suet. Claud.* 15. Usque eo eviluit, ut passim ac palam contemptui esset. *Val. Max.* 5, 4. *n.* 7. Nullis sordibus pretium carae pietatis evilescit.

ĒVINCĬO, is, nxi, nctum, a. 4. idem ac vincio, vel valde vincio, circumdo, ἀναδέω. *Tac. A.* 6, 42. Insigni regio Tiridatem evinxit, h. e. diadema imposuit. *Id. ib.* 15, 2. Diademate caput Tiridatis evinxit.

ĒVINCO, is, ici, ictum, a. 3. ἐκνικάω, idem quod vinco, vel plane vinco, supero. [*Tac. A.* 3, 46. Evincere Aeduos: quo significatu rarissime apud pedestres scriptores legitur.] *Sen. Herc. Oet.* 562. Cape hunc triumphum: solus evince Herculem. *Petr. Sat.* 79. Certaque liniamenta evicerunt spississimam noctem, et notabili candore ostenderunt errantibus viam. *Virg. A.* 2, 496. aggeribus ruptis cum spumeus amnis Exiit, oppositasque evicit gurgite moles. *Ov. Trist.* 1, 10, 33. de navi se vehente: Haec (*litora Byzantia*) precor evincat. [*V. *Burm.* ad *Val. Fl.* 3, 481. 5, 512. ad *Ov. Her.* 19, 155.] Sic *Plin.* 9, 31, 51. Cancri os Ponti evincere non valent: quamobrem regressi circumeunt. *Id.* 18, 21, 50. Quoniam evincit herbas lupinum, runcatur tantum, *h. e.* affligit, ut *Pallad.* 2, 9. seu perimit, ut *Colum.* 2, 12. *circa med.* loquitur. *Colum.* 6, 5. Evincendi sunt quamvis pestiferi morbi, et exquisitis remediis propulsandi. *Hor. Od.* 2, 15, 4. platanusque caelebs Evincet ulmos. *Sen. Hipp.* 457. Arbor celso vertice evincit nemus. *Ov. Met.* 1, 685. molles evincere somnos. [*V. *Heins.* ad *Ov. Fast.* 3, 688.] *Virg. A.* 4, 548. Evinci lacrimis. *Sen. Consol. ad Polyb.* 36. Perferre, et evincere dolores. [*Evincere propositum laborem ap. *Auct. argum. fab.* 17. in *Ov. Met.* 4. *Tom. II.* p. 294. *Burm.*] ℙ Item pervinco, obtineo. *Liv.* 2, 4. Evincuntque instando, ut litterae sibi ad Tarquinios darentur. Adde 4, 25. et 3, 41. [*V. *Heins.* ad *Ov. Fast.* 3, 680. *Graev.* ad *Cic. Verr.* 1, 1.] ℙ Item convinco. *Hor. Sat.* 2, 3, 250. Si puerilius his ratio esse evincet amare. ℙ Apud JCtos *evincere* est rem ab aliquo jure acquisitam per judicem recuperare. V. totum titulum secundum, qui est *De evictione l.* 21., *Dig.* et dicta in EVICTIO. *Pomp. ib. leg.* 16. Ut servum quisquam a me, aut ab eo, cui vendidissem, evinceret. [*Quint. Decl.* 388. Puer evincitur ab assertore.] ℙ [Part. *Evincens* ap. *Quint.* 8, 3. Evincentibus etiam vitiis orationis edendum est. *Evincundus* in *Inscr.* in *Mem. Rom. di AA. e BB. AA. T.* 3. p. 71. Qui ob honores ei habitos HS. L̄. M̄. N̄. dedit, ex quorum usuris evincundis *quotannis* XIII. Kal. Aug. die natali ejus *decurionibus* singulis X̶. V. dentur. *F.*] ℙ [*Confunduntur a librariis *Evincere* et *devincere.* V. *Burm.* ad *Quint. Inst.* 7, 3 p. 617.]

ĒVINCTUS, a, um, partic. ab *evincio*, vinctus, circumdatus, ἀναδεδεμένος. *Virg. A.* 5, 364. evinctis attollere brachia palmis, *h. e.* caestibus armatis. *Id. ib.* 8, 286. evinctus tempora ramis. *Ov. Pont.* 3, 2, 72. Evincti geminas ad sua terga manus. *Virg. Ecl.* 7, 32. purpureo suras evincta cothurno. *Stat. Th.* 1, 554. Evinctus pudica fronte *h. e.* lauro coronatus.

ĒVĬŎLO, as, a. 1. Adstruunt quidam huic verbo auctoritatem ex illo *Prop.* 1, 7, 16. Quod nolim nostros eviolasse Deos. Verum ibi alii aliter. *Brouckhus.* et alii quamplures praeferunt *evoluisse* ab *evolvo.*

ĒVĪRĀTĬO, onis, f. virilium exsectio. Metaleptice ponitur pro depilatione, nam pili sunt virilitatis indicia. *Plin.* 29, 1, 8. *f.* Eviratio pilorum.

ĒVĪRĀTUS, a, um, partic. ab *eviro*. εὐνουχισμένος, castratus: et translate lascivus et effeminatus. *Mart.* 5, 41. Eviratior spadone. *Arnob.* 5. p. 187. Eviratum corpus.

ĒVĪRESCO, is, n. 3. virorem amitto, expallesco. *Varr.* ap. *Non.* 2, 258. Atque exsanguibus dolore evirescat colos.

ĒVĪRO, as, a. 1. ἐνουχίζω, castro, virilitatem adimo. [*Vid. quae mox dicemus.] *Catull.* 63, 17. *de Aty.* Corpus evirastis Veneris nimio odio. ℙ Translate effeminatum reddo. *Varr.* ap. *Non.* 1, 223. Spatale eviravit omnes Venerivaga pueros. [*Veget.* 2, 8, 2. Evirat sanguis enormiter ablatus. Adde *ib.* 2, 10, 12. *Coel. Tard.* 1, 5, 178. Corpore evirato animae quoque substantia turbatur. Recte *Gesner.* Credo, ait, non a *viro* derivari, sed a *viribus.*]

ĒVISCĔRĀTUS, a, um, partic. ab *eviscero*, cui viscera exempta sunt. *Cic. Tusc.* 1, 44. *ex Ennio.* Ipse summis saxis fixus asperis, evisceratus Latere pendens. ℙ [*Item visceribus carens. *Pacuv.* ap. *Cic. Div.* 2, 64. Eviscerata, inanima cum animali sono.] Item qui ex visceribus alicujus rei extrahitur, ut Unio e concha evisceratus, *Solin.* 53. *f.* ℙ Translate exsiccatus et sceleti formam habens. *Appul. Apol.* Macilenta vel omnino eviscerata forma diri cadaveris. ℙ [*Item metaphorice pro dissipatus. *Cod.* 3, 29, 7. Si mater tua patrimonium suum in fratrem tuum, evisceratis opibus suis, exhausit.]

ĒVISCĔRO, as, a. 1. ἐξεντερίζω, exentero, viscera extraho. *Virg. A.* 11, 423. Accipiter columbam pedibus eviscerat uncis.

[*EVISCUS olim saepe legebatur apud *Veget.*, pro *ibisco* l. *hibisco*, quod vide.]

ĒVĪTĀBĬLIS, e, adj. qui evitari potest. *Ov. Met.* 6, 234. Frena tamen dantem non evitabile telum Consequitur. *Sen. Q. N.* 2, 50. Inevitabilia mala aut evitabilia.

ĒVĪTĀTĬO, onis, f. actus evitandi, εὐλάβεια, ut Evitatio incommodorum, *Auct.* ad *Her.* 2, 2. Al. leg. *vitatio.* [*Cfr. quae s. v. *Evitare* scripsimus.] Evitatio periculi. *Sen. Q. N.* 2, 39. fastidii, *Vopisc. Aurel.* 22. malorum, *Quint.* 5, 10. *med.*

ĒVĪTĀTUS, a, um, partic. ab *evito.* *Hor. Od.* 1, 1, 5. Metaque fervidis Evitata rotis. *Ov. Met.* 12, 122. nec fraxinus errat, Inque humero sonuit non evitata sinistro.

ĒVĪTO, as, avi, atum, a. 1. idem ac vito, effugio, caveo. *Cic. Am.* 24. Suspiciones et offensiones tum evitare, tum elevare, tum ferre sapientis est. *Catull.* 116, 7. nos tela ista tua evitamus amictu. *Ulp. Dig.* 42, 4, 7. *med.* Evitare occursum creditoris. *Pers.* 2, 27. Triste jaces lucis, evitandumque bidental. [*Legitur *evitare* etiam apud *Cic. Fin.* 5, 7. Ne vitationem quidem doloris quisquam in rebus expetendis putavit, ne si etiam evitare posset, quem locum pro corrupto habent. Recte vero *Schuetz.* in Ind. ita tuetur, ut inter *vitare* et *evitare* hanc differentiam inesse statuat, ut alterum sit *fugere*, alterum *effugere.* — *Sen. Ep.* 93. Quid autem ad rem pertinet, quamdiu vites, quod evitare non possis: ubi evitare aperte positum de effectu. Sed saepius evitare positum, ubi simplex verbum exspectabas. *Id. ib.* 44. Quantum possumus, evitemus incommoda quoque. V. *Gron.* ad *Sen. Ep.* 5. ℙ Observa constructionem sequente *quo minus.* *Ulp.* in *Dig.* 25, 3, 1, 16. Non evitabit, quominus quaeratur, quin ex eo praegnas sit mulier.] *Evito* etiam verbum antiquum est, compositum a *vita* et significat vitam eripere, vita spoliare. *Enn.* ap. *Cic. Tusc.* 1, 35. et *ib.* 3, 19. Haec omnia vidi inflammari, Priamo

vi vitam evitari. [*ubi *vitam* per abundantiam adjectum est, ut quum dicimus *bellum bellare*. Nam *evitare* jam per se significat *vitam eripere*, ut sequens *Appul.* locus docet. Cfr. *Doederl. Synon. Fasc.* 3. p. 192., qui verbum *evitare* etiam in illo *Plaut. Cas.* 3, 6. Gladium Ancilla Casinam intus habere ait, qui me atque te invitet, pro vulgato *invitet evitet* legendum esse censet.] *Appul. Met.* 3. p. 133, 3. Nec enim verisimile est hominem solitarium tres tam validos evitasse juvenes. Alii leg. *enecasse*.

EUIUS. V. EUHYUS.

*EULAEUS, i, Εὔλαιος, Mediae fluvius, in sinum Persicum influens. *Plin.* 6, 27. Adde 31, 3. *B. A.*

[EULALUS, i, m. εὔλαλος, bene loquens: ab εὖ, bene, et λαλέω, loquor. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 610, 4. Ti. Claudius Aug. L. Eulalus. *F.*]

[EULIMENE, es, f. Εὐλιμένη, et

EULIMENUS, i, m. εὐλίμενος, tutum portum habens: ab εὖ, bene, et λιμήν, portus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 764, 7. Caecia C. L. Eulimene. Alia ap. *eund.* 241, 2. A. Decius Eulimenus. *F.*]

[EULOGIA, ae, f. εὐλογία, benedictio: ab εὖ, bene, et λόγος, sermo. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Donat.* 424, 24. Cornelia Ɔ. L. Eulogia. *F.*]

[EULOGIARIUS, ii, m. qui eulogias seu munera ab episcopis ex eorum mensa ad privatos missa, conficit vel defert. *Not. Tir.* p. 192. V. *Ducangii Gloss. Lat.* in V. *Eulogia*. *F.*]

[EULOGUS, i, m. εὔλογος, rationi consentaneus: ab εὖ, bene, et λόγος, ratio. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 387. *n.* 235. M. Vipsanius Eulogus. *F.*]

[EUMACHUS, i, m. εὔμαχος, bene pugnans: ab εὖ, bene, et μάχη, pugna. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 154, 8. Q. Fictorius Q. L. Eumachus. *F.*]

*EUMARUS, i, m. Atheniensis, pictor egregius, qui primus in pictura marem feminamque discrevit, omnesque figuras imitari ausus est. *Plin.* 35, 8. *B. A.*

EUMAEUS, i, m. Εὔμαιος, subulcus Ulyssis, qui hunc redeuntem, licet non agnitum, hospitio tamen benigne excepit, ut est ap. *Homer. Odyss.* 14. Hinc *Varr. R. R.* 2, 4. Meam gentem suillum cognomen non habere, nec me esse ab Eumaeo ortum.

[EUMATHIA, ae, f. εὐμαθία, docilitas: ab εὖ, bene, et μανθάνω, disco. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 838, 13. Veletia L. F. Eumachia. *F.*] [*Voluit igitur *Eumathia*.]

EUMECES, is, n. balsami genus levi cortice, ab εὐμήκης, bene longus, quod ceteris sit procerius. *Plin.* 12, 25, 54. ₱ Item gemma oblonga figura, silici similis, quae capiti supposita, visa nocturna oraculi modo reddit. *Id.* 37, 10, 58.

[EUMEDES, is, m. Εὐμήδης, (ab εὖ, bene, et μῆδος consilium) praeco Trojanus, pater Dolonis; ab Hectore in Graecorum castra speculatum missus et pactus praemium currum et equos Achillis, ab Ulysse et Diomede est interfectus. *Ov. Fast.* 3, 4, 27. Non foret Eumedes orbus, si filius ejus Stultus Achilleos non adamasset equos. Adde *Virg. A.* 12, 345. *F.*]

[EUMELIS, idis, f. Εὐμηλίς, ita est appellata urbs Neapolis ab Eumelo Admeti filio, ex regione Pelasgitide, cujus ductu vel auspiciis ea est condita. *Stat. Silv.* 4, 8, 48. Cujus (*Apollinis*) adhuc volucrem laeva cervice sedentem Respiciens blande felix Eumelis adorat. *F.*]

[EUMELUS, i, m. Εὔμηλος, (ab εὖ, bene, et μῆλον, ovis, *h. e.* ovibus abundans) Patrarum rex, Triptolemo coaevus, a quo agricolandi artem didicit. *Ov. Met.* 7, 390. ₱ Item Admeti regis Thessaliae ex Alceste uxore filius (*Hyg. fab.* 97.), qui ductu vel auspiciis suis Pelasgicam coloniam in Campaniam emisit, quae urbem Parthenopen, postea Neapolin, atque etiam ab ejusdem coloniae conditore Eumelin appellatam condidit. Hic deinde a Neapolitanis tanquam Deus patrius cultus fuit et in illius honorem sodalitas Eumelidarum instituta fuit, de qua consule *Ignarra de phratriis* p. 96. ₱ Et Trojanus vir, de quo *Virg. A.* 5, 664. Nuncius Anchisae ad tumulum cuneosque theatri Incensas perfert naves Eumelus. ₱ Fuit etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 805. 4. Ti. Claudius Eumelus. *F.*]

[EUMENES, is, m. εὐμενής, benevolus: ab εὖ, bene, et μένος, animus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 1786, 4. Sex. Gellius Sexti Ɔ. (Cajae) L. Eumenes. ₱ *Eumenes, is*, m. Εὐμένης, Εὐμενής, Cardianus, filius Vectoris, ex scriba dux nobilissimus factus, ab Alexandro M. magni habitus, sororem Barsines uxoris ejus duxit. Illo mortuo, Craterum et Antipatrum, Perdiccae auspiciis, devicit. Pulsus Asia ab Antigono in provinciis Orientalioribus haesit, Argyraspidum dux, et quia Seleucum in partes suas pertrahere non poterat, illius regionem invasit. Mox viribus auctus, contra Antigonum movit, cui a militibus proditus, fame triduana obiit. V. *Nep.* in *vita Eumenis*, *Justin.* 13, 4. et 6. *Curt.* 10, 4. ₱ Fuit et nomen aliquot regum Pergami: quorum Eumenes I. *amicissimus Romanis* (*Φιλοῤῥωμαῖος Plutarcho*), ut eum *Nepos* in *Hannibale* vocat, ubi bellum ejus cum Prusia Bithyno, qui Hannibalis consilio ipsum pugna navali devicerat, describit. V. *Liv.* 33, 16. ₱ Eumenes II. Attalo patri successit. De eo V. *Justin.* 31, 8, et 33, 1. *F.* et *B. A.*

[EUMENETICUS, a, um, adj. ad Eumeniam pertinens, Phrygiae majoris urbem, ab Eumene conditore ita appellatam. *Plin.* 5, 29, 31. Amnis Maeandes Apamenam primum pervagatur regionem, mox Eumeneticam. *F.*]

*EUMENIA, ae, Phrygiae majoris civitas, Cludro flumini apposita. *Plin.* 5, 29. ₱ Item oppidum Thraciae, quod Scythae *Aroteres* cognominati tenuere. *Id.* 4, 11. *B. A.*

EUMENIDES, um, f. Εὐμενίδες, Furiae ita dictae per antiphrasin, quasi εὐμενεῖς, benevolae, cum revera sint δυςμενεῖς, malevolae, a μένος, animus. Ita *Serv.* ad *A.* 6, 375., qui ad *A.* 4, 609. Diras ait vocari in coelo, Furias in terris, Eumenides apud Inferos: tametsi haec nomina poetae confundunt. Porro hoc nomen inde habere creduntur, quod Oresti, qui Palladis consilio illas placaverat, benignas se ac placabiles, postquam matrem occiderat, praebuere, uti ex *Sophocle in Oedip.* v. 477. colligitur. *Virg. G.* 4, 483. caeruleosque implexae crinibus angues Eumenides. *Id. A.* 6, 250. Mater Eumenidum, *h. e.* Nox. Et 280. Ferreique Eumenidum thalami. Adde *Cic. N. D.* 3, 18. ₱ In singulari num. *Sil.* 2, 559. disjectaque crinem Eumenis in medios irrumpit turbida coetus. Adde *Stat. Th.* 12, 423.

[EUMETRIA, ae, f. εὐμετρία, justa proportio: ab εὖ, bene, et μέτρον, mensura. *Veg. Veter.* 4, 2. Haec eumetria equi convenit staturae honestae ac mediae *F.*]

[EUMITHRES, ae, f. gemmae species: ab εὖ, bene, et Μίθρης, Mithras, numen Persarum, quod idem ac Sol. *Plin.* 37, 10, 58. Eumithren Beli gemmam, sanctissimi Deorum sibi, Assyrii appellant, porracei coloris, superstitionibus gratam. *F.*]

EUMOLPIDAE, arum, m. Εὐμολπίδαι, sacerdotes Athenis, praesides quorundam sacrificiorum nocturnorum, quos Eumolpus Musaei vel Orphei vel Neptuni et Chiones filius in honorem Bacchi vel Cereris in ea urbe instituerat: cujus posteri in id sacerdotium jure quodam sanguinis initiabantur. Alii volunt eorum sacrorum Orphea habuisse magistrum. De Eumolpi etiam patria varia traduntur, aliis Thracem, aliis Atheniensem facientibus, aliis Aegyptium. Sunt etiam, qui unum Thracem fuisse dicunt, Neptuni filium, alium Eleusinium vel Atheniensem, Musaei filium, Orphei discipulum. Meminere Eumolpi et Eumolpidarum *Cic. Leg.* 2, 14., *Nep. Alcib.* 4. et *Ov. Pont.* 3, 3, 41. et *Met.* 11, 93. ₱ Scribitur etiam *Eumolphus*.

[EUMOLPUS, i, m. Εὔμολπος, bene cantans: ab εὖ, bene, et μολπή, cantus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 700. *n.* 216. Q. Considius Eumolpus. *F.*]

*EUNEOS, i, gemma quaedam ap. *Plin.* 37, 10. ed. *Hard.* Antea legebatur *eureos*. *B. A.*

[EUNETES, ae, m. εὐνέτης, concubinus: ab εὐνή, cubile. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Vignol. Inscr. sel.* p. 209. Ti. Claudius Eunetes. *F.*]

[EUNICA, ae, f. εὐνική, cubicularia: ab εὐνή, cubile. Est nom. serv. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 933, 11. Eunica Anterotis Liviae liberti. V. *Ducangium Gloss. Lat.* in V. *Eunicus*. *F.*]

*EUNICUS, i, Εὔνικος, statuarii nomen. *Plin.* 33, 12. et 34, 8. *B. A.*

*EUNOE, es, Εὐνόη, uxor Bogud, Mauritaniae regis. *Suet. Caes.* 52. *B. A.*

[EUNOEA, ae, f. εὔνοια, benevolentia: ab εὖ, bene, et νόος, mens. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 394, 8. Oppia Sexti et, Ɔ. (*Cajai*) *liberta* Eunoea *F.*]

[EUNOETUS, i, m. εὐνόητος, facilis intellectu: ab εὖ, bene, et νοητὸς, intelligibilis. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Spon. Miscell. antiq.* p. 12. Q. Vetinius Eunoetus. *F.*]

[EUNOMIA, ae, f. εὐνομία, aequitas: ab εὖ, bene, et νόμος, lex. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 1136, 6. Audas Eunomiae fil. dulciss. *F.*]

[*EUNOMIANI. Sic vocantur ii, qui Eunomii de rebus sacris doctrinam sequebantur. Saepe memorantur in *Cod.* De impiis eorum erroribus scripsit *Hieron.* adv. *Vigilant.* *August. de Haeres.* c. 54.]

[*EUNOMIUS, i. Auctor ejus partis, quae ab eo *Eunomianorum* nomen traxit. Scripsit ἔκθεσιν, i. e. fidei expositionem, quem libellum post *Valesium* edidit *Fabric.* bibl. Gr. T. VIII. p. 253.]

[EUNOMUS, i, m. εὔνομος, bonis legibus utens: ab εὖ, bene, et νόμος, lex. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 1116, 9. A. Cottius Eunomus. *F.*]

[EUNOSTIDAE, arum, m. Εὐνοστίδαι, ita sunt appellati sodales in honorem Eunosti herois, Tanagrae, Boeotiae urbis, maxime culti, in cujus templum si qua mulier ingressa fuisset, capitali poena multabatur, ut narrat *Plutarch. Quaest.* 40. *rer. Graec.* Huic numini sodalitas consecrata fuit etiam Neapoli, quemadmodum constat ex *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 456. *n.* 74. P. Sufenati P. F. Pal. Severo Sempronianno fretriaco Neapoli Eunostidon. Hic *Eunostidon* est ab Εὐνοστιδῶν pro *Eunostidarum*. V. *Ignarra de phratriis* p. 115. et seq. *F.*]

EUNUCHINUS, a, um, adj. ad eunuchum pertinens, ut Eunuchina facies, ap. *Hieron. ep.* 22, *n.* 27.

[EUNUCHION, ii, n. εὐνούχιον, lactucae genus. *Plin.* 19, 8, 38. Quidam vocant eunouchion, quoniam haec maxime refragetur Veneri. *F.*]

EUNUCHISMUS, i, m. eviratio, ut Eunuchismum facere, apud *Coel. Aurel. Tard.* 1, 4.

EUNUCHIZATUS, a, um, partic. ab inusit. *eunuchizo*, eunuchus factus. *Hieron. contra Jov.* 1, 7. ex *Matth.* 19, 12.

EUNUCHO, as, a. 1. Εὐνουχίζω, castro. *Varr.* ap. *Non.* 2, 289. Qui se eunuchat.

EUNUCHUS, i, m. εὐνοῦχος, castratus, cui nempe adempti sunt testiculi. Etymon est ab εὐνή, lectus, et ἔχω, curo, quia lecti et cubiculi mulierum custos habitus fuit: alii vero derivant ab εὖ, bene, νοῦς, mens, et ἔχω, habeo, quasi habens bonam mentem, quia res Venereae amentiam inferant et qui iis abstineant, valde sapere videantur: alii denique deducunt ab εὐνις τοῦ ὀχεύειν, *h. e.* privatus, expers concubitus. Priorem notationem confirmant *Claud.* in *Eutrop.* 1, 98. cumque omnibus unica virtus Esset in eunuchis, thalamos servare pudicos etc. *Id. ib.* 419. Militia eunuchi nunquam praegressa cubile et *Ammian.*, qui 18, 4. *cubicularios* vocat, quos paulo ante *spadones* dixerat. *Gloss. Philox.* Εὐνοῦχοι, cubicularii. Adde *Etymol. M.* in V. Εὐνοῦχος. ₱ Videtur Semiramis Assyriorum regina omnium prima fecisse eunuchos. *Claud. l. c.* 339. Seu prima Semiramis astu Assyriis mentita virum, ne vocis acutae Mollities, levesque genae se prodere possent. Hos sibi conjunxit similes: seu Parthica ferro Luxuries vetuit nasci lanugiis umbram, Servatoque diu puerili flore coegit Arte retardatam Veneri servire juventam. *Ammian.* 14, 6. Semiramis regina, quae teneros mares castravit omnium prima, vim injectans naturae. ₱ Duplex porro fuit eunuchorum genus, eorum nempe, qui ante pubertatem testiculis privarentur, ut virorum, qui praepostera Venere delectarentur, libidini diutius inservirent. Hi praecipue ex Delo insula Romam advehebantur. V. DELIACUS. *Cic. Or.* 70. Multi eunuchi ex Syria Aegyptoque. *Mart.* 3, 82. Digiti crepantis signa novit eunuchus. *Lamprid. Alex. Sev.* 23. Tertium genus hominum eunuchos esse dicebat, nec videndum, nec in usu habendum a viris, sed vix a feminis nobilibus. ₱ Alterum vero eorum, qui citra conceptionis periculum feminarum libidini explendae destinati matura jam aetate evirabantur, de quibus loquitur *Juven.* 6, 366. Sunt quas eunuchi imbelles ac mollia semper Oscula delectent et desperatio barbae, Aut quod abortivo non est opus etc. Ad hos etiam respicit *Hieron. in Jov.* 1, 47. cum ait, eunuchum dominae suae praesto esse in longam securamque libidinem. Adde *Mart.* 6, 67. ₱ Videntur etiam eunuchi vocis gracilitate commendati aliquando fuisse dominis suis, ut apud nos qui *castroni* [*Castraten] vocantur. *Ammian.* enim 18, 4. eos memorat, qui inter ministeria vitae secretioris, gracilitate vocis semper puerilis et blandae aures principis pulsarent. *Lamprid.* vero *Alex. Sev.* 34. eosdem *vocales exoletos* appellat. ₱ Quibusdam eunuchis non modo testes, sed ipse etiam penis amputabatur, ne scilicet ullam possent cum feminis rem habere et earumdem castimoniae custodes essent: hos Graeci sequioris aevi καρζιμάδας. Latini vero *carsamatia* vocabant, ut testatur *Ducangius* in *Gloss. Graec.* et *Lat.* in his vocibus. Hujusmodi erant Galli ministri Deae Cybeles. V. GALLI et etiamnum apud Turcarum imperatorem qui gynaeceo [*Serail] inserviunt. ₱ Translate quoque usurpatur de animalibus. *Juven.* 12, 34. imitatus castora, qui se Eunuchum ipse facit. ₱ *Eunuchum suam* feminino genere dixit *Ter. Eun. prol.* 32. comoediam intelligens, quae *Eunuchus* inscribitur. V. CENTAURUS. [*Plurima addidit *F.*]

[EUNUS, i, m. εὔνοος, οὖς, et Eunois, idis, f. εὐνοΐς, benevolens: ab εὖ, bene, et νόος, mens. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 684, 3. M. Caesio Euno. Alia apud *Grut.* 815, 1. Perpernaie Eunoidi. *F.*]

EVOCATIO, onis, f. actus evocandi, ἔκκλησις, ut *inferorum evocatio*, ap. *Plin.* 30, 1, 2. et *evocatio Deorum* ex urbibus obsessis, ap. *Macr. Sat.* 3, 9., cujus ibi formulam carmenque refert, multaque de eo antiquorum more disserit. *Hirt. B. Alex.* 56. Edictum proposuerat, ut quibus pecunias impetrasset, neque contulissent, se adirent. Quae evocatio vehementer omnes turbavit. ₱ *Evocatio* etiam dicebatur genus militis per tumultum in re subita collecti, ubi dux alloquitur cives: Qui rempubl. salvam vultis, me sequimini. *Donat.* ad *Ter. Eun.* 4, 7, 2 et *Serv.* ad *A.* 7, 614. Hinc *Auct.* ad *Her.* 3, 2. Vis decernitur per exercitus, classes, arma, tormenta, evocationes hominum et alias hujusmodi res. [*Duker. ad Flor. 3, 17.]

EVŎCĀTOR, oris, m. qui evocat. Item qui tumultuarium et subitum militem cogit, ut in voce praeced. dictum est. Cic. Cat. 1, 11. Principem conjurationis, evocatorem servorum et civium perditorum exire patieris?

*EVOCATORIE, adv. Theod. Prisc. 1, 23. B. A.

EVOCĀTŌRĬUS, a, um, adj. qui evocat, ut Evocatoria epistola, ap. Sidon. ep. 8, 12. [*Adde Symmach. ep. 4, 5. 6, 35. et 36.]

EVŎCĀTUS, a, um, partic. ab evoco, ἐκκλητος, aliunde in aliquem locum vocatus, arcessitus. Hirt. B. Alex. 34. Duas legiones in Aegyptum ad Caesarem mittit, litteris ejus evocatas. Suet. Cal. 58. Pueri nobiles ex Asia ad edendas in scena operas evocati. Liv. 23, 43. Evocati ad colloquium. Id. 39, 36. ad causam dicendam. V. EVOCO. Justin. 3, 4. Evocatos de singulis manipulis seditiosos supplicio tradi jubet. Id. 12, 14. Se quoque a Macedonia non ad societatem militiae, sed ad poenam evocatum arbitrabatur. Plin. ep. 6, 31. Evocatus in consilium a Caesare nostro ad Centum Cellas, maximam cepi voluptatem. ℙ [*Saepius pro excitatus ponitur. Cic. Dejot. 14. Evocata oratione misericordia. Fin. 2, 31. Probitas mercedibus evocata. ℙ In re militari evocati proprie dicebantur ii, qui per tumultum ad arma vocati erant. V. Evocatio §. 2. Tum latior significatio ea est quam jam affert Forc.] In re militari evocati, ἀνάκλητοι, erant milites veterani, qui quamvis stipendia explevissent, nihilominus in gratiam consulum aut imperatorum, ab iis largitione, litteris, precibus invitati, militiam resumebant et honoratiore loco in ipsa constituebantur: cujus rei exemplum habes ap. Cic. Fam. 15, 4. et Suet. Aug. 1, 10. Hinc Cic. Fam. 3, 6. fin. Antonium praefectum evocatorum misi ad te, cui si tibi videretur, cohortes traderes. Suet. Aug. 56. Affuit et clientibus: sicut Scutario cuidam evocato quondam suo. [Inscr. ap. Grut. 1110, 4. Valerius Rufinus evocatus cohortis tertiae praetoriae. Alia ap. eund. 531, 10. M. Aurelio M. F. Secundino veterano evocato ex cohorte III. praetoria. Alia ap. Fea, Var. di notiz. p. 87. C. Vedennius C. F., qui Moderatus Antio, milit. in leg. XVI. Gal. a X., transl. in coh. IX. pr., in qua milit. ann. VIII., missus honesta missione revoc. ab imp. facta evoc. Aug., architect. armament. imp. evoc. ann. XXIII. F.] ℙ Ad horum similitudinem, evocatos appellavit Galba equestris ordinis juvenes, qui manente anulorum aurorum usu, excubias circa cubiculum suum vice militum agerent, ut narrat Suet. in ejus Vita 10.

ĒVŎCO, as, avi, atum, a. 1. ἐκκαλέω, ex aliquo loco advoco, arcesso, vocando elicio, invito, provoco, pertraho. Cic. Or. 2, 86. Juvenes stare ad januam duos quosdam, qui eum magnopere evocarent. Id. Att. 2, 24. Iis litteris sic te evocabam, ut nihil acrius, neque incitatius fieri posset. Pl. Asin. 2, 3, 3. Atriensem Sauream, si est intus, evocato huc. Id. Mil. 4, 6, 33. et Ter. Hec. 5, 1, 7. Abi tu: illum evocato foras. Pl. Amph. 3, 3, 12. Gubernatorem a navi huc evoca meis verbis. Caes. B. C. 3, 108. Exercitum a Pelusio clam Alexandriam evocavit. Id. B. G. 6, 34. Ad Germanos pervenit fama, diripi Eburones, atque ultro omnes ad praedam evocari. [*V. Drak. ad Liv. 4, 9, 9.] Et ib. 5, 58. Magna contumelia verborum nostros ad pugnam evocant. [*Drak. ad Liv. 4, 10, 1.] Suet. Aug. 16. Evocare aliquem ex provincia in auxilium. Ov. Am. 1, 8, 17. mortuos sepulcris. Virg. A. 4, 242. animas Orco. [*Ov. Met. 11, 597. Ales evocat Auroram. Id. Fast. 1, 456. Qui vigili roseum provocat ore diem. V. Burm. ad Ov. Met. 4, 629.] ℙ Aliquando evocare est judicis, magistratus, et hujusmodi adesse jubentis ad testimonium, aut causam dicendam. Caes. B. C. 3, 108. Queri, atque indignari coepit, regem ad dicendam causam evocari. Cic. Verr. 2, 3, 28. Magistratus et quinqueprimi accitu istius evocantur. Et Verr. 2, 2, 67. Evocat ad se Centuripinum magistratum, et decemprimos. [*Nep. Con. 5. Tiribazus Cononem evocavit.] Plin. ep. 5, 20. Evocare testes. Ulp. Dig. 2, 12, 1. Ne quis messium tempore adversarium cogat ad judicium venire etc. sed si praetor per ignorantiam evocare perseveraverit, etc. [*Drak. ad Liv. 3, 4, 5. ℙ Sed etiam qui ad aliud agendum adesse jubebantur, dicebantur evocari, veluti quos princeps evocaverat. Plin. ep. 5, 38. Evocatus in consilium a Caesare.] ℙ Evocare Deos quid sit, docet Macr. Sat. 3, 9. ut in EVOCATIO dictum est: item Plin. his verbis 28, 2, 4. Verrius Flaccus auctores ponit, quibus credat, in oppugnationibus ante omnia solitum a Romanis sacerdotibus evocari Deum, cujus in tutela id oppidum esset, promittique illi eundem, aut ampliorem apud Romanos cultum. Et durat in pontificum disciplina id sacrum: constatque, ideo occultatum, in cujus Dei tutela Roma esset, ne qui hostium simili modo agerent. Haec Plin. Simile est illud Ulp. Dig. 1, 8, 9. Sacrarium est locus, in quo sacrae res ponuntur: quod etiam in aedificio privato esse potest: et solent, qui liberare eum locum religione volunt, sacra inde evocare. Habes et ap. Liv. 5, 21. et 22. quiddam huc pertinens, in expugnatione Vejorum. ℙ In re militari evocare est veteranos, qui stipendia expleverint, ad militiam precibus et praemiorum spe rursus pertrahere, ut in EVOCATUS dictum est: item quoscumque milites ad subitam et tumultuariam militiam vocare. Caes. B. C. 1, 7. Conclamant legionis decimae tertiae, quae aderat, milites: hanc enim initio tumultus evocaverat etc. Et 23. Erant complures adolescentes, et magnus numerus equitum R. et decurionum, quos ex municipiis Domitius evocaverat. ℙ Translate. Quint. 1, 1. med. Contendat interim, et saepius vincere se putet: praemiis etiam, quae capit illa aetas, evocetur, h. e. alliciatur. Cic. fragm. ap. August. contra Julian. Pelag. 4, 14. Quae enim deformatio coloris et corporis, quod turpe damnum, quod dedecus, quod non evocetur atque eliciatur voluptate? [*Pall. R. R. 1, 6, 12. Tepor evocat ea quae seruntur.] Sen. Hipp. 11. Prata rorifera mulcens aura, Zephyrus vernas evocat herbas. Sil. 7, 501. Evocat e liquidis piscem penetralibus esca. [*Col. R. R. 9, 14, 15. Insistentes apes quasi per siphonem succum evocant.] Plin. 14, 1, 3. Vites tonsura annua coercentur, et vis earum omnis evocatur in palmites. [*Plin. H. N. 17, 22. 35, 14. Vitis evocata ad fructum.] Id. 17, 22, 35. n. 11. Quidam palmitem excaecant, supina falce auferendo oculos, ut longius evocent. Cels 4, 14. Fricatione ad extremas partes materiam evocare. [*Col. R. R. 4, 31, 2. Evocatur in latitudinem salix.] Plin. 23, 4, 41. Oleum cicinum capillum evocat. [*Befördert den Wachsthum.] Cels. 3, 25. Sudorem labore corporis evocare. [*Schweiss heraustreiben.] Plin. 31, 10, 46. n. 4. Nitrum vomitiones evocat. Id. 28, 19, 77. Evocare abortus, h. e. educere, expellere. Sen. Med. 754. aquas nubibus siccis. Plin. 38, 8, 27. adipis suffitu mulierum menses. Id. 2, 53, 54. fulmina, h. e. elicere, impetrare. V. ELICIO. [*Cic. Or. 2, 8. Memoriam evocare. Hortens. fr. Quod damnum, quod dedecus, quod non evocetur atque eliciatur voluptate.] Sen. Ira 3, 5. Ira lentos quoque natura et placidos in saevitiam ac violentiam evocat. [*Liv. 9, 17, 2. Tanti regis mentio, quibus saepe tacitis cogitationibus volutavit animum, eas evocat in medium, sc. ex animo.] Et Ben. 2, 28. Boni consulere, et animum ejus, grate excipiendo, evocare, h. e. ejus, qui beneficium dedit, liberalem animum ad insuper benefaciendum allicere, pertrahere. Id. ep. 29. Facetiae, quae risum evocare lugentibus possunt, h. e. elicere. Plin. 28, 4, 12. Evocare indicium. Et Sen. Ira 3, 8. iram. Id. Const. sap. 4. extr. lacrimas. Id. Ira 2, 21. aliquem in laetitiam. [*Haec vox Senecae omnino fuit in deliciis. Vide plurima exempla quae affert Gron. ad Sen. ep. 47.] ℙ [Part. Evocaturus ap. Pl. Mil. 2, 2, 47. Cor, credo, evocaturus est foras. Evocandus ap. Sen. Oed. 394. Ipse evocandus noctis aeternae plagis. F. ℙ *Confunduntur Evocare et Convocare. V. Drak. ad Liv. 4, 24, 4. — et Provocare. Burm. ad Ov. Met. 4, 629.]

[ĒVODES, is, n. εὐώδης, bene olens, ab εὖ, bene, et ὄζω, oleo. Ita appellatur quoddam collyrium. Inscr. ap. Tochôn, cachets des oculist. p. 65. C. Cintusminii Blandi evodes ad aspritudinem. Alia ap. eund. ib. p. 66. Phronimi evodes ad asprit. F.]

EUOE et Euhoe, εὐοῖ, vox bacchantium, et Librum Patrem inclamantium et invocantium: quasi εὖ οἱ, bene sit illi. Placet Dausquio aspirationem interscribi, Vossio, et aliis non placet. Vox est disyllaba: neque ullum adhuc vidimus poetae locum, ex quo necessario conficiatur, esse trisyllabam. Catull. 64, 61. Saxea ut effigies bacchantis prospicit euoe. Et 255. Euoe bacchantes, euoe capita inflectentes. Hor. Od. 2, 19, 5. Euoe! recenti mens trepidat metu. Et 7. euoe! parce Liber. Adde Virg. A. 7, 389. et Ov. Met. 4, 522. ℙ Qui scribunt euohe, aut heuoe, male scribunt.

*EVOENOS (εὔοινος, i. e. fertilis vino), insula ad Athon, novem M. pass. latitudine, quae hodie Peparethus vocatur. Haec Plin. 4, 12. B. A.

ĒVŎLĀTĬCUS, a, um, adj. qui volat, ut Evolatici homines, ap. Pl. Poen. a. 2. v. 27. Al. tamen leg. volatici.

ĒVŎLĬTO, as, a. 1. frequentat., saepe evolo. Colum. 8, 8. de columbis: Patentibus fenestris, per quas ad requirendos cibos evolitant.

ĒVŎLO, as, avi, atum, n. 1. ἀφίπταμαι, extra, vel in altum volo. Cic. Brut. 78. Ut evolare, non excurrere videretur. Id. Leg. 1, 1. Aquila ex quercu evolavit. Varr. R. R. 3, 9. Evolare extra septa. [*Gaj. in Dig. 4, 1, 5, 6. Examen ex alveo nostro evolavit. ib. 6. Gallinae turbatae longius evolaverunt.] ℙ Translate est erumpere. Caes. B. G. 3, 28. Subito ex omnibus partibus silvae evolaverunt, et in nostros impetum fecerunt. Ov. A. Am. 3, 710. Evolat, ut thyrso concita Baccha, vias. [*Cic. Or. 2, 78. Quod totum repente evolet, i. e. omnes suas vires celeriter ostendat.] ℙ Item progredi, ad honores altius evehi, ascendere. Cic. Fam. 1, 7. med. Quem illi esse in principibus facile sunt passi, evolare altius certe noluerunt. Adde Or. 2, 52. [*Et Or. 12.] ℙ Item eripere se, aufugere. Cic. Somn. Scip. 3. Qui ex corporum vinculis tanquam e carcere evolaverunt, h. e. extra vincula evolaverunt. [*Cic. Or. 1, 35. Evolavit oratio, i. e. celeriter praeteriit, ut vix, quae dicta sint, percipi potuerint.] ℙ Item vitare, effugere. Cic. Prov. cons. 6. Quam poenam si tum aliorum opibus, non suis evolarunt, etc. Id. Verr. 2, 1, 5. Evolet ex vestra severitate. ℙ Item fugere. Id. ib. 2, 5, 34. Evolarat jam e conspectu fere fugiens quadriremis. [*V. Tzschuck. ad Eutrop. 10, 2.] ℙ [Part. Evolans ap. Plin. 7, 52, 53. Evolans ex ore animam. Evolaturus ap. Varr. R. R. 3, 16. Cum apes jam evolaturae sunt. F.]

ĒVŎLO, as, a. 1. ἁρπάζω, est furari, rapere, quasi in volam recipere. Pl. Cist. 4, 2, 65. Cistellam adolescens hic mihi evolavit. Alii rectius leg. Cistella mihi hic, mi adolescens, evolavit.

ĒVOLVO, is, olvi, ŏlūtum, a. 3. ἀποκυλίω, deorsum, aut extra, aut de loco volvo. Ov. Met. 12, 518. modo se super aera frustra Tollere conatur, jactasque evolvere silvas, h. e. a se rejicere. Lucr. 6, 140. de vento: Arbusta evolvens radicibus haurit ab imis. Lucan. 3, 481. nudis evolvunt saxa lacertis. Id. 6, 170. cadavera plenis Turribus evolvit, subeuntesque obruit hostes. Tac. G. 39. Evolvi per humum. [*i. e. se volvere.] Cels. 7, 16. Nonnunquam venter ictu aliquo perforatur, sequiturque ut intestina evolvantur. ℙ Dicitur et de aquis, quia volvendo se decurrunt. Curt. 5, 4. Araxes multorum aquas torrentium evolvit in Medum. Virg. A. 5, 807. In mare se Xanthus evolvit. Plin. 4, 12, 24. Danubius in Pontum vastis sex fluminibus evolvitur. ℙ Est etiam explicare, et, quod involutum erat, aperire. Petr. Sat. 11. Opertum me amiculo evolvit, h. e. detexit. Ov. Met. 6, 581. Evolvit vestes saevi matrona tyranni, Germanaeque suae carmen miserabile legit. Id. Her. 12, 24. Evolvere fusos, volvere usque dum omni filo spolientur. Cic. Att. 9, 10. med. Evolvere volumen epistolarum. ℙ Hinc translate est digerere, explicare, narrare. Ov. Met. 1, 24. Quae postquam evolvit, caecoque exemit acervo, etc. Virg. A. 9, 509. Et mecum ingentes oras evolvite belli. Stat. Th. 1, 2. sontesque evolvere Thebas. Cic. Att. 9, 10. med. Totam hanc deliberationem evolvis accuratius in litteris VIII. cal. Mart. datis. Id. Acad. 4, 36. Exponere disciplinam sapientiae, naturam rerum omnium evolvere. Id. Coel. 23. Cujus ego neque principium invenire, neque evolvere exitum possum. [*Quo loco vide annon metaphora ducta sit a labyrintho, ex quo exire non licet, nisi ei, qui fila de glomo devolvens redit.] Id. Off. 3, 19. Animi sui complicatam notionem evolvere. [*V. Heins. et Drak. ad Sil. 7, 435.] ℙ Item legere, ductum a voluminibus, quae legi non possunt, nisi evolvantur. Cic. Tusc. 1, 11. med. Evolve diligenter ejus eum librum, qui est de animo. Hor. Sat. 1, 3, 112. et Ov. Fast. 1, 657. Evolvere fastos. Id. Trist. 2, 307. versus. Et 238. jocos. ℙ Item secum meditari, versare animo, mente volvere. Sil. 3, 216. Promissa evolvit somni, noctemque retractat. Virg. G. 4, 509. et gelidis haec evolvisse sub antris. Sen. Agam. 116. Tecum ipsa evolve femineos dolos. ℙ Evolvere se est se expedire, exire: ductum a cursu aquarum. Ter. Eun. 4, 4, 55. Hac re et te omni turba evolves, et illi gratum feceris. Id. Phorm. 5, 4, 5. Nullo possum remedio me evolvere ex his turbis. Lucan. 9, 876. Imus in adversos axes: evolvimur orbe, h. e. egredimur. ℙ Ab eodem aquarum cursu est et illud Sen. Oed. 252. de Sole: Qui tarda celeri saecula evolvis rota. Et Med. 402. Nitidusque certas mundus evolvit vices. ℙ Item illud Val. Fl. 4, 117. Ingemit, ac tales evolvit pectore questus, h. e. effundit. ℙ Interdum ponitur pro eruere. Sen. Oed. 966. Radice ab ima funditus vulsos simul Evolvit orbes, h. e. eruit oculos. Sic Lucan. 2, 184. ille cavis evolvit sedibus orbes. ℙ Translate. Pl. Pseud. 1, 3, 82. Ego in hoc triduo aut terra, aut mari alicunde evolvam id argentum tibi, h. e. eruam, extricabo, et tibi conficiam. ℙ Est nonnunquam deturbare, expellere. Hinc evolutus bonis: quod V. infra. Liv. 6, 15. Ut istos excubantes publicis thesauris ex praeda clandestina evolvas. [*V. Drak. ad h. l.] ℙ Apud poetas diaeresin interdum patitur. Catull. 66, 74. Condita quin veri pectoris evoluam. Ov. Her. 12, 24. Debuerant fusos evoluisse meos. ℙ [Partic. Evolvendus apud Auct. dial. de orat. 29. Nec in evolvenda antiquitate satis operae insumitur. F.]

ĒVŎLŪTĬO, onis, f. evolvendi actio, explicatio, lectio. Cic. Fin. 1, 7. Quid historia cognitioque rerum, quid poetarum evolutio?

ĒVŎLŪTUS, a, um, part. ab evolvo, ἀναπεπτυμένος, ut Evoluta serpens, et ex oculis elapsa, Liv. 26, 19. Evolutum furfure panicum, ap. Colum. 2, 9. extr. est exutum, purgatum. ℙ Evolutus bonis, h. e. deturbatus, Sen. ep. 74. Evolutus sede patria, rebusque summis, Tac. A. 13, 15. h. e. expulsus, ejectus. Evolutus tegumentis dissimulationis, et nudatus, Cic. Or. 2, 86.

[EVŎMĬTUS, a, um, part. ab *evomo*, vomendo ejectus. *Coel. Aurel. Tard.* 4, 2. Diocles inquit, evomitos lumbricos nihil alienum significare. *F.*]

EVŎMO, is, ui, itum, a. 3. ἐξεμέω, vomendo ejicio. *Cic. N. D.* 2, 49. Easque, cum stomachi calore concoxerit, evomere. *Tac. A.* 12, 67. Ille tanquam nisus evomentis adjuvaret, pinnam rapido veneno illitam faucibus ejus demisisse creditur. ¶ Translate est emittere. *Cic. Am.* 23. Apud quem evomat virus acerbitatis suae. *Ter. Ad.* 3, 2, 14. Evomere iram in aliquem. *Cic. Phil.* 5, 7. In me absentem, orationem ore impurissimo evomuit. *Id. Cat.* 2, 1. *extr.* Urbs haec laetari mihi videtur, quod tantam pestem evomuerit, forasque projecerit. [*Cic. Pis.* 37. In quo tu acceptam tamen et devoratam pecuniam evomere non poteras, i. e. reddere pecuniam per injuriam acceptam.] *Plin.* 5, 9, 10. Nilus multis faucibus in Aegyptium mare se evomit, i. e. se emittit. [*Colum. R. R.* 8, 15, 3. Evomit herbas stagnum soli.] *Sil.* 17, 594. Evomuit pastos per saecula Vesvius ignes.

EUONYMUS, i, f. εὐώνυμος, arbor insulae Lesbi, non absimilis Punicae, inter eam et laurum folii magnitudine, figura vero et mollitie Punicae, flore candidiore: siliquas fert sesamae similes, in quibus granum quadrangula figura, spissum, letale animalibus: nec non in folio eadem vis. *Plin.* 13, 22, 38. ¶ Item insula Siciliae, minima Aeoliarum, quae nunc creditur *Lisca bianca*. *Plin.* 3, 9, 14.

[EVŌPUS, i, m. εὐωπὸς, qui bene cernit, aut pulcros oculos, seu vultum habet: ab εὖ, bene, et ὤψ, oculus, vultus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Amad. Anecd. litter. T.* 1. p. 469. *n.* 2. C. Oclatius Evopus. *F.*]

*EUPALĬUM vel Eupalion, i, n. Εὐπάλιον, oppidum Graeciae, in Locride. *Liv.* 28, 8. ¶ *Eupalia* audit *Plin.* 4, 3. Εὐπαλία *Steph. Byz. B. A.*

[EUPĀTOR, ŏris, m. Εὐπάτωρ, ab εὖ, bene, et πατὴρ, pater, *h. e.* bono, vel nobili patre natus, cogn. fuit Mithridatis Ponti regis illius famigeratissimi a Pompejo M. devicti. *Plin.* 33, 12, 54. *F.*]

EUPĀTŌRĬĂ Herba, ap. *Plin.* 25, 6, 29. eadem est, quae agrimonia, a Mithridate Eupatore appellata. V. AGRIMONIA. ¶ Eupatoria fuit etiam urbs prope flumen Amisum in Ponto, sic cognominata ab eodem Mithridate, qui eam condidit. *Plin.* 6, 2, 2.

[EUPATRIA. V. LUPATRIA. *F.*]

[EUPĔLASTUS, i, m. ab εὖ, bene, et πελάζω, appropinquo, bonus propinquus. Est cognom. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 70, 2. L. Baebius Eupelastus. *F.*]

[EUPĔLĬOS, ii, f. ab εὖ, bene, et πελιὸς, lividus: ita appellata herba eadem ac daphnoides, hypoglossa, et victoriola. *Appul. Herb.* 58. *F.*]

[EUPĔRĬLEMPTUS, i, m. bene comprehensibilis: ab εὖ, bene, et περιληπτὸς, comprehensibilis, quod a περιλαμβάνω, comprehendo. Est nom. libertinum R. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 296. *n.* 257. Euperilemptus lib*ertus*. *F.*]

EUPĔTĂLOS, εὐπέταλος, pulcra habens folia: ab εὖ, bene, et πέταλον, folium. Dicitur de genere chamaedaphnes, quod daphnoides vocatur, frutice ramoso, crassiore ac molliore, quam laurus, folio, cujus gustatu accenditur os atque guttur, baccis e nigro rufis. *Plin.* 15, 30, 39. ¶ Item de gemma quatuor colores habente, caeruleo, igneo, minii, et mali. *Id.* 37, 10, 56.

EUPHĒMĒ, es, f. Εὐφήμη, nutrix Musarum, Croti mater: qui Crotus in coelo Sagittarius esse dicitur. *Hyg. Astron.* 2, 27.

EUPHĒMISMUS, i, m. εὐφημισμὸς, bonum omen: ab εὐφημίζω, bene ominor, bona verba dico: est figura rhetorica, qua res ingratas et odiosas mitioribus vocabulis exprimimus, vel ironice, ut cum Furiae Eumenides vocantur; vel extra ironiam, ut *Vell.* 2, 93. Si quid accidisset Caesari, *h. e.* si mortuus esset. Sed vox Graeca est, et Graece adhibenda.

[EUPHĒMUS, i, m. εὔφημος, bonam famam habens: ab εὖ, bene, et φήμη, fama. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 704, 9. Q. Gallius Euphemus. *F.*]

[EUPHENGES, is, m. εὐφεγγὴς, bene splendens: ab εὖ, bene, et φέγγος, splendor. Est nomen libertinum R. *Inscr.* Romae nuper effossa, et a *Barpt. Borghesio* per litteras missa. Theopaedi fecit Euphenges Aug. Lib. fratri bene merenti. *F.*]

[EUPHĬLĒTUS, i, m. εὐφίλητος, bene amabilis: ab εὖ, beue, et φιλητὸς, amabilis. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Guarinium*, *Campagna Taurasina* p. 42. C. Umbrius Euphiletus. *F.*]

EUPHŌNĬĂ, ae, f. εὐφωνία, bonus sonus, suavis pronunciatio. A grammaticis dicitur, cum singula verba dulcem ac jucundum sonum edunt: quae a *Quint.* 1, 5. *velut vocalitas* vertitur, *cujus in eo delectus est, ut inter duo, quae idem significant ac tantumdem valent, quod melius sonat, malis.* De hac *Donat.* 2, 1751. Meminerimus, euphoniam in dictionibus plus interdum valere, quam analogiam et regulam praeceptorum.

EUPHORBĬĂ, ae, f. herba est specie thyrsi, foliis acanthinis, succum emittens lacteum, qui siccatus turis effigiem habet: inventa in monte Atlante ab Euphorbo medico Jubae regis, ut *Plin.* 5, 1, 1. et 25, 7, 35. docet. Dicitur etiam *euphorbium, ii*, n. ab *eod.* 25, 12, 91. et 26, 8, 34. *n.* 10.

EUPHORBUS, i, m. viri Trojani nomen a Menelao occisi, cujus animam Pythagoras, qui metempsychosin commentus est, habere se jactabat. *Ov. Met.* 15, 160. et *Gell.* 4, 11. Hinc *sapiens Euphorbus* pro Pythagora sumitur ab *Hor. Ep.* 2, 50., ubi alii pro *sapiens Euphorbus* rectius legunt *sapiens, et fortis.* ¶ Alius fuit hoc nomine medicus. V. v. praec.

EUPHORĬON, onis, m. Εὐφορίων, poeta Chalcidensis, qui varia scripsit. Elegorum ejus testis est *Diomed.* 3, 482. Poema etiam aliud, in quo multa de agricultura, affert *Suid.* Quam ob causam forte *Varro*, et *Columella* eum inter scriptores rusticos celebrant, uterque *R. R.* 1, 1. Hujus Graeca carmina Gallum Latine vertisse, auctor est *Serv.* ad illud *Virg. Ecl.* 10, 50. Ibo, et Chalcidico quae sunt mihi condita versu, etc. V. *Quint.* 10, 1. [*Euphorionis fragmenta collegit et de poetae vita ac scriptis disputavit *Meineke.*] ¶ Item argenti caelator insignis. *Plin.* 34, 8, 19. *n.* 25.

[EUPHŎRĬUS, ii, et Euphorus, i, m. εὔφορος, ferax, item latu facilis: ab εὖ, bene, et φέρω, porto. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 1017, 3. M. Ulpius Aug. L. Euphorius. Alia ap. *Grut.* 241, 3. L. Attius Euphor*us*. *F.*]

[EUPHRĀNOR, ŏris, m. Εὐφράνωρ (ab εὐφραίνω, exhilaro, et ἀνὴρ, vir) nomen statuarii pictorisque laudatissimi, Isthmii, qui de symmetria, et coloribus aliquot volumina conscripsit. *Juven.* 3, 217. Hic aliquid praeclarum Euphranoris, et Polycleti. Adde *Plin.* 34, 8, 19. *n.* 16. et *Quint.* 12, 10. ¶ Est etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 865, 12. T. Flavius Euphranor. *F.*]

[EUPHRĂSĬĂ, ae, f. εὐφρασία, honesta laetitia: ab εὐφραίνω, exhilaro. Est cogn. R. *Inscr.* apud *Mur.* 1330, 1. Clodia Euphrasia. *F.*]

EUPHRĀTES, is, m. Εὐφράτης, fluvius Asiae. Oritur ex Niphate monte Armeniae majoris, in Tigrim cadit, et cum ipso paulo post in sinum Persicum se exonerat. Dictus creditur ab εὐφραίνω, exhilaro, quia aquis suis agros circumjacentes fertilissimos reddit. *Plin.* 5, 24, 20. ¶ Metonymice ponitur pro populis orientis. *Virg. G.* 1, 509. Hinc movet Euphrates, illinc Germania bellum. ¶ In illo *Lucani* 8, 358. Signaque ab Euphrate cum Crassis capta sequentem: vel caesurae beneficio dic ultimam produci: vel cum *Prisc.* 7, 768. dativum esse Graecum positum pro ablativo Latino τῷ Εὐφράτῃ. ¶ Est etiam nomen liberti Augusti. *Inscr.* in *Mem. Rom. di AA.* e *BB. AA. T.* 3. p. 69. *n.* 17. Euphrates Aug. Lib. pro*curator* ob effecta sibi in hac statione annua centena Genio hujus loci d*at*, d*edicat*.

EUPHRĀTIS, ĭdis, f. quae ad Euphratem posita est, ut Ripa Euphratis, ap. *Sidon. ep. in marm.* 8, 9. *f.*

[EUPHRON, ŏnis, m. εὔφρων, hilaris: ab εὖ, bene, et φρὴν, mens. Est cogn. R. *Inscr.* apud *Grut.* 448, 7. L. Pedanio L. L. Euphroni. *F.*]

*EUPHRONĪDES, is, m. Εὐφρονίδης, statuarius. *Plin.* 34, 8. *B. A.*

[EUPHRŎNĪMĂ, ae, εὐφρονίμη, bene sentiens: ab εὖ, bene, et φρονίμη, prudens. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 315. *n.* 396. Lollia Euphronima. *F.*]

*EUPHRONĪUS, i, m. Εὐφρόνιος, scriptor quidam de re rustica, Atheniensis. *Plin.* 14, 19. *Colum.* 1, 1. ed. *Schneid.* In ed. *Gesn.* est *Euphron. Varr. R. R.* 1, 1. Euphronii duo, unus Atheniensis, alter Amphipolites. Sic ed. *Schneid.* In ed. *Gesn.* impressum *Euphranii duo* etc.

EUPHRŎSYNĒ, es, f. Εὐφροσύνη, una Gratiarum ab hilaritate. V. GRATIAE.

EUPHRŎSYNUM, i, n. εὐφρόσυνον, ita vocatur herba buglossos, cui praecipuum, quod in vino dejecta, animi voluptates auget: ab εὐφροσύνη, hilaritas. *Plin.* 25, 8, 40.

[EUPHRŎSYNUS, i, m. εὐφρόσυνος, laetitiam afferens: ita est cognominatus Mercurius, quia conviviis praeesse putabatur. V. EPULO. ¶ Est etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 672. *n.* 8. L. Pompejus Euphrosynus. ¶ Scribitur et *Euphrosunus* in *Inscr.* ap. *Marin. Iscriz. Alb.* p. 26. M. Trebellius Euphrosunus. *F.*]

*EUPILIS, lacus Italiae superioris, in Gallia Transpadana, in quem progreditur Lambrus, in Padum defluens. *Plin.* 3, 19. Hodie, ait *Hard.* dictus *lago di Pusiano* (*Pusciano*, *Pussiano*). *B. A.*

[EUPĬSTUS, i, m. εὔπιστος, bene credulus, et credibilis: ab εὖ, bene, et πιστὸς, credulus, et credibilis. Est cogn. R. *Inscr*, ap. *Mur.* 997, 11. Ti. Claudius Eupistus. *F.*]

[EUPĪUS, ii, m. pro *eupoeus*, ab εὐποιὸς, beneficus: ab εὖ, bene, et ποιέω, facio. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 580, 8. C. Vipstanus Eupius. *F.*]

[EUPLASTUS, i, m. εὔπλαστος, bene fictus: ab εὖ, bene, et πλαστὸς, fictus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Fabrett.* 126, 40. Ti. Claudius Euplastus. *F.*]

*EUPLĒA, ae, f. herba, qua perunctos commendatioris esse famae tradunt Magi. *Plin.* 25, 10. Illa virtus (ait *Gesnerus*) potius *Eucleam* suadet, Εὔκλειαν. ¶ Item insula maris Tyrrheni, juxta Neapolim. *Stat. Silv.* 2, 2, 79. Inde vagis omen felix Euplea carinis. Adde 3, 1, 149. *B. A.*

[EUPLĪĂ, ae, f. εὐπλεία, bene plena: ab εὖ, bene, et πλείη, plena. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 723, 4. Caecilia Euplia. *F.*]

EUPLŎCĂMUS, a, um, adj. εὐπλόκαμος, calamistratus: ab εὖ, bene, et πλόκαμος, cincinnus. *Lucil.* ap. *Non.* 1, 155. Euplocamo digitos, discerniculumque capillo.

[EUPLOEĂ, ae, f. Εὔπλοια, parva insula Campaniae prope Neapolin, nunc *Cajola*. *Stat. Silv.* 2, 2, 79. Inde vagis omen felix Euploea carinis. Graece enim εὔπλοια est felix navigatio, ab εὖ, bene, et πλέω, navigo. Est etiam cognom. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 1257, 5. Fl*avia* Euploea. *F.*]

EUPŎLIS, idis, m. Εὔπολις, antiquus poeta comicus, in reprehendendis hominum vitiis liberrimus. Scripsit comoedias decem et septem, ex quibus novem victoriam meruerunt. Periit in proelio navali inter Lacedaemonios et Athenienses commisso. Cujus mors quantum civitati luctum attulerit, illud ostendit, quod publico edicto cautum fuit, ne poetis in posterum militare liceret, uti ap. *Suid.* legitur. *Plin. ep.* 1, 20. Summum oratorem Periclem sic a comico Eupolide laudari. *Vell.* 1, 16. Una aetas priscam illam et veterem sub Cratino, Aristophane, et Eupolide comoediam illustravit. *Hor. Sat.* 2, 3, 11. Quorsum pertinuit stipare Platona Menandro, Eupolin Archilocho? *Pers.* 1, 124. Iratum Eupoliden praegrandi cum sene palles.

*EUPOMPUS, i, m. praeclari pictoris nomen, qui docuit Pamphilum Apellis praeceptorem. *Plin.* 35, 9. *B. A.*

[*EUPŎRĬĂ, ae, f. εὐπορία, bona copia: ab εὖ, bene, et πορία, copia. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Marin. Iscriz. Alb.* p. 119. Mettia Euporia. Medicamentorum epitheton. *Theod. Prisc.* sive *Oct. Horat. praef.* 1. Adde 21. *F.* et *B. A.*]

[EUPŎRĬSTUS, i, m. εὐπόριστος, paratu facilis: ab εὖ, bene, et πορίζω, paro. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 1142, 4. P. Blesius Euporistus. *F.*]

[EUPŎRUS, i, m. εὔπορος, opulentus: ab εὖ, bene, et πόρος, emolumentum. Est cognom. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 1112, 6. M. Aurelius Euporus. ¶ *Servus fuit C. Gracchi, qui — dominum ex Aventino fugientem, qua potuit ratione tutatus est, ac super occisum animam, scissis proprio vulnere visceribus, effudit. *Macr. Sat.* 1, 11. *Vell.* 2, 6. *Val. Max.* 6, 8. *Aur. Vict. Epit.* 65. *F.* et *B. A.*]

[EUPRAXĪĂ, ae, f. εὐπραξία, recta actio: ab εὖ, bene, et πρᾶξις, actio. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Donat.* 353, 10. Aemilia Eupraxia. *F.*]

[EUPRĔPES, etis, m. et

EUPRĔPĪUS, ii, m. εὐπρεπὴς, bene decorus: ab εὖ, bene, et πρέπω, excello. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 158, 1. L. Flavii Euprepetis. Alia ap. *eund.* 1250, 6. Ti. Claudius Euprepius. *F.*]

[EUPROSDECTUS, i, m. εὐπρόςδεκτος, bene acceptus, ab εὖ, bene, et προςδέχομαι, excipio. Est nom. R. *Inscr.* ap. *Donat.* 361, 9. Euprosdecto alumno dulcissimo M. Publicius Hilarus. *F.*]

*EUPROSOPON, i, n. Εὐπρόςωπον, promontorium Phoeniciae. *Mela* 1, 12. *Polybio* est θεοῦ πρόςωπον, dei vultus s. facies. *B. A.*

*EUPTĔRON, i, n. herba alias polytrichon. *Appul. de herb.* 51. *B. A.*

[EURAE, arum, f. plur. εὐραὶ, ferramenta axi curruum infixa, ne a rota teratur. *Pollux Onomast.* 1, 10. Τὰ δὲ τῷ ἄξονι ἐγκείμενα σιδήρια, καὶ τριβόμενα ὑπὸ τοῦ τροχοῦ, εὐραί. Nempe ita appellatae videntur ab εὖ, bene, et ῥέω, fluo, quia ipsae curruum velocitati apprime faciunt. Hinc ob similitudinem ita etiam vocantur ferramenta parieti infixa, quae perticas uncinis clavatas sustinent ad lavantium, vel ludentium vestes in balneis publicis suspendendas. *Inscr.* Aponi effossa apud *Maff. Mus. Ver.* 127, 4. Q. Magurius Q. F. Fab. Ferox A*quis* A*poni* dicavit curas VIII. et perticas uncinor*um* XII. N̄. CCLIX. *F.*]

*EURANĪUM, i, n. Εὐράνιον, oppidum Cariae. *Plin.* 5, 29. *B. A.*

[EURĒMĂ, ae, f. εὕρημα, inventio: ab inusit. εὐρέω pro εὑρίσκω, invenio. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Donat.* 393, 2. Aetia C. L. Eurema. ¶ *Eurema, ae*, f. pro *Heurema* est sine aspiratione, quae saepissime apud Latinos omittitur, et pro *Eurēmă*, *ătis*, n. quod item apud eosdem non raro usuvenit. V. SCHEMA. *F.*]

[*EUREMATICA. De iis singularem librum scripserat *Modestinus*, ut apparet ex Indice Florentino. Cf. *Heinecc.* in *Brisson. libr. de verb. signif.*]

[EURĒSIS, is, f. εὕρησις, et εὕρεσις, inventio: ab inusit. εὐρέω pro εὑρίσκω, invenio. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 674, 10. Anicia Euresis fecit Calpurniae Euresis (*corrige* Euresi *filiae*). ¶ *Euresis* est pro *Heuresis*. V. EUREMA. *F.*]

[EURĒTUS, i, m. εὔρητος, bene dictus: ab εὖ, bene, et ῥέω, dico. Est cogn. R. *Inscr.* apud *Schiassium*, *Guida al Mus. di Bologna* p. 40. M. Aurelius Euretus. *F.*]

EURĪNUS, a, um, adj. ad Eurum pertinens.

um. 11, 2. Cal. Febr. Fidis incipit occidere: tus eurinus, et interdum auster cum grandi-est.

ÉURIPĪCĒ, es, f. εὐριπική, genus junci, cujus se-ne somnum allici, scribit *Plin.* 21, 18, 71.

EURIPIDES, is, m. Εὐριπίδης, poeta tragicus neniensis. Natus est eo die, quo Xerxis exer-us ab Atheniensibus fusus est. Fuit primum in torica Prodici discipulus, deinde Socratis in ilosophia: secutus est etiam Anaxagoram. Athe-s discedens venit ad Archelaum Macedoniae re-m, apud quem summo in honore fuit. Scripsit bulas septuaginta quinque, ex quibus quinque ntum victoriam meruerunt. Castitate vitae tanta t, ut vulgo μισογύνης, hoc est osor mulierum, gnominatus sit. Duxit tamen uxores duas. Ex-sit noctu discerptus a canibus annum agens se-agesimum quintum. Ossa ejus regis jussu Pel-n translata, repulsis Atheniensium precibus, qui pe per legatos tentaverant, ut civis sui reli-ias sibi in patriam referre liceret. Haec et alia eo *Gell.* 15, 20. et *Suidas.* ℙ Paenultima fere rripitur. Producitur minus recte a *Sidon. carm.* , 127. Cessissent Sophocles et Euripides. Adde *rm.* 9, 235.

EURIPĪDĒUS vel Euripidīus, a, um, adj. Εὐριπί-ος, ad Euripidem pertinens. *Cic. Tusc.* 3, 25. ripideum carmen.

EURĪPUS, i, m. εὔριπος, (ab εὖ, multum, ῥιπίζω, ntilo) fretum maris angustum, ubi aqua aestu hementiore reciprocat et vehementius agitatur: ale est Thracii Bosphori et alibi. *Cic. Mur.* 17. od enim fretum, quem euripum tot motus, tan-, tam varias habere putatis agitationes fluctuum, antas perturbationes et quantos aestus habet ra-comitiorum? *Plin.* 6, 23, 26. Inde vadosa na-gatio palustri similis, per euripos tamen quos-m peragitur. ℙ Celebre est hoc nomine fretum ter Euboeam et Boeotiam, qui et *Euripus* per tonomasiam dicitur (a *Liv.* 31, 24. etc.), ubi are rapidum (inquit *Mela* 2, 7. *med.*) et alterno rsu septies die ac septies nocte, fluctibus invi-m versis, adeo immodice fluit, ut ventos etiam plena ventis navigia frustretur. *Plin.* vero 2, , 100. septies die ac nocte reciprocare ait: cui stipulatur *Sen. Herc. Oet.* 779. Alii sexies tan-m, scripsere. Denique *Liv.* 28, 6. non septies e, inquit, sicut fama fert, temporibus statis re-procat, sed temere in modum venti, nunc huc, nc illuc verso mari, velut monte praecipiti de-lutus torrens, rapitur; ita nec nocte, nec die nies navibus datur. Ex recentioribus scriptoribus ódidere quidam, bis tantum die et nocte recipro-re: neque tamen id constanter, sed aliquando uribus etiam vicibus. [*Lucan.* 5, 235. Euripus-ie trahit, cursum mutantibus undis, Chalcidicas ppes ad iniquam classibus Aulim. V. *Tzschuck.* *Melae l. c.* multa de Euripo, ejusque causis dis-rentem. *F.*] ℙ Ab horum similitudine *euripi* cuntur alvei, fossae aut canales manu facti ma-ifico opere, qui aquas in morem fluviorum de-ucunt: quod sicut in marinis fretis, ita in his quae ripis utrinque angustis inclusae decurrant. ujusmodi sunt, qui aquas in privatas domos de-runt et qui tubis arctatam in sublime efferunt, m usus causa, tum deliciarum. Dicuntur etiam *ili*, sed cum discrimine, quia *nili* exiliores sunt t angustiores, *euripi* ampliores. *Cic. Leg.* 2, 1. lagnificas villas et pavimenta marmorea et la-ueata tecta contemno: ductus vero aquarum, quos ti nilos et euripos vocant, quis non, cum haec ideat, irriserit? Adde *Sen. ep.* 83, *Front. Aquae-uct.* 84., *Plin.* 36, 15, 24. *n.* 10. et *Id. alterum ep.* , 3. [*Vid. de euripis *Salm.* ad *Sol.* p. 638.] ℙ tem quaecumque lacunae vel fossae vivam aquam ut stagnantem continentes. *Plin.* 5, 10, 11. Ma-eotis lacus euripo et Canopico ostio mittitur. *Id.* , 26, 40. Primus hippopotamum et quinque croco-ilos Romae aedilitatis suae ludis M. Scaurus tem-orario euripo ostendit. Hujusmodi fuerunt quos liquando in circo effodiendos curavit C. Caesar, etu ne elephanti dimicantes effugerent, ut *Plin.* arrat 8, 7, 7. et *Suet. Caes.* 39. Fertur Elagaba-us in euripis vino plenis navales circenses exhi-buisse. *Lamprid. Elagab.* 23. ℙ [Sequiore vero tempore *euripus* vocata est ea circi pars, quae postea etiam *spina* et in *Gloss. Philox.* dicitur *in-termetium*, *h. e.* inter metas, quaeque multa Deo-rum signa continebat. *Tertull. Spectac.* 8. Frige-bat daemonum concilium sine sua Magna Matre; ea itaque illic praesidet euripo. (Hinc ap. *Haver-camp. Nummi contorniati tab.* 4. *n.* 8. videre est Cybelen prope obeliscum leoni insidentem.) *Id. adverss. Hermog.* 31. Scena autem erat talis et talis et statuae super euripum et obeliscus super omnia eferebatur. *Sidon. carm.* 23, 356. Jam vos (quadrigae) ex oculis velut volantes, Consumpto spatio paten-tiore (*quod est a carceribus ad metam primam*), Campus clauserat arctus arte factus, Per quem longam, humilem duplamque muro Euripus sibi machinam tetendit. V. *E. Q. Viscont. Mus. Pio-Clem.* T. 5. p. 225. *Edit. Mediol.* et *Acta Soc. Lat. Jenensis T.* 5. p. 313. et seqq. *F.*]

[*EUROAFRICUS, i. Ventus inter Austrum et Africum. *Isid. Orig.* 13, 11. Auster habet a dex-tris Euroaustrum, a sinistris Austroafricum.] *Hunc *Isidori* l. citat. *Schell.*, quasi scriptum *Euroafri-cum* in nonnullis: nisi humani aliquid passus fue-rit Vir doctus. *Austroafricum* certe *Gothofr. B. A.*

[*EUROAQUILO, onis. Ventus inter Eurum et Aquilonem. *Vulgat. Act. Apost.* 27, 14.]

[EURŎAUSTER, stri, m. ventus oppositus Cir-cio, ab una parte Eurum habens, ab alia Austrum. [**Isid. Orig.* 13, 11. Euroauster dictus, quod ex una parte habeat Eurum, ex altera Africum.] Idem est ac euronotus, qua postrema appellatione prae-cipue Graeci, Romani vero priore usi sunt, ut constat ex *Inscr.* ap *Grut.* 137, 1. et alia ap. *Ma-rin. Iscriz. Alb.* p. 177., in quibus legitur: Εὐρό-νοτος, Euroauster. *F.*]

[EUROMENSIS, is, adj. ad Euromum seu Euro-men pertinens, Cariae urbem mediterraneam, cu-jus meminit *Liv.* 33, 30. et *Plin.* 5, 29, 29. in ejus nummis apud *Eckhel. D. N. V. T.* 2. p. 581. ΕΥ-ΡΩΜΕΩΝ. ℙ *Euromenses*, *ium*, sunt incolae il-lius urbis. *Liv.* 45, 25. Mylasenses Euromensium oppida occuparunt. *F.*]

*EUROMUS, i, f. Εὔρωμος, et Eurome, es, f. op-pidum Cariae. ℙ V. vocem praecedentem. *B. A.*

EURŎNOTUS, i, m. εὐρόνοτος, φοινικίας, ventus spirans inter ortum brumalem et meridiem, qui et phoenix seu phoenicias dicitur. *Plin.* 2, 47, 46. et *Colum.* 11, 2. *med.* ℙ Alii docent spirare ab ori-ente hiberno, eundemque esse ac Vulturnum, Italis *Sirocco-Levante:* euronotum vero dici, quod inter notum et eurum sit (quae tamen etymologia etiam in priori significatione ei convenit). Ita *Gell.* 2, 22.

EUROPA, ae, et Europē, es, f. Εὐρώπη, filia Age-noris Phoenicum regis et Agriopes, soror Cadmi, quam Juppiter in bovem versus, dolose tergo ex-ceptam per mare abduxit in Cretam atque ex ea Sarpedonem (al. *Aeacum*), Minoem et Rhadaman-thum genuit. Fabulam fuse describit *Ov. Met.* 2, 836. et seqq. Adde *Hor. Od.* 3, 27, 25. et *Hyg. fab.* 155. et 178. ℙ Ex quorundam opinione scri-bit *Fest.* raptam fuisse Europam a praedonibus Cretensibus, qui nave usi sint effigiem tauri in puppi habente. Alii quae *taurus* appellaretur. Alii a praedone, cui nomen *Taurus* fuerit. ℙ Ab ea denominata est tertia orbis pars (V. ASIA), et pulcherrima omnium: quae a septentrione et occi-dente oceano clauditur, a meridie mari mediter-raneo, quod eam ab Africa disterminat, ab oriente aliqua ex parte Asiae jungitur. *Plin. prooem.* 3. et *ib.* 1, 1. et 4, 23, 37. ℙ Hujus appellationis rationem alii inde ducunt, quod ob pulcritudinem regionis, per simulationem raptae filiae, ea ter-rarum pars ab Agenore et Phoenicibus occupata sit. *Fest.* ℙ Alii id nomen ductum esse a Phoe-nicibus, quorum lingua *Europa* terram λευκοπρόσ-ωπον, *h. e.* homines habentem facie candida, si-gnificet. ℙ *Europai* in genit. sing. ap. *Quint.* 1, 5. diaeresis est in versu usurpata, similis *terrai, aquai.* ℙ Si de filia Agenoris loquaris, utraque positione uti licet: si de parte orbis, rectius La-tinam usurpabis. *Stat. Achill.* 1, 81. miscere cruen-tas Europaeque Asiaeque manus. ℙ Romae porti-cus amplissima in campo Martio, in qua picta erat fabula Europes abductae, frequentata multum otiosis hominibus, *Europe* dicitur a *Mart.* 2, 14. et 3, 20. V. etiam 11, 1. ℙ *Fuit et Europa Thraciae quaedam regio sic vocata. *Sext. Ruf.* 9. ℙ Europa, Tityi filia, quae Euphemum Argonau-tam ex Euphemo genuit. *Hyg. fab.* 14. *med. B. A.*

EUROPAEUS, a, um, adj. Εὐρωπαῖος, ad Euro-pam Agenoris filiam pertinens, ut Europaeus dux, ap. *Ov. Met.* 8, 23. est Minos Europae filius. ℙ Item pertinens ad partem orbis. *Nep. Eum.* 3. Illum opposuerat Europaeis adversariis. *Curt.* 7, 7. Bactrianos Tanais ab Scythis, quos Europaeos vocant, dividit.

EUROPENSIS, e, adj. Europaeus. *Vopisc. Aurel.* 31. Aureliano rebus Europensibus occupato. Al. leg. *Europiensibus. Id. Prob.* 13. Recipit omnes Europenses exercitus. V. HISPANIENSIS.

*EUROPUM, i, n. Εὔρωπον, Syriae urbs, olim Thapsacum, postea Amphipolis appellata. *Plin.* 5, 24. ℙ Alia ejusdem nominis, apud Parthos cognomento Nomadas. *Id.* 6, 25. *B. A.*

*EUROPUS, i, f. Εὐρωπός, Macedoniae oppidum, ad Axium flumen. *Plin.* 4, 10. ℙ Item aliud Ma-cedoniae oppidum, in Almopia, ubi Haemus et Scardus montes se invicem contingunt. *Id. ib.* ℙ Fuit et *Europus*, *i.* m. rex Macedoniae, Macedonis filius et Orithyiae Erechthei filiae. *Justin.* 7, 1. *B. A.*

EUROTAS, ae, m. Εὐρώτης, fluvius Peloponnesi, lauris abundans in ripis: oritur in Arcadia et per Laconiam in meridiem decurrit et Lacedaemonem alluens in sinum Laconicum influit. *Plin.* 4, 5, 8., *Ov. Met.* 2, 247 et *Val. Fl.* 1, 430. [*Casu recto Latinis *Eurota* dicitur, velut in versibus apud *Cic. Tusc. Disp.* 2, 15. Virgines, Queis palaestra, Eu-rota, sol, pulvis studio est. Vid. *Ramsh.* Lat. Gr. §. 26. p. 38.] ℙ Marmor Lacedaemonium, Italice *il serpentino*, significatur in illo *Stat. Silv.* 1, 5, 40. Vix locus Eurotae etc.

EUROTĪAS, ae, m. gemma, quae situ (inquit *Plin.* 37, 10, 58.) videtur operire nigritiam. Est ab εὐρώς, situs, mucor, putredo.

EUROUS, a, um, adj. ad Eurum pertinens, orien-talis. *Virg. A.* 3, 533. Portus ab Euroo fluctu curvatur in arcum. *Pier. Valer.* ita se legisse te-statur in omnibus paene codicibus antiquis, quos versaverit. Est autem *Eurous* ab *Eurus*, ut *Ar-ctous* ab *Arctus*, *Lesbous* a *Lesbus*. Alii tamen mi-nus recte *Eoo* habent.

EURUS, i, m. εὖρος, ventus spirans ab oriente brumali, contra corum, latina appellatione *Vul-turnus. Colum.* 11, 2. *a med.* Eurus, quem quidam Vulturnum appellant. [*Illi quidam quinam fue-rint, vide infra] *Sen. Quaest. nat.* 5, 16. Ab ori-ente hiberno Eurus exit, quem nostri appellavere Vulturnum. Et Livius (22, 46.) hoc nomine illum appellat etc. Sed et Eurus jam civitate donatus est et nostro sermoni non tanquam alienus inter-venit. Adde *Plin.* 2, 47, 46., *Veg. Mil.* 38. et *Vitruv.* 1, 6. *med.* [*Adde *Col.* 5, 5, 16. Eurus, quem incolae Vulturnum appellant. Intelligit autem Baeticam provinciam. Teste *Livio* 22, 46. et *Floro* 2, 6. Apuli proprie a Volturno flumine flantem ven-tum Volturnum vocabant.] ℙ Qui quatuor tan-tum ventos agnovere, non ab oriente brumali, sed aequinoctiali contra Zephyrum spirare affirmant et alium a Vulturno esse, eundem vero ac Apeliotem et Subsolanum. *Gell.* 2, 22. Qui ventus igitur ab oriente verno, id est aequinoctiali venit, nomina-tur Eurus, ficto vocabulo, ut isti ἐτυμολογικοὶ ajunt, ἀπὸ τῆς ἕω ῥέων, *h. e.* ab aurora flans. *Ov. Trist.* 1, 2, 27. modo purpureo vires capit Eurus ab ortu: Nunc Zephyrus sero vespere missus adest. Adde *Met.* 1, 61. et seqq., et *Manil.* 4, 589. ℙ Atque hac ratione accipi videtur a poetis, qui interdum Eurum pro oriente ponunt. *Val. Fl.* 1, 538. regio, quae virginis aequor ad Helles, Et Tanaim tenus immenso descendit ab Euro. *Claud. Laud. Stilich.* 2, 417. Unicus extremo Phoenix procedit ab Euro. ℙ Per synecdochen sumitur pro quovis vento. *Virg. G.* 3, 382. Gens effrena virum Riphaeo tunditur Euro. ℙ In plur. num. *Id. G.* 2, 339. hibernis parcebant flatibus Euri. Et 441. animosi Euri. *Ov. Am.* 1, 9, 13. tumidi. Et *Her.* 15, 9. indomiti. Et *ib.* 9, 9. truculentior Euris. *Furius* ap. *Gell.* 18, 11. *extr.* Spiritus Eurorum virides cum purpu-rat undas.

EURYĂLĒ, es, f. Εὐρυάλη, fuit regis Minois filia, quae Neptuno Orionem peperit. *Hyg. Astron.* 2, 35. ℙ Alia fuit Proeti Argivorum regis filia. *Id. fab. praefat.* ℙ Tertia una ex Gorgonibus. *Id. ib.* ℙ Fuit etiam hoc nomine regina Amazo-num. *Val. Fl.* 5, 612.

[*EURYALUS, i, m. Εὐρύαλος. Joni filius, qui, quum filiam suam stuprare vellet, a serpentibus absumtus est. Vid. *Interpp.* ad *Ov. Ib.* 287. *Catal.* Argonautarum ante *Val. Fl.* s. v. *Euryalus.*] ℙ Item Nisi amicus. *Virg. A.* 5, 295. et 9, 179. seq. ℙ Item nomen histrionis. *Juven. sat.* 6, 81. ℙ Et tumulus prope Syracusas. *Liv.* 25, 25. *B. A.*

[*EURYANASSA, ae. Insula Aegaei maris prope Ioniam. *Plin.* h. n. 5, 31.]

[*EURYBĀTES, is, m. Εὐρυβάτης, (ab εὐρὺ, late, et βαίνω, ambulo) vir Ithacus, Agamemnonis mi-nister, quem Ulysses apud se perpetuum praeco-nem habuit. Missus est cum Talthybio ab Aga-memnone ad Achillis tentoria, ut Briseidem rape-ret. *Ov. Her.* 3, 9. *F.* et *B. A.*]

[EURYCLEA et Euriclīa, ae, f. Εὐρύκλεια, (ab εὐρὺς, latus, et κλέος, gloria) nutrix Ulyssis. *Hyg. fab.* 125. et *Cic. Tusc.* 5, 16. *F.*] [*Ap. *Cic.* aut ex librariorum lapsu aut, quod probabilius est, ex ipsius Ciceronis errore legitur *Anticlea.*]

*EURYDĂMAS, antis, m. Εὐρυδάμας, Iri filius, Argonauta. *Hyg. fab.* 14. ℙ Item unus ex pro-cis Penelopes. *Sil.* 2, 178. ℙ Et Hectoris cogno-men. *Ov. Ib.* 331. *Sil.* 2, 186. *B. A.*

EURYDĬCE, es, f. Εὐρυδίκη, uxor Orphei, pro qua recuperanda ad inferos descendit. *Virg. G.* 4, 486. Redditaque Eurydice superas veniebat ad auras. Fabulam V. in ORPHEUS. ℙ Latina po-sitione est *Eurydica, ae*, ut habetur in versibus *Ennii* ap. *Cic. Div.* 1, 20. [*Item nomen conjugis Gentii. *Liv.* 44, 30.] ℙ *Alia fuit Eurydice, Da-nai filia. *Hyg. fab.* 170. ℙ Et alia, mater Ar-chemori. *Id. fab.* 273. *B. A.*

EURYLŎCHUS, i, m. Εὐρύλοχος, socius Ulyssis, qui solus Circes pocula non gustavit, neque in suis figuram est transmutatus. *Ov. Met.* 14, 287. Vidi-mus Eurylochum: solus data pocula fugit. [*Hyg. fab.* 125.]

*EURYMĂCHUS, i, m. unus ex procis Penelo-pes, cujus meminit *Ov. Her.* 1, 92. *B. A.*

EURYMĔDON, ontis, m. Εὐρυμέδων, pater Pe-riboeae, ex qua Neptunus suscepit Nausithoum re-gem Phaeacum et Alcinoi patrem. *Homer. Odyss. l.* 7. *v.* 58. ℙ Item filius Fauni, de quo *Stat. Th.* 11, 32. ℙ Item fluvius, qui ex Tauri jugis ortus Pamphiliam secat. *Mela.* 1, 14.

*EURYMĔNAE, arum, f. oppidum Thessaliae. *Liv.* 39, 25. *init. Plin.* 31, 2. *B. A.*

EURYMĪDES, ae, m. filius Eurymi, Εὐρυμίδης,

h. e. Telemus. *Ov. Met.* 13, 771. et *Ib.* 272. et *Hyg. fab.* 125. et 128.

*EURYMUS, i, augur, pater Telemachi. *Hyg. fab.* 125. *in.* et 128. *B. A.*

EURYNOME, es, f. Εὐρυνόμη, Oceani et Tethyos filia, uxor Orchami Achaemeniorum regis, mater Leucothoes. *Ov. Met.* 4, 210. ℙ Item Apollinis filia, quae Adrastum Argivorum regem et Eriphylen Amphiarai conjugem peperit. *Hyg. fab.* 69. ℙ Item mater Gratiarum. *Id. ib. praefat.*

*EURYONE, es, f. Amyntae Macedonum regis filia, quae patrem a matris insidiis liberavit. *Just.* 7, 4. *B. A.*

[EURYPYLIS, idis, f. ad Eurypylum pertinens Coi regem. V. v. seq. *Prop.* 4, 5, 23. Eurypylisque placet Coae textura Minervae, *h. e.* textura, quae fit a Cois mulieribus. *F.*]

[EURYPYLUS, i, m. Εὐρύπυλος (ab εὐρὺς, latus, et πύλη, porta), filius Telephi et Astyoches filiae Priami, *Hyg. fab.* 112. et *Ov. Met.* 13, 357. ℙ Item Evaemonis filius ex Ormenio Thessaliae urbe, qui in expeditione Trojana Agamemnonem secutus Graecorum augur peritissimus est habitus. *Hyg. fab.* 97. et *Virg. A.* 2, 114. ℙ Item Herculis filius, qui regnavit in Coo insula: hinc *urbs Eurypyli* appellatur Cos ab *Ov. Met.* 7, 363. *F.*]

[*EURYSTHENES, i. Unus ex filiis Aegypti, qui a sponsa occisus est. *Hyg. fab.* 170.] ℙ *Item filius Aristodemi, frater Proclis, Heraclidarum unus. *Nep.* in *Ages.* 1. *B. A.*

EURYSTHEUS, a, um, adj. ad Eurystheum pertinens, Εὐρύσθειος. *Stat. Th.* 6, 311. bella Eurysthea gerentem Amphitryoniaden.

EURYSTHEUS, ei, m. trisyllab. Εὐρυσθεὺς, Stheneli Mycenarum regis filius, qui Junonis instinctu imperabat Herculi, ut varia monstra superaret, quo posset perire. Quare eum *Virg.* durum appellat *G.* 3, 4. quis aut Eurysthea durum nescit? *Eurysthea* est accusat. Graecae positionis.

EURYTHMIA, ae, f. εὐρυθμία, concinnitas, convenientia, apta dispositio. *Vitruv.* 1, 2. Architectura constat ex ordinatione, ex dispositione, eurythmia et symmetria. Et *paulo post.* Eurythmia est venusta species commodusque in compositionibus membrorum aspectus. Haec efficitur, cum membra operis convenientia sunt, altitudinis ad latitudinem, latitudinis ad longitudinem et ad summam omnia respondent suae symmetriae. Adde 6, 2. *extr.* Videtur autem, inquit *Bald.* in *Lex. Vitruv.*, ea dictione exprimi quod Italice dicitur *garbato, grazioso.*

*EURYTION, onis, Εὐρυτίων, Centaurus, qui Pirithoi nuptiis interfuit. *Ov. Art. Amat.* 1, 593. V. *Eurytus.* ℙ Et Argonautarum unus. *Id. Met.* 8, 311. ℙ Et Trojanus, Lycaonis filius, Pandari frater, de quo *Virg. A.* 5, 495. ℙ Et faber insignis, qui Pallanti, Evandri filio, arma fabricavit. *Virg. A.* 10, 499. *B. A.*

EURYTIS, idos, f. Εὐρυτὶς, patronym. filia Euryti. *Ov. Her.* 9, 133. Eurytidosque Ioles atque insani Alcidae. Adde *Met.* 9, 395.

EURYTUS, i, m. Εὔρυτος, Oechaliae rex, pater Ioles, ab Hercule victus et occisus, cum filiam certaminis lege promissam nollet tradere. V. IOLE. ℙ Item Mercurii filius, comes Argonautarum. *Val. Fl.* 1, 438. et 3, 471. et 6, 569. ℙ *Item Centaurus, qui Pirithoi nuptiis interfuit, a Theseo obtruncatus. *Ov. Met.* 12, 220. seq. *Eurytion* audit *Ov. Art. Am.* 1, 593. *B. A.*

EUSCHEME, adv. εὐσχήμως, decore, speciose: praesertim si de vestibus et habitu sermo sit. Vox Graeca, qua utitur *Pl. Mil.* 2, 2, 58. et *Trin.* 3, 1, 24.

[EUSCHEMON, onis, m. et

EUSCHEMUS, i, m. εὐσχήμων, decens: ab εὖ, bene, et σχῆμα, species externa. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Don.* 330, 7. T. Flavio Aug. L. Euschemoni. Alia ap. *Mur.* 945, 10. Ti. Claudius Euschemus. *F.*]

[EUSEBES, is, et etis, m. et Eusebus, i, m. εὐσεβὴς, pius: ab εὖ, bene, et σέβω, veneror. *Plin.* 37, 10, 58. Lapis eusebes *(dictus est)*, ex quo Tyri in Herculis templo facta sedes, ex qua Dii facile surgebant. Ubi *surgebant* exponit *Hard.* eminebant, exstabant: *Gesnero* placet vetus lectio *difficile* pro *Dii facile*, h. e. difficile surgebant religiosi homines ex ea sella, cujus materia *pius lapis.* ℙ Est etiam epitheton regum praesertim, et Romae *Pius.* *Cic. Fam.* 15, 2. Ut regem Ariobarzanem Eusebem, et Philoromaeum tuerer. ℙ Item *Eusebes, etis* est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 518, 6. C. Valerio C. F. Vel. Eusebeti. ℙ Declinatur quoque *Eusebius, ii,* m. *Inscr.* ap. *eund.* 1139, 5. Aurelius Eusebius. ℙ Hinc illustris *Eusebius* Caesareae Palaestinae episcopus, cognomento Pamphili ob amicitiam Pamphili martyris, teste *Hieron.* in *Ezechiel.* 6, 18. Vir fuit longe clarissimus, et in omni historiarum genere exercitatissimus. Plura scripsit, inter quae *Chronicon*, cujus Latinam interpretationem edidit *Hieronymus. F.*]

*EUSEBIA, ae, uxor Constantii Imperatoris, ingenio et eruditione excellens, sed Arianismo infecta, quem quovis modo annisa est promovere, per maritum, in cujus animo plurimum poterat. *Ammian.* 16, 10. *B. A.*

*EUSEBIUS, ii, V. EUSEBES.

[EUSEMUS, i, m. εὔσημος, bene praesagiens: ab εὖ, bene, et σῆμα, praesagium. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 1037, 6. Numisius Eusemus. *F.*]

[EUSTOMACHUS, a, um, adj. εὐστόμαχος, qui stomacho prodest: ab εὖ, bene, et στόμαχος, stomachus. *Theod. Prisc. de diaeta.* 7. Ovum molle plus est eustomachum, quam sorbile. *F.*] [*i. e. facilius concoqui potest.

[EUSTOMUS, i, m. εὔστομος, bona verba proferens, ab εὖ, bene, et στόμα, os. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 1549, 6. C. Munatius Eustomus. *F.*]

[EUSTROPHUS, i, m. εὔστροφος, bene tortilis: ab εὖ, bene, et στρόφος, cirrus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 936, 9. Claudius Eustrophus. *F.*]

EUSTYLOS. V. DIASTYLOS.

[EUTACTUS, i, m. εὔτακτος, bene compositus, modestus: ab εὖ, bene, et τακτὸς, ordinatus, quod a τάσσω, ordino. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Marin. Iscriz. Alb.* p. 83. M. Licinius Eutactus. *F.*]

[EUTAXIA, ae, f. εὐταξία, disciplina, modestia: ab εὖ, bene, et τάξις, ordo. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 474, 7. Titinia Eutaxia. *F.*]

*EUTELETOS, i, f. Africae insula, circa majorem Syrtem. *Mela* 2, 7. *ante med. B. A.*

EUTERPE, es, f. Εὐτέρπη, una ex Musis, quae *dulciloquis calamos flatibus urget*, ut est ap. *Auson. Idyll.* 20, 4. ab εὖ, bene, et τέρπω, delecto. *Hor. Od.* 1, 1, 32. si neque tibias Euterpe cohibet. Hujus Musae figuram habes in nummo gentis Pomponiae ap. *Morell. tab.* 3. *n.* 6. et ap. *Visc. Mus. Pio-Clem. T.* 1. p. 120. *tab.* 18. *edit. Mediol.* V. MUSA.

[EUTHALES, is, m. εὐθαλὴς, bene floridus: ab εὖ, bene, et θάλλω, floreo. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *De-Lama, Iscriz. Vell.* p. 69. L. Sulpicio L. F. Gal. Nepoti Euthales libertus. *F.*]

*EUTHANE, es, f. Cariae oppidum. *Mela* 1, 16. *Eutane* dicitur a *Plin.* 5, 29. *B. A.*

[EUTHEMUS, i, m. εὐθήμων, bene positus, concinnus: ab εὖ, bene, et τίθημι, pono. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 179. *n.* 374. C. Clodius Euthemus. *F.*]

[EUTHENIA, ae, f. et

EUTHENIS, idis, f. εὐθήνεια, et εὐθενία, abundantia, copia: ab εὐθηνέω, vel εὐθενέω, vigeo, floreo. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 634, 5. Julia Euthenia. Alia ap. *eund.* 783, 7. Flavia Euthenis. *F.*]

[EUTHERISTON, i, n. εὐθέριστον, *h. e.* quod facile demetitur: ab εὖ, bene, et θερίζω, meto: balsami genus. *Plin.* 12, 25, 54. Arbori *(balsami)* tria genera: tenui et capillacea coma, quod vocant eutheriston. *F.*]

[EUTHETUS, i, m. εὔθετος, aptus, conveniens: ab εὖ, bene, et θετὸς, positus, quod a τίθημι, pono. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 370. L. Vitruvius Euthetus. *F.*]

[*EUTHIA, ae, f. εὐθεῖα, sc. γραμμὴ, recta linea. *Martian. Cap.* 9. p. 216, 1. *Vulc.*]

*EUTHYCRATES, is, m. Εὐθυκράτης, Lysippi filius et discipulus, ante omnes aetatis suae laudatos in pictura artifices excelluit. Floruit centesima vicesima Olympiade, constantiamque patris potius aemulatus quam elegantiam, austero maluit genere quam jucundo placere. Haec *Plin.* 34, 8. ubi et ejus opera recenset. *B. A.*

EUTHYGRAMMUS, i, m. εὐθύγραμμος, regula recta, qua utuntur architecti in operibus dirigendis: ab εὐθὺς, rectus, et γραμμὴ, linea. *Vitr.* 1, 1. Geometria euthygrammi et circini tradit usum, e quo maxime facilius expediuntur normarum, et librationum, et linearum directiones.

*EUTHYMEDES, is, m. Εὐθυμήδης, pictor sui temporis non ignobilis, cujus in transcursu meminit *Plin.* 35, 11. *B. A.*

[EUTHYMIA, ae, f. εὐθυμία, animi tranquillitas: ab εὖ, bene, et θυμὸς, animus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 146, 1. Julia Euthymia. *F.*]

[*EUTHYMUS, i, m. εὔθυμος, animo tranquillus: ab εὖ, bene, et θυμὸς, animus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 345, 9. P. Aelius Euthymus. ℙ *Euthymus*, i, pyctes in Locris Italiae, qui Epizephyrii cognominantur, ortus Astycleo patre, vel, ut indigenis persuasum est, Caecino amne genitus, qui Locros a Rheginis dividit. Meminit *Plin.* 7, 47. *F.* et *B. A.*

EUTHYOS, a, um, adj. Εὔθυος, pulcre et rite sacrificans. *Accius* ap. *Macr.* 6, 5. O Dionyse, pater optime, vitisator, Semela genitus Euthya. *Voss.* leg. *Euie*, ut ad Bacchum referatur.

[EUTOCIA, ae, f. εὐτοκία, fecunditas: ab εὖ, bene, et τόκος, partus, quod a τίκτω, pario. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 130, 7. Sempronia Eutocia. *F.*]

[EUTONUS, i, m. εὔτονος, intensus, robustus: ab εὖ, bene, et τείνω, tendo. Est nomen equi in *Inscr.* ap. *Mur.* 624, 1. Eutono Afro. *F.*]

[EUTRAPELUS, i, m. εὐτράπελος, qui facile in omnes partes vertitur, facetus: ab εὖ, bene, et τρέπω, verto. Est cogn. R. Ap. *Cic. Fam.* 9, 36. et ap. *Nep. Attic.* 12. mentio est P. Volumnii Eutrapeli praefecti fabrum Antonii triumviri, cuju[s] scurrile ingenium *Cic. Fam.* 7, 32. lepide exagi[tat]. *F.*] ℙ *Mentionem facit Eutrapeli cujusdam *Hor. ep.* 1, 18, 31. V. et *Mart.* 7. *epigr.* 83. *B. A.*

[EUTROPIUS, ii, (est ab εὔτροπος, bene mora[tus]) sophista Italus, cujus meminit *Suida;* scripsi[t] *Breviarium historiae R.*, quod Flavio Valenti Aug[usto] dicavit: militasse se ait sub Juliano Aug., atqu[e] expeditioni ejus in Persas interfuisse. ℙ Item eu[nuchus], qui adeo apud Arcadium Aug. valuit, u[t] consul designaretur. Superbia, crudelitate, impu[ritate] infamis fuit; episcopis male habitis, pess[i]mae tantum vitae homines dilexit: sed tandem i[n] Cyprum exsul abiit, mox Chalcedone capite ple[xus]. In eum exstant libri duo *Claudiani* poetae. *F.*

[EUTROPUS, i, m. εὔτροπος, bonos mores ha[bens]; ab εὖ, bene, et τρέπω, verto. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 16, 7. P. Papinius Eutropus. *F.*

*EUTYCHE, es, f. Εὐτύχη, mulier Tralliana, triginta partus enixa, et a viginti liberis rogo i[n]lata. *Plin.* 7, 3. *B. A.*

[EUTYCHES, etis, m. et Eutychus, i, m. εὐτυχὴς, felix: ab εὖ, bene, et τύχη, fortuna. Es[t] cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 930, 6 D. M. P. Ael[ii] Eutychetis. Alia ap. *Marin. Iscriz. Alb.* p. 38. C. Julius Eutychus. *F.*]

[*EUTYCHIA, ae, f. εὐτυχία, bona fortuna: a[b] εὖ, bene, et τύχη, fortuna. Est cogn. R. *Insc[r.]* ap. *Grut.* 463, 10. Pompusidia C. L. Eutychia. *Eutychia* ae, f. Εὐτυχία, insula Thessaliae adja[]cens, ante sinum Pagasicum. *Plin.* 4, 12. *F.* et *B. A.*

*EUTYCHIDES, is, m. Εὐτυχίδης, statuarii no[]men, qui centesima vicesima Olympiade florui[t], Lysippi discipulus fuit, Eurotamque fecit, in qu[o] artem ipso amne liquidiorem plurimi dixere. *Pli[n.]* 34, 8. ℙ Eutychidis cujusdam pictoris, forte eju[s]dem cum praecedente, meminit *Id.* 35, 11. *B. A.*

EVULGATUS, a, um, partic. ab *evulgo*, vulga[]tus, editus. *Tac. A.* 14, 14. Evulgatus pudo[r]. *Id. H.* 1, 4. Evulgatum arcanum.

EVULGO, as, avi, atum, a. 1. ἐξαγορεύω, i[n] vulgus edo. *Liv.* 9, 46. Civile jus repositum in pe[]netralibus pontificum evulgavit. *Tac. A.* 13, 1[] Evulgare injurias.

EVULSIO, onis, f. ἔκσπασις. *Cic. N. D.* 3, 2[] Qui primus purgationes alvi, dentisque evulsione[m] invenit.

EVULSUS, a, um, partic. ab *evello*, ἐκσπασθεὶ[ς]. *Cic. Att.* 15, 4. Arbor excisa, non evulsa. [*s[] radicibus manentibus.] *Crass.* ap. *eund. Or.* 3, [] Evulsa lingua. *Curt.* 8, 10. *med.* Evulsum spicu[]lum. *Plin.* 34, 15, 44. Clavi e sepulcro evulsi. *I[d.]* 26, 1, 4. Acus evulsus pollice. *Id.* 8, 51, 77. Set[a] dorso suis evulsa. *Id.* 30, 14, 46. Ricini evulsi can[]

*EUXENIDAS, ae, f. Εὐξενίδας, pictor sua aeta[]te celeberrimus, Aristidis praeclari artificis praece[]ptor. *Plin.* 35, 12. *B. A.*

EUXINUS Pontus, mare illud, quod incipiens [a] Bosphoro Thracio vergit in Or. et Sept., et a[d] Cimmerium Maeotidi paludi jungitur. Prius Ἄξε[]νος, Axenus dictus est, scil. inhospitalis, propte[r] immanitatem eorum, qui ejus maris litora incole[]bant. Illi enim hospites immolare solebant, e[t] carnibus peresis ex calvis eorum sibi pocula con[]ficere. Postea cum in locis maritimis Iones aliquo[t] oppida condidissent, conhibito Scytharum assuet[o] latrocinio, receptoque Graecorum hominum com[]mercio, Εὔξεινος Ionice, Euxinus, hoc est hospita[]lis, appellatus est. *Ov. Trist.* 4, 4, 55. Frigid[a] me cohibent Euxini litora Ponti: Dictus ab anti[]quis Axenus ille fuit. *Plin.* 4, 12, 23. Tota a[b] Hellesponto longitudo CCXXXIX M. pass. Dein va[]stum mare Pontus Euxinus, qui quondam Axenus longe refugientes occupat terras, magnoque lito[]rum flexu retro curvatus in cornua, ab his utrin[]que porrigitur, ut sit plane arcus Scythici forma. Medio flexu jungitur ostio Maeotii lacus. Cim[]merius Bosphorus id os vocatur. *Ov. Trist.* 2, 19[7.] Hactenus Euxini pars est Romana sinistri, *h. e[.]* pars sinistra Euxini maris. Et *ib.* 5, 10, 13. Eu[]xini mendax cognomine litus. Et *ib.* 4, 8, 42. Eu[]xinum mare. Et *Pont.* 2, 6, 2. Euxinae aquae. Et *ib.* 4, 9, 2. Euxina vada. Et *ib.* 31, 51. Euxi[]num litus. ℙ Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 960, 2. C. Julius Euxinus.

[EUZELUS, i, m. εὔζηλος, bonus aemulator: ab εὖ, bene, et ζηλόω, aemulor. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 394, 1. C. Coesidius Euzelus. *F.*]

EUZOMON, εὔζωμον, appellavere Graeci semen erucae herbae, quia multae est suavitatis in condiendis obsoniis: ab εὖ, bene, et ζωμὸς, jus esculentum. *Plin.* 20, 13, 49.

[EUZOUS, i, m. εὔζωος, bene vivens: ab εὖ, bene, et ζωὴ, vita. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 1385, 8. C. Cominius Euzous. *F.*]

EX

EX, et E, ἐκ, ἐξ, ἀπὸ, una ex iis praepositionibus, quae ablativum regunt. *Ex* praeponitur omnibus verbis, sive a vocali incipiant, sive a conso-

...te. *E* solummodo a consonante incipientibus. ...uerunt qui *ex* ante certas tantum consonas poni ...sse contenderent. Sed hoc nihili videtur. Credam ...tius rem saepissime pendere ab aurium judicio, ad ...od quum veteres retulerint harum formarum usum, ...bis optimorum codd. fides unice sequenda erit. ...anquam non omittendum in certis quibusdam for...ulis alterutram formam praevaluisse; velut dixe...nt veteres *ex tempore*, non: e tempore, *e vestigio*, ...n: ex vestigio, *ex se*, non: e se. Tum vero in aliis ...rmulis aliquid etiam ad sensum interest, utrum *e* ...*ex* ponas. Sic recte dici videtur: Demetrius ex ...publica clarus est, non: e republica. Contra: ...oc est e republica (sc. rei publicae prodest), ubi ...on dici posse videtur: ex republica. Porro sem...er dicendum *e regione*, ubi locus significatur ex ...dverso positum; contra recte dicas: ex regione ...iqua proficisci. Cfr. *Goerenz.* ad *Cic. Fin.* 2, 5. ...*ihns Jahrb. für Philol.* 1. 2. p. 311. p. 326.] *Cic.* ...*rut.* 46. *f.* Cum percontaretur ex quadam anicu... *Ter. Eun.* 3, 2, 38. E flamma petere cibum. ...*lin.* 28, 4, 10. Si pollices pedum pungantur, ex...ue his guttae referantur in faciem. [*Nota etiam ...*ve* dictum. *Ulp.* in *Dig.* 50, 16, 56. Omnes qui ...ui juris sunt, sive virilis, sive feminini sexus sunt, ...xve feminini sexus descendentes. *Id.* in *Dig.* 1, ..., 10. Omnes qui geniti ex ipsis exve liberis eo...um dicantur.] ℙ Modo locum significat. *Ter.* ...*un.* 3, 2, 18. Ex Aethiopia est usque haec. [*At...ue hinc saepe adjectivi locum obtinet. *Ter. Eun.* ..., 2, 85. Ex Aethiopia ancillula, pro ancilla Ae...hiopissa. V. *Ruhnk.* ad h. l. *Drak.* ad *Liv.* 35, ...2, 4.] *Id. Andr.* 1, 1, 43. Ex Andro commi...ravit. *Cic. N. D.* 1, 21. Epicurei e Graecia. *Id.* ...*usc.* 2, 25. Laborare ex renibus. *Virg. Ecl.* 7, ...3. eque sacra resonant examina quercu. [*Ex et ... quomodo differat, docet *Hand. Tursell.* p. 12.] ... Modo tempus, et significat *post.* [*Ex Calen...is locare, *vom ersten Tage an vermiethen.* Ex ...ie datur libertas, *von dem Tage an.* Et sic sem...er in usu forensi. Exempla vide ap. *Brisson. de* ...*erb. sign.*] *Cic. Phil.* 1, 1. Ex eo die, quo in ...edem Telluris convocati sumus. *Virg. A.* 2, 169. ...x illo fluere, et retro sublapsa referri Spes Da...aum. *Cic. Att.* 7, 26. Diem ex die exspectare. ...*d. Phil.* 14, 7. Ex cal. Jan. ad hanc horam in...igilavi reipubl. *Id. Brut.* 92. Ex consulatu est ...rofectus in Galliam. [*Gron. Obs.* 4, 20. *Duk.* ...d *Liv.* 22, 49, 11.] *Id. Sext.* 1. Ex hoc tempo...e. *Liv.* 28, 39. Ex quo in provinciam venerunt: ...x quo tempore. Et 3, 24. Ex quo semel fuit ...eger. *Tac. A.* 14, 53. et *Agric.* 33. Quartusde...imus annus est, ex quo etc. *Suet. Caes.* 22. Ex ...o se insultaturum omnium capitibus. (Adde *Tac.* ...*H.* 12, 7.) *Caes. B. C.* 1, 70. Ex magnis rupi...us nactus planitiem. [*Liv.* 21, 5, 16. Ex pa...ore animum recipere. V. *Drak.* ad *Liv.* 44, 10, ...1.] *Ter. Eun.* 4, 2, 3. Aliam rem ex alia cogi...are. *Id. Heaut.* 3, 3, 37. Ut aliud ex alio inci...dit. [*Nempe *ex* recte ponas pro *post*, ubi indica...ur res aliam continuo excepisse aut ubi praeter ...emporis notionem etiam causalis quidam nexus ...st. Hoc alterum obtinet in his. *Nep. Tim.* 3. ...Ex maximo bello otium conciliavit. Nimirum otium ...partum est bello. Cf. *Cort.* ad *Cic. Epp.* 5, 16. ...*Gron. Obs.* 4, 20. *Interpp.* ad *Vell. Pat.* 2, 33. ...*Drak.* ad *Liv.* 4, 47, 1.] ℙ Modo materiam, ex ...qua fit aliquid. *Cic. Arch.* 9. Ennius in sepulcro ...Scipionum constitutus e marmore. *Id. Verr.* 2, ...2, 21. Statua ex aere facta. *Id. ib.* 2, 4, 27. Po...cula ex auro. Et *mox.* Vas vinarium ex una gem...ma praegrandi. ℙ [*Huic generi proxime accedunt ...haec. *Col.* 12, 47, 9. Ex albo decoloratur. *Id.* ...9, 3, 2. Varius ex aureolo. *Id.* 8, 2, 9. et 10. ...Albicans ex rutilo, flavus ex auro. *Id.* 6, 29, 3. ...Ex longo rotundum corpus. ℙ Neque multum ab...ludunt haec. Ex exsule consul, *Manil.* 4, 46. Fe...ci ex servo ut esses libertus mihi. *Ter. Andr.* 1, ...1, 10. ad quem l. v. *Ruhnk.*, qui affert *Oudend.* ...ad *Lucan.* 4, 719. Porro: fit aliquis ex dictatore ...consul. V. *Oudend.* l. c. Pro quo dicitur etiam: ...fit aliquis ex dictatura consul. *Gron. Obs.* 4, 20. ...*Drak.* ad *Liv.* 10, 6, 14.] Modo utilitatem. [*Haec ...non commodum hic obtinent locum, melius con...jungenda cum iis, in quibus *ex* pro *secundum* po...situm est.] *Cic. ad Brut.* 1, 5. Ut tu si arbitra...rere utile, eque republ., persequerere bello Dola...bellam. *Id. Fam.* 5, 8. *extr.* Statues, ut ex fide, ...fama, reque mea videbitur. *Ter. Phorm.* 5, 7, 76. ...Non hercle ex re istius me instigasti. ℙ Modo ...occasionem, causam, originem, unde aliquid est: ...et vim habet voc. propter, aut quamobrem. *Cic.* ...*Or.* 2, 37. Ex quo etiam quidam, Numam fuisse ...Pythagoreum ferunt. *Id. Off.* 1, 10. Ex quo il...lud, Summum jus summa injuria, factum est jam ...tritum sermone proverbium. (*e quo* pro *ex quo* di...xit *Vitr.* 1, 1.) *Id. Fam.* 2, 10. Ex quo vereor, ...ne idem eveniat in meas litteras. *Id. Font.* 8. Ini...micum esse alicui ex civilibus studiis, atque ob...trectatione domestica. *Id. Invent.* 2, 4. Ex lassi...tudine arctius dormire. [*Cic. Or.* 2, 61. Claudi...care ex vulnere. *Tac. A.* 1, 17. Truncato ex vul...nere corpore. pro quo 14, 17. trunco per vulnera corpore.] *Id. Rabir. Post.* 9. Vir ex doctrina nobilis, et clarus. [*Paulo infrequentius dictum *Marcian.* in *Dig.* 48, 6, 3, 3. Eadem lege tenetur, qui ex incendio aliquid rapuerit praeter materiam. i. e. propter incendium. Neque aliter in *Edicto* praetoris in *Dig.* 47, 9, 1. Qui ex incendio quid rapuisse etc. dicetur. Notabilis explicatio *Ulpiani ib.* 2., quam asscribam: Ex *incendio* quemadmodum accipimus? Utrum ex ipso igne, an vero ex eo loco, ubi incendium fit? et melius sic accipietur: propter incendium, hoc est propter tumultum incendii vel trepidationem incendii rapit. *Graev.* ad *Cic.* pro *Mur.* 36. *Cort.* ad *Sall. Cat.* 12. *Jug.* 7, 5. *Drak.* ad *Liv.* 4, 47, 1.] ℙ Interdum ponitur pro *a*, vel *ab*. *Quint.* 6, 1. *med.* Huic puer, quem, quid fleret, interrogabat, ex paedagogo se vellicari, respondit. *Flor.* 3, 16. In eo tumultu regem ex satellitibus suis se appellatum, laetus accepit. [*Hoc magis Graecorum, qui ita ἐκ s. ἐξ ponunt.] ℙ Interdum pro *inter*, et refertur ad numerum, et copiam. *Pl. Most.* 1, 4, 24. Illi ego ex omnibus optime volo. *Cic. ad Brut.* 1, 15. Solon sapientissimus ex septem, et legum scriptor solus ex septem. *Id. Fam.* 13, 1. *a med.* Is non est ex istis. Et 3. Unus ex meis intimis. [*Tac. H.* 4, 50. Massa, e procuratoribus Africae. sc. unus. *Ann.* 1, 23. Qui e servitio Blaesi erant.] *Tac. A.* 2, 1. Tutissima e praesentibus. [*Drak.* ad *Liv.* 30, 15, 4.] ℙ Interdum pro *cum*. *Pl. Merc.* 1, 2, 28. Resinam ex melle devorato. ℙ Et pro *in*. [*Nempe hoc fit aut ad originem rei significandam aut ad motum ex aliquo loco denotandum; velut in his: ex aliquo loco verba facere. *Cic.* pro *leg. Man.* 17. Lucullum ex hoc loco saepe laudavi. *ib.* 8. Insolita ex hoc loco ratio dicendi. Librarii praep. *in* substituerunt nonnunquam. V. *Wund. Var. Lectt. Cod. Erf.* p. LXV.] *Plin.* 33, 5, 26. Pulvis ex aceto maceratur. *Ter. Eun.* 5, 4, 17. Ex jure hesterno panem atrum vorare. [*Col. R. R.* 12, 46, 1. Ex aceto coquere.] *Cels.* 3, 19. Intrita ex vino. [*Sic praepos. *ex* inprimis medicos uti auctor est *Salm. Exerc. Plin.* p. 505., quem laudat *Ruhnk.* ad *Ter. Eun.* 5, 4, 15.] ℙ Et pro *de*. *Vell.* 2, 10. Victoria ex Alvernis, et ex Allobrogibus. [*Cic. Fam.* 3, 10. Ex urbe triumphare. Sic triumphum agere ex inimicorum dolore, alia. V. *Burm.* ad *Vell. Pat.* 2, 30. *Drak.* ad *Liv. Epit. libr.* 116.] *Id. ib.* 110. Aliquid ex negotio remittere. ℙ Et pro *sub*. *Id.* 1, 3. Nihil ex persona poetae, sed omnia sub eorum, qui illo tempore vixerant, dixerunt. [*Proxime ab his abest is usus, quo ponitur apud Ictos. Hi nempe dicunt Cajum ex Titio aliquid scripsisse, ubi Cajus in notis ad Titium aliquid proposuit. Sic *Ulp.* in *Dig.* 18, 2, 4, 6. Ita Pomponius libro nono ex Sabino scribit, i. e. Sabinum commentatus, in expositione ad Sabinum. Multa alia hujus generis vide apud *Brisson.* de verb. signif.] ℙ Saepe pro *secundum*, aut *pro*. *Cic. Fam.* 2, 13. *extr.* Decedere ex provincia ex senatusconsulto. *Ter. Ad.* 2, 1, 22. Ornatus esses ex tuis virtutibus. *Cic. Fam.* 5, 8. *a med.* Et, ut spero, statues ex nostra dignitate. *Ter. Eun.* 1, 2, 95. Utinam istuc verbum ex animo, ac vere diceres: secundum animi sententiam. *Cic. Fam.* 2, 7. *med.* Feliciter et ex mea sententia rempubl. gessimus, i. e. ut in votis erat. *Id. Off.* 3, 29. Quod ex animi tui sententia juraris, *h. e.* secundum id, quod habebas in animo. [*Et omisso verbo *jurandi*. V. *Drak.* ad *Liv.* 22, 53, 10.] *Plin. ep.* 1, 2. Ex consuetudine. Sic *Liv.* 42, 24. *extr.* Ex instituto. *Tac. H.* 2, 77. Ex aequo, i. e. secundum aequalitatem. [*Sed diversis plane signif. ex *aequo* ponitur, ita ut sensus ex opposito eam docere debeat. Sic *Tac. A.* 15, 13. Pax ex aequo utilis. i. e. integris ab utraque parte viribus. Alia vide ap. *Boetticher. Lex. Tac.* p. 167.] *Liv.* 42, 25. *med.* Ex aequo foedus facere, *h. e.* secundum aequitatem. [*Cf. *Liv.* 39, 36, 1.] *Cic. Inv.* 2, 45. Ex praescripto rem administrare. *Liv.* 5, 14. et 1, 40. Ex composito. *Quint.* 11, 1. Ex professo, *h. e.* secundum id, quod profitemur. *Suet. Galb.* 9. Ex fide, i. e. secundum fidem. Innumera praeterea sunt, quae huc pertinent, *ex sponso, ex testamento, ex foedere, ex censu, ex lege, ex mandatis, ex empto, ex pactione, ex voluntate, ex arte, ex re, ex tempore, ex opinione,* [*Ex *conditione, ex edicto, ex necessitate, ex officio.*] etc. *Cic., Nep., Caes., Vell.* et alii. ℙ Saepe resolvit adverbia. *Just.* 11, 4. *extr.* Ex continenti. i. e. statim. *Quint.* 10, 3. Ex intergo. *Id.* 9, 2. et *Plin.* 30, 3, 8. Ex facili. [*V. *Interpp.* ad *Tac. Agr.* 7. *Boettich. Lex. Tac.* p. 167. Omnino hanc dicendi rationem licet nec priores plane spreverint, tamen recentiores maxime frequentaverunt. — Praeter consuetudinem tamen dictum videtur *ex commodo* ap. *Nerat.* in *Dig.* 50, 5, 4. Ex eo tempore vacationis dies incipit ei cedere, quo iter ex commodo peragere potuisset. i. e. commode.] *Liv.* 1, 56. Ex industria. *Cic. Or.* 2, 60. Ex tempore. *Liv.* 28, 39. Ex insperato. *Cic. N. D.* 2, 48. Ex inopinato. *Ov. Her.* 16, 158. Ex toto, i. e. omnino. ℙ Interdum redundat. *Pl. Merc.* 1, 2, 1. Ex summis opibus viribusque usque experiri, niti. *Flor.* 1, 9. Ex summo studio adnixus est. *Ov. Met.* 2, 109. [*V. *Burm.* ad *Ov. Trist.* 3, 12, 17.] positaeque ex ordine gemmae. [*Pall. R. R. Oct.* 17, 1. Ex canna agitabis: ubi est ablativus instrumenti. ℙ Contra in aliis locis praepositio *ex* omissa videtur. *Tac. A.* 4, 43. Neque Philippum potentia, sed ex vero statuisse. 12, 38. Ni cito vicis et castellis proximis subventum foret. *Hist.* 3, 15. Et Britannia Galliaque et Hispania auxilia Vitellius acciverat. V. *Boettich. Lex. Tac.* p. 5. *Col. R. R.* 10, 310. Plenos sinus urbe reportet.] ℙ Jungitur nonnunquam aliis praepositionibus, ut *exadversum, exinde, exante.* V. ADVERSUS etc. ℙ Interponitur interdum adject. et substant. *Cic. Fam.* 5, 8. *med.* Quo ex tempore. *Id. Tusc.* 1. *in.* Magna ex parte. ℙ Et suo casui postponitur. *Lucr.* 3, 852. et 879. Haec eadem, quibus e nunc nos sumus, ante fuisse. *Ov. Her.* 20, 121. Hostibus e si quis etc. ℙ In compositione *E* ponitur ante *b, d, g, j, l, m, n* (*p* raro) *r, v*: ut *ebibo, edico, egero, ejuro, elargior, emano, enarro, epotus, erigo, evado.* *Ex* vero his perraro (*n*, et *r* exceptis, quibus nunquam), semper autem *c, f, p, q, s, t*, et vocalibus omnibus: verum ante *f* in eam suum *x* convertit, ut *excurro, effero, expedio, exquiro, exstinguo, extrico, exaudio, exedo, exinde, exonero, exuro.* [*Accuratius exposuit de hac re *Schneider. Elementarlehre* Tom. II. p. 552.] Significant autem aliquando privationem, ut *exspes:* aliquando ordinem, ut *exinde:* aliquando augmentum, ut *exclamo:* et perfectionem, ut *exaudio:* et vim habent praepos. extra, ut *ejicio, expono* etc. ℙ [*Saepe *e* et *ex* in compositionibus a librariis omissa, aut eorum loco aliae praepositiones substitutae sunt. Exempla vide ap. *Goer.* ad *Cic. Ac.* 1, 3. Saepe *ex* a praecedenti *et* elisum est. *Drak.* ad *Liv.* 5, 32, 4. 6, 7, 4. a praecedenti *nec* ob sonum affinem. *Id.* ad *Liv.* 8, 36, 9. a sequenti *ea*. *Id.* ad *Liv.* 35, 50, 7. a sequenti *eo*. *Id.* ad *Liv.* 34, 20, 5. Confunduntur *Ex* et *de*. *Id.* ad *Liv.* 21, 6, 5. — et *ea*. *Id.* ad *Liv.* 7, 3, 5. et alibi. — et *et*. *Id.* ad *Liv.* 26, 45, 1.]

[*EXABUSUS. *Amm. Marc.* 25, 7, 8. Exabusus princeps paullatim terris hostilibus excessit: ubi recte observat *Wagner.* p. 114. pro *abusus* positum esse, sed ad significationem augendam additum esse *ex* ex hujus aetatis scriptorum more.]

EXĂCĔO, es, ui, n. 2. ἀποξύνομαι, acidus fio. *Colum.* 12, 17. Deinde cum ficus exacuit, et remisit liquorem etc. ℙ Translate est idem ac exacerbari. *Inscr.* optimae notae ap. *Marin. Iscriz. Alb.* p. 138. Fatear necesse' st, adeo me exacuisse, ut excesserim mente.

EXĂCERBĀTUS, a, um, partic. ab *exacerbo*. *Liv.* 8, 33. Cum affirmarent infestius Papirium exarsurum, agitatum contentione ipsa, exacerbatumque. *Id.* 2, 43. *extr.* Odium irritatum exacerbatumque militum in ducem. *Suet. Tib.* 62. Auxit saevitiam exacerbatus indicio de morte filii. *Mamert. Genethl. Max.* 5. Exacerbatus injuriis.

EXĂCERBESCO, is, n. 3. valde acerbus fio. *Appul. Apolog.* p. 327, 28. Quis est tam mitis, quin exacerbescat?

EXĂCERBO, as, avi, atum, a. 1. παροξύνω, irrito, ad iracundiam provoco. *Suet. Galb.* 16. Atque eo quidem nomine omnes, qui ubique erant, exacerbavit. *Liv.* 2, 35. *extr.* Ut recenti aliqua ira exacerbarentur animi. Et 46. Contumeliis exacerbare hostes. ℙ De graviter dolente, *Plin. ep.* 8, 5. Habet quidem Macrinus grande solatium, quod tantum bonum tamdiu tenuit: sed hoc magis exacerbatur, quod amisit. ℙ [*De poenis quae graviores irrogantur. *Claud. Saturnin.* in *Dig.* 48, 19, 16, 10. Nonnunquam evenit, ut aliquorum maleficiorum supplicia exacerbentur, i. e. asperentur, ut est ap. *Hermogen. ib.* 42. De crimine. *Modestin.* in *Dig.* 48, 4, 7, 4. Crimen majestatis maxime exacerbatur in milites.]

[EXĂCERVANS, antis, partic. ab inusit. *exacervo*, sensu passivo, idem ac exacervatus, acervatim congestus. *Ammian.* 23, 5. Retortis plebs universa cervicibus exacervantia in se tela declinans spargitur passim. *F.*]

EXĂCISCLO, as, a. 1. verbum conflatum ex praepos. *ex*, et *acisclus* per syncopen pro *acisculus*, qui est parvus malleus, vel ascia. *Inscr.* ap. *Mur.* 1028, 2. Si quis hanc arcam, sive hoc monument. vendere, aut emere, aut exacisclare volet, poenae nomine etc. Alia ap. *Don. cl.* 12. *n.* 27. Si quis hanc arcam aperuerit, aut exacisclaverit, et aliud corpus posuerit etc. *h. e.* dissolverit, fregerit, destruxerit.

EXĂCON Galli vocant herbam, fel terrae Latinis dictam, quoniam omnia mala medicamenta potum e corpore exigat per alvum. *Plin.* 25, 6, 31.

EXACTĒ, adv. accurate, diligenter, ἀκριβῶς. *Sidon. ep.* 7, 9. Ut exacte perorantibus mos est. *Gell.* 1, 3. Theophrastus super hac re exactius, quam Cicero, disserit. *Mela* 1. *prooem.* Dicam alias plura, et exactius. *Sid. ep.* 5, 11. Exactissime pascere.

EXACTĬO, onis, f. εἴσπραξις, acerba et imperiosa petitio, cujusmodi est vectigalium et tributo-

rum collectio. *Cic. Att.* 5, 1. Ne extrema exactio nostrorum nominum exspectetur. *Asin.* ad *Cic. Fam.* 10, 32. Magno pondere auri coacto de publicis exactionibus. Adde *Liv.* 38, 38. ¶ Et quaecumque petitio crediti. *Scaev. Dig.* 42, 8, 24. Si juste exegerit, ceteri creditores neglexerint exactionem. [*Etiam de eo quo repetitur. *Ulp.* in *Dig.* 24, 1, 21. Si quis pro uxore sua solvisset, an exactio fiat, an vero nulla sit donatio.] ¶ *Exactio operis* dicitur, cum certum pensum in singulos dies exigitur. *Colum.* 1, 8. *med.* Nulla est autem major vel nequissimi hominis custodia, quam operis exactio. ¶ Significat etiam ejectionem, expulsionem, ut Exactio regum, ap. *Cic. Or.* 1, 9. ¶ Item operis absolutionem et perfectionem. *Vitr.* 3, 1. Ut etiam in operum perfectionibus, singulorum membrorum ad universam figurae speciem habeat commensus exactionem. *Auson. Idyll.* 11, 5. plenique exactio partus. *Vitr.* 6, 11. Cum magnificenter opus perfectum adspicietur a domini potestate, impensae laudabuntur; cum subtiliter, officinatoris probabitur exactio: cum vero venustate, proportionibus et symmetriis habuerit auctoritatem, tunc fuerit gloria architecti. ¶ [*Confunduntur a librariis *Exactio* et *exauctio*. V. *Interpp.* ad *Tac. Agr.* 19.]

EXACTOR, oris, m. qui aliquid exigit, εἰςπράκτωρ. *Caes. B. C.* 3, 32. Erat plena lictorum, et imperiorum provincia, differta praefectis et exactoribus. Adde *Liv.* 28, 25. [*Inprimis hujus voc. usus est in re forensi. *Ulp.* in *Dig.* 22, 1, 33. Non acerbus exactor, sc. usurarum. *Arcad. Charis.* in *Dig.* 50, 4, 18, 8. Exactores pecuniae pro capitibus.] ¶ Item expulsor. *Liv.* 9, 17. Ita deinde exactores regum Junii, Valeriique. ¶ Item qui aliquid exigit, et peragit, ut Exactor supplicii, qui supplicium sumi imperat, ap. *Liv.* 2, 5. [*Tac. A.* 11, 37. de supplicio Messalinae tribuno et centurionibus mandato: Custos et exactor e libertis Evodus datus. V. *Gron.* ad *Sen. Contr.* 32.] Sic *Colum.* 3, 13. Opus est autem perito et vigilante exactore. *Inscr.* ap. *Don. cl.* 5. *n.* 139. Q. Annio Januario exactori operum publ. et theatri a fundamentis. Alia ap. *Grut.* 594, 1. Caesaris exactor praediorum Lucilianorum. Et 2. Exactor operum dominicorum. Sic Exactor studiorum, ap. *Quint.* 1, 3. *f.*, qui instat, et pensum studiorum exigit. ¶ *Exactor* auri est, qui aurum exigit ad obrussam, et probat. V. OFFICINATOR.

EXACTRIX, icis, f. quae exigit, et postulat. *August. ep.* 135. Epistola mea nova rescriptorum exactrix fuit.

EXACTUS, a, um, part. ab *exigo*, expulsus. *Cic. Or.* 1, 9. Exacti reges. *Hor. Od.* 2, 13, 31. tyranni. *Plin. Pan.* 29. Exactus hostis mari. *Tac. A.* 13, 56. *ad f.* Exacti terris. Et *ib.* 6, 3. curia et Italia. Et *ib.* 16, 17. in Sardiniam. *Ter. Hec. prol.* 2. *v.* 4. Fabulae exactae, *h. e.* exclusae, ut quae populo minime placuerunt. ¶ Item exagitatus, vexatus. *Ov. Trist.* 4, 4, 70. Furiis exactus Orestes. ¶ Item adactus, trajectus. *Sen. Herc. Oet.* 845. Eat per artus ensis exactus meos. Et *Troad.* 1155. dextra ferrum penitus exacta abdidit. *Sil.* 1, 307. telum exactum per viscera. *Ov. Met.* 5, 171. Non circumspectis exactum viribus ensem Fregit, *h. e.* vibratum. *Id. ib.* 138. Torquet in hunc hastam, media quae nare recepta, Cervice exacta est. ¶ Item coactus. *Cic. N. D.* 3, 34. *extr.* et *Pis.* 16. Exactae pecuniae. ¶ *Exactus pecuniam* est is, a quo pecunia exacta est. *Metellus* ap. *Gell.* 15, 14. Socios questum venisse, sese pecunias maximas exactos esse. εἰςπεπραγμένους ἀργύριον. ¶ Item venditus, distractus, extrusus. *Colum.* 10, 317. Exactae merces. [*V. *Schneid.* ad h. l.] ¶ Item praeteritus, transactus. *Virg. G.* 3, 190. At, tribus exactis, ubi quarta accesserit aestas etc. *Stat. Silv.* 2, 2, 47. Exacta lux. *Plin.* 2, 47, 48. Exacto quadriennio. *Hor. Od.* 3, 22, 6. Per exactos annos. *Plin.* 16, 25, 41. Exacto frigore. [*Col. R. R.* 12, 10, 1. Exactis messibus.] *Cic. Tusc.* 1, 39. Exacta aetate mori. [*Cic. Verr.* 1, 18. Temporibus exactis, sc. graviditatis.] *Virg. A.* 6, 637. His demum exactis, perfecto munere Divae etc. *Prop.* 2, 11, 3. Nec sic errore exacto laetatus Ulysses. ¶ Item completus, perfectus, elaboratus, politus, absolutus. *Prop.* 3, 1, 8. Exactus tenui pumice versus eat. Et *ib.* 7, 10. Exactis Calamis se mihi jactat equis, *h. e.* affabre et perfecte elaboratis. Fuit enim Calamis statuarius. [*ubi plura afferunt *Broukh.* et *Burm.*] *Plin.* 17, 27, 42. Exacta falcis acies. *Ov. Pont.* 4, 9, 46. Exacta fides. *Liv.* 3, 5. *f.* Difficile est, quot ceciderint, exacto affirmare numero. *Front. Aquaed.* 89. Praestare exactissimam diligentiam. *Suet. Tib.* 18. Curam exactiorem. ¶ Transfertur etiam ad homines. *Plin. ep.* 8, 23. Quod ille obsequium Serviano, exactissimo viro praestitit? *h. e.* accuratissimo, et exacte omnia facienti. *Mart.* 4, 87. moneoque te, libelle, Ut docto placeas Apollinari: Nil exactius eruditiusque est; Sed nec candidius, benigniusque. ¶ Et cum genit. *Ov. Fast.* 3, 383. Mamurius, morum, fabraene exactior artis, Difficile est dicere. ¶ Exquisitus, examinatus, perpensus. [*Paull. Sent.* 4, 12, 7. Exactum consilium.] *Virg. A.* 1, 311. quas vento accesserit oras, Quaerere constituit, sociisque exacta referre. *Hor. Sat.* 2, 4, 36. Nec sibi coenarum quivis temere arroget artem, Non prius exacta tenui ratione saporum. ¶ [Item examinatus, et publica auctoritate probatus. *Inscr.* in aeneo congio ap. *Fabr.* p. 526. *n.* 372. Imp. Caesare Vespas*iano* VI., T*ito* Caes*are* Aug*usti* f*ilio* IIII. Co*nsulibus*, mensurae exactae in Capitolio. *Pondo* X. Alia in statera in *Mus. Borbon. T.* 1. *tav.* 55. Imp. Vesp*asiano* Aug*usto* IIX., T*ito* Imp. Aug*usti* f*ilio* VI. Co*nsulibus*, exacta in Capitolio. V. ARTICULUS. *F.*] ¶ Item deliberatus. *Ov. Her.* 17, 177. Et libet; et timeo, nec adhuc exacta voluntas Est satis. *Grat. Cyneg.* 259. tamen huic *(cani)* exacta voluntas, *h. e.* promptus, paratusque, et constans animus. ¶ *Exactum est*, constitutum est, certum est. *Ov. Fast.* 3, 637. Non tamen exactum, quid agat. *Id. Amor.* 3, 7, 16. Nec satis exactum est, corpus, an umbra forem. ¶ [*Confunduntur *Exactus* et *Exhaustus*. *Burm.* ad *Ov. A. Am.* 1, 771. *Heins.* ad *Ov. Fast.* 5, 387.]

EXACTUS, us, m. sumitur pro venditione, quia merx, dum venditur, exigitur a nobis, idest emittitur. *Quint. Decl.* 12, 19. Sacrosanctus mercator opportunum mercis exactum, puto, invenit, ἐξαγωγήν.

EXĂCŬO, is, ui, ūtum, a. 3. idem quod acuo, aut valde acuo, ὀξύνω. *Colum.* 11, 2. *p. in.* Ridicas dedolatas utraque parte exacuere. *Plin.* 34, 14, 42. In exacuendo oleares cotes, aquariaeque differunt. *Virg. G.* 3, 255. dentesque Sabellicus exacuit sus. ¶ Tribuitur et aliis rebus. *Plin.* 19, 5, 30. Scilla nata aceto exacuendo. *Id.* 24, 11, 59. Ros marinum oculorum aciem exacuit. *Id.* 29, 6, 38. Scarabaei natura contuentium visum exacuit. ¶ Translate. *Cic. Leg.* 3, 9. Mucronem tribunicium exacuere in aliquem. *Plin.* 20, 13, 50. Nasturtium Venerem inhibet, animum exacuit, *h. e.* acutum ac perspicacem reddit. *Cic. Leg.* 1, 23. Exacuere aciem ingenii ad bona deligenda, et rejicienda contraria. *Ov. Pont.* 1, 10, 13. Sapor exacuit palatum. ¶ [*De morbis. *Col.* 10, 392. Exacuit morbos aestatis iniquae.] ¶ Est etiam stimulare, incitare, cohortari, quasique pungere. *Cic. Att.* 12, 36. Velim cohortere et exacuas Cluatium. *Hor. A. P.* 402. mares animos in Martia bella Versibus exacuit. *Plin. ep.* 3, 7. *f.* Ἀγαθὴ δ᾽ ἔρις, cum invicem se mutuis exhortationibus amici ad amorem immortalitatis exacuunt. *Nep. Phoc.* 4. Plurimi ira exacuebantur, propter proditionis suspicionem. ¶ [Partic. *Exacuens* ap. *Sil.* 7, 142. exacuens variā ad conamina mentem. *Exacuendus* ap. *Cic. Or.* 1, 29. Ad vos exacuendos accommodavi orationem meam.

EXĂCŪTĬO, onis, f. actus exacuendi. *Plin.* 17, 14, 34. Calami exacutio medullam ne nudet.

EXĂCŪTUS, a, um, part. ab *exacuo*, acutus factus, ὀξυνθείς. *Plin.* 28, 4, 12. Cos, qua ferramenta saepe exacuta sunt. *Id.* 17, 17, 27. Exacutus truncus. *Id.* 11, 37, 46. Cornua in leve fastigium exacuta. *Id.* 29, 6, 39. Blattae exacuta clune. *Id.* 18, 18, 47. Latior cuspis, sed exacutior. *Hard.* legit *et acutior* ex MSS.

EXADVERSUM, etc. V. ADVERSUS, praeposit.

EXADVŎCĀTUS, i, m. qui advocati munere functus est. *Augustin. C. D.* 22, 8.

EXAEDĬFĬCĀTĬO, onis, f. Idem ac aedificatio, vel aedificationis absolutio. Translate *Cic. Or.* 2, 15. Ipsa autem exaedificatio posita est in rebus ac verbis, *h. e.* constructio orationis.

EXAEDĬFĬCĀTUS, a, um, part. ab *exaedifico*, aedificatus. *Cic. Acad.* 4, 40. *extr.* Ne exaedificatum quidem hunc mundum divino consilio existimo. *Sall. Cat.* 12. Domus et villae in urbium modum exaedificatae. *Liv.* 30, 3. *s. f.* Hibernacula, congesta temere ex agris materia, exaedificata.

EXAEDĬFĬCO, as, avi, atum, a. 1. ἐξοικοδομέω, idem quod aedifico, vel aedificium absolvo. *Caes. B. C.* 1, 15. Quod oppidum Labienus constituerat, suaque pecunia exaedificaverat. *Cic. Verr.* 2, 5, 19. Capitolium exaedificari atque effici potuit. [*Drak.* ad *Liv.* 35, 31, 9. Etiam de navi, *Cic. Verr.* 2, 5, 19. Exaedificari atque effici potuit.] ¶ Translate est quodcumque opus perficere. *Cic. Or.* 1, 35. *extr.* Ne gravere exaedificare id opus, quod instituisti. *Pl. Trin.* 1, 2, 95. Qui exaedificaret suam inchoatam ignaviam. ¶ Pro domo ejicere, jlocaliter *Id. ib.* 5, 2, 3. Nam exaedificavisset me ex his aedibus.

*EXAEQUALĬTER, adv. *Appul. Met.* 2. Caetera corporis exaequaliter ad regulam. Ita *Beroald.* sed *Elmenh.* p. 115. *inexplicabiliter. B. A.*

EXAEQUĀTĬO, onis, f. actus exaequandi, ἐξίσωσις. *Liv.* 34, 4. Hanc ipsam exaequationem non fero. ¶ Item id quod exaequatum est. *Vitr.* 5, 12. Deinde insuper eam exaequationem pila struatur.

EXAEQUĀTUS, a, um, part. ab *exaequo*, aequatus. *Varr. R. R.* 1, 40. *s. f.* Cortex cum cortice exaequatus. *Lucr.* 5, 1295. exaequata certamina belli. *Sall. Jug.* 105. Uti militibus exaequatus cum imperatore labor esset.

EXAEQUO, as, avi, atum, a. 1. ἐξισόω, aequ[a]lem facio, adaequo. *Cic. ad Quir.* 9. Propte[r] quod superiorem esse contra improbos minus negotii, quam bonis exaequari. [*Gaj.* in *D*[*ig.*] 9, 2, 2, 2. Lex Aquillia servis exaequat quad[ru]pedes.] *Id. Amic.* 20. exaequare se cum inferio[ri]bus. *Id. Verr.* 2, 2, 50. Iste, qui omnia ju[ra] pretio exaequavit, omniumque rerum delectum que discrimen pecunia sustulit. *Caes. B. C.* 1, Neminem dignitate secum exaequari volebat. [*A vide apud *Drak.* ad *Liv.* 3, 39, 8.] ¶ [Item ex[a]mino, exigo, ad exagium comparo. In grandi [la]pide Pompejis reperto, novemque cavis mensu[rarum] variae magnitudinis insigni haec, quam ipse vi[di] et exscripsi, exstat *Inscr.* A. Clodius A. F. Fla[c]cus, N. Arcaeus N. F. Arelliani Celadus D*uum* V[iri] I*uri* D*icundo* mensuras exaequandas ex dec*urionu*[m] decr*eto* (*curarunt*). V. EXACTUS. *F.*] ¶ Ite[m] aequalis sum. *Ov. Amor.* 3, 8, 61. exaequet tet[ri]cas licet illa Sabinas. *Auct. ad Her.* 4, 20. longitudo aut plenitudo harum multitudinem al[te]rius assequatur, et exaequet. ¶ Translate. *Sa*[*ll.*] *Cat.* 3. Arduum videtur res gestas scribere, qu[od] facta dictis exaequanda sunt. *Sen. ep.* 20. Una semel, ad quam vivas, regulam prende, et hanc omnem vitam tuam exaequa. ¶ Quidam Le[]xicographi addunt *Exaequor*, *aris*, deponens alla[to] exemplo *Auct. Pan. ad Pis.* 25., sed ibi pro *exa*[*e*]*quamur*, alii leg. *exaequamus*. ¶ [*Confundunt[ur] *Exaequare* et *Exsequi*. VV. DD. ad *Sall. Cat.* *Drak.* ad *Liv.* 3, 39, 8.]

[EXAESTĪVO, as, n. 1. idem ac aestivo. *No*[*t.*] *Tir.* p. 113. Exaestivat. *F.*]

EXAESTŪĀTĬO, onis, f. exaestuandi actu[s]. *Solin.* 5. *med.* In medio flumine subita exaestu[a]tione fervescit. ¶ Translate. *Non.* 6, 91. Exa[e]stuatio animi.

EXAESTŪO, as, avi, atum, n. 1. ἐκκυμαίνω idem quod aestuo, aut valde aestuo, aestuan[do] exundo, ebullio. *Justin.* 1, 2. Bitumen in ill[is] locis passim e terra exaestuat. *Curt.* 4, 2. *me*[*d.*] Exaestuare semper fretum, quoque arctius volut[a]tur, hoc acrius furere. *Suet. Aug.* 18. Fossa[s] in quas Nilus exaestuat. *Virg. G.* 3, 240. ima ex[]aestuat unda Vorticibus, nigramque alte subject[at] arenam. *Id. A.* 3, 577. de Aetna: fundoque exa[e]stuat imo. ¶ Item aestu, seu calore labor[o]. *Suet. Tib.* 72. Et ut exaestuarat, afflatus aura graviorem recidit morbum. *Justin.* 2, 1. Aeg[y]ptus torrente calore solis exaestuat. ¶ Translat[e]. *Virg. A.* 9, 798. mens exaestuat ira. *Ov. Tris*[*t.*] 5, 63. Strangulat inclusus dolor, atque exaestu[at] intus. *Lucan.* 5, 173. de vate plena Deo: magn[o]que exaestuat igne, Iratum te, Phoebe, feren[s]. ¶ Cum accusat. *miseramque exaestuat iram* quida[m] leg. ap. *Stat. Th.* 11, 297. h. e, effundit, egeri[t]. Alii *misera ira*. *Lucr.* 6, 816. Hos igitur tellu[s] omnes exaestuat aestus, *h. e.* aestuando emitti[t]. ¶ [Part. *Exaestuans* ap. *Curt.* 6, 4. Exaestuan[s] mare. *F.*]

EXAEVĬO. V. EXSAEVIO.

EXAGGĔRANTER, adv. exaggerando et ampl[i]ficando. *Tertull. de carne Christ.* 19. Tam exag[]geranter inculcavit.

EXAGGĔRĀTĬO, onis, f. σώρευσις, aggeru[m] constructio. *Justin.* 2, 1. *s. f.* Aegyptus sive ex aggerationibus regum, sive Nili trahentis limum terrarum recentissima videtur. ¶ Translate pon[i]tur pro altitudine et excellentia. *Cic. Tusc.* 2, 2[6]. Hoc tibi propone, amplitudinem, et quasi quan[]dam exaggerationem quam altissimam animi, qu[ae] maxime eminet in contemnendis et despiciendis do[]loribus, unam esse omnium rem pulcherrimam. ¶ Item pro amplificatione oratoria, cum pluribu[s] verbis una eademque res vehementer dicitur. *Gel*[*l.*] 13, 24. Num onerandi, vel exprobrandi crimini[s] causa exaggerationem aliquam speciosam facit? *e*[*t*] *paulo post.* Apud Homerum ejusdem rei atque sen[]tentiae luculenta exaggeratio est.

EXAGGĔRĀTOR, oris, m. *Hieronym. ep.* 2[2] *n.* 28. Quidquid novum insonuerit, aut auctor, au[t] exaggerator est famae, *h. e.* amplificans, augen[s].

EXAGGĔRĀTUS, a, um, part. ab *exaggero*, cu[]mulatus, auctus, σωρευθείς. *Plin.* 36, 14, 2[1]. Aeronibus arena plenis mollis clivus super capit[a] columnarum exaggeratus. *Cic. Cat.* 4, 9. Cogi[]tate, quantis laboribus fundatum imperium, quant[a] Deorum benignitate auctas exaggeratasque fortuna[s] una nox paene delerit. ¶ Translate. *Cic. Para*[*d.*] 5. *f.* Si quidem animo excelso et alto, et virtuti[]bus exaggerato sumus. *Id. Or.* 57. Neque humi[]lem, neque abjectam orationem, nec nimis altam et exaggeratam probat. *Id. Brut.* 17. Catonis lu[]minibus obstruxit haec quasi exaggerata altius ora[]tio. *Gell.* 13, 24. *med.* Neque ornatius fit, addi[]tis manubiis; neque exaggeratius, modulatiusve. *Petr. Sat.* 124. Exaggerata verborum volubilitate unde, aut qui essemus, indicavimus. [**mit einem grossen Wortschwall.*]

EXAGGĔRO, as, avi, atum, a. 1. σωρεύω, i[n] aggerem extollo, coacervo, cumulo. *Plin.* 19, 8[?] 41. *n.* 2. Cauliculos a terra attollentes se, exag[]gerando aliam, accumules. *Colum.* 8, 11. *med*[*.*]

Pluribus stramentis exaggerandum est aviarium. *Ulp. in Dig. 19, 3, 14. Exaggerare iter.] Curt. , 5. med. Aggesta humo e montibus, planitiem xaggerare. Vitr. 10, 22. Locum operibus exaggerare, h. e. aggere circumdare. Auct. B. Hisp. . Mortem morti exaggerare. ℙ Item augere, amplificare. Phaedr. prol. 3. Magnas opes exaggerare. Cic. Off. 1, 26. med. Rem familiarem omni ratione exaggerantes. ℙ Translate. Id. Or. 3, 27. Nihil est ad exaggerandam et amplificandam orationem accommodatius. Id. ib. 1, 55. Oratione exaggerare aliquid. Id. ib. 2, 72. Exornare et exaggerare. Id. Planc. 29. Exaggerare aliquid verbis. Quint. 6, 2. med. injurias suas, h. e. majores atrocioresque verbis facere. Id. 8, 3. s. f indignitatem. Cic. Tusc. 5, 18. Xenocrates exaggerans tantopere virtutem, extenuans cetera et abjiciens. Vell. 2, 129. Juventam alicujus exaggerare honoribus.

*EXAGITATĬO, onis, f. συγκίνησις Gloss. Lat. Gr. H. Steph. Commotio. A nonnullis Tacito tribuitur. B. A.

EXĂGĬTĀTOR, oris, m. qui exagitat, et insectatur. Cic. Or. 13. Plato quidem exagitator omnium rhetorum, hunc miratur unum.

EXĂGĬTĀTUS, a, um, partic. ab exagito, valde agitatus, vexatus, exercitus. Cic. Verr. 2, 3, 18. Sedes suas patrias, istius injuriis exagitati relinquerant. Nep. Them, 9. Ad te confugi exagitatus a cuncta Graecia. Sall. or. Philippi contra Lepid. Scelerum conscientia exagitati. Cic. Somn. Scip. f. Eorum animi, qui se corporis voluptatibus dediderunt, in hunc locum, nisi multis exagitati saeculis, non revertuntur. ℙ Item tractatus, disputatus. Cic. Sull. 21. Colonorum dissensio delata ad patronos est, cum jam inveterasset, ac multos annos esset exagitata. Sall. Cat. 30. Res jam antea vulgi rumoribus exagitata.

EXĂGĬTO, as, avi, atum, a. 1. διαστροφέω, διώκω. [*Proprie significat ex imo agitare, evertere. Colum. R. R. 12, 19, 4. Quicquid fecis subsederit, exagitet (sc. ex fundo vasorum, quod praecessit) et in summum reducat.] — ℙ Valde agito, persequor, vexo, insector, divexo. Ov. Fast. 5, 141. Exagitant et Lar, et turba Diania fures. Sil. 16, 553. assueti lustra exagitare ferarum Venatu juvenes. Hor. Sat. 2, 6, 54. Omnes Dii exagitent me, si, etc. Val. Fl. 8, 103. Exagitare aliquem toto mari. Cic. Att. 1, 16. circa med. Insectari et exagitare nummularios judices. Prop. 2, 7, 81. Exagitet nostros manes, sectetur et umbras, Insultetque rogis, calcet et ossa mea. Suet. Ner. 34. Confessus exagitari se materna specie, verberibus Furiarum, ac taedis ardentibus. Sall. Cat. 14. Quos flagitium, egestas, conscius animus exagitabat. ℙ Item commovere, concitare, turbare. Stat. Th. 3, 514. Volucres planctum imitantibus alis Exagitant Zephyros. Ov. A. Am. 3, 662. Et lepus hic aliis exagitandus erit. [*Quae locutio in proverbium abiisse videtur. Vid. VV. DD. ad Petr. Sat. 131. p. 623.] ℙ Translate. Stat. Th. 5, 96. rabidis clamoribus urbem Exagitat. Lucan. 2, 688. ne litora clamor Nauticus exagitet, neu buccina dividat horas Praecepit sociis. Cic. Att. 3, 7. Non faciam, ut enumerem miserias omnes, ne meum moerorem exagitem, h. e. commoveam, et exasperem. Sall. Cat. 49. Tanta vis hominis magis leniunda, quam exagitanda videbatur, h. e. irritanda. Lucan. 8, 43. tristes praesagia curas Exagitant, h. e. movent, excitant. Catull. 64, 94. exagitans immiti corde furores, h. e. versans, concipiens. ℙ Est etiam explodere, improbare, rejicere. Cic. Or. 8. extr. Quonam igitur modo audiretur Mysus, aut Phryx Athenis, cum etiam Demosthenes exagitetur ut putidus? Id. Or. 3, 16. Inventi sunt, qui hanc dicendi exercitationem exagitarent atque contemnerent. Id. Or. 44. Quod apud Lucilium scite exagitat in Albucio Scaevola. ℙ Item impellere, agere. Sall. Jug. 67. At illum jam antea consulatus ingens cupido exagitabat. ℙ Item excutere, examinare. Cic. Cluent. 36. Exagitabantur omnes ejus fraudes atque fallaciae: tota vita in ejusmodi ratione versata aperiebatur.

EXĂGĬUM, ii, n. ἐξάγιον, ponderatio, pondus. Edictum L. Turcii Aproniani praefecti Urbis an. Chr. n. 362. ap. Grut. 647, 6. Sub exagio pecora vendere. Sic Gloss. Philox. Ἐξάγιον, pensatio: ἐξαγιάζω, examino. ℙ Exagium solidi legitur in nummo aereo Honorii Aug. ap. Eckhel. D. N. V. T. 8. p. 511. fuitque pondus explorando legitimo, solidi ponderi destinatum; solidum vero fuit sexta pars unciae Romanae sub Constantino Aug. et ejus successoribus. Impp. Theodos. et Valentin. Novell. 25. De ponderibus quoque, ut fraus penitus amputetur, a nobis aguntur exagia, quae sub interminatione superius comprehensa sine fraude debeant custodiri. V. plura huc pertinentia ap. Eckhel. l. c. ℙ Sunt qui perperam putent scribendum hexagium, nempe ab ἕξ, sex, et ἄγω, pendo, ita ut significet sextulam, h. e. sextam unciae partem; aureus enim solidus, qui Veneto zecchino fere respondet, sextulam pendet.

EXĂGŌGĂ, ae, et Exăgōgē, es, f. ἐξαγωγή, evectio, exportatio: item ipsae merces, quae exportantur: ab ἐξάγω, exporto. Festus: Exagogen, evectionem. Pl. Rud. 3, 2, 15. Si speras, hoc anno multum futurum laserpitium eamque eventuram exagogam Capuam salvam. Id. Truc. 4, 2, 5. Hic interim restitrix his praesidebo, iste dum sic faciat domum ad te exagogam. ℙ Exagoga, ae, m. ἐξαγωγεύς, qui exportat. Id. ib. 2, 7, 1. Ite damnigeruli, foras - gerones, bonorum exagogae. Al. leg. hamaxagogae, h. e. quasi plaustro bona aliena asportantes, ab ἅμαξα, currus.

EXALBĀTUS, a, um, partic. ab exalbo, dealbatus. Tertull. adv. Marc. 4, 8. Nazaraei exalbati sunt super nivem.

EXALBESCO, is, ui, n. 3. albesco, ἐκλευκαίνομαι. Gell. 12, 1. An quia spiritu multo et calore exalbuit, non idem sanguis est in uberibus, qui in utero fuit? ℙ Item expallesco. Cic. Acad. 4, 15. Tremere et exalbescere objecta re terribili extrinsecus. Id. Or. 1, 26. Exalbescere in principiis dicendi et tota mente atque omnibus artubus contremiscere. Enn. ap. eund. ib. 3, 58. Nemo est tam firmo ingenio et tanta confidentia, Quin refugiat timido sanguen atque exalbescat metu.

EXALBĬDUS, a, um, adj. albidus. Plin. 23, 1, 22. Vina admodum exalbida. Id. 24, 19, 112. Folia urticae in medio exalbida. Id. 12 17, 39. Arbor exalbidis ramis.

EXALBO, as, a. 1. dealbo. Tertull. adv. Marc. 4, 10. Si fuerint delicta vestra tanquam roseum, velut nivem exalbabo.

EXALBURNĀTUS, a, um, partic. ab. inusit. exalburno, alburno spoliatus, ut Exalburnatum robur. Plin. 16, 40, 76. n. 3.

[EXĂLĒ, es, f. ἐξάλη, mari exempta: ab ἐξ, et ἅλς, mare. Est cogn. R. Inscr. ap. Don. 368, 10. Memmia Exale. F.]

EXALTĀTĬO, onis, f. Tertull. Cult. fem. 3. Exaltatio non congruit professoribus humilitatis.

EXALTĀTUS, a, um, partic. ab exalto, elatus, sublatus. Translate. Donat. in Vita Virg. med. Quo cognito aliquandiu Bathyllus Romae fabula fuit, Maro vero exaltatior.

EXALTO, as, avi, atum, a. 1. μετεωρίζω, in altum elevo, erigo. Sen. Q. N. 3. prooem. Deus alia exaltat, alia submittit. Inscr. ap. Fabr. p. 748. n. 555. Impp. M. Aurelius Antonius et L. Aurelius Verus terminos vetustate collapsos exaltaverunt et restituerunt. ℙ Exaltare fossam, sulcum, est profundius cavare. Colum. 3, 13. Fodiuntque (sulcos) et exaltant in tres pedes. Id. 4, 4. Dum exaltare fortius orbem ablaqueationis fossor studet, obliquam vitem plerumque sauciat.

EXĂLŪMĬNĀTUS, a, um, partic. ab inusit. exalumino, ad colorem aluminis accedens. Plin. 9, 35, 56. de unionibus: Summa laus coloris est exaluminatos vocari.

EXAMBĬO, is, ivi, itum, a. 4. per ambitum quaerere, tentare. Arnob. 3. p. 114. Nunquid rex poli libamine aliquo exambitur aut hostia? (Adde 7. p. 222.) Symmach. ep. 7, 49. Suffragium tui favoris exambio. Mamertin. Gratiar. act. ad Julian. 19. Nec viros quidem, sed mulierculas exambibant.

EXAMBĪTUS, a, um, partic. ab exambio, ambiendo quaesitus. Ammian. 26, 7. Araxius exambita regia praetorio praefectus accessit. [*Observa omnino Ammian. aliosque ejus aetatis scriptores libenter his compositionibus usos esse. Vid. Wagner. ad 25, 7, 8. Brisson. de verb. signif. s. v. Ex.]

[EXAMBŬLO, as, n. 1. foras ambulo. Not. Tir. p. 146. Ambulat, exambulat. F.]

EXĀMEN, inis, n. proprie est apum soboles, quam parentes ex suis alveariibus ad novas sedes quaerendas exire cogunt: item quaecumque apum congregatio: est autem quasi exagmen, extrita nempe ob euphoniam littera g, ab ἐξάγω, exigo: ita etiam Graecis ἑσμός, dicitur ab ἵημι, mitto. V. AGMEN. Cic. Off. 1, 44. Apum examina fingunt favos. Id. Sen. 15. extr. Nec segetibus solum res rusticae laetae sunt, sed hortis etiam et apum examinibus. [*Col. R. R. 9, 8, 14. Examina silvestria.] ℙ Translate dicitur de quacumque multitudine. [*Cic. Harusp. 12. Si examen apum in scenam venisset, haruspices acciendos putaremus; videmus examina tanta servorum, et non commovemur?] Hor. Od. 1, 35, 30. Et juvenum recens examen. [*Just. 25, 2. Gallorum tantae fecunditatis juventus fuit, ut Asiam omnem velut examine aliquo implerent.] Id. Ep. 2, 65. vernarum. Lucr. 5, 1363. examina pullorum. Plin. Pan. 26. infantium. Stat. Silv. 5, 3, 284. vatum. Plin. 31, 1, 1. piscium. Et 8, 10, 10. muscarum. Liv. 42, 10. locustarum. [*Vid. Drak. ad Liv. 38, 46, 6.] Arnob. 2. p. 46. malorum. Et 1. initio moerorum. [*Inprimis hoc dicendi genere delectati sunt serioris aetatis scriptores, etiam ubi minus id aptum, velut Ammian. Marc. 21, 5. Examina aetatum. 30, 4. Dilationum examina. Vid. Wagn. ad illum locum p. 401., et prae aliis Hieron. in Epist., ut 2, 8. Cuncto orientis examina. 2, 14. Examina monachorum. 3, 8. Examina pauperum ac debilium. 3, 5. Examina coturnicum. 3, 13. Examina psalmorum.] ℙ Item est ligula staterae vel librae, quae per mediam aginam vertitur et, cum in neutram partem inclinatur, aequilibrium indicat: ea Graecis κάνων dicitur, Latinis vero examen ab exigo, quia illius ope in statera quidem alicujus rei pondus cum aequipondio, in libra autem duarum rerum pondera inter se comparantur et exiguntur. Ea tamen deest in statera et libra, quae Pompejis repertae, et in Mus. Borbon. T. 1. tav. 55. vulgatae sunt, tum etiam in aliis antiquis monumentis, de quibus consule Winckelmann. Monum. ined. T. 2. p. 174. tav. 133. Virg. A. 12, 725. Juppiter ipse duas aequato examine lances Sustinet. ℙ Hinc translate ponitur pro exacto judicio et pensiculata alicujus rei investigatione. Pers. 1, 6. examenve improbum in illa Castiges trutina. Ubi Vet. Schol. examen est ligula vel lignum, quod mediam hastam ad pondera adaequanda tenet: trutina vero est foramen, intra quod est ligula, de qua examinatio est. Stat. Silv. 3, 3, 203. viam morum longaeque examina vitae Poscam. Ov. Met. 9, 550. Jura senes norint et quid liceatque nefasque Fasque sit, inquirant legumque examina servent. Solin. initio epist. ad Advent. Dare alicui examen opusculi, h. e. deferre censuram et judicium. Fest. Examen est judicii investigatio. [*Plura debentur h. l. F.]

EXĀMĬNĀTĒ, adv. cum examine et judicio. Ammian. 25, 7. Dum deliberatur examinatius, quid fieri deberet. Tertull. Praescr. 33. Examinate credere. Adde ib. 20.

EXĀMĬNĀTĬO, onis, f. actus examinandi et pensitandi. Vitruv. 10, 8. de vecte: Non poterit onus elevare, nisi examinatio vectis longius per caput, neque juxta onus fuerit facta. Et de statera paulo post. Scapi libratio et examinatio longius a centro recedens. ℙ Translate est investigatio, censura, judicium. Ulp. Dig. 3, 5, 7. Si post examinationem reprobatae fuerint compensationes. Id. ib. 47, 14, 1. Qui pecora abegit, ad examinationem civilem remittendus est.

EXĀMĬNĀTOR, oris, m. qui ponderat. Cass. Variar. 6, 18. f. Panis pondera aequus examinator intende. ℙ Translate qui inquirit et judicat, Tertull. Apol. 9. et August. contra Crescon. grammat. 3, 73.

EXĀMĬNĀTŌRĬUS, a, um, adj. ad examinandum pertinens. Tertull. adv. Gnost. 7. Martyria examinatoria fidei.

EXĀMĬNĀTUS, a, um, partic. ab examino, ponderatus. Cic. Tusc. 1, 19. Tanquam paribus examinatus ponderibus, nullam in partem movetur. Caes. B. G. 5, 12. Utuntur taleis ferreis ad certum pondus examinatis pro nummo. ℙ Translate est inquisitus, consideratus. Papin. Dig. 30, 58. Aedificiorum aetatibus examinatis. Ulp. ib. 33, 7, 12. sub f. Ceteris patris facultatibus examinatis. August. Confess. 7, 6. Examinatissima diligentia. ℙ [*Confunduntur Examinatus et Exanimatus. Vid. Drak. ad Liv. 37, 3, 2.]

EXĀMĬNO, as, avi, atum, n. 1. (ab apum examine) dicitur de apibus, cum vernant et per novos fetus crescunt atque in colonias abeunt. Colum. 9, 14. Ab exortu Vergiliarum ad solstitium fere examinant alvi: quo tempore custodiri debent, ne novae soboles diffugiant. [*die Bienenstöcke schwärmen.] ℙ Ab examine librae, est expendere et alicujus rei pondus inquirere, active cum accus. σταθμάομαι. Cic. Or. 2, 38. Non aurificis statera, sed quadam populari trutina examinantur. ℙ Examinare dicitur statera vel libra, cum duo pondera aeque utrinque extollendo, examen rectum habet et aequilibrium facit. Vitr. 10, 8. de vecte. Caput vectis, faciundo motus circinationis, cogit pressionibus examinare paucis manibus oneris maximi pondus. ℙ Translate est inquirere, perpendere, considerare. Hor. Sat. 2, 2, 8. male verum examinat omnis Corruptus judex. Cic. Or. 8. Diligenter examinans verborum omnium pondera. Id. Planc. 32. extr. Sed ego hoc meis ponderibus examinabo, non solum quid cuique debeam, sed etiam quid cujusque intersit. Val. Max. 2, 2. n. 7. Tribuni plebis decreta patrum attentissima cura examinabant. Gell. 16, 18. Syllabarum longarum et brevium junctura aurium mensura examinatur. Plin. 29, 1, 8. Decuriae (judicum) pro more censuris principum examinantur. Papin. Dig. 22, 1, 32. Si interpellatus opportuno loco, non solverit: quod apud judicem examinabitur. Modest. ib. 5, 2. In testimoniis fides, dignitas, mores, gravitas examinanda est. Quint. 1, 5. Emendate loquendi regula vitia orationis examinat.

[EXĀMO, as, a. 1. amare desino. Not. Tir. p. 60. Amat, adamat, examat. F.]

*EXAMPÆUS, i, Ἐξάμπεος, fons Scythiae Europaeae, amaras aquas evomens. Mela 2, 1. med., ubi V. Voss. Ἐξαμπαῖος est Herodoto. B. A.

EXAMPLEXOR, aris, dep. 1. amplexor, complector. Auct. ad Her. 4, 52. Et tu per Deos, inquit, hunc examplexare.

EXAMURCO, as, a. 1. ἀπαμοργέω, est sublata amurca oleum defaecatum reddere. Translate. Appul. Met. 4. p. 149. 14. de corio ursae detracto:

Soli siccandum tradimus: ac dum coelestis vaporis flammis examurcatur etc.

EXĀMUSSIM, adv. perfecte, ad amussim. *Pl. Amph.* 2, 2, 213. Examussim est optima. *Id. Most.* 1, 2, 18. Aedes expolitae, factae probe, examussim. *Id. Men. prol.* 50. Ut hanc rem vobis examussim disputem. *Gell.* 1, 4. Judicium examussim factum. [*Adde *Appul. Met.* 4. p. 150. 33.]

EXANCILLĀTUS, a, um, partic. ab inusit. *exancillor*, qui ancillae modo alicui servit. *Tertull. Apol.* 17. *ad f.* Anima falsis Diis exancillata.

EXANCLĀTUS. V. EXANTLATUS.

EXANGUIS. V. EXSANGUIS.

EXĀNĬMĀBĬLĬTER, adv. *Naev.* ap. *Non.* 4, 384. Ubi vidi, exanimabiliter timidis pedibus protinam me dedi.

EXĀNĬMĀLIS, e, adj. ἄψυχος, qui est sine anima, exanimis. *Pl. Bacch.* 4, 8, 6. Neque Bellona mihi unquam, neque Mars credant, ni illum exanimalem faxo. ℙ Item letalis. *Id. Rud.* 1, 4, 2. Ita male vivo atque ita mihi multae in pectore sunt curae exanimales.

EXĀNĬMĀTĬO, onis, f. ἔκπληξις, vehemens animi perturbatio. *Cic. Tusc.* 4, 6. Declinatio a malis, cum exanimatione humili atque fracta, nominetur metus. Et 8. Exanimatio est metus subsequens et quasi comes pavoris. *Id. Off.* 1, 36. Ne in perturbationes atque exanimationes incidamus. ℙ Exanimationes vulvarum, apud *Plin.* 32, 3, 13. sunt, quas *Id.* 20, 5, 15. et 26, 15, 90. suffocationes appellat.

EXĀNĬMĀTUS, a, um, partic. ab *exanimo*, mortuus, occisus. *Liv.* 22, 7. *s. f.* Ferunt, alteram, moestam sedentem, ad primum conspectum filii gaudio nimio exanimatam. *Lucr.* 6, 1254. Exanimi pueri super exanimata parentum Corpora. *Caes. B. G.* 7, 27. Scorpione transjectus et exanimatus concidit. *Suet. Caes.* 39. Prae turba elisi exanimatique sunt plurimi. *Tac. A.* 3, 51. Ductus in carcerem Priscus ac statim exanimatus. [*Appul. Met.* 9. p. 234. Peremtus ac prorsus exanimatus ille juvenis terrae concidit, ubi ad gradationem attende.] ℙ Item spiritu intercepto confectus, delassatus. *Caes. B. G.* 3, 19. Huc magno cursu contenderunt exanimatique pervenerunt. Et *ib.* 2, 23. Milites cursu et lassitudine exanimati. *Cic. Tusc.* 1, 23. Qui doloris speciem ferre non possunt, abjiciunt se atque ita afflicti et exanimati jacent. *Hirt. B. G.* 8, 38. *extr.* Ut verberibus exanimatum corpus securi feriretur. ℙ Item consternatus, exterritus. *Cic. Cat.* 4, 2. Neque meam mentem non domum saepe revocat exanimata uxor, abjecta metu filia. *Id. Verr.* 2, 2, 77. Itaque illum in jure, metu conscientiaque peccati mutum atque exanimatum ac vix vivum relinquo. *Ter. Ph.* 3, 3, 31. et *Curt.* 7, 3. Exanimatus metu. Et 10, 3. Exanimati pavore, attonitis similes. *Stat. Th.* 4, 759. tu refugas vires et pectora bello Exanimata reple. *Cic. Or.* 1, 26. Adolescentulus sic initio accusationis exanimatus sum, ut etc. *Pl. Cas.* 3, 5, 8. Timidus atque exanimatus. ℙ Item qui est corpore praesens, animo absens. *Id. ib.* 3, 3, 9. Rogitare oportet, adsitne animus ei, necne adsit: si neget adesse, exanimatum amittat domum. ℙ Transfertur ad alia. *Cic. Or.* 3, 11. Nolo verba exiliter exanimata exire, nolo inflata et quasi anhelata gravius. ℙ Quod discrimen tradit *Donat.* ad illud *Ter. Andr.* 1, 4, 7. Sed quidnam Pamphilum exanimatum video? ut *exanimatus* perturbatum, *exanimus* mortuum significet, jam satis patet aut nullum esse aut saltem a scriptoribus non servari. [*Hoc quidem discrimen quod statuit *Donat.* ut prorsus falsum est, ita tamen alibi multum interest, utrum dicas *exanimus* an *exanimatus*. Quod intelligas ex illo *Lucret.* loco, ubi si quis ponere vellet: Exanimati pueri super exanima parentum corpora, is ineptus esset. Cfr. *Liv.* 25, 26, 10. ubi *exanimata corpora* haud minus aptum foret. ℙ Confunduntur *Exanimatus* et *Examinatus*. *Drak.* ad *Liv.* 37, 3, 2.]

EXĀNĬMIS, e, adj. ἄψυχος, exanimatus, mortuus. *Liv.* 25, 16. *s. f.* Exanimem eum Mago ad Annibalem misit. [*Id. 25, 34, 11. Ut exanimem labentem ex equo Scipionem vidit.] *Virg. A.* 5, 481. Sternitur, exanimisque tremens procumbit humi bos. *Quint.* 4, 2. Exanime corpus. *Ov. Met.* 2, 336. Exanimes artus. *Id. Ib.* 144. Umbra exanimis. *Stat. Th.* 12, 739. Exanimis et projecta praeda. Et 418. gelidae exanimesque favillae, i. e. exstinctae. Et *ib.* 7, 86. Ut si quando ruit debellatasque reliquit Eurus aquas, pax ipsa tumet pontumque jacentem Exanimis jam volvit hiems, *h. e.* tempestas cessante vento (qui *anima* dicitur) adhuc volvit mare. ℙ Translate est exterritus, perturbatus, quasique, prae timore aut dolore, anima privatus. *Virg. A.* 4, 672. Audit exanimis trepidoque exterrita cursu. *Hor. Sat.* 1, 1, 76. Exanimis metu. Et *ib.* 2, 6, 113. Pavidi magisque exanimes trepidare. ℙ Item pallidus, exsanguis: quae sunt metus indicia. *Lucan.* 6, 657. ipsumque trementem Conspicit, exanimi defixum lumina vultu. *Ov. Amor.* 1, 7, 53. Exanimes artus et membra trementia vidi. *Id. A. Am.* 1, 540. Nullus in exanimi corpore sanguis erat. ℙ [*Saepissime confunduntur *Exanimis* et *Exanimus*. Utrumque probis scriptoribus in usu fuit, ut res unice pendeat ex Codd. auctoritate. Vid. *Cort.* ad *Sall. Cat.* 1, 3. *Drak.* ad *Sil.* It. 5, 584. ad *Liv.* 7, 21, 5.]

EXĀNĬMO, as, avi, atum, a. 1. φονεύω, anima privo, occido. *Cic. Fin.* 2, 30. Cum ipse gravi vulnere exanimari se videret. *Caes. B. G.* 6, 15. Circumventi flamma exanimantur homines. Et 30. *extr.* Cum laborem belli ferre non posset, taxo se exanimavit. *Curt.* 7, 3. Multos exanimavit rigor insolitus nivis. *Nep. Epam.* 9. *extr.* Tum ferro extracto, confestim exanimatus est. ℙ Item animam, *h. e.* respirationem adimo, lassitudine conficio. *Caes. B. C.* 3, 92. Simul fore, ut duplicato cursu, Caesaris milites exanimarentur et lassitudine conficerentur. ℙ Translate est perturbare, exterrere, dolore aut metu percellere, ἐκπλήττω. *Ter. Andr.* 1, 5, 16. Oratio haec me miseram exanimavit metu. *Cic. Att.* 10, 9. Adventus Philotimi exanimavit omnes, qui mecum erant: nam ipse obdurui. Et *ib.* 11, 6. *a med.* Tulliae meae morbus et imbecillitas corporis me exanimat. *Id. Parad.* 2. *s. f.* Te metus exanimat judiciorum atque legum. *Id. Mil.* 34. Me quidem exanimant et interimunt hae voces Milonis. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 16. Exanimatus sum tuis litteris. *Hor. Od.* 2, 17, 1. Cur me querelis exanimas tuis? *Id. Ep.* 2, 1, 177. Quem tulit ad scenam ventoso gloria curru, Exanimat lentus spectator, sedulus inflat. [*Vid. *Heind.* ad *Hor. Sat.* 1, 4, 127.] ℙ Pro exspirare, difflari, dispergi. *Plin.* 23, 2, 31. de vini faece usta: Celerrime exanimatur, loco non incluso condita, *h. e.* exspirat, διαπνεῖται. ℙ Exanimare folles apud *Sever. Aetn.* 560. est comprimere, ut animam seu ventum emittant efflentque. ℙ [*Sensu neutro ap. *Jul. Valer. res gest. Alex. M.* (ed. *A. Maio*) 3, 33. *extr.* Adhuc tamen saucius odontotyrannus, cum indidem fugiens aquae fluenta irrupisset ibique exanimavisset etc. Ita cod. nisi forte scribendum *exanimatus esset. B. A.*]

EXĀNĬMUS, a, um, adj. ἄψυχος, mortuus, idem est quod *exanimis*: nisi quod translate aut rarius aut fortasse nunquam adhibetur. *Virg. A.* 11, 110. Pacem me exanimis et Martis sorte peremptis Oratis? *Tac. A.* 1, 32. Tum convulsos laniatosque et partim exanimos, ante vallum projiciunt. *Id. ib.* 16, 13. Domus corporibus exanimis, itinera funeribus complebantur. *Colum.* 12, 45. Mel exanimum corpus hominis per annos plurimos innoxium conservat. Adde *Sen. Hipp.* 585. et *Plin.* 10, 3, 3. ℙ [*Confunditur cum *Exanimis*, quod vide.]

EXANĬO. V. EXSANIO.

EXANTĒ. V. ANTE.

EXANTHĒMĂTA, um, n. ἐξανθήματα, sunt varii generis pustulae in cute enascentes, ut quae ex urticae tactu, ex morbillis, ex sole, ex natatu, ex frigore, ex variis, lividae, pallidae, nigrae, rubentes, in pueris praesertim erumpunt ac veluti efflorescunt: ab ἐξανθέω, effloresco. Graece habet *Cels.* 5, 28. *n.* 15. Latine autem *Marc. Empir.* 19. et *Aemil. Macer Herb. c.* de camomilla.

EXANTLĀTUS et Exanclatus, a, um, part. ab *exantlo*, exhaustus. *Pl. fragm.* ap. *Non.* 4, 155. Saepe exantlatum merum scitissime. *Plauti* locus videtur esse *Stich.* 1, 3, 116. ubi habetur: Saepe exantlavit submerum scitissime. *Nonius* tamen affert tanquam ex fragment. *Poenuli.* ℙ Translate *Cic. Tusc.* 2, 8. vertens carmina *Sophoclis*. Quae corpore exantlato, atque animo pertuli, *h. e.* exhausto. ℙ Item toleratus. *Id. Acad.* 4, 34. Herculis quendam laborem exantlatum a Carneade. Adde *Appul. Met.* 6, 7. et 11. V. v. seq.

EXANTLO et Exanclo, as, a. 1. exhaurire, ut *Fest.* et *Non.* 4, 155 interpretantur: a Graeco ἀντλεῖν, quod idem significat. Qui malunt *Exanclo*, deducunt ab obsoleto *anculo*, et per syncop. *anclo*, ministro: unde *ancula*, et *ancilla*, et *furcula*, *furcilla*. In MSS. et edit. libb. varie scribitur, modo per *c*, modo per *t*. Sed si usus spectatur, exhauriendi significatio ei magis convenit, et per *t* rectius scribitur. [*De origine et scriptura hujus verbi vide *Salm.* ad *Vopisc. c. ult.* T. II. p. 774. *Lambin.* ad *Cic. Acad.* 4, 38. *Mur. Var. Lect.* 13, 17. *Davis.* ad *Tusc.* 1, 49. *Burm.* ad *Quint. Inst.* 1, 6. *Oudend.* ad *Appul. Met.* 1. p. 55.] *Pl. Stich.* 1, 3, 115. Vinum poculo pauxillulo saepe exanclavit. *Enn.* ap. *Non. l. c.* Nisi patrem materno sanguine exanclando ulciscerer. *Pacuv. ib.* Non potest, Menalippe, hic sine tua opera exantlari clavus. Est autem locutio allegorica, et proverbialis, h. e. non potest hoc negotium perfici. ℙ Translate est tolerare, perpeti, perferre. *Cic.* vertens *Homeri* versum *Div.* 2, 30. Tot nos ad Trojam belli exanclabimus annos, *h. e.* transigemus, hauriemus laborem (ut *Hor.* loquitur *Sat.* 1, 2, 78.) belli decem annos. *Homer.* hoc loco (*Iliad. l.* 2. *v.* 328.) habet πτολεμίξομεν. *Id. Tusc.* 1, 49. Cum exanclavisset omnes labores, tum incideret in mortis malum sempiternum. *Accius* ap. *Non. l. c.* Pertolerarem vitam, cladesque exanclarem impatibiles. *Id. ib.* Fere exantlavimus tyranni saevum ingenium, atque exsecrabile. *Enn. ib.* Cum aerumnis illum exantlavi diem. Adde *Appul. Met.* 1. et 8. *in.* ℙ Sunt qui putent, nullam esse metaphoram, cum pro perpeti ponitur, quod in ea significatione sit ab ἀνατλάω, et ἀντλάω, perfero: nec si placeat quidem *exanclo* scribi, quia quemadmodum a πλήσσω fit *plecto*, inquit *Budaeus*, *t* in *c* mutata, ita ab ἀνατλῶ, *anclo* fieri posse: sed vereor, ut verum sit, *plecto* esse immediate a πλήκτω, ac non potius a πλήκτης, percussor, quod est a 3. pers. praeter. pass. πέπλεκται. ℙ Hoc verbum inter ea reponit *Quint.* 1, 6. *extr.* quae *ab ultimis, et jam oblitteratis* sunt *repetita temporibus*, quamquam *Cic.* bis in prosa oratione usurpaverit, ut hic supra, et in v. praec. retulimus. Nam *Appul.* antiquitatis affectatorem nihil moror.

EXĂPĔRĬO, is, a. 4. prorsus aperio. *August. Confess.* 10. Quis exaperit istam tortuosissimam et implicatissimam nodositatem?

EXAPTO, as, a. 1. idem quod apto, ἐξάπτω. *Appul. Met.* 11. p. 271, 19. Visus est quiete proxima, dum magno Deo coronas exaptat, etc. *h. e.* apte imponit, vel apte nectit Dei capiti imponendas.

EXAPTUS, a, um, partic. ab inusit. *exapo*, V. APO, aptus, junctus, connexus, ἐξημμένος, συνημμένος. *Lucr.* 4, 827. Brachia tum porro validis exapta lacertis Esse, manusque datas utraque a parte ministras, ut facere ad vitam possimus quae foret usus. *Lucil.* ap. *Non.* 4, 3. Pellicula extrema exaptum pendere onus ingens. *Plin.* 36, 13, 19. *n.* 4. Ex quo pendeant exapta catenis tintinnabula. [*Ubi alii habent *excepta catenis*.]

EXĂQUESCO, is, n. in aquam solvor, aqua fio. *Censorin. de die nat.* 18. *a med.* Nam his alternis temporibus (*aestatis, et hiemis*) mundus tum exignescere, tum exaquescere videtur.

EXĂRĀTĬO, onis, f. actus exarandi, seu arando eruendi. *Capell.* 9. p. 204. Etruria Tagetis exaratione celebrata, *h. e.* qua in agro Tarquiniensi, inter arandum Tages ille exstitit, de quo *Cic. Div.* 2, 23. ℙ Translate est scriptio, poema. *Sidon. carm.* 9, 335. Isti qui valet exarationi Districtum bonus applicare theta.

EXĂRĀTUS, a, um, part. ab *exaro*, arando erutus. *Cic. Leg.* 2, 23. Cum multa in eo loco sepulcra fuissent, exarata sunt. *Id. Div.* 2, 23. et 38. Estne quisquam ita desipiens, qui credat, exaratum esse Deum? *Paul. Dig.* 10, 1, 4. Termini dejecti, vel exarati. *Plin.* 18, 6, 8. *n.* 3. Exaratae radices. ℙ Translate est scriptus. *Suet. Ner.* 52. Versus non excepti, sed plane quasi a cogitante, atque generante exarati.

EX ARCHĬĀTRIS, dicitur is, qui archiatri dignitate functus est. *Imp. Constant. Cod.* 10, 52, 6.

EXARCHUS, i, m. ἔξαρχος, qui supra ceteros eminet: ab ἐξ, ex, et ἀρχός, princeps. ℙ [*Praepositus, praefectus. *Justin. Novell.* 133, 4. Exarchus monasteriorum.] ℙ Ita Graeca appellatione vocatus est in militia R. sequiori tempore, qui prius Latina praefectus dicebatur; etenim in *Inscr.* ap. *Grut.* 114, 1. P. Aulus P. F. Pal. Posthumus Acilianus, qui Antonino Pio Aug. imperante vixit, appellatur *Praef. Coh.* 1. *Dalmatarum* 1, cum inscriptiones mox afferendae, quae ad M. Aurelii Valerii Maximiani Aug. tempora pertinere videntur, *exarchus numeri Dalmatarum* praeseferant. *Inscr.* ap. *Grut.* 528, 7. Aurelio Januario signifero ex Numero Dalmatarum Fortensium, et Aurelio Valentiano exarcho posuit Aurelius Justus pater. [Alia ap. *Mur.* 789, 7. Aurelius Pistus exarchus fratri carissimo posuit. Et 791, 8. D. M. Aurelii Maximi exarchi Numeri Dalmatarum Divitensium etc. ℙ *Exarchi* item appellati sunt, qui ab an. a Chr. n. 528. ad an. 752. Ravennae plerunque commorantes, Graecorum imperatorum jussu, provincias Italiae militari et civili imperio administrarunt. Horum mentio est in Graeca *Inscr.* ap. *Mur.* 1881, 4. Ὄντε Ἰσαάκιος, ὅστις ἔξαρχος μέγας ἔργοις ἐδείχθη τῶν Ἰταλῶν στρατευμάτων, ἔκλαυσε πικρῶς etc., *h. e.* Quemque Isaacius, qui exarchus magnus factis inclaruit Italicorum exercituum, flevit amare. Alia vero Latina *Inscr.* Romae effossa an. 1813, et edita a *Guattanio Mem. Enciclop. per l'anno* 1817. p. 40. Optimo clementissimo piissimoque principi Domino N. *Focae imperatori* perpetuo, a *Domino* coronato, triumphatori, semper Augusto Smaragdus expraepositus sacri palatii, ac patricius, et exarchus Italiae devotus ejus clementiae, etc. Haec pertinet ad an. a Chr. n. 608. ℙ Ex his patet, perperam omnino a quibusdam *Hexarcha*, vel *Exarcha* scriptitatum. *F.*]

EXARDESCO, is, arsi, arsum, n. 3. ἐκπυρόομαι, accendor, inflammor, conflagro. *Cic. Or.* 2, 45. *extr.* Nulla materies tam facilis ad exardescendum est, quae, nisi admoto igni, ignem concipere possit. *Plin.* 35, 15, 50. Sulphur exardescens. *Martial.* 3, 67. Exarsit dies, *h. e.* inflammatus est, sole in meridiem verso. ℙ Dicitur et de colore flammeo. *Plin.* 37, 7, 25. Fulgorem carbunculi debere candidum esse positi, si attollatur, exardescentem. ℙ Translate. *Cic. Har. resp.* 21. *extr.* Excepi flammam illorum temporum, et pro patria solus exarsi. [*Dubitatur an satis latine construatur *exardescere pro aliqua re*. Cf. *Wolf.*

d h. l. p. 370.] Id. Ligar. 1. Bellum subito exarsit. [*Adde Nep. Ham. 2.] Id. Amic. 21. Nisi quaedam admodum intolerabilis injuria exarserit, i. e. velut ignis exorta sit. Tac. H. 2, 27. Seditio exarserat. Et 38. Prima inter patres plebemque exarsere certamina. Cic. Rabir. Post. 6. Quamquam tum propter multorum delicta, etiam ad innocentium periculum tempus illud exarserat. Id. Sull. 27. Repente tanta ista importunitas inauditi sceleris exarsit. ¶ Saepe transfertur ad animi affectus, amorem, iram, cupiditatem, dolorem. Id. Amic. 9. Admirabilis quaedam exardescit benevolentiae magnitudo. Id. Verr. 2, 2, 20. Exarsit iracundia et stomacho. Virg. A. 7, 445. Talibus Alecto dictis exarsit in iras. Et ib. 11, 376. exarsit violentia Turni. Liv. 40, 35. med. Milites, si quis impense retineret in provincia, in perniciosam seditionem exarsuri. Cic. Phil. 10, 9. extr. Tota Italia desiderio libertatis exarsit. Et 11. Phil. 2. Ipsi vestra sponte exarsistis ad libertatis recuperandae cupiditatem. Plin. prooem. 37. Admiratio gemmarum in tantum exarsit. [*Pertinet hic locus ad §. 6.] Et 33, 3, 14. Paulatim exarsit rabie quadam, non jam avaritia, sed fames auri. Virg. A. 8, 219. Hic vero Alcidae furiis exarserat atro Felle dolor. Caes. B. G. 5, 4. extr. Qui ante inimico in nos animo fuisset, multo gravius hoc dolore exarsit. Liv. 10, 23. Brevis altercatio in contentionem animorum exarsit. Id. 35, 10. Ambitio magis, quam unquam alias, exarserat. Tac. A. 6, 25. Tiberius foedissimis criminationibus exarsit. Et 1. Indomitis libidinibus exarserat, h. e. impotenter accensus fuerat. ¶ Absolute. Cic. Verr. 2, 1, 25. Homo sic exarsit ad id, quod nunquam viderat. [*Cic. Phil. 11, 2. Exardescere ad cupiditatem libertatis. ib. 4, 6. ad spem.] Id. Or. 3, 1. Non tulit ille, et graviter exarsit. Id. Tusc. 5, 29. Carneadis ingenium contra Stoicos exarserat. Id. Or. 29. In omni genere amplificationis exarsimus. Tac. A. 1, 41. Exarsere animis, unoque impetu, etc. [*Utroque modo dici potest, exardescit animus alicujus et exardescit aliquis animo. V. Drak. ad Liv. 3, 30, 2.] Val. Fl. 2, 248. Totaque jam sparsis exarserat insula monstris, h. e. caedibus et strage arserat. ¶ Transfertur et ad alia. Suet. Tib. 34. Corinthiorum vasorum pretia in immensum exarsisse. Eadem ratione et incendo adhibetur. V. INCENDO. [*Et simili modo dicitur excandefacere annonam, quod cf.] Lucan. 7, 139. cotibus asper Exarsit mucro. V. ARDESCO.

EXARĔFĬO, is, n. ἀποξηραίνομαι, aridus fio, exaresco. Plin. 26, 10, 66. Fucus marinus omnibus articulorum morbis impositus, antequam exarefiat.

EXĀRĒNO, as, a. 1. ab arena purgo. Plin. 31, 3, 20. Aes postea exarenatur, an satis recoctum sit, splendore deprehendente.

EXĀRESCO, is, arui, n. 3. ἀποξηραίνομαι, aridus fio, siccor. Varr. R. R. 1, 32. Frumentum dicunt quindecim diebus exarescere, cum sit maturum. Colum. 3, 12. Raram terram sole ac vento penitus siccari atque exarescere. Suet Galb. 1. Silva omnis exaruit radicitus. Cic. Pis. 33. Si montes resedissent, amnes exaruissent. Pl. Rud. 2, 7, 20. Vestimenta madida exarescunt. ¶ Translate. Auct. ad Her. 4, 34. Aliquando reipublicae rationes, quae malitia nocentium exaruerant, virtute optimatium reviruere. Cic. Brut. 4. Sic omnis fetus repressus exustusque flos siti veteris ubertatis exaruit. Id. Att. 10, 16. Miror, eas lacrimas tam diuturna miseria non exaruisse. Id. Brut. 21. Hujus orationes exiliores sunt et redolentes antiquitatem: itaque exaruerunt, vix jam ut appareant. Id. Fam. 8, 18. Illa ipsa facultas orationis, nisi me ad has exercitationes retulissem, exaruisset. Id. Tusc. 3, 31. Illa opinio tum non appellabatur recens, cum vetustate exaruit. Pl. Mil. 3, 1, 45. Amoris aliquantum habeo, humorisque meo etiam in corpore, Neque dum exarui ex amoenis rebus et voluptariis.

EXĀRĬDUS, a, um, adj. omnino aridus. Translate. Tertull. Resurr. carn. 30. Statum enim Judaeorum deformari quodam modo emortuum et exaridum etc.

EXARMĀTUS, a, um, partic. ab exarmo, ἀφωπλισμένος, armis spoliatus. Stat. Th. 3, 303. pallentes agar exarmatus ad umbras. Sic exarmata veneno serpens. Calpurn. Ecl. 5, 94. Exarmata navis. Sen. Cons. ad Helv. 17. [*Col. R. R. 7, 3, 5. Mutilus aries, cum se tanquam exarmatum intelligat, mitior est.] Exarmati leones, h. e. sine unguibus et dentibus. Lamprid. Elagab. 21. ¶ Translate. [*Vell. Pat. 2, 17. Romani victi afflictisque ipsi exarmati, quam integris universis civitatem dare maluerunt, i. e. ipsi infirmi et debiles facti. Sic recte Wopkens. Misc. Obs. VIII. p. 33. et Duk. ad Flor. 1, 22, 3., quorum interpretationem probat Ruhnk. Secus Burm., quem sequitur Gesner., sumit pro exorati, placati. Cfr. Liv. 4, 10. Dearmatus exercitus.] Claud. epigr. 35. de portu Smyrnensi: Hic exarmatum terris cingentibus aequor Clauditur et placidam discit servare quietem.

EXARMO, as, avi, atum, a. 1. ἀφοπλίζω, arma detraho, armis spolio. Lucan. 5, 355. Exarmare dextras. Tac. H. 2, 76. cohortes. Lucan. 8, 387. nam Medos proelia prima Exarmant vacuaeque jubent remeare pharetrae. Paul. Dig. 14, 2, 2. Si conservatis mercibus deterior facta sit navis aut aliquid exarmaverit, h. e. aliquod ex armamentis amiserit. Hac ratione loqui videtur etiam Sen. ep. 30. ¶ Translate. [*Flor. 1, 23. Inferentem signa filium mater Veturia lacrimis suis exarmavit.] Petr. Sat. 105. Giton mirabili forma exarmaverat nautas, h. e. flagella et iram deponere coegerat. Sil. 1, 411. serpentem diro exarmare veneno Doctus. Val. Fl. 7, 596. alium dehinc turbida Colchis Exarmat taurum, h. e. incantationibus debilitat. Manil. 4, 235. Exarmare tigres rabiemque auferre leoni. Alii minus recte exorare legunt. Plin. ep. 3, 9. med. Exarmare accusationem, h. e. infirmare, testibus subtractis.

EXĀRO, as, avi, atum, a. 1. ἐξαρόω, arando eruo. Cato R. R. 61. et Plin. 17, 18, 30. Tenuissimas radices exarare. [*Cic. Leg. 2, 23. Sepulcra exarata sunt.] Paul. Sentent. 5, 22. Qui terminos effodiunt vel exarant. ¶ Ponitur et pro simplici aro vel probe aro. Varr. R. R. 1, 10. et Plin. 18, 3, 3. Jugum vocabatur, quod uno jugo boum in die exarari posset. [*Col. 2, 18, 3. Exarare de integro locum frumenti causa.] Paul. Dig. 43, 10, 4. Qui viam publicam exaraverit, ad munitionem ejus solus compellitur. ¶ Exarare frumentum est arando agros, colendoque serere, et colere. Cic. Verr. 2, 5, 38. Aratorum liberi, quorum patres tantum labore suo frumenti exarabant, ut populo R. suppeditare possent. Adde Verr. 2, 3, 18. Sic Pall. 3, 20. Exarare vites. [*Pall. 2, 25, 14. Exarari et effodi non desiderant mala, i. e. terram in qua stant aratro vel bipalio moveri.] ¶ Translate. Hor. Ep. 8, 3. rugis vetus Frontem senectus exarat. ¶ Saepe est scribere, facere: ducta metaph. a stilo, quo tabellae ceratae, sulcis veluti ductis, perscribuntur. [*Sed observa exarare apud pedestres scriptores de subita et extemporali scriptione poni, non de meditata. Suet. locum Ner. 52. nemo opponat.] Cic. Att. 12, 1. Undecimo die postquam a te discesseram, hoc litterularum exaravi. Et ib. 16, 6. extr. Itaque statim novum prooemium exaravi. Et ib. 13, 38. Ante lucem cum scriberem contra Epicureos, de eodem oleo et opera exaravi nescio quid ad te. Ov. Pont. 3, 2, 90. Ad fratrem scriptas exarat illa notas. Plin. ep. 7, 4. Id ipsum, quod me ad scribendum sollicitaverat, his versibus exaravi. Phaedr. prol. 3. Librum exarabo tertium Aesopi stilo.

[EXARSUS, a, um, part. ab exardesco, seu potius ab inusit. exardeo. Imp. Phil. Cod. 9, 1, 11. Data opera partis adversae res vestras incendio exarsas esse asseverantes, crimen legis Corneliae de sicariis exsequi potestis. F.]

[EXARTĬCŬLĀTUS, a, um, adj. parum articulatus, inarticulatus. Tertull. ad Nat. 1, 8. Si ergo Philomela vixit, potuit effutire aliquod obtusum et exarticulatum sonum tinnitumque. F.]

EXARTŪĀTUS, a, um, part. ab inusit. exartuo, dissectus. Quidam afferunt locum Cic. Att. 7, 2., ubi valde incerta est lectio. [*Eandem vocem restituendam censet Heinecc. Novell. Jul. 134. 13. Cf. deartuare, quod est Plautinum.]

[EXASCIĀTOR, oris, m. qui ascia dolat. Inscr. in Giorn. Pisan. T. 16, p. 192. Exasciatori in cupa una nummos X. Hic significatur, qui ascia crustam e cupis eradit, quam Itali dicunt il tartaro. F.]

EXASCIĀTUS, a, um, part. ab inusit. exascio, ascia dolatus. Translate. Pl. Asin. 2, 2, 93. Jam hoc opus exasciatum est. Al. leg. exasciandum est.

EXASPĔRĀTĬO, onis, f. actus exasperandi. Scrib. Comp. 222. Lipara ad intertrigines, et exasperationem mirifica. Adde Tertull. 2. adv. Marc. 16. med. ¶ [*Veg. Art. Vet. 5, 61, 1. Exasperatio faucium gravissimam commovet tussim.]

*EXASPERATRIX, icis, f. exacerbatrix. Vulg. Interpr. Ezech. 2, 8. B. A.

EXASPĔRĀTUS, a, um, part. ab exaspero, asper factus. Plin. 22, 23, 48. Silphii radix prodest arteriis exasperatis. Cels. 5, 13. Laevant id, quod exasperatum est, spodium, ebenus etc. Senec. Contr. 1, 3. Stat moles abscissa in profundum, frequentibus exasperata saxis. Liv. 37, 12. extr. Exasperato fluctibus mari jactari coeperunt. ¶ Est etiam idem ac levigatus. Appul. Met. 5. p. 167, 18. Novaculam praeacutam appulsu etiam palmulae lenientis exasperatam latenter absconde. V. Silii locum in v. seq. ¶ Translate incitatus, exagitatus. Colum. 9, 15. Neque convenit aestu medio exasperatas apes lacessiri. Liv. 28, 25. Ad quorum primum adventum exasperati animi, mox ipsis placido sermone permulcentibus, leniti sunt. [*Observa utroque modo dici apud Latinos, exasperatus est animus alicujus, et exasp. aliquis animo. V. Drak. ad Liv. 28, 25, 4.]

EXASPĔRO, as, avi, atum, a. 1. ἀπαγριόω, aspero, asperum reddo. Cels. 1, 3. de vomitu. Si vomitus fauces exasperavit. Plin. 31, 6, 34. Nervos excalefacit, et corpus non exasperat. Et 23, 4, 51. Exasperare tussim. Quint. 11, 3. in. Faucium vitio vox exasperatur. Ov. Met. 5, 6. fretum saeva quietum Ventorum rabies motis exasperat undis. Claud. III. Cons. Honor. 192. Brontes innumeris exasperat aegida signis, h. e. signis exstantibus exornat. Sil. 4, 19. saxoque exasperat ensem, [*er schärft.] Sic Lucan. 7, 139. cotibus asper Exarsit mucro. ¶ Translate. Quint. 4, 2. med. Adjecit invidiam, rem verbis exasperavit, h. e. atrociorem fecit. Liv. 40, 20. extr. Exasperare criminibus animum alicujus, i. e. exacerbare. Curt. 8, 1. Cum animo videretur imperaturus, si finem procaciter orto sermoni Clytus imponeret; nihil eo remittente, magis exasperabatur. Val. Max. 6, 5. n. 3. Cum ob nimis severe gestam censuram, majorem civitatis partem exasperassent. Eumen. Paneg. ad Constant. 10. Ut mallent amicitiam colere Romanam, quam exasperare justitiam. [*Appul. Met. 4. p. 143, 38. Exasperare canes, i. e. immittere.] ¶ Part. Exasperaturus apud Cels. 3, 5. Si qua sunt, quae exasperatura eorum animos sunt. F.]

EXĀTĬO. V. EXSATIO.

EXĀTŪRO. V. EXSATURO.

EXAUCTŌRĀTUS, a, um, part. ab exauctoro, quasi auctoramento privatus. Exauctorati milites dicebantur, qui a militia removebantur, data missione honesta, vel ignominiosa. V. EXAUCTORO. Liv. 36, 40. extr. Postero die concione advocata, de rebus abs se gestis cum disseruisset, milites exauctoratos dimisit. (Adde 41, 5.) Tac. H. 1, 20. Exauctorati per eos dies tribuni. ¶ Translate. Macr. Sat. 1, 5. Verba, quae cum in ore priscae auctoritatis crebro fuerint, exauctorata tamen a sequenti aetate, repudiataque sunt. [*i. e. omissa, neglecta.]

EXAUCTŌRĬTAS, atis, f. Imppp. Valens, Gratian. Et Valentin. Cod. Theod. 8, 5, 35. Militans exauctoritatem subibit, h. e. exauctorabitur.

EXAUCTŌRO, as, avi, atum, a 1. ἀφίημι, est ab auctoramento, idest obligatione militari, et juramento solvere, et liberare: et saepe de ignominiosa missione intelligitur. [*Haec significatio, qua ignominiae notio involvitur, apud antiquiores non videtur in usu fuisse.] Ulp. Dig. 3, 2, 2. a med. Sed et si ita exauctoraverit, ut insignia militaria detraheret, inter infames efficit. Lampr. in Alex. Sever. 12, narrat, eum imperatorem legiones tumultuantes exauctorasse. Et ap. Plin. ep. 6, 31. Trajanus centurionem adulterii reum exauctoravit, atque etiam relegavit. [*nobis: cassiren.] Adde Suet. Aug. 24. ¶ Dicitur etiam de illa missione, cum expletis stipendiis honeste milites dimittebantur. Justin. 12, 12. Qua modestia obtinuerunt, ut undecim millia militum veteranorum exauctoraret. [*verabschieden.] Liv. 8, 34. f. Sine commeatu vagi milites, immemores sacramenti, licentia sola se, ubi velint, exauctorent. Adde 36, 40. ut in EXAUCTORATUS retulimus. Tac. A. 1, 36. f. Missionem dari vicena stipendia meritis, exauctorari, qui senadena fecissent, ac retineri sub vexillo ceterorum immunes, nisi propulsandi hostis. Describit hic Tac. peculiare exauctorandi genus, militaris seditionis infringendae causa usurpatum.

EXAUDĬBĬLIS, e, adj. qui exaudiri potest, dignus cujus preces exaudiantur. August. Soliloqu. 1, 1. med. Deus, qui nos exaudibiles facis.

EXAUDĪO, is, ivi, itum, a 4. ἐξακούω, idem quod audio, sentio, intelligo. [*Proprie dicitur exaudire de eo, qui e longinquo audit. Sic accipe in locis qui nunc sequuntur. V. Oudend. ad Caes. B. G. 3, 87. Drak. ad Liv. 3, 56.] Cic. Att. 4, 8. Dic, oro te, clarius: vix enim mihi exaudisse videor. Id. ib. 13, 48. Heri nescio quid in strepitu videor exaudisse, cum diceres, te in Tusculanum venturum. Id. Div. 1, 33. Cum aliquantulum progressus esset, subito exaudivit hinnitum. Id. Sull. 11. Maxima voce, ut omnes exaudire possint, dico, semperque dicam. Id. Ligar. 3. Quantum potero voce contendam, ut hoc populus R. exaudiat. Caes. B. G. 5, 30. et B. C. 3, 94. Vincite, inquit, si ita vultis: et id clariore voce, ut magna pars militum exaudiret. Nep. Dion. 9. Fit strepitus, adeo ut exaudiri possit foris. Plin. 19, 1, 4. Surdis ictibus, et qui non exaudiantur, arborem caedi. Id. 9, 8, 9. Celeriter delphini exaudiunt desideria. Ov. Met. 4, 144. et ib. 9, 122. Exaudi. [*Inprimis frequens hujus vocis usus est apud Liv. V. Drak. ad Liv. 3, 56, 8. ¶ Item fando accipere, de fama. Cic. Cat. 4, 7. Quae exaudio, dissimulare non possum.] Exaudire preces est non audire solum, sed etiam annuere. Id. ib. 13, 855., Senec. Hipp. 636., Lucan. 6, 706. et Plin. 28, 2, 3. Sic, Exaudire rogantem, Ov. Amor. 2, 9, 51. Exaudire populi vota, Senec. Contr. 1, 3. med. Similiter Plin. Pan. 94. Capitoline Juppiter, audisti quae malo principi precabamur, exaudi quae pro dissimillimo optamus. [*Exaudire sane ita dicitur nonnunquam, ut sit adnuere precibus utque nostrum erhören substituere possis. Sed nolim tamen quisquam credat, tum exaudire opponi simplici verbo audire. Nam hoc quoque in eundem sensum adhibetur. Hor. Od. 4, 13, 1. Audivere di mea vota. Nempe exaudire et audire nihil aliud significat

quam sonum l. vocem ad alicujus aures pervenire. Quod quum de deo dicatur, qui propitium habet in hominem animum, est ejus precibus locum dare. V. ne alios offeram, haud indisertam annotationem *Burm.* ad *Ov. Am.* 2, 9, 51.] ℙ Translate est sentire. *Lucan.* 6, 715. licet has exaudiat herbas, Ad manes ventura semel. ℙ Item intelligere. *Cels. Dig.* 33, 10, 7. Non enim ex opinionibus singulorum, sed ex communi usu nomina exaudiri debere. *Id. ib.* 45, 1, 99. Etsi ambigua verba sunt, sic tamen exaudiuntur, si, etc. ℙ [Part. *Exaudiens* ap. *Curt.* 7, 7. Haec, quassa adhuc voce, subdeficiens, vix proximis exaudientibus, dixerat. *F.*]

EXAUDĪTĬO, onis, f. actus exaudiendi. *August. C. D.* 21, 24. Eorum efficacior est oratio, et exauditione Dei dignior.

EXAUDĪTUS, a, um, part. ab *exaudio*, auditus. *Cic. Att.* 1, 14. *med.* Tanti sonitus fuerunt, ut eos usque istinc exauditos putem. *Virg. G.* 1, 476. Vox quoque per lucos vulgo exauditae silentes. *Hor. Ep.* 1, 20, 14. Monitor non exauditus. *Virg. A.* 11, 157. et *Stat. Theb.* 11, 616. nulli exaudita Deorum Vota, precesque meae.

EXAUGĔO, es, a. 1. ἐξαύξω, idem quod augeo, aut valde augeo. *Pl. Stich.* 2, 1, 9. et 32. Benefacta majorum tuorum exauge. ℙ Est etiam idem ac diminuo. *Ter. Heaut.* 2, 2, 3. Concurrunt multae opiniones, quae mihi animum exaugeant. [Probabilis tamen est conjectura *F. H. Bothii* legentis: Concurrunt multa, opinionem quae mi hanc nimium exaugeant. *F.*] [*Bentleji* haec est emendatio: Concurrunt multa, opinionem hanc quae mihi animo exaugeant. Vulgata lectio procul dubio vitiosa est.]

EXAUGŪRĀTĬO, onis, f. actus exaugurandi. *Liv.* 1, 55. Nam cum omnium sacellorum exaugurationes admitterent aves etc.

[EXAUGŪRĀTUS, a, um, part. ab *exauguro*, ex sacro profanus factus. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 166. M. Sosius Laelianus Pontius Falco loco L. Annii Ravi exaugurati. *F.*]

EXAUGŪRO, as, a. 1. ex sacro profanum facio: nam sacrae res augurato consecrabantur. *Cato* ap. *Fest.* in *Nequitum*, et *Liv.* 1, 55. Exaugurare fana sacellaque statuit. *Gell.* 6, 7. Si quadraginta annos nata sacerdotio abire, ac nubere voluisset, jus ei potestasque exaugurandi, atque nubendi facta est. *Capitol. M. Aurel.* 4. Fuit in eo sacerdotio (*Saliorum*) et praesul, et vates, et magister, et multos inauguravit, atque exauguravit.

EXAURĀTUS, a, um, part. ab inusit. *exauro*, inauratus, ut Exaurati crateres apud *Auct. fr. c.* 15. quod cum *Censorino* edi solet.

EXAUSPĬCO, as, avi, atum, n. 1. *Pl. Capt.* 3, 5, 108. Exauspicavi ex vinculis: nunc intelligo Redauspicandum esse in catenas denuo, *h. e* auspicium hujus itineris ex vinculis duxi: quare ut malo auspicio huc veni, ita ad vincula mihi denuo redeundum est, quasi ad auspicia repetenda.

EXBALLISTO, as, a. 1. ballistae ictu prosterno. Festive *Pl. Ps.* 2, 1, 9. Nunc inimicum ego hunc meum Ballionem exballistabo lepide. Sic *Bacch.* 4, 4, 58. De ducentis nummis primum intendam ballistam in senem.

[*EXBELLO, as, avi, atum, a. 1. Hoc verbum, nulla auctoritate munitum, *Gruter* restituere volebat *Vell. Pat.* 2, 33.]

EXBĬBO, is, a. 3. idem quod ebibo. *Pl. Mil.* 3, 2, 19. Neque illic calidum exbibit in prandium.

EXBŎLĂ, ae, f. fax aut telum missile: ab ἐκβάλλω, ejicio. *Varr. L. L.* 6, 6. Naevius in Tunicularia: Exbolas quassant, ejiciunt: a Graeca v. ἐκβολή dictum. [*Forma *Exbola* tanto magis offendit, quod etiam in latinis vocabulis *ec* pro *ex* haud infrequens erat. Cf. *Schneider.* Elementarl. Tom. II. p. 563.]

EXBUERES, exinteratas: sive Exbuae, quae ebiberunt, quasi epotae. *Festus*, ubi V. Interpretes.

EXCAECĀTOR, oris, m. qui excaecat. *August. serm.* 43. ex *homil.* 50. Diabolus fuerat excaecator.

EXCAECĀTUS, a, um, part. ab *excaeco*. Translate *excaecata* dicuntur, quae obstructa sunt, et abdita: quemadmodum *caecas fossas* dixit *Colum.* quae apertae non sunt, et caecam domum vocat *Cic.* quae obscura est, et sine fenestris. *Ov. Met.* 15, 271. antiqui tam multa tremoribus orbis Flumina prosiliunt, aut excaecata residunt. Al. leg. *exsiccata Cels.* 7, 7. *f.* Id signum est quasi excaecatorum itinerum, per quae humor ferebatur, *h. e.* obstructorum. ℙ Apud *Plin.* 33, 9, 46. *fulgor excaecatus* in argento est, cum argentum colore tingitur, suumque fulgorem obscurat.

EXCAECO, as, avi, atum, a. 1. ἐκτυφλόω, idem quod caeco. *Cic. Acad.* 4, 23. Num ergo is excaecat nos, aut orbat sensibus? ℙ Translate. *Plin.* 17, 22, 49. *n.* 11. Quidam tunc excaecant eum (*palmitem*) supina falce auferendo oculos, ut longius evocent. *Colum.* 11, 3. *med.* Stirpes praefractae angunt oculos spongiarum et quasi excaecant, nec patiuntur asparagum emittere. ℙ Est etiam obstruere, occludere. *Ov. Pont.* 4, 2, 17. Scilicet ut limus venas excaecat in undis, Laesaque suppresso fonte resistit aqua. V. voc. praec. ℙ Excaecare formam est, pulcritudinem velut obscurare, corrumpere. *Petr. Sat.* 128. Nunquid ab aliquo naturali vitio formam meam excaeco?

EXCALCĔĀTUS, a, um, part. ab *excalceo*, calceis exutus, ἄβλαυτος, ἀπέδιλος. *Suet. Vesp.* 8. Jussit post haec excalceatos cursitare. *Mart.* 12, 88. Excalceatus ire coepit ad coenam. *Senec. ep.* 8. Quam multa Publii non excalceatis, sed cothurnatis dicenda sunt! *h. e.* non mimis, et comicis, qui soccis utuntur, sed tragicis, qui cothurnis. *Excalceatos* vocat comicos, quia pro cothurnis, qui altiores erant, et adhibebantur a tragicis, habebant soccos multo humiliores, ita ut prae illis excalceati videri possent. Hinc *Id. ep.* 76. *f.* Illi, quibus sceptrum et chlamydem in scena fabulae assignant, cum praesente populo elati incesserunt, et cothurnati; simul exierunt, excalceantur, et ad staturam suam redeunt. ℙ Scribitur etiam *excalciatus.*

EXCALCĔO, as, avi, atum, a. 1. ἐμβάδας ὑπολύω, calceos detraho. *Vell.* 2, 41. Neque unquam aut nocte, aut die aut excalcearetur, aut discingeretur. *Suet. Vitell.* 2. Ut sibi pedes praeberet excalceandos. Adde *Senec. l. c.* in v. praec. ℙ *Excalceor* deponentis forma. *Varr.* ap. *Non.* 7, 86. Qui ibi ad Herculis introeat, nemo se exalceetur. ℙ Scribitur etiam *excalcio* in *Not. Tir.* p. 129.

[*EXCALCĔUS, a, um, adj., idem ac excalceatus. *Paul. Nol. carm.* 21, 321. Qui maluisset confoveri excalceus, quam calceari frigidus. Adde *Salvian. de gub.* 1, 39. *F.* et *B. A.*]

EXCALDĀTĬO, onis, f. θερμολουσία, lavatio in aqua calida. *Anton. Phil.* in *epist.* ap. *Vulcat. Gallic. Avid. Cass.* 5. Ille sane omnes excaldationes, omnes flores de capite, collo, et sinu militi excutiet, *h. e.* calida balnea. *Capitol. Albin.* 5. Testudinem infantulo ad excaldationes pueriles dicari jussit.

EXCALDĀTUS, a, um, part. ab *excaldo*, calida lotus, et calefactus. *Apic.* 4, 2. Excaldatus caseus. *Marc. Empir.* 26. Amygdalae excaldatae.

EXCALDO, as, a. 1. calida perfundo, et calefacio. *Vulcat. Gallic. l. c. Avid. Cass.* 5. Legiones totae excaldantes se.

EXCALFĂCĬO, is, eci, actum, a. 3. idem ac calefacio. *Plin.* 21, 20, 82. Magis excalefacit, quam crocum ipsum. *Id. ib.* 21, 89. Modice his tamen utendum est, quoniam excalfaciunt. Adde *ib.* 22, 93. etc.

EXCALFACTĬO, onis, f. *Plin.* 31, 9, 45. Sal additur ad excalfactiones.

EXCALFACTŌRĬUS, a, um, adj. θερμαντικός, excalfaciendi vim habens. *Plin.* 25, 13, 95. Natura vini excalfactoria. *Id.* 24, 11, 64. Excalfactorias vires habet. Et 21, 18, 72. Resina excalfactoria.

EXCALFACTUS, a, um, part. ab *excalfacio. Plin.* 37, 10, 55. Calorem tenet excalfacta igni. *Id. ib.* 2, 11. Lacus sole excalfactus.

EXCALFĪO et Excalefio, is, θερμαίνομαι, calefio. *Plin.* 24, 7, 28. Cum quid siccari, excalfierive opus sit. *Scrib. Comp.* 158. Priusquam excalefiant.

EXCALPO. V. EXSCALPO.

EXCANDĔFĂCĬO, is, eci, actum, a. 3. incendo. *Varr. R. R.* 3, 2, *f.* Triumphus, et collegiorum coenae, quae tunc innumerabiles, excandefaciebant annonam macelli, *h. e.* pretium annonae augebant, incendebant. V. INCENDO. [*Cf. etiam *Exardescere.*] ℙ Dividitur per tmesim. *Id. ib.* 4. Excande me fecerunt cupiditate, *h. e.* inflammarunt.

*EXCANDENS, entis, adj. *Jul. Val. res gest. Alex. M.* (ed. *A. Majo*) 3, 59. Excandentes lapides; ni legendum excandescentes. *B. A.*

[EXCANDĔO, es, n. 2. idem ac excandesco, quod vide. *F.*]

EXCANDESCENTĬĂ, ae, f. ira. *Cic. Tusc.* 4, 9. Ira sit libido puniendi: exscandescentia sit ira nascens, et modo exsistens: quae θύμωσις Graece dicitur. ℙ Item [*ea animi pars qua commotiones existunt.] *Appul. Dogm. Plat.* I. *f.* p. 11, 28. Tripartitam animam idem dicit: primam ejus rationabilem esse partem: aliam excandescentiam, vel irritabilitatem: tertiam appetitum.

EXCANDESCO, is, ui, n. 3. ἐκπυρόομαι, incendor, inflammor. *Cato R. R.* 95. Nam si in tecto coquas, excandescet. *Plin.* 36, 26, 67. Vitreae pilae sole adverso in tantum excandescunt, ut vestes exurant. ℙ [*Translate de sacro igni, quam pusulam vocant pastores. *Col. R. R.* 7, 5, 16. Pene ad omnem tactum excandescit.] ℙ Translate accipitur pro irasci, quod ira, velut igne quodam, animus soleat incendi. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 12. Id postquam rescivit, excanduit. Al. leg. *incanduit. Colum.* 7, 12. de canib. villaticis. Ut etiam conservos iratius intueantur, semper excandescant in exteros. *Cic. Tusc.* 4, 19. Haec nullam vim habent, nisi ira excanduit fortitudo. *Quint.* 5, 10. *med.* Excandescere verbis. *Petr. Sat.* 85. Tam vehementer excandui, ut etc. *Suet Vesp.* 14. In hunc deprecantem haud ultra verba excanduit. *Flor.* 2, 18. Etiam in ultionem excanduit. *Suet. Rhet.* 6. Cum ita excanduisset, ut, deplorato Italiae statu etc. ℙ In *Not. Tir.* p. 166. habetur *excandet*, nempe ab *excandeo, es*, ex quo etiam est praeteritum *excandui*, non ex *excandesco*, quod est anomalum, et Ionice inflexum, quodque ideo ultra praeteritum imperfectum non declinatur. V. IONICE.

EXCANTĀTUS, a, um, part. ab *excanto*, veneficiis, et magicis artibus elicitus, evocatus, arcessitus, obstrictus: nam incantamenta plerumque carminibus, et cantionibus fiunt. *Hor. Ep.* 5, 45. Quae sidera excantata voce Thessala, Lunamque coelo deripit. *Lucan.* 6, 457. Excantata mens, *h. e.* de statu dejecta. *Id.* 9, 930. Pestis excantata fugit.

EXCANTO, as, avi, atum, a. 1. ἐξᾴδω, incantationibus elicio, evoco, exire facio, traduco, transfero. *Prop.* 3, 2, 49. Ut per te clausas sciat excantare puellas. *Lucan.* 6, 685. Tum vox Letheos cunctis pollentior herbis excantare Deos. *Plin.* 28, 2, 4. et *Senec. Q. N.* 4, 7. Legum in duodecim tabulis verba sunt: Qui fruges excantasset, *h. e.* ex agro vicini in suum incantationibus transtulisset; id enim carminibus posse fieri, vulgo credebant, ut est ap. *Virg. Ecl.* 8, 99., *Tibull.* 1, 9, 19., *Ov. R. A.* 255. et *Capell.* 9, 314. Quo pertinet illud *Varr.* ap. *Non.* 2, 260. Ubi vident, se cantando ex ara excantare non posse, deripere incipiunt. ℙ *Senec. l. c.* alio sensu videtur intelligere *excantare fruges*, nempe veneficiis corrumpere, imbres avertendo, grandines, aliasque noxias tempestates attrahendo [*nobis *verhexen.*] Nam et haec carminibus fieri, credula putavit antiquitas. ℙ Translate. *Pl. fr.* ap. *Non. l. c.* Nam tu quidem cuivis excantare cor facile potes. *Non.* exponit *excludere*, sed *elicere* vult *Broukh.* ad *Prop.* 3, 2, 49. unde haec desumpsimus. [*Adde *Burm.* ad *Quint. Decl.* 10. p. 220.] ℙ Luxum excantare in *lemmate* ap. *Caton. R. R.* 160. est cantione sanare.

EXCĀPĔRĔ, pro excipere, est *Ennii* ap. *Non.* 2, 769.

EXCARNĬFĬCĀTUS, a, um, part. ab *excarnifico*, dilaniatus. *Cic. N. D.* 3, 33. Anaxarchum Democriteum a Cyprio tyranno excarnificatum accepimus. *Senec. Ira* 3, 4. Age, si exaudire voces ac minas vacet, qualia excarnificati animi verba sunt! *h. e.* ira cruciati.

EXCARNĬFĬCO, as, avi, atum, a. 1. κατακρεουργέω, dilanio, carnem disseco, in partes divido. *Senec. ep.* 24. Mille instrumenta excarnificandi particulatim hominis. *Suet. Vit.* 17. Minutissimis ictibus excarnificatus atque confectus est. ℙ Translate pro cruciare ponitur. *Ter. Heaut.* 4, 6, 9. Hujusmodi mihi res semper comminiscere, ubi me excarnifices.

[EXCASTRĀTĬO, onis, f., idem ac castratio. *Gloss. Philox.* Castratio, ἐκτομή. *F.*]

EXCASTRĀTUS, a, um, part. ab *excastro*, castratus, exsectus. *Gell.* 9, 9. Auctore M. Varrone, is demum Latine caper dicitur, qui excastratus est. *Scrib. Comp.* 9. Sinapi ex aceto tritum, et non excastratum, *h. e.* cui cortex non est ademptus, ita ut vim amitteret aliqua ex parte.

[EXCASTRO, as, a. 1. idem ac castro. *Gloss. Philox.* Excastro, ἐκτέμνω. *Not. Tir.* p. 75. Excastrat. *F.*]

EXCĂVĀTĬO, onis, f. actus excavandi, κοίλωσις. *Senec. Q. N.* 4, 3. Stillicidii casus lapidem cavat, et haec ipsa excavatio rotunda fit.

EXCĂVĀTUS, a, um, part. ab *excavo*, cavatus. *Cic. Verr.* 2, 4, 27. Trulla excavata cum manubrio aureo. *Plin.* 33. *in.* Vivimus super excavatam terram, mirantes dehiscere aliquando.

EXCAUDĬCO. V. EXCODICO.

EXCĂVO, as, avi, atum, a. 1. κοιλόω. *Plin.* 10, 33, 49. de hirundinib. Tertium est earum genus, quae ripas excavant. *Id.* 9, 27, 43. Cavernam sibi rostro excavat. ℙ Obscena metaphora est idem ac paedico. *Auct. Priap.* 52, 4. Cum quisquis in nos incidit, luat poenas, Et usque curvos excavetur ad lumbos. ℙ [*Confunduntur *Excavare* et *Exsecare. Col. Arb.* 8, 4.]

[EXCAUSATUS. V. EXCUSATUS. *F.*]

EXCĒDO, is, essi, essum, n. 3. ἐκχωρέω, ἀπέρχομαι, exeo, egredior, ut et *Fest.* exponit, secedo, abeo. *Cic. Cat.* 2, 1. Abiit, excessit, evasit, erupit. [*Liv.* 9, 16, 7. Praesidium Samnitium excessurum proxima nocte erat, ubi vid. *Drak.*] *Id. ad Brut.* 1, 15. *med.* Excedere urbe. *Id. Phil.* 8, 8. Priusquam ex illa circumscriptione excederet. *Caes. B. G.* 2, 25. Excedere proelio. Et *ib.* 4, 33. e proelio. Et *ib.* 3, 4. et *Nep. Epam.* 9. pugna. Et *Annib.* 6. ex acie. *Liv.* 30, 42. finibus. *Caes. B. G.* 7, 33. ex finibus. Et 66. Gallia. Et *B. C.* 1, 44. Pedem referre, et loco excedere. *Ter. Andr.* 4, 4, 21. ex loco. *Caes. B. C.* 1, 79. ex itinere. Et *B. G.* 5, 19. ex via. *Liv.* 24, 20. via. [*V. *Drak.* ad *Liv.* 34, 47, 5.] *Cic. Tusc.* 1, 13. et *Brut.* 75. *extr.* vita. Et *ib.* 20. et *Off.* 1, 53. e vita. [*Cic. Div.* 1, 25. Quum ani-

nus Eudemi ex corpore excesserit.] *Liv.* 32, 10. possessione. *Cic. Arch.* 3. ex pueris. *Ter. Andr.* 1, 1, 24. ex ephebis. *Id. Hecyr.* 4, 3, 14. e medio, e turba, e publico excedere. *Id. Phorm.* 5, 7, 74. e medio. (*Donat.* de medio). [*i. e. mori. Similiter e medio abire. *Ter. Phorm.* 5, 8, 30.] *Id. Hecyr.* 3, 2, 12. Cura excessit ex corde. *Liv.* 26, 13. Excessit e memoria, quo tempore a populo R. defecerimus? [*Et excedere memoria. *Drak.* ad *Liv.* 2, 33, 9.] *Ov. Met.* 6, 669. de pectore caedis Excessere notae. Al. leg. *effluxere.* [*Curt.* 8, 8. Ubi vero reverentia excessit animis.] *Vell.* 2, 68. *extr.* Excedere natura sua, contra insitam clementiam agere. [*Hirt. B. Afr.* 73. Ex pristina bellandi consuetudine celeritateque excesserat, i. e. a pristina consuetudine discesserat.] *Pl. Bacch.* 1, 2, 40. Jam excessit mihi aetas ex magisterio. *Triphonin. Dig.* 1, 5, 15. Excedere de utero, *h. e.* nasci. ¶ Cum adverbiis et casibus motus ad locum. *Ter. Andr.* 4, 4, 21. Cave, quoquam ex istoc excessis loco (pro *excesseris* syncope). *Liv.* 31, 26. *extr.* Agro hostium in Boeotiam excessit. *Mart. Dig.* 48, 19, 4. Excedere in exsilium. [*Etiam absolute ita ponitur. *Ulp.* in *Dig.* 48, 22, 7, 17. His qui relegantur dies excedendi dari solet. — Moris est ita pronunciari: Illum provincia illa relego, excedereque debebit intra illum diem. Cfr. *Suet. Vit.* 13. *Tac. A.* 2, 83.] *Cic. Tusc.* 1, 30. *f.* Nae ille laetus ex his tenebris in illam lucem excesserit. *Curt.* 4, 7. *med.* Invictum fore, donec excederet ad Deos, *h. e.* moreretur, et inter Deos referretur. Adde *Vell.* 1, 2. ¶ Cum accusativo. *Senec. Oedip.* 23. Non ego penates profugus excessi meos. *Lucan.* 2, 271. nubes excedit Olympus. Adde 8, 236. Addunt alii *Cic. Cat.* 1, 6., *Sil.* 14, 439. et *Liv.* multis in loc., sed ubique dubia est lectio. ¶ Passive impersonaliter. *Liv.* 24, 20. Neque usquam via excessum est. ¶ *Excedere* absolute est excedere vita. *Tac. A.* 1, 5. Excessisse Augustum, et rerum potiri Neronem, fama eadem tulit. *Plin.* 7, 13, 11. Augustus neptis suae nepotem vidit genitum, quo excessit anno. Adde *Suet. Aug.* 5. et *Val. Flacc.* 1, 826. ¶ [*Etiam effluere e memoria. *Sil. It.* 15, 34. Cannaene tibi — excessere Padusque: pro excedere e memoria. *Drak.* ad *Liv.* 7, 32, 15.] ¶ Significat etiam progredi, procedere. *Cic. Univ.* 5. Sic omnes partes collocatae sunt, ut nulla excederet extra. *Cels.* 8, 25. Si nudum os eminet, impedimento semper futurum est: ideo quod excedit, abscindendum est, *h. e.* prominet, protuberat. *Id. ib.* 9. *f.* Si id, quod ex vertebra excedit, aliquo modo factum est, *h. e.* si vertebrae processus. Al. perperam leg. *excidit.* *Plin.* 27, 1, 1. Excedentia in nubes juga. *Just.* 1, 1. Quorum alter in Pontum, alter usque Aegyptum excessit. *Liv.* 34, 1. Intercessit res parva dictu, sed quae studiis in magnum certamen excesserit. [*V. *Drak.* ad *Liv.* 33, 35, 12.] Et 25, 1. Primo secretae bonorum indignationes exaudiebantur, deinde ad patres etiam, et ad publicam querimoniam excessit res. [*Val. Max.* 5, 6, 4. Respublica procedente tempore ad summum imperii fastigium excessit.] *Vell.* 2, 68. In hoc lacessiti principis ira excessit, ut censoria contentus nota etc. [*Tac. Agr.* 42. Obsequium ac modestia eo laudis excedunt. Cfr. *Ruhnk.* ad *Rut. Lup.* 1, 13. p. 48.] *Liv.* 30, 26. Haec eo anno in Africa gesta. Insequentia excedunt in eum annum, quo etc. ¶ [*Et absolute praestare, eminere. *Tac. A.* 2, 24. Quanto violentior cetero mari Oceanus, tantum illa clades novitate excessit. V. *Boettich. Lex. Tac.* p. 180. ¶ Porro superare, ultra esse. *Javolen.* in *Dig.* 10, 3, 18. Ultra id quod in judicium adductum est excedere potestas judicis non potest. *Paul.* in *Dig.* 17, 1, 3. Quod si pretium statui tuque pluris emisti, — etiamsi paratus esses, id quod excedit remittere.] ¶ Item degredi, exire a proposito, quasi de via decedere. *Senec. ep.* 77. *circa med.* Excedere in fabellam. *Liv.* 29, 29. Operae pretium videtur, excedere paululum ad enarrandum, quam varia fortuna usus sit. *Plin. ep.* 5, 6. *f.* Ne reprehendar, si longior fuero in hoc, quod excessi. ¶ Active est superare, vincere. *Tac. A.* 1, 14. Excedere numerum. Et *ib.* 4, 40. equestre fastigium. *Plin.* 7, 2, 2. Multos ibi quina cubita constat longitudiue excedere. *Id.* 31, 7, 39. Stagnum altitudine genua non excedens. *Id.* 8, 42. Triennium vitae non excedunt. *Colum.* 6, 21. Cum excesserint annos decem, fetibus inutiles sunt. *Plin.* 13, 3, 4. Excedunt quadragenos denarios librae etc. *Id.* 18, 7, 11. Hordeum raro excedit quindecim libras. *Id.* 7, 21, 21., *Vell.* 2, 51. et *Ov. Met.* 7, 166. Excedere fidem, i. e. incredibile esse. *Liv.* 26, 19. et 28, 25., *Lucan.* 2, 142., *Curt.* 4, 11. et *Vell.* 2, 122. modum. *Justin.* 13, 2. Nemine tantum ceteros excedente, ut ei aliquis se submitteret, *h. e.* cum nemo tantum ceteros antecelleret, ceteris praestaret dignitate, virtute, fama. ¶ [Part. *Excessurus* ap. *Liv.* 8, 33. Quo ultra iram violentiamque ejus excessuram fuisse. ¶ *Excessis* pro *excesseris* legitur ap. *Ter. Andr.* 4, 4, 21. *F.*] ¶ [*Confunduntur a librariis *Excedere* et *Escendere.* V. *Ruhnk.* ad *Rut. Lup.* 1, 13. p. 48. — et *Exire.* *Drak.* ad *Liv.* 36, 21, 2.]

EXCELLENS, entis, part. ab *excello*, praestans, insignis, προέχων. *Cic. Acad.* 1, 3. Excellens omni genere laudis. *Id. Fin.* 3, 2. *a med.* Vir cum omnibus excellens, tum mecum amicitia conjunctus. *Nep. Alcib. in.* Nihil Alcibiade fuit excellentius vel in vitiis, vel in virtutibus. *Cic. N. D.* 1, 2. Una excellentissima virtus, justitia. *Id. Brut.* 97. Inter tot aequales unus excellens. *Id. N. D.* 1, 20. Natura excellens atque praestans. *Id. Fam.* 4, 3. *f.* Tua scientia excellens ac singularis. *Vell.* 2, 41. Forma omnium civium excellentissimus. [*Drak.* ad *Liv.* 3, 44, 4.] *Suet. Ner.* 20. Insignes excellentissimo cultu. *Liv.* 2, 43. *f.* Excellens ingenium. *Caes. B. C.* 3, 34. *extr.* Profiteri excellens studium. *Plin.* 14, 9, 11. Excellens vinum. Et 29, 3, 11. Excellentiora ova. Et 32, 7, 25. Excellens garum. Et 37, 4, 15. Excellentissimum aurum. *Prud. in Symmach.* 1, 572. Excellentior ordo, *h. e.* senatorius. ¶ Est etiam altus, eminens. *Vell.* 2, 107. Homo corpore excellens. *Auct. B. Hisp.* 8. Oppida excellentibus locis constituta. *Plin.* 18, 18, 47. Excellentius frumentum. [*Fest.* s. v. Lingua. Promontorii quoque genus, non excellentis, sed molliter in planum devexi. V. egregiam *Gron.* animadv. ad *Sen.* de *Vit. beat.* 14.] ¶ **Excellenti* in casu sexto *Cic. de re publ.* 2, 5. ed *A. Maio.* Sic *vaganti* pro *vagante* habet *Id. ib.* 11. et *referenti* 1, 32. Sed mendum forte exceptoris: cave usurpes. *B. A.* ¶ [*Confunduntur a librariis *Excellentissimus* et *Excelsissimus*, quod saepe illi substitutum. *Gron.* ad *Sen.* de *Vit. beat.* 14.]

EXCELLENTER, adv. singulari, ac praestanti ratione, ἐξόχως. *Cic. Off.* 1, 18. Quae magno animo, et fortiter excellenterque gesta sunt. *Id. Sext.* 45. In republ. excellentius se gerere. *Nep. Attic.* 1. Non solum celeriter arripere, sed etiam excellenter pronunciare.

EXCELLENTIA, ae, f. ἐξοχή, praestantia, magnitudo, nobilitas. *Cic. Off.* 1, 28. Nobis autem personam imposuit ipsa natura magna cum excellentia, praestantiaque animantium reliquorum. Et 5. Animi excellentia et magnitudo. *Id. Amic.* 19. Saepe excellentiae quaedam sunt, qualis erat Scipionis in nostro, ut ita dicam, grege. *Plin.* 35, 14, 49. Excellentia picturae. *Id.* 34, 8, 19. *n.* 21. crurum. Et *Prud.* περὶ στεφ. 10, 52. Romanus, acris heros excellentiae, *h. e.* magnitudinis animi.

[*EXCELLEO, es, ui, ere 2. *Cic. fragm. ep.* ap. *Prisc.* Effice et elabora ut excelleas. V. verb. seq. §. 5.]

EXCELLO, is, ui, elsum, n. 3. proprie in altum moveri, seu tolli: ab obsoleto *cello*, moveo. Translate *Cato* ap. *Gell.* 7, 3. et 13, 24. Scio, solere plerisque hominibus, rebus secundis, atque prolixis, atque prosperis, animum excellere, superbiam atque ferociam augescere, atque crescere. ¶ Active pro in altum tollere. *Festus* in *Recellere.* Recellere, reclinare: et excellere, in altum extollere. ¶ Plerumque usurpatur pro praestare, eminere, excellentem esse, ὑπερέχω. *Cic. Tusc.* 2, 18. *f.* Ab ea virtute, quae una ceteris excellebat, omnes nominatae sunt. *Id. Or.* 2, 54. In jocis tu longe aliis, Caesar, excellis. *Id. Or.* 2. In oratoribus autem admirabile est, quantum inter omnes unus excellat. *Id. Manil.* 14. Ut is, qui dignitate principibus excellit, facilitate par infimis esse videatur. *Liv.* 28, 43. Excellere super ceteros. *Appul. Flor. n.* 16. ante ceteros. *Cic. Acad.* 4, 2. Ingenio scientiaque excellere. *Nep. Arist.* 1. abstinentia. *Curt.* 9, 1. sapientia. *Lucr.* 6, 13. bona fama. *Plin.* 37, 6, 23. candore. Et 16, 6, 8. altitudine. *Auct. Dial. de or.* 32. Eminere atque excellere. ¶ In malam partem. [*Cic. Pis.* 38. Quum haec (mala facinora), quae excellunt, me nosse videas, i. e. quae propter celebritatem notiora sunt.] *Cic. Leg.* 1, 19. Eos, qui singulis vitiis excellunt, aut etiam pluribus. ¶ Reperitur etiam *excelleo, es*, 2. conjugat. *Cic. fragm.* apud *Prisc.* 8, 838. et 10, 896. Quare effice et elabora, ut excelleas. *Macer Aemilius* ap. *Diom.* 1, 371. Cum laude excellet omnes. Hinc *excellere aliquem re quapiam*, accusativo addito pro dativo, recte dici potest: quod quidam confirmant auctoritate *Lactant.* 7, 8. *f.*, ubi tamen in opt. lib. aliter se res habet. *Plinium* potius attulissent, qui 19, 8, 41. *n.* 3. *de brassicae generib.* Est etiam sua gratia nunquam plantae habitum excellentibus, *h. e.* excedentibus. ¶ Ab *excelleo* est praeter. *excellui*, quod agnoscit praeter alios *Prisc. l. c.*, et usurpat *Gell.* 14, 3. *f.* In quibus illi duo omnium judicio excelluerunt.

EXCELSE, adv. ὑψηλῶς, alte, in sublime. *Colum.* 4, 1. Si vitis scandit excelsius, plus adjumenti desiderat. ¶ Translate est excellenter, sublimiter, magnifice. *Cic. Or.* 34. Omnia profecto excelsius magnificentiusque et dicet et sentiet. *Plin. ep.* 2, 3. Pugnat acriter, colligit fortiter, ornat excelse. *Vell.* 1, 6. Sparta excellsissime floruit.

EXCELSITAS, atis, f. ὑψηλότης, altitudo, sublimitas. *Plin.* 2, 64, 64. Montium excelsitas. *Id.* 21, 5, 11. *de lilio.* Nec ulli florum excelsitas major. *Id.* 16, 36, 66. Arundo ad excelsitatem nas scens. ¶ Translate. *Cic. Off.* 3, 5. Excelsitas animi, et magnitudo. Est qui legit *celsitas*: verum *Non.* quoque 8, 22. *excelsitatem* agnoscit, hoc ipso loco allato: et *paulo post*, his verbis respondent: magni animi et excelsi.

EXCELSUS, a, um, part. ab *excello*, ὑψηλός, altus, sublimis, editus. *Caes. B. C.* 1, 80. Monexcelsus. *Id. B. G.* 6, 25. Cornu excelsius. *Plin.* 10, 6, 7. Excelsissimae rupes. *Id.* 11, 37, 49. Cerebrum, excelsissimum viscerum. *Id.* 8, 33, 51. Chamaeleoni excelsiora crura. *Id.* 10, 59, 79. Pavones in excelso cubantes. *Cic. Att.* 4, 16. *f.* Excelsa porticus. *Id. Verr.* 2, 4, 34. Statua posita excelsa in basi. Et *ib.* Amplum et excelsum signum. *Id. N. D.* 1, 36. Ibes, aves excelsae, cruribus rigidis. *Senec. Phoen.* 546. Excelsus rotis volitare proceres, *h. e.* sublimes in curribus. *Plin.* 6, 16, 38. Excelsa urbis. *Id.* 17, 22, 30. *n.* 15. Vitis in excelsum emicat. *Cic. Cat.* 3, 8. Simulacrum Jovis in excelso collocare. [*Cic. Somn.* 1. Ostendebat Carthaginem de excelso loco.] *Ov Her.* 15, 165. Aspicere ab excelso, i. e. ex editiore loco. *Val. Fl.* 1, 405. Hasta excelsa. ¶ Translate. *Cic. Or.* 34. Quem etiam (*oratorem*) quo grandior sit, et quodammodo excelsior, ut de Pericle dixi supra (4. et 9.) ne physicorum quidem esse ignarum volo. *Id. Tusc.* 2, 4. Te natura excelsum quendam, et altum, et humana despicientem genuit. *Id. Off.* 1, 23. Animus excelsus et magnificus. Et 5. Animi excelsi atque invicti magnitudo ac robur. *Id. Mur.* 29. Magnus homo et excelsus, Cato. *Id. Opt. gen. orat.* 4. Neque eos quidquam excelsum magnificumque delectat. *Id. Fam.* 2, 5. Excelso et illustri loco sita est laus tua. *Sall. Cat.* 50. Qui magno imperio praediti, in excelso aetatem agunt. *Id. initio Or. ad Caes.* 2. Rex, aut imperator, cujus opes in excelso sunt. *Vell.* 2, 96. Excelsissimae victoriae. Et 114. Excelsissimi duces. *Senec. Thyest.* 911. O me caelitum excelsissimum! ¶ [*Est titulus, quo insignes viri ornantur. Sic Trebonianus in *Instit. Praef.* §. 4. Quod per virum excelsum Trebonianum confecimus. — In *Cod. Theod.* saepe excelsa sedes pro praefectura praetoriana dicitur, ut praefectis frequenter sublimitatis ac celsitudinis elogia tribuuntur. ¶ Nonnunquam librarii voci *Excellentissimus* substituerunt *Excelsissimus.* *Gron.* ad *Sen.* de *vit. beat.* 14.]

EXCENTURIATUS, a, um, part. ab inusit. *excenturio*, exauctoratus. Verbum fictum a *Pl. Curc.* 4, 4, 29., ubi tamen plerique melius leg. *centuriatus*, quam voc. V.

EXCEPTACULUM, i, n. id quo aliquid excipitur. *Tert. Spectac.* 2. *med.* Non sumpsimus aures ad exceptaculum maliloquii.

[EXCEPTICIUS, a, um, adj. qui excipitur, et excluditur. *Plin.* 18, 11, 29. *n.* 3. Alica, quae in cribro remansit, excepticia appellatur. *F.*]

EXCEPTIO, onis, f. actus excipiendi, exclusio, pactum, conditio, lex, ἐξαίρεσις, παραγραφή. *Cic. Amic.* 17. Sit inter eos omnium rerum, consiliorum, voluntatum, sine ulla exceptione communitas. *Id. Q. Fr.* 1, 1, 13. Neque te patiar cum exceptione laudari. Omnes enim, qui istinc veniunt, ita de tua virtute commemorant, ut in tuis summis laudibus unam excipiant iracundiam. *Id. Fam.* 6, 5. Polliceor ei studium meum et operam, sine ulla exceptione laboris, aut occupationis, aut temporis; gratiam autem atque auctoritatem cum hac exceptione, quantum valeam, quantumque possim. *Senec. Ben.* 4, 39. Subest tacita exceptio, si potero, si debebo, si haec ita erunt. *Plin. ep.* 1, 2. Nec est quod putes, me sub hac exceptione veniam postulare. *Id. Pan.* 38. *f.* Tu quidem, Caesar, illam exceptionem removisti, *Si modo filius* etc. *Tac. Germ.* 44. Unus imperitat, sine ullis jam exceptionibus. *Quint.* 2, 15. *f.* Albucius, scientiam bene dicendi esse, consentit; sed exceptionibus peccat, adjiciendo, circa civiles quaestiones, et credibiliter. *Flor.* 2, 18. Cum Scipio veram vellet, et sine exceptione victoriam. ¶ In jure *exceptio* est quasi quaedam exclusio, quae interponi actioni cujusque rei solet, ad excludendum id, quod in intentionem, condemnationemve deductum est, ut *Ulp. Dig.* 44. *t.* 1. *qui est* De exceptionibus etc. *l.* 2. definit. *Cic. Or.* 1, 37. Ut illi, unde peteretur, vetus atque usitata exceptio daretur, Cujus pecuniae etc. Et *mox.* Petitor rursus cum peteret, exceptione excluderetur. *Id. Inv.* 2, 47. *f.* Non ergo omnia scriptis, sed quaedam quae perspicua sunt, tacitis exceptionibus caveri. *Id. ib.* 1, 33. Si addat exceptionem hanc: extra quam si quis etc. ¶ Pro pacto, conditione. *Petr. Sat.* 86. Puero asturconem donabo, cum hac tamen exceptione, si ille non senserit. *Senec. ep.* 30. Vita cum exceptione mortis data est. *Id. ep.* 6. Si cum hac exceptione detur sapientia, ut illam inclusam teneam, rejiciam. *Plin.* 21, 31, 105. Exceptionem addidere, ne diutius id fieret, [*V. plura ap. *Gron.* ad *Sen. Ep.* 30.]

EXCEPTĬUNCŬLĂ, ae, f. dimin. parva exceptio. *Sen. ep.* 20. Licet illam exceptiunculam non adjicias, ut rectum sit, quod velis.

EXCEPTO, as, avi, atum, a. 1. frequentat. ab *excipio*, accepto, recepto, capto, advenientem admitto et accipio. *Cic. Parad.* 5, 2. Barbatulos mullos exceptans de piscina, et pertractans. *Caes. B. G.* 7, 47. *extr.* Eos ipse singulos exceptans, in murum extulit. *Virg. G.* 2, 273. Ore omnes versae in Zephyrum stant rupibus altis, Exceptantque leves auras. *Sil.* 9, 368. per pectora saevas Exceptat mortes, et leto dedecus arcet. ¶ Idem significat etiam ac simplex *excipio* in illo *Senec. Ben.* 6, 38. Agricolam annonae caritas erigit, eloquentiae exceptat pretium litium numerus. Alii male leg. *exoptat.*

EXCEPTOR, oris, m. qui excipit, et speciatim qui dictata excipit, notarius, scriba, ταχυγράφος. *Ulp. Dig.* 19, 2, 19. *August. ep.* 152. et *Firm. Math.* 3, 6. *med.* et 12., ubi dicitur exceptor earum sententiarum, quae de hominum capitibus proferuntur. ¶ Fuit nomen officii inservientium in scrinio sacri Palatii, ut videre est in *Cod.* 12, 19, 5. et 12. et alibi, et in *Cod. Theod.* saepe, et in *Not. dignit. Imperii*, ubi postremo loco fere ponitur, et infimi gradus officium fuisse videtur. Munus horum erat acta judiciorum, sententias judicum, eorum nomina, qui deferebantur, quaestiones reorum, et responsa etc. describere. Utebantur autem notis, cum celeritate opus erat, ne dictantes morarentur. *Inscr.* ap. *Grut.* 372. *n.* 4. L. Aurelio Marciano Aug. Lib. exceptori etc. ¶ In *Inscr.* sub Decio Imp. ap. *Fabr.* p. 683. *n.* 76. memorantur *argentarii, et exceptores, itemque negotiantes vini.* Hos *Fabr.* putat fuisse publicorum vectigalium conductores, suamque sententiam recte defendit contra *Reines.* qui *cl.* 3. *n.* 88. legendum putat *excoctores.*

EXCEPTŌRĬUS, a, um, adj. ad excipiendum, seu recipiendum pertinens. *Ulp. Dig.* 33, 7, 8. Quali vindemiatorii, exceptoriique, in quibus uvae comportantur. ¶ *Exceptorium, ii*, n. *Gloss. Philox.* Exceptorium, excipulum conceptaculum. ἐκδοχεῖον. [*Interpr. Iren.* 4, 24. Homo exceptorium bonitatis Dei. *Id. ib.* Homo ingratus exceptorium justi judicii Dei. *B. A.*]

EXCEPTUS, a, um, partic. ab *excipio*, captus, circumventus. *Virg. A.* 6, 173. Aemulus exceptum Triton etc. Inter saxa virum spumosa immerserat unda. Et *ib.* 11, 684. Hunc illa exceptum trajicit. ¶ Item sumtus in manus. *Tac. A.* 4, 10. Exceptum poculum Druso tradidisse. *Mart.* 12, 83. Imputet exceptas ut tibi saepe pilas. ¶ Item sublatus. *Virg. A.* 10, 867. exceptus tergo (*equi*) consueta locavit Membra. ¶ Item scriptus. *Suet. Ner.* 52. Versus non translati, aut dictante aliquo excepti. ¶ Item bene aut male acceptus. *Tac. A.* 13, 54. Quod comiter a visentibus exceptum. Adde *Suet. Caes.* 14. ¶ Item levatus. *Curt.* 9, 5. Exceptum poplitibus corpus. ¶ Item transfixus. *Sen. Thyest.* 144. Exceptus gladio parvulus. ¶ Item receptus. *Curt.* 8, 10. Rex benigne exceptos sequi jussit. ¶ Item missus, omissus. *Cic. Or.* 1, 9. Omnium mihi videor, exceptis, Crasse, vobis duobus, eloquentissimos audisse Ti. et C. Sempronios. ¶ Hinc ablat. *excepto*, quasi adverbialiter usurpatur. *Hor. Ep.* 1, 10, 50. Excepto, quod non simul esses, cetera laetus. *Pers.* 5, 90. Excepto, si quid Masuri rubrica vetavit. ¶ Item subtracti. *Liv.* 33, 23. Servitute excepti.

EXCĔREBRĀTUS, a, um, partic. ab *excerebro*, cui cerebrum excussum est. Translate. *Tertull. adv. Marc.* 4, 11. *a med.* Excerebratus es novo vino.

[EXCĔREBRO, as, a. 1. cerebrum excutio. *Not. Tir.* p. 128. Excerebrat. *F.*]

EXCERNO, is, crevi, cretum, a. 3. cernendo separo, purgo, secerno, ἐκκρίνω. *Vitr.* 7, 6. Caementa marmorea pilis ferreis contunduntur, cribrisque excernuntur. *Colum.* 2, 21. In area detrita frumenta sic sunt aggerenda, ut omni flatu possint excerni. [*Gratius Cyneg.* 289. Jamque inde excernere parvos. *Curt.* 10, 2. Priusquam excerneret, quos erat retenturus, edixit, ut omnes milites aes alienum profiterentur. Quam lectionem tuetur *Gron.* ad *Liv.* 28, 39, 10.] ¶ Item onus ventris dejicere, excrementa emittere: sic enim separantur ab utili alimento corporis supervacua et noxia. *Cels.* 2, 8. *med.* Si venter per se excernit mollia et figurata. Et *paulo post.* Ea quae per dejectiones excernuntur. Et 7. *med.* Sanguis cum urina excernitur. *Id.* 4, 1. Πυλωρὸς in inferiores partes ea, quae excreturi sumus, emittit. [*Confunduntur *Excernere* et *Excerpere.* V. *Drak.* ad *Liv.* 9, 46, 14.]

EXCERPO, is, erpsi, erptum, a. 3. ἀπολέγω, ex multis pauca secerno, et colligo, decerpo, deligo. *Cic. Off.* 3, 1. Non solum ex malis minima eligere oportere, sed etiam excerpere ex his ipsis, si quid inesset boni. *Id. Inv.* 2, 2. Omnibus in unum locum coactis scriptoribus, quod quisque commodissime praecipere videbatur, excerpsimus. *August.* ap. *Suet. in ejus Vita* 86. Verba, quae Sallustius excerpsit ex originibus Catonis. *Plin. ep.* 3, 5. de avunculo suo. Liber legebatur: adnotabat, excerpebatque, nihil enim legit, quod non excerperet. Adde *Gell.* 17, 21. ¶ Item secernere, eximere, separare. *Ter. Phorm.* 4, 4, 18. Tu id, quod boni est, excerpis: dicis quod mali est, *h. e.* seligis, et abjicis. *Cic. Or.* 2, 11. Excerpere de numero. *Hor. Sat.* 1, 4, 39. Primum ego me illorum, dederim quibus esse poetis, Excerpam numero. *Sen. ep.* 5. Excerpere se consuetudini hominum. Et *ep.* 18. Non excerpere se, nec insigniri, nec misceri omnibus. [*sich auszeichnen u. den Sonderling machen.*] Et *Brev. vit.* 18. Excerpe te vulgo, et in tranquilliorem portum tandem recede. ¶ [Partic. *Excerpens* ap. *Hor. Sat.* 2, 3, 272. excerpens semina pomis. *Excerpendus* ap. *Cic. Or.* 2, 11. Non enim eo de numero quoque est excerpendum. *F.*] ¶ [*Confunduntur *Excerpere* et *Excernere.* V. s. h. v.]

EXCERPTĬO, onis, f. σύλλεξις, actus excerpendi. *Gell.* 17, 21. Nunc excerptiones variis diversisque in locis factas cursim digessimus.

EXCERPTOR, oris, m. Elogium dedicatoris in simulacro Fortunae barbatae, ap. *Spon. Miscell.* p. 104. L. Aurelius Marcellianus Aug. libertus Excerptor V. S. L. M. *Muratorius* p. 81. *n.* 2. hanc eandem referens legit *Marcianus* pro *Marcellianus*, et *exceptor* pro *excerptor*, quam postremam vocem defendit: et quidem recte; nam idem L. Aurelius Marcianus *exceptor* appellatur in alia *Inscr.*, quam vide in V. EXCEPTOR.

EXCERPTUS, a, um, partic. ab *excerpo*, delectus, selectus, collectus. *Sen. ep.* 33. Non est, quod exigas excerpta, et repetita: continuum est apud nostros quidquid apud alios excerpitur. *Appul. Apol.* p. 325, 40. Verba sola excerpta, et ab ordine suo sejugata. ¶ [*Excerpta, orum*, n. plur. absolute sunt flosculi, Anthologiae, *h. e.* ea, quae, cum meliora probatioraque videantur, ex operibus alicujus excerpuntur. *M. Aurel.* ad *Front ad M. Caes.* 2. (ed. iterum *A. Maio*) *ep.* 13. Feci tamen mihi per hos dies excerpta ex libris sexaginta in quinque tomis. *F.*] ¶ [*Confunduntur *Excerptus* et *Excretus*. *Drak.* ad *Liv.* 28, 39, 10.]

EXCERVĪCĀTĬO, onis, f. ἐξαυχενισμός, contumacia pervicax. *Hieron. in Naum.* 3.

EXCESSUS, a, um, partic. ab *excedo*, *Tertull. adv. Marc.* 1, 5. Duo enim multitudo, unione jam excessa.

EXCESSUS, us, m. ἐκχώρησις, egressio, discessio: ab *excedo*. Speciatim ponitur pro morte. *Cic. Leg.* 1, 1. Certe non longe a tuis aedibus inambulans post excessum suum Romulus Julio Proculo dixerit, se Deum esse. [*Vox *excessus* quum hoc significatione magis poetica ideoque sublimior sit, de imperatorum morte usurpari coepta est, ut ante de regibus posita est. Cf. *Cic. de republ.* 2, 30. Post obitum vel potius excessum Romuli. *Tac. A.* 1, 7, 14. et saepius. *Suet. Tib.* 22, 70. Itaque non assentior *Boettich. Lex. Tac.*, qui hujus vocis usum argenteae aetatis scriptoribus tribuit.] *Id. Fin.* 3, 18. In his excessum e vita, et in vita mansionem. *Id. Tusc.* 1, 12. Neque excessu vitae sic deleri hominem. Al. leg. *e vita.* ¶ Item pro ossium processu, apud anatomicos. *Cels.* 8, 1. *s. f.* Os calcis quadam parte sinuatur, quadam excessus habet. ¶ Accipitur etiam pro digressione in oratione. *Plin. ep.* 9, 26. de Demosthenis orat. Quid audentius illo pulcherrimo et longissimo excessu? *Quint.* 3, 9. Egressio vero, vel quod usitatius esse coepit, excessus, sive est extra causam etc. *Plin. praef. l.* 1. Hi libelli non admittunt excessus, aut orationes sermonesve. ¶ Item pro peccato. *Val. Max.* 8, 2. *f.* Verecundiam illius saeculi laudemus, in quo tam minuti a pudore excessus puniebantur. *Prud. in Symm.* 2, 990. Excessus moderáminis.

EXCETRA, ae, f. hydra Lernaea, quam Hercules occidit. *Servio* placet ad *A.* 6, 287. dictam esse ab *excresco*, quod uno ejus caeso capite, tria excrescebant. *Cic.* vertens locum Sophoclis, *Tusc.* 2, 9. Haec dextra Lernam tetram, mactata excetra, Placavit: haec bicorporem afflixit manum. Adde *Pl. Pers.* 1, 1, 3. ¶ Est convicium in feminam nefariam, maleficam. *Liv.* 39, 11. Illius excetrae delinimentis et venenis imbutum, nec vitrici, nec parentis, nec Deorum verecundiam habere. *Plaut. Cas.* 3, 5, 18. Jam tibi istuc cerebrum dispercutiam, excetra tu. Adde *Pseud.* 1, 2, 82.

[*EXCHALCĔO, as, avi, a. 1. aere spolio, ac nummos aufero. *Porphyr.* ad *Hor. Sat.* 1, 8, 39. Voranus Q. Luctatii Catuli libertus, omni loco, omni tempore furacissimus fuisse dicitur. De quo etiam illud traditur: cum deprehensus a nummulario esset, de cujus mensa nummos subtractos in calceos sibi infarcierat; quidam jocans, Belle, inquit, te nummularius ille exchalceavit, cum aspiratione scilicet secundae syllabae; simul ut χαλκὸν, id est aes ablatum ex calceamento objiceret. Ultima haec contractius ex *Vett. Scholl.* Baxterus, Belle, si, te non ἐκχαλκεύει, h. e. verberibus tamquam aes recudat, alludens ad calceos. *F.* et *B. A.*]

EXCĬDĬO, onis, f. eversio, excidium, *Festus:* Excidionem urbis a caedendo dictam manifestum est. *Pl. Curc.* 4, 3, 2. Excidionem facere o[…] pidis.

EXCĬDĬUM, ii, n. ἀνάστασις, καταστροφή, ruin[a] et eversio urbis, aut provinciae, cum ferro et ig[ni] vastantur agri, caeduntur homines, moenia solo a[e]quantur: item strages exercitus, eversio familiae e[t]c. ab *ex*, et *scindo*, extrito *s* (unde et *excindo* pro *e[x]scindo* legitur, quemadmodum et *exscidium* pro *exc[i]dium*), vel a *cado:* neque enim a *caedo* esse potes[t], cum secunda syllaba sit brevis. [*Descendit haec v[ox] a verbo *Exscindo*, pro quo antique dicebatur *E[x]scido*, penultima brevi. Hinc rectius scriberet[ur] *Exscidium*, judice etiam *Schneid. Elementarl.* To[m.] II. p. 559. Non recte *Drak.* ad *Liv.* 5, 15. disti[n]guendum censet inter *excidium* et *exscidium*; ant[e] penultima enim semper corripitur, quod fieri n[on] posset, si esset a stirpe *caedo.*] *Sall. fragm.* e[x] *Mithrid.* Cretenses impugnati semel jam, neq[ue] finem, nisi excidio, habituri. *Liv.* 27, 39. *f.* E[x]cidio urbis magnum terrorem ceteris injicere. *I[d.]* 29, 1. Carthaginis excidia agitabat animo. *Vir[g.] A.* 10, 46. per eversae fumantia Trojae Excid[ia] obtestor. *Id. ib.* 8, 386. ferrum acuunt in me e[x]cidiumque meorum. *Hor. Od.* 3, 16, 11. concid[it] auguris Argivi domus, ob lucrum Demersa exc[i]dio. Al. leg. *exitio.* *Val. Fl.* 5, 538. parare e[x]cidium. *Justin.* 8, 5. minari. *Sil.* 1, 12. molir[i]. *Virg. A.* 1, 26. Venire excidio Libyae. *Stat. T[heb.]* 6, 96. aderat miserabile luco Excidium. *Just.* 3[…] 3. Quod sacrilegium causa excidii Caepioni, exe[r]citiuque ejus postea fuit. *Vell.* 2, 98. Gentes f[e]rocissimas, maximo cum earum excidio, nunc aci[e] nunc expugnationibus, in pristinum pacis redeg[it] modum. *Tac. H.* 1, 80. Seditio prope urbi exc[i]dio fuit. ¶ Metonymice dicitur de bello et a[r]mis, quae excidium inferunt. *Virg. G.* 2, 50[5]. Petere excidiis urbem. *Val. Fl.* 6, 394. Diluvi[o] tali, paribusque Ariasmenos urget Excidiis. Pro casu, procidentia. *Plin.* 36, 21, 39. (ut qu[i]dem ex MSS. legit *Hard.*) Alioquin vulvae exc[i]dium fit. ¶ Pro occasu. *Prud. Apoth.* 694. rot[a] lurida solis Haeret, et excidium sentit jam jan[i]que futurum. ¶ [*Confunduntur *Excidium* et *Ex[itium.*] V. *Drak.* ad *Liv.* 5, 18, 12.]

EXCĬDO, is, excidi, n. 3. ἐκπίπτω, ex aliqu[o] loco cado, decido, delabor: ab *ex*, et *cado.* [*Ex]cidit sors. *Drak.* ad *Liv.* 21, 42, 3. 23, 3, 7. *Pl. Bacch.* 4, 4, 17. Num qui nummi exciderun[t] here, tibi, quod sic terram obtuere? *Cic. Att.* [9,] 10. *ante med.* Sol excidisse mihi e mundo videtu[r]. *Id. N. D.* 2, 51. Cum animal ex utero elapsum ex[]cidit. *Id. Pis.* 9. *ad f.* Omnes illi nefarii gladi[i] de manibus crudelissimis exciderunt. *Ov. Fast.* 5[,] 34. Excidit arce Deus. *Verg. A.* 6, 339. Excide[]rat puppi. *Sen. Herc. Oet.* 1163. Excidere equ[o]. *Prop.* 4, 4, 20. Interque oblitas excidit urna ma[]nus. [*Ov. Her.* 16, 251. Tortilis e digitis exci[]dit ansa meis. V. *Ruhnk.* ad *Rut. Lup.* 2, 7. p[.] 112.] *Plin.* 25, 6, 30. Cum Herculis pertractant arma sagitta excidisset in pedem. *Ovid. Ib.* 54[0.] Excidat ante pedes lingua resecta tuos. *Sen. Thyest* 51. Nox atra fiat, excidat coelo dies. ¶ Trans[]late *excidere aliqua re* est ea frustrari, amittere non potiri, privari. *Ter. Andr.* 2, 5, 12. Herus quantum audio, uxore excidit. [*Ruhnk.* ad h. l. *Curt.* 10, 5. *a med.* Se iterum captas, iterum ex[]cidisse regno. [*Liv. Ep.* 29. Masinissa excidera[t] regno.] *Ov. Met.* 2, 328. Quem si non tenuit, ma[]gnis tamen excidit ausis. *Quint.* 2, 17. *med.* Ex[]cidere fine. *Id.* 1, 5. *med.* Gladia qui dixerunt genere exciderunt, *h. e.* lapsi sunt, peccarunt *Sen. Clem.* 2, 3. et *Suet. Claud.* 14. Excidere for[]mula. [*Gron.* ad *Sen. Epp.* 122. *Drak.* ad *Liv* 38, 9, 10.] Ponitur et pro concidere, deficere perire. *Prop.* 3, 1, 63. At non ingenio quaesitum nomen ab aevo Excidet: ingenio stat sine morte decus. *Ov. Met.* 2, 601. Et pariter vultusque Deo, plectrumque, colorque Excidit. Et *A. Am.* 1, 539. Excidit illa metu, rupitque novissima verba. [*V. *Heins.* ad *Ov. Rem. Am.* 348.] ¶ Item pro cade[]re, et mori. *Prop.* 3, 5, 7. primo miser excidit aevo. [*Nota *excidere sibi.* *Senec. Hippol.* 589. Quis me dolori reddit, atque aestus graves reponit animo? Quam bene excideram mihi. Loquitur Phaedra quae animo defecerat. Cf. *Heins.* ad *Ov. Rem. Am.* 348.] ¶ Et pro effugere, effluere. *Cic. ad Brut.* 1, 10. Deinde ita multa peccata, ut quodammodo victoria excideret e manibus. ¶ Pro elabi, exire. *Virg. G.* 4, 409. atque ita vinclis excidet. ¶ Pro descendere, delabi. *Virg. A.* 9, 112. tum vox horrenda per auras Excidit. ¶ Pro exire, egredi. *Id. A.* 6, 686. et vox excidit ore: Venisti tandem etc. ¶ Hoc sensu saepe dicitur de iis, quae inconsulto ac temere effutiuntur, aut invitis nobis eduntur. *Id. A.* 2, 658. tantumque nefas patrio excidit ore? *Cic. Sull.* 26. et *Dom.* 39. Ex isto ore religionis verbum excidere, aut elabi potest? *Quint.* 7, 2. Ne quis mihi putet temere excidisse, quod dixerim etc. *Cic. Or.* 1, 21. Quodam in libello, qui me imprudente et invito excidit. ¶ Pro verti, delabi, mutari in deterius. *Hor. A. P.* 282. in vitium libertas excidit. ¶ Saepe refertur ad memoriam, et significat oblitum

se, curamve et cogitationem deposuisse. *Liv.* , 3. *f.* Inter multas magnasque res, quae occupabant cogitationes hominum, ne Tarentinae quidem arcis excidit memoria. *Id.* 29, 19. *extr.* Carthaginem atque Annibalem excidisse de memoria. *Virg. A.* 1, 29. Necdum etiam causae irarum, saevique dolores Exciderant animo. *Liv.* 34, 37. Exciderat pacis mentio ex omnium animis. *Ov. Pont.* , 4, 24. Excidere haec credam pectore posse tuo. Et absolute. *Cic. Fam.* 6, 13. Quae cogitatio um mihi non omnino excidisset (etenim penitus insederat) vi tamen etc. *Ov. Trist.* 4, 5, 10. Excidit heu nomen quam mihi paene tuum! *Id. Pont.* , 10, 8. Excidit tibi cura mei. *Id. Her.* 12, 71. Iostin? an exciderunt mecum loca? *Sen. Thyest.* 11. Excidunt odia animis. *Ov. Met.* 14, 139. Excidit, optarem juvenes quoque protinus annos: pro *excidit, ut optarem:* alii tamen leg. *excidit, ut peterem.* ℙ *Excidens*, cui memoria excidit. *Quint.* 1, 2. *med.* Nam etiam excidentes, unius admonitione verbi in memoriam reponuntur. ℙ Pro dissentire. *Lucil.* ap. *Non.* 4, 181. Metuo, ut fieri possit: egoque ab Archilocho excido. ℙ [*Confunduntur *Excidere* et *Occidere*. *Heins.* ad *Ovid. Trist.* 1, 6, 31.]

EXCĪDO, is, īdi, isum, a. 3. ἐκτέμνω, ἐκκόπτω, abscindo, exscindo, caedendo eruo: ab *ex*, et *caedo*. *Lucr.* 5, 1265. Excidere silvas. [*Cic. Fam.* 7, 20. Excidere lucum.] *Plin.* 17, 11, 16. radicem. [*Ulp.* in *Dig.* 43, 27, 1, 2. Excidere arborem a stirpe. ubi alii *exscindere*.] *Cels.* 8, 3. os. *Crass.* ap. *Cic. Or.* 3, 1. *extr.* Haec tibi est excidenda lingua. *Quint.* 9, 4. *in.* Excidere rubos arvis. *Cic. Off.* 2, 3. *extr.* lapides e terra. *Virg. A.* 1, 432. immanesque columnas Rupibus excidunt. *Colum.* 8, 17. Excidere stagnum in petra. *Plin.* 17, 16, 26. Scalpro cortices excidere. *Marcell. Dig.* 11, 8, 2. Partum mulieri excidere, *h. e.* dissecto ventre extrahere. *Ov. Fast.* 4, 361. Gallos, qui se excidere, vocamus, *h. e.* τὰ αἰδοῖα ἀπεκόψαντο. Adde *Ulp. Dig.* 48, 8, 4. *extr.* ℙ Significat etiam diruere, evertere, excidio delere: *Curt.* 4, 13. Terras urere, vicos excidere. *Cic. Dom.* 23. *extr.* Urbes hostium solemus excidere. *Id. Sext.* 44. Aedes sacras, domos inimicorum oppugnare, excidere, incendere. [*V. *Duker.* ad *Flor.* 2, 2, 37. *Gron.* ad *Cic. Off.* 1, 22. *Drak.* ad *Liv.* 5, 15, 9.] ℙ Translate. *Cic. Prov. cons.* 18. Medium illud tristissimum tempus si ex rerum natura non possem evellere, ex animo quidem certe excidere. *Brut. inter epist. Cic. ad Brut.* 1, 16. *med.* Qui illud malum exciderit, nihil, quo expleri possit eorum meritum, tributurum unquam populum R. [*Sen. de ira* 3, 1. Excidere iram. V. *Gron.* ad *Sen. clem.* 1, 1.] *Plin. ep.* 8, 18. Excidere aliquem numero civium, *h. e.* eximere, expellere. ℙ [*Confunduntur a librariis *Excidere* et *Exscindere*. V. *Gron.* ad *Sen. de clem.* 1, 1.]

EXCĬĒO, es, a. 2. ἐκκαλέω, excio, evoco. *Pl. Ps.* 5, 2, 1. Vox viri pessimi me exciet foras. [*Cf. s. v. *Excio*.]

EXCINDO. V. EXSCINDO.

EXCĬO, is, ivi et ii, ītum, a. 4. ἀνακινέω, foras moveo, elicio, excutio, commoveo. *Pl. Cist.* 1, 1, 114. Ut mihi excivisti lacrimas! *Virg. A.* 5, 789. Ipse mihi nuper Libycis tu testis in undis Quam molem subito excierit, *h. e.* procellam excitaverit. *Ov. Met.* 10, 710. suem latebris excivere canes. *Lucr.* 2, 329. Aere renidescit tellus, subterque virum vi Excitur pedibus sonitus. *Liv.* 3, 39. Excire tumultum. [*At *Liv.* 7, 11, 11. *Drak.* edidit: Tumultum exciere in hostium portis. V. *Drak.* ad h. l.] *Festus.* Exciet, excutiet. *Pl. Curc.* 2, 3, 16. Eos ego si offendero, ex unoquoque eorum exciam crepitum polentarium. ℙ Item evoco, ἐκκαλέω. *Cic. Phil.* 12, 7. Juventutem omnem ex Italia excivimus. [*Drak.* ad *Liv.* 7, 7, 4. 28, 24, 4.] *Virg. Ecl.* 8, 98. animas imis excire sepulcris. *Liv.* 3, 2. Indignitas rei magis, quam periculum, consulem ab urbe excivit. [*Drak.* ad *Liv.* 7, 39, 10.] *Id.* 32, 13. Excire homines sedibus suis. [*et ex sedibus suis. Nam utrumque modo recte dicitur. *Drak.* ad *Liv.* 5, 45, 3.] *Id.* 2, 30. Vastandis agris hostem ad dimicandum acie excivit. *Lucan.* 6, 11. Excire aliquem in pugnam. *Stat. Th.* 4, 146. in arma. [*et cum accusativo loci, in quem quis evocatur. *Liv.* 3, 4, 5. Principibus coloniae Romam excitis. ubi vid. *Drak.*] *Pl. Trin.* 5, 2, 52. aliquem foras. *Liv.* 4, 27. ex somno aliquem. *Tac. A.* 1, 51. Excivit ea caedes Bructeros, Tubantes etc. *Lucr.* 4, 40. Quae nos horrifice languentes saepe sopore Excierunt. *Curt.* 8, 2. Liberiorem poenitentiam solitudo exciebat. ℙ *Excibat* pro *exciebat* habet *Liv.* 32, 13. et *Sil.* 9, 182., quod in quartae conjugat. verbis frequens est. ℙ [Partic. *Exciens* ap. *Suet. Claud.* 21. Exciente buccina Tritone argenteo. *Exciendus* ap. *Liv.* 36, 7. Inter cetera, quae ad exciendum in Graeciam Antiochum dicere est solitus. *F.*] ℙ [*Confunduntur *Excire* et *Exire*. *Drak.* ad *Liv.* 5, 34, 4.]

[*EXCĬPĬĀBŬLUM, i, n. id, quod excipit, venabulum. *Serv.* ad *Virg. A.* 4, 131. Venabula autem sic dicta, quia apta venatui, quasi excipiabula. V. quos laudat *Burm.* ad *Quint.* 2, 12. *F.* et *B. A.*]

EXCĬPĬO, is, epi, eptum, a. 3. ἐκδέχομαι, ἐκλαμβάνω, excepto, recipio, capio: diciturque fere de iis rebus, quas ad se motu aliquo accedentes, venientesque quis recipit: cum *capio*, et *arripio* de iis sint, quas ultro persecutus quis prehendit. *Cic. Div.* 2, 11. Genus divinationis naturale, quod animus arripit, aut excipit extrinsecus ex divinitate. *Pl. Rud.* 4, 4, 140. Sumne ego scelestus, qui illunc hodie excepi vidulum? [*Quint. decl.* 13, 8. Foetus meis manibus excepti et in tutam conditi sedem. ubi *Burm.*, ad *Bernart.* ad *Stat. Th.* 1, 60. provocans, observat, proprium hoc verbum esse de obstetricibus, quae de matre cadentes excipiunt, vel de parentibus, qui tollunt.] *Colum.* 9, 15. *med.* Favi subjectis duobus brachiis excipiendi, atque ita promendi. *Cic. Brut.* 11. Cum taurum immolavisset, excepit sanguinem patera. [*Cic. Verr.* 2, 5, 45. Filiorum extremum spiritum ore excipere. Porro de velis, quibus ventus concipitur, ut loquitur *Quint. Inst.* 11, 3. *Ov. A. A.* 3, 300. Haec movet arte latus, tunicisque fluentibus auras Excipit. V. *Burm.* ad *Quint. Decl.* 12, 16. p. 257.] et *Mil. in f.* O terram illam beatam, quae hunc virum exceperit! [*i. e. in tutelam acceperit. V. *Drak.* ad *Liv.* 4, 43, 9.] *Liv.* 30, 14. Benigno vultu excipere aliquem. *Sen. ep.* 21. *med.* Hic te polenta excipiet, et aquam large ministrabit. *Tac. Germ.* 21. Excipere epulis. *Ov. Her.* 16, 127. hospitio. [*Liv.* 29, 11, 6. Aliquem hospitio excipere; et absolute. *Cic. pro Leg. Man.* 9. Mithridatem in timore et fuga Tigranes excepit. V. *Drak.* ad *Liv.* 1, 22, 5.] Et *ib.* 18, 101. amplexu. *Cic. Verr.* 2, 5, 36. Excipi clamore. *Virg. A.* 5, 575. plausu. *Cic. Prov. cons.* 9. Subire, et excipere pericula. *Id. Sext.* 10. vulnera. *Id. Verr.* 2, 2, 72. tela. [*Drak.* ad *Liv.* 2, 47, 7.] *Lucr.* 2, 809. plagam in se. [*Flor.* 4, 10. Ex aqua, ab hostibus cladem excipere. *Quint. decl.* 330. *s. f.* Calamitatem excipere propter misericordiam alicujus. V. *Burm.* ad h. l. p. 673.] *Cic. Dom.* 24. Omnem impetum discordiarum, omnem vim improborum excepi meo corpore, i. e. sustinui. [*Drak.* ad *Liv.* 39, 34, 12.] *Id. Rabir. Post.* 15. Vim frigorum hiememque excipere: tolerare. [*Cic. Harusp.* 21. In me illa flamma conjiciebatur. Excepi.] *Nep. Dat.* 5. magnam invidiam aulicorum. [*h. e. subire.] *Cic. Rabir. Post.* 16. Labentem excipere, corruere non sinere. ℙ *Excipere se in pedes* est pedibus se sistere, inniti. *Liv.* 4, 19. Quem cum ictum equo dejecisset, confestim et ipse hasta innixus se in pedes excipit. *Curt.* 9, 5. Forte ita libraverat corpus, ut se pedibus exciperet. Et *Sen. ep.* 66. *s. f.* Succisis poplitibus in genua se excepit. ℙ Est etiam suscipere, *Nep. Dion.* 8. Excipit has partes ipse Callicrates. *Cic. Brut.* 69. Labores magnos excipere. *Prop.* 2, 20, 9. Quae tum ego Neptuno, quae tum cum Castore fratri, Quaeque tibi, excepi tum, Dea Leucothoe! *h. e.* vota suscepi, et in me recepi. ℙ Item audire, et percipere, *Cic. Planc.* 23. Maledicto nihil facilius emittitur, nihil citius excipitur. [*Aliquanto plus inest quam percipiendi notio. *Cic. Sext.* 48. Idem dixit, quod exciperent improbi cives. Utroque loco est arripere, memoria tenere, atque etiam imitatione usque comprobare. Sic recte *Manut.*] *Plin. ep.* 4, 19. Avidissimis auribus excipere. [*Liv.* 8, 6, 7. Assensu populi excepta vox consulis. ubi vid. *Drak.*] ℙ Item clam auscultare, et sermonem aliorum captare. *Liv.* 2, 4. Sermonem eorum e servis unus excepit. Et 40, 7. Ad has excipiendas voces speculator missus. *Ov. Amor.* 1, 4, 18. Excipe furtivas, et refer ipsa, notas. Adde *Cic. Dejot.* 9. [*Drak.* ad *Liv.* 40, 7, 4.] ℙ Item a dictante describere, *Suet. Tit.* 3. Notis quoque excipere velocissime solitum, cum amanuensibus suis per ludum jocumque certantem. *Manil.* 4, 198. cursimque loquentis Excipiat longas nova per compendia voces. [*Drak.* ad *Liv.* 4, 30, 3. 40, 7, 4.] ℙ Item ferire, *Curt.* 7, 5. *extr.* Adeo certo ictu destinata feriebat, ut aves quoque exciperet. *Sen. Prov.* 2. Si adolescens constantis animi irruentem feram venabulo excipit. V. infra. ℙ Item intercipere, nec opinantem capere, incautum opprimere, *Cic.* ad *Pompej.* 2. *post. ep.* 11, 8. *ad Att.* A multis admoniti sumus, ut caveremus, ne exciperemur a Caesare. *Caes. B. G.* 6, 34. Multos ex fuga dispersos excipiunt. *Virg. A.* 3, 332. Excipit incautum, patriasque obtruncat ad aras. Adde *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 23. *med.* [*V. *Drak.* ad *Liv.* 1, 45, 40, 7. *Oudend.* ad *Caes. B. G.* 1, 25. *Interpp.* ad *Just.* 21, 8. — ℙ Inprimis est verbum proprium venatorum, qui dolis et fraudibus aeque ac vi capiunt feras. *Burm.* ad *Phaedr.* 1, 11, 6.] ℙ Item generatim captare. *Cic. Or.* 2, 8. Praecepta posse quaedam dari peracuta ad pertractandos hominum animos, et ad excipiendas eorum voluntates. ℙ Item intercipere, furari, *Virg. Ecl.* 3, 17. caprum excipere insidiis. ℙ Item extrahere, *Cic. fragm.* ap. *Non.* 4, 158. Quos e mari, propter vim tempestatis, excipere non potuissent. *Cels.* 7, 12. Tum dens, si fieri potest, manu; si minus, forcipe excipiendus est. ℙ Item consequi, percipere, *Cic. Att.* 1, 14. Posteaquam vidit, illum excepisse laudem ex eo, quod etc. ℙ Item sequi, succedere, *Cic. Sext.* 68. *f.* Herculis vitam et virtutem immortalitas excepisse dicitur. *Liv.* 5, 13. Tristem hiemem pestilens aestas excepit. [*Drak.* ad *Liv.* 2, 61, 1.] *Id.* 2, 61. Turbulentior inde annus excepit. *Flor.* 1, 3. Excipit Pompilium Numam Tullus Hostilius. *Plin.* 21, 11, 39. Violis succedit rosa: rosam cyanus excipit, cyanum amarantus. ℙ [*Et proinde: spatio contiguum esse. *Cic. N. D.* 2, 54. Linguam ad radices ejus haerens excipit stomachus.] ℙ Item rem ab alio interruptam, vel omissam suscipere, et continuare. *Liv.* 38, 22. Ut, primis forte deturbatis, secundi et tegant pulsos, et integri pugnam excipiant. [*V. *Drak.* ad *Liv.* 30, 18, 9.] *Just.* 11, 5. Excipere vices alicujus. *Cic. Sen.* 6. Sed memoriam illius viri excipient omnes anni consequentes. Cum infinito. *Sil.* 13, 687. Excipit inde suos frater conjungere casus. ℙ Praeterea *excipi* dicuntur, quae alteri rei miscentur. *Cels.* 5, 18. *n.* 20. Calcis, spumae nitri, piperis etc. quae excipiuntur cerato ex rosa facto. Et *ib.* 25. *n.* 5. Croci, anisi, myrrhae, singulorum P. 1. miscentur, excipiunturque vino veteri. Adde *n.* 6. et 12. ℙ Saepe *excipere* significat subtrahere, eximere, *Virg. A.* 9, 270. ipsum illum clypeum, cristasque rubentes Excipiam sorti. *Tac. Agric.* 15. Nihil jam cupiditati, nihil libidini exceptum. ℙ [*Inprimis in venditione aut locatione est aliquid recipere s. retinere, cavere ne id venditione comprehendatur, quod hodie barbare dicunt sibi reservare. *Paul.* in *Dig.* 18, 1, 76. Dolia, si non sint nominatim in venditione excepta, venditioni cedunt. *Javol.* in *Dig.* 18, 1, 77. Nemo nec vendit, nec excipit, quod non est. — Hinc elegans locutio: manus injectionem excipere. Solebant enim, qui alienabant rem, sibi interdum servare jus rem alienatam perinde, ac si emptor eam fiduciario tantum jure accepisset, certis casibus propria auctoritate repetendi. Vid. *Gron.* ad *Sen. Cons. Marc.* 10.] Item excludere, *Cic. Cat.* 4, 7. Hosce ego homines excipio et secerno libenter. *Id. Agr.* 2, 8. *f.* Licinia est lex, quae non modo eum, qui etc. sed etiam collegas ejus, cognatos, affines excipit, ne eis ea postestas, curatiove mandetur. (Adde *Liv.* 3, 30.) *Id. Q. Fr.* 1, 1, 13. In summis tuis laudibus excipiunt unam iracundiam. *Id. Div.* 1, 39. *s. f.* Excepi de antiquis, praeter Xenophanem, neminem. *Pl. Mil.* 2, 2, 12. Senex talos elidi jussit conservis meis: sed me excepit. ℙ Item nominatim includere, aut cavere. *Plin.* 29, 1, 8. Et cum Graecos Italia pellerent, excepisse medicos. *Id.* 14, 1, 3. Vites in tantum sublimes, ut vindemitor auctoratus rogum ac tumulum excipiat, *h. e.* caveat, et paciscatur, ut rogus sibi ac tumulus impensa ejus paretur, cui vindemiando inservit: idque ob evidens periculum casus in tanta vitium altitudine. *Cic. Q. Fr.* 1, 1, 9. Cum nominatim lex exciperet, ut ad templum monumentumque *(pecunias)* capere liceret. *Liv.* 5, 14. Perinde ac si omnes candidati essent, non homines modo, sed Deos etiam excipiebant, *h. e.* includebant, in suas partes trahebant, Deos et religionem assumebant ad petitionem roborandam. Sunt qui lectionem sollicitant. ℙ [*Item excipere aliquem, i. e. alicui respondere. *Ov. Met.* 5, 260. Excipit Uranie. ubi vid. *Ciof.*] ℙ Apud JCTOS aliquando significat, exceptione uti, exceptionem opponere. V. EXCEPTIO. *Cels. Dig.* 22, 3, 9. Verum est, quod qui excipit, probare debeat quod excipitur. *Ulp. ib.* 18. Imposita probatione, non ei, qui excepit, se non respondisse, sed actori. *Id. ib.* 44, 4, 4. *med.* In hac exceptione et de dolo servi excipere possumus. *African. ib.* 16, 1, 17. Excipere adversus aliquem. *Papin. ib.* 26, 7, 37. periculi societatem, *h. e.* opponere exceptionem periculi societatis. ℙ [Part. *Excipiens* ap. *Cic. Div.* 1, 7. Nihil est, quod longinquitas temporis, excipiente memoria, assequi non possit. *Excepturus* ap. *Liv.* 36, 5. Petebat, ne se primos impetus Romanorum excepturos temere in causam deduceret. *F.*] ℙ [*Confunduntur a librariis *Excipere* et *accipere*. V. *Tzschuk.* ad *Eutr.* 3, 10. *Drak.* ad *Liv.* 4, 43, 9. — Porro *Excipere* et *Eripere*. *Drak.* ad *Liv.* 37, 26, 13. — Et suscipere *Ov. Fast.* 6, 246.]

EXCĬPŬLA, ae, f. *vel* Excipulum, i, n. (utroque enim modo in *Glossis* legitur) ἐκδοχεῖον, vas, aut quippiam simile, quod sit excipiendo aptum. *Plin.* 25, 7, 39. de herba euphorbia. Vis tanta est, ut e longinquo succus excipiatur: incisae conto, subditis excipulis ventriculo haedino humor lactis videtur effluere. ℙ Item instrumentum, quo aliquid intercipitur, ut septum ex viminibus contextum, vel fossa depressior in ripa ad capiendos pisces. *Id.* 9, 22, 38. de anguillis. Fluctibus glomeratae volvuntur, in tantum mirabili multitudine, ut in excipulis ejus fluminis, ob hoc ipsum fabricatis, singulorum millium globi reperiantur.

EXCĬPŬUM, quod excipitur, ut praecipuum, quod ante capitur. *Festus.*

EXCĪSIO, onis, f. ἐκκοπή, actus excidendi, eversio, excidio. *Cic. Dom.* 58. Bonorum direptio, tectorum excisio, depopulatio praediorum. *Id. Har. resp.* 2. Excisionem, inflammationem, eversionem, depopulationem, vastitatem tectis atque agris inferre. ℙ [*Pall.* 3, 30. Amurca refrigerata plagae excisio perlinetur, pro plaga excisa.]

[EXCĪSOR, oris, m. qui excidit. *Gloss. Philox.* Excisor, ἐκκόπτης. *F.*]

EXCĪSŌRĬUS, a, um, adj. ad excidendum pertinens, ut Excisorius scalper, ἐκτομεύς. *Cels.* 8, 3. Tum excisorius scalper adactus id excidit.

EXCISSĀTUS, laniatus, vulneratus. *Plautus* in *fragm.* Capillo scisso, atque excissatis auribus. Ita *Non.* 2, 309. Alii malunt *excisatus* ab *excisus.*

EXCĪSUS, a, um, part. ab *excīdo*, ἐκτετμημένος, caesus, abscissus. *Virg. A.* 2, 481. Trabs excisa bipenni. *Plin.* 33, 3, 14. Excisum caput. *Ov. Pont.* 3, 1, 96. Excisa pelta, *h. e.* circumcisa. *Vell.* 2, 115. Excisi agri, *h. e.* caesis arboribus vastati. Et 120. Excisus exercitus. Et 122. Excisa Germania, *h. e.* multis belli cladibus affecta. *Senec. Excerpt. contr. decl.* 10, 4. *f.* Habere excisorum greges, *h. e.* marium exsectorum. ℙ Item excidendo elaboratus. *Plin.* 36, 9, 14. *n.* 3. Excisus obeliscus. Et *ib.* 15, 24. *n.* 12. Excisae inter montes viae. *Virg. A.* 6, 42. Excisum Euboicae latus ingens rupis in antrum. *Plin.* 33, 11, 49. Vasa anaglypta in asperitatem excisa, *h. e.* ut *Virg.* ait *A.* 9, 263. aspera signis. ℙ Item dirutus, eversus. *Hor. Od.* 3, 3, 67. Murus excisus. *Cic. Sext.* 15. *extr.* Urbs excisa et eversa.

EXCĬTĀBĬLIS, e, adject. ἐγερτικός, excitans. *Coel. Aurel. Tard.* 1, 5. *f.* Modulatio jucunda et excitabilis.

EXCĬTĀTĒ, adv. vehementer. *Quint.* 9, 3. Multa tamen hoc utroque excitatius junguntur interim schemata. *Plin.* 37, 7, 31. Ex his autem (gemmis) mares excitatius fulgent, feminae pigriores sunt, et crassius nitent. *Ammian.* 18, 8. Hostesque adesse, excitatius adesse, excitatius clamitantes.

EXCĬTĀTĬO, onis, f. ἐξέγερσις, actus excitandi. *Arnob.* 7, 237. Quid sibi volunt excitationes illae, quas canitis matutini, collatis ad tibiam vocibus?

EXCĬTĀTOR, oris, m. qui excitat, ἀλείπτης. *Prud. Cathem.* 1, 3. Nos excitator mentium Jam Christus ad vitam vocat.

EXCĬTĀTUS, a, um, part. ab *excito*, ἐξεγερθείς, ὀρόσαντος, expergefactus, commotus, incitatus. *Nep. Alcib.* 10. Sonitu flammae excitatus. *Curt.* 7, 11. *f.* Velut ex alto sopore excitati. *Id.* 8, 14. Ad notam vocem excitatus. *Gell.* 2, 30. *f.* Fluctus ab aquilone excitati. ℙ In re venatica. *Phaedr.* 2, 8. Cervus nemorosis excitatus latibulis, expulsus. Et *Sen. Hipp.* 110. Juvat excitatas consequi cursu feras. V. EXCITO. ℙ Translate. *Cic. ad Brut.* 1, 10. Erectior senatus erat, non sententiis solum nostris, sed etiam cohortationibus excitatus. *Caes. B. G.* 6, 13. Tantis excitati praemiis. *Id. B. C.* 1, 57. Spe libertatis excitati. Et *ib.* 2, 4. Virginum precibus et fletu excitati, ut civitati subvenirent. *Cic. Cluent.* 62. Excitatus pietate ad accusandum. ℙ Item sublatus, erectus, elatus. *Curt.* 7, 5. Caligo immodico terrae fervore excitata. *Id.* 8, 2. *med.* Excitata moles. *Plin.* 30, 5, 12. Excitata a talpis terra. *Id.* 7, 26, 27. Excitata tropaea. *Varr. L. L.* 6, 3. *f.* Excitatum verberibus corpus. *Cic. N. D.* 2, 56. Deus homines humo excitatos, celsos et erectos constituit. ℙ Translate. *Id. Fam.* 2, 16. Qui ab excitata fortuna ad inclinatam et prope jacentem desciscerem. ℙ Item surgere jussus, et coactus. *Mart.* 5, 14. Bis excitatus, terque, transtulit castra. ℙ Translate est concitatus, vehemens. *Cic. Somn. Scip.* 5. Summus ille coeli stellifer cursus, cujus conversio est concitatior, acuto et excitato movetur sono. *Liv.* 4, 37. *med.* Clamor excitatior crebriorque ab hoste sublatus, ab Romanis dissonus, impar, segnis. *Plin.* 20, 17, 71. Gith optimum quam excitatissimi odoris. *Quint.* 12, 10. *med.* Ac sunt, qui haec excitatiora lumina a componendis orationibus excludenda arbitrentur, *h. e.* sententias, quae feriunt animum, et uno ictu frequenter impellunt, ut *ib.* ipse loquitur. ℙ [*Confunduntur a librariis *Excitatus* et *Exercitatus*. *Gron.* ad *Sen. Contr.* 23.]

EXCĪTO, as, avi, atum, a. 1. (idem quod *excĭto*) frequentativum ab *excio*, *is*, *ivi*, *itum*, assertum eunt quidam illo *Silii* 5, 191. ceu ductor ad arma Excitet Tyrius. At *exciret* reponunt ex MSS. *Heinsius*, et alii.

EXCĬTO, as, avi, atum, a. 1. ἀποκινέω, ἐξεγείρω, extra moveo, evoco. *Pl. Amph.* 1, 1, 9. Herus me hoc noctis a portu ingratiis excitavit. ℙ [*Excitari proprie dicuntur, qui per otium, ignaviam vel similes causas manent in occulto ac proferre se nolunt. *Drak.* ad *Liv.* 8, 10, 3.] *Id. Rud.* 1, 5, 2. Vox precantum me huc foras excitavit. [*Quint. Inst.* 12, 2. Adhibitus ei coenae Simonides nuntio est excitatus. V. *Gron.* ad *Sen.* de *Tranq. An.* 14. *Torrent.* ad *Suet. Aug.* 14. ℙ *Excitari* eleganter dicitur etiam is qui admonetur, ut surgat et ad dicendum prodeat. *Liv.* 9, 8. Haud sum ignarus, ignominiae, non honoris causa me primum excitatum, jussumque dicere. V. *Ruhnk.* ad *Rut. Lup.* p. 105.] *Cic. Somn. Scip.* 2. *extr.* Quaeso, ne me e somno excitetis. [*Drak.* ad *Liv.* 5, 47, 3.] *Curt.* 4, 13. Nempe excitare vigiles soles. *Catull.* 17, 24. Excitare veternum, *h. e.* discutere. *Sil.* 7, 306 aliquem in curas. [*Eleganter etiam ipsae curae aliquem *excitare*, h. e. somnum ei rapere dicuntur. *Turpil.* ap. *Don. de Metr. Com.* p. 1326. Ut solent, me curae somno segregant, Forasque noctis excitant silentio] *Plin.* 10, 21, 24. Gallos excitandis in opera mortalibus natura genuit. ℙ Et translate [*Elicio, gigno. *Cic. Or.* 2, 21. Nova sarmenta cultura excitantur. *Pall. Nov.* 13, 3. Excitantur pascua in novalibus.] ℙ Moveo, commoveo. *Catull.* 39, 3. cum orator excitat fletum Renidet ille. Et 40, 4. Excitare rixam. *Cic. Phil.* 3, 9. risum. [*Cic. Sext.* 57. Excitare fletum etiam inimicis atque invidis.] *Id. Marcell.* 6. bellum civile. *Id. Har. resp.* 3. tempestatem. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 10. varios sermones. *Id. Sext.* 18. suspicionem alicui. *Id. ib.* 58. plausum. *Id. Off.* 1, 5. Facies honesti si oculis cerneretur, mirabiles amores excitaret sapientiae. *Id. Mil.* 7. Nunc ejusdem Appiae nomen quantas tragoedias excitat! [*Cic.* pro *Planc.* 18, 44. Bonorum omnium vim ac dolorem excitarunt, ubi *Wunder.* p. 137.: Rarum dicendi genus pro: impulerunt bonos, ut vehementer in eos qui haec fecerent animadvertendum putarent. Nec usurpaturum fuisse Ciceronem puto, si non adjectum verbum *doloris* esset.] ℙ Et renovare, et quodammodo reviviscere facere. *Cic. Or.* 10. *f.* Excitare alicui memoriam illi caram. (Adde *Liv.* 10, 30.) *Id. Top.* 1. *f.* Ut mea diligentia mandatorum tuorum te quoque ad memoriam nostrarum rerum excitarem. ℙ Et in vitam revocare. *Id. Verr.* 2, 5. 49. Quasi ego excitare filium ejus ab inferis possem. *Id. Or.* 1, 57. Aliquem dicendo a mortuis excitare. ℙ Proprie significat etiam expellere. *Quint.* 3, 6. *med.* Si excitatus fuerit de spectaculis, et aget injuriarum. *Cic. Off.* 3, 17. Excitare et agitare feras, *h. e.* de suis cubilibus ejicere, et persequi. Adde *Petr. Sat.* 131. et *Phaedr.* 2, 8. V. EXAGITATUS. ℙ Item surgere facere. *Cic. Or.* 2, 28. Non dubitavit excitare reum consularem, et ejus diloricare tunicam. Adde 47. et *Liv.* 9, 8. [*Cic. Rab. Post.* 2. Testes excitare.] ℙ Item erigere, aedificare. *Cic. Leg.* 2, 27. Excitare sepulcrum e lapide. *Caes. B. G.* 5, 39. Ex ea materia turres CXX excitantur. *Suet. Claud.* 1. Exercitus honorarium ei tumulum excitavit. *Cic. N. D.* 2, 46. Vapores, qui a sole ex aquis excitantur. *Cels.* 8, 4. *med.* Altius excitare caput. *Senec. ep.* 52. Excitare aedificium. *Flor.* 1, 1. urbem. *Prud. Cathem.* 4, 70. faciem in coelum. ℙ Translate. [*Cic. Sext.* 2. Quibus fundamentis hae laudes excitatae sint. Ubi subjungitur *excitatae*, quod praecessit *fundamentis*.] *Cic. Fin.* 4, 7. Principiis a natura datis amplitudines quaedam bonorum excitabuntur, *h. e.* superstruentur. *Id. Marcell.* 8. Omnia sunt excitanda tibi, C. Caesar, uni, quae jacere sentis, belli impetu perculsa, atque prostrata. *Id. Amic.* 16. Amici jacentem animum excitare, *h. e.* confirmare, erigere, sublevare. *Id. Att.* 1, 13. *med.* Confirmare, excitare afflictos. ℙ Item suscitare, accendere. *Caes. B. G.* 7, 24. Excitare ignem. *Juven.* 3, 262. Bucca foculum excitat. *Virg. G.* 4, 549. monstratas excitat aras. *Lucan.* 8, 776. Excitat invalidas admoto fomite flammas. [*Heins.* ad *Ov. Fast.* 5, 507.] ℙ Et translate. [*Ulp.* in *Dig.* 48, 5, 29, 5.: Ne crimen quinquennio continuo sopitum excitetur, ubi attende ad adjectum *sopitum*, quod metaphorae originem nos docet. *Id. ib.* 26. Derelictam a marito accusationem ab alio excitari utile est.] *Virg. A.* 2, 594. quis indomitas tantus dolor excitat iras? *Cic. Manil.* 2. Excitare atque inflammare animos. *Id. Phil.* 7, 1. Quae provincia est, ex qua illa fax excitare non posset incendium? *Id. Or.* 1, 46. Motus in animis hominum vel excitare, vel sedare. ℙ Saepe est incitare, hortari, allicere, invitare, stimulos admovere. *Cic. Fam.* 6, 1. *med.* Me eum esse, quem solitus esses auctoritate tua cunctantem et diffidentem excitare. *Id. Off.* 2, 6. Hominum studia ad utilitates nostras allicere atque excitare. *Id. Planc.* 24. *f.* Excitare aliquem ad laborem, et laudem. Et 28. *f.* Ad alicujus salutem defendendam caritate stimulari atque excitari. *Caes. B. G.* 7, 80. Et laudis cupiditas, et timor ignominiae ad virtutem excitabat. (Adde 6, 13.) Et *ib.* 3, 26. Praemiis et pollicitationibus excitare. *Liv.* 1, 39. Erudire puerum iis artibus, quibus ingenia ad magnae fortunae cultum excitantur. *Cic. Fin.* 5, 24. Excitari saepe gloria. Al. leg. *spe gloriae*. *Id. Fam.* 15, 21. *f.* Excitare et acuere, *Caes. B. G.* 7, 79. Omnium animi ad laetitiam excitantur. Et *ib.* 3, 10. ad bellum. ℙ Item acuere. *Plin.* 20, 5, 17. Siser stomachum excitat, fastidium absterget. Et 23, 1, 7. Uv[ae] in ollis servatae excitant os, stomachum, avidi[ta]tem. *Id.* 14, 19, 24. Sale excitare lenitatem vi[ni]. *Id.* 27, 9, 58. ubertatem lactis. *Id.* 35, 5, 11. color[em]. V.] INCITO. ℙ [Part. *Excitaturus* ap. *Plin.* 6, 20. Surgebam invicem, si quiesceret, excitat[urus]. *F.*] ℙ [*Confunduntur *Excitare* et *Exercita[re]*. *Drak.* ad *Liv.* 39, 1, 5. — *Excitari* et *Exc[...]* *Heins.* ad *Ov. Her.* 13, 111.]

EXCĪTUS, a, um, part. ab *excieo*, excitat[us], incitatus. *Virg. A.* 4, 301. Thyas commotis e[x]cita sacris. *Id.* 7, 376. furit ingentibus exc[itata] monstris. *Ov. Met.* 2, 779. Nec fruitur som[no] vigilacibus excita curis. *Prud.* περὶ στεφ. 3, [...] Talibus excitus in furias Praetor. *Sall. Cat.* [...] et 38. Conscientia mentem excitam vexabat. *Vir[g.] A.* 7, 722. pulsuque pedum tremit excita tell[us]. ℙ *Excītus*, *a*, *um*, ab *excio*, evocatus. *Virg.* 10, 38. ventosque furentes Aeolia excitos. *Au[ct.] B. Hisp.* 4. Pompejus litteris fratris excit[us]. [*Drak.* ad *Liv.* 27, 12, 7.] *Lucan.* 5, 498. E[x]citus vocibus. [*Excitus tumultu. *Liv.* 10, 33, ubi vid. *Drak.*] *Sil.* 7, 634. nepotum excitus pre[ce]. *Curt.* 10, 8. *med.* E regia Philippus excitus. [...] 3, 2. Tot gentium excita sedibus suis mol[es]. [*Drak.* ad *Liv.* 5, 8, 7.] *Lucan.* 1, 239. stra[tis] excita juventus. ℙ [*Confunduntur *Excitus* [et] *Excitatus*. *Drak.* ad *Liv.* 28, 24, 4. — et *Ex[...] citus*. *Id.* ad *Liv.* 5, 26, 7. — et *Exutus*. *Id.* [ad] *Liv.* 9, 31, 12.]

EXCĪTUS, us, m. actus exciendi, evocatio. sexto casu singul. *Appul. Met.* 6. p. 184. Qu[i] vocis excitu procurrens, videt etc.

EXCLĀMĀTĬO, onis, f. ἐκφώνησις, actus excl[a]mandi. *Auct. ad Her.* 3, 12. Acutas vocis excl[a]mationes vitare. ℙ Est etiam figura rhetoru[m] quae, ut *Id.* 4, 15. definit, conficit significatione[m] doloris, aut indignationis alicujus, per homini[s] aut urbis, aut loci, aut rei cujuspiam compell[a]tionem. Neque solum per adverbium *o* effertu[r] verum etiam sine eo. V. *ib.* exempla, et ap. *Pli[n.] ep.* 2, 10. ℙ A *Cic. Or.* 3, 54. et *Or.* 39. int[er] figuras verborum enumeratur: a *Quint.* vero 9, [...] *s. f.* inter sententiarum, *affectus enim est*, inqui[t].

EXCLĀMĀTUS, a, um, part. ab *exclamo*, cl[a]mando vocatus. *Coel. Aurel. Acut.* 2, 6. Excita[t] aliquem suo nomine exclamatum.

EXCLĀMO, as, avi, atum, a. 1. ἀναβοάω, voc[i]feror, et quasi e medio pectore vocem maxima[m] emitto: quod aut doloris, aut admirationis, a[ut] indignationis causa fieri solet. Absolute *Cic. Tus[c.]* 2, 23. *extr.* In stadio cursores exclamant qua[m] maxime possunt. Et 24. Qui volunt exclamar[e] majus, num satis habent latera, fauces, lingua[m] intendere? *Pl. Most.* 2, 2, 57. Atque ille excla[mat] mat derepente maximum. *Id. Capt.* 3, 2, 11. Ta[n]dem hic exclamat, eum sibi esse sodalem. *I[d.] Trin.* 3, 2, 79. Non enim possum quin exclamem euge, euge, Lysiteles! facile palmam habes. *Ci[c.] N. D.* 2, 6. Itaque mihi libet exclamare, ut Sta[tius] in Synephebis, Pro Deum etc. *Id. Or.* 50. Conciones saepe exclamare vidi, cum apte verb[a] cecidissent, *h. e.* acclamare. ℙ Cum accusativo *Quint.* 2, 11. Qui multa memoria digna exclama[runt] verunt, *h. e.* declamando recitarunt. *Plin.* 34, 18, 50. Nero, lamina pectori imposita, sub ea cantic[a] exclamans. ℙ *Exclamare aliquem* est exclamand[o] vocare. *Anton.* ap. *Cic. Phil.* 2, 12. M. Brutu[s] cruentum pugionem tenens, Ciceronem exclamavit. *Pl. Amph.* 5, 1, 68. Voce clara exclamat uxore[m] tuam. ℙ Translate. *Stat. Theb.* 6, 202. Jam face subjecta primis in frondibus ignis Exclamat, *h. e.* crepitat. *Juven.* 6, 423. dominae femur exclamare coegit, *h. e.* sonitum edere. ℙ [Part. *Exclamaturus* ap. *Quint. decl.* 19, 15. Singultus similis Exclamaturo nescio quid. *F.*]

EXCLĀRO, as, a. 1. *Vitr.* 1, 2. *f.* Ea coeli regio neque exclaratur, neque obscuratur solis cursu.

[EXCLĪNO, as, a. 1. extra inclino. *Not. Tir.* p. 109. Clinat, inclinat, exclinat. *F.*]

EXCLŪDO, is, usi, usum, a. 3. ἀποκλείω, ἐκκλείω, extra claudo, arceo, prohibeo. *Ter. Eun.* 1, 2, 18. Exclusit hunc foras. (Al. leg. *exclusti* pro *exclusisti*) et 79. Ego excludor, ille recipitur. [*Excludere proprium est verbum in re meretricia: non admittere. *Ruhnk.* ad *Xen. Memor.* 3, 11, 18. ad *Ter. Eun.* 1, 1, 4.] *Hor. Od.* 2, 15, 9. spissa ramis laurea fervidos Excludet ictus, *h. e.* arcebit solem. [*Ulp.* in *Dig.* 39. 3, 2. Opus quod quis fecit, ut aquam excluderet, quae exundante palude in agrum refluere solet.] *Cic. Balb.* 17. Gaditani Poenos moenibus excluserunt. *Pomp.* ad *Domit. post ep.* 12. *l.* 8. *ad Att.* Ut te mecum conjungeres, priusquam Caesar aut tuum iter impedire, aut me abs te excludere posset. *Cic. Fam.* 5, 15. Ipsae illae excludere me a portu et perfugio videntur. *Nep. Them.* 5. Ut reditu in Asiam excluderetur. *Caes. B. C.* 3, 78. Omni maritima ora hostem excludere. [*Alia exempla dant. *Gron.* et *Drak.* ad *Liv.* 22, 52, 1.] Et *B. G.* 7, 55. Re frumentaria Romanos excludere. *Stat. Theb.* 8, 412. Exclusere diem telis, stant ferrea coelo Nubila, *h. e.* impedi-

re, sustulere lucem. ℙ Item separo, distermi-. Plin. 5, 24, 20. Euphrates Armeniae regiones Cappadocia excludens. ℙ Item excipio. Cic. am. 1, 1. Crassus tres legatos decernit, nec excludit Pompejum. Suet. Ner. 23. Illos, ut sapientes et doctos viros, debere fortuita excludere. ℙ tem emitto, ejicio, effundo. Ter. Phorm. 5, 7, 6. et Pl. Ps. 1, 5, 95. Excludito mihi oculum, i dedero. Scrib. Compos. 84. In utramque partem liquorem excludere. Paul. Dig. 10, 4, 6. Gemma inclusa auro vindicari non potest; sed ut xcludatur, agi potest. Cic. Or. 15. Cum animos prima aggressione occupaverit, infirmabit, excludetque contraria. ℙ Hoc sensu saepe dicitur de avibus incubantibus, et fovendo ova emittentibus pullos. Cic. N. D. 2, 52. Gallinae avesque reliquae, cum ex ovis pullos excluserint, ita tuentur tc. [*Facete hoc transfertur. Or. 3, 21. ad discipulos rhetoris: Coracem istum patiamur pullos suos in nido excludere, qui evolent, ubi simul in significatione nominis Coracis i. e. corvi luditur.] Est etiam repellere, removere. Cic. Or. 1, 11. Repelli oratorem a gubernaculis civitatum, excludi ab omni doctrina. Et 37. Petitor rursus cum peteret, exceptione excluderetur. Id. Inv. 2, 19. Praetoriis exceptionibus multae excluduntur actiones. Id. Phil. 5, 7. Excludere consuetudinem libere dicendi. Et 11. Exclusit illum a republica, distraxit, segregavit scelus ipsius. Id. Cluent. 11. Excludi ab hereditate fraterna. Id. Coel. 9. Si qui se in hoc judicium forte projecerint, excludi- ote eorum cupiditatem, judices, sapientia vestra. Et 17. extr. Excludere auribus omnem suavitatem. Id. Agr. 2, 22. Qui honore decemviratus nominatim excluditur. Lucil. ap. Non. 4, 180. Qua virtute servitutem excluserit. [*Cic. de harusp. resp. 21, 45. Quod affinis et sodalis excluserat, i. e. rejecerat.] ℙ Pro impedire. Cic. Verr. 2, 1, 56. extr. Locat circiter Idus Septembr., temporibus excluduntur omnes. [*Nep. Themist. 5. Excludi reditu in Asiam, h. e. itinere intercluso redire non posse.] V. EXCLUSUS. ℙ Pro negare. Cic. Har. resp. 21. Quod Metellus principi Pompejo sententiam dicenti excluserat. Al. leg. principe dicente: alii excusserat. ℙ Pro claudere, finire. Stat. in epist. praefixa Silv. 2. Excludit volumen Genethliacon Lucani. ℙ [Part. Exclusurus apud Tibull. 2, 3, 73. nulla exclusura dolentes Janua. Excludendus ap. Colum. 8, 10. Quae fovent ova, totum tempus fecunditatis aut excludendis, aut etiam educandis pullis consumunt. F.]

EXCLŪSĬO, onis, f. actus excludendi, ἀπόκλεισις. Ter. Eun. 1, 2, 8. Ceterum de exclusione verbum nullum. Vitr. 1, 6. Exclusio ventorum. Ulp. Dig. 44, 1, 2. Exceptio est quasi quaedam exclusio, quae interponi actioni cujusque rei solet.

EXCLŪSOR, oris, m. qui excludit. Augustin. serm. 37. de verb. Dom. 2. Christus daemoniorum exclusor, h. e. expulsor.

EXCLŪSŌRĬUS, a, um, adj. ad excludendum pertinens. Ulp. Dig. 44, 1, 2. Illud tenendum est, omnem exceptionem, vel replicationem exclusoriam esse: exceptio actorem excludit, replicatio reum.

EXCLŪSUS, a, um, part. ab excludo, ἀποκλεισθείς, extra clausus, prohibitus, separatus. Cic. Cluent. 62. Vagus, et exsul, et undique exclusus. Caes. B. C. 3, 21. Exclusus Capua. Virg. A. 9, 726. Moenibus exclusi. Hor. Sat. 1, 2, 67. Exclusus fore. Ov. Amor. 1, 8, 78. Audiat exclusus verba receptus amans. Pl. jlocalariter Men. 4, 3, 24. Abiit intro, occlusit aedes: nunc ego sum exclusissimus. ℙ Item impeditus. Caes. B. G. 7, 11. Castris ante oppidum positis, diei tempore exclusus, in posterum oppugnationem differt. Adde ib. 6, 30. ℙ Item repulsus, prohibitus. Cic. Verr. 2, 5, 45. Matres ab extremo complexu liberum exclusae. Id. Balb. 9. Socii exclusi praemiis et honoribus. Stat. Silv. 3, 3, 106. animoque exclusa voluptas. ℙ Item emissus, editus. Cic. N. D. 2, 48. et Colum. 8, 5. et 14. Exclusi pulli.

EXCOCTĬO, onis, f. actus excoquendi. Impp. Theod. et Val. Cod. 12, 16, 3. Excoctio calcis. Impp. Arcad. et Honor. ib. 39, 1. panis.

EXCOCTOR. V. EXCEPTOR.

EXCOCTUS, a, um, part. ab excoquo, probe coctus. Varr. L. L. 4, 22. Excoctum parum habet succi. Ter. Ad. 5, 3, 63. Tam excoctam reddam (ancillam) atque atram, quam carbo est. Gell. 6, 5. s. f. Argentum excoctum, i. e. purgatum. Plin. Pan. 52. Truces horrendaeque imagines abjectae, excoctaeque flammis. Plin. alter 18, 7, 18. Excocta maturitas hordei, h. e. hordeum nimis maturum.

EXCŌDĬCO, as, a. 1. est circa vitium codicem dolabra terram aperire, et purgatis omnibus velut lacus efficere, ut solis calore, et imbribus provocentur, ut exponit Pallad. 2. ℙ Latine est ablaqueare, quod Itali excodicare dicunt, teste Pall. ib. ℙ Apud Fest. in Repastinari dicitur ager silvester excodicari, latiori significatione, cum stirpes ex eo inutiles evelluntur. Hinc pro exstirpare usurpatur in veteri lege ap. Front. Aquaed. 129., ubi alii leg. excorticare. ℙ Legitur et excaudico, et quidem translate, apud Tertull. Pudic. 16. Ut intelligas, quanta securi censurae Apostolus omnem silvam libidinum caedat, et eradicet, et excaudicet.

EXCŌGĬTĀTĬO, onis, f. actus excogitandi, ἐπινόησις. Cic. Tusc. 1, 25. Quid illa vis, quae tandem est, quae investigat occulta, quae inventio atque excogitatio dicitur? Id. Or. 2, 27. f. Illa, quae tota ab oratore pariuntur, excogitationem non habent difficilem, h. e. facilia inventu sunt.

EXCŌGĬTĀTOR, oris, m. ἀλφηστής, qui excogitat, Quint. decl. 10, 7. Sic magum protinus, nescia matre, excogitator hic mortis alterius advocat. Arnob. 3, 119. Verborum excogitator et nominum.

EXCŌGĬTĀTUS, a, um, part. ab excogito, ἐπινενοημένος, cogitando inventus. Cic. Cluent. 13. Ratio excogitata Larini est: res translata Romam. [*Cic. Or. 67. O callidos homines, o rem excogitatam, h. e. callide inventam. Hort. fr. Qui crudelitate excogitata necabantur.] Curt. 4, 2. Ferreae manus, corvique, et alia tuendis urbibus excogitata. Suet. Cal. 22. Templum etiam numini suo proprium, et sacerdotes, et excogitatissimas hostias instituit, h. e. exquisitissimas.

EXCŌGĬTĀTUS, us, m. idem quod excogitatio. In sexto casu sing. Gell. 5, 10. extr. Captionis versutae excogitatu frustratus. Al. leg. versute excogitatae.

EXCŌGĬTO, as, avi, atum, a. 1. ἐξευρίσκω, ἐπινοῶ, cogitando invenio, cogitatione assequor. Cic. Phil. 8, 6. Excogitare, quae tua ratio sit, Calene, non possum. Id. fr. pro C. Cornel. ap. Ascon. Lex ad scribendum difficilis, aut ad excogitandum recondita. Id. Verr. 2, 2, 54. Mira quaedam excogitare genera furandi. Id. Dejot. 7. Quid igitur causae excogitari potest, cur etc? Id. Catil. 2, 4. Quid enim mali aut sceleris fingi, aut excogitari potest, quod non ille conceperit? Nep. Att. 8. Excogitatum est quibusdam, ut privatum aerarium constitueretur. Curt. 6, 10. Cur me ipse audire noluerit, non excogito. Cic. Att. 9, 6. extr. Ad haec igitur cogita, mi Attice, vel potius excogita. Caes. B. G. 5, 31. Omnia excogitantur, quare nec sine periculo maneatur, et periculum augeatur etc. Plin. 15, 19, 21. a med. Cum recenti fico salitis vice casei vesci, nuper excogitatum est. ℙ [Part. Excogitans ap. Curt. 5, 12. Nova ludibria subinde excogitante fortuna. Excogitandus ap. Val. Max. 9, 2. n. 10. extr. Ac ne Etrusci quidem parum feroces in poena excogitanda. F.]

[EXCŌGO, is, a. 3 idem ac cogo, vel maxime cogo, arguo, colligo. V. COGO Innocent. agri mens. ap. Goes. p. 222. Si in monte fuerit constitutus, excogimus finem habere. Id. p. 227. Terminos excogimus requirendos. F.]

*EXCŎLĬDUS, a, um, adj. ut excolidus ager ap. Auct. de Limit. Agr. i. e. incultus. B. A.

EXCŎLO, is, ui, ultum, a. 3. percolo, diligenter colo, ἐξεργάζομαι. Plin. 14, 4, 5. Excolere vineas. Id. 8, 47, 72. Boves victum hominum excolunt. Claud. 2. in Eutr. 196. Excolere rura. Ov. A. Am. 2, 220. Creditur et lanas excoluisse rudes. ℙ Item exornare. [*Nerat. in Dig. 7, 1, 44. Excolendo aedificium domini causam facturus est. Ulp. in Dig. 7, 1, 13, 7. Fructuarius excolere quod invenit potest, qualitate aedium non immutata. Id. in Dig. 13, 7, 25. Puta saltum grandem, pignori datum ab homine, qui vix luere potest, nedum excolere, tu acceptum pignori excoluisti.] Plin. ep. 9, 39. Emas marmora, quibus solum, quibus parietes excolantur. (Adde Plin. alter. 35, 10, 37.) Suet. Aug. 28. Urbem excoluit adeo, ut jure sit gloriatus, marmoream se relinquere, quam latericiam accepisset. Et 72. Praetoria sua non tam statuarum tabularumque pictarum ornatu, quam xystis et nemoribus excoluit. Mart. 6, 52. vagos resecare capillos Doctus, et hirsutas excoluisse genas. Plin. 35, 11, 40. n. 30. L. Paulus, devicto Perseo, petit ab Atheniensibus, ut sibi quam probatissimum mitterent pictorem ad triumphum excolendum. Flor. 4, 12. Marcomanorum spoliis insignibus quendam editum tumulum in trophaei modum excoluit. ℙ Item perficio. Plin. 35, 8, 34. Quique inventa ejus (pictoris) excoluit, Cimonem Cleonaeum. Gell. 13, 5. Complere et excolere studia doctrinarum. ℙ Translate. Cic. prooem. Par. Nihil tam horridum, tam incultum, quod non splendescat oratione, et tanquam excolatur. Id. Arch. 6. Animos doctrina excolere. Virg. A. 6, 663. Inventas aut qui vitam excoluere per artes. [*Cic. Oecon. 1. Utensilia quibus hominum genus excolitur.] Auct. Dial. de or. 22. Cicero primus orationem excoluit. Cic. 4. Tusc. 38. Demus nos philosophiae excolendos. Quint. 11, 2. Memoria excolendo augetur. Curt. 9, 6. a med. Excolere gloriam, h. e. extendere, augere. Ov. Trist. 4, 10, 15. Protinus excolimus pueri, h. e. erudimur, instituimur. Cic. Or. 9. Excolere victum hominum, h. e. a. ferino more ad humanitatem traducere, [*civilisiren.] ℙ Est etiam venerari, vereri, observare, colere, prosequi. Phaedr. 4, 10 verendos excolit pietas Deos. Ov. Pont. 1, 7, 59. ut te non excolat ipsum, Jus aliquod tecum fratris amicus habet. Cic. Q. Fr. 2, 16. Excolamur et amemur. Al. leg. et colamur. ℙ Item instruere, augere, ditare. Quint. decl. 8, 12. Fortuna hunc pressit paupertate, illum insperatis opibus excoluit.

EXCŌLO, as, a. 1. percolare, liquare, ἐκτήκω. Pall. 8, 8. Acetum diligentius excolabis. In Vers. Vulg. Matth. 23, 24. Culicem excolantes, h. e. vinum, in quod culex inciderit.

EXCŌLUBRO. V. dicta in COLUBRA.

[EXCŌMĔDO, is, a 3. totum comedo, consumo. Appul. Herb. 8. Herba scelerata excomedet putredinem. F.]

[EX CŎMĬTE, indecl. m. qui comes fuit. Ammian. 14, 7. Mandabat Domitiano, ex comite largitionum, praefecto, ut etc. F.]

EXCOMMŪNĬCĀTĬO, onis, f. ἀποκήρυξις, ἀνάθεμα, separatio a communione Ecclesiae. August. de Fide, et operib. 3. et alibi.

EXCOMMŪNĬCO, as, a. 1. ἀποκηρύττω, ab Ecclesiae communione separo. Hieron. adv. Ruf. 2. n. 18. Frustra ab Ecclesiis excommunicatum se esse dicat.

EXCONDO, is, a. 3. condo, facio, fingo, vel manifesto. Tertull. adv. Marc. 5, 18. Vere eum et visibilem excondis proeliatorem.

EX CONSŬLĔ, indecl. m. vir consularis, qui scil. aliquando consulatum gessit. [*Hae compositiones, velut ex consule, ex duce, ex gladiatore etc., sequiori demum aevo usurpari coeptae sunt, factae scilicet ad normam earum, quas aurea aetas usurpavit, ut pro consule, pro praetore. Plurima exempla reperiuntur in Inscriptionibus (cf. Ind. Grut.), ex quibus apparet rectius divisim scribi haec vocabula. De nominativis Exconsul, exdux etc., res minus certa est, quod in Inscript. plerumque per compendium scripturae exarati sunt. Ceterum plura exempla si cupis, evolve Salm. ad Lampr. Commod. 7. p. 493. Alex. Sev. 33. p. 937. Casaub. ad Capit. Jul. tert. 22. p. 112. Salm. ad Treb. Poll. trig. tyr. 6. p. 264. Verheyk. et Tzschuck ad Eutr. 6, 3. Brisson. de verb. signif. s. v. Ex., Index Wagner. ad Ammian Marc. s. v. Ex. et, qui maximam partem horum virorum laudavit et accurate de re exposuit, Schneider. Elementarl. Tom. 11. p. 562.] Imp. Just. Cod. 1, 17, 2. Quae omnia confecta sunt per virum excelsum, ex quaestore et ex consule, Tribonianum. Sid. ep. 1, 11. med. Magnus, olim ex praefecto, nuper ex consule. ℙ Dictum est etiam sequiori illo aero Exconsul, lis, et Exconsularis. V. voc. seq. [*Sed forma casus recti Exconsul non satis certa est. Cf. Schneider. Elementarl. Tom. 11. p. 562.] ℙ Item ex consulibus. Capitol. Gordian. 22. [*Veg. R. M. 2, 9. Legati imperatoris ex consulibus ad exercitus mittebantur. Capitol. in Gord. 22. Senatus Pupienum et Balbinum Augustos appellavit, ambos ex consulibus. V. Verheyk. et Tzschuck. ad Eutr. 6, 3.] V. EX DUCE.

EXCONSŬLĀRIS, is, m. qui consulari potestate in aliqua provinciali administratione functus est. Inscr. ap. Grut. 151, 6. Cl. Posthumius Dardanus V. Jul. et patriciae dignitatis, exconsulari provinciae Viennensis .... adnitente etiam V. Jul. Com. ac fratre memorati viri charissimi Lepido exconsulari Germaniae primae etc.

EXCŎQUO, is, oxi, octum, a. 3. valde coquo, ἐξέψω. Lucret. 6, 962. terram sol excoquit, et facit are. Plin. 37. 12, 74. Glebas melle excoquere. Et 32, 4, 14. Vino testudinem excoquere. Id. 34, 13, 37. Lapis excoquitur in rubricam, h. e. usque dum rubrum colorem induat. Tac. H. 5, 7. Arenae, admixto nitro, in vitrum excoquuntur. Lucan. 9, 420. Libyae quod fertile terrae est, In nullas vitiatur opes, non aere, nec auro Excoquitur. ℙ [*Item coquendo absumere. Cat. R. R. 107. Usque coquito, dum dimidium excoquas. Col. 12, 19. Ad dimidium excoquere.] ℙ Item coquendo purgo. Virg. G. 1, 87. illis omne per ignem Excoquitur vitium, atque exsudat inutilis humor. Ov. Fast. 4, 785. Omnia purgat edax ignis, vitiumque metallis Excoquit. ℙ Item concoquo. Colum. praef. med. Quotidianam cruditatem Laconicis excoquimus. ℙ Translate. Pl. Pers. 1, 1. f. Usque ero domi, dum excoxero lenoni malum, h. e. machinatus fuero, paravero, excogitavero. [*V. Drak. ad Liv. 40, 11, 7.] Senec. Herc. fur. 105. Concutite pectus: acrior mentem excoquat, Quam qui caminis ignis Aethnaeis furit, h. e. agitet, excitet, vexet, ut Virg. A. 7, 345. curaeque iraeque coquebant.

[EXCORDOR, aris, dep. 1. excors sum, insanus. Commod. Instruct. 21. Excordaris, homo, si putas etc. F.]

[EXCŎRĬO, as, a. 1. corium, seu crustas detraho, Appul. in fr. Met. 10, 717. Oudend. Hastam mei inguinis nivea spurcitie pluscule excorians, emundavit. Gloss. Phil. Excorio, ἀποδέρω. F.]

EXCORNIS, e, adj. ἀκέρατος, qui sine cornibus est. Tertull. Pall. 5. Muraena bestia edentula, et exunguis, et excornis.

EXCORS, ordis, adj. omn. gen. ἔκφρων, ἄφρων, stultus, amens, fatuus, vecors, quasi sine corde, in quo veteres animum et sapientiam collocabant. [*Cic. Div. 2, 16. Affers in tauri opimi extis immolante Caesare, cor non fuisse. ... An quod aspexit vestitu purpureo excordem Caesarem, ipse corde privatus est. Ubi, excordem Caesarem dicit eo, quod habitu suo civium animos offenderet, bovem vero quod Caesarem adspexerit, item excordem factum esse, h. e. corde suo privatum esse. Ultima igitur proprio sensu accipio. Secus Hottinger., quem laudat Schütz.] Cic. Tusc. 1, 9. Aliis cor ipsum animus videtur: ex quo excordes, vecordes dicuntur. Id. N. D. 2, 2. Quae anus tam excors inveniri potest, quae illa extimescat? Id. Phil. 5, 2. Hoc qui non videt, excors est. Id. Dom. 18. med. Neque tu eras tam excors, tamque demens, ut nescires etc. Hor. Ep. 1, 2, 25. Sub domina meretrice fuisset turpis et excors. Gell. 18, 4. s. f. Stulti et excordes. Pl. Mil. 2, 6, 63. Nunc demum scio, me fuisse excordem, caecum, incogitabilem. Id. Merc. 1, 1, 26. Temeritas, incogitantia, excors immodestia, petulantia.

EXCORTĬCO. V. in EXCODICO.

EXCRĔMENTUM, i, n. id quod excernendo, cribrandoque excernitur, cretura. Colum. 8, 5. extr. Vinacea praebenda (gallinis), quae satis commode pascunt, adjectis interdum tritici excrementis. [*Adde Pall. Feb. 26, 3. — Pall. Nov. 20, 4. Excrementa uvae, quae Graeci γίγαρτα vocant.] ℙ Saepius significat purgamentum, quod ex corpore animalis, ex superfluo alimenti excernitur, ut stercus, sputum, pituita etc. ἀφόδευμα, περίττωμα. Tac. H. 4, 81. Ut genas et oculorum orbes dignaretur respergere oris excremento. Id. Ann. 16, 4. Excrementa narium. Plin. 11, 26, 32. Cicadis nullum ad excrementa corporis foramen. Id. 9, 45, 68. Reddere excrementa. ℙ Est etiam ab excresco, et significat excrescens sive extuberans aliquid. Sid. ep. 1, 2. De Theodorico rege. Aream dorsi humilior inter excrementa costarum spina discriminat, h. e. inter prominentes costas spina dorsi depressior est.

EXCRĔMO, as, a. 1. idem quod cremo. Tertull. Cult. femin. 6. Quodcumque enim immundo spiritui excremari solet etc.

EXCREO etc. V. EXSCREO.

EXCRESCENS, entis, part. ab excresco, qui excrescit. Excrescentia dicuntur a medicis, quae in corpore praeter naturam excrescunt, ut in ulceribus etc. σαρκώσεις, ἐκσαρκώματα. Plin. 22, 21, 29. Heliotropium radicitus extrahit excrescentia in sedibus. Id. 34, 18, 56. Usus plumbi usti contra inanitatem ulcerum, excrescentiave, rimasque sedis. Et 24, 5, 11. Ulcera sordida, et excrescentia in iis cedri succo inungere. Id. 36, 17, 28. Excrescentia erodere. Id. 20, 9, 36. absumere.

EXCRESCO, is, crevi, etum, n. 3. ἐκφύομαι, ἐπαυξάνομαι, idem quod cresco, aut valde cresco. Tac. Germ. 19. In hos artus, in haec corpora, quae miramur, excrescunt. Colum. 4, 21. med. Novellis palmis semper vitis renovetur: quae, si satis excreverint, jugo superponantur. Plin. 19, 8, 39. Cum ad semipedem lactucae excreverint. Id. 16, 30, 54. In longitudinem excrescunt abies, larix, palma. Lucan. 4, 11. Collo tumet modico, lenique excrevit in altum Pingue solum tumulo. Front. Aquaed. 18. Colles propter frequentiam incendiorum excreverunt rudere. ℙ Saepe dicitur de iis, quae praeter modum, aut contra naturam crescunt. Quint. 4, 1. med. de exordio. Nec minus evitanda est immodica ejus longitudo, ne in caput excrevisse videatur. Plin. 37, 2, 7. Excrescit in dies ejus rei luxus. Suet. Vesp. 10. Litium series ubique majorem in modum excreverat. [*Julian. in Dig. 36, 1, 27, 16. Fructus in tantum excrevit, ut quantitatem partis dimidiae bonorum excedat. Ulp. in Dig. 38, 1, 2. Libertatis causa impositorum praestatio ultra excrevit.] Ulp. Dig. 43, 11, 1. Si quando flumen imbribus ad tempus excrevit. ℙ A medicis excrescere dicitur caro in corpore praeter naturam crescens, ὑπερσαρκόω. Suet. Galb. 21. Excreverat in dexteriore latere ejus caro, propendebatque adeo, ut aegre fascia substringeretur. Plin. 23, 6, 59. Carnes excrescentes cohibere. Id. 34, 18, 56. Arsenicum tollit quidquid excrescit. V. EXCRESCENS.

EXCRĒTUS, a, um, part. ab excresco, qui excrevit. Virg. G. 3, 398. Multi jam excretos prohibent a matribus haedos, h. e. validiores. Serv. Sic Paulin. Nolan. carm. 27, 292. de vitula. Facta per excretum jam corpus idonea voto. Lact. 2, 11. med. Nisi forte animalia non tenera nata sunt, sed excreta. ℙ Item cernendo separatus, purgatus, rejectus, ab excerno. Colum. 8, 4. Furfures modice a farina excreti. Vitr. 7, 6. Caementa marmorea, sive assulae dicuntur, pilis ferreis contunduntur, cribrisque excernuntur. Eae autem excretae etc. Sunt qui leg. excretiae: sed frustra. ℙ Absolute. Colum. 8, 8. Ubi annona est carior, excreta tritici minuta commode dantur. ℙ Item secretus. Liv. 28, 39. Ubique ex captivorum numero excretos Saguntinos in patriam remisit.

EXCRĪBO etc. V. EXSCRIBO.

EXCRŬCĬĀBILIS, e, adj. qui excruciat: item dignus qui excrucietur. Pl. Cist. 4, 1, 1. Nullam ego me vidisse credo magis anum excruciabilem. Prud. περὶ στεφ. 3, 114. Ecce parata ministeria Excruciabilis exitii.

EXCRŬCĬĀTĬO, onis, f. cruciatus. August. Tract. 27. in Joann. f.

EXCRŬCĬĀTUS, a, um, part. ab excrucio, βασανισθείς, valde cruciatus. Caes. B. G. 7, 38. Ipsos crudeliter excruciatos interficit. Cic. Verr. 2, 1, 17. Hominem ingenuum, fumo excruciatum, semivivum reliquit. Id. Manil. 5. Legatum populi R. vinculis ac verberibus, atque omni supplicio excruciatum necavit. Pl. Bacch. 3, 4, 24. Mori me mavelim excruciatum inopia. Tertull. ad uxor. 2, 5. extr. Res excruciata, h. e. tormentis extorta. [*Veg. Art. vet. 1, 26, 1. Quibus jumentis excruciata ungula fuerit. Vocabulum vix sanum est. V. Schneid.]

EXCRŬCĬĀTUS, us, m. idem quod cruciatus. Prud. 14, 19. περὶ στεφ. Corpusque duris excruciatibus Ultro offerebat.

EXCRŬCĬO, as, avi atum, a. 1. βασανίζω, valde crucio, torqueo, conficio. Pl. Mil. 3, 2, 45. Perii! excruciabit me herus, cum haec facta scibit. Caes. B. G. 7, 19. Producit servos, quos fame vinculisque excruciaverat. Hirt. B. Alex. 55. Minucium libertis transdit excruciandum. Lucr. 5, 1425. Frigus nudos excruciat. ℙ Saepe refertur ad animum, et significat molestia, dolore afficere, vexare, vehementer angere. Cic. Att. 10, 18. extr. Non loquor plura, ne te quoque excruciem. Id. Fam. 14, 3. Conficior moerore, mea Terentia; nec meae me miseriae magis excruciant, quam tuae. Id. Fin. 1, 16. Temeritas, et libido, et ignavia semper animum excruciant, et semper sollicitant. Pl. Cist. 1, 1, 61. Excrucior, mea Gymnasium, male maceror, doleo ab animo. Id. Ep. 2, 2, 8. Id ego excrucior, h. e. ob id. Id. Rud. 2, 3, 57. et 68. et Mil. 4, 2, 76. et Ter. Ph. 1, 4, 10. Hoc sese excruciat animi, quia etc. ℙ Habet usum in imprecationibus. Pl. Pers. 5, 2, 50. Dii Deaeque te excrucient. ℙ Excruciare diem, ap. Plaut. est male consumere. V. LACERO.

EXCŬBĀTĬO, onis, f. actus excubandi, παννυχισμός, προφυλακή. [*Proprio sensu. Modest. in Dig. 49, 16, 3, 6. Si ab excubatione quis desistit, peccatum desertionis subibit. — ℙ Item metaphorice.] Val. Max. 4, 7. n. 7. Pro dignitate et salute amicorum perpetua excubatio.

EXCŬBĬAE, arum, f. plur. extra aedes cubatio, παρακοιτία. Pl. Cas. prol. 53. Is sperat, si ei sit data, Fore sibi paratas clam uxorem excubias foris. ℙ Item φρουρά, προφυλακή, vigiliae et excubatio, quae a militibus habetur diu noctuque, custodiae causa, extra castra, vel saltem extra tentoria. Cic. Marcell. 10. extr. Non modo excubias et custodias, sed etiam laterum nostrorum oppositus, et corporum pollicemur. Id. Mil. 25. Si haec arma, si Capitolinae cohortes, si excubiae, si vigiliae etc. Suet. Aug. 23. Excubias per urbem indicere. Ov. Amor. 1, 6, 7. Per excubias custodum ire. Virg. A. 9, 159. Vigilum excubiis obsidere portas. Tac. H. 4, 58. et Ov. Fast. 3, 245. excubias agere alicui, h. e. alicujus custodiendi causa. [*Vide Heins. ad h. l.] Eod. sensu Tac. A. 13, 18. Excubiae militares, quae ut conjugi imperatoris olim, tum ut et matri servabantur. Id. H. 4, 11. Apparatu, incessu, excubiis vim principis complecti. ℙ Referuntur et ad alia. Hor. Od. 3, 16, 2. vigilum canum tristes excubiae. Plin. 10, 23, 30. Grues excubias habent nocturnis temporibus, lapillum pede sustinentes. Virg. A. 4, 200. Centum aras posuit, vigilemque sacraverat ignem, Excubias Divum aeternas. ℙ Ipsi quoque, excubias qui agunt, excubiae dicuntur. Suet. Claud. 10. Inter excubias militum pernoctavit. Claud. Nupt. Honor. et Mariae 80. vinoque madentes Excubiae. Tac. A. 14, 44. Num excubias transiret, cubiculi fores recluderet? ubi sermo est de privatis excubiis, quae in potentiorum domibus ad cubiculi fores noctu a servis agebantur: quarum meminit etiam Quint. decl. 1, 3.

EXCŬBĬCŬLĀRĬUS, ii, m. qui cubicularii munere apud Impp. functus est. Imppp. Gratian., Valent. et Theod. Cod. 10, 47, 12. Cubicularii omnes atque excubicularii ab omnibus sordidis muneribus vindicentur.

EXCŬBĬTOR, oris, m. qui excubias agit, πρόφυλαξ, Caes. B. G. 7, 69. extr. Haec eadem noctu excubitoribus ac firmis praesidiis tenebantur. Suet. Claud. 42. Tribuno excubitori signum de more poscenti. Adde Sen. Thyest. 458. ℙ Translate. Colum. 7, 12. de canib. Quis custos incorruptior? quis excubitor inveniri potest vigilantior? Virg. Mor. 2. Excubitorque diem cantu praedixerat ales, h. e. gallus.

EXCŬBĬTŌRĬUM, ii, n. σκοπή, locus, in quo miles excubias agit. Romae excubitoria fuere totidem, quot regiones, nempe quatuordecim, in quibus excubabant cohortes vigilum ab Augusto institutae ad custodiam Urbis. P. Victor de regionib. Urbis R. sub f. V. CUSTODIARIUM. ℙ [Est etiam locus in castris, in quo militaria signa deponebantur. Inscr. Aquinci in Pannonia, nunc Buda, detecta, et per litteras communicata a Barpt. Borghesio. Excubitorium ad tutelam signorum, et imaginum sacrarum P. Turranius Priminus veteranus excornicularius legionis II. Adjut. Antoninianae pecunia sua a solo restituit. F.]

EXCŬBĬTUS, us, m. excubatio, excubiae. In sexto casu sing. Auct. B. Hisp. 6. Ut pedestres copiae in statione et in excubitu castris praesidio esse possent.

EXCŬBO, as, ubui, itum, n. 1. παρακοιτέω. Proprie significat extra domum, foris cubare. Cic. Div. 1, 43. Atque etiam qui praeerant Lacedaemoniis, non contenti vigilantibus curis, in Pasiphaae fano, quod est in agro propter urbem, somniandi causa excubabant. Et 50. Moniti Lacedaemonii, ut urbem et tecta linquerent, armatique in agro excubarent. Plin. 11, 8, 8. Apes noctu deprehensae in expeditione excubant supinae, ut alas a rore protegant. ℙ Quia vero in militia extra castra, vel saltem extra tabernacula, milites delecti stare diu noctuque solent custodiae causa tum imperatoris, tum etiam totius exercitus, saepius accipitur pro vigilare, custodias agere, προφυλάττω. Caes. B. G. 7, 24. Duae semper legiones pro castris excubabant. Et 11. Duas legiones in armis excubare jubet. Curt. 6, 8. Ut qui ad praetorium excubabant, armati vigilarent. Et 8, 6. Excubabant, servatis noctium vicibus, proximi foribus aedis. Et ib. Ante fores cubiculi excubituri. Et ib. Excubantes ad cubiculi limen. Sall. Jug. 105. Excubitum in porta cohortes ex legionibus, pro casris equites auxiliarios mittere. Virg. A. 9, 175. Omnis per muros legio, sortita periculum Excubat. ℙ Et universim vigilare, intentum esse. Caes. B. G. 7, 24. Cum Caesar ad opus consuetudine excubaret, militesque cohortaretur. Id. B. C. 3, 8. Ipse gravissima hieme in navibus excubabat, neque ullum laborem aut munus despiciens etc. ℙ Transfertur ad res alias. Ov. Amor. 3, 11, 11. Ergo ego nescio cui, quem tu complexa tenebas, Excubui clausam, servus ut, ante domum, etc. Tibull. 1, 3, 72. Cerberus aeratas excubat ante fores. Cic. Phil. 6, 7. Quamobrem, Quirites, consilio quantum potero, labore plus paene quam potero, excubabo vigilaboque pro vobis. Id. Tusc. 4, 17. Sapiens semper animo sic excubat, ut nihil ei improvisum accidere possit. [*Flor. 1, 1, 15. Inventus ad subita belli excubat.] Planc. ad Cic. Fam. 10, 8. med. Ex quo intelligi potest, curam reipubl. summae defendendae jampridem apud nos excubare, h. e. curam apud nos et vigilantiam esse in republ. defendenda. Justin. 8, 4. Foedum miserandumque spectaculum, Graeciam orbis terrarum principem, alienis excubari sedibus, aut rogantem bellum, aut deprecantem. [*Nos: vor den Thüren liegen und bitten.] Plin. 35, 7, 32. Rerum, non animi pretiis excubatur, h. e. vigilatur, et cura habetur circa pretia rerum, divitias, pecuniam, non circa animi et ingenii opera: pluris enim aestimatur pretiosa materia, quam artificium. Id. 35, 10, 37. Omnis eorum ars urbibus excubabat: pictorque res communis terrarum erat, h. e. operabatur, et intenta erat urbibus exornandis. [*Appul. Met. 5. p. 166, 16. Nos, quae pervigili cura rebus tuis excubamus, cladibus tuis misere cruciamur: ubi attende ad structuram verbi.] Id. 16, 37, 67. Alni contra erumpentium amnium impetum, riparum muro in tutela ruris excubant. Id. 15, 30, 39. Laurus domos exornat, et ante limina excubat. Hor. Od. 4, 13, 6. Cupido excubat in genis Chiae, h. e. veluti excubitor vigilat ad feriendos capiendosque animos spectantium. Val. Max. 5, 5. Eosdem appellavi parentes, eadem pro me vota excubuerunt, h. e. donaria voti causa appensa stetere in Deorum templis: vel voventes idem pro me excubuerunt ad aras Deorum. Simili ratione dixit. Id. 4, 8. n. 2. extern. Pro cujus salute vicinae regiones votis excubabant. ℙ Pro incubare. [*Non significat incubare sed cubando excludere.] Colum. 8, 5. Novellae gallinae magis edendis, quam excubandis ovis utiliores sunt. Al. melius leg. excludendis. [*Sunt etiam alii loci, in quibus ita positum est, ut Col. 8, 14, 7. ut de lectionis veritate non dubitem.] V. EXCLUDO.

EXCŪDO, is, udi, sum, a. 3. ἐκχαράττω, cudendo elicio. [*Plin. h. n. 16, 40. Ad excudendum ignem non semper lapidis occasio est. V. Heins. ad Ov. Fast. 4, 795.] Virg. A. 1, 178. Ac primum silicis scintillam excudit Achates. [*Alia vide apud Heins. ad Ov. Am. 3, 5, 34.] ℙ Accipitur etiam pro cudendo conficere. Virg. A. 6, 848. Excudent alii spirantia mollius aera. Juven. 15, 168. Excudere gladios. V. CAELAMEN f. [*Pall. Jan. 15, 17. Canalis longus a summo trunco ad imum debet excudi.] ℙ Et universim pro conficere. Virg. G. 4, 56. hinc arte recentes Excudunt ceras, et mella tenacia fingunt. ℙ Translate est, componere, studiose invenire. Cic. Att. 15,

7. Excudam aliquid Ἡρακλείδειον, quod lateat in ıesauris tuis. [*Ubi excudere est: cum arte comonere, metaphora enim ab artis operibus ducta.] Item vi, vel precibus aliquid extorquere. *Colum.* 1, 1. Excudit mihi, cultus hortorum prosa ut ratione conscriberem. ℙ Item excludere. *Varr.* R. *R.* 3, 9. De ovis, quemadmodum incubent, et xcudant. Et 10. Anseres aliena ova non excuunt. Et *mox.* Cum excudit, quinque diebus paiuntur esse cum matre. *Colum.* 8, 14. *med.* Pulis formandis excudendisque triginta diebus opus st. ℙ [*Confunduntur *Excudere* et *extundere,* xcutere. *Heins.* ad *Ov. Am.* 3, 5, 34.]

EXCULCĀTOR, oris, m. qui exculcat. In Noitia Imperii Occident. memorantur inter auxilia Palatina *Exculcatores seniores, Exculcatores juniores* etc. qui iidem putantur atque excursatores, aut roculcatores, qui hostium itinera explorant. Quae hanc vocem *Turnebus, Stewech.* aliique restituınt *Veg. Mil.* 2, 15. Post hos erant ferentarii, t levis armaturae, quos nunc exculcatores, et arıaturas dicimus.

EXCULCĀTUS, a, um, part. ab *exculco,* oboletus, rejectus, explosus, et quasi antiquitate rotritus. *Gell.* 11, 7. Verbis obsoletis exculcaisque.

EXCULCO, as, a. 1. calcando exprimo, excutio. *Pl. Capt.* 4, 2, 30. Ex ipsis dominis meis pugnis xculcabo furfures. *Caes. B. G.* 7, 73. Singuli b infimo solo pedes terra exculcabantur, *h. e.* calando firmabantur.

EXCULPO. V. EXSCULPO.

EXCULTOR, oris, m. qui excolit. *Tertull. Mologı* 16. Florum excultor.

EXCULTUS, a, um, part. ab *excolo,* probe culus. *Prop.* 4, 1, 130. Abstulit excultas pertica ristis opes, *h. e.* pinguia culta agrorum et ruris. *Plin.* 14, 4, 5. Excultae vineae. ℙ Translate. *Ov. Pont.* 4, 8, 1. Vir studiis excultus. *Cic. Or.* 5. Ingenia disciplinis exculta. *Id. Tusc.* 1, 2. Excultus doctrina. *Id. Leg.* 2, 14. Ex agresti mmanique vita exculti ad humanitatem et mitigati umus. *Mart.* 12, 95. Fila lyrae movi doctis exulta Camenis. *Quint.* 6, 3. *med.* Exculta eleganıa. ℙ Item ornatus, instructus. *Suet. Caes.* 84. Legionarii injecere flammae arma sua, quibus exulti funus celebrabant. *Id. Aug.* 29. Monumenis vel novis, vel refectis, vel excultis urbem adorıare. *Id. Claud.* 21. Circus marmoreis carceribus, uratisque metis excultus. *Id. Ner.* 28. Sporus Augustarum ornamentis excultus.

EXCULTUS, us, m. cultus. *Festus* in *Conitum.* Conitum Afranius pro ornatu, et excultu posuit. Al. leg. *cultu.*

EXCŪNEĀTUS, a, um, part. ab inusit. *excuneo,* cui non est locus sedendi in cuneis theatralibus, velut exclusus extra cuneum. *Appul. Flor. n.* 16. p. 353, 37. Serus adveniens amicis suis annuit, locum sessui impertiunt: extimus quisque excuneati queruntur.

EXCŪRĀTUS, a, um, part. ab inusit. *excuro,* probe ac diligenter curatus. *Pl. Cas.* 3, 6, 6. Lepide excuratus incessisti. *Id. Ps.* 5, 1, 8. Excurato victu festive accepti.

EXCŪRIO, as, a. 1. extra curiam ejicio. *Varr.* apud *Non.* 1, 164. Apollonium ideo excuriabant, quia nihil habebat. *Id.* ap. *eund.* 6, 100. Nihilo magis propter argenti facti multitudinem miserat furandum: quod propter censoriam severitatem nihil luxuriosum habere licebat. Quidam pro *miserat furandum* recte putant legendum *jusserat excuriandum:* patet enim, hic sermonem haberi de P. Cornelio Rufino, qui, quod decem pondo libras argenti facti haberet, a censore Q. Fabricio Luscino curia motus fuit, ut narrant *Liv.* 14, 33. et *Gell.* 4, 8. Hic *Lambecius* conjecerat legendum, *jus erat excuriandi,* sed prior lectio praestat.

EXCURRO, is, excurri, et excucurri, ursum, n. 3. ἐκτρέχω, extra curro, discurro, incurro. *Cic. Div.* 1, 5. Quorum animi, spretis corporibus, evolant atque excurrunt foras. *Id. Verr.* 2, 1, 26. Excurrat aliquis, qui hoc tantum mali filio suo nunciet. *Id. Fam.* 3, 7. *med.* Cum essent duae viae, altera Varronem, altera Leptam tibi obviam misi: mandavi utrique eorum, ut ante ad me excurrerent, ut tibi obviam prodire possem. *Plaut. Bacch.* 2, 3, 125. Cum se excucurrisse illuc frustra, sciverit. *Id. Most.* 2, 1, 12. Ego dabo ei argentum, primus qui in crucem excucurrerit. *Senec. Ben.* 2, 34. *f.* Sine ratione in pericula excurrens, *h. e.* incurrens. *Curt.* 3, 1. Fons ex summo montis cacumine excurrens, *h. e.* decurrens. [*Pall. Nov.* 15, 1. Arbores quae caeduntur aliquamdiu stare patieris, ut humor, si quis in venis continetur, excurrat.] *Cic. Att.* 10, 15. *extr.* Ego, dum panes et cetera in navem parantur, excurro in Pompejanum. [*mache einen Ausflug, Abstecher.*] *Caes.* ap. *Prisc.* 10, 901. Excurristi a Neapoli. ℙ In re militari significat excursionem discursionem, irruptionem facere. *Liv.* 1, 15. In agrum R. excucurrerunt, populabundi magis, quam justi more belli. Al. leg. *excurrerunt.* [*de forma perfecti *excucurri* vide *Drak.* ad h. l et ad 2, 17, 2.] *Cic. Agr.* 2, 32. Carthago excurrere ex Africa, imminere fructuosissimis insulis populi R. videbatur. ℙ Item erumpere. *Liv.* 29, 34. Ne sparsi, sine signis omnibus portis excurrerent. ℙ Translate. *Cic. Mur.* 8. *extr.* Nullum vobis sors campum dedit, in quo excurrere virtus, cognoscique possit. *Id. Or.* 51. Quid est, cur insistere orationem malint, quam cum sententia pariter excurrere? *Id. Or.* 3, 49. Ne oratio insistat interius, ne excurrat longius. *Quint.* 10, 5. *med.* Ideo mihi videtur Tullius tantum intulisse eloquentiae lumen, quod in hos quoque studiorum secessus excurrit, *h. e.* haec quoque studia attigit. *Plin.* 17, 2, 2. *med.* Cum praecoces excurrere germinationes, evocatae indulgentia coeli, secutis frigoribus exuruntur, *h. e.* cum arbores maturius germinaverunt. ℙ Pro praeterire, omittere. *Senec. Contr.* 5, 34. *med.* Disertus homo et dicax, a quo multa improbe, sed venuste dicta, ne modum excedam, excurro, et ad Parrhasium revertor. ℙ *Excurrere* dicuntur, quae protenduntur. *Plin.* 17, 23, 35. *n.* 27. Pampini, qui a lateribus excurrunt. *Liv.* 26, 42. Ab intimo sinu paeninsula excurrit, tumulus is ipse, in quo condita urbs est. *Ov. Met.* 13, 724. Sicania tribus excurrit in aequora linguis. *Curt.* 5, 3. Montes, quorum perpetuum dorsum in Persidem excurrit. *Plin.* 5, 5, 5. Promontorium per Creticum mare excurrit. [*Drak.* ad *Liv.* 32, 23, 10. *Duk.* ad *Liv.* 44, 10, 3.] ℙ Translate. *Cic. Or.* 53. Animus aurium nuncio mutila sentit quaedam (*in periodo*) et quasi decurtata; productiora alia, et quasi immoderatius excurrentia. ℙ In hac significatione refertur etiam ad tempus, et quantitatem. *Cajus Dig.* 24, 1, 10. Quia in hoc tempus excurrit donationis eventus, quo etc. *Paul. ib.* 16, 3, 26. Debetis mihi ex ratione patris vestri decem, et quod excurrit. Vult *Budaeus,* significari decem aureos, et aliquot praeterea denarios, eo modo, quo Itali dicunt *dieci lire, e soldi,* [*Nos: *zehn Goldstücke und etwas darüber.*] non exprimentes id quod decem libras excedit, aliquid tamen esse significantes. *Veg. Mil.* 1, 28. Viginti, et quod excurrit, annorum pax Romanos armorum desuetudine enervavit. [*Ceterum noli hac locutione uti, quae proborum certe scriptorum auctoritate non nititur. Dicendum viginti anni et amplius.] ℙ [Part. *Excursurus* ap. *Justin.* 13, 5. Excursurus cum valida manu fuerat ad Athenas delendas. *F.*]

EXCURSĀTĬO, onis, f. idem quod excursio. καταδρομή. *Val. Max.* 2, 3. *n.* 3. Cum crebris excursationibus equites nostri resistere non possent. [*Valde dubitandum, an vox *excursatio* sit latina. Multum enim variant codd. h. l. V. *Drak.* ad *Liv.* 32, 10, 9., quo loco etiam unus cod. praebet *excursatio.* Adde *eund.* ad *Liv.* 37, 18, 4.]

EXCURSĀTOR, oris, m. excursor: videtur idem esse ac exculcator, et praecursator. *Ammian.* 24, 1. Excursatores quingentos et mille sensim praeire disposuit.

[*EXCURSATUS, us, i. q. excursatio. Sic *Cod.* ap. *Val. Max.* 2, 3, 3. V. *Drak.* ad *Liv.* 37, 18, 4.]

EXCURSĬO, onis, f. ἐκδρομή, actus excurrendi. *Plin. ep.* 1, 3. An intentione rei familiaris obeundae crebris excursionibus avocaris? *Scaevola Dig.* 33, 1, 13. *extr.* Longinquae, aut breves excursiones. ℙ Saepe est discursio militaris, et irruptio in hostium fines, καταδρομή. *Cic. Dejot.* 8. Copiae, quibus fines suos ab excursionibus hostium, et latrociniis tueretur. *Id. Prov. cons.* 2. Via excursionibus Barbarorum infesta. *Liv.* 37, 14. Oram maris infestam regiae naves excursionibus crebris faciebant. ℙ Item eruptio. *Caes. B. G.* 2, 30. Primo adventu exercitus nostri crebras ex oppido excursiones faciebant. ℙ Item prima incursio militaris, qua proelium committitur. *Liv.* 30, 11. Castris in propinquo positis, primo pauci equites, ex tuto speculantes, ab stationibus progredi: inde jaculis summoti recurrere ad suos: inde excursiones invicem fieri. Et 8. Tumultuosae hinc inde excursiones. Adde 37, 18. ℙ Translate. *Cic. Div.* 2, 10. Sed haec fuerit nobis, tanquam levis armaturae, prima orationis excursio: nunc cominus agamus. *Quint.* 1, 11. Gestus plurimum aberit a scenico, nec vultu, nec manu, nec excursionibus nimius.

EXCURSOR, oris, m. qui excurrit, ἔκδρομος. *Excursores* sunt milites infimi ordinis, et virtutis, qui huc illuc extra aciem excurrunt, vel praedandi causa, vel speculandi, vel proelii committendi. *Cic. Verr.* 2, 2, 8. Petit Naevius Turpio quidam, istius excursor et emissarius. Ubi *Ascon.* Sic vocantur conciliatores furtorum, quae a magistratibus committuntur, atque internuncii. Haec *Ascon.* sed appellatio a militia ducta est. (De eodem Naevio sic habet *Cic. Verr.* 2, 5, 41. *extr.* Quem iste in decumis, in rebus capitalibus, in omni calumnia praecursorem habere solebat, et emissarium.) *Val. Max.* 7, 3. *n.* 7. Lucanum equitem, paratissimum pro nobis excursorem reddidit. *Cic. Phil.* 4, 6. Est igitur populo R. omne certamen cum excursore, cum latrone, cum Spartaco. Al. leg. *percussore.* *Appul. de Mundo* p. 69, 40. Ex eo numero erant excursores, diurni atque nocturni exploratores. *Id. ib.* p. 62, 20. Excursores venti habentur, qui directo spirant. [*Ultima verba corrupta videntur.] ℙ [Est etiam idem ac cursor. *Inscr.* ap. *Don.* 315, 7. Aurelio Euticiano infelicissimo, excursori privato, qui conficit sub die milia XCIV., qui vixit annos XXV., meses duo, dies octo etc. V. CURSOR. *F.*]

EXCURSUS, a, um, part. ab *excurro.* *Ter. Adelph.* 5, 4, 6. Vitam duram, quam vixi usque adhuc, prope jam excurso spatio, mitto. Al. leg. *decurso.*

EXCURSUS, us, m. idem quod excursio. *Virg. G.* 4, 194. de apib. Excursusque breves tentant, et saepe lapillos Tollunt: his sese per inania nubila librant. *Quint. decl.* 18, 9. Haec quoque intra notos decurrunt juventutis excursus. ℙ De excursione militari. *Caes. B. C.* 3, 92. Ut primus excursus, visque militum infringeretur. *Tac. Germ.* 30. Rari excursus et fortuita pugna. *Id. Agr.* 20. Subitis excursibus populari. ℙ Est etiam extensio, processus. *Plin.* 6, 2, 2. Promontorium vasto excursu. *Id.* 4, 17, 31. Ad Pyrenei montis excursum. ℙ Translate digressio in dicendo. *Plin. ep.* 5, 6. *f.* Non enim excursus hic ejus, sed opus ipsum est.

EXCŪSĀBĬLIS, e, adj. συγγνωστός, excusatione dignus. *Ov. Pont.* 1, 7, 41. Quod nisi delicti pars excusabilis esset. *Val. Max.* 8, 11. *n.* 4. Quo excusabilior est error equi.

EXCŪSĀBĬLĬTER, adv. excusate. *August. Trin.* 14, 15. *extr.* Excusabilius peccat.

EXCŪSĀBUNDUS, a, um, adj. se excusans. *Appul. Apol.* p. 324, 14. Etsi magnum me dixisset, posset videri excusabunda se, filio vim meam, quam voluntatem suam causari maluisse.

EXCŪSĀMENTUM, i, n. excusatio. *Capell,* 8, 272. Excusamentum admissi.

EXCŪSĀTĒ, adv. cum excusatione, citra culpam. *Quint.* 2, 1. *extr.* Et fieri id videtur excusate. *Justin.* 32, 2. Excusatius sacrilegia commissurum. *Quint. decl.* 6, 10. Excusatius odisset virum, quam filium. *Tac. A.* 3, 68. Quo excusatius sub exemplo acciperentur. *Plin. ep.* 9, 21. Licebit rursus irasci, si meruerit: quod exoratus excusatius facies. [*V. *Burm.* ad *Quint. decl.* 282. p. 550.]

EXCŪSĀTĬO, onis, f. ἀπολογία, παραίτησις, actus excusandi, purgatio. *Cic. Amic.* 11. Nulla est igitur excusatio peccati, si amici causa peccaveris. *Id. Sull.* 16. Valent apud me excusationes injuriae tuae. *Id. Pis.* 10. An potest ulla esse excusatio male sentienti consuli? ℙ Item ipsa causa, qua quippiam purgatur. *Id. Or.* 2, 68. Cum excusationem oculorum a me non acciperet. *Id. Coel.* 1. *f.* Sed ego Atratino ignosco, qui habet excusationem vel pietatis, vel necessitatis, vel aetatis. Et 18. *extr.* Vitia alicujus adolescentiae excusatione defendere. *Id. Pis.* 6. Uti excusatione valetudinis. *Id. Sull.* 9. Me neque honoris, neque aetatis excusatio vindicat a labore. *Id. Caecin.* 11. Deprecari odium excusatione stultitiae. *Id. Amic.* 12. *f.* Tegere consensionem improborum excusatione amicitiae. *Id. Rabir. perduell.* 3. Quaerere familiaris funeris excusationem ad moram judicii. *Curt.* 6, 4. Satisfacere alicui excusatione, quod etc. [*Modestin.* in *Dig.* 27, 1, 16. Excusatio a cura necessaria est.] ℙ Promiscua. *Cic. Pis.* 15. *f.* Nemini civi ullam, quo minus adesset, satis justam excusationem esse visam. *Id. Fam.* 16, 25. Uti excusatione justa et idonea de intermissione litterarum. *Id. ib.* 4, 4. Uti excusatione, cur etc. *Id. Phil.* 9, 4. Si excusationem Ser. Sulpicii legationis obeundae recordari volueritis, *h. e.* quo minus legationem obiret. *Id. Phil.* 5, 5. *f.* Habent excusationem legitimam, exsilii causa solum vertisse, nec esse postea restitutos. *Id. Verr.* 2, 4, 57. Nam Sappho, quae sublata de Prytaneo est, dat tibi justam excusationem. *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 4. Praeteriti temporis excusationem affero, quod te profectum audieram. *Petr. Sat.* 139. *extr.* Excusationem aliquam idoneam praeparare. *Curt.* 5, 2. *extr.* Res digna excusatione. *Gell.* 1, 12. Mereri excusationem. ℙ Excusatio a tutela est immunitas, liberatio. *Ulp. Dig.* 27, 1, 5. Sic excusatio tutelae, *Id. ib.* 18. et 23.

EXCŪSĀTOR, oris, m. qui excusat. *August. C. D.* 3, 20. Defensores et excusatores Deorum. *Id. serm.* 3, 3. de divers. Cum vis esse excusator tuus, triumphat de te accusator tuus.

EXCŪSĀTUS, a, um, part. ab *excuso,* purgatus. *Cic. Verr.* 2, 1, 40. His omnibus me vehementer excusatum volo, non fore etc. *Mart.* 2, 79. Excusatum habeas me, rogo: coeno domi. [*Pall. R. R.* 1, 28, 3. Excusatae matres ab incubatione, de pavonibus.] *Ov. Trist.* 4, 1, 1. Si qua meis fuerint, ut erunt, vitiosa libellis, Excusata suo tempore, lector, habe. *Plin. ep.* 8, 14. *med.* Hoc et ego excusatior, si forte sum lapsus, et tu laude dignior. *Id. ep.* 4, 5. Quo sit excusatius, quod librum ipsum extendimus. *Sen. Ot. Sap.* 29. Excusatissimus essem, etiamsi etc. ℙ Item in excu-

sationem adductus. *Tac. H.* 1, 78. Excusata necessitas praesentium. *Suet. Ner.* 41. Excusatus languor faucium. ¶ [In *Inscr.* ap. *Grut.* 434, 5. legitur *Excausato a Divo Pio.* Sed in ead. a *J. Fenestres Syllog. Inscr. R.* p. 84. allata legitur *Excusato. F.*]

EXCŪSO, as, avi, atum, a. 1. ἀπολογέομαι, purgo, culpam removeo, satisfacio. [*Excusare dictum ab *excaussando*, ut scribitur passim in codd. velut in *Dig.* 21, 1, 55. Significat caussam proferre, ob quam quis vel obligatus non sit, vel imputari quid illi non debeat.] *Cic. Att.* 15, 28. Atticae meae velim me ita excuses, ut omnem culpam in te transferas. [*Cic. Verr.* 1, 40. His omnibus me vehementer excusatum volo, ubi observa adv. *vehementer* cum *excusare* junctum.] *Id. Fam.* 11, 15. Collegae mandasti, ut te mihi per litteras excusaret. *Id. Or.* 2, 62. Titium, cum gregales, eum in campum non venisse, requirerent, excusavit Vespa Terentius, quod, eum brachium fregisse diceret. *Id. Att.* 12, 14. Excusare se apud aliquem. Et 13. Cura, ut excuser morbi causa in dies singulos. *Id. Brut.* Cui Laelius se excusans. *Caes. B. G.* 4, 22. Excusare se de re aliqua, quod etc. *Cic. Q. Fr.* 2, 2. Excusare se alicui in re aliqua. [*Excusare se ab aliqua re. *Modestin.* in *Dig.* 27, 1, 16. Licet Nigidio a curatione se excusare.] *Liv.* 31, 11. errorem et adolescentiam. *Stat. Theb.* 6, 44. crimen lacrimis. *Cic. Att.* 15, 26. *extr.* tarditatem litterarum. *Tac. A.* 1, 44. Reditum Agrippinae excusavit ob imminentem partum et hiemem, *h. e.* quod Agrippina non rediret. *Stat. Theb.* 2, 256. Excusare toros, *h. e.* excusare quod nupseris. [*V. *Markl.* ad *Stat. Silv.* 4, 6, 70.] ¶ Item in excusationem affero. *Cic. Phil.* 8, 1. Antequam sententiam diceret, propinquitatem excusavit. [*Id. Dig.* 7. Excusare statuit morbum, *h. e.* morbum pro causa afferre statuit.] *Caes. B. C.* 3, 20. Excusare inopiam et calamitatem suam, aut temporum. *Liv.* 26, 22. et 6, 22. *f.* valetudinem. *Suet. Tib.* 6. imbecillitatem. *Justin.* 18, 7. necessitatem belli. *Tac. A.* 3, 11. Iis diversa excusantibus. *Cic. Phil.* 5, 5. Si citatus judex non responderit, excuseturque, Areopagites esse etc. *Plin.* 37, 13, 76. Decussi fragmenti paulum, quod in lamina ferrea teratur, efficacissimum experimento excusant mangones gemmarum, *h. e.* afferunt tanquam certum experimentum, quod gemma fictitia non sit. [*V. *Vallae Eleg. ling. lat.* 5, 67. *Burm.* ad *Quint. decl.* 5, 25. p. 266.] ¶ Excusare aliquem re quapiam, *Ulp. Dig.* 27, 1, 9. et ab aliqua re, *Paul. ib.* 11. est liberare, absolvere, immunem reddere ab aliqua re praestanda. ¶ *Excusare se*, se defendere, protegere. *Pall.* 12, 7. Nec plantae a se longe statuendae sunt, ut invicem se a calore excusent. [*Pall. Nov.* 7, 14. Excusante laetamine, ne poma caduca nascantur. V. *Gron. Observ.* 1, 2, 13. p. 242.] ¶ *Excusare se alicui rei* pro *ab aliqua re*, scil. ne eam suscipias, excusationem afferre. *Tac. A.* 1, 12. Nequaquam decorum pudori suo, legere aliquid, aut evitare ex eo, cui in universum excusari mallet. ¶ [Part. *Excusaturus* ap. *Tac. A.* 1, 59. Germanos homines nunquam satis excusaturos, quod etc. *Excusandus* ap. *Cic. Att.* 12, 14. De me excusando apud Appulejum dederam ad te pridie litteras. *F.*]

EXCŪSOR, oris, m. χαλκευτής, qui vasa ex aere malleo excudit et fabricatur. *Quint.* 2, 21. *n.* 10. Si quaeram, quae sit materia statuarii, dicetur aes: si quaeram, quae sit excusoris, idest ejus fabricae, quam Graeci χαλκευτικήν vocant, similiter, aes esse, respondeant: atqui plurimum a statuis differunt vasa.

EXCUSSĀBĬLIS, e, adj. qui excuti, atque abjici potest. *Manil.* 2, 584. Ah quanta est scelerum facies per saecula cuncta! Quamque onus invidiae non excussabile terris! Al. rectius leg. *excusabile*, *h. e.* a quo terrae, seu homines se defendere non possint. V. similem locum *Palladii* in EXCUSO. ¶ **Excussabilis.* Monstrum vocis, tanto minus in Lexica recipiendum, quod non ex editione aliqua veteri, sed ex mera *Scaligeri* conjectura obtrusum est *Manil.* 2, 593. ubi *Bentleius* omnium librorum lectionem restituit: Quantum onus invidiae non excusabile terris? Haec *Ruhnkenius. B. A.*

EXCUSSĀTUS, a, um, partic. ab *excusso*, excussus: et translate diligenter inquisitus, examinatus. *Paul. Dig.* 26, 7, 46. §. 6. Non prius ad eos reverti pupillus potest, quam omnes tutores excussati fuerint. Alii tamen rectius leg. *excussi.*

EXCUSSE, adv. excutiendo, ejiciendo, emittendo. *Sen. Ben.* 2, 17. Si cum exercitato et docto negotium est, audacius pilam mittemus: si cum tirone et indocto, non tam rigide, nec tam excusse, sed languidius.

EXCUSSĬO, onis, f. actus excutiendi, seu spoliandi aliquem bonis suis. V. EXCUSSUS. *Gloss. Philox.* Excussio, ἐκτιναγμός. *F.*]

EXCUSSO, as, a. 1. frequent. ab *excutio*, repello, removeo, discutio. *Tertull. Virg. veland.* 7. Virginum flos etiam humanam libidinem excussat. Alii leg. *excusat*, quod ipse loci sensus omnino postulat.

EXCUSSORĬUS, a, um, adj. ad excutiendum pertinens, ut Excussorium cribrum, quod transmittit excutitque farinam: et videtur fuisse paulo rarius, quam pollinarium. *Plin.* 18, 11, 29. Cribrorum genera Galli ex setis equorum invenere, Hispani e lino excussoria, et pollinaria.

EXCUSSUS, a, um, partic. ab *excutio*, ἐκσεσεισμένος, quatiendo ex aliquo loco ejectus, expulsus, dejectus. *Virg. A.* 10, 590. Excussus curru, moribundus volvitur arvis. Et *ib.* 11, 640. excussus equo. Et *ib.* 10, 777. hasta volans clypeo est excussa, proculque Egregium Antorem figit. Et *ib.* 9, 476. Excussi manibus radii. *Suet. Caes.* 68. *f.* Excussus oculus. *Ov. Met.* 6, 528. Agna ore excussa lupi. *Virg. A.* 5, 679. excussaque pectore Juno, *h. e.* excidit animo et mente. *Plin. ep.* 4, 6. Tusci grandine excussi: quia grando e spicis grana excutit, e ramis poma decutit. *Sil.* 10, 447. His excussa incepta minis. *Cic. Sull.* 17. Noli aculeos orationis meae, qui reconditi sunt, excussos arbitrari, *h. e.* extractos, evulsos, amissos. Sic *Id. Fam.* 9, 10. Tu adeo mihi excussam severitatem veterem putas, ut etc.? *h. e.* abjectam, depositam. *Virg. A.* 7, 299. excussus patria. *Ov. Fast.* 1, 547. somno. *Virg. A.* 3, 267. excussos laxare rudentes. ¶ Cum accus. more Graecorum. *Sil.* 5, 54. et 9, 644. Excussus consul fatorum turbine mentem, *h. e.* extra se veluti positus, turbatus, amens. Sic *excussa mens* est de statu dejecta, perturbata ap. *eund.* 2, 590. et *Stat. Th.* 3, 93. ¶ Est item agitatus, jactatus, vibratus, *Ov. Her.* 19, 189. et *Met.* 5, 596. excussa brachia jactare per undas. *Id. Her.* 4, 43. excusso jaculum vibrare lacerto. *Sen. Ben.* 2, 6. Interest, utrum tela excusso lacerto torqueantur, an remissa manu effluant. [*ubi attende ad ea quae opponuntur: excussus lacertus, et remissa manus.] *Petr. Sat.* 95. Os hominis palma excussissima pulsat. Et 22. Excussum forte altius poculum ancillae caput fregit. *Curt.* 5, 3. *med.* Fundis excussi lapides et sagittae ingerebantur. ¶ Item spoliatus, privatus, vacuus. *Hor. Sat.* 2, 3, 19. aliena negotia curo Excussus propriis. *Cic. Har. resp.* 18. Quod te judices emiserunt excussum et exhaustum. *Virg. A.* 6, 353. navis excussa magistro. ¶ Item inquisitus, examinatus, agitatus. *Cic. Mur.* 13. Postea vero pervulgata, atque in manibus jactata et excussa, inanissima prudentiae reperta sunt. *Quint.* 8, 5. *med.* Plerique minimis inventiunculis gaudent, quae excussae risum habent, inventae facie ingenii blandiuntur.

EXCUSSUS, us, m. *Prudent.* περὶ στεφ. 5, 226. Scintillat excussus salis, *h. e.* salis minutiae igne excitae crepitant. [*Nonio* restituit hanc vocem *Gron.* in *Observv.* 4, 26. p. 835.]

EXCŪSUS, a, um, partic. ab *excudo*, exclusus. *Varr. R. R.* 3, 6. et 9. Excusi pulli. *Colum.* 8, 14. *med.* Ne noceri possit excusis anserculis. V. EXCUDO.

EXCŬTĬĂ. V. AXICIA.

EXCŬTĬO, is, ussi, ussum, a. 3. ἐκσείω, ἐκτινάσσω, quatiendo ejicio, dejicio: ab *ex* et *quatio.* *Sen. ep.* 9. Si quis oculum casus excusserit. [*V. *Interpp.* ad *Vell. Pat.* 2, 52.] *Liv.* 8, 7. Cum equus, prioribus pedibus erectis, magna vi caput quateret, excussit equitem. [*V. *Drak.* ad h. l.] *Curt.* 3, 11. Excutere aliquem curru. *Pl. Men.* 1, 1, 10. lapide clavum. *Id. Capt.* 3, 4, 7. lapide alicui cerebrum. *Ov. A. A.* 1, 149. pulvis digitis excutiendus erat. *Petr. Sat.* 129. Excutere vestem. *Ov. Amor.* 6, 24, 32, 40. etc. Excute poste seram. *Ulp. Dig.* 47, 2, 53. *med.* Nummos aureos vel argenteos de manu alicujus excutere. *Plin. Pan.* 81. Lustrare saltus, excutere cubilibus feras. Et 11. Excutere jugum: metaphorice, detrectare imperium. *Ov. Fast.* 1, 624. Visceribus crescens excutiebat onus, *h. e.* abortum faciebat. *Pers.* 3, 101. Tremor excutit poculum e manibus. *Curt.* 4, 4. Ut gubernator in mare excuteretur e puppi. *Ov. Met.* 12, 280. Excutere ignem de crinibus. *Virg. A.* 3, 200. Excutimur cursu, *h. e.* a recto propositoque itinere repellimur. ¶ Ponitur et pro concutere, jactare: *Ov. Met.* 4, 491. Excutere caesariem. [*Quint. Inst.* 11, 3. Excutere comas. i. e. ligatas solvere et ventis jactandas dare. V. *Burm.* ad h. l. p. 1014.] *Virg. A.* 12, 7. de leone: gaudetque comantes Excutiens cervice toros. *Plin.* 10, 41, 57. Gallinae inhorrescunt, edito ovo, excutiuntque sese. [*V. *Interpp.* ad *Petron.* 95.] ¶ Item pro vi elicere. *Nep. Eum.* 5. Excutere sudorem. *Plin.* 16, 40, 77. ignem. Al. leg. *excudere.* [*Et hoc quidem rectius. V. *Heins.* ad *Ov. Fast.* 4, 795.] *Pl. Merc.* 3, 3, 15. alicui vomitum. *Ter. Heaut.* 1, 1, 15. et *Pl. Capt.* 2, 3, 59. Lacrimas excussit mihi. *Hor. Sat.* 1, 4, 34. Excutere risum. [*De sensu vid. *Heind.* ad h. l. *Ov. A. A.* 2, 241. Deus excutit artes. V. *Burm.* ad *Quint. decl.* 7, 7. p. 158.] ¶ Item pro jaculari, emittere, *Tac. A.* 2, 20. Excutere tela. *Curt.* 8, 13. In queis erant sagittarii gravioribus telis, quam ut apte excuti possent. *Sen. Agam.* 536. Fulmen reducta Pallas excussit manu. *Stat. Th.* 10, 69. Excutere fulmen in Thebas. ¶ Et pro diruere, evertere, *Id. ib.* 3, 248. Ipse manu Thebas, correptaque moenia fundo Excutiam. ¶ Et pro emittere, effundere. *Curt.* 4, 7. Largum imbrem excusserunt procellae. *Quint.* 11, 3. *med.* Labiorum impulsu subito spiritum excutere. *Petr. Sat.* 115. Spiritum excussit, *h. e.* animam efflavit. ¶ Et pro turbare, instabilem reddere. *Pallad.* 1, 9. Ne gradus ambulantium tremor fabricae titubantis excutiat. [*Sed recte *Schneid.* cum Gesnero scriptit: *tremorem.* Altera lectio nimis hyperbolicam daret sententiam.] ¶ Et translate. *Virg. A.* 12, 158. Aut tu bella cie, conceptumque excute foedus, *h. e.* turba, rumpe, discute. ¶ Sumitur item pro excitare. *Id. A.* 2, 302. et *Ov. Her.* 13, 111. Excutior somno, [*V. *Heins.* ad h. l. et *Cerd.* ad *Virg.* l. c.] ¶ Et translate. *Cic. Off.* 3, 20. Explica et excute intelligentiam tuam. [*ubi notes explicare et excutere juncta esse. Unde fortasse defendas *Ov. Am.* 1, 8, 45. Excutere rugas frontis: quamquam *Burm.* dubitat, an ita latine dicatur.] ¶ Item pro discutere, expellere. *Lucil.* ap. *Non.* 4, 171. Ipso cum domino calce omnes excutiamus. *Hor. Sat.* 2, 6, 112. Valvarum strepitus lectis excussit utrumque. *Virg. A.* 9, 68. Excutere Teucros vallo. *Flor.* 2, 6. *med.* hostem oppidis et regionibus. [*Cic. Phil.* 2, 22. Consules ex Italia excussos. *Ter. Phorm.* 4, 1, 20. Ut me excutiam. h. e. ut me ejiciam domo, ut hinc fugiam. V. *Ruhnk.* ad h. l., *Broukh.* ad *Tib.* 2, 6, 12.] *Lucan.* 1, 69. orbi pacem. Et *Plin.* 20, 6, 23. Allium potum quartanas excutit. *Sen. Herc. Oet.* 1076. Undis sitim excutere. [*Quint. decl.* 261. Excuti patrimonio. *Hor. Sat.* 2, 3, 19. Aliena negotia curo, excussus propriis. V. *Burm.* ad *Quint. decl.* 260. p. 486.] ¶ Item pro abjicere, repellere, *Val. Fl.* 2, 185. praecipites excussit ab ubere natos. *Cic. N. D.* 2, 37. Excutere aliquid in terram. ¶ Et translate. *Hor. Od.* 3, 9, 19. Si flava excutitur Chloe, Rejectaeque patet janua Lydiae? *h. e.* si deponitur amor Chloes. ¶ Est etiam concutere scrutandi et explorandi causa. *Phaedr.* 5, 5. Sic porcelli vocem est imitatus sua, Verum ut subesse pallio contenderent, Et excuti juberent. *Pl. Aul.* 4, 4, 18. Dii me perdant, si ego tui quicquam abstuli: agedum, excutedum pallium. *Asin. Poll.* ad *Cic. Fam.* 10, 31. *med.* Sexcentis locis excutiuntur, deinde etiam retinentur tabellarii. *Suet. Claud.* 35. Culcitas et stragula praetentare et excutere. [*V. *Burm.* ad *Petr. Sat.* 128. ad *Quint. Inst.* 7, 1. p. 587.] ¶ Translate. *Cic. Rosc. Am.* 34. Nihil est, Glaucia, quod metuas: non excutio te, si quid forte ferri habuisti: non scrutor. *Id. Agr.* 2, 23. Si iniquum est, hos decemviros portitores omnibus omnium pecuniis constituti, qui etiam imperatores nostros excutiant. *Id. Coel.* 28. Excutiemus omnes istorum delicias, omnes ineptias, si prodierint. *Id. Part.* 36. Explicare et excutere aliquod verbum. *Quint.* 1, 4. Nec poetas legisse satis est: excutiendum omne scriptorum genus. *Plin. ep.* 6, 31. Excutere probationes. Et *ep.* 10, 48. rationem. [*V. *Burm.* ad *Petron.* 88. ad *Quint. decl.* 2, 9. p. 47.] *Ov. Pont.* 4, 8, 17. genus alicujus. *Ulp. Dig.* 17, 1, 42. vires hereditatis. Et *mox.* vires ejus cui eram crediturus, *h. e.* inspicere, num habeat, unde sit solvendo. ¶ Illa quoque, alio sensu, translate eleganter sunt. *Plin. ep.* 1, 18. et *Lucan.* 4, 536. Excutere alicui mentem, *h. e.* valde terrere, turbare. [*Graece ἐκπλήττειν φρένας; *ausser Fassung bringen.*] *Sen. ep.* 7. Socrati, et Catoni, et Laelio excutere mentem suam dissimilis multitudo potuisset, [*Gron.* ad *Sen. de Ir.* 1, 7.] *Pl. Aul.* 2, 1, 29. Mihi misero cerebrum excutiunt tua dicta, soror: lapides loqueris. *Prop.* 2, 6, 52. Excutit arma pudor. [**Broukh.* ad *Tibull.* 4, 6, 12.] *Petr. Sat.* 98. Excutere alicui indicium, *h. e.* vi extorquere. *Cic. Tusc.* 4, 8. *extr.* Conturbatio est metus excutiens cogitata. *Curt.* 7, 9. Periculi cogitationem praesentia ejus excussit. *Cic. Dom.* 28. Illa calamitas excussit hoc genus totum maledicti, ne quisquam audeat reprehendere consulatum meum: ductum opinor a grandine, quae spicas excutit. Sic *Id. Sull.* 8. Qui si attulerint nervos et industriam, mihi crede, excutiant tibi istam verborum jactationem. *Id. Phil.* 2, 29. Plus ille poterat: itaque excussis tuis vocibus et ad te, et ad praedes tuos milites misit. *Tibull.* 2, 6, 11. Magna loquor; sed magnifice mihi magna locuto Excutiunt clausae fortia verba fores. *Sen. Tro.* 575. Magnifica verba mors prope admota excutit. (*Ov. Am.* 2, 1, 15. similem aliis verbis habet sententiam, qua haec *Tibulli*, et *Senecae* illustratur). *Ov. Met.* 10, 426. Excutere amores. *Id. Fast.* 1, 16. metum de corde. *Id. Met.* 3, 689. corde metum. *Cic. Tusc.* 1, 46. *extr.* sibi radicitus opinionem aliquam. ¶ *Excussit* pro *excusserit* est *Plauti Bacch.* 4, 2, 16. ¶ [*Confunduntur *Excutere* et *excudere.* *Interpp.* ad *Ov. Am.* 3, 5, 35. ad *Met.* 7, 17. — et *excitare.* *Heins.* ad *Ov. Her.* 13, 111. — et *exigere.* *Burm.* ad *Ov. Met.* 2, 498. — et *exuere.* *Id.* ad *Met.* 7, 773.]

EXDĔMETRĬCUS, titulus fuit unius ex Satyris [V]arronianis, teste *Gell.* 19, 8. *extr.*

[EXDICO, is, ixi, a. 3. ita scriptum antiquitus [p]ro *edico*. *S. C. de Bacchanal.* ap. *Fabr.* p. 427. [i]ta exdicendum censuere. *F.*]

*EXDIGNUS, a, um, adj. *Jul. Valer. res gest. Alex. M.* (ed. *A. Maio*) 2, 42. Patefecit exdignum [s]e suo nomine existimasse: nisi cum *Maio* mavis *haud indignum* vel *ex dignitate se sui nominis. B. A.*

[EXDISPENSĀTOR, oris, m. qui fuit dispensator, ut *exconsul*, qui fuit consul. *Inscr.* ap. *Lup. Epit. S. Sever.* p. 144. Diogeni Au*gusti servo* exdispensatori Aelia Dione conjugi bene merenti. *F.*]

EXDORSŬO, as, a. 1. *Pl. Aul.* 2, 9, 2. Congrum, muraenam exdorsua, quantum potes. *Appul. Apol.* p. 301, 3. Desquamari et exdorsuari pisces. *Non.* 1, 61. exponit, dorso nudare: *Festus* dorsum confringere: alii apud ipsum, eximere.

EX DŬCĔ, qui dux fuit, ut *ex consule*, qui fuit consul. *Capitol. Gord.* 22. Duo ante ipsam aram a Gallicano ex consulibus, et Maecenate ex ducibus interempti sunt. *Salm.* [*Sed dubitatur an casus rectus *Exdux* unquam fuerit in usu. Cf. *Schneider. Elementarl.* Tom. II. p. 562.]

EXDŪTAE, exuviae. *Fest.* Videtur esse a Graeco ἐκδύω, unde fit *exsuo*.

EXĔBĔNUS. V. EXHEBENUS.

EXĔCO. V. EXSECO.

EXECROR, etc. V. EXSECROR.

EXĔCŪTIO, etc. V. EXSECUTIO.

EXĔDENTŬLUS, a, um, adj. ἀνόδους, edentulus. *Tert. Pall.* 5. *med.* Muraena bestia exedentula, et exunguis, et excornis. Alii melius leg. *et edentula.*

EXĔDO, is, *et* exes, it, *et* exest, ēdi, ēsum, a. 3. κατέδω, edo, rodo, corrodo, consumo. *Ter. Phorm.* 2, 2, 4. Tute hoc intristi: tibi omne est exedendum. *Varr. R. R.* 1, 63. Frumentum, quod curculiones exesse incipiunt. *Hyg. fab.* 55. Serpens, qui jecur ejus exesset. *Plin.* 33, 6, 32. Argentum vivum exest ac perrumpit vasa, permanans tabe dira. *Lucr.* 5, 1251. flammeus ardor Silvas exederat. *Sen. Herc. Oet.* 914. Virus exedit artus. *praeterit. Curt.* 4, 2. Nec ulla tam firma moles est, quam non exedant undae per nexus operum manantes. *Id.* 3, 4. Multa monumenta vetustas exederat. ¶ Urbane *Ter. Heaut.* 3, 1, 53. Atque haec una nox: quid te futurum censes, quem assidue exedent? ¶ Translate est conficere, consumere. *Cic. Tusc.* 3, 13. Aegritudo lacerat, exest animum, planeque conficit. *Val. Fl.* 4, 470. quam te Exedit labor, et miseris festina senectus! *Catull.* 66, 23. Cum penitus moestas exedit cura medullas. *Stat. Th.* 2, 319. exedere animum dolor iraque demens. *Id. Silv.* 2, 1, 154. mors lenta jacentis Exedit pueri decus. *Virg. A.* 5, 785. Exedisse urbem odiis. [*Tac. A.* 2, 27. Quae per tot annos rempublicam exedere.] ¶ Absolute. *Pl. Epid.* 3, 1, 1. Exspectando exedor miser, atque exenteror. ¶ Translate et obsceno sensu loquitur cinaedus cum domino suo de asino, quem pullulum, *h. e.* delicium suum, vocat ob penis magnitudinem, ap. *Appul. Met.* 8. p. 213, 33. Cave ne solus exedas tam bellum scilicet pullulum, sed nobis quoque, tuis palumbulis, nonnunquam impertias. ¶ *Exedim, is, it*, pro *exedam*, antiquum est, et comicum. *Pl. Pseud.* 3, 2, 30. Non condimentis condiunt, sed strigibus, Vivis convivis intestina quae exedint. ¶ *Exedis, it* pro *exes, exest* rarum est; quod et in EDO is, *et* es supra adnotavimus. *Seren. Sammon.* 7. de phrenes. Sive calens febris jactatos exedit artus. ¶ *Part. *exesurus, a, um. Plin.* 26, 13. *extr.* Nascuntur in sanguine ipso hominis animalia exesura corpus. De phthiriasi loquitur. *B. A.*

EXEDRĀ, ae, f. ἐξέδρα, locus apertus in porticu, vel etiam sub dio, solibus atque aeri pervius, in quo multae circum positae sellae colloquendi causa: ab ἕδρα, sella, sedes, ab ἕζομαι, sedeo. Ejus usus ex his locis apparet, quae subjicimus. *Vitr.* 5, 11. Constituuntur in tribus porticibus exedrae spatiosae, habentes sedes, in quibus philosophi, rhetores, reliquique, qui studiis delectantur, sedentes disputare possint. *Id.* 7, 9. Apertis locis, idest peristyliis, aut exedris, quo sol et luna possit splendores et radios immittere etc. *Cic. Or.* 3, 5. Cum in eam exedram venisset, in qua Crassus, lectulo posito, recubuisset. *Id. N. D.* 1, 6. Cum ad eum venissem, offendi eum sedentem in exedra, et cum Vellejo disputantem. [*V. disputantem de exedra *Schneid.* ad *Vitr.* 5, 11. et 6, 3, 8.] *Ulp. Dig.* 9, 3, 5. Oportebit, praetorem aequitate motum dare actionem in eum, ex cujus cubiculo vel exedra dejectum est. *Exedra* hoc loco videtur esse cubiculum in ipsis aedibus, sessioni, et confabulationibus destinatum. ¶ Apud nos quoque *exedrae* dici possunt sedilia lignea, aut lapidea, quae poni solent ante fores aedium, item cubicula ampliora in aedibus religiosorum hominum, quae ipsi *Capitula* vocant. ¶ Translate est quodvis conclave. *Varr. R. R.* 3, 5. Primus in peristylo habuit exedra conclusas aves, quas pasceret objecto rete. ¶ Scribitur et *exhedra:* tametsi aspirationem frequentior Latinus extrivit usus.

EXEDRĬUM, i, m. dimin. ἐξέδριον, parva exedra, *Cic. Fam.* 7, 23. *circa med.* 'Exedria quaedam mihi nova sunt instituta in porticula Tusculani: ea volebam tabellis ornare.

EXĔDUM, i, n. herba, quae et nodia, et mularis, coriariorum officinis nota: vim habens contra veternum, nomas, et scorpiones. *Plin.* 24, 19, 115. Ea nempe ita vocata videtur ab exedendo, quia causticae naturae sit.

[EXĔDŪRĀTUS, a, um, partic. ab inusit. *exeduro*, duritie privatus. *Tert. Pall.* 4. de Omphale pellem leoninam Herculis induente. Ne sobriae mulieris quidem, aut viraginis alicujus scapulae sub exuvias bestiae tantae introire potuissent, nisi diu mollitas, et evigoratas, et exeduratas, quod apud Omphalen balsamo, aut telino spero factum. *F.*]

EXEFFĬCIO, is, a. 3. plane efficio, conficio. perficio. Legitur a nonnullis ap. *Pl. Curc.* 2, 3, 85. et *Truc. a.* 5. *v.* 17. ubi plerique alii melius *efficio.*

EXĒGĒTĬCĒ, es, f. ἐξηγητική, pars est grammaticae narrativa, quae pertinet ad officia lectionis. *Diom.* 2. p. 421.

EXEMPLAR, aris, n. ἀπόγραφον, id, quod ex autographo descriptum est. *Cic. Att.* 4, 5. Cur igitur cuiquam misi prius? urgebar ab eo, ad quem misi, et non habebam exemplar. *Plin. ep.* 4, 7. Librum in exemplaria transcriptum mille, per totam Italiam dimisit. *Asin. Poll.* ad *Cic. Fam.* 10, 31. *extr.* Ex litteris, quas Pansae misi, cognosces omnia: nam tibi earum exemplar misi. *Gell.* 7, 20. *extr.* In libros de corruptis exemplaribus factos inciderunt. *Hor. A. P.* 268. vos exemplaria Graeca Nocturna versate manu, versate diurna. *Plin. ep.* 10, 75. Exemplar testamenti. *Plin. alter* 35, 11, 40. Exemplar tabulae, quod apographon vocant. ¶ Translate. *Cic. Amic.* 7. Verum amicum qui intuetur, tanquam exemplar aliquod intuetur sui. [*wie sein Ebenbild.*] *Plin.* 35, 10, 36. *n.* 5. de Timanthe pictore. Sunt et alia ingenii ejus exemplaria, veluti Cyclops dormiens etc. ¶ Item id, quod ad imitandum nobis proponimus. Inter hoc, et *exemplum* statuitur a *Festo* discrimen, ut *exemplar* sit, ex quo simile faciamus, et pertineat ad oculos: *exemplum*, quod imitando sequamur, aut vitemus, et pertineat ad animum. *Cic. Univ.* 2. Si is, qui aliquod munus efficere molitur, eam speciem, quae semper est eadem, intuebitur, atque eam sibi proponet exemplar. *Sen. ep.* 33. *med.* Meminisse est rem commissam memoriae custodire: at contra scire est et sua facere, nec ab exemplari pendere. *Id. ep.* 65. In statua id ex quo, aes est, id a quo, artifex est: id ad quod, exemplar est, quod imitatus is, qui facit. *Plin.* 36, 13, 19. *n.* 2. Hinc sumpsit Daedalus exemplar labyrinthi. *Id.* 35, 12, 45. Octavio equiti R. cratera facere volenti, exemplar e gypso factum talento. ¶ Saepe tamen promiscue usurpantur. *Cic. Mur.* 32. *s. f.* Ad imitandum vero tam mihi propositum exemplar illud est, quam tibi. *Id. Caecin.* 10. Falcula exemplar antiquae religionis. [*ubi Falcula ironice sic dicitur.] *Plin. ep.* 2, 1. Exemplar vitae prioris. Et *ep.* 5, 15. Cornuto quid melius, quid sanctius, quid in omni genere ad exemplar antiquitatis expressius? *Tac. A.* 6, 32. Exemplar adulatorii dedecoris apud posteros. *Id. ib.* 15, 23. Certamen ad exemplar Atticae religionis decretum. *Hor. Ep.* 1, 2, 18. quid virtus, et quid sapientia possit, Utile proposuit nobis exemplar, Ulyxem. *Tac. A.* 15, 37. Celeberrimae luxu famaque epulae fuere, quas a Tigellino paratas, ut exemplar referam, ne saepius eadem prodigentia narranda sit. ¶ [*Exemplar, aris*, gen. m. est ap. *Front. ad Antonin. Imp.* 2. (ed. *A. Maio*) *ep.* 5. Exemplares eorum excerptorum nullos feci. Subintellige *libros. F.*]

EXEMPLĀRE, is, n. exemplar, apud veteres. *Lucr.* 2, 122. Dumtaxat rerum magnarum parva potest res Exemplare dare, et vestigia notitiai. V. *Plinii* locum in voce praeced.

EXEMPLĀRIS, e, adj. qui est secundum exemplar. *Macr. Somn. Scip.* 1, 8. Virtutes exemplares sunt, quae in ipsa divina mente consistunt, a quarum exemplo reliquae omnes defluunt.

EXEMPLĀRIUM, ii, n. exemplar, seu exemplum. *Arnob.* 6, 198. Phryne illa Thespiaca, cum in acumine ipso esset pulcritudinis, exemplarium fuisse perhibetur cunctarum quae in opinione sunt, Venerum. *Scaevola Dig.* 32, 48. Binae tabulae testamenti eodem tempore exemplarii causa scriptae. *Hieron. adv. Helv.* 8. Nec necesse est nunc de exemplariorum varietate tractare.

EXEMPLĀTUS, a, um, adj. ad exemplum factus, ut Exemplatus libellus, apud *Sid. ep.* 4, 16.

EXEMPLUM, i, n. ἀπόγραφον, id, quod ex alio descriptum est. Est ab ἔξομπλον, aequale, quod *Hesych.* interpretatur ἴσον: ἔξομπλον vero est compositum ab ἐξ, ex, et ὅμπλον pro ὁμαλὸν syncop. ab ὁμαλὸν, simile: exemplum itaque est, quod *ex simili* ducitur. [*Ex meo sensu non bene disposuit *Forc.* significationes hujus vocis: cujus rei causa in eo quaerenda videtur quod falso etymo ductus eam significationem primam posuit, quae in medio erat collocanda. Tum §. 5. multa miscuit, quae sejungenda videntur.] *Ov. Trist.* 1, 7, 23. Quae quoniam non sunt penitus sublata, sed exstant, Pluribus exemplis scripta fuisse reor. *Cic Att.* 7, 23. *extr.* Et *ib.* 8, 6. et 11. etc. Caesaris epistolarum exemplum tibi misi. [*quod Graece dicas ἀντίγραφον. Sed alibi significat scriptum aliquod, unde deinde ἀντίγραφα sumuntur. Sic legitur *Cic. Fam.* 9, 26. 7, 28.] *Paul. Dig.* 49, 14, 45. Actorum exemplum edere. ¶ Item saepius illud ipsum, quod aliqua scriptione continetur. [*s. potius formula litterarum in eundem sensum conscripta, vel etiam iisdem verbis concepta.] *Cic. Fam.* 4, 4. Accipio excusationem tuam, qua usus es, cur saepius ad me litteras uno exemplo dedisses. Et *ib.* 9, 16. Eo quo et tu mihi antea scripseras, bis eodem exemplo. *Id. Att.* 9, 6. Capua litterae sunt allatae hoc exemplo: Pompejus mare transiit etc. *Id. Agr.* 2, 20. Componere exemplum epistolarum. ¶ Refertur et ad res alias. *Pl. Most.* 1, 2, 20. Aedes probant: sibi quisque inde exemplum expetunt. [*ein Modell.*] *Suet. Claud.* 20. *extr.* Superposuit altissimam turrim in exemplum Alexandrini Phari. *Pl. Ps.* 2, 2, 56. Hic quoque exemplum reliquit mulieris. *Id. Trin.* 4, 2, 76. *Ch.* Nomen patris quod ad exemplum est? *Sy.* ad hoc exemplum est, Char. *Ch.* an Chares? an Charmides? [*mit welchem andern Namen hat er denn Aehnlichkeit? auf welche Art lautet er denn?*] *Auct. ad Her.* 4, 6. Si quis purpuram vendens dicat, sume a me, sed hujus exemplum aliunde rogabo. Et *mox.* Si acervos se dicant tritici habere, et eorum exemplum pugno non habeant, quod ostendant. [*das Muster, die Probe.*] *Ov. Met.* 4, 621. Nunc huc, nunc illuc exemplo nubis aquosae, Fertur. *Pl. Mil.* 2, 4, 6. Credo, istoc exemplo tibi esse eundem extra portam. Et *Pers.* 3, 1, 7. Ad hoc exemplum te exornavi. *Liv.* 31, 12. Quaestionem de expilatis thesauris eodem exemplo haberi, quo M. Pomponius praetor ante habuisset. ¶ Saepe est propositio, seu narratio rei peculiaris, quae ad faciendam fidem, aut ad explicandum quippiam affertur, παράδειγμα. *Auct. ad Her.* 4, 49. Exemplum est alicujus facti aut dicti praeteriti, cum certi auctoris nomine, propositio. *Id. ib.* 3. Hoc interest inter exemplum et testimonium: exemplo demonstratur, id, quod dicimus, cujusmodi sit: testimonio esse illud ita, ut dicimus, confirmatur. *Cic. Inv.* 1, 30. Exemplum est, quod rem auctoritate, aut casu alicujus hominis aut negotii confirmat, aut infirmat. *Suet. Tib.* 21. Ex quibus in exemplum pauca subjeci. *Cic. Phil.* 13, 2. Exempli causa paucos nominavi. Et *Mur.* 12. Quia in alicujus libris, exempli causa, id nomen invenerant, putarunt etc. *Plin.* 2, 17, 15. Exempli gratia, in Martis sidere etc. *Nep. Lysandr.* 2. Cujus de perfidia satis est, unam rem, exempli gratia, proferre. [*Observandum, veteres nusquam ita *exempli causa* dicere, quod hodie saepissime ponitur, pro *velut;* sed tum demum ubi expositionis ergo accuratior rei enarratio vel denominatio sequitur.] *Quint.* 10, 2. Assumere aliquid in exemplum. *Id. Div.* 20. Et *ib.* 2, 3. Exemplis grandioribus uti et claris, et illustribus. *Id. Inv.* 2, 51. *extr.* Uniuscujusque constitutionis exemplum supponere non gravamur. *Id. Div.* 1, 30. Divinare morientes, etiam illo exemplo confirmat Posidonius, quo affert, Rhodium quendam sex nominasse etc. *Pl. Ep.* 1, 1, 7. Quid tu? agis ut velis? *Th.* exemplum adest, *h. e.* ecce exemplum, ac testimonium ejus rei, quam quaeris. Al. leg. *exemplum habes:* quod eodem recidit. ¶ Item illud ipsum, quod in exemplum affertur, nempe res aliqua insignis, ad cujus similitudinem aliquid fieri potest, et quae imitanda proponitur, tum in bonam, tum in malam partem. *Cic. Phil.* 10, 2. Proponere alicui exempla ad imitandum. [*Hinc exemplum est id, unde imago exprimitur, exemplar, archetypum. *Cic. Inv.* 2, 2. In mutum simulacrum veritas ab animali exemplo (*von einem lebendigen Original*) transfertur. *Off.* 3, 17. Feruntur ex optimis naturae et veritatis exemplis. Rarior haec significatio est. V. *Ruhnk. ad Rut. Lup.* p. 109. Hinc exemplum de scripto unde ἀντίγραφα sumuntur. Cf. §. 1.] *Id. Dejot.* 10. Eum virum, unde pudoris pudicitiaeque exempla peterentur. *Id. Leg.* 3, 14. Vitiosi principes plus exemplo, quam peccato nocent. *Id. Or.* 1, 53. Cum esset ille vir exemplum innocentiae. *Ter. Ad.* 5, 1, 5. disciplinae. Et *Andr.* 1, 1, 65. continentiae. [*Tac. A.* 16, 35. Tempora quibus firmare animum expediat constantibus exemplis, i. e. exemplis constantiae. Cf. *Hist.* 2, 64. Modestum exemplum. i. e. exemplum modestiae.] *Cic. Q. Fr.* 1, 2, 2. Cupiisse te, quoniam Smyrnae duos insuisses in culleum, simile in superiori parte provinciae edere exemplum severitatis tuae. *Ov. Art. Am.* 3, 87. Ite per exemplum, genus o mortale, Dearum. *Ter. Eun.* 5, 5, 4. Quae futura exempla dicunt in eum indigna! Et 6. Quid ais? in quem exempla fient? *h. e.* tam graves animadversiones et supplicia, ut exemplo futura sint, vel quae narranda sint tanquam exemplum

saevitiae. [*Tac. A. 14, 44. Habet aliquid ex iniquo omne magnum exemplum, i. e. supplicium. Ann. 12, 20. Meritum quidem novissima exempla Mithridatem, i. e. ultimum s. extremum supplicium.] Caes. B. G. 1, 31. Omnia exempla cruciatus edere in aliquem. [*Etiam exemplum in aliquem facere. Ruhnk. ad Ter. Eun. 5, 4, 24. et quem affert, Drak. ad Liv. 29, 27.] Ter. Heaut. prol. extr. Exemplum statuite in me, ut adolescentuli vobis placere studeant potius, quam sibi. Id. Andr. 4, 1, 27. Capere exemplum de aliquo, h. e. ab aliquo eum imitando. Id. Adelph. 3, 3, 52. Ex aliis sumere exemplum sibi. Id. Heaut. 5, 1, 47. Non tibi ego exempli satis sum? [*Vell. Pat. 1, 5. Homeri ingenium, sine exemplo maximum, i. e. omnium comparationem vincens. V. Ruhnk. ad h. l.] Id. ib. prol. 20. Habet exemplum honorum: quo exemplo sibi licere id facere, quod illi fecerunt, putat. Quint. 10, 2. Intueri aliquid in exemplum, h. e. imitandi causa. [*Hinc exemplum de eo, quod imitatione dignum est. Cic. Rosc. Am. 10. In qua muliere etiam nunc, quasi exempli causa, vestigia antiqui officii remanent. Cf. alios locos infra positos.] Cic. Fam. 4, 3. Quod exemplo fit, id etiam jure fieri putant. [*ubi exemplum est omnino quodvis factum quod alii imitantur. Cic. Verr. 1, 42. Quod fecit, aliorum exemplo institutoque fecit (nach Andrer Beispiel und Vorgang).] Nep. Agesil. 4. Exemplum alicujus sequi. Vell. 2, 116. Adolescens in omnium virtutum exempla genitus. Inscr. ap. Grut. 394, 8. Exemplum periit, castae lugete puellae: Oppia jam non est, erepta est Oppia Firmo. [*Inscr. ap. Don. Class. X. p. 359. Dulcissima, castissima, supra omnia exempla sanctissima. V. Ruhnk. ad Vell. Pat. 1, 5. Et plurali numero. Tac. A. 11, 24. Inveterant hoc quoque, et quod hodie exemplis tuemur, inter exempla erit: ubi attende ad duplicem vocis significationem.] Plin. ep. 3, 1. Uxor singularis exempli. Id. ep. 9, 13. extr. Verane haec, affirmare non ausim, interest tamen exempli, ut vera videantur. Et ep. 8, 22. extr. Quem insignire, exempli non nihil: non insignire, humanitatis plurimum refert. Id. ep. 6, 29. Suscipiendas esse causas aut amicorum, aut destitutas, aut ad exemplum pertinentes. [*Tac. A. 1, 38. Bono magis exemplo quam concesso jure.] Id. Pan. 6. Inducere pessimum exemplum. Trajan. ad eund. ep. 10, 98. Res pessimi exempli est. [*Ruhnk. ad Vell. 1, 5. 2, 25. Spald. ad Quint. 4, 1, 7.] Plin. alter. 7, 16, 15. Cum dentibus nasci, in feminis inauspicati fuit exempli. [*Bentl. ad Hor. Od. 3, 5, 16.] ¶ Cum infinito. Sil. 17, 141. tum vincla viro.... Addita, et, exemplum non unquam fidere laetis, Sceptiferas arcta palmas vinxere catena. ¶ In Gloss. Phil. est harpago, fuscina, instrumentum scilicet ad eximendas ex aheno carnes coctas, κρεάγρα. Latine scribens ne usurpaveris. ¶ [*Confunduntur a librariis Exemplum et experimentum. V. Interpp. ad Tac. A. 19. Exemplo et ex templo. Drak. ad Liv. 34, 33, 8.]

EXEMPTILIS, e, adj., qui eximi potest, ἐξαιρέσιμος. Colum. 8, 11. Hae perticae idcirco sunt exemptiles, ut cum res exigit, a paxillis deductae liberum aditum converrentibus stabulum praebeant. [*ubi duo codd. habent exemptibiles.] Ulp. Dig. 34, 2, 25. §. 11. Margarita, vel alii lapides exemptiles.

EXEMPTIO, onis, f. ἐξαίρεσις, actus eximendi. Varr. R. R. 3, 16. f. Exemptionem alvi apiarii facere, h. e. mel eximere, quod castrare alvos apum dixit Colum. 9, 15. Idem Colum. 3, 18. f. Cum per exemptionem imae partes seminum, seu (malleolorum) perfractae sunt, h. e. extractionem. Adde 19. Pomp. Dig. 19, 5, 16. Si post exemptionem cretae fossam replevero. Paul. ib. 2, 7, 4. et Ulp. ib. 5. Exemptio ejus, qui in jus vocatus est, h. e. cum quis vi, aut dolo detinetur, quominus in jus vocatus eat, qua de re toto eo titulo agitur.

EXEMPTOR, oris, m. qui aliquid eximit. Plin. 36, 15, 24. n. 12. Exemptores quoque affirmant, comperi sponte illa montium ulcera. De lapidum fodinis loquitur, et exemptores vocat eos, qui lapides seu marmora eruunt.

EXEMPTUS et Exemtus, a, um, part. ab eximo, ἐξῃρημένος, extractus, sublatus, ablatus, detractus. Hor. Ep. 2, 2, 212. Quid te exempta levat spinis de pluribus una? Marc. Dig. 41, 1, 8. Lapis terra exemptus. Plin. 28, 8, 28. Lapillos ventre crocodili exemptos. Et ib. 11, 49. Exemptus dens. Id. 13, 4, 9. Exempta medulla vivunt palmae. Apic. 8, 7. ad f. Exemptae cochleae. Suet. Tib. 73. Exemptum annulum alicui tradere: dein rursus aptare digito. Virg. A. 1, 220. Exempta fames epulis. Just. 11, 11. Illi aucta insolentia, exempta comitas. Curt. 7, 1. Exemptus supplicio. Plin. ep. 2, 12. Exemptus honoribus, h. e. cui ad honores interclusus est aditus. Ov. Fast. 1, 626. Jus exemptum restituere, h. e. ademptum. Al. leg. ereptum. [*Recte tuetur exemtum Gron. ad Sen. N. Q. 6, 18. qui alia hujus signific. affert exempla.] In Edicto Praet. ap. Ulp. Dig. 4, 6, 1. et 26. Exempta actio, h. e. adempta, cum scil. quis desiit posse agere. Pomp. ib. 45, 2, 19. Cum duo eandem pecuniam deberent, si unus capitis deminutione exemptus est, h. e. liberatus obligatione solvendi. Lucr. 1, 974. ut exempta concedas fine patere, h. e. sine fine ac termino. Senec. Q. N. 3, 1. Damna aetatis male exemptae labor sarciat, h. e. subtractae gravioribus studiis. [V. Gron. ad Sen. N. Q. 3. praef.] ¶ Item exactus, transactus. Pall. 11, 15. Exemptis quadraginta diebus, melle addito, uteris. Et 12, 20. Postea, tribus diebus exemptis, auferunt. Et 3, 17. f. Anno exempto. Et ib. 26. Quarto exempto mense pariunt. ¶ [*Confunduntur Exemtus et ereptus. Burm. ad Ov. Fast. 1, 626.]

EXEMPTUS, us, m. idem quod exemptio, ablatio. Vitr. 9, 9. Cuneorum adjectus aut exemptus perficere cogit.

EXENTERATUS, a, um, part. ab exentero, ἐντερευθείς, visceribus spoliatus. Justin. 1, 5. extr. Epistola exenterato lepori inseritur. Voss. in Etymol. testatur, in quibusdam vet. codicib. legi exinteratus, quasi sit ab intus.

EXENTERO, as, a. 1. ἐξεντερεύω, eviscero, interiora aufero, ab ἔντερον, intestinum. V. v. praec. ¶ Translate evacuare. Pl. Ep. 2, 2, 2. Acutum cultrum habeo, qui seni exenterem marsupium. ¶ Item pro cruciare. Id. ib. 3, 1, 1. Exspectando exedor miser, atque exenteror. ¶ Legitur et exintero.

EXEO, is, ivi, et ii, itum, ἐξέρχομαι, extra eo, egredior. Cic. Or. 2, 65. Exire de triclinio, de cubiculo. Id. Att. 2, 7. s. f. de navi. Nep. Them. 8. ex navi. Cic. Fam. 1, 9. med. et Caes. B. G. 1, 6. et 12. domo. Cic. Pis. 14. a patria. Al. leg. e patria. Id. Fam. 4, 1. extr. ex urbe. [*ab urbe. Liv. 10, 37, 6. ubi vid. Drak.] Curt. 8, 1. extr. de convivio. Ter. Andr. 1, 2, 3. et Pl. Cas. 2, 5, 42. foras. Ter. Eun. 3, 4, 7. ab aliquo, h. e. domo alicujus. [*Cf. Hand. Turs. p. 19. Plin. h. n. 10, 16, 18. Is tradit cornicem a cauda (mit dem Schwanze zuerst) de ovo exire. V. Hand. l. c. p. 20.] Senec. Ben. 1, 1. Verba maligna, et vix exeuntia. ¶ Inter exeo, et emigro differre aliquando aliquid (quamquam fere promiscue semper usurpantur) monet nos Ciceronis locus. Verr. 2, 2, 36. Domo ejus emigrat Verres, atque adeo exit, nam jam ante migrarat. Ex hujus loci sententia emigrare est alio se ad habitandum conferre, vasis tamen relictis; exire vero significat universa sua discedendo secum asportare. [*Non recte explicuit Forc. Nos probamus Ernest. explicationem, quam commemoravimus s. v. Emigrare.] ¶ Exire de nomine familiae, vel absolute de nomine dicebantur monumenta sepulcralia, quae exteras heredes e diversa familia ortos accipiebant. Inscr. apud Grut. 762, 5. Hoc autem monumentum cum aedificio neque mutabitur, neque vaeniet, neque donabitur, neque pignori obligabitur, sed nec ullo modo abalienabitur, ne de nomine exeat familiae suae. Alia ap. Marin. Iscriz. Alb. p. 66. C. Aurelius Apollophanes vivus sibi, uxori, fratri, et libertis libertabusque liberorumque eorum, et posterisque fecit ita, ne de nomine exeat. [*Similia sunt haec. Papin. in Dig. 31, 68, 5. Peto non fundus de familia exeat. Scaevol. in Dig. 32, 38, 3. Ita fiet, ut fundus de nomine vestro nunquam exeat.] Cum casibus motus ad locum. Plin. 9, 57, 83. Exire ad pabula. Et 10, 44, 61. in pascua. Cic. Off. 1, 17. in alias domos tanquam in colonias. Et 32. in solitudinem. Curt. 9, 4. et Liv. 44, 39. in aciem. [*V. Drak. ad Liv. 27, 15, 14.] Virg. G. 4, 67. et Liv. 44, 39. ad pugnam. Lucr. 1, 170. in luminis oras, h. e. nasci. [*Et simpliciter exire pro gigni. Varr. R. R. 2, 6, 2. Unde optimi exeunt asini, i. e. gignuntur. Cic. Verr. 2, 5, 51. et Nep. Alcib. 8. extr. in terram, i. e. escendere. Cic. Fam. 2, 16. Ex Italia ad bellum civile. Plin. 11, 10, 10. ad opera. Caes. B. G. 1, 33. Cum omnem Galliam occupassent, in Provinciam exirent. Ter. Hec. 4, 1, 6. Exire ad aliquem, h. e. domo ad aliquem visendum. Stat. Theb. 11, 353. a nostris in fratrem amplexibus exis, h. e. postquam me amplexus es, prodis ad pugnandum contra fratrem. ¶ Cum accus. Ter. Hec. 3, 3, 18. Exire limen. Ov. Met. 10, 52. donec Avernas Exierit valles. Adde Val. Fl. 4, 698. ¶ Cum infinito. Stat. Achill. 1, 288. Exierant dare veris opes, divaeque severas Fronde ligare comas. ¶ Absolute. Caes. B. C. 1, 6. Paludati, votis nuncupatis exeunt consules, h. e. ex urbe ad bellum proficiscuntur. Sic Nep. Ages. 6. Cum a plerisque ad exeundum premeretur, exire noluit. Id. Alcib. 3. Priusquam classis exiret, i. e. portum relinqueret. Et Them. 6. Solus profectus est: reliqui legati, ut tum exirent, praecepit, cum etc. Cic. Fam. 9, 6. Exire ostiae. Senec. Benef. 3, 16. Feminae exeunt matrimonii causa, h. e. domo et familia ¶ Translate. Cic. Amic. 4. Exire de vita. Id. Fin. 1, 15. e vita. [*Calp. decl. 51.] Nep. Timol. 4. Nihil unquam neque insolens, neque gloriosum ex ore ejus exiit. Cic. Or. 2, 22. extr. Isocrates magister istorum omnium, cujus e ludo, tanquam ex equo Trojano, meri principes exierunt. Ov. Met. 9, 630. Exire modum, i. e. excedere. Senec. Benef. 3, 38. Opus laudabile, nunquam a memoria hominum exiturum. [*Liv. 6, 37, 5. Exire memoria, ubi vid. Drak.] Cic. Tusc. 3, 5. Exisse ex potestate dicimus eos, qui effrenati feruntur aut libidine aut iracundia. Et mox. Qui exisse ex potestate dicuntur, id circo dicuntur, quia non sunt in potestate mentis, cui regnum totius animi a natura tributum est. [*Id. Tusc. 4, 36. Iratos proprie dicimus exisse de potestate, id est, de consilio, de ratione, de mente. Turn. Adv. 2, 11. hanc locutionem ex eo natam putat, quod furiosi non in sua, sed in agnatorum et gentilium erant potestate. Tum translata est ad eos, qui vehementiori aliqua animi affectione teneantur. Adde Davis. ad Tusc. 3, 5. Sed alio sensu dicitur Exire de potestate alicujus, de quo vide §. 10.] Petr. Sat. 90. Quotiescumque coeperis a te exire, sanguinem tibi a capite mittam. Cic. Verr. 2, 2, 25. Cum omnes perspicerent, ad istum illos nummos, qui per simulationem ab isto exierant, revertisse.]*Exire de mercibus quae exportantur. Alfen. Var. in Dig. 39, 4, 15. Consulebatur, num contra legem ex insula cotes exisse viderentur, ubi paulo post: cotes evectae viderentur.] Vell. 2, 82. Fugam suam, quia vivus exierat, victoriam vocabat. Cic. Dom. 14. Exire e patriciis, h. e. ex ordine patricio ad plebejum transire. ¶ Interdum est vitare, declinare. Virg. A. 5, 438. Corpore tela modo, atque oculis vigilantibus exit. Lucr. 5, 1329. feros exibant dentis adactus. Id. 6, 1215. procul absiliebat, ut acrem exiret odorem. Virg. A. 11, 750. vim viribus exit, h. e. viribus suis vim impetumque hostis avertit. Adde Stat. Th. 6, 802. ¶ Interdum liberari, Cic. Phil. 11, 6. Aere alieno exire. Lucil. ap. Non. 4, 164. ex aerumna. [*Exire potestate, vel a, vel de potestate alicujus, i. e. dimitti vel liberari. Paul. in Dig. 37, 4, 62. Heres esset futurus patri, si potestate avi non exisset. Ulp. in Dig. 37, 4, 1, 6. Exierunt de patris potestate. Modestin. in Dig. 28, 6, 3. Servus a domini potestate exiit.] ¶ Interdum ascendere, erigi, in altum ferri. Lucr. 6, 886. ignem exspirare foras, exireque in auras. Virg. G. 2, 81. ingens Exiit ad coelum ramis felicibus arbor. Plin. 13, 4, 8. Palmis religant comas, ut in altitudinem exeant. Stat. Th. 6, 838. sic grandibus alte Insurgens humeris hominem super improbus exit. ¶ Interdum vulgari, emanare. Nep. Annib. 9. Magnam secum pecuniam portabat, de qua sciebat exisse famam. Cic. Rosc. Am. 1. Nequaquam similiter oratio mea exire, atque in vulgus emanare poterit. Id. Att. 13, 13. Libri quidem ita exierunt. Nep. Dat. 6. Si in turbam exisset, ab homine tam necessario se relictum. Suet. Galb. 20. Exierat in vulgus. Id. Ner. 53. Exiit opinio. [*Gell. N. A. 12, 12. Ea res prodita est et in vulgus exivit. V. Ruhnk. ad Ter. Ad. 4, 4, 17.] ¶ Item terminari, desinere. Plin. 16, 23, 35. Populo albae folia vetustiora in angulos exeunt. Id. 7, 19, 18. Exit hic animi tenor aliquando in rigorem quendam torvitatemque naturae. Id. 37, 6, 22. Vitium opali, si color in florem heliotropii exeat. Quint. 1, 5. med. Nomina, quorum prima positio in easdem, quas Castor, litteras exit. (Alio sensu Id. ib. c. 6. Dummodo per eandem litteram in infinito exeant, h. e. eandem litteram in paenultima infiniti habeant.) Cic. Div. 1, 25. Quinto anno exeunte. Liv. 4, 30. f. Induciarum dies exierat. [*Vel simpliciter Exeunt induciae. Drak. ad Liv. 7, 38, 1. 9, 34, 22.] Sen. ep. 8. Nullus mihi per otium dies exit. Lucan. 5, 409. rapiendi tempora belli in segnes exisse moras. Plin. Pan. 68. Securus tibi et laetus dies exit. Quint. 8, 6. Continuus metaphorae usus in allegoriam et aenigmata exit. Et 1, 5. extr. Verba repudiata etiam in jocos exeunt. ¶ [*Apud seriores scriptores pro evadere, exsistere ponitur. Hyg. fab. 84. Qui secum quadrigis certasset victorque exisset. Ad quem locum vide Wopkens. p. 161.] ¶ Interdum germinare, pullulare. Plin. 25, 4, 9. Folia a radice exeunt; vel Id. 11, 30, 36. Formicae semina arrosa condunt, ne rursus in fruges e terra exeant. [*ausschlagen, aufkeimen. Adde Varr. R. R. 1, 45, 1. Col. R. R. 2, 13, 2. Et cum ablat. solo. Col. R. R. 2, 10, 3. Lupinus non exit solo limoso.] Id. 18, 7, 10. n. 5. Fabae in folia exeunt, ac deinde caulem emittunt. [*Et absolute. Col. 2, 12, 3. Vix ulla herba exit. Pall. Febr. 4. Lens sata exit et grandescit.] Val. Fl. 7, 549. Exit messis. ¶ Item extendi, proferri. Sen. Brev. vit. 6. Vestra vita, licet supra mille annos exeat, in arctissimum contrahetur. [*Varr. R. R. 2, 1, 25. Vide ne novenae istae partes non exeant extra pecoris minoris ac majoris nomen.] Plin. ep. 2, 11. med. Probationes in tertium diem exierunt. Plin. alter 33, 7, 37. Nonaginta annis ante Praxibulum: quod tempus exit in Urbis nostrae ducentesimum sexagesimum nonum annum. Ov. Fast. 5, 189. Circus in hunc exit mensem. Lucan. 8, 461. Emensus Cypri scopulos, quibus exit in Austrum. Sic 5, 380. Appulus Adriacas exit Garganus in undas. Quint. 4, 2. Si tamen adhibitis his quoque artibus, in longum

exierit ordo rerum etc. ¶ Item dicendo egredi a proposito. *Id.* 11, 2. More poetis frequentissimo digressus, in laudes Castoris et Pollucis exierat. *Plin. praef. l.* 1. Ut in quaedam acta exeam. ¶ Pertinet etiam ad sortitiones. *Cic. Att.* 1, 19. Cum de consularibus mea prima sors exisset. *Id. Verr.* 2, 2, 51. Cujus nomen exisset. [*Haec signif., uti ea quae sequitur, inter primas erat ponenda.] ¶ Item ad flumina in mare influentia. *Ov. Am.* 2, 13, 10. de Nilo. Per septem portus in maris exit aquas. *Val. Fl.* 8, 187. de Istro: septem exit aquis, septem ostia pandit. ¶ *Exire in aliquem*, infesto animo ire. *Stat. Th.* 11, 724. in hunc odiis, et regni viribus exis. Et 2, 490. exit in unum Plebs ferro jurata caput. [*Burm. ad Ov. A. A. 3, 419.] Sic 5, 151. ferroque omnes exire per annos, *h. e.* saevire in omnis aetatis homines. ¶ Exire in iram, *Lucan.* 3, 112. irasci. ¶ Passive impersonaliter. *Cato R. R.* 1. Uti inde exiri possit. *Varr. L. L.* 5, 3. *f.* In Velabro, qua in novam viam exitur. *Caes. B. C.* 1, 67. Non posse clam exiri. *Pl. Cas.* 4, 3, 15. Crepuit ostium: exitur foras. [*Ulp. in Dig. 43, 8, 2, 23. Viae in quas exitur de via consulari.] ¶ Partic. *Exeundus* non est usitatum. V. tamen in EO. ¶ Supin. *Exeundum* ap. *Caes. B. C.* 1, 69. Nemo erat adeo tardus, quin statim castris exeundum putaret. ¶ *Exiet* pro *exibit*, V. v. EO. ¶ [*Confunduntur *Exire* et *Excedere*. *Drak.* ad *Liv.* 36, 21, 2. — et *Excire*. *Id.* ad *Liv.* 5, 34, 4. *Exit* et *Haesit*. *Id.* ad *Liv.* 2, 10, 10. — *Exire* et *Exstare*. *Burm.* ad *Ov. Met.* 3, 78.]

EXĔQUIAE. V. EXSEQUIAE.

EXĔQUOR, etc. V. EXSEQUOR.

EXERCĔO, es, ercui, ercitum, a. 2. ab *ex*, et *arceo*, quia quae exercentur, hoc est excoluntur, sub certa lege ac ratione coercentur, continenturque. Alii volunt esse ab ἐξεργέω (simili τῷ εὐεργέω) idem significante, ab ἔργον, opus. Itaque significat colere, excolere, tractare, opere versare, διαπονέω. *Virg. A.* 8, 424. Ferrum exercebant vasto Cyclopes in antro. *Ov. Met.* 6, 145. exercet aranea telas. *Virg. A.* 10, 141. Pinguia culta exercere. *Id. G.* 1, 219. humum in messem. *Id. A.* 7, 798. vomere colles. [*Pall. Jan.* 13, 2. Exercere agrum multis orationibus.] *Sil.* 1, 363. de falarica. Dum penitus pluteis Vulcanum exercet adesis, *h. e.* applicat et quodammodo in pluteis comburendis laborare facit, fatigat. [*Et *Tac. Agr.* 31. Non arva nobis, aut metalla, aut portus sunt, quibus exercendis reservemur: ubi vid. *Hertel.*] *Plin. ep.* 1, 20. Vineas, arbusta, campos curare et exercere. ¶ Et translate. *Sall. or. ad Caes.* 2. *med.* Malitia praemiis exercetur: ubi ea dempseris, nemo gratuito malus est. ¶ Item in opere detinere. *Virg. G.* 1, 21. Exercere tauros. *Nep. Dion.* 9. Navem in portu agitari jubet, ut si exercere remiges vellet. *Suet. Aug.* 16. Exercere milites in aliqua re. *Id. Rhetor.* 1. discipulos. *Catull.* 61, 235. juventam. *Pl. Poen. prol.* 13. et *Cic. Or.* 1, 33. vocem, et vires suas. *Virg. A.* 6, 642. in gramineis exercent membra palaestris. *Ov. Am.* 1, 8, 41. animos in armis. *Id. Met.* 6, 375. linguas litibus. *Pl. Amph.* 1, 1, 168. pugnos in aliquo. *Cic. Sen.* 11. memoriam. *Auct. ad Her.* 3, 21. ingenium. [*V. *Gron. Obs.* 2, 3. *Ruhnk.* ad *Vell. Pat.* 2, 110.] *Cic. Somn. Scip.* 9. animam, mentem in optimis rebus. [*Liv.* 35, 28, 1. Exercere animum ad aliquid.] *Cic. Brut.* 64. *extr.* adolescentem multos annos in studio laudis. *Id. Or.* 14. *extr.* Aristoteles adolescentes in thesi, ad copiam rhetorum, in utramque partem exercuit. *Id. Catil.* 1, 10. Ad hanc te amentiam natura peperit, voluntas exercuit. *Id. Manil.* 10. Quod genus belli esse potest, in quo illum non exercuerit fortuna reipublicae? *Id. N. D.* 2, 64. Exerceri in venando. *Id. Att.* 6, 1. *med.* Cicerones pueri amant inter se, discunt, exercentur. *Id. Brut.* 90. A Diodoto studiosissime in dialectica exercebar. *Id. Or.* 1, 57. In hoc genere pueri apud magistros exercentur omnes. ¶ Exercere se. [*Attende ad discrimen inter se exercere et exerceri; hoc fit alio duce, illud si quis sua id facit auctoritate, proprio motu.] *Cic. ad Brut.* 1, 15. Gravi judicio multaque arte se exercuit in verissimo genere dicendi. *Id. Att.* 9, 4. Exercere se in consultationibus. *Id. Or.* 1, 34. ad Ennii versus. *Id. Brut.* 71. Se quotidianis commentationibus acerrime exercuit. *Id. Tusc.* 2, 17. Subduc cibum unum diem athletae: Jovem Olympium, eum ipsum, cui se exercebit, implorabit. ¶ Et omisso accusativo. *Id. Or.* 2, 71. Cum ceteris in campo exercentibus, in herba ipse recubuisset. ¶ Est etiam factitare, tractare, versari in aliquo munere administrando. *Virg. G.* 1, 268. etiam festis quaedam exercere diebus, Fas et jura sinunt. *Cic. Cluent.* 63. *extr.* Instructam ei, medicinae exercendae causa, tabernam dedit. *Virg. A.* 4, 87. Exercere arma. *Val. Fl.* 3, 161. pharetram et arcum. *Virg. A.* 1, 503. choros. Et *ib.* 9, 62. agni balatum exercent. Et *G.* 1, 403. exercet noctua cantus. *Cic. Manil.* 6. Exercere vectigalia. *Ulp. Dig.* 4, 9, 1. §. 2. navem, cauponam, stabulum. V. EXERCITOR. *Id. ib.* 7, 1, 13. fodinas auri, argenti, sulphuris. [*Scaev.* in *Dig.* 26, 7, 58. Negotiationem per Pamphilum et Diphilum, prius servos, postea libertos exercebat.] *Id. ib.* 28, 5, 35. *extr.* pecunias, *h. e.* fenus, ut loquitur *Paul. ib.* 26, 7, 48., vel in merces insumere, unde augeantur. *Hor. Ep.* 1, 14, 44. artem. *Plin.* 12, 14, 30. commercium turis. *Liv.* 31, 26. populationem. *Cic. Fin.* 2, 16. quaestionem inter sicarios. *Id. Leg.* 1, 4. jus civile. Et *Arch. f.* judicium. quod est praetoris, aut judicis quaestionis. [*Saepissime apud Ictos ponitur, pro instituere, intendere. Sic exercere actionem, accusationem, cognitionem, exceptionem, petitionem hereditatis etc. Exempla vide ap. *Brisson.* de verb. signif.] *Plin.* 10, 21, 34. regnum. *Ov. Met.* 9, 275. odium in aliquo. *Pl. Amph.* 1, 1, 168. Exerciturus pugnos in aliquem. *Cic. Phil.* 11, 3. Exercere crudelitatem suam in aliquo. *Id. Div. Verr.* 4. inimicitias. [*Liv.* 42, 1, 12. Exercere iram.] *Id. Off.* 1, 25. *med.* facilitatem et lenitudinem animi. *Sall. Cat.* 9. jurgia, discordias, simultates cum hostibus. *Virg. A.* 6, 543. poenas. *Liv.* 29, 17. scelus, libidinem, avaritiam in socios. *Brutus* ap. *Cic.* ad *Brut.* 1, 2. iracundiam in superatos. *Liv.* 6, 22. victoriam in captis. [*Adde *Sall. Jug.* 16.] *Cic. Off.* 1, 25. juris aequabilitatem. [*Flor.* 3, 7, 6. Exercere jus victoris. h. e. jure vict. uti.] *Plin. ep.* 1, 10. *f.* justitiam. *Jul. Dig.* 39, 5, 1. liberalitatem et munificentiam. [*Porro Exercere beneficium, damnum, liberalitatem, misericordiam. Exempla dat *Brisson.* de verb. signif.] *Catull.* 68, 69. amores ad aliquam, *h. e.* erga aliquam. *Virg. G.* 2, 370. imperia, *h. e.* imperare. [*Inprimis frequentatur haec vox a *Tacito*. Exempla vide ap. *Boettich. Lex. Tac.* p. 183.] ¶ Item agitare, vexare. *Ov. Her.* 15, 9. Indomitis ignem exercentibus Euris Fertilis accensis ignibus ardet ager. *Hor. Od.* 4, 14, 20. Indomitus undas exercet Auster. *Ov. Met.* 8, 165. de Maeandro. Et nunc ad fontes, nunc in mare versus apertum Incertas exercet aquas. ¶ Et translate vexare. *Cic. Tusc.* 5, 1. Eos casus, in quibus me fortuna vehementer exercuit etc. *Lucr.* 5, 1422. aurum et purpura curis Exercent hominum vitam. *Virg. A.* 4, 622. Tum vos, o Tyrii, stirpem et genus omne futurum Exercete odiis. *Id. G.* 4, 453. Non te nullius exercent numinis irae. *Id. A.* 6, 739. Exerceri poenis, veterumque malorum supplicia expendere. *Liv.* 39, 40. Simultates nimio plures exercuerunt eum, et ipse exercuit eas. [*Sall. Cat.* 11. Ambitio animos hominum exercet. V. *Ruhnk.* ad *Vell. Pat.* 2, 33.] *Cic. Att.* 13, 22. Te de praedio aviae exerceri, moleste fero. [*Cic.* ad *Fam.* 12, 4. Nunc me reliquiae vestrae exercent, h. e. Caesare occiso Antonius mihi molestiam facessit.] *Ter. Ad.* 4, 2, 48. Ego te exercebo hodie, ut dignus es, silicernium. [*i. e. nullum tibi quiescendi tempus dabo. Hinc dicuntur servi exerceri ab eo, qui eos otiosos esse non patitur, sed eos opus facere sine intermissione cogit. *Ter. Heaut.* 1, 1, 21. Quod in opere faciundo operae consumis tuae, si sumas in illos exercendo, plus agas. V. *Ruhnk.* ad h. l. *Ulp.* in *Dig.* 33, 7, 8. Homines qui agrum colunt, et qui eos exercent praepositive sunt his; quorum in numero sunt villici et monitores.] *Plin. ep.* 7, 6. Pertinacissime exercere optimum virum. [*Hinc agitare feras. *Tryphon.* in *Dig.* 7, 1, 62. Si vivariis inclusae ferae custodiebantur, num exercere eas fructuarius possit, occidere non possit?] ¶ Item detinere. *Virg. G.* 2, 415. incultique exercet cura salicti. *Sall. Cat.* 11. Primo magis ambitio, quam avaritia, animos hominum exercebat. [*Col. R. R.* 8, 11, 7. Exercet mares ineundi cupiditas.] ¶ Exercere sumptum suum, h. e. exercendo se in aliqua arte sumptum sibi necessarium vitae parare. *Ter. Heaut.* 1, 1, 91., ubi al. aliter leg. V. EXSARCIO. ¶ Exercere diem, h. e. exercendo et laborando transigere, *Virg. A.* 10, 808. ¶ Exercere curas, est agitare, in curis versari. *Sil.* 11, 374. ¶ Exercere nomen patris, [*den Namen des Vaters führen.*] *Plin. Pan.* 21. ¶ Exercere pacem et hymenaeos, *Virg. A.* 4, 99. h. e. facere, jungere. ¶ Exercere verba, *Sen. ep.* 40. *med.* h. e. exercere se ad copiam verborum, et ad orationem extemporalem. ¶ Exercere formam, *Stat. Silv.* 1, 2, 166. h. e. alere, fovere, excolere. ¶ Exercere vitam separatam a ceteris civibus, *Justin.* 20, 4. h. e. agere. ¶ Exercere sitim, *Sil.* 1, 260. est ipsam quodammodo sitim vexare, non explendo, sed tolerando. ¶ [*Confunduntur saepissime a librariis *Exercere* et *exserere*. V. *Interpp.* ad *Suet. Tib.* 33. *Drak.* ad *Liv.* 7, 10, 5. *Burm.* ad *Vell. Pat.* 2, 47. ad *Quint. Inst.* 4, 1. p. 310.]

*EXERCĬBĬLIS, e, adj. qui praestari potest. *Coel. Aurel. Tard.* 5, 1. Regula exercibilis. *B. A.*

EXERCĬO, V. EXSARCIO.

*EXERCĬPES, edis, m. pedisequus, cursor. Ταχυδρόμος, δρομεύς, exercipes *Gloss. B. A.*

EXERCĬTĀMENTUM, i, n. exercitatio. *Appul. Florid.* n. 15. p. 351, 39. Mentium documenta, corporum exercitamenta.

EXERCĬTĀTE, adv. cum exercitatione. *Sen. ep.* 90. *med.* Quae ab imprudentissimis aut aeque fieri videmus, aut peritius, aut exercitatius. *Peritius* ad scientiam pertinet: *exercitatius* ad usum. *Arnob.* 3, 113. Neque enim traditor alicujus esse scientiae potis est, ut non ejus, quod tradit, rationem teneat exercitatissime comprehensam.

EXERCĬTĀTIO, onis, f. γυμνασία, μελέτη, actus exercendi se in re aliqua, usus, consuetudo, tractatio, meditatio. [*militum. *Macer.* in *Dig.* 49, 16, 12, 2. Officium tribunorum est, milites ad exercitationem producere.] *Cic. N. D.* 2, 10. Corpora nostra motu atque exercitatione recalescunt. *Id. Div. Verr.* 15. Hominem non aetate, sed usu forensi, atque exercitatione tironem. *Id. Sen.* 11. *f.* Exercitationes ingenii, curricula mentis. Et 3. Artes, exercitationesque virtutum. *Id. Coel.* 5. Exercitatio, ludusque campestris. Et 22. Exercitatio, ususque dicendi. [*Atque simpliciter etiam de usu dicendi ap. *Cic. Or.* 3, 94. ubi stilus i. e. exercitatio scribendi opponitur.] *Id. Off.* 1, 18. Capere consuetudinem exercitationemque rei alicujus. *Id. Div.* 2, 46. Naturae vitium meditatione atque exercitatione tollere. *Id. Fam.* 1, 9. *s. f.* Studia et exercitationes. *Id. Fin.* 3, 12. Vir egregia exercitatione in dialecticis. *Id. N. D.* 2, 67. Exercitationes rhetoricae. Et *ib.* 1, 37. Pueri, etiam cum cessant, exercitatione aliqua ludicra delectantur. [*Cic. Oecon.* 1. A natura comparata est viri opera ad exercitationem forensem atque extraneam.] *Id. Cat.* 2, 5. Catilina stuprorum et scelerum exercitatione assuefactus. ¶ [*Ulp.* in *Dig.* 46, 1, 8, 3. Siquidem judicati actionis acceptus non est, sed tantum litis exercitationis.]

EXERCĬTĀTOR, oris, m. ἀσκητής, qui alium in re quapiam exercet. *Plin.* 23, 7, 63. Pythagoras exercitator primus ad carnes athletas transtulit. Et 35, 11, 40. *n.* 30. Lecythion agilitatis exercitator. *Inscr.* ap. *Don. cl.* 6. *n.* 49. Exercitator equitum *praetorianorum*. Alia ap. *Grut.* 1102, 4. Exercitator equit*um* speculator*um* principis. [*Unus Cod. praebet hanc voc. ap. *Liv.* 39, 1, 5.]

[EXERCĬTĀTŌRĬUS, a, um, adj. ad exercitium pertinens. *Inscr.* in *Transact. philos. T.* 53. p. 134. Basilicam equestrem exercitatoriam jampridem a solo coeptam aedificavit. *F.*]

EXERCĬTĀTRIX, icis, f. quae exercet. *Quint.* 2, 15. *med.* Duas partes civilitatis corpori assignat, medicinam, et quam interpretantur exercitatricem, *h. e.* artem gymnasticam.

EXERCĬTĀTUS, a, um, partic. ab *exercito*, μελετηρὸς, ἐκπεπονημένος, qui se in re aliqua diu et multum exercuit. *Varr.* ap. *Non.* 2, 149. Exercitatis videri somnum suavem. [*die viel gearbeitet haben.*] *Cic. Cluent.* 19. Homo in uxoribus necandis exercitatus. *Id. Agr.* 2, 31. Illi miseri, glebis subigendis exercitati. *Id. Acad.* 4, 34. Si res, in quibus versatus exercitatusque sit, nescire se dicat. *Id. Somn. Scip. in f.* Agitatus et exercitatus animus optimis curis. *Nep. Epam.* 5. Exercitatus bello. [*Cic. Font.* 14. Usu bellorum exercitatus.] *Cic. Off.* 2, 15. Paratiores erunt, et tanquam exercitatiores ad bene de multis promerendum. *Id. Verr.* 2, 5, 54. Lictores valentissimi, et ad pulsandos verberandosque homines exercitatissimi. *Cic. Div.* 1, 42. Etrusci ostentorum exercitatissimi interpretes.] *Nep. Ages.* 3. Ornatissimum et exercitatissimum exercitum habere. *Id. Iphicr.* 2. Nullae neque exercitatiores copiae, neque magis dicto audientes fuerunt. ¶ Item agitatus, vexatus, exercitus. *Hor. Ep.* 9, 31. Syrtes exercitatas Noto. [*Tac. Agr.* 5. Non sane alias exercitatior magisque in ambiguo Britannia fuit. ubi vid. *Hertel.* ¶ Confunduntur a librariis *Exercitatus* et *Exercitus*. V. quae sub h. v. annotavimus. Porro *Exercitatus* et *Excitatus*. Vid. *Gron.* ad *Sen. Contr.* 23.]

EXERCĬTĒ, adv. *Appul. Met.* 11. *f.* p. 272, 6. Mecum ipsas cogitationes exercitius cogitabam, *h. e.* frequentius et attentius.

EXERCĬTĬO, onis, f. exercitatio: ab *exercitus*, ut *Fest.* docet. *Cato* ap. *Gell.* 11, 2. *extr.* Inertia plus detrimenti facit, quam exercitio. *Ulp. Dig.* 14, 1, 1. §. 20. Ad summam reipubl. navium exercitio pertinet. *Papin. ib.* 1, 21, 1. Magistratus publici judicii habent exercitionem. [*Hujus vocis usus tantum ad priscos Latinos et ad jureconsultos pertinet, nec temere aliis scriptoribus obtrudendus est. Vid. *Ruhnk.* ad *Rut. Lup.* 2, 5. p. 87.]

EXERCĬTĬUM, ii, n. exercitatio. *Sall. fragm.* ap. *Veg. Milit.* 1, 9. *extr.* Frequentibus exercitiis praeparare milites ad proelia. *Gell.* 3, 1. *f.* Alicujus rei vel studio vel exercitio teneri. *Vell.* 2, 109. Perpetuis exercitiis ad Romanae disciplinae formam redactus. *Tac. A.* 2, 55. Exercitio equitum interesse.

EXERCĬTO, as, a. 1. frequent. ab *exerceo*. *Mela* 2, 1. *med.* Achilles ibi se ac suos cursu exercitavisse memoratur. *Sall. or. de rep. ord.* 18. Corpus, atque ingenium patriae, non suae quisque potentiae, exercitabat. ¶ [*Confunduntur a librariis *Exercitare* et *Excitare*. *Drak.* ad *Liv.* 39, 1, 5.]

EXERCĬTOR, oris, m. exercitator, qui in re aliqua quempiam exercet. *Pl. Trin.* 4, 3, 9. Cur-

leulio est exercitor: is hunc hominem cursuram doleet. Et 2, 1, 2. Egomet me macero et defatigo: magister mihi exercitor animus hinc est. *Macr. Somn. Scip.* 2, 14. *med.* Exercitor corporum valentiam luctatoribus praestat. ℙ Item qui quaestus causa artem aliquam exercet. *Ulp. Dig.* 14, 1, 1. Exercitor navis, *h. e.* ad quem obventiones, et reditus omnes locatae navis perveniunt, sive is dominus navis sit, sive a domino navem per aversionem conduxit: ut *Id. ib.* definit. *Cajus ib.* 44, 7, 4. *extr.* Exercitor cauponae, aut stabuli. *Ulp. ib.* 4, 9, 1. De exercitoribus ratium, item lintrariis nihil cavetur. *Inscr.* ap. *Grut.* 492, 5. Exercitores ratium Ulpian*arum*.

EXERCITORIUS, a, um, adj. ad exercendum pertinens. *Tertull. Poenit.* 12. Exercitoria jacula. ℙ Item ad exercitorem, seu negotiatorem pertinens, ut exercitoria actio, *Afric. Dig.* 14, 1. (qui de hac ipsa re inscribitur) 7., h. e. quae datur v. gr. naviganti in exercitorem navis etc.

EXERCITUALIS, e, adj. ad exercitum pertinens. *Ammian.* 23, 5. Etrusci haruspices, prolatis libris exercitualibus, ostendebant, signum hoc esse prohibitorium, *h. e.* qui de ostentis tractabant, quae ad expeditiones militares pertinent. Al. leg. *ritualibus. Cassiod. Variar.* 11, 1. Exercitualis vir.

EXERCITUS, a, um, partic. ab *exerceo*, exercitatus. *Flor.* 1, 3. Mirum in modum exercita juventute, provocare ausus Albanos. *Tac. A.* 3, 20. Impiger manu, exercitus militia. *Plaut. fragm.* ap. *Non.* 3, 54. Ad rem aliquam exercitus. [*Tac. A.* 16, 42. Habitu et ore ad exprimendam imaginem honesti exercitus. Alia bene multa exempla ex *Tacito* suppeditat *Boettich. Lex. Tac.* p. 183.] *Claud. in Eutrop.* 1, 193. manus parvis exercita furtis. ℙ Item agitatus. *Virg. G.* 3, 529. Pocula sunt fontes liquidi, atque exercita cursu Flumina. ℙ Item fatigatus: quod fatigatio ex exercitio nascitur. *Sall. Jug.* 74. Exercito corpore fessus, in lecto quiescebat. ℙ Item vexatus, jactatus. *Cic. Mil.* 2. Quid nobis duobus laboriosius, quid magis sollicitum, magis exercitum dici potest? *Id. Att.* 1, 11. Candidati exerciti omnibus iniquitatibus. *Virg. A.* 3, 182. Nate Iliacis exercite fatis. *Id. ib.* 5, 779. Venus exercita curis. *Ov. Trist.* 5, 5, 49. adversis probitas exercita rebus. *Pl. fragm.* ap. *Non.* 1, 16. Quae sodalem atque me exercitos habet. ℙ Item laboriosus, gravis. *Tac. A.* 1, 35. Finem tam exercitae militiae orabant. [*Tac. A.* 1, 17. Duram hiemem, exercitam aestatem.] *Plin. ep.* 7, 2. Aestatem inquietam exercitamque transcurrere. ℙ Gradus sunt *exercitior*, *exercitissimus*, quibus usos veteres *Fest.* in *Exercitionem* testatur. *Plinio* quoque 9, 15, 18. *exercitissimus* a quibusdam tribuitur: at *Hard.* ex MSS. *exercitatissimus*. ℙ [*Saepe confunduntur a librariis *Exercitus* et *Exercitatus*. V. *Oudend.* ad *Front. Strat.* 2, 1, 30. *Drak.* ad *Liv.* 27, 44, 6. Discrimen hoc est: *exercitus* est vexatus, *exercitatus* usu subactus. Porro *Exercitus* et *Exsertus*. V. *Ammian. Marc.* 16, 12, 46. 27, 10, 16. *Exercitus* et *Excitus*. *Drak.* ad *Liv.* 5, 26, 7. — et *Exterritus*. *Id.* ad *Liv.* 27, 44, 6.]

EXERCITUS, us, *olim* ti, m. στρατός, militum copiae: ab *exerceo*, quia, ut ait *Varro L. L.* 4, 16., exercitando fit melior. [*Adde *Veg. R. Mil.* 1, 4.] *Ulp. Dig.* 3, 2, 2. Exercitum, non unam cohortem, neque unam alam dicimus, sed numeros multos militum. *Cic. Mur.* 15. Maximus et fortissimus exercitus. *Nep. Eum.* 4. Pedester exercitus *Virg. A.* 11, 598. equitum exercitus, [*Dux atque exercitus saepe junguntur a *Livio*, ubi id necessarium non est. *Gron.* ad *Liv.* 25, 8, 9.] *Cic. Manil.* 21. Exercitum difficili reipubl. tempore conficere. *Id Phil.* 5, 13. et *ib.* 4, 3. conscribere et comparare contra aliquem. Et *ib.* 5, 8. paucis diebus facere. *Liv.* 2, 43. scribere. [*Drak.* ad *Liv.* 6, 28, 5.] *Cic. Phil.* 4, 6. conflare. *Sall. Cat.* 30. parare. *Id. Jug.* 10. cogere. *Caes. B. G.* 1, 34. contrahere. *Cic. Prov. cons.* 2. *extr.* superbissimo delectu et durissima conquisitione colligere. *Id. Mur.* 9. ducere. *Sall. Cat.* 11. Et 17. ductare, *Curt.* 8, 4. movere ex hibernis. Et 4, 9. trajicere. *Caes. B. G.* 1, 13. transducere. *Cic. Manil.* 21. Exercitui praeesse. *Varr. L. L.* 4, 16. praeire. *Id. ib.* 5, 4. Exercitum fugare. *Liv.* 2, 12. fundere. *Val. Max.* 3, 2. *n.* 8. hostium rumpere. *Cic. Fam.* 15, 4. dissipare. Et *ib.* dimittere in hiberna. Et *ib.* in vicis captis collocare. *Liv.* 2, 9. Infesto exercitu Romam venit. Et 1, 10. Hostibus fit obviam cum exercitu Romulus. ℙ [*Saepissime vocem *Exercitus* sequitur pluralis. *Cort.* ad *Sall. Jug.* 18, 3. *Drak.* ad *Liv.* 3, 28, 2. ad *Sil Ital.* 13, 308.] Interdum de solo peditatu diciciur. [*Et opponitur equitatui.] *Caes. B. G.* 2, 11. Insidias veritus, exercitum equitatumque castris continuit. [*Exempla suppeditat *Drak.* ad *Liv.* 28, 1, 5. ℙ Interdum notat exercitum terrestrem et opponitur classi. *Liv.* 26, 42, 2. Eodem tempore et exercitus ostendebatur et classis intrabat portum. Vid. *Gron.* ad h. l.] ℙ Interdum de multitudine urbana. *Varr. L. L.* 5, 9. Ad comitia tum vocatur populus, ideo quod alia de causa hic magistratus non potest exercitum urbanum convocare. Multa hac de re *Gron. observ.* 1, 1. ℙ Item de quacumque multitudine. *Virg. G.* 1, 382. Corvorum increpuit densis exercitus alis. *Id. A.* 5, 824. Phorcique exercitus omnis. *Sil.* 11, 413. Mittit se coelo niveis exercitus alis, *h. e.* turba Cupidinum ℙ *Exerciti* in genitivo. *Varr.* ap. *Non.* 8, 14. Pro salute exerciti. *Accius ib.* Quo revoces summam exerciti. Adde *Naev.* ap. *Charis.* 1, 103. et nummos Aureliani, Cari, et Carini Imppp. ap. *Mediobarb.* et *Musel.* ℙ *Non. ib.* ponit etiam *exercituis*, sed nullo exemplo confirmat. ℙ Legitur aliquando pro *exercitatione*, γυμνασία. *Pl. Rud.* 2, 1, 7. Pro exercitu gymnastico et palaestrico hoc habemus: echinos, lepadas, ostreas captamus, etc. ℙ Et pro labore, angore, cruciatu, *Pl. Cist.* 1, 1, 60. Noli, obsecro, lacrimis tuis mihi exercitum imperare. Alii aliter. V. *Gron. l. sup. c.* ℙ [*Confunduntur *Exercitus* et *Exitus*. *Drak.* ad *Liv.* 23, 13, 5.]

*EXERMIS, adj. armis carens, exarmatus, inermis. *Sarisb.* in *carm.* Sit licet exermis, conterit arma tamen. *B. A.*

EXERO. V. EXSERO.

EXERRATIO, onis, f. Legitur a quibusdam ap. *Gell.* 15, 2., ubi alii *exercitio*, alii melius *exercitatio*.

EXERRO, as, n. 1. extra erro, deerro, aberro, *Stat. Theb.* 6, 444. dum non cohibente magistro, Spargitur in gyros, dexterque exerrat Arion, *h. e.* ad dexteram deflectit. *Arion* est nomen equi.

EXERTUS. V. EXSERTUS.

EXERUGO, is, a. 3. Vetus quidam Grammaticus ap. *Hier. Columnn.* asserens *eructo* ab *erugo* derivari, producit hunc *Ennii* versum: Contempsit fontes, quibus exerugit aquae vis. *Al. mallent* exaruvit *pro* exaruit.

EXESOR, oris, m. qui exedit. *Lucr.* 4, 220. aestus ab undis Aequoris exesor murorum litora circum.

EXESTO, extra esto. Sic enim lictor in quibusdam sacris clamitabat: hostis, vinctus, mulier, virgo exesto. Scilicet interesse prohibebantur. Haec *Fest.*

EXESUS, a, um, partic. ab *exedo*, adesus, ambesus, corrosus, ἐξεδηδομένος. *Cic. Tusc.* 5, 23. Apparebat epigramma exesis posterioribus partibus versiculorum, dimidiatis fere. *Cels.* 7, 12. Dens exesus. [*Tac. Hist.* 4, 81. Huic non exesam vim luminis.] *Virg. G.* 1, 495. Exesa scabra robigine pila. Et 2. *ib.* 114. nigris exesa chelydris creta. Et 4. *ib.* 44. exesae arboris antrum. *Colum.* 1, 6. Exesae curculionibus fruges. *Ov. Fast.* 4, 495. specus exesi structura pumicis asper. *Sen. Agam.* 763. Et vestis atri funeris Cingit exesa ilia. ℙ Translate. *Val. Fl.* 2, 136. Eurynome exesa curis, castumque cubile Servans. *Lucan.* 5, 547. Luna orbis medii puros exesa recessus, *h. e.* quasi detrita, atque adeo lucidior.

EXFIBULO, as, a. 1. fibula solvo. *Prud. Psychom.* 633. et avulsis exfibulat ilia zonis, Vestis, et usque pedes descendens defluit imos.

EXFILATUS, exsertus. V. EFFAFILATUM et EXPAPILLATUS.

EXFIT, purgamentum: unde adhuc manet suffitio. *Festus*: ad quae verba adnotant critici, illud *exfit* esse a θύω, sacrifico: unde *exfio* inusitat., et *suffio*, et *suffimentum*. Porro *exfit* nominis vice ponitur: estque genus suffimenti ex sale sordido, sed excocto purgatoque: unde *purgamentum* a *Festo* dicitur. *Fabius Pictor* ap. *Non* 3, 197. Exfit est sale sordidum, quod ustum est, et in ollam fritilem (leg. *fictilem*) abjectum est: postea id sal Virgines Vestales serra ferrea secant. Haec *Fabius.* Hoc idem sal videtur esse, de quo *Fest.* in *Muries* haec tradit: Muries dicebatur sal in pila tunsum, et in ollam fictilem (al. *fritilem*) conjectum, quo dehinc in aquam misso Vestales Virgines utebantur in sacrificio. *Serv.* ad *Virg. Ecl.* 8, 82. sal coctum appellat: eoque admixto cum farre tosto, tunso, et molito molam ter in anno fieri a Vestalibus docet.

EXFODIO pro *effodio* quidam leg. ap. *Pl. Aul.* 4, 8, 9., [et *ecfossus* legitur ap. *Cic. de Rep.* 2. (ed. *A. Maio*) 36. *F.*]

EXFOLIO, as, a. 1. folia decerpo. *Apic.* 4, 2. Exfoliare rosas.

*EXFORNICATUS, a, um, adj. *Vulg. Interpr. Ep. Judae* v. 7. Sodoma et Gomorra et finitimae civitates exfornicatae Gr. ἐκπορνεύσασαι. *B. A.*

EXFRICO. V. EFFRICO.

EXFUNDATUS, a, um, partic. ab inusit. *exfundo*, funditus eversus. *Coel. Antipater* ap. *Non.* 2, 307. Exfundato pulcherrimo oppido.

EXFUTI, exfusi (h. e. effusi) ut mertat pro mersat. *Fest.*

EXFUTUTUS, a, um, partic. ab inusit. *exfutuo*, futuendo exhaustus. *Catull.* 6, 13. Cur nunc tam latera exfututa pandas.

[EX GLADIATORE, indeclin. m. qui gladiator fuit. *Vet. Schol.* ad *Juven.* 6, 105. Serigolum nomine ex gladiatore amavit, qui et Ludor dictus est, quia sit diu demoratus in ludo: qui, ut requiem gladiaturae haberet, bellonarium se fecerat quo mos est in talibus sacris lacertos suos secare *F.*] [*Vid. *Salm.* ad *Lampr.* 7. *Tzschuk.* ad *Eutr.* 6, 3.]

EXGREGIAE, egregiae, idest e grege lectae. *Festus.* V. EGREGIUS.

EXGRUMINANS, vel

EXGRUMANS, antis, grumos eruens, vel ex grumis exsiliens. *Varr. R. R.* 3, 14. de cochleis. Ipsae exgruminantes ad propolam vitam diu producunt. Al. leg. *exgrumantes*, alii *exruminantes*, alii denique *ex se ruminantes*: h. e. ruminando suo sibi succo vitam diu producentes.

EXGURGITO. V. EGURGITO.

EXHAEREDO, etc. V. EXHEREDO.

EXHALATIO, onis, f. ἀτμός, actus exhalandi, exspiratio, vaporis tenuis emissio; itemque ipse vapor emissus, et in aera sublatus. *Cic. Tusc.* 1, 19. Coelum hoc, in quo nubes, imbres, ventique coguntur, quod et humidum et caliginosum est propter exhalationes terrae. *Plin.* 31, 3, 27. Exhalatio nebulosa. [*Noxia. *Pall. R. R.* 1, 7, 4.] Adde *Sen. Q. N.* 2, 10.

EXHALATUS, a, um, part. ab *exhalo*, exspiratus, efflatus. *Ov. Met.* 11, 43. in ventos anima exhalata recessit. *Varr. R. R.* 2, 2. Pruina jam exhalata, propellunt in pabulum, *h. e.* cum evanuit.

*EXHALATUS, us, m. exhalatio, *Capell.* 2, 40. Ex calore superno, atque exhalatu. *B. A.*

[EXHALITUS, us, m. halitus foras expressus. *Not. Tir.* p. 165. Exhalat, exhalitus. ℙ Hic tamen legitur sine aspiratione *exalat*, *exalitus*. *F.*]

EXHALO, as, avi, atum, a. 1. ἐξατμίζω, halando emitto, exspiro, efflo. *Virg. G.* 2, 217. terra Quae tenuem exhalat nebulam fumosque volucres. *Ov. Met.* 11, 595. nebulae exhalantur humo. *Plin.* 2, 42, 42. Humidam a terra exhalari caliginem certum est. Et *ib.* 93, 95. Scrobes mortiferum spiritum exhalantes. *Lucr.* 2, 417. Exhalare odores. *Ov. Met.* 15, 343. de Aetna. Spiramenta locis flammam exhalantia multis. *Cic. Phil.* 2, 12. et *Verr.* 2, 3, 11. *extr.* Edormire et exhalare crapulam. Et *Phil.* 2, 17. Exhalandi vini causa declamitare. *Lucil.* ap. *Non.* 2, 733. exhalas acidos ex pectore ructus. *Virg. A.* 2, 562. Exhalare vitam. *Ov. Met.* 6, 247. animam. *Sil.* 10, 163. supremam lucem in auras. ℙ Absolute etiam usurpat *Ov. Met.* 7, 582. Hic illic ubi mors deprenderat exhalantes: *scil.* animam, ut etiam apud Italos *spirare*. ℙ [Etiam neutrorum more. *Stat. Theb.* 10, 108. exhalant vestes, et corpore pigro Strata calent. *Lucr.* 3, 433. ubi cernimus alta Exhalare vapore altaria, ferreque fumum. *F.*]

EXHAURIO, is, hausi, haustum, a. 4. ἐξαντλέω, extra haurio, extraho. *Caes. B. G.* 5, 41. Manibus sagulisque terram exhaurire cogebantur. *Hor. Ep.* 5, 30. Veja ligonibus duris humum exhauriebat. *Cic. Agr.* 2, 36. Cum omnem pecuniam ex aerario exhausissetis. ℙ Translate. *Id. Phil.* 2, 25. Tantum vini exhauseras, ut tibi necesse esset vomere, *h. e.* ebiberas. *Id. Sext.* 21. *extr.* Vitam sibi manu exhaurire. Sic *ib.* 37. Plaga una illa extrema defuit, quae, si accessisset, reliquum spiritum exhausisset. *Id. Pis.* 21. Praeda, quam ex fortunis publicanorum, ex agris urbibusque sociorum exhauserat, *h. e.* extorserat, abstulerat, eripuerat. *Id. Fam.* 9, 14. *med.* Libentius omnes meas laudes ad te transfuderim, quam aliquam partem exhauserim ex tuis, *h. e.* detraxerim, deminuerim, *Id. Att.* 2, 21. *med.* Tantus fuit amor, ut exhauriri nulla posset injuria, *h. e.* tolli, auferri deleri. *Id. Fam.* 5, 16. *med.* Non facile exhauriri tibi istum dolorem posse universum puto, *h. e.* adimi, levari. *Id. Att.* 1, 18. Multa sunt, quae me sollicitant, anguntque, quae mihi videor, aures nactus tuas, unius ambulationis sermone exhaurire posse, *h. e.* effundere, atque enarrare omnia, atque adeo, te consilium consolationemque praebente, levari. ℙ Metonymice significat vacuum facere, exinanire. *Cic. Senect.* 6. Exhaurire sententiam [*Liv.* 10, 34, 2. Tecta exhaurire, omnem ex aedibus egerere praedam. V. *Drak.* ad h. l.] *Id. Cluent.* 11. poculum. [*Liv.* 39, 50, 8. ibique *Drak.*] *Id. Vatin.* 2. aerarium, rempubl. compilare. *Lucan.* 3, 181. Exhausit totas quamvis delectus Athenas. ℙ Hyperbolice. *Stat. Theb.* 2, 633. singultibus arctum Exhaurit thoraca dolor, *h. e.* paene vacuefacit, contrahente se pectore propter singultus. ℙ Translate. *Cic. Q. Fr.* 1, 1, 2. Non itineribus tuis perterreri homines, non sumptu exhauriri. *Liv.* 37, 19. Exhaurire commeatibus praebendis socios. *Nep. Annib.* 6. Exhaustis jam patriae facultatibus. [*Drak.* ad *Liv.* 34, 13, 6.] *Justin.* 5, 9. Miseras urbis reliquias caedibus et rapinis exhauriunt. *Stat. Theb.* 10, 167. trepidas incerto sanguine reddit, Exhauritque genas. [*i. e. pallidas et exsangues reddit.] Et 295. jam taedet inanes Exhaurire minas. *Lucan.* 4, 622. Exhaurire virum. Rursus *Stat. Theb.* 1, 1, 33. citius genitrix Sipyleia fertur Exhausisse genas, *h. e.* vacuasse lacrimis, et flere desiisse. *Plin. ep.* 5, 1. *med.* Heredem legatis ita exhaurire, ut non

amplius, quam pars quarta remaneat. *Id. ep.* 3, 19. Exhaurire vires. [**V. Ruhnk.* ad *Vell. Pat.* 2, 111.] ¶ *Exhaurire laborem*, ap. *eund ep.* 3, 9. et *Sil.* 17, 351. est excipere, subire, exsequi, ea ratione, qua dicimus *exantlare labores*. *Liv.* 21, 21. Quies inter labores aut jam exhaustos, aut mox exhauriendos renovavit corpora, animosque ad omnia de integro patienda. [**Drak.* ad *Liv.* 21, 30, 9.] *Stat. Theb.* 6, 256. positio donec cum sole labores Exhausti, *h. e.* peracti. *Tac. H.* 4, 32. Pericula, quae per viginti annos in castris exhausisset. *Curt.* 5, 9. Major belli moles superest, quam exhausta sit. ¶ *Exhaurire ictum* est vacuum irritumque reddere. *Stat. Theb.* 5, 562. nam mollia colla refusus In tergum serpens venientem exhauserat ictum. ¶ *Exhaurire mandata* est omnia ad unum exsequi, et quasi persequendo et conficiendo consumere. *Cic. Att.* 5, 13. *f.* Deinde exhauri mea mandata; maximeque si quid potest, de illo domestico, scrupulum, quem non ignoras, etc. Et *ib.* 6. Mandavi omnia: quae quidem tu, ut polliceris, exhauries. [*ad *Att.* 7, 1. Reliquum est ut mandata nostra exhaurias. Quae significatio quum in his tantum locis legi videatur, haud scio an familiari sermoni tribuenda sit.] ¶ Poenarum exhaustum satis est, *Virg. A.* 9, 356. h. e. captum est, caede facta hostium. ¶ *Exhaurire aes alienum* est dissolvere. *Liv.* 7, 21. *f.* ¶ [Part. *Exhausturus* ap. *Senec. ep.* 51. Quid mihi cum sudatoriis, in quae siccus vapor corpora exhausturus includitur? *F.*]

EXHAUSTANT, efferunt. *Festus.*

EXHAUSTĬO, onis, f. actus exhauriendi. Adhibetur a *Serv.* ad *Virg. G.* 2, 398. Aspera tamen vox est (vel ipso fatente) si in carmine usurpetur.

EXHAUSTUS, a, um, part. ab *exhaurio*, ἐξηντλημένος, ἐκκενωθείς, hauriendo extractus. *Prop.* 4, 9, 63. exhausto jam flumine vicerat aestum. ¶ Substantivi more. *Virg. G.* 2, 398. de vite. Cui nunquam exhausti satis est, *h. e.* effossio terrae circa eam. ¶ Item hauriendo vacuefactus. *Cic. Cluent.* 11. Exhaustum poculum. *Ov. Met.* 1, 443. Exhausta pharetra. *Cic. Verr.* 2, 3. 70. Inops et exhaustum aerarium. *Hirt. B. G.* 8, 43. Fons perennis exhaustus, i. e. exsiccatus. Sic *Stat. Theb.* 3, 259. exhausti solibus annes. *Curt.* 4, 14. Ordines raros, cornua extenta, mediam aciem vanam et exhaustam. ¶ Translate. *Liv.* 6, 5. Plebs exhausta impensis. *Cic. Att.* 6, 1. Provincia sumptibus et jacturis exhausta. [**Eutr.* 9, 8. Alamanni, vastatis Galliis, in Italiam penetraverunt, ubi quod libri nonnulli exhibent *exhaustis Galliis* praeferendum videtur.] Et *ib.* 4, 2. *f.* Amicorum benignitas exhausta est in ea re, quare etc. *Suet. Caes.* 79. Exhausta delectibus Italia. *Virg. A.* 1, 603. Omnibus exhaustos jam casibus, omnium egenos. *Vell.* 2, 21. Exhaustus bello exercitus. ¶ Est etiam fatigatus, absumptus viribus, confectus, defectus, effetus. *Curt.* 8, 14. Exhaustae erant vires, deficiebatque sanguis. Et *ib.* 4, 16. *f.* Manus fatigatas tantoque cursu corpora exhausta. *Lucan.* 4, 638. exhausti sudoribus artus. Et 9, 171. Exhausta lacrimis. Et 2, 340. Visceribus lassis, partuque exhausta revertor. [**Veg. Mul.* 4, 1, 11. Exhaustum animal, i. e. macilentum.] *Auct. ad Her.* 4, 10. Scurra exhausto rubore, *h. e.* qui omnem pudorem abjecit. *Stat. Theb.* 5, 420. pariterque exhausta quierant Flamina. Et 10, 383. exhaustasque dolent pallere tenebras. *Cic. Or.* 3, 26. In quo tanta commoveri actio non posset, si esset consumpta superiore motu, et exhausta. ¶ Item exantlatus, toleratus, peractus. *Stat. Theb.* 10, 36. exhaustos iterare labores. *Virg. A.* 4, 14. bella exhausta canebat. Et *ib.* 10, 57. tot exhausta pericula. *Lucan.* 5, 44. nostrum exhausto jus clauditur anno. *Tac. H.* 4, 29. *extr.* Sic exhausta nocte, novam aciem dies aperuit. ¶ [*Confunduntur *Exhaustus* et *Exactus*. *Drak.* ad *Liv.* 3, 39, 3.]

EXHĔBĒNUS, i, f. ἐξέβενος, gemma. *Plin.* 37, 10, 18. Exhebenum Zoroastres speciosam et candidam tradit, qua aurifices aurum poliunt. *Hard.* scribit *exebenus*.

EXHEDRA. V. EXEDRA.

EXHERBO, as, a. 1. ἐκβοτανίζω, est herbas exstirpare. *Colum.* 11, 3. *in.* Cum sationis appropinquabit tempus, ante quintum diem exherbandus erit locus. *Id.* 4, 31. Salix cum germinavit, crebro foditur, atque exherbatur.

EXHĒRĒDĀTĬO, onis, f. ἀποκλήρωσις, hereditatis privatio. *Quint.* 7, 1. *med.* Tu impie fecisti, cum exheredationem meruisti. *Ulp. Dig.* 37, 9, 1. Notam exheredationis mereri.

EXHĒRĒDĀTUS, a, um, part. ab *exheredo*, ἀποκληρωθείς, hereditate privatus. *Nep. Them.* 1. A patre exheredatus. *Herm. Dig.* 37, 14, 21. Liberi liberti exheredati facti.

EXHĒRĒDĬTĀTUS, a, um, part. ab *exheredito*, exheredatus. *Papin. Dig.* 3, 2, 25. Exhereditatum quoque filium luctum habere patris memoriae placuit. Ita *Haloander*; at *Torrent.* habet *exheredatum.*

[*EXHĒRĒDĬTO, as, avi, atum, a. 1. frequent. verbi *exheredo*, exheredem facio. *Salv. adv. avar.* 3. p. 112. *Rittersh.* Donantes omnia sua etiam se ipsos exhereditavere. *Not. Tir.* p. 85. Exheres, exhereditat. *F.* et *B. A.*]

EXHĒRĒDO, as, avi, atum, a. 1. ἀποκληρόω, hereditate privo, exheredem facio. *Cic. Phil.* 2, 16. Igitur fratrem exheredans, te faciebat heredem. *Id. Cluent.* 48. *f.* Ut, cum eum filium exheredaret, quem oderat; et filio coheredes homines alienissimos conjungeret, quem diligebat. [**Auct. ad Her.* 4, 24. Ab omnibus necessariis exheredatus est.] ¶ Translate. *Plin.* 37, 2, 7. T. Petronius moriturus, invidia Neronis principis, ut mensam ejus exheredaret, trullam myrrhinam trecentis talentis emptam fregit, *h. e.* ut mensae Neronis auferret, scilicet ne heres Nero trulla illa in mensa uteretur.

EXHĒRES, edis, comm. gen. ἀπόκληρος, qui privatus est hereditate, quae ad eum pertinebat. *Cic. Or.* 1, 38. *extr.* Possetne paternorum bonorum exheres esse filius, quem pater testamento neque heredem, neque exheredem scripsisset? *Pl. Most.* 1, 3, 77. Ut ego exheredem meis bonis me faciam, atque haec sit heres. *Quint.* 7, 1. *med.* Qui reo patri non affuerit, exheres sit. *Paul Dig.* 28, 2, 19. In cetera parte exheres mihi erit. Et *mox.* Fundi exheres esse jussus. ¶ Jorulariter. *Pl. Bacch.* 4, 8, 8. Neque Bellona mihi unquam creduat, ni illum exheredem fecero vitae suae, *h. e.* occidero.

EXHĬBĔO, es, ui, itum, a. 2. ἀποφαίνω, παρίστημι, quasi *extra habeo*, est extra secretum habeo, videndi tangendique aliquid facultatem praebeo, ut ait *Ulp. Dig.* 43, 28, 3., produco, profero, ostendo, offero. *Cic. Verr.* 2, 5, 25. Quaestori suo custodes misit, ut omnia sibi integra quamprimum exhiberentur. *Id. Sext.* 50. Pompejus se non solum auctorem meae salutis, sed etiam supplicem populo R. exhibuit. *Phaedr.* 4, 23. *extr.* Quorum virtus exhibet solidum decus. Et *ib.* 25. Exhibe vocis fidem. *Suet. Vit.* 17. Exhibere se ministratorem alicui, *h. e.* praestare ministratoris operam. *Id. Cal.* 22. se adorandum adeuntibus. [**Ov.* 17, 116. Tres tibi se nudas exhibuere deae, ubi vide Interpp.] *Colum.* 11, 1. fidem ac benevolentiam alicui. *Curt.* 6, 10. *med.* veritatem. *Suet. Tib.* 48. munificentiam. *Plin. Pan.* 33. liberalitatem et justitiam. Et 63. *extr.* se religioni Deorum, et judiciis hominum. *Id. ep.* 1, 25. alicui spectaculum memorabile. *Suet. Ner.* 12. Exhibuit ad ferrum quadringentos senatores, sexcentosque equites, *h. e.* in arenam produxit ludorum causa. ¶ In re forensi est ante judicem sistere, et facere potestatem ei, qui agit, ut experiundi sit copia, [*et dicitur tam de personis, quam de rebus et instrumentis.] *Cic. Mil.* 22. Exhibe, quaeso, Sexte Clodi, exhibe librarium illud legum vestrarum. *Petr. Sat.* 15. Invaserat pallium, exhibiturumque crastino die affirmabat. *Cic. Fl.* 15. Cedo tabulas: non deportavi. Fratres saltem exhibe: non denuntiavi. *Paul. Dig.* 2, 4, 17. Exhibere aliquem apud acta. *Ulp. ib.* 11, 4, 1. fugitivos apud magistratus. *Paul. ib.* 12, 2, 28. debitorem in judicium. *Scaevola ib.* 40, 5, 41. *extr.* rationes. *Suet. Vit.* 14. tabulas testamenti. Adde *Dig.* 10. *t.* 4. qui est ad exhibendum, 43. *t.* 28. de libero homine exhibendo, *t.* 5. te tabulis exhibendis, *t.* 29. de liberis exhibendis etc. ¶ [*Omnino significat tradere, impertire. *Cic. Ac. post.* 1, 5. Quid me putas, qui philosophiam jam professus sim, populo nostro exhibiturum?] ¶ Interdum sumitur pro praestare. *Plin.* 23, 7, 63. Spodii vicem exhibet fruticum cinis. *African. Dig.* 29, 6, 16. Codicilli vicem testamenti exhibent. *Ulp. ib.* 44, 4, 4. *med.* Honorem, reverentiam alicui exhibere. [**Eutr.* 3, 1. Hiero ducenta millia modiorum tritici populo dono exhibuit, ubi alii leg. *dono dedit.*] ¶ Interdum praestare, alio sensu. *Id. ib.* 13, 6, 5. In deposito dolus solus praestatur: nisi forte et merces accessit: tunc enim et culpa exhibetur. *Cajus ib.* 18, 6, 2. Exhibere diligentiam. [**Sen. de provid.* 3. Tibi fortuna non dat facultatem exhibendae virtutis. *Plin. Epp.* 5, 19. Cui tanto major humanitas exhibenda est. V. *Munck.* ad *Lact. fab. narr.* 6. p. 807.] *Pl. Asin.* 2, 4, 51. Da meo periculo: rem salvam exhibebo. *Ov. Pont.* 4, 5, 34. Exhibere vias tutas. ¶ Interdum repraesentare. *Ov. Met.* 6, 213. et exhibuit linguam scelerata paternam. [**Burm.* ad *Ov. Met.* 6, 43.] *Colum.* 5, 2. Ager plurium angulorum formam exhibet. *Plin.* 15, 13, 11. Pruna nucibus insita faciem parentis, succumque adoptionis exhibent. ¶ [*Nonnunquam dicitur *exhibere* aliquem, velut ducem etc., omisso pronomine. *Just.* 8, 4. Thessali orant, ut professum adversus Phocenses ducem Graeciae exhibeat. *Id.* 27, 2. Pro fratre hostem exhibuit. V. *Burm.* ad *Quint. Inst.* 12, 2. p. 1058.] ¶ Interdum emittere, edere. *Ov. Trist.* 3, 11, 53. monstratis crudeliter ignibus ustus Exhibuit querulos ore gemente sonos. ¶ Item exercere. *Pl. Cas.* 2, 6, 57. Si quidem me vivo mea uxor imperium exhibet. ¶ Saepe facessere, comparare, creare. *Cic. Att.* 2, 1. Exhibere molestiam alicui. *Id. Off.* 3, 31. negotium cuipiam. [*sc. eo quod alicui dictus sit dies.] *Tibull.* 2, 1, 61. curam. *Colum.* 5, 5. difficilem laborem. ¶ Significat etiam tolerare, alere, sustentare. Haec autem notio inde oritur, quod qui alit, ejus, quem alit, praesentiam et statum exhibet ac praestat. *Justin.* 9, 2. Sterilitas terrae non patrimoniis ditat Scythas, sed vix alimentis exhibet. *Id.* 11, 10. et 22, 1. Exhibere vitam. *Ulp. Dig.* 1, 12, 1. Maxime si aegros se esse dicant, desiderentque a libertis exhiberi. *Id. ib.* 25, 3, 5. Si quis a liberis ali desideret, vel liberi ut a parente exhibeantur. Adde *Paul. ib.* 3, 5, 33. etc. [*In hunc sensum saepissime ap. Ictos. Sic Exhibere parentes, servos, uxorem. V. *Brisson.* de verb. signif. *Duker.* de *Lat. Vet. Ict.* p. 436.]

EXHĬBĬTĬO, onis, f. παράστασις, actus exhibendi. *Gell.* 14, 2. Probari debere pecuniam datam consuetis modis, expensi latione, chirographi exhibitione, testium intercessione. *Ulp. Dig.* 29, 3, 2. *f.* Exhibitio tabularum testamenti. ¶ Significat interdum alimenta et victum, quo vita exhibetur, hoc est sustentatur, ut in v. praec. dictum est. *Id. ib.* 27, 2, 3. Quod exhibitioni frugaliter sufficit, modum alimentis dabit. Adde *Papin. ib.* 26, 2, 26. *f.* et *Tertull. Idol.* 6. et alibi.

EXHĬBĬTOR, oris, m. παραστάτης, qui exhibet. *Arnob.* 7, 247. Ludorum exhibitor magistratus. *Non.* 4, 125. Exhibitor convivii, dominus appellatur.

EXHĬBĬTŌRĬUS, a, um, adj. ad exhibendum pertinens, ut Exhibitorium interdictum. *Ulp. Dig.* 43. *t.* 5. qui est de tabulis exhibendis, 3. *t.* 29. qui est de liberis exhibendis, *l.* 3. *h. e.* quod jubet exhiberi aliquid, et sisti judicio, ut quid juris in eo sit, decernatur.

EXHĬBĬTUS, a, um, part. ab *exhibeo*, productus, prolatus, oblatus. *Ov. Her.* 17, 192. Hypsipyle testis, testis Minoia virgo, In non exhibitis utraque lusa toris, *h. e.* non oblatis, sed furto quaesitis, atque adeo illegitimis.

EXHĬLĂRĀTĬO, onis, f. actus exhilarandi. *August. de Gen. ad litt.* 8, 8. Exhilaratio voluntatis.

EXHĬLĂRĀTUS, a, um, part. ab *exhilaro*. *Cic. Fam.* 9, 26. Exhilarata servitus. *Colum.* 6, 24. Pecudes pabulo exhilaratae.

EXHĬLĂRO, as, avi, atum, a. 1. εὐφραίνω, hilarem reddo, laetifico. *Mart.* 8, 50. Exhilarant ipsos gaudia nostra Deos. *Colum.* 11, 1. *med.* Variisque exhortationibus in opere ipso exhilaret laborantes. ¶ Translate. [**Veg. Mul.* 5, 38. Quo facto statim exhilaratur jumentum, i. e. recreatur.] — ¶ *Plin.* 16, 25, 40. Neque ilex, picea, larix, pinus ullo flore exhilarantur. *Id.* 22, 25, 74. Colorem hominis frequentiores in cibo lupini exhilarant. [**eine gute Farbe machen, ein gutes Ansehen geben.*]

EXHINC et Ex hinc, adv. ex hoc tempore, deinde, exinde. *Lucr.* 3, 161. exhinc corpus propellit, et icit. Ita *Prisc.* legit 10, 886. Alii *exin.* *Suet. Tib.* 9. Exhinc Rhoeticum bellum, inde Pannonicum, inde Germanicum gessit. Al. leg. *exin.* *Apul. Met.* 11. [*In *Scheller. Lex.* per errorem lib. 9. citatus est.] p. 269, 19. Exhinc festivissimum celebravi natalem sacrorum.

EXHŎNŌRO, as, a. 1. inhonoro, ἀτιμάζω. *August. tract. in Joann.* 36, 4. Christum ab hominibus exhonorari. *Id. ep.* 118, 3. Exhonorare corpus et sanguinem Domini.

EXHORRĔO, es, horrui, n. 3. περιφρίττω, valde horreo. Cum accus. *Colum.* 10, 154. de planta. Nec mutata loco siccos exhorreat aestus. *Ov. Met.* 4, 134. oraque buxo Pallidiora gerens, exhorruit aequoris instar, Quod fremit, exigua cum summum stringitur aura. *Val. Fl.* 4, 380. Verbere candentes quoties exhorruit armos, κατὰ subintellige, Graecorum more. *Id.* 7, 527. atque omnis spiris exhorruit arbor. ¶ Metonymice est prae timore, ira, aut admiratione turbari, et contremiscere, horrore perfundi. *Val. Fl.* 6, 52. nec Nymphae geminos exhorruit angues.

EXHORRESCO, is, n. 3. idem ac exhorreo, horridus fio, et translate timore perturbor. *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 18. *med.* Non possum non exhorrescere, si quid intra cutem subest vulneris. *Cic. Fin.* 1, 13. Sapientia nos exhorrescere metu non sinit. *Id. Or.* 3, 14. In quo igitur homines exhorrescunt? quem stupefacti dicentem intuentur? ¶ Cum accus. more Graecorum. *Virg. A.* 7, 265. vultus neve exhorrescat amicos. *Sil.* 3, 146. Nec tamen incautos laudum exhorresce furores. ¶ Cum infinito. In fragm. orat. Claudii Imp. apud *Grut.* 502, 1, 4. Deprecor, ne quasi novam istam rem introduci exhorrescatis.

EXHORTĀMENTUM, i, n. exhortatio. *Non.* 2, 637. Excursum et exhortamenta moderari.

EXHORTĀTĬO, onis, f. adhortatio, hortamen, παραίνεσις, προτροπή. *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 7. Quae et tua exhortatione excepi, et mea affirmatione tibi recepi. *Colum.* 11, 1. *med.* Variisque exhortationibus in opere ipso exhilaret laborantes. *Justin.* 38, 3. *f.* Milites variis exhortationibus ad

bellum incitare. *Tac. H.* 1, 36. Strepere cuncta clamoribus, et tumultu, et exhortatione mutua. P *Rutilius* et *Celsus* inter figuras sententiarum et *exhortationem* posuerunt: sed excludit *Quint.* 9, 2. *sub f.*

EXHORTĀTĪVUS, a, um, adj. ad exhortandum pertinens. Ita vertit *Quint.* 3, 6. Graeca verba προτρεπτικὸς et παραινετικὸς, ubi de Statu agit.

EXHORTĀTOR, oris, m. προτρέπων. *Tertull. de fuga in persecut. f.* Exhortator omnium tolerantiarum.

EXHORTĀTORĬUS, a, um, adj. παραινετικὸς, exhortativus, ut Exhortatoria epistola, *Hieron. ep.* 2. *n.* 1. et *August. ep.* 209.

EXHORTĀTUS, a, um, part. ab *exhortor*. *Virg. A.* 12, 159. sic exhortata reliquit Incertum. P Passive. *Cic. Senect.* 12. *f.* Exhortatus in convivio a scorto est, ut etc. Al. rectius leg. *exoratus.*

EXHORTOR, aris, atus sum, dep. 1. προτρέπω, παραινέω, vehementer hortor. *Virg. A.* 7, 472. Certatim Rutuli sese exhortantur in arma. *Ov. Met.* 13, 234. Cives exhortari in hostes. Et *ib.* 7, 35. Tauros exhortari in aliquem. Et *ib.* 5, 402. et nomine quemque vocatos Exhortatur equos. *Petr. Sat.* 140. et *Auct. dial. de or.* 14. Exhortari aliquem, ut etc. Et *omisso* ut, *Plin. Pan.* 69. Nec segnius juvenes nostros exhortatus es, consulatum circumirent, senatui supplicarent. *Plin. alter* 2, 107, 111. Milites ad ultionem exhortans. [*Observa eleganter dici exhortari aliquid pro vulgari exhortari ad aliquid, quae etiam simplicis verbi constructio est. V. *Gron.* ad *Sen. Ep.* 121. Et virtutes exhortabor.] *Petr. Sat.* 109. Exhortantibus universis, odia detumescunt. *Quint.* 10, 7. *med.* Exhortandis in hanc spem, qui foro praeparantur, utile exemplum. *Gell.* 13, 23. Plus hercle promovet ad exhortandam parsimoniam, sustinendamque inopiam, quam etc.

*EXHŪMŌRO, as, a. 1. humorem detraho. *Coel. Aurel. Tard.* 4, 1. *f.* Alii cutis vulnerationem affectandam probant, qua corpus exhumoretur, *h. e.* noxiis humoribus liberetur. *B. A.*

EXHYDRĬAE, arum, m. plur. vocantur venti Atticorum lingua, cum imber effusus conciet flabra, ἐξυδρίαι ἄνεμοι. *Appul. de Mundo.* p. 62, 3.

EXĪBĬLO. V. EXSIBILO.

EXICCO. V. EXSICCO.

EXĬCĬĂ. V. AXICIA.

EXĪCO. V. EXSECO.

EXIGNESCO, is, n. 3. ignem, seu calorem concipio, ignis fio. *Censorin. de die nat.* 18. *med.* Mundus tum exignescere, tum exaquescere videtur.

EXĬGO, is, egi, actum, a. 3. ἐξάγω, extra ago, educo: ab *ex*, et *ago*. [*Ruhnk.* ad *Ov. Her.* 11, 8.] *Varr. R. R.* 2, 3. Desistente autumno, exigunt a grege in campos. Et 4. Hiberno tempore non prius exigunt pastum, quam pruina evanuit. P Item emitto. *Cels.* 5, 28. *n.* 14. Μυρμήκια, quae radices altius exigunt. [*i. e. emittunt, propellunt.] Et *Colum.* 3, 2. et 6. Vitis fecunda uvas complures exigit. *Cels.* 8, 1. *med.* Vertebrae ab utroque latere processus duos exigunt. *Ov. Her.* 2, 114. Et sacer admissas exigit Hebrus aquas, *h. e.* propellit in mare. [*Burm.* ad *Ov. Trist.* 5, 5, 31.] *Quint.* 11, 3. *med.* Dilucida erit pronunciatio, si verba tota exegerit, quorum pars devorari, pars destitui solet. *Ter. Andr. prol.* 27. Spectandae (fabulae), an exigendae sint vobis prius, *h. e.* excludendae, improbandae. [*Exigi dicuntur et fabulae, quae improbantur, et actores, qui exploduntur. *Ruhnk.* ad *Ter. Andr. Prol.* 27. V. infra.] P Item expello. *Cic. Or.* 2, 48. Neque reges ex hac civitate exigi sine nobilium dissensione potuisse. [*Drak.* ad *Liv.* 1, 59, 1.] *Liv.* 3, 61. Pulsum hostem exigere e campo. Et 37, 41. *extr.* Exigere campo. [*Drak.* ad *Liv.* 10, 27, 8.] *Val. Fl.* 3, 381. ferroque morantes Exigere hinc animas. *Sen. Ira* 1, 6. Exigere aliquem vita. Et *Naevius* ap. *Non.* 4, 152. Indigne exigor patria innocens. *Plin.* 2, 68, 68. Exigere accolas ultra fines. *Pl. Aul.* 3, 1, 7. Itaque omnes exegit foras. *Liv.* 39, 11. Domo exigere aliquem. [*Dicitur etiam de histrioribus, qui ejiciuntur. *Ter. Hec. Prol.* 11. Partim sum exactus, partim vix steti. V. *Ruhnk.* ad *Vell. Pat.* 2, 28.] *Sil.* 16, 234. Exigere e stratis corpus. *Hor. Od.* 4, 15, 17. Custode rerum Caesare, non furor Civilis, aut vis exiget otium. [*Cic. Ph.* 2, 28. Uxorem exigere foras.] *Ter. Hec.* 2, 1, 45. Exigere uxorem *Pl. Mil.* 4, 6, 62. Tua causa exegit virum a se. *Id. Capt.* 5, 4, 4. Ex corpore lassitudinem exigere. *Luc.* ap. *Non.* 4, 152. Vestimentis frigus exigere. [*Suet. Aug.* 94. In corpore ejus exstitisse maculam, velut depicti draconis, nec potuisse unquam exigi. quae est lectio unius cod., probata a *Gronov.* V. *Burm.* ad *Ov. Art. Am.* 2, 653. *Bentl.* ad *Hor. Od.* 4. ult.] P Item injicio, immitto, adigo. *Virg. A.* 10, 815. validum namque exigit ensem Per medium Aeneas juvenem, totumque recondit. *Flor.* 4, 2. *a med.* Gladium per viscera exegit. *Senec. Consol. ad Marc.* 16. Exigere tela in aliquem. Adde *Stat. Theb.* 6, 717. [*V. *Gron.* a *Sen. Cons.* ad *Marc.* 16. *Burm.* ad *Quint. decl.* 10, 16. p. 228. *Interpp.* ad *Sil. It.* 1, 307. 642.] P Item transfodio. *Val. Fl.* 6, 572. illum exigit hasta, Hunc fugat. [*Genus loquendi poetis non infrequens. Exempla vide apud *Gron.* ad *Sen. Cons.* ad *Marc.* 16.] P Item duco, ultra duco, produco, transmitto. *Val. Fl.* 2, 75. cum primus equis exegit anhelis Phoebus Athon, mediasque diem dispersit in undas. *Prop.* 3, 19, 3. Tu quoque, qui aestivos spatiosius exigis ignes, Phoebe, moraturae contrahe lucis iter. *Stat. Theb.* 2, 41. ubi prona dies, longos super aequora fines Exigit umbra, *h. e.* extendit, producit. *Ov. Amor.* 1, 5, 1. Aestus erat, mediamque dies exegerat horam, *h. e.* adduxerat, vel transierat. P Item trajicio, transcurro. *Plin.* 12, 19, 42. Troglodytae hibernum mare exigunt circa brumam, Euris tum maxime flantibus. P Item transigo, ago. *Petr. Sat.* 115. Cibis corruptis utcumque curati, tristissimam noctem exegimus, [*Tac. A.* 3, 16. Exquirit qualem Piso diem supremum noctemque exegisset.] *Plin. ep.* 3, 1. Nescio, an ullum tempus jucundius exegerim. *Ter. Heaut.* 2, 3, 39. Quo studio vitam suam te absente exegerit. *Virg. A.* 7, 776. et *Ov. Met.* 12, 208. Solus ubi in silvis Italis ignobilis aevum Exigeret. *Pl. Capt.* 5, 4, 12. Tu cujus causa hanc aerumnam exigo, *h. e.* tolero, perfero. P Item perficio, absolvo. *Hor. Od.* 3, 30, 1. Exegi monumentum aere perennius. *Ov. Met.* 1, 117. Perque hiemes, aestusque, et inaequales autumnos, Et breve ver spatiis exegit quatuor annum, *h. e.* complevit, composuit. P Item distrahere, venale aliquid extrudere. *Liv.* 34, 9. *a med.* Mercari et ipsi ea, quae externa inveherentur, et agrorum exigere fructus volebant. [*ubi vid. *Gron.*] *Colum.* 10, 10, 315. Mercibus exactis etc. P Saepe est reposcere, flagitare, in re pecuniaria: itemque exigendo obtinere. [*Cic. Brut.* 4. Ego exspectabo ea quae polliceris, neque exigam, et erunt mihi grata ut solveris.] *Cic. Fam.* 13, 11. Ad eas pecunias exigendas, quae a colonis debentur, legatos misimus. *Id. Div. Verr.* 10. *f.* A civitatibus pro frumento pecunias exegerunt. *Id. Font.* 5. Quaternos denarios in singulas vini amphoras portorii nomine exegit. *Caes. B. C.* 3, 32. Acerbissime exigere pecunias imperatas. Et 12. obsides ab aliquo. *Petr. Sat.* 8. Pro cella assem exigere. *Cic. Fam.* 3, 7. tributa. Et *ib.* 6, 18. pensionem *Id. Verr.* 2, 1, 10. nomina sua. *Id. Amic.* 21. mercedem. P Extra rem pecuniariam. *Cic. Fam.* 2, 6. Ne id quod petat, exigere magis, quam rogare videatur. Et *ib.* 15, 16. Longiores litteras exspectabo, vel potius exigam. *Id. Fin.* 4, 28. Hanc exigam a te operam, ut audias me. Et *ib.* 2, 35. Exigerem ex te, cogeremque, ut responderes. Et 22. Omnibus ex rebus voluptatem, quasi mercedem, exigit. [*Cic. Tusc.* 1, 39. Ab hoc acerbius exigit natura quod dederat, de morte immatura.] *Id. Leg.* 1, 1. Non ut a poeta, sed ut a teste veritatem exigunt. [*Sen. Claud. Apol. in.* Quis unquam ab historico jurato res exegit, *h. e.* jurejurando obstrinxit historicum ad fidem et veritatem eorum quae tradit. P Observa etiam infinitivum sequi hanc vocem. *Paul.* in *Dig.* 29, 7, 8, 2. Exigimus potuisse eum eo tempore testamentum facere. *Ulp.* in *Dig.* 24, 3, 2, 2. Ubi sapit, scire eam exigimus, ut videatur non contradicere.] Et qui exigendo obtinet, *exigere* dicitur. [*Exigere verbum est potestatis et praepositorum negotio, ut rite ac diligenter fiat. Sunt verba *Gron.* ad *Sen. Contr.* 32. quem vide.] *Liv.* 42, 3. Sarta tecta exigere sacris publicis, et loca tuenda more majorum. *Ascon. in Verr.* 2, 1, 59. Exigere viam dicuntur magistratus, cum viciniam cogunt munire quam diligentissime sumptu facto. *Cic. ib.* Quam tu viam thensarum atque pompae ejusmodi exegisti, ut etc. [*Suet. Tib.* 19. Disciplinam acerrime exegit.] *Suet. Claud.* 12. Ut rata essent, quae procuratores sui statuerent, precario exegit. *Ov. Rem. Am.* 333. Exige quod cantet, si qua est sine voce puella. *Id. Met.* 14, 477. antiquo memores de vulnere poenas Exigit alma Venus, *h. e.* pro vulnere. [*Sen. de Ir.* 2, 23. Potest poena delata exigi, non potest exacta revocari.] *Flor.* 3, 19. *extr.* et *Ov. Met.* 8, 531. Exigere supplicium, poenas de aliquo. *Aurel. Vict. vir. illustr.* 12. ab aliquo. *Liv.* 29, 18. *f.* Exigere ab aliquo gravia piacula. [*Hinc omnino curare, ut aliquid fiat. *Sen. Contr.* 25. In socium nostrum praetor animadvertit, ebrius fortasse, nisi, ut omnia spectaret meretrix, diligenter exegit. Quanquam ibi exigere cum delectu positum, quod de praetore agitur.] P Invenitur etiam *exigere poenas alicui.* *Ov. Fast.* 4, 230. huic poenas exigit ira Deae. [*Cf. *Burm.* ad *Ov. Art. Am.* 1, 381. *Heins.* ad] *Claud. VI. cons. Honor.* 113. Ense Thyestiadae poenas exegit Orestes. *Id. B. G.* 194. Tandem supplicium cunctis pro montibus Alpes Exegere Getis. P Necessitas exigit, ratio, usus exigit, apud *Quint.* 4, 1., *Colum.* 7, 12. *med.* et *provem. l.* 9. Ut res exigit, prout res exigit, ap. *Plin.* 27, 4, 5. et 31, 6, 31. Sic *Quint.* 10, 3. Illic opes reconditae, unde ad subitos casus, cum res exiget, proferantur. P Praeterea significat examinare, redigere, ponderare, explorare. *Cic. Verr.* 2, 1, 5. Nisi forte vis ad perpendiculum columnas exigere. *Plin.* 36, 25, 63. Materia crassitudine bipedali ad regulam et libellam exigitur. *Suet. Caes.* 47. Margaritarum pondus sua manu exigere. *Plin.* 17, 21, 35. *n.* 4. Exigere aliquid mensura. Hinc translate. *Liv.* 34, 31. *med.* Nolite ad vestras leges et instituta exigere ea, quae Lacedaemone fiunt. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 6. Si ad illam summam veritatem legitimum jus exegeris, cavendum tibi erit, ne etc. *Ov. Art. Am.* 2, 502. Exigere opus ad vires suas. *Quint.* 1, 5. Illa non nisi aure exiguntur, quae fiunt per sonos. Et 4. An cujuslibet auris est exigere litterarum sonos? *Mart.* 7, 28. Exige, sed certa, quos legis, aure jocos, *h. e.* examina, perpende versiculos jocosos. Alii leg. *Excipe.* *Senec. Q. N.* 4, 5. Si omnia argumenta ad obrussam coeperimus exigere, silentium indicetur. [*Id. de clem.* 1, 1. Principatus tuus ad anni gustum exigitur. Sic recte conjecit *Lips.* V. *Gron.*] *Virg. A.* 4, 476. Decrevitque mori: tempus secum ipsa modumque Exigit. *Quint.* 1, 9. Aesopi fabellas narrare sermone puro; deinde eandem gracilitatem stilo exigere condiscant, *h. e.* imitari, assequi, exacte assimilare, ad eam gracilitatem stilo se conformare. *Sen. ep.* 11. *f.* Opus est aliquo, ad quem mores nostri se ipsi exigant, *h. e.* se conforment, dirigant. V. EXACTUS. [*V. *Gron. Observ.* 1, 8. ad *Sen. Agam.* 934. *Ruhnk.* ad *Rut. Lup.* 2, 15. p. 124.] P *Exigere quippiam cum aliquo*, agere, tractare deliberare, cum aliquo rem examinare et quasi ad regulas rationis et prudentiae exigere, *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 24. *f.* De his rebus ut exigeret cum eo, Furnio mandavi. *Sen. ep.* 27. In secretum te meum admitto, et te adhibito, mecum exigo. *Plin. ep.* 6, 12. Sentio, quanto opere me diligas, cum sic exegeris mecum, ut solebas cum filio tuo. *Id. ep.* 9, 26. *f.* Dummodo destines diem, quo et de his coram exigere possimus. *Liv.* 22, 49. *med.* Haec exigentes prius turba fugientium civium, deinde hostes oppressere. Sic Graece ἐξηγεῖσθαι, sermone agere, colloqui. P *Exigere ab aliquo*, quaerere, exquirere. *Tac. A.* 2, 85. Exactum est a Labeone, cur ultionem omisisset. P Exigere aliquem, vocare, impellere. Juppiter apud *Stat. Theb.* 1, 215. quonam usque nocentum Exigar in poenas? P Passive *Metell. Numid.* ap. *Gell.* 15, 14. *sese pecunias maximas exactos esse* dixit, *h. e.* pecunias a se maximas exactas. Et *Caecil. ib.* et ap. *Non.* 2, 294. *Ego exigor portorium*, h. e. exigitur de me portorium: quas loquendi rationes nove dictas ait *Gell.* et Graecae rationis; Graeci enim dicunt εἰσεπράξατό με ἀργύριον, exegit me pecuniam. Simili modo locuti sunt *Pl. Trin.* 2, 4, 26. et *Jabolen. Dig.* 23, 4, 32. *extr.* P [Part. *Exacturus* ap. *Sil.* 7, 280. Arcta fames poenas miserae exactura Sagunti. *F.*] P [*Confunduntur passim a librariis *Exigere* et *erigere.* V. *Ruhnk.* ad *Rut. Lup.* 1, 15. p. 51. *Drak.* ad *Liv.* 6, 2, 1. — et *Excutere.* *Burm.* ad *Ov. Met.* 9, 745. — et *Eximere.* *Id.* ad *Art. Am.* 2, 653. — et *Exsuere.* *Id.* ad *Fast.* 3, 6, 281.]

EXĬGŬE, adv. μικρῶς, ὀλίγως, exiguo modo, parum, leviter, tenuiter. *Cic. Or.* 3, 36. Cum de duabus primis celeriter exigueque dixisses. *Id. Att.* 11, 16. Epistola exigue scripta, *h. e.* quae pauca continet, eaque inania. *Ter. Heaut.* 1, 2, 33. Exigue sumptum praebent. *Caes. B. G.* 7, 71. Ratione inita, frumentum se exigue dierum triginta habere, sed paulo etiam longius tolerare posse parcendo, *h. e.* vix. *Cic. Amic.* 16. Hoc quidem est, nimis exigue et exiliter ad calculos revocare amicitiam. *Gell.* 19, 3. Turpius esse exigue atque frigide laudari, quam insectanter ac graviter vituperari. *Id.* 9, 9. *extr.* Virgilius hunc Homeri versum exigue secutus est, *h. e.* parum expressit.

EXĬGŬĬTAS, atis, f. ὀλιγότης, μικρότης, paucitas, parvitas. *Cic. Fin.* 4, 12. In quibus, propter earum exiguitatem, obscuratio consequitur. *Caes. B. G.* 3, 23. et *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 10. Exiguitas copiarum, *Caes. B. G.* 2, 21. et 33. et *Liv.* 24, 17. temporis. *Caes. B. G.* 4, 30. Paucitatem militum ex castrorum exiguitate cognoscere. Et 1. *extr.* Exiguitas pellum. *Justin.* 43, 3. terrae. [*Et simpliciter. *Pall. R. R.* 1, 6, 8. Foecundior est exiguitas (sc. terrae), quam magnitudo neglecta.] *Suet. Claud.* 28. fisci. *Colum.* 7, 5. *med.* cibi maciem facit. [*Adde *Col. R. R.* 7, 5, 5. P Aliquando etiam vilitatem significat. *Ulp.* in *Dig.* 19, 2, 15, 5. Quum quidam de fructuum exiguitate quereretur, non esse rationem ejus habendam.]

EXĬGŬUS, a, um, adj. μικρὸς, ὀλίγος, parvus, exilis, tenuis: est ab *exigo*, ut *ambiguus* ab *ambigo*, unde proprie *exiguus* dicitur, qui nullo negotio exigi, ejicique potest. *Nep. Ages.* 8. Exiguus, et claudus altero pede, i. e. brevis. *Virg. G.* 1, 181. Exiguus mus. *Cic. Div.* 2, 16. Possum suspicari, contactum aliquo morbo, bovis exile, et exiguum, et victum cor fuisse. *Id. Rabir. perduell.* 3. Exigua et angusta pars. *Id. Parad.* 6, 3. [*Fructus non modo ad sumptum, sed etiam ad fenus exi-

uus.] *Mart.* 12, 83. Exigui capilli, *h. e.* rari. *Cic. Or.* 3, 19. Ex ingenti campo in exiguum gyrum compellere. *Id. Quint.* 1. Exiguae amicorum copiae. *Nep. Milt.* 4. *extr.* Exiguis copiis dimicare. *Lucan.* 3, 182. Exiguae puppes. [*numero paucae.] *Cic. Or.* 1, 4. *extr.* Exiguus oratorum numerus. Et 20. *f.* Exiguum tempus. *Caes. B. G.* 4, 20. Exigua pars aestatis. Et *ib.* 5, 47. Exigua castra. Et *ib.* 7, 17. Civitas exigua et infirma. *Cic. Agr.* 2, 2. *extr.* Exigua laus. *Id. Fam.* 5, 7. Litterae tuae exiguam significationem tuae erga me voluntatis habebant. *Id. Fin.* 1, 19. Exiguam fortunam intervenire sapienti. *Ov. Her.* 4, 115. De fratrum populo pars exiguissima restas. *Plin. ep.* 7, 24. Exiguissima legata. [*Ceterum opponuntur Exiguiora legata plenioribus. *Ulp.* in *Dig.* 32, 46. Ea adjectio legatum alias exiguius, alias plenius efficiat.] *Colum. Arbor.* 28. *f.* Cytisum aridum si dabis, exiguius dato. *Front. Aquaed.* 32. Vicenariam exiguiorem faciunt diametro digiti semisse. *Ulp. Dig.* 29, 5, 1. *med.* Licet alii validioris vocis sint, alii exiguioris. *Id. ib.* 43, 11, 1. *med.* Ut aqua exiguior facta minus sit navigabilis. Et 30, 1, 14. *extr.* Exiguius esse praestandum. ¶ Cum genitivo. *Claud. in Eutrop.* 2, 381. Abundans corporis, exiguusque animi. ¶ Substantive. *Ov. Trist.* 5, 2, 20. Exiguum pleno de mare demat aquae. [*Liv.* 22, 24, 8. Exiguum spatii, *id.* 27, 27, 3. Exiguum campi. V. *Drak.* ad *Liv.* 27, 2, 9.] *Plin.* 28, 9, 37. Exiguum mellis adjiciunt. Et 25 13, 106. Cum croco, et exiguo aquae frigidae trita. *Sil.* 4, 248. Exiguum salutis. *Plin. ep.* 7, 27. temporis. ¶ Adverbialiter. *Id. ep.* 3, 6. In hac certe perquam exiguum sapio. *Plin. alter.* 10, 75, 97. Exiguum dormire. *Ov. Her.* 18, 141. exiguum misero contingis amanti, *h. e.* exiguo tempore. *Lucan.* 5, 431. Exiguum tument vela. ¶ *Exiguo* pro *exigue. Scrib. Comp.* 240. Exiguo oras ulceris tangere. ¶ *Exiguo post*, paulo post. *Plin.* 31, 2, 3. Exiguo post obitum ipsius. ¶ Vilem aliquando significat, parvique pretii. *Spartian. Sever.* 19. Tam exiguis vestibus usus est, ut vix tunica ejus aliquid purpurae haberet. [*Ulp.* in *Dig.* 32, 75. Nummis indistincte legatis, hoc receptum est, ut exiguiores legati videantur.]

EXĬLĪCA. V. EXSILICA.

EXĬLIO. V. EXSILIO.

EXĬLIS, e, adj. λεπτὸς, tenuis, subtilis, gracilis. *Festus* derivat a tenuitate *inarum*, τῶν ἰνῶν, hoc est fibrarum, seu subtilium venularum in chartis intercursantium. At fortasse est derivandum ab *ex* et *ile*, qui nempe exiguis est iliis, seu lateribus, quemque *Hor. Sat.* 1, 2, 93. *brevi latere* dicit. *Cic. Div.* 2, 13. Eadem hora aliae pecudis jecur nitidum atque plenum est, aliae horridum et exile. [*Colum. R. R.* 1, 4, 2. Exilis ager.] *Id. Agr.* 2, 25. *med.* Quod solum tam exile et macrum est, quod aratro praestringi non possit? *h. e.* arenosum, vel exigui fundi. *Lucan.* 3, 204. glebis exilis Arisbe, *h. e.* macri soli. *Senec. Q. N.* 1, 1. *med.* Ignes tenuissimi iter exile designant. *Plin.* 13, 4, 9. Caryotae macro corpore exiles. *Ov. Pont.* 1, 10, 27. Exiles artus. *Val. Max.* 9, 12. *n.* 8. *extern.* Tenues et Exiles virium reliquias fovere. *Plin.* 11, 37, 89. Exilis humor. *Id.* 24, 6, 20. Exilia folia. *Id.* 15, 13, 12. Exilior prunorum caro. *Id.* 11, 51, 12. Feminis vox exilior, quam maribus. *Hor. Od.* 1, 4, 17. vocat *exilem* domum Plutoniam, in qua sunt manes sine corpore, et tenues umbrae. ¶ Translate. *Cic. Fin.* 4, 3. *f.* Ista ipsa, quae tu breviter, a te quidem apte et rotunde, habes enim a rhetoribus: illorum vero ista ipsa quam exilia de virtutis vi, *h. e.* inornata, subtilia, sicca, tenuia. *Id. Or.* 2, 38. Genus sermonis non liquidum, non fusum ac profluens, sed exile, aridum, concisum ac minutum. Et 77. *extr.* Exile exordium. Et *ib.* 1, 18. Spinosa et exilis oratio. *Pl. Stich.* 4, 1, 21. Ita, me absente, familiarem rem uxor curavit meam: omnium me exilem atque inanem fecit aegritudinum, *h. e.* exsortem, immunem, nulla aegritudine circumdatum, omni cura spoliatum. *Nep. Eumen.* 5. Exiles res animi magnitudinem etsi non frangebant, tamen imminuebant, *h. e.* tenues, imminutae, adversae et calamitosae. *Gell.* 14, 2. Argumentis admodum exilibus nitebatur. *Hor. Ep.* 1, 6, 45. Exilis domus est, ubi non et multa supersunt etc., *h. e.* pauper, tenuis. *Plin. Pan.* 40. Parva et exilis hereditas. *Appul. Met.* 10. Exilis metus. ¶ [*Sever. de Aetn.* 97. Exiles viae, i. e. angustae. In *Ov. Trist.* 1, 2, 84. Exilem vim interpretabatur *Heins.* per compendiosam; quod latine dici non potest. Cf. *Burm.* ad *h. l.*] ¶ *Exile* adverbii ritu pro exiliter. *Stat. Theb.* 7, 262. redit, atque exile profatur. ¶ Sup. Exilissimus in *Not. Tir.* p. 67.

EXĬLĬTAS, atis, f. λεπτότης, tenuitas, gracilitas. *Plin.* 11, 2, 1. Exilitas aculei apum. *Id.* 24, 19, 118. Folia fastigantur in exilitatem. *Id.* 18, 17, 45. et *Colum.* 8, 16. Exilitas soli. *Quint.* 1, 11. Femineae vocis exilitas. ¶ Translate. *Cic. Or.* 1, 12. Qui discernes eorum, quos nominavi, ubertatem in dicendo et copiam, ab eorum exilitate, qui hac dicendi varietate non utuntur? *Id. Brut.* 82. Atticum se Calvus noster dici oratorem volebat: inde erat illa exilitas, quam etc. *Quint. l. c.* Quarundam litterarum vel exilitate, vel pinguitudine nimia laboramus.

EXĬLĬTER, adv. λεπτῶς, tenuiter, graciliter. *Cic. Or.* 3, 11. Nolo, verba exiliter exanimata exire; nolo inflata, et quasi anhelata gravius. [*i. e. sine vi, ut vix intelligi possint.] ¶ Translate. *Id. Or.* 1, 11. *f.* Iisdem de rebus jejune quosdam et exiliter disputavisse, *h. e.* tenui, et inornato stilo. *Id. Brut.* 27. *extr.* Annales sane exiliter scripti. *Varr. L. L.* 4. *s. in.* De quibus duabus rebus in his libris promiscue dicam, sed exilius de posteriore, *h. e.* parcius, brevius.

EXĬLIUM. V. EXSILIUM.

EXĬMĬĒ, adv. ἐξαιρέτως, excellenter, egregie. *Cic. Arch.* 9. Marius L. Plocium eximie dilexit. *Juven.* 11, 1. Eximie coenare. *Liv.* 25, 40. Eximie ornatum templum. *Id.* 42, 29. Antiochus omnia per suos legatos senatui eximie pollicitus erat. *Gell.* 13, 8. Eximie atque verissime opinari. Et 11, 13. Eximie et unice delectare. *Plin.* 29, 6, 38. Eximie prodesse. Et 20, 22, 89. Eximie utilis. Et 29, 6, 38. Oculis eximie medetur. Et 27, 12, 104. Proserpinaca anginam eximie curari. [*Col. R. R.* 8, 17, 1. Stagnum censemus eximie optimum, quod sic positum est, i. e. prae aliis omnibus optimum.]

EXĬMĬĔTAS, atis, f. praestantia. *Symmach. ep.* 3, 3. Spondeo tuam eximietatem reperire posse multa, quae tacui. Adde *August. ep.* 32, 231. et 237.

EXĬMĬUS, a, um, adj. ἐξαίρετος, excellens, egregius, quasi exemptus, et extra ceteros positus: est ab *eximo*. Hinc *Cic. Div. Verr.* 16. Neque esset verisimile, cum omnibus Siculis faceret injurias, te illi unum eximium, cui consuleret, fuisse. *Liv.* 9, 34. Tu unus eximius es, in quo hoc praecipuum et singulare valeat? [*V. *Drak.* ad h. l.] *Ter. Hec.* 1, 1, 9. Utin' eximium neminem habeam? *h. e.* ut neminem eximam, excipiam. ¶ Proprie dicebatur de animalibus ad sacrificium electis, quia in sacrificiis optimum pecus e grege eximebatur, teste *Festo*, et *Macr. Sat.* 3, 5., et magis etiam de porcis majoribus, qui ad sacrificandum excepti liberius pascebantur. Nam boves, qui ad hoc electi erant, *egregii* dicebantur, et oves *lectae*. *Donat.* ad *Ter. Hec.* 1, 1, 9. [*Drak.* ad *Liv.* 7, 37.] Sed haec nomina saepe indifferenter usurpantur. *Virg. G.* 4, 538. Quatuor eximios praestanti corpore tauros. ¶ Universim autem, et lato usu accipitur pro excellenti, insigni, singulari, praestanti, ut dictum est. *Cic. Manil.* 1. *extr.* Pompeji singularis eximiaque virtus. *Id. Or.* 2, 28. *extr.* Haec ipsa semper in te eximia et praestantia fuere. *Id. Off.* 1, 20. Ea quae eximia plerisque et praeclara videntur, parva ducere. *Id. Fin.* 1, 13. Eximiae pulcraeque virtutes. *Id. Verr.* 2, 5, 31. Mulier eximia facie. *Plin* 7, 12, 10. Eximios forma pueros vendidit. [*Drak.* ad *Liv.* 6, 11, 3.] *Cic. Fam.* 6, 5. Eximium ingenium. Et *ib.* 1, 7. *extr*. Lentulus eximia spe et summae virtutis adolescens. *Plin.* 21, 5, 11. Eximius candor. *Id.* 27, 12, 104. Proserpinaca est eximii adversus scorpiones remedii. *Id.* 5, 4, 3. Regio fertilitatis eximiae. *Id.* 2, 63, 63. Eximia merita. *Id.* 24, 16, 95. Herba eximii usus ad vulnera. *Id.* 8, 44, 69. de mulis. Animal viribus in labores eximium. *Id.* 21, 20, 86. Caligines oculorum succo inungi, eximium habetur. *Lucan.* 3, 696. Eximius in aliqua re. ¶ Cum infinito. *Id. ib.* pugna fuit unus in illa Eximius Phoceus animam servare sub undis, Scrutarique fretum. ¶ Cum genitivo, Graeco more. *Stat. Th.* 6, 15. Eximii regum. ¶ In malam partem. *Lucr.* 2, 593. Eximiis vero furit ignibus impetus Aetnae. ¶ Pro *maximus*. *Liv.* 42, 15. Harpalus quanta eximia celeritate poterat, regressus in Macedoniam. Alii leg. *quanta maxima.*

EXĬMO, is, emi, emptum, vel emtum, a. 3. ἐξαιρέω, extraho, educo, eruo: ab *ex* et *emo*, quod olim *accipere* significabat, *Festo* teste in *Abemito*. *Cato R. R.* 112. Ubi triduum praeterierit, eximito de dolio. Et 28. Oleas, ulmos bene cum radicibus eximito, cum terra sua quam plurima. *Plin.* 26, 11, 31. Medullam e caule eximere. *Id.* 30, 6, 17. Cani viventi lienem eximere. *Id.* 19, 12, 62. Eximere acetum opsoniis apio. *Cels.* 6, 9. et *Suet. Vesp.* 5. alicui dentem. *Cic. Verr.* 2, 2, 52. unum diem ex mense. *Hor. Od.* 2, 2, 18. aliquem numero beatorum. *Curt.* 6, 11. *med.* se hominibus. ¶ Item adimo, aufero, tollo. *Hor. Ep.* 1, 5, 18. Sollicitis animis onus eximit. *Id. Od.* 3, 14, 14. Eximere curas. *Justin.* 30, 3. Quae res omnem cunctationem belli senatui exemit. *Cic. Tusc.* 2, 12. *f.* Illud, quod me angebat, non eximis. *Id. Amic.* 7. Eximere ex rerum natura benevolentiae vinctionem. *Liv.* 4, 31. religionem. *Suet. Claud.* 11. aliquid memoriae. *Pl. Merc.* 1, 2, 17. alicui lassitudinem. [*Flor.* 4, 7, 13. Eximere alicui sensum rei gestae: de pulvere et strepitu, noctisque tenebris, quae impediunt quominus aliquis quae geruntur s. aguntur sentiat.] ¶ Item subtraho, libero. *Cic. Or.* 23. Eximere aliquem e vinculis. *Id. Inv.* 2, 7. *s. f.* aliquos ex culpa. *Liv.* 38, 15. obsidione. *Cic. Fam.* 5, 6. ex obsidione. *Id. Verr.* 2, 2, 40. *f.* aliquem ex reis. Et *ib.* 2, 4, 19. absentem de reis. *Id. Or.* 2, 67. *extr.* aliquem ex aerariis. *Nep. Att.* 10. quempiam de numero proscriptorum. *Liv.* 6, 40. *med.* se arbitrio alterius. Et 24. *med.* reum crimine. *Id.* 28, 39. *f.* cives servitio. [*Eximere aliquem alicui rei et aliqua re. *Drak.* ad *Liv.* 8, 35, 5. 33, 23, 2. Apud *Tacitum* vero aequalesque ejus scriptores fere cum dativo jungitur. *Boettich. Lex. Tac.* p. 184.] *Tac. A.* 14, 48. morti. *Val. Flacc.* 2, 256. Exime nos sceleri, pater, et miserere piorum. *Gell.* 4, 20. Notae jam destinatae exemptus est. *Pl. Rud.* 1, 4, 13. Eximere aliquem ex metu. *Liv.* 5, 15. rem miraculo, *h. e.* efficere, ut res miraculo, tribuenda non sit. ¶ In re forensi *eximere diem* est extrahere, protrahere, et sic judicio auferre. [*Eximere diem*, *tempus* est in universum deripere et abstrahere negotiis, sive feriarum causa, sive ne quod opus aut quod institutum erat, agatur et perficiatur. Sunt verba *Gron.* ad *Sen. N. Q. praef.* 3., quem vide.] *Cic. Q. Fr.* 2, 1. *med.* Clodius rogatus, diem dicendo eximere coepit. *Id. Att.* 4, 3. Metellus calumnia dicendi tempus exemit. *Plin. ep.* 5, 21. Dimittuntur centumviri, eximitur dies. Adde *Liv.* 1, 50. *f.* ¶ Translate. *Suet. Oth.* 6. Medium quoque tempus religio, et Seleucus exemit. ¶ [*Impersonaliter, passive. *Tac. A.* 6, 22. Plurimis mortalium non eximitur, quin primo cujusque ortu ventura destinentur. *Gron.* in *Observ.* 2, 14. ita: *non eximi est*: non potest eximi, non potest opinio ista eripi.] ¶ [Partic. *Eximendus* ap. *Liv.* 24, 29. Id eximendum de foedere est. *F.* *¶ Confunduntur *Eximere* et *Exigere*. *Burm.* ad *Ov. A. Am.* 2, 653.]

EXĬN, adv. per apocopen pro *exinde*, metri causa dici, ait *Festus*. Legitur autem ap. *Virg. A.* 6, 891. et *ib.* 7, 341. et alibi, *Enn.* ap. *Cic. Div.* 1, 48., *Pl. Epid.* 1, 2, 47. et *Poen.* 3, 5, 9. etc. ¶ Sed et a prosae scriptoribus usurpatur. *Cic. Or.* 45. *f.* Dein etiam saepe, et exin, pro deinde et exinde dicimus. *Id. Div.* 1, 26. Exin cuidam rustico visus est venire, etc. *Tac. A.* 3, 36. Exin promptum, quod, etc. ¶ *Reperitur et *exim*, v. gr. ap. *Auct. Itin. Alex.* (ed. *A. Majo*) 49. Eximque illos solo pingendo paruisse. *B. A.* ¶ [*Saepius autem confunduntur *Exin* et *Exinde*. *Drak.* ad *Liv.* 27, 5, 6. 41, 27, 3. 42, 9, 8.]

EXĬNĀNĬO, is, ivi, itum, a. 4. ἐκκενόω, evacuo, inanem reddo. *Cic. Verr.* 2, 5, 25. Nox illa tota exinaniunda navi consumitur. *Id. ib.* 5, 50. Vastare et exinanire agros. *Id. Div. Verr.* 4. Civitates vastare, domos exinanire, fana spoliare. *Hirt. B. Afr.* 20. Omnem regionem exinanire frumento. *Plin.* 26, 8, 36. Radix et alvum, et bilem, et pituitam exinanit. *Id.* 25, 5, 20. Exinanire lienem. *Id.* 7, 20, 19. onusta vehicula. *Id.* 24, 8, 35. hydropicos. [*abzapfen.*] *Id.* 18, 22, 51. Nisi multiplici partu exinaniatur ubertas, pereunt luxuria singuli fructus. *Paul. Dig.* 31, 1, 89. *f.* Patrimonium suum donationibus exinanire. *Pl. Truc.* 4, 2, 2. Ama rem tuam: istum (*amatorem*) exinani, *h. e.* emunge, exhauri, spolia. ¶ [Part. *Exinaniens* ap. *Plin.* 36, 14, 21. Paulatim exinaniens imos. *F.*]

EXĬNĀNĬTĬO, onis, f. evacuatio, ἐκκένωσις. *Plin.* 13, 22, 38. Succurrit aliquando praeceps alvi exinanitio. *Id.* 17, 2, 2. Exinanitio florescendi, *h. e.* emissio florum, qua vires arborum exhauriuntur.

EXĬNĀNĬTUS, a, um, part. ab *exinanio*, ἐκκενωθείς. *Cic. Agr.* 2, 27. Regibus atque omnibus gentibus exinanitis. *Id. Verr.* 2, 5, 40. Habet constratam navem, et minus exinanitam. *Sisen.* ap. *Non.* 2, 302. Exinanitis castris. *Plin.* 32, 5, 17. Exinanita clysteribus corpora. *Id.* 17, 2, 2. Exinanitae fetu arbores, *h. e.* viribus exhaustae. *Varr. R. R.* 3, 16. Apes relinquunt exinanitas alvos.

EXĬNDĔ, adv., ἐντεῦθεν, ex eo tempore, postea, deinde, et ordinem significat tum loci, tum temporis. Loci. *Cic. N. D.* 2, 39. *f.* Exinde mari finitimus aer, etc. *Pl. Curc.* 2, 3, 84. Ostium ubi prospexi, exinde me illico protinam dedi. ¶ Temporis. *Virg. A.* 6, 743. exinde per amplum Mittimur elysium. *Liv.* 31, 4. Praetores exinde facti Q. Minutius, etc. *Pl. Truc.* 1, 1, 63. Postquam alium reperit, qui plus daret, me exinde amovit loco. *Ulp. Dig.* 1, 16, 4. *extr.* Videri legatum habere jurisdictionem, non exinde, ex quo mandata est, sed ex quo, etc. ¶ Significat etiam ex ea re. *Pl. Pseud.* 2, 3, 13. Proinde ut quisque fortuna utitur, ita praecellet; atque exinde sapere eum, omnes dicimus. [*Varr. R. R.* 1, 20, 4. Ad molas alii asellis, alii vaccis ac mulis utuntur, exinde ut pabuli facultas est, *je nachdem das Futter da ist.*]

EXINFULABAT, exserebat, infulas enim sacerdotum, filamenta vocabant. *Festus.*

EXINTĔRO. V. EXENTERO.

EXJŎCOR, aris, dep. 1. idem quod jocor, ludo. *Catull.* 21, 5. nam simul exjocaris una Haerens ad latus, omnia experiris. Alii multo rectius leg. nam simul es, jocaris una, Heres ad latus, etc. *h. e.* cum illo consuescis, vel edis. [*Scripturam *Exjocares* damnat etiam *Schneid. Elementarℓ. Tom. II.* p. 562.]

EXISONA. *Vitr.* 4, 7. Uti reliqua exisona, quae solent esse in frontibus, ad latera sunt translata. *Barbarus* vertit *le altre parti uguali*, quasi sit ab ἴσος, aequalis, et *Vitr.* scripserit ἔξισον, ex cujus corruptione exstiterit paulatim illud *exisona:* quae conjectura est *Baldi* in *Lex.*, ubi addit, placere *Turnebo* lectionem mutari, et *ex his omnia* legi.

EXISTĪMĀBĪLIS, e, adj. qui existimari potest, probabilis, veri similis. Est *Coel. Aurel. Acut.* 2, 5. et 35. et *ib.* 3, 17. *f.*

EXISTĪMĀTĬO, onis, f. ἐκτίμησις, actus existimandi, opinio, judicium. Differt ab *aestimatione*, quod haec fere ad pretia refertur; *existimatio* ad cetera. Praeterea *aestimatio* est de re perpensa et cognita judicium: *existimatio* est de re putata et probabili. Contra alii putant, *aestimationem* esse cogitationis et opinionis, *existimationem* perfecti omnino judicii. *Cic. Q. Fr.* 1, 1, 15. Non est tibi his solis utendum existimationibus, ac judiciis, qui nunc sunt, hominum, sed iis etiam, qui futuri sunt. [*Existimatio et judicium quomodo differunt, docet locus *Cic. Cluent.* 30. Nunc quemadmodum audiar sentio, non modo ab iis, quarum judicium ac potestas est, sed etiam ab illis quorum tantum est existimatio, ubi judicium de iis quibus absolvendi aut condemnandi est potestas, existimatio de hominibus privatis.] *Liv.* 4, 20. Qui si in ea re sit error, communis existimatio est. [*V. *Drak.* ad h. l. et ad 4, 41, 2.] *Plin.* 11, 16, 16. Propior vero prior existimatio fieret, ni, etc. *Vitr.* 7, 5. *med.* Indecens status signorum publice civitati vitium existimationis adjecit. Et *Cic. Verr.* 2, 3, 82. In hoc genere facilior est existimatio, quam reprehensio. Et 58. Omnium existimationi satisfacere. [*V. *Ruhnk.* ad *Ter. Heaut. Prol.* 25.] *Suet. Tib.* 58. *extr.* Dictum factumve alicujus existimatione aliqua laedere. *Ascon.* in *Cic. Mil.* 12. Complures alias, nimia etiam, ut existimatio est, asperitate usus, damnavit. ℙ Saepius est passivae significat., et sumitur pro bona fama, opinione, auctoritate, honestate, dignitate, εὐδοξία, δόξα, ἐπιτιμία. *Callistr. Dig.* 50, 13, 5. Existimatio est dignitatis illaesae status, legibus ac moribus comprobatus, qui ex delicto nostro, auctoritate legum, aut minuitur, aut consumitur. *Cic. Fam.* 5, 20. Nihil eum fecisse scientem, quod esset contra aut rem, aut existimationem tuam. *Id. Flacc.* 22. Homo egens, sordidus, sine honore, sine existimatione, sine censu. *Id. Or.* 2, 49. Nihil mihi ad existimationem turpius, nihil ad dolorem acerbius accidere posse. *Id. Rosc. Com.* 6. Judicia summae existimationis, et paene dicam capitis. *Id. Flacc.* 15. Homo fortuna egens, vita turpis, existimatione damnatus. *Id. Fam.* 13, 73. Alicujus existimationem violare. *Id. Planc.* 2. offendere. *Id. Fam.* 3, 10. *med.* oppugnare. *Suet. Caes.* 75. lacerare. *Cic. Att.* 1, 1. venire contra. Et *ib.* Inopem esse ab amicitia et existimatione. *Auct. ad Her.* 4, 10. Perdere existimationem. *Nep. Cat.* 2. Detrimentum existimationis facere. *Cic. Q. Fr.* 1, 1, 5. Alicujus existimationi consulere. Et 4. Committere alteri existimationem suam. *Suet. Ner.* 12. Existimationis integrae vir. *Nep. Ages.* 4. Bonam existimationem regno praeponere. *Id. Att.* 15. Suam existimationem in ea re agi putabat.

EXISTĪMĀTOR, oris, m. δοξαστής, qui existimat, censet. *Cic. Or.* 31. Ut existimatores videamur loqui, non magistri. *Id. Or.* 3, 22. Stultus alieni artificii existimator. *Id. Brut.* 93. Existimator doctus et intelligens. *Gell.* 20, 1. Existimator non levis. [*Alia v. ap. *Gron.* ad *Liv.* 4, 41.] ℙ Quid ab *aestimatore* differat, collige ex dictis in v. praec.

EXISTĪMĀTUS, a, um, part. ab *existimo*. *Cic. Har. resp.* 13. Dejotarus a senatu regali nomine dignus existimatus. *Plin.* 18, 12, 30. Faba hebetare sensus existimata. *Gell.* 1, 9. Pro existimato captu solertiae. *Id.* 10, 23. Cato non solum existimatas, sed multatas quoque a judice mulieres refert.

EXISTĪMO, et antique Existŭmo, as, avi, atum, a. 1. δοκέω, νομίζω, puto, opinor, censeo: ab *ex*, et *aestimo*, a quo quid differat, in EXISTIMATIO diximus. *Cic. Agr.* 2, 33. Si majores nostri existimassent, quemquam Rulli similem futurum. *Id. Fam.* 15, 21. Non possum existimare, plus quemquam a se ipso, quam me a te amari. *Id. ad Brut.* 1, 4. Quanta sim laetitia affectus, facilius est tibi existimare, quam mihi scribere. *Id. Leg.* 1, 2. De scriptoribus, qui nondum ediderunt, existimare non possumus, i. e. judicare. [*Drak.* ad *Liv.* 34, 2, 5.] *Id. Or.* 2, 66. P. Cornelius, homo, ut existimabatur, avarus et furax. *Id. Fam.* 1, 7. Ex eventu homines de tuo consilio existimaturos videmus. *Id. Brut.* 21. Orationes, ex quibus existimari de ingeniis oratorum potest. Et 36. *extr.* Ego sic existimo, hos oratores fuisse maximos. *Id. Att.* 6, 2. et *Off.* 2, 10. Bene aut male existimare de aliquo. *Id. Verr.* 2, 3, 82. Existimare aliquem avarum. *Nep. Phoe.* 2. Qui bene de republica mereri existimabantur. *Caes. B. G.* 5, 13. Huic millia passuum DCCC in longitudinem esse, existimatur. *Plin.* 6, 13, 14. Capillus juxta feminis virisque existimatur in probro. *Id.* 24, 15, 84. Chamaecissos cum floret, existimari potest alba viola. *Id.* 6, 22, 24. Taprobanen alterum orbem terrarum esse, diu existimatum est. *Liv.* 23, 15. *med.* Existimatu facile est. ℙ [*Insolentius positum ap. *Tac. H.* 4, 81. Existimari a medicis jubet, an talis caecitas ac debilitas ope humana superabilis forent, i. e. quaeri ac sententiam ab iis ferri. — ℙ Porro observa *existimare* ex urbanitate Graecis inprimis familiari dici non tantum in re dubia, sed saepe de vera et certa. V. *Cic. Ac. Qu.* 4, 47.] ℙ Videtur aliquando poni pro *aestimo*. *Sall. H. in or. Macri Lic. trib. pleb.* 3. Si, Quirites, parum existumaretis, quid interesset, etc. *Id. Jug.* 88. Nunc vos existumate, facta, an dicta pluris sint. *Ter. Phorm.* 1, 1, 11. Haud existumans, quanto labore partum. *Id. Heaut.* 2, 3, 41. Ea res dedit existumandi copiam quotidianae vitae consuetudinem. ℙ *Bene*, aut *male existimare de aliquo* non solum est bene aut male opinari, sed etiam per metonymiam bene aut male loqui. *Sen. Ira* 3, 22. Quid facilius fuit Antigono, quam duos manipulares duci jubere, qui incumbentes regio tabernaculo faciebant, quod homines et periculosissime, et libentissime faciunt, de rege suo male existimabant? Et *ep.* 68. Quid autem tecum loquaris? quod homines de aliis libentissime faciunt: de te apud te male existima.

EXISTO. V. EXSISTO.

EXĬTĬĀBĬLIS, e, adj. exitium ferens, exitialis. *Cic. Att.* 10, 4. Bellum terra et mari comparat, suis civibus exitiabile. [*Adde *Eutr.* 9, 7.] *Liv.* 29, 17. Exitiabilis tyrannus. [*Adde *Eutr.* 8, 1.] *Suet. Aug.* 23. Clades paene exitiabilis. *Ov. Met.* 6, 257. Telum exitiabile. *Tac. A.* 6, 24. Exitiabilis in suos, infensus reipubl. animus. *Vellej.* 2, 112. Exitiabilis fames. [*Saepe confunduntur a librariis *Exitiabilis* et *exitialis*. V. *Interpp.* ad *Liv.* 27, 23. 29, 17. ad *Suet. Cal.* 50. *Tzschuk.* ad *Eutr.* 8, 1.]

EXĬTĬĀBĬLĬTER. V. EXITIALITER.

EXĬTĬĀLIS, e, adj. ὀλέθριος, exitium afferens, perniciosus, exitiosus. *Cic. Verr.* 2, 5, 6. Perditae civitates, desperatis omnibus rebus, hos solent exitus exitiales habere, ut damnati in integrum restituantur. *Virg. A.* 2, 31. Donum exitiale. *Id. ib.* 6, 511. scelus. *Plin.* 10, 72, 93. Animalia venenata magis exitialia, si, etc. ℙ [*Saepe confundi *Exitialis* et *exitiabilis* supra animadvertimus.]

EXĬTĬĀLĬTER, adv. perniciose. *August. Conf.* 6, 7. Quia circum exitialiter amabat. Al. leg. *exitiabiliter*, quod idem sonat.

EXĬTĬO, onis, f. exitus. *Pl. Truc.* 2, 6, 30. Quid illi ex utero exitio est?

EXĬTĬŌSĒ, adv. perniciose. *August. ep.* 8, 3. Videtur mihi exitiosissime credi.

EXĬTĬŌSUS, a, um, adj. ὀλέθριος, exitium afferens, exitialis. *Cic. Cat.* 4, 3. Exitiosa conjuratio. *Id. Planc.* 36. Reipublicae exitiosum fuisset. *Tac. Hist.* 2, 31. Otho luxu, saevitia, audacia reipublicae exitiosior ducebatur. [*ubi nota adject. ad personas relatum, quo usu abstinere videntur antiquiores.] *Tertull. Anim.* 34. Helena exitiosissima Priamo.

EXĬTĬUM, ii, n. ὄλεθρος, pernicies, ruina, extrema calamitas, interitus. Exitium, inquit *Fest.*, antiqui ponebant pro exitu: nunc exitium, pessimum exitum dicimus. [*Hinc tale παρήχημα, qualia amat *Cic. Agr.* 2. Qui extremi exitiorum solent esse exitus.] *Cic. Cat.* 4, 5. Cum de pernicie populi R., exitio hujus urbis tam acerbe, tamque crudeliter cogitarit. *Id. Q. Fr. ep.* 1, 4. *med.* Ego omnibus meis exitio fuero. *Hor. Od.* 1, 16, 17. Irae Thyesten exitio gravi Stravere. *Lucr.* 5, 96. et *Sen. Med.* 1001. Dare aliquem exitio. *Id. Agam.* 523. Mittere exitio Doricum genus. *Id. Phoen.* 342. Rapere in exitium omnia. *Id. Med.* 513. Trahere in exitium quempiam. *Tac. A.* 1, 22. Armare quempiam in exitium alterius. Et 32. Dedere ad exitium. Et 43. Iras civiles in exitium hostibus vertere. [*Suet. Aug.* 94. Veliterni paene ad exitium sui cum Romanis belligeraverunt, ubi olim male edebatur *ad exitum sui.*] *Pl. Cist.* 4, 1, 11. Quovis exitio interire. *Plin.* 19, 10, 58. Formicae non minimum hortorum exitium. *Virg. A.* 7, 123. Ponere modum exitiis. *Cic. Mil.* 2. Quos P. Clodii furor rapinis, et incendiis, et omnibus exitiis pavit. [*h. e. exitii generibus. *Ib.* 2. Metu crudelissimorum exitiorum carere non possumus. *Legg.* 1, 12. Id querebatur caput esse exitiorum omnium.] ℙ Pro exitu, fine, interitu. *Val. Fl.* 1, 809. date fallaci pudibunda senectae Exitia, indecorosque obitus. [*Recte Statuit *Doederl. Syn. Fasc.* 2. p. 65. neque hoc loco, neque iis quos *Rhenan.* affert ad *Tac. A.* 13, 1., *exitium* pro *exitu* dictum esse. Ap. *Val. Fl.* exitium et obitus opponuntur.] ℙ *Exitium* pro *exitiorum* dixit *Pacu…* ap. *Cic. Or.* 46. et 1. *Div.* 31. ℙ [*Confundunt… *Exitium* et *Exeidium*. *Drak.* ad *Liv.* 5, 18, 12. *Exitus*. *Drak.* ad *Liv.* 5, 27, 10.]

EXĬTUS, a, um, part. pass. ab *exeo*, apud v… teres. *Fest.* in *Ad.* Ad exitam aetatem, ad ultima… aetatem.

EXĬTUS, us, m. ἔξοδος, actus exeundi. *Cic. Pa…* 4. *med.* Reditum mihi gloriosum injuria tua dedi… non exitum calamitosum. *Lucr.* 6, 493. per spir… cula mundi Exitus introitusque elementis redditu… exstat. Et 727. fit liber minus exitus amni. Item locus, unde exitur. *Varr. L. L.* 4, 32. Ex… tum non habet, ac pervium non est iter. *Ne… Annib.* 12. Ut in omnibus partibus aedificii exitu… haberet. *Liv.* 39, 51. Septem exitus e domo f… cerat. [*Liv.* 3, 8, 9. Quum exitus haud in faci… essent, circumveniunt. *Vid. Gron.* et *Drak.* ad … 1.] *Caes. B. G.* 7, 28. Cum angusto exitu port… rum se ipsi premerent. *Val. Fl.* 4, 718. Et 8. 18… Exitus Istri. *Plin.* 2, 103, 106. In exitu paludi… Et *ib.* 63, 63. Spiritui exitum quaerere. *Id.* 21, 1… 48. Alvorum, cum mel eximitur, illinere exitu… *Colum.* 6, 30. *f.* Obsessos naturales exitus adaperir… *h. e.* intestinorum canales. Sic *cibi exitum* appella… *Plin.* 11, 34, 40. foramen sedis. ℙ *Exitus vitae*, … *exitus* absolute est vitae finis, mors. [*Tribus hi… qui jam sequuntur, locis *exitus* non simpliciter es… mors, sed mortis genus, moriendi modus, Vid. *Burm…* ad *Quint. decl.* 10, 9. p. 238.] *Nep. Eumen.* 1… Eumenes talem exitum vitae habuit. *Id. Phoc.* 4… Hunc exitum plerique clari viri habuerunt. *Vellej.* 2, 7. Hunc Gracchi vitae mortisque habuere ex… itum. [*Argutum dicendi genus. *Hunc vitae exitum habuit*, i. e. sic vitam finivit; at *hunc mortis exitum habuit* est hoc violento mortis genere periit. Vid *Ruhnk.* ad h. l., qui laudat *Gron. Obs.* in *Scrip… Eccles.* 10. p. 106.] *Plin.* 8, 58, 74. Duravere us… que ad Sejani exitum. [*Amm. Marc.* 14, 11, 2… Terrore propinquantis exitus jam praesepultus, ub… *Gron.* legendum proponebat *exitii*, quod *exitus* si… absolute dici non posset. Sed vides emendation… non opus esse.] ℙ Dicitur etiam de fine et even… tu cujuscumque rei. *Plin.* 17, 22, 35. *n.* 8. Exitu… veris. *Liv.* 30, 26. Exitu superioris anni. *Cic. Marc…* 5. *extr.* Incertus exitus, et anceps fortuna belli… *Id. Mur.* 37. *extr.* In exitu est meus consulatus… *Id. Brut.* 34. Bonis initiis orsus tribunatum triste… exitus habuit consulatus. *Id. Manil.* 1. *extr.* Hujus orationis difficilius est exitum, quam principium invenire. *Id. Fam.* 3, 12. Quemadmodum expediam exitum hujus institutae orationis, non reperio. [*Cic. N. D.* 1, 2. Tragici poetae, quum explicare argumenti exitum non potestis, confugitis ad deum: ubi exitus argumenti de fabulae catastrophe.] *Id. Fat.* 19. Utrique ad eundem exitum veniunt. *Id. Phil.* 5, 16. Fuga exitum non habebat, *h. e.* non patebat fugiendi locus. [*Cic. Or.* 2, 77. Eae causae sunt plenissimae, quae plurimos exitus dant ad ejusmodi degressionem. *h. e.* transitus.] *Liv.* 43, 17. Rei exitum imponere. *Id.* 35, 10. In exitu jam annus erat. *Hor. Od.* 4, 8, 34. Liber vota bonos ducit ad exitus. *Cic. Tusc.* 5, 6. Adducere quippiam ad exitum. *Id. Fam.* 10, 22. Cum propter tarditatem sententiarum ea, quae consulebantur, ad exitum non pervenirent. [*Zu einem Resultate.* Sic *Orat.* 33. Nunquam ad exitum perveniri potest.] *Id. Div.* 2, 24. Responsa haruspicum, quae aut nullos habuerunt exitus, aut contrarios. [*quae aut ad effectum data sunt, aut non sunt. *Cic. Inv.* 2, 40. Lex exitum facilem habet, *h. e.* qui sit legis sensus atque usus facile intelligitur.] *Id. ad Brut.* 1, 10. *f.* Eam rempubl. quam virtute magis, quam eventis rerum liberasti, exitu libera, *h. e.* re ipsa. Sic *Fam.* 6, 1. *med.* Si mihi alterutrum de eventu atque exitu rerum promittendum est. *Planc.* ad *Coss. Fam.* 10, 8. Ut quae reipubl. polliceremur, exitu praestaremus. *Ov. Fast.* 6, 565. Exitus accessit verbis. ℙ Exitum facere. *h. e.* habere. *Suet. Ner.* 46. Daturos poenas sceleratos, ac brevi dignum exitum facturos. Adde *Petr. Sat.* 2. et *Senec. ep.* 115. *a med.* ℙ *Exitus acta probat* ap. *Ov. Her.* 2, 85. genus proverbii est. Quod tamen a sapientibus improbatur. Nam eventus est stultorum magister, ut ait *Liv.* 22, 39. et *Claud. in Eutr.* 2, 489. Improbat etiam *Ov. ib.* [*Callistr.* in *Dig.* 48, 8, 14. In maleficiis voluntas spectatur, non exitus.] ℙ *Exitus verborum* est eorum positio extrema. *Cic. Or.* 49. Verba, quae casus habent in exitu similes. *Varr. L. L.* 9, 3. *med.* Habent exitus aut in *a*, aut in *e*, etc. [*Confunduntur *Exitus* et *Exitium*. *Drak.* ad *Liv.* 5, 27, 10. — et *Exercitus*. *Id.* ad *Liv.* 22, 13, 5.]

EXJŪRO, as, a. 1. ἐξόμνυμι, idem quod juro, aut valde juro. *Pl. Amph.* 3, 3, 18. Quando istaec omnia exjurasti te mihi dixe per jocum. Ita *Non.* 2, 286., sed in plerisque editionib. *Plauti* hic versus deest.

EXLAETUS, a, um, adj. valde laetus. *Appul. Met.* 3. p. 135, 7. Tandem Fotis mea sui longe dissimilis advenit: non exlaeta facie, sed, etc. Alii divisim scribunt *ex laeta:* alii melius *non enim laeta.*

EXLĔCEBRĀ. V. ELECEBRA.

EXLEX, egis, omn. gen. ἄνομος, qui nulla lege ·netur, qui supra leges est: sive quia non debet, ive quia non vult subjici legibus. *Cic. Cluent.* 34. ·on quod illi exlegem esse Sullam putarent. *Liv.* , 34. An hoc dicis, lege populum teneri, te unum xlegem esse? Al. leg. *extra legem.* [*vid. *Drak.* ·d h. l.] *Hor. A. P.* 224. Spectator potus, et ex·ex. *Varr.* ap. *Non.* 1, 33. Postremo quaero, pa·ebis legibus, an non? anne exlex solus vives? ·dde *Lucil.* et *Sisenn. ib.*

*EX LIBERTO, indecl. qui fuit libertus. V. EX ·UCE. *Vet. Schol.* ad *Juven.* 14, 306. Licinus ille ·x liberto Claudii. *B. A.*

*EX MAGISTRO MEMORIAE *Ammian.* 15, 5. . qui fuit magister memoriae. Ex magistro pedi·um *ib.* sec. *Falster.* Al. leg. *ex magisterio.* Sed ·llud rectum. *B. A.*

*EX MEDĬCO. *Ammian.* 16, 6. *extr.* Dorus qui·lam ex medico scrutariorum. *B. A.*

EXMENS, entis, omn. gen. demens, amens. *Hor. Ep.* 1, 2, 59. qui non moderabitur irae, Infectum ·olet esse, dolor quod suaserit exmens. Pleriqu. ·mn. leg. *et mens.*

EXMŎVĔO. V. EMOVEO.

*EX NOTARĬO. *Ammian.* 22, 3. Cyrinus ex no·ario. *B. A.*

[*EX NUNC. *Amm. Marc.* 21, 10, 2. Loci si·tum ex nunc convenienter ostendam. Factum hoc ·d morem Graecorum, qui ἀπὸ νῦν et similia dixe·runt. V. *Lindenbr.* ad h. l. p. 409. *Wagn.* et s. v. *Ex tunc.*]

EXOBRŪTUS, a, um, part. ab inusit. *exobruo*, ·erutus. *Appul. Met.* 9. p. 219, 34. Dolium exo·brutum protinus tradatur emptori.

EXOBSECRO, as, a. 1. λιπαρέω, valde obsecro. *Pl. Asin.* 1, 3, 93. Supplicabo, exobsecrabo, ut quemque amicum videro.

*EXOCCŬPO, as, a. 1. i. q. occupo. *Sarisb.* 1, 4. ℙ Hinc part. pass. *exoccupatus, a, um*, apud *eund.* 1, 8. *B. A.*

EXŎCHĂDĬUM, ii, n. dimin. ἐξοχάδιον, ab ἐξο·χή, prominentia, est tuberculum in ano. *Marcell. Empir.* 31. Exochadia aceto illinere. Adde *Theod. Prisc.* 2, 30.

*EXŎCHAS, adis, f. ἐξοχάς, (ab ἐξοχή, i. e. emi·nentia), tuberculum in ano, idem ac exochadium. *August. ep.* 149. *B. A.*

[EXŎCHE, es, f. ἐξοχή, eminentia. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 688, 11. Julia Exoche. *F.*]

[EXŎCHUS, i, m. ἔξοχος, eminens. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 1685, 7. L. Herennius Exo·chus. *F.*]

EXŎCOETUS, i, m. ἐξώκοιτος, piscis ita dictus, quod in siccum dormiendi causa exeat, ap. *Plin.* 9, 19, 34.: ab ἔξω, extra, et κοῖτος, cubile, vel somnus.

EXŎCŬLASSO. V. EXOCULO.

EXŎCŬLĀTUS, a, um, part. ab *exoculo*, cui oculi effossi sunt, caecus. *Appul. Met.* 7. p. 188, 24. Caecam et prorsus exoculatam esse fortunam. Adde *ib.* p. 207, 8.

EXŎCŬLO, as, a. 1. ἐξοφθαλμίζω, est privare oculis, excaecare. *Pl. Rud.* 3, 4, 26. Si ne ei ca·put exoculassitis, ego vos virgis circumvinciam. pro *exoculaveritis.* ℙ Quidam ex hoc *Plauti* loco male formant *Exoculasso, is.*

EXŎDĬĀRĬUS, ii, m. in fine fabulae intrabat, recitabatque aliquid extra rem, ad exhilarandos animos tragicis affectibus turbatos, ut *Vet. Schol.* ad *Juven.* 3, 175. docet. *Ammian.* 28, 4. Exodia·rio, venatori, aurigae, et histrionum generi omni. Adde *Inscr.* ap. *Grut.* 637, 1.

*EXODIŌSUS, a, um, adj. *Gloss. Gr. Lat.* Exodiosa, μεμισημένη. *B. A.*

EXŎDĬUM, ii, n. ἐξόδιον, Graece est canticum, quod in exitu fabulae canebatur: ab ἔξοδος, exi·tus, finis. A Latinis exodia (quae initio ab hone·stis adolescentibus actitabantur, ut est ap. *Liv.* 7, 2., postea mimis relicta) dicta sunt ridicula intex·ta versibus, quae fabellis potissimum Atellanis con·serebantur, ad risum movendum. Aliud omnino fuere posterioribus temporibus, nempe fabulae bre·viores (ut ex *Suet. Dom.* mox afferendo colligitur) quae praecipue agebantur in fine tragoediarum, ut quidquid lacrimarum atque tristitiae spectatores coegissent ex tragicis affectibus, hujus spectaculi risus detergeret, ut ait *Vet. Schol. Juven.* ad illud 3, 174. tandemque redit ad pulpita notum Exodium, cum personae pallentis hiatum In gremio matris formidat rusticus infans. *Id.* 6, 71. Urbicus exo·dio risum movet Atellanae. *Suet. Tib.* 45. Exodium Atellanicum. Et *Dom.* 10. Quod scenico exodio, sub persona Paridis et Oenones, divortium suum cum uxore taxasset. ℙ Si verbi vim spectes, *ex·odium* est exitus, finis, ut *Non.* 1, 14. docet, et *Festus* confirmat: apud quem alii leg. *exodum.* Quo sensu *Varr.* ap. *Non. ib.* Cum Socrates bibis·set κώνειον in exodio vitae. Et: Ab origine ad ex·odium. Et: Quod coeperas narrare, ad exo·dium ducas. ℙ Pro insigni aliqua sententia. *Hieron. ep.* 128. *n.* 1. Ut secundum praeclari ora·toris exodium, spes in ea (*infantula*) magis lau·danda sit, quam res. Respicit illud *Cic. fragm.* ap. *Serv.* ad *A.* 6, 877. Fanni, causa difficilis lau·dare puerum: non enim res laudanda, sed spes est.

EXŎDŎRĀTUS, a, um, part. ab *exodoro*, odore privatus ap. *Tertull. Pall.* 4. Alii rectius leg. *exe·duratus*, quam v. vide.

EXŎDUS, i, f. exitus, ἔξοδος, *Festus.* V. EXO·DIUM. Hinc Exodus inscribitur liber Moysi, in quo Israelitarum ex Aegypto exitus narratur. *Ter·tull. adv. Jud.* 11.

EXŎLĔO, es, evi, etum, n. 2. παρακμάζω, pro·prie est crescere desino. *Prisc.* 9, 872. Exoleo quoque exolevi, unde exoletus, exoleta, exoletum: *Plautus* in *Medico:* Domi reliqui exoletam virginem, id est grandem, quae exoleverat. *Not. Tir.* p. 167. Olet, abolet, exolet. ℙ Item de iis, quibus homines uti, vel quorum meminisse desierunt. *Plin.* 29, 1, 1. Quonam modo exoleverint in medicinae usu, quae tam parata erant. *Id.* 34, 2, 3. Exolevit fundendi aeris ratio. Et 37, 5, 18. Male Calchedonii ne·scio an in totum exoleverint. *Tac. A.* 6, 25. Non·dum is dolor exoleverat. *Liv.* 2, 52. Cum patris favor haud dum exolevisset. *Quint.* 1, 6. Cum in XII. tabulis legeremus, *Ni ita pagunt*, invenieba·mus simile huic, *cadunt:* inde prima positio, et·iamsi vetustate exoleverat, apparebat, *pago*, ut *cado:* unde non erat dubium sic *pepigi* nos dicere, ut *cecidi.* *Curt.* 3, 13. *f.* Nondum in omnium ani·mis memoriam majestatis suae exolevisse cernebat. *Stat. Silv.* 1, 6, 99. Quos ibit procul hic dies per annos! Quam nullo sacer exolescet aevo!

EXŎLESCO, is, n. 3. verbum Ionice inflexum ab *exoleo*, et ejusdem omnino significationis: dici·tur vero de iis, quae non solum crescere desinunt, sed deficiunt etiam, atque evanescunt. *Colum.* 2, 18. Multa sunt, quae negligentia exolescunt, et fiunt sterilia. *Suet. Aug.* 7. Paene jam exolescen·tibus litteris. ℙ Item de iis, quae in desuetudi·nem, et oblivionem abierunt. *Tac. A.* 11, 15. Ne vetustissima Italiae disciplina per desidiam exole·sceret. [*Omnino frequens est haec vox ap. *Tac.* Exempla vide ap. *Boetlich. Lex. Tac.* p. 185.] Et *ib.* 4, 10. Rumor adeo validus, ut nondum exo·lescat. [*Ulp.* in *Dig.* 4, 2, 14, 2. Quum per me·tum facta injuria anno exoleverit, i. e. abolita sit. *Pompon.* in *Dig.* 1, 2, 2, 3. Omnes leges haec exoleverunt. *Col. R. R.* 7, 3, 20. Exolescit gra·tia pascui usu continuo.]

EXŎLĒTUS, a, um, part. ab *exoleo*, qui cre·scere desiit, ut et *Festus* interpretatur. V. EXO·LEO. ℙ Hinc *exoleti* dicuntur pueri meritorii ad·ultae jam aetatis, qui tum virorum, tum femina·rum libidini satisfacere possunt. *Mart.* 12, 92. Communis tibi cum viro, Magulla, Cum sit lectu·lus, et sit exoletus. ℙ Universim vero ita appel·lantur quicumque pueri impudici, et alienae libi·dini inservientes, quorum publicum usum Philip·pus Aug., teste *Lampr. Alex. Sev.* 24. et *Elagab.* 32., vel ut testatur *Hieron.* in *Isaj.* 1, 2, 7., Con·stantinus Aug. omnium primus edicto sustulit. *Cic. Mil.* 21. Clodius, qui semper secum scorta, sem·per exoletos, semper lupas duceret, etc. Adde *Martial.* 3, 82. et *Pl. Poen. prol.* 17. ℙ Adjective. *Vellej.* 2, 28. In qua civitate petulantis convicii judicium histrioni exoleto redditur. *Tac. A.* 15, 37. Remiges exoleti. ℙ Item qui in desuetudinem, vel oblivionem venit etc. *Liv.* 2, 35. *extr.* Exo·letum jam vetustate odium. *Id.* 27, 8. Exoleta vetustate annalium exempla. *Suet. Aug.* 86. Exo·letas et reconditas voces aucupari. *Id. Galb.* 4. Vetus et exoletus mos. *Quint.* 8, 2. Exoletos au·ctores scrutari.

EXOLVO. V. EXSOLVO.

*EXŎMĀTAE, arum, populi Sarmatiae Asiaticae (vel Scythiae), ad Maeotidem paludem. *Val. Fl.* 6, 146. ed *Heins.* ℙ Iaxamatae et Ixamatae vo·cantur a *Mela* 1, 19. *B. A.*

EXŌMIS, idis, f. ἐξωμίς, vestis substricta, et brevis, proprie veterum Romanorum, et comico·rum, sine manicis, ab ὦμος, humerus, sive quod ex ea humeri exsererentur, sive quod illa ex hume·ris penderet. *Fest.* et *Gell.* 7, 12. sed hic Graece utitur. ℙ [Sunt tamen qui recte putant, ita ap·pellari eam tunicam, quae alterum humerum una cum mamma nudabat, quaeque Graecis ἑτερομάσχα·λος dicitur; ea plerumque utebantur Amazones, Bacchantes, et virgines Spartanae, ut videre est ap. *Viscont. Mus. Pio-Clem. T.* 3. *tab.* 27. V. EX·PAPILLATUS. *F.*]

EXŌMĬUM, ii, n. idem quod exomis, ut Exo·mium pullum, ap. *Quint.* 5, 10. *med.*, ubi alii me·lius leg. *exordium*, quam v. vide.

EXŎMŎLŎGĒSIS, is, f. ἐξομολόγησις, Graeca vox confessionem significans. *Tertull. Poen.* 9. et *de oratione* 7.

EXŎNĔRĀTĬO, onis, f. ut Exoneratio mercedis, *Ulp. Dig.* 19, 2, 15. *f.*

EXŎNĔRĀTOR, oris, m. qui exonerat. *Inscr.* ap. *Grut.* 1117, 5. Sex. Cornelio Vitalioni exone·ratori calcariario, homini dulcissimo etc.

EXŎNĔRĀTUS, a, um, part. ab *exonero*, onere levatus. *Plin.* 9, 29, 47. Nautilus, emissa omni aqua, velut exoneratus sentina, facile navigat. ℙ Item depositus. [*Exponam: abductus, ablatus. *Liv.* 10, 6. Exonerata plebe coloniis deductis.] *Tac. H.* 5, 2. Exundantem per Aegyptum multitu·dinem proximas in terras exoneratam.

EXŎNĔRO, as, avi, atum, a. 1. ἀποφορτίζω, onere levo. *Pl. Stich.* 4, 1, 26. Exonerare na·vem. *Plin.* 11, 10, 10. Apes onustae remeant: excipiunt eas ternae quaternaeque, et exonerant. *Id.* 8, 26, 40. Profluvio sanguinis morbidum cor·pus exonerat. *Petr. Sat.* 27. Exonerare vesicam. *Plin.* 10, 44, 61. alvum. *Senec. Excerpt. contr.* 4, 4. jactu navigia. *Mart.* 10, 48. Malvae exonera·turae ventrem. *Petr. Sat.* 103. Acclinatus lateri navis exonerabat stomachum nausea gravem. *Plin.* 3, 16, 20. Amnes et lacus in Padum sese exone·rantes *Ov. Fast.* 3, 818. Exonerare colos, *h. e.* nendo coli pensum detrahere. ℙ Translate est le·vare, auferre. *Id. Trist.* 1, 3, 36. hanc odiis exone·rate fugam. *Liv.* 2, 2. Exonerare civitatem metu. *Id.* 42, 13. *extr.* Liberare atque exonerare fidem suam. *Curt.* 4, 13. Exonerare animum sollicitu·dine, Et 6, 8. conscientiam suam. Et eod. sensu 9. Exonerare se, *h. e.* arcanum detegendo. Sic *Sen. ep.* 3. Quidam quae tantum amicis commit·tenda sunt, in quaslibet aures exonerant. *Petr. Sat.* 123. Exonerare dolorem convicio. *Sen. Hipp.* 445. Curas Bacchus exonerat. *Tac. A.* 3, 54. *med.* Exonerari laborum meorum partem fateor. [*i. e. me parte laborum exonerari fateor. *Liv.* 10, 21. Parte curae exonerarunt senatum consulis litterae.] *Id. H.* 4, 40. Fastos adulatione temporum foeda·tos exonerare. *Pl. Ep.* 3, 4, 34. Ut eam ex hoc exoneres agro, *h. e.* abducas, alio amandes. [*Ulp.* in *Dig.* 23, 3, 5, 10. Aes alienum paterfamilias factus exoneravit. Ceterum in Ictorum libris haec fere inveniuntur: Exonerare sortis debitum, pi·gnus, creditorem probandi necessitate; exonerari praestatione, obligatione; exonerandi sunt heredes. V. *Brisson. de verb. sign.*] ℙ [Part. *Exonerandus* ap. *Suet. Claud.* 33. Ut pinna in os inderetur ad exonerandum stomachum. *F.*] ℙ [*Confunduntur *Exonerare* et *Exorare.* V. *Drak.* ad *Liv.* 3, 47, 2.]

*EXOPĔROR, aris, dep. 1. ἐξεργάζομαι. *Gloss. Gr. Lat. B. A.*

[EXŌPĪNO, as, n. 1. idem ac opinor. *Petr. Sat. fr. Trag.* 62. *Burm.* Si aliter exopinassent. Alii leg. *exopinissent.* *F.*]

EXOPTĀBĬLIS, e, adj. desiderabilis, εὐκτός. *Sil.* 11, 387. Nec Venerem interea fugit exopta·bile tempus. *Pl. Stich.* 2, 3, 66. Nuncius exo·ptabilis.

EXOPTĀTUS, a, um, part. ab *exopto*, valde optatus, εὐγμένος. *Cic. Rosc. Am.* 7. Exoptatum nuncium afferre. *Id. Att.* 5, 15. Nihil exoptatius adventu meo, nihil carius. *Id. ib.* 4, 1. Exopta·tissima gratulatio. *Ter. Heaut.* 2, 4, 28. Anti·phila, maxime animo exoptata meo. *Pl. Trin.* 4, 3, 65. O mi here exoptatissime, salve.

[EX OPTIONE, indeclin. qui optio, seu vicarius fuit alicujus. V. OPTIO. *Inscr.* ap. *Grut.* 556, 6. Petronius Castus ex optione procuratoris ducenarii. V. DUCENARIUS. *F.*]

EXOPTO, as, avi, atum, a. 1. ἐπεύχομαι, valde opto, expeto, valde desidero. *Cic. Off.* 1, 32. *extr.* Quae majori parti pulcherrima videntur, ea maxime exoptant. [*Non recte, opinor, *Ruhnk.* ad *Ter. Andr. Prol.* 20. h. l. ea ratione accepit, ut ad significationem, quae §. 3. proposita est, perti·neat.] *Id. Fam.* 4, 6. *f.* Multis de causis te exo·pto quamprimum videre. *Id. ib.* 2, 7. Ut sempi·ternae laudi tibi sit iste tribunatus, exopto. ℙ Ponitur et pro imprecari. *Cic. Pis.* 40. Omnes te oderunt, tibi pestem exoptant. ℙ Item pro elige·re. *Pl. Bacch.* 3, 4, 3. Illum exoptavit potius? habeat. *Id. Asin.* 3, 3, 133. Exopta id, quod vis maxime tibi evenire: fiet. *Id. Men.* 5, 2, 64. Si intra aedes hujus penetravi pedem, omnium exopto ut fiam miserorum miserrimus. [*Ruhnk.* l. d.] ℙ [Part. *Exoptans* ap. *Liv.* 9, 25. Exoptantes Samnitium adventum. *F.*]

EXŌRĀBĬLIS, e, adj. παρακλητός, qui exorari potest, et a quo facile obtinemus, quod petimus. *Cic. Q. Fr.* 1, 1, 13. *extr.* Iracundiae si exorabi·les, summa est lenitas. *Sen. Clem.* 1, 20. In suis, quam in alienis, exorabilior injuriis. [*Id. Ep.* 116. Nullum vitium est sine patrocinio; nulli non initium est verecundum et exorabile.] *Hor. Ep.* 2, 2, 178. metit Orcus Grandia cum parvis, non exorabilis auro. *Sil.* 5, 131. Nulli exorabilis. *Cic. Att.* 1, 3. Experiri aliquem in se minus exo·rabilem. ℙ Item qui facile exorat. *Val. Fl.* 1, 782. Stygiasque supremo Obsecrat igne domos, jam jam exorabile retro Carmen agens.

EXŌRĀBŬLĀ, orum, n. plur. argumenta, pre·ces, illecebrae, quibus aliquis exoratur. *Pl. Truc.* 1, 1, 5. Quot amans exemplis ludificetur, quot modis, pereat, quotque exoretur exorabulis. *Ap·pul. Flor. n.* 18. p. 360, 18. Exorabula judican·tium, decipula adversantium, artificia dicentium.

EXŌRĀTĬO, onis, f. actus exorandi. *Quint. Decl. quae inscribitur* Trib. Marianus, 8. Quid nocentissimo parricidae manium prodest exoratio pa·ternorum? Al. leg. *manuum exauctoratio paternarum.*

EXŌRĀTOR, oris, m. qui exorat, seu orando

impetrat, *καταδεόμενος*. *Ter. Hecyr. prol.* 2, 1. Orator ad vos venio ornatu prologi: sinite exorator sim.

*EXORATRIX, icis, f. quae exorat. *Salvian. Gubernat. Dei*, p. 93. *Rittersh.* Sic oratio eorum rixa est magis criminum, quam exoratrix, *B. A.*

EXORĀTUS, a, um, part. ab *exoro*, valde oratus, *αἰδεσθείς*. *Ov. Met.* 9, 698. Dea sum auxiliaris, opemque Exorata fero. ¶ Item precibus victus. *Prop.* 4, 11, 6. Non exorato stant adamante viae. *Cic. Prov. cons.* 17. *f.* Sive iratus mihi, sive exoratus. ¶ Item qui orata meruit. *Stat. Theb.* 1, 666. at tu stupefacti a limine Phoebi Exoratus abis.

EXORBEO. V. EXSORBEO.

EXORBITĀTĬO, onis, f. actus exorbitandi, a recta alicujus rei ratione digressio. *Tertull. Idol.* 14. Exorbitatio disciplinae.

EXORBITĀTOR, oris, m. qui exorbitat. *Tertull. adv. Marc.* 3, 6. *extr.* Judaismi exorbitator et destructor.

EXORBĬTO, as, n. 1. ab orbita recedo, a recto tramite aberro. *August. C. D.* 22, 8. *med.* Exorbitantes boves, qui vehiculum trahebant, rota puerum obtriverunt. *Lactant.* 2, 5. Stellis exorbitare a praestitutis itineribus non licet. ¶ Translate. *Tertull. adv. Marc.* 3, 2. Suspectum habebitur omne, quod exorbitarit a regula. *Sidon. ep.* 8, 11. *f.* Vereor hujusmodi a catholicae fidei regulis exorbitaturum. ¶ Active. *Sidon. ep.* 5, 16. Nec animum tuum a tramite communium gaudiorum vicinae obsidionis terror exorbitat, *h. e.* expellit, dejicit.

EXORBO. V. EXSORBEO.

EXORCISMUS, i, m. *ἐξορκισμὸς*, obtestatio, adjuratio, cum daemoni magico carmine, vel efficacibus sacrae Scripturae verbis necessitas parendi imponitur. *Tertull. Cor. mil.* 11. Exorcismis fugare daemones.

EXORCISTĀ, ae, m. *ἐξορκιστής*, qui exorcizat. *Imppp. Val.*, *Valens et Grat. Cod.* 1, 3, 6. et *Firm. Math.* 3, 5. et 9. *f.*

EXORCIZO, as, a. 1. *ἐξορκίζω*, obtestari, per divina daemonem adjurare. Graeca vox. *Ulp. Dig.* 50, 13, 1. Si incantaverit, si imprecatus est, si (ut vulgari verbo in posterum utar) exorcizavit.

EXORDĬOR, iris, orsus sum, dep. 4. *προκατάρχομαι*, idem quod ordior, incipio: et proprie de textoribus dicitur fila tramae in tela vel in fune ordinantibus. *Cato R. R.* 136. Funem loreum exordiri oportet longum pedes LXXII., toros tres habeat, lora in toros singulos novem, lata digitos duos: cum tortus fuerit, erit longus pedes XLIX. ¶ Hinc allegorice *Cic. Or.* 2, 33. *extr.* Pertexe, Antoni, quod exorsus es. *Pl. Ps.* 1, 4, 6. Neque exordiri primum, unde occipias, habes, neque ad detexundam telam certos terminos. ¶ Translate est incipere, inchoare. *Id. Asin.* 1, 1, 102. Et ibi consilia exordiar. *Id. Bacch.* 1, 2, 19. Etiam me adversus exordire argutias? Et *ib.* 4, 4, 71. Exordiri facinus. *Liv.* 4, 17. Ab causa tam nefanda bellum exorsi. *Nep. Pelop.* 1. *extr.* De quo scribere exorsi sumus. *Suet. Caes.* 32. Ingenti spiritu classicum exorsus. ¶ Saepe ad initium orationis refertur. *Cic. Div.* 2, 48. Tum ego rursus quasi ab alio principio exorsus sum dicere. *Id. Or.* 2, 79. Ab ipsa re exordiri. *Id. ib.* 19. Jubent ita exordiri, ut eum, qui audiat, benevolum nobis faciamus, et docilem, et attentum. [**Cic. Or.* 1, 1. In exordienda oratione perturbari.] *Auct. ad Her.* 1, 6. Exordiri a dicto adversarii. *Tac. A.* 3, 50. Lepidus in hunc modum exorsus est. Et *ib.* 6, 6. His verbis exorsus est. ¶ [Part. *Exordiens* apud *Cic. de rep.* 1. (ed. *A. Maio*) 36. Qui magnis de rebus dicere exordiens. *F.*]

EXORDĪTUS, a, um, part. pro *exorsus*, ab *exordior*, et passiva significatione. *Fest.* in *Ordiri*. Ordiri est rei principium facere: unde et togae vocantur exorditae.

EXORDĬUM, ii, n. *ἀρχή*, initium, origo, principium: et proprie dicitur de tela a textoribus ordiri coepta. *Quint.* 5, 10. *med.* Non possum togam praetextam sperare, cum exordium pullum videam. ¶ Translate est quodcumque principium. *Cic. Fin.* 5, 7. A qua totius vitae ducat exordium. *Lucr.* 3, 31. cunctarum exordia rerum. Et 381. exordia prima animai. *Virg. A.* 7, 40. primae revocabo exordia pugnae. *Suet. Claud.* 11. *extr.* Exordium principatus. *Id. Vesp.* 8. Ab exordio Urbis. *Plin.* 3, 1, 3. Aliunde aliis exordium mensurae est. Et 6, 23, 26. Unde ceperunt exordium. *Pallad.* 9, 8. Aquae sub terris exordium de monte sumunt. *Appul. Met.* 5. p. 166, 10. Exordio sermonis hujus quam concolores fallacias attexamus. [**Papin.* in *Dig.* 44, 3, 11. Exordium (possessionis) eo bonae fidei ratio non tuetur.] ¶ Speciatim dicitur de principio sermonis, aut orationis, *προοίμιον*. *Virg. A.* 4, 283. quo nunc reginam ambire furentem Audeat affatu? quae prima exordia sumat? *Plin.* 18, 6, 7. *n.* 3. Hoc exordio praecepta pandere ingressus. *Cic. Or.* 1, 26. Summos oratores in dicendi exordio permoveri. *Id. ib.* 2, 77. *extr.* Uti exordio. Et *ib.* exordium exile, nugatorium, vulgare, commune. *Auct. ad Her.* 1, 3. Exordium est principium orationis, per quod animus auditoris aut judicis constituitur, vel apparatur ad audiendum. [**Plura vide ap. *Ernest. Lex. techn. Lat. rhet.* p. 154.] ¶ *Colum.* 5, 11. *f.*, 7, 5. et 12. et *praef. l.* 10. et 11, 3. *f.* sumit *exordium* non pro initio sermonis, sed pro integro tractatu, seu libro. *Primi* loci verba sunt: Ne longiore exordio legentem fatigemus. *Secundi:* Quamquam pars haec exordii paene tota jam exhausta sit, cum de medicina majoris pecoris disputaremus. *Tertii:* Ut exordio priore sum pollicitus. *Quarti:* Isque, sicut instituerum, prosa oratione prioribus subnecteretur exordiis. *Quinti:* Quamvis villicum eruditum omni opere rustico esse oportere, prima parte hujus exordii censuerim. Adde 4, 1.

[**EXORICA. Incerta lectio et significatio apud *Veg. Mul.* 3, 6, 7. Caput ejus purgabis exorica, ubi *Gem.* conjecit conyza.]

EXORĬENS, entis, part. ab *exorior*, qui exoritur, ut Sol exoriens, *Virg. G.* 1, 438. Amnis exoriens, *Lucr.* 6, 723.. Annus exoriens. *Tibull.* 3, 1, 2. ¶ Absolute. *Colum. Arbor.* 3. Plantaria facito ab exoriente. *Albin.* 2, 56. ad extremos exorientis equos, *h. e.* solis. Sic *Prop.* 3, 3, 49. Qua venit exoriens, qua deficit.

EXORĬOR, ĕris, ortus sum, dep. 4. *ἀναφαίνομαι*, *ἀνατέλλω*, idem quod orior, nascor, exsisto, erumpo. *Cic. Div.* 2, 44. Post solstitium Canicula exoritur. *Id. Agr.* 2, 33. Non ante exstingui atque opprimi posset, quam plane exortum ac natum esset. *Lucr.* 2, 506. Namque aliis aliud praestantius exoreretur. (Adde 1, 180. et V. ORIOR.) *Pl. Amph.* 5, 1, 40. Exorti utero dolores. *Virg. A.* 12, 583. Exoritur trepidos inter discordia cives. Et *ib.* 4, 625. Exoriare aliquis nostris ex ossibus ultor, Qui etc. *Ter. Hecyr.* 2, 1, 16. Tu sola exorere, quae perturbes haec tua impudentia. (Ubi *Donat.* Verbum hoc impudentiam notat. *Cicero* (*Dejot.* 1. *extr.*) Exortus est servus, qui quem in eculeo appellare non posset, eum accuset solutus.) *Cic. Agr.* 3, 3. Repentinus Sulla nobis exoritur. *Id. Off.* 3, 9. de Gyge. Sic repente anuli beneficio rex exortus est Lydiae, *h. e.* evasit, factus est, exstitit. [**Exoriri ex aliquo loco. *Liv.* 31, 40, 7. Tot bella repente aliis ex locis exorta sunt, ubi vide *Drak.*] *Ter. Hec.* 4, 4, 10. A Myrrhina haec sunt exorta omnia, *h. e.* profecta sunt. *Cic. Fam.* 1, 5. Subito exorta est nefaria Catonis promulgatio. *Id. Fin.* 5, 23. Honestum, quod ex virtutibus exoritur. *Liv.* 6, 21. *f.* De Praenestinorum defectione fama exorta est. *Cic. Off.* 3, 12. Exoritur Antipatri ratio ex altera parte. [**Instit.* 4, 18, 8. Lex Julia adversus eos exoritur, qui vim commiserint, i. e. exsurgit, prodita est.] *Caes. B. C.* 2, 12. Nullam exoriri moram posse, quominus diriperentur. *Cic. Att.* 7, 26. Ego nunc paulum exorior, et maxime quidem iis litteris, etc. *h. e.* respiro, recreor, moestitia levor.

EXORMISTON, i, n. *ἐξορμιστὸν*, inter pisces regium genus, compar muraenis corpore, colore distans, naribus setosis, saporis jucundi, qui cum spumis fluctuantibus inter aeris confinia coeperit enatare, nescit ad cubilia redire, quae deserit, ferturque super undas velut corpus exanime. Haec et alia *Cassiod. Variar.* 12, 14. de muraenis flutis, quae in Siculo dumtaxat freto occurrunt, quaeque ita appellantur ab *ἐξορμίζω*, navem e portu in altum duco, quia ex profundo maris erumpentes ad ejus superficiem prae pinguedine fluitant, et solis calore torrefactae curvare amplius fibras nequeunt, ut demergantur. V. FLUTA.

EXORNĀTĬO, onis, f. *κόσμησις*, exornandi actus, ornamentum. *Cic. fragm. Oeconom.* ap. *Colum.* 12, 3. Quae ad lavationem, quae ad exornationem, quae ad mensam quotidianam, atque epulationem pertinerent. ¶ Speciatim de oratione dicitur. *Auct. ad Her.* 4, 13. Haec in verborum et sententiarum exornationem dividitur. *Cic. Inv.* 2, 3. *extr.* Exponere aliquid simpliciter sine ulla exornatione. ¶ Ipsa quoque schemata, quibus exornatur oratio, *exornationes* dicuntur. *Auct. ad Her.* 4, 8. 14. 16. 22. 23. 24. 29. et alibi saepe. ¶ Etiam demonstrativum genus hoc nomine appellatur. *Cic. Part.* 3. *extr.* Tria sunt genera, judicii, deliberationis, exornationis, quae quia in laudationes maxime confertur, proprium habet jam ex eo nomen. ¶ Denique *exornatio* pars est argumentationis rhetoricae. *Auct. ad Her.* 2, 18. Absolutissima argumentatio est ea, quae in quinque partes est distributa, propositionem, rationem, rationis confirmationem, exornationem, complexionem. Et *mox.* Exornatio est, qua utimur rei honestandae et collocupletandae causa, confirmata argumentatione. Deinde *ib.* 19. hujus rei exemplum proponit. [**Plura vide ap. *Ernest. Lex. techn. lat. rhet.* p. 154.]

EXORNĀTOR, oris, m. *κοσμητής*, qui exornat. *Cic. Or.* 2, 12. *extr.* Ceteri non exornatores rerum, sed tantummodo narratores fuerunt.

EXORNĀTUS, a, um, part. ab *exorno*, *ἐπικεκοσμημένος*, valde ornatus. *Ter. Eun.* 4, 4, 16. Exornatus varia veste. *Auct.* ad *Her.* 4, 47. Exornatissima cithara, auro et ebore distincta. *Cic. Verr.* 2, 2, 34. Domum ejus exornatam atque instructam iste reddiderat nudam atque inanem. *Id. Har. resp.* 21. Nisi eum mulieres exornatum ita deprehendissent. *Sall. Jug.* 19. Regio aedificiis exornata. *Plin.* 7, 43, 44. L. Fulvius eodem honore exornatus, *h. e.* consulatu. ¶ Jocose *Ter. Heaut.* 5, 1, 77. Adeo exornatum dabo, adeo depexum, ut, dum vivat, meminerit mei, *h. e.* probe verberatum. [**h. e.* virgis ita in eum animadversum. Sic etiam simplex ornare, Ad. 1, 2, 22. Omnino apud comicos tam Graecos quam Latinos plurima verba, quae ornandi significationem habent, comice ad verberationem traducuntur. V. *Koen.* ad *Greg. Cor.* p. 275.] V. DEPEXUS. *Exornatam*, *et naufragam*, *h. e.* ornatu privatam, dixit *Tertull. Cult. fem.* 9. gratiam decoris. [Alii tamen leg. *exarmatam. F.*] ¶ Comp. *exornatior* ap. *Auct. eleg.* a *Burm.* editae in *Anthol. Lat.* I, 692. *v.* 25. Ornatu nullo potest exornatior esse.

EXORNO, as, avi, atum, a. 1. *κοσμέω*, idem quod orno, aut valde orno. *Cic. Fam.* 7, 23. Ea signa emere soleo, quae ad similitudinem gymnasiorum exornent mihi in palaestra locum. *Pl. Stich.* 5, 5, 3. et *Most.* 1, 3, 135. Me vobis exornavi, mulier loquitur. *Id. Trin.* 3, 3, 38. Exornari in peregrinum modum. [**Cic. Tusc.* 2, 14. Quid exornamus philosophiam? *h. e.* cur eam laudamus? *Cic. Tusc.* 2, 5. Philosophiam falsa gloria exornare. *Id. Or.* 3, 38. Illustrare atque exornare orationem. *Id. Verr.* 2, 4, 27. Exornare ample magnificeque triclinium. [**Cic. Tusc.* 5, 4. Pythagorus exornavit eam Graeciam, quae magna dicta est, praestantissimis artibus, i. e. condecoravit.] *Curt.* 8, 13. *f.* Veste regia exornare aliquem. *Prop.* 4, 15, 19. Exornare opus verbis. *Stat. Silv.* 3, 1, 133. aliquem donis. ¶ Item instruo, apparo. *Sall. Jug.* 9. et *Curt.* 8, 5. Exornare convivium omni opulentia. *Sall. Jug.* 95. Pro rei copia satis providenter exornare. Et 56. exornare aciem. Et *Cat.* 37. milites armis. *Pl. Ps.* 4, 7, 65. Hominem exornavit, mulierem qui arcesseret. [**h. e.* subornavit. *Auct. ad Her.* 4, 13. Utrumne aliquem exornari oportuit, qui ista prohiberet.] *Id. Aul.* 4, 10, 54. Exornare nuptias. *Just.* 5, 6. classem maximam industria. *Phaedr.* 4, 21, veste, nummis, familia aliquem. ¶ [Part. *Exornaturus* ap. *Just.* 7, 3. Mulieres cultius exornaturus. *F.*] ¶ [**Confunduntur *Exornare* et *Exornare*. *Drak.* ad *Liv.* 31, 26, 11.]

EXORO, as, avi, atum, a. 1. *ἐξικετεύω*, vehementer oro, obsecro. *Ov. Pont.* 4, 8, 21. si quid agi sperabis posse precando, Quos colis, exora supplice voce Deos. *Pl. Stich.* 1, 2, 22. Exorando, haud adversando sumendam operam censeo. [**Attende ad gradationem in his *Col.* 5, 9. Eum qui aret olivetum, rogare fructum; qui stercoret exorare; qui caedat, cogere.] ¶ Item orando impetrare, cum accus, rei. *Id. Trin.* 2, 2, 44. Res quaedam est, quam volo ego me abs te exorare. *Virg. A.* 3, 369. caesis de more juvencis, Exorat pacem Divum, *h. e.* litat. *Ter. Andr.* 3, 4, 13. Gnatam ut det oro, vixque id exoro. ¶ Translate. *Ov. Amor.* 3, 11, 43. Facta movent odium: facies exorat amorem. ¶ Et cum altero accus. personae. *Pl. Bacch.* 5, 2, 82. Hanc veniam illis sine te exorem. *Id. Capt.* 2, 1, 17. Unum exorare vos sinite nos. *Stat. Silv.* 2, 7, 121. Unum, quaeso diem Deos silentum exores. ¶ *Exorare aliquem* est orando inducere ad faciendum, quod petitur. *Cic. Or.* 1, 29. Nunc te exoremus necesse est, ut nobis explices etc. *Id. Rosc. Com.* 16. Quem ego, ut mentiatur, inducere possum, ut pejeret, exorare facile potero. *Hirt.* ad *Cic. post. ep.* 6. *l.* 15. *ad Att.* Brutus et Cassius utinam, quam facile a te de me impetrare possunt, ita per te exorentur, ne quod callidius ineant consilium. *Cic. ad Quirit.* 9. Benemeritos quin colas, exorari fas non est. *Id. Mur.* 29. Viri non esse neque exorari, neque placari. *Ter. Heaut.* 5, 5, 5. Da veniam, Chreme: sine, te exoret. *Id. Andr.* 1, 1, 140. Restat Chremes, qui mihi exorandus est: et spero confore. *Pl. Poen.* 1, 2, 167. Amabo te, mea voluptas, sine, te exorarier. ¶ Ponitur et universim pro placare, reconciliare. *Ov. Trist.* 2, 22. Exorant magnos carmina saepe Deos, Et *ib.* 3, 13, 23. tura nihil exorantia Divos. *Val. Fl.* 1, 155. Exoret Pelias nostris cum matribus undas. *Plin. ep.* 2, 5. Si quis exstiterit, qui putet, nos lautius fecisse, quam orationis severitas exigat, hujus, ut ita dixerim, tristitiam reliquae partes actionis exorare debebunt. *Suet. Tib.* 11. Officii duxit, exorare filiae patrem frequentibus litteris, *h. e.* exorare patrem pro filia. Hic *filiae* est casus dativus. *Justin.* 9, 7. Aliquem a filii caede aegre precibus exorare, *h. e.* deterrere, pervincere, ne filium occidat. [Alii leg. *revocare. F.*] ¶ *Exorare causas*, orare, agere. *Pomp. Dig.* 1, 2, 2. *post med.* Turpe esse causas exoranti jus, in quo versaretur, ignorare. ¶ [Part. *Exoraturus* ap. *Claudian. Idyll.* 6, 87. Parcarumque colos exoratura severas. *F.*]

EXORS. V. EXSORS.

EXORSUS, a, um, part. ab *exordior*. *Cic. Coel.* 5. Quid clamore exorsa, verbis parvam rem magnam facis? ℙ Passive. *Pl. Bacch.* 2, 3, 116. Exorsa haec tela non male omnino mihi est. Adde *Visell.* ap. *Prisc.* 8, 793. ℙ *Exorsa, orum* absolute, sunt exordia, initia rerum, aut dicendi. *Virg. G.* 2, 45. non hic te carmine ficto, Atque per ambages, et longa exorsa tenebo. *Id. A.* 10, 111. sua cuique exorsa laborem, Fortunamque ferent.

EXORSUS, us, m. idem ac exordium. *Cic. Manil.* 4. *extr.* Quoniam is est exorsus orationis meae.

EXORTIVUS, a, um, adj. qui ad ortum spectat. *Plin.* 7, 49, 50. Quemquam nonaginta partium exortivam mensuram transgredi. ℙ Ponitur et pro orientali. *Id.* 18, 34, 77. A parte exortiva solstitialem habebit exortum. *Id.* 37, 2, 11. *n.* 1. A septentrione in exortivum Oceanum. ℙ Absolute. *Id.* 6, 34, 39. Narbonensis Galliae exortiva.

EXORTUS, a, um, part. ab *exorior*, ut Exorta pestis *Plin.* 10, 50, 71. Jubare exorto, *Virg. A.* 4, 130. Arbusta exorta e terra. *Lucret.* 1, 187.

EXORTUS, us, m. ἀνατολή, actus exoriendi, *Varr. R. R.* 1, 12. Quae villa posita est ad exortus aequinoctiales, aptissima. *Auct. ad Her.* 3, 22. Solis exortus, cursus, occasus nemo admiratur. *Plin.* 12, 11, 23. Aperire florem incipit solis exortu. *Id.* 2, 15, 12. Stellae faciunt, *aut* edunt exortus matutinos, *aut* vespertinos. *Id.* 7, 2, 2. Exortus aquilonis. *Id.* 31, 6, 31. Aqua subit altitudinem exortus sui.

EXOS, exossis, comm. gen. ἀνόστεος, sine osse. *Lucr.* 3, 721. unde animantum copia tanta Exos, et exsanguis tumidos perfluctat artus?

EXOSCULATIO, onis, f. καταφίλησις. *Plin.* 10, 34, 52. de columbis. Mox in satisfactione exosculatio.

EXOSCULATUS, a, um, part. activae significationis, ab *exosculor*. [*Plin. Epp.* 5, 17, 4. Multum ac diu exosculatus adolescentem.] *Petr. Sat.* 91. Exosculatus pectus sapientia plenum. *Gell.* 2, 26. *f.* Tum Favorinus scientiam rerum uberem, verborumque ejus elegantiam exosculatus, absque te, inquit etc., *h. e.* blande approbans, et admirans. ℙ Passive, *Appul. Met.* 11. p. 265, 24. Exosculatis vestigiis Deae. Et *ib.* 4. p. 154, 8. Manu ejus exosculata. Adde *Ammian.* 22, 7.

EXOSCULOR, aris, dep. 1. καταφιλέω, arcte et amanter osculor. *Suet. Vitell.* 7. Quosque militum obvios exosculans. *Id. Cal.* 33. Quoties uxoris collum exoscularetur. *Id. Oth.* 12. Cum fletu manus jacentis exosculati. *Tac. H.* 2, 49. Vulnus, manusque Othonis exosculantes. Adde *ib.* 1, 45.

EXOSSATIM, adv. sine ossibus. V. vocem sequent.

EXOSSATUS, a, um, part. ab *exosso*, ossibus privatus, ἐξοστεϊσμένος. *Pl. Amph.* 1, 1, 162. Exossatum os esse oportet, quem probe percusseris. *Id. Aul.* 2, 9, 2. Muraenam exdorsua, atque omnia exossata fac sient. *Lucr.* 4, 1265 Atque exossato ciet omni pectore fluctus, *h. e.* pectore ita inflexo, et incurvato, ut sine ossibus esse videatur. Alii leg. *exossatim*, quod eundem facit sensum. ℙ *Exossatus ager* est probe cultus, et lapidibus purgatus, qui sunt velut ossa terrae, ut ap. *Ov. Met.* 1, 393. legitur. *Pers.* 6, 51. Non adeo, inquis, Exossatus ager juxta est. Alii aliter interpr.

EXOSSO, as, a. 1. ἐξοστεΐζω, ossa detraho: ab *exos*. *Ter. Ad.* 3, 4, 14. Congrum istum in aqua sinito ludere; ubi ego venero, exossabitur. *Pl. Amph.* 1, 1, 163. Hic me quasi muraenam exossare cogitat. [*In *Indice Script. R. R. Gesneri* laudatur *Colum.* 12, 53, 1. Exossare carnem suis. Sed locum reperire non potui.]

EXOSSUS, a, um, et Exossis, e, adj. exos. *Appul. Apol.* Lepus marinus, cum sit cetera exossis, duodecim ossa in ventre habet. *Id. ib.* In juventute saltandis fabulis exossis plane et enervis, *h. e.* corpore adeo flexibili, ut sine ossibus esse videatur. *Id. Met.* 1. p. 104, 3. Puer flexibus tortuosis enervem et exossam saltationem explicat. Al. leg. *exossem*. *Plaut.* eod. sensu dixit *Mil.* 3, 1, 73. Ad saltandum non cinaedus malacus aeque est, atque ego.

EXOSTRA, ae, f. ἐξώστρα, est pons, qui de turri lignea in murum obsessae urbis repente protruditur, et protenditur, uti docet *Veg. Mil.* 4, 21., quem aliis verbis describit *ib.* 17.: est autem ab ἐξωθέω, extrudo, expello. ℙ Item machina lignea in theatro, qua quae intus geruntur et fiunt, versatione rotarum spectatoribus ostenduntur. *Cic. Prov. cons.* 6. *extr.* Quibuscum jam in exostra helluatur: antea post siparium solebat, *h. e.* qui ante clanculum, velut cum histrionibus in scena post siparium, solitus erat helluari, id jam propalam facit. Haec *Turneb. l.* 20. *adversar. c.* 9. Alii apud *Cic.* leg. *orchestra*, alii *exedra*. Dicitur autem fuisse sedes sublicis elata, et strata longuriis, super quibus sella. Ita enim describit *Pollux.* 4, 19. *n.* 128. τὸ ἐγκύκλημα, quod idem ac ἐξώστραν fuisse affirmat.

EXOSUS, a, um, part. ab inusit. *exodi*, qui odio habet. *Virg. A.* 5, 687. si nondum exosus ad unum Trojanos. Adde *ib.* 12, 517. [*Flor.* 4, 11, 1. Exosus arma. Adde *Drak.* ad *Liv.* 3, 34, 8.] ℙ Aliquando passive sumitur. *Gell.* 2, 18. Non omnes omnimodis Diis exosos esse. [*ubi *Gron.* hanc structuram sollicitat. Sed non satis caute. Antiquiores quidem *Exosus* non usurpant passiva significatione, unde *Serv.* ad *Virg. A.* 6, 435. Perosus et Exosus de eo tantum, qui odit, dicitur. Sed recentiores hoc usu non abstinuerunt. *Eutr.* 7, 23. Ob scelera universis exosus esse coepit.]

EXOTERICUS, a, um, adj. ἐξωτερικὸς, extra positus, communis, vulgaris. *Varr. L. L.* 6, 5. *f.* et *Gell.* 20, 5. V. ACROATICUS.

EXOTICUS, a, um, adj. ἐξωτικὸς, peregrinus, adventicius: ab ἔξω, extra. *Pl. Most.* 1, 1, 41. Non omnes possunt olere unguenta exotica. *Id. Men.* 2, 1, 11. magnam Graeciam *exoticam* vocat, quod Graeci ipsi ἐξωτικοὺς et barbaros vocabant Graecos Italos, tanquam a se divisos, et aliis moribus utentes. *Gell.* 13, 5. Exoticum vinum. *Appul. Met.* 1. *in.* Exoticus sermo. Et *ib.* 10. p. 246, 28. Pisces exotico jure perfusi. [*Adde *Appul. Apol.* p. 278, 4. Neque exotico pulvere dentes emaculet.] ℙ Apud *Pl. Ep.* 2, 2, 48. *exoticum* est vestimenti genus peregrinum, et ab alterius gentis more invectum.

EXPALLEO, es, ui, n. 2. ἀπωχριάω, pallidus sum, pallidus fio. *Ov. Met.* 6, 602. totoque expalluit ore. *Plin. ep.* 1, 5. Expalluit notabiliter, quamvis palleat semper. *Auct. ad Her.* 2, 5. Expalluisse. signum est conscientiae. *Pl. Curc.* 2, 3, 32. Viden' ut expalluit? ℙ Cum accus. *Hor. Ep.* 1, 3, 10. Pindarici fontis qui non expalluit haustus.

[EXPALLESCO, is, n. 3. idem ac expalleo. *Not. Tir.* p. 115. Pallescit, expallescit. *F.*]

EXPALLIATUS, a, um, part. ab inusit. *expallio*, pallio spoliatus. *Pl. Cas.* 5, 3, 6. Expalliatus sum, miser.

EXPALLIDUS, a, um, adj. valde pallidus. *Tertull. Resurr. carn.* 57. Corpus frigidum et expallidum. *Suet. Cal.* 50. Statura fuit eminenti, expallido colore. Al. leg. *pallido*.

*EXPALMO, as, a. 1. palma percutio. *Gloss. Gr. Lat.* ῥαπίζω, Expalmo. *B. A.*

*EXPALPATIO, onis, f. ap. *Tertull. B. A.*

EXPALPO, as, avi, atum, a. 1. valde palpo, blandior, blandiendo extorqueo. *Pl. Poen.* 1, 2, 144. Exora, blandire, expalpa. *Pomp.* ap. *Non.* 2, 277. Si quid expalpare possim ab illo. ℙ Deponentis forma. *Pl. fragm.* ap. *Non. ib.* et 7, 74. Nunc servus argentum a patre expalpabitur.

EXPALPONIDES nummorum dicitur a *Pl. Pers.* 4, 6, 22. qui blanditiis et fallaciis nummos ab aliquo extorquet. Quin *nummorumexpalponides* jocu- lariter conjunctis vocibus ibi dicitur.

EXPANDITOR, oris, m. qui expandit. *Plin. Pan.* 30. de Nilo. Neque enim solum vagus ille et expanditor amnis intra usurpata semper collium substiterat, atque haeserat: *id est*, qui se extra alveum suum expandit et effundit. *Schwarzius* tamen et *Gierigius* legunt: *vagus ille, cum expanditur, amnis*. [*Recte!]

EXPANDO, is, andi, assum et ansum, a. 3. ἐκπεταννύω, extendo, explico, aperio. *Colum.* 12, 13. Hae herbae diligenter purgantur, et sub umbram expanduntur. Et 15. Ficus in sole expandere. *Plin.* 10, 38, 54. Grues expandunt alas. ℙ Translate sumitur pro explicare, idest declarare. *Lucr.* 1, 126. Et rerum naturam expandere dictis. ℙ [Participle *Expandendus* ap. *Hieronym. ep.* 14. *n.* 10. Expandenda vela sunt ventis. *F.*] ℙ [*Confunduntur *Expandere*, *Expendere*, *Extendere*. *Interpp.* ad *Ov. Her.* 15, 159.]

EXPANGO, is, a, 3. figo, constituo. *Plin.* 2, 26, 24. Ac sidera ad normam expangere. *Hard.* ex MSS. legit *expungere*.

EXPANSIO, onis, f. actus expandendi. *Coel. Aurel. Tard.* 5, 11. Expansio corporis.

EXPANSUS, a, um, partic. ab *expando*, idem ac expassus. *Plin.* 2, 103, 100. Supra fontem frigidum expansae vestes accenduntur. *Id.* 9, 33, 52. In obliquum, in rectum expansa. Et 31, 6, 37. Expansa vellera circa navim. ℙ *Gell.* 15, 15. negat, veteres *expansus* dixisse, *expassus* affirmat.

EXPAPILLATUS, a, um, part. ab inusit *expapillo*. *Pl. Mil.* 4, 4, 44. Palliolum habeas ferrugineum: id connexum in humero laevo, expapillato brachio, *h. e.* usque ad papillam renudato, ut *Non.* 2, 266. exponit: vel brachio exserto: quod cum fit, papilla nudatur, ut *Fest.*, quod eodem recidit. Al. ap. *Plaut.* leg. *exfibulato*. Huc pertinet *Effafilatum* ap. eund. *Fest.* V. EXOMIS.

[*EXPARS interdum scribitur pro Expers. V. *Drak.* ad *Liv.* 3, 57, 1. 38, 36, 8.]

EXPARTAE pecudes sunt, quae jam pepererunt. *Gloss. Isid.* Exparta, partu vacua. *Varr. R. R.* 2, 5. Uti sunt hae pecudes aetate potius ad ferendos fructus integrae, quam jam expartae. Ita legit *Scalig.* Alii *expertae*. Etiam *parta* hoc sensu usurpatur. *Colum.* 7, 4. Et parta nutrici consociata minus laboret in educatione fetus sui.

EXPASSUS, a, um, part. ab *expando*. *Tac. H.* 5, 13. Expassae delubri fores. *Caecil.* ap. *Gell.* 15, 15. et *Non.* 4, 364. Flammeum expassum. *Gell.* ipse *ib.* Ab eo quod est *pando* veteres *passum* dixerunt, non *pansum*, et cum praepositione *expassum*, non *expansum*.

EXPATIOR. V. EXSPATIOR.

EXPATARE, in locum patentem se dare sive in spatium se conferre. *Festus.*

EXPATRICIUS, ii, m. qui patriciam dignitatem deposuit. *Imp. Zeno Cod.* 3, 24, 3, Quoties viro forte patricio, vel expatricio, vel ei, qui etc. V. PATRICIATUS.

EXPATRO, as, avi, a. 1. *Catull.* 29, 16. an haec sinistra liberalitas Parum expatravit? an parum helluatus est? *h. e.* libidinibus effudit, absumpsit? Habet enim et *patro* huic similem obscenum sensum. Simile est etiam illud cujusdam poetae ap. *Suet. Caes.* 51. Aurum in Gallia effutuisti.

EXPAVEFACIENS, entis, part. ab inusit. *expavefacio*, exterrens. *Sen. ep.* 85. *f.* Domitores ferarum saevissima animalia, ad occursum expavefacientia hominem, docent pati jugum. Alii minus recte leg. *exterrentia*, alii *expaventia*. [*Vid. *Gron.* ad h. l.]

EXPAVEFACTUS, a, um, part. ab inusit *expavefacio*, exterritus. *Hyg. fab.* 47. Mugitu tauri equi expavefacti Hippolytum distraxerunt.

EXPAVEO, es, avi, n. 2. ἐκπλήττομαι, valde paveo, timeo. Vel absolute, vel cum accus. usurpatur. *Stat. praef. l.* 3. *Silvar.* Cum hanc audaciam stili nostri frequenter expaveas. ℙ Ejus frequens usus est in praeteritis, et cum accusativo. *Liv.* 6, 34. Cum ad id, moris ejus insueta, expavisset minor Fabia. *Hor. Od.* 1, 37, 22. nec muliebriter Expavit ensem. [*Flor.* 3, 4, 6. Expavit tenebras saltuum.] *Petr. Sat.* 26. Nec puella expaverat nuptiarum nomen. *Tac. H.* 2, 76. Nec speciem adulantis expaveris. *Stat. Th.* 11, 316. primam expavit famam. Et *ib.* 8, 637. subito cum pigra tumultu Expavit domus. *Sil.* 3, 464. acres Expavit moles Rhodanus.

*EXPAVESCENTIA, ae, f. pavor. *Vet. Interp. Irenaei* 1, 1. De expavescentia et aporia elementa facta esse. *B. A.*

EXPAVESCO, is, n. 3. περιφοβέομαι, valde pavesco. *Plin.* 23, 1, 24. Neque expavescentibus repente, nec spasticis, aut rursus torpentibus. *Id.* 10, 75, 97. Ad tumultum aliquem expavescere. *Id.* 21, 11, 36. Anseres a primo conspectu ejus expavescunt. ℙ Cum accus. est valde timere. *Suet. Aug.* 90. et *Tib.* 69. Tonitrua praeter modum expavescebat. *Sen. Oed.* 27. Cuncta expavesco, meque non credo mihi. *Plin.* 9, 8, 8. Delphinus hominem non expavescit. *Id.* 25, 2, 6. Miles a morsu canis incipiens aquas expavescere. *Quint.* 9, 4. *med.* Non tamen id, ut crimen ingens, expavescendum est.

EXPAVIDUS, a. um, adj. valde pavidus. *Gell.* 1, 8. *extr.* Expavidus, ictusque pecuniae magnitudine.

[EXPAUSATUS, a, um, part. ab inusit. *expauso*, delassatus. *Veg. Veter.* 5, 38. Expausatum jumentum, *h. e.* quod a labore requievit. *F.*] [*Adde *Veget. Vet.* 2, 10, 9.]

EXPECTO, as. V. EXSPECTO.

EXPECTO, is, a. 3. *Quint.* 1, 7. Ut *ex* praepositionem si verbum *specto* sequeretur, adjecta secundae syllabae *s* littera *exspecto*; sed si *pecto*, remota *s*, *expecto* scriberemus. [*Cf. *Schneider. Elementarl. der lat. Sprache* Tom. II. p. 555.]

EXPECTORO, as, a. 1. ἀποστηθίζω, extra pectus ejicio. Prisca vox. *Cic. Tusc.* 4, 8. *ex Ennio.* Tum pavor mihi sapientiam omnem exanimato expectorat. [*Qui locus rectius sic editur: Tum pavor sapientiam omnem mi exanimato expectorat.] *Acc.* ap. *Non.* 1, 52. Eloquere propere, ac pavorem hunc meum expectora. Et. *ib.* Desertum a fortuna, abjectum, afflictum ex animo expectorant.

EXPECULIATI servi peculio exhausti. *Pl. Poen.* 4, 2, 21.

EXPEDIO, is, ivi, *et* ii, itum, a. 4. ἀπολύω, solvo, libero, extrico, quasi pedem ligatum libero: cui contrarium est *impedio*. *Cic. Verr.* 2, 2, 42. Videte in quot se laqueos induerit, quorum ex nullo se unquam expediret. *Id. Att.* 5, 21. Tum hic nodus expediatur. *Hor. Od.* 1, 27, 23. Vix illigatum te triformi Pegasus expediet Chimaera. *Id. Od.* 3, 24, 8. Non mortis laqueis expedies caput. *Plin.* 32, 10, 46. Cancri menstruas purgationes expediunt. *Pl. Capt.* 2, 3, 95. Expedivi e servitute filium. [*Nep. Att.* 25. L. Julium Calidium, in proscriptorum numerum relatum, expedivit.] *Ter. Ad.* 4, 4, 5. Quomodo me ex hac expediam turba tanta? *Ov. Fast.* 4, 669. Expedit errantem nemori gratissima conjux. *Colum.* 2, 2. Expedire agrum saxosum lectione lapidum. *Caes. B. G.* 7, 86. Expedire aditum. *Liv.* 38, 2. *f.* Per invias atque ignotas rupes iter fugae non expediebant. *Virg. A.* 2, 632. ducente Deo flammam inter et hostes Expedior. [*Front. de eloq.* (ed. *A. Maio*) *in.* Capillus etsi non cotidie acu ornandus, tamen pectine cotidie expediendus est. *F.*] ℙ Expedire discum, jaculum. *Hor. Od.* 1, 8, 12. saepe disco, Saepe trans finem jaculo nobilis expedi-

to. ℙ Translate. *Cic. Pis.* 30. Haererem, nisi tu me expedisses. *Id. Att.* 2, 25. Expedies nos omni molestia. Et *ib.* 3, 20. Expedire se ab omni occupatione. *Ter. Hec.* 5, 1, 29. se crimine. Et 3, 1, 8. aerumnis. *Id. Phorm.* 5, 4, 4, cura. *Id. Hec.* 3, 1, 17. Impeditum in ea expedivi animum meum. *Hor. Od.* 4, 4, 74. quas curae sagaces Expediunt per acuta pelli. *Val. Fl.* 7, 276. Pelopis durus prior Hippodamia labores Expediit. Et 1, 217. per quot discrimina rerum Expedior? *h. e.* evado. ℙ Significat etiam rem alioqui difficilem conficere et absolvere. *Cic. Att.* 11, 18. Cum Antonio loquare, velim, et rem, ut poteris, expedias. *Id. Fam.* 3, 12. Itaque quemadmodum expediam exitum hujus institutae orationis, non reperio. *Id. Brut.* 42. Expedire et conficere res. *Id. Fam.* 13, 26. Explicare et expedire negotia. *Caes. B. G.* 7, 36. De obsessione non prius agendum constituit, quam rem frumentariam expedisset. *Cic. Att.* 10, 6. Nomina mea, per Deos, expedi, exsolve. [i. e. solvere. Hinc elegans ille jocus in Valerium Calonem, grammaticum, in quem, quum creditioribus satisfacere non posset, *Bibaculus*, teste *Suet.* grammat. 11, his versibus lusit: Mirati sumus unicum magistrum, Summum grammaticum, optimum poetam, Omnes solvere posse quaestiones, Unum difficile expedire nomen.] *Id. Mil* 4. Si vita nostra in insidias, in vim, in tela latronum incidisset, omnis honesta ratio esset expediendae salutis. *Tac. A.* 6, 43. Illuvie obsitus et alimenta arcu expediens. *Id. ib.* 14, 55. Qui me non tantum praevisa, sed etiam subita expedire docuisti. *Id. Hist.* 3, 73. Expedire consilia sua. *Pl. Capt. prol.* 40. fallaciam. ℙ Pertinet saepe ad loquendum, et significat rem obscuram implicitamque tum evolvere dictis et explicare, tum paucis exponere. *Ter. Eun.* 4, 4, 26. agedum, hoc mihi expedi Primum: istam, quam habes, unde habes vestem? *Id. Phorm.* 2, 3, 52. Dilucide expedire. *Virg. G.* 4, 286. altius omnem Expediam prima repetens ab origine famam. *Id. A.* 3, 377. Pauca tibi e multis etc. expediam dictis. Et *ib.* 11, 314. quae sit dubiae sententia menti, Expediam, et paucis (animos adhibete) docebo. *Phaedr.* 3, 14. expedi, quid fecerim. [*Sall. Jug.* 5. Priusquam hujuscemodi rei initium expedio.] *Tac. A.* 4, 1. Nunc originem, mores, et quo facinore dominationem raptum ierit, expediam. [*Corte* ad *Sall. Jug.* 5.] *Id. H.* 4, 48. Ea de caede quam verissime expediam. *Ter. Phorm.* 1, 4, 20. Quid portas, obsecro? atque id, si potes, verbo expedi. [*Alia exempla v. ap. *Graev.* ad *Just.* 43, 1.] ℙ Est praeterea depromere, educere, proferre, parare. *Cic. Verr.* 2, 5, 62. Hominem nudari, et virgas expediri jubet. *Virg. A.* 1, 705. Cereremque canistris Expediunt. *Ov. A. A.* 1, 422. Institor expediet merces suas. *Id. Her.* 17, 200. Expedire vela. *Val. Fl.* 2, 341. mediis famulae convivia tectis Expediunt. *Sisen.* ap. *Non.* 4, 165, Funes expediunt, claustra foribus imposita periclitantur. [*Pall. Dec.* 6, 2. Laqueos ad aves capiendas expedire.] ℙ Saepe hoc sensu ad rem militarem pertinet. *Caes. B. G.* 7, 18., *Virg. A.* 4, 592. et *Tac. A.* 2, 79. Arma primo expediere: dein mutua formidine, non ultra jurgium processum est. *Id. ib.* 13, 7. Expedire copias. *Liv.* 24, 26. ferrum. *Hirt. B. Al.* 25. classem, atque instruere. [*Drak.* ad *Liv.* 9, 17, 15.] *Liv.* 38, 25. *f.* tela animosque equitibus jussis. *Val. Fl.* 8, 302. clypeos et tela trabalia dextris. *Cic. fragm.* ap. *Non.* 4, 165. pecuniam, *h. e.* conficere, colligere, et expendere. ℙ *Expedire aliquid* est conari, tentare, moliri, ut res ad exitum perducatur. *Val. Fl.* 4, 667. Advertere Dei, defixaque numina ponto, Quid scopulis praeclusa ratis, quid dura juventus Expediat. ℙ *Expedire se*, ad exitum perduci. *Id.* 8, 383. expediant donec Junonia sese Consilia, atque aliquem bello ferat anxia finem. ℙ Alio sensu expedire se, remotis impedimentis paratum se, promptumque praebere. *Liv.* 38, 21. Expedire se ad pugnam. [*Drak.* ad *Liv.* 21, 46, 4.] *Tac. H.* 2, 99. Caecinam, et Valentem expediri ad bellum jubet. *Pl. Amph.* 1, 1, 152. Cingitur: certe expedit se. ℙ Absolute. *Tac. H.* 1, 10. Nimiae voluptates, cum vacaret: quoties expedierat, magnae virtutes, *h. e.* expedierat se ad bellum, in expeditionem ierat. *Id. ib.* 88. Multos consularium Otho, comitum specie, secum expedire jubet. ℙ *Expedit*, impersonaliter, utile est, conducit, prodest. *Cic. Att.* 7, 22. Nihil minus Caesari expedit ad diuturnitatem dominationis. *Id. Marc.* 10. Multi dubitabant, quid sibi expediret. *Id. Off.* 3, 19. Facere quod utile sit, quod expediat: *utile sit*, emolumentum, lucrum; *expediat*, facilitatem, et prosperitatem significat. *Id. Phil.* 13, 8. Omnibus bonis expedit salvam esse rempublicam. *Ter. Heaut.* 2, 4, 8. Expedit bonas esse vobis. *Cic. Q. Fr.* 2, 2. *extr.* Tu, si ita expedit, velim quamprimum conscendas. *Just.* 41, 3. *extr.* Fides promissis nulla, nisi quatenus expedit. *Id.* 34, 1. Expedire omnibus dicunt, ut singulae civitates suas leges habeant. *Justin. Inst.* 1. *t.* 8. Expedit reipublicae, ne sua re quis male utatur. *Pl. Trin.* 2, 1, 10. Amoris artes eloquar, quemadmodum expediant. *Id. Amph.* 1, 3, 23. Nequiter paene expedivit primo parasitatio, *h. e.* paene nocuit. Al. leg. *expetivit.* ℙ *Expedibo* pro *expediam* antiquum est. *Pl. Truc.* 1, 2, 36., item *Pacuv.*, *Acc.*, *Enn.* ap. *Non.* 7, 78. et 10, 5. ℙ [*Confunduntur *Expediens* et *Experiens*. *Drak.* ad *Liv.* 29, 35, 12. *Expedire* et *Experiri*. *Burm.* ad *Ov. Ep.* ex *Pont.* 3, 7, 12. *Interpp.* ad *Ov. Rem. Am.* 440.]

EXPĔDĪTE, adv. ῥᾳδίως, προχείρως, facile, plane, celeriter, sine difficultate. *Cic. Fin.* 5, 12. *extr.* Res celeriter expediteque percipere. *Id. Brut.* 67. Expedite explicans quod proposuerat. *Id. Fam.* 6, 20. Ex quo te, quocumque opus erit, facillime et expeditissime conferas. *Id. Inv.* 2, 23. Non implicite et abscondite, sed patentius et expeditius. *Id. Att.* 6, 8. Expeditius navigare. *Colum. Arbor.* 11. Putatio expeditius fit. *Suet. Aug.* 89. Expedite loqui. *Pl. Men.* 1, 2, 63. Expedite fabulatus est.

EXPĔDĪTĬO, onis, f. actus expediendi, absolvendi, perficiendi, confectio. *Auct. ad Her.* 4, 54. *s. f.* Habet paucis comprehensa brevitas multarum rerum expeditionem. ℙ Item exornatio rhetorica, cum rationibus compluribus enumeratis, quibus aliqua res aut fieri, aut non fieri potuerit, ceterae tolluntur, una relinquitur, quam nos intendimus. *Id. ib.* 29. Saepe est apparatus ad rem bellicam, iter militare ad bellum, ipsaque belli exercitatio, στρατεία. *Cic. Div.* 1, 33. Educere exercitum in expeditionem. *Suet. Claud.* 17. Suscipere expeditionem. *Sen. ep.* 96. *f.* Expeditiones periculosissimas obire. *Caes. B. G.* 5, 10. Tripartito milites equitesque in expeditionem misit. *Hirt. B. G.* 8, 34. Nonnunquam expeditionibus nocturnis castella nostrorum adoriuntur. *Curt.* 7, 9. *med.* Haec expeditio deficientem Asiam domuit. *Plin.* 12, 6, 12. Plurima est in Sydracis, expeditionum Alexandri terminus. *Id.* 7, 2, 2. *med.* Expeditionem eam ternis mensibus confici. *Suet. Aug.* 29. Cum expeditione Cantabrica lecticam ejus fulgur praestrinxisset. ℙ Translate. *Plin.* 11, 8, 8. Apes noctu deprehensae in expeditione, excubant supinae.

EXPĔDĪTĬŌNĀLIS, e, adj. ad militarem expeditionem pertinens. *Spartian. Nigr.* 10. Jussit omne argentum submoveri de usu expeditionali. *Ammian.* 31, 16. Ad sortem expeditionalium rerum habilis.

EXPĔDĪTUS, a, um, part. ab *expedio*, ἀπόλυτος, solutus, liberatus, non impeditus. *Cic. Quint.* 6. Cum ceteris quae habebat vadimonia, differt, ut expeditus in Galliam proficisci posset. *Id. Fam.* 14, 19. Sed me multa impedierunt, quae ne nunc quidem expedita sunt. *Id. Acad.* 4, 33. Expedita res, soluta, libera, nulla re implicata. *Hor. Od.* 1, 22, 11. Expeditus curis. [*In re pecuniaria est non impeditus ideoque certus. *Cic.* ad *Att.* 13, 29. Expeditum nomen, ad *Fam.* 1, 3. Expedita negotia, ad *Att.* 11, 1. Fidem expeditam relinquere. Quo loco opponuntur domesticae res impeditae.] ℙ Item promptus, paratus. *Cic. Mil.* 10. Obviam fit ei Clodius expeditus in equo. *Id. Phil.* 11, 10. *f.* Expedito nobis homine, et parato opus est. *Id. Brut.* 8. *f.* T. Junius facilis et expeditus ad dicendum. *Id. Agr.* 2, 30. Expeditus ad caedem. *Id. Or.* 2, 30. ad pronunciandum. [*Cic.* ad *Fam.* 11, 24. Pecunia expeditissima quae erat, tibi decreta est: de pecunia praesenti, parata.] ℙ Item facilis. *Id. Amic.* 4. Reditum in coelum patere optimo et justissimo cuique expeditissimum. *Id. Brut.* 63. Expedita, et perfacile currens oratio. Et 61. Expedita ac profluens dicendi celeritas. *Id. ib.* 76. Inops ad ornandum, sed ad inveniendum expedita Hermagorae disciplina. *Id. Q. Fr.* 2, 5. *f.* Parva sunt, quae desunt, et ea sunt ad explicandum expeditissima. Et *Flacc.* 41. *extr.* Cum illam viam sibi videant expeditiorem ad honores. [*Col. R. R.* 11, 1, 9. Expedita discentibus.] *Id. Fam.* 10, 25. Rationes expeditas habere. *Plin. ep.* 3, 12. Veniam ad coenam: sed jam nunc paciscor: sit expedita, sit parca, *h. e.* paratu facilis, et parvi sumptus. *Plin. alter* 13, 1, 2. Expeditissimum unguentorum. ℙ In re militari *expeditus* dicitur, qui minus habet impedimenti ad iter, ad pugnam, ut levis armaturae miles, aut sine viatico, solis armis instructus, aut sine impedimentis et sarcinis. *Sisen.* ap. *Non.* 1, 285. Inermos armati, impeditos expediti interficiunt. *Cic. Att.* 8, 9. *extr.* Pompejus expeditus praecesserat legiones Luceria. *Liv.* 38, 4. *f.* Cum mille expeditis Ambraciam profectus. [*Drak.* ad *Liv.* 22, 16, 2.] ℙ Cum genitivo. *Id.* 30, 9. Cum omni equitatu expeditisque militum. Al. leg. *expeditissimisque.* [*Drak.* ad *Liv.* 37, 18, 8.] ℙ *In expedito esse*, in promptu esse, et ad manum. *Senec. ep.* 94. *med.* Quaedam sunt quidem in animo, sed parum prompta: quae incipiunt in expedito esse, cum dicta sunt. *Quint.* 10, 7. *med.* Prompta res et in expedito posita. Adde *Plin.* 4, 23, 37.

EXPELLO, is, puli, pulsum, a. 3. ἐκβάλλω, extra pello, ejicio, exturbo. *Cic. Pis.* 7. Me domo mea expulistis, Pompejum domum suam compulistis. *Id. Att.* 10, 4. Nisi me civitate expulisse[t] *Caes. B. G.* 6, 21. Expellere humiliores pos[s] sionibus. Et *ib.* 4, 3. hostes finibus. Et *ib.* 7, [..] Romanos ex provincia. Et *B. C.* 3, 110. aliq[u] regno. *Liv.* 41, 3. ab litore naves in altum. [*Ruh[k]* ad *Ov. Her.* 18, 197.] *Cic. Fam.* 6, 6. aliqu[em] ex republica. *Id. Quint.* 7. Expelli et ejici e p[r] dio. *Id. Sext.* 13. Expellere cives a patria. [cum solo ablativo Expellere patria. *Drak.* ad *L[iv]* 35, 19, 4.] *Id. Agr.* 2, 30. *extr.* Exturbari expelli plebem ex agris. [*Cic. Mil.* 37. H[aec] tanta virtus ex hac urbe expelletur? extermina[bi]tur? projicietur?] *Nep. Ep.* 10. Praesidium arce expellere. *Ov. Met.* 9, 703. in auras. *S[uet.] Cal.* 1. quempiam ad componendum Orientis s[ta]tum, *h. e.* Roma mittere, compellere. [*Ulp.* 2, 6. Patronum expellere. i. e. rejicere, exclu[de]re.] Sic *Plin.* 11, 11, 11. Apes fucos in op[e] expellunt. *Cic. Mur.* 16. *med.* Expellere aliqu[em] vita. Et *Lucr.* 3, 359. Expelli aevo, *h. e.* m[ori]. *Tac. A.* 16, 19. Expellere vitam. [*Hor.* 3, 5, [..] Expellere spiritum, h. e. se interficere.] *Ov. M[et.]* 6, 617. per vulnera mille Sontem animam exp[el]lam. Et *ib.* 8, 381. Arcu sagittam expellere, *e.* emittere, jaculari. *Id. Her.* 14, 72. Expuler[unt] somnos haec mea dicta tuos, *h. e.* abstuleru[nt]. [*Adde *Ov. Met.* 8, 828. Ut vero est expulsa quie[s]. *Id. Fast.* 6, 245. Spem metus expulerat. *Hor. E[p.]* 2, 2, 137. Expulit helleboro morbum, bilem[que] meraco. *Petr. Sat.* 27. Pilas inter manus, l[u]do expellente, vibrabant. *Id. ib.* 10. Quaestibus pa[r]pertatem expellere. *Plin. ep.* 8, 14. *extr.* sent[en]tiam, *h. e.* rejicere. *Lucr.* 5, 51. Vitia ex ani[mo] dictis. *Caes. B. C.* 1, 34. memoriam beneficioru[m]. *Pl. Trin.* 3, 2, 24. corde desidiam. *Caes. B. [G.]* 5, 46. *extr.* omnem dubitationem. *Lucan.* 3, [..] curas pectore. *Catull.* 76, 22. ex omni pectore la[e]titias. *Just.* 9, 5. uxorem propter stupri suspici[o]nem. *Pl. Bacch.* 4, 9, 41. Expuli me pericu[lo], *h. e.* erui, elicui, evasi. ℙ [*Cat. R. R.* 33, [..] Vites subligato, pampinato, uvasque expellito, [h.] e. soli expone.] ℙ [Part. *Expellendus* ap. *Just.* [..] 1. Auxilia sorori ad expellendum Cappadocia [..] comedem mittit. *F.*]

EXPENDO, is, endi, ensum, a. 3. σταθμάω[..] pondero, pendo, vel pendendo exanimo. *Pl. As[in.]* 2, 2, 34. *Le.* quot pondo te esse censes nudu[m]? *Li.* non edepol scio. *Le.* at pol ego, qui te e[x]pendi, scio. *Cels.* 5, 19. *n.* 12. Quoties bacca[s] aut nucem posuero, scire oportebit, antequam e[x]pendatur, ei summam pelliculam esse demenda[m]. *Pl. Rud.* 4, 4, 43. Aurum auro expendetur, a[r]gentum argento exaequabitur, *h. e.* compensabitu[r]. *Id. Bacch.* 4, 4, 1. Hunc hominem decet au[ro] expendi, *h. e.* auro contra aestimari. ℙ Item i[m]pendo, quod olim ante pecuniam cusam, aes po[n]dere solvebatur per libram. *Just.* 12, 11. Vigin[ti] millia talenta in hos sumptus expensa. *Hor. E[p.]* 2, 1, 105. Cautos nominibus certis expendere nu[m]mos. *Paul. Dig.* 19, 1, 47. Usuras gravissima[s] expendere. ℙ Translate a prima significatione e[st] examinare, considerare. *Cic. Or.* 15. Nec ve[ro] utetur imprudenter hac copia, sed omnia expend[et] ac seliget. *Id. in Senat.* 6. *f.* Iidem expendunt a[t]que existimant voluptates, sententiamque dicun[t] et judicant etc. *Id. Or.* 2, 76. Argumenta n[on] tam numerare, quam expendere. *Id. Fl.* 5. T[es]tem diligenter expendere. *Virg. A.* 12, 20. tan[to] me impensius aequum est Consulere, atque omn[es] metuentem expendere casus. *Ov. Met.* 13, 15[..] meritis expendere causam. *Id. Amor.* 3, 5, 3[..] Animo aliquid expendere. *Tac. H.* 1, 87. Bel[li] consilia expendere. *Id. A.* 13, 3. Arte verba e[x]pendere. ℙ Translate a secunda est luere, solv[e]re, dare. *Virg. A.* 11, 257. infanda per orbe[m] Supplicia et scelerum poenas expendimus omne[s]. *Cic. Tusc.* 2, 10. Poenas Jovi fato supremo e[x]pendere. *Sil.* 13, 697. dignas pro talibus aus[is] Carthago expendat poenas. *Tac. A.* 12, 19. Ca[]pite poenas expendere. *Virg. A.* 2, 229 Expen[dis]se scelus, *h. e.* poenas sceleris. *Sil.* 7, 712. Poe[na]noque ob mitia facta Dignum expendamus pretium. *Id.* 6, 587. nimium vivacis dura senectae Suppl[i]cia expendi. ℙ [Part. *Expendens* ap. *Ov. Amo[r.]* 3, 5, 34. Expendens animo singula visa suo. *F.*]

EXPENSA, ae, f. sumptus, impensa, δαπάνη. *Claud. J. Cons. Stilich.* 145. non indecores aerari[um] lassant Expensae. *Ulp. Dig.* 27, 10, 1. Qui ne[que] tempus, neque finem expensarum habet, se[d] bona sua profundit.

EXPENSE, adv. impense, vehementer. *Cic. Att.* 5, 2. *med.* Cum me expense e sua villa, numqui[d] quid vellem, rogasset. Alii rectius leg. *ex Pansa[e] villa.* *Theod. Prisc. de diaeta* 13. Caeliacos ex[]pense desiccant.

EXPENSILATIO, *et divisim* Expensi latio, onis, f. respondet acceptilationi, et significat, cum i[n] codice expensi perscribit aliquis, se pecuniam ex[]pendisse, et alteri numerasse: vel cum stipulatur et alteri adsentienti declarat, se pecuniam dedisse. *Gell.* 14, 2. Probari debere pecuniam datam con[]suetis modis, expensi latione, mensae rationibus, chirographi exhibitione etc.

EXPENSĬO, onis, f. actus expendendi, sumtus. *Impp. Valens, Gratian. et Valentin. Cod. Theod.* 1, 4, 24. Ne quis semel praestitutae expensionis transeat modum. *Symmach. ep.* 5, 74. (*al.* 76.) cessantibus novis expensionibus.

EXPENSO, as, avi, a. 1. frequent. ab *expendo*, ejusdemque fere significationis, *scil.* pondero, examino, numero. *Pl. Pseud.* 2, 2, 31. Res rationesque heri curo, argentum accepto, expenso, et cui debet, dato. *Scaev. Dig.* 40, 5, 41. *med.* Tutores Cupito servo exactionem commiserunt: isque nummos redactos expensavit eisdem tutoribus. ¶ Pro dispensare. *Macr. Sat.* 1, 13. Alternisque annis binos et vicenos, alternis ternos et vicenos dies intercalares expensabant intercalationibus quatuor.

EXPENSUS, a, um, part. ab *expendo*, pondere examinatus, numeratus: ea ratione, qua in EXPENDO dictum est. *Cic. Flacc.* 28. Ante pedes praetoris in foro expensum est auri pondo centum. *Pl. Most.* 1, 3, 146. Bene igitur ratio accepti et expensi inter nos convenit. ¶ Item aestimatus. *Id. Merc.* 2, 4, 20. Achillem orabo, aurum mihi det, Hector qui expensus fuit. ¶ *Expensum ferre*, et *pecuniam expensam ferre*, frequens locutio in rationibus, est scribere v. gr. in codice expensi, se pecuniam expendisse, numerasse, dedisse, ut ait *Ascon.* in *Cic. Verr.* 2, 1, 39. ἀπογράφω, ἀπολογίζομαι. V. ACCEPTUS. *Cic. l. c.* Quod minus Dolabella Verri acceptum retulit, quam Verres illi expensum tulit. Et *paulo post.* Satis te elapsurum omni suspicione arbitrabare, si quibus pecuniam credebas, iis expensum non ferres. *Id. Rosc. Com.* 5. Haec pecunia necesse est, aut data, aut expensa lata, aut stipulata sit. *Hirt. B. Alex.* 56. Arcessit omnes, qui sibi pecunias expensas tulerant, acceptasque eas jubet referri. ¶ Urbane. *Cic. Fam.* 9, 10. Nisi forte scire vis, me inter Niciam nostrum, et Vidium judicem esse. Profert alter duobus versiculis expensum Niciae: alter Aristarchus hos ὀβελίζει. Ego, tanquam criticus antiquus, judicaturus sum, utrum sint τοῦ ποιητοῦ, an παρεμβεβλημένοι. etc. Loquitur hoc modo *Cic.*, quia hi grammatici erant. ¶ Neque solummodo praescriptionem pecuniae expensae significat, sed etiam ipsam pecuniae numerationem ac praestationem. *Liv.* 6, 20. Homines prope quadringentos protulisse dicitur, quibus sine fenore pecunias expensas tulisset, *h. e.* quibus pecuniam credidisset sine fenore. ¶ Transfertur et ad alia. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 4. Mentio facta est de legione ea, quam expensam tulit C. Caesari Pompejus, *h. e.* tradidit, uti legitur ap. *Hirt. B. G.* 8, 54. ¶ Translate. *Ulp. Dig.* 36, 4, 3. Ipsam enim facilitati suae expensum ferre debere, quae minus idoneos fidejussores acceperit. *Scaevola ib.* 42, 8, 24. Alii creditores suae negligentiae expensum ferre debent. ¶ Dicitur etiam *expenso ferre*. *Jabolen. ib.* 33, 10, 10. Qui vestem omnem, et res plurium generum supellectilis nomine expenso ferre solitus erat. ¶ *Expensus gradus* est quasi numeratus, lentus, compositus, muliebri quadam segnitie. *Prop.* 2, 3, 6. Ibat et expenso planta morata gradu. Fortasse est, quod *Ter. Phorm.* 5, 6, 27. dixit *ire suspenso gradu.*

EXPERGĔFĂCĬO, is, eci, actum, a. 3. ἀνεγείρω, excito e somno, et generatim excito. *Cic. Verr.* 2, 5, 15. Si forte expergefacere te posses. *Auct. ad Her.* 4, 34. Hic Italiam tumultus expergefecit terrore subito. *Pl. Curc.* 1, 3, 42. Magnum flagitium probrumque, Phaedrome, expergefacis, *h. e.* excitas, admittis, perpetras.

EXPERGĔFACTĬO, onis, f. excitatio a somno. *August. de vera Relig.* 50. A somno expergefactio.

EXPERGĔFACTUS, a, um, part. ab *expergefacio*, διεγερθείς. *Suet. Cal.* 6. Expergefactus e somno Tiberius est gratulantium vocibus. *Id. Claud.* 8. Ut repente expergefactus faciem sibi confricaret. ¶ Translate. *Lucr.* 2, 412. Ac Musaea mele, per chordas organici quae Mobilibus digitis expergefacta figurant, *h. e.* soni musici, quos exercitatos chordarum pulsatione, organici varie modulantur.

EXPERGĔFĪO, is, pass. anom. expergiscor. Agnoscitur a *Diom.* 1, 372., unde part. *Expergefactus.* V. v. praec.

EXPERGĬFĬCO, as, a. 1. expergefacio. *Gell.* 17, 12. Ingenio expergificando idoneae res.

EXPERGIFĬCUS, a, um, adj. qui expergefacit, *Appul. Flor. n.* 13. p. 349, 21. Galli expergifico carmine occinunt.

EXPERGISCO, is, a. 3. idem ac expergefacio. *Plin.* 22, 13, 15. Urtica infantium sedes tactu resilire cogit: lethargicos expergiscit tactis cruribus. Alii rectius leg. *expergisci.* ¶ Videtur etiam usurpatum neutraliter. *Pomp.* ap. *Non.* 7, 40. Cum tam clare tonuerit, ut si quis dormitaret, expergisceret.

EXPERGISCOR, eris, dep. 3. *vel potius* pass. 3. ἐξεγείρομαι, e somno excitor. *Hor. Ep.* 1, 2, 33. Ut te ipsum serves, non expergisceris? ¶ Translate. *Ter. Ad.* 4, 4, 21. Cessatum usque adhuc est: nunc porro, Aeschine, expergiscere. *Pl. Asin.* 2, 1, 1. Nunc te melius est expergiscier, Atque argento comparando fingere fallaciam, παραγωγή pro *expergisci.* [*Cic. Rosc. Am.* 49. Experrecta nobilitas armis atque ferro rempublicam recuperavit.] *Sall. Cat.* 21. Quin igitur expergiscimini? en illa, quam saepe optastis, libertas. *Id. or.* 2. *ad Caes. de rep. ordin. ante med.* Ut omnes expergiscantur ad libertatem.

EXPERGĬTĒ, adv. *Appul. Met.* 8. prop. fin. Expergite auscultare. Et *ib.* 2. p. 125, 6. Expergite munus obire.

EXPERGĬTUS, a, um, partic. ab *expergor*, ut docet *Diomed.* 1, 372., idem significans quod *experrectus. Lucr.* 3, 943. nec quisquam expergitus exstat, Frigida quem semel est vitai pausa secuta. *Lucil.* ap. *Diomed. l. c.* et *Prisc.* 10. p. 888. E somno pueros cum mane expergitu' clamo, Al. melius leg. *cum mane, expergite, clamo*, ut pertineat ad *expergo. Appul. Met.* 2. p. 121, 10. Tum demum Diophanes expergitus, sensit imprudentiae suae labem. ¶ [*Et metaphorice. *Appul. Apol.* p. 302. Aut ipse animus expergitus cito ad divinam naturam redigatur.] ¶ *Diomed. ib.* et *Fest.* discrimen tradunt inter *expergitus*, et *experrectus*, ut *expergitus* dicatur, qui satiatus somno sponte evigilat; *experrectus* a quiete impeditus, seu ab alio excitatus. Ap. *Fest.* alii leg. *exporrectus.* [*Discrimen hoc nullum esse ostendit. *Gron.* ad *Liv.* 7, 36, 2.]

EXPERGO, is, experrexi, gitum, et rectum, a. 3. ἀνεγείρω, a somno excito. [*Gesner. in *Ind. Script. R. R.*, ita: Est a graeco σπέργω, σπέρχω, pergo, expergo, *i. e.* excito, quae est antiquissima notio verbi.] *Acc.* ap. *Non.* 2, 278. Heu vigiles properate, expergite pectora tarda sopore: exsurgite. *Sanctra ib.* omnes vocis expergit sono. *Cic. Att.* 13, 38. Cum simul cum sole experrectus essem. ¶ Translate est excitare. [*Videndum potius annon haec sit antiquior notio verbi. Vide supra.] *Gell.* 6, 10. Cum aliis salubribus exemplis hortabatur ad philosophiam capessendam, tum vel maxime ista re animos juvenum expergebat. ¶ De praeterito, V. PERGO. ¶ *Expergo* a *spargo.* V. EXSPERGO.

EXPĔRĬENS, entis, partic. ab *experior*, qui experitur, πειρώμενος. *Plin.* 8, 32, 50. *med.* Cervi cornua ad arbores subinde experientes. *Id.* 16, 12, 23. Nihil non experiente vita. *Ov. Met.* 1, 414. Inde genus durum sumus, experiensque laborum. ¶ Item navus, strenuus, industrius, omnia experiens. *Cic. Verr.* 2, 4, 17. Promptissimus homo, et experiens. *Id. Cluent.* 8. Vir fortis et experiens. *Liv.* 6, 34. Vir acer et experiens. [*Vid. *Drak.* ad h. l.] *Ov. Amor.* 1, 9, 32. desidiam quicunque vocavit amorem, Desinat: ingenii est experientis amor. *Id. Pont.* 3, 7, 11. Ne gravis uxori dicar, quae scilicet in me Quam proba, tam timida est, experiensque parum. ¶ Item qui multa expertus est, callidus, peritus. *Cic. Verr.* 2, 3, 21. Homo gnavus et industrius, experientissimus ac diligentissimus arator. *Ov. Met.* 14, 159. comes experientis Ulyssis. ¶ [*Confunduntur *Experiens* et *Expediens. Drak.* ad *Liv.* 29, 35, 12.]

EXPĔRĬENTĬA, ae, f. πειρασμός, actus experiendi, experimentum, periclitatio. *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 18. Quae si adventus meus represserit, agam gratias fortunae constantiaeque meae, quae ad hanc experientiam excitavit. *Cic. Rabir. Post.* 16. Equitem R. non libidine, non turpibus impensis cupiditatum atque jacturis, sed experientia patrimonii amplificandi labentem excepit, *h. e.* dum tentat patrimonium augere. [*Cic. Tusc.* 4, 26. Qui id approbari possit, te aegritudinem habere (i. e. angi alieno bono quod ipse non habeas) pro experientia, si quid habere velis, *h. e.* quum si quid habere velis, potius experiri tibi liceat, quo pacto id ipsum assequare.] *Varr. R. R.* 1, 18. *f.* Nos debemus et imitari alios, et aliter ut faciamus, experientia tentare quaedam. *Ov. Met.* 1, 225. haec illi placet experientia veri, *h. e.* hoc modo placet illi verum explorare. *Vellej.* 2, 78. Caesar crebris expeditionibus, patientia periculorum, bellique experientia durabat exercitum. *Id. ib.* 57. Laudandum experientia consilium Pansae est. ¶ Est etiam scientia et cognitio ex multis experimentis acquisita, ἐμπειρία. *Colum.* 10, 338. Ipsa novas artes varia experientia rerum, Et labor ostendit miseris, ususque magister Tradidit agricolis, etc. *Tac. A.* 1, 4. Agrippa non aetate, neque rerum experientia tantae moli par. Et 46. Vir longa experientia. *Virg. G.* 1, 4. apibus quanta experientia parcis, *h. e.* solertia. *Manil.* 1, 61. artem experientia fecit, Exemplo monstrante viam. *Cels. praefat. med.* Ad curandi rationem nihil plus confert, quam experientia. ¶ [*In *Cod.* ponitur tituli loco. *Cod.* 3, 12, 1. Rescribi placuit experientiae tuae.]

[EXPĔRĬMENTĀTUS, a, um, partic. ab inusit. *experimento*, experimento probatus. *Theod. Prisc.* 3, 5. Omnibus experimentatum usibus remedium. *F.*]

EXPĔRĬMENTUM, i, n. πεῖρα, δοκιμασία, experientia, tentamentum, argumentum *Cic. Tusc.* 3, 30. Hoc maximum est experimentum, [*der stärkste aus der Erfahrung entlehnte Beweis*,] cum constet, aegritudinem vetustate tolli, hanc vim non esse in die positam, sed in cogitatione diurna. *Sall. Jug.* 50. Metello experimentis cognitum erat, genus Numidarum infidum esse. *Tac. A.* 13, 24. Ut plebs experimentum daret, an, amotis custodibus, modestiam retineret. [*Tac. Agr.* 16. Trebellius nullis castrorum experimentis provinciam tenuit, i. e. rei militaris minime gnarus.] *Vellej.* 2, 94. Praecipua omnium virtutum experimenta edere. *Quint.* 6, 2. *med.* Quae non aliquo tradente, sed experimento meo accepi. *Id.* 3, 8. *med.* Facillime ad consentiendum homines ducuntur experimentis. [*Col. R. R.* 1, 4, 5. Experimentorum nusquam varietas omittenda.] *Plin. Pan.* 43. Probatur experimento, sitne feracius, etc. *Plin. alter* 5, 1, 1. Id plerumque fallacissimum experimento deprehenditur. [*Veg. Mul.* 4, 4, 3. De experimento medicina est.] *Id.* 29, 1, 8. Medici experimenta per mortes agunt. *Id.* 13, 2, 3. Unguentorum experimentum inversa manu capitur. *Id.* 17, 2, 2. Credere experimentis. [*Prud.* περὶ στεφ. 2, 406. Tunc ille: Coctum est, devora, et experimentum cape. *F.*] ¶ [*Confunduntur a librariis *Experimentum* et *exemplum.* Vid. *Interpp.* ad *Tac. Agr.* 19. ¶ Dicitur etiam experimentum de equis, mulabus etc., quos tentamus ante emtionem. *Ulp.* in *Dig.* 19, 5, 20. Inter nos hoc actum, ut experimentum gratuitum acciperes. *ib.* 1. Mulae ablatae fuerint intra dies experimenti. *Cf. experiri.*]

EXPĔRĬOR, iris, expertus sum, dep. 4. πειράομαι, probo, tento, periculum facio: ab antiquo *periri*, quod erat conari, factum a πειράω, vel πειράομαι, ut *Voss.* docet, *Virg. Ecl.* 3, 28. Vis ergo, inter nos, quid possit uterque, vicissim Experiamur? *Plin. ep.* 3, 14. Abjiciunt in fervens pavimentum, ut experirentur, an viveret. *Liv.* 25, 38 Experiri libet, quantum audeatis, duce vestro auctore. *Pl. Trin.* 4, 2, 93. Lubet experiri, quo evasurus est. *Petr. Sat.* 31. Experiri volui, an tota familia cantaret. *Curt.* 6, 11. *med.* Ut experiremur, utrum vino gravatus, etc. *Val. Fl.* 5, 562. Expertique simul, si tela artusque sequantur. *Ter. Phorm.* 3, 3, 5 Rursum ei beneficium experiamur reddere. *Cic. Or.* 1, 26. In me ipso experior, ut exalbescam, etc. [*Liv.* 3, 19, 12. Re ipsa aliquid experiri. Vid. *Drak.* ad *Liv.* h. l.] ¶ Jungitur cum accusat., et varia significatione. *Nep. Amilc. f.* Ut interire, quam non Romanos experiri, mallet, *h. e.* explorare commisso proelio. [*Experiri equos, mulas etc. proprie dicimur, antequam emimus. *Ulp. Dig.* 19, 5, 20. Si tibi equos venales experiendos dedero. *ib.* §. 1. Si mulas tibi dedero ut experiaris (*auf. die Probe geben.*] *Ter. Andr.* 2, 1, 11. Omnia experiri certum est, priusquam pereo, *h. e.* tentare. *Sall. Cat.* 27. Extrema experiri. [*Ulp.* in *Dig.* 37, 13, 1. Eadem pericula experiuntur.] Sic experiri fidem alicujus, vim veneni, terram facilem colendo, et sexcenta alia. *Plaut., Virg., Cic.* etc. *Brut.* ad *Cic.* 1. ad *Brut.* 16. *f.* Experiar et tentabo omnia. [*Experiri aliquem ita ponitur, ut sit? alicujus opera uti. *Pl. Merc.* 4, 4, 29. Vin me experiri. *Ter. Hec.* 5, 2, 12. Hanc experiamur. V. *Ruhnk.* ad h. l.] *Quint.* 5, 7. Experiri animum alicujus. Et 11, 2. memoriam. *Ov. Fast.* 4, 814. Magna fides avium est: experiamur aves. [*Col. R. R.* 3, 21, 6. Necessitas cogit agricolam musti annonam experiri.] *Cic. Div.* 2, 46. Quadringenta et septuaginta millia annorum in periclitandis experiundisque pueris, quicumque nati essent, Babylonios posuisse, ajunt. *Id. Phil.* 12, 2. De me experior, cujus idem consilium, quod tuum, sentio quam reprehendatur. *Ov. Trist.* 3, 2, 27. Experiri Deos iniquos. ¶ *Experiri jus*, et *experiri* absolute, est jus suum ad rem aliquam in judicio exponere. *Paul. Dig.* 2, 4, 1. In jus vocare, est juris experiundi causa vocare. *Ulp. Dig.* 47, 8, 4. Cum primum de ea re experiundi potestas fuerit. ¶ Huic affine est, *Experiri legibus*, vel *jure*, judicio agere. *Nep. Timol.* 5. Hanc enim speciem libertatis esse, si omnibus, quod quisque vellet, legibus experiri liceret. *Cic. Quint.* 11. Si quid in controversiam veniret, aut intra parietes, aut summo jure experiretur. [*Experiri judicio, actione, per actionem, etc. Vid. *Brisson.* de signif. verb.] ¶ Absolute *Id. ib.* 23. A me diem petivit: ego experiri non potui: latitavit. Adde *Liv.* 40, 29. *f.* [*V. *Ruhnk.* ad *Ter. Ad.* 3, 2, 52.] ¶ *Experiri cum aliquo*, universim pro contendere. *Pl. Cist.* 2, 1, 11. Maritimis moribus mecum experitur. ¶ *Experiri libertatem*, ap. *Sall. Jug.* 33., est libertate uti. ¶ *Experiri imperium* est utendo in discrimen adducere. *Liv.* 2, 59. Monentes, ne utique experiri vellet imperium, cujus vis omnis in consensu obedientium esset. ¶ Experiendo. *Cic. Fam.* 1, 7. Experiendo magis, quam discendo cognovi. *Liv.* 44, 41. Pleraque nova commenta experiendo, sine ullo effectu evanescunt. ¶ Experiendum est. *Cic. Amic.* 17. Judicare difficile est, nisi expertum: experiendum autem est in ipsa amicitia: ita praecurrit amicitia judicium, tollitque experiendi potestatem. ¶ *Expertum est*, experimento compertum est. *Gell.* 15, 7. Observatum in multa hominum memoria, expertumque est in senioribus plerisque. ¶ Partic. *Experturus* ap. *Pl. Truc.* 2, 4, 44. Sese experturum, quanti se penderem. *Experiturus* quidam leg.

ap. *Cat. R. R.* 157., ut alii *experirer* legunt. *Experiendus* ap. *Ov. Fast.* 2, 367. Caestibus, et jaculis, et missi pondere saxi Brachia per lusus experienda dabant. ¶ *Experio* pro *experior* nonnulli legunt ap. *Catull.* 21, 6., sed alii rectius ibidem *experiris* leg. pro experibis. V. locum in EXJOCOR. ¶ *Experiscar* pro *experiar*, ab inusit, *experiscor*, legitur in *Inscr.* non optimae notae ap. *Fea, Var. di notiz. p.* 174. Mevia Sophe, impetra, si quae sunt Manes, ni tam scelestum discidium experiscar diutius hospes. ¶ [*Confunduntur *Experiri* et *Expedire. Interpp.* ad *Ov. Rem. Am.* 440. *Heins. ib.* 804.]

[EXPĔRISCOR. V. v. praec. *F.*]

EXPĔRĪTUS, imperitus, quasi qui peritiam exsuit. *Fest.* ¶ Est etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Marin. Iscriz. Alb. p.* 201. *col.* 1. Valerius Experitus.

EXPERJŪRO, as, a. 1. valde juro. *Afran.* ap. *Non.* 7, 45. Experjurabant, exsecrabant se, ac suos.

EXPERRECTUS, a, um, partic. ab *expergo*, excitatus, διεγερθείς. V. EXPERGITUS. Translate sumitur pro vigilanti, attento, acri. *Cic. Rosc. Am.* 49. Experrecta virtus rempubl. recupaverit. *Colum.* 9, 7. Ut sint apes experrectiores: nam frigus ignaviam creat.

EXPERS, ertis, adj. omn. gen. ἄμοιρος, qui alicujus rei nullam habet partem, privus, vacuus, immunis, tum in bonam, tum in malam partem, ab *ex*, et *pars*. Fere genitivum regit. *Cic. Verr.* 2, 2, 78. Ut nulla ejus vitae pars summae turpitudinis esset expers. *Id. Att.* 8, 8. Omnes nos expertes sui tanti consilii relinquebat. *Id. Or.* 2, 1. Omnis eruditionis expers atque ignarus. Et 19. Homines expertes veritatis. *Id. Off.* 1, 16. Ferae rationis et orationis expertes. *Id. Fam.* 4, 14. *f.* Omnium periculorum expers. *Id. Div.* 2, 38. *extr.* Humanitatis expertes. [*Col. R. R.* 7, 2, 2. Expers frumenti natio.] *Pl. Pseud.* 1, 5, 83. Expertem te amoris nati habui, *h. e.* celavi te amorem nati. *Id. Asin.* 3, 1, 2. Expers imperii matris, *h. e.* non parens, negligens imperium matris. *Stat. Silv.* 5, 5, 60. Expers imperii Fortunae, *h. e.* qui adversam fortunam non est expertus. *Sen. Troad.* 675. Expers sui, *h. e.* sui minime compos. ¶ Cum ablat. *Pl. Pers.* 4, 3, 40. Ea res me domo expertem facit. *Id. Amph.* 2, 2, 81. Eo more expertem te offendi. *Id. Asin.* 1, 1, 31. Expers metu. *Sall. Cat.* 34. Fama atque Fortunis expertes. *Turpil.* ap. *Non.* 9, 10. Et 13. Expers malitiis. ¶ Est qui putet, etiam contrario sensu usurpari, ut sit pro participio *expertus*, et participem significet: legitur enim in *Gloss. Philox.* Expers, ἄπειρος, καὶ ἔμπειρος. *Catull.* 66, 77. *loquitur coma Berenices.* Quicum ego, dum virgo quondam fuit, omnibus expers Unguentis, myrrhae millia multa bibi, *h. e.* abundans; alii tamen aliter legunt, et interpretantur. *Pers.* 6, 38. postquam sapere Urbi Cum pipere et palmis venit nostrum hoc maris expers, *h. e.* sapientia Graeca, et transmarina, quae mare est experta, dum illud transiit, alii interpretantur *masculo robore carens*, alii *sine sale, insulsum*, sed prius praestat. [*Ultimam hujus loci partem pluribus ampliavit. *F.*]

EXPERTĬO, onis, f. verbale ab *experior*, experimentum, probatio. *Vitr.* 8, 5. Expertiones et probationes eorum sic sunt providendae.

EXPERTOR, oris, m. qui tentat et experitur. *Sil.* 12, 502. Turbarum expertor. Sed viris doctis valde suspectus est locus. V. *Dausqu.*, *Barth.* et *Heins.* ap. *Drakenborch.*; [item *Ruperti* adnotata. *F.*]

EXPERTUS, a, um, part. ab *experior*, πειράσας, qui periculum fecit. *Virg. G.* 1, 118. haec cum sint hominumque boumque labores Versando terram experti. *Cic. Planc.* 9. Omnia quae dico de Plancio, dico expertus in nobis. *Id. Or.* 2, 17. Dicam enim tibi, Catule, non tam doctus, quam (id quod est majus) expertus. *Ov. Fast.* 5, 674. Si juvat expertis credere, numen habet. *Plin. ep.* 9, 13. Expertus usu, non esse consulendos etc. *Hor. Od.* 3, 14, 10. Puellae jam virum expertae, *h. e.* nuptae. ¶ Passive experimento probatus. *Liv.* 1, 34. *extr.* Ut per omnia expertus, postremo tutor etiam liberis regis testamento institueretur. Et 17. Libertatis dulcedine nondum experta. Et 3, 44. Vir acer, et pro causa plebis expertae virtutis. [*V. *Drak.* ad *Liv.* 5, 54, 6. 7, 40, 16. 35, 45, 6.] *Suet. Vesp.* 4. Experta industria. *Cic. Balb.* 6. *extr.* Virtus experta atque perspecta. *Suet. Tib.* 19. Confidens ostento sibi ac majoribus suis in omni ducatu expertissimo. *Tac. H.* 4, 76. et *Virg. A.* 10, 173. Miles vetus expertusque belli. [*Drak.* ad *Liv.* 24, 22, 2. 40, 8, 4.] *Id. A.* 3, 17. Artes tam feliciter expertas vertere in aliquem. [*Pall. R. R.* 1, 6, 2. Genera surculorum terris tuis experta committe,] *Plin.* 29, 1, 5. Populus R. expertam medicinam damnavit. Adde *Propert.* 1, 3, 18.

EXPĔS. V. EXSPES.

EXPĔTESSO vel Expetisso, is, a. 3. antique pro expeto: a *petisso*, vel *petesso*. *Pl. Mil.* 4, 1, 13. Tuam expetissit pulcritudinem. *Id. Trin.* 2, 1, 4. Artem expetessam. *Id. Mil.* 4, 6, 14. Quem amo, quemque expetesso. *Id. Rud.* 1, 5, 1. Qui sunt, qui a patrona mea preces expetessunt? *h. e.* patronam meam precantur. V. in EXPETO.

EXPĔTĪBILIS, e, adj. optabilis. *Tac. A.* 16, 21. Parum expetibilem operam praebuerat.

EXPĔTISSO. V. EXPETESSO.

EXPĔTĪTOR, oris, m. qui aliquid expetit. *Symmach. ep.* 8, 45. (al. 46.) Jamdudum hoc animus meus vestri expetitor efflagitat.

EXPĔTĪTUS, a, um, part. ab *expeto*, valde petitus, optatus, quaesitus. *Senec. Thyest.* 509. Complexus mihi redde expetitos. *Plin.* 6, 20, 34. Fons expetitus navigantibus. *Id.* 8, 10, 10. Manus elephanti expetiti soporis in callo. *Id.* 9, 36, 60. Purpurae flos tingendis expetitus vestibus. *Id.* 16, 10, 18. Abies expetita navigiis.

EXPĔTO, is, ivi, itum, a. 3. ἐπιθυμέω, ἐφίεμαι, valde peto, quaero, adscisco, volo, opto. *Cic. Off.* 1, 20. Nihil hominem, nisi quod honestum sit, aut admirari, aut optare, aut expetere debere. *Id. Manil.* 2. Deposcere, atque expetere aliquem. Et 19. Expetere ac postulare. Et 11. Italia ab hoc auxilium absente expetivit. *Id. Or.* 20. In concionibus tracta quaedam et fluens expetitur oratio. *Id. Off.* 1, 8. Expetuntur divitiae cum ad usus vitae necessarios, tum ad perfruendas voluptates. *Curt.* 6, 6. Paulatimque servilibus ministeriis tot victores gentium imbuere expetebat. *Pl. Cas. prol.* 12. Intelleximus studiose expetere vos Plautinas fabulas. *Cic. Tusc.* 1, 48. Erechthei filiae cupide mortem expetivere pro vita civium. [*h. e.* subierunt, oppetiverunt.] *Id. Or.* 2, 40. Pecunia tantopere expetitur. [*Cic. Fin.* 5, 13. Ea vita expetitur quae sit animi corporisque expleta virtutibus.] *Id. Verr.* 2, 4, 49. Summa cupiditate expetere aliquid. *Pl. Amph.* 5, 1, 75. Pacem Jovis multis hostiis expetere. *Id. Rud.* 1, 4, 20. Videre te expeto. *Pacuv.* ap. *Non.* 2, 276. Dii me etsi perdunt, tamen esse adjutam expetunt. *Plin.* 6, 23, 26. Emporium Indiae non expetendum, propter vicinos Piratas, *h. e.* non adeundum. *Id.* 25, 8, 53. Herba, quae mire capris expetitur. *Id.* 12, 24, 52. Radix aspalathi mire unguentis expetitur, *h. e.* ad unguenta conficienda. ¶ Pro sciscitari. *Val. Fl.* 5, 577. Ipse autem tantis concita furoribus arma Expetit Aesonides, et amicos ordine reges. ¶ *Expetere consilium*, *h. e.* capere. *Pl. Most.* 4, 1, 3. Servi, qui nihil metuunt, postquam sunt malum Meriti, stulta sibi expetunt consilia: Exercent se ad cursuram, fugiunt. Et *Cas.* 2, 7, 7. Id non tam aegre est, jam vicisse villicum, Quam id expetivisse opere tam magno senem. ¶ Significat etiam repetere, exposcere, sumere, ubi de poena aut jure sermo est. *Liv.* 3, 40. Rempublicam, si a volentibus nequeat, ab invitis jus expetituram. *Cic. Fam.* 6, 17. Alicujus promissum expetere. *Id. Marcell.* 6. Dii poenas a populo R. ob delictum expetiverunt. [*h. e.* exegerunt. Adde *Harusp.* 20.] *Id. Flacc.* 38. Nunc a Flacco Lentuli poenae per vos expetuntur. *Liv.* 1, 23. In omne Albanum nomen poenas expetere ob bellum impium. [*V. *Drak.* ad h. l., et ad 6, 29, 2.] *Id.* 22, 13. Expetere supplicium. ¶ Item impetere, lacessere, aggredi. *Cic. Dejot.* 11. Expetere vitam alicujus. ¶ Item recidere, incidere, neutra significatione. *Liv.* 1, 22. *extr.* Ut in eum omnes expetant hujusce clades belli. *Pl. Amph.* 1, 2, 32. Deum non par videtur facere, delictum suum Suamque culpam expetere in mortalem ut sinat. Et 3, 2, 14. Insonti mihi illius ira in hanc, et maledicta expetent. Et 2, 1, 42. Cujus hodie in tergum faxo ista expetant mendacia. ¶ Item accidere, usu venire. *Id. ib.* 1, 1, 20. In servitute expetunt multa iniqua. *Id. Mil.* 2, 4, 40. Satin' eadem in vigilantes expetunt, quae in somnis visa memoras? ¶ *Expetere preces* est precari. *In ep. Corneliae matr. Gracchor.* inter fragm. *Nepotis.* Non pudet te eorum Deum preces expetere, quos, etc? Adde *Plaut.* in EXPETESSO. ¶ *Expetere aetatem* est durare, aetatem ferre. *Pl. Poen.* 3, 3, 22, Malo si quid benefacias, id beneficium interit: Bono si quid malefacias, aetatem expetit. ¶ *Expetere aliquem* est ad aliquem se conferre. *Sever. Sulpic. de Vita S. Martini* 5. Hilarium Pictavae episcopum civitatis expetivit, et aliquandiu apud eum commoratus etc. *Paulin. Petrocor. de Vita ejusd.* 1, 179. Doctorem fidei per tot documenta probatum Expetit Hilarium. ¶ [Part. *Expetens* ap. *Cic. N. D.* 2, 45. Mare medium terrae locum expetens. *F.*] ¶ [*Confunduntur *Expetere* et *Exspectare*. *Drak.* ad *Liv.* 10, 7, 2. — et *Excipere*. *Heins.* ad *Ov. Met.* 7, 476.]

EXPĬĀBĬLIS, e, adj. qui expiari potest. *Cic. Phil.* 13, 1. *med.* Videndum, an sit aliquod bellum expiabile. Pleriq. omn. leg. *inexpiabile*.

EXPĬĀTĬO, onis, f. ἁγνισμός, purgatio. *Cic. Leg.* 1, 14. At vero scelerum in homines, atque impietatum nulla expiatio est. *Liv.* 9, 1. Foederis rupti expiatio. *Cic. Har. resp.* 10. Diis violatis expiatio debetur.

EXPĬĀTOR, oris, m. qui expiat, et purgat. *Tertull. Pudic.* 15. *extr.* Impuritatis expiator.

EXPĬĀTŌRĬUS, a, um, adj. ad expiandum pertinens, purgatorius. *August. C. D.* 21, 13. Expiatoriae poenae.

EXPĬATRIX, icis, f. quae lustrat, et expiat. *Festus* in voce *Piatrix*: Piatrix erat sacerdos, quae expiare erat solita, quam alii expiatricem vocant.

EXPĬĀTUS, a, um, part. ab *expio*, purgatus, sacrificiis a scelere liberatus, καθαρθείς. *Cic. Phil.* 1, 12. Expiato foro, dissipato concursu impiorum. *Hor. Od.* 2, 1, 5. arma Nondum expiatis tincta cruoribus. *Flor.* 1, 13. *f.* Civitas expiata et lustrata. ¶ Translate. *Id.* 1, 12. Ea clades ingentibus expiata victoriis. *Hirt. B. G.* 8, 48. Expiato suo dolore. ¶ [*Item purgatus. *Col. R. R.* 8, 5, 11. Paleas expiatas cubilibus injiciunt. Eadem notione positum videtur ap. *Pers. Sat.* 2, 31.]

EXPĬĀTUS, us, m. idem ac expiatio. *Tertull. adv. Valent.* 13. Continet hic ordo enthymeseos, et conjunctae passionis expiatum.

EXPICTUS, a, um, part. ab *expingo*, pictus. *Cic. Tusc.* 5, 39. *med.* Motus hominum expicti.

EXPĪLĀTĬO, onis, f. περισύλησις, actus expilandi. *Cic. Off.* 2, 21, *extr.* Tanta sublatis legibus et judiciis expilatio direptioque sociorum. Adde *ib.* 3, 8. [*Col. R. R.* 7, 2, 2. Expers frumenti natio.]

EXPĪLĀTOR, oris, m. συλητής, fur, praedator, direptor. *Ulp. Dig.* 47. *t.* 18. qui est De effractorib. et expilatorib. 1., expilatores vocat atrociores fures, et Graece λωποδύτας, qua voce significantur qui vestibus spoliant. *Cic. Q. Fr.* 1, 1, 2. *extr.* Cum domus hospitem, non expilatorem recepisse videatur.

EXPĪLĀTUS, a, um, part. ab *expilo*. *Cic. Cluent.* 64. Armarium expilatum, pecunia ablata. *Id. Verr.* 2, 4, 27. *f.* Regem spoliatum expilatumque dimisit. [*Liv.* 31, 12, 3. Quaestionem de expilatis thesauris eodem exemplo haberi.] ¶ Quoties hereditariae res a quopiam surripiuntur, antequam hereditas adeatur, vel post aditam, antequam res ab herede possessae sint, actione furti non agitur, sed actione *expilatae hereditatis*, uti docent *Martian.*, *Ulp.*, *Paul.* etc. *Dig.* 47. *t.* 19. *qui* expilatae hereditatis *inscribitur.*

EXPĪLO, as, a. 1. περισυλάω, diripio, depraedor. *Cic. Parad.* 6, 1. Si socios spolias, aerarium expilas. [*V. *Cort.* ad *Sall. Jug* 31.] *Id. Manil.* 19. Ad expilandos socios diripiendasque provincias. *Petr. Sat.* 22. Duo Syri expilaturi lagenam, *h. e.* furtim exhausturi. *Ov. Met.* 13, 562. Expilatque genas oculis, *h. e.* spoliat, privat. Al. leg. *exspoliatque*: alii aliter. *Ulp. Dig.* 29, 2, 21. Rem hereditariam expilans. V. v. praec. ¶ [*Confunduntur *Expilare* et *Exspoliare*. *Drak.* ad *Liv.* 31, 12, 3. — et *Expiare*. *Id.* ad *Liv.* 25, 12, 11. — et *Explanare*. *Id. ib.*]

EXPINGO, is, inxi, ictum, a. 3. idem quod pingo, vel cum quadam majore vi, cum *ex* augeat, ad vivum depingere. [*Cic. Tusc.* 5, 39. Qui motus hominum non ita ab Homero expictus est, ut quae ipse non viderit, nos ut videremus, effecerit.] *Plin.* 35, 7, 31. Quoniam et pericula expingimus, ne quis miretur et rogos pingi. *Tertull. Cult. femin.* 12. Thamar se expinxerat, et ornaverat. Simili sensu dixit *Mart.* 7, 82. et 8, 52. expingere genas, cutem: de tonsore loquens.

EXPINSO, is, a. 3. idem quod pinso, contundo, tero. *Cato R. R.* 2. Spinas runcari, expinsi far, munditias fieri.

EXPĬO, as, avi, atum, a. 1. ἁγνεύω, ἀφοσιόω. Est verbum sacrorum, et significat rem pollutam scelere, aut vitio aliquo purgare, lustrare, mundam ac puram, Diisque gratam reddere: ab *ex*, et *pio*, *as*, quod item valet. *Cic. Div.* 2, 63. Procurare atque expiare aliquid. *Id. Har. resp.* 16. Nomen populi R. tanto scelere contaminavit, ut id nulla re possit, nisi ipsius supplicio expiari. *Id. Att.* 1, 17. *med.* Quae violata sunt, expiabuntur; quae sunt sanctissime conservata, religionem suam obtinebunt. *Id. Rabir. perduell.* 4. Expiare forum a nefarii sceleris vestigiis. *Id. Leg.* 2, 9. Sacrum commissum, quod neque expiari poterit, impie commissum esto: quo expiari poterit, publici sacerdotes expianto. *Id. Har. resp.* 11. Expiare errata. *Hor. Od.* 1, 2, 29. scelus. *Id. Ep.* 5, 90. dira detestatio Nulla expiatur victima, *h. e.* avertitur, averruncatur. *Liv.* 1, 26. Imperatum patri, ut filium expiaret pecunia publica. Is quibusdam piacularibus sacrificiis factis etc. *Pers.* 2, 31. cunis Exemit puerum, frontemque atque uda labella Infami digito et lustralibus ante salivis Expiat. ¶ Metonymice est placare, *Petr. Sat.* 105. Ut tutela navis expiaretur, placuit, quadragenas utriusque plagas imponi. ¶ Translate. *Cic. Pis* 7. A me etiam poenas expetistis, quibus conjuratorum manes mortuorum expiaretis. *Senec. Oct.* 859. Expiare iram. *Cic. Pis.* 35. Tua scelera Dii immortales in nostros milites expiaverunt: *scil.* nostros milites puniendo. *Tac. H.* 4, 11. *extr.* Asiaticus libertus malam potentiam servili supplicio expiavit. *Plin. ep.* 8, 10. Quem errorem magnis detrimentis expiavit, in summum periculum adducta. (Adde *Liv.* 37, 45.) [*V. *Gron.* ad *Sen. Contr.* 5. praef.]

l. Pan. 33. Miseras voluptates unco et ignibus piavit. *Juven.* 6, 519. Ut quidquid subiti et agni discriminis instat, In tunicas eat et totum mel expiet annum, *h. e.* a calamitatibus purget liberet. *Justin.* 3, 2. Supplicio alicujus regni famiam expiare. *Flor.* 1, 12. Cladem ingentibus ctoriis expiare. *Liv.* 1, 14. Legatorum injurias, gisque caedem expiare. *Cic. Prov. Cons.* 1. *f.* ujus illi salutem pro pignore tradiderunt, ad exandas suas cupiditates, *h. e.* ut satisfacerent cuiditatibus, et eas quasi placarent. Al. leg. *explenas.* ℙ [Part. *Expiaturus* ap. *Val. Max.* 1, 7. *n.* Id luce proxima consulibus sacrificio expiaris. *F.*]

EXPĪRO. V. EXSPIRO.

EXPISCĀTOR. V. EXPLICATOR.

EXPISCOR, aris, atus sum, dep. 1. diligenter quiro, indago. [*Cic. Pis.* 28. Simul atque audiit, a philosopho voluptatem tantopere laudari, nil expiscatus est, *h. e.* non quaesivit, quomodo aec laus impetranda esset.] *Cic. Fam.* 9, 19. escis me ab illo omnia expiscatum? *Ter. Phorm.* , 3, 35. Proinde expiscare, quasi non nosses.

[EXPLĀCĀBĪLIS, e, adj. qui valde placabilis. st. *Not. Tir.* p. 106. Placabilis, implacabilis, xplacabilis. *F.*]

EXPLĀNĀBĪLIS, e, adj. explanatus, distincte rolatus. *Senec. Ira.* 1, 3. Vox est quidem, sed on explanabilis, et perturbata, et verborum inefcax.

EXPLĀNĀTĒ, adv. σαφῶς, aperte. *Cic. Or.* 33. t definire rem possit; neque id faciat presse et nguste, sed cum explanatius, tum etiam uberius. *Gell.* 16, 8. In eo commentario nihil edocenter, neue ad instituendum explanate scriptum est.

EXPLĀNĀTĪO, onis, f. δήλωσις, explicatio, inerpretatio, expositio. *Cic. Div.* 1, 51. Somniis, aticinationibus, oraculis, quod erant multa obscua, explanationes adhibitae sunt interpretum. *Auct. d Her.* 4, 16. Uniuscujusque propositionis explaatio. *Plin.* 10, 68, 87. Res arduae explanationis. *d.* 11, 51, 112. Explanatio animi, quae nos distinxit a feris. *Id.* 7, 16, 14. Dentes cum defuee, explanationem omnem adimunt. ℙ Speciatim st virtus orationis, quae eam apertam ac dilucilam reddit. Ea comparatur duabus rebus, usitatis erbis, et propriis. *Auct. ad Her.* 4, 12. ℙ A *Cic. Or.* 3, 52. enumeratur inter lumina sententiaum *commoratio una in re, et illustris explanatio:* ua re hypotyposin significare videtur.

EXPLĀNĀTOR, oris, m. σαφηνιστής, qui interretatur, et exponit. *Cic. Div.* 1, 51. Sunt enim xplanatores, ut grammatici poetarum. [*Adde *Div.* 2, 6, 4.] *Id. fr. de Rep.* 3. ap. *Lact.* 6, 8. Neque est quaerendus explanator aut interpres ejus egis alius.

EXPLĀNĀTŌRĪUS, a, um, adj. qui explanat, *Coel. Aurel. Acut.* 3, 1. Liber explanatorius aphorismorum Hippocratis.

EXPLĀNĀTUS, a, um, part. ab *explano*, explicatus, expansus. *Plin.* 16, 8, 13. Suberi cortex raecrassus, ac renascens, atque etiam in denos edes undique explanatus. ℙ Translate. *Cic. Acad.* 1, 5. In pedibus celeritatem, vim in manibus, claritatem in voce, in lingua etiam explanaam vocum impressionem.

EXPLĀNO, as, avi, atum, a. 1. ὁμαλίζω, καταεαίνω, planum facio. Translate est explicare, illustrare, exponere. *Cic. Off.* 1, 27. Qualis differentia sit honesti et decori, facilius intelligi, quam explanari potest, *Id. Fin.* 2, 19. Explanare aliquid, apertiusque dicere. *Id. Brut.* 41. Rem explanare interpretando. *Id. Or.* 2, 19. et *Off.* 1, 28. *extr.* Docere et explanare. *Id. Or.* 2, 69. Conjectura explanare aliquid. [*Ulp.* in *Dig.* 28, 1, 21, 1. Quod vero quis obscurius in testamento vel nuncupat vel scribit, an post solennia explanare possit, quaeritur, i. e. accuratius significare, declarare.] *Ter. Ph.* 2, 3, 33. Quem amicum tuum ais fuisse istum, explana mihi. *Sall. Cat.* 4. *extr.* De cujus hominis moribus pauca prius explananda sunt, quam initium narrandi faciam. *Plin.* 6, 23, 26. Juxta quod flumen, aut ubi fuerit, non satis explanatur. *Plin. alter Pan.* 64. Expressit explanavitque verba, quibus caput suum Deorum irae consecraret. ℙ [Part. *Explanaturus* ap. *Cels.* 7, 17. *f.* Eam partem explanaturus. *F.*]

EXPLANTO, as, a. 1. ἀπορίζω, plantas evello. *Colum.* 4, 14. Ne ventis explantentur. *Id. ib.* 27. *extr.* Quidquid inter brachia viret, explantare. [*Quam plurimos alios locos vid. ap. *Schneid.* ℙ *Colum. R. R.* 5, 9, 8. Antequam explantes arbusculam, i. e. antequam in alium locum transferas. Sed in hunc sensum vox nusquam alibi adhibetur. Quamobrem lectio videtur corrupta. V. *Schneid.*]

EXPLAUDO, is, si, sum, a. 3. idem quod explodo, plaudendo ejicio. *Lucr.* 4, 711. Quin etiam gallum noctem explaudentibus alis Auroram clara consuetum voce vocare. *Explaudere noctem* est quod dixit *Val. Fl.* 8, 82. excutere somnos. *Auson. VII. Sapient. de Thalete, f.* Pars plaudite ergo, pars offensi explaudite.

EXPLĒBĪLIS, e, adj. qui expleri potest. *Cic. Tusc.* 4, 9. Indigentia libido explebilis. Plerique al. leg. *inexplebilis.*

EXPLĒMENTUM, i, n. idem ac expletio. *Senec. ep.* 110. *a med.* Si scieris, cacumina arborum explementum esse ventris. *Pl. Stich.* 1, 3, 19. Inanimentis explementum quaerito, *h. e.* inanem ventrem explere appeto. *Senec. Suasor.* 2. *ad f.* Messala ajebat, hic Virgilium debuisse desinere: quod sequitur, Et in decimum etc., explementum esse.

EXPLENDESCO. V. EXSPLENDESCO.

EXPLENUNT, explent. *Festus.*

EXPLEO, es, evi, etum, a. 2. ἐκπληρόω, omnino impleo, compleo: a Graeco πλέος, plenus. *Caes. B. G.* 7, 79. Fossam aggere explent. [*Et simpliciter fossam explere, sc. terra ingesta. *Alfen.* in *Dig.* 39, 3, 24, 2.] *Pl. Curc. a.* 3. *v.* 40. Dum scribo, explevi totas ceras quatuor. *Cic. Univ.* 3. Deus bonis omnibus explevit mundum. *Id Or.* 69. Neque inferciens verba, quasi rimas expleat. *Id. Fin.* 2, 13. Explere aliquid cumulate. *Plin.* 35, 6, 21. Eretria terra explet vulnera. Et 36, 21, 42. Explere cicatrices. Et 34, 18, 55. alopecias. *Id.* 18, 27, 67. *n.* 2. Cum pampini quatuor digitos longitudine expleverint. *Caes. B. C.* 3, 4. Explere numerum militum. *Plin.* 14, 8, 10. mensuram. ℙ Pro saturare. *Pl. Curc. a.* 3. *v.* 16. et *Cels.* 1, 2. *f.* Explere se. *Virg. G.* 3, 429. anguis piscibus atram Improbus ingluviem, ranisque loquacibus explet. *Phaedr.* 4, 17. Explere famem. *Cic. Senect.* 8. diuturnam sitim. *Lucr.* 4, 874. Sic expletur jejuna cupido. ℙ Plus est tamen satiare, quam explere. *Cic. fr.* ap. *Non.* 5, 13. Libidines infinita quaedem cogunt atque imperant, quae quia nec expleri, nec satiari ullo modo possunt, ad omne facinus impellunt. *Lucr.* 3, 117. animi ingratam naturam pascere semper, Atque explere bonis rebus, satiareque nunquam. ℙ Est etiam complere, conficere. *Plin.* 7, 48, 49. Quosdam in Aetolia ducentos annos explere. [*Hinc explere tempus, ante expletum tempus, ad explendum tempus. Exempla vid. ap. *Brisson* de verb. sign.] *Virg. A.* 12, 763. Quinque orbes explent cursu, totidemque retexunt. *Tibull.* 1, 4, 63. Et tercentenas erroribus expleat urbes, *h. e.* percurrat. Et *ib.* 3, 53. fatales explevimus annos. *Tac. A.* 6, 50. Interclusa anima, creditus est mortalitatem explevisse. *Stat. Th.* 9, 753. alio geminatum lumine vulnus Explevit tenebras. *Vell.* 2, 110. Nationum quae rebellaverant, omnis numerus amplius octingenta millia explebat. Et 23. Plurimum laborem explere, *h. e.* perferre, et conficere. ℙ *Non explere tribum, centuriam* dicuntur candidati, cum eum non ferunt obtinentque suffragiorum numerum, qui ad honorem obtinendum necessarius est. *Liv.* 3, 64. et 37, 47. [*V. *Drak.* ad hos loc.] Sic *explere damnationem* ap. *Cic. Caec.* 10. est eum numerum judicum conficere, qui ad condemnandum sint satis. ℙ Significat etiam supplere. *Plin.* 31, 2, 14. Fons explens olei vicem. *Vell.* 2, 129. Senatorum censum libenter explevit. Et *Cic. Brut.* 42. Habet, quod uterque eorum habuit: et explevit, quod utrique defuit. ℙ Alios praeterea translate usus habet. *Ter. Andr.* 2, 2, 2. Explere animum gaudio. *Cic. Or.* 13. Dilatare verbis, et mollioribus numeris explere sententias. [*Adde *Cic. Or.* 79.] *Id. Fam.* 2, 1. Non enim vereor, ne non scribendo te expleam. [*i. e. ne non tibi satisfaciam. Huc ego referam. *Ter. Heaut.* 1, 1, 77. quem loc. infra posuit *Forc.*] Et *Part.* 27. Explere cupiditates, satiare odium. *Liv.* 4, 32. *extr.* Factis dictisque explere odium. Et 1, 9. *extr.* desiderium. Et 31, 24. se caede diu optata. *Ov. Trist.* 4, 3, 38. Expletur lacrimis, egeriturque dolor. *Cic. Rosc. Am.* 52. Avaritiam pecunia explere. *Just.* 9, 2. Nullas tibi opes esse, quibus tantum regem expleat. Et 22, 8. Carthaginem captam spem omnium expleturam. *Virg. A.* 1, 713. Expleri mentem nequit, ardescitque tuendo. Et *ib.* 8, 265. nequeunt expleri corda tuendo. *Cajus Dig.* 17, 1, 27. Explere mandatum. Et *Cic. Fam.* 16, 25. officium. Et *Prov. cons.* 14. susceptum munus. Et *Or.* 1, 47. Omnem exspectationem desiderii nostri expleris, pro *expleveris. Brut.* ad *Cic. ad Brut.* 1, 16. *med.* Explere alicujus meritum, *h. e.* digne remunerari. *Paul. Dig.* 40, 7, 4. conditionem. [*i. e. implere. *Julian. Dig.* 35, 1, 25. Non intelligitur expleta conditio.] *Liv.* 3, 68. damna, i. e. reficere. Et 30, 5. Quantum nox providentiae adimat, tantum diligentia explere. *Justin.* 5, 4. Explent contumelias honoribus, detrimenta muneribus, exsecrationes precibus. [*Burm.* ad *Ov. Rem. Am.* 129.] *Ter. Heaut.* 1, 1, 67. Tot mea solius solliciti sunt causa, ut me unum expleant. [**dass sie mich zufrieden stellen.*] *Id. Andr.* 1, 2, 17. Dum tempus ad eam tulit, sivi, animum ut expleret suum, [*i. e. ut amori suo obsequeretur. Cf. *Ruhnk.* ad h. l.] *Id. Hec.* 5, 1, 29. et 2, 19. Explere alicui animum. Sic *Cic. Dom.* 17. Explevi animos invidorum, placavi odia improborum, saturavi perfidiam proditorum. [*Nazar. Pan. Constantin.* 32. Pari studio missum ejusdem tyranni ad permulcendam Africam caput, ut, quam maxime vivus afflixerat, laceratus expleret, i. e. recrearet, reficeret. De qua significatione, rariore quidem, sed eleganti vid. *Ruhnk.* ad *Vell. Pat.* 2, 56.] ℙ Contrario sensu pro deplere, exhaurire, vacuare. *Enn.* ap. *Serv.* ad *A.* 6, 545. Navibus explebant sese, terrasque replebant. *Serv.* et *Non.* 4, 169. huc trahunt et illud *Virg. ib.* Discedam, explebo numerum, reddarque tenebris, *h. e.* minuam discedendo. *Don.* (si salva ibi lectio) illud *Ter. Hec.* 5, 1, 29. Exple animum iis, *h. e.* curis exonera. Alii et illud *Hor. Od.* 2, 7, 21. Oblivioso levia Massico Ciboria exple. Sed excepto *Ennii* loco, in ceteris possumus aliter interpretari. ℙ *Explerier* paragoge pro *expleri* est ap. *Lucr.* 6, 20.

EXPLĒTĪO, onis, f. ἐκπλήρωσις, impletio, satietas. *Cic. Fin.* 5, 14. In eaque expletione naturae summi boni finem consistere.

EXPLĒTĪVUS, a, um, adj. ad explendum pertinens, ἀναπληρωματικός. *Expletivae conjunctiones* dicuntur a grammaticis *quidem, equidem, quoque, autem*, et hujusmodi, quae tum significant aliquid, tum explent orationis numerum. *Charis.* 2, 199. et *Don. ib.* p. 1763 *Adde *Isid. Orig.* 1, 11. *B. A.*

EXPLĒTUS, a, um, partic. ab *expleo*, τέλειος, ἐκπεπληρωμένος. *Virg. A.* 3, 630. Expletus dapibus. *Stat. Silv.* 2, 1, 15. Flendi expleta voluptas. *Cic. N. D.* 2, 13. Perfectus expletusque omnibus suis numeris et partibus. *Lucr.* 6, 1201. Sanguis expletis naribus ibat. Al. leg. *pletis ex. Stat. Silv.* 5, 1, 260. expletis humani finibus aevi. *Catull.* 64, 268. spectando Thessala pubes Expleta. *Cic. Har. resp.* 20. Expleta intemperantia. [*Id. Ac.* 2, 7. Expleta rerum comprehensio.] *Id. Fin.* 5, 13. Animi corporisque virtutibus expleta vita.

EXPLĬCĀBĬLIS, e, adj. qui explicari potest. *Plin.* 4, 13, 28. Haud explicabili mensura.

EXPLĬCĀBĬLĬTER, adv. explicabili ratione. Refert agnoscitque ut Latinum, *Diom.* 1, 401.

EXPLĬCĀTĒ, adv. δήλως, clare, et aperte. *Cic. Or.* 3, 14. Qui distincte, qui explicate, qui abundanter et rebus, et verbis dicunt.

EXPLĬCĀTĪO, onis, f. ἀνάπτυξις, actus explicandi. *Cic. Div.* 1, 56. Sed est quasi rudentis explicatio. ℙ Translate sumitur pro declaratione. *Cic. Fin.* 3, 4. Multumque ad ea, quae quaerimus, explicatio tua ista profecerit. [*Cic. Phil.* 7, 1. Quarum rerum facilis explicatio videtur, *h. e.* facile ac paucis verbis, quid de istis rebus statuendum sit, exponi potest.] *Id. N. D.* 3, 24. Explicatio fabularum, et enodatio nominum. *Id. Or.* 2, 27. Explicatio illustris et perpolita. [*Cic. Brut.* 38. In disserendo mira explicatio, *h. e.* perspicuitas et copia.] *Sen. ep.* 114 *init.* Inflata explicatio.

EXPLĬCĀTOR, oris, m. qui aliquid explicat. *Cic. Or.* 9. Sed ita ut rerum explicator prudens, severus, gravis. Adde *Inv.* 2, 2. et *Lucil.* ap. *Non.* 4, 356., ubi al. leg. *expiscator.*

EXPLĬCĀTRIX, icis, f. quae explicat. *Cic. Acad.* 1, 8. Huic quasi ex altera parte oratoria vis dicendi adhibebatur, explicatrix orationis perpetuae ad persuadendum accommodatae.

EXPLĬCĀTUS, a, um, partic. ab *explico*, expansus, effusus, apertus, ἀναπτυκτος. *Cic. Agr.* 2, 35. Capua planissimo in loco explicata. [*Pall. Aug.* 11, 2. Explicata valle aquam consurgere patiemur.] *Id. Or.* 1, 35. Non explicata veste, neque proposito argento, neque tabulis propalam collocatis, sed his omnibus constructis ac reconditis. ℙ Translate explanatus, apertus, expeditus. *Cic. Acad.* 1, 2. Philosophia diligentissime Graecis litteris explicata. *Id. Planc.* 2. Facilis et explicata causa. *Id. Att.* 16, 3. *f.* Rationes aut negotia explicata. *Id. Prov. cons.* 14. *extr.* Rem prope jam explicatam perturbare atque impedire. *Id. Fam.* 6, 1. Habere explicatam aut exploratam rationem salutis suae. *Id. Off.* 1, 24. Si plus adipiscare re explicata boni, quam addubitata mali. *Id. Or.* 2, 87. Uti locis illustribus explicatis, etc. *Id. Att.* 9, 7. Litterae tuae, quibus nihil potest esse explicatius, nihil perfectius. *Id. ad Brut.* 2, 7. *med.* Mihi non erat explicatum, quid agerem. *August. ep.* 34. *f.* Explicatissima responsa.

EXPLĬCĀTUS, us, m. idem ac explicatio. *Plin.* 8, 42, 67. Sed mollis alterno crurum explicatu glomeratio. *Cic. N. D.* 3, 39. *extr.* Quam esset obscura, et quam difficiles explicatus haberet.

EXPLĬCIT, *h. e.* desinit, completus est. Frequens est vox in fine librorum, praesertim manu scriptorum, ut *Explicit liber, Explicit feliciter*, etc. Videtur autem esse ab *explico*, quod significat etiam ad finem adducere, complere: vel potius a forma librorum apud veteres in volumen complicatorum, quos adeo, ut legi possent, evolvere, atque explicare necesse erat. [*Martial. Epigr.* 11, 108. Explicitum nobis usque ad sua cornua librum refers.] Hinc *Car. Ducangius* in *Glossar. Med. et Inf. Latinit.* notat, elegantioris notae codices adscriptum ferre *Explicitus est liber*, etc. Qua ratione *Orosius* 7. *f.* apposuit. *Explicui, adjuvante Christo*, etc. *Hieronym. ep.* 28. *n.* 4. Solemus, completis opusculis, ad distinctionem rei

alterius sequentis, medium interponere *Explicit*, aut *Feliciter*, aut aliquid istiusmodi. [*Cfr. Elmenh.* ad *Appul. Met.* 11. p. 321.]

EXPLĬCĬTUS, a, um, partic. ab *explico*. *Cic. Att.* 9, 7. Quamquam a te ejus quoque rei justa defensio est explicita. Al. leg. *explicata*. ℙ Interdum ponitur pro absoluto. *Mart.* 14, 1. Versibus explicitum est omne duobus opus. *Caes. B. C.* 3, 75 His explicitis rebus, *h. e.* expeditis, peractis. Et *ib.* 1, 78. Ex propositis consiliis duobus explicitius videbatur Ilerdam reverti, *h. e.* facilius, expeditius. [*Vid. *Oudend.* ad h. l.] *Scaevola Dig.* 34, 1, 17. Ex eo tempore, quo templum explicitum fuerit. [*ausgebaut ist.*] et *Ulp. ib.* 36, 1, 1. Explicito tractatu, qui ad fideicommissa pertinet, transeamus nunc, etc. *Inscr.* ap. *Don. cl.* 5. *n.* 222. Qui rogatus ab ordine, et populo gladiatorii muneris publici curam susciperet, fecit, et explicito, quod promiserat, impendium bigae, quam populus ex conlatione legativi epuli offerebat, remisit, *h. e.* explicito gladiatorio munere. ℙ Item pro liberato, erepto. *Quint. Decl.* 2, 2. Explicitus flammis. *Sen. Tranquill.* 2. Ex longa et gravi valetudine explicitus. *Petr. Sat.* 79. Cum hora paene tota per omnes scrupos traxissemus cruentos pedes, tandem expliciti sumus acumine Gitonis. ℙ Item pro expanso, extenso. *Val. Fl.* 5, 561. stetit explicito prius agmine pubes. Et pro porrecto ad terram. *Stat. Theb.* 1, 568. *de pythone a Phoebo interempto.* Cyrrhaeique dedit centum per jugera campi. Vix tandem explicitum. V. v. seq.

EXPLĬCO, as, avi, atum, et icui, icitum, a. 1. ἐκπτύσσω, ἀναπτύσσω, aperio, extendo, evolvo, dilato, expono: et dicitur proprie de rebus, quae contractae, involutae, complicatae sunt. *Cic. Rosc. Am.* 35. Veniat modo: explicet suum volumen illud. *Petr. Sat.* 14. Explicuimus mercem. *Mart.* 1, 56. Ante focum plenas explicuisse plagas. *Id. Spectac.* 2. Claudia diffusas ubi porticus explicat umbras. *Id.* 4, 54. Explicare fusos, *h. e.* evolvere, et exonerare. *Ov. Amor.* 2, 6, 55. Explicat ipsa tuas ales Junonia pennas. *Lucan.* 10, 109. Explicuitque suos magno Cleopatra tumultu Luxus. *Varr. L. L.* 4, 29. Pectine explicare capillum. *Sall. fragm. H.* 6. ap. *Arusian. Mess.* Explicare pontem. *Hirt. B. Alex.* 14. classem, naves. [*auf-stellen, ausbreiten.*] et *B. Afr.* 59. equitatum. [*Sic explicare aciem. *Drak.* ad. *Liv.* 44, 38, 5. Explicare agmen. *Id.* ad *Liv.* 2, 59, 7. 10, 20, 3. Explicare ordines. *Id.* ad *Liv.* 2, 46, 3.] et *Caes. B. C.* 3, 93. Equites se turmatim explicare coeperunt. *Virg. G.* 2, 280. cum longa cohortes Explicuit legio. *Liv.* 37, 23. Ut ordo omnium navium ad terram explicari posset. *Albinov.* 1, 251. in longum spatiosas explicat undas. *Virg. G.* 2, 335. Pampinus frontes explicat omnes. *Pl. Mil.* 4, 8, 7. Explicare velum. *Lucan.* 4, 19. Explicat hinc tellus campos diffusa patentes. Sic *Plin.* 5, 29, 31. Explicant se montes. *Stat. Theb.* 1, 146. Atria congestos satis explicitura clientes. *Lucr.* 2, 880. Ignis arida ligna explicat in flammas. ℙ *Explicare orbes* ap. *Ov. Met.* 15, 720. dicitur serpens, qui in longum porrigitur. Hac ratione *Lucan.* 5, 80. adhuc rudibus Paean pythona sagittis Explicuit, *h. e.* occidit, et multa porrectum extendit arena, ut ait *Virg. A.* 9, 589. ℙ *Explicare aedificium* est late construere, ampliare. *Cic. Att.* 4, 16. *f.* Forum laxare, et usque ad atrium Libertatis explicare. ℙ Translate *Pl. Poen.* 3, 5, 5 Explicavi meam rem post illa lucro, *h. e.* amplificavi. ℙ *Explicare convivium* ap. *Mart.* 1, 100. est instruere, apparare. ℙ *Explicare frontem* est exhilarare, contractam curis frontem tranquillam reddere. *Hor. Od.* 3, 29, 16. et *Sat.* 2, 2, 125, [*Vid. *Ruhnk.* ad *Rut. Lup.* p. 69] ℙ *Explicare mare* est turbatum, et veluti plicis corrogatum complanare, atque adeo tranquillum reddere. *Sen. Herc. Oet.* 455. concussi fretum, Cessante vento: turbidum explicui mare. ℙ Significat etiam expedire. *Cic. Verr.* 2, 5, 28. Si ex his laqueis te exsueris, ac te aliqua ratione explicaris. [*Ulp.* in *Dig.* 9, 2, 29, 3. Si, cum vi ventorum navis impulsa esset in funes anchorarum alterius, nautae funes praecidissent, si nullo alio modo, nisi praecisis funibus, se explicare potuit.] *Plin.* 11, 18, 19. Apes difficile se a lanis ovium explicantes. *Cn. Magnus* ad *Domit.* 3. *post ep.* 12. *l.* 8. *ad Att.* Da operam, ut te explices, huc quamprimum venias. [*Vid. *Heind.* ad *Hor. Sat.* 2, 3, 270.] ℙ Et translate, remotis impedimentis expedire, ad exitum perducere, conficere, per difficultates vadentem absolvere. *Cic. Fam.* 13, 26. et *Att.* 5, 12. Ut ejus negotia explices et expedias, cum jure et potestate, tum etiam auctoritate et consilio tuo. [*Ulp.* in *Dig.* 1, 16, 10. Proconsul per quem provinciales negotia sua explicant.] *Pompon. Dig.* 27, 7, 1. Ea, quae per defunctum inchoata sunt, per heredem explicari debent. *Flor.* 1, 17. Fabius periculosissimum bellum sine periculo explicavit. *Mart.* 1, 104. Explicat et coenas unica mensa duas. *Plin. ep.* 8, 1. Iter commode explicui, excepto quod, etc. *Phaedr.* 4, 6. Medea per artus fratris explicuit fugam. Etiam *Liv.* 1, 3. *f.* eodem modo locutus est. [*Drak.* ad *Liv. Epit.* 48.] *Plin. ep.* 7, 4. Transii ad elegos: hos quoque feliciter explicui: addidi alios, facilitate corruptus. *Cic. Manil.* 11. Provinciam multis cinctam periculis explicavit. *Hirt. B. G.* 8, 4. Explicare rem frumentariam. [*Vide quos laudat *Oudend* ad *Caes. B. Civ.* 1, 78. p. 598.] *Id. B. Alex.* 34. Pecunia necessaria ad explicandos sumptus rei militaris. *Callistrat. Dig.* 42, 1, 31. Si qui debitores, quia non possint explicare pecuniam, differant solutionem. [*Vid. *Burm* ad *Calp. Fl. decl.* 14. p. 810.] *Cajus ib.* 30, 1, 68. *med.* Explicare rationes. *Cic. Fam.* 13, 29. Si Faberius nobis nomen illud explicat, noli quaerere, quanti, *h. e.* solvit mihi, quam debet, pecuniam. et *ib.* Si Faberianum explicas, emamus vel magno. [*ad *Fam.* 13, 26. Peto . . . ut ejus negotia explices et expedias.] *Caes. B. C.* 1, 78 Ibi se reliquum consilium explicaturos, *h. e.* expedituros, executuros. *Hor. Sat.* 2, 3, 170. nihilo plus explicet, ac si, etc. *h. e.* efficiat, assequatur, obtineat. ℙ Item excitare, proferre. *Cic. Off.* 3, 20. Explica atque excute intelligentiam tuam, ut videas, quae sit, etc. ℙ Aliquando est narrare, exponere. *Nep. praef.* Ut ea explicem, quae exorsus sum. *Id. Pelop.* 1. Si res explicare incipiam. *Vitruv.* 10, 22. De scorpionibus et catapultis, a quibus essent inventa, et quemadmodum fieri deberent, explicui. *Cels.* 4, 2. Quae vero auxilia sint capitis, eo loco explicitum est. *Cic. Div. Verr.* 8. Vitam alterius totam explicare, et in oculis omnium exponere. *Id. Att.* 8, 3. Quid in utramque partem mihi in mentem veniat, explicabo brevi. *Id. Fin.* 1. *f.* Explicavi sententiam meam, tuum judicium ut cognoscerem. *Virg. A.* 2, 361. quis funera fando Explicet? ℙ Saepissime est rem intellectu difficilem explanare, expedire, declarare, δηλόω. *Cic. Div.* 2, 2. Explicare philosophiam. *Id. Or.* 1, 34. Summorum oratorum Graecas orationes. *Id. Part.* 36. Explicare et excutere verbum. *Id. Fam.* 5, 12. causas rerum. *Id. Fl.* 4. Explicare se dicendo. *Id. Verr.* 2, 2, 64. *extr.* Apertissime planissimeque explicare. *Id. Fin.* 3, 10. Definitione explicare aliquid. *Id. Brut.* 67. Explicare expedite quod proposueris. *Id. Or.* 1, 35. Dilatare atque explicare aliquid. *Id. Tusc.* 3, 6. Non de aegritudine solum, sed de omni animi perturbatione explicabo. ℙ Item exsequi. *Cic. Or.* 3, 26. *f.* Ipsa ad ornandum praecepta quae dantur, ejusmodi sunt, ut ea quamvis vitiosissimus orator explicare possit. ℙ Notat *Gell.* 1, 7. *f.* praeteritum *explicui* tempore Ciceronis usitatius esse coepisse, quam *explicavi.* [*Livius* aliique scriptores frequentius habent *Explicui. Cort.* ad *Plin. Epp.* 4, 27, 3. *Drak.* ad *Liv.* 6, 21, 7. 37, 29, 8.]

EXPLŌDO, is, osi, osum, a. 3. ἐκκροτέω, pulsando ejicio, *Sen. Consol. ad Marc.* 10. Alios per incerta nudos jactabit maria, et luctatos cum fluctibus ne in arenam quidem, aut litus explodet, sed in alicujus ventrem immensae beluae decondet. *Afran.* ap. *Non.* 2, 897. In Arpinos, quantum potе, explodam hominem, ut villicetur. ℙ Est etiam rem, quae non placuit, manibus plaudendo improbare, rejicere. *Cic. Or.* 1, 61. Aesopum, si paulum irrauserit, explodi video. *Id. Parad.* 3. *f.* Histrio si paulum se movit extra numerum, exsibilatur et exploditur. *Id. Rosc. Com.* 11. E scena non modo sibilis, sed etiam convicio explodebatur. ℙ Et generatim damnare, improbare. *Id. Div.* 2, 41. Hoc genus divinationis vita jam communis explosit. [*Cic. Off.* 1, 2. Aristonis explosa sententia.] *Id. Cluent.* 31. Explodere et ejicere aliquid. [*Cic. Q. Fr.* 2, 11. Multa dixi in ignobilem regem, quibus totus est explosus.]

EXPLŌRANTER, adv. explorate, explorando. *Ammian.* 16, 5. Exploranter curabat. Al. leg. *explorate.*

EXPLŌRĀTĒ, adv. δεδοκιμασμένως, re explorata et comperta, certo, plane. *Cic. Q. Fr.* 2, 15. *f.* Haec ita sentio, judico, ad te explorate scribo. *Id. N. D.* 1, 1. Res satis explorate percepta et cognita. *Id. Fam.* 16, 8. Ne naviges, nisi explorate. *Planc. ad Coss. etc. Fam.* 10, 8. Non solum bene sperare, sed explorate judicare volumus. *Cic. Fam.* 6, 1. *med.* Cum exploratius possem promittere.

EXPLŌRĀTĬO, onis, f. actus explorandi, observatio. *Colum.* 3, 9. *med.* Quidquid morae est, in exploratione surculi absumitur. *Tac. H.* 3, 54. Nec exploratione occulta fallere Antonium tentavit, sed mandata imperatoris professus, ut cuncta viseret, postulat. [*In re militari. *Modest.* in *Dig.* 49, 16, 3, 4. Is qui exploratione emanet, capite puniendus est.]

EXPLŌRĀTOR, oris, m. δοκιμαστής, qui explorat: et praesertim in re militari, qui hostium res exploraturi praemittuntur. *Caes. B. G.* 1, 12. Per exploratores Caesar certior factus. *Curt.* 3, 13. Forte in exploratores ab eo praemissos incidit. *Sil.* 16, 80. praenuncius affert Explorator eques. *Festus* in *Explorare* discrimen statuit inter *exploratorem*, et *speculatorem*, quod *speculator* hostilia silentio perspicit, *explorator* pacata clamore cognoscit, *h. e.* rumore, sermonibus, et actionibus hostium cognoscit, quae in pace fiunt. Quae differentia minus vera videtur. ℙ Extra militiam *Suet. Tib.* 60. In quodam itinere lectica vepribus impedita, exploratorem viae plane ad necem verberavit. *Plin.* 6, 29, 35. Exploratores Neronis renunciavere his modis: a Syene mill. pas., etc. Ad de *Pl. Ps.* 4, 7, 71. ℙ Adjective. *Claud. praef. ad III. Cons. Honor.* 11. *de pullo aquilae.* Exploratores oculis qui pertulit ignes, Nutritur volucrumque potens et fulminis heres. *Mart.* 8, 51 nec odit Exploratores nubila massa focos.

EXPLŌRĀTŌRĬUS, a, um, adj. ad explorandum pertinens. *Suet. Cal.* 45. Coronas distinctas soli ac lunae siderumque specie, exploratorias appellavit. *Veg. Mil.* 4, 37. Scaphae exploratoriae. V. SPECULATORIUS.

EXPLŌRĀTUS, a, um, part. ab *exploro*, πρόδηλος, δοκιμασθείς, compertus, perspectus, certe cognitus, manifestus, certus. *Cic. N. D.* 1, 19 Deus habet exploratum, fore se semper in aeternis voluptatibus. *Caes. B. G.* 6, 5. Pro explorato habebat, Ambiorigem proelio non esse certaturum. *Cic. Fam.* 2, 16. *f.* De quo mihi exploratum est ita esse, ut scribis. *Id.* ad *Quirit.* 6. Cum mihi esset exploratissimum, P. Lentulum proximo anno consulem futurum. *Id. Acad.* 4, 17. Cui possit exploratum esse de sua sanitate? *Id. Att.* 3, 15. Fac, ut omnia ad me perspecta et explorata perscribas. *Liv.* 42, 13. Res non incertis jactatas rumoribus, sed compertae et exploratae. *Cic. Mur.* 24. Ut ei jam exploratus, et domi conditus consulatus videretur. *Vell.* 2, 84. Longe ante, quam dimicaretur, exploratissima fuit victoria. [*Cic. Tusc.* 5, 9. Summum bonum firma corporis affectione explorataque spe contineri. V. alia ap. *Ruhnk.* ad *Rut. Lup.* 1, 10. p. 36.] *Brut. ad Cic. ad Brut.* 1, 17. Quid mihi exploratius esse potest quam illius animus in rempublicam? *Cic. Att.* 3, 17. Litterae exploratae a timore. [*die Sicherheit geben.*] *Stat. Silv.* 3, 5, 44. Fides tot explorata per usus. ℙ [Ablativus *explorato* absolute positus. *Tac. H.* 2, 49. Et explorato, jam profectos amicos, noctem quietam agit, *h. e.* postquam exploratum est illi et cognitum. *F.*] [*Liv.* 22, 4, 4. Explorato ire. V. *Drak.* ad h. l. et ad 38, 18, 7. ℙ Confunduntur a librariis *Exploratus* et *imploratus*. Vid. *Ruhnk.* ad *Rut. Lup.* 1, 10. p. 36.]

EXPLŌRO, as, avi, atum, a. 1. σκοπέω, δοκιμάζω, inquiro, indago, observo. *Cic. Att.* 6, 8. Explora rem totam, ut consilium capere possimus. *Nep. Annib.* 2. Ad quem cum legati venissent Romani, qui de ejus voluntate explorarent, etc. [*Drak.* ad *Liv.* 35, 23, 2.] *Cic. Verr.* 2, 5, 17. Prospectare exsilium, atque explorare fugam domini videbatur. *Petr. Sat.* 116. Cum diligentius exploraremus, qui homines inhabitarent. *Plin.* 5, 1, 1. Explorare ambitum Africae jussus. *Sil.* 11, 216. Explorare, an urbs pateat. *Colum.* 12, 2. Explorare, utrum etc. [*Gaj.* in *Dig.* 17, 1, 2, 6. Liberum est cuique, apud se explorare, an expediat sibi consilium.] *Ov. Met.* 10, 455. Nutricisque manum laeva tenet: altera motu Caecum iter explorat. *Sil.* 5, 60. mentesque Deorum Explorant super eventu. *Virg. A.* 9, 169. Alta tenent; nec non trepidi formidine portas Explorant, *h. e.* observant diligenter, an firmae, et probe clausae sint. *Id. G.* 3, 537. Non lupus insidias explorat ovilia circum, *h. e.* locum insidiis quaerit. ℙ Saepe ad rem militarem refertur, et dicitur de iis, qui res et consilia hostium indagaturi praemittuntur: unde *Exploratores. Liv.* 23, 42. *med.* Ante explorato, et subsidiis positis, et sub signis ad populandum ducebant. *Caes. B. G.* 5, 47. *extr.* Speculatoribus in omnes partes dimissis, explorat, quo commodissime itinere vallem transire posset. *Hirt. B. G.* 8, 18. Explorare consilium hostium. *Cic. Manil.* 12. Nondum tempestivo ad navigandum mari, Siciliam adiit, Africam exploravit. *Sall. Jug.* 39. Itinera, egressusque ejus, postremo loca, atque tempora cuncta explorat. ℙ Est etiam experiri, periculum facere. [*Pall. Jul.* 3, 1. Pirus locis humidis nunc insita me explorante processit, dicit ad suam ipse experientiam provocans.] *Colum.* 1, 8. *f.* et *Tac. A.* 12, 66. Panis potionisque bonitatem gustu explorare. *Pall.* 1, 9. Regula explorare aequale. *Virg. G.* 1, 175. Et suspensa focis explorat robora fumus, *h. e.* probat, an sint optima: quod ex eo noscitur, si fumo siccata rimas non contrahant. *Lucan.* 2, 603. Taurus in adversis explorat cornua truncis. Et 8, 582. Explorare fidem alicujus. *Liv.* 37, 7. et *Ov. A. Am.* 1, 456. animos. *Sil.* 11, 358. Hoc jugulo dextram explora, *h. e.* experire vires tuas in hoc jugulo. *Tac. H.* 1, 15. Secundae res acrioribus stimulis animos explorant, *h. e.* tentant, excitant. ℙ Olim, ut *Fest.* docet, pro exclamare, aut valde plorare usi sunt veteres. Huc afferunt quidam Lexicographi haec *Varronis* verba: *Gemit, explorat, turbam omnem concitat.* Quae unde eruerint, nondum mihi compertum est. ℙ [Part. *Explorans* ap. *Liv.* 37, 28. Inde ex propinquo explorans, quid hostes agerent. *Explorandus* ap. *eund.* 22, 55.

Haec exploranda noscendaque per impigros juvenes esse. *F.*]

EXPLŌSĬO, onis, f. actus explodendi. *Coelius* ad *Cic. Fam.* 8, 11. Multa transi, in primis ludorum explosiones et funerum etc. [*ubi explosiones partim sunt eae quibus histriones ejiciuntur, partim eae quibus homines in theatrum spectandi causa venientes exsibilantur et excluduntur.]

EXPLŌSUS, a, um, part. ab *explodo. Hor. Sat.* 1, 10, 76. non satis est equitem mihi plaudere, ut audax, Contemptis aliis, explosa Arbuscula dixit. *Cic. Fin.* 5, 8. Explosae ejectaeque sententiae.

EXPŎLĬO. V. EXSPOLIO.

EXPŎLĬO, ōlis, ivi, itum, a. 4. proprie est verbum fullonum, vestes, pannosque concinnantium. Translate. *Pl. Poen.* 1, 1, 60. *Ag.* Placet consilium. *Mi.* immo etiam ubi expolivero, magis etc. V. dicta in CONCILIO. *Plin.* 8, 37, 56. Herinacei cute expoliuntur vestes. ℙ Universim ponitur pro perpolire, excolere, exornare, ἀποξέω, κατακοσμέω. *Pl. Poen.* 1, 2, 10. Ex industria ambae nunquam concessavimus Lavari, fricari, poliri, expoliri, pingi. *Plin.* 24, 4, 6. Unguium scabritias expolire. ℙ Translate. *Cic. Inv.* 2, 1. *extr.* Nihil omni ex parte perfectum natura expolivit. *Pl. Most.* 1, 2, 45. Expoliunt, docent litteras, jura, et leges. *Cic. Or.* 3, 34. Dionem Plato doctrinis omnibus expolivit. Et *ib.* 2, 10. Nox te, inquit, Antoni, expolivit, hominemque reddidit. *Auct. ad Her.* 2, 18. Fere non difficile est invenire: difficillimum vero est, inventum expolire. [*Cic. Inv.* 1, 41. Neque eadem ratione partitiones expolire.] ℙ In malam partem. *Pl. Truc.* 2, 7, 3. Expolire se improbis artibus, *h. e.* instruere. Al. aliter leg. ℙ [Part. *Expoliendus* ap. *Plin. ep.* 1, 10. Illi te expoliendum, limandumque permittas. *F.*]

EXPŎLĪTĬO, onis, f. ἐκλείανσις, ἐπεξεργασία, actus expoliendi, exornatio. *Vitr.* 6. *f.* et 7. *praef. f.* Expolitiones parietum, pavimentorum, *h. e.* cum tectorium, et marmoratum inducitur: de quibus intelligendum et illud *Cic. Q. Fr.* 3, 1, 2. *extr.* Urbanam expolitionem urget ille quidem, et Philotimus. Adde *ep.* 3. Rursus *Vitr.* 7, 9. Si quis voluerit, expolitionem miniaceam suum colorem retinere. ℙ Translate. *Cic. Or.* 55. In verbis inest quasi materia quaedam: in numero autem expolitio. *Id. Or.* 1, 12. Composita oratio, et ornata, et artificio quodam et expolitione distincta. *Id. Inv.* 1, 40. *extr.* Argumentatio est inventi artificiosa expolitio. ℙ Speciatim in re oratoria *expolitio* est, cum in eodem loco manemus, et aliud atque aliud dicere videmur. Ea dupliciter fit, si aut eandem plane rem dicemus, aut de eadem re. Eandem rem dicemus non eodem modo, (nam id quidem obtundere auditorem est, non rem expolire) sed commutate. Commutabimus tripliciter, verbis, pronunciando, tractando etc. Haec et alia multa *Auct. ad Her.* 4, 42. et sequentib.

EXPŎLĪTUS, a, um, part. ab *expolio*, ἐπεξειργασμένος, politus, exornatus, perfectus. *Catull.* 1, 2. Libellus arida modo pumice expolitus. Et 39, 20. Dens expolitior. *Vitr.* 7, 9. Expolitus paries. *Pl. Most.* 1, 2, 18. Aedes expolitae, factae probe, examussim. *Scipio* ap. *Gell.* 2, 20. Agri optime culti, et villae expolitissimae. ℙ Item purgatus. *Colum.* 2, 21. *f.* Frumenta quanto sunt expolitiora, minus a curculionibus exeduntur. ℙ Translate. *Cic. Brut.* 25. Vir omni vita, atque victu excultus atque expolitus. *Gell.* 15, 11. Graeca doctrina expolitus.

*EXPOMPO, as, a. 1. *August. Serm.* 12. a *Sirmondo* ed. p. 140. Quid times? inveniri et damnari? inveniri et expompari? i. e. dehonestari, publica pompa ad supplicium duci. *B. A.*

EXPŌNO, is, sui, (*raro* exposivi) itum, a. 3. ἐκτίθημι, extra pono, explico, profero, propono. [*Qui de hujus vocis signif. agit, *Heins.* ad *Ov. Met.* 8, 117. multa miscet.] *Cic. Off.* 3, 12. Advexi frumentum, exposui: vendo meum etc. [*Exposui hic non est: venale proposui, sed, quod nexus docet, exoneravi e nave. V. infra §. 4.] *Id. Mur.* 36. Stravit pelliculis haedinis lectulos, et exposuit vasa Samia. *Colum.* 12, 28. Herbam in sole exponere, aut in furno, ut siccescat. *Plin.* 35, 7, 33. Pingi gladiatoria munera, atque in publico exponi coepta. *Gell.* 9, 7. Exponi ad oculos, et ad solem. *Ov. Pont.* 3, 1, 49. Exposuit mea me populo fortuna videndum. ℙ [*Pro simplici *ponere* usurpatum videtur, ap. *Pall. Febr.* 24, 31. Mense Februario seu planta seu semen exponitur.] ℙ Item abjicio, dejicio, a me removeo. *Pl. Cas.* 4, 4, 27. Ut valentula est! paene exposivit cubito. *Id. Truc.* 3, 1, 14. Istos mundulos amasios hoc ictu exponam, atque omnes ejiciam foras. ℙ Hinc *exponere filios suos* dicebantur parentes, qui eos educare nollent, nec tanquam filios habere: quod extra limen aedium eos humi abjicere solebant. *Pl. Cist.* 1, 3, 18. Dat puellam servo exponendam ad necem. *Liv.* 1, 4. In proxima alluvie pueros exponunt. *Suet. Claud.* 27. Claudiam quamvis ali coeptam, exponi tamen ad matris januam, et nudam jussit abjici. Adde *Ter. Heaut.* 4, 1, 37. et *Justin.* 1, 4. V. EXPOSITICIUS. ℙ Etiam nautae cum e navi dimittunt, *exponere* dicuntur. *Nep. Them.* 8. Ephesum pervenit, ibidemque Themistoclem exponit. *Caes. B. C.* 3, 29. Quibus regionibus exercitum exposuisset, et quid militum transvexisset. *Justin.* 22, 5. Exponere in litore. *Caes. B. C.* 1, 31. in terram. [*Utriusque constructionis exempla habent. *Liv.* et *Caes.* V. *Drak.* ad 28, 44, 10. et *Oudend.* ad *Caes. B. C.* 1, 31. p. 557.] *Id. B. G.* 5, 57. milites ex navibus. *Virg. A.* 10, 287. socios de puppibus altis Pontibus exponit. [*Labeo* in *Dig.* 14, 2, 10, 1. Certam poenam tibi praestaret, nisi ante constitutum diem merces tuas eo loci exposuisset, in quem devehendas eas merces locasset. Atque sic etiam *Cic.* locum de *Off.* 3, 12, 51. intelligendum esse supra monui. Utroque loco est *ausladen.* Sed *Marcian.* in *Dig.* 39, 4, 16, 8. Si propter necessitatem adversae tempestatis expositum onus fuerit, non debere hoc commisso vindicari, est in mare dejicere, *über Bord werfen.*] ℙ Ad hunc, et superiorem simul verbi usum pertinet illud *Suet. Claud.* 25. Cum aegra et affecta mancipia in insulam Aesculapii, taedio medendi, exponerent, omnes qui exponerentur, liberos esse sanxit. ℙ Significat etiam objicere. *Tac. H.* 3, 5. Ne inermes provinciae barbaris nationibus exponerentur. *Flor.* 3, 11. Exercitum hosti exponere. ℙ Item vulgare, prostituere. *Lact.* 1, 7. Sciant tamen, quo nomine appellari debeant, ne Deum verum violent, cujus nomen exponunt, dum pluribus tribuunt. ℙ Item exhibere, proponere. *Cic. fr.* ap. *Non.* 2, 375. Vitam suam exponere ad imitandum juventuti. ℙ Frequentissime est dicere, narrare, disserere. [*Exempla e *Livio* attulit *Drak.* ad 7, 32, 8.] *Cic. Rosc. Am.* 5. Ab initio, res quemadmodum gesta sit, vobis exponemus. *Id. Or.* 62. Exponere narrationem. *Id. Or.* 2, 12. mandata in senatu, aut ad imperatorem, aut ad regem, aut ad populum aliquem. *Id. Div. Verr.* 8. Vitam alterius totam explicare, atque eam non modo in animis judicum, sed etiam in oculis conspectuque omnium exponere. *Id. Or.* 3, 20. Exponere artes rhetoricas. *Id. Cat.* 3, 6. Ex memoria vobis, Quirites, quid senatus censuerit, exponam. *Id. Fin.* 4, 1. Tam multa memoriter, tam obscura dilucide exposuisti. *Liv.* 30, 17. Omnia exposuit ordine patribus. *Nep. Att.* 18. Versibus exposuit, qui honore ceteros populi R. praestiterunt. *Cic. Fin.* 3, 4. *f.* Rem pluribus verbis exponere. *Id. Pis.* 3. *extr.* et *Cat.* 3, 1. Breviter exponere. *Id. Or.* 1, 22. Hoc de quo modo exposuit Antonius. *Id. Fam.* 1, 9. *med.* De quo coeperam exponere. *Nep. Dion.* 3. De hoc in meo libro plura sunt exposita, qui de historicis conscriptus est. *Cic. Or.* 1, 53. Quam orationem in Originibus suis exposuit Cato, *h. e.* scripsit atque edidit. ℙ [*Scaev.* in *Dig.* 13, 5, 31. Epistolam in eos exposuit, sese debitorem esse, i. e. expistolam emisit; *er stellt einen Schein auf sie aus.*] ℙ *Quintiliano* 4, 2. *exponere* idem est quod narrare, in actione oratoria: sicut *expositio* idem quod oratoria narratio. ℙ [*In re argentaria est assignare, aperire. *Cic.* ad *Att.* 5, 4. De Oppio bene curasti, quod ei DCCC exposuisti, *h. e.* aperuisti, ut scriptum exstat de eadem re 5, 1.] ℙ [Part. *Expositurus* ap. *Tac. A.* 15, 72. Quasi gesta bello expositurus. *F.*] ℙ [*Confunduntur a librariis *Exponere* et *expromere.* V. *Burm.* ad *Quint. decl.* 12, 4. p. 244. *Heins.* ad *Ov. Fast.* 3, 725. *Drak.* ad *Liv.* 7, 32, 8.]

*EXPONTĬFEX, icis, m. qui fuit pontifex. *Sarisb. Polycrat.* 8, 23. *B. A.*

EXPŎPŬLĀTĬO, onis, f. populatio. *Colum.* 3, 2. *circa med.* Quarum vocabulo propter hanc expopulationem cognominantur. [Optimae tamen editiones, ut et *Schneideri*, habent *populationem. F.*]

*EXPOPULĀTOR, oris, m. ap. *Marc. Empir. B. A.*

EXPORGO. V. EXPORRIGO.

EXPORRECTUS, a, um, part. ab *exporrigo*, idem fere quod *experrectus*. Nam ita leg. nonnulli ap. *Fest.* verba, quae retulimus in EXPERGITUS. Dicitur autem a porrigendo se, quod facimus recentes a somno. Hinc *Prudent. Hamartig.* 856. Illic purpureo latus exporrecta cubili, *h. e.* prostrata. *Pers.* 3, 82. exporrecto trutinantur verba labello, *h. e.* protenso. *Varr.* ap. *Non.* 1, 229. Si in somnum recideris, et οὐδέποτε eris iterum exporrectus.

EXPORRĬGO, *et per syncop.* Exporgo, is, exi, ectum, a. 3. παρεκτείνω, extra porrigo, extendo. *Fest.* derivat a *porro*, et *ago*: alii a *porro*, et *rego* V. PORRIGO. *Pl. Ps. prol. f.* Exporgi melius est lumbos, atque exsurgier, *h. e.* extendi lumbos, quia sedentibus complicati sunt lumbi, stantibus extensi. *Hirt. B. Afr.* 42. Propius eorum aciem instituit exporrigere munitiones. Et 78. Suos equites exporrigere coepit in longitudinem. *Plin.* 9, 30, 48. Polypi resupinati exporrigunt se. *Id.* 18, 10, 23. Sesamam exporrigere in sole, super lintea. *Id.* 11, 48, 108. Crura exporrigentia se verius, quam crescentia. *Mela* 1, 19. Hinc orti montes longo se jugo exporrigunt. ℙ Translate. *Senec. Brev. vit.* 9. Quid in tanta temporum fuga lentus, menses tibi et annos, et longam seriem exporrigis? *Ter. Ad.* 5, 3, 53. Da te mihi hodie: exporge frontem, *h. e.* explica, et ad hilaritatem compone.

EXPORTĀTĬO, onis, f. ἐξαγωγή, actus exportandi. *Cic. Off.* 2, 3. *f.* Jam vero earum rerum, quibus abundaremus, exportatio, et earum, quibus egeremus, invectio certe nulla esset. ℙ Interdum sumitur pro exsilio. *Senec. Tranq.* 11. Quae dignitas, cujus non praetextam, et augurale, et lora patricia comitentur et sordes, et exportatio?

*EXPORTĀTOR, oris, m. *JCt.* in *Dig. B. A.*

EXPORTĀTUS, a, um. part. ab *exporto*, elatus. *Justin.* 11, 15. Darius clauso vehiculo per noctem exportatus. *Suet. Dom.* 17. Corpus populari sandapila per vespillones exportatum nutrix in suburbano suo funeravit. *Colum.* 1, 6. *med.* Nec spinarum, vel graminum semina in agrum exportata segetes herbidas reddant.

EXPORTO, as, avi, atum, a. 1. ἐκφέρω, extra porto, aufero. *Cic. Verr.* 2, 4, 10. Per istos, quae volebat, in navem clam imponenda, occulte exportanda curabat. *Id. Fl.* 28. Cum aurum quotannis ex Italia, et ex omnibus provinciis Hierosolymam exportari soleret. *Varr. R. R.* 2, 5. Taurus, qui exportavit per mare e Phoenice Europam. *Virg. G.* 4, 255. tum corpora luce carentum Exportant tectis, et tristia funera ducunt. *Cic. fr.* ap. *Non.* 5, 34. Phoenices mercaturis inexplebiles cupiditates omnium rerum exportaverunt in Graeciam. *Pl. Truc.* 2, 2, 56. Quae nunc ad vos jam exportatur. *Id. ib.* 1, 2, 1. Asservate aedes, ne qui manus attulerit steriles intro ad nos, gravidas foras exportet. ℙ Item in exsilium agere, deportare. *Cic. Verr.* 2, 1, 15. O portentum in ultimas terras exportandum!

EXPOSCO, is, expoposci, a. 3. ἐξαιτέω, enixe peto. *Cic. Mil.* 34. Misericordia ipse non implorat, ego autem repugnante hoc, et imploro, et exposco. *Liv.* 1, 16. Exposcere precibus pacem. *Id.* 7, 40. Quod Deos immortales inter nuncupanda vota expoposci. *Caes. B. C.* 2, 5. Victoriam ab Diis exposcere. *Virg. A.* 4, 78. Iliacos iterum audire labores Exposcit. *Curt.* 4, 14. *med.* Opem, misericordiam, fidem alicujus exposcere. *Tac. H.* 4, 19. Acriter exposcere. ℙ [*Item significat exigere. *Papin.* in *Dig.* 46, 3, 97. Si major pecunia numerata sit, quam ratio singulorum exposcit, i. e. exigit.] ℙ Aliquando significat ad poenam poscere. *Nep. Them.* 8. Cum ab Atheniensibus exposceretur publice, supplicem non prodidit. Adde *Annib.* 7., *Liv.* 38, 31. et 33. Sic *Tac. H.* 1, 58. Exposcere ad poenam. [*Hoc sensu etiam *deposcere* dicitur. *Caes. B. C.* 3, 10. *Hirt. B. G.* 8, 38.] ℙ [Part. *Exposcens* apud *Liv.* 39, 50. Victa Messene bello exposcentibus Achaeis noxios dedidit. *Exposcendus* ap. *Val. Max.* 1, 1. *n.* 1. Cum aliquid exposcendum est. *F.*]

EXPŌSĬTĪCĬUS, a, um, adj. qui expositus, et abjectus fuit, ut Expositicia puella, ap. *Pl. Cas. prol.* 79. V. EXPONO et EXPOSITUS.

EXPŌSĬTĒ, adv. explanate, explicate. *Gell.* 3, 2. Non exposite et aperte ostendere, sed recondita significatione.

EXPŌSĬTĬO, onis, f. ἐξήγησις, actus exponendi. *Auct. ad Her.* 1, 10. Distributio dividitur in duas partes, enumerationem, et expositionem. Expositio est, cum res, de quibus dicturi sumus, exponimus breviter, et absolute. *Id. ib.* 3. Narratio est rerum gestarum expositio. Et Confirmatio est nostrorum argumentorum expositio cum asseveratione. Et 2, 2. Simplex et dilucida expositio. ℙ In illis verbis *Cic. Or.* 3, 53. et rogatio, atque huic finitima quasi *percunctatio*, *expositioque sententiae suae*, describitur subjectio, figura sententiarum, qua orator seipsum interrogat, sibique respondet. [*V. *Ernest. Lex. Technol. Lat. rhet.* p. 157.] ℙ *Quint.* 3, 9. et 4, 1. et 2. narrationem oratoriam *expositionis* nomine appellat. ℙ *Auct. ad Her.* 2, 20. primam propositionem syllogismi oratorii.

EXPŌSĬTĬUNCŬLĂ, ae, f. brevis expositio. *Hieron. adv. Jov.* 1. *n.* 37. In Salomonis exemplis breves expositiunculas subdidi.

[*EXPŌSĬTĪVUS, a, um, adj. qui exponendus est. *Aggen. Urbic. de limit. agr.* p. 63. *Goes.* Expositivus est status controversiae, quoties finitimorum argumentorum caret demonstratione, et partium magis exigit narrationem, per quam exponendum sit, quo sint genere terminandae, aut persuadendum judici, etiam si loci natura finitimam exhibeat similitudinem. *F.* et *B. A.*]

EXPŌSĬTOR, oris, m. explanator. *Firm. Mathes.* 13. *n.* 5. Sortilegi, astronomi, somniorum expositores.

EXPŌSĬTUS, a, um, part. ab *expono*, ἔκθετος, propositus, extra positus. *Cic. Verr.* 2, 4, 16. Ab hoc abaci vasa omnia ut exposita fuerant, abstulit. *Id. Or.* 3, 57. Hi sunt actori, ut pictori, expositi ad variandum colores. *Id. Rosc. Am.* 12. Expositus ante oculos. *Id. Or.* 1, 41. Expositae a Cn.

Flavio primum actiones. ℙ Item patens, apertus. [*Pomp. Mel. 1, 6. Numidia ad ripas exposita fluminis Ampsagae, i. e. extensa, patens. Burm ad Ov. Fast. 4, 563.] Stat. Silv. 1, 2, 34. licet expositum per limen aperto Ire, redire gradu. Id. ib. 2, 2, 152. Expositi census, h. e. in usum omnium patentes, non sepositi ad avaritiam. [*Luc. Phars. 5, 102. Hoc tamen expositum cunctis nullique negatum Numen. V. Burm. ad Quint. Inst. 2, 5. p. 152.] ℙ Item objectus. Plin. 15, 5, 6. Expositus solibus locus. Suet. Caes. 49. Ad omnium convicia expositus. Plin. 11, 19, 21. Tot hostibus, tot casibus expositus. Petr. Sat. 115. Piscibus, beluisque expositus. ℙ Item e navi dimissus. Vell. 2, 79. Legiones expositae in terra. ℙ Item abjectus, ac derelictus. Trajan. ad Plin. ep. 10, 72. Qui liberi nati, expositi, deinde sublati a quibusdam, in servitute educati sunt. Suet. Cal. 5. Partus conjugum expositi. V. EXPONO. ℙ Item propositus. Cic. Brut. 44. Plura etiam dicta, quam scripta sunt: quod ex quibusdam capitibus expositis, nec explicatis intelligi potest. ℙ Item vulgaris, plebejus, communis, publicus. Juven. 7, 53. Sed vatem egregium, cui non sit publica vena, Qui nihil expositum soleat deducere etc. ℙ Item dicendo explicatus, enarratus. Cic. Or. 7. Ille sermo noster, qui est expositus in Bruto. Varr. L. L. 7. in. Prima parte exposita, de secunda incipiam hinc. [*Et absolute Exposito. Curt. 4, 13, 37. Exposito quod nunciatum erat. Multa exempla vide apud Davis. et Oudend. ad Caes. B. G. 7, 52.] ℙ Interdum sumitur pro comi, affabili, facili, omnibus obvio. Stat. Silv. 5, 3, 246. Quid referam expositos, servato pondere, mores? Plin. ep. 1, 10. Amari ab eo laboravi: etsi non erat laborandum: est enim obvius et expositus, plenusque humanitate. ℙ Per syncopen expostus dicitur. Virg. A. 10, 694. Obvia ventorum furiis, expostaque ponto. Adde Stat. Th. 7, 197. ℙ *Expositum, i, n. Appul. de Syllog. Categ. p. 38. Appellatur a Stoicis Prima constitutio, vel primum expositum. B. A.

EXPOSTULĀTĬO, onis, f. ἐξαίτησις, actus expostulandi, postulatio, petitio cum querela, aut criminatione. Cic. Q. Fr. 2, 1. Fuere nonnulli aculei in Caesarem, contumeliae in Gellium, expostulationes cum absente Pompejo. Id. Cluent. 59. Expostulationem facere. Id. Dom. 7. Flagitabar bonorum expostulatione. Tac. A. 1, 13. Fessus clamore omnium, expostulatione singulorum, flexit paulatim etc. Liv. 35, 17. Dum suas quisque nunc querelas, nunc expostulationes inserit. ℙ Donat. ad Ter. Andr. 4, 1, 15. et Hecyr. 1, 2, 105. ita distinguit inter postulationem, et expostulationem, ut haec sit querela facta apud eum ipsum, qui injuriam intulit, illa apud quemvis alium.

EXPOSTŬLĀTUS, a, um, part. ab expostulo, enixe postulatus, et cum criminatione. Tac. H. 1, 73. Expostulata ad supplicium Galvia Crispinilla.

EXPOSTULĀTUS, us, m. expostulatio. Symmach. ep. 9, 13. Expostulatibus modum facere.

EXPOSTŬLO, as, avi, atum, a. 1. ἐξαιτέω, vehementer postulo, querela adhibita, aut criminatione. Quid a postulo differat, ex Donato in EXPOSTULATIO est dictum. Cic. Fam. 5, 2. med. Lenis a te, et facilis existimari debeo, qui nihil tecum de his ipsis rebus expostulem. Id. Sull. 15. Iracundius et vehementius expostulare. Ter. Andr. 4, 1, 15. Ad eam ne ad eum, et cum eo injuriam hanc expostulem? [*Ruhnk. ad h. l.] Pl. Mil. 3, 1, 102. Obstetrix expostulavit mecum, parum missum sibi. Tac. A. 13, 37. Mittebat oratores, qui suo nomine expostularent, cur, redintegrata amicitia, vetere possessione depelleretur. Cic. Tusc. 5, 5. Expostulare et queri, se esse relictum. Id. Planc. 24. Ne illum quidem Juventium tecum expostulavi, quem etc., h. e. non accusavi factum Juventii, illudque falsum esse, ostendi. [*Ulp. Dig. 1, 12, 8. Servos de dominis querentes audiat praefectus urbi, non accusantes dominos, sed si verecunde expostulent.] ℙ Pro simplici postulo, flagito. Pl. Pers. 4, 3, 25. Expostulare auxilium. Cic. Rosc. Com. 17. Quidpiam expostulare ab aliquo, et impetrare. Plin. Pan. 75. Qua contentione, quo nisu, quibus clamoribus expostulatum est, ne affectus nostros, ne tua merita supprimeres! Vell. 2, 77. Expostulante consensu populi, pax inita. [*Tac. A. 1, 28. Tarda sunt quae in commune expostulantur.] Tac. A. 15, 17. Armeniam praesidiis vacuam fieri, expostulabat. Et 53. Primas sibi partes expostulare. Id. ib. 12, 46. Ut liberi obsidio decedant, expostulat. Id. H. 1, 45. Expostulare aliquem ad supplicium, h. e. exposcere, deposcere. Id. A. 1, 19. Si tenderent in pace tentare, quae ne civilium quidem bellorum victores expostulaverint. Colum. 12, 2. Quo facilius, cum quid expostulabit usus, recipere possit.

[EXPOTUS, a, um, adj. idem ac epotus, quam vocem vide. Translate. Pl. Trin. 2, 4, 5. Les. Quid factum est eo (argento)? Stas. Comesum, expotum, exunctum, elotum in balineis, h. e. comedendo, potando, exungendo, lavando consumptum. F.]

EXPRAEFECTUS, i, vel Expraefecto, qui praefectus fuit. Inscr. apud Grut. 151, 6. Exquaest. Expraef. Praet. etc. Capitol. Maxim. 20. Maximum Pupienum expraefecto urbi, ignobilem genere, sed virtutibus clarum etc.

EXPRAEPŎSĬTUS, i, vel Expraeposito, qui praepositus fuit. Inscr. ap. Grut. 152, 8. sub Theodorico, et 161, 1. sub Justiniano. Expraeposito sacri palatii.

EXPRAETŌRĬUS, a, um, adj. Inscr. ap. Grut. 524, 8. C. Atucio Albano veterano expraetorio etc. Alia ap. Mur. 845, 6. Titius Acceptus veteranus ex praet. etc. Utrobique divisim legendum videtur ex praetorio, ita ut significetur miles veteranus ex praetorianis.

EXPRESSĒ, adv. presse, pressa manu. Scrib. Comp. 198. Oleo caldo subinde artus perunctos expressius fricare. ℙ Translate est plane, aperte, significanter. Auct. ad Her. 4, 7. In praecipiendo expresse conscripta ponere oportet exempla. Colum. 11, 1. f. Quod ipsum expressius Hesiodus hoc versu significavit. Plin. ep. 2, 14. Ut mihi Atilius noster expresse dixisse videatur, sic pueros etc. Val. Max. 8, 7. n. 1. extr. Demosthenes cum artis, quam affectabat, primam litteram dicere non posset, vitium tanto studio expugnavit, ut ea a nullo expressius efferretur.

EXPRESSIM, adv. idem quod expresse. Paul. Dig. 46, 3, 98. med. Si hoc ipsum expressim agebatur. Modest. ib. 49, 1, 19. Expressim contra juris rigorem data sententia.

EXPRESSĬO, onis, f. ἐκπιεσμὸς, actus exprimendi. Vitr. 9, 9. Ex tactu coeli, et expressionibus spiritus vocesque nasci. Pallad. 7, 7. Nobilius mel erit, quod ante expressionem secundam velut sponte profluxerit. Vitr 1, 1. et 8, 7. Expressiones aquarum, h. e. quibus in altum aquae exprimuntur in aquaeductibus. V. EXPRESSUS, us. ℙ Praeterea expressiones appellat idem Vitr. 4, 4. f. eminentes partes, seu prominentias in aliquo opere.

EXPRESSOR, oris, m. qui exprimit, et extrahit. Tert. Apolog. 46. Veritatis integrator et expressor.

EXPRESSUS, a, um, partic. ab exprimo, premendo elicitus, vi extractus, ἐκπεπιεσμένος. Cic. Div. 2, 19. Si nubium conflictu ardor expressus se emiserit, id esse fulmen. Plin. 7, 44, 45. Fauces intortae, et expressus per aures sanguis. Id. 31, 3, 23. Aqua expressa in altum. (Adde Ov. A. Am. 1, 82.) [*Voss. ad Caes. B. G. 7, 22. B. C. 2, 9. Burm. ad Ov. l. c.] Id. 12, 28, 63. Succus nuci expressus. Id. 20, 1, 2. Succus expressus e semine. Et 13, 1, 2. Oleum amygdalis amaris expressum. Lucr. 5, 488. Expressus de corpore sudor. ℙ Item pressus, compressus. Plin. 31, 11, 47. Spongiae expressae inter duas tabulas. Id. 29, 2, 9. Lana ex vino vel aceto expressa. Id. 12, 27, 60. Olea adhuc alba expressa. Adde Colum. 6, 11. ℙ Item exstans, eminens, prominens. Cic. N. D. 1, 27. Species Deorum, quae nihil concreti habeat, nihil solidi, nihil expressi, nihil eminentis: sitque pura, levis, perlucida. Quint. prooem. 8. Corpora sana, et exercitatione firmata et colorata, et adstricta, et lacertis expressa sunt, h. e. exstantes habentia lacertorum toros. [*Id. Inst. 2, 4. Expressus omnibus membris infans. ℙ Col. R. R. 4, 4, 1. Expressi anguli, sunt recti atque opponuntur curvaturis oblique rotundis, quales in alveis.] ℙ Translate est extortus, erutus. Cic. Verr. 2, 2, 69. Pecunia vi expressa et coacta. Suet. Galb. 10. Expressa cruciatu confessio. Liv. 8, 2. Deditionem ultima necessitate expressam aspernari. ℙ Item manifestus, apertus, evidens, quasi exstantibus lineamentis formatus. Cic. Coel. 5. Habuit Catilina permulta maximarum non expressa signa, sed adumbrata virtutum. [*V. Beier. ad Cic. Off. 3, 17. p. 310.] Id. Rosc. Am. 22. Exstent oportet expressa sceleris vestigia. Petr. Sat. 118. Curandum ne sententiae emineant extra corpus orationis expressae, sed intexto vestibus colore niteant. Cic. Off. 3, 17. Nos veri juris germanaeque justitiae solidam et expressam effigiem nullam tenemus: umbra et imaginibus utimur. Quint. 9, 4. f. In prooemiis plerumque summissi, in narratione pleni atque expressi, in argumentis citati. Cic. Fam. 1, 7. f. Haec profecto vides quanto expressiora, quantoque illustriora futura sint. ℙ Item imitando formatus, descriptus, delineatus. Curt. 3, 3. Deorum simulacra ex auro expressa. Plin. 35, 2, 2. Expressi cera vultus. Id. ib. 12, 44. Hominis imago gypso e facie ipsa expressa. Pl. Pseud. 1, 1, 54. Reliquit expressam in cera ex anulo suo imaginem. Hor. Ep. 2, 1, 248. Nec magis expressi vultus per ahenea signa, Quam per vatis opus mores animique virorum Clarorum apparent. Cic. Fl. 22. Fateantur in Maeandrii persona expressam faciem civitatis. Id. Arch. 6. f. Multas nobis imagines fortissimorum virorum expressas scriptores Graeci et Latini reliquerunt. Id. Or. 3, 12. extr. Vitia imitatione ex aliquo expressa. Id. Arch. 12. Consiliorum ac virtutum effigies summis ingeniis expressa et polita. [*V. Wunder. ad Cic. pr. Planc. 12, 29. p. 101.] Id. Att. 9, 15. Omnem illius, meumque sermonem, omnibus verbis expressum, statim mittam. Id. Leg. 2, 5. extr. Lex est justorum injustorumque distinctio, ad illam antiquissimam expressa naturam, ad quam, etc. Plin. ep. 5, 15. Cornuto autem quid melius, quid sanctius, quid in omni genere laudis ad exemplar antiquitatis expressius? ℙ Graeca constructione. Val. Fl. 1, 398. casusque tuos expressa, Phalere, Arma geris, h. e. quae casus tuos insculptos descriptosque habent. Et 2, 655. Pocula bellorum casus expressa recentum. ℙ Expressa arbusto convicia, ap. Hor. Sat. 1, 7, 29. sunt petita, deducta, hausta. ex more vinitorum, et rusticorum. ℙ Est etiam ab uno in alium sermonem translatus. Ter. Ad. prol. 11. Verbum de verbo expressum extulit. Cic. Fin. 1, 2. Fabellas Latinas ad verbum de Graecis expressas legere. ℙ Item distincte prolatus. Id. Off. 1, 37. Sonus erat dulcis: litterae neque expressae, neque oppressae, ne aut obscurum esset, aut putidum. (Hoc loco in vitio ponitur: in laude Quint. 1, 11. Vitia, si qua sunt, oris emendet, ut expressa sint verba, ut suis quaeque litterae sonis enuncientur.) Plin. 10, 42, 59. Minor nobilitas, sed expressior loquacitas generi picarum est. ℙ [*Item apud JCtos, est disertis verbis declaratus. Ulp. in Dig. 23, 3, 21. Expressa conditio: opponitur tacita.]

EXPRESSUS, us, m. idem ac expressio. Vitr. 8, 7. expressum vocat violentum aquarum ascensum per fistulas. Ejus verba sunt: Ita per fistulas plumbeas aquam qui ducent, his rationibus bellissime poterunt efficere et decursus, et circumductiones, et ventres, et expressus.

EXPRĒTA antiqui dicebant, quasi expertia habita. Festus. Est autem expreta per metathesin dictum pro experta: hoc vero ab experita factum per syncopen videtur. V. EXPERITUS. Pl. Bacch. 3, 3, 42. It magister quasi laterna, uncto expretus linteo. Alii melius leg. expletus. Apud Fest. vero pro expreta leg. expertia, et pro expertia leg. extra partem.

EXPRĬMO, is, essi, essum, a. 3. ἐκπιέζω, valde premo, comprimo, stringo. Plin. 11, 11, 12. Apes regias imperatoribus futuris exstruunt separatas, tuberculo eminentes, quod si exprimatur, non gignuntur soboles. Id. 21, 18, 73. Rosae volia exprimere. Ov. A. A. 3, 224. Venus madidas exprimit imbre comas. Cels. 4, 24. med. Spongia imposita, quae subinde ex oleo, vel aceto, vel aqua frigida exprimitur. ℙ Item premendo elicio, extraho. Ov. Met. 12, 437. liquor rari sub pondere cribri manat, et exprimitur per densa foramina. [*Pomp. in Dig. 8, 3, 15. Fistula quae aquam latius exprimeret. Vid. quos laudavimus s. v. Expressus.] Mart. 7, 37. Exprimere rorantem frigore nasum, h. e. emungere. Plin. 6, 28, 32. med. Vinum palmis exprimere, oleum sesamae, palmis, et sesamae dativi sunt. Sic 27, 13, 109. Exprimitur succus radici. Id. 21, 19, 74. Succum flore exprimere. Id. 12, 26, 59. Ex malobathro exprimitur oleum ad unguenta. Id. 28, 9, 39. Medullae liquatae per lintea exprimuntur. Tac. A. 15, 57. Fasciae in modum laquei inditis cervicem, et spiritum expressit. Quint. 8, 3. Pulcher aspectu athleta, cujus lacertos exercitatio expressit. ℙ Translate est elicere, extorquere. Cic. Att. 1, 19. f. Blanditiis ab aliquo nummulorum aliquid exprimere. Suet. Vesp. 4. et Oth. 5. Exprimere alicui pecuniam. Liv. 2, 13. Expressa est Romanis necessitas obsides dandi. Id. 25, 16. extr. Exprimere alicui confessionem. [*Drak. ad Liv. 4, 55, 1. Interpp. ad Cic. pro Planc. 6. p. 81. Wund.] Lucan. 6, 599. verum. Caes. B. G. 1, 32. Cum ab iis saepius quaereret, neque unam omnino vocem exprimere posset. [*V. Oudend. ad h. l.] Curt. 6, 7. Expressit, ut, polliceretur. Cic. Verr. 2, 3, 47. Expressi, ut, conficere tabulas se, negaret. Hirt. B. Alex. 56. Victoriae nuncius laetitiam exprimebat. Nep. Thras. 4. Huic corona a populo data, quod amor civium, non vis expresserat, nullam habuit invidiam. Plin. ep. 4, 7. extr. Risum magis potest exprimere, quam gemitum. Ter. Eun. 1, 1, 23. Oculos terendo falsam lacrimulam vi exprimere. Lucr. 5, 1028. Utilitas expressit nomina rerum. ℙ Significat etiam extollere, in altum educere, (cui contrarium est deprimere) ut fit in aquis, quae per angusta tubulorum fluere coactae, in exitu in altum ascendunt. Vitr. 8, 7. med. Aqua exprimatur in altitudinem summi clivi. Sen. Const. Sap. 4. Quae nervo tormentisve in altum exprimuntur. Hirt. B. Alex. 6. Aquae magnam vim ex mari rotis ac machinationibus exprimere. Caes. B. G. 7, 22. Turrium altitudinem, quantum has quotidianus agger expresserat, adaequabant. [*V. Voss. et Oudend. ad Caes. B. C. 2, 10.] ℙ Saepe est effingere, imitari. Hor. A. P. 32. ungues Exprimet, et molles imitabitur aere capillos. Plin. 34, 14, 40.

um exprimere vellet Athamantis furorem, aes erumque miscuit, ut rubigine ejus per nitorem eris relucente, exprimeretur verecundiae rubor. t *ib.* 8, 19. *n.* 6. Alexandrum, amicorumque ejus magines summa omnium similitudine expressit. Et 5, 12, 44. Hominis imaginem gypso e facie ipsa xprimere. Et *mox.* De signis effigiem exprimere. *d.* 37, 10, 63. Meconites gemma papaver exprinit. Et *ib.* 61. Idaei dactyli pollicem humanum xprimunt. *Tac. Germ.* 17. Vestis stricta, et sinulos artus exprimens. ¶ Translate. *Auct. ad Her.* 4, 49. Exprimere et effingere verbis corpois cujuspiam formam. *Cic. Or.* 2, 43. Exprimee oratione mores alicujus. *Id. Fin.* 2, 2. *f.* Diligenter exprimi oportet, quae vis subjecta sit voibus. *Id. Or.* 3, 4. In Platonis libris omnibus ere Socrates exprimitur. Et *Rabir. Post.* 2. Tum nagnitudine animi, tum liberalitate vitam patris t consuetudinem expresserat. [**Cic. Arch.* 9. Mihridaticum bellum ab eo expressum est, h. e. ita lescriptum, ut quasi rebus ipsi interesse nobis vileamur. Exprimere enim ubi de scriptore ponitur, anc involvit notionem, ut significet: fidam imaginem quasi ante oculos ponere. Hinc est: accuate describere, et opponitur saepe iis quae adumrata sunt, ut *Cic. Tusc.* 3, 2. V. *Graev.* ad *Cic. Sull.* 18.] ¶ Pro explicare, manifestare. *Suet. Aug.* 86. Sensum animi quam apertissime exprinere. *Plin. ep.* 5, 16. et 10, 2. Exprimere erbis non possum, quantum etc. ¶ Et absoute. *Vell.* 2, 124. Quid tunc homines timueint, mihi exprimere non vacat. *Plin. ep.* 5, 15. Exprimere non possum, quanto sim gaudio affectus. *Id. ep.* 9, 26. Sunt enim maxime periculoa, utque Graeci magis exprimunt, παράβολα. Et *p.* 4, 30. *f.* Mihi abunde est, si satis expressi. ¶ *Exprimere aliquid* ap. JCtos saepe est disertis erbis palam aperteque significare, declarare, denonstrare. *Julian. ib.* 34, 5, 14. *med.* Si quis inerroget, *eorum quid, quae tibi objiciuntur, feciti?* ille neget; hoc exprimit, *eorum quid, quae objiciuntur, non feci,* id est *nihil horum feci.* *Ulp. Dig.* 32, 1, 11. *med.* Haec verba non satis exprinunt fideicommissum. [**Ulp.* in *Dig.* 48, 5, 25. In patre id servandum quod in marito expressum est.] *Modest. ib.* 31, 1, 34. Exprimere testamento, a quibus legata praestari velis. Plura vid. ap. *Brisson.* de verb. sign. s. v.] ¶ *Exprimere* etiam dicuntur, qui ex una in aliam linguam transferunt. *Plin. ep.* 4, 18. Quaedam epigrammata aemulari Latine, et exprimere tentavi. *Cic. Acad.* 1, 10. Κατάληψιν, verbum e verbo exprimentes, comprehensionem dicemus. V. EXPRESSUS, a, um. ¶ Et qui distincte verba proferunt. *Plin.* 11, 37, 65. Septimo ferme anno lingua sermonem exprimit. *Cic. Or.* 3, 11. Exprimere litteras putidius, aut obscurare negligentius. *Quint.* 9, 4. et 11, 3. Exprimere verba. ¶ [*Confunduntur *Exprimere* et *Expromere.* *Drak.* ad *Liv.* 34, 61, 8.]

*EXPROBRABĬLIS, e, adj. *Vulg. Interpr. Prov.* 18, 1. *B. A.*

EXPROBRĀTĬO, onis, f. ὀνείδισις, actus exprobrandi. *Ter. Andr.* 1, 1, 17. Istaec commemoratio quasi exprobratio est immemoris beneficii. *Just.* 38, 9. Exprobratio levitatis puerilis. Et 1, 8. Exprobratio crudelitatis. *Plin.* 19, 4, 19. *n.* 3. Gari desideria etiam in exprobratione erant. ¶ Cum dativo. *Liv.* 23, 35. Ne qua exprobratio cuiquam veteris fortunae discordiam inter ordines sereret.

EXPROBRĀTOR, oris, m. qui exprobrat. *Sen. Ben.* 1, 1. Exprobratores, et exactores. *Id. Contr					ov.* 3, 21. *f.* Oderant me patres, quasi publici mali segregem exprobratorem.

EXPROBRATRIX, icis, f. quae exprobrat. *Sen. Ben.* 7, 22. Ut haec nimia et exprobratrix memoria subsideret, obliviscí eum, qui dedit, jussimus.

EXPROBRĀTUS, a, um, part. ab *exprobro,* vitio tributus. *Plin.* 2, 63, 63. *extr.* Velut exprobrato furore.

EXPROBRO, as, avi, atum, a. 1. ὀνειδίζω, beneficium alteri objicio: item vitio quidpiam tribuo, probro objicio. *Cic. Amic.* 20. Aut queruntur semper aliquid, aut etiam exprobrant. Et *mox.* Odiosum genus hominum officia exprobrantium. *Liv.* 37, 49. Prope exprobrantes virtutem suam in Philippi bello. [*Exprobrare aliquid in aliquo. *Cic. de Or.* 2, 75. Exprobrare in adversariis. *Drak.* ad *Liv.* 28, 45, 5. Ap. *Liv. Gronov.* bis legi vult Exprobrare aliquid in aliquem. V. *Drak.* l. c.] *Cic. Fam.* 5, 15. Litterae ipsae quasi exprobrare videntur, quod in ea vita maneam, in qua etc. *Id. Verr.* 2, 5, 50. Num casus bellicos tibi exprobrare, aut objicere videor? *Nep. Epam.* 5. Desine de uxore mihi exprobrare. [**Sen. Cons.* ad *Helv.* 16. Nunquam te foecunditatis tuae, quasi exprobraret aetatem, puduit.] *Tac. A.* 1, 44. Supplices, et vera exprobrari fatentes orabant, puniret noxios etc. [**Flor.* 3, 2, 6. Exprobrare victoriam hostibus domitis, sc. tropaea erigendo.]

EXPROMISSĬO, onis, f. actus expromittendi, serio facta promissio. *Ulp. Dig.* 4, 3, 7. §. 8. Si patronus nolit expromissionem ipsum manumissum accipere. Ita *Haloand.*, alii rectius *expromissorem.*

EXPROMISSOR, oris, m. qui pro se, vel pro altero quocumque modo promittit: expromissor autem est plus quam fidejussor, nam hic, nisi excusso debitore, conveniri non potest; ille vero potest, quia totam obligationem in se recepit: fidejussor porro idem est ac appromissor. *Ulp. Dig.* 42, 1, 4. Idoneum expromissorem habere. *Cajus ib.* 18, 1, 53. Expromissore, aut pignore dato. Adde *Ulp. ib.* 4, 3, 7. §. 8.

EXPRŎMITTO, is, isi, issum, a. 3. ἐγγυῶμαι, idem quod promitto, recipio vel pro me, vel pro altero: *ex* enim auget. *Varr. R. R.* 2, 2. Cum emptor dixit: tanti sunt mi emptae? et ille respondit, sunt: et expromisit nummos. Al. perperam leg. *exprompsit.* *Ulp. Dig.* 23, 3, 36. Debitor mulieris, jussu ejus, pecuniam viro expromisit. *Paul. ib.* 16, 1, 22. Si mulieri dederim pecuniam, ut eam creditori meo solvat, vel expromittat. [*Accurate de h. v. exposuit *Gesner.* in *Ind. Script. R. R.* s. v. Adde *Brisson.* de verb. signi. s. v.]

*EXPRŎMO, as, a. 1. *Apic.* 6, 2. Rupes quoque ut expromari possint, levabis de olla. Ubi *Salmas. Exercit. Plin.* p. 255. legere vult *exbromare,* h. e. purgare, depurare molesto odore et sapore, qui βρόμος est. Cf. *Bromosus, a, um.* *B. A.*

EXPRŌMO, is, ompsi, *vel* omsi, omptum, *vel* omtum, a. 3. extra promo, depromo, effero, educo, προφέρω. *Pl. Mil.* 3, 2, 18. Heminas octo exprompsi in urceum. *Plin.* 10, 72, 93. Simia condidit in thesauros maxillarum cibos, mox inde sensim ad mandendum manibus expromit. *Plaut. Mil.* 3, 1, 72. Vel hilarissimum convivam hinc indidem expromam tibi. *Virg. A.* 2, 280. moestas expromere voces. ¶ Translate. [**Ter. Andr.* 4, 3, 8. Expromere malitiam atque astutiam.] *Cic. Att.* 2, 12. Deinde suum exprompsit odium. *Id. Mil.* 13. In meo inimico crudelitatem exprompsisti tuam. *Id. Cat.* 2, 10. Quorum omnis industria vitae, et vigilandi labor in antelucanis coenis expromitur, *h. e.* profertur, adhibetur. *Id. Or.* 36. Cum causa ea inciderit, in qua vis eloquentiae possit expromi. *Sen. Troad.* 106. Nunc vires exprome dolor tuas. *Catull.* 65, 3. Nec potis est dulces Musarum expromere fetus Mens animi, *h. e.* edere. *Pl. Mil.* 4, 2, 64. Exprome benignum ex te ingenium. *Id. Bacch.* 4, 4, 9. Ubicumque opus siet, pectore expromat suo. ¶ Saepe significat exponere, narrare, enunciare, dicere. *Cic. Div.* 2, 72. Conferre causas, et quid in quamque sententiam dici possit, expromere. *Ter. Heaut.* 3, 3, 14. Expromere occulta sua apud aliquem. *Catull.* 64, 223. multas expromam mente querelas. *Tac. A.* 12, 9. Expromere sententiam. *Ov. Fast.* 3, 725. causas. *Liv.* 29, 1. et *Curt.* 4, 10. Quid sentirent, expromere jubet. [*Exempla plurima ex *Liv.* collegit *Drak.* ad *Liv.* 39, 12, 4.] *Tac. A.* 16, 1. Expromit repertum in agro suo specum altitudine immensa. ¶ [*Confunduntur a librariis *Expromere* et *exponere.* V. *Burm.* ad *Quint. decl.* 12, 4. p. 244. *Drak.* ad *Liv.* 7, 31, 8. *Oudend.* ad *Caes. B. G.* 1, 32. *Expromere* et *Exprimere.* *Drak.* ad *Liv.* 34, 61, 8.]

*EXPROMTO vel Exprompto, as, (frequent. ab *expromo*) i. q. expromo. *Fulg. de contin. Virg. in.* Sed ut sciam, me non Arcadicis expromtare fabulam auribus, *i. e.* narrare. *Et paulo ante:* Mens expromtare desiit quae didicit, *h. e.* tamquam e penu quodam memoriae expromere. *B. A.*

EXPROMPTUS, *vel* Expromtus, a, um, part. ab *expromo,* in medium prolatus. *Ter. Andr.* 4, 3, 8. Nunc opus est tua mihi ad hanc rem exprompta malitia, atque astutia. [*Front. de eloq.* (ed. *A. Maio*) p. 234. Thersitae verbis exprompta sententia. *F.*]

EXPRŎPĔRĀTUS, a, um, part. ab inusit. *expropero,* valde properatus. *Inscr.* ap. *Grut.* 669, 10. Hic Aquilae cineres miserabilis urna sepultos Contegit: et fatis exproperata nimis Occidit infelix etc.

*EXPROPITĬO, as, a. 1. ἐξιλάσκομαι *Gloss. Gr. Lat.* *B. A.*

EXPROXĬMUS, i, m. qui proximatus dignitate functus est. *Impp. Theod. et Valent. Cod.* 12, 9, 1. Hoc beneficium ad proximos etiam sacrorum scriniorum, et exproximis volumus propagari.

EXPŪDŌRĀTUS, a, um, part. ab inus. *expudoro,* qui omnem pudorem exuit. *Petr. Fragm. Trag.* 39. *Burm.* Habet frontem expudoratam.

EXPUGNĀBĬLIS, e, adj. εὐπολέμητος, qui expugnari potest. *Liv.* 33, 7. Urbs terra marique expugnabilis est. ¶ Translate. *Stat. Th.* 4, 836. de fluvio: tuus et nulli ruis expugnabilis astro, *h. e.* nulla canicula exsiccari potes. *Id. ib.* 9, 103. situ non expugnabile robur, *h. e.* quod corrumpi non potest.

EXPUGNĀTĬO, onis, f. ἐκπολιόρκησις, actus expugnandi. *Cic. Manil.* 5. Ut ipsorum adventus in urbes sociorum non multum ab hostili expugnatione differant. *Id. Att.* 11, 23. Nocturnae (*aedium*) expugnationes. *Caes. B. G.* 7, 36. De expugnatione urbis desperavit. *Suet. Claud.* 21. Edidit in Martio campo expugnationem direptionemque oppidi. *Vell.* 2, 98. Gentes ferocissimas nunc acie, nunc expugnationibus in pristinum pacis redegit modum.

EXPUGNĀTOR, oris, m. πολιορκητής, qui expugnat. *Cic. Inv.* 1, 50. Expugnator urbis. *Plin.* 7, 38, 39. Rex Demetrius, expugnator cognominatus. πολιορκητής. ¶ Translate. *Cic. Verr.* 2, 1, 3. Non adulterum, sed expugnatorem pudicitiae. *Stat. Th.* 4, 363. pecoris lupus expugnator opimi.

EXPUGNĀTŌRĬUS, a, um, adj. ad expugnandum pertinens. *Tert. Anim.* 57. Expugnatoria dominatio.

EXPUGNĀTUS, a, um, part. ab *expugno,* καταπεπολημένος, ut Expugnata moenia mundi, *Lucr.* 2, 1144. Loca multa expugnata, *Nep. Agesil.* 3. Mens expugnata fatiscit, *Stat. Th.* 4, 187. Tot militares viri cum tot cohortibus expugnati et capti, *Tac. Agric.* 41. Expugnata paupertas, *Petr. Sat.* 126. victa aucto patrimonio.

EXPUGNAX, ācis, adj. omn. gen. qui valde expugnat. *Ov. Met.* 14, 20. sive aliquid regni est in carmine, carmen Ore move sacro; sive expugnacior herba est, Utere tentatis operosae viribus herbae. Al. leg. *expugnantior.*

EXPUGNO, as, avi, atum, a. 1. καταπολεμέω, pugnando vinco, aut capio. *Caes. B. G.* 2, 12. Id oppidum ex itinere oppugnare conatus, expugnare non potuit. Et *ib.* 3, 15. Singulas naves nostri consectati, expugnaverunt. *Id. B. C.* 3, 55. Nonnullas urbes per vim expugnavit. *Curt.* 6, 6. *med.* Ad expugnandos eos, qui edita montium occupaverant, redit. Et 9, 4. Inclusos moenibus expugnat. [**Flor.* 2, 2, 16. Expugnati Poeni toto mari.] *Just.* 3, 5. Messenii cum virtute non possent, per insidias expugnantur. *Id.* 7, 6. Thessaliam improvisus expugnat. *Tac. A.* 14, 25. Expugnare praesidium. *Pl. Ps.* 4, 7, 76. carcerem *Ter. Eun.* 4, 7, 3. aedes. ¶ Translate. *Cic. Cluent.* 13. fortunas alicujus. *Id. Coel.* 20. pudicitiam. *Liv.* 37, 56. *ad f.* pertinaciam legatorum. *Colum. praefat. l.* 10. Propositum meum expugnavit frequens postulatio tua. *Mart.* 13, 123. Cum tua centenos expugnet sportula cives, *h. e.* tibi conciliet. *Flor.* 3, 1. Jugurta in Scauro ipsos R. imperii mores expugnaverat, *h. e.* Scaurum pecunia corrumpendo. *Cic. Parad.* 4, 1. Sapientis animum vincere et expugnare. *Id. Verr.* 1, 2. Nihil tam sanctum, quod non violari, nihil tam munitum, quod non expugnari pecunia possit. *Plin.* 6, 27, 31. Fulmina id oppidum expugnavere. *Id.* 5, 24, 20. Euphrates Taurum montem expugnat, *h. e.* irrumpit, perfringit, permeat. *Id.* 28, 10, 45. Lacte equino venena et toxica expugnantur. ¶ Significat etiam vi obtinere, extorquere, pervincere. *Cic. Verr.* 2, 2, 52. *extr.* Certe aliqua ratione expugnasset iste, ut dies tollerentur. Et *ib.* 2, 1, 16. Quanta iste cupiditate illam sibi legationem expugnavit! *Pl. Bacch.* 4, 9, 7. Expugnavi herili filio aurum ab suo patre. *Petr. Sat.* 108. Aegre expugnavit, ut etc. ¶ Reperitur etiam pro oppugno. *Stat. Th.* 6, 777. ut praeceps cumulo salit unda minantes In scopulos, et fracta redit; sic ille furentem Circuit expugnans. ¶ Pro perficere. *Ov. Met.* 9, 617. Nam primum (si facta mihi revocare liceret) Non coepisse fuit, coepta expugnare secundum. [*ad quem loc. *Burm.* se aliud hujus locutionis exemplum ignorare fatetur.] ¶ *Expugnassere* pro *expugnaturum esse,* prisco dicendi modo, est *Plauti Amph.* 1, 1, 54. Sin aliter sient animati, sese summa vi eorum oppidum expugnassere. ¶ [*Confunduntur a librariis *Expugnare* et *oppugnare.* V. *Duker.* ad *Flor.* 3, 18. 4, 2. *Drak.* ad *Liv.* 21, 57, 6. 40, 33, 9.]

EXPULSĀTUS, a, um, part. ab *expulso,* pulsatus, vexatus, afflictus. *Ammian.* 23, 6. Seleucia per duces expulsata, *h. e.* expugnata.

EXPULSIM, adv. antiqui dixerunt pro expellendo, ut *caesim* pro caedendo. *Varr.* ap. *Non.* 2, 281. Videbis pueros pila expulsim ludere.

EXPULSĬO, onis, f. ἔξωσις, actus expellendi. *Cic. Parad.* 6, 2. Qui expulsiones vicinorum, qui latrocinia in agris etc.

EXPULSO, as, a. 1. frequenter pulsando excutio: frequent. ab *expello.* *Mart.* 14, 46. Si me mobilibus scis expulsare sinistris, Sum tua: si nescis, rustice, redde pilam.

EXPULSOR, oris, m. ἐλατήρ, qui expellit. *Cic. Quint.* 8. Iste homo acerrimus bonorum possessor, expulsor, ereptor, annum, et sex menses nihil petit. *Nep. Dion.* 10. Expulsor tyranni.

EXPULSUS, a, um, part. ab *expello.* *Cic. Cluent.* 5. Expulsa atque exturbata filia. *Virg. A.* 1, 624. Finibus expulsus patriis. *Caes. B. G.* 4, 4. Expulsi agris. *Hirt. B. Alex.* 47. Classis ex illo sinu expulsa. *Senec. Med.* 900. Expulsus pudor. *Tac. A.* 12. Margarita expulsa colligere, *h. e.* ad litus ejecta. *Curt.* 9, 4. Navigia expulsa in ripam. *Ov. Trist.* 2, 2, 17. Procul expulsus.

EXPULTRIX, icis, f. quae expellit. *Cic. Tusc.* 5, 2. O vitae philosophia dux, o virtutis indagatrix, expultrixque vitiorum!

EXPŪMĬCO, as, a. 1. pumice polio. *Tertull. adv. Valent.* 16. Ab omnibus injuriis passionis expumicat.

EXPUMO. V. EXSPUMO.

EXPUNCTIO, onis, f. actus expungendi. *Tertull. Idol.* 16. Operae meae expunctio, *h. e.* praestatio. V. v. seq.

EXPUNCTOR, oris, m. qui expungit, et delet, διαιρέτης. *Tertull. Or.* 1. Expunctor totius retro vetustatis.

EXPUNCTUS, a, um, part. ab *expungo*, deletus, amotus, expulsus. *Pl. Curc.* 4, 4, 29. Miles pulcre centuriatus, expuncto in manipulo. ℙ Alio sensu *Hermogen. Dig.* 44, 3, 4. Reipubl. rationes subscriptae, et expunctae, *h. e.* dispunctae, examinatae, confectae. V. v. seq.

EXPUNGO, is, unxi, unctum, a. 3. ἐξαλείφω, quod scriptum est, deleo. Hinc milites expungi dicuntur a militia, cum nomina eorum ex albo eraduntur, et ipsi a militia removentur: item judices dicuntur expungi, quando amoventur a judicando, velut erasi ex albo judicum: id enim fiebat punctis circumscriptis: [vel, ut affirmat *A. Maius* in *praef.* ad *Cic. libr. de Rep.* p. 36., superne, raro inferne notatis. *F.*] *Pl. Cist.* 1, 3, 41. Volo persolvere, ut expungatur nomen, nequid debeam. [*V. *Salmas.* de usur. 6. p. 147.] *Papin. Dig.* 49, 16, 15. Ex causa desertionis notatus, temporis, quo in desertione fuit, stipendiis expungitur, *h. e.* privatur stipendiis ejus temporis. ℙ Translate est extrudere, expellere, loco movere. *Pers.* 2, 12. Pupillumve utinam, quem proximus heres Impello, expungam. ℙ Expungere rationes, est ultimam manum calculo imponere. *Hermogen. Dig.* 44, 3, 4. Reipublicae rationes subscriptae et expunctae, adversus eum quidem, qui administraverit, ultra viginti, adversus vero heredem ultra decem annos retractari non possunt. ℙ [*Hinc ap. seriores scriptores omnino facere, perficere. *Tertull. Apol.* 35. Effectum expungere. *Ib.* 21. Adventus expunctus est, i. e. factus est. — Porro celebrare. *Ib.* 35. Vota et gaudia Caesarum expungere.] ℙ Ap. *Pl. in. suppositis Amph. Di vostram fidem*, *v.* 27. expungere gloriam partam, est auferre. ℙ Expungere milites, ap. *Tertull. Coron. mil. in.* legitur alio sensu, quam supra dictum est. Inquit enim: Proxime facta est liberalitas praestantissimorum imperatorum: expungebantur milites laureati, *h. e.* donabantur ab imperatoribus milites; eorum autem nomina, qui donativum accepissent, notabantur, ne bis quis acciperet. Atque hoc sensu saepe usum ipsum hunc auctorem, notant ibi interpretes. Sic apud *Suet. Claud.* 15. Decurias judicum expungere, est discutere, et ordinare, qui retinendi essent, quive dimittendi, ducta metaphora ab expungendis rationibus; de quo modo diximus. Quo pertinet et illud *Senecae ep.* 9. *f.* Quam vocem tu boni consule, etiamsi hunc diem jam expunxi, *h. e.* persolvi quod hoc die debebam: atque adeo hujus diei nomen rationesque confeci. Et illud *Benef.* 4. *s. f.* Rejiciendi genus est, protinus aliquid invicem mittere, et munus munere expungere, *h. e.* beneficio accipiendo, dandoque paria facere. Et *Plin.* 2, 26, 24. Ausus est annumerare posteris stellas, ac sidera ad nomen expungere, *h. e.* descriptis astrorum nominibus, eorum singula veluti appellare, et eorum nominum rationes conficere. ℙ *Expungere* pro *pungere* legunt nonnulli apud *Mart.* 7, 83. et 8, 52., sed utrobique alii *expingere*. V. EXPINGO.

EXPUO. V. EXSPUO.

EXPURGATIO, onis, f. actus expurgandi. *Pl. Amph.* 3, 3, 10. Habui expurgationem; facta pax est, *h. e.* excusationem. Adde *Merc.* 5, 3, 4. V. voc. seq.

EXPURGO, as, avi, atum, a. 1. ἀποκαθαίρω, idem quod purgo, aut omnino purgo. *Colum.* 4, 23. Si trunci pars peraruit, aut cavata vitis est, dolabella conveniet expurgare quidquid emortuum est. Et 2, 9. *med.* Cum amplior messis provenerit, quidquid exteretur, capisterio expurgandum erit. *Plin.* 26, 14, 87. Aristolochia sordida ulcera expurgat. *Id.* 23, 7, 64. Caprificus lepras, psoras, lichenas, lentigines expurgat. ℙ Translate. *Hor. Ep.* 2, 2, 52. sed, quod non desit, habentem Quae poterunt unquam satis expurgare cicutae, Ni etc.? *Cic. Brut.* 74. Expurgandus est sermo. [*sc. a barbarie et consuetudine inquinate loquendi.] *Pl. Capt.* 3, 4, 87. et *Mil.* 2, 6, 17. Me expurgare tibi volo. *Tac. A.* 16, 24. Requirens objecta, et expurgaturum asseverans. *Gell.* 7, 3. Legatos miserunt, qui temeritatem quorundam popularium suorum deprecarentur, et fidem consiliumque publicum expurgarent.

EXPUTATUS, a, um, part. ab *exputo*, putando caesus. *Colum.* 11, 2. *in.* Palos una opera caedere, et exputatos acuere centum numero potes.

EXPUTO, as, avi, atum, a. 1. ἀποτέμνω, est ramos superfluos ex arboribus, vel sarmenta ex vitibus resecare: ab *ex*, et *puto*. *Colum.* 3, 15. Velut veteranam vitem totam exputare. Adde 5, 6. *med.* ℙ Translate ponitur pro cogitare, mentem volvere, perpendere, ratiocinari. *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 24. *med.* Quae mens eum, aut quorum consilia a tanta gloria avocarint, exputare non possum. [*i. e. conjectando assequi non possum.] *Pl. Trin.* 2, 1, 8. Sic faciam, opinor: utramque rem simul exputem, judex sim.

EXPUTESCO. V. v. seq.

EXPUTRESCO, is, utrui, *n.* 3. καταπύθομαι, penitus putrefio. *Pl. Curc.* 2, 1, 26. Dum intestina exputrescunt tibi. Al. leg. *exputescunt.*

EXQUAERO, is, a. 3. idem ac exquiro. *Pl. Capt.* 2, 2, 43. Ego ex hoc quae volo, exquaesivero. *Id. Stich.* 1, 2, 50. Quid istuc est, quod huc exquaesitum mulierum mores venis?

EXQUAESTOR. V. in EXCONSULE.

EXQUILIAE, arum, f. plur. unus ex septem Urbis Romae collibus prope Viminalem, vicinos habens lucum Fagutalem, et lucum Mephitis, et Junonis Lucinae, ut *Varro L. L.* 4, 8. docet: adjectus urbi, vel cultu auctus a Servio Tullio, qui ibi quoque habitavit, teste *Liv.* 1, 44. Appellantur plurali numero, quia olim duo montes habiti, quorum alter Cispius mons suo antiquo nomine etiam nunc in sacris appellatur, inquit *Varr. ib.* Dictae sunt vel ab *excubiis* regis, vel ab eo, quod *excultae* a rege Tullio essent, (ex quo patet rectius *Exquilias*, quam *Esquilias* scribi: quod tamen et ipsum frequenter invenitur in libris. V. EXQUILINUS) quam secundam etymologiam magis probat *Varr. ib.* priorem vero *Ov.*, ubi ait *Fast.* 1, 245. Adde quod excubias regi Romanus agebat, Qua nunc Exquilias nomina collis habet. At fortasse nomen est derivatum ab esculo, qua arbore ille mons olim abundaret. [*Neque forma *Esquiliae* aspernenda est quippe quae antiquior videtur altera. V. *Schneider. Elementarlehre Tom.* II. p. 554.] *Prop.* 4, 8. Disce, quid Exquilias hac nocte fugarit aquosas, *h. e.* Exquiliarum incolas, metonymia, *aquosas* dicit, quia ad radices Exquilini montis locus erat humilis atque humidus. ℙ Nomen dederunt regioni Urbis, *Exquilinae* dictae, item portae cognomini, unde via Praenestina incipiebat. ℙ Aliquando informis locus fuit, et sepulcris, atque ossibus cadaverum pauperiorum, et damnatorum seu projectis, seu combustis obsitus, ut notat *Hor. Sat.* 1, 8, 16., unde idem *atras* appellat *Sat.* 2, 6, 32. et *Exquilinas alites*, scilicet cadavera consectantes vultures, nominat *Ep.* 5, 100. et *Exquilinum veneficium*, *ib.* 17, 58. quod hujusmodi loca a veneficis, et sagis frequentari solent. Postea vero purgatus, et excultus, et aliquot jugera donata Maecenati ab Augusto ad hortos exstruendos. *Hor. Sat.* 1, 8. *cit.* et *Suet. Tib.* 15. Quare saluberrimus ad incolendum habitus est, praesertim ob frigiditatem. Hinc *Juven.* 11, 50. Cedere namque foro jam non tibi deterius, quam Exquilias a ferventi migrare Suburra. ℙ Extremis Exquiliis, juxta Maecenatis tumulum Horatius sepulcrum habuit. *Auct. vitae Hor. f.*

EXQUILIARIUS, a, um, adj. Exquilinus. *Liv.* 1, 48. Ut in collem Exquiliarium eveheretur. Al. leg. *Exquiliarum.*

EXQUILINUS et Esquilinus, a, um, adj. ad Exquilias pertinens, ut *Exquilina porta*, *Exquilinae alites*, *Exquilinum veneficium*, de quibus V. EXQUILIAE. *Exquilina tribus* aliis secunda, aliis quarta ex urbanis, a loco nomen habuit. *Varr. L. L.* 4, 9., *Plin.* 18, 3. et *Inscr.* ap. *Grut.* 201, 10., 331, 7., et 391, 1., etc., in quibus modo per *s* scribitur, modo per *x*. Quin ap. *Liv.* 45, 15. etiam *Aesquilina* legere est in quibusdam libris. ℙ *Exquilinus campus* ad Exquiliarum radices extra portam Exquilinam fuit, in quo de noxiis supplicia sumebantur. *Tac A.* 2, 32. In P. Marcium Coss, extra portam Exquilinam, more prisco, advertere. *Suet. Claud.* 25. Civitatem R. usurpantes in campo Exquilino securi percussit. ℙ *Esquilinus* fuit etiam cogn. R.. ab incolatu nempe in Esquiliis, ap. *B. Borghes. N. Framm. de' Fast. cons.* ad an. U. C. 296, L. Minucius P. F. Esquilinus Augurinus.

EXQUILIUS, a, um, adj. Exquilinus. *Ov. Fast.* 2, 435. Monte sub Exquilio, etc.

EXQUIRO, is, sivi, itum, a. 3. ἐξετάζω, diligenter inquiro. *Cic. Acad.* 4, 3. Neque nos studium exquirendi defatigati relinquemus. *Id. Manil.* 17. Exquirere veritatem. *Id. Verr.* 2, 4, 5. Noli ejus facta ad antiquae religionis rationem exquirere. *Pl. Aul* 4, 10, 70. Exquire, sitne ita, ut ego praedico. *Cic. Dejot.* 15. Exquire de Blesamio, num quid ad regem contra dignitatem tuam scripserit, i. e. inquire ab aliis de Blesamio. *Suet. Cal.* 33. Exquisiturum se vel fidiculis de Caesonia sua, cur, etc. *h. e.* a Caesonia, etc. *Ter. Hec.* 5, 2, 7. Exquirere cruciatu. *Cic. Att.* 7, 12. A te nihil dum certi exquiro, sed quid videatur. *Id. Div.* 2, 20. Cum ex te causas divinationis exquirerem. *Caes. B. G.* 3, 3. Concilio convocato, sententias exquirere. *Tac. A.* 6, 8. Exquirere abditos sensus alicujus. *Caes. B. G.* 1, 41. Itinere exquisito per Divitiacum [*i. e. explorato]. *Cic. Off.* 1, 41. Secum, et cum aliis, quid in eo peccatum sit, exquirere. *Id. Phil.* 4, 2. Singulares honores alicui exquirere, *h. e.* in aliquem conferendos. *Id. Tusc.* 5, 23. Mens rationibus agitandis exquirendisque alitur. *Pl. Capt.* 3, 4, 105. Satis istuc mihi exquisitum est, fuisse hunc servum. *Id. Amph.* 2, 1, 81. et 2, 2, 159. Mi istuc primum exquisito est opus, *h. e.* opus est, me hoc exquirere. [*Paul. in *Dig.* 24, 3, 3. In exigenda et solvenda dote utriusque voluntas exquiritur, i. e. spectatur. *Id. ib.* 18, 7, 3. Heredis voluntas non est exquirenda.] ℙ Urbane. *Cic. Att.* 7, 18. Sed haec non nimis exquiro a Graecis, *h. e.* non exspecto, non postulo. ℙ [Partic. *Exquirens* ap. *Cic. Fat.* 1. Exquirentes ea consilia, quae ad pacem pertinerent. *F.*]

EXQUISITE, adv. ἐξητασμένως, ἀκριβῶς, diligenter perquirendo, atque adeo accurate, exacte, studiose, cum cura. *Cic. Brut.* 80. Cum de eo crimine accurate et exquisite disputavisset. Et 93. Exquisitius studere litteris. *Id. Tusc.* 1, 48. Rationes eae, quae exquisitius a philosophis colliguntur. *Quint.* 8, 2. *f.* Id demum eleganter atque exquisite dictum putant, quod interpretandum sit. *Gell.* 13, 7. Aristoteles libros de animalibus exquisitissime composuit. *Tiro Tull.* ap. *Gell.* 10, 1. Eam rem Pompejus exquisitissime retulit ad doctissimos civitatis.

EXQUISITIM, adv. idem quod exquisite. *Varr.* ap. *Non.* 11, 35. Aeger medicos exquisitim convocabas, ut convalesceres.

EXQUISITIO, onis, f. inquisitio, investigatio. *Imp. Justin. Cod.* 5, 9, 9. *extr.* Neque aliam in ea re exquisitionem fieri. Adde *ib.* 7, 17, 1.

EXQUISITUS, a, um, part. ab *exquiro*, ἐξητασμένος, diligenter quaesitus, atque adeo eximius, singularis, excellens, lectus. *Cic. Or.* 1, 58. *f.* Ipsi omnia, quorum negotium est, consulta ad nos, et exquisita deferunt. *Id. Or.* 49. Verba legenda sunt bene sonantia, sed ea non, ut poetae, exquisita ad sonum, sed sumpta de medio. *Id. Brut.* 27. Semper habuit exquisitos e Graecia magistros. Et 79. Reconditae exquisitaeque sententiae. *Id. Off.* 1, 37. Uti exquisito judicio litterarum. *Id. Fin.* 1, 9. Exquisitis rationibus quidpiam confirmare. *Id. Or.* 2, 41. Non est exquisitae artis praescribere, sed mediocris ingenii judicare. *Id. Fin.* 1. *in princ.* Summis ingeniis, et exquisita doctrina philosophi. *Id. Brut.* 82. Accuratius et exquisitius dicendi genus. *Id. Phil.* 4, 3. Laudare quempiam exquisitissimis verbis. *Id. Off.* 1, 36. Munditia non odiosa, neque exquisita nimis. *Id. ib.* 3, 27. Ad crudelissimum hostem, et ad exquisita supplicia proficisci. *Plin.* 9, 35, 58. Exquisitis epulis saginari. *Id.* 6, 33, 39. Sententia exquisitissimae subtilitatis.

EXRADICATUS. V. ERADICATUS.

*EXREGE, qui rex fuit. *Ammian.* 29, 1. Vadomarius exrege Alemannorum. Adde 26, 8. *B. A.*

EXROGARE, est ex lege vetere aliquid eximere per novam legem. *Festus.* V. ABROGO.

EXRUMINANS. V. EXGRUMANS.

EXSACRIFICO, as, avi, atum, a. 1. idem quod sacrifico. *Vet. Poeta* ap. *Cic. Div.* 1, 21. Exsacrificabat hostiis balantibus.

EXSAEVIO et Exaevio, is, ii, itum, n. 4. saevire desino. *Liv.* 30, 39. Stetit ibi, dum reliquum tempestatis exsaeviret. [*De plurimis quae jam sequuntur compositionibus, in quibus duplex est scriptura *exs* et *ex*, omisso *s*, omnino tenendum, rectius addi sibilum, quanquam minime negandum, etiam alterius scripturae exempla haud pauca in numis et inscriptionibus reperiri. V. qui accuratissime de hac re disputavit *Schneid.* Elementarlehre der lat. Sprache. *Tom. II.* p. 554. seqq. Haec in universum hic dicta sint; de singulis tum tantum verbo monebo, quum veterum grammaticorum testimonia afferri possint.]

EXSANGUINATUS et Exanguinatus, a, um, partic. ab inusit. *exsanguino*, exsanguis, imbecillus. *Vitr. prooem.* 8. Animalia si fuerint sine humoris potestate exsanguinata, et exsucta.

EXSANGUIS et Exanguis, e, adj. ἄναιμος, sine sanguine, sive ex vulnere aut morbo, sive ex metu et pallore. *Virg. A.* 6, 401. Exsangues umbrae, *h. e.* animae defunctorum. *Liv.* 29, 9. Ipsum hostiliter lacerant, et prope exsanguem, naso auribusque mutilatis, relinquunt. *Cic. Sext.* 37. Jacens et concisus plurimis vulneribus, extremo spiritu exsanguis, et confectus. *Id. Verr.* 2, 5, 49. Exsanguium corpora mortuorum. *Id. Pis.* 36. Exsanguis et mortuus concidisti. *Id. Sext.* 10. Homines enervati atque exsangues. [*Ubi exsanguis metaphorico sensu dictum de hominibus invalidis, qui ad agendum non facti sunt. Opponitur is, cui, quod *Stat. Th.* 6, 679. habet, collectus est sanguis. V. *Cort.* ad *Sall. Cat.* 39. *Garat.* ad *Cic. l. l.*] *Id. Har. resp.* 1. Exsanguis atque aestuans se ex curia repente prorupit. *Virg. A.* 2, 212. Diffugimus visu exsangues. *Ov. Met.* 9, 224. Exsanguis metu. Et *ib.* 4, 267. Exsangues herbae. *Vet. Poeta* ap. *Cic. Tusc.* 3, 12. Lacrimae peredere humore exsangues genas. ℙ Translate. *Auct. ad Her.* 4, 11. Aridum et exsangue orationis genus. *Gell.* 13, 20. Muta, ut *urbis* dicas: nimis exilis vox erit, et exsanguis. *Auct. dial. de Orat.* 18. Calvum Ciceroni visum exsanguem et attritum. *Hor. Ep.* 1, 19, 18. Exsangue cuminum, *h. e.* quod pallidos et exsangues reddit; ut *Plin.* 20, 14, 57. docet.

Sic *Claud. in Ruf.* 2, 130. exsanguis Rufinum perculit horror. *Ov. Met.* 15, 627. Pallidaque exsangui squalebant corpora tabo. *Id. Trist.* 3, 1, 55. Aspicis exsangui chartam pallere colore? *Stat. Th.* 11, 323. exsangues crudescunt luctibus anni, *h. e.* anni senectutis. Et *ib.* 5, 325. Exsangue imperium, et moestam sine culmine Lemnon, *h. e.* ubi domini occisi.

EXSĂNĬO, as, a. 1. saniem extraho, ἰχπυόω. *Cels.* 5, 27. *in.* Si sal aridus vulneri imponitur, superque id duobus digitis verberatur, exsaniat enim. *Colum.* 12, 53. de salsura carnis: Compositis tergoribus aut frustis vasta pondera imponito, ut exsanietur. [*Col. R. R.* 12, 57, 2. Cum exsaniaveris sinapi. Quod animadvertente *Schneid. in Ind. Scribon. Compos.* 1, 9., excastratum dicit; *Coel. Aur. Tard.* 4, 8. exsuccatum.] ℙ Translate. *Id. ib.* 47. Patimur pondere pressam baccam velut exsaniari. Et 55. Ut omnem amaritudinem et pallorem exsaniet, *h. e.* emittat, et purgetur.

EXSARCĬO et Exarcio, vel Exsercio, is, arsi, artum, a. 3. a *sarcio*, et fere ejusdem cum eo significationis. *Festus:* Exercirent, sarcirent. *Ter. Heaut.* 1, 1, 91. Servos, nisi eos qui opere faciundo facile sumptum exsarcirent, (vel, ut leg. *Muretus*, exercirent) omnes vendidi. Al. male leg. *facile victum exercent.* V. EXERCEO. *Q. Cic. Petit. cons.* 11. Cum id petitur, quod honeste promittere non possumus, belle negandum est, ut ostendas necessitudinem, demonstres, quam moleste feras, aliis te id rebus exsarturum esse, persuadeas. Al. leg. *exacturum. Not. Tir.* p. 131. Exsarcit, exarsit.

EXSĂTĬĀTUS, a, um, partic. ab *exsatio. Ov. Met.* 8, 542. Parthaonia tandem Letoia clade Exsatiata domus. *Curt*, 9, 6. Exsatiatae laudi modum facere. *Liv.* 40, 28. Exsatiati cibo vinoque.

EXSĀTĬO et Exatio, as, avi, atum, a. 1. idem ac satio, χορέννυμι. *Liv.* 38, 54. Ne morte quidem alicujus exsatiari. [*Tac. A.* 3, 31. Patruum sanguine exsatiaret.] *Sil.* 7, 535. Multo cruore exsatiare enses. *Stat. Th.* 9, 14. Exsatiare tela.

EXSĀTŪRĀTUS, a, um, partic. ab *exsaturo*, exsatiatus. *Virg. A.* 7, 296. odiis exsaturata quievi. *Cic. Tusc.* 5, 35. Sardanapalus jussit incidi in busto: Haec habeo, quae edi, quaeque exsaturata libido Hausit. *Stat. Th.* 6, 176. vulnere justo Exsaturata oculos.

EXSĀTŪRO et Exaturo, as, avi, atum, a. 1. exsatio, saturo, χορέω. *Cic. Verr.* 2, 5, 26. Animum exsaturare alicujus supplicio. *Ov. Met.* 5, 19. Bellua exsaturanda visceribus meis.

EXSCALPO et Excalpo, is, psi, ptum, a. 3. scalpo, excavo, ἐγγλύφω. *Varr. L. L.* 4, 32. Terram unde exscalpserat, fossam vocabant. *Quint.* 2, 19. Si Praxiteles signum aliquod ex molari lapide conatus esset exscalpere. Al. leg. *exsculpere.* ℙ Contraria significatione. V. in EXSCULPO.

EXSCALPTUS, a, um, part. ab *exscalpo*, scalpendo excavatus. *Cato R. R.* 18. Foramina arborum excalpta digitos sex.

*EXSCATURĬO, is, n. 4. ἐκζέω. *Gloss. Gr. Lat. B. A.*

EXSCENDO, is, n. 3. καταβαίνω, descendo, de iis praesertim, qui navi in terram exeunt. *Liv.* 29, 11. Legati Asiam petentes, protinus Delphos cum exscendissent, oraculum adierunt. Al. leg. *escendissent.* [*Gronov.* ad *Liv.* 8, 17, 9. hoc discrimen interesse statuit inter Escendere et Exscendere, ut illud sit sursum niti scandendo, hoc e navi descendere. Sed hoc non videtur probari posse. Verbum maluerunt dicere *Escendere*, substantiv. *Exscensio.* V. v. seq.]

EXSCENSĬO, onis, f. κατάβασις, descensus, eorum praesertim, qui navi egrediuntur. [*Notandum veteres nunquam dixisse *Escensio*, quanquam *Escendere* vulgare est. V. *Interpp.* ad *Liv.* 8, 17. 31, 29. *Schneider.* Elementarlehre *Tom. II.* p. 553.] *Liv.* 44, 10. *f.* Classis exscensionem ad populandum fecit. *Id.* 28, 8. Quinqueremibus septem ad Erythras exscensionem fecit. [*Liv.* 31, 26, 5. Exscensionem a Paesto facientem, i. e. ab ea parte, ubi est Paestum. V. *Tursell. Hand.* p. 11.] *Curt.* 9, 4. Exscensione facta, ducenta stadia processit, depopulatusque regionem, etc. Adde *Liv.* 37, 17. ubi alii *descensionem*, et 27, 29., et 29, 28., et 8, 17., ubi alii *excursionem* reponunt: item 22, 20., ubi pro *excensione ab navibus in terram facta*, al. leg. *exscensu facto.*

EXSCENSUS, us, m. idem quod exscensio. V. in v. praec.

EXSCINDO vel Excindo, is, idi, issum, a. 3. τέμνω, excido, diruo, destruo. *Virg. A.* 2, 177. Exscindere urbem telis. [*Drak.* ad *Liv.* 5, 15, 9.] Et *ib.* 12, 643. domos. *Stat. Silv.* 3, 1, 123. rupes et saxa necantia ferro. *Caes. B. G.* 7, 50. portas. *Virg. A.* 9, 137. Gentem aliquam ferro exscindere. *Tac. A.* 2, 25. Populari et exscindere. ℙ Translate. *Id. Agr.* 19. Causas bellorum exscindere. *Plin. Pan.* 34. exscidisti intestinum malum, et provida severitate cavisti, etc. ℙ *Exscidere* pro *exscindere* quidam leg. ap. *Sil.* 7, 643. ut sit a *caedo:* sed tunc *excidere* esset scribendum. ℙ [*Verba *Exscindere* et *Excidere* a librariis confunduntur. *Gron.* ad *Sen. clem.* 1, 1.]

EXSCRĔĀBĬLIS, e, adj. qui exscreari potest, ἐκπτυστός. *Plin.* 20, 14, 55. Pulmonum vitia exscreabilia facit.

EXSCRĔĀTĬO, onis, f. actus exscreandi cum vi quadam, ἔκπτυσις, ut Exscreatio sanguinis, Exscreatio cruenta. *Plin.* 27, 12, 91., et 28, 12, 53.

EXSCRĔĀTUS, us, m. idem quod exscreatio. *Coel. Aur. Tard.* 2, 11. Cum quodam excreatu despuitur.

EXSCRĔO et Excreo, as, avi, atum, a. 1. cum impetu et sonitu exspuo, ἀποπτύω, ἐγχρέμπτομαι. *Plaut. in suppositis Amph. Tun' me mactes*, v. 7. Ut cum dentibus linguam exscrees. *Ov. Her.* 21, 24. Exscreat, et ficta dat modo signa nota. [*Broukh.* ad *Tib.* 1, 7, 36.] *Cels.* 4, 6. Per tussim exscreatur, si tolerabilis morbus est, pituita; si gravis, sanguis. [*Plin.* 24, 16, 92. Excreantes pura. ℙ Exscreare minime licebat in scena, ut constat ex *Suet. Ner.* 24. et *Tac. A.* 16, 4. *F.*]

EXSCRĪBO et Excribo, is, psi, ptum, a. 3. describo, ex aliquo exemplari scribo, ἀπογράφω. *Cic. Verr.* 2, 2, 77. Tabulas in foro summa hominum frequentia exscribo. *Varr. R. R.* 2, 5. *f.* Exscribere de libris alicujus. *Gell.* 3, 3. Ex Plauti comoedia duos versus exscribere. ℙ De eo qui pingendo describit. *Plin. ep.* 4, 28. Magni aestimat in bibliotheca sua ponere imagines Cornelii Nepotis, et Titi Cassii; petitque, si sunt istic, exscribendas pingendasque delegem. ℙ Translate. *Id. ep.* 5, 16. *f.* Amisit filiam, quae non minus mores ejus, quam os vultumque referebat, totumque patrem mira similitudine exscripserat.

EXSCRIPTOR, oris, m. qui exscribit. Hinc *Licinius* ap. *Cic. Fin.* 1, 2. de Attilio ita loquitur: Ferreum scriptorem virum opinor, exscriptorem tamen, ut legendus sit. Alii tamen rectius leg. Ferreum scriptorem, verum, opinor, scriptorem tamen, ut legendus sit. Nihili igitur est vox *exscriptor.*

EXSCRIPTUS, a, um, partic. ab *exscribo. Varr. R. R.* 2, 5. *f.* Complura exscripta e Magonis libris. ℙ Item simpliciter perscriptus. *Pl. Rud. prol.* 15. Eorum referimus nomina exscripta ad Jovem. Et 21. Bonos in aliis tabulis exscriptos habet.

EXSCULPO, is, psi, ptum, a. 3. διαγλύφω, perfecte sculpo. *Cic. Att.* 13, 28. Exsculpere aliquid e quercu. *Quint.* 2, 19. signum ex lapide. ℙ Allegorice. *Id. ib.* 4. de ubertate eloquentiae: Materiam esse volo vel abundantiorem: sit modo, unde excidi possit, et quod exsculpi. Erit autem, si non ab initio tenuem nimium laminam duxerimus, et quam caelatura altior rumpat. ℙ Significat etiam extrahere, extorquere. *Ter. Eun.* 4, 4, 44. Possumne hodie ex te exsculpere verum? *Lucil.* ap. *Non.* 2, 262. Leoni esurienti ex ore exsculpere praedam. (hoc potest esse proverb. de re valde difficili.) *Pl. Cist.* 2, 2, 6. In quaestione vix exsculpsi, ut diceret. ℙ Ap. *Nepotem* sumitur pro delere quod insculptum est, abradere. Ita enim in *Paus.* 1. Cum tripodem aureum Delphis posuisset, in quo erat haec sententia . . . . hos versus Lacedaemonii exsculpserunt. Al. leg. *exscalpserunt.* ℙ Exsculpere alicui oculum, ap. *Ter. Phorm.* 5, 7. *in f.* est ejicere. Alii tamen leg. *excludere.*

EXSCULPTUS, a, um, part. ab *exsculpo*, exscalptus. *Varr. R. R.* 3, 9. In pariete exsculpta sint cubilia earum. [*ubi *Colum.* habet *Excisa.*] Et *mox.* Cubilia gallinarum in parietibus aut exsculpta, aut afficta firmiter.

EXSĔCO et Execo, as, ui, ctum, a. 1. ἀποτέμνω, excido, extra seco. *Cic. Att.* 2, 1. *med.* Non minus esset probanda medicina, quae sanaret vitiosas partes reipublicae, quam quae exsecaret. *Id. Cluent.* 64. Armarii fundum exsecuit, et pecuniam abstulit. *Colum.* 5, 11. Serra exsecare. *Cic. Sext.* 65. Exsecare pestem aliquam, tanquam strumam civitatis. *Id. Agr.* 2, 33. nervos reipublicae. [*V. *Interpp.* ad *Liv.* 7, 39, 6.] *Sen. ep.* 78. *med.* Qui dum varices exsecandas praeberet. [*Sen. Cons.* ad *Helv.* 3. Velut aliena corpora exsecari patiuntur, ubi v. *Gron. Paul. Dig.* 50, 16, 132. Ea non peperit, cui mortuae filius exsectus est.] ℙ Pro castrare. *Mart.* 6, 2. immeritos exsecuisse mares. [*Adde *Cic. N. D.* 2, 24.] V. EXSECTUS. ℙ [*Hor. Sat.* 1, 2, 14. Quinas hic capiti mercedes exsecat, *h. e.* interprete *Porphyr.*, primi mensis usuras capiti ipsius sortis statim amovet. V. *Heind.* ad h. l.] ℙ Legitur etiam *exsico. Pl. Rud.* 1, 2, 34. Quin tu in paludem is, exsicasque arundines, qui pertegamus villam, dum sudum est? ℙ Quidam hoc a *sica* deducunt, et paenultimam protrahunt. ℙ [*Perfectum est etiam *Exsecavi. Cat. R. R.* 42. Apponito in eum locum, unde exsecaveris in alterum genus, facitoque uti conveniat.]

EXSĔCRĀBĬLIS, e, adj. exsecratione dignus, detestabilis, κατάρατος. *Val. Max.* 1, 1. *n.* 15. Exsecrabile ac dirum solum. *Plin.* 9, 48, 72. Sed nihil exsecrabilius etc. ℙ Item qui cum exsecratione conjunctus est, ut Odium exsecrabile. *Liv.* 9, 26. Exsecrabile carmen, *Id.* 31, 17.

EXSĔCRĀBĬLĬTAS, atis, f. abominatio. *Appul. Dogm. Plat.* 2. p. 21, 5. Vitia pariunt exsecrabilitatem.

EXSĔCRĀBĬLĬTER, adverb. cum exsecratione. *Augustin. Confess.* 8, 7. Tanto exsecrabilius me oderam.

EXSĔCRĀMENTUM, i, n. idem ac exsecratio. *Tert. Apol.* 22. et *adv. Jud.* 5., sed utrobique alii aliter leg.

EXSĔCRĀTĬO, onis, f. ἀρά, κατάρα, actus exsecrandi, sacramenti genus, quo quis diras sibi, vel alteri imprecatur, si fallat. *Cic. Off.* 3, 13. Quod Athenis exsecrationibus publicis sancitum est. *Id. Verr.* 2, 5, 40. Ubi fides? ubi exsecrationes? ubi dextrae complexusque? *Sall. Cat.* 23. Humani corporis sanguinem in pateris circumtulisse, inde cum post exsecrationem omnes degustavissent, sicuti in solemnibus sacris fieri consuevit, aperuisse consilium suum. *Cic. Sext.* 7. Hunc Pompejus omni cautione, foedere, exsecratione devinxerat, nihil contra me esse facturum. *Tac. H.* 4, 15. Barbaro ritu et patriis exsecrationibus universos adigit. Adde *Liv.* 26, 25. ℙ Et universim imprecatio, detestatio. *Cic. Sext.* 33. Exierunt malis ominibus atque exsecrationibus duo vulturii palu dati. *Id. Pis.* 19. Thyestea ita exsecratio est, ut tu naufragio expulsus etc. *Tac. H.* 3, 25. Saevissimi belli exsecratio. *Plin.* 19. *prooem.* Nulla exsecratio sufficit contra inventorem. *Suet. Claud.* 12. Diris exsecrationibus incessere aliquem. [*Interpp.* ad *Liv.* 40, 56, 9.] *Vell.* 2, 22. Precatus Deos in exsecrationem Cinnae partiumque ejus.

EXSĔCRĀTOR, oris, m. qui exsecratur, et detestatur. *Tertull. Pudic.* 15. Exsecrator impuritatis. Adde *August. ep.* 166. *f.*

EXSĔCRĀTUS, a, um, part. ab *exsecror. Val. Max.* 3, 2. *n.* 20. Seipsum et suos exsecratus. ℙ Passive est exsecrabilis, κατάρατος. *Cic. Phil.* 1, 2. Eversio exsecratae columnae. *Plin.* 28, 2, 5. Exsecratissima auguria. *Cato* ap. *Prisc.* 8, 792. Exsules duo lege publica, exsecrati, καταρασθέντες, ut *Prisc.* exponit, diris devoti, ea ratione, qua in EXSECRATIO dictum est.

EXSĔCROR et Execror, aris, atus sum, dep. 1. καταράομαι, male alicui precor, diris devoveo, detestor, abominor: ab *ex*, et *sacer*, quasi, sacrum esse, et irae Deorum obnoxium declaro. *Cic. Pis.* 14. Exsecrari, et male precari. Et 40. Te oderunt, tibi pestem exoptant, te exsecrantur. *Id. Tusc.* 1, 44. Exsecratur Thyestes, ut naufragio pereat Atreus. [*Cic. Legg.* 1, 12. Socrates exsecrari eum solebat, qui utilitatem a natura sejunxisset, i. e. detestatum esse. Adde *Off.* 3, 3.] *Liv.* 30, 20. et 39, 51. *extr.* Exsecratus in se ac suum caput, quod militem Romam non duxisset. *Sall. Cat.* 49. Exsecrari consilia Catilinae. *Just.* 13, 1. severitatem nimiam et assidua belli pericula. Et 39, 1. superbiam regis. *Liv.* 1, 59. *extr.* Tullia domo profugit, exsecrantibus, quacumque incedebat, invocantibusque parentum furias viris mulieribusque. [*Ulp.* in *Dig.* 4, 7, 4, 1. Verecunda cogitatio ejus, qui litem exsecratur, non est vituperanda.] *Ov. Met.* 5, 105. semianimi verba exsecrantia lingua Edidit. ℙ Activa positione. *Afr.* ap. *Non.* 7, 45. Experjurabant, exsecrabant se ac suos. Confirmat *Prisc.* 8, 797. ℙ [Particip. *Exsecrandus* ap. *Cic. Phil.* 2, 26. Exsecrandus populo et detestabilis. *F.*] ℙ *Superl. *exsecrandissimus* ap. *Salv. de Gub.* 7. p. 284. *B. A.*

EXSECTĬO, onis, f. ἀποκοπή, actus exsecandi, ut Exsectio linguae, *Cic. Cluent.* 67. et 64. Cum exsectio illa fundi in armario animadverteretur. *Arnob.* 5, 165. Exsectiones mammarum.

EXSECTOR, oris, m. qui exsecat, seu castrat. *Appul. Met.* 8. Detestabilis exsector virilitatis.

EXSECTUS, a, um, part. ab *exseco*, amputatus, excisus, desectus, ἀποτμητός. *Cic. Cluent.* 66. Stratonem in crucem actum exsecta scitote lingua. *Hor. Sat.* 1, 5, 59. Frons cornu exsecto. *Ulp. Dig.* 28, 2, 12. Filius exsecto ventre editus. *Plin.* 8, 55, 81. Fetus ventri leporis exsectos, vel uberibus ablatos in cibatu habere. ℙ *Exsecti* absolute dicuntur, quibus amputata virilia sunt. *Hirt. B. Alex.* 70. Neque interfectis amissam vitam, neque exsectis virilitatem restituere posse. *Lucan.* 10, 133. infelix ferro mollita juventus, Atque exsecta virum, graeca constructio. ℙ Translate. *Plin. ep.* 2, 12. Quid enim miserius, quam exsectum et exemptum honoribus senatoriis, labore et molestia non carere? ℙ [*Confunduntur *Exsectus* et *Ejectus. Interpp.* ad *Liv.* 7, 39, 6.]

EXSĔCŪTĬO, onis, f. actus exsequendi, praestandi, perficiendi, ἀπεργασία. *Plin.* 35, 8, 34. Instituti operis exsecutio. *Tac. A.* 3, 31. Exsecutionem negotii suscipere, *h. e.* administrationem, et confectionem. [*Id. Ann.* 15, 25. Syriae exsecutio Cincio permissa, i. e. administratio.] *Front. Aquaed. f.* Exsecutio legis. *Ulp. Dig.* 47, 1, 1. Exsecutio quorundam delictorum heredibus data est, *h. e.* persecutio in judicio, donec puniantur. Sic *Id. ib.* 50, 16, 131. *extr.* criminis, sive delicti

exsecutio. [*Ulp. in Dig. 50, 16, 178, 2. Persecutionis verbo continentur extraordinariae, quae non habent juris videnarii exsecutionem.] ℙ Alio sensu. Sen. praef. 3. contr. Erat et illud in argumentatione vitium, quod quaestionem, non tanquam partem controversiae, sed tanquam controversiam implebat. Omnis quaestio suam probationem habebat, suam exsecutionem, suos excessus, suas indignationes, epilogum quoque suum, *h. e.* amplificationem, qua pluribus verbis argumenta exsequebatur. *Id. ep.* 52. *f.* Differam hoc in praesenti: desiderat enim propriam, et longam exsecutionem, quemadmodum populo disserendum, quid sibi apud populum permittendum sit: requirit, ut longiore sermone prosequar explicando, quemadmodum etc. *Plin. ep.* 8, 14. Quae potestas referentibus, quod censentibus jus, quis dicendi modus, quae distinctio pugnantium sententiarum, quae exsecutio prioribus aliquid addentium, *h. e.* ratio exsequendi, et disserendi addendo priori sententiae aliquid.

EXSĔCŪTOR, oris, m. qui exsequitur. *Suet. Vesp.* 14. Offensarum inimicitiarumque minime memor, exsecutorve, *h. e.* ultor. *Vell.* 2, 45. Clodius malorum propositorum exsecutor acerrimus. Et *Appul. Met.* 7. p. 197, 37. et *Macer. Dig.* 49, 1, 4. Ab exsecutore sententiae appellare non licet. *Imp. Constantin. Cod.* 8, 17, 7. Exsecutores a judice dati ad exigenda debita ea, quae civiliter poscuntur. ℙ [*In *Cod.* Exsecutores litium dicti sunt viatores vel apparitores judicum. V. *Brisson.* de verb. sign. s. v.]

EXSĔCŪTUS, vel Exsequutus, a, um, part. ab *exsequor*. *Cic. Att.* 9, 12. Cur non omnes fatum illius exsecuti sumus? *h. e.* secuti. ℙ Passiva significatione. *Justin.* 7, 3. Exsecuto regis imperio.

EXSENSUS, a, um, adj. qui est sine sensu. Unde *exsensam mentem* dixit *Naevius* ap. *Gell.* 19, 7. et *Non.* 4, 345., sed non est imitandus.

EXSĔQUENS, entis, part. ab *exsequor*, qui exsequitur, studiosus. *Gell.* 10, 12. Favorinus philosophus memoriarum veterum exsequentissimus.

EXSĔQUĬAE, arum, f. plur. ταφή, κῆδος, ἐκφοραί, pompa funeris, comitatus eorum, qui ad sepulturam elatum cadaver sequuntur. Hinc *Tac. H.* 4, 62. Silens agmen, et velut longae exsequiae. *Exsequor* etiam comitandi ad sepulcrum significationem habet. *Cic. Mil.* 13. Clodii cadaver spoliatum imaginibus, exsequiis, pompa, laudatione. *Id. Leg.* 2, 17. Sepultura et justis exsequiarum carere. *Id. Quint.* 15. Funus, quo amici conveniunt ad exsequias cohonestandas. *Id. Cluent.* 71. Prosequi exsequias funeris. *Ov. Fast.* 2, 847. Ferre aliquem in exsequias. *Albin.* 1, 218. Exsequias alicui reddere. [*Quint. Decl.* 298. Persolvere.] *Curt.* 10, 5., *Sil.* 16, 306. et *Plin.* 8, 42, 64. Ducere exsequias alicui. *Id.* 11, 18, 20. comitari. *Liv.* 25, 17. celebrare. *Virg. A.* 7, 5. solvere. *Suet. Tib.* 32. frequentare usque ad rogum. *Just.* 38. *f.* et *Ov. Pont.* 1, 9, 52. alicui facere regio more. *Id. Fast.* 4, 849. dare. [*ubi *Heins.*, quum aliud exemplum hujus dictionis desideret, frustra lectionem mutare vult.] *Id. ib.* 2, 818. parare. *Stat. Silv.* 3, 3, 6. Exsequiis adesse. *Justin.* 9, 7. Currere ad exsequias. *Tac. A.* 3, 48. Mortem alicujus publicis exsequiis frequentare. *Id. ib.* 14, 9. Exsequiis vilibus cremare. *Flor.* 3, 20. Ducum funera imperatoriis exsequiis celebrare. *Plin.* 10, 43, 60. Funus innumeris exsequiis celebratum, *h. e.* innumero comitatu. ℙ [*Apud recentiores scriptores ita ponitur, ut non pompa funebris, sed ossa, cineres, omnino reliquias mortui significet. *Sext. Ruf.* 22. Exsequias Romam deduxerunt. *Eutr.* 7, 18. Exsequias Neronis, quae humiliter sepultae fuerant, honoravit, ad quem loc. vid. *Tzschuck.* Vir doct. in Miscell. Obss. T. X. p. 53. *Wagner.* ad *Amm. Marc.* 29, 2, 23.] ℙ *Ire exsequias*, ap. *Ov. Amor.* 2, 6, 2. et *Sil.* 15, 395. est ire ad exsequias: ductum a formula vocandi ad exsequias, cujus maximam partem ita refert. *Ter. Phorm.* 5, 8, 37. Exsequias Chremeti quibus est commodum ire, hem, tempus est: ollus effertur.

EXSĔQUĬĀLIS, e, adj. ἐντάφιος, ad exsequias pertinens. *Ov. Met.* 14, 430. Carmina jam moriens canit exsequialia cygnus. *Stat. Theb.* 11, 610. justa exsequialia.

EXSĔQUĬOR, aris, dep. 1. exsequias facio. *Varr.* ap. *Non.* 2, 298. Ipsum propter vix liberti semiatrati exsequiantur.

EXSĔQUĬUM, ii, n. idem quod silicernium. *Festus.* V. SILICERNIUM.

EXSĔQUOR, et Exequor, eris, equutus, et ecutus sum, dep. 3. ἀκολουθέω, ἐπιτελέω, idem quod sequor, vel usque ad finem sequor, subsequor. *Cic. Phil.* 2, 22. Exsequi fugam alicujus. *Catull.* 63, 15. Sectam meam exsequutae, duce me. *Pl. Epid.* 4, 2, 3. Quae examinata exsequitur adspectum tuum. *Cic. Att.* 9, 12. Cur non omnes fatum illius exsequuti sumus? *Id. Univ.* 2. Aeternitatem exsequi. *Liv.* 5, 40. Suam quisque spem, sua consilia, communibus deploratis, exsequentes. ℙ De iis, qui cadaver ad sepulturam prosequuntur, unde *Exsequiae. Varr.* ap. *Non.* 1, 235. Funus exsequuti laute ad sepulcrum. Al. leg. *exsequiati*, ut ad *Exsequior* pertineat. *Massur. Sabin.* ap. *Gell.* 10, 16. Funus tamen exsequi, non est religio. ℙ Absolute *Cic.* vertens *Euripidis* versus *Tusc.* 1, 48. At qui labores morte finisset graves, Hunc omnes amicos laude et laetitia exsequi. ℙ Est etiam persequi. *Caes. B. G.* 1, 4. Cum civitas ob eam rem incitata armis jus suum exsequi conaretur. [*Hinc Exsequi est in judicio persequi. *Tryphon.* in *Dig.* 34, 9, 22. Si ideo non sit exsecutus, quod ad pubertatem pupillus pervenerit, i. e. si reum non peregerit. Sic exsequi causam, accusationem, actionem, injurias etc. Vid. *Brisson.* de verb. sign. s. v.] ℙ Item ulcisci, *Suet. Caes.* 67. Delicta neque observabat omnia, neque pro modo exsequebatur. *Inscr.* ap. *Mur.* 1043, 5. Julio L. F. Sergio Basso interfecto a latronibus *Julius* Valerianus frater mortem ejus exsecutus *faciendum curavit.* *Liv.* 3, 25. *extr.* Deorum hominumque simul violata jura exsequi. Et 5, 11. publicum privatumque dolorem. [*Ulp.* in *Dig.* 29, 5, 33. Si justum dolorem exsequenti domino non restiterunt. Vid. *Gron.* ad *Liv.* 1, 59, 1.] *Plin. ep.* 3, 4. injurias accusationibus. [*Hyg. Fab.* 119. Orestes studebat patris sui mortem exsequi. i. e. vindicare, ulcisci. Vid. *Munck.* ad h. l. p. 211.] ℙ Absolute. *Sen. Ira* 1, 12. Pater caedetur? defendam: caesus est? exsequar. ℙ Item pergere, et quasi protelo continuare, et usque ad finem perficere, absolvere rem inchoatam. *Pl. Men.* 5, 2, 72. Inceptum hoc itiner perficere exsequar. *Id. Truc.* 2, 5, 9. Nullam rem oportet dolose aggredi, nisi astute exsequare. *Cic. Rab. Post.* 2. *extr.* Id est difficile, quod cum magna spe sis ingressus, id non exsequi usque ad extremum. *Liv.* 30, 4. *med.* Incepta exsequi. *Tac. A.* 4, 29. Retractus exsequi accusationem adigitur. *Liv.* 6. 14. Et 9, 16. Exsequebantur quaerendo, ubi tantae rei furtum occultaretur. [*Vid. *Gron.* ad *Liv.* 9, 3. *Burm.* ad *Quint. Inst.* 2, 4.] ℙ Item praestare, facere. *Cic. Phil.* 9, 4. Exsequi mandata. *Ter. Heaut.* 4, 1, 22. imperium. [*Ulp.* in *Dig.* 43, 4, 3. Magistratus jure suae potestatis exsequi oportet decretum suum. Sic Exsequi judicatum, judicium alienum, sententiam. Exempla vide ap. *Brisson.* de verb. sign. s. v.] *Tac. A.* 15, 53. destinata. *Curt.* 4, 3. jussa metu mortis. *Id.* 3, 4. Et 10, 7. consilium. *Liv.* 29, 25. ministeria [*Drak.* ad *Liv.* 4, 28, 6.] *Justin.* 42, 1. ultionem. *Curt.* 3, 11. Jubet, quod is imperasset, impigre exsequi. *Pl. Trin.* 2, 2, 5. Exsequi sermonem cum alio. *Cic. Sen.* 10. *extr.* omnia regis officia et munera. *Id. ib.* 9. Quod si ipse exsequi nequeas, possis tamen Scipioni praecipere. Et 20. Munus officii exsequi, et tueri. *Ter. Andr.* 1, 5, 24. Quid primum exsequar? tot me impediunt curae, etc. *Pl. Most.* 3, 2, 17. Mihi exsequi certa res est hoc, ut abeam hinc ad forum. *Tac. A.* 15, 4. Partho ad exsequendas obsidiones nulla audacia. *Curt.* 8, 6. Occasio exsequendi sceleris. *Cic. Off.* 1, 23. In exsequendis negotiis. *Pl. Pseud.* 4, 2, 38. Exsequi mortem, *h. e.* sibi consciscere. [*Alio sensu hac locutione usus est *Hygin.* V. supra.] ℙ Item dicere, exponere, narrare, seu potius sequi, pergere, continuare dicendo. *Liv.* 35, 14. Quaerenti Africano, quem fuisse maximum crederet, respondisse etc. quaerenti deinde, quem secundum, dixisse etc. exsequenti, quem tertium etc. [*Drak.* ad *Liv.* 5, 15, 12. *Gron.* ad *Liv.* 9, 3, 11.] *Cic. Fam.* 11, 27. *med.* Habeo multa occultiora, quae vix verbis exsequi possum. *Liv.* 27, 27. *f.* Multos circa unam rem ambitus fecerim, si quae de Marcelli morte variant auctores, omnia exsequi velim. *Curt.* 7, 4. Consilium habes fidele, quod diutius exsequi supervacuum est. *Suet. Galb.* 3. Imagines et elogia universi generis exsequi, longum est. *Liv.* 3, 5. *f.* Exsequi subtiliter numerum. [*ubi est inquirere, pervestigare. V. *Gron.* ad *Liv.* 9, 3. *Ruhnk.* ad *Ter. Hec.* 3, 1, 26.] *Plin.* 20, 9, 33. laudes brassicae. *Virg. G.* 4, 1. Protinus aerii mellis coelestia dona Exsequar. *Phaedr.* 3, 10. Haec exsecutus sum propterea pluribus, Brevitate nimia quoniam quosdam offendimus. *Tac. A.* 3, 65. Exsequi sententias haud institui, nisi insignes. *Id. ib.* 4, 4. Quod mihi quoque exsequendum reor, quae tum copia in armis, qui socii reges etc. *Gell.* 2, 22. *med.* Sunt alii venti, quos ipse quoque exsecuturus fui, nisi etc. *h. e.* recensuissem. ℙ Item cogitando persequi, versare, meditari assequendi causa. *Plin.* 7. *in.* Si quidem exsequi omnia humanus animus queat. *Liv.* 35, 28. Quem locum ipse capturus esset, cogitando, aut quasi quaerendo exsequebatur. ℙ Item subire, ferre, quasi sequendo subjici. *Pl. Capt.* 2, 1, 1. Si Dii voluere, vos hanc aerumnam exsequi, decet id pati aequo animo. *Id. Trin.* 3, 2, 60. Egestatem exsequi. *Id. Truc.* 2, 5, 8. probrum. ℙ Passive. *Ulp. Dig.* 2, 1, 19. Quaerebatur, an prioris judicis sententia exsequi posset. *Solin.* 17. *extr.* Pardi noti satis, nec latius exsequendi. V. EXSECUTUS. ℙ [*Confunduntur *Exsequi* et *Exaequare*. *Drak.* ad *Liv.* 3, 39, 8.]

EXSĔRO, et Exero, is, rui, ertum, a. 3. ἐξείρω, ἐξαίρω, extraho, profero, emitto: ab *ex*, et *sero*. *Liv.* 7, 10. Gallus linguam ab irrisu exserens. *Id.* 8, 9. Manum subter togam ad mentum exserere. *Plin.* 9, 42, 67. Rana eminentia sub oculis cornicula turbato limo exserit. *Ov. Met.* 13, 838. Caeruleo nitidum caput exsere ponto. Et *ib.* 10, 503. creverat infans, Quaerebatque viam, qua se exsereret. *Id. Trist.* 3, 12, 12. herba Exserit e tepida molle cacumen humo. *Lucan.* 5, 598. Corus ab oceano caput exserit. Et 9, 438. Solum raras exserit herbas. *Plin.* 9, 32, 51. Cochleae exserentes se domicilio. *Colum.* 12, 56. Priusquam olusatrum coliculum agat, radicem ejus exserito, *h. e.* evellito. *Id.* 8, 8. *extr.* Dum vincula exserere conantur, *h. e.* crura e vinculis. ℙ Translate. *Plin. ep.* 8, 7. Sumam personam magistri, exseramque in librum tuum jus, quod dedisti. *Sen. Herc. Oet.* 255. Secreta mentis ore confuso exserit, *h. e.* expromit. *Phaedr.* 1, 12. Laudatis utiliora quae contempseris Saepe inveniri, haec exserit narratio, *h. e.* aperit, exponit. Est qui legit *asserit*. *Ov. Fast.* 1, 299. Credibile est, illos pariter vitiisque locisque Altius humanis exseruisse caput, *h. e.* extulisse. Ita *Sil.* 1, 29. magnanimis Romam caput urbibus alte Exserere. ℙ [*Confunduntur a librariis *Exserere* et *Exercere*. Vid. sub h. v.]

EXSERTĒ, adv. vocem exserendo. *Appul. Met.* 1. p. 109, 33. Exserte clamitans. *Tertull.* ad *Uxor.* 2, 1. Jam non suadet, sed exserte jubet. [*Amm. Marc.* 16, 12, 46. Exsertius consurgebant, i. e. acrius se corripiebant, ubi *Wagner* laudat *Casaub.* ad *Script. Hist. Aug.* Tom. I. p. 592.] *Spart. Sev.* 3. Tribunatum severissime exsertissimeque egit, *h. e.* exserendo jus omne, et potestatem. [*Schol. Cic. Planc.* (ed. *A. Maio*) p. 156. Quando pater ejus quaedam liberius et exsertius adversus quosdam primores senatus dixisset. *F.*]

EXSERTO, as, avi, atum, a. 1. frequentativum ab *exsero*. *Stat. Theb.* 1, 412. tum vero erectus uterque Exsertare humeros, nudamque lacessere pugnam, *h. e.* detracta veste nudare. *Virg. A.* 3, 425. Scyllam Ora exsertantem, et naves in saxa trahentem, *h. e.* subinde undis proferentem.

EXSERTUS, et Exertus, a, um, partic. ab *exsero*, prolatus, extractus, eductus. *Virg. A.* 1, 496. Aurea subnectens exsertae cingula mammae, *h. e.* nudatae et prominenti. *Plin.* 9, 27, 43. Exserta per os lingua. *Id.* 11, 37, 61. Exserti dentes apro, elephanto etc. *Liv.* 8, 9. Manus subter togam ad mentum exserta. *Ov. Fast.* 3, 814. Ensibus exsertis bellica laeta Dea est. [*Caes. B. G.* 7, 50, 2. Dextris humeris exsertis animadvertebantur, i. e. humeris qui vestibus nudati erant. Vid. *Vos.* et *Davis.* ad h. l.] *Stat. Achill.* 1, 346. humeros exsertaque brachia velat, *h. e.* nuda. *Sil.* 8, 587. Exsertus humero, *h. e.* nudatus. Et cum accus. more Graecorum. *Stat. Theb.* 4, 235. Exserti ingentes humeros. *Virg. A.* 11, 649. Unum exserta latus pugna pharetrata Camilla, *h. e.* expapillata. *Val. Fl.* 2, 207. truces exserta manus. ℙ Absolute. *Lucan.* 2, 543. exsertique manus vesana Cethegi, *h. e.* alte cincti, brachia humerosque nudatos habentis, et expeditos ad pugnam. *Stat. Theb.* 9, 681. *de Latona*: saevis ubi quondam exserta sagittis Fecundam lasso Nioben consumpserat arcu. [*Restituenda haec vox *Veg. Mul.* 1, 25, 6., observante *Schneid.* in *Ind. Scr. R. R.* Si articulus exsertus fuerit. i. e. de loco motus.] ℙ Translate. [*Appul. Met.* 2, p. 35. ed. *Pric.* Exserti oculi, sc. quos palpebrae non tegunt. Vid. *Davis.* ad *Caes. B. G.* 7, 50, 2.] *Stat. Silv.* 5, 2, 38. quod tempus amicum Fraudibus, exserto quaenam bona tempora bello, *h. e.* aperto Marti, et signis collatis. *Pacat. Pan. ad Theod.* 35. Quanto exsertiorem operam navabat tyranno frater, *h. e.* apertiorem, acriorem, impensiorem. ℙ [*Appul. Met.* 1. p. 103, 15. Exsertus cachinnus, i. e. liberior.]

EXSĪBĬLO, et Exibilo, as, avi, atum, a. 1. ἐκσυρίττω, sibilum emitto, more anguium. *Sen. Ira* 3, 4. Trementia labra, interdumque compressa, et dirum quiddam exsibilantia. ℙ Translate. *Petr. fragm. Trag.* 64. *Burm.* Opposita ad os manu, nescio quid tetrum exsibilavit, quod postea Graecum esse, affirmabat. *Prudent.* περὶ στεφ. 2, 175. Cui praetor ore subdolo Anguina verba exsibilat. ℙ Est etiam sibilis explodere. *Cic. Par.* 3. *f.* Histrio si paulum se movit extra numerum, exsibilatur et exploditur. Adde *Suet. Aug.* 45. ℙ Item ventorum flatu et sibilo foras asportare. *Appul. Met.* 5. p. 163, 20. Confestim praesentiam nostram gravata, propelli, et efflari, exsibilarique jusserit, *h. e.* venti sibilo asportari; nam ultra domum Psyches sorores ejus a Zephyro spirante fuerant asportatae.

EXSICCĀTUS, a, um, partic. ab *exsicco*, ξηρανθείς. *Cic. Div.* 2, 14. Arbores hiemali tempore exsiccatae. *Q. Cic. Fam.* 16, 26. Lagenae furtim exsiccatae. ℙ Translate. *Cic. Brut.* 84. Acutum, prudens, et idem sincerum, et solidum, et exsiccatum orationis genus, *h. e.* purgatum, defaecatum, castumque: cui opponitur nova, et quasi de musto ac lacu fervida oratio, *ib.* 83.

EXSICCESCO, is, n. 3. aridus fio. *Vitruv.* 2, 9. Uti per eam exsiccescat stillando succus.

EXSICCO, et Exicco, as, avi, atum, [*Illud rectius est. V. *Cornut.* ap. *Cassiod.* p. 2285. *Schneider. Elementarlehre Tom. II.* p. 555.] a. 1. omnino sicco, ξηραίνω. *Plin.* 18, 26, 65. *n.* 2. Sulcos insecuti aestus exsiccant. *Gell.* 12, 5. Cum vulnera ejus a medicis exsiccarentur. ℙ Jocosa translatione ponitur pro exhaurire. *Hor. Od.* 1, 31, 10. Dives aureis Mercator exsiccet culullis Vina. ℙ Translate. *Sen. Q. N.* 20. *f.* Ebrietas, donec exsiccetur, dementia est.

EXSICO. V. EXSECO.

EXSIGNATUS, a, um, part. ab *exsigno*, signatus, consignatus, obsignatus. *Liv.* 1, 20. Pontifici sacra omnia exsignataque attribuit.

EXSIGNIFER, ĕri, m. qui signifer fuit. *Inscr.* ap. *Grut.* 1159, 14, C. Senilio Pervinc. veter. exsignifero Leg. III. Italicae.

EXSIGNO, et Exigno, as, a. 1. signo, consigno, obsigno. *Pl. Trin.* 3, 2, 29. Omnia ego istic quae dixisti, scio; vel exsignavero, *h. e.* recensuero, consignavero.

[EXSILICA, seu exilica causa, quae adversus exsulem agitur. *Festus. F.*]

EXSILIO, et Exilio, is, lui, et lii, [*Rectius *Exsilio.* Vid. quos s. v. *Exsicco* laudavimus.] n. 4. ἐκπηδάω, extra salio, prosilio, erumpo, me proripio. *Pl. Most.* 5, 1, 16. Intra limen adstate illic, ut cum extemplo vocem, continuo exsiliatis. *Id. Cas.* 3, 5, 8. Quid est, quod haec huc timida atque exanimata exsiluit foras? *Id. Amph.* 5, 1, 63. Citus e cunis exsilit. *Hor. Sat.* 2, 6, 98. domo levis exsilit. *Cic. Verr.* 2, 2, 30. *extr.* Properans de sella exsiluit. *Virg. G.* 3, 433. Anguis stagna colens exsilit in siccum. *Val. Fl.* 6, 107. turba canum Exsilit ad lituos, pugnasque capessit heriles. *Stat. Achill.* 1, 522. exsiliunt crines, rigidisque laborat Vitta comis, *h. e.* arriguntur. *Id. Theb.* 6, 422. gelida non crebrior exsilit Arcto grando. *Ov. Met.* 5, 35. Exsiluit stratis. Et *ib.* 6, 696. Exsiliuntque cavis elisi nubibus ignes. Et *ib.* 12, 252. Exsiluere oculi, disjectisque ossibus oris, etc. *Stat. Theb.* 9, 110. Ipse hec ire retro, nec in obvia concitus arma Exsilit, *h. e.* fertur in hostem. Et *ib.* 2, 55. fusca volucer Deus obsitus umbra Exsilit ad superos, *h. e.* revolat. *Sen. Herc. Oet.* 818. In coelum exsilit arundo, *h. e.* sagitta. *Ter. Heaut.* 4, 1, 44. Illico cognovi, ad te exsilui, *h. e.* properavi. [*Cic. Fl.* 13. Exsiluerunt principes, neque in illa concione affuerunt, i. e. celeriter abierunt.] *Plin.* 31, 10, 66. *n.* 1. E medio laci exsiliens fonticulus. ℙ Translate *exsilire* dicimur in aliquo vehementiore affectu. *Ov. Her.* 6, 27. Protinus exsilui, tunicisque a pectore ruptis, etc. *Q. Cic. Fam.* 16, 16. Tuis litteris perlectis, exsilui gaudio. ℙ Alterum praeteritum *exsilii* legunt quidam ap. *Ov. Met.* 9, 314., *Sil.* 7, 46. etc., sed ubique lectio variat. Itaque *exsilui* tutius et usitatius. ℙ [*Confunduntur *Exsilire* et *Existere. Drak.* ad *Liv.* 25, 21, 3.]

EXSILIUM, et Exilium, ii, n. actus exsiliendi, fuga, evitatio. *Pl. Capt.* 3, 3, 4. Neque exsilium exitio est, neque spes. ℙ Item multo saepius privatio soli patrii sive ultro subeatur ad poenam vitandam, vel mutandae sedis gratia: sive lege et damnatione inferatur: ab *ex*, et *solum*, quasi extra solum, vel ab *exsul. Mart. Dig.* 48, 22, 5. Exsilium *(poenale)* triplex est, aut certorum locorum interdictio; aut lata fuga, ut omnium locorum praeter certum locum; aut relegatio in insulam. [*Junguntur exsilium et relegatio ap. *Liv.* 3, 10, 12. ubi vid. *Drak.*] *Cic. Parad.* 4. *med.* Sceleratos exsilio afficere. *Id. Caecin.* 34. Maleficium exsilio multare. *Id. Cat.* 1, 8. Ire, et proficisci in exsilium. Et *ib.* 2, 7. Ejicere in exsilium. *Id. Or.* 2, 13. In exsilium pellere. *Plin.* 7, 30, 31. et *Tac. A.* 4, 63. agere. *Nep. Phoc.* 2. expellere. *Tac. A.* 13, 23. Exsilium irrogare alicui. *Vell.* 2, 62. In exsilio vivere. *Cic. N. D.* 3, 32. Esse in exsilio. *Id. Att.* 9, 14. De exsilio reducere. *Liv.* 27, 34. revocare. *Tac. H.* 4, 28. Ab exsilio revocare. *Id. A.* 6, 18. Statuere exsilium in aliquem. *Pl. Merc.* 5, 2, 106. Exsilio redire. *Tac. A.* 4, 71. Viginti annis exsilium tolerare. *Virg. A.* 2, 638. pati. ℙ De loco extra patriam, quem quis ultro eligit, et patriae praefert. *Curt.* 3, 7. Erat in exercitu Sisines Perses, quondam a praetore Aegypti missus ad Philippum: donisque et omni honore cultus, exsilium patria sede mutaverat. ℙ *Exsilii causa solum vertere* est in exsilium proficisci, et dicitur fere de iis, qui metu poenae ultro sibi exsilium consciscunt. *Cic. Phil.* 5, 6., *Liv.* 3, 38. *f.* etc. ℙ Translate *Plin.* 35, 4, 9. Satius fuisset tabulas omnes signaque publicare, quam in villarum exsilia pelli. ℙ Aliquando dicitur de ipso loco exsilii. *Virg. A.* 3, 4. Diversa exsilia, et desertas quaerere terras. *Curt.* 6, 4. Multa exsilia patere fugienti. *Tac. A.* 13, 55. Tutum exsilium orabant. *Id. H.* 4, 44. Octavium, et Antistium egressos exsilium, in easdem insulas redegit. ℙ *Exsilia* pro exsulibus. *Tac. H.* 1, 2. Plenum exsiliis mare. [*Cfr. *Boett. Lex. Tac.* p. 10.]

*EXSIMULATE, adv. i. q. simulate. *Tert. adv. Marc.* 5, 20. *in.* Quod nonnulli ex aemulatione, jam aliqui exsimulate Christum praedicarent: ubi in ed. *Pamel.* impressum *ex simultate. Junius* mavult *ex simulato. B. A.*

*EXSIMULO, as, i. q. simulo. *Non.* 4. *n.* 62. ubi alii leg. *simulare. B. A.*

EXSINCERATUS, a, um, part. ab inusit. *exsincero*, corruptus, labefactatus. *Pl. Most.* 4, 1, 11. Libet cavere malam rem prius, Quam ut meum tergum exsinceratum fiat, *h. e.* verberibus laceratum, foedatum, corruptum. At haec duo verba *exsinceratum fiat* sunt ex vana conjectura *Camerarii.*

EXSINUATUS, a, um, part. ab *exsinuo*, e sinu emissus, expansus. *Prop.* 3, 13, 3. ut mihi praetextae pudor exsinuatus amictu, *h. e.* postquam posui cum praetexta pudorem. Alii perperam leg. *est elatus*, vel *est velatus*, vel *excelatus.* [*Exvelatus* plane rejiciendum. Cf. *Schneid.* Elementarl. *Tom. II.* p. 562.] *Paul. Nol. ep.* 49, (al. 36.) 3. Cum velum videret jam exsinuatum in contos suos.

EXSINUO, as, avi, atum, a. 1. sinum collectum explico, expando, e sinu emitto. *Auson. Idyll.* 14, 21. de rosa: Vertice collectos illa exsinuabat amictus. *Auct. carm. in Anthol. Lat. T.* 1. p. 700. *Burm.* de rosa: Huic dum virgineus pudor exsinuatur amictu. *Prud.* περὶ στεφ. 11, 221. recessus Qui laterum seriem jugiter exsinuent. V. v. praec.

EXSISTO et Existo, is, exstiti, et extiti, n. 3. ἐξέρχομαι, prodeo, appareo, exeo. *Cic. Verr.* 2, 4, 48. Spelunca infinitae altitudinis, qua Ditem patrem ferunt repente cum curru exstitisse. *Id. Div.* 1, 33. Equus submersus voraginibus non exstitit. *Id. Verr.* 2, 1, 37. et *Liv.* 25, 21. Qui, signo dato, simul omnes e latebris exsisterent. [*Ubi nota *exsistere* de eo poni, quod derepente fit, vel cum vi prorumpit. V. *Davis.* ad *Cic. Div.* 1, 28. *Burm.* ad *Ov. Met.* 2, 264. *Drak.* ad *Liv.* 2, 32, 6. 25, 21, 3. et quos laudat *Oud.* ad *Hirt. B. Afr.* 8. et ad *Caes. B. G.* 5, 4.] *Liv.* 39, 37. Quid exspectas? an dum ab inferis ille Malleolus exsistat? *Cic. Div.* 1, 45. Vocem ab aede Junonis ex arce exstitisse, ut, etc. *Lucr.* 2, 870. vivos exsistere vermes Stercore de tetro. *Id. ib.* 213. Sponte sua nequeunt liquidas exsistere in auras. *Varr. R. R.* 1, 34. Quae a bruma sata sunt, quadragesimo die vix exsistunt. *Cic. Rosc. Am.* 27. Ex luxuria exsistat avaritia, necesse est, ex avaritia erumpat audacia. *Id. Brut.* 8. Hujus ex uberrimis sermonibus exstiterunt doctissimi viri. *Id. Amic.* 19. Exsistit hoc loco quaestio subdifficilis. *Id. Balb.* 20. Exsistat ille vir parumper cogitatione vestra, quoniam re non potest. ℙ Saepe ponitur pro *esse*, ita tamen, ut aliquem semper motum adsignificet exeuntis, apparentisve. [*Hoc tamen non obtinet in participio *Exsistens*, quod quum *esse* partic. non habeat, simpliciter pro hoc ponitur, velut: non exsistente conditione.] *Cic. Fam.* 10, 6. *med.* Quorum nemo consularis habitus, nisi qui animo exstitit in rempubl. consulari. *Id. Or.* 2, 2. Talem exsistere eloquentiam, qualis fuerit in Crasso, etc. *Id. Rosc. Am.* 2. His de causis ego huic causae patronus exstiti. [*Ruhnk.* ad *Ov. Her.* 20, 113.] *Id. Att.* 10, 11. *med.* Exsistere crudelem in aliquem. *Id. Rabir. Post.* 1. Si exstitisset in rege fides, nihil sapientius Postumo. *Id. Tusc.* 1, 15. Idque in maximis ingeniis exsistit maxime, et apparet facillime. *Id. Div.* 1, 29. *f.* Illa pars animi, in qua irarum exsistit ardor, sedata atque restincta. *Id. Or.* 2, 46. *extr.* Poetam bonum neminem sine inflammatione animorum exsistere posse. *Sen. ep.* 91. Inter placidissima terror exsistit: mala, unde minime exspectabantur, erumpunt. [*Plin. H. N.* 2, 60. Nebulas nec aestate, nec maximo frigore exsistere. V. *Gron.* ad *Liv.* 29, 27, 7.] ℙ [Part. *exstaturus* ap. *Ulp. Dig.* 42, 4, 8. Si diu incertum sit, heres exstaturus, necne sit. Ita *Torrent.*, at *Haloand.* exstiturus. V. EXSTO. *F.*] ℙ [*Confunduntur *Exsistere* et *Exsilire. Drak.* ad *Liv.* 25, 21, 3. *Oud.* ad *Hirt. B. Afr.* 7. et 69. — et *Exire. Interpp.* ad *Hirt. B. Afr.* 7. et 69. — et *Exstare. Drak.* ad *Liv.* 42, 2, 5.]

EXSOLENS. V. EXSULANS.

EXSOLESCO, is, n. 3. desuesco: ab *ex*, et *soleo. Tert. Virg. vel.* 17. Ne sic a disciplina velaminis exsolescatis. Al. leg. *exolescatis.*

[EXSOLIDO, as, a. 1. idem ac consolido. *Not. Tir.* p. 66. Obsolidus, exsolidat. *F.*]

EXSOLVO et Exolvo, is, olvi, lutum, a. 3. ἀπολύω, ἐκλύω, idem quod solvo, aut omnino solvo, dissolvo. *Pl. Capt.* 2, 3, 37. Properans exsolvi restim. *Lucr.* 1, 220. Exsolvere nexus. *Pl. Amph.* 2, 2, 153. cistulam obsignatam. *Stat. Silv.* 1, 5, 53. amictus, *h. e.* exsuere. *Pl. Truc.* 4, 3, 10. Si verum mihi eritis fassae, vinclis exsolvemini. *Tac. H.* 3, 68. Exsolvere pugionem a latere. [*Plurima hujus usus exempla ex *Tac.*, qui hoc verbum prae aliis frequentat, collegit *Boett. Lex.* p. 187.] *Lucr.* 6, 878. Ignis exsolvit glaciem. *Tac. A.* 15, 63. Brachia ferro exsolvere, *h. e.* venas brachiorum incidere. *Lucr.* 3, 697. Animae exsolvunt se omnibus e nervis, atque ossibus, articulisque, *scil.* in morte. Sic *Virg.* de Camilla moriente *A.* 11, 828. Tum frigida toto Paulatim exsolvit se corpore, etc. ℙ Translate est expedire, liberare. *Cic. Fam.* 7, 1. *f.* Si me occupationibus relaxaro: nam ut plane exsolvam, non postulo. *Virg. A.* 4, 652. meque his exsolvite curis. *Mart.* 6, 47. Exsolvere se votis virgine porca. *Liv.* 24, 16. *med.* Et 26, 31. *f.* Exsolvere fidem, fidem liberare, promissa praestando. [*V. *Drak.* ad *Liv.* 3, 19, 1. Adde *Ruhnk.* ad *Ov. Her.* 10, 78.] *Id.* 24, 18. jusjurandum. *Eod. sensu.* [*Et Exsolvere se jurejurando. *Drak.* ad *Liv.* 22, 61, 5.] Et 3, 20. populum religione. [*Drak.* ad *Liv.* 29, 18, 1.] Et 6, 14. *f.* aere alieno aliquem. *Plin. ep.* 1, 22. *f.* aliquem sollicitudine. *Ter. Hec.* 5, 2, 26. Illas errore, et te simul suspicione exsolves. *Tac. A.* 3, 39. Exsolvere obsidium. Et *ib.* 14, 12. aliquem poena. Et *ib.* 6, 44. *extr.* pudore proditionis. Et *ib.* 12, 46. Exsolvi custode. Et *ib.* 13, 36. contumelia. [*V. *Boett. Lex. Tac. l. l.*] *Lucan.* 5, 259. Exsolvere metus, *h. e.* deponere, abjicere. *Stat. Ach.* 1, 565. Exsolvitque rudem genitrix digressa pudorem. ℙ Significat etiam aes alienum dissolvere, satisfacere. *Cic. Verr.* 2, 3, 22. Ille vi adductus, tantum decumanis, quantum iste imperavit, exsolvit. *Id. Att.* 16, 6. Nomina mea, per Deos, expedi, exsolve. *Pl. Men.* 5, 6, 26. Exsolvere pretium. *Liv.* 6, 14. multiplicem sortem. *Aurel. Vict. vir. illustr.* 56. dotem uxori venditis possessionibus. *Plin. ep.* 3, 11. aes alienum. *Tac. A.* 1, 36. *extr.* legata. [*Etiam hac signif. haec vox frequentius ap. *Tac.* ponitur, quam apud alios scriptores. V. *Boett. Lex. Tac.* s. v.] ℙ Translate. *Liv.* 21, 21. et *Pl. Amph.* 3, 2, 67. Exsolvere vota Herculi. *Tibull.* 4, 7, 5. promissa. *Cic. Off.* 3, 2. *med.* De tertio genere se scripsit dicturum, nec exsolvit quod promiserat. *Liv.* 26, 40. Civitatum principibus pro cujusque merito praemia poenasque exsolvere. *Id.* 28, 25. Recte factis alicujus gratiam exsolvere. *Tac. A.* 4, 18. beneficia, *h. e.* aequare, remunerando. *Stat. Silv.* 5, 5, 45. et *Val. Fl.* 7, 284. et *Tac. A.* 14, 13. grates. *Val. Fl.* 5, 291. nullos Minyis exsolvet honores, *h. e.* praestabit, reddet. *Tac. H.* 4, 3. Proclivius est injuriae, quam beneficio vicem exsolvere. *Id. Ann.* 1, 10. et *Vell.* 2, 88. Poenas morte exsolvere, luere. ℙ [Part. *Exsoluturus* ap. *Tac. H.* 1, 46. Fiscum suum vacationes annuas exsoluturum promisit. *Exsolvendus* ap. *eund. ib.* 3, 39. Ipse robur peditum ad exsolvendum obsidium ducit. *F.*] ℙ A poetis interdum metri causa per diaeresin disjungitur. *Ov. Fast.* 4, 534. Longamque imprudens exsoluisse famen, *h. e.* jejunium rupisse. *Lucr.* 1, 809. vita quoque omnis Omnibus e nervis atque ossibus exsolvatur.

EXSOLUTE, adv. absolute. *Auct. de casis litter.* p. 241. *Goes.* Rivus finem exsolute facit.

EXSOLUTIO, onis, f. ut Exsolutio vectigalis, *Scaev. Dig.* 20, 1, 31. totius debiti. *Id. ib.* 32, 1, 33. *med.* ℙ Item liberatio, ut exsolutio contractae religionis, *Fest.* in *Propudianus.*

EXSOLUTUS, a, um, part. ab exsolvo, solutus, expeditus. *Suet. Ner.* 49. Exsolutus vinculis. *Stat. Silv.* 1, 6, 4. Compede exsoluta. *Tac. A.* 13, 15. Venenum exsoluta alvo transmisit. ℙ Translate. *Id. ib.* 3, 28. Exsoluti legis nexus, *h. e.* obscuritates explanatae. *Plin. Pan.* 79. Exsolutus curis. *Liv.* 8, 9. *f.* Exsoluti religione animi. ℙ [*Et absolute. *Paul.* in *Dig.* 17, 1, 46. Exsoluta causa mandati, i. e. impleta.]

*EXSOMNIO, as, n. 1. expergiscor. *Gloss. Philox.* Exsomnio, ἐξυπνίζομαι. ℙ Et activo sensu, idem ac expergiso. *Ib.* Exsomniat, ἐξυπνίζει. *B. A.*

EXSOMNIS, e, adj. insomnis, vigilans, ἄυπνος. *Virg. A.* 6, 556. de Tisiphone. Vestibulum exsomnis servat noctesque diesque. *Vellej.* 2, 88. Vir sane exsomnis, ubi res vigiliam exigeret. Et 127. Animo exsomnis. Adde *Sil.* 9, 5.

EXSONO, as, ui, itum, n. 1. persono. *Petr. Sat.* 19. Omnia mimico risu exsonuerant. Adde *ib.* 109. Navigium exsonat cantibus. Et 73. Ceteri convivae ingenti clamore exsonabant.

EXSORBEO et Exorbeo, es, bui, a. 2. ἐκροφέω, sorbendo exhaurio. *Plin.* 28, 2, 4. Ut quisque ova exsorbuerit. *Ov. Fast.* 6, 145. (de strigibus) Pectoraque exsorbent avidis infantia linguis. *Appul. Apol.* p. 276, 10. Continuatio litterati laboris habitudinem tenuat, succum exsorbet. ℙ Translate. *Pl. Bacch.* 4, 8, 28. Illorum ego animam amborum exsorbebo, *h. e.* extraham, illos occidam. *Cic. Har. resp.* 27. Quantas iste Byzantiorum praedas exsorbuit! *h. e.* devoravit. *Id. Phil.* 2, 29. Gustaras civilem sanguinem, vel potius exsorbueras. *Id. Mur.* 9. Multorum stultitiam perpessus est, arrogantiam pertulit, difficultates exsorbuit, *h. e.* tulit, toleravit. *Turpil.* ap. *Non.* 2, 264. Jam ego istam tibi tristitiam exsorbebo, *h. e.* eximam. ℙ Obsceno sensu. *Juven.* 10, 223. quot longa viros exsorbeat uno Maura die.

EXSORDESCO et Exordesco, is, ui, n. 3. valde sordesco, in sordibus jaceo. *Gell.* 9, 2. Nomen philosophiae illustrissimum in hominibus deterrimis exsordescere.

EXSORS et Exors, ortis, [*Illud rectius est,

teste Terent. Mauro p. 2404.; apud quem, postulante sensu, Exsortem rescribendum esse vidit Schneider. Elementarl. T. II. p. 555.] adj. qui est extra sortem, qui sorti non committitur, ἄκληρος. Virg. A. 8, 551. Dantur equi Teucris Tyrrhena petentibus arva: Ducunt exsortem Aeneae, h. e. electum de industria, non qui sorte ei contigerit. Id. 5, 534. exsortem ducere honorem. Val. Fl. 4, 340. exsortia terga Laconi Praecipiunt pecudum. ¶ Item non particeps, expers. Liv. 23, 10. Exsors amicitiae et foederis. Id. 22, 44. Omnis culpae exsors. Plin. 5, 8, 8. Matrimoniorum exsortes. Virg. A. 6, 428. Dulcis vitae exsortes. Tac. A. 6, 10. Ne feminae quidem exsortes periculi. Hor. A. P. 304. fungar vice cotis, acutum Reddere quae ferrum valet exsors ipsa secandi. ¶ Cum dativo. Sidon. ep. 8, 12. f. Hospitem meum conflictui huic facies exsortem.

EXSORTIUM, ii, n. privatio sortis, seu hereditatis. Appul. de Deo Socr. p. 50, 18. Incerta vocatione, ceu quodam exsortio, punitur. Al. melius leg. exsilio.

EXSPARGO. V. EXSPERGO.

EXSPĀTĬOR, et Expatior, aris, atus sum, dep. 1. παρεκβαίνω, extra spatium vagor, excurro, evagor. Ov. Met. 2, 202. Exspatiantur equi, nulloque inhibente, per auras Ignotae regionis eunt. Id. ib. 15, 453. Ne tamen oblitis ad metam tendere longe Exspatiemur equis. Et ib. 1, 285. Exspatiata ruunt per apertos flumina campos. Sil. 17, 95. Ignes exspatiantur in auras. Plin. 16, 30, 53. Arbores latissima umbra exspatiantes. Et 3, 5, 9. Exspatiantia tecta. ¶ Translate. Quint. 2, 16. Finis non erit, si exspatiari parte in hac, et indulgere voluptati velim. Et 10. Poetica themata juvenibus pertractare permittemus, ut exspatientur, et gaudeant materia.

EXSPECTĀBĬLIS, e, adj. qui exspectatur. Tert. adv. Marc. 3, 16. Nomen Iesu non tam exspectabile apud Judaeos. Quidam addunt Tac. A. 16, 21, ubi al. leg. expetibilis.

EXSPECTĀMEN. V. ASPECTAMEN.

EXSPECTĀTĬO, onis, f. προσδοκία, ὑπομονή, actus exspectandi. Cic. Rab. perduell. 5. Harum rerum non solum eventus, sed etiam exspectatio indigna cive R. est. Id. Brut. 76. extr. Praeteritorum recordatio est acerba, et acerbior exspectatio reliquorum. Id. Att. 8, 5. Pendeo animi exspectatione Corfiniensi, in qua de salute reipubl. decernitur. Curt. 4, 12. f. Macedones sive alacritate, sive taedio exspectationis etc. Liv. 5, 19. Profectus cum exercitu exspectatione hominum majore, quam spe. Hirt. B. Afr. 14. Cum utrinque exspectatio fieret, neque Caesar se moveret, h. e. cum utrinque acies exspectarent. Id. B. G. 8, 9. Sive certaminis periculo, sive exspectatione nostri consilii, copias instruunt. Curt. 4, 10. Multiplici exspectatione commotus. Hirt. B. G. 8, 40. Contra omnium exspectationem. Cic. Or. 2, 70. Praeter exspectationem. Id. Agr. 2, 25. Suspensum et incertum obscura spe, et caeca exspectatione pendere. Id. Att. 3, 13. Plenus sum exspectatione de Pompejo, quidnam etc. Id. Or. 2, 71. Exspectationibus decipiendis risus movetur. Pl. Mil. 4, 6, 64. Vide ne sis exspectationi. ¶ Saepe in bonam partem accipitur, quando scilicet cum desiderio, aut spe alicujus boni conjuncta est: tum active, tum passive. Nep. Alc. 6. Tanta fuit exspectatio visendi Alcibiadis, ut etc. Cic. Att. 2, 14. Quantam tu mihi moves exspectationem de sermone Bibuli! etc. Et 12. Quantam mihi exspectationem dedisti convivii istius! Et ib. 1, 4. Crebras exspectationes nobis tui commoves. Id. Or. 2, 18. Major me exspectatio tenet, quibusnam rationibus ea tanta vis comparetur. Id. Off. 3, 2. Sustines enim non parvam exspectationem imitandae industriae nostrae, magnam honorum, nonnullam fortasse nominis. Id. Fam. 2, 1. Tanta est exspectatio vel animi, vel ingenii tui, ut ego te obsecrare non dubitem, sic ad nos conformatus revertare, ut quam exspectationem tui concitasti, hanc sustinere, tuerique possis. Id. Or. 1, 47. Ea si paulo latius dixeris, expleris omnem exspectationem desiderii nostri. Id. Tusc. 1, 17. Adducere quempiam in summam exspectationem. Id. Acad. 4, 4. Facere magnam exspectationem sui. Id. Att. 3, 18. Afferre alicui magnam exspectationem. Et 15. med. Varronis sermo facit exspectationem Caesaris, h. e. facit, ut de Caesare bene speremus. Suet. Caes. 42. Novarum tabularum exspectatione disjecta. ¶ Esse in exspectatione active est exspectare. Planc. ad Cic. Fam. 10, 4. Sum in exspectatione omnium rerum, quid in Gallia, quid in Urbe geratur. Caes. B. C. 2, 17. Magna esse in spe atque exspectatione. ¶ Passive est exspectari. Cic. ad Pompej. 2. post ep. 11. l. 8. Att. med. Cum res in summa exspectatione esset. ¶ Sic habere exspectationem dicitur et res quae exspectatur, et is qui exspectat. Cic. Fam. 5, 12. med. Viri excellentis ancipites casus habent admirationem, exspectationem, laetitiam etc. Id. Att. 7, 16. Nunc has exspectationes habemus duas: unam, quid Caesar acturus sit; alteram, quid Pompejus agat. ¶ Inter spem et exspectationem hoc interest, inquit Donat. ad Ter. Eun. 1, 2, 115., quod exspectatio certorum est, spes incertorum: exspectatio propinquarum rerum, spes longinquarum: exspectatio destinat tempus, spes non destinat.

EXSPECTĀTOR, oris, m. spectator. Nam et exspecto pro specto reperitur. Paul. Nol. ep. 6, (al. 42.) 3. Fructus, quo pascuntur oculi temporalium exspectatores. Et ep. 31. (al. 11.) 5. extr. Illico inter exspectatores suos redivivus incessit. Ita utroque loco MSS. et editi nonnulli. Al. spectatores. Senec. Med. 28. Spectat hoc nostri sator Sol generis! exspectator et curru insidens etc. Ita in Cod. MSS. apud nos: alii aliter. Apud Augustin. quoque in MSS. non semel exspectator pro spectator legi, testantur nonnulli critici.

EXSPECTĀTRIX, icis, f. quae exspectat. Tert. adv. Marc. 4, 16. Proinde patientiam docet vindictae exspectatricem.

EXSPECTĀTUS et Expectatus, a, um, part. ab exspecto, προσδεδοκημένος. Ov. de nuce 120. Non exspectata cum venit imber aqua. Curt. 8, 9. Exspectatam mortem pro dedecore vitae habent. ¶ Item exoptatus, quaesitus, ἐλπισθείς. Virg. A. 2, 282. quibus Hector ab oris Exspectate venis? Liv. 26, 40. Consul in Siciliam, veteribus novisque sociis exspectatus, cum venisset. Cic. Fam. 16, 17. Carus omnibus exspectatusque venies. Id. Att. 4, 4. Mihi tuum adventum suavissimum exspectatissimumque esse. [*V. Ruhnk. ad Rut. Lup. 1, 21. p. 67.] Id. Fam. ep. 10, 5. Ut ad me mihi exspectatissimae litterae perferrentur. Id. Sen. 19. Fratres tui exspectati ad altissimam dignitatem. Pl. Most. 2, 2, 12. Nimio ille potuit exspectatior Venire, qui te nunciaret mortuum. Catull. 62, 2. Diu exspectatus. Val. Fl. 4, 437. Longum exspectatus. ¶ In illo Ter. Ad. 1, 2, 29. Ubi te exspectatum ejecisset foras: exspectatum est odiosum, gravem, et cujus mors exspectatur. ¶ Exspectata absolute sunt res exspectatae. Vell. 2, 75. Sperare aut timere contraria exspectatis. ¶ Exspectato maturius. Id. 2, 123. Ille ad patrem patriae exspectato revolavit maturius. ¶ Ante Exspectatum, eodem sensu, ἀπροσδοκήτως. Virg. G. 3, 348. et hosti Ante exspectatum positis stat in agmine castris. Sen. ep. 114. Verba ante exspectatum cadentia. Adde Ov. Met. 4, 789. et ib. 8, 5. ¶ Non exspectato, adverbii ritu, idem. Sil. 16, 499. Non exspectato, subitusque erumpit.

EXSPECTO et Expecto, as, avi, atum, a. 1. ἐφοράω, προσδοκάω, praestolor: ab ex, et specto, quia dum aliquid exspectamus, saepe aspicimus. Plin. 9, 35, 58. Exspectante Antonio quidnam esset actura. Curt. 10, 2. Quidnam dicturus esset, exspectabant. Caes. B. G. 2, 9. Paludem si nostri transirent, hostes exspectabant. Id. B. C. 2, 34. Vallem uterque, si adversariorum copiae transire conarentur, expectabat. Et B. G. 3, 24. Quid hostes consilii caperent, exspectabat. [*Petr. Sat. 125. Dii deaeque, quam male est extra legem viventibus, quicquid meruerunt, semper exspectant.] Ter. Andr. 1, 1, 7. Exspecto, quid velis. Caes. B. C. 1, 6. Neque exspectant, ut de eorum imperio ad populum feratur. Id. B. G. 4, 13. Exspectare, dum hostium copiae augerentur, summae dementiae esse judicabat. [*Cic. Tusc. 2, 7. Exspectas dum dicat: exquisitius dictum pro: exspectas eum dicturum esse.] Cic. Inv. 2, 28. Ne utile quidem est, quin mox judicium fiat, exspectare, h. e. differre. Traj. ad Plin. ep. 10, 122. Si exspectasses, donec me consuleres. Prop. 2, 22, 13. Haec te non meritum totas exspectat in horas. Hor. Sat. 1, 5, 83. Exspectare ad mediam noctem. Cic. Att. 7. ult. diem ex die. Et ib. 2, 21. transitum tempestatis. [*Cat. R. R. 3, 2. Lubet caritatem exspectare.] Caes. B. G. 6, 9. adventum hostium. Et ib. 7, 49. eventum pugnae. Et B. C. 1, 5. responsum suis postulatis. [*Hor. Sat. 1, 5, 9. Exspectare comites coenantes, h. e. exspectare donec coenaverint. V. Heind. ad h. l. qui apprime comparat Tac. A. 2, 69. Opperiri aegritudinem alicujus, i. e. eventum morbi exspectare.] ¶ Dicitur etiam exspecto te, ut hoc facias, pro exspecto, ut tu hoc facias. Liv. 42, 40. Exspectari nos arbitror, ut respondeamus litteris tuis. ¶ Exspectato ablat. absol. Tac. A. 11, 26. Nec ultra exspectato, quam dum etc. Adde ib. 12, 7. ¶ Aliquando timorem includit. Caes. B. G. 6, 1. et ib. 7, 43. Multis de causis majorem Galliae motum exspectans. Ter. Phorm. 1, 4, 16. Nescio quod magnum hoc nuncio exspecto malum. [*Ruhnk. ad h. l.] Id. Hec. 3, 4, 8. Semper mortem exspectabam miser. [*Virg. A. 6, 614. Inclusi poenam exspectant.] Lucan. 5, 671. Dum metuar semper, terraque exspecter ab omni. Cic. Tusc. 2, 12. Quo dedecus majus a philosopho nullum exspecto. [*Plin. Pan. 35. Exspectant paria praemio damna. V. Drak. ad Liv. 8, 11, 9.] ¶ Saepe spem ac desiderium. Caes. B. G. 7, 85. Romani si rem obtinuerint, finem laborum omnium exspectant. Ter. Phorm. 1, 3, 9. Dum exspecto, quam mox veniat, qui adimat hanc mihi consuetudinem. ¶ Hinc saepe ponitur pro cupere. Ter. Ad. 5, 4, 20. Illum, ut vivat, optant; meam autem mortem exspectant scilicet. [*h. e. cupide optant. Hanc verbi vim copiose explicuit Ruhnk. ad Rut. Lup. 1. p. 20. ad Ter. Ad. 1, 2, 29. Adde Drak. ad Liv. 28, 27, 9.] (Jocus in ambiguo est in illo ap. Quint. 9, 3. Cum Proculus quereretur de filio, quod is mortem suam exspectaret; et ille dixisset, se vero non exspectare: imo, inquit, rogo, exspectes.) Id. Phorm. 5, 8, 36. Quid mihi affers, quamobrem exspectem, aut sperem, porro non fore? Cic. Phil. 14, 1. Avidissime exspectare aliquid. Id. ad Planc. f. 16. ad Att. Cum magna spe exspectare. ¶ Videtur inesse dicrimen aliquod inter exspectare, et optare. Nam qui exspectat, optat quidem, nihil tamen facit, quo potiatur: at qui optat, magis anxius est. Sen. Ben. 5, 17. Quis non patri suo supremum diem, ut innocens sit, optat: ut moderatus, exspectat: ut pius, cogitat? ¶ Eleganter exspectare dicitur, qui beneficium sperat ab aliquo. Cic. Fam. 11, 5. A te hoc civitas, vel omnes potius gentes non exspectant solum, sed etiam postulant. Id. Fam. 3, 10. Omnia volo a me et postules, et exspectes: vincam meis officiis cogitationes tuas. Et 12. f. Dixi Servilio, ut omnia a me majora exspectaret. Caes. B. C. 2, 28. His pauca ad spem largitionis addit, quae ab sua liberalitate exspectare deberent. ¶ Item illud, quod imminet, aut futurum est: quo sensu etiam maneo adhibetur. Hor. Sat. 2, 1, 57. seu me tranquilla senectus Exspectat, seu mors atris circumvolat alis. ¶ Item quae requirunt, aut indigent. Virg. G. 2, 21. Silvarumque aliae pressos propaginis arcus Exspectant. Et 420. non ulla est oleis cultura, neque illae Procurvam exspectant falcem, rastrosque tenaces. ¶ Metonymice est morari, otiosum esse, tempus terere. Virg. A. 4, 224. Dardaniumque ducem, Tyria Carthagine qui nunc Exspectat, fatisque datas non respicit urbes, Alloquere. ¶ Pro simplici specto. Stat. Silv. 5, 2, 21. qualis per jugera Circi Cum pulcher visu, titulis generosus avitis Exspectatur equus, etc. Illum omnes acuunt plausus etc. Pl. Aul. 4, 8, 6. Multo prius me collocavi in arborem, Indeque exspectabam, ubi aurum abstrudebat senex. Al. leg. spectabam, vel aspectabam. Petr. Sat. 17. Attoniti exspectavimus lacrimas ad ostentationem doloris paratas, Al. leg. spectavimus. Adde Paul. Dig. 41, 1, 26., ubi edidit Torrentin. exspectaretur; Haloander spectaretur. Huc pertinere videtur et illud Ov. Met. 14, 417. Et frustra conjux oculis animoque Canentis Exspectatus erat. ¶ Quidam hoc sensu scribunt especto in locis Plauti, et Petr. allatis. ¶ Part. Exspectaturus ap. Liv. 36, 43. Classis ibi aptius exspectatura hostem. Exspectandus ap. Cels. 2, 10. Exspectanda ergo remissio est. ¶ [*Confunduntur a librariis Exspectare et simplex Spectare. V. Interpp. ad Vell. Pat. 2, 14. Oudend. ad Caes. B. G. 2, 20. Drak. ad Liv. 6, 33, 1. 30, 23, 7. 40, 54, 3. — et Expetere. Drak. ad Liv. 10, 7, 2.]

EXSPERGO et Expergo, is, ersi, ersum, a. 3. aspergo, madefacio. V. v. seq. ¶ Item dispergo, dissipo, spargo. Lucr. 3, 828. Expergi quo possit vis animai, h. e. dilatari, diffundi. ¶ Legitur etiam exspargo, seu expargo. Id. 5, 371. Nec porro natura loci, spatiumque profundi Deficit, exspargi quo possint moenia mundi.

EXSPERSUS, a, um, part. ab exspergo, conspersus. Virg. A. 3, 625. sanieque exspersa natarent Limina. Ubi Serv. Haec fuit vera lectio, idest madefacta: nam si aspersa dixeris, idest inrorata, tapinosis, et hyperbole junguntur.

EXSPES et Expes, adj. ἀνέλπιστος, extra spem positus, desperatus. Hor. A. P. 20. si fractis enatat exspes Navibus. Ov. Met. 14, 217. Solus, inops, exspes. Tac. A. 6, 24. Ubi exspes vitae fuit. Accius ap. Non. 1, 39. Ille orbus, exspes liberum. ¶ In obliquis casibus exempla nondum vidimus.

EXSPĪRĀTĬO, onis, f. ἔκπνευσις, actus exspirandi. Cic. N. D. 2, 33. Terrae exspirationibus aer alitur.

EXSPĪRĀTUS, a, um, part. ab exspiro, spirando emissus. Hirt. B. Afr. 88. Anima nondum exspirata.

EXSPĪRO et Expiro, ās, avi, atum, a. 1. ἐκπνέω, spiritum emitto. Lucil. ap. Non. 1, 178. Exspirans animam pulmonibus aeger agebat. Ov. Met. 3, 120. exspirat, modo quas acceperat, auras. Et ib. 5, 106. medios animam exspirat in ignes. Virg. A. 1, 48. Exspirare flammas pectore. Lucr. 2, 354. Sanguinis exspirans calidum de pectore flumen. Et 4, 121. Exspirare acrem de corpore odorem. Plin. 9, 35, 56. Uniones senescere, coloremque exspirare. Sil. 9, 284. unda freti fundo emota minaces Exspirat per saxa sonos. Stat. Silv. 5, 2, 70. nescia falcis Silva comas tollit, fructumque exspirat in umbras, h. e. luxurians exit in frondes umbrosas pro fructu. ¶ Exspirare absolute, mori. Plin. 7, 45, 46. Destinatio exspirandi, et quatridui inedia major pars mortis in corpus recepta. Et Liv. 2, 20. Inter pri-

iam curationem exspiravit. *Id.* 28, 19. Exspira- e inter verbera et vincula. *Curt.* 9, 8. *med.* Bar- ari veneno tinxerant gladios: itaque saucii subin- e exspirabant. *Virg. A.* 10, 731. atram Tundit umum exspirans. ℙ Translate. *Plin. Pan.* 57. .ibertate jam exspirante. ℙ Passive impersonali- r. *Plin.* 11, 37, 67. Quoniam membrana cere- ri incisa, statim exspiretur. ℙ Significat etiam pirando exire. *Lucil.* ap. *Non. l. c.* Distento cor- ore exspiret vis. *Lucr.* 6, 886. exspirare foras, xireque in auras. Et 639. per fauces montis ut etnae Exspirent ignes interdum turbine tanto. *Id.* , 720. cadavere rancenti jam viscere vermes Ex- pirant. *Ov. Met.* 15, 299. Vis fera ventorum, aecis inclusa cavernis, Exspirare aliqua cupiens. *al. Fl.* 4, 493. patriique exspirat Averni Halitus. *lin.* 13, 3, 4. Unguenta illico exspirant. ℙ Trans- ate. *Catull.* 64, 194. Irae pectoris exspirantes. Ap. JCtos *exspirare* dicuntur, quae finiuntur olvunturve. *Mart. Dig.* 48, 17, 1. *extr.* Crimi- is causa exspirat. *Paul. ib.* 45, 1, 58. Prior obli- atio exspirat. *Ulp. ib.* 24, 3, 19. Redintegrato atrimonio, judicium exspirat. ℙ Part. *Exspira- urus* ap. *Liv.* 28, 28. Si ego morerer, mecum ex- piratura respublica erat.

EXSPISSĀTUS, a, um, part. ab *exspisso*, ut xspissatum lac. *Plin.* 20, 7, 24., ubi alii plerique g. *spissatum*.

EXSPISSO, as, avi, atum, a. 1. spissum facio, υκνόω. *Plin.* 25, 13, 95. Necat, sanguinem ex- pissando. Al. leg. *spissando*.

EXSPLENDĔO, es, ui, n. 2. et

EXSPLENDESCO et Explendesco, is, n. 3. val- e splendesco. *Sen. Q. N.* 2, 23. Ignis, qui ex- plendescat, nec exsiliat. *Plin.* 11, 12, 12. Prae- ipue ipso Sirio exsplendescente fit. ℙ Translate. *ep. Att.* 1. Clarius exsplendescebat, quam gene- osi condiscipuli aequo animo ferre possent. *Suet. it.* 3. In puero statim animi dotes exsplendue- unt.

EXSPŎLĬĀTĬO, onis, f. actus exspoliandi. *Au- ust. C. D.* 20, 8. *extr.* Ut et ligati, et soluti xspoliatio sequeretur.

*EXSPŎLĬĀTOR, oris, m. qui spoliat. *Salv. e gubern. Dei* 7. p. 288. *Rittersh.* Punit exspolia- ores domorum, cum sit ipse exspoliator civitatum, tque provinciarum. *B. A.*

EXSPŎLĬO et Expolio, as, avi, atum, a. 1. dem ac spolio, seu omnino spolio, σκυλεύω. *Cic. tt.* 10, 1. Exspoliare aliquem provincia et exer- itu. *Sall. Cat.* 50. Exspoliare fana atque domos. *ic. Dejot.* 9. Auctionatus est, seseque exspoliare aluit, quam tibi pecuniam non subministrare. [*i. . spoliari ut nihil supersit.] *Hirt. B. G.* 8, 50.)mni honore et dignitate exspoliare aliquem. [*V. *avis.* et *Oudend.* ad h. l.] *Ov. Met.* 13, 561. di- itos in perfida lumina condit, Exspoliatque genas culis. *Curt.* 9, 5. Ad exspoliandum corpus ala- er gaudio accurrit. [*V. *Burm.* ad *Phaedr.* 2, 2. *eins.* ad *Ov. Met.* 13, 562.] ℙ Deponentis for- na. *Claud. Quadrig.* ap. *Non.* 7, 100. Ita per sex- nnium agrum Campanum exspoliabantur. *Vet. oeta* ap. *Don. de Barb.* p. 1769. Exspoliantur eos, t corpora nuda relinquunt. ℙ [*Confunduntur *Ex- poliare* et simplex *spoliare*. *Oudend.* ad *Caes. B. G.* 7, 77. Porro *Exspoliare* et *expilare*. *Heins.* ad *v. Met.* 13, 562. — et *expellere*. *Heins. ib.*]

EXSPŬĬTĬO, onis, f. ut Exspuitio sanguinis, *lin.* 23, 1, 14.

EXSPŪMO et Expumo, as, avi, atum, n. 1. ξαφρίζομαι, spumando emano. *Cels.* 6, 7. *n.* 8.)onec inde humor aliquis exspumet.

EXSPŬO et Expuo, is, ui utum, a. 3. ἐκπτύω, salivam, vel aliud quidpiam ore emitto. *Varr. R. R.* 3, 3. *f.* Cum ille gustasset, et exspuisset. *Plin.* 30, 2, 6. Exspuere in mare fas non putant. *Id.* 14, 22, 28. Non respirasse in hauriendo, neque exspuisse. *Id.* 7, 23, 23. Exspuit linguam in os tyranni. Et 35, 16, 53. Prosunt sanguinem ex- spuentibus. *Scrib. Comp.* 194. Ab ore sanguinem exspuere. ℙ Translate est emittere, ejicere. *Plin.* 16, 10, 19. Taedae carbonem repente exspuunt cum eruptionis crepitu. *Id.* 9, 36, 60. Purpuras cum testa vivas frangunt, ita demum rorem eum exspuentes. Et 2, 98, 10. Circa Messanam fimo similia exspuuntur in litus purgamenta. *Catull.* 64, 154. Quaenam te genuit sola sub rupe leae- na? Quod mare conceptum spumantibus exspuit undis? *Plin.* 33, 6, 32. Argentum vivum optime purgat aurum, ceteras ejus sordes exspuens cre- bro jactatu. ℙ Parum concinnae translationes vi- dentur hae, quae tamen frequentes sunt. *Ter. Eun.* 3, 1, 16. Illam ubi exspueret miseriam ex animo. [*Recte tamen *Ruhnk.* observare videtur aptum hoc verbum esse in ore parasiti. Idem affert *Prop.* 4, 5, 66. ubi de anicula contemtissima: Atque ani- mam in tegetes putrem exsputare paternas. Ad quem l. vid. *Broukh.*] *Lucr.* 2, 1038. Desine qua- propter, novitate exterritus ipsa, Exspuere ex ani- mo rationem; sed magis acri Judicio perpende. *Sen. Ira* 3. *f.* Jam ipsum spiritum exspuimus, in- terim dum trahimus. [*Cf. *Prop.* locum modo al- latum.] *Val. Fl.* 3, 107. purpuream singultibus exspuit auram. *Sen. Thyest.* 245. Ferro peremptus spiritum inimicum exspuat. Adde *Herc. Oet.* 1469. et *Troad.* 1169. ℙ Neque imitanda est illa *Plau- ti* abusio, *Pseud.* 1, 1, 73. Pumiceos oculos habeo: non queo Lacrimam exorare ut exspuant unam modo.

[EXSPŪTUS, a, um, part. ab *exspuo*, sputo ejectus. Translate. *Sid. ep.* 1, 7. *f.* In insulam conjectus est, ubi usque ad inimicorum dolorem devenustatus, et a rebus humanis veluti vomitu fortunae nauseantis exsputus vitam trahit, uncum et laqueum per horas turbulenti carnificis horre- scens. *F.*]

EXSTANS et Extans, antis, part. ab *exsto*, ἐξ- έχων, extra stans, eminens. *Virg. A.* 6, 668. hu- meris exstans suspicit altis. *Ov. Halieut.* 235. si- gnis exstantibus asper crater. *Stat. Th.* 9, 455. Amnis super ripas utroque exstantior ibat Aggere. *Plin.* 17, 14, 24. *f.* Duos digitos exstans. *Id.* 6, 22, 24. *f.* Aedificia modice ab humo exstantia. *Gell.* 19, 13. Brevi atque humili corpore homines, paulum supra terram exstantes. *Plin.* 35, 11, 40. *n.* 24. Magna prorsus arte in aequo exstantia osten- dens, et in confracto solida omnia, i. e. in parte eminenti. ℙ Item qui durat, superstes. *Id. ib.* 4, 7. Hodieque pulcris ejus operibus Veronae exstantibus.

EXSTANTĬA vel Extantia, ae, f. ἐξοχή, promi- nentia. *Colum.* 5, 5. *med.* Capita sine ulla exstan- tia neque aratro, neque bubus obnoxia. *Coel. Aur. Tard.* 1, 5. Ventris exstantia. **Vet. Gloss.* Ex- stantiae, ἐξοχαί. *B. A.*

EXSTERNĀTUS, a, um, part. ab *exsterno*, con- sternatus. *Ov. Met.* 11, 77. Exsternata fugam fru- stra tentabat. *Id. ib.* 432. Exsternati equi. *Ca- tull* 64, 164. Sed quid ego ignaris nequicquam conqueror auris, Exsternata malo? [**Heins.* ad *Ov. Met.* 1, 641.] **Vet. Gloss.* Externatus, ἐκτὸς φρενῶν. *B. A.*

EXSTERNO et Externo, as, avi, atum, a. 1. prae consternatione dementem facio. *Catull.* 64, 71. Ah miseram, assiduis quam luctibus exsterna- vit Spinosas Erycina serens in pectore curas. [*V. *Heins.* ad *Ov. Met.* 1, 641. *Drak.* ad *Liv.* 37, 24, 7.] ℙ Pro externum facere, seu exheredare. *Ap- pul. Apol.* p. 335, 25. Filium Rufini heredem non reliquit etc. ut intelligeretur potius externare, quam oblitus praeteriisse. Al. leg. *extraneasse*. In hac significatione est ab *extra*, et scribendum est sine *s*. Quamquam et in priore *s* omitti potest, si non a *sterno*, sed ab *externus* ducatur, ut significet ex- ternum, et alienatum a mente reddere.

EXSTILLO et Extillo, as, avi, atum, n. 1. ἐκ- σταλάζω, guttatim defluo. *Colum.* 12. 48. Atque omnem amurcam exstillare. *Pl. Ps.* 3, 2, 29. Si- napi, oculi ut exstillent, facit. *Ter. Phorm.* 5, 7, 82. Exstillare lacrimis.

EXSTĬMŬLĀTOR, oris, m. qui exstimulat, et excitat, ut Acerrimus exstimulator rebellionis, *Tac. A.* 3, 40.

EXSTĬMŬLĀTUS, a, um, part. ab *exstimulo*, valde stimulatus, κεντηθείς. *Plin.* 9, 37, 61. Acu- leo exstimulatus. *Ov. Met.* 5, 165. Tigris exsti- mulata fame. [**Col. R. R.* 8, 11, 8. Exstimula- tae libidinis signa.]

EXSTĬMŬLO et Extimulo, as, avi, atum, a. 1. κεντέω, valde stimulo, pungo, incito. *Colum.* 6, 27. Id praecipue armentum libidinis exstimulatur furiis. *Sil.* 1, 32. Corda exstimulare furore bel- landi. *Ov. Fast.* 6, 588. His solita est dictis ex- stimulare virum. *Id. Trist.* 3, 2, 29. Exstimulare fata cessantia, *h. e.* facere ut mors cito sequatur. *Tac. H.* 1, 65. Exstimulare milites, et impellere in eversionem. *Id. A.* 15, 50. animum. [*Et se- quente *ut*. *Tac. A.* 4, 59. Exstimulatur, ut osten- deret.]

EXSTINCTĬO, onis, f. ἀπόσβεσις, actus exstin- guendi. *Cic. Tusc.* 1, 49. Supremus ille dies (*mortis*) non exstinctionem, sed commutationem affert loci. [**Cic. Hortens fragm.* ap. *August. de Trin.* 14. *c. ult.* Magna spes est, non molestam exstinctionem et quasi quietem vitae fore.]

EXSTINCTOR, oris, m. σβεστήρ, qui exstinguit. *Cic. Pis.* 11. *extr.* Prope a meis aedibus sedebas, non exstinctor, sed auctor incendii. *Justin.* 16, 1. Cassander exstinctor regiae domus. ℙ Translate. *Cic. Dom.* 38. Non exstinctor conjurationis, sed auctor et dux. *Id. Har. Resp.* 23. Exstinctor bel- li. *Id. Sull.* 31. patriae, *h. e.* eversor.

EXSTINCTUS et Extinctus, a, um, part. ab *ex- stinguo*, ἀποσβεσθείς, ad lumen, ignemve refertur. *Cic. Fam.* 4, 3. Exstinctum lumen. *Id. N. D.* 2, 9. Refrigeratus et exstinctus calor. *Ov Fast.* 5, 425. Exstinctus cinis. Et *ib.* 2, 712. Exstincti ignes. Et *Trist.* 1, 3, 44. foci. *Plin.* 28, 7, 23. Carbo in sanguine exstinctus. *Vitr.* 2, 5. Calx exstincta. [**gelöschter Kalk.*] ℙ Item ad vitam. *Cic. Brut.* 1. Vir egregius alienissimo reipublicae tempore exstinctus. *Virg. Ecl.* 5, 20. exstinctus crudeli funere Daphnis. *Hor. Ep.* 2, 1, 14. ex- stinctus amabitur idem. *Plin.* 35, 4, 7. Exstinctus nuper in longa senecta. *Id.* 9, 8, 8. Exstinctus morbo. *Tac. A.* 3, 7. subita morte. *Sall. Jug.* 100. et *Tac. A.* 4, 33. Familiae exstinctae. *Ov. Pont.* 1, 9. *extr.* Exstinctis enumerare aliquem. ℙ Item ad alia. *Ov. Met.* 7, 569. Exstincta sitis. *Liv.* 23, 45. spes. *Cic. Amic.* 21. amicitia. *Id. Coel.* 25. consuetudo. *Id. ib.* 30. Memoria non exstincta, sed repressa vetustate. *Plin.* 34, 2, 3. Exstincta artis auctoritas. *Cic. Brut.* 96. vox. *Id. Or.* 3, 1. virtus. *Id. Dom.* 35. Exstinctum male- dictum crudelitatis. *Id. Off.* 3, 1. Exstinctus se- natus, deleta judicia. *Caes. B. C.* 1, 60. *f.* Ru- mores exstincti de auxiliis legionum. *Plin.* 7, 26, 27. Exstinctum bellum civile. *Virg. A.* 4, 322. Exstinctus pudor. *Petr. Sat.* 140. Matrona anus, et floris exstincti. Et *Sall. Jug.* 100. Sulla gen- tis patriciae nobilis fuit, familia prope jam exstin- cta majorum ignavia, *h. e.* in qua pauci honores fuerant, et jamdiu cessaverant. *Ulp. Dig.* 9, 1, 1. *med.* Si ante litem contestatam decesserit animal, exstincta erit actio. *Modest. Dig.* 20, 1, 9. Jus pignoris exstinctum est. ℙ [*Confunduntur *Ex- stinctus* et *Exstructus*. *Drak.* ad *Liv.* 10, 24, 13. *Heins.* ad *Ov. Fast.* 2, 534.]

EXSTINCTUS, us, m. exstinctio. In sexto casu singulari. *Plin.* 7, 7, 5. Cum plerumque abortus causa fiat odor a lucernarum exstinctu.

EXSTINGUĬBĬLIS, e, adj. qui exstingui pot- est. *Lactant.* 7, 20. Ut si animae non exstingui- biles in totum, tamen cruciabiles fiant. Adde *Epi- tom.* 36.

EXSTINGUO et Extinguo, is, inxi, inctum, a. 3. ἀποσβέννυμι, opprimo, restinguo, deleo: ab *ex*, et *stinguo*, quod idem significat: vel ab *ex*, et *tin- guo* pro *tingo*, ut proprie dicatur de igne, qui aqua tinctus opprimitur: qua ratione sine *s* scribi oportebit. [*Rectius scribitur *Exstinguo*, teste *Cornut.* ap. *Cassiod.* p. 2284. Cfr. *Schneider. Ele- mentarlehre T. II.* p. 555.] Refertur itaque pri- mo ad ignem, et lumen. *Cic. Sen.* 19. Sua spon- te consumptus ignis exstinguitur. *Id. Fam.* 4, 13. Exstinguere incendium. *Id. Somn. Scip.* 7. Defi- cere sol hominibus, exstinguique visus est. *Plin.* 2, 103, 106. Fons immersas faces exstinguit. *Id.* 31, 3, 28. Exstinguere lucernam. *Vitr.* 2, 5. calcem, *h. e.* postquam excocta est, aqua perfun- dere. ℙ Secundo ad vitam. *Cic. Coel. f.* Noli- te, hunc jam natura ipsa occidentem, velle, matu- rius exstingui vulnere vestro. *Id. N. D.* 2, 9. Ex- stincto calore occidimus ipsi, et exstinguimur. *Ter. Ad.* 3, 2, 16. Seni animam primum exstin- guerem ipsi, qui illud produxit scelus. *Liv.* 8, 3. Invictum bellis juvenem fortuna morbo exstinxit. *Ov. Met.* 3, 470. Exstingui in aevo primo. ℙ Tertio ad alia plurima, et significat delere, de- struere, tollere, evertere, perdere. *Plin.* 20, 23, 97. Semen cannabis genituram virorum exstinguit, *h. e.* tollit, sistit. *Id.* 23, 2, 32. Exstinguere mammas, *h. e.* exsiccare. Sic *Curt.* 6, 4. Vel mo- dico tepore succus exstinguitur. *Plin.* 20, 17, 69. Exstinguere venena. Et 19, 6, 34. odorem allii. *Cic. Verr.* 2, 2, 70. Ut, si posset, quae antea scripserat, ea plane exstingueret. *Liv.* 5, 16. *f.* Aquam emissam per agros rigare, dissipatamque rivis exstinguere. *Cic. Verr.* 2, 5, 43. Non posse Verrem, testes interficiendo, crimina sua exstin- guere. Et *ib.* 3, 18. religionem. *Id. Cat.* 4, 4. nomen populi R. *Id. Mil.* 2. salutem alicujus. *Id. Prov. cons.* 9. inimicitias. *Id. Amic.* 10. fa- miliaritates. *Id. Mil.* 27. memoriam publicam. *Liv.* 27, 16. famam proditionis. *Cic. Har. resp.* 4. Pestem comprimere, exstinguere, funditus delere. *Id. Div. Verr.* 8. Improbitatem exstinguere, at- que delere. *Petr. Sat.* 94. iram. *Ov. Met.* 7, 569. sitim. *Sen. ep.* 18. famem. *Cic. Phil.* 6, 7. furo- rem alicujus. *Id. Balb.* 6. invidiam. *Id. Verr.* 2, 2. 69, infamiam. *Id. Agr.* 3, 2. Tyrannis insti- tutis, leges omnes exstinguuntur atque tolluntur. *Liv.* 39, 8. Discrimen omne pudoris exstinguere. *Cic. Rosc. Am.* 13. Intolerandam potentiam exstin- guere atque opprimere. *Id. Fam.* 10, 25. reliquias belli. *Matius* ad *Cic. Fam.* 11, 28. causam dissen- sionis nascentem. *Auct. ad. Her.* 4, 27. et *Ter. Phorm.* 1, 2, 58. formam. *Nep. Them.* 1. contu- meliam. *Quint. prooem. l.* 6, Fortuna vires ingenii exstinguit. *Cic. Somn. Scip.* 7. *extr.* Sermo obli- vione posteritatis exstinguitur. *Id. Att.* 15, 1. *med.* Rumor exstinguitur. *Liv.* 23, 22. Vocem hominis temerariam silentio exstinguere. *Id.* 28, 20. Ve- stigia quoque urbis exstinguere. *Petr. Sat.* 126. Pedum candor Parium marmor exstinxerat. *Cic. Fam.* 1, 1. Gratiam nostram exstinguit hominum suspicio. *Id. Or.* 1, 14. Admovere orationem ad motus animorum vel inflammandos, vel etiam exstin- guendos. [**Drak.* ad *Liv.* 39, 8, 6.] V. in EX- STINCTUS alia huc pertinentia. ℙ Illa sunt ICtorum propria, *Ulp. Dig.* 47, 2, 42. Exst in- guitur actio, *h. e.* evanescit, intercidit, tollitur, et *ib.* 32, 1, 11. *med.* Exstinguere fideicommis- sum, et *ib.* Exstinguitur constantia debiti. *Ne- rat. ib.* 34, 3, 21. Exstinguitur legatum. Et *ib.* Confusione perinde exstinguitur obligatio, ac solu- tione. *Cajus ib.* 7, 1, 3. usus fructus. *Paul. ib.* 46, 7, 8. stipulatio, etc. ℙ Part. *Exstincturus* ap. *Liv.* 10, 24. Eum ignem se exstincturum ait. ℙ *Ex- stinxit* pro *exstinxerit*. *Pl. Truc.* 2, 6, 43. Ne,

ille priusquam spolia capiat, hic nos exstinxit fames. ℙ *Exstinxem* per syncop. pro *exstinxissem* ap. *Virg. A.* 4, 606. et *ib.* 682. *exstinxsti* pro *exstinxisti*

EXSTIRPĀTĬO, onis, f. actus exstirpandi, eradicatio, ἀποῤῥίζωσις. *Colum.* 2, 2. Filicis exstirpatio frequens, quae aratro fieri potest.

EXSTIRPĀTUS, a, um, part. ab *exstirpo*, stirpitus evulsus. [*Col. de arb.* 5, 4. Suboles frigoribus exstirpatae.] *Prud. Hamart.* 241. Et cadit immodicis silva exstirpata procellis. ℙ Translate. *Cic. Amic.* 13. Nisi ex ejus animo exstirpatam humanitatem arbitremur.

EXSTIRPO et Extirpo, as, avi, atum, a. 1. una cum stirpe seu radice evello, ἀποῤῥιζόω. *Colum.* 11, 2. *med.* Silvestris ager decrescente luna utilissime exstirpatur. [*Pall. Jul.* 1, 1. Silvestres agri utilissime exstirpabuntur arboribus atque virgultis.] *Curt.* 7, 8. Arbores magnas diu crescere, una hora exstirpari. *Mart.* 6, 56. Exstirpa, mihi crede, pilos de corpore toto. ℙ Translate est funditus evertere, omnino tollere. *Cic. Fat.* 5. Vitia ex naturalibus causis nata exstirpari, et funditus tolli. *Id. Tusc.* 4, 19. Perturbationes exstirpandas putamus. *Sen. Ira* 1, 16. *med.* Exstirpare nomina inimica libertati, *h. e.* tollere, vetando, ne quis deinceps nomen habeat ejus, qui libertatem violavit, ut in Manlio Capitolino factum narrat *Liv.* 6, 20.

EXSTO et Exto, as, stiti, atum, n. 1. ἐξέχω, extra sto, emineo, promineo. *Virg. G.* 3, 370. summis vix cornibus exstant. *Colum.* 5, 11. Surculos sic inserito, ut semipede, nec amplius de arbore exstent. *Ov. Met.* 9, 128. exstabat ferrum de pectore. *Caes. B. G.* 5, 18. Cum milites capite solo ex aqua exstarent. *Tac. A.* 1, 17. Modo pectore, modo ore tenus exstantes. *Ov. Met.* 11, 358. celsoque exstant super aequora collo. Et *ib.* 8, 804. Ossa sub incurvis exstabant arida lumbis. *Id. Trist.* 5, 11, 14. Navis exstat aquis. Et *Her.* 13, 103. Sive latet Phoebus, seu terris altior exstat. ℙ Cum accussativo. *Stat. Silv.* 1, 2, 116. quantum egomet Nereidas exsto, *h. e.* procerior sum. ℙ Translate. [*Ov. Her.* 16, 4. Exstat amor, i. e. eminet, in sensus incurrit. V. *Ruhnk.* ad h. l.] *Val. Fl.* 5, 252. Excubias, Gradive, tene: praesentia luco Arma tubaeque sonent: vox et tua noctibus exstet, i. e. vincat vox tua armorum tubarumque sonum. *Claud. Cons. Mall. Theod.* 232. Lene fluit Nilus, sed cunctis amnibus exstat Utilior. ℙ Saepe est superesse, exsistere, durare, apparere, esse. *Cic. Balb.* 5. Qui locus est, in quo non exstent hujus fortitudinis impressa vestigia? *Id. Att.* 2, 4. Curabo, ut hujus peregrinationis aliquod tibi opus exstet. *Liv.* 1, 18. Auctorem doctrinae ejus, quia non exstat alius, Pythagoram edunt. *Cic. Planc.* 1. Video hoc in numero neminem, cujus non exstet in me suum meritum. *Id. Inv.* 1, 39. Si litterae non exstarent. *Id. Off.* 2, 14. Exstant epistolae Philippi ad Alexandrum. *Cato* ap. *Cic. Planc.* 27. Clarorum virorum non minus otii, quam negotii rationem exstare oportet. *Id. Div.* 1, 32. Sine oculis non potest exstare officium et munus oculorum. *Id. Fam.* 1, 8. *extr.* Studium nostrum exstabit in conveniendis magistratibus. *Hor. Sat.* 1, 5, 55. Sarmenti domina exstat, i. e. vivit. *Pl. Trin.* 2, 4, 142. Nemo exstat, qui ibi sex menses vixerit. *Nep. Tim.* 2. Ejus benignitatis memoriam volebat exstare. [*Markl.* ad *Stat. Silv.* 1. *praef.* p. 2.] ℙ Praeteritum *exstiti* cum *exsisto* commune est. ℙ Part. *Exstans.* V. suo loco. ℙ A supino *exstatum* fit *exstaturus*. *Plin.* 17, 22, 35. *n.* 7. Exstatura vitis duabus gemmis. *Pomp. Dig.* 47, 2, 78. Si rei dominus nemo exstaret, nec exstaturus esset. ℙ [*Confund. Exstare* et *adstare*. *Interpp.* ad *Ov. Met.* 3, 78. — et *exsistere*. *Drak.* ad *Liv.* 3, 38, 2. 42, 2, 5.]

EXSTRUCTĬO, onis, f. κατασκευή, actus exstruendi. *Cic. N. D.* 2, 60. Exstructio tectorum. *Id. Phil.* 14, 13. Eaque exstructione, quae sit ad memoriam aeternitatis. *Vitr.* 7, 1. *med.* Pavimenta struantur sive sectilibus, sive tesseris: cum ea exstructa fuerint, et fastigia exstructiones habuerint, ita fricentur, ut nulli gradus exstent, *h. e.* exstructiones habuerint fastigia, seu prominentias. ℙ Ap. *Tert.* accipitur pro exornatione, et cultu corporis, *ad Uxor.* 2, 3.

EXSTRUCTŌRĬUS, a, um, adj. qui exstruit. *Tert. Car. Christi* 17. Dei verbum exstructorium vitae.

EXSTRUCTUS, a, um, part. ab *exstruo*, struendo eductus. *Nep. Them.* 6. Cum satis altitudo muri exstructa videretur. *Caes. B. G.* 6, 16. Exstructi tumuli. *Ov. Fast.* 3, 546. Dido arserat exstructis in sua fata rogis. *Appul. de Deo Socr.* p. 54, 20. Species aedificiorum amoenissimae, exstructissimae, ornatissimae. ℙ [*Item translate. *Cic. Fin.* 4, 1. Non modo fundata, sed etiam exstructa disciplina.] ℙ Item cumulatus, instructus. *Ov. Met.* 11, 119. Mensas exstructas dapibus. *Hor. Sat.* 2, 6, 104. Fercula quae exstructis inerant hesterna canistris. *Id. Od.* 2, 3, 19. exstructis in altum Divitiis potietur heres. ℙ [*Confunduntur *Exstructus* et *Exstinctus*. *Heins.* ad *Ov. Fast.* 2, 534. *Drak.* ad *Liv.* 10, 24, 13.]

EXSTRŬO et Extruo, is, uxi, uctum, a. 1. κατασκευάζω, struendo educo, excito. *Cic. Leg.* 2, 27. Exstrui vetat sepulcrum altius, quam etc. *Id. Dom.* 47. Ad coelum exstruxit villam in Tusculano. *Sall. Cat.* 21. Divitias profundere in exstruendo mari, *h. e.* jactis in altum molibus, in mari aedificando. *Caes. B. C.* 2, 1. Aggerem in altitudinem pedum octoginta exstruit. *Id. B. C.* 3. *ult.* Omnem eam materiam pro vallo ad utrumque latus exstruebat. *Tibull.* 2, 5, 99. festas exstruet alte Cespitibus mensas, cespitibusque torum. *Ov. Fast.* 5, 39. Exstruere hi montes ad sidera summa parabant. *Cic. Fin.* 3, 22. Exstruere rogum. [*Cic. ad Att.* 2, 2. Magnum acervum librorum Dicaearchi mihi ante pedes exstruxeram.] *Colum.* 6, 3. Stramenta in acervum exstrui debent. *Hor. Ep.* 2, 43. Lignis focum exstruere, *h. e.* ingerere ardenti grandia ligna foco, ut *Tibull.* 2, 1, 22. ait. *Cic. Tusc.* 5, 21. Mensae conquisitissimis epulis exstruebantur. [*Quod gravius dictum quam *instruebantur*. Verbum *exstruendi* abundantiae, copiae, affluentiae notionem adjunctam habet. V. *Kühner.* ad h. l., *Gernhard.* ad *Cic. Sen.* 13. — Porro a mensis, quae *exstrui* dicuntur, hoc transfertur ad vasa, quae in mensa apponuntur. V. *Heindf.* ad *Hor. Sat.* 2, 6, 105. q. l. Noster laud. in *Exstructus*] ℙ Translate *Petr. Sat.* 84. Solas exstruere divitias curant. *Cic. Fin.* 5, 24. Exstrue animo altitudinem excellentiamque virtutum. *Petr. Sat.* 118. Exstruere poema. *Auct. ad Her.* 4, 32. Verba, sicut a poetis, in quendam exstruere numerum, *h. e.* construere, componere. *Gell.* 13, 24. Crimen unum vocibus multis atque saevis exstruere, *h. e.* exaggerare. ℙ [Part. *Exstructurus* ap. *Tac. A.* 3, 72. Pompeji theatrum, igne fortuito haustum, Caesar exstructurum pollicitus est. *F.*]

EXSUCCĬDUS, a, um, adj. exsuccus, sine succo. *Tert. Anim.* 32. Arida et exsuccida.

EXSUCCO, as, a. 1. succum extraho, exsicco. *Coel. Aurel. Tard.* 2, 14. Exsuccare marrubium.

EXSUCCUS et Exuccus, a, um, adj. ἄχυμος, sine succo. *Sen. ep.* 30. Scis, illum semper infirmi corporis et exsucci fuisse. Plerique omnes leg. *exhausti*. *Tertull. Anim.* 51. Corporis substantia exsuccior. ℙ Translate. *Quint.* 12, 10. Oratores aridi, et exsucci, et exsangues.

EXSUCTUS et Exuctus, a, um, part. ab *exsugo*. *Gell.* 20, 8. Luna nunc videlicet senescit; ea re ostrea quoque tenuis, exsuctaque est. *Colum.* 1. *praef.* Exsucto sudore sitim quaerimus. *Vitr. prooem. l.* 8. Animalia exsanguinata et exsucta. *Varr. R. R.* 2, 7. Restibiles segetes sunt exsuctiores.

EXSŪDĀTUS, a, um, part. ab *exsudo*, ut Exsudati labores, *h. e.* sudore exantlati. *Sil.* 3, 531. et *Ammian.* 15, 5.

EXSŪDO et Exudo, as, avi, atum, a. 1. per sudorem emitto, ἀφιδρόω. *Colum.* 12, 48. Cum oliva, quidquid habuit amurcae, exsudavit. ℙ *Exsudare labores* est labores sudando perferre, ap. *Liv.* 5, 5. [*V. *Drak.* ad h. l. et ad 4, 13, 4.] Et *exsudare causas*, pro magno labore agere, ap. *Hor. Sat.* 1, 10, 28. Et *exsudare certamen*, ap. *Liv.* 4, 13. ℙ Neutrorum etiam modo usurpatur. *Virg. G.* 1, 88. omne per ignem Excoquitur vitium, atque exsudat inutilis humor.

EXSUFFLO, as, a. 1. sufflando ejicio. Usurpatur a *Sulp. Sev. Dial.* 3, 8., sed ipso quoque fatente, parum Latine dici. Habent tamen et *August. ep.* 105. *f.* et *Tert. Idol.* 11.

EXSŪGO vel Exugo, is, uxi, uctum, a. 3. ἐκθηλάζω, sugendo elicio. *Colum.* 4, 24. Ab uno latere exsugitur. *Pl. Poen.* 3, 2. *f.* Nunc ego illi egredienti sanguinem exsugam procul. *Cels.* 5, 27. *n.* 3. Quisquis, exemplum Psylli secutus, id vulnus exsuxerit. *Vitr.* 2, 8. Exsugere liquorem de materia. *Varr. R. R.* 2, 4. Arenam injicere oportet, aut aliud quod exsugat humorem. ℙ Reperitur et fut. *exsugebo*, quasi ab *Exsugeo*, *es*, 2. conjugat. *Pl. Ep.* 2, 2, 5. Atque eorum exsugebo sanguinem, Senati qui columen cluent. Adde *Cat.* in EXURGEO. ℙ Part. *Exsugens* ap. *Plin.* 23, 1, 27. Aceto os colluunt venena exsugentes.

EXSUL et Exul, ulis, com. gen. [*Illud rectius est, teste *Flav. Capit.* p. 2241. *Terent Scaur.* p. 2262. Cfr. *Schneider. Elementarlehre T. II.* p. 555. 559.] φυγάς, ex patria ejectus, exsilio multatus, extorris, quasi extra solum, ut *Fest.* docet in *Solicitare*: et *Non.* 1, 40. Quare melius interjecto *s* scribitur: quod et *Cellar.* probat. De tribus exsulum generibus in EXSILIUM dictum est. *Cic. Dom.* 27. Quid est enim exsul? ipsum per se nomen calamitatis, non turpitudinis. Quando igitur est turpe? re vera, quando est poena peccati; opinione autem hominum, etiam si est poena damnati. *Id. Parad.* 4. *med.* Omnes scelerati atque impii, quos leges exsilio affici volunt, exsules sunt, etiamsi solum non mutarunt. *Id. Or.* 2, 18. Cum Annibal Carthagine expulsus, Ephesum ad Antiochum venisset exsul. *Id. Cluent.* 62. Cum vagus et exsul erraret, atque undique exclusus. *Id. Phil.* 1, 1. Restituere exsules. *Id. Fam.* 12, 1. reducere. *Nep. Att.* 20. Exsul his terris. [*Sall. Jug.* 14. Exsul patria, domo. V. *Munck.* ad *Hyg. fab.* 26. p. 73. *Corte* ad *Sall. l. c.*] *Hor. Od.* 2, 16, 19. Exsul patriae. [*Structura cum genit. usitatior est. V. *Duker.* ad *Flor.* 3, 1, 12. *Burm.* ad *Ov. Met.* 6, 159. Sed nunquam struitur cum ablat. et praepositione *a*. V. *Hand. Tursell.* p. 11.] *Lucan.* 8, 837. Exsul adhuc jacet umbra ducis. *Tac. A.* 14, 63. Alia exsul. *Ov. Her.* 14, 129. Exsul Hypermnestra. ℙ Translate. *Ov. Met.* 9, 410. Attonitusque malis, exsul mentisque domusque. *Publ. Syr.* ap. *Petr.* 55. Ciconia avis exsul hiemis, *h. e.* quae aestate apud nos degit, hieme alio migrat, ut *Plin.* tradit 10, 23, 31. *Mart.* 10, 5. Erret per urbem pontis exsul, et clivi, *h. e.* expers pontis et clivi, in quo stipem quaerat, ut solent mendici. *Id.* 10, 34. Libertis exsul non erit ille suis, *h. e.* patronus non erit extraneus libertis suis, quia heres non fuerit.

[EXSŬLĀBUNDUS, a, um, adj. qui exsulat vel exsulaturus est. *Gloss. Philox.* Exsulabundus φυγαδικός. *F.*]

EXSŬLANS, antis, part. ab *exsulo*, exsul. *Cic. Tusc.* 5, 37. Jure exsulantem consolari non oportet. Et *ib.* 3, 18. Pulsus patria, exsulans, atque egens. ℙ *Exsulantes animalibus* ap. *Tertull. Cult. fem.* 9. sunt abstinentes animalium carne in cibis. Al. leg. *exsolentes*, h. e. solitum et usitatum usum esus carnium abdicantes.

EXSŬLĀRIS, e, adj. ad exsulem, seu ad exsilium pertinens. *Ammian.* 14, 4. Exsularis moeror. Et 15, 3. poena.

[EXSŬLĀTĪCĬUS, a, um, adj. qui ad exsulem pertinet. *Gloss. Philox.* Exsulaticius, φυγάς. *F.*]

EXSŬLĀTĬO, onis, f. exsilium. *Flor.* 1, 22. Clarissimos principes exsulatione multavit.

EXSŬLĀTUS, us, m. exsulatio, exsilium. *Messala Corvin. de prog. Aug.* 29. Tarquinius Junii Bruti opera pulsus, in exsulatum cum scelesta conjuge ac filiis fuga perrexit.

EXSŬLĬUM pro *exsilium*, antique dictum fuit.

EXSŬLO et Exulo, as, avi, atum, n. 1. [*Rectius scribitur *Exsulo*. V. *Terent. Scaur.* p. 2258 et quos laudavi s. v. *Exsul*.] ἀπολίς εἰμι, φεύγω, exsul sum, in exsilio sum: quasi extra solum eo vel sum. *Cic. Parad.* 4. *f.* De te privilegium tulit, ut si in opertum Bonae Deae accessisses, exsulares. *Id. Or.* 1, 39. Qui Romam in exsilium venisset, cui Romae exsulare jus esset. *Id. Fam.* 4, 8. Aptissimus ad exsulandum locus. *Liv.* 2, 35. Damnatus absens, in Volscos exsulatum abiit. *Pl. Eun.* 3, 5, 62. Domo exsulo nunc. *Ov. Pont.* 4, 9, 41. Mente tamen, quae sola loco non exsulat, utar. *Id. Trist.* 3, 14, 11. per extremas profugus pater exsulat oras. *Curt.* 5, 8. Exsulare in regno. *Pl. Pers.* 4, 4, 7. Exsulare ex patria. *Justin.* 26, 1. In perpetuum cum viris exsulaturae. *Id.* 2, 10. Exsulare apud aliquem. ℙ *Exsulare a patria* affertur ex *Pl. Most.* 3, 1, 69., sed varia ibi lectio est, et incerta. *Mart.* tamen habet *Spectac.* 4. Exsulare ab urbe Ausonia. ℙ Translate. *Cic. Parad.* 4. *med.* Cum omnes meo discessu exsulasse rempubl. putent. *Pl. Pers.* 4, 4, 7. Perfidia ex urbe, et avaritia si exsulant. *Id. Merc. prol.* 42. Amare coepi meretricem: illicò res exsulatum ad illam abibat clam patris. ℙ *Exsulare* active, in exsilium pellere. Hinc passive *Hygin. fab.* 26. *de Medea.* Tunc iterum exsulatur. [*V. *Munk.* ad h. l.] *Dict. Creten.* 5, 4. *extr.* Decernitur, Antimachum ex omni Phrygia exsulandum. *Cave imiteris.* [*V. *Drak.* ad *Liv.* 3, 67, 8.] ℙ Part. *Exsulans* V. suo loco.

EXSULTĀBUNDUS, a, um, adj. exsultans. *Sol.* 5. Exsultabundus ad cantum elevatur. *Justin.* 18, 7. Aususne es moesta ac lugentia castra velut exsultabundus intrare?

EXSULTANS, antis, part. ab *exsulto*, qui exsilit, ἐκπηδῶν. *Cic. Off.* 1, 26. Equi ferocitate exsultantes. *Id. Div.* 2, 70. *extr.* Exsultantes loligines. *Plin.* 18, 35, 88. Pecora exsultantia, et indecora lascivia ludentia. *Lucr.* 2, 195. Sanguis emicat alte exsultans e corpore. ℙ Translate significat superbientem, et successu aliquo elatum. *Cic. Sen.* 4. Annibalem juveniliter exsultantem patientia sua molliebat. *Id. Har. resp.* 1. Hominem furentem exsultantemque continui. *Id. Tusc.* 5, 6. Elatus levitate, inanique laetitia exsultans, et temere gestiens. *Id. Top.* 22. Exsultantem laetitiam comprimere. *Id. Sext.* 44. Furorem exsultantem reprimere. *Virg. A.* 2, 386. successu exsultans animisque Coroebus. *Gell.* 12, 5. Affectiones animi exsultantes opprimere, et obterere. ℙ De oratione, et verbis. *Quint.* 9, 4. *med.* Exsultantissimum verbum, *h. e.* quo veluti subsultat oratio. Hujusmodi sunt, quae plures syllabas breves habent, quae, ut *Id. ib. paulo sup.* dixerat, si miscentur quibusdam vocibus longis currunt; si continuantur, exsultant. *Id.* 12, 10. M. Tullium suorum homines temporum incessere audebant, ut tumidiorem, et in compositione fractum, exsultantem, ac paene viro molliorem, *h. e.* nimis oratione lascivientem, et petulantem. *Id.* 10, 2. Fiunt pro grandi-

ıs tumidi, pressis exiles, laetis corrupti, compositis exsultantes.

EXSULTANTER, adv. σκιρτητικῶς. *Plin. ep.* 3, 3. *f.* Cum ea potius, quae pressius et adstrictius, ıam illa, quae hilarius et quasi exsultantius scripsi, possint videri arcessita.

EXSULTANTĬA, ae, f. actus exsultandi, exsultatio. *Gell.* 12, 5. Cum petulantia morbi dolorisque exsultantia colluctantem. *Paul. Nolan. carm.* 1. *v.* 564. ludibrium Hostilis exsultantiae.

EXSULTĀTĬO, onis, f. ἐκπήδησις, actus exsultandi. *Plin.* 8, 54, 80. Simias luna cava tristes esse, novam exsultatione adorare. *Colum.* 7, 3. *med.* Agnum claudi oportebit, ne velut puerili nimia exsultatione macescat. *Quint.* 2, 2. Proni atque succincti, ad omnem clausulam non assurgunt modo, verum etiam excurrunt, et cum indecora exsultatione conclamant. ℙ Translate. [*Sen. Ir.* 2, 21. Eum attolli, non gestire patiamur; gaudium enim exsultatio, exsultationem tumor et nimia aestimatio sui sequitur.] *Hirt. B. Afr.* 31. *extr.* Constituerat, gloriam exsultationemque eorum pati, donec etc. *Tac. H.* 1, 72. Par exsultatio, impetrato Tigellini exitio. *Gell.* 2, 27. Laetitia dicitur exsultatio quaedam animi cum gaudio efferventiore. *Sen. Tranq.* 15. *f.* Animus in exsultationem libertatemque extrahendus.

EXSULTIM, adv. saltando, exsultando. *Hor. Od.* 3, 11, 10. Quae, velut latis equa trima campis, Ludit exsultim, metuitque tangi.

EXSULTO et Exulto, as, avi, atum, n. 1. ἐκπηδάω, exsilio, salio, immoderate, et veluti extra limites salto: ab *ex*, et *salto*. *Nep. Eum.* 5. Equos verberibus cogebat exsultare, et calces remittere. *Sen. Q. N.* 6, 10. *f.* Pila cum cecidit, exsultat, ac saepius pellitur. *Ov. Met.* 2, 864. de tauro. Et nunc alludit, viridique exsultat in herba. *Tac. A.* 4, 34. Hostis exsultare per turmas et catervas. *Virg. A.* 3, 557. Exsultantque vada, atque aestu miscentur arenae. Et *ib.* 7, 464. Exsultant aestu latices. *Lucr.* 2, 631. Exsultare in numerum. *Id.* 3, 142. In corde exsultat pavor et metus, *h. e.* trepidat, salit. *Plin.* 18, 19, 49. *n.* 2. Scamna inter duos sulcos cruda ne relinquantur, glebae ne exsultent. *Id.* 17, 22, 35. *n.* 13. Sic coercetur impetus materiae, densioresque circa pampini exsultant. Sic *Id.* 31, 10, 46. *n.* 4. Nitrum uritur in testa opertum, ne exsultet. ℙ Translate. *Cic. Ac.* 4, 35. et *Or.* 8. Cum sit campus, in quo exsultare possit oratio, cur eam in tantas angustias compellimus? *Id. Att.* 1, 16. *med.* Alacris exsultat improbitas in victoria. *Quint.* 9, 4. Verba exsultant. V. EXSULTANS. ℙ Hinc saepe est immodice jactare se gaudio, gestire, efferri, immoderate gaudere. *Cic. Att.* 6, 1. *med.* Graeci exsultant, quod peregrinis judicibus utuntur. *Id. Phil.* 2, 27. Exsultare gaudio. *Id. Att.* 15, 21. et *Cluent.* 5., et *Liv.* 27, 2. Exsultare laetitia, et triumphare gaudio. *Quint.* 6, 4. *med.* vana spe. *Cic. Rosc. Am.* 6. victoria. *Id. Balb.* 26. in ruinis alterius. [*Bene monet *Matth.* ad *Cic. Sext.* 41., id sensum differre, utrum dicatur *exsultare re*, an *exs. in re*. *In* significat quasi materiam subjectam exsultationi, quae causam praebet; simplex ablativus id, quo efficitur, ut quis exsultet.] *Id. Div.* 1, 29. Exsultare, immoderateque jactari. *Id. fr. de rep.* ap. *Non.* 4, 178. In omni crudelitate sic exsultat, ut vix hominum acerbis funeribus satietur. *Tac. Agr.* 8. Nec Agricola unquam in suam famam gestis exsultavit: ad auctorem et ducem, ut minister, fortunam referebat. ℙ In bonam partem. *Stat. Silv.* 4, 4, 37. Te quoque flammabit tacite repetita parumper Desidia, et solidos novus exsultabis in actus, *h. e.* alacer accedes ad res magnas agendas. ℙ Cum accusativo. *Tac. A.* 11, 28. Dum histrio cubiculum principis exsultaverit, dedecus quidem illatum etc. *h. e.* adulterio infamaverit, contaminaverit, quasique fabulam, ceu in scena, saltaverit. Al. leg. *insultaverit.* [*Vid. *Boettich.* in *Lex. Tac.* p. 188.] ℙ Part. *Exsultans* V. suo loco.

EXSŬO. V. EXUO.

EXSŬPĔRĀBĬLIS, e, adj. qui superari potest, superabilis. *Stat. Th.* 1, 214. nec exsuperabile diris Ingenium mortale. ℙ Item active qui superare potest. *Claud. Quadrig.* ap. *Gell.* 17, 2. Cujus operam apud Gallos cum prime fortem atque exsuperabilem respublica sensit. *Serv.* huc trahit illud *Virg. G.* 3, 39. Immanemque rotam, et non exsuperabile saxum: *sc.* Sisyphi: non quod, inquit, superari non potest, sed quod superare non valet summum montis cacumen. Idem ab *Homer. Odyss.* 11, 597. λᾶας ἀναιδὴς dicitur.

EXSŬPĔRANS, antis, part. ab *exsupero*, ὑπερέχων, qui exsuperat, praestans, excellens. *Ov. Trist.* 1, 5, 56. Materia vires exsuperante meas. *Sil.* 1, 56. Annibal exsuperans astu, sed devius aequi, *h. e.* abundans. *Gell.* 6, 8. Mulier exsuperanti forma. *Id.* 14, 3. *extr.* De iis apud alios, uter esset exsuperantior, certabatur. *Inscr.* ap. *Spon. Miscell. erud. antiq.* p. 71. J. O. M. summo, exsuperantissimo. Adde aliam ap. *Don. cl.* 3. *n.* 31. In nummo Commodi Aug. ap. *Eckhel. D. N. V. T.* 7. p. 115. Jovi Exsuper*antissimo*. Hic idem Juppiter a *Callimacho hymn. in Jov. v.* 91. appellatur. Κρονίδης πανυπέρτατος. ℙ Item superfluus. *Gell.* 1, 22. Abundans nimis, et affluens et exsuperans.

EXSŬPĔRANTĬA, ae, f. ὑπεροχή, excellentia, praestantia, quae intra mediocritatem non continetur, sed rara est, et singularis. *Cic. Tusc.* 5, 36. An non ita fit omni in populo? nonne omnem exsuperantiam virtutis oderunt? Aristides nonne ob eam causam expulsus est patria? *Gell.* 4, 18. Sunt haec duo exempla ejus (*Scipionis Africani*) fiduciae, atque exsuperantiae ingentis. *Id.* 14, 1. *med.* Eos planetas cernere homines non possunt propter exsuperantiam vel splendoris, vel altitudinis.

[EXSŬPĔRANTĬUS et Exuperantius, ii, m. idem ac exsuperans. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 21, 3. Aur*elius* Exuperantius sacerdos Silvani. *F.*]

EXSŬPĔRĀTĬO, onis, f. exsuperantia, superlatio. *Auct. ad Her.* 4, 53. Significatio per exsuperationem fit, cum plus dictum est, quam patitur veritas. Al. leg. *exuberationem.*

EXSŬPĔRĀTOR et Exuperator, oris, m. superator, victor. In nummo Constantini M. ap. *Eckh. D. N. V. T.* 8. p. 83. Exuperator omnium gentium.

EXSŬPĔRĀTŌRĬUS, a, um, adj. *Lamprid. Commod.* 11. Menses quoque in honorem ejus, pro Augusto Commodum, pro Septembri Herculem, pro Octobri Invictum, pro Novembri Exsuperatorium, adulatores vocabant. Et 12. Appellatus imperator V. cal. Exsuperatorias. Commodus autem dici se ὑπεραίροντα, quod idem significat, unice gaudebat. *Salmas.* ex *Dione.*

EXSŬPĔRĀTUS, a, um, part. ab *exsupero*, superatus, victus. *Lucr.* 2, 232. corpus aquae, naturaque tenuis Aeris haud possunt aeque rem quamque morari, Sed citius cedunt gravioribus exsuperatae. *Plin. in. l.* 36. Alpes ab Annibale exsuperatae.

[EXSŬPĔRĬUS et Exuperius, ii, m. idem ac exsuperans. Est cogn. R. *Inscr*, ap. *Grut.* 524, 8. Exsuperius miles. *F.*]

EXSŬPĔRO et Exupero, as, avi, atum, a. 1. ὑπερβάλλω, idem quod supero, aut longe supero, vinco. *Virg. A.* 12, 19. quantum ipse feroci Virtute exsuperas, tanto me impensius aequum est Consulere. *Ov. Fast.* 6, 372. arma capessant, Et si non poterunt exsuperare, cadant. *Id. Trist.* 1, 5, 56. Materia vires exsuperante meas. *Virg. A.* 7, 591. Exsuperare caecum consilium, *h. e.* furentem populi reprimere impetum. *Vet. Poeta* apud *Cic. Tusc.* 4, 36. impudentia aliquem. *Plin.* 2, 11, 8. latitudine aliquid. *Id.* 17, 23, 35. *n.* 27. Reditum impendia exsuperant. *Liv.* 28, 43. Laudes alicujus non solum assequi, sed etiam exsuperare. [*Alia exempla e Livio habet *Drak.* ad 7, 24, 2.] *Ov. Trist.* 4, 4, 2. Exsuperas morum nobilitate genus. ℙ Est etiam praeterire. *Val. Fl.* 2, 622. Jam juga Peccotes, Pariumque infame fragosis Exsuperant, Pityamque vadis. *Plin.* 6, 17, 21. Exsuperare amnem. ℙ Item ascendere, *Sen. ep.* 31. Surge, et respira, et clivum istum uno, si potes, spiritu exsupera. *Virg. A.* 11, 905. Exsuperatque jugum, silvaque evadit opaca. *Id. ib.* 2, 759. exsuperant flammae, furit aestus ad auras. Et 206. Pectora quorum inter fluctus arrecta, jubaeque Sanguineae exsuperant undas. *Plin.* 14, 1, 3. Vites ulmos exsuperant. ℙ Item excedere. *Plin.* 18, 18, 17. Nilus exsuperavit sedecim cubita. *Id.* 9, 17, 30. Binas libras ponderis raro exsuperant. ℙ Item superesse, superstitem esse. *Cic. ad Quirit.* 9. Dum anima exsuperabo mea. Al. rectius leg. *spirabo.* *Val. Max.* 5, 9. *extr.* Tu vero, pater, vive, et me quoque exsupera. *Plin.* 14, 2, 4. *n.* 5. Vitis vino, quod genuit, aestatem non exsuperans, *h. e.* ultra aestatem non durans.

EXSUPPŪRO, as, a. 1. pus amoveo. Translate. *Tert. Pall.* 5. *extr.* Non facile quis has purulentias civitatis eliciet, et exsuppurabit. Al. leg. *exvaporabit.*

EXSURDĀTUS, a, um, part. ab exsurdo, ut Exsurdatus clamoribus, *Sen. ep.* 94. *med.*

EXSURDO et Exurdo, as, avi, atum, a. 1. ἐκκωφόω, surdum reddo. *Plin.* 32, 10, 52. Paniculae flos si aures intraverit, exsurdat. *Val. Max.* 2, 2. *n.* 3. Graecis actionibus aures curiae exsurdantur. ℙ Translate. *Hor. Sat.* 2, 8, 38. Fervida quod subtile exsurdant vina palatum, *h. e.* hebetant.

EXSURGO et Exurgo, is, urrexi, rectum, n. 3. ἐξανίστημι, idem quod surgo, consurgo, erigor. *Cic. Or.* 1, 62. *extr.* Et cum exsurgeret, simul arridens etc. *Id. Planc.* 42. Huc exsurge tamen, quaeso: retinebo, et complectar. *Pl. Mil.* 2, 1, 3. Qui auscultare nolit, exsurgat foras. *Id. Bacch.* 4, 4, 105. Ubi erit accubitum semel, ne quoquam Exsurgatis. *Id. Rud.* 4, 2, 10. De nocte multa, impigreque exsurrexi. *Id. ib.* 1, 5, 22. Exsurgite a genibus ambae. *Liv.* 27, 41. Tempus exsurgendi ex insidiis, et aggrediendi hostem. ℙ *Exsurgere* etiam dicuntur, quae attolluntur. *Liv.* 6, 4. Et Roma cum frequentia crescere, tum tota simul exsurgere aedificiis. [*Vid. *Drak.* ad h. l.] *Plin.* 5, 27, 27. Ubi Taurus ab Indico mari exsurgit. *Id.* 24, 19, 113. Inde alii ramuli exsurgunt. *Sil.* 7, 274. Qua nemorosa juga, et scopulosi vertice colles Exsurgunt. *Tac. H.* 2, 14. Acies ita instructa, ut pars in colles exsurgeret etc. *Sen. Troad.* 536. Generosa in ortus semina exsurgunt suos, *h. e.* enascuntur, crescuntque. *Id. Hippol.* 1012. furenti pontus exsurgit sinu, regnante Coro. ℙ Translate est erigi, recreari, confirmari. *Cic. Agr.* 2, 32. Haec non solum afflixerunt, sed etiam, ne quanto recreata exsurgere atque erigere se possent, funditus sustulerunt. *Id. Phil.* 13, 18. Si causa Pompejanorum esset jugulata, nunquam exsurgeret. *Id. Fam.* 12, 10. *extr.* Auctoritate vestra respublica exsurget, et in aliquo statu tolerabili consistet. *Albinov.* 1, 353. Alta mane, supraque tuos exsurge dolores. ℙ Item insurgere, crescere. *Sen. Med.* 49. Gravior exsurgat dolor. *Petr. Sat.* 2. Grandis, et, ut ita dicam, pudica oratio non est maculosa, nec turgida, sed naturali pulcritudine exsurgit. ℙ Passive impersonaliter. *Pl. Ps. prol. f.* Exporgi melius est lumbos, atque exsurgier: pro *exsurgi.*

EXSUSCĬTĀTĬO, onis, f. actus exsuscitandi. Translate. *Auct. ad Her.* 4, 42. Si sententiam trajiciemus aut ad sermocinationem, aut ad exsuscitationem. Et 43. Mutatur res tractando, si traducitur ad exsuscitationem, cum et nos commoti dicere videamur, et auditoris animum commovemus. [*Cf. *Ern. Lex. techn. Lat. rhet.* p. 156.]

EXSUSCĬTO et Exuscito, as, avi, atum, a. 1. idem quod suscito, addita *ex* intensiva, ἀνεγείρω. *Liv.* 21, 3. *extr.* Parvus ignis magnum incendium exsuscitat. *Ov. Fast.* 5, 507. Ipse genu posito flammas exsuscitat aura. [*V. *Interpp.* ad h. l.] *Cic. Mur.* 9. *f.* Te gallorum, illum buccinarum cantus exsuscitat. ℙ Translate. *Auct. ad Her.* 3, 21. Si naturalem memoriam exsuscitaverimus hac notatione. *Cic. Off.* 1, 4. Quae cura exsuscitat animos, et majores ad rem gerendam facit. *Brutus* ad *Cic. ad Brut.* 1, 16. Magis tu te exsuscita, ut etc. ℙ [*Confund. *Exsuscitare* et *Excutere*. *Heins.* ad *Ov. Fast.* 5, 507.]

*EXSYNCERASTI, ap. *Pl. Most.* 4, 1, 11. quibusdam dici videntur, quasi Emedullatos dixeris, et citra ullam pinguedinem. Nempe iidem *Syncerastum* Medullam interpretantur, v. g. *Coel. Rhodig.* 25, 24. V. *Exsinceratus* et cf. *Syncerastus*. *B. A.*

EXTA, orum, n. plur. ἔγκατα, σπλάγχνα, viscera, ac praesertim cor, pulmo, jecur, lien. *Festus*, Exta, inquit, dicta, quod ea Diis prosecentur, quae maxime exstant, eminentque. Alii deducunt ab *exsecando*, quasi *exsecta*. *Plin.* 28, 5, 14. Hippocrates tradit, non prandentium exta celerius senescere. *Id.* 11, 37, 77. Exta serpentibus et lacertis oblonga. Et *ib.* Exta homini ab inferiore viscerum parte separantur membrana. *Pl. Poen.* 3, 6, 9. Extis satur sum factus probe. ℙ Ab extis multa solebant divinare veteres. Inspiciebantur enim caesae hostiae viscera, quae si felicia essent, (felicissima autem habebantur, si duplicia apparerent: item si integra, sana etc., contra vero tristia, si aliqua confecta tabe, aut si eorum aliquid deesset) coquebantur in foco, deinde secabantur partes, quae Diis essent immolandae, et quae ad vescendum sacrificulis relinquendae. Caput in extis quid sit, in CAPUT dictum est. *Cic. Div.* 2, 12. Si est in extis aliqua vis, quae declaret futura, necesse est etc. Et *mox.* Non dicam gallinaceum fel, (sunt enim, qui vel argutissima haec exta esse dicant) sed tauri opimi jecur, aut cor, aut pulmo, quid habet naturale, quod declarare possit, quid futurum sit? Et 13. Extis exquirere aliquid. Et *ib.* Exta inspicere. Et 15. Tristissima exta sine capite. *Curt.* 7, 7. et 9, 4. spectare. *Virg. A.* 4, 63. pecudumque reclusis Pectoribus inhians, spirantia consulit exta. *Suet. Aug.* 1. prosecare. Et *ib.* et *Virg. G.* 2, 194. reddere Marti pandis lancibus, *h. e.* offere. *Reddi* enim *exta* dicebantur, ut hoc loco *Serv.* docet, cum probata et elixa arae superponebantur. Simile est illud *Liv.* 26, 23. *f.* C. Claudius flamen Dialis, quod exta perperam dederat, flaminio abiit. *Dare* enim *exta* est ea ita distribuere, ut ritus postulat sacrificii: nempe quaedam in extis abscindebantur, et projiciebantur; quaedam Diis in ara offerebantur; quaedam a sacerdote et populo consumebantur, ut ex *Festo* in *Porriciam* colligitur. *Veran.* ap. *Macr. Sat.* 3, 2. Exta porriciunto, Diis danto in altaria, aramve, focumve, eove, quo exta dari debebunt. *Mart.* 11, 57. Exta Jovi dare. *Pl. Ps.* 1, 3, 31. Si sacrificem summo Jovi, atque in manibus exta teneam, ut porriciam. (V. PORRICIO.) *Id. Poen. a.* 2. *v.* 18. Omnibus in extis ajebat portendi mihi malum damnumque. *Suet. Caes.* 77. Exta laetiora. *Cic. Div.* 2, 17. Primis extis minari, bene promittere secundis. Et *ib.* Exta bona, aut non bona. *Id. Top.* 20. Praesensio per exta. *Tibull.* 3, 4, 5. venturae nuncia sortis Vera monent Tuscis exta probata viris. ℙ *Muta exta* appellabant, in quibus nihil divinationis animadvertebant. *Fest.* in *Muta.* Hinc fibrae *loqui* dicuntur, cum significant,

ac portendunt. V. FIBRA. ¶ *Regalia exta* appellantur, quae potentibus insperatum honorem pollicentur; privatis et humilioribus hereditates; filio familiae dominationem. *Id.* in *Regalia.* ¶ Extorum tristium notae quae fuerint omnes, habes ap. *Sen. Oedip.* 353. et sqq. et *Lucan.* 1, 608. et sqq. ¶ Arietum exta non in veru, sed in olla coqui solita in sacrificiis, docet *Varr. L. L.* 4, 19. ¶ *Extum* pro *extorum* dure dixit *Pacuv.* ap. *Cic. Or.* 46. ¶ *Exta, ae,* f. legitur in *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv. n.* 41. *lin.* 18. Deinde reversus ad aram extas reddidit porciliares; item in circo extam vaccinam reddidit. Et *n.* 42. *lin.* 12. Quorum extae redditae sunt. Et *n.* 43. *lin.* 22. Extas reddit ad aram. Hae *Inscriptiones* pertinent ad an. p. Chr. n. 218. et sqq., imperante Antonio Aug. Elagabalo.

EXTĀBĔO, es, ui, n. 2. et

EXTĀBESCO, is, n. 3. tabe consumor, liquefio, contabesco, ἐκτήκομαι. *Cic. Tusc.* 3, 12. ex *vet. Poeta.* Refugere oculi, corpus macie extabuit, Lacrimae peredere humore exsangues genas. *Suet. Galb.* 7. Fame extabuit. *Not. Tir.* p. 181. Extabuit, extabescit. ¶ Translate. *Cic. N. D.* 2, 2. Videmus ceteras opiniones fictas atque vanas diuturnitate extabuisse, *h. e.* evanuisse.

EXTAENĬĀTUS. V. EXTENUATUS.

EXTĀLIS, is, m. In *Gloss. Philox.* exponitur ἀρχὸς, quod tum podicem, tum intestinum rectum podici commissum significat. *Veg. Vet.* 3, 11. pro intestino recto, quod morbo aliquo ex podice exstet, accipere videtur. [*V. *Gesn. Ind. Scr. R. R.* s. v.] [Hinc *Auct. Vulg. Reg.* 1, 5, 9. Computrescebant prominentes extales eorum, *h. e.* haemorrhoides. *F.*]

EXTANS. V. EXSTANS.

EXTANTĬĂ. V. EXSTANTIA.

[EXTAR, olla, ubi exta coquebantur. Ita *Gloss. Philox. F.*] **Charis.* 1. Omnia quae AR syllaba terminantur, neutralia sunt: ut exemplar, jubar, instar, extar, θεατρικὸν ἀργύριον, lacunar, et similia. Sed pro *extar* impressum *lucar* in ed. *Putsch. B. A.*]

EXTĀRIS, e, adj. ad exta pertinens. *Pl. Rud.* 1, 2, 47. Semper petunt aut cultrum, aut veru, aut aulam extarem, *h. e.* ollam extis coquendis, [nam exta aut veru assabantur, aut ollis elixabantur. V. *Marin. Frat. Arv.* p. 593. *F.*] [*Cf. *Interpp.* ad *Liv.* 25, 16, 3. cui loco *Gron.* hanc vocem restituere voluit.]

*EXTĒLO, as, a. 1. Extelare, ἐλευθερῶσαι *Gloss.* Fortasse, ex telis hostium eripere. Cf. *Protelo. B. A.*

EXTEMPLO, adv. αὐτίκα, statim, continuo, cito. *Cic. Rosc. Com.* 3. Quid respondeat, nescit; quid fingat extemplo, non habet. *Ter. Andr.* 3, 2, 37. Cum intellexeras, id consilii capere, cur non dixti extemplo Pamphilo? *Id. Hec.* 3, 3, 13. Postquam introii, extemplo ejus morbum cognovi. *Liv.* 40, 48. Extemplo fusi, fugati; mox intra vallum compulsi; postremo exuuntur castris. *Virg. A.* 1, 96. Extemplo Aeneae solvuntur frigore membra. *Ov. Met.* 15, 663. Extemplo somnus abit. Adde *Pl.* plurimis in locis, *Naev.*, *Caecil.*, *Enn.*, *Claud. Quadrigar.* ap. *Gell.* 2, 19, 23. et 26. et 9, 13. ¶ *Cum extemplo* est simul ac. *Pl. Bacch.* 2, 3, 70. Quom extemplo a portu ire nos cum auro vident, subducunt lembum. *Id. Most.* 1, 2, 18. Aedes quom extemplo sunt paratae, expolitae, laudant fabrum. ¶ Primo aspectu. *Stat. Achill.* 2, 88. sed nox, illataque fallunt Lumina: et extemplo latuit mensura jacentis. ¶ Videtur quibusdam dictum esse per syncopen ab *extempulo*, quod eodem sensu usurpatur a *Pl. Cist.* 1, 1, 99. et 2, 3, 30., *Bacch.* 4, 9, 44., *Mil.* 2, 5, 51. et *Poen.* 1, 1, 55. Itaque *extemplo* idem esse putant, quod ex tempore, ut a *tempus* factum sit *tempulum*, inde *extempulo*, *extemplo.* Verius est tamen, illud *u* per epenthesin interjectum esse metri causa, quia semper in fine versus a *Plauto* adhibetur in eo metri genere, quod paenultimam syllabam brevem habet. [*Cfr. *Schneider. Elementarl. Tom.* I. p. 171.] ¶ Ceterum *extemplo* (omissis variis etymologorum sententiis) idem omnino est, ac *illico*, teste *Meursio.* Ut enim hoc ab *e loco* factum est, ita illud ab *ex templo:* templum enim et ipsum locum aliquando significat. Itaque ut *e vestigio* dicimus pro statim; ita *illico*, *h. e.* e loco et *extemplo.* Porro hac ratione ab auguriis fortasse traxit originem, in quibus augures, auspicio impetrato, continuo ex templo capto discedebant, Deorum exploratam voluntatem nunciaturi. ¶ [*Confunduntur *Extemplo* et *Exemplo.* Vid. *Drak.* ad *Liv.* 34, 33, 8.]

EXTEMPŎRĀLIS, e, adj. αὐφνίδιος, qui ex tempore fit: et fere ad dicendum refertur. *Quint.* 2, 4. Extemporalis garrulitas, nec exspectata cogitatio, circulatoriae vere jactationis est. *Id.* 10, 7. Extemporalis actio auditorum frequentia excitatur. Et 6. Si aliquis inter dicendum affulserit extemporalis color. Et 11, 2. Extemporalis oratio. *Petr. Sat.* 6. declamatio. *Auct. dial. de Or.* 6. audacia. *Suet. Aug.* 84. facultas. *Mart.* 5, 54. rhetor. *Plin. ep.* 1, 30. Extemporales figurae. [*Cfr. *Ernest.* lex. techn. lat. rhet. p. 159.]

EXTEMPŎRĀLĬTAS, atis, f. αὐτοσχεδιασμὸς, facultas ex tempore aliquid dicendi, faciendive. *Suet. Tit.* 3. Latinae Graecaeque linguae vel in orando vel in fingendis poematibus promptus, facilisque vel ad extemporalitatem usque.

EXTEMPŎRĀLĬTER, adv. extemplo. *Sidon. ep.* 9, 14. Extemporaliter scribere.

*EXTEMPŎRĀNĔUS, a, um, adj. extemporalis. *Gloss. Lat. Gr.* Extemporaneum, ἀμελέτητον. Hanc vocem improbat *Voss. de Vit. L. L.* 1, 19. Pervulgatum quidem (inquit *Noltenius*); sed barbarum tamen est. *B. A.*

EXTEMPŎRĔ. V. TEMPUS.

EXTEMPŬLO. V. EXTEMPLO.

EXTENDO, is, di, nsum et ntum, a. 3. ἐκτείνω, extra seu ultra tendo, porrigo, explico. *Colum. Arbor.* 17. Oleae, quae in proceritatem extenduntur, evanidae fiunt. [**Col. R. R.* 4, 20, 3. Quum ad summum palum vitis extenta est.] *Ov. Met.* 1, 43. Jussit et extendi campos, subsidere valles. *Sen. Ben.* 4, 13. Sol diem extendit et contrahit. *Plin.* 32, 6, 31. Testae ostreorum cinis cutem mulierum extendit. *Id.* 13, 12, 26. Extendere malleo chartam. *Id.* 10, 64, 84. crura in longitudinem. *Petr. Sat.* 20. lodiculam in pavimento. *Pl. Men.* 1, 1, 19. vincula. *Plin.* 9, 59, 85. lineam. *Curt.* 4, 13. *f.* cornua aciei. Et 3, 9. *f.* agmen ad mare. Et *ib.* latius aciem. *Virg. A.* 12, 909. cursum, i. e. currendo progredi. Sic *Caes. B. C.* 3, 77. Magnis itineribus se extendere. *Virg. A.* 10, 407. Ignis extenditur per campos. *Hor. Ep.* 1, 20, 21. Majores pennas nido extendisse, *h. e.* majora ausum esse, quam domestica fortuna ferebat. *Id. A. P.* 208. Extendere agros, i. e. agros agris adjungere. *Plin. ep.* 3, 5. *extr.* epistolam, *h. e.* longiorem facere. *Id. ib.* 2, 13. preces. Et *ib.* 7, 9. *extr.* Immodice epistola me extendi. *Lucret.* 6, 434. trudere et extendere aliquid in undas. ¶ Saepe refertur ad tempus. *Liv.* 27, 2. Extendere pugnam ab hora tertia ad noctem. *Suet. Tit.* 7, ad mediam noctem comissationes. *Mart.* 4, 8. labores in horam quintam. *Virg. G.* 2, 405. curas venientem extendit in annum. *Sil.* 3, 95. Extendere aevum, et *Stat. Silv.* 3, 1, 172. colos. *Plin. Pan.* 49. tempus. Et 61. consulatum. ¶ Ponitur et pro sternere. *Virg. A.* 5, 374. Perculit et multa moribundum extendit arena. *Curt.* 9, 5. *f.* Coepit linqui animo et veluti moribundus extendi. *Virg. A.* 6, 423. Fusus humi totoque ingens extenditur antro. *Curt.* 4, 9. Si qua eminebant, jussit aequari totumque fastigium extendi. ¶ Item pro augere. *Justin.* 11, 4. et *Suet. Cal.* 38. Extendere pretium rerum. *Mart.* 12, 6. breves census. ¶ Translate. *Virg. A.* 10, 468. famam factis. *Hor. Od.* 3, 3, 45. nomen in ultimas oras, *h. e.* diffundere. *Liv.* 28, 43. Longius, quam quantum vitae humanae spatium est, cupiditas gloriae extenditur. Et 34, 4. Extendere se supra vires. *Id.* 24, 48. In Africam quoque spem extenderunt. *Quint. Decl.* 3, 13. Ad altiorem se honorum gradum extendere. [*i. e. provehitur. Vid. *Gron. Observ.* 3, 1. *Munck.* ad *Fulg. Myth.* 1. p. 612.] *Petr. Sat.* 140. Per hanc successionem artem suam perseverabat extendere. *Pl. Bacch.* 3, 3, 26. Extendere aetatem suam in exercitio aliquo. *Quint.* 10, 1. *med.* Extendere verba aut corripere, i. e. producere aliquid addendo per prosthesin, epenthesin aut paragogen. ¶ Illa sunt JCtorum, *Modest. Dig.* 32, 1, 33. *extr.* Nisi specialiter defunctus ad ulteriores voluntatem suam extenderit. *Callistr. ib.* 48, 10, 15. *med.* Quod ad liberas personas extendi non debet. *Scaevola ib.* 20, 4, 21. Ad lapidum venditionem officium suum extendit. ¶ Part. *Extendens* ap. *Suet. Cal.* 38. Pretium extendens.

EXTĔNEBRO, as, a. 1. e tenebris educo, in lucem profero. *Varro:* Atque omnes adeo perquirit atque extenebrat artes. Ita refert *Gevartius* ad *Stat. Silv.* 2, 3, 71., quem penes sit fides, unde enim hoc fragmentum eruerit, non comperi.

EXTENSĒ, adv. late, ample. *Tertull. Idol.* 2. Dominus extensius ista disponit.

EXTENSĬO. V. EXTENTIO. [**Veg. Vet.* 5, 14, 2. Extensiones et tubercula nascuntur in dorso. Sed lectio vix sana.]

EXTENSĬPES, edis, m. ap. *Diomed.* 3, 475. nomen est pedis molossi, qui tribus longis constat.

EXTENSĪVUS, a, um, adj. qui extenditur vel extendi potest. *Paul. Dig.* 38, 17, 6. Cum verba extensiva sunt, poenitentia ejus usque ad annum admittenda est.

EXTENSUS, a, um, part. ab *extendo.* [*Sed forma *extentus* est frequentior.] *Cic. Acad.* 4, 47. Extensis digitis adversam manum ostenderat. *Quint.* 11, 3. Manus extensiores. *Liv.* 21, 32. Castra quam extensissima potest valle collocat. ¶ [*Confunduntur *Extensus* et *Extentus.* Vid. *Burm.* ad *Ov. Art. Am.* 3, 302.]

EXTENSUS, us, m. V. EXTENTUS, us.

EXTENTĒ, adv. extendendo. *Ammian.* 23, 4. (de ballista) Quadratus eminet stilus extentius. Al. leg. *extensus.*

EXTENTĬO, onis, f. ἔκτασις, actus extendendi. *Vitr.* 9, 4. *med.* Radii solis extentionibus porrecti. Al. leg. *extensionibus.*

EXTENTO, as, avi, atum, a. 1. experior: ab *ex* et *tento.* Potest etiam duci ab *extendo*, tanquam ejus frequentativum. *Pl. Bacch.* 4, 2, 2. Quaenam istaec est pultatio? Quae te mala crux agitat, ad istum qui modum Alieno vires tuas extentes ostio? *Id. Most.* 3, 1, 65. Quid tu te homo omnium teterrime Venisti huc extentatum? *h. e.* ut vires laterum tuorum clamando experireris atque ostenderes? ¶ Ab *extendo* quidem certe est in illo *Lucretii* 3, 491. extentat nervos, torquetur, anhelat. Et *Ammiani* 22, 14. Ridebatur, ut homo brevis humeros extentans angustos.

EXTENTUS, a, um, part. ab *extendo*, ἐκταθεὶς, extensus, intentus, prolatus. *Cic. Or.* 2, 59. Extento brachio, paulum etiam de gestu addidit. *Vell.* 2, 70. Extentam cervicem praebere. *Plin.* 34, 12, 32. Restes super piscinas ligneas extentae. *Ov. Trist.* 4, 6, 9. extentis tumet uva racemis, *h. e.* musto distentis. *Hor. Od.* 2, 15, 3. Stagna latius extenta. *Solin.* 52. Extentissima spatia. *Liv.* 30, 19. Extentis itineribus ire, *h. e.* intento gradu, celeriter. *Curt.* 4, 14. Ordines rari, cornua extenta, media acies vana et exhausta. *Plin.* 10, 29, 43. *de luscinia.* Sonus acutus, creber, extentus. *Hor. Od.* 2, 2, 5. Extento aevo vivere. Sic *Vell.* 1, 11. Extentum vitae spatium. [**Quint. Inst.* 11, 3. Extenti oculi, i. e. eminentes.] Per *extentum funem ire posse* proverbiali locutione dicitur is, qui quamvis rem arduam, difficilem, mirabilem aggredi potest et perficere. *Hor. Ep.* 2, 1, 210. Ille per extentum funem mihi posse videtur Ire poeta, meum qui pectus etc. ¶ [*Confunduntur *Extentus* et *Extensus.* Vid. s. h. v.]

EXTENTUS, us, m. extentio. *Sil.* 4, 617. immensosque per armos (*elephanti*) Et laterum extentus venit atra cuspide vulnus. Al. leg. *extensus* eod. sensu: significantur enim spatia laterum. *Id. Stat. Silv.* 1, 1, 29. *laterum passus*, et *Theb.* 4. 173. *laterum tractus* dixit.

EXTĔNŬĀTĬO, onis, f. λέπτυνσις, actus extenuandi. *Sen. Q. N.* 2, 57. Aera aut motus extenuat aut extenuatio incendit. *Plin.* 17, 26, 39. Vitium extenuatio et domitura palmitum. ¶ Est hoc nomine figura rhetorica sententiarum, qua res extenuamus dicendo et imminuimus: Graecis ἐλάττωσις, μείωσις, ἐξουθενισμός. *Cic. Or.* 3, 53. Et distincte concisa brevitas et extenuatio. [*Cfr. *Ernest.* Lex. techn. lat. rhet. p. 160.]

*EXTENUATORĬUS, a, um, adj. ut virtus extenuatoria ap. *Theod. Prisc. de diaeta* c. 15. et 10. *B. A.*

*EXTENUATRIX, icis, f. *Macer de Sulphur.* carm. 4, 19. Virtus est ejus, ut dicunt, extenuatrix, *h. e.* extenuatoria. *B. A.*

EXTĔNŬĀTUS, a, um, part. ab *extenuo*, λεπτυνθεὶς, attenuatus, diminutus. *Cic. N. D.* 2, 39. Aer extenuatus sublime fertur. *Catull.* 64, 295. Extenuata vestigia. *Plin.* 18, 7, 10. *n.* 3. Panici paulatim extenuatus culmus, paene in surculum. *Liv.* 21, 62. Caere sortes extenuatae. *Lipsius* mallet *extaeniatae*, *h. e.* taeniis, quibus involvebantur, solutae: sed aliis criticis non placet. *Brut.* ad *Cic. Fam.* 11, 13. Copiolae meae sunt extenuatissimae et inopia omnium rerum pessime acceptae. *Liv.* 31, 22. Media acies, diductis cornibus, extenuata. *Cic. Leg.* 2, 23. *med.* Sumptus extenuatus.

EXTĔNŬISSĬMĒ, adv. superl. Legitur a quibusdam ap. *Sen. Contr.* 1, 4. *f.*, sed lectio admodum varia est.

EXTĔNŬO, as, avi, atum, a. 1. καταλεπτύνω, tenuem ac subtilem facio. *Varr. R. R.* 1, 40. *f.* Falce lignum extenuare. *Plin.* 18, 16, 43. Arescit et in pulverem extenuatur. *Ov. Met.* 5, 429. Extenuari in aquas. *Plin.* 31, 3, 21. Aquae cursu percussuque ipso extenuantur. *Cic. N. D.* 2, 54. Dentibus manditur, extenuatur et molitur cibus. *Plin.* 15, 3, 3. Serenitas corpus oleae extenuat. *Liv.* 5, 38. Extenuare aciem, *h. e.* ita disponere, ut in longum tantummodo protendatur. *Plin.* 31, 9, 45. Extenuare et laevare cutem. *Curt.* 7, 7. Modicus cibus et cervicis dolor extenuabat vocem. ¶ Est etiam verbum medicorum, quo minuere, attenuare, discutere significant. *Plin.* 26, 3, 8. Extenuare morbos. *Id.* 29, 6, 38. albugines. *Id.* 21, 21, 89. distillationes. *Cels.* 6, 6. *n.* 8. pituitam. *Plin.* 22, 23, 49. nervorum vitia. *Id.* 20, 6, 73. raucitatem. *Id.* 32, 10, 51. scabiem. [*Adde *Col. R. R.* 6, 13, 1.] *Plin.* 4, 14. cicatrices. ¶ Translate. *Cic. Verr.* 2, 2, 55. Locupletissimi cujusque census extenuarant, tenuissimi auxerant. [**sie hatten ihr Vermögen zu gering angegeben.*] *Id. Leg.* 2, 23. *med.* Extenuare sumptus. *Id. Off.* 2, 20. Neque verbis auget suum munus, sed etiam extenuat. *Id. Att.* 3, 13. Spes nostra extenuatur et evanescit. *Id. Tusc.* 3, 16. Quae cogitatio una maxime molestias omnes extenuat et diluit. *Id. Verr.* 2, 5, 40. Si hoc crimen extenuare vellet: nam omnino tolli posse, non arbitrabatur. *Liv.* 5, 37. Extenuare famam belli. *Tac. H.* 4, 46. consensum multitudinis. *Ov. Trist.* 3, 3, 57. mala ferendo. *Id. Pont.*

, 3, 26. curas mora longa. *Ulp. Dig.* 27, 9, 13. *med.* Expedire pecuniam ad extenuandum aes alienum. *Callistr. ib.* 50, 6, 5. *a med.* Extenuare facultates.

EXTER et Exterus, a, um, adj. ἀλλότριος, externus, extraneus, alienus: ab *extra*. Cum de personis sermo est, significatur is, qui alienus est vel civitate, vel ditione, vel familia, vel collegio etc. [*Cfr. *Duker. de latin. vett. Ict.* p. 419. *Brisson. de verb signif.* s. v.] *Papin. Dig.* 29, 2, 83. Exterus heres institutus. *Id. ib.* 31, 1, 69. Si duos de familia heredes scripserit, et partem quartam extero legaverit. *Virg. A.* 4, 350. et nos fas extera quaerere regna. *Lucr.* 2, 277. Extera vis multos pellit. *Cic. Cat.* 2, 13. Ab extero hoste atque longinquo. *Id. Font.* 11. *extr.* Exteris nationibus ostendere. *Id. Div. Verr.* 5. Jus nationum exterarum. *Plin.* 18, 3, 5. Apud exteros. *Id.* 2, 67, 67. Noscere extera Europae. *Id.* 22, 23, 49. Laser ad extera corporum indubitatas confessiones habet. ℙ Rectus casus *exter* agnoscitur a *Prisc. sub in. l.* 3. qui ita legit illud *Stat. Theb.* 11, 428. Sed quid apud tales, queis nec sua pignora curae, Exter honos? Verum hodie in libris aliter legitur; ut et illud *Ennii* ap. *Fest.* Et quis exter erat Romae regnare quadratae. *Papin. Dig.* 31, 1, 71. Quod exter etiam heres praestare cogeretur. *Paul. Nol. carm.* 21, 507. Nunc iste vobis exter, et vester manet. Adde 816. [*V. *Ruddim. Inst.* I. p. 170.]

*EXTERCŎRO vel Exstercoro, as, a. 1. purgo. *Ulp. in l. Sed et si quid inaedificaverit* §. 1. *D. de usufruct.* Vel de Palaestra extercorandis latrinis praeponat, ubi alia exemplaria legunt *extergendis*, alia *stercorandis*. *B. A.*

EXTĔREBRO, as, a. 1. ἐκτρυπάω, terebrando extraho. *Cic. Div.* 1, 24. Ex eo auro, quod exterebratum esset. ℙ Translate est extorquere. *Pl. Pers.* 2, 2, 55. Numquam hercle exterebrabis, tu ut sis pejor, quam ego siem. V. EVERRO. ℙ Nonnunquam perscrutari, curiosius quaerere. Ita *Non.* 1, 315., ubi id confirmat exemplo *Plauti*, quod nihil ad rem facit.

EXTĔREBRONĪDES. V. ARGENTIEXTEREBRONIDES.

EXTERGĔO, es, et Extergo, is, ersi, ersum, a. 2. et 3. ἀπομόργνυμι, ἐκκαθαίρω, tergendo purgo. *Cato R. R.* 162. Extergeto spongia bene. *Vitr.* 7, 3. Coronae purae fieri debent, ut eae facilius extergeantur. *Pl. Rud.* 5, 2, 14. Quanto magis extergeo, tenuius fit. *Id. Men.* 2, 3, 40. Peniculus, qui extergentur baxeae. *Ulp. Dig.* 33, 7, 12. §. 22. Spongiae, quibus columnae, pavimenta, podia exterguntur. *Pl. Most.* 1, 3, 110. Linteo extergere manus. *Petr. Sat.* 9. pollice lacrimas manantes.

EXTĔRĬOR, rius, oris, adj. ἐξώτερος, comparativum ab *exter*, sed positivi fere significationem habens: cui contrarium est *interior*. *Cic. Univ.* 7. Exteriorem amplexus orbem. *Caes. B. G.* 7, 74. Pares munitionem contra exteriorem hostem perfecit. Et 79. Colle exteriore occupato. *Hor. Sat.* 2, 5, 15. Qui quamvis perjurus erit, sine gente, cruentus Sanguine fraterno, fugitivus; ne tamen illi Tu comes exterior, si postulet, ire recuses, *h. e.* comitari loco inferiore, ita ut, tanquam minor, tegas latus, et obsequare. [*Docet *Heind.* ad h. l., quem ipse evolvas, *exteriorem alicui comitem esse s. ire* significare: sinistrum alicui incedere, esse ad sinistram.] V. INTERIOR.

EXTĔRĬUS, adv. ἔξω, ab exteriori parte, extrinsecus. *Colum.* 12, 43. Vasa intrinsecus, et exterius crasse picare. *Ov. Met.* 6, 420. Urbes exterius sitae.

*EXTERMINATĬO, onis, f. *JCt.* in *Dig. B. A.*

EXTERMĬNĀTOR, oris, m. qui exterminat, atque expellit, *Cic. Dom.* 55. Respublica quamquam erat exterminata mecum, tamen obversabatur ante oculos exterminatoris sui. Al. leg. *exstinctoris.* Adde *Hieron. ep.* 108. *n.* 10. *extr.*

*EXTERMINATORĬUS, a, um, adj. *Irenaeus* 4, 41. *B. A.*

*EXTERMINATRIX, icis, f. *Sarisb.* 8, 17. Injustitia caritatis exterminatrix. *B. A.*

EXTERMĬNĀTUS, a, um, part. ab *extermino*, extra terminos missus, ut ait *Non.* 1, 110. expulsus, ejectus, amandatus. *Cic. Dom.* 55. Respublica exterminata mecum. ℙ Cum genitivo. *Appul. Met.* 3. [*p. 138, 37. Sed *Elmenh.* edidit: Externatus animi.] Sic exterminatus animi vigilans somniabar: nempe extra terminum mentis meae positus, ut *Id. ib.* 5. loquitur.

EXTERMĬNĬUM, ii, n. eversio, expulsio. *Tert. adv. Jud.* 8. Exterminium civitatis Jerusalem.

EXTERMĬNO, as, avi, atum, a. 1. ἐξορίζω, ex terminis, seu finibus ejicio, expello, exsulare jubeo, cum vi, impetu extrudo. *Cic. Sext.* 4. Marcellum exterminandum ex illa urbe curavit. *Id. N. D.* 1, 23. Protagoras, Atheniensium jussu, urbe atque agro est exterminatus. *Id. Balb.* 22. Oppugnatores reipublicae de civitate exterminari. *Id. Sext.* 13. Exterminabit cives R. edicto consul a suis Diis penatibus? expellet a patria? *Id. Mil.* 37. Ex urbe expelli, exterminari, projici. *Id. Off.* 3, 11. Peregrinos urbibus uti prohibere, eosque exterminare. ℙ Item universim ejicere, abigere, depellere. *Cic. Prov. cons.* 1. Auctoritatem senatus e civitate exterminare. *Id. Phil.* 13, 1. Ex finibus humanae naturae exterminare. *Id. Off.* 3, 6. *f.* Genus pestiferum atque impium ex hominum communitate exterminandum. *Id. Acad.* 4, 41. Quaestiones physicorum exterminandas puto. *Id. ad Quir.* 6. Neque, republica exterminata, mihi locum in hac urbe esse duxi. *Colum.* 9, 15. Fucos in totum exterminare. [*Id.* 10, 149. Angentem sulcis exterminat herbam. Adde *ib.* 11, 3, 19.] *Plin.* 31, 10, 46. Exterminare morbum. *Hard.* legit *extenuare* ex *MSS.*

EXTERMĬNUS, a, um, adj. qui est extra terminum, exsul, expulsus. *Tert. carm. de Sodom.* 3. Atque hinc exterminus ito.

*EXTERNATĬO, onis, f. *Augustin. B. A.*

*EXTERNĀTOR, oris, m. *Hieron. B. A.*

EXTERNO etc. V. EXSTERNO.

EXTERNUS, a, um, adj. qui est extra, exterior: cui *internus* opponitur. *Cic. N. D.* 2, 10. Nec enim ille externus et adventicius habendus est tepor, sed ex intimis maris partibus agitatione excitatus. (Adde *Div.* 2, 58.) *Id. Somn. Scip. f.* Inanimum est omne, quod pulsu agitatur externo. *Hor. Sat.* 2, 7, 86. teres, atque rotundus, Externi ne quid valeat per leve morari. ℙ *Externa bona* sunt, quae non sunt in nobis ipsis, sed extra, nosque circumstant, ut divitiae, honores, gratia, et hujusmodi. *Ov. Pont.* 2, 3, 35. mercede caret, per seque petenda est Externis virtus incomitata bonis. *Cic. Top.* 23. Externa commoda vel incommoda. *Id. Tusc.* 5, 9. Fortuna, domina rerum externarum. ℙ Saepissime *externus* dicitur de iis, quae peregrina sunt, et extranea, seu alterius ditionis, patriae, civitatis, familiae, nationis. *Cic. ad Brut.* 1, 10. Nec externis hostibus magis, quam domesticis laboramus. *Id. N. D.* 2, 63. Canum tam amans dominorum adulatio, tantumque odium in externos. *Id. Off.* 2, 18. *f.* Per hospites apud externos populos valere opibus et gratia. *Id. Fam.* 4, 9. *extr.* In externis locis minor est ad facinus verecundia. *Virg. A.* 3, 43. non me tibi Troja Externum tulit. *Id. ib.* 7, 255. externa ab sede profectus. Et 367. externa gens. Et 370. externa terra. Et 68. externus vir. Et 424. externus heres. *Cic. Verr.* 2, 4, 51. Externa et aliena religio. *Nep. Amilc.* 2. Diuturnitate externi mali exarsit intestinum bellum. *Quint.* 1, 5. *med.* Externa verba et nostra. *Caes. B. C.* 2, 5. Vel domesticis opibus, vel externis auxiliis. *Tac. A.* 12, 15. Externas gratias quaerere. *Id. ib.* 11, 16. Externi mores. *Curt.* 8, 5. Morum mutatio externa, *h. e.* ab externis petita. *Ov. Her.* 5, 102. Externus amor, *h. e.* quo externus vir amatur. [*V. *Broukh.* ad *Tib.* 1, 10, 57.] *Plin.* 22, 24, 66. Externus orbis, *h. e.* Africa, aut Asia. ℙ Absolute. *Ov. Met.* 4, 467. Arcebatque suis externos finibus omnes. *Sall. or. Lepidi contra Sull. med.* Arma ab externis in nosmet versa. ℙ [*Externa absolute. *Cic. Acad. pr.* 2, 2. Externa Luculli, i. e. virtutes quae in omnium oculis versantur, ut fortitudo, opponuntur *interiora*, h. e. familiaribus tantum nota. *Schütz.* in *Clav. Cic.* ℙ Externa ap. *Tac.* sunt hostilia *H.* 4, 32. Ut absisteret bello, neve externa armis falsis velaret. 3, 5. Ne inter discordias externa molirentur.] ℙ De discrimine inter externum, et alienigenam, V. ALIENIGENA. ℙ [*Solemni permutatione confunduntur a librariis. *Externus* et *Exterus*. *Drak.* ad *Liv.* 35, 14, 9. *Externus* et *hesternus*. V. *Interpp.* ad *Ov. Trist.* 1, 3, 44. *Burm.* ad *Quint. Inst.* 11, 2. p. 984. *Drak.* ad *Liv.* 40, 14, 2. — et *Extremus. id.* ad *Liv.* 34, 25, 6. — et *Aeternus. id.* ad *Liv.* 3, 32, 5.]

EXTĔRO, is, trīvi, ītum, a. 3. ἐκτρίβω, idem quod tero, vel terendo excutio. *Plin.* 18, 30, 72. Messis alibi tribulis in area, alibi equarum gressibus exteritur. *Varr. R. R.* 1, 52. Jumentorum ungulis e spica exteruntur grana. *Colum.* 2, 9. Cum amplior messis provenerit, quidquid exteretur, capisterio expurgandum erit, *h. e.* terendo colligetur. *Cic. N. D.* 2, 54. Alvus calorem multum habet exterendo cibo, *h. e.* comminuendo, conficiendo. *Phaedr.* 1, 21. Calcibus frontem exterit. Al. leg. *extudit.* [*Sen. *Ep.* 57. Anima hominis magno pondere extriti.] *Stat. Theb.* 10, 478. gravis exterit artus Ungula, *h. e.* proterit, obterit. *Ov. Amor.* 1, 9, 12. congestas exteret ille nives. [*V. *Gron.* ad *Sen. de brev. vit.* 13. *Barth.* ad *Stat. Theb.* 10, 472.] ℙ Item terendo aufero. *Plin.* 37, 10, 62. Gemma politur ex marmore, ut inutilia exterantur. *Id.* 31, 6, 33. Marinae aquae rubiginem ferro celerrime exterunt. *Id.* 34, 13, 34. Digitis scabritiem spodi exterunt. *Quint.* 10, 4. Opus poliat lima, non exterat. ℙ Item delere, eximere, extrahere. *Varr. L. L.* 4, 19. Armenta armenda dicta: postea tertia littera extrita. Et *ib.* 6, 3. Casmena, carmena: *r* postea extrito, camena factum. *Id. R. R.* 2, 1. Oves beelare, vocem efferentes: a quo belare dicunt, extrita littera. ℙ Item consumere. *Plin.* 34, 11, 25. Tabes mercium, aut fraus Seplasiae sic exteritur.

EXTERRĀNĔUS, a, um, adj. qui est ex alia terra. *Festus.* ℙ *Exterraneus* etiam dicitur, qui ante tempus natus, vel potius ejectus est, quod eum mater exterrita alvo ejecit. *Idem.* Al. tamen leg. *Exterricineus.*

EXTERRĔO, es, ui, itum, a. 2. valde terreo, καταφοβέω. *Cic. Off.* 2, 10. Dolorum cum admoventur faces, praeter modum plerique exterrentur. *Val. Fl.* 5, 233. socerumque exterruit ingens Vox. *Hor. Ep.* 1, 6, 11. Improvisa simul species exterret utrumque. *Ov. Trist.* 2, 35. de Jove. Hic ubi detonuit, strepituque exterruit orbem. [*Vid. alia exempla ap. *Interpp.* ad *Ov. A. Am.* 1, 13.] *Caes. B. C.* 1, 41. Ne milites repentino hostium incursu exterrerentur. Et *ib.* 2, 4. Vehementius exterreri. *Suet. Caes.* 45. Per somnum exterreri. *Tac. A.* 1, 42. Exterrere vultu. Et 57. Fuerat animus Cheruscis juvare Cattos: sed exterruit Caecina, huc illuc ferens arma. Et *ib.* 15, 11. Vi ac minis alares exterruit, legionarios obtrivit.

EXTERRICINĔUS. V. EXTERRANEUS.

EXTERRĬTUS, a, um, part. ab *exterreo*, valde territus, ἐκπλαγείς. *Cic. Div.* 1, 36. Quo aspectu exterrita nutrix clamorem sustulit. *Liv.* 4, 23. Vejentes exterriti metu similis excidii. *Caes. B. C.* 1, 75. Repentino periculo exterriti. *Tac. A.* 4, 28. Innocens et falsa exterritus. Ψευδῆ ἐκπεπληγμένος, rebus falsis exterritus. Al. leg. *falso*. *Plin. ep.* 1, 5. Exterritus conscientia. *Virg. G.* 3, 149. exterrita silvis Diffugiunt armenta. *Id. A.* 3, 307. magnis exterrita monstris Diriguit visu in medio. *Id. ib.* 5, 505. timuitque exterrita pennis Ales. *Id. G.* 3, 434. anguis Saevit agris, asperque siti, atque exterritus aestu, *h. e.* furens, rabidus, quasi extra se ob aestum. *Enn.* ap. *Cic. Div.* 1, 20. Anus lacrimans exterrita somno. In illo *Virg. A.* 5, 215. de columba: Fertur in arva volans, plausumque exterrita pennis Dat tecto ingentem: *Servius* recte monet, non timorem columbae significari, sed crebram alarum agitationem, qualis in timore esse solet. ℙ [*Confunduntur *Exterritus* et *Exercitus*. *Drak.* ad *Liv.* 7, 36, 2.]

EXTERSUS, a, um, part. ab *extergeo*. *Plin.* 34, 9, 21. Extersa aera rubiginem celerius trahunt. ℙ Translate. *Cic. Verr.* 2, 2, 21. Eversum atque extersum relinquere fanum. V. EVERSUS.

EXTERSUS, us, m. actus extergendi. *Pl. Curc.* 4, 4, 22. Linteumque extersui, *h. e.* ad extergendum aptum. Al. minus recte leg. *extersum*.

EXTĔRUS. V. EXTER.

EXTEXO, is, ui, xtum, a. 3. καταλύω, retexo, destruo quod textum est. Translate. *Pl. Bacch.* 2, 3, 5. Extexam ego illum pulcre jam, si Dii volunt, *h. e.* auro eum spoliabo: vel omnia ejus consilia et rationes pervertam et destruam.

EXTILLO. V. EXSTILLO.

EXTĪMĀTĬO pro existimatio legitur a nonnullis ap. *Macr. Sat.* 7, 6., ubi al. leg. *aestimatio.*

EXTĪMĔO, es, ui, a. 2. valde timeo. *Tac. A.* 15, 71. Quasi principem non quidem odissent, sed tamen extimerentur. Al. rectius leg. *existimarentur.* *Ter. Hec.* 5, 3, 26. Extimui illico. *Stat. Th.* 9, 155. tamen ille loquentis Extimuit vultus, admiraturque timorem.

EXTĪMESCO, is, a. 3. περιφοβέομαι, valde timeo. *Cic. Dejot.* 1. De fortunis communibus extimescere. Et *Phil.* 7, 7, 1. Ab Antonio majus periculum extimescendum est. *Id. Acad.* 4, 38. *extr.* Si quid adversi acciderit, extimescere, ne id jure evenerit. *Id. Fam.* 9, 26. *extr.* Nihil est quod adventum nostrum extimescas. *Planc.* ad *Cic. ib.* 10, 18. Non ullam rem extimescens. ℙ Aliqua re extimescere, *h. e.* propter aliquam rem. *Cic. Sext.* 59. *med.* Equi ipsi gladiatorum, repentinis sibilis extimescebant. ℙ Passive perrari est usus. Singulare enim puto illud *Tac. A.* 11, 16. Si filius Arminii in regnum venisset, posse extimesci.

EXTĪMO, as, pro existimo. *Tacito*, et *Macrobio* tribuitur a nonnullis, illi quidem *A.* 13, 17.; huic vero *Sat.* 7, 2. et 6.: verum alii ubique *aestimo* reponunt, aut *existimo*. Quod idem puta de loco *Phaedri*, q. V. in AESTIMO. [*Schneider. Elementarl. T. II.* p. 556. suspicatur *Extimare*, quum pro *Existimare* dicatur, legitimam formam esse decurtatam eadem ratione, qua *dixti* pro *dixisti* etc. in usu est. V. quae *Schneid.* copiosius disputat.]

EXTĪMŬLO. V. EXSTIMULO.

EXTĪMUS, a, um, adj. qui est extra omnes, extremus, ἐξώτατος: superlat. ab *exter*. [*ut citerior, citimus. *Cic. Somn.* 3.] *Cic. Somn. Scip.* 4. Novem orbes, quorum unus est extimus, qui reliquos omnes complectitur. [*V. *Görenz.* ad *Cic. Fin.* 5, 13.] *Lucr.* 4, 648. Extima membrorum circumtextura. *Plin.* 5, 1, 1. Promontorium Oceani extimum. *Id.* 2, 78, 80. Extimae gentes, *h. e.* quae extremas orbis terras incolunt. *Id.* 6, 34, 39. Apuliae extima. *Sil.* 7, 590. Et modo claudentes aciem, nunc extima, cingens etc. *Pl. fr.* ap. *Prisc.* 3, 609. Bona perdidi; mala reperi; factus sum extimus a vobis, *h. e.* ejectus, expulsus, extorris.

EXTINGUO etc. V. EXSTINGUO.

EXTIRPO. V. EXSTIRPO.

EXTISPEX, icis, omn. gen. qui exta inspicit auguriis capiendis, σπλαγχνοσκόπος, ἡπατοσκόπος. *Cic. Div.* 2, 18. Hac extispicum divinatione sublata, omnis haruspicina sublata est. *Varr.* ap. *Non.* 1, 53. Hostias extispici disputanti relinquo.

EXTISPICIUM, ii, n. extorum inspectio, haruspicium. *Suet. Ner.* 56. Attendit et extispicio, nec unquam litavit.

EXTISPICUS, i, m. idem qui extispex. *Inscr. mutila* ap. *Fabr.* p. 677. *n.* 37. L. Veturius Rufio .... spex extispicus ... erdos publicus .. privatus. Quae ita supplenda videtur: *haruspex* extispicus *sacerdos* publicus et privatus. Haec eadem tamen ita perperam legitur ap. *Mur.* 171, 7. avispex extispicus sacerdos privatus.

EXTO. V. EXSTO.

*EXTOLLENTIA, ae, f. superbia. *Vulg. Siracid.* 25, 5. *Sarisb. Policr.* 6, 12. *B. A.*

EXTOLLO, is, tŭli, elatum, a. 3. ἐξαίρω, in altum tollo, effero, erigo. *Varr. R. R.* 2, 10. Qui onera extollere in jumenta possint. *Cic. Fin.* 5, 14. Erigere, extollere vites. *Id. Phil.* 2, 12. Cruentum alte extollens pugionem. *Caes. B. G.* 7, 47. Eos singulos exceptans in murum extulit. *Hirt. B. Afr.* 84. Elephantus militem proboscide circumdat, atque in sublime extollit. *Petr. Sat.* 120. extollere molem. *Pl. Most.* 1, 2, 41. aedificium. [*Ulp. in *Dig.* 8, 5, 6. Si altius extulerit aedificia sua. *Paul.* in *Dig.* 8, 5, 5. Donec tu non extollis, est utilitas servitutis.] *Virg. A.* 2, 688. oculos ad sidera. *Hor. Ep.* 2, 17. decorum mitibus pomis caput Autumnus arvis extulit. *Virg. Ecl.* 1, 25. inter alias caput extulit urbes. *Flor.* 4, 10. Extollere se. (Eod. sensu festive dixit *Pl. Ep. f.* Extollere lumbos). *Cic. Marcell.* 3. Extollere jacentem. *Pl. Most.* 1, 2, 41. liberos, *h. e.* tollere, educare. V. TOLLO. *Novius* ap. *Non.* 7, 49. pedes. V. PES. ℙ Translate. *Cic. Pis.* 18. Vos meam fortunam deprimitis, vestram extollitis. *Nep. Dion.* 6. Fortuna quem paulo ante extulerat, demergere est adorta. *Cic. Planc.* 13. Libertas, quae malis oppressa civilibus, extollere jam caput, et aliquando recreta, se erigere debebat. *Id. Har. resp.* 22. Quempiam in coelum laudibus extollere. *Id. Fam.* 12, 25. *extr.* Aliquem ad coelum extollere laudibus. *Id. Planc.* 40. meritum alicujus verbis. *Tac. A.* 4, 17. honoribus aliquem ad superbiam. Et *ib.* 6, 8. quempiam supra ceteros. *Quint.* 11, 1. se supra modum, premere et despicere alios. *Id.* 12, 10. Amplificationibus orationem extollere. *Cic. Part.* 23. et *Lucan.* 8, 345. Extollere animos. ℙ Absolute pro amplificare, augere. *Curt.* 7, 4. Suas vires extollere, hostium paucitatem spernere. *Tac. A.* 2, 88. Vetera extollimus, recentium incuriosi. *Liv.* 28, 31. et *Plin. ep.* 3, 11. Extollere aliquid in majus. [*Pall. Jun.* 7, 1. Vacuae sedes favorum, velut concava aedificia voces, quas acceperint, in majus extollunt.] *Justin.* 12, 6. rerum suarum magnitudinem coelo tenus. *Pl. Most.* 1, 3, 21. Mavis vituperari falso, quam vero extolli? ℙ Pro differre. *Pl. Poen. a.* 2 *v.* 51. Res serias omnes extollo ex hoc die in alium diem. (Adde *Mil.* 3, 2, 47.) *Caecil.* ap. *Non.* 4, 168. Hodie extollat nuptias.

*EXTONSOR, oris, m. qui tonsor fuerat. *Vet. Schol.* in *Juven. sat.* 10, 225. p. 408. ed. *Cramer.* Quot villas habeat extonsor, eo die, quo me totondit, senator factus.

EXTORPĔO, es, n. 2. obtorpesco. *Ven. Fort.* 1. *de Vita Mart.* 240. Obvia turba riget, gressuque extorpuit aegro.

EXTORQUĔO, es, orsi, ortum, a. 2. torquendo et trahendo evello, extraho. *Petr. Sat.* 136. Pedem mensulae extorsi, coepique pugnacissimum animal armata elidere manu. ℙ Idem luxo. *Sen. ep.* 104. Fregit aliquis crus aut extorsit articulum. ℙ Item torqueo, tormentis adigo verum dicere. *Ter. Ad.* 3, 5, 36. Hunc abduce, vinci, quaere rem. *Ge.* immo hercle extorque, nisi ita factum est. Adde *Sen. ep.* 24. *med.* ℙ Saepius est ἐκβιάζομαι, vi quidpiam elicere, exprimere, eripere. *Cic. Att.* 6, 1. *f.* A Caesare per Herodem talenta Attica quinquaginta extorsistis. *Id. Prov. cons.* 3. Nihil exprimere ab egentibus, nihil ulla vi a miseris extorquere. *Id. Brut.* 2. Extorquere arma e manibus civium. *Id. Cat.* 1, 6. alicui sicam de manibus. *Flor.* 2, 6. *f.* Sic factum est, ut inhaerentem atque incubantem Italiae extorqueret Annibalem, *h. e.* extraheret, expelleret, venire cogeret. ℙ Translate. *Cic. Or.* 2, 18. Sententias de manibus judicum vi quadam orationis extorquere. *Id. Fin.* 2, 5. Extorquere ex animis cognitiones verborum, quibus imbuti sumus, *h. e.* evellere. *Liv.* 25, 4. per vim suffragium populi. *Lucret.* 6, 1222. extorquet vitam vis morbida membris, *h. e.* expellit, eripit. *Cic. Ligar.* 5. *extr.* Suam citius abjiciet humanitatem, quam extorquebit tuam, *h. e.* coget te, ut humanitatem abjicias. Sic *Sen. Clement.* 1, 1. Temeritas hominum et contumacia, quae saepe tranquillissimis pectoribus patientiam extorsit. *Cic. Tusc.* 1, 7. Extorsisti, ut faterer. *Id. Or.* 48. Extorquere alicui veritatem. *Id. Sen. f.* errorem. *Id. Cluent.* 2. Si quam opinionem jam vestris mentibus comprehendistis, eam ratio convellet, veritas extorquebit. *Petr. Sat.* 9. Extorquere alicui pudorem, *h. e.* pudicitiam. *Hor. ep.* 2, 2, 56. anni euntes Eripuere jocos, Venerem, convivia, ludum; Tendunt extorquere poemata. *Flor.* 4, 2. Deditionem fames extorsit Antonio, *h. e.* ad deditionem compulit. [*Pallad. R. R.* 4, 10, 14. Si quis hoc genus, ut in regione frigida nutriatur, extorquet, i. e. praeter naturam rerum vult efficere.]

EXTORRĔO, es, n. 2. valde torreo. *Cels.* 3, 7. *n.* 2. Si vero ardens febris extorret, nulla medicamenti danda potio est. *Not. Tir.* p. 149. Extorret.

EXTORRIS, e, adj. ἄπολις, ἐξόριστος, exsul: quasi extra terram patriam pulsus. *Cic. Verr.* 2, 3, 51. Hinc centum triginta septem patresfamilias extorres profugerunt. *Liv.* 5, 30. Ne exsulem, extorrem populum Rom. ab solo patrio ac Diis penatibus in hostium urbem agerent. *Id.* 27, 37. Extorris agro Romano. [*Exempla Liviana collegit *Drak.* ad *Liv.* 2, 6, 2. 7, 4, 4. 31, 29, 11.] *Sall. Jug.* 15. Extorris patria, domo. *Liv.* 26, 41. *med.* Brevi extorre hinc omne Punicum nomen etc. *Id.* 32, 13. *f.* Extorre agmen sedibus suis. *Suet. Aug.* 12. Nursinos grandi pecunia et quam pendere nequirent, multatos, extorres egit oppido. [*Vid. *Munck.* ad *Hyg. fab.* 26. p. 73. — Sed observa nunquam strui cum praepositione *a.* Vid. *Hand. Tursell.* p. 11.] *Turp.* ap. *Non.* 1, 48. Extorrem aliquem facere. *Gell.* 2, 12. Is domo, patria fortunisque omnibus careto; exsul extorrisque esto.

EXTORTOR, oris, m. qui vi rapit et aufert. *Ter. Ph.* 2, 3, 27. Bonorum extortor, legum contortor. V. CONTORTOR et DISTORTOR.

EXTORTUS, a, um, part. ab *extorqueo*, distortus, luxatus. *Plin. ep.* 8, 18. *med.* Omnibus membris extortus et fractus, tantas opes solis oculis obibat. *Sen. ep.* 66. *med.* Per longam nervorum contractionem extorti minutatim. Adde *Juven.* 8, 33. ℙ Item torquendo excruciatus. *Liv.* 32, 38. *f.* In servilem modum lacerati atque extorti. Adde 34, 25. *f.* Item vi expressus, ereptus, ἐκβιασθείς. *Cic. Pis.* 35. Si quidem potest vi et metu extortum, honorarium vocari. *Id. Cluent.* 28. *extr.* Pecunia extorta atque erepta. *Id. Mil.* 7. Extorta alicui sica de manibus. *Id. Or.* 48. alicui veritas. *Hor. Ep.* 2, 2, 139. cui sic extorta voluptas. *Claud. in Ruf.* 2, 170. extortas invito principe voces. *Plin. ep.* 3, 9. Cum ea praerepta et extorta defensioni suae cerneret, in quibus omnem fiduciam reponebat.

EXTRĀ, ἔξω, praepos. quae cum casum post se habeat, accusativum regit: cui contraria est *intra* et *intus*: est syncope pro *extera*, nempe *parte*. *Cic. Somn. Scip. f.* Animus inclusus in corpore, et ea, quae extra sunt, contemplans. *Caes. B. C.* 3, 69. Cum extra et intus hostem haberent. *Id. B. G.* 1, 10. Hi sunt extra provinciam trans Rhodanum primi. *Plin.* 6, 33, 38. Abunde orbe terrarum extra, intra indicato. *Id.* 25, 5, 25. Helleborum medetur extra corporis eruptionibus pituitae, etc., *h. e.* externis corporis vitiis. *Id.* 31, 9, 45. Sal extra faucibus illitus. *Id.* 8, 27, 41. Ut extra fiat membranae, quod fuerat intus. *Hor. Ep.* 2, 1, 31. Nil intra est oleam, nil extra est in nuce duri. *Id. ib.* 1, 19, 36. Laudet ametque domi, premat extra limen iniquus. *Cic. Fin.* 2, 21. Et in corpore et extra sunt quaedam bona. *Liv.* 38, 8. Extra orbem terrarum. Et 9. Ut Cephallenia insula extra jus foederis esset. *Cic. Or.* 3, 11. Vox extra modum absona. *Id. Off.* 1, 39. Extra modum sumptu prodire, *h. e.* praeter modum. *Id. Verr.* 2, 5, 51. Esse extra culpam. *Id. Att.* 11, 24. Extra periculum belli. *Id. Sull.* 13. *f.* Extra conjurationem, *h. e.* non esse ex conjuratis. *Id. Caec.* 32. Extra causam id est. *Quint.* 11, 3. *f.* Minus contentionis habent ea, quae sunt extra quaestionem. *Id.* 4, 1. Ad causam extra pertinet tempus, locus, habitus. Nihil enim horum est in causa: ad causam tamen pertinet. *Cic. Dom.* 8. Extra ordinem. *Id. Fam.* 7, 16. Extra jocum. *Tac. H.* 1, 49. Ipsi medium ingenium, magis extra vitia, quam cum virtutibus. ℙ Aliquando ponitur pro praeter. *Cic. Fam.* 7, 3. Extra ducem paucosque praeterea, reliqui rapaces, crudeles. *Ter. Ph.* 1, 2, 48. Neque illi benevolens, extra unam aniculam, quisquam aderat. *Liv.* 26, 34. Ipsos et conjuges vendendas, extra filias, quae etc. ℙ Hac eadem significatione adhibetur etiam sine casu, more adverbii. V. AUCTORATUS. ℙ *Extra quam si* in exceptionibus. *Cic. Att.* 6, 1. *med.* Habeo exceptionem ἰσοδυναμοῦσαν, sed tectiorem, ex Q. Mucii edicto Asiatico, extra quam si ita negotium gestum est, ut eo stari non oporteat. *Liv.* 38, 38. Neve navigatio citra Calycadnum, extra quam si qua navis pecuniam portabit. Adde *Cic. Inv.* 1, 33. et *ib.* 2, 57. *f.* ℙ Et omissa particula *si.* *Cic. ib.* 2, 20. (si sana est lectio) Postulat is, quicum agitur, a praetore exceptionem: extra quam in reum capitis praejudicium fiat. *Liv.* 26, 34. Campanos omnes, extra quam qui eorum apud hostes essent, liberos esse jusserunt. ℙ Pro sine. *Titin.* ap. *Non.* 2, 199. Desuevi, ne quo ad coenam iret extra consilium meum.

EXTRACLŪSUS, a, um, part. ab inus. *extracludo*, relictus, non assignatus, ut Agger, vel locus extraclusus, *Front.* ap. *Goes.* p. 39. et *Aggenus ib.* p. 60. Extraclusa regio, *Hyg. ib.* p. 189.

*EXTRACŎLA, ae, m. foris versans. *Gloss. Isid. B. A.*

EXTRACTORĬUS, a, um, adj. ἑξελκτικός, qui extrahit. *Plin.* 24, 11, 50. Vulgaris arundo extractoriam vim habet.

EXTRACTUS, a, um, part. ab *extraho*, ἀφελκυσθείς, eductus, elicitus. *Plin.* 30, 13, 38. Extractae testis cochleae. [*Callistr. in *Dig.* 14, 2, 4. Merces per urinatores extractae.] *Hor. Sat.* 1, 1, 11. rure extractus in urbem. *Suet. Vitell.* 10. Extractus e latebra. *Cic. Rosc. Am.* 7. Extractum e corpore telum. *Suet. Tib.* 73. Extractus alicui anulus. ℙ Item protractus, productus, prolatus. *Cic. Fam.* 1, 4. Res ab adversariis nostris extracta est variis calumniis. *Liv.* 4, 41. Usque ad noctem extractum certamen. *Caes. B. C.* 3, 28. Simulatione deditionis extractum primum noctis tempus. *Tac. A.* 4, 73. Pugna in posterum extracta. ℙ [*Confund. *Extractus* et *Exactus.* *Drak.* ad *Liv.* 2, 46, 4. 22, 18, 9.]

EXTRĂHO, is, axi, actum, a. 3. ἐξέλκω, extra traho, educo, evello, elicio. *Cic. N. D.* 2, 63. Cervices boum natae ad jugum, tum vires humerorum et latitudines ad aratra extrahenda. *Pl. Rud.* 2, 5, 5. Extrahere aquam: *sc.* e puteo. Et 4, 4, 124. rete ex aqua. *Nep. Ages.* 3. copias ex hibernaculis. *Ov. Met.* 12, 119. telum de vulnere. *Hor. A. P.* 34. vivum puerum alvo. [*Ulp.* in *Dig.* 5, 2, 6. Qui exsecto ventre extractus est.] *Hor. Sat.* 2, 5, 94. turba aliquem. *Cic. Cluent.* 13. domo quempiam. *Liv.* 26, 13. senatores vi in publicum. Et 8, 29. hostes invitos in aciem. *Plin.* 28, 18, 76. et 7, 2, 2. spinas, venena corpori. *Sen. Thyest.* 1. ab sede infausta inferorum. *Sen. Tranq.* 3. Extrahere candidatos. V. CANDIDATUS. ℙ Translate est extricare, liberare, eripere. *Nep. Eum.* 5. Se, ac suos omnes extraxit incolumes. *Cic. Sext.* 4. Urbem ex periculis maximis extrahere. *Sen. Phoen.* 5. Inveniam viam, quae me ab hac vita extrahat. [*Ulp.* in *Dig.* 21, 1, 23, 3. Qui aliquid facit, quo magis se rebus humanis extrahit, i. e. se subducat rebus hum., vel mortem sibi consciscat.] *Id. Troad.* 657. Aliquem poenae extrahere. *Sen. ep.* 95. *med.* Imbecilliores adjuvabit, malisque opinionibus extrahet. *Ter. Hec.* 5, 4, 36. Nescis, Parmeno, ex quanta aerumna extraxeris. ℙ Item evellere, delere. *Cic. N. D.* 1, 43. Epicurus ex animis hominum extraxit radicitus religionem. *Id. Acad.* 4, 34. Ex animis extrahere temeritatem. ℙ Item producere, educere, publicare. *Liv.* 39, 16. *f.* Extrahere scelera ex occultis tenebris in lucem. *Sen. Hippol.* 884. Secreta mentis verberum vis extrahit. ℙ Item in longum trahere, protrahere. *Liv.* 34, 46. Tergiversando, rem in adventum consulis extrahere. *Id.* 2, 23. Jam vero eludi atque extrahi se, multitudo putare. Et 3, 2. Extractum in tertium annum bellum est. *Tac. Germ.* 22. Somnum plerumque in diem extrahunt. [*Duk.* ad *Liv.* 38, 50, 2.] *Quint.* 4, 1. Extrahere aliquid in infinitum. [*Quint. decl.* 319. Extrahet judicium, sicuti adhuc extrahit.] Et *Sen. Ben.* 2, 5, *f.* diem de die extrahere. *Stat. Th.* 1, 322. spes anxia mentem Extrahit, et longo consumit gaudia voto, *h. e.* suspensum tenet, et cruciat animum. *Id.* 3, 574. Bisseno premit ora die, populumque ducesque Extrahit incertis. [*V. *Gron.* ad *Liv.* 22, 18.] ℙ Item trahendo consumere, transigere. *Caes. B. C.* 1, 32. Catone dicendi mora diem extrahente. [*ubi vid. interpp.] Et 33. Triduum disputationibus extrahitur. *Curt.* 10, 2. Prolatando aliquantum extraxerant temporis. *Liv.* 32, 9. Ne, misso e manibus hoste, sine ullo effectu aestas extraheretur. *Val. Fl.* 1, 277. noctem dulci testudine vates Extrahit.

[EXTRĀMĔĀTUS et Extromeatus, us, m. actus meandi extra. *Not. Tir.* p. 85. Meatus, extrameatus, extromeatus. *F.*]

EXTRĀMUNDĀNUS, a, um, adj. Extramundana intelligentia, *Capell.* 9, 308.

EXTRĀMŪRĀNUS, a, um, adj. qui extra murum est, cui opponitur intramuranus. *Lampr. Elag.* 27. Exoleti extramurani, et intramurani. *Auct. Itin. Alex.* 116. *ed. A. Majo. B. A.* V. INTRAMURANUS.

EXTRĀNĀTŪRĀLIS, e, adj. ad naturam non pertinens. *Tert. Anim.* 43. Naturalium et extranaturalium discretio.

EXTRĀNĔO. V. EXSTERNO.

EXTRĀNĔUS, a, um, adj. extrarius, externus: ab *extra*. ἀλλότριος. *Cic. Inv.* 2, 56. et 59. Utilitas aut in corpore posita est, aut in extraneis rebus. *Id. fragm.* ap. *Colum.* 12. *praef.* (si modo ea *Ciceronis* verba sunt, et non solae sententiae) A natura comparata est opera mulieris ad domesticam diligentiam: viri autem ad exercitationem

forensem et extraneam. *Auct. ad Her.* 3, 1. Propter aliquam extraneam causam. ¶ Item qui ex alia familia est, aut patria, aut gente. [*Ap. Ictos extranei sunt, qui non sunt affines, vel qui non sunt cognati, vel qui non sunt coheredes, vel omnes praeter conjuges, vel qui non est creditor, vel omnes non domestici, vel qui non sunt in potestate. Exempla larga manu suppeditat *Brisson.* de verb. sign. s. v.] *Suet. Aug.* 69. Filiam extraneorum coetu adeo prohibuit, ut etc. *Id. Claud.* 4. *extr.* Ne heredem quidem, nisi inter tertios, ac paene extraneos nuncupavit. *Tac. Agr.* 44. Finis vitae ejus nobis luctuosus, amicis tristis, extraneis etiam ignotisque non sine cura fuit. *Just.* 1, 10. Ut non tam in extraneum translatum, quam in familiam reversum videretur. Adde *Plin.* 28, 4, 7. ¶ [*Confund. a librariis *Extraneus* et *extrarius.* V. *Burm.* ad *Quint. Inst.* 7, 4. p. 626.]

EXTRAORDINĀRIUS, a, um, adj. ἔκτακτος, qui est extra ordinem, qui praeter consuetum morem, cursumve rerum fit. *Varr. R. R.* 2, 1. *extr.* Extraordinariae fructuum species duae accedunt magnae, quarum una est tonsura, altera de lacte et caseo, *h. e.* praeter ordinarium, qui est ex fetibus. *Cic. Ph.* 11, 8. At enim C. Caesari extraordinarium imperium mea sententia dedi: ille enim mihi praesidium extraordinarium dederat. *Caes. B. C.* 1, 32. Se nullum extraordinarium honorem appetisse: sed exspectato legitimo tempore consulatus, eo fuisse contentum. *Cic. Brut.* 63. Extraordinaria consulatus petitio. *Id. Verr.* 2, 5, 14. Extraordinariae cupiditates. Et *ib.* 2, 1, 39. pecuniae, *h. e.* quae neque de reditibus, neque de annonis, neque de aliqua legitima accessione videntur adjectae, ut ait *Ascon.*, sed ex sordidis lucris et furtis. *Liv.* 40, 31. Equites extraordinarii sinistrae alae. Et *ib.* 27. et 34, 47. Extraordinariae cohortes, *h. e.* alariae, ex militibus sociorum selectae, qui erant extra ordinem ac numerum legionum. Vel legionariae quidem, sed extra legionum aciem, separato ordine dispositae. Et *ib.* Extraordinaria porta erumpere, *h. e.* praetoria, inquit *Gron.*, ubi tendebant extraordinarii. Non ideo tamen ita dicta, quia ibi tenderent, sed quia illa porta extra ordinem erumpere jussi sunt, qua robur legionum exire mos erat, non cohortes aliquot extraordinarias. *Lips.* vult, mendum esse, et *ordinaria* reponi, eandem praetoriam intelligendo. ¶ *Extraordinaria* a JCtis dicuntur ea, de quibus nihil lege est constitutum, sed eorum cognitio et judicium extra ordinem ad praetorem pertinet, ejusque arbitrio subjicitur. [*Hinc *extraordinaria judicia* dicuntur ea, quae habebantur aut de crimine, de quo nulla lex erat, aut de eo, quod atrocius existimabatur, quam quod secundum leges puniendum putarent.] Hinc *titulus* 11. *l.* 47. *Dig.* De extraordinariis criminibus inscribitur: et *t.* 13. *l.* 50. De extraordinariis cognitionibus. *Ulp. Dig.* 47, 20, 2. Coercitio extraordinaria.

EXTRĀRĬUS, a, um, adj. exterior, externus: ab *extra*, ἐξωτικός. *Auct. ad Her.* 2, 13. Absoluta juridiciali constitutione utemur, cum ipsam rem jure factam dicemus, sine ulla assumptione extrariae defensionis. *Cic. Inv.* 2, 56. Utilitas aut in corpore posita est, aut in extrariis rebus. Al. leg. *extraneis.* *Lucr.* 4, 277. Extraria lux oculos perterget. ¶ Item alienus, non domesticus, hoc est qui non est ex nostra domo, patria, gente, aut ditione. [*Forma extrarius Mureto ad h. l. non satis latina videbatur, sed ab idoneis scriptoribus usitatam esse ostendunt *Interpp.* ad *Suet. Vesp.* 5. *Ruhnk.* ad *Rut. Lup.* p. 43.] *Ter. Phorm.* 4, 1, 13. Hanc conditionem si cui tulero extrario. Al. leg. *extraneo.* [*Ap. *Flor.* 4. p. 359, 33. Et qui penes extrarios saepenumero promtissime disceptavi, idem nunc penes meos haesito.] *Suet. Vep.* 5. Canis extrarius e trivio. *Quint.* 7, 4. Sub extrario accusatore prodesse nunquam potest, in domesticis disceptationibus potest. Al. leg. *extraneo.* *Jabol. Dig.* 38, 2, 36. Libertus, praeterito patrono, extrarios reliquit heredes. *Afran.* ap. *Non.* 2, 268. Extrarium esse ab aliquo. ¶ *Fest.* inter extrarium, et extraneum sic distinguit, ut *extrarius* sit, qui extra focum, sacramentum, jusque sit; *extraneus* ex altera terra, quasi exterraneus. ¶ [*Confund. *Extrarius* et *extraneus.* V. s. h. v.]

EXTRĔMISCO, is, n. 3. idem ac tremisco. Quidam tribuunt *Minucio Octav.* 28., sed plerique leg. *contremiscunt.*

EXTRĔMĬTAS, atis, f. τὸ ὕστατον, id quod in quaque re extremum est. *Cic. Fin.* 2, 31. Infinitasque regiones, quarum nulla esset ora, nulla extremitas. *Id. Univ.* 6. Mundus globosus est fabricatus: quod σφαιροειδὲς Graeci vocant: cujus omnis extremitas paribus a medio radiis attingitur. Sic *Plin.* 2, 17, 14. Extremitas circuli. *Id.* 35, 10, 35. *n.* 5. Extremitus picturae. [*der Umriss.*] *Id.* 6, 30, 35. Extremitates Aethiopiae. *Id.* 31, 7, 39. lacuum tantum inarescunt. *Id.* 28, 6, 17. corporis, vel aurium. *Id.* 23, 1, 24. Febrium accessiones cum frigore extremitatum. *Cic. Acad.* 4, 36. *med.* Extremitas et quasi libramentum, *h. e.* extima superficies, ἐπιφάνεια.

EXTRĔMO, is, ui, n. 3. idem ac tremo. *Sedul.* 4, 286. Extremuit letale chaos. Alii melius leg. *Et tremuit.*

EXTRĒMUS, a, um, adj. ὕστατος, ἔσχατος, extimus, ultimus, postremus, novissimus, summus: superl. ab *extra*, vel *exter.* *Cic. Div.* 2, 43. Coelum ipsum, quod extremum atque ultimum mundi est. *Id. Cluent.* 65. *extr.* Ne in extrema quidem, aut media, aut in aliqua quidem parte quaestionis. *Id. Att.* 6, 1. *med.* In extrema fere parte epistolae. [*Liv.* 37, 53, 8. Extremus finis: ubi vid. *Drak.* et *id.* ad *Liv.* 6, 12, 10.] *Hor. ep.* 2, 2, 204. Extremi primorum, *Tac. H.* 4, 42. Extremus dominorum. *Cic. Leg.* 2, 21. *extr.* Mensis extremus anni Februarius. *Id. Verr.* 2, 5, 45. Matres ab extremo complexu liberum exclusae, quae nihil aliud orabant, nisi ut filiorum extremum spiritum ore excipere sibi liceret. [*Ter. Eun.* 4, 2, 12. Extrema linea amare, h. e. e longinquo amare, amicam non adire aut tangere.] *Hor. Ep.* 1, 1, 45. Impiger extremos currit mercator ad Indos, *h. e.* positos in extremis terrae regionibus, longe dissitos, remotissimos. Sic *Od.* 3, 10, 1. Extremum Tanaim bibere. [*Virg. Ecl.* 10, 1. Extremus labor. V. *Ruhnk.* ad *Rut. Lup.* 1, 21. p. 67.] *Cic. Brut.* 33. Extrema manus non accessit ejus operibus. *Id. Fam.* 4, 13. Extremum illud est, ut te orem et obsecrem Et *Att.* 11, 16. *f.* Extremum est, quod te orem, si putas rectum esse, cum Camillo communices. ¶ [*Item primus, in quem sensum etiam ultimus ponitur. *Liv.* 44, 9, 9. In fronte extrema: quod saltem *Drak.* explicat: in prima fronte. ¶ Translate pro summus. *Cic. Amic.* 8. Belluarum hoc quidem extremum est, sc. voluptas. *Cic. Fin.* 3. Quum enim hoc sit extremum (sentis enim, me quod τέλος Graeci dicunt, id dicere tum extremum, tum ultimum, tum summum).] ¶ *Extremus liber, extrema oratio, epistola*, et similia non solum significat ultimum e multis libris, ultimam e multis epistolis etc., sed ejusdem libri, aut epistolae partem ultimam. *Cic. Off.* 3, 2. In extremo libro tertio. *Id. Or.* 1, 10. Quod vero in extrema oratione sumpsisti. *Id. Verr.* 2, 1, 36. In codicis extrema cera. *Id. Att.* 14, 8. Litterae, quibus in extremis erat, sibi insidias fieri. Et *ib.* 13, 45. Lamia epistolam attulit, in qua extrema scriptum erat etc. ¶ Hujus generis sunt illa quoque: *Caes. B. G.* 6, 28. In extremo ponte turrim constituit. *Cic. Fam.* 15, 4. in extrema Cappadocia. Et *Manil.* 12. *extr.* Extrema hieme. Et 10. Extrema pueritia. Et *Coel.* 12. Extremis digitis attingere. Et *Sil.* 7, 172. et 14, 8. Extremus dies, *h. e.* vesper, et regio occidentalis, ubi sol vespere occidit. Et *Liv.* 2, 64. Extremo anno. Et *Nep. Con.* 1. Praetor fuit extremo Peloponnesio bello. *Varr. L. L.* 5, 2. *f.* Extrema luna, *h. e.* extremus lunae dies. ¶ Dicitur de iis rebus, quas ultra nulla est spes, desperatis, in praecipiti positis. *Cic. Quint.* 15. Ad extrema, et inimicissima jura cupide descendere. *Suet. Ner.* 6. *extr.* Rursusque extremis suis rebus frustra requisivit. *Caes. B. G.* 2, 25. In extremis suis rebus. *Julian. Dig.* 40, 5, 47. In extrema valetudine esse. *Liv.* 22, 29. Qui nec ipse consulere, nec alteri parere scit, extremi ingenii est. *Caes. B. G.* 2, 27. et 33. Hostes in extrema spe salutis tantam virtutem praestiterunt, ut etc. Et *ib.* 7, 40. In extrema fortuna deserere patronos. Et *ib.* 3, 5. Res ad extremum adducta casum. Et *ib.* Eruptione facta extremum auxilium experiri. *Sall. Jug.* 3. Neque aliud, se fatigando, nisi odium quaerere, extremae dementiae est. *Just.* 35, 1. Subornant quendam sortis extremae juvenem, *h. e.* incertae stirpis, ignotum, egenumque rerum omnium. [*Alia hujus generis dant *Duk.* ad *Flor.* 2, 3. *Ruhnk.* ad *Vell. Pat.* 2, 11.] *Sen. ep.* 70. *f.* Extrema mancipia. *Tac. A.* 6, 24. Orare extrema vitae alimenta, *h. e.* cibos vel vilissimos, dummodo vita trahatur. *App. Met.* 3. p. 131, 32. Extremi latrones, *h. e.* pessimi, nequissimi. ¶ Huc pertinent illa *Flor.* 4, 5. Compellere ad extrema deditionis. *Poll.* ad *Cic. Fam.* 10, 33. *med.* Descendere ad extrema. *Curt.* 4, 14. *med.* Ad extrema perventum est. *Tac. H.* 4, 59. Famem, ferrum, et extrema pati. *Id. H.* 2, 47. Plura de extremis loqui, pars ignaviae est, *h. e.* de morte. *Julian. Dig.* 40, 5, 47. Esse in extremis. *Sall. Cat.* 55. Respublica est in extremo. Sic *Tac. A.* 14, 61. Vita in extremum adducta. ¶ *Extremum* absolute est extremitas, finis. *Cic. Div.* 2, 50. Quod finitum est, habet extremum. *Sil.* 4, 88. Sub extremum noctis. *Sall. Jug.* 24. Extremum diei. Et 95. aestatis. Et 41. In extremo montis. *Plin.* 11, 37, 68. Summum gulae fauces vocantur, extremum stomachus. *Liv.* 35, 11. Extremo anni. [*Liv.* 6, 32, 11. Extrema agminis. *Drak.* ad *Liv.* 21, 34, 7.] *Tac. A.* 4, 74. Extrema imperii. *Flor.* 3, 3. Extrema Galliae. *Plin.* 8, 10, 10. Extrema Africae, qua confinis Ethiopiae est. ¶ Aliquando adverbii loco ponitur. *Ov. Trist.* 1, 3, 15. Alloquor extremum moestos abiturus amicos. *Id. Met.* 14, 431. extremum tenues liquefacta medullas Tabuit. ¶ *In extremum* est usque ad finem. *Ov. Her.* 7, 111. Durare in extremum. ¶ *Ad Extremum* est in extrema parte. *Liv.* 21, 8. *f.* Missile telum hastili oblongo, et cetera tereti, praeterquam ad extremum. ¶ Item omnino, vel pertide. *Id.* 23, 2. Improbus homo, sed non ad extremum perditus, cum mallet incolumi, quam eversa republica dominari. ¶ Item usque ad extremum. *Ov. Pont.* 1, 9, 28. Ne sit ad extremum Caesaris ira tenax. Adde *ib.* 3, 7, 20. ¶ Saepius pro tandem, et denique sumitur. *Cic. Att.* 2, 21. Cum diu occulte suspirassent, postea jam gemere, ad extremum vero loqui omnes, et clamare coeperunt. *Id. Or.* 2, 19. Inventa disponere, deinde ornare verbis, post memoriae mandare, tum ad extremum agere. *Caes. B. G.* 4, 4. Complures annos Suevorum vim sustinuerunt: ad extremum agris expulsi etc. ¶ *Extremo* eod. sensu. *Nep. Amilc.* 2. Sed extremo Amilcarem imperatorem fecerunt. *Cic. fragm. in Pis.* ap. *Ascon.* Prius Gallus, deinde Gallicanus, extremo Semiplacentinus. *Modest. Dig.* 32, 1, 81. Qui extremo mortuus est. ¶ Comp. *extremior*, et Sup. *Extremissimus:* illud est *Appul.* 1. p. 105, 35. et *Met.* 7. p. 188, 28., hoc *Tert. Apol.* 19. ¶ [*Confund. *Extremus* et *Externus.* *Drak.* ad *Liv.* 34, 25, 6. — et *aeternus.* *id.* ad *Liv.* 4, 4, 4.]

EXTRĪCĀTUS, a, um, part. ab *extrico*, exsolutus, expeditus, explicatus. *Hor. Od.* 3, 5, 31. Extricata densis cerva plagis. [*Cic.* ad *Att.* 15, 20. Solutio extricata.] *Ulp. Dig.* 9, 2, 27. *f.* Si cum maritus uxori margaritas extricatas dedisset in usum, ea invito vel inscio viro perforasset, ut pertusis in linea uteretur, *h. e.* solutas, nullo funiculo colligatas.

EXTRĪCO, as, avi, atum, a. 1. ἐξελίττω, explico, libero: a *tricis.* *Col.* 3, 11. Silvestris ager etiamsi frutectis aut arboribus obsessus est, facile extricatur. ¶ Translate. *Varr.* ap. *Non.* 1, 26. Putas, eos non citius tricas Atellanas, quam id extricaturos? *Vatin.* ad *Cic. Fam.* 5, 10. De Dionysio tuo adhuc nihil extrico. *Pl. Ep.* 1, 2, 49. Aliqua ope exsolvam, extricabor aliqua. *Hor. Sat.* 1, 3, 88. Mercedem aut nummos unde unde extricat, *h. e.* parat, expedit, eruit. *Phaedr.* 4, 22. Qui magna cum minaris, extricas nihil, i. e. magna jactans pollicitusque, nihil expedis, nihil praestas.

EXTRĪLĬDUS, a, um, adj. impavidus, quasi qui extra laesionem est: ab *extra* et *laedo.* *Gell.* 19, 1. Hominem conspicimus impavidum et extrilidum. Alii *extrilidum* interpretantur exalbidum, timore pallentem. V. ipsum *Gellii* locum. Alii denique ipsam lectionem sollicitant.

EXTRĪNSĔCUS, adv. ἔξωθεν, ab exteriori parte. *Cic. Acad.* 4, 40. *f.* Irrumpunt extrinsecus in animos nostros per corpus imagines, nobis dormientibus. *Id. N. D.* 2, 54. Pulmones et cor extrinsecus spiritum adducunt. *Liv.* 2, 33. Extrinsecus imminens bellum. *Cic. Div.* 1, 24. Columna extrinsecus inaurata. *Cels.* 4, 1. Jecur intrinsecus cavum, extrinsecus gibbum. *Id.* 5, 26. *in.* Extrinsecus aut intra se. *Col.* 2, 9. *med.* Extrinsecus albidum, intus candidum. *Lucr.* 1, 528. plagis extrinsecus ictus. *Sen. ep.* 33. Extrinsecus auscultare. ¶ Pro extra rem. *Col.* 1, 6. *med.* Haec etsi extrinsecus, non tamen intempestive videor hoc loco retulisse. ¶ [*Praeterea.* *Eutrop.* 9, 25. Castra diripuit; uxores, sorores, liberos cepit; infinitam extrinsecus Persarum nobilitatem. Quod novo usu dictum est, nisi velis explicare: extra castra, sed hoc minus etiam placet. Cfr. *Tzschuck.* ad h. l.] ¶ Adjective. *Tert. Pall.* 1. Pallium extrinsecus habitus et ipse quadrangulus. Sed non est imitandus.

EXTRĪTUS, a, um, part. ab *extero*, exterendo elicitus, expressus. *Lucr.* 5, 1097. Exprimitur validis extritus viribus ignis. ¶ Item contritus, elisus. *Sen. ep.* 57. *med.* Animam hominis magno pondere extriti permeare non posse. ¶ Item extractus, exemptus, ut Extrita syllaba. *Varr. L. L.* 9, 5. V. EXTERO.

EXTRO, as, n. 1. exeo, apud veteres. *Afran.* ap. *Non.* 2, 279. Simul limen intrabo, illi extrabunt illico.

[EXTRŎMĔĀTUS. V. EXTRAMEATUS. *F.*]

EXTRUCTIO. V. EXSTRUCTIO.

EXTRŪDO, is, usi, usum, a. 3. ἐξωθέω, extra trudo, per vim expello. *Pl. Aul.* 1, 1, 5. Me extrusisti ex aedibus. Et 31. Decies die uno saepe extrudit aedibus. *Cic. Verr.* 2, 5, 15. Domo aliquem extrudere. *Ter. Eun.* 4, 5, 11. Extrudere foras. *Caes. B. G.* 3, 12. Mare aggere ac molibus extrudere. *Mela* 2, 7. Euboea ad meridiem promontorium Geraeston et Capharea extrudit. [*Rutil. Lup.* 2, 7. p. 106. Paullum illud, reliquum quod habet, mentis ac sensus, poculis extrudere festinat, ubi vid. *Ruhnk.*] ¶ Item compello aliquem celeriter proficisci, quadam vi et veluti manu adhibita. *Cic. Or.* 2, 58. Non nimis liberale hospitium meum dices, nam te in viam, simulac perpaulum gustaris, extrudam et ejiciam. *Id. Fam.* 14, 6. Pollicem, si non est profectus, quamprimum fac extrudas. Adde ad *Brut.* 1, 14. Sic *Ter. Hecyr.* 1, 2, 98. Eo invitum Pamphilum

extrusit pater; et *Cic. Phil.* 10, 5. Extrudi a senatu in Macedoniam. ℙ *Extrudere merces* est cupide vendere et quasi invitis emptoribus distrahere. [*los werden, an den Mann bringen.*] *Hor. Ep.* 2, 2, 10. Multa fidem promissa levant, ubi plenius aequo Laudat venales, qui vult extrudere, merces.

EXTRUO. V. EXSTRUO.

EXTRUSUS, a, um, part. ab *extrudo*, expulsus. [*Caes. B. G.* 3. 12. Extruso mari aggere ac molibus, i. e. submoto mari.] *Lucr.* 3, 978. Cedit enim rerum novitate extrusa vetustas. *Tac. Agr.* 33. A latebris suis extrusi hostes.

*EXTŪBĔRASCO, is, n. 3. idem ac extubero. Part. *Extuberascens* ap. *Jul. Val. res gest. Alex. M. (A. Maio)* 1, 29. Eminentias quinque, quibus in cetero aequore extuberascentibus decus urbis est maximum. *B. A.*

EXTŪBĔRĀTĬO, onis, f. ὑπερσάρκωσις, caro ex morbida causa alicubi in corpore excrescens. *Plin.* 31, 9, 45. Luxatis imponitur sal cum farina et melle: item extuberationibus.

EXTŪBĔRĀTUS, a, um, part. ab *extubero.* *Ammian.* 22, 15. Aviditate nimia extuberatus venter. *Solin.* 27. *med.* Enormi corpulentia extuberatus.

EXTŪBĔRO, as, avi, atum, n. 1. ἐπιφυσάω, intumesco, excresco. *Plin.* 21, 16, 56. Radice foliosa, ex qua media veluti malum extuberat. *Id.* 37, 8, 33. Gemma velut oculi figura extuberans. [*Legitur etiam in aliquot editt. apud *Pall. Mart.* 10, 25. Extuberat frequens nodus: ubi alii exuberat.] ℙ Nonnunquam active ponitur pro tumescere facio. *Sen. Q. N.* 6, 4. Defert montes, subrigit plana, valles extuberat.

EXTŪLO, is, dicebant antiqui pro extra fero. Itaque legunt nonnulli *in Pl. Most.* 1, 2, 41. Extulunt, parant sedulo etc. Alii *extollunt.*

EXTŪMĔO, es, ui, n. 2. ἐξοιδέω. *Pl. Truc.* 1, 2, 97. Uterum illi nunquam extumere sensi.

EXTŪMESCO, is, n. 3. idem quod extumeo. *Plin.* 37, 5, 18. Smaragdi extumescentes.

EXTŪMĬDUS, a, um, adj. idem ac tumidus. *Varr. R. R.* 1, 51. Aream potissimum rotundam et mediam paulo extumidam.

EX TUNC, adv. ex illo tempore. *Appul. Met.* 7. p. 198, 13. Ex tunc poenae reservatus. Alii melius leg. *Extremae poenae.* Addunt quidam locum *Val. Max.* 1, 5. *f.*, sed ibi *et tunc* est legendum. [*Videndum tamen annon *Ex tunc* defendi debeat. Cfr. *Ex nunc.*]

EXTUNDO, is, tūdi, tūsum, a. 3. ἐκκόπτω, idem quod tundo aut valde tundo. *Sen. Contr.* 5, 33. Alium distorquet, alium delumbat, alterius diminutas scapulas in deforme tuber extundit. *Phaedr.* 1, 21. calcibus frontem extudit. Al. leg. *exterit.* ℙ Item tundendo expello, excutio. *Cels.* 4, 4. *n.* 5. Frequens tussis sanguinem quoque extundit. ℙ Metaphorice. *Hor. Sat.* 2, 2, 14. Cum labor extuderit fastidia. *Bentlej.* perperam *extulerit* legit. [*V. *Heind.* ad *h. l.*] *Auct. Pan.* ad *Pis.* 164. Illo dulce melos Nereius extudit heros Pollice, terribilis quo Pelias ibat in hostem, *h. e.* chelyn pulsando elicuit sonum. ℙ Saepe translate sumitur pro tundendo, hoc est precibus instando aut alia quapiam ratione obtinere, extorquere ab invito. *Pl. Most.* 1, 3, 63. Eundem animum oportet nunc mihi esse gratum, ut impetravi, atque olim, priusquam id extudi. *Suet. Vesp.* 2. Latum clavum diu aversatus est, nec, ut tandem appeteret, compelli, nisi a matre, potuit. Ea demum extudit magis convicio, quam precibus vel auctoritate. *Val. Max.* 1, 4. *n.* 4. Corvi duo in os ejus adversum, velut iter impedientes, advolaverunt; vixque extuderunt, ut domum rediret. *Id.* 5, 2. *n.* 10. Perseveranti postulatione extuderunt, ut etc. *Quint.* 1, 3. Quosdam continet metus, quosdam debilitat: alios continuatio extundit, in aliis plus impetus facit, *h. e.* extorquet, exprimit ab iis, ut litteras addiscant. [*V. *Spald.* ad *h. l.*] ℙ Item pro excutere inveniendi causa, studiose quaerere, expiscari, excogitare. *Virg. G.* 4, 315. Quis Deus hanc, Musae, quis nobis extudit artem? Et 326. hunc vitae mortalis honorem, Quem mihi vix frugum et pecudum custodia solers Omnia tentanti extuderat etc., *h. e.* pepererat, comparaverat. *Gell.* 17, 20. Eloquentiae unius extundendae gratia Athenas venisse, *h. e.* acquirendae, addiscendae. ℙ Item moliendo facere, conficere. *Auct. dial. de Or.* 9. Ut cum toto anno, per omnes dies, magna noctium parte, unum librum extudit et elucubravit, rogare ultro cogatur, ut sint qui dignentur audire.

*EXTURBĀTĬO, onis, f. *Hieron. B. A.*

*EXTURBĀTOR, oris, m. *August. B. A.*

EXTURBĀTUS, a, um, part. ab *exturbo*, expulsus, dejectus. *Cic. Verr.* 2, 4, 30. Antiochus praeceps provincia exturbatus. *Acc.* ap. *Non.* 1, 48. Extorris regno, exturbatus mari. *Catull.* 64, 108. Pinus radicibus exturbata. *Cic. Cluent.* 5. *extr.* Expulsus atque exturbatus.

EXTURBO, as, avi, atum, a. 1. ἐξωθέω, ἐκβάλλω, per vim ejicio, expello, excutio. *Pl. Poen.* 1, 2, 168. Non ego homo trioboli sum, nisi ego illi mastigiae exturbo oculos atque dentes. *Plin.* 20, 10, 42. Radix ex vino pota calculos quoque exturbat. *Pl. Trin.* 3, 3, 76. Cunctos exturba aedibus. Et 1, 2, 100. et 2, 4, 200. Eum exturbasti ex aedibus. Et 4, 3, 77. Nos exturbavit foras. *Id. Curc.* 2, 1, 9. Exturbare ex animo aegritudinem. [*Liv.* 6, 21, 8. Exturbare spem pacis. *Drak.* ad *Liv.* 2, 15, 5.] *Justin.* 14, 3. ex animo facti memoriam. *Cic. Sull.* 25. *f.* homines e possessionibus. *Id. Mur.* 22. hominem e civitate. [*Cic. Rosc. Am.* 8. Nudum ejicit domo atque focis patriis diisque penatibus praecipitem exturbat. Vid. *Ruhnk.* ad *Rut. Lup.* 1, 13. p. 45.] *Ov. Met.* 15, 175. caede nefanda Exturbare animas, *h. e.* ex corporibus ejicere. *Cic. Quint.* 31. Exturbari fortunis omnibus, *h. e.* spoliari. Et 15. Exturbare quempiam ex numero vivorum. *Id. Cluent.* 5. *extr.* Expellere et exturbare *Id. Agr.* 2, 31. Exturbare et expellere. *Tac. A.* 11, 12. Messalina in Silium ita exarserat, ut Juniam matrimonio ejus exturbaret, vacuoque adultero potiretur. [*Cic.* pro dom. 42, 110. Quum indemnatum exturbares, ubi vero *Markl.* p. 255. *Wolf.* contendit, Ciceronem in hoc verbo non omittere ablativum, nisi ubi ex alio membro orationis subaudiri possit.] ℙ Item dejicere, evertere. *Ascon. argum. Milon.* Milo exturbari tabernam jussit. V. *Catulli* locum in voce praeced. ℙ Translate. *Brut.* ad *Cic.* 1. ad *Brut.* 16. *f.* Cicero judicium suum tanta firmitate ac magnitudine direxit in exturbando Antonio. *Cic. Q. Fr.* 1, 4. Multa convenerunt, quae mentem exturbarent meam, *h. e.* de statu dejicerent. ℙ Est etiam valde turbare, miscere, perturbare. *Pl. Most.* 4, 3, 38. Nunquid Tranio turbavit? *Th.* immo exturbavit omnia. *Stat. Th.* 1, 441. Exturbare odiis tranquilla silentia noctis. ℙ Part. *Exturbans* ap. *Sil.* 16, 481. Ocius effusis nervo exturbante sagittis.

EXTUSSĬO, is, ivi, itum, a. 4. est tussiendo aliquid ejicere. *Cels.* 2, 8. *med.* Vomicam excitat, sic ut extussiatur. *Plin.* 23, 3, 35. Sanguinem ejicientibus et suppurata extussientibus.

EXTUSSĪTUS, a, um, part. ab *extussio*, tussiendo ejectus, ut Extussita sputa. *Coel. Aurel. Acut.* 2, 16.

EXVĀPŌRO. V. EXSUPPURO.

EXŪBĔRANS, antis, part. ab *exubero*, uberius abundans. *Gell.* 3, 9. Vigoreque et colore exuberantissimo. *Lactant.* 4, 29. Fons exuberans. *Pacuv.* ap. *Varr. L. L.* 6, 2. Calydonia altrix terra exuberantium virum, *h. e.* multorum vel fortium, magnorum, illustrium, virtute exuberantium.

EXŪBĔRANTĬA, ae, f. exuberatio. *Gell.* 2, 26. Phoeniceus color exuberantiam splendoremque significat ruboris. *Id.* in titulo *c.* 7. *l.* 8. Exuberantia memoriae.

EXŪBĔRĀTĬO, onis, f. abundantia. *Vitr.* 1, 4. Exuberationibus aut defectionibus laborare. *V. Exsuperatio. *B. A.*

EXŪBĔRO, as, n. 1. εὐθηνέω, superabundo: ab *ex* et *ubero.* *Virg. G.* 2, 516. pomisque exuberat arbor. Et *ib.* 1, 191. luxuria foliorum exuberat umbra. *Id. A.* 7, 465. alte spumis exuberat amnis. *Val. Fl.* 3, 234. sanguis exuberat ulna, *h. e.* abunde exit. *Suet. Cal.* 40. Lucrum exuberat. *Auct. Dial. de Or.* 30. Ex multa eruditione, ex pluribus artibus exundat et exuberat eloquentia. *Gell.* 7, 22. Luxuriare et exuberare. *Col. prooem.* In Asia Mysiaque densa et glutinosa terra maxime exuberat. Reperitur etiam active. *Id.* 9, 4. Quae favorum ceras exuberant, *h. e.* uberes reddunt. *Id.* 2. 16. Materiam meliorem vindemiis exuberandis.

EXUCCUS. V. EXSUCCUS.

EXUCTUS. V. EXSUCTUS.

EXŪDO. V. EXSUDO.

EXVĔHO. V. EVEHO.

EXVĔLĀTUS. V. EXSINUATUS.

EXVERRAE. V. EVERRAE.

EXVERTO, is, erti, sum, a. 3. praevenire, praeoccupare. *Pl. Poen.* 4, 2, 52. Cito homo exverti potest. Optimi codices habent *perverti.* [*Hoc verbum etiam ap. *Plinium* reperiri auctor est *Seyfert.* Gr. Lat. §. 1640. nro. IV. Sed qua auctoritate hoc contendat nescio. Cfr. *Schneid. Elementarl.* Tom. II. p. 563.]

*EXŪGENS, entis, part. ab *exugo* vel *exsugo.* *Fest.*: Exugentes, Exprimentes. *Plin.* 23, 1. *extr.* Aceto os colluunt venena exsugentes. *B. A.*

EXŪGO. V. EXSUGO.

*EXVIBRISSO, as, n. 1. idem ac vibrisso. *Tit.* ap. *Fest.* in *Vibrisso.* Si erit tibi cantandum, facito usque exvibrisses.

EX VĪCĀRĬO, indeclin. qui vicarius fuit. *Inscr.* ap. *Grut.* 28, 5. Caejonius Rufius Volusianus V. C. et ex vicario Asiae. Adde *Ammian.* 22, 11.

EXUL etc. V. EXSUL.

*EXULATĪCIUS, φυγάς *Gloss. Gr. Lat. B. A.*

EXULCĔRĀTĬO, onis, f. ἕλκωσις, plaga. *Plin.* 20, 3, 8. Et interaneorum, vesicarumque exulcerationibus. *Cels.* 4, 22. Si nulla exulceratio est. ℙ Translate. *Sen. Cons.* ad *Helv.* 1. Verebar, ne haec non consolatio, sed exulceratio esset, *h. e.* doloris renovatio.

EXULCĔRĀTŌRĬUS, a, um, adj. exulcerandi vim habens. *Plin.* 23, 7, 64. Exulceratorium me[dicamentum].

EXULCĔRATRIX, icis, f. quae exulcerat. *Pli[n.]* 27, 12, 80. Vis ei styptica et exulceratrix.

EXULCĔRĀTUS, a, um, part. ab *exulcero.* *Cel[s.]* 4, 16. Cutis exulcerata. *Plin.* 28, 13, 54. E[x]ulceratus stomachus. *Id.* 23, 2, 32. Acetum c[...]vendum exulceratis. ℙ Translate. *Cic. Dom.* [...] Tot suspicionibus certorum hominum, et scele[...] exulceratus. Sic *Id. Dejot.* 3. Ut in exulcerat[o] animo facile fictum crimen insideret. *Liv.* 9, 14. [...] exulceratos ignominia stimulabat animos. *Ci[c.]* *Fam.* 1, 1. Ut in rebus ab ipso rege, et ab intim[is] Pompeji clam exulceratis, deinde palam a consul[...]ribus exagitatis, et in summam invidiam adducti[s] ita versamur. *Petr. Sat.* 111. Cetera, quibus exu[l]ceratae mentes ad sanitatem revocantur, *h. e.* a[e]grae, afflictae, moerentes.

EXULCĔRO, as, avi, atum, a. 1. ἐξελκόω, ulc[us] induco. *Varr. R. R.* 2, 9. de canib. Perungu[nt] aures, et inter digitos, quod muscae et ricini [et] pulices solent ea exulcerare. [*Col.* 7, 9, 5. Exulc[e]rantur vulvae ferro.] *Cels.* 4, 15. Omnis agitat[io] exulcerat. *Plin.* 27, 12, 90. Polyanthemum ca[u]stica vi exulcerat cicatrices. *Cels.* 3, 21. *med.* Fe[r]ramentis candentibus venter exulcerandus est. [ℙ] Translate. *Cic. Brut.* 42. Ut ea non modo n[on] exulcerare vestram gratiam, sed etiam concilia[re] videatur. Et *Or.* 2, 75. Cur aut adversarioru[m] adjumenta confirmant, aut ea, quae sanare n[e]queunt, exulcerant? *Plin. ep.* 1, 12. Exulcera[t] dolorem.

EXŪLO. V. EXSULO.

EXULTO etc. V. EXSULTO.

*EXULULATĬO, onis, f. *August. B. A.*

EXŬLŬLĀTUS, a, um, part. ab *exululo*, ul[u]lando clamatus. *Ov. A. A.* 1, 507. Ista jube f[a]ciant, quorum Cybeleia mater Concinitur, Phryg[iis] exululata modis. ℙ Deponentis forma, qui exul[u]lat. *Id. Trist.* 4, 1, 41. Usque suum Bacch[...] non sentit saucia vulnus, Dum stupet Edonis exul[u]lata jugis, ἐξολολύσασα.

EXŬLŬLO, as, n. 1. ἐξολολύζω, valde ulul[o.] *Ov. Met.* 1, 233. nactusque silentia ruris Exulul[at] frustraque loqui conatur. *Val. Fl.* 8, 171. [...] genitrix, similique implet soror omnia questu E[...] ululans. *Sil.* 12, 598. sparsaeque solutis Crinib[us] exululant matres. [*V. *Drak.* ad h. l.]

*EXUNCTĬO, onis, f. ap. *Celsum* esse dicitu[r.] *B. A.*

[EXUNCTUS, a, um, part. ab *exungo.* [...] *Trin.* 2, 4, 5. Quid factum est eo? (*argento*) Comesum, expotum, exunctum, elotum in baline[is], *h. e.* unguentis emendis absumptum. *F.*]

EXUNDĀTĬO, onis, f. κατακλυσμός, supereffluen[]tia. *Plin.* 19, 3, 13. Nisi exundatione fluminu[m] invecto semine a Tiaris.

EXUNDO, as, avi, atum, n. 1. ἐκπλημμυρέ[ω], κατακλύζω, extra undo, abunde effluo. *Colum.* [...] 17. Rivis, per quos exundat piscina, praefigant[ur] aenei cancelli. *Plin.* 2, 103, 106. Fons tertia n[o]ctis hora in sextam exundat. *Sen. Agam.* 222. al[...] sanguine exundans solum. Et 903. Trunco cru[...] exundat. *Tac. Germ.* 45. Tura balsamaque [...] proximum mare labuntur, ac vi tempestatum in a[d]versa litora exundant, *h. e.* fluunt, feruntur, exeu[nt] in litus. ℙ Tribuitur et aliis rebus. *Sil.* 3, 3[...] in Libyam dirum fluxisse cruorem: Inde Medusae[o] terram exundasse chelydris. *Id.* 14, 62. Flamm[a]rum exundat torrens. *Stat. Theb.* 12, 431. exu[n]dant diviso vertice flammae. *Sil.* 5, 456. Spirit[us] exundans perflavit campum, *h. e.* morientis anim[a] exiens. *Sen. Oed.* 924. Mersus alte magnus exu[n]dat dolor. *Id. Med.* 492. Exundat furor. *Au[ct.]* *Dial. de Or.* 30. Exundat et exuberat eloquenti[a.] *Juven.* 10, 119. Exundans ingenii fons. *Sen.* [...] 1, 7. Temperare iram: eoque detracto, quod e[x]undat, ad salutarem modum cogere. ℙ Cum a[...]cus. *Sil.* 2, 630. densum qua turbine nigro Exu[n]dat fumum piceus caligine vertex. Al. leg. *exu[n]dat fumans.*

EXUNGO, is, a. 3. idem ac ungo. *Pl. Ru[d.]* 2, 7, 21. Eluas tu, an exungare, ciccum non i[n]terduim.

EXUNGUIS, e, adj. qui ungue caret. *Tertu[ll.]* *Pall.* 5. Muraena bestia edentula, et exunguis, [et] excornis.

EXUNGŬLO, as, a. 1. ἐξονύζω, ungues aufer[o.] Affertur locus ex *Pl. Truc.* 2, 2, 57., sed ibi l[e]gendum est *sexungula*, quam vocem V. suo loc[o.] ℙ *Exungulare*, neut. signif. pro ungues amitter[e] habet *Veg. Veter.* 2, 57. Si exungulaverit jume[n]tum.

EXŬO, is, ui, utum, a. 3. ἀποδύω, ἐκδύω, ind[u]menta, aut quidpiam aliud corpori adhaerens d[e]traho, aut depono, spolio. Est ab allato ἐκδύ[ω] quasi ecduo, ut *Voss.* docet, et probat *Cellar[ius]* opponitur autem voci *induo*, quod ab ἐνδύω, sube[...] Sunt, qui minus recte ab *ex*, et *suo* ducunt, [et] *exsuo* scribunt. [*Cfr. *Ruddim. Inst.* 1. p. 225 [...] *Virg. A.* 5, 423. Et magnos membrorum artus, m[a]gna ossa, lacertosque Exuit. *Suet. Ner.* 32. Ves[te] aliquem exuere. *Pl. Men.* 1, 3, 16. Exuere pa[...]

lam. *Hor. Ep.* 17, 15. membra pellibus. *Virg. A.* 1, 693. Amor exuit alas. Et *ib.* 5, 420. Troianos exue caestus. *Mart.* 14, 109. Exuere digitos. *scil.* anulis. *Appul. Met.* 1. p. 110, 27. manticam humero. *Ov. Her.* 13, 147. alicui clypeum. *Id. Met.* 2, 419. pharetram humero. *Id. ib.* 7, 773. iamdudum vincula pugnat Exuere ipse sibi. *Cic. Verr.* 2, 5, 58. se ex laqueis. *Liv.* 35, 17. jugum. Et 34, 13. *extr.* se jugo. *Ov. Met.* 9, 52. amplexus. ¶ Passive, et Graeca constructione. *Id. ib.* 7, 317. minuuntur corporis artus, Cornuaque exuitur, necnon cum cornibus annos. ¶ Pro extrahere, educere. *Stat. Theb.* 9, 287. Sed miseratur equum, magnoque e vulnere telum Exuit. ¶ Pro detegere. *Mart.* 9, 60. mensas et opertos exuit orbes. ¶ Exuere vagina ensem. *Stat. Theb.* 9, 76. Simile est illud *Ov. Med. fac.* 54. hordea Exue de palea, tegminibusque suis. ¶ Translate est spoliare, detrahere, privare, auferre. *Caes. B. G.* 7, 14. Impedimentis exuere hostem. *Sall. Jug.* 93., et *Liv.* 34, 28. armis. *Sall. fr. ep. Mithrid.* classe. *Vell.* 1, 9. et *Liv.* 31, 42., et 41, 12. castris *Sen. ep.* 90. *med.* Sapientia vanitatem exuit mentibus, *h. e.* detrahit, expellit. *Juven.* 13, 188. Paulatim vitia atque errores exuit omnes Prima docens rectum sapientia. *Tac. A.* 14, 31. Avitis bonis aliquem exuere. *Id. ib.* 13, 39. hostem sedibus. [**Flor.* 2, 7, 9. Exuere aliquem castris. Adde *id.* 3, 3, 4.] ¶ Item deponere, abjicere. *Cic. Ligar.* 14. Si clamare coepisses, Caesar cave ignoscas, cave te fratrum misereatur; nonne omnem humanitatem exuisses? *Juv.* 11, 188. Ante meum, quidquid dolet exue limen. *Virg. A.* 4, 319. Exue mentem. *Id. G.* 2, 51. Exuere silvestrem animum. *Mart.* 10, 30. curas. *Ov. Met.* 1, 622. Metum omnem. *Petr.* 122. in carm. moras omnes. *Ov. Met.* 14, 777. animam. *Id. Amor.* 3, 4, 43. Vultus severos. *Id. Fast.* 3, 281. Feritatem. *Liv.* 27, 8. mores antiquos. *Id.* 34, 7. *f.* servitutem. *Sil.* 7, 496. mente monita. *Tac. A.* 1, 75. Virtutes. Et *ib.* 6, 25. vitia et 8. amicitiam alicujus; et 4, 72. pacem et 12, 14. fidem; et 6, 43. pacta; et 13, 44. promissa; et *ib.* 13. obsequium in matrem; et *H.* 3, 5. jus fasque; et *Ann.* 14, 52. magistrum; et *H.* 5, 5. patriam; et *A.* 11, 19. Jussa. [*Exuere bovem, hominem, asinum pro: exuere formam bovis, hominis, asini. *Oudend.* ad *Appul. Met.* 3, 221. *Ruhnk.* ad *Ov. Her.* 14, 108.] ¶ Illa quoque eleganter translata sunt *Livii* 2, 23. Exuere se agro paterno: *scil.* divendendo aeris alieni causa. *Sen. ep.* 11. Exuere se omnibus vitiis. *Cic. Fin.* 5, 12. Fugere plane ipse se, et hominem ex homine exuens, naturam odisse videatur. *Stat. Silv.* 4, 3, 50. Exuere montes, *h. e.* spoliare arboribus. ¶ [*Confunduntur *Exuere* et *exigere. Burm.* ad *Ov. Fast.* 3, 281.]

EXŬPĔRO *c. Deriv.* V. EXSUPERO.

*EXUPĔRUS, a, um, adj. *Appul. de herb.* 65. et 72. *B. A.*

EXURDO. V. EXSURDO.

EXURGĔO, es, a. 2. exprimo, elicio: ductum a spongia, quae ut humorem reddat, urgetur et comprimitur. *Pl. Rud.* 4, 3, 69. Ego te itidem quasi penicillus novus exurgeri solet, exurgebo quidquid humoris tibi est. *Cato R. R.* 156. In linteum exurgeto succum. Al. leg. *exsugeto*, ab *exsugeo*. V. EXSUGO.

EXURGO. V. EXSURGO.

EXŪRO, is, ussi, ustum, a. 3. i. q. uro, aut valde uro, peruro. *Hirt. B. Afr.* 26. Villas exuri, agros vastari, pecus diripi. *Cic. Verr.* 2, 1, 27. Domi suae vivus exustus est. *Virg. A.* 1, 43. Exurere classem Argivum. *Curt.* 4, 7. Fervido solo exurente vestigia. Sic *Tibull.* 2, 3, 9. Nec quererer, quod sol graciles exureret artus; et *Plin.* 30, 4. Si ferventia os intus exusserint. *Id.* 17, 9. *f.* Haec omnia segetem exurunt. *Phaedr.* 1, 6, 7. Sol omnes unus exurit lacus. ¶ Translate *Tibull.* 4, 2, 5. Illius ex oculis, cum vult exurere divos, Accendit geminas lampadas acer Amor, *h. e.* amore accendere. *Petr. Sat.* 121. in carm. Nec enim minor ira rebellat Pectore in hoc, leviore exurit flamma medullas, *h. e.* stimulat, ad furorem incitat. *Sen. Agam.* 665. Magis exurunt, quos secretae lacerant curae, *h. e.* pungunt, angunt. *Lucr.* 3, 931. et *Curt.* 4, 16. Sitis exurit fatigatos. *Id.* 1, 10. *extr.* Vim veneni talem esse constat, ut ferrum quoque exurat. *Sil.* 8, 273. Quos plurima passos Tertius exurit lacrimosis casibus annus. [**Amm. Marc.* 21, 1, 22. Pyrrhus Italiam bellis saevissimis exurens, ubi *Erfurdt.* similia attulit p. 320.] ¶ Pro delere, tollere. *Cic. N. D.* 3, 3. Mihi quidem ex animo exuri non potest, esse Deos. Al. aliter leg. *ex conjectura.*

EXUSCĬTO. V. EXSUSCITO.

EXUSTĬO, onis, f. καῦσις, ustio. *Cic. Somn. Scip.* 7. Propter eluviones, exustionesque terrarum. *Plin.* 17, 24. Exustio solis.

EXUSTUS, a, um, adj. ut Exustus ager ap. *Virg. G.* 1, 107. Sole exustus caseus, ap. *Colum.* 7, 8. Exusta palus. *Virg. G.* 3, 432. Loca exusta solis ardoribus. *Sall. Jug.* 22. et *Sil.* 5, 606. Clausus ubi exusto liquor indignatur aeno, *h. e.* ferventi. ¶ Allegorice. *Cic. Brut.* 4. Sic omnis fetus repressus, exustusque flos veteris ubertatis exaruit. [*Confunduntur a librariis *exustus* et *exutus.* V. *Munck.* ad *Hyg. fab.* 102. p. 191.] ¶ **Exusta, ae*, insula in sinu Arabico. *Plin.* 6, 29. Praeter Exustam. Sic ed. *Hard.* Edd. vett. *exusta.* Ap. *Auct. Peripli maris Erythr.* est κατακεκαυμένη. *B. A.*

EXŪTUS, a, um, ἀποδυσθείς, spoliatus, detractus. *Mart.* 10, 4. Exutus puer pennis labentibus, *h. e.* Icarus. *Virg. A.* 2, 153. Sustulit exutas vinclis ad sidera palmas. ¶ Translate *Plin.* 35, 11. Herculem exuta mortalitate, in coelum euntem. *Tac. A.* 3, 17. Exuta dignitas. *Cic. Tusc.* 5, 25. Mens exuta vitiis. Al. aliter leg. *Tac. A.* 16, 33. Omnibus fortunis exutus. *Flor.* 3, 1. Hostis exutus urbibus. *Curt.* 4, 15. Impedimentis. *Virg. A.* 11, 395. Armis. *Liv.* 41, 3. *extr.* Castris. *Suet. Gramm.* 11. patrimonio. *Sall. fr. or. Lepidi.* Imperio, gloria. ¶ Absolute *Tac. A.* 1, 2. Exutus Lepidus, *h. e.* spoliatus auctoritate et potentia. ¶ Cum accus. more Graecorum. *Virg. A.* 4, 518. Unum exuta pedem vinclis. *Stat. Th.* 9, 163. Exutus canos lacero diademate crines; et *ib.* 11, 460. Vittis exuta comam. ¶ Translate *Mart.* 5, 7. Exuta est veterem nova Roma senectam. *Sil.* 6, 100. Exutus senium; et 5, 15. Castumque exuta pudorem, *h. e.* quae abjecit. ¶ Insignis est hypallage in illo *Ov. Her.* 9, 111. Hirsuti costas exuta leonis Aspera texerunt vellera molle latus, *h. e.* Vellera detracta costis leonis. Usitata hypallage erat: Costae exutae vellera. ¶ [*Confunduntur *Exutus* et *excitus. Drak.* ad *Liv.* 9, 31, 12.]

EXŪVĬAE, arum, f. ἐκδύματα, vestes, aliudve quippiam corpori adhaerens, quo quis se exuit: ab exuendo, ut *Fest.* docet. Singulari numero omnino caret. *Virg. Ecl.* 8, 91. Has olim exuvias mihi perfidus ille reliquit; et *A.* 4, 496. Pyram Erige, et arma viri, thalamo quae fixa reliquit Impius, exuviasque omnes . . . . super imponas. *Fest.* in Tensa. Exuviae deorum, *h. e.* ornamenta, insignia deorum. Sic *Suet. Aug.* 94. Cum fulmine et sceptro, exuviisque Jovis. ¶ Exuviae capitis ap. *Sen. Hippol.* 1181. et *Catull.* 65, 62. Sunt capilli. ¶ Quod ait *Pl. Men.* 1, 3, 9. Induviae tuae, atque uxoris exuviae: intelligit vestem surreptam a Menaechmo uxori, et amicae delatum; et v. 13. *exuvias facere* est se spoliare ad amicam vestiendam. ¶ Dicuntur et de pelle detracta animalibus. *Virg. A.* 2, 473. De angui pellem exuente. Cum positis novus exuviis, nitidusque juventa etc. Et 9, 307. Pellem horrentisque leonis exuvias; et 11, 577. Tigridis exuviae. *Val. Fl.* 6, 19. et 8, 65. Exuviae sacrae pecudis, *h. e.* vellus aureum. *Id. ib.* 358. Bovis exuvias multo frangere olivo. Festive *Pl. Mostell.* 4, 1, 26. Lora ex corio bubulo, quibus caeduntur servi, exuvias bubulas vocat. ¶ Item saepe de iis, quae victo detrahuntur hosti, ut arma vestes, ceteraque spolia omnia, λάφυρα, ἔναρα. *Cic. Manil.* 18. *extr.* Rostra ornata exuviis nauticis et classium spoliis. *Virg. A.* 10, 423. Haec arma, exuviasque viri tua quercus habebit; et 2, 275. Hector, qui redit exuvias indutus Achillis. *Tibull.* 1, 1, 54. Ut domus hostiles praeferat exuvias. *Juv.* 10, 133. Bellorum exuviae. Adde *Liv.* 30, 38. ¶ *Exuvium, ii*, n. singulare, quod ponitur a quibusdam Lexicographis, caret adhuc idoneo Latino auctore.

F

F littera a *Prisc.* 1, 542. et 560. et 569. inter mutas numeratur, quod vim mutae habeat, tametsi, quia in proferendo a vocali incipit, prolationem habeat semivocalis: a *Diomede* 2, 417. et 419. et aliis inter semivocales. Pronuntianda est non tam fixis labris, ut *ph*, ut *Prisc.* docet *ib.* 543. hoc enim inter illas differt, quod nostra *f* minore spiritu exprimitur, quam Graeca *ph.* Habet autem vim *v* consonantis vocalibus praepositae, sed aliquanto pleniorem: qua de re *Quint.* 12, 10. Illa, quae sexta est nostrarum, paene non humana voce, vel omnino non voce potius, inter discrimen dentium efflanda est: quae etiam cum vocalem proximam accipit, quassa quodammodo, utique quoties aliquam consonantium frangit, multo fit horridior. *V. *Majum* ad *Cic. de R. Publ.* 1, 2. p. 7. ed. *Lond. B. A.* ¶ Figuram habet Graeci digammatis: et aliquando pro illo adhibita fuit, ut in *Digamma* dictum est. Appingi quoque mos erat loco aspirationis, *fordeum, trafo, vefo*, pro hordeum, traho, veho. *Prisc. ib.* 560. et *Fest.* in *Fedus.* His adde *fostia, fostis, folus, Formiae, fircus:* quae v. suis locis. [*Cf. *Spalding.* ad *Quint.* 1, 4, 14.] ¶ Aliquando et pro *b* usurpata est ut in *sifilare* pro *sibilare*, teste *Non.* 12, 49. V. si lubet *Lips. de recta rat. pronunc. lat. ling. c.* 12. ¶ Praeponitur duabus liquidis *e*, et *r*, ut *fleo, frigus.* ¶ In notis *Rom.* saepe filium signif. In illo tamen *Cic. Or.* 48. Festivitate et facetiis C. Julius L. F. et superioribus etc. illud F. fratrem significare quidam putant. Nam C. et L. Julios Caesares fratres fuisse, tum ex *Ascon.* in *or.* pro *Scaur.*, tum ex ipso *Cic. Or.* 3, 3. [*V. *Ellendt. proleg.* ad *Brut.* §. 45.] ¶ In inscriptionibus praesertim sepulcralibus valet *facere:* ut V. F. *vivens fecit.* F. J. fieri *jussit:* F. C. faciendum curavit etc. [*Valet *Faber* in *inscr.* ap. *Orell.* 3953. *Praefec. F.* i. e. (explic. *Orell*) *Praefecto fabrorum;* alia *ib.* 4089. *Coll. F.* i. e. *collegio fabrûm.* — Item *fastus dies.* V. *Orell.* in *corp. inscr.* 2. p. 382. et 407. — *Fidelis* 464. 4985. — *Filius* 4275. (Fili). — *Florum.* 226. *Felicitas* 3127. Ita *Orell.* al. *Faventia.* — *Foederata* 370. ubi V. — *Fiscus.* 3335. etc. Inversum F. (Ⅎ) denotat filius et filia. V. ap. *Eund.* 2699.] ¶ *In MSS. saepe reperitur pro *ph.* Sic *filosophus, fiala, Formio* etc. scriptum pro *philosophus, phiala, Phormio* etc. V. *D. A. G. Cramer.* ad *Vet. Schol.* in *Juven.* 5, 38. et *Maj.* ad *Cic. R. Publ.* 1, 2. *B. A.* [*Adde *Triumfis* pro *triumphis* in *inscr.* ap. *Orell.* 38. Filippo *ib.* 5075.]

FA

FĂBĂ, ae, f. κύαμος, genus legumenis. [**Vicia Faba. L.*] Qui accurate de plantis scripsere, putant fabam Veterum, Gr. κύαμον, non esse eam quam nos dicimus *Bohne*, sed aliud legumen fructu rotundo et multo minore, quam nostra est. Hanc autem nostram phaselum fuisse dictam. Viderint alii! [*De genere leguminis, cui fabae nomen a vett. additum, fortasse nostr. *Pferdebohne* vel *Saubohne*, v. *Schneid.* ad *Colum.* 2, 10, 6. et in *Ind. Script. R. R.* Cf. *Voss.* ad *Virg. G.* 1, 215. p. 111. Laudat haec *Heindf.* ad *Hor. Sat.* 2, 6, 63.] *Plin.* 18, 12. Inter legumina maximus honos fabae, quippe ex qua tentatus sit etiam panis. *Id.* 19, 3. et 27, 5. Faba fracta, aut fresa. *Cic. Div.* 1, 30. Ex quo etiam Pythagoricis interdictum putatur, ne faba vescerentur, quod habet inflationem magnam is cibus, tranquillitati mentis, quaerenti vera, contrariam. *Plin. l. c.* Faba hebetare sensus existimata, insomnia quoque facere: ob haec Pythagorica sententia damnata: ut alii tradidere, quoniam mortuorum animae sint in ea. [*Cf. *Schol. Cruq.* ad *Hor. Sat.* 2, 6, 63.] *Gell.* 4, 11. Aristoxenus nullo saepius legumento Pythagoram dicit usum, quam fabis, quoniam is cibus et subduceret sensim alvum, et levigaret. *Fest.* et *Plin. l. c.* et *Fab. Pictor* ap. *Gell.* 10, 15. Fabam neque tangere Diali mos est neque nominare: quod ea putatur ad mortuos pertinere. Nam et lemuralibus jacitur larvis et parentalibus adhibetur sacrificiis, et in flore ejus luctus litterae apparere videntur. *Ov. Fast.* 5, 436. Nigras accipit ante fabas, Aversusque jacit: sed dum jacit, haec ego mitto, His, inquit, redimo meque meosque fabis. *Varr.* ap. *Non.* 2, 513. Quibus temporibus in sacris fabam jactant noctu et dicunt, se lemures domo extra januam ejicere. ¶ *Pl. Aul.* 5, 9. Quid reperisti? *Stro.* non quod pueri clamitant in faba se reperisse, *h. e.* non rem nihili, puta hilum, aut curculionem aliumve similem vermiculum, sed rem pretiosam. ¶ *Istaec in me cudetur faba*; h. e. hoc malum in me recidet: prov. ap. *Terent. Eun.* 2, 3, 89. vel inde ductum quod quidam olim male coctam fabam supra caput coqui saxo comminuerit: vel quia cum faba cuditur, solum laborat, in quo cuditur. *Donat.* Alii ducunt ex eo, quod antiqui fabam peccantibus in manum cudebant: unde usus inoleverit, fabam pro culpa, aut poena dici. Alii scuticam servilem significari ajunt, cujus extremum nodos haberet in modum fabae. Sed postremum hoc non placet. [*V. et *Erasm.* in adagiis p. 186.] ¶ *Tam perit, quam extrema faba*, h. e. omnino, certo perit, quod faba, quae est in extremo agro plerumque aut proteritur, aut decerpitur a praetereuntibus. *Fest.* in *Tam.* ¶ In veteri Calendario ap. *Grut.* p. 139. legitur in mense Decembr. Vineas Herc. faba serentes, materias dejicientes: ut sint faba, orum, neutr. gen. Sed illud incertae admodum auctoritatis est. ¶ Transfertur et ad alius generis grana. *Plin.* 18, 10. Fertilissima tritici genera, ramosum aut quod centigranium vocant. Inventus est jam et scapus unus centum fabis onustus, *h. e.* spicis. *Id.* 19, 12. In fabis caprini fimi singulis cavatis si porri, erucae, lactucae, nasturtii semina inclusa serantur mire provenire, *h. e.* globulis fimi fabae magnitudine.

FĂBĀCĔUS, et Fabacius, a, um, fabalis, κυάμειος. *Pallad.* in *Novembr.* 1. Ager qui calamos fabaceae messis eduxit. *Macr. Sat.* 1, 12. *med.* Carnae deae pulte fabacia et larido sacrificatur. ¶ Absolute *Plin.* 18, 12. Quin et prisco ritu fabacia suae religionis diis in sacro est, *h. e.* fabacia puls. ¶ Fabaciae virides ap. *Apic.* sunt caules et siliquae virides fabarum.

FĂBĀGĬNUS, a, um, fabalis, fabaceus. *Cato R. R.* 54. Paleas triticeas, acus fabaginum, viciam dato.

FĂBĀLIS, e, κυάμειος, ad fabam pertinens, fabaceus. *Ov. Fast.* 4, 725. Stipulasque fabales. [*Nota h. l. cinerem fabalium etc. in suffimentis aut februis fuisse. In *Plin.* loco mox cit. ad me-

dicam rem pertinet.] ℙ *Fabalia*, *um*, n. sunt culmi fabales, ex quibus siliquae pendent. *Cato R. R.* 37. Stercus unde facias, stramenta, lupinum, paleas, fabalia, acus. *Plin.* 22, 25, 69. Fabalium siliquarumque cinis. Adde *Varr. R. R.* 1, 23. et *Col.* 2, 10.

FĂBĀRIS, is, m. *Farfaro*, Italiae fluv. per Sabinos transiens, et in Tiberim influens. *Virg. A.* 7, 715. Qui Tiberim Fabarimque bibunt.

FĂBĀRIUS, a, um, adj. fabalis, ad fabam pertinens, ut Fabaria insula in Oceano Germanico contra ostia Amasis fluvii, nunc *Ems*, ap. *Plin.* 4, 13. ita dicta a frugis similitudine sponte ibi provenientis. [*Negotiatio fabaria, in *inscr.* ap. *Orell.* 2515. ubi V.] ℙ *Fabariae calendae* dicebantur Juniae, quod in iis fabae recentes rebus divinis adhibebantur *Macr Sat.* 1, 12. ℙ Pilum fabarium (sc. fabis tundendis) et farnearium inter agrestia instrumenta enumerat *Cato R. R.* 10. *extr.*

FĂBĀTĀRIUM, ii, n. vas amplum, in quo fabata reponuntur, h. e. fabarum grana, ut in *Gloss.* ea vox exponitur. *Lampr. Heliog.* 20. Barbas mullorum jubebat exhiberi plenis fabatariis et discis.

FĂBĀTUS, a, um, fabaceus. *Fabata puls* ex faba. *Fest.* in *Refriva.* In sacrificiis publicis, cum puls fabata diis datur, nominatur refriva. ℙ Est cogn. Rom., ut L. Roscius Fabatus, ap. *Patin. de fam. Rom.* p. 240. C. Calpurnius Fabatus, ap. *Grut.* 382, 6. C. Clodius Fabatus *ib.* 772, 8. [*Adde *Cic. Att.* 8, 12. *Id. Fam.* 10, 33.]

FABEA. V. FAVIA.

FĂBELLA, ae, f. μυθάριον, dimin. a fabula, narratiuncula commentitia, anilis et longe a vero remota. [*Tibull.* 1, 3, 85. Adsideat custos sedula semper anus. Haec tibi fabellas referat, etc. (*Märchen.*)] *Hor. Sat.* 2, 6, 77. Aniles fabellas garrire. [*Gr.* γραῶν ὕθλος, γραῶν μῦθοι.] *Id. Ep.* 2, 1, 199. Surdo asello narrare fabellam. (proverb.) *Cic. Div.* 2, 38. Nihil debet esse in philosophia commentitiis fabellis loci. *Phaedr.* 4, 6. Quid ergo possum facere tibi, lector Cato, Si nec fabellae te juvant, nec fabulae? h. e. nec Aesopiae breves humilesque fabulae, nec longiores grandioresque narrationes, cujusmodi in tragicis argumentis tranctantur. ℙ Dicitur etiam de narratione vera. *Sen. ep.* 77. *med.* In fabellam excessi non ingratam tibi, exitum enim amici tui cognosces non difficilem, nec miserum. *Phaedr.* 2, 5, 5. Hanc emendare, si tamen possum, volo: Vera fabella. ℙ [*Idem, quod drama. *Cic. Q. Fr.* 2, 16. Quanquam a te actam fabellam video esse festive (Συνδείπνους Σοφοκλέους). Ita melius locum collocasse videmur, quem Noster ab initio iis exemplis inseruerat, quae fictae narratiunculae notionem referunt.]

FABER, fabri, m. τέκτων, τεχνάστης, omnis artifex, qui e quavis duriore materia facit aliquid: a *facio.* Nam qui ex gypso, argilla aut cera aliquid conficit, plastes vocatur. Habet amplam significationem, quae tamen limitatur ex significatione adjectivi adjuncti, ut *faber ferrarius*, qui aliquid ex ferro conficit, [*Absolute *Tibull.* 1, 3, 48. Nec ensem Immiti saevus duxerat arte faber.] *tignarius*, qui tigna ad aedificia concinnat, *aurarius*, qui ex auro aliquid excutit, et sic de ceteris. *Cic. Brut.* 73. Ego me Phidiam esse mallem, quam vel optimum fabrum tignarium. [*Inscr.* ap. *Orell.* 4181. Faber a Corinthiis. Alia ap. *Eund.* 4182. Faber intestinarius, i. e. qui, secundum *Budaeum*, ex ligno opera conficiebat, minutioris artificii, quibus tantum locus est intra aedes. Ita *Orell.* ad h. l. Alia ap. *Eund.* 4185. Faber ocularius. V. *Reines.* p. 632., qui explicat *Brillenmacher, fabricatore d'occhiali*; sed *Hagenb.*: qui oculos argenteos statuis inserendos facit. Cfr. *Spon.* p. 232, 4. Infra N. 4224. *Orell.*] ℙ In gen. plur. usitatius est fabrum, quam fabrorum. *Cic. Or.* 46. Fabrum, et procum audeo dicere, non fabrorum et procorum. *Caes.* ad *Opp. post. ep.* 8. l. 9. ad *Att.* Jam duo praefecti fabrum centuriae. *Plin.* 34, 1. Aerariorum fabrum collegium. ℙ Reperitur tamen etiam fabrorum. *Cic. Verr.* 2, 1, 56. Quantum paucae operae fabrorum tulerunt. *Plin. ep.* 10, 42. Collegium fabrorum instituere. *Plin. alter* 35, 15. Ferrariae fabrorum officinae. *Inscr.* ap. *Don.* 9, 9. Collegio fabrorum D. D. *Pl. Most.* 1, 2, 54. Frugi usque, et probus fui, in fabrorum potestate dum fui. Adde *Vitruv.* 10, 1. *f.* [*De munere fabrorum in rebus bellicis cf. *Veget. R. M.* 2, 11. V. et in *Praefectus.*] ℙ Translate. *Sall.* ad *Caes.* de *R. Publ. ord.* or. 1. Res docuit, id verum esse, quod in carminibus Appius ait, fabrum esse quemque fortunae suae. ℙ *Faber* est etiam piscis genus, alio nomine Zeus, propr. Atlantici et Gaditani maris. *Plin.* 9, 18. et *Colum.* 8, 16. *f.* [*Der Sonnenfisch. Zeus Faber.* L.] ℙ *Fabrum caedere, cum ferias fullonem,* proverb. ap. *Arnob.* 6, 195. de iis dictum, qui dum quippiam quaeritant, in aliud deterius incidunt. Al. leg. *cadere.* ℙ Adjective *Prudent. Apoth.* 1034. Solus homo emeruit Domini formabile dextra Os capere et fabro deitatis figmine nasci.

FĂBĔRIĀNUS, a, um, adj. ad Faberium pertinens, quod est nomen propr. R. civis. *Cic. Att.* 13, 29. Faberiana causa. Et 31. Faberianum negotium. Adde *ib.* 12, 31.

FĂBIĀNUS, a, um, adj. ad aliquem e Fabiis pertinens. *Nep. Iphicr.* 2. Ut quemadmodum quondam Fabiani, milites Romani appellati sunt, sic Iphicratenses apud Graecos in summa laude fuerint. ℙ *Fabiani* sunt homines tribus Fabiae. *Suet. Aug.* 40. ℙ *Fabiana actio*, *Fabianum judicium*, a quodam Fabio auctore denominatum, quo revocantur ea, quae in fraudem patroni a liberto quoquo modo alienata sunt, *Ulp. Dig.* 37, 14, 16. et alibi, ubi alii leg. *Favianus*, quia facile *v* et *b* commutantur. Eadem *Fabiana formula* appellatur a *Paul. Sent.* 3, 3. ℙ *Fabianus fornix*, cujus meminit *Cic. Verr.* 1, 7. vel *arcus*, ut est ap. *Senec. Const. Sap.* 1., fuit Romae juxta Regiam, in sacra via, a Fabio censore constructus, qui a devictis Allobrogibus Allobrox cognominatus est, ibique statua ejus propterea erecta fuerat. *Ascon.* ad *Cic. ib.* [*V. *Spald.* ad *Quint.* 6, 3, 67.] ℙ *Fabiani* et *Quintiliani* appellabantur, temporibus Romuli, luperci a Fabio et Quintilio, praepositis suis. *Fest. s. l.* et in *Quintiliani.* Fuerunt *Fabiani* Remi socii, *Quintiliani* Romuli. *Ov. Fast.* 2, 377. ℙ *Fabianus pagus* in agro Sulmonensi in Pelignis, nunc urbs *Popoli*. *Plin.* 17, 26, 41. Asperiora vina rigari utique cupiunt in Sulmonensi Italiae agro, pago Fabiano, ubi et arva rigant.

*FABIANUS PAPIRIUS, auctoris nomen apud *Plin.* 36, 15. quem naturae rerum peritissimum affirmat. Adde 17, 26, Hujus etiam meminit *Senec. Ep.* 40 et 100. *B. A.*

FĂBIENSES, ium m. plur. incolae (qui fortasse ad gentem Fabiam pertinebant) urbis cujusdam Latii, ad Albanum montem, non longe ab Alba Longa, cujus nomen *Fabia* vel *Fabii* fuisse videtur. *Plin.* 3, 5, 9. *med.* Fabienses in monte Albano.

FĂBII, orum, m. plur. gens Romae nobilissima, dicta a *fabae* satione, quod eo tempore, quo Romani paene omnes agriculturam exercebant, primus qui hoc nomine appellatus est, in faba serenda excelleret, teste *Plin.* 18, 3, 3. Alii volunt dictos esse a *fovea* seu antiquo *favia* vel *favea*, quod Hercules matrem ejus, unde genus hoc coepit, ad foveam compresserit. V. FOVII. Porro primi Fabii matrem Euandri filiam fuisse ex Hercule hospite, tradunt. Hinc *Tirynthia proles* et *Herculei* dicuntur a *Sil.* 2, 3. et 8, 218. et 7, 43. V. etiam 6, 633. ℙ Fabiorum tanta Romae potentia fuit, ut bellum adversus Vejentes soli cum suis clientibus, et servis in sese receperint. Sed cum ex levibus aliquot proeliis saepius victoriam reportassent, tandem ad Alliam flu. insidiis circumventi, ad unum omnes caesi sunt. Erant autem sex et trecenti. Ex tanta clade unus tantum superfuit, qui nondum armis per aetatem idoneus, in Urbe relictus erat, ex cujus sanguine per longam nepotum seriem natus Fabius ille Maximus, qui dictator adversus Annibalem creatus, cunctabunda quadam prudentia rem Romanam, aliorum imperatorum temeritate labefactatam, primus restituit. *Liv.* 2, 48. et sqq. et 22. *passim*, et 30, 26.

*FABILLA, ae, f. *Salm.* ad *Lampr. Heliog.* 20. p. 838. *Hack.* restituendum censet veteri *Epigrammati* pro vulg. *Facela*: et intelligit *Fabam Graecam*, i. Loton arborem. V. *Facela* et *Gillo. B. A.*

FĂBIUS, a, um, adj. ad Fabiorum aliquem pertinens. *Ov. Pont.* 4, 6, 9. Fabiae lux, Maxime, gentis. *Cic. Planc.* 7. Fornix Fabius. V. FABIANUS. *Prop.* 4, 1, 26. Fabius lupercus. V. FABIANUS. ℙ *Fabia lex* duplex fuit: altera de ambitu, quae definiebat numerum sectatorum, qui candidatos in campum petendi gratia deducerent. Ejus mentio fit a *Cic. Mur.* 34. Altera de plagiariis, ne quis servum alienum, invito, vel insciente domino, celaret, vinctum haberet, emeret sciens dolo malo: item ne quis hominem liberum aut alteri subjiceret, aut oblatum acciperet. *Id. Rabir. perduell.* 3. et *Ulp. Dig.* 48, 15. qui inscribitur *Ad legem Fabiam de plagiariis*, ubi al. leg. *Favia*, ob societatem litterarum *b* et *v*: alii corrupte *Flavia. Id. ib.* 17, 2, 51. Si plagium fecit, vel suppressit, Fabia tenebitur. ℙ *Fabia tribus* una ex rusticis a Fabia gente denominata est, quae numerosissima fuit, ut in FABII dictum est. *Hor. Ep.* 1, 6, 52. hic multum in Fabia valet, ille Velina. *Inscr.* ap. *Grut.* 226, 3. C. Julio C. F. Fab. Scapt. Caesari Augusto, *h. e.* Fabia, Scaptia. In Scaptia enim fuit ratione originis e gente Octavia: in Fabia vero ex adoptione in gentem Juliam, quae Fabiana erat, ut constat ex *Inscr. ib.* 235, 8. Hinc Fabianos, et Scaptienses tribules suos agnoscebat, ut est ap. *Suet. in ejus Vita* 40. ℙ *Fabiae gentis diversae familiae fuere, ut Ambusti, Maximi, Vibulani, Buteones, Dorsones, Pictores. *Plin.* 7, 41. Una (*familia*) Fabiorum, in qua tres continui principes Senatus, M. Fabius Ambustus, Fabius Rullianus filius, Q. Fabius Gurges nepos. ℙ Fabius Pictor, homo nobilissimus, juris et litterarum antiquitatis bene peritus. *Cic. Brut.* 21. De alio *Quint.* 1, 6. ℙ Fabius Dossennus, Atellanarum scriptor. V. *Dossennus.* ℙ Fabius Persicus, quem impurissimum et obscenissimum omnium mortalium describit *Seneca*, et perpetuis inurit stigmatis: ut *de Benef.* 2, 21. Is plane est, quem *Juvenalis* perstrinxit, quum scripserit *sat.* 8, 13. Cur Allobrogicis et magna gaudeat ara, Natus in Herculeo Fabius lare, etc. ℙ Fabius Maximus Narbonensis, equestri loco natus, de quo *Hor. Sat.* 1, 1, 14. Cetera de genere hoc, adeo sunt multa, loquacem Delassare valent Fabium. [*V. *Heindf.* ad h. l. et ad 1, 2, 134.] ℙ Alios non persequimur; ne summum quidem virum Fabium Quintilianum hic memoramus. *B. A.*

FABRĀTĔRIA, ae, f. *Favateria*, *Falvatera*, colonia et oppidum Volscorum in Latio, prope Lirim fl. in ditione pontificia, et in ipso confinio regni Neapolitani, inter Aquinum et Fregellas. *Cic. Fam.* 9, 24., *Juven.* 3, 224. et *Sil.* 8, 298. Hic Fabrateriae vulgus, nec monte nivoso, etc. [*Vell.* 1, 15. Cassio Longino, et Sextio Calvino Coss. (*h. e.* an. U. C. 630.) Fabrateria deducta est. *F.*]

FABRĀTERNUS, sync. pro Fabraterinus, a, um, adj. ad Fabrateriam pertinens, Volscorum urbem. *Fabraterni*, *orum* sunt ejus urbis incolae. *Liv.* 8, 19. Legati ex Volscis Fabraterni Romam venerunt, orantes, ut in fidem reciperentur. ℙ [Sunt qui putent, duplicem fuisse Fabrateriam, veterem scilicet et novam, in eodem Volscorum agro. *Veteres* enim *Fabraterni* et *Novi* sive *Novani* memorantur. *Plin.* 3, 5, 9. Fabraterni veteres, Fabraterni novi. *Inscr.* in *Giorn. Arcad. an.* 1825. *decemb.* p. 349. Cultores Herculis Fabraterni veteres. Hinc alia ap. *Maff. Mus. Ver.* 190, 8. IIIIII. Vir Aug. vetere Fabrateria. Alia ap. *Grut.* 367, 6. Curator Kalendarii Fabraternorum novorum. Et *ib.* 1095, 6. Fabraterni novani. ℙ Alii tamen statuunt, unam fuisse Fabrateriam, quae bifariam divisa veteres Fabraternos municipes, et novos Fabraternos colonos complecteretur, qui, licet in unam urbem coaluissent, et communes haberent magistratus, diversas tamen urbis regiones incolerent, et veteres quidem suos Deos et templa et leges et patria instituta servassent, novi autem sua sacra colerent, ac Romanas leges et consuetudines sequerentur. Quod item obtinuisse videtur in aliis etiam urbibus: etenim ap. *Plin.* 3, 5, 8. memorantur *Clusini veteres* et *novi*; ap. *Cic. Verr.* 2, 2, 50. *Agrigentini veteres* et *coloni*, qui mox *ib.* dicuntur *cives veteres* et *novi*; ap. *Plin.* vero *l. c.* nominantur *Arretini veteres*, *Fidentes*, et *Julienses.* Hinc *Liv.* 34, 9. Emporiae in Hispania citeriore (nunc *Ampurias in Catalonia*) duo oppida erant muro divisa, quorum unum Graeci habebant a Phocaea oriundi, alterum Hispani, tertium genus Romani coloni ab Julio Caesare post devictos Pompeji liberos adjecti: in unum corpus postea confusi omnes, Hispanis prius, postremo et Graecis in civitatem Romanam adscitis. Hactenus *Liv.* His similia accidisse Puteolis, Pompejis, et Neapoli multis probat argumentis *Car. Rosinius Dissert. Isagog.* 8, 43. et sqq. *F.*]

FABRE, adv. κατατεχνικῶς, artificiose: a *faber. Pl. Men.* 1, 2, 23. Hoc factum est fabre. *Sil.* 14, 320. Trabs fabre teres, atque erasis undique nodis. Al. legunt Trabs trabe juncta teres, erasis undique nodis. *Appul. Met.* 11. p. 262, 25. Navis faberrime facta.

FABRĔFĂCIO, is, a. 3. τεκταίνομαι, aedifico, artificiose compono. *Aur. Vict. Vir. illustr.* 38. Classem magis validam, quam decoram fabrefecit.

FABRĔFACTUS, a, um, part. a *fabrefacio*, fabre et artificiose factus. [*Liv.* 26, 21. Argenti aerisque fabrefacti vis. Cf. 37, 27.] *Appul. Flor. n.* 22. p. 364, 5. Navis bona, fabrefacta. Al. scrib. *divisim. Ammian.* 29, 1. Lanx ex diversis metallicis materiis fabrefacta. ℙ Translate. *Pl. Cas.* 5, 1, 7. Nec fallaciam astutiorem ullus fecit poeta, atque ut haec est fabrefacta a nobis. Al. divisim leg. *fabre facta.*

*FABRĔFĪO, ieri. *Vulg. Exod.* 31, 4. *B. A.*

FABRĬCA, ae, f. ἐργαστήριον, proprie est fabri officina. [*Ter. Ad.* 4, 2, 45. Apud ipsum lacum est pistrilla, et ex adverso fabrica: ibi est. *De.* Quid ibi facit? *Sy.* Lectulos in sole iligneis pedibus faciundos dedit. *Lucr.* 4, 516. [*514. ap. *Eichstadt.*] Denique ut in fabrica, si prava est regula prima, Normaque si fallax rectis regionibus exit, Et libella aliqua si ex parti claudicat hilum, etc. *F.*] ℙ *Fabricas armorum*, quas *Caes. B. C.* 1, 34. *officinas armorum* dixit, *Veg. Mil.* 2, 11. eas vocat, quas publicas per singulas provincias Romani sequiori tempore habebant; privatim enim exercere vetitum erat, ut ex *Novell.* 85. constat. [*Not. Imp. Occid.* 32. Fabricae infrascriptae Italiae: Concordiensis sagittaria; Veronensis scutorum et armorum; Mantuana coriaria; Cremonensis scutaria; Ticinensis arcuaria; Lucensis spatharia. *F.*] Porro *fabricenses* dicebantur, qui hujusmodi fabricas exercebant ad arma publica cudenda; quique iis praeerat, *praefectus fabrorum* ap. *Veg. l. c.* et *praepositus fabricae* ap. *Ammian.* 29, 3. et in *Inscr.* ap. *Grut.* 283, 4. appellabatur. ℙ Est etiam *fabrica* ipsa ars fabrilis. *Vitr.* 1, 1. Fabrica est continuata ac trita usus meditatio,

uae manibus perficitur e materia, cujuscumque eneris opus est, ad propositum deformationis. linc *fabrica materiaria, aeraria, ferrea*, etc. ap. *Plin.* 7, 56, 57., *h. e.* ars ducendi ferrum, etc. *Cic. N. D.* 2, 13. Pictura et fabrica ceteraeque artes habent quendam absoluti operis effectum. *Id. ib.* 1, 20. Natura effectum esse mundum: nihil opus fuisse fabrica. *Id. ib.* 2, 60. Omnis fabrica aeris et ferri. *Justin.* 36, 4. Tradere se fabricae aerariae artis. ℙ Item opus ipsum fabricatum. *Cic. N. D.* 2, 47. Admirabilis fabrica membrorum animantium. *Pallad.* 1, 9. In fabricis planis observandum est, ut aequalis et solida contignatio fiat, ne gradus ambulantium tremor fabricae titubantis excutiat. ℙ Translate pro dolo, seu machinatione accipitur. *Ter. Heaut.* 3, 2, 34. Nonne ad senem aliquam fabricam fingit? *Pl. Cist.* 2, 2, 5. Quot admoenivi illi fabricas, quot fallacias! Adde *Mil.* 2, 1, 69. ℙ Adjective. *Paul. Dig.* 33, 7, 19. *extr.* Servus arte fabrica peritus.

*FABRĬCĀBĬLIS, e, adj. qui fabricari potest. *Gloss. Philox.* Fabricabilis, ἐργάσιμος. *B. A.*

*FABRĬCĀRĬUS, a, um, adj. qui fabricando idoneus est. *Gloss. Philox.* Ξύλα ἐργάσιμα, ligna fabricaria. *B. A.*

FABRĬCĀTĬO, onis, f. κτίσις, actus fabricandi, item ipsa fabrica. *Cic. N. D.* 2, 53. Si erit tota hominis fabricatio perspecta. *Vitr.* 2, 1. Fabricationes aedificiorum. *Id.* 9, 2. Pythagoras normam sine artificis fabricationibus inventam ostendit. ℙ Translate. *Cic. Or.* 3, 42. Ne illa quidem traductio atque immutatio in verbo quandam fabricationem habet, sed in oratione, *h. e.* artificium, artem.

FABRĬCĀTOR, oris, m. τεχνάστης, qui fabricat. *Cic. Univ.* 2. Utrum ille fabricator tanti operis sit imitatus exemplar. *Virg. A.* 2, 264. Doli fabricator. *Lucr.* 3, 473. Nam dolor et morbus leti fabricator uterque est. *Firmic. Math.* 3, 6. *n.* 9. Fabricatores Deorum, *h. e.* qui Deorum signa faciunt. ℙ [Est etiam qui aliquid fabricandum curat. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 100. *n.* 227. Fabricatori ex maxima parte etiam civitatis nostrae, multa et usui et ornatui addenti Umbronio (*Guarinius Ricerche di Eclano* p. 104. ex ipso lapide corrigit *Umbonio*) Mannachio V. C. patrono dignissimo ordo civitatis Aeclanensium statuam ponendam censuit. *F.*]

FABRĬCĀTRIX, icis, f. quae fabricat. *Lact.* 6, 22. Mortis fabricatrix voluptas. Adde 7, 12. et *Epit.* 9. *ad f.*

*FABRĬCĀTŪRA, ae, f. opus fabrile. *JCt.* in *Cod. B. A.*

FABRĬCĀTUS, a, um, part. a *fabrico. Virg. A.* 2, 46. in nostros fabricata est machina muros. *Id. ib.* 9, 144. moenia Trojae Neptuni fabricata manu. *Ov. Met.* 8, 669. Pocula fabricata fago *Vell.* 2, 27. Cuniculi miro opere fabricati. *Cic. Univ.* 6. Mundus globosus est fabricatus. [**Suet. Ner.* 32. Simulacra ex auro vel argento fabricata. *Id. ib.* 12. In amphitheatro ligneo intra anni spatium fabricato, i. e. perfecto.]

FABRĬCĀTUS, us, m. idem quod fabricatio. In sexto casu singulari *Sidon. ep.* 3, 13. *f.* Hoc fabricatu amicitiarum culmen aedificat.

FABRICENSES, ium, m. plur. qui in publicis fabricis ad arma cudenda exercentur. V. FABRICA. *Cod. Justin.* 11, 9. [*V. *Orell.* ad inscript. 4079.]

FABRĬCĬĀNUS, a, um, adj. ad C. Fabricium Scamandrum pertinens, ut Fabricianum venenum, *Cic. Cluent.* 66.

C. FABRĬCĬUS LUSCĪNUS, civis Romanus, frugalissimus, exemplar paupertatis, in cujus domo ex argento patella tantum, et salinum fuit colendorum Deorum causa, ita tamen, ut patella corneo pediculo sustineretur. *Val. Max.* 4, 4. *n.* 3. A Samnitibus, quos universos in clientelam habebat, decem aeris, et quindecim pondo argenti, totidemque servos sibi missos in Samnium remisit. *Id.* 4, 3. *n.* 6. *Gell.* 1, 14. Censor P. Cornelium Rufinum duobus consulatibus, et dictatura functum e senatu ejecit, quod decem pondo vasa argentea comparasset. *Val. Max.* 2, 9. *n.* 4., *Flor.* 1, 18., *Gell.* 17, 21., et 4, 8. et *Juven.* 9, 142. Legatus ad Pyrrhum profectus, cum apud eum Cyneam Thessalum narrantem audisset, quendam Atheniensem clarum sapientia suadere, ne quid aliud homines, quam voluptatis causa, facere vellent, pro monstro eam vocem accepit, continuoque Pyrrho, et Samnitibus istam sapientiam deprecatus est. *Val. Max.* 4, 3. *n.* 6. Fuit praestantissimus imperator. Adversus Pyrrhum et Samnites gravissima bella gessit. Medicum Pyrrhi domini sui mortem per venenum pollicentem vinctum ad regem remisit. *Flor. l. c. Gell.* 3, 8.

FABRĬCĬUS, a, um, adj. ad aliquem e Fabriciis pertinens. Pons Fabricius Romae in Tiberi insulam Aesculapii Urbi jungit, dictus hodie *ponte di quattro capi*. Factus fuit a quodam L. Fabricio. *Hor. Sat.* 2, 3, 36.

FABRĬCO, as, avi, atum, a. 1. *et frequentius* Fabricor, aris, atus sum, dep. 1. τεκταίνομαι, fabrili arte quidpiam facio. *Cic. Off.* 1, 41. Pictores, et ii, qui signa fabricantur, suum quisque opus a vulgo considerari vult. *Id. Or.* 3, 46. Capitolii fastigium illud non venustas, sed necessitas ipsa fabricata est. *Id. Rabir. Post.* 3. Qui fabricatus gladium est. *Id. Div.* 2, 19. Jovi fulmen fabricati Cyclopes. *Tac. A.* 4, 51. Pontes et scalas fabricati. *Id. ib.* 14, 29. Naves fabricatur plano alveo. *Ov. Met.* 13, 683. cratera fabricaverat Alcon. *Suet. Cal.* 37. Fabricavit et de cedris liburnicas, gemmatis puppibus. *Phaedr.* 4, 6. Fabricasset Argus opere Palladio ratem. *Vell.* 2, 79. Speciosissima fabricata classe. *Appul. Met.* 7. p. 192, 31. Prandium fabricatur opipare, *h. e.* instruit, apparat. ℙ Translate. *Senec. ep.* 16. Philosophia animum format et fabricat. *Manil.* 1, 772. Aetheriusque Platon, et qui fabricaverat illum, Damnatusque suas melius damnavit Athenas, *h. e.* instituerat, docuerat. *Cic. Acad.* 4, 6. Nihil est clarius ἐναργείας, ut Graeci: perspicuitatem, aut evidentiam nos, si placet nominemus, fabricemurque, si opus erit, verba. ℙ *Fabricor* passive. *Quint.* 10, 7, 2. Dum illa verba fabricentur et vox praeparetur. [**Scil.* damnat deponens *Quint.*; nec unquam apud ipsum deponenter h. v. occurrit.] ℙ Pro machinari, excogitare fallaciam, [*Gr. μηχανᾶσθαι.] *Pl. Asin.* 1, 1, 89. Fabricare quidvis, quidvis comminiscere, perficito, argentum hodie ut habeat filius. *Id. Bacch.* 4, 4, 42. Compara, fabricare, finge quod lubet. [**Sil.* 16, 671. Ne fabricate moras, i. e. struite dolose.]

FABRĬCUS, a, um, adj. fabrilis. V. FABRICA.

FABRĬFĬCĀTĬO, onis, f. *Tert. Apol.* 12. Non sentiunt injurias et contumelias suae fabricationis Dii vestri.

FABRĪLIS, e, adj. τεκτονικὸς, ad fabrum pertinens. *Cic. Att.* 6, 1. *med.* Erratum fabrile putavi. *Liv.* 27, 49. Fabrile scalprum. *Ov. Met.* 4, 175. et quod opus fabrilis dextra tenebat, Excidit. *Id. Amor.* 1, 9, 39. Mars quoque deprensus fabrilia vincula sensit. *Plin.* 14, 1, 3. Vinis gratiam affert fumus fabrilis. *Id.* 28, 11, 49. Fabrile glutinum. *Cels.* 8, 7. Fabrile gluten. *Senec. Ben.* 6, 38. Nullo igne laedantur tecta; jacebit opera fabrilis. ℙ [*Fabriles, ium*, m. plur. appellantur vascularii fictiliarii, qui amphoras aliaque vasa ex argilla fingebant. *Inscr.* in quadam amphora ap. *Don. praef.* p. LXXXVI. Fabriles Marcellae N̄. felicitatem. Artifices scilicet e familia Marcellae Saturnalibus dono eidem dederunt hanc amphoram cum laeta acclamatione. ℙ *Fabriles bulbi.* V. BULBUS. *F.*] ℙ *Fabrilia, ium*, n. plur. res fabrorum. *Hor. Ep.* 2, 1, 116. tractant fabrilia fabri. ℙ *Fabrilem uvam* dici ait *Coel. Aur. Tard.* 4, 3. *med.* quae fumi vapore siccata est.

FABRĪLĬTER, adv. artificiose, more fabri. *Prud. Apoth.* 583. Opifex fabriliter aptans Composuit.

[FABRĬO, is, ivi, a. 4. idem ac fabrico. *Venant. carm.* 2, 12, 23. Quod nullus veniens Romana gente fabrivit, Hoc vir barbarica prole peregit opus. *F.*]

FĀBŬLĂ, ae, f. λόγος, μῦθος, quod in ore omnium versatur, rumor populi, sermo pervagatus, res passim divulgata, sive sit vera, sive falsa: a *fari*. nam, ut ait *Diomed.* 3, 488. Latine fabulae appellantur sive fatibulae. *Ov. Pont.* 3, 2, 97. Fabula narrata est postquam vulgaris ab illo, Laudarunt omnes facta, piamque fidem. [**Liv.* 1, 11. Additur fabulae, quod vulgo Sabini etc. i. e. narrationi, traditioni. Et sic saepissime fabula dicitur de rerum gestarum narratione, cui ob vanam quam vulgus facere solet, detrectationem veritatis fides historica, quae dicitur, deest. Ap. *Liv.* quidem fere semqer additamento apposito. Ita in *praefat.* poeticae fabulae, i. e. rerum narrationes ex poetarum more fucatae, ornatusque causa veritate destitutae. Cf. *Thucyd.* 1, 21. *Liv.* 3, 10. Fabula composita Volsci belli. V. plura in *lex. Liv.* p. 250. Cf. *Suet. Rhet.* 1. Saepe fabulis fidem firmare, aut historiis demere. — Hinc ponitur in universum de quacumque narratiuncula cum ornatu quodam prolata *Quint. Inst.* 6, 1, 41. *Spald.* Sed nihil illa circa Cepasios Ciceronis fabula efficacius ad pericula epilogorum. Quam h. l. *fabulam*, eam 4, 2, 19. *fictam narrationem* appellat, de qua v. in *fictus.*] *Petr. Sat.* 92. Utcumque tamen, tanquam non agnoscerem fabulam, tacui. *Id. ib.* 111. Una igitur in tota civitate fabula erat. Et *Gell.* 19, 12. Ne id accidat, quod cuipiam Thraco venisse usu, fabula est, i. e. narratur. *Hor. Ep.* 1, 13, 8. Asinaeque paternum Cognomen vertas in risum et fabula fias. *Id. Ep.* 11, 8. heu me, per urbem Fabula quanta fui! *Ov. Amor.* 3, 1, 21. Fabula (nec sentis) tota jactaris in urbe. *Suet. Aug.* 70. Coena ejus secretior fuit in fabulis. [*i. e. in ore, in sermonibus vulgi. *B. Crus.* in *cl. Suet.* p. 358. quem v.] *Mart.* 1, 91. tibi moechum fabula nulla dabat. Adde *Prop.* 2, 10, 14., [*2, 13, 14.] *Mart.* 12, 52., *Lucan.* 8, 605., *Quint.* 9, 2. *f.* et *Auct. dial. de orat.* 3. [*Cf. *Prop.* 2, 32, 26. Semper formosis fabula poena fuit, i. e. ipsa pulchritudo facit, ut sermonibus differantur formosae. V. *Burm.* ad *Ov. Am.* 3, 1, 21. *Quint. Decl.* 301. p. 581. Inops censu, sed integer, sine crimine, sine fabula. *Id. ib.* 306. p. 599. Cur in fabulas eat? Cur habeant materiam maligni?] ℙ Item confabulatio, sermo, qui privatim inter aliquos fit. *Id.* 2. Quos ego in judiciis non utrosque modo studiose audiebam, sed domi quoque, et in publico assectabar, ut fabulas quoque eorum, et disputationes, et arcana semotae dictionis penitus exciperem. *Lampr. Elag.* 25. Cum inter fabulas privatas sermo esset ortus, quanti herniosi esse possent in urbe Roma. Adde *Lucan.* 4, 200. [*Ita etiam intelligendum censet *Spalding.* locum ap. *Quint.* 12, 11, 18. Alias datum fabulis otium. *Id. ib.* laudat *Petron.* 39. *in.* Interpellavit tam dulces fabulas Trimalchio. *Plin. ep.* 8, 18. Habes fabulas urbis. V. *Schaef.* ad *Eund.* 1, 13. et cf. *ib.* 6, 15.] ℙ Interdum dicitur de re, cujus principium et ratio non intelligitur. *Ter. Andr.* 4, 4, 8. Quae haec est fabula? eho, Mysis, puer hic unde est? *Pl. Pers.* 5, 2, 11. Sed quid ego aspicio? quae haec est fabula? ℙ Saepissime de narratione rei fictae. *Ter. Andr.* 5, 4, 22. Fabulam inceptat. *Cic. Div.* 2, 55. Num igitur me cogis etiam fabulis credere? *Ov. Met.* 10, 561. non fabula rumor Ille fuit, *h. e.* non fuit fictus. *Hor. Od.* 1, 4, 16. Jam te premet nox fabulaeque Manes. [*Hic notanda videtur dicendi ratio ap. *Pl. Mil.* 2, 3, 22. Temere haud tollas fabulam, i. e., interpr. *Lindem.*, non sine justa ratione, nec nisi urgente necessitate hujus fabulae auctorem te profiteare. Noli evulgare hanc rem. (De patribus sumta dicendi ratio, qui infantem agnoscunt et educari volunt.] ℙ Quomodo ab apologo differat, V. APOLOGUS. ℙ Adhibetur eleganter in responsionibus, ubi quis narranti non credit. *Ter. Andr.* 1, 3, 18. Ibi tum hanc ejectam Chrysidis patrem recepisse orbam parvam. Fabulae. *Id. Heaut.* 2, 3, 95. vera causa est. *Clit.* Fabulae. ℙ Speciatim fabulae sunt narrationes rerum confictarum ad delectationem et utilitatem inventae: cujusmodi sunt Aesopi, et Phaedri, de quibus *Id. prol. l.* 3. Nunc, fabularum cur sit inventum genus, Brevi docebo etc. ℙ Hujus generis sunt, quae in tragoediis et comoediis exhibentur. *Cic. Brut.* 18. Atque hic Livius, qui primus fabulam C. Clodio Caeci F. et M. Tuditano Coss. docuit. *Id. Sen.* 10. Neque histrioni, ut placeat, peragenda est fabula; modo in quocumque fuerit actu, probetur. ℙ Hujusmodi autem fabulae diversa sortiuntur nomina pro habitu et qualitate personarum, quae in eis introducuntur. Aliae enim *Togatae* dicebantur, quarum personae togis et Romanorum cultu erant ornatae. Aliae *Palliatae*, cum personae Graeco more palliis indutae in scenam prodibant: erat enim pallium Graecis peculiare, ut Romanis toga. Deinde togatarum genera quatuor erant, *Praetextatae, Tabernariae, Atellanae, Planipediae. Praetextatae* erant, in quibus regum vel magistratuum, qui praetexta induti erant, acta comprehendebantur. *Tabernariae* illae erant, quibus humiles et privatae personae inducebantur, quales fere sunt mercatores et institores, qui in tabernis merces suas vendere consueverunt. *Atellanae* erant, in quibus ridiculae personae inducebantur jocis et salibus vellicantes: dictae ab Atella Campaniae oppido. *Planipediae* dictae sunt a planis histrionum pedibus, qui ob humilitatem argumenti et vilitatem personarum, neque cothurnis utebantur neque soccis. ℙ *Docere fabulam* dicuntur, qui fabulas, seu comoedias componunt, et agendas dant histrionibus. V. supra et DOCEO. ℙ *Dare fabulam* eodem fere sensu dicitur. *Id. Tusc.* 1, 1. Annis fere DX. post Romam conditam Livius fabulam dedit. *Ter. prol. Hec.* 1. Hecyra est huic nomen fabulae; haec cum data est nova etc. ubi *Donatus:* Ita dicitur, data est fabula, ut data est coena, datum est prandium. Et dari dicitur fabula, cum agitur: stare, cum placet. ℙ *Facere fabulam* idem est, quod docere: *agere* ad histrionem pertinet. *Varr. L. L.* 5, 8. Poeta facit fabulam, et non agit: contra actor agit, et non facit. ℙ [**Fabulam serere* ap. *Liv.* 7, 2. Qui ab saturis ausus est primus argumento fabulam serere, i. e. qui coepit scribere carmina in scenis agenda, quae uno argumento tota constarent, inter seque partibus omnibus cohaererent, non varias res, ut saturae miscerent. Cf. *B. Patruum* ad *Cic. Coel.* 27. *Lex. Liv.* p. 54. s. v. *argumentum.* ℙ *Cantare fabulam*, quid sit, V. in *cantare.*] ℙ *Lupus in fabula* proverb. est, quo utimur, cum is ipse, de quo adhuc collocuti sumus, repente adest. *Cic. Att.* 13, 33., *Ter. Ad.* 4, 1, 21. ℙ Est etiam *fabula* diminut. a *faba. Pl. Stich.* 5, 4, 8. Hoc convivium est, nucibus, fabulis, ficulis.

FĀBŬLĀRIS, e, adj. idem ac fabulosus, ut Historia fabularis, in qua multa falsa. *Suet. Tib* 70. Maxime tamen curavit historiae fabularis notitiam. [*i. e. temporis mythici. *Brem.*]

*FĀBŬLĀTĬO, onis, f. faceta narratio vel collocutio. *Capell.* 6, 189. Cura districtior tibi forensis fabulationis partibus alligata aciem industriae melioris obtudit. *B. A.*

FĀBŬLĀTOR, oris, m. [*μυθοποιός.] facetus collocutor, sive vera, sive falsa narret. *Senec. ep.* 122. *med.* Pedonem Albinovanum narrantem audieramus (erat autem fabulator elegantissimus), habitasse se etc. *Suet. Aug.* 78. Lectoribus aut fabulatoribus arcessitis, somnum resumebat. *Gell.* 2, 29. Aesopus ille e Phrygia fabulator.

FĀBULĪNUS, i, m. Deus, qui pueris primo fari incipientibus praeesse putabatur, cui etiam Romani sacrificabant, cum primum liberi eorum fari incipiebant. *Non.* 12, 56. ex *Varrone.*

FĀBULIS, e, adj. idem quod fabalis, ut *seges fabulis* ap. *Varr. R. R.* 1, 31. et *fabulia inarare*, h. e. fabae segetem, *Id. ib.* 23. Alii tamen leg. *fabalis* et *fabalia.*

FĀBULO, as, avi, atum, a. 1. idem quod fabulor. *Pl. Mil.* 2, 4, 18. Quae cum hoc insano fabulem. Et *ib.* 2, 5, 33. Stulta, quae vobiscum fabulem. Alii tamen his locis legunt *fabuler. Afran.* ap. *Non.* 4, 1. De vita ac morte domini fabulavere advorsum fratrem illius ac dominum suum. ¶ Hinc passive *fabularier*, per paragogen, pro *dici. Plaut. in supposit. Amph. sc. Dii vostr. fid. v.* 3. Verum est, quod olim est auditum fabularier.

FĀBULO, onis, m. congerro, qui nugas loquitur: item fabularum inventor, ut legitur in *Gloss. Isid. Macr. Sat.* 2, 1. Planipes et fabulo impudica verba jaciens. Al. aliter leg.. V. SABULO.

FĀBŬLOR, aris, atum sum, dep. 1. μυθέομαι, loquor, dico: a *fari. Pl. Poen.* 3, 4, 8. Age, ambula; ibi reliqua alia fabulabimur. *Id. Amph.* 1, 1, 144. Clare advorsum fabulabor: hic auscultet quae loquar. *Id. Cist. a.* 5. *v.* 1. Quid hoc negotii est, quod homines fabulantur per vias mihi esse filiam inventam? *Ter. Ph.* 4, 3, 49. Sed mihi opus erat, ut aperte tibi nunc fabuler, aliquantulum quae afferret etc. *Gell.* 19, 13. Stabant forte una in vestibulo palatii Fronto et Festus fabulantes. *Id.* 15, 1. Vir laeta inter fabulandum venustate. *Pl. Epid.* 2, 2, 53. Fabulari inter se. *Suet. Cal.* 22. Fabulari cum aliquo. ¶ Item rem falsam fictamque narrare, inepte garrire. *Pl. Capt.* 3, 4, 2. Quid loquar? quid fabulabor? quid negabo? aut quid fatebor? *Id. Truc.* 1, 2, 79. et 80. Non didici fabulari. *Liv.* 45, 39. *f.* Tu miles, quid de imperatore Paulo senatus decrevit potius, quam quid Servius Galba fabuletur, audi. *Plin.* 29, 1, 1. Ars medendi, ictum fulmine Aesculapium, fabulata.

FĀBŬLŌSĒ, adv. μυθικῶς, cum fabula. *Plin.* 32, 11, 53. Accedat his Taprobane, insulaeque aliae oceani fabulose narratae. *Id.* 5, 1, 1. Colonia a Claudio Caesare facta Lixos vel fabulosissime ab antiquis narrata. *Ammian.* 23, 6. Ut Homerus fabulosius canit. *Plin.* 7, 48, 49. Hesiodus fabulose multa de hominum aevo referens; et reliqua fabulosius in phoenice.

FĀBŬLŌSĬTAS, atis, f. fabulantium vanitas. *Plin.* 7, 52, 53. Corvi effigie, magna quidem fabulositate. Et *ib.* 28, 29. Si recipiatur poetica fabulositas. *Diomed.* 3, 474. Sed nativitatis eorum (*Idaeorum Dactylorum*) causam vetusta fabulositas docet hanc fuisse.

FĀBŬLŌSUS, a, um, adj. μυθώδης, qui fabulis et figmentis celebratur, de quo multa finguntur, commenticius. *Hor. Od.* 1, 22, 7. quae loca fabulosus Lambit Hydaspes. *Curt.* 3, 1. Marsyas amnis, fabulosis Graecorum carminibus inclytus. *Suet. Caes.* 81. Res fabulosa aut commenticia. *Plin.* 11, 39, 95. Fabulosum arbitror de strigibus, ubera eas infantium immulgere. *Id.* 5, 1, 1. Mons Atlas fabulosissimus. *Id.* 33, 1, 4. Fabulosior anulus. *Appul. Met.* 1. Nihil hac fabula fabulosius.

FĀBŬLUM *vel* Fabulus, i, m. vel n. faba, vel fabae granum. *Cato R. R.* 70. Rutae folia tria, vitis albae caules tres, fabulos albos tres. *Colum.* 6, 4. ubi haec fere verba repetit, habet *valvulos ervi.* Dubia igitur est lectio ap. *Catonem. Gell.* 4, 11. Pythagoram abstinuisse fabulo, quem κύαμον Graeci appellant.

FĂCĒLA, ae, f. olusculum, quod aceto maceratum mensae apponitur, unde sequens *facelare. Auct. incert. epigr.* in *Anthol. Lat. T.* 2. p. 369. *Burm.* Augustum penitus torret Phaethonitus ardor, Quem recreat fessum gillo, facela, melo. *Burm.* hic recte legendum putat *tabella*, quae flabellum significat, quo utebantur veteres ad aestivos calores refrigerandos.

FĂCĒLĀRĔ, is, n. acetarium, *Lampr. Elag.* 20. Barbas mullorum tantas jubebat exhiberi, ut pro nasturtiis, apiastris, et facelaribus exhiberet plenis fabatariis, et discis. Alii melius leg. *faselaribus*, h. e. siliquis faselorum seu phaseolorum conditis; nam faseli una cum siliquis ex aceto apponebantur ad orexim initio coenae excitandam.

FĂCĒLĪNUS. V. PHACELINUS.

[*FACĒLIS et FACELITIS. V. FASCELIS.]

FĂCESSO, is, essi, et sivi, situm, ere, n. 3. facio, praesto, exsequor: frequentativum (παραγωγὸν vocant *Diomed.* 1, 375. et *Charis.* 3, 227. desiderativum alii) a *facio*, ut *capesso* a *capio. Ov. A. Am.* 3, 367. Mille facesse jocos: turpe est, nescire puellam Ludere. Al. leg. *fac esse vel face esse. Virg. A.* 4, 295. Imperio laeti parent ac jussa facessunt. *Id. G.* 4, 548. matris praecepta facessit. *Enn.* et *Afran.* ap. *Non.* 4, 196. Facessere dicta. *Pl. Rud.* 4, 4, 17. Ego, opinor, qui rem facesso, *h. e.* qui litem facio, actionem intendo. Est qui legit *reum facesso.* ¶ Item exhibeo, creo, affero, in malam partem. *Cic. Div. Verr.* 14. Ipse profecto metuere incipies, ne innocenti periculum facesseris. *Id. Fam.* 3, 10. De temeritate eorum, qui tibi negotium facesserent. Et passive. *Id. Cluent.* 57. *f.* Si cui forte hac lege negotium facesseretur. *Id. Verr.* 2, 4, 64. Cum audissent ei negotium facessitum. ¶ Item abire, discedere, recedere. *Ter. Ph.* 4, 3, 30. Haec hinc facessat: tu molestus ne sies. Ubi *Donatus:* pro *hinc se faciat*, id est abeat: *huc se faciat*, huc accedat, significat. *Liv.* 4, 58. Ni facesserent propere urbe finibusque. *Id.* 6, 17. *extr.* Facesserent propere ex Urbe, ab ore atque oculis populi R. Et 1, 47. Facesse hinc Tarquinios aut Corinthum. *Cic. Leg.* 1, 13. *f.* Ab omni societate reipubl. paulisper facessant, rogamus. *Enn.* ap. *Non.* 4, 196. Vos ab hoc facessite. *Titin. ib.* Facessere aedibus. *Appul. Met.* 2. cubiculo. Et *ib.* 6. cubitum. Et *ib.* 10. e conspectu. *Justin.* 34, 4. Facessere interim privatam amicitiam jubet, cum mandata patriae intercedant. *Appul. Met.* 3. Ignavia omnis facessat e pectore. ¶ Cum accus. pro removere. *Pl. Men.* 2, 1, 24. Dictum facessas doctum, et discaveas malo. ¶ In illo *Tac. H.* 4, 43. Nulli unquam periculum facessisset: volunt quidam grammatici *facessisset* esse pro *facessivisset* a praeterito *facessivi*, quod simile est in *capesso* et *lacesso.* Quod si verum est, etiam illud *facesseris*, quod ex *Cic. Div. Verr.* supra attulimus, pro *facessiveris* dictum erit.

FĂCĒTĒ, adv. κομψῶς, salse, venuste, urbane, eleganter. *Cic. Verr.* 2, 4, 43. *extr.* Nunquam tantum mali est Siculis, quin aliquid facete et commode dicant. Et *Rosc. Am.* 44. Nosque ab isto nebulone facetius eludimur. *Id. Or.* 2, 55. Facetissime tres libellos tribus legendos dedit. Et 1, 57. Non modo acute, sed etiam ridicule ac facete. *Id. Fin.* 1, 11. Facete et urbane irridere Stoicos. *Pl. Men.* 1, 2, 22. Facete verba dare. *Gell.* 2, 23. Praeclare et apposite et facete scripsit. *Plin.* 14, 1, 3. Facete ludere in aliqua re. *Pl. Capt.* 1, 2, 73. [*VV. haec sunt: Propterea te vocari mi ad coenam volo. *Ep.* Facete dictum. (Tanquam voluptas, quam ex Hegionis verbis capit, non in re ipsa, h. e. invitatione illa, sed in formula verborum insit. Nos: *schön gesagt.* Haec *Lindem.*, quem v.] Et *Ter. Eun.* 2, 2, 57. Facete dictum! ¶ Significat etiam apte, commode. *Pl. Mil.* 1, 1, 39. Facete advertis animum tuum ad animum meum. *Id. Pers.* 4, 1, 7. Hanc ego rem exorsus facete et callide: igitur proventuram bene confido mihi. *Id. Stich.* 1, 3, 114. Hoc vide, satin' ut facete atque ex pictura hic adstitit! Et *Capt.* 1, 2, 72. Propterea te vocari ad coenam volo. *Parasitus.* Facete dictum: Huc pertinet cum adhibetur in acclamationibus. *Ter. Eun.* 3, 1, 37. Facete, lepide, laute, nihil supra.

FĂCĒTĬAE, arum, f. plur. εὐτραπελία, dicta arguta et salsa ad delectandum et risum movendum, deliciae quaedam sermonis, urbana dicta sine scurrilitate, joci, sales, lepores, urbanitates, argutiae. *Cic. Brut.* 34. P. Scipio omnes sale facetiisque superabat. Et 48. Festivitate et facetiis praestare omnibus. *Id. Or.* 1, 34. Libandus ex omni genere urbanitatis facetiarum quidam lepos. Et 5. Accedat oportet lepos quidam facetiaeque. Et 57. Sale et lepore et politissimis facetiis pellicere. Et *Att.* 1, 13. Facie magis, quam facetiis ridiculus. *Vell.* 1, 17. Dulces Latini sermonis facetiae. *Tac. A.* 14, 1. Per facetias incusare aliquem. Et *ib.* 15, 68. Asperis facetiis illudere aliquem. Et 25. *extr.* Facetiis insectari quempiam. Et *ib.* 5, 2. Acerbis facetiis irridere. *Pl. Stich.* 5, 2, 7. Facetias facere. *Pl. Mil.* 3, 1, 187. Mulier, cui facetiarum cor corpusque sit plenum et doli. ¶ Duo sunt genera facetiarum, alterum aequabiliter in omni sermone fusum, alterum peracutum et breve: illa a veteribus superior, cavillatio: haec altera dicacitas nominata est. *Cic. Or.* 2, 54. ¶ Aliquando *facetiae* dicuntur de solo illo priori genere. *Id. Or.* 26. Salium duo genera sunt: unum facetiarum, alterum dicacitatis etc. ¶ In sing. numero. *Pl. Stich.* 5, 4, 47. Haec facetia est, amare inter se rivales duos. (Hoc loco *facetia* non pro dicto, sed pro re singulari, admirabili ponitur.) *Gell.* 3, 3. Facetia sermonis. *Appul. Apol.* p. 316, 27. Nonnullos facetiae sibi habere, res divinas deridere.

FĂCĒTĬOR, aris, dep. 1. facetiis utor. *Sid. ep.* 3, 13. Qui, quod verbis inverecundis aurium publicarum reverentiam incestant, granditer sibi videntur facetiari.

FĂCĒTŌSUS, a, um, adj. idem ac facetus. *Cic. Fin.* 2, 31. Et in quantam hominum facetosam urbanitatem incurratis. Ita quidam leg., sed *facetorum* omnino reponendum est cum optimi quibusque libris.

FĂCĒTUS, a, um, adj. εὐτράπελος, qui salibu et sermonis urbanitate, citra scurrilitatem tamen abundat, festivus, salsus, urbanus, scitus in di ctis, venustus. A *facio* ducunt etymologi, qua ra tione, ap. *Voss.* leges. Dicitur tum de personis tum de rebus. *Cic. Phil.* 2, 8. At etiam quodan loco facetus esse voluisti. Quam id, Dii boni non decebat! *Id. Off.* 1, 30. Dulcem et facetun festivique sermonis, atque in omni sermone simu latorem Socratem accepimus. Et 29. Duplex jo candi genus: unum illiberale, petulans, flagitiosum obscenum: alterum elegans, urbanum, ingeniosum facetum. *Id. Brut.* 16. Homo acutus, elegans, fa cetus. Et 85. Ironia faceta et elegans. *Just.* 39 2. Faceti joci. *Plin.* 35, 10, 37. Argutiae face tissimi salis. *Cic. Or.* 1, 8. Facetus sermo. E 2, 54. narrator. Et 56. Facetus et urbanus. E *ib.* Facetus et salsus. *Id. Brut.* 47. Facetus cun aculeo et maledicto. Et *Leg.* 2, 15. Aristopha nes, facetissimus poeta veteris comoediae *Lucil* apud *Fest.* in *Redarguisse.* Quo facetior videare et scire plus quam ceteri. [*Cf. *Terent. Heaut.* 3 2, 11. Mulier commoda et Faceta haec est mere trix.] ¶ *Quint.* 6, 3. *Facetus* non tantum circ ridicula opinor consistere. Neque enim dicere Horatius (*Sat.* 1, 10, 44.) facetum carminis genu natura concessum esse Virgilio. Decoris hanc ma gis, et excultae elegantiae appellationem puto Ideoque in epistolis Cicero (*in fragm.*) haec Brut refert verba: Nae illi sunt pedes faceti, ac deli ciis ingredienti molles. Quod convenit cum ill Horatiano: molle atque facetum Virgilio. Hacte nus *Quint.* Advertendum autem, facetum carme *Virgilio* tribui ab *Horatio* praesertim in Bucolici et Georgicis. Ait enim: molle atque facetum Vir gilio adnuerunt gaudentes rure Camenae. Signifi cat ergo amoenum, elegans, jucundum, eruditum floribus poetici leporis respersum. Quo pertine illud *Colum.* 1, 1. *med.* Duo volumina similium praeceptorum de vineis Julius Graecinus composit facetius et eruditius, posteritati commendavit [*V. *Ernest. lex. technol. lat.* p. 161. sq.] ¶ *Facetus victus* est elegans et lautus. *Pl. Most.* 1, 1 41. Non omnes possunt olere unguenta exotica, s tu oles: neque tam facetis, quam tu vivis, victibus ¶ Praeterea *facetus* est etiam qui blande loquitur, et ad voluntatem alterius. *Hor. Ep.* 1, 6, 54. frater, pater, adde, Ut cuique est aetas, ita quemque facetus adopta. ¶ Item scurra, quique pe turpia aut indecora risum captat. *Id. Sat.* 1, 2 270, 6. Malchinus tunicis demissis ambulat: est qui Inguen ad obscenum subductis usque facetus [**Facetus* h. l. non scurra, qui risum aliorum captat, sed is videtur intelligendus, quem nos dicimus *Sonderling*, qui decorum quaerit in rebus, non per se quidem, sed in quem abhibeantur usu ridiculis. Qualis est, quem *Hor.* h. l. describit, qui rudem centurionis habitum eumque parum convenientem civibus, recte venustatis affectandae causa et dignitatis sumsisse sibi videtur.]

FĂCĬĒS, ei, f. πρόςωπον, (vocis etymon vide infra) pars anterior capitis humani, constans fronte, oculis, naso, malis, ore, mento. *Plin.* 11, 37, 51. Facies homini tantum: ceteris os aut rostra. *Id.* 7, 1, 1. Jam in facie vultuque nostro cum sint decem, aut paulo plura membra, nullas duas in tot millibus hominum indiscretas effigies exsistere. *Cic. Phil.* 2, 16. Velim, mihi dicas, L. Turselius qua facie fuerit, qua statura. *Id. Pis.* 32. *extr.* De facie nosse aliquem. *Ter. Eun.* 3, 2, 20. Homo facie liberali. *Id. Ph.* 1, 2, 50. Virgo facie egregia. [**Tibull.* 1, 5, 43. Non facit hoc verbis; facie tenerisque lacertis Devovet et flavis nostra puella comis. *Id.* 1, 9, 15. Uretur facies, urentur sole capilli. V. plura hujus significationis exempla in *B. Crus. cl. Suet.* p. 360.] *Juv.* 3, 280. Cubare in faciem. *Id.* 9, 146. Multas facies fingere. ¶ Pro pulcritudine. *Ov. A. Am.* 3, 105. Cura dabit faciem, facies neglecta peribit. ¶ *Perfricare faciem*, ut perfricare os, frontem, est pudorem abjicere. *Plin, Praef. H. N.* 1. Perfricui faciem; nec tamen profeci. ¶ *Vertere se in omnes facies*, est facere, experiri omnia, ad Proteum respiciendo. *Virg. A.* 12, 891. Verte omnes te te in facies et contrahe quidquid Sive animis, sive arte vales. ¶ Aliquando latiore significatione accipitur pro universa forma et modo et factura corporis totius, uti docent *Gell.* 29, 13. et *Non.* 1, 262. Est enim a faciendo dicta, ut ab aspectu *species*, a fingendo *figura. Senec. ep.* 33. Non est formosa, cujus crus laudatur, aut brachium, sed illa, cujus universa facies admirationem singulis partibus abstulit. *Pl. Poen.* 5, 2, 151. Earum nutrix qua sit facie, mihi expedi. *Mi.* Statura haud magna, corpore aquilo, Specie venusta, ore parvo, atque oculis pernigris. Et *Pacuv.* ap. *Gell. l. c.* et *Non.* 1, 262. Aetate integra, feroci ingenio, facie procera virum. *Pl. Ps.* 4, 2, 9. Peregrina facies videtur hominis. [**Lucr.* 5, 1111. Reges — Et pecudes et agros divisere, atque dedere, Pro facie quoiusque, et viribus in-

enioque. Nam facies multum valuit, vireisque gebant. Adde *ib.* 1173.] Translate *Quint.* 1, 5. *ed.* Quaedam faciem soloecismi habent, et dici tiosa non possunt. *Id.* 8, 5. *med.* Inventiunculs gaudent, quae excussae risum habent, invenie facie ingenii blandiuntur. *Tac. A.* 13, 38. um positis loricis et galeis, in faciem pacis venietur. ℙ Hac ratione differt a vultu, qui de ore antummodo dicitur. *Cic. Or.* 1, 28. Non quaeuntur ea, quae nobis non possumus fingere, facies, ultus, sonus. *Sall. Cat.* 15. Prorsus in facie ultuque vecordia inerat. ℙ Aliud discrimen *vulus* et *faciei* V. in VULTUS. ℙ De rebus inaimis. [*Est forma cujuscunque rei externa, id uod oculis spectandum objicitur.] *Pl. Rud.* 4, 4, 05. et 111. Crepundia qua facie sunt? responde x ordine. *Pa.* ensiculus est aureolus litteratus: ost est securicula anceps etc. Eodem modo adnonte *Gell. l. c.* prope dicitur *montis* et *coeli* et *aris facies*. *Sall. fr. ib.* Sardinia in Africo mai, facie vestigii humani. *Virg. G.* 4, 360. Unda urvata in faciem montis. *Plin. ep.* 2, 17. *f.* Inermissa tecta villarum, quae praestant multarum rbium faciem. *Ov. Trist.* 1, 3, 26. Haec facies rojae, cum caperetur erat. *Gell.* 15, 30. Faiem vehiculi ementitus est longe alienam falsamue. *Plin.* 12, 14, 31. Nec, arboris ipsius quae it facies, constat. *Id.* 6, 17, 21. Alia illius coeli facies, alii siderum ortus. *Id.* 35, 4, 10. Tabulae, uae pictam belli faciem habent. *Id.* 25, 2, 4. Herbae uadripartitis varietatibus anni faciem mutant. *Gell.* 0, 18. Ossa contusa in faciem pulveris. [*Alia exempla haec sunto: *Tac. A.* 4, 67. Antequam Vesuius, mons ardescens, faciem loci verteret. *Plin. p.* 5, 6, 9. Vineae unam faciem longe lateque ontexunt. Cf. *Eund. Pan.* 51, 4. *Sil.* 7, 367. acie subita Flammarum, i. e. aspectu flammarum x improviso allato. *Plin. Pan.* 35, 1. Memoranla facies, i. e. spectaculum. *Ib.* 56, 5. decora facies! *Gierig. ib.* 82, 3. foeda facies. *Tac. A.* 1, 85. rmorum civilium facies. *Virg. A.* 6, 560. Tam ultae scelerum facies. *Sil.* 4, 593. Mille leti acies. Notandae porro sunt dicendi formulae *Tiull.* 4, 1, 100. Faciem componere pugnae, i. e. ciem instruere. *Inscr.* ap. *Or.* 3297. Praetorium n ruinam conlapsum ad novam faciem restitutum, . e. ex integro aedificatum, ita ut novum videreur.] ℙ Illa quoque translata sunt, et formam, onditionem, speciemque rei significant. *Cic. Fl.* 2. Fateantur, in Maeandrii persona esse expresam faciem civitatis. *Id. Phil.* 8, 8. Senatus faiem legatus secum attulerat, auctoritatem reipubl. *Facies in his dignitatem quandam involvit.] *all. Cat.* 32. Quibus rebus permota civitas, atque mmutata facies urbis erat. *Quint.* 8, 2. *med.* Inerim ex pluribus efficitur illa, quam conamur exrimere, facies, *h. e.* imago, species alicujus rei lescripta verbis per hypotyposin. ℙ *Prima facie.* *Cajus Dig.* 16, 1, 13. Cum prima facie quidem alienam re vera autem suam obligationem suscipit. *Id. Inst.* 4, 1. (ed. *Goesch.*) §. 126. Exceptio, quae prima facie justa videatur etc. *B. A.* ℙ *Facie alicujus rei* est specie, praetextu. *Tac. H.* 2, 54. Quod publici consilii facie discessum Mutina, desertaeque partes forent. ℙ Dicitur et in quibusdam rebus, qua parte melius apparent, et conspiciuntur. *Plin.* 9, 25, 54. de margaritis: Quibus una tantum est facies, et ab ea rotunditas, aversis planities, ob id tympania nominantur. ℙ Ponitur et pro ratione, modo. *Pl. Cist.* 1, 1, 73. Ad istam faciem est morbus, qui me macerat. ℙ In secundo et tertio seu sexto casu plurali, *facierum*, *faciebus* vix est in usu. *Cato* ap. *Prisc.* 7. *in f.* Exempla earum facierum. ℙ Olim declinabant *facies* hujus *facies* et hujus *facii*, et in dativo huic *facie*: cujus rei testis est *Gell.* 9, 14. Sic *dies dii*, *fames famii* etc. V. DIES.

FĂCĬLĔ, adv. ῥᾳδίως, εὐχερῶς, nullo negotio, sine labore. *Cic. Fam.* 1, 2. *s. f.* Injuriis, quae propositae sunt a Catone, facile resistemus. *Id. Or.* 2, 57. Facile ediscere aliquid. *Id. Coel.* 9. Facillime fingere quidpiam. *Caes. B. G.* 5, 24. Facillime mederi inopiae frumentariae. Et *ib.* 1, 11. Non facile ab oppidis hostium vim prohibere. Et 2. Minus facile finitimis bellum inferre. *Gell.* 1, 6. *s. f.* Facile et procliviter persuasit. *Nep. Them.* 1. Facile explicare oratione aliquid. *Id. Alc.* 9. Sperabat se facile consecuturum. *Id. Con.* 4. Facile induci ad credendum. *Id. Milt.* 6. Quo facilius intelligi possit. *Plin.* 2, 3, 3. et *Curt.* 6, 7. *extr.* Non facile dixerim. ℙ Pro libenter, aequo animo. *Cic. Tusc.* 1, 32. *extr.* Te aberrare a proposito facile patiebar. *Ter. Andr.* 1, 1, 35. Facile omnes perferre ac pati. *Cic. Top.* 18. et *Nep. Phoc.* 1. Facile carere aliqua re. *Id. Epam.* 3. Paupertatem adeo facile perpessus est, ut etc. *Cic. Att.* 13, 26. Locum habeo nullum, ubi facilius esse possim, quam Asturae. *Id. Verr.* 2, 1, 36. Vina ceteraque, quae in Asia facillime comparantur, [*h. e.* quae sine negotio, copiose, parvo pretio ibi emuntur. Hic locus ad §. anteced. pertinet. Cf. *Liv.* 45, 44. Facile Nicomedis commendationem accipere. *Lucr.* 4, 1278. Ut facile insuescat secum vir degere vitam. V. *Manut.* ad *Cic. Fam.* 5, 7.] ℙ Pro longe, certo, aut multo. *Cic. Tusc.* 1, 33. Facile deterrimus. *Id. Or.* 3, 11. Eruditissimos Asiaticos quivis Atheniensis indoctus facile vincit. *Id. Fam.* 6, 10. Tui ordinis facile princeps. *Pl. Trin.* 3, 2, 80. Facile palmam habes: hic victus. *Ter. Andr.* 4, 3, 5. Facile hic plus mali est, quam illic boni. Ubi *Donatus*: adverbium confirmantis est, id est liquido, manifesto. Veteres dicebant *facile* pro certo. [*Ita praeter *Don.* docent *Nolten. Antib.*, *Valla Elegg.* 1, 18., *Ruhnk.* ad *Terent.* l. l., *Herz.* ad *Caes. B. G.* 7, 48., *Cort.* ad *Sall. Cat.* 37., quos laudat in *cl. Cic.* s. h. v. *R.*, qui ib. contendit, non augendi, sed extenuandi quodammodo et imminuendi vim inesse v. *facile*, ubi nominibus superlativis, s. vv. eminentiam significantibus addatur; tanquam dictum sit: facile fieri posse, ut res ita se habeat. V. locos, quos in hanc sententiam ib. laudat.] ℙ Pro valde vel optime. *Pl. Ep.* 3, 4, 66. Novistin' fidicinam? *Fi.* tam facile, quam me. ℙ Pro bene, laute, beate, ex sententia. *Ter. Ad.* 3, 5, 56. Quam vos facillime agitis, quam estis maxime potentes, dites, fortunati; tam maxime vos oportet etc. *Pl. Curc.* 5, 2, 6. Nugas garris. *Curc.* soleo: nam propter eas vivo facilius. [*Suet. Ter.* 1. Facillime agitare. V. *Wolf.*] *Petron. fragm. Trag. Burm.* 43. Facile est, ubi omnia quadrata currunt.

FĂCĬLĬS, e, adj. εὐχερής, ῥᾴδιος, qui fieri potest, qui est sine labore, expeditus, explicatus, proclivis: a *facio*. *Ter. Heaut.* 4, 6, 1. Nulla est tam facilis res, quin difficilis siet, quam invitus facias. Et 4, 3, 26. Bonam rem imperas et factu facilem. *Id. Hec.* 3, 1, 15. Cuivis facile scitu est, quam fuerim miser. *Nep. Dion.* 9. Cuivis facile intellectu fuit. *Virg. A.* 3, 621. Nec visu facilis, nec dictu effabilis. *Tac. H.* 4, 39. Facilis corrumpi. [*Liv.* 7, 33. Faciles vincere ac vinci. Ceterum quos aurea aetas tulit prosae orationis scriptores, ii hoc dicendi genere abstinuerunt.] *Lucan.* 2, 656. Roma capi facilis. *Caes. B. G.* 1, 6. Iter multo facilius atque expeditius. *Cic. Part.* 27. Res facilis et proclivis. *Id. Planc.* 5. Causa facilis et explicata. *Id. Caecin.* 3. Facilius et commodius judicium. *Id. Or.* 2, 45. Materies facilis ad exardescendum. [*Similes loci sunt *Tusc.* 1, 32. Illud autem facile ad credendum est. *Off.* 3, 6. Haec ad judicandum sunt facillima.] *Id. Phil.* 2, 17. Materia facilis, in te dicta dicere. *Id. Manil.* 14. Aditus faciles ad eum privatorum. *Virg. G.* 1, 79. Facilis labor. *Id. A.* 11, 771. quae sit fortuna facillima, tentat. *Id. G.* 1, 40. Da facilem cursum, i. e. felicem. Et 122. colendi haud facilis via. Et *ib.* 2, 460, Facilis victus, *h. e.* copiosus. Et *A.* 1, 449. Facilis victu gens, *h. e.* abundans, dives. *Petr. Sat.* 93. Atque Afrae volucres placent palato, Quod non sunt faciles, *h. e.* non facile inveniuntur. Sic *Hor. Sat.* 1, 2, 119. Facilis et parabilis. *Lucan.* 1, 173. Irae faciles, *h. e.* quae facile accenduntur. *Virg. A.* 2, 646. facilis jactura sepulcri, *h. e.* quae aequo animo ferri potest. [*Tac. H.* 4, 28. Facile damnum. *Liv.* 5, 39. Facilem jacturam esse seniorum, relictae in urbe utique perituræ turbae.] *Juven.* 4, 63. facilis cardo, *h. e.* qui facile movetur, et vertitur. *Hor. Od.* 2, 11, 8. et *ib.* 3, 21, 4. facilis somnus, *h. e.* qui facile capitur. *Val. Fl.* 1, 109. faciles arcus, *h. e.* qui facile gestantur vel flectuntur. *Curt.* 4, 6. Facilis humus, *h. e.* quae facile effoditur. *Plin.* 16, 43, 84. Fagus facilis. [*i. e. ad tornandum haud difficilis. *Tibull.* 1, 1, 40. Pocula, de facili composuitque luto, i. e. argilla, quae tractari et fingi facili negotio potest. V. quae de loco *Ov. Met.* 15, 169. notavimus in *Fragitis*.] Et 13, 4, 7. Palmae faciles ad scandendum. [*Cic. Fin.* 2, 20. Cibus facillimus ad concoquendum. Quod aliter *Plin.* 19, 4. Acetaria facilia concoqui.] *Prop.* 4, 10, 4. Jugum facile. *Nemes. Cyn.* 50. facilis canis, *h. e.* agilis, celer: vel qui facile impellitur ad venandum, paratus, promptus. *Plin.* 8, 32, 50. Feminae faciliore utentes utero, *h. e.* facilius edente partum. ℙ Cum refertur ad personam, significat eum, qui facile quidpiam facit. *Cic. Brut.* 48. Facilis et expeditus ad dicendum T. Junius. *Suet. Tit.* 3. Latine Graeceque vel in orando, vel in fingendis poematibus promptus et facilis, ad extemporalitatem usque. [*Adde *Tib.* 71. ubi, *intp. B. Crus.*, *promptus* significat, ei copiam linguae, s. materiam nunquam defuisse; *facilis*, eum in usu hujus copiae sine haesitatione esse versatum.] ℙ Item de eo, qui facile cedit, non repugnat, se dat alteri, et submittit. *Cic. Div.* 2, 52. Etiamsi faciles nos ad concedendum habuerit. *Id. Fam.* 7, 1. *med.* Facilem populum habere. *Val. Fl.* 1, 151. Haccine nos animae faciles rate nubila contra Mittimur? *Stat. Th.* 8, 571. faciles grassatus cuspide turmas. *Lucan.* 2, 314. ad juga faciles populi. *Hor. Od.* 2, 12, 26. Saevitia facilis, *h. e.* quae facile placatur. ℙ Item de eo, qui mitis, lenis est, et humanus, affabilis, comis communis. *Cic. N. D.* 3, 29. et *Ter. Heaut.* 2, 1, 5. Facilis et liberalis pater. *Id. Ad.* 5, 9, 29. Facilem et festivum esse alicui. *Id. Hec.* 5, 1, 35. Facilem benevolumque lingua tua tibi me reddidit. *Cic. Balb.* 16. Comes, benigni, faciles, suaves homines *Id. Q. Fr.* 1, 1, 11. Facilem se in rebus cognoscendis, in hominibus audiendis admittendisque praebere. *Ov. Her.* 16, 280. Sic habeas faciles in tua vota Deos. [*Id. Fast.* 2, 5. Certe ego vos (Elegos) habui faciles in amore ministros] *Virg. Ecl.* 3, 9. Nymphae faciles. Ubi *Serv.* mites, exorabiles. [*Suet. Vesp.* 21. Nec ullo tempore facilior aut indulgentior traditur. Plura v. ap. *B. Crus. Cl. Suet.* p. 360.] ℙ *Facilis* pro agili, celeri, et facile se movente. *Virg. A.* 8, 310. et *Manil.* 1, 647. faciles oculos fert omnia circum. ℙ Item pro navo, solerti, industrio. *Tibull.* 1, 1, 7. Ipse seram teneras maturo tempore vites Rusticus, et facili grandia poma manu. [*Alia exempla haec sunto: *Ov. Fast.* 1, 444. Facili dulces editis ore modos. *Id. ib.* 3, 536. Et jactant faciles ad sua verba manus.] ℙ Res faciles sunt expeditae. *Cic. Fam.* 6, 5. Res et fortunae tuae quotidie faciliores mihi, et meliores videntur. Adde *Liv.* 23, 11, 70., ubi al. leg. *feliciores*. ℙ Cum infinito. *Prop.* 2, 21, 15. edit. Kuinoelii. Ah nimium faciles aurem praebere puellae! *Val. Fl.* 4, 723. Pontus et exorta facilis concrescere bruma. *Stat. Th.* 1, 606. lecti juvenum, qui robore primi, Famam posthabita faciles extendere vita. *Lucan.* 2, 460. Terror facilis vertere mentes. Et 10, 310. Facilis cedere. *Sil.* 12, 163. Planities facilis adiri. [*Id.* 1, 225. Prodiga gens animae, et properare facillima mortem.] ℙ Cum genitivo. *Liv.* 26, 15. Facilis impetrandae veniae Claudius. *Val. Fl.* 5, 407. Rex alloquii facilis. *Claud. laud. Serenae* 54. Hispania dives equis, frugum facilis, *h. e.* copiosa, fertilis. ℙ Cum ablativo. *Sall. Jug.* 100. Facundus, callidus, amicitia facilis, *h. e.* facile sibi amicos parans. ℙ Cum dativo, *facilis alicui rei*, est aptus, idoneus. *Sil.* 15, 721. Milites nec soli faciles longique laboris anhelos, *Id.* 12, 464. audendi pravus facilisque periclis. *Lucan.* 4, 506. Morti faciles animi, *h. e.* parati ad mortem subeundam. *Tac. A.* 2, 27. Juvenis improvidus et facilis inanibus, [*i. e. pronus, faciles aures praebens inanibus. *Id. H.* 2, 17. Faciles occupantibus et melioribus incuriosos. *Liv.* 40, 58. Neque Thraces commercio faciles erant. *Tibull.* 1, 3, 37. Quod facilis tenero sum semper Amori. Ita etiam constr. c. *in* praepos. *Tac. Agr.* 21. Homines — rudes eoque in bella faciles; item c. *ad*: *Id. A.* 14, 4. Facili feminarum credulitate ad gaudia.] *Virg. G.* 2, 223. Terra facilis pecori, *h. e.* quae facile et abunde suppeditat alendo pecori. [*Liv.* 33, 17. Campus operi facilis, *h. e.* ubi facile opera, munimenta exstrui possunt. *Id.* 45, 30. Facilis divisui (Macedonia). Huc etiam referri potest locus *ejusd.* 9, 19. Romana acies distinctior, ex pluribus partibus constans: facilis partienti, quacumque opus esset, facilis jungenti.] ℙ Passive. *Quint. Decl.* 1, 16. p. 35. Caecus contumeliae opportunus, injuriae facilis, *h. e.* cui facile inferri injuria potest. [*Ita legitur etiam ap. *Suet. Caes.* 22. Negante quodam, facile hoc ulli feminae fore (nos: *thunlich*).] ℙ Facile est, sequente infinito, vel *ut* particula et conjunctivo. [*Huc pertinet locus, a nostro §. 1. laudatus *Ter. Ad.* 5, 4, 8. Id esse verum, cuivis facile est noscere.] *Curt.* 6, 10. Verba innocenti reperire facile est. *Plin.* 3, 5, 6. Nec situs, originesque persequi, facile est. *Plin. Pan.* 44. et 87. Facilius est, ut esse aliquis successor tuus possit, quam ut velit. ℙ *Ex facili* est facile. [*Hoc quoque poetarum maxime, e more Graecorum desumptum dicendi genus est. Adde *Tac. A.* 2, 55. *Plin.* 37, 4. Plura v. ap. *Boettich. Lex. Tac.* p. 167. seq.] *Plin.* 30, 3, 8. Cinis conjectus exesis dentibus, ex facili cadere eos cogit. *Cels.* 7, 9. *med.* Ita adducendum, ut ex facili subsequatur. *Colum.* 6, 1. Quae in emendis bubus sequenda, non ex facili dixerim. *Ov. A. Am.* 1, 356. Quod petis, e facili, si volet illa, feres. ℙ *In facili* idem significat. *Liv.* 3, 8. Cum exitus haud in facili essent. Al. aliter leg. [*Cf. 28, 34.] *Tryphonin. Dig.* 26, 3, 8. Quod in facili est. ℙ *De facili* idem est, sed rarius. *Firmic. Math.* 5, 6. De facili ab eis superabuntur.

FĂCĬLĬTAS, atis, f. ῥᾳστώνη, habitus, quo quis facile quidpiam facit, promptitudo, facultas. *Cic. Tusc.* 4, 12. *extr.* Haec in bonis rebus, quod alii ad alia bona sunt aptiores, facilitas nominetur: in malis proclivitas. *Suet. Gramm.* 23. Capiebat homines facilitate sermonis. *Quint.* 1, 12. Facilitas puerilis aetatis, *h. e.* qua facile omnia discunt. *Id.* 10, 7. oris, *h. e.* pronunciandi. *Senec. ep.* 11. corporis, *h. e.* proclivitas ad erubescendum. [*Tac. A.* 11, 26. Facilitate adulteriorum in fastidium versa.] *Plin.* 18, 19, 49. *n.* 2. Proscindi jugerum uno die, si sit facilitas soli. *Id.* 21, 24, 95 Facilitas pariendi. *Id.* 16, 10, 18. Picea tonsili facilitate. *Id.* 37, 5, 16. Smaragdi sensim radiantes, et visum admittentes, ad crassitudinem sui facilitate translucida, *h. e.* facile penetrante lumine usque ad interna crassitudinis. ℙ [*Est etiam *fa-*

cilitas singularis quaedam oratoris virtus, qua sine nimio impetu et rapida celeritate, expedite tamen fluunt verba, et decora quadam aptaque mobilitate labuntur. *Sen. ep.* 40. Fabianus disputabat expedite magis, quam concitate, ut possis dicere, facilitatem esse illam, non celeritatem. Gr. εὐκολία, εὐγλωττία, εὔροια. Oppon. *tarditas loquendi Cic. Brut.* 66. — *Firma facilitas*, Gr. ἕξις, *Quint. Inst.* 10, 1. *in.*, est qua assequimur, ut, quae dicamus aut scribamus, habeamus in promptu, de praeceptis vel artis disciplina minus solliciti, cf. *ib.* §. 59. De alio facilitatis genere dicit *Quint.* 12, 10, 77. ubi naturalis quaedam loquendi dexteritas, quam *Id.* 10, 2, 12. in virtutibus oratoris non imitabilibus numerat. Huc denique pertinet etiam *extemporalis illa* facilitas, de qua *Quint.* 10, 2, 7. et 12, 9, 21. disputat. *Ernest. lex. technol. lat. rhet.* p. 162. sq.] ℙ In malam partem. [**Leichtsinn.*] *Suet. Claud.* 29. In XXXV. senatores et CCC. amplius equites R. tanta facilitate animadvertit, ut, etc. ℙ Translate est humanitas, lenitas, qua nos faciles praebemus, mites, exorabiles, benignos. *Cic. Mur.* 31. *extr.* Si illius comitatem et facilitatem tuae gravitati severitatique asperseris. *Nep. Att.* 15. Ejus comitas non sine severitate erat; neque gravitas sine facilitate. *Suet. Caes.* 72. Amicos tanta semper facilitate indulgentiaque tractavit, ut etc. *Cic. Manil.* 14. Ut is, qui dignitate principibus excellit, facilitate par infimis esse videatur. *Id. Fam.* 12, 1. *extr.* Immoderate et ingrate facilitate nostra abutuntur. Et *ib:* 13, 24. Pro tua facilitate et humanitate. *Id. Q. Fr.* 1, 1, 7. Facilitas in audiendo, lenitas in decernendo. *Id. Att.* 12, 40. Quis congressum meum, aut facilitatem sermonis desideravit? [**Liv.* 40, 46. Facilitas censorum.] ℙ Etiam in plurali num. usurpari posse, colligi videtur ex *Quint.* 9, 4. *med.*, ubi pro exemplo duplicis pedis uno verbo comprehensi ponit *facilitates, temeritates.* [*ℙ Confund. *facilitas* et *facultas.* V. *Spalding. Quint.* 4, 1, 61. et ad 10, 5, 1.]

FĂCĬLĬTER, adv. idem quod facile. *Quint.* 1, 6. Inhaerent quidam molestissima diligentiae perversitate, ut *audaciter* potius dicant, quam *audacter*, licet omnes oratores aliud sequantur. His permittamus et *audivisse* et *scivisse* et *tribunale* et *faciliter* dicere. *Vitr.* 1, 4. Ferrum percalefactum faciliter fabricatur. Et 2, 1. Manibus et articulis, quam vellent rem, faciliter tractarent. Adde 3. *et alibi.*

FĂCĬNŎRŌSUS, a, um, adj. κακοῦργος, qui mala facinora perpetrat, flagitiosus, scelestus. *Cic. Cat.* 2, 10. Quintum genus est parricidarum, sicariorum, denique omnium facinorosorum. *Id. Sext.* 38. Respublica a facinorosissimis sicariis oppressa. *Id. Leg.* 1, 14. Deterrere aliquem ab injuriosa facinorosaque vita. *Just.* 2, 1. Impius et facinorosus animus. *Id.* 16, 4. Clearchus exsilio facinorosior redditus.

FĂCĬNUS, ŏris, n. ἀνδραγάθημα, insigne factum: a *facio.* Vox est mediae singnificationis, et in utramque partem sumitur tum de honesto ac laudabili, tum de malo pravoque. Prima significatione. *Ter. Heaut.* 2, 1, 8. Is mihi, ubi adbibit plus paulo, sua quae narrat facinora! *Antonius* ap. *Cic. Phil.* 13, 17. Qui judicaverint hostem Dolabellam ob rectissimum facinus. *Cic. Rabir. perd.* 6. Id facinus pulcherrimum esse arbitrarer. *Auct. ad Her.* 4, 55. Quasi facinus praeclarissimum fecisset. *Tac. A.* 3, 21. Rarum ea tempestate facinus. *Ter. Heaut.* 2, 3, 73. Non fit sine periculo facinus magnum et memorabile. *Sall. Jug.* 2. Ingenii egregia facinora. ℙ Altera notione, quae frequentior est, κακούργημα. [**V. Doederl.* 2, 144. sqq. ubi plurima egregie de hoc vocabulo disputata leguntur.] *Ov. Fast.* 1, 249. Nondum Justitiam facinus mortale fugarat. *Cic. Verr.* 2, 5, 66. Facinus est, vinciri civem R.; scelus, verberari; prope parricidium, necari: quid dicam in crucem tollere? *Id. Mil.* 27. Cui nihil unquam nefas fuit nec in facinore, nec in libidine. *Id. Agr.* 2, 28. Homines ad vim, facinus, caedemque delecti. *Id. Verr.* 2, 5, 72. Inaudita et singularia facinora sceleris, audaciae, perfidiae, libidinis, avaritiae, crudelitatis. *Id. N. D.* 3, 18. Furiae vindices facinorum et sceleris. *Id. Fin.* 2, 29, Vide, ne facinus facias, cum mori suadeas. *Id. Cat.* 1, 10. Obire facinus. *Id. Fam.* 3, 10. committere. *Sall. Jug.* 34. suscipere. *Id. Cat.* 18. patrare. *Caes. B. G.* 3, 9. in se admittere. *Ov. Trist.* 2, 207. Nec tamen est facinus molles evolvere libros. Et *ib.* 4, 4, 43. abfuit omne Peccato facinus consiliumque meo. Et *ib.* 1, 2, 98. A culpa facinus scitis abesse mea. *Id. Her.* 16, 213. heu facinus! Sic *Ter. Eun.* 1, 1, 25. et *Cic. Verr.* 2, 4, 66. O indignum facinus! *Ov. Her.* 10, 6. per facinus, *h. e.* per scelus. ℙ Inter *flagitium* et *facinus* hoc differt, quod *flagitium* est quidquid agit cupiditas indomita ad corrumpendum animum et corpus suum: *facinus*, quod agit, ut alteri noceat. Ita *August. de doctrin. Christ.* 3, 10. Praeterea flagitium infamiam semper habet, facinus non semper. *Liv.* 39, 13. Nihil facinoris, nihil flagitii praetermittere. *Sall. Cat.* 24. Homo flagitiis atque facinoribus coopertus. Adde *Cic. Cat.* 1, 6. *Scelus* vero utrumque complectitur: et praeterea significat ipsam turpitudinem, aut malitiam flagitii et facinoris. Ad haec *facinus* etiam in bonam partem accipitur, *flagitium* et *scelus* semper in malam. *Cic. Fam.* 9, 3. Cum omnes in omni genere et scelerum et flagitiorum volutentur. *Id. Mil.* 16. Scelus, et facinus prae se ferens, et confitens. ℙ Universim *facinus* est quodcumqne factum, aut res. *Pl. Mil.* 2, 4, 24. et 58. Nimis mirum est facinus, quomodo haec hinc potuerit transire! *Id. Rud.* 1, 2, 73. Quod facinus video! *Dae.* quid vides? *Sc.* mulierculas Video sedentes in scapha solas duas.

FĂCĬO, is, eci, actum, a. 3. ποιέω, ἐργάζομαι, efficio, ut aliquid sit, ago, conficio. Verbum est latissimae significationis atque usus; accommodaturque omnibus fere actionibus. *Papin. Dig.* 50, 16, 218. Verbum facere omnem omnino faciendi causam complectitur, donandi, solvendi, judicandi, ambulandi, numerandi. *Cic. Fam.* 11, 14. Ego plus, quam feci, facere non possum. *Id. Sen.* 3. Faciam, ut potero, Laeli. *Id. Att.* 16, 15. Noli putare, pigritia me facere, quod non mea manu scribam. *Id. ad Brut.* 1, 2. Quod scribis, statuisse te ducere exercitum in Cherronesum, facis ex tua dignitate et e repub. *Id. Q. Fr.* 1, 2, 3. Orabat, ut ad te scriberem: quod facio, et vehementer rogo, ut, etc. *Id. Quint.* 8. Recte aut perperam facere. *Id. Rosc. Com.* 7. Facere per malitiam. [*In talibus v. *facere* saepe omittitur. *Cic. Brut.* 49. Sed hoc quidem ignoratione. *Id. Mil.* 14. Nihil per vim unquam Clodius.] *Id. Att.* 12, 27. Facere non possum, quin ad te mittam. Et eodem sensu *ib.* 11, 21. et *ib.* 8, 14. Non potuisti ullo modo facere, ut mihi illam epistolam non mitteres. *Id. Amic.* 2. Amice facere. *Ter. Eun.* 4, 1, 10. Facere alicui aegre. *Cic. Q. Fr.* 2, 1. Fecit humaniter Licinius, quod ad me venit. *Id. Att.* 7, 7. Bene hoc fecit, quod mihi sui cognoscendi facultatem dedit. *Id. ib.* 12, 24. Bene fecit Silius, qui transegerit. *Id. Leg.* 1, 1. Faciunt imperite, qui a poeta veritatem exigunt. *Id. Sext.* 13. et *Verr.* 1, 2, 16. Quid hoc homine faciatis? *Pl. Bacch.* 2, 3, 100. Nescit, quid faciat auro. Et *Cas.* 5, 4, 6. Quid fecisti scipione? (modus interrogandi, re amissa.) Sic 9. Quin responde, tuo quid factum est pallio? *Cic. Caec.* 11. et *Att.* 7, 3. Quid tu huic homini facias? [*Gr. τί χρήσει τούτῳ;] Et *Acad.* 4, 30. Quid enim faceret huic conclusioni? si lucet, lucet, etc. cederet scilicet, [*i. e. quomodo refelleret? Caeterum formulae, *quid huic faciam* et *quid hoc faciam* et *quid de hoc faciam*, nonnisi elocutione differunt. *Rahmsh. Gr. Lat.* p. 424.] ℙ *Facere cum aliquo*, et *ab aliquo* est convenire, favere, stare ab aliquo: cui contrarium est *facere adversus aliquem. Cic. Sull.* 13. Si respondisset, idem sentire, et secum facere Sullam. *Id. Quint.* 3. Veritas cum illo facit. Et *Caecin. f.* Auctoritas sapientissimorum hominum nobiscum facit. *Ov. A. A.* 3, 762. Cum Veneris puero non male, Bacche, facis. *Cic. Inv.* 1, 48. Commune est, quod nihilo magis ab adversariis, quam a nobis facit. *Id. Quint.* 1. Facere contra aliquem. *Id. Att.* 7, 3. *med.* Omnes damnatos, omnes ignominia affectos illac facere, *h. e.* a Caesare. Al. leg. *illic*, al. *illuc. Nep. Eum.* 8. Neque minus eos, cum quibus steterint, quam adversus quos fecerint. ℙ *Facere ad aliquid* et *facere* absolute, in re medica est conferre, prodesse. [*Agit de hac dicendi formula *Burm.* ad *Quint. Decl.* 8, 4. p. 169.] *Colum.* 7, 5. *med.* Facit autem commode ea compositio, quam, etc. Et 8, 17. *med.* Facit etiam ex pomis viridibus adaperta ficus. *Scrib. Comp.* 108. et 176. Medicamentum, quod adversus solutionem stomachi facit. Et 122. Ad coli dolorem faciunt. *Plin.* 22, 18, 21. Chamaeleon facit ad difficultatem urinae. ℙ Et translate. *Quint.* 6, 4, 5. Plurimum facit, totas diligenter nosse causas. [**Id. ib.* 11, 3, 171. Hic etiam fusca illa vox, qualem Cicero fuisse in Antonio dicit, mire faciet: ubi *Spalding.* sibi videri dicit, propriam esse locutionem *mire facere in aliqua re* pro: *praeclarum esse*, et *multam virtutem exercere;* coll. *ib.* §. 173. mire facit in peroratione — confessio.] *Ov. Am.* 1, 2, 16. Frena minus sentit, quisquis ad arma facit. ℙ *Facere alicui* eod. sensu. *Plin.* 22, 19, 22. Radix coronopi coeliacis praeclare facit, in cinere tosta. *Plin. Valer.* 2, 1. Mirifice pulmoni facit. ℙ Absolute. *Ov. Trist.* 3, 8, 23. Nec coelum, nec aquae faciunt, nec terra, nec aurae (*sic bekommen mir nicht*). ℙ *Facere alicui* et *ad aliquem* est etiam convenire, aptum esse. *Propert.* 3, 1, 19. Mollia, Pegasides, vestro date serta poetae: Non faciet capiti dura corona meo. *Ov. Her.* 16, 189. Parca sed est Sparte: tu cultu divite digna es: Ad talem formam non facit iste locus. ℙ *Facere bene* vel *male alicui*, prodesse vel nocere. *Ter. Ad.* 5, 8, 25. et 5, 7, 19. et *Pl. Most.* 3, 2, 22. et *Capt.* 5, 2, 23. ℙ Cum casibus pretii est aestimare. *Cic. Fam.* 3, 10. In quo perspicere posses, quanti te, quanti Pompejum, quem unum ex omnibus facio, ut debeo, plurimi, quanti Brutum facerem. Et 4. Te quotidie pluris feci. *Id. Fin.* 2, 13. Voluptatem virtus minimi facit. Et 27. Dolorem nihili facere. *Pl. Pers.* 2, 2, 42. Nihil facio scire. Al. leg. *nihili. Sall. Jug.* 89. Non sunt composita verba mea: parum id facio. *Pl. Stich.* 1, 1, 42. Si illi improbi sint, atque aliter nos faciant, quam aequum est. ℙ [*Hic commemoranda erat constructio v. *facere* cum genitivo ditionis, quem dicunt. Magnum ejus generis exemplorum numerum congessit *Rahms. Gr. Lat.* p. 297.] ℙ Interdum est instituere, creare. *Cic. Verr.* 2, 1 43. Testamento fecit heredem filiam. *Id. Senect.* 5. Anno undevicesimo post ejus mortem h consules facti sunt. *Id. Mur.* 21. *f.* Alium faciam, quoniam sibi hic ipse desperat. *Justin.* 9, 6. Aliquem regem facere. ℙ Item pro componere, lucubrare. *Cic. Pis.* 29. Facere poema. *Id. Arch.* 10. epigramma in aliquem. *Id. Q. Fr.* 3, 5. *med.* versus. *Id. Or.* 3, 14. orationem [*Cf. de h. l. *Ernest. lex. technol. lat. rhet.* p. 161.] ℙ Item pro edere. *Cic. Att.* 15, 10. Ludos vero non facere quid foedius? *Pl. Most.* 5, 1, 66. Exempla edepol faciam ego in te. ℙ Item pro emittere. *Colum. Arbor.* 54. Rapa et napi antequam caulem aut cymam faciant. *Id.* 2, 15. Maxime columbinum stercus probamus: secundum deinde quod homines faciunt. *Id.* 6, 19. Facere urinam. ℙ Item pro exercere. *Cic. in Senat.* 5. Egestate et improbitate coactus piraticam fecit. *Id. Verr.* 5, 2, 28. Facere mercaturas. Et 59. argentariam *Id. Q. Fr.* 3, 1, 2. topiariam. *Id. Fam.* 6, 8. haruspicinam et praeconium. ℙ Item pro cogere colligere, conflare. *Cic. Verr.* 2, 2, 6. Maximam pecuniam facere. *Id. Caecin.* 11. Manum facere copias parare. *Sall. fragm.* ap. *Senec. ep.* 114. et *Vell.* 2, 109. exercitum. *Tac. A.* 6, 33. auxilia mercede. *Varr. R. R.* 1, 7. Ex arvo male consito minus multum, et minus bonum faciebant vinum. ℙ Item pro afferre. *Cic. Fam.* 14, 7. Statim ita sum levatus, ut mihi Deus aliquis medicinam fecisse videatur. *Plin.* 30, 6, 17. Facere remedium lieni. *Colum.* 2, 2. Ager pestilens mortem facit. *Tac. H.* 2, 70. Perniciem alicui facere ℙ Et pro dare, concedere. *Ov. Amor.* 2, 19, 6 Et faciat voto rara repulsa locum. *Vell.* 2, 105 Ubi negotia fecissent otio locum. *Virg. Ecl.* 1, 6 Deus nobis haec otia fecit. *Cic. Cat.* 3, 5. S quid de his rebus dicere vellet, feci potestatem ℙ Cum infinito. *Id. Phil.* 2, 3. Fac, potuisse *Id. Tusc.* 1, 29. Quae est animo natura? propria puto, et sua: sed fac igneam, spirabilem: nihil ad id, de quo agimus. Et 34. Fac, quod isti volunt, animos non remanere post mortem. *Virg. A.* 4, 540. Quis me autem (fac velle) sinet? [Item pro comparare, acquirere. *Cic. Fl.* 37. Facere lucrum. *Id. Verr.* 2, 1, 59. Qui manubias sibi tantas ex Metelli manubiis fecerit. *Pl. Pers.* 4, 4, 100. Divitias facere ex re aliqua. ℙ Et pro reddere, efficere, in causa esse, ut aliquid fiat. *Cic. Phil.* 6. *f.* Senatum bene firmum, firmiorem vestra auctoritate fecistis. *Id. Verr.* 2, 2, 26 Omnes istius injurias rescindere et irritas facere *Id. Manil.* 10. Quae res est, quae cujusquam animum in hac causa dubium facere possit? *Id. Phil.* 2, 39. Facere aliquem sanum, disertum. *Id. Or.* 1, 51. Iratum adversario judicem facere. *Id. Dej.* 10. Quos concursus facere solebat! *Sall. Jug.* 10. Tua virtute nobis Romanos ex amicis amicissimos fecisti. [**Tac. A.* 1, 74. Formam vitae iniit, quam postea celebrem miseriae temporum fecerunt. *Id. ib.* 3, 54. *H.* 2, 76. *Id. A.* 14, 19. *efficere* ead. signif. adhib.] ℙ Cum infinito. *Liv.* 22, 13. Casilinum pro Casino ducem accipere fecit. Al. leg. *dux ut acciperet. Varr. R. R.* 3, 5. Aspectus et desiderium arborum macrescere facit volucres inclusas. *Colum.* 12, 38. Mel ter infervere facito. *Virg. A.* 2, 538. qui nati coram me cernere letum Fecisti. *Ov. Her.* 17, 174. illum Securum probitas, forma timere facit. *Sall. fragm.* ap. *Sen. ep.* 114. *med.* Quae audita Panormitanos dedere Romanis fecere, i. e. induxere ad se dedendos. ℙ Et cum conjunctivo et particula *ut. Cic. Att.* 2, 4. et *Fam.* 5, 19. *extr.* Quidquid indagaris, facito, ut sciam. *Id. Acad.* 1, 2. Ea, quantum potui, feci, ut essent nota nostris. *Id. Cluent.* 60. *extr.* Fecisti, ut, ne cui innocenti moeror tuus calamitatem afferret! ℙ Et omisso *ut. Id. Fam.* 5. *extr.* Fac, cupidus mei videndi sis. Et *ib.* 11, 3. Fac, cogites. *Ter. Eun.* 3, 2, 53. Domi adsitis, facite. [*Alia hujus generis exempla sunt. *Cic. Fam.* 16, 11. Fac ne quid aliud cures, nisi, ut quam commodissime convalescas. Apud poetas imperativus circumscribi etiam solet per *facias velim.* Inservit v. *facere* etiam circumscribendo futuro, cum urbanitate, comitate pro imperativo posito. *Cic. Fam.* 14, 8. Si quid acciderit novi, facies, ut sciam. — Cf. *Ramsh. Gr. Lat.* p. 619. sq. Porro commemorandi sunt loci *Pl. Capt. Prolog.* 65. Ego faciam ut pugnam inspectet non bonam: ubi, cum *Sciopp., Susp. Lect.* 1, 11., hanc dicendi formulam illustrans, eam nonnisi circumscriptionem futuri dixerit, ita *Lindem.* emendat: inesse

huic dicendi generi sententiam: affirmo tibi, pro certo habeas: et adhiberi cum jocosa affirmandi ratione, ita, ut quod necessario aut fortuito eventui tribuendum, sibi arroget confabulator, quasi ipse efficere possit, V. quibus locis V. D. egregie sententiam confirmet.] ¶ Ponitur et pro parere, translate. *Cic. Or.* 34. Controversiam aut res facit, aut verba. ¶ Et pro excitare. *Cic. Brut.* 95. Hortensius utroque genere florens, clamores faciebat adolescens. ¶ Et pro fingere, inducere. *Id. Planc.* 27. Me unum ex iis feci, qui ad aquas venissent. *Id. Fam.* 9, 8. Feci sermonem inter nos habitum in Cumano. *Id. Brut.* 60. In eo libro, ubi se exeuntem e senatu, et cum Pansa colloquentem facit. [*Cf. *Goer.* ad *Cic. Acad.* 2, 22, 70.] ¶ Et cum infinito. *Id. N. D.* 1, 8. Plato construi a Deo atque aedificari mundum facit. *Plin.* 25, 5, 19. Hanc etiam (*herbam*) praecisos nervos glutinare faciunt, *h. e.* putant, docent, volunt. *Cic. Fam.* 15, 18. Facio, me alias res agere. *Id. N. D.* 3, 16. *med.* Herculem Homerus conveniri apud Inferos facit ab Ulysse. *Ter. Heaut. prol.* 31. Qui nuper fecit, servo currenti in via Decesse populum. *Cic. Fam.* 7, 23. Fac, quaeso, qui ego sum, esse te. [*Nos: *gesetzt.*] ¶ Cum conjunctivo. *Stat. Ach.* 2, 241. Fac, velit: ipsam illic matrem sprevisset Achilles. ¶ Et pro adere, adjungere, conciliare. *Cic. Div. Verr.* 13. Facere audientiam orationi. *Id. Manil.* 15. auctoritatem. *Id. Att.* 7, 8. fidem. *Quint.* 4, 1. *med.* favorem. ¶ Hinc *facere aliquem suum*, sibi conciliare. *Ter. Ad.* 5, 6, 10. Paulatim plebem facio meam. *Ov. A. Am.* 2, 259. Fac plebem (mihi crede) tuam. *Stat. Ach.* 2, 377. Paulatim fecere suam. ¶ Ponitur et pro inferre, afferre. *Pl. Merc.* 2, 1, 11. et *Cic. Fam.* 10, 16. Convicium alicui facere. *Ter. Ph.* 5, 7, 9. contumelias. *Cic. Or.* 68. gravem plagam. *Id. Ph.* 9, 4. injuriam. *Id. Att.* 11, 8. dolorem alicui. [*Tac. H.* 2, 70. Mox perniciem ipsis fecere. *Id. A.* 13, 13. Tanquam insonti periculum fecissent. *Id. H.* 3, 48. Inopiam ac discordiam hosti facturus. Plura v. ap. *Boetlich.* in *Lex. Tac.* unde haec transscripsimus.] ¶ Et pro exsequi. *Cic. Flacc.* 20. *extr.* Cum judicatum non faceret, addictus Hermippo, et ab hoc ductus est. ¶ Et pro gignere, procreare. *Varr. R. R.* 3, 5. *med.* et 9. *f.* Volucres ova et pullos faciunt. *Plin.* 11, 18, 19. Apes faciunt sobolem. ¶ Et pro agere, degere, vivere. *Senec. ep.* 66. Quamvis paucissimos una fecerimus dies. Est qui legat *egerimus*, invito *Gronovio*. *Ulp. Dig.* 40, 7, 14. Is servus fugerat, et annum in fuga fecerat. *Inscr.* ap. *Grut.* 838, 12. et 842, 7. Cojugi Karissimae, cum qua fecit ann. IX. men. VI. dieb. XXV. Adde aliam 447, 3. et quatuor ap. *Reines. cl.* 14. *n.* 119. et *cl.* 20. *n.* 216. 311. et 445. ¶ *Facere aliquid in aliquem* vel *alicui*, est statuere. *Ter. Heaut.* 1, 1, 55. Si id non facis, ego quod me in te sit facere dignum, invenero. Et 1, 2, 24. Vereor ne quid in illum iratus faxit pater. *Id. Eun.* 5, 5, 31. Causam quaerebat senex, quamobrem insigne aliquid faceret iis. ¶ [*Insolentius quidem, sed non eum in modum, ut *Osannus terminum facere ad aliquem* non Latinum esse recte contendere posse videatur, dictum est ap. *Tac. Dial.* 19. Terminum antiquitatis constituere solent, quem usque ad Cassium Severum faciunt, i. e. producunt. *Boett. Lex. Tac.* p. 191. Hinc lucem accipit locus *Liv.* 22, 26. Pecunia a patre relicta animos ad spem liberalioris fortunae fecit, i. e. extulit.] ¶ Habet etiam vim patiendi, et subeundi. *Cic. Verr.* 2, 4, 9. Facere detrimentum. *Id. Brut.* 33. damnum. *Id. Fin.* 2, 24. jacturam. *Id. Fam.* 16, 9. naufragium. [*Hor. Sat.* 1, 1, 64. Libenter quatenus id facit, i. e. quatenus libenter est miser. Eodem modo Gr. dicunt δρᾶν. Cf. *Heindf.* ad *Plat. Sophist.* §. 81. p. 403.] ¶ Pertinet saepe ad rem divinam: ut *facere sacrum*, item *facere* absolute, i. q. sacrificare. *Cic. Verr.* 2, 4, 8. Res illum divinas apud eos Deos in suo sacrario quotidie facere vidisti. *Cic. Balb.* 24. Sacra pro civibus facere. *Id. Brut.* 14. Sacrificium publicum cum laena facere. *Id. ad Brut.* 1, 15. Larentiae vos pontifices ad aram in Velabro facere soletis. *Colum.* 2, 22. Facere catulo. *Virg. Ecl.* 3, 77. Cum faciam vitula pro frugibus. [*Gr. ῥέζειν. Cf. FIO. *V. *Cramer.* ad *Vet. Schol.* in *Juven.* 9, 117. *B. A.*] ¶ Aliquando ad rem obscenam. *Catull.* 8, 6. Ibi illa multa tam jocosa fiebant. *Juven.* 7, 240. ne turpia ludant, Ne faciant vicibus. Adde *Paul. Dig.* 2, 14, 27. *med. Petr. Sat.* 87., *Ov.*, *Mart.* etc. ¶ Refertur etiam ad positionem nominum, et verborum. *Quint.* 1, 6. Cur *aper apri*, et *pater patris* faciat. [*Simili ratione *Id. ib.* 14, 15, 27. Paulo aliter *ib.* 1, 5, 63. Sic genitivus Achilli et Ulixi fecit. Ita *Don.* ad *Ter. Andr.* 1, 2, 23. Genitivus Oedipi faciet.] ¶ Eleganter circumlocutioni servit, et quodam pleonasmo pro curare et efficere usurpatur. *Cic. Sen.* 12. Invitus quidem feci, ut L. Flamininum e senatu ejicerem, *h. e.* invitus quidem ejeci. *Id. Fam.* 6, 12. Hoc Pansa, Hirtius, Balbus plane ita faciunt, ut me unice diligant. *Id. Att.* 11, 23. Acusius tardius iter faciebat: eo feci, ut celeriter eunti darem. In *vet. Edicto censorio* ap. *Suet. Rhetor.* 1. Iis, qui eos ludos habent, videtur faciendum, ut ostendamus nostram sententiam, nobis non placere. [*Hoc loco imprimis notandae videntur urbanitatis formulae, *faciendum est*, *putavi*, *visum est*, *existimavi*, *censui*, ut *Cic. Leg.* 3, 20. Si de sacrorum alienatione dicendum putavi, faciendum tibi est, ut magistratibus lege constitutis, de potestate tum de jure disputes. *Id. Off.* 11, 31. Sic est faciendum, ut contra universam naturam nihil contendamus. *Id. Cluent.* Hoc loco faciendum mihi est ut nobis breviter illa crimina exponam. Cf. *Ramsh. Gr. Lat.* p. 977. ¶ Contra ex brevitatis quodam dicendi genere omittitur *facio*, etc. cum elegantia, sine detrimento sententiae. Ita imprimis post vv. *nihil aliud*, *nihil amplius*, quid aliud, quam etc. *Nep.* 17, 2. Contra ea Tissaphernes nihil aliud, quam bellum comparavit. *Liv.* 6, 41. Quid aliud, quam tollit, etc. Ita Gr. οὐδὲν ἄλλο, τί ἄλλο, ἤ. *Cic. Tusc.* 1, 9. M. Ea quae vis, ut potero, explicabo. A. Tu, ut videtur; nos ad audiendum parati sumus. Plura, si cupias, v. apud *Ramsh. Gr. Lat.* p. 984.] ¶ In veteribus Inscriptionibus, praesertim sepulcralibus, passim legitur *fecit*, aut *faciendum curavit*, etc. sola F. littera adscripta, aut F. C. hoc est tumulum, sepulcrum construxit. Hinc ludit in ambiguo *Mart.* 9, 16. Inscripsit tumulo septem celebrata virorum, Se fecisse Chloe: quid pote simplicius? *h. e.* se tumulum fecisse, aut se fuisse, quae veneno viros sustulerit. ¶ *Fieri fecit*, jussit, curavit. *Inscr.* ap. *Rader.* ad *Mart.* 1, 93. Q. Titio Pastorali filio naturali L. Axilius Musejus pater amantissimo fil. fieri F. ¶ Cum variis accusativis innumeros prope usus habet: quorum hic aliquot subteximus. *Quint.* 4, 1. *med.* Aditum sibi facere ad aliquem. *Liv.* 25, 11. *f.* et *Senec. ep.* 115. Facere alicui admirationem alicujus rei, *h. e.* ingerere. *Cic. Att.* 1, 46. Aes alienum facere, [*i. e. contrahere.] *Plin. ep.* 6, 17. aliquid in studiis, [*i. e. proficere.] *Liv.* 25, 11. alicui animum. Sic 1, 3. Divitiae animos faciunt. *Hor. Od.* 4, 7, 21. Facere arbitrium de aliquo, [*i. e. ferre sententiam.] Alio sensu *Liv.* 43, 15. Alicujus in re quapiam arbitrium facere, [*i. e. optionem dare.] Et 29, 34. audaciam hosti. Et 1, 34. et *Hor. Ep.* 1, 1, 86. auspicium alicui. *Ter. Ad.* 5, 8, 25. bene aliquid alicui. Sic *Heaut.* 4, 5, 15. cuipiam aliquid boni. Et *Pl. Poen.* 5, 4, 46. multa bona alicui. *Plin.* 11, 16, 16. *med.* calorem. *Cic. Fam.* 15, 4. castra. Et *Att.* 9, 13. *f.* coenam, *h. e.* apparare et praebere, quod est heri coena alios excipientis. [*Et hoc proprie. V. *Burm.* ad *Petron.* 26.] *Liv.* 1, 3. cognomen alicui, i. e. dare. Et 5, 15. commercium sermonis. *Colum.* 7, 6. conceptum. *Caes. B. G.* 4, 30. conjurationem. Et *B. C.* 3, 106. concitationes. *Cic. Fam.* 13, 24. consuetudinem alicui cum altero. *Liv.* 35, 42. consilium alicui. *Cic. Coel.* 25. constitutum cum aliquo. *Id. Off.* 1, 38. contentionem cum aliquo. *Liv.* 7, 13. militibus copiam pugnandi. *Phaedr.* 3, 7. corpus. [*V. in CORPUS.] *Justin.* 11, 8. cursu quingenta stadia, *h. e.* conficere, explere. *Liv.* 3, 34., et 7, 24. alicui desiderium rei cujuspiam. *Ov. Fast.* 2, 375. et *ib.* 3, 515. dicta. *Quint.* 10, 3. difficultatem. Et 7, 2. discrimen. *Ter. Ad.* 2, 2, 33. dividuum, i. e. dividere. *Quint.* 7, 1. dubium. *Sen. ep.* 111. dulcedinem. Et *ep.* 67. errorem. Et *ep.* 114. *med.* ex *Sall.* exercitum. Et *ep.* 115. *med.* Et *Quint. Decl.* 8, 3. exitum. *Cic. Verr.* 2, 2, 73. alicui recte judicandi facultatem. *Ter. Andr.* 1, 3, 7. fallaciam. *Quint.* 11, 2. *f.* et 12, 5. alicui famam ingenii. *Liv.* 3, 1. fastidium. Et 42, 14. *extr.* favorem alicui. *Plin.* 10, 31, 46. fetus. *Cic. Cat.* 3, 2. fidem alicui. Et *ad Planc. f. l.* 16. *ad Att.* finem. *Colum.* 10, 123. fletum alicui. *Tac. H.* 3, 10. formidinem. *Quint.* 9, 2. et *Senec. Controv.* 1, 8. fortiter. *Liv.* 24, 22. et parare magnam fortunam. *Pl. Mil.* 2, 2, 9. et *Cic. Att.* 4, 12. fraudem legi, senatusconsulto. Et *Dom.* 25. fugam. [*De hoc et proxime sequentibus locis V. in FUGA.] Alio sensu *Liv.* 8, 9. *f.* et *Ter. Eun.* 4, 7, 17. *Justin.* 9, 2. *extr.* genus equarum. *Plin.* 14, 1, 3. gloriam alicui. *Cic. Or.* 2, 61. gradum. [*Nos: *einen Schritt thun.*] Alio sensu *Id. Verr.* 2, 2, 1. *f.* [*Verba sunt: Itaque majoribus nostris in Africam ex hac provincia gradus imperii factus est, i. e. initium factum est Africae in ditionem Romanam redigendae, (nos: *von Sicilien aus geschah der erste Schritt zur Unterjochung Africa's*)]. *Liv.* 3, 56. *med.* et 8, 34. gratiam alicujus rei. *Cic. Fam.* 11, 18. et *Senec. ep.* 6. gratulationem alicui. *Ter. Eun.* 4, 4, 55. gratum. *Cic. Balb.* 18. hospitium cum aliquo. *Censorin. de die nat.* 2. hostiam, *h. e.* mactare. *Auct. B. Hisp.* 9. jactum. *Cic. Verr.* 2, 1, 17. ignem ex lignis viridibus. [*Differunt *facere aliquid aliquo* et *facere aliquid ex aliquo*. Hoc partem tantum spectat materiae, quae efficiendae rei inservit; illud totam comprehendit. Cf. *Plin. H. N.* 34, 18. Sp. Carvilius reliquiis limae suam statuam fecit. V. *Analect. litt.* ed. *Wolf.* 1820. 4. p. 345.] Et *Fin.* 1, 10. et *Liv.* 25, 11. impetum in hostes. Et 3, 38. incursionem. *Cic. Verr.* 2, 1, 57. indicium. Et *Phil.* 8, 7. inducias. *Id. Agr.* 2, 29. initium. Et *Mil.* 9. insidias. *Quint.* 6, 1. iram. *Cic. Att.* 3, 1. et *ib.* 4, 1. iter. Et *ib.* 7, 23. judicium. *Sen. Clem.* 2, 1. juramentum. Al. aliter leg. *Liv.* 32, 13. jus alicui. *Ov. Fast.* 1, 379. et *Caes. B. G.* 2, 3. jussa, imperata. *Cic. Fin.* 1, 7. laetitiam. Et *Tusc.* 3, 20. largitionem. Et *Acad.* 4, 2. *f.* Et *Pl. Asin.* 4, 1, 22. litteram. *Justin.* 27, 2. litteras ad aliquem. *Plin.* 12, 25, 54. maculas. *Cic. Q. Fr.* 1, 2, 2. valde magnum. *Phaedr.* 1, 8. et *Pl. Men.* 1, 1, 23. medicinam, i. e. adhibere. Alio sensu *Phaedr.* 1, 14. [*i. e. exercere artem medicam.] *Quint.* 11, 2. memoriam. *Cic. Q. Fr.* 2, 11. mentionem. *Colum.* 2, 11. messem. *Tac. A.* 6, 36. metum. *Just.* 22, 3. *extr.* ministerium alicui. *Cic. Verr.* 2, 3, 58. Missum facere aliquem. *Liv.* 4, 50. modum irae. *Cic. Att.* 16, 2. moram. Alio sensu *Pl. Most.* 1, 1, 72. moram alicui. *Liv.* 35, 35. sibi morem alicujus rei. Et 28, 46. motus. *Cato* ap. *Gell.* 11, 1. multam alicui. V. MULTA. *Id. R. R.* 2. munditias. *Cic. Sext.* 12. et *Off.* 1, 33. mutationem. *Id. Q. Fr.* 3, 1, 5. multa alicui, quae voluit. *Just.* 21, 4. et *Quint.* 5, 12. negotium innocenti, *h. e.* facessere, exhibere. *Titin.* ap. *Non.* 4, 112. noctem de die. *Liv.* 8, 15. nomen alicui. *Cic. Off.* 3, 14. nomina. [*V. *Beier.* ad h. l., et quae notata sunt ad v. NOMEN.] Alio sensu *Sen. V. B.* 24. i. e. pecuniam occupare, unde fenus lucreris. *Plin.* 20, 18, 76. odium vitae. *Ter. Ph.* 4, 5, 12. officium suum. *Cic. Am.* 10. omnia amici causa. Et *Att.* 7, 3. *med.* omnia, ne armis decernatur. *Id. Div. Verr.* 14. alicui opinionem. *Nep. Thras.* 3. pacem inter aliquos, *h. e.* conciliare. Alio sensu *Id. Dion.* 5. *extr.* et *Cic. Off.* 3, 30. [*nos: *Friede machen.*] *Nep. Ann.* 11. palam. *Cic. Or.* 2, 9. partes. *Id. Verr.* 2, 5, 53. pecuniam. *Ter. Eun.* 3, 2, 23. periculum. Et *Tac. A.* 16, 19. pericula. [*Ter. Heaut.* 2, 1, 9. Periculum ex aliis facito, tibi quod ex usu sit, nos: *Du must dir ein Beispiel an Andern nehmen.*] *Cic. Rosc. Am.* 19. planum. Et *Cat.* 3, 5. potestatem. *Caes. B. G.* 4, 34. praedam. *Nep. Chabr.* 2. praedas ab aliquo. *Cic. Off.* 3, 25. promissum. *Vell.* 2, 38. Siciliam provinciam. *Liv.* 3, 31. pudorem. Et 28, 39. ratum. Et *Cic. N. D.* 1, 22. aliquid reliquum, *h. e.* relinquere. Sic *Caes. B. G.* 2, 26. *extr.* Nihil reliqui sibi facere. *Ter. Ad.* 2, 2, 12. et *Hor. Ep.* 1, 1, 65. rem. *Cic. Verr.* 2, 2, 38. aliquem reum rei capitalis. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 9. et *Quint.* 6, 1. risum. *Quint.* 10, 3. robur. *Hirt. B. Afr.* 85. salutationem. *Liv.* 2, 30. *extr.* et 35, 51. sanguinem, *h. e.* per caedes effundere. *Cic. Balb.* 1. et *Att.* 5, 18. *extr.* et *Or.* 1, 37. et *Brut.* 5. satis alicui. *Appul. Met.* 5. *in.* se intra limen. *Liv.* 36, 41. alicui securitatem. *Pl. Curc.* 1, 1, 36. semitam per fundum. *Cic. Verr.* 2, 1, 26. sermonem. *Caes B. G.* 2, 32. significationem. *Liv.* 24, 7. *extr.* silentium. V. SILENTIUM. *Plin.* 20, 7, 36. somnum. [*Prop.* 2, 7, 11. Cf. *Commentatt.* ad *Ov. A. A.* 2, 636.] *Liv.* 39, 31. *f.* speciem. *Cic. Att.* 3, 16. et *Liv.* 30, 3. et 4. spem. *Liv.* 30, 11. spiritus. Et 5, 7. stipendia. *Cic. Fam.* 1, 9. *med.* stomachum. *Pl. Asin.* 4, 1, 53. suavium cuipiam. *Cic. Fl.* 33. suspicionem. *Liv.* 4, 57. *f.* taedium rei alicujus. Et 34, 11. *extr.* aliquem testem. Sic *Ter. Ad.* 2, 1, 48. testes faciet illico, vendidisse me. *Ulp. Dig.* 28, 5, 35. *med.* Facit quidem totum voluntas defuncti: nam quid senserit, spectandum est. *Liv.* 26, 25. alicui transitum. *Colum.* 11, 2. *plus semel.* Facere transitum in aliquem locum. *Ter. Eun.* 4, 1, 2. turbam. *Cic. Quint.* 18. vadimonium. Et *Tusc.* 4, 4. *extr.* vela. [*i. e. latius tractare. Sensu proprio ap. *Virg. A.* 5, 281.] *Alfen. Dig.* 8, 5, 17. Paries ventrem facit, i. e. intumescit media sui parte, ac ruinam minatur. *Pl. Cas.* 3, 5, 15. et *Ter. Eun.* 3, 5, 47. ventulum alicui. Et *Andr.* 1, 2, 7. [*Verbum facere h. l. i. q. *Id. ib.* 2, 4. *f.* Nunquam tecum commutaturum verbum. Differt sequens locus, cui aptius convenit ap. *Eund. ib.* 4, 4, 14. Verbum unum mihi, praeter quam quod te rogo, faxis cave.] Et *Cic. Verr.* 2, 4, 65. *extr.* verbum. et 66. verba, i. e. dicere. Et *Id. Or.* 20, 24. et 52., et *Or.* 3, 38. novare: quod fit vel conjungendis verbis ut *expectorat*, *versutiloquus*, vel sine conjunctione, ut *genitalis*, *incurvesco*. *Id. Rabir. Post. f.* vestigium. *Liv.* 3, 5. sibi viam. Et 38, 24., et 3, 5. vim alicui et in aliquem. *Quint.* 10, 3, 3. vires. [*i. e. acquirere, colligere, alere. Adde 7, 10, 14. et 10, 1, 42, 87.] *Pl. Pers.* 4, 8, 4. bonam vitam cuipiam. *Cic. Top.* 3. Parietes vitium faciunt. *Plin.* 19, 1, 6. umbram. *Quint.* 10, 3, 28. usum. *Ov. Her.* 21, 210. vulnus. [*Liv.* 27, 17. Quales ex hac die experiundo cognorit, perinde operae eorum pretium faceret, i. e. constitueret. *Id.* 9, 24. Quos reliquos fortuna ex nocturna caede ac fuga fecerat: nos: *übrig gelassen hatte.*] ¶ *Quid facerem? quid faciat?* formula est excusantis. *Virg. Ecl.* 1, 41. Quid facerem? neque servitio me exire licebat, etc. Et *Ov. Met.* 6, 572. Quid faciat Philomela? fugam custodia claudit. ¶ *Faciebat*, mos fuit pingendi fingendique conditoribus subscribere operibus suis:

raro admodum fecit. Plin. praef. H. N. f. ¶ Si quid me factum sit, ominis mali et tristioris verbi vitandi causa dicitur, ea ratione, qua si quid mihi acciderit, h. e. si moriar. Cic. Manil. 20. Si quid eo factum esset, in quo spem essetis habituri? Simile est illud Pl. Poen. 5, 1, 23. Eum fecisse ajunt, sibi quod faciundum fuit, h. e. obiisse. ¶ Similia sunt et illa, in quibus accidere, evenire significatur. Pl. Capt. 5, 1, 32. Volo erogitare, meo minore quid sit factum filio. Et Most. 3, 1, 101. Quid eo est argento factum? Adde Plin. 8, 6, 6. [*Haec pluribus illustrantur s. v. FIO.] ¶ Fac, si facis, eodem fere sensu, quo age quod agis, formula est hortantis, instantisque cum querela, ut quod quis incepit, celeriter conficiat. Senec. Ben. 2, 5. Inde illae voces, quas ingenuus dolor exprimit: Fac, si quid facis etc. Mart. 1, 47. Fac, si facis. Sic Pl. Pers. 1, 3, 66. Hoc si facturus, face. ¶ Factum est ad tempus refertur. Pl. Merc. prol. 12. Biennium jam factum, postquam abii domo. Et Trin. 4, 3, 3. Jamdudum factum est, cum abiisti domo. ¶ Face in imperativo pro fac, praeter Pl. habet et Cato saepissime, et Ov. non semel, ut Medicam. fac. 60. in haec solidi sexta face assis eat. [*V. Heins. ad Ov. Ep. 2, 98.] Et Val. Flacc. 7, 179. Tu face, luciferae citus ad delubra Dianae Deveniat. Nep. Paus. 2. Certum hominem ad eum mittas face, cum quo colloquatur. ¶ Faciem pro faciam olim dictum fuit a Catone, teste Quint. 1, 7., et legitur a quibusdam ap. Pl. Asin. 3, 3, 136. ¶ Item facior pro fio. (de quo V. infra suo loco.) Nigid. ap. Non. 10, 19. Ποιεῖ, facit, ποιεῖται, facitur. Titin. ib. et ap. Prisc. 8, 801. Ut parvi faciatur. Petr. fr. Trag. 71. Burm. Faciatur, si tibi videtur, et triclinia. Al. leg. faciantur. ¶ Faxim, faxo etc. V. suo loco. ¶ [*Confund. Fecerint et fuerint. V. Spalding. ad Quint. 6, 1, 19. et 9, 4, 14. et quem laudat Drak. ad Liv. 40, 50, 5.]

***FACITERGIUM**, i, n. linteum, quo abstergitur facies. Isid. Orig. 19, 25. B. A.

***FACTICIOSUS**, a, um, adj. qui multum, vel recte factitat. Gloss. Philox. Factiosus, πολυμήχανος. B. A.

FACTICIUS vel Factitius, a, um, adj. τεχνικὸς, manu et arte factus: cui opponitur naturalis, nativus. Plin. 31, 7, 39. Facticium sal. Id. 37, 7, 26. Facticiae gemmae. Id. 31, 7, 42. Factitii colores. Id. 12, 17, 37. Terrenum ladanum friabile, facticium lentum. ¶ Facticium nomen dicitur a Prisc. 2, 581. quod a proprietate sonorum per imitationem factum est, ut tintinnabulum, turtur.

FACTIO, onis, f. ποίησις, actus seu facultas faciendi, confectio. Cic. Top. 11. Tabulae, quas is instituisset, cui testamenti factio nulla esset. Id. Fam. 7, 21. Factionem testamenti non habere. ¶ Item ordo, societas, sodalitas, conspiratio plurium in idem consentientium, honestum initio vocabulum, inquit Fest., unde adhuc factiones histrionum, quadrigariorum, medicorum, divitum et nobiliorum, quibus suas quisque partes, sectatorum, clientium, fautorum copia tuentur, et se mutuo juvant. [*Factio pr. homines, quibuscum facimus, h. e. a quorum partibus stamus; tum ordo civium, quum, qui unius sunt ordinis, ut plurimum, ejusdem sint in rebus civilibus sententiae, earundem partium. Lindem. ad Pl. Trin. 2, 4, 51.] Plaut. Cist 2, 1, 17. Neque nos factione tanta, quanta tu, sumus; neque opes nostrae tam sunt validae, quam tuae. Plin. 29, 1, 4. Alia factio (ab experimentis cognominant empiricen) coepit in Sicilia. Id. 30, 1, 2. Est et alia factio magices, a Mose etc. Cato ap. Charis. 2, 198. Utrinde iram, utrinde factiones tibi pares. ¶ De factione forensi et ejus origine V. Liv. 4, 9, 46. ¶ Quatuor Romae fuere nobiles aurigarum factiones, Albata, Prasina, Russata, et Veneta, ab albo, prasino seu viridi, russeo seu rubeo, Veneto seu caeruleo colore tunicarum, quibus in certamine utebantur, cognominatae; quas quidam quatuor anni temporibus, alii quatuor mundi elementis assimilarunt, albatam scilicet nivosae hiemi vel aeri; prasinam viridanti veri vel terrae; russatam aestati flammeae vel igni; Venetam nubilo autumno vel aquae. Verum antiquitus duae tantum fuisse videntur: etenim Oenomaum Pisarum regem in Elide omnium primum Circensium ludorum colores viridem et caeruleum invenisse, ut terrae, ac maris quasi certamen repraesentaret: ita ut si color viridis vicisset, terrae fertilitatem agricolae; si caeruleus, maris tranquillitatem nautae sperarent: Romae vero Romulum (imitatum Etruscos a Graecis oriundos, ut constat ex Tac. A. 4, 55. et Tert. Spect. 5.) quatuor pro duabus factionibus, totidem anni tempora vel mundi elementa referentibus, usum fuisse, affirmat Auct. Chronici Paschal. seu Alexandr. p. 110. His alias duas a Domitiano additas fuisse narrat Suet. Dom. 7.; quo mortuo ad quatuor iterum redierunt Romani. At cum apud Latinos scriptores passim prasinae tantum et Venetae, et apud Capitol. Ver. 6. prasinianorum et Venetianorum factionis mentio sit, verosimile videtur, quatuor quidem fuisse factiones, in duas tamen partes ita divisas, ut Albata Prasinae, Russata Venetae adjuncta fuerit: hinc ap. Sidon. carm. 23. albati aurigae collegae dicuntur prasinorum, et russati Venetorum. Tert. Spectac. 9. Quadrigas Soli, bigas Lunae sanxerunt. Romae Romulus quadrigas primus ostendit. Initio duo soli fuerunt colores, albus et russeus. Albus Hiemi ob nives candidas, russeus Aestati ob solis ruborem voti erant. Sed postea tam voluptate, quam superstitione provecta, russeum alii Marti; alii album Zephyris consecraverunt; prasinum vero Terrae matri vel Verno; Venetum Coelo et Mari vel Autumno. Suet. l. c. Duas Circensibus (ludis) gregum factiones aurati, purpureique panni ad quatuor pristinas addidit. Hinc Sidon. l. c. 320. Uno e quatuor axe forte lecto, Curvas ingrederis premens habenas. Id collega tuus, simulque vobis Pars adversa facit; micant colores, Albus, vel Venetus, virens, rubensque. Et 362. Fit collega tuus prior duobus, Qui te transierant; ita ipse quartus Gyri conditione tum fuisti. Et Mart. 10, 48. De prasino conviva meus, Venetoque loquatur. Adde Cassiod. Variar. 3, 51. V. AURIGA. ¶ Saepe in malam partem accipitur pro consensu et conspiratione eorum, qui omnia posse volunt in republica, etiam contra leges: item pro nimia potentia et plus quam civili. Sall. Jug. 34. extr. Haec inter bonos amicitia, inter malos factio est. Caes. B. G. 6, 10. In Gallia non solum in omnibus civitatibus atque pagis, sed paene etiam in singulis domibus factiones sunt: earumque factionum sunt principes, qui etc. Id. B. C. 1, 22. Ut se, et populum R. paucorum factione oppressum in libertatem vindicaret. [*Gr. στάσις. Cic. Brut. 44. (Scaevolae,) oratio, in qua invidia concitatur in judicum et in accusatorum factionem, contra quorum potentiam populariter tum dicendum fuit. Liv. 32, 19. Principem factionis ad Philippum trahentium res.] Cic. Att. 7, 9. med. Tenuisti provinciam per decem annos, non tibi a senatu, sed a te ipso per vim et factionem datos. [*Nos: Anhang. Adde Herenn. 1, 5. In invidiam trahemus si vim, si potentiam, si factionem, divitias proferemus.] Nep. Att. 8. Officia amicis sine factione praestanda sunt. Tac. H. 1, 13. Circa consilium eligendi successoris in duas factiones scindebantur. Pl. Bacch. 4, 8, 2. Meamne hic ut per vim retineat mulierem? quae haec factio est? [*Hinc idem, q. conspiratio, conjuratio. Suet. Claud. 13. Sed et a singulis, et per factionem et denique civili bello infestatus est.] ¶ [Si vero de forma rei publicae sermo sit, factio eam significat, quam oligarchiam Graeco vocabulo vocamus. Cic. Rep. 1, 45. Illa in contraria vitia convertuntur, ut existat ex rege dominus, ex optimatibus factio, ex populo turba et confusio. Id. ib. 3, 14. Sunt enim omnes, qui in populum vitae necisque potestatem habent, tyranni; sed se Jovis optimi nomine malunt reges vocari. Cum autem certi propter divitias, aut genus, aut aliquas opes rem publicam teneant, est factio; sed vocantur illi optimates. Si vero populus plurimum potest, omniaque ejus arbitrio reguntur, dicitur illa libertas; est vero licentia. F.] ¶ Sumitur et pro caterva. Suet. Ner. 20. Quinque millia e plebe robustissimae juventutis undique elegit, qui divisi in factiones, plausuum genera condiscerent, operamque navarent cantanti sibi. Petr. fr. Trag. 59. Burm. Intravit factio statim, hastisque scuta concrepuit. Festus in Factio. Factiones quadrigariorum et histrionum.

FACTIONARIUS, ii, m. ita dicitur, qui praeest factionibus aurigarum. Imppp. Valentin., Valens et Gratian. Cod. Theod. 15, 10, 1. Equos vendendi solitam factionariis copiam non negamus. Inscr. ap. Grut. 338, 3. Cl. Aurelio Polyphemo domino et agitatori factionis Russatae sui temporis primo et solo factionario.

FACTIOSE, adv. per factionem. Sidon. ep. 4, 24. Dixit sacerdotio fungi, quo recusantem factiose ligasset civicus amor.

FACTIOSUS, a, um, adj. στασιώδης, στασιωτικὸς, qui factionem habet; qui homines sibi adjungit factionis comparandae causa, qui princeps est factionis, qui factionibus se libenter adjungit: et plerumque in malam partem. [*Auct. ad Her. 2, 26. Si quis potens et factiosus in concione dixerit: satius est uti regibus, quam malis legibus.] Plin. ep. 1, 5. Est enim locuples factiosus: curatur a multis, timetur a pluribus. Pl. Aul. 2, 2, 49. Venit hoc mihi in mentem, te esse hominem divitem, factiosum: me item esse hominem pauperum pauperrimum. Nep. Lys. 1. Cum antea semper factiosus audaxque fuisset. Id. Ages. 1. Homo factiosus et potens. Sall. Cat. 57. Non divitiis cum divite, neque factione cum factioso, sed cum strenuo virtute, cum modesto pudore certabat. Et 51. Scelesti et factiosi homines. Plin. ep. 4, 9. Factiosissimum quemque offendere. Aur. Vict. Caes. 21. Mulier factiosior, h. e. magis studiosa potentiae sibi adsciscendae. [*Cic. Rep. 1, 29. Factiosa tyrannica illa, vel regia etc. B. A.] ¶ In illo Pl. Bacch. 3, 6, 11. quos cum censeas Esse amicos, reperiuntur falsi falsimoniis, Lingua factiosi, inertes opera etc. factiosi sunt, qui verbo multa pollicentur se facturos, re nihil praestant: quae primaria videtur vocis hujus significatio. Hinc Tac. H. 1, 35. Ignavissimus quisque, et, ut res docuit, in periculo non ausurus, nimii verbis, linguae feroces.

FACTITAMENTA, sunt res factae, ap. Tertull. Anim. 18. f. ex D. Paulo ad Rom. 1, 20.

FACTITATIO, onis, f. actus factitandi, ut Factitatio corporum, ap. Tert. adv. Hermog. 31. et 32.

FACTITATOR, oris, m. qui factitat. Tert. adv. Prax. 18. Idolorum factitatores atque cultores. Adde Apol. 21.

FACTITATUS, a, um, part. a factito. Cic. Off. 2, 24. Haec apud majores nostros factitata. Id. Or. 42. Alterum factitatum est, alterum novum.

FACTITO, as, avi, atum, a. 1. frequent. a facio, ἐνεργέω, saepe facio. Ter. Eun. 4, 7, 12. Ut hosce instruxit, ipsus sibi cavit loco. Thr. idem hoc jam Pyrrhus factitavit. Pl. Epid. 3, 3, 50. stultitia est, me illi vitio vortere, Egomet quod factitavi in adolescentia. Gell. 19, 5. f. Factitare inducias cum aliquo. Plin. 37, 6, 23. Gemmae tantae magnitudinis, ut inde capulos factitarent. Id. 13, 9, 17. Simulacra ex ea arbore factitavere. Hor. A. P. 470. Factitare versus. Cic. Phil. 2, 16. Quem palam heredem semper factitarat. Id. Brut. 17. Verba compone, et quasi coagmenta, quod ne Graeci quidem veteres factitaverunt. Et 34. Iisdem temporibus M. Brutus accusationem factitavit. Vet. Poeta ap. Cic. Or. 43. Artem pudere proloqui, quam factites. Sic Quint. 7, 2. Factitare medicinam. Et Gell. 5, 3. vecturas onerum corpore suo. Suet. Vesp. 1. coactiones argentarias Tac. H. 2, 10. delationes. [*Maxime frequentatur h. v. ap. Tac. V. Boetlich. l. l. p. 192. qui factitare saepe irritum conatum et contemptum involvere dicit. Adde Hor. A. P. 470. Nec satis apparet, cur versus factitet; etc. v. 457. dicit: Dum sublimis versus ructatur et errat.]

FACTO, as, a. 1. freq. a facio: sed pro ipso facio usurpatur a Pl. Merc. prol. 93. Omnes merces, ut volui, vendidi ex sententia, Lucrum ingens facto. Et Truc. a. 5. v. 23. Neque ruri, neque hic operis quicquam facto. [*Sic ed. Gronov. quanquam utrobique ed. Junt. 1514. habet facio. Neque aliter Douza. Epidic. 5, 1, 54. Minoris multo facto, quam dudum, senes. Sic ed. Junt. ubi edd. Parei et Gron. legunt facio. Citat Gesnerus Pl. Truc. 3, 2, 22. ubi tamen edd. Gron., Parei, Junt. etc. facio. B. A.]

FACTOR, oris, m. ποιητής, qui efficit. Pall. 1, 6. Cuparum doliorumque factores. Coripp. 1, 340. Factor solis, h. e. creator, sc. Deus: quo sensu etiam a Tert. Apol. 11., et a Lact. 2, 8. med. usurpatur. Arrius Menand. Dig. 49, 16, 6. extr. Qui praepositum suum non protexit, cum posset, in pari causa factori habendus est, h. e. illi, qui fecit injuriam. Macer ib. 48, 3, 7. Solent praesides scribere ad collegas suos, ubi factores agere dicuntur, h. e. rei, qui scelus fecerunt. Ulp. ib. 29, 5, 1. med. Conscii, vel factores sceleris. ¶ Speciatim factores dicuntur, qui oleas premunt oleumque conficiunt. Cato R. R. 64. Factores volunt, ut olea in tabulato diu sit, ut fracida sit, quo facilius efficiant. Adde eund. 13. et 66. [*Adde 67.] ¶ Factor etiam dicebatur, qui in pilae ludo pilam ab alio datam excipiebat. Pl. Curc. 2, 3, 18. Tum isti, qui ludunt datatim, servi scurrarum in via, Et datores, et factores omnes subdam sub solum. V. DATOR. ¶ [Est etiam officium militare, non absimile fortasse actori et procuratori, cujus partes erant pecunias et res ducum, vel commilitonum curare et administrare: Itali quoque etiamnum fattore vocant. Inscr. ap. Grut. 542, 9. Fulvio Atratino frumentario, in Leg. VII. G. P. F., factore Cos. Legendum videtur factori Consulis. Alia in Mus. Vatic., quam vidit Barpt. Borghesius. Vexillarius L. Loter L. F. Sab. Constitutus Volaterra, Optio C. F. Julius Cam. Primitivus Ravenna, Fac. 7 (h. e. factores centuriae) scholam vetustate corruptam pecunia publica reficiundam curarunt. F.]

FACTORIUM, ii, n. instrumentum, quo fit oleum, quod qui conficiunt, factores dicuntur. Pall. 11, 10. Olivam quam recentissimam colligis, et expandis, ne calefiat. Ubi compleveris modum factorii etc.

FACTUM, i, n. V. FACTUS, a, um.

FACTURA, ae, f. ποίησις, compositio rei, quam facimus. Plin. 34, 14, 41. Aliubi vena bonitatem ferri praestat, aliubi factura. Gell. 13, 29. Facies est forma omnis, et modus, et factura quaedam corporis totius. ¶ Item opus ipsum factum. Prud. Apoth. 792. Anima factura Dei est. Adde 856.

FACTUS, a, um, part. a facio, effectus, confectus, tam lata significatione, quam ipsum facio, πεποιημένος. Cic. Verr. 2, 4, 18. Pocula Mentoris

manu, summo artificio facta. Et 12. Phalerae pulcherrime factae. Et 18. Argentum optime factum. *Hor. Sat.* 1, 5, 95. iter factum corruptius imbri. *Val. Fl.* 4, 624. Factus finis. Et 1, 210. facta silentia vati. *Virg. A.* 5, 763. Factus honos aris. *Quint.* 1, 10. Prodigium divinitus factum. *Ulp. Dig.* 32, 1, 68. *med.* Linum factum. ℙ Translate. *Nep. Att.* 13. Artifices domi nati domique facti. *Hor. Sat.* 1, 10, 58. Versiculi magis facti et euntes mollius, i. e. artificiosiores. *Cic. Att.* 2, 24. *med.* Qui illuc factus institutusque venisset. *Liv.* 1, 56. Ex industria factus ad imitationem stultitiae, *h. e.* compositus. *Cic. Or.* 3, 48. Orationem, quae quidem sit polita atque facta, non adstricte, sed remissius numerosam esse oportere. *Id. ib.* 52. et *Fin.* 3, 15. et *Part.* 21. Verba facta, *h. e.* de novo ficta et inventa. V. *Facere verba* in FACIO. *Id. Or.* 42. Verbum factum, i. e. compositum. *Hor. Sat.* 1, 5, 33. ad unguem factus, *h. e.* perfectus. V. UNGUIS. ℙ Tabulae publicae rationem aliae erant pecuniae acceptae et expensae, aliae *pecuniae factae.* Hae memorantur in *vet. Tabula aenea* ap. *Mur.* 582, 1, 40., et ex *Mazochii* sententia in *Comment. Tab. Heracl.* p. 344. sunt pecuniae paratae et quaesitae, nondum tamen numeratae et acceptae. [At *Marezollius* in *Comment. Tab. ejusd.* p. 99. putat, ut privatorum tabulae expensi et accepti dicuntur, ita publicas pecuniae factae dictas fuisse: nisi forte levi mutatione *pecuniae pactae* pro *pecuniae factae* legendum sit, quod magis vero simile videtur; plura enim sunt in ea tabula sculptoris menda. *F.*] ℙ *Factus ad aliquid* est natus, aptus, idoneus. *Cic. Mil.* 4. Est haec non scripta, sed nata lex; ad quam non docti, sed facti; non instituti, sed imbuti sumus. *Id. Off.* 1, 29. Neque ita generati a natura sumus, ut ad ludum et jocum facti esse videamur. *Id. Att.* 14, 18. Ego Erotem, ad ista expedienda factum, mihi videbar reliquisse. *Id. Brut.* 80. Sive quod non esset ita factus, sive quod non consuesset, sive quod non posset. ℙ [*Cum Dativo. *Prop.* 4, 5, 49. Nec tibi displiceat miles non factus amori, i. e. comparatus, ut amore neminem movere possit.] ℙ *Factus*, creatus. In *Fast. Capitol.* ap. *Grut.* 292. Cens. T. Manlius Torquatus, T. Fulvius Flacc. vitio facti abdicaverunt. ℙ *Factum velle* est affirmantis et confirmantis. *Pl. Bacch.* 3, 3, 91. Serva tibi sodalem et mihi filium. *Mnesil.* factum volo. ℙ *Factum velle alicui* est ejus causa cupere, favere, bona precari. *Ter. Ad.* 5, 7, 20. Dii tibi benefaciant, cum te video nostrae familiae tam ex animo factum velle. *Gell.* 7, 3. *med.* Cum et utiles essent, et vellent regi esse factum, nihil tamen adjuvandi ejus gratia fecerunt. [*Vim formulae hujus explanarunt *Casaub.* ad *Appul. Apol.* p. 166. *Salmas.* ad *Tertull. de pall.* p. 120. et in primis *Gron.* ad *Gell.* l. l. *B. A.*] ℙ *Facto est opus* aut *usus*, faciendum est. *Ter. Andr.* 3, 2, 10. Non imperabat coram, quid opus facto esset puerperae. Et 4, 2, 32. Ita facto est opus. *Id. Ph.* 5, 1, 35. Quid opus facto sit, vide. *Id. Hec.* 3, 1, 47. Non usus facto est mihi nunc intro sequi. *Tac. H.* 1, 62. Facto magis, quam consulto opus est. ℙ [*Ap. *Lucr.* 1, 789. Quot facere haud ullo debent primordia facto: est: ullo modo. Adde *Eund. ib.* 941.] ℙ *Dictum factum* celeritatem rei significat. *Ter. Heaut.* 5, 1, 31. Dictum factum, huc abit Clitipho. ℙ *Factum bene, optime* sunt exclamantis ex laetitia, et gratulantis ap. *Ter. Andr.* 1, 1, 78. et 3, 4, 14. et *Pl. Ps.* 4, 6, 37. Et *factum* omisso *Mart.* 7, 15. O bene, quod silva colitur Tirynthius ista! ℙ *Factum male* est damnantis et improbantis. *Cic. Att.* 15, 1., *Pl. Most.* 2, 2, 27. et *Ter. Ph.* 5, 1, 24. [*Catull.* 3, 16. O factum male, o miselle passer.] ℙ *Factum*, h. e. Factum est, in responsionibus affirmat. *Ter. Eun.* 4, 4, 40. *Phae.* Chaerea tuam vestem detraxit tibi? *Do.* factum. *Phae.* et ea est indutus? *Do.* factum. ℙ *Factum, i*, n. est actio, facinus, res gesta, πρᾶξις, ἔργον, in utramque partem. *Cic. Sull.* 26. Ecquod hujus factum aut commissum etc? *Liv.* 6, 40. Neque ullum factum dictumve nostrum contra utilitatem vestram vere referri posse. *Ov. Met.* 14, 36. unoque duos ulciscere facto. *Hor. Ep.* 1, 2, 40. Dimidium facti, qui coepit, habet. *Virg. A.* 1, 368. dux femina facti. *Liv.* 45, 24. Distinguere voluntatem a facto. *Cic. Dom.* 36. Factum laudabile. *Id. Phil.* 2, 44. praeclarum atque divinum. *Id. Fam.* 10, 16. egregium. *Nep. Arist.* 2. illustre. *Id. Thras.* 1. magnificentissimum. *Cic. Fin.* 1, 11. Facta illustria et gloriosa. *Curt.* 7, 1. fortia. *Hor. Ep.* 2, 1, 237. splendida. *Cic. Att.* 8, 14. Quod unquam eorum in republ. forte factum exstitit? Contra *Catull.* 23, 10. Facta impia. *Ov. Met.* 3, 248. fera. *Id. Her.* 14, 16. nefanda. *Id. Met.* 6, 533. dira. *Quint.* 1, 2. turpia. *Juven.* 13, 126. Factum detestabile. *Sen. Thyest.* 636. trux. [*Saepius addi v. *factum* in cdd., ubi ex more lat. non inusitato omitti a scriptoribus soleat, docent *Gruner.*, *Verheyk.* ad *Eutr.* 5, 3.] ℙ Absolute. *Virg. A.* 10, 468. famam extendere factis, Hoc virtutis opus. *Val. Fl.* 3, 455. nostrive luant ea facta minores. *Ov. Her.* 10, 60. vacat insula cultu: Non hominum video, non ego facta boum. ℙ *Bonum factum est*, [*de re, necopinato, feliciter alicui contingente.] *Pl. Ps.* 1, 2, 52. Nunc adeo hoc factum est optimum, ut nomine quamque appellem suo. ℙ In edictis *bonum factum* praefari mos fuit, ominis causa: ut ap. Graecos: Ἀγαθῇ τύχῃ. Quem morem significat. *Tert. Pudic.* 1. O edictum, cui adscribi non poterit, Bonum factum. Hinc *Suet. Caes.* 80. Peregrinis in senatum allectis, libellus propositus est. Bonum factum: ne quis senatori novo curiam monstrare velit. *Id. Vit.* 14. Exacerbatus, quod post edictum suum, quo jubebat etc. statim libellus est propositus: et Chaldaeos edicere, Bonum factum, ne Vitellius etc. Quo pertinent illa *Pl. Poen. prol.* 16. Bonum factum est, edicta ut servetis mea. Et 44. Haec, imperata quae sunt pro imperio histrico, Bonum hercle factum, pro se quisque ut meminerit. Et *Aurelii Vict. vir. illustr.* 49. Hac die Carthaginem vici: bonum factum: in Capitolium eamus, et Diis supplicemus. ℙ [*Factum dicitur etiam de edictis, vel rescriptis imperatorum qualia ad proconsules et reliquos provinciarum praesides mitti solebant. V. *J. Capitol. Gord. tres.* 5. Nam quum quadam die factum imperatorium legeret, atque a proconsulibus scipionibus coepisset, acclamatum est etc. Cf. ad h. l. *Salm.* cujus haec interpretatio est.] ℙ Comp. *Factior* est ap. *Pl. Trin.* 2, 3, 6. Miser ex animo fit: factius nihilo facit. Alii leg. *factius nihil facit*, h. e. nihil magis curatum et explicatum reddit. [*Non opus hac emendatione. V. *Gronov.* ad h. l. ℙ Permutantur *facta* et *fata*. V. Intpp. ad *Plin. Pan.* 17, 2. et 80, 5. *Burm.* ad *Quint. Decl.* 333. p. 703., et quos ibi laudat. — *Factum* et *tractum*. Intpp. ad *Eutr.* 3. 1. — *Facta* et *acta*. V. *Spalding.* ad *Quint.* 5, 10, 33. et quem laudat *Drakenb.* ad *Liv.* 6, 28, 2. — *Facti* et *fere*. *Quint. Inst.* 6, 4, 15. — *Factus* et *fictus*. *Quint. Inst.* 10, 2, 11. *Facta* et *fama*. *Burm.* ad *Virg. A.* 6, 807.]

FACTUS, i, m. et us, m. et Factum, i, n. tanta olearum quantitas, quanta uno tempore et opere commolitur. *Varr. R. R.* 1, 24. Hostum dicunt, quod ex uno facto olei reficitur (lege *efficitur*): factum dictum, quod uno tempore conficiunt, quem alii CLX. ajunt esse modiorum, alii ita minus magnum, ut ad CXX. descendat, et exinde, ut vasa olearia quot et quanta habeant, quibus conficiunt illud. *Plin.* 15, 6, 6. Premi plus quam centenos modios, non probant: factus vocatur. *Cato R. R.* 67. Factoribus det in singulos factus, olei sextarios. *Colum.* 12, 50. *f.* Cum facti unius mensuram rusticus sub tecto reposuerit. Et *mox*. Cum fisci expresserint facta, statim ferventissima debent aqua bis aut ter elui. ℙ *Factus villae* est structura. *Varr. R. R.* 3, 1. *extr.* Quo ornatior villa esse posset fructu, quam factu.

FĂCUL, idem quod facilis vel faciliter, apud veteres. *Pacuv.* ap. *Non.* 2, 331. Haud facul femina invenietur bona. Et *Varr. ib.* Utrum sit magnum, an parvum, facul, an difficul. Adde *Lucil.*, *Afr.* et *Acc. ib.* et *Fest.*

FĂCŬLA, ae, f. diminut. facis, λαμπάδιον, parva fax, seu frustum ligni aptum facibus. *Varr. L. L.* 4, 31. Utuntur in vinea alligando fasces, incisos fustes, faculas. *Cato R. R.* 37. Palos siccos dolato, faculas facito. *Prop.* 2, 22, 5. Quorum alii faculas, alii retinere sagittas. ℙ Translate. *Pl. Pers.* 4, 3, 46. Nequicquam tibi fortuna faculam lucrificam allucere vult, *h. e.* occasionem, viamque lucrandi praebere. ℙ Est etiam cogn. R. *Inscr.* inedita, ex Dalmatia, nunc in *Mus. Patav.* L. Statius L. F. Facula *quinquennalis* Matri Deum aedem de *pecunia sua fecit* ex voto. Ap. *Liv.* 26, 33. et *Val. Max.* 5, 2. *n.* 1. *Cluvia Facula* meretrix Capuana. *F.*]

[FĂCŬLĀRĬUS, ii, m. qui faculam fert. *Gloss. Philox.* Facularii, δᾳδοῦχοι. *F.*]

[FĂCULTĀLIS, e, adj. ad facultatem pertinens. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 435. *n.* 22. L. Sassinas Facultalis. *F.*]

FĂCULTAS, atis, f. δύναμις, proprie est facilitas agendi: ab antiquo *facul* pro facilis. Hinc omnis ars facultas appellatur, quia dat regulas et rationem faciendi aliquid. *Ter. Andr.* 1, 4, 5. Dii date facultatem huic pariendi. *Cic. Inv.* 1, 27. *extr.* Facultates sunt, aut quibus facilius fit, aut sine quibus aliquid confici non potest. ℙ Sed *Plinius* distinguit *facultatem* a *facilitate*, illam vocans gratiam ac virtutem faciendi, hanc promptitudinem duntaxat. Sic enim inquit *ep.* 6, 29. Quia nimia assiduitate facilitas magis, quam facultas, nec fiducia, sed temeritas paratur. ℙ Distinguit etiam *Fest.* in *Facul*, quod *facilitas* ad mores pertinet, *facultas* ad res, opes, artes. ℙ Ceterum universim significat commoditatem, potestatem, vim, occasionem faciendi aliquid, sive a natura sit, sive a fortuna, ab arte, ab ingenio, industria etc. *Cic. Quint.* 2. Hortensius, cui summam copiam facultatemque dicendi natura largita est. *Id. Flacc.* 8. Libenter arripere facultatem laedendi, quaecumque detur. *Id. Rosc. Am.* 33. Videamus, ecqua facultas suscipiendi maleficii fuerit. *Id. Q. Fr.* 3, 9. Cave, quidquam, quod ad meum commodum attineat, nisi maximo tuo commodo, et maxima tua facultate, cogitaris. *Id. Mil.* 17. Miloni manendi nulla facultas, exeundi etiam necessitas fuit. *Id. Font.* 6. Dare alicui facultatem ad dicendum. *Id. Or.* 2, 84. Ut opes et copiae non superbiae videantur aut libidini, sed bonitati ac moderationi facultatem et materiam dedisse. *Id. Caecin.* 25. et *Rabir. perd.* 6. Dare alicui facultatem, ut etc. *Id. Or.* 32. et *Brut. et Cass. ad Anton. Fam.* 11, 2. Habere facultatem alicujus rei faciendae. [*Cic. Fam.* 7, 8. *f.* Quin tu urges istam occasionem et facultatem, qua melior nunquam reperietur. *Man.* ad h. l. haec notat: Plus est *facultas*, quam *occasio*; nam *facultas*, posse rem fieri, demonstrat; *occasio* suadere videtur, ut fiat.] *Cic. Off.* 2, 6. Assequi hanc facultatem, ut hominum studia complectamur. Et *Or.* 2, 12. Comparare facultatem. *Caes. B. G.* 3, 6. Facultatem sui colligendi relinquere hostibus. *Cic. Verr.* 2, 2, 73. Facere facultatem alicui honeste judicandi. *Id. Fam.* 1, 7. *med.* Si res facultatem habitura videatur, ut etc. *Id. Phil.* 2, 17. Quam facultatem mihi multitudo istius vitiorum largitur. *Id. Cat.* 3, 2. Facultatem mihi oblatam putavi, ut etc. *Id. Or.* 1, 14. Neque Asclepiades in eo ipso, quod ornate dicebat, medicinae facultate utebatur, non eloquentiae. Et 31. Omnis oratoris vis ac facultas in quinque partes distributa est. Et 2, 7. Res mihi videtur esse facultate praeclara, arte mediocris. *Auct. Dial. de Or.* 33. Neque enim arte et scientia, sed longe magis facultate eloquentiam contineri. *Cic. Or.* 2, 84. *f.* Virtutes, quae positae sunt in aliqua ingenii facultate. [*Facultas significat h. l. *vim ingenii*, *Talent*, *Naturanlage*. Adde *Eund. Fam.* 5, 12. Materies digna facultate et copia tua. V. *Manut.* ad *Fam.* 5, 20.] (Adde *Nep. Epam.* 1.) et 53. Omnium rerum in contrarias partes facultatem ex iisdem suppeditari locis, *h. e.* ut in utramque partem tractari possint. *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 4. *f.* Si facultas tui praesentis esset. [*Suet. Aug.* 15. Facultate L. Antonii ducis praebita, i. e. dum licebat Antonio duce uti.] *Colum.* 4, 29. Si sit sarmentis alendis facultas. *Caes. B. G.* 7, 50. Hinc abite, dum est facultas. *Cic. Inv.* 2, 3. Quoad facultas tulit. ℙ [*Facultas dicendi*, i. q. eloquentia. V. *Schaef.* ad *Plin. ep.* 1, 20, 18. *coll.* 2, 3, 1. *Suet. Galb.* 3. Modicae in dicendo facultatis. *Id. Aug.* 84. Quamvis non deficeretur ad subita extemporali facultate. *Ael. Spart. Adrian.* 20. Fuit memoriae ingentis, facultatis immensae: ubi v. *Salm.*] ℙ Cum infinito. *Val. Fl.* 3, 16. tibi enim superum data, virgo, facultas Nosse animos rerumque vias. Adde *Stat. Th.* 4, 513. et 12, 36. [*Auct. B. Afr.* 78. Ut haberent facultatem turmas Julianas circumfundi et nihilo minus fortissime acerrimeque pugnare.] ℙ In plurali numero. *Cic. Part.* 35. Facultatum infirmatione utetur, si aut vires, aut animum, aut copias, aut opes abfuisse demonstrabit, aut alienum tempus, aut locum non idoneum etc. *Id. Rosc. Am.* 33. Age nunc ceteras facultates quoque consideremus. *Id. Att.* 3, 10. Ecquis unquam tam ex amplo statu, tam in bona causa, tantis facultatibus ingenii, consilii, gratiae, concidit? [*Caes. B. G.* 6, 1. Tantas videri Italiae facultates, ut, si quid esset in bello detrimenti acceptum, non modo id brevi tempore sarciri, sed etiam majoribus adaugeri copiis posset: ubi facultates ad militum numerum, abundantiam pertinere videntur.] ℙ Differt, si proprie loquaris, *facultas* a potestate. *Cic. Inv.* 2, 7. Aut potestas aliis defuisse demonstranda est, aut facultas, aut voluntas: potestas, si aut nescisse, aut non adfuisse dicetur: facultas, si ratio, adjutores, adjumenta defuisse demonstrabuntur. ℙ Sumitur saepe pro copia et abundantia. *Cic. Quint.* 4. Romae ubi nummorum facultatem esse, quam, si saperet, communem existimaret. *Caes. B. G.* 1, 38. Omnium rerum, quae ad bellum usui erant, summa erat in eo oppido facultas. Et *ib.* 3, 9. Habere facultatem navium. *Colum.* 8, 17. *med.* Ut ex his aliqua, quorum erit facultas, praebeamus. *Id.* 12, 38. *f.* Si facultas ejus succi sit copiosior. ℙ *Facultates* sunt bona, patrimonium. *Cic. Off.* 2, 4. Effectumque, ut dando et accipiendo mutandisque facultatibus et commodis, nulla re egeremus. *Id. Q. Fr.* 1, 3. *med.* Quasi vero nunc me non tuae facultates sustineant. *Quintil. f. prooem.* 6. Facultates patrimonii nostri aliis relinquemus. *Suet. Galb.* 3. Attritis facultatibus, urbe cessit. *Petr. Sat.* 112. Quidquid boni per facultates poterat, coemebat. [*Plin. ep.* 6, 32. Modicus facultatibus. ℙ *Facultates* sunt etiam impensae ad rem gerendam necessariae. *Cic. Agr.* 2, 30. Facultates belli sustentantur hoc vectigali.] ℙ Interdum *facultas* est quantum quisque potest re sua familiari. *Cic. Off.* 2, 16. Facultas sumptuum. Et *ib.* 1, 14. Videndum, ne major benignitas sit, quam facultas. Al. leg. *facultates*. *Caes. B. G.* 1, 18. Et suam rem familiarem auxisse, et facultates ad largiendum magnas comparasse. *Paul. Dig.* 26, 7, 11. Mer-

cedes praeceptoribus pro facultate patrimonii constituet. [*Suet. Aug. 29. Pro facultate quisque. Gr. ἐκ τῶν παρόντων, ἐκ τῶν ἐνδεχομένων, coll. ib. 57. Quatenus suppeteret facultas.] ¶ A *Celso* 5. *in praef.* et *ib.* 17. dicitur *facultas* virtus, quae inest in medicamentis, herbis, aliisque rebus ad sanandum. ¶ *Facultatium* in genit. plur. dixit *Paul. Dig.* 32, 1, 78. (al. 76.) ut *Torrent.* edidit. ¶ [*Facultas* et *facilitas* confunduntur. V. in FACILITAS. *f.*]

[FĂCULTĀTĬCŬLĂ, ae, f. dimin. eadem ac facultatula. *Not. Tir.* p. 51. Facultas, facultaticula. *F.*]

FĂCULTĀTŬLĂ, ae, f. dimin. parva facultas. *Hieron. ep.* 108. *n.* 10. Pro facultatula sua, pecunia pauperibus distributa. Adde *Augustin. ep.* 45. *med.*

FĂCULTER antiqui dicebant pro facile. *Fest.* in *Facul.*

FĀCUNDĒ, adv. εὐφραδῶς, diserte. *Liv.* 28, 18. Ut hostem etiam infestissimum facunde alloquendo sibi conciliaret. *Pl. Mil.* 4, 4, 5. Nimis facete nimisque facunde mala est. [*i. e. quae malitiam suam, dolos et fraudes, verbis scite exornare et docte explicare potest. *Lindem.*] *Tac. A.* 1, 39. Quantum dedecoris adierit legio, facunde miseratur. Et *ib.* 12, 58. Facunde exsequi aliquid. [*Front. B. Parth.* (ed. *A. Maio*) p. 204. Nemo unquam neque Romana, neque Graecorum lingua facundius laudatus, quam Cn. Pompejus in ista oratione. *F.*] *Gell.* 13, 8. Vitia facundissime accusare. *Senec. Suasor.* 2. *med.* Locum facundissime describere.

FĀCUNDĬĀ, ae, f. λογιότης, facultas disserendi. *Sall. Cat.* 57. Facundia Graecos ante Romanos fuisse. *Hor. Od.* 4, 7, 21. Cum semel occideris, non te facundia, non te Restituet pietas. *Plin.* 7, 30, 31. Facundiae Latiarumque litterarum parens Cicero. *Quint.* 1. *prooem. f.* Alere facundiam, vires augere eloquentiae. *Sall. Jug.* 32. Memmii facundia clara pollensque. *Gell.* 19, 14. Facundia praestanti vir. Et 18, 5. Vir facundiae florentis. Et 19, 9. Clamator tantum et facundia rabida jurgiosaque. *Sall. Jug.* 67. Graeca facundia se exercere. *Id. fr.* ap. *Lact.* 6, 18. Caninam facundiam exercere. *Gell.* 11, 13. *f.* Ne vos facile praestringeret modulatus aliquis currentis facundiae sonitus. *Id.* 4, 15. Facundia verborum Sallustii, *h. e.* vis significandi, verba valde exprimentia, et veluti gravida sententiae. ¶ In plur. num. *Gell.* 3, 17. Facinus Graecarum facundiarum magniloquentia condignum. ¶ Differt quidem ab eloquentia, ut ex allato *Quintiliani* loco colligitur. Est enim *facundia* facilitas dicendi et copia: *eloquentia* addit insuper, ut bene apteque facilitas illa et copia adhibeatur. Facundi enim, docente *Varr. L. L.* 5, 7., sunt qui facile fantur: eloquentes, qui facile et bene. Saepe tamen pro eloquentia ponitur, ut ap. *Sall. l. c.*, *Tac. A.* 11, 6., *Petr. Sat.* 83., *Ov. Pont.* 2, 5, 55. etc.

FĀCUNDĬŌSUS, a, um, adj. facundus. Prisca et obsoleta vox. *Sempron. Asellio* ap. *Gell.* 4, 9. *f.* Facta sua spectari oportere, dicta non, si minus facundiosa essent.

FĀCUNDĬTAS, atis, f. idem quod facundia, sed minus usitatum. *Pl. Truc.* 2, 6, 13. Facile sibi facunditatem virtus argutam invenit.

FĀCUNDUS, a, um, adj. εὐφραδής, verbis copiosus, disertus, eloquens. Est a *fando*, ut *Varr.* docet *L. L.* 5, 5, 7., et proprie significat eum, qui facile loquitur, cuique verba non desunt: in quo differt ab *eloquente*, ut in FACUNDIA dictum est: tametsi aliquando cum eo confunditur. *Sall. Jug.* 100. Sulla facundus, callidus, et amicitia facilis. *Id. fr.* ap. *Quint.* 4, 2. et *Gell.* 1, 15. M. Atilius loquax magis, quam facundus. *Suet. Cal.* 53. Minimum eruditioni, eloquentiae quamplurimum attendit, quantumvis facundus et promptus. [*V. *Brem.*] *Ov. Met.* 13, 92. facundus Ulyxes. *Hor. Od.* 1, 10, 1. Mercuri, facunde nepos Atlantis. *Tac. H.* 1, 8. Rufus, vir facundus. [**Liv.* 28, 25. Ut ingenia humana sunt ad suam cuique levandam culpam nimio plus fecunda.] *Quint.* 12, 2. *med.* In exemplum bene dicendi, facundissimum quemque proponet sibi ad imitandum. Et 10. *med.* In omnibus gentibus alius alio facundior habetur. *Ov. Fast.* 4, 245. Facunda vox. Et *ib.* 5, 698. Facundum os. Et *Her.* 15, 195. Facunda pectora. Et *Met.* 13, 127. dicta. *Hor. Od.* 4, 1, 35. Facunda lingua. *Sall. Jug.* 89. Facunda et composita oratio. *Mart.* 12, 43. Facundi versus.

*FADĬA GENS, e qua Pompeianus miles, cujus meminit *Asinius Pollio* ap. *Cic. Fam.* 10, 32. V. et *Cic. Fin.* 2, 17. *Fam.* 7, 20. *Att.* 3, 23. etc. Q. Fadium libertinum, cujus filiam nupsit Antonius, memorat *Cic. Phil.* 2, 2. *B. A.*

[FADUS, a, um, adj. a φάω, splendeo, unde et φαιδρός, splendidus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 634. *n.* 293. A. Numisienus Fadus. *F.*]

FAECĀRĬUS, a, um, adj. ad faecem pertinens, ut Faecariae sportae ap. *Caton. R. R.* 11., quibus inclusa faex musti praelo supponitur, ut vinum faecatum exprimatur: quod explicat *Id. ib.* 153. V. v. seq.

FAECĀTUS, a, um, adj. τρυγώδης, e faecibus expressus. *Cato R. R.* 153. Vinum faecatum sic facito: Fiscinas olearias Campanicas duas illae rei habeto: eas faecis impleto, sub praelum subdito, exprimitoque. *Plin.* 14, 10, 12. Tertium est faecibus vini expressum, quod faecatum Cato appellat. Hoc idem *Colum.* 12, 40. *loram* vocat.

FAECĬNĬUS et Faecinus, a, um, adj. qui multum faecis habet, ut Faeciniae uvae ap. *Colum.* 3, 2. *med.*, quae plus quam ceterae, faecis afferunt; eaedem ab *eod. ib.* a colore *rubellianae*, et a loco *Nomentanae* vocantur. *Plin.* 14, 2, 4. *n.* 3. easdem *fecenias* appellat, quod in *faecinias* mutandum videtur. Hinc apud *Colum.* 12, 45. *f.* Faecinum vinum.

FAECŌSUS, a, um, adj. faeculentus, faece abundus. *Mart.* 13, 102. Accipe faecosum, munera cara, garum. *Garum* enim faex quaedam est liquore denso: quare quo magis faece abundat, eo est pretiosius. Alii leg. *fastosum*, h. e. dite homine dignum.

FAECŬLĂ, ae, f. genus liquaminis et condimenti (quod et *alec* dicitur) de quo V. in FAEX. *Lucr.* 2, 430. et quae Titillare magis sensus, quam laedere possunt, Faecula jam quo de genere est inulaeque sapores. ¶ Distincta ab hac, quamvis et ipsa liquamen et condimentum, est quae *Coa* appellatur ab *Hor. Sat.* 2, 8, 9., sive quod in Co insula optima fiebat, sive quod ex Coi vini faece constaret. Hanc *Hor.* hoc loco ab alece distinguit, *siser, alec, faecula Coa:* illam autem priorem cum eo conjungit *Sat.* 2, 4, 73. *ego faecem primus et alec* etc. (ea ratione qua *Virg.* dixit *pateris libamus et auro*) item *Plin.*, ut in FAEX dicemus. Quare *faecula Coa* erit liquamen faecula seu faece multo pretiosius et sumptuosis coenis aptum, qualis est, quae ab *Hor.* in illa *Sat.* 8. describitur, ut aper (animal propter convivia natum, ut ait *Juven.* 1, 141.) et nobilia vina illata satis ostendunt.

FAECŬLENTĬĂ, ae, f. faecis abundantia. *Sid. ep.* 3, 13. Faeculentia par cloacali, quae quo plus commota, plus foetida est. ¶ [Translate. *Fulg. Contin. Virg.* p. 756. *Staver.* Dum quis in temporales gurgitis coenositates, morumque faeculentias transit. *F.*]

FAECŬLENTUS, a, um, adj. τρυγώδης, faecibus plenus. *Cels.* 5, 26. *n.* 19. Faeculentum pus. *Colum.* 2, 2. *a med.* vinum. *Sol.* 33. Faeculentior superficies. *August. de vera relig.* 40. Quorum aliud faeculentissimum redditur terrae, *h. e.* excrementa. ¶ Sardonyches faeculentae, ap. *Plin.* 37, 6, 23. sunt colore veluti faece conspurcato. ¶ Translate. *Arnob.* 3, 119. Semeleius Liber faeculentae hilaritatis dator. ¶ De orthographia V. in FAEX.

FAECŬTĪNUS, a, um, adj. idem quod faecatus. *Val. Prob.* ap. *Gell.* 13, 20. Non eas finitiones praerancidas, neque faecutinas grammaticas spectaveris. Al. leg. *foetutinas*, a *foeteo.*

FAENUM, cum derivatis et composit. V. FOENUM.

FAESŬLĀNUS, a, um, adj. ad Faesulas (seu Faesulam, nam *Sil.* 8, 477. eam sing. num. appellat) pertinens, quod est oppidum Etruriae, supra, nec longe a Florentia: nunc *Fiesole. Cic. Mur.* 24. Faesulani coloni. *Id. Cat.* 2, 6. Faesulanus ager. ¶ Scribunt et *Fesulanus*, *Fesulae:* sed *Manut.* diphthongum praefert.

FAEX, cis, f. multarum rerum excrementum, praesertim liquidarum, purgamentum subsidens, aut supernatans, τρύξ. Sunt qui scribunt *fex*, sed contra *Prisc.* 2, 572. *Manut.*, *Dausq.*, *Cellar.*, qui diphthongum tuentur: non tamen ob eam rationem, quod ita distinguatur in dativo a praeterito *feci*, quae levis admodum est et nugatoria. Etymon est a πῆξις, coagulum, quod a πήγνυμι sive πήγω, cogo, mutata tamen littera *p* in affinem *f.* Latine vero diphthongum recipit, ut etiam *scaena*, licet haec sit a σκηνή. Quodnam sit discrimen inter *faecem olei* et *amurcam*, vide in §. 1. hujus vocis. *Hor. Od.* 3, 15, 16. Poti faece tenus cadi. *Id. A. P.* 277. peruncti faecibus ora. *Id. Sat.* 2, 4, 55. Falerna faex. *Ov. Met.* 1, 68. Aether nihil terrenae faecis habens. *Plin.* 28, 16, 62. Faex aceti. *Id.* 23, 2, 33. sapae. Et 31, 7, 42. salis Et 33, 6, 34. plumbosissima stibii. Et 34, 13, 37. aeris. *Mart.* 14, 13. Si quid adhuc superest de nostri faece locelli, *h. e.* de reliquiis pecuniae. ¶ Est etiam genus condimenti (idem quod *alec*) ex pisciculis quibusdam sale maceratis et putrefactis, faeculento liquore innatante, vitium gari a *Plin.* 31, 8, 44. appellatur, quia est gari imperfecta nec colata faex: sed primo a pauperioribus adhiberi coeptum, transiit paulatim in luxuriam, creveruntque ejus genera in infinitum. *Hor. Sat.* 2, 4, 73. ego faecem primus et alec etc. V. dicta in ALEC. *Ov. Met.* 8, 665. Conditaque in liquida corna autumnalia faece. ¶ Item fuci, quo faciem pingunt mulieres, qui ab *Ov. medic. fac.* pluribus describitur. *Id. A. Am.* 3, 211. Quem non offendat toto faex illita vultu, Cum fluit in tepidos pondere lapsa sinus? ¶ Translate dicitur de vilioribus hominibus et abjectis. *Cic. Q. Fr.* 2, 9. *med.* Apud illam perditissimam atque infimam faecem populi. Et *Att.* 1, 16. *med.* Apud sordem urbis et faecem. Et *ib.* 2, 1. *f.* Dicit enim tanquam in Platonis πολιτείᾳ, non tanquam in Romuli faece sententiam. *Id. Verr.* 2, 1, 39. Ex ea faece legationis, quaestoriaeque tuae procurationis illa sunt nomina. *Lucr.* 5, 1140. Res itaque ad summam faecem turbasque redibat, *h. e.* ad regimen infimae plebis. ¶ *De faece haurire* proverbium est de eo qui viliora quaeque et abjectiora persequitur. *Cic. Brut.* 69. Tu quidem de faece hauris, idque jamdudum, *h. e.* infimos quosque oratores enumeras. ¶ *Dies sine faece* est lux pura. *Mart.* 8, 14. Hibernis objecta notis specularia puros Admittunt soles, et sine faece diem, *h. e.* sine pluvia, aut nive, quae diei lucem quodammodo foedant. ¶ In genitivo plur. *faecum* habet, teste *Charis.* 1, 114. non *faecium.*

FAFAE, interjectio, cum putoris aliquid perhorrescimus et aversamur. *Charis.* 2, 213, si sanus est ille locus.

FĀGĔUS, a, um. V. FAGINUS.

*FAGIFULĀNI, orum, populi Italiae, in Samnio, ut probabile. *Plin.* 3, 12. ubi codd. apud *Hard.* legunt *Fagifugali. B. A.*

FĀGĬNĔUS, a, um, et

FĀGĬNUS, a, um, adj. qui est ex fago arbore, φήγινος, φηγίνεος. *Plin.* 16, 44, 91. Fageum nemus. Et 5, 6. Fagea glans. *Cato R. R.* 21. Faginea materia. *Colum.* 12, 45. Arcula faginea. *Ov. Fast.* 4, 656. Bis sua faginea tempora fronde premis. *Virg. G.* 3, 172. Faginus axis. Et *Ecl.* 3, 37. fagina pocula. ¶ *Faginus* pro *fagus. Calpurn. Ecl.* 2, 59. Inter pampineas ponetur faginus ulmos. Sic *humani* pro *homines* ap. *Lucr.* 3, 79.

FĀGUS, i, f. φηγός, [*Fagus Silvatica. *L.*] arbor glandifera, quales praeter eam sunt tres aliae, robur, quercus, aesculus. Dicta est a φήγω pro φάγω, comedo, quia glandes primis mortalibus cibus fuisse dicuntur. *Virg. Ecl.* 1, 1. patulae recubans sub tegmine fagi. *Caes. B. G.* 5, 12. Materia cujusque generis in Britannia est, praeter fagum et abietem. *Plin.* 16, 5, 6. Dulcissima omnium fagi glans, ut qua obsessos etiam homines durasse in oppido Chio, tradat Cornelius Alexander. *Id. ib.* 6, 7. eam accurate describit: *Id.* vero 24, 5, 9. ejus et foliorum usus in medicina exsequitur. ¶ Reperitur etiam in quarta declin. *Virg. Cul.* 139. Umbrosaeque manent fagus, hederaeque ligantes Brachia.

FĀGŪTAL, et

FĀGŪTALIS, locus Romae in Exquiliis, ubi fagus fuit, Jovi sacra, et sacellum ejus, qui inde Fagutalis cognominatus est. *Varr. L. L.* 4, 32., *Plin.* 16, 10, 15 et *Fest.* et lucus Fagutalis, *Varr. ib.* 8.

FĀLĂ, ae, f. turris lignea militaris, ex qua missilia jaciebantur: unde *falarica.* Dicta est, inquit *Fest.*, ab altitudine, scil. a *falando*, seu *falanto*, quod apud Etruscos coelum significat. Possis etiam ducere a Graeco φάλαι, quae sunt ὄρη, σκοπιαί, ut *Hesych.* docet, *h. e.* montes, arces, speculae. Quare aliis placet, *phala* scribi et *phalarica.* Quamquam apud *Hesych.* alii aliter legunt. *Enn.* ap. *Non.* 2, 351. Malos defindunt, fiunt tabulata falaeque. *Pl. Most.* 2, 1, 10. Isti, qui hastis trium nummorum causa subeunt sub falas, *h. e.* gravissima subeunt pericula, ut qui sub hostium turres ligneas accedunt. ¶ *Falae* etiam sunt appellatae septem illae ligneae turriculae, in ovi seu coni similitudinem formatae, quae ad singulos bigarum vel quadrigarum circuitus designandos in Circo supra columnas, quemadmodum et supra alias totidem delphinorum simulacra, erigebantur; quod fuit inventum M. Agrippae, teste *Dione* 49, 43.: has memorant *Non. l. c.* et *Serv.* ad *Virg. A.* 9, 705. qui tamen locus corruptus videtur. *Juven.* 6, 589. Consulit ante falas delphinorumque columnas. V. OVUM. ¶ Translate ponitur pro machina, fallacia. *Nov.* apud *Non.* 2, 316. Me non vocavit: ob eam rem hanc feci falam. Alii scribunt *fallam*, quasi a *fallo*, *is*, ducatur.

FĀLĂCER, cris, m. unus ex quindecim flaminibus, quos Romani, aucta civitate, atque adeo et sacerdotiis, constituerunt. Nomen habet a Deo Falacre, quem *Turnebus* putat praefuisse falis Circi. Illius mentionem facit tantummodo *Varr. L. L.* 4, 15. Flamen Falacer a divo patre Falacre. *Id. ib.* 6, 3. Flamines Volturnalis, Palatualis, Furinalis, Floralis, Falacer, Pomonalis: obscura est eorum origo: Volturnus, Palatua, Furina, Flora, Falacer, Pomona. ¶ [*Falacer* fortasse significat flaminem; φαλακρὸς enim (ex φαλὸς, crista, et ἄκρον, apex) illum denotat, cujus caput acuto tegmine seu pileo tegitur, quod erat proprium flaminis. *Inscr.* ap. *Mur.* 10, 6. T. Flavia Primigenio Falacri Deae Pomonae T. Flavius T. F. Nigrinus ornamentarius. *F.*]

*FALACRĪNUM, i, n. vicus Italiae, in Sabinis,

ultra Reate, in quo Vespasianum natum fuisse testatur *Suet. Vesp.* 2. Adde *Anton. Itin.* V. *Phalacrine. B. A.*

FĀLĀRĬCĂ, ae, f. φαλαρική, χειροβαλίστρα, genus teli ad modum hastae, valido ferro praefixum: a *falis*, unde jaciebatur. *Festus* et *Non.* 18, 20. Alii derivant a φαλὸς, splendidus: et *phalarica* scribunt. ℙ Saguntinorum falaricam in obsidione Annibalis his verbis describit *Liv.* 21, 9. Erat missile telum hastili abiegno, et cetera tereti, praeterquam ad extremum, unde ferrum exstabat: id, sicut in pilo, quadratum stuppa circumligabant, linebantque pice: ferrum autem tres longum habebat pedes, ut cum armis transfigere corpus posset. Sed id maxime, etiam si haesisset in scuto, nec penetrasset in corpus, pavorem faciebat, quod, cum medium accensum mitteretur, conceptumque ipso motu multo majorem ignem ferret, arma omitti cogebat, nudumque militem ad insequentes ictus praebebat. Haec *Liv.*, cui addendus *Sil.* 1, 350. Armavit clausos ac portis arcuit hostem librari multa consueta falarica dextra, Horrendum visu robur, celsisque nivosae Pyrenes trabs lecta jugis, cui plurima cuspis, Vix muris toleranda lues; sed cetera pingui Uncta pice, atque atro circumlita sulphure fumant. Fulminis haec ritu summis e moenibus arcis Incita, sulcatum tremula secat aera flamma. Et *mox.* Haec ictu rapido pugnantum saepe per auras, Attonito ductore, tulit fumantia membra. Haec vastae lateri turris ceu turbine fixa, Dum penitus pluteis Vulcanum exercet adesis, Arma, virosque simul pressit flagrante ruina. Adde *Veg. Mil.* 4, 18. et *Serv.* ad *Virg. A.* 9, 705. ℙ [Falaricae figuram habes in lapide sepulcrali C. Firmidii Rufi, militis cohortis VI. praetoriae ap. *Bartoli, AA. di Aquileja* p. 153. *F.*] ℙ Duplex fuit: una major, quae catapulta; altera minor, quae manu mittebatur. De hac *Virg. l. c.* tum Bitian sternit, Non jaculo: neque enim jaculo vitam ipse dedisset: Sed magnum stridens contorta falarica venit, Fulminis acta modo. Et *Grat. Cyn.* 342. Terribilemque manu vibrata falarica dextra Det sonitum. Et *Liv.* 34, 14. Ut emissis soliferreis falaricisque, gladios strinxerunt. Adde *Enn.* ap. *Non.* 18, 20.

*FALARIENSES, ium, m. φαλάριοι, incolae Falariae vel Faleriae, Italiae urbis, in Piceno. *Plin.* 3, 13. ℙ *Falerienses* audiunt *Inscr.* ap. *Grut.* p. 1082. *n.* 2. *B. A.*

FALCĀRĬUS, ii, m. qui falces conficit, δρεπανοποιός. Hinc factum nomen vico cuidam Romae, quod ibi falcarii habitarent. *Cic. Cat.* 1, 4. Dico te priori nocte venisse inter falcarios. Adde *Sull.* 18. V. LIGNARIUS.

FALCASTRUM, i, n. *Isid. Orig.* 20, 14. Falcastrum a similitudine falcis vocatum. Est autem ferramentum curvum cum manubrio longo ad densitatem veprium succidendam. Hi et runcones dicti, quibus vepres secantur, a runcando dicti.

FALCĀTUS, a, um, adj. δρεπανοειδής, formam falcis habens. *Plin.* 10, 21, 24. In sublime caudam quoque falcatam erigens. *Id.* 17, 10, 11. Serendas *(amygdalas)* quam maxime falcatas, et e novella, *h. e.* quae maxime altera sui parte in modum falcis curvatae sint. Sic *Id.* 15, 24, 26. Digitorum omnis longitudo illis (praedulcibus siliquis) et interim falcata. *Sil.* 3, 378. Falcatus ensis. *Ov. Met.* 11, 224. Est sinus Haemoniae curvos falcatus in arcus. Et *ib.* 3, 681. de delphinis: falcata novissima cauda est. ℙ Item falcibus instructus, armatus, ut Falcati currus, quadrigae, axes, ap. *Liv.* 37, 41., *Curt.* 4, 9., *Hirt. B. Alex.* 75. et *Val. Fl.* 6, 105. et 387. Horum curruum usus fuit in proeliis, concitatis equis in medias acies permittendo, ut prominentibus a temone hastis, ad axes falcibus et ad rotarum radios, quidquid incurrerent, abscinderent, lacerarentque. Pluribus eos describunt *Liv.* et *Curt. ll. cc.*

FALCĬCŬLĂ, ae, f. parva falx. *Pallad.* 1, 43. Falciculas brevissimas tribulatas, quibus filicem solemus abscindere. Adde *Arnob.* 6, 209.

FALCĬDĬĂ Lex, lata fuit a P. Falcidio trib. pl. in triumviratu Augusti, ut ne liceret testamento legare ultra dodrantem, idest novem uncias, adeo, ut semper quarta pars hereditatis heredi conservaretur; quod si testator dodrantem excessisset, liceret heredi minuere legata, et quartam suam implere. *Paul. Dig.* 35, 2. *qui inscribitur* Ad legem Falcidiam, 1. [*Inscr.* ap. *Grut.* 1100, 6. Quorum (*fundorum*) partem VI. (corrige IV.) legis Falcidiae nomine, deductam ab tutoribus Septimiae Priscae matris suae Lepidia Septimina populo concessit. *F.*]

FALCĬDĬĀNUS, a, um, adj. ad Falcidium pertinens, quod est nomen propr. Romani hominis, ut Falcidianum crimen, *Cic. Fl.* 36. *med.*

FALCĬFER, a, um, adj. falcem ferens. *Sil.* 17, 418. Agmina falcifero circumvenit arcta covino, *h. e.* falcato. ℙ Speciatim est cogn. Saturni, quod primus in Italia agriculturae usum credatur indicasse: vel quod tempus omnia metat, exsecet, et incidat, ut *Macr. Sat.* 1, 7. et 8. docet. Hinc *Ov. Ib.* 218. falciferum senem vocat. Sic *Mart.* 5, 16. Falciferi defendere templa Tonantis.

FALCĬGER, a, um, adj. idem ac falcifer, et eodem usu. *Auson. Ecl. de Fer. Rom.* 36. Falcigerum placant sanguine Caeligenam.

FALCĬPĔDĬUS, a, um, adj. qui pedes habet in modum falcis curvatos, vel crura, simulant quae cornua Lunae, ut *Mart.* 2, 35. jocatur. *Petr. fr. Trag.* 75. *Burm.* V. FULCIPEDIA.

FALCO, onis, m. ἱέραξ, φάλκων ap. *Suidam*, avis ex accipitrum genere, quod ungues more falcis habeat introrsum flexos. *Serv.* ad *A.* 10, 145. ℙ *Falcones* etiam illi homines dicuntur, quorum digiti pollices in pedibus intro sunt curvati, a similitudine falcis. *Fest.* et *Serv. ib.* ℙ [Est etiam cogn. R. Q. enim Pompejus Falco fuit Plinii Secundi familiaris, ad quem ipse scripsit. *Ep.* 1, 23. *F.*]

FALCŬLĂ, ae, f. δρεπάνιον, parva falx. *Cato R. R.* 11. Falculae vineaticae, ruscariae. *Colum.* 12, 18. Falculae et ungues parandi et exacuendi sunt. A similitudine falculae, appellantur curvae acutaeque ungues quorundam animalium, ut felium, pardorum, etc. *Plin.* 8, 15, 17. Pardos, pantheras, leones, et similia, condito in corporis vaginas unguium mucrone, ne refringatur, hebeteturve, ingredi; aversisque falculis currere, nec nisi appetendo protendere. ℙ [Est cogn. R., ut C. Fidiculanius Falcula ap. *Cic. Cluent.* 37. et *Caecin.* 10. *F.*]

FĀLĔRĔ, is, n. verbum est architecturae. *Varr. R. R.* 3, 5. *f.* Subter columnarum stylobatem est lapis, a falere pedem et dodrantem altus: ipsum falere ad duos pedes altum a stagno, latum ad quinque. Ad quem loc. *Scalig.* Falere vocat id, quod magis proprie esset pila: χηλὴν vocat Thucydides, *Virg.* saxeam pilam. Sustinet autem falere omne peristylii onus, et stagno oppositum, et oppilatum est. Itaque pilae litoribus immolitae a veteribus *faleria* dicuntur, quia ante *haleria* dicerentur παρὰ τὴν ἅλα, sal. Argumento, quod Falerii populi ita dicti sunt, quia apud eos sal fieret; antea Halerii dicti, auctore *Festo.* Nisi sit, quod omnia alta φάληρα vocabant Graeci. Hactenus *Scalig.* [At *Turnebus* interpretatur crepidinem lapideam stagnum ambientem, nomine scilicet a candore lapidis imposito; Graece enim φαληρὸς significat candidum; unde etiam Athenis portus Phaleraeus a candido lapide dictus. *F.*]

*FALERĬA, ae, f. portus Hetruriae, non procul a Populonia oppido et Ilva insula. *Rutil. itin.* 1, 371. ℙ *Falesia* audit *Anton. Itin. B. A.*

[FĂLĔRĬENSIS et Falerionensis, e, adj. ad Falerionem pertinens, Piceni urbem, nunc *Falerone*, in *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 402. *n.* 298. memoratam. [*V. *Orell.* 85.] *Plin.* 3, 13, 18. Intus Auximates, Beregrani, Cingulani, Cuprenses cognomine Montani, Falarienses. *Corrige* Falerienses. *Inscr.* ap. *Grut.* 1081, 2. Imp. Caesar Domitianus Aug. salutem dicit IIII. viris, et decurionibus Faleriensium ex Piceno. [*Ap. *Orell.* est 3118. ubi v.] *Balb. de limit.* p. 142. *Goes.* Ager Falerionensis. *F.*]

*FĀLĔRĬI, orum, m. plur. urbs Etruriae. V. FALISCUS. *B. A.*

FĀLĔRĪNĂ Tribus rustica, in Campania posita, dicta est ab agro Falerno, descripta et constituta anno U. C. CCCCXXXV. *Liv.* 9, 20. Adde multas *Inscr.* ap. *Grut.* in quibus *Fal.* legitur.

FĀLERNUS, a, um, adj. Falernus ager fuit in Campania, inter Calenum et Sinuessam, incipiens a ponte Campano (cui nunc vicinus pagus appellatur *S. Giovanni a ponte Campano*) Savoni fluvio imposito, laeva petentibus Urbanam coloniam Sullanam, Capuae contributam, uti docet *Plin.* 14, 6, 8. *n.* 2. Finiebatur autem ad radices Massici montis. In hoc agro generosissimum et Latinis celebratissimum vinum fiebat, secundae nobilitatis a Caecubo, maxime quod in campis Faustianis (nunc *Falciano*, incolis *vino razzese*, inquit *Hard.*) colligebatur. Trium generum fuit, austerum, dulce, tenue. Sed austerum praecipue ac vetus laudant *Hor.* qui *ardens* appellat *Od.* 2, 11, 19. et *severum*, *Od.* 1, 27, 9. et *forte*, *Sat.* 2, 4, 24. et *Mart.* 9, 94, 1. qui *immortale*, maxime enim omnium ferebat aetatem, et *Tibull.* 2, 27. qui *fumosos Falernos*, h. e. Falerni cados, et *Pers.* 3, 3. ac *Lucan.* 10, 163. qui *indomitum* et *Juven.* 13, 216. qui *acre.* Ejus enim tanta vis fuisse dicitur, ut solum vinorum flammam accenderet, teste *Plin. l. c.*, ut hodieque facit quae dicitur *acquavite.* Ideo ditiores et delicatiores Chio, quod dulce erat, solebant miscere, ut est ap. *Hor. Sat.* 1, 10, 24. et *Tibull. l. c.* ℙ Hinc Falernae vites, *Hor. Od.* 1, 20, 10. uvae, *Id. ib.* 2, 6, 19. cellae, *Virg. G.* 2, 96. prela Falerna, *Prop.* 4, 6, 73. musta, *Mart.* 13, 120. etc. Ap. *Flor.* 2, 6. Falerni saltus. Et 1, 16. Falernus mons, *h. e.* Massicus, qui Falerno agro est junctus. *Cic. Ph.* 13, 5. memorat *Falernum*, h. e. praedium, quod Pompeji fuerat. ℙ De origine hujus vini fabellam texit *Sil.* 7, 162. *et seqq.*, forte in eam regionem venisse Bacchum in Hispaniam proficiscentem, hospitioque a Falerno sene exceptum, cum vina in coena nulla essent, fecisse, ut subito pocula vino plena apparerent, tum dedisse agro vicinoque monti Massico eam vim, ut sequenti luce vites racemis onustae exsisterent, quarum bonitas paulatim experta omnibus, in eam auctoritatem transiit, ut palmam facile inter vina consecuta sit. ℙ *Falerna pira* genus pirorum sunt, succi magna vi abundans, qui *lacte* vocatur. *Hard.* ad *Plin.* 15, 15, 16. dici ait Gallice *poire sucre:* lexicographi Etrusci vertunt *pere bergamotte. Plin. l. c.* Cunctis Crustumia gratissima: proxima iis Falerna, a potu, quoniam tanta vis succi adundat: lacte hoc vocatur etc.

FALERO. V. FALERIENSIS.

FALISCA, ae, f. V. v. seq.

FĂLISCUS, a, um, adj. *Falisci, orum*, populi Etruriae inter Ciminum montem et Tiberim: quorum urbs Falisca, (*Falerii* a *Liv.* 5, 27. appellata, quae nunc *Civita Castellana*) Romanorum colonia, ap. *Plin.* 3, 5, 8. ab Haleso Argivo condita, teste *Solin.* 2. et *Ov. Am.* 3, 13, 32., vel Halisco, ut ap. *Serv.* ad *A.* 7, 695. legitur. Aequos *Virg. ib.* appellat, quia populus R, missis decemviris, ab ipsis jura fecialia, et nonnulla supplementa XII. Tabularum accepit, ut *Serv. ib.* docet. ℙ Faliscus ager pascuis optimus: unde Faliscam herbam laudat *Ov. Am.* 3, 13, 14. et *Fast.* 1, 84. et *Pont.* 4, 4, 32. et *ib.* 8, 41., laudat, inquam, ob id maxime, quod candida armenta gignebat, et propterea apta victimis: quod *Plin. l. c.* virtuti aquarum ejus regionis adsignat. ℙ Quas *Cato R. R.* 4. memorat *bonas praesepes*, *faliscas clathratas*, et 14. *praesepes bubus hibernas*, *aestivas faliscas*, putat *Turneb. Advers.* 14, 2., intelligendas esse praesepes lignis in clathri modum intervallo distinctis confectas, in quibus pabulum gramineum et herbaceum bubus apponitur: ideoque easdem dici *aestivas*, quia aestate foenum herbaeque dantur: eum hibernas perpetuo ligno in modum canalis constare oporteat, quia hieme pabulum minutum iis datur, hordeum, lupinum, ervum, et hujusmodi, quae clathratis lignis contineri non possent. Porro *faliscas* vel dictas esse a *falis*, ve potius a Faliscis populis, qui hujusmodi praesepibus usi sint. Alii putant dici, quasi *paliscas*, a palis, seu lignis, quibus clathri constant. ℙ *Faliscus venter* et *faliscus* absolute est venter suillus aut alterius animalis, farcimine plenus, conditusque more a Faliscis usurpato. *Varr. L. L.* 4, 22., *Stat. Silv.* 4, 5, 35. et *Mart.* 4, 46. ℙ *Faliscum metrum* constat tribus dactylis, et pyrrhichio, ut est hoc, Docta Falisca Pheronyme paras. *Serv.* in *Centimetr.* p. 1824. ℙ Scribitur et *Phaliscus.*

FALLĂ. V. FALA.

FALLĀCĬĂ, ae, f. ἀπάτη, δόλος, quidquid ad fallendum fit, aut dicitur, praecipue vero cum aliud promittitur, aliud praestatur. *Varr. L. L.* 5, 7. A fando falli, falsum, fallacia, quae propterea quod fando quem decipit, ac contra quam dixit, faciat. Itaque si quis re fallit, in hoc non proprio nomine fallacia, sed translatione, ut a pede nostro pes lecti, ac pes betae. *Cic. N. D.* 3, 29. *extr.* Doli, machinae, fallaciae, praestigiae num sine ratione esse potuerunt? *Id. Rosc. Com.* 7. Ex fraude, fallaciis, mendaciis constare totus videtur. *Id. Or.* 2, 46. Nihil est opus simulatione et fallaciis *Id. Att.* 1, 1. Prensare sine fuco et fallaciis. *Hirt. B. Alex.* 24. Fallaciis aliquem eludere. *Pl. Ps.* 2, 4, 15. Per malitiam, et per dolum et fallaciam. *Id. ib.* 4, 7, 97. Fallaciis ab aliquo mulierem abducere. *Id. Asin.* 2, 1, 2. et 4. Fingere fallaciam. *Id. Cas.* 5, 1, 6. et *Ter. Andr.* 1, 3, 7. Astutam fallaciam facere. *Pl. Poen.* 3, 5, 29. componere. *Ter. Heaut.* 3, 2, 2. intendere in aliquem. Et 3, 3, 36. invenire. *Pl. Poen.* 1, 1, 67. Et *Ps.* 2, 4, 75. Fallaciam ferre, *h. e.* inferre, adhibere. Sic *Ter. Andr.* 2, 6, 1. portare alicui. *Pl. Cist.* 2, 2, 5. Admoenire fabricas et fallacias. *Phaedr.* 3, 16. Fallacia aggredi aliquem. Et 1, 31. Consilium vertere ad fallaciam. *Petr. Sat.* 125. Fallaciam proditione detegere aut detexere. ℙ Tribuitur et rebus inanimis. *Colum.* 11, 2. *med.* Nonnulli gustu explorare uvae maturitatem tentaverunt: sed haec ipsa res habet aliquam fallaciam. ℙ De fascinatione et praestigiis magicis. *Prop.* 1, 1, 19. At vos, deductae quibus est fallacia lunae, Et labor in magicis sacra piare focis.

FALLĀCĬES, ei, f. *Appul. Met.* 5. p. 171, 5. Fallacie germanitatis inducta.

FALLĀCĬLOQUENTĬA, ae, f. sermo fallax. *Accius* ap. *Cic. Fin.* 4, 25. *malitiae fallaciloquentiae*, ut quidem legit *Non.* 2, 345. vel *fallacis loquelae:* alii vero melius *fallaciloquae.* [*Sic *Orell.*]

FALLĀCĬŌSUS, a, um, adj. ἀπατηλὸς, fallaciis plenus. *Gell.* 14, 1. *f.* Quibus hujusmodi ambages fallaciosae confutantur. *Id.* 7, 3. *med.* Argumenta vafra et fallaciosa. *Appul. Met.* 8. p. 205, 40. Fallaciosa promissio. Et *ib.* 9. Fallaciosa mulier.

FALLĀCĬTER, adv. δολερῶς, per fallaciam, dolose. *Cic. Dom.* 29. Qui non ficte et fallaciter populares, sed vere et sapienter fuerunt. *Id. Off.* 3, 17. Ne quid insidiose, ne quid simulate, ne quid fallaciter. *Id. Div.* 1, 18. Fallaciter portenta in-

terpretari (*lügnerisch*). *Id. Part.* 25. Voluptas boni naturam fallaciter imitando adulterat. *Id. Har. resp.* 23. Fallacissime se venditare alicui. *Plin.* 12, 16, 35. Myrrha fallacissime adulteratur.

FALLAX, acis, f. adj. omn. gen. ἀπατηλὸς, qui fallit, *h. e.* promittit, et non praestat vel aliud promittit, aliud praestat, dolosus, mendax. Dicitur tum de personis, tum de rebus. *Cic. Div.* 1, 19. Astrologi vani atque fallaces. *Id. Dom.* 9. Homo teterrimus, crudelissimus, fallacissimus. *Id. Phil.* 12, 2. *extr.* Spes falsa atque fallax. *Id. Acad.* 4, 15. Fallaces et captiosae interrogationes. *Id. N. D.* 3, 30. Malitia est versuta et fallax nocendi ratio. *Id. Acad.* 4, 46. Fallax imitatio simulatioque virtutis. *Id. Rabir. Post.* 14. Merces fallaces et fucosae. *Val. Fl.* 3, 186. tenebris fallacibus acti. *Ov. Rem. Am.* 687. At tu nec voces (quid enim fallacius illis?) Crede, nec aeternos pondus habere Deos. *Cic. Div.* 2, 43. Oculorum fallacissimo sensu judicant ea, quae ratione atque animo videre debebant. *Id. Am.* 19. Ut tanquam in herbis non fallacibus, fructus appareat. *Ov. A. Am.* 1, 401. Non semper credenda Ceres fallacibus arvis. *Virg. G.* 1, 195. Siliquae fallaces. *Id. A.* 5, 850. Credere fallacibus Austris. *Plin.* 8, 8, 8. Convallis manu facta et longo tractu fallax, *h. e.* quae exitum habere videtur, sed re vera non habet. *Id.* 5, 31, 34. Fallacia vada. *Id.* 3, 6, 12. Planaria insula a specie dicta, aequalis freto, ideoque navigiis fallax. *Virg. Ecl.* 4, 24. fallax herba veneni, *h. e.* quae non videtur, et est venenata. ¶ Absolute *Plin.* 36, 25, 62. Subdialia pavimenta Graeci invenere, talibus domos contegentes tractu tepente: sed fallax, ubicumque imbres gelant. ¶ Cum genitivo. *Tac. A.* 16, 32. Homines specie bonarum artium falsi et amicitiae fallaces. ¶ *Fallacum* in genit. plur. pro *fallacium*, habet *Catull.* 30, 4. Nec facta impia fallacum hominum caelicolis placent.

*FALLENTER, adv. *Novatian. de Trin.* 26. *B. A.*

*FALLIBILIS, e, adj. qui fallit, non qui fallitur. Affert ex *Gloss. Vet. Salmas.* in *Solin.* p. 615. *B. A.*

*FALLIENĀTES, um, incolae oppidi cujusdam Umbriae, quae fortasse Falliena vel Fallienum audiebat. *Plin.* 3, 14. *B. A.*

FALLO, is, fefelli, falsum, a. 3. ἐξαπατάω, ψεύδω, decipio, induco. Proprie videtur esse ejus, qui verbis decipit: latius vero ejus, qui quacumque ratione. Nam *Varr. L. L.* 5, 7. ducit a *fando.* V. FALLACIA. Alii melius a σφάλλω, supplanto, everto. Refertur tum ad res, tum ad personas. *Cic. Rosc. Am.* 40. Induxit, decepit, destituit, omni fraude et perfidia fefellit. *Ter. Eun.* 2, 3, 93. Referam gratiam atque eas itidem fallam, ut ab illis fallimur. *Id. Andr.* 3, 2, 13. Fallere aliquem dolis. *Id. Heaut.* 3, 1, 61. Falli te sinas technis per servulum. *Virg. G.* 1, 139. et *Ov. Met.* 15, 474. volucrem viscata fallere virga. *Curt.* 4, 9. Cum lubrica saxa vestigium fallerent. *Hor. Ep.* 1, 5, 31. Atria servantem postico falle clientem. *Plin.* 10, 42, 59. Falli memoria. *Stat. Silv.* 4, 3, 117. visu. *Gell.* 20, 1. Nisi me fallit memoria. *Cic. Fam.* 1, 6. et *Caes. B. C.* 3, 86. Opinionem alicujus fallere. *Auct. decl. Sall.* 12, 1. Longe opinione falli. *Nep. Ages.* 3. In quo eum opinio fefellit. *Id. Alc.* 8. Neque ea res illum fefellit. *Cic. Sull.* 4. Nam id me multum fefellit. *Plin.* 33, 1, 6. Fallit plerosque, quod arbitrantur etc. *Ter. Hec.* 5, 1, 2. Nec pol me multum fallit, quin quod suspicor, sit quod velit. *Ov. A. Am.* 1, 450. dominum sterilis saepe fefellit ager. *Hor. Ep.* 16, 45. Germinat et nunquam fallentis termes olivae. *Phaedr.* 3, 5. spes fefellit impudentem audaciam. *Cic. Phil.* 12, 8. *extr.* Is enim sum, nisi forte me fallo, qui vigiliis, curis, periculis perfecerim, ut etc. *Id. Rosc. Am.* 17. Permultos et ego novi, et (nisi me fallit animus) unusquisque vestrum. *Id. Att.* 8, 7. Nisi me omnia fallunt, deseret. *Sen. ep.* 95. *med.* Omnia me fallunt, nisi etc. *Cic. Fam.* 5, 20. *med.* Nisi quid me fallit. Jocose *Ter. Ph.* 1, 4, 44. Ego plectar pendens, nisi quid me fefellerit. Absolute *Cic. Att.* 14, 12. Qui quidem semper erunt clari: sed nos, nisi me conscientia fallit, jacebimus. *Id.* ad *Brut.* 1, 18. *f.* Maximus autem (nisi me forte fallit) in republ. nodus est, inopia rei pecuniariae. ¶ Passive. *Virg. A.* 5, 49. Jamque dies, ni fallor, adest. *Val. Fl.* 4, 674. sequor o, quicumque Deorum, Aesonides vel fallor, ait. Et *ib.* 8, 351. Fallor? an hos nobis magico nunc carmine ventos Ipsa movet? *Hor. A. P.* 42. Ordinis haec virtus erit, et venus, aut ego fallor. *Nep. Ep.* 5. Quod me Agamemnonem aemulari putas, falleris. ¶ Cum infinito. *Lucan.* 7, 288. coelumque tremens cum lancea transit, Dicere non fallar, quo sit vibrata lacerto. ¶ Eleganter *fallere* dicuntur, quae latent et scientiam visumve nostrum effugiunt. (*Gr. λανθάνειν.] *Curt.* 4, 16. Nulla adeo avia lacuna erat, quae vestigantium sitim falleret. [*Suet. Caes.* 43. Si qua (obsonia) custodes fefellissent, *h. e.* celata, clam custodibus relata fuissent.] *Ov. Met.* 4, 85. Fallere custodes nocte silenti. Et *ib.* 13, 462. Mors tantum vellem matrem mea fallere posset. *Id. Trist.* 1, 2, 98. acta Deos nunquam mortalia fallunt. *Hor. Ep.* 1, 6, 45. Exilis domus est, ubi non et multa supersunt et dominum fallunt. *Quint.* 8, 2. Fallunt etiam verba vel quibusdam regionibus familiaria vel artium propria, *h. e.* ignorantur. *Hor. Od.* 3, 14, 19. Spartacum si qua potuit vagantem Fallere testa, *h. e.* latere. Sic *Liv.* 22, 33. Speculator Carthaginiensium, qui per biennium fefellerat, Romae deprehensus. [*Perquam familiaris haec dicendi ratio *Liv.*, cf. 25, 9. 8, 20. Fallit hostis ad urbem accedens. Gr. λανθάνει προςιών. V. *Drakenb.* ad *Liv.* 41, 2. Plura dabit *Gloss. Liv.* p. 254.] *Ov. Trist.* 4, 2, 17. Nos procul expulsos communia gaudia fallunt. *Id. A. Am.* 3, 627. Littera fallit oculos. *Cic. Att.* 3, 23. In lege nulla esse ejusmodi capita, te non fallit. *Id. Or.* 1, 60. Neque enim hoc te, Crasse, fallit, quam multa sint genera dicendi. *Plin.* 2, 103, 106. *med.* Quem fallit? *Ter. Heaut.* 3, 2, 3. Num me fefellit, hosce id struere? *Pl. Bacch.* 2, 3, 64. Non me fefellit: sensi: eo examinatus fui. *Plin.* 9, 50, 74. Tanta celeritate, ut visum fallant. ¶ *Fallere pro aliquo* est, videri esse aliquem. *Gell.* 7, 14. Plerumque inflati atque tumidi (*in dicendo*) fallunt pro uberibus. ¶ Proverbium est *vivens falle*, λάθε βιώσας, quo monemur vitare turbam, abstinere a republ. et nobiscum habitare. *Hor. Ep.* 1, 17, 10. Nec vixit male, qui natus moriensque fefellit. ¶ Cum genitivo. *Pl. Ep.* 2, 2, 55. Nec satis exaudiebam, nec sermonis fallebar tamen. *Lucr.* 5, 98. Nec me animi fallit, quam res nova miraque menti accidat. [*Adde 1, 137. 921.] ¶ Translate. *Hor. Sat.* 2, 7, 114. Vino et somno fallere curam. *Ov. Met.* 14, 121. sermone laborem. Et *ib.* 8, 651. sermonibus horas. *Id. Her.* 1, 9. spatiosam fallere noctem. *Id. Trist.* 3, 2, 16. Fallebat curas aegraque corda labor. Et *ib.* 5, 7, 39. Detineo studiis animum falloque dolores. *Val. Fl.* 3, 319. tenui luctum solamine fallens. *Plin.* 27, 7, 28. Absinthium pueris dedere in fico sicca, ut amaritudinem fallerent. ¶ Interdum ponitur pro violare, scil. non praestando, quod exspectabatur. *Cic. Off,* 1, 13. Fidem alicui datam fallere. *Curt.* 7, 10. promissum. *Tac. A.* 1, 73. Jovem perjurio. *Hor. Od.* 2, 8, 9. matris cineres opertos, et toto signa cum coelo. *Ov. Her.* 16, 284. legitimi fallere jura tori. *Plin.* 7, 37, 38. Fefellit imperium militaris imprudentia, *h. e.* non exsecuta est. *Ov. Met.* 9, 696. mandata alicujus. *Id. Fast.* 2, 837. Brutus adest, tandemque animo sua nomina fallit, *h. e.* contra agit, ac suum nomen Bruti significabat. ¶ *Si sciens fallo, tum me Juppiter* etc. formula est jurantis et sibi mala precantis, si fidem fefellerit. *Cic. Fam.* 7, 1., *Plin. Pan.* 64. et *Fest. in Lapidem.* Sic *Prop.* 2, 16, 15. Ossa tibi juro per matris et ossa parentis: Si fallo, cinis heu sit mihi uterque gravis. Adde 4, 7, 53. et *Liv.* 21, 45. ¶ *Fallere* pro fraudare. *Ov. Met.* 5; 480. arvaque jussit Fallere depositum, vitiataque semina fecit. *Accius* ap. *Cic. N. D.* 3, 29. Aut tu illum fructu fallas aut etc. ¶ Et pro evitare, effugere. *Ov. Her.* 20, 190. Fallere casses. Et 45. retia. ¶ Et pro fingere, simulare decipiendi causa. *Virg. A.* 1, 687. Tu faciem illius noctem non amplius unam Falle dolo et notos pueri puer indue vultus. ¶ Et pro abscondere, tegere. *Ov. Fast.* 3, 22. Et sua divina furta fefellit ope. *Prop.* 4, 5, 14. Et sua nocturno fallere terga lupo, *h. e.* formam suam sub forma lupi tegere. ¶ *Fallier* pro *falli*, est ap. *Pers.* 3, 50. ¶ Praeteritum passivum *falsus sum* V. FALSUS pro quo *fefellitus sum* habetur ap *Petr. fr. Trag. Burm.* 61.

FALSĀRIUS, ii, m. μεταγράφων, qui decipiendi gratia scripta publica corrumpit, ut testamenta etc. *Suet. Ner.* 17. Adversus falsarios tum primum repertum, ne tabulae, nisi pertusae, ac ter lino per foramina trajecto obsignarentur. *Id. Tit.* 3. Imitari chirographa, quaecumque vidisset, ac profiteri, se maximum falsarium esse potuisse.

FALSĀTĬO, onis, f. *Hieron. in Rufin.* 2, 5. Falsatio Apostolorum ab haereticis.

FALSĀTUS, a, um, part. *a falso*, corruptus, adulteratus. *Hieron. in Rufin.* 2, 5. *med.* Liber Hilarii falsatus ab haereticis.

FALSĒ, adv. ψευδῶς, fallaciter, inaniter. *Cic. Acad.* 4, 46. Assentiri false alicui rei. [*Legendum *falso.* Sic recentiores edd.] *August. Confess.* 10, 13. Quae adversus haec falsissime disputantur. *Sisenn.* ap. *Charis.* 2, 179. Judicium false factum.

*FALSĬDĬCENTĬĂ, ae, f. falsiloquium. *Jul. Val. rest. gest. Alex. M.* 2, 2. Increpare vatem falsidicentiae coeperat. *B. A.*

FALSĬDĬCUS, a, um, adj. ψευδολόγος, qui falsa consuevit dicere. *Pl. Capt.* 3, 5, 13. Me meamque rem tuis scelestis falsidicis fallaciis dilaceravisti. Adde *Trin.* 3, 3, 40. et *Acc.* ap. *Prisc.* 6, 709. *Auson. epigr.* 118, 17. Falsidici vates, temerant qui carmine verum.

FALSĬFĬCĀTUS, a, um, part. *a falsifico*, falsus, falsificus. *Prud. Hamart.* 551. Nil de pestiferis opibus, aut falsificatis Terrarum spoliis stulto oblectamine libans.

FALSĬFĬCUS, a, um, adj. ψευδοποιός, qui facit fallacias. *Pl. Mil.* 2, 2, 36. Domi habet animum falsiloquum, falsificum, falsijurium.

FALSIJŪRĬUS, a, um, adj. qui falsa jurat, ψευδομνύων. V. v. praec.

FALSĬLŎQUĬUM, ii, n. mendacium. *August. prooem. Retract. f.* Ex multiloquio incidunt in falsiloquium.

FALSĬLŎQUUS, a, um, adj. ψευδολόγος, qui falsa loqui consuevit. V. FALSIFICUS. Adde *Prud. Apoth.* 107.

FALSĬMONĬĂ, ae, f. vel Falsimonium, ii, n. ἐξαπάτη, fraus, fallacia. *Pl. Bacch.* 3, 6, 12. Quos cum censeas tibi amicos, reperiuntur falsi falsimoniis.

FALSĬPĂRENS, tis, adj. qui falsum habet parentem, id est cujus pater is esse creditur, qui minime est. *Catull.* 68, 111. Quod quondam caesis montis fodisse medullis Audit falsiparens Amphitryoniades.

FALSĬTAS, atis, f. ψεῦδος, vitium, quo id asserimus esse, quod non est: item ipsa res falsa. *Cic. Cluent.* 2. Etenim sicut aliis in locis parum firmamenti, et parum virium falsitas habet etc. Alii leg. *veritas habet.* *Arnob.* 1, 33. Inditae scriptis falsitates.

*FALSĬTESTIS, is, m. falsus testis *Gloss. Philox.* Falsitestis, ψευδομάρτυς. *B. A.*

FALSO, adv. ψευδῶς, non vere. *Cic. Manil.* 14. Hoc incredibile omnibus, et falso memoriae proditum videbatur. [*Id. Verr.* 2, 5, 41. Non enim possum quemquam insimulare falso. *Ov. Fast.* 5, 683. Sive ego te feci testem, falsove citavi Non audituri numina magna Jovis. His locis i. q. fallaciter, cum studio fallendi.] *Nep. Alc.* 9. Alcibiades in Thraciam se abdidit, sperans ibi facillime fortunam suam occuli posse. Falso: nam Thraces insidias ei fecerunt etc. *Cic. Off.* 3, 18. Atqui in talibus rebus aliud utile interdum, aliud honestum videri solet. Falso, nam etc. [*Insolentius jungitur ap. *Tac. Germ.* 36. Inter inpotentes et validos falso quiescas, i. e. falluntur qui putant — quiesci posse. *Boettich. Lex. Tac.* p. 193.] *Id. Fam.* 5, 5. Ne forte id ipsum verbum ponam, quod abs te ajunt falso in me solere conferri. *Pl. Amph.* 2, 2, 181. Vir ego tuus sim? ne me appella falsò falso nomine. *Caes. B. C.* 1, 14. Falso nunciare. *Curt.* 8, 8. Quod falso creditum est. *Pl. Amph.* 3, 2, 7. Falso insimulatus probri. Et 21. Falso aliquid dicere. *Id. Bacch.* 3, 6, 43. Habere aliquem falso suspectum. *Id. Most.* 1, 3, 21. Et 22. Falso laudari, aut vituperari. *Tibull.* 3, 3, 20. falso plurima vulgus amat, i. e. immerito. Sic *Sall. Jug.* 1. Falso queritur de natura sua genus humanum. Et *Curt.* 5, 2. Verone an falso honos cuique haberetur, ignorari non poterat. [*De discrimine inter *falso*, *fallaciter*, *perperam* disputat *Döderl.* 1, 66.]

FALSO, as, a. 1. falsum facio. *Modest. Dig.* 48, 10, 32. Qui pondera, aut mensuras falsassent.

FALSUS, a, um, part. a *fallo.* *Ter. Andr.* 4, 1, 23. Me miserum, qui tuum animum ex animo spectavi meo! *Pam.* falsus es. *Pl. Men.* 5, 2, 3. Id quam facile sit mihi, haud sum falsus. *Id. Aul.* 2, 1, 4. Haud falsa sum, nos odiosas haberi. *Ter. Eun.* 2, 2, 43. Ut falsus animi est! [*Ita maxime comici; alia exempla haec sunto: *Sall. Jug.* 85. Nae illi falsi sunt, qui — exspectant. *Liv.* 4, 46. Nec falsus fates fuit, i. e. verum viderat. *Tac. H.* 2, 17. Ita ceteros terruere, ut adesse omnem Caecinae exercitum trepidi ac falsi nuntiarent. *Ov. Met.* 3, 250.] *Sil.* 13, 886. de Annibale: Assyrio famulus regi, falsusque cupiti Ausoniae motus, *h. e.* frustratus spe excitandi in Romanos belli. [*Gr. ἐσφαλμένος.] ¶ Saepe transit in nomen, et de eo dicitur, qui fallit, decipit, ψευδής. *Cic. Div.* 2, 11. Testes aut casu veri, aut malitia falsi fictique esse possunt. *Catull.* 30, 1. Alfene immemor, atque unanimis false sodalibus. [*Virg. G.* 1, 463. Solem quis dicere falsum Audeat?] *Sall. Cat.* 10. Ambitio multos mortales falsos fieri subegit, aliud clausum in pectore, aliud promptum in lingua habere. [*Tac. A.* 1, 7. Quanto quis illustrior, tanto magis falsi ac festinantes vultuque composito. *Id. ib.* 3, 2. Ne falsi intelligerentur. *Id. ib.* 6, 44. Falsus in amore. Plura dabit *Boettich.* l. l. p. 193. Adde *Suet. Caes.* 81. *Tib.* 14.] *Ov. Her.* 7, 67. falsae perjuria linguae. ¶ Saepissime est fictus, simulatus, vanus, inanis, mendax. [*Hujus § exempla secundo loco poni debebant.] *Sall. Cat.* 51. *extr.* Falsum aliquid pro vero credere. *Pl. Rud. prol.* 13. Qui falsas lites falsis testimoniis petunt. *Hor. Ep.* 1, 16, 39. Falsus honor juvat, [*i. e. immeritus. *ib.* 38. eod. signif. opprobria falsa.] *Cic. Rosc. Am.* 38. Pro re certa spem falsam domum retulerunt. *Id. Div.* 2, 62. Falsa et mendacia visa. Et *ib.* Visa falsa et inania. *Id. N. D.* 2, 21. Omnis ordo, veritas, ratio, constantia: quaeque his vacant, ementita et falsa, plenaque erroris eunt etc. *Id. Or.* 2, 45. Nihil nisi falsum, et imitatione simulatum. *Id. Fl.* 17. Falsae et corruptae litterae. [*Liv.* 40, 55. Falsas esse litteras et a scriba vitiatas. *Suet. Aug.* 19. Falsarum tabularum rei, i. e. ad-

ulteratarum, verfälscht, untergeschoben.] Id. Phil. 12, 2. extr. Spe falsa atque fallaci errare. Et ib. 11, 2. Summae benevolentiae falsi indices. Plin. 16, 22, 34. Falsa definitio. Quint. 12, 10. med. ratio. Id. 9, 29, 46. Falsa opinio. Hor. Od. 3, 7, 14. Falsa crimina. [*Id. Ep. 2, 1, 212. falsi terrores.] Ter. Hec. 5, 4, 2. Falsum gaudium. Id. Eun. 1, 1, 22. Falsa lacrimula. Col. 1, 6. med. Id autem falsissimum est. Plin. 33, 9, 46. Falsa moneta, falsus denarius. Cic. Or. 3, 25. Molliores sunt et delicatiores in cantu flexiones et falsae voculae, quam certae et severae. [*Falsetten.] ¶ Cum genitivo. Plin. 12, 18, 41. Felix appellatur Arabia, falsa et ingrata cognominis. ¶ De eo, qui videri vult, aut qui putatur is esse, qui re vera non est. Virg. A. 3, 302. in luco, falsi Simoentis ad undam, Libabat cineri Andromache. Val. Fl. 8, 265. neque enim fugit aequore raptor Juppiter, aut falsi sequimur vestigia tauri. Stat. Th. 7, 739. Lernaeum falso simulans Aliagmona vultu. ¶ Falsum habere est fallere, decipere. Sall. Jug. 10. Neque ea res falsum me habuit. ¶ Falsum, i, res falsa, falsitas. Cic. Att. 7, 14. De quibus ante ad te falsum scripseram. [*Tac. A. 6, 58. Mox patuit breve confinium artis et falsi. Id. 3, 56. Modica de moribus adolescentis neque in falsum aucta retulit. Lucr. 4, 477. Notitiam veri quae res falsique crearit; et saepius al. In sequentibus hujus §. locis neutrum adj. adverbii loco, ex Graecorum more, positum est.] Ov. Am. 3, 3, 11. Jurare falsum. [*Id. Met. 10, 427. 13, 559. Tac. A. 6, 60. Tiberius torvus aut falsum renitens vultu. V. Boettich. Lex. Tac. p. 37.] ¶ Falsa, orum, sunt res falsae. Ov. Met. 9, 138. falsa addere veris. Hor. Sat. 2, 2, 6. Acclinis falsis animus. [*Frequens est hoc loquendi genus ap. Tac. A. 2, 82. Nec obstitit falsis Tiberius. Id. ib. 6, 45. Simulationum falsa in sinu avi perdidicerat. H. 2, 70. Falsa, vera aut majora vero miscebant.] ¶ Crimen falsi est, si quis chirographum alienum imitetur, aut libellum, aut rationes intercidat, vel describat, si falsam monetam cudat, testamentum supponat, pro advocatione, testibusve pecuniam accipiat etc., de quibus JCti Dig. 48, 10. qui Ad leg. Cornel. de falsis inscribitur. Hinc falsum facere, et committere Mart. ib. leg. 1. accusare aliquem falsi, ib. subjici poenae falsi, ib. falsi reus, Papin. ib. leg. 12. et sexcenta hujusmodi. Absolute. Quint. 7, 2. f. In falso quoque ratio similis: aut enim plures in culpam vocantur, aut unus. ¶ Tela in falsum jacere, Tac. A. 4, 50. extr. est in vanum, et sine ictu. [*Nullum hujus locutionis simile exemplum inveneris.] ¶ Comp. Falsior: de quo Festus: Falsius et falsior cum rationabiliter dici possint, non tamen sunt in consuetudine. Petr. tamen Sat. 132. extr. Nihil est hominum inepta persuasione falsius, nec ficta severitate ineptius.

[FALTO, onis, m. cogn. R. originis, et significationis incertae. Fast. Capitol. ap. Grut. 292. P. Valerius Falto. F.]

FALX, falcis, f. δρέπανον, ferramentum incurvum seu aduncum, ad varios usus in re rustica: aliud est, quo segetes metuntur, aliud quo foenum secatur, aliud quo putantur arbores, aliud quo vepres, rubi abscinduntur, etc. [Videtur falx esse pro falex ex πέλεκυς, securis, quod ab Hebr. פָּלַח, palàch, secuit. At minus recte F.] Varr. L. L. 4, 31. Falces a farre, littera commutata: hae in Campania seculae, a secando: a quadam similitudine harum aliae, et quod apertum, unde falces foenariae et arboreae; et quod non apertum, unde lumariae falces et sirpiculae. Cic. Tusc. 5, 23. Immissi cum falcibus multi purgarunt et aperuerunt locum. Varr. R. R. 1, 22. f. Falces silvaticae, arborariae, rustariae. Cato R. R. 10. foenariae, stramentariae. Et 11. vineaticae. Pall. 1, 43. putatoriae, messoriae. ¶ Vinitoriae seu putatoriae falcis figuram, partes, usum accurate describit Col. 4, 25. Ad hanc pertinent illa Plin. 17, 14, 24. Falce levigare truncum. Et ib. 22, 35. n. 10. Supina falce oculos vitis auferre. Et ib. Vitem falce curare. Hor. Od. 1, 31, 9. Falce vitem premere. Col. l. c. Ductu falcis putationem conficere. Quint. 2, 4. Frondibus adhibere falcem. Virg. Ecl. 3, 11. Vites falce incidere. [*Prop. 2, 19, 12. Illic assidue tauros spectabis arantes, et vitem docta ponere falce comas.] ¶ Ad messoriam pertinent illa Virg. G. 1, 348. maturis falcem supponere aristis. Ov. Am. 3, 10, 12. Falce subsecare. Id. Fast. 4, 912. Sata falcibus apta, h. e. matura. Id. A. A. 2, 322. plena falce metere. ¶ [*Signif. etiam securim, vel aliud fabrorum lignariorum instrumentum. V. Prop. 4, 3, 59. Stipes acervus eram, properante falce dolatus (de Priapi statua loquitur).] ¶ Est etiam bellica falx, similis, opinor, iis quas hastili oblongo, ferroque partim curvo et falcato, partim acuto rectoque Hellebarden vocamus. Cic. Mil. 33. f. Cum facibus ad Curiam cucurrerunt, cum falcibus ad Castoris, cum gladiis toto foro volitarunt. Id. Sull. 5. f. Ille arma misit, cornua, tubas, falces, signa, legiones. Curt. 9, 2. Elephantos securibus falcibusque mutilare. Caes. B. G. 3, 14. Falces praeacutae, insertae affixaeque longuriis: non absimili forma muralium falcium. Et ib. 7, 86. Falcibus vallum et loricam rescindunt. Stat. Ach. 2, 416. didici, quo Paeones arma rotatu, Quo Macetae sua gaesa citent, quo turbine caestum Sauromates, falcemque Getes, arcumque Gelonus etc. Adde Tac. H. 3, 27. et Sisen. ap. Non. 18, 29. ¶ Falces murales, quas Caes. memorat, erant majora ferramenta adunca, cuspide curvata et solida, ad perfodiendum aggerem, evellendos lapides, murumque subruendum. Graeci δορυδρέπανα appellant. Id. B. G. 7, 22. Laqueis falces avertebant; quas cum destinaverant, tormentis introrsus reducebant. ¶ In genitivo multitudinis falcium habet, non falcum. Charis. 1, 114.

FĀMĀ, ae, f. φήμη, idem ac rumor, idest quidquid de aliquo divulgatur, sive in bonum, sive in malum: a Dorico φάμα pro φήμη, quod a φημί, dico. Cic. Att. 7, 26. Bona de Domitio, praeclara de Afranio fama est. Id. Q. Fr. 1, 1, 8. Constante fama, atque omnium sermone celebratum est. Id. Phil. 14, 6. Cum tristis a Mutina fama manavit. Id. Fl. 6. Si quid audistis communi fama atque sermone. Id. Att. 9, 3. A Brundisio nulla adhuc fama venerat. Id. Verr. 2, 4, 36. Fama percrebuit. Id. Mil. 35. fines imperii peragravit. Coel. ad Cic. Fam. 8, 8. magna illico surrexit. Caes. B. G. 5, 51. Ad Labienum de victoria Caesaris fama perfertur. Et ib. 6, 19. Si quis quid de republ. a finitimis rumore aut fama acceperit. (Rumor est res sine teste, sine indice, ut ait Quint. Decl. 18, 6., vel sine capite, sine auctore, ut Cic. Fam. 12, 10.: at fama est communis et consentiens opinio: tametsi hoc discrimen non est perpetuum.) Id. ib. 20. Reliquos ne fama quidem acceperunt. Cic. N. D. 2, 37. Cum accepissent fama et auditione, esse etc. [*von Hören sagen.] Nep. Ages. 2. Fama exierat, Artaxerxem comparare classem. Vell. 2, 93. Ut fama loquitur. Just. 18, 4. Fama hanc rem loquebatur. Id. 2, 13. Fama in majus omnia extollens. [*Suet. Caes. 33. Promissumque jus annulorum cum millibus quadringenis fama distulit: ubi v. B. Crus. Cf. Ruhnk. ad Ter. Heaut. prol. 16.] Plin. 35, 10, 36. n. 13. Famam dispersit, se emere. Cic. Fam. 12, 4. Fama nunciabat, te isse in Syriam. Id. Sull. 4. Vix ad aures meas istius suspicionis fama pervenit. Nep. Them. 10. Fama fuit venenum sua sponte sumpsisse. Caes. B. C. 1, 82. Contra opinionem famamque omnium. Tac. H. 2, 73. Esse in ore et fama. ¶ In fabulis Fama est Terrae filia, Coei et Enceladi soror, in Gigantum ultionem a matre edita: nam per ipsam Deorum crimina vulgata sunt, ut ait Serv. ad A. 4, 179. ubi Virg. eam describit pedibus celerem, et pernicibus alis, Monstrum horrendum, ingens, cui quot sunt corpore plumae, Tot vigiles oculi subter, tot linguae, totidem ora sonant, tot subrigit aures etc. Ejus domum describit Ov. Met. 12, 39. V. etiam Val. Fl. 1, 116. ¶ Saepe dicitur de nominis celebritate et existimatione, tum bona, tum mala. Liv. 10, 24. Ad famam P. R. pertinere, h. e. ad gloriam. Cic. Quint. 15. Cujus bona ex edicto possidentur, hujus omnis fama et existimatio cum bonis simul possidetur. Id. Sext. 66. Bonam famam bonorum, quae sola vere gloria nominatur, expetere, [*i. e. laudem, honorem quem boni tribuunt. Adde Fam. 6, 6, 10. Intelligit te hominem — vel ingenio vel gratia vel fama populi Romani parem, non posse prohiberi re publica diutius.] Id. Off. 2, 20. extr. Perpetua commendatio et fama. Id. Fam. 1, 9. med. Famam inconstantiae pertimescere. Id. ib. 9, 16. med. Abjicere famam ingenii. Id. ad Brut. 1, 18. Subire famam temeritatis. Id. Att. 5, 10. et Nep. Them. 1. Servire famae. Vell. 2, 115. et Sall. Cat. 50. consulere. Quint. 3, 6. med. studere. Sall. Cat. 26. et 56. parcere. Nep. Lysand. 1. Magnam sui famam relinquere, magis felicitate, quam virtute partam. Cic. Div. Verr. 22. Ante collectam famam conservare. Quint. 7, 1. med. Affectare famam eloquentiae. Et 2, 12. quaerere. Plin. praef. H. N. f. aucupare. Hor. Sat. 1, 4, 83. captare. Plin. 36, 5, 5. n. 15. extr. consequi. Cic. Brut. 74. conficere alicui. Id. Fam. 3, 8. Detrahere de fama alicujus. Plin. 37, 3, 11. n. 2. et Quint. 12, 5. Alicui famam facere. Tac. A. 16, 18. Proferre quempiam ad famam. Sall. Jug. 101. et Plin. ep. 3, 7. Famam laedere. Id. ep. 4, 9. f. ferre justitiae et constantiae. Plin. alter 36, 21, 39. magnam habere. [*Hic non omittendi videtur loci Cic. Tusc. 3, 4. (Vera) gloria non est bonis viris repudianda. Illa autem quae se ejus imitatricem esse vult, temeraria atque in considerata et plerumque peccatorum vitiorumque laudatrix, fama popularis, simulatione honestatis formam ejus pulchritudinemque corrumpit. Ib. 5, 16. Omitto nobilitatem famamque popularem stultorum improborumque consensu excitatam: ubi fama popularis est gloria, existimatio, quam quis malis artibus, laudando populi vitia, sibi comparavit. — Forensis fama ap. Eund. Pet. Cons. 5. Fere omnis sermo ad forensem famam a domesticis emanat auctoribus: est gloria e rebus forensibus fortiter feliciterque gestis reportata.] ¶ Pro infamia. Virg. A. 4, 170. neque enim specie, famave movetur, Nec jam furtivum Dido meditatur amorem. Ter. Ad. 2, 3, 10. Maledicta, famam, meum, amorem, et peccatum in se transtulit. Turpil. ap. Non. 4, 193. Opplere aliquem fama et flagitiis. ¶ In plurali num. Sall. fragm. ap. Sen. ep. 114. med. Inter arma civilia aequi boni famas petit. Arruntius ib. Ingentes esse famas de Regulo. Senec. hoc in Arruntio reprehendit, ut nimis affectatum. Pl. Trin. 1, 2, 149. Maledictas famas ferunt. Al. aliter leg. Arnob. 7, 219. Inhonestas famas adjungere Diis. ¶ Est etiam fama inveterata res et firmata in opinione hominum. Virg. A. 6, 4. Daedalus (ut fama est) fugiens Minoia regna etc. Cic. Har. resp. 10. Mitto illam veterem ab ipsis Diis immortalibus, ut hominum fama est, Etruriae datam disciplinam. Virg. A. 4, 218. nos munera templis Quippe tuis ferimus, famamque fovemus inanem. Non. 4, 193. interpretatur spem profuturi numinis.

[FĀMĀTUS, a, um, part. ab inus. famo, idem ac pervulgatus vel diffamatus. Cic. fragm. pro Scaur. p. 22. Quibus criminibus haec tota apud ignaros aut invidos famata causa est. Cramerus barbaricum et insiticium, Heinrichius vero et Peyronius antiquum et genuinum verbum putant, atque ita interpretantur: Quorum criminum gratia, haec causa famam obtinuit apud ignaros facti vel Scauro invidos. F. *Retinuit etiam Beier.]

*FĀMEL, servus apud Oscos. Festus. V. FAMILIA. B. A.

[FĀMĒLĬCĒ, adv. esurienter. Gloss. Phil. Famelice, λιμοξηρός. F.]

FĀMĒLĬCŌSUS, a, um, adj. Gloss. Phil. Famelicosus, βουλιμώδης. Festus. Famelicosam terram, terram palustrem vocabant, h. e. plenam famelicorum. [Alii tamen rectius leg. famicosam, quae nempe alibi scaturiginosa dicitur. V. FAMIX. F.]

FĀMĒLĬCUS, a, um, adj. βουλιμῶν, fame laborans, esuriens. Ter. Eun. 2, 2, 29. Ad coenam vocant, adventum gratulantur. Ubi ille miser famelicus videt etc. Pl. Rud. 2, 2, 6. Salvete fures maritimi, famelica hominum natio. Plin. 10, 10, 12. Milvus rapacissima et famelica semper ales. Phaedr. 1, 20. canes famelici. Juven. 14, 146. Nocte boves macri lassoque famelica collo Armenta ad virides hujus mittuntur aristas. Appul. Met. 1. f. Famelicum convivium, h. e. nimis parcum et famelicos dimittens convivas.

FĀMELLĀ, ae, f. diminutivum famae. Fest.

FĀMES, is, f. λιμὸς, edendi cupiditas. Cic. Cluent. 25. Bestiae fame dominante, plerumque ad eum locum, ubi pastae aliquando sunt, revertuntur. Id. Div. 2, 35. Fame enectus. Id. Verr. 2, 5, 51. confectus. Plin. 37, 8, 32. pressus. Id. 9, 8, 7. concitus. Caes. B. G. 7, 20. extr. consumptus. Cic. Fin. 1, 11. Cibo et potione famem sitimque depellere. Id. Dom. 23. Famem explere. Ov. Fast. 6, 530. et Met. 4, 98. deponere. Id. Her. 14, 96. levare. Val. Fl. 2, 347. vincere sacris extis. Tibull. 2, 1, 38. querna pellere glande. Tac. A. 14, 24. et Colum. 2, 10. propulsare. Prop. 4, 3, 22. pascere. Caes. B. G. 7, 17. extremam sustentare. Sen. Thyest. 64. solvere ad mensam. Et 165. accendere. Ov. Pont. 1, 2, 87. tolerare. Tibull. 1, 6, 17. Fames stimulat. Val. Fl. 4, 499. saevit. Quint. decl. 12, 9. urit. Curt. 9, 10. urget. Hor. Sat. 1, 2, 6. dura. Sil. 7, 280. arcta. Ov. Met. 8, 791. jejuna. Et 845. dira. Quint. decl. 12, 8. ignea, h. e. vehementissima. Hor. Od. 1, 21, 13. misera. Virg. A. 6, 421. rabida. Et ib. 9, 340. vesana. Lucan. 7, 413. insana. Plin. 30, 10, 24. In fame diutius vivere. Et 11, 18, 20. mori. Et 17, 24, 37. n. 2. laborare. Cic. Q. Fr. 2, 3. Plebem fame necare. Caes. B. G. 7, 20. excruciare. ¶ Famis poeticam descriptionem habes ap. Ov. Met. 8, 788. et sqq., et famelici hominis ib. 823. et sqq. ¶ Metonymice ponitur pro annonae caritate. Cic. Att. 5, 21. med. Fames, quae tum erat in hac mea Asia: messis enim nulla fuerat. Curt. 10, 8. Fames esse coepit. ¶ Et pro inopia et paupertate. Ter. Ph. prol. 18. Ille ad famem hunc ab studio studuit rejicere. ¶ Et pro abstinentia victus, quae imperari a medicis solet. Cels. 8, 10. n. 7. Primis diebus fames: deinde liberalius alimentum. Et ib. In principio fame utendum. ¶ Metaphorice dicitur de quacumque vehementiori cupiditate. Virg. A. 3, 57. Auri sacra fames. Hor. Od. 3, 16, 17. Crescentem sequitur cura pecuniam Majorumque fames. Id. Ep. 1, 18, 23. Quem tenet argenti sitis importuna famesque. Plin. 33, 4, 2. Inter omnia auri fames durissima est. Flor. 3, 21. Inexplebilis honorum Marii fames. ¶ Olim habuit in genitivo famii et fami. Unde Cato ap. Gell. 9, 14. Pueri atque mulieres extrudebantur fami causa. Lucil. ib. Rugosum atque fami plenum. ¶ In sexto casu singulari e productum habet more quintae declinationis: nisi velis ad caesurae jura recurrere. Virg.

A. 6, 421. Objicit: ille fame rabida tria guttura pandens. Adde *Lucan.* 10, 158., *Juven.* 15, 102., *Mart.* 1, 100., *Ov.*, *Tibull.* etc. ℙ In recto reperitur etiam *famis.* *Varr. R. R.* 2, 5. *med.* Algor eas et famis macrescere cogit. *Prud. Psych.* 479. spoliatque suos famis impia natos.

FĀMĪCŌSUS, a, um. V. FAMELICOSUS.

FĀMĬGĔR, ĕri, m. qui fert famam, nuncius. *Gloss. Phil.* Famiger, ἀγγελιαφόρος, *Varr. L. L.* 5, 7. Hinc etiam famiger, affabile, et sic composita alia item, ut declinata multa. [Alii rectius leg. *famigerabile* pro *famiger*, illic enim de fama sermo est, ejusque derivatis tantum. *F.*]

FĀMĬGĔRĀBĬLIS, e, adj. celebris, clarus, fama notus. *Appul. Met.* 1. p. 105, 16. Satis famigerabile spectaculum. Et 2. p. 124, 5. Provincia famigerabilis. V. v. praec.

FĀMĬGĔRĀTĬO, onis, f. διαβόησις, famae disseminatio. *Pl. Trin.* 3, 2, 66. Haec famigeratio te honestet, me conlutulet.

FĀMĬGĔRĀTOR, oris, m. qui fert famam, qui rei alicujus famam spargit. *Pl. Trin.* 1, 2, 178. Ego de verbis eorum famigeratorum inscius prosilui.

FĀMĬGĔRĀTUS, a, um, part. a *famigero*, divulgatus, celebris. *Appul. Flor. n.* 15. p. 350, 32. Famigeratum antiquitus fanum. *Mela* 2, 7. *med.* Creta multis famigerata fabulis, adventu Europae, Pasiphaes et Ariadnae amoribus.

*FĀMĬGĔRO, as, a. 1. evulgo. *Gloss. Phil.* Famigero, διαφημίζω. *B. A.*

FĂMĪLĬA, ae, f. δουλεία, οἰκία, si originem spectas, primo et proprie significat servorum coetum in aliqua domo. Est enim ab Osco *famel* servus (uti docet *Fest.* in *Famuli*), pro quo *famul* dixit *Enn.* ap. *Non.* 2, 322. Hinc *Appul. Apol.* Quindecim liberi homines, populus est: totidem servi, familia: totidem vincti, ergastulum. [*Nonnisi certo igitur servorum numero, ad hominem privatum aliquem pertinente, hoc cognomentum proprie additum. Facit huc locus *Cic. Caec.* 19. Neque dubium est, quin si ad rem judicandam, verbo ducimur, non re, familiam intelligamus, quae constet ex servis pluribus; quia unus homo familia non sit. Adde *Dig.* 50, 16, 40, 3. Unicus servus familiae appellatione non continetur. Ne duo quidem familiam faciunt. — Tum vero v. *familia*, numeri servorum ratione nulla habita, in universum de famulitio, quo quis uteretur, etiamsi unico servo constaret, usurpatum. Quod praeter locum, quem Noster mox laudat, *Phaedr.* 3, 19., haec exempla docent. *Paul. rec. sent.* 5, 6, 3. Familiae autem nomine etiam duo servi continentur. (*Schulting. Jurispr. Ante-Just.* p. 456.) *Dig.* 43, 16, 1, 17. Verius est, in hoc interdicto, etiam si unus servus vi dejecerit, familiam videri dejecisse.] *Varr. R. R.* 1, 18. Familiam Cato dirigit ad duas metas: ad certum modum agri et genus sationis. *Cato R. R.* 5. Villicus familiam exerceat: consideret, quae dominus imperaverit, fiant. *Col.* 11, 1. *med.* Cultam vestitamque familiam utiliter magis habeat, quam delicate. *Phaedr.* 3, 19. Aesopus domino solus cum esset familia. *Cic. Q. Fr.* 2, 6. Tabulam proscripsit, se familiam Catonianam venditurum. *Id. Brut.* 22. Cum insimularetur familia, partim etiam liberi, societatis ejus. *Liv.* 8, 15. Minucia Vestalis jussa sacris abstinere familiamque in potestate habere. V. POTESTAS. *Nep. Att.* 13. Usus est familia, si utilitate judicandum est, optima; si forma, vix mediocri. [*Conjuncti leguntur in sepulcralibus titulis *familia* et *liberti.* *Inscr.* ap. *Orell.* 2981. Familiae et Libert*orum* T. Septumi Sabini Januarius Aug. et Atilia Eustasia maceriam tempestate lapsam restituerunt sine injuria priorum etc. ℙ Dicitur *familia* etiam de corpore servorum ad rem publicam pertinentium. Hinc ap. *Cic. Cluent.* 15. Martis familia, i. e. servi Martis, publice constituti, qui Martiales alias dicuntur. Alia exempla praebent inscriptiones, v. c. *Familia publica*, i. e. servorum certus quidam numerus publicae utilitati inservientium, ap. *Orell.* 2851. Banaeus de familia publica regionis VIII.: ubi haec notata leguntur: De familiis, una publica, altera a Tiberio instituta non tam arcendis incendiis, ut dicit *Gud.*, sed tutelae ductuum causa paratis, v. *Front. Aquaeduct.* 2. p. 256. *Keuch.* Adde 2850. Corpori familiae publice libertorum et servorum, i. e. Corpori libertorum (publicorum) et familiae publicae servorum. Consule *Cannegiet. Nom. Rat.* p. 42. *Orell.*] ℙ Secundo extenditur ad liberos homines unius domus, partemque gentis significat: et ab aliis ejusdem gentis familiis cognomine distinguitur: v. gr. in Aemilia gente familiae fuere Mamercorum, Barbularum, Scaurorum, Lepidorum etc. Sunt, qui hanc esse primam hujus vocis notionem putent: confugiuntque ad Graecam originem ὁμιλία, et Aeolice ὀμιλία, conversatio, consuetudo. *Festus* quoque, licet primum etymon probet, docet tamen, primo in liberis hominibus dici, postea in servis. Ut ut sit, complectitur hac ratione parentes, filios, nepotes, affines etc. una in domo simul viventes, quorum princeps et caput *paterfamilias*, *materfamilias* appellatur. *Nep. Att.* 18. Sic familiarum originem subtexuit, ut ex eo clarorum virorum propagines possimus cognoscere. *Cic. Phil.* 9, 2. Qui primus in eam familiam, quae postea viris fortissimis floruit, attulit consulatum. *Id. Mur.* 8. Ex familia vetere et illustri. Et 7. Amplae et honestae familiae plebejae. *Caes. B. G.* 7, 32. Antiquissima familia natus. Et 37. amplissima. *Hirt. B. Afr.* 57. Homo familia, dignitate honoribusque praestans. ℙ Aliquando ita accipitur, ut omnes tum liberos, tum servos, qui unam aliquam domum constituunt et sub uno patrefamilias sunt, complectatur. *Caes. B. G.* 1, 4. Orgetorix ad judicium omnem suam familiam, ad hominum millia decem, undique coegit. [*Hotomannus sic describit: qui vel in possessionibus ejus ac rusticis rebus vel in vectigalibus exercendis operam dabant.] ℙ Aliquando dicitur de ipsa gente. Nam *Liv.* 2, 48. et 49. narrans de Fabiis Vejens bellum suscipientibus, quam primo *gentem Fabiam* appellaverat, postmodum *familiam* dicit. [*Ita etiam *Eutrop.* 1, 16. ubi eandem rem narrat.] *Tac. A.* 3. *f.* Viginti clarissimarum familiarum imagines antelatae (*in funere*). *Gell.* 13, 19. *extr.* Cum librum commentariorum de familia Porcia legeremus. *Nep. Att.* 18. Juniam familiam a stirpe ad hanc aetatem ordine enumeravit. ℙ Aliquando de tota re et possessione familiae. *Cic. Or.* 1, 56. et *Caecin.* 7. Familiae erciscundae causam agere. *Ulp. Dig.* 50, 16, 195. Familiae appellatio varie accepta est: nam et in res et in personas deducitur: in res, ut puta in lege XII. Tab. his verbis: Agnatus proximus familiam habeto. Adde *Dig.* 10, 2. qui inscribitur *Familiae erciscundae*, ubi de dividenda universa hereditate agitur, tum quae in servis, tum quae in pecunia ceterisque bonis continetur. Huc pertinet illud *Ter. Heaut.* 5, 1, 36. Decem dierum vix mihi est familia. ℙ Transfertur ad sectas philosophorum, coetum, corpus. *Cic. Or.* 1, 10. Et cum universi (*philosophi*) in te impetum fecissent, tum singulae familiae litem tibi intenderent. Instaret Academia etc. *Id. Div.* 2, 1. Tota Peripateticorum familia. *Id. Fin.* 4, 18. Aristoteles, Xenocrates, tota illa familia non dabit. ℙ *Gladiatorum familia*, manus gladiatorum sub uno lanista aut domino. *Suet. Aug.* 42. [*Verba sunt: Quum venalicias et lanistarum familias — urbe expulisset; ubi *venaliciae familiae* (ap. *Quint. Inst.* 7, 2, 26. *venalis familia*) sunt servi venales, *Dion.* 55, 26. τὰ ἀνδράποδα τὰ ὤνια; *lanist. fam.* greges gladiatorum, οἱ μονομαχοῦντες.] *Cic. Sull.* 19. ℙ *Familiam ducere* dicitur, qui princeps est in familia: ductum a familia venalium servorum, in cujus capite pulcriora et vendibiliora ponebantur. [*Aliam hujus formulae originem v. in DUCO.] Hinc translate. *Cic. Phil.* 5, 11. L. quidem frater ejus, utpote qui peregre depugnarit, familiam ducit. *Id. Fin.* 4, 16. Sed primum illud vide, gravissimam illam vestram sententiam, quae familiam ducit, [*i. e. quae caput est vestrae philosophiae moralis] honestum quod sit, id esse solum bonum etc. *Id. Fam.* 7, 5. *f.* Accedit etiam, quod familiam ducit in jure civili, singularis memoria, summa scientia, *h. e.* quod caput est. Alii ita distinguunt: Accedit etiam, quod familiam ducit in jure civili: singularis memoria etc. [*V. ad h. l. *Manut.*, cujus non improbanda videtur sententia.] ℙ Translatum est et illud *Quint.* 1, 4. Grammatici versus censoria virgula notare, et libros, qui falso viderentur inscripti, tanquam subditicios, submovere familia, permiserunt sibi. ℙ Genitivus *familias*, ut *Monetas*, *Latonas*, *fortunas* etc. antiquus est: haeretque adhuc tribus his vocibus *pater*, *mater*, *filius* aut *filia*. V. suis locis. [*Antiquam hanc genitivi scripturam nunquam exhibet Tacitus. Ceterum plerique omnes in alterutrius vocis usu sibi constant: *Cic.*, *Nep.*, *Hirt.*, *Plin. maj.*, *Quint.* semper exhibent *familias* in illo dicendi genere, *Liv.* contra et *Caes. familiae* (cf. *Drak.* ad *Liv.* 34, 2, 1.); *Sen.* variat. *Boettich. Lex. Tac.* p. 193.]

FĂMĪLĬĀRESCO, is, n. 3. *Sidon. ep.* 7, 2. Summatibus agnosci, innotescere, familiarescere. *Cave usurpes.*

FĂMĪLĬĀRĬCUS, a, um, adj. ad familiam pertinens. *Vitr.* 6, 10. Circum autem in porticibus triclinia quotidiana, cubicula etiam, et cellae familiaricae constituuntur, *h. e.* in quibus familia, *h. e.* servi habitant. *Cato R. R.* 14. cellas familiae vocat. *Varr. R. R.* 1, 13. In eoque (*sterquilinio*) quidam sellas familiaricas ponunt, *h. e.* loca ventri exonerando. Sunt qui *sellas* reponunt etiam in allatis *Vitruvii* et *Catonis* locis: sed ibi hae locum non habent: ap. *Varr.* recte habent. *Ulp. Dig.* 34, 2, 23. ap. *Torrent.* (24. ap. *Haloandr.*) Vestimenta familiarica sunt, quae ad familiam vestiendam parata sunt. *Haloand.* habet *familiaria.*

FĂMĪLĬĀRIS, e, adj. οἰκεῖος, [*οἰκέτης], ad familiam pertinens: et refertur ad servos. Itaque *familiaris* dicitur, qui cum aliis ejusdem familiae servus est. *Pl. Ep.* 1, 1, 2. (ubi duo conservi colloquuntur) *Ep.* Heus adolescens. *The.* quis properantem me prehendit pallio? *Ep.* familiaris. *Id. Amph.* 1, 1, 203. *Sosia:* me esse hujus familiae familiarem praedico. *Sen. ep.* 47. *med.* Majores nostri hominum, patrem familiae appellaverunt; servos (quod etiam in mimis adhuc durat) familiares. ℙ Item ad liberos. *Pl. Asin.* 2, 2, 1. Ubi nunc requiram familiarem filium? [*De h. l. v. in FILIUS.] ℙ Item ad rem familiae. *Auct.* ad *Her.* 1. *in.* Negotiis familiaribus impediti. *Col.* 11, 1. *med.* Circa focum familiarem epulari. *Pl. Stich.* 1, 2, 88. Rem familiarem curare, *h. e.* facultates, bona. Sic *Liv.* 2, 16. Copiis familiaribus adeo exiguis, ut funeri sumptus deesset. *Tac. A.* 4, 15. Pecuniae familiares. Et *ib.* 11, 7. curae. Et *ib.* 6, 16. rationes. *Cic. Tusc.* 1, 1. Res domesticas et familiares tueri. *Id. Vatin.* 13. Familiare funus. *Accius* ap. *Cic. N. D.* 3, 26. Familiare parricidium, *h. e.* quo interficitur aliquis sanguine conjunctus. *Plin.* 31, 3, 23. Familiare exemplum, *h. e.* quod domi capitur. *Pl. Cist.* 4, 2, 6. Familiaris moeror. *Id. Asin.* 5, 2, 24. Fundum alienum arat, incultum familiarem deserit. *Liv.* 8, 9. Decio caput jecinoris a familiari parte caesum haruspex dicitur ostendisse, *h. e.* ab ea parte, quae *familiaris* ideo vocabatur, quia ex ea petebantur auguria rerum domesticarum, amicorum et suae reipublicae: cum altera *hostilis* esset, ex qua quid hostibus portenderetur, consulebant. Ita enim dividebant haruspices vel jecur vel omnia exta vel totam victimam: tametsi de jecore praecipue haec dici videntur. *Lucan.* 1, 621. Cernit tabe jecur madidum venasque minaces Hostili de parte videt. *Sen. Oedip.* 363. Hostile valido robore insurgit latus. *Cic. Div.* 2, 13. Fissum familiare et vitale tractant: caput jecoris ex omni parte diligentissime considerant. ℙ Saepissime *familiaris* dicitur, qui notus est, amicus, necessarius, intimus, cum quo saepe et libenter vivimus. *Nep. Eum.* 2. Alexandro mortuo, cum regna singulis familiaribus dispartirentur. *Suet. Tib.* 55. Veteres amici ac familiares. *Cic. fil. Fam.* 16, 21. Utor familiaribus et quotidianis convictoribus, quos Cratippus adduxit, hominibus probatissimis. *Cic. pater Fam.* 3, 1. Biduo factus est mihi familiaris. Et *ib.* Valde hominem diligo: est ex meis domesticis atque intimis familiaribus. *Id. ib.* 13, 27. Unus est ex meis familiarissimis atque intimis. *Id. Q. Fr.* 1, 4. Intimus, proximus, familiarissimus quisque pertimuit. *Id.* ad *Capiton. f. l.* 16. *Att.* Homo familiarissimus et mihi omnibus rebus conjunctissimus. *Hirt. B. Afr.* 68. C. Mutius Scipioni familiarissimus. ℙ Translate. *Liv.* 24, 5. Quibus solis aditus in domum familiarior erat, *h. e.* frequentior et liberior tanquam familiaribus. Et *ib.* Jam inde a puero in omnia familiaria jura assuetus, i. e. jura familiaritatis. *Cic. Off.* 2, 11. Familiares sermones conferre. *Suet. Caes.* 78. Minus familiari vultu aliquem respicere. [*Nostr. *vertraulich*, *freundlich.*] *Id. Aug.* 61. et *Pl. Pers.* 1, 3, 46. Interior ac familiaris vita. *Cic. Or.* 3, 19. Hic, qui familiarior nobis propter scriptorum multitudinem est, Demosthenes. *Col.* 6, 2. *med.* Quo boves familiariores bubulco fiant. *Id.* 8, 15. Viridia aquae familiaria, *h. e.* herbae, quae aquas amant. *Plin.* 34, 7, 13. Ars statuaria familiaris Italiae atque vetusta. *Id.* 33, 3, 19. Color argenti militaribus signis familiarior. *Id.* 16, 18, 30. Facibus familiarissimae carpinus et corylus. Et *ib.* 31, 57. Prostratas arbores restitui, vulgare est: et familiarissimum hoc platanis. *Id.* 2, 9, 9. Luna terris familiarissimum sidus. *Plin. alter ep.* 4, 24. *extr.* Mihi familiare est, omnes cogitationes meas tecum communicare. *Petr. Sat.* 100. Vox auribus meis familiaris, *h. e.* nota, alias saepe audita. [*Magnum hujus generis exemplorum numerum congessit *Schulting.* q. v. ap. *Burm.* ad *Quint. Decl.* 1, 8. p. 21.] ℙ In ablativo fere in *i* desinit. *Brutus* ap. *Charis.* 1, 105. A Sceptio familiari meo. *Cic. Div.* 1, 37. In Aesopo familiari tuo. ℙ Aliquando et in *e.* *Varr.* ap. *Charis. ib.* A Lare familiare. *P. Rutil. ib.* Pro L. familiare veniebam.

FĂMĪLĬĀRĬTAS, atis, f. συνήθεια, consuetudo inter familiares et amicos. *Cic. Fam.* 13, 73. Cum Antipatro Derbete mihi non solum officium, verum etiam summa familiaritas intercedit. *Id. Off.* 2, 8. Familiaritates fidas habere amantium nos amicorum. *Id. Fam.* 13, 65. Summa familiaritas consuetudoque. *Id. Dejot.* 14. Familiaritatem consuetudo affert. *Id. Fam.* 7, 15. Venire in familiaritatem alicujus. *Id. Q. Fr.* 1, 1, 5. intrare penitus. *Id. Caecin.* 5. se insinuare. *Id. Verr.* 2, 2, 70. sese dare. *Id. Phil.* 2, 32. Recipere quempiam in familiaritatem. *Id. Cluent.* 16. Applicare se in familiaritatem alicujus. *Id. Balb.* 26. Versari in alicujus intima familiaritate. *Id. Q. Fr.* 1, 2, 2. Familiaritate devincire. *Plin. ep.* 3, 11. Aliquem arcta familiaritate complecti. *Nep. Att.* 19. Familiaritatem alicujus consequi. Et 9. Uti intima familiaritate alicujus. Et 12. Intima cuipiam familiaritate conjunctus. *Ter. Ph.* 4, 1, 17. Familiaritas intercedit. *Id. Heaut.* 1, 2, 10. magna mihi cum eo fuit semper, jam inde usque a pueritia. *Id. Eun.* 5, 2, 35. magna conflata est. ℙ *Familiaritates* pro ipsis familiaribus. *Suet. Tib.* 51. Omnes amicitias et familiaritates, etiam quibus ea

funeris curam moriens demandaverat, intra breve tempus afflixit.

FĀMĬLĬĀRĬTER, adv. οἰκείως, amice et libere more familiarium. Cic. Div. Verr. 12. Jam hoc, extra hanc contentionem, familiariter tecum loquar. Ter. Heaut. 1, 1, 6. Audacter et familiariter monere aliquem. Id. Andr. 1, 1, 108. Tum illa, ut consuetum facile amorem cerneres, rejecit se in eum flens quam familiariter. Cic. Att. 9, 4. Quae soluto animo familiariter scribi solent. [*Offenherzig und vertraulich.] Id. Div. Verr. 9. Cum aliquo familiarissime atque amicissime vivere. Id. Coel. 23. Licentius, liberius, familiarius vivere cum aliquo. Nep. Phoc. f. et Eum. 4. extr. Familiariter aliquo uti. Plin. ep. 9, 19. Familiariter aliquem diligere. [*Liv. 41, 20. Vix notis familiariter arridere.] Quint. 1, 2. Fieri alicui familiariter amicum. Ter. Andr. 1, 1, 84. Familiariter ferre alicujus mortem, h. e. aegre, graviter, ut nostrorum domesticorumque amissionem magis dolemus, quam alienorum. Pl. Epid. 1, 1, 2. Odio es nimium familiariter. Quint. 5, 7, 7. Totas causas non diligenter modo, sed etiam familiariter nosse, i. e. eo modo, quo noscuntur res nostrae familiares. [*Id. ib. 6, 4, 8. Adde 2, 7, 3. Jam familiarius animo suo affigent.] ℙ Per familias. Front. de Colon. p. 119. Goes. Agros in montibus Romani acceperunt familiariter. ℙ Metaphorice. Colum. Arbor. 1. med. de vitib. Quod ex longinquo petitur, parum familiariter nostro solo venit.

FĀMĬLĬŎLA, ae, f. parva familia. Hieron. ep. 108. n. 2. Familiola, quam de servis et ancillis in fratres sororesque mutaverat.

FĀMĬNO, dicito. Festus. V. FOR.

FAMIS. V. FAMES.

[FĀMIX, ĭcis, m. abscessus: a φῦμα, tumor, ut a κύλιξ, calix, q. v. v., hinc famicosus: V. FAMELICOSUS. Colum. 6, 12. Hic idem sanguis, nisi emissus fuerit, famicem (vulgo male saniem) creabit, qui, si suppuraverit, tarde percurabitur. Ita Pontedera Antiq. Gr. et Lat. p. 541. ex Politiano legendum putat; Schneiderus vero ex Codd. in textum recepit. Veg. Vet. 4, 19. Refrigerato ad famicem et cicatrices reducendas uteris. Gargil. fragm. de cura boum, f. Famicem si boves habuerint, sale et aceto diligenter eluito. In quibus tamen omnibus locis Morgagni in Epist. legit ramicem. F.]

FĀMŌSĒ, adv. cum fama. Tert. adv. Marc. 1, 22. Quid de tali medico judicabis, qui nutriat morbum, quo pretiosius, aut famosius curet?

FĀMŌSĬTAS, atis, f. Tert. Spectac. 23. Damnandi in quendam scopulum famositatis.

FĀMŌSUS, a, um, adj. πολύφημος [*εὔφημος], celebris, qui famam habet. [*Hor. A. P. 469. Ponet famosae mortis amorem, i. e. sermonibus hominum celebrandae. Post Hor. nonnisi ap. argenteae aetatis scriptores hanc significationem reperies. Duk. ad Flor. 3, 7, 6. Addi possunt Tac. H. 1, 10. Plin. ep. 2, 11. et 6, 23. Suet. Cal. 19.] Tac. H. 5, 2. Sed quia famosae urbis supremam diem tradituri sumus, h. e. Hierosolymorum. Id. ib. 3, 38. Nota per eos dies Junii Blaesi mors, et famosa fuit. Gell. 7, 3. Cum superbia illa Rhodiensium famosissima multorum odio flagraret. Flor. 3, 7. extr. Nec quicquam amplius de tam famosa victoria, quam cognomen Creticum reportavit. Appul. Met. 11. p. 267, 1. Vir gravis et sobriae religionis observatione famosus. ℙ Saepius in malam partem accipitur pro infami [*δύσφημος, berüchtigt.] Pl. fragm. ap. Non. 4, 193. Qui etiam me miserum famosum facit flagitiis suis. Hor. Sat. 1, 4, 5. Quod moechus foret, aut sicarius, aut alioqui famosus. Sall. Jug. 18. Largitionem famosam impudentemque. Cic. Or. 2, 68. Nam me ad famosas vetuit mater accedere, nempe ad meretrices. [*Id. Rep. fr. 4. Si qua erat famosa, ei cognati osculum non ferebant. V. Heins. ad Ov. l. prox. seq.] Ov. Her. 9, 78. Famosa hera. Et 134. Famosus Hymen. Adde Amor. 3, 6, 78., Justin. 22, 1. et Mart. 2, 39. et 47. [*Tac. A. 3, 7. Famosam veneficiis Martinam (2, 74. eadem dicitur infamis veneficiis). 6, 47. Multorum amoribus famosa Albucilla. Plura praebet Böttich. Lex. Tac. p. 194. ℙ Mediam significationem habet ap. Suet. Vit. 2. Famosus coenarum magnificentia. ib. 13. Famosissima coena.] ℙ Interdum in activa significatione sumitur pro eo, [*quod rebus ignominiosis repletum, calumnias, crimina spargit. Tac. A. 1, 72. Famosi libelli, quibus illustres viri feminaeque diffamantur.] Suet. Aug. 55. Sparsos de se famosos libellos nec expavit etc. Id. Caes. 73. Famosa epigrammata. Hor. Ep. 1, 19, 31. Famosum carmen. Titulus 10. lib. 46. Dig. inscribitur De injuriis et libellis famosis, ubi praetor judicium se daturum profitetur in hujus criminis reos. Impp. Valentinian. et Valens Cod. Justin. 9, 36, 1. et Cod. Theod. 9, 34, 7. capitali sententia eos puniunt.

FĀMŬL, idem quod famulus. Enn. ap. Non. 2, 322. mortalem fortuna repente Reddidit, ut summo e regno famul infimus esset. Adde Lucr. 3, 1049.

eadem fere verba repetentem. Simile autem est illis, volup, facul, capital, etc.

FĀMŬLĀ, ae, f. serva, ancilla, θεράπαινα. Virg. A. 4, 391. suscipiunt famulae, collapsaque membra Marmoreo referunt thalamo. Et ib. 1, 703. Quinquaginta intus famulae, quibus ordine longo Cura penum struere. Juven. 14, 81. Sed leporem aut capream famulae Jovis, et generosae In saltu venantur aves, h. e. aquilae. ℙ Translate. Cic. Tusc. 5, 1. Si virtus famula fortunae est. Et ib. 1, 31. Res familiaris est ministra et famula corporis. ℙ Differt a serva, ut a servo famulus. V. FAMULUS. ℙ Famulum pro famularum habet Val. Fl. 3, 282.

FĀMŬLĀBUNDUS, a, um, adj. famulatorius. Tert. adv. Marc. 3, 7. ex Daniel. c. 7. Omnis gloria famulabunda.

FĀMŬLANS. V. in FAMULOR.

FĀMŬLANTER, adv. suppliciter, in modum famuli. Accius ap. Non. 2, 332. Famulanter pete.

FĀMŬLĀRIS, e, adj. δούλειος, pertinens ad famulum, sive famulam. Cic. Tusc. 1, 18. Qui se in medios immisit hostes famulari veste. Senec. Troad. 747. Famulare jugum collo subire. Stat. Ach. 2, 67. Turba famularis mensas instruit. ℙ Jura famularia dare, est imperare populo regia potestate. Ov. Met. 15, 597. Si Romam intrarit, famularia jura daturum. ℙ Famulares hederae ap. Val. Fl. 2, 268. sunt, quas Bacchae Bacchi ministrae in ejus sacris capiti circumdabant. Porro famulus de ministro Deorum saepe dicitur. ℙ Famulare, adverbii more, servilem in modum. Stat. Silv. 3, 1, 40. Nec famulare timens.

FĀMŬLĀTĬO, onis, f. famulorum famularumque multitudo. Appul. Met. 2. p. 115, 10. Et ecce mulierem quampiam frequenti stipatam famulatione. Et ib. 6. p. 176, 20. Proximanti occurrit una de famulatione Veneris.

FĀMŬLĀTŌRĬUS, a, um, adj. ut Famulatoria mendicitas, Tert. ad Nat. 2, 14.

FĀMŬLĀTRIX, icis, f. quae famulatur, serva. Donat. ad Ter. Andr. 1, 1, 3. Coquina medicinae famulatrix est. Sidon. carm. 2, 128. Lusit venturas famulatrix penna coronas.

FĀMŬLĀTUS, a, um, part. a famulor, in famulatum redactus. Tert. Resurr. carn. 47. ex D. Paulo ad Rom. 6. Nunc vero liberi facti a delinquentia, famulati autem Deo, habetis fructum etc.

FĀMŬLĀTUS, us, m. δουλεία, servitus. Cic. Amic. 19. f. Qui aliquandiu propter ignorantiam stirpis et generis in famulatu fuerint. Id. Off. 3, 33. Quam miser virtutis famulatus servientis voluptati! Senec. Hipp. 991. Famulatus gravis. Arnob. 1, 26. In famulatum subeunte natura.

FĀMŬLĬTAS, atis, f. servitus. Accius ap. Non. 2, 319. Postquam parvos vos oppressit famulitas. Adde Pacuv. ib.

FĀMŬLĬTĬUM, ii, n. servitus. Afferunt Lexicographi haec verba Varronis: Apud ignavum dominum duro famulitio astrictus. Adde Festum. [*Jul. Valer. res gest. Alex. M. 1, 27. Haec bestia famulitium quoddam templis praestare videbatur. B. A.] ℙ Item servorum copia. Macr. Sat. 1, 7. Unus e famulitio, cui provincia erat admittere volentes dominum convenire. Capell. 5. p. 227. Si propere Venus cum deliciis, famulitioque tam comi appulsa est lascivire. Spart. Sever. 6. Occurrente omni famulitio aulico. Adde Appul. Apol. p. 285, 1. et Met. 8. p. 179, 36. ed. Harald. (al. p. 271.)

FĀMŬLOR, aris, dep. 1. λατρεύω, servio, famuli officio fungor. Plin 2, 63, 63. Terra omnibus cruciatur horis, multoque plus ut deliciis, quam ut alimentis nostris famuletur. Cic. Rep. 3. ap. Non. 2, 313. Est genus injustae servitutis, cum hi sunt alterius, qui sui possunt esse; cum autem hi famulantur, [ita supplendum putat A. Maius ad Cic. de Rep. 3, 25. qui sibi moderari nequeunt, nulla injuria est. F.] Catull. 64, 161. tibi jucundo famularer serva labore. ℙ Ap. Tert. legitur famulo, as, et accipitur pro famulis constituere, pro famulis uti: Apol. 21. Cum elementa ipsa Christus famularet. ℙ Part. Famulans ap. Stat. Silv. 3, 3, 58. famulantis fistula Phoebi. Claud. B. G. 513. semper iniquos, Fortuna famulante, premit.

FĀMŬLŌSUS, a, um, adj. quidam tribuunt Catoni ap. Gell. 9, 12., sed ibi meliores editiones habent fabulosus, qua voce is denotatur, qui fabulis locum praebet, seu qui ludibrii causa multus est in ore hominum.

FĀMŬLUS, a, um, adj. servilis, famularis, δουλικός. Vox poetica. Ov. Fast. 1, 286. Tradiderat famulas jam tibi Rhenus aquas. Id. Pont. 2, 2, 79. Nec dedignata est abjectis Illyris armis Caesareum famulo vertice ferre pedem. Sil. 13, 360. Famulae turbae. Lucan. 4, 207. Famulae dextrae. Claud. in Rufin. 2, 386. Catenas famulas alicui imponere. Id. III. Cons. Honor. 202. jam Bactra teneri Legibus, et famulis Gangen pallescere ripis. Val. Fl. 1, 749. Quin rapis hanc animam, et famulos citus effugis artus? Adde Sil. 10, 647. et Mart. 9, 2.

FĂMŬLUS, i, m. ὑπηρέτης, minister, pedisequus, servus. Est ab Osco famel, teste Festo: unde et familia. Cic. Off. 2, 7. Iis, qui vi oppressos imperio coercent, sit sane adhibenda saevitia, ut heris in famulos. Id. Amic. 15. Parare pecuniam, equos, famulos. Id. Tusc. 2, 21. Hos, ut famulos, vinclis prope ac custodia arceamus. Cic. Leg. 2, 9. Idaeae matris famuli. ℙ Ad usum quod attinet, differunt servus et famulus, quod haec vox est poetis familiarior usitatiorque. Virg. A. 1, 701. Dant famuli manibus lymphas. Hor. Od. 3, 17, 13. cras genium mero Curabis, et porco bimestri, Cum famulis operum solutis. Ov. Her. 20, 77. Utque solent famuli, cum verbera saeva verentur, Tendere submissas ad tua crura manus. ℙ Est etiam discrimen, quod ad significationem attinet. Nam famulus dicitur etiam de ingenuo homine alteri inserviente ac ministrante. Hinc Ulp. Dig. 21, 1, 25. docet, familiae nomine contineri omnes, qui in servitio sunt, etiam liberos homines, qui bona fide serviunt. Hinc etiam famulus saepe dicitur de ministris Deorum. Val. Fl. 3, 20. Dindyma sanguineis famulum bacchata lacertis (pro famulorum: quod habet etiam 1, 752. et Stat. Silv. 3, 4, 57.). Id. 6, 642. Hinc puero cognomen erat, famulumque ferebant Phasidis, intonso nequicquam crine, parentes. Ov. Met. 3, 574. comes famulusque sacrorum. Adde Senec. Agam. 255. et Herc. fur. 100., ubi Furias, famulas Ditis vocat. ℙ Item de heroibus et locorum geniis. Singula enim numina habent inferiores potestates ministras, ut Venus Adonim, Diana Virbium, Bacchus Silenum, ut docet Serv. ad A. 5, 95. Porro genios locorum credebant sub variis animalium formis apparere, anguium praecipue. Hor. A. P. 239. custos famulusque Dei Silenus alumni. Multa Heinsius hac de re ad illud Sil. 13, 124. Numen erat jam cerva loci, famulamque Dianae Credebant ac tura Deum de more dabantur. [Plura vero Heynius ad Virg. A. 5, 84. et 95., ac praesertim Rupertius ad Sil. 2, 584. F.] Sil. 6, 288. de angue: famulumque sororum Naiadum violare manu. Virg. itidem de angue l. c. 95. Incertus, geniumne loci, famulumne parentis Esse putet. Val. Fl. 3, 457. Libavitque dapes: placidi quas protinus angues, Umbrarum famuli, linguis rapuere coruscis. Ov. Met. 8, 272. Sus erat, infestae famulus vindexque Dianae. [Hi porro omnes vocantur Famuli Divi in Inscr. ap. Marin. Frat. Arv. n. 32. Famulis Divis immolavit verveces duos. F.]

FĀNĀ. V. FATUA.

FĀNĀTĬCĒ, adv. furiose. Appul. Met. 8. p. 214, 14. Absonis ululatibus constrepentes, fanatice pervolant.

FĀNĀTĬCUS, a, um, adj. ἱερατικὸς, ἔνθεος, proprie dicebatur de sacerdotibus Isidis, Bellonae et Cybeles, a fanum; item de iis, qui circa fana bacchari et vaticinari solent. Inscr. ap. Grut. 313, 1. Q. Caecilio Apollinari, fanatico de aede Bellonae Pulvinensis. Alia ap. eund. 312, 7. L. Cornelio Januario, fanatico ab Isis, Serapis, ab eadem (lege ab aede) Bellonae Rufiliae. Juven. 4, 123. sed ut fanaticus, aestro Percussus, Bellona, tuo. Lact. 1, 21. Sacerdotes Bellonae non alieno, sed suo cruore sacrificant. Sectis namque humeris, et utraque manu districtos gladios exserentes currunt, efferuntur, insaniunt. Juven. 2, 112. de ministris Cybeles: et crine senex fanaticus albo Sacrorum antistes. Prud. περὶ στεφ. 10, 1061. Cultrum in lacertos exserit fanaticus, Sectisque matrem brachiis placat Deam. [*Lucan. 1, 566. Crinemque rotantes Sanguineum populis cecinerunt tristia Galli.] Adde Liv. 37, 9. V. BALLATOR. ℙ De fanaticis non sacerdotibus Ulp. Dig. 21, 1, 1. §. 9. Si servus inter fanaticos non semper caput jactaret etc. Et mox §. 10. Quamvis aliquando circa fana bacchatus, responsa reddiderit etc. ℙ Quia vero hi oraculum edituri, divino furore corripi putabantur, eamque opinionem crebra capitis quassatione, et aliis insanientium indiciis adjuvabant, inde est, quod fanaticus etiam sumitur pro furioso atque insano. Cic. Dom. 40. Quid tibi necesse fuit anili superstitione, homo fanatice, sacrificium, quod alienae domi fieret, invisere? Liv. 39, 13. Viros velut mente captos, cum jactatione fanatica corporis vaticinari. Quint. 11, 3, 71. Jactare caput, et comas excutientem rotare, fanaticum est. Cic Div. 2, 57. Philosophi superstitiosi et paene fanatici. Hor. A. P. 453. Ut mala quem scabies aut morbus regius urget, Aut fanaticus error. Liv. 4, 33. Multitudo velut fanatico instincta cursu. Flor. 3, 19, 4. [*Cf. Duker. ad h. l.] Fanaticus furor. Tac. A. 14, 30. Fanaticum agmen. ℙ Fanaticum carmen est, quo quippiam vaticinando praedicitur. Liv. 38, 18. med. Galli Matris Magnae occurrere, vaticinantes fanatico carmine, Deam Romanis viam belli et victoriam dare. ℙ Fanatica etiam dicitur arbor fulmine icta, quasi numine afflata. Fest.

FANDO. } V. FOR.
FANDUS. }

FĀNĒSII, orum. V. PANOTII.

FĀNESTER, et

FĀNESTRIS. V. FANUM.

FANNĬĀ Lex sumptuaria, quae lata est a C. Fannio Strabone Cos. anno U. C. DLXXXXIII. ad nimium conviviorum luxum compescendum. Haec ludis Romanis, item ludis plebejis, Saturnalibus et aliis quibusdam diebus in singulos dies centenos aeris insumi concessit, decemque aliis diebus in singulis mensibus tricenos, ceteris omnibus diebus denos. *Macr. Sat.* 2, 13. et *Gell.* 2, 24.

FANNĬĀNUS, a, um, adj. ad Fannium pertinens, quod est nomen gentilicium R. hominis. *Cic. Att.* 12, 5. Conturbat enim me in Bruti epitome Fannianorum scriptum, quod erat in extremo: idque ego secutus, hunc Fannium, qui scripsit historiam, generum esse scripseram Laelii: sed tu me γεομετρικῶς refelleras. ¶ *Fanniana charta* dicta est, quae in officina Q. Rhemnii Fannii Polaemonis grammatici Vicetini Romae fiebat, ut constat ex *Plin.* 13, 12, 23. *Id. ib.* 24. Fanniana charta denos digitos latitudinis habet.

FĀNO, as, a. 1. dico. *Varr. L. L.* 5, 7. Atque inde Herculi decuma data ab eo est, quod sacrificio quodam fanatur, idest, ut fani lege sit, id dicitur. ¶ *Fanor, aris*, depon. furo, insanio: unde *fanaticus*. Tribuitur *Maecenati* a *Lips.* in *not.* ad *Sen. ep.* 114

FANS. V. FOR.

FANTŪĀ. V. FATUA.

FĀNŪLUM, i, n. parvum fanum. *Fest.* in *Hanula.* Hanula parva delubra, quasi fanula.

FĀNUM, i, n. ἱερὸν, ναὸς, sacer locus, templum. *Varr. L. L.* 5, 7. Fana nominata, quod pontifices in sacrando fati sunt finem. *Fest.* Fana, quod fando consecrantur. *Id.* Fanum a Fano (al. *Fauno*) sive a fando, quod dum pontifex dedicat, certa verba fatur. [*Liv.* 10, 37. Inque ea pugna Jovis Statoris aedem votam, ut Romulus ante voverat: sed fanum tantum, id est locus templo affatus, sacratus fuerat. V. *intpp.* ad h. l.] *Ascon.* in *Verr.* 2, 1, 20. Fanum, religiosissimum templum, unde fata petuntur. *Voss.* tamen ducit a Graeco accus. ναὸν, a quo per metathesin sit ἀνὸν, et spiritu in *f* abeunte *fanum*. Sunt etiam qui a Fauno, vel quod is primus fana instituerit; vel quia ei primum instituta sint; vel quia (ut *Cinc.* et *Cass.* tradunt ap. *Serv.* ad *G.* 1, 10.) cum *Faunus* nomen sit, quo Euander Deos appellavit, inde templa Diis facta *fana* sint dicta. Differt a templo et delubro aliquid quidem certe: sed in quo sit discrimen, obscurum est. Videtur autem proprie significare quemvis locum Diis sacrum, sive aedes sit aliqua, sive nihil adhuc exstructum sit. *Senec. Ben.* 7, 7. A sacris profana discerni, et non omnia licere in angulo, cui nomen fani impositum est, quae sub coelo et conspectum siderum licent. *Cic. Rabir. perd.* 10. Pro patriis fanis atque delubris propugnare. *Id. Cat.* 4. *f.* De aris ac focis, de fanis ac templis. *Suet. Caes.* 54. Fana templaque Deum expilavit. [*Discrimen in magnitudine et sanctitate religionis esse videtur, quae templis major. V. *Popm. de different. verb.* s. h. v. *B. Crus.* in *cl. Suet.* p. 364.] ¶ Quaecumque tamen illa differentia sit, passim pro eodem sumuntur. *Cic. Inv.* 2. *in.* Templum Junonis egregiis picturis locupletare; et *mox.* propter fani religionem. *Nep. Lys.* 3. Sacerdotes fani Jovis Hammonis. *Caes. B. C.* 3, 32. Fanum Dianae Ephesi. *Sall. Cat.* 50. Fana exspoliare. *Cic. N. D.* 3, 34. expilare. *Claud. Quadr.* ap. *Gell.* 17, 2. *med.* violare. *Nep. Timol.* 3. Fana delecta reficere. *Cic. Fam.* 5, 20. Pecuniam in fano deponere. ¶ *Fanum Fortunae* et absolute *Fanum*, urbs est Umbriae in ora maris Adriatici, quae et *Colonia Julia Fanestris* est appellata, quod illuc Augustus coloniam deduxerit, nunc *Fano*, inter Pisaurum, et Senogalliam. *Tac. H.* 3, 50. Exercitus, ducesque ad Fanum Fortunae iter sistunt. *Caes. B. C.* 1, 11. Pisaurum, Fanum, Anconam singulis cohortibus occupat. *Vitr.* 2, 9. In colonia Fanestri. Et 5, 1. Colonia Julia Fanestris. *Fanestres, ium*, sunt incolae illius urbis. *Inscr.* ap. *Grut.* 433, 1. Curator rerum publicarum Pisaurensium et Fanestrium. Alia ap. *Mur.* 1045, 4. C. Virgisius (*fortasse* Virgilius) C. F. Pamphilus Sexvir Fanestrium. Alia *ib.* 3. Camoniae Severinae conjugi M. Plutius Fanester. Est hic fortasse cognomen, sed ad rem nostram adhuc pertinet, nam ex patria, ut saepe alias, derivatur. ¶ Etiam *fanus, i*, m. Latine dici centendit *Voss.* ad *Melam.* 2, 3. p. 453., quod in antiquissimo suo codice legatur ap. *Cic. N. D.* 3, 18. Eumenidum, quarum et Athenis fanus est. [Alii tamen omnes leg. *fanum*. *F.*]

FAR, farris, n. ζέα, alio nomine ador, adoreum, et semen adoreum, genus est frumenti omnium durissimum, et contra hiemes firmissimum, patiens frigidissimos locos, et minus subactos, vel aestuosos, sitientesque. Difficulter excutitur: ideoque convenit cum palea sua condi, stipula tantum et aristis liberatum. *Plin.* 18, 8, 19. et *ib.* 30, 72. et *Varr. R. R.* 1, 63. ¶ Ejus quatuor genera recenset *Col.* 2, 6. ¶ Fuit per trecentos annos Romanorum cibus, qui pultibus ex farre plurimum primis illis temporibus usi sunt. Praecipue vero vescebantur eo igni tosto, quoniam esset salubrius: et in sacris quoque et nuptiis adhibebant: unde mola salsa. *Plin.* 18, 2, 2. et *ib.* 8, 19. ¶ In plur. num. *Virg. G.* 1, 73. Farra flava. Et 101. laetissima. Et 219. robusta. *Ov. Fast.* 6, 180. dura. Et *ib.* 2, 519. Farra tamen veteres jaciebant, farra metebant: Primitias Cereri farra resecta dabant. *Val. Fl.* 2, 448. tracto pars frangit adorea saxo Farra. *Ov. Fast.* 1, 693. passuraque farra bis ignem, *h. e.* semel cum torrentur, iterum cum facto pane coquuntur. ¶ Pro farina adhiberi videtur a *Colum.* (fortasse quia olim solam ex farre farinam noscebant) illis verbis 8, 4. Possunt etiam objici gallinis furfures modice a farina excreti: qui si nihil habent farris, non sunt idonei, nec tantum appetuntur. *Id. ib.* 11. *f.* memorat *far hordeaceum vino respersum*, et 5. *f. far triticeum:* ubique autem farinam intelligit. Agit enim de alendis pullis pavoninis recens natis. Hoc idem *Pall.* 1, 29. vocat *far hordei, cui vini imber aspergitur*, agens de cibo phasianis dando, primis, quibus nati sunt, diebus. Similiter *Varro R. R.* 3. farinam significat, cum ait 14. *extr.* Ollam cum foraminibus incrustent sapa et farre. Ap. *Caton.* discrimen est inter *farinam* et *far*. Ubi enim agit de villica, ait *R. R.* 145. *extr.* Farinam bonam et far subtile sciat facere. [Ceterum consule *Pontederam Oper. post. T.* 1. p. 21. ubi accurate de farris generibus disputat, ac triplex esse statuit, far nempe Clusinum, τίφην Graecorum, Italorum *farro;* alterum venuculum, Graecorum ὄλυραν, Italorum *speltone;* tertium trimestre, seu halicastrum, Graecorum ζέαν, Germanorum *Spelt. F.*]

FARCĪMEN, inis, n. ἀλλᾶς, intestinum varie ac minutim concisa carne refertum. *Isid. Orig.* 20, 2. Farcimen caro concisa et minuta, quod eo intestinum farciatur, hoc est, impleatur, cum aliarum rerum commixtione. *Varr. L. L.* 4, 22. A fartura in extis farcimina appellata. *Laber.* ap. *Gell.* 16, 7. botulum pro farcimine appellat. *Arnob.* 7, 229. Quae sunt nomina, et farciminum genera, hirquino alia sanguine, comminutis alia inculcata pulmonibus.

FARCĪMINOSUS, a, um, adj. ad farciminum pertinens. *Veg. Vet.* 1, 14. Farciminosus autem morbus, a similitudine farciminis appellatus est; quia velut per fistulas quasdam inter cutem, et carnem corruptus humor emanat, et per totum corpus collectiones plurimas facit, et aliis velut minuentibus aliae rursum nascuntur. Adde *ib.* 7.

FARCĪMINUM, i, n. genus morbi in jumentis, de quo vide in voce praec. *Veg. Vet.* 1, 7. Sed contraria ista curatio est: nam affectis farcimino, quidquid superest virium, tollit.

FARCĪNO, as, a. 1. farcio, confercio. Translate. *Capell.* 9. *f.* Fandis tacenda farcinat, *h. e.* miscet, conjungit.

FARCĬO, is, arsi, tum, a. 4. σάττω, συμπληρόω, sine delectu ac acervatim congerendo et inculcando impleo. *Vitr.* 2, 8. *med.* Nostri celeritati studentes, erecta coria locantes, frontibus serviunt, et in medio farciunt, fractis separatim cum materia caementis. *Plin.* 36, 22, 51. Medios parietes farcire caementis. *Apic.* 2, 3. Botellum sic facies: ex ovis vitellis coctis, nucleis pineis etc. et sic intestinum farcies. ¶ Item ingero, infercio, congero, inculco. *Plin.* 25, 8, 45. *n.* 34. Ischaemon (*herba*) farcitur in nares. *Senec. ep.* 108. Edaces, et se ultra, quam capiunt, farcientes. *Id. Ira* 3, 19. Cum spongiae non invenirentur, scindi vestimenta miserorum, et in os farciri pannos imperavit. *Id. ep.* 70. *med.* Lignum id, quod ad emundanda obscena, adhaerente spongia, positum est, totum in gulam farsit. ¶ Sumitur et pro saginanare, quod fit congesto affatim cibo. *Cato R. R.* 89. Gallinas et anseres sic farcito. Et *mox.* Bis in die farciat, *h. e.* cibum praebeat farciendi causa. *Varr. R. R.* 3, 9. *f.* Gallinas ex triticeo pane intrito in aquam, mixto bono vino, farcire. Et *ib.* 2, 5. Boves farcire ad victimas. *Col.* 8, 7. Haec fere communis est cura farcientium. ¶ Allegorice. *Pl. Epid.* 3, 4, 19. Hic non est locus: proin tu alium quaeras, cui centones farcias, *h. e.* quem gloriosis mendaciis, et consarcinatis fabulis impleas, obtundas, obruasque.

FARCTUS etc. V. FARTUS.

FARFARUS, i, m. Sabinorum fluvius, idem qui Fabaris. *Ov. Met.* 14, 330. et amoenae Farfarus umbrae. ¶ Item herba, quae et farfugium, et chamaeleuce dicitur, nascens secus fluvios, folio populi, sed ampliore. *Plin.* 24, 15, 85. ¶ Fortasse eadem est cum illa, de qua *Fest.* Farfenum virgulti genus. Ubi al. leg. *Farferum*. *Pl. Poen.* a. 2. v. 32. Prosternebant folia farferi. Quidam putant esse *ungulam caballinam* seu *populaginem*.

FARFĔRUS. }
FARFŪGIUM. } V. v. praec.

FARI. V. FOR.

FĂRĪNĂ, ae, f. ἄλφιτον, proprie est far tostum, pinsitum, molitumve, et in pulverem redactum. Ut enim far primus fuit Romanorum cibus; ita eo molito, farinae nomen est factum. *Plin.* 18, 9, 20. *n.* 1. Farinam a farre dictam, nomine ipso apparet. ¶ Dicitur tamen de omnibus frumentis, quibus vescimur. *Plin. ib.* Siliginea farina. *Id.* 20, 13, 51. hordeacea. Et 22, 25, 67. triticea. Et *ib.* avenacea etc. *Mart.* 8, 16. de pistore: Et panem facis, et facis farinam, *h. e.* rem tuam familiarem teris, et consumis. *Plin.* 18, 9, 20. *n.* 1. Quae sicca moluntur, plus farinae reddunt. *Pers.* 3, 112. cribro decussa farina. *Plin.* 16, 5, 6. Farinam molere. *Id.* 18, 7, 14. Hordeum in subtilem farinam molere. ¶ Item de omnibus, quae in pulverem teri possunt. *Plin.* 23, 9, 81. Folia myrti siccantur in farinam. *Id.* 36, 24, 59. Gypsum resolvitur in farinam. Et 33, 7, 40. Minium tunditur in farinam. Et 34, 18, 50. Plumbum ustum terere in farinam. *Id.* 28, 9, 37. Farina testae salsamentariae. Et *ib.* 7, 23. *f.* caminorum. Et *ib.* 11, 49. cornus cervini. Et 17, 20, 34. tofi. Et 32, 7, 26. marmoris. Et 22, 25, 60. qua chartae glutinantur. *Ov. Med. fac.* 61. Jamque ubi pulvereae fuerint confusa farinae, Protinus in cribris omnia cerne cavis. ¶ Translate. *Pers.* 5, 115. cum fueris nostrae paulo ante farinae, *h. e.* naturae, et morum: cum fueris nobis omnino similis. *Suet. Aug.* 4. Cassius Parmensis, non tantum ut pistoris, sed etiam ut nummularii nepotem, sic taxat Augustum: Materna tibi farina.

*FĀRĪNĀCĔUS, a, um, adj. qui farinae formam habet. *Gloss. Philox.* Farinaceus, ἀλευρώδης. *B. A.*

*FĀRĪNĀRĬUM, ii, n. locus in quo farina asservatur. *Gloss. Philox.* Farinarium, ἀλευρών. *B. A.*

FĀRĪNĀRIUS, a, um, adj. ad farinam pertinens. *Cato R. R.* 76. et *Plin.* 18, 11, 29. *n.* 3. Farinario cribro secernunt.

FĀRĪNOSUS, a, um, sdj. farinarius. *Veg. Vet.* 2, 30. Farinosa congeries.

FĀRĪNŬLĀ, ae, f. dimin. *Fest.* in *Insipere.* Farinulam jacere pultis. [*Vulg. Interpr. Reg.* 1, 17, 13. *B. A.*]

FĀRĪNŬLENTUS, a, um, adj. farinosus. *Appul. Met.* 9. p. 222, 33. Farinulento cinere sordide candidati.

FĀRĬO, onis, m. piscis in Mosella degens, qui media aetate sic appellatur, sequente salmo, praecedente salar. Quidam vocant *tructa:* fortasse nostr. *Lachsforelle*. *Auson. Mosell.* 128. Teque inter species geminas, neutrumque, et utrumque, Qui nec dum salmo, nec jam salar ambiguusque Amborum, medio fario intercepte sub aevo. *Isid. Orig.* 12, 6. *varios* vocat a varietate, quos vulgo *tructas* dicunt.

FĀRĬOR, aris, dep. 1. olim dictum fuisse videtur pro for, loquor. *Lex XII. Tab.* ap. *Gell.* 15, 13. *extr.* Ni testimonium fariatur. Al. leg. *fari iatur.*

FARNĔUS, a, um, adj. ad farnum pertinens, ut Farnei fungi, ap. *Apic.* 7, 13., ubi alii leg. *faginei.*

FARNUS, i, f. arbor de genere quercuum, quae describitur ab *Aldrovand.*, habens folia cerro similia, longiora tamen, angustiora, duriora, et ad atrum inclinantia, quibus incisurae sunt minus latae, cum asperitate aliqua in parte superna. Meminit hujus arboris *Vitr.* 7, 1. Adde *Pall.* 1, 9., ubi tamen al. leg. *fraxinus:* dubitant etiam de loco *Vitruvii.*

FARRĀCĔUS et Farracius, a, um, adj. ad far pertinens, farreus. *Plin.* 24, 7, 22. Bruttia pix cum polline farraceo. *Varr. R. R.* 1, 31. *f.* Farracia seges.

FARRĀGĬNĀRĬĀ, orum, n. plur. farragines, seu varia frumentorum genera simul commixta ad pecora per hiemem pascenda. *Col.* 11, 2. *med.* Farraginaria quoque, pecori futura per hiemem praesidio. [Ita leg. *Gesn.*, sed *Pontedera Antiq. Gr. et Lat.* p. 583. monuit, hoc esse monstrum verbi, et multis argumentis probavit pro *farraginaria* legendum *farrago hordearia*, quam quidem lectionem in textum recepit *Schneid.;* hinc supra allatam vocem toto Latio exsulare jubemus. *F.*]

FARRĀGO, inis, f. πολυμιγία, far, hordeum, vicia, et legumina viridia, caesa, antequam spicam siliquamve gignant, admixtaque pabuli causa, ut *Varr. R. R.* 1, 31. *f.* docet. His enim equi et jumenta cetera per hiemem aluntur, purgantur, saginantur. Dicta est *farrago*, quia praecipue ex farre constat. *Fest.* Farrago appellatur id, quod ex pluribus satis pabuli causa datur jumentis. *Plin.* 18, 16, 41. Farrago ex recrementis farris praedensa seritur, admixta aliquando et vicia. Eadem in Africa fit ex hordeo. V. *Col.* 2, 11., ubi ejus serendae rationem docet. *Virg. G.* 3, 205. Tum demum crassa magnum farragine corpus Crescere jam domitis sinito. *Nemes. Cyn.* 283. Pasce igitur sub vere novo farragine molli Cornipedes. ¶ Translate. *Juven.* 1, 85. Quidquid agunt homines, votum, timor, ira, voluptas, Gaudia, discursus, nostri est farrago libelli, *h. e.* commixtio et compositio, materia, argumentum. *Pers.* 5, 77. et in tenui farragine mendax, *h. e.* in re levi, et parvi pretii, ut est farrago.

FARRĀRĬUS, a, um, adj. ad far pertinens. *Scaev. Dig.* 7, 1, 58. Sempronio do, lego ex redactu fructuum, oleris et porrinae, quae habeo in agro Ferrariorum. Alii leg. *farrariorum*, sed prius

praestat, et videtur locum denotare, in quo ager sit. *Cato R. R.* 10. Farraria fistula. ¶ *Farrarium* absolute. *Vitr.* 6, 9. *f.* Horrea, foenilia, farraria, pistrina, extra villam facienda videntur, *h. e.* locus, ubi farrago et similia jumentorum pabula, praeter foenum, conduntur.

FARRĀTUS, a, um, adj. ad far pertinens, ut Farrata olla, in qua puls e farre cocta est. *Pers.* 4, 30. tunicatum cum sale mordens Caepe, et farratam, pueris plaudentibus, ollam. *Juven.* 11, 109. Ponebant igitur Tusco farrata catino Omnia tunc, *h. e.* omnes cibi, quos mensae inferebant, erant e farre, ut in FAR dictum est.

FARREĀRIUS, a, um, adj. farrarius, ut Farrearium pilum, quo far pinsitur. *Cato R. R.* 10.

FARRĔUM, i, n. *Festus.* Horreum antiqui dicebant farreum a farre.

FARRĔUS, a, um, adj. ex farre confectus. *Col.* 7, 12. *med.* Canes farreo vel triticeo pane satiandi sunt. ¶ *Farreum, i,* absolute, est libi genus ex farre, ut *Fest.* docet. *Plin.* 18, 3, 3. In sacris nihil religiosius confarreationis vinculo erat: novaeque nuptae farreum praeferebant. Adde *Ulp. lib. regular. tit.* 9. ¶ Farreum spicum *Fest.* in *Restibilis* vocat semen quodlibet spicam ferens.

FARRĪCŬLUM, i, n. dimin. farris, et significat libum ex farre factum. *Pallad.* 9, 21. Ex novo tritico purgato farriculum facies, et ex musto curabis infundere, ita ut modio farris lagenam musti adjicias: deinde sole siccabis et item similiter infundis ac siccas. Hoc cum tertio feceris, panes ex eo brevissimos ad modum facies musteorum; et in sole siccatos vasculis novis fictilibus recondis et gypsas. Pro fermento, quo tempore anni musteos facere volueris, hoc uteris.

FARSĪLIS, e, adj. idem ac fartilis, ut Farsilis porcellus, ap. *Apic.* 8, 7., *h. e.* variis condimentis fartus coctusque cibi causa.

FARSŪRA. V. FARTURA.

FARSUS. V. FARTUS.

FARTĬCŬLUM, i, n. parvum fartum. *Tit.* ap. *Non.* 4, 270. Farticula, cerebellum, lactes agninas.

FARTĪLIS, e, adj. qui farciri, *h. e.* saginari potest. *Fartilia* enim sunt animalia, quae cibi causa saginari solent, ut anseres, gallinae et hujusmodi. *Plin.* 10, 22, 27. Fartilibus *(anseribus)* jecur in magnam amplitudinem crescit. *Appul. Met.* 3. p. 187, 6. Insuticius et fartilis asinus, *h. e.* exenteratus, et vivae puellae corpore, mediae alvo insuto, fartus. ¶ Translate. *Tert. adv. Valent.* 27. Fartilia nescio quae commenti et hominum et Deorum suorum, *h. e.* animale quiddam et corporeum spiritali ac divinae naturae veluti infarcientes.

FARTIM, adv. farciendo, implendo. *Appul. Met.* 2. p. 117, 30. Suis dominis parabat viscum fartim concisum, et pulpam frustatim consectam, *h. e.* minutatim: nam quae farciendo parantur, minutatim conciduntur, ut in botellis et lucanicis. *Id. ib.* 3. p. 130, 12. Aditus etiam, et tectum omne fartim stipaverant, *h. e.* cumulatim, acervatim.

FARTOR, oris, m. ἀλλαντοπώλης, qui farcit, qui isicia et farcimina facit, ut *Donat.* docet ad illud *Ter. Eun.* 2, 2, 26. Cetarii, lanii, coqui, fartores, piscatores, aucupes. Quae verba *Cic.* quoque refert *Off.* 1, 42. ubi fartorum artem inter eas recenset, quae sunt ministrae voluptatum. Horum artificio fingebantur interdum ex farina animalia avesque variae nucibus, uvis passis, aliisque condimentis fartae, qualis fuit epidipnis illa ap. *Petr. fr. Trag. Burm.* 69. *Pl. Truc.* 1, 2, 11. De nostro saepe edunt, quod fartores faciunt: *scil.* quia de iis, quae ad eos deferimus, ut farcimina nobis conficiant, partem detrahunt sibi et vescuntur. Adde *Hor. Sat.* 2, 3, 229. ¶ Item qui aves saginat, quae fartiles dicuntur, σιτευτής, ὀρνεοτρόφος. *Col.* 8, 7. Pinguem quoque facere gallinam, quamvis fartoris, non rustici sit officium etc. *Inscr.* ap. *Grut.* 580, 15. Antigonus Drusi Caesaris avium fartor. Adde aliam ap. *Reines. cl.* 9. *n.* 12. V. ALTILIARIUS et AVIARIUS, ii. ¶ Translate *fartores* dicti sunt nomenclatores, qui clam velut infarcirent nomina salutatorum in aurem candidati. *Festus.*

FARTUM, i, n. et Fartus, us, m. quidquid farcit et implet. *Plin.* 28, 8, 29. (de chamaeleone.) Intestina et fartum eorum, cum id animal nullo cibo vivat etc. *Col. Arbor.* 21. Ea res efficit uberiorem fructum et fartum speciosius ac plenius. *Id.* 5, 10. Ea res efficit uberiorem fructum et fartum fici pleniorem et meliorem. Quod hic *fartum fici* vocat, *Pallad.* 4, 10. *f.* pulpam fici appellat. *Arnob.* 7, 231. Quid cum pultibus Deo sit, quid cum libis, quid diversis cum fartibus confectionis jure multiplici atque impensarum varietate conditis? ¶ *Fartum vestis* joculariter dicitur corpus ipsum vestitum. *Pl. Most.* 1, 3, 13. Non vestem amatores mulieris amant, sed vestis fartum. ¶ *Fartum facere*, est farcire. *Id. Mil.* 1, 1, 8. Machaera gestit fartum facere ex hostibus, *h. e.* ita minutatim concidere, ut solent coqui carnes dissecare farciminibus faciendis. Al. minus recte leg. *fratrem facere.* ¶ Legitur etiam *farctum.*

FARTŪRA, ae, f. quidquid ad farciendum implendumque congeritur, immittitur et inculcatur. *Vitr.* 2, 8. *med.* Tres suscitantur in structura *(parietum)* crustae, duae frontium et una media farturae. Et *paulo ante.* Monumenta facta e marmore intrinsecusque medio calcata farturis. Adde *Varr. L. L.* 4, 22., ubi de intestinis farciendis in usum cibi verba fiunt. ¶ Item saginatio, eo modo, quo in FARCIO dictum est. *Varr. R. R.* 3, 8. de turturibus. Tunc pulli plurimi gignuntur, qui ad farturam meliores. *Col.* 8, 9. Turtures farturae destinantur. Adde *ib.* 7. *extr.* ¶ Scribitur et *farctura.* Quin ap. *Tert. adv. Valent.* 27. etiam *farsura* legitur: ut et ap. *Varr. R. R.* 3, 9., dubia tamen lectione.

FARTUS vel Farctus, a, um, part. a *farcio,* farciendo impletus. *Cic. Verr.* 2, 5, 11. Pulvinus perlucidus, Melitensi rosa fartus. *Plin. ep.* 10, 48. Parietes caemento medii farti. *Plin. alter* 29, 4, 16. Mustelae ventriculus coriandro fartus. *Cic.* vertens versus *Aeschyli Tusc.* 2, 10. Jecore opimo farta et satiata affatim. *Appul. Flor. n.* 16. p. 353, 37. Fartum totum theatrum. *Vitr.* 8. *med.*. Neque is rex ab inopia hoc fecit: infinitis enim vectigalibus erat fartus, *h. e.* dives, abundans. ¶ Item accumulatus, congestus. *Mart.* 3, 58. Hinc farta premitur angulo Ceres omni. ¶ Translate. *Catull.* 28, 12. nihilo minore verpa Farti estis, *h. e.* ab aeque turpi homine male multati estis, sumpta obscena metaphora ab irrumatione, quam qui patitur, contumeliam ferre putabatur. ¶ *Farsus* etiam legitur a quibusdam in *Epit. Livii* 50., ap. *Hyg. fab.* 126., *Petr. fr. Trag.* 69., *Burm.* et *Apic.* 4, 2. et 8, 8.

FARTUS, us. V. FARTUM.

FAS, neutr. indeclin. (in recto, quarto et quinto casu), quod justum, pium licitumque est. Derivant etymologi a *fando*, quasi fatum, *h. e.* dictum sit a Diis aut sacerdotibus. Nam *fas* ad Deos ac religionem refertur; sicut *jus* ad homines, ut *Serv.* docet ad illud *Virg. G.* 1, 268. festis quaedam exercere diebus, Fas et jura sinunt: rivos deducere nulla religio vetuit etc. *Cic. Har. resp.* 16. Oratores contra jus fasque interfectos. *Id. Att.* 1, 16. *med.* Delere omne jus fasque. *Liv.* 7, 31. Legatos, sicut fas jusque est, ad socios precatum mittemus. *Cic. Verr.* 2, 5, 13. *extr.* Contra fas, contra auspicia, contra omnes divinas atque humanas religiones. *Virg. A.* 9, 95. Mortaline manu factae, immortale carinae Fas habeant? ¶ Hinc dicitur aliquando de ipsis Numinibus. *Sen. Herc. fur.* 658. Fas omne mundi, teque dominantem precor Regno capaci, *h. e.* omnes Deos superos. Ap. *Auson.* est ipsa Themis *Technopaegn. Idyll.* 12. de Diis: prima Deum fas, quae Themis est Grajis. In veteri formula publice repetentium res, ap. *Liv.* 1, 32. Audi Juppiter, audite fines, audiat fas. ¶ Frequentissime sumitur pro omni eo, quod licet et justum est per quascumque leges, mores, voluntatemve hominum. *Cic. Agr.* 2, 7. Domitius, quod per caeremonias populi fieri non poterat, ratione assecutus est, ut id, quoad posset, quoad fas esset, quoad liceret, populi ad partes daret. *Id. Mil.* 16. Ut eum nihil delectaret, quod aut per naturam fas esset aut per leges liceret. *Id. Dom.* 13. *extr.* Factus es ejus filius, contra fas, cujus per aetatem pater esse potuisti. *Id. Cluent.* 5. Generi sui, contra quam fas erat, amore capta. *Hor. Od.* 3, 29, 31. trepidare ultra fas. *Cic. Mur.* 37. Cives, si eos hoc nomine appellari fas est. *Id. Dom.* 35. Cum mihi uni opera mea hanc urbem esse salvam, jurato dicere fas fuisset. *Virg. A.* 5, 800. Fas omne est, Cytherea, meis te fidere regnis. *Cic. Tusc.* 5, 13. Humanus animus cum alio nullo, nisi cum ipso Deo, si hoc fas est dictu, comparari potest. *Ov. Pont.* 4, 8, 55. Dii quoque carminibus, si fas est dicere, fiunt. *Pl Asin.* 3, 1, 11. Neque te accuso, neque me id facere, fas existimo. *Tac. A.* 14, 30. et *G.* 9. et *Quint.* 3, 8. fas habere. Sic *Pl. Trin.* 2, 2, 10. Quod manu non queunt tangere, tantum fas habent, quo manus abstineant, *h. e.* solum putant, fas esse abstinere manus ab iis, quae tangere et rapere non possunt. *Ov. Trist.* 2, 205. Fas prohibet, Latio quemquam de sanguine natum, Caesaribus salvis, barbara vincla pati. ¶ Fas gentium, ap. *Tac. A.* 1, 42. est, i. q. jus gentium, et *H.* 4, 58. Fas armorum, i. q. jus armorum, et *A.* 2, 10. Fas patriae, i. e. jus patriae, quod patria a bonis civibus postulat exigitque. Sic *ib.* 1, 19. Fas disciplinae, *h. e.* quod disciplinae ratio postulat. ¶ Saepe jungitur cum *nefas. Hor. Od.* 1, 18, 10. Cum fas atque nefas exiguo fine libidinum discernunt. *Ov. Met.* 6, 585. Fas nefasque confundere. Adde *A.* 1, 739. et *Tac. H.* 2, 56. Significatur autem hac ratione loquendi, nullam rationem discrimenque haberi aequi et iniqui, honesti et inhonesti. ¶ Ad *fas* in universum et illa pertinent *Virg. A.* 3, 55. Fas omne abrumpere. *Tac. H.* 3, 5. exuere. *Id. A.* 13, 5. Neque fas, neque fidem pensi habere. *Id. H.* 4, 67. Fas et foedera respicere. ¶ *Fas est* aliquando significat, fieri potest. *Ov. A. Am.* 3, 151. Nec mihi tot positus numero comprendere fas est. *Virg. A.* 7, 692. Quem neque fas igni cuiquam, nec sternere ferro. *Ov. Trist.* 3, 12, 41. Fas quoque, ab ore freti, longaeque Propontidos undis Huc aliquem certo vela dedisse Noto. Fortasse ita quoque verti potest, quotiescumque cum *licet* jungitur. *Id. Fast.* 1, 25. Si licet et fas est, vates rege vatis habenas. *Stat. Th.* 8, 90. Si licet, et sanctis hic ora resolvere fas est Manibus. *Lucan.* 1, 359. Si licet, et fas est veras expromere voces. ¶ Aliquando adjectivi vim habet. *Ov. Her.* 4, 134. Juppiter esse pium statuit, quodcumque juvaret: Et fas omne facit fratre marita soror. ¶ Refertur et ad dies fastos, ut nefas ad nefastos. *Varr. L. L.* 5, 4. Dies, qui vocatur sic, Quando rex comitiavit, fas. Et *mox.* Ad quod tempus est nefas, ab eo fas. Et mox. Dies vocatur, Quando stercus delatum, fas.

[FASCĀLIS, e, adj. ad fascem pertinens. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 274. *n.* 154. Maximo fascali Aug. N. Bictoria cojugi incomparabili. Idem *Fabrettus* hic adnotat, fasces hinc inde cum securibus in lapide repraesentari, unde intelligimus, hunc Maximum fuisse Augusti cujusdam lictorem, cujus professio hac voce cadentis Latinitatis propria significatur. *F.*]

FASCĔLĪNUS, a, um, adj. ad Fascelidem Dianam pertinens. *Sil.* 14, 260. Thoanteae sedes Fascelina divae, *h. e.* Dianae Tauricae in Siciliam translatae. Al. leg. *Facelina Dianae*, et dictam docent a *face*, cum qua pingitur, propter quam et *Lucifera* cognominatur: vel rectius *Phacelina* a φάκελος, fasciculus, fascis, propter ea, quae dicuntur in v. seq.

FASCĔLIS, idis, et Fascelitis, idis, f. cogn. Dianae, ex eo sumptum, quod Orestes cum Iphigenia sorore simulacrum ejus e Taurica Chersoneso, ut asportare tuto posset, in fasce lignorum involvit et Ariciam in Italiam detulit: vel, ut alii volunt, prope Syracusas in Siciliam. *Serv.* ad *A.* 2, 116. et *prooem.* ad *Virg. Bucol.*, ex quo descripsit *Hyg. fab.* 261. ¶ Alii malunt scribi *Phăcĕlītis*, correpta secunda syllaba, et adjectivum *Phăcĕlīnă*, a Graeco φάκελος, fasciculus: quod sane magis placet: nam ex Latino *fascis* non apte formatur *fascelis, idis*, quod Graecam positionem sapit. *Lucil.* ap. *Prob. de vita Virg.* freta Messanae, et Rhegina videbis Moenia, tum Liparam et Phacelinae templa Dianae. Al. leg. *Phacelitidi.* [et ap. *Sil.* 14, 260. Thoanteae sedes Phacelina Dianae. V. *Heyn.* hac super re docte disputantem ad *Donati* vit. *Virg.* §. 85. *F.*]

FASCĬĂ, ae, f. ἐπίδεσμος, σπάργανον, pannus lineus vel laneus, oblongus et angustus, ad obligandum, vestiendumve, quales sunt, quibus infantes aut vulnera obvolvuntur. *Pl. Truc. a.* 5. *v.* 13. Puero fasciis opus est, pulvinis, cunis. *Cic. Brut.* 60. Devinctus erat fasciis et multis medicamentis, propter dolorem artuum, delibutus. *Suet. Dom.* 17. Brachium lanis fasciisque obvolvere. *Id. Galb.* 21. Latus fascia substringere. *Gell.* 16, 3. Fasciis ventrem strictissime colligare. ¶ Fuit fasciarum usus etiam vestiendi et sustentandi et obtegendi causa: ut quas adhibebant viri cruribus fovendis, amiciendo pedi, ne in calceo aut laederetur aut nataret: et quas iidem herniis sustinendis: et quas mulieres tegendo pectori et papillis. De prioribus *Cic. fr.* ap. *Non.* 14, 2. Cum vincirentur pedes fasciis, cum calvatica capiti accommodaretur. V. CALVATICA. *Quint.* 11, 3. *med.* Fascias, quibus crura vestiuntur, et focalia et aurium ligamenta, sola excusare potest valetudo. *Cic. Att.* 2, 3. Epicratem suspicor lascivum fuisse: etenim mihi caligae ejus, ut fasciae cretatae, non placebant. De Pompejo loquitur, de quo et *Val. Max.* 6, 2. *n.* 7. Candida fascia crus alligatum habenti, Favonius: Non refert, inquit, qua in parte corporis sit diadema. *Plin.* 8, 57, 82. Fasciae, quibus in calceatu utebatur. *Lampr. Alex. Sev.* 40. Fasciis semper usus est, *h. e.* pedulibus: de quibus multa ibi *Salmas.* disserit. *Ulp. Dig.* 34, 2, 25. Fasciae crurales pedulesque loco vestium sunt. *Grat. Cyn.* 338. tegat imas fascia suras. Adde *Justin.* 38, 1. *ad f.* et V. CRURALIS. De alteris V. VINCTURA. De tertiis *Ov. A. Am.* 3, 274. Inflatum circa fascia pectus eat. *Prop.* 4, 9, 49. de Hercule: Mollis et hirsutum cepit mihi fascia pectus. *Mart.* 14, 134. cujus lemma est *fascia pectoralis.* Fascia crescentes dominae compesce papillas. V. PECTORALIS et STROPHIUM. [*Gr. στηθοδεσμὸς vel στηθοδεσμίς. Zonae genus erat, quod supra mammas necti a feminis solebat. V. *Lessing. Opp.* ed. *Berol.* ap. *Voss. T.* 14. p. 36. sq.] ¶ *Fascia* coronae addita regium erat insigne, nempe diadema. *Suet. Caes.* 79. Cum quidam statuae ejus coronam lauream candida fascia praeligatam imposuisset, et tribuni pleb. coronae fasciam detrahi hominemque duci in vincula jussissent. *Sen. ep.* 80. *extr.* Vides illum Scythiae regem, insigni capitis decorum? Si vis illum aestimare, fasciam solve: multum mali sub illa latet. ¶ *Fascia junci* ap. *Plin.* est involucrum e junco, 15, 17, 18. *n.* 4. Uvas sole siccas junci fasciis involvit cadisque conditas gypso includit. ¶ Quas in publico epulo Caligulam pue-

ris et feminis fascias purpurae ac conchylii distribuisse, narrat *Suet.* 17., fuisse videntur institae praetexendae in ima toga et fasciae pectorales. ¶ *Fascias* lecti cubicularis memorant *Cic. Div.* 2, 65., et sunt, quibus culcita ipsa sustinebatur. *Mart.* 5, 62. Nulla tegit fractos nec inanis culcita lectos: Putris et abrupta fascia reste jacet. Et 14, 159. cui titulus *Tomentum Lingonicum.* Oppressae nimium vicina est fascia plumae. ¶ Aliquando corticem significat, inquit *Non.* 6, 18. afferens illud *Varronis:* Libyssa citrus fasciis cingit fores. Quae verba affert etiam *Id.* 2, 132., et intelligenda sunt de opere vermiculato, in quo veteres utebantur citreis laminis ad fores, mensas, subsellia, lectos et reliquam domorum supellectilem ornandam. V. CITRUS. ¶ *Non es nostrae fasciae*, *h. e.* nostrae sortis, conditionis, ordinis: proverb. ap. *Petr. fr. Trag.* 46. *Burm.*, in quo alii respectum volunt ad fascias infantium, alii a mercatorum consuetudine, unius generis merces eadem fascia involvendi: alii a fasciis cruralibus, quas ditiores ex pretioso panno, ex sordido pauperes gestare solent. ¶ In architectura *fasciae* per similitudinem dicuntur membra quaedam oblonga et angustiora in epistyliis longe eodem tenore procurrentia et fasciae instar extensa. Referunt enim speciem adpactarum regularum. *Vitr.* 3, 3. *med.* Corona cum suo cymatio praeter simam, quantum media fascia epistylii. ¶ Etiam zonae in coelo *fasciae* dicuntur. *Capell.* 6, 196. Orbi terrae in quinque zonas, sive melius fascias dico, discernitur. ¶ Nubes quoque in modum fasciarum longo per coelum tractu protensae et tempestatis nunciae. *Juven.* 14, 294. Nil color hic coeli, nil fascia nigra minatur. ¶ Olim et *fascea* scriptum fuit.

FASCĬĀTIM vel Fasceatim (nam et *Fascea* olim scribebant) adv. per fasces. V. in ATTRACTIO.

FASCĬĀTUS, a, um, part. a *fascio*, *fasciato*. *Mart.* 12, 57. Nec fasciato naufragus loquax trunco.

FASCĬCŬLĀRĬĂ, um, n. plur. quae in fasciculum colligantur, et fascis modo portantur. *Veg. Mil.* 2, 19. *extr.* Fascicularia tamen, id est lignum, foenum, aquam, stramen, etiam legitimi milites in castra portabant.

FASCĬCŬLUS, i, m. δεσμὶς, φάκελλος, parvus fascis. *Cic. Tusc.* 3, 18. *extr.* Fasciculum *(florum)* ad nares admovere. *Id. Q. Fr.* 2, 12. Fasciculum illum epistolarum, in quo fuerat et mea, et Balbi, totum sibi aqua madidum redditum esse. *Plin.* 19, 1, 3. Linum in fasciculos manuales colligatum siccatur in sole. *Hor. Ep.* 1, 13, 12. ne forte sub ala Fasciculum portes librorum, ut rusticus agnum.

FASCĬGER, a, um, adj. fascem vel fasces gerens. *Paul. Nol.* 321. Te duce fascigerum gessi primaevus honorem, *h. e.* consulatum.

[FASCĬNĂ, ae, f. fascis sarmentorum, et virgarum. *Cato R. R.* 37. De vinea, et arboribus putatis sarmenta degere, et fascinam face. *Schneiderus* omnium primus in textum pro *fiscinam* recepit ex *Pontederae* conjectura, qui in *Antiquit. Gr. et Lat.* p. 51., codicis *Politiani* auctoritate fultus, Lexicis hanc vocem addendam censuit, cum et Itali, et Galli eandem admiserint a vetustissimis Latinis vulgo eam usurpantibus mutuati. *F.*]

[FASCĬNĀBELLUM, et

[FASCĬNĀBULUM, i, n. diminut. fascini. *Not. Tir.* p. 182. fascinum, fascinabulum, fascinabellum. *F.*]

FASCĬNĀTĬO, onis, f. βασκανία, actus fascinandi. *Plin.* 28, 2, 5. Cur et fascinationibus adoratione peculiari occurrimus? Et *ib.* 4, 7. Fascinationes repercutere. Et *ib.* 8, 27. Fascinationibus resistere.

*FASCĬNĀTOR, oris, m. *Vet. Gloss.* Fascinator, βάσκανος. *B. A.*

FASCĬNĀTŌRĬUS, a, um, adj. ad fascinandum pertinens. Est *Servii* ad *Virg. Ecl.* 7, 28. Lingua fascinatoria. V. *Catulli* loc. in v. seq.

FASCĬNO, as, a. 1. βασκαίνω, malefico aspectu, aut alio quovis veneficio alicui noceo. *Virg. Ecl.* 3, 103. Nescio quis teneros oculus mihi fascinat agnos. *Plin.* 13, 4, 9. Contra fascinantes. *Catull.* 7, 11. Quae *(basia)* nec pernumerare curiosi Possint, nec mala fascinare lingua.

FASCĬNŌSUS, a, um, adj. bene peculiatus, magno pene praeditus. *Auct. Priap.* 80, 4, 79. Non es poeta fascinosior nostro. Al. leg. *sarcinosior* eod. sensu, sed prior lectio verior est. V. v. seq.

FASCĬNUM, i, n. βασκανία, quoddam incantationis genus, quo homines ita ligantur, ut liberi non sint nec mentis compotes, et saepe ad extremam corporis maciem deveniant: a βάσκανος, ut *Cloatius Verus* ap. *Gell.* 16, 12. docet. *Plin.* 7, 2, 2. scribit ex *Cic.*, mulieres omnes, quae duplices habent pupillas, oculis fascinum circumferre. Translate. *Symm. ep.* 1, 7. (al. 13.) Nullo fascino felicitas publica mordeatur. ¶ Usurpatur etiam pro veretro, quia veteres adversus fascinationem veretro utebantur. Nam omnia turpia malos invidorum oculos ab instituto avertunt atque avocant. Ut igitur aves inauspicatae foribus affixae amoliri infortunium credebantur, sic veretra, quorum in fascinando usus erat, fascinum etiam depellere censebantur. Hinc, teste *Varr. L. L.* 6, 5., pueris figura veretri pro amuleto de collo suspendebatur; quod etiamnum apud nostrates obtinet, etsi propter hujusce rei ignorationem alia de causa id fieri plerique putent. Et *Plin.* 19, 4, 19. *n.* 1. Hortoque et foco tantum contra invidentium effascinationes dicari videmus in remedio satyrica signa, *h. e.* tenta veretra. *Coel.* vero *Rhodiginus Antiq. lect.* 4, 6. ex *Varr.* narrat, in sacris Bacchi veretrum magna celebritate plaustris per agros et per urbes circumferri solitum fuisse, ut fascinatio a plantis et segetibus, ab agnis et aliis bestiis, ab hominibus etiam averteretur. [Hinc est, quod paucis abhinc annis Pompejis supra furni os repertum fuerit lapideum veretrum, cum hac inscriptione: *Hic habitat Felicitas.* V. *Mich. Arditi* dissert. *Il fascino presso gli antichi. Napoli* 1825.; ex quo sane invento magna lux affunditur *Symmachi* loco supra allato. *Hor. Epod.* 8, 18. Minusve languet fascinum. *Petr. Sat.* 138. Profert Enothea scorteum fascinum, *h. e.* veretrum e corio. *Arnob.* 5, 176. Simulacra virilium fascinorum. *F.*] ¶ Est etiam *fascinus*, *i*, m. ap. *Virg. Catal.* 5, 19. Non me vocabis pulcra per Cotyttia Ad feriatos fascinos.

FASCĬNUS, i, m. Dei nomen apud veteres, qui nihil aliud fuit, quam veretrum, de quo sic *Plin.* 28, 4, 7. Religione mutatur et Fascinus, imperatorum quoque, non solum infantium, custos, qui Deus inter sacra Romana a Vestalibus colitur, et currus triumphantium sub his pendens defendit, medicus invidiae etc. V. v. praec.

FASCĬO, as, a. 1. σπαργανόω, est fascia ligare, *Capitolin. Antonin.* 13. Tiliaceis tabulis in pectore positis fasciabatur, ut rectus incederet. *Vulg. Ezech.* 30, 21. *B. A.*

FASCĬŎLĂ, ae, f. ἐπιδέσμιον, parva fascia. *Cic. Har. resp.* 21. A muliebribus soleis, purpureisque fasciolis. *Varr. L. L.* 4, 29. Fasciola, qua capillum in capite colligarent. *Hor. Sat.* 2, 3, 255. ponas insignia morbi, Fasciolas, cubital, focalia. [*V. *Heindf.* ad h. l.] *Vopisc. Aurel.* 4. Vinctum fasciola Aurelianum aquila innoxie de cunis levavit.

FASCIS, is, m. δέσμη, φάκελλος, lignorum alteriusve rei congeries simul colligata. *Virg. Ecl.* 9, 65. ego hoc te fasce levabo. *Hirt. B. G.* 8, 15. Fasces stramentorum ac virgultorum, per manus inter se transditos, ante aciem collocaverunt. *Pl. Ep.* 1, 1, 26. Viminei fasces virgarum. *Tac. A.* 13, 35. Fascem lignorum portare. *Virg. G.* 3, 347. injusto sub fasce viam carpere, *h. e.* sub gravi pondere sarcinae militaris: (quod illustrat *Cic. Tusc.* 2, 16.) *Id. ib.* 4, 203. de apib. Saepe etiam duris errando in cotibus alas Attrivere, ultroque animam sub fasce dedere, *h. e.* sub onere florum. ¶ Translate. *Plin. ep.* 3, 9. Tot crimina, tot reos uno velut fasce complecti. ¶ Apud Romanos *fasces* erant virgarum, seu bacillorum fasciculi, plerumque ex betulla arbore, quibus simul colligata erat securis, ferro ejus exstante. Hi a lictoribus praeferebantur magistratibus, tanquam eorum insigne, atque animadversionum instrumenta: bini quidem praetoribus urbanis, seni proconsulibus, et praetoribus provincialibus, duodeni consulibus, vigintiquatuor dictatori. Duumviris quoque municipalibus in suis municipiis, primo bacillos, deinde fasces binos cum securibus habere, mos fuit. V. *Cic. Agr.* 2, 34. et *Impp. Arcad. et Honor. Cod.* 10, 31, 53. Quaestores etiam in provinciis fascibus usos, colligitur ex *eod. Cic. Verr.* 2, 2, 4. V. LICTOR. Vetuloniam Etruriae urbem fasces cum securibus invenisse tradit *Sil.* 8, 483. Maeoniaeque decus quondam Vetulonia gentis: Bissenos haec prima dedit praecedere fasces, Et junxit totidem tacito terrore secures. Si castigatione opus erat, virgis; si graviori supplicio, securi utebantur: quamquam interdum virgis quoque ad necem usque caesos quosdam legimus. Quod autem colligata haec potestatis instrumenta instituta sint, eo pertinuit, ut intelligerent magistratus, eorum iram non debere esse in puniendo praecipitem: et ut dum solvuntur fasces, expediunturque secures, mora afferretur aliqua iratis animis, et cunctando res maturius deliberaretur, ut est ap. *Plutarch. Quaest. Rom.* ¶ Praeferebantur a lictoribus sublati in humerum sinistrum: quod si forte majori magistratui in via minor occurreret, demittebantur ex humero, honoris habendi causa. Hoc dicebatur *fasces submittere:* quod primum fecisse Valer. Publicolam Cos., qui submissis fascibus (et securi vacuefactis, ut est ap. *Val. Max.* 4, 1. *n.* 1.) in concionem ascendit, narrat *Liv.* 2, 7. gratum multitudini spectaculum, veluti confessionem, populi, quam consulis, majestatem vimque esse majorem. Simile quiddam de Pompejo narrat *Plin.* 7, 30, 31. Hinc *submittere fasces* translate est cedere seque minorem fateri. *Cic. Brut.* 6. Cum tibi aetas nostra jam cederet fascesque submitteret. ¶ Inter consules ita comparatum aliquando fuit, ut non ambo, sed alter fasces imperiumque haberet, si ambo adessent, alternis aliquando diebus, [ut constat ex loco *Livii* mox citando, minime vero ex auctoritate *Diarii consularis* ap. *Mur. Inscr. T.* 2. p. 610., quod spurium esse et ficticium multis probat argumentis *Jo. Labusius* in *adnot.* ad *Morcelli Dissert. dei littori de' magistr. R.* p. 30. *F.*] plerumque mensibus; altero vel securim tantummodo, vel fasces ipsos omnino domi attinente. Cum vero jus esset primi mensis fasces sumere, pluribus docet *Gell.* 2, 15. ex lege Julia. *Suet. Caes.* 20. Antiquum etiam retulit morem, ut quo mense fasces non haberet, accensus ante eum iret, lictores pone sequerentur. *Liv.* 8, 12. Aemilius, cujus tum fasces erant, collegam dictatorem dixit. *Val. Max. l. c.* Ad quem, quia major natu erat, priores fasces transferri jussit. ¶ A Poplicola jam laudato mos institutus, ut in Urbe consules fascibus sine securi uterentur: cujus rei exemplum habes ap. *Liv.* 24, 9., non item dictatores, et decemviri, quia sine provocatione erant: qua de re V. *eund.* 3, 36. et quae diximus in DICTATOR. ¶ [*Fasces coronati* erant, quibus laurea corona praefixa erat, quosque in nummis videre est a *Spanhem. de usu et praest. numm. T.* 2. p. 88. et sqq. illustratis. *F.*] *Laureati* vero, qui lauri tantum folia praeferebant, insignia nempe imperatorum post reportatam victoriam, quemadmodum et litterae, quas publice de hoste victo mittebant Romam, iisdem foliis exornabantur; [quae videre est ap. *Maff. Mus. Ver.* p. 117. et ap. *Winckelmann. Monum. Ined. T.* 2. *tab.* 178. et alibi. *F.*] *Caes. B. C.* 3, 71. Neque in litteris, quas Pompejus scribere est solitus, neque in fascibus insignia laurae praetulit. *Cic. Div.* 1, 28. Visus C. Marius cum fascibus laureatis. Adde *Att.* 8, 3. *med.* et *Tac. A.* 13, 9. ¶ Metonymice *fasces* ponuntur pro magistratu, praesertim vero pro consulatu, *Virg. G.* 2, 495. Illum non populi fasces, non purpura regum Flexit. *Hor. Sat.* 1, 6, 96. Parentes honesti fascibus et sellis. *Id. Ep.* 1, 16, 34. Deferre, et detrahere fasces indigno. *Ov. Pont.* 4, 9, 61. alterna feretis Gaudia, tu fratris fascibus, ille tuis. *Juv.* 5, 110. et titulis et fascibus olim Major habebatur donandi gloria. Adde *Sil.* 11, 152.

FASELUS. V. PHASELUS.

FASEOLUS. V. PHASEOLUS.

FASSUS. V. FATEOR.

FASTI, orum, m. plur. ἡμερολόγιον, libri, in quibus perscribebatur Romae a pontifice maximo, itemque in aliis civitatibus, quid quoque anno ac die accideret in republica, res gestae tum belli, tum pacis, victoriae, triumphi, honores ac praemia, templorum dedicationes, consulum ceterorumque magistratuum nomina, ratio et ordo dierum festorum fastorumque, et forensis administrationis, sacra, epulae, ludi, feriae etc. Hac ratione differunt ab annalibus nihil. *Cic. ad Brut.* 1, 15. *med.* Ego D. Bruto liberato, cum laetissimus ille civitati dies illuxisset, decrevi, ut in fastis ad eum diem Bruti nomen adscriberetur. *Id. Verr.* 2, 4, *extr.* Illud in Syracusanis merito reprehenderetur, si cum diem festum ludorum de fastis suis sustulissent etc. *Ov. Fast.* 1, 7. Sacra recognosces annalibus eruta priscis. *Hor. Od.* 4, 13, 14. tempora, quae semel Notis condita fastis Inclusit volucris dies. Et *ib.* 14, 4. et *ib.* 3, 17, 4. memores fasti. Et *Sat.* 1, 3, 112. Tempora si fastosque velis evolvere mundi. ¶ Dicti sunt a *diebus fastis*, quorum praecipue ratio singulis annis diligenter describebatur, et suis deinde temporibus populo edicebatur: qua ratione ab *annalibus* differunt, qui latius plura complectuntur. V. ACTA, orum. [*Cf. *Gierig.* ad *Ov. Fast.* 1, 7.] Hinc *Fastos* opus suum *Ov.* inscripsit, in quo singulorum totius anni dierum festos dies, et sacra enumerat describitque, originem et causas exponit. Quod cum facit, illud simul efficit, ut sciatur, qui fasti dies sint, quive nefasti, quibus diebus lege agi in foro liceat, quibus non liceat. Quae ratio cum primis temporibus de industria in penetralibus pontificum celaretur, quidam Cn. Flavius scriba Appii Caeci pontificis maximi clam descripsit, et publicavit, tanta gratia apud populum, ut eum aedilem curulem crearerit, uti narrant *Cic. Mur.* 11. et *Liv.* 9, 46. ¶ Saepe *Fasti* ea ratione usurpantur, qua magistratuum nomina continent: unde et *consulares* dicuntur, et *Capitolini* ab eruditis vocantur. *Cic. Fam.* 5, 12. Etenim ordo ipse annalium mediocriter nos retinet, quasi enumeratione fastorum. At viri saepe excellentis ancipites casus habent admirationem, etc. *Liv.* 9, 18. *med.* Paginas in annalibus magistratuum fastisque percurrere licet, consulum, dictatorumque, quorum etc. *Cic. Sext.* 14. Si appellandi sunt consules, quos nemo est, qui non modo ex memoria, sed etiam ex fastis evellendos putet. [*Id. Att.* 4, 8. Si vero id est quod nescio an sit, ut (Pompejus) non minus longas jam in codicillorum fastis futurorum consulum paginulas habeat quam factorum, quid illo (Domitio) miserius? Hic fasti codicillorum sunt fasti privati, et Cicero facete suspicatur Pompejum jam in plurimos annos consules, quos velit creari, designasse. *Schütz. cl. Cic.*] *Stat. Silv.* 4, 1, 20. da gaudia fastis Continua: hos humeros multo sinus ambiat ostro, etc.

Adde *Plin. Pan.* 58. ℙ Sunt etiam *Fastus, uum,* 4. decl. *Varr.* ap. *Prisc.* 6, 711. Honoris causa Julii Caesaris, qui fastus correxit. *Lucan.* 10, 187. Nec meus Eudoxi vincetur fastibus annus. [*Inscr.* ap. *Marin. Iscr. Alb.* p. 20. Ostia, et fastus de sua pecunia fecerunt. *F.*] *Colum.* 9, 14. *med.* In hac ruris disciplina sequor nunc Eudoxi, et Metonis, antiquorumque fastus astrologorum. Adde *Sil.* 2, 10. et *Claud. ep. ad Probin.* 15. ubi alii aliter leg. ℙ De fastis diebus V. FASTUS, a, um.

FASTĪDĪBILIS, e, adj. fastidium afferens, ut Fastidibilia judicia, *Tert. Anim.* 33. *f.*

FASTĪDĬENTER, adv. fastidiose. *Appul. Met.* 5. p. 166, 11. Parentibus fastidienter appellatis.

FASTĪDĪLĪTER, adv. fastidiose. *Varr.* ap. *Non.* 2, 336. Quibus instabilis animus, ardens mutabiliter avet habere, et non habere, fastidiliter, inconstanti pectore.

FASTĪDĬO, is, ivi, itum, a. 4. ἀποστρέφομαι, respuo, recuso, abhorreo, aversor, aspernor: a *fastus*, ut sit proprie cum fastu despicio, rejicio. [*Docet *Doederl.* 2, 184. *Fastidire* non utique de superbia intelligendum, neque *fastus*, sed *fastidium* esse, quem denotet, affectus originem, ita ut corporis aliquam, sive innatam, s. fortuitam offensionem contineat, quae vel ipsam rerum satietatem sequatur, vel similitudinem quandam ejus referat. Ita differre a *spernere*, quod ad eum pertineat, qui cum boni rectique sensu, rationis causarumque conscius aliquid aspernetur. Hinc ea videtur primo loco ponenda significatio, qua de stomacho dicitur.] *Pl. Curc.* 5, 2, 34. Ut fastidit gloriosus! *Id. Most.* 4, 2, 4. Vide, ut fastidit simia! *Cic. Mil.* 16. Non modo improbitati saepe irascuntur candidatorum, sed etiam in recte factis saepe fastidiunt, [*i. e. fastidiose judicant de r. f.] Al. delent *in*. *Hor. Ep.* 2, 1, 21. et nisi quae terris semota suisque Temporibus defuncta videt, fastidit et odit. *Just.* 14, 2. Argyraspides post Alexandrum omnes duces fastidiebant. *Curt.* 6, 10. Fastidire mores alicujus. *Quint.* 1, 4. tanquam parva, grammatices elementa. *Mart.* 3, 31. minores. *Liv.* 34, 5. *extr.* preces alicujus. *Hor. Sat.* 1, 3, 43. pater ut gnati, sic nos debemus, amici Si quod sit vitium, non fastidire. ℙ Translate. *Quint.* 9, 4. *med.* Aures et plena sentiunt, et parum expleta desiderant, clauda deprehendunt, redundantia et nimia fastidiunt. *Mart.* 5, 44. te Cum fastidierit popina dives, Antiquae venies ad ossa coenae. *Hor. Od.* 3, 1, 21. somnus agrestium Lenis virorum non humiles domos Fastidit, umbrosamque ripam. *Claud. Epith. Pall. et Celer.* 6. Aestus fastidit amictum. *Plin.* 16, 32, 59. Fastidit balsamum alibi nasci. ℙ Cum infinito. *Petr. Sat.* 127. Ne fastidias hominem peregrinum inter cultores admittere. *Liv.* 10, 8. Ne fastidieris nos in sacerdotum numerum accipere. *Curt.* 4, 14. *med.* An creditis, aequo animo iis servire, quorum reges esse fastidiant? *Phaedr.* 4, 6. jocorum legere fastidis genus. *Ov. R. A.* 305. Diligit ipsa alios: a me fastidit amari. ℙ Cum genit. *Pl. Aul.* 2, 2, 67. Abiit, neque me certiorem fecit: fastidit mei. *Titin.* ap. *Non.* 9, 3. Quo te avortisti? mei fastidis? *Lucil. ib.* Tristes, difficiles sumu', fastidimu' bonorum. ℙ Saepe refertur ad stomachum cibos respuentem. *Pl. Stich.* 5, 4, 33. Bibendum hercle hoc est: quid hic fastidis? *Hor. Sat.* 1, 2, 115. num esuriens fastidis omnia praeter Pavonem rhombumque? *Id. Ep.* 1, 17, 15. olus. *Phaedr.* 3, 7. pulmentarium. *Vet. epigr.* ap. *Suet. Tib.* 59. vinum. *Sen. ep.* 2. Fastidientis stomachi est multa degustare. *Plin.* 21, 16, 57. Cactos non fastidiunt in cibis, inveteratos quoque. *Col.* 8, 16. Docta palata fastidiunt fluvialem lupum. ℙ Ad nares. *Pl. Men.* 1, 2, 58. Olfacta igitur hinc. ut fastidis! *Plin.* 25, 7, 38. Euphorbiae succus fastidiendum odorem habet.

FASTĪDĬŌSĒ, adv. ὑπεροπτικῶς, cum fastidio. *Cic. Planc.* 27. Huic ego jam stomachans fastidiose, Immo ex Sicilia, inquam. *Id. Or.* 2, 89. Quem ego paulo sciebam vel pudentius, vel invitius (nolo enim dicere de tam suavi homine, fastidiosius) ad hoc genus sermonis accedere. Et *ib.* 1, 26. Diligenter et prope fastidiose judicare, [*i. e. ad nauseam usque et justo severius omnia vituperando. *Id. ib.* 61. Quod ego non tam fastidiose in nobis, quam in histrionibus puto: ubi *fastidiose* denotat eam spectatorum erga histriones severitatem, quam freti jure et fiducia judicandi tanquam cum taedii quodam affectu adhibere solent explodendis omnibus iis, quae neglectae artis vel minimam significationem referre videantur. *Quint. Decl.* 388. p. 787. Ita habitas, ut tibi etiam tranquillitates eligere fastidiose liceat.] *Cic. Att.* 2, 1. Lente ac fastidiose probare. *Phaedr.* 3. *prol.* 23. Fastidiose in coetum recipi. *Petr. Sat.* 13. Tanquam mendici spolium, etiam fastidiose venditabat, [*i. e. cum contemtu, taedio rei, quam venderet.]

FASTĪDĬŌSUS, a, um, adj. qui fastidit, abhorrens, difficilis, δύσκολος. *Cic. Brut.* 70. Fastidiosus litterarum Latinarum. *Id. ib.* 57. Antonius facilis in causis recipiendis erat, fastidiosior Crassus. [*Hoc quid sit, explicatum pluribus quaere ap. *Gron. Obss.* 4, 10. p. 627.] *Auct. ad Her.* 4, 40. In aequos et pares fastidiosus. *Id. ib.* 23. Aurium sensus fastidiosissimus. *Sen. Ben.* 1, 11. Fastidiosus aestimator, *h. e.* qui pluris aestimat, quam res postulat. *Plin. ep.* 8, 6. *med.* Fastidiosissimum mancipium, *h. e.* superbissimum. *Id. ep.* 6, 17. *f.* Res difficilis, ardua, fastidiosa, et quae eos, a quibus contemnitur, dedignatur. ℙ Cum genit. *Hor. Od.* 3, 1, 36. Dominus terrae fastidiosus, *h. e.* fastidiens aedes, quas in terra habet, in mari aedificare parat. ℙ Idem qui fastidium affert. *Hor. Od.* 3, 29, 9. Fastidiosam desere copiam. Respicit *Hor.* ad fastidium ciborum: de quo *Varr. R. R.* 2, 5. *f.* Vaccae cum parere coeperunt, secundum stabula pabulum servari oportet integrum, quod egredientes degustare possint: fastidiosae enim fiunt.

FASTĪDĪTUS, a, um, part. a *fastidio*, fastidio habitus, rejectus, aspernatus, contemptus, καταφρόνητος. *Ov. Trist.* 1, 6, 31. laudatus abunde, Non fastiditus si tibi, lector, ero. Et *ib.* 2, 119. Turbaque doctorum Nasonem novit, et audet Non fastiditis enumerare viris. *Id. Pont.* 4, 1, 19. oro, ne fastidita repellas Verba. *Lucan.* 7, 844. Latiae pars maxima turbae Fastidita jacet. *Plin. praef. H. N. med.* Res ardua vetustis novitatem dare, obsoletis nitorem, fastiditis gratiam. ℙ [*Sensu transitivo is, qui contemtui, taedio aliquid habet; a depon. forma *fastidior.* Laudat *Ramsh. Gr. Lat.* p. 185. *Petr.* 48. Ne me putes studia fastiditum. Adde *Tac. A.* 13, 1. Non, quia (Silanus) ingenii violentia exitum irritaverit, segnis et dominationibus aliis fastiditus, ut C. Caesar pecudem auream eum appellare solitus sit.]

FASTĪDĬUM, ii, n. καταφρόνησις, aversatio, taedium, offensio, contemptus. Fere dicitur de offensione stomachi, cibum respuentis, aut non retinentis: quae et nausea appellatur. *Cic. Inv.* 1, 17. *extr.* Cibi satietas et fastidium aut subamara aliqua re relevatur, aut dulci mitigatur. *Hor. Sat.* 2, 4, 78. Magna movet animo fastidia, seu puer unctis Tractavit calicem manibus, sive etc. [*ib.* 2, 6, 86.] *Ov. Pont.* 1, 10, 7. Os hebes est, positaeque movent fastidia mensae: Et queror, invisi cum venit hora cibi. *Sen. Q. N.* 3, 18. Tantum in illis esse fastidium, ut nollent attingere, nisi eodem die captum piscem. *Juven.* 14, 183. gratae post munus aristae Contingunt homines veteris fastidia quercus. *Plin.* 22, 24, 50. Mel stomachum inflat, fastidium creat. *Id.* 14, 16, 18. Fastidium alicui gignere uvas appetendi. *Col.* 6, 8. afferre cibo. *Plin.* 29, 5, 32. Sentire fastidium. *Id.* 23, 9, 81. abigere. Et 26, 7, 25. abstergere. Et 10, 8, 38. auferre. Et 22, 25, 74. detrahere. Et 23, 1, 27. discutere. Et 25, 8, 51. Fastidium deducunt canes herba canaria, *sc.* vomitum excitando. Sic 8, 27, 41. purgare. ℙ Translate. *Cic. Or.* 3, 25. Ea quae specie prima acerrime commovent, ab iis celerrime fastidio quodam et satietate abalienamur. *Id. Fin.* 1, 3. Insolens domesticarum rerum fastidium. [*Plin. Pan.* 55, 4. Ut appareat, non superbia et fastidio te amplissimos honores repudiare: ubi nota conjunctionem vv. *superbia* et *fastidium.* V. infra l. *Cic. Off.* 1, 26.] *Id. Tusc.* 4, 10. Habere ad certas res vitiosam offensionem atque fastidium. *Id. Or.* 1, 61. Non tam ea, quae recta sunt, probari, quam quae prava sunt, fastidiis adhaerescere. Et *ib.* 3, 50. Horum vicissitudines efficient, ut neque ii satientur, qui audient, fastidio similitudinis, nec etc. *Plin.* 12, 17, 40. Nulla voluptas est, quae non assiduitate fastidium pariat. *Cic. opt. gen. Or.* 4. Intelligentiam ponunt in audiendi fastidio, *h. e.* quo vix quidquam audiunt, quod placeat, velut qui vix cibum inveniunt, quod non fastidiant. Sic *Suet. Ner.* 44. Exegit pari fastidio et acerbitate nummum asperum etc. [*Fastidium* h. l. est morositas in accipienda vel spernenda re, *Gall. caprice*, ut monet *BCrus.* in Cl. *Suet.* p. 364.] Et *Hor. Ep.* 2, 1, 214. qui se lectori credere malunt, Quam spectatoris fastidia ferre superbi, (i. e. *die Launen*). *Cic. Fin.* 1, 2. Rudem esse omnino in nostris poetis, aut inertissimae segnitiae est, aut fastidii delicatissimi. *Id. Phil.* 12, 10. Non possum animo aequo videre tot, tam importunos, tam sceleratos hostes: nec id fit fastidio meo, sed caritate reipublicae, *h. e.* superbia, aversatione, odio, comtemptu. (Adde *Fam.* 2, 16.) *Id. ib.* 10, 9. Quorum, si essent arrogantes, non possem ferre fastidium. *Virg. Ecl.* 4, 14. tristes Amaryllidis iras, Atque superba pati fastidia. [*Tibull.* 1, 8, 69. Oderunt Pholoe, moneo, fastidia divi.] (V. FASTUS, us.) *Suet. Aug.* 44. Cacozelos, et antiquarios pari fastidio sprevit. *Cic. Off.* 1, 26. Superbiam, fastidium, arrogantiamque magnopere fugere. *Hor. Ep.* 12, 13. Agitare verbis fastidia alicujus, *h. e.* movere, excitare, augere. *Plin. praef. H. N. med.* Adducere quidpiam in fastidium. *Sen. ep.* 9. *extr.* Omnis stultitia laborat fastidio sui. *Plin.* 11, 2, 1. Fastidio damnare aliquid. *Id.* 7, 1, 1. Ne sit fastidio Graecos sequi. *Curt.* 4, 10. Patriam fastidio esse, abdicari Philippum patrem. *Plin.* 12, 19, 42. Esse in fastidio, *h. e.* rejici, contemni. *Id.* 10, 29, 41. Parcere fastidio. Et *Macr. Sat.* 5. *f.* Si fastidium facere non timerem, ingentia poteram volumina de his implere. [*Plin. Pan.* 20, 3. Nullum circa hospitia fastidium.] ℙ In arboribus *fastidium* est ap. *Plin.* 16, 32, 58. cum in aliam terram translatae non proveniunt difficultate comprehendendi.

FASTĪGĀTĬO, onis, f. actus fastigandi. *Plin.* 17, 14, 24. Ut fastigatio laevi descendat cuneo. *Appul. Florid. n.* 9. p. 346. Strigilecula, recta fastigatione clausulae, flexa tubulatione ligulae. Al. leg. *fastigiatione.* V. v. seq.

FASTĪGĀTUS et Fastigiatus, a, um, in fastigii morem declivis, devexus, ut sunt tecta domorum, inclinata ad deferendam pluviam. *Liv.* 44, 9. Scutis super capita densatis, stantibus primis, secundis submissioribus, tertiis magis, et quartis, postremis etiam genu nixis, fastigatam, sicut tecta aedificiorum sunt, testudinem faciebant. *Caes. B. G.* 4, 17. Tigna prona ac fastigiata, ut secundum naturam fluminis procumberent. *Plin.* 2, 25, 22. Fastigiatus in mucronem. *Id.* 9, 35, 56. Margaritas proceriores, elenchos appellant, fastigata longitudine. *Vitr.* 8, 7. Solum rivi libramenta habeat fastigiata, ne minus in centenos pedes semipede. Et 7, 4. *f.* Pavimentum fastigatum. ℙ Item erectus. *Liv.* 37, 27. *f.* Collis in modum metae in acutum cacumen a fundo satis lato fastigiatus. Et *Solin.* 32. *extr.* Pyramides turres sunt in Aegypto, fastigatae ultra excelsitatem omnem, quae fieri manu possit. ℙ Translate. *Sid. carm.* 2, 5. quamquam diademate crinem Fastigatus eas, *h. e.* diademate in modum coni erecto ornatus. *Id. ep.* 2, 4. Ita sibi videbitur ad arcem fastigatissimae felicitatis evectus; et *ep.* 1, 9. Duo fastigatissimi consulares, *h. e.* dignitate sublimes. ℙ Lis est inter criticos utra ex duabus his vocibus retinenda sit; alterutram enim rejiciunt. Est qui excludat *fastigiatus*: est qui *fastigatus* expungat. Utraque sane in MSS. reperitur, sed posterior ista frequentius: quod et de *fastigo* et *fastigio* verbo dicendum est. [*Longe major vv. dd. numerus, freti vetustissimorum eorumque optimorum cdd. auctoritate praeferendum censent *fastigare.*]

FASTĪGĬUM, ii, n. ἄκρα, κορυφή, ἀέτωμα, summitas, cacumen a latitudine surgens et paulatim in acumen desinens. [*De hujus v. etym. et signif. bene disputat *Doederl.* 2, 109. sqq.] Dicitur primo de tectis sacrarum aedium, quae olim ex una tantum parte inclinata erant et in unum locum pluviam demittebant; postea inventum est, ut medio sui assurgerent altius, atque ex utraque parte pluviam dejicerent. [*Ein Satteldach.*] *Cic. Or.* 3, 46. Capitolii fastigium illud et ceterarum aedium, non venustas, sed necessitas ipsa fabricata est: nam cum esset habita ratio, quemadmodum ex utraque tecti parte aqua delaberetur, utilitatem templi fastigii dignitas consecuta est: ut etiam si in coelo statueretur, ubi imber esse non posset, nullam sine fastigio dignitatem habiturum fuisse videatur. *Liv.* 40, 2. Atrox tempestas fastigia aliquot templorum a culminibus abrupta, foede dissipavit. ℙ A sacris aedibus transiit ad Caesarum domos, postquam divinos honores Romani illis tribuere coeperunt. *Cic. Phil.* 2, 43. de Jul. Caes.: Quem is majorem honorem consecutus erat, quam ut haberet pulvinar, simulacrum, fastigium, flaminem? *Flor.* 4, 2. *f.* de eod.: Omnes unum in principem congesti honores: circa templa imagines, in theatro distincta radiis corona, suggestus in curia, fastigium in domo, mensis in coelo. V. AETOMA. ℙ Hujusmodi fastigia ornabantur signis fictilibus, aereis, lapideis, ut colligitur ex *Vitr.* 3, 2. *Liv.* 26, 23. et *Plin.* 35, 12, 43. et 36, 5, 4. *n.* 2. [*Addebantur etiam inscriptiones et elogia rerum gestarum atque honorum, quibus imperatores functi essent. Hinc *Plin. Pan.* 54, 4. Excessurosque templorum fastigium titulos — nomini Caesarum dicabamus.] ℙ Neque vero putes, in privatis aedium tectis nulla fuisse fastigia. Nam contra habes ap. *Cic. Q. Fr.* 3, 1, 4. ubi de aedibus Q. fratris Romae positis verba facit. Verum quod in sacris aedibus alia peculiarique ratione formata erant et exquisitiore ornatu et altiore ad dignitatem cacumine et acroteriis impositis, quae fere constabant fictilibus vel aereis signis Deorum: *fastigia* veluti per antonomasiam appellata sunt. Certe *Plin. cit. l.* 35, 12, 43. ab ectypis signis fictilibus fastigia templorum orta fuisse, tradit: et 36, 2, 2. *fictilia Deorum fastigia* appellat. ℙ Per synecdochen dicitur de tecto ipso. *Virg. A.* 8, 491. et *ib.* 9, 568. ignem ad fastigia jactant. ℙ Sumitur etiam pro quacumque summitate paulatim in angustum desinente. *Plin.* 10, 52, 74. Aquatilium ova rotunda: reliqua fere fastigio acuminata. *Id.* 11, 37, 45. Cornua in leve fastigium exacuta. Et 16, 33, 60. Cupressus meta in fastigium convoluta. Et *ib.* 36, 64. de arundine: Gracilitas nodis distincta, leni fastigio tenuatur in cacumina. *Caes. B. G.* 7, 69. Colles pari altitudinis fastigio oppidum cingebant. Et 73. Scrobes trium in altitudinem pedum fodiebantur, paulatim angustiore ad summum fastigio, *h. e.* summis earum parietibus angustioribus, quam imis. *Lucr.* 4, 825. Fastigia

surarum ac feminum pedibus fundata. *Val. Fl.* 2, 553. fastigia muri. *Curt.* 4, 2. Opus nondum aquae fastigium aequabat. *Liv.* 1, 38. *f.* Cloacis e fastigio in Tiberim ductis. Al. delent *e*: i. e. per proclive. *Plin.* 16, 40, 76. *n.* 2. Trabs e larice, longa pedes CXX., bipedali crassitudine aequali: quo intelligebatur vix credibilis reliqua altitudo, fastigium ad mucronem aestimantibus. ℙ Dicitur aliquando de ipsa declivitate fastigii. *Caes. B. C.* 2, 10. Columellas inter se capreolis molli fastigio conjungunt. Et *ib.* 1, 45. Declivis locus tenui fastigio vergebat etc. *Curt.* 6, 6. *med.* Rupes leniore submissa fastigio. *Virg. Ecl.* 9, 8. hoc idem significaturus, *mollem clivum* dixit. *Varr. R. R.* 1, 14. Fossa ita idonea, si totam aquam, quae e coelo venit, recipere potest aut fastigium habet, ut exeat e fundo. ℙ Et de superficie. *Id. ib.* 20. Spectandum, quo fastigio sit fundus? in confragoso enim ac difficili haec valentiora parandum. Adde *ejusd.* locum infra laud. ℙ Item de profunditate. *Virg. G.* 2, 288. Forsitan et scrobibus quae sint fastigia, quaeras. Sic *altus* non sublimem solum, sed etiam profundum significat. ℙ Et de prominentia, exstantia. V. locum *Vitruvii* in EXSTRUCTIO. ℙ Translate dicitur de dignitate altoque fortunae statu. *Nep. Att.* 10. Tanta varietas fuit fortunae, ut modo hi, modo illi in summo essent aut fastigio aut periculo. *Vell.* 2, 69. In consulare fastigium provectus. [*Liv.* 6, 38. Dictaturae fastigium. 3, 35. Ejusdem fastigii cives. 2, 27., ubi de centurione primi pili *fastigium* dicitur. *Plin. Pan.* 61, 2. Collatione fastigii tui.] *Val. Max.* 1, 6. *n.* 1. Ad regium fastigium evehere aliquem. *Vell.* 2, 131. Quidquid numinum hanc R. imperii molem in amplissimum terrarum orbis fastigium extulit. *Plin. Pan.* 52. Sic fit, ut Dei summum inter homines fastigium servent. [*V. *Gierig.*, qui ita legit: Sic fit, ut summum inter homines fastigium serves, cum Deorum ipse non appetas. Recte quidem! modo v. *Dei* non ablegasset, quod fieri vetat et cdd. auctoritas et loci ratio. Sententia haec esse videtur: Tu summam Dei auctoritatem et sempiternam tenes, licet divinum honorem nunquam concupiveris. Cum vi quadam opp. *Dei* et *Deorum*.] *Curt.* 3, 12. *f.* Et praeteritae fortunae fastigium capio et praesentis jugum pati possum. *Nep. Att.* 14. Pari fastigio stetit in utraque fortuna, *h. e.* modo et cultu vitae. *Curt.* 9, 10. *med.* Animus super humanum fastigium elatus. [*Suet. Cal.* 22. Admonitus et regum et Principum se excessisse fastigium. *Tac. A.* 15, 74. Tanquam mortale fastigium egressus. *Liv.* 27, 31. Submittendo in privatum fastigium, quo minus conspectus eo solutior erat.] *Juven.* 3, 39. Quales ex humili magna ad fastigia rerum Extollit, quoties voluit Fortuna jocari. *Plin. ep.* 1, 7. Vide, in quo me fastigio collocaris, cum etc. *Quint.* 12, 1. Stetisse Ciceronem in fastigio eloquentiae, fateor. *Plin.* 30, 1, 1. Magice in tantum fastigii adolevit, ut hodieque in magna parte gentium praevaleat. ℙ Item de fine ac termino cujusque rei. *Cic Off.* 3, 7. Quoniam operi inchoato, prope tamen absoluto, tanquam fastigium imponimus. ℙ *Fastigia summa rerum* sunt summa capita. *Virg. A.* 1, 345. longa est injuria, longae Ambages, sed summa sequar fastigia rerum. (*Serv.* exponit primordia) Similiter ap. *Varr.* ponuntur *fastigia* pro generibus. Ait enim *R. R.* 1, 7. *in.* E quibus tribus fastigiis simplicibus, *h. e.* tribus generibus agrorum, campestri, collino et montano; et *med.* Propter haec tria fastigia formae, discrimina quaedam fiunt sationum. Et *in f.* Haec atque hujuscemodi tria fastigia agri etc. ℙ Denique *fastigia* quidam grammatici vocant accentus, qui verborum syllabis appinguntur, quod sint veluti quaedam fastigia vel fastigatae lineolae ipsis impositae. *Capell.* 3, 60. et 63. et *Diomed.* 2, 428. V. v. seq. [*Confunduntur *fastigia* et *vestigia*. *Snakenb.* ind. commentarii ad *Curt.* s. v. fastigium.]

FASTĪGO, as, a. 1. ὀξύνω, acumino, in fastigium erigo. *Plin.* 18, 7, 10. *n.* 3. Frumenta hieme in herba sunt, verno tempore fastigantur in stipulam. *Id.* 24, 19, 118. Folia in exilitatem fastigantur. *Sil.* 5, 48. Ore levem patulo texens de vimine nassam, Cautius interiora ligat mediamque per alvum Sensim fastigans, compressa cacumina nectit. [*V. *Drakenb.* ad h. l. *Mela* 2, 1, 5. Post spatiosa modice, paullatim se ipse fastigat et quasi in mucronem longe colligens latera facie positi ensis adlecta est. Adde 1, 4, 1. et 3, 10, 5.] ℙ Translate. *Sidon. ep.* 3, 6. Qui statum celsitudinis tuae titulorum parilitate fastigat, *h. e.* extollit. ℙ Significat etiam vocalibus fastigium appingere, sic ʌ, ut longas esse omnibus innotescat. *Capell.* 3, 59. Ut fastigetur longa brevisque (lege *brevisve*) fuat. ℙ Reperitur et *fastigio*. V. dicta in FASTIGATUS.

FASTŌSUS, a, um, adj. superbus, fastu plenus, ὑπέρφρων. *Petr. Sat.* 131. Quid est, fastose? ecquid bonam mentem habere coepisti? *Mart.* 10, 13. Ad nocturna jaces fastosae limina moechae. [*Id.* 13, 102. (al. 99.), 2. Fastosum garum, ubi al. leg. *faecosum*. *B. A.*] *Auct. Pan.* ad *Pis.* 107. Domus fastosa. ℙ [In *Not. Tir.* p. 93. legitur *Fastuosus*. *F.*]

FASTUS, us, m. ἀλαζονεία, superbia et elatio quaedam animi, nimia sui existimatio cum contemptu aliorum. *Plin.* 11, 37, 51. Supercilia maxime indicant fastum. *Id.* 9, 35, 58. Superbo simul ac procaci fastu, ut regina meretrix. *Ov. Fast.* 1, 419. Fastus inest pulcris sequiturque superbia formam. *Hor. Ep.* 2, 2, 92. aspice primum, Quanto cum fastu, quanto molimine circum Spectemus. *Prop.* 2, 19, 61. assumere fastus. Et 3, 11, 10. terere, *h. e.* proculcare. Et *ib.* 15, 3. compescere. Et *ib.* 17, 11. et *ib.* 23, 35. pati alicujus, *h. e.* superbiam et repulsas amicae: quo sensu *Id.* 4, 5, 42. de Medea: Nempe tulit fastus, ausa rogare prior. Et *Virg. Ecl.* 4, 14. superba pati fastidia. Et *Ov. Met.* 14, 461. O mea lentos Pone, precor, fastus et amanti jungere, Nymphe. *Id. A. Am.* 2, 241. fastus exuere. *Tac. A.* 2, 2. Fastus erga patrias epulas. *Petr. Sat.* 96. Fastum facere alicui, *h. e.* eum despicere et a se repellere. Phrasis minus imitanda. ℙ *Fastus, uum*, in plur. num. sunt Fasti, in quibus magistratuum nomina perscribebantur. V. FASTI.

FASTUS, a, um, adj. quod cum voce *dies* solum conjungitur et dicitur de iis diebus, quibus lege agi licet et forensem jurisdictionem exercere. *Ov. Fast.* 1, 47. Ille nefastus erit, per quem tria verba silentur: Fastus erit, per quem lege licebit agi. ℙ Dies fasti illi erant, quibus praetoribus licebat lege agere, idest jurisdictionem exercere et absolvere ac condemnare: a *fando*, quod illis diebus permissum erat praetoribus fari tria illa verba solemnia in jurisdictione exercenda: *Do*, *Dico*, *Addico*. Alii erant festi, alii profesti, alii senatorii, alii non senatorii, alii comitiales, alii non comitiales. Sed divisio celebrior est, qua in tres species dividuntur. Prima erat eorum, qui erant *fasti proprie et toti: proprie*, quia praetor semper et poterat et solebat lege agere, nisi cum casus aliquis extra ordinem interveniebat: *toti*, quia horis omnibus lege agere licebat. Hi simpliciter *fasti* dicebantur et in calendario littera F. signabantur. Erant in toto anno XXXVIII. Secunda eorum erat, qui *proprie, sed non toti fasti* erant, siquidem praetor omnibus his diebus quidem, sed non omnibus horis poterat lege agere. Notabantur his litteris Fp., Np., En., Q. Rex C. F., Q. St. Df. idest *Fastus primo*, *Nefastus primo*, *Endotercisus*, *Quando rex comitio fugit*, *Quando stercus defertur*. Erant LXV. Tertia eorum, qui *non proprie, sed casu fasti* erant, cujus generis erant comitiales. Interdum enim comitia non habebantur et tunc lege agere licebat. Hi interdum erant fasti toti, idest cum nulla comitia habebantur, interdum ex parte, idest, cum comitia fiebant, sed non toto die. Erant CLXXXIV. Ex *Manut.* De veterum dierum ratione. *Macr. Sat.* 1, 16. *med.* tradit, lege Hortensia nundinas quoque *fastas* fuisse. V. in HORTENSIUS, a, um.

FĀTA, ae, f. Parca: a *fatum*. Parcae enim fatales Deae dicuntur. In nummo Diocletiani ap. *Eckhel. D. N. V. T.* 8. p. 6. Fatis victricibus. [*scil.* tribus Parcis, quae omnia vincunt; ibi enim videre est tres mulieres cum cornu copiae et gubernaculo. Ceterum illud *fatis* derivari etiam potest ex *fatum, i*, nam adjectivum *victrix* saepe cum nominibus substantivis neutrius generis conjungitur. V. VICTRIX et FATUM. *F.*]

FĀTĀLIS, e, adj. εἱμαρμένος, ex fato impendens, fato destinatus: et tam de iis dicitur, quae exitium afferunt, quam de iis, quae salutem. *Cic. Cat.* 4, 1. Meus consulatus ad salutem reipubl. prope fatalis fuit. [*Id. Harusp.* 4. Scipio quasi fatali eventu solus Carthaginem evertit. *Tibull.* 2, 5, 57. Roma, tuum nomen terris fatale regendis.] *Cic. Cat.* 3, 4. Hic annus fatalis est ad interitum hujus Urbis. *Id.* in *Senat.* 2. Ille annus, quem ego mihi, quam patriae, malueram esse fatalem. *Id. Phil.* 6. *f.* Fuit aliquis fatalis casus, nunc si quis erit, erit voluntarius. *Id. Part.* 21. Si quae accidisse videbuntur divina atque fatalia. *Id. Acad.* 1, 7. *extr.* Fatalis et immutabilis continuatio ordinis sempiterni. *Id. Marc.* 10. Miserum fataleque bellum. *Id. N. D.* 1, 20. Illa fatalis necessitas, quam εἱμαρμένην dicitis. *Id. Fat.* 13. Tam fatale est, medicum adhibere, quam convalescere. *Hor. Ep.* 2, 1, 11. de Hercule: Notaque fatali portenta labore subegit. [*Tibull.* 1, 3, 53. Fatales anni, i. e. a fatis definiti, admensi. *Inscr.* ap. *Orell.* 4851. Fatales annos pensare. *Tibull.* 1, 7, 1. Fatalia stamina.] *Ov. Fast.* 4, 257. Fatalia verba, *h. e.* fatum continentia. *Id. Pont.* 1, 8, 64. Fatales Deae, *h. e.* Parcae, quae fatum suum cuique statuunt. [*Saepissime est telorum epitheton, i. q. letalis. *Ov. Met.* 5, 182. Jaculum fatale parabat. V. *Burm. Virg. A.* 12, 919. Cunctanti telum Aeneas fatale coruscat. *Sil.* 2, 400. Multis fatalem millibus hastam. Hinc *fatalis dies*, quo quis moritur. *Inscr.* ap. *Orell.* 3023. (repet. 4777.) — — Neque ullus unquam nos diunxisset, nisi hic tuus fatalis dies. Alia ap. *Eund.* 4758. — Nullum dolorem accepi tui, nisi quod fatalem diem celeriter peregisti. *Suet. Ner.* 49. Nondum adesse fatalem horam. *Ael. Spart. Adrian.* 4. Si quid mihi fatale contigerit, Gr. ἐάν τι πάθω, ἐάν τι συμβῇ.] ℙ *Fatalis mors* [*In Vet. *Glossis Lat. Gr.* redditur ἴδιος θάνατος.] ap. *Vell.* 2, 6. et 49. est quae fato et secundum naturam venit: et opponitur violentae. Sic *fato mori* dixit *Tac.* et *fataliter mori*, *Eutrop.* ℙ *Fatales libri* sunt, quibus vaticinia et fata continentur, cujusmodi erant Sibyllini. *Liv.* 5, 14. et 15., 22, 9. et 42, 2.

FĀTĀLĬTAS, atis, f. fati necessitas. *Imp. Zeno Cod.* 1. Quod fatalitate ingruebat.

FĀTĀLĬTER, adv. secundum fata vel ex fatis, πεπρωμένως. *Cic. Div.* 2, 7. Ex omni aeternitate dicis definita esse fataliter. *Ov. Met.* 12, 67. Hectorea primus fataliter hasta, Protesilae, cadis. [*Suet. Caes.* 59. Vaticinationes, quibus felix et invictum in ea provincia fataliter Scipionum nomen ferebatur.] ℙ *Fataliter mori*, ap. *Eutrop.* 1, 11. est fato mori. V. FATALIS.

FĂTĔOR, eris, fassus sum, dep. 2. ἐξομολογέω, confiteor: et fere dicitur de iis, qui in culpa sunt vel qui aut coacti aut impulsi ea dicunt, quae alioquin tacerent. Est a φατός, dicendus. [*Imo a *fari*.] *Pl. Aul.* 4, 4, 16. Facisne injuriam mihi, an non? *Eu.* fateor, quia non pendes, maximam: Atque id quoque jam fiet, nisi fatere. *Stro.* quid fatear tibi? *Ter. Ad.* 2, 1, 34. Leno sum, fateor, pernicies communis adolescentium. *Cic. Caecin.* 9. Ita libenter confitetur, ut non solum fateri, sed etiam profiteri videatur. (V. CONFITEOR.) *Id. Rabir. perd.* 5. *f.* Fateor atque etiam profiteor et prae me fero, te ex illa crudeli actione esse depulsum. *Caes. B. C.* 3, 20. Qui se debere fateantur. *Ter. Ad.* 1, 1, 52. Hoc qui nequit, fateatur nescire imperare liberis. *Pl. Truc.* 4, 3, 10. Si verum mihi eritis fassae, vinclis exsolvemini. *Liv.* 34, 5. et *Curt.* 6, 9. De se fateri, celare alios. *Cic. Inv.* 2, 26. De facto turpi aliquo aut inutili aut utroque fateri. *Id. N. D.* 2, 63. Hominum igitur causa eas rerum copias comparatas, fatendum est. *Id. Part.* 14. Multi in tormentis mori maluerunt falsum fatendo, quam inficiando dolere. *Ov. Met.* 8, 633. paupertatemque fatendo Effecere levem. *Id. Her.* 21, 204. Fateri sensus suos. *Hor. Ep.* 2, 2, 147. quod quanto plura parasti, Tanto plura cupis, nulli ne faterier audes? *Curt.* 6, 3. et *Plin.* 27, 1, 1. Si verum fateri volumus. *Eum. Grat. act.* 1. Ut verius fatear. ℙ Interdum sumitur pro indicare, prodere, manifestare. *Ov. Trist.* 2, 525. Vultu iram fateri. *Plin.* 36, 26, 65. Belus amnis non nisi refuso mari arenas fatetur. *Id.* 9, 57, 83. Patinarum calore pisces vitalem motum fateri. *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 23. *med.* Laterensis nostri et fidem et animum singularem in rempubl. semper fatebor, *h. e.* testabor, praedicabo. *Juven.* 10, 172. mors sola fatetur, Quantula sint hominum corpuscula. ℙ Hinc *fatendi modus* in verbis est indicativus, apud grammaticos. *Varr. L. L.* 8, 58. et *Quint.* 1, 6. [*Ubi v. *Spalding.*] ℙ *Fateor* passive. *Cic. Agr.* 2, 21. *f.* Quae est ista aequitas, ceteros agros, etiam si privati sint, permittere, ut publici judicentur; hunc excipere nominatim, qui publicus esse fateatur? Alii leg. *quem publicum esse fateantur:* tametsi etiam *confessus* passive usurpatur, quam v. v. [*Cf. *Ramsh. Gr. Lat.*, p. 175. ubi laud. *Ov. A. A.* 2, 556. Fassus ab ore pudor.] ℙ Impersonaliter. *Paul. Dig.* 30, 1; 39. *f.* Vulgo fatebatur, utique minorem eum legasse.

[FĀTĬBŬLĀ, ae, f. *Diom.* 3, 488. Dramata Latine fabulae appellantur, sive fatibulae. *F.*]

FĀTĬCĂNUS, a, um, adj. qui fata canit, idest, futura praedicit. *Ov. Met.* 9, 417. Haec ubi faticano venturi praescia dixit Ore Themis. Al. leg. *faticino*, al. *fatidico*, al. *vaticino*.

FĀTĬCĬNUS, a, um, adj. idem ac faticanus. *Ov. Met.* 15, 436. sic dicere vates, Faticinasque ferunt sortes. Al. aliter leg., ut in v. praec.

FĀTĬDĬCUS, a, um, adj. χρησμολόγος. *Varr. L. L.* 5, 7. Qui futura praedivinando solent fari, fatidici dicti. *Virg. A.* 8, 340. Vatis fatidicae, cecinit quae prima, futuros Aeneadas magnos. *Cic. N. D.* 1, 8. Anus fatidica Stoicorum. *Plin.* 15, 29, 36. Fatidicum et memorabile augurium. *Id.* 2, 43, 43. Fatidica fulmina. Et *ib.* 93, 95. Fatidici specus. *Ov. Met.* 2, 640. fatidicos concepit mente furores. *Id. Fast.* 2, 262. Fatidicus Deus, *h. e.* Phoebus. *Val. Fl.* 1, 304. Fatidicae silvae. ℙ Absolute. *Cic. Leg.* 2, 8. Interpretari fatidicorum et vatum effata incognita.

FĀTĬFER, a, um, adj. μόρσιμος, mortifer, fatum, idest mortem afferens. *Virg. A.* 8, 621. Fatiferumque ensem. *Id. ib.* 9, 631. Fatifer arcus. Al. leg. *letifer*. *Ov. Amor.* 3, 3, 27. fatifero Mavors accingitur ense. Adde *Met.* 6, 251.

FĀTĪGĀBĬLIS, e, adj. qui fatigari potest. *Tert. Anim.* 32. Ascensu scalorum fatigabilis. [Adde *Not. Tir.* p. 118. *F.*]

FĀTĪGĀTĬO, onis, f. κόπος, κάματος: plus est quam lassitudo. *Cels.* 1, 2. *med.* Exercitationis finis esse debet lassitudo, quae citra fatigationem sit. *Liv.* 32, 15. Fatigatio equorum atque homi-

num. Curt. 6, 8. Illum fatigatione resolutum somnus oppresserat. Id. 7, 11. Affectus fatigatione. Colum. 4, 18. Minuere fatigationem. Quint. 11, 3. f. Fatigatione deficere. Adde Tac. H. 2, 60. et Senec. Ira 3, 9. ¶ Item dictum jocosum, facetiae, cavillatio, qua risus causa quempiam fatigamus. Sidon. ep. 1, 8. Morari me Romae gratularis: id tamen quasi facete, et fatigationum salibus admixtis. Sulpic. Sever. dial. 1, 4. med. Aliquantum erubescens, dum fatigationem meam accepit. [*Eutr. 9, 19. Qui cum in auditorio vel levi fatigatione taxaverant; ubi v. Tzschuck.] V. FATIGO.

FĀTĪGĀTŌRĬUS, a, um, adj. Sidon. ep. 5, 17. Verba erant dulcia, jocosa, fatigatoria, h. e. faceta. V. v. praec.

FĀTĪGĀTUS, a, um, part. a fatigo, καταπονηθείς. Si Servio credere libet ad A. 8, 232., proprie refertur ad corpus, ut fessus ad animum: quamquam haec saepius confunduntur. [*De discrimine inter fatigatus, fessus et lassus doctissime disputat Döderl. 1, 102. seq.] Cic. Top. 20. Verberibus, tormentis, igni fatigati, quae dicunt, ea videtur veritas ipsa dicere. Hor. Od. 3, 6, 42. Juga demere bobus fatigatis. Ov. Her. 18, 83. fatigatis humero sub utroque lacertis. Caes. B. C. 3, 95. Milites magno aestu fatigati. Nep. Eum. 12. Triduo fame fatigatus. Hor. Od. 3, 4, 11. Ludo et somno fatigatus: nam somnus, etiam adventans, vires capit. ¶ Translate. [*Vell. Pater. 2, 69. f. Neque reperias, quos aut pronior fortuna comitata sit, aut veluti fatigata maturius destituerit, quam Brutum et Cassium.] Ov. Amor. 3, 11, 2. Cede fatigato pectore, turpis Amor. Id. Her. 13, 97. Inter mille rates tua sit millesima puppis: Jamque fatigatas ultima verset aquas. Id. A. A. 2, 227. de Hercule. Ille fatigatae perdendo monstra novercae. Sall. Jug. 70. fatigati suppliciis. Et ib. 11. Fatigatus a fratre, h. e. precibus exoratus. V. et v. seq. ¶ [*Permutantur Fatigatus et laboratus. V. Stat. Theb. 1, 341.]

FĀTĪGO, as, avi, atum, a. 1. καταπονέω, κοπόω, vires urgendo, instandoque cuipiam adimo, lasso, ad lassitudinem deduco, domo. Esse volunt a fatim ago, hoc est valde ago, agito, vexo. Nep. Lys. 2. Ne de eodem plura enumerando, fatigemus lectores. Cic. Off. 3, 18. Sicarii, venefici, fures non verbis sunt, et disputatione philosophorum, sed vinculis et carcere fatigandi. [*i. e. castigandi. Adde ib. 1, 25, 88. Tac. A. 4, 6. Plebes acri — annona fatigabatur, i. e. premebatur.] Sall. Cat. 28. Neque insomniis, neque labore fatigari. Liv. 8, 10. Aliquandiu pugna atroci cum semet ipsi fatigassent. [*Vell. Paterc. 2, 34. Per triennium Romanos exercitus fatigaverat.] Ov. Met. 8, 824. petit ille dapes sub imagine somni, Oraque vana movet, dentemque in dente fatigat. Virg. G. 3, 132. cursu quatiunt, et sole fatigant. Id. A. 11, 306. quos nulla fatigant Proelia, nec victi possunt absistere ferro. ¶ Translate. Id. A. 6, 78. Bacchatur vates, magnum si pectore possit Excussisse Deum: tanto magis ille fatigat Os rabidum, fera corda domans, fingitque premendo. Sall. Cat. 11. Secundae res sapientium animos fatigant, h. e. eorum virtutem et constantiam vincunt. Id. Jug. 60. Fatigare aliquem dolis. Id. or. 2. ad Caes. de rep. ordin. med. Curis fatigatur animus. [*Sil. 7, 125. Infractasque minas dilato Marte fatigat, i. e. irritas, vanas facit.] Stat. Th. 9, 280. Mille modis leti miseros mors una fatigat. Hor. Od. 4, 14, 18. Devota morti pectora liberae Quantis fatigaret ruinis, h. e. urgeret, obrueret. Val. Fl. 7, 348. Te ducente sequor: tua me grandaeva fatigant Consilia, et monitis cedo minor, h. e. meam animi firmitatem vincunt. Hor. Od. 2, 11, 11. quid aeternis minorem Consiliis animum fatigas? Tac. A. 15, 71. Fatigare dextram osculis, i. e. obtegere, vel lassare dexteram osculis jaciendis. Val. Fl. 1, 635. miscent suprema paventes Verba alii, junguntque manus, atque ora fatigant. Et 2, 120. Fama terras fatigat, h. e. implet rumoribus suis, turbat, vexat. Sic Virg. A. 1, 280. aspera Juno, Quae mare nunc, terrasque metu, coelumque fatigat, h. e. miscet, sollicitat, exercet. Val. Fl. 5, 142. arma fatigant Ruricolae, Gradive, tui, h. e. ferramenta in usum belli fabricando, ictibus malleorum quasi fatigant. Ov. Met. 5, 485. lolium tribulique fatigant Triticeas messes, h. e. obruunt, nec crescere sinunt. Et ib. 1, 573. fluvius sonitu plus quam vicina fatigat, h. e. molestia afficit. Sil. 12, 496. curasque ita corde fatigat: Quo mens aegra vocas? etc. h. e. agitat, versat. [*Adde 1, 675. Inde agitant consulta patres, curasque fatigant, i. e. exercent.] Stat. Silv. 5, 1, 8. Fatigare curas artificum. Virg. A. 9, 605. Fatigare silvas, h. e. silvis veluti molestum esse venatu, clamoribus, agitatione ferarum: quod et Val. Fl. 3, 21. imitatus est. ¶ Fatigare aliquem precibus est adeo instare, obtundere, molestum esse, enecare precando, donec victus se exorari sinat. Liv. 9, 20. et 27, 45., Justin. 18, 1., Hor. Od. 1, 2, 26. et Val. Fl. 8, 386. Sic fatigare questu, Id. 7, 311. gemitu moestaque voce, Stat. Th. 2, 244. Deos in vota, Val. Fl. 4, 69. votis Jovem, Mart. 7, 60. lacrimis, Tac. H. 3, 31. Sic Virg. A. 7, 582. Undique collecti coeunt, Martemque fatigant, h. e. flagitant, instanter rogant Martem, ut adsit: quod est, bellum deposcunt. Val. Fl. 8, 86. atque omnem linguaque manuque fatigat Vim Stygiam, h. e. magicis verbis ac signis petit, arcessit, invocat. Nam dicimus etiam fatigare absolute pro fatigare precibus. Sall. Jug. 17. Quos ego audio maxuma ope niti, ambire, fatigare vos singulos, ne quid statuatis. Tac. H. 1, 29. Fatigare Deos. [*Prop. 2, 20, 3. Quidve mea de fraude Deos — fatigas?] ¶ Aliquando est impellere, stimulare, agitare, quia impulsi, et ad cursum incitati fatigantur. Virg. A. 1, 320. qualis equos Threissa fatigat Harpalice, volucremque fuga praevertitur Hebrum. Et ib. 11, 714. Quadrupedemque citum ferrata calce fatigat. Et ib. 9, 609. versaque juvencum Terga fatigamus hasta. Et ib. 5, 253. jaculo cervos cursuque fatigat. ¶ Translate. Id. ib. 4, 572. Corripit e somno corpus, sociosque fatigat: Praecipites vigilate viri, etc. Id. ib. 6, 533. quae te fortuna fatigat, ut etc? Et ib. 9, 63. collecta fatigat edendi Ex longo rabies. [*Sil. 1, 63. Laudum spe corda fatigat; et 12, 192. Socios voce fatigat. 16, 331.] ¶ Fatigare diem est totum in opere occupando veluti lassare. Virg. A. 8, 94. Olli remigio noctemque diemque fatigant. Val. Fl. 5, 602. Marte diem noctemque fatigat. [*Prop. 4, 11, 81. Sat tibi sint noctes, quos de me, Paulle, fatiges, i. e. cum dolore transigas, ut Gr. μοχθεῖν ὕπνον, δεσμὸν etc. V. Heyn. ad Virg. l. proxime praeced.] ¶ Ap. Sidon. ep. 6, 2. fatigari argutiis, est per argutias molestia affici, vexari. Sic Sulpic. Sever. dial. 1, 4. Nullam occasionem omittis, quin nos edacitatis fatiges. Et ib. 5. Sed supersedendum est, ne Gallus se aestimet fatigari. V. FATIGATIO. ¶ [*Permutantur in cdd. fatigare et castigare. V. intpp. ad Cic. Off. 1, 25. et 3, 18.]

FĀTĬLĔGUS, a, um, adj. fatum, seu mortem colligens. Luc. 9, 821. Toxica fatilegi carpunt matura Sabaei.

[FĀTĬLOQUĬUM, i, n. praedictio. Appul. de Deo Socr. Vel Sibyllae fatiloquia versificet. F.]

FĀTĬLŎQUUS, a, um, adj. idem ac fatidicus. Liv. 1, 7. Carmenta mater, quam fatiloquam ante Sibyllae in Italiam adventum miratae hae gentes fuerant.

FĀTIM, adv. abundanter, teste Serv. ad A. 1, 127., unde affatim. Fulg. Myth. 2, 8. Conceptionem fatim subministrat. Al. leg. conceptionale fatum.

[FĀTIS, is, f. fama, gloria. Est cogn. R. Inscr. ap. Mur. 989, 5. Aelia Fatis. F.]

FĀTISCO, is, n. 3. χαίνω, findor, aperior, hisco; viribus fractis deficio, ita ut solvar, dissolutus proruam: a fatim et hisco, ut Serv. docet ad illud Virg. A. 1, 127. Accipiunt inimicum imbrem rimisque fatiscunt. Id. A. 9, 809. saxis solida aera fatiscunt. Id. G. 1, 180. Area pulvere victa fatiscit. Et ib. 2, 249. Pinguis tellus haud unquam manibus jactata fatiscit, Sed picis in morem ad digitos lentescit habendo. Sol. 35. med. Pomum fatiscit in pulverem. Tibull. 1, 6, 31. Heu canimus frustra, nec verbis victa fatiscit Janua: sed plena est percutienda manu. Al. leg. patescit. Plin. 11, 45, 105. Camelo ungues in longiore itinere sine calceatu fatiscunt. ¶ Saepe ponitur pro deficere. Colum. 2, 14. Omni solo, quod praedictorum leguminum segetibus fatiscit, una medicina est, ut stercore adjuves. Val. Fl. 7, 598. ille fatiscens, In caput, inque humeros ipsa vi molis, et irae Proruit. Stat. Silv. 5, 5, 21. Fatiscere clamore. Colum. 7, 3. med. Ovis fatiscit post annum septimum. Et 9. f. Scrofa celerrime fatiscit, quae plures educat. Val. Fl. 3, 395. viri resides In lacrimas, humilesque metus, aegramque fatiscunt Segnitiem. Tac. H. 3, 10. Donec fatisceret seditio. Id. A. 14, 24. Ipse exercitusque per inopiam et labores fatiscebant. Et ib. 6, 7. Scriptores copia fatiscunt. Et ib. 16, 5. Manibus nesciis fatiscere. [*V. Boetich. lex. Tac.] ¶ Cum infinito. Stat. Silv. 5, 1, 35. exsiccata fatiscet Mater Achilleis hiemes affrangere bustis. ¶ Passiva voce et significatione. Lucr. 5, 309. delubra Deum, simulacraque fessa fatisci. Varr. ap. Non. 4, 197. et 7, 91. Altera ira, altera vulneribus fatiscuntur. Pacuv. ib. Si unquam fatiscar facere quod quibo boni. Accius ib. Haud fatiscar, quin tuam implorem fidem. [Front. Princip. hist. (ed. A. Maio) p. 318. Primus ipse in agmine haud saepius equo vehi, quam pedibus fatisci. ¶ In Not. Tir. p. 149. scribitur fatescit. F.]

FĀTOR, aris, dep. 1. multum loquor, frequent. a fari. Fest. Fatantur, multa fantur.

FĀTŬA, ae, f. eadem quae Bona dea: a fando. Cornel. Labeo ap. Macr. Sat. 1, 12. V. BONA Dea et FAUNA. C. Bassus ap. Lact. 1, 22. sic nominatam tradit, quod mulieribus fata canere consuevisset, ut Faunus viris. V. FATUOR. ¶ Capell. 2. p. 41. Fatuas (quas etiam Fantuas appellari docet et Fanas) enumerat inter longaevos et fatidicos, cujusmodi sunt Sibyllae.

FĂTŬĒ, adv. more eorum qui fari nesciunt, stulte, insipienter. Quint. 6, 4, 8. (si sanus est locus) Alioquin et tacendum est saepe, et aliis, subjicientibus, plerumque studio loquendi fatue modo accedendum. Alii leg. fatuae modo. V. FATUUS. Varro quoque hanc vocem agnoscit L. L. 5, 7., et a fari derivat.

FĂTŬELLUS, i, m. Deus idem qui Fatuus et Faunus et Inuus, et Graece Ἐφιάλτης. Serv. ad A. 6, 776. et ad ib. 7, 47., ubi Fatuam ei uxorem assignat.

[FĂTŬĪNUS, a, um, adj. idem ac fatuus. Appul. Herb. 64. Itali paeoniam, alii rosam fatuinam vocant. F.]

FĂTŬĬTAS, atis, f. εὐήθεια, insipientia, stultitia, stoliditas. Cic. Att. 1, 25. Ego hujus miserrima fatuitate conflictor. Al. pleriq. leg. facultate. Id. Inv. 2, 32. Non hanc imprudentiam, aut casum, aut necessitudinem, sed inertiam, negligentiam, fatuitatem nominari oportere.

[*FĀTŬĬTO, adv. idem ac fataliter. Prisc. 15, 1016. B. A. Similiter a fato fatuito, μοιρῆθεν, fato, et fataliter, μοιραίως. F.]

FĀTUM, i, n. dictum, effatum, quo quippiam futurum monstratur, ut sunt oracula et responsa vatum: a fari. [Hinc Front. de nep. am. (ed. Maio) 2. Fata a fando appellata ajunt. F.] Cic. Cat. 3, 4. Lentulum sibi confirmasse ex fatis Sibyllinis, haruspicumque responsis, se esse illum etc. Id. Div. 1, 44. Ex fatis, quae Vejentes scripta haberent. Et mox. In iisdem fatis scriptum Vejentes habere. Virg. A. 5, 703. Oblitus fatorum. Liv. 5, 15. Interpres fatis oblatus. Rutil. Itin. 2, 52. Sibyllinae fata cremavit opis. ¶ Item (ut Cic. definit Div. 1, 55.) ordo seriesque causarum, cum causa causae nexa rem ex se gignit, Graece εἱμαρμένη: ea est ex omni aeternitate fluens veritas sempiterna. Hoc fatum physicum nonnulli appellant. Sed est et astrologicum seu mathematicum, ex astrorum praecipue vana observatione pendens, h. e. necessitas quaedam ante Deos, qua quippiam ex liberis causis fieri aliquando statutum est: idque necessario futurum est, ne ipso quidem Jove immutare (bene tamen differre ad decem annos, inquit Serv. ad A. 8, 398. ex haruspicinae libris, et sacris Acherontiis) valente, ut Stoici docuere, qui scelera quoque necessitate patrari putabant. (V. Gell. 6, 2. et Cic. de Fato. 4. f.) Quae omnia tum aliorum philosophorum sanior doctrina, tum certissima omnium Christiana veritas, falsa et insana esse demonstrat. Porro haec ideo fata dicuntur, quia illa Jovem fari et tradere Parcis fabulantur, quae suo quaeque tempore exsequenda curent. Quare ipsae quoque Fata dictae sunt, ut Graece μοῖραι, teste Appul. de Mundo f. [*Prop. 4, 751. Juro ego fatorum nulli revocabile stamen: ita leg. Broukh., q. v. Cf. etiam Munck. ad Fulg. 1, 7. et Barth. ad Stat. Silv. 5, 259. Theb. 8, 26.] Et dominas Fati, Ov. Trist. 5, 3, 17. appellat. Cic. Fat. 3. Si Daphitae fatum fuit, de equo cadere. Et 12. Si fatum tibi est, ex hoc morbo convalescere. Et 15. Stoici omnia fato fieri dicunt. Id. Div. 2, 7. Omnia, quae fiunt, fato contineri. Et ib. 1, 1. Praedicere, quo quisque fato natus fit. Id. Balb. 26. Fuit hoc sive meum, sive reipubl. fatum, ut etc. Et Phil. 2, 1. Quonam meo fato fieri dicam, ut etc. Id. Font. 16. Ea conditione atque eo fato se in his terris collocatam esse, ne etc. Id. Marcell. 5. Ad illa arma fato nescio quo misero funestoque compulsi. Caecin. ad Cic. Fam. 6, 7. Qua quidem in re singulari sum fato. Hor. Epod. 7, 17. Acerba fata Romanos agunt. Virg. A. 5, 709. quo fata trahunt, retrahuntque, sequamur. Id. G. 1, 199. omnia fatis In pejus ruere. Id. A. 1, 43. vetari fatis. Et 36. agi fatis. Ov. Pont. 1, 7, 56. fuit in fatis hoc quoque, credo, meis. Id. Fast. 1, 481. Sic erat in fatis. Id. Trist. 3, 2, 1. Ergo erat in fatis, Scythiam quoque visere, nostris? [*Quint. Decl. 11, 3. p. 233. Bellum mihi fatumque publicae sollicitudinis credidistis. Ita Flor. 1, 3. Fata populi R. commissa fratribus tergeminis. Adde 4, 2. Campis Philippicis urbis imperii, generis humani fata commissa sunt.] ¶ Aliquando fatum dicitur voluntas, et placitum Deorum, ut Non. 6, 42. docet. Virg. A. 7, 293. Heu stirpem invisam et fatis contraria nostris Fata Phrygum! Adde 50. ¶ Item res ipsa, qua fatum alicujus continetur. Pl. Bacch. 4, 9, 29. Ilio tria fuisse audivi fata, quae illi forent exitio: signum ex arce si periisset: alterum etiam est Troili mors: tertium, cum portae Scaeae limen superum scinderetur. Justin. 20, 1. extr. Herculis sagittae, quae fatum Trojae fuere. ¶ Interdum casus, calamitas, infortunium. Cic. Cat. 2, 5. Quibus ego confido impendere fatum aliquod, et poenas jamdiu improbitatis debitas instare. Contra Hor. Carm. saec. 27. bona fata, h. e. prosperas res dixit. Sic Lucan. 7, 252. Nil opus est votis: jam fatum arcessite ferro, h. e. bonam fortunam, victoriam. Juven. 7, 189. exempla novorum Fato-

rum transi. ¶ Saepe interitus, pernicies, mors. *Cic. Dom.* 58. Si in illo paene fato reipubl. objeci meum caput civium furori. *Caes. B. G.* 1, 39. Suum fatum queri, et commune periculum miserari. *Quint.* 3, 7. Fato fungi. *Plin. Pan.* 11. concedere! *Liv.* 26, 13. cedere. *Modest. Dig.* 34, 3, 20. Concedere in fatum. [*Gr. ἀπελθεῖν εἰς τὸ χρέων. Adde *Curt.* 9, 6, 26. Si me praeceperit fatum, i. e. mors praeoccupaverit. *Id.* 8, 9, 32. Apud hos occupare fati diem, pulchrum. *Inscr.* ap. *Orell.* 1123 et 4474. Fatum fecit. *ib.* 4593. Fatis peractis.] ¶ Cum mortem significat, de illa intelligitur, quae naturae lege cuique obvenit, et violentae atque inopinatae opponitur, quod et *Gell.* 13, 1. observat. Huic tamen sententiae videtur adversari locus ille *Ov. Her.* 19, 118. Jamdudum peccas, si mea fata petis. Hic enim loquitur Hero, quae ait, se morituram ex dolore, si Leander diutius moratus fuerit ad illam venire. *Cic. Phil.* 1, 4. Multa autem impendere videbantur praeter naturam praeterque fatum. *Id. Coel.* 32. Nolite hunc maturius exstingui vulnere vestro, quam fato suo. *Virg. A.* 4, 696. quia nec fato, merita nec morte peribat. *Tac. A.* 6, 10. L. Piso pontifex, rerum in tanta claritudine, fato obiit. V. FATALIS. ¶ Metonymice de eo dicitur, qui perniciem, interitum affert. *Cic. Sext.* 43. Duo illa reipublicae paene fata, Gabinium et Pisonem. ¶ Eadem ratione *fata* reliquias funeris, ossa, cineres significant (quamquam alii aliter explicant) in illo *Prop.* 1, 17, 11. An poteris siccis mea fata reponere ocellis? ¶ *Fato inscribere* ap. *Tert. Anim.* 37. dicebantur veteres eo die, quo filiis nomina imponebant, et *fata scribundo advocare*, *ib.* 39., quia eo die quodcumque bonum omen arripere poterant, id ad filii futuram vitae prosperitatem arripiebant. V. *Scalig. l.* 2. *lection. Auson. c.* 22. ¶ *Fata* pro Diis habita ostendunt duo inscripti lapides apud *Grut.* 98, 1. et 2., quorum prior: *Fatis Q. Fabius Nysus ex voto.* [*Inscr.* (quam vide in V. COLLUSTRIUM) *Fatis fatalibus.* Aliae ap. *Labus. Ant. Monum. Bresc.* p. 109. *Fatis divinis*, et *Fatis Augustis. F.*] In nummo Diocletiani ap. *Eckhel. D. N. V. T.* 8. p. 6. *Fatis victricibus.* [*Ap. *Orell.* 4579. Fatis male judicantibus.] Figurae enim tum hic, tum in allato *Gruteri* lapide insculptae tres exhibent mulieres stantes, quarum singulae cornu copiae et gubernaculum manu tenent, quae signa cum Fortuna, Parcis et Nemesi communia sunt. Sic in lapide ap. *Maff. Mus. Ver.* 170, 3. Debita cum Fatis venerit hora tribus. *Procop. B. Goth.* 1, 25. *f.* Τρία Φάτα Ῥωμαῖοι τὰς Μοίρας νενομίκασι καλεῖν. ¶ [*Permutantur *fata* et *facta*. V. *intpp.* ad *Quint. Decl.* 338. p. 703. ad *Plin. Pan.* 80, 5. *Drak.* ad *Sil.* 1, 277. et 11, 9. *Graev.* ad *Flori praef.* — et *letum*. *Burm.* ad *Quint. Decl.* 4, 8. p. 91. *Heins.* ad *Claud. Ruf.* 2, 19. — et *pacta*, *acta*. *Intpp.* ad *Curt.* 7, 8, 29.

FĀTŬOR, aris, dep. 1. est divino furore corripi, a Fatua uxore Fauni. *Justin.* 43, 1. Fauno fuit uxor nomine Fatua, quae assidue divino spiritu impleta velut per furorem futura praemonebat: unde adhuc qui inspirari solent, fatuari dicuntur. ¶ Est item ineptire. *Senec. Apocol. med.* Audi me et desine fatuari.

FĀTUS, a, um, part. a *for.* q. v. v.

FĀTUS, i. m. idem quod fatum. Legitur *in fr. Trag. Petr.* 42. *Burm.* malus fatus. Et 77. fatus meus. Et *Inscr.* ap. *Grut.* 661, 6., 663, 5. Fatus malus. Et ap. *Fabr.* p. 123. *n.* 28. Fatus infelix. Et ap. *Mur.* 660, 4. Fatus suus. [*Sunt hae inscrr. fidei suspectae.]

FĀTUS, us, m. dictum, verbum. *Prud. Apoth.* 599. Promite secretos fatus. Alii leg. *fastus.*

FĂTŬUS, a, um, adj. ἀνόητος, insipiens, stultus, insulsus: a *fando*, qua notat vaticinari. Nam veteres vates suos *fatuos* a fatu vocabant, quomodo et ipsum nomen vates est a φάτης: sed quia vates furore correpti vaticinarentur, inde *fatuus* pro vesano sumi coepit. Fatuus, et stultus differunt, quia stultus est obtusis sensibus, fatuus nullis. *Afran.* (ut quidam putant) ap. *Isid. Orig.* 10. in *Stultus.* Ego meipsum stultum esse existimo, fatuum esse non opinor. *Ter. Eun.* 5, 9, 49. Fatuus est, insulsus, tardus, stertit noctesque et dies. *Pl. Bacch.* 5, 1, 2. Stulti, stolidi, fatui, fungi, bardi, blenni, buccones. *Cic. Dejot.* 7. Non modo nequam et improbus, sed fatuus et amens es. *Pl. Trin.* 2, 2, 18. [*22.] Fatui mores et turbidi. [*Ap. *Lindem.* loc. ita legitur: Nil ego in te istos moror Facetos mores turbidos.] *Cic. Or.* 2, 24. Hoc praeceptum est magis monitoris non fatui, quam eruditi magistri. ¶ *Fatuus*, *i*, et *Fatua*, *ae*, qui fatuus est, et risus causa in ditiorum domibus ali solet. *Senec. ep.* 50. Harpasten, uxoris meae fatuam, scis, hereditarium onus in domo mea remansisse. Ipse enim aversissimus ab istis prodigiis sum: si quando fatuo delectari volo, me rideo. Haec fatua subito desiit vivere. ¶ Translate de cibis dicitur, qui insipidi sunt. *Mart.* 13, 13. Ut sapiant fatuae, fabrorum prandia, betae. ¶ Fortasse huc pertinet illud *Varronis* ap. *Non.* 4, 291. Quod Cal. Jun. et publice, et privatim fatuam pultem Diis mactat, *h. e.* sine sale: et fortasse intelligit libum ex farre, et faba, quod eo ipso die Carnae Deae offerri solitum tradit *Ov. Fast.* 6, 170. [At *Aloys. Lanzius*, *Saggio di ling. Etr. T.* 2. p. 674. putat, *pultem* esse interpretationem vocis *fatuam*, nam in *Tab. Eugub.* puls appellatur *fatua*. *F.*]

FAUCES, ium, f. superior, interiorque gulae pars ad linguae radices, ubi os contrahitur, et cibus incipit descendere in stomachum. Duae sunt: altera, qua cibus in stomachum, quae φάρυγξ: altera, qua spiritus ad pulmones fertur, quae λάρυγξ dicitur. Praecipue tamen de priori a Latinis usurpantur. *Plin.* 11, 37, 68. Summum gulae fauces vocantur, extremum stomachus: quibus fauces non sunt, ne stomachus quidem est. *Cels.* 4, 1. Exigua in arteria sub ipsis faucibus, lingula est, quae cum spiramus, attollitur. *Pl. Curc.* 2, 3, 39. Lippiunt fauces fame. *Hor. Sat.* 1, 2, 114. Sitis fauces urit. *Pl. Asin.* 1, 1, 27. Excreare ex penitis faucibus. *Id. Curc.* 1, 2, 25. Ingurgitare se in merum faucibus plenis. *Plin.* 27, 4, 3. Mederi faucibus scabris. *Id.* 23, 8, 74. Nuces videntur fauces exasperare. *Id.* 28, 9, 33. Lac gargarizatur faucibus exulceratis utilissime. *Cels.* 5, 25. *n.* 11. Fauces tussientes. ¶ Accipiuntur et pro ipsa gula. *Id.* 7, 44. Intortae fauces et expressus per aures sanguis. *Pl. Most.* 1, 3, 62. Fauces alicui prehendere, atque enecare. *Ov. Met.* 10, 378. Laqueo fauces innectere. *Lucan.* 2, 154. Hic laqueo fauces elisaque guttura fregit. [**Suet. Caes.* 62. Retinens singulos, et contortis faucibus convertens in hostem. (*Plutarch.* κατασχὼν ἐκ τοῦ αὐχένος.)] Translate. *Pl. Cas.* 5, 3, 4. Omnibus modis occidi miser: manifesto faucibus teneor. *Cic. Cluent.* 31. Istam conciliationem gratiae Stalenus tum, recentr re, cum faucibus premeretur, excogitavit. *Id. Verr.* 2, 3, 76. Timarchides premit fauces defensionis tuae. *Id. Q. Fr.* 1, 1, 6. *extr.* Cujus tu ex impurissimis faucibus inhonestissimam cupiditatem eripuisti. *Crass.* ap. *Cic. Or.* 1, 52. Eripite nos ex faucibus eorum, quorum crudelitas nostro sanguine non potest expleri. *Cic. Arch.* 9. Urbem Cyzicenorum ex omni impetu regio, ac totius belli ore ac faucibus ereptam esse. *Appul. Met.* 7. p. 191, 5. E mediis Orci faucibus ad hunc evasi modum. ¶ Saepe dicitur de loco quovis angusto, unde in patentiorem exitus est. *Plin.* 5, 9, 10. Nilus multis faucibus in Aegyptium mare se evomit. *Id.* 6, 1, 1. Fauces Bosphori. *Cic. Agr.* 2, 32. Corinthus posita in angustiis atque in faucibus Graeciae. *Id. Verr.* 2, 3, 62. Aemilius sedens in faucibus macelli. *Liv.* 29, 32. Masinissam persecutus in valde arcta, faucibus utrinque obsessis, inclusit. *Curt.* 7, 4. In Ciliciae angustissimis faucibus. *Caes. B. C.* 1, 25. Fauces portus angustissimae. Fauces pictas *Enn.* ap. *Cic. Div.* 1, 48. vocat carceres, unde emittuntur quadrigae in ludis circensibus. *Cato R. R.* 38. Cum fornacem facies, fauces, praecipites deorsum facito. [**Lucr.* 6, 640. Per fauceis montis ut Aetnae Exspirent igneis interdum turbine tanto.] ¶ Usurpatur et in sexto casu singulari. *Ov. Her.* 9, 98. Praegrave, compressa fauce, pependit onus. *Id. Met.* 14, 738. Atque onus infelix, elisa fauce, pependit. *Hor. Ep.* 14, 3. Pocula arente fauce trahere. *Phaedr.* 1, 8. Os devoratum fauce cum haereret lupi. Et 1. Lupus fauce improba incitatus, *h. e.* fame. Adde *Mart.* 7, 37. ¶ In recto singulari *faux* non est, quod sciam, in usu: et dici posse negant *Charis.* 1, 72. et *Varr. L. L.* 9, 4. *extr.* Sane omisit *Auson.* in *Technopaegn.*, ubi studiose conquisita membrorum nomina monosyllaba collegit.

FAUCIA, Curia. V. SANCIUS.

FĂVĔĂ, ae, f. ita vocabantur apud Latinos ancillae, quia dominis suis favebant seu serviebant. *Pl. Mil.* 3, 1, 202. Quasique hunc anulum faveae suae dederit. Hinc in *Gloss.* [*Lat. Graec. MSS. Sangerman.* ap. *Ducang. Gloss. Lat. F.*] Fabea, παιδίσκη, puella: Fabeus, παῖς, puer. *Juven.* 6, 363. Et faveam, cui det mandata, puellam Conducit. Alii leg. *flavam.*

FĂVENTĬA, ae, f. favor, εὐφημία. *Festus.* Faventia bonam ominationem significat. Nam praecones clamantes, populum sacrificiis favere jubebant. *Accius* ap. *Non.* 3, 93. et 4, 330. Edicite per urbem, ut omnes ominibus faustis augustam adhibeant faventiam, ore obscena dicta segregent, *h. e.* faveant linguis. V. FAVEO. ¶ Est etiam hoc nomine triplex oppidum: alterum in Hispania, quae et Barcino, nunc *Barcellona:* secundum itidem in Hispanix in conventu Cordubensi, quod et Vesci: tertium in Italia, in Aemilia, nunc *Faenza. Plin.* 3, 1, 3. et *ib.* 3, 4. et *Varr. L. L.* 7, 40.

FĂVENTĪNUS, a, um, adj. ad Faventiam oppidum pertinens, ut Faventinus ager, *Varr. R. R.* 1, 2. et *Col.* 3, 3. Faventinis linis in Aemilia secundam palmam tribuit *Plin.* 19, 1, 11. ¶ *Faventini*, *orum*, Faventiae incolae. *Id.* 3, 15, 20.

FĂVĔO, es, favi, fautum, n. 2. συμπράττω, favore complector, prodesse cupio, studeo, amo. *Cic. Fam.* 12, 7. Favebam et reipubl., cui semper favi, et dignitati ac gloriae tuae. Et *ib.* 1, 7. Favere laudi alicujus. Et *ib.* 15, 4. *med.* voluntati. [**Id. Ligar.* 3. industriae et gloriae.] Et *Planc.* 8. honoribus alicujus. *Id. Tusc.* 1, 23. sententiae. *Nep. Att.* 2. et *Liv.* 45, 22. Dissociatis animis civium, cum alii Sullanis, alii Cinnanis partibus faverent. *Caes. B. G.* 6, 6. rebus Gallicis. Et *ib.* 1, 18. Favere et cupere alicui. *Ter. Andr. prol.* 24. Favete, adeste aequo animo. *Cic. Planc.* 1. Invidos huic accusationi esse fauturos. [**Ov. Met.* 15, 367. Rura colunt operique favent. *Hor. A. P.* Ille (chorus) bonis faveatque (i. e. juvet) et consilietur amicis. *Ov. Met.* 7, 721. Favet huic Aurora timori, i. e. auxilio est. Hinc solennes formulae, cum deorum voluntas, auxilium precibus exposcitur. *Tibull.* 2, 5, 1. Fave, Phoebe. *Id.* 3, 3, 34. Faveas, Cypria. *Ov. Met.* 3, 613. O faveas. *Tibull.* 4, 5, 9. Faveto votis (Geni). *Ov. Fast.* 4, 722. Si favet alma Pales. *Virg. G.* 1, 18. Favens adsis. Huc pertinent porro *Tibull.* 1, 10, 30. Favente Marte. *Suet. Galb.* 10. Faventibus Diis etc. ¶ Pertinet *favere* etiam ad eos, qui vana quadam fiducia, voluptate rei tenentur. *Ov. Met.* 3, 388. (Echo) Et verbis favet ipsa suis, i. e. delectatur, ipsa placet sibi propter verba sua. Ita *Gierig.* h. l. explicat, coll. *Amor.* 2, 5, 11. Nimiumque suo favet illa dolori.] ¶ Passive impersonaliter. *Id. Off.* 2, 13. Non modo non invidetur illi aetati, verum etiam favetur. (Adde *Or.* 2, 51.) *Spartian. Pescenn.* 2. Huic Romae ita fautum est, ut etc. ¶ *Favere linguis* praeco jubebat in sacris publicis boni ominis causa. *Cic. Div.* 1, 45. Omina majores nostri, quia valere censebant, idcirco omnibus rebus agendis, *quod bonum, faustum, felix, fortunatumque esset*, praefabantur: rebusque divinis, quae publice fierent, *ut faverent linguis*, imperabatur: inque feriis imperandis, *ut litibus et jurgiis se abstinerent.* Porro haec loquendi ratio duo significat. *Fest.* in *Faventia.* Faventia bonam ominationem significat. Nam praecones clamantes, populum sacrificiis favere jubebant: *favere* enim est bona fari. At veteres poetae pro silere usi sunt *favere.* Haec *Festus. Enn.* ap. *Philargyr.* ad *G.* 4, 230. Hic insidiantes vigilant, partim requiescunt, protecti gladiis sub scutis, ore faventes. Itaque *favere linguis*, *ore*, *animis* etc. est εὐφημεῖν, bona verba dicere, votis, faustis ominibus, precibus sacrum ipsum et sacerdotem preces et vota concipientem comitari aut sequi. *Ov. Fast.* 1, 71. Prospera lux oritur: linguis animisque favete: Nunc dicenda bono sunt bona verba die. *Tibull.* 2, 2, 1. Dicamus bona verba, venit Natalis, ad aras. Quisqûis ades, lingua vir mulierque fave. Al. leg. *venit Natalis.* Ad aras Quisquis ades etc. *Ov. Met.* 15, 677. Et, Deus en, Deus en: linguis animisque favete Quisquis ades, dixit: sis, o pulcherrime, visus Utiliter, populosque juves tua sacra colentes. Quisquis adest jussum venerantur numen, et omnes Verba sacerdotis referunt geminata, piumqne Aeneadae praestant et mente et voce favorem. Adde *Trist.* 3, 13, 18. et *ib.* 5, 5, 6. ¶ Et in malam partem. *Id. Ib.* 97. peragam rata vota sacerdos: Quisquis ades sacris, ore favete, meis. Quisquis ades sacris, lugubria dicite verba etc. Hinc *Lactant.* 1, 21. docet sacra Herculis non εὐφημίᾳ, bonis verbis, sed exsecratione et maledictis celebrari solita, et pro violatis haberi, si inter faciendum cuipiam vel imprudenti bonum verbum excidisset. ¶ Deinde significat etiam tacere, silentium sacris praestare, non quidem absolute, sed eatenus, quatenus abstinebatur profanis vocibus et mali ominis, ne sacri religio violaretur et publice precantibus obstreperetur. Aliquando enim favetur sacris bona verba dicendo, aliquando tacendo: quod et in Christianis sacris usuvenit. Hoc sensu videtur locutus *Plin.* 28, 2, 3. Vidimus, certis precationibus obsecrasse Magistratus, et ne quid verborum praetereatur, aut praeposterum dicatur, de scripto praeire aliquem: rursusque alium custodem dari, qui attendat: alium vero praeponi, qui faveri linguis jubeat: tibicinem canere, ne quid aliud exaudiatur. *Sil.* 16, 295. Mente favete pari, atque aures advertite vestras. *Senec. V. B.* 26. *extr.* Quoties mentio sacra litterarum intervenerit, favete linguis. Hoc verbum, non, ut plerique existimant, a favore trahitur: sed imperatur silentium, ut rite peragi possit sacrum, nulla mala voce obstrepente. Haec *Senec.*, ubi illa *hoc verbum*, et deinceps, nonnullos criticos adscititia putare, et addita a nescio quo interpretandi causa, jam adnotavit *Lipsius. Aristoph. in Thesmoph. v.* 39. Εὔφημος πᾶς ἔστω λεὼς στόμα συγκλείσας. ¶ In alterutram partem trahi possunt illa *Prop.* 4, 6, 1. Sacra facit vates? sint ora faventia sacris. *Hor. Od.* 3, 1, 2. Favete linguis: carmina non prius Audita Musarum sacerdos Virginibus, puerisque canto. *Virg. A.* 5, 71. Ore favete omnes et cingite tempora ramis. ¶ Interdum *faveo* ad circum et theatrum pertinet, et significat non solum studiosum esse, sed etiam plaudere, fausta acclamare. [*Cf. intpp. ad *Liv.* 1, 25, 9.] *Cic. Planc.* 8. Quorum honoribus agri prope dicam ipsi montes-

ue faverunt. *Ov. Am.* 3, 2, 43. Aurea pompa enit: linguis animisque favete: Tempus adest lausus. *Id. A. A.* 1, 148. Tu Veneri dominae laude favente manu. *Sil.* 16, 315. Fluctuat aeuoreo fremitu rabieque faventum, Carceribus nonlum reseratis, mobile vulgus. *Lampr. Commod.* 5. Cum illi saepe pugnanti, ut Deo, populus faisset. Adde *Plin. ep.* 9, 6. et *Mart.* 14, 131. [*Suet. Cal.* 30. Infensus turbae, faventi adversus studium suum. *Liv.* 1, 25. ad q. l. v. *Bauer.* p. 38. — Dicitur *favere* etiam in universum de iis, qui spectantes dictis et factis declarant, cui parti dediti sint. *Ov. Met.* 5, 152. Hac pro parte socer frustra pius, et nova conjux Cum genitrice faent ululatuque atria complent. Hinc intelligendus locus ap. *Cic. Div.* 2, 26. Galli silentio notis, ut ait Ennius, favent faucibus russis cantu, plausuque premunt alas.] ¶ Interdum cupere, velle. *Ov. Her.* 6, 99. adscribi factis procerumque uisque Se favet. *Enn.* ap. *Serv.* ad *G.* 1, 18. Matronae moeros complent, spectare faventes. ¶ *Venti faventes*, secundi, prosperi. *Ov. Met.* 15, 49. ventisque faventibus aequor Navigat Ionium. ¶ *Claud. Cons. Mall. Theod.* 179. Gleba, quae favet frugibus, *h. e.* quae fertilis est. [*Virg. G.* 2, 228. Altera frumentis quoniam favet, altera Baccho; etc.] ¶ *Charis.* 5, 265. aeque Latine dici ait, *faveo tibi* et *faveo te*: sed nulla auctoritate fulcit.

*FAVERĬA, ae, f. oppidum Istriae. *Liv.* 41, 15. *B. A.*

FĀVILLĂ, ae, f. cinis illa tenuior ac levior, quae, exstincto igne, remanet, fuligo, αἰθάλη, σποδός: a φάω, luceo. [*Ernest.* in *synonym.* deducit a *fovere*, quasi *fovilla.*] *Ov. Met.* 7, 79. Ut solet a ventis alimenta resumere, quaeque Parva sub inducta latuit scintilla favilla, Crescere, et in veteres agitata resurgere vires. *Ter. Ad.* 5, 3, 60. Atque ibi favillae plena, fumi, ac pollinis coquendo sit faxo, et molendo. *Vitr.* 8, 7. Coagmenta fistularum favilla oblinere. *Plin.* 18, 35, 84. Cum contectus ignis ex se favillam discutit, scintillamve emittit. *Id.* 36, 25, 63. Sabulo, calce, ac favilla mixtis. *Id.* 26, 11, 72. *med.* E carbone exstincto favilla digito sublata. Adde 3, 8, 14. et 19, 1, 4. ¶ Saepe dicitur de rogi cineribus. *Virg. A.* 6, 227. Relliquias vino, et bibulam lavere favillam. *Tibull.* 3, 2, 10. Candidaque ossa super nigra favilla teget. *Hor. Od.* 2, 622. ibi tu calentem Debita sparges lacrima favillam Vatis amici. [*Ov. Fast.* 3, 561. Mixta bibunt molles lacrimis unguenta favillae.] *Prop.* 1, 19, 19. Quae tu, vita, mea possis sentire favilla. Adde *Lucan.* 6, 537. ¶ Est etiam ignis favilla tectus, cinis igne mixtus, scintilla. [*Imo cinis calens, candens, *die glühende, glimmende Asche*; quae prima est v. significatio: oppon. *cinis*, i. q. reliquiae rerum igne consumptarum. Hinc ab initio poni debebant hujus §. exempla.] *Suet. Tib.* 74. Cinis e favilla, et carbonibus ad calefaciendum triclinium illatus. *Stat. Silv.* 2, 1, 2. ante rogos, et adhuc vivente favilla. *Sil.* 17, 105. Ardenti volitant per nubila summa favilla. *Ov. Met.* 8, 670. Ovaque non acri leviter versata favilla. Sic *Mart.* 11, 52. ova tenui versata favilla. *Claud. B. G.* 25. Et juga taurorum rapidis ambusta favillis. ¶ Translate. *Prop.* 1, 9, 17. Nec tum etiam palles, vero nec tangeris igni: Haec est venturi prima favilla mali, *h. e.* principium, indicium. ¶ *Favilla salis* ap. *Plin.* 31, 7, 42. est pars ejus levissima, et candidissima.

FĀVILLĀCĔUS et Favillaticus, a, um, adj. a favilla, ut Fuligo favillacea, *Solin.* 35. Favillatica humus, *Id.* 27. *med.*

FĀVILLESCO, is, n. 3. in favillas redigor. *Fulg. Contin. Virg. med.* Amor sepultus in oblivionis cinere favillescit.

FĀVISSAE, arum, f. plur. locum sic appellabant, inquit *Festus*, in quo erat aqua inclusa circa templa. Sunt autem qui putent, favissas esse in Capitolio cellis cisternisque similes, ubi reponi erant solita ea, quae in templo vetustate erant facta inutilia. Haec *Festus.* [In nostris quoque templis etiamnum hujusmodi locus eidem usui est destinatus, et *sacrario* dicitur. In *Giorn.* vero *Arcad. T.* 3. p. 119. ubi Faesulani veteris aedificii, nunc *Chisa di S. Alessandro*, reliquiae describuntur, sermo est de tribus subterraneis cellis ibidem repertis, in quibus cornuum, ferreorum utensilium, idolorum etiam aeneorum, et fictilium ollarum lucernarumque, et vitreorum phallorum fragmenta constipata fuerant, unde, quinam fuerit illarum cellarum usus, satis apparet. *F.*] Etiam *Varro* ap. *Gell.* 2, 10. et *Non.* 2, 341. interrogatus, quid essent *favissae Capitolinae*, eadem fere tradit, quae *Festus.* Addit etiam ex *Val. Sorano*, Graeco nomine thesauros appellari: priscos Latinos *flavissas* dixisse, quod eo *flata*, signataque pecunia conderetur. Conjectare igitur se, detractam esse ex eo verbo secundam litteram, et *favissas* dictas esse cellas quasdam et specus, quibus aeditui Capitolini uterentur ad custodiendum res veteres religiosas. [Hinc porro legitur in *Gloss. Philox.* Favissae, θησαυροί. *F.*]

FĂVISSOR, oris, m. favitor. *Appul. Apol.* p. 333, 4. Ego quietis, et concordiae, et pietatis auctor, conciliator, favissor. Alii plerique leg. *favitor.* [*Not. Tir.* p. 134. Favor, fautor, favissor. ¶ Unica etiam littera *s* scribitur. *Symmach. Laud. in patres* (ed. *Majo*) 3. Vetustas tribus evocet libertina ac plebeja faece pollutas, nos patricios favisores. *F.*]

FĀVĪTOR, oris, m. fautor: ab obsoleto supino *favitum* pro fautum. *Charis.* 1, 66. *Fautor* antiqui dixerunt: at *favitor* nec auctoritate nec ratione dicitur. Ceterum nugatorem hic, non grammaticum agere videtur *Charisius*: etenim haec habet ap. *Non.* 2, 326. Favitor, fautor: *Lucil. ib.* XXIX. Favitorem me tibi, amicum, amatorem putes. *Pl.* vero *Amph. prol.* 78. Virtute ambire oportet, non favitoribus. Sat habet favitorum semper, qui recte facit.

[FĀVĪTUS, a, um, part. a *faveo*, idem ac *fautus* a supino *fautum*. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mar. Frat. Arv.* p. 233. ... sia Q. L. Favita. Alia ap. *Mur.* 729, 4. Petilia Q. L. Favita. *F.*]

*FAULĂ, ae, f. meretrix. *Lactant.* 1, 20. Nec hanc solam (Accam) Romani meretricem colunt, sed Faulam quoque, quam Herculis scortum fuisse, Verrius scribit. V. *Bunem.* ad h. l. *B. A.*

FAUNĂ, ae, f. eadem quae Fatua et Bona Dea, filia Pici, soror et uxor Fauni: ita dicta a *fando*, quod vivens mulieribus fata canere consuevisset. Post mortem Dea est habita et culta. Alii tradunt, fuisse filiam Fauni, qui incesto ejus amore ardens, ut corrumperet, inebriavit, et repugnantem adhuc virgis myrteis cecidit. Alii narrant, ideo verberasse, quod, eo inscio, vini amphoram ebibisset. Tandem in serpentem versus deceptam vitiavit. Ideo vini amphoram opertam in ejus sacris constitui solitam, virgas myrteas in ejus templum inferre nefas fuisse, in templo serpentes apparuisse, qui nec nocerent, nec extimescerent, etc. *Cornel. Labeo* scripsit hanc Majam dictam fuisse, eandem esse ac Opim seu Tellurem seu Terram: dictam esse Fatuam a *fando*, quod infantes partu editi non prius vocem edunt, quam terram attigerint: Faunam, quod omni usui animantium *favet:* Opem, quod ipsius *ope* vita constet: Bonam Deam, quod omnium nobis ad vitam *bonorum* causa est. *Macr. Sat.* 1, 12., ubi plura in hanc rem. Adde *Lactant.* 1, 22. et *Arnob.* 5, 168.

*FAUNĀLĬĂ, orum, n. festa in Fauni honorem instituta. *Porphyr.* ad illud *Hor. Od.* 3, 18, 1. Faune Nympharum fugientum amator. Et 10. Cum tibi nonae redeunt Decembres, Festus in pratis vacat otioso Cum grege pagus; *haec habet*: Nonis Decembribus Faunalia sunt, hoc est, dies festus Fauni, in cujus honorem pecudes lasciviunt. Adde *Acron. ib. B. A.*

FAUNI, orum, m. plur. Panes, Satyri, Silvani, filii Fauni vel Saturni, ut alii volunt, qui ab ethnicis Dii agrorum, montium, silvarum habiti sunt, sed credebantur post longum tempus interire, quod et ipsi e terra geniti essent. Inter se sic distinguuntur, ut Fauni, et Panes essent Dii agrorum, Satyri silvarum campestrium, Silvani silvarum, quae sunt in montibus. Fortasse Fauno hi filii fuere, Faunus, Pan, Satyrus, Silvanus, quorum filii Fauni, Panes, Satyri, Silvani appellati sunt. Habiti autem sunt Dii agrorum, etc. quod in agris, montibus, silvis sibi a rege patre assignatis habitavissent. Sed verisimilius est, hos Deos Arcadum fuisse; dici autem filios Fauni, quod cum Picus Euandrum Arcadem excepisset, in causa fuit, ut hi Dii in Italia consecrarentur. *Ov. Met.* 6, 392. ruricolae silvestria Numina, Fauni, Et Satyri fratres. *Id. Ib.* 81. Vos quoque, plebs Superum, Fauni, Satyrique, Laresque. ¶ Faunos eosdem esse ac Incubos, credebant antiqui, ab iisque infestari dormientes, et opprimi. *August. C. D.* 15, 23., *Serv.* ad *A.* 6, 776. et *Plin.* 25, 4, 10. et 8, 40, 62.

FAUNĬGĔNAE, arum, m. plur. Italiae, seu Latii populi a Fauno rege. *Sil.* 8, 358. Faunigenae socio bella invasere Sicano, Sacra manus, Rutuli. ¶ In sing. num. *Id.* 5, 7. Quae vada (*Trasimeni*) Faunigenae regnata antiquitus Auno.

FAUNUS, i, m. Fatuus, Fatuellus, Pan, Aegipan, Silvanus, Inuus, filius Pici, nepos Saturni, rex Aboriginum: a φαύω, vel φάω, quod est fari, quoniam viris fata canere consuevisset, ut Fauna mulieribus. Ex uxore Fauna vel Fatua, quam quidam illi etiam sororem, alii filiam fuisse ajunt, genuisse fertur Faunos, Panes, Satyros, et Silvanos, item Acim ex Symetride Nympha, item Eurymedontem, item, ut aliqui volunt, Sentam Faunam, item Latinum ex Nympha Marica. *Justin.* 43, 1. scripsit, Latinum ex filia Fauni, et Herculle, qui eodem tempore victo Geryone armenta victoriae praemia per Italiam ducebat, stupro procreatum fuisse. Post mortem Deus habitus est. *Ov. Her.* 5, 137. Cornigerumque caput pinu praecinctus acuta Faunus. *Id. Fast.* 3, 84. Pinigerum Fauni caput. Et *ib.* 5, 99. Bicornis Faunus. Et 101. Faunus semicaper. Et *ib.* 2, 424. Faunus in Arcadia templa Lycaeus habet. *Hor. Od.* 3, 18, 1. Faune Nympharum fugientum amator, Per meos fines et aprica rura Lenis incedas, abeasque parvis Aequus alumnis. Si tener pleno cadit haedus anno etc. *Prop.* 4, 2, 34. Faunus plumoso sum Deus aucupio.

*FĀVŌNĬĀLIS, e, adj. ad Favonium pertinens. *Gloss. Philox.* Favonialis, Ζεφύριος. *B. A.*

FĀVŌNĬĀNUS, a, um, adj. ut Favoniana pira, genus pirorum rubrorum, a quodam Favonio insitore. *Plin.* 15, 15, 16. et *Col.* 5, 10. *med.* ¶ [*Dalechampius* affirmat, aliquos putasse, Favoniana fuisse appellata, quod Favonio flante formentur. *F.*]

*FĀVŌNIENSES, ium, m. populi in sexta regione Italiae, Nucerini cognominati, ut refert *Plin.* 3, 14. *B. A.*

FĀVŌNĬUS, ii, m. Ζέφυρος, ventus, al. Zephyrus, qui spirat ab occasu aequinoctiali, contra Subsolanum: a *favendo*, quia favet geniturae, siquidem est spiritus genitalis mundi, quo plantae hiberno frigore enectae reviviscunt, et quo hausto quaedam animalia concipere existimantur. Aliqui derivant a *fovendo*, quasi Fovonium, quia foveat sata. *Plin.* 2, 47, 46. et 18, 34, 77. *n.* 2., *Senec. Q. N.* 5, 16., *Gell.* 2, 22. et *Vitr.* 1, 6. ¶ Hujus ortum Latini rustici assignabant circa Id. Februar., teste *Varr. R. R.* 1, 28., quod eo primum tempore tellus moveri, et plantarum non paucae virere incipiant. Hinc *Id. ib.* 29. In primo intervallo inter Favonium, et aequinoctium vernum haec fieri oportet: Seminaria ut serantur etc. *Cic. Verr.* 2, 5, 10. Veris initium iste non a Favonio notabat; sed cum rosam viderat etc. *Hor. Od.* 1, 4, 1. Solvitur acris hiems grata vice veris, et Favonî. *Catull.* 64, 282. Aura parit flores tepidi fecunda Favonî. *Lucr.* 1, 11. Genitalis aura Favonî. *Ov. Met.* 9, 660. Lene spirans Favonius. ¶ *Veg. Mil.* 4, 38. Favonium eundem facit ac Iapyga, et ad dexteram Zephyri spirare ait. Hic autem ventus Corus et Argestes dicitur, ab occidente solstitiali. ¶ [*Favonius est etiam viri nomen, Stoicam sectam professi, et instituta Catonis ridicule aemulantis, unde et *simia Catonis* appellabatur. *Val. Max.* 2, 10. *Suet. Aug.* 13. *B. A.*]

FĀVOR, oris, m. εὐφημία, voluntas, studium: a *faveo.* Vox haec hac significatione nova erat Ciceronis aetate. Ita enim legitur in *fragm. ep. ad Brut.* ap. *Quint.* 8, 3, 34. Eum amorem, et eum, ut hoc verbo utar, favorem in consilium advocabis. [*V. *Spald.*] *Id. Sext.* 54. Ei vero, qui pendet a rebus levissimis, qui rumore, et, ut ipsi loquuntur, favore populi tenetur et ducitur, plausum immortalitatem, sibilum mortem videri necesse est. V. infra. ubi ex locis ibidem allatis apparet, vocem fuisse propriam populi in ludis theatralibus et gladiatoriis et in concionibus. *Sall. Jug.* 76. Imperatori nobilitas, quae antea decori, invidiae esse; at illi alteri generis humilitas favorem addiderat. Et 13. Ex maxuma invidia in gratiam et favorem nobilitatis Jugurtha venit. *Liv.* 7, 25. Triumphus a Popillio de Gallis actus, magno favore plebis. *Vell.* 2, 54. Ingens partium Pompeji favor bellum excitaverat Africum. *Hor. Ep.* 2, 1, 9. Ploravere, suis non respondere favorem Speratum meritis. *Quint.* 4, 1. Est enim naturalis favor pro laborantibus. *Tac. H.* 1, 53. *extr.* et *A.* 15, 48. Favor militum in aliquem. *Flor.* 1, 9. Velificari favori civium. Et 3, 12. Plebis favorem conciliare. Et 13. Studium ac fovorem populi aucupari. *Quint.* 4, 1. emereri. Et *ib.* facere, *h. e.* parere, conciliare. Et 4, 1. captare ex aliqua re. *Tac. A.* 15, 53. elicere. Et *ib.* 1, 52. quaerere. *Liv.* 2, 56. Amplecti favore aliquem. *Just.* 27, 1. Favorem afferre alicui. Et 13, 6. Sollicitare quempiam in favorem sui. Et 33, 1. In favorem sui trahere. Et 17, 2. Cum in gratiam memoriae Ptolemaei, et in favorem ultionis Lysimachi ambitiosus apud populares esset. Et 5, 1. *extr.* Quo se fortuna, eodem etiam favor hominum inclinat. ¶ Saepissime, ac proprie dicitur de studio et plausu spectantium in theatro vel circo, ἐπιβόησις, εὐφημία: ideoque nova vox visa est Ciceroni in priori usu. Nam in his et ipse, sine ulla veniae petitione, usurpat *Rosc. Com.* 10. Quod studium, et quem favorem secum in scenam attulit Panurgus? *Id. Leg.* 2, 5. Quae sunt autem varie, et ad tempus descripta populis, favore magis, quam re, legum nomen tenent. *Phaedr.* 5, 5. Jam favor mentes tenet, Et derisuri, non spectaturi sedent. ¶ Hinc ponitur et pro plausu et acclamationibus. *Suet. Claud.* 21. Cum essedario, magno omnium favore, indulsisset rudem. *Ov. Trist.* 2, 506. Plauditur, et magno palma favore datur. *Val. Fl.* 4, 228. Nec sonat Oebalius caveae favor. *Virg. A.* 5, 343. Tutatur favor Euryalum. *Stat. Silv.* 1, 6, 81. Tollunt innumeras ad astra voces, Et dulci dominum favore clamant. *Vopisc. Aurel.* 48. *extr.* Ipsum primum donasse oraria populo R., quibus uteretur populus ad favorem. *Macr. Sat.* 7, 15. de plausu conviviali. His dictis favor ab omnibus exortus est. ¶ In fabulis *Favor* Deus est minorum gentium, teste *Capell.* 1, 16. eadem sorte, qua Invidia, Fortuna etc.

FĂVŌRĀBĬLIS, e, adj. active dicitur de eo, qui favorem affert, [*Haec vox primum a Vellejo usurpatur 2, 34. Luculli et Metelli triumphum cum ipsorum singularis virtus, tum etiam invidia Pompeji apud optimum quemque fecit favorabilem; adde *ib.* 40., quem locum frustra tentasse videntur. *Coll. Tac. A.* 2, 36. et *Dial.* 7. — In *Liv.* 1. seq., non defendenda Vulg. videtur *Liv.* 22, 26. Auram favorabilis populi ex dictatoria invidia petiit. Al. leg. *favoris popularis.* *Plin. ep.* 5, 14. Ut deprecari magis (id enim favorabilius et tutius) quam defendi videretur. *Quint.* 11, 10. *f.* Jucundior ac favorabilis eloquentia. ℙ Passive de eo, qui favorem habet. *Id.* 11, 1. *med.* Ut quisque honestus, humilis, invidiosus, favorabilis erit. *Id.* 12, 11. *f.* Facilis et favorabilis causa. [*Cf. ad h. l. *Ernest. lex. techn. lat. rhet.* p. 163. sq.] *Sen. Ira* 3, 2. Modo eloquio favorabilis habitus, iram suae concionis excepit. *Plin.* 20, 8, 30. Succo cichorii cum oleo perunctos, favorabiliores fieri, et quae velint, facilius impetrare. *Plin. alter ep.* 4, 9. *f.* Fecerat eum favorabilem renovata discriminum vetus fama. *Flor.* 4, 4. Octavius Caesar aetate et injuria favorabilis. [*Adde *Sen. Clem.* 10. Clementia gratum ac favorabilem reddit. *Tac. H.* 2, 97. *Suet. Cal.* 4. *Ner.* 57. *Eutrop.* 8, 23. 10, 6.]

FĂVŌRĀBĬLĬTER, adv. ἐσπουδασμένως, cum favore. *Quint.* 4, 3. In aliquem laetum atque plausibilem locum, quam maxime possint, favorabiliter excurrere. *Suet. Ner.* 7. Trojam favorabiliter lusit. *Paul. Dig.* 40, 4, 10. Tunc favorabilius respondetur, liberum fore.

[FĂVŌRĀLIS, e, adj. idem ac favorabilis. *Not. Tir.* p. 134. Favor, favoralis, favorabilis. ℙ Est etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 1118, 5. T. Sallustius Favoralis. *F.*]

*FĂVŌRĪNUS, i, m. philosophus, Arelate oriundus, Dionis auditor, eunuchus, Adriano principi infensus. Ideo tria de se mira narrare solebat, se Gallum graecissare, eunuchum moechum putari et inimicum Imperatori vivere. Ob quam causam statua ejus disjecta Athenis, ubi vivebat. Hunc Herodes Atticus patrem solebat appellare, haeresque librorum ab eo factus est. Haec ex Philostrato. *Gell.* 1, 3. *p. med.* et 15. *p. med.* 2, 12. 3, 1. *med.* et 3. *med.* etc. *Spart.* in *Hadr.* 15. *extr. B. A.* ℙ [Est etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 243, 3. M. Aurelius Favorinus. *F.*]

FAUSTĒ, adv. εὐτυχῶς, feliciter, fortunate. *Cic. Mur.* 1. Ut his hominibus ea res fauste, feliciter prospereque eveniret.

[FAUSTĬĀNENSIS, e, adj. ad Faustianam pertinens, urbem provinciae Byzacenae in Africa. ℙ *Faustianenses, ium*, sunt illius urbis incolae. *Inscr.* ap. *Grut.* 363, 1. Quod Q. Aradium Val*erium* Proculum V. C. praesidem prov*inciae* Valeriae By*zacenae* Faustianenses patronum cooptarent etc., *mox* splendidissimus ordo ejusdem civitatis Faustianensis legationem prosecutus est. *F.*]

FAUSTĬĀNUS, a, um, adj. ad Faustum pertinens, ut Faustianus ager et Faustianum vinum ap. *Plin.* 14, 6, 8. *n.* 2. Secunda nobilitas Falerno agro erat, et ex eo maxime Faustiano. [Faustianus autem circiter quatuor milliaria vico prope Caedias. Tria ejus vini genera, austerum, dulce, tenue. Quidam ita distinguunt: summis collibus Gauranum gigni, mediis Faustianum, imis Falernum. *Front. fer. Alsiens.* (ed. *A. Maio*) *ep.* 3. Ut homo ego multum facundus et Senecae Annaei sectator, Faustiana vina, de Sylla Fausti cognomento, felicia appello: neque enim me decet, qui sim jam homo doctus, vulgi verbis Falernum vinum appellare. ℙ Ex quibus patet, agrum et vinum Faustianum fuisse appellatum a L. Cornelio Sulla dictatore, cui Felix seu Faustus cognomen fuit, quique in eundem agrum Falernum Urbanam coloniam deduxit, quam Capuae contributam ideo *Plin. l. c.* Sullanam dixit. Vicus autem *Faustianus*, nunc *Falciano*, vinum vero *Faustianum*, nunc *vino Razzese* cognominatur. ℙ *Faustianus* vel *Faustinianus* fuit etiam dictus populus Pannoniae superioris, qui Faustum vel Faustinum, ignotum illius regionis oppidum, incolebat. *Inscr.* ap. *Mar. Frat. Arv.* p. 269. Candidio Valentino equiti Numeri Sing*ularis* natione Pann*oniae*, civi Faustiano etc. Alia ap. *Mur.* 821, 4. Jul*ius* Nero oriundus in Pannonia superiore, pede Faustiniano etc., *h. e.* ubi pes, sive pedismus, sive limes est Faustinianus. *F.*]

[FAUSTILLUS, a, um, dimin. Fausti. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Don.* 231, 3. C. Vibius Faustillus. Alia ap. *Grut.* 785, 4. Fonteja Faustilla. *F.*]

FAUSTĬNĬĀNUS, a, um, adj. ad Faustinam seniorem et juniorem pertinens, [quarum prior Antonini Pii Aug., altera M. Aurelii Aug. uxor fuit. *F.*] *Capitol. Anton.* 8. Puellas alimentarias, in honorem Faustinae, Faustinianas constituit. [*Id. M. Aurel.* 26. Novas puellas Faustinianas instituit in honorem uxoris mortuae. Nummus ap. *Eckhel. D. N. V. T.* 7. p. 40. Puellae Faustinianae. Ubi vide ejusd. adnotationem. V. ALIMENTARIUS, CUPRENSIS et MUMMAEANUS. [**Inscr.* ap. *Orell.* 1895. Schola Faustiniana, i. e. ad usum puellarum alimentariarum Faustinianarum destinata.] ℙ *Faustinianus populus.* V. FAUSTIANUS. *F.*]

*FAUSTĪNA, ae, f. uxor Antonini Pii. *Capitol.* in *Anton. Pio* 1. ℙ Item filia ejusdem. *Id. ib.* 10. ℙ Et uxor Antonini philosophi. *Id.* in *M. Anton. Philos.* 6. *B. A.*

*FAUSTĪNI VILLA, locus in Britannia. *Anton. Itin. B. A.*

*FAUSTĪNOPŎLIS, is, f. oppidum Cappadociae. *Anton. Itin. B. A.*

[FAUSTĪNUS, i, m. deriv. a fausto. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 344, 4. M. Acilius Faustinus Cos. *scil.* anno a Chr. n. CCX. *F.*]

[FAUSTĬO, onis, m. dimin. Fausti. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 241. *col.* 2. Q. Fabius Faustio. *F.*]

FAUSTĬTAS, ātis, f. εὐτυχία, felicitas. *Hor. Od.* 4, 5, 18. Nutrit rura Ceres almaque Faustitas. Videtur *Hor.* significare Deam feturis armentorum praesidem. Nihil enim rusticis hominibus faustius, quam si fetura gregem suppleret: et faustulum porcellum *Fest.* interpretatur feturam porcorum.

[FAUSTŬĀRIUS, a, um, adj. qui faustitate gaudet. *Not. Tir.* p. 152. Faustus, faustuarius, faustuosus. *F.*]

FAUSTŬLUS et vetustiori forma Fostlus, i, m. fuit nomen magistri regii pecoris, qui Romulum et Remum fratres a lupa lactatos invenit, ut refert *Liv.* 1, 4. Hinc *Fostlus* cogn. R. Nummus ap. *Morell.* in *G. Pompeja tab.* 3. *n.* 5. Sex. Pompejus Fostlus. In quo Romulus et Remus infantes sub ficu, cui picus insidet, lupae ubera sugunt, eisdem adstat pastor. ℙ *Faustulus, a, um,* adj. *Festus.* Faustulum porcellum feturam porcorum.

[FAUSTŬŌSUS. V. FAUSTUARIUS. *F.*]

FAUSTUS, a, um, adj. s. part. a *faveo* pro *fautus*, εὐτυχής, prosper, felix, cui fortuna favet. *Cic. Div.* 1, 45. Idcirco omnibus rebus agendis, Quod bonum, faustum, felix fortunatumque esset, praefabantur. In *formula censoria* ap. *Varr. L. L.* 5, 9. Quod bonum, fortunatum felixque salutareque siet populo Romano Quiritium etc. *Pl. Trin.* 1, 2, 2. Ut nobis haec habitatio bona, fausta, felix fortunataque eveniat. *Ov. Fast.* 3, 27. Utile sit faustumque, precor, quod imagine somni Vidimus. Et *ib.* 1, 63. Faustus annus. *Id. Her.* 21, 182. Faustum carmen. Et *ib.* 19, 153. Fausti ignes. *Liv.* 7, 25. *med.* Faustum omen. *Ter. Andr. a.* 5. *sc.* 4. *extr.* O faustum et felicem hunc diem! *Hor. Ep.* 2, 2, 37. i pede fausto, Grandia laturus meritorum praemia. *Lucr.* 1, 804. nisi tempestas indulget tempore fausto Imbribus, *h. e.* idoneo, opportuno. ℙ [*Faustus* fuit etiam cognominatus filius L. Cornelii Sullae dictatoris, ut constat ex nummis in gente Cornelia ap. *Eckhel. D. N. V. T.* 5. p. 192. et ex *Cic. Sull.* 19., quin et ipse dictator tum *Felix*, tum *Faustus* fuit cognominatus. ℙ *Fausta* fuit cognominata Cornelia Sullae dictatoris filia, quae T. Annio Miloni nupsit. *Cic. Att.* 5, 8. et *Hor. Sat.* 1, 2, 64. *F.*]

FAUTOR, oris, m. σπουδαστής, qui favet: syncope a *favitor*. *Lucil.* ap. *Gell.* 9, 14. Qui te diligat, aetati (al. *aetatis*), facieque tuae se fautorem ostendat, fore amicum polliceatur. *Cic. Planc.* 1. Cum multos et bonos viros ejus honori viderem esse fautores. *Id. Fam.* 12, 25. Ego tuorum consiliorum auctor dignitatisque fautor. Et *ib.* 1, 9. *med.* Cujus ego dignitatis ac adolescentiae fautor, in consulatu adjutor etiam exstitissem. Et *ib.* 10, 12. *f.* Tuae dignitatis non modo fautor, sed etiam amplificator. Et *Att.* 1, 16. *med.* Studiosi et fautores illius victoriae. *Id. Planc.* 23. Multi amici, multi cupidi tui, multi fautores laudis tuae. *Liv.* 1, 48. Clamor ab utriusque fautoribus oritur. Sic *Id.* 9, 46. Populus fautor et cultor bonorum. Et *Sall. Jug.* 27. Fautores regis. Et *Varr. R. R.* 3, 5. *extr.* Fautores competitorum. Et *Hor. Sat.* 1, 10, 2. Quis tam Lucili fautor inepte est, ut etc. ℙ In malam partem *Cic. Att.* 1, 16. *med.* Fautores illius flagitii. *Hor. Ep.* 1, 15, 33. Nequitiae fautores. ℙ De iis, qui in circo et theatro favent ac plaudunt. *Id. Ep.* 1, 18, 66. Fautor utroque tuum laudabit pollice ludum. [**Suet. Tit.* 8.] *Pl. Amph. prol.* 67. Si cui fautores delegatos viderint, Ut his in cavea pignus capiantur togae. Adde *Tac. A.* 1, 25. et 28. et loca allata supra in FAVITOR.

FAUTRIX, icis, f. quae favet. *Ter. Eun.* 5, 9, 22. Thais nostrae omni est fautrix familiae. *Nep. Ages.* 8. Ut naturam fautricem habuit in tribuendis animi virtutibus; sic maleficam nactus est in corpore. *Cic. Fin.* 1, 20. Amicitiae non modo fautrices fidelissimae, sed etiam effectrices sunt voluptatum, tam amicis, quam sibi. *Id. Planc.* 9. Tota illa nostra fidelis et simplex et fautrix suorum regio. *Ter. Hec. prol.* 2, 40. Facite, ut vestra auctoritas meae auctoritati fautrix adjutrixque sit.

FĀVUS, i, m. κηρίον, loculus, quem apes fingunt multicavatum e cera, cum singula cava sena latera habeant, quot singulis pedes dedit natura. Ita *Varr. R. R.* 3, 16. *med.* describit: [est autem a φάω, findo, separo. *F.*] *Cic. Off.* 1, 44. Apum examina non fingendorum favorum causa congregantur, sed cum congregabilia natura sint, fingunt favos. *Varr. l. c.* Eximendorum favorum primum putant esse tempus vergiliarum exortu. *Colum.* 11, 2. *med.* Nonnullis locis favi demetuntur, *h. e.* eximuntur et mellatio fit. *Tibull.* 2, 1, 50. apis complet dulci sedula melle favos. *Ov. Fast.* 4, 152. expressis mella liquata favis. *Virg. G.* 1, 344. Cui tu lacte favos et miti dilue Baccho, *h. e.* mel. *metonymia.* *Vitr.* 7, 1. de pavimentis: Ita fricentur, uti, si sectilia sint, nulli gradus in scutulis aut trigonis aut quadratis seu favis exstent. ℙ *Crescere tanquam favum*, proverbio dicuntur ea, quae feliciter, parvo impendio et occulte augentur, ita ut prius crevisse intelligas, quam incrementi initia deprehenderis. *Petr. fr. Trag.* 43. et 76. *Burm.*

FAUX. V. FAUCES.

FAX, ăcis, f. δαΐς, λαμπάς, frustum ligni, ut pinus, taedae, laricis etc., cera aut oleo inunctum aut etiam per se solum; vel alterius materiae igni concipiendo aptae, ad lumen faciendum ignemque circumferendum, frequenti usu praesertim ap. rusticos: videturque esse a φάω, splendeo, unde φάος, lumen. *Plin.* 16, 18, 30. Facibus carpinus et corylus familiarissimae. *Id.* 19, 2, 7. Faces e sparto. *Id.* 18, 26, 63. Reliqua opera nocturna maxime vigilia constant: qualos texere, faces incidere, ridicas praeparare. *Virg. G.* 1, 291. seros hiberni ad luminis ignes Pervigilat, ferroque faces inspicat acuto. *Varr.* ap. *Non.* 2, 340. Cum a nova nupta ignis in face afferretur. ℙ [*I. q. ligna arida, quae ignem mox concipiunt. *Liv.* 22, 16. Faces undique ex agris collectae.] ℙ *Fax prima noctis* est primum noctis tempus, cum faces accendi incipiunt. *Macr. Sat.* 1, 3. *f.* Tempus diei occiduum, mox suprema tempestas, hoc est diei novissimum tempus: deinde vespera: ab hoc tempore prima fax dicitur, deinde concubia etc. *Gell.* 3, 2. Post mediam noctem proficiscuntur et post primam facem, ante mediam sequentem, revertuntur. Adde 12, 1. et *Appul. Met.* 2. p. 119, 20. ℙ Mos fuit, novae nuptae ad sponsum transeunti facem e foco ejus accensam praeferri, ab ingenuo puero patrimo et matrimo vel in honorem Cereris, quae facibus filiam Proserpinam, a Plutone raptam, diu conquisivit; vel ut nova nupta, ignem, quod maxime necessarium est vitae elementum, cum marito communicare videretur; vel quia (quod verius est) olim non nisi noctu nubentes ducebantur ab sponsis, ut *Varro* docet ap. *Serv.* ad *Virg. Ecl.* 8, 29. Haec autem fax auspicatissima erat ex spina alba, quoniam inde fecerant pastores, qui rapuerunt Sabinas, ut ex *Masurio* tradit *Plin.* 16, 18, 30. et *Fest.* in *Patrimi*, itemque *Varr.* ap. *Non.* 2, 340., ubi quod quidam leg. *fax e pinu ablata esset*, corrigendum *e spina alba esset*. Ideo autem haec arbor praelata ceteris, quia noxis pellendis aptissima habita est, ut ex *Ov. Fast.* 6, 129. colligitur. Quamquam et alia materia nonnunquam adhibita est. *Virg. Cir.* 439. Pronuba nec castos accendet pinus odores. *Festus* in *Rapi* tradit, morem fuisse, ut raperetur fax, qua praelucente nova nupta deducta erat, ab utrisque amicis, ne aut uxor eam sub lecto viri ea nocte poneret aut vir in sepulcro comburendam curaret: quo utroque mors propinqua alteriusutrius captari putabatur. ℙ Quidam tradunt, non unam, sed quinque faces praeferri solitas, in honorem Jovis, Junonis, Veneris, Suadelae et Lucinae. *Virg. Ecl.* 8, 29. Mopse, novas incide faces: tibi ducitur uxor. *Pl. Cas. a.* 1. v. 30. huic lucebis novae nuptae facem. *Catull.* 61, 98. viden? faces Aureas quatiunt comas: Prodeas nova nupta. ℙ [*Hinc metaph. *faces nuptiales* dicuntur pro nuptiis. *Liv.* 30, 13. Illis nuptialibus facibus regiam conflagrasse suam. Adde *Ov. Met.* 7, 49. Te face solemni junget sibi, i. e. non concubinae loco tenebit, sed in verum matrimonium ducet.] ℙ Celebris est etiam fax funerea, qua defuncto conjunctior sanguine aversa facie rogum accendebat. *Ov. Fast.* 2, 561. Conde tuas, Hymenaee, faces, et ab ignibus atris Aufer: habent alias moesta sepulcra faces. *Prop.* 4, 11, 46. Viximus insignes inter utramque facem. ℙ Funereae quoque illae erant, quae adhibebantur in exsequiis eorum praesertim, qui immatura morte efferrentur: quia noctu efferri solebant, ut *Tac. A.* 13, 17. et *Serv.* ad *A.* 11, 143. docent, ne funere immaturo sobolis domus funestaretur: quod praecipue servabatur in filiis eorum, qui erant in magistratu. *Sen. Tranq.* 11. Totiens in vicinia mea conclamatum est: totiens praeter limen immaturas exsequias fax cereusque praecessit. *Id. B. V. f.* Mehercule istorum funera, tanquam minimum vixerint, ad faces et cereos ducenda sunt. *Id. ep.* 222. Quantulum enim a funere absunt, et quidem acerbo, qui ad faces et cereos vivunt. *Virg. A.* 11, 142. de funere Pallantis: Arcades ad portas ruere et de more vetusto Funestas rapuere faces: lucet via longo Ordine flammarum etc. ℙ Facum usus plurimus est in inferendis incendiis. *Cic. Cat.* 1, 13. Malleolos et faces ad inflammandam urbem comparare. *Suet. Galb.* 3. Illitis galbano facibus

oppidum succendit. *Curt.* 5, 7. Subdere faces urbi. Et *ib.* Adgerere faces. *Tac. H.* 4, 60. Direptis castris faces injicere. *Cic. Har. resp.* 18. Ardentes faces in vicinorum tecta jactare. *Id. Pis.* 2. *extr.* Ego faces jam accensas ad hujus urbis incendium comprehendi, protuli, exstinxi. [*Hinc *Virg. A.* 10, 77. Quid, face Trojanos atra vim ferre Latinis? ¶ Omnino varius erat facum usus: in sacrificiis. *Liv.* 45, 33. Cetera omnis generis arma, cumulata in ingentem acervum, precatus Martem etc., ipse imperator, face subdita, succendit. — Item in itineribus, ubi e ligno querno faces habere solebant viatores, *Gr.* γάβρια. *Ov. Fast.* 2, 500. Sed proculus Longa veniebat Julius Alba; Lunaque fulgebat; nec facis usus erat. *Id. Met.* 1, 493. Ut facibus sepes ardent, quas forte viator vel nimis admovit, vel jam sub luce reliquit. Adde *Fast.* 4, 167. De qua viatorum vel negligentia, vel petulantia, unde saepe incendia, v. *Casaub.* ad *Suet. Caes.* 31. Commemorandus etiam locus videtur ap. *Liv.* 4, 33., ubi faces telorum loco adhibentur: Ignibus armata ingens multitudo, facibusque ardentibus tota collucens, velut fanatico instincta cursu, in hostem ruit. V. *intpp.* ad h. l.] ¶ Translate. [* *a*) De malorum facinorum auctoribus, hominibus pestiferis. Huc pertinet *Cic. Harusp.* 2, Cum his furiis et facibus bellum mihi inexpiabile dico esse susceptum; et, quem l. Noster infra laudavit, ap. *eund. Cat.* 1, 6. Cui tu adolescentulo— non ad audaciam ferrum aut ad libidinem facem praetulisti?] *Id. Dom.* 5. *extr.* Ne in hanc tantam materiem seditionis ita funesta fax adhaeresceret. *Id. Phil.* 2, 19. Antonius omnium Clodii incendiorum fax. *Plin.* 7, 8, 6. Cajus et Nero totidem faces generis humani, *h. e.* exitium, pernicies. *Plin. Pan.* 8. Irritamentum irarum et fax tumultus. *Id. ep.* 4, 9. Princeps et fax accusationis et origo, *h. e.* qui primus accusationem, quasi incendium aliquod, quo reus conflagraret, accendit et instituit. *Vell.* 2, 25. Sertorius belli fax, *h. e.* auctor. Et 48. Subjicere facem bellis civilibus. [**Liv.* 21, 10. Juvenem tanquam furiam facemque hujus belli. *Tac. H.* 2, 86. *Liv.* 32, 38. Duas faces (rogationes) novantibus res ad plebem in optimates accendendam.] *Tac. H.* 1, 24. Flagrantibus jam militum animis velut faces addiderat Maevius Pudens. *Cic. Mil.* 35. Subjicere faces invidiae alicujus. *Lucr.* 3, 304. Fax irae, *h. e.* ardor ac vis. [* *b*) De impetu dolorum. *Cic. Tusc.* 2, 25. et *ib.* 5, 27. Dolor faces ardentes intentat.] *Id. Off.* 2, 10. Dolorum cum admoventur faces, praeter modum plerique exterrentur. [**c*) De corporis stimulis.] *Id. Tusc.* 1, 19. Cum corporis facibus inflammari soleamus ad omnes fere cupiditates. [**d*) De oratione ad commovendos auditorum animos composita. *Gr.* τὰ πάθη.] *Cic. Or.* 2, 51. Neque parvis in rebus adhibendae sunt hae dicendi faces. [*V. *Ernest. lex. technol. lat. rhet.* p. 164. Adde *Cic. Or.* 3, 1. Verborum faces adhibere.— Tum transfertur ad animum et significat incitamentum quo quis ad bonam rem suscipiendam commovetur, instigatur. *Quint. Inst.* 1, 2, 5. Acriores ad studia dicendi faces subdere.] *Sil.* 6, 332. traxitque virum fax mentis honestae Gloria, *h. e.* stimulus, incitamentum. *Ov. Pont.* 1, 7, 28. Hortator studii, causaque faxque mei. *Prud.* περὶ στεφ. 10, 67. incitator et fax omnium. ¶ Poetice soli ac sideribus tribuitur. *Sen. Hipp.* 379. Phoebea fax. *Id. Thyest.* 835. Aeternae facis exortus. *Lucr.* 5, 974. Rosea fax solis. [**Cic. Div.* 1, 11. Fax Phoebi. *Hor. Od.* 4, 6, 38. Rite crescentem face Noctilucam.] ¶ Item Cupidini. *Tibull.* 2, 1, 82. [*opp. placidus amor; *Gr.* ὁμαλοὶ Ἔρωτες.] Et *ib.* 5, 114., *Prop.* 3, 14, 16., *Ov. Rem. Am.* 140. et *Amor.* 3, 9, 8. [**Hor. Od.* 3, 9, 13.] etc. De amore ipso. *Stat. Achill.* 1, 304. et 637. ¶ Item Furiis. *Virg. A.* 7, 337., *Val. Fl.* 4, 493. et *Sen. Herc. Oet.* 1014. ¶ Poetice item dicitur de pulcris oculis. *Prop.* 2, 2, 24. oculi, geminae, sidera nostra, faces. *Val. Fl.* 5, 38. Has ego credo faces, haec virginis ora Dianae. *Stat. Ach.* 1, 164. tranquillaeque faces oculis. ¶ Sunt etiam *faces* ignes in aere apparentes et brevi evanescentes. *Plin.* 2, 26, 25. Emicant et faces, non nisi cum decidunt, visae. Duo genera earum: lampades vocant plane faces: alterum bolidas. Distant, quod faces vestigia longa faciunt, priore ardente parte: bolis vero perpetua ardens, longiorem trahit limitem. *Virg. A.* 2, 694. de coelo lapsa per umbras Stella facem ducens, multa cum luce cucurrit. *Lucan.* 1, 528. coeloque volantes Obliquas per inane faces. Adde *Cic. N. D.* 1, 5. et *Lucr.* 2, 206. et 3, 1190. [**Cic. Cat.* 3, 8. *Liv.* 41, 21. 29, 14.] ¶ Olim in recto singulari *faces* dictum fuit, teste *Festo*. ¶ In genitivo plurali est *facum*, ut *Charis.* docet 1, 113. Sic *dux* habet *ducum* et *vox vocum*. Neque tamen, si quis *facium* dixerit, damnare ausim.

FAXIM et Faxo, is, it, pro faciam, fecerim et fecero, in aliquot personis usitata sunt, quae in subjectis exemplis enumerantur. *Pl. Amph.* 1, 3, 13. Ego faxim, te Amphitruonem esse malis, quam Jovem. *Id. Trin. a.* 1. *sc.* 2. *extr.* Pauci sint, faxim, qui sciant quod nesciunt. *Ter. Andr.* 4, 4, 14. Unum praeterquam quod te rogo, faxis, cave. *Cic. Leg.* 2, 8. Qui secus faxit, Deus ipse vindex erit. *Pl. Truc.* 1, 1, 40. Quos cum celamus, si faximus conscios etc. *Liv.* in solemni precatione Scipionis solventis in Africam, 29, 27. Hostium ulciscendorum copiam faxitis. *Ter. Heaut.* 1, 1, 109. Utinam ita Dii faxint. *Cic. Verr.* 2, 3, 35. Dii immortales faxint, ne sit alter. *Id. Fam.* 14, 3. Dii faxint, ut tali genero mihi frui liceat. *Pl. Poen.* 1, 1, 45. At ego jam faxo scies. *Ter. Ph.* 5, 8, 66. et 2, 1, 78. Jam faxo hic aderit. *Id. Heaut.* 2, 3, 100. Ademptum tibi jam faxo omnem metum. *Pl. Curc.* 4, 4, 31. Faxo reperias. *Virg. A.* 12, 316. ego foedera faxo Firma manu. Adde *Enn.* ap. *Non.* 10, 21. ¶ *Faxo* et *faxim* interdum est minitantis. *Virg. A.* 9, 154. Haud sibi cum Danais jam faxo et pube Pelasga Esse putent. *Liv.* 6, 35. Faxo, ne juvet vox ista, veto. *Ov. Met.* 3, 271. mater de Jove vult fieri: tanta est fiducia formae. Fallat eam, faxo. Et *ib.* 12, 594. Det mihi se: faxo, triplici quid cuspide possim, Sentiat. *Pl. Merc.* 4, 6, 10. Ecastor faxim, si itidem plectantur viri, Plures viri sint vidui, quam nunc mulieres. *Sil.* 17, 236. Faxo, ut vallata revocetur Scipio Roma. Al. *omittunt* ut. *Faxim* habet etiam *Enn.* ap. *Non.* 10, 22. ¶ Reperitur etiam *faxem* pro facerem aut fecissem. *Pl. Ps.* 1, 5, 84. Pistrinum in mundo scibam, si id faxem, mihi.

FE

FEBRESCO, is, n. 3. febri laboro. *Solin.* 19. *med.* Patuit, nunquam eos febrescere.

[FEBRĬBĬLIS, e, adj. qui febrem excitat. *Coel. Aur. Tard.* 4, 8. *med.* Diocles lumbricos vivos vel plenos ac sanguinolentos febribiles dixit. *F.*]

FEBRĬCĬTO, as, n. 1. πυρέττω, febri laboro, febri corripior. *Sen. Ben.* 4, 39. Surgam ad sponsalia, quia promisi, quamvis non concoxerim: sed non, si febricitavero. *Colum.* 6, 9. Febricitanti bovi convenit abstinere cibo uno die. *Cels.* 3, 6. Scire oportet, non febricitare eum, cujus venae naturaliter ordinatae sunt. *Id.* 2, 7. *f.* Ab eo die, quo primum febricitavit aliquis. *Mart.* 11, 98. Febricitantem basiabit et flentem.

FEBRĬCOSUS, a, um, adj. *Veg. Vet.* 1, 38. Ex qua re fiunt hydropici, febricosi.

FEBRĬCŬLA, ae, f. πυρέτιον, parva febris. *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 21. *f.* Qui ex labore in febriculam incidit assiduam et satis molestam. *Cic. Att.* 6, 9. Febriculam habere. *Cels.* 2, 17. Lentis febriculis diu detineri.

FEBRĬCŬLENTUS, a, um, adj. febriculosus. *Marc. Empir.* 22. Febriculento potionem dare.

FEBRĬCŬLŌSUS, a, um, adj. πυρετώδης, qui saepe habet febrem. *Catull.* 6, 4. Verum nescio quid febriculosi Scorti diligis. *Gell.* 20, 1. Non morbus his febriculosus aut nimium gravis. ¶ [Item qui febrem excitat. *Front. de or.* (ed. *Maio*) *ep.* 1. Partim Senecae mollibus et febriculosis pruneis insita. *F.*]

FEBRĬFŪGĬA, ae, f. herba vim habens fugandae febris, alio nomine centaurea minor. *Appul. Herb.* 35.

*FEBRĪLIS, e, adj. ad febrem pertinens. *Gloss. Phil.* Febrile, πυρέτιον. *B. A.*

FEBRĬO, is, ivi, itum, n. 4. πυρέττω, febrem patior. *Cels.* 4, 4. *n.* 2. Si non febrit, venter solvendus est. *Colum.* 6, 38. Febrienti mulae cruda brassica datur. *Macr. Sat.* 7, 4. Febrienti simplicem cibum dare.

FEBRIS, is, f. πυρετὸς, est intemperies calida totius corporis: a *ferveo* seu *ferbeo*, unde est *ferbis*, et per metathesin *febris*. *Varr.* ap. *Non.* 1, 225. Appellamus a calendo calorem, a fervore febrim. *Cic. Fam.* 16, 15. Is mihi nunciavit, te plane febri carere. *Id. Fat.* 8. Febrem habere. *Id. Att.* 6, 9. Te Romam venisse cum febri. *Id. Cat.* 1, 13. Aestu febrique jactari. *Plin.* 7, 51, 52. Febre corripi. *Juv.* 10, 218. calere. *Cels.* 2, 17. Liberari febre. *Plin.* 26, 11, 71. A febre liberari. *Ov. Pont.* 1, 10, 5. febribus uror anhelis. *Cels.* 3, 5. *f.* Febris instat, incipit, augetur, consistit, decedit, finitur. Et *ib.* 3. Febres aliae ab horrore incipiunt, aliae a frigore, aliae a calore. Et *ib.* 4. Febris accedit, desinit, inhaeret, se inclinat. Et 2, 14. remittit. Et 3, 9. remittitur. Et *ib.* 14. ex toto intermittit. Et 2, 14. increscit. Et *ib.* levatur. Et 3, 6. conquievit. Et *ib.* decrescit. Et *ib.* 7. *n.* 2. ardens extorret. Et *ib.* 9. intenditur. Et 3. quotidiana, tertiana, quartana. Et 2, 8. ardens, continens, assidua. Et 14. increscens. Et 3, 5. consistens. Et 9. lenta. Et 4. recidiva. Et *ib.* inclinata, sed tamen adhuc inhaerens. Et *ib.* continua. Et 3, 7. tenuata aut levata. Et 8. Febris accessio et decessio. Et 9. remissio. Et 12. circuitus, hinc periodicas febres, *Plin.* 20, 3, 8. dixit. *Id.* 25, 9, 59. Febres abigere. Et *ib.* 4, 17. depellere. Et 28, 8, 28. arcere. Et 24, 9, 38. solvere. Et 28, 8, 31. *f.* sanare. *Cels.* 2, 17. tollere. *Quint.* 2, 17. quiete et abstinentia mitigare. *Cels.* 3, 21. submovere. *Hor. Ep.* 1, 2, 48. deducere corpore aegroto. Et *ib.* 7, 9, adducere. *Cels.* 7, 18. *sub f.* afferre. *Mart.* 2, 16. facere. ¶ Urbane *Pl. Ps.* 2, 2, 48. scio, hoc tibi febrim esse, quia non licet hoc injicere ungulas, *h. e.* cruciare te instar febris. ¶ A Romanis ut Dea culta est, ne noceret, ejusque fanum in Palatio prope Velabrum, alterum in area Marianorum monumentorum, in monte Exquilino, tertium in summa parte vici Longi Aquilae in regione Transtiberina publice dedicatum fuit, teste *Plin.* 2, 7, 5. Et *Val. Max.* 2, 5. *extr.* in eaque remedia, quae corporibus aegrorum admota fuerant, deferebantur. *Cic. N. D.* 3, 25. Febris fanum in Palatio. *Id. Leg.* 2, 11. Araque, quae vetustissima est in Palatio, Febris. *Inscr.* ap. *Grut.* 97, 1. Febri divae, Febri sanctae, Febri magnae Camilla amata pro filio male affecto P. [De cultu huic Deae a Romanis tributo doctam *Dissertat.* edidit Romae an. 1814. *Jos. de Matthaeis,* quam legesis. *F.*] ¶ In quarto, et sexto casu singulari duplicem habet terminationem, in *e* et in *i*: passimque occurrunt exempla: et quidem in quarto saepius in *e*, in sexto saepius in *i* desinit.

FEBRŬA, orum, n. plur. καθάρματα, dicebantur sacra expiatoria, et omne id, quod vim purgandi habere existimabatur: a *ferveo* seu *ferbeo*, unde est *ferbuum*, et trajectis litteris *februum*. Nam lustratio fiebat plurimum igne, aut undis ferventibus. *Ov. Fast.* 2, 19. Februa Romani dixere piamina patres: Nunc quoque dant verbo plurima signa fidem. Pontifices ab rege petunt, et flamine lanas, Queis veteri lingua Februa nomen erat. Quaeque capit lictor domibus purgamina certis, Torrida cum mica farra, vocantur idem. Nomen idem ramo, qui caesus ab arbore pura, Casta sacerdotum tempora fronde tegit. Ipse ego flaminicam poscentem Februa vidi: Februa poscenti pinea virga data est. Denique quodcumque est, quo pectora nostra piamus, Hoc apud intonsos nomen habebat avos. Addit *Serv.* ad *A.* 8, 343. ipsam caprinam pellem, qua Luperci mulieres feriebant, *februum* dictam esse *Ov. Fast.* 4, 725. Certe ego de vitulo cinerem stipulasque fabales Saepe tuli plena, Februa casta, manu. Et *ib.* 5, 423. pia Februa. *Varr. L. L.* 5, 3. Februum Sabini appellant purgamentum: et id in sacris nostris verbum.

FEBRŬĀLIS. V. FEBRULIS.

FEBRŬĀMENTUM, i, n. expiatio, purgatio. *Censorin. de die Nat.* 22.

FEBRŬĀRĬUS, ii, m. Φεβρουάριος, unus est ex mensibus anni, dictus a *februis*, quod tum februaretur populus, id est expurgaretur. Nam Luperci primo die, qui *februatus* dicebatur, omnem urbem veterem, pelles caprinas in manibus gestantes, circumcursabant, idque piamen censebatur. Praeterea duodecim diebus continuis pro defunctorum manibus februa, idest, sacrificia expiatoria fiebant. *Ov. Fast.* 2, 31., *Varr. L. L.* 5, 4. *extr.* et *Fest.* Sed aliqui dictum putant a Deo Februo, idest, Plutone vel Plutonis patre, cui eo mense sacrificabatur. Nam Januarium Diis superis, Februarium Diis manibus consecraverunt, inquit *Is. Or.* 5, 33. Sed res eodem recidit. Nam *Macr. Sat.* 1, 13. hunc tradit Deum esse lustrationum potentem. V. *Ov. Fast.* 2, 19. et sqq. ¶ Adjective. *Plin.* 17, 18, 30. *n.* 6. Ab idibus Februariis in aequinoctium. *Cic. Leg.* 2, 21. Februarius mensis.

FEBRŬĀTĬO, onis, f. lustratio, purgatio. *Varr. L. L.* 5, 3.

FEBRŬĀTUS, a, um, part. a *februo*, lustratus, purgatus. *Varr. L. L.* 5, 3. et *Festum* in *Februarius*.

FEBRŪLIS vel Februalis dicta est Juno a Romanis, quod ipsi Februario mense sacra fiebant. *Fest.* et *Capell.* 2, 37. ¶ Ap. *Arnob.* 3, 118. legitur *Februtis*, quod mendosum videtur pro *Februlis*.

FEBRŬO, as, a. 1. καθαρίζω, lustro, expio, purgo, expurgo: a februis. *Varr.* ap. *Non.* 2, 355. In eorum enim sacris, liba cum sint facta, injicere solent farris semina, ac dicere, se ea februare, idest pura facere. Adde *Festum* in *Februarius*.

FEBRŪTIS. V. FEBRULIS.

FEBRŬUS, i, m. Pluto, vel pater Plutonis. V. in FEBRUARIUS. ¶ *Februum*, purgamentum. V. FEBRUA.

FĒCĬĀLIS. V. FETIALIS.

FĒCĬLITRĂ. V. VOLSGRA.

FĒCUNDĒ, adv. γονίμως, εὐφόρως, multo fetu aut fructu. *Varr. L. L.* 6. *s. in.* Fecundius ferre fructum. *Plin.* 16, 36, 65. Arundo recisa fecundius resurgit. *Id.* 29, 4, 30. Cantharides nascuntur fecundissime in fraxino. *Appul. de Mundo.* At quam pulcre et fecunde Horae procreantur! Al. leg. *pulcrae et fecundae.*

FĒCUNDĬĂ, ae, f. idem ac fecunditas. *Not. Tir.* p. 122. Facundus, facundia, fecundus, fecundia. *F.*]

FĒCUNDĬTAS, atis, f. εὐφορία, εὐγονία, copia fetuum, aut fructuum, feracitas, fertilitas. *Cic. N. D.* 2, 60. *extr.* Aquarum inductionibus terris fecunditatem damus. *Id. Phil.* 2, 24. O miserae mulieris fecunditatem calamitosam! *Colum.* 3, 8. Natura parem legem fecunditatis dixit virentibus, atque hominibus, ceterisque animalibus. *Justin.*

25, 2. Gallorum tantae fecunditatis juventus fuit, ut Asiam omnem velut examine aliquo implerent. *Plin.* 37, 10, 59. Galactitis nutricibus lactis fecunditatem facit. *Id.* 14, 18, 22. Vinum fecunditatem feminis importat. *Id.* 28, 19, 77. Fecunditatem afferre. *Id.* 16, 44. 95. dare. *Id.* 37, 10, 66. addere. *Id.* 10, 59, 79. corrumpere. *Id.* 29, 4, 27. Fecunditas aliquarum plena liberis. ℙ Translate. *Cic. Or.* 2, 21. Volo, se efferat in adolescente fecunditas, *h. e.* stili ubertas. *Plin. praef. H. N.* Fecunditas animi. *Id.* 35, 2, 2. Fecunditas voluminum M. Varronis. ℙ Fecunditati, quasi deae, templum Romae exstructum fuit in gratiam Poppaeae uxoris Neronis. *Tac. A.* 15, 23.

*FECUNDĬTO, as, a. 1. i. q. fecundo. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 169. *B. A.*

FĒCUNDO, as, avi, atum, a. 1. εὐδαιμονίζω, fecundum facio. *Virg. G.* 4, 291. Et viridem Aegyptum nigra fecundat arena. *Claud. I. Cons. Stilich.* 239. Quod pulcro Mariae fecundet semine regnum. *Pallad.* 3, 9. Pampinarius in suo loco fecundatur a matre: translatus vero tenet sterilitatis vitium.

FĒCUNDUS, a, um, adj. γόνιμος, εὔφορος, qui fetu aut frugibus abundat, uber, fertilis, ferax. *Cic. Sen.* 15. *med.* Fossiones agri repastinationesque, quibus fit multo terra fecundior. *Id. N. D.* 2, 64. Sue, quod erat ad vescendum hominibus apta, nihil genuit natura fecundius. *Id. Or.* 15. Segetes fecundae et uberes. *Justin.* 2, 1. Solum Aegypti ita fecundum, ut alimentorum nulla terra feracior fuerit. *Colum.* 9, 4. Regio fecunda fruticis exigui, et maxime thymi, aut origani. *Plin.* 19, 7, 36. Nihil ocimo fecundius. *Ov. Met.* 10, 220. et *Plin.* 33, 4, 21. Tellus fecunda metallorum. *Tac. A.* 4, 65. Mons silvae frequens, et fecundus *Lucan.* 9, 696. sterilis tellus fecundaque nulli Arva bono. ℙ Translate. *Tac. A.* 6, 27. Aemilium genus fecundum bonorum civium. *Lucan.* 10, 303. nigris Meroe fecunda colonis. *Val. Fl.* 6, 470. fecundaque monstris Cingula. *Hor. Od.* 3, 6, 17. Fecunda culpae saecula. *Pl. Cist.* 1, 1, 71. Amor et melle, et felle est fecundissimus. *Sil.* 13, 490. veri fecunda sacerdos. *Id.* 2, 498. Fecundum in fraudes hominum genus. *Plin.* 36, 10, 15. Fecundum ingenium. Et 34, 8, 19. *n.* 6. Fecundissima ars. *Varr. L. L.* 7, 3. Duo genera verborum: unum fecundum, quod declinando multas ex se parit dispariles formas: alterum sterile. ℙ Dicitur et de iis, quae fecundant. *Plin.* 5, 9, 10. Fecundus Nilus. *Ov. Fast.* 2, 427. Excipe fecundae patienter verbera dextrae, *h. e.* Lupercorum ferientium pelle caprae mulieres, unde fecunditas iis dari credebatur. ℙ Ponitur et universim pro copioso, abundanti *Hor. Ep.* 1, 5, 19. Fecundi calices quem non fecere disertum? *Cic. Har. resp.* 20. Quaestus fecundus et uber. *Id. Or.* 4. Pericles uber et fecundus: scil. in dicendo copiosus. *Plin. Pan.* 31. Fecundissima gens, *h. e.* annona et frugibus dives. *Ov. Met.* 3, 31. Specus Uberibus fecundus aquis. Et *ib.* 14, 791. Fecundus fons. ℙ Legitur et *foecundus*: fuit etiam qui *faecundus* scriberet: sed omnem diphthongum tollunt *Varr.* ap. *Gell.* 16, 12. et ap. *Non.* 1, 266., item *Manut.* et *Cellar.* in *Orthogr.* et *Voss.* in *Etymol.* Nummos quoque prope innumeros Augustarum ap. *Rasch. Lex. num. T.* 2. p. 930. et *seqq.* habes, in quibus omnibus *Fecunditas* et *Fecundus*, et ap. *Marin. Iscrtz. Alb.* p. 137. Diffidens fecunditati suae. Derivant autem etymologi ab absoleto *feo*: unde etiam *fetus* et *fenus* oriri ajunt: eandemque esse in omnibus scribendi rationem.

FĒDUM antiqui dicebant pro hedo. *Festus.* V. DIGAMMA.

FEL, fellis, n. χολή, bilis flava, quae in corpore animalis vesicula continetur sub hepate: etymon hujus vocis cum *bilis*, facili duarum priorum litterarum permutatione, cognationem quandam habere videtur. *Plin.* 11, 37, 74. In jecore est fel, non omnibus datum animalibus. In Euboeae Chalcide nullum pecori: in Naxo praegrande, geminumque. Equi, muli, asini, cervi, capreae, apri, cameli, delphini non habent etc. *Cels.* 4, 1. Jecur a dextra parte sub praecordiis: ex inferiore parte ei fel inhaeret. *Cic. N. D.* 2, 12. Fel gallinaceum. *Plin.* 31, 10, 46. n. 4. Felle suffusorum pruritus nitrum comprimit. ℙ Quod est amarissimi gustus, ita ut a canibus non attingatur, ut ait *Plin. l. c.*, hinc translate *Pl. Truc.* 1, 2, 76. In melle sunt linguae sitae vestrae, atque orationes, lacteque: corda felle sunt lita, atque acerbo aceto. *Ov. Trist.* 2, 565. Candidus a salibus suffusis felle refugi. *Id. A. Am.* 2, 519. Litore quot conchae, tot sunt in amore dolores: Quae patimur, multo spicula felle madent. *Auson. prof.* 2, 31. Nullo felle tibi mens livida, *h. e.* nullus tibi livor. *Tibull.* 2, 4, 11. Nunc et amara dies, et noctis amarior umbra est: Omnia jam tristi tempora felle madent. *Mart.* 7, 25. Dulcia cum tantum scribas epigrammata semper, Et cerussata candidiora cute; Nullaque mica salis, nec amari fellis in illis Gutta sit; o demens, vis tamen ista legi! *h. e.* severitas, acrimonia, quae dulcedinem veluti corrigat. ℙ Dicitur et de succis venenatis. *Virg. A.* 12, 856. Sagitta armata felle veneni. *Ov. Pont.* 1, 2, 17. mortis saevo geminent ut vulnere causas, Omnia vipereo spicula felle linunt. Adde *Trist.* 5, 7, 16. Scribit *Plin.* 29, 4, 16. mustelarum silvestrium fel contra aspides efficax dici, cetero venenum esse. ℙ De ira, ut bilis. *Virg. A.* 8, 219. Hic vero Alcidae furiis exarserat atro Felle dolor. ℙ Fel nigrum est atra bilis, insaniae causa homini, morsque si totum reddatur. *Plin.* 11, 37, 75. ℙ *Fel terrae* herba est, de qua V. CENTAUREUM. [*Fumaria officinalis L.*] ℙ In plurali num. *fella* habet *Seren. Sammon.* 19, 333. Lutea si crescunt, et cunctis noxia fella. Adde *Coel. Aurel. Acut.* 3, 19. et *Tard.* 1, 4. *f.* et *Tertull. Cor. mil.* 14.

FĒLES et Felis, is, f. αἴλουρος, animal quadrupes domesticum, acutis unguibus, mira velocitate, oculisque etiam noctu cernentibus praeditum, muribus et avibus infestissimum: [est a Graeca voce allata αἴλουρος, praefixo Aeolico digammate F; ea vero composita est ab ἀεὶ εἱλεῖν τὴν οὐράν, quod felis proprium est, ut etiam leonis, pardi, aliorumque animalium ejusdem generis. *F.*] *Phaedr.* 2, 4. Feles cavernam nacta, in media pepererat. *Plin.* 6, 29, 35. Oppidum, in quo felis aurea pro Deo colebatur. *Cic. Tusc.* 5, 27, Aegyptii quamvis carnificinam prius subierint, quam aut felem, aut canem, aut crocodilum violent. *Plin.* 10, 73, 94. Feles quidem quo silentio, quam levibus vestigiis obrepunt avibus! quam occulte speculatae in musculos exsiliunt! Excrementa sua effossa obruunt terra, intelligentes odorem illum indicem sui esse. *Id.* 11, 37, 65. Leonibus, pardis, omnibusque generis ejus, etiam felibus lingua imbricatae asperitatis, ac limae similis. Et *ib.* 55. Felium in tenebris fulgent radiantque oculi. ℙ Item fera illa, quae et *martes* dicitur, altilibus avibus infestissima, et praecipue gallinis. *Varr. R. R.* 3, 11. de septo anatum: Omnes parietes tectorio levigantur, ne feles aliave bestia introire ad nocendum possit. *Colum.* 8, 14. *f.* de anseribus: Ne coluber, ne vipera, felesque, aut etiam mustela possit aspirare. ℙ In fabulis, metu Gigantum Diis bellum inferentium, Fele soror Phoebi, nivea Saturnia vacca, Pisce Venus latuit, ut est ap. *Ov. Met.* 5, 330., *h. e.* in eas bestias sese transformarunt. ℙ Translate. *Auson. epigr.* 70. de paedicone: feles nuper pullaria dictus. *Pl. Pers.* 4, 9, 14. de lenone: Scelesta feles virginaria. *Id. Rud.* 3, 4, 43. Tu ne hic, feles virginalis, liberos parentibus Sublectos habebis? ℙ Reperitur etiam *felles*: et aliquando etiam *faeles*, quod in allatum vocis etymon apprime convenit.

[FĒLĪCILLĂ, ae, f. dimin. felicis. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 809, 4. Felicilla bene merenti fecit. *F.*]

[*FĒLĪCĬO, onis, m. dimin. felicis. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 25. Q. Octavio Felicioni Octavius Felicio filio. Adde *Sen. ep.* 12. ℙ Translate. *Petr. fr. Trag.* 67. *Burm.* Scintilla de cervice sua capsellam detraxit aureolam, quam Felicionem appellabat. *B. A.* et *F.*]

FĒLĪCĬTAS, atis, f. εὐδαιμονία, status, et conditio ejus, cui res omnes secundae fluunt, bona fortuna, prosperitas, beatitudo. *Cic. fr.* ap. *Ammian.* 21, 16. Neque enim quidquam aliud est felicitas, nisi honestarum rerum prosperitas. *Id. Phil.* 2, 24. Fuit felix, si potest ulla esse in scelere felicitas. *Id. Brut.* 96. de Hortensio: Illum videtur felicitas ipsius, qua semper est usus, ab eis miseriis vindicasse. *Curt.* 6, 5. Perpetua felicitate florere. *Plin. ep.* 10, 7. Felicitas temporum. *Plin. alter* 7, 44, 45. Nulla est profecto solida felicitas, quam contumelia ulla vitae rumpit. ℙ In plurali num. *Ter. Eun.* 2, 3, 32. Nec quemquam esse ego hominem arbitror, cui magis bonae felicitates omnes adversae sient. ℙ Dicitur de imperatoris bona fortuna militari. *Cic. Manil.* 10. In summo imperatore quatuor has res inesse oportere, scientiam rei militaris, virtutem, auctoritatem, felicitatem. Et 16. et *Nep. Timol.* 2. Incredibili felicitate Dionysium tota Sicilia depulit. *Caes. B. C.* 2, 31. Felicitas rerum gestarum exercitus benevolentiam imperatoribus, et res adversae odia conciliant. ℙ Item de fecunditate, ac fertilitate terrae, aut plantarum. *Plin. ep.* 3, 19. Agri sunt fertiles, pingues, aquosi: sed haec felicitas terrae imbecillis cultoribus fatigatur. *Plin. alter* 18, 18, 47. Excellentius Thebaidis regionibus frumentum: similis ratio, sed felicitas major Babyloniae Seleuciae, Euphrate atque Tigri restagnantibus. ℙ Ap. Romanos Dea fuit, templo, ara, sacris culta. *Aug
ust. C. D.* 4, 18. et 23. V. et *Suet. Tib.* 5. ℙ [*Felicitas Julia dicta est Olisippo colonia, teste *Plin.* 4, 22. *B. A.*]

FĒLĪCĬTER, adv. εὐδαιμόνως, prospere, beate, fortunate. *Cic. Fin.* 3, 7. *extr.* Omnes sapientes semper feliciter, absolute, fortunate vivere. *Id. Phil.* 4, 15. Respublica et bene, et feliciter gesta. *Id. Mur.* 1. Ut ea res fauste, feliciter, prospereque eveniret. *Id. Verr.* 2, 2, 38. Satis feliciter navigare. *Id. Fam.* 7, 28. *f.* Sapienter haec reliquisti, si consilio; feliciter, si casu. *Caes. B. C.* 1, 7. Rempublicam felicissime gessisse. *Hor. Ep.* 2, 1, 166. Nam spirat tragicum satis et feliciter audet. *Ov. Met.* 10, 247. niveum mira feliciter arte Sculpsit ebur. *Id. Ib.* 305. Nec tua, quam Pyrrhi felicius ossa quiescant. *Id. Her.* 7, 161. Ascaniusque suos feliciter impleat annos. ℙ *Feliciter*, frequens est acclamandi, et bene precandi formula. *Phaedr.* 5, 1. Ut mos est vulgi, passim et certatim ruunt, Feliciter, succlamant. *Cic. Att.* 13, 42. Feliciter velim, inquam, teque laudo. *Suet. Claud.* 7. Acclamanti populo, feliciter, partim patruo imperatoris, partim Germanici fratri. Adde *Dom.* 13., *Juven.* 2, 119. et *Flor.* 3, 3. *f.* Sic *feliciter quod agis* ap. *Senec. ep.* 67. *f.* ℙ Refertur aliquando ad feracitatem terrae, et facilitatem proveniendi in herbis, et arboribus. *Virg. G.* 1, 54. Hic segetes, illic veniunt felicius uvae.

[FĒLĪCĬTO, as, a. 1. frequent. felicem identidem reddo. *Donat. in vita Virg.* 4. Rogat, quam ad felicitandos homines facultatem haberet. *F.*]

[FĒLĪCŬLĂ et saepius Fēlīclă, ae, et

[FĒLĪCŬLUS, i, m. diminut. felis. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 604, 4. Aelia Aug. L. Felicula. Alia ap. *Fabr.* p. 187. *n.* 423. Calpurnia Felicla. *Id. ib.* adnotat, in lapide felem gradientem insculptam esse, ut nempe ad mulieris nomen, ut saepe alias in lapidibus et nummis idem obtinet, alluderetur. Alia ap. *Grut.* 661, 6. Feliculo infanti dulcissimo. *F.*]

FĒLĪNEUS, a, um, adj. ut Felinei oculi, ap. *Serv.* in *Virg. G.* 3, 82.

FĒLĪNUS, a, um, adj. felineus. *Cels.* 5, 18. *n.* 15. Malagma, quod habet visci, felini stercoris, resinae, sulphuris pares portiones. [*Targa* putat legend. *suilli stercoris*, quia illius memorat in medicina usum *Plin.* 28, 17, 70. *F.*]

*FĒLĬO, is, n. 4. verbum exprimens vocem pardi. *Auct. carm. Philom.* 50. Panther caurit amans, pardus hiendo felit. Alii derivant a *Felo, is*, 3. conjugat. *B. A.*

FĒLIS. V. FELES.

FĒLIX, icis, adj. omn. gen. εὐδαίμων, μακάριος, is cui omnia succedunt, fortunatus, florens, beatus. *Cic. Phil.* 2, 26. Caesar Alexandria se recepit, felix, ut sibi quidem videbatur: mea autem sententia, si quis reipubl. sit infelix, felix esse non potest. *Sall. Jug.* 100. Sulla felicissimus omnium ante civilem victoriam. *Cic. Q. Fr.* 1, 1, 10. In te retinendo fuit Asia felicior, quam nos in deducendo. *Id. Brut.* 16. Ille Graecus ab omni laude felicior. *Id. Font.* 15. Virum ad labores belli impigrum, ad pericula fortem, ad consilia prudentem, ad casum fortunamque felicem. *Virg. A.* 6, 787. Felix prole virum. *Plin.* 34, 8, 19. *n.* 10. Praxiteles quoque marmore felicior, ideo et clarior fuit. ℙ Interdum est dives, beatus. *Ov. Amor.* 1, 8, 27. Tam felix esses, quam formosissima, vellem: Non ego, te facta divite, pauper ero. ℙ Cum genitivo. *Hor. Sat.* 1, 9, 9. o te, Bolane, cerebri Felicem. *Sil.* 4, 359. Felix uteri, εὔτεκνος. Et 398. leti. Et 731. famae. *Plin.* 14. *prooem.* Beatus felixque gratiae. [*Virg. G.* 1, 277. Felices operum dies.] ℙ Cum infinito. *Virg. A.* 9, 772. quo non felicior alter Ungere tela manu, ferrumque armare veneno, *h. e.* peritior, inquit *Servius*. Significat autem, semper successum babuisse inferendae necis tela ab eo venenis illita. [*Id. G.* 1, 284. Septuma post decumam felix, et ponere vitem, Et prensos domitare boves etc.] Adde *Sil.* 13, 126. ℙ Cum de re dicitur, prosperum significat, secundum, utilem, commodum. *Cic. Div.* 1, 45. Omnibus rebus agendis, Quod bonum, faustum, felix, fortunatumque esset, praefabantur. *Varr. L. L.* 5, 9. Quod bonum, fortunatum, felixque, salutareque siet populo R. etc. *Liv.* 22, 30. Quod tibi mihique sit felix, sub imperium tuum redeo. *Ov. Amor.* 1, 2, 51. Felicia arma. Et *Trist.* 1, 2, 103. saecula. Et *Pont.* 2, 1, 35. felix omen. *Plin.* 37, 9, 40. Amethysti Indicae absolutum felicis purpurae colorem habent, *h. e.* praestantis, et pretiosae, et quam habere, felix fortunatumque est. *Mart.* de librario suo defuncto, 1, 102. Illa manus quondam studiorum fida meorum, Et felix domino. [*Virg. G.* 2, 127. Felix malum, i. e. salubre contra venenum. *Quint. Inst.* 9, 4, 27. Felicissimus sermo, i. e. ad commovendos auditores aptissimus.] ℙ Aliquando est propitius, seu qui alios facit felices. *Virg. A.* 1, 334. Sis felix, nostrumque leves quaecumque laborem. *Id. Ecl.* 5, 65. Sis bonus, o, felixque tuis. Adde *Prop.* 3, 11, 15. ℙ Interdum frugifer, ferax. *Festus:* Felices arbores Cato dixit, quae fructum ferunt, infelices, quae non ferunt. [*Haec prima est vocis significatio. Etym. habet ab obsoleto *feo* quod cum gr. φύω cognatum, tam de parturiente quam de fecundante natura dictum fuisse videtur, ut satis intelligitur ex intensivo *feto.*] *Liv.* 5, 24. Nulla felix arbor, nihil frugiferum in agro relictum. *Hor. Epod.* 2, 13. Inutilesque falce ramos amputans, Feliciores inserit. *Plin.* 3, 5, 9. Felix Campania. *Ov. Pont.* 2, 10, 51. Felicior regio. *Val. Fl.* 6, 711. si quis aquis, et fertilis ubere terrae Educat, ac ventis oleam felicibus implet.

Claud. Cons. Mall. Theod. 179. Quis felix oleae tractus. ℙ In sacris *felices arbores* habebantur, quercus, aesculus, ilex, suber, fagus, corylus, sorbus, ficus alba, pirus, malus, vitis, prunus, cornus, lotus: atque hae Diis superis sacrae erant. Contra *infelices* ficus atra, filix, acrifolium, ruscus, pirus silvestris, rubus, sentes, alaternus, salix, et quaecumque baccam nigram, nigrosque fructus ferunt: quae inferum Deorum in tutela erant. Haec ex *Veranio de verbis pontificalib.* et *Tarquinio Prisco* habet *Macr. Sat.* 2, 16, 2. [At *Front.* 2. *ad amic.* (ed. *A. Maio*) *ep.* 6. Leges pleraeque poena sanciunt, ne quis felicem arborem succidat. (*Dig.* 47, 72. et *Paul. sentent. recept.* 5, 20.) Quaenam est arboris felicitas? rami fecundi et frugiferi, bacis et pomis onusti. Nemo cannam et harundinem, quamvis proceram, felicem dixerit. *F.*] ℙ Nonnunquam *felix* dicitur de mortuo, ut Graece μακάριος et μακαρίτης. *Hor. Sat.* 1, 9, 28. Omnes composui: felices: nunc ego resto. V. BEATUS. ℙ Sunt qui scribant *foelix*: sed male. Contra enim sunt libri veteres, lapides, nummi, *Manut.*, *Dausqu.*, *Cellar.* ℙ [*Felix* fuit etiam cognomen frequentissime a Romanis usurpatum, ac primo quidem a L. Sulla dictatore, teste *Plin.* 7, 44, 44. Unus hominum ad hoc aevi Felicis sibi cognomen asseruit L. Sulla. Deinde inter Augustos primus Commodus eo est usus, mox plurimi imperatores. V. FAUSTIANUS. *F.*]

FELLĀTOR, oris, m. qui fellat. Dicitur de corvo, quia corvos ore coire et parere vulgus arbitratur, falso tamen, ut *Plin.* 10, 12, 15. docet. *Mart.* 14, 74. ℙ Item qui obscena utitur libidine, de qua V. FELLO. *Mart.* 11, 30.

FELLEBRIS, e, adj. a fellando. *Solin.* 2. *med.* de boa serpente: Uberibus bovis se innectit, suctuque continuo saginata, ita fellebri satietate extuberatur, ut etc., *h. e.* copioso lactis suctu. Alii leg. *celebri*, alii *funebri*.

FELLES. V. FELES.

FELLĔUS, a, um, adj. χολώδης, ad fel spectans. *Plin.* 26, 12, 76. Sudores felleos movent. *Coel. Aur. Tard.* 3, 6. Urina fellea.

FELLĬCO, as, a. 1. frequent. a fello, ut *vellico* a *vello*. *Solin.* 45. *f.* Nequaquam mater pullo ubera praebet fellicanda. Alii leg. *fellitanda* vel *felitanda*, eodem sensu. *Arnob.* 2, 70. Exsugerent fellicantes mammas. Al. leg. *fellitantes*. *Gloss. Isid.* Fellitat, sugit.

FELLIDŪCUS, a, um, adj. a felle, ut Felliduca medicamenta, ap. *Coel. Aur. Tard.* 3, 4.

FELLIFLŪUS, a, um, adj. felle fluens. *Coel. Aur. Acut.* 3, 19. de cholera: Fellinua passio.

FELLĬTO, as, a. 1. frequent. a fello, ut *coenito* a *coeno*. V. FELLICO.

FELLĪTUS, a, um, adj. V. FELLOSUS. [Idem ac fellosus, felle imbutus. *Ruf. Fest. Avien.* in *Anthol. Lat. Burm. T.* 1. p. 495. *Epigr.* 58. fellitus amarans Ora sapor. V. AMARANS. *Pelag. Veter.* 1. In morbo regio aut sulfurei oculi aut felliti admodum sunt. *F.*]

FELLO, as, a. 1. θηλάζω, lac exsugo, ab Aeolico φηλάω pro θηλάω, mammam sugo. *Varr.* ap. *Non.* 2, 344. Tum eum lac humanum fellasse. *Id. ib.* 4, 25. Lupam alumni fellarunt olim. ℙ Refertur et ad obscenam infandamque libidinem. *Mart.* variis in locis, γλωττοδεψέω, ore morigeror. ℙ Sunt qui contendant *felo* scribendum esse.

FELLŌSUS, a, um, adj. felle imbutus, felle abundans. *Coel. Aur. Tard.* 4, 6. Fellosa aut saniosa ventris egestio.

FĒLO. V. FELIO.

FELSĬNA, ae, f. eadem ac Bononia. *Plin.* 3, 15, 20. Intus colonia Bononia, Felsina vocitata, cum princeps Etruriae esset. V. *Liv.* 33, 37.

FELTRĬA, ae, f. urbs Venetiae, olim Rhaetorum, intra Alpes Tridentinas, ad Asonem fl. *Inscr.* ap. *Grut.* 409, 8. Alia ap. *Gud.* 129, 2. ℙ Populi *Fertini* dicuntur a *Plin.* 3, 19, 21. Ita enim in libris omnibus legitur, teste *Hard.* At *Cass. Var.* 5, 9. *Feltrinos* vocat. *Feltrienses* etiam dici Latine possunt. *Inscr.* ap. *Gud.* 65, 5. Collegium fabrorum ferrar. Feltriens. et Altinatium sacellum hoc perfecer. ℙ Dictum est etiam *Feltriae, arum*. *Inscr.* ap. *Mur.* 782, 4. T. Apicius T. F. Men. Secundus Feltris miles Coh. X. etc. (pro *Feltriis*). Alia *ib.* 1095. L. Magius Statutus Feltris, L. Valerius Rufinus Roma, Sex. Pisonius Saturninus Capua, etc. Est fragmentum laterculi militaris, in quo singulis militibus sua patria adscribitur.

FELTRIENSIS. } V. in v. praec.
FELTRĪNUS. }

FĒMELLA, ae, f. γύναιον, parva femina. *Catull.* 55, 7. Femellas omnes, amice, prendi.

[FĒMELLĀRIUS, ii, m. qui femellas consectatur. *Isid. Or.* 10. Femellarius, feminis deditus, quem antiqui mulierarium appellabant. *F.*]

FĒMEN. V. FEMUR.

FĒMĬNA, ae, f. γυνή, idem quod mulier: latius tamen patet usus, cum aeque dicatur de omnibus animalibus: mulier vero de homine tantum. Etymon vocis vide infra. *Cic. N. D.* 1, 34. Et mares Deos et feminas esse dicitis. *Id. Tusc.* 1, 12. Mors in claris viris et feminis. *Id. N. D.* 2, 51. Bestiae aliae mares, aliae feminae sunt. *Id. Div.* 2, 29. Femina anguis. *Id. Leg.* 2, 22. *extr.* Porco femina piaculum pati. *Colum.* 7, 9. Femina sus. *Plin.* 9, 50, 74. et *Ov. A. Am.* 2, 482. Femina piscis. *Plin.* 29, 5, 33. Sanguis feminae anatis. *Cic. Phil.* 3, 6. Tua conjux bona femina. *Id. Fam.* 5, 8. Praestantissima omnium feminarum uxor tua. Et 11. primaria. *Id.* ad *Brut.* 1, 18. prudentissima et diligentissima. *Id. Phil.* 3, 6. sanctississima atque optima. *Id. Caec.* 4. probatissima. *Petr. Sat.* 111. singularis exempli. *Virg. A.* 4, 569. varium et mutabile semper, Femina. ℙ [*Solemni quadam formula dicuntur *feminae puerique*, ap. *Liv.* 36, 24., aliosque scriptores. Opponuntur viri. *Id.* 28, 19. Non militaris modo aetas, aut viri tantum, sed feminae puerique supra animi corporisque vires adsunt] ℙ Translate etiam de gemmis usurpat *Plin.* 37, 7, 25. et *Vitr.* 9, 9. *med.* cardinem *masculum* a cardine *femina* distinguit. V. MASCULUS. ℙ Aliquando convicium est in virum effeminatum et mollem. *Ov. Met.* 12, 470., *Justin.* 1, 3., *Sil.* 2, 361., *Curt.* 3, 10. *f.* et 6, 11. Quo pertinet illud *Virg. A.* 9, 617. O vere Phrygiae; neque enim Phryges; et *Homeri*, Ἀχαΐδες, οὐκέτ' Ἀχαιοί. ℙ *Femina turba* pro *feminea* dictum est a *Prop.* 2, 23, 4. ℙ Scribitur et *faemina* et *foemina*. Priorem pauci: alteram plures cum *Dausquio*: nostram vero, qua diphthongum omnem excludimus, tuentur *Manut.*, *Cellar.* et *Voss.* in *Etymol.* cum antiquis libris et lapidibus. [Est autem ab inusit. φέω pro φένω, unde Latinum *feo* et *fendo* vel *findo*: ait enim *Isid. Or.* 11, 2. Femina a partibus femorum dicta, ubi sexus species a viro distinguitur. Ita *Isid.* Hinc femina Hebr. נְקֵבָה, *h. e.* perforata appellatur. Unde etiam repetenda sunt *fetus*, *fecundus*, *femur*, aliaque quamplurima his similia et ex iisdem derivata. *F.* *Quam vere haec dicta sint, v. in *Felix*. *B. A.*]

FĒMĬNAL, alis, n. femineum pudendum, interfeminium. *Appul. Met.* 2. p. 122, 11. Glabellum feminal rosea palmula potius obumbrans de industria, quam tegens verecundia. Adde *Apol.* p. 296, 13.

FĒMĬNĀLĬA, ium, n. plur. παραμήρια, περισκελίδες, tegumenta feminum et subligacula. *Suet. Aug.* 82. Hieme quaternis tunicis et feminalibus (al. *femoralibus*) et tibialibus muniebatur. Ubi notat *Casaub.* per *feminalia* et *tibialia* non intelligi quod hodie *bracas* et *tibialia* dicimus, sed fascias quibus antiqui pedes, tibias, et femina tegebant vel valetudinis vel mollitiei vel inclementis coeli causa: neque enim tunc in usu fuisse, ut bracati et calceati essent. Quae omnia confirmat *Ferrar. l.* 2. *elector. c.* 2. [*Hieron. ep.* 64. *n.* 10. Hoc genus vestimenti Graece περισκελῆ, a nostris feminalia vel bracae usque ad genua pertinentes. *Isid.* in *Exod.* 59. de pontifice: Feminalia vero illa, quibus induitur, castitatem corporis Christi et integritatem ostendunt. V. BRACA. *F.*]

*FĒMĬNĀMAS, aris. *Tert. adv. Val.* 10. In imagine sua feminamare. [*Duabus vocibus scribendum est.] Id, quod *Iren.* 1, 1. his verbis exprimit, In *imagine sua sive conjuge masculofemina* *B. A.*

FĒMĬNĀRĬA. V. SEMINARIA.

*FEMĬNATĬO, onis, f. *Const. Afer* 6, 1. Causa in feminis feminationis. *B. A.*

FĒMĬNĀTUS, a, um, adj. *Cic.* vertens particulam *Trachin. Sophocl. Tusc.* 2, 8. *extr.* Sic feminata virtus afflicta occidit, *h. e.* effeminata, infracta, perdomita.

FĒMĬNĔUS, a, um, adj. θηλυκός, ad feminam pertinens, muliebris. *Virg. A.* 2, 488. cavae plangoribus aedes Femineis ululant. *Val. Fl.* 4, 603. Femineae catervae. *Plin.* 36, 16, 25. Femineus sexus. *Ov. Met.* 6, 651. Feminea sors. Et *ib.* 12, 610. Marte femineo cadere. *Id. Am.* 3, 2, 40. Femineus amor, *h. e.* quo femina amatur. *Id. ib.* 1, 13, 23. et *Tibull.* 2, 1, 63. labor, *h. e.* lanificium. *Ov. Met.* 9, 151. dolor, *h. e.* quo femina dolet. Et *ib.* 14, 341. Feminea vox. *Virg. A.* 2, 583. nullum memorabile nomen Feminea in poena est, *h. e.* qua punitur femina. *Juv.* 9, 53. Calendae femineae, *h. e.* cal. Martii. V. CALENDAE. *Ov. Met.* 10, 80. Feminea Venus, *scil.* libido, qua quis utitur in feminis vitiandis; quemadmodum *mascula libido* dicitur, qua mulier utitur tum in feminis, tum in maribus tribadum more constuprandis. V. MASCULUS. ℙ Saepe est effeminatus, languidus, imbellis, mollis. *Auct.* ad *Her.* 3, 15. Si utemur amplificatione per conquestionem, femineo plangore et capitis ictu uti oportebit. [*Pertinet locus ad v. *Femur*. Jam dudum enim, explosa lectione *femineo plangore*, in textum receperunt VV. DD. *feminis plangore*.] *Ov. A. Am.* 3, 286. Sed leve nescio quid, femineumque sonent. *Id. Met.* 13, 693. Pectus non femineum. *Plin.* 2, 101, 104. Lunae femineum ac molle sidus. *Virg. A.* 11, 782. Feminineo praedae et spoliorum ardebat amore, *h. e.* impotenti, nimio, quales sunt feminarum affectus.

FĒMĬNĪNĒ, adv. feminino genere. *Arnob.* 1 p. 36. *Fest.* in *Petronia*, et *Charis.* 1, 55.

FĒMĬNĪNUS, a, um, adj. femineus. *Varr. R. R.* 3, 5. Femininum nomen. *Plin.* 10, 68, 87. Neque est iis (*salamandris*) genus masculinum femininumve. *Quint.* 1, 4. Nomina quae feminina positione mares, neutrali feminas significant.

*FEMĬNO, as, semet prostituo. *Coel. Aur. Tard.* 4, 9. Nemo corpus pruriens feminando correxit. *B. A.*

FĔMŎRĀLĬA, ium, n. plur. tegumenta femorum. *Isid. Or.* 19, 22. Femoralia appellata, eo quod femora tegant. V. FEMINALIA.

FĔMUR, feminis, *frequentius quam* femoris, n. μηρός, membra duo in corpore animalis, crassa et carnosa, post ossa imi ventris ad crus pertinentia. In quadrupedibus posteriora intelliguntur. *Cels.* 8, 1. *med.* Ima spina in coxarum osse desinit etc. Inde femina oriuntur. *Cic. Brut.* 80. Frons non percussa, non femur. *Quint.* 11, 3, 123. Femur ferire et usitatum est, et indignantes decet et excitat auditorem. [*Hic poterat constitui locus, quem in v. *Femineus* male positum notavimus.] *Cic. Verr.* 2, 4, 43. Signum Apollinis pulcherrimum, cujus in femine nomen Myronis erat inscriptum. *Appul. Apol.* Votum in alicujus statuae femore assignasti. *Liv.* 21, 7. *extr.* Adversum femur tragula graviter ictus. *Caes. B. G.* 7, 73. Teretes stipites feminis crassitudine. *Plin.* 28, 15, 6. Femina atteri adurique equitatu, notum est. *Colum.* 6, 2. Ventri quoque (*boum*) et sub femina manum subjicere, ut ricini, qui plerumque feminibus inhaerent, eximantur. *Mart.* 6, 75. Femur leporis. *Id.* 2, 37. pulli. *Varr. R. R.* 3, 9. Galli feminibus pilosis, cruribus brevibus. *Ov. Met.* 14, 64. Et corpus quaerens femorum crurumque pedumque. (Adde *Lucan.* 9, 771.) *Virg. A.* 10, 788. ensem Eripit a femine. *Tibull.* 1, 9, 26. Sed nocuit femori conseruisse femur. ℙ *Femur bubulum* appellatur herba, nervis et ipsa utilis, recens in aceto ac sale trita. Ita *Plin.* 27, 9, 56. nihilque de ea praeterea neque ipse, neque alii. ℙ In architectura *femur* dicitur a *Vitr.* 4, 3. Graece μηρός, pars triglyphi in zophoro Dorico, quandam habens cum humano femore similitudinem. ℙ Lis est non una inter grammaticos de hoc nomine. Negat primo *Charis.* 1, 105. in recto casu *femen* a veteribus usurpatum; agnoscunt tamen, ut Latinum, *Caper* ap. *Serv.* ad *A.* 10, 344. et 778. et *Prisc.* 6, 701., quamquam in raro usu esse fateantur. Sunt etiam qui id legant ap. *Appul. Met.* 2. p. 122, 11., sed ille locus est legendus, ut eum retulimus in V. FEMINAL. Deinde discrimen quidam inducunt hujusmodi, ut *femora* exteriores eorum partes, *femina* interiores molliores que significent. Sed hoc nullum est. Tertio sunt qui scribant *foemen*, quos refellit *Dausq.* in *Orthogr.* Etiam *femus* dici contendit *Oudend.* ad *Appul. Met.* 8. p. 590. ℙ Obliqui casus *femoris*, *femori* etc. leguntur etiam ap. *Tibull. l. c.* et *Ov. Am.* 1, 4, 43. et *ib.* 3, 7, 10. [*Adde *Suet. Caes.* 68. *Aug.* 80. Ita habent etiam cdd. aliq. ap. *Cic. N. D.* 1, 35, 99. Quae rarior est forma ap. aureae aetatis scriptores et poetarum magis.]

FENDĬCAE, arum, f. plur. hirae. *Arnob.* 7, 230. Non enim placet fendicas nominare, quae et ipsae sunt hirae, quas plebis oratio ilia solet, cum eloquitur, nuncupare. *Fendicae* dictae a *findo*, quod e fissis dissectisque intestinis fiant.

FENDO, is, a. 3. ad iram concito apud veteres. Verbum est obsoletum, cujus composita *offendo* et *defendo* sunt in usu. *Prisc.* 11, 923. [*Ex *Adelung.* sententia *fendere* idem est quod nostr. *finden.*] ℙ In *Gloss. Isid.* legitur *fensus*, iratus.

FĒNEBRIS, e, adj. δανειστικός, ad fenus pertinens. *Liv.* 35, 7. Cum multis fenebribus legibus constricta avaritia esset. *Suet. Cal.* 41. Praebere alicui pecuniam fenebrem. *Tac. A.* 6, 16. Vetus urbi fenebre malum et seditionum discordiarumque creberrima causa.

*FENECTĀNUS, a, um, ad Latii oppidum quoddam spectans, quod Fenectum forte vel Fenecta audiebat. *Liv.* 8, 12. ante med. Fenectanis campis, ubi pro *Fenectanis* legitur etiam *Pedanis*, a Pedo *scil.* Latii oppido. *B. A.*

FĒNĔRĀLĬA, ium, n. plur. Affertur pro hac voce, qua significari ajunt tempus, quo fenus cessabat et finiebatur, locus *Liv.* 35, 7., sed ibi rectius legitur *Feralia*.

FĒNĔRĀRIUS, ii, m. fenerator. *Firm. Astron.* 3, 8. *f.*

FĒNĔRĀTĪCĬUS, a, um, adj. ad fenus pertinens, feneratorius. *Imp. Justin. Cod.* 4, 30, 14. ℙ Feneraticia cautio. Alii leg. *feneratica*. Et *ib.* Feneraticium instrumentum.

FĒNĔRĀTĬO, onis, f. actus fenerandi, δανεισμός. *Cic. Fl.* 23. *extr.* Haec pecunia ab honoribus translata est in quaestum et fenerationem. *Id. Fin.* 2, 35. Nec enim, si tuam ob causam cuiquam commodes, beneficium illud habendum est, sed feneratio. *Colum. praef.* 1. An feneratio probabilior sit, etiam iis invisa, quibus succurrere videtur?

FĒNĔRĀTĪCUS. V. FENERATICIUS.

FĔNĔRĀTO. V. FENERATUS.

FĔNĔRĀTOR, oris, m. δανειστής, qui pecuniam dat fenori. *Cic. Off.* 1, 42. Improbantur ii quaestus, qui in odia hominum incurrunt, ut portitorum, ut feneratorum. *Hor. Ep.* 2, 67. Haec ubi locutus fenerator Alfius, Omnem relegit Idibus pecuniam; Quaerit Calendis ponere. *Cic. Att.* 6, 1. *med.* Acerbissimi feneratores. [*Cf. *Brem.* ad *Suet. Tib.* 48., qui eo loco intelligit homines ditiores, qui aliis pecunias mutuo dabant, *Capitalisten.*]

FĔNĔRĀTORĬUS, a, um, adj. ad fenus pertinens, fenebris. *Val. Max.* 2, 6. *n.* 11. Avara et feneratoria Gallorum philosophia.

FĔNĔRĀTRIX, icis, f. quae fenori dat. *Val. Max.* 8, 2. *n.* 2. Ex amica obsequenti subito districtam feneratricem agere coepit, nummos petendo.

FĔNĔRĀTUS, a, um, part. a *fenero*, fenori datus. *Ascon. Div. Verr.* 7. *f.* Pecunia gravioribus usuris fenerata, quam pro consuetudine. *Scaev. Dig.* 26, 7, 46. Pecunia fenerata a tutoribus. Adde *Paul. Dig.* 46, 3, 100. ¶ Item [*translate] fenore multiplicatus, cum fenore redditus. *Ter. Ph.* 3, 2, 8. Feneratum istuc beneficium tibi pulcre dices. ¶ *Fenerato* adv. sub fenore, ἐπὶ τόκῳ. *Pl. Men.* 4, 2, 40. Nae illam mecastor fenerato abstulisti. Sic *Asin.* 5, 2, 52. Nae ille ecastor fenerato funditat.

FĔNĔRO, as, a. 1. et Feneror, aris, dep. 1. δανείζω, pecuniam do sub fenore. *Cic. Verr.* 2, 2, 70. Pecunias istius extraordinarias grandes suo nomine fenerabatur. *Mart.* 1, 86. nil debet: fenerat immo magis. *Paul. Dig.* 22, 1, 11. Fenerare pecuniam sub usuris. *Cic. Verr.* 2, 3, 70. Binis centesimis [*zu 24 *Procent*] fenerari. Adde *Off.* 2, 25. ¶ [*Significat etiam feneribus faciendis exhaurire. Notandus locus ap. *Cic. Parad.* 6, 2. Dimissiones libertorum ad fenerandas diripiendasque provincias: ubi male alii *defenerandas.*] ¶ Cum accus. personae. *Mart.* 1, 77. nummos habet arca Minervae. Haec sapit, haec omnes fenerat una Deos. ¶ Translate. *Cic. Am.* 9. Benefici liberalesque sumus, non ut exigamus gratiam (neque enim beneficium feneramur), sed etc. ¶ Significat etiam mutuam dare pecuniam, etiam sine usuris: atque ita intelligendum videtur in verbis S. C. Macedoniani ap. *Ulp. Dig.* 14, 6, 1. Hinc translate *Plin.* 2, 6, 4. Sol suum lumen ceteris quoque sideribus fenerat, *h. e.* commodat, largitur. *Sen. Suasor.* 7. Juba et Petrejus mutuis vulneribus concurrerunt et mortes feneraverunt. ¶ Significat etiam reddere cum fenore. *Ter. Ad.* 2, 2, 9. Metuisti, si de tuo jure concessisses paululum, Atque adolescenti esses morigeratus, ne non tibi istuc feneraret? [*V. quos laudat ad h. l. *Ruhnk. Donatus.* et *Schulting.* ad *Sen. Suasor.* 3, 57.] ¶ *Feneror* est etiam sub fenore accipio. *Ulp. Dig.* 46, 3, 35. Si quis pecuniam dominicam a servo feneratus esset. [*V. quos laudat *Ramsh. Gr. lat.* p. 185. sq.]

FĔNESTELLĂ, ae, f. θυρίδιον, diminut. fenestrae. *Colum.* 1, 6. Granaria modicis fenestellis Aquilonibus inspirentur. Adde 8, 3. et 9, 5. ¶ L. Fenestella historicus fuit Augusti tempore obiitque extremo Tiberii principatu, ut *Plin.* 33, 11, 52., qui ejus testimonio saepe utitur. Dictus est a calvitie. Qui enim in medio capite calvi essent, eos antiqui Fenestellas appellabant, quod fenestrae similitudinem prae se ferrent. Ita *Alciatus l.* 12. *parerg. c.* 5., quem penes sit fides. ¶ Alter Fenestella, cujus tractatus exstat de sacerdotiis et magistratibus Rom. recentior est. *Plinium* enim ipsum citat; praeterea meminit episcoporum et archiepiscoporum: quae voces *Plinio* ignotae fuere. Sub hoc nomine latuit aliquandiu *Andreas Dominicus Fiocchi* Florentinus, qui vixit saeculo Christi decimoquinto, ejusque libri verus auctor est. ¶ *Porta Fenestella* Romae fuisse dicitur, inde nomen sortita, quod Dea Fortuna per fenestellam furtim ad Servium regem accesserit et cum eo connubium inierit. *Ov. Fast.* 6, 578. Nocte domum parva solita est intrare fenestra: Unde Fenestellae nomina porta tenet. Al. leg. *Fenestralis.*

FĔNESTRĂ, ae, f. θυρίς, foramen in pariete ad aedem illustrandam: item valvae, quibus id foramen clauditur: a φαίνω, luceo, quasi phaenestra, vel ab aoristo ἔφανον, vel a φαντάζω, quod a φανεῖν, unde φάνιστρα, vel tandem a φένω, findo, ita ut fenestra idem sit ac fissura. *Cic. Tusc.* 1, 20. Eae partes quasi fenestrae sunt animi. *Id. Att.* 2, 3. Fenestrarum angustias reprehendere. *Caes. B. C.* 2, 9. *extr.* Fenestras, ad tormenta mittenda, in struendo, reliquerunt. Has fenestras *Hieron. in Ezech.* 40, 16. vocat obliquas, *Symmachus* vero *ib.* τοξικὰς a τὸ τόξον, sagitta. *Ov. A. Am.* 3, 807. lucem in thalamos totis admitte fenestris. *Id. Pont.* 3, 3, 5. bifores intrabat luna fenestras. *Id. Met.* 14, 752. Patulae fenestrae. *Juven.* 6, 31. altae caligantesque. *Hor. Od.* 1, 25, 1. Junctas fenestras quatere. *Virg. A.* 2, 482. ingentem lato dedit ore fenestram. *Paul. Dig.* 8, 2, 40. Fenestram immittere, *h. e.* aperto pariete fenestram facere. *Juven.* 1, 104. Natus ad Euphraten, molles quod in aure fenestrae Arguerint, *h. e.* foramina, e quibus inaures pendent. [Ap. *Varr. R. R.* 3, 7. *fenestra Punicana* est, quae etiam cataracta dicitur, eadem *ib.* 5. *cochlea* vocatur, quod similis sit operculo cochlearum. *F.*] ¶ In illo *Plauti Cas.* 1, 1, 44. Quid facies? *Ol.* concludere in fenestram firmiter, Ut auscultare possis, cum etc., *fenestra* videtur esse armarium excavatum in pariete cum valvis. Ut autem constet ratio illius versiculi, monent critici, *festram* legi oportere. V. FESTRA. ¶ Translate ponitur pro aditu, via, et occasione. *Ter. Heaut.* 3, 1, 72. Hui quantam fenestram ad nequitiam patefeceris! *Tiberius* ap. *Suet. Tib.* 28. Si hanc fenestram aperueritis, nihil aliud agi sinetis. [*V. *Casaub.* ad h. l.]

FĔNESTRĀLIS, e, adj. qui est fenestrae. *Ov. Fast.* 6, 578. Porta fenestralis. Alii leg. *Fenestellae*, quam vocem vide.

FĔNESTRĀTUS, a, um, part. a *fenestro*, θυριδωτὸς, fenestras habens. *Varr. L. L.* 7, 14. Fenestrata triclinia. *Vitr.* 10, 19. *med.* Turris tabulatorum decem, singulis partibus fenestratis. ¶ Translate. *Id. praef.* 3. Oportuit hominum pectora fenestrata et aperta esse.

FĔNESTRELLĂ, ae, f. fenestella. *Pallad.* 1, 24., ubi alii rectius leg. *fenestella.*

FĔNESTRO, as, a. 1. fenestras aperio, fenestram facio. *Plin.* 11, 37, 55. Media oculorum cornea fenestravit pupilla.

FĔNESTRŬLĂ, ae, f. dimin. fenestrae. *Appul. Met.* 9. *f.* Dum obliquata cervice per quandam fenestrulam, quidnam sibi vellet tumultus ille, prospicere gestio.

[**FENGŪSĂ**, ae, f. pro phengusa, a φέγγουσα, splendens. Est cognomen R. *Inscr.* ap. *Grut.* 776, 9. Cornelia Fengusa. *F.*]

***FENNI** vel Finni, orum, populi Scandinaviae, quorum regio Finlandia in ortum vergens, sub Suecis, in Moschorum confinio. *Tac. G.* 46. *B. A.*

***FENSUS**, a, um, part. in *Gloss. Isid.* Iratus redditus: est enim i. q. infensus. *B. A.*

FĒNUM etc. V. FOENUM.

FĒNUS, oris, n. τόκος, lucrum ex pecunia proveniens, cum creditur alteri pecunia ea lege, ut et aliquando tota restituatur, et interim, dum abest, aliquid ab eo, qui accepit, quotannis, aut quotmensibus creditori solvatur. Quis fenoris modus apud Romanos fuerit, *Tac. A.* 6, 16. docet. *Varr.* ap. *Gell.* 16, 12. et *Non.* 1, 266. [*Cf. *Manut.* ad *Cic. Fam.* 5, 6.] Fenus dictum a fetu, et quasi a fetura quadam pecuniae parientis, atque increscentis. *Fest.* Fenus appellatur naturalis terrae fetus: ob quam causam et nummorum fetus fenus est vocatum, et de ea re leges fenebres. Addit *Varr.* Catonem, et ceteros antiquiores sine *o* littera *fenus* pronunciasse, ut *fetus* et *fecunditas.* Ex quo intelligimus rectius sine diphthongo scribi: quod *Manut.* et *Cellar.* probant, itemque *Voss.* in *Etym.*, qui ab obsoleto *feo* deducit, unde et *fecundus* et *fetus.* [*Quae vera videtur vocis originatio. Hinc proprie significat id, quod terra, accepto semine procreat. Exempla v. §. 2. Adde *Cic. Sen.* 15. Terra nunquam sine usura reddit, quod accepit, sed alias minore, alias majore cum foenore, *h. e.* cum foetu ac fructu.] Alii ducunt a ποινος, merces, pretium, et scribunt *foenus, foetus, foecundus:* quae scriptio *Dausquio* et aliis minus recte placet. *Cic. Att.* 5, 21. *f.* Senatusconsultum factum est, ut centesimae perpetuo fenore ducerentur, [*i. e. ut centesimae usurae in singulos annos ducerentur in supputatione, non autem etiam centesimarum usurae. V. *Gronov. Mantiss. Vet. P.* p. 414. *Ernest.* in *cl. Cic.* s. v. *perpetuus.*] Et *ib.* 6, 3. Scaptius centesimis, renovato in singulos annos fenore, contentus non fuit. Et *ib.* 4, 15. Fenus ex triente Idib. Quint. factum erat bessibus. Et *ib.* 6, 1. *med.* Graeci solvunt tolerabili fenore. Et *ib.* 16, 15. *f.* Iniquissimo fenore versuram facere coactus est. *Id. Coel.* 18. Fenore trucidari. *Pl. Curc.* 4, 2, 22. lacerare homines. *Nep. Att.* 9. Pecuniam sine fenore alicui credere. *Cic. Fl.* 21. Pecuniam adolescentulo, grandi fenore, fiducia tamen accepta, occupavisti. *Id. Verr.* 2, 2, 70. Pecuniam alicui dare fenori. *Pl. Curc.* 4, 1, 19. Dare fenore. *Cic. Verr.* 2, 3, 72. Fenus accipere ab aliquo. *Pl. Asin.* 1, 3, 95. Si mutuas (*minas*) non potero, certum est, sumam fenore. *Id. Curc.* 4, 1, 19. Accipere fenore. Et *Men.* 4, 2, 14. Fenore rem partam habere. *Id. Asin.* 2, 4, 23. Quaeritare argentum in fenus. *Id. Most.* 3, 1, 34. Dare alicui fenus, et sortem argenti. *Modest. Dig.* 12, 1, 33. Exercere fenus. *Ulp. ib.* 17, 1, 12. *med.* Majoribus usuris fenus accipere. *Scaev. ib.* 26, 7, 46. Dare pecunias in fenus. *Ulp. ib.* 32, 1, 11. *med.* Certam summam usuris certis fenori dare. *Id. ib.* 16, 3, 7. Pecunias fenore apud nummularios exercere. *Hor. A. P.* 421. Nummi positi in fenore. *Varro L. L.* 5, 7. Pecunia, quae est in fenore. *Hor. Ep.* 1, 1, 80. Multis occulto crescit res fenore. [*De infanda fenerum negotiatione V. quos laudat *Beier.* ad *Cic. Off.* 2, 25, 89. p. 169.] ¶ Transfertur ad quodcumque lucrum et accessionem significandam. *Tibull.* 2, 7, 3. spes sulcis credit aratis Semina, quae magno fenore reddat ager. *Manil.* 5, 273. Seminaque in fenus sulcatis credere terris. *Plin.* 18, 17, 47. Sic quoque cum quinquagesimo fenore messes reddit exilitas soli: verum diligentioribus cum centesimo. *Prop.* 1, 7. *extr.* Saepe venit magno fenore tardus amor. Et 3, 1, 22. At mihi quod vivo detraxerit invida turba, Post obitum duplici fenore reddet honos. ¶ [Etiam de ipsa sorte *fenus* dicitur, *h. e.* de pecunia fenebri seu fenori data. *Cic. Att.* 6, 1. *med.* Itaque aut tutela cogito me abdicare, aut, ut pro Glabrione Scaevola, fenus et impendium recusare. V. IMPENDIUM. *F.* **Quint. Decl.* 9, 8. p. 199. Cf. *Salmas.* de *Usur.* p. 24.] ¶ Translate. *Plin.* 2, 63, 63. Quam bona fide terra creditum fenus reddit!

FĒNUSCŬLUM, i, n. parvum fenus, lucellum. *Pl. Ps.* 1, 3, 52. amabas? invenires mutuum, Ad danistam devenires, adderes fenusculum.

FĔRĂ, ae, f. θὴρ, animal non mansuefactum, et naturalem feritatem habens sive saevum sit, sive non, bellua, bestia: a voce Graeca allata. V. BELLUA. *Cic. Off.* 1, 16. Neque ulla re longius absumus a natura ferarum. Sunt enim rationis et orationis expertes. *Caes. B. G.* 6, 27. Uri neque homini, neque ferae, quam conspexerint, parcunt. *Ov. Her.* 7, 38. te saevae progenuere ferae. (*de homine crudeli, duro, inexorabili.*) *Curt.* 6, 5. Ritu ferarum virgulta subire soliti. *Cic. Rosc. Am.* 26. Feris corpus objicere. *Id. Off.* 3, 17. Excitare et agitare feras. *Ov. Fast.* 2, 163. venari. Et 286, concitare. Et *Met.* 2, 498. sequi. Et *ib.* 10, 546. lacessere. Et *A. Am.* 3, 144. petere. *Senec. Herc. Oet.* 752. domare. *Id. Thyest.* 497. Umber vestigat feras. *Ov. Her.* 11, 118. Ferae avidae. Et 111. rapidae. Et *ib.* 9, 34. terribiles. *Senec. Troad.* 566. immanes. *Id. Herc. Oet.* 1295. horridae. *Stat. Th.* 8, 71. rabidae. *Ov. Fast.* 2, 216. montanae. *Lucr.* 2, 597. montivagae. ¶ De serpentibus dixit *Hyg. Astron.* 2, 14., de formica *Mart.* 6, 15. ¶ *Ferai* pro *ferae* habet more suo *Lucr.* 1, 404.

FĔRĂBĪTĔ, positum pro agresti. *Sisenn. hist. l.* 4. Et partim ferabite, partim lauro et arbusto, ac multa pinu, ac myrtetis abundant. Ita *Non.* 2, 347., sed legendum est *fera vite.*

FĔRĀCĬTAS, atis, f. εὐφορία, fertilitas, fecunditas. *Colum.* 3, 2. *f.* Ubi nihil erit, quod proritet, feracitatem vitis potius sequemur.

FĔRĀCĬTER, adv. εὐφόρως, fertiliter. *Liv.* 6, 1. Velut ab stirpibus laetius feraciusque renata urbs

***FERACŬLUM**, i, n. *Ulp.* in l. *quemadmodum* §. *si navis D. ad legem Aquil.* Parvi refert, navem immittendo, an feraculum ad navem ducendo, an tua manu damnum dederis. Sed varie legitur. Alii *serraculum*, alii *verriculum*, alii *servaculum*, alii denique *lenunculum* legunt. *Serraculum* probat *Cujac. Obs.* 14, 13. v. v. *B. A.*

FĔRĀLĬĂ, ium, n. *Festus.* Diis Manibus sacrata festa, a ferendis epulis, vel a feriendis pecudibus appellata. [*Neutrum fortasse recte; a ferendis potius mortuis, cineribus, unde etiam ferculum, feretrum. Ita *Bötticher.* in *Lex. Tac.* p. 195.] *Varr. L. L.* 5, 3. Feralia ab inferis et ferendo, quod ferunt tum epulas ad sepulcrum, quibus jus ibi parentare. Celebrabantur mense Februario per aliquot dies, quorum ultimus erat dies decimus septimus, ut est apud *Ov. Fast.* 2, 567. *Id. ib.* 569. Hanc, quia justa ferunt, dixere Feralia lucem. Ultima placandis Manibus illa dies. *Cic. Att.* 8, 14. Caesarem a Corfinio profectum esse Feralibus. ¶ Alii dicunt fuisse diem decimum nonum, alii vigesimum primum, ut in *Calendar.* ap. *Grut.* p. 133., alii vigesimum tertium ejus mensis. Quod vero prima syllaba fere a poetis producitur, mallet *Jos. Scalig.* legere ap. *Ov.* dicunt Feralia. [*V. quae in hanc rem disputat *Gierig. in ind. rerum* ad *Ov. Fast.*] ¶ *In *Liv.* 35, 7. *Diem finiri placuit Feralia*, corrupte plerique *Foeneralia.* Sed veram lectionem restituere *Gelen.*, *Gron.*, *Drak. Macr. Sat.* 1, 4. Varro *Feralium* diem ait a *ferendis* in sepulcra epulis dici: non dixit Feraliorum, ubi corrupte adhuc editur, etiam in *Gronov. Ferialium*, *Ferialiorum.* *B. A.*

FĒRĀLIS, e, adj. ad Feralia pertinens. *Ov. Fast.* 2, 34. placatis sunt tempora pura sepulcris, Tunc cum ferales praeteriere dies. *Id. Fast.* 5, 486. Ferale tempus. *Colum.* 10, 191. Feralis mensis, *h. e.* Februarius. ¶ Item universim ad mortuos pertinens, funebris, funestus, νεκρικός. *Ov. Ib.* 103. Ferales vittae. *Id. Trist.* 3, 13, 21. Feralis cupressus. Et 3, 81. exstincto feralia munera ferre. *Virg. A.* 4, 462. Solaque culminibus ferali carmine bubo Visa queri. *Petr. Sat.* 120. Enyo feralis. *Sil.* 10, 535. Ac, ferale decus, moestas ad busta cupressos. *Id.* 3, 223. Letiferum murmur, feralique horrida cantu Buccina. *Plin.* 18, 26, 65. *n.* 1. Idus Mart. ferales Caesari. *Sil.* 6, 216. Feralis aula, *h. e.* sedes, cubile immanis serpentis, in Africa ab exercitu occisi. *Tac. H.* 5, 25. Ferale bellum, *h. e.* exitiosum. *Id. A.* 4, 64. Feralis annus. *Prud.* περὶ στεφ. 5, 312. domus, *h. e.* carcer. [*Frequentissimus est hujus

ocabuli ap. *Tac.* usus; exempla v. ap. *Böttich. Lex. Tac.* p. 195.] ℙ *Ferale* adverbii ritu, feralem in modum. *Claud. Rapt. Pros.* 3, 130. Si buxos inflare velim, ferale gemiscunt.

[FĒRĀLĬTER, adv. more ferarum. *Fulg. Myth.* 3, 1. *a med.* Ut leo feraliter invadit. *F.*]

[FĔRĀTRĪNA, ae, f. vivarium, locus, in quo ferae inclusae servantur. *Non.* 1, 320. Moletrina a molendo, quod pistrinum dicimus, ut feratrina, ut foetutina. Alii leg. *seratrina*. *F.*]

FĔRAX, acis, adj. omn. gen. εὔφορος, fertilis, frugifer, uber, fecundus: a *fero*. *Caes. B. G.* 2, 4. Agri feracissimi. *Hor. Od.* 1, 31, 3. opimae Sardiniae segetes feracis. *Virg. G.* 2, 79. Feraces plantae. [*Suet. Aug.* 18. Aegyptum, — ut feraciorem habilioremque annonae urbicae redderet etc., ubi *B. Crus.* haec notat: Non est i. q. fertiliorem. Terra natura est fertilis, sed arte ita potest succurri, ut largiorem proventum dare queat, *h. e.* feraciorem reddere.] ℙ Cum genitivo. *Plin. ep.* 2, 17. Terra ferax arborum. *Plin. alter* 15, 24, 29. Acini feraces musti. *Hor. Epod.* 5, 22. Hiberia venenorum ferax. *Ov. Met.* 7, 470. nitidaeque ferax Peparethos olivae. *Val. Fl.* 6, 102. niveumque ferax Euarchus olorum. ℙ Cum ablat. *Ov. Am.* 2, 16, 7. Terra ferax Cerere, multoque feracior uvis. Al. leg. *Cereris* et *uvae*. *Virg. G.* 2, 222. Illa ferax oleo est. Ita leg. *Non.* 9, 10., et ita in codice vetustissimo Romanae notae, et in Mediceo habéri testatur *Pierius*: al. leg. *oleae*. ℙ Translate. *Cic. Off.* 3, 2. Nullus feracior in philosophia locus est, nec uberior, quam de officiis. *Id. Or.* 15. Nihil est feracius ingeniis, iis praesertim, quae disciplinis exculta sunt. *Hor. carm. saec.* 19. prolisque novae feraci lege marita. *Plin. ep.* 4, 15. Ferax saeculum bonis artibus. *Id. Pan.* 43. Sitne feracius et uberius, non ad laudem modo, sed ad pecuniam principi, si etc.

FERBŬI. V. FERVEO.

*FERBUNCŬLUS, i, dimin. a *fervo* pro *fervunculus*, i. e. furunculus. *Prisc.* 1. *B. A.*

FERCTUM. V. FERTUM.

FERCŬLUM, i, n. missus ciborum, qui singulis vicibus mensae inferuntur, sive ex pluribus lancibus constet patinisve, sive ex singulis tantum: a ferendo. [*Ferculum in mensa est vas, cui cibi uno tempore consumendi imponuntur; inde pro cibis ipsis, ut Gr. παράθεσις ap. *Polyb.* 31, 4, 5.; ita quidem, ut modo singulos cibos denotet, nostr. *Gericht, Schlüssel;* modo certum quendam ciborum numerum, ordine compositum, comprehendat, qui una mensae comedendi imponuntur, nostr. *Aufsatz, Gang, Tracht.* Contractam esse hanc vocem ex *Fericulum*, patet ex voce *Praefericulum*. V. et *Fericulus.*] *Petr. Sat.* 35. Laudationem ferculum est insecutum, plane non pro exspectatione magnum. Repositorium enim rotundum duodecim habebat signa in orbe disposita, super quae proprium convenientemque materiae structor imposuerat cibum: super Arietem cicer arietinum, super Taurum bubale frustum etc. Et 36. Videmus in altero ferculo altilia et sumina etc. *Suet. Aug.* 74. Coenam ternis ferculis aut cum abundantissime senis praebebat. *Plin.* 33, 10, 47. Ptolemaeum mille convivas, totidem aureis potoriis, mutantem vasa cum ferculis, saginasse. *Juven.* 1, 94. quis fercula septem Secreto coenavit avus? *Id.* 7, 184. Fercula docte componere. *Id.* 11, 64. cuncta singillatim enumerat fercula coenae suae. *Hor. Sat.* 2, 6, 104. Multaque de magna superessent fercula coena, *h. e.* multi cibi. ℙ Item machina, gestamen, quo signa Deorum in pompa circensi et in triumphis simulacra oppidorum ac regionum etc. et in exsequiis cineres aut majorum imagines transvehebantur: plaustra appellat *Tert. Spect.* 7., vehicula alii. *Liv.* 1, 10. Spolia ducis hostium caesi suspensa fabricato ad id apte ferculo gerens, in Capitolium ascendit. *Suet. Caes.* 37. Pontico triumpho inter pompae fercula trium verborum praetulit titulum, Veni, vidi, vici. Et 76. Sedem auream in curia, thensam et ferculum circensi pompa, templa, aras etc. recepit. [*Ferculum est i. q. pulpitum, cui incubantes Dii in tensis per Circum vehebantur. V. *interprr.* ad h. l.] (Adde *Val. Fl.* 3, 539.) *Id. Cal.* 15. Matris fratrisque cineres Romam Tiberi subvectos, per splendidissimum quemque equestris ordinis, medio ac frequenti die, duobus ferculis mausoleo intulit. *Cic. Off.* 1, 36. Cavendum ne tarditatibus utamur in gressu mollioribus, ut pomparum ferculis similes esse videamur. [*Fercula *Mich. Heus.* et *Schütz.* in *Lex. Cic.* sic interpretantur, ut Circensi pompa nihil aliud fuisse videantur, quam tensae. *Beier.* h. l. accipi vult pro ipsis deorum simulacris. Alii intelligunt homines fercula gestantes, coll. *Hor. Sat.* 1, 3, 10. — Res haec est: fercula (ex propr. v. notione) in pompis significant gestamina, machinas, quae onustae rebus cujuscumque generis ostentandis vel a hominibus portabantur, vel curribus ferendae imponebantur. V. locos a Nostro laudatos. Mansit ferculum solennis vox, sive hominis, qui ferret, sive tensae, cui impositae res essent, sive earum rerum prae primis rationem habuerint, quae spectandae in ferculis collocatae essent.] ℙ *Fercula funerum* sunt etiam ferales epulae, quas Manibus placandis ad sepulcra afferre mos fuit. *Plin.* 10, 10, 12. Milvus rapacissima et famelica semper ales nihil esculenti rapit unquam ex funerum ferculis.

FĔRĒ, adv. μικροῦ δεῖ, ferme, paene, prope. [*Restrictiva vocis vis est. V. *Ramsh. Gr. Lat.* p. 905.] *Cic. Att.* 14, 20. Eadem fere hora, qua veni. *Ter. Hec.* 5, 3, 24. Abhinc menses decem fere. *Nep. Arist.* 1. Sexto fere anno post. *Cic. Or.* 2, 6. Semper fere cum Scipione solitum rusticari. *Id. Fam.* 6, 10. Omnes fere familiarissimi Caesaris me observant. *Ter. Andr.* 1, 1, 77. Fere in diebus paucis, quibus haec acta sunt, Chrysis moritur. *Cic. Fin.* 2, 31. Totidem fere verbis interpretatus sum. *Id. Cluent.* 16. In quibus quantus splendor sit, quam fere omnium constans ratio vitae, nemo ignorat. *Id. Off.* 1, 18. Ab iis rebus quemadmodum ducatur officium, satis fere diximus. *Id. N. D.* 3. *f.* Haec fere dicere habui de natura Deorum. *Id. Att.* 7, 1. Haec fere sunt in illa epistola. Et 6. Nec adhuc fere inveni, qui non concedendum putet Caesari. *Ter. Heaut.* 1, 1, 3. Nec rei fere sane amplius quidquam fuit. *Cic. Sext.* 24. Non fere quemquam invidia consecuta est. ℙ Item plerumque. *Cic. Inv.* 1, 29. Probabile est id, quod fere fieri solet. *Id. Off.* 1, 18. *extr.* Declaratur autem studium bellicae gloriae, quod statuas quoque videmus ornatu fere militari. *Id. Manil.* 9. Hoc jam fere sic fieri solere accepimus. *Id. Am.* 1. Sermo, qui tum fere omnibus erat in ore. *Cels.* 6, 2. Fereque id in capillo fit: rarius in barba: aliquando etiam in supercilio. *Cic. Top.* 21. Nec fere omnes locos incidere in omnem quaestionem. Et 16. Illud genus causarum errorem afferre non fere solet. *Auct.* ad *Her.* 2, 18. Fere non difficile est invenire, quid etc. ℙ Junctum cum *plerumque* pleonasmus est, non inelegans tamen. *Ter. Ph.* 1, 2, 39. Hic solebamus fere plerumque eam opperiri. [*Noli de pleonasmo cogitare.] ℙ Habet etiam eandem vim ac *valde* aut *omnino*. *Cic. Brut.* 40. *extr.* Aetates vestrae nihil aut non fere multum differunt. *Ter. Heaut.* 1, 1, 70. Domum revertor moestus, atque animo fere Perturbato atque incerto prae aegritudine. ℙ Secunda syllaba ab *Auson.* corripitur *epigr.* 105, 5. praeter morem veterum meliorumque poetarum, ut *Virg. A.* 3, 135. et *ib.* 5, 327. et 835., et *Ov. Her.* 19, 45., *Am.* 1, 5, 4. et *Met.* 7, 804. ℙ [*Confunduntur *Fere* et *fuisse* et *fore*. V. *Heind.* ad *Cic. N. D.* 1, 34, 93.]

FĔRENS, entis, part. a *fero*, φέρων, qui fert. *Virg. A.* 1, 193. cervi capita alta ferentes Cornibus arboreis. *Sil.* 9. 586. Clamantemque ferens calcata per agmina portant, *h. e.* sustinens. *Ov. Am.* 1, 8, 77. Surda sit oranti tua janua, laxa ferenti, *h. e.* ferenti munera. *Virg. A.* 4, 430. et *Plin. Pan.* 31. Venti ferentes, i. e. eo ferentes, quo tendimus. *Hor. Ep.* 2, 1, 141. Animus spe finis dura ferens. *Tac. H.* 5, 6. Corpora salubria et ferentia laborum. ℙ [*Sensu pass. i. q. fertur. *Nep.* 14, 4. Quem procul Aspis conspiciens, ad se ferentem, pertimescit. V. *Brem.* ad h. l. — *Ramsh. Gr. Lat.* p. 171.]

FĔRENTĀNI, orum, m. plur. populi Apuliae, quorum oppidum Ferentum, cujus meminit *Hor. Od.* 3, 4, 16., nunc *Forenza*. *Plin.* 3, 11, 16. Cannenses, Ferentani, Genusini. Alii leg. *Forentani*. *Cic. Cluent.* 69., ubi tamen alii rectius leg. *Frentani*. ℙ [*In loco Horatii pro *Ferenti* edd. *Cuningh.* et *Jani* habent *Forenti*. Cf. *Liv.* 9, 20. ℙ In sing. num. *Tac. A.* 15, 53. Ferentano in oppido, ubi pro *Ferentano* mavult *Cluverius* legere *Ferentino*. *B. A.*]

FĔRENTĀRĬUS, a, um, adj. ἀκροβολισταί, levis armaturae milites, a *ferendo*, quia ea tantum arma habebant, quae feruntur, non quae tenentur, quippe qui fundis lapidibusque, vel arcu et telis pugnabant, ut *Fest.* docet, itemque *Varr. L. L.* 6, 3. et ap. *Non.* 12, 8. Sed *Non.* 18, 15. ferentarios vocat milites levis armaturae auxiliatores, ense et telis instructos, a ferendo auxilio, quia, quicquid opus erat, opem ferebant, et tela pugnantibus ministrabant. *Sall. Cat.* 60. Postquam eo ventum est, ut a ferentariis proelium committi posset. [*V. *Cort.* ad h. l. *Tac. A.* 12, 35. Eo quoque irrupere ferentarius gravisque miles, illi telis adsultantes, hi conserto gradu.] *Veg. Mil.* 1, 20. Erant inter pedites, qui dicebantur funditores, et ferentarii, qui praecipue in cornibus locabantur, et a quibus pugnandi sumebatur exordium: sed hi et velocissimi, et exercitatissimi legebantur. *Varr. l. c.* etiam equites ferentarios nominat. ℙ *Ferentarius amicus*, *Pl. Trin.* 2, 4, 55. dicitur qui celer et expeditus est ad opem ferendam. [*V. *Lindem.* ad h. l.] Quod vero hunc eundem locum *Varro ib.* referens, *ferentarium* exponit, inanem et sine fructu; censet *Turneb.* alludi ab eo ad levem ferentariorum armaturam, a *Plauto* vero ad vocem ipsam, nempe a *ferendo*. Certe quidem *Varronis* interpretatio ad *Plauti* integram sententiam minime facit. [*Bothe* ad *Plaut. l. c.* leg. *ferentaneum*, ita enim in MSS. esse affirmat. *F.*]

FĔRENTĪNĀTES, ium, m. plur. cives, et incolae Ferentini, quod fuit oppidum Latii in finibus Hernicorum, nunc *Ferentino*. *Liv.* 4, 51. et 9, 43. et *Plin.* 3, 5, 9. ℙ *Ferentinatis* in recto sing. pro *Ferentinas*. *Titin.* ap. *Prisc.* 4, 629. Ferentinatis populus Graeca studet.

[FĔRENTĪNENSIS, e, adj. ad Ferentinum pertinens, Etruriae oppidum, cujus meminit *Suet. Oth.* 1. et *Plin.* 3, 5, 8. *Front. de colon.* p. 131. *Goes.* Colonia Ferentinensis lege Sempronia est assignata. In edit. male leg. *Ferenticensis*. *F.*]

*FĔRENTĪNUM, i, n. oppidum Latii, olim Hernicorum. *Liv.* 4, 51 et 60. 7, 9. 32, 2. et 10, 34. ubi *Gron.* mavult *Treventinum*, probante *Drak.* V. *Ferentinates.* ℙ Item oppidum Hetruriae. *Plin.* 3, 5. *Suet. Oth.* 1. *Hor. ep.* 1, 17, 8. Ferentinum ire jubebo. ubi tamen dubitat vetus interpres sitne Tusciae oppidum, an Hernicorum: plures tamen de Etrusco interpretantur, idque ex textu probat *Cluverius*. *Vitr.* 2, 7. est *municipium Ferentis*. *Frontino* autem *de Tusciae coloniis* audit *colonia Ferentinensis*. *B. A.*

FĔRENTĪNUS, a, um, adj. ad Ferentinum oppidum pertinens, V. FERENTINATES. *Sil.* 8, 395. Sulla Ferentinis, Privernatumque maniplis etc. ℙ *Aqua Ferentina* ap. *Liv.* 1, 51. *extr.* alio pertinet. Nempe fuit prope Albam Longam, ubi et *Lucus Ferentinae* (*ib.* 50. et 52.), quae creditur fuisse Diva eadem cum Aegeria.

FĔREŎLA Vitis. Fortasse a *ferendo*, h. e. ab illius feracitate, ita est appellata De ea sic *Col.* 3, 2. *f.* Nuper mihi cognitas pergulanam, et irtiolam, fereolamque, non facile asseverem, quo gradu habendae sint. Alii leg. *ferreolam*, [*quod fortasse ad colorem referas.]

FĔRETRĬUS, ii, m. Φερέτριος, Jovis cognomen, quod illi a Romulo impositum est, non a pace *ferenda*, (ut quibusdam visum est) sed a *ferendis* spoliis ducis: vel a *feriendis* hostibus, ut vult *Plut. in Romul.* et *Prop.* 4, 10, 46. Nam Romulus devictis Caeninensibus, hostium spolia, ferculo ad id facto, in Capitolium detulit, ibique ex quercu suspensa Jovi consecravit: eodem in loco Jovi Feretrio templum condidit, auctorque fuit posteris, ut eo capta ex regibus, ducibusque hostium opima spolia deferrent. *Liv.* 1, 10. et *Flor.* 1, 1. Deinde an. U. C. 317. A. Cornelius Cossus de Larte Tolumnio Vejentium rege; an. vero 532. M. Claudius Marcellus de Virdomaro Gallorum Insubrium duce, sua manu caesis, opima spolia retulerunt. *Prop.* 4, 10, 23. et *ib.* 40. ℙ Translate vetus poeta ap. *Terentian. Maur.* p. 2442. Opima adposui senex Amori arma Feretrio.

FĔRĔTRUM, i, n. φέρετρον, capulus, instrumentum, quo cadavera efferuntur ad sepulturam. Vox Graeca est, sed usu Latina facta. *Virg. A.* 6, 222. pars ingenti subiere feretro, Triste ministerium etc. *Val. Fl.* 5, 11. positumque feretro Congemuere. *Ov. Met.* 3, 508. Jamque rogum, quassasque faces feretrumque parabant. ℙ Item ferculum portandis imaginibus in exsequiis, spoliis in pompa triumphali etc. *Sil.* 10, 567. celsis de more feretris Praecedens prisca exsequias decorabat imago. Et 5, 168. quis opima volenti Dona Jovi portet feretro suspensa cruento. Et 17, 630. Ante Syphax, feretro residens captiva premebat Lumina. *Grat. Cyn.* 488. et viridi fumantia liba feretro, *h. e.* ferculo e frondibus composito. Apud *Liv.* quoque 1, 10. haec vox a nonnullis reponitur pro *ferculo*, ubi de Romulo spolia opima Jovi Feretrio dicante sermo est: docentque fuisse truncum arboris ramosum, vel duo lingna transversa, e quibus suspendebantur arma hostibus capta in morem trophaei.

FĒRĬAE, arum, f. plur. ἑορταί, ἡμέραι, dies cessationum ab opere. Aliquibus dictae videntur a *feriendis* victimis: aliis ab epulis *ferendis*, quod in iis fiebant epulationes ex proventu fetus pecudum et frugum. *Cic. Leg.* 2, 12. Feriarum, festorumque dierum ratio in liberis requietem habet litium et jurgiorum, in servis operum et laborum. ℙ Aliae erant cum festo, ut *Saturnalia*, quibus epulationes adjungebantur; aliae sine festo, ut *Nundinae*. Deinde aliae erant publicae, aliae privatae. Feriarum publicarum quatuor erant genera, *stativae*, *conceptivae*, *imperativae*, *nundinae*, de quibus V. suis loc. Privatae feriae erant vel propriae quarundam familiarum, vel singulorum hominum. Feriae propriae familiarum erant, quas quaeque familia ex usu domesticae celebritatis observabat, ut *Feriae Claudiae*, *Aemiliae* etc. Propriae singulorum erant, ut natalium dierum, quae nataliciae dicebantur, expiationes fulgurum, et funerum. *Liv.* 3, 5. Ferias indicere in triduum. [*Hoc loco dictum est pro supplicationibus. Saepissime conjungi solent *feriae* et *supplicatio*. V. *Liv.* 40, 19. 41, 21.] *Cic. Leg.* 2, 22. *extr.* Habere triduum ferias. *Varr.* ap. *Gell.* 1, 25. Feriae belli. *Pl. Capt.* 3, 2, 18. Venter gutturque resident esuriales ferias, *h. e.* jejunant. *Hor. Od.* 4, 5. *extr.* Praestare Hesperiae longas ferias, *h. e.* longam pacem. *Plin.* 35, 2, 2. Custodire ferias. Et *Macr. Sat.* 1, 16. observare. *Petr. Sat.* 24. Agere ferias.

Suet. Cal. 23. Solemnibus feriis celebrare victorias. *Cic. Or.* 3, 22. *extr.* Forenses feriae. ¶ *Feriis* et *per ferias*, diebus feriarum. *Cato R. R.* 2. Per ferias potuisse fossas tergeri, vias muniri. *Colum.* 2, 22. Feriis licet flumine abluere greges. Et *mox.* Feriis ritus majorum illa permittit, far pinsere, faces incidere etc. ¶ *Sine ullis feriis*, proverb. sine ulla intermissione. *Arnob.* 1, 9. Nunquam omnino respirasse mortalia, et sine ullis, ut dicitur, feriis, multiplicium formas sustinuisse discriminum. ¶ *In singulari numero Festus.* Feria a feriendis victimis appellata.

FĔRIĀTĬCUS, a, um, adj. idem quod feriatus seu festus, ut Feriatici dies, *Ulp. Dig.* 2, 12, 2., ubi al. leg. *feriati.*

FĔRIĀTUS, a, um, adj. qui otiosus et quietus est et nihil agit vel in quo nihil agitur: a feriis. *Cic. N. D.* 1, 37. Deum sic feriatum volumus cessatione torpere. *Id. Or.* 3, 15. Feriatus a negotiis publicis. *Varr. R. R.* 1, 16. Familia ambulet feriata. *Prud.* περὶ στεφ. 6, 156. feriata freta, *h. e.* tranquilla. ¶ *Feriati dies* sunt in quibus feriae aguntur, *Plin. ep.* 10, 24. Et sequens mensis complures dies feriatos habet. Adde *ep.* 3, 14. [*Confunditur hac significatione in codicibus *feriatus* et *festus* ap. *Eutrop.* 10, 1.] ¶ *Male feriatus* dicitur, qui intempestivo otio deditus est. *Hor. Od.* 4, 6, 14. Male feriatos Troas et laetam Priami choreis Falleret aulam. Adde *Gell.* 10, 22. *f.* *De ista futili atque puerili meditatione argutiarum, nihil ad vitam neque tuendam neque ordinandam promovente: in qua id genus homines consenescunt male feriati, quos philosophos etc. *B. A.*

*FERICŬLUM, i, n. pro *Ferculum* ap. *Petr.* 60. legit *Reines.* ubi editur: Sacrum esse periculum tam religioso apparatu perfusum. Receperat etiam in contextum *Hadrian.* Ita etiam *Heinsius* 39. restituit pro *Fericulusta*, quae vox in *Nodot.* ed. plane omissa est, reddita in *Burm.* sed non explicata. Cf. *Praefericulum. B. A.*

[FĔRĬCŬLUS, a, um, dimin. feri, aliquantisper ferus, subagrestis. *Petr. fr. Trag. Burm.* 39. Nam mihi nihil novi potest afferi, sicut illi. Fericulus tamel (*h. e.* tamen ille) habuit praxim, *h. e.* callebat tamen, quae magistra rerum experientia docet. Ita restituit locum ex Cod. Tragur. *Fr. Oriolius* in *Opusc. letter. di Bologna T.* 1, 63. *B. A.* et *F.*]

FĔRĪNUS, a, um, adj. θήρειος, ad feras pertinens. *Cic. Inv.* 1, 2. Victu ferino sibi vitam propagare. *Ov. Met.* 2, 523. Ferini vultus. *Id. Trist.* 5, 12, 55. Ferina vox. *Virg. A.* 11, 571. Ferinum lac. *Ov. Met.* 7, 675. Sum nemorum studiosus, ait, caedisque ferinae. *Lucr.* 5, 1417. Ferina vestis, *h. e.* ex pellibus ferarum. *Gell.* 19, 2. Ferinae voluptates. *Plin.* 13, 4, 9. Pomum sapore ferino, quem ferme in apris novimus. *Id.* 6, 28, 32. et *Sall. Jug.* 21. et 94. Ferina caro. Et absolute eod. sensu *Virg. A.* 1, 219. Implentur veteris Bacchi pinguisque ferinae.

FĔRIO, is, a. 4. παίω, τύπτω, κόπτω, percutio, vulnus infero, caedo, pulso. *Cic. Verr.* 2, 1, 3. Instat, ut quamprimum securi feriantur. *Sall. Cat.* 7. Hostem ferire. *Virg. A.* 12, 294. Telo trabali graviter ferire. *Hor. Od.* 2, 10, 11. feriuntque summos Fulmina montes. *Ov. Fast.* 3, 755. Ille cadit praeceps, et calce feritur aselli. *Id. Ib.* 483. venenato ab angue feriri. *Virg. Ecl.* 9, 25. Caper cornu ferit. *Tibull.* 2, 5, 85. ferit pede rusticus uvas. *Sall. Jug.* 79. Murum ferire arietibus. *Cic. Coel.* 24. parietem. *Id. Att.* 1, 1. frontem. *Ov. Met.* 4, 553. plangore pectora. *Cels.* 6, 7. *f.* malleo tabulam. *Senec. Herc. Oet.* 834. ore terram languidus prono ferit. *Lucan.* 4, 786. ferientia terram Corpora. *Pl. Men.* 1, 2, 63. Jam fores ferio? Mc. feri, *Ov. Met.* 6, 57. subtemen inter stamina ductum Percusso feriunt insecti pectine dentes. *Senec. Troad.* 833. Tinnulas plectro feriente chordas. *Lucan.* 10, 244. Venti aquas assidue feriunt. *Virg. A.* 3, 290. Certatim socii feriunt mare, *h. e.* remis pulsant. *Calp. Ecl.* 4, 128. Seu cantare juvat, seu ter pede laeta ferire Gramina: ter pede humum pulsare, ut ait *Ov. A. Am.* 1, 112. (Al. leg. *lenta ferire carmina*, h. e. cantum carminum lenta saltatione exprimere, et sequi. Simile est illud *Ov. Trist.* 4, 10, 50. de Horatio: Dum ferit Ausonia carmina culta lyra.) *Id. Ecl.* 2, 11. ales ferit aera pennis. *Ov. Trist.* 1, 11, 40. caeruleis charta feritur aquis. Et 2, 47. Nec levius tabulae laterum feriuntur ab undis, Quam grave ballistae moenia pulsat onus. *Hor. Od.* 2, 17, 32. Nos humilem feriemus agnam. *Lucan.* 9, 396. Me calor aetherius feriat. *Lucr.* 4, 260, Acre ferit frigus. [*Notandae videntur etiam hae locutiones. *Sil.* 5, 395. Oceanus Tethye Calpen ferit, i. e. Calpe mari adluitur. *Id.* 14, 678. Feriente ruina, i. e. ingruente calamitate. *Quint. Decl.* 3, 16. p. 72 Ferienda fossa, i. e. effodienda. V. *Burm.* ad h. l.] ¶ *Ferire pecuniam* est cudere. *Plin.* 33, 3, 13. Constitutumque, ut asses sextantario pondere ferirentur. Hinc illa in vet. nummis et lapidibus *Triumvir. A. A. A. F. F.* h. e. auro, argento, aere flando, feriundo. ¶ Translate. *Senec. Hipp.* 293. Cupido virginum ignoto ferit igne pectus. [*Dicitur hac significatione absolute. *Lucret.* 4, 1051. Unde feritur, eo tendit, gestitque coire.] *Id. Herc. Oet.* 1944. Sonus trepidas aures ferit. *Hor. Sat.* 2, 3, 274. ferire verba palato, *h. e.* exprimere, loqui lingua palatum veluti icente. *Lucan.* 7, 580. libertas ultima mundi, Quo steterit ferienda loco. *Id.* 5, 774 feriat dum moesta remotas Fama procul terras, *h. e.* rumoribus suis impleat. *Lucr.* 6, 692. Res feriunt oculorum acies, visumque lacessunt. [*V. *Lips.* ad *Sen. ep.* 33. *Drakenb.* ad *Sil.* 3, 694.] Et 242. Propterea fit, uti speciem quo vertimus, omnes Res ibi eam contra feriant forma atque colore, *h. e.* incurrant in oculos. *Cic. Fam.* 15, 16. His spectris etiam si oculi possunt feriri, animus qui possit, non video. *Claud. cons. Probi, et Olybr.* 122. de hastae cuspide: tremulisque ferit splendoribus Hebrum. *Lucan* 6, 742. pessime mundi Arbiter, immittam ruptis Titana cavernis, Et subito feriere die, *h. e.* percellam, perstringamque tuos oculos subita, tibique invisa luce. *Ov. Met.* 7, 804. Sole fere radiis feriente cacumina primis. *Virg. A.* 5, 140. ferit aethera clamor. ¶ Aliquando est dolo fraudare, fallere, per fraudem quippiam alicui auferre, multare. *Pl. Trin.* 2, 1, 19. Ubi illa pendentem ferit, jam amplius orat. [*Alluditur h. l. ad gravissimam illam servorum poenam, qui pendentes, *h. e.* de tigillo suspensi virgis caedi solebant. Hoc igitur vult: ibi gravissime amatorem punit mulier, tum jam plane eum depeculatur. *Lindem.* ad h. l.] *Ter. Ph.* 1, 1, 13. Porro autem Geta ferietur alio munere, ubi hera pepererit. *Prop.* 4, 5, 44. Cum ferit astutos comica moecha Getas. *Id.* 3, 2, 50. Qui volet austeros arte ferire viros. [*Verbum proprium in hoc re. V. *Broukh.* ad *Propert.* 4, 5, 44. et interppr. ad *Terent. Phorm.* 1, 1, 13.] ¶ *Ferire foedus* est jungere, facere, quia in foederibus faciendis mactabatur victima, et caesa jungebant foedera porca, ut ait *Virg. A.* 8, 641. (V. *Liv.* 1, 24.) *Id. ib.* 10, 154. Tarchon jungit opes, foedusque ferit. *Cic. Dom.* 50. Foedera feriebantur provinciarum. *Id. Coel.* 14. Amorum turpissimorum foedera ferire. [*V. de h. loquendi genere *Ruddim.* 2, 156. Caeterum notandum videtur dicendi formula, qua in foederibus faciendis h. vocabulum cum exsecrandi ratione adhiberi solet ad denotandam laesi foederis poenam. *Liv.* 1, 24. Si prior defexit publico consilio, dolo malo: tu illo die, Jupiter, Pop. Rom. sic ferito, ut ego hunc porcum hic hodie feriam; tantoque magis ferito, quanto magis potes pollesque. Adde *Eund.* 9, 5.] ¶ Interdum ponitur pro contingere. *Hor. Od.* 1, 1. *extr.* Sublimi feriam sidera vertice. *Val. Fl.* 1, 384. puniceo cui circumfusa cothurno Palla imos ferit alba pedes. ¶ Caret praeterito et supino, et cum opus est, ab *ico* aut *percutio* mutuatur. *Charis.* tamen 3, 222. integram ejus conjugationem referens, *ferii, ferieram, ferierim, ferissem, ferisse, feritum ire* ei tribuit, sed sine exemplis. *Feriturus* usurpavit *Serv.* ad *A.* 7, 498. *Feribo* pro *feriam* ponit *Charis. l. c.*, quae positio est in verbis quartae conjugationis apud antiquos usitata. [*Cf. *Ruddim.* 1. p. 260.] ¶ *Ferinunt* pro *feriunt* antiquum est. *Festus* in *Nequinunt.* ¶ [*Confunduntur *Ferire* et *petere.* V. *Burm.* ad *Quint. Decl.* 301. p. 584.]

FĒRĬOR, aris, atus sum, dep. 1. σχολάζω, ferias ago, ab opere cesso, otiosus sum. Usum habet maxime in praeteritis. *Varr. L. L.* 5, 3. Qui Fornacalibus suis non fuerunt feriati. *Macr. Somn. Scip.* 1, 7. Achilles recenti lacessitus injuria, ab armis cum suo milite feriabatur. V. alia in FERIATUS. ¶ Part. *Feriaturus* ap. *Sidon. ep.* 9, 11. *med.* Animus tandem feriaturus.

FĔRĬTAS, atis, f. ἀγριότης, natura ejus, qui ferus est, *h. e.* nullo cultu mitigatus, aut mansuefactus, silvestris, non domitus, ferae similis, mores ferini, naturae asperitas, immanitas, crudelitas. *Cic. Off.* 1, 44. Magnitudo animi, remota communitate conjunctioneque humana, feritas est quaedam et immanitas. *Id. Sext.* 42. Ex feritate ad justitiam atque mansuetudinem traducere homines. *Hirt. B. G.* 8, 25. Trevirorum civitas cultu et feritate non multum a Germanis differebat. *Ov. Pont.* 2, 2, 112. Scythici loci feritas. Sic *Stat. Silv.* 2, 2, 33. feritas inamoena viae. *Plin.* 14, 20, 25. Compescere nimiam musti feritatem. *Id.* 16, 12, 23. Arbor feritatis paulum mitigatae satu. *Colum.* 11, 3. *med.* de menta: Quae res feritatem detrahit atque edomitam reddit. *Ov. Fast.* 4, 217. Feritas mollita. Et 103. deposita. Et *ib.* 3, 281. Feritatem exuere. [**Sen. Clem.* 2, 4. Possumus dicere, non esse hanc crudelitatem, sed feritatem, cui voluptati saevitia est. — Docet *Döderl.* 1, 44. esse v. *feritas* synonym. v. *saevitia*, ita tamen discrimine interposito, ut hoc crudelitatem significet cum studio et voluptate alios cruciantem: illud eam animi ferociam denotet qua naturae vi, sicut ferae, ad crudelitatem impellimur.] ¶ Pro fertilitate videtur usurpari a *Tert. carm. de Sodoma* scilicet a *ferendo.*

FĔRĬTANS, antis, part. ab inusit. *ferito*, frequentat. a ferens. *Solin.* 56. Palmeta caryotas feritantia. Alii leg. *ferentia.*

*FERITOR, oris, m. Liguriae amnis. *Plin.* 3, 5. *B. A.*

FERMĒ, adv. σχεδὸν, quasi, fere, propemodum. [*V. FERE.] *Cic. ad Brut.* 1, 2. *f.* De me possum idem, quod Plautinus pater in Trinummo [2, 2, 38.] Mihi quidem aetas acta est ferme. *Liv.* 30, 24. In conspectum ferme Africae prospero cursu vectus. *Ter. Hec.* 3, 1, 32. Illae mulieres sunt ferme, ut pueri, levi sententia. *Id. Ph.* 5, 7, 20. Ferme eadem omnia, quae etc. *Cic. Brut.* 43. *extr.* Ut nihil eo ferme quisquam possit addere. ¶ Item fere, plerumque, praecedente negativa particula, *Ter. Andr.* 3, 1, 1. Fidelem haud ferme mulieri invenias virum. *Pl. Poen.* 4, 2, 40. Facio, quod manifesto moechi haud ferme solent; Refero vasa salva. *Liv.* 22, 9. *f.* Quod non ferme decernitur, nisi cum etc. *Cic. Tusc.* 5, 38. Sapientis cogitatio non ferme ad investigandum adhibet oculos advocatos. *Juven.* 13, 256. Mobilis et varia est ferme natura malorum. ¶ Et omissa negatione. *Tac. A.* 2, 2. Et accepere barbari laetantes, ut ferme ad nova imperia. Et 54. Certis e familiis, et ferme Mileto accitus sacerdos. ¶ Item circiter. *Liv.* 30, 9. *extr.* Abest ab Carthagine quindecim millia ferme passuum. Et 10. *f.* Sex ferme onerariae abstractae sunt. ¶ Idem valde, aut omnino. *Liv.* 36, 43. Ita numero non ferme impares futuros. *Gell.* 14, 2. Eum constabat virum esse ferme bonum, notaeque et expertae fidei, et vitae inculpatissimae. [*Usitatissimum est hoc vocabulum Tacito; exempla v. ap. *Böttich. Lex. Tac.* p. 196.]

FERMENTĀTĪCĬUS, a, um, adj. fermento imbutus, ut Fermentaticius panis apud *Is. Or.* 20, 2. Alii leg. *fermentarius*, vel *fermentatius*, sed *fermentaticius* retinendum; nam *clibanicius* etiam, et *focacius* alius dicitur. *F.*]

FERMENTĀTUS, a, um, part. a *fermento*, ζυμωθεὶς, fermento imbutus. *Plin.* 18, 11, 26. Validiora esse corpora, quae fermentato pane aluntur. Adde *Cels.* 2, 25. et 29. ¶ Translate. *Varr. R. R.* 2, 9. de notis optimorum canum: Debent esse pedibus magnis, digitis discretis, unguibus duris, solo nec ut corneo, nec nimium duro, sed ut fermentato ac molli, *h. e.* leviter intumescente simul et lentescente. *Colum.* 11, 3. Vis frigoris excoquit terram, fermentatamque solvit. *Id.* 4, 1. Si deprimantur semina in regesto, quod est fermentatum plus dipondio semisse, *h. e.* solutum, laxumque, et velut fermento quodam intumescens, ut *ib. paulo post* dicit, atque adeo in altitudinem crevit. ¶ *Fermentati mores* ap. *Prud. Apoth.* 354., *h. e.* corrupti, mali. Fermentum enim ex corruptis rebus, et acescentibus fit, ut videre est ap. *Plin. l. c.*

FERMENTESCO, is, n. 3. ζυμόομαι, est crescere, et rarescere, addito fermento, et proprie de pane dicitur. Translate de terra cum densitas illa glebarum rarefit, et resolvitur. *Plin.* 17, 2, 2. Tellus quoque illo modo (*h. e. ex nive diutius sedente*) fermentescit. *Id.* 28, 8, 28. Crocodilea, cum teratur inter digitos, fermentescens.

FERMENTO, as, avi, atum, a. 1. ζυμόω, fermento imbuo. Dicitur tum de pane, tum de aliis rebus, quae resolvuntur, rarefiunt, et intumescunt. *Plin.* 18, 11, 26. Cum fieret panis hordeaceus, ervi aut circerculae farina ipse fermentabatur. *Varr. R. R.* 1, 38. et *Colum.* 2, 15. De his praestare columbinum stercus, quod calidissimum sit, et fermentare possit terram. *Id.* 12, 17. Ficus viridis in amphoras conditur, et ibi sinitur fermentari: deinde cum exacuit etc. ¶ Translate. *Paulin. Nolan. carm.* 10, 263. et male dulces Fermentare jocos satyrae mordentis aceto.

FERMENTUM, i, n. ζύμη, intritum ex farina aqua subacta, et macerata sine sale, donec acescat, ut *Plin.* 18, 11, 26. docet: a *fervendo* quasi *fervimentum*, quia massam ad panificium subactam, cui injicitur, quasi fervefacit et attollit turgidamque reddit. *Plin. ib.* 7, 12. *n.* 2. Spuma item concreta pro fermento utuntur. ¶ Translate dicitur de eo quod terram resolvit, et raram ac tumidam reddit. *Colum.* 4, 1. Repastinata humus, dum est recens, soluta, laxaque velut fermento quodam intumescit. *Plin.* 17, 21, 35. *n.* 4. Solum apricum bidente pastinari debet, ternos pedes bipalio alto, marra rejici quaternum pedum fermento, ita ut in pedes binos fossa procedat. Ita *Hard.* legit ex MSS. (al. *ferramento*) et interpretatur: humus e fossa duum altitudinis pedum extracta, ad pedum quatuor altitudinem debet crescere, cum laxior facta est repastinationis ope. ¶ Ap. *Virg. G.* 3, 379. et pocula laeti Fermento, atque acidis imitantur vitea sorbis: *fermentum* est cervisia, quae fit ex hordeo aut frumento, in quandam similitudinem vini corrupto, ut ait *Tac. G.* 23. ¶ Item dicitur de ira, quia animus ira, tanquam fermento, et acescit, et turgescit. *Pl. Merc.* 5, 3, 3. et *Cas.* 2, 5, 17. Mea uxor tota in fermento jacet. *Juven.* 3, 188 accipe, et illud Fermentum tibi habe, *h. e.* causam irascendi, et indignandi. ¶ *Solin. ep. ad Advent.* Cui libro, si animum propius in-

tenderis, velut fermentum cognitionis magis ei inesse, quam bracteas eloquentiae deprehendes, *h. e.* res ejusmodi, unde cognitio multiplex augeatur, quemadmodum fermentum massae farinae adjectum eam crescere facit.

FĔRO, fers, tuli, latum, anom. φέρω, porto, gero, veho. Verbum compositum ex tribus primitivis, *fero*, φέρω, *tulo*, inde *tollo*, et inusit. *lao* a τλάω: hinc *ferens* a *fero*, *tuli* a *tulo*, *latum* a *lao*. *Caj. Dig.* 50, 16, 235. *ferri* inquit proprie dicimus, quae quis suo corpore bajulat: *portari* ea, quae quis in jumento secum ducit: *agi* ea, quae animalia sunt. *Liv.* 39, 54. Arma deinde sibi, et postremo omnia, quae ferrent agerentve, adempta. Haec tamen discrimina inter *fero* et *porto* non fere observantur. [**Ferre* de minoribus oneribus imprimis dicitur, portare de majoribus. V. *Ruhnk.* ad *Ter. Andr.* 2, 2, 1. *Donat. ib.* et ad *Hec.* 3, 5, 60. et *Burm.* ad *Petr.* c. 124. p. 592.] *Ter. Andr.* 2, 2, 32. Olera et pisciculos minutos ferre obolo in coenam seni. *Pl. Asin.* 3, 3, 142. Pater nos ferre hoc jussit argentum ad te. *Cic. Phil.* 2, 41. Operta lectica latus est per oppidum. *Petr. Sat.* 122. Ferre aliquid humeris. *Ov. Met.* 2, 873. mediique per aequora Ponti Fert praedam. [**Liv.* 25, 9. venationem ferre, i. e. praedam venando captam ferre.] *Virg. A.* 8, 549. pars cetera prona Fertur aqua. Et *ib.* 11, 730. Tarchon fertur equo. Et *ib.* 3, 490. Sic oculos, sic ille manus, sic ora ferebat. Et *Stat. Ach.* 1, 339. Sic ergo gradus, sic ora, manusque, Nate, feres. ¶ Seq. infinito. *Stat. Ach.* 1, 133. natum ad Stygios iterum fero mergere fontes. ¶ Ponitur et pro nunciare, narrare. *Ter. Ph.* 5, 6, 18. Quod fers, cedo. *Virg. A.* 2, 160. promissis maneas, si vera feram. *Tac. A.* 6, 47. Tormentis servorum Macronem praesedisse, commentarii ad senatum missi ferebant. ¶ Et pro jactare, praedicare. *Vell.* 1, 11. Qui se Philippum regiaeque stirpis ferebat. [**Suet. Vesp.* 23. Qui ingenuum se et Lachetem mutato nomine coeperat ferre.] ¶ Est etiam gignere. *Cic. Leg.* 2. *ult.* Terra fruges ferre et cibos suppeditare potest. *Cato. R. R.* 6. Si in loco crasso severis, ferundo arbor peribit. [*Gr. καρπὸν φέρειν.] ¶ Translate. *Cic. Brut.* 12. Haec aetas prima Athenis oratorem perfectum tulit. [*V. *Heindf.* ad *Hor. Sat.* 1, 5, 42.] ¶ Item auferre. *Virg. Ecl.* 9, 51. Omnia fert aetas, animum quoque. Et *ib.* 5, 34. postquam te fata tulerunt. ¶ Item diripere et asportare. *Virg. A.* 2, 374. alii rapiunt incensa feruntque Pergama. *Liv.* 40, 49. Cum ferret passim cuncta atque ageret. [*V. AGO.] ¶ Item afferre, dare. *Ter. Hec.* 4, 2, 17. Nihil pol jam mihi istaec res voluptatis ferunt. *Cic. Fam.* 1, 9. *med.* Ea contentio mihi magnum fructum tulit. *Id. Cluent.* 64. *extr.* Mulieri crudelissimae servum fidelissimum in quaestionem tulit. Et *Att.* 8, 1. Ut quemcumque fors tulerit casum, subeam. [**Liv.* 39, 50. Missusque, qui venenum ferret. 1, 43. Datum munus, ut machinas in bello ferrent.] ¶ Item offerre. *Cic. Rosc. Am.* 11. Hanc conditionem misero ferunt, ut optet, utrum malit etc. [**Liv.* 9, 9. Ferre caput luendae sponsionis causa.] Hinc saepe ad sacra refertur, ut ferre liba, tura, preces. *Virg.*, *Ov.*, *Tibull.* etc., quae loca congessit *Broukhus.* ad *Tibull.* 1, 8, 54. ¶ Item inferre. *Just.* 25, 4. Nec quisquam Pyrrhum, qua tulisset impetum, sustinere voluit. ¶ Item consequi, reportare, in utramque partem. *Cic. Planc.* 38. Fructus ex republica non laetos et uberes, sed magna acerbitate permixtos tulissem. *Id. Rosc. Am.* 37. Qui ab eo partem praedae tulerunt. *Liv.* 39, 51. *med.* Victoriam ex inermi ferre. *Id.* 3, 34. Jus incorruptum ferre a magistratibus. *Cic. Att.* 4, 15. *med.* Palmam ferre. *Ter. Eun.* 5, 9, 27. Quodvis donum et praemium a me optato, id optatum feres. *Liv.* 4, 12. Gratiam et gloriam annonae levatae tulit. *Cic. Brut.* 49. Cotta et Sulpicius omnium judicio facile primas tulerunt. *Id. Or.* 2, 60. et *Tusc.* 5, 19. A vano populo repulsam tulit. [**Id. Fam.* 8, 8. Calumniam ferre, i. e. damnari calumniae: de eo, qui calumnia accusasse convincitur. *Ernest.* in *cl.*] *Id. Planc.* 20. et 22. et *Phil.* 2, 2. Ferre tribum, centuriam, *h. e.* consequi tribus vel centuriae suffragia. [*Adde *Liv.* 8, 37. Ita *Suet. Caes.* 13. suffragia ferre, i. q. accipere.] *Ov. Fast.* 2, 522. Multaque peccato damna tulere suo. *Caes. B. G.* 7, 62. Omnes interfecti sunt: eandem fortunam tulit Camulogenus. *Juven.* 13, 105. Ille crucem pretium sceleris tulit, hic diadema. *Cic. Cat.* 1, 8. Id a me responsum tulit. ¶ Item perferre, tolerare. *Cic. Att.* 6, 3. *med.* Qui potentissimorum hominum contumaciam nunquam tulerim, ferrem hujus asseclae? *Ter. Heaut.* 4, 3, 14. Quid faciam, Syre mi? gaudeo: fer me. Et 1, 2, 28. Quem ferret, si parentem non ferret suum? [**Quint. Inst.* 8, 5, 8. Quis enim ferat puerum aut adolescentulum, aut etiam ignobilem, si judicet in dicendo, et quodammodo praecipiat. *Id. ib.* 6, 3, 31.] *Cic. Att.* 5, 2. *extr.* Nondum satis huc erat allatum, quomodo Caesar ferret de auctoritate perscripta. Et *ib.* 6, 8. Numquid moleste fers de illo, qui se solet anteferre etc. *Id. Sen.* 1. et *Tusc.* 4, 17. Ferre moderate et modice et sapienter aliquid. *Id. Fam.* 6, 1. *f.* moderato animo. *Id. Att.* 15, 26. *f.* iniquo. *Id. Verr.* 2, 5, 48. Aequo animo ferre aliquid. *Id. Att.* 14, 13. fortiter ac sapienter. Et *ib.* 1, 2. humaniter. Et *ib.* 6, 1. clementer. Et *Q. Fr.* 3, 9. levissime. *Id. Fam.* 4, 6. toleranter. *Id. Sen.* 1. facile. *Id. Verr.* 2, 1. 58. graviter et acerbe. *Id. Fam.* 4, 5. graviter molesteque. *Id. Tusc.* 4, 27. Aegre ferre, se pauperem esse. [**Cic. Phil.* 9, 4. Aures ferant cohortationem, i. e. non sentiunt, non moventur ea, non paremus cohortationi. *Ernest.* in *cl. C.* s. v.] ¶ Item permittere, pati. *Hor. Ep.* 15, 12. Nam si quid in Flacco viri est, Non feret, assiduas potiori te dare noctes. ¶ Item subire, pati. *Ov. Trist.* 4, 10, 107. Totque tuli terra casus pelagoque, quot inter Occultum stellae conspicuumque polum. *Id. Pont.* 2, 6, 6. Et mala me meritis ferre minora, docet. *Ter. Ad.* 4, 2, 6. Me credo huic esse natum rei, ferundis miseriis. *Virg. A.* 2, 144. miserere animi non digna ferentis. *Caes. B. C.* 1, 84. Satis se supplicii tulisse. ¶ Item sustinere. *Caes. B. G.* 3, 19. Ut ne unum quidem nostrorum impetum ferrent. ¶ Item dicere: et dicitur fere de iis, quae non ab uno, sed vulgo in ore et sermone habentur. *Virg. A.* 2, 229. scelus expendisse merentem Laocoonta ferunt. *Cic. Or.* 1, 11. Homo omnium in dicendo, ut ferebant, acerrimus et copiosissimus. *Id. N. D.* 3, 23. Quem ex Hyperboreis Delphos ferunt advenisse. *Id. Or.* 1, 11. Si ornate locutus est, sicut fertur, et mihi videtur. *Hor. Od.* 2, 19, 26. Non sat idoneus pugnae ferebaris. *Virg. A.* 1, 19. Quam Juno fertur coluisse. *Phaedr.* 1, 10. Dixisse fertur simius sententiam. Et 27. Fertur locutus. *Virg. A.* 7, 208. Threiciamque Samum, quae nunc Samothracia fertur. ¶ Item ducere, deducere. *Cic. Or.* 1, 30. Studia nihil prosunt perveniendi aliquo, nisi illud, quod eo, quo intendas, ferat deducatque, cognoris. *Liv.* 1, 7. Pergit ad speluncam, si forte eo vestigia ferrent. *Caes. B. C.* 1, 27. Itinera duo, quae extra murum ad portam ferebant. ¶ Item efferre, extollere. *Cic. Fam.* 10, 26. Tantae laudes, quibus te omnes in coelum jure et vere ferunt. *Liv.* 7, 10. *extr.* Miris pro concione eam pugnam laudibus tulit. [**Suet. Oth.* 12.] *Cic. Or.* 40. Saepe rem dicendo subjiciet oculis; saepe supra feret, quam fieri possit, *h. e.* hyperbole utetur. [*Notandus l. *Liv.* 21, 32. Ferre in majus vero incertas res fama solet. *Id.* 4, 5. Ferte sermonibus et multiplicate fama bellum.] *Virg. A.* 10, 548. coeloque animum fortasse ferebat. [**Id. ib.* 1, 625. *Plin. ep.* 8, 18. Alii contra hoc ipsum ferunt laudibus, quod sit frustratus improbas spes hominum. Huc pertinet etiam locus *Cic. Arch.* 9. Quare, quorum ingeniis haec feruntur, ab iis populi R. fama celebratur. Ferri h. l. est efferri, extolli, ut gloria, pretium rei apertius conspici possit.] ¶ Absolute. *Cic. Or.* 3, 56. Quid fuit in Graccho, quod me puero tantopere ferretur? ¶ Item proponere aliquid deliberandum decernendumque. Dicebatur enim magistratus *ferre ad populum* et *ferre* absolute, cum pro concione interrogabat, velletne juberetque aliquid fieri: id si faceret in senatu, *referre* dicebatur. *Cic. Phil.* 2, 43. Nescis, te ipsum ad populum tulisse, ut etc.? *Id. Off.* 2, 21. Perniciose Philippus in tribunatu, cum legem agrariam ferret, quam tamen antiquari, facile passus est. *Id. Parad.* 4. *f.* De te privilegium tulit, ut etc. *Id. Att.* 7, 6. Cum ut absentis ratio haberetur, ferebamus. [*Porro h. l. notandae videntur locutiones ap. *Liv.* 3, 25. Ferre occultam fraudem, i. e. lege ferenda intendere. coll. 3, 18. Quae fraus ab tribunis occulta in lege ferretur.] ¶ *Ferre legem alicui*, ap. *eund. Dom.* 30. *f.*, h. e. in favorem alicujus. ¶ Item ostendere, palam facere. *Cic. Planc.* 14. Eum ipsum dolorem hic tulit paulo apertius. *Id. Att.* 14, 13. Laetitiam apertissime tulimus omnes. *Id. Phil.* 9, 3. Auctorem senatus exstinctum, laete atque insolenter tulit. *Id. Cluent.* 19. *f.* Neque id obscure ferebat, nec dissimulare ullo modo poterat. *Liv.* 31, 47. Haud clam tulit iram adversus praetorem, quod absente se rem gessisset. ¶ Pro ostendere, palam habere, saepe dicimus *prae se ferre*, quod et conjunctim scriptum *praeseferre* in omnibus personis reperitur. *Cic. N. D.* 1, 5. Cujus rei tantae facultatem consecutum esse me, non profiteor: secutum me esse, prae me fero. Et *ib.* 2, 17. *extr.* Noli quaeso prae te ferre, nos plane expertes esse doctrinae. *Id. Att.* 2, 23. Non mediocres terrores jacit, et Sampsiceramo negat: ceteris prae se fert, et ostentat. *Id. Agr.* 2, 2. Non tabellam, vindicem tacitae libertatis, sed vocem vivam prae vobis, indicem vestrarum erga me voluntatum ac studiorum tulistis. [*Significat prae se ferre etiam, *ante se* ferre *Suet. Cal.* 19. Prae se ferens (in essedo) Darium puerum. Unde orta videtur palam habendi translata significatio.] ¶ Est etiam requirere, postulare, velle. *Cic. Verr.* 2, 3, 23. Tamdiu pependit in arbore socius populi R., quamdiu voluntas Apronii tulit. Et *Verr.* 2, 5, 40. Dicit, se statuisse animadvertere in omnes navarchos; ita sui periculi rationes ferre ac postulare. ¶ Huc quodammodo pertinent illa *ejusd. Pis.* 2. Provinciam, quod ita existimabam tempora reipubl. ferre, in concione deposui. Et *Agr.* 2, 28. Paulisper, si ita commodum vestrum feret, connivebo. Et *Q. Fr.* 1, 4. *f.* Ad me ut tempora nostra, non ut amor tuus fert, vere perscribe. Et *Fam.* 1, 7. *med.* In hac ratione quid res, quid causa, quid tempus ferat, tu perspicies. Et *Ter. Andr.* 1, 2, 17. Dum tempus ad eam rem tulit, sivi, animum ut expleret suum. Et *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 21. Si occasio tulerit. Et *Cic. ad Brut.* 1, 9. Accusasti me gravioribus verbis, quam tua consuetudo ferebat. Et *Verr.* 2, 2, 34. Prout Thermitani hominis facultates ferebant. Et *Ter. Ad.* 1, 1, 28. Clanculum patres faciunt, quae fert adolescentia. Et *Cic. Cluent.* 60. Ut aetas illa fert. Et *Manil. f.* Si vestra voluntas feret. Et *Ov. Met.* 1. Fert animus dicere. Et *Cic. Somn. Scip.* 5. Natura fert, ut extrema ex altera parte graviter, ex altera autem acute sonent. Et *Att.* 2. *ult.* Ut opinio, et spes, et conjectura nostra fert, *h. e.* ut opinor, spero, conjicio. ¶ Aliquando est impune ferre. *Pl. Amph.* 1, 1, 152. Non feret, quin vapulet. *Cic. Att.* 2, 30. Cetera si reprehenderis, non tacitum feres. ¶ *Ferri* aliquando est circumferri, esse in manibus hominum. *Lucil.* ap. *Non.* 4, 186. Et sola ex multis nunc nostra poemata ferri. *Cic. Brut.* 7. Pericles, cujus scripta quaedam feruntur. [**Quint. Inst.* 7, 2, 24. Nam ceterae (declamationes), quae sub nomine meo feruntur. *Suet. Caes.* 55. Feruntur quaedam ejus orationes. Plura v. ap. *B. Crus.* in *ind. Suet.*] ¶ Cum variis accusativis multiplices habet usus. *Ferre se* est ire, incedere. *Cic. Planc.* 40. Ferre se obviam alicui. *Nep. Dat.* 4. Quem procul Aspis conspiciens ad se ferentem, pertimescit. [*Hic locus huc non pertinet; v. FERENS.] *Virg. A.* 2, 672. meque extra tecta ferebam. *Id. ib.* 11, 779. captivo ut se ferret in auro. ¶ Etiam *ferri* hoc sensu dicitur, sed velocitatem atque impetum plerumque significat. *Caes. B. C.* 3, 78. Timens, ne praeoccuparetur, ad eum omni celeritate et studio incitatus ferebatur. *Virg. A.* 9, 553. fera saltu supra venabula fertur. Et *ib.* 11, 530. Huc juvenis nota fertur regione viarum. Et *ib.* 2, 511. densos fertur moriturus in hostes. [**Hor. Od.* 2, 20. Non usitata nec tenui ferar Penna, biformis per liquidum aethera Vates. — Porro *ferri* dicuntur navigantes. *Cic. Or.* 23. Jam quidem, quocumque feremur, vela danda sunt. *Quint. Inst.* 12, 10, 37. Non tamen alto semper feremur.] Et Translate. *Nep. Alc.* 9. Ad patriam liberandam omni ferebatur cogitatione. *Id. Att.* 10. Tanto odio ferebatur in Ciceronem, ut etc. *Cic. Cluent.* 70. Mater, quam caecam crudelitate et scelere ferri videtis. *Id. Quint.* 11. Fervere et ferri avaritia. *Plin.* 10, 33, 51. Ferri rabie. *Hor. Sat.* 1, 4, 30. Per mala praeceps fertur. [*V. *Burm.* ad *Ov. Her.* 15, 140. Adde *Quint. Inst.* 6, 2, 6. Aestu fertur, et velut rapido flumini obsequitur. *Id. ib.* 6, 4, 10. Nullus enim rationi magis obstat affectus, et fert extra causam, etc., i. e. vi quasi a proposito deducit. Et sic ad immensum posset augeri exemplorum numerus, ubi de diis dicitur, qui prae nimia animi commotione et cupiditate nesciunt, quid agant, deque furentibus.] *Cic. Or.* 28. Eloquentia, quae cursu magno sonituque fertur. [*i. e. quae remotum a communis vitae usu, magnificum quoddam dicendi genus sequitur. Ita saepissime occurrit ap. *Quint. Inst.* 5, 14, 31. (Eloquentia) feratur igitur non semitis, sed campis. *Id. ib.* 9, 4, 17. Et historiae, (quae currere debet et ferri) etc. Adde 9, 4, 112.] ¶ *Ferre acceptum alicui*, V. ACCEPTUS. ¶ *Ferre arbitrium ad judicem*, h. e. deferre. *Petr. Sat.* 91. arma, [*i. e. bellum gerere, inferre.] *Nep. Att.* 4. Cum quibus ne contra te arma ferrem, Italiam reliqui. *Liv.* 38, 11. Hostes eosdem habeto, quos populus R. armaque in eos ferto, bellum pariter gerito. [**Sil.* 1, 386. Fer bella Jovi.] ¶ Auxilium, opem, praesidium alicui. *Ter. Ad.* 2, 1, 1., *Cic. Fam.* 5, 4. et *ad Brut.* 1, 18. ¶ Crimina in aliquem, *Tac.* itidem pro accusare dixit *A.* 12, 4. [*Hic l. huc non pertinet, legitur enim *serere crimina.*] ¶ Complexum alicui. *Liv.* 2, 40. Ab sede sua cum ferret matri obviae complexum. ¶ Expensum. V. EXPENSUS. ¶ Famam et fama. *Pl. Pers.* 3, 1, 24. Nam inimici famam non ita, ut nata est, ferunt. *Liv.* 1, 42. Ut Servium conditorem posteri fama ferrent. ¶ Fidem alicui rei, *h. e.* habere. *Virg. A.* 10, 792. Si qua fidem tanto est operi latura vetustas. ¶ Finem. *Id. ib.* 7, 117. ea vox audita laborum Prima tulit finem. ¶ Grates et laudem Deo. *Sil.* 16, 655. ¶ Impune aut inultum. *Caes. B. G.* 1, 14. et *Ter. Heaut.* 5, 1, 45. ¶ Ferre judicem, [*i. e. accusare.] *Liv.* 8, 33. Provoco ad populum, eumque tibi judicem fero. *Cic. Rosc. Com.* 15. *extr.* Quem ego si ferrem judicem, refugere non deberet. Adde *Or.* 2, 70. et *Liv.* 3, 24. ¶ Ferre manum. *Pl. Truc.* 1, 2, 24. Et conserere, congredi. *Virg. A.* 5, 403. [**Sil.* 9, 101. Vestigia ferre, i. e. ire. *Id.* 3, 180. fer agiles gressus. *Id.* 9, 243. Vagos ferre cursus, i. e. vagari (de

equitatu).] ¶ Ferre nomen alicujus, [*i. e. habere, gerere. Plura exempla V. in *ind. Suet.* p. 368.] *Cic. Off.* 3, 18. et *Hor. Ep.* 1, 6, 15. ¶ Aliquem in oculis, [*i. e. prae ceteris amare, caritate amplecti.] *Cic. Phil.* 6, 4. Oderat tunc, nunc fert in oculis. Adde *Q. Fr.* 3, 1, 3. et *Har. resp.* 23. et *Q. Cic. Fam.* 16, 27. [*Hoc loco non *in oculis* sed *oculis fero* legitur.] ¶ Osculum. *Ov. Pont.* 1, 4, 50., *Cic. fragm.* ap. *Non.* 4, 193., *Pl. Epid.* 4, 2, 4. et *Val. Fl.* 7, 216. ¶ Partum. *Plin.* 8, 32, 50. Cervi octonis mensibus ferunt partus. [*V. Plura in *ind. Suet.* p. 368. *Sil.* 7, 666. Quem tulerat mater Laconi, i. e. pepererat.] ¶ Pedem. *Ter. Andr.* 4, 5, 13., *Virg. A.* 2, 756. et *Val. Fl.* 7, 112. ¶ Personam alicujus, [*i. e. repraesentare. *Suet. Vesp.* 19. Archimimus personam ejus ferens.] *Liv.* 3, 36. Ille finis Appio alienae personae ferendae fuit. ¶ Preces. *Virg. A.* 8, 6. Junoni fer rite preces. ¶ Sacra. *Id. ib.* 3, 19. Sacra Dionaeae matri Divisque ferebam. ¶ Sententiam. *Cic. Cluent.* 26. *extr.* et *Verr.* 2, 4, 47. [*Adde *Eund. Balb.* 15. ubi de populo suffragia ferente dicitur. Nimirum pertinet haec locutio ad judices et populum, quia tabellas in quibus sententia scripta erat, conjicere in cistellam, Ciceronis quidem tempore, solebant. Deinde in universum ponitur pro *sententiam dicere* Hinc de Senatoribus *Cic. Verr.* 2, 2, 31.] ¶ Similitudinem. *Plin.* 12, 7, 15. ¶ Spem. *Virg. A.* 9, 291. Hanc sine me spem ferre tui: audentior ibo etc. ¶ Tributum. *Curt.* 3, 1. *extr.* ¶ Ventrem. *Varr. R. R.* 2, 1. *med.* et *Liv.* 1, 34. i. e. gravidam esse. ¶ Veniam petere et ferre, ap. *eund. Liv.* 8, 9. in formula devotionis Decii, est ea ratione dictum, qua *ferre preces*, *grates*, *vota*, estque velut synonymum v. *petere.* ¶ Vota Diis. *Sil.* 12, 327. ¶ Vetustatem, annos, aetatem, ferre, dicitur de vino, quod non fugit, sed durat. *Cic.* ap. *Macr. Sat.* 2, 3. et *Amic.* 19. et *Quint.* 2, 4. Hinc in multis inscription. praesertim ap. *Fabrett.* p. 257. *n.* 83. et p. 325. *n.* 452. et 453. idem est *tulit annos* quod *vixit annos.* ¶ *Ferris* per syncopen pro *fereris*, *h. e.* diceris, est ap. *Auson. epigr.* 114. ¶ Praeteritum *tetuli* pro *tuli* non semel apud poetas legitur. Habet enim *tetuli Pl. Amph.* 2, 2, 84. et alibi: *tetulit*, et *tetulissem Ter. Andr.* 5, 1, 13. et 4, 5, 13.: *tetulero Pl. Cist. a.* 3. *v.* 19.: *tetulisse Id. Rud.* 4, 1, 2. Adde *Acc.* et *Caecil.* ap. *Non.* 2, 839. [*Confunduntur *Ferre* et *facere* V. *Drak.* ad *Liv.* 9, 15, 5. *Ferri* et *fieri.* V. *Burm.* ad *Quint. Inst.* 10, 3. p. 931. *Drak.* ad *Liv.* 5, 54, 6. Porro permutantur in codd. *ferre* et *efferre* V. *Heindf.* ad *Cic. N. D.* 2, 60, 151. et 3, 14, 34. ad quem locum v. quae notavit *Orell.*]

FĔRŌCĬĂ, ae, f. idem ac ferocitas. *Cic. Har. resp.* 1. Duobus inceptis verbis omnem impetum gladiatoris, ferociamque compressi. *Id. fragm.* ap. *Non.* 8, 55. Effrenata ferocia. *Id. Agr.* 2, 33. intoleranda. *Pacuv.* ap. *Non l. c. ferocitatem* et *ferociam* conjunxit, quasi illa naturam, haec actionem significet. *Tac. A.* 2, 72. Exuere ferociam. *Ov. Halieut.* 58. stolidaeque ferocia mentis. *Vell.* 2, 115. ingeniorum. ¶ Accipitur etiam in bonam partem pro virtute, [*animo efferatiore, caeco impetu in pericula ferente.] *Liv.* 9, 6. Habere Samnites victoriam, non praeclaram solum, sed etiam perpetuam: cepisse enim non Romam, sed, quod multo bellicosius fuerit, Romanam virtutem ferociamque. Adde *Tac. H.* 2, 76. et *Liv.* 37, 49. ¶ Translate. *Plin.* 14, 19, 24. Sapa infusa ferociam vini frangere. [*De v. *ferocia*, ejusque synonym. disputat *Doederl.* 1, 44.]

FĔRŌCĬO, is, n. 4. ἀγριόομαι, ferox fio, ferociam exerceo. *Quint.* 10, 3. Ferocientes equos frenis coercere. *Gell.* 1, 11. Quam si permulcti sonis mitioribus non immodice ferocirent. *Id. ib. f.* Ferocientem saevientemque orationem cohibere. *Festus.* Ferocit apud Catonem, ferociter agit. Adde *Tert. Apol.* 5. Reperietis, Neronem in hanc (*accusatorum*) sectam ferocisse.

FĔRŌCĬTAS, atis, f. natura ejus, qui ferox est, feritas, saevitia, ἀγριότης: a *ferus.* Dicitur proprie de brutis, translate de moribus hominum, aliisque rebus. *Cic. Off.* 1, 26. Equos ferocitate exsultantes domitoribus tradere. Et *ib.* 2, 11. Viriati Laelius ferocitatem ita repressit, ut etc. *Id. Vatin.* 1. Alicujus ferocitatem comprimere, et audaciam frangere. *Id. Marcell.* 6. Victoriae ferocitatem extimescere. *Suet. Vitell.* 12. Gravari aliquem ob nimiam contumaciam et ferocitatem. Adde *Pacuv.* ap. *Non.* 8, 55.

FĔRŌCĬTER, adv. ἀγρίως, cum ferocia. *Cic. Planc.* 13. Publicanorum in Q. Scaevolam aspere, et ferociter, et libere dicta commemorem? *Id. Q. Fr.* 2, 13. C. noster Lamia paulo ferocius exagitatus est. *Liv.* 23, 8. Cum qua ferocissime pro Romana societate adversum Punicum foedus stete-rat. *Id.* 9, 22. Ferociter adequitare. *Sall. Jug.* 112. Ferocius decernere. *Pl. Amph.* 1, 1, 58. Ferociter increpare. *Liv.* 2, 55. dictae sententiae. *Tac. H.* 2, 29. Haec ferociter jactando, ipsum invadunt. *Curt.* 10, 2. *extr.* Ferocissime obloqui. Et 3, 1. Ferociter in laevum cornu hostium invehi. *Liv.* 3, 47. Strenue et ferociter facta in bello plura memorari possunt, *h. e.* fortiter.

FĔRŌCŬLUS, a, um, dimin. ferocis. *Hirt. B. Afr.* 16. Quid tu, miles tiro, tam feroculus es? *Turpil.* ap. *Non.* 2, 60. Ne me attigas, atque aufer manum: eja, quam ferocula es!

FĔRŌNĬĂ, ae, f. Φερωνία, nemorum Dea. Colebatur praesertim in Etruria, ubi lucum habuit in Cimino monte, in Lucensi agro, et in Pomptinis paludibus. Origo haec traditur. Lacedaemonii quidam, quo tempore Lycurgus leges condebat, illam legum severitatem moleste ferentes, ex urbe excesserunt, deinde longo maris tractu enavigato voverunt, quo terrarum primum appulissent, se ibi habitaturos: delati ad Campos Pomptinos agrum Feroniam vocarunt ab ipsa maris navigatione, in qua ipsis contigerat, ut illuc ferrentur, et Deae Feroniae templum erexere, cui vota nuncuparant. Haec *Dionys. Halic.* 2, 49., qui addit 3, 32. a Graecis eam modo vocari ἀνθηφόρον, florigeram, modo φιλοστέφανον, sertis gaudentem, modo Φερσεφόνην, Proserpinam: et suo tempore *Faroniam* dictitari. Tradunt, cum aliquando lucus arsisset fortuito incendio, et ob id transferre inde Deae simulacrum incolae vellent, nemus subito eviruisse, ut *Serv.* narrat ad illud *Virg. A.* 7, 800. viridi gaudens Feronia luco. Adde *Liv.* 1, 30., 22, 1., 26, 11. et 27, 4., *Hor. Sat.* 1, 5, 24., *Plin.* 2, 55, 56., *Sil.* 13, 84. ¶ Tres fuisse videntur *Feroniae* luci: primus in Etruria, inter Vejos, et Tiberim, in agro Capenate, ad Montem Soractem, de quo *Virg. A.* 7, 800. et *Liv.* 27, 4.; alter in eadem Etruria inter Lunam, et Pisas ad Vesidium fluv., si fides habenda *Inscr.* ap. *Grut.* 220.; tertius ad Tarracinam sive Anxur in Latio, et via Appia, de quo *Virg. A.* 8, 564. et *Hor. Sat.* 1, 5, 24. V. plura ap. *Fabr. Inscr.* p. 451. et sqq. ¶ Quamvis autem primam syllabam Graeci per ε scribant, producitur a *Virg.*, *Hor.*, et *Sil. l. c.* ¶ Fuit haec etiam Dea libertorum, in cujus templo servi, raso capite, pileum libertatis insigne accipiebant. *Serv.* ad *A.* 8, 564., et colligitur etiam ex *Liv.* 22, 1. *f.* V. PILEUS. Addit *Servius*, Varronem tradere, dictam esse quasi *Fidoniam:* quae notatio mihi videtur futilis. ¶ Hoc nomine etiam Juno virgo in Pomptino tractu colebatur, teste *Serv.* ad *cit. A.* 7. Hinc in antiqua *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 451. *n.* 65. Juno Feronia legitur. V. ib. plura hac de re. ¶ Feroniae imaginem videre est in nummis gentis Petroniae ap. *Morell. Fam. Rom. tab.* 2. *n.* 1. et 2.

FĔROX, ocis, adj. omn. gen. ἄγριος, qui nimium confidit, nihil metuit, atque adeo vehemens, insolens, superbusque est: a *ferus:* a quo ita quidam differre volunt, ut *ferox* ad mores referatur, *ferus* ad naturam, et dicatur proprie de brutis iis, quae nullo septo servantur, nullaque cura mansuefacta sunt, quamvis saeva non sint. *Cic. Att.* 10, 11. Indulgentia ferocem, atque arrogantem, et infestum facit. *Id. fragm.* ap. *Non.* 4, 192. Vereor, ne ferociorem eum faciant tua tam praeclara de eo judicia. *Id. Fam.* 4, 9. Victoria civilis, etiamsi ad meliores venit, tamen eos ipsos ferociores impotentioresque reddit. *Id. Vatin.* 2. Nimium es vehemens feroxque natura. *Liv.* 7, 40. Ut potuerim tres et viginti annos natus consul patribus quoque ferox esse, non solum plebi, *h. e.* in patres, et plebem. *Tac. H.* 3, 69. Miles ferox adversus pericula. *Liv.* 1, 7. Pastor nomine Cacus, ferox viribus. *Pl. Mil.* 5, 4, 13. Moechus, qui forma est ferox. *Liv.* 7, 5. Stolide ferox. *Sall. Jug.* 114. Ille animo feroci negat, se toties fusum Numidam pertimescere. Et 99. Secundis rebus ferocem esse. *Hor. Od.* 1, 15, 13. Praesidio Veneris ferox. *Pl. Mil.* 4. 8, 13. Quia tecum eram, propterea animo eram ferocior. *Flor.* 3, 10. *med.* Ferocibus dictis ad jus pristinae libertatis erexit. *Cic. fragm.* ap. *Non.* 4, 192. ferox oratio. *Gell.* 1, 3. *f.* Duas ferocissimas affectiones amoris atque odii coercere. *Lucan.* 5, 211. Feroces oculi. ¶ Sequente infinito. *Pl. Asin.* 2, 4, 62. Ferox est viginti minas meas tractare sese, *h. e.* quia tractat. *Sil.* 11, 8. Atque odium renovare ferox in tempore Samnis, *h. e.* ferociter paratus. ¶ Cum genitivo. *Ov. Met.* 8, 612. Deorum Spretor erat, mentisque ferox Ixione natus. *Tac. H.* 1, 35. Ignavissimus quisque nimii verbis, linguae feroces. *Id. A.* 4, 12. Ferox scelerum, *h. e.* propter scelera. [*Imo *pronus ad scelera.* Nempe praeferenda videtur vocis a *ferendo*, originatio, qua eum significat, qui compelli se ad rem suscipiendam facile patitur.] ¶ Ponitur et pro forti, strenuo, bellicoso. *Hor. Od.* 1, 32, 6. Ferox bello. *Liv.* 1, 12. In eum haec gloriantem, cum globo ferocissimorum juvenum Romulus impetum facit. *Tac. H.* 2, 24. Ferocissimi auxiliarium. *Mart.* 14, 179. de Minerva: Dic mihi, virgo ferox, cum sit tibi cassis, et hasta etc. Adde *Sil.* 9, 457. ¶ Item pro duro, immiti, indomito. *Ov. Her.* 15, 189. o scopulis undaque ferocior illa. *Virg. A.* 10, 711. de apro: infremuitque ferox et inhorruit armos. *Nep. Eum.* 11. Ferocissimus elephantus. *Pl. Men.* 5, 2, 110. Equi indomiti, feroces. ¶ *Ferocum* pro *ferocium* in gen. plurali. *Albin.* 1, 275. inque illa ferocum Invitis lacrimas decidere ora genis. ¶ [*Saepissime confunduntur *ferox* et fortis. V. *Drak.* ad *Liv.* T. 1. p. 61.]

[FERRĀGO, inis, f. id, quod ferro caeditur. Ita legendnm putat *Pontedera Antiq. Gr.* et *Lat.* p. 139. locum *Varr. R. R.* 1, 31. Legumina viridia, quod ferro caesa, ferrago dicitur. *Gesneri* editio habet: Legumina viridia, quod far ferro caesa, farrago dicta. *Schneid.* in sua editione *Pontederae* conjecturam probavit, et textum ad illius mentem refinxit. *F.*]

FERRĀMENTĀRĬUS, ii, m. qui ferramenta conficit. *Firmic. Math.* 3, 13. *f.* Aerarii, ferramentarii, statuarii.

FERRĀMENTUM, i, n. σιδήριον, quodvis instrumentum ex ferro. *Varr. R. R.* 1, 22. De ferramentorum varietate Cato scribit permulta, et genere, et multitudine qua sint, ut falces, palas, rastros. *Col.* 2, 18. Ut necubi ferramentum foenisecae possit offendere. *Id.* 3, 18. Ferramentum bifurcum. V. BIFURCUS. *Mart.* in *lemmate. l.* 14. *ep.* 36. ferramenta vocat instrumenta tonsoria. *Cic. Cat.* 3, 5. ferramenta pro armis. Et *Liv.* 1, 40. pro securibus posuit. *Hor.* vero *Ep.* 1, 1, 86. pro fabrilibus instrumentis. Adde *Just.* 20, 2. [*Tac. G.* 30. Omne robur in pedite, quem super arma ferramentis quoque et copiis onerant; ubi *ferramenta* sunt, *Passovio* notante, rastra, ligones, secures.]

FERRĀRĬĀRĬUS. V. in v. seq.

FERRĀRĬUS, a, um, adj. σιδηρικὸς, ad ferrum pertinens. *Pl. Rud.* 2, 6, 47. Ferrarius faber. *Inscr.* ap. *Grut.* 640, 2. et 4. negotiator. *Plin.* 35, 15, 51. Ferrariae fabrorum officinae. *Id.* 34, 14, 41. Ferraria metalla. *Id.* 28, 16, 63. Ferraria aqua, *h. e.* qua fabri ignita ferramenta exstinguunt. ¶ *Ferraria* absolute est ferrifodina. *Caes. B. G.* 7, 22. Apud eos magnae sunt ferrariae. Adde *Caton.* ap. *Gell.* 2, 22 et *Liv.* 34, 21. ¶ *Ferrarius* (a *ferrum*) absolute est ferrarius faber. *Inscr.* ap. *Spon. Miscell. antiq.* p. 66. Coll*egium* Ferrarior*um*. *Firmic. Math.* 4, 7. *med.* Caligarii, coqui, ferrarii. ¶ *Ferrariarius* (a *ferraria*) est qui in ferrifodinis operatur. *Inscr.* ap. *Mur.* 972, 10. D. M. Primionis ferrariar*ii* Vitalis contuber*nalis*.

FERRĀTĬLIS, e, adj. *Pl. Most.* 1, 1, 18. *genus ferratile* jlocalariter vocat servos ferreis compedibus vinctos.

FERRĀTUS, a, um, adj. σιδηρόδετος, ferro munitus. *Virg. G.* 3, 361. Ferrati orbes rotarum. *Liv.* 1, 32. *f.* Ferrata hasta. *Virg. A.* 5, 208. Ferratae sudes. Et *ib.* 11, 714. Ferrata calx, *h. e.* stimulo ferreo armata. *Hor. Sat.* 1, 4, 61. Ferrati postes. *Val. Fl.* 6, 90. Ferrata forma suum, *h. e.* ferrea imago. *Pl. Bacch.* 4, 6, 11. Ferratus servus, *h. e.* ferreis compedibus vinctus. *Tac. A.* 3, 45. In fronte statuerat ferratos, in cornibus cohortes, *h. e.* ferreis loricis indutos. Sic *Hor. Od.* 4, 14, 30. Ferrata agmina. *Rutil. Itiner.* 1, 365. ferratus Mars. *Inscr.* ap. *Mur.* 823, 4. C. Julius Bruttianus (*miles*) Leg. VI. Ferrat. Adde alias ap. *Grut.* 45, 13., 416, 6., 457, 10. et alibi. *Senec. Q. N.* 3, 2. Ferratae aquae, *h. e.* e ferri metallis erumpentes. *Virg. G.* 3, 398. excretos prohibent a matribus haedos, Primaque ferratis praefigunt ora capistris. *Serv.* exponit, duris: alii ferreo aculeo armatis. V. CAPISTRUM.

*FERRĔA, ae, f. instrumentum rusticum. *Cato R. R.* 10. et *Varr.* 1, 22. Al. *Furca*, quod verbum intelligendum esse videtur. *B. A.*

FERRĔUS, a, um, adj. σιδήρεος, qui est ex ferro. *Caes. B. G.* 3, 13. Ferrei clavi. Et *ib.* 7, 73. Ferrei hami. [*Aur. Vict. Vir. Ill.* 38. manus. V. h. v.] *Curt.* 7, 11. cunei. *Plin.* 8, 7, 7. clathri. [*Lucr.* 5, 1292. Ferreus ensis.] *Sall. fragm.* ap. *Non.* 18, 28. Praegrediebantur equites cataphracti, ferrea omni specie. *Plin.* 37, 10, 61. Ferreus color. *Id.* 7, 56, 57. Ferrea fabrica. [*Ferreae litterae* ap. *Suet. Aug.* 7. Nactus imagunculam aeream veterem, ferreis ac paene jam exolescentibus litteris hoc nomine inscriptam: sunt litterae ferruminatione adjunctae, aereae imagunculae.] *Virg. A.* 12, 284. ferreus imber, i. e. sagittarum. *Id. ib.* 3, 45. Ferrea telorum seges. [*Id. ib.* 11, 602. Ferreus ager, i. e. ferreis hastis totus collucens. *Sil.* 15, 630. Ferrea tempestas.] ¶ Translate est durus, inhumanus. *Cic. Fam.* 15, 21. Ferreus essem, si te non amarem. *Id. Att.* 13, 30. O te ferreum, qui illius periculis non moveris! *Id. Q. Fr.* 1, 3. Quem ego ferus et ferreus e complexu dimisi meo. [*Iisdem verbis utitur *Tibull.* 1, 10, 2. Quam ferus et vere ferreus ille fuit! Ita *Hom. Odyss.* ψ. 172. ἦ γὰρ τῇγε σιδήρεος ἐν φρεσὶ θυμός.] *Id. Verr.* 2, 5, 46. Quis tam fuit durus et ferreus, quis tam inhumanus, qui, etc.? *Id. Amic.* 13. *f.* Qui virtutem duram, et quasi ferream esse quandam volunt: quae quidem est in amicitia tenera atque tractabilis. *Virg. G.* 2, 501. ferrea jura, Insanumque forum, *h. e.* leges, quae nulla flectuntur misericordia. Et 341. Ferrea progenies. [*Tibull.* 2, 3, 35. Ferrea saecula. Adde *Suet. Tib.* 59: Ita saepissime *ferreus* dicitur is, qui amoris voluptatibus nihil movetur, qui puellarum blanditias contemnit. V. *Tibull.* 1, 10, 2. 2, 3, 2. 3, 2, 2. Item de *puellis*. *Propert.* 2, 8, 12. Ferrea illa. χαλκεοκάρδιος *Theocrito.*] *Ov. Her.* 13, 64. Ferrea

bella. Et *ib.* 12, 183. Ferrea praecordia. *Cic. Fin.* 1, 2. Atilius ferreus scriptor, *h. e.* qui duro dicendi genere utitur. ℙ *Vet. Poeta* ap. *Cic. N. D.* 2, 63. Ferrea proles, *h. e.* ferreae aetatis homines. V. AETAS. ℙ Item impudens. *Cic. Pis.* 26. Si os tuum ferreum senatus convicio verberari noluisti. ℙ Item fortis, durus, validus. *Virg. A.* 6, 625. et *G.* 2, 44. Non, mihi si linguae centum sint, oraque centum, Ferrea vox, etc. *Liv.* 39, 40. *f.* de Catone: In parsimonia, in patientia laboris periculique, ferrei prope corporis animique. [*Ferreus h. l. significat eum, qui summis et animi et corporis labores facile perfert, nusquam viribus destituitur.] ℙ Item gravis, molestus. *Virg. A.* 10, 745. et *ib.* 12, 309. Olli dura quies oculos, et ferreus urget Somnus, χάλκεος ὕπνος. *Ov. Trist.* 5, 3, 28. me Ferrea sors vitae, difficilisque premit. ℙ Item ater, ferrugineus. *Stat. Th.* 1, 104. de Tisiphone: sedet intus abactis Ferrea lux oculis, qualis per nubila Phoebes Atracia rubet arte labor. Et *ib.* 2, 31. de Cerbero: Ferrea tergemino domuisset lumina somno, *h. e.* atra, torva, rigida, et simul fortia, et contra somnum vigilacia.

FERRICRĔPĬNUS, a, um, adj. *Ferricrepinae insulae* dicuntur joculariter a *Pl. Asin.* 1, 1, 21. ergastula, ubi servi ferro vincti laborabant. Ibi enim assiduus compedum catenarumque crepitus exaudiebatur.

FERRĬFŎDĬNA, ae, f. ferraria, ubi ferrum foditur. Improbat hanc vocem *Varr. L. L.* 7, 33., non quod sit contra analogiam, sed quod in usu non sit.

FERRĬTĔRĬUM, ii, n. locus, ubi ferrum teritur, *h. e.* ubi servi compedibus ferreis vincti asservantur. *Pl. Most.* 3, 2, 55. Inde in ferriterium, postea in crucem recta.

FERRĬTĔRUS, a, um, adj. servus vinctus ferreis compedibus, quia ferrum terit. *Pl. Trin.* 4, 4, 14.

FERRĬTRĪBAX, ācis, adj. omn. gen. idem ac ferriterus: a *ferrum*, et τρίβω, tero. *Pl. Most.* 2, 1, 9.

FERRŪGĬNANS, antis, part. ab inusit. *ferrugino*, ferrum sapore referens. *Tert. adv. Valent.* 15. Guttae bituminosae, ferruginantes, et sulphurantes.

FERRŪGĬNĔUS, a, um, adj. σιδηροειδής, colorem habens, qualis est ferri longa rubigine exesi, qui ex rufo et nigro commixtus est, quem hodie colorem castaneum vocant. Interdum hic color dicitur *thalassicus*, quod nautae et piscatores eo uti soleant in mari. [*De ferrugineo colore cf. *Non.* p. 549. ubi hic Plauti versus citatur. Adde: *Ueber die Farbenbenennungen der Alten*, in *Göth. Farbenlehre II.* p. 58.] *Pl. Mil.* 4, 4, 43. Palliolum habeas ferrugineum: nam is color thalassicust. *Lucr.* 4, 73. Vela lutea, russa, ferruginea. *Virg. A.* 6, 303. de Charonte: Et ferruginea subvectat corpora cymba. *Id. ib.* 410. hanc eandem *caeruleam puppim* vocat, quia affines hi valde colores sunt, fusci videlicet. V. CAERULEUS. *Id. G.* 4, 183. Ferruginei hyacinthi. *Claud. Rapt. Pros.* 2, 275. Ferrugineus Plutonis amictus. *Stat. Th.* 2, 13. ferrugineum nemus Inferorum. Et *ib.* 1, 600. ferruginea frons strigis. ℙ *Ferrugineus sapor* est ferri sapor, quem aquae contrahunt ex ferri metallis erumpentes. *Plin.* 31, 2, 8. Fons ferruginei saporis. V. *Senec. loc.* in FERRATUS. ℙ In allata *Lucr.* versiculo al. leg. *ferrugina*, ut metrum constet. [*Ita *Eichstadt.*]

FERRŪGĬNUS, a, um, adj. ferrugineus. V. v. praec.

FERRŪGO, inis, f. ἰὸς σιδήρου, rubigo ferri. *Plin.* 23, 8, 79. Illitaque inde ferrugo incipientes lichenas sanat. ℙ Item color rufus nigrioris rubedinis, similitudine coloris ferrei rubigine exesi, ipsaque res talem colorem habens. *Id.* 15, 10, 9. Fructus grandissimus pineis nucibus, intus exiles nucleos includit, vestitos alia ferruginis tunica. *Val. Fl.* 1, 775. multa pallens ferrugine taurus. *Virg. G.* 1, 467. Sol caput obscura nitidum ferrugine texit. *Ov. Met.* 15, 789. vultum ferrugine Lucifer atra Sparsus erat. Et *ib.* 13, 960. de Glauco Deo Marino: Viridis ferrugine barba, *h. e.* colore fusco, aut caeruleo, qui marinis rebus tribuitur, ut in FERRUGINEUS dictum est. *Virg. A.* 9, 582. Pictus acu chlamydem, et ferrugine clarus Ibera, *h. e.* purpurea veste, vel purpureae admodum simili. Nam purpurae optimae color ex rubro ad nigrum accedit. Sic *ib.* 11, 772. peregrina ferrugine clarus et ostro. ℙ Translate. *Auct. Pan. ad Pis.* 95. animusque mala ferrugine purus, *h. e.* ab invidia liber, quae ita exest animum, ut rubigo ferrum.

FERRUM, i, n. σίδηρος, metallum notissimum et plurimi usus. *Cic. Leg.* 2, 18. Aes, atque ferrum, duelli instrumenta. *Id. N. D.* 2, 60. E terrae cavernis ferrum elicere, rem ad colendos agros necessariam. ℙ Per synecdochen dicitur de gladio, ense, falce, aliisque hujusmodi ferreis instrumentis. *Nep. Alc.* 10. Ferro aggredi aliquem. *Cic. Caec.* 9. In aliquem cum ferro invadere. *Id. N. D.* 3, 33. Drusum ferro, Metellum veneno sustulerat. *Liv.* 31, 7. *med.* Urbes et agros ferro atque igni vastare. [*Ita saepius *ferrum* et *ignis*, quasi per speciem proverbii, junguntur. V. *Drakenb.* ad *Liv.* 2, 10.] *Cic. Phil.* 11, 14. Huic urbi ferro ignique minitantur. *Hirt. B. Alex.* 60. Ferro flammaque agros consumere. *Virg. A.* 12, 186. ferro haec regna lacessent, *h. e.* bello, et armis. Sic *Lucan.* 7, 228. Atque omnis, Latio quae servit, purpura, ferro, *h. e.* omnes reges, qui armis subacti, R. imperio parent. *Virg. A.* 12, 282. decernere ferro, *h. e.* proelio, pugna. *Suet. Ner.* 12. Exhibuit ad ferrum etiam quadringentos senatores, *h. e.* qui gladiis depugnarent, *scil.* in gladiatorio. *Cic. Tusc.* 2, 17. Quis mediocris gladiator, cum decubuisset, ferrum recipere jussus, collum contraxit? *Plin.* 10, 32, 47. Halcyonum nidi ferro intercidi non queunt. *Hor. Od.* 4, 6, 9. mordaci icta ferro pinus. *Virg. G.* 1, 50. aequor ferro scindere, *h. e.* terram vomere. Sic *Lucil.* ap. *Non.* 4, 439. glebas proscindere ferro. *Senec. Hipp.* 884. vincire aliquem ferro, *h. e.* catena. *Virg. A.* 12, 100. crines vibratos calido ferro. *Ov. Met.* 11, 181. ferro resecare capillos. ℙ *Ferrum resipere* mustum dixit *Varr. R. R.* 1, 54. quod postremum ex vinaceis expressum est, *h. e.* ferri saporem habere. V. FERRUGINEUS. ℙ Metaphorice est durities morum. *Id. Met.* 9, 613. Nec rigidas silices solidumve in pectore ferrum, Aut adamanta gerit. Adde *Trist.* 1, 8, 42. ℙ Item de patientia ac duritia in malis. *Id. Pont.* 4, 10, 3. Ecquos tu silices, ecquod, carissime, ferrum Duritiae confers, Albinovane, meae? ℙ *Ferrum meum in igne est* proverb. ap. *Senec. Apocoloc. med.*, h. e. mea nunc res agitur. Simili sensu Itali dicunt, *si legge sul mio libro.*

FERRŪMEN, ĭnis, n. σιδήρου κόλλησις, σιδήρωμα, quoddam quasi gluten, junctura, qua ferrum ferro jungitur, et generatim qua etiam aliae res consolidari solent. *Petr. Sat.* 102. Nec vestem atramento adhaesuram, quod frequenter, etiam non arcessito ferrumine, infigitur. *Plin.* 36, 23, 55. Quod furto calcis sine ferrumine suo caementa componuntur. *Pompon. Dig.* 41, 1, 27. Cum partes duorum dominorum ferrumine cohaererent. ℙ Translate. *Gell.* 13, 26. Esse videtur Homeri simplicior et sincerior, Virgilii autem νεωτερικώτερος, et quodam quasi ferrumine immisso, fucatior, *Ταῦρον δ' Ἀλφειῷ, ταῦρον δὲ Ποσειδάωνι*, Taurum Neptuno, taurum tibi, pulcher Apollo: v. *pulcher* ferrumen *Gell.* appellat. ℙ Est etiam ferrugo, rubigo, aut color ferri. *Plin.* 37, 2, 10. Crystalla infestantur plurimis vitiis, scabro ferrumine, maculosa nube etc. Ita *Harduin.* ex MSS., alii *ferrugine.*

FERRŪMĬNĀTĬO, onis, f. actus ferruminandi, συγκόλλησις. *Paul. Dig.* 6, 1, 23. Dicit enim, si statuae ferruminatione injunctum brachium sit, unitate id majoris partis consumi. Non idem est in eo, quod applumbatum sit, quia ferruminatio per eandem materiam facit confusionem: plumbatura vero non idem efficit. [*V. quae in hanc rem congessit *Duk. lat. Ict.* p. 215, sq.]

FERRŪMĬNĀTUS, a, um, part. a *ferrumino*, κολληθείς, ferrumine junctus. *Plin.* 35, 15, 21. Bitumen calcis quoque usum praebuit, ita ferruminatis Babylonis muris. *Id.* 10, 33, 50. Surculo super bina ova imposito, ac ferruminato alvi glutino. *Petr. Sat.* 32. Anulus totus aureus, sed plane ferreis veluti stellis ferruminatus.

FERRŪMĬNO, as, avi, atum, a. 1. συνάπτω, κολλάω, jungo, consolido; et dicitur proprie de ferro primum, aliisque rebus, quae materia sua altera alteri conglutinantur: latius vero de aliis. *Plin.* 34, 11, 24. Squama decussa vi clavis, in quos panes aerei ferruminantur. Et 31, 7, 39. Muros domosque massis salis faciunt, ferruminantes aqua. *Id.* 35, 6, 33. Ad ferruminandas fracturas, ossaque contusa. *Id.* 11, 37, 86. Cruribus canum fracta ossa non ferruminantur. *Id.* 36, 26, 67. Vitrum sulphuri concoctum ferruminatur in lapidem. *Pompon. Dig.* 41, 1, 27. Si tuum scyphum alieno plumbo plumbaveris, aut alieno argento ferruminaveris. *Plin.* 16, 36, 64. Arundinis coma, ubi lignosiore callo induruit, contusa et interjecta navium commissuris ferruminat textus, glutino tenacior, rimisque explendis fidelior pice. Festive *Pl. Mil.* 4, 8, 25. Labra [*ab] labellis ferruminant. [*V. *Lindem.* ad h. l.]

FERTĀTUS. V. FESTATUS.

FERTĬLIS, e, adj. εὔφορος, ferax, fecundus, uber, fructuosus. *Cic. Verr.* 2, 3, 51. Agros laetos ac fertiles desererent. *Liv.* 5, 34. Fertilis hominum frugumque Gallia. *Ov. A. Am.* 1, 349. Fertilior seges est alienis semper in agris. *Cic. Agr.* 2, 19. Opimi ac fertiles agri. Et *Div.* 1, 42. Agri uberrimi, maximeque fertiles. *Prop.* 4, 8, 14. fertilis annus. [**Tibull.* 4, 1, 51. Fertiles horae. Gr. ὧραι ἔγκαρποι.] *Hor. Sat.* 2, 4, 31. Mare fertile testae. *Id. Od.* 2, 15, 7. Oliveta fertilia domino. *Sever. Aetn.* 553. quantis fornacibus Aetna Uritur, a sacro nunquam non fertilis igne. *Plin.* 6, 23, 26. Flumen auro fertile. Et *ib.* 22, 24. Populi auri, margaritarumque fertiliores, quam Indi. Et 5, 5, 5. Ager a litore arboribus fertilis; intus frugibus tantum. *Id. ib.* 19, 17. Arenae vitri fertiles. Et 2, 78, 80. Tractus fertilis ad omnia. *Ov. Fast.* 3, 240. Fertilis herba. *Plin.* 18, 7, 10. *n.* 3. Milium omnium frugum fertilissimum. *Id. prooem.* 14. Fertilissimus quaestus. *Liv.* 29, 25. Fertilissimus ager. *Ov. Her.* 9, 95. Fertilis serpens, *h. e.* Hydra, cui uno ex multis reciso capite, aliud statim renascebatur. *Id. Fast.* 5, 127. Fertile cornu nutricis, *h. e.* cornu copiae. [**Plin. H. N.* 7, 5. Fertilis centena quinquagena fruge campus. Ceterum hic et aliq. modo allati *Plin.* loci docent, non solum apud poetas cum ablat. construi v. *fertilis*, sed etiam apud prosae orationis auctores non semel cum eo casu jungi.] ℙ *Fertilia* etiam dicuntur, quae fertilitatem inducunt. *Ov. Met.* 5, 624. Dea fertilis, *h. e.* Ceres. *Plin.* 18, 6, 8. *n.* 2. Majores fertilissimum in agro oculum domini esse dixerunt. *Tibull.* 1, 8, 32. et *Val. Fl.* 7, 608. Nilus fertilis. ℙ Translate *Ov. Pont.* 4, 2, 11. Fertile pectus habes, interque Helicona colentes Uberius nulli provenit ista seges. *Prop.* 4, 6, 75. Ingenium potis irritat Musa poetis: Bacche, soles Phoebo fertilis esse tuo. *Plin. prooem.* 14. Priscorum cura fertilior et industria felicior fuit.

FERTĬLĬTAS, atis, f. εὐφορία, feracitas, ubertas, fecunditas, abundantia. *Cic. Div.* 1, 57. Quae sit vel sterilitas agrorum, vel fertilitas futura. *Plin.* 3, 5, 6. Frugum et vitium olearumque fertilitas. *Id.* 3, 20, 24. Italia metallorum fertilitate nullis cedit terris. *Cic. Tusc.* 2, 15. Virginibus Lacaenis magis palaestra, Eurotas, sol, pulvis, labor, militia in studio est, quam fertilitas barbara, *h. e.* mollis luxus, et delicatus cultus, ornatusque corporis, quae ex copia rerum, ac divitiis auri, gemmarum, ac pretiosarum vestium constat. [*Versiculi sunt, quorum ap. *Orell.* haec ratio est: Apud Lacaenas virgines; Queis magi palaestra, Eurota, sol, pulvis, labor, Militia studio est, quam fertilitas barbara. — Mirum in modum propter v. *fertilitas* tentatus locus est. V. ap. *Orell.*, qui recte *vulgatam* ita interpretatur, ut fertilitas nihil aliud significet, nisi, quod Camerarius vidit, πολυτεκνίαν, et, quae ejus causa videbatur poetae, μοχλοσύνην. Obversabantur ei septemdecim Hecubae liberi, quinquaginta Priami, Danai, Aegypti.] ℙ Pro fecunditate prolis. *Ov. Fast.* 4, 201. Saepe Rhea questa est, toties fecunda, nec unquam Mater, et indoluit fertilitate sua. *Plin.* 8, 42, 66. Fertilitas animalium ad generandum. ℙ Translate. *Id.* 35, 10, 36. *n.* 20. de Protogene: Artis ejus summa intentio, et ideo minor fertilitas, *h. e.* pauciora opera fecit.

FERTĬLĬTER, adv. unde Comp. *fertilius* ap. *Plin.* 34, 17, 49. Derelicta metalla fertilius reviviscunt.

*FERTĬNĀTES, ium, incolae insulae cujusdam prope Liburniam, quae Fertina appellabatur. *Plin.* 3, 21. ed. *Hard.* Antea, v. g. in ed. *Elzev.*, legebatur *Fulsinates. B. A.*

FERSĬNI. V. in FELTRIA.

FERTOR, oris, m. qui fert, vel fortasse qui ferto libat. *Varr. L. L.* 7, 32. In *Glos. Isid.* Fertores ferto libantes.

FERTŌRĬUS, a, um, adj. ad ferendum aptus, ut lectus, sella fertoria, *Coel. Aur. Tard.* 1, 1. et *ib.* 5, 1.

FERTUM seu Ferctum, i, n. libi opimi genus: a *fertus*, seu *ferctus*, bonus, quod veteres, vel a *fartum*, quod pluribus variisque rebus farciretur. *Pers.* 2, 48. Attamen hic extis, et opimo vivere fertō Intendit. Al. leg. *farto.* Adde *Fab. Pict.* ap. *Gell.* 10, 15., *Cato R. R.* 134 et 141. et *Fest.* V. STRUES.

FERTUS, a, um, part. ab inusit. *fercio*, pro *farcio*, plenus, refertus, effertus. *Vet. Poeta* ap. *Cic. Or.* 49. Frugifera et ferta arva Asiae tenet.

FERVĔFĂCĬO, cis, eci, actum, a. 3. θερμαίνω, fervere et bullire facio. *Cato R. R.* 156. *med.* Eodem addito et oleum, postea fervefacito. *Pl. Ps.* 3, 2, 44. Eae ipsae se patinae fervefaciunt illico. *Cels.* 4, 24. Muriam fervefacere. ℙ Per tmesin divisit *Cato R. R.* 157. *med.* Postea ferve bene facito: ubi ferverit, in catinum indito.

FERVĔFACTUS, a, um, part. a *fervefacio*, ἀνάβραστος, fervens factus, fervidus. *Caes. B. G.* 7, 22. Fervefacta pix. Et *ib.* 5, 42. Fervefacta jacula in casas jacere coeperunt. *Plin.* 20, 3, 8. Vinum cum colocynthide fervefactum.

FERVENS, entis, part. a *ferveo*, ζέων, qui fervet. *Colum.* 12, 50. *f.* Baccae eluantur non ferventissima aqua, verum modice calida. *Pl. Capt.* 4, 2, 67. Laridum atque epulas foveri foculis ferventibus. *Ov. Pont.* 1, 8, 68. Fervens rota. *Id. Met.* 4, 120. vulnus. *Plin.* 11, 37, 45. cera. *Id.* 25, 8, 50. In cinere ferventi leniter decoquere. *Id.* 30, 4, 9. Si ferventia os intus exusserint. *Id.* 17, 22, 35. *n.* 17. Ferventes horae diei. *Id.* 25, 8, 53. Dictamnum fervens et acre gustu. *Pl. Amph.* 4, 2, 11. Quem pol ego hodie ob istaec dicta faciam ferventem flagris. *Justin.* 4, 1. Aestus fervens. *Plin.* 2, 80, 82. Sonus raucus in recurvis, resultans in duris, fervens in humidis.

Ferventis auri saccum Mart. dixit 10, 74., h. e. crumenam refertam aureis nummis recenter cusis, nitidis, radiantibus instar auri igne ferventis. ¶ Translate. Ov. Met. 8, 466. Fervens ira oculis. Hor. Od. 1, 13, 4. Fervens jecur bile tumet. Id. Sat. 1, 10, 62. ingenium rapido ferventius amni. Cic. Off. 1, 15. Fortis animus et magnus in homine non perfecto, nec sapiente, ferventior plerumque est. Claud. in Rufin. 1, 100. lucri cupidine fervens. Planc. ad Cic. Fam. 10, 23. Ut non quidquam impedimentorum ab illis ferventibus latronibus interciperetur, [*i. e. furiosis.]

FERVENTER, adv. θερμῶς, cum fervore. Translate. Coel. ad Cic. Fam. 8, 8. Et de damnatione ferventer loqui est coeptum. Id. ib. 6. f. Curio ferventissime concerpitur. August. de Genes. ad litter. 2, 5. Moles, quae celerius circulari motu agitur, utique ferventius.

FERVĔO, es, fervi et ferbui, n. 2. ζέω, igni vel aestu commoveor, agitor, aestuo, bullio, calefio, inflammor. In quibusdam personis et infinito praesenti aliquando est tertiae conjugationis, praesertim apud poetas. [*Etym. ducunt a Gr. θέρω. At Doederl. 2, 132. fervere et origine et significatione cognatum censet cum v. ferri. V. quae plura in h. rem disputantur l. l. et 3, 93.] Cato R. R. 157. med. Ferve bene facito: ubi ferverit, in catinum indito. Pall. 2, 20. Baccas bullire facies: et ubi diu ferbuerint etc. Stat. Silv. 4, 5, 15. exemptusque testa, Qua modo ferbuerat, Lyaeus. Plin. 14, 9, 11. Fervere mustum prohibetur: sic appellant musti in vina transitum. Gell. 2, 29. Sol fervit. Plin. 32, 5, 18. Ossiculo in aquam ferventem dejecto, refrigerari vas, nec postea fervere, nisi exempto. Id. 5, 1, 1. Loca inhabitabilia fervere, quamquam hiberno tempore. ¶ Aliquando est fervo, is, n. 3. Lucil. ap. Quint. 1, 6. et ap. Non. 10, 1. Fervit aqua et fervet: fervit nunc, fervet ad annum. Barth. Advers. 56, 9. hinc eruit discrimen inter fervit et fervet, quod illud dicatur de aqua, quae nunc aestuat caletque; hoc de aqua, quae fervorem diu retinet. Quint. ib. vult v. fervit esse simile non v. legit, sed v. servit. At fortasse Lucilius litem illam grammaticam, utrum recte diceretur fervit, an fervet, ita diremsit, ut pronunciaret, utrumque pro diverso tempore recte dici, fervit nempe pro praesenti, fervet pro futuro ex fervo, is, tertiae conjugationis. Ita enim utitur hoc verbo Virg. G. 1, 456. et 471., ut et A. 4, 409. et ib. 8, 677. V. Servium ad utrumque locorum posteriorum. [*Cf. Spalding. ad Quint. l. modo laudatum. — Exempla scriptorum, qui v. fervere, corrupta med. syllaba, usi sunt, diligenter collecta v. ap. Ramsh. Gr. Lat. p. 208.] ¶ Fervat etiam pro ferveat dixere Pomp. et Accius ap. Non. 10, 3. et fervitur pro fervit, Afr. ib. 8. Sed haec perantiqua sunt. Virg. G. 1, 455. Omnia tunc pariter vento nimbisque videbis Fervere: non illa etc., h. e. agitari, misceri, turbari. ¶ Translate refertur ad vehementiores perturbationes, quibus animus incalescit agitaturque. Acc. ap. Non. 10, 1. Cor ira fervet caecum: amentia rapior ferorque. Ov. Met. 2, 602. animus tumida fervebat ab ira. Id. Fast. 2, 732. Et fervent multo linguaque corque mero. Hor. Ep. 1, 1, 33. Fervet avaritia miseroque cupidine pectus. Cic. Quint. 11. Usque eo fervet (al. fervit) ferturque avaritia, ut etc. Ter. Ad. 4, 1, 18. Cum fervet maxime, tam placidum, quam ovem reddo. Prisc. 9, 866. legit fervit. Sil. 17, 567. leti fervebat amore. ¶ Cum infinitivo. Claud. in Ruf. 2, 295. sceptrumque capessere fervet, h. e. vehementer cupit. Et B. Gild. 350. jam stagna secare fervet. ¶ Item ad ea, quae studio diligentiaque fiunt. Virg. G. 4, 169. Fervet opus, redolentque thymo fragrantia mella. ¶ Item de locis dicitur, quae opere et turba frequentantur. Virg. A. 4, 407. opere omnis semita fervet. Mart. 2, 64. fora litibus omnia fervent. Ov. Fast. 1, 379. fervent examina putri De bove. Virg. A. 8, 677. totumque instructo Marte videres Fervere Leucatem. [*Similis usus est v. FLAGRO, q. v.] ¶ Vulc. Sedig. ap. Gell. 15, 24. Dein Naevius, qui fervet, pretio in tertio est, h. e. studiose passim legitur. Al. aliter leg. ¶ Alterum praeteritum ferbui locum habet in compositis deferbui, conferbui.

FERVESCO, is, n. 3. incipio fervere. Lucr. 6, 851. Terrae fervescunt sole. Adde 427. et 1162. et 176., et 3, 290., quibus omnibus locis al. leg. fervisco. Plin. 33, 6, 35. Fervescentis materiae spuma. Pl. Capt. 4, 4, 9. Possentne seriae fervescere.

*FERVĬDE, adv. ζεστῶς. Pl. Truc. 2, 4, 2. Fervide ut tota floret, ut oleum nitide nitet. Vulgo legitur Ver ride. B. A.

FERVĬDUS, a, um, adj. ζεστὸς, θερμὸς, valde fervens, praecalidus. Ov. Trist. 3, 10, 72. cumulant altos fervida musta lacus. Cic. N. D. 2, 10. Quarta pars mundi tota natura fervida est. Curt. 3, 5. Diei fervidissimum tempus. Hor. Sat. 1, 1, 38. Fervidus aestus. Virg. G. 3, 107. volat vi fervidus axis. Hor. Od. 1, 9, 10. Venti aequore fervido deproeliantes. Plin. 20, 11, 44. Herba sapore acri et fervido. Hor. Ep. 1, 14. Fervidius merum. ¶ Translate est vehemens, acer, incensus. Virg. A. 12, 950. ferrum adverso sub pectore condit Fervidus. Et 325. subita spe fervidus ardet. Et 9, 736. mortis fraternae fervidus ira. Liv. 27, 33. f. Praeproperum ac fervidum ingenium. Ov. Met. 14, 485. Fervidus ingenio. Hor. A. P. 115. Maturusne senex, an adhuc florente juventa Fervidus. Id. Od. 1, 30, 5. Fervidus puer, h. e. Cupido. Cic. Brut. 68. extr. Fervidum quoddam et petulans et furiosum genus dicendi. Et 28. Appii volubilis et paulo fervidior erat oratio. [*Alius hic notandus locus videtur ex eod. Brut. 83, 288. quem ap. Ellendt. ita emendatum legimus: Sic ego istis censuerim et novam istam, quasi musteam ac de lacu fervidam orationem fugiendam etc., ad quem loc. v. Ernest. lex. technol. lat. p. 164.] Virg. A. 12, 894. Fervida dicta, h. e. irae plena et minarum. ¶ Cum genitivo. Sil. 17, 414. Fervidus ingenii Masinissa et fervidus aevi. Liv. 2, 52. f. Fervidus animi vir. Al. leg. fervidi. ¶ Fervida cura est amoris plena. Tibull. 4, 12, 1. Ne tibi sim, mea lux, aeque jam fervida cura, h. e. ne aeque ferventer amer a te. ¶ Fervida virtus est ardens, vivida, studiosa. Catull. carm. 64, 218.

FĔRŬLA, ae, f. νάρθηξ, [*V. Schneid. Lex. Gr.] arbor est externa, ex genere earum, quae corticis loco lignum forinsecus habent, ligni autem loco fungosam intus medullam, ut sambuci vel inanem cavitatem, ut arundines. [*Pfriemenkraut. Ferula L.] Nascitur calidis locis atque trans maria geniculatis nodata scapis. Duo ejus genera: nartheca Graeci vocant assurgentem in altitudinem: narthecyam vero semper humilem. A geminus exeuntia folia maxima, ut quaeque terrae proxima. Cetero natura eadem, quae anetho et fructu similis. Nulli fruticum levitas major; ob id gestatu facilior (nempe a fero dicta, non a ferio, ut habet Isid. Orig. 17, 9. [*Praefert Doederl. 3, 264. Orig. etym., propterea, quod in duobus vetustissimis locis ap. Hor. et Ov. in fine laudatis ferula instrumentum feriendi significat. Caeterum nihil statuendum ipsi videtur, utrum ferula, genus fruticis, et ferula, qua pueri et puellae caedi soleant, homonyma sint, necne.]) baculorum usum senectuti praebet. Haec Plin. 13, 22, 42., qui 7, 56, 57. ignem in ferulae medulla asservare, inventum Promethei fuisse tradit (detulit enim in ferula Prometheus ignem e coelo in terras, ut est in fabulis, ap. Hyg. fab. 144. et Serv. ad Ecl. 6, 42.) et 24, 1, 1. ferulas gratissimo asinis in pabulo esse, ceteris vero jumentis praesentaneo veneno: qua de causa id animal Libero Patri assignari, cui et ferulam. Ejus usus est etiam includendis ossibus fractis, dum conferveant. Cels. 8, 10. n. 1. Ferulae superaccommodandae sunt, quae fissae compositaeque ossa in sua sede contineant. ¶ Dicitur etiam de exilioribus ramis aliarum arborum. Plin. 17, 21, 35. n. 1. Vitium surculis et quarundam arborum, quibus fungosior intus natura est, geniculati scaporum nodi intersepiunt medullam: ferulae ipsae breves et ad summa breviores, articulis utique duobus internodia includunt. Id. 8, 82, 50. ferulas vocat parvos ramos cornuum cervinorum. ¶ Item de virga, qua caedebantur puerorum manus aut nates a magistro in ludo litterario. Mart. 14, 80. cujus titulus Ferulae. Invisae nimium pueris grataeque magistris, Clara Prometheo munere ligna sumus. Id. 10, 62. Ferulaeque tristes, sceptra paedagogorum. Juven. 1, 15. Et nos ergo manum ferulae subduximus, h. e. jam in litteris aliquid profecimus: jam desiimus in ludo litterario versari. Appul. Met. 9. Quam altissime sublato puero, ferula nates ejus obverberans etc. V. CATOMIDIO. Lepide vero ferulae et scuticae mentionem facit Capell. 3, 49. Grammatice quoddam etiam medicamen acerrimum, quod ex ferulae flore caprigenique tergoris resectione, rubri admodum coloris, exprompsit, quod monebat faucibus admovendum, cum indocta rusticitate vexatae foetidos ructus vitiosi oris exhalant. ¶ Servos quoque in levioribus peccatis ferula, in gravioribus scutica, in gravissimis flagello caesos fuisse colligitur ex Hor. Sat. 1, 3, 119. Ne scutica, dignum, horribili sectere flagello: Nam, ut ferula caedas meritum majora subire Verbera, non vereor. Juven. 6, 479. hic frangit ferulas, rubet ille flagellis, Hic scutica. [*De discrimine inter verber, ferula et fustis. V. Doederl. 3, 265.] ¶ Item jumenta ab equitantibus aut agasonibus. Ov. A. Am. 1, 546. Quadrupedem ferula dum malus urget eques.

FĔRŬLĀCĔUS, a, um, adj. ad ferulam pertinens, ferulae similis, ναρθηκοειδής. Plin. 19, 9, 56. Cetera sunt ferulacei generis, ut foeniculum etc. Id. 27, 10, 62. Herba caule ferulaceo. ¶ Item e ferula factus. Id. 34, 18, 50. Versare rudibus ferreis aut ferulaceis.

FĔRŬLĀGO, inis, f. frutex ferula humilior, cetera omnino similis. Coel. Aurel. Acut. 2, 12. Thapsia, quam nos ferulaginem dicimus. Hanc Plin. 13, 22, 42. narthecyam appellat.

FĔRŬLĔUS, a, um, adj. ex ferula factus. Coel. Aurel. Tard. 2, 1. Alearis tabella aut ferulea. Plin. 16, 43, 83. Stamineam probant venam et vocant feruleam argumento similitudinis, quoniam laciniose crispa. Ita Hard. quem consule.

FERVO, is. V. FERVEO.

FERVOR, oris, m. ζέσις, agitatio, aestus, calor vehemens, qualis est ignis vel solis. [*Doederl. 3, 93.] Cic. N. D. 2, 11. Mundi fervor ille purior. [*Lucr. 6, 237. Quod solis vapor aetatem non posse videtur Efficere, usque adeo cellens fervore corusco.] Id. Prov. cons. 12. Fervor maris Lucan. 4, 460. contorii vorticis undae Tauromenitanam vincunt fervore Charybdim. Plin. 14, 20, 25. Fervor musti. Id. 31, 9, 46. febris. Et 37, 13, 76. terebrarum. Id. 9, 16, 25. et Virg. G. 3, 154. mediis fervoribus. Plin. 15, 4, 5. Fervores capitis. ¶ Translate sumitur pro impetu, amore etc. Hor. Od. 1, 16, 22. Me quoque pectoris Tentavit in dulci juventa Fervor. Cic. Sen. 13. Fervor aetatis. [*Sil. 7, 25. Fervore carentes Augebant anni, i. e. senectus.] Et Or. 1, 51. mentis. [*Id. Tusc. 4, 10. Fervor animi, i. e. perturbatio. Pertinet huc etiam propter translatam vocis significationem, locus supra allatus Cic. Prov. cons. 12. ubi fervor maris de mari dicitur piratis infesto.] Gell. 20, 1. med. Leges pro vitiorum, quibus medendum est, fervoribus mutari atque flecti. ¶ Fervor dicitur etiam morbi vis, quam et impetum Latini, (i. e. Entzündung) appellant. V. IMPETUS. Inscr. ap. Tochon cachets des ocul. p. 62. M. Julii Charitonis diarhodon ad fervorem, h. e. ad impetum oculorum. F.]

FĔRUS, a, um, adj. ἄγριος, agrestis, silvester, indomitus, nullo cultu mitigatus: cui opponitur cicur, mansuetus, domesticus, et dicitur de brutis, quae domita non sunt, quamvis saeva non sint: item de hominibus aliisque rebus incultis et agrestibus. Volunt esse ab Aeolico φὴρ pro θὴρ, unde et fera, licet obstet prioris syllabae modus, qui tamen saepissime a Latinis in Graecis vocibus mutatur. Cic. N. D. 2, 39. Quae vero, et quam varia genera bestiarum vel cicurum vel ferarum. Et 64. Immanes et ferae belluae. Plin. 30, 7, 20. Palumbus ferus. Virg. A. 4, 152. Ferae caprae. Stat. Th. 6, 7. fera oliva, h. e. oleaster. Virg. G. 2, 36. fructusque feros mollire colendo. Id. Ecl. 5, 28. feri montes. Festus: Ferus ager, incultus. Sic Catull. 63, 89. fera nemora. Varr. R. R. 1, 7. In locis feris arbores plura ferunt, in his, quae sunt culta, meliora. Plin. 14, 20, 25. Ferae arbores. Id. 12, 17, 37. Ferus odor, et quodammodo solitudinem redolens. Cic. Phil. 3, 9. Cur tam subito mansuetus in senatu fuerit, cum in edictis tam fuisset ferus. Ter. Andr. 1, 5, 43. Adeon porro ingratum putas, aut inhumanum, aut ferum, ut etc? Cic. Or. 1, 8. Homines a fera agrestique vita ad humanum cultum civilemque deducere. Adde Hor. Ep. 1, 1, 39. ¶ Item saevus, durus, crudelis, immitis, barbarus. Valde enim affinia sunt incultum esse et saevum. Cic. Verr. 2, 2, 21. Hostis ferus et immanis. [*Quid differant ferus et immanis v. ap. Döderl. 1, 45. sq.] Nep. Alc. 6. Ut nemo tam ferus fuerit, quin ejus casum lacrimarit. Hor. Od. 2, 8, 14. ferus et Cupido Semper ardentes acuens sagittas Cote cruenta. Val. Fl. 6, 516. ferus furor. Virg. A. 2, 326. ferus omnia Juppiter Argos Transtulit. Id. ib. 10, 12. fera Carthago. Ov. Her. 8, 60. ferus ensis. Et ib. 3, 123. fera bella. Id. Trist. 4, 2, 38. fera caedes. Id. Pont. 4, 16, 31. fera dicta. Id. Met. 13, 454. fera sacra. Et ib. 15, 85. Ingenium immansuetum ferumque. Id. ib. 13, 317. feros requie lenire dolores. Id. Trist. 1, 1, 42. fera hiems. Hor. Od. 3, 29, 40. Fera diluvies quietos Irritat amnes. ¶ In amatoriis ferus est, qui nulla re ad amandum trahi potest. Senec. Hipp. 272. Tentemus animum tristem et intractabilem: Meus iste labor est aggredi juvenem ferum etc. Tibull. 2, 5, 5. Ure, puer, quaeso, tua qui feras otia liquit. Adde Senec. l. c. 415. ¶ Inter ferum et ferocem hoc statuit Nonius 20, 16. discrimen, quod ferus saevum, ferox fortem significet: verius dixisset, ferum esse incultum, agrestem, non domitum, sive saevus sit, sive non, ut dictum est: ferocem vero supra ferum addere vim, impetum, fortitudinem, sine timore. ¶ Pro feroci, in bonam partem Prud. περὶ στεφ. 3, 36. Sed pia cura parentis agit, Virgo animosa domi ut lateat, Ne fera sanguinis in pretium Mortis amore puella ruat. ¶ Ferus, i, absolute, ut fera, de quavis bestia. De equo. Virg. A. 2, 51. inque feri curvam compagibus alvum. Et ib. 5, 818. spumantiaque addit Frena feris. De cervo Id. ib. 7, 489. Pectebatque ferum. De leone Phaedr. 1, 21. Asinus ut vidit ferum impune laedi etc. Adde Ov. Her. 9, 114. De apro Phaedr. 4, 3. Sonipes iratus fero. De bobus Ov. Fast. 1, 550. Traxerat aversos Cacus in antra feros. Al. leg. boves. De serpente Sil. 6, 268.

[FĔRUSA, ae, f. cognomen R. Inscr. ap. Fabr. p. 347. n. 8. Annaia Ferusa. F.]

[FERVUNCULUS, i, m. idem ac furunculus, a fervendo dictus. Arnob. 2. p. 49. Fervunculum,

scabiem, aut inhaerentem spinulam sanare. Alii leg. *furunculum:* metuunt quippe, ne quid peccatum sit ab insciente librario, sed *fervunculum* melius servat etymon suum, et haec habet *Caper de verb. dub.* p. 2248. Fervunculum a fervore, non furunculum. V. FURUNCULUS. *F.*]

FESCENNĪNICŎLA, ae, m. et f. qui Fescennina colit, Fescenninos amans. *Sidon. carm.* 21, 1. Quid me, etsi valeam, parare carmen Fescenninicolae jubes Diones?

FESCENNĪNUS, a, um, adj. ad Fescenniam pertinens, quod est oppidum Etruriae ad Tiberim, teste *Plin.* 3, 5, 8., cujus conditores ab Atheniensibus oriundos facit *Serv.* ad *Virg. A.* 7, 695. et Fescennium vocat: perperam autem in Campania ponit. *Virg. ib.* Hi Fescenninas acies, aequosque Faliscos etc. ¶ Ab hoc oppido ortum habuit genus quoddam carminis incompositi ac rudis, simulque obsceni, jocosi, et dicteriis pleni, quod tum diebus festis relaxandi animi causa, tum praecipue in nuptiis canebatur, ut *Serv. ib.* docet. *Festus* tamen aliam etiam appellationis causam ponit, nempe a *fascino*, quod fascinum putabatur arcere. *Hor. Ep.* 2, 1, 145. Fescennina per hunc inventa licentia morem Versibus alternis opprobria rustica fudit. *Liv.* 7, 2. Fescennino versu similem, incompositum temere, ac rudem alternis jaciebant. *Macr. Sat.* 2, 4. Fescenninos scribere in aliquem. *Senec. Contr.* 21. *med.* Inter nuptiales Fescenninos in crucem generi nostri jocabantur. *Catull.* 61, 126. Nec diu taceat procax Fescennina locutio. *Plin.* 15, 22, 24. Nuces juglandes nuptialium Fescenninorum comites. *Calpurn. Fl. decl.* 44. Civis ergo, nisi faces accenderit, et Fescennina cecinerit, pater esse non poterit. *Sidon. ep.* 8, 11. In Fescennina materia vernans verbis. ¶ Hujus carminis exemplum in nuptiis Honorii Augusti edidit *Claudianus*. ¶ *Fescenninus homo*, ridicularius, obsceni sermonis, et dicax. *Cato* ap. *Fest.* in *Spatiatorem*. In coloniam mehercules scribere nolim, si triumvir sim, spatiatorem atque Fescenninum. ¶ *Fescenninus pes* ap. *Diomed.* 3, 475. est amphimacrus, constans longa, brevi, et longa, ut *divites*.

FESNOE vocabantur, qui depellere fascinum credebantur. *Festus*, ubi *Scal.* leg. *fascinoe*, h. e. fascini. *Alii Fescinoe. *B. A.*

*FESSAE, arum, *Reines. Var. Lect.* 3, 4. p. 394. *fessas ovium* vocat pediculos, oves infestantes, quas *Plin. Valer.* cum creta necari dicit. *B. A.*

FESSŌNĬA, ae, f. Dea, quam propter fessos invocabant. *August. C. D.* 4, 21.

[FESSŬLUS, a, um, dimin. fessi, aliquantulum fessus. *Appul. Ἀνεχομ.* 19. Trepida in decursu Venere, et anima fessula. *F.*]

FESSUS, a, um, κατάπονος, fatigatus, defessus. *Diomed.* 1, 372. suae originis vocem esse putat: *Prisc.* 8. p. 825. videtur tanquam part. verbi *fatiscor* agnoscere. Sane participii formam ac vim habet in illo *Phaedr.* 1, 21. Qui postquam caede fessus est, asinum evocat. Videtur itaque esse *fessus* pro *fetsus*, ab inusit. *fetiscor* pro *fatiscor*, quod maxime evincitur ex *Lucr. l. infra citando.* *Cic. Att.* 15, 9. Rides, inquies, in talibus rebus? quid faciam? plorando fessus sum. *Id. Planc.* 10. Fessum inedia fluctibusque recreare. *Id. Acad.* 1. *in.* Fessus de via. *Id. Div.* 1, 44. *f.* Vejentes bello fessi. *Hor. Od.* 3, 13, 11. Fessi vomere tauri. Et *ib.* 2, 7, 18. Longa militia fessum latus deponere. *Val. Fl.* 2, 69. Cereris munere fessas vires restituere. *Claud. Rapt. Pros.* 1, 124. Fessaque post primos haeserunt viscera partus, *h. e.* exhausta. *Lucr.* 2, 1036. fessus satiate videndi. *Ov. Met.* 11, 274. fessus curaque viaque. Et *ib.* 9, 293. malis. *Id. Trist.* 3, 3, 85. vox mihi fessa loquendo. ¶ Cum genitivo. *Virg. A.* 1, 182. fessi rerum, *h. e.* navigatione, tempestate, penuria, labore. *Stat. Th.* 3, 395. fessus bellique viaeque. *Sil.* 2, 234. Dum pavitant trepidi rerum, fessique salutis, *h. e.* defessi quaerere et sperare salutem. ¶ Eleganter refertur ad morbos et senium, quia utraque res vires adimit. *Ov. Met.* 9, 439. Fessus annis. *Virg. A.* 2, 596. aetate. *Liv.* 1, 25. *f.* vulnere. *Tac. H.* 3, 2. valetudinibus. *Symmach. ep.* 1, 14. (al. 21.) *f.* virium. *Plin.* 8, 1, 1. Elephanti fessi aegritudine. ¶ Absolute pro aegroto. *Hor. Carm. saec.* 63. Phoebus, Qui salutari levat arte fessos Corporis artus. *Ov. Her.* 21, 14. Adjuvor et nulla fessa medentis ope. ¶ Et pro longaevo. *Stat. Silv.* 3, 3, 14. fessique senectus Longa patris. *Tac. A.* 14, 33. Fessa aetas. ¶ Translate. *Lucr.* 5, 309. delubra Deum, simulacraque fessa fatisci. *Virg. A.* 2, 29. Fessae naves. *Plin.* 36, 15, 24. *n.* 8. Cardines fessi et turbati. *Id.* 2, 7, 5. Vespasianus fessis rebus subveniens, *h. e.* afflictis. *Stat. Silv.* 2, 2, 48. fessa dies, *h. e.* nocti proxima. *Ov. Met.* 1, 582. amnes In mare deducunt fessas erroribus undas. *Val. Fl.* 4, 66. Fessa cum silvis juga. ¶ *Verrius* ap. *Diomed. l. c.* discrimen statuit inter fatigatum, et fessum: quod ille sit ab alio laborare compulsus, ut *lassatus:* hic qui ultro laborans deficit, ut *lassus*. *Fronto* vero *de Differ. vocabul.* statuit *defatigatum* de animo, *fessum* vero de corpore usurpari. Sed contra est, quod Manutius ad *Cic. Fam.* 10, 19. affert. [*V. *Döderl.* 1, 103. qui accuratissime de his rebus disputans ad Verrii sententiam ita accedit, ut *fatigatus* passivum, *fessus* neutrum dicat.]

FESTĀTUS, a, um, adj. ad festum paratus. *Fabius Pict.* ap. *Gell.* 10, 15. Dialis quotidie festatus est. Al. leg. *fertatus*, h. e. ferto instructus: alii *feriatus:* alii etiam aliter.

FESTĪCE, adv. laete. *Varr.* ap. *Non.* 6, 22.

FESTĪNĀBUNDUS, a, um, adj. festinans. *Val. Max.* 2, 8. *n.* 5. Festinabunda manu. *Augustin. Confess.* 1, 11. Festinabunda mater.

FESTĪNANTER, adv. διὰ σπουδῆς, celeriter, cito. *Cic. Fin.* 5, 26. Illud mihi a te nimium festinanter dictum videtur. *Plin.* 17, 11, 15. Quia festinantius germinant. *August. ep.* 250. *f.* Festinantissime respondisse.

*FESTĪNANTĬA, ae, f. i. q. festinatio. *Cod. Theod. l.* 16. *tit.* 5. leg. 22 vel 52. *Bernhard.* in *Vita Malachiae. B. A.*

*FESTĪNĀTE, adv. i. q. festinanter. *Tac. A.* 10, 3. Festinatius agerent. Ubi tamen edd. recentiores e. g. *Ern.* habent *festinantius*. *Gell.* 10, 11. prope fi. Coactius quid factum et festinatius. Sic ed. *Amstel.* (1666.) edd. *Gron.* et *Long.* legentibus *festinantius. B. A.*

FESTĪNĀTIM, adv. festinanter. *Sisenn.* ap. *Non.* 11, 37. Praetor festinatim de castellis ad castra maxima milites conducit. Adde *Pomp. ib.*

FESTĪNĀTĬO, onis, f. σπουδή, properatio. *Cic. Phil.* 3, 1. Mea festinatio non victoriae solum avida est, sed etiam celeritatis. *Id. Fam.* 12, 25. Ventis remis in patriam omni festinatione properavi. *Id. Rosc. Am.* 34. Quid hic incredibilis cursus, quid haec tanta celeritas festinatioque significat? *Id. Att.* 5, 14. *extr.* Habes epistolam plenam festinationis et pulveris. *Id. Off.* 1, 36. Cavendum, ne in festinationibus suscipiamus nimias celeritates. *Nep. praef. extr.* Plura persequi prohibet festinatio, ut etc. *Colum.* 11, 2. *in.* Adhibere festinationem. *Curt.* 8, 2. *med.* Morari alicujus festinationem. *Petr. Sat.* 80. Conditionem praecipiti festinatione rapui. [*Liv.* 42, 16. Uxoris petendae praematuram festinationem fratri objicere.]

FESTĪNĀTO, adv. festinanter. *Quint.* 4, 2. Nihil festinato fecisse videtur Milo. *Gell.* 10, 11. Quod non segnius, sed festinatius fit. *Justin.* 38, 10. *f.* Cum equites festinato misisset.

FESTĪNĀTOR, oris, m. qui festinat. Legitur a quibusdam ap. *Quint. Decl.* 2, 19. *f.*, ubi plures alii *festinatio*.

*FESTĪNĀTUS, us, m. *Zeno Veronens.* Quantus festinatus populi. *B. A.*

FESTĪNĀTUS, a, um, part. a *festino*. *Quint. prooem.* 6. Festinata maturitas celerius occidit. *Lucan.* 8, 24. Honores festinati. [*Adde *Plin. Pan.* 69, 5. *Scil.* qui ante annum, quo per leges annales peti possunt, suscipiuntur.] *Ov. Pont.* 4, 5, 8. Festinatum iter. *Suet. Aug.* 69. Festinatae nuptiae. *Tac. A.* 1, 52. Festinata missio. *Mart.* 7, 40. Annis festinatis raptus, *h. e.* morte immatura.

FESTĪNĒ, adv. idem ac festinanter. *Cic. Att.* 4, 14. Festine odorari. Al. leg. *festive*.

FESTĪNIS, e, adj. festinus. *Titin.* ap. *Non.* 8, 3. Haec res me fecit festinem.

FESTĪNO, as, avi, atum, n. 1. σπεύδω, propero, accelero, in magno et continuo sum motu agendi aliquid, unde *confestim* seu *confertim*. [*V. *Döderl.* 2, 131.] Absolute. *Hor. Ep.* 2, 1, 192. Esseda festinant, pilenta, petorrita, naves. *Cic. Fam.* 12, 22. *extr.* Plura scripsissem, nisi tui festinarent. *Id. Phil.* 1, 1. Ad singulare Antonii factum festinat oratio. Sic *Quint.* 4, 3. Judex ordine audito, festinat ad probationem. Et 6, 3. Contentio festinantium in provinciam. *Hor. Ep.* 1, 16, 68. Festinare in re augenda. *Cic. Fam.* 7, 23. *f.* Ut tanto opere migrare festines. ¶ Cum accusativo est properare. *Virg. A.* 4, 575. festinare fugam. *Hor. Ep.* 1, 2, 61. poenas. *Sil.* 8, 52. pyram. *Stat. Silv.* 2, 1, 128. vestes. *Tac. A.* 14, 33. *extr.* Caedes, patibula, ignes, cruces festinare. *Id. ib.* 4, 28. Festinare in se mortem. Et *Sall. fragm.* ap. *Serv.* ad *A.* 12, 425. Soleas festinate, *scil.* dare. *Ennius* ap. *eund.* ad *A.* 9, 401. et *G.* 4, 171. Festivum festinant diem, *scil.* agere, celebrare. *Stat. Th.* 2, 478. Festinare vias, *scil.* ire. [*V. *Ruddim.* 2, 223.] ¶ *Festinare se*, properare. *Gell.* 14, 2. *med.* Viri exercitati, atque in patrociniis et in operis fori celebres, semperque se, circumundique distrahentibus causis, festinantes. ¶ Passive. *Tac. H.* 3, 37. *extr.* Consul uno die et ante fuerat Caninius Rebilus, cum belli civilis praemia festinarentur. Et 2, 82. Ea cuncta per idoneos ministros festinabantur. *Id. G.* 20. Sera juvenum Venus: nec virgines festinantur, *h. e.* festinato despondentur. [*V. *Hess.*] ¶ Aliquando est trepidare, satagere ob metum, aut urgens negotium. *Ter. Eun.* 4, 3, 8. Quid istuc? quid festinas? aut quem quaeris, Pythias? *Sall. fragm.* ap. *Donat. ib.* Festinantibus in summa inopia patribus. *Hor. Od.* 4, 11, 9. Cuncta festinat manus, huc et illuc Cursitant mixtae pueris puellae. ¶ *Festina lente*, σπεῦδε βραδέως, proverb. quo significatur, sedulitate quidem in rebus agendis opus esse, sed quae tamen sit cum consilii maturitate conjuncta. Hoc Graece saepe *Augustus* usurpabat, teste *Suet. Aug.* 25. V. MATURE. ¶ Inter *properare* et *festinare* discrimen assignabat *Cato* ap. *Gell.* 16, 14. et *Non.* 5, 81. et *Festus* in *Properare*, his verbis: Qui unum quid mature transigit, is properat: qui multa simul incipit, neque perficit, is festinat. Ipse vero *Non.* in eo differre ait, ut *properare* ad animum, *festinare* ad corpus pertineat. *Cic. Phil.* 9, 3. At ille properans festinansque, mandata nostra conficere cupiens, perseveravit etc. ¶ Neutrum tamen discrimen perpetuum est. ¶ De vocis origine. V. *Gell. l. c.*

FESTĪNUS, a, um, adj. ταχύς, festinans, properus. Vox fere poetica. *Cic. Att.* 9, 9. Festino enim simillimus decurro. Al. recte leg. Σοφιστεύω enim, simul ut rus decurro. *Virg. A.* 9, 488. noctes festina diesque. *Ov. Met.* 11, 347. cursu festinus anhelo. *Val. Fl.* 6, 325. festinaque taedia vitae, *h. e.* immatura. Sic *Stat. Th.* 9, 716. cruda festinaque virtus. ¶ Cum genitivo. *Id. Silv.* 5, 3, 135. Festinus laudum. *Id. Th.* 6, 75. Festinus voti. ¶ *Festinae cohortes* in fragmento *Sallustii* ap. *Serv.* ad *A. citat.* 9. videntur esse levis armaturae milites. [*De significatione et synonym. h. v. v. *Doederl.* 2, 134.]

FESTĪVE, adv. τερπνῶς, lepide, facete, jucunde. *Cic. Q. Fr.* 2, 16. Quamquam a te actam fabellam video esse festive. *Gell.* 9, 15. *extr.* Atque ibi Julianus festivissime, nolite quaerere, inquit, etc. *Cic. Or.* 3, 26. Quare, *bene* et *praeclare* quamvis nobis saepe dicatur: *belle* et *festive* nimium saepe nolo. *Id. Dejot.* 6. *extr.* Quam festive crimen contexitur! *ironia*, quae in sequentibus quoque inest. *Div.* 2, 15. Quam festive dissolvitur! *scil.* argumentum. Et *Acad.* 4, 28. *extr.* Dialectica primo progressu festive tradit elementa loquendi. ¶ Item hilariter, comiter, laete. *Pl. Ps.* 5, 1, 9. In loco festivo sumus festive accepti.

FESTĪVĬTAS, atis, f. laetitia, jucunditas, qualis festis diebus haberi solet. *Pl. Capt.* 4, 1, 1. Juppiter supreme, servas me, offers mihi Laudem, lucrum, ludum, jocum, festivitatem, ferias. ¶ Hinc adhibetur in blandis appellationibus. *Id. Cas. a.* 1. *v.* 46. Mi animule, mea vita, mea festivitas. Adde *ib.* 3, 3, 14. et *Poen.* 1, 2, 176. ¶ Speciatim est i. q. ἀστειότης sive urbanitas et lepor sermonis, jucunditas, gratia, laetitiam quandam et facilitatem animi in verbis prae se ferens. *Cic. Brut.* 48. Festivitate et facetiis C. Julius omnibus praestitit. *Id. Or.* 2, 56. Oratio lepore et festivitate condita. Et *ib.* 1, 57. Dicendi vis egregia, summa festivitate et venustate conjuncta. *Id. Fam.* 9, 15. Imago antiquae et vernaculae festivitatis. *Id. Or.* 52. Gorgias his festivitatibus insolentius abutitur. [*Festivitates h. l. sunt opposita, ad augendam vim orationis facta, imprimis cavillationes, facetiae, in toto sermone fusae, Gr. εἰρωνεία.] ¶ Refertur etiam ad mores. *Ter. Eun.* 5, 9, 18. An fortunam collaudem, an mei patris festivitatem et facilitatem. [*V. *Manut.* ad *Cic. Fam.* 6, 4.] ¶ Pro festo die, seu pro apparatu ludicro ac laeto, qui festis diebus haberi solet. *Lampr. Alex. Sev.* 63. Addita et festivitas matris nomine. *Impp. Honor. et Theod. Cod. Theod.* 15, 5, 3. Ne festivitatem impediant in cunctis oppidis celebrandam. *Iidem ib.* 6, 8, 1. Solemnes festiviates frequentare. *Impp. Arcad. et Honor. ib.* 6, 4, 30. Festivitates natalium principis.

FESTĪVĬTER, adv. festivo more, laete. *Naev.* ap. *Non.* 11, 10. O domus parata pulcrae familiae festiviter! ¶ Item jucunde, lepide, urbane. *Gell.* 1, 2. Severe simul ac festiviter sejunxit a vero Stoico, qui esset ἀκώλυτος. Et 22. Festiviter respondere.

*FESTĪVO, as, a. 1. *Onomast. Vet.* Festivo, ἑορτάζω. Quidam Lucretio tribuunt, sed non occurrit. *B. A.*

FESTĪVUS, a, um, adj. festus, hilaris, jucundus, laetus; festis enim diebus cuncta solent laeta esse et hilaria: item qui sermone aut aspectu hilares facit. *Pl. Mil.* 2, 1, 5. Nunc qua assedistis causa in festivo loco, Comoediae argumentum eloquar. *Id. Cas.* 4, 1, 2. Neque usquam ludos credo tam festivos fieri, quam, etc. *Id. Poen.* 1, 2, 95. Facinus lepidum et festivum. Et 3, 3, 82. Dare alicui hospitium festivum. *Cic. Att.* 2, 6. Libris me delecto, quorum habeo Antii festivam copiam. *Justin.* 38, 8. *extr.* Festivissimum convivium. *Gell.* 18, 13. Saturnalibus alea quadam festiva et honesta lusitabamus. ¶ Absolute. *Lampr. Elag.* 11. *med.* Ferunt multi, ab ipso repertum, ut in vindemiarum festivo multa in dominos jocularia dicerentur. ¶ Aliquando refertur ad ea, quae venusta sunt et jucunda visu. *Cic. Parad.* 5, 2. Nonne igitur sunt illa festiva? sunt: nam nos quoque oculos eruditos habemus. *Pl. Epid.* 5, 1, 16. Contempla, Epidice: usque ab unguiculo ad capillum summum est festivissima. *Plin. ep.* 2, 17. Area

parvula, sed festiva. ℙ Saepissime dicitur de iis, qui urbani ac lepidi sunt in sermone, jucundi, hilares, faceti, et laetitiam festivitatemque in verbis prae se ferunt: quod signum est facilitatis comitatisque: item de dictis et factis hujusmodi. *Ter. Ad.* 5, 9, 27. O pater mi festivissime. *Cic. Fam.* 6, 4. *med.* Pueri, quibus nihil potest esse festivius. *Id. Verr.* 2, 4, 22. Festivum acroama. *Id. Off.* 1. 30. *med.* Festivus sermo.

FESTRĂ, ae, f. antiquis idem fuit, quod apud nos fenestra, teste *Festo*: non tamen quaelibet, sed ostiolum minusculum in sacrario (intellige primis urbis temporibus) ut ex *Antonio Gniphone* docet *Macr. Sat.* 3, 12., ubi et *Ennium*, hac voce usum ait. In *fr. Petr.* p. 872. *Burm.* Deridet festram, Romuleamque casam. V. FENESTRA.

FESTŪCĂ, ae, f. κάρφος, herbae aut paleae exile frustum, stipula. *Colum.* 8, 15. *f.* Festucae surculique in aviariis passim spargendi sunt, ut colligere possint aves, quibus nidos construant. *Plin.* 10, 41, 51. Gallinae, edito ovo, festuca aliqua se et ova lustrant. *Id.* 18, 27, 67. *n.* 2. Cum herba creverit in festucam, arcere aquas. *Varr. L. L.* 4, 31. Homo in pratis per foenisecia rastello festucas abradit. ℙ *Festuca liber* dicitur, qui e servo in libertatem assertus fuit. Nam Romani, quos in libertatem vindicabant, eorum corporibus stipulam tenuem [*virgam] injiciebant, κάρφος αἰτῶν λεπτὸν ἐπιβάλλουσι τοῖς σώμασιν, ut *Plut. in opusc. de his, qui sero a numine puniuntur*, tradit. Alii *festucam* hic intelligunt virgam, per quam leviter pulsabantur ii, quos praetor vindicta liberos esse jubebat. Haec vero habet *Cajus Institut.* 4. (ed. iterum *Goesch.*) §. 16. Festuca autem utebantur quasi hastae loco, signo quodam justi dominii; maxime enim sua esse credebant, quae ex hostibus cepissent: unde in centumviralibus judiciis hasta praeponitur. *Pl. Mil.* 4, 1, 15. Quid? ea ingenuan', an festuca facta e serva libera est? *Pers.* 5, 174. hic hic, quem quaerimus, hic est, Non in festuca, lictor quam jactat ineptus. ℙ Est etiam hoc nomine herba, quae et aegilops dicitur, quae inter hordeum nata, ipsum enecat. *Plin.* 18, 17, 44. *n.* 3.

FESTŪCĀRĬUS, a, um, adj. ad festucam pertinens. *Gell.* 20, 10. *in f.* Conferens vim illam civilem et festucariam, quae verbo diceretur, non quae manu fieret, *h. e.* vim et facultatem vindicandi in jure. V. cap. totum *Gellii*, et v. praec.

FESTŪCŬLĂ, ae, f. tenuis festuca. *Pallad.* 5, 8. Dorsa apum bibentium tangamus, illo liquore tincta festucula.

FESTUS, a, um, adj. ἑορτάσιμος, feriatus, festivus, laetus, jucundus, cessatione ab opere, sacrificiis, aut ludis, aut conviviis, apparatuque laetitiae, aut his omnibus simul celebratus. *Cic. Verr.* 2, 4, 62. Cum diem festum ludorum de fastis suis sustulissent celeberrimum et sanctissimum. Et 48. *extr.* Dies festos anniversarios agere. *Id. Pis.* 22. Dies festos ac solemnes Deorum immortalium celebrare. *Sall. Jug.* 70. Dies festus celebratusque per omnem Africam. *Ov. Trist.* 5, 5, 42. Festa lux. *Id. Fast.* 6, 239. dies. *Cic. Q. Fr.* 2, 1. Mense Decembri sub dies festos. *Nep. Timol.* 5. Ejus natalem, festum habuit universa Sicilia. *Justin.* 24, 3. Diem festum urbi indicere in adventum alicujus. *Sil.* 12, 752. et 11, 272. Festa urbs. Sic *Hor. Od.* 3, 18, 11. Festus in pratis vacat otioso Cum bove pagus. *Sil.* 7, 198. et *Val. Fl.* 3, 159. Festae mensae. *Arnob. in. l.* 5. Laetitias festas exercere. *Mart.* 3, 58. Festi Lares. Et 1, 1. Festi lusus. *Virg. A.* 4, 459. Templum festa fronde revinctum. *Hor. Ep.* 2, 1, 140. Festum tempus. *Ov. Met.* 3, 111. Festa theatra. *Id. Trist.* 5, 12, 8. Festos choros agere. *Plin. ep.* 2, 17. *med.* Tectum festis clamoribus personat. *Claud. IV. Cons. Honor.* 642. Festae taedae. *Ov. Met.* 10, 598. Festa corona. *Claud. B. Get.* 206. Festae aures, *h. e.* laetae, laetis nunciis imbutae. *Stat. Silv.* 2, 7, 134. Festus dolor, *h. e.* publicus et solemnis. [*Cf. de h. l. *Gronov. diatr. Stat.* 1, 220. et 2, 170.] *Ov. Met.* 2, 795. et *Plin.* 14, 1, 1. Festa pax. *Claud. III. Cons. Honor.* 3. Festior annus. *Vopisc. Tac.* 11. Festissimi dies. ℙ *Festus dies* est aliquando blanda amantis compellatio. *Pl. Cas. a.* 1. *v.* 49. Mi animule, mea vita, meus festus dies. ℙ Et laetantis. *Ter. Eun.* 3, 5, 12. O festus dies hominis! amice, salve. ℙ *Festum* absolute est dies festus. *Ov. Fast.* 4, 877. Cur igitur Veneris festum Vinalia dicant, Quaeritis? Et *ib.* 1, 190. Pars mihi de festo ne labet ulla tuo. Et *ib.* 4, 182. Idaeae festa parentis erunt. *Id. Amor.* 3, 13, 3. Casta sacerdotes Junoni festa parabant. *Id. Met.* 4, 390. profanare festum. Et 33. turbare festa. *Id. ib.* 5, 328. vovere festa annua numinibus. *Id. Fast.* 6, 179. colere. ℙ In illo *ejusd. Fast.* 2, 247. Forte Jovi festum Phoebus solemne parabat: *festum* convivium significare videtur. ℙ Translate. *Stat. Silv.* 2, 7, 9. O nunquam data festa longa summis! *h. e.* res laetae et prosperae. ℙ [**Festa* significant etiam sacros illos ritus, solemnes precationes, quibus fungi solebant Veteres in concionibus senatus, cet., antequam ad res se tractandas accingerent. *Jul. Capitol. Max.* et *Balb.* 13. Ubi post illa, quae communia solent esse festa, dictum est etc. — Hinc in universum *festa dicere* et *fieri* dicitur de iis, quae festum diem decent, fausta verba, bona et boni ominis. *Vopisc. Aurel.* 1. Hilaribus, quibus omnia festa et fieri debere scimus et dici. V. *Salmas.* ad h. l. — *Festi*, et *Festi dici homines*, Gr. καλήμεροι, qui libenter genio indulgent, et sibi amicisque morem gerunt, festivi, hilares, jocosi. *Id. ib.*]

FESTUS, Sex. Pompejus Festus, homo grammaticus, incertum cujus aetatis, certe quidem post *Martialem*, quem citat in voce *Vespa* (quamquam nonnullis locus ille suspectus est) immo sub Christianis imperatoribus, ut *Voss.* censet; in compendium redegit libros *Verrii Flacci* (qui sub Augusto floruit, nepotumque ejus praeceptor fuit, ut est ap. *Suet. Gramm.* 17.) *de verborum significatione*, in quibus plurima sunt, immo fere omnia utilissima linguae Latinae illustrandae; sed integer ad nos non pervenit, mutilatus contractusque a Paulo diacono, qui tempore Caroli M. alterum ex eo compendium conficere adortus, suis admixtis verbis paene corrupit. V. *Andreae Dacerii* praefationem in *Festum* a se editum, et illustratum.

FĒSŬLĀNUS. V. FAESULANUS. *Faesulae* enim scribendum esse, praeter *Manutium* ibi citatum, probant *Dausquius* et *Gorius Inscr. Etr. T.* 2. p. 81., qui ita scribere affirmat omnes Graecos auctores, et antiquos lapides. *Inscr.* ap. *Gud.* 116, 1. T. Averrius (lege *Verrius*) Q. F. Scapt. Flaccus Eq. Rom. Faesulanus.

FĒTĬĀLIS, is, m. Fetiales erant sacerdotes vel legati populi Rom., quos penes rerum publice repetendarum, imperandae decessionis ex finibus, belli indicendi suscipiendique, et jungendorum foederum potestas erat, et administratio. Hi causas armorum inferendorum examinabant, consulebaturque eorum collegium a regibus, aut consulibus, juste ne posset bellum indici, quia bellum aliquod inire, quod pium non videretur, magna religio erat. Id indicturi, hastam ferratam in fines hostium jaciebant: pace comparata, foedus feriebant. Quae omnia colliguntur ex *Varr. L. L.* 4, 15. et *Liv.* 1, 32., 4, 30., 7, 6. et 9., 9, 5., 10, 12., 30, 43., 31, 8., et 36, 3. ℙ Adjective. *Cic. Off.* 1, 11. Ac belli quidem aequitas sanctissime fetiali populi R. jure praescripta est. [*V. *Beier.* ad h. l.] *Liv.* 9, 11. *f.* Legatus fetialis. ℙ Ad scriptionem quod attinet, per *t* scribunt *Manut.* et *Cellar.* ex consuetudine Graecorum, apud quos est φιτιάλεις et φετιάλεις et φητιάλεις, et ex lapide, quem ipse *Manut.* affert: cui adde alium ap. *Grut.* 457, 2. *Dausquio* placet per *c* ex etymologia, quam tradit *Fest.*, nempe a *faciendo*; cui suffragari videntur lapides alii ap. *Grut.* 360, 3. et 1107, 4. [Sed *Marinius Frat. Arv.* p. 708. et 714. probat ex plurimis aliis *ib.* cit. scribendum omnino *fetialis. F.*]

FĒTĬFER, a, um, adj. fetificus, fecundus. *Plin.* 7, 3, 3. Supra tergeminos nasci, inter ostenta dicitur, praeterquam in Aegypto, ubi fetifer potu Nilus amnis.

FĒTĬFĬCO, as, a. 1. fetum edo, pario, εὐγονέω. *Plin.* 10, 58, 79. Columbarum pulli quinquemestres fetificant. Et *ib.* 8, 9. Accipitres humi fetificant.

FĒTĬFĬCUS, a, um, adj. εὔγονος, fecundus, fetifer. *Plin.* 9, 51, 74. Fetificus humor.

FĒTO, as, a. 1. fetum edo, τίκτω. De avibus ova edentibus *Colum.* 8, 15. *f.* Anates circa paludes plerumque fetant. Et 12. Gallinae silvestres in servitute non fetant. Adde 8. ℙ Item fecundo. *August. de cons. Euangelist.* 1, 25. In fetandis feminis. *Id. C. D.* 5, 7. Admittendis maribus, quibus equarum fetentur armenta.

*FETŌSUS, a, um, adj. a *fetus*, ut *fetosae oves* in *Vulg. Psalm.* 143. v. 13. *B. A.*

FĒTŬŌSUS, a, um, adj. ut a *fructus*, *fructuosus*, a *luctus*, *luctuosus* etc. *Hieron. adv. Jovinian.* 1, 19. Liam deformem, atque fetuosam. Al. leg. *fetosam.*

FĒTŪRĂ, ae, f. tempus, quo animal conceptum fetum gerit, usque ad partum, ut *Varr. R. R.* 2, 1. *med.* definit. ℙ Item generatio, proles, fetus. *Id. ib.* 10. Quod ad feturam humanam pertinet pastorum, facile est, quod habeant conservam in villa etc. *Virg. Ecl.* 7, 36. Si fetura gregem suppleverit. *Id. G.* 3, 62. bos feturae habilis. *Ov. Met.* 13, 827. Sunt, fetura minor, tepidis in ovilibus agni. *Plin.* 10, 53, 74. Optima gallinarum fetura ante vernum aequinoctium. *Id.* 17, 22, 35. *n.* 12. Vitis in macro, etiamsi vires habebit, recisa intra jugum moretur, omnis fetura sub eo exeat. ℙ Translate. *Id. praef.* Libros naturalis historiae, novitium camenis Quiritium tuorum opus, natum apud me proxima fetura etc.

FĒTŪRĀTUS, a, um, part. ab inusit. *feturo. Tert adv. Valent.* 25. Semen feturatum in corpore, *h. e.* formatum in fetum.

FĒTUS, a, um, adj. ἔγκυος, fetum habens, fecundus, gravidus, plenus. *Virg. Ecl.* 1, 50. Non insueta graves tentabunt pabula fetas. *Cic. N. D.* 2, 62. Terra feta frugibus, et vario leguminum genere. *Ov. Pont.* 1, 7, 13. regio nec pomo feta, nec uvis. ℙ Item plenus. *Virg. A.* 1, 55. loca feta furentibus austris. Et *ib.* 2, 237. scandit fatalis machina muros Feta armis. *Sil.* 17, 448. colla serpentis feta veneno. ℙ Translate. *Id. ib.* 380. feta viri bello praecordia. Et 13, 592. feta furore Megaera. Et 11, 203. praecordia feta ira. [**Id.* 10, 14. Fetus Gradivo mentem, i. e. ἔνθεος ex Marte.] ℙ Cum genitivo. *Claud. B. Get.* 25. fetasque novales Martis. ℙ Est etiam partu levatus. *Virg. A.* 8, 630. et *Ov. Fast.* 2, 412. Venit ad expositos (mirum!) lupa feta gemellos. *Id. Met.* 13, 803. feta truculentior ursa. *Varr.* ap. *Non.* 4, 211. Veniebant ad fetam amicae gratulatum. Adde *Colum.* 7, 3. *f.* ℙ De ratione scribendi V. v. seq.

FĒTUS, us, m. γονή, id quod genitum est partumque. Volunt esse ab obsoleto *feo*, unde et *fecundus*, et *fenus*: scribuntque sine diphthongo: quod *Manut.* et *Cellar.* placet ex auctoritate *Varron.* ap. *Gell.* 16, 12. et ex libris veteribus. Contra *Dausq.* cum *Scalig.*, *Pier.* et aliis *foetus* et ipsi ex antiquis MSS. etc. ut in FECUNDUS et in FENUS dictum est: ducuntque ἀπὸ τοῦ φοιτᾶν. Dicitur non solum de partu animalium, sed et de quovis plantarum ac terrae fructu. *Cic. N. D.* 2, 51. Quae multiplices fetus procreant, ut sues, canes, his mammarum data est multitudo. Et *mox.* Ova aqua sustinentur, et fetum fundunt. *Plin.* 8, 55, 81. Fetus ventri exsecti, vel uberibus ablati. *Virg. G.* 1, 55. Arborei fetus alibi, atque injussa virescunt Gramina. Et *ib.* 2, 390. largo pubescit vinea fetu. Et 429. fetu nemus omne gravescit. Et *Ov. Fast.* 1, 693. Triticei fetus. *Virg. G.* 2, 69. fetus nucis, *h. e.* surculus. *Cic. Or.* 2, 30. Ager novatus et iteratus, quo meliores fetus possit et grandiores edere. ℙ Item ipse pariendi et gignendi actus, fetura. *Cic. Leg.* 1, 8. Quae frugibus atque baccis, terrae fetu profunduntur. *Id. Fin.* 1, 19. Labor bestiarum in fetu, et in educatione. *Plin.* 10, 12, 14. Cornix inauspicatissima fetus tempore. *Id.* 12, 18, 41. Annuo fetu. *Colum.* 11, 2. *med.* Secundi fetus pecudes signari oportet. *Pl. Amph.* 1, 2, 25. Uno fetu. ℙ Translate. *Cic. Brut.* 49. Nec ulla aetate uberior oratorum fetus fuit. [*Gr. γενέθλη.] *Id. Tusc.* 5, 24. Ex quo triplex ille animi fetus exsistet, unus in cognitione rerum positus etc. ℙ *Fetis* pro *fetibus* dixit *Accius* ap. *Non.* 8, 44. Cithaeron frondet viridantibus fetis.

FEX. V. FAEX.

FI

FI, fi, vox est, qua foetida abiguntur. *Pl. Cas.* 3, 6, 7. Fi, fi, foetet tuus mihi sermo. Al. leg. *Hei, hei*: alii vero *Heu, heu.* ℙ *Fi*, imperativ. V. FIO.

FĪBER, bri, m. κάστωρ, animal quadrupes, amphibium, de quo satis in CASTOR dictum est. *Varr. L. L.* 4, 13., *Plin.* 8, 30, 47. et 32, 3, 13., *Sil.* 15, 487. et *Fest.* ℙ *Varr. l. c.* et *Fest.* inde docent hanc vocem derivari, quod ab extrema ora fluminis id animal soleat videri: *fibrum* autem antiquos extremum dixisse. [Sed fortasse est ab inusit. *feo* pro *findo*; hoc enim animal horrendi morsus dicitur a *Plin. l.* prius *c. F.*]

FIBLĂ pro *fibula* legitur ap. *Apic.* 8, 7. et in quadam *Inscr.* non optimae notae ap. *Grut.* 474, 4., ubi quidam libertus Severi Alexandri R. Imp. dicitur *praepositus a fiblis.* [*V. *Salm.* ad *Trebell.* XXX. *Tyrann.* 9.]

FIBLĀTŌRIUS. V. FIBULATORIUS.

*FIBLO, as, a. 1. *Apic.* 8, 7. Porcellum imples, fiblabis. Al. leg. *infiblabis. B. A.*

FĪBRĂ, ae, f. ἴς, ἰνός, extremitas cujuscumque rei: ab obsoleto *fiber*, extremus, testibus *Varr. L. L.* 4, 13. et *Festo.* [**Doederl.* 3, 22. *fibra* et *filum* ejusdem originationis esse docet, ut nostr. *Faser* et *Faden.*] Praesertim vero significat extremitatem quorundam extorum, ut pulmonis, jecoris etc. *Cels.* 4, 1. Pulmo in duas fibras, ungulae bubulae modo dividitur. Et *mox.* Jecur in quatuor fibras dividitur. *Cic. Div.* 1, 10. Quid fissum in extis, quid fibra valeat, accipio. *Plin.* 8, 28, 42. Pericula praemonent, non fibris modo extisque, sed alia quadam significatione. *Id.* 11, 37, 76. Ranarum rubetarum altera fibra (scil. *jecoris*) a formicis non attingitur. ℙ Significat etiam ipsa integra exta seu viscera. *Val. Fl.* 7, 355. Promethea fibra, *h. e.* jecur, quod a vulture carpitur. *Ov. Fast.* 4, 935. Tura focis, vinumque dedit, fibrasque bidentis. *Senec. Thyest.* 1064. gracili trajectas veru Mugire fibras vidi. [*V. *interprr.* ad *Sen. Oedip.* p. 357.] ℙ *Loqui* et *significare* dicuntur fibrae in haruspicina, quod Deorum mentem et futura demonstrant. *Prop.* 4, 1, 100. sibi commissos fibra locuta Deos. *Sil.* 1, 138. fibraeque repente Conticuere: latent casus, longique labores. *Tibull.* 2, 1, 25. viden', ut felicibus extis Significet placidos nuncia fibra Deos? Et 1, 9, 3. conscia fibra Deorum. *Manil.* 1, 92. Consultare fibras, et rumpere vocibus angues. ℙ Translate. *Pers.* 1, 47. neque

enim mihi cornea fibra est, *h. e.* non sum ita hebes et duris praecordiis, ut laudis gustum non habeam. V. JECUR. Sic 3, 32. Sed stupet hic vitio, et fibris increvit opimum Pingue. *Plin. in. l.* 33. Persequimur omnes terrae fibras: de metallis enim loquitur. ℙ Saepe dicitur de extremis venis, radicibusque in capillamenta quaedam desinentibus, foliorumque oblongis, et laciniosis cacuminibus etc. *Cic. Senect.* 15. Viriditas herbescens, nixa fibris stirpium, sensim adolescit. *Id. Tusc.* 3, 6. Non solum ramos amputare, sed omnes radicum fibras evellere. *Plin.* 19, 2, 11. Tubera undique terra circumdata, nullis nixa fibris, aut saltem capillamentis. Et 11, 37, 89. Venae in praetenues postremo fibras subter totam cutem dispersae, adeo in angustam subtilitatem tenuantur, ut etc. *Colum.* 10, 112. jam teneris frondens lactucula fibris. *Id.* 11, 2. Cum enata frumenta quatuor fibrarum esse coeperunt. Et 3. *med.* Cum ternas fibras emiserunt spicae alii, sarriantur. *Mela* 3, 2. Peloponnesos, ob sinus et promontoria, queis, ut fibris, litora ejus incisa sunt, platani folio simillima. *Cic. fr.* ap. *Serv.* ad *G.* 1, 120. Fibrae cincinnorum madentes. *Plin.* 32, 6, 21. Ostrea spondylo brevi, atque non carnoso, nec fibris lacinioso. ℙ *Serv.* ad *G.* 1, 120. et 484. venas quoque, et nervos per jecur decurrentes, *fibras* appellari tradit. *Plin.* quoque 11, 37, 76. et *Lucil.* ap. *Gell*, 20, 8. ubi tradunt, in murium jecinoribus fibras numero dierum lunae congruere crescendo, et decrescendo, venulas in iis et nervos intercurrentes intelligere videntur. Neque enim de duabus illis extremitatibus, quas supra ex *Celso* diximus, intelligi potest, ut earum numerus augeatur. *Gell.* quoque consimili significatione *fibras* usurpat, cum ait 16, 3. Esuritionem faciunt inanes patentesque intestinorum fibrae, et cava intus ventris ac stomachi vacua et hiantia.

FĪBRĀTUS, a, um, adj. fibras habens. *Plin.* 27, 12, 8. Fibrata radix. *Hard.* legit *fimbriata* ex MSS. *Auct. Priap.* 52, 22. Acresque caepas, alliumque fibratum. Hinc *Virg. Mor.* 88. cum spissis allia fibris.

*FIBRĒNUS, i, m. flumen Latii, prope Arpinum, in Lirim praecipitans. *Cic. Leg.* 2, 1. et 3. *Sil.* 8, 400. *B. A.*

FĪBRĪNUS, a, um, adj. ad fibrum pertinens. *Plin.* 32, 9, 36. et *ib.* 10, 42. Fibrinae pelles.

FIBRUM antiqui dicebant extremum: unde in sagis extrema, fimbriae, et in jecore extremum, fibra. *Varr. L. L.* 4, 13.

FĪBŬLĂ, ae, f. πόρπη, ἐνετή, instrumentum, quo vestes subnectuntur, vel sagi, chlamydis, pallii, aut baltei pars alteri adnectitur. *Virg. A.* 4, 139. Aurea purpuream subnectit fibula vestem. *Id. ib.* 5, 312. pharetra, lato quam circumplectitur auro Balteus, et tereti subnectit fibula gemma. Et *ib.* 12, 274. laterum juncturas fibula mordet. Et *ib.* 7, 815. fibula crinem Auro internectit. *Ov. Met.* 2, 412. Fibula vestem coercet. *Sidon. carm.* 2, 397. Fibula mordaci refugas a pectore vestes Dente capit. ℙ Tales fibulae ex auro, argento interdum fiebant, et gemmis item ornabantur. Recensentur a *Liv.* inter dona militaria 39, 31. et 27, 19., et inter insignia equitum et nobiliorum a *Mart.* 5, 41. Adde *Plin.* 33, 3, 12. ℙ Alias est insigne pauperiorum, et infimae sortis hominum, ut in illo *Nemes. Ecl.* 7, 79. O utinam nobis non rustica vestis inesset! Vidissem propius mea numina: sed mihi sordes, Pullaque paupertas, et adunco fibula morsu Obfuerunt. ℙ Fibulae usus fuit valetudinis causa olim pueris, quorum nempe praeputio perforato circellus sive anulus argenteus inserebatur, et a fabro, ne facile solveretur, ferruminabatur, ad coercendam Venerem: qua de re multa habet *Cels.* 7, 25. *n.* 3. Hinc *Plin.* 33, 12, 54. Cum paedagogia ad transitum virilitatis custodirentur argento. V. INFIBULO et REFIBULO. ℙ Alterum vero fuit fibulae genus, quo tragoedi, comoedi, citharoedi, choraulae, et palaestritae utebantur tum verecundiae causa ad virilia obtegenda, tum conservandae vocis gratia ad Venerem coercendam, tum etiam fortasse ad inguina comprimenda, ne scilicet nimia vocis, vel corporis contentione herniosi fierent: ea porro praeter anulum thecam habebat aheneam, vel alutaciam cingulo quodam suspensam atque constrictam in modum fasciae inguinalis, de qua V. VINCTURA, quam *Cic. Off.* 1, 35. *f.* subligaculum. *Juven.* 6, 73. Solvitur his (*mulieribus*) magno comoedi fibula. Et 379. Si (*mulier*) gaudet cantu, nullius fibula durat Vocem vendentis praetoribus. Huic loco haec adnotat *Vet. Schol.*: Fibulam dicit circellos, quos tragoedi sive comoedi in pene habent, ut coitum non faciant, ne vocem perdant. *Mart.* 7, 82. Menophili penem tam grandis fibula vestit, Ut sit comoedis omnibus una satis. Hunc ego credideram (nam saepe lavamur in uno) Sollicitum voci parcere, Facce, suae. Dum ludit media, populo spectante, palaestra, Delapsa est misero fibula; verpus erat. *Id.* 11, 75. Theca tectus ahenea lavatur Tecum, Caelia, Servus; ut quid, oro, Non sit cum citharoedus aut choraules? Servo, Caelia, fibulam remitte. Adde 7, 35. et 14, 215. ℙ Hinc translate. *Tert. Cor. mil.* 11. Fibulam laxare voluntariis delictis. *Id. Pudic.* 16. Hujus boni fibulam quis nesciat illum (*D. Paulum ad Corinth.* 1, 7, 26.) invitum relaxasse, ut fornicationi obviam isset? *Senec.* ap. *Lact.* 1, 16. Quid ergo est, quare apud poetas salacissimus Juppiter desierit liberos tollere? Utrum sexagenarius factus est, et illi lex Papia fibulam imposuit? *Auct. Priap.* 68, 21. Neve imponite fibulam Priapo. ℙ Item constringendis vulneribus. *Cels.* 5, 26. *n.* 23. Si vulnus hiat, neque in unum orae facile attrahuntur, sutura quidem aliena est: imponendae vero fibulae sunt (ἀγκτῆρας Graeci nominarunt) quae oras contrahant. *Id.* 7, 4. Excidendus callus est, superque fibulae dandae. Et *mox.* Fibula oris cutis injicienda est. ℙ Hujusmodi chirurgorum fibulae fiunt saepe acia et acu: inter quas, et suturam hoc interest, quod sutura filo perpetuo constat, quo os vulneris totum consuitur, donec omnis hiatus committatur: in fibula quotiescumque filum per utrumque labrum vulneris, (sed per intervalla) trajectum est, nodo constringitur et praeciditur. *Cels.* 5, 26. *n.* 23. Comprehendi vero sutura, vel fibula non cutem tantum, sed etiam aliquid ex carne oportebit. Utraque optima est ex acia molli, non nimis torta etc. Et *mox.* Fibulae latius vulnus esse patiuntur, sutura oras jungit. *Id.* 7, 19. *f.* Ubi fibulae sunt, hae incidendae: ubi linamentum, id mutandum est. V. *Joann. Rhod. de Acia* c. 10. et seq. ℙ *Fibula* quoque dicitur vinculum ferreum, vel ligneum colligandis inter se trabibus, aliave materie, περόνη. *Caes. B. G.* 4, 17. Trabes binis utrinque fibulis ab extrema parte distinebantur. *Vitr.* 1, 5. In crassitudine perpetuae taleae oleagineae ustulatae quam creberrime instruantur, uti utraeque muri frontes inter se, quemadmodum fibulis, his taleis colligatae aeternam habeant firmitatem. Quas memorat *Cato R. R.* 31. fibulas iligneas, ulmeas, ficulneas, videntur esse lignei circuli compingendis corbulis apti.

FĪBŬLĀTĬO, onis, f. conjunctio et colligatio per fibulam. *Vitr.* 10, 3. Eadem ratione in summo fibulationibus, in imo sucularum versationibus expediundum.

FĪBŬLĀTŌRĬUS, a, um, adj. *D. Claud. Imp.* in quadam *epist.* ap. *Trebell. XXX. Tyrann.* 10. Duo saga ad me velim mittas, sed fibulatoria, cum ipse miserim de nostris. (Al. leg. *fiblatoria.*) h. e. fibulis instructa.

FĪBŬLĀTUS, a, um, part. a *fibulo*, fibulis instructus. *Valerian. Imp.* in quadam *epist.* ap. *Vopisc. Prob.* 4. Huic dari jubebis pallia Gallica duo fibulata.

FĪBŬLO, as, avi, atum, a. 1. πορπάω, fibula necto. Translate. *Colum.* 1, 6. *med.* Omnes parietum et soli juncturae testaceis pulvinis fibulantur, *h. e.* connectuntur, committuntur.

*FĪCĀNA, ae, Φίκανα, oppidum in Latio, Romae propinquum. *Liv.* 1, 33. *Plin.* 3, 5. Cf. *Fest.* in *Puilia*, ubi inquit: Puilia saxa esse ad portum, qui sit secundum Tiberim, ait Fabius Pictor, quem locum putat Labeo dici, ubi fuerit Ficana via Ostiensi ad lapidem undecimum. *B. A.*

FĪCĀRĬĂ, ae, f. ficetum. *Pallad.* 4, 10. de ficu: Aliqui inter ficarias caprifici arborem serunt, ut non sit necesse per singulas arbores pro remedio eadem poma suspendi. ℙ **Ficaria, ae*, f. insula prope Sardiniam. *Plin.* 3, 7, 13. *B. A.*

FĪCĀRĬUS, a, um, adj. ad ficum pertinens. *Cato R. R.* 48. Eo sarmenta, aut crates ficarias imponito, quae frigus defendant, *h. e.* quibus fici in sole expansi conteguntur ea ratione, quam *Colum.* 12, 15. tradit. *Plin.* 11, 35, 41. Ficarios culices caprificus generat. *Festus* in *Orca*: Ficaria vasa. ℙ *Fauni ficarii* appellati ita videntur a salacitate. *Hieron.* in *Isaj.* 5, 13, 21. Vel incubones, vel satyros, vel silvestres quosdam homines, quos nonnulli Faunos ficarios vocant, aut daemonum genera intelligunt. Adde *Isid. Orig.* 8, 11. *f.*

[FĪCĀTUM, i, n. adj. est, ut Graece συκωτὸν, ficis saginatum, adhibetur tamen substantive, ac proprie significat jecur anseris ficis saginati, deinde etiam jecur aliorum animalium, inde Itali suum habent *fegato*: de quo *Hor. Sat.* 2, 8, 88. Pinguibus et ficis pastum jecur anseris albi. *Plin.* 8, 51, 77. Adhibetur et ars jecori feminarum suum, sicut anserum, inventum M. Apicii, ficu arida saginatis, ac satie necatis, repente mulsi potu dato. Adde *eund.* 10, 22, 27., *Juven.* 5, 114., *Pers.* 6, 71. et *Mart.* 13, 58. *Apic.* 7, 3. Ficatum praecidis ad cannam. *Marcell. Empir.* 22. *med.* Ficatum lupi integrum foliis lauri involves. *Gloss. Isid.* Ficatum, quod Graeci συκωτὸν vocant. V. SYCOTUM. *F.*]

FĪCĒDŬLĂ, ae, f. συκαλίς, avis quaedam ita dicta, quod ficu pinguescit, ut *Varr. L. L.* 4, 11. docet. *Mart.* 13, 49. *cujus lemma* Ficedula: Cum me ficus alat, cum pascar dulcibus uvis, Cur potius nomen non dedit uva mihi? *Plin.* 10, 29, 44. Alia ratio ficedulis: nam formam simul coloremque mutant: hoc nomen autumno: non habent postea: melancoryphi vocantur. *Gell.* 15, 8. Praefecti popinae atque luxuriae negant, ullam avem, praeter ficedulam, totam comesse oportere. *Petr. Sat.* 33. Pinguissimam ficedulam inveni piperato vitello circumdatam. [*Ficedula* videtur esse etiam nomen dimin. fici arboris: nam in *Not. Tir.* p. 169. enumeratur inter alias arbores. *F.*] ℙ Secunda syllaba in versu est communis. *Mart.* 13, 5. Cerea quae patulo lucet ficedula lumbo Cum tibi forte datur, si sapis, adde piper. *Juven.* 14, 9. Boletum condire, et eodem jure natantes Mergere ficedulas didicit, nebulone parente.

FĪCĒDŬLENSIS, e, adj. a ficedula. Hinc Milites ficedulenses *Pl.* appellat *Capt.* 1, 2, 60. jocose et ambigue, *h. e.* gulosos, et ficedularum hostes. Quidam volunt, alludi ad *Ficedulam*, qui vicus Romae fuerit, de quo tamen non constat.

*FĪCELIAE, arum, locus in monte Quirinali, ubi habitabat Nepos vicinus *Martialis*: qui 6, 27. sic scribit: Bis vicine Nepos, nam tu quoque proxima Florae Incolis, et veteres tu quoque Ficelias. Cf. *Donat. de Urb. Rom.* 3, 15. *Nardin. Rom. Vet.* 4, 9. *B. A.*

FĪCĒTUM, i, n. συκὼν, locus, ubi ficus consitae sunt. *Varr. R. R.* 1, 41. In locis frigidis ficeta fieri non possunt. Adde *Plin.* 15, 19, 21. ℙ Translate ponitur pro obscenis partibus ficosis, id est multis ulceribus, quae ficos vocant, obsitis. V. FICUS. *Mart.* 12, 33. Ut pueros emeret, Labienus vendidit hortos: Nil, nisi ficetum, nunc Labienus habet, *h. e.* pueros, quorum podices ficosissimi facti sunt.

FĪCĬTAS, atis, f. ficorum fructuum abundantia, ut olivitas olivarum. *Nov.* ap. *Non.* 2, 317. Ficitores omnes cupiunt ficitatem; merx est sine molestia.

FĪCĬTOR, oris, m. συκολόγος, ficorum collector seu cultor. V. *Nonnii* loc. in v. praec.

FĪCŎLĔĂ, palus ficulneus. *Festus.*

*FĪCŎLENSIS et Ficulnensis, e, adj. ad Ficoleam seu Ficuleas seu Ficulneam pertinens, Latii oppidum prope viam Nomentanam, septem ab Urbe pass. mill., et tribus a Nomento, de quo *Mart.* 6, 27. Incolis et veteres tu quoque Ficuleas. *Liv.* 3, 52. Via Nomentana cui tunc Ficulnensi nomen fuit, profecti. ℙ *Ficolenses, ium*, sunt incolae illius oppidi. *Inscr.* ap. *Marin. Iscriz. Alb.* p. 42. M. Aurelio Antonio Aug pueri et puellae alimentarii Ficolensium. *B. A.* et *F.*]

FĪCŌSUS, a, um, adj. ficis seu ulceribus et tuberculis in podice plenus. *Mart.* 7, 71. Ficosa est uxor, ficosus et ipse maritus. *Auct. Priap.* 42. inter eruditos Ficosissimus ambulet poetas. *Id. ib.* 51. Ficosissima me puella ludit. V. FICUS.

FĪCTĒ, adv. simulate, πεπλασμένως. *Cic. Fam.* 3, 12. *extr.* Ne cui suspicionem ficte reconciliatae gratiae darem. *Id. Q. Fr.* 1, 1, 4. Ficte et simulate, quaestus causa, in aures alicujus insusurrare. *Id. Dom.* 29. Non ficte et fallaciter, sed vere et sapienter popularem esse.

FĪCTĪCĬUS, a, um, adj. πλασματώδης, fictus, simulatus. *Plin.* 37, 13, 76. Ficticiis gemmis pusulae in profundo apparent. *Id.* 14, 16, 18. Ficticium vinum, *h. e.* quod ex alio, quam ex uva factum est. *Id.* 15, 7, 7. Ficticium oleum. *Ulp. Regul. tit.* 28. *extr.* Ficticiae actiones. ℙ Alii ap. *Plin. ll. cc.* leg. *facticiis* et *facticium.*

FĪCTĪLĬĀRĬUS, ii, qui fictilia facit, figulus. *Inscr.* ap. *Grut.* 643, 1. Casato Caratio fictiliario Felici P. C. [**Gloss. Gr. Lat.* ὀστρακοποιός, Fictiliarius. *B. A.*]

FĪCTĪLIS, e, adj. qui a figulo factus est, πλαστός. *Cic. N. D.* 1, 26. In ceris aut fictilibus figuris fingere aliquid. *Id. Div.* 1, 10. Summanus fictilis. *Id. Att.* 6, 1. *med.* Fictilia vasa. *Tibull.* 1, 1, 39. Fictilia antiquus primum sibi fecit agrestis Pocula. Et absolute eod. sensu. *Ov. Met.* 8, 668. Omnia fictilibus. *Juven.* 3, 168. Fictilibus coenare pudet. Et 10, 25. nulla aconita bibuntur Fictilibus. *Plin.* 29, 2, 9. In fictili crudo componere quidpiam. Et 12, 25, 54. Balsamum novo fictili conditur. *Id.* 35, 12, 46. Fictilia dolia. V. DOLIUM. Iocalariter *Pl. Poen.* 4, 2, 14. amphoras, cadosve vini plenos, quibus vini aetas, adscripto consule, inscripta est, *litteratas fictiles epistolas* appellat. ℙ Fictilium laudes habes apud *Plin.* 35, 12, 43.

FĪCTĬO, onis, f. ποίησις, actus fingendi et formandi. *Quint.* 6, 3, 61. et 8, 6, 31. Fictio nominum, adjectis, detractis, mutatis litteris. *Gell.* 18, 11. Furium veterem poetam dedecorasse linguam Latinam hujuscemodi fictionibus vocum. *Lactant. de opific. D.* 12. Fictio (*animalis in utero*) a capite sumit exordium. *Id.* 4, 4. et 2, 9. Fictio hominis, *h. e.* creatio. ℙ Item simulatio. *Quint.* 9, 2. In ironia voluntatis fictio est. *Id. ib.* 3, *f.* et 11, 1. Fictio personae, *h. e.* prosopopoeja. *Lactant.* 1, 21. *f.* Poetarum fictionibus credere. ℙ Item [*ratio ducendi argumenti a rebus in cogitatione positis, i. q. Gr. καθ' ὑπόθεσιν dicunt. V. *Ernest. Lex. technol. lat.* p. 165.] *Quint.* 5, 10, 95. Utitur fictione: si miles, si infans sit, si reipubl. causa absit. [*V. *Spalding.* ad h. l.]

¶ Fictio legis dicitur cum per legem aliquam cuipiam conceditur, ut alia conditione censeatur, atque in praesenti est: v. gr. lex Cornelia sanxit, ut qui apud hostes morerentur, eorum testamenta perinde valerent, ac si in civitate decessissent. Itaque lex quodammodo fingit, eos in civitate testamentum condidisse, quamvis inter hostes fecerint. Paul. Dig. 35, 2, 1. et 18., et 41, 3, 15.

FICTOR, oris, m. πλάστης, qui fingit et format, figulus, statuarius. Cic. N. D. 1, 29. Deos ea facie novimus, qua pictores fictoresque voluerunt. Id fr. ap. Lact. 2, 8. Faber non ipse facit materiam, sed ea utitur, quae sit parata: fictorque item e cera. ¶ Fictores etiam dicti, qui liba in sacris faciebant, teste Varr. L. L. 6, 3. med. ex Ennio. De hujus artificii causa ita Serv. ad A. 2, 116. Et sciendum in sacris simulata pro veris accipi. Unde cum de animalibus, quae difficile inveniuntur, est sacrificandum, de pane, vel cera fiunt, et pro veris accipiuntur. Adde eund. ad A. 4, 512. Hinc Inscr. ap. Grut. 270, 6. Cum Statilio Dionysio discipulo fictorum pontificum. Et 1081, 1. In agro Aurelii Primiani fictoris pontificum. Et 311, 1. Q. Veturius Memphius V. E. fictor V. V. h. e. vir egregius fictor Virginum Vestalium. Prior inscriptio pertinet ad an. a Chr. n. CCII., altera ad an. CCLII., tertia ad an CCV. Alii putant, fictores fuisse, qui pontificibus vel virginibus vestalibus inservirent Deorum signis ornandis, vel faciendis [*V. Casaub. ad Suet. Aug. 5.] ¶ Translate Pl. Trin. 2, 2, 84. Sapiens pol ipse fingit fortunam sibi. Eo ne multa (h. e. non multa) quae nevolt, eveniunt, nisi fictor malus est. Multa est opera opus ficturae, qui se fictorem probum vitae esse agendae expetit. Id. Epid. 3, 4, 85. Legum atque jurium fictor, conditor cluet. Virg. A. 9, 602. fandi fictor Ulysses. Ubi Servius: aut fallax, aut λογοδαίδαλος, id est qui dolum celat sermonis ornatu. ¶ [Est etiam cognomen R. Liv. 3, 13. L. Volscius Fictor. F.]

FICTRIX, icis, f. quae fingit et format. Cic. N. D. 3, 39. Ejus universae materiae fictrix, et moderatrix divina est providentia.

FICTURA, ae, f. fictio, compositio. Gell. 10, 5. Avarus ab uno solum verbo inclinatum, quod est aveo, eademque fictura, qua est amarus. Adde Plauti locum in V. FICTOR.

FICTUS, a, um. part. a fingo, πλαστός, effictus, formatus. Cic. Pis. 25. Ex argilla et luto fictus. Id. Or. 1, 25. Sunt quidam ita naturae muneribus in iisdem rebus habiles, ut non nati, sed ab aliquo Deo ficti esse videantur Id. Fam. 5, 12. Picta aut ficta imago. Hor. Ep. 2, 1, 264. Fictus vultus in pejus. Id. A. P. 52. nova fictaque verba. Al. leg. facta. Item simulatus, praeter verum excogitatus. Cic. N. D. 2, 28. Commenticii et ficti Dii. Id. Off. 3, 9. Ficta et commenticia fabula. Id. Caecin. 5. Fictum officium et simulata sedulitas. Phaedr. epil. l. 2. Fictae arte fabulae. Mart. 6, 57. Capilli ficti. Hor. A. P. 338. Ficta voluptatis causa sint proxima veris. Virg. G. 2, 45. Fictum carmen. Ov. Met. 6, 565. Fictos gemitus dare. Tac. A. 1, 46. Cunctatione ficta ludificari aliquem. [*Lucr. 4, 1188. fictus amor.] ¶ Fictum absolute est res ficta. Ov. Met. 9, 767, jam consumpserat omnem Materiam ficti. Virg. A. 4, 188. ficti pravique tenax. ¶ Et adverbii vice est ficte. Stat. Th. 6, 876. fictumque in colla minatus, Crura subit. ¶ Est etiam fictus, qui fingit. Hor. Sat. 1, 3, 61. pro pene sano, Ac non incauto, fictum astutumque vocamus. [*Plin. ep. 8, 18. Alii fictum (eum), ingratum, immemorem loquuntur. Hac etiam significatione positum videtur vocab. apud Cic. N. D. 1, 2, 3. In specie autem fictae simulationis etc., ubi dubito, an recte Heindf. ficta emendasse sibi visus sit.] ¶ Item compositus, ornatus. Pl. Stich. 5, 5, 4. Mulier bene cum lauta est, tersa, ornata, ficta est, infecta est tamen. Id. Truc. 2, 2, 34. Ficti, compositi, crispi cincinni. ¶ Est etiam part. a figo, pro fixus. Varr. R. R. 3, 7. Sub ordines singulos tabulae fictae ut sint bipalmes, quo columbae utantur vestibulo, ac prodeant. Lucr. 3, 4. inque tuis nunc Ficta pedum pono pressis vestigia signis. Al. leg. fixa. V. CONFICTUS.

*FICTUS, us, m. Sarisb. 2, 27. Disciplinae fictum effugere. B. A.

FICULA, ae, f. parva ficus Pl. Stich. 5, 4, 8. Nucibus, fabulis, ficulis. [*Etiam Poen. 5, 2, 45. legit Acidalius, Ficulas, favulas (fabulas) ait se advexisse et nuces. Sed Gronovius retinuit Ligulas canalis ait etc. Ficulus autem plane, putat Gesnerus, auctorem non habet. B. A.]

*FICULEA vel Ficulnea, ae, f. vetus Latinorum oppidum, in Sabinis. Liv. 1, 38. ubi in ed. Drak. impressum Ficulea, ed. Gronov. praebente Ficulnea. ¶ Hinc

*FICULEATES, ium, m. incolae Ficuleae, apud Varr. L. L. 5, 3. qui Plin. 3, 5. Ficolenses audiunt. B. A.

FICULNENSIS. V. FICOLENSIS.

FICULNEUS et Ficulnus, a, um, adj. σύκινος. ad ficum arborem pertinens. Varr. R. R. 3, 16, extr. Cinis e ficulneis lignis. Colum. 6, 3. f. Ficulnea folia. Hor. Sat. 1, 8, 1. Olim truncus eram ficulnus, inutile lignum.

FICUS, i, et us, f. συκῆ, arbor quae ficos fructus profert. [Est ab Hebr. פַּג fag, gressus, quod a Chald. נְפַק egressus est, sic dictus, quod nec stamina habeat, nec ex calyce floris, sicuti ceteri fructus, enascatur, sed ex ipsa arbore formatus egreditur. F.] Cic. Or. 2, 69. Uxorem suam suspendisse se de ficu. Plin. 16, 31, 55. Radices copiosae fico, robori, platano. Et ib. Fici, quarum radices longissimae. Et ib. 27, 50. Ficus biferae. Et 7, 2, 2. In India sub una ficu turmae conduntur equitum. V. 12, 5, 11. ubi mira de Inda ficu tradit. ¶ Item ejus arboris fructus, σῦκον. In secunda declin. perraro est masculini generis: in quarta feminini tantum. Cic. Fl. 17. Fiscinam ficorum alicui objicere. Varr. R. R. 1, 41. Fici semen naturale intus in ea fico, quam edimus. Et ib. Per ficos, quas edimus. Cels. 4, 7. Ficus arida incocta. Macr. Sat. 2, 16. Grossi appellantur fici, qui non maturescunt. Hirt. B. Afr. 67. Magno invento hordei, olei, vini, fici numero, atque recreato exercitu, rediit in castra. Hor. Ep. 1, 7, 5. Dum ficus prima calorque. [*Signif. Hor. tempus autumni, quo fici maturitatem trahunt, et solis fervor perniciosam in corpore vim habet. Döring. ad h. l.] ¶ Ficorum varia genera Cloatius enumerat ap. Macr. l. c. Ipse autem Macr. ib. addit, ficum, tanquam non pomum, secerni a pomis apud idoneos scriptores. Cic. fragm. ib. Oleum, ficos, poma non habet. Afran. ib. Pomum, olus, ficum, uvam. Ov. tamen Fast. 2, 253. Stabat adhuc duris ficus densissima pomis. Et Plin. 16, 26, 49. Excepta fico, cui folium maximum, et supra id pomum. Adde 12, 5, 11. ¶ Ficus duplex quid sit, V. in DUPLEX. ¶ Plin. 13, 7, 14. pluribus verbis accurate describit sycaminum, vel sycomorum, quam ipse appellat ficum Aegyptiam. ¶ Praeterea ficus, i, m. genus est ulceris, quod nascitur in capite tum in capillo, tum in barba, inque aliis etiam locis, quae pilis integuntur, ita dictum, quia desuper fundit se ad similitudinem fici fructus. Cels. 6, 3. σύκωσιν Graece appellat. ¶ Huic simile et morbi genus eorum proprium, qui muliebria patiuntur. V. MARISCA. Mart. 1, 66. Dicemus ficus, quas scimus in arbore nasci, Dicemus ficos, Caeciliane, tuos. Huc pertinent dicta in V. FICOSUS et FICETUM. ¶ Denique nomen est marini fruticis, sine foliis, rubro cortice. Plin. 13, 25, 49. ¶ Grammaticorum lites de genere et declinatione hujus nominis, praesertim qua morbum significat, V. ap. Voss. de gramm. 3, 14. ¶ *Valde exercuit Ficus Grammaticos veteres et novos, cum de Genere et Declinatione disputarint a Martialis inde temporibus, cujus est hoc epigramma 66, 1. Cum dixi ficus, rides quasi barbara verba, Et dici ficos, Caeciliane, jubes. Dicemus ficus, quas scimus in arbore nasci, Dicemus ficos, Caeciliane, tuos. Infinitum fuerit omnia huc referre, quae de hoc ipso loco disputata sunt ab antiquis et recentioribus, e. g. Charisio 1, 103. Prisc. 6, 713. Valla Eleg. 4, 1. In quibus multus est Raderus. Itaque haec modo monemus: primo lectionem, quam dedimus, esse omnium suffragiis certam, praeter Ramiresii, qui Ficus etiam v. 4. vult legi, et in hoc reprehendi Caecilianum, qui ficos tantum dici secunda Declinatione putavit. Deinde pronomen tuos quibusdam non videri adjective adjunctum ad ficos, ut inde possit probari, quod facit Priscianus, ficos pro morbo esse generis Masculini: verum hoc velle Martialem: Si omnino Fici tibi ita probantur, dicemus Ficos eos, qui tuae libidinis fructum tulere morbum illum ficosum, tuos homines, tuos pullos etc. Placuit hoc jam Charisio 1, 103. cum dicit, in eo versu esse ἀσύνθετον. Reliqua disputatio cum tota ad exempla et auctoritates redeat, in quibus satis fuimus copiosi; hic supersedere ea longiore possumus. Ficum arborem et fructum tutius Feminino genere, fructum insuper Declinatione secunda, Ficum morbum Masculino, et secunda Declinatione adhibere malim: sed secus facientes facile tulero. Ex GESNERO haec addidit Bail.

FIDAMEN, inis, n. fiducia. Tertull. carm. ad senat. 83. Corrige delictum fidamine.

FIDE, adv. fideliter, πιστῶς. Cic. Fam. 2, 16. med. Quae mihi a te ad timorem fidissime atque amantissime proponuntur. Gell. 12, 8. extr. Fidissime amicissimeque vixerunt.

FIDEDICTOR, oris, m. fidejussor. Bonifacius in ep. ad August. ap. hunc ep. 23. med.

FIDEICOMMISSARIUS, ii, m. qui fidei commissionem recepit. Ulp. Dig. 32, 1, 11. Fideicommissario restituere. Et ib. Si fideicommissarius ante decesserit. ¶ Est etiam adj. ut Fideicommissaria hereditas, quae ex fideicommisso venit. Papin. Dig. 31, 1, 77. §. 24. ¶ Fideicommissarius praetor, qui de fideicommissis cognoscit. Ulp. Regular. tit. 25. de fideicommissis. ¶ Fideicommissarius heres. V. FIDUCIARIUS.

FIDEICOMMISSUM, i, n. species dispositionis ultimae voluntatis, cum testator alicujus fidei aliquid committit, quod alteri traditurus sit. Dictum est fideicommissum, quia ex fide ejus, cui committebatur, pendebat. Sed postea fideicommissa, ut omnis fraudis humanae occasio amputaretur, ab Augusto ad necessitatem juris sunt retracta, justisque legatis exaequata. V. JCtos Dig. lib. 30, 31 et 32. et alibi. Habet hanc vocem etiam Quint. 3, 6. med. ¶ Per fideicommissa aliquid tradere proverbiali locutione ap. Arnob. 6, 195. est ita tradere, ut non illi, cui tradimus, sed alteri detur, seroque ad illum, et fortasse nunquam perveniat quemadmodum hereditas fideicommisso relicta, non ad illum, cui relinquitur, sed ad heredem pertinet qui sero, et (si loquamur secundum veterum fideicommissorum jus) nunquam fideicommissario tradet, si noluerit.

FIDEICOMMISSUS, a, um, adj. qui fideicommisso relictus est. Ulp. Dig. 19, 1, 43. Fideicommissa libertas. [*Fragm. Vet. ICti de jure fisci, (ed. Goesch.) p. 348. ed. Berol. Aut fideicommissam libertatem praestet. B. A.]

FIDEICOMMITTO, is, a. 3. fidei alicujus committo, fideicommissum do. Scaev. Dig. 32, 1, 36 Pater filium praedia alienare prohibuerat, sed conservare liberis, et ceteris cognatis, fideicommiserat Papin. Dig. 35, 2, 14. Avia nepotibus fideicommisit, ut solida legata fratribus solverent. Martian Dig. 30, 1, 111. Quidam ab eo, cui fundum legaverat, fideicommiserat, ut eum fundum post mortem suam restitueret Sempronio.

FIDEJUBEO, es, jussi, jussum, n. 2. ἐγγυάομαι τῇ ἐμῇ πίστει κελεύω, pro altero fide mea spondeo fidem meam pro alio obligo. Ulp. Dig. 46, 1, 10 Filiusfamilias pro patre poterit fidejubere. ¶ Dicitur etiam divisim, fide mea esse jubeo. Id. ib 45, 1, 75. med. Fidejussores et ita interrogantur id fide tua esse jubes? Scaev. ib. 17, 1, 60. Scias quodcumque ab ea stipulatus fueris, id me mea fide jussisse, salvum te habiturum.

FIDEJUSSIO, onis, f. ἐγγύησις, obligatio fide pro alio. Jabolen. Dig. 46, 1, 20. Servus fidejussionis nomine obligari non potest.

FIDEJUSSOR, oris, m. ἐγγυητής, sponsor, qui pro alio aliquid promittit. V. EXPROMISSOR. Donat ad Ter. Eun. 1, 2, 59. Fidejussor est auctor credendi. V. Ulp., Pompon., Paul. et alios Dig. 46 tit. 1. qui est De fidejussoribus.

FIDEJUSSORIUS, a, um, adj. ad fidejussorem, seu fidejussionem pertinens, ut Fidejussoria causa ap. African. Dig. 46, 3, 38. extr.

*FIDEIPROMISSOR. V. FIDEPROMISSOR. B. A.

FIDELE, adv. idem ac fideliter. Pl. Capt. 2, 3, 79 Fac, fidele sis fidelis. Non. 11, 25. adverbium agnoscit. Verum alii rectius leg. Fac. fideli sis fidelis. [*Fac fidele sis fidelis veram esse hujus loci lectionem, quam et sensus et Plautiusus dicendi postulet, satis demonstravit Lindem.] Prud. tamen περὶ στεφ. 10, 428. Nunquam aliter precabor, quam fidele ut militent. Quae potest esse enallage, ut dulce ridere.

FIDELIA, ae, f. κεράμιον, genus vasis, plerumque fictilis, variis rebus servandis: est a πίθος, dolium. Pers. 3, 21. sonat vitium percussa, maligne Respondet viridi non cocta fidelia limo. Id. 5, 183. tumet alba fidelia limo. Colum. 12, 56. Medullam radicis in fideliam vitream, vel novam fictilem conjicito. Id. ib. 13. Hae herbae diligenter purgantur, deinde quarto die sal in fundis fideliarum substernitur, et separatim unaquaeque componitur. Pl. Aul. 4, 2, 15. Si reperero, o Fides, mulsi congialem plenam faciam tibi fideliam. ¶ Duos parietes de eadem fidelia dealbare, proverb. ap. Curium ad Cic. Fam. 7, 29., h. e. una opera duos velle demereri, vel universim duas res conficere. Cic. dixit Rosc. Am. 29. Una mercede duas res assequi velle. Simile est illud Pl. Cas. 2, 8, 40. Jam ego uno in saltu lepide apros capiam duos.

FIDELIS, e, adj. πιστός, qui fidem praestat, cui credere tuto possumus, constans, fidus. Cic. Amic. 15. Amicitiae fideles. Id. Coel. 6. Firmus ac fidelis amicus. Sall. Jug. 79. Amicitia societateque impetrata, semper boni fidelesque mansere. Cic. Att. 5, 18. Sociis multo fidelioribus utimur. Id. Q. Fr. 1, 3. med. Fidelissima conjux. Sall. Cat. 9. In suppliciis Deorum magnifici, in amicis fideles erant. Al. leg. in amicos. Et Cic. Mil. 10. Servi animo fideli in dominum. Id. Phil. 11, 13. Dejotarus fidelis populo R. [*Liv. 22, 37. Quibus a bonis fidelibusque sociis bella juvari soleant. Sic proprie socii dicuntur: cf. 9, 2. 29, 17. Lex. Liv. p. 262.] Id. Agr. 2, 2. extr. Fidele consilium. Et Caecin. 5. Fidelis opera. Hor. Od. 3, 2, 25. Fidele silentium. Id. Od. 1, 1, 27. Fideles canes. Id. A. P. 181. Fideles oculi. Ov. Her. 14, 127. Fideles lacrimae, h. e. verae. Et ib. 1, 104. Cura fidelis. [*Hor. Od. 4, 5, 15. Fidelia desideria.] ¶ Absolute. Cic. Fam. 4, 1. med. Si quem tuorum fidelium voles, ad me mittas. ¶ Tribuitur et rebus inanimis. Nam et doctrina, et domus, et ars, et ager fidelis dici potest, ut Cic.

Fam. 16, 17. docet. Sic Ov. Trist. 4, 5, 5. fideles portus. Virg. A. 9, 707. duplici squama lorica fidelis, et auro. Plin. 13, 6, 12. Terebinthi materies fidelis ad vetustatem. Id. 28, 17, 71. Fidelissimum glutinum. Id. 16, 36, 64. Glutino tenacior, rimisque explendis fidelior pice. Claud. Rapt. Pros. 1, 167. fumoque fideli Lambit contiguas innoxia flamma pruinas. Front. Aquaed. 123. Structura fidelis. [*De discrimine inter fidelis et fidus. V. in FIDUS.]

FĬDĒLĬTAS, atis, f. πιστότης, virtus ejus, qui est fidelis, constantia in fide. Cic. Phil. 12, 9. Ubi me non solum amicorum fidelitas, sed etiam universae civitatis oculi custodiunt. Planc. ad Cic. Fam. 10, 17. Illi fidelitas erga patriam non defuit. Pl. Trin. 5, 2, 2. Fides fidelitasque erga amicum. Fides et fidelitas differre dicuntur in eo, quod illa animo, haec re spectetur. [*V. Manut. ad Cic. Fam. 16, 16.]

FĬDĒLĬTER, adv. πιστῶς. Liv. 33, 35. Constanter et fideliter permanere in amicitia populi Rom. Plin. Pan. 56. Fidelissime narrare. Cic. Fam. 11, 21. extr. Quo fidelius ad te litterae perferantur. Id. Off. 1, 26. extr. Vivere simpliciter, fideliter, vitaeque hominum amice. Ov. Pont. 2, 9, 47. Discere fideliter artes ingenuas. Id. Her. 15, 67. Fideliter monere. Et Fast. 6, 41. Fideliter iras ponere. Et Plin. ep. 6, 24. Fidelius judicare. Gell. 17, 12. Qui quartanam passus convaluerit, fidelius constantiusque postea valiturum. Id. 15, 2. f. Fideliter continentem et temperantem esse. Plin. 33, 3, 19. Simulacrum fidelissime inauratum, h. e. magna cum fide et sumptui nihil parcendo. Flor. 3, 5. med. Exstincta parum fideliter incendia majore flamma reviviscunt, h. e. parva cum cura, et non omnino. Plin. ep. 7, 31. Fideliter amicos colere. Id. ep. 10, 28. Mensuras fideliter agere. ℙ Valetudini fideliter inservire dixerat Tiro ad Ciceronem scribens, qui id velut ἄκυρον, h. e. improprium reprehendit Fam. 16, 17. At non improprium, inquit Cortius, videbitur iis, qui de officiis erga se ipsum tam multa disserunt. Potest Tiro respexisse ad mandatum patroni, quod summa fide se executurum promittit: potest sumpsisse pro exacte, probe, ut Flor. l. c. Simillimum Tironis est illud Ov. Met. 7. 563. de pestilentia. Quo propior quisque est, servitque fidelius aegro, In partem leti citius venit. Denique ipse Cic. ib. fatetur, multas esse hujus vocis migrationes in alienum: quod videtur non debuisse dicere, si ἄκυρον volebat ostendere.

FĪDĒNAE, arum et Fidena, ae, f. oppidum et colonia Latii, haud procul a Tiberi, [quinque ab Urbe pass. mill. distans: Castel Jubileo, ubi exstitisse Fidenae vulgo putantur, uno fere milliario ab hoc loco distat. V. Nibbyum, Viagg. antiq. T. 1. p. 85. F.]: condita est ab Ascanio Aeneae filio, vel ab Aenea Silvio: capta et eversa a dictatore Mamerco Aemilio, quod a Romanis rebellaverat. Plin. 16, 4, 5., Virg. A. 6, 773., Liv. 1, 2. et 4. ℙ Prima ejus syllaba corripitur a Virg. l. c., producitur ab Hor. Ep. 1, 11, 8., Prop. 4, 1, 36., Sil. 15, 90. et Juven. 6, 57. et 10, 100.

FĪDĒNAS, atis, adj. ad Fidenas pertinens. Liv. 1, 15. Belli Fidenatis contagione irritati Vejentium animi, et consanguinitate: nam Fidenates quoque Etrusci fuerunt. ℙ Fidenates, ium, sunt Fidenarum incolae. Liv. ib. ℙ Fidenas fuit etiam cognomen R. Liv. 4, 17. L. Sergius Fidenas.

FĪDENS, entis, part. a fido, θαρσαλέος, qui fidit. Cic. Tusc. 3, 7. Qui fortis est, idem est fidens (quoniam confidens mala loquendi consuetudine in vitio ponitur, ductum verbum a confidendo, quod laudis est) qui autem est fidens, is profecto non extimescit. Id. Off. 1, 23. Animus prudentia consilioque fidens. Id. Att. 6, 6. med. Puer bene sibi fidens. Et ib. 10, 8. Fidens rebus suis. Virg. A. 11, 351. fugae fidens. Et G. 3, 31. fidens fuga Parthus. Cic. Tusc. 1, 46. Fidenti animo gradietur ad mortem. Id. vertens Homeri versus Div. 2, 30. Tum Calchas haec est fidenti voce locutus. Plin. 8, 16, 21. Dum fortuitu fidens non est contra feram. Ammian. 16, 12. Romanus fidentior. Id. 27, 10. Fidentissimo impetu acies motae. ℙ Cum genit. Virg. A. 2, 61. Fidens animi. Adde Tac. A. 4, 59. [*Lucan. 9, 373. Fidens armorum.] ℙ Fidens, h. e. fidem habens, credens. Pl. Asin. 3, 2, 15. Ubi fidentem fraudaveris.

FĪDENTER, adv. τεθαῤῥηκότως, intrepide, cum fiducia. Cic. Div. 2, 31. Timide fortasse signifer evellebat, quod fidenter infixerat. Id. Att. 6, 1. med. Paulo vellem fidentius. Ammian. 17, 1. Ausi omnes accedere fidentissime.

***FĪDENTES**, ium, cognomen Aretinorum. Plin. 3, 5. Aretini veteres, Aretini Fidentes, Aretini Julienses. B. A.

FĪDENTĬA, ae, f. θάρσος, firma animi confisio, et fortitudinis pars, ut Cic. Inv. 2, 54. definit, per quam magnis et honestis in rebus multum ipse animus in se fiduciae certa cum spe collocavit. Id. Tusc. 4, 37. Et, si fidentia, id est, firma animi confisio, scientia quaedam est, et opinio gravis, non temere assentiens, metus quoque est diffidentia exspectati, et impendentis mali. ℙ [*Fuit et Fidentia, ae, f. oppidum Italiae superioris, V. v. seq. ℙ Julia, Fidentia cognominata, urbs fuit Hispaniae Baeticae, prope Cordubam. Plin. 3, 1. Julia, quae Fidentia (cognominatur). B. A.]

[**FĪDENTĪNUS**, a, um, adj. ad Fidentiam pertinens, Aemiliae urbem, inter Parmam et Placentiam, nunc Borgo S. Donnino, de qua meminit Vell. 2, 28. [*Liv. Epit. l. 88. Anton. Itin.] Hinc Fidentini, orum, sunt incolae illius urbis. Plin. 3, 15, 20. Faventini, Fidentini. ℙ Fidentinus est etiam cogn. R. Inscr. ap. Grut. 767, 4. Calvius Fidentinus. F.]

[**FĪDEPRŎMISSOR**, oris, m. qui fide sua aliquid se facturum promittit. Cajus Instit. 3. (ed. iterum Goeschenio) §. 115. Pro eo qui promittit, solent alii obligari: quorum alios sponsores, alios fidepromissores, alios fidejussores appellamus. Sponsor ita interrogatur: idem dari spondes? fidepromissor: idem fidepromittis? fidejussor ita: idem fide tua esse jubes? Sponsoris vero, et fidepromissoris similis condicio, fidejussoris valde dissimilis. Nam illi quidem nullis obligationibus accedere possunt, nisi verborum: fidejussor vero omnibus, id est, sive re, sive verbis, sive litteris, sive consensu contractae fuerint obligationes, adjici potest. Praeterea sponsoris, et fidepromissoris heres non tenetur: fidejussoris autem etiam heres tenetur. Item sponsor, et fidepromissor biennio liberantur, et quotquot erunt numero eo tempore, quo pecunia peti potest, in tot partes deducitur inter eos obligatio, et singuli viriles partes debent: fidejussores vero perpetuo tenentur, et quotquot erunt numero, singuli in solidum obligantur etc. F.] ℙ *Scribitur et fideipromissor. Gloss. Philox. Fideipromissor, πιστικελευστής. B. A.

[**FĪDEPRŎMITTO**, is, isi, a. 3. fide mea aliquid me facturum promitto. V. v. praec. F.]

FĬDES, ei, f. πίστις, virtus est consistens in constantia promissorum, itemque, ut ait Don. ad Ter. Andr. 1, 1, 7., in commendatorum fida exsecutione vel observantia. Cic. Off. 1, 7. Fundamentum justitiae fides, idest dictorum conventorumque constantia et veritas: ex quo, quamquam hoc videbitur fortasse cuipiam durius, tamen audeamus imitari Stoicos, qui studiose exquirunt, unde verba sunt ducta; credamusque, quia fit, quod dictum est, appellatam fidem. [*Cf. Manut. ad Cic. Fam. 1, 1. f.] Vossio haec derivatio non placet: ducitque a fido, hoc a πείθω. [*Salmas. de usuris docuit, Lat. fides esse ex Gr. πίστις, pro quo Aeoles dixerint πίττις. V. Beier. et quos laudat ad l. Cic. modo laudatum.] Cic. Part. 22. extr. Justitia in rebus creditis fides nominatur. Ter. l. c. Opus est fide et taciturnitate. Cic. Att. 16, 7. Quid debet, qui consilium dat, praestare, praeter fidem? Id. Phil. 12. f. Suam fidem reipubl. constantiamque praestare. Id. Cat. 2, 11. Ex hac parte pudor pugnat, illinc petulantia: hinc pudicitia, illinc stuprum: hinc fides, illinc fraudatio. Id. Fam. 1, 5. Ut meam ergā te fidem et benevolentiam experirere. Id. Rosc. Am. 49. Si tibi optima fide sua omnia concessit, adnumeravit, appendit. Id. Fam. 1, 1. f. Si esset in iis fides, in quibus summa esse debebat, non laboraremus. Caes. B. G. 5, 52. Aeduos praecipuo honore Caesar habuit, pro vetere ac perpetua erga populum R. fide. Et ib. 2, 14. Bellovacos omni tempore in fide atque amicitia civitatis Aeduae fuisse. [*In locis, ubi de subditis sermo, fides est, i. q. fidele obsequium, nostr. Treue, treue Pflichterfüllung, Gehorsam. Ita Suet. Caes. 4. Nutantes ac dubias civitates retinuit in fide. Id. Rhet. 1. Uti ei e Rep. fideque sua videretur, h. e. salutare, officio suo consentaneum. Liv. 40, 34. Sincera fide in pace Ligures esse. Plura v. in lex. Liv. p. 263. sq.] Ter. Andr. 1, 5, 55. Te oro per tuam fidem, ne etc. Id. Ad. 3, 4, 79. Homo antiqua virtute ac fide. [*nostr.: Ein Mann von altem Schrot und Korn. — Ex multis porro, quae h. l. addenda videntur, pauca notemus. Plin. Pan. 23, 6. Quisque iteratura gaudii fidem, etc. i. e. gaudium fidele, sincerum, minime fictum. Id. ib. 73, 4. Comprobasti et ipse acclamationum nostrarum fidem lacrymarum tuarum veritate. Liv. 1, 1. Fidem futurae amicitiae sanxisse. Id. 32, 33. De pace cum fide agere. Prop. 4, 3, 11. Haecne marita fides, etc. Dicitur ut marita lex Hor. C. S. 20. Tibull. 1, 9, 32. Non gemmis vendere velle fidem.] ℙ Saepe ponitur pro pollicitatione Cic. Fin. 2, 20. Regulus sua voluntate, nulla vi coactus, propter fidem, quam dederat hosti, ex patria Carthaginem revertit. Id. Vatin. 6. Servare in aliqua re fidem. Id. Off. 1, 13. Fidem datam hosti fallere. [*Id. Inv. 1, 39. Per fidem fallere.] Id. Fam. 1, 9. med. Fidem dare alicui de altero. Id. Phil. 5, 18. Audebo obligare fidem meam vobis populoque R. Plin. ep. 1, 14. extr. Fide mea spondeo, futurum, ut etc. Cic. Fam. 13, 28. Te rogo, ut cures, ut illi satisdetur fide mea. Id. Rabir. perd. 10. Fidem violare. Id. Rosc. Com. 6. frangere. Et Rabir. perd. 10. In fide non stare. Et Dom. 25. In fide manere. Sall. Jug. 60. Fidem mutare. Liv. 3, 19. et 24, 16. med., et 27, 5. Fidem exsolvere, h. e. praestando promissa liberare: Sic Cic. Fam. 12, 7. et Flacc. 20. Fidem liberare. Plin. 7, 1, 1. et alter ep. 4, 13. obstringere. Nep. Lys. 1. extr. Fide confirmare, se fore etc. Id. Eum. 10. Fidem amittere, h. e. abjicere, perfidum esse. [*Liv. 30, 15. Prima fides — secunda fides, i. e. prima et secunda pars promissi.] ℙ Interdum est promissio de securitate, et impunitate, vitam donando, poenam remittendo, (Schutz). Cic. Cat. 3, 4. Introduxi Vulturtium: fidem ei publicam jussu senatus dedi. Id. Att. 2, 24. Fidem publicam postulare. Sall. Cat. 48. Vulturtius ubi fide publica dicere jussus est, omnia aperit. Cic. Brut. 23. Lusitani contra interpositam fidem interfecti. Liv. 38, 33. Fide accepta ab legatis, vim abfuturam. Id. 36, 16. et 17. Oppidani oratores veniam fidemque petentes miserunt. ℙ Hinc saepe dicitur de patrocinio, defensione, tutela. Ter. Eun. 5, 9, 9. Commendare se alicui in clientelam et fidem. Cic. Rosc. Am. 37. Conferre se in fidem et clientelam alicujus. Et Fam. 7, 17. In amicitiam et fidem cujuspiam se conferre. Liv. 38, 31. Tradere aliquem in fidem et tutelam alicujus. Et ib. f. In fidem ditionemque populi R. oppidum accipere. Cic. Off. 1, 11. Nationes devictas bello in fidem recipere. Id. Planc. 41. Municipia, quae in fide mea sunt. [*Conferantur de his dicendi rationibus Duk. ad Flor. 3, 1, 3. Drak. ad Liv. 8, 1. extr. et ad 36, 38, 4. Tzschuck. ad Eutrop. 4, 17. qui satis longam de hac re disputationem dedit.] ℙ Et de ope, auxilio. Id. Mur. 40. Fidem vestram oro atque obsecro, judices. Et Verr. 2, 1, 9. Deum atque hominum fidem implorabis. Pl. Cist. 4, 1, 11. Dii, obsecro vostram fidem! servate nos. Ter. Andr. 4, 3, 1. Nihilne esse proprium cuiquam? Dii vestram fidem! ℙ Inter negotiatores fides est constantia illa promissorum, quae in creditis pecuniis adhibetur: unde est existimatio fidelitatis, qua facile invicem perficiuntur contractus, et pecuniae, mercesque creduntur, [*Credit.] Cic. Manil. 7. Scimus, Romae, solutione impedita, fidem concidisse. Id. Cat. 2, 5. Res eos jampridem, fides deficere nuper coepit. [*Id. Agrar. 2, 3. Fides de foro sublata est.] Caes. B. C. 3. in. Cum fides tota Italia esset angustior, neque creditae pecuniae solverentur. [*Liv. 6, 61. Altera (rogatione Sextii) fidem abrogari, cum qua omnis societas humana tollitur, i. e. quum debitores solvere non teneantur. cf. c. 11. ubi eodem sensu fidem moliri, i. e. labefactare. Hic etiam notandus locus Hor. Ep. 1, 6, 36. Scilicet uxorem cum dote, fidemque et amicos, Et genus et formam regina Pecunia donat. Hinc eleganter transfertur fides ad alias res, a quibus creditum aliquid cum foenere restituendum putamus. Hor. Od. 3, 16, 30. Fides certa segetis meae. Plin. Pan. 32, 4. Non equidem reposcimus fenus: putet tamen esse solvendum, fallacemque minus anni fidem, omnibus annis omnibusque postea saeculis tanto magis, quia non exigimus, excuset. Tibull. 2, 3, 62. At tibi — Persolvat nulla semina terra fide. Adde Quint. Inst. 12, 10, 25.] ℙ Bona fides primo contraria est dolo, calliditati, fraudi, astutiis: contra mala fides haec ipsa significat. August. contra Acad. 2, 5. f. Bona fides est, ex animi sententia. Cic. N. D. 3, 30. Tot judicia de fide mala. Afric. Dig. 40, 4, 20. Ut bona fide, et citra fraudem tutoris id fiat. ℙ Deinde idem est, quod aequum et bonum. Hinc judicia bonae fidei dicuntur a JCtis, in quibus judici non praescribitur formula, ex qua judicet, sed potestas permittitur, ut ex bono et aequo aestimet, quantum actori restitui debeat, ut Justin. Inst. 4, 1. med. docet. Quo pertinet illud Cic. Off. 3, 17. Scaevola summam vim esse dicebat in iis omnibus arbitriis, in quibus adderetur, ex fide bona: fideique bonae nomen existimabat manare latissime, idque versari in tutelis, societatibus, fiduciis etc. V. ARBITER. Hinc fides et bona fides dici potest, quam dicimus [*Gewissenhaftigkeit, Gewissen, gutes Gewissen.] nempe studium et amor honestatis, et justitiae quo quis peccare metuit, et alterum injuria laedere: quemadmodum in judiciis bonae fidei non praescriptum legis aut praetoris judex sequitur, sed quod sibi aequitatis ratio et conscientia dictat. Cic. Att. 6, 1. med. Extra quam si ita negotium gestum est, ut eo stari non oporteat, ex fide bona. Id. Fam. 13, 72. Peto, ut memineris, te omnia, quae tua fides pateretur, mihi cumulate recepisse! Pl. Aul. 4, 10, 42. Dic bona fide: tu id aurum non surripuisti? ℙ Tertio significat innoxiam ignorationem, qua quis aliquid sibi licere putat, quamvis revera non liceat: ut si quis rem, quam possidet, suam esse putat. Contra mala fides est in eo, qui sciens rem agit injustam, v. gr. possidet alienum. Pompon. Dig. 41, 3, 24. Ubi lex inhibet usucapionem, bona fides possidenti nihil prodest. Paul. ib. 41, 2, 1. Per eum, quem bona fide possidemus, quamvis alienus sit, possessionem acquirimus: quod si mala fide possideamus, non puto etc. Ulp. ib. 6, 2, 7. med. Bonae fidei emptorem esse. Julian. ib. 41, 5, 8.

Bona fide emptorem esse. *Cajus ib.* 41, 1, 9. Si bona fide possessor fuerit. *Ulp. ib.* 11, 7, 14. Quia bonae fidei possessor est. ¶ *Bona fide* translate, [*i. e. plane, prorsus. Cf. *Quint. Decl.* 12, 1. ibique *Burm.*; item *Sen. Contr. praef.* 5. *Duk.* ad *Flor.* 2, 1. *Gesner. Thes.* v. *Bonus* p. 625. Interdum respondet Graeco ἀτεχνῶς, ut in illo *Decl.* loco. Haec *Spald.* ad *Quint.* l. mox laudatum.] *Quint.* 10, 3, 23. Neque enim se bona fide in multa simul intendere animus totum potest. ¶ Praeterea *fides* dicitur de rebus inanimis, quae sincera sunt, incorrupta, et veluti legitima, ut iis credi tuto possit. *Cic. Arch.* 5. Cum Gabinii levitas omnem tabularum fidem resignasset. *Id. Fl.* 9. Litterae auctoritatem et fidem habent. *Id. Acad.* 4, 18. Hae res fidem nullam habent. *Gell.* 1, 7. Liber spectatae fidei, Tironiana cura atque disciplina factus. *Plin.* 36, 8, 13. Lapis parum distans ab onyche in unguentorum fide, *h. e.* in unguentis incorrupte servandis. *Claud. Rapt. Pros.* 1, 165. de Aetna. Scit nivibus servare fidem. Adde *Front. Aquaed.* 123. *f.* ¶ Saepissime significat firmam opinionem ac persuasionem, quam habemus de aliquo. *Cic. Part.* 9. Narratio est rerum explicatio, et quaedam quasi sedes et fundamentum constituendae fidei. *Id. Brut.* 50. Credit iis, quae dicuntur, qui audit oratorem, vera putat, assentitur: fidem facit oratio. *Id. Agr.* 2, 8. *extr.* Fac fidem, te nihil, nisi populi utilitatem quaerere. *Balb. et Opp.* ad *Cic. post ep.* 8. *l.* 9. *ad Att.* Statim quae sentiemus, ad te scribemus: et tibi fidem faciemus, nos ea suadere, quae nobis videntur tuae dignitati esse utilissima. *Caes. B. C.* 2, 37. Nunciabantur haec Curioni, sed aliquandiu fides fieri non poterat. [*Suet. Oth.* 10. Qui, quum cladem exerc. nunciaret, nec cuiquam fidem faceret, i. e. quum nemo ei crederet. *Id. Ner.* 7. Et fidem somnio Nero brevi fecit, h. e. verum prabavit. *Lucr.* 1, 402. Fidem corradere dictis. i. q. *Id.* 2, 479. dicit: fidem ducere.] *Ov. Met.* 9, 705. Res fidem habuit. [*Plin. Pan.* 1, 6. Utque omnibus, quae dicentur a me libertas, fides, veritas constet. Fides h. l. est, ejus, qui aversatus crimen adulationis ea tantum profert, quae veritati perspexit consentanea. Adde *Ennd. ep.* 7, 17, 3. Historia non ostentationi, sed fidei veritatique componitur.] *Ov. Her.* 18, 119. Si qua fides vero est. *Suet. Vesp.* 7. Fides est, rem successuram. [*Locus est: quum vix fides esset, rem ullo modo successuram, h. e. vix veri simile, vix credi posset.] *Plin. Pan.* 74. et *Ov. Fast.* 2, 20. Dare fidem vocibus, *h. e.* dictis fidem facere. *Cic. Div.* 2, 55. Adjungere fidem rebus commenticiis. *Id. Fam.* 5, 20. et *Verr.* 2, 5, 57. Habere fidem. [*Id. Rosc. Am.* 4. Quod mihi cum fide semel impositum est, i. e. propter opinionem de fide mea.] Sic *Id. Div.* 3. Tribuere fidem. (*Adhibere fidem* pro *habere*, V. in ADHIBEO.) *Pl. Pers.* 5, 2, 8. Ei fidem non habui argenti, *h. e.* nolui ei credere argentum. *Cic. Or.* 34. Commemoratio antiquitatis et auctoritatem orationi affert, et fidem. *Id. Or.* 2, 37. extr. Imminuere alicujus rei fidem. *Id. Font.* 7. Derogare alicui fidem. *Ov. Her.* 21, 136. Dictis fidem addere. [*i. e. quae promissa sunt, facere, promissis stare.] *Auct. ad Her.* 1, 10. et *Caes. B. G.* 6, 22. Cuipiam fidem abrogare. *Plin.* 28, 4, 13. Excedit finem impudens cura, qua etc. [*Suet. Claud.* 29. Nam illud omnem fidem excesserit.] *Plin.* 34, 7, 17. Supra humanam fidem. [*Suet. Caes.* 57. Laboris ultra fidem patiens erat.] [*Inscr.* opt. notae ap. *Marin. Iscriz. Alb.* p. 138. Fidem exuerem, mutarem certa dubiis. *F.*] *Plin. alter ep.* 3, 14. Fidem peractae mortis implevit. *Sen. ep.* 92. *med.* Hoc est extra fidem. *Id. Q. N.* 4, 3. Historici cum unam aliquam rem nolunt spondere, adjiciunt: penes auctores fides erit. ¶ *Est fides*, creditur. *Stat. Th.* 7, 577. domus omnis, et omnia sacris Templa calent: ipsumque fides intrasse Lyaeum. ¶ Nonnunquam *fides* dicitur id ipsum, quod fidem facit. *Petr. Sat.* 97. In lance argentea indicium, et fidem praeferebat. [*Prop.* 4, 6, 60. Sum Deus; en nostri sanguinis ista fides. V. *Duk.* ad *Flor.* 1, 2. et *Burm.* ad *Ov. Met.* 12, 365.] *Ov. Pont.* 1, 5, 32. Sumque fides hujus maxima vocis ego. ¶ Hinc partem illam orationis, quae confirmatio dicitur, in qua ponuntur, quae ad faciendam fidem pertinent, et πίστις dicitur ab *Aristot. l.* 3. *Rhet. c.* 34. et alibi; et *fides* a *Cic. Top.* 12. Quoniam in confirmationem et reprehensionem diviseras orationis fidem. [*Cf. *Ernest. lex. techn. lat.* p. 307.] *Ter. Andr.* 5, 2, 16. Tristis severitas inest in vultu, atque in verbis fides, *h. e.* vis persuadendi, et faciendae fidei, ἀξιοπιστία. *Just.* 9, 2. *extr.* Capta pecoris magna vis, auri argentique nihil. Ea primum fides inopiae Scythicae fuit. *Liv.* 6, 13. *f.* Pars maxima captivorum ex Latinis atque Hernicis fuit; nec hominum de plebe, sed principes quidam juventutis inventi: manifesta fides, publica ope Volscos hostes adjutos. Adde *Stat. Th.* 2, 417. ¶ *Mira fides!* formula admirantis, cum res narratur, quae supra fidem esse videtur. *Stat. Ach.* 2, 205., *Silv.* 4, 4, 81. et *ib.* 3, 3, 21., etc. Sic *Silv.* 1, 3, 20. miranda fides! ¶ *Fides* Dea habita est Romanis, constantiae dictorum, servandi promissi, removendaeque fraudis ac doli praeses: quam *Hor. Od.* 1, 22, 21. albo panno velatam facit. [*Fidei templum consecratum est a rege Numa, teste *Liv.* 1, 21. aliisque.] ¶ *Per fidem*, jurandi formula. *Auct. dial. de Or.* 35. Controversiae, quales, per fidem, et quam incredibiliter compositae! ¶ In genit. singul. *fide* pro *fidei*, eo modo quo *die* pro *diei*, *facie* pro *faciei*, non caret exemplis. *Ov. Met.* 3, 341. Prima fide, vocisque ratae tentamina sumpsit Caerula Liriope. Et *ib.* 6, 506. Utque fide pignus etc. *Sic enim utroque loco legit *Prisc.* 7, 781. et defendunt critici *Heins.*, *Burm.* et alii ex MSS. alia ejusdem poetae loca congerentes 7, 728. et 737. etc. [*Hor. Sat.* 1, 3, 95. adde *Od.* 3, 7, 4. Constantis juvenem fide. V. *Bentl.* ad h. l. et *Cort.* ad *Sall. Jug.* 52, 3. *Ruddim.* 1, 105.] *Plaut.* quoque *Aul.* 4, 6, 1. *fide* pro *fidei* in dativo posuit, ut quidem leg. *Charis.* 1, 53., item *Sall. Jug.* 19., sed lectio variat. ¶ Paenultimam in *fidei* producit *Lucr.* 5, 103. Nec jacere endo manus, via qua munita fidei. Et *Ennius* (ut multi leg.) ap. *Cic. Sen.* 1. Ille vir haud magna cum re, sed plenu' fidei. Adde *Paul. Nolan. carm.* 6, 143. et *carm.* 15, 127. et alibi. ¶ [*Conf. *fides* et *finis*. V. *Drak.* ad *Liv.* 8, 24, 15. et *Spalding.* ad *Quint.* 4, 2, 118.]

FĬDES et Fidis, is, f. λύρα, κιθάρα, quodvis musicum instrumentum, in chordis habens harmoniam, lyra, cithara: videtur esse a σφίδες. *Hesych.* Σφίδες, χορδαὶ μαγειρικαί. At *Festus.* Fides, genus citharae dicta, quod tantum inter se chordae ejus, quantum inter homines fides, concordent; cujus diminutivum fidicula est. *Varr. R. R.* 2, 5. Hoc secundum astri exortum facio, quod Graeci vocant λύρας, fidem nostri. *Ov. Her.* 5, 139. Me fide conspicuus Trojae munitor amavit, *h. e.* Apollo. Et *ib.* 15, 23. Sume fidem, et pharetram: fies manifestus Apollo *Id. Fast.* 5, 104. Inventor curvae, furibus apte, fidis, *h. e.* Mercuri. *Id. Met.* 11, 167. Instructamque fidem gemmis et dentibus Indis Sustinet a laeva: tenuit manus altera plectrum. *Hor. Ep.* 13, 9. fide Cyllenea Levare duris pectora sollicitudinibus. *Id. Od.* 1, 12, 11. de Orpheo: Blandum et auritas fidibus canoris Ducere quercus. *Id. Ep.* 2, 2, 143. verba sequi fidibus modulanda Latinis, *h. e.* Lyrico carmine. *Sid. carm.* 16, 5. Phoebum, et ter ternas decima cum Pallade Musas Sperne, fidis. ¶ Prosae scriptores utuntur solummodo in plurali numero. *Cic. Brut.* 54. Ut enim ex nervorum sono in fidibus quam scienter ei pulsi sint, intelligi solet; sic, etc. *Id. Leg.* 2, 15. *extr.* Illa severa Lacedaemon nervos jussit, quod plures quam septem haberet, in Timothei fidibus demi. *Id. Tusc.* 1, 2. Fidibus canere praeclare. Et *ib.* 5, 39. Fidibus uti. *Id. Sen.* 8. discere. *Id. Fam.* 9, 22. docere aliquem. *Ter. Eun.* 1, 2, 53. scire. *Pl. Epid.* 3, 4, 63. cantare. ¶ Interdum *fides* sunt chordae, seu nervi in lyra contenti. *Prud. Cath.* 3, 81. Quae veterum tuba, quaeve lyra Flatibus inclyta, vel fidibus etc. ¶ *Nihil cum fidibus graculo*, proverbium, quo significatur, imperito homini, et a studiis ac doctrina imparato, nullum cum Musis commercium esse debere: Habet *Gell. praef. f.* ¶ Est etiam nomen signi coelestis, quae et *Lyra* dicitur. *Cic. Arat.* 381. Cedit clara Fides Cyllenia, mergitur unda Delphinus. *Colum.* 11, 2. Cal. Febr. Fidis incipit occidere. Et *ib.* Tert. Id. Majas Fidis mane oritur. Et *ib. f.* Non Januariis Fidis exoritur mane. Adde *Sidon. carm.* 16, 5. ubi quoque *fidis* habetur: quod in recto videtur rectius: inde est enim *fidicula* non *fidecula*.

FĪDĬCEN, cĭnis, m. κιθαριστής, qui fidibus canit, citharista. *Cic. Fam.* 9, 22. Socratem fidibus docuit nobilis fidicen. *Hor. Od.* 4, 3, 23. Romanae fidicen lyrae, *h. e.* poeta lyricus. Sic *Ep.* 1, 19, 33. Hunc ego, non alio dictum prius ore, Latinus Vulgavi fidicen.

FĪDĬCĬNA, ae, f. κιθαρίστρια, quae lyra canit, citharistria. *Ter. Ph.* 1, 2, 59. et *Plaut.* multis in locis. V. PSALTRIA.

*FĪDĬCĬNĀRIUS, ii, m. idem ac fidicen. *Gloss. Philox.* Fidicinarius, λυριστής. *B. A.*

FĪDĬCĪNIUS vel Fidĭcĭnus, a, um, adj. ad fides, et fidicinem pertinens. *Pl. Rud. prol.* 43. Eam vidit ire e ludo fidicinio domum. Al. leg. *fidicino.*

FĪDĬCĬNO, as, n. 1. fidibus cano. *Capell.* 9. p. 314. Megaris, saxum, ad ictum pulsus cujuscumque fidicinat. *Gloss. Philox.* Fidicino, λυρίζω. *B. A.*

FĪDĬCŬLA, ae, f. λυρίον, parva cithara, diminut. a *fide* seu *fidibus*. *Cic. N. D.* 2, 8. Quid, si platani fidiculas ferrent numerose sonantes? ¶ Item signum coeleste. V. LYRA. *Colum.* 11, 2., *Plin.* 18, 26, 59. ¶ *Fidiculae, arum*, sunt nervi aut chordae tenuiores, quibus arcte constringuntur ac torquentur rei, sive in equuleo, sive extra: a similitudine fidium. Neque enim placere potest, quod tradit *Isid. Orig.* 5, 27., inde dictas esse, quod iis rei in equuleo torquentur, ut *fides* inveniatur. *Senec. Ira* 3, 3. Apparatus illi reddendus est suus, equulei, et fidiculae, et ergastula, et cruces. *Suet. Tib.* 62. Excogitaverat etiam, ut larga meri potione per fallaciam oneratos, repente veretris deligatis, fidicularum simul urinaeque tormento distenderet. *Id. Cal.* 33. Exquirere fidiculis de aliquo. *Quint. Decl.* 19, 12. Tendebam fidiculas. *Imppp. Valentinian., Valens et Gratian. Cod. Theod.* 9, 35, 1. Fidiculas perferre. ¶ *Fidicla* syncope est *Prud.* περὶ στεφ. 10, 481. et 550.

*FĪDĬCŬLAE, arum, f. Italiae oppidum. *Val. Max.* 7, 6. Ex Apulia et a Fidiculis—emit. Alii ducunt a recto *Fidiculi, orum, m.* ut populorum nomen sit, non oppidi. *Cluverius* legit *Paediculis* vel *Pediculis;* nam Pediculi Apuliae populi. V. *Plin.* 3, 5. et 11. *Pighius* mavult *Aequicolis.* ¶ *Fidiculae*, nervi. V. in *Fidicula*. *B. A.*

*FĪDĬCŬLANIUS, i, m. incola vel civis Fidicularum, qualis ille Falcula, de quo *Cic. pro Caecin.* c. 28. ubi forsan legendum *Fidiculanius*. *B. A.*

[FĪDĬCŬLĀRIUS, a, um, adj. ad fidiculas pertinens, qui fidicularum seu chordarum more flexilis, et contortus est. *Front. de eloq.* (ed. *Maio*) p. 229. Discere autem ceratinas, et soritas, et pseudomenus, verba contorta et fidicularia, *nempe* captiosa. *F.*]

FĪDIS. V. FIDES, is.

FĪDIUS, ii, m. Dius Fidius et Deus Fidius est Jovis filius, quem *Sancum* vel *Sangum* Sabina lingua, Herculem Graeca appellari putabant, ut *Varr. L. L.* 4, 10. docet. *Fest.* in *Medius:* Mediusfidius compositum videtur et significare Jovis filium, idest Herculem, quod Jovem Graeci Δία: ac fidium pro filio: quod saepe antea pro L littera D utebantur. *Ov. Fast.* 6, 213. Quaerebam, Nonas Sanco, Fidione referrem, An tibi, Semo pater; cum mihi Sancus ait: Cuicumque ex illis dederis, ego munus habebo. Nomina trina fero: sic voluere Cures. *Varr. l. c.* 8. Apud aedem Dei Fidii in delubro. *Pl. Asin.* 1, 1, 8. Per Deum Fidium quaeris. *Varr.* ap. *Non.* 8, 93. Itaque domi rituis nostri, qui per Deum Fidium jurare vult, prodire solet in compluvium. ¶ *Medius fidius*, et copulatis vocibus *Mediusfidius*, vel *Medius Fidius* juramenti genus est, quod valet *me dius Fidius juvet* vel *amet*, ut *mehercules*, *mecastor*, h. e. *me Hercules*, *me Castor juvet* vel *amet:* Aliis illud *me* adverbium esse videtur, ut quod Graeci μὰ Δία dicebant, hoc est per Jovem, Latini *medius* dixerint. *Cic. Fam.* 5, 21. Unum medius fidius tecum diem libentius posuerim, quam, etc. *Plin. ep.* 4, 3. Hominemne Romanum tam Graece loqui? non, mediusfidius, ipsas Athenas tam Atticas dixerim. *Festus l. c.* aliorum item opinionem refert, qui *mediusfidius* id. esse putabant, ac *per divi fidem:* et aliorum, qui *per diurni temporis*, id est *diei fidem*. Hoc juramentum est proprium virorum, ut notat *Charis.* 1, 183. ¶ Quia Graece Διὸς Πίστιος Dius Fidius dicitur, quidam putant *v. Fidius* non pro filio, sed pro fido et fideli accipiendum: nam πίστις fides est.

FĪDO, is, n. 3. θαῤῥέω, fiduciam habeo, spem pono, confido. *Cic.* vertens *Arati* versus *Acad* 4, 20. et *N. D.* 2, 41. de Cynosura: Hac fidunt duce nocturna Phoenices in alto. *Virg. A.* 9, 378. celerare fugam in silvas et fidere nocti. *Hor. Ep.* 1, 19, 23. Qui sibi fidit. *Id. Od.* 1, 14, 14. Nil pictis timidus navita puppibus Fidit. *Ov. Met.* 7, 545. fidere cursu. Et *ib.* 9, 125. Haud tamen effugies, quamvis ope fidis equina. *Sall. Jug.* 120. Parum fidere alicui. *Plin. ep.* 4, 13. *extr.* Fidere ingenio suo. [*Ex locis allatis patet, *fidere* et cum dativo et cum ablativo construi; sed ubi persona significatur, dativo solum utendum est. V. *Ruddim.* 2, 140.] ¶ Cum infinito. *Hor. Ep.* 1, 19, 44. fidis enim manare poetica mella Te solum. *Lucan.* 4, 615. parum fidens pedibus contingere matrem. Adde *Sil.* 1, 432. ¶ Praeteritum est *fisus sum*. *Charis.* 1, 222. *Diomed* 1, 352. et *Prisc.* 8, 818. V. FISUS. ¶ *Fidebo* antique pro *fidam*. *Naevius* ap. *Non.* 10, 36. Tibi cum fidebo, fidelis ero.

FĪDŪCĬA, ae, f. opinio et spes certa, confidentia, securitas, θάρσος. Est autem plus, quam spes, major nimirum ac certior. [*Scil.* in rebus nititur fiducia, quae praesto sunt, quarum eventus vel apparet, vel parum dubius adest. V. *Brem.* ad *Suet. Claud.* 10. Adde *Liv.* 45, 8. Populorum casibus cognita populi Romani clementia non modo spem tibi, sed prope certam fiduciam salutis praebet.] *Senec. ep.* 16. Dicam tamen quid sentiam: jam de te spem habeo, nondum fiduciam. *Cic. Amic.* 15. Haec enim est tyrannorum vita, in qua nulla fides, nulla stabilis benevolentiae potest esse fiducia. *Id. Verr.* 1, 2, 14. Se habere hominem potentem, cujus fiducia provinciam spoliaret. *Pl. Bacch.* 3, 3, 9. Nunc propter te tuamque pravus factus est fiduciam, *h. e.* fiducia tui. [*Sil.* 8, 609. Maxima tot populis rector fiducia Brutus ibat, etc.] *Plin. ep.* 4, 29. Nihil est, quod in dextram aurem fiducia mei dormias. *Liv.* 25, 37. *med.* Mirabundi, unde tanta audacia, tanta fiducia sui fictis ac fugatis. [*Ita *Suet.* absolute *Claud.* 25. Simplicitate eorum et fiducia motus. *Id. Galb.* 19. Prodiit tanta fiducia: ubi est, quod nos dicimus *Zuversichtlichkeit.*] *Virg. A.* 1, 136. Tantane vos generis tenuit fiducia vestri? *Cic. Q. Fr.* 2, 12. *f.* Nihil esse, quod posthac arcae nostrae fiducia conturbaret. *Caes. B. G.* 7, 19. Hoc se colle Galli,

ducia loci, continebant. Et 76. Alacres et fiduiae pleni. *Liv.* 34, 46. Stolidam fiduciam hosti ugere. *Hirt. B. G.* 8, 10. Fiduciam alicui afferre. *'aes. B. C.* 2, 37. Habere magnam fiduciam rerum uarum. [**Suet. Ner.* 31. *f.* ad hunc impendiorum urorem, super fiduciam imperii, etiam spe quaiam repentina immensarum et reconditarum opum mpulsus est.] *Liv.* 6, 23. Superbam fiduciam stentare. *Phaedr.* 5, 7, insolentem arripere. *Quint.* 5, 13. *med.* prae se ferre. Et 4, 1. *med.* jatare. *Plin. ep.* 3, 9. *med.* omnem in re aliqua reponere. *Justin.* 12, 16. Alexander tantam fiduciam sui militibus fecit, ut illo praesente, nullius hostis arma, nec inermes timuerint, *h. e.* attulit. *Quint.* 12, 8. Fiducia memoriae. *Prop.* 3, 24, 1. formae. [*Involvit fiducia h. l. superbiae notionem. ta *Suet. Vesp.* 8. Victoriae fiducia.] *Trajan.* ad *Plin. ep.* 10, 82. Tibi eam fiduciam diligentiae habeo, ut, etc. ¶ Est etiam fidelitas, fides. *Pl. Trin.* 1, 2, 79. Quid tu adolescentem, qui tuae mandatus est fidei et fiduciae, quin eum restituis? **Fides* et *fiducia* in his sic differunt, ut *fides* sit dignitas ejus, cui creditur; *fiducia* autem constantiam illius virtutis notet. Haec *Lindem.* ad *Pl. Trin.* 1, 2, 105.] ¶ In re forensi *fiducia* est res, quae pignori datur creditori, ea lege, ut, soluta ad diem pecunia, restituatur: ita dicta, quod debitor creditoris fidei quodammodo commendat pignus, donec, soluta pecunia, ad se redeat. *Cic. Flacc.* 21. Pecuniam adolescentulo grandi fenore, fiducia tamen accepta, occupavisti. Hanc fiduciam commissam tibi dicis: tenes hodie ac possides, *h. e.* dicis, hoc, quod fiduciae et pignoris causa ab adolescentulo acceperas, tuum proprium factum esse, quia ille debitam pecuniam non solvit. V. COMMISSUS. ¶ Praeterea quaelibet alienatio, aut venditio, traditiove rei, adjecta restituendi aliquando obligatione sub quibusdam conditionibus, *fiducia* dicitur, quia alterius fidei veluti servanda committitur. Praecipue vero locum habuit in emancipationibus liberorum, in quibus per trinam fictam venditionem a patre factam, et restitutionem ab emptore, manumissio fiebat. Dicebatur enim pater vendere sub spe ac fiducia, ut ab emptore sibi restitueretur. Sed de his consulendi JCti. *Cic. Off.* 3, 17. Scaevola fidei bonae nomen existimabat manare latissime, idque versari in tutelis, societatibus, fiduciis, mandatis, rebus emptis, venditis, conductis, locatis. *Id. Caecin.* 3. Qui per tutelam, aut societatem, aut rem mandatam, aut fiduciae rationem fraudavit quempiam, etc. ¶ *Fiduciam accipere* dicitur is, qui quidpiam sub obligatione remittendi accepit. *Cic. Top.* 10. Si tutor fidem praestare debet, si socius, si cui mandaris, si qui fiduciam acceperit; debet etiam procurator. ¶ *Judicia fiduciae* sunt, in quibus agitur de violata fide ab eo, qui sub fiduciae ratione, hoc est sub conditione restitutionis, aliquid accepit, neque, cum debuit, restituit, sed fraudavit. In iis solemnis erat illa formula, *ut inter bonos bene agier*, quam *Cic. Off.* 3, 15., *Top.* 17. et *Fam.* 7, 12. commemorat. Porro gravissima haec judicia habebantur, et paene capitalia. Qua de re haec habet *Id. Rosc. Com.* 6. Si qua sunt privata judicia summae existimationis, et paene dicam capitis, tria haec sunt, fiduciae, tutelae, societatis. Aeque enim perfidiosum et nefarium est fidem frangere, quae continet vitam; et pupillum fraudare, qui in tutelam pervenit; et socium fallere, qui se in negotio conjunxit.

FĪDŪCĬĀLĬTER, adv. cum spe ac fiducia. *August. Confess.* 9, 13. Fiducialiter speramus.

FĪDŪCĬĀRĬUS, a, um, adj. ad fiduciae contractum spectans. *Res fiduciaria* est, quae alteri ea lege traditur, ut postea tradenti reddatur. *Liv.* 32, 38. Eam urbem Nabidi veluti fiduciariam dare. Hinc *Caes. B. C.* 2, 17. operam legati vocat fiduciariam; quia legatus potestatem suam ab imperatore accipit, quam redeunti ad exercitum imperatori debet cedere. *Curt.* 5, 9. Fiduciarium imperium. ¶ *Fiduciarius heres* est, qui nunc fideicommissarius dicitur, quod hereditatem velut fiducia videtur accepisse, quam mox alteri traditurus sit. *Jabolen. Dig.* 36, 1, 46. [*Adde *inscr.* ap. *Orell.* 3524.] ¶ [**Fiduciarius tutor* ap. *Cajum. Inst.* 1. (ed. *Goesch.*) §. 172. est, qui se tutelae oneri subjecerit, ideoque legitimus tutor habetur, et non minus huic, quam patronis honor praestandus est. *B. A.*]

FĪDŪCĬĀTUS, a, um, adj. *Tert. Idol.* 23. Sub pignoribus fiduciati. [**Gloss. Philox.* Fiduciatus, ὑποτιθέμενος. *B. A*]

FĪDŪCĬO, as, a. 1. fiduciae contractu aliquid dare. *Inscr.* ap. *Grut.* 638, 4. M. Ulpius Aug. Lib. Symphorus sibi, et Ulpiae Helpidi uxori fecit, et libertis libertabusque, ea condicione, ne fiducient, ne vendant, neve alio quo genere id sepulcrum alienare ulli potestas sit. Adde aliam ap. *Mur.* 794, 1. *Gloss. Philox.* Fiduciat, ὑποτίθεται.

*FĪDŬLUS, i, m. nomen viri proprium, de quo *Cic. in Vatin.* 31. C. Fidulus atratus. Al. aliter. Videtur (ait *Ernestus*) senator fuisse, aut eques certe. *B. A.*

FĪDUS, a, um, adj. πιστὸς, is, cui fidi potest, fidelis. *Cic. Amic.* 15. Se intellexisse, quos fidos amicos habuisset, quos infidos. *Id. Fam.* 14, 4. *extr.* Mea Terentia, fidissima atque optima uxor. *Liv.* 40, 3. Fidiora haec genera hominum fore ratus. *Hor. Od.* 4, 9, 40. Bonus atque fidus judex. Et *ib.* 2, 12, 15. bene mutuis fidum pectus amoribus. *Nep. Dat.* 8. Pax et amicitia fida. [*Cf. *Drakenb.* ad *Liv.* 5, 4.] *Hirt. B. Afr.* 79. Ne fidissimos suis rebus Thapsitanos amitteret. *Cic. Off.* 2, 8. *f.* Fidae familiaritates. *Id. N. D.* 2, 63. Canum fida custodia. *Val. Fl.* 3, 710. Fida ministeria. *Virg. A.* 6, 524. Fidus ensis. *Ov. Met.* 10, 382. fidae aures. Et *ib.* 7, 192. Nox arcanis fidissima. Et *ib.* 13, 319. Fida sententia. *Id. Ib.* 299. fida pocula, *h. e.* in quibus nulla veneni suspicio. *Claud. Cons. Mall. Theod.* 330. fida incendia, *h. e.* ignes arte facti, qui non exurunt. *Virg. A.* 2, 281. spes fidissima Teucrum, *h. e.* certissima. *Val. Fl.* 5, 104. amnis ante alios Triviae fidus, *h. e.* gratus, carus, dilectus. *Plin.* 11, 49, 109. Camelino genitali arcus intendere, orientis populis fidissimum, *h. e.* tutissimum. *Tac. H.* 5, 6. Montem tantos inter ardores opacum et fidum nivibus. [*Amat *Tacit.* ex poetarum more v. *fidus* ad res inanimas referre. *Ann.* 15, 15. 3, 1. Plura v. ap. *Boettich. lex. Tac.* p. 198.] ¶ Cum genitivo pro nominativo, Graeco more, et vice superlativi. *Stat. Th.* 2, 483. juvenum fidos, lectissima bello Corpora, sollicitat pretio etc. ¶ Cum genitivo pro dativo. *Virg. A.* 12, 659. Regina tui fidissima. ¶ *Fidus animus* aliquando est fidens et constans. *Liv.* 25, 15. Inconditam Thurinorum turbam, nec satis fido animo, unde pugnabat, stantem, extemplo in fugam averterunt. ¶ Ex illo *Plauti Trin.* 4, 4, 4. Mea commendavi bona amico probo et fideli et fido, et cum magna fide; inter *fidum* et *fidelem* quidam non unum discrimen statuunt, ut *fidus* dicatur in maximis, *fidelis* in minoribus: *fidus* sit amicus, *fidelis* servus: [*V. *Drakenb.* ad *Liv.* 33, 38. ubi servi *fidi* dicuntur.] *fidus* natura sit, *fidelis* virtute ac studio: *fidus*, cui fidendum, *fidelis*, qui fidem praestat. Verum haec discrimina vel nulla sunt, vel non servantur.

FĬDUSTĂ a fide denominata, ea, quae maxime fidei erant (ut a *vetus vetustus*, ab *onus onustus.*) *Festus.*

*FIDUSTĬUS, i, m. M., senator, a Sulla nulla alia de causa proscriptus, quam quia proscriptus fuisset. *Plin.* 7, 43. *B. A.*

*FIGLINARĬUS, i, m. i. q. figulus. In *Digestis. B. A.*

FIGLĪNUS, a, um, adj. ad figulum pertinens, figularis, κεράμεος. Est per syncopen a *figulinus. Varr. R. R.* 3, 9. Ulcus oblinunt figlina creta. *Plin.* 35, 10, 36. *n.* 4. Zeuxis fecit et figlina opera. ¶ *Figlina* absolute est ars et officina figuli. *Varr. R. R.* 1, 2. *med.* Figlinas exercere. *Plin.* 3, 6, 12. Inarime, Graecis Pithecusa, a figlinis doliorum. *Id.* 7, 56, 57. Figlinas invenit Coroebus Atheniensis. Ap. *Gud.* p. 76, 77. et 78. multae de figlinis, *h. e.* officinis Inscriptiones veteres leguntur. ¶ *Figlinum* absolute, est opus figuli, v. gr. vas fictile. *Plin.* 31, 3, 27. Si figlinum humidum, ruptumve reperiatur. *Id.* 34, 18, 50. Alii limatam scobem in fictili crudo coquunt in caminis, donec percoquatur figlinum. ¶ Integrum *figulinus* legitur ap. *Plin.* 31, 11, 47. In cruda olla figulini operis. Et *Arnob.* 6. p. 200. Simulacra fornacibus incocta figulinis.

FIGMEN, inis, n. figmentum, simulacrum. *Prud. Apoth.* 798. Factor utroque hominem meditans de figmine junctim Aedificare sui similem. Adde 1035. Et *Capell.* 3. p. 49.

FIGMENTUM, i, n. πλάσμα, proprie res ficta et formata, simulacrum. *Gell.* 5, 12. Ejusque animalis figmentum juxta simulacrum stat. *Ammian.* 22, 9. Figmento Deae coelitus lapso. ¶ Translate est commentum. *Lact.* 7, 22. Figmenta poetarum. *Appul. Met.* 4. p. 155, 7. Figmenta somniorum. ¶ Figmenta verborum ap. *Gell.* 20, 9. sunt novorum verborum formationes, qualia sunt illa *Cn. Matii*, *ib. columbatim*, *venenare* etc. ¶ Exempla autem, quae afferunt quidam lexicographi ex *Plin.* 10, 54, 75. et ex *Cic. Or.* 2, 45., nihil huc pertinent. Nam ap. *Plin.* pro *figmentis* legendum est *fimetis*; ap. *Cicer.* vero *pigmentis.*

FĪGO, is, ixi, ixum, [**fictum* obsol., nonnisi in composs. obvium. V. *Ramsh. Gr. Lat.* p. 115. *Ruddim.* 1, 240.] a. 3. πήγνυμι, immitto, adigo, affigo. *Cic. Phil.* 14, 3. Dubitare, utrum mucrones in cive, an in hoste figantur. *Pl. Mil.* 4, 4, 4. Figere palum in parietem. *Prop.* 2, 10, 2. Spicula pectore figere. *Virg. A.* 10, 701. vertice figere cristas. *Val. Fl.* 8, 368. Figere aliquem sub aquis. *Virg. A.* 7, 457. fumantes fixit sub pectore taedas. *Tibull.* 1, 9, 38. in collo figere dente notas. *Plin.* 17, 14, 24. Figere cuneos. *Justin.* 38, 10. caligas auro, *h. e.* aurum suffigere caligis. *Cato R. R.* 21. Imbrices medias clavulis figere. *Mart.* 14, 24. Figat acus tortas, sustineatque comas. *Virg. A.* 1, 316. in frusta secant, verubusque trementia figunt. *Id. G.* 4, 115. feraces Figat humo plantas, *h. e.* serat. *Cic. Verr.* 2, 5, 6. Damnatis servis crucem figere. *Justin.* 21, 4. Figere aliquem in cruce Al. leg. *in crucem.* ¶ Translate. *Senec. ep.* 11. Figere in terram oculos. *Pers.* 3, 80. Obstipo capite, et figentes lumine terram, ὑπαλλαγή, pro *lumina terrae.* Et *Virg. A.* 12, 70. figitque in virgine vultus. Et *ib.* 6, 159. cui fidus Achates It comes, et paribus curis vestigia figit. *Val. Fl.* 5, 116. vagus hos ibi fixerat error, *h. e.* stiterat, statuerat. *Id.* 7, 559. Figere gradus. *Juven.* 3, 2. sedem figere Cumis. [*Ita *Tac. A.* 13, 34. Jamque fixerant domos, semina arvis intulerant.] *Virg. A.* 1, 691. oscula dulcia figere. *Lucr.* 4, 1172. foribus miser oscula figit. *Hor. Od.* 3, 15, 2. figere modum nequitiae. *Cic. Fam.* 2, 6. Ego omnia mea studia, omnem operam, curam, industriam, cogitationem, mentem denique omnem in Milonis consulatu fixi et locavi. *Stat. Ach.* 1, 380. Dum repetit monitus, arcanaque murmura figit Auribus. *Virg. A.* 3, 250. Accipite ergo animis, atque haec mea figite dicta, *h. e.* memori pectore condite. *Juven.* 9, 94. Et tacitus nostras intra te fige querelas, *h. e.* reconde in animo tuo, ne vulgentur. *Senec. Tranq.* 15. Adeo penitus hoc se malum fixit, ut etc. *h. e.* invaluit, obtinuit, radices egit. [**Cic. Verr.* 2, 5, 21. Ut hoc beneficium quemadmodum dicitur clavo trabali figeret, i. e. confirmaret. Porro *Id. Harusp.* 18. Deorum tela in impiorum mentibus figuntur.] ¶ Est etiam ferire, vulnerare, trajicere. *Hirt. B. Alex.* 30. *extr.* et *Virg. A.* 10, 382. Telis figere hostem. *Senec. Prov.* 3. Figunt cutem clavi. *Virg. Ecl.* 2, 29. Figere cervos. *Mart.* 1, 61. figere vulnus. *Senec. Herc. Oet.* 519. figere mortem, *h. e.* figendo mortem inferre. [**Sil.* 1, 305. Figit per arma Caicum. *Tibull.* 2, 1, 71. Fixisse puellas gestit (Amor).] ¶ Translate. *Cic. Or.* 26. Tantummodo adversarios figet, nec eos tamen semper, *h. e.* dictis, et salibus feriet. *Id. N. D.* 1, 34. Figere aliquem maledictis. [*A sagittariis ducta dicendi ratio.] ¶ Significat praeterea affigere, suspendere. *Virg. A.* 3, 287. clypeum postibus adversis figo. Et *ib.* 12, 768. nautis venerabile lignum, Servati ex undis ubi figere dona solebant Laurenti Divo. *Val. Fl.* 1, 529. Quippiam Marti dono figere. In quodam S. C. ap. *Plin. ep.* 8, 6. Figere aliquid ad statuam. [**Suet. Claud.* 17. Nav. coronam fastigio Palat. domus juxta civicam fixit.] ¶ *Figere arma* dicuntur milites defuncti jam bello, et gladiatores rude donati. *Virg. A.* 1, 251. Hic tamen ille urbem Patavi, sedesque locavit Teucrorum, et genti nomen dedit, armaque fixit Troia. *Hor. Ep.* 1, 1, 4. Vejanius armis Herculis ad postem fixis, latet abditus agro. Adde *Sil.* 15, 494. et 678. ¶ *Figere leges* est ferre, quia mos erat aere incisas publice suspendere, ut legi vulgo possent. Contra *refigere* est tollere, abrogare, rescindere. *Cic. Att.* 14, 12. Antonius accepta grandi pecunia, fixit legem a dictatore comitiis latam, qua Siculi cives Romani. *Id. Phil.* 2, 36. Ne qua post Idus Martias immunitatis tabula figeretur. *Virg. A.* 6, 622. leges fixit pretio, atque refixit.

FĬGŬLĀRIS, e, adj. κεραμικὸς, ad figulum pertinens. *Pl. Epid.* 3. 2, 35. Versutior es, quam rota figularis. *Colum.* 8, 2. et 6, 17. Figularis creta.

*FIGULARĬUS, i, m. *Gloss. Lat. Gr.* Figularius, κεραμεύς. *B. A.*

FĬGŬLĀTĬO, onis, f. compositio. *Tert. Anim.* 25. Animam non in utero concipi, nec cum carnis figulatione compingi.

*FIGULĀTOR, oris, m. *Gloss. Vet.* κεραμεὺς, Faber figulator. *B. A.*

FĬGŬLĀTŬRIT, Figulum (cognomen civis R.), et Fimbriaturit, Fimbriam imitatur, aut colit: voces sunt fictae ab *Asinio* ap. *Quint.* 8, 3.

FĬGŬLĀTUS, a, um, part. a *figulo*, formatus, fictus. *Tert. Car. Chr.* 9. Corpus hoc nostrum de limo figulatum.

FĬGŬLĪNUS. V. FIGLINUS.

[FĬGŬLO, as, a. 1. formo, effingo in morem figuli. *Tert. adv. Valent.* 24. Figulat ita hominem Demiurgus, et de afflatu suo animat. *Id. Exhort. cast.* Nam cum hominem figulasset. Alii hic leg. *figurasset.* *F.*]

FĬGŬLUS, i, m. κεραμεύς, fictor, qui ex argilla opera facit: a *fingo.* *Plin.* 35, 12, 43. Dibutades Sicyonius figulus primus invenit ex argilla fingere similitudines. *Juven.* 10, 171. de Alex M.: Cum tamen a figulis munitam intraverit urbem, Sarcophago contentus erit, *h. e.* Babylonem cocto latere exstructam. Adde *Colum.* 11, 1. *med.* [**Inscr.* ap. *Orell.* 4191. Figilus sigillator, i. e. Sigillorum fictor. Alia apud *Eund.* 4190. Figulus ab imbricibus.] ¶ In quibusdam municipiis et coloniis figulorum fuit collegium. *Inscr.* prope *Spalatro* in Dalmatia reperta. A. Servilio V. C, provinciae Dalmatiae praesidi clarissimo integerrimoque collegium figulorum D. D. ¶ Fuit cognomen civis R. (V. NIGIDIUS) ideo datum P. Nigidio, quod regressus a Graecia dicit se didicisse, orbem ad

celeritatem rotae figuli torqueri. Ita *vet. Schol.* ad *Lucan.* 1, 639.

FĬGŪRĂ, ae, f. σχῆμα, conformatio rei, forma, species: a *fingo.* [*De discrimine inter '*figura, forma, species*, v. quae disputavit *Doederl.* 3, 25. sqq.] *Cic. Off.* 3, 6. *extr.* Feritas bestiae in figura hominis. *Id. Rosc. Am.* 22. Esse aliquem humana specie ac figura, qui tantum immanitate bestias vicerit. [*Eadem ratione conjuncta sunt vv. *figura* et *species* ap. *Liv.* 29, 17. In hoc legato vestro nec hominis quidquam est, praeter figuram et speciem. *Caes. B. G.* 6, 28. Usi sunt specie et colore et figura tauri: ubi species, in universum bovis formam significans accuratius describi videtur per vocabula *color* et *figura.* — Et *mox. ib.* Amplitudo cornuum et figura et species multum a nostrorum boum cornibus differt. *Species* nostr. *Aussehen, Ansehen.*] *Cic. Verr.* 2, 2, 35. Signum in muliebrem figuram habitumque formatum. Et *ib.* 3, 21. *f.* Non solum numerum signorum, sed etiam magnitudinem, figuram, statum definire. Ubi *Ascon.* figura est circa gestum, situmque membrorum; status circa ornatum et habitum vestis, insignium, et armorum. *Cic. Verr.* 2, 2, 36. Figura et lineamenta alicujus. *Id. Fin.* 5, 12. Corporis nostri partes, totaque figura, et forma, et statura, quam apta ad naturam sit, apparet. [*Ejusdem generis sunt loci apud *Eund. Or.* 3, 45. *Tusc.* 1, 16. coll. *Or.* 2, 23. *Opt. gen. dic.* 5. etc.] *Id. Or.* 1, 25. Conformatio quaedam et figura totius oris et corporis. *Id. N. D.* 1, 32. Hoc dico, non ab hominibus figuram venisse ad Deos. [*Ita saepius *forma* et *figura* conjungi solent. *Lucret.* 4, 67. Veterem formae servare figuram. *Id.* 5, 731. Ordine formarum certo certisque figuris.] *Nep. Eum.* 12. Homo non tam magno corpore, quam figura venusta. *Ov. Her.* 10, 134. Dii facerent, ut me summa de puppe videres: Movisset vultus moesta figura tuos. *Caes. B. G.* 4, 25. Figura navium. *Just.* 15, 4. ancorae. *Plin.* 2, 25, 22. doliorum. *Id.* 13, 4, 9. *f.* rotunditatis aut proceritatis. *Caes. B. G.* 6, 25. Bos cervi figura. *Plin.* 13, 22, 38. Granum quadrangula figura. *Id.* 3, 16, 20. Padus triquetram figuram inter Alpes, atque oram maris facere proditus. *Id.* 27, 12, 98. Semen nigrum, latum, ad lenticulae dimidiae figuram. *Varr. L. L.* 5, 8. Figuram imponere. Et *ib.* 4, 22. Facere figuras. *Ov. Met.* 11, 253. mentiri figuras centum. Et *ib.* 3, 399. lapidis figuram trahere. Et *ib.* 8, 615. Dii dant, adimuntque figuras. ¶ [*Dicitur etiam de parte aliqua corporis. *Tibull.* 3, 4, 89. Scyllave virgineam canibus succincta figuram, i. e. partes corporis virginis. ¶ Porro *figura* ponitur pro *puella. Propert.* 1, 4, 9. Nedum si levibus fuerit collata figuris, Inferior duro judice turpis eat. V. *Burm.* ad *Quint. Decl.* 15, 2. p. 307. Cf. FORMA. ¶ Apud *Lucret. figura* interdum habet notionem σχήματος, *h. e.* atomi, sive individui corpusculi. *Eichstadt.* in *Ind.* ad *Lucret.* V. 2, 385. Dicere enim possis, coelestem fulminis ignem, Subtilem magis, e parveis constare figureis. Adde 3, 191. et al.] ¶ *Figurae* dicuntur mortuorum umbrae, φαντάσματα, quas viventibus apparere putabant veteres. *Virg. A.* 10, 641. Morte obita quales fama est volitare figuras, Aut quae sopitos deludunt somnia sensus. *Lucret.* 4, 38. cum saepe figuras Contuimur miseri, simulacraque luce carentum. [*Inscr.* ap. *Orell.* p. 4847. Cum vita functus jungar tis (pro *tuis*) umbra figuris.] ¶ Translate. *Cic. Inv.* 1, 27. Majus et minus ex figura negotii, sicut ex statura corporis, consideratur. *Id. Or.* 3, 55. Ut figuram orationis plenioris et tenuioris, et item mediocris, ad id, quod agimus, accommodatam deligamus, *h. e.* stilum, genus dicendi. Et *ib.* 2, 23. Verborum gravitate et elegantia et copia suam quandam expressit quasi formam figuramque dicendi. *Ov. Her.* 10, 81. Occurrunt animo pereundi mille figurae, *h. e.* modi. *Claud. Rapt. Pros.* 2, 43. Figuram veri ducere, *h. e.* imaginem habere, verum imitari. *Cajus Dig.* 39, 6, 30. Mortis causa capitur, cum propter mortem alicujus capiendi occasio obvenit, exceptis his capiendi figuris. *Maecian. ib.* 35, 2, 30. *med.* Id, quod non figura conditionis accipere jussus est, *h. e.* sub conditione, vel sub ratione conditionis. *Auct. ad Her.* 3, 15. Figura vocis, *h. e.* conformatio et forma. *Claud. Rapt. Pros.* 2, 131. Te quoque flebilibus moerens, hyacinthe, figuris, *h. e.* notis, litteris. ¶ Apud grammaticos et rhetoras figura est conformatio quaedam orationis, remota a communi et primum se offerente ratione, ut *Quint.* 9, 1, 4. definit. Duplicis autem est generis, verborum et sententiarum: illud in singulis verbis, hoc in integra sententia fit. Utriusque generis plurimas enumerat *Cic. Or.* 3, 53. et 54. et *Or.* 39. et 40. et *Quint.* 9, 2. et 3. ¶ Differt a tropo. V. TROPUS. ¶ Dicitur aliquando de scommate et dicto. *Quint.* 9, 2. *med.* Nemo se tenuit, agens pro patre, quin figuras in filium faceret. *Suet. Vesp.* 13. Amicorum libertatem, causidicorum figuras, ac philosophorum contumaciam lenissime tulit. [*V. *Brem.* ad h. l. Adde *Dom.* 10. ubi *figurae* in *historia* sunt loci ita dicti, ut appareret, tecte peti Domitianum, nostr. *Anspielungen.*] ¶ Apud grammaticos significat etiam positionem, casum. *Quint.* 1, 4. *extr.* Quaedam verba tertiae personae figura dicuntur, ut *licet, piget. Varr. L. L.* 8, 28. et *ib.* 9, 1. Et 3. Figura verbi. Et *ib.* 8, 36. Nomina quod quinque habent figuras, habere quinque casus. ¶ Denique aliquando apud rhetoras *figura* dicitur integra oratio, vel orationis bona pars, in qua aliquid describitur obliqua forma, et ex qua aliud intelligatur: unde *figuratis controversiis* nomen est factum: item descriptio artificiosa alicujus rei, vel ut magis placeat, vel ut plenius percipiatur, vel ut magis id conficiat, quod volumus: quo sensu cum *colore* nonnihil convenit. *Senec. Contr.* 4, 29. *med.* Totam hac figura declamavit: non sum, inquit, vobis dicturus etc. Et *ib.* 5, 33. *med.* Hoc genere insectatus saeculi vitia, egregia figura, inquinatum et infamem reum majorum criminum impunitate defendit. *Quint.* 9, 2. *med.* Quaesitum etiam est, quomodo responderi contra figuras oporteret: et quidam semper ex diverso aperiendas putaverunt, sicut latentia vitia rescinduntur. ¶ Similis est ironiae, nisi quod ironia contrarium dicit, figura aliud. *Senec. Benef.* 2, 11. Haec ipsa non verniliter, nec ea figura, quam quidam rejiciunt, quae magis ad se volunt attrahere. [*V. *Ernest. lex. technol. lat.* p. 165. sqq. ubi plurima de hujus verbi ap. Rhetores usu disputantur. Adde *Spalding.* ad *Quint.* 10, 5, 3. et 4, 2, 118.]

FIGURALIS. V. FIGULARIS.

[FĬGŪRĀLĬTAS, atis, f. figuratus dicendi modus. *Fulgent. de contin. Virg. med.* Ergo sub figuralitate historiae plenum hominis monstravimus statum. *F.*]

FĬGŪRĀLĬTER, adv. ἐσχηματισμένως, figurate. *Tert. Testim. anim.* 2., *Sidon. ep.* 8, 14. *med.*

*FIGURANTER, adv. i. q. figurate. Apud *Diomed. Grammat. B. A.*

*FIGURANTĬA, ae, f. apud *Augustin. B. A.*

FĬGŪRĀTĒ, adv. per figuras. *Ascon. in. Verr.* 2, 6. Figurate dixit. *Sidon. ep.* 5, 8. Figuratius quem pungere.

FĬGŪRĀTĬO, onis, f. σχηματισμός, actus figurandi, itemque ipsa figura et conformatio. *Plin.* 11, 37, 88. Nervi hic teretes, illic lati, ut in unoquoque poscit figuratio. *Vitr.* 9, 4. Zona duodecim signis conformata exprimit depictam a natura figurationem. ¶ [Item idem ac figura. *Appul. Dogm. Plat.* 1. Cum quaedam Apollinis figuratio (*h. e.* ipsius Apollinis phantasma, sive ipse Apollo) Perictione se miscuisset, Plato natus est. *F.*] ¶ Item imaginatio. *Quint. Decl.* 6, 15. Si quisquam figuratione quadam in hac malorum conditione judicem ponat. Et *ib.* 12, 27. Si spei figuratione tardius cadit. Et *ib.* 6, 4. O vanae figurationes, et pectora hominum alto errore confusa! ¶ Item figurarum usus in dicendo, exornatio. *Lactant.* 1, 11. *med.* Officium poetae est in eo, ut, quae gesta sunt vere, in aliquas species obliquis figurationibus, cum decore aliquo conversa, traducat. [*Front.* 1. *ad Antonin. Aug.* (ed. *Maio*) *ep.* 2. Quisquam illorum his figurationibus uteretur, quae Graeci schemata vocant? *F.*] ¶ Item positio, casus. *Gell.* 17, 2. *med.* Inusitate dixit *diurnare*, pro diu vivere: sed ex ea figuratione est, qua dicimus perennare.

FĬGŪRĀTO, adv. figurate. *Tert. adv. Marc.* 3, 14. Licuit Christo ense sermonis Dei praecingi figurato. Ubi tamen alii putant *figurato* esse adjectivum.

FĬGŪRĀTOR, oris, m. qui figurat, et fingit. *Arnob.* 6, 196. Vobis ducibus et figuratoribus, luna femina est.

FĬGŪRĀTUS, a, um, part. a *figuro*, conformatus. *Cic. N. D.* 2, 63. Boum terga declarant, non esse ad onus accipiendum figurata. *Tac. G.* 9. Signum in modum liburnae figuratum. *Petr. Sat.* 33. Ova figurata ex farina pingui. ¶ Item simpliciter figuram habens: cui opponitur liquidus et fluens. *Cels.* 2, 3. *med.* Venter ei, qui a periculo tutus est, reddit mollia, figurata. Adde *ib.* 8. *med.* ¶ Item figuris dicendi exornatus, ἐσχηματισμένος, ut Figurata oratio, *Quint.* 9, 1. *med.* et Figuratum verbum, *Id.* 8, 1. ¶ Figuratae controversiae, ἐσχηματισμένοι λόγοι, sunt, in quibus tota oratione dissimulatio adhibetur, et causa non aperte et simpliciter, sed oblique agitur, et quasi furtim, ut per quandam suspicionem, quod non dicimus, intelligatur: quod fit, cum palam dicere vel tutum non est; vel non decet; vel si ea ratione major causae venustas ac probabilitas acquiratur. Hujus rei exemplum volunt quidam esse Aeschinis et Demosthenis orationem contra et pro Ctesiphonte. *Quint.* 9, 2. Hinc *Hieron. ep.* 81. *n.* 1. Praefatiuncula tua oblique, imo aperte petor. Poteram et ego, qui saepissime figuratas controversias declamavi, aliquid de vetere artificio repetere, et tuo te more laudare. Sed absit a me, ut, quod in te reprehendo, imiter.

FĬGŪRO, as, avi, atum, a. 1. σχηματίζω, figuram formamque induco, formo, effingo. *Cic. Univ.* 6. Mundum ea forma figuravit, qua una omnes reliquae formae concluduntur. *Senec. ep.* 65. Figurare aes in habitum statuae. *Petr. Sat.* 102. Barbam peregrina ratione figurare. *Plin.* 16, 38, 72. Ficis humor lacteus: huic ad caseos figurando coaguli vis. *Id.* 36, 22, 45. Medullae in ossibus in lapidis naturam figurantur. *Id.* 8, 36, 54. de fetibus ursinis. Hi sunt candida informisque caro hanc lambendo paulatim figurant. *Lucr.* 4, 551. Lingua figurat voces. ¶ Translate est informare instituere. *Hor. Ep.* 2, 1, 126. Os tenerum pueri balbumque poeta figurat. ¶ Item figuris rhetoricis exornare. *Quint.* 9, 1. *med.* Tam translatis verbis, quam propriis figuratur oratio. *Senec. Contr. prooem. l.* 3. Affectus efficaciter movit: figurabat egregie: praeparabat suspiciose. ¶ Item imaginari, fingere. *Id. Contr.* 3, 17. *med.* Qui in crepidine viderat Marium, in sella figuravit. *Senec. alter Ira* 2, 35. *med.* Quales ad bella excitanda exeunt Furiae, talem nobis iram figuremus. *Curt.* 7, 1. *f.* Utinam prudentius esset sollicita pro filio, et non inanes quoque species anxio animo figuraret. *Quint. Decl.* 9, 6. *extr.* Figurare potestis, qui tunc animus mihi, quae cogitatio fuerit. *Id. ib.* 12, 7. Figura tibi exesos vultus, decrescentem populum, jam praemortuas vires. ¶ *Prud. Psych.* 66. matrona sub umbra Legis adhuc pugnans, dum tempora nostra figurat, *h. e.* typus et figura est nostrorum temporum.

FĬLĀMEN. V. FLAMEN, inis, m.

FĪLĀTIM, adv. per fila, vel filorum in modum. *Lucr.* 2, 828. Ut fit, ubi in parvas partes discerpitur aurum, Purpura puniceusque color clarissimu' multo, Filatim cum distractus disperditur omnis.

FĪLĬĂ, ae, f. θυγάτηρ, proles femina. *Cic. Cluent.* 64. Despondit et filiam suam. *Ter. Ph.* 4, 3, 40. Filiam suam unicam locare. *Id. Ad.* 3, 2, 3. Herilis filia. *Id. Heaut.* 3, 3, 41. Filia adolescentula. *Id. Ad.* 3, 4, 20. virgo. ¶ *Filiafamilias* dicitur, quae patrem vivum habet, et sub ejus potestate est. *Sen. Col. ad Helv.* 14. Tu filiafamilias locupletibus filiis ultro contulisti. *Ulp. Dig.* 14, 6, 9. Filiaefamilias mutuum dare. Et *ib.* Hoc senatusconsultum ad filias quoque familiarum pertinet. V. FILIUS. ¶ In dativo plurali habet *filiis. Liv.* 38, 57. Huic Graccho minorem ex duabus filiis nuptam fuisse convenit. Adde *Pl. Stich.* 4, 1, 61., *Enn.* ap. *Prisc.* 7, 733. et *Hirt. B. Alex.* 33. ¶ Item *filiabus*, si distinctione opus sit, ut in ASINA est dictum. *Inscr.* ap. *Grut.* 750, 6. Bene sit filiis, filiabus meis, qui me bene coluerunt. ¶ Quamquam et ubi distinguere non est opus, *filiabus* usurpatum legitur. *Liv.* 24, 26. Cum duabus filiabus virginibus. *Cato* ap. *Prisc. l. c.* Dotes filiabus suis non dant. Adde *Sen. Q. N.* 1. *f.* ¶ Translate. *Paul. Nol. carm.* 21, 305. posita Gallorum solo Massilia Grajum filia, *h. e.* cujus cives a Grajis oriundi. *Hor. Od.* 1, 14, 11. Pontica pinus, Silvae filia nobilis. *Mart.* 13, 35. Filia Picenae venio lucanica porcae. ¶ [*Permutantur *filia* et *familia.* V. FAMILIA.]

*FĪLĬĀLIS, e, adj. ad filium pertinens, qualiter filium decet. *August. Serm. Fest. Pentecost.* Cui non filiali obediebant amore. *B. A.*

FĪLĬASTER, tri, m. privignus. Legitur in *Inscr.* ap. *Grut.* 645, 4., 681, 8. et 682, 9., et ap. *Mur.* 1135, 1. et 1152, 4. et ap. *Maff. Mus. Ver.* 319, 2. et ap. *Don. cl.* 10. *n.* 67. [Est tamen non probae notae verbum, seu potius plebis Romanae proprium. At melioris notae est *Inscr.* in *Giorn. Arcad. T.* 11. p. 45. M. Clodio Satyro Antonia Fortunata filiastro suo *bene merenti. F.*]

FĪLĬASTRĂ et Filiatra, ae, f. privigna. Vox ejusdem notae cum praecedenti. [*Inscr.* non malae tamen notae in *Giorn. Arcad. T.* 8. p. 147. L. Domitius Eutychus fecit filiastrae piissimae. *F.*] Alia ap. *Mur.* 1958, 6. Vitalis patrater filiatrae suae Victoriae.

*FĪLĬĀTĬO, onis, f. agnitio filii. *JCt. B. A.*

FĪLĬCĀTUS, a, um, part. ab inusit. *filico*, filicis folia insculpta habens. *Cic. Par.* 1, 3. Minusne gratas Diis immortalibus capedines ac fictiles urnulas fuisse, quam filicatas aliorum pateras arbitramur? *Id. Att.* 6, 1. *med.* In filicatis lancibus et splendidissimis canistris. ¶ Legitur et *felicatus.*

*FĪLĬCĪNA, ae, f. herba similis filici, alias radiolus. *Appul. de herb.* 83. *B. A.*

FĪLĬCŌNES, mali et nullius usus: a filice dicti. *Festus.*

FĪLICTUM, i, n. locus filice obsitus. *Colum.* 2, 2. Locus filictis, aliisque frutetis impeditus. *Pall.* 9, 3. Exstirpare carecta atque filicta. ¶ Legitur et *filectum.*

FĪLĬCŬLĂ, ae, f. parva filix, herba. *Plin.* 26, 8, 37. Detrahit bilem polypodion, quam nostri filiculam vocant: similis enim est filici. Radix in usu, pilosa, coloris intus herbacei, crassitudine digiti minimi, acetabulis cavernosa, ceu polyporum cirri, subdulcis, in petris nascens aut sub arboribus vetustis. Adde *Caton. R. R.* 157., ubi et *felicula* legitur. [*et *Cels.* 2, 12. *post init. Colum.* 6, 27. ed. *Gesner.*, ubi ed. *Schneider.* habet *felicula. B. A.*]

FĪLĬŎLĂ, ae, f. θυγάτριον, parva filia. *Cic. Div.* 1, 46. Filiolam suam Tertiam animadvertit esse tristiculam. Adde *M. Aurel.* ap. *Front.* ad *M. Caes.* (ed. *Maio*) *ep.* 5, 53. et *Juven.* 6, 241. ℙ Translate. *Cic. Mur.* 10. Quoniam mihi videris, hanc scientiam juris, tamquam filiolam, osculari tuam. ℙ Dicitur per contemptum de homine imbelli ac molli. *Id. Att.* 1, 14. *med.* Totus ille grex Catilinae, duce filiola Curionis, *h. e.* C. Curione C. F. ℙ Translate de litteris a Cadmo inventis. *Auson. ep.* 7, 52. Nec jam fissipedis per calami vias Grassatur Gnidiae sulcus arundinis, Pingens aridulae subdita paginae Cadmi filiolis atricoloribus.

FĪLĬŎLUS, i, m. τεκνίον, diminut. filii. *Cic. Att.* 1, 2. Filiolo me auctum scito, salva Terentia. Adde *Juven.* 6, 390. et 9, 83.

FĪLĬUS, ii, m. υἱός, proles masculina, gnatus. Videtur esse a φίλιος, foederatus, quod a φίλος, amicus, vel a φῦλον, genus, mutata littera υ in *i*, ut saepe alias. *Cic. N. D.* 3, 38. Ut condemnaretur filius aut nepos, si pater aut avus deliquisset. *Id. Fin.* 2, 18. Sex. Peducaeus, qui hunc nostrum reliquit, effigiem et humanitatis et probitatis suae filium. *Ter. Ad.* 4, 5, 73. Quid hoc est negoti? hoc est patrem esse aut hoc est filium esse? *Id. Heaut.* 1, 1, 41. Filium unicum adolescentulum habeo. *Id. Ph.* 2, 1, 23. Phaedria, mei fratris filius. *Cic. Dom.* 14. Qui filii tibi loco per aetatem esse potuit. *Id.* in *Sen.* 15. Frater, qui in me pietate filius, consiliis parens inventus est. *Quint. prooem. l.* 6. Filios eniti. *Id.* 4, 2. *med.* educare. *Cic. Dom.* 14. Adoptare sibi aliquem filium. Et *ib.* Aliquem filium instituere. *Eod. sensu.* ℙ *Fortunae filius* dicitur, cui omnia ad votum succedunt. *Hor. Sat.* 2, 6, 49. [*Sic παῖς τῆς Τύχης *Sophocles Oed. Reg.* 1073. et *Eurip.* ap. *Plutarch. de solert. animal.* p. 965.] Eodem sensu dicitur *albae gallinae filius* a *Juven.* 13, 141. ℙ *Terrae filius*, cujus pater genusque ignoratur, ignobilis, obscurus: terra enim communis omnium parens est. *Cic. Att.* 1, 13. *f.* Et huic terrae filio nescio cui committere epistolam tantis de rebus non audeo. Adde *Fam.* 7, 9. et *Pers.* 6, 59. ℙ Contra *coeli filius* de admirabili ac nobili viro dicitur. *Lactant.* 1, 11. *ex Minutio Fel.* Saturnum, cum fugatus esset a filio, in Italiamque venisset, Coeli filium dictum, quod soleamus eos, quorum virtutem miremur, aut repentino advenerint, de coelo cecidisse dicere: terrae autem, quod ignotis parentibus natos, terrae filios nominemus. Eadem habet *Tert. Apol.* 10. ℙ Ap. *Catull. carm.* 37, 18. Celtiberiae filius, *h. e.* incola, civis, natione Celtiber. ℙ [*Filii dicuntur etiam liberi utriusque sexus. V. *Quint. Inst.* 9, 3, 63. Ita *Val. Max.* 2, 4, 5. (de duobus filiis et filia loquens) dicit: Valesium ludos et lectisternia continuis tribus noctibus fecisse, qui totidem filii periculo liberati erant. *Tac. A.* 11, 38, 3. Non cum adspiceret filios moerentes, i. e. filium filiamque, Britannicum et Octaviam. *Ruddim.* 2, 36. sq., ubi vide VV. DD. in hanc sententiam confirmandam laudatos.] ℙ *Filiusfamilias* dicitur, qui sub patris adhuc est potestate. *Cic. Coel.* 15. *f.* Illum filiumfamilias, patre parco ac tenaci, habere devinctum non potes. V. FILIA. ℙ [*Filiusfamiliaris*, i. q. nos dicimus: *Sohn vom Hause.* *Pl. Capt.* 2, 2, 23. cf. *Asin.* 2, 2, 43. Contra non dici potest *pater familiaris, mater familiaris.* *Lindem.* ad *l. Pl.* prius laud.] ℙ [*Castrorum filius* appellari voluit Caligula, teste *Suet. Cal.* 22., quia a puero in castris educatus fuerit: V. CALIGULA; quemadmodum nonnullae Augustorum uxores dictae fuerunt *castrorum matres*: V. MATER. ℙ In quibusdam inscriptionibus optimae notae sigla *F.* vel *Fil.*, vel integra vox *Filius* iteratur, ut nempe ille, cujus mentio ibi fieret, a patre vel ab alio aliquo distingueretur, qui eodem praenomine, nomine et cognomine praeditus esset. Hinc *Inscr.* ap. *Catalanium, Antich. Firm.* p. 39. L. Papirii C. F. Lem. Adoptati F. Alia *ib.* L. Scribonius L. F. Libo pater, L. Scribonius L. F. Libo fil. Alia *ib.* M. Laevius T. L. Dionysius hoc monum*entum* fecit M. Laevio M. F. Pal. Nigro *filio suo*. *F.*] ℙ In plur. numero *filii familias* videntur esse, qui sunt ejusdem familiae: *filii familiarum*, qui plurium. *Sall. Cat.* 44. Uti filii familiarum parentes interficerent. ℙ Dicitur aliquando de brutis animalibus. *Colum.* 6, 37. Ejusmodi admissarius nepotibus magis, quam filiis, utilior est. ℙ *Filie* in vocativo pro *fili* obsoletum est. *Liv. Andr.* ap. *Prisc.* 7, 741. Pater noster, Saturni filie.

FĪLIX, icis, f. πτέρις, (*Farnkraut*) herba est, de qua ita *Plin.* 27, 9, 55. Filicis duo genera nec florem habent, nec semen. Pterin Graeci vocant, cujus ex una radice complures exeunt filices, bina etiam cubita excedentes longitudine, non graves odore: hanc marem existimant. Alterum genus thelypterin Graeci vocant: est autem singularis atque non fructicosa, brevior, mollior que et densior, foliis ad radicem canaliculata. Folia utriusque lateribus pinnata: radices longae in obliquum, nigrae etc. *Virg. G.* 3, 297. filicumque maniplis Sternere humum. Et *ib.* 2, 189. Filix invisa aratris, *scil.* quia radicibus remoratur. *Hor. Sat.* 1, 3, 37. Neglectis urenda filix innascitur agris. ℙ Translate de pilis circa virorum genitalia nascentibus usurpat *Pers.* 4, 41. Non tamen ista filix ullo mansuescit aratro.

*FILO, as, a. 1. νήθω, μηρύω, filum duco: cujus passivum est *filor*. A quo fit compositum *effilo*. Cf. *Fortun. de Mart. carm.* 3. v. 112. *B. A.*

*FILTRUM, i, n. *Vet. Dict.* Filtrum dicitur a Filum, quia ex filis, i. e. pilis animalium fit. Nempe sic vocantur, tum opus illud coactile, quo ad pileos fere utitur Europa cultior, quae nomen etiam usurpat *filtz, feltro, feutre* (Angli *felt*): tum colum chymicum, pannus villosus vel charta emporetica. *B. A.*

FĪLUM, i, n. νῆμα, quod ex lino lanave trahendo ducitur: itemque aliud quidlibet huic simile. *Varr. L. L.* 4, 23. Filum, quod minimum est hilum, id enim minimum est in vestimento. *Isid. Or.* 19, 29. Fila dicta vel quia ex pilis animalium sunt, vel quia lanificium filis tenuibus constat in modum pilorum, id est, quasi filorum. Haec *Isid.* [*V. *Doederl.* 3, 20.] Sunt etiam qui *filum* pro *fixillum* dictum autumant, ut *velum* pro *vexillum*; quippe quo conseritur, et configitur vestimentum. *Ov. Met.* 4, 36. levi deducens pollice filum. *Mart.* 6, 3. fila trahere. *Virg. A.* 6, 30. caeca regens filo vestigia. *Ov. A. Am.* 3, 445. Toga filo tenuissima. Et 267. pleno velamina filo. *Id. Met.* 6, 68. lentum filis immittitur aurum. *Cels.* 7, 16. Filum in acum conjicere. ℙ De re quapiam subtili et filo simili. *Enn.* ap. *Non.* 2, 364. Deducunt habiles gladios filo gracilento. *Ov. Met.* 15, 372. solent canis frondes intexere filis agrestes tineae. *Id. Fast.* 1, 342. fila croci. *Lucr.* 3, 384. aranei tenuia fila. *Mart.* 11, 52. porris fila resecta suis. *Colum.* 10, 375. asparagi corruda simillima filo. *Ov. Am.* 1, 8, 60. Tractat inauratae consona fila lyrae. *Plin.* 36, 15, 22. Filum aureum commissuris omnibus politi lapidis subjecit artifex. *Id.* 21, 6, 16. Foliorum exilitas usque in fila attenuata. *Id.* 11, 15, 19. Mel thymosum non coit et tactu praetenuia fila mittit. ℙ *Filum* dicitur etiam velamen capitis flaminis. V. APICULUM. ℙ Translate. *Ov. Pont.* 4, 3, 35. Omnia sunt hominum tenui pendentia filo: Et subito casu, quae valuere, ruunt. *Enn.* ap. *Macr. Sat.* 1, 4. Hac noctu filo pendebit Etruria tota, *h. e.* in summo discrimine versabitur. *Val. Max.* 6, 4. *n.* 1. Cum admodum tenui filo suspensa reipublicae salus ex sociorum fide penderet. ℙ Saepe dicitur de textura verborum ac stilo. *Hor. Ep.* 2, 1, 225. tenui deducta poemata filo. *Colum.* 10, 228. gracili connectere carmina filo. *Cic. Or.* 3, 26. Silva rerum ac sententiarum comparanda est: haec formanda filo ipso et genere orationis. Et *ib.* 2, 22. Omnes etiam tum retinebant illum Periclis succum, sed erant paulo uberiore filo. *Id. Fam.* 9, 12. Oratiunculam pro Dejotaro tibi misi, quam velim sic legas, ut causam tenuem et inopem, nec scriptione magno opere dignam. Sed ego hospiti veteri et amico munusculum mittere volui levidense, crasso filo, *h. e.* stilo tenui et nihil elaborato, ut vestes, quae crasso filo texuntur. Nam, ut idem ait *Or.* 36., si tenues causae, tum etiam argumentandi tenue filum, et in docendo et in refellendo. [*Paulo aliter intelligendum videtur *filum* in loco ap. *Cic. Lael.* 7, 25. Sed aliud quoddam expetimus filum orationis tuae. Nimirum non ad ornatum orationis electu verborum atque compositione factum, sed ad rerum, quas sermo continet, genus rationemque spectat. V. de hujus v. ap. rhetores usu *Ernest. lex. technol. lat. rhet.* p. 171.] ℙ A poetis saepe dicitur de stamine vitae, quod nere Parcas fabulantur. *Virg. A.* 10, 815. extremaque Lauso Parcae fila legunt. *Ov. Pont.* 1, 8, 63. tibi nascenti Nerunt fatales fortia fila Deae. *Sil.* 4, 28. Grandaevi senes ducentes ultima fila. *Ov. Her.* 12, 3. quae dispensant fatalia fila, Sorores, Debuerant fusos evoluisse meos. Et *ib.* 15, 82. ita nascenti legem dixere Sorores: Nec data sunt vitae fila severa meae, *h. e.* mores severi. *Id. Trist.* 5, 10, 45. O duram Lachesin, quae tam grave sidus habenti Fila dedit vitae non breviora meae! *Mart.* 11, 36. rupta Sororum fila, *h. e.* vita amissa. Et 10, 5. Et cum supremae fila venerint horae. Adde *Hor. Od.* 2, 3, 15. ℙ Aliquando dicitur de figura et lineamentis. *Pl. Merc.* 4, 4, 15. Satis scitum filum mulieris. *Gell.* 1, 2. Mores naturasque hominum conjectatione quadam, dé oris et vultus ingenio, deque totius corporis filo atque habitu sciscitari. Et 14, 4. Forma atque filo virginali, aspectu vehementi etc. *Ammian.* 14. *f.* Fuit forma conspicuus Bona, decente filo corporis. *Petr. fr. Trag. Burm.* 46. Ingeniosus est, et bono filo, *h. e.* bona specie, bene habitus. *Arnob.* 6, 199. Filum capitis prostituti Cythereia in simulacra traducere. ℙ Interdum de figura et textura cujusque rei. *Lucr.* 4, 85. formarum vestigia certa, Quae vulgo volitant subtili praedita filo. *Id.* 2, 340. non omnia prorsum Esse pari filo similique affecta figura. [*Saepissime dicitur ap. *Lucr.* *filum* de corporum rerumque extremitate, s. circumcaesura. V. *Eichstadt.* in *Ind. Lucr.* p. 414.] ℙ Etiam *filus*, *i*, m. usurpatum aliquando fuisse, testatur *Arnob.* 1, 36.

FĪMBRĬĂ, ae, f. θύσανοι, κράσπεδον, extremitas vestis, aliusve rei, praesertim si incisuras habeat. *Varr. L. L.* 4, 13. Antiqui fibrum dicebant extremum: unde in sagis extrema, fimbriae. *Festus* in *Fiber* fere eadem habet. [*V. *Döderl.* 3, 20.] *Plin.* 7, 51, 62. Jam signa letalia, in furoris morbo risum, sapientiae vero aegritudine, fimbriarum curam, et stragulae vestis plicaturam. *Cels.* 2, 6. Mors denunciatur, si quis in febre, aut acuto morbo, ut in insania, pulmonisve dolore, vel capitis, in veste floccos legit, fimbriasve diducit. [Ita in secunda editione legendum *Targa* putat. *F.*] *Cic. Pis.* 11. Erant illi compti capilli et madentes cincinnorum fimbriae. *Appul. Met.* 11. p. 258, 27. Palla ad ultimas oras nodulis fimbriarum decoriter confluctuabat. ℙ [Est quoque cognomen R. ap. *Vell.* 2, 24. C. Flavius Fimbria. *F.* ℙ *Fuit et *Fimbria* cognomen Flaviorum, e quibus fuit ille C. Fimbria, crudelitate insignis, qui quum Scaevolae, quem graviter vulneraverat, diem insuper dixisset, quaerentibus quid in Scaevola esset accusaturus, *quod*, inquit, *non totum corpore ferrum reciperit.* *Cic. Rosc. Amer.* 33. Cf. et *Off.* 3, 19 et 22. et *Verr.* 3, 70. etc. *B. A.*]

FĪMBRĬĀNUS, a, um, adj. ad Fimbriam pertinens, quod est nomen proprium R., ut Fimbriana seditio, *Sall. fragm.* ap. *Non.* 3, 151.

FĪMBRĬĀTŪRIT. V. FIGULATURIT.

FĪMBRĬĀTUS, a, um, part. ab inusit. *fimbrio*, θυσανωτός, fimbrias habens, laciniosus. *Suet. Caes.* 45. Usus est lato clavo ad manus fimbriato. *Plin.* 21, 15, 55. Urtica caule quoque mordaci, fimbriatis foliis. *Id.* 18, 7, 10. *n.* 3. Milii comae granum complexae, fimbriato capillo curvantur. *Appul. Met.* 8. p. 214, 30. Flagrum contortis taeniis lanosi velleris prolixe fimbriatum.

FĪMĒTUM, i, n. κοπρών, sterquilinium, quo fimus congeritur. *Plin.* 17, 9, 8. Fimeta sub dio, concavo loco, et qui humorem colligat. Adde 24, 19, 110. et 10, 54, 75.

FĪMUS, i, m. et Fimum, i, n. κοπρός, excrementa animalium, quibus agri stercorantur: [videtur esse a θύημα, suffimentum; inde etiam fumus. *F.* *Döderl.* 2, 39. putat, *fimum* proprie significare id, quod segetem crescere faciat, siquidem vera sit vocis, una cum *fecundis* et *fenum*, a *fuo*, φύω, originatio.] *Liv.* 38, 18. Fimo bubulo pro lignis utuntur. *Virg. G.* 1, 80. arida tantum Ne saturare fimo pingui pudeat sola. *Colum.* 2, 14. Asinus bene confectum atque idoneum protinus arvo, fimum reddit. *Plin.* 30, 9, 32. Palumborum fimus articulorum doloribus illinitur. *Id.* 28, 17, 71. Caprarum fimus sine cicatrice sanare dicitur. Et *ib.* 11, 48. Fimum asini recens cum rosaceo instillatur. Et 29, 5, 32. Prodest et fimum gallinaceum, dumtaxat rufum, ex aceto impositum. ℙ In femin. gen. *Appul. Met.* 7. *f.* Liquida fimo strictim egesta. Ita *Elm.*, [at *Oudend.* melius leg. *liquido f. s. egesto*. *F.*] ℙ Dicitur et universim de luto. *Virg. A.* 5, 332. pronus in ipso Concidit immundoque fimo, sacroque cruore. Adde 358. ℙ Carere plurali numero docent *Diomed.* 1, 314., *Phocas* p. 1708. et *Beda de Orthograph.* p. 2332.

FĪNĀLIS, e, adj. ad fines pertinens, ὅριος. *Papin. Dig.* 10, 1, 11. In finalibus quaestionibus vetera monumenta, et census auctoritas sequenda est, *h. e.* quae de agrorum finibus instituuntur. Adde *Callistrat. Dig.* 47, 21, 3. et *Sidon. ep.* 8, 14. ℙ Item ad finem pertinens, τελικός. *Macr. Somn. Scip.* 2, 5. *med.* Terram dividit orizon, idest finalis circulus. *August. C. D.* 19, 4. *extr.* Finalis beatitudo. *Donat.* ad *Ter. Eun.* 5, 5, 18. *finalem causam* vocat controversiam status finitivi.

FINDO, is, fidi, fissum, a. 3. σχίζω, scindo, diffindo, aperio, divido: est ab inusit. ἴδω, ex quo Latinum *iduo*, deinde *fido* cum F digammate nempe Aeolico, unde est etiam *divido*. *Cic. Leg.* 2, 3. Ventum in insulam est: hoc enim quasi rostro finditur Fibrenus, et divisus aequaliter in duas partes, latera haec alluit. *Cels.* 8, 4. *med.* de calvaria fracta. Solet etiam evenire, ut altera parte fuerit ictus, et os altera fiderit. *Virg. A.* 10, 295. inimicam findite rostris Hanc terram, sulcumque sibi premat ipsa carina. *Id. ib.* 6, 540. Hic locus est, partes ubi se via findit in ambas. *Id. G.* 2, 353. hiulca siti findit Canis aestifer arva. Et 78. enodes trunci resecantur, et alte Finditur in solidum cuneis via. *Plin.* 36, 22, 45. Specularis lapis finditur in quamlibet tenues crustas. *Ov. A. Am.* 2, 671. vomere findere terras. *Hor. Od.* 1, 1, 11. findere agros sarculo. *Id. Epod.* 13, 13. Assaraci tellūs, quam frigida parvi Findunt Scamandri flumina, lubricus et Simois, *h. e.* interfluunt, intersecant. ℙ Translate. *Id. Od.* 4, 11, 15. Idus tibi sunt agendae, Qui dies mensem Veneris marinae findit Aprilem. *Ov. Met.* 4, 666. Et liquidum motis talaribus aera findit. Et *Her.* 16, 31. et *Prop.* 3, 7, 35. fretum merces portante carina Findere. Et rursus *Ov. ib.* 19, 208. spes est vicinae pacis in undis: Tum placidas tuto pectore finde vias. *Stat. Th.* 12, 255. de tauro:

Nunc pede torvus humum, nunc cornibus aera findit. Id. Silv. 3, 1, 155. nubila disco findere. Et absolute sine ablat. Ov. Trist. 1, 4, 3. Ionium non nostra findimus aequor Sponte, h. e. navigamus. ¶ Findi aliquando est prae ira rumpi. Pers. 3, 8. turgescit vitrea bilis: Findor, ut Arcadiae pecuaria rudere credas. Pl. Bacch. 2, 3, 17. Cor meum et cerebrum, Nicobule, finditur, istius hominis ubi fit mentio. Ov. Medic. fac. 39. Marsis finduntur cantibus angues. ¶ De praeterito haec habet Prisc. 10. p. 890. Findo quoque fidi facit: licet quidam fisi putaverunt. Deinde affert exempla de diffindo. [*Quod fidi, contra praeteritorum bisyllaborum consuetudinem, primam corripiat, inde apud Ruddim. 1, 233. n. 66. parum videtur ineptum esse creditu, fefidi olim aut fifidi, pro fidi a findo, antiquos dixisse.]

FINGIBILIS, e, adj. qui fingi potest. Coel. Aur. Tard. 1, 4. n. 104. Aurium tinnitus, vel prae oculis scintillarum fingibilis visus.

FINGO, is, finxi, fictum, a. 3. πλάττω, est verbum generale ad omnia, quae ingenio et manu artificiose formantur, et significat formare, rem veram imitatione exprimere, componere, efficere: a σφίγγω, stringo, premo, in solidum cogo: hinc est figulus, qui nempe tenuem ac liquidam fere materiam compingit. [*Döderl. 1, 160. docet fingere et facere formas ejusdem quidem generis cognatas esse, ut nostr. wischen et waschen, lat. stringere et trahere.] Cic. Fam. 5, 12. med. Ab Apelle pingi, a Lysippo fingi volebat. Ov. Trist. 2, 489. de humo fingere pocula. Cic. Verr. 2, 4, 13. Fingere e cera. Id. Off. 1, 44. Apes fingunt favos. Id. Mur. 29. Natura te finxit ad honestatem. Virg. A. 2, 79. nec, si miserum fortuna Sinonem Finxit, vanum etiam mendacemque improba finget. Hor. A. P. 382. Fingere versus. [*Ita Cic. Brut. 3. Fingitur oratio commodius, i. e. elaboratur. Plin. Pan. 3, 1. Nullum esse neque fincerius, neque acceptius genus gratiarum, quam quod illas acclamationes aemuletur, quae fingendi non habent tempus.] Cic. N. D. 2, 59. f. Lingua vocem immoderate profusam fingit et terminat, [*i. e. facit, ne ut in brutis, sine distinctione litterarum et syllabarum erumpat. Ernest. in cl. — Dicitur fingere etiam de Fortuna, in mutandis rebus humanis, et efformandis, ut Gr. πλάττειν. Pl. Capt. 2, 2, 54. Fortuna humana fingit arctatque ut lubet.] ¶ Significat etiam simulare. Cic. Fam. 4, 12. Suscipe meas partes, et eum te esse finge, qui ego sum. Sall. Cat. 48. Fingere alia omnia. Caes. B. G. 1, 39. Neque vultum fingere, neque interdum lacrymas tenere poterant. [*V. Ruhnk. ad Ter. Heaut. 5, 1, 4.] ¶ Item docere, instituere. Hor. Ep. 1, 2, 64. Fingit equum tenera docilem cervice magister Ire viam. [*Ter. Heaut. 5, 1, 25. Sed ille quoque tuus Syrus, idem mire finxit filium, i. e. formavit, erudivit. V. quos laudat Ruhnk. ad h. l.] ¶ Item imaginari. Cic. Acad. 4, 36. f. Finge, aliquem nunc fieri sapientem. Id. Mil. 29. Fingere cogitatione. Id. Rosc. Am. 9. Homines antiqui, qui ex natura sua ceteros fingerent. Ov. Her. 4. extr. lacrymas finge videre meas. [*Plin. Pan. 4, 4. Fingere et formare sibi principem, i. e. formam, s. imaginem perfecti principis ingenio concipere. — Huc pertinent loci Tibull. 2, 6, 51. Tunc mens mihi perdita fingit, Quisve meam teneat, quot teneatve modis. Prop. 3, 20, 17. Tecum finge triumphos. Cf. Ov. Her. 9, 105. Am. 1, 7, 35.] ¶ Item excogitare, comminisci. Ter. Eun. 1, 2, 58. Fingit causas, ne det. Pl. Asin. 2, 1, 2. Argento comparando fingere fallaciam. [*Ter. 3, 2, 34. Nonne ad senem aliquam fabricam fingit?] ¶ Item componere, ornare, excolere. Ov. Rem. Am. 341. Proderit et subito, cum se non finxerit ulli, Ad dominam celeres mane tulisse gradus. Virg. G. 2, 407. falce vitem putando fingere. ¶ Et speciatim capillos comere. Phaedr. 2, 2. Cum se putaret fingi cura mulierum, Calvus repente factus est. Virg. A. 4, 148. mollique fluentem Fronde premit crinem fingens, atque implicat auro. Ov. A. Am. 1, 306. Quid toties positas fingis inepta comas? Prop. 3, 8, 14. Et nitidas presso pollice finge comas. Adde Tibull. 1, 5, 50., Stat. Th. 5, 228. et Senec. Hipp. 372. ¶ Item meditari, parare, struere. Pl. Capt. 2, 1, 13. At fugam fingitis. Ca. nos fugiamus? Senec. Consol. Marc. 26. Nec parricidia aut fingi, aut cogitari. ¶ Item leniter tractare, mulcere. Ov. Fast. 5, 409. Saepe manus aegras manibus fingebat amicis. [*Cf. Non. Marcellus p. 308.] ¶ Item comparare, componere, accommodare. Cic. Or. 8. Omnes qui probari volunt, voluntatem eorum, qui audiunt, intuentur, ad eamque, et ad eorum arbitrium et nutum totos se fingunt et accommodant. [*Id. Att. 6, 3. Formam totius reipubl. velim mittas, quae mihi obviam fiat, ex qua me fingere possim.] ¶ In re oratoria aliquando fingere est proponere aliquid, quod si verum sit, aut solvat quaestionem, aut adjuvet: deinde id, de quo quaeritur, facere illi simile. Ita Quint. 5, 10. post med. [*Nos dicimus einen Fall setzen, annehmen.] V. FICTIO. ¶ Pro persuadere, Sil. 1, 440. Daunum etiam, grata quo non spectatior alter Voce movere fora, atque orando fingere mentes. [*Cic. Brut. 38, 142. Nulla res magis penetrat in animos, eosque fingit, format, flectit etc. ¶ Permutata videntur Heindf. in cdd. fingere et gignere, ap. Cic. N. D. 1, 20, 56. Sed falsam esse, V. D. sententiam, fingere sibi molestiam, taedium, laborem, cet., dici latine non posse, probat l. Virg. A. 7, 438. Nec tantos mihi finge metus. Adde Ecl. 8, 108. Lucr. 1, 105. Quint. Decl. 9, 16. p. 204. Num animum mihi ipsi finxi?]

FINIENS, entis, part. a finio, qui finit. Cic. Div. 2, 44. Illi orbes, qui coelum quasi medium dividunt, et aspectum nostrum definiunt, qui a Graecis ὁρίζοντες nominantur, a nobis finientes rectissime nominari possunt. Senec. Q. N. 5, 17. Hanc lineam, quae inter aperta et occulta est, Graeci ὁρίζοντα vocant, nostri finitorem dixere, alii finientem.

FINIO, is, ivi, et ii, itum, a. 4. τελέω, finem impono. Caes. B. C. 3, 51. Si acrius insequi voluisset, bellum eo die potuisse finiri. Curt. 4, 14. Hic dies imperium aut constituet, aut finiet. Plin. 18, 2, 2. Honos is non nisi vita finitur. Vell. 2, 33. Finire honores aequo animo, h. e. deponere. Petr. Sat. 99. Osculo finire iram. Et 122. Vix dum finierat, scil. loqui. Ov. Met. 1, 566. Finierat Paean. Id. A. Am. 1, 755. Finiturus eram: sed etc. Id. Fast. 3, 883. Luna finit tempora mensis. Id. Met. 15, 602. Finire metum morte tyranni. Id. Pont. 1, 6, 41. gladio finire dolorem. Hor. Ep. 2, 2, 146. Si tibi nulla sitim finiret copia lymphae, Narrares medicis. Id. Sat. 2, 4, 22. Finire prandia moris. Cic. Or. 3, 49. f. Ut sententiae verbis finiantur, h. e. verbis, non autem nominibus claudantur. Quint. 1, 5. med. Nomen Latinum, quod o et n litteris finitur, non reperiebant. Et ib. Verbum acuto sono finire. Plin. 6, 19, 23. et 8, 42, 64. Voluntaria morte, aut inedia vitam finire. Ov. Trist. 3, 7, 49. Ense alicui vitam finire. Id. Met. 7, 591. Non exoratis animam finivit in aris. Et absolute Tac. A. 6, 50. Sic Tiberius finivit octavo et septuagesimo aetatis anno. [*Amat Tac. hanc dicendi consuetudinem. V. Böttich. lex. Tac. p. 199.] Plin. ep. 1, 12. Illis, qui morbo finiuntur. [*Sen. prov. 6. Mors vos aut finit aut transfert. V. Ruhnk. ad Vell. 2, 123., qui etiam e Cicerone locos affert.] Quint. 9, 4. f. Denique ut semel finiam, sic fere componendum, quo modo pronunciandum erit. [*Elegans forma sibi quasi ipsius instantis, et suam tarditatem indignantis. Cf. 8, 3, 55. 9, 4, 138. 11, 3, 59.] ¶ Refertur etiam ad fines locorum. [*Haec est prima vocis significatio; scil. finibus aliquid circumdare, alicujus rei fines, modum constituere. Deinde sequi poterant exempla, quae ab initio posita sunt.] Caes. B. G. 4, 16. Populi R. imperium Rhenum finire. Ov. Met. 11, 152. Tmolus Sardibus hinc, illinc parvis finitur Hypaepis. Id. Fast. 2, 222. Riparum clausas margine finit aquas. Liv. 1, 18. Signum contra, quo longissime conspectum oculi ferebant, animo finivit. Vell. 2, 126. Quidquid meridiano aut septentrione finitur. [*Liv. 42, 47. Finire locum, in quo dimicaturi essent.] ¶ Item ad tempus. Cic. Att. 8, 3. Finire provincias Gallias, h. e. praescribere tempus imperii in Gallia habendi. Id. Fam. 15, 9. Ne quid accedat temporis ad id, quod tu mihi et senatusconsulto, et lege finisti. [*Caes. B. G. 6, 18. Galli spatia omnis temporis non numero dierum, sed noctium finiunt.] Suet. Aug. 101. Quibus solvendis annuum diem finiit. Liv. 1, 17. Quinque dierum spatio finiebatur imperium. ¶ Et ad numerum. Curt. 4. ult. Cecidere Persarum, quorum numerum victores finire potuerunt, millia XL. Al. leg. inire. ¶ Et ad modum. Cic. Leg. 2, 26. Sepulcris novis finivit modum: nam super terrae tumulum noluit quid statui. Id. Fin. 2, 20. Cupiditates non Epicuri divisione finiebat, sed sua satietate, i. e. moderabatur. Id. ib. 9. Illud ipsum non nimium probo, philosophum loqui de cupiditatibus finiendis. An potest cupiditas finiri? tollenda est atque extrahenda radicitus, h. e. intra certos fines circumscribendis. ¶ Ponitur etiam pro definire, seu explicare quid res sit. Quint. 2, 15. Quid sit rhetorice, quae finitur quidem varie, sed etc. Adde 6, 3. f. et 7, 3. ¶ Item pro statuere, definire, decernere. Liv. 40, 44. med. De pecunia finitur, Ne major causa ludorum consumeretur, quam etc. ¶ Finiendi modus est indicativus. V. FINITIVUS.

FINIS, is, m. et f. τέλος, terminus, extremitas in unaquaque re, exitus, modus. Cic. Or. 1, 34. Oratione aliqua lecta ad eum finem, quem memoria possem comprehendere. Id. Verr. 2, 2, 48. Modum aliquem et finem orationi nostrae, criminibusque faciamus. Id. Off. 1, 29. Finem et modum transire. Id. Cluent. 3. Reperire finem atque exitum rei cujuspiam. [*Dicitur etiam ut exitus. Cic. Fam. 4, 9. Qui finis istius consilii est. Hor. Ep. 1, 2, 56. Certum voto pete finem. Id. ib. 2, 1, 141. Animus spe finis dura ferens.] Cic. Or. 2, 55. Facere finem scribendi. Ter. Heaut. prol. 34. facere maledictis. Caes. B. G. 1, 33. injuriis. Quint. 12, 11. His dicendi virtutibus usus orator, finem quoque dignum et optimo viro, et opere sanctissimo faciet. Cic. Phil. 6, 1. Etiamsi ille dies vitae finem mihi allaturus esset. Id. Somn. Scip. 8. Quod ipsum agitatur aliunde, quando finem habet motus, vivendi finem habeat, necesse est. Ter. Andr. 1, 1, 12. Rebus finem praescribere. Cic. Verr. 2, 1, 2. constituere. Virg. A. 10, 106. et Tac. H. 4, 3. Finem capere, h. e. habere vel facere. Virg. A. 6, 76. finem dedit ore loquendi. Et ib. 3, 145. fessis rebus finem ferre. Et ib. 4, 639. curis imponere finem. Tac. A. 6, 40. extr. Finem vitae sibi ponere. Lucr. 2, 1114. ad finem perducere. Et 6, 24. finem timoris statuere. Ter. Hec. 1, 2, 21. statuere orationi. Plin. ep. 9, 28. Polliceris in fine, te statim ad nos evolaturum. Liv. 30, 1. Scipioni non temporis, sed rei gerendae fine prorogatum imperium est. [*Sil. 3, 122. Tibi gloria fine caret, i. e. tibi gloriae cupido est infinita. Hinc finis dicitur, quod in quaque re summum. Cic. Fin. 1, 17. finis bonorum et malorum. Id. Planc. 25. Finis honorum populi est consulatus. Id. Tusc. 2, 1. finis sperandi: est summum, quod quis sperare potest, aut sperat. Tac. A. 3, 27. Finis aequi juris. — Est etiam summa alicujus rei, s. eorum, quae quis facturus dicturusve fit, brevis ab initio posita enucleatio. Cic. Or. 2, 34. Hujus quidem loci hic est finis.] ¶ Quem ad finem est quamdiu. Cic. Cat. 1, 1. Quem ad finem se se effrenata jactabit audacia? Id. Verr. 2, 5, 29. Piratam vivum tenuisti: quem ad finem? dum cum imperio fuisti. ¶ Ad eum finem est tamdiu. Nep. Epam. 2. Exercebatur plurimum currendo et luctando, ad eum finem, quoad stans complecti posset atque contendere. Cic. N. D. 2, 51. f. Amor bestiarum in educandis custodiendisque iis, quae procreaverunt, usque ad eum finem, dum possint se ipsa defendere. Adde Verr. 1, 6. ¶ Ad finem, usque ad finem. Ov. Met. 11, 750. ad finem servatos laudat amores. Id. Amor. 2, 7, 14. Et stetit ad finem longa tenaxque fides. Liv. 10, 32. Non venit ad finem tam audax inceptum. ¶ Fine ablativus (quod et fini, ut igne et igni) est tenus, usque ad. [*Quid differant fine et tenus. V. ap. Ramsh. Gr. Lat. p. 467.] Hirt. B. Afr. 85. Per mare umbilici fine ingressi. Sall. fragm. ap. Arusian. Mess. Fine inguinum ingrediuntur mare. Cato R. R. 113. Amphoras nolito implere nimium ansarum infimarum fini. Caes. B. G. 7, 47. Matresfamiliae de muro pectoris fine prominentes. Alii male leg. pectore nudo. ¶ Et cum ablativo. Cato R. R. 28. Oleas, ulmos, ficos in scrobem cum pones, summam terram subdito; postea operito terra radicibus fini. ¶ Nullo fine, dempto fine, est sine fine. Plin. 14, 1, 3., Ov. Amor. 1, 9, 10. et Pont. 1, 1, 74. et Her. 1, 50. ¶ Interdum finis dicitur de fine vitae. Tac. H. 1, 37. Septem a Neronis fine menses sunt. Adde A. 15, 63. et alibi saepe, et Vell. 2, 123. [*Cf. de hoc Tac. usitatissimo dicendi genere Böttich. lex. Tac. s. h. v.] ¶ Saepe de causa et proposito, cujus gratia fit aliquid, et ad quod referuntur omnia. Est enim illud ultimum ac summum, quod ab operante quaeritur. Dubitare quodammodo videtur Cic. hoc sensu usurpare. Sic enim loquitur Fin. 3, 7. Cum enim hoc sit extremum (sentis enim, credo, me jamdiu, quod τέλος Graecus dicat, id dicere tum extremum, tum ultimum, tum summum: licebit etiam finem pro extremo aut ultimo dicere) etc. Id. tamen sine dubitatione utitur, ut Off. 1, 39. Domus finis est usus. Et 16. Liberalitas referenda est ad illum finem etc. [*Id. Inv. 1, 5. Officium ejus facultatis videtur esse, dicere apposite ad persuasionem: finis, persuadere dictione. V. Spald. et quos laudat ad Quint. 2, 15, 6.] Tac. A. 14, 64. Quod ad eum finem memoravimus, ut etc. ¶ Saepissime de limite, termino et extremitate locorum, ὅρος. Hanc volunt quidam etymologi esse primam ac propriam vim et significationem. [*Est vero.] Adhibetur autem fere in plurali numero. Ter. Heaut. 3, 1, 93. Vicini nostri hic ambigunt de finibus. Cic. Off. 1, 10. Terminare fines agrorum. Id. Prov. cons. 12. Finium imperii propagatio. Id. Dejot. 8. Tueri fines ab excursionibus hostium. Id. Or. 41. Suas regiones finesque defendere. [*Sil. 1, 141. Hominum fines Gades. Dicitur etiam sensu augurali. Liv. 1, 18. Inter eos fines, quos feci. Regere fines, quid sit, v. in REGERE.] ¶ In singulari num. Liv. 33, 37. Redeuntes inde Ligurum extremo fine. Et 40, 16. Fere ad extremum finem provinciae Galliae. [*Eodem significatu finis absolute dicitur. Id. 38, 15. Nulla legatio ad finem praesto fuerat. Cf. 4, 58. it. 10, 35. et Drak. ad 35, 27.] Cic. Caec. 8. Intra finem ejus loci, quem oleae terminabant. Ov. Amor. 3, 6, 19. Tu potius ripis effuse capacibus amnis (Sic aeternus eas) labere fine tuo. ¶ Translate. Cic. Or. 1, 49. Crassus mihi visus est oratoris facultatem non illius artis terminis, sed ingenii sui finibus, immensis paene, describere. Id. Quint. 10. Certos mihi fines terminosque constituam, extra quos egredi

non possim. *Id. Har. resp.* 3. Illud scelus tam importunum, audaciam tam immanem non posse arceri otii finibus. *Hor. Sat.* 1, 1, 49. Intra fines naturae vivere. ¶ Aliquando *fines* sunt ipsa regio. *Sall. Jug.* 15. Ego his finibus ejectus sum, quos majoribus meis populus R. dedit. *Caes. B. G.* 1, 2. *extr.* Fines Helvetiorum in longitudine millia passuum ducenta quadraginta, in latitudinem centum octoginta patebant. Et *ib.* 6, 31. In mediis Eburonum finibus. Et *ib.* 1, 6. Ut per suos fines eos ire paterentur. [*Liv.* 28, 44. Multum interest, alienos populare fines, an tuos uri exscindive videas. Ita etiam accipiendum in formula deditionis ap. *Eund.* 9, 9. Urbem, templa, delubra, fines, aquas Samnitium esse.] *Ov. Trist.* 5, 1, 21. Scythicique in finibus Istri Ille pharetrati lusor Amoris abest. ¶ *Finis* pro definitione. *Quint.* 2, 15. Est igitur frequentissimus finis rhetorices, vis persuadendi. Sic pluries eo cap. [*Ita *Aristoteles* et Euclides utuntur τῷ ὅρῳ ἀντὶ τοῦ ὁρισμοῦ. *Cic.* quidem haec v. *finis* significatio ignota. *Spald.* ad h. l.] ¶ Feminino genere. *Virg. A.* 2, 554. Haec finis Priami fatorum, hic exitus illum Sorte tulit. *Cic. Leg.* 2, 22. Necesse est edisseri a nobis, quae finis funestae familiae etc. *Gell.* 7, 3. *med.* Eo consilio atque ea fini. *Id.* 1, 3. *f.* et 13, 20. Hac fini ames, tanquam etc. *Liv.* 22, 57. Quaenam futura finis tantis cladibus foret. Adde *Lucr.* 1, 107. et 551. et *alibi*, *Colum.* 5, 11. et *Varr.*, *Sisenn.*, *Cass. Hemin.*, *Caecil.* et *Accium* ap. *Non.* 3, 90. ¶ *Qua fini* vel *fini qua* est, eatenus, quatenus. *Cato R. R.* 21. Cupam qua fini in modiolos erit, utrinque secus imbricibus ferreis quatuor desues. *Papin. Dig.* 16, 2, 19. Obligatio pristina remanebit: sed dabitur ei compensatio peculii, fini, qua servus publicus habebit. ¶ Non semel apud eund. JCtum *finis* pro modo accipitur, ut *Dig.* 20, 1, 1. *med.* Placuit, ut fructus hypothecarum usuris compensaret, fini legitimae usurae. Et 21, 2, 66. *extr.* Finem pretii deminuere vel excedere. Et 49, 17, 17. Cogetur ad finem peculii perpetuo legata praestare. ¶ [*Confund. *finis* et *fides*. *Spald.* ad *Quint.* 4, 2, 118.]

FĪNĪTE, adv. intra certos fines. *Cic. Fin.* 2, 9. Ergo et avarus erit, sed finite, et adulter, verum habebit modum. *Gell.* 14, 7. *med.* Referri oportere ad senatum aut infinite de republ., aut de singulis rebus finite.

FĪNĪTIMUS, a, um, adj. πρόσορος, vicinus, propinquus, proximus, qui fines nostros attingit. *Cic. Manil.* 4. Bosphoranis finitimis suis bellum inferre simulasset. *Id. ib.* 2. Regnum Ariobarzanis, quod finitimum est vestris vectigalibus. *Ov. Trist.* 4, 10, 111. finitimis quamvis circumsoner armis. ¶ Translate ponitur pro simili, conjuncto. *Cic. Acad.* 4, 21. Ita finitima sunt falsa veris. *Id. Brut.* 42. Artium studiorumque quasi finitima vicinitas. *Id. Or.* 2, 44. Motus, qui finitimi sunt, et propinqui his animi perturbationibus. *Id. Tusc.* 4, 30. Aegritudini finitimus est metus. *Id. Sull.* 25. Autronii nomen finitimum maxime est hujus periculo et crimini. *Gell.* 1, 4. *extr.* Verbum verbo finitimum.

FĪNĪTIO, onis, f. finium assignatio, circumscriptio, divisio. *Hyg. Astron.* 1, 6. *extr.* Si non in triginta partes unumquodque hemisphaerium dividatur, sed in alias quotlibet finitiones. ¶ Item finis, terminus, status. *Vitr.* 2, 1. *f.* Liber hoc non profitetur, unde architectura nascatur, sed unde origines aedificiorum sint institutae, et quibus rationibus enutritae et progressae sint gradatim ad hanc finitionem. *Id.* 8, 1. Visum ad libratam altitudinem certa finitione designare. Adde 5, 4. *f.* ¶ Item definitio. *Quint.* 7, 3. Finitio est rei propositae propria et dilucida, et breviter comprehensa verbis enunciatio. Adde 2, 15. *et al.*, et *Gell.* 15, 9. etc. ¶ Item propositio, regula. *Colum.* 5, 11. *f.* Illam quasi finitionem, qua nos paulo ante usi sumus, veluti quandam legem sanxerunt, eos tantum surculos posse coalescere, qui sint cortice consimiles. ¶ [Item mors. *Inscr.* ap. *Grut.* 810, 10. Naevia Prisca, si permanserit usque in diem finitionis suae, recipiatur ibi juxta maritum suum. Alia *ib.* 827, 3. Hos ab animo potuit disjungere nemo, nisi finitio fati. *F.*]

FĪNĪTĪVUS, a, um, adj. qui definit. Hinc *finitivus status* apud rhetores dicitur, in quo quaeritur, quid quis fecerit. *Quint.* 3, 6. et 2, 1. et finitiva causa, 7, 3. *extr.* ¶ Apud grammaticos *finitivus modus* verborum est, cum quasi definita et simplici utimur expositione, ut *accuso*, *accusabam*: qui et *indicativus* dicitur, et a *Quint.* 1, 6. *finiendi modus* appellatur. *Diomed.* 1, 328. ¶ *Finitiva littera* dicitur, quae vocem claudit, et finit. *Capell.* 3, 54. Littera *f* nullum claudit finitiva sermonem.

FĪNĪTOR, oris, m. ὁρίζων, terrae mensor, aut etiam alius arbiter, qui lite de agrorum finibus exorta, suos cuique limites praescribit. *Cic. Agr.* 2, 13. *extr.* Quaestori permittant, finitorem mittant. [*Cf. *c.* 17. 20.] ¶ *Finitor* etiam dicitur, qui cuicumque rei quocumque modo finem facit. *Stat. Th.* 8, 91. de Plutone: O cunctis finitor maxime rerum. ¶ *Finitor circulus* est *der Horizont.* V. FINIENS. ¶ Translate. *Pl. Poen. prol.* 48. Argumenti regiones, limites, confinia Determinabo: ei rei ego sum factus finitor. Paenultimam hic *Pl.* corripit, quasi non a verbo *finio*, sed a nomine *finis* ducens, ut a *vino* est *vinĭtor*. Alii tamen melius ordinem verborum sic mutant, *ei rei ego finitor factu' sum.*

FĪNĪTUS, a, um, part. a *finio*, qui cessavit, desiit, peractus est. *Justin.* 15, 1. Finitum certamen. *Flor.* 2, 13. bellum. *Ov. Trist.* 3, 2, 17. Via finita. *Hor. Od.* 1, 19, 4. Finiti amores. *Id. Ep.* 2, 2, 104. Finita studia. *Plin.* 18, 27, 67. *n.* 1. Finiti frigoris indicium. *Id.* 19, 3, 15. Finitus sudor. *Quint.* 1, 6. Nomina *us* littera finita. *Flor.* 2, 15. Carthago finita, *h. e.* eversa, sublata. ¶ *Finito*, re finita. *Plin. ep.* 9, 13. *med.* Finito, incipit respondere Vejento. Al. leg. multo rectius: *Finio. Incipit respondere*, etc. ¶ Item certis finibus conclusus, certus, determinatus, definitus, circumscriptus, ὡρισμένος. *Cic. N. D.* 2, 59. In ore sita lingua est, finita dentibus. *Id. Part.* 18. Duo sunt quaestionum genera: quorum alterum finitum temporibus et personis: alterum infinitum, nullis neque personis neque temporibus notatum. [*Id. Tusc.* 3, 25. Mors est omnibus finita.] *Plin.* 2, 53, 54. Ventura finito die praecinere. *Ov. Fast.* 5, 65. finitaque certis Legibus est aetas, unde petatur honos. *Vell.* 1, 10. Egredi finito arenae circulo. ¶ Apud grammaticos *finitus articulus* est, qui certum quippiam significat, ut *hic*, *haec*: *infinitus*, qui incertum, ut *quis*, *quae*. Ita *Varr. L. L.* 9, 1. ¶ [*Est etiam numerose cadens. *Cic. Or.* 51. Finita pronunciare. V. *Ernest. lex. technol. lat. rhet.* p. 271.]

FĪO, fis, factus sum, n. passiv. anom. γίνομαι, efficior, evado. Est passivum verbi *facio*, et aeque late patet. Volunt etymologi esse a φύω, nascor, sum. *Pl. Amph.* 3, 1, 4. Interdum fio Juppiter, quando lubet. *Hor. Ep.* 2, 2, 211. Melior fis accedente senecta. *Nep. Alc.* 5. Ab exercitu recipitur praetorque fit. [*Fieri* de magistratu creando usurpari et ad *Quint. Inst.* 5, 10. p. 425. et ad *Vell.* 2, 17. docet *Burm.* satis magna exemplorum copia.] *Id. Dion.* 9. Fit strepitus. *Cic. Div.* 2, 7. Omnia quae fiunt, quaeque futura sunt. Et *mox.* Nihil fieri potest, nihil accidere, nihil evenire. *Id. Rosc. Am.* 9. Ut urbe tota fletus gemitusque fieret. *Pl. Rud.* 4, 3, 16. Dominus, cui furtum fiebat. *Id. Aul.* 2, 4, 31. Ut det, qui fiamus liberi. *Ter. Heaut.* 5, 4, 14. Non patiar flagitiis tuis me infamem fieri. *Id. Andr.* 1, 3, 20. Mihi non fit verisimile. [*Huc pertinent *ll. Liv.* 42, 8. Arma fieri — in ea gente. *Id.* 9, 45. Bellum fieri Aequis jussit. It. de castris. 10, 21. de comitiis 5, 52. de ludis 10, 23. Notandus etiam usus, quo dicitur de iis, quae in statum aliquem transeunt. Construitur cum *Gen.* ditionis, quem dicunt. *Cic. Top.* 4. Omnia, quae mulieris fuerunt, viri fiunt dotis nomine. *Liv.* 33, 13. Thebae populi Romani jure belli factae sunt. V. de hujus constructionis ratione *Ramsh. Gr. Lat.* §. 109. *Quint.* 6, 3, 7. Fieri commodioris valetudinis. *Liv.* 35, 34. Ita Demetrias Aetolorum facta est. Item cum *Ablat. Virg. G.* 4, 408. Fietfulva cervice leaena.] ¶ *Fieri potest*, *fieri non potest* est quod minus Latine dicitur possibile, impossibile est. *Crassus* ap. *Cic. Or.* 2, 70. Potest fieri, ut iratus dixerit. *Cic. Amic.* 21. Neque fieri potest, ut, etc. *Id. Tusc.* 1, 3. Fieri potest, ut recte quis sentiat, et id, quod sentit, polite eloqui non possit. ¶ Quandoque est aestimari. *Nep. Dat.* 5. Illum unum pluris, quam se omnes, fieri videbant. *Cic. Amic.* 16. Ut quanti quisque se ipse faciat, tanti fiat ab amicis. [*Id. Fam.* 3, 4. Plurimi fieri.] ¶ Item rem divinam peragi. *Cic. Att.* 1, 13. Cum pro populo fieret. [*Omnino est hoc vocabulum in re sacra usitatum. V. *Liv.* 37, 3. Quibus diis decemviri ex libris ut fieret, ediderunt. *Tibull.* 4, 6, 14. Ter tibi fit libo, ter, dea casta, mero. Gr. ῥέζεται.] ¶ Item esse. *Cic. Fam.* 3, 7. Scilicet contempsi te: nec fieri potest me quidquam superbius. *Pl. Merc.* 4, 3, 1. Miserior mulier me nec fiet, nec fuit. ¶ Item gigni, produci. *Varr. R. R.* 3, 12. *med.* Lepores in Gallia fiunt permagni, in Hispania mediocres. *Pl. Trin.* 4, 2, 90. Arabia, ubi absinthium fit, atque cunila gallinacea ¶ Item evenire, accidere in tertiis personis. *Cic. Att.* 16, 2. Fit saepe, ut ii, qui debent, non respondeant ad tempus. *Id. Amic.* 21. Si morum commutatio quaedam (ut fieri solet) facta erit. Et 20. Ne imtemperata quaedam benevolentia (quod persaepe fit) impediat magnas utilitates amicorum. *Id. Att.* 7, 12. *f.* Si ita factum esset, ut ille senatum offenderet. ¶ *Quid illo* vel *de illo fiet?* *Cic. Fam.* 14, 4. Quid Tulliola mea fiet? *Id. Acad.* 4, 33. Quid fiet artibus? *Id. Att.* 6, 1. *med.* Quid illo fiet, quem reliquero? quid me autem, si non tam cito decedo? *Ter. Ad. f.* De fratre quid fiet? *Pl. Epid.* 1. 2, 48. Quid de illa fiet fidicina? [*Ramsh. Gr. Lat.* §. 141. — Interdum et dativo jungitur. *Ov. Art. Am.* 1, 536. Perfidus ille abiit: quid mihi fiet? Quae *Ramsh. l. l.* nonnisi elocutione differre ab antecedentibus docet.] ¶ *Si quid me factum sit*, V. FACIO. ¶ Fiet aliquid. *Ter. Andr.* 2, 1, 13. Credo, impetrabo, ut aliquot saltem nuptiis prodat dies: interea fiet aliquid, spero. *Pl. Merc.* 2, 4, 25. Invenietur, exquiretur, aliquid fiet. ¶ *Fit nihil* dicitur, cum vanus est conatus et opera luditur, nihil conficitur. *Pl. Curc.* 5, 3, 5. Postquam nihil fit, clamore hominem posco, *h. e.* argentum non redditur. *Cic. Fam.* 7, 18. An hoc significas, nihil fieri, frigere te? *Gell.* 2, 29. Sol fervit, et fit nihil. ¶ *Ut fit*, *ita ut fit*, ut fieri solet. *Cic. Or.* 53. Praesertim cum, ut fit, fortuito saepe aliquid concluse apteque dicerent. *Id. Verr.* 2, 2, 23. Queri cum multis, ita ut fit, incipiunt. *Liv.* 3, 1. Fecit statim, ut fit, fastidium copia. ¶ Est etiam sequi, nasci. *Ter. Andr.* 2, 3, 11. Ex ea re quid fiat, vide. *Plin.* 2, 75, 77. Sic fit, ut longissimus dies duodecim horas colligat. *Nep. Dion.* 2. Quo fiebat, ut uni huic maxime indulgeret. *Id. Alc.* 7. Ex quo fiebat, ut, etc. [*Cic. Tusc.* 3, 5. Ita fit, ut, pro: ex quo sequitur: ex arithmeticis ducta ratio dicendi.] ¶ *Fiat* est concedentis, permittentis, annuentis. *Pl. Ps.* 1, 5, 146. Fiat: geratur mos tibi. *Id. Most.* 1, 3, 44. I mecum hac, obsecro, una simul. *Si.* fiat. Adde *Senec. f. prooem.* 3. *Contr.* ¶ *Fi*, *fite* et *fitote*, voces sunt imperativi modi. *Pl. Pers.* 1, 1, 39. Age, fi benignus, subveni. *Hor. Sat.* 2, 5, 38. fi cognitor. *Pl. Curc.* 1, 2, 63. fite causa mea Lydi barbari. *Id. Poen. prol.* 8. saturi fite fabulis. *Id. in suppos. Amph. scena quae incipit*, Quis tam, *f.* Id si fuat, Amphitruones fitote gemini. Adde *Caton.*, *Crassum*, *Liv. Andron.* in *Odyss.* ap. *Non.* 7, 62. ¶ *Fimus* legunt quidam ap. *Ter. Heaut.* 3, 1, 74. Deteriores omnes fimus licentia. Al. *sumus.* Sed *Arnob.* 2, 53. Causae, quibus mali fimus et pessimi. ¶ *Fiens* part. ponitur a *Diomed.* 1, 352. et 377., rarum tamen esse dicitur. Certe caret, quod sciam, exemplis. ¶ Olim et *fior* usurpatum fuit. *Cato* ap. *Prisc.* 8, 789. Postquam diutius fitur. *Id. ib.* Graeco ritu fiebantur Saturnalia. *Liv.* in *Odyss.* ap. *Non.* 7, 62. fitum est.

FIRCELLĪNUS, a, um, adj. ad Fircellium pertinens. *Varr. R. R.* 3, 4. Sexaginta millia *(turdorum)* Fircellina. Est autem Fircellius nomen propr. R., ut Fircellius Pavo ap. *eund. ib.* 2. et 6.

FIRCUS Sabinis est hircus. *Varr. L. L.* 4, 19.

FIRMĀMEN, inis, n. *Ov. Met.* 10, 491. Porrigitur radix, longi firmamina trunci.

FIRMĀMENTUM, i, n. στερέωμα, id quo quippiam firmatur, ne vacillet aut ruat. *Caes. B. C.* 2, 15. Ubi imbecillitas materiae postulare videretur, pilae interponuntur, transversaria tigna injiciuntur, quae firmamento esse possint. *Gell.* 13, 22. Nervi sunt vincula et firmamenta membrorum. ¶ Translate. *Cic. Cluent.* 2. Parum firmamenti et parum virium veritas habet. *Id. Mur.* 28. Venio nunc ad M. Catonem, quod est firmamentum ac robur totius accusationis. *Id. Planc.* 9. Flos equitum Rom., ornamentum civitatis, firmamentum reipubl., publicanorum ordine continetur. *Id. Amic.* 18. Firmamentum stabilitatis constantiaeque ejus, quam in amicitia quaerimus, fides est. *Id. Tusc.* 4, 4. Firmamentum disciplinae. *Id. Flacc.* 37. Si ullum firmamentum in illo teste poneres. [*Tac. H.* 5, 8. Honor sacerdotii firmamentum potentiae adsumebatur. *Sen.* etiam haud raro usurpat hanc vocis significationem, e. g. *Ira*, 1, 16, 28. 2, 1, 2. *Böttich. Lex. Tac.* p. 199. Etiam in re bellica. *Liv.* 29, 2. Dum cedenti duodecimae legioni — tertiam decimam legionem ex subsidiis in primam aciem firmamentum ducit.] ¶ Apud rhetores *firmamentum* est illud, quod ab accusatore opponitur contra rationem defensoris; ad firmandam scilicet suam accusationem, quae sine eo omnino corrueret. [*Gr. τὸ συνέχον. V. *Ernest. lex. techn. lat. rhet.* p. 172.] *Cic. Part.* 29. Distinguendi gratia rationem appellamus eam, quae affertur a reo ad recusandum, depellendi criminis causa; quae nisi esset, quid defenderet, non haberet: firmamentum autem, quod contra ad labefactandam rationem refertur, sine quo accusatio stare non potest. Eadem habet *Auct. ad Her.* 1, 16. ¶ Item *Cic. Inv.* 1, 14. quae adolescens multo ante scripserat, aliter *firmamentum* definit, ac in *Partitionibus*, nempe firmissimam argumentationem non accusatoris, sed defensoris. [* *Ernest. l. l.*] ¶ *Firmamentum* pro coelo, in quo stellae fixae sunt, usurpatur ab *August.* 2. *de Gen. ad litt.* etc.

*FIRMĀNI, orum, populi, quorum meminit *Cic. Phil.* 7, 23. Firmani ad oppugnandum Antonium pecuniam polliciti. V. v. sq. *B. A.*

FIRMĀNUS, a, um, adj. ad Firmum pertinens, oppidum Italiae in Piceno, olim coloniam Romanam, nunc *Fermo*: hoc oppidum trib. mill. passuum a mari distat, totidem vero ex eodem remotus est locus, qui *Porto di Fermo* nunc dicitur, ubi Firmanorum navale seu castellum olim fuit. Alii tamen statuunt, idem Firmanorum navale fuisse ab oppido Firmo sex mill. pass. remotum, eo nempe loci, ubi nunc *il fosso Cognólo* in mare

se exonerat. *Vellej.* 1, 14. Initio primi belli Punici Firmum, et Castrum colonis occupata, *scil.* Firmum oppidum et Castellum Firmanorum, ut appellat *Plin.* 3, 13, 18. *Liv.* 44, 40. Firmana cohors. [**Catull.* 111, 1. firmanus saltus. *B. A.*]

FIRMĀTOR, oris, m. qui firmat. *Tac. A.* 2, 46. Missus tamen Drusus pacis firmator. *Plin. ep.* 10, 38. Firmator disciplinae militaris.

FIRMĀTUS, a, um, part. a *firmo*, roboratus, confirmatus, στερεωθείς. *Plin.* 17, 23, 35. *n.* 27. Vitium gracilitas firmata circumligatis hastilibus. ¶ Translate. *Cic. Div.* 1, 1. Vetus opinio est, omnium gentium firmata consensu. *Id. Cluent.* 5. Animus consilio et ratione firmatus. *Id. Coel.* 18. Firmata jam aetas. *Caes. B. G.* 4, 28. Firmata pax. *Sall. fr.* ap. *Arusian. Mess.* Firmatus animi. *Pl. Mil.* 2, 5, 43. Nisi das firmatam fidem, te huc intro ituram. *Liv.* 4, 7, Non tamen pro firmato jam stetit magistratus ejus jus, quia tertio mense, quam inierunt, honore abiere. *Curt.* 7, 5. Milites mature cibo ac potione firmati.

FIRMĒ, adv. firmiter, stabiliter. *Ov. Her.* 19, 67. Firmius o cupidi tandem coeamus amantes. *Plin.* 35, 12, 46. Ut firmius durent, calce addita. *Vitr.* 5, 12. Pulvinus quam firmissime statuatur. *Suet. Cal.* 26. Firme insistere. ¶ Translate. *Cic. Fin.* 1, 21. Firme graviterque aliquid comprehendere. Et *ib.* 2, 2. Habere bene cognitam voluptatem, et satis firme conceptam animo. *Id. Att.* 10, 14. *f.* Firmissime asseverare aliquid. *Id. Fin.* 3, 9. Assensus suos firme sustinere. [**h. e.* cavere, ne elabatur nobis assensus, rebusque incertis tamquam certis assentiamus. *Ernest.* in *cl.*] *Plin. ep.* 6, 13. Graviter et firme respondere. *Quint.* 11, 2. Firme continere aliquid, *h. e.* optime meminisse.

FIRMĬĀNUS, a, um, adj. Firmiana vasa argentea, dicta sunt a quodam Firmio artifice. *Plin.* 33, 11, 49., ubi alii leg. *Furniana.*

*FIRMĬCUS, i, m. est cogn. R. Nam Julius Firmicus Maternus fuit scriptor Siculus, qui vixit imperante Constantino M.; cum adhuc idolorum cultum sequeretur, edidit libros octo *Matheseos;* cum vero christianam religionem esset amplexus, alium vulgavit *De errore profanarum religionum. B. A.*

*FIRMIDĬUS, nomen gentis, ut ille factionis Clodianae, de quo *Cic. Sext.* 112. *B. A.*

[FIRMILLUS, a, um, diminut. firmi. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 286. *n.* 189. Firmillo, qui vix*it* an. XX. Vennulanus fratri b*ene* m*erenti* fecit. Alia ap. *Grut.* 353, 6. Anneja Firmilla. *F.*]

[FIRMĪNUS, a, um, adj. ad Firmum pertinens. Est cogn. R. Hostilii Firmini legati proconsulis Africae, cujus meminit *Plin. ep.* 2, 11. *Inscr.* ap. *Grut.* p. 428, 2. M. Laetilius Fab. Cassianus Laetiliis Firminae et Severae filiis. *F.*]

[FIRMĬO, onis, m. dimin. firmi. Est cogn. libertinum R. *Inscr.* ap. *Grut.* 103, 12. Firmio Bitynitis l*ibertus*. *F.*]

FIRMĬTAS, atis, f. stabilitas, soliditas, constantia, στερεότης, βεβαιότης. *Pl. Most.* 3, 2, 133. Age, specta, postes cujusmodi! quanta firmitate facti, et quanta crassitudine! *Caes. B. C.* 2, 11. Ictum firmitas materiae sustinet. *Vitr.* 2, 6. Pulvis *(Puteolanus)* commixtus calce et caemento aedificiis praestat firmitates. *Plin.* 35, 12, 46. Cois amphoris laus maxima, Adrianis firmitas. *Id.* 14, 3, 4. *n.* 8. Uva sine ullis vasis in vite servabilis: tanta est contra frigora, aestus, tempestatesque firmitas. *Id.* 19, 1, 2. *n.* 3. Aegyptio lino minimum firmitatis. *Id.* 20, 5, 20. Firmitas valetudinis. *Id.* 35, 12, 46. Fastigia templorum mira caelatura et arte aevique firmitate sanctiora auro. Sic 14, 2, 4. *n.* 1. Firmitas vini. *Cic. Phil.* 2, 25. Gladiatoria totius corporis firmitas. *Gell.* 2, 3. Firmitas et vigor vocis. [**Plin. Pan.* 4, 7. Firmitas corporis, i. e. robur. Adde 15, 1.] ¶ Translate. *Cic. Sext.* 44. Virtus et firmitas animi. *Id. Fam.* 9, 11. Firmitatem et constantiam, si modo fuit aliquando in nobis, eandem cognosces quam reliquisti. *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 24. Universus exercitus numero amplissimus est, firmitate exiguus. [**Suet. Vesp.* 7. firmitas imperii.]

FIRMĬTER, adv. στερεῶς, firme. *Pl. Epid.* 1, 1, 77. Nisi suffulcis firmiter, non potes subsistere. *Cic. fr.* ap. *Non.* 11, 24. Firmiter stabilita matrimonia. *Lucil. ib.* Firmiter hoc, pariterque tuo sit pectore fixum. *Caes. B. G.* 4, 26. Neque ordines servare, neque firmiter insistere poterant. *Pl. Ps.* 3, 2, 111. Firmiter alicui promittere. *Gell.* 13, 8. Firmiter meminisse. [**Suet. Vit.* 14. firmiter imperare.]

FIRMĬTŪDO, inis, f. στερεότης, firmitas. [**Caes. B. G.* Firmitudo operis (de ponte).] *Auct. ad Her.* 3, 11. Firmitudinem vocis maxime natura comparat, nonnihil adauget, et maxime conservat exercitatio declamationis. *Pl. Asin.* 2, 2, 54. et *Cic. Fam.* 5, 13. Firmitudo gravitasque animi. *Id. Att.* 11, 14. Salus ab isto data nihil habitura est firmitudinis. [*Haec vox saepissime usurpatur *Tac.*, ut *Ann.* 3, 6. 4, 8. 6, 46. 15, 62. cet.]

FIRMO, as, avi, atum, a. 1. στερεόω, firmum stabilemque reddo, stabilio, ne vacillet, aut ruat. *Curt.* 4, 9. *med.* Gradum firmare vix poterant, cum modo saxa lubrica vestigium fallerent, modo rapidior unda subduceret. *Virg. A.* 3, 659. Trunca manum pinus regit, et vestigia firmat. *Tac. A.* 4, 73. Aestuaria aggeribus et pontibus, traducendo graviori agmini, firmat. *Plin.* 21, 31, 105. Remedium ad dentium mobiles firmandos. *Id.* 18, 6, 8. *n.* 3. Fossas in solutiore terra sepibus firmari, ne procidant. Et 35, 15, 51. Bitumen aeramentis illinitur, firmatque ea contra ignes. ¶ Est etiam munire. *Caes. B. G* 6, 28. Praesidium pontis tuendi causa ponit, magnisque eum locum munitionibus firmat. *Sall. Jug.* 25. Turres exstruit, easque praesidiis firmat. *Hirt. B. Afr.* 13. Sinistrum cornu magnis equitum copiis firmaverat. *Virg. A.* 11, 465. aditus urbis firmare. [**Liv.* 9, 17. Praesidiis aciem firmare. V. *Gronov.* et *Drakenb.* ad *Eund.* 2, 31.] ¶ Item reficere, roborare. *Liv.* 27, 13. *extr.* Firmare cibo corpora. *Curt.* 9, 10. Vexatos milites quiete firmare. *Cic. Tusc.* 2, 15. Corpora juvenum labore firmare. *Id. Brut.* 97. Firmare vocem. *Colum.* 6, 27. *med.* Major praegnantibus adhibenda cura est, largoque pascuo firmandae. *Virg. G.* 3, 209. non ulla magis vires industria firmat, Quam venerem et caeci stimulos avertere amoris. ¶ Item sistere. *Cels.* 1, 3. et *Plin.* 14, 18, 22. Uva, quae alvum solutam firmat. ¶ Item confirmare, securum reddere. *Virg. A.* 3, 610. dextram Anchises Dat juveni, atque animum praesenti pignore firmat. *Caes. B. C.* 3, 65. Cujus adventus Pompejanos compressit, nostrosque firmavit, ut se ex maximo timore colligerent. *Justin.* 2, 11. Leonidas cum in bellum proficisceretur, ita suos firmaverat, ut ire se parato ad moriendum animo scirent. *Id.* 22, 4. Animos firmare in obsidionis patientiam. *Tac. A.* 16, 35. Firmare animum constantibus exemplis. [**Liv.* 3, 55. Quum plebem hinc provocatione, hinc tribunicio auxilio firmassent. *Tac. A.* 1, 71. Cunctos alloquio et cura sibique et proelio firmabat.] ¶ Item tutum, stabilem et constantem reddere. *Hirt. B. G.* 8, 27. Complures civitates in fidem recipit, obsidibus firmat. [**Liv.* 9, 3. Cum potentissimo populo per ingens beneficium perpetuam firmare pacem amicitiamque.] *Cic. Sull.* 11 Qui filium suum vita privavit, ut in ceteris firmaret imperium. *Id. Off.* 2, 11. *extr.* Alicujus opes firmare atque augere. [*Id. Rep.* 2, 18. Ancus Marcius ad ostium Tiberis urbem condidit colonisque firmavit. *F.*] [**Sil.* 1, 291. Firmavit tenues ortus pubes.] *Virg. A.* 2, 691. Da deinde auxilium pater, atque haec omina firma. *Hor. Od.* 3, 5, 45. Donec labantes consilio patres Firmaret. *Quint.* 1, 1. et 2, 4. Firmare memoriam. ¶ Item rationibus probare, ostendere. *Cic. Har. resp.* 14. Tabulis hoc censorum, memoria multorum firmabo ac docebo. *Id. Fat.* 5. *extr.* Si vis et natura fati ex divinationis ratione firmabitur. *Id. Leg.* 2, 7. Multa firmantur jurejurando. *Virg. A.* 12, 212. Talibus inter se firmabant foedera dictis. ¶ Item ratum facere. *Ter. Andr.* 3, 1, 3. Pamphilus firmavit fidem. Nam quod peperisset, jussit tolli *Id. Hec.* 4, 2, 5. fidem alicui rei firmare, *h. e.* facere, ut magis credatur. [**Sil.* 9, 62. Firmabis nostro dicta Sibyllae sanguine.] ¶ Item affirmare, asseverare. *Hirt. B. G.* 8, 48. Seque ibi futurum, ubi praescripserit, et ea facturum, quae imperaverit, obsidibus datis firmat. *Tac. H.* 2, 9. Paratis omnium animis, reversuros firmaverunt. [**V. Boettich. Lex. Tac.* p. 199.] *Pallad.* 11, 12. Alii amygdalo inseri posse firmarunt. Et passive. *Id.* 10, 3. Sata bene provenire firmantur. ¶ [*Permutantur *firmare* et *formare.* V. interprr. ad *Quint. Decl.* 8, 7. p. 172.]

[FIRMO, onis, m. perquam firmus, seu firmissimus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 1041, 13. Arbitratu L. Cornelii Firmonis. *F.*]

[FIRMŬLUS, i, m. diminut. firmi. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 649. *n.* 423. L. Sullius Firmulus. *F.*]

*FIRMUM, i, n. oppidum cum castello in Italia, in Piceno, hodie *Fermo. Mela* 2, 4. *Vell.* 1, 14. *Cn. Pompei.* in *Cic. Attic.* 8. post *ep.* 12. in *ep.* 2. *ad Domit. Straboni* est Φίρμον Πικηνόν, i. e. Firmum Picenum, *Plin.* 3, 13. Castellum Firmanorum. V. *Firmanus, a, um.* ¶ Sexti Firmum cognomine Julium, oppidum fuit Hispaniae Baeticae. *Plin.* 3, 1. V. *Sextus. B. A.*

FIRMUS, a, um, adj. βέβαιος, στερεὸς, qui non vacillat, aut ruit, qui dimoveri, aut labefactari non potest, stabilis, fixus, durus, ἀπὸ τοῦ ἕρματος, quod est fulcrum, *Festo* dictum videtur: aliis ab εἱρμὸς, nexus: aliis a βριμὸς, fortis, validus. *Ov. Pont.* 1, 4, 35. Nos fragili vastum ligno sulcavimus aequor: Quae tulit Aesoniden, firma carina fuit. *Id. Fast.* 1, 370. firma vincula. *Id. Amor.* 2, 12, 3. janua. *Id. Pont.* 1, 2, 24. sera. *Id. A. Am.* 2, 652. arbor. *Virg. A.* 2, 481. firma robora. *Curt.* 5, 1. Firmum solum. *Plin.* 9, 33, 52. Firmioris testae murices. ¶ Refertur et ad vires corporis. *Nep. Eum.* 11. Fuit viribus ad laborem ferendum firmis. *Cic. Fam.* 16, 8. Effice ut valeas, et ut ad nos firmus ac valens quamprimum venias. Et 5. Mihi placebat, si firmior, esses, ut te Leucadem deportares. *Id. ib.* 11, 27. Nondum satis firmo corpore cum esset, ad me mane venit. *Vell.* 2, 84. Firmissimi remiges. [**Sil.* 3, 84. Firmior aetas, i. e. adolescentia. Quamnam *firmam* vocem intellexerit *Quint. Inst.* 11, 3, 40. V. ap. *Ernest. lex. techn. lat. rhet.* p. 172.] ¶ Item ad ea, quae diu durant. *Virg. G.* 2, 97. Sunt etiam Amineae vites, firmissima vina. *Plin.* 26, 3, 7. Durabat antiquitas firma. ¶ Dicitur et de cibis, qui sunt solidioris alimenti, et vires addunt. *Cels.* 2, 18. Firmius est triticum, quam milium: idipsum, quam hordeum: ex tritico firmissima siligo. Et *ib.* Firmior ex frumento potio. *Varr. R. R.* 2, 11. Firmo cibo pasta pecus. ¶ Transfertur etiam ad vires militares et robur reipublicae. *Liv.* 23, 25. Exercitus satis firmos ad tantum bellum efficere. *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 15. Antonius al[...] equitatu firmus esse dicebatur. [**V. Ruddim.* 2[...] 113.] *Cn. Magnus* ad *Coss. post. ep.* 12. *l.* 8. ad *Att[...]* Domitius non satis firmus esset ad castra facienda[...] *Nep. Eum.* 3. Cum neque magnas copias, neque firmas haberet, quod inexercitatae, et non mult[...] ante erant contractae. *Cic. Fin.* 1, 10. Laus e[t] caritas sunt vitae sine metu degendae praesidia firmissima. *Id. Fam.* 15, 4. Evocatorum firma manus, et equitatus sane idoneus. *Caes. B. G.* 5, 52[...] Senones, quae est civitas in primis firma. [**Id. ib[...]* 1, 3. firmus populus, i. e. potens, qui non facil[...] vinci potest.] ¶ Saepissime ad animi vires et constantiam, qua nulla re quis a proposito dimover[i] potest. *Cic. Phil.* 6, 7. Senatum sua sponte ben[e] firmum, firmiorem vestra auctoritate fecistis. *Id. Balb.* 27. Firmiorem esse in sententia. *Id. Mil.* 33. *f.* Vir et in republica fortissimus, et in suscepta causa firmissimus. *Id. Div. Verr.* 9. Accusator firmus et verus. *Tibull.* 3, 2, 6. Non eg[o] firmus in hoc. *Cic. fil. Fam.* 16, 21. Firmo constantique animo quippiam facere. *Virg. A.* 6, 261[...] Nunc animis opus, Aenea, nunc pectore firmo[...] *Plin. ep.* 2, 11. Vir egregius, et pro veritate firmissimus. *Vell.* 2, 63. Firmus proposito. *Ov. Met.* 7, 457. firmissimus ira. *Hor. Sat.* 2, 7, 2[...] Aut quia non firmus rectum defendis, et haeres[...] *h. e.* non es constans in defendendo. ¶ Item a[d] fidelitatem. *Cic. Fam.* 15, 4. *f.* Ut ex infideliss[i]mis sociis firmissimos redderem. *Q. Cic. Peti[t.] cons.* 7. Non brevis et suffragatoria, sed firma e[t] perpetua amicitia. *Cic. Coel.* et *Nep. Lys.* 2. Firmus amicus ac fidelis. *Cic. Amic.* 17. Amici firmi, et stabiles, et constantes. ¶ Item ad alia[...] *Cic. Off.* 1, 2. Praecepta officii firma, stabilia conjuncta naturae. *Id. Brut.* 30. Opinio firma e[t] stabilis. Et 78. Argumenta firma ad probandum[...] *Id. Acad.* 1, 11. *extr.* Firma et constans assensi[o...] *Id. Att.* 7, 25. Attulit a te litteras hilariores, ne[c] tamen firmas, ut soles, *h. e.* in quibus certae re[s] atque exploratae narrantur. Et *ib.* 2, 25. Firmissima benevolentia hominum munitum esse. *Id. Fam.* 6, 5. *extr.* Spem firmissimam habere. *Id. Acad.* 4, 46. Illud ratum, firmum, fixum fuiss[e...] vis. *Id. Or. f.* Ne in maximis quidem rebus quic[quam] quam adhuc inveni firmius, quod tenerem, quam etc. *Id. Att.* 16, 5. Nisi judicassem, hoc quo[d] dico, firmum fore. *Id. Verr.* 2, 5, 29. Utrum tandem tibi ad defensionem firmius fore putasti[...] *Ter. Heaut.* 2, 3, 96. Nihil satis firmi video, quamobrem accipere hunc mihi expediat metum. [*Firmus candidatus ap. *Cic. Att.* 1, 1. est, qui propter gratiam suam et amicorum, magnam spem habet consulatus consequendi. *Ernest.* in *cl.*] Cum infinito. *Hor. Ep.* 2, 17, 47, Et fundus ne[c] vendibilis, nec pascere firmus, *h. e.* non valens[,] non sufficiens. ¶ [*Augusta firma cognominatu[r] est Astigi oppidum, vel Colonia Astigitana, in Hispania Baetica *Plin.* 3, 1. V. *Astigi.* Cf. *Flavi[...]* ¶ Firmus fuit cognomen R. ex gente Plotina. *Plotium Firmum* meminit *Tac. H.* 1, 46. et 82. 2, 49. etc. *B. A.*]

FISCĀLIS, e, adj. ad fiscum pertinens. *Ulp. Dig.* 43, 8, 2. Res fiscales quasi propriae et privatae principis sunt. *Vopisc. Aurelian.* 48. Fiscalia vina. *Papin. Dig.* 2, 14, 42. Fiscale ju[s...] *Paul. ib.* 49, 14, 45. *med.* Debitores fiscales[...] *Suet. Dom.* 9. Fiscales calumnias magna calumniantium poena repressit, *h. e.* delationes, et poenas quibus in utilitatem fisci cives a delatoribu[s] accusati afficiebantur. *Aurel. Vict. Caes.* 41. Fiscales molestiae severius pressae, *h. e.* acerbae exactiones rerum fiscalium. ¶ *Fiscalis cursus* es[t] cursus publicus, privata visci impensa institutus[...] V. CURSUS. *Spart. Hadrian.* 7. Statim cursum fiscalem instituit, ne magistratus hoc onere gravarentur. ¶ Gladiatores fiscales, *h. e.* e fisco principis alti. *Capitol. Gord. III.* 33. Gladiatorum fiscalium paria mille. ¶ [*Fiscalia, ium*, absolut[e] sunt res ad fiscum pertinentes. *Inscr.* ap. *Fab[r.]* p. 634. *n.* 290. feci Secure solus semper fiscali[a] manceps, *h. e.* manceps seu publicanus ea, quae a[d] fiscum pertinent, vectigalia conduxi a procurator[e] Caesaris locata. Alia apud *Maffej. Antiq. Gall.* [p.] 84. In provincia Lugdunensi quinque fiscalia *cu[...]*

ngerem, plerosque viros bonos perspexi etc. Prio-ri loco fecit fiscalia manceps quaestus sui causa, altero vero egit fiscalia procurator Caesaris rei-publicae commodo. *F.*]

FISCĀRIUS, ii, m. fisco aliquid debens. *Fir-mic. Math.* 3, 13. *med.* Annuae fiscariorum prae-stationes.

FISCELLĂ, ae, f. θίβη, ταλαρίσκος, parvus fi-scus, vas ex virgis salicis aut junco aliave materie textum: quale est, in quo caseus exprimitur, uvae deferuntur, etc. *Virg. Ecl.* 10, 71. gracili fiscel-lam texit hibisco. *Tibull.* 2, 3, 15. Tunc fiscella levi detexta est vimine junci, Raraque per nexus est via facta sero. *Ov. Fast.* 4, 743. Libaque de milio milii fiscella sequatur. *Colum.* 12, 18. de vindemia: Si vineta grandia sunt, fabricandae de-cimodiae, et trimodiae, et fiscellae texendae, et picandae. ℙ A similitudine ita dicitur capistrum e vimine aut funiculis, quo boum ora inter aran-dum coercentur, φιμός. *Cato R. R.* 54. *extr.* Bo-ves fiscellas habere oportet, ne herbas sectentur, cum arabunt. *Plin.* 18, 19, 49. *n.* 2. Si inter ar-bores vitesque aretur, fiscellis capistrari oportet, ne germinum tenera praecerpant. ℙ Item ad pro-hibendas oves a salientibus arietibus. *Varr. R. R.* 2, 2. Deterrent ab saliendo fiscellis e junco, alia-ve qua re, quod adligant ad naturam.

[FISCELLIO, onis, m. dimin. fiscelli. Est no-men servile R. *Inscr.* ap. *Mur.* 1189, 4. Masclio Fiscellioni filio fecit. *F.*]

FISCELLUS, i, m. idem quod fiscella. *Colum.* 12, 38. *med.* Baccas myrti fiscello ligneo inclusas exprimito. ℙ Ita etiam appellatur casei mollis appetitor: ut catillones, catillorum liguritores. *Festus.*

*FISCELLUS Mons, *Monte Fiscello*, *Monte di Norcia*, *Monte della Sibilla*, pars Apennini M. in Umbria, juxta Piceni, et Sabinorum confinia, ex quo Nar fl. profluit, ubi etiam antrum Sibyllae esse fertur. *Varr. R. R.* 2, 1. et 3., *Sil.* 8, 519. et *Plin.* 3, 12, 17. *B. A.*

FISCĬNĂ, ae, f. τάλαρος, omne genus vasis ex vimine, junco, sparto, aliave materie contexti. *Cic. Fl.* 17. Homini Phrygi, qui arborem fici nunquam vidisset, fiscinam ficorum objecisti. *Virg. G.* 1, 266. Nunc facilis rubea texatur fiscina vir-ga. *Naevius* ap. *Serv.* ad *h. l.* Quod quaeso ut in pectus tuum demittas, tanquam vindemiator in fiscinam. *Colum.* 12, 39. *f.* In fiscina nova uvas premito. Et 50. *med.* Baccam oleae in fiscinis no-vis includi, prelisque subjici. *Mart.* 1, 44. Ru-stica lactantes nec misit fiscina metas, *h. e.* me-tam lactis. *Ov. Fast.* 4, 754. data est aegrae fi-scina frondis ovi. *Plin.* 18, 31, 74. Unus fronda-tor quatuor frondarias fiscinas complere in die ju-stum habet. *Id.* 34, 8, 19. *n.* 7. Equus cum fi-scinis.

FISCUS, i, m. τάλαρος, vas vimineum, junceum, aut ex simili alia materia, ad eos praesertim usus, quos in *Fiscina* et *Fiscella* exemplis indicavimus, corbis, quasillus, cista, sporta: est a φύσκος, bo-tulus, hinc φύσκη, vesica, quae a φυσάω, sufflo, flatu distendo. *Colum.* 12, 50. *f.* Fiscis novis oleum premi oportebit. Et 52. Oleam in novo fi-sco adjicito, subjectamque prelo sic premito, ne vasa intorqueas. ℙ Mos fuit majoris summae pe-cuniam in fiscos condi: quare *fiscus* saepe loculum, arcam, saccellum, cophinum, follem pecuniae si-gnificat. *Cic. Verr.* 1, 8. Fiscos complures cum pecunia Siciliensi a quodam senatore ad equitem R. esse translatos: ex his quasi decem fiscos ad senatorem illum relictos esse. *Phaedr.* 2, 7. Mu-lus ferebat fiscos cum pecunia. *Juven.* 14, 259. aerata multus in arca Fiscus. ℙ Dicitur specia-tim de pecunia publica, quia haec majoris summae est, quam privata. *Cic. Verr.* 2, 3, 85. Quater-nos HS, quos mihi senatus decrevit, et ex aerario dedit, ego habebo, et in cistam transferam ex fi-sco. [*Adde *Eund. Quint. Fr.* 3, 4. De fisco quid egerit Scipio, quaeram: ubi *Manut.* aerarium intelligit.] ℙ Sub imperatoribus *fiscus* dicta est pecunia et patrimonium principis, sicut *aerarium* reipublicae. *Sen. Ben.* 7, 6. Caesar omnia habet, fiscus ejus privata tantum ac sua. *Juven.* 4, 54. Quidquid conspicuum pulcrumque ex aequore toto est, Res fisci est, ubicumque natat. *Paul. Dig.* 39, 4, 9. *extr.* Fiscus ab omnium vectigalium praestationibus immunis est. *Suet. Dom.* 12. Ju-daicus fiscus acerbissime actus est, *h. e.* exacta pecunia, quae a Judaeis fisco debebatur ex tributi impositione. [*Suet. Aug.* 101. Quantum pecuniae in aerario et fiscis et vectigalibus residuis. (*Kai-serliche Kassen*). Adde *Tac. A.* 1, 37. Cum fisci de imperatore rapti inter signa interque aquilas veherentur. Quid differat in his *fiscus* ab *aerario*. V. in AERARIUM.] ℙ Postea *fiscus* appellata est omnis pecunia publica, itemque jus ac domi-nium reipublicae in agros, vectigalia, et ceteras res, unde reditus in publicum veniunt. Hinc *Eutr.* 2, 16. aperte fiscum pro aerario posuit.

*FISIDA, vicus Africae, in regione Syrtica. *Anton. Itin. B. A.*

FISSĬCŬLO, as, avi, atum, a. 1. findendo divi-do. *Appul. de Deo Socr.* p. 45, 28. Daemonum cuique tributa provincia, vel somniis conformandis, vel extis fissiculandis, vel praepetibus gubernandis, vel oscinibus erudiendis etc., *h. e.* extis minutatim ita dividendis, ut appareat *fissum jecoris*. V. FIS-SUS. [*Capell.* 1. p. 5. In fanis, quibus aut va-ticinia obliquis fundebantur ambagibus, aut de-nunciata pecudum caede fissiculatis extorum prosi-ciis viscera loquebantur. *Id.* 2. p. 38. Haec nu-mina haruspicio exta fissiculant admonentia quae-dam, vocesque transmittunt, auguratisque loquun-tur ominibus. *B. A.*] Adde *Fronton.* loc. *in* DIF-FISSUS.

FISSĬLIS, e, adj. qui findi potest, σχιστός. *Virg. A.* 6, 181. cuneis et fissile robur Scinditur. *Plin.* 16, 36, 64. Arundo fissilis praeacuta semper acie. Et *ib.* 39, 63. Lignum nullis rimis fissile. Et 36, 17, 27. Lapis fissili vena scinditur. *Pl. Aul.* 3, 2, 25. Ad focum si adesses, non fissile haberes caput.

FISSĬO, onis, f. σχίσις, actus findendi. *Cic. N. D.* 2, 63. Quibus cum terrae subigerentur fissione glebarum etc.

FISSĬPES, ĕdis, adj. omn. gen. qui pedes seu ungulas fissas habet. *Auson. epist.* 5, 3. Fissipe-des juvencae. ℙ Translate. *Id. ib.* 7, 49. Fissi-pes calamus.

*FISSUM. V. FISSUS, a, um.

FISSŪRĂ, ae, f. σχισμή, rima vel divisio, quae fit findendo. *Plin.* 10, 63, 83. Quorum in digitos pedum fissura divisa est. *Colum.* 4, 29. Totius obtruncatione vitis, et cum ejusdem resectionis fis-sura praecipit fieri. *Plin.* 33, 6, 33. Lapis fria-bilis, fissurisque, non globis dehiscens. *Id.* 28, 12, 55. Asini sevum labrorum fissuris cum adipe anserino.

[FISSŪRĀRĬUS, ii, m. qui fissuras facit. *Not. Tir.* p. 122. Fissura, fissurarius. *F.*]

FISSUS, a, um, part. a *findo*, σχιστός, ἐσχισμέ-νος, findendo scissus. *Ov. Met.* 4, 65. Paries fissus tenui rima. Et 585. Lingua fissa in partes duas. *Cels.* 8, 10. Ferulae fissae circumpositaeque ossa in sua sede contineant. *Plin.* 17, 27, 43. Fissa radice inditur lapis. *Suet. Caes.* 61. Equus ungulis fissis in modum digitorum. ℙ Translate. *Prud. Psych.* 760. fissa voluntas Confundit variis arcana biformia fibris, *h. e.* divisa, dissentiens. ℙ *Fissum*, *i*, est fissura. *Cels.* 7, 30. Si qua fissa in ano vetustate induruerunt, jamque callum ha-bent, ῥαγάδες: fissuras ani diutinas *Scribon.* 223. vocat. V. RHAGADES. ℙ *Fissum jecoris* apud haruspices est scissura et divisura, qua jecur in duas partes, seu λοβοὺς dividitur, quarum unam familiarem dicebant, hostilem alteram. (V. FIS-SICULO et FAMILIARIS). *Cic. Div.* 1, 52. Non placet Stoicis, singulis jecorum fissis, aut avium cantibus interesse Deum. Et *ib.* 2, 13. Fissum familiare, et vitale tractant. Et *ib.* 1, 10. Quid fissum in extis, quid fibra valeat, accipio: quae causa sit, nescio. Adde *N. D.* 3, 6.

FISTŪCĂ, ae, f. instrumentum utrinque ansa-tum, ponderosum, quo alte plurium manibus sub-lato pali magna vi terrae infiguntur: ab ἱστάω, sta-tuo, ut videtur. *Caes. B. G.* 4, 17. Haec tigna cum machinationibus demissa in flumen defixerat, fistucisque adegerat etc. [*Hoc loco non ea ma-china, quae manu opificis levata tundit, videtur intelligenda, sed haec, quae trochleis levata et rur-sus delapsa subjectos palos pondere et ictu infi-git.] ℙ Item crassum lignum, aut ferrum, quo pavimenta paviuntur, areae complanantur, calcan-tur, et solidantur. *Plin.* 36, 25, 6. Pavimenta in Italia fistucis pavita. *Cato R. R.* 28. Operito terra radicibus fini, deinde calcato pedibus bene: deinde fistucis vectibusque calcato quam optime poteris.

FISTŪCĀTĬO, onis, f. actus fistucandi, calcatu-ra, solidatio. *Vitr.* 7, 1. Si congesticius locus fuerit, fistucationibus solidetur. Et 10, 3. Pali resupinati defodiantur et circum fistucatione soli-dentur.

FISTŪCĀTUS, a, um, part. a *fistuco*, fistuca pavitus, calcatus. *Vitr.* 7, 4. *f.* et *Plin.* 36, 25, 63. Solo fistucato inducitur rudus. ℙ *Fistucatum* est fistucatio. *Plin.* 17, 11, 16. *f.* Terram circa radices fistucato spissandum.

FISTŪCO, as, a. 1. fistuca pavio, calco, solido. *Cato R. R.* 18. *med.* Fundamenta primum fistuca-to, postea caementis struito. *Plin.* 36, 25, 62. Rudus pedali crassitudine fistucari.

FISTŬLĂ, ae, f. σῦριγξ, avena, musicum in-strumentum pastorale, quod inflando sonum edit, ex pluribus calamis, imparibus, varii sonoris, cera compactis conflatum, cujus inventor Pan primus fuisse dicitur a *Virg. Ecl.* 2, 32., ab *Ov. Met.* 1, 690. et sqq. et a *Plin.* 7, 56, 57. Volunt esse quasi φύσηθλα, a φυσάω, inflo. [*Quid a tibia differat, ibi dicitur. *Tibull.* 2, 5, 31. Fistula, cui semper decrescit arundinis ordo: Nam calamus cera jun-gitur usque minor. *Virg. Ecl.* 2, 36. Est mihi dis-paribus septem compacta cicuta Fistula. Et *ib.* 3, 25. aut unquam tibi fistula cera Juncta fuit? *Ov. Met.* 13, 784. Sumptaque arundinibus compacta est fistula centum: Senserunt toti pastoria sibila montes. Adde *Cic. Or.* 3, 60. *Mart.* 14, 63. et *Lucr.* 4, 590. ℙ Potest etiam dici de tibia, quae unius calami est. *Macr. Sat. praef. l.* 1. *med.* Vides, quam multorum vocibus chorus constet; una tamen ex his omnibus redditur: aliqua est il-lic acuta, aliqua gravis, aliqua media: accedunt viris feminae, interponitur fistula. ℙ Est etiam tubus, canalis opertus claususque, per quem aqua fluit, σίφων, σωλήν. *Cic. Rabir. perd. f.* Fistulas, quibus aqua suppeditabatur Jovis O. M. templis ac sedibus, praecidi imperarat. *Plin.* 2, 103, 106. Aquae dulces juxta mare, ut fistulis, emicantes. Adde 31, 6, 31., ubi quinarias, octonarias, dena-rias fistulas describit: itemque *Front. Aquaed.* 25. et seqq. ℙ Item quicumque cavatus tubus fistu-lae similis, per quem quid defluit, ut in animali-bus aspera arteria, intestinorum ductus etc., in ossibus cannisque foramen cavitasque medullae etc. *Plin.* 11, 37, 66. Sub uva minor lingua, epiglossis appellata: opera ejus gemina, duabus interpositae fistulis. (Adde *Gell.* 17, 11.) et *ib.* 72. Pulmo spon-giosus ac fistulis inanibus cavus. *Id.* 9, 7, 6. Haec duo genera fistulis spirant, quae ad pulmonem per-tinent, balaenis a fronte, delphinis a dorso. *Id.* 28, 8, 27. Extrema fistula intestini. *Id.* 31, 11, 47. Spongiarum alias mares existimavere, tenui fistu-la: alias feminas, majoribus fistulis ac perpetuis: e maribus duriores alias, tenuissimis fistulis atque densissimis. *Id.* 11, 37, 62. Dentes aspidi tenui fi-stula perforati, *h. e.* intus cavi ad modum calamo-rum in fistula. Et *ib.* 28, 34. Muscarum generi lingua evidens fistula est, *h. e.* perforata, aculeus fistulosus. *Id.* 30, 3, 8. Ossiculis gallinarum in pa-riete servatis, fistula salva. *Id.* 19, 5, 23. Cucu-meres, in fistula flore demisso, mira longitudine crescunt, *h. e.* cannae inserto, cui prius omnes nodos perforaveris, ut *Pallad.* 4, 9. *med.* explicat. *Plin.* 12, 22, 48. Fistula calami odorati, *h. e.* in-ternodium intus pertusum. *Id.* 34, 11, 25. et *ib.* 12, 32. Impellere et inspirare aliquid in aures flatu per fistulam. *Pers.* 3, 14. *fistulam* vocat calamum scriptorium. Et *Plin.* 17, 14, 23. ferramentum su-torium, quo coria inciduntur. ℙ Quam *Cato R. R.* 10. memorat *fistulam farrariam*, est pilum prae-ferratum multis ferramentis oblongis obtusisque et ad modum calamorum in fistula musicali, in ca-pite pili infixis compactisque: simile opinor iis, quibus teruntur linei panni ad chartam faciendam. *Plin.* 18, 10, 23. Etruria spicam farris tosti pisit pilo praeferrato, fistula serrata et stella intus den-ticulata, ut nisi intenti pisant, concidantur grana ferrumque frangatur. ℙ Denique *fistula* est ulcus oblongum, angustum et profundum in corpore sive ex vitio, sive ex morbo, pus trahens. *Nep. Att.* 21. Tanta vis morbi in unum intestinum erupit, ut extremo tempore per lumbos fistula putris eru-perit. Al. leg. *fistula puris*. *Cels.* 7, 4. Adversus fistulas, si altius penetrant, si tortuosae sunt etc. Et *ib.* Solent inter costas fistulae subter ire etc. *Plin.* 20, 9, 33. Fistulas et humores evocare. Et 24, 11, 51. Laxare et siccare fistulas etc. Et *ib.* 8, 32. Tumores sanant extrahuntque per fistulas. ℙ Est etiam baculus teres, quo pistores et bella-rii tracta, ex quibus lagana fiunt, complanant. *Apic.* 42. Unum laganum fistula percuties.

FISTŬLANS, antis, part. ab inusit. *fistulo*, fistu-latus, fistulosus, fistulam agens. *Plin.* 18, 11, 29. *n.* 1. Terra bibula et pumicis vice fistulans. *Hard.* legit *fistulosa* ex MSS.

[FISTŬLĀNUS, i, m. ad fistulam pertinens. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 1092, 4. Q. Caesius Fistu-lanus. *F.*]

FISTŬLĀRIS, e, adj. ad fistulam pertinens, ut Fistulare medicamentum, *Veg. Vet.* 2, 13. ℙ *Fi-stulares versus* ap. *Diomed.* 3, 498. dicuntur qui ab una syllaba ad plures surgunt, ideoque fistulae figuram repraesentant.

FISTŬLĀRIUS, ii, m. qui fistula canit. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 625. *n.* 218. Q. Grisidio (leg. *Caesidio*) Q. F. Sabiniano fistulario, cantori etc.

FISTŬLĀTIM, adv. per fistulas. *Appul. Met.* 4. p. 144, 3. Fimus fistulatim excussus.

FISTŬLĀTOR, oris, m. qui fistula canit, συρι-κτής. *Cic. Or.* 3, 61. Sed fistulatorem domi relin-quetis.

FISTŬLĀTŌRĬUS, a, um, adj. ad fistulatorem pertinens, ut Fistulatoriae artes. *Arnob.* 2. p. 73.

FISTŬLĀTUS, a, um, part. ab inusit. *fistulo*, cavatus in morem fistulae. *Arnob.* 2. p. 84. Venae fistulae et commeabiles. *Sidon. carm.* 4. *post ep.* 13. *l.* 9. Aera fistulata. *Suet. Ner.* 31. Coenatio-nes laqueatae tabulis eburneis versatilibus, ut flo-res; fistulatis, ut unguenta desuper spargerentur. Ita recte leg. *Salmas.* ad *Vopisc. Aurel.* 46., ita etiam edidit *B. Crus.* [*praeeunte *Oud.*]: alii aliter.

FISTŬLESCO, is, n. in fistulae morem pertun-dor. *Fulg. Myth.* 2, 19. Crementis lunae abscissa ligna furfuraceis tinearum terebraminibus fistule-scunt.

FISTŬLO. V. FISTULANS.

FISTŬLŌSUS, a, um, adj. in modum fistulae in-

tus cavatus, pertusus. *Plin.* 11, 2, 1. Telum culicis fodiendo acuminatum, sorbendo fistulosum. Et *ib.* 37, 65. Quibus aculeus in ore fistulosus, iis nec lingua nec dentes. ¶ Item fistulis seu foraminibus oblongis abundans. *Colum.* 7, 8. Caseus neque fistulosus, neque salsus, neque aridus. *Plin.* 27, 8, 45. Spongia densitatis fistulosae. Et 17, 5, 7. Terra arida, fistulosa, scabra. Et 36, 23, 53. Fistulosus lapis. ¶ Item fistulae morbo laborans. *Cato R. R.* 157. Fistulosus cancer subtus suppurat sub carne.

FĪSUS, a, um, part. a *fido*, confidens. *Ov. Pont.* 4, 9, 78. Hic arcu fisos terruit ense Getas. *Id. Met.* 15, 827. taedae non bene fisa. *Lucan.* 5, 577. Fisus cuncta sibi cessura pericula, Caesar.

FITILLĂ. V. FRITILLA.

*FIVĔRE pro Fugere, Antiquum. *Festus.* Haec *Gesnerus.* Locum non reperio. *B. A.* Neque ego.

FIXĔ, adv. figendo, inhaerendo. *August. ep.* 6. *extr.* Ubi tenacius habitabit et fixius.

FIXĬO, onis, f. *Vet. Gloss.* Fixio, καθήλωσις, πῆξις. *B. A.*

FIXŬLAS, fibulas. *Festus.*

FIXŪRĂ, ae, f. *Tert. adv. Gnost.* 1. *med.* Perire sine causa, prima fixura.

*FIXUS, us, m. i. q. fixio. *Auct. Itin. Alex.* (edente *A. Maio*) 112. Sed enim hanc quoque obtinet fixu vitium. *B. A.*

FIXUS, a, um, part. a *figo*, affixus, infixus. *Cic. Div.* 1, 34. Arma fixa in parietibus. *Hor. Ep.* 1, 1, 4. Arma fixa ad postem Herculis. *Virg. A.* 4, 495. arma fixa thalamo. *Enn.* ap. *Cic. Pis.* 19. saxis fixus asperis. *Ov. Trist.* 5, 7, 19. fixo dare vulnera cultro. *Id. Met.* 8, 382. Arundo fixa sub aure feri. *Id. Fast.* 5, 398. Sagitta laevo pede fixa. *Plin.* 29, 4, 14. Canes vivi in furca fixi. *Ov. Met.* 7, 87. in vultu lumina fixa tenet. *Virg. A.* 1, 486. solo fixos oculos tenere. Et *ib.* 11, 507. oculos in virgine fixus. ¶ Translate. *Cic. Cluent.* 45. Id non ita fixum esse deberet, ut convelli non liceret. *Sil.* 2, 364. et 3, 114. Fixum est hoc facere, *h. e.* certum est, statutum, omnino deliberatum. *Cic. Balb.* 28. Illud fixum in animis vestris tenetote, vos de beneficio Pompeji judicaturos. *Id. Rabir. Post.* 9. Illud maneat et fixum sit, quod neque moveri, neque mutari potest. *Lepid.* ad *Cic. Fam.* 10, 34. *f.* Quae perpetuo animo meo fixa manebunt. *Virg. A.* 4, 15. Si mihi non animo fixum immotumque sederet, Ne cui me vinclo vellem sociare jugali. *Cic. Acad.* 4, 46. Ratum, fixum, firmum fuisse vis. *Id. ib.* 9. Decretum stabile, fixum, ratum. *Id. Mur.* 30. Dixisti quippiam: fixum et statutum est. *Id. Att.* 8, 14. Scito, labare meum consilium illud, quod satis jam fixum videbatur. *Arator Act. Apost.* 1, 322. Arva tremunt concussa locis, tu fixior haeres: quo sensu *Virg.* quoque *A.* 2, 650. Talia perstabat memorans fixusque manebat. ¶ Est etiam transfixus. *Virg. A.* 12, 537. fixo stetit hasta cerebro. ¶ Translate. *Id. ib.* 7, 291. acri fixa dolore. ¶ Stellae fixae in coelo, quas *Cic.* appellat inerrantes, sunt de quibus *Manil.* 2, 35. Ceteraque ex variis pendentia casibus astra, Aethera per summum voluerunt fixa revolvi. ¶ [*Permutatur *fixus* et *nixus.* V. *Burm.* ad *Propert.* 1, 3, 34.]

F L

FLĂBELLĬFER, a, um, adj. Flabelliferae ancillae, quae flabellum ferunt et ventilationem faciunt. *Pl. Trin.* 2, 1, 22. Flabelliferae, sandaligerulae, cantrices etc

FLĂBELLO, as, a. 1. *Tert. Pall.* 4. Cum calor in affectationem flabellatur, *h. e.* flabello agitatur et accenditur.

FLĂBELLŬLUM, i, n. diminut. parvum flabellum. *Ter. Eun.* 3, 5, 50., ubi alii leg. *flabellum.*

FLĂBELLUM, i, n. diminut. flabri, ῥιπίδιον, instrumentum, quo fit ventilatio ad refrigerandum vel ad ignem excitandum. *Ter. Eun.* 3, 5, 47. Cape hoc flabellum: ventulum huic sic facito. *Mart.* 3, 82, Et aestuanti tenue ventilat frigus Supina prasino concubina flabello. ¶ Per similitudinem dicitur de cauda avium. *Prop.* 2, 18, 59. Et modo pavonis caudae flabella superbi. [*Scilicet delicatiores Romanorum feminae caudis pavonum utebantur ad ventilandum, refrigerandum. V. interprr. ad h. l. et *Boettig. Sab.*] ¶ Translate. *Cic. Fl.* 23. Cujus lingua, quasi flabello seditionis, illa tum est egentium concio ventilata.

FLĀBĬLIS, e, adj. spirabilis, aereus. *Cic. Tusc.* 1, 27. Nihil ne aut humidum quidem, aut flabile, aut igneum. ¶ De spirituali Christianorum significatione. *Prud.* περὶ στεφ. 10, 347. Aedem sibi ipse (Deus) mente in hominis condidit Vivam, serenam, sensualem, flabilem, Solvi incapacem posse, nec destructilem. Alii minus recte leg. *stabilem* vel *flebilem.*

FLABRĀLIS, e, adj. flabilis, ad flabrum pertinens. *Prud. Apoth.* 841. Cum libet, in gelidum flabrali frigore ventum Spiritus exsistit. Al. leg. *flabrare*, h. e. flare, ab inusit. *flabro, as.*

[FLABRĀRĬUS, ii, m. qui flabello muscas abigit a cadaveribus publice expositis. *Isid. Gloss.* Flabrarius, custos corporum. Alii mendose leg. *flabarius* et *porcorum.* V. VENTILO. *F.*]

FLABRO, as. V. FLABRALIS.

FLABRUM, i, n. πνοή, πνεῦμα, flatus, flamen venti: hujus etymon vide in FLO. Vox poetica. *Prop.* 2, 20, 70. neque hic Boreae flabra, neque arma timet. *Lucr.* 6, 427. freta ferviscunt spirantibus incita flabris. *Virg. G.* 2, 293. non hiemes illam, non flabra, neque imbres Convellunt. *Val. Fl.* 6, 665. Lenibus alludit flabris levis auster. ¶ In singulari num. exempla nondum vidimus: quod et *Serv.* adnotavit ad *Virg. l. c.*

FLACCĔO, es, cui, n. 2. flaccus fio, languesco, marcesco, παρακμάζω, μαραίνομαι: [est a βλακεύω, torpeo, langueo, mutata scilicet littera β in *f*, ut saepe alias, et geminata *c*. *F.* Nemini persuadebit.] *Varr. R. R.* 1, 13. Stercus quod infertur recens, minus bonum: id cum flaccuit, melius. *Lucil.* ap. *Non.* 2, 323. Lorum flaccet. *Lact. Opif. Dei* 8. Aures pendulae atque flaccentes. ¶ Translate. *Afran.* ap. *Non. l. c.* Disperii: perturbata sum: jam flaccet fortitudo. *Cic. Q. Fr.* 2, 15. *f.* Messala flaccet, *h. e.* languet, in petitione consulatus deficit. (V. *Att.* 4, 15. *med.*) *Appul. Apol.* p. 290, 8. Oratio vestra rebus flaccet, spiritu viget.

FLACCESCO, is, n. flaccere incipio, languesco. *Col.* 12, 7. Foeniculum cum legeris, sub tecto exponito, dum flaccescat. *Vitr.* 2, 9. flaccescente fronde. ¶ Translate. *Cic. Brut.* 24. Cum otiosus stilum prehenderat, motusque omnis animi, tanquam ventus, hominem defecerat, flaccescebat oratio. [*Doederl. 1, 107.] *Arnob.* 4, 142. Flaccescentium voluptatum ardorem restituere. *Id.* 7, 237. Ad numerum cymbalorum mollita indignatione flaccescunt, *h. e.* iram ac vires deponunt, placantur, mitescunt. ¶ Legitur et *flaccisco.* *Pacuv.* ap. *Non.* 8, 37. Flucti flacciscunt, silescunt venti. Ita etiam *Liv. Andron.* ap. *Non.* 3, 267. Flacciscent utria.

FLACCĬĀNUS, a, um, adj. ad Flaccum pertinens, quod est cognomen Romani hominis. *Val. Max.* 6, 3. *n.* 1. Flacciana area diu penatibus vacua.

FLACCĬDUS, a, um, adj. μαλθακὸς, χαλαρὸς, languidus, et ob debilitatem, aut lenitudinem pendulus. *Varr. R. R.* 2, 9. de canib. et *Col.* 7, 6. de capro, et *Plin.* 8, 51, 77. de sue. Aures flaccidae et praegravantes. *Plin.* 15, 30, 39. Flaccidum folium. *Lucr.* 5, 631. Flaccidiore turbine fertur, *h. e.* cursu remissiore ac tardiore. *Appul. Met.* 7. Vestis muliebris in sinus flaccidos abundans. Al. leg. *floccidos*, h. e. floccis abundantes. *Id. Florid. n.* 23. p. 365, 7. Vela pendula et flaccida. ¶ Translate. *Arnob.* 7, 251. Argumentatio flaccida est, *h. e.* infirma, levis.

[FLACCILLĂ, ae, f. dimin. flaccae. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 93, 2. Avitus Proculi F. pro salute Flaccillae Flacci (F.) uxoris suae. *F.*]

[FLACCĪNĀTOR, oris, m. videtur significare, qui flaccere facit. Est cogn. R. *Liv.* 9, 20. M. Foslius Flaccinator consul. *F.*]

[FLACCĪNILLĂ, ae, f. dimin. Flaccini. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 433, 5. Macrinia Flaccinilla. *F.*]

[FLACCĪNUS, i, m. qui ad Flaccum pertinet. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 1109, 10. T. Flavius Flaccinus. *F.*]

FLACCŬLUS, a, um, dimin. flacci. *Trebell. Poll. Gallien.* 8. Pugiles flacculis, non veritate pugnantes, *h. e.* pilis flaccidis et mollibus, innoxium ictum inferentibus. Ita legit et exponit *Salmas.* Alii *sacculis.*

FLACCUS, a, um, adj. flaccidus. De homine dicitur, cui sint auriculae solito majores, mobiles, ac pendulae. *Cic. N. D.* 1, 29. Ecquos Deos paetulos esse arbitramur? ecquos silos? flaccos, frontones, capitones, quae sunt in nobis? ¶ Hinc factum cognomen Romanis gentibus non unis, ut Corneliae, Horatiae, Valeriae, Fulviae etc. *Plin.* 11, 37, 50. Aures homini tantum immobiles: ab iis Flaccorum cognomina.

*FLĂGELLĀTĬCĬUS, ii, m. flagellis dignus, verbero. *Gloss. Philox.* Flagellaticius, μαστιγίας. *B. A.*

FLĂGELLĀTĬO, onis, f. διαμαστίγωσις, actus flagellandi. *Tert. ad Martyr.* 4. *f.* V. locum.

FLĂGELLĀTUS, a, um, part. a *flagello*, flagellis caesus. *Plin.* 9, 30, 48. Canes extremis polypi crinibus flagellati. ¶ Translate. *Id.* 2, 45, 45. Radiorum multiformi jactu flagellatus aer. *Stat. Th.* 3, 36. Ima flagellatis, signum lugubre malorum, Ponderibus trepidavit humus, *h. e.* concussis, emotis, agitatis.

FLĂGELLO, as, avi, atum, a. 1. μαστιγόω, flagello, virgis, fuste caedo: cujus etymon vide in FLO. *Ov. Met.* 3, 93. Pondere serpentis curvata est arbor, et imae Parte flagellari gemuit sua robora caudae. *Quint.* 11, 3. *med.* ubi de gestu: Repetito ultra laevum humerum gestu flagellare in tergum. *Plin.* 8, 16, 19. de leone: In principio iracundiae terra cauda verberatur: incremento terga, ceu quodam incitamento, flagellantur. *Id.* 25, 8, 55. Serpentes sese interimunt flagellando. *Id.* 18, 30, 72. Messis alibi tribulis in area, alibi equarum gressibus exteritur, alibi perticis flagellatur. *Suet. Cal.* 26. Quaestorem suum in conjuratione nominatum flagellavit, veste detracta, subjectaque militum pedibus, quo firme verberaturi insisterent. ¶ Translate et poetice *Mart.* 4, 42. Lumina sideribus certent, mollesque flagellent Ora comae: tortas non amo, Flacce, comas, *h. e.* prolixae, extensaeque comae jactatu vultum verberent. Sic *Stat. Th.* 10, 169. Sertaque mixta comis sparsa cervice flagellat, *h. e.* diverberat, agitat, concutit. *Pers.* 4, 48. Si puteal multa cautus vibice flagellas. V. PUTEAL. ¶ *Flagellare opes* dicitur arca ditis avarique hominis, quae multam pecuniam continet, coercet, premit, avareque custodit, ne aut insumatur, aut surripiatur. *Mart.* 2, 30. et 5, 13. ¶ *Flagellare annonam* est vexare, arctare, continendo apud se, ne copia sit, et difficilis coemptio fiat. *Plin.* 33, 13, 57. Pretia rerum, quae usquam posuimus, non ignoramus, alia in aliis locis esse, et omnibus paene annis mutari, prout navigationes constiterint, aut ut quisque mercatus sit, aut aliquis praevalens manceps annonam flagellet.

FLĂGELLUM, i, n. dimin. flagri, μάστιξ, lorum, seu aliud quodvis flexile verber, quo servos nudatos caedere solebant, quod poenae genus gravius erat, quam fustibus caedi. *Cic. Rabir. perd.* 4. Porcia lex virgas ab omnium civium R. corpore amovit, hic misericors flagella retulit. *Marcell. Dig.* 48, 19, 10. Ex quibus causis liber fustibus caeditur, ex his servus flagellis caedi, et domino reddi jubetur. *Hor. Sat.* 1, 2, 41. flagellis ad mortem caesus. *Id. Ep.* 4, 11. Sectus flagellis praeconis ad fastidium. *Catull.* 25, 10. Ne laneum latusculum, natesque mollicellas Inusta turpiter tibi flagella conscribillent. *Ov. Ib.* 185. tibi de Furiis scindet latus una flagello. *Juven.* 6, 478. hic frangit ferulas: rubet ille flagellis. ¶ De mala conscientia. *Lucr.* 3, 1033. mens sibi conscia facti Praemetuens adhibet stimulos, torretque flagellis. *Juven.* 13, 195. Occultum quatiente animo tortore flagellum. ¶ Dicitur etiam de scutica, qua aurigae utuntur, quae excussa clarum reddit sonum. *Virg. A.* 5, 579. signum clamore paratis Epitides longe dedit, insonuitque flagello. *Sil.* 4, 440. Quadrijugos atro stimulat Bellona flagello. *Col.* 2, 2. *f.* Boves admonere flagello. ¶ Item de summa palmitis parte, et de virgis flexilibus aliarum arborum, βλαστὸς: a *flagellum*, qua notat lorum, quia sarmentorum et virgarum usus in caedendo fuit. *Varr. R. R.* 1, 31. Ejuncidum sarmentum non potest ex se ejicere vitem, quam vocant minorem, flagellum; majorem, unde uvae nascuntur, palmam. *Col.* 4, 4. *med.* Nonnulli fructus avidius eliciunt, extrema et media flagella submittendo. *Virg. G.* 2, 299. neve flagella Summa pete, aut summa destringe ex arbore plantas. *Catull.* 62, 52. Jam jam contingit summum radice flagellum. ¶ ¶ Item de crinibus, brachiisque polyporum. *Ov. Met.* 4, 366. Utque sub aequoribus deprensum polypus hostem Continet, ex omni dimissis parte flagellis. *Sidon. ep.* 1, 2. Aurium legulae crinium superjacentium flagellis operiuntur. ¶ [*Item tribula. *Hieron.* in *c.* 28. *Esaiae:* Sed virga excutiuntur et baculo, quae vulgo flagella dicuntur. V. *Du Fresne Glossar.* *B. A.*]

FLĂGĬTĀMENTUM. V. FLAMENTUM.

FLĂGĬTĀTĬO, onis, f. actus flagitandi, αἴτησις. *Cic. Top.* 1. *f.* Nolui deesse ne tacitae quidem flagitationi tuae. *Just.* 2, 4. Quindecim annis pacandae Asiae immorati, uxorum flagitatione revocantur. *Tac. A.* 13, 50. Crebrae populi flagitationes, immodestiam publicanorum arguentis.

FLĂGĬTĀTOR, oris, m. qui flagitat. *Cic. Brut.* 5. Hunc video flagitatorem, non illum quidem tibi molestum, sed assiduum tamen et acrem fore. *Liv.* 8, 12. *med.* Triumphi ante victoriam flagitator. *Id.* 2, 45. *f.* Flagitator pugnae. ¶ Speciatim dicitur de creditore, qui debitum reposcit. *Pl. Cas. prol.* 23. Ejicite ex animo curam, atque alienum aes: ne quis formidet flagitatorem suum. *Id. Most.* 3, 2, 81. Quasi flagitator astans usque ad ostium. Adde *Gell.* 17, 6. *f.*

FLĂGĬTĀTRIX, icis, f. quae flagitat. *August. ep.* 140. Epistola vehemens flagitatrix.

FLĂGĬTĀTUS, a, um, part. a *flagito*, vehementer petitus. *Tac. A.* 1, 32. Eo usque flagitatus est, donec ad exitium dederetur. ¶ *Flagitatus inter cutem* olim obscenum sensum habuit. *Fest.* in *Inter: h. e.* flagitium passus. Ita *Cato* ap. *Prisc.* 6, 719. Intercutibus stupris flagitatus. V. FULLO.

*FLAGĬTĬO, as, a. 1. *Lact.* 6, 23. Pudicitiam flagitiavit. Ex lectione *P. Manutii* et Codicum novem. V. *Bunemann.* Veruntamen pleraeque edd. habent *profligavit.* In ed. *Bunemann.* (consentientibus plurimis codd.) impressum *flagitavit*, eadem significatione. *B. A.*

FLĂGĬTĬOSĒ, adv. βδελυρῶς, αἰσχρῶς, turpiter, inhoneste, foede, cum infamia et probro. *Cic. Fin.* 3, 11. Quis animo aequo videt eum, quem

impure et flagitiose putet vivere? Id. Verr. 1, 15. Patres conscriptos judicia male et flagitiose tueri. Id. Div. Verr. 22. Ut turpissime, flagitiosissimeque discedat, nihil de suis veteribus ornamentis requiret. Id. Cat. 2, 4. Aliorum amori flagitiosissime servire. Id. Att. 7, 15. f. Sumus enim flagitiose imparati cum a militibus, tum a pecunia. Id. Font. 11. Legationes flagitiose obitae. Id. Fin. 5, 31. Flagitiose desciscere ab aliquo. Arnob. 4, 141. Flagitiosius procreare liberos.

FLĀGĬTĬŌSUS, a, um, adj. βδελυρὸς, αἰσχρὸς, flagitiis contaminatus, vitiosus cum dedecore, turpis, foedus, infamis, impurus. Cic. Tusc. 4, 32. Ut turpes sunt, qui efferunt se laetitia, cum fruuntur Veneris voluptatibus; sic flagitiosi, qui eas inflammato animo concupiscunt. Id. Verr. 2, 2, 78. Homo flagitiosissimus, libidinosissimus, nequissimusque. Et 54. Flagitiosae libidines. Id. Fin. 2, 28. Vitiosa et flagitiosa vita. Id. Rosc. Am. 9. Bonorum emptio flagitiosa, flagitiosa possessio. Sall. Jug. 88. Quanto vita illorum praeclarior, tanto horum socordia flagitiosior. Et 37. Flagitiosissima facinora facere. Tac. H. 2, 31. Egregiam Otho famam, Vitellius flagitiosissimam meruere. Sall. Cat. 5. Civitas paulatim immutata, ex pulcherrima pessima ac flagitiosissima facta est. Id. Jug. 118. Regem armis, quam munificentia, vinci, minus flagitiosum. Tac. A. 3, 54. Tot a majoribus repertae leges, tot, quas divus Augustus tulit, illae oblivione, hae (quod flagitiosius est) contemptu abolitae.

FLĀGĬTĬUM, ii, n. a flagito: proprie est strepitus. Pl. Poen. 3, 2, 32. hae fores fecerunt magnum flagitium modo. Add. Quid id est flagitii? Co. crepuerunt clare. At saepe est acris, turpisque efflagitatio cum convicio ac tumultu. Hinc Id. Pl. flagitium vocat, cum puellae causa protervi juvenes aliorum ostia occentant, et carbonibus elogia inscribunt. Merc. 2, 3, 82. Neque propter eam quicquam eveniet nostris foribus flagitii. Et acrem molestamque creditoris petitionem debiti. Epid. 3, 4, 77. Fides non reddis? abiero: Flagitio cum majore post reddes tamen, h. e. efflagitatione, convicio, quo tibi usque molesta ero, usque donec reddas. V. Voss. Etym. [*Cf. Döderl. 2, 143. qui deducit a flagrare, frequentat. v. flagitare, primamque hanc vocis significationem ponit. Tac. A. 1, 27. Militiae flagitia aspernari. 3, 17. Pro Plancina cum pudore et flagitio disserit, matris preces obtendens.] ℙ Speciatim est appellatio virginis de stupro, ipsumque stuprum, ut est ap. Non. 4, 215. Item quodvis facinus cum dedecore infamiaque conjunctum, praesertim libidinosum, impurum, sordidum, unde certissima infamia est, βδελυρία, αἰσχρότης. August. Doctr. Christ. 10. Quod agit indomita cupiditas ad corrumpendum animum et corpus suum, flagitium vocatur: quod autem agit, ut alteri noceat, facinus dicitur. [*V. Döderl. 2, 145.] Cic. Senect. 12. Stupra vero, et adulteria, et omne tale flagitium, nullis aliis illecebris excitari, nisi voluptatis. Tac. G. 12. Scelera ostendi oportet, dum puniuntur, flagitia abscondi. [*V. integrum l., prae ceteris demonstrantem, ita esse distinguendum inter scelera et flagitia, ut scelus damni inferendi notionem vel maxime contineat. Hor. Od. 3, 5, 26. Damnum flagitio additis. Cf. Döderl. 2, 144. sq. qui nubem hujus generis exemplorum congessit.] Cic. Verr. 2, 5, 10. f. Noctis longitudo stupris et flagitiis conterebatur. Id. Tusc. 4, 34. extr. Quasi vero non propter libidinem tanta flagitia et faciat, et dicat. Et 33. Versari in flagitio. Id. fr. in C. Anton. ap. Ascon. Stupris se ac flagitiis contaminare. Id. Brut. 61. Flagitium committere. Id. Cluent. 46. Flagitium rei militaris admittere. Id. Rosc. Am. 9. Scelera et flagitia facere. Ter. Ph. 5, 2, 5. Aliquid flagitii conficere. Liv. 39, 16. Minus tamen esset, si flagitiis tantum effeminati forent; a facinoribus manus, mentem a fraudibus abstinuissent. (V. FACINUS). Sall. Cat. 14. et 38. Qui alienum aes grande conflaverat, quo flagitium aut facinus redimeret. Et 24. Flagitiis atque facinoribus coopertus. Et Jug. 90. Dedecorare se flagitiis. Pl. Cas. 5, 3, 1. Flagitio ardere. Cic. Pis. 18. Ingurgitare se in flagitia. Id. Tusc. 1, 30. Flagitiis se inquinare. Ter. Heaut. 5, 4, 14. Flagitiis infamem fieri. Id. Ad. 1, 2, 32. Non est flagitium, facere haec adolescentulum? ℙ De aliis rebus, quae dedecus aliqua ratione afferunt. Id. Heaut. 5, 1, 49. Nonne id flagitium est, te aliis consilium dare, foris sapere, tibi non posse auxiliarier? Cic. Brut. 61. vocat flagitium, cum quis in scriptis obliviscitur, quid paulo ante posuerit. Id. N. D. 1, 24. Democriti flagitia appellat, quod atomos in philosophia invexerit, ex quibus mundus effectus sit: tanquam sit hoc immanis error, et opinio ejusmodi, quae dedecus ipsi pepererit. Id. Rosc. Am. 18. Qui praeesse agro colendo, flagitium putas, profecto illum Atilium hominem turpissimum atque inhonestissimum judicares. ℙ Per metonymiam dicitur de infamia, quae flagitium consequitur. Cic. Att. 16, 7. med. Id erat meum factum flagitii plenum et dedecoris. Liv. 42, 60. Consul moveri flagitio timoris fatendi. Id. 25, 15. f. Flagitium imperio demere. Nep. Alcib. 1. extr. Periturum se potius, quam cum tanto flagitio domum rediret. Sall. Or. Macri Licinii ad pleb. f. Neque gloria movemini, neque flagitio. ℙ Flagitium hominis ap. Pl. Cas. 2, 1, 8., Men. 3, 2, 24. et 5, 1, 9. est homo flagitiosissimus. Sic Truc. 2, 7, 60. Scelus viri, h. e. scelestissimus. [*Eodem modo dicitur deliciae pueri, monstrum hominis, al.] ℙ Flagitii stabulum ab eodem dicitur, qui flagitiorum plenus est. Truc. 2, 7, 31. Eodemque sensu flagitii flagrantia. Rud. 3, 4, 28. velut qui flagitiosis omnibus cupiditatibus ardet. ℙ In illo Lucilii l. 29. praebent rectius multo, et sine flagitio; Non. loc. supra cit. flagitium exponit periculum: quam recte, alii viderint.

FLĀGĬTO, as, avi, atum, a. 1. ἐξαιτέω, plus est, quam postulo, et significat vehementer et acriter postulare, idque interdum cum clamore et convicio. [*De etymo V. FLAGITIUM ab init.] Donat. ad Ter. Eun. 2, 3, 90. Flagitatio a strepitu dicitur, unde flamma et flagella et flagitare, id est personare, intelligimus dici: nam haec omnia sine strepitu crepituque non sunt. Cic. Fam. 9, 8. Metuo, ne te forte flagitent: ego autem mandavi, ut rogarent. Id. Planc. 19. Etiam atque etiam insto atque urgeo, insector, posco, atque adeo flagito crimen. Id. Har. resp. 22. Cupientem Italiam, populum R. desiderantem, flagitantes vos excitavit. Id. Rabir. perd. 3. Alicujus auxilium implorare et flagitare. Id. Tusc. 1, 15. Mercedem ab aliquo flagitare. Id. Verr. 2, 5, 4. Pater filium abs te flagitat. Id. Fam. 3, 11. med. A te tua promissa per litteras flagitabam. Caes. B. G. 1, 16. [*Verba sunt: Quotidie Caesar Aeduos frumentum, quod essent polliciti, flagitabat. Notanda est h. loci structura, quod v. flagito, aliaque id genus plura, quando cum duplici accus. construuntur, ad rem significandam rarius substantivi accus. utuntur. V. Ramsh. Gr. Lat. p. 387. Ruddim. 2, 176.] Et Cic. Dom. 6. Me frumentum flagitabant. Id. Or. 2, 45. Haec sunt illa, quae me ludens Crassus flagitabat. Pl. Merc. 1, 2, 66. Flagitas me, ut eloquar. Cic. Phil. 5, 11. Ut primum senatus haberi potuit, semper flagitavi, ut convocaremur. Id. Sext. 11. Flagitabatur ab his quotidie, ut meam causam susciperent. Id. Fam. 15, 18. extr. Sed flagitat tabellarius. Id. Fin. 1, 5. A philosopho, si afferat eloquentiam, non asperner: si non habeat, non admodum flagitem. Plin. 34, 8, 19. n. 6. Populus magnis theatri clamoribus, reponi Apoxyomenon, flagitavit. Et 35, 10, 35. n. 3. Flagitavit ostendi picturam. Virg. A. 2, 123. quae sint ea numina Divum, Flagitat. ℙ Passive Caes. B. C. 1, 87. Petrejus atque Afranius, cum stipendium ab legionibus flagitarentur, Caesar ut cognosceret, postulant. Al. multo rectius flagitaretur. Cic. Dom. 7. Flagitabar bonorum expostulatione. Id. Vatin. 11. Ejus sceleris quaestio in te flagitatur. ℙ Est etiam requirere, exigere. Cic. Phil. 5, 19. Facilius apparabitis ea, quae tempus et necessitas flagitat. Id. Quint. 3. extr. Tametsi causa postulat; tamen quia postulat, non flagitat, praeteribo. Id. Fam. 4, 13. med. Quid acta tua vita, quid studia, quid artes, quibus a pueritia floruisti, a te flagitent, tu videbis. ℙ Dicitur et de creditoribus assidue et moleste, clamoribus, convicio debitum reposcentibus. Pl. Ps. 1, 5, 143. Si non dabis, clamore magno, et multum flagitabere. Id. Poen. 3, 1, 36. Neque nos quemquam flagitamus, neque nos quisquam flagitat. Id. Men. prol. 46. Illum clamore vidi flagitarier, παραγωγή. Cic. Or. 3, 5. Admonitum te venimus, non flagitatum. ℙ Pro arcessere. Plin. 19, 5, 28. Siser Tiberius nobilitavit, flagitans omnibus annis e Germania. ℙ Habet nonnunquam usum in re turpi, ut flagitium et flagitatus, nempe ardenter ad stuprum sollicitare: immo stupro contaminare, corrumpere. Ulp. Dig. 47, 1, 2. Si quis ancillam alienam subripuit et flagitaverit. [*Flagitare h. l. non corrumpere, contaminare significat, sed appellare, sollicitare. V. Briss. Verb. Signif. s. v.] Lactant. 6, 23. Pudorem exstinxit, pudicitiam flagitavit. Appuleji locum Met. 8. V. in CINAEDUS. ℙ Aliquando est postulare ad judicium, accusare. Tac. H. 1, 53. Compertum publicam pecuniam avertisse, ut peculatorem flagitari jussit.

FLAGRANS, antis, part. a flagro, qui flagrat. καιόμενος. Virg. G. 1, 331. ille flagranti Aut Atho, aut Rhodopen, aut alta Ceraunia telo Dejicit. Cic. Div. 1, 32. Noctu flagrantes onerarias, quas incenderant milites, videbatis. Liv. 44, 36. Flagrantissimo aestu. *Cic. Or. 3, 2. Bello flagrans Italia. ℙ Item splendidus, nitens. Virg. A. 12, 167. sidereo flagrans clypeo. Et 65. flagrantes perfusa genas, h. e. rubore veluti accensas. Sil. 12, 731. flagrantior aethere lampas, h. e. sol splendidior. ℙ Item cupidus, vehemens. Catull. 64, 91. Non prius ex illo flagrantia declinavit Lumina. Juven. 13, 11. flagrantior aequo Non debet dolor esse viri. Cic. Mur. 31. Recentibus praeceptorum studiis flagrantem usus flectet, dies leniet, aetas mitigabit. Id. Att. 7, 4. Flagrans desiderio tui. Id. Or. 2, 45. odio. Virg. A. 11, 225. Hos inter motus medio in flagrante tumultu. Cic. Tusc. 4, 19. Flagrans cupiditas. Prop. 1, 13, 23. amor. Hor. Od. 2, 12, 25. Flagrantia oscula, h. e. cupida, amore ardentia. Prop. 3, 17, 13. Thessalico flagrans Salmonis Enipeo. Cic. Fat. 2. Nec enim oratoria illa studia deserui, quibus etiam te incendi, quamquam flagrantissimum acceperam. Tac. A. 11, 29. Flagrantissima gratia esse, h. e. maxime gratiosum et carum esse. [*Plura de hujus Tacito longe usitatissimi verbi significatione v. ap. Bötlich. Lex. Tac. p. 200. sq.] ℙ Just. Cod. 9, 13, 1. §. 1. Ubi inventi fuerint in ipsa rapina, et adhuc flagranti crimine comprehensi: auf der That, in ipso crimine perpetrando.

FLAGRANTER, adv. φλεγομένως, ardenter, cupide. [Front. ad Anton. Aug. (ed. Maio) ep. 2. Et spondeo, quanto saepius audierit, tanto flagrantius amabit. F.] Ammian. 31, 10. Germani exarsere flagrantius. Tac. A. 1, 3. Destinare consules, specie recusantis, flagrantissime cupiverat.

FLAGRANTĬA, ae, f. φλογμὸς, actus flagrandi, ardor. Gell. 17, 10. de Aetna: Quod de natura atque flagrantia montis ejus compositum est. ℙ Et Translate. Id. 12, 1. f. Vigor maternae flagrantiae. Pl. Rud. 3, 4, 28. Etiam vim opprobras, flagitii flagrantia? h. e. omnibus pravis cupiditatibus ac flagitiis flagrans. Cic. Coel. 20. Flagrantia oculorum, h. e. amor vehemens, qui ex oculis, velut flamma, emicat. Prud. περὶ στεφ. 10, 734. sedare omnem pectoris flagrantiam, h. e. cupiditatem, desiderium.

FLAGRĀTOR, qui mercede flagris caedi se permittit. Fest.

FLAGRĬFER, a, um, adj. qui flagrum gestat. Auson. ep. 14, 10. Flagrifer Automedon.

FLAGRĬŌNES, um, m. plur. dicti sunt servi, quod flagris subjecti sint. Afr. ap. Non. 1, 117.

FLAGRITRĪBA, ae, m. qui assidue vapulando flagra terit. Pl. Ps. 1, 2, 5. Eo ingenio sunt flagritribae.

FLAGRO, as, avi, atum, n. 1. φλέγομαι, ardeo, accensus sum, conflagro, Virg. A. 2, 685. crinemque flagrantem Excutere et sanctos restinguere fontibus ignes. Val. Fl. 5, 35. geminis flagrantia cernens Corpora cara rogis. Ov. Fast. 6, 439. Flagrabant sancti sceleratis ignibus ignes. Plin. 16, 7, 10. Flocci molles et sine oleo flagrant. Curt. 7, 5. Arenas vapor aestivi solis accendit, quae ubi flagrare coeperunt etc. ℙ Translate. [*h. e. laborare, vexari aliqua re.] Cic. Att. 7, 17. med. Totam Italiam flagraturam bello, intelligo. Sen. Thyest. 98. Flagrat incensum siti cor. Ov. Met. 4, 347. flagrant quoque lumina Nymphes, h. e. ardent oculi. Cic. Att. 4, 18. et Verr. 1, 2. Coss. flagrant infamia et invidia, h. e. ardent, valde laborant. Sall. or. Philippi contra Lepid. inopia. Hor. Sat. 1, 4, 125. rumore malo. Flor. 2, 18. ignominia et pudore. Cic. Coel. 5. Flagrabant vitia libidinis apud illum: vigebant etiam studia rei militaris. Id. Verr. 2, 4, 32. Convivia stupris flagitiisque flagrant. Sall. Cat. 4. Ut cujusque studium ex aetate flagrabat. ℙ Cum accusativo. Prop. 1, 13, 23. coelestem flagrans amor Herculis Heben, h. e. ardenter amans. Ἑλληνισμός. Stat. Silv. 5, 2, 119. novercales ibat venator in agros Ascanius, miseramque patri flagrabat Elisam, h. e. amore accendebat. ℙ Flagrare cupiditate aliqua dicitur, qui illa vehementer accensus est. Cic. Att. 5, 11. Non dici potest, quam flagrem desiderio urbis. Id. Verr. 2, 4, 34. Flagrare cupiditate atque amentia. Id. Tusc. 4, 33. extr. amore. Id. Or. 2, 45. odio, h. e. vehementer odisse. Et ib. 1, 4. incredibili studio dicendi. [*Id. Verr. 2, 2, 73. Flagrabat domus studio et cupiditate hominum, i. e. plena erat hominibus, in quibus esset studium et cupiditas. Similis est ap. poetas usus verbi fervere de locis, in quae homines studiose frequentesque coeunt. V. in FERVEO. Hinc, licet insolentius dictum, sana tamen videtur lectio ap. Sil. 1, 126. Lacus flagrantes sanguine, h. e. cum fervore spumantes, abundantes. Drakenb. parum recte cum Burm. putat, flagrantes esse rubentes. Heins. contra cdd. auctoritatem conj. fumantes.] Colum. 6, 27. ardore alicujus rei, h. e. cupiditate. Id. prooem. l. 12. med. aemulatione diligentiae. Suet. Gramm. 24. libidinibus. Ascon. argum. or. pro C. Cornel. med. magna infamia. Ov. Met. 6, 460. vitio gentis suoque. Sil. 5, 589. dulcedine laudis. ℙ Cum infinito. Claud. in Ruf. 2, 433. flagrant elidere saxis Prodigiale caput. Stat. Th. 10, 221. flagrant comitari et jungere casus.

FLAGRUM, i, n. μάστιξ, lorum, scutica, flagellum ad caedendum: a flagro, quia flagris caesus uritur. [*Doederl. 2, 142. sq. etym. h. v., una cum plaga et plectere, ad Gr. πλήγω, πλήσσω. refert.] Pl. Amph. 4, 2, 11. Quem pol ego hodie ob istaec dicta faciam ferventem flagris. Liv. 28, 11. Caesaque flagro est Vestalis, cujus custodia noctis ejus fuerat. Juven. 5, 172. nec dura timebis Flagra pati. Suet. Oth. 2. A prima adolescen-

tia prodigus, et procax adeo, ut saepe flagris objurgaretur a patre. *Pl. Cas. a.* 1. *v.* 36. Ego te implebo flagris. *Id. Merc.* 2, 3, 81. Pinsere flagro aliquem. *Ulp. Dig.* 47, 10, 9. Servum flagris rumpere. *Pl. Asin.* 2, 2, 31. Gymnasium flagri, salveto. ¶ Translate. *Id. Poen.* 1, 2, 177. de amica: Hujus colostra, hujus dulciculus caseus, hujus jecur, hujus studium, hujus flagrum, *h. e.* ardor, ignis, amor: vel flagellum, quo assidue in amore vapulat et cruciatur. Al. leg. *savium.* ¶ Videtur proprie dici de eo, quo caeduntur servi, nam *Mart.* 14, 79. *cujus lemma* Flagra: Ludite lascivi, sed tantum ludite servi. Haec signata mihi quinque diebus erunt. *Juven.* 10, 109. Ad sua qui domitos deduxit flagra Quirites, *h. e.* in servitutem redegit: *h. e.* Jul. Caesar.

FLĀMĔĀRĬUS, ii, m. infector flamei coloris, ut habet *Festus* in *Flamearius:* vel potius flameorum confector aut venditor. *Pl. Aul.* 3, 5, 35. Ciniflones, patagiarii, indusiarii, flamearii, violarii.

FLĀMEN, inis, m. ἱερεύς, sacerdos apud Romanos. Dicti flamines, testibus *Varr. L. L.* 4, 15. et *Festo*, quod capite velato erant semper, et caput cinctum habebant filo, quasi *filamines.* [Quod etymon confirmat *Inscr.* ap. *Grut.* 227, 6. Divo Augusto Albinus Alb. F. filamen Divae Aug. provinciae Lusitan*iae. F.*] Alii a pileo, quem gestabant, quasi *pileamines:* alii a flameo, quod idem fere significat, dictos putant. De hoc ita *Serv.* ad *A.* 8, 664. Flamines in capite habebant pileum, in quo erat brevis virga, desuper habens lanae aliquid: quod cum per aestus ferre non possent, filo tantum capita religare coeperunt: nam nudis penitus eos capitibus incedere, nefas fuerat. Unde a filo, quo utebantur, flamines sunt dicti, quasi *filamines.* Verum festis diebus, filo deposito, pilea necesse erat accipere, quae secundum alios ad ostendendam sacerdotii eminentiam sunt reperta. Alii dicunt, quia cum sacrificarent apud Laurolavinium, et eis exta frequenter aves abriperent, eminentia virgarum eas terrere voluerunt. Exinde etiam consuetudo permansit, ut apud Laurolavinium ingentes haberentur virgae, non breves, ut in Urbe. Haec *Servius.* [V. pilei figuram cum virga eminente in nummo gentis Quinctiae ap. *Morell. Fam. Rom. n.* 5. *F.*] ¶ Initio tres a Numa instituti fuere, Jovis, Martis, Quirini, ut est ap. *Liv.* 1, 20. Deinde ad magnum numerum crevere paulatim, adscitis variis Diis ac religionibus: quin singulis imperatoribus suos instituere mos fuit, in Deorum numerum relatis. Appellabantur autem cognomine ejus, cujus sacra curabant, ut Dialis, Martialis, Quirinalis, Floralis, Vulcanalis etc., suberantque omnes pontifici maximo. *Cic. Leg.* 2, 8. Divis aliis alii sacerdotes, omnibus pontifices, singulis flamines sunto. *Id. Phil.* 2, 43. Quem Caesar majorem honorem consecutus erat, quam ut haberet pulvinar, simulacrum, fastigium, flaminem? *Id. Mil.* 10. Iter solemne Miloni esse Lanuvium ad flaminem prodendum. [*i. e. creandum. Est enim hoc proprium in ea re verbum.] *Liv.* 27, 8. Inaugurare flaminem.

FLĀMEN, inis, n. πνεῦμα, venti, aerisve flatus: a *flo, as.* Vox poetica. *Sil.* 7, 243. sinusque Destituat tumidos, subducto flamine, ventus. *Virg. A.* 5, 832. ferunt sua flamina classem. Et *ib.* 10, 97. ceu flamina prima, Cum deprensa fremunt silvis et caeca volutant Murmura. Et *ib.* 4, 241. talaria, quae sublimem alis rapido pariter cum flamine portant. *Val. Fl.* 3, 732. Flamina conticuere: jacet sine fluctibus aequor. *Ov. Am.* 1, 6, 54. Borea, surdas flamine tunde fores. *Id. Fast.* 3, 599. Figitur ad Laurens ingenti flamine litus Puppis. *Hor. Od.* 3, 19, 19. cur Berecynthiae Cessant flamina tibiae? Adde *Nemes. Ecl.* 1, 16.

[*FLĀMENTUM, i, n. idem ac flamen, haec poetica, illa prosaica vox. *Fulg. Myth. praef.* 1. Egredimur nautarum more, quos tempestatum flamento confractos exoptata reduces excipit ripa. *B. A.* et *F.*]

FLĀMĔŎLUM, i, m. diminut. flamei. *Juven.* 10, 333. sedet illa parato Flameolo.

FLĀMĔUM, i, n. κρόκιος πέπλος, genus veli crocei seu lutei, quo sponsae utebantur, ne proderetur virginis pudor. Nonnulli dictum putant, quia flammae colorem referret; verum potior est eorum sententia, quibus placet dici a flaminica flaminis uxore, quae, ut *Festus* ait, semper flameo utebatur: hinc institutum fuisse, ut etiam novae nuptae hoc amiculi genus gestarent boni ominis causa, et in signum indissolubilis conjugii, quia flamini non erat permissum cum uxore divortium facere. Aliqui dicunt fuisse albogalerum seu velamentum capitis, quo flamen Dialis utebatur: vocatum fuisse flammeum a flammeo colore; hujus coloris fuisse, quia erat sacerdos Jovis Tonantis, cui is color convenit propter telum fulminis: item vestimentum flaminicae Dialis, quae et ipsa Jovi sacra faciebat. Aliis flameum erat pileus, quem flamines omnes generatim gestabant, in coni figuram desinentem: hic *apex* dicebatur, quam vocem vide ab init., summum fastigium vocabant *tutulum*, infra mentum amenta, quae et *offendices* dicta, pileum retinebant. *Plin.* 21, 8, 22. Lutei coloris video honorem antiquissimum, in nuptialibus flameis totum feminis concessum. *Lucan.* 3, 361. Lutea demissos velarunt flamea vultus. *Juven.* 6, 225. Flamea conterit, *h. e.* saepius nubit. ¶ Ap. *Non.* 14, 31. legitur *flameus, i.* gen. masc. ¶ Sunt qui scribant *flammeum*, ut sit a flammeo colore, sed per unicum *m* in veterib. libris scriptum reperiri, testatur *Manut.* in *Orthogr.* V. FLAMMA.

FLĀMĪNA, ae, f. mulier flaminio praedita. *Inscr.* ap. *Grut.* 459, 9. L. Praesentio L. F. Lem. Paeto L. Attio Severo Praef. Coh. I. Afr. C. R. Eq., judici selecto ex V. Dec., Pr. Auximi, Pat. Col., aedili II. Vir. Anconae Vibia L. F. Marcella flamina August. marito omnibus exemplis de se bene merito.

FLĀMĪNĀLIS, e, adj. qui flaminatu functus est. *Inscr.* ap. *Grut.* 325, 3. C. Varinio flaminali provinciae Baeticae. Alia ap. *eund.* 478, 2. Statua inter flaminales viros posita.

FLĀMĪNĀTUS, us, m. flaminis munus, et dignitas. *Inscr.* ap. *Grut.* 1096, 7. Functus flaminatu provinciae Hispaniae citerioris. Alia ap. *eund.* 268, 3. ob honorem dec*urionatus* et flamin*atus.*

FLĀMĪNĬA, ae, f. domus flaminis. *Fab. Pictor* ap. *Gell.* 10, 15. Ignem e flaminia, id est flaminis Dialis domo, nisi in sacrum, efferri jus non est. ¶ Item sacerdotula, quae flaminicae Diali praeministrabat: eaque patrem matremque adhuc vivos habebat. *Festus.*

FLĀMĬNĬĀTUS, a, um, adj. ad flaminios pertinens, ut Flaminiana ostenta. *Cic. Div.* 2, 31. quae C. Flaminio consuli stragem exercitus ad Trasimenum lacum portenderunt.

FLĀMĬNĬCĂ, ae, f. uxor flaminis. *Massur. Sabin.* ap. *Gell.* 10, 15. Eaedem ferme cerimoniae sunt, quas flaminicas Diales seorsum ajunt observitare. *Tert. de exhort. ad castit.* 13. Certe flaminica non nisi univira est, quae et flaminis lex est. Adde *Fest.* in *Flaminia* et in *Flameo. Tac. A.* 4, 16. Sed lata lex, qua flaminica Dialis sacrorum causa in potestate viri, cetera promiscuo feminarum jure ageret.

[FLĀMĪNĪNUS, i, m. ad flamen pertinens, cognomen R. ab adepto flaminatu derivatum, ut T. Quinctius T. F. Flamininus consul an. U. C. DLVI. in *Fast. Capit.* ap. *Grut.* 293., is nempe, qui de Philippo rege Macedonum victoriam retulit. Hinc in nummis gentis Quinctiae ap. *Morell. Fam. Rom. n.* V. videre est in antica nummi parte apicem flaminum proprium, in postica vero litteras T. Q., quibus ad T. Quinctium Flamininum alludi vero simile est. *F.* *Frequenter in libris confunditur h. v. cum nomine *Flaminius:* quod vel primus vel inter primos observavit *P. Merula* ad fragm. *Enn.* p. 504. et ostendit, ap. *Cic. de sen.* init. sic legendum: *Licet enim iisdem versibus adfari te, Attice, quibus adfatur Flamininum: Ille vir haud magna cum re, sed plenu' fidei:* ut *adfatur Flamininum* sit ipsum quoque hemistichium *Ennii.* Est autem sic Ennianus *T. Quinctius Flamininus* Consul cum *S. Aelio Paeto*, A. U. C. *DLV.* De illa confusione *Flaminiorum* et *Flamininorum* monuerunt etiam *Creverius* et *Drakenborchius* ad *Liv.* 39, 51. *in.* ubi est *Ad Prusiam regem legatus T. Quinctius Flamininus.* Alios *Quinctios Flamininos* dabunt *Glandorp. Onom.* et Indices Liviani etc. *B. A.*]

FLĀMĪNĬUM, ii, n. dignitas flaminis, sacerdotium, ἱερατεία. *Cic. Phil.* 13, 19. Caesaris flaminium cur reliquisti? *Liv.* 26, 23. *extr.* C. Claudius flamen Dialis, quod exta perperam dederat, flaminio abiit. *Massur. Sabin.* ap. *Gell.* 10, 15. Flaminio decedere. *Tac. A.* 4, 16. Flaminium apisci.

FLĀMĪNĬUS, a, um, adj. ad flaminem pertinens, ἱερατικός. *Festus:* Flaminiae aedes, domus flaminis Dialis. *Id.* Flaminius camillus, puer ingenuus, qui flamini Diali praeministrabat: *Id.* Flaminius lictor, qui flamini Diali sacrorum causa praesto est. ¶ Item ad Flaminium pertinens, quod est nomen proprium civis R. *Liv.* 3, 54. *extr.* Ea omnia in pratis Flaminiis acta, quem nunc Circum Flaminium appellant. Et 63. *med.* In prata Flaminia, ubi nunc aedes Apollinis est (Circum jam tum Apollinarem appellabant) avocavere senatum. *Circus Flaminius* fuit in regione Urbis nona, dictus vel a Flaminio campo, in quo aedificatus fuit, ut *Varr.* docet *L. L.* 4, 32., vel a C. Flaminio censore, qui consul iterum ad Trasimenum lacum ab Annibale caesus fuit (ut est ap. *Fest.*), qui illum in censura an. U. C. DXXXIV. vel exornaverat, vel, ut est in *Epit. Liv.* 20., exstruxerat. Secundus fuit antiquitate et usu post Circum maximum, multis decoratus sacris aedibus, de quibus *Donat. l.* 3. *de Urbe Roma c.* 14. et alii. Olim fuit extra Urbem, ut praeter alia colligitur ex *Liv.* 39, 5. *extr.* Ibi fuit vitrorum officina, quibus parvi pretii pocula, et ferventibus aquis resistentia fiebant, teste *Mart.* 12, 74. ¶ *Flaminia via* ab eodem Flaminio censore dicta, strataque, a via lata Urbis, porta Flumentana, et ponte Milvio, per Umbriam Ariminum usque pertinebat. In ea plurima erant Romanorum sepulcra. Hinc *Juven.* 1, 170. experiar, quid concedatur in illos, Quorum Flaminia tegitur cinis, atque Latina.

FLAMMĂ, ae, f. φλόξ, vapor accensus, qui ex re flagrante egreditur, mobilis ac splendens ignis: ita appellata proprie est fornacis flamma, teste *Isid. Orig.* 19, 6., quod flatu follium excitetur: est vero a φλέγμα, Aeolice φλέμμα, quod a φλέγω, inflammo. *Cic. Or.* 54. *extr.* Dicere ajunt Ennium, flammam a sapiente facilius ore inardente opprimi, quam bona dicta teneat. *Nep. Alc.* 10. Sonitu flammae excitatus. *Hor. Od.* 4, 11, 11. Sordidum flammae trepidant rotantes Vertice fumum. *Virg. A.* 4, 670. flammae furentes volvuntur per culmina. Et *G.* 1, 473. undantem ruptis fornacibus Aetnam Flammarum globos volvere. *Id. A.* 1, 179. Suscepitque ignem foliis, atque arida circum Nutrimenta dedit, rapuitque in fomite flammam. *Cato R. R.* 38. Flamma minus fumosa exibit. *Sen. Hipp.* 644. agilis altas flamma percurrit trabes. *Id. Herc. Oet.* 121. Flamma rapax. [**Tibull.* 1, 9, 49. Flamma rapida.] *Virg. A.* 7, 74. omnem ornatum flamma crepitante cremari. *Liv.* 30, 6. Effusa flamma pluribus locis reluxit: dein per continua serpens, uno repente omnia incendio hausit. *Caes. B. G.* 5, 42. Cum undique flamma torreretur. Et *ib.* 6, 15. Circumventi flamma exanimantur homines. Et *B. C.* 2, 14. Uno tempore agger, plutei, testudo, turris flammam conciperent. *Quint. prooem. l.* 6. Flammis aliquid injicere. *Sen. Phoen.* 663. Flammis dare patriam, penates. *Virg. A.* 4, 640. permittere flammis. *Curt.* 4, 10. Tectis flammas injicere. *Sen. Agam.* 602. Flamma muros populans. *Ov. A. Am.* 3, 463. exstinguere flammas. *Id. Met.* 10, 173. et *Quint.* 5, 13. alere. *Ov. Fast.* 5, 507. exsuscitare aura. *Id. Her.* 16, 229. compescere. *Id. Met.* 2, 210. flammis corripi. *Liv.* 30, 7. conflagrare. *Hor. Ep.* 5, 24. aduri. *Ov. Trist.* 4, 3, 15. polo fixae flammae, *h. e.* sidera. *Id. Fast.* 3, 285. Deum genitor rutilas per nubila flammas Spargit, *h. e.* fulgura, aut fulmina. ¶ Translate. *Cic. Fam.* 16, 11. et *Att.* 16, 7. Incidi in ipsam flammam civilis discordiae, vel potius belli. *Id. Or.* 3, 3. Sulpicius, qui in eadem invidiae flamma fuisset. *Id. Brut.* 24. Omnis illa vis, et quasi flamma oratoris exstinguitur. *Sall. Jug.* 4. Memoria rerum gestarum ea flamma egregiis viris in pectore crescit, *h. e.* ardor animi, cupiditas. *Cic. Or.* 3, 23. Galba se tum eripuit flamma, *h. e.* judicii et damnationis periculum evasit [**coll. Brut.* 23, 90.] *Ov. Met.* 8, 845. implacataeque vigebat Flamma gulae, *h. e.* cupiditas, fames. ¶ De igneis oculis Charontis. *Virg. A.* 6, 300. stant lumina flamma. Al. leg. *flammae.* ¶ De colore flammeo. *Plin.* 35, 6, 27. Reddit enim flammam excellentis purpurae. ¶ Saepissime dicitur de amore, praesertim turpi. *Catull.* 64, 92. cuncto concepit pectore flammam Funditus, atque imis exarsit tota medullis. *Cic. Verr.* 2, 5, 35. Amoris turpissimi flamma conflagrare. *Hor. Od.* 1, 27, 20. Digne puer meliore flamma. *Virg. G.* 3, 271. avidis subdita flamma medullis. *Ov. Met.* 7, 17. Excute virgineo conceptas pectore flammas. *Id. Rem. Am.* 485. novas flammas assumere. *Sil.* 17, 294. ignifero mentes furiabat in iram Hortatu decorisque urebat pectora flammis. ¶ *Unda dabit flammas* dictum de re, quae fieri non potest. *Ov. Trist.* 1, 8, 4. ¶ *E flamma cibum petere*, prov. ap. *Ter. Eun.* 3, 2, 38. de eo, qui quidlibet audeat, patiaturve cibi et victus causa: ductum, ut videtur, ab iis, qui prae paupertate rapiebant de rogo coenam, ut *Catull.* loquitur 59, 3. V. COENUM. ¶ *Flamma fumo est proxima: fumo comburi nihil potest, flamma potest*, alia prov. ap. *Pl. Curc.* 1, 1, 53, quibus monemur vitandam esse occasionem peccandi, et fugienda illa mala leviora, ex quibus gravius malum sequi fere solet. ¶ *Flammai* pro *flammae* in secundo casu est ap. *Lucr.* 1, 725. et 5, 1098. ¶ Etiam *flama* in quibusdam codicibus scriptum legi (unde et *flameus* ap. *Manut.* in *Orthogr.* et *flamearius*) notant *Voss.* in *Etym.* et *Dausqu.* in *Orthogr.*, sed hoc priscae scribendi rationi tribuendum videtur, et antiquo mori litteras non geminantium. ¶ Fuit etiam cogn. R. in *Fast. Capit.* ap. *Grut.* 291. L. Volumnius C. F. Flamma.

FLAMMĀBUNDUS, a, um, adj. flammis abundans. *Capell.* 1. p. 22. Tunc subsellia flammabunda coetum suscepere sidereum.

FLAMMANS, antis, part. a *flammo*, inflammans, accendens. *Val. Fl.* 1, 568. et ingenti flammantem nubila sulco Direxit per inane facem. ¶ Item flammatus, ardens. *Prop.* 4, 4, 75. super raros foeni flammantis acervos Trajicit immundos ebria turba pedes, (de Palilibus loquitur. V. *Ov. Fast.* 4, 727. et 781.) *Virg. G.* 3, 434. flammantia lumina torquens. *Senec. Med.* 241. Os tauri ferocis flammans, *h. e.* flammas emittens.

FLAMMĀTRIX, icis, f. quae inflammat. *Capell.* 5. p. 137.

FLAMMĀTUS, a, um, part. a *flammo*, qui flammas concepit, ignitus, accensus, φλογωθείς. *Lucr.* 2, 671. quaecumque igni flammata cremantur. *Catull.* 64, 291. sorores flammati Phaethontis

¶ Translate. *Virg. A.* 1, 54. Talia flammato secum Dea corde volutans. *Colum.* 10, 209. flammata cupidine tellus. *Val. Fl.* 8, 300. sponsae flammatus amore. *Id.* 1, 108. tela flammata veneno, *h. e.* veneno more ignis adurente. Al. leg. *armata.* ¶ Refertur et ad colores. *Mart.* 5, 19. Flammata toga. *Val. Fl.* 4, 655. flammata pudore juventus *Senec. Med.* 387. Flammata facies, *h. e.* rubore suffusa prae furore.

FLAMMĔO, es. V. FLAVEO.

FLAMMĔOLUS, a, um, adj. flammae colorem habens, dilutiorem tamen, dimin. a *flammeus. Colum.* 10, 307. Pressaque flammeola rumpatur fiscina caltha.

FLAMMESCO, is, n. flammas concipio, ignesco. *Lucr.* 6, 669. Ignis abundare Aetnaeus, flammescere coelum.

FLAMMĔUM cum deriv. V. FLAMEUM.

FLAMMĔUS, a, um, adj. φλογερὸς, ignitus, accensus. *Cic. N. D.* 2, 46. Sunt stellae natura flammeae. *Colum.* 5, 5. *med.* Velut flammeo halitu fluctus uritur. *Ov. Her.* 12, 107. Lumina flammea. *Mart.* 10, 62. Albae leone flammeo calent luces. ¶ Translate. *Catull.* 64, 337. Flammea praevortet celeris vestigia cervae, *h. e.* concitata. *Sidon. Ep.* 1, 7. Acres et flammei viri. *Enn.* ap. *Non.* 1, 140. Flammei versus. ¶ Refertur et ad colores. *Plin.* 21, 11, 38. Viola alba, purpurea, flammea. *Val. Fl.* 5, 361. flammea murice cerno tegmina.

FLAMMĬCŎMANS, antis, et

FLAMMĬCŎMUS, a, um, adj. flammeas comas habens. *Juvenc. in Matth.* 25, 4, 202. Taedae flammicomantes. *Prud. Psych.* 775. Flammicomi ignes.

FLAMMICRĔMUS, a, um, adj. flammis crematus. *Fortunat. carm.* 1, 15, 47. Nullaque flammicremae senserunt damna ruinae.

FLAMMĬDUS, a, um, adj. idem quod flammeus. *Appul. de Mundo* p. 66, 37. Humida aridis, glacialibus flammida confundit. Et *Met.* 11. p. 158, 22. Roseo rubore flammida.

FLAMMĬFER, a, um, adj. flammam ferens, inflammatus. *Cic. Acad.* 4, 28. ex *vet. Poet.* Pestem abige a me, flammiferam hanc vim, quae me excruciat. *Val. Fl.* 1, 4. flammifero consedit Olympo. *Ov. Met.* 15, 849. Flammiferumque trahens spatioso limite crinem Stella micat. *Sil.* 5, 55. flammiferum tollentes aequore currum Solis equi. *Lucan.* 5, 400. Iliacae numen quod praesidet Albae Vidit flammifera confectas nocte Latinas, *h. e.* facibus illustrata; quia Latinae noctu peragebantur.

FLAMMĬGĔNĂ, ae, com. gen. e flamma genitus. Flammigena fur apud *Sidon. carm.* 13, 9. est Cacus Vulcani filius, atros Ore vomens ignes, ut ait *Virg. A.* 8, 198.

FLAMMĬGER, a, um, adj. ut Sol flammiger, *Val. Fl.* 5, 582. et *Lucan.* 1, 415. Flammiger ales, *h. e.* aquila, *Stat. Th.* 8, 676.

FLAMMĬGĔRO. V. v. seq.

FLAMMĬGO, as, n. 1. flammas emitto. *Gell.* 17, 10., et qui ab eo exscripsit, *Macr. Sat.* 5, 17. Interdiu fumare Aetnam, noctu flammigare.

FLAMMĬPES, edis, adj. qui ignitos pedes habet. *Juvenc. Matth.* 11, 4, 554. Flammipedes quadrijugi.

FLAMMĬPOTENS, entis, adj. Vulcani cognomen. *Arnob.* 3. p. 112. Flammipotens Vulcanus fabricatur enses.

FLAMMĬVŎLUS, a, um, adj. cum flammis volans. *Arator. Act. Apost.* 2, 531. Flammivolo sub sole jacet.

FLAMMĬVŎMUS, a, um, adj. πυρεκβόλος, qui flammas vomit. *Juvenc. prol.* 23. flammivoma descendet nube coruscans Judex.

FLAMMO, as, avi, atum, a. 1. φλέγω, incendo, inflammo. *Tac. A.* 15, 44. Aut crucibus affixi, aut flammandi. *Appul. de Mundo.* p. 59, 18. Ignes illi immortalis Dei vivacitate flammantur. ¶ Translate. *Stat. Ach.* 1, 297. Illius roseo flammatur purpura vultu. ¶ Pro incitare, accendere. *Sil.* 16, 303. Sic donis vulgum, laudumque cupidine flammat. Et 1, 55. juvenem facta ad Mavortia flammat. *Tac. H.* 4, 24. His inter se vocibus instinctos flammavere insuper allatae a Vespasiano litterae. Et *ib.* 2, 74. Omnes exercitus flammaverat arrogantia venientium a Vitellio militum, *h. e.* ad iram incitaverat, offenderat, irritaverat. *Stat. Th.* 8, 390. flammantur in hostem Cornipedes. ¶ Pro implere. V. INCENDO.

[FLAMMŌSUS, a, um, adj. idem ac ardens. *Coel. Aurel. Acut.* 2, 32. Febris celerrima est, et flammosa. *Id. ib.* 3, 17. Carbones non flammosi. *F.*]

FLAMMŬLĂ, ae, f. φλόγιον, parva flamma. *Colum.* 9, 14. *med.* Papiliones dum circa flammulam volitant, aduruntur. ¶ *Flammulae* fuerunt appellata vexilla equitum ex con'is suspensa, flammei seu purpurei coloris. *Veg. Mil.* 2, 1. Equitum alii alares dicuntur, qui nunc vexillationes vocantur a velo, quia velis, hoc est flammulis utuntur. Adde *ib.* 3, 5. V. *Ducang. Gloss. Gr.* et *Lat.* in V. Φλάμουλον et *Flammula.*

*FLAMONĬA, ae, f. Italiae oppidum, in Gallia transpadana, circa Tilaventum amnem. ¶ Hinc FLAMONIENSES, ium, cognomento Vanienses, incolae Flamoniae dicti. *Plin.* 3, 19. *B. A.*

*FLAMONĬUM, i, n. i. q. flaminum, flaminis sacerdotium. *Sidon. ep.* 5, 7. Invident flamonia municipibus. V. ibi *Sirmond.* qui ex *Glossis* et *Inscr. Dacica* idem confirmat, p. 56. *B. A.*

*FLANĀTES, ium, populi Liburniae. *Plin.* 3, 21. ¶ Hinc FLANATĬCUS, a, um, adj. ad Flanates pertinens, ut *Flanaticus sinus* ap *Plin. ib. B. A.*

*FLANŌNA, ae, f. oppidum Flanatium. *Plin.* 3, 21. *B. A.*

FLASCĂ. V. PHLASCA.

FLĀTĬLIS, e, adj. idem quod flabilis. *Ammian.* 30, 1. Flatili sonitu, *h. e.* qui flando fit. *Prud. Ham.* 533. flatile virus, *h. e.* qui flatu immittitur. *Arnob.* 6, 201. Laminarum flatilium crates, *h. e.* conflatilium.

FLĀTO, as, a. 1. frequentat. a *flo. Arnob.* 2, 69. Cantores, tibia, calamoque flatantes.

FLĀTOR, oris, m. tibicen: a *flo*, quod tibias inflet. *Fest.* ¶ Item qui conflat. *Pompon. Dig.* 1, 2, 2. *med.* Aeris, argenti, auri flatores. V. FLATURARIUS.

FLĀTŪRĂ, ae, f. idem quod flatus. *Arnob.* 1, 7. Ventos jamdiu non esse, et coeli conquievisse flaturas. ¶ Item conflatura. *Vitr.* 2, 7. *med.* In aeris flatura. *Inscr.* ap. *Don. cl.* 8. *n.* 16. P. Calvius P. F. Justus, manceps officinarum aerariarum quinque, item flaturae argentariae, etc. Adde alias ap. *Mur.* 319, 2. et 3.

FLĀTŪRĀLIS, e, adj. ad flandum pertinens. *Tert. Anim.* 10. Quaedam spiritu carent, quia flaturalibus artubus structa non sunt.

FLĀTŪRĀRĬUS, ii, m. flator, qui nempe metallum monetae cudendae destinatum conflat. *Inscr.* ap. *Grut.* 638, 4. M. Ulpius Aug. Lib. Symphorus flaturarius auri et argenti monetarii. *Imp. Constantius Cod. Theod.* 9, 21, 6. Comperimus, nonnullos flaturarios pecuniam non minus criminose, quam crebre, separato argento ab aere, purgare. ¶ [Alii erant, qui privatim suoque sumptu signa, statuas, et alius generis vasa ex metallo conflabant. *Inscr.* ap. *Grut.* 638, 6. C. Junio Thalatio-ni C. Maecenatis liberto flaturario sigillariario. Alia apud *Fabr.* p. 720. *n.* 415. T. Flavio T. F. Largonio fabro flaturario sigillariario. *F.*] Alia ap. *Don. cl.* 8. *n.* 61. C. Sellius Onesimus flaturarius de via sacra.

FLĀTUS, a, um, part. a *flo*, *Hirt. B. Afr.* 52. Pulvis vento flatus omnium prospectui offecit. ¶ Item conflatus, fusus. *Gell.* 2, 10. Flata signataque pecunia conderetur. *Varr. R. R.* 2, 1. *med.* Aes flatum pecore, *h. e.* pecunia pecore signata.

FLĀTUS, us, m. πνοή, flamen, spiritus, ventus. *Plin.* 36, 26, 66. Flatu figuratur vitrum. *Ov. Fast.* 1, 428. Ipsa sui flatus ne sonet aura, cavet. *Virg. G.* 3, 111. humescunt spumis flatuque sequentum. Et *ib.* 2, 339. hibernis parcebant flatibus Euri. *Ov. Met.* 13, 418. flatuque secundo Carbasa mota sonant. *Suet. Claud.* 32. Flatum crepitumque ventris emittere. ¶ De sonitu tibiae *Hor. A. P.* 205. et *Phaedr.* 5, 7. ¶ Translate. *Cic. Off.* 2, 6. Cum prospero flatu fortunae utimur, ad exitus pervehimur optatos: et cum reflavit, affligimur. ¶ Dicitur et de fastu ac superbia. *Virg. A.* 11, 345. Det libertatem fandi flatusque remittat. *Ov. A. Am.* 1, 715. Si tamen a precibus tumidos accedere flatus Senseris, incepto parce referque pedem. *Val. Fl.* 3, 699. Non hi tum flatus, non ista superbia dictis, Cum, etc. *Stat. Th.* 3, 192. magniloquos luit impia flatus. Et *ib.* 1, 321. Attollit flatus ducis. ¶ De anima. *Prud.* περὶ στεφ. 3, 168. Pax datur artubus exanimis, Flatus in aethere plaudit ovans.

*FLAUCORUM *corymbion* edidit *Burmannus* quoque *Petr.* c. 110. Sed corruptum putatur; plerique inclinant ad *Flavicomum. B. A.*

FLĀVĔO, es, n. ξανθίζω, flavus sum. *Colum.* 10, 311. Sed cum maturis flavebit messis aristis. In quodam MS. leg. *flammebit*, ut sit a *flammeo, es:* a quo *flammesco. Paulin. Nolan. carm.* 20, 124. de lychno: Funditus albet aqua, super undam flavet olivo. ¶ [Part. *Flavens* ap. *Virg. G.* 4, 126. Flaventia culta. *Id. A.* 10, 324. Clytius flavens prima lanugine malas. *Ov. Met.* 8, 670. Flaventes cerae. *F.*]

FLĀVESCO, is, n. 3. flavus fio, ξανθίζομαι. *Virg. Ecl.* 4, 28. Molli paulatim flavescet campus arista. *Mart.* 9, 24. O, cui virgineo flavescere contigit auro, *h. e.* decoratum esse aurea corona dono data in ludis Minervae. *Id.* 7, 67. Flavescere haphe. Adde *Ov. Amor.* 2, 5, 39. ¶ In illo *ejusd. Met.* 8, 699. casa parva Vertitur in templum: furcas subiere columnae: Stramina flavescunt: *flavescere* est aureum vel auratum fieri. ¶ *Flavescere* etiam dicuntur folia plantarum, quae virorem amittunt, et ad ariditatem accedunt aut corruptionem. Flavum enim tunc colorem induunt. *Plin.* 15, 29, 36. Quae *(myrtus)* postquam evaluit, flavescente patricia etc. Ita *Hard.* ex MSS. Alii *flaccescente. Id.* 16, 6, 7. Folium fagi celerrime flavescens. *Id.* 19, 8, 47. Menta aestate viret, hieme flavescit.

*FLĀVĬA, ae, f. (a *Flavius, a, um,*) scil. urbs, civitatum diversarum nomen fuit. ¶ *Flavia Aeduorum*, urbs fuit Galliae Lugdunensis, dicta et Augustodunum, nunc *Autun. Eumen.* in *gratiar. act. ad Flavium Constantin. Augustum* c. 1. et 14. ext. Sed V. in *Flaviensis.* ¶ Item Caesarea urbs Palaestinae Flavia dicta est, colonia sc. a Vespasiano constituta. *Plin.* 5, 13. ¶ Flavia Firma Sura appellata est Sura Syriae urbs, in Palmirena. *Notit. Imper. Orient.* ¶ *Flavia Julia* fuit in Callaica. *Plin.* 3, 3. ¶ *Flaviae arae*, locus Vindeliciae. *Tab. Peutinger. B. A.*

FLĀVĬĀLIS, e, adj. ad Flavium pertinens. *Flaviales* dicti sunt sacerdotes Divorum gentis Flaviae, quos, teste *Stat. Silv.* 5, 1, 239., Domitianus Aug. instituit. *Suet. Dom.* 4. Assidentibus Diali sacerdote, et collegio Flavialium. ¶ Hi Romae quindecim fuisse videntur, quibus flamen seu pontifex praefuit. *Inscr.* ap. *Gor. Inscr. Etr. T.* 2. p. 18. C. Bellicius Natalis XV. vir. Flavialium. Alia ap. *Grut.* 359, 4. L. Appaeo L. F. Pup. Pudenti flamini Flaviali. Alia ap. *eund.* 361, 1. L. Aradio Val*erio* Proculo pontifici Flaviali. ¶ In coloniis fuerunt etiam *seviri Flaviales.* Alia apud *eund.* 96, 10. Pro salute coloniae, et ordinis decurionum et populi Tudertis L. Cancrius Clementis libertus Primigenius sexvir Augustalis, et Flavialis. [*Multa et his addidit. *F.*]

FLĀVĬĀNUS, a, um, adj. a Flaviis deductum, ut Flavianae partes, ap. *Tac. H.* 2, 67. et *ib.* 3, 1., *h. e.* eorum, qui T. Flavio Vespasiano favebant. ¶ Jus civile Flavianum, ap. *Pompon. Dig.* 1, 2, 2. *med.* est dictum a Cn. Flavio libertini filio, scriba Appii Claudii, a quo cum ad formam forenses actiones redactae fuissent, ipse Flavius clam subreptas vulgavit in populum: cui adeo gratum fuit, posse, si quid jure agere vellent, non egere ope jurisconsultorum, qui eas, tanquam mysteria, omnes celabant, ut ipsum Flavium et tribunum plebis, et senatorem, et aedilem curulem fecerint. Plura V. ap. *Liv.* 9, 46. Adde *Cic. Or.* 1, 41. et *Mur.* 11., *Val. Max.* 2, 5. *n.* 2. ¶ [Fuit etiam cogn. R. ap. *Tac. H.* 2, 86. T. Ampius Flavianus. *F.*]

*FLĀVĬAS, adis, f. sc. urbs, in Cilicia fuit. *Anton. Itin. B. A.*

FLĀVĬCŎMANS, antis, et

FLĀVĬCŎMUS, a, um, adj. flavam comam habens, ξανθόκομος. *Petr. Sat.* 110. Flavicomum corymbion. Al. leg. *flavum. Prud. Apoth.* 495. Armiger e cuneo puerorum flavicomantum.

FLĀVĬDUS, a, um, adj. idem quod flavus, ut Fel flavidum, *Coel. Aur. Acut.* 3, 20. Flavida rapacia, *Plin.* 18, 13, 34., ut quidem legit *Hard.* ex MSS. nam alii *flaccida.* V. FLAVESCO.

FLĀVĬENSIS, e, adj. ad Flaviam urbem pertinens. *Flavia Aeduorum* est Augustodunum, nunc *Autun*, in Aeduis, ita appellata ab *Eumen. Grat. Act. ad Fl. Constantinum Aug.* 1. ut ipsi imperatori gratificetur. *Flavienses* autem sunt ejus cives, *ib. in lemmate.*

FLĀVĬNĬUS, a, um, adj. ad oppidum Flavinium, seu Flavinam pertinens, in Faliscis Etruriae, ad fines montis Soractis. *Virg. A.* 7, 696. Hi Soractis habent arces Flaviniaque arva. *Sil.* 8, 492. Quique tuos, Flavina, focos, Sabatia quique Stagna tenent. *Serv.* ad *l. c. Virg.* vocat *Flavinium.*

[FLĀVĪNUS, a, um, adj. ad flavum pertinens. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 810, 1. C. Dellius M. F. Pom. Flavinus. Alia ap. *Grut.* 325, 4. Viria Flavina. *F.*]

*FLAVIOBRĪGA, ae, oppidum Hispaniae Tarraconensis maritimum, *Marianae* (*Hist. Hispan.* 4, 4.) vel *Vermeo* (Bermeus) est, vel prope sita *Bilbao.* Meminit *Plin.* 4, 20. *B. A.*

[FLĀVĬŌPŎLĪTĀNUS, a, um, adj. ad Flaviopolim pertinens. Duplex fuit urbs hujus nominis: altera Bithyniae, prius Cratia appellata, nunc *Bajudir*, altera Ciliciae. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 316. *n.* 399. Diogenes Rhodonis L. Flaviopolitanus. *F.*]

FLĀVISSAE. V. FAVISSAE.

FLĀVĬUS, a, um, adj. *Flavia gens* Romana a Flaviis dicta est, quorum qui primus id nomen habuit, a flavis capillis duxisse videtur. De ea *Suet. Vesp.* 1. multa: unde Vespasianus, Titus, Domitianus Imppp. prodiere. *Mart.* 9, 2. Manebit altum Flaviae decus gentis. *Id.* 9, 4. et 35. Flavia templa, *h. e.* a Domitiano exstructa. *Juven.* 4, 37. Cum jam semianimum laceraret Flavius orbem Ultimus, *h. e.* Domitianus. ¶ De Cn. Flavio, qui Fastos primus protulit, V. in FASTI et in FLAVIANUS. ¶ *Inscr.* ap. *Grut.* 566, 5. C. Valerius C. F. Flavia Spectatus Siscia, Mil. coh. VIII. etc. *Flavia* videtur nomen esse tribus Romanae, ex adjectis bello sociali, ut de *Camilia* dictum est: vel ab Augustis e gente Flavia, quales fuerunt Vespasianus, Titus et Domitianus. ¶ **Flavium Solvense* oppidum fuit Norici. *Plin.* 3, 24. ¶ Dictum et Solva. *B. A.*

[FLĀVŬLĂ, ae, f. diminut. flavae. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 312, 1. Terentia Flavula. *F.*]

FLĀVUS, a, um, adj. ξανθὸς, qui eo colore est, qui in spicis maturis videtur, in auro, melle et similibus. De hominibus etiam dicitur, qui co-

mas habent flavas, et de fluviis, qui arenas, etc. *Virg. G.* 1, 96. Flava Ceres. Et 316. arva. *Id. A.* 1, 596. Flavum aurum. Et *ib.* 12, 605. Flavi crines. *Hor. Od.* 1, 5, 4. Flava coma. *Id. ib.* 4, 4, 4. Flavus Ganimedes. Et *ib.* 2, 4, 14. Flava Phyllis. *Catull.* 64, 98. in flavo saepe hospite suspirans puella. *Sil.* 9, 414. flavusque comarum Curio. *Hor. Od.* 1, 8, 8. Flavus Tiberis. *Mart.* 1, 56. Flava mella. *Virg. A.* 5, 309. Flava oliva, *h. e.* quae ex viridi ad flavum colorem accedit. *Auson. ep.* 4, 44. crinem flavus niveusque lacertos. *Mart.* 12, 65. An de moneta Caesaris decem flavos? *h. e.* aureos nummos. Al. perperam leg. *Flavios*, h. e. Flavii Domitiani imagine percussos. ¶ Quia flavus color ex albo ad rubentem accedit, *flavus* dicitur a *Seneca* pudor, quo erubescimus, *Hipp.* 652. Et ora flavus tenera tingebat pudor. ¶ Cogn. fuit R. in gente Lucretia, ut L. Lucretius Flavus, ap. *Liv.* 5, 29.

FLĔBĬLIS, e, adj. πολύδακρυς, fletu dignus, fletu plenus, lugubris, luctuosus: a *fleo.* Adhibetur tum passive de eo, qui fletur, vel flendus est. *Cic. Phil.* 11, 3. Ponite ante oculos miseram illam et flebilem speciem. *Id. Planc.* 42. O flebiles vigilias, o noctes acerbas! *Ov. Am.* 2, 1, 32. Flebilis Hector. *Hor. Od.* 1, 24, 9. Multis ille bonis flebilis occidit, Nulli flebilior, quam tibi, Virgili. ¶ Tum active de eo, qui multum flet. *Ov. Am.* 3, 6, 68. Spargebat tepidos flebilis imbre sinus. *Hor. Od.* 4, 2, 23. Flebili sponsae raptus juvenis. ¶ Item de eo, qui alios flere facit. *Lucil.* ap. *Non.* 3, 67. Flebile caepe. *Ov. Her.* 13, 48. Hei mihi, quam multis flebilis ultor eris! *Sil.* 9, 502 Flebile dictu. ¶ Item de eo, qui est fletu plenus. *Cic. Tusc.* 2, 24. Si gemitus in dolore ad confirmandum animum valebit, utemur: sin erit elamentabilis, si imbellicus, si abjectus, si flebilis; ei qui se dederit, vix eum virum dixerim. *Hor. Od.* 2, 9, 9. Tu semper urges flebilibus modis Mysten ademptum. *Ov. Am.* 3, 9, 3. flebilis elegia. *Quint.* 11, 3. Vox flebilis. ¶ Neutrum *flebile* adverbii more ponitur. *Ov. Rem. Am.* 36. exclusus flebile cantet amans. *Stat. Th*, 12, 426. simulque Flebile gavisae. *Sil.* 7, 648. medio sed (flebile!) mento Armigeri Cascae penetrabilis haesit arundo.

FLĔBĬLĬTER, adv. cum fletu, θρηνητικῶς. *Cic. Tusc.* 2, 17. Flebiliter respondere. Et 21. lamentari. Et *ib.* 1, 35. canere. *Hor. Od.* 4, 12, 5. gemere. *Paulin. Nolan. carm.* 20, 57. Daemones flebilius ululant.

FLECTO, is, xi, xum, a. 3. κάμπτω, torqueo, detorqueo, inflecto. Videtur esse a πλεκτὸς, plexus. *Cic. Div.* 1, 53. Animal omne membra quocumque vult, flectit, contorquet, porrigit, contrahit. *Caes. B. G.* 4, 33. Equos moderari ac flectere. *Hirt. B. Alex.* 64. *extr.* Flectere navem, aut directam tenere. *Nep. Eum.* 9. Flectere iter. *Ov. Trist.* 1, 10, 17. Fleximus in laevum cursus. *Cic. Verr.* 2, 5, 30. Currum de foro in Capitolium flectere. *Virg. A.* 6, 788. Huc geminas, huc flecte acies. *Ov. Met.* 8, 864. in nullam lumina partem Gurgite ab hoc flexi. *Petr. Sat.* 126. Flexit se in daphnona. *Curt.* 6, 5. Teneros ramos manu flectere. *Ov. Met.* 4, 302. Flectere arcus. *Plin.* 6, 26, 30. Euphrates ad meridiem flectitur. Et *ib.* 17, 21. Pars terrarum, qua flectitur in meridiem. *Caes. B. G.* 6, 44. Hercinia silva pertinet ad fines Dacorum, hinc se flectit sinistrorsus. *Plin.* 18, 28, 68. Sol ad Aquilonem scandens, ab ea (*Cancri*) meta incipit flecti et digredi ad Austrum. *Ov. Met.* 2, 718. Milvus flectitur in gyrum. *Plin.* 16, 36, 66. Tibia apertioribus ligulis ad flectendos sonos. *Lucr.* 5, 1405. Ducere multimodis voces et flectere cantus. *Ov. Amor.* 2, 4, 25. haec dulce canit, flectitque facillima vocem. [**Flectere vocem* ap. *Quint. Inst.* 4, 2, 39. At nunc, velut campum nacti expositionis, hic potissimum et vocem flectunt, et cervicem reponunt; h. e. ea vocis varietate et modulatione utuntur, quae nimiam contentionem vel affectum significent. Plura v. ap. *Ernest. lex. techn. lat. rhet.* p. 172. ¶ Ponitur et intransitiva signif., ut gr. στρέφειν, nostr. *umwenden, umlenken. Liv.* 28, 16. Hasdrubal, clauso transitu fluminis, ad Oceanum flectit. *Id.* 3, 8. Ex Gabino in Tusculanos flexere colles. V. *Drak.* ad *Liv.* 8, 19. *Suet. Tiber.* 20. Priusquam in Capitolium flecteret. *Tac. H*, 2, 70. Inde Vitellius Cremonam flexit. Plura v. ap. *Boettich. lex. Tac.* p. 201. sq. Ceterum nota: hanc dicendi rationem nonnisi ap. *Liv.*, *Tac.* aliosque ejusdem et sequioris aetatis scriptores inveniri. Ex Aureae aetatis scriptoribus prosae orationis nullus est, qui hac constructione utatur. Raro a poetis usurpatur. *Virg. A.* 9, 372. Cum procul hos laevo flectentes limite cernunt.] ¶ *Flectere promontorium* est navigando proram flectere ad promontorium superandum. *Cic. Div.* 2, 45. Cum in flectendis promontoriis ventorum mutationes maximas saepe sentiant. *Id. Att.* 5, 9. Leucaten flectere molestum videbatur. ¶ Ponitur et pro vitare, viam alio dirigendo. *Id. ib.* 11, 18. Intellexi ex Oppii sermone, quae istorum via esset: sed ut eam flectas, te rogo. ¶ Item pro divertere. *Val. Fl.* 2, 2. neque enim patrios cognoscere casus Juno sinit, mediis ardens ne flectat ab undis. [*V. quae modo notav.] ¶ Item pro avertere. *Lucr.* 5, 107. Omnia conquassari in parvo tempore cernes: Quod procul a nobis flectat natura gubernans. ¶ Saepe translate sumitur. *Cic. Leg.* 1, 10. Opinionum vanitas imbecillitatem animorum torquet et flectit. *Id. Balb.* 17. Ab omni studio sensuque Poenorum mentes suas ad nostrum imperium nomenque flexerunt, *h. e.* converterunt. *Hor. A. P.* 163. Juvenis cereus in vitium flecti. *Ov. Trist.* 5, 1, 23. animos ad publica carmina flexi, *h. e.* verti, et applicavi animum ad epistolas carmine scribendas. *Tac. A.* 13, 3. Postquam ad providentiam sapientiamque flexit. *Id. ib.* 4, 37. Arguebatur in ambitionem flexisse. [*V. *Boettich. lex. Tac.* p. 201. sq.] *Id. ib.* 6, 29. Additis versibus, qui in Tiberium flectebantur. *Ter. Hec.* 4, 3, 2. Qui ubicumque opus sit, animum possis flectere, *h. e.* advertere. *Liv.* 28, 22. Si quem a proposito spes mollitiave animi flexisset, *h. e.* deflexisset, deduxisset. Et 44. *med.* Oblata casu flectere ad consilium, *h. e.* vertere. [*Plura suppeditat *Böttich. lex. Tac.* p. 202.] ¶ Frequenter est movere, exorare. *Cic. Sull.* 6. Quibus rebus ita flectebar animo atque frangebar, ut etiam ex memoria, quas mihi ipsi fecerat insidias, deponerem. *Id. Phil.* 1, 14. Oratione aliquem flectere. *Id. Or.* 2, 52. *extr.* Commutare animos, atque omni ratione flectere. *Sall. Jug.* 108. Ingenium alicujus aversum flectere. *Virg. A.* 2, 689. precibus si flecteris ullis. *Id. ib.* 7, 312. Flectere si nequeo Superos, Acheronta movebo. ¶ Pro mollire. *Stat. Silv.* 5, 1, 119. fovet anxia curas Conjugis, hortaturque simul, flectitque labores. *Id. ib.* 3, 5, 65. voce paterna Discendum Musis sonat, et mea carmina flectit. ¶ *Flectere syllabam* est circumflexo accentu notare. *Quint.* 1, 5. ¶ Flectere verbum de Graeco, *h. e.* traducere, derivare. *Gell.* 4, 3. *extr.* Ut pleraque alia, ita hoc quoque vocabulum de Graeco flexum est. ¶ *Flecti* etiam dicuntur nomina et verba, cum in casus et personas declinantur. *Varr. L. L.* 9, 1. *f.*

FLEGMĂ, V. PHLEGMA.

FLĔMĬNĂ, um, n. plur. dicuntur, cum ex labore viae sanguis effluit circa talos. *Fest.* ¶ Dicta sunt a φλεγμονὴ, tumor. Quidam censuere, idem esse ac varices, et dici quasi flegmina a *flectendo*, ut quae flexuosa sint, et obtorta. *Pl. Ep.* 5, 2, 5. Lassitudine invaserunt misero in genua flemina. *Plin.* 23, 1, 17. Bryonia in jumento, homineque flemina, aut sanguinem, qui se ad talos dejecerit, circumligata sanat. Ita *Hard.* ex MSS., alii *phlegma. Caper de Orthogr.* p. 2243. Flemina sunt, ubi abundant crura sanguine: plemina, cum in manibus vel in pedibus callosi sulci sunt.

*FLENĬUM, i, n. Galliae Belgicae oppidum, in insula Batavorum. *Tab. Peut. B. A.*

FLĔO, es, evi, etum, a. 2. δακρύω, lacrimas effundo. [*Differunt *lacrimare* s. *lacrimari*, et *flere. Lacrimare* dicitur quatenus animi commotione corpus ad emittendas lacrimas cogatur. *Flere* pertinet ad eos, qui animi dolorem levare lacrimis cupiant. V. *Döderl.* 3, 153.] *Ov. Her.* 10, 45. Quid potius facerent, quam me mea lumina flerent? *Caes. B. G.* 1, 20. Haec cum pluribus verbis flens a Caesare peteret. *Hor. Epod.* 5, 74. O multa fleturum caput! [*Ita saepius *flere* (ut alias *plorare*) dicitur de iis, qui querelas de misera sua sorte fundunt, ut Gr. οἰμώζειν et κλαίειν (exempla v. ap. *Heindf.* ad *Hor. Sat.* 1, 10, 91.). *Hor. Sat.* 2, 1, 46. Flebit, et insignis tota cantabitur urbe. Item *graviter ferre* aliquid. *Id. Od.* 1, 25, 10. Invicem moechos anus arrogantes Flebis in solo levis angiportu.] *Cic. Verr.* 2, 1, 30. Flebat uterque non de suo supplicio, sed pater de filii morte, de patris filius. *Id. Or.* 1, 57. *extr.* Pater complexus esset filium, flensque eum centumviris commendasset: lapides mehercule omnes flere ac lamentari coegisset. *Id. Phil.* 2, 31. Cum mulier fleret uberius. *Catull. carm.* 3. *extr.* Flendo turgiduli rubent ocelli. *Prop.* 1, 12, 15. Felix qui potuit praesenti flere puellae, *h. e.* coram puella. [* *Tibull.* 1, 10, 64.] (Sic *plorare suae* dixit *Tibull.* 2, 5, 103.) *Val. Fl.* 5, 430. flebant Phaethonta sorores. Et 8, 94. seque suumque flevit alumnum. *Ov. Ib.* 16. miseri funera flere viri. *Id. Amor.* 1, 12, 1. Flete meos casus. *Id. Met.* 4, 426. inultos flere dolores. *Tac. A.* 6, 10. Quod filii necem flevisset. *Phaedr.* 1, 2. Flere servitutem tristem. *Pl. Capt.* 1, 2, 36. Ne fle. *Par.* egone illum non fleam? egone non defleam Talem adolescentem? [*Sequitur *ob. Tibull.* 1, 1, 52.] *Colum.* 10, 350. feralia carmina flere, *h. e.* flebiliter canere. [**Hor. Ep.* 14, 11. Testudine flevit amorem. *Tibull.* 4, 15, 3. Fleret qui molles amores elegis. — Pertinet etiam ad Deos. *Prop.* 2, 16, 54. Deceptus quoniam flevit et ipse Deus. V. *Broukh.* ad h. l. Dicitur etiam de animalibus. *Suet. Caes.* 81. de equis.] ¶ Cum infinito. *Val. Fl.* 1, 633. Haec iterant, segni flentes occumbere leto. [**Prop.* 1, 7, 18.] ¶ Passive. *Ter. Andr.* 1, 1, 101. Ad sepulcrum venimus: in ignem posita est: fletur. *Sil.* 5, 186. Nec jam ultra monitus, et verba morantia Martem Ferre valet: longo Aeneadis quod flebitur aevo. *Senec. Herc. Oet.* 1835. Virtus Herculem fleri vetat. *Tibull.* 2, 4, 45. centum licet annos Vixerit, ardentem flebitur ante rogum. *Ov. Her.* 19, 124. Mersaque roratis nata fleatur aquis. ¶ Translate est rorare, stillare. *Lucr.* 1, 349. In saxis ac speluncis permanat aquarum Liquidus humor, et uberibus flent omnia guttis. *Prud. Cath.* 5, 24. Imbrem de madido flere cacumine. Et περὶ στεφ. 10, 705. plaga flet sanguinem. *Senec. Thyest.* 702. Flevit in templis ebur. ¶ *Flesse* pro *flevisse* legitur ap. *Ov. Met.* 6, 404. et *Liv.* 30, 44. *flesset* pro *flevisset*, ap. *Stat. Silv.* 2, 1, 145. *flesti* pro *flevisti*, ap. *Ov. Her.* 5, 43. et 45. *flerunt* pro *fleverunt*, ap. *Virg. G.* 4, 461., *Stat. l. c.* 175. et *Inscr.* ap. *Don. cl.* 10. *n.* 10.

FLĒTĬFER, a, um, adj. a *fero*, et *fletus*, qui flet: et translate stillans, rorans. *Auson. Idyll.* 6, 74. Gemmea fletiferi jaculatur succina trunci.

*FLETĬO, onis, oppidum Galliae Belgicae, in insula Batavorum. *Tab. Peut. B. A.*

FLĒTUS, a, um, part. a *fleo*, defletus. *Virg. A.* 6, 481. multum fleti ad superos, belloque caduci Dardanidae. *Stat. Th.* 4, 103. Fletaque cognatis avibus Meleagria Pleuron. ¶ Item qui multum flevit. *Appul. Met.* 7. *f.* Mater pueri, mortem deplorans acerbam filii, fleta et lacrimosa. ¶ Item rorans, stillans. *Lucr.* 2, 632. de Gallis Cybeles: Ludunt, in numerumque exsultant, sanguine fleti. Alii leg. *pleti* vel *laeti.*

FLĒTUS, us, m. θρῆνος, ploratus, ejulatus cum lacrimis. *Cic. Verr.* 2, 4, 21. *f.* Quos putatis fletus mulierum, quas lamentationes fieri solitas in hisce rebus? *Id. Rosc. Am.* 9. Quod usque eo visum est indignum, ut urbe tota fletus gemitusque fieret. *Id. Planc.* 31. Multas lacrimas, et fletum cum singultu videre potuisti. *Id. Att.* 11, 7. *f.* Non possum prae fletu et dolore diutius in hoc loco commorari. *Id. Or.* 1, 53. Fletum populo movere. *Catull.* 39, 3. excitare. *Albin.* 1, 467. comprimere. *Caes. B. G.* 1, 32. Magno fletu auxilium petere. *Virg. A.* 4, 463. longas in fletum ducere voces. Et *ib.* 2, 271. largos effundere fletus. Et *ib.* 3, 344. longos fletus ciere. Et *ib.* 6, 699. largo fletu ora rigare. *Petr. Sat.* 89. Fletibus manant genae. *Val. Fl.* 5, 341. lumina rumpere fletu. *Ov. Pont.* 3, 1, 157. fletu verba scindere. *Id. Met.* 2, 340. fletus et lacrimas dare. *Quint.* 5, 11. *med.* Fletibus natos prosequi, laetitia defunctos. *Virg. A.* 4, 439. nullis ille movetur Fletibus.

*FLEVĬA, ae, f. oppidum ad Olympum montem. *Hygin. fab.* 14. *in.* si lectio certa. *B. A.*

*FLEVO, onis, Rheni fluminis ostium. *Mela* 3, 2. *extr.* Donec effluat Rhenus — primo angustus — post ripis longe et late recedentibus, jam non amnis, sed ingens lacus, ubi campos implevit, Flevo dicitur. V. FLEVUM. *B. A.*

*FLEVUM, i, n. castellum Frisiorum, ad dextram Rheni ripam. *Tac. A.* 4, 72. Flevum castellum esse prope Rheni in Oceanum exitum, a quo aut sumtum nomen, quod alveo daretur, aut certe mox ab alveo natum, retentum est. ¶ Alterum ostiorum Rheni Flevum, alterum Helium appellatum, teste *Plin.* 4, 15. V. FLEVO. *B. A.*

*FLEXABULA. V. FLEXIBULA.

FLEXĂNĬMUS, a, um, adj. animum flectens. *Cic. Or.* 2, 44. Quae recte a bono poeta (*Pacuvio*, teste *Non.* 2, 349.) dicta est flexanima, atque omnium regina rerum, oratio. *Catull.* 64, 330. Quae tibi flexanimo mentem perfundat amore. ¶ Item passiva significatione flexus animo, *h. e.* a recto statu deflexus, perturbatus, commotus. *Pacuv.* ap. *Cic. Div.* 1, 36. Flexanima, tanquam lymphata, ut Bacchi sacris commota, in tumulis Teucrum commemorans suum. [*V. *Hotting.* ad h. l.]

FLEXĬBĬLIS, e, adj. καμπτὸς, qui flecti potest. *Cic. N. D.* 3, 39. Materiam rerum totam esse flexibilem et commutabilem. *Ov. Amor.* 3, 3, 29. Flexibiles arcus curvare. *Plin.* 16, 18, 29. Betulla circulis flexibilis, item corbium costis. Et *ib.* 43, 83. Ulmus ad currus flexibilis. Et 36, 26, 66. Excogitatum vitri temperamentum, ut esset flexibile. *Cic. N. D.* 2, 58. Genera vocis permulta, canorum, fuscum: laeve, asperum: grave, acutum: flexibile, durum. De voce flexibili V. etiam in FLEXUS a, um. ¶ Translate est mollis, tener, mutabilis. *Cic. Or.* 16. Oratio mollis, et tenera, et ita flexibilis, ut sequatur, quocumque torqueas. *Id. Att.* 10, 11. Nihil fallax, nihil non flexibile ad bonitatem, nihil, quod non, quo velis, uno sermone possis perducere. *Id. ad Brut.* 1, 18. Videtur in eo esse indoles: sed flexibilis aetas, multique ad depravandum parati. *Plin. Pan.* 45. Flexibiles quamcumque in partem ducimur a principe, atque, ut ita dicam, sequaces sumus. ¶ Item inconstans, varius. *Cic. Amic.* 25. Quid potest esse tam flexibile, tam devium, quam animus ejus, qui ad alterius non modo sensum ac voluntatem, sed etiam vultum atque nutum convertitur?

FLEXĬBĬLĬTAS, atis, f. facilitas flectendi. *Solin.* 52. *med.* Circumferunt cornua flexibilitate, qua volunt.

FLEXĬBŬLĂ, ae, f. Satyrae nomen ap. *Varr.*

liquoties a *Non.* citatae, ut I, 109. et 113. et ali- : quae vox ex Latino *flectere*, et Graeco βουλὴ valuisse videtur, ut sit Flexibula, quasi consilium ectens. Sed alii aliter legunt.

FLEXĬLIS, e, adj. flexibilis, εὔκαμπτος. *Plin.* 6, 40, 79. Ulmus, et fraxinus flexiles. *Id.* 11, 7, 67. Cervix e multis vertebratisque orbicula- im ossibus flexilis, ad circumspectum. *Ov. Amor.* , 14, 26. Sinus flexilis comae, *h. e.* flexus, in- exus. *Sidon. carm.* 16, 79. cum solis torridus gnis Flexilibus rimis sitientes scriberet agros, *h. e.* lexuosis. *Ammian.* 22, 4. Pluma et flexiles le- tuli. *Appul. Met.* 6. *in.* Videt spicas frumenta- ias in acervo, et alias flexiles in corona.

FLEXILŎQUUS, a, um, adj. qui ambigua et bscura loquitur. *Cic. Div.* 2, 56. Oraculis par- im falsis, partim casu veris, partim flexiloquis t obscuris. [*Hic *flexiloquus* distinguitur ab am- iguo, ut illud significet quaesitam verborum ob- curitatem, hoc vero duplicem verborum sensum, ubi ter verior sit, ambigi possit. *Schütz* in *cl.* s. v.]

FLEXĬO, onis, f. κάμψις, actus flectendi, fle- ura. [*Sic proprio sensu, de corporis inclina- ione. *Cic. Or.* 18. Trunco toto se ipse mode- ans, et virili laterum flexione. Hinc dicitur de oce *Id. ib.* ubi *flexiones vocis Cic.* appellantur mo- ulationes quaedam argutae, atque ex nimia va- iandi ornandique affectatione molles, et gravem ora- orem non decentes. *Ernest. lex. techn. lat. rhet.* p. 73. V. et in FLECTERE. Tum pertinet etiam d cantum. *Cic. Leg.* 2, 15. Illa quae solebant uondam compleri severitate jucunda Livianis et Naevianis modis, nunc ut eadem exsultant! ut cer- ices oculosque pariter cum modorum flexionibus, orquent, i. e. cantuum modulationibus. V. *Schütz. n cl.* s. v. *Id. Or.* 3, 25. Quanto molliores sunt t delicatiores in cantu flexiones et falsae voculae, uam certae et severae: Hic flexiones sunt, *interpr. Ernest.* in *cl.*, modi fracti et varie crispati voce, uibus mollis et suavis cantus efficitur, quae Gr. καμπαὶ ap. *Aristoph.* dicuntur *Nub.* 966. Cf. *Ernest. ex. techn. lat. rhet.* p. 173. Denique idem est, quod os dicimus *Krumme Wege*, *Ausflüchte.*] *Cic. Pis.* 2. Quos tu maeandros, dum omnes solitudines ersequeris, quae diverticula flexionesque quaesi- sti! *h. e.* vias a recto itinere deflectentes.

FLEXĬPES, ĕdis, adj. omn. gen. qui flexis est t curvis pedibus. *Ov. Met.* 10, 99. Vos quoque lexipedes hederae.

FLEXĬVĬCE, flexuose. *Pacuv.* ap. *Non.* 4, 68. *med.* Nihil conjectura quivi interpretarier, quor- sum flexivice contenderet.

FLEXO, as, a. 1. frequentativum a flecto. *Cato R. R.* 49. Vineam statuito, alligato, flexatoque.

FLEXŬMĬNES, um, m. plur. equites Romani erant, a flectendis equis dicti. *Plin.* 33, 2, 9. Equitum nomen saepe variatum est. . . . Celeres sub Romulo regibusque appellati sunt, deinde Fle- xumines, postea Trossuli.

FLEXŬOSE, adv. cum flexu. *Plin.* 18, 35, 84. Si flexuose volitet flamma.

FLEXŬOSUS, a, um, adj. στρεβλὸς, varios, vel multos habens flexus. *Cic. N. D.* 2, 57. Flexuo- sum iter habet auditus, ne quid intrare possit. *Plin.* 11, 37, 79. Intestina flexuosissimis orbibus. *Id.* 10, 24, 35. Hirundini flexuosi volatus. Et 5, 27, 27. Taurus mons flexuosus. ¶ Translate. *Prud. Cath.* 6, 143. Flexuosae fraudes.

FLEXŪRA, ae, f. flexio, flexus, curvatura, κάμψις. *Lucr.* 4, 312. Flexura lateris. *Senec. ep.* 71. *med.* Virtus recta est: flexuram non recipit. *Suet. Ner.* 38. Offensus angustiis, flexurisque vi- corum. [*Nostr. *Krümmungen.*] ¶ Flexura no- minum, aut verborum est eorum inflexio et decli- natio. *Varr. L. L.* 9, 1. *med.*

FLEXUS, a, um, part. a *flecto*, κεκαμμένος, inflexus, curvatus, declinans. *Virg. A.* 5, 500. flexos incurvant viribus arcus. *Id. G.* 4, 123. aut flexi tacuissem vimen acanthi. *Ov. Met.* 4, 340. Flexum genu submittere. *Juven.* 6, 492. et *Mart.* 10, 65. et *Petr. Sat.* 126. Flexi crines, flexa coma. Sic *Mart.* 3, 63. flexo qui digerit ordine crines. *Tac. A.* 1, 16. Flexus in vesperam dies. *Cic. Fin.* 5, 12. Flexi fractique motus, quales protervorum hominum, aut mollium esse solent, contra natu- ram sunt. [* *Flexum mare* insolentius de sinu. *Tac. A.* 14, 4. Id villae nomen est, quae promon- torium Misenum inter et Bajanum lacum flexo mari adluitur. *Böttich. Lex. Tac.* p. 202.] ¶ *Fle- xus onyx* ap. *Stat. Silv.* 1, 2, 149. est marmor hujus nominis varie elaboratum. ¶ Translate. *Val. Fl.* 3, 615. animum flexus dictis instantis Iason. *Ov. Trist.* 3, 5, 43. Neve hominum referam flexas ad mitius iras. *Tac. A.* 3, 16. Caesar flexo in moe- stitiam ore, etc. ¶ *Flexum*, *i*, absolute, idem est ac flexio. *Minuc. Fel. Octav.* 17. Quid loquar apte disposita erecta montium, collium flexa, porrecta camporum? ¶ *Flexa syllaba* ap. *Quint.* 1, 5. et 12, 10. *med.* est, quae circumflexo accentu nota- tur, atque ita pronunciatur, ut acuti pariter et gravis accentus vim habeat: v. gr. in voce *amarus* paenultima ita efferenda est, quasi duplex *a a* sit, et acuto prior extollatur accentu, posterior gravi deprimatur, et in longum producatur. Dicitur au- tem *flexa*, quia non uno rectoque tenore effertur, sed inflexo et mutato. Similiter *flexa vox* in ipsa oratione dicitur, quae non uno eodemque sono emit- titur, sed vario, mutato, et inflexo; partimque attollitur, partim deprimitur: quod praecipue fit in miseratione movenda. *Quint.* 11, 3. *med.* Vox in metu contracta, adhortationibus fortis, dispu- tationibus teres, miseratione flexa et flebilis. *Cic. Or.* 3, 57. Vocis plura genera laeve, asperum; contractum, diffusum; fractum, scissum, flexo so- no, attenuatum, inflatum. Et 58. Aliud vocis ge- nus sibi sumat miseratio et moeror, flexibile, ple- num, interruptum, flebili voce: *Quo nunc me ver- tam? quod iter incipiam ingredi? Domum pater- namne? anne ad Peliae filias?* Et illa, *O pater, o patria, o Priami domus! Id. Or.* 17. *extr.* et *Or.* 2, 46. *f.* vocat *inflexam*; [sed *Schützius* corrigit *flexam*, nam statim sequitur *inflexus sonus* alia si- gnificatione. ¶ Comp. *Flexior* ap. *Capell.* 8, 297. Zodiacum circa Cancrum, Capricornumque flexior aequinoctialem paene directum secat. *F.*] ¶ [*Con- funditur *flexus* et *plexus*. V. *Heindf.* ad *Cic. N. D.* 2, 44, 113. et quos *ib.* laudat *Burm.* ad *Phaedr.* 5, 9, 3. et *Heins.* ad *Ov. Met.* 13, 894.]

FLEXUS, us, m. κάμψις, flexio, flexura. *Cic. N. D.* 1, 58. Aures duros, et quasi corneolos ha- bent introitus, multisque cum flexibus. *Id. Att.* 16, 13. Cum venissem ad pontem Tirenum, in quo flexus est ad iter Arpinas. [**Liv.* 22, 12. In ali- quo flexu viae. *Id.* 32, 4. Confragosa loca impli- catasque flexibus vallium vias. *Tac. Germ.* 1. Rhenus — modico flexu in occidentem versus.] *Id. A.* 12, 12. Non cominus Mesopotamiam, sed flexu Armeniam petunt, *h. e.* flectendo iter. *Pers* 3, 63. Flexus metae. *Quint.* 9, 2. *med.* Ut qui cursu parum valent, flexu eludunt. *Catull.* 64, 114. Labyrinthei flexus. *Quint.* 8, 2. Vertex est contorta in se aqua: inde propter flexum capillo- rum, pars est summa capitis. *Ov. Amor.* 1, 14; 13. Capilli dociles et centum flexibus apti. *Plin.* 5, 29, 31. Maeander ita sinuosus flexibus, ut saepe credatur reverti. *Id.* 8, 15, 16. Fera nullo suffra- ginum flexu. *Id.* 4, 12, 24. Pontus Euxinus me- dio flexu jungitur ostio Maeotii lacus. *Id.* 16, 10, 19. Picea mollior flexu. ¶ Translate *flexus aeta- tis* est transitus ab una aetate ad aliam in decursu totius vitae: ductum a circo, ubi plures flexus fa- ciendi erant, et septies totum spatium percurren- dum, antequam victoria contingeret: iique flexus erant tum in medio cursu, tum praesertim ad me- tam. *Cic. Coel.* 31. In hoc flexu quasi aetatis fa- ma adolescentis paululum haesit ad metas. *Id. Or.* 1, 1. Si infinitus forensium rerum labor, decursu honorum, etiam aetatis flexu constitisset. ¶ *Fle- xus autumni* est, cum incipit ad brumam vergere. *Tac. H.* 5, 23. Flexu autumni, et crebris pluvia- libus imbribus. [**Lucr.* 5, 615. Nec ratio solis — quo pacto — brumales adeat flexus. (Gr. τρο- πὰς χειμερινὰς) *ib.* 639.] ¶ *Flexus vocis* est ejus inflexio et mutatio. *Quint.* 1, 8, 3. Superest le- ctio, in qua puer ut sciat, ubi suspendere spiri- tum debeat, quo loco versum distinguere, quid quo flexu, quid lentius, quid concitatius dicendum, etc. *Id.* 7, 9. Ambiguitas fit per flexum: *Quin- quaginta, ubi erant centum*, inde *occidit Achilles. Id.* 11, 3. *f.* Flexus vocis, et flebilis suavitas, qua praecipue franguntur animi. [*De significa- tione h. v. in rebus oratoriis ap. *Quint.* obvia satis longam disputationem edidit *Ernest.* in *Lex. techn lat. rhet.* p. 174.] ¶ *Flexus verborum*, aut *nominum* est eorum per casus aut tempora declinatio ac po- sitio. *Id.* 1, 6. Quid vero? quae tota positionis ejusdem, in diversos flexus exeunt? cum *Alba* fa- ciat *Albanos* et *Albenses*; *volo, volui* et *volavi*. ¶ Sumitur etiam pro callida declinatione, et artifi- ciosa vitatione rei difficilis: et cum non recta, sed quasi per anfractus aliquid petitur. *Id.* 5, 13. Quare indirecta fere, atque, ut sic dixerim, cla- mosa est actio. Hinc mille flexus, et artes desi- derantar. [*Omnino notandum, saepius multo poe- tas et arg. aet. scriptores hac voce uti, quam priores solutae orationis auctores.]

FLICTUS, us, m. afflictus, collisio, παράτριψις, ἀραγμός. *Virg. A.* 9, 666. tum scuta cavaeque Dant sonitum flictu galeae: pugna aspera surgit. *Sil.* 9, 322. galea horrida flictu Adversae ardescit galeae, clypeusque fatiscit Impulsu clypei. *Pacuv.* ap. *Serv.* ad *Virg. l. c.* Flictus navium.

FLĪGO, is, ixi, ictum, a. 3. θλίβω, percutio, affligo. *Liv. Andr.* ap. *Non.* 2, 328. Ipse se in terram saucius fligit cadens. *Accius ib.* Nec per- dolescit, fligi socios morte, campos contegi. Et *rursus.* Heu, civitatis stirpem funditus fligi stu- det! ¶ Item confligo, alii rei impingo. *Lucr.* 2, 85. Obvia cum flixere, fit, ut diverva repente Dis- siliant.

FLO, as, avi, atum, a. 1. πνῶ, flatum emitto, spiro, exspiro. *Caes. B. G.* 5, 7. Corus ventus in his locis flare consuevit. *Cic. Att.* 7, 2. Belle no- bis flavit ab Epiro lenissimus ventus. *Plin.* 3, 9, 14. Quinam flaturi sint venti. *Varr. L. L.* 5, 2. Hieme anima, quae flatur, omnium apparet. *Ov. Fast.* 4, 182. inflexo Berecynthia tibia cornu Fla- bit, *h. e.* sonabit. Et 341. Exululant comites, fu- riosaque tibia flatur, *h. e.* inflatur. ¶ Proverbium est de duabus rebus dissimilibus, et natura disjun- ctis, quae simul eodem tempore fieri non possunt, illud *Pl. Most.* 3, 2, 104. Simul flare sorbereque, haud facile Est: ego hic esse, et illic simul haud potui. ¶ [*Significationis transitivae praeter lo- cum *Varr.* supra allatum exemplum habes ap. *Lu- cret.* 5, 904. Qui fieri potuit, triplici cum corpore ut una — Ore ferox acrem flaret de corpore flam- mam? V. *Flatus*, *a*, *um.*] ¶ Ponitur et pro conflare, *h. e.* flando metalla igne mollire, et fun- dere. *Plin.* 36, 19, 36. Phrygius lapis uritur vino perfusus, flaturque follibus, donec rubescat. *Ulp. Dig.* 48, 10, 9. Qui argenteos nummos adulteri- nos flaverit. Al. leg. *conflaverit.* Hinc Triumviri A. A. A. F. F., *h. e.* auro, argento, aere flando, feriundo. V. FLATUS, a, um. ¶ Translate. *Quint.* 12, 6. *med.* Omisso magna semper flandi tumore, in quibusdam causis loquendum est, *h. e.* inflate dicendi, et magnifice. *Prud.* περὶ στεφ. 3, 21. Spernere succina, flare rosas, Fulva monilia respuere, *h. e.* abjicere, projicere, contemnere.

FLOCCĬDUS. V. FLACCIDUS.

FLOCCĬFACTĔON. Hanc vocem afferunt qui- dam ex *Cic. Att.* 1, 16. *f.* Quare, ut opinor, φι- λοσοφητέον, id quod tu facis; et istos consulatus non floccifacteon, *h. e.* flocci faciendum: ut sit Latina vox joculariter formata ad rationem Grae- cae φιλοσοφητέον. Alii miras ibi varietates partim e MSS., partim ex conjectura comminiscuntur: ve- rum allata interpretatio potior videtur.

FLOCCŌSUS, a, um, adj. floccis plenus. *Ap- pul. Herb.* 62. Floccosis vel lanugineis adnatio- nibus.

FLOCCŬLUS, i, m. dimin. flocci. *Plin.* 16, 7, 10. Nascuntur in robore pilulae nucibus non absi- miles, intus habentes flocculos molles. Alii leg. *floccos.*

FLOCCUS, i, m. κροκὶς, lanarum particula divi- sa a velleribus inutiliter evolans. *Varr. R. R.* 2, 11. Diligentiores tegeticulis subjestis oves tondere solent, nequi flocci intereant. ¶ Dicitur etiam de vestium villis, idest de particulis quibusdam la- nae eminentioribus. Hinc *Celsus* 2, 6. scribit, si- gnum mortis esse, si quis in febre et acuto morbo, manibus in veste floccos legit fimbriasque diducit. ¶ Translate dicitur de re nullius pretii. *Pl. Trin.* 4, 2, 152. Tu qui sis, qui non sis, floccum non interduim. Dixit *Id. Rud.* 2, 7, 22. ciccum non interduim. ¶ *Flocci facere* aut *pendere* est parvi quidem, aliquo tamen pretio aestimare, non con- temnere. *Ter. Eun.* 2, 3, 10. Ut illum Di Deae- que senium perdant, qui me hodie remoratus est; Meque adeo, qui restiterim, tum autem qui illum flocci fecerim. Ubi *Donat.* notat *flocci fecerim* et *contemnere* et *non contemnere* significare: ut nunc qui illum *flocci fecerim*, deest *vel*, ut sit *vel flocci fecerim. Pl. Men.* 5, 7, 5. Cave quisquam, quod illic minitetur, vestrum flocci fecerit. *Id. Most.* 3, 2, 121. Cave tu ullam flocci facias mulierem. ¶ *Non flocci facere* aut *pendere* est nihili facere, ne tanti quidem, quanti floccus valet, contemnere. *Cic. Att.* 13, 50. Prorsus aveo scire, nec tamen flocci facio. Et *ib.* 4, 15. Intellectum est, τρεῖς ἀρειοπαγίτας ambitum, comitia, interregnum, maje- statem, totam denique rempubl. flocci non facere. *Ter. Eun.* 3, 1, 20. Invidere omnes mihi, Mor- dere clanculum: ego non flocci pendere. *Pl. Most.* 1, 1, 73. Neque quod dixi, flocci existimat. Al. leg. *aestimat.* ¶ Etiam omissa negatione est parvi admodum facere, *h. e.* tanti quanti floccus est. *Id. Cas.* 2, 5, 23. Unus tibi hic dum propitius sit Juppiter, Tu istos minutos Deos flocci feceris. *Id. Epid.* 3, 2, 12. Dum tibi ego placeam, atque obsequar, meum tergum flocci facio. *Id. fr.* ap. *Fest.* in *Muneralis.* Rogata fuerint necne, flocci aestimo. *Id.* ap. *Fulg. Exposit. serm. antiq.* Flocci pendo, quid rerum gerat. ¶ *Flocco habere* idem significat. *Id. Asin.* 3, 3, 111. Perii! illic habe- bit flocco jam homo lumbos meos. In multis libb. haec ibi verba desunt. ¶ Placet nonnullis junctim scribere: *floccifacio*, *floccipendo.*

FLOCES, um, f. plur. στέμφυλα, faex, et spe- ciatim vini ex vinaceis expressa, quia ei insint flocci quidam, et panni. *Gell.* 11, 7. Hic eques Romanus apludam edit, et floces bibit. *Caecil.* ap. *Non.* 2, 354. Neque florem, neque floces volo mihi, vinum volo. *Gell. l. c.* ut nimis antiquam, et obsoletam desitamque vocem, damnat.

[FLŌGĬUM, ii, n. dimin. a φλόγιον, flammula. Est nomen collyrii. *Inscr.* ap. *Tochôn, cachets des ocul.* p. 70. Q. Junii Tauri flogium ad genas, et claritatem. *F.*]

FLŌRA, ae, f. Χλῶρις, Dea florum, tum qui in herbis, tum qui in arboribus, et segetibus nascun- tur: a Graeco nomine, vel a flore. *Ov. Fast.* 5, 195. Chloris eram, quae Flora vocor: corrupta Latino Nominis est nostri littera Graeca sono. ¶ Hujus fabulam V. in CHLORIS. Historiam vero ita narrat *Lact.* 1, 20. Meretricem fuisse ajunt- que, cum magnas opes corporis quaestu quaesi-

visset, populum Rom. scripsit heredem, certamque pecuniam reliquit, cujus ex annuo fenore suus natalis dies celebraretur editione ludorum, qui appellarentur *Floralia* vel *ludi Florales;* quod quia senatui flagitiosum tractu temporis visum est, ab ipso nomine argumentum sumi placuit, ut pudendae rei quaedam dignitas adderetur, et Deam finxerunt esse, quae floribus praeesset, eamque oportere placari, ut fruges cum arboribus, aut vitibus bene prospereque florescerent. Celebrabantur illi ludi omni cum lascivia, convenienter memoriae meretricis. Nam praeter verborum licentiam nudabantur, flagitante populo, meretrices, quae mimarum functae officio, in conspectu multitudinis ad satietatem usque impudicis motibus detinebantur. *Arnob.* 7, 113. Flora illa meretrix, et sancta obscenitate ludorum, bene curat, ut arva florescant. *Mart.* 6, 80. Tantus veris honos, et odorae gratia Florae, Tantaque Paestani gloria ruris erat. *Id.* 1, 1. jocosae dulce sacrum Florae, Festosque lusus, et licentiam vulgi etc. ¶ Plura de hujus numinis vi et sacris *Ov. Fast.* 5, 195. et seqq. [*V. *Gierig.* in ind. rerum ad *Ov. Fast.* s. v. *Flora. Heindf.* ad *Hor. Sat.* 2, 3, 182.]

FLŌRĀLĬA, um, n. plur. Ἀνθιστήρια, dies festi ludique in honorem Florae instituti. Celebrabantur fine Aprilis, et initio Maji. *Macr. Sat.* 1, 4. Varro Floralium, non Floraliorum ait, cum non ludos Florales illic, sed ipsum festum, Floralia, significaret. *Justin.* 43, 4. Solemni Floraliorum die. *Plin.* 18, 29, 69. *n.* 3. Prisci Floralia quarto Cal. Maji instituerunt, Urbis anno DXVI. ex oraculis Sibyllinis, ut omnia bene deflorescerent. *Varr. R. R.* 1, 1. Florae ludi Floralia instituti. V. FLORA. [*Cf. *Gierig.* in ind. rerum ad *Ov. Fast.* s. v. *Floralis.*] ¶ [Ex *Plinii l. c.* constat, an. U. C. DXVI., seu potius DXIV., ut probat *Fogginius* ad *Verrii Fl.* Fastos p. 68., instituta fuisse Floralia, quae cum deinde fuerint intermissa, an U. C. 581., ut affirmat *Ov. Fast.* 5, 329., a. C. Servilio C. F. aedili plebis primum publice instaurata sunt, quod indicat nummus ap. *Eckhel. D. N. V. T.* 5. p. 308. Floral*ia* primus C. Servil*ius* C. F. *fecit. F.*]

FLŌRĀLĬCĬUS, a, um, adj. ad Floralia pertinens. *Mart.* 8, 67. Et Floralicias lasset arena feras, *h. e.* quae Floralibus in Circo dabantur.

FLŌRĀLĬS, e, adj. ad Floram pertinens, ut Floralis flamen, *Varr. L. L.* 6, 3. Florale sacrum, *Ov. Fast.* 4, 947. Rursus *Varr. L. L.* 4, 32. *f.* Clivus proximus ad Florales usus versus. ¶ Item ad florem pertinens, qui flores gignit. *Id. R. R.* 1, 23. Nec minus ea loca discriminanda in conserundo, quae sunt fructuosa, propter [*Pontedera* legend. monet *praeter F.*] voluptatem, ut quae pomaria, et floralia appellantur.

FLŌRENS, entis, part. a *floreo*, ἀνθῶν, floridus. *Virg. Ecl.* 10, 25. Florentes ferulas et grandia lilia quassans. ¶ Translate qui aliqua re viget et abundat. *Cic. Fam.* 2, 13. M. Brutus florens aetate, opibus, honoribus, ingenio, liberis, propinquis, amicis. *Id. Rosc. Am.* 18. Majores nostri ex minima tenuissimaque republ. maximam et florentissimam nobis reliquerunt. Et 6. Gratia atque hospitiis florens hominum nobilissimorum. *Id. Dom.* 19. Cum tu florens ac potens per medium forum popularis volitares. *Id. Parad.* 2. *extr.* Quidquid est laudabile, idem et beatum et florens et expetendum videri. *Id. Planc.* 35. Quos ego florentes atque integros sine ferro viceram. *Id. Quint.* 30. Ab afflicta amicitia transfugere atque ad florentem aliam devolare. *Id. Or.* 2, 52. Invidere praestanti florentique fortunae. *Id. Div.* 1, 33. Postumius florentissima Samnitium castra cepit. *Caes. B. G.* 1, 30. Helvetii florentissimis rebus, domos suas reliquerunt. Et *ib.* 4, 3. Civitas ampla atque florens. [*Liv.* 1, 2. Ad florentes Etruscorum opes confugiunt.] ¶ Refertur etiam ad vigorem aetatis. *Virg. Ecl.* 7, 4. Florentes aetatibus. *Lucr.* 5, 1073. florenti aetate juvencus. *Petr. Sat.* 132. Anni primo florentes vigore. *Hor. A. P.* 115. Florens juventa. [*Sil.* 1, 226. Namque ubi transcendit florentes viribus annos.] ¶ Et ad orationis ornatum. *Cic. Att.* 16, 11. Nostrum opus tibi probari, laetor: ex quo ἄνθη ipsa posuisti, quae mihi florentiora sunt visa tuo judicio. *Id. Or.* 3, 41. de metaphora: Modus autem nullus est florentior in singulis verbis, nec qui plus luminis afferat orationi. *Gell.* 19, 9. Florentis facundiae homo. Et 15, 28. *f.* Florens oratio. ¶ Ponitur et pro illustri. *Lucr.* 3, 911. Florentia facta. Al. aliter leg. ¶ Item pro nitido, splendenti. *Id.* 4, 451. florentia lumina flammis. *Stat. Th.* 1, 210. arcano florentes lumine postes. Et *ib.* 2, 276. arcano florentes igne smaragdos. *Virg. A.* 7, 804. florentes aere catervas. Ubi *Servius:* Ennius, et Lucretius florere dicunt omne, quod nitidum est. *Gell.* 5, 5. Exercitus insignibus argenteis et aureis florens. Sic *flos ignis* est splendor et nitor ignis. *Lucr.* 1, 898. flammai fulserunt flore coorto. A Graecis haec sumpta sunt. *Hesychius:* Πυρὸς ἄνθος, τὸ λαμπρότατον. *Homer.* ap. *Dan. Pareum* et *Gifan.* in *Lex. Lucr.* Αὐτὰρ ἐπεὶ πυρὸς ἄνθος ἀπέπτατο, παύσατο δὲ φλόξ. ¶ Item pro hilari, laeto. *Gell.* 6, 13. Ἐνθυμήματα quaedam lepida et minuta, et florentem vino animum lacessentia. ¶ De genis primam barbam emittentibus. *Mart.* 3, 6. Libat florentes haec tibi prima (*dies*) genas. ¶ Denique dicitur de iis etiam, quae variis coloribus picta sunt: v. gr. de avium plumis. *Nemes. Cyn.* 318. illic sine fine greges florentibus alis Invenies avium.

[FLŌRENTER, adv. idem ac floride. Translate Sup. *Florentissime* ap. *Hier. Chron. Euseb.* ad an. Chr. 358. Minervius Burdigalensis rhetor Romae florentissime docet. *Id. ib.* Alcimus, et Delphidius rhetores in Aquitania florentissime docent. *F.*]

*FLŌRENTĬA, ae, f. urbs Etruriae. *Flor.* 3, 21. prope fi. edd. *Gräv.* et *Duker.* ubi aliae edd. *Fluentia* habent. V. *Florentinus, a, um.* ¶ Item oppidum Italiae superioris, in Gallia cispadana. *Anton. Itin.* et *Tab. Peut.* ¶ Et oppidum Pannoniae inferioris. *Notit. Imper.* ubi tamen fortasse (ait *Schellerus*) legendum *Floriana.* ¶ Est et *florentia, ae,* vitis genus, Tuscis peculiare. *Plin.* 14, 3. *B. A.*

[FLŌRENTILLĂ, ae, f. diminut. florentis. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Donat.* 366, 8. Lepidia C. F. Florentilla. *F.*]

[FLŌRENTĪNĀRĬUS, ii, m. fortasse qui florentia, vel uvam e vite florentia, vendit. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 293, 6. . . . . o L. F. Quir. Successino florentinario, etc. *F.*]

FLŌRENTĪNUS, a, um, adj. ad Florentiam pertinens, quae est urbs Etruriae ad Arnum fluvium Hinc *Florentini, orum,* ejus urbis cives, quos *Plin.* 3, 5, 8. *Fluentinos* appellat. *Tac. A.* 1, 79. Orantibus Florentinis, ne, etc. *Frontin. de colon.* p. 112. *Goes.* Colonia Florentina deducta a III. viris, assignata lege Julia.

FLŌRĔO, es, ui, n. ἀνθέω, florem emitto, floresco. *Cic. Div.* 1, 10. Haec arbor una ter floret. *Virg. Ecl.* 8, 53. narcisso floreat alnus. *Id. G.* 2, 6. pampineo gravidus autumno Floret ager. *Ov. Pont.* 2, 7, 26. multis floreat Hybla thymis. *Id. Fast.* 5, 327. si bene floreat annus. *Plin.* 21, 1, 1. Quae spectatissime florent, celerrime marcescunt. [*Cic. N. D.* 2, 7, 19. Possetne uno tempore florere, deinde vicissim horrere terra? *Lucr.* 5, 215. Quom jam per terras frundent atque omnia florent.] ¶ *Florere* dicitur vinum, cum parvae cuticulae fragmenta in eodem innatant. *Ov. Fast.* 5, 269. Vina quoque in magnis operose condita cellis Florent: et nebulae dolia summa tegunt. V. FLOS. ¶ Ponitur aliquando pro nitere, splendere. *Stat. Th.* 1, 704. aetherii dono cessere parentes Aeternum florere genas, *h. e.* imberbem et nitidum esse. Est enim de Phoebo sermo. *Cato* ap. *Charis.* 2, 185. Omnem classem ventus Auster lenis fert: mare velis florere videres. V. FLORENS. [*Uterque locus parum videtur aptus qui vocabulo *florere* splendendi, nitendi significationem firmet. Nam *florere genas* (*blühende Wangen*) in universum h. l. significat juvenilem Phoebi faciem, barba rugisque carentem; et: *Mare velis floret* de abundantia navium intelligendum, ut infra in loco *Lucr.* 5, 1441.] ¶ Quia vero plantae tum maxime vigent, cum flores emittunt, hinc saepissime per translationem sumitur pro vigere, excellere, illustrem esse, abundare, prospere agere. *Cic. Verr.* 2, 5, 49. In sua patria multis virtutibus, ac beneficiis floruit princeps. [*Id. Flacc.* 7. Haec Graecia jam diu suis consiliis perculsa et afflicta est; illa vetus, quae quondam opibus, imperio, gloria floruit, hoc uno malo concidit, libertate immoderata ac licentia concionum.] *Id. Or.* 3, 2. Privatis magis officiis et ingenii laude floruit, quam fructu amplitudinis, aut reipubl. dignitate. Et 35. Isocrates discipulorum nobilitate floruit. *Id. Fam.* 1, 9. In sententiis senatoriis, et in omni actione et administratione reipubl. florere. *Id. Acad.* 4, 6. cum acumine ingenii, tum lepore dicendi. [*Id. Brut.* 95. *f.* Hoc tibi ille, Brute, minus fortasse placuit, quam placuisset, si illum flagrantem studio, et florentem facultate audire potuisses. V. *Ellendt.*] *Id. Or.* 1, 1. honoribus et rerum gestarum gloria. *Id. Fam.* 9, 14. laudibus. Et *ib.* 4, 13. gratia, auctoritate. Et *ib.* studiis et artibus. *Id. N. D.* 1, 3. Domus nostra semper floruit doctissimorum virorum familiaritatibus. *Id. Inv.* 2, 1. Florere omnibus copiis. *Nep. Reg.* 1. fama justitiae. *Id. Epam.* 5. in re militari. *Tac. H.* 2, 81. aetate et forma. *Lucr.* 1, 255. laetas urbes pueris florere videmus, *h. e.* abundare. Sic 5, 1441. Tum mare velivolum florebat navibu' pandis, *h. e.* frequentabatur, celebrabatur. *Cic. Font.* 14. Praeturae, quae et ceteris ornamentis, et existimatione innocentiae maxime floruerunt. *Id. Sext.* 63. Meus ad urbem accessus incredibili hominum multitudine et gratulatione florebat. *Lucr.* 5, 330. tot facta virum Aeternis famae monumentis insita florent, *h. e.* vigent durantque in memoria hominum. [*Id. ib.* 1163. quae nunc in magneis florent sacra rebu' loceisque?] *Plin. ep.* 1, 10. Urbs nostra floret studiis liberalibus. ¶ Absolute. *Nep. Eum.* 1. Ea tempora, quibus Macedones florebant. *Cic. Off.* 3, 33. Cyrenaicis obsoletis, floret Epicurus. *Hor. A. P.* 62. verborum vetus interit aetas, Et juvenum ritu florent modo nata, vigentque. [*Suet. Ner.* 6. Quae familia, quamquam plebeja, tamen et ipsa admodum floruit. *Id. Rhet.* 1. Magna etiam professorum ac doctorum profluxit copia, adeoque floruit, ut, etc. Ita dicitur de animalibus, juvenili robore vigentibus. *Lucr.* 5, 881. sq. Principio, circum tribus acteis impiger anneis Floret equus; puer haud ita quaquam.]

FLŌRESCO, is, n. 3. florere incipio. (*Aufblühen.*) *Cic. Div.* 2, 14. Pulegium aridum florescere ipso brumali die. *Varr. R. R.* 1, 30. Antequam (*plantae*) gemmas agant, et florescere incipiant. [*Lucr.* 5, 669. Florescunt tempore certo arbusta.] ¶ Translate. *Cic. Or.* 3, 3. Sulpicio ad summam gloriam eloquentiae florescenti, ferro erepta vita est. *Id. Coel. f.* Nolite hunc nunc primum florescentem, firmata jam stirpe virtutis, tanquam turbine aliquo aut subita tempestate pervertere. *Id. Marcell.* 4. Haec tua justitia et lenitas animi florescet quotidie magis, *h. e.* crescet, illustriorque fiet. [*Id. Brut.* 88. Hoc igitur (Hortensio) florescente Crassus est mortuus.] *Lucr.* 2, 73. Illa senescere, at haec contra florescere cogunt. *Plin. ep.* 5, 12. Patria nostra florescit. ¶ [*Florescendus* ap. *Verr. Flacc.* in *Fast.* a *Fogginio* editis ad IIII Kal. Majas. Eodem die aedes Florae, quae rebus florescendis praeest, dedicata est. *F.*]

FLŌRĔUS, a, um, adj. qui est ex floribus, ἀνθινός. Vox poetica. *Pl. Aul.* 2, 8, 15. Floreae coronae. ¶ Item florens, ἀνθηρός. *Virg. A.* 1, 434. Florea rura. *Val. Fl.* 5, 344. Florea juga Hymetti. ¶ Translate est pulcher, nitidus. *Servius* ad illud *Virg. A.* 12, 605. manu flavos Lavinia crines: haec adscribit: Antiqua lectio *floreos* habuit, idest florulentos, pulcros: et est sermo Ennianus. Probus sic adnotavit: Neotericum erat *flavos*; ergo bene *floreos*, nam sequitur: Et roseas laniata genas. Accius in Bacchis: Nam florei crines vide ut propexi jacent. In iisdem: Et lanugo florea nunc demum irrigat: Pacuvius Antiopa: Cervicum floreos dispergite crines. Haec *Servius.* ¶ *floreos* legis ap. *Virg.*, ad synaeresin confugiendum est.

[FLŌRĬĀNUS, i, m. ad Florum pertinens. Est cogn. R., ut M. Annius Florianus Aug., frater uterinus Taciti Aug., qui an. a Chr. n. CCLXXVI imperium post fratris mortem arripuit, et per tres ferme menses obtinuit, cujus vitam scripsit *F. Vopiscus.* ¶ [*Floriana, ae,* f. oppidum Pannoniae inferioris. *Anton. Itin. B. A.*]

*FLŌRĬĀRĬUM, i, n. floretum. *Zeno Veron. Serm. de Laz. B. A.*

FLŌRĬCŎLOR, oris, adj. qui est floridi ac vividi coloris. *In vet. epigr.* incertae auctorit. *inter pseudepigr. Petron.* p. m. 217. Hoc sibi lusit opus de stamine floricolore Hesperies tenerae officiosa manus.

FLŌRĬCŌMUS, a, um, adj. floridas comas habens. *Auson. ep.* 4, 49. Floricoma Aetna.

FLŌRĬDĒ, adv. *Appul. Met.* 11. *f.* Vestis floride depicta. *Lact. Mort. persecut.* 3. Ecclesia clarius ac floridius enituit.

FLŌRĬDŬLUS, a, um, diminut. floridi. *Catull.* 61, 193. Ore floridulo nitens.

FLŌRĬDUS, a, um, adject. ἀνθεινὸς, floreus [*Sensu proprio de varietate colorum ex floribus *Cic. Tusc.* 3, 18. Expones, quae spectet, florida et varia.] *Tibull.* 1, 2, 14. cum posti florida serta darem. Al. leg. *florea.* Eademque lectionis varietas est in illo *ejusd.* 1, 1, 12. Seu vetus in trivio florida serta (*habet*) lapis. Item *Ov. Fast.* 6, 312. Et velant scabras florida serta molas. Itali dicunt *festoni.* V. ENCARPI. ¶ Item floribus plenus *Id. Trist.* 5, 6, 38. Florida quam multas Hybla tuetur apes. *Lucr.* 5, 783. Florida prata. ¶ Translate refertur ad pulcritudinem et ornatum *Ov. Met.* 13, 790. Galatea Floridior pratis, longa procerior alno, *h. e.* pulcrior. *Catull.* 68, 16. [*Suet. Galb.* 20. Laudanti cuidam formam suam ut adhuc floridam et vegetam.] Jucundum cum aetas florida ver ageret. Et 61, 57. puellula florida. ¶ Et ad amoenum genus dicendi. [*Gr. ἀνθηρόν. V. *Ernest. lex. techn. lat. rhet.* p. 175.] *Quint.* 2, 5. *med.* Floridius genus ad alenda primarum aetatum ingenia magis accomodatum. *Cic. Brut.* 82. Demetrius Phalereus est floridior, ut ita dicam, quam Hyperides. *Auson. ep.* 17. Floridissimus tui sermonis afflatus. ¶ *Floridus color,* ὀξύχρωμα, color valde nitens, cui opponitur austerus *Plin.* 35, 6, 12. Sunt autem colores austeri, aut floridi. Floridi sunt minium, Armenium, cinnabari, chrysocolla, Indicum, purpurissum. Adde *ib.* 10, 36. *n.* 18. ¶ *Florida aetas,* adolescentia *Sil.* 12, 482. Aevi floridior Fabius rapida arma ferebat. Adde *Catull. l. c.* in §. 3. Sic Graeci ἀνθῶν ἐν ὥρᾳ, et ἀνθῶν ἀκμὴν, et ἥβης ἄνθος.

FLŌRĬFĔR, a, um, adj. ἀνθοφόρος, ferens flores. *Lucr.* 3, 11. Floriferis ut apes in saltibus omnia libant. *Lucan.* 9, 289. de apibus: studiumque laboris Floriferi repetunt. Al. leg. *florigeri.*

FLŌRĬFERTUM, i, n. ἀνθοφορία, dies erat fe

tus apud Romanos, ita dictus, quod eo die spi-ae ad sacrarium Cereris ferebantur. *Fest.*

[FLORĬGĔNĂ, ae, adj. comm. gen. qui florem gignit. Translate de juvenum malis, quae primam barbam, juventae florem appellatam, emittunt. V. FLOS. *Epithalam. Laurentii v.* 12. in *Anthol. Lat. T.* 2. p. 633. *Burm.* Florigenas plenaque decens lanugine malas Mollia votifero dempsisti vellera ferro. V. MALA. *F.*]

FLORĬGER, a, um, adj. idem ac florifer. *Sedul.* 2, 2. Expulerat primogenitum saevissimus anguis Florigera de sede virum. Adde *Venant. Fortun. carm.* 3, 9, 1. et V. FLORIFER.

FLORĬLĔGUS, a, um, adj. ἀνθολόγος, qui flores legit. *Ov. Met.* 15, 366. Florilegae nascuntur apes.

[FLORĪNUS, a, um, adj. ad Florum, seu Floram pertinens. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 407, 4. Jul. Fabius Florinus. Alia ap. *eund.* 792, 9. Paternia Florina. *F.*]

[FLORĬPĂRUS, a, um, adj. qui flores parit, ut Floriparum ver, *Auson. Idyll.* 12, 1. de vere: Annus ab exortu cum floriparum referat ver. *F.*]

FLORĬTĬO, onis, f. florum emissio. Legitur in *Homil.* 2. *in Cantic.* quam ex *Orig.* vertit *Hieronymus.*

FLORĬUS, a, um, adj. Floralis, ad Floram pertinens. *Gell.* 9, 12. Inveniet apud M. Catonem de re Floria ita scriptum, *h. e.* in eo libro, ubi Floralium licentiam et flagitia insectatur.

FLORŪLENTUS, a, um, adj. εὐανθής, floribus plenus. *Pervigil. Vener.* 19. de rosis: Hinc pudorem florulentae prodiderunt purpurae. *Solin.* 7. Florulentus Hymettus. ℙ Translate de scorto masculo in primo juventutis flore. *Prud.* περὶ στεφ. 10, 191. Mox flevit impuratus occisum gravi Disco, et dicavit florulentum succubam, *h. e.* Hyacinthum puerum, Apollinis amasium, ab eodem imprudenter disco percussum.

FLORUS, a, um, adj. antiq. pro *Floreus. Pacuv.* ap. *Fest.* in *Genas.* Nunc primum opacat flora lanugo genas. Al. leg. *flore. Decimus Laber.* ap. *Macr. Sat.* 2, 7. Florum cacumen nostrae famae frangere. Al. leg. *floris.* Ita quoque legunt aliqui ap. *Virg. A.* 12, 605. floros Lavinia crines, Et roseas lacerata genas. Al. *floreos*, al. *flavos.* V. FLOREUS. ℙ [Nutantem hanc vocem, in cognominibus R. frequentissimam, ejusque significationem obfirmat nummus in gente Aquillia ap. *Morell. Fam. R. n.* V., qui promit cyanum florem opertis foliis cum inscriptione *L. Aquillius Florus III. vir.* Ex quo patet, ad cognominis significationem allusum fuisse. *F.*]

FLORUS, i, m. L. Annaeus Florus (sunt qui L. Julium Florum vocant) origine Hispanus, domicilio Romanus, historicus, breviarium rerum Romanarum ab Romulo usque ad Augustum quatuor libris composuit cum laude concinnae floridaeque brevitatis. Et quia in multis Livium sequitur, ejus historiarum epitomen confecisse visus est, quamvis in multis etiam ab eo dissentiat. Vixit temporibus Trajani et Hadriani Impp., nempe initio saeculi Christi II. Ejus stilus, ut historici, floridus est, amoenus, et ad poeticum valde accedens: Latinitas vero hujusmodi, ut si quis imitari velit, (paucis quibusdam exceptis) non omnino sit poenitenda. ℙ [*Fuit et Florus poeta quidam, qui vixit Hadriani temporibus. *Spartian.* in *Hadriano* 16. Floro scribenti ad se (*Hadrianum*), *Ego nolo Caesar esse* — rescripsit (*Hadrianus*), *Ego nolo Florus esse*, cet. *Vossius* credit eundem fuisse Florum hunc cum historico: quae sententia est *Salmasii.* ℙ Julius Florus, a Portio Latrone in arte dicendi instructus, princeps eloquentiae in Gallia fuit. *Quint.* 10, 3. *Senec. controv.* 4, 25. *med.* ℙ Gessius Florus, Clazomenius, praefectus Judaeae, vixit temporibus Neronis. Ob avaritiam cum crudelitate conjunctam, belli Judaici contra Romanos auctor. *Tac. H.* 1, 10. Cf. *Suet. Vesp.* 4. ℙ Florus, praenomine Julius, nobilissimus Treverorum, qui civitatem suam, ob magnitudinem aeris alieni, ad rebellionem exstimulavit. *Tac. A.* 3, 42. *B. A.*]

FLOS, oris, m. ἄνθος, quidquid in herbis et arboribus inter folia coloratum enascitur, fructus initium ac spem continens. *Plin.* 16, 25, 40. pleni veris indicium et gaudium arborum appellat. *Cic. Sen.* 17. Suavitates odorum, qui afflantur e floribus. *Id. Verr.* 2, 4, 48. Laetissimi flores omni tempore anni. *Ov. Trist.* 3, 12, 7. Prataque pubescunt variorum flore colorum. *Id. Fast.* 5, 255. decerpere pollice florem. *Id. Met.* 4, 315. legere. *Plin.* 21, 6, 17. Crocum folio florem expellit. *Id.* 20, 23, 99. Carduus florem purpureum mittit inter medios aculeos. *Hor. Od.* 3, 15, 15. Flos purpureus rosae. Et *ib.* 29, 3. Merum cum flore rosarum, et Pressa tuis balanus capillis Jamdudum apud me est. *Id. ib.* 1, 4, 10. Flore impedire caput, *h. e.* corona florea. [**Id. Ep.* 2, 1, 79. Recte, necne, crocum floresque perambulet Attae fabula etc., i. e. pulpita, croco odorifero perfusa et floribus conspersa. Nota etiam solennem quandam dicendi rationem ap. *Suet. Aug.* 31. Compit. Lares ornari bis anno instituit, vernis floribus et aestivis. *Ner.* 57. Non defuerunt, qui — vernis aestivisque floribus tumulum ejus ornarent. Ita Gr. στεφανωματικὰ ἄνθη distinguunt in ἐαρινὰ et θερινά.] ℙ Florum nomina varia habes ap. *Colum.* 10, 96., *Ov. Fast.* 4, 435., *Claud. Rapt. Pros.* 2, 128. et seqq. ℙ [**Flores* signif. etiam succum florum, quem apes in cellulas apiarii comportant. *Virg. Georg.* 4, 39. Neque illae (apes) Nequidquam in tectis certatim tenuia cera Spiramenta linunt, fucoque et floribus oras explent. Adde *Plin.* 11, 7, 6. et *Tibull.* 2, 1, 49.] ℙ Dicitur translate de multarum rerum parte tenuiore, puriore, pulcriore et praestantiore. *Plin.* 18, 9, 20. *n.* 1. Justum est e grano Campanae, quam vocant castratam, e modio redire sextarios quatuor siliginis, vel e gregali sine castratura sextarios quinque: praeterea floris semodium. *Id.* 15, 6, 6. Flos olei, *h. e.* quod post molam primum est. Et 34, 11, 24. aeris, *h. e.* cum aere fuso et in alias fornaces translato, ibi crebriore flatu excutiuntur velut milii squamae: has enim vocant florem, ut *ib.* dicitur. *Id.* 31, 7, 41. et *Cato R. R.* 88. salis, *h. e.* purissimum sal et candidissimum. *Id.* 36, 17, 28. lapidis Assii, *h. e.* veluti farina mollis ei adhaerens. *Id.* 21, 14, 49. cerae, *h. e.* candidissimae ejus particulae. *Id.* 14, 20, 25. et 10, 11, 22. resinae, *h. e.* ipsa resina recens collecta et nondum percocta. *Id.* 26, 4, 10. visci, *h. e.* pars ejus levior, quae coquendo supernatat. *Cato. R. R.* 11. Cola, quae florem vini demant. *Claud. Cons. Prob.* et *Olybr.* 69. flos juvenilis, *h. e.* prima barba. Sic flos genae, ap. *Lucan.* 6, 562. *Virg.* quoque *A.* 8, 160. et *Pacuv.* ap. *Fest.* in *Genas* eadem metaphora usi sunt. *Lucr.* 1, 898. Flos flammai, *h. e.* lux et nitor. V. FLORENS. *Colum.* 12, 20. *extr.* flos marmoris vel gypsi, *h. e.* farina tenuior et purior. Sic *Pallad.* 1, 41. calcis. *Cic. Brut.* 87. Volvendi sunt libri Catonis: intelliges, nihil illius lineamentis, nisi eorum pigmentorum, quae inventa nondum erant, florem et colorem defuisse. ℙ *Flos vini* est interdum vinum praestantissimum, ejusque vis atque odor. [**Blume.*] *Lucr.* 3, 222. Bacchi cum flos evanuit aut cum Spiritus unguenti suavis diffugit in auras. *Pl. Cas.* 3, 5, 16. Nisi haec meraco se uspiam percussit flore Liberi. (Adde *Pacuv.* ap. *Non.* 9, 6.) *Id. Curt.* 1, 2, 1. Flos veteris vini meis naribus objectus est. ℙ *Flos vini* etiam dicitur illius vitium, cum nempe cuticulae tenuis fragmenta vino innatant, quodque Itali etiamnum *fiore del vino* appellant. *Colum.* 12, 30. Si vinum florere incipiet, saepius curare oportebit, ne flos ejus pessum eat et saporem vitiet. *Plin.* 14, 21, 27. Flos vini candidus probatur, rubens triste signum est, si non is vini colos sit. Quod celeriter florere coeperit, odoremque trahere, non fore diutinum. ℙ *Flos coenae* est praestantissimum coenae ferculum. *Favor.* ap. *Gell.* 15, 8. ℙ Illa vero festiva et commoda sunt. *Cic. Brut.* 15. ad illud *Ennii: Flos delibatus populi:* Ingenii lumen est eloquentia, qua virum excellentem praeclare tum illi homines florem populi esse dixerunt. [**Id. ib.* 4, 16. Sic omnis foetus repressus, exustusque siti flos veteris ubertatis exaruit. Elegans figura de plantis aquam et irrigationem poscentibus deducta, quam nisi accipiunt, exarescunt. Ita recte *Ellendt.*, quem v.] *Liv.* 37, 12. Quod floris, quod roboris in juventute fuerat, amiserant. *Cic. Phil.* 2, 15. Flos nobilitatis et juventutis. Et *Phil.* 3, 5. Provincia Galliae flos Italiae, firmamentum imperii populi R. *Id. Balb.* 6. Virtuti invidere, velle ipsum florem dignitatis infringere. [**Flos vitae* ap. *Eund. Or.* 3, 3. est: summa dignitas et gloria, qua quis, dum vivit, fruitur.] *Stat. Ach.* 1, 625. Primus flos animi, *h. e.* primus vigor et vis. *Liv.* 42, 15. Perseus jam bellum volebat, in flore virium se credens esse. [**Thucyd.* 1, 1. ὅτι ἀκμάζοντες ἦσαν παρασκευῇ τῇ πάσῃ.] ℙ Flos aetatis et pueritiae est pueritia ejusque pulcritudo, vigor et gratia. *Cic. Phil.* 2, 2., *Liv.* 20, 30., *Justin.* 42, 1. et *Curt.* 4, 8. Hinc *Plin. ep.* 5, 9. In flore primo tantae indolis juvenis exstinctus est. [**Lucr.* 3, 771. Cupitum aetatis florem tangere. Gr. ἀκμή.] *Catull.* 17, 14. Viridissimo flore puella. ℙ *Flos aetatulae* est ipsum pudendum muliebre. *Appul.* de nuda puella, Venerem imitante et tenui tantum pallio bombycino pubem suam inumbrante, haec habet *Met.* 10. *med.* Quam quidem laciniam curiosulus ventus satis amanter nunc lasciviens reflabat, ut, dimota, pareret flos aetatulae; nunc luxurians aspirabat etc. ℙ Interdum *flos* significat decus virginitatis in puellis, in pueris vero corporis pudicitiam. *Catull.* 62, 46. Cum castum (*virgo*) amisit, polluto corpore, florem. *Liv.* 21, 2. Flore aetatis, uti ferunt, primo Amilcari conciliatus Asdrubal. [**Suet. Caes.* 49. Florem aetatis contaminatum. Laudat *B. Crus.* in *cl. Suet.* s. h. v. *Xenoph. Symp.* 8, 14. τὸ τῆς ὥρας ἄνθος. *Theocrit. Idyll.* 7, 121. τό τοι καλὸν ἄνθος ὑποῤῥεῖ.] ℙ Item prosperum statum, potentiam, splendorem. *Cic. N. D.* 3, 33. In ipso Graeciae flore. ℙ *Flos animi* est senectus, ap. *Sen. ep.* 26. quia sicut flore aetatis viget corpus, ita senectute animus. ℙ *Flores* aliquando dicuntur excerpta rerum pulcriorum. Graece *Cic. Att.* 16, 11. Nostrum opus tibi probari, laetor: ex quo ἄνθη ipsa posuisti, quae mihi florentiora sunt visa tuo judicio. *Plin. prooem. l.* 14. E tantis, quae retulit, flores modo rerum decerpsit. [*Hinc *flores* in rhetorum lat. scriptis ubicunque sive verborum, sive sententiarum, s. totius orationis commemorantur, pertinent ad ornatum, qui utroque genere adhiberi potest, sive is sit e tropis et figuris, s. ex singulari quadam elegantia et acumine, quo distincta oratio illustratur. Appellantur etiam lumina et insignia orationis. *Cic. Or.* 3, 25. *Brut.* 17. et 66. *Ernest.* in *lex. techn. lat. rhet.* p. 175.] ℙ Item astra, poetice. *Manil.* 5, 726. Tum conferta licet coeli fulgentia templa Cernere seminibus densis, totisque micare Floribus. ℙ *In floribus ipsis* est in media voluptate ac deliciis. *Lucr.* 4, 1126. medio de fonte leporum Surgit amari aliquid, quod in ipsis floribus angat. ℙ In architectura *Florem* vocant ornamentum summi tholi, referens rosam seu papaver, seu pineam, quod cavum illud complectitur et claudit, de quo multa habet *E. Q. Viscont. Mus. Pio-Clem. T.* 7. p. 204. *ed. Mediol. Vitr.* 4, 7. Quanta diametros totius operis futura erit, dimidia altitudo fiat tholi, praeter florem. Flos autem tantam habeat magnitudinem, quantam habuerit in summo columnae capitulum, praeter pyramidem. ℙ Sunt etiam *flores*, qui scalpuntur in singulis frontibus summi capituli columnarum, praesertim in ordine Corinthio: de quibus *Vitr.* 4, 1. *f.* ℙ [**Flores* et *colores* confundi docet *Heindf.* ad *Cic. N. D.* 1, 40, 112.]

FLOSCELLUS, i, m. diminut. flosculus. *Appul. Herb.* 49. Ad solis cursum floscelli se vertunt.

FLOSCŬLĒ, adv. floride. *Coel. Aur. Acut.* 1, 6. Corpus floscule vividum et naturali habitudine plenum.

FLOSCŬLUS, i, m. ἀνθήλιον, diminut. floris. *Cic. Off.* 2, 12. Ficta omnia celeriter, tanquam flosculi, decidunt. *Id. Sext.* 56. Non sum tam ignarus, judices, causarum, ut omni ex genere orationem aucuper et omnes undique flosculos carpam atque delibem. *Quint.* 2, 5, 22. Ne recentis hujus lasciviae (*in dicendo*) flosculis capti, voluptate quadam prava deliniantur. *Id. prooem. l.* 6. *med.* Non enim flosculos, sed jam decimum aetatis ingressus annum, certos atque deformatos fructus ostenderat. [*Bono sensu *Sen. ep.* 33. *flosculos* dicit sententias eminentiores, quas memoriae causa et propter illarum elegantiam et vitae usum excerpere e praeclaris scriptoribus solemus: *Sentenzen, Denksprüche. Ernest.* in *lex. technol. lat. rhet.* p. 175.] *Catull.* 24, 1. O qui flosculus es juvenculorum. Alii leg. *Juventiorum. Gell.* 17, 21. Ut Noctes istae quadantenus his quoque historiae flosculis leviter injectis aspergerentur. ℙ *Flosculos pomorum* vocat *Colum.* 12, 45. eorum vertices, ubi flos fuit: contra quos est pediculus. Poma, inquit, sic componi, ut flosculi sursum, pediculi deorsum spectent.

FLUCTĬCŎLĂ, ae, m. et f. adj. in fluctibus habitans. *Sidon. carm.* 10, 1. Flucticolae cum festa nurus Pegasaea per antra, etc.

[FLUCTĬCŎLOR, oris, m. et f. caeruleum colorem referens. *Capell.* 1, 18. Cui gemmis insitum diadema pretiosis: nam neque Scythidis vireta, nec ceraunioriun vibrans fulguransque lumen, nec flucticolor hyacinthi credebatur abesse profunditas, *h. e.* cui diademati inerant virides smaragdi, (V. SCYTHIS) et carbunculi ignei et caerulei hyacinthi. *F.*]

FLUCTĬCŬLUS, i, m. diminut. *Appul. Apol.* Quamlibet leviter motis flucticulis.

FLUCTĬFER. V. FLUCTIGER.

FLUCTĬFRĂGUS, a, um, adj. fluctus frangens. *Lucr.* 1, 305. fluctifrago suspensae in litore vestes.

FLUCTĬGĔNĂ, ae, m. et f. adj. in fluctibus natus. *Capell. carm.* 1, 2, 9. Fluctigena spectans qualis sub gurgite Nereus. *Id.* 9, 310. Nantes fluctigenas chorumque Phorci.

FLUCTĬGĔNUS, a, um, adj. fluctigena. *Avien. Arat.* 1157. Fluctigeni speciem monstri superinvehit Auster.

FLUCTĬGER, a, um, adj. fluctum ferens vel fluctuum patiens. *Cic.* ap. *Isid. Or.* 19, 1. Tunc se fluctigero tradit mandatque paroni. Al. leg. *fluctifero.*

FLUCTĬO, onis, f. idem quod fluxio. *Plin.* 31, 11, 47. Spongiae imponuntur et integris partibus, sed fluctione occulta laborantibus. Ita *Hard.* ex MSS.; alii *fluctuatione*, quod locum hic habere non videtur.

FLUCTĬSŎNUS, a, um, adj. fluctibus sonans et strepens. *Sil.* 12, 355. Insula fluctisono circumvallata profundo. *Sen. Herc. Oet.* 836. Fluctisona litora.

FLUCTĬVĂGUS, a, um, adj. ποντοπόρος, qui fluctibus vagatur aut agitatur, ut Nautae fluctivagi, Unda fluctivaga, *Stat. Silv.* 3, 1, 84. et *Th.* 1, 271.

FLUCTŬĀTIM, adv. jactanter, ex eo nempe sumptum, quod qui magnifice incedunt, laxam ve-

stem, et, ut ait *Pl. Epid.* 3, 3, 55., suam undantem chlamydem quassando facit. *Afran.* ap. *Non.* 2, 333. Magnifice volo fluctuatim ire ad illum.

FLUCTŬĀTĬO, onis, f. κύμανσις, actus fluctuandi: et translate perturbatio, confusio. *Liv.* 9, 25. In ea fluctuatione animorum opprimi incautos posse. *Senec. Ira* 2, 35. Tunc artus trepidi, inquietae manus, totius corporis fluctuatio.

FLUCTŬĀTUS, a, um. V. FLUCTUOR.

FLUCTŬO, as, avi, atum, n. 1. κυματίζομαι, fluctibus agitor. [*Prima vocis notio pertinet ad motum fluctuantem maris, aeris; al. Hinc Ramsh. lat. Gramm. p. 186. non male videtur *fluctuor* pass. accipiendum. V. et infra. Deinde transfertur ad res, quae correptae motu illo fluctuante agitantur, ut exempla allata docent.] *Cic. Verr.* 2, 5, 35. Quadriremem in salo fluctuantem reliquerat. *Id. Rosc. Am.* 26. Quid tam commune, quam spiritus vivis, terra mortuis, mare fluctuantibus, litus ejectis? *Plin.* 2, 95, 96. Quaedam insulae semper fluctuant. *Pl. Rud.* 4, 1, 12. Fluctuare video vehementer mare. ¶ Transfertur ad lumen repercussum, et huc et illuc motu rei repercutientis volitans. *Virg. G.* 2, 281. Directaeque acies, ac late fluctuat omnis Aere renidenti tellus. ¶ Et ad turbam populi, more undarum, alium alios impellentis. *Gell.* 10, 6. Exiens turba undique confluentis fluctuantisque populi. Adde *Tac. H.* 1, 40. ¶ Et ad comas vagantes solutasque. *Gell.* 5, 14. Leo toris comisque cervicum fluctuantibus. ¶ Et ad aerem commotum. *Lucr.* 6, 366. Ignibus et ventis furibundus fluctuat aer. ¶ Et ad segetes vento agitatas. *Senec. Herc. fur.* 699. Adulta leni fluctuat Zephyro seges. ¶ Et ad lumbos in concubitu agitatos. *Auct. Priap.* 19, 4. Telethusa Crissabit tibi fluctuante lumbo. *Arnob.* 2, 73. Et ad ultimum, clunibus et coxendicibus sublevatis, lumborum crispitudine fluctuaret. ¶ Item saepe ad animum, et significat agitari, turbari, dubium esse. *Pl. Merc.* 5, 2, 49. *Eu.* Potin' ut animo sis tranquillo? *Ch.* quid si animus fluctuat? *Eu.* Ego istum in tranquillo et tuto sistam tibi. *Virg. A.* 10, 680. Animo nunc huc, nunc fluctuat illuc. Et *ib.* 4, 532. magnoque irarum fluctuat aestu. *Val. Fl.* 3, 637. ingenti fluctuat ira. *Catull.* 65. 4. Mens animi tantis fluctuat ipsa malis. *Cic. Att.* 1, 20. Fluctuantem alicujus sententiam confirmare. *Liv.* 6, 24. Fluctuans acies. [*Id. 9, 35. Fluctuans et instabilis acies, 29, 2. Signa fluctuantia: ipsae copiae dicuntur, in quas pressio facta est. Ceterum notandum est, Livium, praeter hoc participium, quod videri possit activae vocis esse, nihil ejus in hoc verbo magnopere usurpare, semperque deponentialiter omnia dici. *Lex. Liv.* p. 268.] *Auct. ad Her.* 4, 11. Genus dicendi fluctuans et dissolutum, eo quod sine nervis et articulis fluctuat huc et illuc. [*Fluctuans oratio ap. *Eund. Or.* 58. est, quae non aequabiliter et constanter numerosa est, sed mox fluens et lenis, mox hiulca et aspera. Simili ratione. *Or.* 3, 49. vagari oratio dicitur. Denique ap. *Senec. Controv.* 3, 19. fluctuans oratio est, oratoris nimis violenti et concitati. Verba sunt: (de Calvo) compositio quoque ejus in actionibus ad exemplum Demosthenis riget: nihil in illa placidum, nihil lene est: omnia et citata et fluctuantia. *Ernest.* in *lex. techn. lat. rhet.* p. 178.] *Cic. Acad.* 4, 9. *med.* Non debere Academicos in suo decreto fluctuare. *Augustus* in quadam *ep.* ap. *Suet. Claud.* 4. Fluctuare inter spem et metum. [*Liv. 42, 59.] *Senec. ep.* 52. inter varia consilia. ¶ Significat etiam fluitare, supernatare. *Plin.* 36, 16, 26. Lapidem integrum fluctuare, comminutum mergi tradunt.

FLUCTŬOR, aris, atus sum, dep. 1. idem quod fluctuo. [*De forma media fluctuari v. Oudend. ad *Suet. Claud.* 4. *Drakenb.* ad *Liv.* 26, 10.] *Quint.* 9, 3. *med.* Pleraque utroque modo efferuntur, luxuriatur, luxuriat; fluctuatur, fluctuat; assentior, assentio. *Senec. Vit. beat.* 14. Deprehensi in mari Syrtico modo in sicco relinquuntur, modo fluctuantur. *Plin.* 4, 12, 22. Delos diu fluctuata. ¶ Est etiam fluitare, supernatare. *Plin.* 16, 38, 73. Lignum in longitudinem fluctuatur, ut quae pars fuit ab radice, validius sidit. ¶ Translate. *Liv.* 23, 33. et 32, 13. Utrius populi mallet victoriam esse, fluctuatus animo fuerat, *h. e.* dubitaverat. *Senec. ep.* 111. Sive secundo cursu vita procedit, sive fluctuatur per adversa et difficilia. *Curt.* 4, 12. *med.* Fluctuari animo rex, et modo suum, modo Parmenionis consilium perpendere. *Senec. Agam.* 109. Quid, segnis anime, fluctuaris? *Plin.* 27, 4, 11. Ambrosia (*herba*) vagi nominis est, et circa alias herbas fluctuati.

FLUCTŬŌSUS, a, um, adj. κυματώδης, undosus, inquietus. *Pl. Rud.* 4, 2, 5. In mari fluctuoso. ¶ Gemmae fluctuosae, quae maculas habent fluctuum quandam similitudinem referentes. *Plin.* 37, 5, 18. de smaragdis: Ii sunt fluctuosi, et rerum imagines complexi, ut verbi gratia, papaverum, aut avium, pinnarumque vel catulorum et similium.

FLUCTUS, us, m. κῦμα, unda, aquarum motus, et agitatio: a *fluo*. *Senec. Q. N.* 5, 1. Parum diligenter comprehendet quod vult, qui dixerit, Fluctus est maris agitatio: quia tranquillum quoque agitatur. At ille abunde sibi caverit, cujus haec definitio fuerit: Fluctus est maris in unam partem agitatio. [*Fluctus proprie significat actum fluctuandi, quo mare, aer, aliaque similia moventur. Quid differat a *fluentum*, et *unda*, v. suis locis.] *Virg. G.* 3, 237. Fluctus ut, in medio coepit cum albescere ponto, Longius ex altoque sinum trahit: utque volutus Ad terras, immane sonat per saxa, neque ipso Monte minor procumbit. *Cic. Rosc. Am.* 26. Ita jactantur fluctibus, ut nunquam abluantur. *Caes. B. G.* 4, 24. Navibus desilire, et fluctibus consistere. *Cic. Leg.* 3, 16. Excitare fluctus. *Curt.* 8, 13. *extr.* Navem fluctus petrae illiserat. *Virg. Ecl.* 9, 43. insani feriant, sine, litora fluctus. *Id. G.* 4, 195. cymbae instabiles, fluctu jactante, saburram Tollunt. *Id. A.* 1, 107. procella fluctus ad sidera tollit. Et 70. mulcere fluctus et tollere vento. Et 90. vastos volvere ad litora. Et 139. motos componere. Et *ib.* 1, 539. subito adsurgens fluctu nimbosus Orion. Et *ib.* 5, 2. fluctus atros Aquilone secare. Et *ib.* 8, 672. fluctu spumabant caerula cano. *Ov Her.* 18, 137. Fluctibus immodicis aequora canent. *Id. Met.* 11, 497. Fluctibus erigitur, coelumque aequare videtur Pontus. *Val. Fl.* 4, 726. hiems tumido riget ardua fluctu. Et 8, 382. vastis mare fluctibus perfurit. *Manil.* 5, 147. tortos in fluctum ponere crines, *h. e.* undarum modo inflexos, undulatos. ¶ *Fluctus* dicitur etiam motus fluctuans in re Venerea. *Lucr.* 4, 1265. Atque exossato ciet omni pectore fluctus. V. FLUCTUO. ¶ Translate est perturbatio, periculum. *Cic. Mil.* 2. Tempestates et procellas in fluctibus concionum subire. *Id. Har. resp.* 23. Emergere auctoritatem vestram e fluctibus servitutis. *Id. Or.* 1, 1. Hoc tempus omne objecimus iis fluctibus, qui per nos a communi peste depulsi, in nosmetipsos redundarunt. *Id. Fl.* 26. Massilia cincta Gallorum gentibus, barbariae fluctibus alluitur. *Plin.* 5, 17, 15. Quos vita fessos ad mores eorum fortunae fluctus agitat. *Hor. Ep.* 2, 2, 83. rerum fluctibus in mediis, et tempestatibus Urbis. *Nep. Attic.* 6. Civilibus fluctibus se committere. *Virg. A.* 12, 831. Irarum tantos volvis sub pectore fluctus. *Lucr.* 6, 33. Volvere curarum tristes sub pectore fluctus. [*Id. 3, 299. Nec capere irarum fluctus in pectore possunt.] *Id.* 5, 1289. fluctus belli miscere. ¶ A poetis ponitur aliquando simpliciter pro mari. [*Nescio quidem, an huc pertineat locus *Cic. Fin.* 5, 2. Qui in Phalericum etiam descenderim: quo in loco ad fluctum ajunt declamare solitum Demosthenem, ut fremitum assuesceret voce vincere; sed recte ponitur alius *Liv.* 24, 33. Cujus murus fluctu alluitur. Cp. seq. est mari alluitur.] *Hor. Od.* 3, 27, 43. ire per longos fluctus. *Val. Fl.* 1, 265. currere fluctu. *Virg. A.* 3, 270. medio apparet fluctu nemorosa Zacynthos. *Id. ib.* 5, 182. salsos rident revomentem pectore fluctus. [*Tibull. 4, 1, 74. Vel si sublimis fluctu consurgeret imo, (Charybdis), i. q. Gr. βυσσόθεν. Commemorari etiam hic possunt ll. *Hor. Od.* 1, 1, 15. Icarii fluctus. *Ib.* 1, 28, 26. Hesperii. *Ep.* 2, 51. Eoi, cet. Item de flumine *Hor. Od.* 4, 8, 25. Stygii fluctus.] ¶ Dicitur et de fluxione et profluvio. *Lucr.* 6, 553. aquae fluctu terra vacillat. *Id.* 4, 675. res multas esse necesse est, Unde fluens volvat varius se fluctus odorum. *Val. Fl.* 7, 572. atro volvens incendia fluctu. ¶ Olim fuit secundae declinationis. *Accius* ap. *Non.* 8, 37. Flucti cruoris. *Pacuv. ib.* Flucti flacciscunt, silescunt venti, mollitur mare. ¶ Praeterea *fluctuis* in genit. sing. dixere *Varr.* et *Nigid.* teste *Gell.* 4, 16. V. FRUCTUS.

FLŬENS, entis, part. a *fluo*, ῥέων, qui fluit. *Ov. A. Am.* 3, 62. eunt anni more fluentis aquae. *Id. Her.* 6, 63. lacrimae fluentes in ora. *Lucan.* 8, 246. spirat de litore Coo Aura fluens. *Prop.* 2, 2, 23. comae per levia colla fluentes. *Id.* 3, 15, 32. et *Ov. A. Am.* 3, 301. Vestes fluentes, *h. e.* amplae, laxae et sinuosae. [*Vestes fluentes non solum ad amplitudinem, sed ad longitudinem etiam referri nonnunquam aptius posse videntur, Cf. *Propert.* 3, 17, 32. Et feries nudos veste fluente pedes.] Sic Virg. A. 1, 324. nodoque sinus collecta fluentes. *Id. ib.* 5, 179. madidaque fluens in veste Menoetes. *Id. ib.* 3, 626 membra atro fluentia tabo. *Ov. Met.* 9, 57. sudore fluentia multo Brachia. *Curt.* 8, 14. *med.* Rex fluentibus membris, omissisque armis, vix sui compos, *h. e.* languentibus, cadentibusque. *Mart.* 11, 41. Cedentes oneri ramos, silvamque fluentem Vicit, *h. e.* arborem mobilem, fluctuantem, se inclinantem. *Virg. G.* 2, 370. ramos compesce fluentes, *h. e.* latius et liberius excrescentes. Et 190. vites praevalidae, multoque fluentes Bacho, *h. e.* vini feraces. *Id. A.* 11, 828. ad terram non sponte fluens, *h. e.* cadens. Sic *Plin* 27, 4, 4. Capillum fluentem continere. *Lucan.* 9, 789. Letum fluens, *h. e.* lues pestifera, qua contactis membra tabefacta fluunt, et absumuntur. Sic *Id.* 7, 412. Fluentes morbi. *Cels.* 2, 6. Alvus fluens, *h. e.* cita, soluta. *Hor. Ep.* 9, 35. Caecubum fluentem nauseam coercet. ¶ *Fluentes morbi* ap. *Cels. praef. med.* sunt, in quibus fluit aliquid, ut sanguis, bilis, alvus, etc. vel noxius humor aliquo in membro erumpit: quibus opponuntur *compressi*. ¶ *Fluentes buccae* sunt buccae detumescentes, et laxata cute demissae ac pendentes. *Cic. Or.* 2, 66. Demonstravi digito pictum Gallum in Mariano scuto distortum, ejecta lingua, buccis fluentibus, [*h. e. ut alii loquuntur, labentibus, propter vim morbi, aut senectutem, aut corpus male quacumque de causa constitutum. V. *Gron.* ad *Sen. Hippol.* 364. et *Intpp.* ad *Suet. Aug.* 99. *Ernest.* in *cl.* s. v.] *Id. in Senat.* 6. Vini, somni plenus, madenti coma, composito capillo, gravibus oculis, fluentibus buccis, pressa voce et temulenta. *Id. Pis.* 11. Erant illi compti capilli et madentes cincinnorum fimbriae, et fluentes cerussataeque buccae, dignae Capua, sed illa vetere, [*i. e. cerussa et reliquo fuco interpolatae et correctae, quae calore et sudore fluunt. *Ernest.* in *cl.* s. v.] ¶ Translate. *Id. Off.* 3, 26. Res prosperae et ad voluntatem nostram fluentes. *Tac. H.* 3, 48. et *Justin.* 23, 3. Cunctis super vota fluentibus, *h. e.* succedentibus. [*Sall. Hist. 6. p. 1005. Rebus supra votum fluentibus. *Quint. Decl.* 3, 12. p. 69. Ad omne votum fluente fortuna. *Tac. Dial.* 5. Rebus prospere fluentibus.] *Vell.* 2, 16. *extr.* Fluentem procumbentemque rempublicam restituere, *h. e.* labentem, et veluti prono cursu ad interitum properantem. [*Similia laudat Ruhnk. ad h. l.] *Cic. Or.* 20. Tracta quaedam et fluens, non contorta et acris oratio. *Quint.* 9, 4, 7. Orationis contextus lenis et fluens. Et *ib.* In locis ac descriptionibus fusi sumus ac fluentes. *Gell.* 19, 9. Fluentes carminum deliciae [*De hoc et proxime praecedente loco V. *Ernest. lex. techn. lat. rhet.* p. 177.] *Val. Fl.* 3, 158. insignis cithara, cantuque fluenti; (liquidum vocat *Lucr.* 4, 978., liquefactum *Sil.* 11, 417.) *Tac. A.* 14, 16. Species carminum non impetu et instinctu, nec ore uno fluens. *Hor. Sat.* 1, 7, 28. Homo salsus multumque fluens, *h. e.* verbis et conviciis abundans. [*V. Heindf. ad h. l.] *Gell.* 11, 15. *extr.* Larga et fluens vis et copia. *Quint.* 1, 2. Pueri soluti ac fluentes, *h. e.* deliciis abundantes, molles, enervati, languentes, effeminati. *Senec. Tranq.* 15. Incessu ipso ultra muliebrem mollitiem fluentes. *Augustin. C. D.* 7, 26. Madidis capillis, facie dealbata, fluentibus membris, incessu femineo. *Vell.* 1, 6. et 2, 88. Otio ac mollitiis paene ultra feminam fluens.

FLŬENTER, adv. fluendo. *Lucr.* 4, 225. omnibus ab rebus res quaeque fluenter Fertur. [*Id. 6, 520.] *Appul. Met.* 2. p. 122, 7. Capillo fluenter undante. ¶ Nonnulli etiam tribuunt *Cic. Att.* 7, 14. Cum fluenter lippirem, has litteras dedi. Al. [rectius *F.*] leg. *leviter*. [*At quaeritur!]

FLŬENTĬA, ae, f. *Ammian.* 30, 4. Eloquentiam inanis quaedam imitatur fluentia loquendi.

FLŬENTĪNI, orum, m. plur. Italiae populi, ita dicti, quod praefluenti Arno appositi sunt, ut ait *Plin.* 3, 5, 8.; ita enim ibi legitur in MSS. plerisque, librisque editis. Alii tamen leg. *Florentini*. [At in *Inscr.* ap. *Grut.* 220., quae ad Desiderium Langobardorum regem pertinet, *Fluentini* itidem appellantur. V. FLORENTINUS. *F.*]

FLŬENTĬSŎNUS, a, um, adj. fluctibus sonans. *Catull.* 64, 52. Litus fluentisonum.

*FLŬENTO, as, a. 1. humecto. *Venant. Vit. S. Mart.* 4, 642. Pergis ad Augustam, quam Vindo, Lycusque fluentant. *B. A.*

FLŬENTUM, i, n. ῥεῦμα, ῥόος, aquae decursus, flumen. [*Döderl. 2, 9. docet: *Fluentum* significare undam nonnisi sensu proprio dictam, et singularem quidem, velut a reliquis sejunctam. Hinc differre a *fluctus*, quod, cum proprie de actu fluctuandi dicatur, nunquam, si ipsius undae notionem referat, sine aliqua conjunctionis ratione intelligi possit.] Saepius adhibetur plurali num., estque vox fere poetica. *Virg. A.* 4, 143. Xanthique fluenta Deserit. *Id. ib.* 6, 327. rauca fluenta Cocyti. Et *ib.* 12, 35. Tiberina fluenta. *Lucr.* 5, 947. fluenta lubrica. *Flor.* 2, 8. Cum inter fluenta tibiis fidibusque concineret, *h. e.* ad ripam Euripi. ¶ In singulari num. usurpant *Auson. Idyll. Mosell.* 10, 59. arcanique patet penetrale fluenti. Et 419. spatiumque novi metare fluenti. Et *Avien. Perieg.* 32. et inserto freta pellit vasta fluento. Et *Prud.* περὶ στεφ. 12, 32. regio canens olivo, murmurans fluento. ¶ Dicitur et de fluxione aeris. *Lucr.* 5, 276. quodcumque fluit de rebus, id omne Aeris in magnum fertur mare: qui nisi contra Corpora retribuat rebus, recreetque fluentis, Omnia jam resoluta forent, et in aera versa.

FLŬESCO, is, n. 3. fluidus fio, liquesco. *August. C. D.* 21, 5. *f.* Salem in aqua fluescere. Et *ib.* 7. *med.* Palea fluescere nivem non sinit. Alii utrobique leg. *fluiscere*. [*ut ap. Dracont. Hexaem. v. 577. *B. A.*]

FLŬĬBUNDUS, a, um, adj. fluidus, diffluens. *Capell.* 1, 21. *f.* Fluibunda luxu puella.

FLŬĬDO, as, a. 1. fluidum reddo. *Coel. Aur. Tard.* 5, 11. Liquore fluidantur.

FLŬĬDUS, a, um, adj. fluens, ῥευσταλέος. [*Fluilus signif. id, quod nullo impedimento obstrictum, libere fluit; opp. haerens, stans.] Col. 8, 16. Piscium reditum alienissimum agricultoribus puto: quid enim tam contrarium, quam terrenum fluido! Virg. G. 3, 484. Fluidus liquor. Et A. 3, 663. fluidus cruor. Seren. Sammon. 29. extr. Fluidam alvum morari. Ov. Met. 14, 167. iterum Polyphemon, et illos Aspiciam fluidos humano sanguine rictus, h. e. unde fluit et stillat cruor comesorum cadaverum. Lucr. 2, 596. Fluidae frondes, h. e. caducae. Ov. Met. 15, 362. quaecumque mora, fluidove calore Corpora tabuerint, in parva animalia verti, h. e. calore corrumpente, macerante, et marcida fluentiaque corpora reddente. ℙ Item mollis, languidus, cui opponitur solidus. Sen. ep. 52. med. Fundamenta in mollem ac fluidam demissa humum. Liv. 34, 47. Labor et aestus mollia et fluida Gallorum corpora decedere pugna coegit. [*Recte comparat Döderl. 2, 20. Tac. H. 2, 32. fluxa corpora Germanorum; ita discrimine inter fluidus et fluxus disposito, ut illud significet id, quod natura debilis est et viribus destitutum; hoc, quod tempore, causa extrinsecus accedente firmitatem amisit.] Ov. Met. 15, 229. fletque Milon senior, cum spectat inanes Illos, qui fuerant solidorum mole tororum Herculeis similes, fluidos pendere lacertos. Plin. 9, 30, 50. Locusta, nisi viva ferventi aqua incoquatur, fluida carne non habet callum. Auct. Pan. ad Pis. 90. Talis inest habitus, qualem nec dicere moestum, Nec fluidum, laeta sed tetricitate decorum Possumus, h. e. mollitie effusum. ℙ Fluida vestis est fluitans, laxa, ampla. Sen. Oed. 422. Inde tam molles placuere cultus, Et sinus laxi, fluidumque syrma. Adde Just. 41, 2. [*Opp. collecta. Pl. Capt. 4, 2, 9. Ubi Lindem. notat, illud esse eorum, qui otiose deambulent; hoc eorum, qui gnaviter et celeriter aliquid acturi sint.]

FLŬISCO. V. FLUESCO.

FLŬĬTANS, antis, part. a fluito, fluens, supernatans, fluctuans, ἐπιπολαστικός. Cic. Sext. 20. Navis fluitans in alto. Curt. 4, 9. med. Cumuli sarcinarum passim fluitantes. Liv. 1, 4. Cum fluitantem alveum, quo expositi erant pueri, tenuis in sicco aqua destituisset. Plin. 16, 36, 66. Fluitantes insulae. Id. 2, 88, 89. Magna circa insulam multitudo piscium fluitans, h. e. confluens, adnatans. Alter Plin. ep. 8, 8. Jucundum utrumque per jocum ludumque fluitantibus, h. e. naviganti-bus. ℙ Translate. Ov. A. Am. 2, 433. Fluitantia lora, h. e. laxata, remissa. Id. Met. 11, 470. Vela summo fluitantia malo. Tac. G. 17. Vestis non fluitans, sed stricta, et singulos artus exprimens, h. e. fluxa, laxa, ampla. [*V. Döderl. 2, 20. sq.] Catull. 64, 68. Fluitans amictus. Tac. H. 5, 18. Praelongis hastis fluitantem labantemque militem eminus fodiebant, h. e. vacillantem, nutantem, dubium inter pugnam et fugam. [*Id. ib. 3, 27. Disjectam fluitantemque testudinem lanceis contisque scrutantur.] Claud. B. G. 247. Fluitans fides.

*FLŬĬTANTER, adv. ap. Mart. Capell. B. A.

*FLŬĬTAS, atis, f. Reperitur haec vox ap. Schol. Antiq. in Juven. sat. 1, 29. p. 576. ed. Cramer. Docet Poeta multam his esse fluitatem gloriae, h. e. vanitatem, ut probabile. B. A.

FLŬĬTO, as, avi, atum, n. 1. ἐπιπολάζω, ἐπιῤῥέω, frequentativum a fluo, fluxu aquae feror, fluctuo, supernato. Plin. 13, 7, 14. Materies primo sidit, postea fluitare incipit. Id. 31, 2, 17. In lacu Apuscidamo omnia fluitant, nihil mergitur. Sen. Agam. 503. Navis lacera et omni decore populato, levis fluitat. Id. Met. 631. Orphei caput tristi fluitavit Hebro. Plin. 29, 3, 12. Fluitare contra aquas. Id. 16, 40, 76. n. 3. Ebenus in aquis non fluitat. Id. 28, 9, 35. Fluitare in summo. Petr. Sat. 123. Jam classes fluitare mari. ℙ Translate est nutare, vacillare, fluctuare, dubium, aut inconstantem esse. Tac. H. 2, 93. extr. Unde primum creditur Caecinae fides fluitasse. Hor. Ep. 1, 18, 110. ne fluitem dubiae spe pendulus horae. Ap. Lucr. 4, 78. et 75. fortasse est flutant pro fluitant. V. FLUTO.

FLŪMEN, inis, n. fluxio, decursus aquae, defluxus amnis, aqua decurrens: a fluo. Liv. 5, 16. f. Aquam Albanam in mare manare suo flumine. Enn. ap. Macr. Sat. 6, 4. Tiberis flumen vomit in mare salsum. Virg. A. 2, 305. rapidus montano flumine torrens. Hor. Od. 2, 14, 16. ater flumine languido Cocytus errans. Val. Fl. 8, 189. inde sequemur Ipsius amnis iter, donec nos flumine certo Perferat. Ov. Met. 14, 788. Nymphae venas et flumina fontis Elicuere sui. Caes. B. G. 7, 58. Secundo flumine iter facere; et 60. Adverso flumine proficisci. Et Virg. A. 2, 719. flumine vivo abluere se. ℙ [*Item fluctus, undae. Hor. Ep. 13, 14. Frigida Scamandri flumina. Virg. A. 9, 585. Symaethia circum flumina. Quod eodem modo dictum est, ut ap. Hor. Stygii fluctus.] ℙ Item amnis, fluvius, ποταμός. [*Imo ῥεῦμα, ποταμὸς enim Lat. est amnis. V. Döderl. 2, 8. ubi etiam, quid differant amnis, fluvius a flumine, probe intelliges. Sunt, qui dicant, esse quoque fluentum synonym. v. flumen. Quod negat Döderl. l. c. V. Fluentum.] Differt a rivo, ut major a minore: a torrente, quia flumen perpetuum est: torrens subinde siccatur. (Celebriora multorum fluminum nomina recitat Ov. Met. 2, 239. et sqq.) Cic. Div. 1, 35. extr. Flumina in contrarias partes fluxerunt: in amnes mare influxit. [*Id. N. D. 2, 60. Nos flumina arcemus, dirigimus, avertimus.] Caes. B. G. 1, 1. Gallos ab Aquitanis Garumna flumen dividit. Et 2. Continentur flumine Rheno latissimo atque altissimo, qui agrum Helvetium a Germanis dividit, h. e. qui Rhenus etc. Hor. A. P. 18. Aut flumen Rhenum, aut pluvius describitur arcus. ℙ Flumen maritimum est aqua maris in piscinas immissa. Varr. R. R. 3, 17. Posteaquam L. Lucullus maritima flumina immisisset in piscinas, quae reciproce fluerent, ipsi Neptuno non cedere de pisca-tu. ℙ Poetice per hyperbolen ponitur pro fluxu copioso. Lucr. 2, 354. Sanguinis exspirans calidum de pectore flumen. Id. 6, 255. persaepe niger quoque per mare nimbus Ut picis e coelo demissum flumen etc. Petr. Sat. 123. rigido concussae flumine nubes Exonerabantur, h. e. imbre, pluvia. Virg. A. 1, 469. Multa gemens, largoque humectat flumine vultum. Lucr. 6, 1062. Magnesii flumina saxi, [*i. e. primordia, s. semina a magnete fluentia.] Et Sil. 12, 185. Effusaeque ruunt inopino flumine turbae, h. e. eruptione instar fluminis exundantis. Simile est illud Virg. G. 2, 462. salutantum totis vomit aedibus undam. Et A. 11, 236. fluuntque ad regia plenis Tecta viis. ℙ Saepe refertur ad ingenii copiam, et verborum ac dicendi vim. Cic. Marc. 2. Nullius tantum est flumen ingenii, nulla dicendi, aut scribendi tanta vis, tantaque copia. Id. Acad. 4, 38. Flumen orationis aureum fundens Aristoteles. Id. Or. 2, 45. Tantum est flumen gravissimorum optimorumque verborum. Id. N. D. 2, 7. f. Orationis flumine reprehensoris vitia diluuntur. Petr. Sat. 5. extr. sic flumine largo Plenus, Pierio defundes pectore verba. Et 118. Neque concipere, neque edere partum mens potest, nisi ingenti flumine litterarum inundata. ℙ Flumine vicino stultus sitit, prov. ap. eund. fragm. p. 899. Burm. de iis, qui bonis, quibus affluunt, uti nesciunt.

FLŪMENTĀNUS, a, um, adj. ad flumen pertinens, ut Flumentana porta in veteri urbis Romae circuitu inter collem Capitolinum, et flumen Tiberim, huic vero proxima fuit, ubi nunc via est, quae di ponte Rotto dicitur; hinc itur ad aliam novi circuitus portam, nunc porta del Popolo appellatam, unde via Flaminia incipit. Festus. Flumentana porta Romae appellata, quod (ad) Tiberis partem eam fluxisse (lege flexisse) affirmant. Varr. R. R. 3, 2. Qui habitant extra portam Flumentanam. Inscr. ap. Mar. Frat. Arv. p. 254. L. Sempronius L. L. Cephalio aurifex extra portam Flumentanam. Adde 35, 9. et 18. [*Plurima ex his addidit F.]

*FLŪMĬCELLUS, i, m. dimin. parvum flumen. Innocent. de cas. p. 227. Goes. Sub via habet flumicellum, et trans flumicellum aquam vivam. B. A.

FLŪMĬNĀLIS, e, adj. flumineus, ut Fluminalis navigatio, Coel. Aur. Tard. 1, 1. et Cancri fluminales, ib. 4.

FLŪMĬNĔUS, a, um, adj. ποτάμιος, ad flumen pertinens, fluvialis. Ov. Her. 8, 67. Flumineus cycnus. Id. Fast. 2, 46. Aqua fluminea. Et ib. 5, 519. ulva. Adde Stat. Th. 9, 266. [*Sil. 4, 494. Fluminea classis, i. e. qua in flumine utebatur Hannibal. Id. 3, 458. Fluminea alnus.] ℙ Translate. Claud. Fescenn. de nupt. Honor. 2, 28. Geminaque parte ductum Caesareum flumineo Stemma recurrit ortu, h. e. perenni et non interrupto successionis cursu, tanquam fluminis. Al. leg. femineo.

*FLŪMĬNĬA, ae, f. Innocent. de casis p. 227. In ipsum jugum fluminia excurrit; et alibi. B. A.

FLŬO, is, uxi, uxum, n. 3. ῥέω, decurro, labor; mano, defluo: et dicitur de humoribus: est a βλύω, scaturio, ex quo etiam pluo. Cic. Div. 1, 35. extr. Tantos terrae motus factos esse, ut flumina in contrarias partes fluxerint. Et 43. f. Fluvius atratus sanguine fluxit. Caes. B. G. 1, 6. Rhodanus inter fines Allobrogum fluit. Hor. Epod. 7. f. Fluxit in terram cruor. Ov. Fast. 2, 820. fluunt lacrimae more perennis aquae. Lucan. 6, 61. sanguis terras fluxurus in omnes. Ov. Met. 11, 656. madidis fluit unda capillis. Id. Pont. 4, 4, 2. Non intermissis ut fluat imber aquis. Id. Met. 12, 435. Perque cavas nares, oculosque, auresque cerebrum Molle fluit. Et ib. 9, 173. fluit de corpore sudor. Et ib. 12, 325. fluit e gutture sanguis in toros, et carchesia. Id. Rem. Am. 190. nudo sub pede musta fluunt. Id. Met. 2, 251. fluit ignibus aurum. ℙ Item de aere et terra. Lucr. 1, 280. Venti fluunt stragemque propagant. Adde Cic. N. D. 1, 15. et V. FLUENS. ℙ Item de igne discurrente. Sil. 17, 102. fluit undique victor Mulciber, et rapidis amplexibus arma virosque Corripit. ℙ [*Ponitur etiam pro fluitare. Laudat Gesn. Mart. 4, 66, 14. Nec mersa est pelago, nec fluit ulla ratis. Adde Quint. Inst. 10, 1, 2. Et citra lectionis exemplum labor ille, carens rectore, fluit: ubi, quum Spald., dubitans de verbo fluere pro fluitare posito, scribere mavelit fluitat pro fluit, ut in loco plane gemino ap. eund. Quint. 7. praef. 3., Censor ejus publicus Jenensis a. 1821. Suppl. nr. 77. opportune laudat Claud. locum in Rufin. 1. pr. Saepe mihi dubiam traxit sententia mentem, Curarent superi terras, an nullus inesset Rector, et incerto fluerent mortalia casu. Hinc scrupulosiorem quam veriorem dicit Spaldingii dubitationem Zumpt., qui haec laudat in Suppl. ad Quint. Inst. p. 409.] ℙ Fluere etiam dicuntur, quae humore aliquo manant, madentve. Val. Fl. 6, 360. pingui fluit unguine tellus. Liv. 38, 17. Fluunt sudore et lassitudine membra. Ov. Met. 7, 343. Ille cruore fluens, cubito tamen allevat artus. Cels. 4, 19. Uno die fluere alvum, saepe pro valetudine est. Virg. G. 3, 524. Ad terramque fluit devexo pondere cervix. ℙ Item quae decidunt, dilabuntur, dissipantur. Plin. 27, 4, 4. et Cels. 6, 1. Capilli fluunt. Lucr. 4, 917. Dissolvuntur enim tum demum membra, fluuntque. Lucan. 9, 770. surae fluxere: sine ullo Tegmine poples erat. Ov. Am. 4, 14, 24. Quid poma vellis acerba manu? Sponte fluent matura sua. Cic. Phil. 12, 3. Excident gladii, fluent arma de manibus. ℙ Item quae abundant et diffluunt, ut vites, et oleae, quarum fructus expressi mustum et oleum reddunt. Colum. 12, 50. Acerbum oleum facere rationibus non conducit, quoniam exiguum fluit. Id. 3, 2. med. Graeculae vites acinorum exiguitate minus fluunt. Et p. in. Talis nobis eligatur vitis vel mediocriter fecunda: si modo is locus habetur, in quo gustus nobilis pretiosusque fluit: nam si sordidus aut vilis est, feracissimam quamque serere conducit, h. e. vinum generosi saporis provenit. [*Hinc de vasis, ita repletis, ut abundent. Sil. 7, 190. Vilisque rubenti fluxit mulctra mero, etc.] ℙ Translate. Hor. Ep. 1, 1, 23. tarda fluunt ingrataque tempora. Ov. Pont. 4, 2, 20. Et carmen vena pauperiore fluit. Cic. Senect. 10. Ex ejus lingua melle dulcior fluebat oratio. [*Varius est hujus vocabuli, cum de rebus oratoriis usurpatur, significationis usus. Cic. Or. 3, 49. Fluere oratio dicitur, quae nullis numeris adstricta, nulla lege fertur soluta, minus numerosa est. Ita etiam Quint. Inst. 10, 1, 2. quem locum supra commemoravimus. V. Drak. ad Liv. 7, 29, 5. Ruhnk. ad Vell. 1, 16. 2, 88. — Porro dicitur de ea, quae est ita apte composita verbis ac sententiis et vincta numero, ut nusquam neque in ore, neque in auribus veluti offenderet, sed leni fluxu prolaberetur. Sic Cic. Brut. 78. De oratione Calidii: Ita libere fluebat, ut nusquam adhaeresceret. Id. Or. 12. Cf. Quint. Inst. 9, 4, 7. et 20. Denique fluere oratio dicitur etiam de eo, cui sponte et illaborata quasi in mentem veniunt, quae vix alius intentissima cura consequi possit. V. Quint. l. l. inf. 10, 1, 11. Ernest. lex. techn. lat. rhet. p. 177. sq.] Atticus ap. Cic. Att. 9, 10. med. Videamus, et Cnaeus quid agat, et illius rationes quorsum fluant. [*Ita saepissime dicitur pro: aliquid spectare, aliquo devenire. Cic. Att. 4, 8. Res fluit ad interregnum Tac. A. 11, 9. Cuncta in Mithridatem fluxere, i. e. ad eum conversa sunt. Id. A. 15, 5. Nec praesentia prospere fluebant.] Cic. Tusc. 4, 1. Pythagorae doctrina cum longe lateque flueret, permanavisse mihi videtur in hanc civitatem, h. e. diffunderetur. Et ib. 2, 22. Cum voluptate liquescimus, fluimusque mollitia, apis aculeum sine clamore ferre non possumus, h. e. labefactamur. Curt. 9, 3. Luxu omnia fluere, h. e. diffluere. Tibull. 2, 6, 33. Jam veniant praedae, ... Ut mea luxuria Nemesis fluat. Pl. Mil. 4, 8, 12. Fluere facetiis, h. e. abundare. ℙ Eleganter ponitur pro dilabi, praeterire, evanescere, dissipari, [*perire.] Cic. Or. 3. Cetera nasci, occidere, fluere, labi, nec diutius esse uno et eodem statu. Id. Fin. 2, 32. Fluit voluptas corporis, et prima quaeque avolat. Id. Marcell. 8. Omnia quae dilapsa jam fluxerunt, severis legibus vincienda sunt. [*Cf. Gron. ad Liv. 27, 17.] ℙ Item pro derivari, proficisci, ortum habere. Cic. Fin. 2, 11. Ab isto capite fluere necesse est omnem rationem bonorum et malorum. Id. N. D. 2, 19. extr. Multa a luna manant et fluunt, quibus animantes aluntur. Et ib. 3, 19. Haec omnia ex eodem fonte fluxerunt. Stat. Th. 1, 225. Perseos alter (sanguis) in Argos Scinditur, Aonias fluit hic ab origine Thebas. Id. Silv. 1, 1, 2. caelone peractum Fluxit opus. [*Quint. Decl. 258. p. 473. Animus iste ad contemnendum pericula paratus ex meo fluxit. Cf. de hoc dicendi genere Heins. ad Claud. Fescen. 63.] ℙ Vetustissimi fluctum in supino pro fluxum, et flucturus pro fluxurus soliti sunt dicere, teste Prisc. 9. p. 817. [Hinc legitur in Not. Tir. p. 120. Fluo, fluctum. Hinc etiam fluctio, fluctus et fluctuo. F.] ℙ [*Confunduntur fluit, furit, fuit. V. Spald. ad Quint. 9, 4, 7. Heins. ad Claud. Fescen. 63.]

FLŬŌNĬĂ, ae, f. Juno, quam mulieres colebant, quod ea sanguinis fluorem in conceptu retinere putabatur. Haec Festus. Apud Arnob. 3. p. 118. alii

leg. *Flurionia*; apud *Capell.* 2. p. 37. *Fluvonia.* V. MENA.

FLŬOR, oris, m. fluxus, ῥοή. *Cels.* 3, 6. *sub f.* Quisquis fluore aeger est, *h. e.* ventris fluxu. *Scribon. Compos.* 108. Solutio et fluor stomachi. *Appul. Apol.* p. 283, 25. Imagines jugi fluore a corporibus manantes. *Id. Flor. n.* 10. p. 348, 18. Fluores amnium. *Solin.* 18. Fluor maris. *Arnob.* 6. p. 196. Ventos aeris esse fluorem. ℙ Item liquor. *Nemes. Cyn.* 227. Mox lactis liquidos sensim superadde fluores.

*FLUSOR, oris, Italiae fluvius, in Piceno. *Tab. Peut. B. A.*

FLUSTRA dicuntur, cum in mari fluctus non moventur: quam Graeci μαλακίαν vocant. *Festus.* Adde *Tert. Pall.* 2. [*V. *Döderl.* I, 81.]

FLŪTA, ae, f. πλωτή, quod a πλώω, navigo, fluito: genus muraenae praegrandis et praepinguis, frequentisque in freto Siculo, et prae pinguedine in summa fere unda fluitantis, ut *Mart.* 13, 80. docet. *Varr.* ap. *Macr. Sat.* 2, 12. In Sicilia manu capi muraenas flutas: quod hae in summa aqua prae pinguitudine flutentur. Al. leg. *flutent. Id. R. R.* 2, 6. Muraenae optimae flutae sunt in Sicilia. *Colum.* 8, 7. Item flutas, quae maxime probantur, muraenas. V. EXORMISTON.

FLŪTO, as, n. 1. idem quod fluito. *Lucr.* 3, 190. Namque movetur aqua, et tantillo nomine flutat. Al. leg. *fluctat* vel *fluctuat.* V. v. praec. et FLUITO.

FLŪVIA, ae, f. fluvius: apud vet. *Sisenn.* ap. *Non.* 3, 100. Inter duas fluvias. *Id. ib.* Transgressus fluviam, quae etc.

FLŪVIĀLIS, e, et

FLŪVIĀTĬCUS, a, um, et

FLŪVIĀTĬLIS, e, adj. ποτάμιος, ad flumen pertinens. *Virg. A.* 9, 70. Septus fluvialibus undis. *Id. G.* 2, 414. Fluvialis arundo. *Vitr.* I, 2. *f.* arena fluviatica. *Colum.* 8, 15. Fluviatica animalia. *Cic. N. D.* 2, 48. Fluviatiles testudines. *Liv.* 10, 2. *med.* naves. *Colum.* 8, 17. Meminisse etiam in fluviatili negotio, quod in terreno praecipitur, *Et quid quaeque ferat regio.*

FLŪVIĀTUS, a, um, part. ab inusit. *fluvio*, in partes, quasi in fluvios, divisus. *Plin.* 16, 39, 76. *n.* I. ex *Theophr. Hist. plant.* 5, 2. Communia his (*larici et abieti*) pinoque, ut quadripartitos venarum cursus, bifidosque habeant, vel omnino simplices (*Theophr. l. c.* τετραζόους habet, διζόους, et μονοζόους). Ad fabrorum intestina opera medulla sectilis: optima quadripartitis materies, et mollior quam ceterae. Abietis quae pars a terra fuit, enodis est: haec, qua diximus ratione, fluviata decorticatur, atque ita sapinus vocatur. [Perperam *Hard.* vox *fluviata* idem videtur esse ac flumine mersa: at *Schneiderus* ad *Vitr.* 2, 9. et *Pallad.* 12, 15. legendum monet *diffluviata* vel *quadrifluviata.* V. DIFFLUVIO et QUADRIFLUVIUM. *F.*]

FLŪVĬDUS, a, um, adj. idem ac fluidus, apud veteres usitatum ab antiquo praeterito *fluvi* verbi *fluo.* *Lucr.* 2, 463. Sed quod amara vides eadem, quae fluvida constant. *Id. ib.* 465. Nam quod fluvidum est, a levibus atque rotundis Est. Syllaba ult. *dum* more veterum non eliditur, sed brevis est ob concursum vocalis in voce sequenti.

FLŪVIŌNIA, et

FLŪVONIA. V. FLUONIA.

FLŪVĬTO, as, pro fluito, legit *Salmasius* ap. *Solin.* 35. p. 578.

FLŪVĬUS, ii, m. ποταμός, amnis, flumen, a *fluo*, idest ab antiquo ejus praeterito *fluvi.* *Cic. N. D.* 2, 2. Cum ad fluvium Sagram Crotoniatas Locri devicissent. *Virg. A.* 1, 611. In freta dum fluvii current. *Pl. Curc.* 1, 1, 86. Quisnam istic fluvius est, quem non recipiat mare? *proverbium.* *Id. Bacch.* 1, 1, 52. Fluvius rapidus. *Virg. A.* 8, 31. amoenus. Et 86. tumens. Et *ib.* 12, 886. altus. Et *ib.* 7, 36. opacus. Et *G.* 1, 272. saluber. Et *A.* 8, 77. corniger. V. CORNU. *Pl. Truc.* 2, 7, 12. De fluvio aquam derivare sibi. *Virg. G.* 1, 106. satis fluvium derivare. Et *A.* 7, 404. fluvio secundo defluere. Et *ib.* 8, 651. fluvium innare. *Stat. Th.* 9, 239. transmittere nando. ℙ Fluviorum varia nomina habet *Ov. Met.* 2, 239. et seqq. ℙ Pro aqua fluente. *Plin.* 34, 14, 41. Perfusa certo fluvio terra. *Stat. Th.* 9, 573. gelidas ibat Ladonis ad undas, Purgatura malum fluvio vivente soporem. *Virg. G.* 3, 301. Arbuta sufficere, et fluvios praebere recentes, *h. e.* aquam vivam. Adde 126., ubi eadem ratione locutus est. ℙ *Fluvium* pro *fluviorum* habet *Val. Fl.* 6, 391. ℙ *Virg. G.* 1, 482. ob metri necessitatem *fluviorum* trisyllab. dixit, ut saepe alias *ărjĕtĕ* pro *ărĭĕtĕ*: alii vero putant eundem *ib.* anapaestum pro dactylo usurpasse.

FLUXĒ, adv. fluenter. *Varr. R. R.* 2, 11. de lacte: Quod fit ab hordeo et firmo cibo pecude pasta, id alibile: ad perpurgandum, id quod a viridi pascuo; et eo magis fluxe ex herba, quae ipsa sumpta perpurgare corpora nostra solet, *h. e.* eo magis fluenter purgat. ℙ Translate est remisse, lente, negligenter. *Ammian.* 18, 7. More vitae remissioris fluxius agens.

*FLUXĬBĬLIS, e, adj. *Vet. Interpr. Iren.* 2, 29. Eliquatio cum fluxibili materia. *B. A.*

FLUXĬLIS, e, adj. fluens, fluxus. *Tert. adv. Valentin.* 24. Fusile et fluxile liquoris est qualitas.

FLUXĬO, onis, f. ῥοή, διάῤῥοια, actus fluendi, fluor, decursus. *Cic. Div.* 1, 49. Aquarum fluxiones. *Plin.* 22, 18, 21. Contra fluxiones, quas Graeci rheumatismos vocant. *Id.* 24, 19, 119. Sanguinis fluxiones e naribus. Et 28, 7, 21. Fluxiones oculorum. Et 23, 5, 53. Fluxiones vulvae et ventris sistere. Et 30, 7, 19. Dysentericos recreant femina pecudum decocta; et, si major fluxio sit, addunt, etc.

FLUXĬPĔDUS. V. in v. seq.

FLUXĬPĬLA Vestis videtur esse, quae fluxo est, longoque pilo. *Avien. Arat.* 287. de sidere Virginis: viduataque vertice summo Fluxipilae vestis vestigia. Al. leg. *Fluxipedae*, h. e. ad pedes fluentis: rectius.

FLUXŪRA, ae, f. fluxus, fluxio. *Colum.* 3, 2. *med.* Nam duae lanatae (*vites*) quamvis frondibus, et palmitum pari facie, fluxurae qualitate sunt dispariles, *h. e.* musti fluentis, dum uva exprimitur.

FLUXUS, a, um, part. a *fluo*, ῥευστός, qui fluit. *Plin.* 9, 38, 62. de purpuris: Capi eas post canis ortum, utilissimum; quoniam cum cerificavere, fluxos habent succos *Appul. de Mundo.* Elementa arida, atque fluxa, glacialia, et ignita. ℙ Translate. *Tac. H.* 2, 99. Lentum et rarum agmen, fluxa arma, segnes equi, *h. e.* quasi fluentia e manibus. *Sall. Cat.* 1. Divitiarum et formae gloria fluxa atque fragilis est. Et *Jug.* 112. Res humanae fluxae et mobiles. *Tac. A.* 13, 19. Nihil rerum mortalium tam instabile et fluxum est, quam fama potentiae. ℙ Fluxa fides est, quae cito deficit. *Sall. Jug.* 119. Fluxa fide uti. *Pl. Capt.* 2, 3, 79. fluxam fidem gerere. *Liv.* 28, 6. Fides fluxa et vana. *Id.* 40, 50. Veram pacem non fluxa, ut ante, fide Celtiberos fecisse. ℙ [*Item vanus, irritus. *Tac. A.* 3, 50. Studia illi, ut plena vecordiae, ita inania et fluxa sunt; nec quidquam grave ac serium ex eo metuas.] ℙ *Fluxus* etiam dicitur, qui defluxit, et decidit, vel qui prope est, ut decidat. *Tac. H.* 2, 22. Murorum neglecta, aut aevo fluxa cominus aggredi. ℙ Translate. *Id. ib.* 1, 21. Dum Galbae fluxa auctoritas, Pisonis nondum coaluisset. *Id. A.* 6, 38. Fluxam senio mentem alicui objicere. *Cic. Att.* 4, 2. et *ad Brut.* 1, 10. Res nostrae, ut in secundis, fluxae; ut in adversis, bonae. ℙ Sumitur et pro imbecillo, molli, enervi. *Tac. H.* 2, 32. Germanos fluxis corporibus, mutationem soli coelique haud toleraturos. [*V. de h. l. et de discrimine inter *fluxus* et *fluidus* in FLUIDUS.] *Mart.* 5, 41. Spadone cum sis eviratior fluxo. ℙ Item pro laxo. *Suet. Caes.* 45. Fluxiore cinctura cingi. *Lucan.* 2, 362. Fluxos amictus adstringere. *Tac. A.* 11, 31. Ipsa crine fluxo thyrsum quatiens. ℙ Translate pro remisso, languido, negligenti. *Suet. Tib.* 52. Drusus animi fluxioris, remissiorisque vitae erat. *Tac. H.* 3, 76. Duces non vigilias agere, non intuta moenium firmare, noctu dieque fluxi, et amoena litorum personantes. *Sall. Cat.* 14. Animi molles, et aetate fluxi, dolis haud difficulter capiebantur. *Plin. Pan.* 33. Spectaculum non enerve, nec fluxum, nec quod animos virorum molliret et frangeret, sed quod ad pulcra vulnera contemptumque mortis accenderet. *Gell.* 4, 20. de oscitatione: Indicium vagi animi, et alucinantis, et fluxae atque apertae securitatis, *h. e.* solutae, et manifestae confidentiae. ℙ Passive. *Appul. Met.* 2. Fontanos latices de corporibus humanis fluxos crederem. ℙ Denique *fluxus* dicitur, qui humore fluit, manatque. *Lucr.* 6, 19. Fluxum pertusumque vas. ℙ *Fluxi versus* dicuntur, qui soluto modo, et uberi metro vacillantes quatiuntur. *Diomed.* 3, 499.

FLUXUS, us, m. fluxio, fluor. *Cels.* 4, 19. in lemmate: De ventris fluxu. *Plin.* 2, 43, 44. Ventus non aliud intelligitur, quam fluxus aeris. Al. leg. *fluctus.* *Id.* 9, 25, 41. Fluxus gravidarum utero sistens. *Id.* 23, 1, 24. Picem meminisse debemus non aliud esse, quam combustae resinae fluxum. ℙ Translate. *Senec. ep.* 52. *med.* Impudicum et incessus ostendit, et manus mota, et relatus ad caput digitus, et fluxus oculorum. Alii leg. *flexus.* *Tert. Pall.* 4. *med.* Maeandrico fluxu delicatam vestem humi protrahere.

FO

[FŎCĀCĬUS, a, um, adj. in foco excoctus, ut Focacius panis (hinc est Italorum *focaccia*) ap. *Isid. Orig.* 20, 2. Subcinericius panis cinere coctus et reversatus; ipse est focacius. Alii leg. *focarius*, alii *focatius.* *F.*]

FŌCĀLE, is, n προσγναθίδιον, fascia, qua aegroti et recitaturi obvolvebant fauces sive collum et aures: a *faux*, *faucis.* *Hor. Sat.* 2, 3, 254. ponas insignia morbi, Fasciolas, cubital, focalia. *Quint.* 11, 3. Fascias, quibus crura vestiuntur, et focalia, et aurium ligamenta sola excusare potest valetudo. *Mart.* 14, 142. Si recitaturus dedero tibi forte libellum, Hoc focale tuas asserat auriculas, *h. e.* hoc focale non collo et faucibus, ne raucescant, sed auribus admoveas, ne mala carmina audias. ℙ *Cels.* 4, 2. *f.*, *Gell.* 11, 9. et *Mart.* 4, 41. et 6, 41. qui *fauces* memorant *multa lana circumdatas*, focale intelligunt. Quare nihil dicunt, qui in loco *Horatii* allato legunt *fasciolas, cubitale, focalia* prima correpta, et a *focus* derivata, putantes, significari vestem, qua aegri ad focum uterentur. [*V. *Heindf.* ad *Hor.* l. l.]

FŌCĀNĔUS, a, um, adj. ad fauces pertinens, ut Focaneus palmes, ap. *Colum.* 4, 2. Vocatur etiam focaneus palmes, qui solet in bifurco medius prorepere, et idcirco eum praedicto vocabulo rustici appellant, quod inter duo brachia, qua se dividit vitis, enatus velut fauces obsidet. Adde 5, 6. *f.* et *Pallad.* 3, 12.

FŎCĀRIUS, a, um, adj. ad focum pertinens. *Focarius servus* est, qui circa focum ministrat. *Ulp. Dig.* 4, 9, 1. *med.* Caupones et stabularios aeque eos accipimus, qui cauponam et stabulum exercent, institoresve eorum. Ceterum si quis opera mediastini fungitur, non continetur, ut puta atriarii, et focarii, et his similes. *Id. ib.* 33, 7, 12. Instrumento putat contineri mulieres, quae panem coquant: item molitores: item focariam et villicam. *Pomp. ib.* 15. Et in cauponia institores, et focaria. ℙ Volunt etiam amicam militis *focariam* dici, quia focum ei struit. *Imp. Anton. Cod.* 5, 16, 2. Donationis causa, focariae tuae nomine instrumentum emptionis esse conscriptum. *Inscr.* ap. *Grut.* 1107, 3. D. M. M. Aurelii Vitalis militis c*lassis* p*raetoriae* Ravenn*atis* Valeria Faustina focaria, et heres ejus bene merenti posuit. [*V. quae notavit ad hanc inscr. *Orell.* 2671. Idem 2672. aliam exhibet: A. Livinius negotiator suarius empto solo in dimidia p*arte* sua monumentum sibi et Catiniae focariae obsequentiss*imae* pos*uit*.] ℙ *Focarius panis.* V. FOCACIUS.

FŎCILLĀTĬO, onis, f. *Festus.* Focus, fomenta, focillationes, foculi a fovendo, id est calefaciendo dicta sunt.

FŎCILLĀTUS, a, um, part. a *focillo*, fotus, recreatus, confirmatus. Translate. *Suet. Aug.* 17. M. Antonii societatem semper dubiam et incertam variisque reconciliationibus male focillatam abrupit. [*Front. ad M. Caes.* (ed. *A. Majo*) 5. *ep.* 40. habet *focilatus.* *F.*]

FŎCILLO, as, a. 1. et Focillor, aris, dep. 1. ἀναλαμβάνω, foveo, calefacio, recreo, instauro: a *focus.* [*Nostr. *aufbäckeln.*] *Sen. ep.* 13. *f.* Pudet me sic tecum loqui, et tam levibus remediis te focillare. ℙ Translate. *Varr.* ap. *Non.* 7, 110. Non in commune spectant, sed suum diversi commodum focillantur, *h. e.* fovent, curant, student.

FŎCĬLO, as, avi, atum, a. 1. idem quod focillo, foveo, θωπεύω. *Casaub.* derivat a faucibus, ut proprie sit aegras fauces apposita lana fovere. *Auct. Pan. ad Pis.* 114. Sed miserum parva stipe focilat, ut pudibundos, etc. Ubi al. rectius leg. *munerat.*

[FŎCĪMENTUM, i, n. idem ac fomentum. *Not. Tir.* p. 134. Fomentum, focimentum, focis, focillat. *F.*]

[FŎCIS, is, f. videtur idem esse ac focillatio. V. v. praec. *F.*]

FŎCŬLA, orum, n. plur. τροφαί, nutrimenta ignis, teste *Non.* 1, 31.; at potius *focula* neutro genere est pro *foculi.* *Pl. Pers.* 1, 3, 24. Intus ventris fumant focula. *Id. Capt.* 4, 2, 67. Laridum atque epulas foveri foculis ferventibus. Al. leg. *coculis.* V. COCULA.

FŎCŬLO, as, a. 1. est calorem foculo restituere, fovere. Ita *Non.* 1, 31., sed sine exemplo Latini scriptoris.

FŎCŬLUS, i, m. parvus focus. *Pl. Capt.* 4, 2, 67. Laridum, atque epulas foveri foculis ardentibus. V. FOCULA. ℙ Ejus usus fuit etiam ad sacrificia. *Liv.* 2, 12. Dextram accenso ad sacrificium foculo injicit. *Cic. Dom.* 47. Bona Metelli consecravit, foculo posito in Rostris, adhibitoque tibicine. [*Front. ad Verum Imp.* (ed. *A. Majo*) *ep.* 6. Apud omnes foculos, aras, lucos sacros, arbores sacratas, nam rure agebam, supplicavi. V. v. seq. *F.*] ℙ Per metonymiam idem est ac parvus ignis. *Juven.* 3, 262. patellas Jam lavat, et bucca foculum excitat. V. v. seq.

*FOCUNĀTES, ium, populi Alpini, in Rhaetia. *Plin.* 3, 20. *B. A.*

FŎCUS, i, m. ἐσχάρα, id, quo ignis servatur: sive sit stabili loco in aedibus, sive qui possit quolibet circumferri. *Varr.* ap. *Isid. Orig.* 20, 10. et *Fest.*, et *Serv.* ad *Virg. A.* 12, 118. a *fovendo* dictum putant. Sic *Ov. Fast.* 6, 301. At focus a flammis, et quod fovet omnia, dictus. *Plin.* 19, 1, 4. Ardentes in focis conviviorum ex eo vidimus mappas. Et 18, 11, 26. Offae ferventi foco, vel fictili patina torrentur. *Tibull.* 1, 1, 4. Dum meus assiduo luceat igne focus. *Cic. Senect.* 16. Sedere ad focum. *Hor. Epod.* 2, 43. Sacrum vetustis exstruat lignis focum. *Id. Od.* 1, 9, 5. ligna super foco Large reponens. ℙ Per synecdochen dicitur de privatis domibus. Hinc etiam Itali nunc

unt *città di cinquecento fuochi*, *h. e.* quae quinnas domos habet. [*Nostr. *Feuerstätte.*] *Hor.* *p.* 1, 14, 2. Agellus habitatus quinque focis. *c. N. D.* 3, 40. Certare pro aris et focis. *Id. om.* 40. Uniuscujusque vestrum sedes, aras, fos, Deos penates subjectos esse libidini tribuniae. [*V. de formula: *pro aris et focis* in ARA. uc etiam pertinere videtur locus ap. *Ter. Eun.* 4, , 45. Domi focique fac vicissim ut memineris.] De ara, seu potius de foculo, qui vel fictilis, l aeneus, vel argenteus, et duabus ansis instruus circumferri solebat sacrificandi causa: hinc epissime *ara focusque* simul nominantur a Latiis scriptoribus. *Veranius* ap. *Macr. Sat.* 3, 2. xta porriciunto, Diis danto, aramve, focumve. *ic. N. D.* 2, 27. Vis autem Vestae ad aras, et cos pertinet. *Tibull.* 1, 9, 74. Nec prodest nctis tura dedisse focis. *Ov. A. A.* 1, 637. Exdit esse Deos, et, ut expedit, esse putemus. entur in antiquos tura merumque focos. Adde *let.* 4, 752. et *Fast.* 4, 953. et *Prop.* 4, 5, 64. c. V. v. praec. [ac praecipue *Marin. Frat. Arv.* 311. et seqq. de foculo docte disserentem. *F.*] De rogo. *Virg. A.* 11, 212. confusa ruebant ssa focis, tepidoque onerabant aggere terrae. Pro vase ferreo, aeneo, aut fictili, in quo cibi oquuntur. *Cato R. R.* 75. Panem in foco caldo ub testu coquito leniter. Et 76. Unguitoque ubi racta erunt, focum, ubi coquas; calfacito bene et estum. (Adde 10. et 11.) *Senec. ep.* 78. *f.* Quia on circa coenationem ejus tumultus coquorum est, sos cum obsoniis focos transferentium: hoc enim m luxuria commenta est. Ne quis intepescat cius, ne quid palato jam calloso parum ferveat, oenam culina prosequitur. *Petr. Sat.* 35. clibaum vocat. V. CLIBANUS. ℙ De igne aut flamna. *Prop.* 4, 11, 54. Exhibuit vivos carbasus ala focos. *Id. ib.* 9, 10. de Caco: Per tria partitos ui dabat ora focos. Alii leg. *sonos.*

FŎDANS, antis, part. antiquum a *fodo* pro *foio. Enn.* ap. *Fest.* in *Sibinam.* Illyrici restant, icis sibinisque fodantes, *h. e.* transfodientes, vulerantes. Al. leg. *fodentes*, ut sit a *Fodo*, *is.* V. ODO.

*FODICĀTOR, oris, m. ap. *Hieron. B. A.*

FŎDĬCO, as, a. 1. νύττω, frequent. a *fodio*, sed ere ponitur pro stimulare, pungere. *Hor. Ep.* 1, , 51. Emamus, qui fodicet latus. Al. leg. *foliat.* ℙ Per translationem pro angere, sive dolore fficere. *Cic. Tusc.* 3, 16. Non est enim in nostra otestate, fodicantibus iis rebus, quas malas esse pinamur, dissimulatio, vel oblivio. *Pl. Bacch.* 1, , 30. Eadem in usu, atque ubi periculum facias, culeata sunt, animum fodicant.

FŎDĪNA, ae, f. μέταλλον, locus, ubi quid effoditur. *Ulp. Dig.* 27, 9, 3. Si lapidicinas, vel aliqua metalla pupillus habuerit, vel si cretae, argenti fodinas etc. Sic *auri*, *ferri fodina*, quae et junctis vocibus scribi solent.

FŎDĬO, is, ōdi, ossum, a. 3. ὀρύττω, terram, aliudve quippiam eruo, effodio. [*Derivant a gr. βόθω = βοθρεύω. Hinc prima vocis significatio intrans. est.] *Cic. Div.* 2, 65. Fodit: invenit auri aliquantum. [*Id. Or.* 2, 41. Quibus cognitis ille sibi ipse foderet, et id, quod vellet, parvulo labore, nullo errore, inveniret. *Ter. Heaut.* 1, 1, 16. Quin te in fundo conspicer fodere, aut arare, aut aliquid ferre denique. *Bentl.* pro *ferre* ex libris antiquis *facere.* ℙ Hinc *trans.* fodiendo colere. Sic *Pl. Poen.* 5, 2, 59. Fodere hortum; *Ov. Met.* 11, 33. Fodere arva; et trop. *Sil.* 14, 359. Fodere aequora remis. *Ov. Fast.* 3, 456. Cum levis (sc. Gorgoneus equus) Aonias ungula fodit aquas. ℙ Item quod effodere, maxime de metallis. *Liv.* 28, 3. Ager frugifer, argentum etiam incolae fodiunt. *Plin.* 36, 24, 59. Fodere e terra gypsum. *Colum.* 4, 13. Salix cum germinavit, crebro foditur, atque exherbatur. *Virg. Cul.* 392. Gramineam ut viridi foderet de cespite terram. ℙ Fodiendo facere.] *Plin.* 28, 2, 4. Fodere fundamenta. *Pl. Rud.* 2, 4, 19. puteum ferramentis. *Virg. G.* 1, 183. Aut oculis capti fodere cubilia talpae. *Caes. B. G.* 7, 73. Scrobes trium in altitudinem pedum fodiebantur. ℙ Significat etiam pungere, stimulare, transfodere, [*Aucta scil. v. significatione.] νύττω. *Pl. Men.* 5, 5, 48. At ego te pendentem fodiam stimulis triginta dies. *Virg. A.* 6, 882. Seu spumantis equi foderet calcaribus armos. *Mart. Spect.* 7. Vel domini jugulum foderat ense nocens. *Ov. Ib.* 627. Sic tua conjectis fodiantur pectora telis. *Tac. H.* 4, 29. Hostem pugionibus fodere. [*Id. A.* 2, 21. nuda ora fodere *H.* 1, 79. Levi gladio inermem Sarmatam cominus fodiebat. *Liv.* 8, 10. Hastis ora fodientes. *Id.* 21, 55. *Curt.* 4, 15, 31. Plura congessit *Drakenb.* ad *Liv.* 8, 10, 6. *Ov. Met.* 11, 535. Alis murum fodientibus extra. ℙ Translate *Cic. Tusc.* 2, 14. Pungit dolor: vel fodiat sane. *Id. Phil.* 2, 34. Num exspectas dum te stimulis fodiam?] ℙ Item turpi sensu mulieres, et pueros vitiare. *Mart.* 7, 102. Quo fodiatur ager non habet, uxor habet. *Auct. Priap.* 53. Qui cum te male foderint jacentem Pulcre pensilibus peculiati, etc. ℙ Translate. *Sil.* 5, 159. fodiant magnas quae pectus in iras, *h. e.* ad iracundiam excitent stimulentque. Et 7, 511. Patrum Saturnia mentes Invidiae stimulo fodit. ℙ *Fodere latus* et *fodere* absolute, est alicui latus leviter manu icere admonendi causa: quod praecipue fiebat a nomenclatoribus, cum salutationis officium alteri in via dictabant. *Hor. Ep.* 1, 6, 50. Mercemur servum, qui dictet nomina, laevum Qui fodiat latus, etc. *Ter. Hec.* 3, 5, 16. dic jussisse te. *Phid.* noli fodere: jussi. ℙ In infinito aliquando est quartae conjugationis. *Cato R. R.* 2. Per ferias potuisse hortum fodiri. *Colum.* 11, 2. *med.* Seminaria commode fodiri possunt. *Pl. Mil.* 2, 4, 21. Non possunt mihi minaciis tuis hisce oculi fodiri. *Ulp. Dig.* 45, 1, 75. *f.* Fossam fodiri, domum aedificari. ℙ [Part. *Fodiens* ap. *Claud. Cons. Prob. et Olybr.* 50. Sollicitis fodiens rimatur collibus aurum. *Fossurus* ap. *Plin.* 21, 7, 19. Irin Pisidicam fossuri tribus ante mensibus hoc veluti placamento terrae blandirentur. *Fodiendus* ap. *Hirt. B. Alex.* 3, 9. Dat centurionibus negotium, ut reliquis operibus intermissis, ad fodiendos puteos animum conferant. *F.*] ℙ [*Confunduntur *fodere* et *subire.* V. *Burm.* ad *Quint. Decl.* 12, 7. p. 247. sq.]

FŌDO, as, a. 1. pro fodio, is, dixere veteres. *Festus.* Hinc *effodo*, *as* legunt aliqui ap. *Pl. Capt.* 3, 5, 66. octonos lapides alii effodant. Al. *effodint* pro *effoderint.* V. EFFODIO. Hinc *Fodans, antis*, quod V. supra suo loco.

FOECUNDUS cum derivatis, V. FECUNDUS.

*FOEDATĬO, onis, f. ap. *Symm. B. A.*

*FOEDĀTOR, oris, m. ap. *Gell. B. A.*

FOEDĀTUS, a, um, part. a *foedo*, pollutus. *Ov. Trist.* 1, 3, 93. crines foedati pulvere turpi. *Id. Met.* 14, 190. Brachia tabo foedata. ℙ Translate est contaminatus, violatus, corruptus. *Cic. Har. resp.* 15. Sanctissima sacella suffossa, incensa, inaedificata, oppressa, summa denique turpitudine foedata. *Virg. A.* 7, 575. foedatique ora Galesi, *h. e.* cruentati, et caesi. *Tac. H.* 3, 77. Julianus verberibus foedatus, in ore ejus jugulatur. *Enn.* ap. *Serv.* ad *A.* 3, 241. Ferro foedati jacent. *Val. Fl.* 2, 275. sine, foedatum te funere pontus Expiet. [*Tibull.* 4, 1, 57. Victa Maroneo foedatus lumina Baccho.] *Tac. A.* 4, 19. Foedata per avaritiam victoria.

FOEDĔ, adv. turpiter, inhoneste, deformiter, flagitiose. *Liv.* 3, 51. Nova fama de Virginia adeo foede ad libidinem petita motum accenderat. *Pl. Trin.* 4, 1, 14. Absque te foret, distraxissent satellites tui me miserum foede. *Id. Pers.* 2, 2, 48. Foede servire. *Liv.* 25, 8. Tam foede interempti. *Sall. Jug.* 33. Quam foede, quamque inulti perierint vestri defensores. *Tac. H.* 1, 41. Ceteri crura brachiaque foede laniavere. *Virg. A.* 10, 497. una sub nocte jugali Caesa manus juvenum foede. *Flor.* 1, 18. Legationem foede, per obscenam turpemque dictu contumeliam, violare. *Liv.* 6, 1. Ad Alliam cum exitio urbis foede pugnatum est. Et 2, 51. Foedius inde pulsi, quam etc. *Cic. Att.* 9, 7. *med.* Causam foedissime agere.

FOEDĔRĀTĬCUS, a, um, adj. de foedera vel foederatos pertinens, ut Foederaticae discussiones, et expensae, ap. *Imp. Justin.* in *novell. constitut.* 147, 2. et 148, 2., quarum tamen authographum Graece exaratum fuit, Latina vero interpretetio ad sequiora pertinet tempora, ideoque nullius sunt auctoritatis.

*FOEDERATĬO, onis, f. *JCt.* in *Digest. B. A.*

*FOEDERĀTOR, oris, m. *JCt.* in *Cod. B. A.*

FOEDĔRĀTUS, a, um, part. a *foedero*, σύμμαχος, qui foedere icto cum alio in societatem coivit. *Cic. Or.* 1, 40. Si quis apud nos servisset ex populo foederato. *Id. Arch.* 4. Si qui foederatis civitatibus adscripti essent. *Id. Verr.* 2, 4, 11. Mamertinorum foederatum atque pacatum solum. *Id. Balb.* 8. Ut omnium beneficiorum nostrorum expertes faciat foederatos. Et *ib.* Ut quibusdam populis sive foederatis, sive liberis permittendum esse videatur. ℙ Foederatae civitates, vel foederata oppida erant, quae cum populo Rom. amicitiam aliquo foedere contraxerant, sed suis legibus, et magistratibus vivebant. Nam nullum aliud jus habebant, quam societatis et foederis. Harum aliquae erant omnino liberae, aliquae vectigales, aliquae stipendiariae. Deinde aliquae erant foederatae foedere seu jure Latii, ut Praeneste, et Tibur; aliquae foedere Italico, ut Heraclea, Neapolis, Velia; aliquae foedere provinciae Galliae, ut Ravenna. Quaelibet urbs foederata suam rempubl. habebat ab aliis distinctam. Sed urbes foederatae provinciae Galliae minore erant libertate, et dignitate, quam Latii, et Italiae. Nam praeter suos magistratus communem praetorem Romanum, vel proconsulem habebant, qui imperium et jurisdictionem exerceret. [V. *Spanhem. Orbis Rom. exercit.* 2, 10. et *Eckhel. D. N. V. T.* 4. p. 271. et seqq. *F.*]

FOEDĔRO, as, avi, atum, a. 1. foedus facio, concilio. *Ammian.* 31, 4. Cum foederaretur concordia. Et 25, 7. Foederata pace. *Hieron. ep.* 5. *n.* 1. Nascentes amicitias foederemus reciprocis epistolis, *h. e.* firmemus.

FOEDIFRĂGUS, a, um, adj. παράσπονδος, qui foedera frangit. *Cic. Off.* 1, 12. Poeni foedifragi, crudelis Annibal. ℙ Ex *Gell.* 19, 7. videtur colligi, etiam *foederifragus* dici posse.

FOEDĬTAS, atis, f. αἰσχρότης, turpitudo, deformitas. *Cic. N. D.* 2, 50. *extr.* Multae belluae insectantes odoris intolerabili foeditate depellunt. *Plin.* 36, 5, 4. *n.* 2. Hipponacti notabilis foeditas vultus erat. *Id.* 35, 6, 35. Foeditates cicatricum. *Id.* 11, 33, 39. Foeditas, qua Sulla obiit. *Cic. Phil.* 12, 6. Cujus scelere in hac vestitus foeditate fuerimus, *h. e.* in sagis. Deforme enim erat (nisi belli legitimi causa intercederet) in Urbe sagis uti. *Liv.* 1, 28. de Mettio quadrigis discerpto: Avertere omnes a tanta foeditate spectaculi animos. *Cic. Off.* 3, 29. *med.* Si turpitudo in deformitate corporis habet aliquid offensionis, quanta illa depravatio et foeditas turpificati animi debet videri? *Quint.* 1, 5. Foeditas barbarismi ac soloecismi. *Liv.* 21, 58. Transeuntem Apenninum adeo atrox tempestas adorta est, ut Alpium foeditatem prope superaverit. Al. leg. *feritatem.*

FOEDO, as, avi, atum, a. 1. μιαίνω, φθείρω, polluo, inquino, corrumpo. *Ov. Met.* 8, 528. et *Virg. A.* 12, 99. Pulvere canitiem genitor, vultusque seniles Foedat humi fusus. *Id. ib.* 3, 227. Harpyiae contactu omnia foedant immundo. Et *ib.* 2, 502. Aras sanguine foedare. *Plin.* 36, 23, 55. Nulla tectoria eorum rimae foedavere. *Virg. A.* 11, 86. Pectora nunc foedans pugnis, nunc unguibus ora. *Id. ib.* 2, 241. obscenas ferro foedare volucres, *h. e.* ferire. *Pl. Amph.* 1, 1, 91. Foedant et proterunt hostium copias. [*Videtur haec vulnerandi significatio, fortasse a Livio quoque recepta, v. *Drak.* ad *Liv.* 8, 10, 6., ap. *Tac.* obtinere. V. *Walch.* ad *Agr.* 36. Miscere ictus, ferire umbonibus, ora foedare. *Boettich. Lex. Tac.* s. v.] *Liv.* 3, 26. Foedare agros. *Claud. VI. cons. Honor.* 538. aer assiduo noctem foedaverat imbre. *Sall. fragm.* ap. *Serv.* ad *A.* 2, 286. Nubes foedavere lumen. ℙ Translate. *Cato* ap. *Plin.* 29, 1, 7. Nos quoque dictitant barbaros, et spurcius nos, quam alios opicos, appellatione foedant. *Pl. Trin.* 3, 2, 30. Ut rem patriam, et gloriam majorum foedarim meum. *Tac. A.* 2, 33. Vestis serica viros foedat. *Id. G.* 46. Peucini procerum connubiis mixtis, nonnihil Sarmatarum habitum foedantur. *Id. A.* 11, 6. Sordidis ministeriis foedare eloquentiam. *Cic. Pis.* 23. Romam ipsam foedavit adventus tuus. *Id. Har. resp.* 23. Domestici belli exstinctorem nefario scelere foedavit, *h. e.* violavit, laesit. *Tac. H.* 4, 58. Si vobis non fuit cordi, haec castra incorrupta et intemerata servari; at certe pollui foedarique a Classico ne sinatis. Et 37. Egregia erga populum R. merita mox rebelles foedarunt. *Cic.* vertens *Aeschyli* versus *Tusc.* 2, 10. Qui me perenni vivum foedat miseria.

*FOEDUM, Antiqui dicebant pro Hoedo; Folus pro Olere; Fostem pro Hoste; Fostiam pro Hostia. *Festus. B. A.*

FOEDUS, a, um, adj. αἰσχρὸς, μιαρὸς, turpis, maculosus, deformis, foetidus, teter, corruptus. *Quint.* 6, 3. *med.* Cum ipse foedissimus esset, eum, contra quem aderat, ne faciem quidem liberi hominis habere dixit. (Adde *Ter. Eun.* 4, 4, 15. et sqq.) *Sall. Cat.* 55. Loca tetra, inculta, foeda, formidolosa. *Hor. Od.* 3, 6, 4. Foeda nigro simulacra fumo. *Id. Sat.* 1, 5, 60. at illi foeda cicatrix Setosam laevi frontem turpaverat oris. *Id. ib.* 2, 3, 125. caput impexa foedum porrigine. *Id. A. P.* 392. homines victu foedo deterruit Orpheus. *Plin.* 29, 4, 17. Cimices foedissimum animal. *Id.* 20, 16, 63. Herba odoris foedi. *Lucr.* 2, 401. Foedus sapor. *Cic. Pis.* 14. Immanissimum ac foedissimum monstrum. *Liv.* 3, 32. Pestilentia foeda homini, foeda pecori. *Id.* 25, 7. et *Virg. G.* 1, 323. Tempestates foedae. *Liv.* 24, 47. *f.* Foedum incendium. *Ov. Met.* 9, 166. letiferam conatur scindere vestem: Qua trahitur, trahit illa cutem: foedumque relatu, Aut haeret membris frustra tentata revelli; Aut laceros artus et grandia detegit ossa. ℙ Translate est inhonestus, turpis, pudendus, infamiam afferens. *Cic. Att.* 15, 10. Ludos vero non facere, quid foedius? *Id. Har. resp.* 24. Foedior atque inquinatior in Pompejo accusando. *Id. Att.* 8, 11. *med.* Nihil fieri potest miserius, nihil perditius, nihil foedius. *Id. Off.* 1, 34. Luxuria cum omni aetati turpis, tum senectuti foedissima est. *Sall. Cat.* 19. Foedum hominem a republica procul esse volebat. *Val. Fl.* 6, 723. fuga foeda ducum. *Hor. Od.* 3, 5, 14. Foedae conditiones. *Id. Ep.* 2, 1, 236. scriptores carmine foedo Splendida facta linunt. *Plin.* 18, 26, 66. *n.* 2. Foeda exprobratio. *Ov. A. Am.* 3, 247. Foedus pudor. ℙ Aliquando ponitur pro crudeli simul, et turpi. *Virg. A.* 7, 619. aversusque refugit Foeda ministeria, *h. e.* recludendi templum Jani, et belli indicendi. *Cic. Att.* 7, 26. Ego bellum foedissimum futurum puto. *Ter. Eun.* 5, 5, 1. Facinus foedum. *Liv.* 3, 69. Spoliati vulneratique in agris, foediora iis, quae oculis subjiciebantur, nunciabant. Et 23, 7. Aestu

anima interclusa, foedum in modum exspirare. *Ov. Met.* 12, 366. Foedum vulnus, *h. e.* ingens, et horrendum. Et *ib.* 1, 165. Foeda convivia, *h. e.* in quibus humana caro infertur. *Flor.* 3, 5. *med.* Classem tempestas foeda strage laceravit. ℙ [*Item perniciosus, damnosus. *Liv.* 3, 32. Duo simul mala ingentia exorta, fames pestilentiaque, foeda homini, foeda pecori.]

FOEDUS, eris, n. σπονδή, pactio, fides, amicitia regum et populorum lege et religione sancita. *Cic. Sen.* 6. Cum sententia senatus inclinaret ad pacem et foedus faciendum cum Pyrrho. *Justin.* 12, 3. Foedus amicitiamque facere. *Cic. Phil.* 2, 35. Societatem foedere confirmare. *Id. Agr.* 1, 4. Agri, de quibus foedere cautum est. *Id. Arch.* 4. Heraclea, quae est civitas amplissimo jure ac foedere. *Id. Off.* 3, 31. Foedere devincire fidem cum hoste. *Liv.* 26, 24. Foedere jungi alicui. *Justin.* 24, 1. Alligari in foedera societatis. *Virg. A.* 11, 330. firmare. Et *ib.* 12, 822. jungere. Et *ib.* 10, 902. pangere cum aliquo. Et *ib.* 15. componere. *Tibull.* 1, 10, 1. foedera alicui dare, *h. e.* foedere alicui fidem dare. *Cic.* ad *Quir.* 5. sanguine sancire. *Virg. A.* 11, 292. coire in foedera. Et *ib.* 4, 334. venire in foedera. *Caes. B. G.* 6, 2. Aliquem sibi societate et foedere adjungere. *Liv.* 20, 19. Stare foedere. *Sall. Jug.* 17. Foedera nova accipere. *Ov. A. Am.* 1, 641. servare. *Justin.* 43, 5. summa fide custodire. *Virg. A.* 10, 91. solvere. Et *ib.* 12, 633. turbare. *Vell.* 2, 90. rescindere. *Cic. Balb.* 5. *extr.* negligere, violare, rumpere. *Id. Pis.* 12. frangere. *Id. Balb.* 4. Facere contra foedus. *Cato* ap. *Gell.* 10, 1. *extr.* De foedere decedere. *Plin.* 34, 5, 11. Praestare aliquid ex foedere. *Liv.* 20, 10. Res repetere ex foedere. Et 18. Licet per foedus hoc facere. ℙ *Icere, percutere, ferire foedus* ap. *Cic. Balb.* 15. et *Dom.* 50. et *Justin.* 42, 3. est facere, quia caesa victima mos fuit foedus jungere: cujus rei rationem ac ritum habes ap. *Liv.* 1, 24. et 9, 5. et *Virg. A.* 12, 161. et seqq. ℙ Duplex fuit apud Romanos foederis genus: primum *foedus aequum* appellatum inter eos populos vel reges, qui nunquam hostes fuerant aut bello pares exstiterant, in quo utrinque aequo jure societas et amicitia jungebatur, quale fuit cum Carthaginiensibus ante primum bellum Punicum; alterum vero *foedus iniquum*, inter victores et victos, in quo his leges ab illis imponebantur, quale saepissime cum Graecis civitatibus, et regulis, quin etiam et cum regibus majorum gentium inierunt Romani. *Liv.* 23, 5. Adjicite ad haec, quod foedus aequum deditis. *Id.* 7, 30. Ut qui ex aequo nos venisse in amicitiam meminissemus. *Id.* 35, 46. Nullam enim civitatem se in Graecia nosse, quae aut praefectum habeat, aut stipendium Romanis pendeat, aut foedere iniquo alligata, quas nolit, leges patiatur. V. *Spanhem. Orbis Rom. exercit.* 2. c. 10. V. FOEDERATUS. ℙ Alia foederum genera, *pactio*, *sponsio* et *foedus* proprie dictum: de quibus V. in PACTIO. Sed haec communi *foederis* significatione non raro denotantur: nam sponsionem Caudinam *Cic. Inv.* 2, 30., *Gell.* 17, 21. *med.* et *Florus* 2, 18. vocant *foedus*; item Numantinam *Off.* 3, 30. ℙ Translate dicitur de privatis cujuscumque rei pactionibus. *Cic. Fin.* 2, 26. Foedus quoddam inter se facere sapientes, ut quemadmodum sint in se ipsos animati, eodem modo sint erga amicos. *Id. Coel.* 14. Foedera amorum. *Justin.* 7, 3. Pignus ac foedus hospitii. *Ov. Trist.* 3, 6, 1. amicitiae. *Id. Met.* 7, 403. thalami, *h. e.* conjugium, quod *Stat.* foedera vitae *Theb.* 2, 112. appellat: et foedera, absolute, *ib.* 166. Rursus *Ov. Pont* 4, 13, 43. communia foedera studii. [*Plura exempla praebet *Gloss. Liv.* s. h. v.] ℙ Item de lege et ordine certo rerum. *Virg. G.* 1, 60. Continuo has leges, aeternaque foedera certis Imposuit natura locis. *Id. A.* 1, 66. regemque dedit (*ventis*) qui foedere certo, Et premere, et laxas sciret dare jussus habenas. *Colum.* 10, 220. secretaque foedera coeli. [*Ita saepissime ap. *Lucret.*] ℙ *Foedus* pro foeditate. *Ulp. Dig.* 23, 2, 47. Nec enim honos ei servatur, quae se in tantum foedus deduxit. Ita *Torrent.* Al. *scelus.* ℙ [*Permutantur in codd. *foedus* et *fides.* V. *Drak.* ad *Liv. Ep. l.* 9.]

FOELIX. V. FELIX.

FOEMEN. V. FEMUR.

FOEMĬNĀ etc. V. FEMINA.

FOENĀRĬUS, a, um, adj. χορτώδης, ad foenum pertinens. *Varr. L. L.* 4, 31. Foenariae falces.

[FOENĀRĬUS, ii, m. foeni venditor. Foenariorum collegium, eorum nempe, qui foenum in foenilibus asservatum divenderent, Romae erat, *Inscr.* ap. *Grut.* 175, 9. M. Ulpius Aug. L. Aeglus procurator Mausolaei imaginem Corintheam Trajani Caesaris collegio faenariorum D. D. *F.* *V. ap. *Orell.* 4187 et 4194.]

FOENĔUS, a, um, adj. *Cic. fr. pro Cornel. de majest.* ap. *Ascon.* Homines foeneos in medium ad tentandum periculum projectos. Ubi haec adnotat *Ascon.* Simulacra effigiesque hominum ex foeno fieri solebant, quibus objectis ad spectaculum praebendum tauri incitarentur. [*V. *Salmas.* ad *Spartian. Pescenn.* 12. Occurrit et in cod. *Theod.* et junguntur foenei defectique. V. *Gothofr. Gloss. Cod. Theod. Ernest.* in *cl.*]

FOENĬCŬLĀRĬUS, a, um, adj. ad foeniculum pertinens, [ut *Foenicularius* campus, locus nempe in Hispania Tarraconensi, ita appellatus, teste *Strab.* 3, 4., a copia fueniculi, quam gignit. *F.*] *Cic. Att.* 12, 8. Scribe, quaeso, quid referat Celer egisse Caesarem cum candidatis, utrum ipse in Foenicularium, an in Martium campum cogitet, *h. e.* utrum Caesar bellum in Hispania sit persecuturus, an Romam ad comitia venturus; seu utrum candidatos in campum Foenicularium, an in campum Martium evocare cogitet, utrum scilicet liberam sit creandorum magistratuum potestatem permissurus, necne. Ita recte interpretantur *Lips. Elector.* 2, 20. et *Schütziuz* ad *Cic. l. c.* [*Ultima addidit *F.*; nam *Forc. Manutii* tantum interpretationem attulerat.]

FOENĬCŬLUM, i, n. μάραθρον, herbae species. *Plin.* 20, 23, 95. Foeniculum nobilitavere serpentes, gustatu senectam exuendo, oculorumque aciem succo ejus reficiendo: unde intellectum est, hominum quoque caliginem praecipue eo levari.

FOENĪLĔ, is, n. χορτοδοχεῖον, locus, in quo asservatur foenum. *Virg. G.* 3, 321. nec tota claudas foenilia bruma. Adde *Plin.* 18, 28, 67. *n.* 4. et *Colum.* 1, 6.

FOENĪSĔCĀ, ae, m, idem ac foenisex. *Colum.* 2, 18. Ut necubi ferramentum foenisecae possint offendere. *Pers.* 6, 40. Foenisecae crasso vitiarunt unguine pultes, *h. e.* oleo condire coeperunt pultes, quas olim nullis vitiatas condimentis edere solebant. V. *Plinii* locum in FOENISEX.

FOENĪSĔCĬĀ seu Foenisicia, ae, f. idem ac foenisecium. *Varr. R. R.* 1, 49. Atque addere foenisiciae cumulum. Adde 47. et 56.

FOENĪSĔCĬUM vel Foenisicium, ii, n. χορτοκοπία, foeni sectio, et veluti messis foeni. *Colum.* 2, 18. Altero tamen anno minora pecora post foenisecia permittemus admitti. *Varr. R. R.* 1, 17. Vindemias ac foenisicia administrare. Adde 2, 11. et 3, 2. et *L. L.* 4, 31.

FOENĪSECTOR vel Foeni sector, oris, m. foenisex. *Colum.* 11, 1. *med.* Arator reperitur aliquis bonus, et optimus fossor aut foenisector.

FOENĪSEX, ĕcis, m. χορτοκόπος, qui foenum secat. *Plin.* 18, 28, 67. *n.* 5. Fuit hoc (*foenisecium*) majoris impendii apud priores: Creticis tantum transmarinisque cotibus notis, nec nisi oleo falcis aciem excitantibus. Igitur cornu propter oleum ad crus ligato foenisex incedebat. *Varr. R. R.* 1, 49. Falcibus consectanda, quae foeniseces praeterierunt.

FOENUM et Faenum et Fenum, i, n. χόρτος, herba resecta et arefacta in pabulum. *Cic. Or.* 2, 57. Docebo sus, ut ajunt, oratorem eum, quem cum catulus nuper audisset, foenum alios ajebat esse oportere. ℙ Foeni secandi et condendi rationem docent *Varr. R. R.* 1, 49., *Colum.* 2, 19. et *Plin.* 18, 28, 67. *n.* 4. et 5. ℙ In plurali num. *Appul. Met.* 3. *f.* In asini faciem foena rodebam. Al. melius leg. *frena.* ℙ *Foenum habet in cornu*, proverb. ap. *Hor. Sat.* 1, 4, 34. de iis, qui ad ulciscendum paratissimi sunt, si vel minime laedantur, tractum a bobus cornupedis, quorum in cornu bubulci manipulum foeneum alligare solent, ne ictu noceant, et obvii ad cavendum admoneantur. ℙ *Foenumgraecum* et *foenum Graecum* [*Fönnkraut, Bockshorn.*] herba est, alio nomine silicia, aut siliqua, quae in babulum bubus seritur, levi aratione proscisso agro: quantoque pejus tractatur, tanto provenit melius. *Plin.* 18, 16, 39. et *Colum.* 2, 11. *med.* ℙ Ad scriptionem quod attinet, per diphthongum *ae* scribi in *Pandect. Florent.* testatur *Dausq.* in *Orthogr.* Sunt etiam qui *fenum* malint, ut sit ab eadem origine, unde *fecundus* et *fetus*, inter quos est *Fest.* in *Fenus.* Frequentior tamen est ea scriptio, qua *oe* adhibetur, teste eodem *Dausquio*: [ita enim scriptum in Inscriptione, quam vide in V. FOENARIUS, ii; adde pluries in antiquis lapidibus mentionem fieri gentis *Faeniae*, quae a *foenum* derivari videtur, nunquam vero Foeniae. *F.*]

FOENUS, oris etc. V. FENUS.

FOETĔO vel Feteo, es, n. 2. δυσωδέω, male oleo. *Mart.* 5, 4. Foetere multo Myrtale solet vino. *Pl. Asin.* 5, 2, 44. An foetet anima uxori tuae? *Colum.* 9, 14. Abstineat a foetentibus acrimoniis allii, vel caeparum.

*FOETEROSUS, a, um, adj. *Zeno Veron.* Panni foeterosi, *h. e.* foetidi. *Id.* Prandia foeterosa. *B. A.*

*FOETESCO, is, n. idem ac foeteo. *Isid. Orig.* 20, 3. Aqua vetusta foetescit. *B. A.*

FOETĬDĬTAS, atis, f. idem ac foetor. *Senec. ep.* 110. *med.* At mehercule ista sollicite scrutata, varieque condita, cum ventrem subierint, una atque, eadem foeditas occupavit. Meliores tamen libri habent *foeditas.*

FOETĬDO, as, a. 1. foetidum reddo. *Pl. Merc.* 3, 3, 13. Jejunitatis plenus animam foetidas. Ita legit *Non.* 4, 2., ubi potius legendum videtur: Jejunitatis plenus, anima foetida. Alii vero minus recte: Jam plenus aetatis, animaque foetida.

FOETĬDUS, a, um, adj. δυσώδης, male olens. *Cic. Pis.* 6. Et cum isto ore foetido teterrimam nobis popinam inhalasset. *Cels.* 3, 2. Foetidiores dejectiones. ℙ Translate. *Prud.* περὶ στεφ. 2, 245. Foetida libido.

FOETOR, oris, m. δυσωδία, malus odor. *Colum.* 12, 18. Ne quem redoleat foetorem acoremque. *Plin.* 28, 8, 27. Foetores oris emendare. [*Cic. *Pis.* 10. Jacebat in suo et Graecorum foetore atque vino. ℙ Translate *Suet. Aug.* 86. Reconditorum verborum foetores.]

*FOETOSUS, a, um, adj. i. q. foetus. *Sarisb.* 8, 17. Oves foetosae. Adde *Vulgat. Psalm.* 143. v. 13. *B. A.*

FOETŬLENTER, adv. cum foetore, ut Foetulenter mingere. *Veg. Vet.* 3, 4. [*Ed. *Gesn.* habet: *faeculentum.*]

FOETŬLENTUS, a, um, adj. foetidus. *Arnob.* 7. p. 225. Foetulenta viscera. *Appul. Apol.* Nihil immundum pati ac foetulentum.

FOETUS, a, um. } V. FETUS.
FOETUS, us, etc. }

FOETŪTĪNĀ, ae, f. locus foetore oppletus. [*Non.* 1, 320. Moletrina a molendo, quod pistrinum dicimus, ut feratrina, et foetutina. *F.*] ℙ Translate. *Appul. Apol.* p. 278, 7. Lingua mendaciorum praeministra semper in foetutinis et olenticetis suis jaceat. [*Prob. Valer.* apud *Gell.* 13, 20. *in.* Si aut versum pangis, aut orationem solutam struis, non finitiones illas praerancidas, neque foetutinas grammaticas spectaveris; sed aurem tuam interroga, *h. e.* ineptas grammaticorum leges. *F.*]

[*FOLEUM, i. q. oleum. *Inscr.* ap. *Orell.* 5037. ubi corruptam lapidis scripturam FOLCUM ita restituens, notandam hanc pronuntiationem docet *Osann.*]

[FOLĬĀ, ae, f. nomen proprium mulieris. *Hor. Ep.* 5, 41. Non defuisse masculae libidinis Ariminensem Foliam. *F.*]

FŎLĬĀCĔUS, a, um, adj. φύλλινος, ex foliis factus, vel foliis similis. *Plin.* 19, 7, 36. Paucis foliacea, et lata, ut atriplici, sunt semina. Adde *ib.* 3, 15.

FŎLĬĀTĬLIS, e, adj. *Venant. Vit. S. Mart.* 4, 535. Vento motus iners simulans foliatilis umbrae.

FŎLĬĀTŪRĀ, ae, f. ratio, et modus foliorum. *Vitr.* 2, 9. *a med.* Arboris ejus sunt similes cupresseae foliaturae.

FŎLĬĀTUS, a, um, part. ab inusit. *folio*, foliis instruo, folia habens. *Plin.* 21, 16, 59. Caule foliato et crepis, et lotos. Adde *ib.* 15, 54. et *Pall.* 4, 10. *de citreo*, *f.* ℙ *Foliatum*, i, subaudi *unguentum*, est unguenti genus, constans omphacio, balanino, junco, costo, nardo, amomo, myrrha, balsamo, ut *Plin.* 13, 1, 2. docet. Dicitur *foliatum* a folio nardi; unde et *nardinum* appellatur. V. FOLIUM. *Juven.* 6, 464. Moechis foliata parantur. *Mart.* 11, 27. At mea me libram foliati poscat amica. *Id.* 14, 110. Hac licet in gemma, quae servat nomina Cosmi, Luxuriose, bibas, si foliata sitis, *h. e.* si foliato in potionibus tuis uti volueris: nam, teste *Plin.* 13, 3, 5., etiam in potus unguenta addere; aliquando mos fuit.

FŎLĬŌLUS, a, um, adj. φυλλώδης, foliis abundans. *Plin.* 25, 13, 102. Aizoum fruticosum a radice, et foliosum usque ad cacumen. *Id.* 12, 11, 23. Arbor foliosior, roseique floris.

FŎLĬUM, ii, n. φύλλον, germen arborum, herbarum, et florum: a Graeca voce, quae allata est, quia duobus λλ concurrentibus Latini interdum posterius in *i* mutant, ut ἄλλος, alius. *Cic. Or.* 3, 46. Quid in arboribus? in quibus non truncus, non rami, non folia sunt denique, nisi ad suam retinendam conservandamque naturam. *Id. Pis.* 40. Arida folia laureae. *Plin.* 16, 24, 28. Latissima folia fico, angusta myrto, capillata pino, aculeata aquifolio, carnosa cupresso, circinata piro, mucronata malo, angulosa hederae, insecta pectinum modo piceae, sinuosa robori: disposita myrto, concava buxo, inordinata pomis, ramulosa ulmo. *Id.* 19, 5, 26. *n.* 3. Raphani folia angulis horrida. *Id.* 25, 13, 102. pinguia, alia in terram convexa, alia stantia. *Id.* 21, 15, 55. fimbriata. *Id.* 26, 8, 29. multis incisuris. *Id.* 16, 23, 35. Populo nigrae folia in juventa circinatae rotunditatis sunt, vetustiora in angulos exeunt. *Id.* 18, 7, 10. *n.* 5. faseolis venosa. ℙ *Pluma et folio facilius moveri*, proverbialis locutio ap. *Cic. Att.* 8, 15. de homine levissimo, et minime constanti. ℙ Translate. *Appul. Met.* 1. p. 106, 8. Folia sunt artis, et nugae merae, *h. e.* res vanae, et nullius pretii. *Juven.* 8, 126. Credite me vobis folium recitare Sibyllae, *h. e.* rem certam proponere. Sibylla enim oracula sua foliis inscribebat, ut est ap. *Virg. A.* 3, 444. et *ib.* 6, 74. et *Varr.* ap. *Serv. ib.* In foliis palmae interdum notis, interdum scribebant sermonibus. ℙ Dicitur et de chartis. *Plin.* 37, 7, 29. Gemmas a sole excalfactas, aut digitorum attritu paleas, et chartarum folia ad se rapere. Ita *Hard.* ex MSS. Al. leg. *fila.* ℙ *Folium nardi* frutex est

gravi et crassa radice, sed brevi ac nigra, fragilique, quamvis pingui, situm redolente, ut cyperi, aspero sapore, folio parvo densoque: cacumina in aristas se spargunt: ideo gemina dote nardi spicas et folia celebrant. Usum habet in unguentis, ac praesertim in eo, quod *foliatum* dicitur. *Plin.* 12, 12, 45.

[*FOLLĔĀTUS, a, um, part. ab inus. *folleo*, *as*, pro *folleo*, *es*, follicans. *Isid. Orig.* 19, 34. Lingulati calcei sunt, quos nos folleatos vocamus. V. LIGULA. *B. A.* et *F.*]

FOLLĔO, es, n. 2. more follis laxus sum. *Hieron. ep.* 22. *n.* 28. Si pes laxa pelle non folleat. V. *v. seq.*

[FOLLESCO, is, n. 3. idem ac folleo. *Not. Tir.* p. 159. Follis, follescit. *F.*]

FOLLĬCANS, antis, part. ab inus. *follico*, frequent. a *folleo*, more follium se contrahens, dilatansque. *Appull. Met.* 9. p. 222, 38. Muli senes, vel cantherii debiles circa praesepium capita demersi, contruncabant moles palearum, cervice cariosa vulnerum putredine, follicantes nares languidas assiduo pulsu tussedinis hiulci. *Tert. Pall.* 3. Chamaeleon oscitans vescitur, follicans ruminat: de vento cibus. *Hieron. ep.* 22. *n.* 34. Laxae manicae, caligae follicantes, *h. e.* in quibus pes vagus natat, ut ait *Ov. A. A.* 1, 516.

FOLLĬCŬLĀRIS, e, adj. Folliculare appellatur pars remi, quae folliculo est tecta: a quo vita follicularis. Haec *Festus*, quibus videtur significare partem remi pelle munitam, qua scalmo incumbit: quam Graeci ἄσκωμα appellant, *Hesychio* teste: vel lorum, quo remus scalmo alligatur. Et *vitam follicularem* videtur intelligere eorum, qui remo sunt addicti.

[FOLLĬCŬLŌSUS, a, um, adj. folliculis plenus. *Appul. Herb.* 53. Papaver agreste, folliculosum. Mecona Latini papaver dicunt. Ejus alia est usualis *(species)*, quae etiam folliculosa vocatur, alia agrestis. Al. leg. *follicosum*, et *follicosa*, eodem tamen sensu. *F.*]

FOLLĬCŬLUS, i, m. θυλάκιον, dimin. follis, et generatim accipitur pro omni eo, quod turgidum est et laxum in morem follis: speciatim pro majore pilae genere, quod ex aluta cönficitur, et solo vento impletur, quod tamen *follis* frequentius appellatur. *Suet. Aug.* 83. Post bella civilia ad pilam folliculumque transiit. ℙ Item pro sacculo, et saepe pro sacco coriaceo. *Liv.* 9, 13. *f.* Eques in castra folliculis frumentum veheret. *Auct. ad Her.* 1, 13. et *Cic. Inv.* 2, 50. Statim folliculo lupino os obvolutum est. ℙ Translate dicitur de thecis, seu siliquis frumenti, leguminum, et cujuslibet alterius rei, quae granum, aliudve quippiam continet involutum. *Col.* 2, 8. Quoniam folliculum, quo continetur, firmum et durabilem adversus longioris temporis humorem habet. *Sen. ep.* 124. Cum spica se exserit folliculo. *Petr. Sat.* 135. Dentibus folliculos fabae perite spoliare. *Varr. R. R.* 1, 48. Gluma est grani folliculus. Et *ib.* Folliculus fici. *Plin.* 24, 9, 40. Semen genistae in folliculis, faseolorum modo, nascens. Et *ib.* 8, 33. Humor in folliculis ulmi nascens cuti nitorem inducit. *Id.* 30, 12, 37. Folliculus fellis animalium. *Serv.* ad *Virg. G.* 3, 136. folliculum muliebrem appellari ait vulvam, qua fetus continetur. ℙ Pro corpore, quo continetur anima, vel pro cute, qua ipsum corpus involvitur, *Lucil.* ap. *Non.* 2, 327. Ego, si quis sum, et quo folliculo sum indutus, non queo.

[FOLLĬGĔNA, ae, adj. comm. gen. folle genitus, ut Folligenae bombi, qui nempe excitantur in organo pneumatico. *Laurentii Epithalam.* in *Antholog. Lat. Burm. T.* 2. p. 64. Jubila folligenis exclamant organa bombis. Ita legend. probat *Wernsdorf.* in *not.* ad *Poet. Lat. min. T.* 2. p. 402. pro mendosa lectione *Huia folligeris e. o. vocis.* V. ORGANUM. *F.*]

FOLLIS, is, m. φῦσα, instrumentum, quo attrahitur ventus atque emittitur ad ignem excitandum: a sono, quem sufflando edit. *Cic. N. D.* 1, 20. Formae, quas vos effici sine follibus, et sine incudibus non putatis. [*Liv.* 38, 7. Folle fabrili flando accenderunt.] *Virg. G.* 4, 171. alii taurinis follibus auras Accipiunt, redduntque, alii stridentia tingunt Aera lacu. *Id. A.* 8, 449. ventosi folles. *Hor. Sat.* 1, 4, 19. conclusas hircinis follibus auras. *Pers.* 5, 11. Folle ventos premere. ℙ Item pilae genus omnium maximum, constans ex aluta vento inflata, quod etiam hodie Italis plurimo est in usu, ita dictum, quod instar fabrilis, vel coquinarii follis vento turget. *Mart.* 14, 47. Folle decet pueros ludere, folle senes. *Pl. Rud.* 3, 4, 16. Ego te follem pugillatorium faciam. ℙ Quandoque accipitur pro marsupio, receptaculoque nummorum, ex pelle aut corio confecto. *Juven.* 14, 281. et tenso folle reverti Inde domum possis, *h. e.* pleno sacculo. *Callistrat. Dig.* 35, 1, 82. Non utique si servus in folle reliqua obtulerit, liber erit, *h. e.* si pecuniam in marsupio, non inspiciendam numeratamque obtulerit. *Veg. Mil.* 2, 20. auctor est, ex disciplinae militaris consuetudine decem folles, hoc est, decem saccos, per singulas cohortes solere disponi, in quibus militum pecunia condebatur. ℙ Pro ipsa tandem pecunia coepit usurpari. *Lampr. Elag.* 22. Cum haberet in sorte centum aureos, et mille argenteos, et centum folles aeris. [*V. *Salmas.* ad h. l.] *August. C. D.* 22, 8. *med.* Quasi a martyribus quinquaginta folles, unde vestimentum emeret, petivisset. *Id. adv. Crescent.* 3, 29. Populo dedit viginti folles. *Id. ib.* Grandem piscem trecentis follibus vendidit. De follis valore. V. *Gronov. de pecun. vet.* 4, 13. et 16. Hinc etiamnum apud Turcas certam pecuniae summam Itali *borsa (Beutel)* appellant. ℙ Follis etiam dicebatur pulvillus sedentibus subjectus, qui non tomento, aut pluma inferciebatur, sed vento inflabatur. *Lampr. Elag.* 25. Vilioribus amicis folles pro accubitis sternebat, eosque reflabat prandentibus illis, ita ut plerumque subito sub mensis invenirentur prandentes. ℙ Translate. *Juven.* 7, 111. de causidicis: Tunc immensa cavi spirant mendacia folles, *h. e.* pulmones, vel buccae et fauces magno spiritu causas perorantes. *Macr. Sat.* 7, 4. *med.* Ventris duo sunt orificia, quorum superius recipit devorata, et in follem ventris recondit.

FOLLĪTIM, adv. cum folle, per follem. *Pl. Epid.* 3, 2, 14. Nihil moror vetera et vulgata verba, Peratim ductare; at ego follitim ductitabo. Est autem *follitim ductitare*, argento circumducere, quantum nempe in folle gestatur: *peratim* vero *ductare*, minore quidem, nam pera minor folle est.

FŎLUS, antiqui dicebant pro holus. *Fest.* in *Fedum.* V. DIGAMMA.

FŌMENTĀTĬO, onis, f. idem ac fomentum. *Ulp. Dig.* 32, 1, 70. Ne ea quidem, quae fomentationis gratia parata sunt, vel medicinae, lanarum appellatione continentur.

FŌMENTO, as, a. 1. fomenta admoveo, foveo. *Veg. Vet.* 2, 8. Caput fomentando vaporare. *Coel. Aur. Acut.* 1, 9. Caput oleo fomentare.

FŌMENTUM, i, n. θάλψις, calefactio, nutritio: a *foveo*, quasi sit syncop. pro *fovimentum*. Hinc ap. medicos *fomenta* dicuntur applicationes rerum calidarum et humidarum ad partes corporis laesas, medendi gratia. [*Bähungen.*] *Cels.* 2, 17. *med.* Fomenta calida. *Colum.* 6, 30. Adhibere fomenta. *Hor. Sat.* 1, 1, 82. Assideat, fomenta paret, medicum roget. [*Suet. Aug.* 81. Quia calida fomenta non proderant, frigidis curari coactus.] ℙ Translate ponitur pro remedio et mitigatione. *Cic. Tusc.* 2, 24. *extr.* Haec sunt solatia, haec fomenta summorum dolorum. [*Id. Fin.* 2, 29. Virtutis, magnitudinis animi, patientiae, fortitudinis fomentis dolor mitigari solet. *Tac. A.* 1, 46. Militaribus animis adhibenda fomenta, ut ferre pacem velint.] *Appul. Met.* 2. p. 124, 8. Paupertati suae fomenta conquirere. ℙ Item pro alimento et pabulo. *Hor. Ep.* 1, 3, 26. frigida curarum fomenta relinquere. [*Id. Ep.* 11, 17. Ut haec ingrata ventis dividat Fomenta (amoris), vulnus nil malum levantia.] ℙ Et pro fomite ad alendum ignem. *Clodius* ap. *Serv.* ad *A.* 1, 180. Se ex arboribus fomenta excidisse.

FŌMES, itis, m. ὑπέκκαυμα, materia arida, idonea ut facile ignescant: a *foveo*, qui ignem fovet, et alit. *Virg. A.* 1, 178. silici scintillam excudit Achates, Suscepitque ignem foliis, atque arida circum Nutrimenta dedit, rapuitque in fomite flammam. *Lucan.* 8, 776. Excitat invalidas admoto fomite flammas. *Plin.* 16, 40, 77. Quoniam ad excudendum ignem non semper lapidis occasio est, teritur lignum ligno, ignemque concipit attritu, excipiente materia aridi fomitis, fungi, vel foliorum facillimo conceptu. ℙ Translate. *Gell.* 15, 2. Fomitem esse quendam dicens et incitabulum ingenii virtutisque, si mens et corpus hominis vino flagraret. *Prud. Apoth.* 942. fomes peccati. ℙ Quidam veteres auctores apud *Fest.* putant *fomites* vocari scintillas, quae ex ferro candenti malleis excutiuntur, [vel assulae, quae sunt securibus excussae. *F.*]

*FOMĬTO, as, idem esse videtur *Is. Vossio* ad *Catull. carm.* 19. v. 3. quod *defomito*, ubi est Priapi periphrasis, *Quercus arida rustica Fomitata securi*, h. e. desecta, et fomitibus resecandis atque abradendis polita. *B. A.*

FONĒMA. V. PHONEMA.

*FONES, Dii silvatici in *Gloss. Isidor.* Cf. *Martian. Capell.* 2. p. 41. Iidem fortasse qui Fauni, nisi plane ex hoc corrupta vox. Alii ap. *Capell.* legunt *Fines*, quod non displicet *Grotio. B. A.*

[FONĬO, onis, m. vel f. nomen incerti Numinis apud Aquilejenses. *Philippus a Turre* Martem, a φόνος, caedes; *Muratorius* vero *loc.* mox *citand.* Famam fuisse putat, a φωνή, vox. *Inscr.* ap. *Mur.* 101, 2. Fonioni sac*rum* Seja Ionis magis*tra* D. D. Alia ap. *eund.* Annia M. F. Magna, et Cornelia Ephyre magistrae *Bonae Deae* porticum restituerunt, aediculam Fonionis. *F.*]

FONS, fontis, m. πηγή, κρήνη, locus, unde perennis aqua erumpit, et ipsa aqua jugis erumpens: [*Döderl.* 2, 155. originem vocis invenire sibi videtur in gr. v. πλύω, πόω.] *Varr. L. L.* 4, 26. Fons, unde funditur e terra aqua viva. *Cic. Verr.* 2, 4, 53. Fons aquae dulcis, cui nomen Arethusa est, incredibili magnitudine, plenissimus piscium. *Id. Top.* 8. Rivorum a fonte deductio. *Hirt. B. G.* 8, 41. Magnus fons sub oppidi murum prorumpebat ab ea parte, etc. *Caes. B. C.* 3, 49. Fontes celeriter aestibus exarescunt. *Ov. Met.* 14, 788. flumina fontis, *h. e.* aquae currentes. *Id. Fast.* 5, 210. hortus liquidae fonte rigatur aquae. *Hor. Od.* 4, 14, 45. Nilus, qui fontium celat originem. *Id. Ep.* 2, 27. Fontesque lymphis obstrepunt manantibus: Somnos quod invitet leves. *Id. Od.* 1, 26, 6. Fontes integri. *Lucan.* 4, 266. largi. *Val. Fl.* 3, 553. Fons nitidus. *Ov. Met.* 14, 791. fecundus. Et *ib.* 15, 550. gelidus. Et *ib.* 3, 407. illimis, nitidis argenteus undis. Et 161. tenui perlucidus unda. *Hor. Od.* 3, 13, 1. splendidior vitro. *Lucan.* 10, 40. Nilum a fonte bibere. Et 279. Nilum de fonte bibere. ℙ Per synecdochen dicitur de aqua. *Virg. A.* 12, 119. fontemque ignemque ferebant. *Lucan.* 5, 336. si cuncta minentur Flumina, quos miscent pelago, subducere fontes. ℙ Translate est origo, principium, causa, unde quippiam abunde suppetit. *Pl. Truc.* 2, 7, 50. Meo ne hero tu, improbe, male dicere audes, fons vitii et perjurii? *Petr. Sat.* 24. O hominem acutum, atque urbanitatis vernulae fontem! *Cic. Or.* 2, 27. Tardi ingenii est, rivulos consectari, fontes rerum non videre. *Id. ad Brut.* 1, 10. Sceleratissimorum consiliorum fontes aperire. *Id. Or.* 1, 10. Greges philosophorum ab illo fonte et capite Socrate. *Id. Tusc.* 1, 3. *extr.* Fontes philosophiae. *Quint.* 6, 1. *f.* eloquentiae. *Plin.* 17, 5, 3. *med.* Fons ingeniorum Homerus, *h. e.* unde omnes hauriunt discendi causa. *Cic. fr.* ap. *Lact.* 3, 16. Omnis justorum disputatio uberrimos fontes virtutis et scientiae continet. *Id. N. D.* 3, 19. Haec omnia ex eodem fonte fluxerunt. *Id. Or.* 2, 11. Ex his fontibus omnia ornate dicendi praecepta sumuntur. *Flor.* 3, 6. *med.* Cilicia origo et fons belli. *Lucr.* 3, 82. Fons curarum est timor. *Hor. A. P.* 309. Scribendi recte sapere est et principium et fons. Et 52. verba quae Graeco fonte cadunt. *Id. Od.* 3, 6, 19. Hoc fonte derivata clades Inque patres, populumque fluxit. *Liv.* 39, 15. *med.* Is fons mali hujusce fuit. *Hor. Sat.* 2, 4. *extr.* fontes ut adire remotos, Atque haurire queam vitae praecepta beatae. *Juven.* 10, 119. Largus et exundans ingenii fons, *h. e.* vis, copia, flumen. *Plin. ep.* 4, 13. *f.* Altius aliquid, et quasi a fonte repetere, *h. e.* ab origine prima. *Justin.* 13, 6. Placebat bellum in Macedoniam transferri, ad ipsum fontem et caput regni, ubi Olympias esset, mater Alexandri. Adde *Liv.* 27, 4. ℙ In ablativo etiam *fonti* pro *fonte* dici posse, colliges ex *Varr. L. L.* 8, 64.

FONTĀLIS. V. FONTANALIS.

*FONTĀNA, ae, f. idem ac fons. *Innocent. de casis* p. 245. *Goës.* Casa sub se habet aliam fontanam. *B. A.*

FONTĀNĀLĬA seu Fontinalia, um, n. plur. feriae erant fontibus dicatae III. Id. Octobr. quo die et coronae in fontes conjici, et putei coronari solebant. *Varr. L. L.* 5, 3. et *Festus. Vet. Kalend. Amitern.* ap. *Foggin. Fast. Verrii Flacci* p. 100. III. Eid. Octobr. Fonti*nalia*. Feriae Fonti.

FONTĀNĀLIS seu Fontinalis, e, adj. fontanus. *Vitr.* 8, 3. Fontanalis aqua. *Fest.* Fontinalis porta Romae. [Haec porro fuit in veteri Romae ambitu inter portas Coelimontanam, et Ferentinam, ejusque meminit etiam *Liv.* 35, 10. et *Inscr.* ap. *Grut.* 624, 11. Dis Manibus A. Apidii Majoris tabellarii a porta Fontinali. *F.*] ℙ *Fontinalis*, substant. pro Deo fontium. *Pl. Stich.* 5, 4, 17. Utrum Fontinali, an Libero imperium te inhibere mavis. Est qui legit *Fontali*, quod improbat *Taubman.* ℙ [*Fontinalis* fuit etiam cognomen R., nempe A. Aternii consulis an. U. C. CCC. V. ATERNIA. *F.*]

FONTĀNĔUS, a, um, adj. idem ac fontanus. *Solin.* 37. *extr.* Enydros *(gemma)* exsudat, ut clausam in eo putes fontaneam scaturiginem.

FONTĀNUS, a, um, adj. πηγαῖος, qui ex fonte est. [*Cels.* 2, 18. Aqua levissima pluvialis, deinde fontana, tum ex flumine, tum ex puteo. *F.*] *Colum.* 12, 9. Extrinsecus munda spongia vasa pertergere, et aqua fontana quam recentissima refrigerare. *Ov. Fast.* 1, 269. ora fontana, *h. e.* fontium scaturigines. ℙ [Fuit etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 773, 1. A. Acilius L. F. Fontanus. ℙ *Fontani*, *orum*, m. plur., fontium curatores, quorum collegium Romae fuit: huic praeerant sex magistri. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 279. *n.* 170. Illud servabitur fontanis, quod obtinuerunt apud suos judices. Alia ap. *eund.* p. 332. *n.* 495. Minervae Aug. sacrum *(sequuntur nomina sex magistrorum)* Magistri fontani *pecunia sua posuerunt.* Alia ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 556. P. Clodius Fortunatus *QuinQuennalis* collegio fon*tanorum*. Alia ap. *Cardinal. Iscriz. Velit.* p. 59. Cornelius Meponius classi fon*tanorum* pavimentum, areae straturam, exhibuit, *h. e.* collegio fontanorum. *F.*]

FONTĒJĀNUS, a, um, adj. ad Fontejum pertinens, quod est nomen propr. civis R., ut Fonte-

janum nomen, Cic. Har. resp. 27. Fontejanus ager, Inscr. ap. Fabrett. p. 10.

*FONTEIUS, i, m. nom. propr. virorum R., ut P. Fonteius, cujus causam egit Cicero in Orat. pro Font. ¶ Fonteia, ae, f. nom. propr. feminarum, ut Fonteia virgo Vestalis, Fonteii supradicti soror. Cic. pro Font. 17. B. A.

FONTĬCŎLĂ, ae, adj. comm. gen. qui ad fontem habitat. Aug. Mus. 3, 7. Ite igitur Camenae, Fonticolae puellae.

FONTĬCŬLUS, i, m. πηγήδιον, diminut. parvus fons. Plin. 31, 10, 46. n. 1. Exsiliente dulci fonticulo. Hor. Sat. 1, 1, 56. Ex fonticulo sumere.

FONTĬGĔNAE, arum, f. plur. Musae, Nymphae, quod circa fontes libenter habitent, vel ex fontibus ortum trahant. Capell. carm. 6, 1. O sacra doctarum prudentia fontigenarum. Et 9, 308. Fontigenarum virginum chorus.

FONTĬGER, ra, rum, adj. fontem habens. Inscr. sublestae fidei ap. Grut. 93, 11. Numine fontigero grates ex undique solvens.

FONTĪNĀLIS. V. FONTANALIS.

FOR, aris, fatus sum, fari, dep. 1. λαλέω, loquor, dico, narro: a φάω, aperio, unde Latinum faor, deinde for, aris, ut ab ἀμάω, amo, as, et amor, aris. Verbum est defectivum, cujus primam et secundam personam for, aris agnoscunt Diomed. 1, 375. et Prisc 8, 791. et alii; usitata vero tempora, personae, modi in subjectis apparent exemplis. Quod ad significationem attinet, vult Varr. L. L. 5, 7. proprie dici de pueris, cum primum significabilem vocem ore emittunt: ab eo, antequam ita faciant pueri, infantes dici; cum id faciunt, jam fari. Hinc Suet. Aug. 94. Cum primum fari coepisset, obstrepentes ranas silere jussit. Gell. 5, 9. Filius Croesi, cum jam per aetatem fari posset, infans erat. Hor. Od. 4, 6, 18. fari nescios pueros. August. Conf. 1, 8. Non enim eram infans, qui non farer. ¶ Dicitur tamen universim de omni aetate. Cic. Univ. 11. Tum ad eos is Deus, qui omnia genuit, fatur. Id. vertens Homeri versus Iliad. 7, 90. ap. Gell. 15, 6. Fabitur hoc aliquis: mea semper gloria vivet. Val. Fl. 8, 184. cursu, quem fabor, eundum est. Prop. 4, 4, 1. Tarpejum nemus, et Tarpejae turpe sepulcrum Fabor, et antiqui limina capta Jovis. Virg. A. 1, 261. fabor enim, quando haec te cura remordet. Id. ib. 6, 389. Fare age, quid venias. Et 531. age, fare. Et ib. 11, 242. ita farier infit, pro fari, paragoge. Val. Fl. 5, 552. fare, an patriam spes ulla videndi. Et 2, 131. Adfore jam luxu, turpique cupidine captos Fare viros. Lucan. 2, 241. farique his vocibus orsus. Val. Fl. 3, 616. sociosque simul sic fatur ad omnes. Et 641. nil super Hercule fari. Senec. Troad. 197. Haec fatus alta voce. Varr. L. L. 5, 4. Praetor, qui tum fatus est. Virg. A. 2, 323. Vix ea fatus eram. Et 50. Sic fatus. Id. ib. 12, 25. sine, me haec haud mollia fatu Sublatis aperire dolis. Solin. 3. med. Lapis fatu dignissimus. Virg. A. 10, 225. fandi doctissima Cymodocea. Et ib. 1, 524. data copia fandi. Et ib. 4, 293. mollissima fandi Tempora. ¶ Interdum fari est vaticinari, divinare. Senec. Oed. 328. Quid sit parens, effare. Tir. quid fari queam Inter tumultus mentis attonitae vagos? Et 291. Sacrate Divis, proximum Phoebo caput, Responsa solve: fare, quem poenae petant. Ennius ap. Prob. ad Virg. Ecl. 6, 31. Atque Anchises doctu', Venus quem pulcra Dearum Fari donavit, divinum pectus habere. Adde Pacuv. ap. Cic. Div. 1, 31. infra. ¶ Fando duplicem vim habet activam, et passivam, ut adnotarunt Diomed. 1, 333., et Prisc. 9, 811. Activam, ut in illo Virg. A, 2, 6. quis talia fando Temperet a lacrimis? Val. Fl. 4, 170. his fando si nuncius exstitit oris. Stat. Th. 1, 655. quid fando tua tela, manusque Demoror? Passivam, (et dicitur de iis, quae rumore et fama accipiuntur) ut ap. Cic. N. D. 1, 29. Ne fando quidem auditum est, crocodilum, aut ibim violatum ab Aegyptio. Pl. Amph. 2, 1, 41. neque fando unquam accepit quisquam. Sil. 10, 484. si Porsena fando Auditus tibi. Adde Ov. Met. 15, 497. ¶ Fatur passive, h. e. dicitur. Suet. ap. Prisc. 8, 793. Fasti dies sunt, in quibus jus fatur. ¶ Famino imperat., fare, dicito, Festo teste. Cato R. R. 141. Janum Jovemque vino, prece famino, h. e. affare, adora. Alii leg. Vino praefamino. ¶ Part. Fans ap. Pl. Pers. 2, 1, 7. Tu meum ingenium fans non edidicisti atque infans. Virg. A. 6, 46. cui talia fanti. Prop. 3, 5, 19. Subtrahit haec fantem torta vertigine fluctus. Fandus est Pacuvii ap. Cic. Div. 1, 31. Neque me Apollo fatis fandis dementem invitam ciet. Lucan. 2, 176. inexpleto non fanda piacula busto. Et 1, 634. non fanda timemus, Sed venient majora metu. Virg. A. 1, 547. At sperate Deos memores fandi, atque nefandi, h. e. justi, et injusti. Catull. 64, 406. Omnia fanda, nefanda malo permixta furore Justificam nobis mentem avertere Deorum.

FŎRĀBĬLIS, e, adj. qui forari potest. Ov. Met. 12, 170. Contemptor ferri, nulloque forabilis ictu.

FŎRĀGO, inis, f. filum est, auctore Festo, quo textrices opus diurnum distinguunt: a forando dictum, quia forabant eo filo telam, ut signo hoc distinguerent pensa. Symm. ep. 6, 68. (al. 67.) Residens inter pensa et foragines puellarum. Gloss. Isid. Forago, trames diversi coloris.

FŎRĀMEN, inis, n. ὀπή, parva apertura: a foro, as. Cic. Tusc. 1, 20. Foramina illa, quae patent ad animum a corpore, h. e. aurium, oculorum, etc. Plin. 11, 28, 34. Crebris foraminibus excavare. Hor. A. P. 203. Tibia tenuis, simplexque foramine pauco. Ov. Met. 4, 122. vitiato fistula plumbo Scinditur, et tenues, stridente foramine, longe Ejaculatur aquas. Colum. 9, 15. med. Foramina parietum et fenestrarum. ¶ Item aditus, exitus. Sisenn. ap. Non. 2, 348. Neque porta, neque ullum foramen erat, qua posset eruptio fieri.

FŎRĀMĬNĀTUS, a, um, part. ab inusit. foramino, foraminibus scil. instruo, ut Foraminatus paries, Sidon. ep. 2, 2.

FŎRĀMĬNŌSUS, a, um, adj. τρηματώδης, foraminibus abundans. Tert. Pat. 14. Foraminosa caro.

*FORARĬA, ae, f. appellatur mulier, quae fructus villae venales, poma, nuces, etc. defert in forum. Blond. Triumph. Rom. 9, 182. A. B. A.

FŎRAS, adv. ἔξω, extra, adv. motus ad locum. Cic. Coel. 23. Domus, in qua nihil geratur, quod foras proferendum sit. Ter. Ph. 3, 1, 20. Eccum ab sua palaestra exit foras. Virg. Ecl. 8, 101. Fer cineres, Amarylli, foras. Pl. Mil. 2, 3, 37. Edere se foras, h. e. exire, erumpere. Ter. Eun. 5, 5, 3. Misera huc effugi foras. Et 1, 2, 18. Foras quempiam excludere. Et 3, 5, 51. Promere se foras. Id. Ph. 5, 7, 65. et Cic. Phil. 10, 3. Efferre foras. Et Att. 13, 22. dare. Id. Cat. 2, 1. Evomere, forasque projicere. Id. Somn. Scip. f. Eminere foras. Pl. Stich. 1, 3, 66. auctionem facere decretum est mihi; Foras necessum est, quidquid habeo, vendere. Id. Ep. 1, 2. f. Ambulare foras. Ter. Ad. 5, 8, 26. Agellus, quem locitas foras, h. e. extraneis locas. ¶ Cum genitivo. Appul. Apol. Quae tabes si foras corporis prospiravit, etc. ἐκτὸς τοῦ σώματος. ¶ Cum accusativo. Hieron. Comment. in Matth. c. 27. v. 33. Extra urbem, et foras portam. ¶ I foras formula viri divortium cum uxore facientis. Pl. Cas. 2, 2, 36. I foras, mulier. Mart. 11, 104. Uxor vade foras, aut moribus utere nostris. ¶ Feri canem foras, h. e. feriendo ejice, Latine dicebant, teste Donat. ad illud Ter. Eun. 2, 3, 66. Homo certe quatietur cum dono foras, h. e. quatiendo ejicietur. ¶ Cum verbis status, v. gr. coenare foras. V. FORIS adv. ¶ Malum foras, formula proverbialis malum deprecandis. Tert. adv. Valent. 10. f. Malum, quod ajunt, foras.

FŎRAS-GĔRŌNES, um, m. plur. qui omnia foras exportant. Pl. Truc. 2, 7, 1. Ite damnigeruli, foras-gerones, bonorum hamaxagogae.

*FORATH, Asiae oppidum, in Susiana, ad Pasitigrim fluvium. Plin. 6, 28. B. A.

FŎRĀTUS, a, um, part. a foro. Colum. 5, 10. f. Forata arbor. Macr. Sat. 7, 3. Bene foratas habere aures. Senec. Brevit. vit. 10. Forati animi, h. e. nihil excipientes, ac servantes, quasi pertusi.

FŎRĀTUS, us, m. τρῆσις, actus forandi. In sexto casu sing. Lact. Opif. 8. A quo foratu frontem nominatam Varro existimavit. Adde Tert. Pall. 4. Aurem foratu effeminatus.

FORBĒĂ, ae, f. φορβειά vel φορβή, omne genus cibi: a voce Graeca allata, quae a φέρβω, pasco. Festus.

FORCEPS, cipis, m. et f. πυράγρα, instrumentum fabrum ferrariorum, chirurgorum, aliorumque, ad aliquid capiendum retinendumque. A formus et capio derivant, quasi formucapes. V. FORMUCALES. Virg. G. 4, 175. Cyclopes versant tenaci forcipe ferrum. Et A. 12, 404. prensatque tenaci forcipe ferrum. Ov. Met. 12, 277. ferrum, quod curva forcipe faber eduxit. Lucil. ap. Charis. 1, 74. et uncis Forcipibus dentes evelleret. Cels. 7, 5. telum forcipe extrahere, educere. Et 12. Dentem forcipe excipere. Et mox. Recta forceps ducendus est, ne, etc. et paulo post. item 8, 4. med. Radix dentis, ad id facto forcipe, quam ῥιζάγραν Graeci vocant, eximenda est. ¶ In machina tractoria forceps est ferramentum cuneatum, quod oneri infixum, apprehendit et continet. Vitr. 10, 2. Ad rechamum imum ferrei forcipes religantur, quorum dentes in saxa forata accommodantur. V. FORFEX. ¶ Per similitudinem dicuntur forcipes de extremitatibus brachiorum, et veluti manibus in cancris, scorpionibus, et similibus. Plin. 11, 28, 34. Cornua praelonga quibusdam scarabaeis bisulcis dentata forcipibus in cacumine, cum libuit, ad morsum coeuntibus. Id. 9, 31, 51. Cancris bina brachia denticulatis forcipibus. ¶ In re militari est genus aciei. V. FORFEX. In genitivo plurali habet etiam forcipium pro forcipum. Ita enim jubent critici legi illud Lucil. ap. Charis. l. c. scalprorum forcipiumque Millia viginti.

FORCILLO. V. FURCILLO.

FORCTIS pro fortis olim dictum fuit. Itaque ubi ait Festus: Fortis, frugi, et bonus, sive validus: forctis alii legi volunt. Adde eund. in Sanates, ubi apparet esse verbum XII. Tabular. [*V. Eund. s. v. Horctus, a gr. ἕρκτος, i. e. munitus. B. A.]

FORCŬLUS, i, m. Deus apud veteres, qui foribus praeerat: a foris, quasi Foriculus. August. C. D. 4, 8. extr. [*Adde Tert. Idol. 15. De cor. mil. 13. B. A.]

FORDĂ, ae, et antiquitus Horda, f. βοῦς ἡ ἐγκύμων, bos praegnans: a ferendo, quia fert in ventre, vel ab accus. φοράδα, bestiam gravidam. Ov. Fast. 4, 631. Forda ferens bos est, fecundaque dicta ferendo. Col. 6, 24. Post unum coitum forda non admittit taurum.

FORDĬCĬDĬUM, ii, n. sacrificium, quo boves fordae, idest gravidae, immolabantur: a forda et caedo. Varr. L. L. 5, 3. et Festus. V. HORDA. ¶ Celebrabantur fordicidia in honorem telluris, XVII. Cal. Maji, ut colligitur ex Ov. Fast. 4, 629. et sqq. [*V. Gierig. in Ind. rerum ad Ov. Fast.]

FŎRĔ, ἔσεσθαι, futurum infinitivi anomal. verbi sum. Caes. B. G. 1, 39. extr. Nonnulli Caesari nunciabant, non fore dicto audientes milites. Cic. Or. 3, 61. Fore, dicis? Ego vero esse jam judico Sall. Jug. 118. Nunquam ego ratus sum fore, ut etc. [*De constructione fore, ut, qui, circumscribendo infinitivo serviente, aut in rebus, quarum ad incertum aliquod tempus futurum eventus pertineat; aut in verbis infinitivo futuri carentibus. V. Ramsh. Gr. lat. p. 630. sq. ubi largam utriusque generis exemplorum copiam habebis.] ¶ Interdum nullam futuri temporis significationem habet, et ponitur pro esse. Est enim fore (si etymologis credimus) pro fure seu fuere, quod est praesens infiniti ab inusit. fuo, sum. Gell. 15, 1. Si quid posset remedii fore, ut ne tam assidue domus Romae arderent. Cic. Att. 5, 21. in. Deinde addis, si quid secus, te ad me fore venturum. Liv. 6, 42. f. Deûm immortalium causa libenter id facturos fore Id. 37, 39. Instare hiemem, aut sub pellibus habendos milites fore, aut etc. [*Prae ceteris Tacitus hunc dicendi usum frequentat. Praeter Tac. Livius quoque multus est in his vocibus, praecipue cum conditionem exhibet sententia, ut — foret — nisi. Ita Böttich. in lex. Tac. s. h. v. Recte quidem! Sed nunquam fore absolute ponitur pro esse; semper enim conditionis ratio quaedam subest, ut recte docet Ramsh. Gr. Lat. p. 604. sq. ubi nubem exemplorum invenies.]

FŎREM, es, et, et in 3. pers. num. plur. forent, idem est ac essem. Sall. Jug. 26. Vellem, ut et haec, quae scribo, vana forent. Nep. Lys. 3. Quam vere de eo foret judicatum. Pl. Rud. 1, 3, 37. Qui minus servio, quam si forem serva nata? Virg. A. 8, 130. Quodque ab stirpe fores geminis conjunctus Atridis. ¶ Et pro fuissem. Phaedr. 3, 10. Qui cum de puero multa mentitus foret, Adjecit, id, quod etc. Ov. Her. 6, 144. si intrasses portus etc. Hiscere nempe tibi terra roganda foret. Adde Phaedr. 5, 5. Sed haec ad enallagen pertinere possunt, qua tempus pro tempore ponitur. [*V. quae notavimus in v. praecedente.]

[FŎRENSĬĀNUS, i, m. idem ac forensis. Est cogn. R. Inscr. ap. Mur. 104, 8. L. Hermonius Forensianus. F.]

FŎRENSIS, e, adj. δικανικός, ad forum judiciale pertinens, ut Forenses causae, quae in foro judiciali agitantur, Forensis homo, qui in foro versari, et causas agere consuevit, Forensis rhetorica, quae foro judiciisque est accommodata. Cic. Fin. 2, 6. Sed hac rhetorica philosophorum, non nostra illa forensi. Ov. Pont. 4, 6, 29. Marte forensi valere, h. e. eloquentia. Quint. 5, 10. med. Rusticus, forensis, negotiator, miles aliud atque aliud efficiunt. ¶ Forensis turba dicebatur ingens hominum numerus, qui praeter aerem lucemque nihil possidebant: sic dicti, quia in foro otiosi, quasi agrariis et frumentariis largitionibus inhiantes, versabantur, et seditiosissimo cuique magistratui facile se dedebant. His adjutoribus P. Clodius Ciceronem ex urbe expulit. Liv. 9, 46. Ex eo tempore in duas partes discessit civitas: aliud integer populus, fautor et cultor bonorum, aliud forensis factio tenebat. [*Hinc cum contemptu quodam dicitur ap. Quint. Inst. 12, 1, 25. Non enim forensem quandam instituimus operam, nec mercenariam vocem, etc.] ¶ Forensia vestimenta erant, quibus in forum prodeuntes utebantur, his opponuntur domestica. Suet. Aug. 73. Forensia autem et calceos nunquam non intra cubiculum habuit. Adde Liv. 33, 47. extr. Latius hoc intelligi potest de iis, quae foris fiunt, et opponuntur, quae domi. Col. praef. 12. med. A natura comparata est opera mulieris ad domesticam diligentiam, viri ad exercitationem forensem et exteaneam. V. integr. loc. Addit paulo post. Quod necesse erat foris et in aperto victum quaerentibus etc.

*FORENTĀNI, orum, incolae Forenti. Plin. 3, 7. Fuit autem Forentum, i, n. Apuliae oppidum, hodie Forenza. Liv. 9, 20. Hor. od. 3, 4, 16. edd. Cuningh. et Jani, ubi aliae edd. habent Ferenti, minus recte. B. A.

FŎRES. V. FORIS.

*FORETĀNI, orum, populi Italiae, inter Isteros, vel Venetos. Plin. 3, 19. B. A.

*FORETĬI, orum, φωρήτιοι, Latii populi. *Plin.* , 5. ubi *Harduinus* legere mavult *Forienses* (Fo-ɾnses), provocans ad *Festum* in *Novae curiae*: ubi *'orensis (curiae)* mentio fit. Ad quem locum no-ıt *Scaliger*: *Forenses* sunt, quos Strabo *Forulos*, linius *Foretios* vocat. *B. A.*

FORFEX, icis, f. ψαλίς, instrumentum ferreum, uo filum, telam, pannos, et alia incidimus. Dif-ɾrt a *forcipe*, quia *forfice* incidimus, *forcipe* ca-imus. *Col.* 12, 43. Alii cum legerunt uvam, si-ua sunt in ea vitiosa grana, forficibus amputant. *'alp. Ecl.* 5, 73. ne sit acuta Forfice laesa cutis. *'els.* 7, 21. Omentum forfice praecidere. *Mart.* , 95. Qualem (*barbam*) forficibus metit supinis 'onsor Cinyphio Cilix marito. ℙ Quamquam haec ifferentia non est perpetua: nam *forfex* pro *for-ipe* passim legitur. *Vitr.* enim 10, 2. ferreos for-ces (et masc. genere usurpat) appellat ferrea ma-ubria, quae in saxa ferrata immittuntur ad ea ractoriis machinis sublevanda. Al. tamen leg. *for-ipes.* ℙ Est etiam *forfex* genus aciei instructae ı militia, ad figuram forficis apertae: et cuneo pponitur. *Cato* ap. *Fest.* in *Serra*, *Gell.* 10, 9. t *Veg. Mil.* 3, 18.

FORFĬCŬLA, ae, f. ψαλίδιον, dimin. forficis. *'lin.* 25, 5, 23. Quod incisum forficulis, cribrant. Translate dicitur de extremitatibus brachiorum, t veluti manibus, in cancris, scorpionibus, et qui-usdam locustis. *Plin.* 32, 11, 53. Praeterea bra-hia duo binis articulis, singulisque forficulis den-iculatis. Al. leg. *forficibus.*

FORI, orum, m. plur. καταστρώματα, sunt tabu-ata navium, vel locus in navi apertior, qui iter avem perambulantibus praebet. *Isid. Orig.* 19, 2. cripsit, Fori, navium latera concava, a ferendo nere dicta: sive tabulata navium, quae sternun-ur, dicta ab eo, quod incessus ferant, vel foris mineant. Sunt igitur parvae illae semitae intra aves, per quas nautae ultro citroque discurrunt: tem loca, ubi sedent vectores: item ubi nautae edentes remigant, ut *Charis.* 1, 19. et *Diomed.* 1, 314. docent. *Virg. A.* 6, 411. Inde alias animas, uae per juga longa sedebant, Deturbat, laxatque oros. *Cic. Sen.* 6. Cum alii malos scandant, alii er foros cursent. ℙ In singulari num. *Gell.* 16. *ult.* Arion stans in summae puppis foro, carmen oce sublatissima cantavit. Adde *Enn.* ap. *Isid. l. c.* ℙ In neutro genere *fora* navium dixit *Cn. Gell.* p. *Charis.* 1, 55. ℙ Item *fori* dicuntur circensia spectacula, id est, loca erecta, ut ex iis specte-ur. *Liv.* 1, 35. Ubi sibi spectacula quisque fa-eret, fori appellati. Adde 45, 1. et *Fest.* in *Fo-um.* ℙ *Fori* etiam in agris sunt angustiores qui-lam sulci, et oblongi, qui sarculo effodiuntur in orto excolendo. *Col.* 10, 93. Angustosque foros dverso limite ducens, Rursus in obliquum distin-uat tramite parvo. ℙ De variis favorum ordi-ibus, ubi apes consistunt: ea ratione, qua *foruli* licuntur capsulae librorum. *Virg. G.* 4, 249. In-cumbent generis lapsi sarcire ruinas, Complebunt-que foros, et floribus horrea texent. ℙ *Forus alea-torius* ap. *Suet. Aug.* 71. est tabula, seu alveus lu-sorius, ut volunt *Salmas.*, *Gron.*, *Burm.*, nam alii aliter judicant. V. FORUM. Huc trahit *Gron. de pec. vet.* 4, 3. illud *Manilii* 5, 317. ponitque fo-rum, se datque Lyaeo, *h. e.* statuit in mensa al-veum lusorium, eoque, et vino se oblectat. Alii interpretantur, seponit forenses curas.

FORĬA, orum, n. plur. stercora liquidiora: un-de *conforio*, et *foriolus.* *Non.* 2, 352. ℙ *Foria, ae*, ap. *Varr. R. R.* 2, 4. est morbus suum: et vi-detur solutionem alvi significare.

FORĬCA, ae, f. ἀφεδρών, locus, in quem alvi stercora dejicimus: et dici videtur proprie de pu-blico: ut de privato latrina: a *foriis.* *Juven.* 3, 38. Quemlibet occidunt populariter: inde reversi Conducunt foricas. ℙ [Sunt tamen, qui rectius putant, *foricas* (quae et *foriculae* vel *foriculi* for-tasse appellatae fuerunt, unde est *foriculiarium*) *fuisse tabernas publico sumptu fabricatas*, et *foro vicinas* (vel potius ad portum Ostiensem positas), ut ait *Vet. Schol.* ad *Juven. l. c.*, in quibus pro-mercalia deponebantur, quaeque similia videntur fuisse iis, quae nunc in nostris emporiis *dogane di transito* dicuntur. V. FORICULIARIUM. *F.*]

FORĬCARĬUS, ii, m. foricarum conductor. *Paul. Dig.* 22, 1, 17. §. 5. Fiscus ex suis contractibus usuras non dat, sed ipse accipit; ut solet a fori-cariis, qui tardius pecuniam inferunt, item ex ve-ctigalibus. Perperam quidem leg. *Fornicariis.*

FORĬCŬLA, ae, f. valvulae ad fenestras occlu-dendas. *Varr. R. R.* 1, 59. Ut oporothecae fene-stras habeant, atque ut eae perflentur, curant: ne-que tamen sine foriculis, ne, cum humorem (*po-ma*) amiserint, pertinaci vento victa fiant. ℙ Est etiam diminutivum foricae, quam voc. v.

*FORICULATA VESTIS laudatur ex *Plin.* 8, 48. Undulata vestis prima e laudatissimis fuit: inde fo-riculata defluxit. Sed fluctuat lectio, nec inter se consentiunt VV. DD. Alii leg. *soriculata*, alii *sur-culata*, alii *sororiculata.* *B. A.*

FORĬCŬLĬARĬUM, ii, n. vectigal, quod merca-tores pro mercibus in publicis alicujus emporii fo-ricis seu foriculis, depositis solvere solebant. *Inscr.* ap. *Grut.* 199, 6. et *Mur.* 573, 4., eadem vero emen-datior ap. *Mar. Iscriz. Alb.* p. 28. Imp. Caesar M. Aurelius Antoninus Aug. Germanicus Sarmat., et Imp. Caesar L. Aurelius Commodus Aug. Ger-manicus Sarmat. hos lapides constitui jusserunt pro-pter controversias, quae inter mercatores et man-cipes ortae erant; uti finem demonstrarent vectiga-li foriculiarii, et ansarii promercalium secundum veterem legem semel dumtaxat exigundo. Alia *ib.* Quidquid usuarium invehitur, ansarium non debet. In *Cod. Hermog.* 3. ap. *Schulting. Jurisprud. ante-Just.* p. 710. Ideo proconsul, si partium vestrarum allegatione solutam ansariam pro aliena re cogno-scit, ut tradat vobis hanc ipsam cum fructibus rem, aequitatis ratione provisum est. *Hic videtur legend.* solutum ansarium. ℙ *Murat. l. c.* putat, *foriculiarium* (quod ipse, aliique contra lapidis fi-dem *foricularium* scribunt) fuisse vectigal, quod foricarum, seu latrinarum nomine impositum ali-quando fuerit, quemadmodum urinae imposuit Ve-spanianus Aug. (V. *Suet. Vesp.* 23.): item *ansarium* fuisse, quod ob vasa ansata ad ventrem exoneran-dum, solvebatur. ℙ At ex locis veterum supra al-latis, illud vero similius videtur, *foriculiarium* fuis-se vectigal, quod Romae in foro, sive potius ad portum Ostiensem, mancipes ex mercatoribus se-mel tantummodo exigebant pro mercibus rerum pro-mercalium in foricis seu foriculis publicis (V. FO-RICA) depositis, quae loca nunc vocamus *dogana di transito* (*Transitozoll*): aliud porro vectigal, *an-sarium* appellatum, fuisse, quod nunc Itali vocant *ancoraggio* (*Ankerzoll*), pro navibus intra portum ad ancoras deligatis, quarum navium funes ansis, *h. e.* ferreis anulis detinerentur. Hujusmodi inter-pretationem probant illa supra allatae Inscriptio-nis verba *vectigali foriculiarii, et ansarii promer-calium semel dumtaxat exigundo*, quae profecto *Muratorii* sententiae minime congruunt; obfirmat etiam vox *promercalium*, qua nempe significantur res promercii causa omnibus in portu occurrenti-bus mercatoribus venui prostantes, pro quibus ve-ctigal foriculiarii et ansarii, *h. e. magazzinaggio* (*Niederlagezoll*) et *ancoraggio*, mancipibus seu fo-ricariis, qui foricas publicas conduxerant, erat sol-vendum; cum e contrario *usuariae* merces diceren-tur, pro quibus in usus civium illic degentium se-positis mercatores portorium tantum, *h. e.* (*Ein-gangszoll*) portitoribus, seu publicanis solvere so-lebant. Hinc *Gell.* 4, 2. *f.* distinguit *promercalia* ab *usuariis*; illa enim promercii tantum causa ex-teris mercatoribus, haec annuo civium usui reser-vabantur. Eadem fere habet *Paul. Dig.* 33, 9, 4. §. 2. et *Alfen. ib.* 32, 1, 60. §. 2. [*Hujus loci, quem paucis *Forc.* absolverat, egregiam curam gessit F.]

*FORICŬLUS, i, m. deus putabatur, qui fori-bus praeerat: sicut Cardinea, dea quae cardinibus; Limentinus, deus qui limini. Al. leg. *Forculus.* V. *Forculus. B. A.*

FORĪNA. V. FURINA.

FORINSĔCUS, adv. ἔξωθεν, ab exteriori parte: a *foris*, ut *intrinsecus* ab *intra.* *Plin.* 13, 22, 42. Lignum omnes corticis loco habent, hoc est forin-secus. *Col.* 8, 3. Ab cohorte forinsecus fenestel-lis scandulae injunguntur. ℙ Est etiam idem ac foras. *Appul. Met.* 9. p. 138, 34. Insuper plagis castigatum puerum forinsecus abjicit.

FORĬO, is, n. 4. ventrem deonero, excrementa liquida ejicio: videtur esse a φορύνω, foedo; hinc ap. *Hesych.* φόρυς, podex. *Vet. Schol.* ad *Juven.* 3, 38. Forire est onus foras ejicere, deonerare ventrem.

FORĬOLUS, i, m. qui ventre soluto est, et fo-ria facile emittit: a *foriis.* *Laber.* ap. *Non.* 2, 352. Foriolus esse videris, in coleos cacas.

FORIS, is, et plur. Fores, um, f. θύρα, janua exterior aedium, et saepius valvae ipsius: videtur-que esse a Graeca voce allata, seu potius a πόρος, transitus. Frequentius adhibetur in plurali, quam in singulari numero. *Cic. N. D.* 2, 27. Fores in liminibus profanarum aedium, januae nominantur. *Id. Verr.* 2, 1, 26. Ut januam clauderent, et ipsi ad fores assisterent, imperat. *Id. Tusc.* 5, 28. Ex-tra fores limenque carceris. Et 20. Fores claude-re. *Liv.* 1, 14. *extr.* et 5, 13. *extr.* et 26, 29. *f.* et 28, 6. Fores portarum objicere. *Ter. Ad.* 2, 1, 13. aperire. Et 1, 2, 8. effringere. Et 4, 5, 4. pellere, *h. e.* aperiendi causa commovere. Et *Heaut.* 2, 3, 34. pultare. Et 37. Foribus pessulum obde-re. *Pl. Curc.* 1, 3, 1. Sonitum prohibe forum et crepitum cardinum. Est qui legat *forium.* ℙ Mos erat, ut aedium privatarum fores intus aperiren-tur, ne si quis opperiens ad januam esset, in eum impingerentur in reserando. Narrant *Plutach. in Poplic.* et *Plin.* 36, 15, 24. *n.* 6. ejus fratri L. Va-lerio domum publice aedificatum esse, cujus fores extra aperirentur, et janua in publicum rejicere-tur: idque honoris causa, ut significaretur, quoti-die eam domum aliquid publice admissuram. ℙ Dicuntur etiam de aliis quibusvis ostiis. *Cic. Tusc.* 5, 20. Fores cubiculi. *Plin.* 36, 13, 19. *n.* 2. La-byrinthi crebrae fores. ℙ Et de quocumque fora-mine, per quod est aditus. *Cic. Off.* 3, 9. Aeneus equus, cujus in lateribus fores essent, quibus etc. *Plin.* 32, 2, 5. Fores nassarum. *Id.* 21, 14, 48. apum. *Col.* 8, 17. Praefigantur aenei exiguis fo-ribus cancelli. Al. leg. *foraminibus.* ℙ In singul. num. *Pl. Amph.* 1, 2, 34. et *Ter. Ad.* 2, 3, 11. Foris crepuit. *Ov. Her.* 12, 150. Constitit ad ge-minae limina prima foris. *Id. Pont.* 2, 2, 42. Fo-rem obdere alicui. *Liv.* 6, 34. Forem virga per-cutere. *Hor. Sat.* 1, 2, 67. Exclusus fore, cum Longarenus foret intus. ℙ Translate. *Cic. Fam.* 13, 10. *f.* In omnibus novis conjunctionibus inter-est, qualis primus aditus sit, et qua commendatio-ne quasi amicitiae fores aperiantur. *Plin.* 35, 9, 36. *n.* 1. Ab hoc fores artis apertas Zeuxis intra-vit. *Id.* 2, 8, 6. Rerum fores aperire.

FŎRIS, adv. ἔξω, exterius, extra: et ad statum in loco pertinet. *Cic. Sull.* 5. Ille relictus intus, exspectatus foris. *Nep. Dat.* 6. Cum et intra val-lum, et foris caederentur. *Cic. Fam.* 7, 16. Ego si foris coenitarem, familiari tuo non defuissem. ℙ Aliquando ad motum de loco. *Nep. Dion.* 9. Illi inermes, telum foris flagitantes, vivum tene-bant. *Lucr.* 5, 544. At quaecumque foris veniunt, impostaque nobis Pondera sunt, laedunt. ℙ Vide-tur etiam poni pro *foras.* *Ter. Ph.* 5, 1, 19. Ne vos forte imprudentes foris effutiretis. *Plin.* 10, 33, 49. Foris saturitatem emittere, *h. e.* excre-menta e nido. Et 21, 3, 5. *ex XII. Tabulis.* Mor-tuum foris efferre. ℙ Contra *coenare foras* pro *fo-ris*, legitur ap. *Petr. Sat.* 30. Est autem *coenare foris*, apud amicum coenare, non domi: quod pa-rasiti factitant. *Id. ib.* 10. Ut foris coenares, poetam laudasti. *Mart.* 2, 53. Liber eris, coe-nare foris si, Maxime, nolis. Adde 69. ℙ Trans-late. *Cic. Off.* 1, 22. Parvi sunt foris arma, nisi est consilium domi. *Id. Or.* 2, 39. Omne quod sumitur in oratione, aut ad probandum, aut ad refellendum, aut ex sua sumi vi atque natura, aut assumi foris. *Id. Fin.* 3, 7. Ut in ipsa arte in-sit, non foris petatur extremum. *Id. Part.* 14. Ea non parit oratoris ars, sed foris ad se delata etc. *Ter. Heaut.* 5, 1, 49. Nonne id flagitium est, te aliis consilium dare, Foris sapere; tibi non posse auxiliarier? *Cic. Rosc. Am.* 47. Et domi dignitatem, et foris auctoritatem retinere. *Hor. Sat.* 1, 10, 29. patriis intermiscere petita Verba foris malis, Canusini more bilinguis. ℙ *A foris* est ab exteriori parte. *Plin.* 17, 24, 37. *n.* 6. In ulcus penetrat omnis a foris injuria. *Aforis* con-junctim quidam leg., sed minus recte: nam *a fo-ris* etiam legitur ap. *Auct.* incert. *de limit.* p. 314. *Goes.* ℙ *Foris canere.* V. ASPENDIUS. ℙ Ulti-ma syllaba longa est, *Lucr.* 2, 158. et 1043. et *alibi.*

FORMĂ, ae, f. μορφή, σχῆμα, τύπος, figura, species, ratio et dispositio partium exterior in qua-libet re; item delineatio, et exemplar futuri ope-ris: a μορφή per metathesin. [*In sofern die Ge-stalt der sichtbare Abdruck, und das Gepräge des innern Wesens ist und diesem entspricht. Döderl.* 3, 25. *Id. ib. etym.* v. non a μορφή, sed a *ferre* fieri aptius putat.] *Cic. Fin.* 5, 12. Corporis no-stri partes, totaque figura, et forma, et statura, quam apta ad naturam sit, apparet. *Id. N. D.* 1, 14. Fingere formam quandam et speciem Deorum. Et *Mil.* 32. Clarissimorum virorum formae. Et *N. D.* 2, 37. Formae litterarum. Et *ib.* 1, 32. Figura formae. Et *Tusc.* 5, 39. Formae species. *Id. Fam.* 2, 8. et *Suet. Ner.* 16. Forma aedificii. (Adde *Suet. Caes.* 31., *Plin. ep.* 9, 39., *Gell.* 19, 10.) *Hor. Ep.* 1, 16, 4. Forma et situs agri. *Plin.* 12, 4, 8. Forma Aethiopiae allata Neroni. *Hygin. de limit.* p. 192. *Goes.* Si qua compascua, aut silvae fundis concessae fuerint, quo jure data sint, formis ingeremus. Et *mox.* Haec in forma similiter comprehensa ostendemus. *Lex* ap. *Grut.* 202. Ager, quem in terra Italia III. vir dedit, assignavit, reliquit, inve formas tabulasque retu-lit, referrive jussit. *Plin.* 2, 59, 60. Dimidia circuli forma. *Id.* 36, 22, 49. Formae, in quibus aera funduntur. *Liv.* 25, 31. et *Sil.* 14, 677. Ar-chimedes intentus formis, quas in pulvere descri-pserat. *Prop.* 4, 2, 61. formae caelator ahenae. *Colum.* 8, 7. Formis buxeis caseum exprimere. *Hor. Sat.* 2, 3, 106. Formae sutorum. *Ulp. Dig.* 9, 2, 5. §. 3. Si sutor forma calcei cervicem pue-ro discenti percussit. *Plin.* 35, 14, 49. Excisum latericiis parietibus opus tectorium, propter excel-lentiam picturae, ligneis formis inclusum Romam deportavere. *Id.* 34, 5, 10. Statuam maxima for-ma ponere. *Id.* 30, 7, 20. Sacellum crudis later-culis, ad formam camini. *Ov. Am.* 2, 11, 47. In-que tori formam molles sternentur arenae. *Vell.* 2, 61. In formam justi coire exercitus. ℙ Saepe dicitur de pulcritudine corporis. *Cic. Tusc.* 5, 21. Eximia forma pueros delectos jussit consistere. [*Hujus generis exempla satis multa congessit *Bötticher.* in *lex. Tac.* p. 204. Cf. etiam, quem *id. ib.* laudat, *Drak.* ad *Liv.* 1, 9, 11. Porro lau-dandus locus est ap. *Suet. Caes.* 44. ubi *forma*, *ha-bitus* et *cultus* distinguuntur. *B. Crus.* in *cl.* p. 375. haec notat: *forma* a natura datur, *habitus*

s. modus habendi corpus consuetudine acquiritur, *cultus* s. vestitus tegit et ornat corpus.] *Ter. Andr.* 2, 5, 17. Virgo forma bona. *Id. Eun.* 3, 5, 18. Cum ipsum me noris, quam elegans formarum spectator siem. *Justin.* 13, 1. *med.* Formae pulcritudo et proceritas corporis. *Ov. Her.* 15, 31. Si mihi difficilis formam natura negavit. *Id. A. Am.* 2, 113. Forma bonum fragile est; quantumque accedit ad annos, Fit minor, et spatio carpitur ipsa suo. *Prop.* 2, 21, 53. Et quot Iona tulit vetus, et quot Achaia formas, *h. e.* puellas formosas. [*Ita saepissime absolute *forma* dicitur pro *puella*. *Ter. Eun.* 2, 3, 6. Taedet quotidianarum harum formarum. Ejus generis multa exempla collegit *Burm.* ad *Quint. Decl.* 15, 2. p. 307.] ℙ Translate, [*i. e. genus, modus, species, facies. *Tac. A.* 1, 74. formam vitae inire. *Id. ib.* 4, 60. Diversae insuper sollicitudinum formae oriebantur.] *Cic. Tusc.* 2, 15. Qui Graeciae formam rerum publicarum dederunt. [*Suet. Aug.* 18. In provinciae formam redigere regionem. *Id. Caes.* 25. Ejusdem generis est rarior locutio: *in forma alicujus esse*, pro conditione, statu consuetudine alicujus frui. *Quint. Decl.* 13, 9. p. 283. Sunt in ceterorum animalium forma. Adde *Tertull. Apol.* 7. Cum vel ex forma omnibus mysteriis silentii fides debeatur.] *Cic. Fam.* 3, 11. *med.* Ad me quasi formam communium temporum, et totius reipublicae misisti expressam. *Id. Off.* 1, 29. Forma officii. Et 5. Forma et tanquam facies honesti. *Id. Or.* 3, 9. Innumerabiles paene sunt quasi formae figuraeque dicendi. *Id. Brut.* 85. Orationes ejus valde laudo: significant enim quandam formam ingenii, sed admodum impolitam et plane rudem. *Id. Or.* 11. *f.* Laudationum, scriptionum, et historiarum, et talium suasionum formam complecti, *h. e.* rationem modumque dicendo persequi. *Id. Fam.* 2, 8. Exspecto, ut cum formam reipublicae viderim, quale aedificium futurum sit, scire possim. *Papin. Dig.* 31, 1, 79. *extr.* Certaminis formam declarare, quam quis celebrari singulis annis voluit. *Gell.* 2, 8. Forma et ordo syllogismi. *Vell.* 1, 16. Formam propositi excedere. *Ulp. Dig.* 45, 1, 52. In conventionalibus stipulationibus contractui formam contrahentes dant. *Paul. ib.* 2, 8, 14. et *Ulp. ib.* 3, 6, 8. Forma edicti. *Martian. ib.* 30, 1, 111. *med.* Secundum vulgarem formam juris. ℙ A dialecticis sumitur pro specie subjecta generi. *Cic. Top.* 3. Genus est uxor: ejus duae formae: una matrumfamilias earum, quae etc., altera earum, quae etc. Et 7. Formae sunt, in quas genus dividitur. *Virg. A.* 6, 626. omnes scelerum comprendere formas. Et 615. quae forma viros fortunave mersit, *h. e.* quae species delicti. [*Duo, quae Noster h. l. e *Virg.* exempla attulit, pertinent ad §. praecedentem.] ℙ A grammaticis pro positione et declinandi ratione sumitur. *Varr. L. L.* 8, 49. Numeri usque a quatuor ad centum, triplices habent formas, quod dicuntur hi quatuor, hae quatuor, haec quatuor. *Quint.* 10, 1, 10. Nosse verborum non significationem modo, sed formas etiam mensurasque. [*Forma h. l. eo pertinet, ut sciamus, cui quodque verbum rei accurate conveniat, mensura autem, quam late pateat, sitne latius, an angustius. Sic ibi bene *Gesnerus* explicuisse locum dicitur ab *Ernest.* in *lex. techn. lat. rhet.* p. 179.] *Gell.* 12, 10. Aeditimus ea forma dictum, qua finitimus. ℙ Poetice *forma alicujus animalis* est ipsum illud animal. *Virg. A.* 7, 18. ac formae magnorum ululare luporum. *Ov. Met.* 2, 78. per insidias iter est, formasque ferarum. *Sil.* 15, 86. Cum pecudes volucrumque genus, formasque ferarum, etc. *Ov. Met.* 1, 73. Astra tenent coeleste solum, formaeque Deorum. ℙ Praeterea *forma* de signata pecunia dicta est; nam forma nummi est character signumque in eo impressum. *Senec. ep.* 34. Omnia facta, dictaque tua inter se congruant, ac respondeant sibi, et una forma percussa sint. *Quint.* 1, 6. Utendum plane sermone, ut nummo, cui publica forma est. *Lamprid. Alex. Sev.* 39. Formas binarias, ternarias, et quaternarias, et denarias etiam resolvi praecepit, neque in usu cujusquam versari, *h. e.* monetas duum, trium aureorum etc. [*Adde *Tac. G.* 5. Formas quasdam nostrae pecuniae agnoscunt. Cf. *Hess.* ad *Germ.* 45. Formas aprorum gestant. *Sen. Ben.* 5, 29. Denarius formae publicae.] ℙ Item de canali, fistula, tubo, per quem aqua ducitur: quia adhibitis ligneis formis exstruitur. *Ulp. Dig.* 7, 1, 27. Forma aquaeductus, quae per agrum transit. *Front. Aquaed.* 75. Formas rivorum perforare. *Sidon. ep.* 1, 5. *med.* Patuit Roma conspectui: cujus mihi non solum formas, verum etiam naumachias videbar epotaturus. *Imppp. Valent., Theodos. et Arcad. Cod.* 11, 42, 3. Usum aquae ex castellis, aut ex ipsis formis elicere. ℙ De ipsis aquaeductibus. *Front. Aquaed.* 126. Vicinales vias agrestesque per ipsas formas dirigunt. ℙ Item de epistola, rescripto, aut constitutione principis. *Capitol. Anton.* 6. Neque de provinciis, neque de ullis actibus quidquam constituit, nisi quod prius ad amicos retulit: atque ex eorum sententia formas composuit. *Justin. Cod.* 1, 2, 20. Ex sacra forma annonam militarem ad clericos transferre. ℙ Denique si *Festo* fides, forma appellatur etiam puls miliacea ex melle. ℙ [*De synonymis *forma*, *figura*, *species*, v. quem in FIGURA laudavimus *Döderl.* 3, 25. sqq. Miscetur in codd. *forma* et *figura*. V. *Quint. Decl.* 15, 2. p. 307. ibique *Burm.*]

FORMĀBĬLIS, e, adj. qui formari potest. *Prud. Apoth.* 1034. Solus homo meruit Domini formabile dextra Os capere. *August. Trinit.* 11, 2. *f.* Primordia formabiliora.

FORMĀCĔUS, a, um, adj. *Plin.* 35, 14, 48. In Hispania ex terra parietes, quos appellant formaceos, quoniam in forma, circumdatis utrinque duabus tabulis, inferciuntur verius, quam instruuntur, aevis durant, incorrupti imbribus, etc.

FORMĀLIS, e, adj. ad formam pertinens. *Plin.* 34, 9, 20. Formalis temperatura aeris, *h. e.* ad formas faciendas: sicut paulo supra *temperatura tabularis* ad faciendas tabulas aereas. ℙ Translate. *Suet. Dom.* 13. Pari arrogantia, cum procuratorum suorum nomine formalem dictaret epistolam, sic coepit: Dominus et Deus noster sic fieri jubet, *h. e.* quae eadem forma ad plures scribebatur, ἐγκύκλιος. *Ulp. Dig.* 35, 2, 62. Corpora, si qua sunt in bonis defuncti, secundum rei veritatem aestimanda erunt, hoc est, secundum praesens pretium: nec quidquam eorum formali pretio aestimandum esse sciendum est, *h. e.* pretio, quod communiter, et certa veluti forma et taxatione perpetua his tribui solet. *Imp. Justin. Cod.* 6, 23, 26. In testamentis sine scriptis faciendis omnem formalem observationem penitus amputamus, *h. e.* ritum, modum, qui in forma testamenti a jure praescribitur. Et *ib.* Etiamsi non ante praedixerit testator illa formalia verba: *Ideo eosdem testes convenisse*, etc.

FORMĀMENTUM, i, n. formatio, res formata. *Lucr.* 2, 817. et omnia principiorum Formamenta queunt in quovis esse nitore. *Arnob.* 3, 109. Formamenta divina, *h. e.* formae et figurae Deorum.

FORMASTER, aliquantum formosus, vel exornatus. Antiqua vox *Titinii* ap. *Fest.* in *Obstrudant.*

FORMĀTĬO, onis, f. actus formandi. *Vitr. prooem. l.* 2. Formationem puto probandam, locum improbandum. *Id.* 5, 1. Oblonga fori formatio, et ad spectaculorum rationem utilis dispositio. *Id.* 4, 1. Formationes columnarum. ℙ Translate. *Senec. ep.* 117. Ista jam a formatione morum recesserunt.

FORMĀTOR, oris, m. qui format. *Senec. cons. ad Helv.* 8. Quisquis formator universi fuit. ℙ Translate. *Colum. praef. l.* 1. Animi sibi quisque formatorem, praeceptoremque virtutis e coetu sapientum arcessat. *Plin. ep.* 8, 23. Me formatore morum, me quasi magistro utebatur. *Quint.* 10, 2. *med.* Praeceptor rector est alienorum ingeniorum atque formator. *Pallad.* 1, 1. Formator agricolae.

FORMATRIX, icis, f. quae format. *Tert. Monog.* 17. de Didone: Regina tantae civitatis formatrix.

FORMĀTŪRA, ae, f. conformatio. *Lucr.* 4, 548. Hasce igitur penitus voces cum corpore nostro Exprimimus, rectoque foras emittimus ore, Mobilis articulat verborum daedala lingua, Formaturaque labrorum pro parte figurat. *Arnob.* 2, 50. Res formatura varia.

FORMĀTUS, a, um, part. a *formo*, factus, figuratus, μεμορφωμένος, ποιηθείς. *Cic. Verr.* 2, 2, 35. Signum in muliebrem figuram habitumque formatum. *Suet. Ner.* 51. Coma formata in gradus. *Ov. Met.* 3, 419. e Pario formatum marmore signum. *Id. Pont.* 3, 4, 25. gentes formatae mille figuris. *Id. Met.* 5, 328. formatus cum cornibus Ammon. *Plin. ep.* 7, 12. Libellum formatum a me misi tibi, *h. e.* confectum quidem, sed nondum perfectum limatumque. ℙ Translate. *Cic. N. D.* 3, 7. Formatas esse in animis hominum Deorum notiones. *Quint.* 10, 7. Semper nostram vocem provisa et formata cogitatio excipiat. *Colum.* 11, 1. *med.* Villicus complurium agrestium formatus artibus, *h. e.* institutus. *Suet. Claud.* 37. Formatus in admirationem, *h. e.* compositus, [*simulans admirationem.] *Justin.* 18, 3. Ab eo formatus. V. integr. locum. [*Liv.* 44, 1. Ad cunctam militarem disciplinam ab effusa licentia formato milite.]

FORMELLA, ae, f. parva forma. *Apic.* 9, 13. Si volueris, in formella piscem formabis, *h. e.* in vasculo, quod pro forma piscis faciendi esse possit.

FORMĬĀNUS, a, um, adj. ad Formias pertinens, ut Formiani colles. *Hor. Od.* 1, 20. *extr.* Sunt autem Formiae, Hormiae prius olim dictae, teste *Plin.* 3, 5, 9., (quia circa ea loca crebrae stationes tutaeque erant, unde proficiscebantur navigaturi, ut *Fest.* docet: ὁρμή autem et profectionem significat) oppidum Latii non longe a Cajetano portu, sedes quondam Laestrygonum: nunc *Mola di Gaeta*. ℙ *Formiani dies* ap. *Mart.* 10, 30. sunt, qui Formiis transiguntur. ℙ *Formianum*, scil. praedium, villa fuit Ciceronis, in Formiano agro. *Id. Att.* 2, 4. ℙ *Formiana saxa*, locus in agro Campano, ad Liternum amnem, prope oram maritimam. *Liv.* 22, 16.

FORMĪCA, ae, f. μύρμηξ, [*Ap. *Hesych.* βύρμαξ.] exiguum animal, sed admirabilis solertiae aestate congerens et condens sub terra, quae hieme victui sint: a voce Graeca allata; Aeoles enim a quibus verba plerumque derivant Romani, μ in β et υ in ο mutant. Porro ineptum est illud *Serv.* ad *Virg. A.* 4, 402. Sane formica dicta ab eo quod ore micas ferat. Adde et *Isid. Or.* 12, 3 *Cic. N. D.* 3, 9. Num idcirco existimas, formicam anteponendam esse huic pulcherrimae urbi, quod in urbe sensus sit nullus, in formica non modo sensus, sed etiam mens, ratio, memoria? *Virg. G.* 1, 186. inopi metuens formica senectae. Et 379 tectis penetralibus extulit ova Augustum formica terens iter. *Id. A.* 4, 402. Ac veluti ingentem formicae farris acervum Cum populant, hiemis memores, tectoque reponunt. *Ov. Met.* 7, 624. frugilegas aspeximus agmine longo Grande onus exiguo formicas ore gerentes. *Pl. Trin.* 2, 4, 8. Cito fit cito, quasi tu objicias formicis papaverem. Proverb. de re, quae cito fit. ℙ De formicarum solertia copiose. *Plin.* 11, 30, 36., qui *ib.* 31, 36 narrat in India septentrionali formicas e cavernis aurum egerere. Adde *Prop.* 3, 11, 5.

FORMĪCĀBĬLIS, e, et

FORMĪCĀLIS, e, adj. formicans. *Coel. Aurel. Acut.* 2, 27. Pulsus latens aut formicabilis, quem Graeci μυρμηκίζοντα vocant. *Id. Tard.* 2, 14 Formicalis pulsus.

FORMĪCANS, antis, part. a *formico*, μυρμηκίζων, formicarum modo currens, ut Formicans pulsus, exiguus, debilis et frequens omniumque maxime letalis, ita dictus, quod veluti formicas per arteriam discurrentes tactui repraesentet. *Plin.* 7 51, 52. Venarum inaequali aut formicante percussu

FORMĪCĀTĬO, onis, f. μυρμηκίασις, extuberatio quaedam parva et callosa, in summa cute latissimis radicibus inhaerens, superne angustior quae inter scalpendum mordentis formicae sensum praebet: item pruritus cutis, qualem formicae pungentes efficerent. *Plin.* 28, 7, 20. Sanguinem sistit illico et formicationes corporum.

FORMĪCĪNUS, a, um, adj. μυρμήκινος, ad formicam pertinens. *Pl. Men.* 5, 3, 12. Incedit, movet formicinum gradum, *h. e.* incedit more formicae, tarde.

FORMĪCO, as, n. 1. formicationem contraho prurio. *Plin.* 30, 13, 41. In sole, donec formicet cutis, tolerandae sunt.

FORMĪCŌSUS, a, um, adj. μυρμηκώδης, plenus formicis. *Plin.* 10, 74, 95. Formicosam arborem sorices cavent.

FORMĪCŬLA, ae, f. diminut. parva formica, μυρμήκιον. *Arnob.* 4, 145. et 7, 240. Nec inter formiculam et sese plurimum esse discriminis. *Appul. Met.* 6. p. 177, 20. Formicula illa parvula, atque ruricola. [*Front.* ad *Verum Imp.* (ed. *Maio*) *ep.* 8. Formicularum et apicularum ostentis res maxime portenduntur. *F.*]

FORMĪDĀBĬLIS, e, adj. φρικτὸς, formidandus *Ov. Met.* 2, 857. Nullae in fronte minae, nec formidabile lumen. Et 174. nec formidabilis ulli. *Gell.* 14, 4. Aspectus vehemens et formidabilis. Et 19 1. *med.* Formidabilis sonus. *Stat. Th.* 8, 582. formidabilis ridens, *h. e.* risum edens, quo formido incutitur.

FORMĪDĀMEN, inis, n. formido, terror, spectrum. *Appul. Apol.* p. 315, 26. Bustorum formidamina, sepulcrorum terriculamenta.

FORMĪDĀTĬO, onis, f. formido, metus. Tribuitur a nonnullis *Ciceroni* in *Partit. Orat. c.* 4. Meliores tamen edit. habent *reformidatio* vel *reformatio*. [*Illud *Orell.* habet.]

FORMĪDĀTUS, a, um, part. a *formido*. *Virg. A.* 3, 275. nautis formidatus Apollo. *Hor. Ep.* 2, 1, 256. formidata Parthis Roma. *Id. Od.* 3, 6, 15. Dacus et Aethiops, Hic classe formidatus, ille Missilibus melior sagittis. *Claud. Cons. Probi et Olybr.* 94. Et formidato clypeus Titana lacessit Lumine. ℙ Medicina, inquit *Ov. Pont.* 1, 3, 24., formidatis non auxiliatur aquis. V. HYDROPHOBIA.

FORMĪDO, as, avi, atum, a. 1. φοβέω, vehementer timeo, metuo, vereor. [*V. *Döderl.* 2, 200. qui censet, *formidare* et *horrere* in eo differre, quod hoc latius significatione pateat, et formidinis notionem non nisi sensu translato, veluti signum, formam timoris, exhibeat; illud ipsum animi affectum designet.] *Cic. Phil.* 2, 26. Unus inventus est, qui id auderet, quod omnium fugisset et formidasset audacia. *Pl. Cist.* 4, 2, 20. Intus paveo, formido foris. *Id. Ps.* 1, 3, 81. Si isti formidas credere. *Id. Asin.* 2, 4, 55. Formido miser, ne hic me tibi arbitretur suasisse. *Cic. Fin.* 2, 16. Quidquid fecerit, ipse se cruciat omniaque formidat. *Curt.* 3, 11. Adeo pavor etiam auxilia formidabat. ℙ [*Construitur etiam cum dativo. V. *Pl. Aular. Argum.* 6. Auro formidat Euclio. Laudat h. l. *Ramsh. Gr. Lat.* p. 371.]

FORMĪDO, inis, f. φόβος, metus vehementior et permanens, ut a *Cic. Tusc.* 4, 8. *extr.* ex Stoi-

orum sententia definitur. [*Improbat *Döderl.*, qui , 197. vocis originem ad *horreo* refert, 2, 200. hanc *Cic.* definitionem, docens non tempore, quo durent, sed propter summam, quam contineant, timoris rationem distingenda esse vv. *formido* et *horror* (de discrimine utriusque vocabuli v. v. praec.) a reliquis ipsorum synonym.] *Cic. Tusc.* 5, 18. In quem cadit metus, in eundem formido, timiditas, pavor, ignavia. ℙ Universim accipitur pro metu, timore, pavore, illo praesertim, qui horrorem conjunctum habet. *Id. Rosc. Am.* 2. Forsitan quaeratis, qui iste terror sit, et quae tanta formido, quae tales viros impediat, quo minus etc. *Id. Fin.* 1, 19. Ex ignoratione rerum horribiles exsistunt saepe formidines. *Id. Prov. cons.* 18. Subita atque improvisa formido. *Id. Quint.* 14. Jactare minas, intendere pericula, formidines opponere. *Id. Verr.* 2, 3, 28. Formidinem alicui injicere. *Curt.* 4, 10. incutere. *Tac. H.* 2, 15. inferre. Et 54. intendere. Et *ib.* 3, 10. facere. *Sil.* 10, 544. subit horrida mentem Formido incerti casus. *Ov Met.* 4, 801. attonitos formidine terreat hostes. *Sen. Ira* 2, 12. Formidini esse. *Curt.* 3, 8. *med.* Formido animos incessit. *Virg. G.* 4, 356. Percussus mentem formidine. *Hor. Ep.* 1, 16, 53. Tu nihil admittes in te formidine poenae. *Plin.* 28, 8, 29. Contra formidines pavoresque. ℙ Dicitur et de iis, quae formidinem incutiunt, aut metum Deorum ac religionem. *Virg. G.* 4, 467. alta ostia Ditis, Et caligantem nigra formidine lucum Ingressus. [*Front. de fer. Alsiens.* (ed. *Maio*) *ep.* 3. Ditem patrem ferunt, cani custodi trinas latrandi fauces ac trinos hiatus, trinasque dentium formidines addidisse. *F.*] *Val. Fl.* 2, 267. aeraque circum, Tympanaque et plenas tacita formidine cistas. *Sil.* 1, 82. et patria Tyriis formidine cultum. *Virg. A.* 7, 607. Religione sacrae et saevi formidine Martis, δεισιδαιμονίᾳ. V. RELIGIO. ℙ *Formidinem* appellant venatores lineam rubentibus pennis distinctam, *h. e.* funiculum extensum et variis avium pinnis intextum ad terrendas coercendasque feras et in retia impellendas, μήρινθος. De ea sic *Nemes. Cyn.* 303. Linea quin etiam, magnos circumdare saltus Quae possit, volucresque metu concludere praedas, Digerat innexas non una ex alite pinnas. Namque ursos magnosque sues cervosque fugaces, Et vulpes acresque lupos, ceu fulgura coeli Terrificant, linique vetant transcendere septum etc. *Sen. Ira* 2, 12. Cum maximos ferarum greges linea pennis distincta contineat et in insidias agat; ab ipso effectu dicta formido. *Virg. A.* 12, 750. Cervum puniceae septum formidine pennae. *Lucan.* 4, 437. dum pavidos formidine cervos Claudat, odoratae metuentes aera pennae. Pro *penna* his locis al. leg. *pinna:* quod idem est. Huc spectat illud *Hor. Sat.* 1, 8, 3. de Priapo: Deus inde ego, furum aviumque Maxima formido. ℙ In fabulis *Formido* est Dea, Veneris et Martis filia, Graece Δεῖμος, ipsius Martis ministra. *Hyg. praef. fab.*

FORMĪDŎLŌSĒ, adv. *Cic. Sext.* 19. Opponi omnibus concionibus falso, sed formidolose tamen. *Cato* ap. *Charis.* 2, 196. Censores formidolosius atque segnius atque timidius pro republ. nitentur.

FORMĪDŎLŌSUS, a, um, adj. περίφοβος, qui formidat. *Ter. Eun.* 4, 6, 18. Num formidolosus, obsecro, es mi homo? *Chre.* apage sis: Egon' formidolosus? nemo est hominum, qui vivat, minus. *Colum.* 6, 2. *f.* Boves nec auditu, nec visu pavidi, nec ad ingredienda flumina aut pontes formidolosi. *Varr. R. R.* 1, 17. Mancipia esse oportet neque formidolosa, neque animosa. [*Sen. Clem.* 17. Equus fiet formidolosus et contumax, nisi eum tactu blandiente permulseris.] ℙ Cum genitivo. *Tac. A.* 1, 62. Exercitus formidolosior hostium, *h. e.* magis timens hostes. [*Cum genitivo nusquam, quod sciam, invenitur praeter Tacitum.] ℙ Saepius active sumitur et significat terribilem, formidinem incutientem, formidandum, φοβερός. [*Ejus generis satis magnam exemplorum copiam invenies ap. *Boettich. Lex. Tac.* p. 205.] *Pl. Ps.* 3, 2, 35. Herbae formidolosae dictu, non esu modo. *Id. Amph.* 5, 1, 65. Nimis formidolosum facinus praedicas. *Cic. Cluent.* 3. Consessus vester horribilis Cluentio et formidolosus. *Id. Pis.* 24. Formidolosissimum bellum. *Id. Verr.* 2, 5. *in.* Dubia et formidolosa tempora. *Sall. Cat.* 55. Loca tetra, inculta, foeda, formidolosa. *Hor. Od.* 2, 17, 16. Seu Libra, seu me Scorpius aspicit Formidolosus. *Id. Ep.* 5, 55. Formidolosis dum latent silvis ferae. [*Cf. *Bentl.*] ℙ Aliquot hac forma verborum, qui tum active, tum passive significant, seriem enumerat *Gell.* 9, 12.

FORMĪDUS, a, um, adj. idem ac formus, *h. e.* calidus. *Cato* ap. *Fest.* in *Forma.* Aedificium aestate frigidum, hieme formidum.

FORMIO. V. PHORMIO.

*FORMIO, onis, m. Φορμίων, Istriae fluvius parvus, in mare Hadriaticum et sinum Tergestinum cadens. *Plin.* 3, 18. Hodie est *Risano.* *B. A.*

FORMĪPŎTENS. V. VERBILEVIS.

FORMIS, e, adj. formosus: unde *deformis.* *Pl. Bacch.* 2, 2, 38. Sed Bacchis etiam formis tibi visa est? Ita legit *Pareus:* alii *fortis:* sed *fortem* pro *formoso* interpretantur, ut *Non.* 4, 195. et *Serv.* ad *A.* 4, 149. in illo ejusdem *Mil.* 4, 3, 13. Ecquid fortis visa est? Alii *fortem* intelligunt aetate integram et viro maturam.

FORMĬTER, adv. conceptis verbis, ut *formiter jurare* apud *JCtos.*

FORMO, as, avi, atum, a. 1. τυπόω, μορφόω, formam alicui rei do, effingo, figuro, facio. *Cic. Acad.* 1, 2. Materia, quam fingit et format effectio. *Id. Div.* 2, 42. *extr.* Utcumque temperatus sit aer, ita pueros orientes animari atque formari. *Virg. A.* 9, 80. Tempore, quo primum Phrygia formabat in Ida Aeneas classem. *Plin.* 35, 8, 34. Cimon catagrapha invenit, hoc est obliquas imagines; et varie formare vultus, respicientes suspicientesque et despicientes. *Prop.* 1, 3, 23. lapsos formare capillos. *Tibull.* 2, 5, 23. formare moenia urbis, *disegnare.* [At *Heynius* interpretatur *fabricare. F.*] ℙ Translate. *Cic. Or.* 3, 45. Verba nos cum jacentia sustulimus e medio, sicut mollissimam ceram, ad nostrum arbitrium formamus et fingimus. Et *ib.* 2, 9. Orator format orationem, eamque variat et distinguit. [*Quint. Inst.* 10, 7, 7. Multo ac fideli stilo sic formetur oratio.] *Id.* 6, 2. Animos judicum in eum quem volumus, habitum formare et velut transfigurare. [*Id. ib.* 11, 1, 2. In quae judicem duci formarique volumus. *Id. ib.* 4, 1, 61. Prout formari animos judicum expediet. (Nostr. *bearbeiten.*) Peculiaris est *Quint.* haec dicendi ratio, alias, quod sciam, praeter *Cic. Brut.* 38., ubi tamen latius patere significatio videtur, nusquam obvia.] *Liv.* 1, 21. Formare se in mores alicujus. *Just.* 41, 5. Dato laxamento, regnum Parthicum format. ℙ Pro informare, erudire, statuere. *Virg. G.* 3, 163. Formare boves ad studium et usum agrestem. *Ov. Met.* 3, 288. Talibus ignaram Juno Cadmeida dictis Formarat. *Quint. prooem. l.* 1. Studia alicujus ab infantia formare. *Plin. ep.* 1, 14. Formare et instituere aliquem. *Id. Pan.* 47. Vitam et mores juventutis formare. *Stat. Ach.* 1, 477. cujus ab ortu Cruda rudimenta et teneros formaverit annos Centaurus. *Hor. Ep.* 2, 1, 128. Formare praeceptis. [*Ita *Quint. Inst. prooem. l.* 14. Inde quidam, contemto bene dicendi labore, ad formandos animos statuendasque vitae leges regressi, etc. *Id.* 1, 3, 12. Modo nulla videatur aetas tam infirma, quae non protinus, quid rectum pravumque sit, discat; tum vel maxime formanda, cum simulandi nescia est, et praecipientibus facillime cedit.] ℙ Item pro efficere. *Cic. Acad.* 1, 5. Exercitationis assiduitate formare consuetudinem. ℙ Et pro componere, conscribere. *Suet. Dom.* 20. Epistolas orationesque et edicta alieno formabat ingenio. [*Id. Aug.* 89. Si quid res exigeret, Latine formabat.] ℙ Et pro imaginari, concipere. *Ov. Am.* 3, 7, 63. tacita formare gaudia mente. ℙ Et pro eloqui, proferre. *Quint.* 1, 12. Pueri intra biennium, quam verba recte formare potuerunt, quamvis nullo instante, omnia fere loquuntur. ℙ Et pro fingere, inducere. *Hor. A. P.* 126. Si quid inexpertum scenae committis et audes Personam formare novam. [*Quint. Inst.* 12, 1, 44. Non enim hoc agimus, ut istud illi, quem formamus, viro saepe sit faciendum: sed, etc.] ℙ *Formare versus cithara,* ap. *Plin. ep.* 4, 19. est ad sonum citharae modulari, mollire, flectere. Forma enim versus cantu praecipue dignoscitur. *Flectere* hoc sensu dixit *Stat. Silv.* 3, 5, 65. [*Permutantur *Formare* et *firmare.* *Quint. Decl.* 8, 11. p. 170. *Schaef.* in *lex. Liv.* s. v. *formare.*]

FORMŌSĒ, adv. cum forma et apta ad speciem dispositione, συμμόρφως. *Prop.* 1, 2, 11. Surgat et in solis formosius arbutus antris. *Appul. Met.* 5. p. 168, 13. Cupidinem formosum Deum formose cubantem. Et *ib.* 6. p. 183, 18. Formose saltare. *August. Confess.* 1, 7 Formosissime qui formas omnia.

FORMŌSĬTAS, atis, f. εὐμορφία, forma apta ad speciem, pulcritudo. *Cic. Off.* 1, 35. Decorum positum est in tribus rebus, formositate, ordine, ornatu ad actionem apto. *Appul. Met.* 9. p. 224, 24. Uxor eximia formositate praedita. [**Formositas*, quod artis vocabulum a *Cicerone* factum videtur, alibi nusquam occurrit. *Doederl.* 3, 30.]

FORMŌSŬLUS, a, um, adj. pulchellus. *Varr.* ap. *Non.* 1, 109. Formosula uxor. *Hieron. ep.* 117. *n.* 10. Et iste formosulus tuus vel ditiorem reperiet vel juniorem. *Id. in Jovin.* 2, 14. Formosuli nostri, et torosuli.

FORMŌSUS, a, um, adj. εὔμορφος, apte formatus, speciosus, pulcher. *Cic. N. D.* 1, 10. Deum rotundum esse volunt, quod ea forma ullam negat esse pulcriorem Plato: at mihi vel cylindri, vel quadrati videtur esse formosior. *Id. Inv.* 2, 1. Praebete mihi ex istis virginibus formosissimas, dum pingo id, quod, etc. *Ov. Pont.* 1, 10, 11. latices epulasque Deorum Dat mihi formosa nava Juventa manu. *Virg. Ecl.* 5, 44. Formosi pecoris custos, formosior ipse. Et *ib.* 7, 38. Galatea hedera formosior ipsa. Et *ib.* 3, 57. Nunc frondent silvae, nunc formosissimus annus. *Ov. Fast.* 4, 129. Formosum tempus, *h. e.* ver. *Id. Rem. Am.* 187. formosa est messibus aestas. *Mart.* 10, 24. Lux formosior omnibus calendis. *Prop.* 4, 4, 30. Et formosa oculis arma Sabina meis. *Ov. Met.* 7, 679. sed non formosius isto Viderunt oculi telum jaculabile nostri. *Id. Amor.* 1, 14, 31. Formosae comae. *Id. A. Am.* 1, 296. boves. *Id. Fast.* 5, 117. haedorum mater formosa duorum. *Petr. Sat.* 100. Quid aquis dici formosius potest? ℙ Absolute pro puero vel puella formosa. *Tibull.* 1, 4, 3. *ad Priapum.* Quae tua formosos cepit solertia? *Id.* 3, 1, 7. Carmine formosae, pretio capiuntur avarae.

FORMŪCĀLES, forcipes dictae, quod forma capiant, id est ferventia. *Festus.* Sed critici volunt legi *formucapes*, unde *forcipes.*

FORMŬLĂ, ae, f. parva forma. *Front. Aquaed.* 36. Calix excogitatus videtur, quoniam rigore aeris difficiliore ad flexum, non temeri potest laxari vel coarctari formulas modulorum, *h. e.* fistulas, tubos: quos et *formas* appellari in FORMA diximus. *Pallad.* 6, 9. de caseo: Solidatae formulae per crates ita statuantur, ne invicem se unaquaeque contingat. [*Nota *formulam* h. l. de re, quae formata est, dici.] ℙ Item pulcritudo. *Pl. Pers.* 2, 2, 47. Tempori hanc vigilare oportet formulam atque aetatulam. ℙ Translate in re forensi est modus, norma, ratio lege praescripta, sive in verbis, sive in factis servanda, ut ritus et ratio testamentorum, certa et concepta verba in actionibus, stipulationibus, judiciis, etc. *Cic. Leg.* 1, 4. *extr.* Stipulationum et judiciorum formulas componere. *Id. Or.* 1, 39. *extr.* In testamentorum formulis versari. *Id. Verr.* 2, 2, 60. Formulae postulationum. *Id. Fam.* 7, 12. fiduciae. *Id. Off.* 3, 14. de dolo malo. [*i. e. praescripta, quibus ratio de dolo malo agendi continebatur, una cum formulis solennibus in ejusmodi actione adhibendis. Cf. *Beier.* — seq. cap. pergit *Cic.* Quodsi Aquiliana definitio vera est.] *Id. Rosc. Com.* 8. *f.* Sunt jura, sunt formulae de omnibus rebus constitutae, ne quis aut in genere injuriae, aut ratione actionis errare possit; expressae sunt ex uniuscujusque damno, dolore, incommodo publicae a praetore formulae, ad quas privata lis accommodatur. *Id. ib.* 4. Aliquem in angustissimam sponsionis formulam concludere. *Id. Quint.* 8. A praetore postulat, ut sibi Quintius judicatum solvi satisdet, ex formula, quod ab eo petat, quoniam, etc. ℙ *Formulam intendere* aut *scribere* est dicam impingere, actionem intentare. *Suet. Vit.* 7. et *Quint.* 6, 3. et *formulam remittere*, ab actione cessare. *Suet. ib.* ℙ *Formula cadere* vel *excidere* dicuntur, qui concepta formulae verba immutando plus petunt, quam debent; adeoque causa cadunt. Erant enim actionum formulae ita certis conceptae verbis, ut ab iis si quis agendo discederet, causam amitteret. *Suet. Claud.* 14. Iis, qui apud privatos judices plus petendo formula excidissent, restituit actiones. Adde *Senec. ep.* 48. *f.* et *Quint.* 3, 6, 69. ℙ Extra rem forensem sumitur pro pacto certis verbis expresso, praescripto, lege, conditione, foedere. *Liv.* 27, 10. Quaesierunt a coloniis, ecquid milites ex formula paratos haberent. *Id.* 43, 6. Lampsacenos in sociorum formulam referre praetor jussus. *Id.* 39, 26. Paracheloida nullo jure Thessalorum formulae factam. ℙ Item pro ratione, modo, regula, mensusa, quam mutari non liceat. *Id.* 33, 38. Antiochus omnes Asiae civitates in antiquam imperii formulam redigere est conatus. *Suet. Aug.* 49. Quidquid ubique militum esset, ad certam stipendiorum praemiorumque formulam adstrinxit. *Cic. opt. gen. Or.* 7. Causa ipsa abhorret illa quidem a formula consuetudinis nostrae. [*Formula i. q. norma.] Et 5. Formula dicendi. *Suet. Aug.* 88. Orthographia, idest formula ratioque scribendi a grammaticis instituta. *Hor. Sat.* 2, 3, 45. haec populos, haec magnos formula reges, Excepto sapiente, tenet, [*i. e. definitio complectitur.] *Senec. ep.* 6. *med.* Cleanthes Zenonis vitae interfuit, secreta perspexit: observavit illum, an ex formula sua viveret, *h. e.* secundum ea vitae praecepta, quae aliis tradebat. *Id. Tranq.* 11. Qui mortem timebit, nihil unquam pro homine vivo faciet: at qui scit, hoc sibi, cum conciperetur, statim condictum, vivet ad formulam. [*Non omittendi erant loci. *Cic. Ac. post.* 1, 4. Utrique (et Peripatetici et Academici veteres) certam quandam disciplinae formulam composuerunt, i. e. systema. *Id. Off.* 3, 4. Formula quaedam constituenda est, etc., i. e. pronuntiatum generale, (ut *Ernest.* explicat in *cl.*), ex quo reliqua derivari et judicari possint. Adde *Or.* 11. et *ib.* 23.]

FORMŬLĀRĬUS, ii, m. *Quint.* 12, 3. *med.* Multos cognovimus, qui taedio laboris, quem ferre tendentibus ad eloquentiam necesse est, confugerunt ad haec deverticula desidiae: quorum alii se ad album et rubricas transtulerunt, et formularii, vel, ut Cicero ait, leguleji quidam esse maluerunt, *h. e.* formulas juris consectantes, et ex iis causas agentes. [*V. *Spalding.* ad h. l.] *Cic. Or.* 1, 55. Jurisconsultus ipse per se (*h. e. sine praesidio eloquentiae*) nihil, nisi legulejus quidam cautus et

acutus, praeco actionum, cantor formularum, auceps syllabarum.

FORMUS, a, um, adj. apud veteres ab Aeolico φερμός, pro θερμός, calidus. *Festus* in *Forma* et *Formucales*. *Varr.* ap. *Non.* 12, 52. Formi vocabulum a formo dictum, idest a caldore. [*Gothofr. calore.*] *Arnob.* 2, 72. Nec in formis erubescerent calamistris masculorum vibrare caesariem. *Stewechius* legend. putat *informis*, *h. e.* valde calidis: sed hic nihil mutandum, atque ita sunt verba conjungenda, *in formis masculorum vibrare caesariem calamistris;* ideoque locus pertinet ad V. FORMA. [*V. *Doederl.* 3, 93.]

FORNĀCĀLIA, ium, n. plur. sacra non stata, sed indictiva, a Numa instituta in honorem Deae Fornacis, ut far recte torreretur: ideoque ad fornacem, quae in pistrinis erat, sacrificium fieri solebat, ut *Fest.* tradit. *Plin.* 18, 2, 2. Numa et Fornacalia instituit, farris torrendi ferias. *Ov. Fast.* 2, 527. Curio legitimis nunc Fornacalia verbis Maximus indicit, nec stata sacra facit. *Lact.* 1, 20. *med.* Quis non rideat Fornacem Deam, vel potius doctos viros celebrandis Fornacalibus operari? [*V. *Gierig. Ind. Rer.* ad *Ov. Fast.* s. h. v.]

FORNĀCĀLIS, e, adj. ad Deam Fornacem pertinens. V. v. praec. *Ov. Fast.* 6, 312. Sola prius furnis torrebant farra coloni: Et Fornacali sunt sua sacra Deae.

FORNĀCĀRĬUS, a, um, adj. ad fornacem pertinens. *Ulp. Dig.* 9, 2, 27. *med.* Si fornacarius servus coloni ad fornacem obdormisset, et villa fuisset exusta, *h. e.* qui fornacem ardentem custodit.

FORNĀCĀTOR, oris, m. qui fornacem balnei succendit. *Paul. Dig.* 33, 7, 14. Ita enim ibi legendum est, non *fornicator:* quin immo *furnacator* legitur in *Inscr.* Pompejis reperta in externo balnei pariete, ap. *Rosin. Dissert. Isagog.* p. 66. *tab.* 10. *n.* 2. Secundum Aedilem furnacator rogat.

FORNĀCĔUS, a, um, adj. ad fornacem pertinens. *Lucil.* ap. *Non.* 10, 12. Primum fulgit, uti caldum, et fornaceum ferrum. Al. rectius leg. *uti caldum ex fornacibu' ferrum.*

FORNĀCŬLA, ae, f. diminut. fornacis. *Juven.* 10, 82. Magna est fornacula. [*Front. ad M. Caes.* 1. (ed. *Maio*) *ep.* 2. Bajarum ego calidos specus malo, quam istas fornaculas balnearum, in quibus ignis cum sumptu atque fumo accenditur, brevique restinguitur; at illi ingenui vapores puri perpetuique sunt, grati pariter et gratuiti. *F.*] ℙ Translate. *Appul. Apol.* p. 321, 32. Hic accusationis auctor, hic testium coemptor, hic totius calumniae fornacula.

FORNAX, ācis, f. κάμινος, aedificium, quod rei alicujus coquendae, aut calefaciendae gratia igni succenditur, cujusmodi sunt, quibus calx, aut lateres coquuntur, far torretur, metalla funduntur. *Cic. N. D.* 1, 37. Apparentque in ardentibus fornacibus saepe volitantes. *Plin.* 11, 36, 42. Fornax aeraria. *Id.* 17, 9, 6. calcaria. *Cato R. R.* 38. luculentam habet calcariae fornacis descriptionem. *Virg. A.* 7, 636. recoquunt patrios fornacibus enses. *Labeo Dig.* 19, 2, 58. Fornax balinei. ℙ Translate. *Virg. G.* 1, 472. Vidimus undantem ruptis fornacibus Aetnam. ℙ *Fornax* etiam Dea fuit, cujus in honorem Numa Fornacalia instituit, *h. e.* farris torrendi ferias. *Ov. Fast.* 2, 525. Facta Dea est Fornax: laeti Fornace coloni Orant, ut fruges temperet illa suas. V. FORNACALIA.

FORNĪCĀRĬUS. V. FORICARIUS. ℙ Pro scortatore. *Tert. Anim.* 35. et *Pudic.* 9. ℙ Sic *fornicaria, ae*, ap. *eund. ib.* 16. [*Vet. Gloss.* πόρνη, ἀπὸ καμάρας. *Isid. Orig.* 10. V. et *Voss.* in *Lex. Etymol. B. A.*]

FORNĪCĀTIM, adv. in modum fornicis. *Plin.* 16, 42, 81. Palma, arbor valida: in diversum enim curvatur: et populus. Cetera omnia inferiora pandantur: palma e contrario fornicatim. Ita *Hard.* ex MSS. Alii *fornicatur*, h. e. in modum fornicis curvatur.

FORNĪCĀTĬO, onis, f. καμάρωσις, fornicis structura. *Senec. ep.* 95. *med.* Societas nostra lapidum fornicationi similis est, quae casura, nisi invicem obstarent, hoc ipso sustinetur. *Vitr.* 6, 11. Parietum fornicatio. ℙ Est etiam scorti consuetudo, apud Eccles. scriptor. *Tert. Pudic.* 1, 2. etc.

FORNĪCĀTOR, oris, m. et

FORNĪCATRIX, icis, f. qui, vel quae scortatur. Voces sunt Ecclesiasticis scriptoribus usitatae. Meretrices enim sub fornicibus prostabant. Hinc fornicatores dicti, qui illuc convenirent. *Isid. Orig.* 10. *f.*, et *Tert. Pudic.* 1. et 22.

FORNĪCĀTUS, a, um, part. a *fornico*, in modum fornicis fabricatus, concameratus. *Cic. Top.* 4. Parietem directum ad communem parietem adjungere vel solidum, vel fornicatum, [*i. e. in quo non tota latitudo parietis lapidibus expletur, sed pars fornicibus expletur. *Schütz.* in *cl. Cic.*] *Plin.* 12, 5, 11. Fornicato ambitu. ℙ Romae fuit *via Fornicata*, quae ad Campum Martium ducebat. *Liv.* 22, 36. In via Fornicata, quae ad Campum erat, aliquot homines de coelo tacti, exanimatique fuerant, *h. e.* via fornicibus ornata: alia via, quae *Tecta* appellata fuit, memoratur ab *Ov. Fast.* 6, 192., quae itidem fornicibus, seu porticibus instructa erat, et a porta Capena ad Martis templum ducebat. V. INTEGO, RECTUS et TECTUS. [*Cf. etiam *interpp.* ad *Liv.* loc. l.]

FORNĪCO, as. V. FORNICATIM.

FORNĪCOR, aris, dep. 1. scortor, ea ratione, quae in FORNICATRIX et FORNIX dicta est. *Tert. Pudic. sub f.* Nemo nolens fornicatur.

FORNIX, īcis, m. καμάρα, ἁψίς, structura in arcus modum curvata et convexa. Proprie autem dicitur de arcu, *h. e.* singulis partibus tecti camerati: differtque a camera, et testudine, quae integram tecti curvaturam et convexitatem significant. V. CAMERA. *Senec. ep.* 90. *med.* Democritus invenisse dicitur fornicem, ut lapidum curvatura paulatim inclinatorum medio saxo alligaretur. Hoc dicam falsum esse: necesse est enim, ante Democritum et pontes, et portas fuisse, quarum fere summa curvantur. *Cic. Top.* 4. Non debebit praestare, quod fornix vitii fecerit. *Plin.* 31, 3, 24. Aqua fornicibus structis perducta. ℙ Speciatim dicitur de arcubus in memoriam rerum gestarum a triumphalibus viris exstructis. *Crassus* ap. *Cic. Or.* 2, 66. Ita sibi ipsum magnum videri Memmium, ut in forum descendens, caput ad fornicem Fabii demitteret. V. FABIANUS. ℙ Per synecdochen dicitur de tota camera. Hinc fornices sunt cellae cameratae, in quibus prostabant meretrices. *Juven.* 3, 156. et 11, 171., et *Hor. Sat.* 1, 2, 30. ℙ [*Dici videntur *fornices* etiam portae ad excurrendum aptae. Gr. ἔφοδοι. (*Ausfallspforten.*) *Liv.* 36, 23. Fornices in muro erant apti ad excurrendum. *Id.* 44, 11. Monstrati sunt fornices: non ad eandem crassitudinem, qua veterem murum, sed simplici laterum ordine, structos esse. Hoc loco idem esse videntur, quod nos dicimus: *Bedeckter Weg.*] ℙ Quin *fornix* est etiam puer meritorius, qui ibidem prostat. Hinc *Suet. Caes.* 49. Caesarem vocat *Bithynicum fornicem*, quod is Nicomedi Bithyniae regi, cum puer esset, flore aetatis conciliatus fuisset. ℙ Per metaphoram *coeli ingentes fornices* dixit *Enn.* ap. *Varr. L. L.* 4, 3., quae translatio improbatur a *Cic. Or.* 3, 40. propter dissimilitudinem. Quamvis enim, inquit, sphaeram in scenam, ut dicitur, attulerit Ennius, tamen in sphaera fornicis similitudo non potest inesse. *Voss. l.* 4. *institut. Oratoriar. c.* 6. *n.* 7. conatur *Ennium*, aliosque eum imitatos defendere.

FORNUS, i, m. caminus coquendo pani, κάμινον. *Varro* ap. *Non.* 12, 52. Cocula, quae coquebat panem, primum sub cinere, postea in forno, cujus utique vocabulum a formo dictum, idest a caldore. V. FURNUS.

FŎRO, as, a. 1. τερέω, pertundo, penetro: a πόρος, meatus, qui forando fit. *Colum.* 5, 10. *f.* Amygdala si parum ferax erit, forata arbore lapidem adjicito. *Pl. Most.* 1, 1, 53. Forabunt te per vias stimulis. *Macr. Sat.* 7, 3. Forare aurem. ℙ Part. *Forans* ap. *Sidon. ep.* 9, 13. Jaculo jam forante cruor exit. *Forandus* ap. *Cels.* 7, 29. Indice digito corpus illud forandum est.

FŎRŎAPPĬI, orum, m. plur. incolae oppidi in Latio prope Setiam ad Pomptinas paludes, quod Forum Appii dictum fuit, ubi nunc *Casarilio di S. Maria.* *Plin.* 3, 5, 9. Ficolenses, Foroappii, Forentani.

FŎRŎAUGUSTĀNI, orum, m. plur. incolae oppidi in Hispania Tarraconensi, quod et Libisosona, nunc *Lesuza* appellatur. *Plin.* 3, 3, 4.

FŎRŎBRENTĀNI, orum, m. plur. incolae oppidi nunc diruti in Umbria, quod Forum Brentanorum appellatum. Eorum meminit *Plin.* 3, 14, 19. ℙ In sing. num. *Inscr.* ap. *Mur.* 730, 1. L. Petronio L. F. Pub. Sabino Forobrentano corniculario, etc.

FŎRŎCLAUDĬENSES, ium, m. plur. incolae oppidi in Gallia, quod Centronum caput fuit, olim Forum Claudii, nunc *Monstier* appellatum. *Inscr.* ap. *Spon. Miscell. antiq.* p. 185. Imp. Caes. Trajano Aug. Foroclaudienses publice. ℙ [*Foroclodienses* fuere incolae oppidi in Etruria, cujus meminit *Plin.* 3, 5, 8. *B. A.*]

FŎRŎCORNĒLĬENSES, ium, m. plur. incolae oppidi in Aemilia, quod olim a L. Cornelio Sulla dictatore Forum Cornelii, nunc *Imola* appellatur. ℙ In sing. num. *Plin.* 3, 16, 20. Forocorneliensis ager.

[FŎRŎDRŬENTĪNI, orum, m. plur. incolae oppidi nunc excisi in Aemilia, a *Plin.* 3, 5, 20. memorati, quod tamen ibi perperam dicitur Forum Truentinorum; etenim *Id. ib.* 13, 18. recte statuit Truentum flumen, nunc *il Tronto*, cum oppido cognomine esse in Piceno. V. TRUENTINUS. *Inscr.* ap. *Grut.* 492, 5. Patrono coloniae Jul. Aug. Parmae, patrono municipiorum Forodruent. et Foronovanor. Alia ap. *eund.* 1094, 2. Curatori reipublicae Forodr. *F.*]

FŎRŎFLĀMĬNĬENSES, ium, m. plur. incolae oppidi in Umbria, quod olim Forum Flaminii, nunc *Forfiamma* appellatur. *Plin.* 3, 14, 19. Fulginates, Foroflaminienses. *Inscr.* ap. *Don.* 248, 3. C. Betuo Tro. Cilani Minuciano XV. populorum Umbriae patrono, municipi Amerini, Asisinates, Foroflaminienses, Fulginates, etc.

FŎRŎHADRĬĀNENSES, ium, m. plur. incolae oppidi in Germania inferiori haud longe a Lugduno Batavorum, quod quidam putant esse nunc *Vorburg:* ejus meminit *Tab. Peut. Inscr.* ap. *Pococke* p. 121. Victoriae Verinae Forohadrianenses in Germania inferiori. *F.*]

FŎRŎJŪLĬENSES, ium, m. plur. incolae plurium oppidorum, quorum omnium appellatio fuit Forum Julii. *Forojulienses* primum sunt incolae oppidi in Gallia Narbonensi, quod olim Forum Julium, et a *Planco* ad *Cic. Fam.* 10, 15. memoratur, nunc *Frejus. Tac. Agr.* 4. Illustris Forojuliensium colonia. ℙ *Forojulienses Transpadani* fuerunt incolae oppidi in Italia, quod alii putant fuisse, ubi nunc *Cividale del Friuli;* alii rectius in agro Veronensi, ubi nunc *Valle di Frezelane*, ut statuit *Hieron. Asquinius* in *Lettera del Forogiulio de' Carni*, etc. p. 11., ubi haec reperta est *Inscr.* Q. Gavio Q. F. Pob. Principi IIII. Vir. Veronae Eq. Pub., Laur. Lav., Praef. colleg. fabr. et dendr. Pagani pagi Forojuliens. patrono. ℙ *Forojulienses Concubienses* in Umbria, quorum oppidum nunc excisum. *Plin.* 3, 14, 19. Foroflaminienses, Forojulienses cognomine Concubienses, Forobrentani. ℙ *Forojulienses Carnorum*, de quibus V. in JULIENSIS. ℙ *Forojuliirienses* fuerunt incolae oppidi cis Padum prope Dertonam, nunc *Tortona*, quod olim colonia Iria a *Plin.* 3, 5, 7., nunc *Voghera* appellatur. *Inscr.* ap. *Mur.* 1108, 4. C. Metilio C. Fil. Pomp. Marcellino patrono coloniae Forojuliiriensium. Alia apud *eund. ib.* 5. Decurio coloniae Forojuliiriensium. V. IRIATES et IRIENSES.

FŎRŎNĔRŌNĬENSES, ium, m. plur. incolae oppidi in Gallia Narbonensi, quod olim Luteva, et Forum Neronis, nunc *Lodève* appellatur. *Plin.* 3, 4, 5. Lutevani, qui et Foroneronenses. *B. A.* et *F.*

FŎRŎNŎVĀNI, orum, m. plur. incolae oppidi in Aemilia prope Parmam, quod olim Forum Novum, nunc *Fornovo* appellatur. *Inscr.* ap. *Grut.* 492, 5., quam videsis in FORODRUENTINI.

FŎRŎPŎPĬLĬENSES, ium, m. plur. incolae oppidi nunc diruti in Campania, in via Appia inter Calenum, et Casilinum, prope urbem, quae nunc *Carinola* appellatur. *Plin.* 3, 5, 9. Foropopulienses (lege *Foropopilienses*) ex Falerno. ℙ Alii fuerunt *Foropopilienses* in Aemilia, quorum oppidum olim Forum Popilii dicitur apud *Plin. ib.* 15, 20., nunc *Forlimpopoli.*

FŎRŎSEMPRŌNĬENSES, ium, m. plur. incolae oppidi in Umbria, quod olim Forum Sempronii, nunc *Fossombrone* appellatur. *Plin.* 3, 14, 19. Forosempronienses, Iguvini, Interramnates cognomine Nartes. *Inscr.* ap *Grut.* 416, 6. II. viri, et decuriones Forosemproniens.

[FŎRŎVĬBĬENSES, ium, m. plur. incolae oppidi in Gallia Transpadana in finibus Taurinorum, quod olim Forum Vibii a *Plin.* 3, 17, 21. dictum, nunc *Castel Fiori. Id. ib.* 16, 20. Padus in Forovibiensium agro iterum exoriens. *B. A.* et *F.*

FORPEX, icis, f. instrumentum, quo a tonsoribus pili inciduntur. *Voss.* et alii de latinitate hujus vocis dubitant. Habet quidem *Isid. Orig.* 20, 13. et *Cassiod. Orthogr.* 4., ubi ambo discrimen afferunt inter forficem, et forpicem, quod haec tonsoris sit, illa sutoris. *Sidon.* etiam in *Polemii Epithal. carm.* 15, 184. Rupit odoratam redolenti forpice barbam. Ita scriptum est in castigatissimis libris *Wowerii*, *Elmenh.*, *Savorionis* et *Sirmondi.*

FORS, fortis, f. τύχη, casus extemporalis: a *ferendo*, quia fors est, prout res fert, ut ait *Voss. Etym. Cic. Att.* 14, 13. Fors in aliquibus rebus plus, quam ratio potest. Videtur a *fortuna* differre, quia *fors* casus est, *fortuna* ipsa Dea, si *Nonio* 5, 15. credimus. Certe quidem differunt in locis, quae ibi affert, *Accii:* Fortunane, an forte reperitur? *Ejusdem:* quibus natura prava magis, quam fors, aut Fortuna obfuit. *Lucilii:* Cui parilem Fortuna locum, fatumque tulit fors. *Cic.* quoque distinguit *Leg.* 2, 11. *extr.* ℙ Interdum tamen pro ipsa Fortuna ponitur. *Cic. Att.* 4, 10. Sed de illa ambulatione Fors viderit, aut siquis est, qui curet, Deus. *Catull.* 64, 169. insultans saeva Fors nostris invidit quaestubus aures. ℙ Interdum ponitur adverbialiter. *Virg. A.* 11, 50. Fors et vota facit, cumulatque altaria donis. Adde *Val. Fl.* 3, 665. et *Stat. Silv.* 3, 4, 4. ℙ In obliquis casibus. *Vell.* 2, 66. Vel forte, vel providentia, vel utcumque constitutum. *Liv.* 1, 4. Forte quadam, an divinitus. [*Tac. A.* 6, 22. Fatone res mortalium et necessitate immutabili, an forte volvantur.] *Virg. A.* 1, 381. Nos forte sua tempestas appulit. ℙ *Fors fortuna* est ipsa fors seu fortuna. *Cic. Div.* 2, 7. Si haec habent talem necessitatem, quid est tandem, quod casu fieri, aut forte fortuna putemus? ℙ Saepe est bona fortuna, vel eventus bonae fortunae. *Ter. Eun.* 1, 2, 54. Forte fortuna adfuit hic meus amicus. *Id. Hec.* 3, 3, 26. Quaeque fors fortuna est, quae nobis te hodie obtulit. *Colum.* 10, 316. Et cele-

...res Fortis fortunae dicite laudes. Ov. Fast. 6, 773. Quod cito venerunt Fortunae fortis honores! Et 775. Deam laeti Fortem celebrate Quirites. Ter. Ph. 5, 6, 1. O Fortuna, o Fors fortuna, quantis commoditatibus Hunc onerastis diem! Donat. ad hunc locum scribit, Fortis fortunae templum trans Tiberim fuisse; cujus festum colebant, qui sine arte vivebant. Illi etiam gratias agebant, quibus aliquid successerat. Eo igitur vocabulo significatur magna vis fortunae. ¶ Fors fuat est bona fortuna sit, bona fors foveat, ut interpretatur Donat. ap. Ter. Hec. 4, 3, 4. ¶ Alio sensu. Sidon. ep. 9, 7. Scribam tuum, pretio, fors fuat, officiove demeritum copiosissimo declamationum tuarum schedio emunxit, h. e. forsit, fortasse. ¶ Fors fuit, ut Gell. 12, 8. Fors fuit, ut ap. eandem mensam duo illi juncti locarentur. ¶ Forte adv. seu potius hujus nominis ablativus. V. infra suo loco. ¶ [*Confunduntur fors et sors. Spalding. ad Quint. Inst. 4, 2, 66.]

FORSAN, adv. (vox poetica) fortasse, ἴσως, dubitandi adverbium: a fors. Virg. A. 1, 207. forsan et haec olim meminisse juvabit. Adde Hor. Od. 2, 16, 31., Phaedr. 2, 4., Lucr. 6, 345., Ter. Andr. 5, 5, 1. etc. ¶ Habent etiam Hirt. B. Afr. 45. Forsan isto uterer beneficio. Et Curt. 3, 2. Et tu forsan audire nolis etc. Sed historici poetica verba valde amant. [*Liv. 3, 47. Quem decreto sermonem praetenderit, forsan aliquem verum auctores antiqui tradiderint.]

FORSIT, fortasse, idem ac fors sit. Lucr. 6, 735. Forsit et Aethiopum penitus de montibus altis Crescat. Hor. Sat. 1, 6, 49. Dissimile hoc illi est: quia non, ut forsit honorem Jure mihi invideat quivis, ita, etc. Haec verba recitat etiam Prisc. 15, 1015. Tribuitur et Virg. A. 11, 50. et Propertio 2, 7, 33., sed utrobique alii fors et.

FORSĬTAN, adv. idem ac forsan: ex forsit et an, quasi an fors sit, sive an ferat hoc fors. Cic. Or. 2, 45. Major ars aliqua forsitan esset requirenda. Ter. Eun. 1, 2, 117. Forsitan hic mihi parvam habeat fidem. Virg. Ecl. 6, 59. forsitan illum perducant aliquae stabula ad Gortynia vaccae. Cic. Rosc. Am. 2. Forsitan quaeratis, qui iste terror sit. Sall. Jug. 114. Incertae, ac forsitan paulo post interiturae vitae parcere. [*Plerumque adjecto conjunctivo dicitur. Hinc restituendum censet Zumpt. ap. Quint. 2, 16, 11. ubi vulg. fortasse.]

[**FORTAN**, adv. pro fortean, idem ac fortassean. Cic. Rep. (ed. Maio) 3, 35. Fortan non tam illius te reipublicae poenitebit. F.]

FORTASSĔ, adv. ἴσως, forsitan. Cic. Fam. 2, 16. f. Sed ego fortasse vaticinor, et haec omnia meliores habebunt exitus. Est qui legat fortassis. Et mox. Eos ego fortasse nunc imitor. Id. Or. 1, 22. Alicui Graeculo otioso et loquaci, et fortasse docto atque erudito. Id. Att. 6, 6. Puer et fortasse fatuus. Caes. B. C. 3, 51. Quae res tamen fortasse aliquem reciperet casum. Virg. A. 10, 548. coeloque animum fortasse ferebat. ¶ [*Dicitur etiam de rebus certis, extra dubitationem positis, et respondet Gr. οἶμαι, ἴσως. V. Heindf. ad Hor. l. mox. seq. et ad Plat. Phaedr. 20. Hor. Sat. 1, 6, 98. Demens judicio vulgi, sanus fortasse tuo etc. Cf. Schulting. ad Calpurn. Decl. 44. ¶ Sequitur infinitivus. Plaut. Merc. 4, 4, 42. Fortasse arbitrari. Id. Truc. 3, 2, 12. V. Ruddim. 2. p. 321.] ¶ Servit interdum anteoccupationi. Cic. Div. Verr. 12. Fortasse dices: quid? ergo haec in te sunt omnia? ¶ Praecedente si, an aut nisi, raro fortasse subditur, sed forte. Cic. tamen ad Brut. 1, 15. Tu hoc: alius fortasse, quod in animadversione durior: nisi fortasse utrumque tu. Et Pl. Pers. 2, 2. f. Nisi fortasse blanda verba. Et Capt. 3, 4, 96. An tu fortasse fuisti meae matris obstetrix?

FORTASSĔAN, adv. idem ac forsan: a fortasse addito an. Varr. R. R. 3, 16. med. De fructu, quod fortassean tibi satis sit, Axi. Gell. 11, 9. Fortassean auxilii petendi gratia. Id. 19, 8. Ac fortassean de quadrigis veterum auctoritati concessero. Adde Sisenn. apud Non. 2, 101. et Accium ib. 542.

FORTASSIS, adv., idem quod fortasse sed aliquanto rarius. Pl. Bacch. 4, 4, 20. Fortassis tu auri dempsisti parum. Id. Asin. 2, 4, 86. Neque est alter, cui credi recte aeque putent. Me. fortassis: sed tamen, etc. Adde Plin. 2, 20, 18. et locum dubium Cic. quem in Fortasse priore loco attulimus. ¶ Charis. quoque 2, 165. docet, fortassis Latinis auribus absurdius videri.

FORTAX, ācis, m. φόρταξ, fornix fornacis ex lapidibus calcariis ita structus, ut tam pateat, quam infima fovea; sub quo ignis succenditur, utque tota lapidum strues se ipsam sustentet. Cato. R. R. 38. Fornacem bene struito; facito, fortax totam fornacem infimam complectatur.

FORTĔ, τυχὸν, ἐκ τύχης, fortuito, casu: ablativus a fors, adverbii modo usurpatus. Crassus ap. Cic. Or. 2, 55. Forte evenit, ut in Privernati essemus. Cic. Planc. 26. Cum casu diebus iis, itineris faciendi causa, decedens e provincia, Puteolos forte venissem. Ter. Ph. 4, 3, 12. Ut abii abs te, fit forte obviam mihi Phormio. Liv. 9, 31. Transfugae quidam, pars forte, pars consilio oblati. Hor. Ep. 16, 15. forte, quid expediat, quaeritis? ¶ Forte fortuna. V. in FORS. ¶ Praecedentibus dubitativis particulis si, sin, ne, nisi. Cic. Div. Verr. 1. Si quis vestrum forte miratur. Id. Or. 3, 12. Vereor, ne nihil sim tui, nisi supplosionem pedis imitatus, et pauca quaedam verba, et aliquem, si forte, motum. Id. Fam. 2, 10. Sin quid forte titubatum esset, exercitu tuo niteremur. Ter. Eun. 2, 2, 56. Ne quis forte internuncius clam a milite ad istam curset. Cic. Mil. 7. Nisi forte magis erit parricida, si quis consularem patrem, quam si quis humilem necaverit. [*Saepius conjungi solent forte et temere. Cic. Div. 2, 68. Nisi ista casu nonnunquam forte temere concurrerent. Liv. 10, 43. Eo ipso loco forte (alii prope) temere sub armis strati passim inquietum omne tempus noctis egere, ubi v. Gronov. Adde Ter. Phorm. 5, 2, 31. Quam saepe forte temere Eveniunt quae non audeas optare.]

[**FORTENSES**, ium, m. plur. ita sunt appellati quidam milites a Fortensi Mauritaniae oppido; alii vero Dalmatae Fortenses ab oppido Sarmatiae, cui nomen fuit Fortia Moenia. Ita Rivautella, et Ricolvius ad Marm. Taurin. T. 2. p. 56., quos penes sit fides. Ammian. 18, 9. Tricesimani, decimanique Fortenses. Alii tamen leg. Fretenses. Inscr. ap. Marin. Frat. Arv. p. 296. Praepositus militum Fortensium. Alia apud Grut. 528, 7. Aurelio Januario signifero ex Num. Dalmat. Fort. F.]

FORTESCĔRE, h. e. fortem fieri, dictum a Laevio in Alcesti apud Gell. 19, 7., sed ab ipso Gellio improbatur.

FORTĬCŬLUS, a, um, adj. dimin. fortis. Cic. Tusc. 2, 19. Quamvis idem Epicurus forticulum se in torminibus, et in stranguria sua praebeat. Auson. Idyll. 3. f. Carmina venustula ut essent magis, quam forticula.

*__FORTĬFĬCĀTĬO__, onis, f. actus fortificandi. Coel. Aurel. Tard. 4, 3. Fortificationem corpori adhibere. B. A.

FORTĬFĬCO, as, a. 1. ἰσχυρίζω, fortem facio. Coel. Aurel. Tard. 3, 2. Fortificare corpora. Et ib. 2, 4. Constringere atque fortificare dentes. ¶ Quod ex Plauto afferunt quidam lexicographi fortifica animum, suspectum, ne dicam falsum, valde est.

[**FORTĬO**, onis, m. diminut. fortis, forticulus. Est cogn. R. Inscr. ap. Maff. Mus. Ver. 152, 1. Caecilius Fortio.

FORTIS, e, adj. ἀνδρεῖος, valens, potens, qui validis viribus praeditus est: a fero, quia fortitudo est virtus perferendarum rerum. Fere de animo dicitur, quia fortitudo animi est, robur corporis. Cic. Off. 1, 23. Fortis animi est et constantis non perturbari in rebus adversis. Sall. Jug. 100. de Sulla: Multi dubitavere, fortior, an felicior esset. Cic. Or. 3, 8. Impetus animi fortissimus. Id. Sext. 20. Vir fortis et acris animi magnique. Id. Mil. 34. Gladiator fortis et animosus. Id. Font. 15. Vir ad labores impiger, ad pericula fortis. [*Liv. 7, 40. Nondum erant tam fortes ad sanguinem civilem. Quint. Decl. 4, 22. p. 102. Has ad scelus tantum fortes manus. Macr. Sat. 2, 1. Fortis ad crimina.] Cic. Rosc. Am. 30. Vir contra audaciam fortissimus. Sen. Herc. Fur. 1283. Fortis in pueros modo. Cic. fr. ap. Non. 12, 34. In dolore podagrae Posidonium nihilo, quam hospitem meum, fortiorem. Id. Verr. 2, 1, 1. Si fortes fueritis in eo, quem etc., h. e. contra eum. Id. Phil. 12, 3. Acerrima et fortissima libertatis recuperandae cupiditas. Id. Cat. 3, 6. Dictae sunt a principibus acerrimae ac fortissimae sententiae. Id. Fam. 6, 13. f. Fortissimo et maximo animo ferre omnia. ¶ [*Solennis formula est de ducibus bellicis, qui fortes ac felices dicuntur. Ita Liv. 2, 49. eleganter Fabios fortes et felices; nam singulos antea dixerat, duces esse potuisse magnorum exercituum. Milites autem fortes et fideles appellantur, cf. 39, 32. Gloss. Liv. p. 272.] ¶ Cum infinito. Stat. Th. 10, 905. pavidas tonitru turbare puellas Fortior. ¶ Fortia facta, h. e. fortiter patrata. Virg. A. 1, 645. Fortia facta patrum. Cic. Att. 8, 22. Quod enim unquam eorum in republica forte factum exstitit? ¶ Interdum et de corporis robore usurpatur. Sic Colum. 1, 8. villicum fortem appellat. Virg. A. 11, 705. si femina forti Fidis equo, h. e. cursu praestanti. Id. G. 1, 65. Tauri fortes. Plin. ep. 4, 1. extr. Contingat modo te, filiamque tuam fortes invenire, h. e. bene valentes. (Adde ep. 21. et ep. 6, 4.) Plin. alter 11, 38, 90. Animalium fortiora, quibus sanguis crassior. Id. 32, 7, 26. Fortioribus stomachis ex jure ranas mandendas dabat. ¶ Habet etiam alias his affines notiones. Ter. Andr. 2, 6, 13. Cavit, ne unquam infamiae ea res sibi esset, ut virum fortem decet, h. e. honestum. Pl. Trin. 5, 2, 9. Sororem despondisse suam in tam fortem familiam, h. e. divitem et bene audientem. [*Ita Non. p. 306. Sed magis crediderim potentem, pollentem in civitate explicandum esse. Lindem.] Id. Mil. 4, 3, 13. de quadam muliere: Ecquid fortis visa est? h. e. formosa. [*Imo viribus pollens, vegeta. Nam non venustas quaerit ille scitus admissarius, sed bene nutritas. Lindem.] V. dicta in FORMIS. ¶ Usurpatur etiam pro munito, firmo, valido. Plin. 14, 2, 4. n. 2. Eae vites minus fertiles vino, acinis, et faece nimia, contra pruinas fortissimae sunt. Caes. B. C. 2, 2. Fortissima ligna. Sen. Hipp. 34. Fortia vincula. Et Herc. Fur. 1118. et Val. Fl. 1, 434. Fortes humeri. Sen. ib. 1116. Fortis arundo. Pallad. 3, 24. Plantae licet serius comprehendant, fortiores fient. Plin. 8, 36, 54. Invalidissimum urso caput, quod leoni fortissimum. ¶ Fortis cibus dicitur, qui valde est alibilis, valens, firmus. Plin. 18, 7, 10. n. 6. Fortiora adhiemes frumenta, legumina in cibo. ¶ Fortes oculi, acres ad intuendum et imperterritum animum significantes. Cic. Att. 15, 11. Hoc loco, fortibus sane oculis, Cassius (Martem spirare diceres) se in Siciliam non iturum. ¶ Sol fortis, calorem habens. Sen. Med. 588. Aut ubi in rivos nivibus solutis Sole jam forti medioque vere Tabuit Aemus. ¶ Translate. Cic. Or. 1, 54. Illam orationem disertam sibi et oratoriam videri; fortem et virilem non videri, h. e. viro forti gravique dignam. Et ib. 3, 9. Genus dicendi forte, vehemens, commotum in agendo, h. e. acre, vi praeditum. Et ib. 2, 43. Non semper fortis oratio quaeritur, sed saepe placida, submissa, lenis. Corn. Sev. Aetn. 2. Et quae tam fortes volvant incendia causae, h. e. tantis viribus praeditae. Gell. 5, 3. extr. Quanam verborum industria causa infirmior fieret fortior, h. e. melior, probabilior, verior. Justin. 44, 2. Saepe tormentis pro silentio rerum creditarum immortui: adeo illis fortior taciturnitatis cura, quam vitae, h. e. diligentior, intentior. Prop. 1, 5, 14. [*et Ov. Met. 4, 652.] Fortia dicta, h. e. plena jactationis ac superbiae. [*V. Burm. ad Quint. Decl. 13, 6. p. 278. ¶ Fortis pertinet quoque ad eum, qui pati molle quid non potest. Quint. Decl. 3, 1. p. 60. Ut vim turpissimam ac nefariam tentaret inferre fortiori.] ¶ Fortes Fortuna adjuvat, proverb. ap. Ter. Ph. 1, 4, 26. et Cic. Tusc. 2, 4., quo significatur, audendum conandumque esse prius, deinde exspectandum a Fortuna auxilium. Id. Fin. 3, 4. extr. In ceteris subvenies, si me haerentem videbis: sedulo, inquam, faciam: sed Fortuna fortes: quare conare quaeso. ¶ Fortes creantur fortibus (ap. Graecos ἐξ ἀγαθῶν ἀγαθοὶ) aliud proverb. ap. Hor. Od. 4, 4, 29. ¶ Olim forctis scripsere: significabant autem frugi et bonum, teste Festo. ¶ [*Confunduntur fortius et turpius. V. Cic. N. D. 1, 1, 1. ibique interpr.]

FORTĬTER, adv. magnis viribus, valide, ἰσχυρῶς. Nep. Alc. 11. Fortiter venari. Pl. Bacch. 4, 7, 25. Hunc adstringite ad columnam fortiter. Hor. Od. 1, 14, 2. Fortiter occupare portum. Petr. Sat. 9. Sublatis fortius manibus. Ov. Rem. Am. 397. Fortius attrahere lora. Id. Met. 6, 708. arserunt agitati fortius ignes. Plin. 16, 40, 77. Rigorem fortissime servat ulmus. Id. 9, 8, 9. Includi retibus se, fortissime urgentes gaudent. Id. 17, 14, 24. Fortius durant. Pallad. 11, 18. Defrutum, ubi ad spissitudinem fortiter despumaverit, h. e. valde, bene. Sic ib. 19. Fortiter verberare virgis uvas. ¶ Saepe est animose, acriter, constanter, strenue, ἀνδρείως. Cic. Att. 14, 13. Quidquid acciderit, fortiter et sapienter feramus. Id. Phil. 11, 3. Fortiter et patienter ferre dolorem. Id. Att. 15, 20. Fortiter hoc velim accipias, ut ego scribo. Id. Quint. 8. Dolabella injuriam facere fortissime perseverat. Id. Fl. 39. Cum fugitivis fortiter bellum gesserat. Id. Prov. cons. 27. Constanter et fortiter repudiare aliquid. Id. Phil. 4, 2. Animose et fortiter quippiam facere. (Fortiter facere saepe est strenue in bello gerere, forte aliquod facinus militare edere. Quint. 9, 2. et decl. saepissime.) Colum. 9, 14. Apes fortius operibus inservient. Caes. B. G. 2, 11. Fortiter impetum hostium sustinere. Et 26. Fortius pugnare. Et ib. 4, 12. Fortissime resistere. Pomp. Dig. 32, 1, 83. Fortiter aliquid defendere. Quint. 2, 4. extr. Fortissime affirmare. Et 12. Fortius dicere, h. e. acrius, vehementius. Just. 28, 2. extr. Fortius loqui, h. e. audacius, confidentius. Hor. Sat. 2, 3, 42. Fortiter perire. Facete Id. Ep. 1, 15, 26. rebus maternis atque paternis Fortiter absumptis: impigre et strenue. [*V. Spalding. ad Quint. 1, 5, 72. Burm. ib. 2, 12. p. 168. et 5, 10. p. 420.]

FORTĬTŪDO, inis, f. ἀνδρεία, est virtus animi, qua labores considerate suscipiuntur et dolores constanter perferuntur. Cic. Inv. 2, 54. Fortitudo est considerata periculorum susceptio et laborum perpessio. Id. Off. 3, 33. Fortitudo quae est dolorum laborumque contemptio. Et paulo inferius. Fortitudinem quoque aliquo modo expediunt, cum tradunt rationem negligendae mortis, perpetiendique doloris. Id. Tusc. 5, 14. Fortitudo est animi affectio cum in adeundo periculo et in labore ac dolore patiens, tum procul ab omni metu. Auct. ad Her. 3, 2. Fortitudo est rerum magnarum appetitio et rerum humilium contemptio et laboris cum utilitate ratione perpessio. [*Cf. ib. 4, 25.,

ubi opp. temeritas.] *Gell.* 12, 5. *extr.* Ea vera et proba fortitudo est, quam majores nostri scientiam esse dixerunt rerum tolerandarum et non tolerandarum. V. alias definitiones *Tusc.* 4, 24. ¶ In plur. numero. *Vitr.* 10, 22. Differentes sunt nationum fortitudines. *Cic. Off.* 1, 22. *extr.* Sunt ergo domesticae fortitudines non inferiores militaribus, *h. e.* res fortiter gestae. ¶ Refertur aliquando ad robur corporis, ut Fortitudo hircorum, ap. *Phaedr.* 4, 15. ¶ Fortitudo est etiam quod Itali dicunt *consistenza*. *Hieron. ep.* 64. *n.* 10. Haec feminalia de bysso retorta ob fortitudinem solent contexi.

[*FORTĬUSCŬLUS, a, um, diminut. fortis, idem ac forticulus. *Sutrius* ap. *Fulg. Myth.* 3, 8. Nam et Sutrius comoediarum scriptor introducit Glyconem (fortasse legend. *Glycerium*) meretricem dicentem: Myrrhinum mihi adfer, quo virilibus occurram armis fortiuscula. *B. A.* et *F.*]

FORTŬĪTO, τυχὸν, κατὰ τύχην, casu, forte. Ablativus casus adjectivi *Fortuitus*, adverbii more positus. *Cic. Or.* 55. Temere ac fortuito. Et *Or.* 1, 24. Fortuito in sermonem incidere. *Caes. B. G.* 7, 20. Non haec omnia fortuito aut sine consilio accidere potuisse. ¶ Jungitur et cum *casu*. *Cic. ib.* Ne in Deum quidem cadere videtur, ut sciat, quid casu et fortuito futurum sit. *Auct.* ad *Her.* 1, 11. Casu et fortuito navis in portum incolumis delata est. Al. utroque loco leg. *fortuitu*. Putant enim, cum *fortuito* dicimus, *casu* subaudiri, cum sit adjectivum: si cum *casu* jungatur, *fortuitu* esse dicendum, quod re vera adverbium est.

FORTŬĪTU, adv. τυχὸν, forte, fortuito. *Pl. Aul.* 2, 1, 41. Si eam senex praegnantem fortuitu fecerit. *Hirt. B. Afr.* 3. *extr.* Occasio fortuitu oblata. *Juven.* 13, 225. Non quasi fortuitu, nec ventorum rabie, sed etc. *Cic. Off.* 1, 29. Ne quid temere ac fortuitu, inconsiderate, negligenterque agamus. *Id. Phil.* 10, 2. Quod verbum tibi non excidit fortuitu: scriptum mediatum, cogitatum attulisti. Al. leg. *fortuito*. V. dicta in v. praec. ¶ Pro temere. *Plin.* 8, 16, 21. Dum fortuitu fidens non est contra feram.

FORTŬĪTUS, a, um, adj. τυχηρὸς, forte et casu accidens, in fortuna positus. *Cic. N. D.* 4, 36. Si quippiam nacti sumus fortuiti boni. Et *ib.* 1, 24. Concursus atomorum fortuitus. *Id. Top.* 19. concursio rerum fortuitarum. *Petr. Sat.* 135. At paries circa palea satiatus inani, Fortuitoque luto, *h. e.* temere et sine cura inducto. ¶ Absolute. *Tac. A.* 14, 3. Nihil tam capax fortuitorum, quam mare. ¶ Paenultima producitur ab *Hor. Od.* 2, 15, 17. Nec fortuitum spernere caespitem Leges sinebant. Sic *Phaedr.* 2, 4. et *Auson.* in *VII. Sap. de Solone* 3. At *Manil.* 1, 182., *Petr. Sat.* 135., *Juven.* 13, 225. et alii corripiunt: nisi malis ad synaeresin confugere et trisyllabam vocem facere: quod tamen durius esse videtur.

FORTŪNĂ, ae, f. τύχη, subitus et inopinatus eventus rerum accidentium, (ut ait *Lact.* 3, 29.) fors, casus. *Cic. Div.* 2, 6. Quid est enim aliud sors, quid fortuna, quid casus, quid eventus, nisi cum sic aliquid cecidit, sic evenit, ut vel non cadere atque evenire, vel aliter cadere atque evenire potuerit? ¶ Pro Dea habita fuit, et humanarum rerum domina: habuit templum Praeneste praecipue et Antii: Romae etiam fana non una, variisque cognominibus colebatur. *Fors*, *Fortuna*, *respiciens*, *primigenia*, *hujusque diei*, h. e. in omnes dies, ut docet *Cic. Leg.* 2, 11. *f.*, item *sancta*, *regina*, *conservatrix*, *obsequens* etc., ut videre est in *Inscr.* ap. *Grut.* p. 74. et seqq. V. suis loc. et in HIC *sub f.*, item *virginalis*, quam vocem vide. Pingebatur rotae aut globo insidens, ad volubilitatem inconstantiamque significandam: (unde ab *Ov.* dicitur *Pont.* 2, 3, 56. Dea in orbe stans) cui tribuebant facultatem distribuendi omnibus bona aut mala in vita, non pro cujusque merito, sed temere, inconsiderate, nullo discrimine. *Pacuv.* ap. *Auct. ad Her.* 2, 23. Fortunam insanam esse et caecam perhibent philosophi, Saxoque illam instare globoso praedicant volubilem etc. *Cic. Pis.* 10. Fortunae rotam pertimescere. *Id. Phil.* 14, 2. Vim fortunae contemnere. *Id. Sext.* 7. Fuit profecto quaedam illa reipublicae fortuna fatalis. *Id. ad Quir.* 1. Homini nihil magis optandum, quam prospera, aequabilis, perpetuaque fortuna. *Id. Cluent.* 3. Fortuna misera multumque jactata. *Id. Pis.* 16. Meam spoliatam fortunam conferam cum florente fortuna imperatoris. *Sulpic.* ad *Cic. Fam.* 4, 5. *f.* Ferre pulcherrime secundam adversamque fortunam. *Cic. Fam.* 1, 9. *med.* Afflicta fortuna. *Id. ad Brut.* 1, 10. Belli fortuna, ut in secundis, fluxa, ut in adversis, bona. Et *ib.* 1. Fortuna optima esse. *Id. Att.* 10, 4. Fortuna duriore conflictatus. Et *ib.* 9, 6. Timidius committere se fortunae. *Id. Tusc.* 5, 9. Bona corporis, et extra corpus in casu sunt atque fortuna. ¶ *Fortes Fortuna adjuvat*, proverb. V. FORTIS. ¶ Interdum sine addito de prospero eventu dicitur. *Cic. Div.* 1, 20. Eum clarissimum Graeciae, diuturna cum fortuna fore. *Id. N. D.* 3, 36. Fortunam a Deo petendam, a se ipso sumendam esse sapientiam. *Virg. A.* 3, 15. Hospitium antiquum Trojae, sociique Penates, Dum fortuna fuit. *Prop.* 1, 17, 7. Nullane placatae veniet fortuna procellae? Adde *Hor. A. P.* 201. ¶ Interdum de tristi et malo. *Sulpic.* ad *Cic. Fam.* 4, 5. *f.* In eam fortunam devenimus, ut etiam huic rei nobis serviendum sit. *Quint.* 7, 9. *Gallus* utrum avem, an gentem, an nomen, an fortunam corporis significet, incertum est, *h. e.* castratum esse. ¶ *Sortiri fortunam oculis* de Aenea telum in Turnum intorquente, et locum in corpore vulneri maxime opportunum, quem fortuna dabat, oculis designante, ap. *Virg. A.* 12, 920. Cunctanti telum Aeneas fatale coruscat Sortitus fortunam oculis, et corpore toto Eminus intorquet. Id ex *Hom. Iliad. l.* 10. *v.* 311. Εἰςορόων χρόα καλὸν, ὅπῃ εἴξειε μάλιστα. In re non dissimili ita locutus *Tac. A.* 2, 14. Densarent ictus, ora mucronibus quaererent. ¶ Sumitur et pro statu et conditione rerum aut hominum. *Nep. Att.* 11. Sui cuique mores fingunt fortunam. *Cic. Amic.* 16. Amplificare fortunam. *Id. Off.* 1, 13. Est autem infima conditio et fortuna servorum. *Id. Fin.* 5, 9. Homines infima fortuna. ¶ Fortuna populi R., Fortuna imperii, ap. *Tac. H.* 3, 47. et *ib.* 4, 57. est non solum status et spes, sed etiam auspicium et majestas. ¶ In plur. numero. *Ter. Andr.* 1, 1, 69. Omnes omnia bona dicere, laudare fortunas meas, qui gnatum haberem tali ingenio praeditum. *Id. Ph.* 1, 4, 24. Si eo meae fortunae redeunt, Phanium, abs te ut distrahar, nulla est mihi vita expetenda. *Cic. Sull.* 23. *extr.* Et secundas fortunas amittere coactus est, et in adversis sine ullo remedio permanere. ¶ Saepe *fortunae* ponuntur pro facultatibus, re familiari, divitiis. *Cic. Rosc. Am.* 3. A Chrysogono peto, ut pecunia fortunisque nostris contentus sit. *Id. Verr.* 2, 1, 44. Iis praetor adimere bona fortunasque poterit. Ubi *Ascon.* Bona in ipsis possessionibus, fortunae in fructibus earum. *Id. Dom.* 10. Imminebat furor tuus omnium fortunis et bonis. ¶ In singulari num. *Scaev. Dig.* 4, 7, 40. *f.* Argentarius coactor totam fortunam in nominibus habebat. *Ov. Trist.* 5, 2, 55. vitamque dedisti: Nec mihi jus civis, nec mihi nomen abest: Nec mea concessa est aliis fortuna. [*Ap. *Tac.* frequens dicendi usus. *Vellejo* vindicat *Ruhnk.* 6, 60, 1. V. *Spalding.* ad *Quint.* 6, 1, 50. qui ruenti latinitati accenset.] ¶ Per *fortunas*, adjurandi, obsecrandique formula: *Cic. Att.* 5, 11. Ne provincia nobis prorogetur, per fortunas, dum ades, quidquid provideri potest, provide. Adde *ib.* 13. et *ib.* 3, 20. ¶ *Fortunae filius*, proverb. felix, fortunatus. *Hor. Sat.* 2, 6, 49. ¶ *Fortunas* pro *fortunae*, ut *familias*, *escas*, *vias*, *Monetas*, *Latonas*, in genit. sing. *Naevius* ap. *Prisc.* 6. p. 679. Ei venit in mentem hominum fortunas. ¶ [*Permutantur in codicibus *fortuna* et *natura*, V. *intpp.* ad *Prop.* 2, 18, 17. coll. 3, 5, 44. *Burm.* ad *Quint. Decl.* 9, 16. p. 204. et *casus*. *ib.* 4, 13. p. 95. et *forma*. V. *Schaef.* ad *Plin. ep.* 3, 3, 4.]

[FORTŪNĀLIS, e, adj. ad fortunam pertinens, fortunatus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 449, 2. T. Flavius Fortunalis. *F.*]

*FORTŪNĀLES, ium, sic dicti sunt Tereses populi, quorum urbs in Hispania Baetica fuit vel in Lusitania. *Plin.* 3, 1. *B. A.*

*FORTŪNĀRĬUS, a, um, adj. *Jul. Valer. res gest. Alex. M.* (ed. *Maio*) 1, 54. In haec et hujuscemodi fortunaria dispositis equis et itinere proviso. *B. A.*

*FORTŪNĀTA, ae, f. aeon haereticorum. *Tert. adv. Valent.* 8. *B. A.*

FORTŪNĀTĒ, adv. εὐτυχῶς, feliciter, prospere. *Cic. Fin.* 3, 7. Necessario sequitur, omnes sapientes semper feliciter, absolute, fortunate vivere.

FORTŪNĀTIM, adv. idem quod fortunate. *Enn.* ap. *Non.* 2, 334. Fortunatim, feliciter, ac bene vortat.

*FORTŪNĀTĬO, onis, f. et Fortunātor, oris, m. ap. *August.* *B. A.*

FORTŪNĀTUS, a, um, adj. εὐτυχὴς, cui fortuna favet, felix. *Cic. Cat.* 2, 4. O fortunatam rempubl., si quidem hanc sentinam hujus urbis ejecerit! *Id. Q. Fr.* 2, 14. *f.* Nihil nobis expeditis, si valebimus, fore fortunatius. *Id. Senect.* 9. Mihi vero Cn. et P. Scipiones comitatu nobilium juvenum fortunati videbantur. *Vell.* 2, 12. Fortunatissimo proelio decertavere. *Varr. L. L.* 5, 9. Quod bonum, fortunatum, felixque, salutareque siet populo R. Quiritium. *Similes alias formulas bene ominandi* V. in FAUSTUS et FELIX. ¶ Item dives. *Cic. Or.* 2, 86. Cum coenaret Simonides apud Scopam, fortunatum hominem et nobilem. *Caes. B. G.* 6, 34. Quid hanc miseram et tenuem sectamini praedam, quibus jam licet esse fortunatissimis? Adde *Cic. Off.* 2, 20. ¶ Cum casu genit. Graecorum more. *Virg. A.* 11, 416. Ille mihi ante alios fortunatusque laborum, *h. e.* felix in malis et calamitatibus suis. ¶ Fortunatae insulae, *die Canarischen Inseln*, in oceano Atlantico sunt, ad Africam pertinentes, quas *Pl. Trin.* 2, 4, 148. Fortunatorum insulas appellat. Nomen habent a coeli temperie et soli fertilitate: olim creditae Elysium et beatarum animarum sedes: quo allusit *Virg. A.* 6, 638. Devenere locos laetos, et amoena vireta Fortunatorum nemorum. V. *Plin.* 6, 32, 37.

[FORTŪNENSIS, e, adj. ad fortunam pertinens. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 649, 10. Claudia Fortunensis. *F.*]

[FORTŪNĬO, onis, m. dimin. is, cui Fortuna aliquantulum favet. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 917, 16. Lurius Fortunio. *F.*]

FORTŪNO, as, a. 1. εὐδαιμονίζω, prospero, secundo. *Cic. Fam.* 2, 2. Tibi patrimonium Dii fortunent. *Id. ib.* 15, 7. Eumque honorem Deos tibi fortunare volo. *Hor. Ep.* 1, 11, 22. Tu quamcumque Deus tibi fortunaverit horam, Grata sume manu. *Afran.* ap. *Non.* 2, 315. Deos ego omnes, ut fortunassint, precor, *h. e.* ut fortunent. Adde *Pl. Trin.* 2, 4, 175. et *Pers.* 2, 45. Ubique autem Diis tribuitur, quorum in manu Fortunae vis esse dicitur.

[FORTŪNŬLĂ, ae, f. dimin. fortunae, parva fortuna. Est nomen R. *Inscr.* Christiana ap. *Fabrett.* p. 327. *n.* 467. Respectus, et Fortunula parentes filio dulcissimo. Adde aliam apud *eund.* p. 586. *n.* 191. *F.*]

[FŎRŬLĀNUS, a, um, adj. ad Forulos pertinens, vicum Marsorum in Sabinis prope Amiternum. V. v. seq. *Inscr.* ap. *Mur.* 1098, 1. C. Sallio C. F. Qui. Proculo patrono civitatis Amiterninorum Vicani Forulani patrono benemerenti. Adde aliam apud *eund.* 233, 4. *F.*]

FŎRŬLI, orum, m. plur. loculi, plutei, quibus libri asservantur: a *foris* circensibus, ut *Festus* docet. *Suet. Aug.* 31. Libros Sibyllinos condidit duobus forulis auratis sub Palatini Apollinis basi. *Juven.* 3, 219. Hic libros dabit, et forulos, mediamque Minervam. ¶ Est et nomen vici in Sabinis apud Marsorum confinia, nunc *Civita Tomassa* appellati. *Virg. A.* 7, 714. [*Liv.* 26, 11. *Sil.* 8, 417. In *Livio* vicus appellatur. *B. A.*]

FŎRUM, i, n. ἀγορὰ, locus spatiosus in urbe, in quo res venduntur, et negotia fiunt: a *fero*, ut vult *Varr. L. L.* 4, 32. Quo conferrent suas controversias, et quae vendere vellent, et quo quaeque ferrent, forum appellarunt. *Id. ib.* Forum boarium, olitorium, cupedinis, piscarium. *Id. R. R.* 1, 54. vinarium. *Ulp. Dig.* 1, 12, 1. *med.* suarium. *Sall. Jug.* 51. Oppidum Vacca, forum rerum venalium totius regni maxime celebratum. ¶ *Varro cit. L. L.* 4. tradit, omnia fora rerum venalium, quae Romae erant, contracta postea fuisse in unum locum, quod *macellum* dictum fuit, ubi omnia, quae ad victum pertinent, vendebantur. ¶ Item locus, in quo jurisdictio exercetur, conciones habentur ad populum, causae aguntur, qui saepe idem est locus cum foro negotiorum, quae occasione convenientium civium fiunt, ut in Foro Romano. *Cic. Verr.* 2, 3, 15. Ne extra suum forum vadimonium promittere cogantur. *Id. Fam.* 5, 8. Ut primum forum attigi, *h. e.* coepi versari in publico, civilia studia exercere, reipublicae operam dare, causas agere. *Suet. Ner.* 7. Deducere in forum, *h. e.* in publicum, et ad reipublicae studia et officia admovere. *Senec. prooem. Contr. l.* 2. Parare se foro et honoribus. *Tac. A.* 39. Frustra studia fori et civilium artium decus in silentium acta, si militarem gloriam alius occuparet. *Nep. Cat.* 1. Hortatu L. Valerii Romam demigravit, in foroque esse coepit. *Id. Att.* 10. Ad adventum imperatorum foro decesserat, timens proscriptionem, *h. e.* publico abstinuerat. *Senec. Ben.* 4, 39. Cedere foro. V. CEDO. *Cic. Verr.* 2, 4, 54. *extr.* Pacem cum bello, leges cum vi, forum et jurisdictionem cum ferro et armis conferatis. *Virg. G.* 2, 502. ferrea jura, Insanumque forum. *Ov Fast.* 4, 188. Et fora Marte suo litigiosa vacent. ¶ *Forum agere* est jurisdictionem exercere, et dicitur fere de magistratibus in provinciis. *Cic. Att.* 5, 16. *ad f.* Appius in ultimam provinciam se conjecit, Tarsum usque: ibi forum agit. Sic *Virg. A.* 5, 757. gaudet regno Trojanus Acestes, Indicitque forum, et patribus dat jura vocatis. ¶ Ipsa oppida, aut vici in provinciis in quae conveniebant provinciales negotiorum, seu nundinarum, vel jurisdictionis, et litium causa, *fora* appellantur, ut Forum Aurelium in Etruria, Forum Livii in Aemilia, nunc *Forli*, Forum Cornelii, Julii, Sempronii, etc., de quibus V. FOROCORNELIENSES, FOROJULIENSES, FOROSEMPRONIENSES etc. *Cic. Fam.* 12, 5. Erat Claternae Hirtius, ad Forum Cornelium Caesar. ¶ [*Forum Aurelium*, quod et Forum Aurelii *Anton. Itin.*, meminit *Cic. Cat.* 1, 9. ¶ *Forum Livii* meminit *Plin.* 3, 15. Hodie est *Forli*. ¶ *Forum Cornelii*, in Aemilia. *Mart. epigr.* 3, 4. Forum Cornelium est *Cic. Fam.* 12, 5. V. *Forocorneliensis*. ¶ *Forum Julii* in Gallia Narbonensi fuit, hodie *Frejus*. *Planc.* in *Cic. Fam.* 10, 15. et 17. *Plin.* 3, 4. *Mela* 2, 5. ¶ Aliud est Forum Julii in Venetis, cujus incolae *Forojulienses transpadani* audiunt *Plin.* 3, 19. ¶ Fuit et Forum Julii in Hispania Baetica, quod et Illiturgi dictum. *Plin.* 3, 1. ¶ *Forum Sempronii* in Umbria fuit. V. *Forosemproniensis*. ¶ *Forum Voconii*, Galliae Narbonensis oppidum. *Planc.* in *Cic. Fam.* 10, 17.

lin. 3, 4. Forum Voconium audit *Lepid.* in *Cic.* *am.* 10, 34. ubi ed. *Ernest.* habet *Vocontium.* ¶ *orum Appii*, in Latio. *Cic. Att.* 2, 10. ¶ *Forum ovum*, in Piceno. *Plin.* 3, 12. Hodie *Vescovio.* Et aliud ejusdem nominis, prope Parmam, hodie *ornovo*, cujus cives Foronovani dicti. *Inscr.* ap. *rut.* p. 492. *n.* 5. ¶ *Forum Neronis.* V. *Forocronienses.* ¶ *Forum Allieni*, in Gallia transpaana. *Tac. H.* 3, 6. Hodie *Ferrara.* ¶ *Forum lodii*, oppidum Etruriae. *Anton. Itin.* Hinc *praeectura Claudia Foroclodii* ap. *Plin.* 3, 5. V. *Forolaudienses.* ¶ Et aliud, ejusdem nominis, in allia cispadana. *Plin.* 3, 15. ¶ *Forum Truentinorum*, in Gallia cispadana. *Plin. ib.* ¶ *Forum opilii*, Galliae cispadanae oppidum. *Id. ib. Forum populi* audit *Tab. Peut.* Hodie *Forlimpopuli.* *. Foropopulienses.* ¶ *Forum Gallorum* meminit *alba* in *Cic. Fam.* 10, 30. ¶ *Forum Vibi* (*Viii*). V. *Forovibienses.* ¶ *Forum Trajani*, oppium Sardiniae. *Anton. Itin. B. A.*] ¶ Fora pluima Romae fuere, sed judicialia tria maxime, Romanum, Julii Caesaris, et Augusti; quibus alia postea adjecta sunt. Primum quod absolute et *κατ' ἐξοχήν* Forum dicitur, fuit omnium ornatissiaum propter aedificia, et frequentissimum propter udicia, inter Colles Capitolinum et Palatinum: bi curia, rostra, comitium, tabernae argentariae, orticus circa columnis nixae, basilicae, templa nagnifica, etc. *Mart.* 3, 38. Causas, inquis, agam Cicerone disertius ipso: Atque erit in triplici par nihi nemo foro. *Senec. Ira* 2, 9. Circumscriptioes, furta, fraudes, quibus trina non sufficiunt fora. Adde *Stat. Silv.* 4, 9, 15. De foro Augusti *Suet. Aug.* 29. Forum exstruxit cum aede Martis ltoris etc. Fori exstruendi causa fuit hominum et judiciorum multitudo, quae videbatur, non sufficientibus duobus, etiam tertio indigere. *Ov. Pont.* 4, 15, 16. domus Augusto continuata foro. De Foro Jul. Caesaris *Suet. Caes.* 26. Forum de manubiis inchoavit, cujus area super HS millies constitit. ¶ *Scisti uti foro* proverbium est ap. *Ter. Ph.* 1, 2, 29. h. e. scisti servire tempori, ductum a negotiatoribus, qui ante locum commercii non praescribunt, quanti vendant, quae advehunt, sed secundum annonam fori, quam deprehenderint, consilium de vendendis aut non vendendis mercibus sumunt. *Donatus.* ¶ *Res in meo foro vertitur*, aliud proverb. ap. *Pl. Most.* 5, 1, 10. h. e. res est mihi cum iis, quos vitare non possum, quemadmodum in suo foro recusare nemo potest, quin judicium subeat: vel versor in periculo, quod non possum effugere. ¶ *In alieno foro litigare* apud *Mart. ep. praef. l.* 12. est perplexum et turbatum esse, ut ii, qui in alieno foro litigant, cujus neque morem judiciorum, neque rationem agendi, aut loquendi plane sciunt. ¶ *Forum aleatorium* per similitudinem dicitur cubiculum, in quo lusuri conveniunt. *August.* ap. *Suet. Aug.* 71., ubi alii intelligunt alveolum lusorium: nam hac notione videtur certo usurpari a *Senec. Consol. ad Polyb.* 36. Tesseris ac foro acerbissimi funeris levabat mala. V. FORI. ¶ *Forum coquinum* fuit Romae locus, ubi coqui conveniebant, parati suam locare operam conducentibus. *Pl. Ps.* 3, 2, 1. Forum coquinum qui vocant, stulte vocant; Nam non coquinum est, verum furinum est forum. ¶ *Foro mersi* ap. *eund. Epid.* 1, 2, 16. dicuntur, qui aere alieno obruti sunt. In foro enim erant argentariorum tabernae, ubi pecunia dabatur cuivis fenori. ¶ *Forum* est etiam vasis vinarii genus, nempe pars torcularis, in quo ponuntur uvae, vel oleae prelo calcandae. *Colum.* 11, 2. *med.* Torcularia et fora diligenter emundata lotaque, et si res ita exegerit, picata. Adde 12, 18. ¶ Adde ex *Festo*, id *forum* antiquos appellasse, quod nunc vestibulum sepulcri dici solet. *Cic. Leg.* 2, 24. Quod autem lex *forum*, id est vestibulum sepulcri, *bustumve usucapi* vetat, tuetur jus sepulcrorum.

FŎRUS, i, m. idem quod forum, idest locus rebus venalibus, negotiis, judiciis destinatus. *Lucil.* ap. *Charis.* 1, 55. et ap. *Non.* 3, 96. Romanis ludis forus olim ornatu lucernis. *Pompon. ib.* Balnea, forus, macellus, fana, portus. Adde *Sall. fragm. ib.* ¶ De foris navium, etc. V. FORI.

FORVUS, formus, *h. e.* calidus, apud veteres. *Serv.* ad *A.* 8, 453.

*FOSI, orum, populi Germaniae inferioris, circa Albim flumen, vel inter Albim et Vistulam, Cheruscis conterm:ini. *Tac. G.* 36. Nemo unquam de illis, nisi *Tacitus*, mentionem fecit. *Cluverio* sunt ipsi Saxones, dissentiente *Cellario. B. A.*

FOSSĂ, ae, f. *τάφρος*, locus, unde effossa est terra: a *fossum* sup. verbi *fodio.* *Cic. Tusc.* 5, 29. Ejusque fossae transitum ponticulo ligneo conjunxisset. *Plin.* 6, 26, 30. Fluvius fossa perductus. *Id.* 33, 4, 21. Fossam cavare. *Id.* 6, 29, 33. ducere. *Id* 36, 9, 14. *n.* 3. perducere. *Caes. B. G.* 7, 69. praeducere. *Plin.* 18, 26, 64. purgare, aut novam facere. *Plin. alter ep.* 10, 50. percutere, *h. e.* ducere, facere. *Tert. adv. Haeret.* 10. Hanc tibi fossam determinavit ipse, qui te non vult aliud credere, quam quod instituit, *h. e.* hos tibi fines praescripsit. ¶ Speciatim sumitur pro receptaculo aquae manufacto ad urbes, oppida, castra, aut alia hujusmodi munienda. *Cic. Att.* 9, 12. Populi R. exercitus Cn. Pompejum circumsidet, fossa et vallo septum tenet. V. FOVEA. *Festus in Quiritium*, et *Liv.* 1, 33. Quiritium fossae dicuntur, quibus Ancus Martius circumdedit Urbem, quam secundum ostium Tiberis posuit: ex quo etiam Ostiam. Et quia populi opera eas fecerat, appellavit Quiritium. ¶ In agris aliae sunt *fossae caecae*, aliae *patentes.* Patentium ratio cuivis clara et aperta: caecarum vero conficiendarum modus traditur a *Colum.* 2, 2. *med.* et *Pallad.* 6, 3.: sulcis enim in altitudinem tripedaneam depressis, cum parte dimidia lapides, vel glaream receperint, aequentur superjecta terra, quae fuerat effossa, vel, si nec lapis erit, nec glarea, sarmentis, vel quibuscumque virgultis cooperiantur. Eadem fere habet *Plin.* 18, 6, 8. *n.* 3., sed rem non omnino intellexisse videtur. ¶ Translate usurpatur pro pudendo muliebri. *Auct. Priap.* 83. Tibi haec paratur, ut tuum ter aut quater Voret profunda fossa lubricum caput. ¶ Item pro podice puerili. *Juven.* 2, 1. Inter Socraticos notissima fossa cinaedos. ¶ [*Fossa Mariana.* V. *Marianus.* ¶ *Fossa Drusiana.* V. *Drusianus.* ¶ *Fossa Neronis*, quam Nero a Baiano lacu Ostiam versus navigabilem inchoaverat, ut refert *Plin.* 14, 6. V. *Suet. Ner.* 31. ¶ *Fossa Clodia*, ex Medoaco minore deducta. *Plin.* 3, 16. ¶ *Fossa* dictum est fretum, quo Sardinia a Corsica diremta est, ab insula hujus nominis in freto, vel prope sita. *Plin.* 3, 6. Insulae hodiernum nomen est *Isala Rossa.* V. *Cluverium. B. A.*]

[FOSSĀRĬUS, ii, m. clericus, cui olim, ut ait *Hieronym. ep.* 1. *n.* 12., id officii erat, ut linteo cadaver obvolveret, et fossam humum lapidibus construens ex more tumulum pararet; idem ac fossor, quam vocem V. infra. *Inscr.* ap. *Mur.* 1969, 5. Felix fossarius in *pace. F.*]

FOSSĀTUM, i, n. posterioris Latinitatis vox est, et significat vel fossam, vel munimentum fossa factum. *Pallad.* 10, 13. de hortis: Circumveniente fossato, vel luto structis parietibus. *Capitolin. Gord.* 28. Castra omnia fossato circuibat. Adde *Veg. Mil.* 4, 16. ¶ Sunt qui afferunt etiam verba *Plin.* 17, 21, 35. *n.* 4. ubi ait: Fossatum purgari, et extendi, ne crudum relinquatur. At *Hard.* legit *fossum.* ¶ Est etiam *fossatus*, *i*, m. terminus in agris in ipsa fossa positus, apud Scriptores rei agrariae, *Goes.* p. 254 et 267.

FOSSĬCĬUS, a, um. adj. *ὀρυκτός*, idem quod fossilis. *Varr. R. R.* 1, 7. Fossicia creta. Et *mox.* Fossicius sal. *Plin.* 36, 23, 54. Arenae tria genera, fossicia, fluviatilis, et marina. *Pallad.* 1, 10. Arenae fossiciae tria sunt genera, nigra, cana, rufa.

FOSSĬLĬS, e, adj. *ὀρυκτός*, qui e terra effoditur. *Varr. R. R.* 2, 11. Sal melior fossilis, quam marinus. *Plin.* 36, 18, 29. Fossile ebur. Et *ib.* 26, 66. Fossiles arenae. *Ammian.* 24, 6. Fossile flumen.

FOSSĬO, onis, f. *ὄρυξις*, actus fodiendi. *Cic. Senect.* 15. *med.* Fossiones agri et repastinationes. *Plin.* 17, 26, 39. Amygdalae si colantur fossione, florem amittunt. *Colum.* 11, 2. *med.* Omnibus mensibus non solum seminariis, sed etiam novellis vineis danda fossio est.

FOSSO, as, a. 1. idem ac fodio. *Enn.* ap. *Varr. L. L.* 6, 5. *a med.* Decretum est fossare corpora telis.

FOSSOR, oris, m. *ὀρυκτήρ*, qui fodit. *Virg. G.* 2, 264. Et labefacta movens robustus jugera fossor. ¶ Translate dicitur de homine agresti, et imperito. *Pers.* 5, 122. Cum sis cetera fossor. Adde *Catull.* 22, 10. Speciatim dicitur de eo, qui cuniculos agit, ut obsessae urbis muros eruat. *Stat. Th.* 2, 418. ceu septa novus jam moenia laxet Fossor. ¶ Idem est etiam ac paedico. *Auson. Ep.* 49. Perversae Veneris postico vulnere fossor. ¶ Item *fossores*, qui et *fossarii*, appellati sunt clerici, qui subterranea Christianorum coemeteria aut fodiebant, aut certe aptanda curabant. *Inscr.* ap. *Mur.* 1970, 3. Leo fossor fecit sibi, et virginiae suae. Adde aliam *ib.* 6.

FOSSŬLĂ, ae, f. *ὀρυγγάτιον*, diminut. fossae. *Cato R. R.* 161. Deinde fossulas facito, qua radices asparagi demittas. *Colum.* 11, 3. *f.* Locum circumdare fossula. Et 12, 44. Fossulae tripedaneae.

FOSSŪRĂ, ae, f. *ὄρυγμα*, fossio. *Colum.* 4, 14. Hanc planam fossuram maxime nos probamus. *Suet. Cal.* 37. Complanata fossuris montium juga. *Vitr.* 8, 1. Summa fossura operiatur arundinibus, *h. e.* summa fossae pars.

FOSSUS, a, um, part. a *fodio*, *ὀρυκτός.* *Plin.* 19, 6, 32. Caepas ter fosso solo seri jubent. *Mart.* 14, 49. Exercet melius vinea fossa viros. *Pallad.* 12, 6. Terra fossa et subacta.

FOSTIAM pro hostia, et

FOSTIM pro hoste, antiqui dicebant teste *Festo* in *Fedum.* V. initium litterae *F.*

*FOTIO, onis, f. fotura. *Gloss. B. A.*

[FOTIS, idis, f. nomen proprium mulieris, quae fuit amica *Appuleji*, de qua ipse mentionem facit *Met.* 2. et alibi saepissime: videtur ita esse appellata a *fovendo. F.*]

*FOTŪRA, ae. f. i. q. fotus. *Gloss. B. A.*

FOTUS, a, um, part. a *foveo*, *θαλφθείς.* *Cic. N. D.* 2, 48. Pulli a matribus exclusi fotique. *Plin.* 31, 9, 45. Sal dentium dolori cum aceto fotus, et illitus cum resina prodest, *h. e.* fovendo admotus. *Virg. A.* 1, 699. Ascanium fotum gremio Dea tollit in altos Idaliae lucos, *h. e.* complexum quasi fovendi causa: ut *ib.* 722. interdum gremio fovet.

FŌTUS, us, m. fovendi actus, fomentum, *πυρίασις.* In sexto casu sing. *Plin.* 23, 9, 82. Utilis est igni sacro, fotu. Et *ib.* 1, 10. Decoctum eorum coeliacos juvat et potione et fotu. ¶ In aliis et translate. *Prud. in Symm.* 2, 583. queis gloria fotibus aucta Sic cluat. ¶ Proprie *Id. Hamart.* 304. tactus Palpamen tenerum blandis e fotibus ambit. *Capell.* 1, 13. Ne uxoris Cyllenius fotibus repigratus, somnolento repente torpore marceret.

FŎVEA, ae, f. *βόθυνος*, fossa brevis, profunda, et in summo tantum patens: quales sunt, quibus fronde obtectis feras decipiunt, et quibus sepeliuntur cadavera etc. scrobs, caverna: vocis etymon V. in FAVISSAE. *Cic. Phil.* 4, 5. Res est vobis cum immani tetraque bellua; quae, quoniam in foveam incidit, obruatur. *Plin.* 10, 38, 58. Foveis feras venari. *Virg. G.* 3, 558. cadavera humo tegere, et foveis abscondere discunt. Ubi *Pier.* docet in antiquissimo codice *fossis* legi: esse autem discrimen, quia *fossae* sunt ampliores, et ad vallos murosque urbis pertinent: *foveae* angustiores brevioresque, atque ad eos usus, qui modo dicti sunt, aut iis similes. In loco *Virgilii* si *fossis* legatur, indicari multitudinem cadaverum, quibus sepeliendis foveae non satis essent, sed fossae postularentur. ¶ Translate pro dolo et insidiis ponitur. *Pl. Poen.* 1, 1, 59. Ita decipiemus fovea lenonem Lycum. *Id. Pers.* 4, 4, 45. Vide sis: ego ille doctus leno paene in foveam incidi. *Tert. Anim.* 19. Genitales feminae foveae, *h. e.* uterus.

[FŎVĒLĂ, ae, f. idem ac fomentum, recreatio. *Tert. Anim.* 7. Incorporalitas est immunis a poena, et a fovela. *F.*]

FŎVĔO, es, fōvi, fotum, a. 2. *θάλπω*, calorem vigoremque nativum procurare ac tueri, calefacere. *Cic. N. D.* 2, 52. Gallinae ex ovis pullos cum excluserint, ita tuentur, ut et pennis foveant, ne frigore laedantur. *Pl. Capt.* 4, 2, 67. Laridum atque epulas foveri foculis ferventibus. *Curt.* 5, 4. Mare modico tepore terras fovet. *Plin.* 9, 10, 12. Quidam oculis spectandoque ova foveri ab iis putant. *Id.* 8, 36, 54. Ursi fetus rigentes apprimendo pectori fovent. ¶ Saepe est medicorum verbum, et significat membrum affectum aspergendo quidpiam, aut applicando tepefacere, mollire, mitigare, refrigerare, unde dolor leniatur, [**θεραπεύειν*, curare.] *Col.* 6, 12. Si genua intumuerint, calido aceto fovenda sunt. *Cels.* 6, 8. Nares exulceratas fovere vapore aquae calidae. *Virg. A.* 12, 420. Fovit ea vulnus lympha longaevus Iapyx. *Plin.* 24, 9, 37. Cortice et foliis in vino decoctis foveri nervos. *Id.* 32, 9, 34. Panos fovere ex scorpione in vino decocto. *Lucil.* ap. *Non.* 4, 210. Ventrem fovere ex molito hordeo, uti cataplasmo. *Plin.* 28, 12, 50. et *Cels.* 1, 5. et 4, 2. *n.* 4. Aqua frigida fovere. *Plin. ib.* Lacte asinino fovere cutem. Translate *Cic. Att.* 12, 18. Fovere dolores suos. *Gell. praef. med.* Oblectare et fovere animum. ¶ Ap. *Virg. A.* 1, 722. fovere gremio: Et *ib.* 4, 686. fovere sinu: Et *ib.* 8, 387. lacertis amplexu molli fovere, est amplecti, ut faciunt matres cum infantibus suis. Ap. *eund. A.* 10, 838. ipse aeger anhelans Colla fovet, *h. e.* collum caputque defatigatum manu sustinens, aut nixus trunco recreat. Alio sensu *Id. ib.* 9, 56. Non aequo dare se campo, non obvia ferre Arma viros, sed castra fovere, *h. e.* sedere inclusos castris, more gallinarum ova foventium. Simile est illud *ib.* 4, 193. Nunc hiemem inter se luxu, quam longa, fovere. Ubi *Servius*: Veteres *fovere* pro diu incolere et inhabitare dixerunt, ut ipse alibi (*G.* 3, 420.) coluber fovit humum. *Auct. Priap.* 83. Puella nec jocosa te levi manu Fovebit. ¶ Saepe est alere, nutrire, favere, provehere, tueri. *Cic. Q. Fr.* 3, 1, 3. Scribis de Caesaris summo in nos amore: hunc tu fovebis. *Virg. A.* 10, 93. Fovere bella. *Id. ib.* 4, 218. famam inanem. *Suet. Vesp.* 18. ingenia et artes. *Tac. H.* 1, 8. partes alicujus. [**Id. A.* 12, 1. Huic Pallas, illi Calistus fautores aderant; at Aelia Petina e familia Tuberonum Narcisso fovebatur. Plura hujus ap. *Tac.* frequentissimi generis dicendi exempla dabit *Böttich.* in *Lex. Tac.* p. 206. Adde *Suet. Aug.* 17. *f.* Reliquos Antonii reginaeque communes liberos, — mox pro conditione cujusque sustinuit ac fovit. Cf. *Tac. A.* 4, 8. Ne secus, quam suum sanguinem, foveret ac tolleret.] *Mart.* 9, 49. spem. *Val. Fl. prol.* virtutes. *Liv.* 3, 65. voluntatem alicujus. *Id.* 38, 6. aliquem certa spe. *Ov. Met.* 7, 633. animo vota. *Pl. Bacch.* 4, 10, 1. aliquid in pectore, *h. e.* cogitare. *Plin. ep.* 1, 14. exhortationibus alicujus adolescentiam. *Tibull.* 2, 7, 6. Credula spes vitam fovet. *Tac. A.* 14, 55. Ratione, consilio, praece-

ptis pueritiam alicujus fovere. *Id. H.* 3, 83. Spectator populus hos, rursus illos clamore et plausu fovebat. *Ov. Trist.* 4, 10, 41. colere et fovere poetas. *Cic. Fam.* 1, 9. *med.* Inimicum meum sic amplexabantur, sic in manibus habebant, sic fovebant, sic me praesente osculabantur, ut etc. *Id. Mur.* 35. Fovere sensus hominum, delinire animos, adhibere voluptates. *Quint.* 1, 2. *med.* Magister eum, in quo studium ingeniumque perspexerit, in suam quoque gloriam peculiariter fovebit.

FOVII, nunc Fabii dicuntur: dicti, quod princeps gentis ejus ex ea natus sit, cum qua Hercules in fovea concubuit. Alii putant, eum primum ostendisse, quemadmodum ursi et lupi foveis caperentur. *Festus.*

F R

FRĂCĔO, es, ui, n. 2. fracidus fio. V. *Catonis* locum in FRACESCO. ℙ Translate. *Festus.* Fracebunt, displicebunt.

FRACES, um, f. plur. sunt carnes olearum trapeto commolitarum et prelo expressarum reliquae: a ῥάξ, ῥακὸς, quod a ῥάσσω pro ῥήσσω, frango: vocantur Graece στέμφυλα a στέμβω pro στείβω, calco. *Id. ib.* Oleum e cortinis in labra fundendum, ut fraces et amurca liquentur. *Cato R. R.* 64. Oleum quam diutissime in amurca et in fracibus erit, tam deterrimum fiet. *Grat. Cyn.* 474. Subsiduasque fraces diffusaque Massica prisco Sparge cado. Adde *Col.* 6, 13. et *Vitr.* 7, 1. ℙ *Frax* in recto singulari legitur in *Gloss. Philox.* ℙ *Frages* etiam pro *fraces* in quibusdam codd. scriptum est: unde apparet ab antiquo *frago* pro *frango* vocem deductam esse. V. *Voss. Etym.*

FRĂCESCO, is, n. 3. σήπομαι, πύθομαι, fracidus fio, putresco. *Cato R. R.* 128. Terram cretosam sumito, eo amurcam infundito, paleas indito: sinito quatriduum fracescat; ubi bene fracuerit, etc., *h. e.* fermentetur, concalescat, atque intumescat. *Varr. R. R.* 1, 55. Olea, de qua fit oleum, congeri solet acervatim per dies singulos in tabulata, uti ibi mediocriter fracescat. Et *mox.* Olea si nimium diu fuit in acervis, caldore fracescit, et oleum foetidum fit. *Col.* 1, 6. *med.* Oleum quoque minus provenit, si congelatur, quam si fracescat. [Ita *Schneid.* legend. monet, approbante *Del-Bene*, qui ita vertit: *anche l'olio congelandosi, in minor copia vien fuori, che sobbollendo. F.*]

FRĂCIDUS, a, um, adj. σαπρὸς, plusquam maturus, putrescens. *Cato R. R.* 64. Factores (*volunt*) ut (*olea*) in tabulato diu sit, ut fracida sit, quo facilius (*oleum*) efficiant.

*FRACTILLUM, i, n. dimin. instrumentum ad frangendum piper. Ita *Gloss. Isid. B. A.*

FRĂCTĬO, onis, f. actus frangendi, κλάσις. *Hieron. ep.* 108. *n.* 8. et *August. de cons. Euangelist.* 4, 25. Fractio panis.

FRACTOR, oris, m. qui frangit, κλάστης. *Sid. ep.* 3, 13. Vesicarum ruptor, fractorque ferularum.

FRACTŪRĂ, ae, f. κλάσις, locus ruptus. *Cato R. R.* 160. Ad luxum, aut ad fracturam alliga, sanum fiet. *Cels.* 8, 10. Quo propior fractura capiti (*ossis*) vel superiori, vel inferiori est, eo pejor est. *Plin.* 29, 6, 39. Cochleae fracturis aurium illinuntur. (Adde 22, 8, 81. et 31, 11, 47.) *Id.* 33, 4, 21. Fracturae silicum.

FRACTUS, a, um, part. a *frango*, ruptus, infractus, κεκλασμένος. *Cic. Phil.* 11, 6. Fractum crus. *Id. Verr.* 2, 4, 25. Annulus fractus et comminutus. *Id. Att.* 4, 3. Domus fracta conjectu lapidum. *Caes. B. G.* 4, 29. et *Hor. A. P.* 20. fractae naves. *Id. Sat.* 2, 8, 81. fracta lagena. *Id. Ep.* 10, 6. fracti remi. *Id. Od.* 2, 14, 14. fracti fluctus. *Virg. G.* 3, 161. fractae glebae. *Plin.* 19, 3, 15. Fracta faba. Et 18, 24, 54. Fractum dentibus granum. *Virg. A.* 3, 556. fractae ad litora voces, *h. e.* repercussae. *Id. G.* 4, 72. vox Auditur fractos sonitus imitata tubarum, *h. e.* qui similes sunt his, quos edunt res, dum franguntur. ℙ *Fractus* pro inflexo, V. in LIGO, onis. ℙ Translate. *Cic. Dom.* 36. Animo fracto esse et afflicto. *Id. ib.* 10. Civitatem fractam malis, mutam, debilitatam, abjectam metu ad spem libertatis erexit. *Id. Att.* 11, 12. *med.* Fractiorem animo esse. Al. leg. *fractiore. Id. Or.* 1, 26. Fractus ac debilitatus metu. [*Solennis quaedam est utriusque vocacubi *fractus* et *debilitatus* conjunctio. V. *Manut.* ad *Cic. Fam.* 5, 13.] *Caes. B. G.* 1, 31. Aedui proeliis calamitatibusque fracti. [**Sil.* 12, 420. Ductor Marcello fractus.] *Sil.* 7, 253. His dictis fractus furor, et rabida arma quierunt. *Sen. Phoen.* 186. Fractae irae. *Ov. Met.* 15, 52. fractus morboque fameque. [**Prop.* 3, 21, 33. Non turpi fractus amore.] *Hor. Sat.* 1, 1, 5. Miles multo jam fractus membra labore. *Id. Od.* 2, 7, 11. fracta virtus. *Cic. Amic.* 16. Spes amplificandae fortunae fractior, *h. e.* debilior, magis languens. [**Prop.* 2, 17, 4. Fractus utroque toro, i. e. frustratus.] *Sil.* 17, 350. Fracta foedera. *Hor. Sat.* 2, 3, 18. postquam omnis res mea Janum Ad medium fracta est. *Virg. G.* 4, 240. res fractae. Et *A.* 3, 53. fractae opes, *h. e.* afflictae, accisae. *Vell.* 2, 74. Fractae Brutianae partes. *Lucan.* 7, 683. nec te videre superbum Prospera bellorum, nec fractum adversa videbunt. *Lucr.* 2, 1149. fracta est aetas effetaque tellus. *Cels.* 7, 7. *n.* 4. *f.* Fracti aestus, et nondum orta frigora. *Plin. ep.* 2, 14. Fracta pronunciatione dicere, *h. e.* effeminata, enervi: cui opponitur intenta, incitata, fortis. *Quint.* 12, 10. M. Tullium suorum homines temporum incessere audebant, ut in compositione fractum, exsultantem, ac paene viro molliorem, *h. e.* mollem, delicatum, solutum, enervem, elumbem, ut est ap. *Auct. dial. de Orat.* 18. Alio sensu *Cic. Brut.* 83. Genus dicendi fractum et minutum, *h. e.* in quo franguntur numeri orationis, et volubili comprehensione neglecta, incisim omnia dicuntur. V. *eund. Or.* 67. Ceterum pro molli et effeminato ponitur *fractus* etiam in illo *Petr.* 119. fractique enervi corpore gressus. Et *Juven.* 2, 111. fracta voce loqui. Et *Tac. A.* 14, 20. fractos sonos et dulcedinem vocum perite audire. Et *Claud. in Eutr.* 1, 262. verbisque sonat plorabile quiddam Ultra nequitiam fractis. [*De vario hujus vocis usu in rebus oratoriis v. *Ernest. lex. techn. lat. rhet.* p. 179. sqq. ℙ Cum *genit. Sil.* 13, 876. Fractus opum.]

FRAENUM, etc. V. FRENUM.

FRĀGĂ, orum, n. plur. morum herbarum humi repentium, colore rubeo, gustu suavissimum: ita videntur appellata a ῥάξ, ῥαγὸς, acinus, quia acinis similia sunt. [*Fragaria vesca. *L.*] *Virg. Ecl.* 3, 92. humi nascentia fraga. *Ov. Met.* 1, 104. montanaque fraga legebant. *Plin.* 15, 24, 28. Aliud corpus est terrestribus fragis, aliud, etc. *Senec. Hipp.* 516. fraga parvis vulsa dumetis. ℙ In singulari numero caret exemplis. ℙ Graece in *Gloss. Philox.* μιμαίκυλον dicitur.

FRĀGES. V. FRACES.

FRĂGESCO, is, n. 3. frangor. Translate *Accius* ap. *Non.* 2, 329. Neque fera hominum pectora fragescunt, donec vim persenserint imperii, *h. e.* vincuntur, molliuntur, domantur.

FRĂGĬLIS, e, adj. ψαθυρὸς, κατακτὸς, εὔθρυπτος, qui facile frangitur. *Virg. Ecl.* 8, 40. Fragiles rami. *Hor. Od.* 3, 2, 28. Fragilis phaselus. *Gell.* 6, 1. *extr.* Caput ictibus parvis fragile. *Ov. Trist.* 3, 10, 26. Aquae fragiles, *h. e.* glacies. *Plin.* 12, 8, 17. Saccharon est mel in arundinibus collectum, candidum, dentibus fragile. *Id.* 34, 8, 20. Aes malleis fragile. *Id.* 14, 28, 34. Tenuior fragiliorque penna. *Ov. Met.* 15, 160. Utque novis fragilis signatur cera figuris, *h. e.* quae facile flectitur et fingitur. [*Negat hanc vim v. *fragilis* in esse, *Jahn* ad h. l. Ceterum *Gierig.*, q. v., cum *Mitscherl.* al. legit *facilis*, quod convenientius dicit loci sententiae.] *Lucr.* 6, 111. fragilis sonitus chartarum, *h. e.* similis sonitus et crepitus rerum, quae franguntur. Sic *Virg. Ecl.* 8, 82. fragiles lauri, *h. e.* qui urendo fragorem et crepitum edunt. [*Id, quod ominis loco in hac arbore observabatur. V. *Heyn.* et quos in hanc rem laudat.] Et *Prop.* 4, 7, 12. Pollicibus fragiles increpuere manus, *h. e.* similem fragori sonum dederunt, et tanquam frangerentur. ℙ Translate. *Cic. Fin.* 2, 27. Quis enim confidit, semper sibi illud stabile et firmum permansurum, quod fragile et caducum sit? *Id. Somn. Scip.* 8. Fragile corpus animus sempiternus movet. *Ov. Trist.* 4, 8, 3. Jam subeunt anni fragiles et inertior aetas, *h. e.* senectus morbis et morti obnoxia. *Plin. Pan.* 78. Hominum aevum omne et breve et fragile est, [*i. e. variis casibus, qui abrumpere possunt, obnoxium.] *Sil.* 3, 386. Sonipes aevi fragilis. Et *Cic. Amic.* 27. Res humanae fragiles caducaeque sunt. *Sen. Hipp.* 489. fragilis favor, *h. e.* inconstans. *Sall. Cat.* 1. Divitiarum et formae gloria fluxa atque fragilis est: virtus clara aeternaque habetur. *Plin. prooem. l.* 7. de homine: Nulli vita fragilior. Et *ib.* 24, 24. de memoria: Nec aliud est aeque fragile in homine. ℙ In illo *Hor. Sat.* 1, 8, 39. fragilis Pediatia, furque Voranus, *fragilem* interpretantur mollem, impudicum: ut *frangere* in obscenis simile sit τῷ *dividere*. Certe *fractus* pro molli, soluto, effeminato ponitur. V. FRACTUS. ℙ Sup. *Fragilissimus* ap. *Hieron.* in *cap.* 4. *Ezech.* nam quod affertur a *Prisc.* 6, 718. ex *Actio* in *Annal.* Ut quam fragilissimus alvus, *Non.* 3, 21. habet *frigidissimus.*

FRĂGĬLĬTAS, atis, f. ψαθυρότης, frangendi facilitas. *Plin.* 34, 14, 41. Tenuiora ferramenta oleo restingui mos est, ne aqua in fragilitatem durentur. *Id.* 12, 14, 32. Tus probatur candore, amplitudine, fragilitate. ℙ Translate. *Cic. Tusc.* 5, 1. Humani generis imbecillitatem fragilitatemque extimescere. *Plin. ep.* 4, 24. Tantas conversiones aut fragilitas mortalitatis, aut fortunae mobilitas facit. *Appul. Met.* 9. Fragilitas fidei humanae.

FRĂGĬUM, ii, n. fractura. *Appul. Met.* 9. p. 225, 11. Crurum ei fragium obominata. V. CRURIFRAGIUM.

FRAGMEN, inis, n. κλάσμα, pars rei fractae. *Virg. A.* 10, 306. Fragmina remorum. *Val. Fl.* 6, 250. teli. *Ov. Met.* 11, 561. navigii. *Suet. Cl.* 18. panis. *Colum.* 9, 15. *extr.* favorum. ℙ Item fractio, fractura. *Val. Fl.* 3, 477. Percussit subito deceptum fragmine pectus.

FRAGMENTUM, i, n. idem quod fragmen. *Cic. Sext.* 37. Inermem tribunum alii gladiis adoriuntur, alii fragmentis septorum et fustibus. *Id. N. D.* 2, 32. Fragmentum lapidis. *Liv.* 34, 39. Fragmenta tegularum. *Curt.* 9, 9. avulsarum tabularum remorumque. *Plin.* 9, 8, 8. panis. *Id.* 36, 23, 52. silicis. *Virg. G.* 4, 304. ramea. [**Liv.* 23, 24. ramorum.] *Plin.* 37, 2, 10. Fragmenta crystalli sarciri nullo modo queunt. *Lucan.* 9, 33. mille carinis Abstulit Emathiae secum fragmenta ruinae, *h. e.* reliquias Pompejani exercitus caesi.

FRĂGOR, oris, m. fractura, fractio, κλάσις. *Lucr.* 1, 747. Deinde quod omnino finem non esse secandis Corporibus faciunt, neque pausam stare fragori. ℙ Metonymice, quia frangendo fit sonus, saepius est i. q. κτύπος, strepitus, crepitusque rerum, quae franguntur: omnisque sonus illi similis. *Liv.* 1, 29. Fragor tectorum, quae diruebantur, ultimis urbis partibus audiebatur. *Ov. Met.* 8, 340. Sternitur in cursu nemus, et propulsa fragorem Silva dat. *Val. Fl.* 6, 504. virum, lituumque fragores. *Virg. G.* 1, 306. Continuo ventis surgentibus aridus altis Montibus audiri fragor. Et *A.* 1, 158. fragor pelagi. Et *ib.* 2, 692. subitoque fragore Intonuit laevum. *Val. Fl.* 3, 218. Armorum fragor. Et 6, 753. belli. Et 2, 501. fulmineus. *Plin.* 6, 29, 35. Nilus praecipitans se, fragore auditum accolis aufert. *Quint.* 8, 3. Fragor plaudentium et acclamantium. *Plin. ep.* 6, 31. *f.* et *Senec. Troad.* 174. Vastus fragor. *Lucr.* 5, 110. horrisonus. *Claud. in Eutr.* 2, 163. raucus. *Ov. Fast.* 3, 368. gravis. *Val. Fl.* 1, 819. et *Ov. Met.* 1, 269. Fit fragor. *Id. Trist.* 1, 2, 46. personat. ℙ De rumore. *Val. Fl.* 1, 753. regemque fragor per moenia differt Mille ciere manus.

FRAGOROSUS. V. FRAGOSUS *in f.*

FRĂGOSĒ, adv. sonore, cum strepitu. *Plin.* 16, 10, 19. Quippe secures respuuntur, et fragosius sidunt, aegrius revelluntur.

FRĂGOSUS, a, um, adj. fragoris plenus. *Virg. A.* 7, 566. medioque fragosus Dat sonitum saxis et torto vertice torrens. *Claud. II. Cons. Stil.* 337. Murmura fragosa leonum. *Val. Fl.* 2, 622. fragosa vada. Et 198. nimbisque et luce fragosa Prosequitur polus, et tonitru pater auget honorem. Et 4, 261. Maleae arx fragosa. ℙ Item fragilis, ut videtur, in illo *Lucr.* 2, 859. Mollia, lenta, fragosa, putricava, corpore raro. Al. rectius leg. *Molli lenta, fragosa putri, cava corpore raro.* ℙ Item asper, praeruptus, et quasi fractus: unde *confragosus.* *Ov. Met.* 4, 777. silvis horrentia saxa fragosis. *Grat. Cyn.* 527. fragosus mons. ℙ Hinc translate. *Quint.* 9, 4. Quanto vehementior fluminum cursus est prono alveo, ac nullas moras objiciente, quam inter obstantia saxa fractis aquis ac reluctantibus; tanto quae connexa est, et totis viribus fluit, fragosa et interrupta melior oratio. Et *ib. med.* Optime de compositione judicant aures, quae et plena sentiunt, et parum expleta desiderant, et fragosis offenduntur, et lenibus mulcentur, etc. *Diom.* 3, 499. Fragosi versus sunt, qui illevigato sono et incondito variantur.

FRĂGRANS, antis, part. a *fragro*, ὀσμήρης, valde olens, odorus. *Virg. G.* 4, 169. redolentque thymo fragrantia mella. (*Diom.* 1, 304. ait, *thymo* non ad *retolent*, sed ad *fragrantia* referri.) *Sil.* 15, 117. fragrans amomum. *Suet. Vesp.* 8. Adolescens fragrans unguento. *Catull.* 67, 144. Domus Assyrio odore fragrans. *Appul. Met.* 6. p. 177, 30. Fragrans balsama Venus. Et *ib.* 10. p. 249, 4. Tota suave fragrans cavea. Et *ib.* Fragrantissimum unguentum.

FRAGRANTER, adv. fragrando. *Sol.* 38. Crocum Ciliciae spirat fragrantius.

FRAGRANTĬĂ, ae, f. magni odoris exhalatio. *Val. Max.* 9, 1, 1. *extern.* Unguentorum fragrantia.

FRAGRO, as, avi, atum, n. 1. ὄζω, odorem emitto, oleo. [**Döderl.* 3, 133. *fragro* una cum *flagro* intensiv. dicit v. *flare*, eodem modo factum, quo *migrare* a *meare.*] Est verbum mediae significationis, tam de bonis, quam de malis odoribus usurpatum: saepius tamen de bonis. *Mart.* 6, 55. Fragrare casia, cinnamoque. Et 5, 38. Fragravit ore, quod rosarium Paesti. Et 3, 58. Et multa fragrat testa senibus autumnis. *Solin.* 37. *f.* Gemma, vinum fragrat. V. alia in FRAGRANS supra loco suo. ℙ De malis. *Val. Fl.* 4, 493. Fragrat acerbus odor, patriique exspirat Averni Halitus. *Mart.* 1, 88. Ne gravis hesterno fragres, Fescennia, vino. ℙ [*Permutantur *fragrare* et *flagrare.* *Drak.* ad *Sil.* 15, 117.]

FRĀGUM. V. COMARON.

FRĂMĔĂ, ae, f. lancea vel hasta lingua Germanica. *Juven.* 13, 78. Jurat per Martis frameam. *Tac. G.* 6. Hastas, vel ipsorum vocabulo, frameas gerunt, angusto et brevi ferro: sed ita acri, et ad usum habili, ut eodem telo, prout ratio poscit, vel cominus, vel eminus pugnent. [*Adde *Eund. ib.* 11, 18. et *Gell.* 10, 25.] ℙ *August. ep.*

20, 16. non hastam, sed gladium esse contendit: ortasse quia tempore suo, vel saltem apud Afros, a significatione usurpabatur. V. RHOMPHAEA.

FRANCIA, ae, f. Germaniae regio, Sueviae et axoniae contermina: cujus populi Franci, transnisso Rheno, Gallias occuparunt, iisque nomen uum dederunt. Ejus meminit *Auson. Mosell. seu dyll.* 10, 434. et *Idyll.* 8, 29. et *Claud. I. Cons. Stil.* 1, 237. Populorum autem *Id. Claud. ib.* 227. t alibi, et *Vopisc. Procul.* 13. etc. ℙ *Hieronymus* in *Vita Hilarion. n.* 22. Franciam pro Germania accipit, tanquam pro toto partem. Plura ui volet, geographos adeat.

FRANCICUS, a, um, adj. ad Francos pertinens. *Francicus* dictus est Probus Imp. a devictis Franis. *Vopisc. Prob.* 11.

FRANCUS, a, um, adj. idem ac Francicus, ad Francos pertinens. *Hieron. in Vit. Hilarion. n.* 22. Qui Francam tantum, et Latinam linguam noverat.

FRANGO, is, fregi, fractum, a. 3. κλάω, rumpo, frango, comminuo: [est ab Hebr. פָּרַק *parac* fregit, vel a ῥήγνυμι, quod ab inusit. ῥήγω, Dorice ϝάγω, frango: Latini vero, ut alias saepissime, pro aspiratione litteram *f* praefigunt. *F.*] *Hor. Sat.* 2, 8, 72. Frangere patinam. *Id. Ep.* 3, 2. guttur parentis. *Ov. Met.* 12, 348. vultum minitantiaque ora Robore nodoso, praeduraque tempora fregit. [*Id. ib.* 12, 433. Codice qui misso, — — Phonolanidem a summo vertice fregit.] *Virg. A.* 3, 623. duo de numero cum corpora nostro Frangeret ad saxum. *Val. Fl.* 3, 589. frangere quidpiam sub dentibus. *Plin.* 8, 21, 30. Crocottae dentibus omnia frangentes. [*Gr. ἀγνύναι. Absolute. *Virg. G.* 2, 72. Glandemque sues fregere sub ulmis.] *Plin.* 37, 4, 15. Adamas in parvas frangitur crustas. *Pl. Capt.* 1, 1, 21. Frangere aulas in caput alicui. [*Prop.* 2, 6, 18. Frangere in adversum pocula Pirithoum.] *Virg. G.* 2, 400. glebas bidentibus. *Cic. Fam.* 9, 16. *med.* Fluctus a saxo frangitur. [*Ov. Fast.* 4, 282. Qua Carysteis frangitur unda vadis.] *Lucan.* 6, 265. cum se tollentibus Euris, Frangentem fluctus scopulum ferit. *Val. Fl.* 7, 354. veluti cum turbine sese Ipsius Aeoliae frangunt se in limine venti. *Id.* 1, 363. et *Claud. III. Cons. Honor.* 56. frangere aequor remis. *Solin.* 15. Apud Albanos nati canes feris anteponuntur: frangunt tauros, leones premunt, *h. e.* morsu rumpunt et interimunt. *Val. Fl.* 2, 458. implevit gemitu cum taurus acerbo Avia, frangentem morsu super alta leonem Terga ferens. *Stat. Th.* 11, 27. indomitos ut cum Massyla per arva Armenti reges magno leo fregit hiatu. Adde *Hor. Od.* 1, 23, 10., *Plin.* 8, 40, 61. et *Claud. Laud. Stil.*2, 21. ℙ Saepe *frangere* dicitur, qui fracturam in aliqua re sua patitur. *Cic. Or.* 2, 62. Excusavit, quod brachium fregisse diceret. *Ov. Fast.* 5, 121. Capra fregit in arbore cornu. *Plin. ep.* 2, 1. Per lubricum pavimentum, fallente vestigio, cecidit, coxamque fregit. *Ter. Andr.* 1, 3, 17. Navem fregit apud Andrum insulam. [*Suet. Aug.* 43., ubi v. *Oudend.* Adde *Gr.* I. — ℙ Dicitur etiam pro infringere *Hor. Sat.* 1, 3, 116. Qui teneros caules alieni fregerit horti.] ℙ Significat etiam comminuere, pinsere. *Plin.* 18, 7, 14. Horteum molis frangere. *Val. Fl.* 2, 448. farra saxo. [*Ov. Fast.* 6, 381. Quodcumque est Cereris solidae, cava machina frangat. *Lucr.* 1, 881. Franguntur in robore saxi fruges.] ℙ Item inflectere. *Quint.* 1, 6. *f.* Comam in gradus frangere. [*Docet *Spald.* ad h. l., esse delicatorum, *frangere* comam, ideoque recte dici, cum omnis mollities *frangere* soleat dici a veteribus. Coll. *Sen. Controv.* 1. *prooem.* p. 61. *extr. Bip.*] ℙ Item debilitare, infirmare. *Plin.* 11, 49, 110. Testes homini injuria, aut sponte naturae franguntur. *Sil.* 6, 474. tot bellis, atque annis fregimus aevum. *Quint.* 1, 2. Mollis educatio nervos omnes et mentis et corporis frangit. ℙ Item mollire, macerare. *Val. Fl.* 6, 358. bovis exuvias multo frangere olivo. ℙ Translate effeminare. *Quint.* 11, 3. Faucium vitio et frangitur, et obscuratur, et exasperatur, et scinditur vox. [*Quid hoc sibi velit, v. ap. *Ernest. lex. technol. lat. rhet.* p. 179. sqq.] *Sil.* 11, 484. Sic tum Pierius bellis durata virorum Pectora Castalio frangebat carmine Teuthras. *Stat. Silv.* 3, 4, 74. nunc frangere sexum, Atque hominem mutare, nefas. *Petr. Sat.* 119. exsectaque viscera ferro In Venerem fregere viros. Et 128. Risus frangit vultus, *h. e.* reddit lasciviores, molliores et amabiliores. ℙ Saepissime transfertur ad incorporea, et significat multa cum vi infringere, domare, vincere, retundere, infirmare, contundere. *Cic. Prov. cons.* 13. Ortum repente bellum proeliis fregit. *Id. ib.* Nationes frangere et domare. *Ov. Trist.* 3, 14, 33. Ingenium fregere meum mala. *Cic. Off.* 2, 11. Hostem frangere et comminuere. *Id. Phil.* 13, 13. Contundere et frangere exsultantis praedonis audaciam. *Poeta quidam* ap. *eund. Rabir. Post.* 10. *extr.* Vis summas frangit infirmatque opes. *Quint. prooem. l.* 1. *f.* Nudae illae artes, nimia subtilitatis affectatione, frangunt atque concidunt quid quid est in oratione generosius. *Cic. Marc.* 3. Debilitare ac frangere aliquid. *Id. Dom.* 21. Vim furiosam vesani tribuni superare et frangere. *Id. Cat.* 1, 9. Te ut ulla res frangat? tu ut unquam te corrigas? *Sil.* 1, 261. sternacem ad proelia frenis Frangere equum. *Plin. ep.* 1, 12. Morbum abstinentia vincere et frangere. *Quint. Decl.* 2, 16. Frangere et rumpere somnos. *Id.* 9, 4. *med.* cursum. Et 10, 3. *f.* impetum. *Petr. Sat.* 111. alicujus pertinaciam. *Cic. fr.* ap. *Non.* 2, 375. avaritiam. *Val. Fl.* 2, 315. iras. *Cic. Pis.* 14. alicujus furorem et petulantiam. *Id. Leg.* 3, 13. *extr.* libidines. *Id. Or.* 1, 19. cupiditates. *Id. Fam.* 4, 4. consilium alicujus. Et ib. 1, 4. alicujus sententiam, [*i. e. refutare. Huc pertinet ap. *Eund. Sen.* p. *Red.* 8. Sceleratum civem, aut domesticum potius hostem judicio frangendum esse, i. e. domandum. *Id. Fam.* 10, 12. Rogatu Servilii P. Titius intercessit: res in posterum dilata. Venit paratus Servilius, Jovi ipsi iniquus, — — hunc quemadmodum fregerim, quantaque contentione intercessorem abjecerim, i. e. invitum eum mutavi. Signif. etiam a sententia abducere et in suam adducere. *Id. Tusc.* 1, 21. Ut rationem nullam afferret Plato, ipsa auctoritate me frangeret. *Ernest.* in *cl.*] *Id. Brut.* 25. Qui injuria accepta, fregit Ti. Gracchum patientia. *Lucr.* 4, 1077. Sed leviter poenas frangit Venus inter amorem, *h. e.* minuit, leviores reddit. *Virg. G.* 4, 400. doli circum haec demum frangentur inanes. ℙ [*Qui male dividunt, eleganter *frangere* dicuntur. *Cic. Fin.* 2, 8. Duo genera quae erant, fecit tria: hoc est non dividere, sed frangere rem. *Ernest.* in *cl.*] ℙ Passive. *Cic. Off.* 1, 20. Non est consentaneum, qui metu non frangatur, eum frangi cupiditate, *h. e.* propter vitae cupiditatem. *Id. Tusc.* 2, 21. Frangi pudore. *Id. Fin.* 2, 29. *extr.* dolore. *Id. Phil.* 2, 15. animo. *Id. Att.* 7, 12. misericordia alicujus. [*Ita absolute *frangi* dicitur pro *exorari. Quint. Decl.* 349. p. 738. *Tibull.* 1, 8, 67. Non frangitur illa. Ubi *Heyn.* notat: frangi dici de iis, quibus sit durior natura et inclementior: hinc differre a *flectere*, quod ad homines pertineat mitiore ac faciliore ingenio praeditos.] *Id. Q. Fr.* 1, 1, 1. Animos frangi et debilitari molestia non oportet. *Id. Sull.* 6. Quibus ego rebus, judices, ita flectebar animo, atque frangebar, ut, etc. *Sen. Thyest.* 199. novi ego ingenium viri indocile: flecti non potest, frangi potest. *Nep. Dion.* 7. Frangi cetera rerum *Ov. Pont.* 1, 2, 63. Cum video quam sint mea fata tenacia, frangor. ℙ [*Frangi* dicitur etiam de molli, effeminata pronuntiatione histrionum. *Plin. Pan.* 54, 1. Cum laudes imperatorum ludis etiam et celebrarentur, saltarentur, atque in omne ludibrium effeminatis vocibus, modis, gestibus frangerentur? V. *Ernest. lex. technol. lat. rhet.* p. 179. Cf FRACTUS.] ℙ Est etiam rumpere, violare. *Cic. Pis.* 12. Frangere foedus. *Id. Rosc. Com.* 6. fidem. *Hor. Ep.* 1, 13. *extr.* mandata. [*Prop.* 4, 5, 28. Frange et damnosae jura pudicitiae.] *Grat. Cyn.* 451. fas. *Cic. Fam.* 9, 16. *med.* Ut neque offendam animum cujusquam, nec frangam dignitatem meam. *Ov. Fast.* 1, 301. Venus et vinum sublimia pectora frangit, *h. e.* corrumpit, labefactat, de statu dejicit. ℙ *Frangere se* est debilitare, enervare. *Cic. Arch.* 11. Nec animus tantis se laboribus frangeret, neque tot curis vigiliisque angeretur. ℙ Item se ipsum vincere. *Id. Fam.* 4, 6. Cum frangerem jam ipse me, cogeremque illa ferre toleranter. ℙ *Calor se frangit*, *h. e.* remittit. *Cic. Or.* 1. *f.* Scaevola paulum quiescet, dum se calor frangat. *Varr. R. R.* 2, 2. *f.* Ante quam calores aut frigora se fregerunt. Sic *Mart.* 1, 50. Aestus serenos aureo franges Tago, *h. e.* refrigerabis, mitigabis. ℙ *Frangere iter*, deflectere ab itinere instituto, alio diverti: vel iter, seu gradum minuere. *Stat. Th.* 12, 231. nec caligantibus arvis Terretur, nec frangit iter. ℙ *Frangere clivum.* V. CLIVUS. ℙ *Frangere fluvium* de natante, et adversi fluminis impetum vi superante. *Sil.* 8, 555. undosum frangere nando, Indutus thoraca, vadum. *Lucan.* 8, 374. Nec franget nando violenti vorticis amnem. Adde *Sil.* 3, 457. ℙ *Frangere diem mero* ap. *Hor. Od.* 2, 7, 6. est actiones curasque intermittendo, diem veluti rumpere, et genio poculisque indulgere: *partem solido demere de die* dixit *Id. ib.* 1, 1, 20. ℙ *Frangere vina* ap. *Mart.* 14, 103. et 111. et *Plin.* 14, 22, 28. est eorum vim austeritatemque mitigare ac leniorem reddere, quod vel nive refrigerando, vel saccis percolando fit. Hoc sensu etiam *castrare vina* dicitur. ℙ *Frangere toros* est toris discumbere, eosque alte exstructos et molles pondere corporis deprimere et calcare. *Mart.* 2, 59. et 4, 8. ℙ Consonans una alteram *frangere* dicitur, ap. *Quint.* 1, 4. et 12, 10. *med.*, cum posterior prioris sonum ac vim veluti comprimit ac imminuit, ut in *ptisana*, et *pro*, ubi litterae *t*, et *r* litteram *p* frangere quodammodo, seu ejus potestatem imminuere videntur. [*V. *Buttmannum* ad *Quint. Inst.* 12, 10, 29.]

[FRANGO, onis, m. Est cogn. R., nempe C. Fuficii militis veterani, qui ex Caesaris largitione Pompejanorum bona aliquod consecutus est. Hujus meminit *Cic. Att.* 14, 10.; at ap. *Dion.* 48, 22. et *Appian. B. Civ.* 5, 26. perperam legitur Φάγγων pro Φράγγων. *F.*]

FRATER, tris, m. ἀδελφός, qui iisdem parentibus genitus est, ab Aeolico φράτηρ pro φράτωρ, sodalis, inquit *Fest.*, vel quod sit *fere alter:* quod posterius etymon etiam *Nigid.* ap. *Gell.* 13, 10. et *Non.* 1, 156. posuit. *Cic. Q. Fr.* 1, 3. Mi frater, mi frater, mi frater, tune id veritus es, ne, etc. *Virg. A.* 4, 325. Quid moror? an mea Pygmalion dum moenia frater Destruat? *Pl. Poen.* 5, 4, 25. Quid est, fratris mei gnate? *Plin. ep.* 8, 11. Cum affectum tuum erga fratris filiam cogito. ℙ De fratribus Arvalibus. V. ARVALES. ℙ *Divi fratres* qui sint, V. in DIVUS. ℙ *Dii fratres* ap. *Prop.* 3, 12, 20. sunt Castor et Pollux. *Suet. Cal.* 22. Consistens saepe inter fratres Deos medium se adorandum adeuntibus exhibebat. Quinam vero sint *Fratres Siculi*, v. in ANAPIS. ℙ *Fratres gemini* sunt duo eodem partu editi. *Cic. Cluent.* 16. C. et L. Fabricii fratres gemini fuerunt ex municipio Aletrinate. *Ov. Her.* 8, 77. Flebat avus, Phoebeque soror, fratresque gemelli. *Quint.* 9, 4. minus recte dici ait *gemini fratres*, quia si praecesserint *gemini*, *fratres* addere non est necesse. V. ANCILLA. Id tamen poetae non curant. *Virg. A.* 7, 670. Tum gemini fratres Tiburtia moenia linquunt. *Ov. Her.* 17, 250. Et geminos fratres, Tyndareumque putas, *h. e.* Castorem et Pollucem, quos *fratres Deos* appellant (ut dictum est) etiam *Id. Fast.* 1, 707. et *Albin.* 1, 290. Sic *Pl. Mil.* 2, 2, 103. Gemina soror. Neque historici. *Suet. Caes.* 10. Geminis fratribus aedes in foro constituta. *Liv.* 1, 5. Cum audisset, geminos esse fratres, etc. Neque oratores. *Cic. Div.* 2, 43. Procles et Eurysthenes gemini fratres fuerunt. ℙ *Fratres germani* dicuntur, qui ex eodem patre eademque matre nati sunt. *Cic. Dom.* 45. Cum se fratrem uxoris tuae fratri tuo germano antelatum videbat. ℙ *Fratres uterini*, qui nati sunt ex eadem matre, sed non ex eodem patre. *Impp. Diocl.* et *Maxim. Cod.* 5, 62, 21. ℙ His opponuntur *consanguinei*, qui ex eodem patre sunt, sed non ex eadem matre. V. CONSANGUINEUS. ℙ *Fratres patrueles*, qui ex duobus fratribus progeniti sunt. *Cic. Planc.* 27. Hic illius frater patruelis et socer. ℙ Hi aliquando *fratres* absolute dicuntur, ut et *August. C. D.* 15, 16. *med.* docet. *Ov. Her.* 8, 27. Quid, quod avus nobis idem Pelopeius Atreus? Et si non esses vir mihi, frater eras. Sic Ajax apud *eund. Met.* 13, 31. fratrem dicit Achillem, qui erat filius Pelei patrui sui [Sic etiam *Catull.* 66, 22. Ptolemaeum Evergeten maritum Berenices, fratrem ejusdem appellat, qui ex duobus fratribus uterinis nati erant; nam Ptolemaeus Philadelphus Evergetis, Magas vero Berenices pater filii fuerunt prioris Berenices, quae prius Philippo cuidam Macedoni, postea Ptolemaeo Soteri Philadelphi patri nupserat. Patet igitur, *Hyg. Astr.* 2, 24., deinde plures recentiores, perperam putasse, Berenicen Evergetis uxorem, ipsumque Evergeten filios fuisse Philadelphi et Arsinoes, ideoque fratres germanos. V. *Viscont. Iconol. Gr. T.* 3. p. 320. *ed. Mediol. F.* *Et quos laudat *Cort.* ad *Sall. Jug.* 33, 4. *B. A.*] ℙ Etiam consobrini. *Cic.* enim in *Senat.* 10. Q. Metellum Nepotem *fratrem* dicit P. Clodii Pulcri, cum essent duarum sororum filii. ℙ Fratrum nomine veniunt etiam sorores, cum simul enumerantur. *Paul. Dig.* 10, 2, 38. Lucius et Titia fratres emancipati a patre. *Modest. ib.* 2, 14, 35. Tres fratres, Titius, Maevius, et Seja communem hereditatem inter se diviserunt. [*Item absolute. *Tac. A.* 12, 4. Fratrumque non incestum, sed incustoditum amorem ad infamiam traxit. *Calp. Decl.* 43. Dilexerunt enim se mutuo fratres ultra meum votum. V. *Burm.* ad *Quint. Inst.* 9, 3. p. 817. *Ruddim.* 2, 37. Cf. Similem usum v. FILIUS.] ℙ Saepe *frater* est blanda amici appellatio. *Juven.* 5, 135. Da Trebio, pone ad Trebium: vis, frater, ab istis Ilibus? o nummi, vobis hunc praestat honorem: Vos estis fratres. *Hor. Ep.* 1, 6, 54. frater, pater, adde: Ut cuique est aetas, ita quemque facetus adopta. *Quint. Decl.* 321. Quoties blandiri volumus his, qui esse amici videntur, nulla adulatio procedere ultra hoc nomen potest, quam ut fratres vocemus. [*Non omittendus est. l. *Cic. Verr.* 2, 3, 66. Volo mi frater fraterculo tuo credas: mox additur: consorti quidem in lucris atque furtis, gemino et simillimo nequitia, improbitate. Ita legit *Orell.* Hinc de civibus Romanis. *Hor. Od.* 1, 35, 34. Eheu cicatricum et sceleris pudet Fratrumque.] ℙ Hinc aliquando *fratres* appellati sunt socii populi, conjunctionis et benevolentiae causa. *Caes. B. G.* 2, 3. Ut ne Suessones quidem, fratres consanguineosque suos, qui eodem jure, iisdem legibus utantur, unum imperium, unumque magistratum cum ipsis habeant, deterrere potuerint, quin, etc. Et *ib.* 1, 33. et *Cic. Fam.* 7, 10. et *Att.* 1, 19. Aedui, fratres consanguineique saepe numero ab senatu appellati. V. FRATERNITAS. Adde *Eum. Pan.* ad *Constant. Aug.* 2. et 3., et *pro restaurat. schol.* 4.

et *Lucan.* 1, 427. Sic in *Inscr.* ap. *Grut.* 499, 13. Gens Batavorum amici et fratres Rom. Imp. ¶ Speciatim vero *fratres* et *sorores* turpes amicos et amicas dicebant. *Tibull.* 3, 1, 23. Haec tibi vir quondam, nunc frater, casta Neaera, Mittit. [*Ubi v. *Heyn.*] *Mart.* 2, 4. Fratrem de vocat, et soror vocatur. Cur vos nomina nequiora tangunt? Adde 10, 65. et frequenter *Petr. Sat.* et *Cic. Coel.* 13. V. SOROR. ¶ Translate. *Pl. Mil.* 1, 1, 5. ego hanc machaeram mihi consolari volo, Ne lamentetur, Quia se jampridem feriatam gestitem, Quae misera gestit fratrem facere ex hostibus, *h. e.* hostium sanguini se immiscere, et veluti consanguineam fieri. Al. melius leg. *fartum facere.* V. FARTUM. Alii, qui *fratrem* retinent, interpretantur insicium ex carne concisa, afferuntque illud *Arnob.* 7, 231. Cupientes addiscere, quid cum pultibus Deo sit, quid cum libis, quid diversis cum fratribus. Sed hic quoque alii rectius leg. *fartibus.* V. FARTUM. [*Cf. *Lindem.* ad *Pl. l. l.*, qui Aristophanicum illud comparat: παρίκομμα ἐκ τῶν πολεμίων ποιῆσαι.] ¶ *Fratres* etiam dicuntur et *sorores*, quae similia sunt. *Plin.* 5, 2, 1., *Mela* 1, 5. [*V. *Tzschuck.* ad h. l.] Et *Solin.* 25. Exsurgit montibus septem, qui a similitudine fratres appellantur, ἐπταδέλφοι. *Pl. Poen.* 1, 3, 8. Obsecro te, Milphio, per hanc dexteram, perque hanc sororem laevam. ¶ De libris ab uno eodemque auctore editis. *Ov. Trist.* 1, 1, 107. Aspicies illic positos ex ordine fratres. *Mart.* 12, 3. nec jam potes advena dici, Cujus habet fratres tot domus alta Remi. ¶ *Fratres Solis* et *Lunae* vocabantur olim Parthorum reges, hinc etiamnum hac appellatione gaudent Turcarum imperatores: iidem vero imperatores Romanos *fratres* appellabant, quemadmodum etiam nostris hisce temporibus reges sese invicem solent compellare. *Ammian.* 23, 5. de Parthis: Certatim summatum, et vulgi sententiis continentibus, astris (ut ipsi existimant) ritus sui consecratione permixtus est omnium primus Arsaces. Unde ad id tempus reges ejusdem gentis praetumidi appellari se patiuntur Solis fratres et Lunae. *Id.* 17, 5. Sapor Persarum rex litteras ad Constantium Aug. dedit, nusquam a genuino fastu declinans, quarum hunc fuisse accepimus sensum: Rex regum Sapor, particeps siderum, frater Solis et Lunae Constantio Caesari fratri meo salutem plurimam dico, etc. Et *mox.* His litteris diu libratis, recto pectore, ut dicitur, considerateque responsum est hoc modo: Victor terra marique Constantius semper Augustus fratri meo Sapori regi salutem plurimam dico, etc. Hinc profecto, ut ait *Eckhel. D. N. V. T.* 4. p. 545., saepe in nummis regum Parthorum regis capiti adstituuntur astra Solis et Lunae. ¶ In genit. plur. *fratrium* pro *fratrum* est in *Inscr.* optimae notae, quae mendosa quidem ap. *Grut.* 423, 7., emendata vero, aenea tabula expressa, et pluribus illustrata legitur ap. *Jo. Labus* in *Dissert. s. Dec. Bresc.* p. 1. et seqq. *F.*]

FRĀTERCŬLO, as, n. 1. idem ac fratro: a *fraterculus.* *Plaut.* in *Frivolar.* citante *Festo* in *Sororiare.* Tunc papillae primitus Fraterculabant: illud volui dicere, Sororiabant. Ita hos versus emendat *Scalig.* V. SORORIO.

FRĀTERCŬLUS, i, m. ἀδελφίδιον, parvus frater. *Juven.* 4, 98. Unde fit, ut malim fraterculus esse Gigantum, *idest* homo obscurus, cujus majores sint incogniti, tanquam e terra subito enatus, ut de Gigantibus poetae fabulantur. ¶ Adhibetur et in blanditiis. *Timarchides* quidam in ep. ad *Apron.* ap. *Cic. Verr.* 2, 3, 66. *extr.* Volo, mihi fraterculo tuo credas. [*De lectione h. l. v. in FRATER.] ¶ [Fuit etiam cogn. cujusdam Fratris Arvalis ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 69. *F.*]

FRĀTERNĒ, adv. φιλαδέλφως, amore fraterno, ad similitudinem fratrum. *Cic. Q. Fr.* 2, 15. Quare facis tu quidem fraterne, quod me hortaris. *Id. Att.* 1, 5. *extr.* Tibi persuadeas, te a me fraterne amari.

FRĀTERNĬTAS, atis, f. ἀδελφότης, fraterni amoris conjunctio. *Quint. decl.* 16, 2. Habet aliquem fraternitatis affectum. *Tac. A.* 11, 25. Aedui soli Gallorum fraternitatis nomen cum populo R. usurpant. V. FRATER.

FRĀTERNUS, a, um, adj. ἀδελφικός, ad fratrem pertinens. *Hor. Od.* 1, 21, 12. Fraterna Apollinis lyra, *h. e.* quam a Mercurio fratre accepit. *Id. Ep.* 7, 18. Scelus fraternae necis, *h. e.* quo Romulus fratrem Remum occidit. *Cic. Q. Fr.* 1, 1, 3. Propter amorem in nos fraternum. *Id. Quint.* 4. Pro fraterna necessitudine. *Id. Cluent.* 11. Fraterna hereditas, *h. e.* qua bona fratris acquirimus. *Hor. Ep.* 1, 10, 4. Fraternis animis, quidquid negat alter et alter, Adnuimus pariter. *Stat. Th.* 1. *in.* Fraternae acies, *h. e.* bella inter fratres gesta. *Ov. Met.* 7, 366. quorum oculos Juppiter exosus, fraternis subdidit undis, *h. e.* mari, ubi suus frater Neptunus regnat. Et *ib.* 13, 31. fraterna peto, *h. e.* res fratris mei. ¶ De iis qui juncti sanguine sunt, licet non fratres. *Val. Fl.* 1, 163. amplexus fraternaque pectora jungens. Et 178. fraternae si des accrescere famae. Sermo est de Acasto et Iasone, qui Peliae et Aesonis fratrum filii erant. ¶ [*Hinc *fraternus* in universum dicitur id, quod intimae amicitiae est. *Hor. Ep.* 1, 3, 35. Indigni fraternum rumpere foedus, i. e. intimo, fraterno quasi amore junctum.] ¶ De brutis animalibus. *Virg. G.* 3, 518. Moerentem abjungens fraterna morte juvencum.

FRĀTILLI, villi sordidi in tapetis. *Fest.*

FRĀTRĀRE puerorum mammae dicuntur, cum primum tumescunt, quod, veluti fratres, pares oriuntur: quod etiam in frumento spica facere dicitur. *Fest.* V. SORORIO.

FRĀTRĬA, ae, f. εἰνάτειρ, uxor fratris. Fratrum uxores ita se invicem appellant. *Non.* 19, 6. et *Fest.* ¶ Eadem *fratrissa* vocatur ab *Isid. Orig.* 9, 7. Fratris uxor fratrissa vocatur. ¶ Item pars hominum, apud Graecos, ut sodalitium, collegium, tribus. *Varr. L. L.* 4, 15. Sic Athenis φρατρία dicta est aliquando tertia pars tribus, teste *Poll.* 8, 9. Alias est ipsa tribus. *Id.* 3, 4. et *Serv.* ad *A.* 7, 286. V. FRETRIACUS.

[FRĀTRĬCĪDA, ae, m. et f. ἀδελφοκτόνος, qui, vel quae fratrem suum occidit. *Cic. Dom.* 10. *med.* De me, quod tulisse te dicis, parricida, fratricida, sororicida, nonne extra ordinem tulisti? *Nep. Timol.* 1. Mater vero post id factum neque domum ad se filium admisit, neque adspexit, quin eum fratricidam impiumque detestans compellaret. *F.*]

[FRĀTRĬCĪDĬUM, ii, n. ἀδελφοκτονία, fratris occisio. *Tert. Monog.* 4. de Abele a Caino occiso: At ubi primum scelus homicidium in fratricidio dedicatum fuit. *Hieron. adv. Jovin.* 1, 14. Fratricidium, et digamiam eadem cataclysmi poena delevit. *F.*]

*FRĀTRĬMŌNĬUM, i, n. i. e. Bona fraterna, in *Gloss.* et *Cujac.* ad *Instit.* 2. *B. A.*

*FRĀTRISSAM eandem fratris uxorem vocari ait *Isid. Orig.* 9, 6. *B. A.*

FRĀTRŬĒLIS, is, m. filius sororis matris meae. *Isid. Orig.* 9, 6. Fratrueles materterae filii sunt. *Hieron. ep.* 22. *n.* 26. ex *Cantic.* 5, 2., ubi Vulgata habet *dilecti*, ipse legit: *Vox fratruelis mei*, etc. Adde in *prooem. in Isaj.* ex *Cantic.* 7, 13. *Inscr.* ap. *Mur.* 793, 1. Aurelio Victori P. Nonius Sirm. . . . fratrueli bene merenti.

[FRĀTŬENTĪNI, orum, m. plur. incolae Fratuentii, urbis excisae in Calabria, cujus meminit *Plin.* 3, 11, 16. *Inscr.* ap. *Lupuli, Iter Venus.* p. 108. P. Oppius Gal. Marcellinus patronus Compsanorum, Fratuentinorum, Neritinorum. Ap. *Plin. l. c.* perperam leg. *Fratuertium.* *F.*]

FRAVASONENSIS, e, adj. ad Fravasonem pertinens, dirutum Hispaniae Baeticae oppidum in conventu Cordubensi, prope urbem, quae nunc *Alcaudete* appellatur. *Inscr.* ap. *Don. cl.* 2. *n.* 75. Ordo municipii Fravason. Ligitanorum. *F.*]

FRAUDĀTĬO, onis, f. πλεονέκτημα, ἀπάτη, actus fraudandi, fraus. *Cic. Cat.* 2, 11. Ex hac parte pudor pugnat, illinc petulantia, hinc fides, illinc fraudatio. *In formula edicti* ap. *eund. Quint.* 19. Qui fraudationis causa latitarit. *In alia Off.* 3, 17. Ut inter bonos bene agier oportet, et sine fraudatione. *Pl. Asin.* 2, 1, 9. Servi ad heri fraudationem callidum ingenium gerunt.

FRAUDĀTOR, oris, m. πλεονέκτης, qui fraudat. *Cic. Phil.* 13, 12. Fraudator creditorum Trebellius. *Id. Fl.* 20. Unam et eandem omnibus in locis esse fraudatorum et inficiatorum impudentiam. *Senec. Ben.* 4, 26. Ingratus, qui beneficiorum fraudator est.

FRAUDĀTŌRĬUS, a, um, adj. ad fraudandum pertinens. *Fraudatorium interdictum* est, quo rescinduntur ea, quae in fraudem creditorum gesta sunt. *Papin. Dig.* 46, 3, 96. et *Valens ib.* 36, 1, 67.

FRAUDĀTRIX, icis, f. quae fraudat. *Tert. de Resurr. carn.* 12. Mira ratio; de fraudatrice servatrix.

FRAUDĀTUS, a, um, part. a *fraudo*, per fraudem spoliatus, privatus, deceptus. In *vet. formula* ap. *Cic. Off.* 3, 17. Uti ne propter te fidemve tuam captus fraudatusve siem. *Caes. B. C.* 3, 60. Satisfacere et fraudata restituere. *Papin. Dig.* 39, 4, 8. Fraudati vectigalis crimen. [*Prop.* 3, 8, 39. Fraudata nox.] ¶ Translate. *Ov. Her.* 6, 163. Fraudata conjugio. *Id. Met.* 10, 196. Laberis, Oebalide, prima fraudate juventa. [*Quint. Decl.* 9, 9. p. 198. Primo juventae flore fraudatus.] *Suet. Cal.* 48. Fraudatus triumpho. *Hor. Sat.* 1, 6, 123. ungor olivo, Non quo fraudatis immundus Natta lucernis. *Val. Fl.* 2, 376. Vota patrum fraudata. *Plin.* 9, 36, 61. Fraudatam profecto se luxuria credat. Et *ib.* 39, 64. de purpura: Sic gignitur laudatus ille pallor, saturitate fraudata, *h. e.* imminuta, ut color non satur sit, sed dilutior.

FRAUDĬGER, a, um, adj. fraudes gerens, fraudulentus. *Tert. Genes.* 3. Femina fraudigeris misere decepta loquelis.

FRAUDO, as, avi, atum, a. 1. ἀποστερέω, πλεονεκτέω, est rem debitam aut exspectatam non reddendo decipere, fallere, ludificare; per fraudem privare, fraudem facere. *Cic. Fl.* 20. Cum multos minutis mutuationibus fraudavisset. *Id. Att.* 1, 1. Cum Caecilius a Vario magna pecunia fraudaretur. *Id. Verr.* 2, 3, 8. Ut neque in segetibus, neque in areis, neque in horreis grano uno posset arator fraudare decumanum. *Id. Rosc. Com.* 6. Socium fraudare et fallere. *Id. Caecin.* 3. Per tutelam aut societatem fraudare quempiam. *Id. Quint.* 24. Aliquem in hereditaria societate fraudare. *Id. Phil.* 6, 4. Fraudare creditores. *Justin.* 6, 2. milites stipendio. *Suet. Ner.* 5. aurigarios mercede. *Liv.* 2, 42. milites praeda. ¶ Cum accus. rei. *Caes. B. C.* 3, 59. Stipendium equitum fraudabant, et praedam omnem domum avertebant. *Mart. Dig.* 48, 12, 1. Annonam publicam fraudare. ¶ *Fraudare legem* est aliquid in fraudem legis committere. *Ter. Dig.* 35, 1, 62. Ipso jure rescindi, quod fraudandae legis causa esset adscriptum. ¶ Transfertur et ad alia, et ponitur pro spoliare, privare, adimere. *Cic. Fin.* 5, 30. Audebo cetera, quae secundum naturam sunt, bona appellare, nec fraudare suo veteri nomine. *Colum.* 3, 9. Benignissima parens natura quasque gentes atque terras ita muneribus propriis ditavit, ut tamen ceteras non in universum similibus dotibus fraudaret. *Ov. Met.* 14, 715. spe quoque fraudat amantem. *Id. Amor.* 1, 13, 17. Aurora pueros somno fraudat. *Tibull.* 3, 5, 19. Quid fraudare juvat vitem, crescentibus uvis? *Ov. Amor.* 2, 14, 23. Quid plenam fraudas vitem, crescentibus uvis? *Id. Met.* 7, 250. artus anima fraudare seniles. *Quint.* 2, 14. et *Curt.* 4. *f.* aliquem laude sua. *Plin.* 32, 6, 21. quempiam sua gloria. *Vell.* 2, 92. Praeclarum excellentis viri factum ne fraudetur memoria. *Phaedr.* 4, 19. fraudare superos ture. *Lucan.* 2, 305. sanguine bellum. *Liv.* 2, 10. *extr.* In magna inopia pro domesticis copiis, unusquisque ei aliquid, fraudans se ipse victu suo, contulit. Adde 5, 47. et V. DEFRAUDO. *Prud.* dixit περὶ στεφ. 11, 146. nec quidquam de corpore silva Obtinet, aut plenis fraudat ab exsequiis. ¶ *Fraudassis* pro *fraudaveris* est *Pl. Rud.* 5, 2, 58. ¶ *Fraudor, aris* dep. V. in FRAUSUS.

FRAUDŬLENTER, adv. dolose, cum fraude, δολερῶς. *Colum.* 1, 8. Crudeliter, aut fraudulenter infestare. *Plin.* 30, 10, 27. Nullum animal fraudulentius invidere homini tradunt.

FRAUDŬLENTĬA, ae, f. δολιότης, fraus, fallacia, dolus. *Pl. Mil.* 2, 2, 33. Os habet, linguam, perfidiam, malitiam, atque audaciam, Confidentiam, confirmitatem, fraudulentiam. *Id. Ps.* 2, 1, 7. Fretus mea industria, malitia, fraudulentia.

FRAUDŬLENTUS, a, um, adj. δολερός, fraudis plenus, fallax, dolosus. *Cic. Quint.* 18. Num malitiosum? negas; fraudulentum? jam id quidem arrogas tibi, et praeclarum putas. *Id. Agr.* 2, 35. Carthaginienses fraudulenti et mendaces. *Id. Off.* 3, 21. Fraudulentae venditiones. *Gell.* 7, 18. Fraudulenta calliditas. *Quint.* 11, 3. *med.* Humerorum raro decens contractio est; breviatur enim cervix, et gestum quendam humilem, atque servilem, et quasi fraudulentum facit. *Pl. Capt.* 2, 1, 38. Ex bonis pessimi et fraudulentissimi sunt. *Plin.* 30, 1, 1. Magice fraudulentissima artium. *Tert. adv. Marc.* 2, 28. Tanto fraudulentior Deus vester, qui etc.

FRAUDŬLŌSUS, a, um, adj. fraudulentus. *Paul. Dig.* 47, 2, 1. Furtum est contrectatio fraudulosa, lucri faciendi gratia.

FRAUS, audis, f. δόλος, ἀπάτη, ἀποστέρησις, fallacia, circumscriptio, deceptio, qua quippiam alteri debitum non redditur, aut aufertur, et injuste acquiritur ac retinetur. Differt a *dolo*, qui tum in verbis, tum in rebus locum habet: *fraus* praecipue et proprie in rebus. Hoc tamen discrimen et raro servatur, et fere *fraus* de quocumque dolo, fallacia, ac deceptione dicitur: vocis etymon vide infra. *Pl. Rud.* 3, 2, 42. Fraudis, sceleris, parricidii, perjurii plenus. *Cic. Off.* 1, 13. Cum duobus modis, idest aut vi, aut fraude, fiat injuria; fraus quasi vulpeculae, vis leonis videtur: utrumque homine alienissimum, sed fraus odio digna majore. *Id. Phil.* 12, 5. *extr.* Sestertium septies millies avertisse Antonium judicavistis: num fraude poterit carere peculatus? *Id. Quint.* 18. Ista causa abs te tota per summam fraudem et malitiam ficta est. *Phaedr.* 4, 8. Fraudem moliri. *Sil.* 6, 326. nectere. *Senec. Herc. Oet.* 718. struere. *Plin.* 33, 3, 20. excogitare. *Caes. B. C.* 2, 14. Occasionem fraudis ac doli quaerere. *Senec. Agam.* 207 Fraude et furto aggredi aliquem. *Tac. H.* 2, 60. Pleraque fortuita fraudi suae assignantes. *Pl. Ps.* 2, 4, 15. Fraude parere aliquid. *Hor. Od.* 1, 3, 28. Fraude mala quippiam facere. *Justin.* 24, 2. Fraude concordiae pervenire ad aliquid, *h. e.* simulatae concordiae fallacia. ¶ *Sine fraude*, sine dolo, cum fide, vere, ex animo. *Liv.* 24, 47. Nihil praeterea cum consule pacti, quam ut sine fraude Punicum emitteretur praesidium. *Caes. B. C.* 2, 22. Auxiliis provinciarum desperatis, sese dedere sine fraude constituunt. V. infra. ¶ *Fraus*

·gum est, inquit *Ulp. Dig.* 1, 3, 30., ubi id fit, uod lex fieri noluit, fieri autem non vetuit: et uod distat ῥητὸν ἀπὸ διανοίας, hoc distat fraus ab o, quod contra legem fit. *Pl. Mil.* 2, 2, 9. et *Liv.* 7, 16. *extr.* et *Cic. Att.* 4, 12. Fraudem legi acere. *Plin.* 10, 50, 71. Inventumque diverticuum est, in fraude legum, gallinaceos quoque pacendi. *Paul. Dig.* 1, 3, 29. In fraudem legis facit, qui salvis verbis legis, sententiam ejus circumenit. ℙ *In fraudem alicujus quippiam facere* est raudandi ejus causa. *Ulp., Paul., Papinian.* etc. *oto titulo* 9. qui inscribitur: *Quae in fraudem creditorum*, etc. *Dig.* 49. et al. ℙ Sumitur etiam *fraus* assive pro deceptione, dolo, periculo, quod quis ubit. *Cic. Att.* 11, 16. Incidere in fraudem. *Id. Or.* 3, 60. delabi. *Id. Pis.* 1. impellere. *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 23. induci. *Pl. Mil. a.* 5. *v.* 42. llicere. [**Id. ib.* 2, 3, 23. Tuis nunc cruribus apitique fraudem hinc capitalem creas. V. *Lindem.*] *Lucr.* 4, 815. inducere se. *Virg. A.* 10, 72. agere. *Lucr.* 6, 186. Nec tibi sit fraudi, quod nos inerne vidêmus, Quam sint lata magis, etc., *h. e.* e te in errorem inducat, decipiat. *Id. ib.* 2, 187. are alicui fraudem, *h. e.* occasionem errandi. ℙ tem pro quocumque scelere et noxa. *Cic. Div.* I, . Neglectis rebus divinis, impia fraude obligari. *Hor. Od.* 1, 28, 30. Negligis immeritis nociturami Postmodo te natis fraudem committere? *Cic. Tusc.* , 30. Repubi. violanda fraudem inexpiabilem concipere. *Id. Rabir. perd.* 9. Fraudem capitalem adnittere. *Id. Or.* 1, 46. Scelus ac fraudem nocenis supplicio constringere. *Id. Pis.* 18. *extr.* Fraulem suscipere. ℙ Et pro poena, detrimento. Aliud amen est fraus, inquit *Ulp. Dig.* 50, 16, 131., lliud poena. Fraus enim sine poena esse potest cum scilicet noxa quidem committitur, sed quam nulla poena consequitur); poena sine fraude esse non potest (quia omnis poena damnum affert). Poena est noxae vindicta: fraus et ipsa noxa dicitur, et quasi poenae quaedam praeparatio. In *vet. formula foederis* ap. *Liv.* 1, 24. Fetialis regem ita rogavit: Rex, facisne me tu nuncium populi R. Quiritium? Rex respondit: Quod sine fraude mea, populique R. Quiritium fiat, facio. *Cic. Att.* 7, 26. Quod rectius fuit, id mihi fraudem tuit. ℙ *Fraudi esse* est detrimento esse. *Cic. Mur.* 35. Non igitur, si L. Natta in equitum centuriis voluit esse, id erit ejus vitrico fraudi, aut crimini. *Id. Cluent.* 33. Multam petivit: qua lege? quod in legem non jurasset: quae res nemini unquam fraudi fuit. *Id. Att.* 5, 21. *med.* Fit gratia Bruti senatus consultum: ut neve Salaminiis, neve qui eis dedisset, fraudi esset. *Id. Phil.* 5, 12. Censeo, ut iis, qui in exercitu Antonii sunt, ne sit ea res fraudi, si ante calendas Februar. ab eo discesserint. ℙ *Sine fraude*, sine noxa, aut sine damno, impune. *Cic. Leg.* 2, 24. et *Plin.* 21, 3, 5. Coronam virtute partam, et ei, qui peperisset, et ejus parenti sine fraude esse lex impositam jubet. *Sall. Cat.* 37. Senatus ceterae multitudini diem statuit, ante quam liceret sine fraude ab armis discedere. *Hor. Od.* 2, 19, 19. Nodo coerces viperino Bistonidum sine fraude crines. V. supra. ℙ *Fraus loci* est error ex ignoratione loci. *Virg. A.* 9, 397. ℙ *Fraus* interdum est convicium in fraudulentum hominem, ut *scelus* in scelestum. *Pl. Ps.* 1, 3, 130. Legirupa, pernicies adolescentum, fur, fugitive, fraus populi. *Ter. Heaut.* 5, 4, 10. Gerro, iners, fraus, heluo, ganeo. ℙ Apud *Capell.* 1, 16. Dea est, quae crebro Cyllenio, *h. e.* Mercurio furum et mercatorum nummi, obsequitur. ℙ In genitivo plurali et *fraudium* habet et *fraudum*. *Gell.* 14, 2. Homo plenus perfidiarum et fraudum. *Cic. Off.* 3, 18. *extr.* Qui fons est fraudium, maleficiorum, scelerum omnium. Est qui legat *fraudum*, sed contra plerosque lib. vet. et MSS.: *fraudum* habet etiam *Claud. Laud. Stil.* 2, 214. ℙ [Quidam putant *fraus* esse ab inusit. φέρω pro φέρω, aufero, quod confirmare videtur scriptio vocis, quam et *phraus* fuisse arguitur ex *Inscr.* apud *Guattan. Monum. ined.* 4, 85. Julia Aegiale vixit annis XXIX., sine phraude hic sita est. Nempe jure, sine aliorum damno *F.*]

FRAUSUS, a, um, part. activae significationis ab inusit. *fraudeo*, ut *ausus* ab *audeo*: qui fraudem commisit. *Festus:* Frausus erit, fraudem commiserit. *Pl. Asin.* 2, 2, 20. Metuo, in commune, ne quam fraudem frausus sit. *Liv.* 23, 14. Qui capitalem fraudem frausi. Plerique omnes leg. *ausi.* [*V. intpp.]

FRAX. V. FRACES.

FRAXĀRE, vigiliam circumire. *Fest.* unde *fraxatores*, qui vigilias obeunt. Est fortasse a φράττω, munio, vel a φυλάξω fut. verbi φυλάττω, custodio.

FRAXĬNĔUS, a, um, adj. μέλινος, qui est ex fraxino. *Virg. A.* 6, 181. Fraxineaeque trabes. *Id. G.* 2, 359. Fraxineasque sudes. *Colum.* 6, 3. Fraxineam frondem. *Ov. Met.* 12, 639. Fraxinea hasta.

FRAXĬNUS, i, f. μελία, arbor procera, et teres, pinnata folio, materie ad plurima utili, hastis praecipue; umbra inimica serpentibus. Ejus duo sunt genera, longa et enodis una, altera brevior, durior, fuscior, laureis foliis. Alii situ divisere, in campestrem crispam, et montanam spissam. Haec, et alia *Plin.* 16, 13, 24. Hinc *Virg. Ecl.* 7, 65. Fraxinus in silvis pulcherrima, pinus in hortis. *Stat. Th.* 6, 102. et infandos belli potura cruores Fraxinus. *Ov. Met.* 5, 142. Nam Clytii per utrumque gravi librata lacerto Fraxinus acta femur, *h. e.* fraxinea hasta. Synecdoche. Sic *ib.* 12, 324. ferrataque collo Fraxinus adacta est. ℙ Adjective *fraxinus, a, um* ap. *Ov. Her.* 11, 76. Ut quatitur tepido fraxina virga noto.

FRĔGELLAE, arum, f. plur. urbs diruta, et olim colonia Latii in Volscis ad Lirim fluvium, [eo loci, ubi nunc est *S. Gio: Incarico. F.*] *Sil.* 8, 477. obsessae campo squalente Fregellae. *Id.* 12, 529. Et quae fumantem texere Giganta Fregellae. V. TYPHOEUS. ℙ Item locus Romae, ubi habitabant frequentes urbis illius hospites. *Festus.*

FRĔGELLĀNUS, a, um, adj. ad Fregellas pertinens, ut Fregellanus ager, *Liv.* 26, 9. Fregellanum bellum, *Cic. Agr.* 2, 33. Fregellana vitis, *Colum.* 3, 2. ℙ *Fregellani, orum*, ejus urbis incolae. *Liv.* 27, 10.

*FRĔGĒNAE, arum, f. oppidum Hetruriae maritimum, medio inter Alsium et Portum Romanum loco. *Liv.* 36, 3. *Plin.* 3, 5. *Anton. Itin.* In *Sil.* 8, 477. sunt qui pro *Fregellae* legunt *Fregenae. B. A.*

*FRĔGĪNĀTES, um, incolae oppidi cujusdam Latii, quod Fregina forte vel Freginum audiebat. *Plin.* 3, 5. *B. A.*

FRĔMĔBUNDUS, a, um, adj. valde fremens. *Sil.* 3, 463. de elephantis: At gregis illapsu fremebundo territus, acres Expavit moles Rhodanus. *Accius* ap. *Cic. N. D.* 2, 35. de navi Argo: tanta moles labitur Fremebunda ex alto, ingenti sonitu et spiritu. ℙ Item indignabundus, furens. *Ov. Met.* 14, 188. de Polyphemo: Ille quidem totam fremebundus obambulat Aetnam. Adde *ib.* 12, 128. Sed utroque loco al. aliter leg.

FRĔMENS, entis, part. a *fremo*. *Ov. Met.* 5, 627. lupos audit circum stabula alta frementes. *Hor. Od.* 4, 14, 24. Equus fremens. *Val. Fl.* 1, 594. Venti frementes. Et 2, 646. Mare fremens. Et 119. fremens Fama. Et 6, 182. frementia agmina telis. *Senec. Troad.* 171. caeco mugitu terra fremens. *Virg. A.* 7, 787. Chimaera fremens. Et *ib.* 12, 398. Stabat acerba fremens Aeneas. Et 371. Turnus animis fremens. *Id. ib.* 4, 229. bello fremens Italia. *Appul. Met.* 8. Aper frementis oris. *Plin.* 33, 3, 12. Bruti epistolae frementes, fibulas tribunicias ex auro geri, *h. e.* plenae indignationis.

FRĔMĬDUS, a, um, adj. fremens, fremebundus. *Ov. Met.* 5, 2. fremida regalia turba Atria complentur. Ita *Heins.*, alii melius *fremitu regalia turbae*, etc.

FRĔMĬTUS, us, m. fremor, strepitus, murmur: a *fremo*. Est autem proprie mutus quidam, fractus et asper sonus, non plene emissus, sed latens et reconditus, fragori longius ducto similis: qualis est irati maris, leonis rugientis, canis hirrientis, obstrepentis multitudinis, tonantis coeli, et hujusmodi. In *responso Haruspicum* ap. *Cic. Har. resp.* 10. Quod in agro Latiniensi auditus est strepitus cum fremitu. Et *mox.* Strepitus quidam reconditus, et horribilis fremitus armorum. *Id. Div.* 1, 18. Cum terrae saepe fremitus, saepe mugitus, saepe motus, multa nostrae reipubl. gravia et vera praedixerint. *Id. Fin.* 5, 2. Ad fluctum ajunt declamare solitum Demosthenem, ut fremitum assuesceret voce vincere. (Adde *Enn.* ap. *Serv. l. c.* in FREMO.) *Val. Fl.* 1, 159. et *Colum.* 7, 12. de cane villae custode: Ut ne visus quidem, horribili fremitu suo fuget insidiantem, *h. e.* hirritu, quem ante latratum canes emittere solent. *Virg. A.* 11, 607. et *Caes. B. C.* 3, 38. Fremitus equorum. [**Liv.* 2, 64. Fremitus hinnitusque equorum.] *Val. Fl.* 3, 237. fremitus iraeque leonum. *Plin.* 8, 18, 25. tigris. *Id.* 9, 13, 15. inconditus vituli marini. *Virg. G.* 4, 216. apum. *Lucr.* 6, 269. fremitus et fulgura fiunt. *Senec. Octav.* 400. truces fremitus tubae, *h. e.* clangores. ℙ Tribuitur et hominibus (V. FREMO.) *Val. Fl.* 3, 637. At pius ingenti Telamon jam fluctuat ira, Cum fremitu, saevisque furens in jurgia dictis. *Caes. B. G.* 2, 24. Simul eorum, qui cum impedimentis veniebant, clamor fremitusque oriebatur. *Virg. A.* 5, 148. plausu fremituque virum Consonat omne nemus. *Ov. Trist.* 4, 2, 53. Ipse sono plausuque simul, fremituque canentum Quadrijugos cernes saepe resistere equos. *Cic. Fl.* 10. *f.* Ipsa enim ista testimonia, quae tu psephismata appellas, sed fremitum egentium, et motum quendam temerarium Graeculae concionis. *Senec. Hipp.* 850. Flebilis fremitus, *h. e.* luctus, querela, clamor. *Tac. G.* 11. Si displicuit sententia, fremitu aspernantur. [*Plura v. in *Gloss. Liv.* p. 275.]

FRĔMO, is, mui, n. 3. βρέμω, murmur, crepitum, sonitum edo validum quidem, sed obscurum, et asperum, et infractum: a voce Graeca allata, quae a vocis et sonitus similitudine ficta est. *Varr. L. L.* 6, 5. *f.* a leonis voce dictum docet, afferens illud *Ennii* pausam fecere fremendi. Sic *Mart.* 8, 55. Tantus in Ausonia fremuit modo terror arena. Et *Virg. A.* 9, 341. leo fremit ore cruento. Adde *Plin.* 8, 16, 19. ℙ Ceterum de aliis quoque sonis dicitur. *Val. Fl.* 2, 260. fremunt tigres. *Virg. A.* 12, 921. murali concita nunquam Tormento sic saxa fremunt. Sic *Ov. Trist.* 1, 2, 25. fremunt immani turbine venti. *Stat. Th.* 12, 654. ventosaque sibilat Arctos; Tunc montes undaeque fremunt. *Ov. Met.* 3, 70. et *Virg. A.* 11, 496. et 599. fremit acer equus. *Val. Fl.* 6, 329. tumida fremit Ister aqua. (de aqua usurpant etiam *Virg. A.* 11, 229. et *Enn.* ap. *Serv.* ad *G.* 1, 12. Sic fremitus ab *eod. ib.*) *Virg. A.* 9, 59. lupus insidiatus ovili Cum fremit ad caulas. V. alia in FREMENS. ℙ Saepe tribuitur hominibus. *Virg. A.* 10, 96. cunctique fremebant Caelicolae assensu vario. *Phaedr.* 5, 7. rumor de tibicine Fremit in theatro: quidam affirmant mortuum, etc. ℙ In luctu. *Virg. A.* 6, 175. omnes magno circum ore fremebant. ℙ In plausu. *Id. ib.* 5, 555. quos omnis euntes Trinacriae mirata fremit, Trojaeque juventus. Et *ib.* 8, 717. ludisque viae plausuque fremebant, *h. e.* personabant. Sic *Ov. Met.* 3, 628. festisque fremunt ululatibus agri. ℙ In precibus. *Virg. A.* 1, 563. cuncti simul ore fremebant Dardanidae. ℙ Frequenter in indignatione, questu, comminatione. *Cic. Or.* 1, 44. Fremant omnes, licet, dicam quod sentio. *Id. Att.* 2, 7. Arrius consulatum sibi ereptum fremit. *Liv.* 8, 13. Pedum expugnandum ac delendum, senatus fremit. *Tac. H.* 2, 44. Praetorianus miles, non virtute se, sed proditione victum, fremebat. Et *ib.* 4, 35. Palam fremebant, non se ultra famem toleraturos. ℙ Cum accusativo; sed ellipsis est. *Virg. A.* 11, 132. unoque omnes eadem ore fremebant. *Cass.* ap. *Serv.* ad *A.* 1, 59. Si plebs fremere imperia coepisset, *h. e.* recusare. *Virg. A.* 7, 460. Arma amens fremit, arma toro, tectisque requirit. [*Noli in his de ellipsi cogitare. E Graecorum more deducta est dicendi ratio, ap. *Tac.* quidem praeceteris frequens. V. quae in hanc rem disputat *Bötticher.* in *lex. Tac.* p. 13. sq. Plura exempla v. *ib.* p. 18. Conf. etiam *Gloss. Liv.* s. h. v.] ℙ Translate. *Calp. Ecl.* 4. *f.* jam fremit aestas, *h. e.* saevit.

FRĔMOR, oris, m. fremitus, strepitus, clamor. *Vet. Script.* ap. *Varr. L. L.* 5, 7. Arma sonant, fremor oritur. *Virg. A.* 11, 296. variusque per ora cucurrit Ausonidum turbata fremor. *Arnob.* 1; 32. Quidquid virium continet fremor ille verborum (*magicorum*), atque adjunctae carminum necessitates, *h. e.* sonus, murmur. *Appul. Flor. n.* 17. p. 358, 4. Leonum indignati fremores.

FRĒNĀTOR, oris, m. qui frenat. *Stat. Th.* 1, 27. ignipedum frenator equorum, *h. e.* Sol. ℙ Translate. *Plin. Pan.* 55. Infinitae potestatis domitor ac frenator animus. *Val. Fl.* 6, 162. ingentis frenator Sarmata conti, *h. e.* moderator et jaculator hastae amentatae.

FRĒNĀTUS, a, um, part. a *freno*, χαλινωτός, frenum habens. *Hirt. B. G.* 8, 15. Equites frenatis equis in stationibus disponit. *Virg. A.* 5, 554. Frenatis lucent in equis. *Sil.* 11, 266. frenata acies. ℙ Translate. *Plin. Pan.* 66. Obsepta diutina servitute ora reseramus, frenatamque tot malis linguam resolvimus.

FRENDĔO, es, n. 2. et Frendo, is, n. 3. βρύχω, μυλιάω, dentes collidendo et constringendo strideo, infrendeo: quod est irati signum. Verbum est a sono fictum. *Pl. Capt.* 4, 4, 5. Nimis hercle ego illam male formidabam: ita frendebat dentibus. *Id. Truc.* 2, 7, 42. Hoc vide: dentibus frĕndit, icit femur. *Ov. A. Am.* 1, 46. Frendens aper. *Cic.* vertens carmina *Sophoclis Tusc.* 2, 9. Frendens Nemeaeus leo. *Ov. Met.* 8, 437. tumida frendens Mavortius ira. *Stat. Th.* 6, 767. ruit omnis, et ambas Consumit sine lege manus, atque irrita frendit Insurgens. *Curt.* 4, 16. Frendente Alexandro, eripi sibi victoriam e manibus. *Liv.* 30, 20 Frendens gemensque ac vix lacrimis temperans. *Virg. G.* 4, 452. graviter frendens. *Senec. Herc. fur.* 693. frendens dolor. *Prud. Cath.* 9, 52. Suetus antro bustuali sub catenis frendere. ℙ Translate, et cum accusativo, per ellipsin. [*Minime! V. in FREMO.] *Pacuv.* ap. *Non.* 5, 103. Frendere noctes, misera, quas perpessa sum, *h. e.* indignari, queri. *Pl. fragm. ib.* Nec, machaera, audes dentes frendere, *h. e.* irasci. ℙ Significat etiam dentibus, aut alia re frangere. *Varr. R. R.* 2, 4. *med.* Porci dicuntur nefrendes ab eo, quod nondum fabam frendere possunt, idest frangere. *Accius* ap. *Non. l. c.* saxo fruges frendas. ℙ Praeteritum quidam faciunt *frendui*: sed adhuc sine auctoritate, aut exemplo: nisi placeat *Psalm.* 34. *v.* 16. ℙ Supinum est *fresus* seu *fressus*, teste *Festo*. V. suo loco.

[FRENDESCO, is, n. 3. idem ac frendeo. *Not. Tir.* p. 153. Frendet, frendescit. *F.*]

FRENDOR, oris, m. frendendi actus. *Tert. Resurr. carn.* 35. *s. f.* Dentium frendor in gehenna.

Veg. Vet. 3, 31. Equus tremorem frendoremque parietur. [Adde *Not. Tir.* p. 153. *F.*]

FRĒNĬGER, a, um, adj. frenum gerens. *Stat. Silv.* 5, 1, 98. Quisnam frenigerae signum dare dignior alae.

FRĒNO vel Fraeno, as, avi, atum, a. 1. χαλινόω, frenum impono. *Ov. Met.* 10, 125. Frenare cervi ora capistris. *Id. Trist.* 3, 8, 3. Medeae, vellem frenare dracones. *Prud. Psych.* 191. Impatiens sonipes frenarier ora lupatis. ℙ Translate est cohibere, coercere, reprimere. *Cic. Mil.* 28. Clodii furores nullis legibus frenare poteramus. *Liv.* 30, 14. Voluptates temperantia frenare ac domare. [**Id.* 26, 29. Ne quis timore frenari eos dicere posset, quominus de eo libere querantur, etc.] *Senec. Med.* 866. Frenare iras. *Sil.* 10, 340. spes avidas. *Virg. A.* 1, 527. justitia gentes superbas. Et 58. Aeolus ventos vinclis et carcere frenat. [**Sil.* 9, 418. Agmina frenasset procurrentia.] *Id. G.* 4, 136. hiems glacie cursus frenat aquarum. *Val. Fl.* 1, 22. Aemoniam primis Pelias frenabat ab annis, *h. e.* regebat, regnabat. *Phaedr.* 4, 24. Exigua materia impetum scribendi frenat. *Seren. Sammon.* 17. *extr.* Frenare tussim medicamine. Et 29. Alvum frenat brassica, *h. e.* sistit. [**Sil.* 8, 290. Frenabat corde dolores, i. e. claudebat, continebat in animo.]

[*FRENTĀNI, orum, m. plur. Φρενταvοὶ, populi Italiae ad mare Hadriaticum, medio inter Picenum, et Apuliam loco, ita appellati a Frentone fluvio, qui idem nomen adhuc retinet. Eorum urbes primariae fuerunt Larinum, Histonium, Buca, Anxia, Ortona, Interamnia. *Caes. B. C.* 1, 23, et *Liv.* 8, 16. ℙ Est etiam *Frentanus, a, um,* adj., ut Frentanus ager ap. *Liv.* 27, 43. Frentana regio ap. *Plin.* 3, 11, 17. *B. A.* et *F.*]

*FRENTO, onis, m. Apuliae fluvius portuosus. *Plin.* 3, 11. *B. A.*

FRĒNUM et Fraenum, i, n. *et in accus. plurali etiam* Frenos, m. χαλινὸς, instrumentum, quo equorum ora coercentur. *Cic. Mil.* 24. Scutorum, gladiorum, frenorum multitudo. *Hor. Od.* 1, 8, 7. Ora equi temperare frenis. *Ov. Met.* 5, 643. coercere. *Val. Fl.* 1, 424. contundere freno. Et 6, 377. tendere frena. Et 5, 134. et *Ov. Met.* 2, 185. remittere. *Liv.* 1, 48. Inhibere frenos. Eodem sensu *Ov. Met.* 15, 518, ducere frena. *Virg. A.* 5, 817. addere frena equis. Sic *Ov. Fast.* 2, 736. frenis impedire equos. *Tibull.* 1, 3, 42. frenos ore momordit equus. *Virg. A.* 4, 135. frena sonipes spumantia mandit. *Lucan.* 7, 531. frena convertere. Et 1, 425. in gyrum flectere. *Val. Fl.* 1, 455. contorquere. ℙ Pro habenis. *Ov. Amor.* 3, 4, 15. ut primum concessas sensit habenas, Frenaque in effusa laxa jacere juba. ℙ Translate. *Cic. Brut.* 56. Alteri calcaria adhibere, alteri frenos, *h. e.* alterum incitare, alterum retinere ac retrahere. *Id. Phil.* 13, 9. Mutinamque illi exsultanti tanquam frenos furoris injecit. *Brut.* ad *Cic. Fam.* 11, 23. et ipse *Cic. ib.* 24. Si frenum momorderis, *h. e.* si te ferocem et recusantem ostenderis. Adde *Senec. Tranq. in f.* Alio sensu *Stat. Silv.* 1, 2, 28. subiit leges, et frena momordit, Ille solutus amor, *h. e.* recepit vel invitus, et subactus est. *Liv.* 34, 2. *f.* Dare frenos impotenti naturae. Sic *Lucan.* 7, 124. laxare frenos furentibus ira. *Hor. Od.* 4, 15, 10. frena licentiae injicere. Sic *Juven.* 8, 88. pone irae frena modumque. *Curt.* 7, 8. *med.* Imponere frenos felicitati. *Senec. Troad.* 279. regere frenis iram. *Hor. ep.* 1, 2, 63. animum frenis compescere. *Ov. Pont.* 4, 2, 23. remittere frena studiis. Et *Senec. ep.* 23. Voluptates tenere sub freno. *Virg. A.* 12, 568. accipere frenum. (Adde *Liv.* 37, 36.) *Senec. Hippol.* 574. Saepe obstinatis induit frenos amor. *Ov. Pont.* 2, 9, 33. imperii frena moderari. Et *Trist.* 2, 42. moderate frena imperii tenere. Et *Pont.* 4, 13, 27. capere. *Sil.* 1, 240. Dare alicui rerum frenos, *h. e.* imperium. *Prud. praef. Cath.* 17. frenos urbium regere. ℙ Frenum pro ipso equo, poetice. *Stat. Th.* 11, 243. frater muris circum omnibus instat, Portarumque moras frenis adsultat et hastis. ℙ Pro quocumque vinculo et compage. *Id. Th.* 10, 879. absiliunt pontes, tectique trementis Saxea frena labant. ℙ Frenum etiam dicitur vinculum, quo praeputium ab inferiori parte penis glandi adnectitur. *Cels.* 7, 25. *n.* 2. Subter cutis inciditur usque ad frenum. Et *mox.* Ut vertex ejus ad frenum, basis in tergo extremo sit. ℙ Ad scriptionem quod attinet, diphthongus videtur placere *Dausquio*, tum ex satis recepto usu, tum ex origine, qua dictum putat quasi *feri aeneum.* Sed et insulsa est etymologia, et vetera monumenta, graviorque *Manutii* ac *Cellarii* auctoritas *frenum* adstruunt. Praeterea haec habet *Isid. Orig.* 20, 16. Frena dicta, quod haec equi frendant, id est, imprimant dentibus, et obmordeant. V. NEFRENDES.

FRĔQUENS, entis, adj. συχνὸς, creber, assiduus. [*Proprie dici videtur de hominibus, qui saepe in loco aliquo versantur. Caeterum confer de hac voce doctissime disserentem *Döderl.* 1, 16. sqq.] *Cic. Or.* 4. Demosthenes frequens fuit Platonis auditor. *Id. Rosc. Am.* 6. Erat tum Romae frequens, atque in foro quotidie versabatur. *Id. Off.* 2, 13. *med.* Frequentem esse cum aliquo. [**Liv.* 39 53., Quod filium frequentiorem prope cum illis, quam secum cernebat.] *Tac. H.* 4, 69. *extr.* Haud per inde instruendo bello intentus, quam frequens concionibus. *Id. A.* 4, 3. Sumitur in conscientiam Eudemus medicus, specie artis frequens secretis. [*Adde *Ann.* 4, 55. *Agr.* 37. Similiter *ad* praepos. jungitur. *Liv.* 3, 24. Kaesonem tum frequentem ad signa — fuisse.] *Ov. Pont.* 2, 6, 33. Crede mihi, nostrum si non mortale futurum Carmen, in ore frequens posteritatis eris. *Mart.* 9, 98. Frequens conviva. ℙ Cum infinito. *Stat. Th.* 7, 705. Hic hominum casus lenire, et demere fatis Jura frequens. ℙ Item multus, copiosus. *Cic. Verr.* 1, 3. Videt multos equites R., frequentes praeterea cives atque socios. *Id. Fam.* 10, 12. Senatus est continuo convocatus, frequensque convenit. [**Frequens senatus* tunc dici solebat, cum tantus senatorum numerus convenerat, quanto opus erat, ut fieri senatusconsultum posset.] *Brut.* ad *Cic. Fam.* 11, 10. Est numerus veteranorum satis frequens cum Ventidio. *Cic. Q. Fr.* 2, 1. Sane frequentes fuimus: omnino ad ducentos. *Id. Phil.* 7, 8. Equites R. qui frequentissimi in gradibus Concordiae steterunt. [**Id. Or.* 3, 55. Refert qui audiant frequentes, an pauci, an singuli. Plura v. in *cl. Suet.* p. 378. Transfertur etiam ad alia. Huc pertinet locus §. 1. allatus. *Cic. Or.* 3, 47. Jambum et trochaeum frequentem segregat ab oratore Aristoteles.] *Plin.* 9, 59, 85. Frequens ibi hic piscis, et celeriter capitur. ℙ Dicitur et de re, quae crebro et saepe fit, *Varr. L. L.* 6, 5. Ap. eundem (*Pl. Cist.* 1, 1, 7.) Mihi frequentem operam dedistis, valet assiduam. *Asin. Poll.* ad *Cic. Fam.* 10, 31. Saltus Castulonensis frequentioribus latrociniis infestior factus est. *Nep. Phoc.* 1. Frequentes delati honores. *Id. Att.* 19. *extr.* Frequentior familiaritas. *Cic. Senect.* 13. Frequentia pocula. *Plin.* 33, 1, 6. Frequentior usus anulorum. *Id.* 37, 7, 31. Nec fuit alia gemma apud antiquos usu frequentior. *Gell.* 1, 8. Frequens apud Graecos adagium. *Paul. Dig.* 44, 2, 6. Parere ergo exceptionem rei judicatae, frequens est, *h. e.* usitatum est. [**Tac. A.* 2, 33. Erat quippe adhuc frequens senatoribus, si quid e re publica crederent, loco sententiae promere. Pertinent huc etiam loci, quos parum recte §. 1. Noster adscripserat: *Plin.* 8, 45, 70. Est frequens in prodigiis priscorum, bovem locutum. *Id.* 20, 7, 26. Lactucae frequentiores in cibo. Adde *Suet. Tib.* 11. *Ner.* 41.] ℙ *Frequens sententia* est, quae a multis comprobatur. *Plin. ep.* 2, 11. Quae sententia non praevaluit modo, sed omnino post tantas dissensiones fuit sola frequens. [*Ejusdem generis locus est ap. *Liv.* 2, 32. Frequentior fama.] ℙ Item de loco, ubi multi sunt. *Cic. Div.* 1, 28. *extr.* Idque frequentissimo theatro, incredibili plausu comprobatum esse. *Id. Phil.* 2, 41. Frequens municipium. *Ov. A. Am.* 1, 585. Frequens via. *Plin.* 5, 9, 10. Nilius feris et belluis frequens. Et *paulo post.* Aegyptus multis urbibus frequens. *Liv.* 31, 23. Frequentia aedificiis loca. [**Id.* 1, 9. Frequens tectis urbs.] *Colum.* 8, 16. Piscibus frequens vivarium. *Ov. Her.* 16, 54. locus piceis ilicibusque frequens. *Id. Met.* 9, 106. Vorticibus frequens amnis. *Tac. A.* 4, 65. Montem eum antiquitus Querquetulanum cognomento fuisse, quod talis silvae frequens fecundusque erat. [*Nota genitivum c. v. *frequens* conjunctum, nusquam quod sciam, praeter h. l. obvium. Caeterum pertinent huc loci perperam §. 2. assuti. *Ov. A. Am.* 1, 147. pompa. *Plin. ep.* 2, 18. et *Suet. Claud.* 41. Frequens auditorium. *Id. Caes.* 31. convivium.] *Senec. Herc. fur.* 1233. Frequens telis Lernaeis pharetra.

*FREQUENTĀMEN, inis, n. frequentatio. Apud *Sidon. B. A.*

FRĔQUENTĀMENTUM, i, n. frequentatio. *Gell.* 1, 11. Si Graccho concionanti numeros, et modos, et frequentamenta quaedam varia tibicen incineret, *h. e.* frequentes vocis mutationes, discrimina, modulationes. Sic 5, 1. Si vocum ejus festivitatibus, si modulis verborum, si quibusdam quasi frequentamentis orationis moventur.

FRĔQUENTĀRIUM, frequentem. *Festus.*

FRĔQUENTĀTĬO, onis, f. πυκνότης, πύκνωμα, crebritas, coacervatio. *Cic. Part.* 35. *extr.* Frequentatio argumentorum. *Id. ib.* 16. consequentium. *Auct. ad Her.* 4, 19. verborum densa et continens. *Gell.* 1, 6. *f.* Civitatem salvam esse sine matrimoniorum frequentatione non posse. ℙ Inter figuras sententiarum Frequentatio est, ut ait *Auct. ad Her.* 4, 40., cum res in tota causa dispersae coguntur in unum, quo gravior, aut acrior, aut criminosior oratio sit, etc. [*Similes huic sunt Gr. figurae συλλογὴ, συναγωγὴ, ἀνακεφαλαίωσις, de quibus v. *Ernest. lex. gr. techn. rhet.* Lat. etiam collectionem, enumerationem, congeriem in simili re dicere solent.]

[FRĔQUENTĀTĪVĒ, adv. more verbi frequentativi. *Paul,* ex *Fest.* Verberitare Cato frequentative ab eo, quod est verbero, dixit. *F.*]

FRĔQUENTĀTĪVUS, a, um, adj. assiduitatem et frequentiam significans: ut Frequentativa verba, apud grammaticos. *Gell.* 9, 6. Ab eo, quod est *ago* et *egi*, verba sunt, quae appellant grammatici frequentativa, *actito* et *actitavi.*

[FRĔQUENTĀTO, adv. crebro. *Appul. Met* 9. Salutem ei fuerat imprecatus, et iterato rursum, et frequentato saepius. *F.*]

FRĔQUENTĀTOR, oris, m. qui frequentat. *Tert Monog.* 8. *f.* Prandiorum et coenarum cum publicanis frequentator. ℙ Est etiam qui continuo servat. *Appul. Trismeg.* p, 14, 23. Sol ipse semper gubernator vitalium, vel totius vivacitatis eorum frequentator et dispensator est.

FRĔQUENTĀTUS, a, um, part. a *frequento.* *Sall. Jug.* 19. Quae loca et nationes ob calorem, aut asperitatem, item solitudines, minus frequentata sunt. *Plin.* 37, 10, 54. Aromatites, gemma reginis frequentata. *Id.* 36, 25, 61. Frequentata pavimenta. *Cic. Or.* 3, 38. Verbi translatio instituta est inopiae causa, frequentata delectationis. *Id. Brut.* 95. Aliud genus est non tam sententiis frequentatum, quam verbis volucre atque incitatum, *h. e.* non tam sententiosum.

FRĔQUENTER, adv. συχνῶς, πολλάκις, crebro, saepe. [*V. *Doederl.* 1, 17. sqq.] *Auct. ad Her.* 4, 56. Ut frequenter et assidue consequamur artis rationem studio et exercitatione. *Cic. Or.* 24. Translatione frequentissime sermo omnis utitur. *Ov. Fast.* 3, 287. Non alias missi cecidere frequentius ignes. *Quint.* 1, 10. Quod Cicero frequentius testatur. ℙ *Frequenter* etiam fieri dicitur, quod a multis fit. *Liv.* 1, 11. Romam inde frequenter migratum est, a parentibus maxime ac propinquis raptarum. *Cic. Att.* 1, 19. Herennium quendam, tribunum plebis, saepe de Clodio ad plebem traducendo agere coepisse: huic frequenter interceditur.

FRĔQUENTĬA, ae, f. crebritas, multitudo, πυκνότης, πλῆθος. *Cic. Att.* 4, 16. De epistolarum frequentia nihil te accuso. *Id. Or.* 2, 13. Thucydides ita creber est rerum frequentia, ut verborum prope numerum sententiarnm numero consequatur. *Plin.* 27, 12, 91. Polygonon alii polygonaton vocant, a frequentia geniculorum. *Vitr.* 9, 9. Frequentia coeli, *h. e.* densitas aeris. V. CREBRITAS. *Quint.* 1, 2. scholarum. *Sall. Jug.* 51. negotiatorum. *Nep. Att.* 22. Elatus est maxima vulgi frequentia. *Cic. Verr.* 1, 7. Hortensius consul designatus domum reducebatur e campo, cum maxima frequentia, a multitudine. *Q. Cic. Petit. cons.* 1. Quotidiana amicorum assiduitas et frequentia. *Cic. Pis.* 13. *extr.* Frequentia egressum alicujus ornare atque celebrare. *Id. Planc.* 8. *extr.* Solidam, et robustam, et assiduam frequentiam alicui praebere. *Id. Mil.* 1. Stipari frequentia. [**Plin. Pan.* 23, 3. Prout alterutrum frequentiae genus invaluisset. Caeterum primo loco ponenda erant ea exempla, in quibus frequentia est hominum in unum locum coeuntium, vel honoris causa aliquem comitantium.]

FRĔQUENTO, as, avi, atum a. 1. φοιτάω, frequenter adeo, ventito, visito, saepius cum aliquo sum. *Cic. Fam.* 5, 21. Sermones eorum, qui frequentant domum meam. *Tac. H.* 2, 16. Digressis, qui Pacarium frequentabant, nudus et auxilii inops interficitur. [*Plura v. ap. *Böttich. Lex. Tac.* p. 207.] ℙ Item frequentem facere, implere. *Cic. Off.* 2, 4. Frequentare urbes. [**Id. Ib.* 1, 39. Domus solita est frequentari. *Id. Att.* 1, 16. Sentinam urbis exhauriri et Italiae solitudinem frequentari posse arbitrabar. Plura dabit *cl. Suet.* p. 378.] *Ov. Fast.* 4, 871. Templa frequentari Collinae proxima portae Nunc decet. *Hirt. B. Afr.* 20. Sagittariis ex omnibus navibus ductis in castra compluribus, frequentabat suas copias. *Col.* 4, 33. Frequentare castaneta. Et 10, 214. nova prole mundum. Et 4, 15. vineam. *Cic. Or.* 3, 52. *extr.* Tum est quasi luminibus distinguenda et frequentanda omnis oratio sententiarum atque verborum. ℙ Item coacervare. *Id. Or.* 25. Nec acervatim multa frequentans, una complexione devinciet. *Gell.* 13, 24. Quae a poetis, celebrandae et ornandae rei gratia, duobus eadem pluribusve nominibus frequentantur. ℙ Item frequentia et multitudine celebro, [**begehen.*] *Cic. Inv.* 1, 27. Publicum est, quod civitas universa aliqua de causa frequentat, ut ludi, dies festus, bellum. *Ov. Met.* 4, 37. Frequentare sacra. *Auct. Priap.* 77. Ennaeae Cererem nurus frequentant. [**Suet. Tib.* 32. Quorundam illustrium exsequias usque ad rogum frequentavit, i. e. cum reliqua pompa adiit eoque honorem addidit funeri.] ℙ Item frequentem facio, *h. e.* congrego. *Cic. Cat.* 4, 7. Scribae universi, quos casu hic dies ad aerarium frequentavit. *Id. Dom.* 33. Quem tu tamen populum, nisi tabernis clausis, frequentare non poteras. ℙ Item frequenter facio, repeto, ingemino. [**Auct. ad Her.* 3, 24. Primas quasque partes in animo frequenta, i. e. frequenter cogita.] *Cic. Or.* 27. Haec frequentat Phalereus maxime. *Tac. A.* 3, 25. Nec ideo conjugia et educationes liberum frequentabantur.] *Ov. Her.* 12, 143. Turba ruunt et Hymen clamant, Hymenaee frequen-

int. Al. minus recte leg. *Hymenaea frequentant*, . e. Hymenaea sacra. V. HYMEN. *Sen. Consol. d Marc.* 3. Frequentare memoriam alicujus, *h. e.* requenter meminisse. [*V. *Gron.* ad h. l. Cf. *Fl. Vopisci Syr. Div. Aurel.* 35. Non praetermittendum idetur, quod et memoria tenet publica, et fides istorica frequentavit, i. e. repetit eoque comrobat. *Casaub.* ad h. l. docet *frequentare* poni tiam pro *narrare.*] *Sulpicia Sat.* Musa, quibus numeris heroas et arma frequentas, *h. e.* frequenter memoras celebrasque. *Pall.* 1, 15. Prima trulis frequentetur inductio, *scil.* calcis. Et 24. Columbae fetus frequentant, si, etc. ℙ *Frequentare alicui operam*, ap. *Pl. Cist.* 1, 1, 10. est frequentem operam dare.

*FRESILĬA, ae, f. oppidum Italiae, in Marsis. *Liv.* 10, 3. *B. A.*

FRESSUS et Fresus, a, um, part. a *frendeo*, ua frangere significat. *Col.* 6, 3. Fresi et aqua macerati ervi sextarius. *Id.* 2, 11. *f.* Cicera bunus ervi loco fresa datur. Et 12. *med.* et *Cels.* 5, 8. *n.* 21. Faba fressa. [*V. *Döderl.* 3, 327.]

FRĔTĀLIS, e, adj. ad fretum pertinens. *Ammian.* 28, 2. A Rhaetiarum exordio adusque fretalem oceanum, *h. e.* fretum Britannicum. ℙ *Fretale, is*, n. substant., genus est sartaginis ad frigendum aptae. *Apic.* 7, 5. Infunditur in fretali piper, etc.

FRĔTENSIS, e, adj. fretalis, ut Fretensis legio, quae scil. vel scripta est ex freti Siculi accolis, ut exponit *Turneb. Adv.* 18, 10., vel ad fretum stativa habuit. Ejus saepe mentio fit in *Inscr.* ap. *Grut.* 457, 6. C. Popilio C. F. Quir. Caro Pedoni Cos. VII. Vir. Epulon. etc. legato legionis X. Fretensis, etc.; et 354, 5. L. Annio Fabiano III. Viro Capitali, etc. Leg. Leg. X. Fretensis, etc. Adde 294, 2. et alibi. ℙ Mare Fretense est mare, vel fretum Siculum. *Cic. Att.* 10, 7. Hadriano mari Dolabella, Fretensi Curio. Al. aliter leg.

[FRETRĬĂCUS, i, m. φρητριακὸς Ionice pro φρατριακός, qui alicui fratriae est adscriptus. De his vero sodalitatibus docte commentatus est *Ignarra de phratriis*, quod opus consulesis. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 456. *n.* XVI. P. Sufenati P. F. Pal. Myroni luperco Laurenti Lavinati, fretriaco Neapoli Antinoiton, et Eunostidon. Adde alias *ib. n.* 74. et 75. V. FRATRIA. *F.*]

FRĔTUM, i, n. πορθμὸς, maris angustiae: a fervendo, quasi *fervetum*, quod eo semper concurrant aestus et effervescant, ut ait *Varr. L. L.* 6, 3. *Cic. N. D.* 3, 10. Fretum Siciliense. *Ov. Trist.* 1, 10, 28. Seston Abydena separat urbe fretum. *Cic. N. D.* 2, 7. Fretorum angustiae. *Id. Div.* 2, 14. *extr.* Quid de fretis et marinis aestibus dicam? ℙ Interdum absolute dicitur de freto Siculo, quod primum omnium fuit Romanis cognitum, et maxime frequentatum. *Cic. Att.* 2, 1. Cum se ille septimo die venisse a Freto dixisset. *Flor.* 2, 2. Cum a terra Fretum usque venisset. [*Suet. Tib.* 2. V. *Ernest. Cl. Cic.* in *ind. geogr.*] ℙ Ponitur et pro ipso mari. *Virg. A.* 1, 611. In freta dum fluvii current. *Hor. Od.* 2, 7, 15. Fretum aestuosum. *Ov. Fast.* 3, 568. Libycum. *Id. Pont.* 2, 2, 2. Euxinum. ℙ Translate ponitur pro fervore et impetu. *Flor.* 1, 26. Talis pace belloque populus Rom. fretum illud Adolescentiae, idest secundam imperii aetatem habuit. *Lucr.* 4, 1024. Tum quibus aetatis freta primitus insinuantur. *Gell.* 10, 3. Invidiae, atque acerbitatis fretum effervescit. ℙ Reperitur et *fretus, us*, m. *Lucr.* 6, 363. Nam fretus ipse anni permiscet frigus et aestus, *h. e.* tempus anni, quod inter frigus caloremque intercedit, ut ver. *Cic. Verr.* 2, 5, 66. perangusto fretu. Ita enim *Gell.* 13, 20. legit. *Id. Cic.* ap. *Charis.* 1, 103. A Gaditano fretu. *Porc. Licin. ib.* Salsi fretus. *Messala ib.* Angustiae fretus. *Novius* vel *Naev.* ap. *Non.* 3, 92. faventem per fretum introcurrimus. *Varr. ib.* Qui est fretus inter Rhegium et Messanam. *Lucil. ib.* Salis fretus. [*V. *Gron.* ad *Gell.* 10, 26.] ℙ *Enn. ib.* dixit *omnem coeli fretum*, et ap. *Varr. L. L.* 6, 3. *fretum caeruleum* ea ratione, qua *Lucr.* 5, 277. aeris mare. ℙ *Fretum* est etiam nomen comoediae Plautinae deperditae, teste *Gell.* 3, 3.

FRĒTUS, a, um, adj. [part. a φορέω, porto, cujus verbale φορητὸς, et syncop. φρητὸς. *F.* *Doederl.* 1, 19. v. *fretus* deducit ab obsoleto *freo* (ad quod etiam *fere, ferme, fortis* pertinere vult), ut proprie sit i. q. firmatus animo. V. plura l. l.] πεποιθὼς, confisus, nixus, fultus. *Ter. Ph.* 2, 1, 43. Malitia fretus sua insidias fecit. *Cic. Fam.* 3, 7. *f.* Haec scripsi ad te liberius, fretus conscientia officii mei. *Id. N. D.* 1, 18. Fretus intelligentia vestra dissero brevius, quam, etc. *Id. Or.* 2, 24. Plerique ingenio freti. *Id. Planc. f.* Quod vobis fretus huic saepe promisi. *Q. Cic. Petit. cons.* 7. Amicitiis fretum ac munitum esse. *Virg. A.* 5, 430. Ille pedum melior motu, fretusque juventa. Et *ib.* 4, 245. Illa fretus agit ventos et nubila tranat. *Pl. Men.* 5, 2, 16. Quae viros subservire sibi postulant, dote fretae. *Id. Cas.* 2, 5, 38. Dis sum fretus: Deos sperabimus. ℙ [*Dicitur etiam de rebus. *Lucr.* 6, 1057. Pondere enim fretae (res) partim stant, etc.] ℙ Cum infinito. *Stat. Th.* 5, 23. tum pontum irrumpere fretae (*naves*) ereptasque oculis non quaerere terras, *h. e.* ausae. ℙ [*Legitur etiam c. dativo constructum. *Liv.* 6, 13. *in.* Multitudo hostium nulli rei, praeterquam numero, freta. Ubi conjec. quidem interpretes *nulla* re, sed nemo mutare locum ausus est.]

FRĒTUS, us, m. V. FRETUM. ℙ *Frētus, us*, pro fiducia in sexto casu singulari. *Symmach. ep.* 2, 82. (al. 83.) Ut sancti animi tui fretu nubem invidiae superioris abstergeat.

FRĬĀBĬLIS, e, adj. ψαθυρὸς, qui facile friatur, et minutim teri potest. *Plin.* 17, 4, 3. Tofus natura friabilis. *Id.* 34, 18, 55. Sandaracha pura, friabilisque.

FRĬĀTUS, a, um, part. a *frio*, tritus, comminutus. *Lucr.* 1, 886. Scilicet et glebis terrarum saepe friatis. *Plin.* 12, 13, 28. Friatum amomum.

FRĪBUSCŬLUM, i, n. jurgium et levis offensa inter conjuges. *Ulp. Dig.* 24, 1, 32. §. 12. Quid si divortium non intercesserit, sed fribusculum? profecto valebit donatio, si fribusculum quievit. *Brisson.* putat legendum *frivusculum*, quasi diminutivum a *frivolum*, ut sit frivolum ac breve jurgium. Saepe autem in Pandectis Florentinis *b* pro *v* poni, ut hoc ipso in loco *quiebit* pro *quievit*. Hinc *Isid. Orig.* 9, 7. Fribolum est, cum eo animo conjuges separantur, ut rursum ad se invicem revertantur. Alii rectius leg. *frigusculum* a *frigus*: atque ita edidit *Haloander*, quia in jurgio friget conjugalis affectus, rei familiaris cura, etc., et praeterea *frigus* eleganter de amissa gratia dicitur, quam vocem V.

FRĪCAE, arum, f. plur. ita saxa quaedam vocabant Siculi, quod iis fortasse ad fricandum uterentur, quemadmodum *Plin.* 36, 6, 9. ait, arena quadam combusta marmora fricando poliri. Nisi vero obstaret quantitas syllabae primae, quae brevis est in *fricae*, longa vero in φρύγω, torreo, illorum potius esset amplectenda sententia, qui a φρύγω derivatum putant φρὺξ, φρυκὸς, quod esset nomen lapidis, qui torreri ac deinde liquefieri posset: eruditorum itaque esto judicium. *Sever. A.* 520. Quin ipsis quaedam Siculi cognomina saxis Imposuere fricas, etiam ipso nomine signant Fusilium esse notas.

FRĬCĀMENTUM, i, n. fricatio. *Coel. Aurel. Acut.* 2, 6. Blando articulorum fricamento uti. Adde *Tard.* 3, 2.

FRĬCĀTĬO, onis, f. actus fricandi. *Colum.* 6, 12. Fricatione assidua discutitur. *Plin.* 28, 4, 14. Vehemens fricatio spissat, lenis mollit, multa adimit corpus, auget modica. *Cels.* 4, 3. Fricatio omnibus vertebris utilis est. ℙ In politionibus parietum. *Vitr.* 7, 6. Quibus inductis, et diligenti tectoriorum fricatione laevigatis.

FRĬCĀTOR, oris, m. qui fricat. *Coel. Aurel. Tard.* 3, 7. de eo, qui frictionem adhibet aegris.

FRĬCĀTŪRA, ae, f. fricatio. *Vitr.* 7, 1. Super fricaturam incernatur marmor. Et paulo supra: Non erit exacta fricatura.

FRĬCĀTUS, a, um, part. a *frico*, frictus. *Plin.* 13, 15, 30. Splendescunt mensae manu sicca fricatae. *Seren. Sammon.* 6, 76. Et lutum prodest membris adhibere fricatis.

FRĬCĀTUS, us, m. idem ac fricatio. In sexto casu sing. *Plin.* 23, 7, 63. Emendat dentium vitia crebro fricatu.

FRĬCĬUM, ii, n. frictio, fricatio. *Plin. Valer.* 1, 36. Albi bulbi cinis dentibus fricium est. V. DENTIFRICIUM. *B. A.*

FRĬCO, as cui, ctum, a. 1. θρυγανάω, ψήχω, scabo, destringo. *Virg. G.* 3, 256. Sus pede prosubigit terram, fricat arbore costas. *Vet. Poeta* ap. *Gell.* 15, 4. Nam mulos qui fricabat, consul factus est. *Pl. Poen.* 1, 2, 9. Ex industria ambae nunquam concessavimus Lavari, aut fricari, aut tergeri, aut ornari. *Mart.* 4, 90. Oleo fricare corpus. *Plin.* 12, 25, 54. Lacrimae probatio, ut sit pinguis, et in fricando odorata. *Id.* 20, 5, 20. Alopecias fricuere tusis caepis. *Scrib. Comp.* 253. Fricatur locus diutius et pressius. Et *Comp.* 58. Hoc medicamento si quis dentes fricuerit. *Plin.* 36, 22, 48. Tofus exercetur halitu maris, fricatur vento, et verberatur imbri. *Vitr.* 7, 1. Cum pavimenta exstructa fuerint, ita fricentur, ut nulli gradus in scutulis, aut trigonis exstent. ℙ *Fricare genua* est supplicantium. V. CONFRICO. ℙ Habet etiam obscenum sensum ap. *Petr. Sat.* 92. et *Mart.* 11, 29.

FRICTĬLIS, e, adj. qui frigitur, ap. *Apic.* 4, 2., ubi aliter leg. V. etiam FRITILLA.

FRICTĬO, onis, f. fricatio. *Cels.* 2, 14. Frictione, si vehemens fit, durari corpus; si lenis, molliri; si multa, minui; si modica, impleri. V. *Plinii* locum in V. FRICATIO. *Cels.* 2, 14. Frictione uti. Et *ib.* Frictionem adhibere. Et 3, 18. lenem admovere.

[FRICTOR, oris, m. fricator, qui fricat. Legitur in *Not. Tir.* p. 152. *F.*]

FRICTRIX, icis, f. τριβὰς, tribas. *Tert. Pall.* 4. *f.* et *Resurr. carn.* 16. V. TRIBAS.

[FRICTŪRA, ae, f. frictus, fricatio. *Appul. fr.* 10. *Met.* ap. *Oud.* p. 717. Priapum frequenti frictura porrixabam. *F.*]

FRICTUS, a, um, part. a *frico*, fricatus. *Juv.* 6, 577. si prurit frictus ocelli Angulus. ℙ Item *fritto*, in sartagine coctus: a *frigo*. *Varr. R. R.* 2, 4. *f.* Porcis lactentibus triticum frictum dari oportet: crudum enim solvit alvum. *Pl. Poen.* 1, 2, 113. Frictae nuces. *Plin.* 29, 3, 11. Ova fricta ex oleo. *Id.* 22, 25, 69. Fricta faba. Adde *Cels.* 2, 30. ℙ Festive *Pl. Bacch.* 4, 5, 6. Versabo ego illunc hodie, si vivo, probe: Tam frictum ego illum reddam, quam frictum est cicer. ℙ A *frigo* est etiam *frixus* pro *frictus*. *Cels.* 2, 18. *med.* Res eadem magis alit jurulenta, quam assa; magis assa, quam frixa. Hic tamen *Targa* contendit, non *frixa* sed *elixa* legend. *Sidon. ep.* 8, 14. Simila frixa in sartagine.

FRICTUS, us, m. idem ac frictio, seu fricatio. *Juven.* 6, 322. Frictum crissantis adorat. Alii melius leg. *fluctum*.

FRĬGĔDO, inis, f. frigus, apud veteres. *Varr.* ap. *Non.* 2, 544. et 3, 97. Aquiloniam intus servat frigedinem. [*Cf. *Döderl.* 3, 92.]

FRĪGĔFACTO, as, a. 1. frequentativum, ψύχω, frigidum facio. *Pl. Poen.* 3, 5, 14. Calidum prandisti prandium hodie, qui os nunc frigefactas?

FRĪGĔO, es, xi, n. ῥιγέω, frigidus sum. Est ab allato ῥιγέω, *f* praemissa, ut saepe alias loco aspirationis. *Ter. Ph.* 5, 8, 5. Tange: si non totus friget, me eneca. *Virg. A.* 6, 219. corpusque lavant frigentis et ungunt, *h. e.* mortui. *Pers.* 3, 108. summosque pedes attinge manusque: Non frigent. *Sever. A.* 331. Quamvis caeruleo siccus Jove frigeat aether. ℙ Translate est languere, cessare, segnem, otiosum esse. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 6. *f.* Quod tibi supra scripsi Curionem valde frigere, jam calet: supra ib. dixerat: Curioni nostro tribunatus conglaciat, *h. e.* iners, otiosus est. [*Cf. *Manut.* ad *Cic. fam.* 7, 10. Adde *Auct.* ad *Her.* 4, 15. In re frigidissima cales, in frequentissima friges.] *Cic. Fam.* 11, 14. Mihi crede, plane jam, Brute frigeo; ὄργανον enim erat meum senatus: id est jam dissolutum. *Id. Verr.* 2, 2, 25. Cum omnia judicia frigerent, [*i. e. parum aut nihil efficerent. Caeterum *al.* h. l. legunt *consilia*.] *Id. Phil.* 6, 5. Jacent beneficia Nuculae, friget patronus Antonius. [*sc. quia nemo ejus beneficiis uti vult. Hinc in universum *frigere* dicuntur homines, qui parum gratia valent. *Ter. Eun.* 2, 2, 37. Nimirum homines frigunt. V. *Ruhnk.* ad h. l. Imprimis *frigere* dicuntur oratores, musici, actores, qui non placent audientibus. *Cic. Brut.* 50. Quare tibicen Antigenidas dixerit discipulo sane frigenti ad populum: Mihi cane et Musis. V. *Ernest. lex. techn. lat. rhet.* p. 182. sqq.] *Id. Q. Fr.* 3, 8. Memmius in adventu Caesaris habet spem: in quo illum puto errare: hic quidem friget, *h. e.* languet in petitione consulatus. (V. *ib.* 2. *f.*) Sic *Virg. A.* 5, 396. frigent effetae in corpore vires. *Cic. N. D.* 2, 23. Ex quo illud Terentii (*Eun.* 4, 5, 6.) Sine Cerere et Baccho friget Venus. [*V. *Ruhnk.* ad h. l.] *Ter. ib.* 3, 3, 9. Ipsa accumbere mecum, mihi sese dare, sermonem quaerere. Ubi friget, huc evasit, quampridem pater, etc., *h. e.* ubi, deficiente materia, cessat, vel haeret in sermone instituto. *Sil.* 16, 597. frigens animis, nec bello prospera turba, *h. e.* segnis, timida: cui *fervens* opponitur. *Gell.* 2, 23. Quantum stupere atque frigere, quantumque mutare a Menandro Caecilius visus est! *h. e.* hebes ac frigidus esse. ℙ Praeteritum *frixi* agnoscitur a *Diomed.* 1, 369. et *Prisc.* 9, 870. [*Verum non occurrit.] Et probatur etiam ex compositis *refrixi*, *perfrixi*, etc. *Cic. Att.* 1, 1. Cum Romae a judiciis forum refrixerit.

FRĪGĔRO, as, a. 1. frigus affero. *Catull.* 61, 27. Perge linquere Thespiae Rupis Aonios specus, Lympha quos super irrigat Frigerans Aganippe. *Coel. Aurel. Acut.* 3, 21. *n.* 208. Frigerandi cholerici.

FRĪGESCO, is, n. 3. ἀποψύχομαι, frigidus fio. *Cato R. R.* 156, 6. Eodem addito oleum, postea fervefacito: infundito in catinum, uti frigescat. *Lucr.* 6, 865. subtus frigescit terra, coitque. *Quint.* 11, 3. *med.* Sanguis abit omnis, et pallore frigescit. *Tac. A.* 15, 70. Ubi frigescere pedes manusque intelligit. ℙ Translate est languescere, cessare. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 6. *med.* Si Parthi vos nihil calfaciunt, nos hic frigore frigescimus. *Quint. l. c. med.* Vis illa dicendi solvitur et frigescit affectus. *Id. decl.* 1, 6. Frigescunt impetus mentium, quos non explicant ministeria membrorum. *Val. Fl.* 3, 368. patria ex oculis, acerque laborum Pulsus amor, segnique juvat frigescere luctu. *Pers.* 1, 108. vide sis, ne majorum tibi forte Limina frigescant, *h. e.* ne gratiam potentiorum amittas, et eorum aedibus excludaris. Sic *frigus* de gratia amissa, et interrupta amicitia dicitur, quam vocem vide. ℙ [Part. *Frigescens* ap. *Curt.* 8, 10. Cum crus saucium penderet, et cruore siccato frigescens vulnus aggravaret dolorem. *F.*]

FRĪGĬDĀRĬUS, a, um, adj. ad frigus inducen-

dum pertinens. *Vitr.* 5, 10. Ahena super hypocaustum tria sunt componenda, unum caldarium, alterum tepidarium, tertium frigidarium; et ita collocanda, uti ex tepidario in caldarium, quantum aquae caldae exierit, influat: de frigidario in tepidarium ad eundem modum, *h. e.* ahenum aquam frigidam continens. *Plin. ep.* 2, 17. *med.* Balinei cella frigidaria, *h. e.* ubi frigida lavabant. *Pallad.* 1, 41. Frigidaria maltha. V. CALDARIUS. *Id. ib.* 40. Frigidaria fistula, *h. e.* unde aqua frigida effluit. *Petr. Sat.* 73. Cisterna frigidaria. ℙ *Frigidarium*, *ii*, n. locus frigidus reponendis cibis, ut serventur. *Lucil.* ap. *Prisc.* 10. *extr.* Sallere muraenas, mercem in frigdaria ferre. *Syncope.*

FRĪGĬDĒ, adv. ψυχρῶς, cum frigore. Translate est languide, remisse, sine vi et efficacia. [*Cic. Fam.* 8, 10. Quae cupiunt ita frigide agunt, ut nolle existimentur.] *Gell.* 7, 3. *med.* Haec Tiro in Catonem non minus frigide sane, quam inaniter. *Id.* 13, 24. Duobus verbis, idem significantibus, inepte et frigide uti. *Id.* 19, 3. Turpius est exigue atque frigide laudari, quam insectanter et graviter vituperari. *Quint.* 6, 3. Cicero multa dixit facete: et illa ipsa, quae sunt in Verrem dicta frigidius, aliis assignavit. Et 1. *med* Transtulit patronus aliquando puellam, quae soror esse adversarii dicebatur, in adversa subsellia, tanquam in gremio fratris relicturus: at is a nobis praemonitus, aufugerat. Tum ille, alioqui vir facundus, inopinatae rei casu obmutuit, et infantem suam frigidissime reportavit.

FRĪGĬDĔFACTO, as, a. 1. frigefacto. *Pl. Rud.* 5, 2, 39. Os calet tibi: num gith frigidefactas? Al. leg. *frigefactas.* V. GITH et FRIGEFACTO.

FRĪGĬDIUSCŬLUS, a, um, adj. dimin. subfrigidus. Translate. *Gell.* 3, 10. *f.* Sed alia quoque ibidem congerit frigidiuscula: veluti septem opera esse in orbe terrarum miranda, et sapientes item veteres septem, etc., *h. e.* leviora, languidiora, parvi momenti.

FRĪGĬDO, as, a. 1. frigus induco. *Coel. Aurel. Acut.* 3, 17. *med.* Plumbum tactu frigidat. *Id. ib.* Ob frigidandum corpus. *Id. ib.* 1, 17. Frigidans membranam.

FRĪGĬDŬLUS, a, um, adj. dimin. aliquantum frigidus, ὑπόψυχρος. *Virg. Cir.* 251. Frigidulam injecta circumdat veste puellam. Et 348. frigiduli ocelli. *Catull.* 64, 130. Atque haec extremis moestam dixisse querelis, Frigidulos udo singultus ore cientem, *h. e.* languidulos et semimortuos.

FRĪGĬDUS, a, um, adj. ψυχρὸς, frigus habens, gelidus, algidus. [*V. Döderl.* 3, 91.] *Hor. Od.* 1, 1, 25. Manet sub Jove frigido Venator. *Cic. Leg.* 2, 3. Nec ullum hoc frigidius flumen attigi. *Caes. B. G.* 4, 1. Frigidissima loca. *Plin. ep.* 5, 6. Coelum est hieme frigidum et gelidum, *h. e.* frigus et gelu inducens. *Virg. Ecl.* 8, 71. Frigidus anguis. Et 14. Frigida noctis umbra. *Vitr.* 10, 21. Laminae ferreae ex frigido ductae. *Plin.* 26, 11, 71. Frigida febris. *Virg. G.* 2, 469. Frigida Tempe. Sic 3, 324. frigida rura Carpamus. Et 336. frigidus aera vesper Temperat. Et *Ov. Amor.* 2, 16, 36. Frigidaque arboreas mulceat aura comas. [*Tibull.* 4, 8, 4. Frigidus annus, i. e. hiems. *Hor. Od.* 3, 7, 6. Frigidas noctes agit, i. e. solas et viduas, ubi deest tori socia.] ℙ *Frigida* absolute est aqua frigida. *Cels.* 1, 3. *med.* Ne ex hac quidem causa sudanti frigidam bibendam esse. *Plin. ep.* 3, 5. Frigida lavari. *Suet. Claud.* 40. Frigidam aegro dare. [*Cf. intpp. ad Quint.* 5, 11, 31.] ℙ *Aquam frigidam suffundere* proverb. ap. *Plaut.* V. AQUA. ℙ Dicitur *frigidus* de mortuis et morientibus. *Virg. G.* 4, 506. de Eurydice: Illa quidem Stygia nabat jam frigida cymba. Et 525. Eurydicen vox ipsa, et frigida lingua, Ah, miseram Eurydicen anima fugiente vocabat. *Id. A.* 4, 385. et *Val. Fl.* 5, 26. Frigida mors. ℙ Item de metu perculsis. *Val. Fl.* 7, 529. Quis fragor hic? quaenam tantae, dic virgo, ruinae? Exclamat, stricto Aesonides stans frigidus ense. *Sil.* 2, 338. formidine turpi Frigida corda tremunt. [*Id.* 9, 49. Nec frigidus aspicit hostem.] *Virg. A.* 3, 29. mihi frigidus horror Membra quatit. *Juven.* 1, 166. Frigida mens criminibus. ℙ [*Hor. Sat.* 2, 6, 50. Frigidus a rostris manat per compita rumor, i. e. formidolosus, gravis, intpr. *Schol. Cruq.*] ℙ Translate. *Ov. Amor.* 2, 1, 5. Me legat in sponsi facie non frigida virgo, *h. e.* amore fervens. ℙ Saepe est lentus, languens, remissus, iners, sine vi et efficacia. *Cic. Q. Fr.* 3, 3. *med.* Frigidissimis accusatoribus uti. *Id. Brut.* 48. Nimis ille quidem lentus in dicendo et paene frigidus. [*V. Ernest. lex. technol. lat. rhet.* p. 183.] *Id. Caecin.* 21. Frigida et jejuna calumnia. [*Pertinet h. l. ad seq. §.] *Ov. Pont.* 4, 2, 45. Quid, nisi Pierides, solatia frigida, restat? *Lucan.* 5, 245. et 7, 502. Frigidus ensis, *h. e.* nulla caede calens, otiosus. *Juven.* 6, 124. Frigidus aevo Laomedontiades. *Virg. G.* 3, 97. equus senior frigidus in Venerem. *Id. A.* 7, 338. frigida bello dextera. *Val. Fl.* 7, 585. clypeoque illiditur ignis Frigidus, et viso pallescit flamma veneno. ℙ Item insulsus, ineptus, inanis, absurdus, quasi frugis expers et sententiae. *Cic. Brut.* 66. Acumen saepe stomachosum, nonnunquam frigidum, interdum etiam facetum. *Id. Or.* 2, 63. Verba frigidiora vitare. Et 64. Haec aut frigida sunt, aut tum salsa, cum, etc. *Plin. ep.* 1, 9. Subit recordatio, quot dies quam frigidis rebus absumpsi. *Quint.* 9, 3. Frigida et inanis affectatio. *Senec. Ira* 2, 11. Quid enim est iracundia in supervacuum tumultuante frigidius? [*Suet. Claud.* 21. Frigidi et arcessiti joci. *Id. Cal.* 26. Leve ac frigidum sit, his addere. Ita etiam Gr. ψυχρός. V. *Erfurdt.* ad *Sophocl. Antig.* 88.] ℙ Dicitur etiam *frigidum*, quod inertes ac segnes facit. *Hor. Ep.* 1, 3, 26. Frigida curarum fomenta relinquere. *Lucr.* 4, 1053. Frigida cura. ℙ *Frigida negotia*, h. l. levia, nullius momenti. *Plin. ep.* 9, 2. Multum distringebar, plerumque frigidis negotiis, quae simul et evocant animum, et comminuunt. ℙ Frigidae, et inconstantes litterae, *Cic. Fam.* 10, 16. [*i. e. in neutram partem, neque reipublicae, neque Antonii satis luculenter et fortiter scriptae.] ℙ Frigida tecta apum, ap. *Virg. G.* 4, 104. sunt alvearia vacua melle, et in quibus nullum apum fervet opus, ut ait *Id. ib.* 169.

FRĪGILLA. V. FRINGILLA.

FRĪGO, is, ixi, ctum, a. 3. φρύγω, in sartagine torreo: a Graeca voce allata. *Cato R. R.* 106. Sesquilibram salis frigito. *Ov. Medic. fac.* 70. inflantes corpora frige fabas. *Plin.* 18, 7, 14. Frigunt hordeum, deinde molis frangunt. ℙ *Non.* 4, 200. *frigere* correpta paenultima exponit etiam *frigutire. Afran. ib.* Occasionem nacta mulier involat in collum, plorat, orat; accurrit nepos Pusillus; neptis porro de lecto frigit. Etiam Itali ita dicunt de pueris submissa voce lamentantibus; quod a sono eorum, quae friguntur, ductum videtur. V. FRIGUTIO. ℙ *Id. ib.* et 1, 21. interpretatur etiam subsilire, erigi, excitari, quod quae friguntur, cum sono sursum subsiliunt: correptamque itidem ait habere hoc sensu primam syllabam. *Varro:* Saepe totius theatri tibiis, crebro flectendo, commutari mentes, frigi animos eorum. Addit *Accii* duo loca, de quibus [vide *Bothe* ad *l. c.* in *Poetar. tragic. fr.* p. 215. *F.*] ℙ Praeteritum *frixi* agnoscitur a *Diom.* 1, 369. [*Phoc.* p. 1720.]

*FRIGOR vel Frigdor, oris, m. *Theod. Prisc.* 2, 29. Molestissimum frigorem. *Id. de diaeta:* Frigdor cordis. *Octav. Hor.* 2, 16. Frigdore quoque et singultu. *B. A.*

FRIGORĬFĬCUS, a, um, adj. ψυχροποιητικὸς, frigus inducens. *Gell.* 17, 8. *med.* Acetum omnium maxime frigorificum est: atque id nunquam tamen concrescit.

*FRIGORO, as, a. 1. *Coel. Aurel. Tard.* 4, 4. Frigorandos ait cholericos. *Id. Acut.* 3, 21. *B. A.*

FRĪGŬLO, as, n. 1. verbum exprimens vocem graculi. *Auct. carm. Philom.* 28. Graculus at frigulat.

FRĪGUS, oris, n. ψῦχος, qualitas calori contraria: [est a ῥῖγος, rigor, praemissa littera *f* loco aspirationis, ut saepe alias. [*V. Döderl.* 3, 92.] *Cic. Fam.* 16, 8. Vix in ipsis tectis frigus vitatur. *Id. Off.* 2, 4. Tecta quibus frigorum vis pellitur. [*Cf. *Ejusd. N. D.* 2, 60, 151. et *Caes. B. G.* 1, 16. ubi v. *Herzog.*] *Ov. Trist.* 3, 10, 19. Pellibus arcere frigora. *Virg. Ecl.* 7, 6. defendere a frigore. *Cels.* 2, 1. Infestari frigore. *Hor. Ep.* 1, 17, 31. mori frigore. *Cic. Verr.* 2, 4, 40. Cum esset vinctus nudus in aere, in imbri, in frigore. *Id. Rosc. Am.* 45. Aut nimio calore, aut intolerabili frigore hominibus nocuit. *Lucr.* 4, 260. Acre ferit frigus. *Virg. G.* 1, 93. penetrabile frigus adurit. *Curt.* 8, 4. Imbrem vis frigoris gelu adstringit. *Colum.* 1, 4. *med.* Loca, quae frigoribus hiemis intolerabiliter horrent. *Cic. Arat.* 68. tremulo quatietur frigore corpus. *Virg. Ecl.* 10, 48. ne te frigora laedant. *Hor. Ep.* 1, 11, 13. colligere frigus. *Lucr.* 3, 906. rigere frigore. *Hor. Sat.* 2, 6, 45. Matutina parum cautos jam frigora mordent. *Virg. G.* 1, 300. Frigoribus parto agricolae plerumque fruuntur. Sic *Id. Ecl.* 2, 22. aestate et frigore. (Adde *Tibull.* 1, 9, 39.) *Cels.* 2, 1. Fere matutinis temporibus frigus est. ℙ Dicitur etiam de mitigatione caloris. *Virg. Ecl.* 1, 8. pecudes umbras et frigora captant. Et *ib.* 53. frigus captabis opacum. *Hor. Od.* 3, 13, 10. Fons praebet tauris fessis frigus amabile. *Ov. Met.* 10, 129. arborea ducebat frigus ab umbra. *Mart.* 4, 64. Albanos quoque Tusculosque colles, Et quodcumque jacet sub Urbe frigus, *h. e.* locus viridis, amoenus, et aestati frangendae aptus. *Id.* 1, 56. Quisquam picta colit Spartani frigora saxi, *h. e.* frequentat atria divitum marmore strata Laconico, vel pavimentum opere musivo variegatum. ℙ Item de morte. *Lucr.* 3, 402. Et gelidos artus in leti frigore linquit. *Ov. Met.* 2, 611. letale frigus. *Stat. Silv.* 3, 3, 19. Animae supremum frigus. *Virg. A.* 12, 951. illi solvuntur frigore membra. ℙ Translate dicitur de metu. *Id. ib.* 1, 96. Extemplo Aeneae solvuntur frigore membra. ℙ Item de languore, tarditate, impedimento. [*Ov. Fast.* 2, 856. Saepe tamen, Procne, nimium properasse quereris; Virque tuo Tereus frigore laetus erit. Hoc sensu *frigus* a *Cic.* praeprimis dicitur *otium a rebus publicis*, cum nihil agitur in re publica, nihil proficitur. (Ita interpretatur *Ernest.* in *cl.*) Huc pertinet locus, quem in f. hujus §. Noster laudavit. *Q. Fr.* 2, 12. Adde *Fam.* 8, 6. Nos hic frigore frigescimus.] *Plin. ep.* 6, 15. Interim paulo aliena deliratio aliquantum frigoris attulit, [*i. e. auditoribus jam ad admirationem compositis et exspectatione calentibus et intentis, lepida hominis insani interpellatione calor omnis et intentio excussa est. Plura v. ap. *Ernest. lex. technol. lat. rhet.* s. h. v., cujus verba sequimur. Similis locus est ap. *Quint. Inst.* 5, 7, 31. cujus sententiam interpretes frustra tentarunt. V. *Burm.*] *Quint.* 6, 1, 37. Imperitia et rusticitas, et deformitas afferunt frigus, *h. e.* vim, caloremque orationis extinguunt. ℙ Item de amissa gratia et abrupta amicitia. *Senec. ep.* 122. *med.* Montanus Julius et amicitia Tiberii notus et frigore. *Hor. Sat.* 2, 1, 60. O puer, metuo, majorum ne quis amicus Frigore te feriat. [*V. *Lips.* ad *Vell. Pat.* 2, 83.] Adde *Suet. Aug.* 66., ut leg. *Lips.* et *Muret.* et V. FRIBUSCULUM, FRIGESCO et REFRIGERATUS. ℙ Item de re inepta, insulsa, absurda, frugis experte. *Quint.* 2, 12. Illud quaestionum et argumentorum apud corrupta judicia frigus evitant.

FRĪGUSCŬLUM, i, n. parvum frigus. *Tert. Anim.* 25. *med.* ℙ Translate est jurgium, offensa. V. FRIBUSCULUM.

FRIGUTĬO, Fringutio, Friguttio, Frigultio, Fringultio (*tot enim modis scriptum legitur, sed primus et secundus videntur tutiores*) is, n. 4. verbum exprimens vocem fringillae, ut *Fest.* et *Varr. L. L.* 6, 5. docent: item aliarum avium. *Appul. Flor. n.* 17. p. 358, 22. Merulae in remotis tesquis fringultiunt. ℙ Tribuitur et homini, et significat subtiliter garrire, gannire, singultire, et veluti fracto gutture loqui. *Pl. Cas.* 2, 3, 49. Quid fringutis? quid istuc tam cupide cupis? *Enn.* ap. *Fulgent. Planciad. de prisco serm.* Haec anus admodum frigutit: nimirum sauciavit se flore Liberi. *Appul. Apol.* p. 336, 18. Audisti privignum meum vix singulas syllabas fringultientem, *h. e.* male pronunciantem, balbutientem. Et *ib.* p. 296, 21. Ego illi justius exprobraverim, quod qui eloquentiae patrocinium vulgo profiteatur, etiam honesta dictu sordide blateret, ac saepe in rebus nequaquam difficilibus fringultiat, vel omnino obmutescat. [*Front. de eloq.* (ed. *Maio*) p. 229. Hoc indicat loqui te, quam eloqui, malle; murmurare potius et friguttire, quam clangere. *F.*]

FRINGILLA, ae, f. Frigilla vel Fringuilla, ae, f. avis dicta, quod frigore cantet et vigeat, inquit *Fest.* Alii dictam putant a sono, quem edit. Est parvae molis, parvique pretii in cibis. Ejus meminere *Varr. L. L.* 6, 5. et *Mart.* 9, 55.

*FRINĬA, ae, f. vel Frinium, i, n. oppidum Liguriae. Hinc *Frinias*, *atis*, om. gen. ad Friniam vel Frinium spectans; et *Friniates*, *um*, m. absolute dicti incolae ap. *Liv.* 39, 2. ed. *Drak.* ubi ed. *Gron.* habet *Briniates.* Quin et *Briniates* legitur ap. *Liv.* 41, 19. init. in edd. *Gron.* et *Drak. B. A.*

FRĪO, as, a. 1. θραύω, θρύπτω, tero, comminuo: videtur esse a πρίω, serra seco. *Varr. R. R.* 1, 9. *f.* Terra, quae cum foditur, facile friatur. *Plin.* 12, 19, 42. Ut inter se tritum tarde frietur. Et 14, 32. Friari in micas. *Id.* 34, 12, 29. Chalcitis friat se statim.

*FRISIABONES, um, populi ad Rhenum, non longe ab Amstelodamo. *Plin.* 4, 15. ℙ Item alii, quibus Limburgensem Ducatum adscribit *Harduinus. Id. ib.* 17. *B. A.*

[FRĪSĬCUS, a, um, adj. ad Frisiam pertinens, Germaniae inferioris provinciam. [*Not. Tir.* p. 140. Frisia, Frisicus, Frisius. *F.*]

*FRĪSĪĪ, orum, m. plur. Φρείσιοι, populi Germaniae septentrionalis, medio inter Rhenum, Oceanum et Amisium fluvium loco. *Tac. G.* 34. et *A.* 1, 70., *Plin.* 4, 15, 27. ℙ *Frisones* audiunt *Paul. Diac. Langob.* 6, 37. *B. A.*

FRIT, indecl. ἀθήρ, dicitur illud in summa spica jam matura, quod est minus quam granum: a *frio*, quia facile friatur. *Varr. R. R.* 1, 48., sed credibile est legendum *frix* a Graeco φρίξ, quae vox horrorem significat, quia summa pars spicae horret aristis.

FRITĪLIS. V. in v. seq.

FRITILLA, ae, f. pultis genus, quod in sacrificiis adhibebatur. *Plin.* 18, 8, 107. Et hodie sacra prisca, atque natalium pulte fritilla conficiuntur. *Senec. Ben.* 1, 6. *extr.* Itaque boni etiam farre ac fritilla religiosi sunt, mali rursus non effugiunt impietatem, quamvis aras sanguine multo cruentaverint. Adde *Arnob.* 2, 58. et 7, 230., ubi al. leg. *fitilla.* Sunt etiam qui putant legendum *frictilla* a *frigo.* Alii *fritillam* retinentes, derivant a *frit*, de quo supra: et quemadmodum *frit* Graece ἀθήρ dicitur, ita fritillam ἀθάραν vocari. Alii ducunt a veteri voce *fritinnus* (unde ὑποκοριστικῶς *fritillus*) motus subsilientis: ex quo *fritinnire*, subsilire cum sonitu: quod faciunt tali in fritillo jactati. Eadem ratione *fritillam* ita appellari, quod inter coquendum in sartagine subsi-

liret. Hinc esse *ollam fritilem*, ap. *Fest.* in *Muries*, et *Varr.* ap. *Non.* 3, 197. quia in ea sal coquendo subsiliret. Corrupisse autem, qui ibi *frictilem* pro *fritilem* reposuerint. Verum haec omnia obsoleta sunt, incerta quoque, et parvi momenti. ℙ [Plerique tamen recentiores critici in omnibus *ll. cc.* legendum putant *fritilla*, cum in plerisque codd. ita scriptum sit: vocis tamen etymon se ignorare fatentur. *F.*]

FRĬTILLUS, i, m. πύργος, idem ac pyrgus, idest turricula rotunda, per quam tali mittuntur, ne digitis ita a quoquam componi possint, ut cadant ad jacientis voluntatem: qui fritillus intus trochleatim erat effictus, certosque habebat excisos gradus, quibus tali impingentes subsilirent cum sonitu. V. v. praec. Alii interpretantur ipsam lusoriam tabulam, in qua jacti tali subsiliunt. Alii pyxidem ligneam, in quam conjecti tali manu agitantur, deinde in lusoriam tabulam effunduntur. Quae interpretatio valde congruit cum illo *Mart.* 14, 1. Nec timet aedilem moto spectare fritillo, Cum videat gelidos jam prope verna lacus. *Juven.* 14, 5. Parvoque eadem movet arma fritillo. *Mart.* 4, 14. Incertis sonat hinc et hinc fritillis. *Seneca Apocol. f.* Nam quoties missurus erat resonante fritillo, Utraque subducto fugiebat tessera fundo.

FRĬTINNĬO, is, n. 4. est cantare proprium hirundinum, aliarumque minutarum avicularum: a sono. *Varr.* ap. *Non.* 1, 21. Et pullos peperit fritinnientes. Adde *L. L.* 6, 5. *f.* ℙ *Auctor. carm. Phil.* cicadis tribuit, 35. Et cuculi cuculant, et rauca cicada fritinnit. [Alii minus recte leg. *fritinnit rauca c.*, ita ut prima in *fritinnit* longa sit. *F.*] ℙ Translate dicitur de infantibus loqui incipientibus, et garrientibus. In *vet. epigr.* (quod *Senecae* tribuunt) in *Anthol. Lat. T.* 1. p. 603. *Burm.* Sic dulci Marcus qui nunc sermone fritinnit, Facundo patruos provocet ore duos. [V. quae *ib.* idem *Burm.* adnotat. *F.*]

FRĪVŎLĀRĬĂ et Fribularia, nomen est Plautinae comoediae deperditae. Pauca aliquot ejus fragmenta servarunt *Fest.*, *Prisc.*, *Charis.*, etc.

FRĪVŎLUS, a, um, adj. σαθρὸς, φλύαρος, nullius momenti, aut pretii, futilis, nugatorius, inanis, levis, fragilis. Videtur esse a *frio*, comminuo. *Plin.* 11, 29, 35. Tam frivola ratione morientes. *Id.* 7, 7, 5. Pudet aestimantem, quam sit frivola ratione morientes. *Id.* 7, 7, 5. Pudet aestimantem, quam sit frivola animalium superbissimi origo, cum plerumque abortus causa fiat odor a lucernarum exstinctu, *h. e.* quam fragilis et imbecilla. *Quint.* 7, 2. Convicia levia aut frivola. *Auct. ad Her.* 4, 11. Frivolus et illiberalis sermo. *Gell.* 18, 7. Colligitis lexidia, res tetras, et inanes, et frivolas. *Id.* 2, 7. Argutiola frivola et inanis. *Id.* 16, 12. Quaedam dicit futilia et frivola. *Id.* 15, 30. Fiunt in litterarum ostentatione inepti et frivoli. *Plin.* 22, 6, 7. Frivolum opus. *Senec. ep.* 31. Labor frivolus et supervacuus. *Suet. Ner.* 41. Frivolum auspicium. *Phaedr.* 5, 7. Vanus animus aura captus frivola. *Plin.* 25, 3, 7. Frivola cura. *Id.* 28, 19, 79. Frivolus jocus. *Id.* 7, 53, 54. Frivolum dictu. *Quint.* 10, 7. Frivolnm et scenicum est. *Suet. Claud.* 15. Frivolus et amenti similis. ℙ *Frivola verba* dicuntur, quae minus sunt fide subnixa. *Festus.* ℙ *Frivolum*, *i*, absolute. V. FRIBUSCULUM. ℙ Absolute *frivola* dicuntur reculae parvi pretii, pauper supellex. *Juven.* 3, 198. jam pascit aquam, jam frivola transfert Ucalegon. *Id.* 5, 58. Romanorum omnia regum frivola. *Senec. Tranq.* 1. Nec inter frivola mea tam altus incedo. *Suet. Cal.* 39. Huic sedenti in auctione misit, qui nescio quid frivoli ducentis millibus traderet. Adde *Ulp. Dig.* 13, 7, 11. *Festus* dicit, frivola proprie esse fictilia quassa.

FRIVUSCULUM. V. FRIBUSCULUM.

FRIX. V. FRIT.

FRIXŎRĬUM vel Frictorium, n. τήγανον, sartago, in qua quidpiam frigitur: a supino *frixum*, vel *frictum*. *Gloss. Philox.* Frixorium, τήγανον. Habet etiam *Plin. Valer.* 2, 7.

[**FRIXŪRĂ**, ae, f. sartago, frixorium. Patavini vulgo etiamnum *fersura* vocant. *Venant. carm.* 6, 10, 13. de coco: Cui sua sordentem pinxerunt arma colorem, Frixurae, cucumae, scafa, patella, tripes. *F.*]

FRONDĀRĬUS, a, um, adj. φύλλινος, ad frondes pertinens. *Plin.* 18, 31, 24. Unus frondator quatuor frondarias fiscinas complere in die, justum habet.

FRONDĀTĬO, onis, f. ἀποφύλλισις, frondium et ramorum redundantium resectio. *Colum.* 5, 6. *med.* In frondatione cavendum, ne prolixiores pollices fiant.

FRONDĀTOR, oris, m. ἀποφυλλίζων, qui arborum ramos supervacuos amputat, et qui e frondibus manipulos facit ad pabulum animantium, et qui manibus folia vitium vellit, quo ardor solis uvam maturiorem reddat, uti docet *Serv.* ad illud *Virg. Ecl.* 1, 57. Hinc alta sub rupe canet frondator ad auras. *Ov. Met.* 14, 649. Falce data frondator erat, vitisque putator. Adde *Plin.* 18, 31, 74. ℙ Dicitur etiam de ave, quae in frondibus habitat, vel nidificat. *Serv. ib.*

FRONDĔO, es, n. 2. φυλλιάω, frondes emitto, vel habeo. *Virg. Ecl.* 3, 57. Nunc frondent silvae. *Ov. Amor.* 2, 6, 49. nigra nemus ilice frondens. *Lucan.* 10, 305. quae quamvis arbore multa Frondeat, aestatem nulla sibi mitigat umbra. *Colum.* 3, 1. Vitis multa materia frondens. *Pallad.* 4, 9. *extr.* Serpyllum laetius frondebit, si, etc. *Lucan.* 6, 83. Frondens campus, *h. e.* herbis et arboribus consitus. *Virg. A.* 7, 67. Examen ramo frondente pependit. Et 135. frondenti tempora ramo Implicat. *Id. G.* 3, 300. frondentia arbuta. *Varr. L. L.* 6, 3. Velatae frondentes comae, *h. e.* fronde coronatae. ℙ Praeter. *frondui* agnoscitur a *Prisc.* 9, 768.

FRONDĔSCO, is, n. 3. φυλλιάω, frondes emittere incipio, in frondes abeo, frondeo. *Cic. Tusc.* 5, 13. Alia hieme nudata, verno tempore tepefacta frondescunt. *Virg. A.* 6, 144. simili frondescit virga metallo. *Lucr.* 1, 109. summos frondescere ramos. ℙ Translate. *Hieron. ep.* 36. *n.* 14. Oratio verborum compositione frondescat.

FRONDĔUS, a, um, adj. φύλλινος, qui est ex frondibus. *Virg. G.* 4, 61. apes aquas dulces, et frondea semper Tecta petunt, *h. e.* arbores frondentes. *Id. A.* 1, 195. Nemora frondea. *Ov. Fast.* 3, 528. casa, *h. e.* frondibus contecta. *Plin.* 16, 4, 5. corona. *Mart.* 14, 22. dentiscalpium: Lentiscum melius: sed si tibi frondea cuspis Defuerit, dentes penna levare potest.

***FRONDĬCĬUS**, ii, m. cognom. R. *Plin.* 17, 1, 2. Fuere ab arboribus cognomina antiquis: Frondicio militi illi, qui praeclara facinora, Vulturnum transnatans, fronde capiti imposita, adversus Annibalem edidit. Alii tamen leg. *Frondito. B. A.*

[**FRONDĬCO**, as, n. 1. idem ac frondesco. Agnoscit hujusmodi verbum *Eutyches grammat.* p. 2161., sed nullam affert Latini scriptoris auctoritatem. *F.*]

FRONDĬCŎMUS, a, um, adj. frondes habens quasi comas. *Prud. Cath.* 3, 102. Frondicomis habitare locis.

FRONDĬFER, a, um, adj. φυλλοφόρος, frondes ferens, frondosus. *Naev.* ap. *Non.* 4, 235. Ite in frondiferos lucos. *Lucr.* 1, 18. et 256. Frondiferasque domos avium. *Senec. Oedip.* 276. Frondifera sanctae nemora Castaliae. ℙ Ap. *Lucr.* legitur et *frundifer*. V. FRONS, dis.

FRONDIFLŬUS, a, um, adj. cujus causa frondes cadunt. *Boeth. metr.* 1, 5. Frondifluae frigore brumae.

FRONDŌSUS, a, um, adj. φυλλώδης, πολύφυλλος, frondibus abundans. *Varr. R. R.* 2, 5. Frondosi montes, *Virg. A.* 8, 351. Collis frondoso vertice. *Id. Ecl.* 2, 70. Frondosa vitis. *Id. G.* 3, 296. Frondosa aestas. *Sil.* 13, 596. Taxus frondosior. ℙ Olim *frundusus* dixere vel *frundosus*. *Enn.* ap. *Macr. Sat.* 6, 2. omne sonabat Arbustum fremitu silvai frundusai. V. v. seq.

FRONS, dis, f. θαλλὸς, φύλλον, germen tenerius plantarum cum foliis. *Varr. R. R.* 2, 5. In nemoribus, ubi virgulta, et frons multa. *Virg. G.* 2, 372. de vitib. dum frons tenera, imprudensque laborum. *Varr.* ap. *Non.* 8, 20. Caeditur lucus, alta frons decidit. *Gell.* 19, 12. *med.* Ligni et frondium caedem facere. *Ov. Fast.* 4, 754. data est aegrae fiscina frondis ovi. *Plin.* 18, 31, 74. Frondis praeparandae tempus hoc est, *h. e.* in pabulum pecudum decerpendae. *Virg. G.* 2, 365. uncis carpendae manibus frondes. *Ov. Amor.* 2, 19, 31. arbore frondes carpere. *Id. Trist.* 3, 10, 75. Aspiceres nudos sine fronde, sine arbore campos. *Val. Fl.* 2, 188. delubraque festa Fronde tegunt. *Plin* 19, 6, 34. Ne caules allii in frondem luxurient. *Curt.* 5, 4. Frondibus laeti colles. *Cic. Coel.* 18. Via interclusa frondibus et virgultis. ℙ De corona ex frondibus. *Ov. A. Am.* 1, 108. Qualibet hirsutas fronde tegente comas. *Id. Met.* 1, 565. perpetuos semper gere frondis honores. *Id. Fast.* 1, 711. Frondibus Actiacis comptos redimita capillos Pax ades. Et *ib.* 3, 482. cingere tempora frondibus. *Hor. Od.* 4, 2, 35. fronde merita decorus. Et *Ep.* 1, 18, 64. fronde coronare. ℙ Olim nominativus fuit *frondis*, teste *Servio* ad *G.* 2, 372. Quin etiam *fruns*, *frundis* dixere. *Enn.* ap. *Charis.* 1, 105. rarescunt frundes. *Id.* ap. *Auson. Idyll.* 12. in *Grammaticomast.* 19. populea fruns. Et in recto casu singulari *frus* et *fros* dictum fuit, sine *n*, teste *Charis. ib.*, ubi *Varro:* Ulmos et populos, unde est fros. Verum haec, tanquam rustico more dicta, postea repudiata sunt, ut est ap. *Prisc.* 1, 554.

FRONS, ontis, f. μέτωπον, pars faciei a superciliis usque ad capillorum radices, hinc inde temporibus terminata: quam Genio sacram fuisse, *Servius* ad *Ecl.* 6, 3. et *A.* 3, 607. tradit: unde morem esse, ut Deos venerantes frontem tangant. *Varro* ap. *Lact. Opif. D.* 8. a foratu dictam putat, nempe a foraminibus oculorum. Volunt alii esse a φρόνις pro φρόνησις, intelligentia: vel a φροντὶς, cogitatio. Dicitur tum de homine, tum de brutis, ut *Plin.* 11, 37, 51. docet. *Hor. Od.* 1, 33, 5. Insignem tenui fronte Lycorida. *Plin.* 8, 45, 70. Tauri torva fronte. *Hor. Od.* 3, 13, 3. hoedus, cui frons turgida cornibus primis. *Ov. Fast.* 4, 102. frons ovis. *Id. Trist.* 5, 9, 30. equi. *Senec. Oedip.* 920. minax leonis. ℙ Frons angusta et brevis erat in laude pulcritudinis femineae et masculae. *Hor. l. c.* et *Ep.* 1, 7, 26., *Petr. Sat.* 126., *Mart.* 4, 42. et *Arnob.* 2, 72. ℙ Frons est animi janua, ut est ap. *Q. Cic. Petit. cons.* 11. tristitiae, hilaritatis, clementiae, severitatis index, ut *Plin. cit. l.* 11. loquitur: et saepe accipitur pro vultu et pro animi affectu, quem vultu praeferimus. *Cic. Q. Fr.* 1, 1, 5. Frons, oculi, vultus persaepe mentiuntur. *Id. Att.* 4, 14. *med.* Pompejus Scauro studet: sed utrum fronte, an mente, dubitatur. Sic *ib.* 5, 10. Haec ipsa fero equidem fronte, ut puto, et volo bellissime; sed angor intimis sensibus. Et *Fin.* 2, 24. Ut in fronte ostentatio sit, intus veritas occultetur. *Id. Rabir. post.* 12. *f.* Verissima fronte aliquid dicere. *Id. ad Anton. post ep.* 13. *l.* 14. *ad Att.* Non solum ex oratione, sed etiam ex vultu, et oculis et fronte, ut ajunt, meum erga te amorem perspicere potuisses. *Id. Fam.* 1, 9. *med.* Fronte atque vultu simulatio facillime sustinetur. *Q. Cic. Petit. cons.* 12. Homines fronte et oratione magis, quam ipso beneficio reque capiuntur. *Pl. Aul.* 4, 1, 13. Herile imperium ediscat, ut quod frons velit, oculi sciant. *Cic. Prov. cons.* 4. Libidines fronte et supercilio, non pudore et temperantia tegebat. Et *Cluent.* 26. Frontem contrahere. *Senec. Ben.* 1, 1. adducere. Et *ib.* 6, 7. attrahere. *Plin. ep.* 2, 5. remittere. *Ter. Ad.* 5, 3, 53. exporrigere. *Hor. Od.* 3, 29, 16. explicare. *Mart.* 14, 183. solvere, *h. e.* exhilarare. *Senec. praef. l.* 4. *Q. N. med.* perfricare. *Plin. Pan.* 73. *f.* abstergere, *h. e.* abstergere lacrimas. *Pl. Epid.* 5, 1, 3. Quid est, quod illi caperat frons severitudine? *Cic. Fam.* 9, 10. Tu adeo mihi excussam severitatem veterem putas, ut ne in foro quidem reliquiae pristinae frontis appareant? *h. e.* gravitatis, severitatis. *Senec. Ben.* 2, 13. Humana, leni, placida fronte aliquid tribuere. *Stat. Silv.* 2, 1, 43. Et castigatae collecta modestia frontis. *Virg. A.* 6, 863. Frons laeta. *Senec. Oedip.* 7. blanda. *Hor. Od.* 2, 5, 16. proterva. *Juven.* 13, 242. Ejectum semel attrita de fronte pudorem. *Quint.* 2, 4. inverecunda. *Tibull.* 2, 6, 15. tristis, *h. e.* severa. *Plin. Pan.* 41. gravis. *Senec. Hipp.* 432. turbida. *Hor. Epod.* 13, 5. obducta. *Petr. Sat.* 132. constricta. *Mart.* 11, 40. adstricta. *Pl. Cas.* 2, 4, 3. porrectiore fronte loqui. *Senec. Herc. Fur.* 471. ferox. Et 579. tetrica. *Claud. VI. Cons. Honor.* 157. moesta. *Cic. Tusc.* 3, 15. tranquilla et serena. *Hor. Od.* 3, 29, 16. sollicita. *Mart.* 2, 11. nubila. *Id.* 4, 6. et *Senec. ep.* 11. tenera, *h. e.* quae facile erubescit. *Plin. Pan.* 35. exsanguis et ferrea, *h. e.* impudens, quaeque nullum sentit pudorem. Et 41. Fronte gravi et tristi supercilio esse. *Papin. Dig.* 22, 5, 13. *extr.* Integrae frontis homo, *h. e.* verecundus, prudens, probus. ℙ Periisse frontem de rebus, ap. *Pers.* 5, 103. est, quod ait *Hor. Ep.* 2, 1, 80., periisse pudorem, sublatum esse pudorem ex rerum natura, et commerciis: quia frons pudoris est sedes. ℙ *Frontem ferire*, *percutere* solemus in vehementiori affectu, v. gr. indignationis. *Cic. Att.* 1, 1. et *Brut.* 80. ℙ *Frons occipitio prior* proverb. quo significatur, rectius geri negotia, ubi praesens est is, cuja interest, quam cum absente eo alteri mandantur. *Cato R. R.* 4. Ruri si recte habitaveris, libentius et saepius venies: fundus melius erit, minus peccabitur, fructi plus capies, frons occipitio prior est. *Plin.* 18, 5, 6. Frontem domini plus prodesse, quam occipitium. ℙ *In fronte* et *in prima fronte*, proverb. *Ov. A. Am.* 1, 463. Sed lateant vires, nec sis in fronte disertus. *Arnob.* 7, 245. Quod in prima positum, quemadmodum dicitur, fronte perstringere aures possit. ℙ Translate dicitur de anteriore parte cujusque rei. *Ov. Fast.* 1, 135. Omnis habet geminas hinc atque hinc janua frontes: E quibus haec populum spectat, at illa Larem. *Virg. G.* 3, 24. Vel scena ut versis discedat frontibus. *Id. A.* 5, 157. naves una ambae, junctisque feruntur Frontibus. *Vitr.* 2, 8. Frontes parietum. *Id.* 3, 2. frons aedium. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 485. *n.* 160. Frontem templi cervis, et hermis ornavit. *Front. Aquaed.* 22. In campo Martio, secundum frontem Septorum. *Plin.* 12, 7, 14. Frons Caucasi solibus opposita. *Id.* 3, 10, 13. Italiae. *Id.* 6, 17, 20. litorum. *Curt.* 8, 14. aciei. *Sall. Cat.* 62. Octo cohortes in fronte constituit. *Liv.* 36, 44. Aequa fronte ad pugnandum procedebat. *Tac. Agr.* 35. Veritus, ne simul in frontem, simul et latera suorum pugnaretur. *Caes. B. C.* 3, 37. Frons castrorum. *Tac. H.* 2, 89. Quatuor legionum aquilae per frontem. *Justin.* 1, 6. Non minus post terga, quam a frontibus. *Plin.* 17, 23, 35. *n.* 22. Intervallum justum arborum quadrageni pedes in terga frontemque, in latera viceni. *In terminis sepulcrorum* ap. *Hor. Sat.* 1, 8, 12. et *passim* in inscriptionibus ap. *Grut.* Mille pedes in fronte, trecentos cippus in agrum, etc. *Cic. Phil.* 3, 13. A fronte, a tergo, a lateribus

tenebitur. ¶ Frons libri, prior libri pars, ubi libri titulus. In voluminibus duae erant frontes: altera exterior, complicato volumine, ubi titulus: altera interior, eodem evoluto, ubi libri principium. *Ov. Trist.* 1, 1, 11. Nec fragili geminae poliantur pumice frontes. *Tibull.* 3, 1, 13. Atque inter geminas pingantur cornua frontes. [*Martorell. de R. thec. calam.* p. 244. (quicum sentit *Morcell. Dissert. dello scriv. degli ant. Rom.* p. 30.) contendit, frontes esse gemina opercula librorum, quae scil. Itali *coperte* vocant; cornua vero eorundem quatuor extremitates, *puntali:* porro veteres mediis frontibus umbilicos seu scutula, addere solitos fuisse, et cornua argento decorare, vel coloribus distinguere, quemadmodum etiamnum usuvenit in codicibus praestantioribus, hinc in *Inscr.* ap. *Grut.* 174, 7. memorantur *pugillares membranacei operculis eboreis.* V. CORNU et UMBILICUS. *F.*] ¶ Item de principio aut primo cujusque rei aspectu. *Quint.* 4, 1, 42. Ubi frons causae non satis honesta est. [*Discernitur h. l. *frons* a *facie*, ita ut in hac agnoscere cogimur speciem paulo interiorem quam est *frons*, quanquam nec ipsam veritatis indicem certam. Ita *Spalding.*, cui molesta videtur haec, quam dicit, *faciei* a *fronte* discernendae affectatio. Aptius *Gesnerus* ad h. l. *faciem* ipsam totius causae rationem et constitutionem intelligit.] *Gell.* 19, 1. *f.* Visa, fronte falsa, et formidine inani territantia. *Tac. Agr.* 33. Ut superasse tantum itineris, silvas evasisse, transisse aestuaria, pulcrum ac decorum in frontem, ita, etc., *h. e.* in speciem. *Phaedr.* 4, 1. Non semper ea sunt, quae videntur: decipit Frons prima multos. *Quint.* 7, 1. *med.* Dura prima fronte quaestio. *Juven.* 2, 8. Frontis nulla fides. ¶ Masculino genere. *Caecil.* ap. *Gell.* 15, 9. Fronte hilaro. *Cato ib.* et ap. *Fest.* in *Recto.* Recto fronte sequi. *Pl.* ap. *Non.* 3, 89. coloratum frontem habere. *Vitr.* 10, 17. Frons transversarius.

FRONTĀLĔ, is, n. κεφαλόδεσμος, est ornamentum frontis, praecipue in equis et elephantis. *Liv.* 37, 40. Ingentes ipsi erant, addebant speciem frontalia, et cristae, et tergo impositae turres. *Plin.* 37, 12, 14. Equis regum frontalia, etc. *Ammian.* 23, 4. Constituuntur testudinis frontalibus trisulcae cuspides.

FRONTĀTUS, a, um, part. ab inusit. *fronto, as*, fronte vel frontibus instruo; Frontati lapides sunt lateres ceteris majores, qui parietum frontem constituunt. Hi sunt duplicis generis: alii, qui utramque; alii, qui alterutram solummodo frontem conficiunt. *Vitr.* 2, 8. Graeci non media farciunt, sed e suis frontatis perpetuum parietem consolidant: et praeter cetera interponunt singulos perpetua crassitudine, utraque parte frontatos, quos διατόνους appellant, qui maxime religando confirmant parietum soliditatem. *Plin.* 35, 12, 46. Ad tecta coctilibus laterculis, frontatisque.

FRONTĪNUS. Sex. Julius Frontinus, Romanus, patricius floruit sub Domitiano, Nerva, et Trajano, cujus postremi in consulatu tertio collega fuisse creditur: consul certe fuit. Sub Nerva autem curatoris aquarum munus exercuit an. ab U. C. DCCCL. quo tempore scripsit de Aquaeductibus Commentarium satis purum, castigatum et Latinum, qui hodieque exstat: nostrisque temporibus a *Joanne Poleno* tanta cura illustratus, ut restitutus videri possit. Sunt etiam libri Strategematum, qui eundem auctorem habere creduntur, tametsi ejusdem non sunt elegantiae ac nitoris, et itentidem quiddam labentis jam tum Latinitatis sapiunt. V. ejusdem *Poleni* in *Front. prolegom.* c. 2. ¶ Alius ab hoc est *Jul. Front.*, qui de Agrorum qualitate, ac limitibus, item de Coloniis scripsit, inter Agrariae rei Scriptores a *Goesio* editus. Et iste tamen stilo decurrit satis expedito et nitido, et si quaedam vocabula excipias artis propria, nihil fere offendas, quod aures Latinae consuetudini assuetae valde fastidiant.

[FRONTIS, ĭdis, f. φροντὶς, cura, sollicitudo. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 437, 36. Pituania L. L. Delphis fecit Pituaniae Secundae matri, Frontidi sorori. *F.*]

FRONTO, onis, m. μετωπίας, latam habens frontem. *Cic. N. D.* 1, 29. Ecquos naevum habere, ecquos silos, flaccos, frontones, capitones? ¶ M. Cornelius Fronto Cirtae in Numidia natus, Hadriano Aug. imperante Romae eloquentiae principatum obtinuit, adeo ut M. Aurelii Antonini Aug., et L. Veri Aug. praeceptor fuerit, et an. U. C. DCCCXCVI. bimestri consulatu, ac deinceps statua insignitus fuerit, ut narrant *Capitol. Anton. phil.* 2. et *Auson. Gratiar. act.* 14. Illum etiam laudat *Gell.* 19, 8. aliique Graeci et Latini scriptores. Ejusdem opera quamplurima e palimpsesto Cod. Ambrosiano Mediolani prius an. 1815., alia deinde ex palimps. Cod. Vaticano an 1823. Romae omnium primus edidit *A. Maius*, eaque docte illustravit.

FRONTONĬĀNUS, a, um, adj. ad Frontonem pertinens, ut Frontoniana decreta, *Pompon. Dig.* 29, 2, 99. Ala Frontoniana. [*Alii leg. *Frontianis. B. A.*] *Inscr.* ap. *Grut.* 414, 8. ¶ *Frontoniani* dicti sunt discipuli M. Cornelii Frontonis, qui princeps fuit oratorum sui temporis. *Sidon. ep.* 1, 1. Propter quod illum (Julium Titianum) ceteri quique Frontonianorum utpote consectaneum aemulati, cum veternosum dicendi genus imitaretur, oratorum simiam nuncupaverunt. *F.*]

FRONTŌSUS, a, um, adj. multas habens frontes. *August. C. D.* 7, 4. *extr.* de Jano: Ut quanto iste innocentior esset, tanto frontosior appareret. ¶ Translate. *Id. serm.* in *Psalm.* 1, 68. *med.* Frontosus esto; quando audis opprobrium de Christo: prorsus esto frontosus, *h. e.* non erubescens.

FROS. V. FRONS, dis.

*FRUCTESCO, is, n. 3. *Marius Victor.* Vario fructescere fetu. *B. A.*

FRUCTETUM, i, n. *Serv.* ad illud *Virg. Ecl.* 1, 40. *ipsa haec arbusta vocabant;* fructeta, inquit, scholastici vocabant. V. FRUTECTUM, quod rectum est. Est enim a *frutex*, non *a fructus.*

FRUCRĬFER, a, um, adj. καρποφόρος, fructum ferens. *Colum.* 4, 21. Ex quo cum processere fructiferae materiae, quidquid est supra, amputatur. [*At *Schneider.* ed. *frugiferae.*] *Id.* 11, 2. *med.* et *Quint.* 8, 3. *Plin.* 12, 25, 54. Arbor intra tertium annum fructifera.

FRUCTĬFĬCĀTĬO, onis, f. actus fructificandi. *Tert. adv. Marc.* 39. *f.* Fructificationes signa sunt aestatis.

FRUCTĬFĬCO, as, a. 1. καρποφορέω, fructum fero. *Calpurn. Ecl.* 4, 91. Laurus fructificat. *Tert. Resurr. carn.* 52. Carnem credens fructificaturam.

FRUCTŪĀRĬUS, a, um, adj. ἐπικάρπιος, fructum ferens. *Varr. R. R.* 2, 4. Scrofam parere oportet porcos, quot mammas habeat: si minus pariat, fructuariam idoneam non esse. *Plin.* 17, 22, 35. *n.* 13. et *Colum.* 5, 6. *med.* Palmes fructuarius, *h. e.* qui protinus fructum creat. *Colum.* 3, 18. Fructuarii oculi vitis. *Id.* 5, 9. *f.* Fructuarii rami oleae. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 9. *f.* Fructuarii agri, *h. e.* qui vectigal alicui pendunt, [*opp. *immunibus.*] ¶ Item ad fructus pertinens, ut *fructuaria cella*, in qua fructus reponuntur. *Colum.* 1, 6. Villa dividitur in tres partes, urbanam, rusticam et fructuariam. Et *mox.* Pars fructuaria dividitur in cellam oleariam, torculariam, cellam vinariam, defrutariam, foenilia paleariaque et apothecas et horrea. ¶ *Fructuarius servus* est, cujus quis usum habet solummodo, proprietatem alius. *Tryphonin. Dig.* 41, 1, 63. Adde *Julian. ib.* 37. etc. ¶ *Fructuarius* item dicitur, qui jus utendi fruendi habet, *h. e.* uti potest re aliqua, atque ex ea fructum percipere. *Ulp. Dig.* 7, 1, 22. et 23. et *Paul. ib.* 24. etc. Sic fructuaria, *Scaevola ib.* 58. ¶ *Fructuaria stipulatio* ap. *Paul. Dig.* 45, 1, 4. *f.* quae ususfructus nomine interponitur.

[FRUCTŬLUS, a, um, dimin. fructus. V. FRUCTUS. Est cogn. R. *Clodius* enim *Fructulus* memoratur in *Dig.* 36, 3, 1. §. 11., qui vixit imperante Antonino Pio Aug. *Inscr.* ap. *Paulovich. Marm. Tragur.* p. 36. T. Statilio Maximo Mil. Coh. VIII. Vol. adj*utori* corn*icularii* co*nsulis.* Def. an. XXV. Juli*a* Fructula hospita, et sibi. *F.*]

FRUCTŬŌSĒ, adv. cum fructu, utiliter. *August. ep.* 77. Hoc nec dici brevius, nec agi fructuosius potest.

FRUCTŬŌSUS, a, um, adj. πολύκαρπος, εὔκαρπος, fecundus, utilis, fructum afferens. *Cic. Tusc.* 2, 5. Ager quamvis fertilis, sine cultura fructuosus esse non potest. *Quint.* 1, 6. Vult se hominem frugi probare, quia utilis multis, idest fructuosus. *Sen. ep.* 9. Fructuosior est adolescentia liberorum, sed infantia dulcior. *Caes. B. G.* 1, 30. Locus opportunissimus et fructuosissimus. *Cic. Rosc. Com.* 12. Fructuosissimum fundum abstulit. *Colum.* 5, 5. *med.* Fructuosi palmites. *Varr. R. R.* 1, 65. Falerna quanto plures annos condita habuerunt, tanto, cum prompta, sunt fructuosiora, *h. e.* majori lucro sunt, quia carius venduntur. *Cic. Or.* 2, 85. Ea denique virtus esse videtur praestantis viri, quae est fructuosa aliis, ipsi autem laboriosa. *Id. Leg. Manil.* 6. *extr.* Putatisne, vos illis rebus frui posse, nisi eos, qui vobis fructuosi sunt, conservaveritis? *Id. Off.* 2, 18. *med.* Est enim non modo liberale, paulum nonnunquam de suo jure decedere, sed interdum etiam fructuosum. ¶ [Est etiam nom. propr. R., ut *Fructuosus* martyr, et episcopus Tarraconensis in Hispania, de quo multa *Prud.* περὶ στεφ. 6. *F.*]

FRUCTUS, a, um, part. V. FRUOR.

FRUCTUS, us, m. καρπὸς, omne id, quod e terra percipimus, item fetus animalium: et universim quidquid undelibet habemus, quod nos ditat ac juvat: a *fruor.* *Cic. Off.* 2, 3. *f.* Frugum fructuumque reliquorum perceptio et conservatio. [*Fruges* proprie dicuntur frumentum et legumina; *fructus* totius generis est appellatio. *Beier.* ad h. l.] *Id. Att.* 11, 2. In quos enim sumptus abeunt fructus praediorum? *Id. Leg.* 1, 8. *extr.* Pecudes partim esse ad usum hominum, partim ad fructum partim ad vescendum procreatas. *Id Fam.* 13, 56. Heracleotae et Bargyletae, qui item debent aut pecuniam solvant aut fructibus suis satisfaciant, i. e. *mögen die Interessen bezahlen.* *Sen. ep.* 9. Artifex fructu artis suae fruitur. *Liv.* 45, 40. Pecunia ex fructu metallorum coacervata. [*Id.* 21, 7. In tantas brevi creverant opes, seu maritimis, seu terrestribus fructibus.] *Cic. Off.* 2, 18. *med.* Posse liberalitate uti, nimirum is est pecuniae fructus maximus, [*i. e. fruitio, *Genuss.* Cf. *ib.* 16, 56. taliumque sumptuum facultatem fructum divitiarum putat.] Et *Parad.* 6, 1. Alere exercitum suis fructibus. *Id. Agr.* 2, 32. Comparare et condere fructus. *Plin.* 18, 28, 68. convehere. *Varr. L. L.* 4, 31. comportare. *Cic. Senect.* 7. serere, percipere, condere. Et 19. tempestive demetere. *Id. Off.* 2, 4. capere ex aliqua re. *Hor. Sat.* 1, 2, 79. decerpere. Et *Ep.* 1, 12, 1. colligere. *Cic. N. D.* 2, 63. edere. *Quint.* 5, 11. *med.* creare. *Plin.* 12, 6, 12. mittere. Et 16, 34, 62. gignere. *Ter. Ph.* 4, 3, 75. reddere. *Ov. Fast.* 4, 641. fructu non respondente labori, Irrita decepti vota colentis erant. *Cic. Fin.* 1, 4. An partus ancillae in fructu sit habendus. *Liv.* 34, 36. Fuerat ei magno fructui mare. ¶ Speciatim dicitur de fetibus arborum. *Quint.* 8, 3. Graves fructu vites. *Colum.* 5, 6. *med.* Palmes fructu induitur. *Plin. init. l.* 17. Fructus caduci et pendentes. *Id.* 18, 27, 67. aestivi. Et *ib.* 29, 69. *n.* 2. hiberni et praecoces. *Petr. Sat.* 137. Nuces graves, et plenae integro fructu ¶ De vindemia unius anni. *Pl. Ps.* 5, 2, 10. Credo equidem, potesse te, scelus, Massici montis uberrimos quatuor Fructus ebibere in hora una ¶ *In fructu esse* est fructum afferre, utilitatem habere. *Plin.* 16, 12, 23. Nec corpori ipsi (*piceae*) parcitur, quoniam assula in fructu est. Et 8, 13. Suberi glans pessima: cortex tantum in fructu. *Jabolen. Dig.* 33, 2, 42. In fructu id esse intelligitur, quod ad usum hominis inductum est. ¶ Translate est quodcumque commodum et utilitas. *Cic. Agr.* 2, 30. Asia multos annos vobis fructum Mithridatico bello non tulit. *Id.* ad *Brut.* 1, 3. Quo quidem die meorum laborum et vigiliarum fructum cepi maximum: si modo est aliquis fructus ex solida veraque gloria. *Id. Senect.* 18. Honeste acta superior aetas fructus capit utilitatis extremos. *Id. Brut.* 62. Fusius ex accusatione Aquillii diligentiae fructum ceperat. *Id. Planc.* 38. Ego fructus ex republ. non laetos et uberes, sed magna acerbitate permixtos tuli. *Id. Coel. f.* Fructus uberes et diuturnos capere. *Id. Pis.* 14. Fructum immortatem cepi vestri in me amoris et judicii. *Id. Sext.* 31. *extr.* Cui fructum pietatis suae neque ex me, neque a populo R. ferre licuit. *Id. Sull.* 1. Modestiae fructum aliquem percipere. *Id. Pis.* 24. Justam gloriam, qui est fructus verae virtutis honestissimus, repudiare. *Id. Cat.* 2, 4. Polliceri alicui fructum libidinum. *Id. Agr.* 2, 2. Hoc vestrum benefictum ad animi mei fructum atque laetitiam duco esse permagnum. *Id. Am.* 23. Aufert fructum voluptatum omnium solitudo. *Id. Mur.* 19. Honestissimo ordini fructus jucunditatis est restitutus. *Nep. Eum.* 11. Qui propter odium fructum oculis ex ejus casu capere vellent, *h. e.* delectationem. *Juven.* 8, 6. Quis fructus generis, tabula jactare capaci Corvinum? ¶ In illo *Pl. Cas.* 4, 4, 16. Sed meus est fructus prior: *fructus* est ususfructus. Adde *Ulp. Dig.* 7, 8, 14. ¶ In secunda declinatione. *Ter. Ad.* 5, 4, 16. Hoc fructi pro labore ab his fero. *Turp.* ap. *Non.* 8, 62. Satis fructi reddunt. *Cato R. R.* 4. Fructi plus capies. [Hinc *Fructus, i,* est etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 386, 6. Catio Fructo *vivus fecit* C. Catius Alexander libertus. *F.*] ¶ Item in genit. singul. *fructuis* pro *fructus*, [nempe more Graecorum, qùibus ὁ βότρυς, τοῦ βότρυος, racemus, i, unde Latini primo *fructuos*, nam *senatuos sententia* quater occurrit in *vet. S. C. de Bacchanal.* ap. *Fabr.* p. 427., dixisse videntur, mox *fructuis*, ut et *senatuis*, *domuis*, *fluctuis*, *rituis*, *victuis*, etc., teste *Gell.* 4, 16., tandem *u* et *i* in unam litteram contractis, ac proinde ultima syllaba *fructūs*, *senatūs*, *domūs*, etc. pronunciarunt, quemadmodum et in nominat., accusat., vocativo plur. *fructus* ultima itidem longa, nam et Graecis οἱ βότρυες, βότρυς, τοὺς βότρυας, τρυς, ὦ βότρυες, τρυς. *F.*] *Varr.* ap. *Non.* 8, 72. Utrum fructuis, an delectationis causa. *Id. R. R.* 1, 2. *med.* Caprae salivam esse fructuis venenum.

FRŬENDUS, } particip. V. in FRUOR.
FRŬENS, }

FRŬGĀLIS, e, adj. χρήσιμος, moderatus, prudens, abstinens, temperans: a *frugi.* [*Cum irrisione tangit v. *frugalis* *Quint.* 1, 6, 17. ubi v. *Spalding.*] *Ter. Heaut.* 4, 3, 3. Dedo me patri nunc jam, ut frugalior sim, quam vult. *Cic. Fl.* 29. Homines sunt tota ex Asia frugalissimi. *Id. Or.* 2, 71. Optimus colonus, parcissimus, frugalissimus. *Varr. R. R.* 3, 2. Haec villa frugalior, ac melior est, quam tua illa perpolita. ¶ Positivi gradus rarus apud optimos scriptores, et fortasse [*imo: plane] nullus est usus: nam hi pro *frugali homine*, *frugi* dicunt. Habet *Appul. de Mundo* p. 71, 29., sed alio sensu: *frugalis maturitas*, *h. e.* frugum. [*Haec prima videtur vocis significatio, et ab initio ponenda.]

FRŬGĀLĬTAS, atis, f. σωφροσύνη: a *frugi.* De vi hujus vocis ita *Cic. Tusc.* 3, 8. Temperans, quem Graeci σώφρονα appellant, eamque virtutem

σωφροσύνην vocant: quam soleo equidem tum temperantiam, tum moderationem appellare, nonnunquam etiam modestiam: sed haud scio, an recte ea virtus frugalitas appellari possit, etc. Et *mox*. Reliquas etiam virtutes frugalitas continet. Et *mox*. Tres virtutes fortitudinem, justitiam, prudentiam frugalitas est complexa, etc.; reliqua igitur, et quarta virtus ut sit ipsa frugalitas, etc. V. integr. locum, et *Tusc.* 4, 16. et infra in FRUGI. [*Ita saepissime dicit de morum probitate *Quint.* cf. 1, 6, 17. 10, 3, 26, 11, 3, 19. 12, 1, 8. ubi v. *Spalding*.] ¶ Speciatim est abstinentia, parsimonia, modestia, temperantia. *Cic. Dejot.* 9. Omnes sunt in illo regiae virtutes: sed praecipue singularis et admiranda frugalitas: etsi hoc verbo scio laudari reges non solere. Et *mox*. Ego tamen frugalitatem, idest modestiam et temperantiam, virtutem esse maximam judico. *Plin. ep.* 2, 4. *f.* Quod cessat ex reditu, frugalitate suppletur. *Petr. Sat.* 115. Cibus avidum strangulavit, abstinentem frugalitas. *Cels. praef. med.* Vitae genus laboriosum, aut quietum; cum luxu, aut cum frugalitate. [*Hinc ad eloquentiam transtulit *Quint. Inst.* 12, 10, 21. Qua propter mihi falli multum videntur, qui solos esse Atticos credunt tenues, et lucidos, et significantes, et quadam eloquentiae frugalitate contentos, etc., ubi *frugalitas* sedatum quoddam dicendi genus atque contentione carens significare videtur.] ¶ Pro frugibus. *Appul. Met.* 9. p. 233, 29. Hostili modo vicini tenuis incursabat pauperiem, pecua trucidando, boves abigendo, fruges adhuc immaturas obterendo: jamque totum frugalitate spoliatum, ipsis etiam glebulis exterminare gestiebat. ¶ [*Confunditur in codd. *frugalitas* et *fragilitas*. V. *Quint. Inst.* 10, 3, 26, et 2, 10, 21.]

FRŪGĀLĬTER, adv. *σωφρόνως*, moderate, temperanter, abstinenter, sobrie. *Cic. Dom.* 43. *εἰρωνικῶς*. Omnia signa, tabulas tota e Graecia, sane frugaliter domum suam deportavit. *Pl. Epid.* 4, 1, 38. et *Pers.* 4, 1, 1. Aliquam rem sobrie et frugaliter accuravit. *Hor. Sat.* 1, 4, 107. Cum me hortaretur, parce, frugaliter, atque Viverem uti contentus eo, quod mi ipse parasset. *Cic. Fin.* 2, 8. Cur non bene? quia quod bene, id recte, frugaliter, honeste: ille porro male, prave, nequiter, turpiter coenabat. Et 9. Semovenda est igitur voluptas, non solum ut recta sequamini, sed etiam ut loqui deceat frugaliter. *Quint. Decl.* 260. *extr.* et *Lact. Ira D.* 20. Frugalius vivere. *Pl. Pers.* 4, 1, 5. Si malus, aut nequam est, male res vertunt, quas agit: sin autem frugi est, eveniunt frugaliter, *h. e.* feliciter, commode. ¶ [Translate. *Front.* ad *Verum Imp.* (ed. *Maio*) *ep.* 1. Summum eloquentiae genus est de sublimibus magnifice, de tenuioribus frugaliter dicere, *h. e.* temperate. *F.*]

FRŪGĀMENTĂ, inquit *Fest.*, a frugibus sunt appellata. Porro *frugamenta* quid sint, adhuc est incompertum: et sunt qui *frumenta* legendum putent.

FRŪGE. V. FRUGIUS.

FRŪGES, fructus terrae. V. FRUX. ¶ Fruges etiam dicti sunt ab *Ennio* Phryges, mutatis in Latinum morem litteris, teste *Cic. Or.* 48., ubi alii rectius leg. *Bruges* cum *Quint.* 1, 4.

FRŪGESCO, is, n. in fruges abeo, fruges fero. *Prud. adv. Symm.* 2, 913 et steriles frugescere parcius agros. *Tert. Resurr. carn.* 22. florescere, atque frugescere.

FRŪGĪ, indecl. moderatus, temperans, continens, prudens: cui opponitur *nequam* et *nihili*. *Cic. Tusc.* 3, 8. docet, hominem frugi non eum solum intelligi, qui utilis sit (quod Graeci faciunt, qui *χρήσιμον* appellant) sed eum, qui sit temperans, modestus, abstinens, atque innocens: frugalitatem enim tres virtutes, fortitudinem, justitiam, prudentiam complecti: ejus esse proprium, motus animi appetentis regere et sedare, semperque adversantem libidini, moderatam in omni re servare constantiam: cui contrarium vitium, nequitiam appellari: dictam videri a *fruge*, qua nihil melius e terra. Quod si *frugi* tantummodo diceretur, qui utilis esset, non fuisse L. Pisonis cognomen in tanta laude ponendum. [*V. *Heindf.* ad *Hor. Sat.* 1, 3, 49. qui coactam Ciceronis hanc definitionem dicit.] *Id. Font.* 13. L. Piso tanta virtute atque integritate fuit, ut etiam illis optimis temporibus, cum hominem invenire nequam neminem posses, solus tamen Frugi nominaretur. *Id. Tusc.* 4, 16. Jam proverbii locum obtinet, hominem frugi omnia recte facere. *Cic. fil. Fam.* 16, 21. Frugi et severa vita. *Brut. ad Cic. ep.* 6. Modestus homo et frugi. *Hor. Sat.* 2, 5, 77. mulier tam frugi, tamque pudica. *Cic. Phil.* 2, 28. Antonius frugi factus est: illam suam suas res sibi habere jussit. *Ter. Heaut.* 3, 3, 19. Hominis frugi et temperantis functus officium. *Pl. Asin.* 5, 2, 9. homini *frugi* opponit hominem *nihili*, quod fere idem est ac *nequam*. ¶ Saepe refertur ad laudem servorum. Servum enim *frugi* dicebant, tanquam sobrium, utilem, et necessarium, et qui rem domini diligenter curaret: eo fere sensu accipientes, quo Graeci, ut dictum est. *Cic. Cluent.* 16. Servus non incallidus, sed, ut ipsa res declaravit, frugi atque integer, sermonem Fabricii non est aspernatus, rem ad dominum detulit. *Plin. Pan.* 88. Abunde sufficere libertis tuis credis, si probi et frugi existimentur. *Hor. Sat.* 2, 7, 2. Davus, amicum mancipium domino, et frugi. [*Cf. *Intpp.* ad *Petr. Sat.* 75. p. 373. et *Briss. Verb. Sign.* Contrarium est *servus nequam*.] ¶ Saepe etiam *frugi* dicitur quilibet in rem suam attentus et diligens, quique studiose ac sedulo suas rationes curat. *Cic. Verr.* 2, 3, 27. Homines et satis fortes, et satis plane frugi ac sobrii. *Id. Dejot.* 9. Frugi hominem dici, non multum habet laudis in rege. *Ter. Eun.* 3, 5, 59. *Ant.* sed interim de symbolis quid actum est? *Chae.* Paratum est. *Ant.* frugi es. Ubi *Donat.* utilis et necessarius, ut fruges humano generi. *Frugi* est ergo, in quo est aliquid, quo fruamur, idest utamur. *Id. Heaut.* 3, 3, 35. *Chr.* repperisti, tibi quod placeat, an nondum etiam? *Sy.* de fallacia dicis? st', inveni quandam nuper. *Chre.* frugi es. *Pl. Asin.* 1, 3, 23. Frugi lena, *h. e.* quae suis rationibus bene consulit. ¶ Dicitur et de iis rebus, quae moderata et modica impensa fiunt. *Plin. ep.* 2, 17. Atrium frugi, nec tamen sordidum. *Quint.* 5, 10. Frugi victus. *Juven.* 3, 167. et *Plin. ep.* 3, 1. Coena frugi. *Mart.* 14, 31. jentacula sumere frugi. ¶ Est obliquus casus nominis *frux*, *gis*: idcirco adjectivum etiam admittit. *Cic. Att.* 4, 8. *f.* et *Pl. Trin.* 2, 2, 39. Fabius Luscus satis acutus et permodestus et frugi bonae. *Pl. Asin.* 3, 3, 12. et *Poen.* 4, 2, 27. Bonae frugi esse. ¶ Alii volunt esse dativum, ut cum dicimus *homo frugi*, per ellipsin intelligatur *idoneus*: alii genitivum pro *frugis* ea ratione, qua *fami* pro *famis* dictum fuit: vel ut simile sit *nauci*, *nihili*, *mancipi*. [*V. *Ruddim.* 1, 112. et 2, 125.]

FRŪGĬFER, a, um, adj. *καρποφόρος*, fruges ferens. *Cic. Tusc.* 2, 5. Agri non omnes frugiferi sunt, qui coluntur. *Plin.* 13, 5, 11. Cedrus frugifera non floret. *Ov. Met.* 5, 656. frugiferae messes. *Lucr.* 6, 1. frugiferi fetus. *Ov. de nuce* 19. frugiferae nuces. *Id. Pont.* 2, 1, 15. frugiferum numen, *h. e.* Ceres. *Inscr.* ap. *Grut.* 26, 8. Cereri frugif. sacr. L. Vejanius, etc. Adde similem ap. *Reines. cl.* 1. *n.* 35. ¶ *Frugifer* dictus est etiam Bacchus, quem leonis effigie colebant Aegyptii (ut est ap. *Arnob.* 6, 196.) et eundem esse dicebant, atque Osirim, quo nomine significabant solem, qui frugum omnium parens est. ¶ *Enn.* ap. *Charis.* 1, 7. *terrai frugiferai* dixit pro *terrae frugiferae* per diaeresin diphthongi, quomodo prisci locuti sunt. Hinc *Mart.* 11, 91. Attonitusque legis, terrai frugiferai, Accius et quidquid Pacuviusque vomunt. ¶ Translate idem est quod utilis. *Liv. praef.* Hoc illud est praecipue in cognitione rerum salubre ac frugiferum, te, etc.

FRŪGĬFĔRENS, entis, part. ab inusit. *frugifero*, frugifer. *Lucr.* 1, 3. alma Venus, quae terras frugiferentes Concelebras.

FRŪGĬLĔGUS, a, um, adj. qui fruges legit, *h. e.* colligit. *Ov. Met.* 7, 624. frugilegae formicae.

FRŪGĬPĂRENS, entis, adj. parens frugum, frugifer. *Venant. carm.* 3, 13, 12. frugiparensque manet.

FRŪGĬPĂRUS, a, um, adj. qui fructus parit. *Avien. Arat.* 1054. Singula frugiparos attollunt tempora vultus.

FRŪGĬPERDUS, a, um, adj. qui facile fruges amittit. *Plin.* 16, 26, 46. Ocissime salix amittit semen, antequam omnino maturitatem sentiat, ob id dicta ab Homero frugiperda; *ὠλεσίκαρπος*.

[FRŪGĬUS, a, um, adj. idem ac indeclin. frugi. *Inscr.* ap. *Mar. Iscriz. Alb.* p. 198., quam ipse *ib.* spuriam, genuinam esse putavit *Id. Frat. Arv.* p. 300. Si casta et formosa Acuta, si frugia et pretiosa Acuta, si sedula et boni consilii, maritus *fecit* M. Segullius Secundus. ¶ Est etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Murat.* 2058, 9. C. Hastilius C. F. Frugius. Etiam *fruge* pro *frugi* usurpatum fuit. *Inscr.* ap *Marin. Frat. Arv.* p. 270. Pontia uxor fruge, bona, pudica, ave. *F.*]

FRŪISCOR. V. FRUNISCOR.

FRŪĬTŪRUS. } V. FRUOR.
FRŪĬTUS. }

FRŪMEN, inis, n. *λάρυγξ*, idem ac *rumen*, praemissa *f* ob *r* litteram aspiratam, summa gulae pars, per quam cibum lingua demittit in ventrem, ut *Don.* ad *Ter. Ad.* 5, 8, 27. definit. Vel tractus gulae, qua cibus in alvum demittitur, ut *Id.* ait ad *Ter. Ph.* 2, 2, 18. Vel gulae prominens pars: seu eminens sub mento gutturis pars, ut *Serv.* ad *G.* 1, 74. et ad *A.* 1, 182. Uterque autem videtur idem velle significare. ¶ Item genus pultis in sacris adhibitae, uti docet *Arnob.* 7, 230. De qua nihil praeterea scitur.

FRŪMENTĀCĔUS, a, um, adj. *σιτικὸς*, qui ex frumento est. *Veg. Vet.* 2, 57. Farina frumentacea. *Hieron. ep.* 37. *n.* 4. Jesus in deserto plures hordeaceis panibus pascit, frumentaceis pauciores.

FRŪMENTĀRĬUS, a, um, adj. *σιτικὸς*, ad frumentum pertinens. *Cic. Brut.* 62. Frumentaria lex. *Id. Att.* 9, 9. Frumentariae provinciae, *h. e.* unde petuntur frumenta. *Id. Verr.* 2, 3, 37. Frumentaria lucra. Et 5. Omnem utilitatem provinciae Siciliae consistere in re frumentaria maxime, *h. e.* in copia frumenti. Et *ib.* Frumentaria causa, *h. e.* ubi agitur de administratione frumenti habita a Verre in Sicilia; (unde illa oratio *frumentaria* appellatur a *Prisc.* 6, 679. et *Serv.* ad *A.* 10, 481. etc.) *P. Vict. de regionib. U. R.* in Regione IX. ponit *porticum Minuciam frumentariam*, h. e. in qua tesserae frumentariae publice populo distribuebantur. *Paul. Dig.* 31, 1, 87. Frumentaria tessera. *Caes. B. G.* 1, 37. Rem frumentariam comparare. Et 23. Rei frumentariae prospicere. Et 39. Rem frumentariam supportare. Et *ib.* 6, 9. providere. Et *B. C.* 3, 16. Profectus erat ad rem frumentariam expediendam, qua anguste utebatur. Et *B. G.* 7, 10. Ab re frumentaria laborare. Et *ib.* 1, 9. Loca maxime frumentaria, *h. e.* frumenti fertilia. *Col.* 2, 2. *med.* et *Varr. R. R.* 1, 7. *f.* Et 11. Frumentarius ager. *Caes. B. C.* 3, 96. Navis frumentaria. *Plin.* 11, 26, 32. Frumentaria cicada, *h. e.* quae apparet simul cum frumentis. *Cic. Tusc.* 3, 20., *Sext.* 48. et *Brut.* 62. Lex frumentaria, *h. e.* quae jubebat frumentum populo viliori pretio distribui. Adde *Epit. Livii* 60. et 71. Sic *Cic. Off.* 2, 21. C. Gracchi frumentaria magna largitio. *Paul. Dig.* 27, 1, 26. Mensores frumentarii. V. PORTUENSIS. *De canone frumentario* inscriptus est *tit.* 15. *l.* 14. *Cod. Theod.*, quo significatur quantitas frumenti, quae ex provinciis ad portum Ostiensem quotannis subvecta, pistoribus urbis Romae in publicum usum vendebatur, vel gratuito plebi distribuenda erat. *Inscr.* ap. *Mar. Frat. Arv.* p. 553. Geniali Aug. L. tabulario fisci frumentarii Trophime Aug. Lib. conjugi optimo. *Cato R. R.* 2. Frumentariam rationem putare. ¶ *Frumentarius*, *ii*, (supple *negotiator*) ap. *Cic. Off.* 3, 13. et 16, at *Lucil.* ap. *Non.* 1, 66. *frumentarium* absolute dixit pro frumentario mensore. ¶ Item qui in exercitu quacumque ratione frumenta comparat, cujus mentio est ap. *Hirt. B. G.* 8, 35. Horum numerus certus fuisse videtur in unaquaque legione. *Inscr.* ap. *Mar. Frat. Arv.* p. 473. D. M. L. Aemilii Flacci *frumentarii* Leg. XX. *Valentis, Victricis* T. Sempronius Pudens *frumentarius legionis* ejusdem. Adde alias *ib.* et p. 666. D. M. L. Pontii Gal. Nigrini mil. frum. Leg. VII. Gem. Q. Scaevius Maximus mil. frum. Leg. ejusd. ¶ Sub imperatoribus *Frumentarii* fuere iidem qui *agentes in rebus* et *curiosi*, qui inter cetera, etiam delatorum et speculatorum officio fungebantur. *Spart. Hadrian.* 11. Et erat curiosus non solum domus suae, sed etiam amicorum: ita ut per frumentarios occulte omnia exploraret. *Aur. Vict. Caes.* 39. *f.* Remoto pestilenti frumentariorum genere, quorum nunc agentes rerum simillimi sunt. Multa de his *Salm.* ad *cit. loc. Spartiani.*

FRŪMENTĀTĬO, onis, f. *σιτολογία*, frumenti collectio: et in re militari egressio militum ad frumentum in castra congerendum. *Caes. B. G.* 7, 64. Frumentationibus, pabulationibusque Romanos prohibere. Et *ib.* 6, 38. Frumentationem conficere. ¶ Item largitio frumenti, quae fiebat populo ab imperatoribus R. *Suet. Aug.* 40. et 42. Sic in *Monum. Ancyr.* ap. *Grut.* 231, 14. Consul undecimum duodecim frumentationes, frumento privatim coempto, emensus sum.

FRŪMENTĀTOR, oris, m. *σιτολόγος*, qui frumenta colligit: et in re militari miles, qui frumentatum egreditur, frumentarius. *Liv.* 2, 34. In Volscis ne emi quidem potuit: periculum quoque ab impetu hominum ipsis frumentatoribus fuit. *Id.* 31, 36. Divisis copiis, partem ad consectandos vagos frumentatores emisit.

FRŪMENTOR, aris, dep. 1. *σιτολογέω*, frumenta colligo: et fere dicitur de militibus frumenti comparandi causa egredientibus. *Pompej. ad Domit. post ep.* 12. *l.* 8. *ad Att.* Frumentatum ire. *Caes. B. G.* 4, 32. Legionem frumentatum mittere. Et 9. Praedandi frumentandique causa. Et *ib.* 7, 73. Et materiari et frumentari. *Liv.* 31, 36. Cum in propinquo agro frumentarentur. *Tert. ad Natt.* 2, 8. Pharao universae Aegypto et frumentandae, et exinde curandae eum (Josephum) praefecit.

FRŪMENTUM, i, n. *σῖτος*, in segetibus est quod culmus extulit, inquit *Varr. R. R.* 1, 48. *Val. Max. Epit. de nomin.* Olim dicebant frugmentum, nunc frumentum profertur. *Varr. L. L.* 4, 21. *extr.* derivat a *fero*, alii recentiores a *frumen*, alii a *fruor*, quasi *fruimentum*, sed prius etymon omnibus praestat. Docet etiam *Ulp. Dig.* 50, 16, 77. frumentum id esse, quod arista in se teneat: lupinum vero, et fabas fruges potius dici, quia siliqua continentur. Paulo distinctius *Plin.* 18, 7, 9. fruges dividit in frumenta et legumina: frumenta enumerat, hiberna, quae terra per hiemem nutriuntur, triticum, far, hordeum; aestiva, quae aestate seruntur, milium, panicum, sesamam, horminum, irionem. Et *ib.* 8, 19. addit silignem, quae tritici genus est, et alia externis terris peculiaria, arincam Galliae, zeam, olyram, tiphen Graeciae, et Asiae, etc. Adde *Colum.* 8, 9. *Virg. G.* 1, 315. Frumenta in viridi stipula lactentia tur-

gent. *Cic. Att.* 5, 18. *med.* Frumentum ex agris in loca tuta comportare. *Id. Or.* 24. Laetas segetes, luxuriosa frumenta. ¶ Ap. *Mart. in lemmate ep.* 12. *l.* 13. *frumentum triticeum* est ipsum triticum. ¶ Translate. *Plin.* 15, 19, 21. et 17, 27, 44. vocat *frumenta* minuta grana in ficis, quoniam milii similia sunt. ¶ Aliquando sumitur pro genere frumenti peculiari, nempe pro tritico, ut videtur. *Plin.* 18, 7, 12. Et fortunatam Italiam frumento canere candido. *Mart.* 12, 73. Frumentum, milium, ptisanamque, fabamque. ¶ *Servus a frumento* fuit inter officia domus Augustae, cui ministrandi et dispensandi frumenti cura demandata erat. *Inscr.* ap. *Grut.* 192, 8. et 9. et p. 193, 1. et 2. Sic ap. *Mur.* 78, 4. Chrysantus Aug. disp. a frumento.

FRUNDŌSUS. V. FRONDOSUS.

FRUNISCOR, eris, itus sum, dep. 3. idem quod fruor. Verbum est antiquum et paene obsoletum. [**Doederl.* 3, 135. docet, esse *fruniscor* inchoativum v. *fruor*, et i. q. fructum capere.] *Pl. Rud.* 4, 3, 73. Hinc tu, nisi malum, frunisci nihil potes. Al. leg. *fruisci.* Et sane a *fruor* veri similius est *fruiscor* fieri, quam *fruniscor.* Tamen constanter legitur ap. *Gell.*, qui de eo sic habet 17, 2. *Frunisci* rarius fuit in aetate M. Tullii, ac deinceps infra rarissimum: dubitatumque est ab imperitis Latinitatis, an Latinum foret: non modo autem Latinum, sed jucundius amoeniusque etiam verbum est *fruniscor*, quam *fruor.* Deinde subdit exemplum *Q. Metelli Numidici*, qui caste pureque lingua usus Latina videtur; et *Novii* in *Atellana.* Adde *Lucil.* et *Coel.* ap. *Non.* 2, 343. ubi al. *fruiscor* reponunt. *Festus* quoque haec habet: *Fruniscor* et *Frunitum* dixit *Cato*: nosque cum adhuc dicimus *infrunitum*, certum est antiquos dixisse *frunitum.* *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 237. *n.* 633. Filiis suis infelicissimis, qui aetate sua fruniti non sunt. *Petr. fragm. Trag.* 43. Burm. Frunitus est, quamdiu vixit. Et 44. Ita meos fruniscar. *Inscr.* ap. *Odoric. Dissert.* p. 164. Quae non liquit nos frunisci.

FRUNĪTUS. V. v. praec. [**Cf. Döderl.* 3, 136.]

FRUNS, undis, f. antiquum pro *frons*, *ndis*, q. v.

FRŬOR, eris, itus, et ctus sum, dep. 3. ἀπολαύω, fructum percipio, potior: proprie est frango mihi et comminuo dentibus, a *fruo* pro *frao*, ex quo *frago*, dein *frango.* Illud *frustum* dedit, *h. e.* fractum. Eadem origo verbi *freo*, unde *frendo* et *fresus*, et *frio*, unde *frico.* *Donat.* ad *Ter. Eun.* 4, 7. *extr.* docet *frui* proprie esse vesci, a frumine, quae est summa gulae pars: per catachresin autem dici de iis etiam, quibus non vescimur. Alii a Graeco φορός, quod a φέρω, notationem trahunt. *Cic. Senect.* 14. Satiatis et expletis jucundius est carere, quam frui. *Id. Att.* 2, 1. *med.* Neque te fruimur, et tu nobis cares, *h. e.* convictu et consuetudine tua. Sic *Nep. Att.* 20. Cum propter suas occupationes minus saepe, quam vellet, Attico frueretur. *Gell.* 19, 8. Sermonibus alicujus frui. *Ov. Her.* 2, 79. Illa (nec invideo) fruitur meliore marito. *Cic. Rosc. Am.* 45. Commoda quibus utimur, lucem qua fruimur, spiritum quem ducimus, a Deo nobis dari. Et 15. Certis fundis, patre vivo, frui solitum esse. *Id. ad Quirit.* 1. Frui laetitiae voluptate. *Id. Cluent.* 61. vita. *Brut.* ad *Cic. ep.* 1, 16. *med.* beneficiis atque honoribus. *Cic. Dom.* 30. civitate. [**Id. Brut.* 97. Te tua virtute frui cupimus, i. e. digna virtutis praemia capere. *Ernest.* in *cl.*] *Nep. Epam.* 5. pace diutina. *Plin. ep.* 7, 7. otio. *Caes. B. G.* 3, 23. omnibus commodis. *Ter. Hec.* 5, 4, 2. gaudio. *Hor. Ep.* 1, 12, 1. fructibus. *Suet. Aug.* 98. libertate et fortunis. *Ov. Her.* 6, 75. votis, *h. e.* iis, quae voto petieras. *Plin. ep.* 2, 2. Ipse ad villam partim studiis, partim desidia fruor. *Senec. ep.* 93. *med.* Omnium rerum cognitione fruiti sumus. *Ulp. Dig.* 7, 4, 29. Non meo nomine, sed suo fruitus est emptor. *Vell.* 2, 104. Illi spectaculo, quo fructus sum. *Ter. Heaut.* 2, 3, 104. Datur: fruare, dum licet, *h. e.* conceditur amica, ejus amore potiare. [*Similis locus est ap. *Propert.* 2, 9, 24. Dii faciant, isto capta fruare viro. V. *Pl. Asin.* 5, 2, 68. et *Liv.* 21, 3. Dicitur etiam de justo amore, conjugio. *Prop.* 2, 1, 48. *Tibull.* 3, 3, 32. Ita *Ov. Fast.* 3, 554. Thalamis fruor. *Id. Met.* 9, 725. Iphis amat, qua posse frui desperat.] V. POTIOR. *Inscr.* ap. *Grut.* 204. *f.* Prata, quae proxima aestate habuerunt, fructique sunt. Et in *Tab. aen. ib.* p. 500. et ap. *Mur.* p. 582. Quodque earum rerum ii antea habuerunt, possederunt, usi, fructive sunt. *Inscr.* ap. *Grut.* 986, 7. Dum libuit, suaviter fructi sunt annos LV. *Cic. Tusc.* 3, 17. *f.* Qui praesentibus voluptatibus frueretur, confideretque, se fruiturum in omni parte vitae. *Id. ad Quir.* 1. Ludi quid haberent voluptatis, carendo magis intellexi, quam fruendo. *Hor. Ep.* 1, 4, 7. Dii tibi divitias dederunt, artemque fruendi. ¶ Cum accusativo. *Lucr.* 3, 954. ea, quae fructus cumque es. *Ter. Heaut.* 2, 4, 21. Hoccine me miserum non licere meo modo ingenium frui. *Cato R. R.* 149. Frui pabulum occipito ex calend. Septembr. *Pl. Asin.* 5, 2, 68. Ut sinat sese alternas cum illo noctes hanc frui. Al. leg. *hac.* Hinc part. passiv. *fruendus.* *Ov. Her.* 20, 119. Servetur facies ista fruenda mihi. *Cic. Fin.* 1, 1. *f.* Non paranda nobis solum ea, sed fruenda etiam sapientia est. [**Coll. Id. Tusc.* 3, 7. Et quemadmodum oculus conturbatus non est probe affectus ad suum munus fungendum, etc. Caeterum nota, v. *fruor* nonnisi hac forma cum accuss. ap. *Cic.* legi. *Liv.* 22, 14. Res fruenda oculis, i. e. jucunda adspectu. *Id.* 21, 3.] *Cic. Senect.* 16. Agro bene culto nil potest esse uberius, nec ornatius: ad quem fruendum non modo non retardat, verum etiam invitat senectus. ¶ Inter *fruor* et *utor* hoc interest, (quamquam non perpetuo) quod *uti* dicitur, qui rem aliquam usurpat, ut aliud quidpiam inde acquirat: *frui*, qui ita re quapiam delectatur atque utitur, ut in ea animo conquiescat. [*De hoc discrimine agit *Döderl.* 3, 134. sq.] *Flor.* 2, 6. de Annib. Cum victoria posset uti, frui maluit; relictaque Roma Campaniam peragrare. (V. *Liv.* 22, 51.) *Senec. Vit. beat.* 10. *f.* Tu voluptate frueris, ego utor: tu illam summum bonum putas, ego nec bonum. ¶ Interdum haec duo junguntur ad significandam plenam possessionem ac dominium rei alicujus. *Cic. Fam.* 7, 30. Id cujusque est proprium, quo quisque fruitur atque utitur. [**Id. N. D.* 1, 37, 103. Utatur enim suis bonis oportet et fruatur, qui beatus futurus est. *Id. ib.* 2, 60, 152. Plurimisque maritimis rebus fruimur atque utimur.] *Liv.* 2, 34. *f.* Fruantur, utantur annona, quam furore suo fecere. ¶ *Fruor* nonnunquam significat delectari. [*V. *Manut.* ad *Cic. Fam.* 1, 9. *f.*] *Plin. Pan.* 34. Agnoscebamus et fruebamur, cum veluti piaculares victimae ad supplicia ducerentur. *Sil.* 12, 566. fruiturque timore paventum. *Mart.* 8, 30. de Scaevola: Aspicis, ut teneat flammas, poenaque fruatur! *Claud. Cons. Mall.* 224. Qui fruitur poena, ferus est. [*Similes locos vide ap. *Burm.* ad *Quint. Decl.* 7, 1. p. 153.] *Val. Fl.* 5, 380. pace fruens. Et 4, 38. Visu fruens. ¶ Apud JCtos est re aliqua ita potiri, ut ejus fructum tantummodo percipias, re salva et integra domino suo manente. *Liv.* 27, 11. et 32, 7. Agrum Campanum fruendum locare. *Paul. Dig.* 6, 3, 1. Qui in perpetuum fundum fruendum conduxerunt a municipibus. [**Ter. Ad.* 5, 8, 27. Agelli est hic sub urbe paululum, quod locitas foris. Huic demus qui fruatur.]

FRUS. V. in FRONS, ndis.

FRŪSĬNAS, atis, adj. comm. gen. ad Frusinonem pertinens, oppidum Volscorum prope Hernicos ad Cosam fluvium, qui in Lirim influit: nunc *Frusinone.* De eod. *Juven.* 3, 224. Aut Fabrateriae domus, aut Frusinone paratur. *Liv.* 26, 9. Frusinas ager. ¶ *Frusinates*, *um*, sunt ejus oppidi incolae. *Plin.* 3, 5, 9.

FRUSTĀTĬM, adv. κατὰ μέρη, per frusta. *Plin.* 20, 9, 39. Coquitur in olla, aut frustatim in patinis. Adde *Pompon.* ap. *Non.* 2, 335, *Prud. Psych.* 720. Frustatim sibi quisque rapit, quod spargat in auras.

FRUSTILLĀTĬM, adv. κατὰ λεπτὰ μέρη, per frustilla. *Pl. Curc.* 4, 4, 20. Ut hic formicae te frustillatim differant.

FRUSTĬLLUM, i, n. diminut. frusti. *Arnob.* 2, 84. Frustilla ignea. Et 7, 231. Frustilla parvula. ¶ [In *Not. Tir.* p. 168. legitur *frustellum.* F.]

FRUSTO, as, a. 1. in frusta concido. *Flor.* 2, 2. *f.* Cum Punicae praedae omnibus promontoriis insulisque frustarentur, et fluitarent. Ita *Salm.* et *Graev.* Alii leg. *frustrarentur*, h. e. portum nullum tenere possent.

FRUSTRĀ, adv. μάτην, nequidquam, incassum: a *frudo* pro *fraudo.* [*Disputat de hujus v. signif. et quid differat a *nequidquam*, *Döderl.* 3, 100. sq.] *Cic. Rosc. Com.* 14. Frustra tempus contero. *Id. Univ.* 10. Frustra laborem suscipere. *Id. Or.* 2, 33. Frustra auxilium implorare. *Id. Div.* 2, 60. Frustra ac sine causa quippiam facere. *Pl. Ps.* 1, 3, 144. Sed sine argento frustra est, quod me tui misereri postulas. *Virg. G.* 1, 158. Heu! magnum alterius frustra spectabis acervum. *Auct. Priap.* 3. Da mihi quod cupies frustra dare forsitan olim. ¶ Item gratis. *Pl. Men.* 4, 3, 20. Nisi feres argentum, frustra me ductare non potes. ¶ *Frustra habere* est frustrari, ludificari, decipere. *Auct. argum. Amph. Plaut.* 2. Is advenientes servum et dominum frustra habet. *Ammian.* 18, 6. Si Persae frustra habiti redissent ad sua. ¶ Item negligere. *Tac. A.* 13, 51. Aliaque admodum aequa, quae brevi servata, dein frustra habita sunt. ¶ *Frustra esse* est frustrari, falli, spe deceptum esse. *Sall. Jug.* 87. Quo mihi acrius adnitendum est, uti neque vos capiamini, et illi frustra sint. *Pl. Pers.* 1, 3, 60. Nunquam hercle hodie hic prius edis, ne frustra sies, quam te hoc facturum affirmas mihi. *Id. Bacch.* 4, 7, 41. *Chry.* Quid illam, meretricemne esse censes? *Ni.* quippini! *Chry.* Frustra es. ¶ Significat etiam exitum speratum non habere, aliter evenire, atque sperabatur. *Sall. Jug.* 7. *extr.* Cujus neque consilium, neque inceptum ullum frustra erat. Et 74. Primo indicem persequi conatus, postquam id frustra fuit, Jugurtham placandi gratia accedit. *Id. Or. Licin. trib. ad pleb.* Nam spem frustra fuisse, intellexistis. *Enn.* in *Satyris*, ap. *Gell.* 18, 2. Nam qui lepide postulat alterum frustrari, Quem frustratur, frustra eum dicit frustra esse. Nam qui sese frustrari quem frustra, sentit, Qui frustratur, is frustra est: si non, ille est frustra. *Muretus* sic explicabat: qui vult alium lepide fallere, dicere non debet, errare ac falli eum, quem ipse fallere cogitat: nam ubi quis sentit, frustra alium operam dare, ut se fallat, tum nisi is, cui dolus tenditur, fallitur, is ipse fallitur, qui fallere volebat. [*Plura v. apud *Böttich. Lex. Tac.* s. v. *esse.*]

FRUSTRĀBĬLIS, e, adj. vanus, inanis. *Arnob.* 2, 58. Res frustrabili exspectatione praesumpta. Et 6, 206. Res vaccia imaginatione frustrabiles.

FRUSTRĀTĬO, onis, f. ἀπάτη, deceptio, fraus, eventus contra exspectationem. *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 23. *med.* Tanto majorem his frustratio dolorem attulit. *Pl. Amph.* 3, 1, 15. In horum familiam frustrationem hodie injiciam maximam. *Quint.* 2, 20. Grana ciceris, ex spatio distante missa, in acum continuo, et sine frustratione inserebat. [*Frustratio h. l. est aberratio a scopo, (*das Verfehlen*). V. in CONTINUO.] *Varr. R. R.* 1, 1. Sine successu frustratio est, non cultura. *Liv.* 3, 24. Clamant, fraude fieri, quod foris teneatur exercitus: frustrationem eam legis tollendae esse. *Id.* 25, 25. Cum longo sermone habito dilatus per frustrationem esset. *Justin.* 9, 6. Cum variis frustrationibus differretur. *Liv.* 38, 25. Frustratio Gallorum eo spectabat, ut tererent tempus, donec, etc. *Colum.* 11, 1. *med.* Frustratio cupiditatis.

FRUSTRĀTOR, oris, m. qui frustratur, et decipit. *Symm. ep.* 10, 44. (al. 51.) *extr.* Frustrator judicum, *h. e.* qui judicium subterfugit. *Tryphonin. Dig.* 43, 16, 19. Frustrator debitor constitutus est, *h. e.* qui in mora fuit, et tergiversatus est.

FRUSTRĀTŌRĬUS, a, um, adj. vanus, fallax. *Tert. Anim.* 47. Frustratoria somnia. *Arnob.* 7, 219. Fortasse aliquid dicant magnum, nec quod auribus debeat frustratoriis, levibus, et contemnentibus sumi, *h. e.* frustrantibus, frustra excipientibus. *Modest. Dig.* 22, 1, 41. Frustratoriam morandi causa appellationem interponere.

FRUSTRĀTUS, a, um, part. a *frustror*, qui decepit et elusit. *Liv.* 2, 13. Cloelia frustrata custodes. *Sol.* 1. Frustratus vincula. ¶ Et passiva significatione, a *frustro.* *Vell.* 2, 43. Intellexit frustratum esse visum suum. *Fenestella* ap. *Prisc.* 8, 793. Frustratus a spe. *Vell.* 2, 21. Frustratus spe continuandi consulatus. *Justin.* 8, 3. Variis dilationibus frustratus. [**Lucr.* 4, 973. Cetera sic studia, atque arteis, plerumque videntur. In somneis animos hominum frustrata tenere, i. e. vana inania.] ¶ Cum genitivo. *Gell.* 5, 10. *f.* Captionis versute excogitatae frustratus.

FRUSTRĀTUS, us, m. *Pl. Men.* 4, 3, 21. Aliam posthac invenito, quam tu habeas frustratui, *h. e.* quam frustra habeas, decipias.

FRUSTRO, as, avi, atum, a. 1. idem quod frustror. *Caes. fr.* ap. *Diom.* 1, 395. Non frustrabo vos milites. *Pl. Mil.* 3, 3, 9. Ego me frustro. *Pomp.* ap. *Non.* 7, 44. Qui ventrem frustrarent suum. *Prud. Apoth.* 640. frustrantia dona dare, *h. e.* quae in cassum feruntur. ¶ Passive. *Sall. or. Licin. trib. pl. ad pleb. med.* Ignavissimi quique tenuissima spe frustrantur. *Laber.* ap. *Prisc.* 8, 793. Frustramur, irridemur. V. FRUSTRĀTUS, a, um.

FRUSTROR, aris, atus sum, dep. 1. ψεύδομαι, ἐξαπατάω, quippiam exspectantem decipio, fallo, frustra habeo. *Cic. Att.* 12, 18. Coccejus, vide, ne frustretur. *Lentul.* ad *Cic. Fam.* 12, 14. Si Syriae spes eum frustrata esset. *Liv.* 2, 15. *f.* Nec Tarquinios spe auxilii, quod nullum est in me, frustrabor. *Plin. ep.* 2, 10. Frustrari et differre exspectationem alicujus. Et *ep.* 8, 18. spes hominum improbas. *Ter. Andr.* 2. *extr.* Hospes jam me frustrata est. *Id. prol. Eun.* 14. et *Cic. Acad.* 4, 20. Frustrari se ipsum. *Pl. Amph.* 2, 2, 200. Nescio quis praestigiator hanc frustratur mulierem, i. e. fascinat. ¶ Translate. *Colum.* 1, 1. Imprudenter facta opera frustrantur impensas; et *praef. med.* Ne imbribus imminentibus opera inchoet, laboremque frustretur. *Curt.* 6, 5. In se implicati arborum rami lento vimine frustrabantur ictus. ¶ Passiva significatione V. v. praec. [*Cf. interpretes ad *Liv.* 1, 17. et 7, 38.]

FRUSTŬLENTUS, a, um, adj. frustis plenus, ut Frustulenta aqua, *Pl. Curc.* 2, 3, 34. *h. e.* frustis esculentis immixta.

FRUSTŬLUM, i, n. parvum frustum, ψωμίον. *Appul. Met.* 1. p. 110, 34. Ut mihi, prae metu, frustulum panis, quod primum sumpseram, mediis faucibus inhaereret.

FRUSTUM, i, n. τέμαχος, rei cujusque particula: est a *fruor.* *Cic. Div.* 1, 15. Necesse est, offa objecta, cadere frustum ex pulli ore, cum pascitur. *Virg. A.* 1, 216. Pars in frusta secant. *Cic. Phil.* 2, 25. Frustis esculentis vinum redolentibus totum tribunal implevit. *M. Cato* ap. *Gell.* 1, 15. Frusto panis conduci potest, vel uti taceat, vel

uti loquatur, *h. e.* vili pretio. *Senec. ep.* 89. Philosophiam in partes, non in frustra dividam, dividi enim illam, non concidi, utile est. *Id. Br. V.* 12. *med.* Quanta arte scindantur aves in frusta non enormia. ¶ *Frustum pueri* convicium est. *Pl. Pers.* 5, 2, 67. Loquere tu etiam, frustum pueri?

FRŬTECTŌSUS, a, um, adj. fruticibus abundans, θαμνώδης. *Colum.* 2, 2. Nemorosi frutectosique tractus. *Plin.* 18, 17, 46. Frutectosus et rubricosus locus. ¶ Item fruticosus, *h. e.* ramulis copiosus: et dicitur de plantis. *Plin.* 16, 35, 63. Smilax spinosis frutectosa ramis. Et *ib.* 37, 71. Frutectosi generis sunt rubi. ¶ Legitur et *frutetosus.*

FRŬTECTUM, i, n. θάμνος, locus fruticibus abundans: factum per syncop. a *fruticetum*, ut a *salicetum salictum*, a *caricetum carectum. Colum.* 3, 11. Ager frutectis, aut arboribus obsessus. *Plin.* 25, 2, 6. Rosa silvestris in frutecto. *Prud. contra Symm.* 2, 872. tenebrosis tecta frutectis Semita. *Id. Psych.* 443. attritis pedibus per acuta frutecta. ¶ Pro frutice. *Sol.* 30. *med.* de cinnamo: Id frutectum situ brevi nascitur, ramo humili et depresso. ¶ Dicitur et *frutetum*, nam promiscue in libris legitur. *Plin.* 18, 6, 8. *n.* 3. Fruteta igni optime tolluntur.

FRŬTEX, icis, m. θάμνος, planta, quae ad arboris magnitudinem non assurgit, et statura multis herbis similis est: lignosior tamen; et stolonibus, et surculis numerosior, et non demoritur, neque arescit, ut herba. Talis est arundo, rubus, rosa, cinnamum, etc. *Colum. Arbor.* 1. Ex surculo vel arbor procedit, ut olea, ficus; vel frutex, ut rosae, arundines; vel tertium quiddam, quod neque arborem, neque fruticem proprie dixerimus, sicuti est vitis. *Plin.* 16, 36, 64. Arundo circa terram fruticis modo se spargens. *Colum.* 8, 15. *med.* Intersitis buxeis, aut myrteis fruticibus. ¶ Dicitur et de caule, vel ramulo cujuscumque plantae. *Id.* 11, 3. *f.* Matutinis temporibus frutices olerum concutere. *Id.* 2, 15. Frutex lupini succisus. *Plin.* 23, 3, 35. *de olea:* Succus fruticis recentis accensi distillans sanat lichenas. *Id.* 18, 24, 55. Pinguia arva ex uno semine fruticem numerosum fundunt. ¶ Item per synecdochen de quacumque arbore. *Ov. A. Am.* 3, 249. turpe est sine gramine campus, Et sine fronde frutex. *Petr. Sat.* 135. Idaeos frutices in gurgite sistam, Et rursus fluvios in summo vertice ponam. ¶ Item de stirpe arboris. *Suet. Vesp.* 5. Quercus antiqua, per tres Vespasiae partus, singulos repente ramos a frutice dedit. [*i. e. ab infima arboris parte, ubi frutex e radice excreverat. V. *B. Crus.* et *Brem.* ad h. l. *Burm.* conj. a *radice*, quod unice verum putat *Ernest.*] ¶ Praeterea est proprium et peculiare nomen cujusdam arboris in Phrygia. *Plin.* 13, 5, 11. ¶ De frutecto. *Phaedr.* 1, 11. Venari asello comite cum vellet leo, Contexit illum frutice. ¶ Denique est convicium hominis stupidi, ut caudex, stipes. *Pl. Most.* 1, 1, 12. Nec veri simile loqueris, nec verum, frutex, Comesse quemquam ut quisquam absentem possiet.

FRŪTI. V. FRUTINAL.

FRŬTĬCĀTĬO, onis, f. in arboribus dicitur, cum multos ramos fruticantes producunt, qui stolones appellantur. *Plin.* 17, 1, 1. Ita enim appellatur in ipsis arboribus fruticatio inutilis.

FRŬTĬCESCO, is, n. 3. θαμνίζω, frutices emitto. *Plin.* 17, 27, 45. Quia (hae arbores) celeriter fruticescunt.

FRŬTĬCĒTUM, i, n. locus fruticibus plenus, arbusculis sese implicantibus impeditus. *Hor. Od.* 3, 12. *extr.* Celer alto latitantem fruticeto excipere aprum. *Suet. Ner.* 48. Inter fruticeta ac vepres. V. FRUTECTUM.

FRŬTĬCO, as, n. 1. et Fruticor, aris, dep. 1. θαμνίζω, frutices emitto, pullulo. *Colum.* 2, 9. Ubi ex uno semine pluribus culmis fruticavit. *Cic. Att.* 15, 4. Excisa est arbor, non evulsa; itaque, quam fruticetur, vides. *Plin.* 19, 8, 40. *n.* 3. Brassica sub omnibus paene foliis fruticat cauliculis peculiaribus. Et *ib.* 5, 29. Inula spatiose fruticat. Et 17, 10, 14. Semina fruticantia supputare. *Sil.* 9, 205. centum Cereri fruticantia culmis rura. ¶ Translate. *Juven.* 9, 15. Sed fruticante pilo neglecta et squalida crura. *Calp. Ecl.* 6, 37. de cervo: Aspicis, ut fruticat late caput? ¶ Primam syllabam male producit *Tertull. Judic. Dom.* 135. Tempore nuda suo foliis quoque fruticat arbor.

FRŬTĬCŌSUS, a, um, adj. θαμνώδης, stolonibus et ramulis abundans, longe lateque fruticans. *Ov. Met.* 6, 344. illic fruticosa legebant Vimina cum juncis. *Plin.* 25, 13, 102. Aizoum fruticosum a radice. *Id.* 13, 6, 12. Terebinthus arbor fruticosa. *Id.* 20, 13, 51. Rutae rami fruticosiores. *Id.* 16, 36, 66. Calamus fruticosissimus. ¶ Item fruticibus abundans, frutectosus. *Ov. Her.* 2, 121. Moesta tamen scopulos, fruticosaque litora calco. *Plin.* 6, 22, 24. Mare fruticosum.

*FRŬTILLĀ, ae, f. illicium Veneris: a *fruor. Gloss. Philox.* Frutilla, ἴυγξ. V. v. seq. *B. A.*

FRŬTĪNAL, templum Veneris fruti. *Fest.*, ubi al. leg. *frutis. Sol.* 2. *med.* Simulacrum dedicat Veneri matri, quae Frutis dicitur. Adde *August. C. D.* 4, 21., ubi tamen alii *Fructesca* leg. Sunt qui putent *Fruti* corruptum esse ex Ἀφροδίτη. Alii censent, legendum *Frucinal* (pro *Fruginal*) templum *Veneris frugi.* Alii denique, *Festum* in mendosos codices incidisse: veram autem lectionem esse, *Erucinal, templum Veneris Erycis* vel *Erycinae:* quam e Sicilia Romam advectam ab Aenea, *Sol.* tradit *l. c.* V. ERYCINUS.

FRUX, gis, f. καρπός: vox aliis a *fruendo*, aliis a φρύγω, *torreo*, aliis a βρύω, *germino*, derivata, et saepissime usurpata numero multitudinis, quae significat omnes terrae fructus, quibus ad alimentum utimur, frumenta, legumina, poma, nuces, etc., tametsi de fetibus arborum *Ulp.* dici negat *Dig.* 50, 16, 77., affirmat tamen, id quod ex vino, silvis caeduis, cretifodinis, lapidicinis capitur, *frugis* nomine contineri. *Frugem salis* dixit *Colum.* 10, 353. ¶ Primo dicitur de frumentis et leguminibus. *Plin.* 18, 7, 9. Natura nunc indicabitur frugum: sunt autem duo prima earum genera, frumenta, ut triticum, hordeum; et legumina, ut faba, cicer. ¶ Deinde de fetibus arborum. *Cic. prognost. Div.* 1, 9. Lentiscus triplici solita grandescere fetu, Ter fruges fundens, tria tempora monstrat arandi. *Hor. Ep.* 1, 16, 9. quercus et ilex Multa fruge pecus, multa dominum juvat umbra. *Liv.* 5, 33. Dulcedine frugum, maximeque vini voluptate captam. *Cornific.* ap. *Serv.* ad *G.* 1, 55. Fruges arboreae. *Colum.* 9, 1. roburneae. *Id.* 3, 17. Superior pars vitis idonea frugibus. Adde 10, 39. ¶ Aliquando fruges ita usurpantur, ut fructus arborum excludant. *Cic. Div.* 1, 51. et *Senect.* 2. Nec fruges terrae, baccasve arborum natura dedisset, etc. *Id. N. D.* 3, 36. et *Off.* 2, 3. *f.* Ubertas frugum, et fructuum. ¶ Aliquando, ut etiam legumina. *Id. N. D.* 2, 62. Terra feta frugibus, et vario leguminum genere. ¶ Aliquando, ut significent reliquos terrae fructus, frumento excepto. *Ulp. Dig.* 7, 8, 12. Neque foliis, neque oleo, neque frumento, neque frugibus usurum. ¶ Fere tamen frumenta, et legumina comprehendunt. *Cic. Rosc. Am.* 27. Non omnem frugem in omni agro reperire possis. *Id. Off.* 1, 18. Fruges percipere. *Id. N. D.* 2, 60. *extr.* serere. *Id. Senect.* 15. Viriditas herbescens fundit frugem. *Curt.* 7, 4. Squalida siccitate regio non hominem, non frugem alit. *Cic. ad Quir.* 8. Frugum ubertas, copia, vilitas. *Hor. Od.* 3, 23, 3. horna fruge placare Lares. *Lucr.* 4, 1086. laticum frugumque cupido, *h. e.* cibi, et potus. ¶ *Minutae fruges* ap. *Cic. Verr.* 2, 3, 7. sunt legumina, si fides *Servio*, qui ita interpretatur ad *A.* 1, 182. Sed, opinor, fallitur, et intelligenda sunt frumenta minutioris grani, triticum, far, milium: nam ubicumque decumarum Siciliensium mentio fit, *frumentum* a *Cic.* nominatur. Nisi malis dicere, omnia ibi grana intelligi, quae e terra nascuntur, quia si cum arborum fetibus comparentur, minuta sunt. Porro *Cic. l. c.* verba sunt: L. Octavio, C. Cottae coss. senatus permisit, ut vini et olei decumas, et frugum minutarum, quas ante te quaestores in Sicilia vendere consuessent, Romae venderent. Sic *Ammian.* 23, 6. Persis habitatur antiqua, minutis frugibus dives, et palmite. ¶ Translate. *Quint.* 1, 3. Illud ingeniorum velut praecox genus, non temere unquam pervenit ad frugem. *Cic. Coel.* 31. *f.* Quae in adolescentia, tanquam in herbis, significant, quanta virtutis maturitas, et quantae fruges industriae sint futurae. *Sever. Aetn.* 272. Implendus sibi quisque bonis est artibus: illae Sunt animi fruges. ¶ Quia *fruges* sunt optimum, quod terra creat, ut ait *Cic. Tusc.* 3, 8., ideo saepe de re optima dicuntur. *Pers.* 5, 64. Cultor enim juvenum purgatas inseris aures Fruge Cleanthea, *h. e.* optimis praeceptis moralis philosophiae ex disciplina Cleanthis. *Hor. A. P.* 341. Centuriae seniorum agitant expertia frugis, *h. e.* carmina vacua, et inania moralis institutionis, rerumque seriarum. ¶ Saepe refertur ad rectam honestamque vivendi rationem. *Cic. Coel.* 12. Emersisse aliquando, et se ad frugem bonam, ut dicitur, recepisse. *Pl. Trin.* 1, 2, 81. Quin adolescentem, quem esse corruptum vides, restituis? quin ad frugem corrigis? Et *Bacch.* 4, 10, 10. ad frugem compellere. Et *Trin.* 2, 1, 34. ad frugem applicare animum. *Id. Poen.* 4, 2, 79. frugem facere. *Gell.* 13, 27. Multa ad bonam frugem ducentia, in eo libro scripta sunt. ¶ Item ad ingenium, facultatem, artem, scientiam. *Appul. Met.* 6. p. 177, 13. Videris mihi tantum sedulo ministerio amatores tuos promereri; jam ergo et ipsa frugem tuam periclitabor. ¶ Hinc est *homo frugi*, de quo V. FRUGI. ¶ In recto singulari rarum est et antiquum. *Enn.* ap. *Prisc.* 6, 724, Si jam data sit frux. *Id. ib.* Dictum factumque facit frux, *h. e.* homo frugi. *Auson. monosyllab. de cibis.* Spicea frux. ¶ *Varr. L. L.* 8, 46. docet, ut *haec avis, ovis,* sic *haec frugis* secundum consuetudinem dici. Nullum tamen praeterea hujus rei exemplum vidimus.

FU

FU. V. PHU.

FŬAM, as, at, pro *sim* vel *fuerim*, poeticum est et fere comicum. Docent grammatici, esse ab antiquo *fuo* pro *sum*, a φύω: unde praeteritum *fui. Lucr.* 4, 638. aliis fuat acre venenum. *Virg. A.* 10, 108. Tros Rutulusve fuat, nullo discrimine habebo. *Ter. Hec.* 4, 3, 4. Fors fuat pol. *Pl. Mil.* 2, 6. *f.* Ibo intro, ne, dum absum, illis sortito fuam. *Id. Capt.* 2, 3, 71. Caveto, mihi iratus fuas. *Id. Ps.* 4, 3, 12. Ne capti praedones fuant. In *vet. plebiscito* ap. *Censorin. de die nat.* 24. Praetor urbanus, qui nunc est, quique posthac fuat. Adde *Pacuv., Titin.* etc. ap. *Non.* 2, 330. [*Jul. Valer. res gest. Alex. M.* 3, 65. *B. A.*] ¶ Legitur et *fueret* pro *esset. Lucr.* 3, 849. In dubio fueret, utrorum, etc. ¶ Pro *fui* in praeter. *fuvi* dixit *Enn.* metri causa, opinor, ap. *Cic. Or.* 3, 42. Nos sumu' Romani, qui fuvimus ante Rudini. *Id.* ap. *Gell.* 12, 4. magnam cum lassu' diei Partem fuvisset. *Pl. Poen. prol.* 110. Quo genere nata, qui parentes fuverint. Al. leg. *fuerint.*

FŪCAE, arum, f. plur. *Colum.* 10, 125. Ponitur et lactis gustum quae condiat, herba, Dejectura quidem fronti data signa fucarum: Vimque suam idcirco profitetur nomine Grajo. Ita quidam lexicographi, et interpretantur maculas in facie. Sed legendum est *fugarum:* et est metonymia. Loquitur enim *Colum.* de herba *lepidio*, quae vim habet tollendi stigmata inusta in frontibus servorum fugitivorum: ut *Plin.* 20, 17, 70. docet, unde et nomen habet: nam λεπίς, squamam, et ulcus cutis significat. Hinc etiam *Xenoph. H. Gr.* 5, 2. φυγὴν dixit pro φυγάδας. *Fugarum* in plurali dixit etiam *Sil.* 17, 148. V. FUGA.

FŪCĀTĒ, adv. cum fuco. *Auson.* in prosa post *Idyll. ad Hesper. fil.* 3. Fucatius concinnata carmina.

FŪCĀTUS, a, um, part. a *fuco*, fuco illitus, φυκωθείς. *Virg. G.* 4, 334. Milesia vellera Nymphae Carpebant, hyali saturo fucata colore. *Tac. A.* 2, 14. Non loricam Germano, nec galeam, sed tenues et fucatas colore tabulas. *Quint. prooem.* 8. *med.* Corpora vulsa et fucata muliebriter. *Hor. Epod.* 12, 11. Color stercore fucatus crocodili. ¶ Translate est simulatus, fictus, fallax: cui opponitur simplex, sincerus, verus. *Cic. Amic.* 25. Secernere fucata et simulata a sinceris et veris. *Id. Brut.* 9. Succus ille et sanguis incorruptus usque ad hanc aetatem oratorum fuit, in qua naturalis inesset, non fucatus nitor. *Id Or.* 23. Fucati medicamenta candoris et ruboris omnia repellentur: elegantia modo et munditia remanebit. *Id. Planc.* 12. Haec sunt signa probitatis, non fucata forensi specie, sed domesticis inusta notis veritatis. Et 9. fucatus et fallax. *Id. Mur.* 12. Iisdem ineptiis fucata sunt illa omnia: quando te in jure conspicio, etc. *Plin.* 34, 8, 19. *n.* 17. Puer subdolae ac fucatae vernilitatis. *Gell.* 13, 26. Versus Homeri simplicior et sincerior, Virgilii, quodam quasi ferrumine immisso, fucatior.

*FŪCENTES, ium, populi Italiae, in Marsis, ad Fucinum paludem. *Plin.* 3, 12. *B. A.*

FŪCĬLIS, falsa: dicta quasi fucata. *Festus.*

FŪCĬNUS, i, m. *lago di Celano, di Marso, di Tagliacozzo*, lacus Latii, in finibus Marsorum, cujus emissarium a Claudio Aug. effossum fuit. V. EMISSARIUM. *Virg. A.* 7, 759. Te nemus Angitiae, vitrea te Fucinus unda, Te liquidi flevere lacus. [*Adde *Suet. Claud.* 20. *Mart. Spectac. epigr.* 28, 11. *Liv.* 4, 57. *Tac. A.* 12, 56. *Plin.* 3, 12. et 36, 15. *B. A.*] ¶ [Fucinus pro numine habitus est, eique templum ad ipsum lacum exstructum fuisse probat *Inscr.* ap. *Romanelli, Topogr. Napol. T.* 3. p. 195. C. Gavius L. F. Veredus Fucino V. S. L. M. *F.*]

FŪCO, as, avi, atum, a. 1. φυκόω, fuco inficio, tingo, pingo, facticium colorem induco. *Virg. G.* 2, 465. Alba nec Assyrio fucatur lana veneno. *Ov. Trist.* 2, 487. Composita est aliis fucandi cura coloris. Al. leg. *fuscandi. Nemes. Cyn.* 309. pinnas vario fucare veneno. *Claud. Laud. Stil.* 3, 350. spumis fucantem serica frena Sanguineis flectebat equum. ¶ Translate. *Gell.* 7, 14. Unumquodque genus (*dicendi*) cum caste pudiceque ornatur, fit illustrius: cum fucatur atque praelinitur, fit praestigiosum. Adde locum *Vet. Poetae* in BASTERNA.

FŪCŌSUS, a, um, adj. φυκωθείς, fucatus, fictus, non sincerus, adulteratus: quasi fuco abundans. *Cic. Rabir. Post.* 13. Merces fallaces et fucosae, chartis, et linteis, et vitro delatae. *Id. Att.* 1, 18. Illae ambitiosae nostrae fucosaeque amicitiae sunt in quodam splendore forensi, fructum domesticum non habent.

FŪCUS, i, m. φῦκος, [*Lichen rocella L., Orseille, eine Steinflechte.*] frutex marinus triplicis generis, ut describit *Plin.* 13, 25, 48., quo circa Cretam nascente purpuras quoque inficiunt. *Id.* 26, 10, 66. docet, in facienda purpura moris fuisse, ut antequam conchylii color induceretur, hujus fruticis tinctura lana imbueretur. ¶ Hinc fa-

ctum est aliquando nomen ipsi purpurae. *Val. Fl.* 1, 427. Illis Taenario pariter tremit ignea fuco Purpura. *Ov. Met.* 6, 222. Tyrio rubentia fuco terga. *Tibull.* 4, 2, 15. cui mollia caris Vellera det fucis bis madefacta Tyros. ¶ Saepius colori purpuram imitanti. *Plin.* 22, 2, 3. Infici vestes scimus admirabili fuco. *Hor. Ep.* 1, 10, 27. qui Sidonio contendere callidus ostro Nescit Aquinatem potantia vellera fucum. ¶ Item generatim cuicumque colori non sincero et naturali, sed facticio et arte inducto ad verum imitandum, qualis est v. gr. quo mulieres faciem tingunt ad augendam pulcritudinem, etc. *Prop.* 2, 14, 27. An, si caeruleo quaedam sua tempora fuco Tinxerit, idcirco caerula forma bona est? *Quint.* 2, 15. Mangones, qui colorem fuco mentiuntur. *Pl. Most.* 1, 3, 118. Vetulae, edentulae, quae vitia corporis fuco occulunt. *Plin.* 31, 7, 42. Adulteratur tingiturque rubrica, aut plerumque testa trita: qui fucus aqua deprehenditur diluente facticium colorem. ¶ Invenitur etiam simpliciter positum pro colore. *Lucr.* 2, 740. Nam cum caecigeni cognoscant corpora tactu, Ex ineunte aevo nullo contincta colore; Scire licet, menti quoque nostrae corpora posse Verti in notitiam nullo circumlita fuco. ¶ Translate dicitur de quovis ornamento extrinseco, levi, simulato, et in speciem quidem pulcro, sed quod facile deprehendatur. *Cic. Or.* 3, 52. His tribus figuris insidere quidam venustatis non fuco illitus, sed sanguine diffusus debet color. Et *ib.* 2, 45. Sententiae tam verae, tam novae, tam sine pigmentis fucoque puerili. *Quint.* 8, 3. Sed hic ornatus *(orationis)* non fuco eminentem colorem amet; sanguine et viribus niteat. *Hor. Sat.* 1, 2, 83. mercem sine fucis gestat; aperte, Quod venale habet, ostendit. ¶ Item pro simulatione et fallacia. *Cic. Att.* 1, 1. Prensat unus P. Galba sine fuco ac fallaciis, more majorum. *Q. Cic. Petit. cons.* 9. Si eum qui tibi promiserit, fucum, ut dicitur, facere audieris. (Adde *Ter. Eun.* 3, 5, 41.) *Pl. Capt.* 3, 3, 6. Nec sycophantiis, nec fucis ullum mantellum obviam est. ¶ Est etiam *fucus* genus insecti, apis similitudine. *Plin.* 11, 11, 10. Sunt autem fuci sine aculeo, velut imperfectae apes, novissimaeque, a fessis et jam emeritis inchoatae, serotinus fetus, et quasi servitia verarum apium: quamobrem imperant iis, etc. cum mella coeperunt maturescere, abigunt eos, etc. nec id genus, nisi vere conspicitur. *Virg. G.* 4, 244. Immunisque sedens aliena ad pabula fucus. Et 167. agmine facto, Ignavum, fucos, pecus a praesepibus arcent. Adde *Colum.* 9, 15. ¶ Denique sic dicitur genus glutinis, quo apes alvearia circumlinunt, idem ac propolis, quam vocem vide suo loco. *Virg. G.* 4, 38. tenuia cera Spiramenta linunt, fucoque et floribus oras Explent. *Servius* ait, esse genus herbae, unde tinguntur vestes.

FUE, interjectio ructum emittentis. *Pl. Most.* 1, 1, 37. Quam confidenter loquitur! fue. *Tr.* at te Juppiter Diique omnes perdant! oboluisti allium. V. FI et PHU.

FŬĔREM. V. in FUAM.

***FUFIA GENS**, unde plures memorat *Cicero*, apud quem *Fusii* in horum locum saepe libros occuparunt. Notus in primis Q. Fufius Calenus, a quo *lex Fufia* de comitiis, *ne omnibus diebus fastis legem ferri liceret*. *Cic. post. red. in senat. in Vatin.* 5. 7. et 9. *Provinc. Cons.* 19. *Sext.* 15. *Pis.* 4. *Harusp. resp.* 27. *Attic.* 1, 14. et 16. et 4, 16. *med.* ¶ Fuit et Fufius tragoedus, de quo *Hor. Sat.* 2, 3, 60. ubi alii leg. *Fusius*. V. *Fusius*. *B. A.*

***FUFIDĬUS**, i, homo dives, de quo *Hor. Sat.* 1, 2, 12. ¶ Item orator, cujus meminit *Cic.* in *Bruto* c. 113. Fufidius in aliquo patronorum numero fuit. Fortasse idem Jurisconsultus, cujus auctoritate *Paul.* usus est in l. *Fufidius D. de bon. auct. judic. poss.* *B. A.*

FŪFĬDĬĀNUS, a, um, adj. ad Fufidium (nomen civis R.) pertinens, ut Fufidiani coheredes, *Cic. Att.* 11, 13.

FŬGĂ, ae, f. φυγή, fugiendi actus: a voce Graeca allata. *Cic. Att.* 7, 21. Mitto illam fugam ab urbe turpissimam. Et 20. Hortari ad fugam. Et *ib.* Fugam intercludere. *Nep. Dat.* 2. Fuga periculum evitare. *Id. Ann.* 11. Fuga salutem petere. *Id. Ages.* 4. Ex fuga conjicere se in templum. *Caes. B. G.* 1, 11. Fuga se ad aliquem recipere. Et 52. Hostium acies in fugam convertitur. Et *ib.* 2, 23. Hostes in fugam dare. Et *Justin.* 16, 2. agere. Et *Liv.* 7, 34. movere. *Virg. A.* 12, 367. fugam dant nubila coelo. *Caes. B. G.* 2, 24. Aliam in partem fugam petere. Et 11. In fuga sibi subsidium ponere. Et 12. Ex terrore et fuga se recipere. Et *ib.* 7, 26. Fugam capere. *Hirt. B. Afr.* 34. Commendare se fugae. *Vell.* 2, 72. Fugae se committere. *Cic. Att.* 7, 23. Dare se incertae et periculosae fugae. *Id. Verr.* 2, 4, 43. *f.* Dare se in fugam. *Id. Coel.* 26. *f.* In fugam se conjicere. Et *Caecin.* 8. se conferre. *Id. Att.* 7, 23. et 24. Esse in fuga. *Id. Rabir. perd.* 8. In fugam impellere. Et *Dom.* 25. Facere fugam, i. e. efficere. [**Liv.* 1, 56. Anguis — quum terrorem fugamque in regiam fecisset.] Contra *Sall. Jug.* 57. Numidae fugam faciunt, i. e. fugiunt. [**Liv.* 8, 9. Consternatae cohortes Latinorum fugam et vastitatem late fecerunt. Adde *Ter. Eun.* 4, 7, 17.] *Virg. A.* 1, 141. fugam maturare. Et *ib.* 9, 378. celerare in silvas. Et *ib.* 2, 109. moliri. *Cic. Att.* 7, 26. parare. *Virg. A.* 2, 640. agitare. Et *ib.* 9, 719. immittere alicui fugam, *h. e.* fugiendi cupiditatem. *Liv.* 7, 37. *f.* et *Curt.* 5, 12. intendere. *Val. Fl.* 5, 272. rapere, *h. e.* celeriter capere. Et 8, 144. sistere. *Ov. Met.* 1, 511. inhibere. *Cic. Att.* 7. *ult.* reprimere. *Ov. Pont.* 3, 2, 8. terga praebere fugae. *Liv.* 10, 44. Consternari in fugam. [**Liv.* 1, 30. Fuga explicatur, i. e. fugientes. Etiam de loco, per quem fuga datur, accipiendum. Ita *Liv.* 27, 18. Eam quoque se illis fugam clausurum.] ¶ In plurali num. *Sil.* 17, 148. notusque fugarum Vertit terga citus damnatis Asdrubal ausis, *h. e.* notus quia non semel fugerat. V. FUCAE. ¶ Sumitur et pro discessu a patria et exsilio. *Cic. Or.* 3, 3. Cum sibi non incolumem fortunam, sed exsilium et fugam deprecaretur. *Ov. Pont.* 2, 8, 68. Vos eritis nostrae portus et ara fugae. *Tac. A.* 14, 64. Quoties fugas et caedes jussit princeps. Hinc *lata fuga*, de qua V. in EXSILIUM. ¶ Item pro cursu. *Virg. A.* 1, 321. volucremque fuga praevertitur Hebrum. *Val. Fl.* 3, 584. tali se concitat ardens In juga senta fuga. *Hor. Od.* 3, 30, 5. Annorum series, et fuga temporum. *Virg. A.* 4, 430. Exspectet facilemque fugam ventosque ferentes, *h. e.* navigationem. *Id. ib.* 7, 23. Neptunus ventis implevit vela secundis, Atque fugam dedit. Adde *Sil.* 3, 308. ¶ Item pro evitatione, declinatione. *Liv.* 3, 67. Hanc ignominiam vel exsilio, vel morte, si alia fuga honoris non esset, vitassem. *Cic. Mur.* 4. Fuga laboris desidiam coarguit. *Hor. Ep.* 1, 6, 29. morbi. *Id. A. P.* 31. culpae. *Virg. G.* 4, 443. ubi nulla fugam reperit pellacia. *Cic. Or.* 45. *Axilla Ala* factus est, fuga litterae vastioris. [*Adde *Hor Sat.* 2, 6, 95. leti. *Ep.* 1, 18, 24. paupertatis. *Virg. A.* 8, 251. Neque enim fuga jam super ulla pericli.]

***FŬGĀCĬTAS**, atis, f. idem ac fuga. *Gloss. Phil.* Fugacitas, φυγή. *B. A.*

FŬGĀCĬTER, adv. saepe et facile fugiendo. *Liv.* 28, 8. Vix rationem iniri posse, utrum ab se audacius, an fugacius ab hostibus geratur bellum.

FŬGĀLĬĀ, um, n. plur φύγια, festa, quae Romae celebrabantur VI. K. Mart. post Terminalia, in memoriam fugatorum regum, effusa omni licentia turpitudinis, ut ait *August. C. D.* 2, 6. V. REGIFUGIUM. ¶ Alii censent, fuisse sacra, quae exsules in Jovis honorem faciebant, quia Ζεὺς φύγιος praeses exsulum habebatur, qui φυγάδες appellantur a φεύγω, fugio.

***FUGĀTĬO**, onis, f. Laudatur *Martian. Capell.* *B. A.*

FŬGĀTOR, oris, m. qui fugat. *Tert. adv. Marc. carm.* 5, 10. Mundator carnis serae mortisque fugator.

FŬGATRIX, icis, f. quae fugat. *Tert. adv. Gnost.* 12. Dilectio fugatrix timoris.

FUGĀTUS, a, um, part. a *fugo*. *Cic. Off.* 3, 31. *extr.* Latini fusi et fugati. *Caes. B. G.* 7, 68. Fugato equitatu. *Ov. Pont.* 4, 14, 59. et *Val. Fl.* 5, 234. Fugatus patria sede *Lucr.* 3, 48. longe fugatus ex hominum conspectu.

FŬGAX, acis, adj. omn. gen. φευκτικὸς, qui facile fugit. *Virg. A.* 10, 725. Fugax caprea. Et *ib.* 9, 591. feras terrere fugaces. *Liv.* 5, 28. Ignavissimus et fugacissimus hostis. ¶ Item simpliciter fugiens. *Hor. Od.* 3, 2, 14. Mors et fugacem consequitur virum. Et *ib.* 3, 12. Lympha fugax. ¶ Est etiam convicium servi fugitivi *Pl. Pers.* 3, 3, 16. Perenniserve, lurco, edax, furax, fugax. ¶ Item velox, celer. *Ov. Met.* 13, 807. ventis volucrique fugacior aura. ¶ Translate est cito praeteriens, cito finem habens. *Hor. Od.* 2, 14, 1. Fugaces labuntur anni. *Plin.* 15, 12, 11. de persicis: Non aliud pomum fugacius. *Cic. Fam.* 10, 12. *f.* Haec omnia, quae habent speciem gloriae, brevia, fugacia, caduca existima. Al. leg. *fucata*. *Plin. carm. l.* 7. *ep.* 4. Fugaces blanditiae. *Senec. ep.* 74. *med.* Fugacissima bona. ¶ Item devitans, declinans. *Id. Benef.* 4, 32. Fugacissimus gloriae. *Ov. Trist.* 4, 10, 38. Sollicitaeque fugax ambitionis eram. Et *ib.* 3, 2, 9. fugax rerum securaque in otia natus.

FŬGĔLĀ, ae, f. φυγή, idem quod fuga, cursus, vel potius studium fugiendi: ea forma, qua *tutela*, *cautela*, et similia. *Cato* ap. *Prisc.* 3, 601. Ab optimis artibus fugit quam maxima fugela, perpetuissimo curriculo. *Appul. Apol.* p. 336, 8. Ab iis nunc magna fugela in ganeum fugit.

FŬGĬENS, entis, part. a *fugio*, φεύγων, qui fugit et declinat. *Caes. B. C.* 1, 69. Nemo erat adeo tardus, et fugiens laboris. *Ter. Andr.* 5, 4, 33. Fugiens bellum. *Hor. Ep.* 1, 1, 46. pauperiem. *Id. Od.* 3, 29, 47. Fugiens hora, *h. e.* cito praeteriens. Sic *Catull.* 68, 43. Fugiens aetas. *Hor. Sat.* 1, 2, 108. meus amor Transvolat in medio posita, et frugientia captat, *h. e.* res fugaces et capi difficiles. ¶ *Mensis fugiens*, *h. e.* ad finem properans. *Ov. Fast.* 5, 186. *Dies fugiens*, *h. e.* vesper. *Senec. Thyest.* 614. et Dies veniens. *Id. ib.* [**Lucr.* 5, 885. Fugiens vita.] ¶ Oculi fugientes. V. LABENS. [*Latius patet hic dicendi usus. Exempla haec sunto: *Quint. Inst.* 6. *prooem.* 12. Tum fugientem spiritum vidi. *Id. Decl.* 2, 18. p. 55. Et fugiens per vulnus anima agit ante se anhelitus; et 328. p. 705. Expressa vox est jam fugientis animae. *Lucr.* 3, 231. (Anima) quoniam fugiens nil ponderis aufert.] ¶ *Prop.* 4, 6, 15. Est Phoebi fugiens Athamana ad litora portus, *h. e.* recedens, secedens: simile illi *Virg. A.* 1, 163. Est in secessu longo locus: insula portum Efficit objectu laterum. ¶ *Vinum fugiens* est quod non fert aetatem, sed cito corrumpitur. *Cic. Off.* 3, 23. ¶ Ut Graeci φεύγοντα reum vocant: ut φεύγοντα φόνου, reum caedis; ὕβρεως, injuriae, (ubi videtur subaudiri δίκην) quia qui revera sunt rei, judicium declinant; ita *fugientem* pro reo posuit *Justin. Cod.* 2, 59, 2.

FŬGĬO, is, ūgi, a. 3. φεύγω, cursu et celeriter discedo: a Graeca voce allata, extrita priori vocali diphthongi. *Caes. B. G.* 1, 53. Nec prius fugere destiterunt, quam ad flumen Rhenum pervenerunt. Et *ib.* 7, 66. Fugere in provinciam Romanos. Et *B. C.* 3, 29. Otacilius oppido fugit et ad Pompejum pervenit. *Petr. Sat.* 7. Per medium lupanar fugere coepi in aliam partem. *Ter. Hec.* 1, 2, 107. Fugere e conspectu. *Petr. Sat.* 136. Fugere ad coelum. [**Virg. Ecl.* 3, 65. Et fugit ad faciles. *Tibull.* 2, 6, 33. Illius ad tumulum fugiam. *Virg. A.* 12, 256. Ales — penitusque in nubila fugit, i. e. surgit, ita, ut conspici nequeat. Hinc *Sil.* 15, 175. Fugiunt in nubila silvae Pyrenes, i. e. adscendunt, eriguntur in altum. *Virg. G.* 3, 543. Fugiunt phocae in flumina.] *Cic. Fam.* 10, 14. ex proelio. *Mart.* 9, 89. Aper fugit de cavea. *Ov. Trist.* 1, 5, 66. Fugere a patria. *Pl. Pers.* 3, 3, 30. Extemplo a foro fugiunt. *Plin.* 35, 3, 5. Fugiens a Corintho injuriam tyranni. *Hor. Od.* 1, 7, 22, Teucer Salamina, patremque Cum fugeret. [*Ita saepissime *fugere*, ut Gr. φεύγειν, de iis dicitur, qui vel sponte vel jussi in exilium migrant. Adde *Virg. E.* 1, 4. Fugimus patriam. *Quint. Inst.* 6, 1, 19. Fugiendum de civitate, cedendum bonis, etc. V. et FUGA.] *Hor. Sat.* 1, 4, 34. Foenum habet in cornu: longe fuge. *Curt.* 8, 14. *med.* Fugere acrius coepit. *Id.* 7, 2. Miser, quo, aut unde fugiebas? *Ter. Ad.* 4, 1, 22. Fugere intro. *Val. Fl.* 1, 147. Fugere equo. *Id.* 8, 426. rate. ¶ Ponitur et pro simplici curro, celeriter praetereo, feror. *Virg. G.* 3, 284. Sed fugit interea, fugit irreparabile tempus. *Sen. ep.* 108. *med.* Nunquam Virgilius diem dicit ire, sed fugere, quod currendi genus concitatissimum est. *Sen. Herc. fur.* 994. medio spiculum collo fugit, vulnere relicto. *Val. Fl.* 3, 135. et pectus arundo Per medium contenta fugit. *Stat. Th.* 9, 770. nullum sine vulnere fugit Missile. *Val. Fl.* 5, 103. ratis fugit omne Crobiali latus, *h. e.* praeternavigat. Adde *Hor. Sat.* 2, 7, 35. [*Hic locus huc non pertinet; longe praeferenda lectio est: *furitque*. Ista videntur aptius commemorari *Virg. A.* 12, 753. Mille fugit refugitque vias. *Id. G.* 3, 461. sq. Acerque Gelanus quum fugit in Rhodopen, atque in deserta Getarum: ubi *fugere* significat vagos errores populi, sedes suas semper mutantis. Cf. *Sil.* 16, 335. — Dicitur etiam de flumine: *Virg. G.* 4, 19. Fugiens per gramina rivus; ubi v. *Burm.*] ¶ Significat etiam devitare, declinare, recusare. *Cic. Verr.* 2, 3, 43. Sentio, judices, moderandum mihi esse jam orationi meae, fugiendamque vestram satietatem. *Id. Or.* 56. Vitiosum genus longa animi oratione fugiendum. [**Id. Off.* 1, 35, 128. Ab omni, quod abhorret ab aurium oculorumque comprobatione fugiamus. *Coll. N. D.* 3, 13, 33. Et omne animal appetit quaedam et fugit a quibusdam; q. l. frustra sollicitavit cum *Lambino Heindf.*] *Caes. B. C.* 1, 19. Fugere concilia conventusque hominum. *Liv.* 8, 33. judicium senatus. *Id.* 9, 1. aliquem judicem. [**Virg. Ecl.* 3, 53. Nec quemquam fugio, i. e. judicem refugio.] *Ter. Heaut.* 1, 1, 114. laborem. *Id. Andr.* 4, 4, 27. nuptias. *Ov. Met.* 14, 287. data pocula. [**Id. ib.* 15, 323. Vina fugit. — Prae ceteris multus est in h. v. usu *Quint.* V. *Inst.* 2, 17, 15. Nam de Epicuro, qui disciplinas omnes fugit, nihil miror. Cf. *ib.* 12, 2, 24. 1, 2, 16. Sed ut fugiendae sint magnae scholae. Adde *Ov. Fast.* 3, 303. Sed cur praecipue fugiat velamina Faunus. Sic usurpatur in rebus amatoriis *Id. Met.* 1, 474. Protinus alter amat, fugit altera nomen amantis. *Id. ib.* 10, 565. Fuge conjugis usum. *Ib.* 14, 69. Fugere connubia. *Tibull.* 1, 9, 74. Fugit puella amplexus senis. *Hor. Od.* 3, 7, 18. Magnessam Hippolyten dum fugit abstinens.] ¶ Item cavere, omittere, cum infinito. *Hor. Od.* 1, 9, 13. Quid sit futurum cras, fuge quaerere. [**Cf. id. ep.* 2, 2, 150. sq.] *Tibull.* 1, 4, 69. O fuge te tenerae puerorum credere turbae. *Ov. Her.* 9, 75. Non fugis, Alcide, victricem mille laborum Rasilibus calathis imposuisse manum? *h. e.* non aspernaris? non abhorres? [**Lucr.* 1, 1051. Fuge longe credere

Virg. A. 9, 200. Mene igitur socium summis adjungere rebus, Niso, fugis? Ita Gr. quoque φεύγειν c. inf. ponere solent.] ¶ Pro confugere. *Petr. Sat.* 132. Ad verba, magis quae poterant nocere, fugi. ¶ Pro evanescere, abire, perire. *Val. Fl.* 3, 179. jam candor, et anni Deficiunt, vitaque fugit decus omne soluta. *Ov. Her.* 11, 27. Fugerat ore color: macies adduxerat artus. *Id. A. Am.* 2, 556. fugit ab ore pudor. [**Liv.* 9, 44. Memoriane fugerit in annalibus digerendis, an, etc. *Prop.* 1, 12, 12. Quantus in exiguo tempore fugit amor. *Ov. Fast.* 6, 730. E pratis cana pruina fugit. *Id. Met.* 1, 739. Fugiunt e corpore setae. *Virg. E.* 9, 54. Vox fugit, i. e. deficit. — Ita saepissime solet usurpari de stellis, cum nubibus tectae obscurantur. *Ov. Fast.* 4, 487. Solque locum fugit. Cf. *ib.* 2, 493. *Met.* 10, 448. et *al.* — Pertinet etiam ad vires deficientes. *Ov. Met.* 7, 859. Fugiunt cum sanguine vires. *Cir.* 448. Jam fessae tandem fugiunt de corpore vires. — Item ad morientes *Virg. A.* 11, 831. Vitaque cum gemitu fugit indignata sub umbras; ubi v. intprr., qui comp. Homericum illud ψυχὴ δ' ἐκ ῥεθέων, etc. V. et in FUGIENS. — Hinc transfertur ad fructus, nimiam ob maturitatem fracescentes. *Sen. ep.* 12. Gratissima sunt poma, cum fugiunt.] ¶ *Hoc me fugit* est, me latet, memoria excidit, ignoro. *Cic. Att.* 7, 18. De Dionysio fugit me ad te antea scribere. Et *ib.* 12, 42. Illud alterum quam sit difficile, te non fugit. Et *Or.* 1, 59. *extr.* Non fugisset hoc Graecos homines, si ita necesse esse arbitrati essent. *Id. Manil.* 10. *extr.* Nullam rem esse in usu militari positam, quae hujus viri scientiam fugere possit. *Gell.* 1, 18. *extr.* Ea res fugit Varronis memoriam. [**Virg. G.* 2, 265. Si quos haud ulla viros vigilantia fugit. *Ov. Met.* 11, 624. Quem cura fugit. *Virg. A.* 11, 436. Non adeo has exosa manus victoria fugit. ¶ Cum dat. *Id. G.* 3, 66. Optima quaeque dies miseris mortalibus aevi Prima fugit. *Prop.* 1, 5, 17. Et quaecunque voles fugient tibi verba querenti. *Sil.* 2, 465. Jam lumina retro Exesis fugere genis: *die Augen fallen ein.*] ¶ *Fugere aciem*, *visum* dicuntur, quae cerni non possunt. *Cic. Tusc.* 1, 22. Tanta est animi tenuitas, ut fugiat aciem. *Ov. Fast.* 2, 80. Delphin fugiet visus nocte sequente tuos. ¶ Paenultima praeteriti corripitur ab *Albin.* 2, 23. Sic illi vixere, quibus fuit aurea virgo, Quae bene praecinctos postmodo pulsa fugit. Nisi dicas esse tempus pro tempore. ¶ Passive impersonaliter. *Lucan.* 1, 504. sic urbe relicta In bellum fugitur. *Stat. Ach.* 2, 424. Nunc caput aerii scandentem prendere montis, Quo fugitur per plana gradu, *h. e.* curritur, properatur. ¶ Personaliter. *Stat. Th.* 7, 139. sic litora vento Incipiente fremunt, fugitur cum portus ubique. *Cic. Leg.* 1, 11. Mors fugitur, vita expetitur. Adde *Auct.* ad *Her.* 4, 38. *extr. Stat. Th.* 4, 285. et *Lucan.* 1, 166. ¶ [**Permutantur in cdd. fugere* et *effugere* et *aufugere*. V. *intpp.* ad *Prop.* 1, 9, 30.]

FŬGĬTANS, antis, part. a *fugito*. *Ter. Ph.* 3, 18. Herus meus liberalis est et fugitans litium.

*FŬGĬTĀTĬO, onis f. *JCt.* in *Digest.* et *fugitator*, *oris*, m. ap. *Firmic. B. A.*

FŬGĬTĪVĀRĬUS, ii, m. *Fugitivarii* ap. antiquos fugitivorum servorum conquisitores erant, qui eam operam profitebantur, ut fugitivos investigatos reducerent. *Flor.* 3, 19. Qui per fugitivarios retrahi debuissent. Adde *Ulp. Dig.* 19, 5, 18. ¶ *Fugitivarius* item dicitur, qui servum fugitivum occultat. *Imp. Valent. Cod. Theod.* 10, 12, 1. Poena, quae de occultatoribus et fugitivariis data est. ¶ Translate dicitur de quocumque, qui rem fugientem cohibet, et persequitur. *Varr. R. R.* 3, 14. de cochleis: Aqua, inquam, claudendae, ne fugitivarius sit parandus: *idest*, ne, si locus fugae pateat cochleis, cogaris postea, tanquam fugitivos servos, sic cochleas fugitivas persequi, et uti ministerio fugitivariorum.

FŬGĬTĪVUS, a, um, adj. δραπέτης, qui fugit. *Ter. Heaut.* 4, 2, 11. Retraham me ad illud fugitivum argentum. *Flor.* 3, 1. Jugurtha finium rerum regnique fugitivus. *Hor. Sat.* 2, 7, 113. teque ipsum vitas fugitivus et erro. [**De discrimine inter fugitivus* et *erro* v. *Heindf.* ad h. l.] *Plin. ep.* 9, 28. Polliceris, futurum te fugitivum rei familiaris, statimque ad nos evolaturum. *Ov. R. A.* 643. fugitivus amor. Al. leg. *finitus*. *Mart.* 7, 47. Fugitiva gaudia. *Plin.* 18, 16, 41. In tantum columbis grata, ut pastas ea, negent illius loci fugitivas fieri. ¶ *Fugitivus servus* et absolute *fugitivus* dicitur, qui a domino ea mente recedit, ne ad eum redeat, etiamsi, mutato postea consilio, ad eum revertatur, ut ex *Coelio* docet *Ulp. Dig.* 21, 1, 17., qua in lege multa hac de re. [*Hor. Ep.* 1, 10, 10. Utque sacerdotis fugitivus liba recuso, *h. e.* qui a sacerdote fugit, penes quem liba vulgaria sunt. *Inscr.* ap. *Gor. Inscr. Etr. T.* 1. p. 67. Minervinus *fugitivus* Italici *militis tesserarii* Coh. XII. VRB. *F.*] *Cic. Tusc.* 5, 22. Vivebat cum fugitivis, cum facinorosis, cum barbaris. *Liv.* 38, 38. Servos seu fugitivos, seu bello captos reddito Romanis. [*Id.* 30, 43. *extr.* Perfugas, fugitivos, captivorum quatuor millia tradiderunt. *Id. fr. l.* 91. (ed. *Niebuhrio*) p. 91. Transfugas liberos vivos ad se adduci jussit; fugitivos, quorum major multitudo erat, ipsis imperavit ut interficerent. *F.*] [**V. Brisson.* de *Verb. signif.* v. *fugitivus.*] ¶ Dicitur aliquando de milite fugiente, qui fere aut *perfuga* aut *transfuga* appellatur. *Claud. Saturn. Dig.* 48, 19, 16. Tempus discernit emansorem a fugitivo. [**Caes. B. G.* 1, 23. Ea res per fugitivos L. Aemilii hostibus nunciatur. Conjungit *transfugas* et *fugitivos Liv.* 30, 43, 11.]

FŬGĬTO, as, avi, atum, n. 1. δραπετεύω, frequentativum a *fugio*. *Ter. Eun.* 5, 2, 7. Ita miserrimus fui fugitando, ne quis me cognosceret. ¶ Item declino, devito. *Phaedr.* 1, 2. Fugitare necem. *Pl. Capt.* 1, 2, 53. Fugitant omnes hanc provinciam. *Cic. Rosc. Am.* 28. Qui quaestionem fugitant, bona possident. [**Hinc* sq. infin. i. q. nolle. *Lucr.* 1, 659. Et fugitant (ignes) in rebus inane relinquere purum. Adde 6, 1237.] ¶ Est etiam frequentativum a *fugo*: rarum tamen. *Auct. prol. Ps. Pl.* 7. Semper odistis malos, et lege et legionibus hos fugitastis, Quirites, successis bonis. At critici hunc prologum suppositicium putant.

FŬGĬTOR, oris, m. qui fugit. *Pl. Trin.* 3, 2, 97. Credo, acrem fugitorem fore.

FŬGO, as, avi, atum, a. 1. τρέπω εἰς φυγὴν, in fugam aliquem converto, et fugientem insequor, expello, ejicio. *Cic. Har. resp.* 4. Armatum civem, qui lapidibus, qui ferro alios fugaret. *Id. Caecin.* 12. Qui homines inermes armis, viris, terrore repulerit, fugarit, averterit. *Sall. Jug.* 62. Numidas maxuma vi caedere, fundere atque fugare. Et 24. Hostes semisomnos fugare et fundere. *Vell.* 46, 2. *in f.* Ut Parthos in Syriam transgressos fugaret ac funderet. *Hor. Od.* 3, 21. *extr.* Dum rediens fugat astra Phoebus. *Id. A. P. f.* Inductum doctumque fugat recitator acerbus. *Prop.* 3, 2, 11. Annibalemque Lares Romana sede fugantes. *Lucan.* 8, 93. cunctosque fugavi A causa meliore Deos. *Ov. Met.* 13, 8. Fugare flammas a classe. *Id. A. Am.* 3, 637. fugat e templis oculos Bona diva virorum. *Id. Ib.* 175. In loca ab Elysiis diversa fugabere campis. *Id. Met.* 9, 501. nostro vetitus de corde fugabitur ardor. *Id. Medic. fac.* 78. Fugare maculas ore, *h. e.* ab ore. *Id. Pont.* 3, 5, 21. nisi me mea Musa fugasset, *h. e.* in exsilium pepulisset. *Id. Met.* 1, 469. Fugare amorem. ¶ Pro jacere, jaculari. *Sil.* 2, 90. celsis senior Gortynia muris Tela sonante fugat nervo, liquidasque per auras Dirigit aligero letalia vulnera ferro.

*FULCĬBĬLIS, e, adj. ap. *Veget.* esse dr. *B. A.*

FULCĪMEN, inis, n. idem quod fulcimentum. *Ov. Fast.* 6, 269. Terra pilae similis, nullo fulcimine nixa.

FULCĪMENTUM, i, n. ἔρεισμα, quod aliquid fulcit et sustinet. *Solin.* 20. Ut dum fera assuetis fulcimentis innititur, faciat ruinam. Al. leg. *fulmentis*. *Macr. Sat.* 7, 9. Desertum fulcimentis suis labitur in ruinam. *Ulp. Dig.* 33, 7, 12. *med.* Fulcimenta, si qua habebat huic rei necessaria. V. FULMENTUM.

FULCĬO, is, lsi, ltum, et lcivi, lcitum, a. 4. ἐρείδω, ὑποστηρίζω, sustento, firmo. *Cic. Acad.* 4, 24. Fulcire porticum. *Virg. A.* 4, 247. Atlas, coelum qui vertice fulcit. *Plin.* 36, 13, 19. *n.* 2. Fulcire aliquid trabibus. *Id.* 11, 10, 10. Ruentes ceras fulciunt pilarum intergerinis a solo fornicatis. *Mart.* 2, 43. Fulcitur testa fagina mensa mihi. Ap. *Pl. Cas.* 5, 2, 10. *fulcire* pertinet ad componendum in lecto corpus, supponendo v. gr. pulvinaria, quibus fultum apte jaceat. [**Notabilis* locus est, *Prop.* 1, 8, 7. Tu pedibus teneris positas fulcire pruinas, i. e. nives concretas injectas habere pedibus, docente et defendente *Gron.* ad *Stat. Silv.* c. 55. Codd. aliq. exhibent *sulcare.*] ¶ Translate. *Cic. Har. resp.* 27. *extr.* Vix haec, si undique fulciamus, jam labefacta, vix, inquam, innixa omnium nostrum humeris cohaerebunt. *Id. in Senat.* 8. Horum consulum ruinas vos consules vestra virtute fulsistis. *Liv.* 40, 12. Ficto argumento vanam criminationem fulcire. *Cic. Rab. Post.* 16. Veterem amicum suum labentem excepit, corruere non sivit, fulsit et sustinuit re, fortuna, fide. *Id. Att.* 5, 21. *f.* Thermum, ut rogas, creberrimis litteris fulcio. *Prop.* 4, 11, 94. serie fulcire genus, *h. e.* prole sustentare familiam. Sic *Plin. ep.* 4, 21. Unus ex tribus liberis superest, domumque pluribus adminiculis ante fundatam, fulcit, ac sustinet. *Lucr.* 3, 125. non aequas omnia partes Corpora habere, neque ex aequo fulcire salutem. ¶ Eleganter de cibis dicitur, qui vires reparant et corpus sustentant. *Lucr.* 2, 1146. et 4, 865. et *Colum.* 6, 24. *med.* Sic *Senec. ep.* 68. *med.* Fulcire stomachum cibo. *Id. ep.* 95. *med.* Vino fulcire venas cadentes. ¶ V. alia in FULTUS. ¶ Praeterit. *fulcivi* est cadentis Latinitatis. *Inscr.* sub Honor. et Theodos. ap. *Mur.* 466, 3. Cellam tepidariam arcuum duplici munitione fulcivit.

FULCĬPĔDĬA, ae, f. quid sit ap. *Petr. fr. Trag.* 75. *Burm.* non constat inter criticos: et ipsa quoque lectio varia est. V. FALCIPEDIUS.

FULCĪTUS, a, um, part. a *fulcio*, fultus. *Coel. Aur. Tard.* 2, 1. Et tunc fulciti ex utroque alarum latere, ministrorum officio, deambulationem tentent.

FULCRUM, i, n. ἔρεισμα, ἑρμὶν, fulcimentum et speciatim illud, quo lectus sustinetur: a *fultum* sup. verbi *fulcio*. *Suet. Claud.* 32. Qui more veteri ad fulcra lectorum sedentes vescerentur, [**h.* e. ad pedes lect., v. in lecto, ut recte *B. Crus.*] Adde *Virg.*, *Plin.*, *Mart.*, *Prop.*, *Juven.*, *Gell.* Porro ex illo *Juven.* 6, 22. *sacri Genium contemnere fulcri*, colligi potest, morem fuisse, ut quemadmodum in puppi navis signum tutelae sculpebatur, ita in fulcro conjugalis tori *Genius*. Vel *fulcrum* intellige ipsum lectum, ut ap. *Prop.* 4, 7, 3. Cynthia namque meo visa est incumbere fulcro. ¶ Pro baculo. *Ov. Pont.* 3, 3, 13. Stabat Amor vultu, non quo prius esse solebat, Fulcra tenens laeva tristis acerna manu. Al. leg. *sceptra*.

FULCTŪRA. V. FULTURA.

*FULFŬLAE, arum, f. Italiae oppidum, in Samnio. *Liv.* 24, 20. *B. A.*

FULGENS, entis, part. a *fulgeo*, splendens, στίλβων. *Virg. A.* 6, 490. fulgentiaque arma per umbras. [**Fulgentia arma* dicuntur, quae per quietem solis splendorem perpetuo referunt. Differunt *micantia arma*, quae vehementer jactata, prout soli vel advertantur, vel ab eo removeantur, splendore modo gaudent, modo destituuntur. V. *Döderl.* 2, 80.] Et *ib.* 8, 593. fulgentes aere catervas. *Sil.* 11, 154. consul fulgentior ostro. *Tibull.* 4, 1, 121. fulgens Tyrio subtemine vestis. *Id.* 1, 2, 36. fax. *Cic. Par.* 1, 4. Marmorea tecta, ebore et auro fulgentia. *Hor. Od.* 2, 12, 14. lucidum fulgentes oculi. Et *ib.* 3, 3, 42. fulgens Capitolium. [**Lucret.* 6, 357. Stellis fulgentibus apta. *Virg. A.* 11, 202.] ¶ Translate est clarus, illustris. *Id. Od.* 3, 16, 31. Fulgens imperio fertilis Africae. *Tac. H.* 4, 42. Fulgens sacerdotio. *Vopisc. Prob.* 2. Pompejus tribus fulgens triumphis. *Vell.* 2, 71. Fulgentissimus juvenis. Et 64. M. Tullius fulgentissimo et coelesti ore. ¶ Est etiam fulgurans. V. FULGEO.

FULGENTER, adv. fulgendo, λαμπρῶς. *Plin.* 10, 20, 22. Gemmantes pavo expandit colores, adverso sole maxime, quia sic fulgentius radiant. ¶ Translate. *Id.* 22, 2, 3 Fulgentius instrui poterat luxuria.

FULGENTĪUS Placiades, seu Planciades, natione Afer floruit circa saeculum VI. Ejus sunt de *Mythologia* tres libri: item de *Continentia Virgilii* liber unus, et de *Expositione prisci sermonis*: sed omnia duriore stilo scripta sunt, semibarbaro, nec ulli imitando: non tamen inerudito.

FULGĔO, es, lsi, n. 2. στίλβω, fulgorem emitto, splendeo: a φλέγω, ut vult *Voss.* A *splendeo* quid differat, v. in eo verbo. *Cic. Cat.* 2, 3. Qui nitent unguentis, qui fulgent purpura. *Hor. Ep.* 15, 1. coelo fulgebat luna sereno. *Ov. Amor.* 1, 8, 10. puro fulget in orbe dies. [**Sil.* 5, 88. Cum fulserit hora, i. e. cum tempus opportunum aderit. *Ov. Met.* 2, 722. Quanto splendidior, quam cetera sidera, fulget Lucifer. Quid differat in his *micare*, quod proprie de stellis dicitur, v. suo loco. — Conjunctim ponuntur ap. *Liv.* 1, 25. Micantes fulsere gladii.] *Id. Fast.* 1, 81. nova purpura fulget. *Id. Trist.* 4, 2, 27. Is, qui Sidonio fulget sublimis in ostro, Dux fuerat belli. [**Sil.* 13, 605. Quam vellent nunquam sceptris fulsisse superbis! i. e. regem fuisse. — Ap. poetas aureae, et prosae orationis scriptores argenteae aetatis etiam *radiare synonym.* est v. *fulgere*. Hinc conjunctim ponuntur ap. *Plin.* 11, 37, 55. Felium in tenebris fulgent radiantque oculi. Plura v. ap. *Döderl.* 2, 79.] ¶ Translate. *Nep. Eum.* 1. Fulgebat jam in adolescentulo indoles virtutis. *Hor. Od.* 3, 2, 18. Virtus intaminatis fulget honoribus. *Senec. Med.* 209. quondam nobili fulsi patre. ¶ Significat etiam fulgurare, cum subita lux e nubibus erumpit. [**Gr. λάμπειν.*] *Cic. Div.* 2, 72. Si fulserit, si tonuerit, si tactum aliquid erit de coelo. [**Mela* 1, 19. Responsum erat, ubi primum fulsisset, ibi sedem capesserent.] *Id. Vat.* 8. et *N. D.* 2, 25. *f.* Jove fulgente, cum populo agi nefas esse. *Val. Fl.* 1, 622. picei fulsere poli. ¶ [**Hinc trans.* de oratore. *Cic. Or.* 9. Nunquam (Pericles) ab Aristophane poeta fulgere, tonare, etc. dictus esset. (*Περικλέης οὐλύμπιος ἤστραπτεν, ἐβρόντα, ξυνεκύκα τὴν Ἑλλάδα.* V. etiam *Burm.* ad *Petr.* 11.] ¶ Hoc sensu antiqui *fulgĕre* dicebant, correpta paenultima, uti docet *Senec. Q. N.* 2, 56., quod poetae etiam alio sensu retinuerunt. *Virg. A.* 6, 827. paribus quem fulgere cernis in armis. *Val. Fl.* 8, 284. tot fulgere taedas. Adde *Lucr.* 5, 1094. et *Pacuv.* Acc. *Lucil.* ap. *Non.* 10, 12. ¶ Etiam *fulgit* pro *fulget* dixere. *Lucr.* 6, 159. Fulgit item, nubes ignis cum semina multa Excussere. Adde *Lucil.* et *Pompon.* ap. *Non. ib.* ¶ Item *fulgo* in prima persona, teste *Prisc.* 8, 838. et 9, 866. ¶ Priscis *fulgere* significavit etiam ferire: unde *ful-*

gur dictum est. Ita *Festus*, qui hoc videtur dicere, de fulgurum ictu *fulgeo* fuisse usurpatum. ℙ Etiam *fulceo* pro *fulgeo* agnoscit *Diom.* 1, 369. ℙ [*Confunduntur in cdd. *fulgere* et *fulgurare*. V. intpp. ad *Quint. Inst.* 2, 16, 19. — *Cic. Or.* 9.]

FULGERATOR. V. FULGURATOR.

[FULGERITA, ae, f. idem ac fulgurita: ita vocatur villa, seu fundus, fulgure percussa in *Inscr.*, quae pertinet ad an. CCCLXXXV. a Chr. n. ap. *Viscont. Mus. Pio-Clem. T.* 1. p. 33. *ed. Mediol.* Kasa, cui vocabulum Fulgerita regione campestri territorii Praenestini. *F.*]

FULGESCO, is, n. 3. fulgeo. *Firmic. Astron.* 1, 4. *f.* Solis radiatione fulgescere. Et *fr. Halieut. quod dedit Hesselius ad novam Ennii edition.* p. 154. crebris nubes fulgescere flammis.

FULGETRA, ae, f. idem quod fulgetrum. *Plin.* 28, 2, 5. Fulgetras poppysmis adorare consensus gentium est.

FULGETRUM, i, n. idem ac fulgur: a *fulgeo.* [*das Wetterleuchten.* V. *Döderl.* 2, 79. sq.] *Plin.* 2, 54, 55. Fulgetrum prius cerni, quam tonitruum audiri, cum simul fiant, certum est. Et *ib.* 43, 43. Si in nube luctetur vapor, tonitrua edi; si erumpat ardens, fulmina; si longiore tractu nitatur, fulgetra. Adde *Senec. Q. N.* 2, 56., ubi tradit, antiquam vocem esse; et pro ea *fulgurationem* magis esse in usu, innuere videtur.

[FULGIDULUS, a, um, dimin. fulgidi. *Terent. de litter.* p. 2388. Has versibus apte quoniam loqui negatur, Insitar tituli fulgidula notabo milto.

FULGIDUS, a, um, adj. στιλπνὸς, fulgens, splendens, micans. *Lucr.* 3, 364. Fulgida praesertim cum cernere saepe nequimus Lumina, luminibus quia nobis praepediuntur. *Claud. in Ruf.* 2, 351. acies ornatu fulgida Martis, *h. e.* fulgentes aere catervae. *Venant. carm.* 8, 5. *f.* Fulgidior radio.

FULGINAS et Fulginias, atis, adj. comm. gen. ad Fulginiam pertinens, [Umbriae opp. inter Perusiam et Spoletium, ad radices Appennini, nunc *Foligno*, cujus meminit *Sil.* 8, 461. patuloque jacens sine moenibus arvo Fulginia. *F.*] *Cic. fr.* ap. *Prisc.* 7, 768. C. Ancharius fuit e municipio Fulginate. Et *ib.* In praefectura Fulginate. ℙ *Fulginates* et *Fulginiates, ium*, sunt ejus oppidi cives. *Plin.* 3, 14, 19. Fulginates, Foroflaminienses. [*Inscr.* ap. *Grut.* 347, 1. Patrono civitat. Foroflaminiensium, Fulginiatium, itemque Iguvinorum. *F.*]

[FULGITRU, u, n. idem ac fulgetrum. *Hyg. fab.* 183. Eous, et Aethon funales sunt equi Solis; feminae jugariae Bronte, quae nos tonitrua appellamus, Sterope, quae fulgitrua. *Munck.* tamen putat legend. *fulgetra;* nota haec enim vox est, et a pluribus usurpata. *F.*]

FULGO, is. V. FULGEO.

FULGOR, oris, m. σέλας, fulgens et micans lux, splendor. *Cic. Verr.* 2, 4, 32. Candelabrum e gemmis auroque perfectum, cujus fulgore collucere atque illustrari Jovis templum oportebat. *Hor. Od.* 2, 1, 19. Fulgor armorum. *Ov. Met.* 11, 617. vestis. *Id. A. A.* 2, 721. oculorum. *Plin.* 7, 15, 13. speculorum. Et 11, 37, 54. solis. Et 37, 7, 25. carbunculi. ℙ Translate. *Ov. Trist.* 5, 12, 39. Nominis et famae quondam fulgore trahebar. *Plin.* 7, 26, 27. Pompejus aequavit Alexandri M. rerum fulgorem. *Hor. Ep.* 2, 1, 13. Urit enim fulgore suo, qui praegravat artes Infra se positas. *Vell.* 2, 4. Avitus fulgor, *h. e.* avorum dignitas. *Val. Max.* 8, 1. *n.* 11. Fulgor gloriae. ℙ Est etiam fulgur. *Cic.* vertens *Homeri* versiculum *Div.* 2, 39. Prospera Juppiter his dextris fulgoribus edit. [*Adde *ib.* 2, 19, 44.] *Lucr.* 6, 169. fulgorem cernimus ante, Quam tonitrum accipimus. [*V. *Döderl.* 2, 77. sq.] ℙ Significat etiam fulmen. *Imp. Constantin. Cod. Theod.* 16, 10, 1. Siquid de palatio nostro, aut ceteris operibus publicis degustatum fulgore constiterit, quid portendat, ad nostram scientiam deferatur. ℙ [*De confusione vv. *fulgor* et *fulgur* v. quem laud. in *Fulgur Oud.* ad *Suet. Aug.* 29.

FULGORA, ae, f. Dea fulguris, ut videtur, ap. *August. C. D.* 6, 10.

FULGUR, uris, n. σέλας, [*ἀστραπή.] flamma inter nubes coruscans, quae tonitru praecedere solet: a *fulgeo.* Differt a fulmine, quod fulmen est ignita exhalatio, fulgur est splendor fulminis. [*V. *Döderl.* 2, 78.] *Cic. Div.* 2, 19. Placet Stoicis, eos anhelitus terrae, qui frigidi sint, cum se in nubem induerint, ejusque tenuissimam quamque partem coeperint dividere atque disrumpere, idque crebrius facere et vehementius, tum fulgura et tonitrua exsistere; si autem nubium conflictu ardor expressus se emiserit, id esse fulmen. ℙ Sed discrimen harum vocum non observatur, et fulgur interdum pro fulmine sumitur. *Suet. Dom.* 15. Continuis octo mensibus tot fulgura facta nunciataque sunt, ut exclamaverit, feriat jam quem volet. *Virg. G.* 1, 488. Non alias coelo ceciderunt plura sereno Fulgura. [*Ab aureae aetatis scriptoribus *fulgur* et *fulmen* h. signif. promiscue nusquam ponuntur. Antea vero et postea hic usus obtinuit. V. *Bentl.* ad *Hor. Od.* 2, 10, 12.] ℙ *Fulgur condere* dicebatur pontifex, cum ea, quae fulmine icta essent, sub terra defoderet, quod certa precum formula fiebat. *Lucan.* 1, 606. Arruns dispersos fulminis ignes Colligit, et terrae moesto cum murmure condit, Datque locis numen. *Juven.* 6, 586. aliquis senior, qui publica fulgura condit. *Inscr.* ap. *Mur.* 129, 4. Fulgur conditum. V. BIDENTAL. ℙ *Fulgur dium* appellabant diurnum, quod putabant Jovis, ut nocturnum Summani. Haec *Festus* in V. *Dium.* ℙ *Fulgur provorsum* appellatur, quod ignoratur noctu, an interdiu sit factum; itaque Jovi Fulguri (lege *Fulguratori* vel *Fulgeratori* vel *Fulguritori*) et Summano fit, quod diurna Jovis, nocturna Summani fulgura habentur. Haec *Festus* in V. *Provorsum.* ℙ Aliquando *fulgur* est fulgor. *Claud. Cons. Honor.* 3, 31. galeae nec triste timentem Fulgur. *Lucr.* 2, 163. Tempore, quo solis pervolgant fulgura coelum, *h. e.* cum sol coelum lumine complet. ℙ [*Confunduntur *fulgur* et *fulgor.* V. *Oudendorp.* ad *Suet. Aug.* 29.]

FULGURALIS, e, adj. ad fulgura spectans, ut Libri fulgurales, qui tractant de fulmine condendo, et aliis ritibus. *Cic. Div.* 1, 33. Quod Etruscorum declarant et haruspicini, et fulgurales, et rituales libri, nostri etiam augurales.

FULGURAT, abat, impers. 1. ἀστράπτει, est fulgur emittere. *Cic. Div.* 2, 18. In nostris commentariis scriptum habemus; Jove tonante, fulgurante, comitia populi habere nefas. *Plin.* 2, 54, 55. Noctu sine tonitribus fulgurat. ℙ Translate. *Cic. Or.* 9. Qui si tenui genere uteretur, nunquam ab Aristophane poeta fulgurare, tonare, permiscere Graeciam dictus esset. Al. leg. *fulgere.* [*Ita *Orell.* cum recentt. edd. optt. Hinc recte locum cum *Lünem.* et *Kärch.* laudasse videmur in FULGERE. Praeferendum etiam *fulgere* censet in seq. *Quint. l. Zumpt.*, neque ap. *Plin.* lectionis eadem varietas deest.] *Quint.* tamen eadem verba referens 2, 16. *f.* habet *fulgurare.* Sic *Plin. praef. H. N.* Fulgurat in nullo verius vis eloquentiae. ℙ Pro fulgere. *Stat. Th.* 4, 191. vetitoque domus jam fulgurat auro. *Sil.* 12, 723. cernis, oculis qui fulgurat ignis!

FULGURATIO, onis, f. ἀστραπή, actus fulgurandi, fulgur. *Sen. Q. N.* 1, 1. Nubes mediocriter collisae fulgurationes faciunt; efficiunt, majore impetu pulsae, fulmina. *Id. ib.* 2, 16. Quid inter fulgurationem, et fulmen interest? dicam. Fulguratio est late ignis explicitus: fulmen est coactus ignis, et impetu jactus. Et 12. Fulguratio ostendit ignem, fulminatio emittit. Et 21. Fulguratio nihil aliud est, quam flamma futura fulmen, si plus virium habuisset.

FULGURATOR, oris, m. qui fulgura mittit. *Inscr.* ap. *Grut.* 21, 5. Deo fulguratori ara. *Ib.* 3. et 4. legitur *fulgerator:* ut et ap. *Gud.* 4. *n.* 7. 8. 9. 10. etc. et 5. *n.* 1. et ap. *Don. cl.* 1. *n.* 1. Hoc idem discrimen habetur etiam in nummis Diocletiani ap. *Rasch. Lex. rei num. T.* 2. *P.* 2. p. 883. [*Appul. de Mundo.* Juppiter dicitur et fulgurator, et tonitrualis, et fulminator, etiam imbricitor, et item serenator. *F.*] ℙ Item fulgura seu fulmina inspiciens et condens. *Cic. Div.* 2, 53. Haruspices, et fulguratores, et interpretes ostentorum, et augures, et sortilegos, et Chaldaeos. Adde *Caton.* ap. *Non.* 1, 319. In *Inscr.* ap. *Fabr. c.* 10. *n.* 171. habetur *haruspex fulguriator.*

FULGURATURA, ae, f. fulguratio. *Serv.* ad *A.* 1, 46. Ut testantur Etrusci libri de Fulguratura.

FULGURATUS. V. in FULGURITUS.

FULGUREUS, a, um, adj. ad fulgur spectans, ut Fulgurea nubes, ap. *Capell.* 5. *in.*

FULGURIO, is, a. 4. ἀστράπτω, fulgur emitto. *Naev.* ap. *Non.* 2, 324. Sane suo tonitru claro fulgurivit Juppiter.

FULGURITAS, atis, f. fulguris ictus. Nititur illo *Lucilii* loco ap. *Non.* 2, 324. Luporum exauctorem malvanum, et fulguritatem arborum. Sed al. leg. Luporum exactorem Silvanum et fulguritarum arborum.

FULGURITUS, a, um, part. a *fulgurio*, κεραυνωθεὶς, fulmine ictus: ut Arbor fulgurita, *Pl. Trin.* 2, 4, 138. ℙ *Fulguritum*, locus fulgure percussus, qui statim fieri religiosus putabatur, quod eum Deus sibi dicasse videretur. *Fest.* Aliter vocabatur *bidental.* ℙ Dicitur etiam *fulguratus.* *Varr. L. L.* 4, 32. Scribunt cum locum esse fulguratum, et ex S. C. septum esse.

FULGURO. V. FULGURAT.

FULICA, ae, et Fulix, icis, f. *(Blässhuhn)* avis aquatica anate paulo minor, sed corporis forma consimilis: eadem et gavia vocatur. *Cic. prognost. Div.* 1, 8. Cana [*leg. *rava*] fulix itidem fugiens e gurgite ponti Nunciat horribiles clamans instare procellas. *Plin.* 11, 37, 44. Natura cristam per medium caput a rostro residentem et fulicarum generi dedit. *Virg. G.* 1, 363. marinae In sicco ludunt fulicae. *Ov. Met.* 8, 625. Nunc celebres mergis fulicisque palustribus undae.

FULIGINATUS, a, um, part. ab inus. *fuligo*, fuligine asperus. *Hieron. ep.* 10. *ad Furiam.* Orbes *(oculorum)* stibio fuliginati.

FULIGINEUS, a, um, adj. fuliginosus. *Petr. Sat.* 108. Omnia lineamenta fuliginea nube confundere. *Arnob.* 7, 254. Fuligineus color.

FULIGINOSUS, a, um, adj. λιγνυώδης, plenus fuliginis. *Prud.* περὶ στεφ. 10, 261. Fuliginosi ture placantur Lares.

FULIGO, inis, f. καπνία, λιγνὺς, nigrum illud, quod ex pingui rerum ustarum fumo condensatur, et caminis vel parietibus adhaeret. *Festus* deducit a *furvus*, niger. *Cic. Phil.* 2, 36. Idem tamen quasi fuligine abstersa, reliquis diebus in Capitolio praeclara senatusconsulta fecisti. *Virg. Ecl.* 7, 49. Assidua postes fuligine nigri. *Col.* 11, 3. *f.* Fuligo, quae supra focos tectis inhaeret. *Cels.* 5, 18. *n.* 28. Fuliginis turis acetabulum. ℙ Translate. *Gell.* 1, 2. Verborum et argutiarum fuliginem ob oculos audientium jacere. *Quint.* 11, 3. Fuligo lucubrationum oratori bibenda, vigilandae noctes, etc.

FULIX. V. FULICA.

FULLO, onis, m. γναφεὺς, qui vestes pedum insultu cogit et densat, easdemque purgat maculis liberat, polit, et creta candefacit: [videtur esse a πολῶν, versans, vel potius a βυλλῶν, densans, part. verbi βυλλόω ap. *Hesych.* pro βυω, infarcio, stipo. Romae *fullonum collegium* fuisse constat ex *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 278. *n.* 170. et 171., qui cum fontanis diu litigarunt. *F.*] *Plin.* 28, 6, 18. Urina virilis podagris medetur, argumento fullonum, quos ideo tentari eo morbo negant. *Mart.* 14, 51. Non tam saepe teret lintea fullo tibi. *Id.* 6, 93. Tam male Thais olet, quam non fullonis avari Testa vetus, media sed modo fracta via. ℙ *Fullonem comprimere* turpi sententia dixit *Novius* ap. *Prisc.* 10, 879. Hinc *Tert. Pall.* 4. Pugil Cleomachus intra cutem caesus et ultra, inter fullones Novianos coronandus. V. CAESUS et FLAGITATUS. ℙ Est etiam nomen Mimi Laberiani ap. *Gell.* 16, 7. ℙ Item scarabaei quoddam genus, albis guttis distinctum. *Plin.* 30, 11, 30. et *Varr.* ap. *Non.* 4, 226. V. ULULA. ℙ *Fullo* cogn. R., ut L. Apustius Fullo, ap. *Liv.* 33, 24.

FULLONICA vel Fullonia, ae, f. γναφεῖον, ars fullonum. *Pl. Asin.* 5, 2, 57. Si non didicisti fullonicam, non mirandum est. Est qui legat *fulloniam.* ℙ Item officina fullonis. *Ulp. Dig.* 39, 3, 3. Eum, qui fullonicas circa fontem instituisset.

FULLONIUM, ii, n. officina fullonis. *Ammian.* 14, 11. *f.* Fortuna Adramyttenum Andriscum in fullonio natum evexit.

FULLONIUS et Fullonicus, a, um, adj. ad fullonem pertinens, γναφευτικός. *Plin.* 7, 56, 57. Fulloniam artem invenit Nicias Megarensis. *Cato R. R.* 10. et 14. Fullonica pila. *Sen. ep.* 15. Fullonius saltus, *h. e.* quo fullones subsultant in pannis cogendis, et purgandis. (V. ARGUTOR et CONCILIO.) *Plin.* 17, 8, 4. Fullonia creta. *Id.* 24, 13, 68. Fulloniae cortinae. *Pl. Ps.* 3, 1, 15. nisi lenoni munus hodie misero, Cras mihi potandus fructus est fullonius, *h. e.* ut calces patiar et colaphos. ℙ *Fullonica, orum*, n. plur. ap. *Ulp. Dig.* 7, 1, 13. *f.* sunt officinae fullonum.

FULMEN, inis, n. κεραυνὸς, ignis seu ignita exhalatio, quae abruptis nubibus in terram decidit: a *fulgeo.* [*V. FULGUR.] *Cic. Div.* 2, 19. Non puto te esse eum, qui Jovi fulmen fabricatos esse Cyclopas in Aetna putes. Et 21. Romulus lactens fulmine ictus fuit. *Id. Off.* 3, 25. Phaethon ictu fulminis deflagravit. *Id. Div.* 2, 20. Vi fulminis icti conciderunt. *Val. Fl.* 6, 169. quatit ut saevo cum fulmine Phlegram Juppiter. *Cic. N. D.* 3, 35. Juppiter hunc fulmine percussit. *Id. Div.* 2, 19. Jacit fulmina Juppiter. Et *ib.* emittit. Et *Virg. G.* 1, 328. Ipse pater, media nimborum in nocte, corusca Fulmina molitur dextra. *Id. A.* 4, 208. torquet. *Ov. Fast.* 5, 41. jaculatur. *Id. Met.* 1, 253. spargit in terras. *Virg. G.* 1, 283. exstructos disjecit fulmine montes. Et *A.* 4, 25. pater omnipotens adigat me fulmine ad umbras. Et *ib.* 5, 691. infesto fulmine morti, Si mereor, demitte. *Id. ib.* 6, 580. Titania pubes Fulmine dejecti. Et *ib.* 7, 773. Fulmine Phoebigenam Stygias detrusit in undas. *Ov. Trist.* 1, 9, 21. afflari ignibus fulminis. ℙ Miros fulminis effectus recensent *Sen. Q. N.* 2, 31., *Lucr.* 6, 227. et sqq. et *Plin.* 2, 51, 52. ℙ Varia sunt fulminum genera. Quatuor facit *Serv.* ad *A.* 1, 47. quod disjicit, quod transfigit, quod corripit, quod infigit. Tria *Sen. Q. N.* 2, 40. quod terebrat, quod discutit, quod urit: hoc autem postremum vel urendo afflat, vel comburit, vel accendit. Rursus *Id. Serv.* ad *A.* 8, 524. et *Caecin.* ap. *Sen. ib.* 39. et 49. ex haruspicum disciplina, alia dicunt esse fulmina consiliaria, alia auctoritatis, alia status: priora esse, quae ante rem gestam accidunt, et aut vetant, aut hortantur: altera, quae re gesta, et aut probant, aut improbant: tertia, quae nihil nobis agentibus aut cogitantibus, aut minantur aliquid, aut promittunt, aut monent. Rursus *Serv.* ad *A.* 1, 234. aliud esse ait fulmen, quod terret, aliud quod afflat, aliud quod punit. V. alia hujus disciplinae effata ap. *Sen. ib.* 41. et sqq. ℙ Triplex ars circa fulmina ab Etruscis tradita fuit, quomodo exploranda essent, quomodo interpretanda, quomodo exoranda, ut *Id. ib.* 33. docet. Qui-

bus adde quartam, quomodo elicienda: de qua *Plin.* 2, 53, 54. et *Ov. Fast.* 3, 287. V. ELICIUS. ℙ Antiqui soli Jovi fulmina tribuerunt: et quidem in tres manubias divisa. V. *Sen. ib.* 41. Sed et aliis Diis undecim, Junoni, Minervae, etc. sua sunt assignata fulmina, ut *Serv.* tradit ad *A.* 1, 46. ℙ Translate *fulmina* dicuntur gravia infortunia, quae ex improviso accidunt et affligunt. *Liv.* 45, 41. Duo fulmina domum meam per hos dies perculerunt. *Cic. Tusc.* 2, 27. Fulmina fortunae contemnere. *Ov. Trist.* 5, 2, 53. Parce, precor, minimamque tuo de fulmine partem Deme: satis poenae, quod superabit, erit. [*Hic dicitur de ira. *Liv.* 6, 39. Fulmen dictatorium in se intentatum. *Ov. Fast.* 2, 289. Piabile fulmen est; et *ib.* 311. et *al.* saepissime.] *Juven.* 8, 92. quam fulmine justo Et Capito, et Numitor ruerint, damnante senatu. ℙ Dicitur et de vi atque impetu cujusque rei. *Ov. Met.* 10, 550. Fulmen habent acres in aduncis dentibus apri. *Stat. Th.* 2, 70. aper Erectus setis, et aduncae fulmine malae. *Cic. Fam.* 9, 21. Insanire tibi videris, quod imitere verborum meorum, ut scribis, fulmina. *Id. Or.* 6. Stilus quidam interjectus, nec acumine posteriorum, nec fulmine utens superiorum. ℙ Strenui duces, quod instar fulminis omnia pervadant sternantque, *fulmina* dicuntur. *Cic. Balb.* 15. (*Virg. A.* 6, 842. geminos, duo fulmina belli, Scipiadas. Et *Sil.* 7, 106.) Cum duo fulmina nostri imperii in Hispania, Cn. et P. Scipiones exstincti concidissent. ℙ In illo *Silii* 11, 341. tu ne illa viri, quae vertice fundit, Fulmina pertuleris? *fulmina* sunt majestas oris, ac terror, quem intuentibus Annibal injiciebat, velut si fulmina haberet in oculis. ℙ Denique *fulmen* pro fulmento, a *fulcio*, poni vult *Scal.* in illo *Manil.* 2, 891. Imaque submersi contingens fulmina Mundi. Sed al. leg. *culmina.*

FULMENTA, ae, f. solea, quae calceo suppingitur, κάττυμα: a fulcio. *Lucil.* ap. *Non.* 3, 98. Fulmentas clavis aeneis subcudere. *Pl. Trin.* 3, 2, 94. Fulmentas jubeam suppingi soccis. ℙ Apud *Cat. R. R.* 14. fulmentae sunt quaelibet fulcimenta in aedibus.

FULMENTUM, i, n. a *fultum.* Vetus prov. ap. *Varr.* ap. *Non.* 3, 98. *Fulmenta lectum scandunt*, de re praepostera, cum praeesse vult, in quem imperium habemus. *Sidon. ep.* 2, 10. *in carm.* Porticus fulmentis Aquitanicis superba, *h. e.* columnis *Vitr.* 5, 1. *f.* Supra trabes contra capitula ex fulmentis dispositae pilae sunt collocatae. *Cels.* 2, 15. Si nihil horum est, suspendi lectus debet, et moveri: si ne id quidem est, ut certe uni pedi subjiciendum fulmentum est, atque ita lectus huc et illuc manu impellendus. Alii male *fulcimentum*, alii pessime *funiculum* leg.

FULMĬNĀTĬO, onis, f. fulminis emissio. *Senec. Q. N.* 2, 12. Fulguratio ostendit ignem, fulminatio emittit.

FULMĬNĀTOR, oris, m. qui fulminat. *Arnob.* 6, 207. Ubinam fulminator (*Juppiter*) tempore illo fuit?

FULMĬNATRIX, icis, f. quae fulminat. In *Inscr.* ap. *Grut.* 547, 6. et 567, 10. Leg. XII. Fulminat. Ubi nihil aliud quam *fulminatrix* legi posse videtur. Adde alias ap. *Mur.* 869, 1. et 874, 4. De hac legione V. *Jablonsk. Opusc.* T. 4, 3—37.

FULMĬNĀTUS, a, um, part. a fulmino, κεραυνωθείς, fulmine ictus. *Plin.* 2, 54, 55. Vulnera fulminatorum frigidiora reliquo corpore sunt. ℙ Translate. *Petr. Sat.* 80. Fulminatus hac pronunciatione in lectulum decidi.

FULMĬNĔUS, a, um, adj., κεραύνειος, ad fulmen pertinens. *Hor. Od.* 3, 16, 10. Fulmineus ictus. *Ov. Pont.* 2, 2, 118. ignis. *Val. Fl.* 2, 501. fragor. ℙ Translate vehemens, rapidus, more fulminis agens. *Virg. A.* 9, 811. ingeminant hastis et Troes, et ipse Fulmineus Mnestheus. Et 441. rotat ensem fulmineum. *Val. Fl.* 4, 167. Fulminea dextra. *Ov. Met.* 11, 367. Fulminei rictus lupi. *Id. A. Am.* 2, 374. Aper fulmineo cum rotat ore canes. *Sil.* 11, 99. Fulminea ira. *Claud. I. cons. Stil.* 200. Fulmineum iter.

FULMĬNO, as, avi, atum, a. 1. κεραυνόω, fulmen jacio, fulmine percutio. *Senec. Q. N.* 2, 23. Minore vi ad fulgurandum opus est, quam ad fulminandum. *Plin.* 2, 7, 5. Fulminantem pejerant Jovem. *Claud. ep.* 1, 40. coelestis flamma ingentes quercus, annosas fulminat ornos. *Eumen. Restaur. schol.* 21. Maximianus perculsa Maurorum agmina fulminans. *Lactant.* 1, 10. Aesculapius mortem habuit clariorem, quod a Deo meruit fulminari. *Senec. Herc. Oet.* 6. fregimus, quidquid fuit tibi fulminandum. ℙ Impersonaliter. *Virg. G.* 1, 370. Aut Boreae de parte trucis cum fulminat. ℙ Translate. *Id. G.* 4, 560. Caesar dum magnus ad altum Fulminat Euphratem bello. *Prop.* 4, 8, 55. Fulminat illa oculis. [*V. interpp. ad h. l.] ℙ *Fulminare ignes* est ignes jacere more fulminis. *Sever. A.* 342. spiritus ille, Qui rupes, terramque vorat, qui fulminat ignes.

*FULMĬNOSUS, a, um, adj. fulmine plenus. *Sarisb.* 11, 13. Fulminosus aer. *B. A.*

FULTOR, oris, m. Translate *Venant. carm.* 2, 15, 19. Ecclesiae fultor, laus regni, pastor egentum.

[FULTRUM, i, n. idem ac fulcrum. *Not. Tir.* p. 118. Fultrum, fulcrum. *F.*]

FULTŪRA, ae, f. στήριγμα, fulcimentum. *Liv.* 38, 7. Suspenso fulturis ab hostibus muro. Al. leg. *furculis.* *Vitr.* 10, 22. *f.* Vehemens aquae vis supplantavit fulturas. *Colum.* 1, 5. *f.* Fundamenta pro fultura, et substructione fungentur. [*Lips.* et *Schneider.* putant legend. *praefultura*, nam aliquid deesse videtur, si cum vulgatis editionibus legamus *pro fultura.* *F.*] ℙ Translate. *Hor. Sat.* 2, 3, 153. Deficient inopem venae te, ni cibus, atque ingens accedit stomacho fultura ruenti. (V. FULCIO) *Plin. ep.* 1, 9. Corpori vaco, cujus fulturis animus sustinetur. ℙ Legitur et *fulctura.*

FULTUS, a, um, part. a *fulcio*, στηριχθείς, subnixus, adminiculatus. [*Quid differant *fultus* et *nixus* docet. *Döderl.* 2, 127.] *Cic. Senect.* 15. Vitis nisi fulta sit, ad terram fertur. *Ov. Trist.* 1, 6, 5. Te mea, supposita veluti trabe, fulta ruina est. *Hor. Sat.* 1, 3, 48. pravis fultus male talis. *Prop.* 3, 1, 49. domus fulta columnis. *Sil.* 13, 814. torus fultus e stramine culmi. *Claud. VI. cons. Honor.* 167. de Eridano: Fultaque sub gremio caelatis nobilis astris Aetherium probat urna decus. ℙ Fultus aliqua re dicitur, qui super eam compositus nixusque jacet. *Ov. Ib.* 237. Et ne non fultum nuda tellure jaceret, Molle super silices imposuere caput. *Virg. Ecl.* 6, 53. juvencus latus niveum molli fultus hyacintho. Ubi *Servius*: Apud veteres unusquisque eo, super quod jacebat, fultus dicebatur. Lucilius in tertio: Et pulvino fultus. Virgilius (*Aen.* 7, 94.) Atque harum effultus tergo, stratisque jacebat Velleribus. *Id. A.* 11, 39. caput nivei fultum Pallantis. *Pers.* 5, 146. tibi torta cannabe fulto Coena sit in transtro? *Claud. Rapt. Pros.* 1, 79. fultus solio, *h. e.* sedens. ℙ Est etiam implicitus, innexus. *Stat. Th.* 6, 862. de luctantib.: Interdumque diu pendent per mutua fulti Brachia, nunc saevi digitorum vincula frangunt. *Id. ib.* 3, 326. stant fulti pulvere crines. ℙ Item firmatus, munitus. *Virg. A.* 8, 227. fultosque emuniit objice postes. *Ov. A. Am.* 2, 244. apposita janua fulta sera. ℙ Translate. *Cic. Fam.* 12, 5. Magnis subsidiis fulta est respublica. *Id. Off.* 3, 22. Imperium, quod gloria fultum esse debet, et benevolentia sociorum. *Id. Balb.* 15. *extr.* Causa Gaditanorum gravissimis et plurimis rebus est fulta. *Plin. ep.* 9, 13. *med.* Homo gratia et amicitiis fultus. [*Liv.* 42, 12.] *Gell.* 6, 2. *med.* Ingenia rudia, nullisque bonorum artium adminiculis fulta. *Ov. Trist.* 5, 12, 11. valido mihi pectus robore fultum. *Colum.* 6, 24. *med.* Bos cum partum edidit, nisi cibis fulta est, labore fatigata, etc. [*Liv.* 3, 60. Priusquam totis viribus fulta constaret hostium acies. 9, 32. Quia multis recentibus subsidiis fulta prima acies fuit.] ℙ In malam partem. *Pers.* 1, 78. ex *Pacuvio.* Antiopa aerumnis cor luctificabile fulta? *h. e.* obsessa, circumdata: durior metaphora, et quae a *Persio* ipso reprehenditur.

FULVASTER, a, um, adj. ad fulvum colorem accedens, ut Fulvastra radix, *Appul. Herb.* 109.

*FULVĬA GENS, unde v. g. Fulvius Flaccus, qui censor tectum marmoreum Junonis Laciniae spoliavit, ut aedem, quam dedicaverat Equestri Fortunae, tegeret. *Liv.* 42, 3. Adde c. 28. Item Fulvia, primo Clodii Ciceronis inimici, tum Curionis, denique M. Antonii Triumviri uxor, pars civilium bellorum. V. *Flor.* 4, 5. *Vell.* 2, 74. *B. A.*

FULVĬĀNUS, a, um, adj. ad Fulvium pertinens, quod est nomen proprium Romani civis. *Val. Max.* 3, 5. *n.* 3. Clodius Pulcher adhaerens Fulvianae stolae pugio, militare decus muliebri imperio subjectum habuit, *h. e.* administer scelerum, quae Fulvia ejus uxor impotentis animi mulier agitaverat. ℙ *Fulviana herba*, vim urinas ciendi habens, ab inventore Fulvio nomen habet. *Plin.* 26, 8, 57. ℙ *Fulvianus* agnomen fuit L. Manlii Acidini filii Q. Fulvii Flacci, qui consul Capuam ceperat. Hic L. Manlius adoptione transierat in familiam Acidini, ut *Vell.* 2, 8. tradit, et in agnomine *Fulvianus* patris naturalis nomen retinebat. Ita enim vocatur in Fastis Capitolinis ap. *Grut.* 293. V. simile in AEMILIANUS.

FULVĬNĬASTER, tri, m. Fulvium imitans. *Cic. Att.* 12, 44. Solet omnino esse Fulviniaster. Al. leg. *Fulviaster*: alii aliter.

FULVUS, a, um, adj. κιῤῥός, πυῤῥός, colorem habens, qui in leonino pilo esse solet, ex viridi et rufo mixtum, flavus. Ducunt a *furvus*, quia furvo est proximus. *Hor. Od.* 4, 4, 14. fulvae matris ab ubere Jam lacte depulsum leonem. *Virg. A.* 1, 279. lupae fulvum tegmen. Et *ib.* 12, 741. arena. Et *ib.* 11, 642. caesaries. Et *ib.* 7, 279. Fulvum aurum. *Tibull.* 2, 1, 88. Fulva sidera. *Val. Fl.* 7, 158. Fulvus Olympus, *scil.* propter sidera. *Plin.* 22, 5, 5. Fulvi boves. Et 21, 14, 49. Fulva cera. *Id.* 14, 9, 11. Colores vinis quatuor, albus, fulvus, sanguineus, niger. *Sil.* 7, 80. subtemine fulvo, *h. e.* filo aureo. *Mart.* 14, 12. fulva moneta. In illo *Virg. A.* 12, 792. Junonem fulva pugnas de nube tuentem: *fulva* intellige, quasi aurei coloris, talem enim esse decet, in qua Dea sedet. Alioqui fulva nubes *Lucretio* 6, 460. est obscura et nigrans. Nisi forte hic legendum est *furva*: quam commutationem in multis poetarum locis accidisse notant critici. ℙ Ceterum pro fumido et nigricanti *fulvus* non raro accipitur. *Virg. A.* 11, 751. et *ib.* 12, 247. fulva aquila, *Id. ib.* 7, 76. tum fumida lumine fulvo Involvi, et totis Vulcanum spargere tectis. ℙ Item pro viridi, sed subfusco. *Virg. A.* 5, 309. fulvaque caput nectentur oliva. Ita legit *Servius* ad illud *A.* 4, 261. stellatus iaspide fulva Ensis. Al. *flava.*

FŪMANS. V. in FUMO.

FŪMĀRĬOLUM, i, n. dimin. fumarii, locus, ubi ignis asservatur et accenditur. *Tert. Poen.* 12, de Vesuvio: Quid illum thesaurum ignis aeterni aestimamus, cum fumariola quaedam ejus tales flammarum ictus suscitent, ut proximae urbes aut jam nullae exstent, aut idem sibi de die sperent?

FŪMĀRĬUM, ii, n. καπνεῖον, locus, ubi ligna comburenda siccantur. *Colum.* 1, 6. *med.* Fumarium quoque, quo materia, si non sit jampridem caesa, festinato siccetur, in parte rusticae villae fieri potest junctum rusticis balneis. Et *mox.* Apothecae recte superponentur his locis, unde plerumque fumus (balnearum) exoritur: quoniam vina celerius vetustescunt, quae fumi quodam tenore praecocem maturitatem trahunt. ℙ Item locus, ubi vina fumo condiebantur. *Mart.* 10, 36. Improba Massiliae quidquid fumaria cogunt, Accipit aetatem quisquis ab igne cadus. Huc etiam pertinet *Colum.* locus supra citatus.

*FŪMĀTĬO, onis f. *August.* et FŪMĀTOR, oris, m. *Sidon.* *B. A.*

FŪMĔUS, a, um, adj. καπνώδης, fumidus, fumans. *Virg. A.* 6, 593. fumea taedis Lumina. *Macr. Sat.* 7, 10. Fumeus flatus. *Val. Fl.* 4, 595. Acheron exsudat fumeus. *Mart.* 13, 123. Fumea Massiliae ponere vina potes, *h. e.* fumo condita. V. v. praec.

*FŪMĬCUS, a, um, adj. i. q. fumeus. *Sidon. ep.* 1, 11. Fumicae culinae. *B. A.*

FŪMĬDUS, a, um, adj. καπνώδης, fumeus, fumans. *Virg. A.* 7, 465. Fumidus atque alte spumis exuberat amnis. Et *ib.* 9, 75. piceum fert fumida lumen Taeda. *Plin.* 2, 25, 22. Fumida lux. Et *ib.* 42, 42. Fumida caligo exhalatur. Et *ib.* 43, 43. Fumidus vortex. ℙ Item fumo illitus, fumeum colorem referens. *Plin.* 5, 9, 10. Fumidae cautes. *Id.* 37, 8, 35. Fumida topazius. Et *ib.* 7, 28. Fumidus chrysolithus. *Ov. Met.* 4, 405. Fumida tecta. ℙ Item fumi odorem referens. *Plin.* 14, 20, 25. Vitia resinae, acor, aut fumidum virus.

FŪMĬFER, a, um, adj. afferens fumum, fumosus. *Virg. A.* 9, 522, Pinum, et fumiferos infert Mezentius ignes. *Id. ib.* 8, 255. de Caco: glomeratque sub antro Fumiferam noctem, commixtis igne tenebris. *Lucan.* 7, 193. Aponus terris ubi fumifer exit.

FŪMĬFĬCO, as, n. 1. idem quod fumigo, vel suffio. *Pl. Mil.* 2, 5, 2. Dianae ut Arabico fumificem odore.

FŪMĬFĬCUS, a, um, adj. fumum emittens. *Ov. Met.* 7, 114. Fumificisque locum mugitibus implevere. *Prud.* περὶ στεφ. 3, 118. fumificae faces. *Pl. fragm.* ap. *Varr. L. L.* 6, 7. Cocus fumificus, *h. e.* qui in fumo versatur.

*FŪMĬGĀBUNDUS, a, um, adj. i. q. fumigans. *Vulg. Sapient.* 10, 7. *B. A.*

FŪMĬGĀTUS, a, um, part. a *fumigo*; fumo aspersus, ut Fumigati parietes, *Appul. Apol.* p. 312, 16.

FŪMĬGĬUM, ii, n. suffitus. *Theod. Prisc.* 3, 5. Fumigia vaporatis partibus supponere.

FŪMĬGO, as, a. 1. θυμιάω, suffio. *Varr. R. R.* 3, 16. *med.* Verno tempore, et aestivo fere ter in mense mellarius inspicere debet, fumigans leniter. *Colum.* 9, 14. *med.* Verno tempore alvi aperiendae sunt, et fumigandae. *Id.* 8, 5. *med.* Pulli pulegii surculis fumigentur. ℙ Item simpliciter fumum emitto. *Gell.* 19, 1. Turbines crebriores, et coelum atrum, et fumigantes globi.

FŪMO, as, n. 1. καπνίζω, fumum emitto. *Caes. B. G.* 7, 24. Animadversum est, fumare aggerem, quem cuniculo hostes succenderant. *Virg. A.* 2, 698. late circum loca sulphure fumant. [*Curt.* 4, 9, 14, Tota ultra amnem recenti fumabat incendio.] *Ov. Met.* 10, 273. Tura fumant. *Virg. A.* 3, 3. omnis humo fumat Neptunia Troja. Et *ib.* 8, 106. tepidusque cruor fumabat ad aras. *Ov. A. Am.* 1, 256. aqua calido de sulphure fumat. *Hor. Od.* 3, 18, 7. vetus ara multo Fumat odore. *Val. Fl.* 2, 233. It cruor in thalamis, et anhela in pectora fumant Vulnera. *Id.* 4, 285. fumant crebro praecordia pulsu: de anhelantibus et fessis in pugna. [*Virg. Ecl.* 1, 83. Et jam summa procul villarum culmina fumant, i. e. nox ingruit. V. in *Fumus.* Notandus etiam locus *Sil.* 1, 654. Quanquam o, si nullus terror, non obruta jam nunc Semina fumarent belli, i. e. si bellum jam erumpere inciperet.] ℙ Translate. *Cic. Sext.* 10. Ita

domus ipsa fumabat, ut multa ejus sermonis indicia redoleret. V. loc. *Senecae* in FUMUS. ℙ Part. *Fumans* est in usu frequenti. *Virg. A.* 10, 45. per eversae fumantia Trojae Excidia obtestor. *Id. ib.* 12, 569. Eruam, et aequa solo fumantia culmina ponam. Et 338. Equi sudore fumantes. *Id. ib.* 7, 457. fumantes taedae. *Cic. Har. resp.* 21. *extr.* Cum in me illa flamma conjiciebatur: excepi, et pro patria solus exarsi: me primum ictum pro vobis, et fumantem vidistis. *Virg. A.* 11, 909. fumantes pulvere campos. *Val. Fl.* 1, 816. nigro fumantia pocula tabo. *Id.* 7, 283. viso fumantes hospite tauri. [*Sil. 12, 374. Cancro fumantibus Austris, i. e. Austri humoribus solis ardore siccatis et in fumos ire coactis. V. *Drak.* ad h. l.] Proverbium est illud *Mart.* 6, 64. *f.* rabido nec perditus ore Fumantem nasum vivi tentaveris ursi.

FŪMŌSUS, a, um, adj. καπνώδης, fumum emittens. *Cato R. R.* 130. Ligna amurca perspargito, et in sole ponito: perbibant bene: ita neque fumosa erunt, et ardebunt bene. Et 38. *f.* Flamma minus fumosa exibit. *Petr. Sat.* 97. Facem fumosam magis, quam lucidam quassans. *Mart.* 5, 30. fumosus december, *h. e.* fumo abundans, quia foci frequentantur. ℙ Item fumi odorem habens. *Plin.* 18, 31, 74. Defrutum non nisi foliis despumandum, quia si ligno contingatur vas, adustum ac fumosum fieri putant. ℙ Item fumo tinctus. *Ov. Fast.* 5, 518. fumoso condita vina cado. V. FUMARIUM. *Petr. Sat.* 135. Fumosus paries. *Cic. Pis.* 1. Fumosae imagines, *h. e.* majorum asservatae in aedibus, et jam ob vetustatem denigratae. Sic *Juven.* 8, 8. Fumosos equitum cum dictatore magistros. ℙ Item fumo siccatus. *Hor. Sat.* 2, 2, 117. fumoso cum pede pernae.

FŪMUS, i, m. καπνὸς, vapor niger ex igne. Ducunt a φυμὸς Aeolice pro θυμὸς, vapor, aer. *Cic. Verr.* 2, 1, 17. Hominem ingenuum fumo excruciatum, semivivum reliquit. *Id. Pis.* 6. Paulisper stetimus in illo ganearum tuarum nidore atque fumo. *Caes. B. G.* 5, 46. *f.* Fumi incendiorum procul videbantur. *Senec. ep.* 64. Intervenerant quidam amici, propter quos major fumus fieret: non hic, qui erumpere ex lautorum culinis, et terrere vigiles solet: sed hic modicus, qui, hospites venisse, significaret. *Cato R. R.* 162. Pernas in fumo suspendito. *Plin.* 19, 5, 24. Cucurbitas fumo siccare. *Id.* 23, 1, 22. Fumo inveteratum vinum. Et 14, 6, 8. *n.* 5. Fumo vinum tingere. (*Massiliae fumos* dixit *Mart.* 14, 118. intelligens vinum Massiliae in fumo inveteratum. V. FUMARIUM.) *Ter. Ad.* 5, 3, 60. Psaltria favillae plena et fumi. *Virg. A.* 3, 581. intremere omnem Murmure Trinacriam, et coelum subtexere fumo. Et *ib.* 12, 592. vacuas it fumus ad auras. *Curt.* 8, 4. Evolutus e tuguriis fumus. *Virg. A.* 9, 239. aterque ad sidera fumus Erigitur. Et *ib.* 8, 257. Plurimus undam Fumus agit. Et *ib.* 5, 740. tenues fugit, ceu fumus, in auras. ℙ [*A primo fumo est vespertino tempore, cum ignes castrorum fumare incipiunt. *Prop.* 4, 4, 27. Dumque subit primo Capitolia nubila fumo. V. *Virg. l.* in v. praec. *laud. E.* 1, 83.] ℙ Translate. *Hor. Ep.* 1, 15, 39. Vertere omnia in fumum et cinerem, *h. e.* bona sua omnia abligurire. ℙ *Fumum vendere* dicuntur amici principum, qui eorum gratiam pretio vendunt, carituram tamen effectu. *Mart.* 4, 5. Vendere nec vanos circa palatia fumos. *Capitolin. Antonin.* 11. Amici ejus nunquam de eo cum libertis suis per fumum aliquid vendiderunt. *Lampr. Elag.* 10. Familiaritatis nomine abutens, omnia Elagabali dicta et facta venderet fumis. *Id. Alex. Sev.* 36. narrat Turinum quendam ab eo deprehensum quod fumos vendidisset, stipiti alligatum fumoque necatum, praecone dicente: *fumo punitur, qui vendidit fumum.* [*V. *Salmas.* ad *Vulc. Gallic. Avid. Cass.* 4.] Usurpat *Appul. Apol.* p. 313, 31. de eo, qui fucum fecit alteri, et vana re quacumque decepit. ℙ *Flamma fumo est proxima,* prov. ap. *Pl. Curc.* 1, 1, 53., quo significatur, admisso leviori peccato, facile transiri ad gravius, v. gr. ab osculis ad adulterium. ℙ *Tendere de fumo ad flammam*, aliud proverbium ap. *Ammian.* 14, 11. et 28, 1. ex leviori malo in gravius ultro incurrere. Τὸν καπνὸν φεύγων εἰς τὸ πῦρ ἐνέπεσεν. ℙ Interdum *fumus* refertur ad colorem. *Plin.* 37, 9, 39. Iaspis veluti fumo infecta, quae capnias vocatur.

FŪNĀLIS, e, adj. ad funem pertinens. *Funales equi* sub curru dicuntur, qui non ad jugum, sed ad latera junguntur, duobus jugalibus mediis: quia non jugo, sed fune lorove alligantur. *Stat. Th.* 6, 461. Nominibusque cient Pholoen Admetus, et Irin, Funalemque Thoen. *Suet. Tib.* 6. Actiaco triumpho currum Augusti comitatus est, sinisteriore funali equo, cum Marcellus Octaviae filius dexteriore veheretur. *Auson. epitaph.* 35, 9. Pegasus hic dexter currat tibi (*Phosphore*): laevus Arion Funalis; quartum det tibi Castor equum. ℙ De *cereo funali* V. v. seq.

FŪNĀLE, is, n. σειρὰ, funis. *Liv.* 42, 65. Funda media duo funalia imparia habebat. V. SCYTALA. ℙ Item saepius funale dicitur funis pice, sebo, vel cera illitus. *Isid. Orig.* 20, 10. Funalia sunt, quae intra ceram sunt, dicta a funibus, quos ante usum papyri cera circumdatos habuere majores: unde et funera dicuntur. Fere similia habet *Serv.* ad *A.* 1, 731. *Gloss. Philox.* Funale, λαμπάδιον, funalia, δαλοί. *Cic. Senect.* 13. C. Duillius delectabatur crebro funali, et tibicine, quae sibi nullo exemplo privatus sumpserat. *Virg. A.* 1, 731. et noctem flammis funalia vincunt. *Hor. Od.* 3, 26, 6. Lucida funalia. *Sil.* 6, 667. clara. ℙ Item candelabrum, in quo funes cera illiti vel cerei seu candelae infiguntur. *Isid. l. c.* Funalia candelabra apud veteres exstantes stimulos habuerunt, aut uncos, quibus funiculi cera, vel hujusmodi alimento luminis obliti figebantur. Iidem itaque, et stimuli praeacuti, funalia dicebantur. His similia habent *Serv. l. c.* et *Donat.* ad *Ter. Andr.* 1, 1, 88. *Claud. Nupt. Honor. et Mar.* 206. alii funalibus ordine ductis, Plurima venturae suspendite lumina nocti. *Ov. Met.* 12, 246. primus ab aede Lampadibus densum rapuit funale coruscis, Elatumque alte, illisit fronti Lapithae Celadontis; *scil.* lychnuchum. [*Plura h. l. debentur F., qui alia [addidit, alia, quorum distortus nimium ordo fuit, recte immutavit.] ℙ Dicitur etiam *funalis cereus. Val. Max.* 3, 6. *n.* 4. C. Duillius ad funalem cereum a coena domum reverti solitus est. Etiam ap. *Cic. l. c.* quidam leg. *cereo funali. Serv. ad A.* 11, 143. Funalis candela.

FŪNAMBŬLUS, a, um, adj. σχοινοβάτης, per funem ambulans. *Ter. prol. Hec.* 1, 4. Ita populus studio stupidus, in funambulo animum occuparat. *Suet. Galb.* 6. Novum spectaculi genus, elephantos funambulos edidit. V. ACTADROMUS. ℙ Ap. *August. in Psalm.* 39. *sect.* 9. legitur *funiambulus.*

FŪNĀRĬUS, a, um, adj. ad funem pertinens. Gratianus Valentiniani Imp. pater *funarius* appellatus est, eo quod venalicium funem portanti quinque milites nequirent extorquere, uti narrant *Aur. Vict. Epit.* 45. et *Ammian.* 30, 7. ℙ Apud *Isid. Orig.* 18, 35. *funarii equi* iidem sunt qui *funales.*

FUNCTĬO, onis, f. ἐνέργεια, actus fungendi, actio. *Cic. Tusc.* 2, 15. Labor est functio quaedam vel animi, vel corporis, gravioris operis et muneris. *Id. Verr.* 2, 3, 6. Ut iis jucundior esset muneris illius functio. ℙ *Functionem recipere* dicuntur a JCtis res illae, quae numero, pondere, et mensura constant, et aliarum vice fungi possunt, et cum sint ejusdem pretii et naturae, in solutionem dari: v. gr. pecunia pro pecunia, et ea omnia, quae mutuo dantur. *Paul. Dig.* 12, 1, 2. ℙ Saepe in *Cod. Justin.* dicitur *functio* tributorum pensitatio, ut *Imp. Probus* 8, 54, 4. *Imp. Mart.* 10, 22, 3. *Impp. Dioclet. et Maximian.* 4, 49, 9. et 13. etc. Adde *Sidon. in conc. post ep.* 9. *l.* 7. *med.*

FUNCTUS, a, um, part. a fungor, τελέσας. *Hor. Od.* 2, 18. *extr.* Functus laboribus, *h. e.* qui exantlavit. *Id. ib.* 4, 15, 29. Functi virtute duces. *Hirt. B. G.* 8, 8. Legio functa stipendio. *Nep. Them.* 7. Functi summis honoribus. *Ov. Met.* 11, 583. Functus morte. Et absolute *Stat. Silv.* 2, 1, 209. Omnia functa (*h. e. mortua*) aut moritura vides. Sic *Auson. ep.* 33. Sed neque functorum socius miscebere vulgo. Et *Albinov.* 1, 393. Adde, quod est absens functus. Et *Senec. Thyest.* 749. Ne tegat functos humus. Adde *Stat. Th.* 2, 15. et *ib.* 4, 483. et 511. et *ib.* 8, 11. ℙ Corpora functa sepulcris, *h. e.* quae sepulta fuere. *Ov. Fast.* 2, 565. et *Met.* 10, 14. ℙ *Functum monumentum* est in quod cadaver illatum est. *Paul. Dig.* 6, 1, 43. Si alieni lapides sine voluntate domini inaedificati fuerint, et, nondum functo monumento, disjecti erunt, etc. Alii reponunt *finito;* sed si *functo* retineas, quod legitur in opt. edit. *Torrentini.* [Verti potest *non per anco avendo servito di sepolcro. F.*]

FUNDA, ae, f. σφενδόνη, instrumentum e duobus funiculis, latiore sinu in medio, in quo lapis, vel plumbea glans imponitur, circumactisque circum caput funiculis, et altero eorum remisso, magna vi longissime jacitur: [a *fundendo*, ut habet *Isid. Orig.* 18, 10. Funda dicta, eo quod ex ea fundantur lapides, id est emittantur. *F.*] Alii derivant a Graeca voce allata, [vel a *fundus*, quod sit sinus inter duos funiculos. *F.*] *Plin.* 7, 56, 57. tradit esse Phoenicum inventum. *Serv.* ad *G.* 1, 309. Balearium. *Cic.* ap. *Quint.* 8, 6. Fundum Varro vocat, quod possim mittere funda: Ni tamen exciderit, qua cava funda patet. *Virg. G.* 1, 308. tum figere damas, Stuppea torquentem Balearis verbera fundae. (V. BALEARES.) *Id. A.* 9, 586. stridentem fundam ipse ter adducta circum caput egit habena. *Val. Fl.* 3, 96. tortae pondera fundae. *Ov. Met.* 4, 515. parva Learchum Brachia tendentem rapit, et bis terque per auras More rotat fundae. ℙ Item genus retis piscatorii, quod Graece βόλος, et Latine etiam *retiaculum*, aut *retejaculum* dicitur, ut *Serv.* docet ad illud *Virg. G.* 1, 141. Atque alius latum funda jam verberat amnem. ℙ Item pera, sacculus, in quo pecuniae et alia geruntur: a similitudine fundae: videturque esse hominum pauperiorum, ut zona divitum. *Macr. Sat.* 2, 4. *extr.* Demissa in pauperem fundam manu, paucos denarios protulit. ℙ Denique *funda*, eadem ac pala, dicitur sinus anuli, quo gemma includitur, ita excavatus, ut circulo ambiente solus gemmae margo circumdetur, reliquis ejus partibus in totum patentibus, (à jour *fassen.*) *Plin.* 37, 8, 31. Praestantiores iaspides funda clauduntur patentes, nec praeterquam margines auro amplectente. Et *ib.* 9, 42 Chrysolithi perspicuae funda includuntur: ceteris subjicitur aurichalcum.

FUNDĀLIS, e, adj. ad fundam pertinens. *Prud. Psych. v.* 293. de Davide adversus Goliath pugnante: Dextera fundali torsit stridore lapillum.

FUNDĀMEN, inis, n. idem ac fundamentum. Vox poetica. *Virg. G.* 4, 160. et lentum de cortice gluten Prima favis ponunt fundamina. *Ov. Fast.* 4, 835. Augurio laeti jaciunt fundamina cives. *Id. Met.* 14, 808. quoniam fundamine magno Res Romana valet.

FUNDĀMENTĀLĬTER, adv. a fundamentis. *Sidonii* est *l.* 3. *ep.* 8., nec imitandi.

FUNDĀMENTUM, i, n. θεμέλιον, id quo quippiam fundatur ac nititur. *Cic. Mil.* 27. Agere fundamenta. *Plin.* 36, 14, 21. locare in lubrico atque instabili. *Id.* 28, 2, 4. fodere delubro. *Suet. Cal.* 22. jacere domus novae. [*Liv. 1, 12. Tuis jussus avibus hic in Palatio prima urbi fundamenta jeci. — De hac constructione v. *Drak.* ad *Liv.* 3, 46.] *Tac. A.* 4, 62. per solidum subdere. *Pl. Most.* 1, 2, 40. fundamentum substruere. *Nep. Timol.* 3. Arcem a fundamentis disjecit. *Suet. Caes.* 46. Villa a fundamentis inchoata. *Virg. A.* 2, 610. Neptunus muros, magnoque emota tridenti Fundamenta quatit. *Pl. Most.* 1, 2, 68. Aedes totae cum fundamento pereunt. *Id. Rud.* 2, 6, 55. Movere mare usque a fundamento. ℙ *Fundamentum in terra* est, quod supra terram eminet, scilicet substructio in loco declivi; *in terram*, quod sub terra est. *Inscr.* ap. *Grut.* 165, 3. A. Hirtius A. F., M. Lollius C. F. *censores* fundamenta, murosque e solo faciunda coeraver., eidemq. probavere: in terra fundamentum est altum pedes XXXIII., in terram ac idem exemplum, quod supra terram est. ℙ Translate. *Cic. Planc.* 12. Pietas fundamentum est omnium virtutum. *Id. Balb.* 13. Haec sunt fundamenta firmissima nostrae libertatis. *Id. Part.* 9. Narratio est quaedam quasi sedes et fundamentum constituendae fidei. *Id. Fin.* 2, 22. Virtutum fundamenta in voluptate ponere. *Id. Cluent.* 10. Hoc utor initio ac fundamento defensionis. *Id. Phil.* 1, 1. Jacere fundamenta pacis. *Id. Sext.* 2. *extr.* Quibus initiis ac fundamentis hae tantae summis in rebus laudes excitatae sunt. *Id. Sen.* 18. Senectus, quae fundamentis adolescentiae constituta est. *Plin.* 15, 18, 20. Sidentia fundamenta imperii. *Gell.* 14, 1. *circa med.* Disciplina nixa fundamento veritatis. *Id.* 17, 8. Coenae fundus ac fundamentum omne erat aula lentis.

FUNDĀNĬĀNUS, a, um, adject. ad Fundanium pertinens, quod est nomen civis R. *Fundaniana* dicta est oratio Ciceronis pro M. Fundanio, cujus pauca tantummodo fragmenta supersunt. *Serv.* ad *G.* 2, 342. [*Adde *Q. Cic. Petit. consul.* 5. ℙ Fuit et C. Fundanius Varronis de Re Rustica scriptoris socer. *Varr. R. R.* 1, 2. *in.* *Cic. Q. Frat.* 1, 2. ℙ Item poeta, amicus Horatii. *Hor. Sat.* 2, 8, 19. ℙ M. Fundanius, tribunus, Appiam legem abrogatam voluit. *Liv.* 34, 1. ℙ *Fundania, ae,* f. Varronis supradicti sponsa fuit. *Varr. R. R.* 1, 1. *in.* ℙ *Fundaniae gentis* occurrit mentio apud *Liv.* 25, 2. *B. A.*]

*FUNDĀNĬUS, i, m. V. v. praec. *B. A.*

[FUNDĀNĬUS, a, um, adj. ad Fundos pertinens, idem ac Fundanus. *Inscr.* ap. *Mur.* 62, 10. Herculi Fundanio Ti. Claudius Habitus libens votum solvit. *Vopisc. Flor.* 4. Vinum, quo libaturus Tacitus fuerat in templo Herculis Fundanii, subito purpureum factum est. *Pratillus, Via Appia* p. 32. probat, Herculem Fundis praecipue cultum fuisse. *F.*]

FUNDĀNUS, a, um, adj. ad Fundos pertinens, quod est oppidum Latii, nunc *Fondi*, [ad viam Appiam, inter Tarracinam, et Formias, *F.*] parum a mari distans, Cajetam versus. *Cic. Agr.* 2, 25. Fundanus ager. *Plin.* 3, 5, 9. lacus. *Id.* 14, 6, 8. Fundana vina. *Ov. Pont.* 2, 11, 28. Fundanum solum. ℙ [*Fundani, orum,* sunt incolae illius oppidi. *Liv.* 8, 14. Fundanis civitas sine suffragio data. *F.*] ℙ In pervetusta *Tab. Aen. Heracleensi* ap. *Mazoch.* p. 465. *n.* 85. 86. 89. municipium fundanum, et fundani municipes non ad oppidum Fundos pertinere videntur, sed ad eos, qui in leges R. fundi facti sunt. V. FUNDUS. [At *Marezoll.* in *Comment.* ad *eand. Tab.* p. 79 et 156. probat pertinere ad oppidum Fundos. ℙ *Fundanus* fuit etiam cogn. *R. Inscr.* ap. *Grut.* 63, 4. C. Minicius Fundanus. *F.*]

FUNDĀTĬO, onis, f. θεμελίωσις, actus fundandi, et fundamenta jaciendi. *Vitr.* 5, 3. Fundationes aedium. Et 3, 3. Substructionis fundationes fodere.

FUNDĀTOR, oris, m. qui fundat, θεμελιωτής. *Virg. A.* 7, 678. Praenestinae fundator urbis. *Inscr.* ap. *Grut.* 56, 5. et 6. Fundator imperii Rom.,

h. e. qui nutans et labans confirmavit. In Nummo Severi Aug. ap. Eckhel. D. N. V. T. 7. p. 178. Fundator pacis; et in Inscr. ap. Grut. 58, 1. Imp. Augustus Divi Julii fil. felix fundator pacis.

[FUNDATRIX, icis, f. V. ABBATISSA. F.]

FUNDATUS, a, um, part. a fundo, as; θεμελιωθείς, fundamento subnixus. Virg. A. 8, 478. saxo incolitur fundata vetusto Urbis Agyllinae sedes. Lucr. 4, 825. vestigia posse Surarum ac feminum pedibus fundata plicari. ¶ Item firmatus, tenaciter et arcte adhaerens. Vitr. 7, 3. med. Quo fundatior erit ex arenato directura, eo firmior erit ad vetustatem soliditas tectorii. ¶ Translate. Cic. initio Rab. Post. Fundatae atque optime constitutae opes. Id. Dom. 1, 36. Deflevi subitas fundatissimae familiae ruinas. Id. Att. 1, 16. med. Statum illum reipubl., qui bonorum conjunctione fixus et fundatus videbatur, elapsum scito esse de manibus. Id. Fin. 4, 1. Accurate non modo fundata, verum etiam exstructa disciplina. Q. Cic. Petit. cons. 7. Partis et fundatis amicitiis fretum ac munitum esse oportet. Hor. Ep. 1, 15. extr. nitidis fundata pecunia villis. Justin. 3, 4. Possessio Tarentina Partheniis in aeternum fundata. Id. 43, 5. Parta pax, et fundata securitas. ¶ Fundata navis, quae fundum et carinam habet. Pl. Mil. 3, 3, 43. Facile esse navem facere, ubi fundata et constituta est. Ov. Pont. 4, 3, 5. Dum mea puppis erat valida fundata carina.

FUNDI. V. FUNDANUS.

FUNDĬBĂLĀTOR. V. FUSTIBALATOR.

FUNDĬBĂLUS, i, m. et Fundibalum, i, n. balista. Isid. Orig. 18, 16. Balista et fundibalus quasi fundens et emittens. Id. 14, 6. Βάλλειν enim Graece mittere dicitur: unde et ballista et fundibalum. V. FUSTIBALUS. ¶ [*Rectius a Funda. V. Vulg. Interpr. 1 Macc. 6. extr. et Lips. Poliorc. 3, 3. Gloss. Lat. Gr. Fundibali, λιθοβόλοι, et Fundibulum, χώνη. B. A.]

*FUNDĬBŬLĀRII, σφενδονῖται. Gloss. Lat. Gr. B. A.

[FUNDĬBŬLUM, i, n. idem ac infundibulum, χώνη. Gloss. Philox. Fundibulum, χώνη. Not. Tir. p. 62. Fundibalum (lege Fundibulum) infundibulum. B. A. et F.]

FUNDĬTO, as, a. 1. σπερμοβολέω, crebro fundo. Pl. Poen. 1, 2, 61. Tantula (mulier) tanta verba funditat. ¶ Item funda peto, jaculor, percutio. Pl. Poen. a. 2. v. 35. In fundas indebant grandiculos globos; eo illos volantes jussi funditarier. Ammian. 24, 4. Creberrima spicula funditantes.

FUNDĬTOR, oris, m. σφενδονίτης, qui funda dimicat. Sall. Jug. 99. Hostem sagittariis et funditoribus terrere. Caes. B. G. 2, 7. Funditores Baleares subsidio oppidanis mittit.

FUNDĬTUS, adv. ἐκ θεμελίων, ἄρδην, ab ipso fundo, a fundamentis, radicitus. Cic. Verr. 2, 4, 36. Non obstruxit aliqua ex parte monumenta P. Scipionis, sed funditus sustulit ac delevit. Suet. Vesp. 9. Templum funditus destructum. Phaedr. 2, 2. extr. Capillos funditus evellere. Hor. Od. 1, 16, 20. Urbes funditus periere. Senec. Troad. 663. Funditus busta eruere. ¶ Translate. Cic. Fin. 2, 25. Funditus evertere amicitiam. Id. Fam. 6, 2. Rempubl. funditus interire. Sall. or. ad Caes. de Rep. ordin. 2. med. Omnia funditus misceri. Tac. A. 3, 36. Abolitae leges, et versae funditus. Et 54. Funditus trahere rempubl. Lucr. 5, 434. Et belli magnos commovit funditus aestus. ¶ Est etiam prorsus, penitus, omnino. Pl. Bacch. 3, 6, 31. Perdidisti me sodalem funditus. Catull. 64, 92. cuncto concepit pectore flammam Funditus. Cic. Or. 3, 50. f. Neque eadem rerum quemquam funditus natura voluit esse expertem. Id. Or. 64. Ne spondeus quidem funditus est repudiandus. Et 62. Tollit funditus veritatem et fidem. Id. Inv. 1, 33. Lacedaemonios funditus vicit. Lucr. 1, 478. Res gestas funditus perspicere. Et 673. ne res redeant ad nihilum funditus omnes. Just. 25, 3. Funditus victus. ¶ Pro in fundo, in imo. Spart. Hadrian. 12. f. Stipitibus magnis in modum muralis sepis funditus jactis.

FUNDO, as, avi, atum, a. 1. fundamenta pono, constituo, θεμελιόω. Virg. A. 5, 760. Erycino in vertice sedes Fundatur Veneri Idaliae. Et ib. 4, 260. Fundare arces. [*Fundare urbem, pro condere, instituere, non admittunt mundioris sermonis arbitri. Cf. Burm. ad Phaedr. 3, 9.] ¶ Item firmo, confirmo, stabilem reddo. Id. ib. 6, 3. dente tenaci Ancora fundabat naves. ¶ Translate. Id. ib. 811. Fundare urbem legibus. Cic. Balb. 13. Illud maxime nostrum fundavit imperium. Plin. Pan. 8. Libertatem, salutem, securitatem fundare. Pompon. Dig. 1. tit. 2. leg. 2. a med. Post hos fuerunt P. Mutius, et Brutus, et Manilius, qui fundaverunt jus civile. Stat. Silv. 4, 7, 30. Prole fundare vacuos Penates. Ita Sil. 2, 65. fundarat thalamos Tritonide nympha, [*i. e. uxorem duxit, et ex ea liberos suscepit. V. Drak. ad h. l. et Pricaeum ad Appul. p. 350.] Curt. 10, 10. Fundare opes. ¶ Fundare navem alio sensu, V. in FUNDATUS; et Ov. Her. 16, 109. Fundatura citas flectuntur robora naves. ¶ [*Permutantur in cdd. fundare et fundere. Virg. A. 6, 4.]

FUNDO, is, fūdi, fusum, a. 3. χέω, liquefacio: [esse videtur ab ὕδω, praefixa littera f pro Graecorum aspiratione, quod ab ὕω, pluvia perfundo. F.] Plin. 34, 2, 3. et ib. 7, 18. Fundere aes. Et ib. 14, 42. Lapis fundendo vitro utilis. ¶ Item conflare. Id. ib. 8, 19. n. 22. Ipse se ex aere fudit. [*Hor. Sat. 2, 3, 22. Quid fusum durius esset.] ¶ Item solvere, laxare, fluentem reddere. Val. Fl. 6, 391. Fundere habenas. Cels. praef. med. Si compresserit aliquem morbus, aut fuderit. ¶ Item perfundere, madefacere. Tibull. 1, 8, 50. Et multo tempora funde mero. [*1, 7, 50. ap. Heyn. q. v. ad 1, 2, 3., ubi de hoc dicendi genere multis disputat, ita ut non de vera Genii temporum perfusione, sed transl. dictum h. l. censeat, pro fortiter potare in honorem Genii, ut ap. Hor. Od. 3, 17, 15. cras Genium mero curabis. V. etiam in Genius.] Id. 3, 2, 19. Et primum annoso spargant collecta (ossa) Lyaeo: Mox etiam niveo fundere lacte parent. ¶ [*Item aspergere Hor. A. P. 352. Non ego paucis Offendar maculis, quas aut incuria fudit, etc.] ¶ Item spargere, quia quae liquefacta sunt, facile dilatantur et diffunduntur. Senec. Med. 793. Fundere lucem per auras. Id. Oedip. 154. Silva sua decorata coma Fundit opacis montibus umbras. Plin. 4, 10, 18. Strymon in septem lacus funditur, priusquam dirigat cursum. ¶ Item dissipare, dispergere. Vell. 2, 46. extr. Parthos fugare ac fundere. Sall. Jug. 62. Fundere et fugare hostes. Cic. Mur. 9. magnas hostium copias. [*Hinc i. q. diffundere, ut ap. Hor. ep. 2, 2, 121. Fundere opes.] ¶ Item dilatare, extendere. Plin. 18, 13, 34. Rapa in latitudinem funditur. Senec. Oedip. 440. Fundere comam. Val. Fl. 4, 679. vela. Plin. 13, 12, 25. Littera fundens se in charta. Cic. Sen. 15. Ne vitis in omnes partes nimia fundatur. Id. Fin. 5, 29. Latissime fundi. Et ib. 3, 15. Virtutes et vitia fundi quodammodo, et quasi dilatari. Id. Or. 36. Tum se latius fundet orator: tum reget et flectet animos. ¶ Item saepissime emittere, effundere. Virg. A. 5, 78. Fundere humi merum. Et ib. 4, 61. pateram vaccae media inter cornua fundit. Et ib. 3, 348. Et multum lacrimas verba inter singula fundit. Val. Fl. 4, 167. Fulminea frontem dextra, disjectaque fudit Lumina. Virg. A. 2, 532. multo vitam cum sanguine fudit. Cic. Div. 1, 23. Sanguinem e patera fundere. Curt. 10, 5. sanguinem de regno, h. e. propter regnum. Ov. Met. 2, 626. Fundere odores. Liv. 2, 5. Segetem fundere in Tiberim. Ov. Met. 9, 160. vina in aras. Id. A. Am. 1, 287. Myrrha lacrimas arbore fundit odora. Hor. Od. 1, 31, 2. de patera novum Fundens liquorem. Val. Fl. 3, 498. ipse citis Gradivus habenis Fundit equos, h. e. incitat, immittit. ¶ Fundere se est se proripere, erumpere. Id. 1, 610. fundunt se carcere laeti Thraces equi. Et 2, 662. Cunctaque se ratibus fundat manus. ¶ Saepe ponitur pro gignere, et copiam fere significat. Plin. 8, 30, 46. Africa asinorum silvestrium multitudinem fundit. Id. 18, 10, 21. Cum centesimo Leontini campi fundunt. Id. 17, 22, 35. n. 19. Quo maturius vites putantur, eo plus materiae fundunt. Cic. Tusc. 5, 13. Semen aut flores, aut fruges fundit, aut baccas. Id. N. D. 2, 62. Terra fruges maxima largitate fundit. Virg. G. 1, 13. Fudit equum magno tellus percussa tridenti. [*Lucr. 5, 915.] ¶ Et pro edere, parere. Virg. A. 8, 138. quem candida Maja Cyllenae gelido conceptum vertice fudit. [*Celeritatis notionem involuit v. fundere, ita ut proprie felicem partum significet. V. Serv. ad h. l. et Heyn. ad G. 1, 13.] ¶ Saepe refertur ad loquendum. Id. ib. 6, 55. funditque preces rex pectore ab imo. Et ib. 5, 842. fuditque has ore loquelas. Cic. Tusc. 5, 26. inanes sonos. Id. N. D. 1, 24. oracula Physicorum. [*Id. ib. 2, 59. vocem.] Id. Or. 62. orationem numerose et volubiliter. Id. Or. 3, 50. versus ex tempore. Val. Fl. 3, 697. iras inanes. Pl. Ps. 4, 1, 33. mera mendacia. Ov. Met. 13, 306. convicia in aliquem. Pl. fr. ap. Non. 4, 213. Nae ille ecastor funerato fundit. ¶ Etiam pro amplificare, dilatare dicendo. Quint. 10, 5, 11. Fundere quae natura contracta sunt, augere parva. [*Contrarium est effusa substringere, ap. Eund. ib. §. 4.] ¶ Et pro sternere. Virg. A. 1, 196. Nec prius absistit, quam septem ingentia victor Corpora (cervorum) fundat humi. Ov. Met. 13, 85. hunc successu caedis ovantem Cominus ingenti resupinum pondere fudi. Adde Sil. 4, 533. Sic Val. Fl. 1, 446. Fundere aliquem arcu. ¶ Hinc fundi est abjicere se. Id. 1, 252. molli juvenes funduntur in alga. ¶ Item pro dejicere, depellere. Liv. 9, 43. med. Hostes et de jugis, quae ceperant, funduntur. ¶ Item pro jacere, jaculari. Sil. 7, 646. Ludificatus equo, volucrem post terga sagittam Fundit. Val. Fl. 3, 243. Talia magnanimi diverso turbine fundunt Tela viri. ¶ Et pro extendere, porrigere. Stat. Ach. 1, 368. quantum cervice comisque Emineat, quantumque humeros et pectora fundat. ¶ Et pro trahere, ducere. Varr. L. L. 4, 22. Circuli, quod mixta farina caseo et aqua, circuitum aequabiliter fundebant. ¶ [*Permutantur fundere et fundare. V. v. anteced.]

FUNDULAE in oppidis dicuntur, ubi exitus non habetur, et pervium non est iter: a fundo. Varr. L. L. 4, 32.

FUNDŬLUS, i, m. diminut. fundi. A Vitr. 10, 13. funduli ambulatiles vocantur in machinis hydraulicis emboli, qui per modioli cavitatem sursum deorsum moventur, similes illis ligneis lancibus, quas dicimus Kolben. Bald. in. Lex. Vitr. ¶ Item intestinum caecum fartum. Varr. L. L. 4, 22. f. Fundulum (dicunt) a fundo, quod non ut reliquae partes, sed ex una parte sola apertum. Ab hoc Graecos puto τυφλὸν ἔντερον appellasse. Loquitur Varro de variis insiciorum et farciminum generibus. ¶ Fuit etiam cogn. R., ut M. Fundanius Fundulus [ap. Liv. 25, 2. et C. Fundanius Fundulus cos. an U. C. DXI. F.] ap. Grut. Fast. Capitol. p. 292. col. 1.

FUNDUS, i, m. πυθμήν, βυθός, ima cujusque rei pars, ut vasis, fluminis, vallis, etc., est a πύνδαξ, fundus in modio. Cic. Cluent. 64. Armarii fundum exsecuit, et auri quinque pondo abstulit. Plin. 15, 17, 18. n. 2. Cotonea obrui terra in ollis fundo effracto. Id. 3, 16, 20. Amnis fundo carens. Virg. A. 2, 419. imo Nereus ciet aequora fundo. Et ib. 3, 577. de Aetna: fundoque exaestuat imo. ¶ Translate. Cic. Off. 2, 15. extr. Jam in proverbii consuetudinem venit, largitionem fundum non habere, h. e. finem et modum, cum nunquam homines expleantur. Virg. A. 10, 88. fluxas Phrygiae res vertere fundo, h. e. funditus evertere. ¶ Quidam hoc sensu ponunt fundum, i, n., sed nullo confirmant Latino exemplo. Masculinum certe est ap. Paul. Dig. 41, 1, 26. Si quid additum esset, toti cedere, ut statuae pes, scypho fundus, aut ansa. Adde Serv. ad A. 2, 758. ¶ Fundus absolute pro vase, Mart. 8, 6. Hi duo longaevo censentur Nestore fundi, h. e. haec duo pocula. ¶ Est etiam saepissime χωρίον, ἀγρὸς, ager cum villa, praedium, rus. [*Döderl. 1, 6.] Florent. Dig. 50, 16, 211. Fundi appellatione omne aedificium, et omnis ager continetur: sed in usu urbana aedificia, aedes; rustica, villae dicuntur: locus sine aedificio in urbe, area; ruri autem ager appellatur: idemque ager cum aedificio, fundus dicitur. Varr. L. L. 4, 4. med. ex eo dictum docet, quod sit pecudum ac pecuniae fundamentum, aut quod fundat quotquot annis multa. Festus dici ait, quod ager planus sit ad similitudinem fundi vasorum. Cic. Or. 1, 58. Cui nostrum non licet fundos nostros obire, aut res rusticas vel fructus causa, vel delectationis invisere? Crassus ib. 2, 55. Testificatur pater, se tibi Privernatem fundum reliquisse. Ter. Heaut. 1, 1, 16. In fundo fodere, arare. Id. Eun. 1, 1, 34. Nostri fundi calamitas, [*i. e. nostra pernicies: translata locutio a re rustica est] Pl. Asin. 5, 2, 24. de marito meretrices sectante: Fundum alienum arare, incultum familiarem deserere. Id. Truc. 1, 2, 83. Euge funde, et aedes! Per tempus subvenistis mihi. Id. Ep. 2, 2, 42. Fundis exornatae multae incedunt per vias, h. e. pretium fundi in mundo muliebri habentes. ¶ Translate fundus esse aut fieri dicitur, qui rei cujuspiam auctor est et approbator, quasique solum ac fundamentum totius negotii: sive ducas a fundo vasis, quo liquor continetur, eoque dempto, effluit: sive a praedio, quo res familiaris nititur. Paul. ex Festo: Fundus dicitur populus esse rei, quam alienat, hoc est auctor. Pl. Trin. 5, 1, 6. Nunc mihi is propere conveniendus est, ut quae cum ejus filio egi, ei rei fundus pater sit potior. Gell. 16, 13. Municipes sunt cives R. ex municipiis.... nulla populi R. lege adstricti, ni in quam populus eorum fundus factus est. Id. 19, 8. f. Non ut hujus sententiae legisque fundus subscriptorque fierem. Cic. Balb. 8. Negat ex foederato populo quemquam potuisse, nisi is populus fundus factus esset, in hanc civitatem venire, h. e. nisi populus ejus rei auctor factus esset, et jus illud civitatis admisisset approbassetque. Ita Balbi accusator fundum fieri intelligebat. At Cicero, ut causae suae inserviat, paulo aliter ib. rem interpretatur. V. Mazoch. in Tab. Heracleens. p. 468. [*Sensum hujus formulae explicat Schütz. in ind. legg. p. 267. sq. Adde Gronov. ad Gell. 16, 13.] ¶ Ap. Gell. 17, 8. fundus coenae dicitur ferculum, quod in coena est potissimum, et quo tota fere coena constat.

FUNEBRIS, bre, adj. ἐπιτάφιος, ad funus pertinens. Festus: Funebres tibiae dicuntur, cum quibus in funere canitur: quam flamini audire, putabant illicitum. Cic. Vatin. 12. extr. Epulum funebre. Id. Leg. 2, 23. f. Funebre vestimentum. Id. Or. 2, 84. Funebris concio. Quint. 3, 7. laudatio. Tac. H. 3, 67. pompa. Caes. B. G. 6, 18. extr. Justa funebria. Petr. Sat. 114. Funebris lectus. Hor. Ep. 5, 18. Funebres cupressi. Plin. 7, 52, 53. Comparare funebria. ¶ Item funestus. Ov. Trist. 4, 4, 85. Funebria sacra, h. e. in quibus victima humana faciebant. Id. Amor. 1, 12,

7. difficiles, funebria ligna, tabellae. Hor. Ep. 1, 19, 49. Funebre bellum. Plin. 26, 1, 5. Elephantiasis, funebre populis malum. Id. 11, 37, 84. Vulva funebris est, quoties versa spiritum inclusit, h. e. mortifera letalis. [*Alia laudat Ruhnk. ad Vell. 2, 66.]

FŪNĔRA, ae, f. Servius ad illud A. 9, 486. nec te tua funera mater Produxi: Apud majores funeras dicebant eas, ad quas funus pertinet, ut sororem, matrem: nam praeficae sunt planctus principes, non doloris. Funeras autem dicebant, quasi funereas. Haec Serv. Huc trahunt alii illud Ennii ap. Cic. Sen. 20. Nemo me lacrimis decoret, neque funera fletum Faxit. Ita enim leg. Scal. et alii. Quae si vera est lectio, aptius hoc loco praeficam intelligeres: quam tamen Serv. distinguit a funera. Verum haec omnia incerta sunt aut obsoleta.

FŪNĔRĀRĬUS, a, um, adj. ad funerationem pertinens, ut actio funeraria, quae de funeris impensis instituitur, apud Ulp. Dig. 11, 7, 14, 16. et 20. et Paul. ib. 21. etc. ℙ Funerarius, ii, qui funus administrat. Firmic. 3, 6. med. Facient pollinctores, aut funerarios, vel quibus sepulcrorum cura mandetur.

FŪNĔRĀTĪCĬUS, a, um, adj. [idem ac funerarius, ut Funeraticia actio, Pomp. Dig. 11, 7, 30., ut quidem edidit Torrentin., nam Haloander habet funeraria, ut est in aliis legibus multis ejusdem tituli. F.] ℙ Funeraticium, ii, n. absolute est pecunia, quae pro funere impenditur. [Hinc in sodaliciis, quae Itali vocant confraternite, sodalium quisque parvam pecuniae summam sodalicio seu collegio quotannis solvit funeraticii nomine, nostrates vulgo dicunt la luminaria, pro funeris nempe impensa: etenim collegii sumptibus sodales efferri mos est. Inscr. ap. Fabr. p. 724. n. 443. Inferat arcae collegii nostri partem dimidiam funeraticii. Alia apud Mur. 525, 3. Quidquid ex corpore mensorum machinariorum funeraticii nomine sequetur reliquum, penes rem publicam Supra scriptam remanere volo. Et mox. Tunc fisco stationis anno nae duplum funeraticium dare debebitis. Imperia Caes. apud Roncall. Chronic. T. 2. p. 243. Nerva congiarium dedit X. LXXV., et funeraticium plebi urbanae instituit X. LXIIS. Apud Fabr. et Mur. l. c. legitur funeratici prò funeraticii, more nempe Latinis usitato, de quo vide in V. AUGUSTALICIUS: in Imperiis vero Caesarum mendose funeraticum legitur pro funeraticium, quod nos emendavimus. F.]

FŪNĔRĀTĬO, onis, f. κηδεία, funus. Capell. 6, 224. Indi funerationes negligunt. Alii perperam leg. fenerationes: nam, ut ait Mela 3, 7., Indis caesorum parentum visceribus epulari fas et maxime pium est; et ubi senectus, aut morbus incessit, procul a ceteris abeunt, mortemque in solitudine nihil anxii exspectant.

*FŪNĔRĀTOR, oris, m. qui curam habet funeris, idem ac funerarius. Gloss. Phil. Funerator, κηδευτὴς νεκροῦ. B. A.

FŪNĔRĀTUS, a, um, part. a funero, funere, elatus. Suet. Cal. 15. Pro concione laudatus, et funeratus amplissime. ℙ Item necatus. Hor. Od. 3, 8, 7. prope funeratus arboris ictu. ℙ Item debilis factus. Petr. Sat. 129. Funerata est pars illa corporis, qua quondam Achilles eram.

FŪNĔRĔPUS. V. FUNIREPUS.

FŪNĔRĔUS, a, um, adj. funebris. Virg. A. 4, 505. pyram fronde coronat funerea. Et ib. 11, 143. Funereae faces. ℙ Item funestus. Val. Fl. 7, 468. galeamque resume, Quam modo funerea tenuit Discordia dextra. Ov. Ib. 225. Sedit in adverso nocturnus culmine bubo, Funereoque graves edidit ore sonos. Quint. decl. 10, 16. Quando domum tuam funereus et squalidus, quando te terruit?

FŪNĔRO, as, a. 1. κηδεύω, sepelio, justa mortuo persolvo, pompam funebrem duco. Plin. 33, 10, 47. Qui funerari se jussit sestertiis undecim millibus. Id. 11, 18, 20. de apib. Defunctas progerunt, funerantiumque more comitantur exsequias. Suet. Dom. 17. Per vespillones exportatum nutrix in suburbano funeravit. [*V. cl. Suet. B. Crus. p. 381.] Ulp. Dig. 11, 7, 14. Nec sit, unde funeretur. ℙ Deponentis forma. Capitol. Pertin. 14. Corpus ejus quanto potuit honore funeratus est.

*FŪNESTĀTĬO, onis, f. ap. Firmic. et

FŪNESTĀTOR, oris, m. i. q. funerator, apud Augustin. B. A.

*FŪNESTĀTUS, a, um, adj. Salv de Avar. 3. Mirum est quod hoc ipsum sinis ut funestato te tua habeat. B. A.

*FŪNESTĒ, adv. apud Firm. ℙ Comp. funestius ap. Gellium. B. A.

FŪNESTO, as, a. 1. μιαίνω, caede polluo, funere inquino, contamino. Cic. Font. 10. Qui etiam si quando aliquo metu adducti Deos placandos esse arbitrantur, humanis hostiis eorum aras ac templa funestant. Id. Mil. 33. Curiam inflammari, incendi, funestari. Id. Rabir. perd. 4. Funestari concionem contagione carnificis. Juven. 8, 17. emptorque veneni Frangenda miseram funestat imagine gentem. Impp. Arcad. et Honor. Cod. Theod. 3, 12, 3. Qui sese nuptiis incestis funestarit.

FŪNESTUS, a, um, adj. ὀλέθριος, funus seu mortem afferens, letalis, exitialis, perniciosus. Cic. Cat. 1, 9. Perniciosus et funestus. Id. Att. 9, 5. Majores nostri funestiorem diem esse voluerunt Alliensis pugnae, quam urbis captae, quod hoc malum ex illo. Id. Verr. 2, 5, 47. Qui ad C. Verris nefandam immanitatem, et ad ejus securem funestam servati sunt. Id. Dom. 3. Funesta reipubl. pestis. Id. Fl. 41. O nox illa funesta nobis! Id. Dom. 1. Pestifer et funestus tribunatus. Et 5. Funesta latrocinia. Et ib. f. Funesta fax. Planc. ad Coss. etc. Fam. 10, 8. Victoria funesta orbi terrarum. Ov. Met. 3, 49. Funestum venenum. Et ib. 11, 373. Funestus lupi morsus. Id. Fast. 1, 521. Funesta arma. Phaedr. 3, 10. Funestum scelus. Eutr. 7, 12. Caligula sceleratissimus ac funestissimus. ℙ Item funere pollutus. Lucr. 6, 1136. mortifer aestus Finibu' Cecropiis funestos reddidit agros. Ov. Fast. 6, 493 funestos ut erat laniata capillos. Liv. 2, 47. f. et Cic. Leg. 2, 22. Funesta familia; et Albinovan. 1. f. Funesta domus, h. e. quae in luctu est, et quae nondum justa defuncto persolvit: huic opponebatur familia pura, ut habet Varr. ap. Non. 2, 724. et Cic. l. c. ℙ [*Liv. 4, 20. f. Quod imbelle triennium ferme pestilentia inopiaque frugum circa Q. Cornelium consulem fuit: adeo ut quidam annales, velut funesti, nihil praeter nomina consulum suggerant: funesti anales h. l. non sunt pestis tempore scripti, ut auct. lex. Liv. explicat. p. 279. sed velut funeribus repleti, emortui, rerum gestarum memoria destituti.] ℙ Item ominosus, tristia portendens. Prop. 2, 20, 5. nocturna volucris funesta querela; [*V. intpp.] et ib. 28, 38. Nigraque funestum concinit omen avis. Vell. 2, 117. Funestae epistolae, h. e. cladem nunciantes. Claud. in Eutr. 2, 474. funestior advolat alter Nuncius.

FŪNĒTUM, i, n. arcus ex vitibus, cum breviores palmites sarmento junguntur inter se funium modo. Plin. 17, 22, 35. n. 10.

*FUNGĬBĬLIS, e, adj. JCtis familiare. Fungibiles enim res vocant, quae consistunt in numero, pondere et mensura: ut pecunia, frumentum, vinum, oleum: quarum adeo altera fungi alterius vice potest. Cetera corpora in universum omnia, omnesque alias species, dicunt res non fungibiles. B. A.

*FUNGĪDUS, a, um, adj. idem ac fungosus. Gloss. Phil. Fungidus, σομφός. B. A.

[FUNGILLA, ae, f. dimin. fungi. Est cogn. R. Inscr. ap. Guarin. Eclan. p. 146. Vibia Fungilla. F.]

FUNGĪNUS, a, um, adj. Pl. Trin. 4, 2, 9. Fungino genere est; capite se totum tegit.

FUNGOR, eris, functus sum, dep. 3. ἐπιτελέω, exerceo, obeo, praesto, efficio. Caes. B. G. 7, 25. Hunc ex proximis unus jacentem transgressus, eodem illo munere fungebatur. Cic. Amic. 6. f. Valetudo opportuna est, ut muneribus fungare corporis. Ov. Her. 14, 19. Fungi caede alicujus. Et ib. 8, 109. Pro somno lacrimis oculi funguntur. Ov. Fast. 2, 791. Functus erat dapibus: poscunt sua tempora somni, h. e. coenaverat. Cic. Off. 2, 13. Qui adipisci veram gloriam volet, justitiae fungatur officiis. Id. ib. 16. f. Functus est aedilicio maximo munere. Suet. Gramm. 7. Fungi praetura. Id. Dom. 4. magisterio. Justin. 7, 4. Functus periculis, h. e. qui pericula evasit. Id. 2, 4. imperio, h. e. qui imperata fecit. Id. 9, 2. Fungi voto, h. e. solvere. Vell. 2, 95. Oppugnationibus, et acie feliciter functus, h. e. qui expugnavit oppida, et acie vicit. Suet. Aug. 35. Quo religiosius senatoria munera fungerentur. [*Hoc et sequenti Suet. loco al. ablat. exhibent. Cod. Salm. etiam quaesturam functi Aug. 36. ad q. l. v. Oudend.] Pl. Men. 1, 4, 4. Parasitus octo hominum munus facile fungitur. (Adde Trin. prol. 1., Lucil. et alios ap. Non. 9, 4.) Suet. Aug. 45. Commendatis, qui suam vicem praesidendo fungerentur. Id. Claud. 35. Neque convivia inire ausus est, nisi ut milites vice ministrorum fungerentur. Hor. A. P. 304. fungar vice cotis. Tac. H. 2, 55. extr. Missa legatio, quae gaudio fungeretur. Plin. ep. 3, 5. Fungar indicis partibus. Ter. Heaut. 1, 1, 14. Fungi officia servorum. Et 3, 3, 19. officium hominis frugi et temperantis. Pl. Most. 1, 1, 44. Tu tibi istos habeas turtures, pisces, aves: Sine me alliato fungi fortunas meas, h. e. frui meis fortunis. Colum. 1, 5. f. Fundamenta et pro fultura et substructione fungentur. V. FULTURA. [*De construct. h. v. cf. Ruddim. 2, 192. et 195. Ramsh. Gr. Lat. p. 435. sqq.] ℙ Functus aevo, vita est, qui vixit. Hor. Od. 2, 9, 13. Ter aevo functus senex, h. e. Nestor. ℙ Fungi vita et Functus vita de mortuis dicitur. Papinian. Dig. 49, 17, 14. Filiusfamilias miles si captus apud hostes vita fungatur. Et ib. 48, 5, 11. f. Cum audisset absentem virum vita functum esse. ℙ Functus fato idem significat. Val. Max. 1, 8. n. 5. extern. Altera jam fato functa parit. Adde Ov. Met. 11, 559. ℙ Diem fungi eandem habet sententiam. Justin. 19, 1. Mago, cum imperium Poenorum condidisset, diem fungitur. Fungi mortem idem valet. Vell. 2, 49. Quieta, aut certe non praecipitata morte functi sunt. ℙ Functus longissima statione mortali, h. e. qui diu vixit. Id. 2, 231. ℙ Functus, absolute, h. e. vita functus, V. suo loco. ℙ Functus virtute dicitur ab Hor. Od. 4, 15, 29. qui virtutis munere functus est, ut Cic. Tusc. 1, 45. loquitur. Sic Quint. prooem. 6. §. 5. Omni virtute, quae in feminas cadit, functa, insanabilem attulit marito dolorem. ℙ Sumitur interdum pro pati. Lucr. 1, 440. quodcumque erit aut faciet quid, Aut aliis fungi debebit agentibus ipsum. Et mox. At facere et fungi sine corpore nulla potest res. Id. 5, 359. inane manet intactum nec ab ictu fungitur hilum. Id. 3, 735. Et male multa animus contage fungitur ejus. ℙ Refertur aliquando ad pensitationem tributorum, et praestationem eorum, quae publice imperantur. Cic. Verr. 2, 3, 86. Hoc vobis statuendum est, quid aratorem ipsum, arationis nomine, muneris in republ. fungi ac sustinere velitis. Vell. 2, 15. Duplici numero militum equitumque fungi. [*Tac. A. 14, 21. Cum eo sumptu respublica fungatur. Similes locos laudat Ruhnk. ad Vell. l. modo laud.] Ulp. Dig. 50, 1, 22. extr. Fungi intributionibus. ℙ Translate. Ov. Fast. 4, 824. Et novus accensus fungitur igne focus, h. e. habet, servat novum ignem: quod est foci munus, et officium. Ulp. regular. tit. 7. Dos, quae semel functa est, amplius fungi non potest, nisi aliud matrimonium sit. ℙ Passive Sex. Pedius ap. Paul. Dig. 9, 2, 33. et 35. 2, 63. Pretia rerum non ex affectione, nec utilitate singulorum, sed communiter fungi, h. e. taxari, statui, definiri. Est qui legat fingi. V. FUNCTUS. [*Huc pertinent loci Cic. Att. 1, 1. In omni munere candidatorio fungendo. Liv. 1, 41. Per speciem alienae fungendae vicis, et 24, 21. Spes facta — militiae fungendae potioribus ducibus.]

FUNGŌSĬTAS, atis, f. raritas, et levitas, qualis in fungis, et in spongiis apparet. Plin. Tota fungositas derasa. Ita quidam lexicographi, sed nihil ejusmodi in Plinio adhuc invenimus.

FUNGŌSUS, a, um, adj. μυκητώδης, rarus et levis ad similitudinem fungi. Plin. 16, 36, 65. Arundo fungosior. Colum. 4, 29. Fungosa medulla. Plin. 16, 6, 8. Fungosam carnem fieri suum esculea glande. Id. 23, 1, 24. Fungosa lingua. Id. 19, 5, 26. n. 4. Fungosus raphanus.

FUNGŬLUS, i, m. parvus fungus. Apic. 5, 2.

FUNGUS, i, m. μύκης, excrementum terrae, vel arborum, varia forma ac figura: videtur esse a σπόγγος, spongia. Plin. 22, 23, 47. Fungorum lentior natura, et numerosa genera: sed origo non nisi ex pituita arborum. Hor. Sat. 2, 4, 20. pratensibus optima fungis Natura est. [*Morchel.] ℙ Fungus etiam dicitur exusta papyri pars in lucerna. Virg. G. 1, 392. Scintillare oleum, et putres concrescere fungos. ℙ Pl. Bacch. 5, 1, 2. fungum vocat hominem stupidum stolidumque. ℙ Dicitur et fungus morbi quoddam genus in arboribus. Plin. 17, 24, 37. n. 4. Olea clavum etiam patitur, sive fungum placet dici vel patellam. Haec est solis exustio. ℙ Item in hominibus tuber aut excrescens caro praeter naturam. Cels. 6, 18. n. 11. Fungo simile ulcus in eadem sede nasci solet. Tert. Spect. 23. Cicatrices caestuum, et callos pugnorum, et aurium fungos.

FŪNĬCŬLUS, i, m. καλώδιον, σχοινίον, dimin. funis. Cic. Inv. 2, 51. Funiculo, qui a puppi religatus scapham annexam trahebat. Gell. 5, 3. Caudices ligni plurimos funiculo brevi circumdatos portabat. Plin. 17, 21, 35. n. 6. funiculum appellat, quod Varr. R. R. 1, 8. restem e junco.

FŪNĬRĔPUS, i, m. funambulus, qui per funes repit. Appul. Flor. n. 5. p. 342, 32. Nam si mimus est, riseris; si funirepus, timueris. Id. ib. n. 18. Tragoedus vociferatur, funirepus periclitatur. Utrobique alii leg. funerepus.

FŪNIS, is, m. σχοῖνος, κάλως, restis e cannabe aliave materia contorta. Cato R. R. 135. Funem exordiri oportet longum pedes LXXII., toros tres habeat: lora in toros singulos novem. Virg. A. 2, 262. Demissum lapsi per funem. Caes. B. G. 3, 14. Funes, qui antennas ad malos destinabant. Hor. Sat. 2, 7, 20. Qui jam contento, jam laxo fune laborat. Plin. 16, 1, 1. Ulva et palustri junco funes nectere ad praetexenda piscibus retia. Ov. Trist. 3, 9, 13. solvitur aggere funis. (Adde Juven. 14, 292.) Id. Fast. 4, 325. funem trahere. Id. Met. 8, 775. adductaque funibus arbor Corruit. Mart. 5, 20. multo fune trahere marmora. ℙ Funem ducere et reducere, ductum videtur a canibus, seu avibus, quos funiculo innexos trahimus, cumque aufugere aut avolare paulo longius tentant, eodem revocamus. [*A saltationis quodam genere ducta videtur metaphora. V. Duk. ad Liv. 27, 37.] Hor. Ep. 1, 10, 47. Imperat, aut servit collecta pecunia cuique, Tortum digna sequi potius, quam ducere funem, h. e. servire potius, quam imperare. Pers. 5, 118. Quae dederam supra, re-

peto funemque reduco, *h. e.* habenas servitutis antea tibi laxatas et remissas retraho et inhibeo. Simile est et illud *Ter. Ad.* 4, 7, 34. Tu inter eas restim ductans saltabis. Ap. *Tert. Pudic.* 2. funem contentiosum alterno ductu in diversa distendere, *h. e.* disputare, dissidere, contendere: tractum a puerili genere ludi, funem in diversa trahentium. Adde *adv. Marc.* 4. ¶ *Funem ex arena efficere,* proverb. de re impossibili, significatur a *Colum. praef. l.* 10. *f.* ἐξ ἄμμου σχοινίον πλέκειν. ¶ Reperitur etiam in genere feminino, ut Funis aurea, ap. *Lucr.* 2, 1153. Confirmant *Non.* 3, 91. et *Gell.* 13, 20. *f.*

FŪNUS, eris, n. κηδεία, pompa, quae fit in exsequiis mortuorum: a *funalibus* sive *funibus* accensis, quia cadavera noctu efferebantur cum faculis, propter sacrorum celebrationem diurnam. *Isid. Orig.* 11, 2. Funus dictum a funibus accensis, quos ante feretrum papyris cera circumdatis ferebant. His similia habet *Donat.* ad *Ter. Andr.* 1, 1, 81. *Cic. Amic.* 3. Quam civitati carus fuerit, moerore funeris indicatum est. *Id. Cluent.* 9. Funus alicui facere. Et 71. Exsequias funeris prosequi. *Id. Quint.* 15. Funus alicui ducere. *Id. Rosc. Am.* 8. Paterno funeri justa solvere. *Id. Att.* 15, 1. *med.* Venire in funus. Et *ib.* Funeri operam dare. *Ter. Andr.* 1, 1, 88. et *Varr. R. R.* 1, 60. Prodire alicui in funus. *Petr. fr. Trag.* 72. *Burm.* Rogare in funus. *Nep. Eum.* 13. Honesto funere humare. [**Suet. Ner.* 33. Raptim inter maximos imbres translaticio extulit funere, *h. e.* communi, vulgari. V. *Translaticius.*] *Plin.* 10, 2, 2. Justa funera alicui reddere. *Cic. Or.* 2, 55. Funere efferri. *Id. Dom.* 16. Funus indicere. *Suet. Aug.* 100. ornare. *Id. Tib.* 37. mittere ex foro. *Liv.* 8, 10. celebrare. *Prop.* 2, 10. *a v.* 19. funeris pompam, et ritus breviter tangit. ¶ [*De homine, cujus bona sub hasta venduntur. *Cic. Quint.* 15. Hinc acerbissimum vivo videntique funus dicitur. ¶ Item de homine, qui perniciem affert, i. q. pestis. Sic ap. *Eund. Prov. Cons.* 1. Gabinius et Piso dicuntur *funera reipublicae.*] ¶ *Funus imaginarium* V. IMAGINARIUS. ¶ Jocullariter *Pl. Men.* 3, 2, 27. Fecisti funus, absente me, prandio, *h. e.* totum prandium in ventrem condidisti. ¶ Aliquando dicitur de rogo, qui est funeris pars. *Suet. Dom.* 15. *f.* Evenit, ut repentina tempestate dejecto funere, semiustum cadaver discerperent canes. [*V. intpp. ad h. l.] ¶ Interdum de morte. *Virg. Ecl.* 5, 20. Exstinctum Nymphae crudeli funere Daphnin Flebant. *Id. A.* 6, 439. et funere mersit acerbo. [**Hor. Od.* 3, 15, 4. Maturo funeri propior. Adde *Sat.* 1, 4, 126. *Prop.* 2, 27, 1.] ¶ Et translate de exstinctione, et interitu cujusque rei. *Lucan.* 4, 231. pro dira pudoris funera! *Cic. prov. cons.* 19. Discessum meum funus dici reipublicae. [**Hor. Od.* 1, 37, 8. Ruinas et funus parat imperio. *Id. ib.* 1, 8, 14. Sub lacrymosa funera Trojae.] ¶ Interdum de nece, caede. *Virg. A.* 2, 539. patrios foedasti funere vultus. *Id. ib.* 9, 527. quae funera Turnus Ediderit. Adde *ib.* 10, 602. [**Hor. Od.* 4, 14, 49. Gallia funera non pavens. *Id. ib.* 1, 15, 10. Moves Dardanae genti funera.] ¶ *Inhumatum funus* ap. *Lucan.* 7, 820. simile est atque *insepulta sepultura* ap. *Cic. Phil.* 1, 2. ¶ *Funus* de ipso corpore vita functo sive cadavere. *Prop.* 1, 17, 8. Haeccine parva meum funus arena teget? *Virg. A.* 9, 490. quae nunc artus, avulsaque membra, Et lacerum funus tellus habet? [**Hor.* 1, 28, 19. Funera mixta senum ac juvenum. V. *Barth.* ad *Stat. Th.* 1, 36.] ¶ Et de ipsis Manibus et umbra mortuorum. *Prop.* 4, 11, 5. [*al. 3.] Cum semel infernas intrarunt funera leges. ¶ [*Confunduntur *funus* et *vulnus.* V. *Drak.* ad *Sil.* 1, 399. *Burm.* ad *Virg. A.* 2, 539. ad *Quint. Inst.* 6, 1. p. 508. *Decl.* 12, 26. p. 268. Et *ib.* 259. p. 474. et *munus.* V. intpp. ad *Curt.* 4, 8, 9.]

FŪO. V. FUAM.

FUR, furis, comm. gen. φώρ, [*quod est a φέρω,] qui aliena clam aufert: a Graeca voce allata, ut est ap. *Gell.* 1, 18. *med.*, nam *Varro* a *furvus* ducebat, quod fures per noctem, quae furva seu atra est, facilius furentur. *Cic. Mil.* 3. Nocturnum furem quoquo modo, diurnum autem, si se telo defenderit, interfici impune voluerunt. *Id. Fam.* 9, 21. *f.* M. Carbo condemnatus, fur magnus ex Sicilia, *h. e.* repetundarum reus. *Pl. Poen.* 5, 4, 67. de duab. meretricib. Fures estis ambae. *Suet. Gramm.* 15. Fur priscorum verborum. ¶ De servis etiam usurpabant per convicium, nam furta specialiter servorum sunt, inquit *Serv.* ad illud *Virg. Ecl.* 3, 16. Quid domini facient, audent cum talia fures? *Pl. Aul.* 2, 4. *f.* Tun' trium litterarum homo me vituperas? fur, etiam fur, trifurcifer. ¶ Illud quoque *Terentii* hac ratione intelligendum videtur, *Eun.* 4, 7, 9. Ubi est centurio Sanga, et manipulus furum? *h. e.* servorum. ¶ *Fur* etiam dicitur fucus, qui inter apes degit. *Varr. R. R.* 3, 16. *med.* Fur, qui vocatur ab aliis fucus, alter est lato ventre. ¶ *Fur* longa est. *Mart.* 1, 54. Stat contra dicitque tibi tua pagina, fur es. ¶ In genit. plur. habet *furum* non *furium.* *Ter. Eun.* 4. 7, 6. et *Festus.*

FŪRA, ae, f. Dea quaedam ap. *Capell.* 2, 40., ubi *Grotius* mallet legi *Furia.*

FŪRĀCĬTAS, atis, f. κλεπτοσύνη, proclivitas, seu inclinatio ad furandum. *Plin.* 10, 29, 41. de monedula. Cui soli avi furacitas auri argentique praecipue mira est.

FŪRĀCĬTER, adv. κλεπτικῶς, more furum. *Cic. Vat.* 5. Cumque omnium domos, apothecas, naves furacissime scrutarere.

*FŪRĀTĬO, onis, f. *JCt.* in *Dig.* esse dicitur. *B. A.*

FŪRĀTOR, oris, m. qui furatur. *Tert. Apolog.* 46. *extr.* Furator veritatis philosphus.

FŪRĀTRĪNA, ae, f. furandi actus, furtum. *Appul. Met.* 6. p. 178, 22. Furatrina facili. Et 10. Et pulcherrime mihi furatrinae procedebat artificium. Et *ib.* 8. p. 202, 10. Furatrina conjugalis, *h. e.* adulterium.

*FŪRĀTRĪNUS DEUS, deus furandi, Mercurius. *Varr. L. L.* 4, 15. V. *Beroald.* ad l. *B. A.*

FŪRAX, acis, adj. comm. gen. κλεπτικός, qui proclivis est ad furandum. *Cic. Or.* 2, 61. Ridiculum est illud Neronianum vetus in furace servo, solum esse, cui domi nihil sit nec obsignatum, nec occlusum. *Id. Pis.* 30. Nam furacissimis manibus, detractam e cruentis fascibus lauream abjecisti. *Mart.* 8, 59. Nihil est furacius illo. *Tert. Pall.* 4. Tam furax a mento volsella, *h. e.* quae barbam furatur, seu evellit.

FURCA, ae, f. δίκρανον, instrumentum, quo stramenta moventur vel feruntur: a *ferendo.* *Virg. G.* 2, 359. et *ib.* 1, 264. Exacuunt alii vallos, furcasque bicornes. *Hor. Ep.* 1, 10, 24. Naturam expellas furca, tamen usque recurret, *h. e.* omni studio conatuque. ¶ Generatim etiam *furca* dicitur omne id, quo quid sustentatur, in modum furcae factum. *Plin.* 9, 8, 9. Tunc piscatores circumdant retia, furcisque sublevant. *Id.* 14, 2, 4. *n.* 6. Furcas subdere vitibus. *Liv.* 1, 35. *f.* Spectavere furcis duodenos ab terra spectacula alta sustinentibus pedes. ¶ Est etiam instrumentum e duobus lignis compactis, rusticam furcam, seu figuram V referentibus: quo servi (aliquando et ingenui) cervici inserto, et manibus dispessis, et ad cornua adalligatis, per urbem ducebantur, et flagris caedebantur: idque ob admissa domi furta, aliudve quod scelus, ut ignominia simul esset et poena. Est et alia furcae figura, in modum jugi et Graecae litterae Π, duobus scilicet rectis lignis, tertio transverso simul junctis: quae vel portanda reo in collum imponebatur, brachiis hinc inde ad recta ligna distentis: vel terrae infixa ipsum affixum sustinebat: patibulis, quae et hodie in usu sunt, valde similis. *Pl. Cas.* 2, 6, 37. Tu ut quidem hodie canem et furcam feras. *Id. Pers.* 5, 2, 73. *Do.* fateor: manus vobis do *To.* et post dabis Sub furcis. *Liv.* 1, 26. Quem modo decoratum victoria vidistis, eum sub furca vinctum inter verbera et cruciatus videre potestis? *Hor. Sat.* 2, 7, 66. Ire sub furcam. *Suet. Ner.* 49. Nudi hominis cervicem inseri furcae, corpus virgis ad necem caedi. *Prud.* περὶ στεφ. 10, 851. Et jam retortis brachiis furca eminus, Romanus actus ingerebatur rogo. *Callistr. Dig.* 48, 19, 28. *f.* Famosos latrones in his locis, ubi grassati sunt, furca figendos quampluribus placuit. *Ulp. ib.* 9. *med.* Furcae subjicere. *Paul. ib.* 38. In furcam tollere. *Ulp. ib.* 13, 6. In furcam suspendere. *Modest. ib.* 49, 16, 3. In furcam damnare. *Plin.* 29, 4, 14. Canes vivi in furca, sambucea arbore fixi. Plura de furca *Lips. de Cruce* 3, 1 — 5. ¶ *Cancrorum furcae* ap. *Appul. Apol.* p. 297, 4. sunt, quas *denticulatos forcipes* appellat *Plin.* 9, 31, 51. *(Scheeren).* ¶ De furcinis Caudinis V. FURCULA. ¶ *Furca* etiam vocatur pars inferior corporis humani, quia utrumque femur, et crus furcam assimilant. *Vet. Schol.* ad illud *Hor. Sat.* 1, 2, 93. Depygis, nasuta, brevi latere, ac pede longo: haec habet: Deforme est in feminis furcam latere habere minorem, *h. e.* partem inferiorem corporis minorem superiore. V. BIFURCUS et LATUS, eris.

FURCĬFER, i, m. et Furcifera, ae, f. servus furcam ferens, ut in voce praec. dictum: estque frequens convicium tum servi, tum liberi hominis improbi. *Pl. Amph.* 1, 1, 129. Ego pol te istis tuis pro dictis, et malefactis, furcifer, Accipiam. *Ter. Eun.* 5, 2, 22. debeam, Credo, isti quidquam furcifero, si id fecero. *Cic. Vatin.* 6. Id tu tibi, furcifer, sumes? Ap. *Petr. Sat.* 132. *in carm.* convicium εἰς τὸ αἰδοῖον ἀρσενικόν.

FURCILLA, ae, f. parva furca, dimin. furculae. [**Cic. Att.* 16, 2. Furcilla extrudi. Hoc verbum praetermisit *Nizolius.* Est enim a *Lambino* et *Turnebo.* *Ernest. in cl. Cic.*] *Varr. R. R.* 1, 49. Herba subsecari falcibus debet, et, quoad perarescat, furcillis versari. *Id. ib.* 8. *f.* Ubi nascitur uva, subjiciuntur circiter bipedales et surculis furcillae, ne vindemia pereat. *Colum.* 2, 10. *med.* Fasciculos fabae baculis, furcillisve contundere. *Catull.* 103, 2. *in ment.* Furcillis ejicere aliquem praecipitem.

FURCILLĀTUS, a, um, adj. *Varr. L. L.* 4, 24. Vallum, quod singula ibi extrema bacilla furcillata habent figuram litterae V.

FURCILLES sive furcilla, quibus homines suspendebant. *Fest.* ubi *Scalig.* putat, illa verba, *quibus homines suspendebant* esse inutile additamentum *Pauli.* *Dacerius* credit, vocem addendam, *quibus homines onera suspendebant:* vel *Festum* loqui de patibulis. Hinc etiam doceri nos, et *furcilles,* et *furcillae* dici, ut *caules,* et *caulae.* Putat enim legendum *furcillae,* non *furcilla.*

FURCILLO vel Forcillo, as, avi, atum, a. 1. *Pl. Ps.* 2, 2, 36. Vae tibi! tu inventus vero, qui meam furcilles fidem. Quasi mihi non sexcenta tanta soli soleant credier? *Pareus* in *Lex. crit.* ex *Passerat.* furcillare fidem exponit infirmam judicare, ideoque quasi furcillis stabilire, et sustentare. Alii interpretantur, fidem in dubium revocare, et quasi furcillis abigere, et rejicere. Al. aliter leg.

[FURCŌSUS, a, um, adj. furcis plenus, habens furcas, in modum furcae factus. *Appul. Herb.* 7. Nascitur leontopodion saepe cum tritico, thyrsis bipalmis, furcosis. *F.*]

FURCŬLA, ae, f. parva furca, furcilla. V. FULTURA. ¶ *Furculae Caudinae* ap. *Liv.* 9, 2. dictae sunt duo juga montium angustae coeuntium inter se, et longe spectantibus furcae figuram, seu litterae V referentium. *Liv.* 9, 2. Et *ib.* 3. et 14. et *Flor.* 1, 16. ¶ *Val. Max.* 5, 1. *extr. n.* 5. et 7, 2. *f.* *furcas* appellat.

*FURCŬLUS, i, m. dimin. κλεπτίδιον, apud *Priscianum* esse dicitur. *B. A.*

FŬRENS, entis, part. a *furo;* qui furit, et impetu fertur, temere, praecipitanter. *Phaedr.* 3, 10. Irae furentis impetum non sustinens. *Cic. Cat.* 2, 1. Catilina furens audacia, scelus anhelans. *Id. Har. resp.* 1. Hominem furentem exsultantemque continere. Et 22. Furens et violentus. *Virg. A.* 1, 495. Penthesilea furens, *h. e.* bellico spiritu incitata: vel quia, inquit *Servius,* majora viribus audebat; vel quia sororem suam in venatione confixit, simulans se cervam ferire. *Id. ib.* 8, 228. furens animis aderat Tirynthius. *Claud. Fescenn.* 26. Quis belluarum corde furentior? ¶ [*Sensu bono. *Sil.* 15, 455. Te vidit tellus vix credenda furentem, i. e. facinora edentem, quae vix credi possent.] ¶ Cum genitivo, *Virg. A.* 5, 202. Furens animi. ¶ Cum infinito. *Stat. Th.* 11, 356. volat Ogygii fastigia muri Exsuperare furens. ¶ Tribuitur et rebus inanimis. *Virg. A.* 2, 496. aggeribus ruptis cum spumeus amnis Fertur in arva furens cumulo. Et 304. In segetem veluti cum flamma furentibus austris Incidit. *Id. ib.* 4, 670. Furentes flammae. *Lucan.* 3, 195. pelagi furentes undae. *Sil.* 7, 571. venti cum bella furentia torquent. ¶ De vaticinante. *Ov. Her.* 5, 121. Dixerat: in cursu famulae rapuere furentem.

FŬRENTER, adv. μανικῶς, more furiosi. *Cic. Att.* 6, 1. *med.* Pueri ajunt, eum furenter irasci.

[FURFENSIS, e, adj. ad Furfonem pertinens, vicum Peltuinatium, nunc *Furfona.* *Inscr.* ap. *Mur.* 587, 1. Venditio, locatio aedilis esto, quemquomque veicus Furfensis fecerint. *F.*]

FURFUR, uris, m. πίτυρον, purgamentum farinae, utriculi, seu glumae frumenti, vel hordei pinsendo detritae: a βόρβορος, coenum. [**Döderl.* 3, 264. *furfur* reduplicatione factum censet a *far.*] *Pl. Capt.* 4, 2, 27. Qui alunt furfure sues. Al. leg. *furfuri,* hanc enim quoque positionem in sexto casu habere dicitur, ut *fusti, vecti, igni,* et alia. *Plin.* 22, 25, 70. Per cribrum effuso furfure. *Id.* 18, 30, 73. Triticum furfure crasso vestitur. *Varr. R. R.* 2, 6. Furfures hordeacei. *Id. ib.* 5. triticei. *Colum.* 8, 4. *in.* a farina modice excreti. *Phaedr.* 4, 17. Furfuribus sibi conspersum quod panem darent. ¶ Furfures item, πιτυρίασις, est porrigo, vitium capitis, vel faciei, cum excrementa sicca, et alba super poros colliguntur, in capillo, barba, superciliis, quae quasi furfuraceae squamulae in pectendo, aut scalpendo, sine ulceratione a cute resolvuntur, et decidunt. *Plin.* 26, 1, 2. Mentagra descendens in colla pectusque, ac manus, foedo cutis furfure. *Id.* 20, 9, 39. Furfures capitis, et ulcera manantia. *Id.* 22, 21, 30. Furfures in facie discutere. ¶ *Diomed.* 1, 314. et *Charis.* 1, 19., qui *furfures* ajunt semper plurali num. efferri, satis convincuntur allatis exemplis *Plauti* et *Plinii* (V. supra) quibus addi posset *Gell.* 11, 7.

FURFŬRĀCEUS, a, um, adj. furfureus. *Fulg. Myth.* 2, 19. Furfuracea tinearum terebramina.

FURFŬRĀCŬLUM, i, n. terebra ap. *Arnob.* 6, 200., ut legit *Salmas. in Solin.*, et sic dictum putat, quod furfures, seu scobem furfuribus similem in ligno perforando faciat. V. PERFORACULUM.

FURFŬRĀRIUS, a, um, adj. ad furfurem pertinens. *Inscr.* ap. *Grut.* 128, 5. Ti. Claudius Ti. F. Fab. Messallinus Heracleotes 7. Coh. S. S. (*h. e.* centurio cohortis supra scriptae, nempe quintae Vigilum) aediculam vetustate corruptam adampliavit ex pecunia furfuraria 7. suae, *h. e.* centuriae suae. Ex his patet, pecuniam furfurariam appellari, quam ex divendito furfure collegerat ea cen-

turia Vigilum: ii enim quoto mense certam frumenti mensuram ab imperatore accipiebant, quae et demensum appellabatur. Haec inscriptio pertinet ad an. a Ch. n. CLVI.

FURFŬRĔUS, a, um, adj. qui est ex furfure, ut Furfureum panem esitare. *Gell.* 11, 7.

FURFŬRICŬLAE, arum, f. plur. minuti furfures. *Marcell. Empir.* 5. *f.*

FURFŬROSUS, a, um, adj. πιτυρώδης, furfures habens admixtos, aut quandam furfurum similitudinem referens. *Plin.* 12, 25, 55. Color in quacumque natione praefertur rufus, et pinguiter lentus: deterior furfurosus.

FŬRĬAE, arum, f. plur. Ἐρινύες, Deae furoris, Acherontis et Noctis filiae, quae tres numerantur, Alecto, Tisiphone, Megaera, uno partu editae, cerastis crinem implexum habentes, armatamque manum face et flagellis: a *furo*. Poetae fabulantur, Furiarum numen circa scelerum cognitionem ultionemque et in animorum male sibi consciorum exagitatione versari. Sapientes interpretantur, Furiarum nomine a poetis nihil aliud significari, quam animum sibi male conscium, et scelerum quibusdam quasi stimulis assidue exagitatum. *Cic. N. D.* 3, 18. Sin haec Dea est, cur non Eumenides? quae si Deae sunt, quarum et Athenis fanum est, et apud nos, ut ego interpretor, lucus Furinae: Furiae Deae sunt speculatrices, credo, et vindices facinorum et scelerum. *Id. Leg.* 1, 14. Ut eos agitent insectenturque Furiae, non ardentibus taedis, sicut in fabulis, sed angore conscientiae, fraudisque cruciatu. Adde *eund. Rosc. Am.* 24. ¶ *Serv.* in *A.* 4, 609. causam affert, cur tres sint, quia et in coelo reperiuntur, ubi Dirae vocantur, et in terris, ubi Furiae, et apud inferos, ubi Eumenides. *Lact.* 6, 19. Tres Furiae sunt tres affectus, qui homines in omnia facinora praecipites agunt, ira, cupiditas, libido: ex quibus ira ultionem desiderat, cupiditas opes, libido voluptates. Hinc *Virg. A.* 3, 331. Furiis scelerum agitatus. *Hor. Sat.* 2, 3, 135. Malis furiis actus. *Virg. A.* 4, 474. Concipere furias. *Id ib.* 12, 945. Furiis accensus. [*Liv.* 1, 47. His muliebribus instinctus furiis, i. e. sermonibus insanis.] ¶ *Furiae honestae* dicuntur a *Statio* impetus animi servitutem, et infamiam abhorrentes. Sic enim habet *Silv.* 4, 6, 83. immeritasque domus ac templa Sagunti Polluit, et populis furias immisit honestas; *scil.* Saguntini maluerunt se ipsos perdere, et fidem Romanis servare, quam in Annibalis potestatem foede venire. Simile est illud *Virg. A.* 8, 494. Ergo omnis furiis surrexit Etruria justis, *h. e.* justa ira. ¶ In singul. num. *Cic. Q. Fr.* 3, 1, 4. Uti ullum ad illam Furiam (*Clodium*) verbum rescriberet. *Id. Sext.* 14. Furia ac pestis patriae. [*Liv.* 21, 10. Hunc juvenem tamquam furiam facemque hujus belli odi.] ¶ *Furiae auri*, h. e. furens insanaque auri cupiditas. *Sil.* 2, 500. ¶ De rabie canum. *Grat. Cyn.* 391. Scilicet hoc motu, stimulisque potentibus acti, in furias vertere canes. ¶ De stimulis amoris. *Virg. G.* 3, 242. Omne adeo genus in terris hominumque ferarumque, Et genus aequoreum, pecudes, pictaeque volucres In furias ignemque ruunt. *Ov. A. Am.* 2, 487. In furias agitantur equae. [*Virg. A.* 1, 41. Ob furias Ajacis. *Propert.* 4, 4, 68. Nescia se furiis accubuisse novis.] ¶ De furibundo impetu, ira, furore. *Mart.* 2, 43. quae passa est furias et cornua tauri. ¶ De impetu aquarum. *Claud. III. Cons. Honor.* 45. tranare sonoras Torrentum furias.

FŬRĬĀLIS, e, adj. μανιώδης, ad Furias pertinens, item ad furentes et insanos. *Ov. Her.* 15, 139. furialis Erichtho. *Hor. Od.* 3, 11, 17. Cerberi caput furiale centum muniunt angues. *Liv.* 7, 17. Sacerdotes facibus ardentibus anguibusque praelatis, incessu furiali militem Romanum insueta turbaverunt specie. *Ov. Met.* 6, 591. Furialia arma, *h. e.* Bacchantum. *Cic. Planc.* 35. Furialis illa vox nefariis stupris effeminata. *Id.* vertens carmina *Sophocl. Tusc.* 2, 8. Furialis vestis, *h. e.* Nessi, qua indutus Hercules in furorem actus est. Sic ap. *Val. Fl.* 6, 670. Aurum furiale, *h. e.* furorem inducens. Et 7, 254. furialia figit Oscula, permixtumque odiis inspirat amorem. Et 2, 101. struit illa nefas, Lemnoque merenti Exitium furiale movet. *Ov. Met.* 6, 657. Furialis caedes, *h. e.* a furente facta. Et 84. Furialia ausa. *Id. Amor.* 3, 12, 39. Mensae furiales Atrei. *Mart.* 2, 75. Leo furiali dente duo corpora peremit, *h. e.* furibundo. ¶ [*Sensu bono. *Sil.* 16, 320. Tollitur in coelum furiali turbine clamor, i. e. ingenti.] ¶ *Furiale* adverbii ritu pro *furialiter*. *Stat. Th.* 6, 429. aurigae furiale minatur. *Claud. B. Get.* 326. leo tacitus per altas Incedit furiale nives.

FŬRĬĀLĬTER, adv. ἐριννυκῶς, furiose. *Ov. Fast.* 3, 637. Non habet exactum quid agat: furialiter odit, Et parat insidias, et cupit ulta mori.

FŪRĬĀNUS, a, um, adj. ad Furium pertinens, quod est nomen propr. R. hominis, ut *Furiana poemata* ap. *Gell.* 18, 11., *h. e.* Furii Antiatis, antiqui poetae. *Furiani milites*, sub Furio Camillo militantes. *Liv.* 6, 9. *f.*

FŬRĬĀTĪLIS, e, adj. furiosus, efferus. *Fortun. de Vita S. Martin.* 3, 306. Furiatile cornu, *h. e.* vaccae furentis.

[*FŬRĬĀTOR, oris, m. Boethii fragmentum ab Hasio post Lydum de Ostensis p. 353. 354. editum. *Osann. Auct. Lex. Gr.* p. 184.]

FŬRĬĀTUS, a, um, part. a *furio*; μαινόμενος, furore concitatus. *Virg. A.* 2, 407. Non tulit hanc speciem furiata mente Choroebus. *Ov. Fast.* 2, 761. Furiatos ignes concipere, *h. e.* insanum amorem. *Sil.* 13, 209. Concitat intortam furiatis viribus hastam, [*i. e. a furore ad summum auctis. In loco proxime seq. bono sensu sumi posse videtur. V. *Furor.*] *Id.* 7, 617. exemplo laudis furiata juventus.

[FŬRĬBUNDĒ, adv. furiose. *Hieron.* in *Isaj.* 5, 14, 5. Israel, qui fuit baculus impiorum, omnes furibunde concutiens, quomodo conquievit, et humiliatus est! *F.*]

FŬRĬBUNDUS, a, um, adj. μανιώδης, qui vehementer furit. *Cic. Sex.* Furibundus homo ac perditus. *Id. Phil.* 13, 9 Latronis impetus crudeles ac furibundos retardare. *Ov. Met.* 13, 871. ut taurus vacca furibundus adempta Stare nequit. *Cic. Div.* 1, 2. Hariolorum et vatum furibundae praedictiones, *h. e.* mente alienata, divinoque furore correpta factae. *Stat. Th.* 10, 896. Junonem tacitam furibunda silentia torquent.

FŬRĪNA, ae, f. Dea apud Romanos, eadem quae Furia, ut *Cic. N. D.* 3, 18. opinatur. *Varr. L. L.* 5, 3. Furinalia a Furina, quod ei Deae feriae publicae dies is: cujus Deae honos apud antiquos: nam ei sacra instituta annua, et flamen attributus: nunc vix nomen notum paucis. *Cic. Q. Fr.* 3, 1, 2. Ponticulus, qui est ad Furinae, Satricum versus. ¶ In *Inscr.* ap. *Grut.* 9, 5. et 333, 1. legitur *Forina*. V. tamen v. s.

FŬRĪNĀLIS, e, adj. ad Furinam pertinens, ut Furinalis flamen, Furinales feriae, ap. *Varr. L. L.* 4, 15. et 6, 3. *med.* ¶ *Furinalia, um*, sacra, et feriae Deae Furinae. *Festus:* Furinalia, sacra Furinae, quam Deam dicebant. Adde *Varr. L. L.* 5, 3. ¶ [*Fogginius* ad *Verrii Flacci fr.* p. 124. adnotat in Kalendario Maffejano et Pinciano et Allifano ad diem VIII. Kal. Aug. *Furrinalia* duplici *r* scriptum fuisse, quo die et *ludi* et *feriae Furrinae* celebrabantur. *F.*]

FŪRĪNUS, a, um, adj ad furem pertinens. *Pl. Ps.* 3, 2, 2. Nam non coquinum est, verum furinum est forum.

FŬRĬO, as, a. 1. ἐκμαίνω, furore concito, in furorem ago. *Hor. Od.* 1, 25, 14. Quae solet matres furiare equorum. *Stat. Th.* 11, 487. cum bella cieret Bacchus, et armatas furiarent orgia matres. *Sil.* 14, 279. Ductores facilem impelli, laetamque tumultus Vaniloquo plebem furiabat insuper ore. Et 17, 294. ignifero mentes furiabat in iram Hortatu.

FŬRĬO, is, n. 4. idem quod furo. *Sidon. carm.* 22, 94. Ipsa autem nato occiso Pentheia mater Amplius ut furiat, numquid vesana futura est? *Ulp. Dig.* 23, 2, 9. Si pater furiat, avus sapiat, sufficit avi voluntas. Ita *Holoand.*, at *Torrentin.* furit, alii *furat*.

[FŪRĬO, onis, m. qui furit. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 84, 4. C. Nunnius Furio. *F.*]

FŬRĬŌSĒ, adv. μανικῶς, dementer, insane. *Cic. Att.* 8, 5. Etsi solet eum, cum aliquid furiose fecit, poenitere. *Spart. Hadrian.* 12. Servo in se cum gladio furiosus irruente.

FŬRĬŌSUS, a, um, adj. μανιώδης, furens, furibundus, furore percitus. *Cic. Cluent.* 65. Mulier jam non morbo, sed scelere furiosa. *Id. Acad.* 4, 27. Dormientium et vinolentorum et furiosorum visa imbecilliora esse, quam vigilantium, siccorum, sanorum. *Id. Cat.* 1, 10. Cupiditas effrenata ac furiosa. *Ov. Met.* 10, 370. furiosa vota, *h. e.* quibus aliquid illicitum, absurdumve insane cupitur. *Liv.* 36, 34. A furioso incepto deterrere. *Cic. Pis.* 20. Ego te non vecordem, non furiosum, non mente captum, non tragico illo Oreste, aut Athamante dementiorem putem? *Id. Dom.* 2. Homo vesanus ac furiosus. *Id. Brut.* 68. *extr.* Fervidum, et petulans, et furiosum genus dicendi. *Id. Att.* 4, 3. Turbulentae, temerariae, furiosissimae conciones. *Hor. Sat.* 1, 3, 83. quanto hoc furiosius, atque Majus peccatum est? *Ov. Met.* 9, 736. Amor furiosior. *Id. Fast.* 4, 341. Exululant comites, furiosaque tibia flatur, *h. e.* tibia magnae Deum matris furorem inspirans. ¶ [*Tribuitur hominibus atrociter reipubl. infestis. *Cic. Fam.* 10, 11. Quaedam pars exercitus non minus furiosa est, quam qui cum Antonio fuerunt. V. *Furere* et *Furor.*]

FŪRIPPUS, i, m. magnus fur, si a *fure* derivetur: vel valde furens, si a *furo, is*, ἵππος enim Graece interdum in composit. intensiva est. *Auson. ep.* 115. Pars te Furippum vocitat, pars vero Furippum: Altera producens, altera corripiens. Elige, utrum malis: aut tende aut corripe nomen: Conveniet quodvis, fur, furiose, tibi.

FŬRĬUS (et Fourius in numm. ap. *Eckhel. D. N. V. T.* 5. p. 222.), a, um, ad Furium pertinens, quod est nomen proprium Romani hominis, ut P. Furius Crassipes, L. Furius Camillus, etc. *Ov. Fast.* 1, 641. Furius (antiquum) populi superato Etrusci. *Liv.* 31, 48. *extr.* Data fato quodam Furiae genti Gallica bella. *Cic. Verr.* 2, 1, 42. Cedo mihi leges Atinias, Furias, Fusias. *Lex Furia* est, cujus lator aliquis Furius fuit: cujusmodi meminit *Cic. Balb.* 8., latae a C. Furio tribuno plebis, qua praescribebatur summa pecuniae, quae ex tota hereditate legari, aut mortis causa donari poterat. Fuit etiam *Furia Caninia* Augusto imperante lata de manumissionibus, ut in testamento ex tribus servis usque ad decem, dimidiam partem manumittere liceret; ex undecim usque ad triginta tertiam partem; usque ad centum, quartam; usque ad quinquintos, quintam; plures autem quam centum ex majori etiam numero servorum manumittere non liceret. *Cajus Instit.* (ed. *Goesch.* 1. §. 42., *Paul. Sentent.* 4, 14. §. 4. et *Ulp. tit.* 1. §. 24. Plerique omnes non *Furiam*, sed *Fusiam Caniniam* legunt: estque de ea *tit.* 3. *lib.* 3. *Cod. Just.* Verum *Furii* qui dicebantur, olim *Fusii* fuere, ut *Quint.* 1, 4. docet.

FURNĀCĀTOR. V. FORNACATOR.

FURNĀCĔUS, a, um, adj. βαναυσικός, ἰπνίτης, ad furnum spectans, ut Furnacei panes, qui in furno coquuntur. *Plin.* 18, 11, 27. Panis varia genera, ut furnacei, a coquendi ratione, etc.

FURNĀRĬUS, a, um, adj. βαναυσικός, ad furnum pertinens. *Furnarius* est, qui ex furno quaestum facit, ἰπνοκαύστης, ἰπνοποιός. *Ulp. Dig.* 39, 2, 24. *med.* Si furni nomine damni infecti fuerit cautum, deinde furnarii culpa damnum datum fuerit. Adde *Inscr.* in V. CONCELLITA, ubi pro *furnerio* lege *furnario*. ¶ *Furnaria, ae*, f. furnarii ars et negotiatio, βαναυσική. *Suet. Vit.* 2. Mulier vulgaris, Antiochi cujusdam furnariam exercentis filia. [*Furnariam exercere est ex furnis vulgo locandis quaestum facere, ut moris erat Romae: quod non continuo est pistorem agere. *Wolf.*]

*FURNĬA GENS, unde amicus Horatii C. Furnius. V. *sat.* 1, 10, 86. Item alius, amicus Ciceronis Planci legatus. *Cic. Fam.* 10, 1. et 6. *Planc. ib. ep.* 8. *med.* Alius postulatus adulterii et veneficiorum in Tiberium. *Tac. A.* 4, 52. *B. A.*

FURNĬĀNUS. V. FIRMIANUS.

FURNUS, i, m. ἰπνός, κλίβανος, locus, in quo panis coquitur. Differt a *clibano*, quia clibanus minor est, et quasi parvus furnus, mobilis, ferre ex metallo, interdum etiam ex lapide, inservit non tam pani, quam aliis dapibus coquendis. V. CLIBANUS. Alii derivant a *furvus*: alii a πύρανος foculus: alii a *fornus*, quod a *formus*, calidus [rectius a πύρινος, igneus, deinde πύρνος, mox furnus: vel a *fornix*, unde et fornacator, qui et furnacator dicitur, unde recte furnus. *F.*] *Plin.* 19, 1, 3. Cortices lini decussi clibanis et furnis praebent usum. *Id.* 20, 9, 39. Olla quae conjicitur in clibanum, aut furnum. *Pl. Cas.* 2, 5, 1. in furnum calidum condito, Atque ibi torreto me pro pane rubido, hera. *Plin.* 13, 4, 9. Fructus marcescit non retostus furnis. *Id.* 28, 8, 29. Torrere aliquid in furno. *Ov. Fast.* 6, 313. Furnis torrere farra. *Plin.* 32, 7, 26. In furno arefacere. *Id. provem. l.* 23. *f.* urere.

FŪRO, is, ui, n. 3. μελαγχολάω, μαίνομαι, furore corripior, furiosus sum: item vehementiore aliquo affectu, ut ira, cupiditate, laetitia, timore agitor, efferor, insanio. *Cic. Div.* 1, 37. Qui valetudinis vitio furunt, et melancholici dicuntur. *Id. Tusc.* 3, 5. *med.* Quo genere Athamantem, Alcmaeonem, Ajacem, Orestem furere dicimus. *Id. Verr.* 2, 4, 18. Usque eo est commotus, ut sine ulla dubitatione insanire omnibus ac furere videretur. *Id. Brut.* 80. Furere et bacchari. *Id. Or.* 2, 46. Telamon iratus, furere luctu filii videbatur. *Id. Q. Fr.* 2, 1. *f.* Clodius furebat, a Racilio se contumaciter vexatum. *Sen. Med.* 597. Sed furit vinci dominus profundi. *Cic. Pis.* 21. *f.* Acerrime furere. *Catull.* 64, 254. Qui tum alacres passim lymphata mente furebant. *Hor. Od.* 2, 7. *extr.* recepto Dulce mihi furere est amico. [*Expressit notissimum illud Anacreontis 31. θέλω θέλω μανῆναι.] *Id. Ep.* 11, 6. Hic tertius December, ex quo destiti Inachia furere, *h. e.* propter amorem Inachiae. *Ov. Met.* 14, 451. pactaque furit pro conjuge Turnus. *Quint. decl.* 289. Furere in aliqua, *h. e.* amore alicujus insanire. *Val. Fl.* 5, 427. Furere amore. *Ov. Met.* 12, 478. dolore. *Curt.* 8, 1. *med.* linguae intemperantia. Et 14. Belluae in suos acrius furunt. *Lucan.* 5, 319. Miles in absentem vultu dextraque furebas. *Virg. A.* 9, 552. fera Contra tela furit. Et 7, 624. pars arduus altis Pulverulentus equis furit, *h. e.* saevit, fremit, ad arma ruens, et proelia poscens. *Val. Fl.* 1, 144. hic optimus hasta, hic ense furens, *h. e.* acriter dimicans. ¶ [*Tribuitur hominibus reip. infestis. *Cic. Att.* 7, 8. Sin autem ille fureret; vehementer hominem contemnebat. *Coll. Vell.* 2, 66, 1. 2, 47, 3. V. FURIOSUS.] ¶ Transfertur ad inanima. *Curt.* 4, 2. *med.* Fretum quo arctius volutatur, hoc acrius furit. *Virg. A.* 1, 111. furit aestus arenis. *Id. G.* 3, 100. in stipulis magnus sine viribus ignis Incassum furit. Et 150. furit mugitibus aether Concussus. Et 457. dolor furit. *Id. A.* 5, 693. effusis imbribus atra

Tempestas sine more furit. [*Prop. 3, 2, 28. Itala portentis nec furit unda novis.] *Lucan.* 1, 155. fulmen in sua templa furit. [*Hor. Od.* 3, 29, 18.] *Ov. Met.* 8, 828. furit ardor edendi. [**Sil.* 7, 501. Fama furit, i. e. ingens est.] ¶ Cum accusativo, Graeca ratione. *Stat. Th.* 9, 5. Praecipuum tunc caedis opus, Gradive, furebas, *h. e.* furens edebas. *Virg. A.* 12, 680. hunc, sine, me furere ante furorem. [*De hac constructione cf. *Ruddim.* 2, 120. sqq.] ¶ Prima singularis indicativi praesentis *furo* (pro qua *furio* ponit *Prisc.* 8, 817.) raro invenitur, inquit *Diomed.* 1, 375. nullum tamen affert exemplum. [*V. *Ruddim.* 1, 250. 268.] Rarae sunt etiam *furitis*, et futuri paene omnes et imperativi. *Furimus* et *furant* habet *Sen. ep.* 95. Praeteritum *furui* habet *Coripp. Johann.* 7, 137. Poenituit furuisse viros. Et *Plin.* 33, 11, 13. Nec copia tantum argenti furuit vita, sed validius paene manipretiis. Ita *Hard.* ex MSS. Al. leg. *fuerit.* *Sedul.* 1, 196. Darii furuerunt jussa tyranni. Al. leg. *ferverunt.* *Serv.* ad *A.* 1, 45. Duo Ajaces fuerunt, et ambo furuerunt. Adde ad *ib.* 4, 471. ¶ Frequentissimum est part. *furens*, quod V. suo loco. ¶ [*Confunduntur *furere* et *ruere.* V. *intpp.* ad *Virg. A.* 2, 771. — *Furit*, *fluit* et *fuit. Intpp.* ad *Prop.* 3, 22, 28.]

FŪRŎR, aris, atus sum, dep. 1. κλέπτω, clam alienum aufero. *Cic. Verr.* 2, 1, 22. *f.* Solet haec, quae rapuit et furatus est, dicere se emisse. Et *Verr.* 2, 4, 15. Ut iste in furando manibus suis, oculis illorum uteretur. *Pl. Ps.* 3, 2, 61. Ad furandum venire. *Tac. A.* 3, 74. Robore exercitus impar, furandi melior, *h. e.* aptior insidiis, et ad furta belli. *Plin.* 11, 10, 10. Ne promptum sit, quod invitet furantem. *Cic. Off.* 2, 11. Furari cuipiam aliquid, aut eripere. *Id. Att.* 2, 1. Quippiam furari ab aliquo. *Ov. Am.* 2, 19, 45. Vacuo furari litore arenas. *Quint.* 3, 6. pecuniam ex templo. *Suet. Caes.* 54. aurum e Capitolio. ¶ Activa forma. *Pl. Rud.* 1, 2, 23. et *Trin.* 4, 2, 22. An quo furatum venias mox, vestigas loca? ¶ Translate est subtrahere. *Virg. A.* 5, 845. Pone caput, fessosque oculos furare labori. [*Eodem modo *furari sese*, pro clam se subducere ap. *Sil.* 14, 561. Exigua sese furatus Himilco carina. Et 10, 74. furari membra.] ¶ Item tegere. *Sen. Agam.* 914. vultus veste furabor tuos. ¶ Item furtim obtinere. *Cic. Balb.* 2. Non enim furatus esse civitatem dicitur. *Prop.* 4, 2, 31. de Vertumno: Cinge caput mitra: speciem furabor Iacchi: Furabor Phoebi, si modo plectra dabis, *h. e.* videbor esse Iacchus: vincam et obtinebo, ut credar Iacchus. ¶ *Part. *Furatus* sensu activo ap. *Auson. Idyll.* 10, 175. Saepe etiam mediis furata e collibus uvas. *B. A.* [*Sensu *pass.* Laudat *Ramsh. Gr. Lat.* p. 176. *Appul. Met.* 10, 220. p. 704. *Oud.* Quod, furatis clanculo partibus, praevenisti querimoniam.]

FŬRŎR, oris, m. μελαγχολία, μανία, gravior mentis alienato. Differt ab insania, ut majus a minori, ut *Cic. Tusc.* 3, 5. docet, nihilominus in sapientem cadere potest, insania non potest: quia furor intermittitur aliquando, insania perpetua est. *Id. Har. resp.* 18. A Diis quidem immortalibus quae potest homini major esse poena furore atque dementia? ¶ Sumitur aliquando pro mentis concitatione, quae divinitus fit, qualis est poetarum et vaticinantium. *Cic. Div.* 1, 31. Inest igitur in animis praesagitio extrinsecus injecta atque inclusa divinitus. Ea si exarsit acrius, furor appellatur, cum a corpore animus abstractus divino instinctu concitatur. Et 37. Negat enim, sine furore Democritus quemquam poetam magnum esse posse. *Ov. Met.* 2, 640. fatidicos concepit mente furores. [**Prop.* 3, 13, 65. Ille furor patriae fuit utilis, ille parenti.] ¶ Item pro brevi aliquo, sed vehementiori affectu ac perturbatione, qua effrenate fertur animus, ac temere, caecoque impetu agit. *Cic. Cat.* 4, 6. Versatur mihi ante oculos aspectus Cethegi, et furor, in vestra caede bacchantis. *Id. Pis.* 21. *med.* Nisi poenas patriae furore atque insania penderet. *Caes. B. G.* 1, 4. Furore atque amentia impulsus. *Cic. Har. resp.* 1. Effrenatus et praeceps furor. *Id. Dom.* 55. *extr.* inflammatus atque ignitus. *Catull.* 63, 38. rabidus. *Val. Fl.* 6, 516. ferus. *Sen. Herc. fur.* 991. caecus. *Id. Med.* 851. impotens. *Liv.* 28, 22. *f.* Cum caeci furore in vulnus ac ferrum vecordi audacia ruerent. *Catull.* 64, 197. amenti caeca furore. Et *ib.* 53. Thesea cedentem celeri cum classe tuetur, Indomitos in corde gerens Ariadna furores. Et 50, 11. toto indomitus furore lecto Versarer. *Suet. Ner.* 31. Impendiorum furor. *Ov. Her.* 9, 145. quo me furor egit amantem. *Virg. A.* 4, 101. Ardet amans Dido, traxitque per ossa furorem. [**Prop.* 1, 13, 20. Tantus erat demens inter utrosque furor.] *Virg. A.* 12, 680. hunc, sine, me furere ante furorem, *h. e.* furorem bellicum, pugnam inire. *Sen. Hipp.* 540. Impius lucri furor. *Plin.* 2, 1, 1. Furor est, profecto furor, egredi ex eo, etc. *Ov. A. Am.* 3, 172. Quis furor est, census corpore ferre suo? ¶ De seditione et tumultu. *Liv.* 28, 25. Nec jam erat aut civis aut externus, cum quo furorem suum consociarent. [*Adde 2, 29. et 25, 4.] *Planc.* ad *Cic. Fam* 10, 11. *med.* Si decima legio ad eundem furorem redierit. [*V. *Furere* et *Furiosus.*] *Vell.* 2, 60. Antonii et Dolabellae ad nefandam dominationem erupit furor. Et 89. Sopitus ubique armorum furor. ¶ Tribuitur et rebus inanimis. *Catull.* 46, 2. Jam coeli furor aequinoctialis Jucundis Zephyri silescit auris. ¶ Videtur aliquando in bonam partem sumi posse. *Sil.* 2, 324. Vidi animos, mortesque virum, decorisque furorem, *h. e.* vehementem cupidinem gloriae et laudis. Sic 3, 146. incautos laudum exhorresce furores. [*Respondet Gr. ὀργή.] ¶ Cum infinito. *Stat. Th.* 8, 594. innumeris leo forte potitus Caedibus, imbelles vitulos mollesque juvencas Transmittit: magno furor est in sanguine mergi, *h. e.* ardor, impetus, vis, libido est. ¶ Apud poetas unus est ex comitibus Martis. *Stat. Th.* 3, 424. et 7, 52. et *Sil.* 4, 327. ¶ [*Confunduntur *furor* et *pudor. Burm.* ad *Quint. Decl.* 11. p. 232.]

FURTĬFĬCUS, a, um, adj. ἐπικλόπος, furax. *Pl. Ps.* 3, 2, 97. Furtificae manus. *Id. Epid.* 1, 1, 10. Minus jam furtificus sum, quam antea: rapio propalam.

FURTIM, adv. λαθραίως, latenter. *Cic. Agr.* 2, 16. Ut occulte latet, ut recondita est, ut furtim tota decemviris traditur! *Q. Cic. ad Tiron. Fam.* 16, 26. Lagenae furtim exsiccatae. *Pl. Poen.* 3, 3, 49. Hic clam furtimque esse vult, ne qui sciant. *Ov. Met.* 14, 275. Furtim latere. *Id. Fast.* 3, 19. Blanda quies victis furtim subrepit ocellis. *Id. Trist.* 3, 1, 21. Haec ubi sum lingua furtim titubante locutus. Sic *Amor.* 2, 19, 39. furtim pulsare limina. [**Tib.* 1, 2, 10. Janua — Neu furtim verso cardine aperta sones. *Liv.* 39, 4. Per infrequentiam furtim senatusconsultum factum.] *Tac. H.* 4, 56. Furtim magis, quam bello Marsacos incursabat, [*i. e. latronum more. V. *Vell.* l. l. in *Furtivus.*] *Virg. A.* 3, 50. Polydorum Infelix Priamus furtim mandarat alendum Threicio regi. [**Liv.* 21, 63. Proficisci clam furtim. ¶ Conjungitur c. substant. Gr. more. *Tibull.* 2, 5, 53. Te quoque jam video — Concubitusque tuos furtim, i. e. furtim peractos, furtivos: Gr. τὰς εὐνὰς τὰς κλεμμαδόν.]

FURTĪVE, adv. furtim, κλεμμαδόν. *Pl. Poen.* 5, 2, 62. Ne quid clam furtive accepisse censeas. *Ov. Amor.* 2, 5, 6. Furtive data munera. *Senec. Ben.* 2, 23. Furtive gratias agere, et in angulo, et ad aurem.

FURTĪVUS, a, um, adj. κλεπτικός, furto ablatus. *Pl. Curc.* 5, 2, 22. Mercari furtivas, atque ingenuas virgines. *Hor. Ep.* 1, 13, 14. Furtivae lanae glomus. Et *ib.* 3, 19. moveat cornicula risum Furtivis nudata coloribus. [**Propert.* 4, 5, 69. Rari furtiva capilli vincula. *Liv.* 25, 39. An noctu, tamquam furtiva, in aerarium deportabuntur? *scil.* signa aurea, etc.] ¶ Item clandestinus, occultus. *Cic. Pis.* 40. Occultus adventus, furtivum iter per Italiam. [**Vell.* 2, 31, 2. Furtivae expeditiones, i. e. latrocinia: oppon. bello.] *Justin.* 11, 6. Furtiva victoria, *h. e.* quae furto et per insidias parta est. *Sil.* 9, 95. furtiva corpus componere terra, *h. e.* [*furtim, raptim injecta.] *Virg. A.* 4, 171. Furtivus amor. Et *ib.* 7, 660. Furtivus partu, *h. e.* clam et illicite conceptus. *Ov. Pont.* 3, 3, 56. furtivos viros habere. Et *A. Am.* 3, 640. Celent furtivos balnea tuta viros. *Id. Her.* 17, 265. Furtivae conscia mentis Littera. *Id. Amor.* 2, 2, 15. Furtiva libertas, *h. e.* clam data. Et *ib.* 1, 11, 3. Furtiva nox, *h. e.* furtivis amoribus apta. *Gell.* 17, 9. *f.* Furtivo scripto cuipiam res occultas nunciare. *Tibull.* 1, 5, 7. Furtivus lectus. *Id.* 1, 9, 55. Furtivus usus.

FURTO. V. v. seq. *in f.*

FURTUM, i, n. κλοπή, occulta ablatio rei alienae. *Cic. Cluent.* 63. Strato ille medicus domi furtum fecit, et caedem. *Id. fragm. contra C. Anton.* ap. *Ascon.* Furti aliquem arguere. Et *ib.* deferre. *Ter. Eun.* 4, 7, 39. se alligare. *Pl. Rud.* 4, 7, 34. adstringere. *Cels. Dig.* 47, 2, 69. Furtum alicui facere. *Sabin. ib.* 73. Alicujus rei furtum admittere. *Pompon. ib.* 78. Furti teneri. Et *ib.* Furti agere. *Gell.* 11, 18. *f.* condemnare. *Hor. Ep.* 1, 7, 86. Oves furto periere. *Id. Od.* 1, 10, 7. jocoso furto aliquid condere. *Plin.* 8, 51, 77. Furto abactae sues. *Id. prooem. med.* Deprehendi in furto. *Caes. B. G.* 6, 15. Furto comprehensus. *Plin.* 36, 23, 55. Ruinarum ea maxime causa, quod furto calcis, sine ferrumine suo caementa componuntur ¶ Item ipsa res furto ablata. [**Cic. Verr.* 2, 2, 70. Furta exportata.] *Hor. Sat.* 2, 4, 78. seu puer unctis Tractavit manibus calicem, dum furta ligurit. ¶ Translate. *Q. Cic. ad Tiron. Fam.* 16, 26. Etiam si quod scribas, non habebis, scribito tamen, ne furtum cessationis quaesivisse videaris, *h. e.* furtivam causam, praetextum. ¶ Est etiam fraus occulta et insidiae. *Ov. Met.* 13, 104. furtis incautum decipit hostem. *Liv.* 43, 10. Furto et fraude rem agere. *Curt.* 4, 13. Furto, non praelio opus esse: intempesta nocte opprimi hostes posse. *Virg. A.* 10, 735. haud furto melior, sed fortibus armis. Et *ib.* 11, 515. Et *Sall. fragm.* ap. *Serv. ib.* et *Non.* 4, 203. Furta belli. *Sil.* 17, 91. furtum armorum tutantibus umbris. ¶ Dicitur saepe de furtivis amoribus. *Virg. G.* 4, 346. Vulcani, Martisque dolos, et dulcia furta. [**Propert.* 2, 30, 28. Et canere antiqui dulcia furta Jovis.] *Tibull.* 1, 2, 34. celari vult sua furta Venus. *Sil.* 7, 487. e furto genitus. [*(*Scil.* Scipio, quippe qui habitus et haberi volens pro Jovis filio.) *Id.* 13, 615. Fecunda Jovis furto.] Adde *Ov.* saepe. ¶ Et de qualibet latebra atque occultatione. *Virg. A.* 6, 568. Quae quis apud Superos furto laetatus inani, Distulit in seram commissa piacula mortem. *Mart.* 5, 51. Nec semel ergo mihi furtum fecisse licebit? *h. e.* coenare clanculum. *Virg. A.* 4, 337. neque ego hanc abscondere furto Speravi, ne finge, fugam. ¶ *Furto* pro adv. *furtim. Id. ib.* 6, 24. suppostaque furto Pasiphae. *Val. Fl.* 8, 228. Qualis sanguineo victor Gradivus ab Haemo Idalium furto subit, aut dilecta Cythera. *Plin.* 8, 30, 46. Hyaenae parere furto cupiunt. *Vell.* 2, 63. Furto creatus pontifex. [**Gloss. Gr. Lat.* λάθρα, clam, clanculo, clandestino, furto. *B. A.*] ¶ [*Confunduntur a librariis *furtum* et factum. *Burm.* ad *Ov. Fast.* 4, 582. et *ib.* 5, 233.]

FURVESCENS, tis, part. ab inusit. *furvesco*, qui furvus fit. *Capell.* 1, 20. Tartareae noctis obscuritate furvescens.

FŪRUNCŬLUS, i, m. dimin. furis. *Cic. Pis.* 27. Olim furunculus, nunc etiam rapax. ¶ Est etiam tuberculum in cute et ulcus. *Plin.* 20, 13, 26. *n.* 12. et alibi: de quo et *Cels.* 5, 28. *n* 8. Furunculus, inquit, est tuberculum acutum, cum inflammatione et dolore, maximeque ubi jam in pus vergit: qui ubi adapertus est, et exiit pus, subter apparet pars carnis in pus versa, pars corrupta subalbida, subrubra, quem ventriculum quidam furunculi nominant. V. FERVUNCULUS. ¶ In vitibus etiam *furunculus* dicitur palmes juxta alium palmitem enatus, quod veluti succum vicinis partibus furetur: vel extuberatio quaedam in modum verrucae. *Colum.* 4, 22. et 24. et *Plin.* 17, 22, 36. *n.* 13.

*FURUS, i, m. *Varr. L. L.* 9, 4. p. 141. (179. *Bipont.*) inter *vetera* refert *cascus furus, casci furi.* An pro *fure* etiam *furum* dixere? *Scal.* legi vult *surum*, unde sit deminutum *surculus. B. A.*

FURVUS, a, um, adj. μέλας, ἀμαυρός, σκοτεινός, niger, ater, obscurus. *Festus:* Furvum, nigrum, vel atrum: hinc dicta furnus, furiae, fuligo, fumus. *Gell.* 1, 18. Veteres Romani furvum atrum appellaverunt. *Senec. Controv.* 1, 1. *f.* Audivimus fratrum fabulosa certamina, impias epulas, detestabili parricidio furvum diem. ¶ De inferis. *Hor. Od.* 2, 13, 21. furva Proserpina. *Ov. Met.* 5, 541. Ex Acheronte suo furvis peperisse sub antris. Adde *Stat. Silv.* 5, 1, 155. et *Th.* 8, 10. ¶ Hinc hostiae furvae dicebantur, quae nigri erant coloris, quod hostiarum genus Diis inferis gratissimum putabatur. *Val. Max.* 2, 4. *n.* 5. et *Fest.* ¶ Translate. *Prud. Cath.* 1, 74. Culpa furva. ¶ *Furvus*, pullis vestibus indutus, atratus. *Prop.* 4, 7, 27. Denique quis nostro furvum te funere vidit? Al. leg. *curvum.*

FUSCĀTOR, oris, m. qui fuscat. *Lucan.* 4, 66. Quicquid coeli fuscator Eoi Intulerat Corus.

FUSCĀTUS, a, um, part. a *fusco. Alcim. Avit.* 4, 430. fuscati lumina solis.

[FUSCIĀNUS, i, m. ad Fuscum pertinens, quod est cogn. R. Est item cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 126. *col.* 1. C. Allius C. F. Fuscianus. *F.*]

[FUSCĬCŪLĒNUS, i, m. derivativ. fusci. Est cogn. R. ap. *Mart.* 2, 74. *F.*]

[FUSCILLA, ae, f. dimin. fuscae. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut* 711, 4. Valeria Fuscilla. *F.*]

FUSCĪNA, ae, f. δίκρανον, τρίαινα, telum tridens, sive trisulcum, aut bisulcum, quo piscatores figunt anguillas, et ea, quae in imo aquae fundo natant. Erat autem hoc insigne, et veluti sceptrum Neptuni. *Cic. N. D.* 1, 36. Dant etiam Deo arcum, hastam, clypeum, fuscinam, fulmen. ¶ Fuscina etiam utebantur retiarii in gladiatoriis pugnis. [*V. Intpp. ad *Suet. Cal.* 30.] *Juven.* 2, 143. Vicit et hoc monstrum tunicati fuscina Gracchi. [*8, 200. sq.]

*FUSCĬNŬLA, ae, f. dimin. parva fuscina. *Vulg. Interpr. Exod.* 27, 3. Faciesque et forcipes atque fuscinulas et ignium receptacula, ubi LXX. κρεάγρας. *B. A.*

[FUSCĬNILLA, ae, f. diminut. fuscinae. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 1141, 1. Fabia Fuscinilla. *F.*]

FUSCĪNUS, a, um, adj. ad Fuscum pertinens, quod est cogn. R. *Senec. Suasor.* 4. *f.* Ingeram vobis Fuscinas explicationes.

FUSCĬTAS, atis, f. fuscus color. *Appul. de Mundo ad f.* p. 73. Ab omni fuscitate liberum coelum.

FUSCO, as, a. 1. ὑπομελαινίζω, fuscum, hoc est, subnigrum facio. *Ov. A. Am.* 1, 513. Fuscentur corpora campo. *Stat. Th.* 6, 576. pinguique cutem fuscatur olivo. *Id. Ach.* 1, 3, 7. Massagetae pocula fuscant Sanguine puniceo. *Lucan.* 10, 135. fuscante lanugine malas. *Val. Fl.* 1, 396. longa fuscat nube diem. [**Sil.* 11, 270. Fuscabat Hesperus currum (Solis).] *Ov. A. Am.* 3, 197. ne fuscet inertia dentes. ¶ Neutrorum more. *Stat. Silv.* 3, 4, 65. ne prima genas lanugo nitentes Car-

peret, et pulcrae fuscaret gratia formae. Alii malent *gaudia formae:* alii *fuscetur.* ℙ Translate. *Symmach. ep.* 1, 34. (al. 40.) Quem ad hoc aevi nulla actuum culpa fuscavit. *Sidon. carm.* 7, 505. quem fuscat id unum, Quod te, Roma, capit.

[FUSCŬLUS, a, um, diminut. fusci. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 525, 5. L. Aufustius L. F. Sub. Fusculus. Alia ap. *Fabrett.* p. 119. *n.* 8. Coruncania Fuscula. *F.*]

FUSCUS, a, um, adj. φαιὸς, λευκόφαιος, ad nigrum accedens, subniger, furvus, ater, obscurus. *Cic. Sext.* 8. Purpura plebeja, ac paene fusca. *Id. prognost. Div.* 1, 14. Fusca cornix. *Virg. A.* 8, 369. Nox ruit, et fuscis tellurem amplectitur alis. *Tibull.* 3, 4, 55. cum de fusco Somnus velavit amictu. *Val. Fl.* 6, 494. fuscis Notus imminet alis. *Ov. Met.* 5, 286. Fusca repurgato fugiebant nubila coelo. *Id. Her.* 15, 35. Candida si non sum, placuit Cepheia Perseo Andromede, patriae fusca colore suae. *Tibull.* 2, 6, 37. Illi sint comites fusci, quos India torret, Solis et admotis inficit ignis equis. *Mart.* 9, 36. Fusca Syene, *h. e.* cujus incolae fusco sunt colore. *Id.* 2, 40. Fusca Falerna. *Id.* 14, 127. Fusca vestis, *h. e.* ut ipse ait, turbato simillima mulso. *Plin.* 31, 2, 10. Nigra aut fusca pecora. *Id.* 16, 13, 24. Fraxini duo genera: longa, enodis; altera brevis, durior, fusciorque. *Mart.* 14, 62. Laterna fuscior, *h. e.* minus pellucida. ℙ Translate *fusca vox* dicitur, quae minus clara est, atque ad turbatam, obscuram, raucamque accedit, cui opponitur *canora* et *candida* apud *Cic. N. D.* 2, 58. *Quint.* 11, 3, 15. et *Plin.* 28, 6, 16. Hanc in M. Antonio fuisse, et actioni ejus gratiam addidisse, notat ex Cicerone (*Brut.* 38.) *Quint. ib. f.* Cicero autem eo loco non *fuscam*, sed (quod idem est) *subraucam* appellat. ℙ Fuscae aves sunt mali ominis. *Appul. Met.* 2. p. 124, 6. Fuscis avibus Larissam accessi. [*Miscentur a librariis *fuscus* et *fulvus*. V. *intpp.* ad *Virg. A.* 7, 408.] ℙ [Est cogn. Rom. a colore cutis, ut C. Allius C. F. Fuscus, C. Caerecius C. F. Quir. Fuscus. *Inscr.* ap. *Grut.* 126. *col.* 1. *extr.* et 379, 6. *F.* ℙ *Aristius Fuscus, Horatii amicus, insignis grammaticus, rhetor ac poeta. *Hor. Od.* 1, 22, 4. *sat.* 1, 9, 61. et *ib.* 10, 83. item *ep.* 1, 10, 1. Arellius Fuscus, nobilis rhetor, de quo *Senec. Suasor.* 2, 3, 4. et 5. *Controv.* 1. *post. med.* et 29. *post med. B. A.*]

FŪSĒ, adv. χύδην, late, abundanter, copiose. *Cic. Tusc.* 4, 26. De cujus excellentia multa quidem dici quamvis fuse lateque possint. *Id. N. D.* 2, 7. Cum uberius disputantur et fusius. *Id. Fin.* 3, 8. Fuse et copiose augere et ornare quidpiam.

*FUSICIA, nomen gentis Rom., de qua *Cic. Verr.* 2, 2, 31. C. Fusicius a C. Verre duci jussus. *B. A.*

[FŪSĬCĬUS, a, um, adj. idem ac fusilis. *Not. Tir.* p. 62. Fusicius, fusilis. *F.*]

FŪSĬLIS, e, adj. qui fundi et liquefieri potest: item fusus, liquefactus. *Ov. Met.* 11, 126. Fusile per rictus aurum fluitare videres. Et *Prud. Cath.* 4, 40. fusile numen, *h. e.* signum Dei ex fusili metallo factum.

FŪSĬO, onis, f. χύσις, diffusio, extensio. *Cic. N. D.* 1, 15. Ipsumque mundum Deum dicit esse, et ejus animi fusionem universam. *Vitr.* 9, 7. Tenuis fusio stellarum. ℙ Item i. q. *das Giessen*, *Schmelzen*. *Imp. Constant. Cod. Theod.* 9, 21, 3. Si quis nummum falsa fusione formaverit. ℙ Item i. q. *die Bezahlung*. *Gloss. Philox.* Fusio, εἰςφορὰ δημοσίων. *Ulp. Dig.* 7, 1, 27. *med.* Solent possessores fisco fusiones praestare. Ita *Torrent.* Alii *functiones*.

FŪSĬUS, a, um. De lege Fusia V. supra in FURIUS; coll. FUFIUS.

FŪSOR, oris, m. qui metalla fundit. *Imp. Constant. Cod.* 10, 64. et *Inscr.* ap. *Grut.* 630, 9. Domitius Abascantus fusor ollarius.

FŪSŌRĬUM, ii, n. locus, ubi aliquid funditur. *Pall.* 1, 37. *f.* Longe ab apium castris sint omnia odoris horrendi, balneae, stabula, coquinae, fusoria, *h. e.* quo funduntur sordes culinae. *Id. ib.* 17. Solum alto rudere solidatum, relicto fusoriis loco, testacei pavimenti superfusione solidetur, *h. e.* canalibus, per quos aqua infunditur vel effunditur: loquitur enim de piscina.

*FŪSŌRĬUS, a, um, adj. qui funditur. *Gloss. Philox.* Fusorius, χωνευτικός. *Vulg. Exod.* 32, 4. Formavit opere fusorio. *B. A.*

FUSTERNA, ae, f. postquam caesa est abies in usum operum, pars ejus superior nodosa duriorque *fusterna* vocatur, quia crebros habet nodos, ut solet esse in fustibus et baculis: inferior vero terrae proxima, enodis ac tenerior, fluvio macerata, decorticata, et quatuor in partes scissa, *sapinus* et *sapinea* dicitur. *Vitr.* 2, 9. et *Plin.* 16, 39, 76. *n.* 1. V. SAPINUS.

FUSTĬĀRĬUS, ii, m. qui fuste verberat. *Gloss. Philox.* Fustiarius, ξυλοκόπος, ὁ τύπτων τῷ ξύλῳ. ℙ Adjective. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 529. *n.* 382. et *Grut.* 1114, 6. Fustiario supplicio se noverit esse subdendum. *Gruterus* tamen *l. c.* habet *fustuario*.

FUSTĬBĂLĀTOR, oris, m. qui fustibalo jaculatur. Ita legitur in MSS. *Veg. Mil.* 3, 14., ut adnotat *Stewechius;* in libro autem ejusdem *fustibulator*. Vulgo tamen legitur *fundibalator* vel *fundibulator:* quod idem esset ac funditor.

FUSTĬBĂLUS, i, m. fustis est longus pedibus quatuor, cui per medium ligatur funda de corio, et utraque manu impulsus, prope ad instar onagri dirigit saxa. Ita describit *Veg. Mil.* 3, 14.

FUSTĪCŬLUS, i, m. parvus fustis. *Pall.* 1, 35. *med.* Fusticulos allii sine capitibus comburere. *Appul. Met.* 6. Qui te rogabit, decidente sarcina, fusticulos aliquot porrigas ei.

*FUSTĪGĀTUS, a, um, part. a *fustigo;* fuste percussus. *Gloss. Philox.* Fustigatus, ῥακλισθείς. *B. A.*

*FUSTĪGO, as, a. 1. fuste percutio. *Gloss. Philox.* Fustigo, ξυλοκοπῶ, τύπτω τῷ ξύλῳ. *B. A.*

FUSTĬM, adv. cum fuste. *Val. Max.* 6, 3. *n.* 9. Uxorem fustim interemit. Adde 8, 1. *f.* et *Vell.* 2, 78. *extr.* Ubique autem al. leg. *fuste* vel *fusti:* et priore loco etiam *furtim*.

FUSTIS, is, m. ῥάκτρον, lignum teres, ut vectis, clava, contus: [*Etym.* v. est a *ferio*, ut *gestum* a *gero*, *pestis* a *pereo*, *hostis* ab *horreo*. *Döderl.* 3, 263. sq.] *Hor. Od.* 3, 6, 38. mascula Proles Sabellis docta ligonibus Versare glebas, et severae Matris ad arbitrium recisos Portare fustes. *Varr. L. L.* 4, 31. Alligare fasces, incisos fustes, faculas. ℙ Fustium usus frequens est in caedendo. *Pl. Amph.* 1, 1, 202. Auferere, non abibis, si ego fustem sumpsero. *Cic. Verr.* 2, 4, 43. Male mulcati clavis et fustibus. *Id. Pis.* 30. Quid nunc te, asine, litteras doceam? non opus est verbis, sed fustibus. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 8. *f.* Fustem alicui impingere. *Pl. Aul.* 3, 1, 4. Fustibus aliquem male contundere. Et 3, 3, 6. Implere fustibus caput alicujus. Et *Mil. a.* 5. *v.* 8. verberare. *Tac. A.* 14, 8. caput affligere. *Juven.* 9, 98. fuste aperire caput. *Hor. Sat.* 1, 5, 22. mulae, nautaeque caput, lumbosque saligno Fuste dolat. Et *ib.* 3, 134. fuste pueros coercere. *Auct. B. Hisp.* 27. percutere: *Suet. Cal.* 26. abigere. *Ulp. Dig.* 48, 19, 8. animadvertere. *Paul. ib.* 1, 15, 3. castigare. *Hor. Sat.* 1, 3, 101. Unguibus, et pugnis, et fustibus pugnare. *Plin.* 7, 56, 57. Proelium Afri contra Aegyptios primi fecere fustibus, quos vocant phalangas. ℙ In sexto casu etiam in *i* desinit. *Pl. Asin.* 2, 4, 21. Tanquam si claudus sim, cum fusti est ambulandum. *Id. Capt.* 4, 2, 115. Nisi mantiscinatus ero probe, fusti pectito. [*Est haec familiaris *Pl.* dicendi ratio. Sic *Rud.* 3, 2, 47. *Poen.* 1, 2, 145.] *Sall. fragm.* ap. *Serv.* ad *A.* 2, 201. Sorte ductos fusti necat. [*Cf. *Schneid. Formenl.* 1, 229.]

FUSTĬTŪDĪNAS insulas, jLoculariter vocat *Pl.* ergastula, ubi servi fustibus caeduntur, *Asin.* 1, 1, 21. Apud fustitudinas ferricrepinas insulas, Ubi vivos homines mortui incursant boves.

FUSTŬĀRĬUM, ii, n. ξυλοκοπία, poena, quae fustibus infligitur. Ex locis *Cic.* et *Livii* mox afferendis constat, fuisse poenam militarem, et quidem capitalem, cum deberi dicant militibus capitale delictum admittentibus. [*Cf. *Polyb.* 6, 35.] Quare differt ab animadversione fustium, qua liberi homines, neque ii omnes, sed tenuiores plectebantur: quae minor erat flagellatione leviorque; nam haec servorum fuit, ut *Callistr. Dig.* 48, 19, 28. et *Marcell. ib.* 10. et *Hermogenian. ib.* 47, 10, 45. docent. Hanc *fustigationem* quidam appellant, nullo tamen, quod sciam, Latino auctore: *fustuarium* vero auctores habet, ut diximus, *Cic. Phil.* 3, 6. Fustuarium meruerunt legiones, quae consulem reliquerunt. Et *Liv.* 5, 6. *f.* Fustuarium meretur, qui signa relinquit, aut praesidio recedit. *Id.* ap. *Serv.* ad *A.* 6, 825. fustuario necare aliquem. [*V. *Lips. Mil. Rom.* 5, 18. *Voss.* et *Boecler.* ad *Vell.* 2, 78. *extr. Drak.* ad *Liv. epit.* 57. et quos laud.]

FUSUM, i, n. V. FUSUS, i.

FŪSŪRA, ae, f. χύσις, fusio, sive liquefactio. *Plin.* 33, 6, 35. Molybditis, plumbi ipsius fusura, quae fit Puteolis, et inde habet nomen.

[FŪSŪRĀRĬUS, ii, m. qui fusuram facit, fusor. *Not. Tir.* p. 62. Fusura, fusurarius. *F.*]

FŪSUS, a, um, part. a *fundo*, *is*, χυθεὶς, effusus. *Cic. Or.* 2, 77. Fusus sanguis in corporibus. *Val. Fl.* 5, 243. Fulgor fusus ab auro. Et 7, 610. fusus clangor. *Ov. Met.* 11, 247. vinum super aequora fusum. ℙ Item dissipatus, dispersus. *Caes. B. G.* 1, 44. Copiae proelio fusae. *Cic. Phil.* 14, 1. Exercitus hostium caesus fususque. *Id. Off.* 3, 31. *extr.* Hostes fusi et fugati. *Id. Sext.* 42. Ut homines fusi per agros et dispersi vagarentur. ℙ Item stratus, jacens. *Virg. A.* 1, 218. Fusi per herbam. *Id. ib.* 6, 423. Fusus humi. *Stat. Th.* 1, 407. Fusus humo gelida. *Ov. Pont.* 3, 3, 8. Fusa membra toro. *Id. Met.* 12, 319. Fusus in Ossaeae villosis pellibus ursae. ℙ Item prostratus, afflictus. *Sil.* 4, 233. multo vix fusum vulnere Breucum. Et 7, 31. Fusus vulnere equi. [*Fusa armamenta* ap. *Suet. Aug.* 17. non sunt in mare projecta, ut *Bernecc.* visum, sed tempestate confusa et in navem deturbata. *B. Crus.*] ℙ Item liquefactus, solutus, fluens. *Plin.* 34, 11, 24. Fusum aes. *Cic. N. D.* 2, 29. *f.* Aer tum fusus et extenuatus sublime fertur, tum concretus in nubes cogitur. *Cels.* 1, 3. *med.* Melior est in juvene fusior alvus, in sene adstrictior. ℙ Item diffusus, expansus. *Virg. A.* 10, 137. Fusi crines. [*Tibull.* 2, 5, 66.] *Ov. Fast.* 2, 739. fusae per colla coronae. *Plin.* 12, 17, 39. Fusa cupressus. *Id.* 8, 54, 80. Fusa late cauda. *Val. Fl.* 8, 93. fusis circum projecta lacertis. *Lucan.* 4, 670. non fusior ulli Terra fuit domino, *h. e.* non latius regnum. *Virg. A.* 6, 440. partem fusi monstrantur in omnem Lugentes campi. Et 10, 838. fusus propexam in pectore barbam, *h. e.* barbam habens fusam in pectus. [*Tibull.* 1, 7, 46. Fusa sed ad teneros lutea palla pedes. V. intpp. ad h. l. *Suet. Aug.* 73. Togis usus est neque restrictis, neque fusis, *h. e.* non fluxiore cinctura, ut *Id. Caes.* 45 loquitur.] *Liv.* 38, 21. Gallorum fusa et candida corpora, *h. e.* minime rugosa, sed extensa, et laevia. ℙ Translate. *Cic. Off.* 1, 28. Ut illud quod ad omnem honestatem pertinet, decorum quam late fusum sit, appareat. *Id. Or.* 2, 54. Genus facetiarum aequabiliter in omni sermone fusum. Et 38. Genus sermonis non liquidum, non fusum ac profluens, sed exile, aridum, concisum, ac minutum. Et 15. Genus orationis fusum atque tractum, et cum lenitate quadam aequabili profluens. [*Sensum hh. vv. explicat *Ernest.* in *lex. technol. Lat. rhet.* p. 185. sq.] *Quint.* 9, 4, 138. In locis ac descriptionibus fusi ac fluentes, in epilogis plerumque dejecti, et infracti. Et *ib. paulo ante* Demonstrativum genus fusiores habet liberioresque numeros. *Id.* 10, 1. Dulcis, et candidus, et fusus Herodotus, *h. e.* copiose, et bene fluens. Et *mox* Plenior Demosthene Aeschines, et magis fusus. *Id.* 11, 1. Quamquam sit fusus locus, tractetur a philosophis latius, *h. e.* abundans rerum, et copiosus. Sic *Gell.* 2, 26. Lingua Graeca prolixior, fusiorque, quam nostra. *Quint.* 11, 3. post init. Fusa vox. Et *post multa.* Vox in egressionibus fusa, et securae claritatis: cui opponitur contracta. ℙ *Virg. A.* 7, 421. Turne, tot incassum fusos patiere labores? ℙ [*Fusus* fuit etiam cogn. patriciae gentis Furiae. *Fasti Capitol.* ap. *Grut.* 290. M. Furius Fusus. *F.*]

FŪSUS, i, m. κλωστήρ, instrumentum, quod mulieres nendo digitis volvunt: a *fundendo*, quia per ipsum funduntur fila. *Plin.* 8, 48, 74. Colus compta, et fusus cum stamine. *Id.* 11, 23, 27. Lanam tenuari in fila junceo fuso. *Virg. A.* 4, 348. fusis mollia pensa devolvere. *Ov. Met.* 6, 22. levi teretem versabat pollice fusum. [*Tibull.* 2, 1, 64. Fusus et apposito pollice versat opus.] *Hieron. ep.* 107. *n.* 10. et *Prud.* περὶ στεφ. 10, 239. rotare fusos. ℙ A poetis tribuitur Parcis, quae nere dicuntur humanae vitae stamina. *Virg. Ecl.* 4, 46. Talia saecla, suis dixerunt, currite, fusis Concordes stabili fatorum numine Parcae. *Ov. Her.* 12, 3. Tunc, quae dispensant mortalia fila, Sorores, Debuerant fusos evoluisse meos. ℙ Pagana lege in plerisque Italiae praediis cautum erat, ne per itinera ambulantes feminae torquerent fusos, aut omnino detectos ferrent, quoniam credebatur adversari id omnium spei, praecipueque frugum. Risu digna superstitio, quam refert *Plin.* 28, 2, 5. ℙ A similitudine machina est volvendis oneribus apta. *Vitr.* 10. 6. *f.* Circa lapidem fusos sextantales ad circinum compegit: deinde circa fusos funem involvit, et bubus junctis funem ducebat, etc. ℙ [Neutro genere utitur *Symmach. Laud. in Gratian. Aug.* (ed. *A. Maio*) 9. Jamdudum aureum saeculum currunt fusa Parcarum. *F.*]

FŪSUS, us, m. fundendi actio, fusio, ut Fusus aquae, *Varr. L. L.* 4, 26.

FŪTĀTIM, adv. profusim. *Pl. Truc.* 4, 4, 29. Id quoque interim futatim nomen commemorabitur, *h. e.* saepe. Alii aliter interpretantur, aut legunt. V. INTERDUATIM.

FŪTĬLĒ, adv. idem quod futiliter. *Pl. Stich.* 2, 2, 73. Enimvero, Gelasime, opinor, provenisti futile. *Ennius* ap *Non.* 11, 39. Ut quod factum est futile, amici, nos feramus fortiter.

FŪTĬLĒ, is, n. vas quoddam lato ore, fundo angusto, et acuto, quo utebantur in sacris deae Vestae: a *fundendo*, quod illud ministri sacrorum non deponerent, sed instabile esset, et, si positum esset, statim aqua funderetur. Aqua enim ad sacra Vestae in terra non ponebatur, quod si fieret, piaculum erat. Igitur excogitatum est vas, quod stare non posset. *Lact. Plac.* ad *Stat. Th.* 8, 297. et *Donat.* in *Ter. Andr.* 3, 5, 3. et *Phorm.* 5, 1, 19.

FŪTĬLIS, e, adj. χυδαῖος, qui facile fundit, et liquorem infusum non continet, sed protinus emittit. Hinc de canibus metu concacantibus *Phaedr.* 4, 17. Illi autem, qui miserunt vos tam futiles, etc. ℙ Item qui facile funditur, et frangitur. *Virg. A.* 12, 740. Mortalis mucro, glacies ceu futilis, ictu Dissiluit. ℙ Translate dicitur de homine vano, et levi, qui continere tacenda non potest, quique facile loquitur, et nihil praestat. *Festus:* Futiles dicuntur, qui silere tacenda nequeunt, sed ea effundunt: sic et vasa futilia a fundendo vocata. (V. v. praec.) *Ter. Andr.* 3, 5, 3. Servon' fortunas meas me commisisse futili? *Virg. A.* 11, 339. consiliis habitus non futilis auctor. *Cic.*

Div. 1, 19. Irrideamus haruspices: vanos, futiles esse dicamus. *Id. N. D.* 1, 8. Futiles commenticiaeque sententiae. *Id. Fin.* 3, 11. Quis non odit sordidos, vanos, leves, futiles? *Id. Tusc.* 4, 17. Nec alacritate futili gestiens deliquescat. *Gell.* 13, 24. *med.* Est hoc inane admodum et futile. *Id.* 4, 8. Competitores imbelles et futiles. Et 1, 15. Leves, et futiles, et importuni locutores. *Enn.* ap. *Non.* 11, 16. Severiter suspectionem ferre falsam, futilium est. ℙ Ponitur et pro inutili, supervacuo, et nullius pretii ac momenti. *Phaedr.* 5, 2. Nunc conde ferrum, et linguam pariter futilem. *Gell.* 16, 12. Res futiles et frivolae. *Plin.* 33, 2, 8. Futili paene de causa. ℙ Item pro vano, irrito. *Sil.* 15, 794. Haec Nero, et intorquet jaculum: nec futilis ictus. Nam latere extremo cuspis librata resedit.

FŪTĬLĬTAS, atis, f. φλυαρία, vanitas, levitas, inutilitas. *Cic. N. D.* 2, 28. Et plena sunt futilitatis, summaeque levitatis. [**Heind.* e codd. scripsit *scurrilitatis*, improbante *Orell.*]

FŪTĬLĬTER, adv. vane, inutiliter, frustra. *Appul. Apol.* post princip. Futiliter blaterata. Adde *Non.* 11, 39.

FŪTĬO, is, a quo *effutio*, agnoscĭtur a *Prisc.* 4, 631. sed nullo firmatur auctore.

FŪTO, as, a. 1. *Festus:* Futare, arguere est: unde et confutare. Sed Cato hoc pro *saepius fuisse* posuit.'

FŪTUM, i, n. vas aquarium, quo in triclinio allatam aquam infundebant. V. NANUS et FUTILE, is.

FŬTŬO, is, ui, utum, a. 3. βινέω, Veneri operam do: a φυτεύω, planto. *Catull.* 97, 9. Hic futuit multas. *Mart.* 10, 81. Cum duo venissent ad Phillida mane fututum. *Id.* 9, 3. Ducitur addictus, te futuente, cliens.

FŪTŪRUS, a, um, part. verbi *sum*, ab antiquo *fuo*, ἐσόμενος, qui erit, qui eventurus est. *Cic. N. D.* 2, 4. *f.* Signa ostenduntur a Diis rerum futurarum. *Id. Off.* 2, 9. Futura prospicere. *Virg. A.* 4, 508. haud ignara futuri. *Colum.* 11, 1. Docendus, et multis prius experimentis inspiciendus erit, futurus villicus, *h. e.* qui debebit, aut volet esse villicus. *Liv.* 6, 12. *med.* Si quid Dii, vatesque in futurum vident.

FŬTŪTĬO, onis, f. actus futuendi. *Catull.* 32, 7. et *Mart.* 1, 107.

FŬTŪTOR, oris, m. qui futuit. *Mart.* 1, 92. et 7, 30.

FŬTŪTRIX, icis, f. quae quasi futuit, vel fututionem imitatur. *Mart.* 11, 22. Fututrix manus. *Id. ib.* 61. lingua.

FŬTŪTUS, a, um, part. a *futuo*. Ap. *Mart.* 3, 87. et saepe alias.

FŪVI pro *fui*, V. in FUAM.

G

G Septima Latinorum littera, una ex mutis, cognata est litterae C, a qua originem habet. *Nova consonans* dicitur a *Diom.* 2, 417., quia multo tempore Latini ea caruerunt, C litteram ejus loco adhibentes, sed duplici potestate, scilicet in quibusdam vocibus, ut C nunc habet, in aliis ut G. ['Hinc in *inscr. Drill. macestratus* pro *magistratus*, *leciones* pro *legiones*. Sic confunduntur etiam in cdd. *g* et *c*. V. *Spald.* ad *Quint.* 10, 1, 4. et *ib.* 3, 17.] Tandem post quingentos fere annos ab U. C. Spurius quidam Carvilius, ut est ap. *Plutarch. de Quaest. Rom. n.* 54. parvo apice inferius litterae C adjecto in iis vocibus, quae G sonum habebant, eam in Latium invexit. Remansit tamen in quibusdam vocibus, ut in *Cajus*, *Cnaeus*, licet per G efferantur, ut suo loco dictum est. Plura hac de re *Noris.* in *Cenotaph. Pis. dissert.* 4. *c.* 5. ℙ Aliquando pro N. scripta fuit, ut *aggulus*, *aggens*, *agguilla*, *iggerunt*, ut ex *Varrone* docet *Prisc.* 1, 556. [*ℙ In notis signif. *G. Gajus.* V. *inscr.* ap. *Orell.* 467. 1660. et al. — *Galliarum*, v. ap. *eund.* 459. ibique doctiss. hujus inscriptionis interpretationem *Hagenb.* — *Gallica.* 441. — *Gemina.* 1214. *Grata* 5057. — *Genio.* 4878. — *Germania.* 1767.]

G A

[GĀĀ, ae, m. cogn. R., quod fortasse est a γᾶ, Dorice pro γῆ, terra. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 2. *n.* 2. A.' Memmius Gaa. Alia ap. *Viscont. Mus. Pio-Clem. T.* 1. p. 73. T. Coccejus Gaa. *F.*]

*GABA, ae, f. opp. Galilaeae, quod *Gabe* audit *Plin.* 5, 18. et *Gabba* 12, 17. In Syria ponere videtur *Plin. B. A.*

*GABALA, ae, f. opp. Seleucidis vel Antiochiae, prope Laodiceam. *Anton. Itin. Gabala, orum, n. plur.* audit *Plin.* 12, 25. et *Gabale, es, ib.* 5, 21. Τὰ Γάβαλα est *Straboni. B. A.*

*GABALE, es. V. v. praec.

[GĂBĂLĬCUS, a, um, et

GĂBĂLĪTĀNUS, a, um, adj. ad Gabalos pertinens, Galliae Aquitanicae populos, quorum mentio est ap. *Caes. B. G.* 7, 64. et 65. *Gabalicus* pagus ap. *Plin.* 11, 42, 97., et *Gabalitana civitas* ap. *Sidon. ep.* 5, 13. est eorum urbs primaria, quae nunc *Gévaudan*, olim Gabalum, et Andericum. ℙ *Gabalitani, orum* sunt illius regionis incolae ap. *Sidon. l. c.* et *ep.* 7, 6. *med. F.*]

GĂBĂLĬUM, ii, n. genus plantae aromaticae apud Arabes. *Plin.* 12, 21, 45.

GABALUS, i, m. σταυρός, crux, sive patibulum: [est ab Hebr. גבל *gabal*, terminavit; etenim palus, qui olim pro cruce habitus est, terminus etiam fuit: et Graecis ὅρος est mons, ὅρος vero terminus. *F.*] *Varr.* ap. *Non.* 2, 373. Nos barbari, quod nocentes in gabalum suffigimus homines, vos non barbari, quod noxios absolvitis? ℙ Gabalus etiam dicitur homo sceleratus, et cruce dignus. *Macrinus Imp.* ap. *Capitol. in ejus Vita* 11. Qualis Latinus gabalus iste fuit.

GĂBĂŎNĪTĬCUS, a, um, adj. ad Gabaonitas pertinens, qui sunt incolae Gabaon, urbis Palaestinae in Tribu Beniamin. *Sidon. ep.* 9, 8. Ut agminibus vestris famulaturi, vel sub Gabaoniticae servitutis occasione jungamur. V. *Biblia Jos.* 9, 17.

GĂBĂTAE, arum, f. plur. γάβαθα, vasa concava, eduliis, pulmentariisque apta: a *cavus*, quasi *cavatae*, non a voce Graeca allata, quia hanc posteriores Graeci a Romanis acceperunt, uti censet *Voss.* in *Etym. Mart.* 7, 48. Transcurrunt gabatae, volantque lances. *Id.* 11, 31. Sic implet gabatas, paropsidasque.

*GABĀZA, regio Scythiae, ultra mare Caspium, vel in Sogdiana. *Curt.* 8, 4. *in. B. A.*

GABBĂRAE vel Gabbares, cadavera apud Aegyptios pollinctorum arte delibuta, arefacta, et a corruptione immunia, *Mumien*, teste *August. serm.* 120. de divers. 12. Sed vox exotica est, et minime Latina: et praeterea in MSS. *Augustini* eo loco deest. ℙ Gabbarus in *Gloss. Isid.* exponitur insulsus, barbarus. Sed hoc item barbarum est. ℙ *V. *Aringhi Rom. Subterr.* P. et 1, 2. *Kirchmann. de Fun. Rom.* 1, 8. et *Salmas.* ad *Solin.* p. 744 et 850. Origo videtur קבר, *sepulcrum. B. A.*

*GABELLUS, i, fluvius Italiae, in Gallia cispadana, circa Mutinam, in Padum influens. *Plin.* 3, 16. Hodie est *Secchia. B. A.*

[GABĒNI, orum, m. plur. incolae urbis Gabae in regione Trachonitide, in cujus nummis apud *Eckhel. D. N. V. T.* 3. p. 344. ΓΑΒΗΝΩΝ. *Plin.* 5, 43, 19. Inde Cyrrhestice habet Cyrrhum, Gazatas, Gindarenos, Gabenos. *F.*]

GĂBĬENSIS, e, adj. ad Gabios pertinens, ut Gabiensis ager, *Plin.* 2, 94, 96. *Al. leg. *Gabinensis. B. A.*

GĂBĬI, orum, m. plur. Col. et urbs olim Latii, in via Praenestina, media inter Romam ad Occ. et Praeneste ad Or. ad XII. M. P., ubi nunc *Campo Gabio.* Conditi fuere a Siculis, idest a Galacto, et Bio fratribus, ut *Solin.* 2. tradit. Qua arte eos Tarquinius Superbus subegerit, narrat *Liv.* 1, 53. et 54.

GĂBĪNĬĀNUS, a, um, adj. ad Gabinium pertinens, quod est nomen propr. civis R., ut *Gabiniani milites* ap. *Val. Max.* 4, 1. *n.* 15. [et *Gabiniana via* in *Inscr.* ap. *Spon. Miscell. antiq.* p. 179. Ti. Caesar Divi Augusti F. Augustus Imp. viam Gabinianam ab Salonis Andetrium aperuit, et muniit per legionem VII. h. e. *da Salona a Clissa. F.*]

GĂBĪNĬUS, a, um, adj. Gabinianus, ut Gabinia lex, *Cic. Leg.* 3, 16. et alibi. Haec lata fuit a Q. Gabinio trib. pleb., Pisone et Popilio Coss. circa A. U. DCXIV., ut comitiis, quibus magistratus creabantur, populus non voce, sed tabella suffragium ferret. Aliae fuerunt Gabiniae leges de nocturnis coetibus, de bello piratarum, etc. V. *Hotoman. de Legib. Rom.* et *Pitisc. in Lex.*

GĂBĪNUS et Gabinius, a, um, adj. ad Gabios pertinens, ut Gabina urbs, *Ov. Fast.* 2, 709. Gabina Juno, *h. e.* quae Gabiis colebatur, *Virg. A.* 7, 682. Haec *Gabinia* dicitur in *Inscr.* ap. *Grut.* 1069, 1., si genuina haec lectio habenda est. Gabina vicinitas, *Cic. Planc.* 9. Gabina res, *Liv.* 1, 54. ℙ *Gabini, orum*, ejus urbis incolae, *Id. ib.* ℙ De Gabino cinctu V. CINCTUS, us. ℙ *Gabina via*, eadem ac Praenestina, Roma Gabios ferebat, incipiens olim a porta Exquilina, deinde a Praenestina. Memoratur a *Liv.* 2, 11., 3, 6. et 5, 49. *Inscr.* ap. *Grut.* 150, 8. P. Scaptius P. F. Gabinam viam ornari, ac refici sua impensa curavit. ℙ *Gabinum saxum*, vel *Gabinus lapis* similis est Albano, (de quo V. ALBANUS) effoditurque prope lacum Gabinum, nunc *di Pantano*. *Tac. A.* 15, 42. Aedificia ipsa, certa sui parte, sine trabibus, saxo Gabino, Albanove solidarentur, quod is lapis ignibus impervius est. *F.*]

*GABRI, orum, populi Scythici, in Asia ult., ultra Moeotidem paludem. *Plin.* 5, 7. *B. A.*

*GABROMĂGUS, i, Norici oppidum. *Ant. Itin.* et *Tab. Peut. B. A.*

*GADAGALE, es, Africae opp., in confinio Aegypti atque Aethiopiae. *Plin.* 6, 29. *B. A.*

*GADARA, orum, τὰ Γάδαρα, opp. Palaestinae, postea Syriae, in regione Decapolitana, ad lacum Genezaret. *Plin.* 5, 18. *B. A.*

GĀDES, ium, f. plur. insula parva Hispaniae Baeticae, in mari oceano, proxima continenti cum urbe cognomine, olim Col. R. parva, sed munita, in parte Occ. insulae, condita a Tyriis, cum arce et portu capacissimo, ubi emporium celebre. Usurpatur in plur. numero, quia, ut *Plin.* 4, 22, 36. tradit, duae insulae fuere, major Erythia etiam dicta, distans freto DCC pedum a continente; minor huic adjacens, unius tantum stadii euripo interlabente. *Hor. Od.* 2, 2, 9. Latius regnes avidum domando Spiritum, quam si Libyam remotis Gadibus jungas. *Juven.* 10, 1. Omnibus in terris, quae sunt a Gadibus usque Auroram et Gangem. *Stat. Silv.* 3, 1, 183. Gades vocat *cubilia Solis*, quia in parte extrema occidentali Europae sitae sunt. *Mart.* 1, 62. jocosas appellat, et 5, 77. improbas, quia frequentes inde Romam ventitabant meretriculae, lascivis modis saltare et canere peritae. Sic *Id.* 6, 71. Edere lascivos ad Baetica crusmata gestus, Et Gaditanis ludere docta modis. Et 3, 63. Gaditana cantica. Adde *Juven.* 11, 162. et *Stat. Silv.* 1, 6, 71. qui *tinnulas Gades* dixit, quia et cantu peritae erant puellae Gaditanae, et crispum latus doctae movere sub crotalo. ℙ In sing. num. *Plin.* de majori loquens *l. c.* In ipso capite Baeticae, ab ostio freti pass. XXV. mill. Gadir. ℙ Poeni et Tyrii *Gadir*, vel *Gaddir* dicunt pro *Gades:* quod nomen apud eos sepem significat. *Plin. l. c.* et *Sall. fr.* ap. *Prisc.* 5, 648. et 698. Est autem neutrum indeclinabile. *Prisc. ib.* ℙ Latini etiam Tartesson appellaverunt. *Plin. ib.* et *Sall. fr.* ap. *Don.* ad *Ter. Eun.* 3, 1, 11.

GĀDIR. V. in v. praec.

GĀDĪTĀNUS, a, um, adj. Γαδειρικός, ad Gades pertinens. *Cic. Balb.* 18. Gaditanus populus. *Plin.* 2, 103, 106. Gaditanus oceanus. *Id. prooem. l.* 3. Gaditanum fretum. *Cic. Att.* 7, 7. *med.* Gaditanus a Mitylenaeo adoptatus, *h. e.* L. Cornelius Balbus Gadibus ortus a Theophane Mitylenaeo. ℙ *Gaditani, orum*, Gadium incolae. *Cic. Balb.* saepe. ℙ De Gaditana lascivia in GADES dictum est. *Plin. ep.* 1, 15. At tu apud nescio quem ostrea, vulvas, echinos, Gaditana maluisti, *h. e.* delicias Gaditanas. Al. leg. *Gaditanas*, h. e. puellas.

*GAEŌDES, ae, m. lapis ex actitarum genere. *Plin.* 36, 19. Al. leg. *geodes. B. A.*

GAESĀTUS. V. in GAESUM.

GAESI, viri fortes a Gallis dicuntur: a *gaesum.* *Serv.* ad *A.* 8, 660.

GAESUM, i, n. γαισόν, γαισός, jaculum grande longe feriens, proprium Gallorum Alpes incolentium, sed ab aliis quoque gentibus usurpatum. *Festus* grave jaculum interpretatur. *Hesych.* et *Poll.* 7, 33. δόρυ ὁλοσίδηρον, hastam totam ferream. *Liv.* 8, 8. gaesa ab hastis distinguit: et sane inter jacula potius, quam inter hastas referenda videntur. *Caes. B. G.* 3, 4. Gaesa in vallum conjicere. *Virg. A.* 8, 661. Alpina gaesa. *Liv.* 26, 6. Cui suos ante prima signa adhortanti summum pectus gaeso ictum est. ℙ Hinc Gaesatorum exercitum memorat *Oros.* 4, 13. (*h. e.* gaesis armatorum), nomenque esse ait non gentis, sed mercenariorum Gallorum. ℙ *Stat. Th.* 4, 64. gaesa Graecis, *Sil.* 2, 444. etiam Afris tribuit. Observandum est autem, ubicumque hoc telo quis armatus describitur, bina ei gaesa assignari. *Varr.* ap. *Non.* 18, 19. *Virg. l. c.* etc. ℙ Scribitur et *gesum:* atque ita habent *Festus*, *Non. l. c.* et alii.

*GAESUS, i, m. flumen Ioniae. *Mela* 1, 17. Idem quod *Γαίσων* audit *Herod.* et *Athen.* ut censet *Vossius* ad *Melae l. c. Gessus* appellatur a *Plin.* 5, 29. *B. A.* [*An hodie sit *Kali — Beck — Osmak*, dubitatur a *Mannerto Geogr. ant.* Vol. 6. T. 3. p. 266.]

GAETŪLĬĀ, ae, f. *Plin.* 5, 4, 4. V. GAETULUS.

GAETŪLĬCUS, a, um, adj. Gaetulus. *Plin.* 6, 31, 36. Juba Gaetulicam purpuram tingere instituerat. *Id.* 35, 6, 26. Gaetulicum purpurissum. V. v. sq. ℙ *Gaetulicus* cognominatus est Cn. Cornelius Cossus Lentulus (qui consul fuit una cum L. Pisone Augure an. U. C. DCCLIII.) ob devictos auspiciis Augusti Gaetulos Syrtium accolas, ut narrat *Flor.* 4. *c. ult.* Adde *Juven.* 8, 26. ℙ Scribitur et *Getulicus.*

GAETŪLUS, a, um, adj. ad Gaetuliam pertinens, quae regio est Africae: cujus populi Gaetuli. Hi varias ibi sedes obtinuerunt. Nam et in Mauritania Caesariensi, Massaesylis contermina, ponuntur a *Plin.* 21, 13, 45., et prope Aegyptum, atque Aethiopes, atque adeo sub sole magis, haud procul ab ardoribus, ut loquitur *Sall. Jug.* 21., hoc est prope zonam torridam, a *Mela* 1, 4. et *Plin.* 5, 4, 4. et *ib.* 8, 8., et ad Syrtes a *Floro* 4, 12., et in Massaesylia ipsa a *Plin.* 5, 2, 1., et aliis in locis *alibi.* Feri admodum habiti sunt, fugaces, raptoque victitantes. *Sall. l. c.* Africam

initio habuere Gaetuli, et Libyes, asperi incultique: quibus cibus erat caro ferina, atque humi pabulum, uti pecoribus. *Lucan.* 4, 677. Autololes, Numidaeque vagi, semperque paratus Inculto Gaetulus equo. *Mart.* 10, 20. Gaetula mapalia. *Plin.* 8, 16, 21. Gaetulus pastor. *Virg. A.* 5, 192. et 351. Gaetulae Syrtes. *Hor. Od.* 3, 20, 2. Leaena Gaetula. ¶ Secundum Gaetula litora, *h. e.* circa oceanum, qui extremam Mauritaniam alluit, optimi capiebantur murices, ex quibus pretiosus color purpurae fiebat tingendis lanis, ut *Plin.* 9, 36, 60. docet. Hinc *Hor. Ep.* 2, 2, 181. et *Ov. Fast.* 2, 319. vestes Gaetulo murice tinctas. *Sil.* 16, 177. Gaetulisque magis fucaret vellus ahenis. ¶ Aliquando *Gaetulus* pro Afro universim ponitur. *Claud. Rapt. Pros.* 1, 148. Gaetula Thetis, *h. e.* mare Libycum. *Id. B. Gild.* 57. Pensabam Pharium Gaetulis messibus annum. ¶ Scribitur et *Getulus*, [sed rectius cum diphthongo. *F.*]

*GAGAE, arum, opp. Lyciae. *Plin.* 5, 22. Dicitur et *Gaga*. *B. A.*

GĂGĀTES, ae, m. γαγάτης λίθος, lapis nomen habens loci, et amnis Gagis Lyciae: niger est, planus, pumicosus, non multum a ligno differens, levis, fragilis, odore, si teratur, gravis: fictilia ex eo inscripta non delentur: cum uritur, odorem sulphureum reddit: mirumque, accenditur aqua, oleo restinguitur: fugat serpentes ita, recreatque vulvae strangulationes: deprehendit sonticum morbum, et virginitatem, suffitus, etc. Haec fabularum similia *Plin.* 36, 19, 34. *Appul. Apol.* Cum incensus gagates lapis pulcre et facile hunc morbum *(comitialem)* exploret; cujus odore etiam in venaliciis vulgo sanitatem aut morbum venalium experiantur. [**Gagatkohle, Glanzkohle.*]

*GAGAUDE, es, insula Aethiopiae, sub Aegypto. *Plin.* 6, 29. *B. A.*

GAJUS, Gaja. V. CAJUS.

[GĂLACTĪNĒ, es, f. γαλακτίνη, lactea, quae lactis candorem imitatur. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 381. *n.* XXXVII. Marcia Galactine. *F.*]

GĂLACTĪTES, ae, m. V. v. seq.

GĂLACTĪTIS, itidis, f. γαλακτίτης λίθος, gemma colore lactis, quae trita lactis succum ac saporem habet. *Plin.* 37, 10, 59. *Sic *Hard.* more suo. In ed. *Elzev.* impressum *Galactites*. *B. A.*

*GALACUM, i, opp. Britanniae, in reg. Brigantum. *Anton. Itin. B. A.*

GĂLAESUS. V. GALESUS.

*GALANIS, is, opp. Phoeniciae vetustum. *Plin.* 2, 91. *B. A.*

GĂLANTHIS, idis, f. Γαλανθὶς, puella fuit, ministra Alcmenes, matris Herculis, quae cum Lucinam mendacio decepisset, deceptamque risisset, ab ea in mustelam (h. e. in γαλῆν) conversa est. *Ov. Met.* 9, 306. et sqq.

GĂLĂTĂ, ae, m. Γαλατὴς, qui est ex Galatia, regione Asiae minoris, inter Bithyniam, Cappadociam et Phrygiam, a Gallis dicta, qui Γαλαταὶ Graecis (a γάλα, lac, ob candorem corporis, teste *Liv.* 35, 21. et *Virg. A.* 8, 660. vel potius a *Celta*, littera *C* in *G*, et prima vocali *e* in *a* conversa, et secunda addita), qui ex Gallia in ea loca transmigrarunt: quae Gallograecia et Galatia nominata est. *Claud.* in *Eutrop.* 1, 59. Hinc fora venalis, Galata ductore, frequentat. *Cic. Att.* 6, 5. Galatarum, Pisidarum, Lyciorum auxilia. ¶ **Galata*, *ae*, f. insula maris Mediterranei, prope Africam propriam vel Numidiam, e regione Tabracae urbis. *Mela* 2, 7. *med. Plin.* 3, 8. et 5, 7. *B. A.*

GĂLĂTĒĂ, ae, f. Γαλάτεια, Nympha marina, Nerei et Doridos filia: a γάλα, lac, propter candorem. In fabulis est, amasse Acin, et ipsam a Polyphemo fuisse adamatam. V. ACIS. ¶ Ap. *Virg. Ecl.* 1, 3, 7. et 9. nomen est puellae rusticae.

GĂLĂTĬĂ et Galatīa, ae, f. Γαλατία et Γαλάτεια, regio Asiae minoris, ubi Galatae populi. V. GALATA. *Stat. Silv.* 1, 4, 76. Hunc Galatia vigens ausa est incessere bello. ¶ [*Fuit et Galatia Italiae opp. inter Capuam et Caudium. *Liv.* 26, 5.]

GĂLĂTĬCOR, aris, dep. 1. Galatarum more Judaicas caeremonias Christianis ritibus admiscere. Verbum fictum a *Tert. adv. Psych.* 14., quemadmodum Latini *graecari* dixerunt.

GĂLĂTĬCUS, a, um, adj. ad Galatiam pertinens. *Plin.* 29, 2, 9. Galatica lana. *Id.* 20, 13, 51. Galatica ruta. *Id.* 21, 21, 92. Galaticum abrotonum. *Colum.* 2, 9. *med.* Alterum genus hordei est, quod alii distichum, galaticum nonnulli vocant, ponderis et candoris eximii, adeo ut tritico mixtum egregia cibaria familiae praebeat. *Tert. Pall.* 4. *f.* Galaticus rubor, *h. e.* color rubens ex tinctura cocci, quod est granum in Galatia nascens tingendis purpura lanis maxime laudatum, ut *Plin.* docet 9, 41, 65. et alibi.

GĂLAXĬAS, ae, m. γαλαξίας, lapis Aegyptius, al. galactites, lactei coloris, intercurrentibus sanguineis aut candidis venis. *Plin.* 37, 10, 59. ¶ Item via lactea in coelo. *Macr. Somn. Scip.* 1, 4. *f.* et 9.

GALBĂ, ae, f. vermiculus mirae exilitatis, qui nascitur in aesculis: [*Secundum *Billerb. der Aeschenbohrer*, vel: *die Larve des Aeschenspinners*, Bombyx aesculi, L.] a colore gallo, ut ait *Suet. Galb.* 3., qui ibidem addit, galbas a Gallis appellari etiam homines praepingues. Hinc nomen inditum Sergio Galbae septimo R. imperatori. ¶ *Cogn. fuit Sulpiciorum, ut Serv. Sulpicius Galba, orator, is qui Consul fuit cum M. Aemilio Scauro. *Cic. de Or.* 2, 5. et 3, 7. *Id. Brut.* 21. et al. ¶ Servii Galbae, proavi Imperatoris, meminit *Cic. Fam.* 6, 18. et 13. *Phil.* 14. etc. ¶ Fuit et Galba nomen regis Suessionum; de quo *Caes. B. G.* 2, 4. et 13. *B. A.*

GALBĀNĀTUS, a, um, adj. galbano indutus. *Mart.* 3, 82. Jacet occupato galbanatus in lecto: Cubitisque trudit hinc, et inde convivas. Al. leg. *galbinatus*. V. in GALBANUM.

GALBĀNĔUS, a, um, adj. ex galbano. *Virg. G.* 4, 264. Hinc jam galbaneos suadebo incendere odores. Et *ib.* 3, 415. Galbaneoque agitare graves nidore chelydros.

GALBĀNUM, i, n. γάλβανον, χαλβάνη, ab Hebr. חֶלְבְּנָה *chelbenà*, quod a חֵלֶב pinguedo, quia pingue est instar resinae: succus, seu lacrima ex arbore ferulaceo cognomine destillans resinae modo, in Amano Syriae monte. Quod maxime laudant cartilaginosum, purum, ad similitudinem hammoniaci, minimeque lignosum. Sincerum si uratur, fugat nidore serpentes. *Plin.* 12, 25, 56. qui 24, 5, 13. varios ejus recenset usus in medicina. *Lucan.* 9, 916. Hic ebulum stridet, peregrinaque galbana sudant. Adde *Calpurn. Ecl.* 5, 89. [*Bubon galbanum *L.*] ¶ In vulgata *Eccli.* 24, 21. dicitur *galbanus*. ¶ Item genus vestimenti delicatioris, fortasse a colore galbani, vel a *galbus*, quod in *Gloss. Philox.* exponitur χλωρὸς, viridis, seu herbacei coloris, uti docet *Lips. Elector.* 1, 13. *f.* Porro cum virilium togarum color esset albus, *h. e.* nativi coloris lana; alter ille viridis et herbaceus feminarum fuisse videtur, virorumque effeminato vestitu utentium. *Juven.* 2, 95. vitreo bibit ille Priapo, Reticulumque comis auratum ingentibus implet, Caerulea indutus scutulata, aut galbana rasa. Hinc *galbanus* adjective pro effeminato. *Mart.* 1, 97. habeat et licet semper Fuscos colores, galbanos habet mores. *Salmas.* ad *Lamprid.* in *Alex. Sev.* 41. legit *galbinum*, qua vestem coloremve significat: nihil enim commune habere cum *galbano*, lacrima: sed esse a *galbus*, seu *galbeus*, et ut est in *Gloss. Phil. galvus*, et *galveus*, χλωρὸς, viridis, glaucus: item flavus, aut luteus: χλωρὸς, enim tum viridem significat, tum colorem eum, qui in herbis arescentibus et flaccescentibus, pallore ad flavum, seu aureum accedente, apparet. Eadem ratione *galbinatus* legi vult apud *Mart.* pro *galbanatus*: et *galbinos mores* pro *galbanos* ap. *eund. l. c.* Porro *tunicam galbinam* ap. *Vopisc. Aurel.* 34. idem *Salmas.* vult esse non viridis, sed aurei coloris, quia ibi de imperatoris ornatu sermo est. In illo *Petronii in fr. Tragur. Burm.* 67. galbino succincta cingillo: galbinum de alterutro colore intelligere licet, seu viridi, seu luteo.

GALBĔI, orum, m. plur. Galbeos (*calbeos* habet *Festus*) armillas dicebant, quibus triumphantes utebantur, et quibus ob virtutem milites donabantur. V. CALBEI. Idem *Festus* in littera G habet: *Galbeum, ornamenti genus. Cato* ap. *eund. in Ruscum:* Mulieres opertas auro purpuraque, etc. coronas aureas, russeas fascias, galbeos, lineas, etc. ¶ Alia notio hujus nominis colligitur ex illo *Suet. Galb.* 3., ubi ejus appellationis originem quaerens, *alii*, inquit, *putant, quod in diuturna valetudine galbeo, i. e. remediis lana involutis assidue uteretur.* Videtur enim significare fasciam in armillae modum brachio circumdatam, in qua remedia, seu amuleta involuta essent.

[GALBĬĀNUS, a, um, adj. ad Galbam imperatorem pertinens. *Inscr.* ap. *Grut.* 75, 2. Fortunae conservatrici horreorum Galbianorum. Alia apud *Don. cl.* 7. *n.* 171. T. Flavio Encolpo Aug. L. Galbiano. Alia ap. *Fabr.* p. 215. *n.* 549. Aepolo *imperatoris Titi Augusti dispensatori* Galbiano. Hinc nimirum apparet, Encolpum, et Aepolum Galbae prius servos, deinde ab imperatore Tito manumissos fuisse. Porro *Notitia utr. imper.* memorat *Galbae horrea*, quorum vestigia adhuc Romae videre est ad radices collis Aventini Tiberim versus.

GALBĬNĂ. } V. in GALBANUM,
GALBĬNĀTUS. }

GALBĬNĔUS, a, um, adj. idem ac galbus: de quo in GALBANUM dictum est. *Veg. Vet.* 3, 2., ubi eryngium herbam in litore nascentem ait florem habere coloris galbinei, quem *Turneb.* 17, 8. scribit, ab eruditissimo herbario se accepisse, coloris esse caerulei dilutioris, et pallescentis: et *Salmas.* ad *Vopisc. Aurel.* 34. observat ex *Dioscoride*, colorem ejus fuisse aureum: qui fere cum caeruleo dilutiore et pallescente convenit.

GALBĬNUS. V. GALBANUM.

GALBŬLĂ, ae, f. ἴκτερος, avicula, quae uvis maturescentibus, calamis et retibus capitur: a *galbulus*, quia galbi, hoc est, viridis coloris est. Eadem vocatur *chlorion*. *Plin.* 30, 11, 28. *galgulum* videtur appellare, quem eundem facit, ac ἴκτερον. Sed *Plinii* locus corruptus videtur aliis, et *galbulus* reponendum esse eodem tamen sensu. *Mart.* 13, 68. Galbula decipitur calamis et retibus ales, Turget adhuc viridi cum rudis uva mero.

GALBŬLUS, a, um, adj. dimin. galbi, ut Galbula avis, ap. *Mart.* V. v. praec.

GALBŬLUS, i, m. pilula cupressi arboris, in qua semen reconditur. *Varr. R. R.* 1, 40. Non enim galbuli, qui nascuntur, etc. ¶ Item avis V. GALBULA.

GALBUS, a, um, adj. qui coloris est viridis vel flavi. V. in GALBANUM. ¶ De galbis nucibus ap. *Plin.* 15, 22, 24. V. dicta in CALVUS.

[GĂLĒ, es, f. γαλῆ, mustela. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 602. *n.* 25. Albonia Gale. *F.*]

GĂLĔĂ, ae, f. κόρυς, cassis, tegumentum capitis ad munimentum in bellis contra ictus ac tela. *Plin.* 7, 56, 57. Galeam, gladium, hastam Lacaedemonii invenere: videtur esse a γαλέη, mustela vel mustelina pellis: quod ex ejus corio galea olim fieret, ut eadem a Graecis etiam κυνέη, vocatur, quod e canis corio fieri soleret: ita quoque Itali *celata* appellant, quod *caelata opere Corinthio* esset, ut ait *Cic. loc.* mox *citand.* V. *Servii* locum in GALERUS. *Cic. Verr.* 2, 4, 44. Loricae galeaeque aeneae, caelatae opere Corinthio. *Virg. G.* 2, 142. galeis, densisque virum seges horruit hastis. *Id. A.* 8, 620. Terribilem cristis galeam flammasque vomentem. Et *ib.* 9, 365. (et *Caes. B. G.* 2, 21.) galeam habilem, cristisque decoram Induere. *Ov. Trist.* 5, 10, 25. Sub galea pastor junctis pice cantat avenis. *Virg. A.* 12, 537. Olli per galeam fixo stetit hasta cerebro. *Senec. Phoeniss.* 481. Galeam adstringere. *Val. Flacc.* 7, 626. Et galeae nexus ac vincula dissipat imae. Et 6, 365. molles galeae habenae. Et 379. Galea ferina, *h. e.* ex ferae corio facta, vel ferae pelle contecta. ¶ Per similitudinem dicitur de apice in capitibus gallinarum Africanarum. *Colum.* 8, 2. Africana rutilam galeam et cristam capite gerit: quae utraque sunt in meleagride caerulea. Quid differant *galea*, et *cassis*, V. CASSIS, idis. ¶ In sortitionibus militaribus galea pro urna utebantur. Testis *Virg. A.* 5, 490. et 498. ¶ Poculi quoque usum praebet militibus. *Propert.* 3, 10, 8. Potabis galea fessus Araxis aquam. *Tibull.* 2, 6, 7. erit hic quoque miles Ipse, levi galea qui sibi portet aquam. ¶ Fuisse veteribus galeas, quae faciem quoque tegerent [**mit Visir*], satis colligitur ex illo *Silii* 14, 636. galeis abscondunt ora, malusque, Ne sit spes hosti, velatur casside pallor. Et *Statii Theb.* 4, 20. galeis juvat oscula clausis Inserere. Et *Quint. decl.* 3, 12. Clausam galea faciem, et ad terrorem belli cristas minantes. ¶ [Fuit etiam nomen trieris in classe Ravennate, quod inditum ei fuisse apparet, quia ejusdem insigne galea erat; id enim innuere videtur *Ov. Trist.* 1, 10, 1. Est mihi, sitque, precor, flavae tutela Minervae Navis, et a picta casside nomen habet. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 364, 2. Phallaeus Dioclis F. guber*nator* de Galea trietris. Id populariter pro *de Galea triere* dictum videtur. Idem *Maffejus l. c.* hinc repetendam putat vocem *galéa* qua Itali, appellant navis cujusdam genus. ¶ Num *galea* pro femineo galero sit interpretanda vide in GALENUS. *F.*]

GĂLĔĀRĬĂ, a galearum similitudine dicta. *Festus:* ubi alii leg. *Galerita*. V. GALERITUS.

GĂLĔĀRĬI, orum, m. plur. inter calones ponuntur a *Veget. R. M.* 3, 6. *med.* fortasse quia galeas et cetera arma suggerebant militibus: vel intelligit duces calonum, et ob id galea armatos.

GĂLĔĀRIS, e, adj. ad galeam pertinens, ut Galearis reticula *Claud. Quadrigar.* apud *Non.* 3, 188.

GĂLĔĀTUS, a, um, adj. κορυστής, galea indutus. *Cic. N. D.* 1, 36. Et barbati quidem Jovis, galeatae Minervae. ¶ Accipitur etiam absolute pro milite galeato. *Juven.* 1, 169. galeatum sero duelli Poenitet. ¶ *Galeatus* prologus dicitur per metaphoram, in quo ea dicuntur, quae faciunt ad tuendam auctoritatem libri, cui praeponitur. Ita prologum suum inscripsit *Hieronymus*, quem S. Scripturae praefixit. Alii aliter explicant. V. *Voss. Inst. or.* 3, 2, 11. *f.*

*GALEDRAGON, i, n. herba, de qua *Plin.* 27, 10. V. *Hard.* ad h. l. *B. A.*

GĂLĒNĂ, ae, f. μολύβδαινα, plumbi et argenti vena communis, ut *Plin.* 34, 18, 53. et 33, 6, 31. docet. [**Bleiglanz.*] ¶ Paulo aliter *Id.* 34, 16, 47. Plumbi nigri origo duplex est. Aut enim sua provenit vena, nec quidquam aliud ex se parit: aut cum argento nascitur, mistisque venis conflatur. Ejus, qui primus fluit in fornacibus, liquor stannum appellatur, qui secundus, argentum, qui remansit in fornacibus, galena. [**Ofenbruch.*]

[GĂLĒNUS, i, m. et Galene, es, f. γαληνὸς

γαληνή, tranquillus, tranquilla. Est cogn. R. Inscr. ap. *Mur.* 531, 1. L. Mindius Galenus. Alia ap. *eund.* 929, 12. Calpurnia L. et Ɔ. L. Galene Ornatrix. Haec eadem affertur a *Grut.* 1118, 2., ubi pro *Galene* mendose legitur *Galeae*: hinc eruditi quidam perperam putarunt, Calpurniam fuisse galeae seu galeri feminei ornatricem: adde saepissime hujusmodi cognomen occurrere in vetustis inscriptionibus, ut Cervonia Galene ap. *Grut.* 820, 7. et 1041, 2., ubi tamen mendose *Galenae* pro *Galene* legitur; et Fuficia Galene ap. *Donat.* 401, 19. etc. *F.*] *GALĒNUS, i, m. medicus insignis, ex Pergamo Asiae urbe, qui florere coepit temporibus Trajani. Praeceptores sua aetate praestantes habuit Satyrum et Pelopem. Auctor fuit CCC voluminum, quae perierunt incendio templi Pacis. Obiit A. C. 140. V. *Volaterr. Anthr.* 1. 16. *B. A.*

GĂLĔO, as, a. 1. est galea tegere, induere. *Hirt. B. Afr.* 12. Milites in campo jubet galeari, et ad pugnam parari. *Cinna* in *epigr.* ap. *Non.* 2, 145. miseras audet galeare puellas.

[GĂLĔOBDŎLON, i, n. γαλεόβδολον, flatus ventris, quem feles emittit: a γαλέη, feles, et βδόλον, flatus ventris.. Ita etiam vocatur herba quaedam a *Plin.* 27, 9, 57. de qua vide in GALEOPSIS. *F.*]

GĂLĔŎLĂ, ae, f. κορύδιον, vas sinuosum: a galeae similitudine *Varr.* ap. *Non.* 15, 34. Ubi erat vinum in mensa positum, aut galeola, aut sinu?

GĂLĔOPSIS, is, f. quae et galeobdolon, et galion, γαλίοψις, γαλεόβδολον, herba est, quae caulem, et folia habet urticae laeviora, et quae gravem odorem trita reddant, flore purpureo: nascitur circa sepes, et semitas ubique. *Plin.* 27, 9, 59.

GĂLĔOS, i, m. γαλεὸς, piscis genus, al. mustela, et canicula marina, quod a Rhodiis olim in maximo pretio habitum est. *Plin.* 32, 2, 12. Nihil venenatius, quam in mari pastinaca: hanc tamen persequitur galeos.

GĂLĔŌTAE, arum, m. plur. γαλεῶται, vates quidam in Sicilia, a Galeote Apollinis filio, qui frater Telmessi illius fuisse traditur, qui Telmessum urbem in Caria condidit, oraculo ex Dodona accepto. *Cic. Div.* 1, 20. Huic interpretes portentorum, qui Galeotae tum in Sicilia nominabantur, responderunt, etc. [Eosdem memorat *Aelian. H. V.* 12, 46.: ita vero sunt appellati ab Hebr. גָּלָה *galà* revelavit, unde גֹּלִים, vel terminatione feminina גֹּלִיּוֹת *gelajòt* revelantes. Ideo autem hoc nomen Siculis proprium fuisse videtur, quod Phoenices, Hebraeis ὁμόγλοττοι, olim Siciliam occuparunt, ibique diu sunt commorati; hinc postea Graeci fabularum amatores Galeoten Apollinis, qui oraculis praeesset, filium effinxerunt. *F.*]

GĂLĔŌTES, ae, m. γαλεώτης, species est stellionis, al. colotes, et ascalabotes, qui *Plinii* aetate in Italia non nascebatur. *Plin.* 29, 4. *n.* 28.

*GALEPSUS, i, f. Γαληψὸς, Thraciae opp. *Liv.* 44, 45. *B. A.*

GĂLĔRĂ. V. GALERUS.

GĂLĔRĬĂ Tribus Romana, una ex rusticis, unde dicta sit, incertum est. Sunt, qui putant, prius vocatam *Galesiam*, sumpto nomine a Galeso fluvio. *Liv.* 27, 6. et *Inscr.* ap. *Grut.* 406, 9., 418, 7., 431, 1. etc. ¶ *Galeria* pro *galeri* plur. num. dixit *Varr.* ap. *Charis.* 1, 61. ¶ *Galeria, ae*, f. uxor Vitellii. *Tac. H.* 2, 60 et 64. *Suet. Vit.* 6. *B. A.*

GĂLĔRĬCŬLUM, i, n. πιλίδιον, dimin. galeri. *Suet. Oth.* 12. Galericulo capiti, propter raritatem capillorum, adaptato, et annexo, ut nemo dignosceret. *Mart.* 14, 50. cujus lemma est *Galericulum.* Ne lutet immundum nitidos ceroma capillos, Hac poteris madidas condere pelle comas. ¶ [Est etiam parva galea, qua caput tegebant velites. *Front. Strateg.* 4, 7. *n.* 29. Q. Naevius centurio in exercitu Fulvii Flacci proconsulis excogitavit, ut delectos ex toto exercitu, qui velocissimi videbantur, et mediocris erant staturae, parmulis non amplis, et galericulis gladiisque, ac septenis singulos hastis quaternorum circiter pedum armaret. *F.*]

GĂLĔRĪTĂ. V. v. seq.

GĂLĔRĪTUS, a, um, adj. galero tectus. *Prop.* 4, 1, 29. Prima galeritus posuit praetoria Lucmo, *h. e.* adhuc rusticus et rudis homo. ¶ *Galerita avis* est alauda, apicem galeri similem in capite habens, κορυδαλός. [*Haubenlerche, Häubellerche*, Alauda cristata; *L.*] V. ALAUDA. *Plin.* 11, 37, 44. Apex parvae avi, quae ab illo galerita appellata quondam, postea Gallico vocabulo etiam legioni nomen dederat alaudae. *Id.* 30, 7, 20. Avis galerita assa in cibo sumpta. ¶ Dicitur et *Galeritus*, m. *Varr. L. L.* 4, 11. Galeritus, et motacilla: alter, quod in capite habet plumam elatam, altera, etc.

*GALERĬUS Armentarius Valerius Maximianus, oriundus Dacia, prope Sardicum, priore uxore repudiata, Valeriam Diocletiani filiam duxit, in consortium Imperii adscitus. Infelix praelio contra Narsen Persarum regem, a Diocletiano Antiochiae parum humaniter exceptus est. Qua contumelia irritatus, viribus reparatis, hostem vicit, eumque Mesopotamia et quinque provinciis trans Tigrim exuit. Cum dein Diocletianus, et Maximianus sponte Imperium deponerent, ille hujus divisione cum Constantio Chloro facta, jam Imp. in Christianos odium inveteratum acrius exercuit. Interim Caesarem creavit Flavium, Valerium Severum, et Maximinium, ex sorore nepotem, Constantio imminens. Sed primo per Magnentium occiso, Licinium surrogavit. Contra Maxentium, Constantinum, et Ecclesiam spei irritus, cum Christianos omnibus modis cruciasset, tandem in morbum incidit, cujus impatientia gladio sibi latus aperuit, edicto prius in Christianorum favorem edito, Deum mitigare conatus, A. C. 311. in patria, quam Romuliam a matris nomine vocavit, sepultus. A vermibus corrosum plerique scribunt. *Eutrop.* 9 et 10. *Ammian. Lactant. de mort. persec.* 10. ¶ Galerius Trachalus, cujus ingenio Othonem uti credebatur in rebus urbanis, orator celeber. *Tac. H.* 1, 90. et 2, 60. *B. A.*

GĂLĔRUS, i, m. *raro* Galerum, i, n. κυνέη, πίλιον, rotundum tegumentum capitis, pileolus: a *galea* dictus, ut videtur. *Serv.* ad *Virg. A.* 2, 683. Suetonius tria genera pileorum dixit, quibus sacerdotes utuntur, apicem, tutulum, galerum: apicem, pileum sutile, circa medium virga eminente: tutulum, pileum lanatum metae figura: galerum, pileum ex pelle hostiae caesae. Haec *Servius*, ex quibus colligitur, galerum proprie esse sacerdotum, et ex pelle. *Appul. Apol.* Hoc Diogeni pera, quod regibus diadema, quod pontificibus galerum. *Varr.* ap. *Gell.* 10, 15. *extr.* Flamen Dialis solus album habet galerum. ¶ Verum et alii galero usi. *Virg. A.* 7, 688. fulvosque lupi de pelle galeros Tegmen habent capiti. (*Fronto* quoque ap. *Serv. hic* neutro genere dixit) *Virg. Moret.* 121. de aratore: Ambit crura ocreis paribus, tectusque galero, etc. *Suet. Ner.* 26. Post crepusculum statim, arrepto pileo, vel galero, popinas inibat. *Grat. Cyneg.* 339. Sit famulis vitulina tuis, aut tergore fulvo Mantica, curta chlamys, canaque e mele galeri. *Calp. Ecl.* 1, 6. vicinis cur non succedimus umbris? Torrida cur solo defendimus ora galero? *Juven.* 8, 207. de gladiatore: de faucibus aurea cum se Porrigat, et longo jactetur spira galero. Id. 6, 120. de Messalina: nigrum flavo crinem abscondente galero, Intravit calidum veteri centone lupanar, *h. e.* flava calvatica nigros crines operiente. *Stat. Th.* 1, 305. de Mercurio: Obnubitque comas, et temperat astra galero. ¶ De galero histrionum V. in PERSONA. ¶ Galerum item vocarunt pellem habentem appositos crines humanos, tanto artificio, ut vera hominis cutis, verique crines viderentur. V. loc. *Suet.* in GALERICULUM. ¶ Palaestritae galerum adhibebant, ne capitis coma ceromate inquinaretur. V. locum *Mart.* ib. ¶ Translate. *Auson. Idyll.* 14, 25. de rosa: Haec viret angusto foliorum tecta galero, *h. e.* involucro, antequam expandatur. ¶ *Galera, ae*, f. antiquum est. *C. Gracch.* ap. *Charis.* 1, 61. Cum galera visi sunt.

GĂLĒSUS, i, m. nunc *Galeso* vel *Galaso*, fluvius magnae Graeciae, qui ex Apennino ortus, quinque millia prope Tarentum defluit, et in sinum Tarentinum incurrit. *Liv.* 25, 11. ¶ Omnis circa regio ferax est, et lanis celebris. *Virg. G.* 4, 126. niger humectat flaventia culta Galesus. *Hor. Od.* 2, 6, 10. Dulce pellitis ovibus Galesi Flumen. *Mart.* 12, 64. Albi quae superas oves Galesi; *album* vocat *Mart.* propter lanae candorem: *nigrum* vero *Virg.* propter umbram fortasse arborum in ejus ripis frequentium: unde *umbrosum* dixit *Prop.* 2, 25, 67. ¶ Scribitur etiam *Galaesus*, qui et Graecis Γαλαῖσος. [*Ita in locis *Livii* (ed. *Drak.*), *Virg.* (ed. *Heyn.*), et *Hor.* (ed. *Jani*) ¶ Fuit et Galesus viri nomen ap. *Virg. A.* 7, 535.]

GALETI, orum. V. CALETES.

GALGŬLUS. V. GALBULA.

GĂLĬLAEUS, a, um, adj. ad Galilaeam pertinens, Γαλιλαῖος. Est autem Galilaea regio Palaestinae. Secunda syllaba variae est quantitatis; rectius tamen corripitur. *Sedul.* 4, 188. Coeperat interea Dominus Galilaea per arva, etc. *Juvenc.* 3, 195. *in Matth. c.* 15. Inde Galilaeas repetat Salvator in oras.

GALLĂ, ae, f. κηκὶς, fructus arborum glandiferarum, globi fere figura, inaequali superficie, et sine semine intus: in quo differt a glande, quae plerumque oblonga est, et semen habet arboris, ex qua nascitur. Volunt esse per syncop. ex βαλάνος. *Plin.* 16, 6, 9. Quae glandem ferunt, omnes et gallam, alternisque annis glandem. ¶ Nonnulli ap. *Serv.* ad *Virg. G.* 4, 267. gallam pilas cupressi accipiunt: sed *Col.* 6, 7. hanc ab illis distinguit. Cupressini, inquit, quindecim coni, totidemque gallae. ¶ Usus ejus est coriis perficiendis, et tingendis nigro colore tum iis, tum lanis, tum capillis. *Plin.* 16, 6, 9. et 24, 4, 5. Quare inter sutoria instrumenta enumeratur: ex quo jocus sutoris cujusdam, qui interrogatus a Planco, quo se artificio tueretur, respondit, *gallam subigo*, ambiguitate vocis adulterium ei objiciens. Nam Plancus in Maevia Galla male audiebat. *Macr. Sat.* 2, 2. ¶ Varios ejus usus in medicina recenset *Plin.* 24, 4, 5. ¶ Etiam veteres gallis usi sunt ad atramentum scriptorium conficiendum. *Capell.* 3, 49. In quo et cera fago illita, et gallarum, gummeosque commixtio, et Niloticae fruticis collemata notabantur, *h. e.* tabellae ceratae, atramentum scriptorium, et Nilotici papyri. ¶ In illo *Lucilii* ap. *Non.* 5, 97. Quae gallam bibere, et rugas conducere ventri Farre aceroso, oleo decumano, pane coegit Cumano; *gallam* nonnulli intelligunt vinum deterius, acerbius, austeriusque: galla enim asperi gustus est. Praemonet autem, inquit *Fest.*, parsimonia esse utendum, neque gulae indulgendum, ventremque coartandum. ¶ Carere plurali numero, monent *Charis.* 1, 19. et *Diomed.* 1, 314. V. tamen supra. ¶ *Galla* denique est vir sacerdos Cybeles, ideo feminino vocabulo appellatus, quia se eviravit, effeminavitque. *Catull.* 63, 12. de Aty: Agite, ite ad alta, Gallae, Cybeles nemora simul. Et 34. Rapidae ducem sequuntur Gallae pede propero. V. GALLI. ¶ **Gallae, arum*, plur. f. opp. Africae ult., in Aethiopia vel in Aethiopiae Aegyptique confinibus. *Plin.* 6, 29. *B. A.*

GALLAECI, orum, m. plur. Καλλαϊκοὶ, populi Gallaeciae, in Hispania Tarraconensi extrema. *Plin.* 3, 3, 4. et 4, 20, 34.

GALLAECĬĂ, ae, f. pars Hispaniae Tarraconensis, maxime in occidentem extensa, oceano Atlantico, Lusitania, et Asturibus interposita. *Plin.* 4, 20, 34. et *Flor.* 2, 17. ¶ Divitem Gallaeciam, *Sil.* 3, 345. appellat propter aurifodinas, ut in GALLAICUS dictum est. ¶ Scribitur et *Gallaecia.*

GALLAECUS, a, um, adj. Gallaecus. A. Brutus Gallaecis perdomitis, Gallaeci cognomen meruit, inquit *Vell.* 2, 5.

GALLAĬCUS, a, um, adj. Καλλαϊκὸς, ad Gallaeciam pertinens. *Mart.* 4, 39. Gallaicum aurum (V. CALLAICUS.) *Plin.* 8, 42, 67. Gallaica gens. ¶ *Gallaica* gemma argyrodamanti similis est, paulo sordidior. *Plin.* 37, 10, 59. Itali vocant *occhio di pesce.*

GALLI, orum, m. plur. sacerdotes Berecynthiae, seu Cybeles, sive Matris Deorum, tum in Phrygia, tum in urbe Roma, quos more Deae vetusto spadones esse oportebat, in memoriam Atys pueri: a Gallo primo sacerdote, vel a Gallo Phrygiae fluvio, qui templo hujus Deae vicinus erat, unde aquam ad sacrificia hauriebant. *Ov. Fast.* 4, 363., *Plin.* 5, 22. et *Festi* sententia dicti sunt a fluvio, non quod inde aquam acciperent sacrificii causa, sed quod castrati essent, quia qui ex eo bibissent, in hoc furere incipiebant, ut se privarent virilitatis parte. *Plin.* quoque 31, 2. scribit Galli fluminis eam vim esse, ut si immodice bibatur, lymphatos agat. *Hieron.* in *cap. Oseae* 4. dicit, hos sacerdotes appellatos Gallos fuisse, quod Romani solerent homines gentis Gallicae Deae Cybele mancipare, et effeminare, seu castrare in honorem Atys, quoniam vellent eam gentem ignominia afficere, quae olim urbem Romam cepisset. Sed Romani hoc ipsum, quod sacerdotes Cybeles vocabant Gallos, a Graecis acceperant, qui sic appellabant. Ex quo maxime fit simile veri, quod alii tradunt, Gallos dictos fuisse a Gallograecis, qui ex Gallia tum in Graeciam, tum in Phrygiam, et loca contermina trasmigrarunt. Praeter evirationem solebant etiam in ipsis sacris brachia sibi cultris incidere, furorem simulantes, cujus rei testis *Prop.* 2, 18, 15. et alii. Aliam causam, cur evirati essent sacerdotes Cybeles, tradit *Lucr.* 2, 614. ¶ [Hi non modo testes, sed penem ipsum sibi amputabant testa, rupta, ut ait *Juven.* 6, 514., saxo acuto, ut *Ov. Fast.* 4, 237., silice acuto, ut *Catull.* 63, 5. Hinc *Mart.* 3, 81. *ad Gallum.* Abscissa est quare Samia tibi mentula testa? *Id.* 11, 74. Curandum penem commisit Baccara Graecus Rivali medico: Baccara Gallus erit. Adde *Plin.* 11, 49, 109. et 35, 12, 46. *f.* V. EUNUCHUS. *F.*] ¶ Sunt etiam Galli, Galliae populi. *Cic. Har. resp.* 9. Nec numero Hispanos, nec robore Gallos, nec calliditate Poenos superavimus. ¶ *Gallum* pro *Gallorum* dixit *Varro* ap. *Non.* 8, 32.

GALLĬĂ, ae, f. Γαλλία, regio Europae habens ab occidente Oceanum Aquitanicum, ab oriente Rhenum fluv., quo separatur a Germania, et Alpes, quibus ab Italia, a septent. mare Britannicum, et partem Belgii, a mer. mare mediterraneum, et montes Pyrenaeos, quibus ab Hispania sejungitur. Dividitur in Belgicam, Aquitanicam, et Celticam. ¶ Etiam de parte Italiae usurpatur, quod olim variis temporibus varii Galliae populi in Italiam venerint, in eaque consederint. Igitur Gallia duplex est, Transalpina, et Cisalpina. Transalpina, quae hactenus descripta est, quae et proprie et vere Gallia est: Cisalpina est pars Italiae, inter Alpes, quibus a Transalpina discluditur, et mare Adriaticum, quod inter Anconam, et Timavum fluv. fluit, ac inter Apenninum M. et Alpes Rhaeticas, et Julias, seu Noricas. Dividitur in Cispadanam, et Transpadanam. ¶ Alia etiam Galliae universae divisio circumfertur, et est in Togatam, Braca-

tam, Comatam, de quibus V. suis loc. *Hor. Od.* 4, 14. *extr.* Te non paventis funera Galliae, Duraeque tellus audit Hiberiae.

GALLIAMBUS. V. GALLIIAMBUS.

[GALLIĀNUS, i, m. idem ac Gallicus. Est cogn. militis Laudensis. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 325. M. Cassius Gallianus Laude. *F.*] ¶ [*Galliani saltes*, pop. Italiae superioris circa Mutinam. *Plin.* 3, 15. V. *Saltes.*]

GALLICAE, arum, f. plur. genus calceamenti, quo utebantur Galli, et quod paulatim Romani quoque adhibuerunt. *Cic. Phil.* 2, 30. Nam quod quaerebas, quomodo redissem, primum luce, non tenebris, deinde cum calceis et toga, nullis nec gallicis, nec lacerna. Et *mox.* Per municipia coloniasque Galliae cum gallicis, et lacerna cucurristi. Al. leg. *caligis:* sed hunc ipsum locum *Gell.* 13, 21. referens, *gallicis* habet: docetque simul, verbum esse novum, non diu ante Ciceronis aetatem usurpari coeptum: esse autem ex eorum calceamentorum genere, quibus plantarum calces tantum infimae teguntur, cetera prope nuda, et teretibus habenis vincta sunt, quae Latino vocabulo *soleae*, Graeco *crepidae* et *crepidulae* dicuntur. Porro ex *Cic.* discimus, probro fuisse, si Romanus civis, praesertim aliqua dignitate, aut honoribus externo hujusmodi cultu uteretur. [*Edict. Diocl.* p. 24. Gallicae viriles rusticanae bisoles par ✠ octoginta, gallicae viriles monosoles par ✠ quinquaginta, gallicae cursoriae par ✠ sexaginta. *F.*]

GALLĬCĀNUS, a, um, adj. qui est in Gallia, quemadmodum *Hispaniensis*, qui in Hispania est. *Cic. Cat.* 2, 3. Itaque ego illum exercitum et Gallicanis legionibus, et hoc delectu, quem in agro Piceno, et Gallico Q. Metellus habuit, et his copiis, quae a nobis comparantur, magnopere contemno. *Id. Quint.* 4. Cum de societate inter se multa communicarent, et de tota illa ratione atque re Gallicana. *Id. fr. Pisonianae* ap. *Ascon.* Hic cum ad Padum Placentiae forte consedisset, paucis post annis in eam civitatem ascendit. Prius enim Gallus, dein Gallicanus, extremo Semiplacentinus haberi coeptus est, *h. e.* in Gallia cisalpina habitans. V. *Ascon.* ¶ Sumitur et pro Gallico. *Catull.* 42, 9. Puella ridens catuli ore Gallicani. (Gallicos canes in venatu valde utiles, ut qui patulo rictu essent, et morsu capiendis feris apprime idonei, laudant *Ov. Met.* 1, 533. et *Mart.* 3, 47.) *Appul. Met.* 10. Gallicana jumenta. ¶ *Gallicani (homines), i. e. Galliae populi. *Varr. R. R.* 1, 32. Alii, ut Gallicani quidam, legaria adpellant. *B. A.*

GALLĬCĒ, adverb. Gallorum more. *Varr.* ap. *Gell.* 2, 25. A Gallo et Mauro Gallice et Maurice dicimus. *Gell.* 11, 7. Nescio quid Tusce, aut Gallice dicere.

GALLĬCĒNAE. V. BARRIGENAE.

GALLĬCĬNĬUM, ii, n. ἀλεκτοροφωνία, pars noctis, qua galli cantant, quae est quarta castrensis vigilia, ut *Plin.* 10, 21, 24. docet. *Appul. Met.* 8. *in.* Noctis gallicinio venit quidam juvenis ex proxima civitate. *Ammian.* 22, 14. Secundis gallicinìis videtur primo solis exortus. ¶ In divisione diei civilis, qui a media nocte incipit, primum diei tempus dicitur mediae noctis inclinatio, deinde gallicinium, inde conticuum, cum et galli conticescunt, etc. *Macr. Sat.* 1, 3. *med.* Et *Censorin. de die nat.* 24.

GALLICRUS, ūris, n. herba cujus cacumen pedi galli simile est. *Appul. Herb.* 44. [*Hahnenfuss.*]

GALLĬCUS, a, um, adj. ad Galliam pertinens. *Ov. Fast.* 4, 362. Cum tanto Phrygia Gallica distet humus. *Mart.* 1, 93. Dimidiasque nates Gallica palla tegit. *Cic. Sull.* 19. In agro Camerti, Piceno, Gallico. *Id. Div.* 1, 37. Brennus, ejusque Gallicae copiae. *Quint.* 1, 5. Gallica verba. *Plin.* 4, 19, 33. Gallicus oceanus, *h. e.* qui est inter Sequanam, et Pyrenaeum. *Id.* 32, 2, 11. sinus. *Hor. Od.* 1, 8, 6. Gallica nec lupatis Temperet ora frenis, *h. e.* equos Gallicos, quos ab generositate *Appul. Met.* 10. laudat. *Id. ib.* 3, 16, 35. nec pinguia Gallicis Crescunt vellera pascuis, *h. e.* Galliae cisalpinae, et praecipue Altini, et circa Parmam, et Mutinam, quibus agris lanae celebres, teste *Colum.* 7, 2. et *Mart.* 5, 13. et 14, 155. ¶ *Gallicus ventus* ap. *Vitr.* 1, 6. est qui spirat ab oriente Aparctiae seu Septentrionis, et a Italis dicitur *Tramontana verso Greco:* medius inter Aquilonem et Aparctiam. [*Der Nord-Drittel-Nordostwind.*] ¶ *Gallicus miles.* V. GALLUS. ¶ [*Varr. R. R.* 1, 2. *n.* 7. Ager Gallicus Romanus vocatur, qui viritum cis Ariminum datus est ultra agrum Picentium: nempe anno U. C. 526., cum an. U. C. 516. expulsi inde essent Galli Senones. *F.*] ¶ *Gallicus* pertinet etiam ad Gallos sacerdotes Isidis, quae aliquando eadem est ac Ceres, vel Cybele. *Ov. Amor.* 2, 13, 18. Qua (*die*) cingit lauros Gallica turma tuas.

GALLĬĒNĬĀNUS, a, um, adj. ad Gallienum Imp. R. pertinens. *Inscr.* ap. *Grut.* 166, 2. et *Maff. Mus. Ver.* 197. Colonia Augusta Verona nova Gallieniana.

GALLĬIAMBUS, et poetice Galliambus, i, m. genus carminis, quod a Gallis Cybeles sacerdotibus canebatur: constat autem iambico metro peculiari, ut *Super alta vectus Atys celeri rate maria. Mart.* 2, 86. Nec dictat mihi luculentus Atys Mollem debilitate Galliambon. *Diom.* 3, 513. Galliambum metrum apud Maecenatem tale est, *Ades, inquit, o Cybele, fera montium Dea.* Superius comma, quod est, *Ades, inquit, o Cybele*, simile est illi, *vice veris et Favoni.* Inferius comma superiori simile esset, nisi amisisset ultimam syllabam. Galliiambum aliud ex ipso factum, ei simillimum esset, nisi quod, et enervatius fieret, et mollius, secunda aut tertia ab ultima syllaba in duas breves geminata est, et factum tale: *Latus horreat flagello, comitum chorus ululet.* Si esset sic: *comitum chorus volet*, esset illi simile, *fera montium Dea.* Haec *Diom.*

GALLĪNĀ, ae, f. ἀλεκτορὶς, avis domestica. *Pl. Ps.* 1, 1, 28. An, obsecro hercle, habent quoque gallinae manus: nam has quidem (*tabellas*) gallina scripsit. *Cic. Sen.* 16. Villa abundat porco, haedo, agno, gallina, etc. *Varr. R. R.* 3. 9. Sunt gallinae generum trium, villaticae, et rusticae, et Africanae, etc. V. *Colum.* 8, 2. ¶ *Gallinae* vox est etiam inter blanditias amantium ap. *Pl. Asin.* 3, 3, 76. Dic igitur me tuum passerculum, gallinam, coturnicem, etc. ¶ *Gallinae albae filius*, h. e. felix, fortunatus, nobilis, quia albae gallinae rariores sunt, et boni ominis. *Juven.* 13, 141. Quia tu gallinae filius albae, Nos viles pulli nati infelicibus ovis. ¶ Gallina canens ex priscorum superstitione notabat, in illa domo uxorem marito superiorem (al. *superstitem*) fore. Ita *Donat.* ad illud *Ter. Phorm.* 4, 4, 26. Anguis per impluvium decidit de tegulis: gallina cecinit. ¶ Cur Aesculapio immolaretur gallina, V. AESCULAPIUS. ¶ *Ad gallinas* villa fuit Romae suburbana ad nonum lapidem, Tiberi imposita, ita dicta, quod ibi Liviae Caesari Augusto pactae, gallinam eximii candoris sedenti in gremium aquila abjecit, laureum ramum rostro tenentem, in omen futurae magnitudinis, qua nutrita tanta pullorum soboles provenit, ut villae nomen fecerit. *Plin.* 15, 30, 40. et *Suet. Galb.* 1. ¶ Est etiam nomen gladiatoris ap. *Hor. Sat.* 2, 6, 44. Threx est Gallina Syro par.

GALLĪNĀCĔUS, a, um, adj. ἀλεκτόριος, qui ex gallinis est. *Varr. R. R.* 3, 9. Gallinaceis enim pullis bis deni dies opus sunt. *Cic. Mur.* 29. Gallus gallinaceus. *Lucil.* ap. *Non.* 5, 24. Gallinaceu' cum victor se gallus honeste Sustulit in digitos, primoresque erigit ungues. Pro quo dicitur et *gallinaceus* absolute. *Plin.* 37, 10, 54. Alectorias (*gemmas*) vocant in ventriculis gallinaceorum inventas. *Cato R. R.* 171. Gallinaceum ovum. *Colum.* 8, 2. Gallinacei mares salacissimi. Et 11. Gallinacea salacitas. ¶ *Gallinaceum lac*, proverbium est, quo rerum omnium copia significatur. *Plin. prooem. H. N.* Ut vel lactis gallinacei sperare possis haustum: γάλα ὀρνίθων.

GALLĪNĀRĬUS, a, um, adj. ad gallinas pertinens. *Cels.* 8, 15. Gallinaria scala, scalae breviores, et leviores, cujusmodi sunt, quibus gallinae in tabulata et cubilia gallinarii scandunt. *Colum.* 8, 8. et 10. Gallinaria vasa, *h. e.* quibus potus praebetur gallinis. ¶ *Gallinarius, ii*, m. absolute, [*qui gallinarum curam gerit.] *Varr. R. R.* 3, 9. Qua gallinarius, curator earum, ire possit. *Cic. Acad.* 4, 26. *extr.* Quoniam gallinarium invenisti Deliacum illum, qui ova cognosceret. ¶ *Gallinarium, ii*, n. ὀρνιθὼν, locus, in quo aluntur gallinae. *Colum.* 8, 3. Gallinaria constitui debent parte villae, quae, etc. Adde *Plin.* 17, 9, 6. ¶ *Gallinaria insula* est in mari Tusco, contra montes Ligusticos prope Albinganum: a gallinarum copia dicta: nunc *Gallinara*, et *Isola d'Albenga. Varr. l. c.* et *Colum.* 8, 2. ¶ *Gallinaria silva*, cujus meminere *Cic. Fam.* 9, 23., et *Juven.* 3, 307., fuit prope Cumas.

GALLĪNŬLĀ, ae, f. ἀλεκτορὶς, dimin. parva gallina. *Arnob.* 7, 215. Gallinulam, vitulum concremare. *Avien. prognost. Arat.* 387. (al. 1711.) Pectora cum curvo purgat gallinula rostro. *Appul. Met.* 2. Mittit mihi xeniola, porcum opimum, et quinque gallinulas.

[GALLĬO, onis, m. dimin. galli. Est cogn. R. *Junii* enim *Gallionis* Senecae fratris mentio est ap. *Tac. A.* 15, 73. et 6, 3. *F.*] *Annaeus Gallio audit *Plin.* 31, 6. et Junius Annaeus Seneca *Eusebio* (ap. *Lips.* ad *Taciti* locum posteriorem). Erat autem a Junio Gallione adoptatus. Cf. *Quint.* 3, 1. et 9, 2. *B. A.*

*GALLĪTAE, arum, m. pop. Alpini, quorum meminit *Plin.* 3, 20. *B. A.*

*GALLITALŪTAE, arum, Indiae pop., Indum flumen accolentes. *Plin.* 6, 20. *B. A.*

*GALLĬUS, a, um, adj. i. q. Gallicus. *Sallust. fragm.* p. 990. ed. *Cort.* vel ap. *Non.* 8, 76. Duae Galliae mulieres. ubi *Gallicae* corrigendum. Cf. *Hispania in f. B. A.*

GALLO, as, n. 1. βακχεύω, bacchor, insanio: a Gallis Cybeles sacerdotibus. De participio solummodo exemplum est *Varron.* ap. *Non.* 2, 386. Et Deam gallantes vario retinebant studio: et in *Anth. Lat. T.* 1. p. 34. *Burm.* Nam quae venustas hic adest gallantibus. V. BALLATOR.

GALLOGRAECĬĀ, ae, f. provincia Asiae minoris, quae et Galatia. V. GALATA. *Liv.* 37, 8. *Flor.* 2, 11. et *Vell.* 2, 39.

GALLOGRAECUS, a, um, adj. ad Gallograeciam pertinens. *Cic. Har. resp.* 13. Brogitarus Gallograecus. ¶ *Gallograeci* populi sunt Galliae, qui inde migrantes, in Asiam minorem transierunt, eique regioni dedere nomen, quae et *Gallograecia* et *Galatia* dicta est. Rem narrat pluribus *Liv.* 38, 16.

[GALLŌHISPĀNUS, a, um, adj. qui Gallus origine, Hispanus patria est. *Hieron.* in *Isaj.* 18, 66, 19. Celtiberi, quos nos possumus Gallohispanos dicere. *F.*]

*GALLŌNĬUS, i, m. Γαλλώνιος, cognomine Praeco, homo luxuriosissimus, cujus mensa omni genere deliciarum, inprimis acipensere, infamis, propterea notatus Lucilio poetae. De eo V. *Cic. Fin.* 2, 28. et *Quint.* 30. *Hor. sat.* 2, 2, 47. *B. A.*

GALLŬLASCO, is, n. 3. dicitur de voce puerorum, quae circa pubertatem crassior fit, similisque voci galli gallinacei. *Naev.* ap. *Non.* 2, 368. Puer, cujus vox gallulascit.

GALLŬLUS, a, um, dimin. Galli, *h. e.* Gallicus. *Auson. de Urbib. ep.* 8. Gallula Roma, Arelas, *h. e.* parva Roma.

GALLUS. C. Cornelius Gallus Forojuliensis, orator, et poeta elegantissimus, Virgilii aequalis, cujus de eo est Ecloga decima; ab Augusto primus praefectus Aegypti creatus, in ea provincia adeo eum offendit, ut suis ipse manibus se coactus sit interficere [an. U. C. DCCXXVIII. aetatis suae XLIII. *F.*] Scripsit amorum libros quatuor, et alia, de quibus V. *Fabric. Biblioth. Lat.* 1, 14. Circumferuntur sub ejus nomine elegiae aliquot, quas jamdiu illi abjudicarunt viri docti, et cujusdam Maximiani esse dicunt, scriptoris barbari (inquit *Brouckus.* ad *Prop.* 2, 25, 92.) lutulenti, ac tantum non stercorei. Unicum Galli fragmentum exstat ap. *Vib. Sequestr. de fluminib.* ubi ait: Hypanis Scythiae, qui, ut ait Gallus, *Uno tellures dividit amne duas.* Asiam enim ab Europa separat. ¶ *Gallus fuit cogn. Rom. in gentibus Cornelia, Aquilia, Sulpicia, etc. v. g. Sulpicius Gallus, de quo *Cic. Fam.* 4, 6. Aquilius Gallus ap. *eund. Brut.* 23. et *Mur.* 37. Cornelius Gallus Forojuliensis, de quo V. supra. ¶ Fuere et alii hoc cognomine, ut Cestius Gallus, Syriae legatus, sub Nerone; item Sestius Gallus, senex luxuriosus, qui temporibus Tiberii floruit. De priore *Tac. H.* 5, 10. De posteriore *Suet. Tib.* 42. *B. A.*

GALLUS, a, um, adj. Gallicus. *Mart.* 5, 1. Et tumidus Galla credulitate fruar. *Sall. fr.* ap. *Non.* 8, 76. Duae Gallae mulieres conventum vitantes. *Nonius* leg. *Galliae*, quod item sit adjectivum, ea ratione, qua *Libya citrus* pro *Libyca* dictum est a *Varr.* et *Italia terra* a *Cat.* etc., qua de re V. in ARABIA.

GALLUS, i, m. ἀλέκτωρ, avis domestica, quam vulgo *gallum gallinaceum* vocant, ut illam distinguant a Gallis populis, seu Francis, item a Gallis sacerdotibus. *Cic. Div.* 2, 26. causam explicat, cur ante lucem galli canant. *Mart.* 9, 69. Nondum cristati rupere silentia galli. *Hor. Sat.* 1, 1, 10. sub galli cantum. *Plin.* 10, 21, 25. Pergami omnibus annis spectaculum gallorum publice editur, ceu gladiatorum. ¶ Gallus Marti sacer fuit, quia valde pugnax est, et vigilans, et quia cantu victoriam portendere solet: item Aesculapio, et Nocti deae, et Laribus, ob vigilem domus custodiam. *Auson. Idyll.* 11, 27., ubi fabulam de puero in gallum a Marte converso a *Luciano* narratam designat. *Lact.* 3, 20. *f.*, *Ov. Fast.* 1, 455. et *Juven.* 13, 233. ¶ *Gallus in sterquilinio suo plurimum potest:* proverb. de eo, qui domi praevalet. *Senec. Apocolocynt.* ¶ Gallus, Cybeles sacerdos: item Gallus, *h. e.* Galliae incola. V. GALLI. ¶ Multa de gallis gallinaceis ac mira *Plin.* 10, 21, 24. ¶ Est etiam hoc nomine fluvius Phrygiae, qui in Sagarium influit. Ex eo qui biberint, in furorem ire dicuntur: unde datum nomen Gallis sacerdotibus Cybeles. *Ov. Fast.* 4, 364., *Plin.* 5, 32, 42., 6, 1, 1. et 31, 2, 5. et *Claud. in Rufin.* 2, 263. ¶ Ab hoc flumine dictus est *Gallicus miles* Nestor, qui ad ejus ripas castra habebat Trojam obsidentia. *Prop.* 2, 10, 48. Gallicus Iliacis miles in aggeribus.

*GALMODRŌESI, orum, populi Indiae, de quibus *Plin.* 6, 19. *B. A.*

GĂLUMMĂ, ătis, n. *Capell.* 1, 18. Ipsa vero (*Juno*), tecto capite lacteo quodam galummate, praenitebat. *Grotius* monet legendum *calummate* vel *calymmate*, a Graeco κάλυμμα.

[GĀMĂLĂ, ae, m. videtur esse ab Hebr. גָּמָל *gamàl*, vel potius a Chald. גַּמְלָא *gamlà* camelus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 135, 1. P. Lucilio P. F. Gamulae (*corrige:* Gamalae ita enim legitur in *ead.* ap. *Don. cl.* 2. *n.* 4.). Alia ap. *eund. Mur.* 1264, 7. et *Gor. Inscr. Etrur. T.* 1. p. 14. *n.* 14. Memoriae P. Lucilii Gamalae Cn. Sentius Lucilius Ga-

mala Clodianus patri. Alia ap. eund. Gor. ib. p. 108. n. 50. Cn. Sentio Cn. F. Ter. Felici Cn. Sentius Lucilius Gamala Clodianus filius patri indulgentissimo. Ex his apparet, P. Lucilium Gamalam fuisse patrem naturalem; Cn. vero Sentium Felicem patrem adoptivum Cn. Sentii Lucilii Gamalae. Clodiani. Omnes hi lapides, ut et alius ap. Marin. Frat. Arv. p. 806., in quo Lucilii Gamalae mentio est, pertinent ad Ostiam coloniam maritimam prope Romam. ☞ Fuit etiam hujus nominis montana urbs in Palaestina, quam a forma cameli, quam repraesentabat, ita appellatam ait Joseph. de B. Jud. 4, 1., quamque memorat Suet. Tit. 4.; unde fortasse P. Lucilius, de quo ab initio cognominatus est Gamala. F.]

*GAMALE, es, opp. Phoeniciae. Plin. 2, 91. B. A.

GAMBA, ae, f. in jumentis est commissura pedis cum crure: videtur autem ita appellata a figura Graecae litterae Γ, quemadmodum etiam a κάμμαρος derivatur gambarus. Veg. Vet. 3, 19. Si lacerae in gambis enatae fuerint. Id. ib. 1, 56. f. Post quod, admonitus injuria tollit altius crura, et inflexione geniculorum atque gambarum molliter venit. Salmas. ad Trebell. Poll. in Gallien. 16. docet esse a Graeco καμπή, commissura, inflexio. Est autem vox cadentis Latinitatis.

[GAMBARUS, i, m. κάμμαρος, idem ac cammarus. Not. Tir. p. 182. Congrus, gambarus. F.]

GAMBOSUS, a, um, adj. qui gambam tumidam habet: vox semibarbara. Veg. Vet. 3, 20. Si gambosum factum fuerit animal.

*GAMBREVES, opp. Aethiopiae, vel in Aethiopiae Aegyptique confinibus. Plin. 6, 29. B. A.

GAMELION, onis, m. γαμηλιών, nomen est mensis septimi apud Atticos, qui Januario et Februario respondet, et sacer est Junoni, quae nuptiis praeest: a γαμήλιος, nuptialis. V. Pontedera Antiqq. Gr. et Lat. Epist. 22. Latine scriptum legitur ap. Cic. Fin. 2, 31., ubi ille Epicuri testamentum e Graeco interpretatur.

[GAMELIUS, a, um, adj. γαμήλιος, ad nuptias pertinens, qui nuptiis praeest. Hieron. adv. Jovin. 1. n. 48. Ridicule Chrysippus ducendam uxorem sapienti praecipit, ne Jovem Gamelium et Genethlium violet. Isto enim modo apud Latinos ducenda uxor non erit, quia Jovem non habent nuptialem. F.]

[GAMICUS, i, m. et Gamice, es, f. γαμικὸς et γαμική, nuptialis. Est cogn. R. Inscr. ap. Grut. 348, 2. L. Aemilius Gamicus. Alia ap. Don. 424, 26. Decimia Gamice. F.]

GAMMA, ae, f. γάμμα, nomen Graecum hujus litterae, quae majori nota hanc figuram Γ habet. Auson. Technopaegn. seu Idyll. de litter. 12, 21. Praevaluit postquam gammae vice functa prius C. ☞ Ap. agrimensores pro hujusmodi agri forma adhibetur. Var. Auct. de limit. ap. Goes. p. 278. Ager in gamma jacet. Et p. 309. Termini si transversi positi fuerint, gammam faciunt. Non usurpaverim.

GAMMATUS, a, um, adj. gammae figuram habens, ut Gammatus limes, Auct. de limit. ap. Goes. p. 228. 255. et 271. Non usurpaverim.

[GAMPHASANTES, ium, m. plur. Γαμφάσαντες, Aethiopiae populi. Plin. 5, 8, 8. Gamphasantes nudi proeliorumque expertes, nulli externo congregantur. Adde Melam. 1, 8. Id. ib. 4. Aegipanes, et Blemyae, et Gamphasantes. F.]

[GAMUS, i, m. nuptus, a γαμέω, uxorem duco, unde ἄγαμος, non nuptus, et νεόγαμος, novus nuptus. Est cogn. R. Inscr. ap. Fabr. p. 17. n. 75. L. Julius Gamus. F.]

*GANDAMUS, i, urbs ad mare rubrum. Mela 3, 8. med. B. A.

*GANDARI, orum, populi Asiatici. Mela 1, 2. med. B. A.

*GANDAVI, orum, pop. Asiae trans Margianam in Or. ap. Chorasmios. Plin. 6, 16. B. A.

[GANDEJA, ae, f. Vet. Schol. ad illud Juven. 5, 89. Canna Micipsarum: haec habet: Genus navis, quae Gandeja dicitur. Gandejam enim soli Afri, id est, Zamaei, vel, ut alii, Byzaceni, ut alii, Barcae invenerunt. V. CANNA.

GANEA, ae, f. et Ganeum, i, n. antiquis erat locus abditus, ut Festus docet, ac velut sub terra: quasi ἀπὸ τῆς γᾶς pro γῆς, vel a γήϊνος, et Dorice γάϊνος, terrestris, unde ap. Hesych. Γάνα, γῆ. Fest. huc trahit illud Ter. Ad. 3, 3, 5. Ubi ego illum quaeram? credo, abductum in ganeum aliquo. Sed locus hic Terent. aptius intelligitur de taberna meretricum, quarum cubicula erant in terra plerumque, sicut coenacula in superiori aedium parte, ut ib. Don. docet. Sic Varr. ap. Non. 3, 107. Qui se in ganeum accensum conjecit amicae. Est igitur ganea idem quod lupanar, et popina, ubi ventri et Veneri operam dabant, et genio indulgebant, ἀσωτεῖον, πορνεῖον. Quare derivant alii a γάνος, laetitia, voluptas. Pl. Men. 5, 1, 3. Immersit aliquo sese, credo, in ganeum. Suet. Cal. 11. Ganeas, atque adulteria, capillamento celatus, obiret. Gell. 9, 2. Incola sordentium ganearum. ☞ Saepe ganea significat ipsam voluptuosam vitam, quae in ganeo agitur, luxum coenarum, helluationem, gulae studium. Cic. Pis. 13. Paulisper stetimus in illo ganearum tuarum nidore atque fumo. Sall. Cat. 13. Lubido stupri, ganeae ceterique cultus non minor incesserat. [*Liv. 26, 2. In ganea lustrisque senectutem acturum. V. Drak. ad Liv. Epit. 59.] Plin. Pan. 49. Rursus te ad clandestinam ganeam occultumque luxum refers. Tac. H. 2, 95. Prodigis epulis, et sumptu, ganeaque satiare inexplebiles Vitellii libidines. Id. A. 3, 52. Ventris et ganeae paratus sermonibus vulgati. Plin. 8, 51, 87. Neque alio ex animali (porco) numerosior materia ganeae. Sidon. carm. 5, 339. quem crapula vexat Et pallens pinguedo tenet, ganeaque perenni, etc., ubi prima syllaba licenter corripitur, cum alias sit longa.

GANEARIUS, a, um, adj. ad ganeam pertinens, Varr. R. R. 3, 9. Gallinae Africanae novissimae in triclinium ganearium transierunt e culina propter fastidium hominum. [Pontedera Antiqq. Gr. et Lat. p. 453. ex Codd. qui habent genarium, putat legendum, approbante Schneidero ad l. c. alienigenarum avium. Hanc conjecturam confirmat locus Plin. 10, 26, 38. Africae hoc est gallinarum genus (meleagridum): quae novissimae sunt peregrinarum avium in mensas receptae propter ingratum virus. ☞ Ganearius ii, m. absolute, idem ac ganeo. Gloss. Phil. Ganearius, ἄσωτος. F.]

GANEO, onis, m. ἄσωτος, Hesych. γανίτης, qui ganeas frequentat. Varr. ap. Non. 2, 387. Ganeones nostri, quibus modulus est vitae culina. Cic. Cat. 2, 4. Quis ganeo? quis adulter? quae mulier infamis? quis corruptor juventutis? Id. Sext. 52. Plura dixi, quam dicendum fuit, in furiosissimum atque egentissimum ganeonem. Id. in Sen. 5. Quo vultu cincinnatus ganeo non solum civium lacrimas, verum etiam patriae preces repudiavit. [*Tac. A. 16, 18. Ganeo et profligator, ut plerique sua haurientium.] Juven. 11, 58. Sed laudem siliquas occultus ganeo: pultes Coram aliis dictem puero, sed in aure placentas. Ter. Heaut. 5, 4, 10. gerro, iners, fraus, helluo, Ganeo, damnosus.

GANEUM. V. GANEA.

GANGABA, ae, m. bajulus, Persarum lingua. Curt. 3, 13. Gangabas Persae vocant, humeris onera portantes. ☞ [Vox ista originis Persicae, ac unius Curtii testimonio Latinitate donata, fortasse librariorum incuria corrupta est, et corrigenda Gangala ex Inscr. ap. Grut. 94, 7. Genio numinis fontis Sermon. Chryseros Caesaris nostri lib. Gangala. F.]

GANGARIDES, um, et Gangaridae, arum, m. plur. Γαγγαρίδες et Γαγγαρίδαι, populi Indiae utramque ripam Gangis prope ejus ostia incolentes: quorum qui ad dexteram ripam sunt, cognominantur Calingae. Plin. 6, 17, 22. et Virg. G. 3, 27. ☞ [*Scribitur et Gargarides, improbante tamen Cellario. B. A.]

GANGES, is, m. Γάγγης, fluv. maximus Indiae ulterioris, qui illam a citeriore disterminat, ex quo India citerior intra Gangem, ulterior extra Gangem appellatur. Virg. G. 2, 137. Nec pulcher Ganges, atque auro turbidus Hermus. Ov. Trist. 3, 23. lato spatiantem flumine Gangen. Grat. Cyneg. 314. nardiferumque metunt Gangen. V. Plin. 6, 18, 22. ☞ Secunda syllaba brevis est ap. Prudent. in Symmach. 2, 605. et quos Ganges alit.

GANGETICUS, a, um, adj. ad Gangem pertinens. Colum. 8, 8. f. Gangeticae aves. Sen. Med. 865. nemus. Ov. Met. 6, 636. Gangetica tigris. Sil. 3, 612. pubes. Mart. 8, 26. Gangeticus raptor, h. e. venator tigrium circa Gangem. Auson. Idyll. 11, 16. et ep. 20, 9. ales, h. e. Phoenix.

GANGETIS, idos, f. patronym. Ov. Am. 1, 2, 47. Talis erat domita Bacchus Gangetide terra.

GANGLION, ii, n. γάγγλιον, tumor in capite, vel in collo. Cels. 7, 6. sed Graece. Item nervi alicujus vel ex ictu, vel ex lassitudine contortio, multis quidem omnino partibus corporis, sed praecipue mollibus, ut in extremitate manuum, atque pedum. Veg. Vetr. 2, 30.

*GANGRA, orum, n. τὰ Γάγγρα, urbs regia Paphlagoniae, Gangre dicta Plin. 6, 2. B. A.

GANGRAENA, ae, f. γάγγραινα, cancer, partis alicujus in corpore inflammatio vehemens, atque inde corruptio serpens, et paulatim, nisi succurratur, mortem inferens: a γράω, edo. Lucil. apud Non. 2, 375. Serpere uti gangraena mala, atque herpes ita posset. Varr. ib. Praecidi oportere, si ob eam rem gangraena non sit ad brachium ventura. Adde Cels. 5, 26. n. 34. ☞ Translate. Varro ib. Per omnes articulos populi hanc mali gangraenam sanguinolentam permeasse. V. GERRES.

*GANIAEA, ae, f. gemma, de qua Plin. 37, 10. ubi al. leg. ganianes. B. A.

*GANIANES. V. v. praec. B. A.

*GANNATOR, oris, m. χλευαστής, Gloss. Gr. Lat. B. A.

*GANNATURA, ae, f. Adhelm. de Virg. c. 28. V. Voss. L. L. 3, 13. B. A.

GANNIO, is, n. 4. κνύζομαι. Varr. L. L. 6, 5. f. refert inter ea verba, quae ab animalium vocibus ficta sunt. Festus vero, et Non. 6, 10. docent, proprium esse canum querentium, aut gestientium. Graecnm γάννυσθαι, similem habet sententiam. Non. ib. Varro asinos rudere, canes gannire, pullos pipare, dixit. Hieron. vulpi tribuit, in Vita Hilarion. med. Interdum orantem lupus ululans, vulpecula ganniens transilivit. Sic Auct. carm. Philom. 59. fallax vulpecula gannit. V. GANNITUS. ☞ Transfertur etiam ad homines. Plaut. fragm. ap. Varr. ib. Gannit odiosus omni totae familiae. Ter. Adelph. 4, 2, 17. Quid ille gannit? quid vult? Ubi Donatus: Gannitus est proprie veluti ploratus vapulantium. Catull. 83, 4. de Lesbia: Gannit, et obloquitur, h. e. more canum ringitur, et oblatrat. Afran. ap. Non. l. c. Gannire ad aurem nunquam didici. Juvenal. 6, 64. Appula gannit, Sicut in amplexu.

GANNITIO, onis, f. canum querula murmuratio. Festus hic, et in Nictare.

GANNITUS, us, m. gannitio, canum vox aut querula, aut gestiens. Lucr. 5, 1069. de canib.: gannitu vocis adulant. Mart. 5, 60. in detractorem: Allatres licet usque nos, et usque, Et gannitibus improbis lacessas. ☞ Item avium. Appul. Met. 6. Gannitu constrepenti lasciviunt passeres. ☞ Translate hominum. Plin. 9, 5, 4. Nereidis morientis gannitum tristem accolae audivere longe. Adde Appul. Met. 2. et 10., ubi eo sensu usurpat, quo gannio adhibetur a Juven. 6, 64., nempe pro gemitu mulieris a viro compressae.

*GANOS (us), i, Γάνος, oppidum Thraciae, ad Propontidem. Plin. 4, 11. Cf. Xenoph. de Exped. Cyri 7, 5. B. A

GANYMEDES, is, m. Γανυμήδης, ita appellatus παρὰ τὸ γάνος, μήδεσθαι τῷ Διΐ, ἢ παρὰ τὸ γάνυσθαι τοῖς μήδεσι, ut habet Etymol. M., filius Trois regis Troadis, nepos Erichthonii, pronepos Dardani, frater Assaraci, et Ili, formosissimus puer, quem cum Juppiter deperiret, jussit in coelum ab aquila portari, et sibi a cyathis esse, repudiato ministerio Hebes, quae ante illius raptum miscendo nectari praeerat. Inter sidera translatus traditur conficere signum illud, quod Aquarium vocamus, quia stellae illae suo situ aquam fundentis imaginem videantur referre. Hygin. fab. 271. et Astron. 2, 16. et 29., Ov. Met. 10, 155. Id. ib. 11, 756. Ilus et Assaracus, raptusque Jovi Ganymedes. ☞ Ganymedes fuit etiam eunuchus Arsinoes regis Ptolemaei filiae. Hirt B. Alex. 4. ☞ Item cognom. R. Inscr. ap. Grut. 589, 7. T. Flavius Aug. Lib. Ganymedes.

GANYMEDEUS, a, um, adj. Γανυμήδειος, ad Ganymeden pertinens Mart. 8, 39. Et Ganymedea pocula mixta manu. Id. 9, 17. Ganymedeae comae. Id. 7, 50. Et Ganymedeo luceat unda choro, h. e. niveis pulcrisque ministris.

GANTA, ae, m. [*nostr: Gans.] Plin. 10, 22, 27. Anseres e Germania laudatissimi: candidi ibi, verum minores, gantae vocantur. Alii leg. ganzae. Venant. carm. 7, 4, 6. Aut Mosa dulce sonans, quo grus, ganta, anser, olorque est. Gloss. Philox. Ganta, χευαλώπηξ, h. e. quasi vulpanser. F.]

GARAMA, ae, f. opp. Garamantum. V. s. sq.

GARAMANTES, um, m. plur. pop. Libyae interioris, qui circa fontes Cinyphi fluv. Incolunt, et Syrtim parvam attingunt, quorum metrop. Garama apud ortum fluv. praedicti, ab Ammonis oraculo itinere XV. dierum. Dicti sunt a Garamante Apollinis filio, qui Garamam urbem condidit. Apud eos dipsades serpentes maximi reperiuntur. Virg. Ecl. 8, 44. Aut extremi Garamantes. Et in sing. num. Senec. Herc. Oet. 1106. Quidquid sparsus Garamas tenet. Adde Sil. 6, 705. et Plin. 5, 5, 5.

GARAMANTICUS, a, um, adj. pertinens ad Garamantes, ut Garamantica signa, Sil. 1, 142. h. e. Africana arma. Garamanticus vates, Id. 14, 440.

GARAMANTIS, idis, f. patronym. Virg. A. 4, 198. Hic Ammone satus rapta Garamantide Nympha. Sil. 14, 498. Garamantide pinu, h. e. navi Africana. Et 15, 679. Ardebat gemma Garamantide caerula vestis, h. e. carbunculis, qui apud Garamantas frequentes ex Plin. 37, 7, 25.

[GARAMANTITES, ae, m. nomen lapidis, seu gemmae apud Indos. Plin. 37, 7, 28. Cognata est huic (anthracitidi) sandaresus quam alii garamantiten vocant: nascitur in India, loco ejusdem nominis. F.]

*GARESCI, orum, m. populi Macedoniae. Plin. 4, 10. B. A.

GARGANUS, i, m. Monte Gargano, et Monte di S. Angelo, mons Apuliae Dauniae, inter Sipontum, et Hyrium. Hor. Od. 2, 9, 7. Aquilonibus Querceta Gargani laborant. Claud. IV. Cons. Honor. 106. Garganum Alpinis, Apenninumque nivalem Permixtis sociate jugis. [*Addas locis citatis Virg. A. 11, 247. Lucan. 5, 380. Mel. 2, 4. Plin. 3, 11. B. A.] ☞ Adject. Sil. 9, 33. cum spargere primis Incipiet radiis Gargana cacumina Phoebus.

*GARGAPHIE, es, f. nomen fontis in Boeotia. Plin. 4, 7. ☞ Fuit et nomen vallis, ubi Actaeon a canibus laceratus est. Ov. Met. 3, 155. Vallis erat piceis et accuta densa cupresso, Nomine Gargaphie. B. A.

GARGĂRĂ, orum, n. plur. τὰ Γάργαρα, cacumen montis Idae, in Troade, cum oppido cognomine, quod agrum circa habet feracissimum. *Virg. G.* 1, 103. ipsa suas mirantur Gargara messes. Adde *Plin.* 5, 30, 32. *Macr. Sat.* 5, 20. et *Stat. Theb.* 1, 549.

GARGĂRĬCUS, a, um, adj. ad Gargarum montem pertinens, ut Gargaricus lucus, *Auson. ep.* 25, 16.

GARGĂRĬDĬO, as, est gutture eliquare, vel proferre aliquid sono, qualis solet esse fauces colluentium: a *gargarizo*, vel a γαργαρεών, gurgulio. *Varr.* ap. *Non.* 2, 371. Quinctiporis Clodiani foria, ac poemata ejus gargaridians, dicens, o fortuna, o fors fortuna. Alii leg. *garriditans.* Alii aliter: est enim locus admodum incertus, et corruptus.

GARGĂRISMĂ, ătis, n. γαργαρισμὸς, illud, quod in gargarizatione adhibetur. *Theod. Prisc* 1, 15. [*Oct. Hor.* 1, 10.]

GARGĂRISMĂTĬUM, ii, n. γαργαρισμάτιον, gargarizatio. *Marc. Empir.* 14. *med.* Aliqua re pro gargarismatio uti. [*Theod. Prisc.* 1, 12.]

GARGĂRIZĀTĬO, onis, f. γαργαρισμὸς, actus gargarizandi. *Cels.* 5, 22. *extr.* Gargarizationes facere. *Plin.* 23, 8, 80. Folia decocta uvam cohibent gargarizatione. *Id.* 30, 4, 11. Gargarizatio lactis.

GARGĂRIZĀTUS, a, um, part. a *gargarizo. Plin.* 20, 17, 73. Sedat anginas anisum, gargarizatum. Adde 30, 4, 11. [*21. 19. *Scrib. Larg. compos.* 53. *B. A.*]

GARGĂRIZĀTUS, us, m. idem ac gargarizatio. *Plin.* 28, 12, 51. Linguae exulcerationi prodest jus omasi gargarizatu.

GARGĂRIZO, as, avi, a. 1. γαργαρίζω, est liquorem ore haustum saepe ad gurgulionem, idest guttur revocare: a γαργαλεὼν, gurgulio. *Cels.* 4, 2, 1. In vetusto capitis dolore communia sunt sternutamenta excitare, inferiora vehementer refricare, gargarizare his, quae salivam movent. *Id. ib.* 4. Hyssopum, vel nepetam, aut ficus cum mulsa decoquere, eaque gargarizare. *Id.* 6, 6, 26. Gargarizare ex lenticula. Et *n.* 29. ex sinapi. *Plin.* 20, 22, 87. Sinapi ad uvam gargarizatur cum aceto. Et *ib.* 9, 34. Succus gargarizandus, bibendusque. ℙ [Scribitur et *gargarisso. M. Aurel.* inter ep. *Front.* 4. *ad M. Caes.* (ed. *A. Maio*) *ep.* 6. Aqua mulsa sorbendo usque ad gulam, et rejectanda fauces fovi potius, quam dicerem gargarissavi. *F.*]

GARGETTĬUS, a, um, adj. Γαργήττιος, qui est ex Gargetto, pago Atticae, ubi natus est Epicurus, qui a *Cic. Fam.* 15, 16. *senex Gargettius* vocatur. Adde *Stat. Silv.* 1, 3, 94. et 2, 113. V. EPICURUS.

GARGĬLĬĀNUS, a, um, adj. ad Gargilium pertinens, quod est nomen viri proprium, ut Gargilianus fundus, *Scaev. Dig.* 32, 1, 39. ℙ [*Gargilianus, i,* homo impurus ap. *Mart.* 3, 30. *B. A.*]

GARGĬLĬUS MARTĬĀLIS scripsit *de re hortensi*; ejus meminere *Lampr. Alex. Sev.* 37., *Vopisc. Prob.* 2., *Serv.* ad *Virg. G.* 4, 147., *Pall.* duodecies in *lib. de re rustica*, ac *Cassiod.*, qui haec habet in *Inst. div. litter.* 28. Gargilius Martialis de hortis pulcherrime scripsit, qui et nutrimenta olerum, et virtutes eorum diligenter exposuit; ut ex illius commentarii lectione unusquisque et saturari possit, et sanari; quem vobis inter alios codices reliqui. Illius *de cura boum* fragmentum primus edidit *Chr. Schoettgenius*; deinde *Jo. Matth. Gesnerus*, et *Jo. Gottl. Schneiderus* Vegetio subjungendum curarunt. *Pontedera Antiqq. Gr. et Lat.* p. 466. severiorem quidem de hoc fragmento sententiam tulit, quod nempe barbarie ac soloecismis passim foedatum sit, corruptisque lectionibus adeo scateat, ut nulli paene usui Latine scribentibus esse possit. Verum e *Cod.* palimpsesto regiae Bibliothecae Neapolitanae quatuor ejusdem capita *de re hortensi*, h. e. *de cydoneis, de amygdalis, de castaneis, de persicis* nuperrime Neapoli edidit, et docte illustravit *Ang. Ant. Scottius* illius Bibliothecae praefectus, quem consulat, necesse est, qui de auctoris aetate, et operis praestantia certior fieri velit. Illud interim affirmare non dubitamus, Gargilium Martialem tertio a Christi nativitate saeculo floruisse, atque ita porro scripsisse, ut non immerito nova quaedam ejusdem Latina vocabula suis inserenda locis curaverimus. [*Hunc locum eleganter auxit *F.*]

*GARGĬTĬUS, i, m. venator nobilis, de quo *Hor. ep.* 1, 6, 58. *B. A.*

*GARIANONUM, i, opp. Britanniae. *Ant. Itin. B. A.*

*GARIMATĬUM, i, n. jus gelatum. *Theod. Prisc. de diaeta* 6. Garimatia porcellina. *B. A.*

*GARĪTES, um, pop. Galliae Aquitanicae. *Caes. B. G.* 3, 27. *B. A.*

GARRIDĪTANS. V. GARGARIDIO.

GARRĬO, is, ivi itum, a. 4. videtur esse ex iis verbis, quae ab animalium vocibus ficta sunt, ut *gannio, pipio, rudo, balo,* et hujusmodi. Itaque dicitur de avibus cantillantibus. *Appul. Flor. n.* 17. Lusciniae canticum adolescentiae garriunt. [*Etym.* est a gr. γηρύειν, dor. γαρύειν.] ℙ Et de strepentibus ranis. *Mart.* 3, 93. Meliusque ranae garriunt Ravennates. ℙ [*De instrumento musico. *Cop.* 9. Est et Maenalio quae garrit dulce sub antro, Rustica pastoris fistula more sonans.] ℙ Ad homines transfertur saepissime, et significat loquendo strepere, inepte loqui, plura verba facere, blaterare, obloqui, στωμύλλω. *Petr. Sat.* 55. Et, quam in praecipiti res humanae essent, vario sermone garrimus. *Cic. Att.* 12, 1. Cum coram sumus, et garrimus quidquid in buccam. Et *ib.* 6, 2. *extr.* Cupiebam etiam nunc plura garrire: sed lucet, urget turba, festinat Philogenes. *Id. Or.* 2, 5. In gymnasiis philosophi garrire coeperunt. [*Id. N. D.* 1, 39. Tanta est impunitas garriendi, i. e. tantam vobis sumitis licentiam res nugatorias defendendi. Adde *Ter. Eun.* 2, 3, 86. et *Phorm.* 3, 2, 11. De discrimine inter *garrire, hariolari* et *hallucinari* egregie disputat *Doederl.* 3, 77.] *Hor. Sat.* 2, 6, 77. Garrire aniles fabellas. Et *ib.* 1, 10, 41. Comis garrire libellos, *h. e.* facere comoedias garrulas et festivas. [*Schol. Cruq.* nugari propter personarum humilitatem, quae in comoedia loquuntur.] *Pl. Aul. a.* 5. *v.* 21. nugas. *Mart.* 5, 61. Nescio quid dominae teneram qui garrit in aurem.

[GARRĪTOR, oris, m. importune garriens. *Ammian.* 22, 9. Jube, inquit, periculoso garritori pedum tegmina dari purpurea. *F.*]

GARRĪTUS, us, m. *Sidon. ep.* 8, 6. *med.* Garritui frena stringere.

[GARRŬLANS, antis, part. ab inusit. *garrulo* pro *garrio. Fulgent. praef. Mythol.* Nec puellas inquirimus Hero, atque Psychen poeticas garrulantes ineptias. *F.*]

GARRŬLĬTAS, tis, f. ἀδολεσχία, actus ipse garriendi. Proprie dicitur de avibus: translate de hominibus. *Ov. Met.* 5. *f.* Nunc quoque in alitibus facundia prisca remansit, Raucaque garrulitas, studiumque immane loquendi. *Plin.* 10, 12, 14. Cornix inauspicatae garrulitatis. *Quint.* 2, 4. Extemporalis garrulitas circulatoriae jactationis est. *Plin.* 29, 1, 3. Horum placita Chrysippus ingenti garrulitate mutavit, *h. e.* verborum farragine. *Mart.* 5, 52. ingentia dona Auctoris pereunt garrulitate sui. ℙ In pueris festivitas est. *Suet. Aug.* 83. Pueros garrulitate amabiles. Adde *Senec. Consol. ad Helv.* 16. *med.* V. VERNILITAS.

GARRŬLUS, a, um, adj. proprie de avibus dicitur, quae canendo strepunt, ut *garrio. Virg. G.* 4, 307. Garrula hirundo. *Phaedr.* 3, 16. cicada. *Ov. Amor.* 3, 5, 22. cornix. [*λακέρυζα κορώνη. *Hesiod. Ἔργ.* 749., *Aristoph. Avv.* 610. Hinc proverb. λαλίστερος κορώνης.] *Plin.* 18, 39, 87. in imbre noctua. *Id.* 10, 29, 43. Garrulus cantus lusciniae. [*Ov. Met.* 8, 237. Garrula perdix.] ℙ Transfertur ad alia, quae murmurant, strepuntve. *Ov. Fast.* 2, 316. Garrulus rivus. *Nemes. Ecl.* 1, 30. vento garrula pinus. *Tibull.* 2, 5, 30. fistula, *h. e.* sonans, arguta. Et 3, 4, 38. lyra. *Mart.* 14, 167. plectra. Et 54. sistra. Et 169. Garrulus anulus. ℙ Ad homines quoque verbosos, loquaces, blaterantes. *Auct. ad Her.* 2, 11. *extr.* Ut hujus infantiae garrulam disciplinam contemneremus. *Ov. Trist.* 3, 12, 18. verbosi garrula bella fori. *Id. Amor.* 1, 12, 23. Garrula vadimonia. Et 2, 2, 44. lingua. *Senec. Herc. Fur.* 193. fama. *Propert.* 3, 22, 18. hora, *h. e.* quae garriendo ducitur. [*Quid differant *garrulus, loquax, verbosus,* docet *Doederl.* 3, 81.] ℙ *Garruli pueri* sunt in deliciis. *Tibull.* 1, 5, 26. consuescet amantis Garrulus in dominae ludere verna sinu. V. GARRULITAS. ℙ Speciatim sic dicitur, qui arcana continere nescit. *Hor. Ep.* 1, 18, 69. Percontatorem fugito: nam garrulus idem est, Nec retinent patulae commissa fideliter aures. *Ter. Ad.* 4, 4, 15. Ne quid de fratre garrulae illi dicerem, ac fieret palam. ℙ Addit *Nonius* 4, 220. sumi etiam pro cordato, afferens illud *Varronis:* In hac civitate tum regnabat Dionysius, homo garrulus et acer.

*GARSAURĪTIS, idis, f. regio Cappadociae. *Plin.* 6, 3. *B. A.*

*GARŬLI, orum, m. populi Liguriae. *Liv.* 41, 19. *B. A.*

GĂRUM, i, n. γάρον, liquamen ex intestinis piscium, sanguine, ceterisque, quae abjicienda forent, sale maceratis: dictum a garo pisce, ex quo primum fieri coepit: deinde nomen retinuit, quamvis ex aliis piscibus fieret, praecipue vero ex scombro laudatissimum in Carthaginis spartariae cetariis: *Sociorum* id appellabatur, singulis millibus nummum permutantibus congios fere binos. Nec liquor ullus, praeter unguenta, majore in pretio esse coepit. Haec *Plin.* 31, 7, 43. ex cujus verbis satis colligi videtur, ideo *garum Sociorum* appellatum, quia ab Sociis populi R. Romani mittebatur. *Mart.* 13, 102. Exspirantis adhuc scombri de sanguine primo Accipe faecosum, munera cara, garum. *Id.* 7, 27. de apro condiendo: Sed coquus ingentem piperis consumet acervum, Addet et arcano mixta Falerna garo. *Senec. ep.* 95. *med.* Illud Sociorum garum, pretiosam malorum piscium saniem, non credis urere salsa tabe praecordia? Adde *Hor. Sat.* 2, 8, 46. et *Auson. ep.* 21., ubi significat, hoc liquamen Latino vocabulo carere, (nam *garum* Graecum est) muriam autem minus apte dici; haec enim e thynnis fiebat, et multo minoris emebatur. *Mart.* 13, 103. de muria: Antipolitani, fateor, sum filia thynni: Essem si scombri, non tibi missa forem.

GARUMNĂ, ae, m. fluvius Aquitaniae, ex Pyrenaeis montibus oriens, et in oceanum latissimo ostio incurrens. *Mela* 3, 2. *Tibull.* 1, 8, 11. Testis Arar, Rhodanusque celer, magnusque Garumna. ℙ [*Scribitur et *Garunna*, et sic *Plin.* 4, 17. ed. *Hard.* non sine auctoritate MStorum. *B. A.*]

[GĂRUMNI, orum, m. plur. accolae fluminis Garumnae. *Caes. B. G.* 3, 27. Ausci, Garumni, Sibuzates. *F.*]

GĂRUS, i, m. γάρος, piscis ex genere locustarum, ex cujus intestinis garum fiebat. *Plin.* 31, 7, 43. et 32, 11, 53. V. GARUM.

GĂRYOPHYLLON, i, n. καρυοφύλλον, genus aromatis in India nassentis, piperis grano simile, sed grandius et fragilius. Tradunt, in Indico luco id gigni. Advehitur odoris gratia. Ita *Plin.* 12, 7, 15., ubi notat *Hard.*, quod eodem nomine ad nos affertur, et in conditurис adhibetur, aliud omnino esse. Fortasse autem esse id, quod *cubebe* ab aliis nominatur. [*Secundum *Sprengel. der dreiblätterige Müllen*, vitex trifolia, *L.*] ℙ Flos ille, qui hoc nomine apud nos nascitur, a similitudine odoris appellationem traxit.

*GASANI, orum, populi Arabiae. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

*GASIDĀNIS, is, f. gemmae nomen, de qua sic *Plin.* 37, 10, 59. Gasidanem Medi mittunt, coloris orobini, veluti floribus sparsam. *B. A.*

GASTER, ĕris, f. γαστήρ, venter. Graeca vox. *Coel. Aurel. Tard.* 3, 8. Rotunda atque exstans inflatio secundum gastera. [*Casaub.* ad *Suet. Vesp.* 23. *B. A.*]

[GASTRUM, i, n. Graecis est ἡ γάστρα, ας; vas fictile ventriosum, amphora. *Petron. fragm. Tragur.* 70. *Burm.* Neuter sententiam tulit decernentis, sed alter alterius amphoram fuste percussit: consternati nos insolentia ebriorum, intentavimus oculos in proeliantes, notavimusque ostrea, pectinesque e gastris labentia, quae collecta puer lance circumtulit. *Id. Sat.* 79. Per omnes scrupos, gastrorumque eminentium fragmenta traxissemus cruentos pedes. *Gargil. de re hortensi* (ed. *A. A. Scottio*) 4. *n.* 5. Sunt qui in gastris, vel qualis cribrata terra repletis ossa (*persicorum*) disponunt, unde mox plantas adultas in seminarium cum cespite suo transferant. *Marc. Empir.* 8. *med.* Concham aeream de melle albo ab intus perunge totam, eandemque supra gastrum lotii virilis ex ea parte, qua melle illita est, superpone ad lotium versus. *F.*]

GAU pro Gaudium. V. GAEL.

*GAUDAE, arum, m. gens Scythica, a tergo montis Haemi degentes, in Moesia, non longe ab Istro flumine. *Plin.* 4, 11. *B. A.*

GAUDEBUNDUS. V. GAUDIBUNDUS.

GAUDENS, entis, part. a *gaudeo;* qui gaudet. *Cic. Att.* 2, 4. Cum Musis nos delectabimus animo aequo, immo vero etiam gaudenti ac libenti. *Stat. Silv.* 4, 6, 55. Sic mitis vultus, veluti de pectore gaudens Hortatur mensas. *Propert.* 3, 12, 9. Nunc ligat ad caestum gaudentia brachia loris. *Hor. Sat.* 1, 10, 45. gaudentes rure Camenae. Et *Od.* 1, 1, 12. Gaudens agros sarculo findere. Et *ib.* 3, 14, 5. Unico gaudens mulier marito. [*Id. Sat.* 2, 5, 109. Gaudentem nummo te addicere, i. e. libenter, *mit Vergnügen.*]

*GAUDENTER, adv. cum gaudio. *Sarisb. Ep.* 187. *B. A.*

GAUDĔO, es, gāvīsus sum, n. 2. χαίρω, laetus sum, animi voluptate perfundor, laetor: cui contrarium est *moereo.* Est ἀπὸ τοῦ γαυριᾶν, ut *Festo* placet: vel a γαθέω Dorice pro γηθέω, idem significante, ut aliis. [*Hoc praeferendum. Γαυριᾶν parum convenit. V. *Döderl.* 3, 243.] *Caes.* ad *Cic. post ep.* 16. *l.* 9. *Att.* Meum factum probari abs te, triumpho et gaudeo. Al. leg. *triumpho gaudio. Cic. Q. Fr.* 3, 1. *med.* Quod scribis, te a Caesare quotidie plus diligi, immortaliter gaudeo. *Id. Leg.* 3, 1. Sane gaudeo, quod te interpellavi. [*Hor. Ep.* 1, 6, 19. Cf. *Ruddim.* 2. p. 231. sqq. Sequitur etiam *si. Hor. Sat.* 2, 3, 273. Gaudes, si camaram percusti forte, etc.] *Id. Att.* 9, 7. *f.* Bonis viris probari, quae adhuc fecerimus, valde gaudeo. [*Ov. Met.* 10, 287. Timide gaudet: praeclare de eo, cujus gaudium nondum certum satis est. Cf. 9, 792. Nec timida gaudete fide. *Sil.* 6, 572. Sollicite laeti.] *Lucr.* 3, 72. gaudent in tristi funere fratris. *Hor. Ep.* 1, 8, 1. Celso gaudere, et bene rem gerere Albinovano: χαίρειν, καὶ εὐπράττειν, formula salutationis initio epistolarum, a Graecis sumpta. [*Adde *ib.* 15.] ℙ Cum dativo. *Lucr.* 3, 146. et sibi gaudet, *h. e.* secum. [*Trebell. Poll. Valer.* 4. Gauderem tibi

de victoria quam praefers; Gr. συνέχαιρον ἂν σοι.] ¶ Cum ablativo. *Catull.* 31, 12. Salve, o venusta Sirmio, atque hero gaude, *h. e.* ob reditum heri. *Cic. Marcell.* 6. Gaude isto tuo tam excellenti bono. *Id. Fin.* 1, 11. Cum privamur dolore, ipsa liberatione et vacuitate omnis molestiae gaudemus: omne autem id, quod gaudemus, voluptas est. ¶ Cum accusativo. *Ter. Eun.* 5, 9, 11. Hoc aliud est, quod gaudeamus. *Id. Andr.* 2, 2, 25. Jam id gaudeo. *Stat. Th.* 9, 724. Tu dulces lituos ululataque proelia gaudes. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 14. Nunc furit, tam gavisos homines suum dolorem. *Stat. Th.* 4, 231. gaudent natorum fata parentes. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 2. Ut suum gaudium gauderemus. [*V. *Perizon.* ad *Sanct. Minerv.* 3, 3. p. 303.] *Ter. Andr.* 5, 5. *f.* Hunc scio mea solide gavisurum gaudia. *Catull.* 61, 117. Quanta gaudia, quae vaga Nocte, quae media die Gaudeat. ¶ *Gaudere in sinu*, et *in se*, est secum taciteque gaudere. *Cic. Tusc.* 3, 21. Quoniam haec plausibilia non sunt, in sinu gaudeant, gloriose loqui desinant. *Tibull.* 4, 13, 8. Qui sapit, in tacito gaudeat ille sinu. *Catull.* 22, 17. Tam gaudet in se, tamque se ipse miratur. ¶ Differt a *laetor*, quod est ita gaudere, ut in vultu et gestibus laetitiae signa prodantur: *gaudere* autem, est secum in animo voluptatem percipere. [*Eadem est ratio Gr. vv. χαίρειν et ἥδεσθαι.] *Cic. Rosc. Am.* 47. Quae perfecta esse, gaudeo, judices, vehementerque laetor. [*Plura ejusdem generis exempla praebet *Döderl.* 3, 244.] *Id. Tusc.* 4, 31. Atque ut confidere [*leg. *cavere.*] decet, timere non decet; sic gaudere decet, laetari non decet. [*V. ad h. l. *Döderl.* 3, 244. ubi negat recte gradatim additum esse v. *laetari*, quod vice versa *gaudere* exsultandi notionem involvat. At vereor ut rem acu tetigerit, cum bene *laetari*, quae propria vocis est significatio, de externis gaudii signis, quae ut minus decora h. l. damnantur, dictum videatur. V. et in Laetitia. *in.*] ¶ A *gratulor*, quod respicit alium, et significat alterius causa laetum esse. *Id. Fam.* 6, 15. Tibi gratulor, mihi gaudeo. [*V. *Manut.*] ¶ Aliquando significat delectari. *Id. Off.* 3. *f.* Cum intellexero, te hoc scientiae genere gaudere. *Hor. A. P.* 162. juvenis Gaudet equis, canibusque, et aprici gramine campi. [*Ita fere solemne vocabulum est *gaudere* de Diis libenter vel rem aliquam tractantibus, vel sacrificia accipientibus. *Prop.* 4, 8, 63. Cynthia gaudet in exuviis. *Ov. Fast.* 1, 349. Prima Ceres avidae gavisa est sanguine porcae; et *ib.* 3, 253. Gaudet florentibus herbis haec Dea; et 736. succis quia dulcibus ille gaudet.] *Id Od.* 4, 8, 11. Gaudere carminibus. *Id. Sat.* 2, 8, 62. Heu, Fortuna, quis est crudelior in nos Te Deus? ut semper gaudes illudere rebus humanis! [*Possent haec innumeris adaugeri. Pauca sufficiant in re notissima. *Id. Od.* 3, 18, 15. Gaudet pepulisse terram pede; *ib.* 3, 6, 21. Gaudet doceri Jonicos motus. *Sat.* 1, 4, 78. Laedere gaudes. *Prop.* 2, 1, 8. Gaudet laudatis ire superba comis. *Ov. Fast.* 2, 285. Ipse Deus velox discurrere gaudet, etc. *Sil.* 5, 91. Vescique interritus ales gaudebit. Ita constr. etiam cum part. praes. *Virg. A.* 12, 82. Gaudetque tuens ante ora frementes; et 702. Gaudetque nivali Vertice se attollens pater Apenninus ad auras. *Hor. Epod.* 2, 19. Ut gaudet insitiva decerpens pyra. *Id. Ep.* 2, 2, 107. Gaudent scribentes. — Cum part. praet. *Virg. A.* 10, 500. Quo nunc Turnus ovat spolio gaudetque potitus. *Id. G.* 2, 510. Gaudent perfusi sanguine fratrum. *Tibull.* 3, 4, 60. Nec gaudet casta nupta Neaera domo. ¶ Hinc pro *solere*, sed fortius dicitur. *Virg. A.* 12, 6. Gaudetque comantes excutiens cervice toros. *Ov. Met.* 9, 139. Quae veris addere falsa gaudet. *Tibull.* 4, 1, 116. Ipse tamen velox celerem super edere corpus Gaudet equum; ubi cf. *Broukh.* ¶ Adhibetur etiam rebus amatoriis. *Prop.* 2, 4, 18. Hostis si quis erit nobis, amet ille puellas: Gaudeat in puero, si quis amicus erit. Cf. *Laetitia.*] ¶ Transfertur ad inanima. *Mart.* 13, 16. brumali gaudentia frigore rapa. *Plin.* 12, 15, 33. Myrrha gaudet rastris, atque ablaqueationibus. Et 19, 8, 39. Humore omnia hortensia gaudent. Et 18, 17, 45. Solum gaudet aquari. *Stat. Th.* 6, 847. Postquam oleo gavisa cutis. *Claud. Cons. Probi et Olybr.* 115. dominum gavisa coronat Terra suum, surguntque toris majoribus herbae. [*Virg. E.* 6, 29. Nec tantum Phoebo gaudet Parnassia rupes, *ib.* 9, 48. Astrum quo segetes gauderent frugibus.] ¶ Part. *Gaudendus* ap. *Symmach. ep.* 3, 29. Ista pars gaudenda mihi potius, quam, etc. ¶ Olim praeteritum habuit *gavisi.* *Liv. Andron. Odyss.* ap. *Prisc.* 9, 868. Quoniam audivi paucis, gavisi. *L. Cass. Hemina ib.* Idque admiratum esse, gavisi.

GAUDĬĀLIS, e, adj. ad gaudium pertinens. *Appul. Met.* 8. Gaudiales instruunt dapes. Adde *ib.* 2. et 11.

GAUDĬBUNDUS, a, um, adj. gaudio gestiens. *Appul. Met.* 8. *in.* Saluti praesenti ac futurae soboli novorum maritorum gaudibundus. Alii leg. *gaudebundus.*

Tom. II.

*GAUDĬFĬCO, as, n. 1. idem ac laetifico. *Gloss. Philox.* Gaudifico, χαροποιέω. *B. A.*

[GAUDILLA, ae, f. dimin. gaudentis. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 225, 1. Oppia Gaudilla. *F.*]

GAUDĬMŌNĬUM, ii, n. gaudium. *Petr. fragm. Trag.* 61. *Burm.* Jamdudum gaudimonio dissilio. **Vulgat. Baruch.* 4, 34. V. *Cangii Glossar. B. A.*

[GAUDĬVĬGENS, entis, part. ab inusit. *gaudivigeo*, compos. ex *gaudium*, et *vigeo*, gaudio exsultans: Itali dicunt *gozzovigliante.* *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 29. *n.* 130., at emendatior ap. *Ignarra de Phratr.* p. 118. Alphius has aedes Aulus Soranu' tuetur Ex Epicurejo gaudivigente choro. Immerito *Gorius* in *Inscr. Etrur. T.* 3. p. 55. supposititiam putat. *F.*]

GAUDĬUM, ii, n. χαρά, χάρμα, est affectio animi alicujus praesentis boni opinione concepta, et proprie cum exhilaratur animus aliqua re, neque tamen ita ad exteriora diffunditur ultra modum, ut facile appareat. Differt a *laetitia*, quia, ut ait *Cic. Tusc.* 4, 6. cum ratione animus movetur placide atque constanter, tum illud gaudium dicitur: cum autem inaniter et effuse animus exsultat, tum illa laetitia gestiens, vel nimia dici potest. Quare, ut addit *Non.* 5, 91., gaudium in sapiente, et in rebus bonis semper est: laetitia etiam in malis rebus esse potest. Hoc tamen discrimen saepe negligitur. [*Verius videtur, quod *Döderl.* 3, 242. discrimen constituit, ut *laetitia* subjective, *gaudium* objective intelligatur; unde *Curt.* 8, 5, 27. *gaudio laetus* eodem jure dixerit, quo alias *morbo aegrotans* bene conjungi soleat.] *Sall. Catil.* 49. Plebes veluti ex servitute erepta, gaudium atque laetitiam agitabat. *Pl. Poen.* 5, 4, 105. Laetitia et gaudiis aliquem afficere. [**Gaudium* atque *laetitia* ita conjunguntur, ut gradatio in verbis insit, nam *laetitiae* gravior affectus cernitur corporis gestibus. V. *intpp.* ad *Plauti l.* modo laudatum, et *Nolten. Lex. Antibarb.* p. 963. coll. *Sall. Cat.* 61, 9. Hinc ap. *Eund. Jug.* 60, 2. *laetitia* de exsultantium clamore dicitur.] *Ter. Ad.* 3, 4, 45. Lacrimare gaudio. *Id. Heaut.* 2, 3, 67. Prae gaudio, ubi sim, nescio. *Id. Andr.* 2, 2, 2. Alicujus animum gaudio explere. *Cic. Fam.* 9, 14. Cumulari gaudio. *Id. Fin.* 5, 24. Compleri gaudio. *Id. Cat.* 1, 10. Gaudiis exsultare. *Id. Fam.* 2, 9. Nimio gaudio paene desipere. *Id. Cluent.* 5. triumphare. Et *Fam.* 10, 12. efferri. *Q. Cic. ad Fratr.* 16. *Fam.* 16. exsilire. *Cic. Fam.* 9, 14. cumulari. *Id. Fin.* 5, 24. Quempiam gaudio afficere. *Pl. Poen.* 5, 4, 88. oblectare. Et 47. Gaudio esse alicui. *Ter. Eun.* 5, 9, 5. Esse in gaudiis. *Val. Fl.* 3, 698. Gaudium capere. *Plin.* 16, 25, 40. sentire. *Ov. Pont.* 2, 1, 60. et *Senec. ep.* 59. percipere. *Virg. A.* 1, 506. pertentant gaudia pectus. *Tac. H.* 2, 55. Additae erga Germanicos exercitus laudes, gratesque: et missa legatio, quae gaudio fungeretur, *h. e.* gratulatione. [**Prop.* 2, 25, 30. In tacito cohibe gaudia clausa sinu. *Id.* 1, 8, 29. Deponere gaudia. *Tibull.* 3, 6, 33. Imitari gaudia falsa. *Id. ib* 3, 7. Tecum ut longae sociarem gaudia vitae.] ¶ Speciatim dicitur de turpi voluptate. *Sall. Jug.* 2. Dediti corporis gaudiis, per luxum et ignaviam aetatem agunt. [*Contra *Cic. Fin.* 2, 4. Voluptas dicitur etiam in animo; non dicitur laetitia nec gaudium in corpore.] *Hor. Od.* 3, 6, 28. neque eligit, Cui donet impermissa raptim Gaudia. *Lucr.* 5, 852. Mutua queis inter se nectant gaudia. *Liv.* 1, 58. Sextus Tarquinius hinc abstulit gaudium. *Tibull.* 1, 6, 3. sed jam cum gaudia adirem. [**Prop.* 2, 14, 9. Quanta ego praeteritae collegi gaudia nocte.] ¶ Translate [*de eo, quod voluptatem, laetitiam affert, ita *Suet. Tib.* 14. Thrasyllum quoque mathematicum — tum maxime expertus est, affirmantem, nave provisa gaudium afferre. *Liv.* 37, 37. (de reddito Scipioni filio.) Non solum animo patrio gratum munus, sed corpori quoque salubre gaudium fuit.] *Plin.* 16, 25, 40. Flos est gaudium arborum. *Id. ib.* Gaudia annorum, *h. e.* tempora veris. *Id. praef.* 20. Adamas opum gaudium.

*GAUDOS, i, f. insula prope Cretam, exadversus Cretense oppidum Hierapytnam. *Mela* 2, 7. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

*GAUGAMĒLA, orum, n. plur. τὰ Γαυγάμηλα, vicus in Aturia, victoria Alexandri nobilitatus, apud quem Darius superatus amisit imperium. Tabula (ait *Cellarius*), quae hanc Asiae partem ex *Ptolemaei* numeris ordinatam exhibet, Gaugamela inter Lycum et Caprum medio loco perperam ponit; nam citra Lycum erat. *Plin.* 6, 26. *B. A.*

GĀVĬA, ae, f. λάρος, avis aquatica, eadem ac fulica [**Mewe*]; ita appellata videtur, quia aquis maxime gaudet, in quas magno strepitu, et alis plaudentibus immergi solet, ideoque Veneri amanter servire dicitur ab *Appul. Met.* 5. *med.* Tunc avis peralba illa gavia, quae super fluctus marinos pinnis natat, demergit sese propere ad oceani profundum gremium: ibi commodum Venerem lavantem natantemque propter adsistens, etc. *Plin.* 10, 32, 48. Gaviae in petris nidificant. ¶ **Vet. Gloss.* λάρος, Larus, fulica, gavia. *B. A.*

GAVĬĀNUS, a, um, adj. ad Gavium pertinens: quod est nomen R. civis propr. *Lactant.* 4, 18. Non enim Gavianam crucem describimus, quam M. Tullius, etc. Vide sis *Cic. Verr.* 2, 5, 61. 62. et 63.

[GAULĪTĀNUS, a, um, adj. ad Gaulum, seu Gaulos pertinens, parvam insulam Melitae adjacentem, quae nunc *Gozo* dicitur: ita vero appellata videtur ab ejus rotunditate, *gaulus* enim rotundum vas significat. *Inscr.* ap. *Mur.* 752, 5. M. Vallio C. F. Rufo plebs Gaulitana ex aere conlato, etc. Alia ap. *eund.* 1048, 4. *F.*]

*GAULŎPES, um, pop. Arabiae. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

GAULUS, i, m. γαῦλος, genus navigii paene rotundum, inquit *Festus.* Ejus meminit etiam *Gell.* 10, 25., ubi navium appellationes varias recenset. ¶ Item genus poculi, a figurae similitudine. *Pl. Rud.* 5, 2, 32. Sinus, epichysis, cantharus, gaulus, cyathusque.

[GAUNĂCĀRIUS, ii, m. gaunacarum artifex. *Inscr.* ap. *Don. cl.* 8. *n.* 69. C. Pettius Celer gauncarius. *Gorius ib.* censet legendum *gaunacarius.* At *Mur.* 970, 4., qui eand. inscriptionem retulit, putat eam vocem interpretandam esse ex γαιοῦχος, terram continens, cum ipse *Donius* adnotet, eam inscriptionem esse sub imagine virili, laeva librum tenente, exsculptis in ambitu signis Zodiaci. Viderint eruditi. *F.*]

[GAUNĂCE, es, f. et Gaunăcum, i, n. stragulum, seu sagum altera parte villosum. *Varr. L. L.* 4, 35. In his multa peregrina; ut sagum, reno Galli quid gaunacumma ejus sagum, et amphimallon Graeca. Haec corrupta ita legenda probabili conjectura putat *Checottius* in *Gorii Symb. litter. Rom. T.* 8. p. 172.: ut sagum, rheno Gallice; id gaunacum Persicum; amphimallon Graece. Quod quidem confirmatur illo *Hesychii:* Καυνάκαι, στρώματα, ἢ ἐπιβόλαια ἑτερόμαλλα, et illo *Aristoph.* in *Vesp. v.* 1176. Οἱ μὲν καλοῦσι Περσίδ᾽, οἱ δὲ γαυνάκην. *Not. Tir.* p. 158. Gausapum, gaunapum. Lege *gaunacum.* *F.*]

*GAURANTAE, arum, pop. Asiae ulterioris, in regno Persico veteri, in Carmania, ad sinum Persicum. *Plin.* 6, 23. *B. A.*

GAURĀNUS, a, um, adj. ad Gaurum montem pertinens, qui est in Campania, inter Puteolos et Lucrinum lacum, vinis nobilis. *Plin.* 14, 3, 4. *n.* 3. Gauranae vites. Et *ib.* 6, 8. *n.* 3. Gauranum vinum. *Stat. Th.* 8, 546. Gauranus mons.

*GAURELĔOS, i, portus Andri insulae. *Liv.* 31, 45. *B. A.*

GAURUS, i, m. mons Campaniae. *Cic. Agr.* 2, 14. V. GAURANUS.

GAUSĂPĂ, ae, et Gausăpē, es, f. et Gausăpĕ, is, n. et Gausăpum, i, n. ὁ γαυσάπης, genus panni crassioris, et altera parte villosi, ex quo fiebant stragula tum mensis, tum lectis idonea, itemque vestes, quarum usus in pluvia et frigore. Res erat peregrina, nec nisi sub Augusto Romae cognita: ditioribusque ex delicatiore lana, et pretioso colore usurpata: Itali *schiavina* vocant. [*V. *Voss.* ad *Virg. G.* 4, 377. *Böttig. Sab.* 2, 102.] *Hor. Sat.* 2, 8, 10. puer alte cinctus acernam Gausape purpureo mensam pertersit. Imitatus *Lucil.* 20 ap. *Prisc.* 9, 870. Purpureo tersit tunc latas gausape mensas. *Plin.* 8, 48, 73. Gausapa patris mei memoria coepere: amphimalla, nostra, sicut villosa etiam ventralia, nam tunica lati clavi in modum gausapae texi nunc primum incipit. *Ov. A. Am.* 2, 300. Gausapa si sumpsit, gausapa sumpta proba. *Petr. Sat.* 28. Involutus coccina gausapa, lecticae impositus est. [*V. *intpp.* ad h. l.] *Pers.* 6, 46. Jam chlamydas regum, jam lutea gausapa captas. *Augustus* ap. *Charis.* 1, 80. Gausapes, lodices purpureas, et coloreas meas. *Cass. Sever. ib.* et ap. *Prisc.* 7, 759. Gausapo purpureo salutatus. *Varro* quoque *ib. gausapa, ae*, f. probat. *Gausape quadratum* ap. *Mart.* 14, 152. in *lemmate* aliis est stragulum sternendo lecto, aliis vero idem ac mantele. ¶ *Balanatum gausape* ap. *Pers.* 4, 37. est barba in modum villi propensa, et unguento delibuta.

GAUSĂPĀTUS, a, um, adj. gausape indutus. *Senec. ep.* 53. Mitto me in mare, quomodo psychrolutam decet, gausapatus. ¶ [Translate et facete. *Petr. Sat.* 38. Solebat sic coenare, quomodo rex, apros gausapatos opera pistoria, *h. e.* crustulo, vel taleis laridi contectos. *F.*]

GAUSĂPĬLA, ae, f. vestis e gausape. *Petr. Sat.* 21. Myrtea subornatus gausapila. Al. leg. *gausapina.*

GAUSĂPĪNUS, a, um, adj. qui est e gausape, villosus, ut *paenula gausapina* ap. *Mart.* 14, 145. in *lemmate*, quae et gausapina absolute dicitur. *Id.* 6, 59. Et dolet, et queritur, sibi non contingere frigus Propter sexcentas Baccara gausapinas.

[GAUSUS, i, m. γαυσός, curvus, claudus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 681, 4. L. Autronius Gausus. *F.*]

GAZĂ, ae, f. γάζα, vox Persica, qua regia pecunia significatur, uti docet *Curt.* 3, 13. Unde factum nomen urbi in Palaestina, quod in ea Cam-

byses rex Persarum, cum armis Aegyptum peteret, opes et pecuniam suam contulerat, ut *Mela* 1, 11. et *Serv.* ad *A.* 1, 123. narrant. *Nep. Dat.* 5. Pandates gazae custos regiae. Adde *Liv.* 45, 41. [*V. Snakenb.* in *ind.* ad *Curt.* s. h. v.] ℙ Paulatim in Latium transmigravit ad significandam quamcumque pecuniam et copiam. *Virg. A.* 2, 763. huc undique Troia gaza Incensis erepta adytis, mensaeque Deorum, Cratercsque auro solidi, captivaque vestis Congeritur. *Suet. Ner.* 31. Thesauros antiquissimae gazae specubus abditos. *Tac. A.* 6, 37. Gazam et paratus regios adjicit. *Mart.* 12, 53. incubasque gazae, Ut magnus draco. *Val. Fl.* 6, 562. nulla coelum reparabile gaza. *Virg. A.* 5, 40. et gaza laetus agresti Excipit. ℙ *Serv.* ad *cit. A.* 2. singularis tantum numeri esse ait. Atqui in plurali his usurpavit *Hor. Od.* 1, 29, 1. et *ib.* 2, 16, 9., ter *Senec. Phoeniss.* 504. *Herc. Fur.* 167. et *Med.* 485., semel *Lucr.* 2, 37. etc. ℙ *Gaza, urbs Palaestinae, V. supra et in *Gazeticus, a, um.* ℙ Fuit et Gaza, Mediae opp., *Gazae* appellatum a *Plin.* 6, 13. ℙ Item aliud hujus nominis in Africa ulteriore, in terra Troglodytica, ad sinum Arabicum. *Plin.* 6, 29. *B. A.*

*GAZACA, urbs Mediae. *Ammian.* 23, 23. ℙ Item alia, in Cappadocia, unde *Gazacena* sc. regio ap. *Plin.* 6, 3. *B. A.*

[GAZAS, atis, adj. omn. gen. ad Gazam pertinens, maritimam Palaestinae urbem, quae adhuc idem nomen servat. ℙ *Gazates, atium*, sunt incolae illius urbis. *Plin.* 5, 23, 19. Gazates, Gindareni, Gabeni. *F.*]

*GAZAUFULA, ae, Numidiae opp. *Anton. Itin. B. A.*

*GAZELUM, i, n. opp. Paphlagoniae. *Plin.* 6, 2. *B. A.*

GAZĒTĬCUS, a, um, adj. ad Gazam Palaestinae urbem pertinens, ut Gazetica vina, quae optima circa illius urbis loca gignebantur. *Sidon. carm.* 17, 15. Vina mihi non sunt Gazetica, Chia, Falerna.

*GAZIURA, orum, Γαζίουρα (τά), Paphlagoniae opp. *Plin.* 6, 2. *B. A.*

[GAZOPHYLĀCĬUM, ii, n. γαζοφυλάκιον, capsula, in qua pecunia reponitur. *Hieron. ep.* 14. *n.* 8. Cum viduam aera mittentem in gazophylacium laudaverit Dominus. Adde *Isid. Orig.* 20, 9. *F.*] **Vulg. Luc.* 21, 1. *B. A.*

GE

GĒ, es, f. γῆ, terra. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 295. *n.* 248. Claudia Ge.

*GEBADEI, orum, gentis nomen mare rubrum accolentis, in terra Troglodytica. *Plin.* 6, 29. *B. A.*

*GEBANĪTAE, arum, m. pop. Arabiae Felicis. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

GĔBENNĬCUS, a, um, adj. ad Gebennam pertinens, qui mons est Galliae, in Provincia trans Rhodanum. *Mela* 2, 5. Gebennici montes. ℙ Legitur etiam *Cebenna*, et *Cebennicus*, et quidem rectius; hodie enim hic montium tractus vocatur Gallice *les Cevennes.* Quemadmodum etiam plur. numero effert *Lucan.* 1, 435. Gens habitat cana pendentes rupe Cebennas. *Mela l. c.* Tum ex Cebennis demissus Arauris juxta Agathan fluit. [*Hoc loco plura debentur. *F.*]

*GEBES, fluvius in Bithynia, vel Bithyniae vicinus. *Plin.* 5, 32. *B. A.*

*GEDRANĪTAE, arum, pop. Arabiae Felicis. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

*GEDROSI, orum, m. Γεδρωσοί, pop. Asiatici, ultra Persidem. *Mela* 3, 8. *Plin.* 6, 23. ℙ *Gedrosii* audiunt *Curt.* 9, 10. et *Gedrusi Plin.* 6, 23. ℙ Eorum regio *Gedrosia*, sc. terra, a *Gedrosius, a, um. Plin.* 21, 11. *B. A.*

*GEDUSĀNUS, a, um, adj. ut *Gedusanus ager* ap. *Cic. Agr.* 2, 19. ab oppido quodam forte vel regione Gedusa sic nuncupatus. *Graevio* corrupta vox videtur. *B. A.*

GĔHENNĀ, vel Geennā, ae, f. γέεννα, vallis apud Hierosolymam, ubi Baal colebatur, et ipsi Hebraei filios suos immolaverunt. Dicta est גֵּי הִנֹּם, *h. e.* vallis *filiorum* Ennon. Translate sumitur pro loco futurorum suppliciorum et poenarum perpetuarum, quibus improbi cruciandi sunt, quia Deus minatus fuerat, vallem illam impleturum cadaveribus mortuorum. *Hieron.*, *Tert.*, *Prudent.*, *Sedul.* et *Auson. Ephemerid. Or.* 56. tormentaque sera gehennae Anticipat.

GĔLĀ. V. GELOUS.

*GELAE, arum, m. pop. Mediae, dicti et Cadusii. *Plin.* 6, 16. *B. A.*

[GĔLĀNUS, a, um, adject. idem ac Gelensis. *Plin.* 3, 8, 14. Gelani, Galatini, Halesini. *F.*]

GĔLAS. V. GELOUS.

GĔLASCO, is, n. πήγνυμαι, gelu astringi. *Plin.* 14, 21, 27. Vini natura non gelascit.

GĔLĀSĬĀNUS, i, m. mimus: a γελάω, rideo. *Sidon. carm.* 23, 301. Mimos, schoenobatas, gelasianos.

[GĔLĀSĬMUS, i, m. γελάσιμος, ridiculus. Est nomen servi ap. *Pl. Stich.* 2, 2, 73. Enimvero, Gelasime, opinor, provenisti futile. *F.*]

GĔLĀSĪNUS, i, m. γελασῖνος, a γελάω, rideo, fossula, seu ruga, quae in ridentium genis fieri solet, quaeque miram quandam ori conciliat venustatem: hinc *Tassus in Aminta* ita canit: *or dentro le pozzette, Che forma un dolce riso in bella guancia* etc. *Mart.* 7, 25. Nec cibus ipse juvat morsu fraudatus aceti: Nec grata est facies, cui gelasinus abest. *Suidas.* Γελασίνοις, γραμμαῖς ταῖς ἐκ τοῦ γελᾷν γιγνομένοις. ℙ Translate Graeci scriptores usurpant etiam de fossulis, quae in natibus fiunt, ut *Alciphr. ep.* 1, 39. et *Anthol. Gr. T.* 2. p. 390. *Brunk.* de trium meretricum natibus; *Lucian.* vero in Ἔρωτ. c. 14. de Venere Καλλιπύγῳ: Τῶν δὲ τοῖς ἰσχίοις ἐνεσφραγισμένων ἐξ ἑκατέρων τύπων, οὐκ ἂν εἴποι τις ὡς ἡδὺς ὁ γέλως. ℙ Γελασῖνος fuit etiam cognominatus Democritus, quia res humanas perpetuo risu prosequebatur, ut contra Heraclitus perpetuo fletu. *Aelian. H. V.* 4, 20. ℙ Dentes quoque primores, qui in risu et scommate nudantur, γελασῖνοι dicuntur a *Polluce* in *Onomast.* 2, 4, 91. ℙ Est etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 82. *n.* 121. C. Minicius Gelasinus. [*Hunc locum egregie auxit. *F.*]

GĔLĀTĬO, onis, f. ἔκπηξις, actus gelandi, gelu, et ipsa concretio aquae. *Plin.* 17, 24, 37. *n.* 8. Si protinus editis fructibus gelatio magna consecuta est. *Scrib. Comp.* 179. Cicutam potam artuum gelatio insequitur.

GĔLĀTUS, a, um, adj. παγεὶς, frigore astrictus. *Plin.* 8, 28, 42. Amnes gelati lacusque. *Mart.* 5, 9. manus Aquilone gelatae. *Id.* 4, 46. Et ficus Libyca gelata testa, *h. e.* stipata in testa roscido quodam humore, qui ex ficu emissus circa eundem durescit. V. AFRICANUS. *Colum.* 10, 397. Gelantur lac. *Id.* 7, 8. *f.* Caseus paulum gelatus in mulctra. ℙ Translate. *Stat. Th.* 4, 404. sic fata gelatis Vultibus, *h. e.* pallore suffusis. *Lucan.* 7, 339. stat corde gelato Attonitus, *h. e.* timoris pleno. *Id.* 6, 541. gelatos orbes effodere, *h. e.* frigidos oculos, et emortuos.

*GELDŪBA, ae, f. locus vel castellum Ubiorum, in Gallia Belgica, ad Rhenum flumen, non longe a Novisio. *Tac. H.* 4, 26. 32. 35. 36. et 58. *Plin.* 19, 5. et *Ant. Itin.* Alii, inter quos *Cellar.* et *Hard.* hodiernum aiunt esse *Gelb. Mannertius* vico apponit, hodie *Geldup* dicto. *B. A.*

GĔLENSIS, e, adj. ad Gelam urbem pertinens, de qua V. in GELOUS. ℙ *Gelenses, ium*, sunt ejus urbis incolae. *Cic. Verr.* 2, 3, 43. et *ib.* 6, 33.

GĔLĪCĪDĬUM, ii, n. πάχνη, αἶθρος, dicitur cum initio hiemis ros e coelo gelatus decidit. [*Gr. κρυμοί, *Frostnächte.* V. *Döderl.* 3, 92.] *Cato R. R.* 65. Si gelicidia erunt, cum oleam coges. *Colum.* 11, 2. Pruinae et gelicidia nocturna. *Id. ib.* 3. *f.* Ne autumnalis satio hiemis gelicidiis perruratur. Adde *Vitr.* 2, 7. et *Varr. R. R.* 1, 55.

GĔLĬDĒ, adv. ψυχρῶς, frigide. Translate. *Hor. A. P.* 171. Vel quod res omnes timide gelideque ministrat.

GĔLĬDUS, a, um, adj. κρυερὸς, gelu obnoxius. Plus est quam *frigidus.* Frigida enim multa sine gelu esse possunt. Promiscue tamen nonnunquam adhibentur. [**Tibull.* 4, 1, 153. Gelidum frigus: At nusquam dicitur *frigidum* gelu. *Döderl.* 3, 92.] *Plin.* 5, 6. *in.* Coelum est hieme frigidum, et gelidum, et myrtos, oleas aspernatur, et respuit. *Cic. Leg.* 2, 3. Fibrenus praecipitat in Lirem, et multo gelidiorem facit. *Id. N. D.* 2, 39. Adde huc fontium gelidas perennitates, liquores perlucidos amnium. *Val. Fl.* 6, 100. gelidum flumen securi eruere. *Virg. G.* 1, 287. Gelida nox. Et *ib.* 2, 263. gelidae pruinae. Et 488. valles. Et 202. gelidus ros. Et *A.* 8, 343. gelida rupes. Et *ib.* 597. gelidus amnis. Et 28. gelidique sub aetheris axe. *Hor. Od.* 1, 1, 30. gelidum nemus. *Virg. G.* 4, 509. gelida astra. Et *ib.* 1, 43. Vere novo, gelidus canis cum montibus humor Liquitur. *Id. A.* 3, 175. Tum gelidus toto manabat corpore sudor. *Ov. Met.* 4, 247. gelidos artus in vivum revocare calorem. *Id. Trist.* 1, 11, 3. gelidus december. *Id. A. A.* 3, 385. et *Plin.* 31, 2, 6. Gelidissimae aquae. *Liv.* 38, 27. *extr.* Loca gelida propinquitate Tauri montis. *Cic. Cat.* 1, 13. gelidam aquam bibere: quae et *gelida* absolute dicitur. *Hor. Sat.* 2, 7, 90. foribusque repulsum Perfundit gelida. [**Ov. Fast.* 3, 28. Et in gelidis herba reperta focis, i. e. nunquam accensis.] ℙ Translate. *Ov. Met.* 3, 100. gelidoque comae terrore rigebant. Et *Her.* 11, 82. gelidus metus. Et *ib.* 16, 67. horror. *Virg. A.* 2, 120. tremor per ossa cucurrit. *Ov. Fast.* 1, 98. gelidum subito frigore pectus erat. *Virg. A.* 5, 395. gelidus tardante senecta Sanguis hebet. *Hor. Od.* 2, 8, 11. gelida mors. *Ov. Trist.* 1, 4, 11. gelidus pallor. *Id. Met.* 6, 711. gelidi conjux Actaea tyranni, *h. e.* Boreae. ℙ *Gelidai* pro *gelidae*, *Lucr.* 3, 694. ℙ [*Permutantur *Gelidi* et *gemini.* *Burm.* ad *Virg. A.* 7, 450.]

GELLĬĀNUS, a, um, adj. ad Gellium pertinens, quod est nomen viri proprium. *Attejus Capito* ap. *Gell.* 13, 12. ubi *Gellianus* nomen est servi ab aliquo *Gellio* ingenuo denominati.

GELLĬUS. Aulus Gellius Romanus, grammaticus, vixit saeculo Christi II. sub Impp. Hadriano, et Antonino Pio: vita cessit sub Antonino philosopho. In patria rhetorem audivit Cornelium Frontonem, philosophos vero Athenis Favorinum, Taurum, et alios. Scripsit *Noctium Atticarum libros viginti*, h. e. commentationes hibernis noctibus lucubrari coeptas, dum Athenis studiorum causa versaretur, continuatas vero etiam postquam Romam rediit: opus varia selectaque omnis antiquitatis eruditione tum grammatica, tum historica, tum philosophica refertum: in quo legendo et delectationis et utilitatis uberrimus fructus capi potest. Ab *August. C. D.* 9, 4. dicitur *vir elegantissimi eloquii, et multae ac facundae scientiae.* Non est tamen ejus Latine loquendi ratio ubique imitanda. Est enim antiquae dictionis nimis studiosus: et a priscis durisque scriptoribus, quos assidue habebat in manibus, nimium ejus oratio colorem traxit. Catalogum quarundam vocum ab solo *Gellio* usurpatarum, quarum multae barbarismi videri possint, habes ap. *Fabric. Bibl. Lat.* 3, 4., ubi de Censorino agit. ℙ Alii sunt hoc nomine Latini scriptores multo, quam iste, antiquiores, *Sex.* et *Cn. Gellius*, ambo historici: quorum pauca exstant fragmenta ap. *Aurel. Vict. Orig. gentis. R.* 16., *Gell.*, *Macr.*, *Charis.*, *Prisc.* etc.

GĔLO, as, avi, atum, a. 1. πηγνύω, frigore astringo. *Plin.* 15, 6, 6. Si gelent frigora, quarto die (*olivam*) premendam. *Colum.* 9, 6. Alvearia fictilia accenduntur aestatis vaporibus, et gelantur hiemis frigoribus. *Mart.* 1, 50. Fluvius qui ferrum gelat. ℙ Usurpatur et absolute neutrorum more. *Plin.* 14, 3, 4. *n.* 7. Non ante demetuntur, quam gelaverit, *h. e.* frigus et glacies inciderit. *Lucan.* 9, 681. vultusque gelassent Perseos adversi, si non Tritonia densos Sparsisset crines, *h. e.* in lapides conversi fuissent. ℙ Translate. *Stat. Th.* 4, 497. gelat ora pavor, gressusque tremiscunt. *Juven.* 6, 95. timent, pavidoque gelantur Pectore, nec tremulis possunt insistere plantis.

*GELO vel Gelon, onis, m. Γέλων, Syracusarum rex, filius Hieronis II. *Liv.* 23, 30. et 24, 5. *Justin.* 23, 4. *Plin.* 8, 40. *Cic. N. D.* 3, 34. ℙ Ejus stemma V. ap. *Drakenb.* ad *Liv.* 24, 26. ℙ Hiero, Cibyrata, per jocum dicitur, quia Verri tamquam venator vasorum fuit. *B. A.*

*GĔLON, onis, m. γελῶν, ridens, nomen fontis in Phrygia ad Celaenarum oppidum. *Plin.* 31, 2, 16. Duo sunt fontes, Claeon (κλαίων, flens), et Gelon, ab effectu Graecorum nominum dicti. *B. A.*

GĔLŌNI, orum, m. plur. Γελωνοί, populi Scythiae Europaeae circa ortum Borysthenis, ut est ap. *Plin.* 4, 12, 26., quos hostium cutibus equos, seque velare, illos reliqui corporis, se capitum, *Mela* 2, 1. *f.* tradit. Quibusdam placet esse, qui nunc appellantur *Lituani*, aliis habitasse in *Tataria* minori, aliis in *Ukrania.* *Pictos* vocat *Virg. G.* 2, 115., scil. stigmata habentes, ut ait *Serv.* Alibi *sagittiferos*, alibi *acres*, *A.* 8, 725. et *G.* 3, 461. *volucres* vocat *Lucan.* 3, 283., *Hor.* vero *ultimos Od.* 2, 20, 18., quia ultimi tunc temporis, qui ab Romanis noscerentur. Dictos volunt a Gelono Herculis filio. ℙ In singulari num. *Virg. G.* 3. *l. c.* ℙ Adjective. *Grat. Cyneg.* 195. Gelonae canes.

[GĔLOS, otis, m. γέλως, risus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 240. *col.* 3. C. Clodius Gelos. Alia ap. *Fabr.* p. 701. *n.* 224. Gelos Divi Augusti Lib. *F.*]

[GĔLŌTĬĀNUS, a, um, adj. ad Gelotem aliquem pertinens. *Inscr.* ap. *Grut.* 598, 7. Symphorus tesserarius *servus* Caesaris de domo Gelotiana. *Suet. Cal.* 18. Commisit et subitos ludos, cum e Gelotiana apparatum circi prospicientem pauci ex proximis Maenianis postulassent. *F.* [*V. *Turneb. Advers.* 22, 30.]

[GĔLŌTOPHYE, es, f. γελωτοφυή, herba eadem ac batrachion: ita vero dicta est quasi *risui nata. Appul. Herb.* 8. *F.*]

[GĔLŌTOPHYLLIS, idis, f. γελοτοφυλλίς, *h. e.* folium risus, quasi folio risum ciente si comedatur. Hanc herbam quidam putant eandem esse ac batrachion. *Plin.* 24, 17, 102. *med. F.*]

GĔLŌUS, a, um, adj. ad Gelam pertinens. *Virg. A.* 3, 701. Apparet Camarina procul, campique Geloi. Est autem *Gela* urbs Siciliae (cum fluvio cognomine, ut *Id. ib.* habet) in parte meridionali, condita a Rhodiis. De fluvio *Ov. Fast.* 4, 470. Et te, vorticibus non adeunde, Gela. *Plinio* 3, 8, 14. fluvius *Gelas* est in recto casu.

GĔLU, n. aut m. indecl. κρυμὸς, aqua frigore concreta. [*Gr. κρύος, *Eiskälte.* V. *Döderl.* 3, 92.] Habet usum plerumque in solo sexto casu singulari, ut *tonitru*: sed adhibetur etiam in primo casu ab *Ov. de nuce* 106. Nec ventus fraudi, solve, geluve fuit. *Virg. G.* 2, 317. Rura gelu tum claudit hiems. Et *ib.* 3, 442. horrida cano Bruma gelu. Et *A.* 9, 604. saevoque gelu duramus et imbri. *Senec. Thyest.* 872. Frigida duro Cynosura

elu. Et *Med.* 716. Bruma nivali cuncta constrinit gelu. *Hor. Od.* 1, 9, 3. geluque Flumina constiterint acuto. *Plin. Pan.* 12. et *Flor.* 4, 12. *med.* Danubius ripas gelu jungit. *Phaedr.* 4, 18. Gelu igens colubra. ¶ Reperitur et *gelus*, *us*, m. *Cato R. R.* 40. *extr.* Stramentis circumdato, ne elus noceat. *Plin.* 8, 28, 42. Aure ad glaciem pposita conjectare altitudinem gelus. Adde *Cat.*, *Acc.*, *Afr.* ap. *Non.* 3, 104. ¶ Item *gelum*, *i*, . *Lucr.* 6, 155. geli multus fragor. Et 529. Et is magna geli. Et 877. gelum, quod continet in e, Mittit, et exsolvit glaciem. *Varr.* ap. *Non.* 8, 0. Strata gelo putri montium saxa. *Id. R. R.* , 45. Venenum enim gelum radicibus tenellis sub erra, et supra virgultis. ¶ De sola nive. *Stat. Th.* 5, 392. messis amaro Strata gelu. ¶ Translate. *Virg. A.* 8, 508. Sed mihi tarda gelu, saeclisque effeta senectus. *Senec. Troad.* 624. Toretque vinctus frigido sanguis gelu. *Lucan.* 4, 52. pectora pigro Stricta gelu, *h. e.* frigore mortis.

GĔMĔBUNDUS, a, um, adj. ἐπιστένων, valde emens. *Ov. Met.* 14, 188. Ille quidem totam gemebundus obambulat Aetnam. Al. leg. *fremebundus.* [*V. *Heins.* ad *Ov. Met.* 9, 207.]

*GEMELLAE, arum, vicus Numidiae. *Tab. Peut.* *B. A.*

GĔMELLAR, ris, n. vasis olearii genus: fortasse quod geminam mensuram contineret: [vel potius, ut putat *Gesnerus*, quod duo cava continua haberet. V. DIPLANGIUM. *F.*] *Colum.* 12, 50. *med.* Rotundum labrum melius est, quam plumbeum quadratum, vel structile gemellar.

GĔMELLĀRĬĂ, ae, f. idem quod gemellar. *August. in Psalm.* 136. *med.* Quare tam caecus es, ut amurcam fluentem per plateas videas, oleum in gemellaria non videas?

[GĔMELLENSES, ium, m. plur. incolae urbis Gemellae Acci, seu coloniae Accitanae in Hispania Tarraconensi, nunc *Guadix.* *Plin.* 3, 3, 4. . 3. Ex colonia Accitana Gemellenses. *F.*]

[GĔMELLĪNUS, a, um, dimin. gemelli. Est cogn. R. Mentio est ap. *Plin. ep.* 10, 36. et 37. Virbii Gemellini procuratoris Caesaris in Bithynia. *Inscr.* ap. *Mur.* 683, 7. Aurelia Gemellina. *F.*]

GĔMELLĬPĂRĂ, ae, f. διδυμοτόκος, quae uno partu duos edit in lucem. Dicitur de Latona, quae Apollinem, et Dianam uno partu edidit. *Ov. Fast.* , 542. Curva gemelliparae spicula ferre Deae. *Adde *Met.* 6, 315. Videtur h. nomen ab ipso *Ov.* compositum esse; nam vix apud alium auctorem occurrit.]

GĔMELLĬTĬCUS, a, um, adj. idem quod gemellus, ut Gemelliticus fetus, *in supposit. Plauti Bacch. prol.* 48.

GĔMELLUS, a, um, adj. δίδυμος, dimin. gemini. *Virg. Ecl.* 1, 14. modo namque gemellos, Spem gregis, ah! silice in nuda connixa reliquit. *Ov. Her.* 6, 121. gemella proles. Et *ib.* 8, 77. gemelli fratres. Et *ib.* 6, 143. gemellus fetus. Et *Met.* 6, 712. gemelli partus. Et *ib.* 11, 316. gemellos eniti. *Catull.* 4, 27. Gemelle Castor, et gemelle Castoris. ¶ Ponitur et pro valde simili. *Hor. Sat.* 2, 3, 243. Par nobile fratrum Nequitia et nugis pravorum et amore gemellum. Et *Ep.* 1, 10, 3. Ad cetera paene gemelli. *Mart.* 12, 49. gemelli uniones. Et 10, 92. gemellae pinus. ¶ *Caes. B. C.* 3, 4. vocat *Gemellam legionem*, quae de duabus una facta est: quod quidem primum a Pompejo, deinde ab aliis etiam imperatoribus factitatum fuisse apparet. V. GEMINUS. ¶ *Gemelli* fuit titulus mimici poematis a Laberio compositi. *Gell.* 1, 7. ¶ *Gemellae vites* dicuntur, quae geminas uvas eodem pediculo junctas producunt. *Plin.* 14, 2, 4. *n.* 1., *Colum.* 3, 2. Sic *Plin.* 15, 14, 15. Poma cohaerentia et gemella, nunquam singula in fetu.

[GĔMESCO, is, n. 3. verbum Ionice inflexum ex *gemo*, idem ac gemisco. *Not. Tir.* p. 102. Gemit, gemescit. *F.*]

GEMĬAE. V. GUMIAE.

*GĔMĬNĀTIM, adv. duplicando, vel per geminos. Habet *Diomed.* 1, 402., nulla tamen confirmat scriptoris Latini auctoritate. *B. A.*

GĔMĬNĀTĬO, onis, f. ἐπαναδίπλωσις, actus geminandi, repetitio, duplicatio. *Cic. Or.* 3, 54. Geminatio verborum habet interdum vim, leporem alias. *Quint.* 1, 4. Geminatione vocalium uti. Et 5. Geminatio vitii. *Id.* 8, 5. *med.* Facit quasdam sententias sola geminatio: qualis est Senecae: salvum me esse, adhuc nec credo, nec gaudeo. *Gell.* 13, 24. An Tullius inani et illepida geminatione junxerit *manubias* et *praedam.*

GĔMĬNĀTUS, a, um, part. a *gemino*, duplicatus. *Liv.* 1, 25. Geminata victoria. *Cic. N. D.* 2, 5. Geminato sole. *Id. Part.* 6. Verba geminata, atque duplicata, vel etiam saepius iterata ponantur: *geminata* per figuram repetitionis: *duplicata* conduplicationis. *Ov. Met.* 12, 220. quam vino pectus, tam virgine visa Ardet: et ebrietas geminata cupidine regnat. Et 258. geminatum vulnus. *Quint.* 2, 3. onus. *Virg. G.* 2, 509. geminatus plausus. *Tac. A.* 1, 3. Agrippam ignobilem loco, geminatis consulatibus, extulit, i. e. repetitis; fuit enim ter consul, teste *Vell.* 2, 90. [*Curt.* 6, 5, 22. Geminatus honor, i. e. multipliciter auctus. *Plin. Pan.* 92, 1. Neque continuatus tantum, sed geminatus est honor.] *Ov. Met.* 15, 681. Verba sacerdotis referunt geminata. *Plin.* 15, 13, 12. Nec aliud pomum ingeniosius geminatum est, i. e. per insitionem propagatum. ¶ [*Est etiam i. q. similis, par. *Liv.* 36, 24. Sed adeo prope geminata cacumina eorum montium sunt, ut ex vertice altero conjici tela in arcem possint, i. e. pari altitudine surgunt.] ¶ Poeticum est, et a Graeco ductum, illud *Sil.* 10, 514. Quae postquam aspexit geminatus gaudia ductor Sidonius, *h. e.* geminatum gaudium percipiens.

[GĔMĬNĪNUS, a, um, dimin. gemini. *Not. Tir.* p. 102. Geminus, gemellus, gemininus. *F.*]

GĔMĬNĬTŪDO, inis, f. *Pacuv.* ap. *Non.* 2, 366. Habeo ego istam qui distinguam inter vos, geminitudinem, *h. e.* discrimen inter geminos.

*GEMINĬUS, i, prodigentia opum, ac vitae mollitia amicus Sejano. *Tac. A.* 6, 14. *B. A.*

GĔMĬNO, as, avi, atum, a. 1. διπλόω, duplico: a *geminus.* *Varr. R. R.* 3, 16. *med.* Cum plenas alvos habent, et cum illas geminaverint. *Ter. Ad.* 2, 1, 19. Geminabit (*pugnum*), nisi caves. *Ov. Met.* 5, 586. Labor geminaverat aestum. *Flor.* 1, 10. Geminare terrorem. *Hor. Od.* 1, 16, 8. geminant Corybantes aera, *h. e.* geminatis ictibus pulsant. *Ov. Pont.* 3, 4, 99. geminare honorem. Et *ib.* 1, 2, 2. genus geminare nobilitate animi. *Id. Trist.* 4, 10, 31. decem vitae frater geminaverat annos, *h. e.* viginti expleverat. *Claud. B. G.* 387. Et Trebiam saevae geminassent funere Cannae. [*Tibull.* 2, 3, 39. Geminare pericula. *Ov. Pont.* 1, 2, 17. Mortis saevo geminent ut vulnere causas.] ¶ Interdum significat jungere, copulare. [*Ita quidem, ut unam quasi variae res faciem referant, ut diversae, disjunctae esse omnino desinant.] *Hor. A. P.* 13. Serpentes avibus geminentur, tigribus agni. *Suet. Dom.* 7. Geminari legionum castra prohibuit. *Stat. Silv.* 1, 2, 239. dat Juno verenda Vincula, et insigni geminat Concordia taeda. ¶ [*Dicitur et sensu neutr. i. q. geminum ac duplex esse. *Lucr.* 4, 452. Per totas aedeis geminare supellex.] ¶ [Part. *Geminans* ap. *Manil.* 4, 479. Undecimam partem geminans. *F.*]

GĔMĬNUS, a, um, adj. δίδυμος, qui una cum alio eodem partu editus est. *Virg. A.* 8, 631. geminos huic ubera circum Ludere pendentes pueros. *Id. ib.* 1, 274. gemina proles. *Liv.* 1, 6. Quoniam gemini essent, nec aetatis verecundia discrimen facere posset. *Hor. Od.* 3, 29. *extr.* me Tutum per Aegaeos tumultus Aura feret, geminusque Pollux, *h. e.* Pollux cum Castore, qui gemini sunt. Eadem ratione *geminus Castor* dicitur ab *Ov. A. Am.* 1, 746. Rursus *Hor. Ep.* 1, 18, 41. Gratia sic fratrum geminorum, Amphionis, atque Zethi dissiluit. (V. FRATER.) *Pl. Men.* 2, 1, 7. Fratrem quaesitum geminum germanum meum. *Id. Pers.* 5, 2, 49. *To.* Hic ejus geminus est frater. *Do.* hiccine? *To.* ac geminissimus. [*Hor. A. P.* 147. Nec gemino bellum Trojanum orditur ab ovo, i. e. ab Hellena, ex altero duorum illorum ovorum, quae Leda edidisse fingitur, exclusa.] ¶ *Gemini* sunt signum coeleste, qui putantur esse Castor et Pollux. V. CASTOR. Alii dicunt, esse Herculem et Apollinem, ut est ap. *Varr. R. R.* 2, 1. *med.* Alii vero Triptolemum, et Iasona, a Cerere dilectos, et ad sidera perlatos, ut ait *Hyg. Astron.* 2, 22. V. *Viscont. Op. Var. T.* 2. p. 17. *ed. Med.* ¶ Item testiculi, qui et Graece δίδυμοι. *Solin.* 13. Fiber ne captus prosit, ipse geminos suos devorat. *Ammian.* 16, 7. Eutherius captus a finitimis hostibus etiam tum parvulus, abstractis geminis, Romanis mercatoribus venditur. ¶ Translate *geminus* est par, similis, quia inter geminos similitudo est. *Varr. L. L.* 8, 52. Saepe gemina facie mala negamus esse similia, si sapore sunt alio. *Cic. Rosc. Am.* 40. *extr.* Par est avaritia, similis improbitas, eadem impudentia, gemina audacia. *Id. Rosc. Com. ult.* Simillima enim, et maxime gemina societas hereditatis est. *Id. Verr.* 2, 3, 66. *extr.* Concors in lucris atque furtis, geminus, et simillimus nequitia, improbitate, audacia. [*Id. Phil.* 11, 1. Geminum in scelere par (Antonius et Dolabella).] *Id. Part.* 7. *f.* Memoria est gemina litteraturae quodammodo, et in dissimili genere persimilis. Al. leg. *germana.* [*V. *Lambini Adnotatt.*] *Id. Pis.* 7. Illud vero geminum consiliis Catilinae et Lentuli, quod me domo mea expulistis. Hic quoque al. *germanum.* [*Sil.* 4, 99. Ambobus geminus cupido laudis.] ¶ Saepe est etiam duplex, duo. [*Cic. Sext.* 38. Quum Clodiani Numerium Quintium occidere cogitarent, ille se messoria corbe contexit. Quum quaererent alii Numerium, alii Quintium, gemini nominis errore servatus est. *Div.* 2, 58. Gemino lucernae lumine declarari dissensionem ac seditionem moveri. Adde *Or.* 3, 47.] *Virg. A.* 6, 894. Sunt geminae somni portae, quarum altera, etc. *Stat. Th.* 7, 50. geminumque tenens Discordia ferrum. *Ter. Andr.* 4, 1, 51. Ex unis geminas nuptias conficere. *Cic. Div.* 2, 58. *extr.* Geminum lucernae lumen. *Mart.* 2, 53. geminus assis, *h. e.* duo asses. *Virg. A.* 9, 265. Et tripodas geminos, auri duo magna talenta. *Ov. Her.* 12, 104. maris gemini distinet Isthmos aquas. [*Ita ap. *Claud. Cons. Honor.* 153. *gemini fratres* non sunt eodem partu editi, sed duo. *Lucan.* 3, 436. Geminae turres. *Virg. A.* 1, 162. gemini scopuli.] ¶ Pro *uterque*, vel *ambo.* *Stat. Th.* 5, 516. de ingenti angue: Saepe super fluvios geminae jacet aggere ripae Continuus. *Mart.* 10, 10. Et pariter geminas tendis in ora manus. *Virg. G.* 4, 371. Et gemina auratus taurino cornua vultu Eridanus. Et 300 geminas nares vitulo obsuere. *Id. A.* 5, 416. Temporibus geminis canebat sparsa senectus. Et *ib.* 6, 789. Huc geminas nunc flecte acies. *Ov. A. Am.* 2, 644. Mobilis in gemino cui pede penna fuit. Et *Fast.* 2, 154. geminos exseruisse pedes. [*Sil.* 4, 566. Gemina inter proelia.] ¶ Interdum de iis dicitur, quae duplici natura constat. *Stat. Silv.* 3, 2, 35. geminoque huic corpore Triton Praenatet. *Ov. Met.* 2, 630. geminique tulit Chironis in antrum. Et 555. Virginibusque tribus gemino de Cecrope natis: διφυέος, vel quia enormi fuit longitudine corporis, vel quia duas callebat linguas, Graecam et Aegyptiam, inquit *Hieronym.* in *Chron. Euseb.* ad an. ab Abraham CCCCLXX. ¶ *Legio Gemina*, quae saepe occurrit in antiquis *Inscr.* ap. *Grut.* et alios, dicta fuit ex eo, quod ex duabus vario bello imminutis conflata sit, ut affirmat *Dion.* 55, 23. V. GEMELLUS. ¶ Item de crassis, amplis, obesis: quasi duplicatum suae staturae ac magnitudinis modum habentibus. *Lucr.* 4, 1161. At gemina et mammosa, Ceres est ipsa ab Iaccho. [At fortasse hic *gemina* significat quadratam, *h. e.* statura quadrata et robusta praeditam. V. QUADRATUS. ¶ *Geminus* fuit etiam cogn. R., nempe L. Rubellii, et C. Fufii, quibus consulibus an. U. C. 782. cruci affixus est CHRISTUS redemptor noster; hinc passim legere est apud antiquos scriptores, illum mortuum fuisse *Geminis consulibus.* Fuit praeterea cogn. in gente Aburia, Attidia, Varia, aliisque. ¶ [*Permutantur *Geminus* et *gelidus.* V. GELIDUS *in f.*]

[GĔMĪPŌMUS, a, um, adj. qui gemini pomi figuram refert: ita porro vocantur papillae muliebres in *Anthol. Lat. T.* 1. p. 653. *Burm.* Conde papillas, conde gemipomas, compresso lacte quae modo pullulant. *Burm.* legend. putat *gemellulas*, ut constet ratio carminis; nam hic male secunda syllaba longa, et tertia brevis est. Alii nihil mutandum, eamque licentiam auctori sequioris temporis condonandam existimant. *F.*]

GĔMISCO, is, n. 3. idem ac gemo. *Claud. Rapt. Pros.* 3, 130. Si buxos inflare velim, ferale gemiscunt. V. GEMESCO.

[GĔMĪTES, is, m. gemma ap. *Plin.* 37, 11, 73. Ratio nominis nec in gemite est, velut in petra candidis manibus inter se complexis. *F.*]

GĔMĬTŌRĬUS. V. in GEMONIUS.

GĔMĬTUS, us, m. στεναγμὸς, gemendi actus. *Cic. Rosc. Am.* 9. Ut urbe tota fletus gemitusque fieret. *Id. in Senat.* 7. Dum conticesceret illa lamentatio et gemitus urbis. *Id. Har. resp.* 18. Ejulatus et gemitus Philoctetae. *Id. Sext.* 31. Tota obviam civitas cum lacrimis gemituque processerat. *Id. Tusc.* 2, 24. Gemitus elamentabilis, imbecillus, abjectus, flebilis. *Virg. A.* 3, 39. lacrimabilis. Et *ib.* 7, 15. exaudiri gemitus iraeque leonum. *Val. Fl.* 2, 458. gemitu taurus acerbo implevit avia. *Virg. A.* 1, 489. ingentem gemitum dat pectore ab imo. Et *ib.* 10, 464. magnumque sub imo Corde premit gemitum. *Val. Flacc.* 8, 400. trahere gemitum. *Virg. A.* 11, 37. ingentem gemitum tollere. Et *ib.* 6, 873. quantos ille virum campus aget gemitus! Et *ib.* 2, 288. graviter gemitus imo de pectore ducens. *Id. G.* 3, 517. Extremosque ciet gemitus. *Petr. Sat.* 81. Inter tot altissimos gemitus frequenter proclamabam. *Ov. Her.* 11, 51. gemitus dolor edere cogit. *Id. Met.* 2, 622. gemitus alto de corde petiti. ¶ Tribuitur et rebus inanimis, sonitum gemitus similem edentibus. *Virg. A.* 2, 53. Insonuere cavae, gemitumque dedere cavernae. Et *ib.* 3, 555. et gemitum ingentem pelagi. Et *ib.* 9, 709. collapsa ruunt immania membra: Dat tellus gemitum. *Ov. Met.* 12, 487. Plaga facit gemitum ceu corpore marmoris icti. [*Sil.* 3, 645. Dat gemitum moles.] ¶ In secunda decl. *Pl. Aul.* 4, 9, 11. Tantum gemiti hic dies mihi obtulit.

GEMMĂ, ae, f. λίθος, lapillus pretiosus, et magis proprie de pellucidis dicitur: inde transfertur ad oculum vitis, quem primo emittit. Sed contra censent alii gemmam proprie de vitibus dici, translate de lapillis pretiosis. V. GEMMO. Est autem *gemma* pro *gema* a γέμω, turgeo. *Virg. G.* 2, 335. Pampinus trudit gemmas, et frondes explicat omnes. *Cic. Verr.* 2, 4, 27. Pocula ex auro gemmis distincta clarissimis. *Virg. G.* 2, 506. Ut gemma bibat, *h. e.* poculo ex gemma facto. Sic *Senec. Prov.* 3. *f.* Gemma ministrare. *Prop.* 3, 3, 26. Nec bibit e gemma divite nostra sitne ¶ Speciatim dicitur de lapillis, qui anulo includuntur. *Plin.* 37, 5, 20. Cylindros ex beryllis facer.

malunt, quam gemmas, quoniam est summa commendatio in longitudine. Adde *Ov. Pont.* 2, 10, 1. et 7. ℙ Dicitur aliquando de margaritis. *Prop.* 1, 14, 12. Et legitur rubris gemma sub aequoribus, *Mart.* 8, 28. Cedet Erythraeis eruta gemma vadis. ℙ [*Gemma vitrea* apud *Plin.* 35, 6, 30., et ap. *eund.* 37, 7, 26. *gemma facticia* est, quam Itali dicunt *pasta vitrea, giojello falso. F.*] ℙ Translate ponitur pro praecipuo ornamento. *Mart.* 5, 11. Multas in digitis, plures in carmine gemmas Invenies. *Sidon. ep.* 4, 22. Hesperius gemma amicorum.

GEMMANS, antis part. a. *gemmo:* in modum gemmae splendescens. *Colum.* 8, 11. et *Mart.* 13, 70. de pavone. Miraris, quoties gemmantes explicat alas. *Lucr.* 2, 319. Invitant herbae gemmantes rore recenti. *Manil.* 5, 256. nitidis gemmantem floribus hortum. ℙ Idem gemmis abundans, vel ornatus. *Id.* 4, 652. in molles Arabes, terramque ferentem Delicias, etc. Leniter affundit gemmantia litora pontus. *Ov. Met.* 3, 264. gemmantia sceptra. [*Nota: v. *gemmare* hanc significationem nonnisi part. praes. exhibere.] ℙ Item gemmas effundens, cum de orboribus sermo est. *Plin.* 17, 22, 35. *n.* 17. Gemmantem vineam confodi vetant, decuti enim oculos. *Colum.* 4, 24. *med.* Gemmantem oculum caecare. *Pall.* 3, 32. Sarmenta gemmantia. Et 12, 11. Surculi gemmantes. ℙ Item gemmae, seu lapilli naturam imitans. *Plin.* 36, 7, 11. Memphites lapis gemmantis naturae, *h. e.* modum ac nitorem gemmarum habens.

GEMMĀRĬUS, ii, m. gemmarum politor, aut negotiator. *Inscr.* ap. *Don. cl.* 8. *n.* 14. M. Lollius Alexander gemmarius.

GEMMASCO, is, n. 3. est gemmas emittere, pullulare, ὀφθαλμίζειν. *Plin.* 17, 15, 25. Ut gemmascere incipiens, legatur calamus. *Colum.* 5, 10. Nucem Graecam serito circa Kal. Februar., quae prima gemmascit.

*GEMMĀTĬO, onis, f. actus gemmas emittendi. *Plin.* 17, 14, 34. Surculi praegnantes, hoc est, gemmatione turgentes. Alii tamen leg. *germinatione. B. A.*

GEMMĀTUS, a, um, part. a *gemmo:* gemmis instructus et ornatus. *Liv.* 1, 11. Gemmati anuli. *Ov. Met.* 10, 113. Gemmata monilia. *Plin.* 37, 2, 6. Gemmata potoria. ℙ De arboribus. *Pall.* 4, 10. *in.* Melius proveniet, si ponendus ramus gemmata jam matre sumatur. [*Observa, in v. *gemmare* nonnisi part. praet. h. significationem exserere.] V. GEMMANS.

GEMMESCO, is, n. 3. gemma fio. *Plin.* 37, 10, 57. de dracontite gemma: Sed nisi viventibus abscisso nunquam gemmescit.

GEMMĔUS, a, um, adj. διάλιθος, qui ex gemma est. *Cic. Verr.* 2, 4, 27. *extr.* Mittit etiam trullam gemmeam rogatum. *Plin.* 18, 7, 13. Radix gemmeae rotunditatis, i. e. rotunda in modum gemmae. *Senec. ep.* 110. *med.* Contemnere aureos lectos, et gemmeam suppellectilem. ℙ Item gemmis ornatus. *Ov. Fast.* 2, 74. Gemmea purpureis cum juga demit equis. *Mart.* 3, 58. Argutus anser, gemmeique pavones. ℙ Translate est in modum gemmae splendescens, floridus. *Plin. ep.* 1, 3. Quid illa porticus verna semper? quid πλατανὼν opacissimus? quid euripus viridis et gemmeus? *Id. ep.* 5, 6. Prata florida et gemmea. *Mart.* 10, 3. Quos rumor alba gemmeus vehit penna. [*Ablav.* ap. *Sidon. ep.* 5, 8. de Constantino M.: Saturni aurea saecla quis requirat? Sunt haec gemmea, sed Neroniana: *scil.* Constantinus uxorem Faustam, et filium Crispum occiderat, ut Nero Poppaeam uxorem, et Britannicum fratrem adoptivum; qui praeterea, ut ait *Plin.* 37, 5, 16., gladiatorum pugnas smaragdo ingenti spectare solebat. *F.*]

GEMMĬFER, a, um, adj. gemmas ferens. *Plin.* 37, 13, 76. Gemmiferi amnes sunt Acesinus, et Ganges. *Propert.* 3, 3, 2. Et freta gemmiferi findere classe maris, *h. e.* Erythraei. *Val. Flacc.* 5, 448. gemmifera corona, *h. e.* gemmata.

GEMMO, as, avi, atum, n. 1. dicitur de vitibus gemmam emittentibus: non tamen proprie, sed translate. *Cicero* enim *Or.* 24. et *Or.* 3, 38. τὸ *gemmare vites*, enumerat inter translationes, quae vulgo etiam rustici usurpantur: et *Quint.* 8, 6. necessitate, inquit, rustici dicunt gemmam in vitibus. Ex quo colligitur, vocem *gemma* proprie de lapillis, ex *Tullii* et *Quintiliani* sententia, translate de vitibus dici: quod alii contra docuerunt, ut in GEMMA dictum est. *Varr. R. R.* 1, 40. Id fit, antequam gemmare, aut florere quid incipit. *Colum.* 4, 27. Antequam gemment, per divortium veris atque hiemis, quam altissime fodiendae vineae sunt. Utroque loco est, qui *germinare* reponit. *Enn.* ap. *Char.* 1, 81. Purpureis gemmavit pampinus uvis, *h. e.* nituit, tanquam gemmis ornatus. *Sol. fr.* ap. *Pithoeum pag. m.* 267. candidus aether Astrigeram faciem nitido gemmavit Olympo.

GEMMŌSUS, a, um, adj. multis gemmis exornatus. *Appul. Met.* 5. Auro facto, gemmosisque monilibus onustas.

GEMMŬLA, ae, f. dimin. gemmae. [*Front. ad M. Caes.* (ed. *A. Maio*) *ep.* 4, 3. *med.* Alii vecte et malleo silices moliuntur, alii autem caelo et marculo gemmulas exsculpunt. *F.*] ℙ De gemmis arborum. *Appul. Met.* 10. Quod ver in ipso ortu jam gemmulis floridis cuncta depingeret. ℙ [Translate de pupillis oculorum. *Id.* Ἀνεχ. 8. Et pupularum nitidas geminas gemmulas. *F.*] ℙ Est etiam nomen equi circensis in *Tab. marm.* ap. *Grut.* 341.

GĔMO, is, ui, itum, a. 3. στενάζω, est prae animi angustia in sonum prorumpere, et queri: a γέμω a sono fictum. *Cic. in Senat.* 5. *extr.* Malum suum occulte gemere. *Pl. Amph.* 5, 1, 47. Uxorem tuam neque gementem, neque plorantem nostrum quisquam audivimus. *Cic. Att.* 2, 19. Virtutem istam, veniet tempus, cum graviter gemes. *Hor. Od.* 4, 12, 5. Ityn flebiliter gemens Infelix avis. *Phaedr.* 5, 1. Tacite gementes tristem fortunae vicem. Et 7. Multum gemens. *Claud. B. Get.* 181. gemit irrita Tempe Thessalus, et domitis irrisam cantibus Oeten. *Virg. G.* 3, 226. Multa gemens ignominiam. *Stat. Achill.* 1, 281. de equo: dominique gemit captivus inire Imperia. [*Similis constructio ap. *Hor. Ep.* 1, 20, 4. Ostendi gemis.] *Mart.* 9, 93. qui servum te gemis esse diu. *Virg. A.* 11, 865. exspirans atque extrema gemens. *Val. Fl.* 5, 37. talia voce gemit, *h. e.* fatur, queritur. [*Prop.* 2, 7, 31. Ah gemat in terris, qui, etc., et *ib.* 25, 12. Et gemere in tauro, saeve Perille, tuo?] ℙ Passive. *Cic. Att.* 2, 18. Hic status, qui una voce omnium gemitur, nec verbo cujusquam sublevatur. *Ov. Met.* 13, 464. Non mea mors illi, verum sua vita gemenda est. ℙ Tribuitur variis animalibus, quorum vox gementi est similis. *Virg. Ecl.* 1, 58. Nec tamen interea raucae, tua cura, palumbes, Nec gemere aeria cessabit turtur ab ulmo. *Prop.* 4, 3, 59. Sive in finitimo gemuit stans noctua tigno. ℙ Item rebus inanimis, quorum sonus veluti laborantium gemitus imitatur. *Ov. Pont.* 3, 3, 10. agitatus inhorruit aer, Et gemuit parvo mota fenestra sono. *Claud. III. cons. Honor.* 196. Ignifluisque gemit Lipare fumosa cavernis. *Idem cons. Mall. Theod.* 204. quidquid Tyrrhena tunditur unda, Vel gemit Ionia. *Virg. G.* 3, 183. tractuque gementem Ferre rotam. *Id. A.* 6, 413. gemuit sub pondere cymba. *Plin. ep.* 9, 26. Stridunt funes, curvatur arbor, gubernacula gemunt. [*Hor. Od.* 1, 14, 6.] *Val. Fl.* 3, 164. cuneisque gemit grave robur adactis. *Id.* 6, 168. rotis gemit intus ager, tremebundaque pulsu Nutat humus. *Hor. Od.* 2, 20, 14. gementis litora Bosphori. ℙ Interdum videtur significare, simplicem sonum, aut vocem emittere. *Avien. fab.* 26. Illa (*capra*) gemens, desiste precor, etc. *h. e.* respondens. *Id. praef. extr.* Feras cum hominibus gemere fecimus, *h. e.* loqui. Huc trahi potest illud *Hor. Ep.* 16, 51. vespertinus circumgemit ursus ovile.

[GĔMŌNĬDES, um, f. plur. gemmae, quae et Paeantides vocantur. *Plin.* 37, 10, 66. Paeantides, quas quidem gemonidas vocant, praegnantes fieri, et parere dicuntur, mederique parturientibus. Alii leg. *gaeanidas*, alii melius *encymonidas*, h. e. praegnantes, ab ἐγκύμων, fetum habens. *F.*]

GĔMŌNĬUS, a, um, adj. ad gemitum pertinens, vel ubi gemitur: hinc *Gemonii gradus* vel *Gemoniae scalae*, et absolute *Gemoniae*, locus fuit praeceps Romae in Aventino, prope templum Junonis Argivae, vel potius in crepidine Capitolii, unde sontium in carcere necatorum cadavera nuda unco impacto tracta praecipitabantur, atque hinc in Tiberim trahebantur: *gradus* aut *scalae* dictae, quia is locus in declivi quosdam veluti gradus habebat, in quibus tamen projecti non consisterent, sed ex uno in alium impingentes desilirent gravius, foediusque frangerentur: vel quia quibusdam gradibus ascendebatur: unde ἀναβαθμοὶ Graece nomen habet. *Plin.* 8, 40, 61. Canem nec a carcere abigi potuisse, nec a corpore recessisse abjecti in gradibus Gemoniis. *Hard.* edidit *Gemitoriis*, quod ita constanter in MSS. legatur: inde colligit, dictum esse locum a gemitu et calamitate: non a quodam Gemonio auctore, ut nonnullis visum est. Sed hoc non placet. *Val. Max.* 6, 3. *n.* 3. Corpus contumelia carceris, et detestanda Gemoniarum scalarum nota foedavit. *Tac. H.* 3, 74. Confossum, et abscisso capite truncum corpus Sabini in Gemonias trahunt. *Suet. Tib.* 61. Nemo punitorum non et in Gemonias abjectus, uncoque tractus.

GĔMŬLUS, a, um, adj. gemebundus, gemens. *Appul. Flor. n.* 13. Bubones occinunt gemulo carmine.

GĔMURSĂ, ae, f. tuberculum sub minimo digito pedis: ita dictum, quod gemere faciat eum, qui id gerat, ut *Festus* tradit. *Plin.* 26, 1, 5. de elephantiasi: Et hic quidem morbus celeriter in Italia restinctus est: sicut et ille, quem gemursam appellavere prisci, inter digitos pedum nascentem, etiam nomine obliterato.

GĔNĂ, ae, f. βλέφαρον, membrana tegens oculos: saepius in plur. num. usurpatur. *Enn.* ap. *Fest.* Pandite, sulti', genas, et corde relinquite somnum. *Plin.* 11, 37, 57. Nec genae quidem omnibus: ideo neque nictationes, etc. Et *mox.* Columbae utraque gena connivent: crocodili inferiore tantum. Extremum ambitum genae superioris antiqui cilium vocavere. ℙ Hinc poetice dicuntur de loco oculorum, vel de ipsis oculis. *Prop.* 4, 5, 16. Cornicum emeritas eruit ungue genas. Et 3, 10, 26. Exustaeque tuae mox, Polypheme, genae. *Ov. Pont.* 2, 8, 66. Et patiar fossis lumen abire genis. *Id. Her.* 20, 205. Ut te conspecta, subito (si forte notasti) Restiterim fixis in tua membra genis. ℙ Saepius sunt partes subjectae oculis, supra malas; itemque ipsae malae (nam haec, quae *Festus*, et *Cic.* distinguunt, propter vicinitatem facile confunduntur) exterius, ubi barba nascitur, παρειαί. Hanc quidam volunt esse primam, propriamque significationem, quod sit a γενειάς, lanugo, prima barba: vel a γένυς, maxilla. *Cic. N. D.* 2, 57. Genae oculos ab inferiore parte tutantur, subjectae leviterque eminentes. *Pacuv.* ap. *Fest.* Nunc primum opacat flore lanugo genas. *Plin. l. c.* 58. Infra oculos malae homini tantum, quas prisci genas vocabant: XII. Tabularum interdicto, radi a feminis eas vetantes; pudoris haec sedes; ibi maxime ostenditur rubor. *Hor. Od.* 4, 1, 34. Manat rara meas lacrima per genas. *Sen. Oed.* 953. fletu rigare genas. *Tibull.* 1, 9, 11. succo splendente genas onerare. Et *ib.* 10, 38. humentes genas tergere. Et *ib.* 11, 55. flet teneras subtusa genas. Et 3, 4, 32. Inficitur teneras ore rubente genas. *Mart.* 1, 79. Siccis ipse genis flentes hortatus amicos. *Prop.* 4, 8, 26. Vincet ubi erasas barba pudenda genas. Et 2, 18, 6. Quid si jam canis aetas mea caneret annis, Et faceret scissas languida ruga genas? *Ov. A. A.* 2, 452. petere ungue genas; et *Her.* 11, 92. ire unguibus in genas; et *Trist.* 3, 3, 51. lacerare genas. *Val. Fl.* 3, 309. conferre, *h. e.* osculari invicem. ℙ In singul. num. *Enn.* ap. *Isid. Orig.* 11, 1. atque genua comprimit arta gena. *Id.* ap. *Serv.* ad *A.* 6, 686. imprimitque genae genam, *h. e.* palpebram palpebrae committit, et connivet. De dormiente enim loquitur. *Suet. Cl.* 15. *extr.* Libellos jecisse in faciem ejus, ut genam non leviter perstrinxerit. [Adde locum *Plinii* ab initio laudatum. *F.*]

GĔNĂBENSIS, e, adj. ad Genabum pertinens, ut Genabensis caedes, *Caes. B. G.* 7, 28. ℙ *Genabenses, ium*, m. plur. Genabi incolae. *Id. ib.* 11.

GĔNĂBUM, i, n. urbs Carnutum ad Ligerim in Gallia Lugdunensi. *Caes. B. G.* 7, 3. etc. ℙ Aliis eadem est, ac Aurelia, *Orléans:* aliis *Gien* oppidum: sed prior sententia amplectenda. ℙ Dicitur et *Genabus, i*, f. si genuinus est *Lucani* versiculus 1, 440. Inclyta Caesareis Genabus dissolvitur alis. [*Spurius v. est cum quatuor antecedd. V. Cort.* ad h. l.]

[GĔNAUNES, ium, m. plur. et Genauni, orum, m. plur. sunt pop. Rhaetiae, qui Nauniam vel Anauniam, nunc quibusdam *Val di Non*, incolebant. *Plin.* 3, 20, 24. Breuni, Genaunes. *Hor. Od.* 4, 14, 10. Drusus Genaunos, implacidum genus, Breunosque veloces, et arces Alpibus impositas tremendis Dejecit acer. *F.* *V. *Mannerti German.* p. 669.]

*GENDOS, i, fluv. Bithyniae, etiam Chrysorrhoas dictus. *Plin.* 5, 32. *B. A.*

GĔNĔĀLŎGĬĂ, ae, f. γενεαλογία, sermo de origine, seu generatione. Vox graeca est, quam quidam lexicographi perperam *Cic.* tribuunt *N. D.* 3, 17. V. v. seq. *Messala Corvin. de progen. Aug.* 22. Si majorum genealogiam recte complector.

GĔNĔĀLŎGUS, i, m. qui genealogiam enarrat, aut scribit. *Cic. N. D.* 3, 17. Qui a genealogis antiquis sic nominantur. *Fuit qui prave legeret* genealogiis. [*Genealogi dicuntur, qui deorum generationes scripserunt, ut Hesiodus et alii. At in *genealogis* quidem prob. *Ernest.*, qui *theologis* susp. *Prud. Apoth.* 315. Illud ait genealogus idem, *h. e.* Moyses, qui Genesin scripsit.

GĔNER, i, m. γαμβρός, filiae meae maritus: a *genus*, quia ad augendum genus adhibetur: cui respondet socer. *Cic. Off.* 1, 35. *extr.* Cum soceris generi non lavantur. *Ov. Fast.* 3, 202. Tum primum generis intulit arma socer. *Mart.* 9, 71. Cum gener, atque socer diris concurreret armis. ℙ Non solum autem maritus, sed etiam sponsus filiae meae, *gener* vocatur, uti docet *Ulp. Dig.* 38, 10, 6. Atque ita *Virg. A.* 2, 342. Choroebus Mygdonides, illis, qui ad Trojam forte diebus Venerat, insano Cassandrae incensus amore, Et gener auxilium Priamo, Phrygibusque ferebat. Ubi *Servius:* Gener dicitur et qui est, et qui esse vult. ℙ Praeterea non solum filiae, sed etiam neptis, et proneptis maritus, tam ex filio quam ex filia editarum, gener est, teste *Ulp. Dig.* 50, 16, 136. ℙ Ad haec vir sororis meae *gener* dicitur a *Justino* 18, 4., et fortasse etiam a *Nep. Paus.* 1. ℙ Denique etiam nurus meae maritus *gener* appellari creditur ab *Tac. A.* 5, 6. et *ib.* 6, 8., ubi de Sejano sermo est: tametsi alii aliam ejus appellationis causam afferunt. [*V. *Böttich. lex. Tac.* p. 207.] ℙ Ex his omnibus fit, *generum* dici posse quicumque ab altero uxorem accipit sive filiam, sive sororem, sive neptem, nurum viduam, etc. Nam qui dat, patris quodammodo personam gerit. ℙ [*Singularis locus est *Hor. Sat.* 1, 2, 64. Villius

Fausta Sullae gener, etc. ubi *gener* idem est q. dulter, ideo sic dictus, quia filiam Sullae ita freuenter stuprabat, ut ipse gener esse videretur. V. *itpp.* Male *Gesnerus* v. *gener* proprio sensu accepit.] ℙ In dativo plurali *generibus* pro *generis* dixit *Accius* ap. *Non.* 8, 33.

GĔNĔRĀBĬLIS, e, adj. γεννητὸς, qui facile generatur: item qui generandi vim habet. *Plin.* 2, 5, 45. Hic est ille generabilis rerum naturae spiritus. *Manil.* 1, 142. sitque haec discordia concors, Quae nexus habiles, et opus generabile fingit.

GĔNĔRĀLIS, e, adj. γενικὸς, καθολικὸς, universalis, ad omnes pertinens. *Cic. Off.* 1, 27. Nam et generale quoddam decorum intelligimus, quod in omni honestate versatur, et aliud huic subjectum, quod pertinet ad singulas partes honestatis. *Ulp. Dig.* 28, 5, 4. Generalis definitio. *Papin. ib.* 2, 14, 40. Generale pactum. ℙ Item qui pertinet ad genus. *Cic. Inv.* 1, 8. Cum qualis sit res, quaeritur, quia et de vi, et de genere negotii controversia est, constitutio generalis vocatur. [*V. ad h. l. *Ernest. lex. technol. lat. rhet.* p. 187.] *Senec. ep.* 58. *genus generale* appellat, quod philosophi dicunt *genus generalissimum.* Ejus verba sunt: Quod est, aut corporale est, aut incorporale. Hoc ergo genus est primum, et antiquissimum, et, ut ita dicam, generale: cetera genera quidem sunt, sed specialia. ℙ Item ad cujusque rei genus, naturamque pertinens, genitivus. *Lucr.* 1, 582. [*Ap. *Eichstadt.* 591.] variae volucres, ut in ordine cunctae Ostendant maculas generales corpori inesse.

[GĔNĔRĀLĬTAS, atis, f. universitas. *Capell.* 4. p. 100. Dum hominem risibile animal dixerimus, eo a ceterorum animantium generalitate discreverimus. *Serv.* ad *Virg. G.* 1, 21. Post specialem invocationem transit ad generalitatem, ne quod numen praetereat. *Id.* ad *A.* 6, 154. Quae contra naturam fiunt, non afferunt praejudicium generalitati. Adde *Symmach. ep.* 2, 90. *F.*]

GĔNĔRĀLĬTER, adv. γενικῶς, universaliter, simul omnia sub genere amplectendo. *Cic. Inv.* 1, 26. Nam ipsum quidem generaliter definire difficile est. *Plin. ep.* 1, 8. Memini te jam quaedam adnotasse, sed generaliter: ideo nunc rogo, ut non tantum universitati ejus attendas, verum etiam particulas, qua soles lima, persequaris. *Quint.* 5, 10. *med.* Temporis duplex significatio est: generaliter enim, et specialiter accipitur. [*Adde 1, 5. *in.*]

[GĔNĔRĀMEN, inis, n. generatio. *Strabo Gallus* in *Rosa.* Flos tibi sceptrigero venit generamine lesse. *F.*]

GĔNĔRASCO, is, a. 3. γίγνομαι, nascor. *Lucr.* 3, 746. cur omnia membris Ex ineunte aevo generascunt, ingenioque? Est qui legit *ingenerascunt.*

GĔNĔRĀTIM, adv. κατὰ γένη, per singula genera. *Cic Acad.* 4, 15. Exponam igitur generatim argumenta eorum, quoniam ipsi etiam illa solent non confuse loqui. *Id. Or.* 1, 41. Nulli fuerunt, qui illa artificiose digesta generatim componerent, [*i. e. rebus ad certa genera revocatis. Adde *Verr.* 2, 2, 69. *Or.* 1, 13.] *Caes. B. C.* 1, 51. Germani suas copias e castris eduxerunt, generatimque constituerunt, paribusque intervallis Harudes, Marcomanos, etc., [*i. e. per gentes; singulae nationes, singulae gentes et nationes singulatim. In *metaphr.* gr. est κατὰ φυλὰς; cf. 7, 19., ap. *Hom. Il.* 2, 362. est κατὰ φῦλα et κατὰ φρήτρας. — *Id. B. C.* 3, 32. Multa praeterea generatim ad avaritiam excogitabantur, i. e. per singula genera hominum et pro singulis generibus rerum tributa imposita sunt. Et *ib.* 2, 21. Omnibus generatim gratias agit, i. e. singulis auditorum generibus, quae deinceps enumerantur. *Liv.* 5, 52. Ne omnia generatim sacra omnesque percenseam deos, i. e. secundum sua genera, κατὰ γένη.] *Virg. G.* 2, 35. proprios generatim discite cultus, Agricolae. *Suet. Cal.* 22. Hostiae erant phoenicopteri, pavones, meleagrides, etc., quae generatim per singulos dies immolarentur, [*i. e. secundum genera, ut singulis diebus aliud avium genus immolaretur.] Adde *Colum.* 5, 10. et *Lucr.* 1, 228. [*Ap. *Eichstadt.* 230. Ceterum frequens est *Lucr.* in h. v. usu.] ℙ Item per omnia genera, universim, generaliter. *Cic. Verr.* 2, 5, 55. Nam quid ego de ceteris civium R. suppliciis singillatim potius, quam generatim atque universe loquar? *Id. Or.* 2, 10. Infinitum mihi videbatur id dicere, in quo aliquid generatim quaereretur, hoc modo: Expetenda ne esset eloquentia. *Id. Inv.* 2, 5. Ut omnia generatim amplectamur. *Id. Att.* 11, 6. Non nominatim, sed generatim informata proscriptio. *Colum.* 3, 9. *extr.* Haec de cura malleoli generatim praecepimus: nunc illud proprie, etc. [*Liv.* 45, 40. Quae haud dubie major aliquanto summa ex numero plaustrorum ponderibusque auri, argenti, generatim ab ipso scriptis (Valerio Antiate) efficitur, i. e. omnibus in unam summam collectis.]

GĔNĔRĀTĬO, onis, f. γένεσις, actus generandi. *Plin.* 9, 50, 74. Nec satis est generationi piscium, nisi editis ovis, etc. *Id.* 8, 47, 72. Generatio pecoribus binis utrinque ad novenos annos. *Id.* 20, 13, 51. Cibo rutae generationes impediri.

Tom. II.

GĔNĔRĀTOR, oris, m. γενετὴρ, genitor, procreator. *Cic. Univ.* 11. Nosse autem generatores suos optime poterant. *Virg. A.* 3, 704. Arduus inde Acragas ostentat maxima longe Moenia, magnanimum quondam generator equorum.

GĔNĔRĀTŌRĬUS, a, um, adj. ad generationem, vel ad generatorem pertinens. *Tert. adv. Valent.* 27. Generatorio more.

GĔNĔRĀTRIX, icis, f. quae generat. *Mela* 1, 9. Aegyptus hominum, aliorumque animalium perfecunda generatrix.

GĔNĔRĀTUS, a, um, part. a *genero;* genitus, productus, γενητός. *Cic. Tusc.* 5, 24. Semina, unde essent omnia orta, generata, concreta. *Id. Off.* 1, 29. Neque enim ita generati a natura sumus, ut ad ludum et jocum facti esse videamur. *Id. Phil.* 5, 2. Mars, a quo populum R. generatum accepimus. *Nep. Att.* 1. Ab origine ultima stirpis Romanae generatus, perpetuo a majoribus acceptam equestrem dignitatem obtinuit. (Al. leg. *generatu perpetuo a majoribus*, etc., ut sit *generatus, us*, generatio; quod alicui fortasse rectius videri potest.) [*V. *Brem.* ad h. l.] *Virg. A.* 5, 61. Troja generatus Acestes. *Ov. Met.* 15, 19. Argolico generatus Alemone quidam Myscelos. *Curt.* 9, 1. Arbor ex sua radice generata.

GĔNĔRĀTUS, us, m. V. v. praec.

GĔNĔRO, as, avi, atum, a. 1. γεννάω, gigno, procreo: a *genus.* *Cic. Leg.* 1, 9. Hominem generavit et ornavit Deus. [**Sil.* 15, 58. Deus laetos generavit in usus res homini.] *Hor. Od.* 1, 22, 13. quale portentum Nec Jubae tellus generat leonum Arida nutrix. *Ov. Met.* 15, 375. Semina limus habet virides generantia ranas. *Justin.* 2, 1. *f.* Terram tanto prius animalia generare coepisse. *Virg. A.* 7, 734. nec tu indictus abibis Oebale, quem generasse Telon Sebethide nympha Fertur. *Id. G.* 3, 65. Atque aliam ex alia generando suffice prolem. [**Ov. Fast.* 4, 33. Tros est generatus ab illo: ubi nota constructionem *generatus est ab*, quae insolentior quidem; sed v. locum *Nep.* in *generatus.*] ℙ Ponitur et pro parere, vel concipere. *Plin.* 8, 44, 69. Sterilis intelligitur, quae non primo initu generare coeperit. ℙ Item pro facere. *Virg. G.* 4, 205. Tantus amor florum, et generandi gloria mellis. ℙ Dicitur et de rebus aliis. *Justin.* 4, 1. Ignibus generandis, nutriendisque soli ipsius naturalis materia. *Gell.* 5, 6. E gramine, quod in eo loco generatum esset, etc. ℙ Translate. *Quint.* 7, 3. Verba, quae litem generant. *Modest. Dig.* 25, 3, 7. Nihil ei ex hoc praejudicii generari, respondi. ℙ Interdum est animo invenire, et parere. *Quint.* 10, 2. An illi rudes sola mentis natura ducti sunt in hoc, ut tam multa generarent? *Id.* 1, 1. *f.* In iis aetatibus, quae nihil dum ipsae ex se generare queunt. [**Suet. Ner.* 52. Versiculi — non translati aut dictante aliquo excepti, sed plane quasi a cogitante atque generante exarati.]

GĔNĔRŌSE, adv. γενναίως, fortiter, magno animo. *Hor. Od.* 1, 37, 21. Generosius perire, [*i. e. nobiliore et honestiore mortis genere, quam quod se captivam maneat.]

GĔNĔRŌSĬTAS, atis, f. εὐγένεια, magnanimitas, animi magnitudo, quae vel a genere, vel a virtute habetur. *Plin.* 8, 45, 70. Tauris generositas est in aspectu. ℙ Item fecunditas. [*Hujus §. exempla non fecunditatis notionem continent, sed bonitatem significant, i. e. eam virtutem, qua quid bono genere natum est: *von edler Race, von guter Art.*] *Plin. ib.* 48, 75. In ipsa ove satis generositatis ostenditur brevitate crurum, ventris vestitu. Et *ib.* 50, 76. de capris: Feminarum generositatis insigne, laciniae corporibus a cervice binae dependentes. *Col. arb.* 1. Vitis pretio parata certam generositatis fidem non habet. *Pallad.* 9, 3. Asserit Columella (*Arbor.* 2.) explorari fecunditatem uno anno non posse, sed quatuor: quo numero cognoscitur vera generositas surculorum. ℙ Aliquando significat bonitatem, v. gr, vini: ex qua commendatio, et pretium, et fama vini consequitur. *Plin.* 14, 6, 8. Antea Caecubo erat generositas celeberrima. V. v. seq.

GĔNĔRŌSUS, a, um, adj. εὐγενὴς, γενναῖος, nobili et praeclaro genere ortus. *Cic. Par.* 3, 1. Generosa ac nobilis virgo. *Id. Brut.* 58. *extr.* Generosa stirps. *Ov. Trist.* 4, 4, 1. nominibus generosus avitis. *Id. Met.* 14, 698. Viderat a veteris generosam sanguine Teucri Iphis Anaxareten, humili de stirpe creatus. *Hor. Sat.* 1, 6, 1. Non, quia, Maecenas, nemo generosior est te, naso suspendis adunco ignotos. *Sall. Jug.* 88. Naturam unam et communem omnium existimo, sed fortissimum quemque generosissimum esse [**Nep. Att.* 12. Praeoptaretque equitis Romani filiam generosarum nuptiis. Notandum est, h. v. a *Nep.* nunquam de animo dici. V. *Brem.* ad ejusd. *Att.* 1. ubi sunt, qui parum recte h. v. de ingenii praestantia intelligendum censent. *Suet. Tib.* 49. Generosissima femina. *Virg. A.* 10, 141. Maeonia generose domo, i. e. nobili genere natus in Lydia. *Ov. Fast.* 1, 591. Perlege dispositas generosa per atria ceras: *generosa atria* sunt familiarum nobilium. *Id. ib.* 839. Stillantemque tenens generoso sanguine cultrum.] ℙ Translate. *Cic. Amic.* 9. Humilem sane relinquunt, et minime generosum, ut ita dicam, ortum amicitiae ℙ Inter *nobilem*, et *generosum* hoc interest, quod *nobilis* etiam in malam partem sumi potest: *generosus* non item. Praeterea *nobilis* dicitur, qui est notus claritate familiae: *generosus*, qui claritate rerum gestarum, et virtute. Ita ex *Aristot. Voss. inst. Orat.* 2, 14, 7. *Juven.* 7, 191. Felix, et sapiens, et nobilis, et generosus. ℙ Est etiam magnanimus, animosus, fortis. *Cic. Off.* 3, 22. Cum de imperio certamen esset cum rege generoso ac potente. *Id. Tusc.* 2, 65. Quod natura ipsa, et quaedam generosa virtus statim respuit. *Plin.* 8, 40, 61. Alexander generosi spiritus imperator. [**Vell.* 2, 125, 5. Cujus curam ac fidem Dolabella quoque vir simplicitatis generosissimae, in maritima parte Illyrici per omnia imitatus est.] *Ov. Fast.* 2, 199. generosus miles. *Virg. G.* 3, 75. pecoris generosi pullus in arvis Altius ingreditur. [*Hic et anteced. locus huc non pertinet; ad generis enim praestantiam *generosus* referendum est. Ceterum eodem modo de equis dicit *generosus Symmach. ep.* 4, 61. Tui beneficii erit, ut quidquid ad currule certamen generosum gignit Hispania, vel domo praebeas, vel aliorum gregibus excerpas.] *Senec. Phoeniss.* 334. generosa indoles. *Plin.* 10, 21, 24. Leones ferarum generosissimi. ℙ Translate. *Cic. Brut.* 75. Forma dicendi magnifica, et generosa quodammodo. [*Laud. h. l. *Suet. Caes.* 55. ubi *BCrus.* in *cl. Suet.* p. 385. notat: desumpto usu a nobilitate generis; ita paulo ante *splendida* dicitur. Gr. γενναῖος, nos: *edel.* Recte! Cf. l. *Brut.* 58. ab initio laud. Pertinet igitur locus ad §. 2. Adde *Quint. Inst.* 1, 1, 24. Nam plerumque nudae illae artes — frangunt atque concidunt quidquid est in oratione generosius, etc.] ℙ Est item ferax, fecundus, quasi multum generans, πολύγονος. [*Neque h. §. exempla, quae parum differunt a seqq., fecunditatis notionem vere continent; *generosa* enim excellentissima in suo quaeque genere drr.] *Propert.* 4, 11, 61. emerui generosos vestis honores: nec mea de sterili facta rapina domo. *Virg. A.* 10, 174. Insula inexhaustis Chalybum generosa metallis. [**Ov. Met.* 15, 710. Generosos palmite colles.] *Plin.* 11, 40, 95. Sues generosae duodenas mammas habent, vulgares binis minus. *Ov. Fast.* 5, 211. implere hortum flore generoso, *h. e.* multo, abundanti. ℙ Dicitur etiam de vitibus, quae vinum ferunt fama et pretio commendatum: quae duae res non a feracitate, sed a bonitate proveniunt: itemque de pomis, et hujusmodi. *Colum.* 3, 2. *f.* Ut nobilem vitem conseramus, generosam requiremus: ubi nihil erit, quod proritet, feracitatem potius sequemur, quae non eadem portione vincitur pretio, quam vincit abundantia. *Hor. Ep.* 1, 15, 18. Vinum generosum et lene. [**Ov. Met.* 13, 818. Generosa bruna.] *Plin.* 15, 17, 18. *n.* 4. generosissima mala. Et *ib.* 21, 23. sorbs. *Id.* 32, 6, 11. ostrea. *Id.* 15, 29, 35. generosum obsonium. ℙ Sunt etiam *generosae vites*, quae vini feraces sunt. *Colum.* 3, 2. *med.* Magnis etiam dotibus tres apianae commendantur, omnes feraces: generosior tamen una, quae, etc. [*Perperam hic locus nihil sententia differens ab antecedentibus separatim positus est.]

[GĔNĔSĬĂCUS, a, um, adj. ad genesin pertinens. Est nomen servile. *Inscr.* ap. *Grut.* 613, 11. Genesiacus Imp. Nervae Trajani *servus.* *F.*]

GĔNĔSIS, is, vel eos, f. γένεσις, generatio, nativitas. Graeca vox. In basi *Minervae* Phidiae caelata erat *Pandoras genesis*, teste *Plin.* 36, 5, 4. *n.* 4. Πανδώρας γένεσις. ℙ [*Hinc in bibliis sacris *Genesis* appellatur primus liber Moysis. *Tert. Orat.* 7. *B. A.*] ℙ Accipitur a Latinis pro sidere natalicio, sub quo scilicet quis natus est, ex quo futurae vitae sortem portendi credebant. *Juven.* 6, 578. si prurit frictus ocelli Angulus, inspecta genesi collyria poscit; et 14, 248. Nota mathematicis genesis tua. *Suet. Vesp.* 14. Monentibus amicis, cavendum esse Metium Pomposianum, quod vulgo crederetur genesin habere imperatoriam.

GĔNESTA. V. GENISTA.

GĔNĒTAEUS, a, um, adj. ad Geneten pertinens, fluvium, et promontorium, et portum apud populos Chalybas circa Pontum. *Val. Fl.* 5, 148. Inde Genetaei rupes Jovis. ℙ *Genetae, arum*, m. plur. [*Γενηταί.] sunt populi illic habitantes ap. *Plin.* 6, 4, 4.

GĔNETHLĬĂCUS, a, um, adj. γενεθλιακὸς, ad genesin, seu natalicium sidus pertinens: a γενέθλη, origo, ortus. Hinc *genethliaci* dicuntur, qui ex observatione talium siderum sortem futuram hominum, eventusque praedicunt. *Gell.* 14, 1. *in.* Qui sese Chaldaeos, seu genethliacos appellant. ℙ Inscripsit etiam *Statius* carmen suum *Silv.* 2, 7. *Genethliacon Lucani*, in quo natalem ejus diem, ipsumque poetam laudat. ℙ *Genethliăcē, es*, f. appellatur a *Capell.* 3, 50. Grammatice, quod genera rerum captat. V. IATRICE.

GĔNETHLĬŎLŎGĬA, ae, f. γενεθλιολογία, ars genethliacorum. *Vitr.* 9, 7. *med.* Propria est Chal-

deorum genethliologiae ratio, uti possint ante facta, et futura ex rationibus astrorum explicare.

[GĔNETHLIUS, a, um, adj. γενέθλιος, natalicius. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 340, 1. T. Flavius Genethlius. *F.*]

[GĔNETHLON, i, n. γένεθλον, genus, filius, proles. Est nomen servile. *Inscr.* ap. *Mur.* 477, 1. Genethlon P. Tutilii Callifontis *servus*. Ita pro *Calliphontis*. *F.* *Ap. *Orell.* est 4060., qui facit cum *Hagenb.* ex *Fabrett.* p. 73, 72. pro GENETHLON emendante GENio ET HONori.]

GĔNETRIX et Genitrix, icis, f. γενέτειρα, quae genuit, mater. *Hor. Sat.* 2, 3, 133. Nec ferro ut demens genetricem occidis Orestes. *Val. Max.* 1, 8. *n.* 5. *extr.* Ex ipso genetricis rogo lucem et cunas assecutus. *Plin.* 10, 23, 32. Genetricum senectam ciconiae educant. ¶ Ut *mater*, ita *genetrix* per antonomasiam de Cybele, Deum matre, dicitur. *Virg. A.* 9, 117. et 10, 234. ¶ *Venus genetrix* hoc nomine templum Romae habuit, exstructum a Julio Caesare, qui se ab ea per Aeneam oriundum praedicabat. *Suet. Caes.* 61. 78. et 84. ¶ Translate. *Sil.* 15, 615. Nox somni genetrix. *Ov. Met.* 5, 490. frugum genetrix, *h. e.* Ceres. *Sen. Thyest.* 816. genetrix primae roscida lucis, *h. e.* Aurora. *Plin.* 5, 29, 31. Miletus Ioniae caput super octoginta urbium per cuncta maria genetrix. *Id.* 26, 1, 3. Aegyptus vitiorum genetrix. *Just.* 20, 4. Genetrix virtutum frugalitas. ¶ *Genetrix*, et *mater* hoc differunt, quod illa semper, quae genuerit dicitur; haec aliquando pro nutrice ponitur. *Non.* 5, 9. V. MATER. ¶ Ad scriptionem quod attinet, si vetera monumenta, et MSS. codices attendas, fere semper per *e* legitur, teste, praeter alios, *Pierio* ad *A.* 1, 594. Si vero originem, per *i*: est enim a *genitor*, hoc a *genitum*. Placet igitur prior ratio *Dausquio*, aliisque multis: altera *Manutio*, qui et ipse antiquos duos lapides pro se affert. *Cellarius* litem componere conatur, ut quando est Veneris cognomen, per *e* scribatur, singulari quadam consuetudine, quia sic constanter legitur in nummis, et lapidibus: in ceteris per *i*, ut origo poscit.

GĔNĔVENSIS, e, adj. ad Genevam pertinens, quae est urbs Allobrogum ad egressum Rhodani ex lacu Lemano: ejus mentio est apud *Caes. B. G.* 1, 6. *Inscr.* ap. *Grut.* 477, 4. Genevensis provincia.

GĔNĬĀLIS, e, adj. ad genium naturae et voluptatis Deum pertinens: universim voluptarius, ut *Genialis dies*, laetus, et voluptarius: *Genialis torus*, sive lectus, qui in nuptiis sternitur in honorem Genii, et Junonis: [*Post nuptias autem in atrio collocari et religiose servari solebat. V. *Lips. Elect.* 1, 17. Hinc *Hor. ep.* 1, 1, 87. Lectus genialis in aula est: pro vulgari: si quis est maritus. *Serv.* ad *A.* 6, 603. geniales lectos dictos esse monet a generandis liberis.] Item qui convivii causa. *Cic. Cluent.* 5. *extr.* Lectum illum genialem, quem biennio ante filiae suae nubenti straverat. [*Opp. *pulvinar. Plin. Pan.* 8, 1. Nec ante genialem torum, sed ante pulvinar Jovis optimi maximi.] *Virg. A.* 6, 603. lucent genialibus altis Aurea fulcra toris. *Juven.* 4, 66. genialis agatur Ista dies: propera stomachum laxare saginis. *Ov. Fast.* 3, 523. Festum geniale. Et *Met.* 13, 929. genialia serta, *h. e* coronae, quae voluptatis causa in conviviis, et festis diebus adhibentur. *Id. A. Am.* 1, 125. Ducuntur raptae, genialis praeda, puellae, *h. e.* conjugii causa abductae. Al. leg. *genitalis. Stat. Silv.* 2, 3, 108. genialia jura, *h. e.* conjugalia. *Ov. Amor.* 3, 15, 19. Imbelles elegi, genialis Musa, valete, *h. e.* carmina amorum et voluptatis. *Id. Her.* 19, 9. geniale rus, *h. e.* amoenum, et voluptarium. *Id. Amor.* 2, 13, 7. genialia arva Canopi, *h. e.* deliciis affluentia. *Stat. Silv.* 4, 4, 51. geniale litus. *Ov. Met.* 10, 95. Platanus genialis, *h. e.* quae amoenitatis gratia seri solet. [*Heins. Advers.* 1, 10. p. 96. monet genialem platanum hic dici, quoniam jucunda sit ejus umbra. — *Id. ib.* 4, 14. Genialis consitor uvae, i. e. quae facit ut genio indulgeamus, laeti et hilares simus: quem locum perperam Noster infra §. 4. ita intellexerat, ut *genialis* non ad *uvae* sed ad *consitor* referendum censuisset. Simili modo *Tibull.* 2, 3, 63. Jucundae consitor uvae.] *Id. Trist.* 3, 13, 17. geniale tempus, *h. e.* genio sacrum. Al. leg. *genitale*, *h. e.* natalis dies. *Virg. G.* 1, 302. genialis hiems, *h. e.* in qua celebrantur convivia. *Stat. Achill.* 1, 113. genialia bella, *h. e.* inter pocula et mensas nuptiales sponsae rapiendae causa inita, qualis fuit Centaurorum pugna cum Lapithis. *Santra* ap. *Non.* 2, 374. Scis enim, geniales homines ab antiquis appellatos, qui ad invitandum, et largius apparandum cibum promptiores essent. ¶ Absolute. *Arnob.* 4, 144. genialibus alienis insultare, *h. e.* lectis conjugalibus. ¶ Videtur etiam sumi pro fecundo. *Plin.* 17, 9, 6. In tantam abundans genialis copia pecudum. *Id.* 18, 24, 54. Sors genialis atque fecunda. ¶ *Geniales Divi* dicuntur a *Statio* Bacchus et Ceres, quia convivia, voluptas, deliciae sine iis nullae sunt. *Theb.* 12, 618. genialibus hospita Divis Icarii Celeique domus. V. CELEUS et ICARIUS, ii. ¶ *Festus* docet, geniales Deos dictos esse aquam, terram, ignem, aerem; ea enim sunt semina rerum: duodecim quoque signa, lunam et solem inter hos Deos computari solitos. Hac ratione *genialis* est a *Genius*, qua vim notat rerum gignendarum. Alii tamen leg. *genitales*. ¶ [*Confunduntur in cdd. *genialis* et *genitalis*. V. *intpp.* ad *Ov. Met.* 10, 95.]

GĔNĬĀLĬTAS, atis, f. festivitas, jucunditas. *Ammian.* 30, 1. *f.* Genialitas mensae.

GĔNĬĀLĬTER, adv. τρυφερῶς, opipare, et laute. *Ov. Met.* 11, 95. Hospitis adventu festum genialiter egit. *Appul. Met.* 10. Otiose ac satis genialiter contorta in modum linguae extrema labia, grandissimum illum calicem uno haustu perhausi.

GĔNĬĀNUS, a, um, adj. ut *Geniana salicta* in carmine *Helvii Cinnae* ap. *Gell.* 19, 13. *f.* At nunc me Genianam per salicta Binis rheda rapit citata nanis. Alii leg. *Genusina*, alii *Genumana*, alii vero aliter. ¶ De *geniana gemma* apud *Plin.* 37, 10, 59. incerta admodum est lectio. [*Hard.* legit *goniaeam.*]

[GĔNĬĀRĬUS, ii, m. Geniorum artifex, qui nempe ex ebore, vel auro, vel argento, vel aere, vel marmore Geniorum simulacra conficiebat: hujus officinia sita erat in foro Romano post aedem Castori et Polluci dicatam. *Inscr.* ap. *Grut.* 25, 1. Junoni Piae M. Canulejus M. L. Philonicus geniarius post aedem Castoris. Alia ap. *Don. cl.* 17. *n.* 12. L. Canidius Evelpistus geniarius post aedem *Castoris. F.*]

GĔNĬĀTUS, a, um, part. ab inusit. *genuo, as*, aliquid genio instruo. [*Gr. ὡραῖος.] *Capitol. Verr.* 10. Fuit decorus corpore, vultu geniatus, *h. e.* amabilis, gratus aspectu. Ita *Salmas.* Alii aliter leg. *Stat. Silv.* 1, 1. *in.* moles geniata, *h. e.* Genio sacra. Al. leg. *geminata*, al. *gemmata*. *Cassiodor.* quoque non semel usurpat, gratiosum, amabilem, geniumque habentem significans *Variar. form.* 3, 12. 20, 21. etc., sed non est facile imitandus. [*Isidorus* in *Gloss. Geniatus, genialis, gratus.*]

[GĔNĪCĒ, es, f. γενική, generalis, genitivus. Est cognom. R. *Inscript.* apud *Don. cl.* 9. *n.* 38. Livia Genice. *F.*]

GĔNĬCŬLĀTIM, adv. per genicula, κατὰ γόνυ. *Plin.* 21, 11, 39. Vincapervinca foliis geniculatim circumdata.

GĔNĬCŬLĀTĬO, onis, f. actus geniculandi, genu flexio. *Tert. ad Scap.* 4. Quando non geniculationibus et jejunationibus nostris etiam siccitates sunt depulsae.

GĔNĬCŬLĀTUS, a, um, part. a *geniculo*; πολυγόνατος, frequentibus geniculis constans. *Cic. Senect.* 15. Culmoque erecta geniculato, vaginis jam quasi pubescens includitur. [*V. *Graev.* ad h. l.] *Plin.* 16, 36, 64. Geniculata arundo. *Id.* 24, 16, 93. Herba totidem geniculata nodis, quot habet annos. *Id.* 14, 1, 3. Vites per ramos populi maritae procacibus brachiis, geniculato cursu scandentes. *Id.* 17, 21, 35. *n.* 1. Vitium surculis geniculati scaporum nodi intersepiunt medullam. ¶ Translate de fluvio inflexo in modum geniculi. *Ammian.* 18, 9. Urbs Amida a latere australi, geniculato Tibridis meatu subluitur propius emergentis.

GĔNĬCŬLĀTUS, i, m. idem quod Ingeniculus, scil. sidus Herculis dextro genu flexo super Draconis caput innixi. *Vitr.* 9, 6. V. ENGONASI.

GĔNĬCŬLO, as, avi, atum, n. 1. genicula produco. *Plin.* 18, 16, 42. Segete viridi desecta, antequam genicularet. *Hard.* habet *gelaret* ex MSS.

[GĔNĬCŬLŌSUS, a, um, adj. idem ac geniculatus. *Appul. Herb.* 77. Agrostis foliis parvi calami similibus, atque virgultis per terram serpentibus, geniculosis. *F.*]

GĔNĬCŬLUM, i, n. γόνυον, dimin. genu. *Varr. L. L.* 8, 5. Non sequitur ut stulte faciant, qui pueris in geniculis alligent serperastra, ut eorum depravata corrigant crura. *Tert. Cor. mil.* 3. De geniculis adorare. ¶ Translate *genicula* dicuntur stipulae, vel caulis herbacei internodia, et veluti articuli ac nodi quidam. *Plin.* 18, 7, 10. *n.* 4. Genicula autem tritico sunt quaterna, farri sena, hordeo octona. *Id.* 26, 11, 71. Verbenaca a tertio geniculo incisa.

GĔNĬCŬLUS, i, m. idem quod geniculum. Translate dicitur de curvatura in modum genu. *Vitruv.* 8, 7. Quod si non venter in vallibus factus fuerit, nec substructum ad libram factum, sed geniculus erit, erumpet, et dissolvet fistularum commissuras.

[GĔNĬMEN, inis, n. germen, progenies: a verbo *geno. Tert. Anim.* 39. Omnes idololatria obstetrice nascuntur, dum ipsi adhuc uteri infulis apud idola confectis redimiti, genimina sua daemoniorum candidata profitentur.

*GENIO, as, genium do. *Solin.* in *Pontico*, ut legit *Barth. Adv.* 44, 3. *Candidus aether Astrigeram faciem nitido geniavit Olympo*, quod *Scal. Catal.* p. 246. *geminavit* edideral. *Geniavit* ergo fuerit, ornavit, venustam reddidit. Sed *Barthius* interpretatur, vitalem fecit, vivificavit. [*Vindicat. h. v. latinitatem *Salmas.* ad *Capitol. Opil. Macrin.* 7. pro *decorare* dictum esse censens.] *B. A.*

GĔNISTĂ, ae, f. σπαρτόν. [*Genst, s. Ginster.*] arbuscula quaedam humilis est fronte minuta, flore luteo, apibusque gratissimo, semine lenticulis haud absimili, quod phaseolorum modo siliquis innascitur: forte a *genu*, quia facile flectitur, vel quia genibus medetur, ut *Plin.* 24, 9, 40. docet: vel a *geno*, quia facile gignitur. *Id.* 21, 12, 42. Genistas circumseri, alveariis gratissimum. *Virg. G.* 2, 12. molle siler, lentaeque genistae. *Id. ib.* 434. salices, humilesque genistae, Aut illae pecori frondem, aut pastoribus umbras Sufficiunt, sepemque satis, et pabula melli. *Pierius* hic observat, in antiquioribus exemplaribus *genesta* legi. *Calpurn. Ecl.* 1, 5. vaccae Molle sub hirsuta latus explicuere genista. Al. leg. *genesta*, ut et in *Pervigil. Vener.* 81. ¶ Dubitat *Plin. c. l.* 24. num eadem sit cum sparto Graecorum. Certum est, viminis quoque usum praebere, ut *Id. ib.* et 16, 37, 69. docet *Mart.* 1, 44. Non pyra, quae lenta pendent religata genista. *Plin.* 19, 1, 2. *n.* 3. Asia e genista facit lina ad retia praecipua, in piscando durantia, frutice madefacto denis diebus.

GĔNĪTAMĀNA, Γενείτῃ Μάνῃ, Dea, quae feminarum mensibus praeerat: cui res divina catulo fiebat, ut *Plin.* 29, 4, 14. docet, ubi tamen alii aliter legunt, contra MSS. cod. *Hard.* teste. *Plutarch. Quest. Rom. n.* 52. Διὰ τί τῇ καλουμένῃ Γενείτῃ Μάνῃ κύνα θύουσι. *August. C. D.* 4, 11. Menam vocat quam praefecerunt, inquit, menstruis feminarum. *Plutarch. l. c.* dubitat dictane sit a *manando*, ῥέουσα γένεσις, generatio fluens; an a *manus*, bonus, bona generatio, ut dictum est. In sacro hujus Deae votum concipiebant, ne quis domi nascentium bonus fieret: quod vel de canibus intelligebant, ut saevi nascerentur ac terribiles vel precabantur, ne quis moreretur; nam *manus* bonus, praecipue de mortuis dicebatur: unde *Manes. Plutarch. ib.* Porro quod *Menam* appellat *Augustin.*, a Graeco μήν, mensis, ductum est.

GĔNĪTĀBĬLIS, e, adj. genitalis. *Lucr.* apud *Varr. L. L.* 4, 3. Aetheris, et terrae genitabile quaerere tempus. *Id.* 1, 11. Et reserata viget genitabilis aura Favoni, [*i. e. ad fruges procreandas apta.] Al. hic leg. *genitalis*. *Arnob.* 4, 146. Genitabiles partes, *h. e.* genitalia.

GĔNĪTĀLIS, e, adj. γεννητικός, ad gignendum pertinens, vim gignendi habens. *Lucr.* 2, 61. et *Ov. Met.* 15, 239. Genitalia corpora, *h. e.* elementa, ex quibus omnia gignuntur. *Colum.* 3, 6. Partes trunci, quae et genitales sunt, et maxime fertiles. *Id.* 7, 9. Feminis suum vulvae ferro exulcerantur, ne genitales sint. *Virg. G.* 2, 324. Vere tument ferrae, et genitalia semina poscunt. *Plin.* 9, 35, 54. Anni hora genitalis, *h. e.* tempus, quo cuncta gignuntur. *Id. ib.* 2, 1. Genitales causae. *Id.* 2, 8, 6. Genitali rore terram conspergere. *Id.* 7, 14, 12. Genitale profluvium mulieris, *h. e.* menses: item γονόρροια ap. *eund.* 20, 13, 51. ¶ *Genitalis dies* est dies natalis. *Tac. A.* 16, 14. Sic *genitalis lux* ap. *Stat. Silv.* 2, 3, 62., ubi al. leg. *genitalis*. [*Lucr.* 5, 176. Donec diluxit rerum genialis origo.] ¶ *Genitalis sedes* est natale solum, patria. *Prud. Cathem.* 10. *f.* Sic *genitalis terra* ap. *Ammian.* 27, 5. *extr.* [*Vell.* 2, 15, 1. Genitale solum.] ¶ *Genitalia foedera*, aut *jura* sunt conjugalia. *Stat. Th.* 3, 300. et 689. ¶ *Genitales Dii*, Θεοὶ γενέται, aliis sunt, qui proprie generationum praesides, ut Saturnus, Juppiter, Venus, et respectu Romanorum Aeneas, Mars, unde Romulus genitus est. Aliis sunt Aqua, Terra, Ignis, Aer, unde gignuntur omnia. Aliis sunt Indigetes, scil. ex hominibus in Deos relati, ut Hercules, Castor, etc. *Bentlejus* ad *carm. saecul. Hor.* pluribus contendit, esse Deos majorum gentium, genitos nempe, et naturales, non adsciticios: quod verum puto, quia qui hujusmodi sunt Dii, sunt etiam rerum generationis praesides: non vero quia vox *genitalis* id significet. *Enn.* ap. *Serv.* ad *A.* 6, 764. Romulus in coelo cum Diis genitalibus aevum Degit. *Auson. perioch. Iliad.* 4. Juppiter interea cum Diis genitalibus una Concilium cogit Superum de rebus Achivis. In nummo Crispinae Augustae uxoris Commodi, ap. *Eckhel. D. N. V.* T. 7. p. 139. in aversa parte est ara, et circa scriptum *Dis Genitalibus*. [Hinc meretrix *Melissarium*, ap. *Aristaen. ep.* 1, 19., παιδοποιεῖν ἐξ Χαρικλέους προσηύχετο πᾶσι τοῖς γενεθλίοις Θεοῖς. *F.*] ¶ *Genitales menses* sunt, in quibus mulier infantem parere potest. *Gell.* 3, 16. In mensibus tamen genitalibus nominandis non praetermisit octavum. ¶ *Genitalia membra, genitales partes* sunt τὰ αἰδοῖα. *Ov. Amor.* 2, 3, 3. Qui primus pueris genitalia membra recidit. *Lucr.* 4, 1037. cietque Continuo partes genitales corporis ipsas. ¶ *Genitale, is*, et *Genitalia, ium* absolute idem significant. *Cels.* 4, 1. Vesica in feminis super genitale earum sita est. *Plin.* 37, 10, 57. Genitale utriusque sexus. Adde 11, 49, 110., et alibi saepissime. ¶ [*Genitale caput* est praeputium. *Rutil. Itin.* 1, 387. de Judaeis. Reddimus obscenae convicia debita genti, Quae genitale caput propudiosa metit. *F.*]

GĔNĬTĀLĬTER, adv. γεννητικῶς, fecunde, fertiliter. *Lucr.* 4, 1250. ut semina possint Seminibus commisceri genitaliter apta.

[GĔNĬTĪVĀLIS, e, adj. qui pertinet ad genitivum casum. *Not. Tir.* p. 154. Genitivus, genitivalis. *F.*]

GĔNĬTĪVUS, a, um, adj. ἐγγινόμενος. Sumitur pro genitali, a natura ingenito, ut *Genitivae notae*, quae sunt maculae a natura ingenitae. *Suet. Aug.* 80. Corpore traditur maculoso, dispersis per pectus atque alvum genitivis notis. *Ov. Met.* 3, 331. Forma prior rediit, genitivaque rursus imago, *h. e.* prima, quam habuerat, cum nasceretur. ¶ Item pro genitali, *h. e.* generante. *Cato* ap. *Macr. Sat.* 3, 6. Apollinis genitivi ara, *h. e.* Phoebi genitoris, ut est ap. *Val. Fl.* 5, 404. ¶ Interdum pro gentilicio. *Ov. Pont.* 3, 2, 107. Adjectique probent genitiva ad nomina Cottae. ¶ *Genitivus casus*, et *genitivus* absolute unus est ex casibus apud grammaticos, qui etiam *patrius* dicitur, et *interrogandi casus*, quod fiat in hoc casu interrogatio de patre, et de genere, ex. gr. Cujus filius est? Cujus familiae? *Suet. Aug.* 87. Ponit *domos* genitivo casu singulari, pro *domus*. *Gell.* 4, 16. Genitivus singularis. Adde *Quint.* 1, 5. etc.

GĔNĬTOR, oris, m. γενετήρ, pater, qui scil. genuit: a *geno* pro *gigno*. *Cic. Univ.* 8. Quo nihil ab optimo, et praestantissimo genitore melius procreatum. *Id. ib.* 13. Imitantes genitorem et effectorem sui. [**Ov. Met.* 15, 861. Genitor urbis, i. e. conditor. Ita *Cic. Div.* 1, 2. parens urbis; et *Sil.* 2, 654. parens murorum.] *Ov. Met.* 5, 145. Matre Palaestina, dubio genitore creatus. *Id. Amor.* 1, 13, 45. Deum genitor, *h. e.* Juppiter. *Id. Met.* 11, 202. tridentiger genitor tumidi profundi, *h. e.* Neptunus. [*Recte hunc locum appellans *Burm.* ad *Virg. A.* 1, 155. docet Deos dici *genitores* rerum, quibus praesint; neque audiendus *Heyn.*, qui *ib.* hanc rationem improbat monens *genitoris* et *patris* nomine insigniri Deos seniores, mox et quoscunque alios, nihilque aliud significari, nisi *venerabiles*, *sanctos*. Cf. *Sil.* 3, 126. Sed tu, bellorum genitor, i. e. Mars: ubi nulla *Bentl.* emendatione opus est.] ¶ Translate. *Auson. Urb.* 13, 7. Qua rapitur praeceps Rhodanus, genitore Lemanno. *Plin.* 15, 4, 5. Graeci vitiorum omnium genitores. *Sil.* 13, 738. genitor fraudum. *Hor. Ep.* 2, 2, 119. Adsciscet nova, quae genitor produxerit usus.

GĔNITRIX. V. GENETRIX.

GĔNĬTŪRA, ae, f. γένεσις, generatio. *Plin.* 18, 24, 56. In alitum, quadrupedumque genitura esse quosdam ad conceptum impetus terrae. ¶ Accipitur etiam pro semine humano. *Plin.* 22, 22, 40. Datur et contra profluvia geniturae viris. ¶ Usurpatur etiam pro ipsis animalibus. *Arnob.* 1, 8. Morsu animam tollit serpens: male dicam scilicet primordiis rerum, quod tam saeva prodigia genituris spirantibus addiderunt. *Tert. adv. Marc.* 4, 23. vertens verba Christi ap. *Luc.* 9, 41. O genitura incredula, quousque ero apud vos? ¶ Item pro horoscopo, seu genesi. *Suet. Aug.* 94. *f.* Reticere ipse genituram suam perseverabat. [*V. *B. Crus. cl. Suet.* s. h. v.] *Ammian.* 29, 1. Fatorum per genituram interpres. [**Eutr.* 7, 20. Genituram filiorum ita cognitam habuit.]

GĔNĬTUS, a, um, part. a *geno*; γεννηθείς, generatus, procreatus. [**Liv.* 40, 9. Me subditum et pellice genitum appellant. *Suet. Aug.* 17. Antonium juvenem, majorem de duobus Fulvia genitis — interemit.] *Virg. A.* 9, 642. Diis genite, et geniture Deos. *Ov. Her.* 16, 117. Phryx erat et nostro genitus de sanguine. *Id. Met* 1, 615. vaccam Juppiter e terra genitam mentitur. *Lucan.* 6, 485. animal potens leti, genitumque nocere. [**Vell.* 2, 116, 2. Adolescentis in omnium virtutum geniti. *Id.* 2, 102, 1. Censorinus, vir demerendis hominibus genitus. *Sall. Fragm.* p. 979. M. Antonius perdundae pecuniae genitus. — Singularis ingenii virtutisque ad certas res obeundas praestantia notatur talibus formulis.] ¶ Item natus. *Plin.* 11, 37, 59. Septimo mense genitis saepe numero foramina aurium, et narium defuere.

GĔNĬTUS, us, m. generatio. *Appul. Apolog.* Qui plurimos libros de animalium genitu reliquerunt.

GĔNĬUS, ii, m δαίμων, Deus, cujus in tutela quicumque natus est, vivit. Hic, sive quod, ut genamur, curat; sive quod una genitur nobiscum; sive etiam quod nos genitos suscipit, ac tuetur; certe a genendo Genius appellatur. Eundem esse ac Larem, multi veterum memoriae prodiderunt. Hunc in nos maximam, imo omnem habere potestatem, creditum est. Nonnulli binos Genios in iis dumtaxat domibus, quae essent maritae, colendos putaverunt. Euclides autem Socraticus duplicem omnibus omnino nobis Genium dicit appositum. Genio igitur potissimum per omnem aetatem quotannis sacrificamus. Quamquam et alii sunt Dii complures, hominum vitam pro sua quisque portione adminiculantes: sed hi omnes semel in unoquoque homine numinum suorum effectum repraesentant: quocirca non per omne vitae spatium novis religionibus arcessuntur. Genius autem ita nobis assiduus observator appositus est, ut ne puncto quidem temporis longius abscedat, sed ab utero matris exceptos, ad extremum vitae diem comitetur. Haec ex *Censorin. de die natal.* 3. sumpta sunt. ¶ Putarunt autem Genium una cum homine et nasci, et mori. Hinc *Hor. Ep.* 2, 2, 187. Scit Genius, natale comes qui temperat astrum, Naturae Deus humanae, mortalis in unum - Quodque caput, vultu mutabilis, albus, et ater. Et *ib.* 1, 143. Tellurem porco, Silvanum lacte piabant, Floribus et vino Genium memorem brevis aevi. ¶ *Censorin. l. c.* 2. ad illud *Persii* 2, 3. *Funde merum Genio:* Hic, inquit, forsitan quis quaerat, quid causae sit, ut merum fundendum Genio, non hostiam faciundam putaverit: quod scilicet, ut *Varro* testatur, id moris institutique majores nostri tenuerunt, ut cum die natali munus annale Genio solverent, manum a caede ac sanguine abstinerent, ne die, qua ipsi lucem accepissent, aliis demerent. Aliquando tamen et hostias caesas fuisse Genio die natali, colligitur ex *Hor. Od.* 4, 11, 7. Quod si de Genio placando ageretur, semper puto hostia fuisse factum, ut ap. *Liv.* 21, 62. *extr.* legitur. Ceterum plerumque Genii sacrum natale pulte, fritilla, libis, mero, odoribusque fiebat. *Plin.* 18, 8, 19., *Ov. Amor.* 1, 8, 94. et *Tibull.* 1, 8, 50. et 2, 2, 3. ¶ Scribit *Senec. ep.* 110. Genios esse Deos inferioris notae, et ex eorum ordine, quos *Ov.* vocat (*Fast.* 5, 20.) de plebe Deos. Contra *Varro* ap. *August. C. D.* 7, 2. inter Deos selectos majoresque reponit. ¶ Fuere item, qui suum cujusque animum Genium esse existimarunt, ut est ap. *August. ib.* 13., item qui suam cujusque fortunam. Unde ap. *Charis.* 1, 19. legitur: hic genius, ἡ τύχη ἑκάστου. Et quod Latini jurare solebant *per Genium Caesaris* (quod in more fuisse, colligitur ex *Suet. Cal.* 27., *Ulp. Dig.* 12, 2, 13. *f.* et *Tert. Apol.* 32.) ὀμνύναι τὴν τοῦ Καίσαρος τύχην Graeci dicunt, ut *Dio* 44, 50. [*V. *Minuc. Fel. Octav.* 29.] ¶ Mos fuit etiam jurare, et adjurare per Genium privatum. *Senec. ep.* 12. Jurat per Genium meum, se omnia facere. *Tibull.* 4, 5, 6. per te dulcissima furta, Perque tuos oculos, per Geniumque rogo. [*Recte hanc dicendi formulam restituit. *Bentl.* ap. *Ter. Andr.* 1, 5, 54.: et *Pl. Capt.* 5, 2, 24. ubi de ultima non elisa in voce *Genium* cf. *Herm. Elem. doctr. metr.* p. 88.] *Petr. fr. Trag.* 37. *Burm.* Ignoscet mihi Genius tuus: noluisses de manu illius panem accipere. Et 62. *extr.* Si mentior, Genios vestros iratos habeam. ¶ Neque singulis hominibus tantum, sed et urbibus, populis, regionibus, exercitibus, fontibus, horreis, uno verbo, quibuscumque locis suus Genius assignabatur. *Inscr.* ap. *Grut.* 8, 3. J. O. M. et Genio P. R., et *ib.* 4. J. O. M. Genio loci, Fortunae reduci. Et *ib.* 9, 4. J. O. M. et Genio coloniae. Et 109, 3. Genio exercitus. Et *ib.* 6. et 7. horreorum. Et *ib.* 2. Centuriae. *Juven.* 6, 22. sacri fulcri, *h. e.* tori conjugalis. *Prud. contra Symmach.* 2, 444. cur Genium Romae mihi fingitis unum, Cum portis, domibus, thermis, stabulis soleatis Assignare suos Genios, perque omnia membra Urbis, perque locos Geniorum millia multa Fingere, ne propria vacet angulus ullus ab umbra? V. *Viscont. Mus. Pio-Clem. T.* 5. *tab.* 29. ¶ Genius loci per anguem plerumque ostendebatur, ut ait *Serv.* ad *A.* 5, 85. Quin immo etiam virorum Genius fuit serpens: hinc saepissime in antiquis monumentis sepulcralibus videre est anguem circa imaginem viri jacentis, aut circa mensam feralem sese circumvolventem. V. *Eckhel. D. N. V. T.* 4. p. 35. et AGATHODAEMON. ¶ Et ipsis Diis Genius attributus legitur, ut Genius Priapi, ap. *Petr. Sat.* 21. Plutonis, in *Inscr.* ap. *Grut.* 1073, 8. Famae, ap. *Mart.* 7, 12., qui quidem diversus ab ipso numine fuisse videtur, ut probat *Marin. Frat. Arv.* p. 370., nam ibi fratres Arvales Deae Diae boves feminas numero duas, item Junoni Deae Diae (*h. e.* genio ejusdem: V. infra.) oves numero duas immolaverunt. ¶ *Serv.* ad *A.* 6, 743. non unum, sed binos singulis assignat, alterum, qui ad bona, alterum, qui ad mala incitet impellatque: quibus assistentibus post mortem, aut asserantur in meliorem vitam, aut condemnentur in deteriorem. ¶ Virorum *Genii* mares fuerunt, feminarum *Junones* dictae, ut Genii feminae. *Plin.* 2, 7, 5., *Senec. ep.* 110. et *Tibull.* 4, 6, 1. V. JUNO. ¶ [**Genius* dicitur etiam simili ratione, qua *flos* in formulis: *flos preritiae*, *virginitatis*, etc. V. FLOS. Ita ap. *Vopisc. Carin.* 1. Carinus homo omnium contaminatissimus, adulter, frequens corruptor juventutis (pudet dicere, quod in litteras Onesimus retulit), ipse quoque male usus genio sexus sui. V. *Salm.*, qui v. *Genius* per Gr. ὥρα, et *genio sexus male uti*, per ὥραν πωλεῖν reddit. ¶ Ap. sacros scriptores genii sunt cacodaemones, mali angeli, qui dicuntur, aeternis suppliciis damnati ob seditionem ac superbiam.] V. *Tert. Apol.* 32. et *Anim.* 39. et *Lact.* 2, 15. ¶ Translate *Genius* dicitur appetitus epularum, et gula: fortasse ideo, quia diem natalem Genio sacrum amplioribus epulis celebrare mos erat. [**Genius* est proprie non tam tutelaris uniuscujusque hominis deus, quam potius melior et divina ejus natura quaedam. Inde factum, ut quidquid mansuetius, hilarius, et beatae deorum vitae propius humana ferret natura, Genio tribueretur, atque ejus auctor Genius haberetur. Sunt haec vv. *Lindem.* ad *Pl. Capt.* 2, 2, 40.] *Ter. Phorm.* 1, 1, 9. Quod ille unciatim vix de demenso suo, Suum defraudans genium, comparsit miser. [*V. *Ruhnk.*] *Pl. Pers.* 1, 3, 28. *Sa.* ecquid alecis? *To.* vah rogas? *Sa.* Sapis multum ad genium, *h. e.* ad gulae voluptatem. *Id. Stich.* 4, 2, 42. Nam hic quidem meliorem genium tuum non facies, *h. e.* non curabis: non melius coenabis. *Id. Truc.* 1, 2, 81. Isti qui cum geniis suis belligerant, parcipromi. *Hor. Od.* 3, 17. *extr.* cras genium mero Curabis, et porco bimestri Cum famulis operum solutis. [**Pl. Capt.* 2, 2, 40. Genio suo ubi quando sacruficat, i. e. epulas et convivia instituit.] ¶ Et universim quidquid animus, et voluptas appetit. *Pers.* 5, 151. Indulge genio: carpamus dulcia. *Pl. Pers.* 2, 3, 11. Genio meo multa bona faciam. ¶ Hinc parasiti *genium suum* vocant eum, a quo crebro ad coenam invitantur. *Pl. Capt.* 4, 2, 99. *Curc.* 2, 3, 22. et *Men.* 1, 2, 29. [*Alias *regem* dicebant.] ¶ Hinc etiam december mensis dicitur *acceptus Geniis* ab *Ov. Fast.* 3, 58., quia tunc erant Saturnalia, et crebra convivia. ¶ Hinc denique *habere genium* dicitur is, qui laute vivit, et Genio indulget. Sic *Mart.* de eo, qui vili impensa domi coenabat, amicis autem conquisitos cibos dono mittebat, 7, 78. habes nec cor, Papile, nec genium. ¶ Alio sensu *habere genium* dicuntur, qui auctoritatem, fidem, ac famam sibi conciliant, tanquam si ea, quae agunt, Genio Deo auctore et consiliario agant. *Juven.* 6, 561. Nemo mathematicus genium indemnatus habebit. *Mart.* 6, 60. Victurus Genium debet habere liber. ¶ In vocativo est *Geni*. *Tibull.* 4, 5, 9. Magne Geni, cape tura libens, votisque faveto.

GĔNO, is, ui, itum, a. 3. γεννάω, idem quod gigno, genero. [**Cic. Inv.* 2, 42. Si mihi filius genitur unus. Ita *Orell.* cum *Lamb.* qui genuinam hanc aliq. cdd. scripturam pro vulg., *genitus*, *genitus fuerit*, *gignitur*, restituit. Adde *Or.* 2, 32. Cf. *Duk. lat. Ict.* p. 382.] *Varr.* ap. *Prisc.* 10, 898. Haec loca aliquid genunt. *Id. R. R.* 1, 40. Semen, quod est principium genendi; et *ib.* 2, 6. Similes parentum genuntur. *Id.* ap. *Gell.* 3, 16. Si mihi filius unus pluresve in decem mensibus genuntur. *Lucr.* 3, 799. Totum posse extra corpus durare, genique. *Ulp. Dig.* 30, 1, 17. et *Julian. ib.* 34, 5, 14. *f.* Si qua filia mihi genitur. Ita *Torrentin.*, alii *gignitur*. Adde *Censorin. de die nat.* 3. et *Arnob.* 4, 141. ¶ Praeteritum *genui* V. in GIGNO., Part. *Genitus* V. suo loco.

*GENONĬA, ae, f. Parthiae opp. *Ammian.* 23, 24. *B. A.*

*GENOSĬA, ae, f. opp. ad Rheni ripam. *Flor.* 4, 12. V. GESONIA. *B. A.*

GENS, gentis, f. ἔθνος, est multitudo hominum, quae ex pluribus familiis constat, ex *genens* per syncop., vel ex *genus*, seu γένος. (*Ov. Pont.* 4, 6, 9. Fabiae lux, Maxime, gentis.) Differt a *familia*, quia *gens* est instar totius, *familia* instar partis, cum gens plures familias complectatur, quae ab eodem progenitore descendunt. Deinde *gens* ad nomen, *familia* ad cognomen refertur. Ex. gr. omnes *Cornelii* unius esse gentis dicebantur, quia omnes uno appellabantur nomine, sed diversarum erant familiarum, quae cognominum varietate distinguebantur. *Gens* enim *Cornelia* dividebatur in *Cinnas*, *Dolabellas*, *Lentulos*, *Scipiones*, *Sullas*, etc. *Cic. Or.* 1, 39. Cum Marcelli ab liberti filio stirpe; Claudii patricii ejusdem nominis, hereditatem gente ad se rediisse dicerent. *Id. Leg.* 1, 7. *extr.* Ut homines Deorum agnatione et gente teneantur. *Agnationis*, et *gentis* discrimen V. in GENTILIS. ¶ In republica Rom. duo gentium genera fuere patriciorum, et plebejorum. Initio tamen soli patricii gentem habuerunt, quippe qui soli ingenui erant, cum plebeji vel servi, vel filii servorum essent. Plebeji gentem habere coeperunt, cum patres indicare potuerunt, idest se ex ingenuis natos esse. Ille enim dicitur gentem habere, qui sese ex ingenuis esse natum potest ostendere. *Liv.* 10, 8. *med.* Penes vos auspicia esse, vos solos gentem habere, vos solos auspicium, etc. *Hor. Sat.* 2, 5, 15. perjurus sine gente, cruentus Sanguine fraterno, fugitivus, *h. e.* ignobilis, obscuro loco natus. ¶ *Gens* item late sumitur pro aliquo populo, idest pro universis civibus alicujus urbis, ut *Gens Larinatium*, *Gens Campanorum*, *Gens Faliscorum* (*Caes. B. C.* 3, 80.) et latius pro natione, idest pro pluribus populis alicujus provinciae, ut *Gens Etruscorum*, *Gens Umbrorum* (*Ov. Met.* 15, 558.) et latissime pro una ex nationibus majoribus orbis terrarum, seu pro populis universis alicujus regionis, ut *Gens Gallorum*, *Gens Germanorum*, *Gens Indorum*, etc. (*Caes. B. G.* 6, 31.) Nam conjugium in familiam dilatatum est, familia in gentem, gens in civitatem, civitas in provinciam, provincia in regionem.

Aurel. Vict. Vir. illustr. 76. Mithridates rex Ponti duarum et viginti gentium ore loquebatur. ¶ *Gens*, et *natio* differre aliquibus videntur, quod *gens* latius, quam *natio* extendatur. Nam *gens* est tanquam genus, *natio* species. Gens enim Itala habet Etruscos, Umbros, Picentes, et hujusmodi. *Cic. Off.* 1, 17. Propior est societas ejusdem gentis, nationis, linguae, qua maxime conjunguntur. *Id. N. D.* 3, 39. Deum non curare singulos homines, nec civitates, nec nationes, nec gentes. *Tac. G.* 2. Ita nationis nomen, non gentis evaluisse paulatim. [*Plura imprimis e *Tac.* scriptis coll. exempla habet *Böttich.* in *lex. Tac.* p. 218. sq.] ¶ Aliquando tamen promiscue usurpantur. Nam *Id. Agr.* 12. *gentes* dicit, quas paulo ante *nationes* appellaverat. [*Böttich. Lex. Tac.* p. 219. docet, parum recte h. exemplum huc a Nostro allatum esse; ex ipso enim orationis nexu patere propriam utriusque v. significationem. V. quae hh. vv. promiscue poss. alia exempla *V. D.* praebet l. l., ubi non solum *Taciti*, sed *Caesaris*, *Sallustii*, *Livii*, *Senecae*, *Curtii* solitum in hoc genere dicendi usum diligenter percenset. Cf. etiam *Herz.* ad *Caes. B. G.* 6, 10. — Ceterum recte *Kritz.* ad *Sall. Jug.* 10. probabile visum est, scriptores ubi vv. tam incertae potestatis conjungerent, non anxie inter eorum significationem distinxisse, sed potius abundantiae causa ut synonyma ea cumulasse; quamvis contra dicente *Böttich. l. l.* in talibus ubique illam, discriminis modo allati, interpretationem esse adhibendam.] ¶ *Gens* etiam dicitur de brutis, ut de apibus, de piscibus, etc. *Colum.* 9, 9. de apib.: Intestino bello totae gentes consumuntur. *Virg. G.* 3, 73. de equis: quos in spem statuis submittere gentis. Adde *Ov. Fast.* 4, 711. ¶ Quandoque usurpatur de uno ex gente. *Virg. A.* 10, 228. vigilasne, Deum gens, Aenea? vigila. *Sil.* 7, 35. de Fabio: Tirynthia gens est. [*Id.* 2, 185. Gens extrema viri, i. e. soboles ultima, stirpis, familiae ultimus, quo exstincto exstinguitur familia.] ¶ Item de regione. *Nep. Dat.* 4. Ut Aspim aggrederetur, qui Cataoniam tenebat; quae gens jacet supra Ciliciam, confinis Cappadociae. *Arnob.* 1, 4. Gentes viduatas esse suis cultoribus et desolatas. ¶ *Majorum gentium patricii* Romae dicebantur, qui ex gente eorum erant, quos primum Romulus in patres allegerat: *minorum gentium* vero, qui ab iis descenderent, quos postea ex plebe Tarquinius ad senatum augendum conscripserat. *Liv.* 1, 35. et 47., *Cic. Fam.* 9, 21., *Tac. A.* 11, 25. V. CONSCRIPTUS. ¶ Hinc et ad Deos translata est haec loquendi formula. V. DEUS. ¶ [*Hinc ad alia transfertur loquendi ratio, ut minorum gentium dicantur inferiores. *Cic. Acad.* 4, 41. Cleanthes quasi minorum gentium stoicus.] ¶ Genitivus plur. *gentium* eleganter jungitur aliquibus adverbiis loci. *Cic. Verr.* 2, 5, 55. Ubicumque terrarum et gentium. *Id. Cat.* 1, 4. Ubinam gentium sumus? *Ter. Ad.* 4, 2, 1., Nusquam gentium, etc. ¶ Interdum adhibetur ad vehementius negandum. *Ter. Ad.* 3, 2, 44. Ah, minime gentium: non faciam. ¶ *Gentes* ab Ecclesiasticis scriptoribus, et in vulgata Scripturae versione passim pro Gentilibus, *h. e.* iis, qui extra Christianam religionem sunt, usurpantur. Hinc *Arnobii* libri *adversus Gentes* inscribuntur. ¶ A Latinis quoque positum reperitur pro iis, qui non sunt cives Romani. *Auct. B. Hisp.* 17. Petimus, ut qualem te gentibus praestitisti, similem in civium deditione praestes. ¶ *Gentum* pro *gentium* habet *Paul. Nol. carm.* 27, 73. Fama suis magnopere gentum accenderat acrem Ore famem. Ita *Muratorius*, alii tamen rectius leg. *F. s. magni per gentem*, etc.

***GENSORA**, opp. Aethiopiae, sub Aegypto. *Plin.* 6, 29. *B. A.*

GENTIĀNA, ae, f. [*Enzian*], herba ab rege Illyriorum Gentio inventa, magnitudine lactucae, caule tenero pollicis crassitudine, cavo et inani, ex intervallis, foliato, trium aliquando cubitorum, folio fraxini, radice lenta, subnigra, sine odore, aquosis montibus Subalpinis plurima. Usus ejus in medicinis radice, et succo. *Plin.* 25, 7, 34. *Adde *Scribon. Larg. compos.* 167. 170 et 176. *B. A.*

GENTĬCUS, a, um, adj. idem quod gentilis. *Tac. A.* 3, 43. Quibus more gentico continuum ferri tegimen. Adde *A.* 6, 33. [*Praeter *Tac.* h. v. utuntur etiam *Ammian.*, *Avien.*, *Tertull.* Cf. *Gronov.* ad *Liv.* 2, 58, 3.]

GENTĪLĬCIUS, a, um, adj. ἐθνικός, ad gentem pertinens, gentilis. *Cic. Har. resp.* 15. Qui sacrificia gentilicia illo ipso in sacello factitarunt. *Liv.* 6, 20. *f.* Adjectae mortuo notae sunt: publica una, ne quis patricius in arce habitaret: gentilicia altera, ne quis deinde Manlius vocaretur. [*Adde 5, 52. ubi gentiliciis sacris publica sacra opponuntur.] *Suet. Caes.* 1. Gentiliciae hereditates. *Id. Claud.* 25. Gentilicia nomina. *Plin.* 19, 1, 2. In Seranorum familia gentilicium est, feminas linea veste non uti. *Plin. alter ep.* 6, 15. Passienus Paulus scribit elegos. Gentilicium hoc illi; est enim municeps Propertii, atque etiam inter majores suos Propertium numerat. [*Vell.* 2, 119, 5. Gentilicius tumulus, i. e. familiare sepulcrum, quod letis dicitur. V. *Kirchm. de fun. Rom.* 3, 13.] ¶ Item ad populum nationemve pertinens. *Gell.* 1, 9. Vulgus, quos gentilicio vocabulo Chaldaeos dicere oportet, mathematicos dicit. ¶ Scribitur et *gentilitius.*

GENTĪLIS, e, adj. ἐθνικός, ex eodem genere ortus, seu qui ejusdem est gentis. Gentiles, inquit *Cic. Top.* 6., ex *Scaevola* sunt, qui inter se eodem sunt nomine, ab ingenuis oriundi, quorum majorum nemo servitutem servivit, et qui capite deminuti non sunt. *Id. Brut.* 28. Tuus etiam gentilis, Brute, M. Pennus. *Id. Univ.* 11. Homines Deorum immortalium quasi gentiles. *Ascon. Div. Verr.* 4. Et Marcellus, et Marcellinus inter se gentiles sunt. [*Subst. *Liv.* 3, 58. Sordidatus cum gentilibus clientibusque in foro prensabat singulos. *Suet. Tib.* 1. *f.* Postquam e duobus gentilibus, etc., i. e. viris ejusdem gentis. — Festive *Cic. Verr.* 2, 2, 76. Responde mihi nunc Verres quem esse hunc tuum paene gentilem Verrutium putes: nempe Verrutii nomen Verres in tabulis pro suo subjecerat; ideoque Cicero ob similitudinem nominis Verrutium Verris non *gentilem*, sed paene gentilem appellat. *Schütz* in *cl.* s. h. v. ¶ Hinc trop. ap. *Calp.* 2, 41. Non gentilia poma, i. e. non ex ipsa arboris stirpe, sed fronde insiticia nata.] ¶ Differunt ab *agnatis*, ut *gens* a *familia*, quia quemadmodum familia nos propius attingit, quam gens; sic agnati arctiore nobiscum, quam gentiles necessitudine conjuncti sunt. Nam agnati consanguinitatis aut affinitatis, gentiles solius generis ac nominis conjunctione copulantur. Hinc lex XII. Tab. ap. *Auct. ad Her.* 1, 13. et *Cic. Inv.* 2, 50. tum furiosorum tutelam, tum patrisfamilias intestato mortui pecuniam primum ad agnatos, postea ad gentiles voluit pervenire. ¶ *Gentilia* quoque dicuntur ea, quae gentis unius propria sunt. *Suet. Tib.* 68. Fuit capillo pone occipitium submissiore, ut cervicem etiam obtegeret: quod gentile in illo videbatur, [*i. e. toti genti proprium, (nos: *eine Geschlechtseigenheit.*)] Et *Ner.* 37. Gentile stemma. Et 41. nomen. Et 50. monumentum. Et *Vitell.* 1. Gentilis copia, *h. e.* exercitus ex una tantum gente conflatus. Sic *Ov.* de CCC. Fabiis, *Fast.* 2, 198. Sumunt gentiles arma professa manus. *Sil.* 2, 277. olim Ductorem *(Annibalem)* infestans odiis gentilibus Hannon, *h. e.* paternis inimicitiis, ut est ap. *Liv.* 21, 10. ¶ Interdum idem est ac cognominis. *Cic. Tusc.* 1, 16. *f.* Meo regnante gentili, *h. e.* Ser. Tullo. ¶ Hinc refertur etiam ad servos dominorum nomina habentes. *Plin.* 33, 1, 6. Apud antiquos singuli Marcipores, Luciporesve, dominorum gentiles, omnem victum in promiscuo habebant. ¶ Interdum significat popularem, ejusdemque regionis. *Stat. Th.* 9, 297. trahit unda timentes Gurgite gentili. *Sil.* 4, 223. Indutosque simul gentilia lina Faliscos. *Id.* 16, 465. Quisque ferox jaculis, quae dat gentile metallum. *Gell.* 17, 17. Lingua et oratione ipsius, non minus scite, quam si gentilis ejus esset, locutus est. [*Hac significatione nonnisi ap. argenteae aetatis scriptores h. v. occurrit, imprimis ap. *Tac.* V. *A.* 11, 1. Turbare gentiles (i. e. gentis suae) nationes; *ib.* 3, 59. Gentile solum, i. e. patrium; 6, 32. gentile imperium; 12, 14. Abscedunt levitate gentili, i. e. huic genti propria; et 17. gentilis utilitas. 34. gentilis religio. Congessit haec exempla *Böttich.* in *Lex. Tac.* p. 220.] ¶ Sequiore aevo *gentiles* ab Romanis dicti sunt Barbari, et quicumque non lege civili Romanorum, sed inculto jure Gentium vivebant. *Auson. Gratiar. act.* 4. Vocarem Germanicum deditione gentilium, Alemannicum traductione captorum. *Impp. Valent. et Valens Cod. Theod.* 3, 14, 1. Nulli gentilium provincialis femina copuletur. Adde *Imppp. Theodos.*, *Arcad. et Honor. ib.* 11, 30, 62. et *Ammian.* 14, 7. ¶ Item a Judaeis quicumque Judaei professione non essent: et a Christianis quicumque Christiani, aut Judaei religione non sunt. Nam in S. Bibliis *gentes* vocantur, quae veram Dei colendi rationem, olim apud Judaeos, nunc apud nos conservatam, aut ignorant, aut contemnunt. *Hieron. ep.* 22. *n.* 30. Si gentilium litterarum libros aliquando legissem. *Prud.* περὶ στεφ. 10, 464. Gentile vulgus. *Id. in Symmach.* 1, 576. Gentiles nugae. ¶ [Sup. *Gentilissimus* ap. *Hieron.* in *Jerem.* 4, 22. Ruffinus Sexti Pythagorei, hominis gentilissimi, unum librum interpretatus est in Latinum, *h. e.*, ut *Id. ep.* 133. *n.* 3. ait, hominis absque Christo, atque ethnici. *F.*]

GENTĪLĬTAS, atis, f. οἰκειότης, γένεθλον, conjunctio gentilium. *Cic. Or.* 1, 38. Jura gentilitatum, agnationum, etc. Et 39. De toto stirpis et gentilitatis jure. *Plin. Pan.* 37. Bona, quae sanguine, gentilitate, sacrorum societate meruissent. ¶ Sumitur et pro ipsis gentilibus. *Varr.* ap. *Non.* 3, 192. Omnes Tarquinios ejicerent, ne quam reditionis per gentilitatem spem haberent. *Plin. Pan.* 39. Laceras gentilitates colligere atque connectere, et quasi renasci jubere. *Aurel. Vict. Vir. illustr.* 24. Manlius de saxo Tarpejo praecipitatus, domus diruta, bona publicata: gentilitas ejus Manlii cognomen ejuravit. ¶ Translate. *Plin.* 23, 7, 65. Herba, quam Graeci erineon vocant, reddenda in hoc loco propter gentilitatem, *h. e.* communionem nominis. Nam supra de caprifico egerat, quae Graece ἐρινεὸν dicitur. *Id.* 12, 13, 30. Cinnamomo proxima gentilitas erat, *h. e.* nominis similitudo cum cardamomo, de quo supra egerat. ¶ Apud Christianos scriptores accipitur pro iis, qui Christiani non sunt, aut Judaei. *Hieron. ad Ephes.* 5. *extr.*, *Prud.* περὶ στεφ. 10, 1086. ¶ Item pro ipsa religione Gentilium. *Lact.* 2, 13. *extr.* Errant, qui contendunt, priorem esse gentilitatem, quam Dei religionem.

GENTĪLĬTER, adv. ἐθνικῶς, secundum gentis consuetudinem, patrio et gentili sermone. *Solin.* 11. Cretes Dianam Britomarten gentiliter nominant. Adde 20.

GENTILITIUS. V. GENTILICIUS.

GENTĪLĪTUS, adv. idem quod gentiliter. *Tert. Pall.* 3. *f.* Varias indumentorum formas promulgavere: quarum pars gentilitus inhabitantur, ceteris incommunes: pars vero passivitus omnibus utiles.

GENTINICA. V. NICE.

***GENTIUS**, i, m. rex Illyriae, decem talentis a Perseo emptus, legatos Romanos in vincula conjecit, partes ejus amplexus. Platonem fratrem, ut solus regnaret, sustulit, populis invisus et vino nimium deditus. Hunc Anicius Praetor, Scodra metropoli capta, cum uxore, fratre, liberisque, in triumpho duxit, bello intra 20. vel 30. dies finito. *Liv.* 40, 32. 42, 26. 43, 19, 20, 21 et 23. 44, 31 et 32. et 45, 35 et 43. *Eutrop.* 4, 3. (*al.* 6.) [*V. *Tzschuck.* ad h. l.] ¶ V. *Gentiana. B. A.*

GĔNU, n. indecl. in singul. et in plur. genua, um, bus, γόνυ, curvatura, qua crus, et femur committuntur: a voce Graeca allata: quare genua misericordiae sedes habita fuerint, indicat *Isid. Orig.* 11, 1. *med.* *Cic. Tusc.* 2, 24. Genu M. Antonium vidi, cum contente pro se diceret, terram tangere. *Plin.* 11, 45, 103. Genu utriusque commissura. *Ov. Met.* 8, 807. genuum orbis. Et *ib.* 4, 340. fruticumque recondita silva Delituit, flexumque genu submisit. *Id. Her.* 13, 23. tenebris exsanguis obortis Succiduo dicor procubuisse genu. *Curt.* 9, 5. In genua procumbere. *Petr. Sat.* 133. Genu in limine posito, numina deprecatus sum. *Curt.* 8, 7. *f.* Genua alicui ponere. Et *Ov. Met.* 11, 355. inclinare. *Plin.* 11, 45, 101. flectere. *Sen. Prov.* 2. Etiamsi ceciderit, de genu pugnat. *Pl. Cas.* 5, 2, 41. Adstitutus in genua. *Sen. ep.* 66. *f.* Qui succisis poplitibus, in genua se excepit, nec arma dimisit. *Plin.* 11, 45, 103. Hominis genibus quaedam et religio inest, observatione gentium. Haec supplices attingunt: ad haec manus tendunt: haec, ut aras, adorant: fortassis quia inest iis vitalitas. Namque in ipsa genu utriusque commissura, dextra laevaque, a priore parte gemina quaedam buccarum inanitas inest, qua perfossa, ceu jugulo, spiritus fugit. Haec *Plin.* Hinc *Cic. in Senat.* 7. Tu affinem tuam, filiam meam, superbissimis verbis a genibus tuis repulisti. *Tac. A.* 12, 18. Provolvi genibus alicujus. Et *ib.* 1, 13. Genua cujuspiam advolvi. Et 11. Tendere manus ad genua. Et 21. Prensare genua. *Virg. A.* 3, 607. amplecti. *Hirt. B. Afr.* 89. Ad genua se projicere. *Liv.* 44, 31. *f.* Accidere genibus. *Sen. Troad.* 691. Accidere ad genua. Et *Med.* 247. Attingere genua. *Ov. Met.* 13, 585. genibus Jovis procumbere. *Juven.* 10, 55. genua incerare Deorum. *Pl. Curc.* 5, 2, 32. Per tua genua te obsecro. *Serv.* ad *Virg. Ecl.* 6, 4. genua dicit Misericordiae consecrata esse, ut aures Memoriae, Genio frontem. ¶ Dativus pluralis est *genibus*, et *genubus:* tametsi illud frequentius. *Sen. Hippol.* 667. Allapsa genubus regiae proles domus. ¶ Rectus et quartus pluralis *genua* metri causa in choreum contrahitur, ut *genua labant* ap. *Virg. A.* 5, 432. et *ib.* 12, 905. ¶ *Genuorum* pro *genuum* dixit *Vitr.* 9, 6. Al. aliter leg. ex MS. ¶ Reperitur et *genus*, *us*, m. *Cic. Arat.* 403. (et *al.*) Hic genus, et suram cum Chelys erigit alte. *Lucil.* ap. *Non.* 3, 103. ut nobis talu', genusque. Etiam in genitivo *genus* dixisse *Cic. l. c.* testatur *Serv.* ad *A.* 3, 22. *Front. ad M. Caes.* 5. (ed. *A. Maio*) *ep.* 6. Genus dolore arreptus sum. *Id. ib. ep.* 44. Ita genum mihi simul abrasum et ambustum est.

GENUA, ae, opp. V. in GENUENSIS.

GĔNŪAE. V. GUMIAE.

GĔNŪĀLĬĀ, ium, n. plur. indumenta genuum. *Ov. Met.* 10, 593. Poplitibus suberant picto genualia limbo. Adde *Not. Tir.* p. 129.

GĔNŪĀRĬUS, i, m. nummus cusus Genuae. *Cic. Att.* 6, 1. *f.* Genuarios a Caesare per Herodem talenta Attica L. extorsistis? Alii multo rectius leg. *Jamne vos a Caesare per Erotem* etc.

GĔNŪAS, atis, adj. omn. gen. et

GĔNŪENSIS, e, adj. ad Genuam pertinens, perampliam et primariam Liguriae urbem, in ora maris, cum portu celebri, nunc *Gen.*, de qua mentio est ap. *Liv.* 28, 46. et 30, 1., *Plin.* 3, 5, 7., *Melam* 2, 4. *f.* et *Val. Max.* 1, 6. *n.* 7. Hinc *Genuates*, *ium*, et *Genuenses*, *ium* promiscue vocantur incolae urbis Genuae in *Inscr.* ap. *Grut.* 204., quae

pertinet ad an. U. C. DCXXXVII, ante Chr. CXVII. ℗ [*Genua urbanorum appellatum est oppidum Ursaon vel Urso in Hispania Baetica. Plin. 3, 1. B. A.]

GĔNŪĪNĒ, adv. Cic. Q. Fr. 2, 15. med. Genuine fraterneque rescribam. Alii minus recte leg. germane.

GĔNŪĪNUS, a, um, adj. innatus, naturalis, nativus, verus, γνήσιος. [Cic. de Rep. 2. (ed. A. Maio) 15. Genuinae, et domesticae virtutes. F.] Ulp. Dig. 43, 28, 3. Genuina pietas. Gell. 2, 2. Tum inter filium magistratum, et patrem privatum publicos honores cessare, genuinos ac naturales exoriri. Id. 3, 3. Genuina Plauti fabula. ℗ Genuini dentes, σωφρονιστῆρες, κραντῆρες, dentes duo posteriores, qui in extrema gingiva in homine gignuntur novissimi. Gignuntur enim, teste Plin. 11, 37, 63., circiter vigesimum annum, multis etiam circiter octogesimum. Dicti genuini a gigno, ut videtur Plin. l. c. et Festo; sed potius ita appellati sunt, quod sub genis sunt; iidem vero cibum conficiunt, Graece enim κραντῆρες dicuntur, a κραίνω, conficio. Cic. N. D. 2, 54. Eorum adversi acuti morsu dividunt escas, intimi autem conficiunt, qui genuini dicuntur. Juven. 5, 69. solidae muci da frusta farinae, Quae genuinum agitent, non admittentia morsum. [*Virg. Catal. 5, 36. Fameque genuini crepant?] ℗ Hinc translate genuinum in aliquo frangere, est alicui dicendo detrahere, dictis mordere. Pers. 1, 115. secuit Lucilius urbem, Te Lupe, te Muti, et genuinum fregit in illis. ℗ [*Corrumpitur genuinus a librariis in geminus. V. Heindf. ad Cic. N. D. 2, 54, 134.]

GĔNUS, eris, n. γένος, proprie principium est uniuscujusque generationis, vel ab eo qui genuit, vel a loco, in quo quis genitus est, ut Orestes a Tantalo ducit genus, et Plato genere Atheniensis est. Patria enim generationis uniuscujusque principium est, quemadmodum et parentes: ab antiquo geno, vel a γένω, quod idem significat. Cic. Verr. 2, 5, 70. Nobili genere natus. Id. Rosc. Am. 6. Genere et nobilitate sui municipii facile primus. ℗ [*Dicitur cum contemptu quodam de hominibus humili sorte fruentibus. Ita Liv., cui peculiaris videtur haec dicendi ratio, 24, 32. Ad militare genus (i. e. milites) omne partemque magnam plebis invisum esse nomen Romanum. Oppon. ditiores cives et Optimates. Sic et 34, 27. Genus agreste dicitur. Similis adhibenda videtur interpretatio 42, 51. ubi mixtum genus hominum de militibus dicitur undecumque collectis. Eodem modo adhibent Gr. v. πλῆθος.] ℗ In plur. num. Pl. Most. 5, 2, 20. Nati summis generibus. ℗ Sumitur etiam pro multitudine aliquorum, qui ad unum aliquod principium, unde orti sunt, et ad se invicem quadam cognatione referuntur, qua a ceteris rebus distinguuntur, ut genus humanum, vel genus hominum, genus Romanorum, etc. [*Hanc primam dixerim vocis significationem, cujus exempla erant ab initio ponenda.] Cic. Amic. 5. extr. Quod ex infinita societate generis humani, quam conciliavit ipsa natura, ita contracta res est, etc. [*H. l. notandum genus humanum ap. Romanos saepius dici pro orbe terrarum. Gr. ἡ οἰκουμένη. V. Suet. Galb. 9. Ut humano generi assertorem ducemque se accommodaret.] Id. Phil. 4, 5. Virtus est propria Romani generis, atque seminis. [*Ernest. non improb. Orell. pro atque seminis susp. et nominis.] ℗ Item pro primo ex universalibus, quod plures species complectitur, ut sunt animal quod et hominem, et bestias complectitur; virtus, quae virtutes ingenii, et virtutes morum; arbor, quae platanum, cupressum, et alias. Cic. Inv. 1, 28. Genus est, quod partes aliquas complectitur, ut cupiditas; pars est, quae subest generi ut cupiditati amor, avaritia. Adde Senec. ep. 58. ℗ Item pro specie etiam infima; et pro forma, aut qualitate. Cic. Amic. 17. Sunt constantes eligendi amici, cujus generis magna penuria est. Ter. Eun. 2, 2, 17. Est genus hominum, qui se primos esse omnium rerum volunt. Sic dicimus genus marmoris, coloris, vitae, mortis, etc. [*Gr. τρόποι, nostr. Classen. Arten. Permagnum exemplorum numerum e Suetonii scriptis collegit B. Crus. in. cl. Suet. p. 384. sq.] ℗ Item pro sobole, prole, liberis. Catull. 61, 2. Hymen Uraniae genus. [*Hor. Sat. 1, 6, 12. Valeri genus; ib. 2, 5, 63. Juvenis Parthis horrendus, ab alto Demissum genus Aenea. Ita Eurip. Cycl. 104. de Ulysse: δριμὺ Σισύφου γένος. Bacch. 986. Οὐ γὰρ ἐξ αἵματος γυναικῶν ἔφυ, Λεαίνας δέ γέ τινος ἢ Γοργόνων Λιβυσσᾶν γένος.] Hinc genus facere, sobolem procreare. Justinus infra afferendus. ℗ Item pro natione, seu gente. Sall. fr. 1. Hist. ap. Arusian. Mess. Genus armis ferox, et servitii insolitum. [*Haec significatio poetis est usitatior. Alia prosae orationis exempla haec sunto. Cic. Acad. 2, 27. ubi v. Goerenz. Caes. B. G. 4, 3. Nep. Regg. 2. et ex Brem. sententia ib. 1. Liv. 34, 17. Ferox genus, nullam vitam rati sine armis esse (de Hispanis omnibus cis Iberum habitantibus.)] Flor. 2, 3. Ligures durum ac velox genus. [*Liv. 42, 47. f. Milites Italici generis.] ℗ Dicitur et de animantibus. Lucret. 5, 860. genus acre leonum. Hor. Od. 1, 2, 9. Piscium et summa genus haesit ulmo. Justin. 2, 9. f. Viginti millia nobilium equarum ad genus faciendum in Macedoniam missa. Propagare genus Lucr. hoc sensu dixit 1, 195. ℗ Latina est illa loquendi ratio, qua genus quarto pro secundo, aut sexto casu effertur. Cato R. R. 8. sub urbe hortum omne genus, coronamenta omne genus. Varr. R. R. 1, 29. Seminaria omne genus ut serantur. Et ib. 3, 5. med. Porticus avibus omne genus oppletae. Et ib. 2, 1. med. Si hoc genus rebus non proficitur. Et 10. Quot, et quod genus pastores habendi. Cic. Inv. 2, 54. f. Vitanda sunt illa, quae propinqua videntur: quod genus, fidentiae contrarium est diffidentia. Id. Att. 13, 12. Orationes, aut aliquid id genus scribere. Varr. L. L. 9, 6. In verbis id genus, quae non declinatur. Et ib. 7, 7. Id genus alia. [*Ita saepissime Latini, ut Gr. τὰ ἄλλα, τὰ λοιπά. V. Vechner. Hellenolex. p. 300. sq. Minime autem opus est assumta ellipsi praepositionis ad, quam statuit Sanctius et Perizonius Minerv. p. 841. ed. Scheid. Cf. etiam de hac dicendi formula Ramsh. Gr. L. p. 393. sq. ℗ Repetiti v. exempla sunt Cic. Verr. 2, 2, 74. Erant haec ex eo genere, quod ego maxime genus ex sociorum litteris reperiri cupiebam. Id. Sext. 45. Duo genera semper in hac civitate fuerunt, quibus ex generibus. De qua dicendi ratione, quam non per pleonasmum sed ideo adhibent, quod aliquam rem, quam recte fieri vel teneri multum interest, ita volunt inculcare, ut penitus mente fixa haereat, neque negligatur, aut omnino, ubi orationis perspicuitati consulendum putant, v. Goerenz. ad Cic. Cat. 1, 3, 7. Heindf. ad Cic. N. D. 1, 22, 90. Ruhnk. ad Ter. Hec. prol. 2, 3.] ℗ Aliquando pro re ponitur. Cic. Phil. 5, 4. extr. Quibus rebus tanta pecunia una in domo coacervata est, ut si hoc genus in unum redigatur, non sit pecunia populo R. defutura. [*Corruptus locus est. V. Orell. qui in Vatic. cod. scriptura: ut si hoc genus pene in unum redigatur, hoc latere putat: ut si legis poena in aerarium redigatur.] Id. Att. 12, 33. Tota domus in omni genere diligens. Id. Q. Fr. 1, 2, 2. Qua de re, et de hoc genere toto pauca cognosce. ℗ Item pro natura, constitutione, ratione. Cic. Manil. 2, 8. et 10. Primum mihi videtur de genere belli, deinde de magnitudine, tum de imperatore deligendo esse dicendum. ℗ In genus est generatim, generaliter, indefinite. Gell. 4, 1. f. Sermones in genus communes.

GENUS, us. V. GENU.

[GENUSĪNUS, a, um, adj. ad Genusium pertinens, Peucetiae opp., Tarentum versus, nunc Ginosa. Frontin. de colon. p. 111. Genusinus ager. ℗ Genusini, orum sunt incolae illius oppidi apud Plin. 3, 11, 16.]

GĔNŪSUS, i, m. Fluv. Macedoniae, qui in mare Ionium influit inter Apolloniam et Dyrrhachium. Lucan. 5, 462. Genusuum dicitur a Liv. 44, 30.

*GEOARIS, insula maris Ionii, juxta Aetoliam. Plin. 4, 12. si lectio certa. B. A.

GĔŌDES, is, m. γεώδης λίθος, lapis intus terram habens: a γῆ, terra. Plin. 36, 19, 32. *Legitur et Gaeodes. B. A.

GĔŎGRAPHĬĂ, ae, f. γεωγραφία, terrae descriptio: a γῆ, terra, et γράφω, scribo. Cic. Att. 2, 4. De geographia dabo operam, ut tibi satisfaciam.

GĔŎGRAPHĬCUS, a, um, adj. γεωγραφικὸς, ad geographiam pertinens. Ammian. 23, 6. Ut geographici stili formarunt. Id. 31, 2. Geographica perplexitas. Habet et Cic. Att. 2, 6. sed Graece.

*GEOGRAPHUS, i, m. γεώγραφος, qui terram describit. Ammian. 22, 414. B. A.

*GEOMANTĪA, ae, f. divinatio ex terra et pulvere. Isidor. Orig. 8, 9. V. Peucer. de Divinat. p. 405. B. A.

GĔŎMETRĂ et Geometres, ae, m. et Geometer, tri, m. γεωμέτρης, terrae mensor: a γῆ, terra, et μέτρον, mensura. Cic. Acad. 4, 7. f. et Fat. 8. Quomodo geometres cernere ea potest, quae nulla sunt? Senec. ep. 88. med. Illud tibi geometer potest dicere. Al. leg. geometres. Juven. 3, 76. Grammaticus, rhetor, geometres, pictor, aliptes. Sidon. ep. 4, 11. in carm.: Tractator, geometra, musicusque. Quint. 5, 10. med. Apud geometras. In versu Juvenalis synaeresis est: secunda enim syllaba corripi nequit, cum natura longa sit. Sic et apud Auson. ep. 18, 17. Vel quod juncturas geometrica forma favorum. At in Sidonio synaeresis esse non potest, quia natura illius carminis et dactylum eo loco postulat, et undecim omnino syllabas requirit. Quare non est hic imitandus, quamvis et eodem modo dixerit carm. 23, 113. Non hunc cum geometricas ad artes.

GĔŎMETRĬA, ae, f. γεωμετρία, terrae mensuratio, vel ars ipsa terram dimetiendi: a γέα, et contracte γῆ, terra, et μετρέω, metior. Sed tamen ars haec non tantum in terra dimetienda usum habet, sed et in aquis, in montanis distantiis atque intervallis, ipsisque corporibus coelestibus. Causam nomini praebuit, quod a terrae mensuratione coeperit. Cic. Acad. 4, 33. Quid Polyaenus, qui magnus mathematicus fuisse dicitur? is posteaquam Epicuro assentiens totam geometriam esse falsam crediderit, num illa etiam, quae sciebat, oblitus est? ℗ Serv. ad Virg. Ecl. 3, 41. scripsit, inventam fuisse quodam tempore, cum Nilus plus aequo crescens confudisset terminos possessionum, ad quos innovandos adhibiti sunt philosophi, qui lineis agros diviserunt. ℗ Apud Graecos summo in honore fuit. Cic. Tusc. 1, 2.

GĔŎMETRĬCĒ, adv. Sunt qui in loco Plinii allato v. seq. perperam putant geometrice esse adverbium, cum reapse sit nomen. Habet quidem, sed Graecis litteris, Cic. Att. 12, 5. Tum me γεωμετρικῶς refellebas.

GĔŎMETRĬCUS, a, um, adj. γεωμετρικὸς, ad geometriam spectans. Cic. Div. 2, 59. Si velim geometricum quiddam, aut physicum, aut dialecticum explicare. Id. Acad. 4, 36. Geometricis rationibus non est crediturus, quae vim afferunt in docendo. ℗ Geometrica, orum, sunt res geometricae, ipsa geometria. Cic. Tusc. 1, 24. Pusionem quendam interrogat Socrates quaedam geometrica de dimensione quadrati. Et mox. Quasi geometrica didicisset. ℗ Geometrice, es, f. supple ars, est ipsa geometria. Plin. 35, 10, 36. n. 8. Omnibus litteris eruditus, praecipue arithmetice, et geometrice, sine quibus negabat, etc.

GĔORGĬCĂ, orum, n. plur. V. v. sequent.

GĔORGĬCUS, a, um, adj. γεωργικὸς, ad agrorum culturam pertinens. Colum. 7, 5. Georgicum carmen affirmat nullam esse praestantiorem medicinam, h. e. carmen Virgilii, qui inscribitur Georgica, quatuor libris constans. Gell. 13, 20. In primo Georgicon, quem ego librum, etc. Georgicon Graeca positio est genitivi pluralis, γεωργικῶν, pro Georgicorum. Id. 18, 5. Virgilius hunc Ennii versum secutus in Georgicis suis.

*GEORGOS, i, Γεωργὸς, h. e. agricola, commoedia Menandri. Quint. 11, 3. B. A.

GĔORGUS, i, m. et Geōrgē, es, f. γεωργὸς, et γεωργή, agricola. Est cgn. R. Inscr. ap. Donat. 307, 7. M. Ulpius Georgus. Alia ap. Grut. 970. 6. Matri trium Corneliorum, Georges, Gnesii, Clementis. F.] ℗ *GEORGI, orum, m. Γεωργοί, i. e. agricolae, Asiae populi ab agricultura nomen sortiti, quibus vicinos Corsitas, Phoristas, et Riphaces Mela facit. V. 1, 2. et 2, 2. Plin. 4, 12. et 6, 13. ℗ Constat etiam Tauricam Chersonesum Georgiam cognominatam propter memorabilem in ea frumenti copiam, ut notat Vadianus. V. Theodoret. 2, 24. Ruffin. 1, 10. B. A.

*GER, is, Γεὶρ, Africae interioris fluvius, in regione Garamantum, Aethiopiae vicinus. Plin. 5, 1. ℗ Gir appelatur a Claud. de Stil. 1, 252. B. A.

[GĔRAESTĬCUS, a, um, adj. ad Geraestum pertinens, urbem Ioniae prope Teum oppidum, cujus meminit Mela 2, 7. et Plin. 4, 12, 21. Hinc Geraesticus portus ap. Liv. 37, 27. et 28. F.]

*GERANĒA, ae Γερανεία, Graeciae opp., in Megaride. Plin. 4, 7. B. A.

*GERANĬA, ae, f. oppidum Laconiae. Plin. 4, 5. ℗ Item opp. Scythicum, non longe a Ponto Euxino, in Moesia, quod Pygmaei incolebant. Plin. 4, 11. B. A.

GĔRĂNĬON, ii, n. γεράνιον, herba cicutae similis, foliis minutioribus, et caule brevior, rotunda, saporis et odoris jucundi. Nostri sic eam tradunt. Graeci foliis candidioribus paulo, quam malvae, caulibus tenuibus, pilosis, ramosam ex intervallis, binum palmorum, et in his, foliis, inter quae in cacuminibus capitula sint gruum. Alterum genus foliis anemones, divisuris longioribus, radice mali modo rotunda, dulci, reficientibus se ab imbecillitate utilissima. Haec Plin. 26, 11, 68. Nomen habet a γεράνιον, parva grus.

GĔRĂNĪTIS, idis, f. γερανῖτις, gemma gruis collo (quae Graecae γέρανος) colore similis. Plin. 37, 11, 72.

GĔRĂNŎPEPĂ. Hieron. ep. 22. ad Eustoch. n. 28. Prandium nidoribus probat, et altili geranopepa, quae vulgo pippizo nominatur. Alii leg. γερανοπέπη, alii γέρων ὁ πέπων, alii γερανοπέπτα, et γερανοκόπτα, etc. Vexatissimus enim est locus, et obscurissimus.

GĔRĀRĬĂ, ae, f. quae gerit. Pl. Mil. 3, 1, 102. Jampridem, quia nihil abstulerit, succenset geraria. Alii rectius leg. ceraria, et intelligunt ancillam, quae cereos ad sacrificia parat. Alii cellaria, h. e. cellae custodem.

GERDĬUS, ii, m. γέρδιος. Lucil. ap. Non. 2, 379. curate, domi sint Gerdius, ancillae, pueri, zonariu', textor. Firm. 8, 25. med. Textores faciet, gerdiosque. In Gloss. Philox. exponitur γέρδιος, ὑφαντής, textor: et γερδία, textrix: et γερδοποιόν, textrinum. Hesych. quoque γερδιός, ὑφάντης. Sed quia utroque loco textor additur, dubitationem facit, ne aliud quippiam significare Lucil. et Firmic. velint: aut saltem discrimen sit aliquod textorem inter, et gerdium. [Ipsa certe vox peregrina est: videtur enim esse a Chald. גרדי, quod vulgo vertitur textor; sed, cum Hebr. גָּרַד (garad) si-

gnificet *decorticavit*, vero simile est, interpretandum esse carminatorem, Italice *cardatore*, a carduis nempe, quibus in carminando utitur. *F.*]

GERENS, entis, part. a *gero*, qui gerit. *Cic. Quint.* 19. *extr.* Sui negotii bene gerens. Contra *Pl. Truc.* 1, 2, 43. Idem quod tu facis, faciunt rei male gerentes.

*GERGITHUS vel Gergithos, i, f. Asiae opp., in Mysia vel Aeolide, cujus incolae olim sub ditione erant Trojanorum. *Liv.* 38, 39. ubi accusativus *Gergithum* occurrit. ℙ *Gergithos* est *Plin.* 5, 30. *B. A.*

*GERGOVIA, ae, f. Γεργοουΐα, opp. Galliae Aquitanicae, in regione Arvernorum. *Caes. B. G.* 7, 4, 34. et 36. *Sidon. Paneg. Avit. soc.* v. 152. ℙ Item aliud, in Boiorum terra. *Caes. B. G.* 7, 9. si lectio certa. *B. A.*

GERITIO. V. GESTIO, onis.

*GERMA, ae, f. opp. Mysiae. *Anton. Itin. B. A.*

GERMALUS. V. CERMALUS.

GERMANE, adv. ἀδελφικῶς, sincere, et in modum germani fratris. V. GENUINE.

GERMANIA, ae, f. regio ampla Europae, ad septentrionem sita, Alpes a meridie, mare Balticum ad Boream, ab oriente Poloniam et Hungariam, ab occidente Rhenum, Galliam, et mare Germanicum pro terminis habens. Plura qui volet, *Plinium* 4, 13, 27. et *ib.* 14, 28. et *ib.* 15, 29., *Tac. de morib. German.*, ac praesertim *Phil. Cluverii German. ant.* adeat. *Hor. Ep.* 16, 7. Nec fera caerulea domuit Germania pube. ℙ In plur. num. *Tac. A.* 2, 73. Perculsas tot victoriis Germanias servitio premere. *Plin.* 31, 7, 39. Germaniae ardentibus lignis aquam salsam infundunt. ℙ Olim Germaniae nomine etiam Gallias venisse, colligunt nonnulli ex *Senec. Consol. ad Helv.* 6. *f.* et *Plin. Pan.* 14.; at iis locis attentius perpensis, id unum argui posse videtur, Celtas, qui, ut constat ex *Dione* 53, 12., postea Germani vocati sunt, cum omnem Celticam regionem, quae ad Rhenum est, occupassent, effecisse, ut ea Germania vocaretur: superior, quae Rheni fontibus propior est, cujusque caput fuit Moguntiacum; inferior, quae ab hac usque ad Oceanum Britannicum pertingit, hujus vero caput fuit Colonia Agrippina. Hinc in *Inscr.* ap. *Grut.* 375, 1. mentio est *duarum Germaniarum*, et 457, 6. *Germaniae superioris*, et 502, 6. *Germaniae inferioris.*

*GERMANICIA, ae, f. Γερμανίκεια, opp. Syriae, in Commagena, ad Amanum montem, ubi natus Nestorius haereticus. *Ant. Itin. B. A.*

GERMANICIANUS, a, um, adj. Germaniciani dicuntur milites Romani in exercitu Germanico, *h. e.* in Germania militante, *Suet. Tib.* 25., *Oth.* 8. et *Vesp.* 6. Eadem ratione *Hispanienses* dicti sunt milites non Hispani, in Hispania militantes. [*Adde *Eutr.* 10, 15. ubi v. *Tzschuck.*] ℙ *Germanicianus* fuit etiam dictus, qui Germanici Caesaris a Tiberio, Augusti jussu, adoptati servus fuerat, quique post domini mortem a Tiberio procuratam, in hujus potestatem pervenerat. *Inscr.* ap. *Grut.* 602, 9. Diocles Ti. Caesaris minister Germanicianus natione Gallograecus. Et *ib.* 11. Macro Germaniciano Ti. Caesaris Germano, natione Vein - *delico.*

*GERMANICOPOLIS, is, opp. Paphlagoniae. *Justin. Novell.* 29, 1. Γερμανόπολις est *Ptolemaeo. B. A.*

GERMANICUS, a, um, adj. ad Germaniam pertinens. *Caes. B. G.* 4, 16. Germanicum bellum. *Liv.* 9, 36. Germanici saltus. *Albinov.* 1, 335. Germanica signa. *Suet. Vesp.* 2. Victoria Germanica. *Id. Cal.* 47. Germanicus sermo. *Mart.* 9, 2. Kalendae Germanicae, *h. e.* septembris, qui mensis in honorem Domitiani Germanorum victoris, *Germanicus* dictus est, ut *Suet. Dom.* 13. et *Macr. Sat.* 1, 12. narrant. Sed et Caligula ante illum, in memoriam patris, *Germanici* cognomine, hanc eidem mensi appellationem dederat, teste eod. *Suet. Cal.* 15. Hinc *Inscr.* ap. *Amadutium Anecd. litter. T.* 3. p. 469. Idem municipibus Sentinatibus in epulum, quod XVII. K. Germanicas daretur, HS. CXX. legavit. ℙ Imperatores quoque, ob devictos Germanos, *Germanici* nomen adsumpsere non uni, ut praeter Domitianum (quem adulatorie laudat *Quint.* 10, 1. ut maximum poetarum) Claudius, Vitellius, et alii deinceps multi. ℙ Praeterea in familia Caesarum nonnulli *Germanici* cognomen habuere, quorum primus fuit Nero Claudius Drusus Germanicus, Liviae Drusillae Augusti uxoris ex Tiberio Nerone filius, cui senatus, ob res maxima felicitate in Germania gestas, *Germanici* cognomen ipsi posterisque ejus decrevit, ut est ap. *Suet. Claud.* 1. Alius fuit *Germanicus*, hujus filius, et a Tiberio adoptatus, cui *Ovidius* suos Fastos inscripsit, cuique tribuuntur Aratea Phaenomena, carmine heroico descripta, quae adhuc exstant: in quibus, ut de stilo, et poetico spiritu taceam, probabilis Latinitas in dubium revocari non potest. Sunt tamen, qui haec Domitiani esse putant. ℙ *Germanicum mare* appellat *Plin.* 4, 16, 30. quod nunc Balticum dicimus, qua parte Germaniam alluit. ℙ *Germanicum (sc. opp.)*, *i*, in Vindelicia fuit. *Tab. Peut. B. A.*

[GERMANIO, onis, m. dimin. Germani. Est nomen R. in Christiana *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 255. Germanioni in pace. *F.*]

GERMANITAS, atis, f. ἀδελφότης, conjunctio, et vinculum necessitudinis inter fratres, vel quale solet esse inter fratres. *Cic. Ligar.* 11. Moveant te horum lacrimae, moveat pietas, moveat germanitas. [*Id. Harusp.* 20. Clodius in domesticis est germanitatis stupris volutatus: ubi de scelesta Clodii cum sorore consuetudine sermo est. *Lamb.* susp. *in domesticis germanisque stupris est vol.*] *Liv.* 37, 56. Argis et illos, sicut sese, oriundos esse: ab ea germanitate fraternam sibi cum iis caritatem esse. [*Adde 40, 8. et coll. 41, 27.] ℙ Translate est similitudo, societas. *Plin.* 6, 1, 1. Unde nomen ambobus (*Bosphoris*) et jam quaedam in dissociatione germanitas concors. *Id.* 14, 6, 8. *n.* 1. Germanitas vini. **Auct. Itin. Alex.* (ed. *A. Maio*) 8. Germanitas spei. *B. A.*

GERMANITUS, adv. fideliter, germane. *Pomp.* ap. *Non.* 2, 381. Si quis est amico amicus, gaudet, si quid evenit boni, cui amicus est germanitus. Adde *August. ep.* 120, 34.

GERMANUS, a, um, adj. αὐτοκασίγνητος, frater: quasi eodem germine profectus, ut *Fest.* putat: vel de eadem genitrice manans, ut *Varr.* ap. *Serv.* ad illud *Virg. A.* 5, 412. Haec germanus Eryx quondam tuus arma gerebat. ℙ Dicitur tum de iis, qui eadem tantum matre, ut in loco *Virgilii* allato; tum de iis, qui eodem tantum patre; tum multo magis de iis, qui eodem patre et matre geniti sunt. Saepe etiam jungitur cum ipsis vocibus *frater*, et *soror*, ad majorem quandam vim addendam. *Nep. Cim.* 1. Habebat in matrimonio sororem suam germanam, non magis amore, quam more ductus: nam Atheniensibus licet eodem patre natas, uxores ducere. [*V. *Brem.* ad h. l.] *Cic. Mil.* 27. Clodius cum sorore germana. *Id. Verr.* 2, 1, 49. C. Fannius, frater germanus Q. Titinii. *Id. Font.* 17. Cum virgo Vestalis germanum fratrem complexa teneat. *Pl. Men.* 5, 9, 43. Fratres germani duo Gemini, una matre nati, et patre uno. *Ter. Ad.* 5, 8, 34. Nunc tu mihi es germanus pariter corpore et animo. *Cic. Fin.* 5, 1. L. Cicero frater noster, cognatione patruelis, amore germanus. *Ov. Fast.* 3, 560. Germanae justa dat ante suae. *Ter. Andr.* 1, 5, 57. Si te in germani fratris dilexi loco. *Pl. Cas.* 3, 4, 25. Nunc tute amicus mihi es germanum in modum. ℙ De bestiis. *Accius* de duobus arietibus loquens, ap. *Cic. Div.* 1, 22. pulcriorem alterum immolare .... deinde ejus germanum cornibus connitier, etc. ℙ Translate sumitur pro simili, quia inter germanos similitudo plerumque est. *Cic. Acad.* 4, 43. Erat quidem, si perpauca mutasset, germanissimus Stoicis. Al. leg. *Stoicus.* [*Ita *Orell.*] *Id. Or.* 10. *f.* Cum mutila quaedam et hiantia locuti sunt, germanos se putant esse Thucydidis. Al. leg. *Thucydidas.* [*Ita *Orell.*] Adde *Part.* et *Pis.*, ut in GEMINUS dictum est. *Justin.* 27, 3. *f.* Sic fratres, quasi et germanis casibus, exsules ambo, scelerum suorum poenas luerunt. [*Male inter hujus et seq. § exempla discrimen videtur positum, cum quale sit, equidem non perspiciam.] ℙ Item verus, proprius, sincerus, non fucatus, merus, γνήσιος. *Cic. Off.* 3, 17. Nos veri juris, germanaeque justitiae solidam et expressam effigiem nullam tenemus. *Id. Leg.* 2, 1. Haec est mea, et hujus fratris mei germana patria. *Id. Agr.* 2, 35. *f.* Illi veteres germanique Campani. *Id. Brut.* 86. Haec germana ironia est. *Id. Att.* 4, 5. *f.* Scio, me asinum germanum fuisse. *Pl. Most.* 1, 1, 38. Dii te omnes perdant: oboluisti allium, Germana illuvies. *Id. Capt.* 2, 2, 38. Ille Theodoromedes fuit germano nomine, *h. e.* proprio. ℙ Praeterea *Germanus* est ad Germaniam pertinens, Γερμανός. *Ov. A. Am.* 3, 163. Femina canitiem Germanis inficit herbis. *Pers.* 6, 44. Germana pubes. ℙ *Germani, orum*, Germaniae populi, Γερμανοί, Latino nomine ita dicti, quia ipsi se mutuo sua lingua *fratres* vocare consueverunt: vel quia cum primum ab Romanis post devictos Gallos visi sunt, corpore et ritu vivendi iis simillimi visi sunt, quasique fratres. Sunt qui dici velint, quasi *german*, plane viri, eorum lingua. *Tac.* quoque *German.* 2. nomine illos a se invento *Germanos* vocari, tradit. Luditur in ambiguo in illo versu ap. *Vell.* 2, 67. *De Germanis, non de Gallis, duo triumphant consules.* Sermo est de duobus consulibus triumphantibus, qui suos fratres proscripseraut. Similis est jocus *Cic.* ap. *Quint.* 8, 3. de quodam Cimbro, qui fratrem necaverat, *Germanum Cimber occidit.* ℙ *Germani*, seu Batavi fuerunt Romae apud Caesares corporis custodes; hinc saepe in vetustis lapidibus memoratur *collegium*, vel *cohors*, vel *statio Germanorum*, vel *numerus Batavorum*, qui in decurias divisi, praefectum et curatorem habebant. *Inscr.* ap. *Grut.* 602, 8. Bassus Ti. Germanici Germanus. Et 603, 1. Proculus decurio Germanorum Ti. Germanici. Alia ap. *Fabr.* p. 687. *n.* 97. Ti. Claudius Chloreus Neronis Claudii Caesaris Aug. corporis custos natione Batavus ex collegio Germanorum. Alia ap. *Mur.* 771, 3. Praefectus cohortis Germanorum. *Suet. Ner.* 34. Abducta Germanorum statione, matrem contubernio ac Palatio quoque expulit. *Id. Cal.* 43. Admonitus de supplendo numero Batavorum, quos circa se habebat, etc. *Inscr.* ap. *Mur.* 119, 1. Ti. Claudius Divi Claudi Lib. Actius curator Germanorum. ℙ Hinc Romae mos fuit figulino opere Germanorum personas repraesentare, quae, ut etiam nunc apud nostrates, pueris terriculamento essent. *Mart.* 14, 176. cujus lemma, *Persona Germanica.* Sum figuli lusus rufi persona Batavi: Quae tu derides, haec timet ora puer.

GERMEN, inis, n. βλάστη, quod e semine pullulat atque assurgit: item quod ex plantarum oculis enascitur, surculus: a *gerendo*, quasi *gerimen*; vel a *genendo*, quasi *genimen*. *Plin.* 18, 10, 21. Ex uno grano (vix credibile dictu) quadraginta paucis minus germina. *Rutil. Itin.* 1, 376. Excitat in fruges germina laeta novas. *Virg. G.* 2, 76. huc aliena ex arbore germen Includunt. [**Id. ib.* 332. Inque novos soles audent se germina tuto Credere. ℙ Translate. *Lucr.* 4, 1079. Rabies unde illae germina turguent.] ℙ Item semen. *Ov. Met.* 9, 280. impleratque uterum generoso germine. ℙ Item fructus, poma. *Claud. Laud. Stil.* 2, 465. autumni maturet germina Virgo. ℙ Translate *germen trahere* est originem ducere. *Prud. Cathem.* 10, 32. Pars illa potentior exstet, Quae germen ab aethere traxit. Et περὶ στεφ. 3, 1. Germine nobilis Eulalia. ℙ Aliquando est proles. *Nemesian. Cyneg.* 155. de cane feta: postquam conclusa videt sua germina flammis, *h. e.* suos catulos. *Claud. Rapt. Pros.* 2, 76. Nympharum coetus, et celsa Tonantis Germina, *h. e.* filias. *Justin.* 18, 3. *extr.* Exstirpato servili germine. ℙ Germina cara maris, ap. *Claud. ep. ad Seren.* 14. sunt uniones. Germina frontis, *Rapt. Pros.* 1, 129. sunt cornua. Germen Lernae, *Stat. Silv.* 5, 3, 142. est apium, quo coronabantur victores in ludis Nemeaeis. Est autem Nemee in eadem Argiae regione, in qua Lerne. ℙ [*Permutantur in cdd. *germen* et *gramen.* V. intpp. ad *Virg. G.* 2, 332. *Spalding.* ad *Quint.* 5, 8. *in.*]

[GERMENUS, a, um, adj. ad Germen pertinens, Galatiae urbem in Tolistobogis prope Pessinuntem, nunc *Ghermesti.* Nummus Etruscillae Aug. ap. *Eckhel. D. N. V. T.* 3. p. 178. Colonia Germenorum. *F.*]

GERMINATIO, onis, f. βλάστησις, actus germinandi. *Colum.* 4, 24. *med.* Palmes, quem mox in germinatione citaverit, imbecillis ac minus fructuosus erit. *Plin.* 17, 14, 24. Surculi germinatione turgentes. Et *ib.* 2, 2. Cum praecoces excurrere germinationes, secutis frigoribus exuruntur. ℙ Sumitur et pro ipsa planta germinante. *Id.* 17, 17, 28. Accumuletur germinatio terra, donec robur planta capiat.

[GERMINATOR, oris, m. qui germinat, vel germinare facit. Est nomen equi in *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 276. *n.* 175. Vici in factione Veneta Germinatore Mauro Afro LXXXXII. Fortasse ita appellatus fuit hic equus, quod germen suscitabat, seu genus propagabat. *F.*]

GERMINATUS, us, m. idem ac germinatio. In sexto casu sing. *Plin.* 15, 8, 8. Oleam, si capra depaverit primo germinatu, sterilescere, auctor est Marcus Varro. Adde 16, 25, 41.

GERMINO, as, n. 1. βλαστάνω, germen emitto, pullulo. *Plin.* 13, 24, 46. Eodem die germinat, quo injectum est. *Id.* 19, 8, 42. Asparagus altissime germinat. ℙ Sumitur etiam active pro emittere, effundere. *Plin.* 30, 11, 30. Vermiculi pennas germinant. *Id.* 7, 6, 5. Capillum germinans partus.

[GERMULLUS, i, m. dimin. germinis. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 196, 3. C. Tullius Germullus. *F.*]

GERO, is, essi, estum, a. 3. φέρω, κομίζω, fero, porto, habeo. Cum *habere* significat, dicitur fere de iis, quae ita habentur, ut ab aliis conspiciantur. *Pl. Amph.* 1, 1, 185. Quo ambulas Tu, qui Vulcanum in cornu conclusum geris? *Nep. Dat.* 3. Gerens in capite galeam venatoriam, dextra manu clavam. *Id. ib.* Vestis, quam satrapae regii gerere consueverant. *Hor. Sat.* 1, 1, 110. capella gerit distentius uber. *Val. Fl.* 2, 492. Nec tales humeros, pharetramque gerebat Apollo. *Virg. G.* 2, 122. quos oceano propior gerit India lucos. *Id. A.* 1, 319. Virginis os habitumque gerens. [*Cave, cum *Burm.* ad *Virg. A.* 3, 490. *gerere os*, cet., idem esse censeas ac *ferre os*, *gradus*, etc. licet nimium sibi sumserit ad *Ov. Met.* 4, 135. *Heins.* negans, *gerere* vix unquam ita posse dici. Differunt quidem, sed ita, ut *ferre* cum movendi, jactandi notione, vim majorem quandam exserat; *gerere* sedatius quiddam cum repraesentandi, ostentandi significatione conjunctum denotare videatur: quamquam multis in locis hoc discrimen minus severe tractari facile concedamus.] *Curt.* 3, 3. Duo simulacra, quorum alterum Nini, alterum Beli gerebat effigiem. *Ov. Amor.* 3, 4, 19. Centum fronte, oculos centum cervice gerebat Argus. *Virg. A.* 6, 772. umbrata gerunt civili tempora quercu.

d. ib. 2, 277. Squalentem barbam, et concretos anguine crines, Vulneraque illa gerens, quae, etc. *Plin.* 8, 47, 72. Oves gerunt partum diebus cen- um quinquaginta. Et *ib.* 40, 62. Canes gerunt iterum sexagenis diebus. ℙ Usu differt a *fero*, et *porto*, quia *fero, porto tibi*, aut *ad te quippiam*, ut *in aliquem locum* dicimus; *gero* hoc modo, quod sciam, non dicimus. [*Dicitur. V. *Liv.* 28, 19. Gerere saxa munientibus in muros; et 37, 5. Feminae tela omnis generis saxaque in muros ge- rerent. Adde 1, 10. Et absolute i. q. ingerere. *Id.* 7, 6. Neque eam voraginem conjectu terrae, quum pro se quisque gereret, expleri potuisse. — Inde simul apparet, non ab omni parte, vera esse, quae *Döderl.* 1, 154. disputat: contineri v. *gerere* ubique internam, *ferre* et *portare* semper externam quandam rationem, ita ut in his oneris praevaleat significatio, illud cum possidendi notione maxime dicatur.] ℙ Translate. *Liv.* 32, 11. Mixtum gau- dio ac metu animum gerere. *Justin.* 17, 1. *f.* im- perii cupiditatem insatiabilem. *Quint. Decl.* 10, 10. desideria de unico filio. *Enn.* ap. *Cic. Off.* 1, 18. animum muliebrem. *Sall. Jug.* 115. Suos hor- tatur, uti fortem animum gererent. *Curt.* 4, 14. *f.* In dextris vestris jam libertatem, opem, spem futuri temporis geritis. *Liv.* 28, 22. et *Plin.* 8, 18, 26. odium in, et adversus aliquem. *Virg. A.* 9, 310. pulcher Iulus Ante annos animumque ge- rens, curamque virilem. *Ov. Met.* 7, 655. mores, quos ante gerebant, Nunc quoque habent. *Virg. A.* 2, 89. et nos aliquod nomenque decusque Ges- simus. [*Liv.* 8, 24. Cum fortuna mutabilem ge- rentes fidem.] ℙ *Prae se gerere* est prae se ferre, ostendere, exhibere. *Cic. Inv.* 2, 9. Affectionis ratio perspicuam solet prae se gerere conjecturam. Et 52. Prae se quandam gerere utilitatem. [*Hirt. B. Afr.* 10. Animum enim altum et erectum prae se gerebat. — Sensu proprio *Liv.* 1, 26. Trige- mina spolia prae se gerens.] ℙ *Gerere personam alicujus* est praeferre, sustinere. *Cic. Off.* 1, 32. Ipsi gerere quam personam velimus, a nostra vo- luntate proficiscitur: itaque se alii ad philosophiam, alii ad jus civile, alii ad eloquentiam applicant. Et 34. Magistratus gerit personam civitatis. ℙ Similia horum sunt illa *Senec. Troad.* 714. excidat Hector: Gere captivum, positoque genu, etc. *Claud. IV. cons. Honor.* 293. Tu civem, patremque ge- ras. [*Id. Nupt. Honor.* et *Mar.* 32. Gessi pro- cum. *Plin. Pan.* 44, 2. Principem geris.] ℙ *Ge- rere se* est agere, exhibere. *Justin.* 32, 3. Gerere se regem. *Cic. Arch.* 5. *f.* Gerere se pro cive. *Id. Att.* 6, 1. *med.* valde honeste. Et *ib.* 9, 2. *med.* perdite. *Id. Off.* 1, 26. submissius. *Plin. ep.* 2, 12. turpiter in legatione. *Nep. Cim.* 2. contu- macius. [*Liv.* 41, 10. inconsultius.] *Cic. Off.* 1, 28. Natura docet non negligere, quemadmodum nos adversus homines geramus. *Ov. Her.* 4, 31. Gerere se sine crimine. ℙ Aliquando est gignere, producere, edere. *Ov. Met.* 9, 230. Arboribus cae- sis, quos ardua gesserat Oete. *Id. Trist.* 3, 12, 6. violam nullo terra serente gerit. *Tibull.* 2, 4, 56. Quidquid et herbarum Thessala terra gerit. *Virg. G.* 2, 70. Et steriles platani malos gessere valen- tes. *Lucr.* 1, 716. Quorum Agrigentinus cum pri- mis Empedocles est, Insula quem triquetris terra- rum gessit in oris. Adde 6, 790. ℙ Saepe est fa- cere, non tamen de rebus materialibus, ut *domum, gladium facere* dicimus; sed de iis, quae animi facultate, ingenio, consilio administrantur. *Cic. Or.* 2, 59. *med.* Ut iis qui audiunt, tum geri illa fierique videantur. *Id. Quint.* 6. *extr.* Haec dum Romae geruntur, Quintius interea, etc. Et 13. Quid negotii geritur? *Virg. A.* 9, 203. nec tecum talia gessi. *Id. G.* 4. etiam de iis, quae manu fiunt, 305. Hoc geritur, zephyris primum impel- lentibus undas. ℙ Itaque saepissime est admini- strare, tractare, agere consilio et ratione aliquid, quasi ejus pondus gerendo et sustinendo, πράττω, χειρίζω. Qua de re *Varr. L. L.* 5, 8. Potest quis aliquid facere, et non agere, ut poeta facit fabu- lam, et non agit: contra actor agit, et non facit. Contra imperator, qui dicitur res gerere, in eo neque agit, neque facit, sed gerit, id est sustinet: translatum ab his, qui onera gerunt, quod susti- nent. Haec *Varro. Cic. Att.* 16, 2. Omnia no- stra, quoad eris Romae, ita gerito, regito, guber- nato, ut nihil a me exspectes. *Id. Fin.* 3, 20. Gerere et administrare rempublicam. *Id. Fam.* 2, 7. Feliciter et ex mea sententia rempubl. gessimus. *Id. Rosc. Am.* 45. Cum L. Sulla solus rempubl. gereret, orbemque terrarum gubernaret. *Id. Fam.* 13, 5. Ut susceptum negotium pro tua fide et di- ligentia, ex voluntate Caesaris, qui tibi rem ma- gnam difficilemque commisit, gerere possis. *Id. Verr.* 2, 2, 55. Gerere potestatem, *h. e.* magi- stratum: ut *Id. Sext.* 37. dixit. *Nep. Att.* 6. ho- nores. *Id. Cat.* 2. consulatum. *Id. Epam.* 7. im- perium. *Cic. Dom.* 35. Illud pulcherrimum fa- ctum, quod pro salute patriae gessi. *Pl. Bacch.* 3, 3, 73. Rem mandatam gerere sedulo. *Id Ps.* 1, 2, 61. Tace, et hanc rem gere. [*Hinc sae- pius ad mundi rerumque humanarum gubernatio- nem solet referri. *Cic. N. D.* 2, 30. Omnes res subjectas esse naturae sentienti ab eaque omnia pulcherrime geri. Adde *ib. c* 32. ubi *Heindf.* c. *Davis.* pro *vulg. regit* h. v. restituit, Orellio prob. quanquam in textum, non recip. *Nep. Timol.* 4, 4. Nihil enim rerum humanarum sine deorum numine geri putabat. Ita multis in locis *Lucr.* cf. 1, 329. et *al. Tibull.* 3, 3, 22. Nam fortuna sua tem- pora lege gerit.] ℙ *Res gerendae* sunt negotia tum privata, tum publica, quae ab hominibus fiunt. [*V. *Brem.* ad *Nep. Hann.* 8, 4.] *Cic. Sen.* 6. A rebus gerendis senectus abstrahit. Et *paulo post.* In re gerenda versari senectutem negant. *Id. Fin.* 5, 19. Homines infima fortuna, nulla spe rerum gerendarum. Et *mox.* Qui a spe gerendi absunt, confecti senectute. ℙ *Rem gerere* aliquando est rem suam curare. *Id. Sen.* 7. Male rem gerenti- bus, patriis bonis interdici solet. *Pl. Pers.* 4, 3, 34. Et valeo recte, et rem gero [*mache Ge- schäfte*], et facio lucrum. *Massur. Sabin.* ap. *Macr. Sat.* 3, 6. Instituit mercaturam, et bene re gesta, decimam Herculi profanavit. [*V. *Heusing.* ad *Nep. Hann.* 8, 4. et ad *Cic. Off.* 1, 4.] ℙ In- terdum pertinet ad rem bellicam. *Nep. Amilc.* 3. Exercitui praefuit, resque magnas gessit. *Cic. Att.* 5, 20. *med.* Cassius insecutus hostes, rem bene gessit. *Liv.* 28, 2. Pes cum pede collatus, et gladiis geri res coepta est. [*Id.* 10, 39. Ubi res ferro geratur; et 9, 35. Missilia, quibus eminus rem gererent. *Id.* 30, 2. Viginti omnino legioni- bus, et centum sexaginta navibus res Rom. eo anno gesta est.] *Plin.* 12, 25, 54. Alexandro magno ibi res gerente. [*Hirt. B. G.* 8, 39. Ibi crebris litteris Caninii fit certior, quae de Drappete et Lucterio gesta essent, i. e. quam feliciter contra Dr. et L. pugnatum esset. Alii intp. *quae iis ac- cidissent:* quod nullo modo ferri posse videtur; continet enim hic locus laetum victoriae, quam Ca- ninius reportasset, non tristem calamitatis, quae duobus hostium ducibus accidisset, nuntium. Hinc male *Clark.* usitatius dici, *quid de iis factum es- set:* quo sensu nostri loci verba ne latine quidem possunt adhiberi. ℙ Sunt qui putent, posse *gerere* etiam absolute dici pro *rem gerere*, i. e. *agere.* Ita ap. *Vell.* 2, 102, 2. Armeniam deinde ingres- sus, prima parte introitus prospere gessit. Quem l. *Wopk. Misc. Obs. Nov. Tom.* 10. p. 302. defen- dit binis *Liv. ll.* 25, 22. Quia consules ad id lo- corum prospere gererent; et 40, 57. Sive caesi ab Romanis forent Bastarnae — sive prospere gessis- sent. — At in *Vell. Heins.* emend. *prospere rem gessit;* et ap. *Liv.* altero loco *Gron.*, altero *Drak.* h. v. restituerunt, vehementer assentiente *Frotsch.* ad *Vell. l. l.*] Hinc quoties gravioris belli immi- nentis causa dictator crearetur, *rei gerundae causa* factus dicebatur, ut videre est in *fragm. Capitol.* ap. *Grut.* 290, 291. et 292. et ap. *Liv.* 8, 29. Et translate de pugna Venerea. *Catull.* 66, 13. Dul- cia nocturnae portans vestigia rixae, Quam de vir- gineis gesserat exuviis. [*Prop.* 3, 8, 32. Ille He- lenae in gremio maxima bella gerit.] ℙ Ponitur et pro habere, exercere. *Ter. Hec.* 3, 1, 30. Pueri inter se quam pro levibus noxiis iras gerunt! *Caes. B. C.* 1, 3. Gerere inimicitias cum aliquo. *Anton.* ad *Cic. post ep.* 13. *l.* 14. *Att.* simultatem cum ali- quo pro republ. *Cic. Fam.* 3, 8. *med.* et *Nep. Dat.* 10. amicitiam. [*Observa, v. *gerere* h. l. cum si- mulandi notione adhiberi, quae minus usitata est ratio. V. *Brem.* Ceterum nullo jure separatim hujus §. exempla posita videntur; primum enim et quartum pertinent ad §. 3. et reliqua conjungi cum sequentibus poterant.] ℙ *Gerere bellum cum ali- quo*, ap. *Cic. Sext.* 2. et *Div.* 1, 46. est contra ali- quem belligerare: ap. *Nep. Chabr.* 3. est simul cum aliquo adversus alium. Alio sensu *Vell.* 2, 104. Bellum erat ab eo quibusdam in locis gestum, qui- busdam sustentatum feliciter. [*De formula *bel- lum gerere* disp. *Döderl.* 1, 154. sq. Discrimen in- ter *bellum agere, facere, gerere* ostendit *Herzog.* ad *B. G.* 3, 28. *Tzschuck.* ad *Eutrop.* 2, 9. *Id.* ad *Mel.* 1, 16, 5. Adde *Spald.* ad *Quint.* 10, 1, 91. — In loco *Sall. Jug.* 46, 8. Uti Iugurtha .... pacem an bellum gerens perniciosior esset, in in- certo haberetur: non opus est, ut c. *intpp.* omis- sum aliq., vel zeugma susp. V. *Döderl. l. l.* Eo- dem modo loquitur *Virg. A.* 7, 444. et *ib.* 9, 279.] ℙ *Gerere curam pro aliquo* est curare, ap. *Virg. A.* 12, 48. Sic gerere tutelam alicujus, *Tryphonin. Dig.* 23, 2, 68. et *Scaev. ib.* 27, 1, 22. Sic ge- rere tutelam corporis, *Senec. in. ep.* 14. ℙ *Gerere aliquem* tractare, accipere, habere. *Sall. Jug.* 90. *f.* Egomet in agmine, in proelio, consultor idem et socius periculi, vobiscum adero: meque vosque in omnibus rebus juxta geram. Et 61. Romae gaudium ingens ortum, cognitis Metelli rebus, ut seque, et exercitum more majorum gereret. *Ge- rere alteri morem* est obsequi, obedire. *Cic. Tusc.* 1, 9. Geram tibi morem, et ea quae vis, ut po- tero, explicabo. *Ter. Ad.* 2, 2, 6. Adolescenti morem gestum oportuit. *Id. Eun.* 1, 2, 108. Mos gerundus est Thaidi. *Id. Heaut.* 5, 1, 74. Sine, me in hac re gerere mihi morem. *Cic. Att.* 2, 16. *med.* Ut utrique a me mos gestus esse videatur. *Ov. Amor.* 2, 2, 13. gerat ille suo morem furio- sus amori. ℙ *Gerere tempus* est transigere, agere. *Suet. Dom.* 1. Primae adolescentiae tempora tanta inopia gessisse fertur, ut, etc. Sic *Petr. fr. Trag.* 63. *Burm.* Gerere vitam. *Val. Fl.* 6, 695. impu- bemque gerens, sterilemque juventam. *Sulpic.* ad *Cic. Fam.* 4, 5. Aetatem gerere cum aliquo. Hic al. leg. *agere*, ut et in illo *Suet Vesp.* 24. Exstin- ctus est annum gerens sexagesimum ac nonum. Sed *Graevius, Cellar.* et al. ex plurimis MSS. *gero* defendunt. Adde *Aurel. Vict.* in *Epit.* 44. [*Bene dici latine posse *gerere annum, tempus*, aetatem, etc., et quid differant in his *gerere* et *agere*, lu- culenter docuit *Oudend.* ad *Suet. Vesp.* 24. et qui hunc laudat, *Tzschuck.* ad *Eutrop.* 2, 9. Adde *Wolf.* ad *Suet. l. l.* et *Schwarz* ad *Plin. Pan.* 44, 2. qui in universum de h. v. usu disputat. Cete- rum notandum formulas dicendi *gerere tempus*, etc. praeter *Cic.* locum, *Fam.* 4, 5. nusquam esse ap. aureae aetatis scriptores obviam.] ℙ *Gerere regna in gremio alicujus* significat ab illo unice amari, et apud illum omnia posse. *Tibull.* 1, 10, 79. Tunc flebis, cum me vinctum puer alter habebit, Et geret in gremio regna superba meo. ℙ [*Con- funduntur *gerere* et *agere.* V. *intpp.* ad *Quint. Inst.* 10, 1, 91. ad *Nep.* 10, 8, 4. 20, 4. *f. Heins.* ad *Ov. Her.* 8, 42. *Drak.* ad *Liv.* 22, 28. *in. Oudend.* ad *Suet. Vesp.* 24. *Burm.* ad *Suet. Caes.* 45. *Gron. Observ.* 4, 14. — *Gerere* et *re- gere.* *Heindf.* ad *Cic. N. D.* 2, 32, 81. *Burm.* ad *Virg. A.* 1, 340. ad *Ov. Pont.* 3, 3, 61.]

GĔRO, onis. V. FORAS-GERONES.

*GERŌNĬUM vel Gerunium, i, n. Apuliae opp. *Liv.* 22, 18, 24 et 39. *med.* ubi passim *Geronium* scribitur in edd. *Gron.* et *Drakenb.* Gerunium, Γε- ρούνιον, est *Polybio. B. A.*

[GĔRONTĒA, ae, f. γεροντεία, sc. βοτάνη, a γε- ρόντειος, senilis. *Appul. Herb.* 75. Gerontea her- ba, quae et senecio appellatur. *F.*]

*GĔRONTĬA, ae, f. insula maris Aegaei, Thes- saliam versus. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

GĔRONTŎCŎMĪUM, ii, n. γεροντοκομεῖον, locus, in quo senes pauperes aluntur, et curantur. Vox Graeca, a γέρων, senex, et κομέω, curam gero. Legitur in *Cod.* 1. 2. 19. 22. et 23. ℙ Dicitur et *gerontotrophīum* eadem significatione, sed alia ra- dice, nempe a τρέφω, nutrio

GĔRONTŎDĬDASCĂLUS, i, m. senum praece- ptor. Vox Graeca, a γέρων, senex, et διδάσκαλος, doctor: qua unam e suis Satyris *Varro* inscripsit.

*GERRA vel Gerrha, orum, n. plur. opp. Ara- biae. *Plin.* 6, 28. et 31, 7. Hinc *sinus Gerraicus ib.* 6, 28. ℙ Item opp. Aegypti inferioris mariti- mum, prope Pelusium, τὰ Γέῤῥα *Straboni.* *Gerron* audit *Plin.* 6, 29. ℙ *Gerra, ae,* m. i. q. gerro. V. *Nihilo.* ℙ Gerra, i. q. gerres, piscis. *Com- ment. ad Terent.* e cod. *Ambros.* ed. *Maio*, p. 49. ed. *Mediol. B. A.*

GERRAE, arum, f. plur. crates vimineae, scuta Persica e viminibus texta. *Fest.* V. CERRONES. *Non.* 2, 385. dicit, esse fascinos, qui sic in Naxo insula Veneris ab incolis appellantur. ℙ Transla- te dicuntur nugae, nugamenta, res frivolae, λῆροι. *Pl. Poen.* 1, 1, 9. tuae blandiciae mihi sunt, quod dici solet, Gerrae germanae, atque edepol liroe liroe. *Id. Ep.* 2, 2, 45. Quid istae, quae vesti quotannis nova inveniunt nomina, Tunicam rallam, tunicam spissam, linteolum caesicium, etc. gerrae maximae. *Auson. ad Symm. initio Idyll.* 11. seu *Gryphi.* Misi itaque ad te frivola, gerris Siculis vaniora. ℙ Adhibetur etiam loco interjectionis. *Pl. Trin.* 3, 3, 31. Gerrae! nae tu illud verbum actutum inveneris. Adde *Asin.* 3, 3, 10.

GERRAĬCUS SINUS. V. GERRA.

GERRES, ium, m. plur. pisces saliti, ac invete- rati, et nullius pretii, *Plin.* teste 32, 11, 53. *Mart.* 12, 32. Fuisse gerres, aut inutiles maenas, Odor impudicus urcei fatebatur. Adde 3, 77. *Gloss. Phi- lox.* Gerres, μαινίδες. ℙ In singul. num. *addere garo gerrem*, proverb. rei pretiosae aliquid vile ad- dere et immiscere. *Arnob.* 5, 188. Addidistis, ut dicitur, garo gerrem, cum Deorum nominibus ap- pellavistis res turpes, et vocabulis rursus Deos re- rum coinquinavistis infamium. V. GARUM. ℙ In editione *Arnobii* 1542. et in *Adag. Manut.* legitur, *addidistis, ut dicitur, gangraenam*, quod explicat *Manut.* geminastis malum, ut veterem culpam no- vae noxae accessione gravastis. Hoc sane cum *Arnobii* sententia belle convenit: placet tamen ma- gis prior lectio.

GERRHA, orum. V. GERRA.

GERRHOS v. GERRHUS. V. GERRUS.

*GERRĬCŬLA, ae, f. parvus gerres. *Plin.* 32, 11. ed. *Hard.* Antea legebatur *graculo* pro *gerri- culae. B. A.*

[GERRĪNUS, a, um, adj. qui ad gerras perti- net. *Pl. Epid.* 2, 2, 49. Cymatile, aut plumatile, cerinum, aut gerrinum: gerrae maximae. Vox qui- dem nihili est *gerrinum*, sed quam *Plaut.* finxit, ut locus esset lepidae paronomasiae, quae inest verbis *cerinum, gerrinum:* ibi enim loquitur de vestibus mulierum, quibus quotannis nova inveniebant no- mina. Alii leg. *melinum*, q. v. V. *F.*]

GERRO, onis, m. nugator ap. *Fest.* V. CER-

RONES. *Ter. Hecyr.* (*Heaut.*) 5, 4, 10. Gerro, iners, fraus, heluo. [*Veteres in eruenda h. v. origine ad Graeca confugisse videntur frustrati homonymia *gr.* v. *γέῤῥον*. Unice verum etym. vv. *gerro*, (a quo *cerro* nonnisi enuntiatione differre videtur) et *gerrae* est a *garrire*: quod vidit jam *Ang. Decembrius Pol. lit.* 5, 135. *Gerrones* quasi *garriones*. Adde *Auct. Vet. Anom. Gerrones: φλυαροί*. V. *Doederl.* 3, 84. sq.]

*GERRON (Gerrhon), i, n. V. *Gerra*. *B. A.*

*GERROS (Gerrus) vel Gerrhos (Gerrhus), i, m. *Γέῤῥος*, fluv. Scythiae vel Sarmatiae Europaeae, in paludem Maeotidem vel, ut aliis placet, in Pontum Euxinum cadens. *Mela* 2, 1. *Plin.* 4, 12. ℙ *Gerys* audit *Val. Fl.* 6, 67. ubi v. *Burm. B. A.*

*GERRUNĬUM, i, n. opp. munitum, vel castellum, in Macedonia. *Liv.* 31, 27. *B. A.*

GERTĪBŬLUM. V. CARTIBULUM.

GĔRŬLĂ, ae, f. gestatrix, nutrix puerorum. *Tert. Anim.* 19. *f.* et *Adv. Jud.* 9. *med.*

*GERULĀTA, orum, (sc. castra, ut probabile est) locus oppidumve Pannoniae inferioris, ubi hodie *Carlsburg* vel *Groszvar* situm. *Tab. Peut.* ℙ *Gerulata, ae*, f. audit *Ant. Itin.* et *Not. Imp. B. A.*

GĔRŬLĬFĬGŬLUS, i, m. vox ficta a *Pl. Bacch.* 3, 1, 14. Affines tuos tua infamia fecisti gerulifigulos flagitii, *h. e.* docentes, et patrantes flagitia. V. GERULUS, i.

GĔRŬLO, onis, m. idem ac gerulus. V. GERULUS, i.

GĔRŬLUS, a, um, adj. portans. *Solin.* 1. *extr.* Navis gerula sacrorum. *Id.* 20. Cornua potuum gerula. *Appul. Met.* 6. Divinae formositatis gerula Psyche.

GĔRŬLUS, i, m. *φορεύς*, qui fert aliquod onus, et fere pro bajulo accipitur, idest pro eo, qui mercedis gratia onera ferre consuevit. *Hor. Ep.* 2, 2, 72. Festinat calidus mulis, gerulisque redemptor. *Pl. Bacch.* 4, 9, 79. Nae ille alium gerulum (*argenti*) quaerat sibi. *Suet. Cal.* 40. Ex gerulorum diurnis quaestibus pars octava exigebatur. [*V. *Casaub.*] *Sidon. ep.* 8, 13. Gerulus litterarum. *Col.* 10, 310. Aere sinus gerulus plenos gravis urbe reportet. *Appul. Met.* 3. *f.* Gestaminum modus numerum gerulorum excedit. *Elmenhorst.* leg. *gerulonum*. ℙ *Gerulus* etiam dicitur, qui aliquid efficit, ut notat *Scalig.* ad *Fest.* Hinc *Gloss. Philox.* Gerulus, ὁ πράττων, ὁ πρακτήρ. Hinc *gerulifigulus flagitii*, ap. *Plaut.* V. GERULIFIGULUS. ℙ *Geruli decuriales* dicuntur in *Inscr.* ap. *Grut.* 1085, 11. qui in decurias conscripti, et in corpus aliquod collecti, portandis praesertim mercibus e portu in Urbem publice inserviebant.

GĔRUNDA, ae, f. opp. V. v. seq.

[GĔRUNDENSIS, e, adj. ad Gerundam pertinens, urbem Hispaniae Tarraconensis, cujus meminit *Prud. περὶ στεφ.* 4, 30.; nunc *Girona* appellatur. *Inscr.* ap. *Grut.* 324, 8. C. Mario C. Fil. Pal. Vero Gerundensi. ℙ *Gerundenses, ium*, sunt incolae illius urbis ap. *Plin.* 3, 3, 4. *F.*]

GĔRUNDĬUM, ii, n. modus verborum sub una voce activum, et passivum sensum habens, et infinitivi vices aliquando implens. *Charis.* 2, 144. et 147. vocat *supinum*: *Diomed.* 1, 333. *participialem modum*: sed et *gerundium* p. 350., ut et *Prisc.* 8, 808. etc. At *Cledon.* p. 1873. appellat haec *verba gerundi*: (sic *Macrob. de different. et societ. Graeci Latinique serm.* appellat *gerundi modos*) atque ideo dici ait, quia nos aliquid *gerere* significant, ut puta *legendi causa veni*, *legendo mihi contigit valetudo*, *legendum mihi erit*. Dicitur etiam *Gerundivus modus* a *Servio ib.* p. 1788., ubi quod tam agentis, quam patientis vim habeat, ostendit illo *Virg.* (*Ecl.* 3, 25.) *Cantando tu illum*, ubi activam et illo (*Ecl.* 8, 8, 71.) *cantando rumpitur anguis*, ubi passivam significationem habet.

GĔRŪSĬA, ae, f. *γερουσία*, locus, in quo senatus habetur, curia. Graeca vox a *γέρων*, senex. *Festus*. *Varr. L. L.* 4, 32. Senaculum vocatum, ubi Senatus, aut ubi seniores consisterent, dictum, ut *γερουσία* apud Graecos. ℙ Item aedificium, quale Athenis prytaneum, in quo senes de re publica optime meriti publice alebantur. *Plin. ep.* 10, 42. Incendium duo publica opera, gerusian, et Iseon absumpsit. *Vitr.* 4, 8. Croesi domus, quam Sardiani, civibus ad requiescendum aetatis otio, seniorum collegium gerusiam dedicarunt. Adde *Plin.* 35, 14, 49.

GĒRYON, onis, et Geryŏnes, ae, et Geryoneus, i, m. *Γηρύων*, *Γηρυόνης*, *Γηρυονεύς*, rex Hispaniae: a *γῆρυς*, vox, quod eloquentia praestiterit. Fabulantur pastorem tricorporem fuisse. Origo fabulae inde fuit, quod tres fratres tantae concordiae extitere, ut uno animo omnes regi viderentur. Alii dicunt, tricorporem fictum fuisse ob triplex regnum, quod praefuerit tribus insulis; quae adjacent Hispaniae, Balearicae majori, et minori, et Ebusae. Fingitur etiam bicipitem habuisse canem, quia et terrestri, et navali certamine plurimum potuit. In illis insulis, in quibus Geryon regnavit, tanta pabuli laetitia est, ut, nisi abstinentia interpellata sagina fuerit, pecora rumpantur. Inde armenta Geryonis, quae illis temporibus solae opes habebantur, tantae famae fuere, ut Herculem ex Asia praedae magnitudine illexerint. Non igitur Geryon, et fratres bellum Herculi sua sponte intulerunt, sed, cum armenta sua rapi vidissent, amissa bello repetierunt. Ab Hercule victi sunt. *Just.* 44, 4., *Plin.* 4, 22, 36. et *Serv.* ad illud *Virg. A.* 7, 662. postquam Laurentia victor, Geryone exstincto, Tirynthius attigit arva. *Id. A.* 8, 202. Tergemini nece Geryonae. *Lucr.* 5, 28. Quidve tripectora tergemini vis Geryonai? *Geryonai* antiquus genitivus primae declinationis per divisionem diphthongi factus, ut *terrai*, *pictai*. *Hor. Od.* 2, 14, 7. qui ter amplum Geryonem, Tityonque tristi Compescit unda. *Ov. Her.* 9, 91. Prodigiumque triplex, armenti dives Iberi Geryones, quamvis in tribus unus erat. *Sil.* 13, 200. Qualis Atlantiaco memoratur litore quondam Monstrum Geryones immane tricorporis irae, Cui tres in pugna dextrae varia arma gerebant: Una ignes saevos, ast altera pone sagittas Fundebat, validam torquebat tertia cornum. ℙ *Sidon.* licenter secundam producit *carm.* 13, 13. Nulla tamen fuso prior est Geryone pugna.

GĒRYŎNĀCĔUS, a, um, adj. *Γηρυόνειος*, ad Geryonem spectans. *Pl. Aul.* 3, 6, 18. Qui mihi intromisisti in aedibus quingentos coquos cum senis manibus, genere Geryonaceo.

GĒRYŎNĔUS, a, um, adj. idem quod Geryonaceus, *Γηρυόνειος*, ut Geryonea caedes, *Appul. Met.* 2. *f.*

*GESOMPHĂLON, i, n. herba, de qua *Appul. de herb.* 43. *Γῆς ὀμφαλὸς* est umbilicus terrae. *B. A.*

GESORĒTĂ vel Geseoreta, ae, f. navigii speculatorii genus, quod quidam idem putant ac *prosumia*. *Gell.* 10, 25. in cujus verbis grave mendum cubare quidam putant.

*GESORĬĀCUM (*Mela* 3, 2. *f.* *Flor.* 1, 11.), vel Gessoriacum (*Plin.* 4, 16. *Suet. Claud.* 17.), i, n. locus Galliae Belgicae cum portu, in Morinis, ubi in Britanniam trajectio est, Bononia (nunc *Boulogne*) postea appellatus. *Tab. Peut.* cujus verba sunt: *Gesoriace, quod nunc Bononia. Icci portus* fortasse audiebat temporibus Caesaris. ℙ Gessoriacus pagus, a Gessoriaco dictus. *Plin.* 4, 17. *B. A.*

*GESSIUS FLORUS, Procurator Judaeae, sub quo bellum ortum, in quo occidit. *Tac. H.* 5, 10. *B. A.*

*GESSUS, i, m. flumen Ioniae. *Plin.* 5, 29. *Gaesus* vocatur a *Mela* 1, 17. *B. A.*

GESTĀBĬLIS, e, adj. qui gestari potest. Est *Cassiod. Variar.* 1, 45.

GESTĀMEN, inis, n. *φόρημα*, quicquid geritur, ut vestes, arma sceptrum. *Virg. A.* 3, 286. clypeum magni gestamen Abantis. [**Id. ib.* 7, 246. Hoc Priami gestamen erat, quum jura vocatis More daret populis; sceptrumque sacerque tiaras, Iliadumque labor vestes: ubi *gestamen* neque, ut *Serv.* vult, de diademate, neque, quae *Burm.* sententia est, de veste regia intelligendum; sed universum significat ornatum regium, quem, qualis fuerit, seqq. *Sceptrumque*, etc. accuratius describunt.] *Val. Fl.* 6, 671. sua virgo Deae gestamina reddit. *Plin.* 32, 2, 11. de margaritis: Religiosum id gestamen amoliendis periculis arbitrantur. *Sil.* 5, 349. proprio tectum gestamine praeceps Ex acie rapit, *h. e.* scuto. ℙ Item id, quo quippiam gestatur. *Val. Fl.* 6, 71. cerva setis fulgens, et cornibus aureis Ante aciem celsi vehitur gestamine conti. *Tac. A.* 14, 4. Gestamine sellae Bajas pervecta. Et *ib.* 2, 2. Gestamen lecticae. Et *ib.* 11, 33. In eodem gestamine sedem poscit, *h. e.* in eadem lectica poscit sellam ad sedendum. [**Ryck.*, quem citat *Boettich.* in *lex. Tac.* p. 221. *gestamen* h. l. non de lectica, sed de vehiculo aut carpento intelligendum censet: quod praeferendum videtur. — Ceterum in locis, ubi, quod in reliquis hujus §. exemplis factum est, genitivus additur, *Lünem.* in *lex. lat.* v. *gestamen* interpretatur actum gestandi: quod vereor, ut recte. Si quid dicendum est, hoc videtur: in utriusque §. exemplis nullo discrimine interposito *v. gestamen*, sive absolute, s. per appositionem, sive adjuncto genitivo dicatur, omnino significare id, quod gestatur, cujus quaenam sit ratio debeat e contextu intelligi.] *Sedul.* 4, 297. lento gestamine vilis aselli.

GESTĀTĬO, onis, f. actus gestandi, gestatus, latio, *φορά*. *Lact.* 3, 22. *extr.* Assignavit lanam, et telam viris, et infantium gestationes. ℙ Item saepius, fere passive sumitur pro exercitatione, qua quis equo, navi, curru vehitur, lecticave *αἰώρημα*. *Senec. ep.* 55. A gestatione cum maxime venio, non minus fatigatus, quam si tantum ambulassem, quantum sedi. *Cels.* 2, 15. Genera gestationis plura sunt: lenissima est navi vel in portu, vel in flumine, vel lectica, aut scamno: acrior vehiculo: vehementior in alto mari, navi. *Suet. Vesp.* 21. Gestationi vacare. ℙ Item locus arboribus densis opacus, per quem a succollantibus servis valetudinis, aut voluptatis causa gestabantur, ea forma, qua *coenatio* dicta est locus, ubi coena capiebatur, *ambulatio* locus, ubi deambulabatur. *Plin. ep.* 5, 6. Ab his gestatio in modum circi, quae buxum multiformem, humilesque, ac retentas manu arbusculas circumit. Adde *ep.* 2, 17. ℙ *Gestatio circini* est arcus a circino descriptu[s]. *Inscr.* ap. *Grut.* 201, 8. Gestatio circini exterior diaeta Apollinis ad diaetam eandem in circuitu ∞ CCLXXVII. efficit, etc. Alia ap. *Fabrett.* 671. *n.* 3. In hoc pomario gestationis per circuitum, itum, et reditum quinquiens efficit passu[s] mille.

GESTĀTOR, oris, m. qui gestat. *Plin. ep.* 9, 33. Delphinus gestator, et collusor puerorum. Quemadmodum *gestatio*, et *gestans* passive sumitur, ita *gestator* pro eo, qui curru, aut lectica vehitur, vel navi: qui et *vector* eadem ratione dicitur. *Mart.* 4, 64. Illic Flaminiae, Salariaequ[e] Gestator patet, essedo tacente.

GESTĀTŌRĬUS, a, um, adj. in quo aliquid gestatur. *Suet. Ner.* 26. Gestatoria sella delatus in theatrum. ℙ *Gestatorium*, absolute, est sella gestatoria, *φορεῖον*. *Id. Claud.* 33. Solitus etiam in gestatorio ludere. Al. rectius leg. *in gestatione*.

GESTĀTRIX, icis, f. quae gestat. *Val. Fl.* 4, 605. Divaque Gorgonei gestatrix innuba monstri.

GESTĀTUS, a, um, part. a *gesto*; latus. *Val. Fl.* 8, 118. longosque libi gestata per annos Phrixeae monumenta fugae vix reddidit arbor. *Plin.* 7, 15, 13. Formicae gestatas fruges abjiciunt. *Id.* 15, 29, 37. Virgae myrti gestatae manu viatori prosunt. *Mart.* 1, 83. Tectis nam modo Regulu[s] sub illis, Gestatus fuerat.

GESTĀTUS, us, m. idem ac gestatio. *Plin.* 15, 25, 30. Adeo teneris cerasis, ut gestatum non tolerent.

GESTĬCŬLĀRĬĂ, ae, f. *ὀρχήστρια*, mima, saltatrix, quae corporis gesticulatione populum oblectat. *Gell.* 1, 5. Non jam histrionem eum esse diceret, sed gesticulariam, Dionysiamque eum notissimae saltatriculae nomine appellaret.

GESTĬCŬLĀRĬUS, ii, m. gesticulator, saltator. *Ammian.* 24, 4. Mutum puerum oblatum suscepit sibi gesticularium, multa quae callebat, nutibus venustissimis explicantem.

GESTĬCŬLĀTĬO, onis, f. *ὀρχηθμός*, *μίμησις*, gesticulandi actus. *Suet. Tib.* 68. Nec sine molli quadam digitorum gesticulatione. Adde *Appul. Met.* 10.

GESTĬCŬLĀTOR, oris, m. *μῖμος*, *χειρονόμος*, qui corporis gestu populum oblectat. *Colum. praef. l.* 1. Nec minus corporis gesticulatorem scrupulosissime requirant, saltationis, aut musicae artis studiosi.

GESTĬCŬLĀTUS, a, um, part. a *gesticulor*, mimicus. *Solin.* 27. *f.* Simiae gesticulatis motibus inquietae.

GESTĬCŬLOR, aris, dep. 1. *χειρονομέω*, gestum facio. *Suet. Ner.* 42. Jocularia in defectionis duces carmina, lasciveque modulata etiam gesticulatus est, *idest* ad numerum saltavit. *Id. Dom.* 8. Gesticulandi saltandique studio teneri. *Petr. Sat.* 36. Scissor ad symphoniam gesticulatus, laceravit obsonium. [*Front. de oration.* (ed. *A. Maio*) *ep.* 1. Alter pudice pranderit, alter labellis gesticulatus erit. *F.*]

GESTĬCŬLUS, i, m. gestus, gesticulatio. *Tert. Apol.* 19. Cum digitorum supputariis gesticulis.

GESTĬO, is, ivi, et ii, n. 4. *γαυριάω*, laetitiam prae se ferre, et aliquo corporis motu, oculis, manibus indicare: a *gestu*. *Festus*: Gestit, qui subita felicitate exhilaratus, nimio corporis motu praeter consuetudinem exsultat. ℙ Proprie dicitur de brutis animalibus, ut *Donat.* ad *Ter. Eun.* 3, 5, 7. et *Serv.* ad *Virg. G.* 1, 386. docent. [*Obtinuit quidem v. *gestio* maxime in rebus jucundis usus; sed ad bruta animalia cur proprie referri debeat, causam non perspicio.] *Colum.* 8, 15. Ut cum apricitate diei gestiunt aves, nandi velocitate concertent. *Val. Fl.* 3, 634. tum gestit aper, cum sese Martia tigris abstulit. [**Cic. N. D.* 1, 27, 77. Cur non gestiret taurus equae contrectatione, equus vaccae?] ℙ Saepe transfertur ad homines. *Cic. Fin.* 2, 4. *f.* Quorum alter laetitia gestiat, alter dolore crucietur. *Id. Off.* 1, 29. Voluptate nimia gestire. *Id. Tusc.* 4, 6. Efferri ac gestire. Et *ib.* Cum inaniter et effuse animus exsultat, tum illa laetitia gestiens, vel nimia dici potest. *Id. N. D.* 2, 59. Deducere perterritos a timore, gestientes comprimere. *Liv.* 45, 19. Animus gestiens secundis rebus. *Id.* 6, 36. Gestientes otio. *Ter. l. c.* Quid gestiam, aut quid laetus sim, quo pergam, etc. Ap. *Petr. Sat.* 87. anni ad patiendum gestientes dicuntur *παίδων ἐν ἀκμῇ τραγιζόντων, καὶ ὀργώντων*. [**Tibull.* 2, 1, 71. (Amor) fixisse puellas Gestit, et audaces perdomuisse viros, i. e. gaudet, laetatur.] ℙ Translate. *Quint.* 10, 5. *med.* Historiae nonnunquam ubertas in aliqua exercendi stili parte ponenda, et dialogorum libertate gestiendum, *h. e.* efferri stilo oportet, et libere spatiari dialogis componendis. ℙ Significat etiam vehementer cupere, et gestibus cupiditatem ostendere. *Virg. l. c.* de cygnis: studio gestire lavandi. [**Lucr.* 4, 1051. Unde feritur, eo tendit gestitque coire.] *Cic. Att.* 4, 11. Gestio scire omnia. Et *ib.* 2, 7. Gestit animus aliquid agere in republica. *Ter. Phorm.* 2, 1, 30. Ipsum gestio dari mihi in conspectum. *Gell.* 16, 13. In jus colonia-

um mutare gestiverint. *Vell.* 2, 7. Quidquid tumultuando adipisci gestierunt, etc. *Cic. Marc.* 3. *xtr.* Parietes hujus curiae tibi gratias agere gestiunt. [**Suet. Cal.* 6. Ne quid gestientes vota redlere morarentur. *Plin. Pan.* 39, 2. Gestiebant a singulis rogari. Ita *Hor.* multis in locis h. v. usurpat. Adde *Ov. Met.* 4, 130. et 6, 664.] *Pl. Amph.* 1, 1, 167. Gestiunt pugni mihi, *h. e.* tundere gestiunt. *Id. Asin.* 2, 2, 49. Dudum scapulae gestibant mihi, *h. e.* pruriebant, quasi verbera exspectantes: *gestibant* antique dictum, ut *lenibant, audibant*, etc. V. PRURIO.

GESTĬO, onis, f. διοίκησις, actus gerendi, curatio, cum voce *negotii*. *Cic. Inv.* 1, 26. Et *ib.* 1, 12. Negotii gestio. ℙ Alio sensu *Ulp. Dig.* 11, 1, 14. §. 8. Ex hoc neque pro herede gestio, neque aditio praesumitur, *h. e.* neque praesumitur se gessisse pro herede. *Torrentin.* habet *geritio*.

GESTĬTO, as, a. 1. frequent. a *gesto*. *Pl. Cist.* 4, 2, 84. Haec crepundia mea herilis gestitavit filia. *Id. Curc.* 5, 2, 4. Pater istum anulum meus gestitavit. *Id. Poen.* 1, 2, 186. Quasi ostreatum tergum ulceribus gestito. *Solin.* 45. Ficus Aegyptia poma non ramis tantum gestitans, sed et caudice.

GESTO, as, avi, atum, a. 1. φέρω, frequentativum a *gero*, sed ejusdem fere significationis. [*Hinc ab initio poni ea exempla debebant, in quibus non oneris, sed possidendi praevaleat notio. Ad ea, quae Noster mixta cum ceteris passim laudavit, haec addantur: *Virg. A.* 1, 567. Gestamus non adeo obtusa pectora. *Hor. Od.* 1, 8, 10. Neque jam livida gestat armis Brachia, etc. *Id. Sat.* 1, 6, 83. Adde huc, quod mercem sine fucis gestat, etc. *Ov. Met.* 2, 366. Electra gestanda nuribus. — Prosae orationis scriptores, quos aurea aetas tulit, et raro omnino hac voce usi, ita prorsus abstinuisse videntur ab hac hujus v. significatione.] *Ter. Ad.* 4, 2, 24. Quem ego puerum tantillum in manibus gestavi meis. *Cic. Phil.* 11, 2. *f.* Cervicibus caput abscidit, idque fixum gestari jussit in pilo. *Cf. *Vell.* 2, 27, 3. Cujus abscissum caput ferri, gestarique circa Praeneste Sulla jussit: quem locum frustra tentasse videntur VV. DD.] *Hor. Sat.* 1, 3, 214. Lectica gestare aliquem. *Plin.* 2, 63, 3. *med.* Gestare digito gemmam. *Curt.* 3, 3. Hastati spicula auro praefixa gestabant. *Id.* 4, 2. Dorso, sicut jumenta, onera gestare. *Plin.* 8, 10, 10. Gestare in utero. *Suet. Tib.* 69. Coronam lauream capite gestare. [*Plura e *Suet.* dabit *B.Crus.* in *cl. Suet.* p. 386. *Liv.* 27, 48. Intolerantissima laboris corpora vix arma humeris gestabant.] ℙ Pro vectare. *Senec. Thyest.* 765. Pavidosque maces squalidus gestat senex. *Tac. H.* 2, 62. Ex urbe atque Italia irritamenta gulae gestabantur. *Senec. Q. N.* 5. *f.* Dedit ventos Deus, ut commoda cujusque regionis fierent communia; non ut legiones, equitemque gestarent. ℙ Translate. *Ter. Ad.* 4, 5, 75. Hiccine non gestandus in sinu est? *h. e.* ferendus in oculis, impense amandus. Et *Eun.* 3, 1, 12. Gestare aliquem in oculis, eod. sensu. [*Sensu proprio dicit *Vell.* 2, 75, 3.] *Ov. Met.* 7, 32. tum me de tigride natam, Tum ferrum et scopulos gestare in corde, fatebor. *Senec. Thyest.* 1007. sustines tantum nefas Gestare, tellus? ℙ Pro referre, deferre. *Pl. Pseud.* 1, 5, 14. Homines, qui gestant, quique auscultant crimina, si meo arbitratu liceat, omnes pendeant. *Senec. ep.* 123. Pessimum genus hominum videbatur, qui verba gestarent: sunt qui vitia gestant, *h. e.* qui deferrent dicta aliorum: sed sunt qui vitia secum habent, ut in alios transferant. ℙ Passiva significatione pro vehi equo, curru, navi, lectica, unde *gestatio*, et *gestator*. *Suet. Galb.* 8. Ne ad gestandum quidem aliter unquam iter ingressus, quam ut, etc. [*V. *Burm.* et *Oudendorp.* ad h. l. *Cort.* ad *Sall. Jug.* 62. contra quem tamen vide, quae monuit *BCrus.* in notis ad *Suet.* l. l.] *Id. Dom.* 11. Simul gestanti, conspecto delatore ejus, vis, inquit, etc. [*Haec dicendi ratio saepius ap. *Suet.* occurrit. V. *B. Crus. cl. Suet.* s. v. praetervehere.] ℙ Passiva voce eod. sensu *Mart.* 1, 13. Gestatus bijugis Regulus esset equis. *Id.* 12, 17. Gestatur tecum sella, pariterque lavatur. Et *Senec. ep.* 122. *med.* Nunc exerceamur, nunc gestemur, nunc prandeamus. ℙ [*Confunduntur in codd. *gestare* et *spectare*. *Burm.* ad *Vell.* 2, 27, 3.]

GESTOR, oris, m. qui gerit, delator. *Pl. Ps.* 1, 5, 14. Homines, qui gestant, quique auscultant crimina, Si meo arbitratu liceat, omnes pendeant, Gestores linguis, auditores auribus. ℙ Item qui gerit, seu administrat, ut negotiorum gestor, ap. *Scaev. Dig.* 49, 1, 24.

GESTŬOSUS, a, um, adj. ὑποκριτικὸς, qui multos gestus veluti mimus facit. *Gell.* 1, 5. Gestuosas Hortensii manus, et argutas. *Appul. Met.* 10. Puelli, puellaeque forma conspicui, veste nitidi, incessu gestuosi. Et *ib.* 11. Gestuosus gressus.

GESTŬRIO, is, n. valde gestio, appeto. *Ammian.* 16, 12. Gesturientes barritum ciere vel maximum. Plerique tamen recte leg. *gestu terrentes*.

GESTUS, a, um, part. a *gero*; πεπραγμένος. *Cic. Man.* 2. Lucullum, magnis rebus gestis, ab eo bello discedere. *Id. Quint.* 3. Dabo operam, ut res quemadmodum gesta et contracta sit, cognoscatis. *Suet. Caes.* 56. Quae per alios erant gesta, temere credidit; et quae per se, perperam edidit. *Sen. Ben.* 4, 27. *f.* Malus paterfamilias habebitur, qui negotiorum gestorum damnato patrimonii sui curam mandaverit, i. e. qui negotia alterius sibi demandata mala fide gessit, et administravit: qua de re *titulus* 5. *lib.* 3. *Dig.* inscribitur. ℙ *Res gestae* sunt facinora, et acta insigniora, πράγματα. *Cic. Off.* 1, 19. *extr.* Vix invenitur, qui laboribus susceptis, periculisque aditis, non quasi mercedem rerum gestarum desiderat gloriam. *Nep. Epam.* 1. *extr.* Res gestae a plurimis omnium anteponuntur virtutibus. *Id. Reg.* 2. Duo multo ceteros antecesserunt rerum gestarum gloria. ℙ Hae dicuntur etiam absolute *gesta, orum*. *Id. Dat.* 1. Obscuriora sunt ejus gesta pleraque. ℙ Sunt etiam *gesta*, acta forensia. *Imppp. Theodos., Arcad. et Honor. Cod.* 4, 3, 1. *med.* Sequatur traditio corporalis, et rem fuisse completam gesta testentur.

GESTUS, us, m. ὑπόκρισις, σχῆμα, motus, habitus, et moderatio corporis, et praecipue manuum in agendo, vel pedum in saltando, aut incedendo, qua indicatur, quid geratur, inquit *Festus*. [*Primo loco ea exempla poni debebant, in quibus *gestus* universe signif. modum gerendi, nostr. *Bewegung*. *Lucr.* 4, 320. Indugredi porro pariter simulacra pedemque Ponere, nobiscum credas, gestumque imitari; et *ib.* 366. *al. Cic. Off.* 1, 36. A forma removeatur omnis viro non dignus ornatus, et huic simile vitium in gestu motuque caveatur. *Lucr.* 4, 368. Motus hominum gestusque sequentem. Eodem modo hh. vv. conjunxit *Suet. Caes.* 55., ubi de Caesaris loquitur oratoria facultate. — De avium volatu ap. *Eund. Aug.* 7. Ab avium gestu, gustuve.] *Cic. Acad.* 4, 47. Hoc quidem Zeno gestu conficiebat: nam cum extensis digitis adversam manum ostenderat, visum, inquiebat, hujusmodi est; deinde cum paulum digitos constrinxerat, assensus hujusmodi. *Auct. ad Her.* 3, 15. In gestu convenit nec venustatem conspicuam, nec turpitudinem esse, ne aut histriones, aut operarii videamur esse. Et *paulo post:* Tardiore et consideratiore gestu uti. *Quint.* 11, 3. *med.* Gestum manu facere. *Val. Max.* 8, 7. *n.* 7. Roscius nullum unquam spectanti populo gestum, nisi quem domi meditatus fuerat, ponere ausus est. *Quint.* 1, 11. *extr.* Componere gestum ad similitudinem saltationis. *Cic. Quint.* 24. *f.* Ore durissimo esse, qui Roscio praesente gestum agere conaretur. *Id. Balb.* 6. Gestu gratificari alicui. *Ov. Trist.* 5, 10, 36. Gestu aliquid significare. *Cic. Or.* 3, 26. Nunquam agit hunc versum Roscius eo gestu, quo potest. Et *ib.* 1, 27. Qui semel in gestu peccavit, non continuo existimatur nescire gestum. *Plin. ep.* 8, 14. *f.* Manu gestuque aliquid demonstrare. [**Ov. Met.* 6, 579. Gestu rogat. *Id. ib.* 14, 219. Oravi gestu fugam.] *Id. ib.* 4, 559. Quo quaeque in gestu deprenditur, haesit in illo. (Adde *ib.* 5, 183.) *Quint.* 11, 3. *med.* Gestus modestissimus. *Coel.* ap. *eund. ib.* 1. *med.* jactantior. *Quint.* 6, 3. distortus. Et *ib.* inurbanus. Et *ib.* ridiculus. ℙ In plur. num. *Id. ib. med.* Pantomimi duo, qui alternis gestibus contendebant. ℙ [**Gestus* nominantur etiam, quas vulgo Lat. *figuras* appellant, Gr. σχήματα. *Cic. Or.* 25. His luminibus quae Graeci quasi aliquos gestus orationis σχήματα appellant. Simili ratione *Quint. Inst.* 9, 1, 21. figuras *orationis vultus*, et §. 13. *habitus quosdam* et *gestus* vocat. *Gell.* 11, 13. *gressus et gestus* orationis ita jungit, ut sententiam apte numeroseque verbis structam significet, cui antea cursum et rotunditatem volubilitatemque tribuerat. *Ernest. lex. technol. lat. rhet.* p. 189. ubi v.] ℙ Est etiam curatio, administratio. *Ulp. Dig.* 26, 10, 3. §. 9. An possit suspectus postulari ex eo gestu, quem administravit. *Id. ib.* 7, 22. An duret tutor, vel an gestus illi commissus sit.

GESUM. V. GAESUM.

GETA et GETES. V. in voce sequent.

GĔTAE, arum, m. plur. Γέται, populi Daciae (fere ubi nunc *Moldavia*) in confinio Scythiae Europaeae, in aversa Haemi parte, et supra Istrum fluvium. *Plin.* 4, 11, 18. et *ib.* 12, 25. et *Mela* 2, 2. ℙ Rectus casus singularis est *Geta*, et *Getes*, illud Latina, hoc Graeca positione. *Senec. Hippol.* 167. vagus campis Geta. *Ov. Pont.* 1, 8, 6. Dura pharetrato bella movente Geta. Et *ib.* 2, 1, 66. Abstuleritque ferox hoc caput ense Getes. ℙ Adjective. *Id. ib.* 4, 13, 17. Poeta Getes. *Senec. Herc. Oet.* 1041. Hebrum Geten defecisse putant. ℙ *Geta* fuit etiam cognomen filii minoris L. Septimii Severi Aug., qui cum fratre Caracalla aliquantisper imperavit, et ab eodem est interfectus. Item in gente Hosidia ap. *Eckhel. D. N. V. T.* 5. p. 228. C. Hosidius Geta. ℙ *Confunduntur saepe Getae cum Dacis. *Plin.* 4, 12. Getae, Daci Romanis dicti. V. Geographos. ℙ Dacorum nomen putat *Strab.* 7. p. 210. esse idem quod Davorum in comoediis, quia Daci Getis fuerint finitimi. Ut ergo servi *Getae* apud Comicos sint ex Getarum gente; ita nomen *Davi* ex vicina natione Dacorum. *B. A.*

*GETHONE, es, f. insula maris Aegaei, prope Samothraciam et Thracicam Chersonesum. *Plin.* 4, 12. ℙ Eadem fortasse est quae et Getone dicta. *B. A.*

GETHSĔMĂNĔĪDĂ Rura, hortus Gethsemani prope Hierosolymam, in quem Christus ante passionem oraturus intravit. *Juvenc. in Matth.* 4, 26, 476. Nominis Hebraei sunt Gethsemaneida rura.

[GETHUS, i, m. γῆθος, gaudium. Est nomen servile R. *Inscr.* ap. *Mur.* 922, 33. Photi L. Delicium Gethus. *F.*]

GETHYUM, ii, n. γήθυον, caepe condimentarium, paene sine capite, cervicis tantum longae, et ideo totum in fronde, saepiusque resecatur, ut porrum. Latini pallacanam vocant. *Plin.* 19, 6, 32. et *ib.* 7, 35. [**Porrezwiebel.*]

GĔTICĒ, adv. Getarum more. *Ov. Trist.* 5, 12, 58. Jam didici Getice, Sarmaticeque loqui.

GĔTĬCUS, a, um, adj. ad Getas pertinens. *Ov. Pont.* 4, 13, 19. Geticus sermo. Et *ib.* 2, 8, 69. Getica arma. *Id. Trist.* 5, 7, 13. Getica gens. *Stat. Silv.* 1, 2, 53. Geticus maritus Veneris, *h. e.* Mars, qui inter Getas perpetua bella gerere fingitur. *Id. Th.* 12, 478. Geticae volucres, *h. e.* hirundines, quia in hirundinem versa est Progne uxor Terei, regis Thraciae, quae, cum sit Getis finitima, poetice Getica dicitur. Sic Getica lyra, ap. *eund. Silv.* 3, 1, 17. est Orphei, qui Thracius fuit. Et Geticum plectrum, *ib. Silv.* 2, 2, 61. eod. sensu. ℙ Item ad Getam Aug. pertinens, qui a Caracalla fratre interfectus est. *Spart. Get.* 6. Atque ita Caracalla rationem facti sui, et necis Geticae reddiderit. *Id. mox* eundem Caracallam *Geticum maximum* eadem de causa appellat.

*GETŌNE, es, f. maris Aegaei insula, non procul a Troade. *Plin.* 5, 31. Cf. *Gethone*. *B. A.*

*GETTA, ae, f. Phoeniciae opp. *Plin.* 5, 19. *B. A.*

GETŪLUS. V. GAETULUS.

GEUM, i, n. herba est, radiculas habens tenues, nigras, bene olentes. Medetur pectoris doloribus, aut lateris, cruditatesque discutit, jucundo sapore. Ita *Plin.* 26, 7, 21. Ab herbariis dicitur caryophyllata vulgaris. [*Benediktenkraut, Märzwurz, Geum Urbanum. L.*]

*GEUSĪAE, arum, f. plur. i. q. genae. *Marc. Empir.* 11. Geusiarum orificia. *B. A.*

G I

GIBBĂ, ae, f. ὕβωσις, tumor dorsi, aut pectoris: ab ὑβὸς, incurvus. *Suet. Dom.* 23. Ferunt somniasse, gibbam sibi, pone cervicem, auream enatam. ℙ Translate. *Ammian.* 23, 4. Axes duo quernei curvantur mediocriter, ut prominere videantur in gibbas. ℙ Fuit cogn. R., ut M. Terentius Varro Gibba, ap. *Ascon. f. Milonianae.*

GIBBER, a, um, adj. ὑβὸς, κυφὸς, dorsum habens tumore incurvum. *Plin.* 34, 3, 60. Clesippus fullo, gibber praeterea, et alio foedus aspectu. (Est qui legit *gibbere praeterea*, ut sit *gibber, eris*, idem quod gibba.) *Varr. R. R.* 2, 9. *f.* Gallinae Africanae sunt grandes, variae, gibberae. [*Id. ib.* 5. de forma boum: Ut sint pilosis auribus, compressis malis, ne gibberi, sed spina leviter remissa. *F.*] *Plin.* 10, 26, 36. Gallinarum genus gibberum, variis sparsum plumis. ℙ *Gibberum* pro exstanti, eminenti. *Varr.* ap. *Non.* 6, 24. Item tragici prodeunt capite gibbero.

GIBBER, eris, m. idem quod gibba, seu curvitas spinae in quibusdam animalibus. *Plin.* 8, 45, 70. Bubus Syriacis non sunt palearia, sed gibber in dorso. *Appul. Flor. n.* 14. Cum interscapilium Crates retexisset, quod erat aucto gibbere.

GIBBĔROSUS, a, um, adj. idem quod gibber, gibbus. *Orbil.* ap. *Suet. Gramm.* 9. Gibberosos de sole in umbram transferre. *Paul. Dig.* 21, 1, 3. Gibberosi, vel curvi, vel pruriginosi. Ita *Torrent.* et *Gothofred.*, at *Haloand.* habet *gibbosi*. ℙ [*Fronto de eloq.* (ed. *A. Maio*) p. 231. sermones translate gibberosos retortos appellat. *F.*]

GIBBOSUS. V. in v. praec.

GIBBUS, a, um, adj. ὑβὸς, κυφὸς, incurvus, inflexus, convexus: a Graecis vocibus allatis. *Cels.* 8, 1. *init.* Calvaria ex interiore parte concava, extrinsecus gibba.

GIBBUS, i, m. idem quod gibba, tumor. *Juven.* 10, 309. Strumosum, atque utero pariter, gibboque tumentem. Et 6, 109. mediisque in naribus ingens Gibbus.

GĬGANTĒUS, a, um, adj. γιγάντειος, ad gigantem spectans. *Hor. Od.* 3, 1, 7. Giganteus triumphus. *Ov. Trist.* 2, 71. Cumque Gigantei memorantur proelia belli. *Prop.* 1, 20, 9. Gigantea litoris ora, *h. e.* ora litoris prope Cumas, et Puteolos, ubi Phlegraei campi, teste *Plin.* 3, 5, 9., quo loco Gigantes cum Diis pugnasse dicuntur. V. PHLEGRAEUS.

GĬGANTŌMĂCHĬĂ, ae, f. γιγαντομαχία, Gigantum pugna cum Diis. Graeca vox a Γίγας, Gigas,

et *μάχη*, pugna. Hoc nomine inscribitur carmen *Claudiani*, quod ad nos imperfectum pervenit.

*GIGARTA, (*Γήγαρτα, Notit. eccles. Phoen.*) oppidum Phoeniciae. *Plin.* 5, 20. *B. A.*

*GIGARTHO, us, fons in Samo insula. *Plin.* 5, 31. ed. *Hard.* In ed. *Elzev.* impressum *Gigarto.* *B. A.*

*GIGARTON, i, n. *Pallad. Nov.* 20. Uvae excrementa, quae Graeci gigarta vocant. *B. A.*

GĪGAS, antis, m. *Γίγας*, homo excelsissimae staturae: quasi *γηγενὴς*, terrigena, a *γίνομαι*, fio, et Dorico *γᾶ* pro *γῆ*, terra, quod Gigantes e terra nati sint. In fabulis enim est, Gigantes ex Titanum sanguine, et ex Terra genitos fuisse, excelsissima statura, draconum pedibus, in Deorum perniciem, ut scilicet superis bellum inferrent, Jovemque de coeli possessione dejicerent: eos Olympo monti Ossam, Ossae Pelium imposuisse, et cum Jove certavisse: a Jove fulminibus ei a Vulcano factis percussos esse, et interfectos: ex his Typhoeum omnium maximum fulmine dejectum sub Aetna Siciliae monte jacere, ejusque partem superiorem, inferiore exstincta, adhuc vivere, ignemque illum perpetuum ex ira et furore efflare. Fabulae originem dedit, quod diluvii tempore cum multi cacumina montium conscendissent, ab aliis bello petiti, eos facile de loco superiore dejecerunt: unde fictum est, Deos fuisse victores, Gigantes victos, qui serpentinis pedibus fuisse dicuntur, quia ad humilia terrae loca detrusi descendebant. ¶ Alii hoc bellum aliter narrant, Gigantes non ante bellum cum Diis suscepisse, quam Aegle uxor Panis pulcherrima mulier in eorum specu a matre abdita esset, Deos a Gigantibus in Aegyptum usque mutata specie esse fugatos, ab oraculis Jovi responsum esse, victorem fore, si clypeum imagine Aegles, caput forma Gorgonis Medusae tegeret, id cum fecisset, coram Pallade Gigantes victos, et ad inferam terrae sedem detrusos fuisse. Sed id de uno Typhoeo a poetis fictum videtur, Typhoeum ex imis terrae sedibus emissum, secundo fortasse bello, Diis metum fecisse, adeo ut in Aegyptum usque fugerent, Gigantem eo quoque venisse, cum Dii in convivio epularentur: Deos sese mentitis figuris celavisse, Jovem forma arietis (al. *aquilae*), Apollinem corvi, Bacchum capri, Dianam felis, Junonem vaccae albae, Venerem piscis (al. *anguillae*), Mercurium ibidis, Cybelem merulae, Panem se in fluvium projecisse, suique inferiorem partem in piscem, superiorem in caprum vertisse. *Ovid. Fast.* 1. et 5. *Met.*, *Serv.* ad *A.* 3, 578. et *Hyg. praef. fab.* ubi vigintiquatuor Gigantum nomina recenset. *Cic. Sen.* 2. Numquid est aliud Gigantum more bellare cum Diis, nisi naturae repugnare? *Macr. Sat.* 1, 20. Gigantes quid aliud fuisse credendum est, quam hominum quandam impiam gentem Deos negantem, et ideo existimatam, Deos pellere de coelesti sede voluisse? V. *totum illud caput.* ¶ Differunt a Titanibus, quia Gigantes Terra produxit, postquam Juppiter Titanas in Tartarum depulerat: et Titanas genuit contra Saturnum, Gigantes contra Jovem, ut *Serv.* ad *A.* 6, 580. docet. Saepe tamen confunduntur: nam ita *Ov. Fast.* 5, 37. de Gigantibus: Mille manus illis dedit, et pro cruribus angues. Et *Met.* 1, 183. centum quisque parabat Injicere anguipedum captivo brachia coelo. Ex his patet, *Ovidium* Gigantibus tribuisse mille manus, seu centum brachia, cum id Titanibus potius convenire constet. ¶ *Viscont. Mus. Pio-Clem.* T. 4. p. 78. ed. Mediol.: putat, Giganteae fabulae originem dedisse montes ignivomos, quos Itali *vulcani* appellant; etenim Gigantum cum Diis pugna fuisse fingitur aut prope Bathon, locum in Arcadia ad urbem Trapezuntem situm, aut prope Pallenen in Thracia, ut narrat *Pausanias* 8, 29., aut denique in campis Phlegraeis in Campania, ut vulgo traditur. V. PHLEGRAEUS; quibus nempe locis omnibus ignes et saxa e montibus in coelum ejici solent. ¶ In accusativis saepe habet *giganta, gigantas*, Graeca positione apud poetas. *Mart.*, *Ov.*, *Lucan.*, *Senec. Trag.* etc.

*GIGEMOROS, i, Thraciae mons. *Plin.* 4, 11. *B. A.*

GIGERĬĂ, orum, n. plur. *Nonio* 2, 390. sunt intestina gallinarum cum isiciis cocta. *Festus* interpretatur decerpta ex multis obsoniis. Affertur a *Nonio* locus *Lucilii*, ubi alii leg. *gigeriae*, ut sit femininum. *Petr. fr. Trag. Burm.* 66. Gigeria optime facta *Apic.* 4, 2. *med.* Gigeria pullorum coques.

GIGNO, is, genui, genitum, a. *γεννάω*, genero, procreo: a *geno*, a quo etiam praeterita et supina mutuatur. *Cic. N. D.* 3, 16. *extr.* Hercules ex Alcumena, quem Juppiter genuit. [**Sequitur de Ov. Met.* 13, 395. 1, 748. 14, 617.] Et *ib.* 2, 51. *extr.* Pisces ova cum genuerunt, relinquunt. Et *ib.* 1, 2. Quae terra gignit, maturata pubescunt. *Id. Fin.* 1, 7. Ad majora quaedam natura nos genuit et conformavit. *Id. Univ.* 8. Deus animum ex sua mente et divinitate genuit. [**Id. Phil.* 14, 12. Ut idem deus urbem hanc gentibus, vos huic urbi genuisse videatur. *Id. Verr.* 2, 5, 70. Quum (Cato) ipse sui generis initium ac nominis ab se gigni et propagari vellet.] *Curt.* 8, 4. *extr.* E captiva geniturus, qui victoribus imperaret. *Id.* 3, 4. *f.* Corycium nemus ubi crocum gignitur. *Id.* 8, 10. Multa hedera vitisque toto gignitur monte. *Plin.* 33, 4, 21. Plurimum aurum Asturia gignit. *Id.* 37, 5, 20. Beryllos India gignit. [**Lucr*, 6, 5. (Athenae) Quum genuere virum, tali cum corde repertum.] ¶ *Gignentia* dicuntur, quae oriuntur ex terra, et ex se alia gignunt, ut herbae, arbores, *τὰ φυτὰ, τὰ φυόμενα.* *Sall. Jug.* 81. Loca nuda gignentium. Et 98. Ilex coaluerat inter saxa, paululum modo prona, dein flexa, atque aucta in altitudinem, quo cuncta gignentium natura fert. [**Appul. Dogm. Plat.* 1, 573. p. 193. *Oud.* Animam vero omnium gignentium esse seniorem; *ib.* 579. p. 199. *Lactant. Ira Dei*, 13. Suopte ingenio alimenta mortalibus gignere.] ¶ Aliquando *gignere* est parere, et *gigni* nasci. *Cels.* 2, 1. *med.* Gravidae, quibus tum adest partus, abortu periclitantur: hae vero, quae gignunt, imbecillos edunt. *Plin.* 10, 64, 84. Quaecumque animal generant, in capita gignunt, circumacto sub enixum fetu. [**Virg. A.* 1, 618. Aeneas, quem Dardanio Anchisae Alma Venus Phrygii genuit Simoentis ad undam.] *Id.* 7, 8, 86. Ritu naturae capite hominem gigni mos est, pedibus efferri. Adde *Tac. A.* 13, 45. ¶ Translate. *Cic. Coel.* 17. *med.* Multa nobis blandimenta natura ipsa genuit. *Auct. ad Her.* 4, 3. Artem tuam scribis: gignis nobis novas praeceptiones. Et 4. Parere, gignere, proferre aliquid. *Cic. Or.* 3. Plato ideas gigni negat. *Id. Tusc.* 4, 9. *extr.* Aegritudines, metus, et reliquae perturbationes ex intemperantia gignuntur. *Hor. Ep.* 1, 19, 48. Ludus enim genuit trepidum certamen, et iram. *Gell.* 13, 8. De gignenda et comparanda sapientia. *Plin.* 20, 6, 23. Allium sitim gignit. Et 21, 13, 45. Mel gignit insaniam. Et *ib.* 19, 77. Baccharis odor somnum gignit. ¶ [*Est etiam in rebus oratoriis usitatum. *Cic.* 3, 30. Permotionem gignere: de oratore, qui auditores movet. ¶ Confunduntur *gignere* et *fingere.* V. in FINGO, *f.*]

[GIGURRI, orum, m. plur. Asturiae populi. *Plin.* 3, 3, 4. Junguntur his Asturum XXII. populi, divisi in Augustanos, et Transmontanos, Asturica urbe magnifica: in his sunt Gigurri, Paesici, etc. *Inscr.* ap. *Grut.* 1109, 10. L. Pompejo L. F. Pomp. Reburro Fabro Gigurro Calubrigensi. *F.*]

*GILDA, ae, f. opp. Mauretaniae Tingitamae. *Mela* 3, 10. *extr.* *Ant. Intin.* *B. A.*

[GILLO, onis, m. *ψυκτὴρ*, *βαύκαλις*, vas fictile, quo utebantur veteres ad aquam, vel vinum refrigerandum: videtur esse a *gelu*, media consonante geminata. *Vet. Poet.* in *Anthol. Lat.* T. 2. p. 369. *Burm.* Quem recreat fessum gillo, tabella, melo. Et *ib.* p. 406. Gillo vomit gelidum vastis singultibus amnem. *Cassian. Instit.* 4, 16. Si quis gillonem fictilem, quem baucalem nuncupant, casu aliquo fregerit. *Gloss. Phil.* *βαυκάλιον*, gillo. ¶ Fuit etiam cogn. R. *Liv.* 30, 22. Q. Fluvius Gillo. Adde *Juven.* 1, 40. *F.*]

*GILVA, ae, f. opp. Mauretaniae Caesariensis. *Ant. Itin.* *B. A.*

GILVUS, a, um, adj. color melinus subalbidus, ut ait *Is. Or.* 12, 1., *h. e.* medius inter album et rufum, et cineri similis, *σποδιαῖος*. *Varr.* ap. *Non.* 2, 87. Equi colore dispares item nati, hic badius, iste gilvus, ille murinus. *Virg. G.* 3, 81. de equis: honesti Spadices, glaucique: color deterrimus albis, Et gilvo. Legitur et *gilbus* ob cognationem litterarum *b* et *v*, ut diximus initio litterae B. *Pall.* 4, 13.

*GINDARĒNI, orum, incolae Gindari. Fuit autem Gindaros, *Γίνδαρος*, Syriae urbs, in Cyrrhestica. *Plin.* 5, 23. *B. A.*

GINDES. V. GYNDES.

GINGĪDĬON, ii, n. *γιγγίδιον*, herba est staphylino similis, tenuior tantum et amarior, ejusdemque effectus. Estur cocta, et cruda stomachi magna utilitate. *Plin.* 20, 5, 16. [*Secundum *Sprengel. die französische Mohrrübe. Daucus Gingidium. L.*]

*GINGILISMUS vel Ginglismus, i, *γιγγλισμὸς* vel *γιγγιλισμὸς*, risus petulans. *Petron.* 73. ubi pro *gingilismo* legitur in edd. quibusdam *gingilipho.* *B. A.*

GINGĪVĂ, ae, f. *οὖλον*, caro malarum, cui dentes inhaerent: a *gigno*, idest a gignendis dentibus, ut *Lact. Opif. Dei* 10. *med.* putat. *Juven.* 10, 200. Frangendus misero gingiva panis inermi, *h. e.* nuda et sine dentibus. *Catull.* 39, 19. russam defricare gingivam. Et 97, 5. dentes sequipedales, Gingivas vero ploxemi habet veteris. *Cels.* 7, 12. Gingivae marcescentes. *Plin.* 29, 2, 9. Gingivas confricare. *Id.* 30, 3, 8. scarificare

GINGĪVŬLĂ, ae, f. dimin. parva gingiva. *Appul. Apol.* in *carm. de dentifricio.* Misi, ut petisti mundicinas dentium, Tenuem, candificum, nobilem pulvisculum, Complanatorem tumidulae gingivulae, Converritorem pridianae reliquiae.

GINGRĪNĂ. V. GINGRIO.

GINGRĪNĀTOR, oris, m. *Festus.* Gingrinator, tibicen. Alii leg. *gingritor.*

GINGRĪNUS, a, um, adj. stridulus, qui vocem anserum imitatur. *Solin.* 5. Gingrinae tibiae, qua breviores licet, subtilioribus tamen modis insonan V. *Festi* locum in voce sequent. ¶ *Bochart.* i *Geogr. sacr.* 2, 7. probat, vocem esse origini Phoeniciae.

GINGRĪO, is, n. *γιγγρίζω*. *Festus.* Gingrire an serum vocis proprium est: unde genus quoddam ti biarum exiguarum gingrinae. *Gloss. Phil.* Gin griunt, *χῆνες ἐκβόωσιν.*

GINGRĪTOR. V. GINGRINATOR.

GINGRĪTUS, us, m. cantus anserum. *Arnol* 6, 205. Prohibendis formidinem furibus in anse rum ponere atque collocare gingritibus.

[GINGRUM, i, n. vox anserum. *Gloss. Philox* Gingrum, *φωνὴ χηνός.* *F.*]

GINNUS, i, m. *γίννος*, animal ex equo, et asin generatum, idem quod hinnus: est corpore pusillus et eandem habet rationem ad equum, vel mulum quam habet nanus ad hominem, hinc *nanus* voca tur a *Gell.* 19, 13. *Mart.* 6, 77. Non aliter mon stratur Atlas cum compare ginno. ¶ Aliis est e mulo, et equa natum. *Plin.* 8, 44, 69. In plurium Graecorum est monumentis, cum equa muli coit natum, quem vocaverint ginnum, idest, parvum mulum. Ita legit *Hard.* Alii *hinnum.*

*GISSA, ae, insula maris Hadriatici, prope Illy riam. *Plin.* 3, 21. *B. A.*

GIRGILLUS, i, m. trochlea. *Is. Or.* 20, 15 Girgillus, quod in gyrum vertatur: est enim lignum in transversa pertica mobile, ex quo funis cum si tula, vel utre in puteum demittitur haurienda aquae causa. *Id.* in *Gloss.* Girgillus, rota hauri toria. Et Haustrum, rota, hauritorium, qui e girgillus. ¶ Est etiam, qui *turbo* Latine, Graec *ῥόμβος*, Italice *arcolajo* dicitur, quo nempe mulie res fila revolvunt. *Gloss. Phil.* Girgillus, *ῥόμβος* V. RHOMBUS. *F.*]

*GITANAE, arum, f. opp. Epiri. *Liv.* 42, 38 *B. A.*

GITH, et Git, n. indeclin. semen est cujusdam herbae, [**Römischer Schwarzkümmel, Nigella sativa, L.*] alio nomine melanthion, et melanspermon nempe a nigro colore: quoque nigrius est, hoc est melius. Varios ejus usus in medicina recenset *Plin.* 20, 17, 71. Meminit etiam *Cels.* 2, 33., *Colum.* 6, 34., *Scrib. Compos.* 131. et *Pall.* 9, 13. Habet autem multum acrimoniae et caloris, piperis modo *Auson. Idyll.* 12, 8. de cibis. Est inter fruges morsu piper aequiparans gith. ¶ Habet etiam usum condiendo pani; ideoque pistrinis nasci, ait *Plin.* 19, 8, 52. ¶ In illo *Pl. Rud.* 5, 2, 39. Os calet tibi: num git frigidefactas? Proverbialis locutio inest de iis, qui trepide loquuntur, et parce timideque promittunt, ore contracto et lingua, non secus ac si calentem offam in ore refrigerarent, ne amburerentur palato et gutture. Al. leg. Nunc id frigidefactas. ¶ *Charis.* 1, 106. docet, vulgo dici hoc *gicti*, vel *githi*, confirmatque auctoritate *Plin.* 6. *dubii sermon.*

*GITI vel Gitti, Africae opp., in regione Syrtica. *Anton. Itin.* *B. A.*

[GIUFITĀNUS, a, um, adj. ad Giuf pertinens. Bina fuerunt hujus nominis municipia in Africa proconsulari, unum cis, alterum trans Bagradam fluvium. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 457, 5. Municipium Giuf*itanum.* Alia *ib.* 463, 4. Municipes municipii Aurelii Alexandriani Aug. Giufitani. *F.*]

G L

GLĂBELLUS, a, um, dimin. glabri. *Appul. Met.* 5. Glabellum feminal rosea palmula obumbrans. *Id. ib.* 5. Cupidinis corpus glabellum. *Id. Flor. n.* 3. Apollo intonsus, et genis gratus, et corpore glabellus. *Capell.* 2, 34. Quarum una deosculata Philologiae frontem illic, ubi pubem ciliorum discriminat glabella medietas, *h. e.* ubi est intercilium sine pilis.

GLĂBER, bra, brum, adj. *φαλακρὸς, λεῖος*, depilis, calvescens, laevis. Volunt esse a *glubo*, vel per syncopen a *γλαφυρὸς*, politus. *Varr. R. R.* 1, 2. *f.* Si quem glabrum facere velis. Et *ib.* 2, 2. Oves ventre glabro. *Colum.* 6, 14. *extr.* Glabra colla boum. *Mart.* 12, 38. Ore tener, latus pectore, crure glaber. *Turranius* ap. *Plin.* 18, 7, 15. Hordeum glabrum. *Plaut. fragm.* ap. *Fest.* in *Rienes.* Glaber erat tanquam rien. *Id. Aul.* 2, 9, 6. tu istum gallum, si sapis, Glabriorem reddes mihi, quam volsus ludius est: *proverb.* nam ludii tum propter aetatem (si pueri erant), tum ex cura, quo gratiores essent, se deglabrare solebant. *Appul. Met.* 5. Patre meo seniorem maritum sortita sum, dein cucurbita glabriorem. Et *Turpil.* ap. *Non.* 14, 34. glabrum tapete. ¶ [Est etiam *glaber* puer imberbis, et impubes, vel, si puber, novacula aut resina deglabratus. *Inscr.* ap. *Grut.* 578, 8. Diopanthus (lege *Diophantus*) Ti. Caesaris ornator glabr*orum*, h. e. qui puerorum delicatorum corpora curabat, quorum amore turpissimo flagrasse Tiberium narrant *Suet. Tib.* 43, et *Tac. A.* 6, 1. *Inscr. fr.* ap. *Gor. Inscr. Etrur. T.* 1. p. 406. *n.* 216. ... liarus Antoniae Drusi glaber ab cyatho. *Phaedr.* 4, 4. Lavationem argenteam,

eunuchos, glabros, etc. *eunuchi* enim castrati erant, *glabri* teneri pueri. *Senec. Brevit. vit.* 12. Quanta celeritate, signo dato, glabri ad ministeria concurrunt. *Id. ep.* 47. Alius vini minister, glaber, destrictis pilis, aut penitus evulsis tota nocte pervigilat. *Catull.* 61, 141. Diceris male te a tuis Unguentate glabris marite Abstinere. ℙ *Glaber* est etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 876, 3. Cluvius Glaber. *Flor.* 3, 20. Clodius Glaber. *F.*]

GLABRĀRĬA, ae, f. quae glabros pueros amat, ut *carnarius*, et *pinguiarius* dicitur, qui puellas carnosas et pingues consectatur, *Mart.* 4, 28. Donasti tenero, Chloe, Luperco Hispanas, Tyriasque, coccinasque (*scil.* vestes): Et quidquid petit usque et usque, donas. Vae glabraria, vae tibi misella: Nudâm te statuet tuus Lupercus. Nimirum jocus est in vocibus *glabraria*, *nudam*, et *Lupercus*: ait enim: cum tu tenerum seu glabrum ames Lupercum, non ille nudus, ut solent esse Luperci, sed tu nuda destitueris, nempe bonis ab illo spoliaberis.

GLABRENS, entis, part. ab inusit. *glabreo*, qui glaber est. Translate. *Colum.* 2, 9. Loca glabrentia, *h. e.* satis stirpibusque nuda: [alii rectius leg. *calentibus*. *F.*]

GLABRESCO, is, n. 3. ψιλόομαι, glaber, hoc est, sine pilis, aut capillis, aut plumis fio. Translate glabrescere dicitur area, cum herbis attritis, vel evulsis complanatur. *Colum.* 2, 20. Atque ita glabrescit, et fit idonea trituris area.

GLABRĒTĂ, orum, n. plur. φαλάκραι, loca sațis stirpibusque nuda, in quibus scilicet propter noxium aliquem humorem nihil gignitur. *Colum.* 2, 9. Ea glabreta signis adhibitis notari convenit.

GLABRĬO, onis, m. qui depilis est, seu glaber. Est cogn. R. in gente Acilia, ut MV. Acilius Glabrio ap. *Liv.* 33, 24., et in *Fast. Capitol.* apud *Grut.* 293.

GLABRĬTAS, atis, f. laevitas cutis, vel alterius rei. *Arnob.* 3, 108. Calvitiis et glabritatibus rasi.

GLABRO, as, a. 1. ψιλόω, pilos aufero. *Colum.* 12, 53. Et vel aqua candente, vel ex tenuibus lignis flammula facta (*sues occisi*) glabrantur.

GLĂCĬĀLIS, e, adj. κρυμώδης, qui in glaciem astringi solet. *Juven.* 2, 1. Ultra Sauromatas fugere hinc libet, et glacialem Oceanum. *Virg. A.* 3, 285. Et glacialis hiems aquilonibus asperat undas. *Ov. Met.* 9, 582. Et pavet obsessum glaciali frigore pectus, *h. e.* gelido timore. *Val. Fl.* 4, 722. Boreae cedens glacialibus auris Pontus. Al. leg. *glaciantibus*. *Colum.* 3, 1. Regio glacialis, aut praefervida. [*Lucan.* 1, 18. Adstringit Scythico glacialem frigore pontum: ubi v. *Cort.*, et *Mart. Lag.*]

GLĂCĬĀTUS, a, um, part. a *glacio*. *Plin.* 14, 21, 27. Glaciatae moles prodigii modo. *Id.* 2, 39, 39. Humor glaciatus in grandines. ℙ *Caseus glaciatus* est coagulatus et concretus. *Colum.* 7, 8. Nec dubium, quin fici ramulis glaciatus caseus jucundissime sapiat.

GLĂCĬES, ei, f. κρύσταλλος, aqua gelu concreta: quasi *gelacies*. *Liv.* 21, 36. Lubrica glacies non recipiens vestigium. *Virg. Ecl.* 10, 49. Ah tibi ne teneras glacies secet aspera plantas! *Hor. Od.* 2, 9, 5. glacies iners. *Ov. Pont.* 4, 7, 7. glacie concrescere Pontum. ℙ In plurali numero. *Virg. G.* 4, 517. Hyperboreas glacies lustrare. *Sidon. ep.* 4, 6. *f.* glacierum crustas. ℙ Translate. *Lucr.* 1, 493. Tum glacies aeris flamma devicta liquescit, *h. e.* durities, rigor.

GLĂCĬO, as, a. 1. πηγνύω, in glaciem converto. *Hor. Od.* 3, 10, 7. et positas ut glaciet nives Puro numine Juppiter. *Plin.* 8, 38, 57. Humor glaciatur in gemmas. ℙ Translate. *Stat. Th.* 10, 621. Stupet anxius, alto Corda metu glaciante, pater. ℙ Neutra etiam significatione usurpatur. *Plin.* 29, 3, 13. Fit etiam unguentum hieme, quoniam aestate non glaciat, nisi accepta cera.

GLĂDĬĀRĬUS, a, um, adj. ad gladium pertinens. *Inscr.* ap. *Mur.* 955, 3. Negotiator gladiarius, *scil.* qui gladiis divendendis mercaturam exercebat. ℙ *Gladiarius*, *ii*, m. σπαθοποιός, gladiorum artifex. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 628. *n.* 242. M. Caedicius Ↄ. L. Felix gladiarius.

GLĂDĬĀTOR, oris, m. μαχαιροποιός, qui gladios facit, idem ac gladiarius. [*Etym. ducunt ab obsol. *gladior*, unde *digladior*.] *Aurel. Arcad. Dig.* 50, 6, 6. Carpentarii, scandularii, gladiatores, aquilices, tubarii, etc. ℙ Item saepius μονομάχος, qui gladio pugnat. Gladiatores Romae fuere homines, qui ludi causa gladio depugnabant, populo spectante. Eorum primus usus fuit in funeribus nobiliorum civium, quod eorum sanguine placari manes credebant: primique eos exhibuerunt M. et D. Bruti, funebri memoria patris cineres honorando, App. Claudio, M. Fulvio Coss., ut *Val. Max.* 2, 4. *n.* 7. tradit. Deinde ad arenam transiere, et coepere dari ludis publicis, ab omnibus fere magistratibus, et praecipue ab imperatoribus, populo gratificandi causa, qui hujusmodi sanguinis effusione plurimum delectabatur. Dabantur initio magistratus, in victoria, et triumpho, in dedicatione publicorum operum, in ludis quinquennalibus, decennalibus, etc. in die natali principium, Saturnalibus, et hujusmodi. Privatim quoque in conviviis exhibitos fuisse, legimus ap. *Liv.* 9, 40. et *Sil.* 11, 51., ubi de Campanis uterque loquitur. Erant duplicis generis, vel coacti, ut damnati ob delicta, (atque hi fere servi) aut captivi lanistis venditi; vel voluntarii, ut liberi, qui pretio, aut gloriae cupiditate se addicebant: qui si strenue se saepius gessissent, rude denique donabantur. Paulatimque eo ventum est, ut aliquando illustriores etiam cives, vel desperatione, vel ut principibus gratum facerent, operam suam arenae locarent. Imo etiam feminas interdum prodiisse gladio certantes, *Suet. Dom.* 4. et *Stat. Silv.* 1, 6, 53. testantur. Erant eorum familiae integrae, quae vel domi a privatis alebantur, vel (quod frequentius) a lanistis, qui eos assidue in pugnandi arte exercebant, alebantque largius, quo valentiores, animosioresque essent in pugna. Inducebantur plerumque per paria: interdum et majore numero catervatim pugnantes. Eorum arma initio pugnae erant hastae purae, rudes, et gladii hebetes, quibus proludebant: mox signo dato, versis armis, *h. e.* mutatis, priora abjiciendo, et vera acutaque sumendo, modo scuto protecti, galea, et lorica, modo solis gladiis instructi: alii praeter gladium massa plumbea, ut secutores; alii rete, et tridenti pro gladio, ut retiarii; cruentum certamen instituebant: in quo vel vulneribus tenus pugnabant, quod Itali dicunt *al primo sangue*, vel sine missione, ut *Liv.* 41, 20. loquitur, *h. e.* usque ad necem alterutrius. Plura habes ap. *Lips.* in *Saturnalibus*. V. etiam *Mirmillones*, *Retiarius*, *Secutor*, etc. De eorum fortitudine in pugna v. *Cic. Tusc.* 2, 17. ℙ [*In bello etiam haud infrequens Romanis gladiatorum erat usus. Ita *Aug.* paene interceptus est a manu gladiatorum, quae oppido eruperat. *Suet. Aug.* 14. *Id. Vitell.* 15. Fratrem cum classe ac tironibus et gladiatorum manu opposuit.] ℙ Gladiatores, vilissimum genus hominum, nunquam in collegium coisse, existimavit *Muratorius* ad *Inscr.* 511, 3.; at Romae fuisse gladiatorum collegium constat, ex quo duo sane insignia marmora detecta sunt, quae pertinent ad an. a Chr. n. CLXXVII., et quorum inscriptiones affert *Marin. Iscriz. Alb.* p. 12. Imp. Caes. L. Aurelio Commodo, M. Plautio Quintillo Cos. Initiales collegii Silvani Aureliani, etc. Sequuntur deinde nomina duorum curatorum collegii, mox gladiatorum in quatuor decurias divisorum: subjiciuntur in altero marmore faustae acclamationes Commodo Aug. ℙ Gladiatores omnes decreto sustulit Constantinus M. an. a Chr. n. CCCXXV., ut constat ex *Cod. Theod.* 15, 12, 1.; et, cum iterum irrepsissent, Honorius an. CCCCIV., ut narrat *Theodoret. Hist. Eccl.* 5, 26. Sed gladiatoribus sublatis, diu adhuc saeviit pugna ferarum cum bestiariis; ejus enim descriptio legitur ap. *Cassiod. Variar.* 5, 42., an. scilicet DXXIII., ex quo nulla ejusdem mentio est apud veteres auctores. ℙ Quod vile atque infame eorum munus est atque artificium, *gladiator* convicium est cruenti hominis, ac sicarii. *Cic. Phil.* 7, 6. *de L. Antonio.* Gracchorum potentiam majorem fuisse arbitramini, quam hujus gladiatoris futura sit? quem gladiatorem non ita appellavi, ut interdum etiam M. Antonius gladiator appellari solet, sed ut appellant ii, qui plane et Latine loquuntur. Mirmillo in Asia depugnavit, etc. *Id. Cat.* 2, 4. Veneficus, gladiator, latro, siccarius, parricida. ℙ Ablativus *Gladiatoribus*, significat tempore, quo gladiatores exhibentur, ut *ludis*, *Saturnalibus*, etc. *Cic. Att.* 2, 1. *med.* Quaerit ex me, num consuessem Siculis locum Gladiatoribus dare. Et 19. Gladiatoribus qua dominus, qua advocati sibilis conscissi. Adde *Lucil.* ap. *Non.* 2, 738. [*In universum dicuntur *gladiatores* ipsum spectaculum gladiatorium. *Suet. Aug.* 45. Gladiatores sine missione edi prohibuit. *Id. Dom.* 4. Venationes gladiatoresque (edidit). *Tit.* 7. Ibidem et gladiatores (dedit). *Ter. Hec. prol. alt.* 32. Datum iri gladiatores. *Tac. A.* 1, 76. Edendis gladiatoribus praesedit.]

GLĂDĬĀTŌRĬE, adv. gladiatorum more. *Lamprid. Commod.* 15. Quae gladiatorie, quae lenonice faceret.

*GLADIATORITĬUS, a, um, adj. ut *herba gladiatoritia* ap. *Marc. Empir.* 16. *i. e.* gladiolus. *B. A.*

GLĂDĬĀTŌRĬUS, a, um, adj. μονομαχικός, ad gladiatorem pertinens. *Cic. Cat.* 2, 5. Gladiatorius ludus. *Id. Or.* 2, 78. Gladiatorium certamen. *Id. Tusc.* 4, 22. Gladiatoria iracundia. *Id. Sext.* 58. Gladiatorius consessus, *h. e.* populi multitudo sedens ad spectaculum gladiatorum. *Id. Mur.* 35. Locum suum gladiatorium cuipiam concedere, *h. e.* ex quo spectantur ludi gladiatorii. *Suet. Caes.* 10. Gladiatorium munus, *h. e.* spectaculum. *Sall. Cat.* 31. Gladiatoriae familiae, *h. e.* gladiatorum grex, qui ad ludos alitur. *Ter. Ph.* 5, 7, 71. Hi gladiatorio animo ad me affectant viam, *h. e.* parato ad periculum, inquit *Donat.*, ita perdito ac temerario, ut non sibi caveant, dummodo vulnerent. *Cic. Phil.* 2, 25. Gladiatoria totius corporis firmitas. *Appul. Met.* 2. Gladiatoria Venus, *h. e.* clinopale. ℙ *Gladiatorium*, *ii*, n. pretium quod gladiatori conducendo datur. *Liv.* 44, 13. *extr.* Vir gladiatorio accepto decem talentis ab rege rex, ut in eam fortunam recideret. ℙ [*Notandum, saepissime in libris confundi *gladiatorum* et *gladiatorium*, nullo ad rem discrimine. V. *Burm.* ad *Suet. Caes.* 31. *Tit.* 7. et 37. *Oudend.* ad *Suet. Claud.* 24. Laudat haec *BCrus.* in *cl. Suet.* p. 387.]

GLĂDĬĀTŪRĂ, ae, f. μονομαχία, ars, vel congressus gladiatorum. *Tac. A.* 3, 43. Adduntur e servitiis gladiaturae destinati. [*Vet. Schol.* ad *Juven.* 6, 105. Qui, ut requiem gladiaturae haberet, bellonarium se fecerat. *F.*]

GLĂDĬŎLUM, i, n. gladiolus. Usurpatum fuit a *Messala*, teste *Quint.* 1, 6., sed neminem imitatorem habuit: tametsi veteres etiam *gladium* dixere neutro genere. V. GLADIUS.

GLĂDĬŎLUS, i, m. ξιφίδιον, parvus gladius. *Gell.* 10, 25. Lingulam veteres dixere gladiolum oblongum, in speciem linguae factum. *Appul. Met.* 2, 3. Gladiolo solito cinctus. ℙ Hoc etiam nomine duae herbae a Romanis appellantur, quarum altera Graecis est ξυρὶς, et ἶρις ἀγρία, eadem ac iris, altera ξίφιον, vel κύπειρος, seu κύπερος, φασγάνιον, μαχαίριον, quae folium habet gladii figuram referens, iridi persimilis, nisi quod folio minore est et angustiore, et gladii modo mucronato, nervosumque in caulem exeunte, in quo purpurei flores in ordinem digesti. [*Schwertel.] *Plin.* 21, 11, 38., et *ib.* 17; 67. et 25, 11, 89. et *Pall.* 1, 37. ℙ *Gladiolus* inscripta fuit una ex comoediis *Livii Andronici*, ex qua fragmentum affert *Festus* in *Pedibus*.

GLĂDĬUS, ii, m. ξίφος, μάχαιρα, ferrum acie et mucrone instructum ad caedendum et vulnerandum: a *clade*, ut *Varr. L. L.* 4, 24. placet, quod sit ad hostium cladem. *Voss.* in *Etymol.* derivat a κλάδος, ramus, quia ramis primum pro gladiis usi sunt agricolae. Qui putant ab ense differre in eo, quod *ensis* fere de militari dicatur, *gladius* de urbano et domestico, nihil dicunt. *Caes. B. C.* 3, 93. Pila miserunt, celeriterque gladios strinxerunt. *Ov. Fast.* 2, 693. Nudare gladios. *Cic. Off.* 3, 41. Gladium distringere. *Id. Att.* 4, 3. educere. *Id. Phil.* 2, 9. Gladio stricto quempiam insequi. *Phaedr.* 3, 10. Gladio pectus transigere. *Caes. B. G.* 1, 52. Cominus gladiis pugnare. *Hirt. B. G.* 8, 23. Gladio caput percutere. *Caes. B. C.* 2, 35. Gladio humerum appetere. *Val. Fl.* 1, 438. Gladio ire per hostes. *Cic. Inv.* 2, 4. Gladium in vaginam recondere. *Petr. Sat.* 82. Gladio latus cingi. *Plin.* 35, 10, 36. *n.* 20. Tabulam eam Protogenes sub gladio pinxit, *h. e.* inter arma et gladios militum. *Ov. Pont.* 1, 6, 41. gladio finire dolorem. [*Lucan.* 6, 278. Incumbet gladiis. *Curt.* 6, 9, 20. Ad gladios pervenit.] ℙ *Gladius vomeris* est ferrum acutum ante vomerem, quo herbae et stirpes inciduntur, et sulco vestigium incisura praescribitur, qui et culter vocatur. *Plin.* 18, 18, 48. ℙ *Gladii potestas* et *jus* est, quod alii dicunt, *jus sanguinis*, potestas gladio animadvertendi in facinorosos, *h. e.* occidendi. *Capitol. Gord.* 9. Filius legatus patris, gladii potestate succinctus est. *Ulp. Dig.* 1, 18, 6. §. 8. Qui universas provincias regunt, jus gladii habent. Adde 2, 1, 3. ℙ *Damnari ad gladium* est ad gladiatorium certamen destinari. *Ulp. Dig.* 29, 2, 25. Servus ad gladium, vel ad bestias, vel in metallum damnatus. ℙ Est autem differentia inter eos, qui *ad gladium*, et qui *ad ludum gladiatorium* damnantur: quod illi si in pugna non moriantur, intra annum occiduntur: hi vero, si victores evadant, possunt pileum et rudem accipere: quae sunt verba *Ulpiani* relata in *Mosaic. leg. Collat. tit.* 11. *l.* 7. ℙ Similiter *locare ad gladium* est ad ludum gladiatorium addicere, ap. *Senec. ep.* 87. *med.* Sic, ad gladium comparare homines, ap. *Lactant.* 6, 12. *f.* ℙ Translate. *Ter. Ad.* 5, 8. *f.* Suo sibi hunc gladio jugulo; proverbium. Sic *Cic. Caec.* 29. Aut tuo, quemadmodum dicitur, gladio; aut nostro defensio tua conficiatur, necesse est. *Id. Att.* 1, 16. Plumbeo gladio jugulare aliquem, *h. e.* levi ictu, facili negotio. *Id. Fam.* 10, 2. et *Phil.* 1, 11. Gladiorum impunitas, *h. e.* caedium; metonymia. [*Eodem modo locutus est *Vell.* 2, 3, 3. et *ib.* 125, 2. *Coll.* 2, 22, 2. Neque licentia gladiorum in mediocris saevitum.] *Hor. Sat.* 2, 3, 276. Ignem gladio scrutari. πῦρ σιδήρῳ σκαλεύειν, *ignem gladio fodere*, proverb. de eo, qui stultitiae furorem addit, et malum malo. [*Alia translate dicendi generis exempla haec sunto: *Cic. Cat.* 3, 1. (de conjuratione Catilinae patefacta) Gladios in rem publicam destrictos retudimus. *Luc.* 7, 262. Si pro me patriam ferro flammisque petistis, Nunc pugnate truces, gladiosque exsolvite culpa. V. *Cort.* ad h. l. — *Ib.* 6, 124. Laxis exire ruinis quaerit — — Perque omnis gladios, etc. *Coll. Mamert. Pan. Jul.* 13. Per infestos gladios praesentesque mortes imperium petivistis. — *Luc.* 5, 388. Caesar — Ausonias gladiis voluit miscere secures, i. e. cum imperatoria potestate pacis voluit conjungere summam dignitatem. — *Ib.* 4, 248. Justi gladius dissuasor. Eadem dicendi forma est ap. *Tert. Patient.* 3. gladius ultor. *Sen. ep.* 13. Gladius adsertor.]

℗ Est etiam nomen piscis, ξιφίας, mucronato ore, delphini magnitudinem aliquando excedens. [*Schwertfisch.] *Plin.* 9, 2, 1. et *ib.* 15, 21. et 32, 11, 53. ℗ Veteres *gladium* neutro genere usurparunt, teste *Varr. L. L.* 8, 49. Hinc *Lucil.* ap. *Non.* 3, 106. Haerebat mucro, gladium in pectore totum. Adde *Pl. Cas.* 5, 2, 25. et 27., ubi tamen aliter res accipi potest. Ceterum non placet hoc *Quintiliano*, qui 1, 5. *Gladia*, inquit, qui dixerunt, genere exciderunt, *h. e.* genere peccarunt. Et sane est hoc obsoletum.

GLAEBA. V. GLEBA.

GLAESĀRIA et GLAESUM. V. GLESSARIA et GLESSUM.

[GLAGUS, i, m. γλάγος, lac. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 157, 6. P. Rabutius Glagus. *F.*]

GLĀMA. V. GRAMIAE.

GLANDĀRIUS, a, um, adj. ad glandem spectans, ut Glandaria silva, quae servatur glandis ferendae causa. *Cato R. R.* 1. Octavo arbustum, nono glandaria silva. Adde *Varr. R. R.* 1, 7. *f.*

GLANDĬFER, a, um, adj. βαλανοφόρος, qui glandes producit. *Cic. Leg.* 1, 1. Glandifera illa quercus, ex qua olim evolavit nuncia fulva Jovis. ℗ Accipi etiam videtur pro fecundo et fertili fructuum, quia glandis appellatione interdum omnis fructus continetur, ut *Jabolen.* ap. *Caj. Dig.* 50, 16, 236. docet. *Cic. Phil.* 2, 39. *f.* Quandoquidem hae quondam arationes in P. R. patrimonio glandiferae et fructuosae ferebantur. Al. leg. *grandi fenore et fructuosae.* [*Ita *Orell.*]

GLANDĬONĪDA, ae, f. caro suilla ex glandiis. *Pl. Men.* 1, 3, 27. ubi videtur loqui per jocum. Al. autem aliter leg.

GLANDĪUM, ii, n. παρίσθμιον, σπόγγος, pars tuberosa in carne animalis, ceu callum in se convolutum: dictum non tam a duritie, quam a figura glandis, quam oblonga rotunditate refert. Significatur autem praecipue tuberosus callosusque globus in cervice et faucibus aprorum, et suum, qui in deliciis coenarum habetur. *Plin.* 16, 38, 73. de ligno arborum. Quibusdam sunt tubera, sicut sunt in carne glandia. *Id.* 8, 51, 77. et 36, 1, 2. Exstant censoriae leges glandia in coenis, gliresque apponi vetantes. *Pl. Curc.* 2, 3, 44. Pernam, abdomen, sumen, suis glandium. *Id. Capt.* 4, 4, 7. Arripuit gladium, praetruncavit tribus tergoribus glandia. ℗ *Prisc.* 3, 618. ait, *glandium* esse partem intestinorum: et fortasse lumbos suillos intelligit, qui delicati admodum in cibis sunt.

GLANDO, inis, f. idem ac glans. *Avien. Perieg.* 285. Cibus aspera glando. Et 1189. pingui dependens subere glando.

GLANDŬLA, ae, f. βαλάνιον, parva glans. In animali glandulae sunt corpora duo tuberosa in similitudinem glandis, dextra laevaque intus in ipsis faucibus sitae, quae et *tonsillae* appellantur, si de homine sermo sit, ἀδένες. *Cels.* 4, 1. Atque in ipsis cervicibus glandulae positae sunt, quae interdum cum dolore intumescunt. ℗ Aliquando significant ipsum morbum, seu tumorem praeter naturam. *Id.* 2, 1. *f.* At ubi aetas paulum processit, glandulae et vertebrarum inclinationes, strumae, et plura alia tubercula oriuntur. *Id.* 8, 4. Ulcus madet, neque alitur, et in cervicibus glandulae oriuntur. ℗ In sue idem sunt, quod *glandia*, conquisita in cibis, ut ibi dictum est. *Mart.* 3, 82. Partitur apri glandulas palaestritis. Et 7, 20. Ter posuit apri glandulas, quater lumbum.

GLANDŬLŌSUS, a, um, adj. ἀδενώδης, plenus glandibus. *Col.* 7, 9. de sue: Qui est amplae et glandulosae cervicis.

GLANIS, is, m. [*γλάνις], et Glanus, i, m. [*γλάνος], piscis genus tum marini, tum fluviatilis. *Plin.* 9, 43, 67. Cautius qui glanis vocatur, aversos mordet hamos, nec devorat, sed esca spoliat. *Id.* 32, 10, 45. Verrucas tollit glani jecur illitum. ℗ [*Glanis, is*, Campaniae fluvius, dictus et *Clanius* et *Liternus* et *Liris.* V. *Clanius.* ℗ Item fluvius Hetruriae, qui et *Clanis. Plin.* 3, 6. V. *Clanis. B. A.*]

*GLANNOBANTA, opp. Britanniae. *Not. Imp.* ℗ *Antonino* in *Itin.* est *Clanoventa. B. A.*

GLANS, dis, f. βάλανος, fructus quercus, roboris, aesculi, cerri, ilicis, fagi, suberis, et si quae sunt similes: per syncopen a Dorico γάλανος pro βάλανος. *Cic. Or.* 9. Quae est in hominibus tanta perversitas, ut inventis frugibus glande vescantur? ℗ De glandium generibus, atque usu multa distincte ac fuse *Plin.* 16, 5, 6. et seqq. Quod innuitur in allatis *Ciceronis* verbis, homines olim ante inventas fruges, glandibus vesci solitos; confirmatur a *Plin. prooem. l.* 16., *Virg. G.* 1, 148., *Ov. Met.* 1, 103. et *Fast.* 4, 399., *Lucr.* 5, 937., *Tibull.* 2, 3, 41. etc. Quin etiam post inventa frumenta, in Hispania suo quoque tempore glandes secundis mensis inferri solitas, testatur *Plin. l. c.* ℗ Per synecdochen, quia ex glandibus homines quondam vivebant, glandis appellatione omnes fructus continentur, ut ex *Jaboleno* docet *Cajus Dig.* 50, 16, 236. [*Huc tranferendus etiam locus videtur *Cic. Harusp.* 3. quid enim hunc persequar, pecudem ac beluam, pabulo inimicorum meorum et glande corruptum?] ℗ Translate *glans* dicitur plumbum, quod est in modum glandis formatum, quod antiqui loro alligatum in hostem torquebant. *Sall. Jug.* 61. Pars eminus glande, aut lapidibus pugnare. Adde *Liv.* 38, 20, 21. et 29. et *Virg. A.* 7, 686. [*Ap. *Orell.* 4932. *inscr.* est glandis plumbeae: ROMA. FERI. i. e. O dea Roma, feri hostem!] Porro tanta vi jaci hujusmodi glandes solitas esse, ut calore accensae in aere liquescerent, invenies ap. [*Lucr. 6, 177.] *Lucan.* 7, 513., *Stat. Th.* 10, 533. et *Ov. Met.* 14, 825., quae poetica hyperbole videri potest. ℗ At non modo ex plumbo, verum etiam ex argilla glandes fiebant. *Caes. B. G.* 5, 43. Septimo oppugnationis die ferventes fusili ex argilla glandes fundis, et fervefacta jacula in casas, quae more Gallico stramentis erant tectae, jacere coeperunt. ℗ *Glans* denique dicitur pars summa colis, quae praeputio tegitur: a similitudine. *Cels.* 7, 25. Hinc jocus obscenus *Mart.* 12, 75. Pastas glande nates habet Secundus. ℗ *Val. Prob. in Cathol.* 1444. et 1464. docet, *haec glandis* dici etiam in recto singulari, addita *Virgilii* auctoritate: respexitque fortasse ad illud *G.* 4, 80. non densior aere grando, Nec de concussa tantum pluit ilice glandis. Verum eo loco dubia res est. Potest enim esse genitivus, τοσοῦτον βαλάνου, ut et *Prisc.* monet *f. l.* 6.

*GLANUM vel Glanum Livii, opp. Galliae Narbonensis, in Salviorum agro, hodie, ut credunt nonnulli, *St. Remi. Plin.* 4, 4. *B. A.*

[GLAPHYRUS, a, um, adj. politus, elegans. Est nomen servile, et cogn. R. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 2. *n.* 5. Glaphyrus Rosciae villicus. Alia ap. *Mur.* 874, 11. Julia Glaphyra. *F.*] ℗ *Item citharoedi nomen, ominis, credit *Gesn.*, causa sumptum vel datum. Γλαφυρὸς enim Festivus, jucundus, ornatus, politus. *Mart.* 4, 5. Vendere nec vanos circa palatia fumos: Plaudere nec cano, plaudere nec glaphyro. V. *Juven. Sat.* 6, 77. *B. A.*

GLAREA, ae, f. ψηφίς, minutissimi lapilli, quales in fluviorum ripis, vel maris litoribus esse solent: est a κλῆρος, calculus, lapis fractus a motu fluminis, a κλαω, frango. *Cic. Q. Fr.* 3, 1, 2. Eo loci pulvis, non glarea est inveeta. [*Kiessand.] *Liv.* 41, 27. Vias sternendas silice in Urbe, glarea extra Urbem locaverunt, [*h. e.* substernendas, marginandasque locaverunt. *Tibull.* 1, 8, 59. de via Latina, hic glarea dura Sternitur, hic apta jungitur arte silex, *h. e.* media via glarea sternitur, margines vero, Itali dicunt *marciapiedi*, siliceis lapidibus, hisque polygoniis nectitur. *F.*] *Virg. G.* 2, 212. Nam jejuna quidem clivosi glarea ruris.

GLAREŌSUS, a, um, adj. plenus glarea. *Varr. R. R.* 1, 9. Glareosa terra. *Colum. arbor.* 21. Glareosa et saxosa amat ficus. *Plin.* 26, 8, 56. Glareosi rivi. *Liv.* 21, 31. *f.* Flumen saxa glareosa volvens.

*GLARI, orum, m. pop. Aeolidis. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

GLASTUM, i, n. ἴσατις, herba similis plantagini, seu genus lactucae agreste, et sponte nascens, al. *vitrum*, quo infectores lanarum utuntur, dum colore vitreo, seu hyalino, caeruleo, subnigro tingunt: quo item Britanni se inficiebant, inscribentes etiam corporibus puerorum animalium figuras, ut in bello aspectu horridiores essent, denique et eorum mulieres quibusdam in sacris. [*Waid, *Isatis tinctoria, L.*] *Caes. B. G.* 5, 14., *Plin.* 22, 1, 2., ubi al. leg. *guastum.* [*V. *intpp.* ad *Caes. l. l.* et *Voss.* ad *Virg. G.* 4, 334.]

*GLAUCE, es, f. Γλαύκη, eadem quae Creusa, Creontis filia, uxor Jasonis Medea repudiata. *Hyg. fab.* 25. ℗ Item uxor Upis, mater tertiae Dianae. *Cic. N. D.* 3, 23. ℗ Et Amazonum una. *Hyg. fab.* 163. *B. A.*

GLAUCĔUS, a, um, adj. Glauceus succus apud *Scrib. Comp.* 22. est succus herbae cujusdam, qui et *glaucion* dicitur: cujus usus est in collyrio, quod *diaglaucium* vocatur. *Rhodius* mavult legi *glaucius.* ℗ *Glaucĕa* neutr. plur. et producta paenultima, τὰ γλαύκεια, herbam eandem significant. V. GLAUCION. *Colum.* 10, 103. Nunc medica panacen lacrima, succoque salubri Glaucea, et profugos vinctura papavera somnos Spargite.

[GLAUCIA, ae, m. qui glaucis est oculis. Est cogn. R. ut C. Servilius Glaucia ap. *Cic. Or.* 2, 61. *F.*] *Et 65. et 3, 41. *Id. Verr.* 1, 9. et *Cat.* 3, 6. ℗ Item ex gente Mallia, ut Mallius Glaucia, libertinus, cliens T. Roscii Magni. *Cic. Rosc. Am.* 7. et 34. *B. A.*

*GLAUCIDES, ae, m. insignis statuarius, de quo *Plin.* 34, 8. *B. A.*

GLAUCĬCŎMANS, antis, adj. glaucam comam habens. *Juvenc.* 3, 622. *Matth. c.* 21. Ordinibus lucent quae glaucicomantis olivae.

GLAUCĪNUS, a, um, adj. γλαύκινος, qui fit ex herba glaucio. *Pomp. Dig.* 34, 2, 21. §. 1. Unguentis legatis, non tantum ea legata videntur, quibus ungimur voluptatis causa, sed et valetudinis, quales sunt Commagena, glaucina, etc. ℗ *Glaucina, orum*, n. plur. 2. absolute sunt ipsa unguenta ex glaucio. *Mart.* 9, 27. Audet facundo qui carmina mittere Nervae, Pallida donabit glaucina, Cosme, tibi, *h. e.* idem facit, ac si Cosmo unguentario unguenta glaucina mitteret. Alii perperam leg. *Pallia glaucina*, vel *glaucia.* V. COSMIANUS.

[GLAUCĬO, onis, m. dimin. glauci. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 1133, 7. L. Manlius Glaucio. *F.*]

GLAUCĬON, ii, n. γλαύκιον, herba humilis, in Syria et Parthia nascens, densis foliis, fere papaveris, minoribus tamen sordidioribusque, odoris tetri, gustus amari cum adstrictione. Granum habet crocei coloris, quod in olla fictili luto circumlitum, in clibanis calefaciunt, deinde exempto succum exprimunt ejusdem nominis. Usus est et succi, et foliorum, si terantur, adversus epiphoras. Hinc temperatur collyrium, quod medici diaglaucion vocant. Haec *Plin.* 27, 10, 59. [**Chelidonium glaucium, L.*]

*GLAUCĬON, onis, Γλαυκίων, nobilis pictor. *Plin.* 35, 11. *B. A.*

*GLAUCIPPE, es, f. Γλαυκίππη, una ex quinquaginta Danai filiabus. *Hyg. fab.* 170. *B. A.*

GLAUCIS, idis, et idos, f. γλαυκὶς, quae glaucos habet oculos. Ap. *Prop.* 4, 3, 55., nomen est, aut adjunctum catellae.

GLAUCISCUS, i, m. piscis aculeatus, dorso caeruleo, ventre candidissimo. *Plin.* 32, 10, 46. et *ib.* 11, 53.

GLAUCĬTO, as, n. 1. est proprium vocis catulorum. *Auct. carm. de Philom.* 60. Glaucitat et catulus, at lepores vagiunt.

GLAUCŌMA, ătis, n. et Glaucoma, ae, f. γλαύκωμα, vitium, quo color naturalis in oculo, ac speciatim color humoris crystallini in praeternaturalem et glaucum mutatur, quod provenit ab illius humoris nimia siccitate et concretione. Differt a *suffusione*, quia in *glaucomate* peccat humoris crystallini condensatio et siccatio, in *suffusione* concretio extranei humoris, et aliunde affluentis. *Plin.* 29, 6, 38. Glaucomata dicunt magi cerebro catuli septem dierum emendari. *Pl. Mil.* 2, 1, 70. Ei nos facetis fabricis et doctis dolis Glaucomam ob oculos objiciemus. *Prud. Hamart.* 90. Est glaucoma, aciem quod tegmine velat aquoso.

[GLAUCŌMĂTICUS, a, um, adj. qui glaucomate laborat. *Not. Tir.* p. 149. Glaucoma, glaucomaticus. *F.*]

*GLAUCONNĒSOS, i, Γλαύκου νῆσος, maris Aegaei insula, nempe in mari Myrtoo. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

GLAUCŌPIS. V. LAGOPUS.

GLAUCUS, a, um, adj. γλαυκὸς, qui est colore caesio, seu caeruleo, idest, subviridi, qui admixtum habet viriditati alborem, qualis apparet in oculis noctuarum, felium, leonum, quorundam equorum, et hominum: et saepe maris ac fluviorum Diis tribuitur. *Plin.* 8, 21, 30. Oculis glaucis, colore sanguineo. *Virg. A.* 12, 885. Glaucus amictus. *Val. Fl.* 3, 436. Glaucae frondes. *Stat. Th.* 9, 351. Glaucae sorores, *h. e.* Nereides. ℗ Cum de equis sermo est, *glauci* intelliguntur, qui glaucos oculos habent, ut dictum est. *Plin.* 11, 37, 53. Oculi equorum quibusdam glauci. Et *paulo post.* Oculi divo Augusto equorum modo glauci fuere. *Virg. G.* 3, 82. honesti Spadices, glaucique, color deterrimus albis.

GLAUCUS, i, m. γλαῦκος, genus piscis. *Plin.* 9, 16, 25. Quidam rursus aestus impatientia mediis ferroribus sexagenis diebus latent, ut glaucus, aselli, auratae. ℗ Fuit etiam Glaucus piscator Anthedonius, qui cum pisces captos in ripa explicuisset, et illi subito contacta quadam herba se colligentes in mare prosiliissent, admiratus herbae illius vim et ipse degustavit, et pisces secutus in aquam insiluit, marisque Deus factus est: inferiori parte in piscem versus. *Serv.* ad *A.* 5, 823. Alii aliter referunt hanc fabulam, Glaucum insignem urinatorem fuisse, saepius inspectantibus suis municipibus in fluvium se dejecisse, diutiusque sub aqua moratum semper emersisse, tandem quodam die illis exspectantibus non rediisse: creditum esse, Deum maris factum fuisse. *Ov. Met.* 13, 905. et seqq., *Stat. Th.* 7, 335. ℗ Glaucus item Hippolochi filius, qui Trojano bello Priamo suppetias tulit, homo tam stupidus, ut cum Diomede armorum permutatione facta, aenea acceperit pro aureis. Hinc etiam hodie *Glauci, et Diomedis permutatio* proverbio celebratur, cum permutatarum rerum inaequalitas signatur. *Plin. ep.* 5, 2. ℗ Item Sisyphi filius, qui cum equas suas humana carne pasceret, vel, ut alii referunt, cum Veneris sacra sperneret, easque ab coitu prohiberet, quo velociores essent, ab illis ipse etiam devoratus est. *Virg. G.* 3, 267. et ibi *Servius.* ℗ *Fuit et Glaucus Minois et Pasiphaes filius, de quo *Hyg. fab.* 136. Adde *fab.* 49. ℗ Item Antenoris filius, ab Ajace Telamonio interemptus. *Dict. Cret.* 4, 7. ℗ Item Cariae fluvius, in confinio Lyciae. *Plin.* 5, 27. ℗ Et flumen Colchidis, in Phasim incidens. *Id.* 6, 4. *B. A.*

GLAUX, cis, f. 3. γλαὺξ, herba eadem ac eugalacton, quam vocem vide suo loco. ℗ Quamvis ap. *Plin.* 27, 9, 58. *glaux*, et ap. *Dioscor. l.* 4.

ιαὺξ appelletur, tamen fortasse legendum *glax*, γλάξ, syncop. nempe ex γάλαξ pro γάλα, lac; ım ex *Plin. l. c.* constat, ita eam fuisse vocaım, quia lactis ubertatem excitat.

GLĔBĂ, ae, f. βῶλος, frustum terrae. *Cic. Caec.* l. Quid igitur, si glebis, aut saxis, aut fustius aliquem de fundo praecipitem egeris? *Virg.* 1, 94. rastris glebas frangere inertes. *Hor. Od.* , 6, 38. ligonibus versare. *Virg. G.* 2, 261. suinatas Aquiloni ostendere. [*Liv.* 4, 11. Nec lli gleba ulla agri assignaretur.] ℙ Per synecdohen dicitur de agris. *Virg. A.* 1, 525. Terra ntiqua potens armis, atque ubere glebae. ℙ Saee vero pro fundo et possessione accipitur in *Cod. ust. et Theod.* ℙ De terra, qua humatur cadaver. *ic. Leg.* 2, 22. Priusquam in eos injecta gleba st, locus ille, ubi crematum est corpus, nihil haet religionis: injecta gleba, tum et illic humatus t, et gleba vocatur: ac tum denique multa reliiosa jura complectitur. *Festus* in *Praecidanea.* ui mortuo justa non fecisset, idest glebam non bjecisset. In verbis *Ciceronis* pro *in eos injecta,* tc. *Lambin.* legit *in os.* Quo pertinet illud *Val. Max.* 5, 3. *n.* 3. *extern.* Sed certe post obitum ullam Atticae regionis, quae ossibus ejus injiceetur, glebulam invenit. Et *Hor. Od.* 1, 28, 23. t tu, nauta, vagae ne parce malignus arenae Osibus, et capiti inhumato particulam dare. ℙ Diitur etiam de aliis rebus, ut gleba turis, *Lucr.* , 328. et *Stat. Th.* 6, 60. glebae niveae lactis, *emes. Ecl.* 3. *extr.*, h. e. massae, casei formae. ic *Caes. B. G.* 7, 25. Sevi, ac picis glebae. *Plin.* 6, 6, 8. Marmorei parietes, non facile dixerim ectos, an solidis glebis positos, *h. e.* integris crassisque molibus. *Id.* 31, 7, 39. de sale fossili: aeditur specularium lapidum modo: pondus manum glebis, quas micas vulgus appellat. ℙ In *od. Theod.* 6, 2, 12. et *ib.* 3, 3. etc. legitur *leva* propter affinitatem litterarum *b* et *v.* ℙ *Ianut.* in *Orthograph.* vult scribi *glaeba* ex antiuissimis libris, et Virgilio Carpensi. Hinc *Ponteera Antiqq. Gr. et Lat.* p. 123. derivat a κλάω, rango, quasi sit κλαία, inde glaeba, quoniam laeba est pars de terra, dum proscinditur, evulsa.

GLĒBĀLIS, e, adj. ad glebam pertinens, ut Glebalis agger, *Ammian.* 23, 5., *h. e.* congestis lebis factus. ℙ *Glebalis collatio*, praestatio, soutio, onus, multis in locis *Cod. Theod.* significat ectigal, quod penditur ratione fundorum, et posessionum: quia *gleba* pro possessione et fundo ibi aepissime ponitur, ut in v. praec. dictum est. ℙ n eodem *Cod.* legitur etiam non semel *glevalis* ro *glebalis*, ut 6, 2, 3. et al.

GLĒBĀRĬI, dicuntur boves valentes, fortes, a lebis facile proscindendis. *Varr. L. L.* 6, 4.

GLĒBĀTIM, adv. per glebas, ut Agros glebaim metiri, *Lact. Mort. persecut.* 23.

GLĒBĀTĬO, onis, f. in *Cod. Theod.* 6, 2, 12. st glebalis collatio V. GLEBALIS.

GLĒBŌSUS, a, um, adj. glebae in morem conolutus, vel glebis abundans. *Plin.* 35, 16, 53. 'erra glebosior. *Id.* 35, 25, 50. Sulphur gleboum. [*Hard.* leg. *gleba* pro *glebosum.*] ℙ *Glebosa* absolute, scilicet loca glebis plena. *Appul. Met.* 1. Post roscida cespitum, et glebosa camorum emensa.

GLĒBŬLĂ, ae, f. dimin. glebae. *Colum.* 1, 6. 'rumenta lapillisque carent, et glebulis. *Scrib. Comp.* 199. Glebulae nivis. *Plin. ep.* 10, 16. Glebula ex metallo. *Vitr.* 8, 3. Glebula myrrhae. Per synecdochen est agellus. *Juven.* 14, 166. aturabat glebula talis Patrem ipsum, turbamque asae. *Appul. Met.* 9. Vicinus potens pauperem psis etiam glebulis exterminare gestiebat.

GLĒBŬLENTUS, a, um, adj. glebae similis. *Appul. de Deo Socrat.* Quin in eo quoque aere aninalia gignerentur, ut in igne flammida, in unda luxa, in terra glebulenta.

*GLECHON, onis, m. γλήχων, pulegium. *Appul. de Herb.* 92. Glechon agrion. Adde 90. *B. A.*

GLECHONĪTES, is, n. γληχωνίτης, vinum pulegio conditum, ap. *Colum.* 12, 35. γλήχων enim puegium significat. V. ABROTONITES.

*GLEMONA, ae, Italiae opp., in Gallia transpadana, in Venetis. *Paul. Diac. Langob.* 4, 38. *B. A.*

[GLENUS, i, m. γλῆνος, pulcritudo. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 240. *col.* 3. C. Marcius Glenus. *F.*]

GLESSĀRĬĂ, ae, f. al. Austravia, insula apud Cimbricam Chersonesum, in sinu Codano: a *glesso,* dest succino, quo abundat. *Plin.* 37, 3, 11. *n.* 2. V. v. seq. ℙ Scribitur et *Glaesaria.*

GLESSUM, i, n. ἤλεκτρον, electrum, succinum, voce Germanica: fortasse a perspicuitate vitrea, quia Germanis *glas* vitrum est. *Plin.* 37, 3, 11. *n.* 2. Certum est gigni in insulis septentrionalis Oceani, et a Germanis appellari glessum, itaque et a nostris unam insularum ob id appellatam Glessariam, Germanico Caesare ibi res gerente, Austraviam a Barbaris dictam. *Tac. G.* 45. Soli omnium succinum, quod ipsi glessum vocant, legunt. ℙ Ex *Tacito* apparet, vocem esse Germanicam: ex *Plinio* vero discimus, ea usos etiam Romanos, sed milites, et in exercitu, praesertim in Germania. Scribit enim *Id.* 4, 13, 27. Glessariam insulam ita dictam esse *a succino militiae:* nempe quia succinum illi *glessum* appellant. ℙ Scribitur et *glaesum.*

GLĔVĂ et GLĔVĀLIS. V. GLEBA et GLEBALIS.

GLEUCĪNUM Oleum, γλεύκινον, olei facticii genus, mustum et aromata admixta habens: a γλεῦκος, mustum. *Colum.* 12, 51., *Plin.* 15, 7, 7. et *Pomp. Dig.* 34, 2, 22.

*GLICIUM (medicamentum), quale sit nescit *Gesnerus*, qui *Lycium* legendum conjicit. *Veg. Vet.* 4, 28. si lectio certa. *B. A.*

*GLINDITIONES, um, populi Dalmatiae. *Plin.* 3, 22. *B. A.*

GLĪNON, i, n. γλεῖνος, aceris genus campestre, candidum, nec crispum. *Plin.* 16, 15, 26.

GLĪRĀRĬUM, ii, n. ἐλειών, locus in quo glires nutriuntur. *Varr. R. R.* 3, 15. Glirarium dissimili ratione habetur, quod non aqua, sed maceria locus sepitur.

*GLIRIUS, a, um, adj. torpens, stupidus. *Gloss. Isid. B. A.*

GLIS, glīris, m. ἐλειὸς [*Sciurus glis, L. Glis esculentus, Blumenb.*], animal muri simile, majus tamen, in arboribus degens, et totam fere hiemem aut dormiens, aut certe quiete fruens somno simili: quo tempore cum aut nullo, aut exiguo certe cibo utatur, pinguescit tamen ut cum maxime: etym. v. V. in GLISCO. *Mart.* 13, 59. et *Plin.* 8, 57, 82., *Varr.* ap. *Charis.* 1, 69. et 106. In silva mea est glis nullus. *Pl. fr.* ap. *Non.* 2, 391. Glirium examina. ℙ Fuit olim in deliciis coenarum, adeo ut vivaria glirium habere mos fuerit, quae *gliraria* dicta: et saginandi causa in doliis, singulari ad id ratione factis includerent, ut apud nos capi in caveis: quae docet *Varr. R. R.* 3, 15. Itaque legibus sumptuariis constitutis, glires quoque, ut glandia, conchylia, et peregrinae aves, interdicti, teste *Plin. l. c.* et 36, 2, 2. Eorum condiendorum rationem docet *Apic.* 8, 9. Usus autem in conviviis testimonium praeterea habes non solum ap. *Petr. Sat.* 31., sed et ap. *Ammian.* 28, 4., qui illis multo posterior est. *Mart.* vero 3, 58. Sassinate de silva Somniculosos ille porrigit glires. ℙ Olim quidam *gliris* dici putabant in recto casu, teste *Cat.* ap. *Charis. l. c.*

GLISCĔRAE Mensae, *h. e.* crescentes per instructionem epularum. *Festus.*

GLISCES, testiculi porcorum. *Naev.*, cujus verba refert *Turneb. Advers.* 15, 4., item *Non.* 2, 633., ubi habetur *glires:* quae lectio multo est veri similior.

GLISCO, is, n. 3. αὐξάνω, cresco, et dicitur de iis, quae latenter et intus crescunt. [*Gron.* et *Döderl.* 1, 21. derivant a *crescere*, ut *celeber* ortum sit a *creber*, καλύπτω e κρύπτω, φυλάσσω e φράσσω, ἀλέγω ex ἀρκέω, ἀλαπάζειν ex ἀρπάζειν. Ubique est latenter et sensim crescere, unde non male fortasse originem vocis repetieris a *glire* hiberno somno pinguescente, nam *Festi* interpretatio, qui e contrario *glis* deducit a *gliscere* repugnat linguae legibus. *Böttich. Lex. Tac.* p. 222.] Veteres autem, teste *Serv.* ad *A.* 12, 9. adhibebant praecipue de incremento ignis. *Lucr.* 1, 474. Ignis Alexandri Phrygio sub pectore gliscens. *Sil.* 14, 307. pascitur Vulcanus turbine venti, Gliscentemque trahens turris per viscera labem, etc. ℙ De iis, quae tumescunt. *Stat. Th.* 1, 107. suffusa veneno Tenditur, et sanie gliscit cutis. ℙ De iis, quae pinguescunt. *Colum.* 8, 9. Asellus foliis spinisque alitur: paleis vero etiam gliscit. Et 9. Turdus per hiemem difficulter gliscit. *Id.* 2, 5. Exilem terram stercorare convenit: nam eo quasi pabulo gliscit. *Festus* in *Reglescit* hinc glires dictos censet, quibus corpus pinguitudine accrescit. ℙ Illa vero generatim crescendi notionem habent. *Sall. fr.* ap. *Non.* 1, 83. Neque jam sustineri poterat, immensum aucto mari, et vento gliscente. *Cic. fr. ib.* Ad juvenilem libidinem copia voluptatum gliscit, ut ignis oleo. *Virg. A.* 12, 9. accenso gliscit violentia Turno. *Sil.* 2, 239. Gliscit ira tyranno. *Pl. Asin.* 5, 2, 62. Gliscit proelium. Et *Capt.* 3, 4, 26. rabies. *Pacuv.* ap. *Non. l. c.* gaudium. *Liv.* 42, 2. seditio. Et 2, 23. invidia. *Tac. A.* 4, 35. auctoritas. Et *ib.* 6, 19. saevitia Et *ib.* 1, 1. adulatio. Et *ib.* 14, 15. flagitia et infamia. Et *ib.* 15, 23. gloria et pericula. Et *ib.* 4, 5. *extr.* Gliscere numero, aut minui. Et 27. Multitudo gliscit immensum. *Id. A.* 2, 33. Postquam respublica eo magnificentiae venerit, gliscere singulos, *h. e.* augeri divitiis. Et *ib.* 11, 22. Gliscentibus negotiis, duo praetores additi. *Sil.* 4, 6. Fama gliscit gressu, *h. e.* crescit eundo. [*Cf. *Böttich. Lex. Tac. l. l.*] ℙ Aliquando est gestire, exsultare. *Stat. Th.* 8, 756. Spectat atrox hostile caput, gliscitque tepentis Lumina torva videns. *Turpil.* ap. *Non. l. l.* Cum te salvum video, glisco gaudio. ℙ Aliquando est vehementer cupere. *Stat. Th.* 3, 73. Et consanguineo gliscis regnare superbus Exsule. Et *ib.* 12, 639. Hos ubi velle acies, et dulci gliscere ferro Dux videt. ℙ Passiva voce *Sempron.* ap. *Non.* 7, 107. Ut major invidia Lepido glisceretur.

*GLISSAS, antis, Γλίσσας, Boeotiae opp. *Plin.* 4, 7. *B. A.*

*GLISSOMARGA, ae, cretae genus. *Plin.* 17, 8. Tertium genus candidae *(margae)*, glissomargam vocant. Ita ed. *Hard.* Antea legebatur *glischromargon. B. A.*

GLĪTUS, et GLITTUS. V. GLUTUS, a, um.

GLŎBĀTIM, adv. ἰλαδὸν, per globos. *Ammian.* 27, 9. Globatim per vicina digressi praedones.

*GLOBATIO, onis, f. *Firmic. B. A.*

*GLOBATOR, oris, m. *Sidon. B. A.*

GLŎBĀTUS, a, um, part. a *globo;* in modum globi factus. *Plin.* 2, 2, 2. Formam mundi in speciem orbis absoluti globatam esse. *Solin.* 11. *med.* Coturnices globatae vehementius properant.

GLŎBO, as, avi, atum, a. 1. σφαιρόω, est aliquid solidum in rotunditatem componere. *Plin.* 2, 65, 65. Dependentes ubique guttae parvis globantur orbibus. *Id.* 18, 13, 34. Rapa aut in latitudinem fundi, aut in rotunditatem globari. Et *ib.* 35, 78. Si ante exortum solis nubes globabuntur, hiemem asperam denunciabunt. *Id.* 11, 17, 17. de rege apum. Cum procedit, una est totum examen, circaque eum globatur, cingit, protegit, cerni non patitur.

*GLOBOSE, adv. in *Fr. Poet. B. A.*

GLŎBŌSĬTAS, atis, f. rotunditas. *Macr. Somn. Scip.* 1, 16. Terrae globositas.

GLŎBŌSUS, a, um, adj. σφαιρικὸς, in globi modum conformatus, rotundus. *Cic. Univ.* 6. Et globosus est fabricatus, quod σφαιροειδὲς Graeci vocant, cujus omnis extremitas paribus a medio radiis attingitur. *Liv.* 38, 29. Globosa saxa. ℙ Differt a rotundo, quia *rotunda* sunt etiam, quae plana tantum, ut circulus: *globosa*, quae rotunda simul et solida, ut lusoria pila. *Cic. Somn. Scip.* 3. Stellae globosae et rotundae.

GLŎBŬLUS, i, m. σφαιρίδιον, parvus globus. *Plin.* 33, 5, 27. Chrysocollae globulis sudore resolutis. ℙ Accipitur et pro genere edulii in globi modum convoluti. *Cato R. R.* 79. Globulos sic facito: caseum cum alica ad eundem modum misceto, etc. *Varr. L. L.* 4, 22. In oleo cocti, dicti a globo globuli. ℙ Translate. *Petr. Sat.* 1. Melliti verborum globuli. ℙ Ap. *Ascon. in argum. or. Cic. pro C. Cornel.* nomen est civis Romani, P. Servilius Globulus.

GLŎBUS, i, m. σφαῖρα, est corpus solidum, et unica superficie contentum, undecumque rotundum, cujus omnis extremitas paribus a medio radiis attingitur, ut *Cic. Univ.* 6. loquitur. *Id. N. D.* 2, 18. Cumque duae formae praestantes sint, ex solidis globus (sic enim σφαῖραν interpretari placet) ex planis circulus. [*Id. Somn. Scip.* 3. Stellarum globi terrae magnitudinem facile vincunt. — *Div.* 1, 43. Quum coelum discessisse visum est atque in eo animadversi globi. *(Feuerkugeln.)*] ℙ *Globos dierum et noctium* dixit *Prud.* solem et lunam, περὶ στεφ. 10, 327. ℙ Dicitur non solum de sphaeris coelestibus, et de terra, sed de omnibus rebus rotundis non concavis. *Pl. Poen.* 2, 35. In fundas visci indebant grandiculos globos. *Virg. G.* 1, 473. de Aetna. Flammarumque globos, liquefactaque volvere saxa. *Varr. L. L.* 4, 22. Globus farinae dilatatus. *Ov. Met.* 12, 238. globos sanguinis vomere. *Val. Fl.* 6, 381. telorum immanis in unum It globus. *Lucan.* 4, 74. nubes densos involvere globos. *Senec. Hippol.* 1031. undarum globus. [*Tac. A.* 2, 23. Atro nubium globo effusa grando.] ℙ Ponitur quandoque pro multitudine hominum, sive aliorum animalium, aut alterius cujuscumque rei similis in unum collecta, et quasi conglobata, σύστημα, *Liv.* 8, 32. Extrema concio, et circa Fabium globus increpabant inclementem dictatorem. *Tac. A.* 12, 43. Militum globo infensos perrupit. Et *ib.* 4, 50. Firmatae stationes densioribus globis. [*Id. ib.* 14, 61. Emissi militum globi — turbam disjecere. 15, 60. Villam globis militum sepsit. Plura v. ap. *Böttich. Lex. Tac.* p. 223.] *Sil.* 7, 53. Saepe globo densi, saepe et per devia passim Dispersi subiere. *Cato* ap. *Fest.* in *Serra.* Sive forte opus sit cuneo, aut globo, aut forcipe, aut turribus, aut serra, uti adoriare. [*Cum contemptu *Sall. Jug.* 85. Globus nobilitatis.] ℙ Translate. *Nep. Att.* 8. Sic ille consensionis globus unius dissensione disjectus est, *h. e.* turba, cohors, factio conspirantium. Sic *Vell.* 2, 58. Hi una cum conjurationis globo, stipati gladiatorum manu, Capitolium occupavere.

GLŎCĬDO, as, n. 1. idem quod glocio. *Festus:* Glocire, et glocidare gallinarum proprium est, cum ovis incubiturae sunt. Al. leg. *glocitare.*

GLŎCĬO, is, n. 4. κλώζω, proprium est vocis gallinarum, cum ovis incubiturae sunt, ut ait *Festus:* quod fit crebris singultibus, interjecta voce acuta, a verbo Graeco allato, quod a sono factum est. *Colum.* 8, 5. Ut ova quam recentissima supponantur glocientibus. Adde *Fest.* in voce praeced. allatum.

GLŎCĪTO. V. GLOCIDO.

GLOCTŌRO, as, n. 1. verbum exprimens vocem ciconiae. *Auct. carm. de Philom.* 29. Gloctorat immenso de turre ciconia rostro.

GLŎMĔRĀBĬLIS, e, adj. qui glomeratur, seu in globum formatur. *Manil.* 4, 520. Pleiadum glomerabile sidus. Et 1, 221. Te testem dat luna sui glomerabilis orbis.

GLŎMĔRĀMEN, inis, n. *Lucr.* 2, 685. Dissimiles igitur formae glomeramen in unum Conveniunt, *h. e.* in unum veluti globum, coetum, corpus, glomeratam molem. *Id.* 5, 725. de luna: au fert Luciferam partem glomeraminis, atque pilai, *h. e.* globosi corporis. *Id.* 2, 453. de fluidis corporibus. Nec retinentur enim inter se glomeramina quaeque, *h. e.* globosae atomi, quibus constant. *Seren. Sammon.* 55. Dilue praeterea glomeramina, quae gerit intus Clausa aries, inter geminae coxendicis umbras, *h. e.* globulos, pilulas fimi conglobatas.

GLŎMĔRĀRĬUS, ii, m. *Sen. Contr.* 1, 8. *f.* Detrahere illum operibus suis glomerarium, sanguinarium, *h. e.* qui glomere, seu globo militum stipatus pugnat, inquit *Andr. Schottus.* Al. leg. *suis gloriam temerarium, sanguinarium.*

GLŎMĔRĀTIM, adv. per globos, turmatim. *Macr. Sat.* 6, 4. Vomitoria in spectaculis dicimus, unde homines glomeratim ingredientes, in sedilia se fundunt. Et *Auson. Gratiar. action.* 29. Quis oratorum laeta jucundius, facunda cultius, pugnantia densius, densata glomeratius aut dixit, aut cogitavit? *h. e.* magis convolvendo, conglobandoque orationem veluti glomere verborum: quod ap. *Hor. Od.* 4, 2, 11. est, verba devolvere.

GLŎMĔRĀTĬO, onis, f. actus glomerandi. *Plin.* 8, 42, 67. Asturcones, quibus non vulgaris in cursu gradus, sed mollis alterno crurum explicatu glomeratio.

*GLŎMĔRĀTOR, oris, m. qui glomerat. Laudatur *Ennius. B. A.*

GLŎMĔRĀTUS, a, um, part. a *glomero*, conglobatus, convolutus, in globos aut volumina formatus. *Ov. Met.* 13, 604. Atra favilla volat, glomerataque corpus in unum Densatur. Et *ib.* 8, 401. glomerataque sanguine multo Viscera, lapsa fluunt; et *ib.* 14, 212. frusta mero glomerata vomentem. *Lucr.* 3, 498. semina vocis Ejiciuntur, et ore foras glomerata feruntur. *Sil.* 3, 523. Glomeratae turbine nives. *Lucan.* 6, 296. Glomeratus pulvis. *Plin.* 9, 22, 38. Anguillae fluctibus glomeratae volvuntur. *Virg. A.* 9, 440. Quem circum glomerati hostes, hinc cominus atque hinc Proturbant. ℙ Translate. *Cic.* vertens carmina *Aeschyli, Tusc.* 2, 10. Atque haec vetusta saeclis glomerata horridis, Luctifica clades nostro infixa est corpori, *h. e.* collecta, et veluti coacervata.

GLŎMĔRO, as, avi, atum, a. 1. μηρύω, νέω, in glomus, seu globum conformo, conglobo, convolvo. Dicitur proprie de filo, et lana: translate de aliis. *Ov. Met.* 6, 19. Sive rudem primos lanam glomerabat in orbes: Seu digitis subigebat opus. *Varr. R. R.* 3, 5. Cibatui offas positas: eae maxime glomerantur ex ficis, et farre mixto. *Cels.* 7, 22. Ubi venae inter se implicatae glomerantur. *Virg. A.* 4, 155. agmina cervi Pulverulenta fuga glomerant. Et *ib.* 9, 439. dum se glomerant, retroque residunt. [*Lucan.* 5, 715. Confusos temere immixtae glomerantur in orbes. Laudat *Cort.* ad h. l. *Senec. Hippol.* 737. Ocior nubes glomerante Coro.] Et *G.* 1, 323. Et foedam glomerant tempestatem imbribus atris Collectae ex alto nubes. *Id. A.* 8, 254. de Caco: glomeratque sub antro Fumiferam noctem; et *ib.* 3, 576. liquefactaque saxa sub auras Cum gemitu glomerat; et *ib.* 117. de equo: Insultare solo, et gressus glomerare superbos, i. e. celeri passu, et convoluto gradu incedere. [*Cic. Div.* 1, 12. Omnia fixa tuas glomerans determinat annus, i. e. devolutus, ad finem perductus.] ℙ Pro congregare, cogere. [*Lucr.* 3, 540. Posse animam glomerari in corpore eorum, Lumina quei linqunt moribundei particulatim, i. e. partes suas conducere in unum.] *Virg. A.* 2, 315. glomerare manum bello. *Tac. H.* 3, 31. Legiones in testudinem glomerabantur. *Virg. G.* 4, 79. apes glomerantur in orbem. *Id. A.* 6, 311. ad terram gurgite ab alto Quam multae glomerantur aves. Sic *ib.* 9, 689. collecti Troes glomerantur eodem. *Plin.* 11, 18, 20. de apib. Plebs tristi murmure glomeratur circa corpus regis. *Prud. Cathem.* 3, 134. Glomerare simul fas et nefas.

GLŎMĔRŌSUS, a, um, adj. globosus. *Colum.* 9, 3. Aristoteles apum genera complura demonstrat, earumque alias vastas, sed glomerosas: alias minores quidem, sed aeque rotundas. Adde *Liv.* 21, 31., ubi tamen alii aliter leg.

GLŎMUS, eris, n. et mi, m. ἀγαθίς, fili aut lanae massa in globi morem convoluta: [videtur esse ab Hebr. גלם galam involvit. *F.*] *Hor. Ep.* 1, 13, 14., ut rusticus agnum, Ut vinosa glomus furtivae Pyrrhia lanae. Ita *Bentl.* alii *glomos*, alii *globos* legunt. *Lucr.* 1, 360. Nam si tantundem est in lanae glomere, quantum Corporum in plumbo est. *Plin.* 36, 13, 19. *n.* 14. Labyrinthus inextricabilis, quo si quis improperet sine glomere lini, exitum invenire nequeat. *Scrib. Comp.* 142. Penicillum intinctum proderit habere, vel eodem modo glomus staminis albi. Al. leg. *glomum.* ℙ Glomus in sacris crustulum cybii figura, et oleo coctum appellatur. *Paul.* ex *Festo.* ℙ In illo *Auctoris carm. de Philom.* 23. Grus gruit: inque glomis cycni prope flumina drensant, *glomi* videntur esse canneta, vepreta, et palustribus herbis glomeratis densa loca in ripis fluminum: [sed alii leg. *Martia grus gruit: ast cycni prope*, etc. *F.*]

GLŌRĬA, ae, f. κλέος, δόξα, claritas nominis, splendor, amplitudo: est a κλέος Dorice pro κλέος. *Cic. Inv.* 2, 55. Gloria est frequens de aliquo fama cum laude. *Id. Tusc.* 3, 2. Gloria est consentiens laus bonorum, incorrupta vox bene judicantium de excellente virtute. *Id. Marc.* 8. *extr.* Gloria est illustris ac pervagata multorum et magnorum vel in suos, vel in patriam, vel in omne genus hominum fama meritorum. *Id. Off.* 2, 9. Summa et perfecta gloria constat ex tribus his: si diligit multitudo, si fidem habet, si cum admiratione quadam honore dignos putat. *Id. Mil.* 35. Ex omnibus praemiis virtutis amplissimum esse gloriam. *Id. Phil.* 5, 18. Vera, gravis, solida gloria. *Id. Arch.* 11. Optimus quisque maxime gloria ducitur. *Id. Att.* 14, 11. et *Cat.* 4, 10. Esse in sempiterna gloria. *Id. Planc.* 25. Excellere gloria. *Id. Or.* 2, 18. Nomen Annibalis magna erat apud omnes gloria. *Id. Fam.* 5, 12. *med.* Commendare aliquem sempiternae gloriae. *Virg. G.* 4, 205. Tantus amor florum, et generandi gloria mellis. *Cic. Or.* 2, 40. Gloriam expetere. *Id. Brut.* 68. magnam dicendi habere. *Id. Phil.* 2, 44. consequi. *Id. Fam.* 3, 7. *med.* acquirere. *Id. Amic.* 7. *extr.* maximam capere. *Caes. B. G.* 7, 1. veterem belli recuperare. *Vell.* 2, 129. mereri. Et 44. augere. *Quint.* 3, 7. benefactis parere. *Cic. Dom.* 35. *extr.* duplicare. *Id. Brut.* 8. alere. *Id. Fam.* 10, 26. *f.* sequi. *Id. Pis.* 24. repudiare. *Liv.* 22, 39. *f.* spernere. *Cic. Arch.* 11. contemnere. *Id. Pis.* 26. immortalem alicui dare. *Curt.* 4, 14. *f.* quam accepisti a majoribus, posteris relinquere. *Tac. A.* 2, 46. alienam in se trahere. *Cic. Att.* 2, 2. in summam venire, *h. e.* pervenire. *Plin.* 7, 25, 25. Aliquid in gloria ponere, et 31, 6, 32. Plerique in gloria ducunt, plurimis horis calorem perpeti. [*Poterant et hujusmodi exempla commemorari, ut *Cic. Or.* 1, 1. Rerum gestarum gloria florere. *Plin. Pan.* Non quietis gloriam cuiquam invidere; et *ib.* §. 6. Et ille quidem, ut maximo fructu suscepti, ita majore depositi officii gloria fruitur; et 91, 1. Ut ad summum honorem gloria celeritatis accederet: ubi gloria significationem involvere videtur gratiae, quae ap. alios oriri rebus prospere gestis solet; unde saep. *gratia* in cdd. pro *gloria* legitur. V. in f.] ℙ Aliquando idem est quod gloriatio. *Cic. Rab. Post.* 14. Quod genus tandem est istud ostentationis et gloriae? [*Id. Fam.* 8, 15.] *Nep. Ages.* 5. Tantum abfuit ab insolentia gloriae, ut, etc. *Hirt. B. Afr.* 31. *extr.* Gloriam exsultationemque alicujus pati. [*Liv.* 22, 39. Gloriam qui spreverit, veram habebit.] *Hor. Ep.* 2, 18, 22. Gloria quem supra vires et vestit, et ungit. [*Tibull.* 4, 13, 7. Procul absit gloria vulgi, i. e. vulgarium hominum jactantia; adde 1, 5, 2. *Virg. A.* 11, 708. Ventosa gloria. *Hor. Od.* 1, 18, 5. Gloria plus nimio attollens cervicem. ℙ Signif. et studium, spem, cupiditatem gloriae. *Cic. Fam.* 7, 13. Moriar, ni quae tua gloria est, puto te malle a Caesare consuli, quam inaurari. V. *Manut. Virg. G.* 4, 205. Tantus amor florum, et generandi gloria mellis: q. l. Noster supra laud. *Hor. Sat.* 1, 6, 23. Constrictos gloria trahit fulgente curru. *Id. Ep.* 2, 1, 177. *Sat.* 2, 3, 179. *Tibull.* 4, 1, 29. Non tua majorum contenta est gloria fama. *Prop.* 2, 7, 17. Hinc etenim tantum meruit mea gloria nomen. *Luc.* 4, 376. Et quaesitorum pelago terraque ciborum Ambitiosa fames, et tantae gloria mensae, Discite, quam parvo liceat producere vitam.] ℙ In plur. numero. *Cic. Planc.* 24. *extr.* Honorum gradus sunt pares, gloriae dispares. [*Rectius hic gloriae genit. singl. positum dixeris. V. *Ruddim.* 1, 147.] *Tac. A.* 3, 45. Memorare veteres Gallorum glorias. *Gell.* 2, 27. *extr.* Quaestus atque compendium gloriarum. ℙ Et pro jactationibus. *Pl. Mil.* 1, 1, 22. Perjuriorem hoc hominem si quis viderit, Aut gloriarum pleniorem, quam illic est, etc. *Gell.* 1, 2. Flare inanes glorias. *Lact.* 7, 26. *med.* Tu immortalibus gloriis frueris. ℙ [*Conf. in *cdd. gloria* et *gratia.* V. *Drakenb.* ad *Sil.* 13, 664. *Burm.* ad *Quint. Decl.* 15, 7. p. 313. ad *Ov. Met.* 4, 639. *Intpp.* ad *Plin. Pan.* 86, 2.]

*GLŌRĬĀBĬLIS, e, adj. καυχηματίας *Gloss. Gr. Lat. B. A.*

GLŌRĬĀBUNDUS, a, um, adj. καυχηματίας, qui abunde gloriatur. *Gell.* 5, 5. Contemplatione tanti et tam ornati exercitus gloriabundus Annibalem aspicit.

GLŌRĬĀTĬO, onis, f. actus gloriandi, καύχησις. *Cic. Fin.* 3, 8. Ex quo efficitur, gloriatione, ut ita dicam, dignam esse beatam vitam. Et *ib.* 18. Ilud vero minime consectarium, illorum gloriatione dignam esse beatam vitam.

GLŌRĬĀTOR, oris, m. qui gloriatur. *Appul. Flor. n.* 17. Magis sum amicitiae cupitor, quam gloriator.

GLŌRĬFĬCĀTĬO, onis, f. gloria. Est *Augustini* aliquot in locis.

*GLŌRĬFĬCĀTUS, a, um, part. pass. v. glorifico. *Vulg. Petr.* 1, 1, 8. *B. A.*

GLŌRĬFĬCO, as, avi, atum, a. 1. gloriosum reddo, δοξάζω. *Coripp. Laud. Just.* 4, 289. Glorificavit opus. *Tert. Idol.* 22. Deus potius glorificetur. Adde *Prud. Hamart. f.*

GLŌRĬFĬCUS, a, um, adj. gloria plenus. *Imp. Just. Cod.* 2, 8, 6. Relicta observatione glorificae tuae sedis.

GLŌRĬŎLA, ae, f. δοξάριον, dimin. gloriae. *Cic. Fam.* 5, 12. *f.* Et nosmetipsi vivi gloriola nostra perfruamur. Et *ib.* 7, 5. *f.* Etiam hisce eum ornes gloriolae insignibus, *h. e.* tribunatus, aut praefecturae, aut ejusmodi.

GLŌRĬOR, aris, atus sum, dep. 1. καυχάομαι, gloria et praedicatione efferre se, de se praedicare. *Cic. Pis.* 1. Is mihi etiam gloriabitur, se omnes magistratus sine repulsa assecutum? [*Coll. *Suet. Cal.* 38.] *Id. Off.* 1, 22. *f.* Licet enim mihi apud te gloriari. *Id. Or.* 50. *med.* Nominibus veterum gloriantur *Caes. B. G.* 1, 14. Sua victoria insolenter gloriari. *Cic. N. D.* 3, 36. Propter virtutem jure laudamur, et in virtute recte gloriamur. *Id. Vat.* 12. Pecunias aliorum despicis, de tuis divitiis intolerantissime gloriaris. [*Id. Fin.* 5, 17.] *Id. Sen.* 10. Equidem posse vellem idem gloriari, quod Cyrus. [*Liv.* 27, 17. Propiorque excusanti transitionem ut necessariam, quam glorianti, eam, velut primam occasionem raptam. *Id.* 1, 12. In eum haec gloriantem — impetum facit. Et 23. Ut de me ipso aliquid more senum glorier. *Quint.* 11, 2. *med.* Circa rem aliquam gloriari. *Caes. B. C.* 3, 45. Dicitur glorians apud suos Pompejus dixisse. *Cic. Coel.* 19. Defendendi haec causa, non gloriandi loquor. *Id. Brut.* 18. Ait ipse de se: nec mentitur in gloriando. *Suet. Aug.* 28. Ut jure sit gloriatus, se marmoream relinquere, quam latericiam accepisset. *Id. Dom.* 10. Haud negatura, immo etiam gloriatura. ℙ Part. *Gloriandus* ap. *Cic. Tusc.* 5, 17. Quod si beata vita glorianda, et praedicanda, et prae se ferenda est. [*Et *ib.* Nec in misera vita quidquam est praedicabile aut gloriandum.]

GLŌRĬŌSE, adv. cum gloria, ἐνδόξως, εὐκλεῶς. *Cic. Att.* 14, 4. Quod per ipsos confici potuit, gloriosissime, et magnificentissime confecerunt. *Id. Fam.* 2, 12. Gloriose triumphare. *Naev.* ap. *Gell.* 6, 8. Res magnas manu saepe gessit gloriose. *Vell.* 2, 2. Vitam gloriosissime degere. *Sall. fr.* ap. *eund.* 2, 27, Quo illě dehonestamento corporis maxime laetabatur, quia reliqua gloriosius retinebat. ℙ Item gloriando, tum in bonam, tum in malam partem. *Cic. Or.* 2, 8. Exorsus es non gloriose magis a veritate, quam, etc. *Id. Dom.* 35. Hoc reprehendis, solere me de me ipso gloriosius praedicare. [*Id. Mil.* 27. Mentiri gloriose.] *Sall. ep. Mithrid. ad Arsac.* Amicitiam alicujus gloriose ostentare. *Pl. Pers.* 2, 5, 6. Subnixis alis me inferam, atque amicibor gloriose.

GLŌRĬŌSUS, a, um, adj. ἔνδοξος, εὐκλεής, illustris, praeclarus, gloriae plenus, in quo gloriari licet. *Cic. Fin.* 1, 11. Clarorum hominum facta illustria et gloriosa. *Id. Div.* 2, 2. Magnificum illud etiam, Romanisque hominibus gloriosum, ut Graecis de philosophia litteris non egeant. [*Sall. fr.* p. 938. Uti nihil gloriosum, nisi tutum, et omnia retinendae dominationis honesta existumet. *Vell.* 2, 115, 5. Semperque visum est gloriosum, quod esset tutissimum.] *Nep. Milt.* 6. Nostri populi honores quondam fuerunt rari et tenues, ob eamque causam gloriosi: nunc autem effusi atque obsoleti. *Id. Ages.* 4. Multo gloriosius duxit, si institutis patriae paruisset, quam si, etc. [*Vell.* 2, 49, 4. Vir antiquus et gravis Pompeji partes laudaret magis, prudens sequeretur Caesaris; et illa gloriosa, haec terribiliora duceret. Cf. de hac dicendi ratione *Gronov. Observ.* 3, 2. et ad *Senec. Clem.* 2, 3. Adde *Vell.* 2, 110, 3. Tum necessaria gloriosis praeposita.] *Phaedr.* 4, 23. Gloriosus convictus Deorum. *Just.* 12, 11. Gloriosa militia. *Id.* 41, 6. *f.* senectus. *Id.* 42, 2. expeditio. *Cic. Div.* 1, 24. *extr.* mors. *Tac. H.* 5, 17. Gloriosissimus dies. *Suet. Cal.* 8. Gloriosus princeps. *Id. Tib.* 52. Gloriosissimae victoriae. *Id. Claud.* 1. Gloriosus animus, *h. e.* gloriae cupidus, magnus, elatus. ℙ Item jactantiae plenus, ἀλάζων. [*Cic. Fl.* 22. Ubi illa magnifica et gloriosa ostentatio civitatis. *Or.* 1, 43. Praepotens et gloriosa philosophia.] *Nep. Timol.* 4. Nihil unquam neque insolens, neque gloriosum ex ore ejus exiit. *Plin. ep.* 3, 9. *med.* Epistolas jactantes et gloriosas Romam miserat. *Cic. Amic.* 26. Milites gloriosi. *Plin.* 10, 20, 22. Pavo, gloriosum animal. *Pl.*

Ps. 2, 3, 8. Gloriosum se facere. ¶ *Miles gloriosus* titulus est comoediae Plautinae.

GLOS, gloris, f. γάλως, ἀνδραδελφὴ, soror mariti mei: ab allata voce Graeca per syncopen breviata. *Festus, Charis.* 1, 27. et *Modest. Dig.* 38, 10, 4. *med.* Hinc *Auson. Idyll.* 12. *monosyll. de hist.* 13. Aeacidae ad tumulum mactata est Andromachae glos, *h. e.* Polyxena soror Hectoris, qui Andromachae maritus fuit. Addit *Non.* 19, 4. significare etiam uxorem fratris mei, quae saepius *fratria* appellatur: sed nullo id exemplo confirmat. ¶ In genit. facit *gloris*, ut dictum est. *Charis. l. c.* et *Prisc.* 6, 710.

GLOSSĂ, ae, f. γλῶσσα, Att. γλῶττα, lingua. Graeca vox est, et Graecis litteris scribenda. ¶ Metonymice accipitur pro sermone. Sed proprie glossae vocantur vocubula obscuriora, et minus usitata, quae interpretatione indigent, cujusmodi sunt ea, quae certae sunt dialecti propria, eoque aliena a lingua communi, unde et ξενικὰ dicuntur, quasi peregrina. *Quint.* 1, 1. *f.* Protinus enim potest interpretationem linguae secretioris, quas Graeci γλώσσας vocant, dum aliud agitur, ediscere. *Auson. ep.* 127. Latine habet. ¶ Accipitur etiam pro interpretatione, seu explicatione eorum, quae ab aliis obscure scripta fuere, quia vice linguae, *h. e.* vice doctoris fungitur. Hinc *Glossae Phil.*, *Isid.*, etc.

GLOSSĀRĬUM, ii, n. λεξικὸν, liber, in quo glossae, *h. e.* vocabula obscuriora explanantur. V. v. praec. *Gell.* 18, 7. Vos, philosophi, mera estis, ut M. Cato ait, mortuaria glossaria: namque colligitis lexidia, etc.

GLOSSĒMĂ, ătis, n. γλώσσημα, est vox occultior, abstrusior, et minus usitata, quae interpretatione eget, quales sunt voces aliquot in tragoediis, heroicis versibus, et simili genere gravioris poematis. *Varr. L. L.* 6, 3. *med.* exponens *Ennii* versum, *Coelitum Camilla exspectata advenis*, Camillam, qui glossemata interpretati, dixerunt administram. *Quint.* 1, 8. Circa glossemata etiam, idest voces minus usitatas, non ultima ejus professionis diligentia est. *Asin. Gall.* ap. *Suet. Gramm.* 22. Qui caput ad laevam deicit, glossemata nobis Praecipit: os nullum, vel potius pugilis! *Festus* in *Ocrem.* Ut Athejus philologus in libro Glossematorum refert.

[GLOSSĒMĂTĬCUS, a, um, adj. ad glossema pertinens. *Diom.* 2, 434. Glossematicum locutionum genus. *F.*]

GLOSSŎPETRĂ, ae, f. gemmae species linguae humanae similis, quam magi credunt non nasci in terra, sed deficiente luna coelo decidere, ea lunares motus excitari, ventos comprimi, illam memoriae prodesse etc,, a γλῶσσα, lingua, et πέτρα, lapis. *Plin.* 37, 10, 59., *Solin.* 37. *med.*

GLOSSŬLĂ, ae, f. brevis interpretatio. Legitur ap. *Diom.* 2, 421.

*GLOTA, ae, sinus Britanniae, hodie *the Firth of Clyde. Tac. G.* 23. *B. A.*

GLOTTIS, idis, f. ap. *Plin.* 10, 23, 33. est avis e genere coturnicum, a lingua praelonga, quam exserit. *Γλωττὶς* Graece parvam linguam significat.

GLŪBO, is, a. 3. ἀποδέρω, proprie est corticem detrahere, arbores cortice denudare: a γλύφω, scalpo. *Cato R. R.* 33. Salictum suo tempore caedito, glubito, arcteque alligato, librum conservato. *Varr. R. R.* 1, 55. Melior est olea, quae digitis nudis legitur, quam quae cum digitalibus: durities enim eorum non solum stringit baccam, sed etiam ramos glubit, et relinquit ad gelicidium retectos. ¶ Absolute. *Cato R. R.* 31. Quae materies semen non habebit, cum glubet, tempestiva erit, *h. e.* cum glubet se, et corticem deponere videbitur. Eadem habet 17., nisi quod pro *glubet* libri perperam habent *glubebit:* tanquam a *glubeo* sit. ¶ Significat etiam pellem detrahere, teste *Festo* in *Gluma.* Hinc obsceno sensu usus est *Catull.* 58, 5. de Lesbia: Glubit magnanimos Remi nepotes. Sunt tamen qui putant, hic *τὸ glubit* significare *spoliat bonis.* ¶ Praeteritum ex analogia est *glupsi*, supinum *gluptum:* unde *degluptus.* [*V. *Ruddim.* 1, 227.]

GLŬCĬDĀTUS. V. CLUCIDATUM, et CANDACUS.

*GLUDIS, is, f. herba quae et paeonia. *Appul. de herb.* 94. *B. A.*

GLŪMĂ, ae, f. ἔλυτρον, folliculus, seu tunicula hordei, et aliorum frumentorum: a *glubo. Varr. R. R.* 1, 48. Granum dictum, quod est intimum solidum: gluma, qui est folliculus ejus: arista, quae, ut acus tenuis, longa eminet e gluma; et *mox.* Videtur etym. habere a glubendo, quod eo folliculo deglubitur granum. *Festus:* Gluma hordei tunicula: dictum, quod glubatur id granum. ¶ Eodem vocabulo appellatur folliculus fici, quem edimus, teste *Varr. ib.*

GLUS, glutis, et glutinis, f. idem quod gluten. *Auson. Idyll. monosyll. per interrog.* 12, 10. Tergora dic clypeis accommoda quid faciat? glus. *Veg. Vet.* 3, 66. Glutis taurinae semuncia. *Paul. Petroc. Vit. S. Martini* 4, 104. siccati glute palati, *h. e.* viscosa saliva. [*Charis.* 1, 27. Feminini generis haec glos, gloris, glus, glutinis. Alii leg. *glus, glutis. F.*]

GLUT GLUT, vox exprimens sonum liquoris ex angusti oris vase exeuntis. *Vet. Poeta* in *Anthol. Lat.* 2, 405. Burm. Percutit et frangit vas, vinum defluit, ansa Stricta fuit, glut glut murmurat unda sonans. Credit glutonem se rusticus inde vocari.

GLŪTEN, inis. n. et Glutĭnum, i, n. κόλλα, materia viscosa ac tenax, qua res conjunguntur. *Virg. G.* 4, 40. collectumque haec ipsa ad munera gluten; et 160. lento de cortice gluten. *Plin.* 16, 40, 79. Valvas in glutinis compage quadriennio fuisse. *August. C. D.* 15, 27. Gluten bituminis. *Varr.* ap. *Charis.* 1, 67. et 106. Glutinum ferunt Daedalum invenisse. *Sall. fragm. ib.* Quasi glutino adolescebant. *Plin.* 11, 39, 94. Boum coriis glutinum excoquitur taurorumqne praecipue. *Id.* 28, 18, 74. et *Cels.* 5, 5. Glutinum taurinum. Hoc *Id. Cels.* 8, 7. vocat *fabrile gluten. Vitr.* 7, 10. Glutinum admiscere. [*Gargil.* (ed. *Ang. Ant. Scottio*) 4. *n.* 4. Arbores, quae gummi glutina excludunt. *F.*] ¶ Translate. *Prud. Cathem.* 9, 102. Ossa, nervos, ac medullas glutino cutis tegi. *Hieronym. ep.* 3. *n.* 3. Glutino caritatis haerens. ¶ *Serv.* ad *Virg. G.* 3, 281. *glutine* in recto casu dixisse videtur. ¶ *Capell.* 3. p. 75. *gluten* masculini generis facit.

GLŪTĬNĀMENTUM, i, n. κόλλησις, compactio, conjunctio: item locus ipse glutinatus. *Plin.* 13, 12, 25. de chartis: Deprehenditur et lentigo oculis, sed mediis inserta glutinamentis taenia.

[GLŪTĬNĀRĬUS, ii, m. qui glutinum conficit. *Inscr.* ap. *Fea, Framm. consol.* p. 106. P. Clodius P. L. Metrodorus glutinarius. Haec inscriptio optimae notae fortasse pertinet ad tempora P. Clodii a Milone interfecti. *F.*]

GLŪTĬNĀTĬO, onis, f. κόλλησις, actus glutinandi. Translate. *Cels.* 7, 27. *med.* Neque desperari debet solida glutinatio vulneris.

GLŪTĬNĀTĪVUS, a, um, adj. glutinandi vim habens. *Appul. Herb.* 72. Folia sunt virtutis glutinativae recentium vulnerum. Adde 77.

GLŪTĬNĀTOR, oris, m. κολλητὴς, qui glutine conjungit. *Cic. Att.* 4, 4. Mittas de tuis librariolis duos, quibus Tyrannio utatur glutinatoribus, ad cetera administris. *Inscr.* ap. *Grut.* 594, 6. Mannio Stichio Tiberii Caesaris glutinatori. Erant *glutinatores*, qui glutinandis chartis dabant operam in confectione librorum: tum ipsorum terga exornantes: tum chartas chartis attexentes in longitudinem, ut volvi possent, et volumen efficere: tum denique plures tabellas, aut paginas conglutinantes, unde codex exsisteret. Adde *Lucil.* ap. *Non.* 8, 68.

*GLUTINATORĬUM, i, n. Κολλητήριον. *Gloss. Gr. Lat.* Intellige *medicamentum. B. A.*

GLŪTĬNĀTŌRĬUS, a, um, adj. glutinativus. *Theodor. Prisc. de Diaeta* 10. Glutinatariae virtutis esse.

GLŪTĬNĀTUS, a, um, part. a *glutino*, glutino conjunctus, *Cels.* 7, 28. Inter se glutinatis naturalium oris, *h. e.* conjunctis, constrictis.

GLŪTĬNĔUS, a, um, adj. glutinosus. Translate. *Rutil. Itin.* 1, 610. de Harpyiis. Quae pede glutineo, quod tetigere, trahunt. V. PICRATUS.

GLŪTĬNĬUM, ii, n. glutinum. *Appul Trismeg.* p. 100. *Elmenhorst.* Εἱμαρμένη, et necessitas ambae sibi invicem individuo connexae sunt glutinio. Al. leg. *glutino.*

GLŪTĬNO, as, a. 1. κολλάω, συνάπτω, conjungo, ferrumino. *Plin.* 22, 25, 60. Farina, qua chartae glutinantur. *Id.* 29, 3, 11. Ovi candidum admixtum calci vivae glutinat vitri fragmenta. ¶ Dicitur saepe de vulneribus, quae clauduntur. *Cels.* 7, 27. *f.* Si orae vulneris se glutinarunt. *Plin.* 25, 5, 19. Glutinare praecisos nervos. Et 23, 6, 35. Scoria additur emplastris, cicatricibus glutinandis. ¶ Part. *Glutinans* ap. *Cels.* 7, 4. *in.* Ei fibulae glutinantia medicamenta superdanda sunt.

GLŪTĬNŌSUS, a, um, adj. κολλώδης, tenax. *Colum. praef.* 1. *med.* In Asia, Mysiaque densa, etiam glutinosa terra maxime exuberat. *Id* 3, 11. *med.* Terra glutinosissima. *Cels.* 5, 26. *n.* 20. Pus glutinosius et sanguine et sanie. *Id.* 2, 22. Caro glutinosa. *Id.* 6, 7. *n.* 5. Resina quam glutinosissima.

GLŪTĬNUM. V. GLUTEN.

GLŪTĬO, is, ivi et ii, itum, a. 4. γλύζω, devoro: a verbo Graeco allato, vel a *glutus*, *i. Juvenal.* 4, 28. Quales tunc epulas ipsam glutisse putamus Induperatorem? *Plin.* 10, 12, 5. de corvis: Pessima eorum significatio, cum glutiunt vocem, velut strangulati. [*Front. ad M. Caes.* (ed. *Maio*) 5. *ep.* 40. Micularum minimum cum vino destillatum gluttivi. *F.*] ¶ Scribitur et *gluttio.* [**Vet. Gloss.* Gluttit, ἐγκάπτει. *B. A.*]

[GLŪTĪTUS, a, um, part. a *glutio;* deglutitus. Translate. *Tert. adv. Marc.* 2. *v.* 267. Christus clamans glutitam mortem. *F.*]

GLŪTO, onis, m. gulosus: a *glutus*, *i. Isid. Orig.* 10. et *Festus* in *Ingluvies. Gloss. Philox.* Gluto: λαίμαργος. V. GLUT GLUT. ¶ Scribitur et *glutto.*

*GLUTTĬO, is, i. q. glutio. V. GLUTIO. *B. A.*

GLUTTUS. V. GLUTUS.

*GLUTURĪNUS, i, m. ridiculum lurconis nomen ap. *Ammian.* 28, 4. *B. A.*

GLŪTUS, a, um, unitus, bene subactus, cohaerens, instar eorum, quae glutino conjuncta sunt. *Cato R. R.* 45. Locus bipalio subactus, beneque glutus siet. Eadem verba habet *Plin.* 17, 18, 29. ¶ Pro *glutus*, quod et *gluttus* scribunt, dicitur etiam *glitus*, seu *glittus.* Hinc *Festus:* Glitis, subactis, laevibus, teneris.

GLŪTUS, i, m. pars colli, qua cibus glutitur: a sono ficta vox. *Gloss. Philox.* Glutus, βρόγχος. *Pers.* 5, 112. gluto sorbere salivam. ¶ Scribitur et *gluttus.*

GLŬVĬĂ, ae, m. V. GUMIA.

[GLYCĔRĂ, ae, f. γλυκερὰ, dulcis. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 752, 6. Aetoriae Glycerae. *F.* ¶ **Glycĕra, ae*, vel Glycĕre, es, f. (γλυκερὰ, i. e. dulcis), nomen puellis datum a dulcedine: ¶ quarum una, inventrix corollarum, memoratur *Plin.* 35, 11. ubi de Pausia pictore: Amavit in juventa Glyceram municipem suam, inventricem coronarum, certandoque imitatione ejus, ad numerosissimam florum varietatem perduxit artem illam. Quo in loco *vietricem* legi vult *Salm.* a *viendo* seu plectendo: στεφανηπλόκος enim fuit. ¶ Altera Horatii fuit amica. *Hor. od.* 1, 19, 5. Urit me Glycerae nitor Splendentis Pario marmore purius. Adde *od.* 3, 19, 28. collatis *od.* 1, 30, 2. et *od.* 33, 1. ¶ Tertia, amica Menandri. *Mart.* 14, 187. Nec Glycere, vere Thais amica fuit. Sensus est: Glycere erat Menandri poetae amica, quod ex Glyceres Graecis ad eum Epistolis, quae hodieque exstant, cognoscimus: Thais tamen ab eo sic in comoediis introducta frequenter et celebris reddita est, ut ipsa videatur, non Glycere, Menandri amica fuisse. Haec *Turneb. Adv.* 9, 24. *B. A.*]

*GLYCERĬUM, i, f. puellae nomen apud Terentium in Andria. Verum nomen fuit Pasibula. *Ter. Andr.* 1, 1, 108. et 1, 5, 8. et 49. Mea Glycerium. *B. A.*

[GLYCĔRĬUS, ii, m. γλυκερὸς, dulcis. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 522, 2. Aurelius Glycerius. *F.*]

[GLYCĔROS, ōtis, m. et f. vox composita ex γλυκὺς, dulcis, et ἔρως, amor. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 690, 2. C. Julius Glyceros. Alia *ib.* 1349, 5. Glyceroti conjugi carissimae. *F.*]

[GLYCĬĂ, ae, m. a γλυκὺς, dulcis. Est cogn. R. in *Fast. Capitol.* ap. *Grut.* 292. M. Claudius C. F. Glicia. Videtur ita esse sculptum pro *Glycia. F.*]

[GLYCO et Glycon, onis, m. γλύκων, a γλυκὺς, dulcis. Est cogn. R. frequentissimum, cujus plura exempla collegit *Fabrettus* in *Inscr.* p. 219. *F.* ¶ **Glycon*, vel Glyco, onis, m. Γλύκων, poeta insignis, a quo inventore Glyconium seu Glyconicum metrum nomen traxit. V. *Glyconium.* ¶ Item athleta insignis, vir robustissimus, et gladiatoria quadam totius corporis firmitate. *Hor. ep.* 1, 1, 30. Nec quia desperes invicti membra Glyconis. ¶ Fuit et Glycon, medicus Pansae apud Romanos. *Cic. ad Brut. Ep.* 6. Tibi Glycona, medicum Pansae, qui sororem Achilleos nostri in matrimonio habet, diligentissime commendo. Audimus eum venisse in suspicionem Torquato de morte Pansae, custodirique ut parricidam. Ubi ed. *Ernest.* habet *Glaucona.* V. *Suet. Aug.* 11. De eo fortasse *Scribon. Larg. compos.* 106. et 107. *B. A.*]

[GLYCŌNIS, idis, f. dimin. a γλύχων, quod a γλυκὺς, dulcis. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 654, 5. Hoc jacet in tumulo secura Glyconis honesto. Dulcis nomine erat, anima quoque dulcior usque. *F.*]

GLYCŌNĬUM, seu Glyconicum metrum, certum genus est carminis, tribus constans pedibus, quorum primus spondeus est, choreus, vel iambus; alter, et tertius dactylus, ut illud *Hor. Od.* 2, 18, 1. *Non ebur, neque aureum*, quod affert exempli gratia *Diomed.* 3, 510., vel illud *Od.* 1, 15, 8. *Et regnum Priami vetus.* Dictum est a nomine inventoris, ut affirmat *Hephaest. de metr. et poem. c.* 10. Δίμετρον δὲ ἀκατάληκτον, τὸ καλούμενον Γλυκώνειον, αὐτοῦ τοῦ Γλύκωνος εὑρόντος αὐτό. *Sidon. ep.* 9, 13. *in carm.* Dum metro quatitur chorda glyconio.

GLYCYMĔRĬDES, um, f. plur. concharum genus a sapore dulci et minus salso dictum: γλυκὺς enim, dulcis. *Plin.* 32, 11, 53. *Macr. Sat.* 2, 9. *med.* Al. leg. *glycomerides.* V. CHAMAE.

GLYCYRRHIZĂ, ae, f. γλυκύῤῥιζα, herbae genus radice dulci: a γλυκὺς, dulcis, et ῥίζα, radix. Multa de ea *Plin.* 22, 9, 11., ubi et describit, ejusque usus in medicina enumerat. ¶ Dicitur et *Glycyrrhizon* ab eodem 11, 54, 119. a *Celso* vero 5, 23. Latina appellatione *radix dulcis.*

*GLYCYRRHIZĪTES, ae, m. κλυκυῤῥιζίτης, vinum glycyrrhiza conditum. *Colum.* 12, 35. *B. A.*

GLYCYSĪDĒ, es, f. γλυκυσίδη, nomen paeoniae herbae acinos dulces habentis: a γλυκὺς, dulcis, et σίδη, malum Punicum. *Plin.* 25, 4, 10. et 27, 10, 60.

[GLYCYSIS, is, f. herba eadem ac glycyside. *Appul. Herb.* 64. Paeonia a Graecis appellatur pentorebon, aliis glycysis. *F.*]

[GLYPTĒ, es, f. γλυπτή, sculpta, et

GLYPTUS, i, m. γλυπτός, sculptus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 6. *n.* 27. Publicia Glypte. Alia ap. *Grut.* 627, 5. C. Calpetanus C. L. Glyptus. *F.*]

G N

GNAEUS. V. CNAEUS.

GNAPHALĬON, ii, n. γναφάλιον, herba, quam alii chamaezelon vocant, cujus foliis albis mollibusque pro tomento utuntur, inquit *Plin.* 27, 10, 61.

GNĀRĬGĀVIT, significat ap. Livium (*Andronicum* intellige, aut *Laevium*) narravit. *Festus*, ubi *Voss.* mallet *gnaruravit.*

GNĀRĬTAS, atis, f. cognitio, notitia: a *gnarus*. *Sall. fragm.* ap. *Non.* 2, 367. Namque alii fiducia gnaritatis locorum in occultam fugam sparsi: alii globis eruptionem tentavere. *Ammian.* 16, 2. Juvante locorum gnaritate.

GNĀRŪISSE, narrasse. *Festus.*

GNĀRŪRIS, e, adj. idem quod *gnarus*: sed antiquum est. Cum accusativo, Graeco more, *Pl. Most.* 1, 2, 17. Simul gnarures vos volo esse hanc rem mecum. *Auson. ep.* 22, 19. Non cultor instans, non orator gnaruris. *Pl.* quoque *Poen. prol.* 46. Ad argumentum nunc vicissatim volo Remigrare, aeque ut mecum sitis gnarures. *Gloss. Philox.* Gnaruris, γνώριμος. ℙ Cum ablativo, et *in* praepositione. *Arnob.* 3, 113. In aliis alios perceptionibus gnarures. Alii minus recte leg. *gnariores.*

*GNĀRŪRO, as, a. 1. nosco. *Gloss. Philox.* Gnarurat, γνωρίζει. *B. A.*

GNĀRUS, a, um, adj. ἐπιστήμων, sciens, peritus. Volunt esse ab antiquo *gnaruris*, ut *Voss.* censet; vel a *narus*, ut *Cic. Or.* 47. significare videtur. *Id. ib.* 4. Periclem uberem et facundum fuisse, gnarumque (quod est eloquentiae maximum) quibus orationis modis quaeque animorum partes pellerentur. *Id. Brut.* 64. Sisenna gnarus reipublicae. *Sall. fragm.* ap. *Prisc.* 6, 700. loci. *Colum. praef.* 1. armorum et militiae. *Just.* 11, 7. artis. *Plin.* 9, 8, 9. temporis. Et 35, 55. Concha comprimit sese, operitque opes suas, gnara, propter illas se peti. *Colum.* 4, 25. Gnarus vinitor. [*Tac. Agr.* 6. Gnarus sub Nerone temporum. *Hist.* 2, 29. Gnarus, civilibus bellis plus militibus quam ducibus licere. Et *ib. c.* 65. animo anxius et petitum se criminationibus gnarus; et *c.* 83. gnarus modicas vires sibi; et 5, 19. gnarus deesse naves. Ita minus saepe alii c. accus. cum infin. *Liv.* 23, 28., 33, 5. *Plin. H. N.* 8, 56. et saepius. *Boettich. Lex. Tac.* p. 223.] ℙ Passive cognitus, [*apud unum Tacitum. Plura exempla habet *Boettich. Lex. Tac.* p. 223.] *Tac. A.* 1, 63. Trudebanturque in paludem gnaram vincentibus, iniquam nesciis. Et *ib.* 15, 61. Id nulli magis gnarum, quam Neroni.

GNĀTHO, onis, m. nomen parasiti ap. *Ter.* in *Eun.* a γνάθος, maxilla. Hinc de quovis parasito per antonomasiam dicitur. *Cic. Phil.* 2, 6. Dat natalicia in hortis: cui? putatote, eum Phormioni alicui, tum Gnathoni, tum Ballioni. Adde *Amic.* 25. et *Sid. ep.* 3, 13.

GNĀTHŌNĬCUS, a, um, adj. ad Gnathonem pertinens. *Ter. Eun.* 2, 2, 32. Tanquam philosophorum habent disciplinae ex ipsis vocabula, parasiti item ut Gnathonici vocentur.

GNĀTŬLA, ae, f. parva filia. *Accius* ap. *Non.* 4, 218. Infando homine gnatula erat. *Mercer.* et *Voss.* haec corrupta censent, et legenda: *Infando homini, gnato Laertae.*

GNĀTUS, a, um, part. a *nascor*, addito *g* per prothesin, γεννηθείς, natus. *Pl. Poen.* 5, 2, 187. Iterum mihi gnatus videor, quia te repperi. *Id. Truc. a.* 5. *v.* 70. Fiat, ut rem gnatam video. *Claud. Quadrig.* ap. *Gell.* 7, 11. Qui summo genere gnatus erat. ℙ Gnatus, i, m. υἱός, natus; Gnata, ae, f. θυγάτηρ, nata: voces sunt frequentissimae in usu familiari, quas saepissime habet *Plautus*, *Terentiusque*: item ter, aut quater *Hor.* in *Sat.* 2, 3. et 5. *l.* 2. et *Ov. l.* 7. et 13. *Met.* Quidam tribuunt etiam *Cic. Planc.* 24. Quamquam ad praecepta aetas non est gnati, etc., sed ea lectio certa non est; et praeterea illa verba veteris cujuspiam poetae esse videntur.

GNĀVĒ, adv. naviter. Quidam legunt ap. *Sall. Jug.* 79. *f.* Imperata gnave fecerant. Alii leg. *navi*, alii *nave*. Et ap. *Vell.* 2, 125. Ut pleraque gnave Germanicus. [Alii melius leg. *ignavit. F.* *Quid hoc sibi velit, equidem non intelligo. Vulg. hujus loci lectio est *ignave*, quae, licet *Casaub.* ad *Suet. Cal.* 1. et *Gron.* ad *Tac. Agr.* 27. in fraudem induxerit, ferri quidem nullo modo posse videtur. V. *Boecler.* ad h. l. et *Dodwell. Annal. Vellej.* §. 19. et qui haec laudat *Ruhnk.*]

GNĀVĬTAS, atis, f. diligentia, studium. *Arnob.* 1, 3. Gnavitas studiosa.

GNĀVĬTER, adv. naviter. *Hor. Ep.* 1, 1, 24. quae spem, Consiliumque morantur agendi gnaviter id, quod, etc. [*Liv.* 10, 39. Gnaviter pugnare; et 30, 4. gnaviter bellum gerere. ℙ Ap. *Lucr.* 1, 526. Quoniam nec plenum gnaviter exstat: *Eichstadt.* in *ind.* s. h. v. explicat per *plene.*]

GNĀVO, as, a. 1. pro *navo*, *as*, legitur in quibusdam libr. ap. *Cic. Or.* 2, 7. et *Val. Fl.* 3, 145.

GNĀVUS, a, um, adj. navus, strenuus, promptus. V. NAVUS. [*Döderl.* 1, 124. docet: *gnavus* a *geno* eodem modo factum quo *pravus* a *per*, *cadaver*, *cadivus* a *cado* et γενναῖος a γεννάω, proprie esse i. q. *natus*; tum, sensu praegnante, *bono loco natus* = *generosus*; unde latius significatione pateat et fortiorem, quam diligentiae, assiduitatis notionem involvat.] *Hor. Ep.* 1, 18, 89. Oderunt hilarem tristes, tristemque jocosi, Sedatum celeres, agilem gnavumque remissi. Et *ib.* 6, 20. Gnavus mane forum, et vespertinus pete tectum. *Cic. Man.* 7. Homines gnavi, et industrii.

GNEPHOSUS et Cnephosus, obscurus: a κνέφας, tenebrae. *Fest.*

[GNĒSĬA, ae, f. γνησία, legitime genita, et

GNĒSĬUS, ii, m. γνήσιος, legitime genitus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 818, 2. Pontia Gnesia. Alia ap. *Fabr.* p. 243. *n.* 667. Vettius Gnesius. *F.*]

GNĒTUM, i, n. herba, cujus semen coagulandi lactis vim habet, ap. *Col.* 7, 8., si modo eo loco verba mendo carent. Fortasse enim pro *seminibus gneti* legendum est *gneci*, aut *cneci*: quia κνηκῳ eandem coagulandi virtutem *Dioscorides* tribuit *l.* 4. *c.* 190.

GNEUS. V. CNAEUS.

*GNĪDE, piscis genus, Latinis urtica. *Plin.* 31, 11. Alii scribunt *cnide*, quod V. *B. A.*

GNĪDĬUS, a, um, adj. Κνίδιος, ad Gnidum pertinens urbem Doridis in Caria, in promontorio, quod nunc *Capo Crio* dicitur. *Hor. Od.* 2, 5, 19. Ut pura nocturno renidet Luna mari, Gnidiusque Gyges. *Plin.* 13, 21, 35. Gnidium granum. V. COCCUM. *Auson. ep.* 4, 74. Cadmi nigellas filias, Melonis albam filiam, Notasque furvae sepiae, Gnidiosque nodos prodidit, *h. e.* scriptorios calamos, qui optimi ex Gnidiis arundinibus fiebant, ut *Plin.* 16, 36, 64. docet. *Id. ep.* 7, 50. Nec jam fissipedis per calami vias Grassetur Gnidiae sulcus arundinis, Pingens aridulae subdita paginae. *Plin.* 36, 5, 4. *n.* 7. Gnidia Venus, *h. e.* quam Gnidiis Praxiteles fecit e marmore: quo opere et ipse, et Gnidus nobilitata est. Ipsa quoque Venus ob id in ea urbe maxime culta fuit: unde *Hor. Od.* 1, 30, 1. O Venus regina Gnidi, Paphique. ℙ *Gnidii*, *orum*, sunt ejus oppidi incolae. *Plin.* 36, 5, 4. *n.* 5. ℙ Scribitur etiam *Cnidius* et *Cnidus*, quia et Graece per K.

GNĪDUS. V. v. praec.

*GNĪPHO, onis, m. cogn. R., ut M. Antonius Gnipho, Gallus, grammaticus et rhetor insignis temporibus Ciceronis. *Suet. Gramm.* 7 et 8. *Macr. Sat.* 3, 12. *Quint.* 1, 6. *B. A.*

GNĪTUS et Gnixus a genibus prisci dixerunt. *Fest.*

GNŌBĬLIS, e, adj. idem quod nobilis, apud veteres. *Festus*: Nobilem antiqui pro noto ponebant, et quidem per *G* litteram. *Accius ib.* Ego me Argos referam: nam hic sum gnobilis. *Liv. Andron. ib.* Ornamento incedunt gnobili.

[GNŌMĒ, es, f. adagium, sententia, quae quid utile in vita sit, breviter ostendit. *Front. ad M. Caes.* 3. (ed. *A. Maio*) *ep.* 11. Pro gratia mihi fuit, quod tu gnomas egregie convertisti. Et *mox.* Bis et ter eandem convertito ita, ut fecisti in illa gnome brevicula. ℙ Est etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 959, 4. Aelia P. L. Gnome. *F.*]

GNŌMON, onis, m. γνώμων, stilus, ex cujus umbra horae diei cognoscuntur in sole: a γινώσκω, cognosco. *Plin.* 2, 72, 74. Umbilici, quem gnomonem appellant, umbra in Aegypto, meridiano tempore, aequinoctii die, paulo plus, quam dimidiam gnomonis mensuram efficit. *Vitr.* 1, 6. Supra ejus loci centrum medium collocetur aeneus gnomon, indagator umbrae, qui Graece σκιαθήρας dicitur. Adde 9, 8. et *Capell.* 6, 194.

GNŌMŌNĬCĒ, es, et Gnomonica, ae, f. γνωμονική, pars architecturae, quae in solis umbris indagandis, et horologiis solaribus conficiendis versatur. *Vitr.* 1, 3. Partes architecturae sunt tres, aedificatio, gnomonice, machinatio. *Gell.* 1, 9 Geometriam, et gnomonicam, musicam, ceterasque item disciplinas altiores, μαθήματα veteres Graeci appellabant. *Plin.* 2, 76, 78. Umbrarum hanc rationem, et quam vocant gnomonicen, invenit Anaximenes Milesius.

GNŌMŌNĬCUS, a, um, adj. γνωμονικός, ad gnomonem, et gnomonicen pertinens. *Vitr.* 9, 3. *extr.* In hoc volumine de gnomonicis rationibus, quemadmodum eae radiis solis in mundo sunt per umbram gnomonis inventae, explicabo. *Id.* 1, 1. *f.* Qui multas res organicas, et gnomonicas posteris reliquerunt. ℙ *Gnomonici*, *orum*, sunt gnomonicae periti. *Solin.* 37. Quod gnomonici similibus parallelis accidere contendunt.

[GNŌRĬMUS, i, m. γνώριμος, notus, familiaris. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mar. Iscriz. Alb.* p. 207. Claudius Gnorimus. *F.*]

GNŌSCO, is, a. 3. nosco, cognosco: a γνόω. *Caecil.* ap. *Diom.* 1, 378., et *Varro*, de quo V. IGNOSCO. Hinc *gnotu*, cognitu.

GNŌSĬĀCUS et Gnossiacus, a, um, adj. ad Gnoson pertinens, Cretensis. *Ov. Met.* 9, 668. Gnosiacum regnum. Et *ib.* 8, 52. Gnosiacus rex, *h. e.* Minos rex Cretae.

GNŌSĬAS et Gnossias, ădis, f. Gnosia, Cretensis. *Ov. A. Am.* 1, 293. Illum Gnosiadesque, Cydoneaeque juvencae Optarunt. *Id. ib.* 556. Pone metum: Bacchi, Gnosias, uxor eris, *h. e.* Ariadna filia Minois regis Cretae.

GNŌSIS et Gnossis, ĭdis, f. patronym. a Gnosso, h. e. Ariadna, quae filia fuit Minois regis Cretae. *Ov. Her.* 15, 25. Et Phoebus Daphnen, et Gnosida Bacchus amavit. *Id. A. Am.* 1, 527. Gnosis in ignotis amens errabat arenis. Et *ib.* 3, 157. Talem te Bacchus, Satyris clamantibus Euoe, Sustulit in currus, Gnosi relicta, suos. *Stat. Th.* 12, 657. absumpto pallentem Gnosida filo. Adde *Silv.* 5, 1, 232. ℙ Adjective. *Ov. Fast.* 3, 459. Protinus aspicies venienti nocte coronam Gnosida.

GNŌSĬUS et Gnossius, a, um, adj. ad Gnoson, seu Gnosson pertinens, quae urbs est Cretae, apud Idam montem, in qua olim Minois regia fuit. *Plin.* 7, 37, 38. Ctesiphon Gnosius. *Id. ib.* 48, 49. Epimenides Gnossius. ℙ Latiore sensu pro Cretensi. *Virg. A.* 3, 115. Placemus ventos, et Gnossia regna petamus. *Id. G.* 1, 222. Gnossia stella Coronae, *h. e.* Ariadnae Minois Cretensium regis filiae: quae a *Col.* dicitur 10, 52. Bacchi Gnosius ardor. ℙ *Gnosia*, *ae*, f. absolute est Ariadna. *Prop.* 1, 3, 1. Qualis Thesea jacuit, cedente carina Languida desertis Gnosia litoribus. ℙ Legitur et *Cnosius*, quia etiam Graece Κνωσσός et Γνωσσός.

GNOSTĬCI, haeretici altero post Christum saeculo, qui in rebus divinis τελείαν γνῶσιν, perfectam intelligentiam sibi arrogabant, dicere soliti (ut Origenes Celso exprobrat), Omnia novimus. *August. de Haesib. n.* 6.

[GNOSTUS, i, m. γνωστός, cognitus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 438. *n.* 39. L. Servilius Gnostus. *F.*]

GNŌSUS, a, um, adj. Gnosius. *Lucan.* 3, 185. Creta vetus populis, Gnosasque agitare pharetras Docta, nec Eois pejor Gortyna sagittis. Alii rectius leg. *Gnososque*, ita ut sit nominat. singularis Graeca positione pro *Gnosusque*. [*V. *Cort.* ad h. l. et *Mart. Lag.* in ed. *Web.*]

GNŌTUS, a, um, part. a *gnosco*, notus. *Prisc.* 2, 569. Sic gnotu, cognitu. *Festus.*

G O

[GŌAS, ae, m. a γόας Dorice pro γόης, incantator, praestigiator. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Don.* 52, 7. M. Licinius Goas. *F.*]

*GOBANNĬUM, i, n. opp. Britanniae. *Ant. Itin.* Hodie est *Abergavenny. B. A.*

GŌBĬUS, ii, m. et Gobio, onis, m. κωβιός, genus piscis. *Ov. Hal.* 128. Lubricus et spina nocuus non gobius ulla. *Mart.* 13, 88. Principium coenae gobius esse solet. *Juven.* 11, 37. cum sit tibi gobio tantum In loculis. *Plin.* 9, 57, 53. Capita eorum esse ranae similia, reliquas partes gobiorum; et paulo post. Apprehendi glacie gobiones. *Auson. Idyll.* 10, 131. Tu quoque flumineas inter memorande cohortes Gobio, non major geminis sine pollice palmis, Praepinguis, teres, ovipara congestior alvo, Propexique jubas imitatus, gobio, barbi. ℙ Legitur et *cobio* ap. *Plin.* 32, 11, 53.

*GOBOEA, ae, f. Arabiae portus. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

*GOGARI, orum, m. populi Asiae, ultra Maeotim lacum. *Plin.* 6, 7. ed. *Hard. B. A.*

*GOGIAREI, orum, m. Indiae populi. *Plin.* 6, 20. *B. A.*

GOLGI, orum, m. plur. urbs Cypri, Veneri sacra. *Catull.* 36, 14. et 64, 96. et *Plin.* 5, 31, 35.

*GOMOR, indecl. mensura Hebraeorum. *Vulgat. Exod.* 16, 36. *Cf. Isid. Orig.* 14, 25. *B. A.*

GOMORRHAEUS, a, um, adj. ad Gomorrham pertinens, quae urbs est Judaeae in ora lacus Asphaltitis, de coelo tacta una cum Sodomis, ac deleta. (*Gomorrhum* etiam dicitur. *Tert. Apol.* 40. et *Solin.* 35.) *Prud. Hamart.* 844. Quique Gomorrhaeas non respexere ruinas.

[GOMPHENSIS, e, adj. ad Gomphos pertinens, urbem mediterraneam Thessaliae. ℙ *Gomphenses*, *ium*, sunt incolae illius urbis. *Caes. B. C.* 3, 80. et 81. *F.*]

GOMPHUS, i, m. γόμφος, vox Graeca clavum, aliudve hujusmodi ligneum vinculum significans. *Tert. Apol.* 12. Cervices ponimus ante plumbum, et glutinum, et gomphos. ℙ In viis publicis *gomphi*, Italice *perni*, appellabantur lapides, qui ceteris longiores, depressioresque identidem rotundo capite eminebant, et marginibus sive umbonibus tamquam clavi infixi eosdem solidabant. *Stat. Silv.* 4, 3, 47. Tunc umbonibus hinc et hinc coactis, Et crebris iter alligare gomphis.

*GONARCHE, es, f. horologii solaris genus ap. *Vitr.* 9, 9. de quo nihil praeterea traditur. *B. A.*

*GONGER, gri, m. piscis. *Plin.* 22, 11. inter

narinos refert. G in prima syllaba poscit ordo elementaris, quem ibi sequitur. Alii *Conger* vel *Congrus*. V. *B. A.*

GONGYLIS, ĭdis, f. γογγυλίς, rapum: a γογγύλος, rotundus. *Col.* 10, 221. Gongylis, illustri mittit quam Nursia campo. ℙ Scribitur et *Congylis*.

*GONIAEA, ae, f. gemma quaedam, de qua *Plin.* 37, 10. ed. *Hard.* Antea *genianem* legebatur. *B. A.*

*GONNI, orum, Γόννοι, opp. Thessaliae, in Pelasgiotide, prope Tempe vallis aditum. *Liv.* 33, 10. ℙ *Gonnus* audit *Liv.* 44, 6. *B. A.*

*GONNOCONDYLUM, i, n. opp. Thessaliae, postea a Philippo rege Olympias nominatum. *Liv.* 38, 25. *B. A.*

GONORRHOEĂ, ae, f. γονόῤῥοια, involuntaria, et vitiosa seminis profusio: a γονή, genitura, et ῥέω, fluo. *Firmic. Math.* 3, 7. *n.* 8.

*GOPHNITĬCA (sc. *regio*, *terra*) dicta est a Gophna Judaeae opp. ibi sito. *Plin.* 5, 14. *B. A.*

*GOPHOA, opp. Aethiopiae, vel in Aegypti Aethiopiaeque confinibus. *Plin.* 6, 29. *B. A.*

[GORĂ, ae, m. canalis, fossa manufacta. V. *Ducang.* in *Gloss. med. et inf. Latinit.* in V. *Gora.* Est nomen servile R. *Inscr.* ap. *Mur.* 305. *tab.* C. Gora atriensis. *F.*] ℙ *Gora*, oppidi nomen quod in insula quadam fuit Aethiopiae, sub Aegypto. *Plin.* 6, 29. *B. A.*

*GORDAEUS, a, um, adj. ut *montes Gordaei* vel *Gordiaei*, qui in Armenia majore. *Curt.* 4, 10. *Gordyaei montes* audiunt *Plin.* 6, 11. ℙ Non displicet explicatio, quod montes Gordyaei et Taurus cohaereant, vel illi sint pars ipsius Tauri. Sic enim recepta sententia, Gordyaeos esse montes *Ararat*, in quibus Noae arca consederit, adprime confirmatur, quia descendens cum suis Noah, in Mesopotamiam proxime venit, quae utique sedes prima patriarcharum fuit. *Ararat* autem ad Armeniam pertinere, magna plurimorum est in omni antiquitate consensio. Haec *Cellarius.* ℙ Circumjacens regio Gordene, Gordyaea, vel Gordyene, appellata est. *B. A.*

*GORDIĀNI vel GORDIĒNI, orum, m. populi Armeniae. *Curt.* 5, 1. *B. A.*

GORDIĀNUS, i, m. nomen viri proprium, et praesertim trium R. imperatorum, quorum vitas scripsit *Julius Capitolinus.* ℙ Adjective legiones *Gordianae* sunt appellatae, quia ab aliquo ex Gordianis imperatoribus institutae, vel honoribus et titulis decoratae, vel eidem praecipue fideles et devotae fuerunt, quas quidem, Gordianis e medio sublatis, ut novos principes iis inimicos adularentur, Gordianarum nominibus abjectis, alia pro ratione temporum assumpsisse vero simile est. Hinc in *Inscr.* ap. *Don. cl.* 3. *n.* 48. Leg. II. Adjut. P. F. Gordiana, ap. *Grut.* 53, 10. Leg. III. Ital. F. Gordiana, et 433, 1. *Leg.* X. Gem. Gordiana, et 80, 1. *Leg.* XIII. G. Gordiana. [*Multa ex his addidit F.*]

*GORDITĀNUM PROMONTORIUM in Sardinia fuit, ad latus occidentale. *Plin.* 3, 7. Hodie (ait *Cluv.*) est *Capo di monte Falcone* et *Capo di Argentera. B. A.*

*GORDIUCŌME, es, f. Γορδίου κώμη, opp. Bithyniae, postea Juliopolis nominatum. *Plin.* 5, 32. *B. A.*

*GORDĬUM, i, n. Γόρδιον, Γορδίειον, Phrygiae majoris opp., ad Sangarium amnem, ubi Gordius regnavit. *Curt.* 3, 1. *Liv.* 38, 18. *Plin.* 5, 32. ℙ *Gordie* audit *Just.* 11, 7. in quibusdam edd. sed *Gordium* habent edd. *Graev.* et *Gron. B. A.*

GORDĪUS, ii, m. Phrygiae rex fuit, genere rusticus, et ignobilis. Cum Phryges de rege creando oracula consulerent, admoniti sunt, eum regem observare, quem reversi primum in templum Jovis euntem plaustro reperissent. Obvius illis Gordius fuit, qui ad arandum conductis bubus mane properabat; statimque eum regem consalutant. Ille plaustrum, quod sibi ducenti, regnum delatum fuerat, in templo Jovis positum majestati regiae consecravit. In loris illius plaustri erat nodus adeo perplexus, ut indissolubilis putaretur. Oracula cecinerunt, si quis nexum Gordii solvisset, eum tota Asia regnaturum. Aliquot post saeculis Alexander M., capta urbe, cum in templum Jovis venisset, jugum plaustri requisivit, quo exhibito, cum capita loramentorum intra nodos abscondita reperire non posset, violentius oraculo usus, gladio loramenta caedit, atque ita resolutis nexibus, latentia in nodis capita invenit. *Just.* 11, 7. *Curt.* 3, 1. ℙ [*Arrian.* tamen *Exped. Alex, M.* 2, 4. narrat ex Aristobulo, Alexandrum exempto paxillo ligneo, qui per medium temonem trajectus vinculoque adstrictus erat, jugum temoni detraxisse. Idem fere habet *vet. Schol.* ad *Eurip. Hipp. v.* 666., qui jugum temoni fuisse sarmento junctum, affirmat. *F.*]

*GORDIUTICHOS, Γορδίου τεῖχος, opp. Phrygiae majoris. *Liv.* 38, 13. *B. A.*

*GORDŪNI, orum, populi Galliae Belgicae. *Caes. B. G.* 5, 39. ℙ Clientes fuerunt Nerviorum. *B. A.*

*GORDYNĬA, ae, f. Γορδυνία, opp. Macedoniae, in Emathia, *Gordyniae, arum*, dictum *Plin.* 4, 10. *B. A.*

Tom. II.

*GORGAS, adis, sc. insula, et plur. Gorgades, um, sc. insulae, prope Aethiopiam. *Mela* 3, 9. *extr.* Has incoluisse dicuntur Gorgones, monstrosa gens. *Plin.* 6, 31. V. *Salmas.* ad *Solin.* p. 1296. *B. A.*

[GORGĒ, es, f. Γοργή, filia Oenei, et Althaeae, soror Meleagri, et Deianirae. *Ov. Met.* 8, 542. et *Her.* 9, 165., et *Hyg. fab.* 174. V. GORGUS. *F.*]

*GORGĬAS, ae, m. Γοργίας, Leontinus philosophus, Empedoclis discipulus, Isocratis autem et aliorum philosophorum ac rhetorum praeceptor. Primus in conventu ausus est poscere, qua de re quisque vellet audire; ac de omni re, quaecumque in disputationem ac quaestionem vocaretur, se copiosissime dicturum esse profitebatur. Is instituit orationem extemporalem, et declamationes exercitationis causa. Gorgiae (dicta sunt *Ciceronis*) tantus honos est habitus a Graecia, soli ut ex omnibus, Delphis non inaurata statua, sed aurea statueretur. Ad Athenienses cum Tisia missus, auxilia contra Syracusanos impetravit. Obiit anno aetatis 108. Ab hoc nomen habet Platonis dialogus contra sophistas *Cic. de Inv.* 1, 5. *Or.* 1, 11 et 22. 3, 32. *Fin.* 2, 1. *Or.* 52. cet. *Brut.* 12. *Senect.* 13. *Quint.* 3, 1. et al. ℙ Gorgiae orationes exstant in Aldina editione Graecorum Oratorum. ℙ Fuit et Gorgias insignis statuarius, de quo *Plin.* 34, 8. ℙ Item rhetor, quo M. Cicero fil. Athenis initio usus est, sed paulo post, jussu patris, dimisit. *Cic. Fam.* 16, 21. V. de eo *Ruhnk. praef.* ad *Rutil. Lup. libros de figuris* p. X. nam ii sunt e Graecis Gorgiae hujus συντόμως expressi. ℙ Et nomen pedissequi. *Cic. Her.* 4, 52. *B. A.*

*GORGIS, idis, f. uxor Andraemonis, mater Thoantis. *Hyg. fab.* 97. Eadem est quae et *Gorge* dicta. V. *Gorge. B. A.*

GORGŎNĂ, ae, f. eadem ac Gorgon, onis. *Prud.* περὶ στεφ. 10, 278. Tremant venenum sibilantis Gorgonae.

GORGŎNES, um, f. plur. Γόργονες, Phorci filiae, *Medusa*, *Sthenyo*, et *Euryale*, (alii quartam addunt *Scyllam*) quae Gorgonas insulas in oceano Atlantico sitas habitasse dicuntur, contra Hesperidum hortos. Dictae sunt a γοργὼν, quod est animal noxium in Africa. Poetae fabulantur, omnes unum oculum habuisse, quo invicem uterentur, et terribiles fuisse oris deformitate, et crinibus serpentinis, quas qui vidissent, verterentur in lapidem. Aliqui interpretantur, puellas fuisse unius pulchritudinis, quas cum aspicerent adolescentes, stupore torpebant: regnavisse autem in insulis, quae serpentibus abundarent. Alii feminas fuisse in Africa bellicosas, adversus quas Perseus bellum gesserit, et earum reginam Medusam debellaverit, ac interfecerit. *Cic. Verr.* 2, 4, 56. Gorgonis os pulcherrimum crinitum anguibus. ℙ In singul. num. est *Gorgon, onis. Mart.* 9, 26. Avertam vultus, tanquam mihi pocula Gorgon Porrigat. Adde *Val. Fl.* 3, 54. ubi al. leg. *Gorgo* in recto casu. *Sidon.* quoque *carm.* 15, 7. Gorgo tenet pectus medium. ℙ Adjective. *Ov. Trist.* 4, 7, 11. ora Medusae Gorgonis anguineis cincta fuisse comis. ℙ Gorgonis caput a Perseo desectum in scuto Pallas gestare dicitur, eoque terrere homines, atque in lapidem vertere. *Virg. A.* 2, 616. et *ib.* 8, 438., *Val. Fl.* 4, 605. et *Ov. Met.* 4. *f.* quod significat, esse in eo Numine omnem prudentiam, quae confundit alios, et imperitos ac saxeos comprobat, ut ait *Serv.* ad *cit. A.* 8.

GORGŎNĒUS, a, um, adj. ad Gorgones pertinens, Γοργεῖος, Γοργόνιος. *Ov. A. Am.* 3, 504. Lumina Gorgoneo saevius igne micant. *Id. Met.* 4, 800. Gorgoneus crinis. *Virg. A.* 7, 341. Gorgoneis Alecto infecta venenis, *h. e.* pessimis, saevis, inquit *Servius. Prop.* 3, 2, 32. Gorgoneus lacus, *h. e.* lacus fontis Pegasei, quem Pegasus ictu pedis elicuisse dicitur: Pegasus, inquam, quo vectus Perseus Gorgonas vicit: unde *Gorgoneus equus* ab *Ov. Fast.* 3, 450. vocatur, itemque a *Stat. Th.* 4, 61.

GORGŎNĬĂ, ae, f. γοργονία, corallium, a gen. γόργονος, quod e sanguine Medusae Gorgonis natum sit, vel quia ex aquis exemptum protinus in duritiem lapidis convertitur, quemadmodum illi, qui Gorgonas aspexerant. *Plin.* 37, 10, 59.

[GORGŎNĬCĒ, es, f. ad Gorgonem pertinens. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 597, 6. Claudiae Ti. Fil. Gorgonice. *F.*]

GORGŎNĬFER, a, um, adj. Γοργονοφόρος, Gorgonem ferens. Est epitheton Persei in *Inscr.* ap. *Gud.* 56, 8. Perseo Gorgonifero invicto M. Aurelius Priscillianus vir clarissimus D. D.

*GORGONĬUS, ii, m. cogn. R. hominis male olentis. *Hor. Sat.* 1, 2, 20. Pastillos Rufillus olet, Gorgonius hircum. *B. A.*

[GORGUS, i, m. et Gorgē, es, f. γοργὸς et γοργή, terribilis. Est cogn. R In *Dig.* 48, 5, 2. §. 6. Claudius Gorgus vir clarissimus. *Inscr.* ap. *Mur.* 1423, 8. Julia Gorge. V. GORGE. *F.*]

*GORNĒAE, arum, castellum Armeniae. *Tac. A.* 12, 45. *B. A.*

GORTȲNA, ae, et Gortyne, es, f. Γορτύνη, urbs Cretae mediterranea. *Sen. Troad.* 821. et *Plin.* 4, 12, 20. *Lucan.* 3, 185. Gnososque agitare pharetras Docta, nec Eois pejor Gortyna sagittis. *Serv.* ad *Virg. Ecl.* 6, 61. tradit, apud hanc urbem aliquando Solis armenta fuisse. ℙ Item opp. Arcadiae in Graecia. *Plin. ib.* 6, 10. ℙ Reperitur etiam Gortyn, ynis, Γορτὺν, ut videtur in illo *Val. Fl.* 1, 708. visu lassatur inani Omnis eques, plenisque redit Gortyna pharetris.

GORTȲNĬĂ, ae, f. eadem quae Gortyna. *Varr. R. R.* 1, 7., ubi alii *Cortynia.*

GORTȲNĬĂCUS, a, um, adj. Gortynius. *Ov. Met.* 7, 778. Gortyniaco calamus levis exit ab arcu.

GORTȲNIS, idis, f. Γορτυνὶς, Gortynia. *Luc.* 6, 214. Gortynis arundo, *h. e.* Cretensis.

GORTȲNĬUS, a, um, adj. Γορτύνιος, ad Gortynam urbem pertinens: et ponitur interdum universim pro Cretensi. *Virg. Ecl.* 6, 61. Gortynia stabula. V. GORTYNA. *Id. A.* 11, 773. Gortynia spicula. *Varius* ap. *Macr. Sat.* 6, 2. Gortynia canis. *Cic. Phil.* 5, 5. Gortynius judex. Et *Virg. Cir.* 114. heros. Et *Stat. Th.* 4, 530. arbiter, *h. e.* Minos Cretensis. *Auson. Idyll.* 10, 300. aliger, *h. e.* Daedalus. ℙ *Gortynii, orum*, sunt Gortynae incolae. *Liv.* 37, 60. ℙ Legitur et *Cortynius.*

GOSSIMPĪNOS, seu Gossympinos, seu Gossampinos, tradit *Plin.* 12, 10, 21., vocari ab incolis arbores quasdam in Tylo insula sinus Persici, ferentes cotonei mali amplitudine cucurbitas, quae maturitate ruptae ostendunt lanuginis pilas, ex quibus vestes pretioso linteo faciunt. [*Baumwollenstaude, Gossypium arboreum. L.*]

GOSSIPĬON, ii, n. genus est parvi fruticis, in superiore parte Aegypti Arabiam versus, qui similem barbatae nucis defert fructum, cujus ex interiore bombyce lanugo netur: nec ulla sunt eis linis candore, mollitiave praeferenda. Vestes inde sacerdotibus Aegypti gratissimae. Haec ex *Plin.* 19, 1, 2. *n.* 3., unde illud praeterea colligitur, vocem ipsam non esse Latinam, sed, ut ostendit *Forsterus de byss. ant.* p. 72., ex tribus vocabulis Aegyptiis compositam, quae *sepulcri arborem byssinam* significant: eo enim praecipue utebantur Aegyptii ad fascias involvendis cadaveribus conficiendas. V. BYSSUS.

GOTHI, orum, m. pl. Γόθοι, et Γότθοι, immanissimi fuerunt populi, quorum antiquae fuere sedes in Dania, Suecia, et Germaniae parte septentrionali; inde egressi in Pannoniam, Moesiam, et Daciam, et tandem in ipsam Italiam, Galliam Narbonensem, et Hispaniam, acerrimis bellis afflixere populos, plurimasque urbes clarissimas devastarunt. *Auson. epigr.* 3. *extr.* Huc possem victos inde referre Gothos. ℙ Prima syllaba perperam producitur in *Inscr.* ap. *Grut.* 161, 2. Qui potuit rigidas Gothorum subdere mentes. Alii rectius leg. *gentes.* Haec inscriptio, quae ad an. a Chr. n. DLXV. pertinet, paene nullius est in prosodia auctoritatis. ℙ *Dicti et *Gothones* et *Guttones*, et *Gothini.* V. *B. A.*

GOTHĬĂ, ae, f. Gothorum regio, aut natio. *Ammian.* 30, 2. Rem Romanam alius circumsteterat metus totius Gothiae.

GOTHĬCUS, a, um, adj. ad Gothos pertinens. *Gothicus* est cognominatus M. Aurelius Claudius Aug., in nummis ap. *Eckhel. D. N. V. T.* 7. p. 472.; et L. Domitius Aurelianus Aug. in *Inscr.* ap. *Grut.* 276, 4., ob reportatam de Gothis victoriam. [*Trebell.* in XXX. *tyrann.* 30. Gothicum bellum. *F.*]

GOTHĪNI, orum, m. plur. pop. Germaniae, cujus eam partem incolunt, quae nunc *Slesia* dicitur. *Tac. G.* 43., ubi alii *Gothones*, *Guttones*, etc. Sunt autem iidem, qui *Gothi*, et *Gothyni*, varias scilicet appellationes pro variis, quas insederunt, regionibus sortiti.

*GOTHŌNES, um, populi Germaniae, Lygios inter et Lemovicos, a sinistra Vistulae parte, ad mare Balticum. *Tac. G.* 43. ℙ *Gotones* audiunt *Tac. A.* 2, 62. et *Guttones Plin.* 4, 14. et 37, 2. ℙ *Cluverius* contendit hos Gothones vel Guttones esse ipsos Gothos vel Gotthos, quorum posteri per imperii Romani provincias se effuderint, nec illarum modo plures, sed ipsam quoque Italiam aliquamdiu possederint, divisi in Ostrogothos et Vesigothos, hoc est in orientales et occidentales: usique forma gemina vocabuli, *Gothi* et *Gothones*, sicuti iidem dicantur Franci et Francones, Burgundi et Burgundiones. *B. A.*

GOTHYNI, orum, m. plur. pop. Sarmatiae Europaeae, ex Gothis et Hunnis commixti. *Claud. IV. Cons. Honor.* 622. Ausi Danubium quondam tranare Gothyni. *Id. in Eutr.* 2, 153. Ostrogothis colitur, mistisque Gothynis Phryx ager. In quibusdam editionibus legitur *Gruthungi:* sed iidem sunt: item *Gothuni:* sed haec lectio est eorum, qui Latinorum morem secuti *y* in *u* vertunt. *Adde *Ammian.* 27, 11. et 31, 8. *B. A.*

G R

*GRABAEI, orum, m. pop. Dalmatiae. *Plin.* 3, 22. si lectio certa. *B. A.*

GRĂBĀTĀRĬUS, ii, m. grabatorum artifex.

Gloss. Philox. Grabataris (lege *grabatarius*) κλινοποιός. *B. A.*

GRĂBĀTŬLUS, i, m. parvus grabatus. *Appul. Met.* 1. Grabatulus alioqui breviculus, et uno pede mutilus, ac putris. *Id. ib.* pluries.

GRĂBĀTUS, i, m. κράβατος, vox Graeca, qua significatur lectus exiguus, humilis, vilisque (ut sunt pauperiorum lectuli) atque etiam mobilis. *Cic. Div.* 2, 63. Deosne immortales, rerum omnium praestantia excellentes, concursare omnium mortalium non modo lectos, verum etiam grabatos, et cum stertentes aliquos viderint, etc? *Mart.* 6, 39. Sed in grabatis tegetibusque concepti, Materna produnt capitibus suis furta. *Id.* 12, 32. Ibat tripes grabatus, et bipes mensa. *Virg. Mor.* 5. Membra levat sensim vili demissa grabato. Adde *Senec. ep.* 18. et 20. ℙ Non pauperiorum tamen, seu ditiorum est *grabatus argento inaurato tectus*, memoratus a *Scaevola Dig.* 33, 7, 20. *f.* ℙ Hujusmodi lectos funibus, seu institis tentos fuisse, colligimus ex illo *Lucil.* ap. *Non.* 2, 868. Tres a Deucalione grabati restibu' tenti. Adde *Petr. Sat.* 97. et *Mart.* 5, 62. et V. INSTITA.

GRACCHĀNUS, a, um, adj. ad Gracchos pertinens. *Cic. Brut.* 24. Gracchani judices. *Val. Max.* 1, 1. *n.* 1. Gracchanus tumultus. *Sen. Brev. vit.* 6. Gracchana mala.

GRACCHI, orum, m. plur. Romanorum familia. In hac fuit Ti. Sempronius P. F. qui bis consulatum gessit, deinde censuram. Proconsul in Hispaniam missus Celtiberos in deditionem accepit. Ex Cornelia filia Africani superioris duos filios habuit, Tiberium, et Cajum, qui matris diligentia omnibus liberalibus artibus eruditi, praestantes oratores exstiterunt. Hi cum plebi studerent, et leges reipubl. perniciosas, praecipue agrarias, in ejus gratiam ferrent, creatique tribuni pleb. omnia perturbarent, gravi excitata seditione, tandem occisi sunt. *Cic. Off.* 1. et 2.. *Flor.* 3, 14. et 15., *Epit. Liv.* 58. et 60., et *Vell.* 2. *c.* 2. 3. et 6. ℙ Olim *Gracci* scriptum fuit, teste *Quint.* 1, 5. *med.* De vocis etymo V. GRACULUS.

GRACCHŪRIS, urbs Iberiae, a Sempronio Graccho ita appellata, postquam Celtiberos in deditionem accepisset. Antea Ilurcis dicebatur. *Festus.* ℙ Hinc *Gracchuritanus, a, um,* ap. *Plin.* 3, 3, 4.

GRĂCEO. V. CRACENTES.

GRĂCĬLENS, tis, adj. idem quod gracilis. *Naev.* ap. *Non.* 2, 364.

GRĂCĬLENTUS, a, um, adj. idem ac gracilis. *Enn.* ap. *Non.* 2, 364. Deducunt habiles gladios filo gracilento. *Gell.* 4, 12. Equus gracilentus.

GRĂCĬLESCO, vel Gracilisco, is, n. 3. ἰσχνόομαι, λεπτύνομαι, gracilis, et tenuis fio. *Plin.* 17, 22, 35. *n.* 9. Cum alias festinatione pariendi gracilescat. Ita editiones vet. aliquot: aliae plures *gracilis*, etc., et cum iis *Hard. Ammian.* 17, 4. Obeliscus gracilescens. *Id.* 22, 15. Pyramidum magnitudo in celsitudinem nimiam scandens gracilescit paullatim.

GRĂCĬLĬPES, ĕdis, adj. omn. gen. pedes graciles habens. *P. Syrus* ap. *Petr.* in *Sat.* 55. Ciconia gracilipes.

GRĂCĬLIS, e, adj. λεπτὸς, ἰσχνὸς, tenuis, exilis, subtilis. Minus est quam *macilentus* (cum de animali est sermo), quia *gracilis* est ille quidem tenuis, sed maciem excludit. *Ov. Rem. Am.* 327. Turgida, si plena est; si fusca est, nigra vocetur: In gracili macies crimen habere potest. *Maximian. Gall.* 1, 85. Quaerebam gracilem, sed quae non macra fuisset. *Hor. Od.* 1, 5, 1., et *Mart.* 11, 43. Gracilis puer. *Petr. Sat.* 126. Auri gracile vinculum. *Plin.* 24, 6, 22. Picea resinam pinguem, et turis modo succosam fundit: larix gracilem. *Id.* 17, 22, 35. *n.* 16. Juga altiora, quo laetior ager: contra humiliora gracili et arido. (Adde *Colum.* 2, 4. *f.*) *Id.* 16, 10, 17. Arbores graciles, succinctioresque, et enodes. Et 19, 8, 54. Gracile folium. Et 16, 6, 8. Glans brevior et gracilior. *Suet. Ner.* 51. Gracillima crura. *Ov. Amor.* 1, 14, 23. Comae graciles, et lanuginis instar. *Appul. Met.* 4. Rima gracilis. *Plin. ep.* 8, 15. et *ep.* 9, 20. Vindemias graciles quidem, uberiores tamen, quam exspectaveram, colligo. *Mart.* 2, 86. Viae graciles. *Id.* 8, 24. Gracilis libellus. *Ov. Trist.* 4, 10, 86. Et gracilis structos effugit umbra rogos, *h. e.* Manes exiles tenuesque. *Appul. Apol.* Gracili lare vivere. *Senec. Herc. Oet.* 589. Gracilis fluvius. ℙ Reperitur etiam *gracilus, a, um. Lucil.* ap. *Non.* 8, 48. Quod gracila est, pede quod pernix, quod pectore puro, Quod puero similis. *Ter. Eun.* 2, 3, 22. Virgines gracilae. Al. leg. *graciles.* [*Vulgatam retinendam esse docet *Ruhnk.* ad h. l. qui provocat ad *Bentl. l. l.*] ℙ Translate. *Ov. Pont.* 2, 5, 25, Dum tamen in rebus tentamus carmina parvis, Materiae gracili sufficit ingenium, *h. e.* argumento levi, et tractatu facili. *Virg. Cul.* 1. Lusimus, Octavi, gracili modulante Thalia. *Gell.* 7, 14. tres esse docet dicendi χαρακτῆρας, ἁδρὸν, ἰσχνὸν, μέσον, uberem, gracilem, mediocrem: uberi dignitatem atque amplitudinem esse: gracili venustatem et subtilitatem: medium in confinio esse, utriusque modi participem. Intelligit *Gell.* stilum infimum seu tenuem, subtilem, et acutum. Sic *gracilis orator* dicitur a *Quint.* 12, 10. *med.*, et *graciles praefationes* dicuntur a *Plin. ep.* 2, 3., in quibus nitor, et simplicitas, et dilucidítas apparet. Sermo, inquit, Graecus, immo Atticus: praefationes tersae, graciles, dulces: graves interdum, et erectae. ℙ *Gracilis* est etiam cognomen R. V. GRACILLA. ℙ Sup. *Gracilissimus* in *Not. Tir.* p. 67.

GRĂCĬLĬTAS, atis, f. ἰσχνότης, tenuitas, subtilitas. *Cic. Brut.* 91. Erat eo tempore in nobis summa gracilitas et infirmitas corporis. Et 16. *f.* Non tam habitus corporis opimos, quam gracilitates consectantur. *Suet. Cal.* 50. Gracilitas cervicis et crurum. *Plin.* 14, 3, 4. *n.* 8. Gracilitas digitalis. Et 13, 11, 22. Papyrum decem cubitorum longitudine in gracilitatem fastigatum. ℙ Translate est stilus infimus, acumen dicendi, subtilitas orationis, ap. *Quint.* 1, 9, 2. et 12, 10, 24. et *Gell.* 7, 14. et 13, 20. Sic ab eodem *Quint.* 4, 3, 2. dicitur *pressa narrationis gracilitas*, cum simplicibus verbis, et subtili nativoque sermone, sine fuco et ornatu, quippiam narratur. [*Pertinet huc etiam *l. Cic. Brut.* 16, 64., quem Noster supra laudavit, ubi comparatio est generis dicendi subtilioris ac tenuioris cum corporis gracilitate; quae usitatissima est ratio in rebus oratoriis. V. *Ellendt.* ad l. l.]

GRĂCĬLĬTER, adv. *Appul. Met.* 3. Vasculum graciliter fistulatum. ℙ [*Translate. *Quint. Inst.* 9, 4, 130. Nam quis dubitat alia lenius, alia concitatius, alia sublimius, alia pugnacius, alia ornatius, alia gracilius esse dicenda?]

GRĂCĬLĬTŪDO, inis, f. idem quod gracilitas. *Accius* ap. *Non.* 2, 364. Ista tua gracilitudo propemodum et luctus facit, ne dubitem.

[GRĂCILLĂ, ae, f. dimin. gracilis. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 445, 2. Octavia Q. F. Secunda *viva fecit* sibi, et Octaviae T. F. Gracillae, et T. Octavio Sex. F. Gracili viro. *F.*]

GRĂCILLO, as, n. 1. idem ac glocio, proprium vocis gallinae: a sono. *Auct. carm. de Philom.* 25. Cucurrire solet gallus, gallina gracillat.

GRĂCĬLUS. V. GRACILIS.

[GRĂCŬLĂ, ae, f. femina graculi. Est etiam cogn. viri R., nempe Turranii, ap. *Plin.* in *Ind. l.* 3, 9. et 18., quod tamen *Hard.* in *Gracilis* commutavit. V. GRACULUS. *F.*]

GRĂCŬLUS, i, m. κορακίας, κολοιὸς, avis e corvorum genere, minor tamen, patenti admodum gula, et grandibus unguibus, ut *Plin.* 11, 37, 79. et *ib.* 47, 107. docet: a vocis sono *gra, gra* dicta, quae item cornix, et cornicula appellatur. *Festus.* Graculi a sono oris vocati: sive a gerendo dicti (quasi *geraculi*) quod jacta segetum semina plurimum gerant: vel quod ex olivetis cubitum se recipientes, duas pedibus baccas, tertiam ore ferant. *Quint.* 1, 6. *med.* Cui non post Varronem sit venia? qui *agrum*, quod in eo agatur aliquid, et *graculos*, quia gregatim volent, dictos, Ciceroni persuadere voluit? cum alterum ex Graeco sit manifestum duci, alterum ex vocibus avium. *Isid. Orig.* 12, 7. Graculus a garrulitate nuncupatus, non, ut quidam volunt, pro eo quod gregatim volent: cum sit manifestum, ex voce eum nuncupari; est enim loquacissimum genus, et vocibus importunum. *Plin.* 8, 27, 41. Graculi, merulae, perdices lauri folio annuum fastidium purgant. Alii hic leg. *graculae. Phaedr.* 1, 3. Tumens inani graculus superbia. *Mart.* 1, 116. Sed quandam volo nocte nigriorem, Formica, pice, graculo, cicada. V. FRIGULO. ℙ Allatam *Festi* priorem, et *Quintiliani*, ac *Isidori l. c.* sententiam de vocis etymo confirmat nummus ap. *Morell. Fam. Rom.* in *G. Antestia n.* 1., in cujus antica parte videre est, pone caput Palladis, litteras GRAG, in postica L. ANTES . . .; alius item ejusdem gentis ab *Eckhel. D. N. V. T.* 5. p. 136. ex *Oderico* allatus, in cujus postica est supra navim avicula, quam *Eckhelius* cum *Oderico* recte putat graculum esse; bini etiam ejusdem gentis nummi penes *Barpt. Borghesium*, quorum alter in antica caput Herculis tantum, et in postica eandem aviculam supra navim habet; alter in antica, pone idem caput Herculis, litteras GRAG, at in postica similis est praecedenti. Ex his itaque patet, aviculam illam modo solam, modo cum litteris GRAG indicare cognomen L. Antestii, quod *Gragulus* primum, deinde *Graculus* scriptum fuisse videtur; id enim saepissime fieri consuevisse in aliis nummis, et vetustis monumentis, ut nimirum pro cognomine symbolum ejusdem usurparetur, jam constat inter eruditos: porro *gragulus* et *graculus* diminutivi sunt a primitivis inusitatis *gragus* et *gracus*, qui a κόραξ, κόρακος, et per syncopen κράκος, facillima permutatione litterarum *c* et *g*, derivantur: ut *audaculus*, et *dicaculus* sunt ab *audax*, et *dicax*. Adde ab *Aristoph.* in *Equit. v.* 680. et in *Nub. v.* 388. usurpari praeterit. κέκραγα, paenultima longa, de voce aspera et praefracta, qualis est graculi; κέκραγα vero ab inusit. κράγω, non a κράζω, esse apparet, unde etiam *Pindar. Nem.* 3, 143. graculos appellat κραγέτας κολοιοὺς, et *Varr.* ap. *Quint. l. c.* deceptus soni similitudine a *gregatim* deducebat. Hinc itaque est repetendum cognomen *Gracus*, quod insequenti tempore, cum scilicet septimo ab Urbe condita saeculo consonas geminare coepissent Romani, scriptum est *Graccus* quod videre est in nummis quamplurimis gentis Semproniae, in quibus est *Ti. Sempronius Graccus*, quod que olim obtinuisse affirmat etiam *Quint.* 1, 5. *med.*; tandem vero *Gracchus* cum aspiratione scriptum est. Consule *B. Borghesium Decad. Numism. osserv.* 8. ℙ In Lemno insula haec avis olim culta fuit, quia inimica locustis regionem infestantibus. *Plin.* 11, 29, 35. ℙ *Nihil cum fidibus graculo*, proverb., nihil stolido, inducto cum ingenuis artibus: graculi enim incondita vox a sonis musicis est maxime abhorrens. *Gell. praef.* ℙ *Graculus Aesopi* proverbio dicitur, qui alienis bonis quasi furtivis pennis se jactat. *Tert. adv. Valent.* 12. V. *Phaedr.* 1, 3. [*Longe plurima sunt *F.*

GRĂDĀLIS, e, adj. a gradibus. *Gradalis pugna* dicitur a *Diom.* 3, 473., in qua pede collato miles gradatim, sensim procedit, urgetque hostem.

GRĂDĀRIUS, a, um, adj. *Gradarius equus* est qui alternos pedes glomerando gradatim incedit, et sine succussatione sessorem molliter vehit. *Lucil.* ap. *Non.* 1, 60. Ipse equu' non formosu', gradarius, optimu' vector. ℙ *Gradaria pugna* apud *Diom.* 3, 473., est gradalis. ℙ Translate. *Senec. ep.* 40. *f.* Cicero quoque noster gradarius fuit, *h. e.* non cursu, sed veluti gradu utebatur in dicendo, lente procedens, interpungens, et intermittens orationem.

GRĂDĀTIM, adv. βάδην, per gradus. *Plin.* 33, 4, 21. Fossae, per quas profluat, cavantur: eae sternuntur gradatim ulice. *Varr. R. R.* 3, 5. Oportet esse perticas inclinatas ad parietem, et in eis transversas gradatim modicis intervallis perticas annexas ad speciem cancellorum scenicorum. *Cic. ad Quir.* 2. Honores, quos eramus gradatim singulos assecuti. *Gell.* 14, 7. Singulos debere consuli gradatim, incipique a consulari gradu. *Cic. N. D.* 1, 32. Gradatim pervenire aliquo, *h. e.* per figuram gradationem. *Id. Acad.* 4, 16. Cum aliquid minutatim et gradatim additur, aut demitur. *Id. Fam.* 9, 14. *f.* Pedetentim et gradatim accessum ad causam facere. [**Id. Or.* 3, 61. In omni voce est quiddam medium; — hinc gradatim ascendere vocem utile et suave est.] *Plin. ep.* 2, 6. Gradatim habere amicos, *h. e.* divisos veluti per gradus, alios majores, minores alios, alios infimos. *Id. ep.* 8, 2. *f.* Quos non una, ut dicitur, pertica, sed distincte, gradatimque tractavi. ℙ [**Gradatim* et *pedetentim* ita differre docet *Döderl.* 3, 99 ut hoc opp. *currui, equo, volatui, velis*; illud *concitato cursui, cursim, saltui, saltuatim.*]

GRĂDĀTĬO, onis, f. graduum dispositio, aut series, κλίμαξ, [*vel κλιμακωτόν.] *Vitr.* 5, 3. Lapideis et marmoreis copiis gradationes (*theatri*) ab substructione fieri debent. ℙ Translate est apud rhetores figura verborum, qua veluti per gradus ad quippiam dicendo pervenitur, et non ante ad consequens verbum descenditur, quam ad superius conscensum est, ut: Nam quae reliqua spes manet libertatis, si illis et quod libet, licet; et quod licet, possunt; et quod possunt, audent; et quod audent, faciunt; et quod faciunt, vobis molestum non est? Ita *Auct. ad Her.* 4, 25. Legitur etiam ipsa vox ap. *Cic. Or.* 3, 54. Monet autem *Quint.* 9, 3, 54. rariorem esse debere, quia apertiorem habet artem, et magis affectatam. [*V. *Ernest. lex. technol. lat. rhet.* p. 189.]

GRĂDĀTUS, a, um, part. ab inusit. *grado*, κλιμακόεις, in modum graduum factus. *Plin.* 13, 4, 7. Densis gradatisque corticum pollicibus. *Plin. alter ep.* 5, 6. *med.* Maceriam gradata buxus operit, et subtrahit.

*GRĂDĬBĬLIS, e, adj. per quem via patet gradiendo, scansilis. *Auct. Itin. Alex.* (ed. *A. Majo*) 75. Saxis incondite arduum (Caucasum) neque gradibilem. *B. A.*

GRĂDĪLIS, e, adj. qui habet gradus, ut Gradile Genii templum, *h. e.* quod gradibus adibatur. *Ammian.* 23, 1. ℙ *Panis gradilis* dictus, qui distribuebatur plebejis hominibus, ac in diem viventibus, pro gradibus, qui in unaquaque Urbis regione erant pistrinis proximi. Multa hac de re habet *Cod. Theod.* 14, 17, 3. et 4., ubi prohibetur, ne panis gradilis, a pistoribus quotidie plebejorum alimento praebitus, ex uno in alium gradum transferatur, et ne de officinarum conditoriis, sed ex gradibus distribueretur, ne scilicet, si populus per gradus in conditoria pistrinarum descendisset, turbae fierent; tunc enim dignosci minime posset, quis tesseram porrigeret, quis panem acceperit; praeterea cum ea conditoria furum et meretricum receptacula iis temporibus facta fuerint, vetabant leges, ne plebs vel cibi capiendi, vel libidinis explendae causa illuc descenderet, sed in summis eam gradibus consistere jubebant, ut palam omnia fierent. *Prud. in Symmach.* 1, 584. Et quem panis alit gradibus dispensus ab altis. *Id. ib.* 2, 948. Quae regio gradibus vacuis jejunia dira Sustinet? ℙ Alia vero prorsus fuit distributio *per gradus*, de

ua V. GRADUS. [*Nonnulla immutavit, ultima ddidit. *F.*]

GRADIOR, eris, gressus sum, dep. βαίνω, gradum facio, incedo, ambulo, progredior. *Cic. N. D.* 2, 47. Animalia alia gradiendo, alia serpendo ad pastum accedunt. *Pl. Ps.* 4, 7. *f.* Si graderere antum, quantum loquere, jam isses ad forum. *Virg. A.* 1, 316. ipse uno graditur comitatus Achate. *Pl. Truc.* 1, 2, 25. Tu fer contra manum, et pariter gradere. *Id. Ps.* 3, 2, 7. Si quo hic graditur, pariter progrediminor. *Cic. Tusc.* 1, 46. Fidenti animo gradietur ad mortem. *Auct. B. Hisp.* 9. Cum Caesar gradiebatur Hispalim. *Colum.* 6, 7. *extr.* Mulus et recte viam graditur, et terram commode proscindit. *Mart.* 12, 3. prima gradiere Suburra. *Cic. Tusc.* 5, 13. Alias bestias natura antes esse voluit, alias volucres, serpentes quasdam, quasdam esse gradientes. ¶ [*Imprimis usurpatur *gradi* de iis, qui cum gravitate, ornatu, i quadam incedunt. *Virg. A.* 1, 501. (de Diana) Gradiensque deas supereminet omnes. *Lucr.* 5, 737. Veris praenuncius ante Pennatus graditur Zephyrus; et *ib.* 742. Graditur simul Evius Evan. *Ov. Met.* 13, 776. Ingenti passu gradiens. *Virg. A.* 10, 572. Longe gradientem et dira frementem Ut videre. *Homeric.* μακρὰ βιβῶντα.] ¶ Translate. *Lucr.* 4, 529. de voce: facitque Asperiora foras gradiens arteria clamor. [*Id.* 6, 1121. Ut nebula t nubes paulatim repit et omne, Qua graditur, conturbat et immutare coactat.] ¶ *Part. Gressus* p. *Virg. A.* 6, 633. gressi per opaca viarum. ¶ Infinitum *gradi* vereor ut sit in usu, praeterquam n compositis.

GRADĪVĬCŎLA, ae, m. qui colit Gradivum, *h.* Martem. *Sil.* 4, 222. Et Gradivicolam celso de olle Tudertem.

GRADĪVUS, i, m. cogn. Martis, vel a gradiendo in bella ultro citroque, inquit *Festus;* sive a vibratione hastae, quod Graeci dicunt κραδαίνειν: vel, ut alii dicunt, quia gramine sit ortus (unde x flore quodam, ope Deae Florae, genitum fuisse, *Ov.* fabulatur *Fast.* 5, 229.) quod interpretatur, quia corona graminea in re militari maximae est honorationis. Haec *Fest.* seu potius *Paul.* ejus breviator. *Serv.* autem ad illud *A.* 3, 35. Gradivumque patrem, Geticis qui, etc. Gradivum, inquit, οὐριον Ἄρηα, idest exsilientem in proelia: aut gravem Deum patrem. Alii Gradivum, quod gradum inferant, qui pugnant: aut quod impigre gradiantur: aut quia Mars nunquam equester fuit, a gradu nempe. Haec *Servius:* qui ad *A.* 1, 296. tradit, Martem, cum saevit, *Gradivum* dici; cum tranquillus est, *Quirinum:* ideo Romae duo ejus templa fuisse, alterum Quirini intra urbem, quasi custodis, sed tranquilli: alterum Gradivi extra urbem, via Appia, prope portam, quasi bellatoris. ¶ Adhibetur tum adjective, tum absolute: habetque communem priorem syllabam, saepius tamen longam. *Liv.* 1, 20. Salios duodecim Marti Gradivo legit. *Virg. A.* 10, 542. tibi, rex Gradive, tropaeum. *Ov. Met.* 6, 427. Et genus a magno ducentem forte Gradivo.

GRĂDUS, us, m. κλῖμαξ, βῆμα, scalarum pars, qua sursum deorsumve gradimur: et fere adhibetur in plurali numero, quia, ut *Varro L. L.* 4, 35. docet, proprie gradus dicuntur de duplicatis scansionibus. *Cic. Att.* 4, 1. Gradus templorum ab infima plebe completi erant. *Ov. Pont.* 3, 2, 50. Perque quaterdenos itur in illa gradus. *Cic. Fin.* 1, 14. *extr.* Multis gradibus ascendere. [*Hoc l. translate positum est *gradus.* Aptius convenit ap. *Lund. Fam.* 6, 7. Scalarum gradus, si alios tollas, etc. *Vell.* 2, 3, 1. Ex superiore parte Capitolii, summis gradibus insistens.] *Virg. A.* 1, 452. de templo: Aerea cui gradibus surgebant limina. Et *ib.* 2, 442. postesque sub ipsos Nituntur gradibus. ¶ [*Pertinet *gradus* etiam ad ornatum. *Suet. Ner.* 1. Coma in gradus formata.] ¶ [*Gradus* etiam erant in circo, theatro, et amphitheatro, in quibus spectatores sedebant; de his mentio est in *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. CXXX. . XXIII. Fratribus Arvalibus maeniano I cuneo XII. gradibus marmoreis VIII. ¶ In hujusmodi gradibus Romae, et in municipiis et coloniis tesserae, et nummi viritim populo distribuebantur, hinc solemnis illa formula *per gradus* in *Inscr.* ap. *Grut.* 175, 8. Ti. Claudius Chresimus ob honorem quinquennalitatis collegio dentrophor*um* Roman*orum*, quibus ex S. C. coire licet, argenti P. X. et HS. X. milia N. reddedit, quae divisa sunt populo per gradus. Alia ap. *Reines. cl.* 6. *n.* 22. Cujus dedicatione pop*ulo* dedit HS. M. CXXX. N., curion*ibus* X. XIIII., Sodal*ibus* Aug*ustalibus* X. X., et per gradus X. IIII., *h. e.* plebi, quae in gradibus sedebat, viritim denarios quinque, cum curionum cuilibet quatuordecim, et Sodalium Augustalium decem dedisset. Alia ap. *Don. cl.* 9. *n.* 10. Pane et vino sing*ulis* CCCCXII. per grad*us* divis*is*. *F.*] ¶ In singulari numero. *Vitr.* 3, 3. Cum dextro pede primus gradus ascenditur. *Hor. Sat.* 1, 6, 40. Gradu post me sedet uno. ¶ In re rustica *gradus* est altitudo seu profunditas, quantum uno nisu fossor bipalium terrae imprimit. *Colum.* 3, 13. *med.* Non sulcum paulatim exaltare, et ita secundo, vel tertio gradu pervenire ad destinatam pastionis altitudinem, sed protinus, etc. *Id.* 4, 1. Nam semper in plano refusius egesta humus tumidior est, quam gradus soli crudi. Adde 11, 3. *n.* 10. ¶ Ap. *Veg. Vet.* 1, 2. et 32. et *ib.* 4, 2. gradus sunt rugae in palato equi numero duodecim. ¶ Translate dicitur de iis, quorum alterum supra, infrave alterum ordine dispositum est, ut de cognationibus, honoribus, aetatis annis, etc. De gradibus vero affinitatum consule *Isid. Orig.* 9, 5. et 6. *Ov. Met.* 13, 141., sed enim quia rettulit Ajax, Esse Jovis pronepos, nostri quoque sanguinis auctor Juppiter est, totidemque gradus distamus ab illo. *Suet. Galb.* 2. Neroni Galba successit, nullo gradu contingens Caesarum domum. *Cic. Part.* 4. Temporum servare gradus. *Id. Brut.* 32. Oratorum aetates et gradus persequi, *h. e.* facultatem dicendi, qua unus est alio eloquentior. *Id. Or.* 18. Omnes sonorum gradus persequi. *Mat.* ad *Cic. Fam.* 11, 28. Fateor, me ad istum gradum sapientiae non pervenisse. *Hor. Od.* 1, 3, 17. Quem mortis timuit gradum, qui, etc.? *h. e.* quod mortis genus. [*Hinc in re oratoria *gradus* sunt i. q. momenta: ita, ut simile, dissimile, contrarium, spectetur in iis. Haec *Spalding.* ad *Quint. Inst.* 5, 11, 7. Et probandorum et culpandorum ex his confirmatio eosdem gradus habet. Adde 5, 10, 116.] *Cic. Fam.* 3, 11. In omni vel honoris, vel aetatis gradu. [*Lucr.* 2, 1122. Gradus aetatis adultae scandere. *Vell.* 2, 36, 2. Diremptos gradibus aetatis floruisse hoc tempore Ciceronem, Hortensium, etc. *Quint. Inst.* 3, 7, 15. Namque alias aetatis gradus, gestarumque rerum ordinem sequi speciosius fuit. Adde *Suet. Aug.* 79. et *Tit.* 3.] *Cic. Cat.* 1, 11. Aliquem ad summum imperium per omnes honorum gradus efferre. *Id. in Senat.* 1. In altissimo dignitatis gradu collocati sumus. [*Gradus dignitatis dicitur de dignitate quam quis exspectat, quaeve ei debetur. *Cic. Cluent.* 55, 150. Quum altiorem gradum dignitatis esset consecutus. *Id. Mur.* 27, 55. Qui unum ascendere gradum dignitatis conatus est. Cf. *Ruhnk.* ad *Rutil. Lup.* p. 48. Differt *status dignitatis,* quod, *Cort. observ.* ad *Sall. Jug.* 35, 3., non dicitur nisi de dignitate, quam quis habet.] *Id. Off.* 1, 45. Gradus officiorum, ut prima Diis immortalibus, secunda patriae, tertia parentibus, deinceps gradatim reliquis debeantur. [*Plin. Pan.* 47, 5. Contumeliarum gradus. *Curt.* 5, 10, 10. Gradus amicitiae.] *Nep. Con.* 3. Secundum gradum imperii tenere. *Id. Eum.* 1. Eodem gradu fuit apud Alexandrum, *h. e.* eodem loco amicitiae. *Cic. Rosc. Am.* 47. Suum cuique honorem et gradum redditum, gaudeo. *Id. Phil.* 6, 7. Quis est civis, praesertim hoc gradu, quo vos me esse voluistis? [*Vell.* 2, 118, 2. Gradus equestris; *ib.* 101, 3. Gradus militiae (de *trib. mil.*) *Suet. Galb.* 3. Praeturae gradus; *ib.* 14. Summa equestris gradus, i. e. praefectura praetorii. Al. procurationem intelligunt. V. *B. Crus.* ad h. l.] ¶ *Gradibus ire, venire,* est per gradus. *Cic. N. D.* 1, 32. A beatis ad virtutem, a virtute ad rationem video te venisse gradibus. ¶ Est etiam *gradus* idem quod gressus. [*Haec prima vocis est significatio.] *Cic. Univ.* 6. Ad hanc conversionem, quae pedibus et gradu non egeret, ingrediendi membra non dedit. *Phaedr.* 3, 3. Concito gradu properare. Et 2, 7. Quieto et placido gradu sequi. [*Prop.* 2, 4, 6. Ibat et expenso planta morata gradu: *expensus gradus* est amatorum, quum occasiones conveniendi captant ante fenestras et januas amicorum. Gr. μετὰ ῥυθμοῦ βαίνειν: *Francogall. aller à pas conté.* V. *Vulp. Ov. Fast.* 1, 426. Surgit amans animamque tenens vestigia furtim Suspenso digitis fert taciturna gradu. Adde *Ter. Ph.* 5, 6, 27. Ad fores suspenso gradu placide ire perrexi. *Ov. Fast.* 6, 338. Cf. *Schwarz.* ad *Plin. Pan.* 22. Oppon. *ovans gradus.* V. *Val. Fl.* 2, 555. Regem inde petens superabat ovante litora tuta gradu.] *Cic. Or.* 2, 61. Gradum facere. *Liv.* 35, 1. inferre. [*Cf. 9, 40.] *Pl. Ps.* 2, 4, 17. conferre alicui. [*Virg. A.* 6, 488. Juvat usque morari et conferre gradum. *Symmach. Ep.* 1, 10. Hanccine mihi esse fortunam, ut quoquo versum pedem gradumque contulero, exaedificandum aliquid offeratur. — *Virg. G.* 3, 169. et coge gradum conferre juvencos, i. e. pari gressu progredi: i. q. *Id. ib. v.* 191. Gradibus sonare compositis; vel *Colum.* 6, 2. composite ambulare. — Gradum conferre cum aliquo: est pugnam inire cum aliquo. V. *Liv.* 7, 33.] *Senec. Ira* 2, 35. A cursu ad gradum reduci. *Ov. Met.* 14, 143. tremuloque gradu venit aegra senectus. *Liv.* 26, 9. Addere gradum. [*Plura ejus generis exempla congessit *Cort.* ad *Lucan.* 4, 759.] Sic *Hor. Od.* 1, 3, 33. corripere. *Virg. A.* 4, 641. celerare. *Id. ib.* 6, 465. sistere. Sic *Ov. Fast.* 6, 398. sustinere. *Virg. A.* 6, 128. revocare. Et *Ov. Fast.* 2, 502. referre. *Stat. Th.* 8, 138. vertere. *Petr. Sat.* 136. reducere. *Ov. A. Am.* 3, 304. ingentes ferre gradus. Et *Pl. Trin.* 3, 1, 22. celeri gradu ire. Et *Epid.* 1, 1, 11. esse grandibus gradibus. *Trebon.* ad *Cic. Fam.* 12, 16. Pleno gradu ingredi. *Liv.* 4, 32. *med.* Instructam aciem pleno gradu in hostem inducere. [*Medius autem videtur *plenus gradus* fuisse inter *gradum militarem* et *cursum.* Ita *auct. Lex. Liv.* s. v. *gradus.* Adde *Liv.* 2, 10. Ingenti gradu pontem obtinere. *Id.* 28, 14. Presso gradu incedere. *Plin. Pan.* 10, 3. (de imperat.) Cum — tuas aquilas magno gradu anteires.] *Pl. Poen.* 3, 1, 19. modico gradu ire. [*Liv.* 30, 5.] *Petr. Sat.* 80. Gradum componere ad proeliandum. *Virg. G.* 3, 191. de equo: Carpere mox gyrum incipiat, gradibusque sonare Compositis. *Quint.* 9, 4. *f.* Manibus invicem apprehensis gradum firmant. [*Liv.* 6, 12. Obnisos vos stabili gradu impetum hostium excipere.] *Lucil.* ap. *Fest.* in *Remeligines.* Meo gradu remoram facit pro *gradui,* ut *aspectu* pro *aspectui.* V. ASPECTUS. ¶ [*Ablat. *gradu* adv. more ponitur pro *gradatim Vell.* 2, 1, 1. Non gradu, sed praecipiti cursu, a virtute descitum, ad vitia transcursum. (Imitatur *Sall. H.* 1. ap. *Aug. C. D.* 2, 38. Ex quo tempore majorum mores non paulatim, ut antea, sed torrentis modo praecipitati. Ita dicitur etiam *per gradus.* *Ov. Met.* 2, 354. Complectitur inguina cortex, Perque gradus uterum, pectusque humerosque manusque ambit.] ¶ *Dejicere de gradu,* de statu propellere, demovere de loco, ubi quis constitit: ductum a gladiatoribus pugnantibus. *Cic. Off.* 1, 23. Constantis est non perturbari in rebus asperis: nec tumultuantem de gradu dejici, ut dicitur. *Liv.* 6, 32. Quantum Romana se invexit acies, tantum hostes gradu moti. Al. leg. *demoti.* *Nep. Them.* 5. Interim ab eodem gradu depulsus est, *h. e.* ab eo statu, in quo erat adhuc valens superare hostes. *Senec. Constant. Sap. f.* Injurias vero, ut vulnera, alia armis, alia pectori infixa, non dejectus, ne motus quidem gradu, sustineat. *Modest. Dig.* 49, 16, 3. Poenae militum sunt castigatio, pecuniaria mulcta, militiae mutatio, gradus dejectio. [*Eodem modo dicitur *gradu abire.* V. *Gron.* ad *Sen. Agam.* 515. et *Broukh.* ad *Prop.* 1, 13, 8. Et primo lapsus abire gradu: ubi haec formula ad rem amatoriam translata est. Cf. *Herz.* ad *Caes. B. G.* 1, 8. et *Brem.* ad *Nep. l. l.* — Oppon. in gradum reponi, i. e. opportuno alicujus auxilio erigi. V. *Quint.* 5, 7, 11. ubi in rebus oratoriis haec formula adhibetur: Sic fit, ut aut constent sibi, aut, si quid titubaverint, opportuna rursus ejus, a quo producti sunt, interrogatione velut in gradum reponantur. V. *Burm.* ad *Petr.* 36. et 80.] ¶ *Stare in gradu,* ibi consistere, ubi semel steteris. *Ov. Met.* 9, 42. Digredimur paulum, rursumque ad bella coimus, Inque gradu stetimus, certi non cedere; eratque Cum pede pes junctus. [*Tyrtaeus.* p. 101. Καὶ πόδα παρ' ποδὶ θεὶς καὶ ἐπ' ἀσπίδος ἀσπίδ' ἐρείσας, etc., ubi v. *Klotz.,* et *Frinsh.* ad *Curt.* 3, 4, 5. ¶ Translate. *Sil.* 16, 21. Corda virum mansere gradu, i. e. constantia, immota, fida.] ¶ Hinc *de gradu pugnare,* stantem in vestigio pugnare. *Liv.* 34, 39. Non modo ad emittenda cum procursu tela spatium habebant, sed ne ut de gradu quidem libero, et stabili conarentur. ¶ Translate. *Senec. ep.* 29. Cum consuleretur, quid sentiret, non possum, inquit, tibi dicere: nescio enim quid de gradu faciat: tanquam de essedario interrogaretur, *h. e.* non est ex peripateticis, qui deambulantes philosophabantur; sed velut mollis philosophus, in gestatione disserit. ¶ *Gradum facere* translate est ab una re ad aliam transire, ita ut prior illa quasi gradus ad alteram sit. *Cic. Verr.* 2, 2, 1. *f.* Majoribus nostris in Africam ex hac provincia (*Sicilia*) gradus imperii factus est. *Quint.* 3, 6. Interim ad ea, quae sunt potentiora, gradum ex his fecisse contenti. [*Liv.* 27, 16. Ex aedilitate gradum ad censuram fecit. *Id.* 6, 35. Conando agendoque jam eo gradum fecisse plebejos, unde, etc. Hinc *primos gradus facere* in rebus amatoriis ap. *Ov. Met.* 4, 59. Notitiam primosque gradus vicinia fecit.] ¶ *Gradum jacere* idem fere est, seu ingressum, aut accessum facere. *Cic. Agr.* 2, 15. Sed attendite animos ad ea, quae consequuntur: hunc quasi gradum quendam atque aditum ad cetera jactum intelligetis. Al. leg. *factum.* [*Ita *Orell.*] ¶ Huc et illa pertinent *ejusd. Att.* 7, 23. Quasi hunc gradum mei reditus esse, quod mulieres revertissent; et *Har. resp.* 20. Atque hic P. Clodio gradus ad rempubl. hic primus est aditus ad popularem jactationem, atque ascensus. *Petr. Sat.* 4. Laborum gradus facere. ¶ A mathematicis *gradus* dicuntur partes circuli in sphaera, Graece μοῖραι. *Manil.* 1, 579. de aequatore: Quatuor et gradibus sua fila reducit ab aestu. ¶ Olim habuit in genitivo singulari *graduis.* Probat hoc *Non.* 8, 89. allato *Varr.* testimonio. V. FRUCTUS. ¶ A grammaticis *gradus* dicuntur comparativum et superlativum. Hinc *Ov. Fast.* 1, 605. Nec gradus est ultra Fabios cognominis ullus, *scil.* quia *maximi* cognominantur. ¶ *Fuit et *Gradus* insula, cum opp. cognomine, maris Hadriatici, sub Venetorum ditione, juxta Aquileiam, hodie *Grado.* *Paul. Diac. Langob.* 2, 10. *B. A.*

*GRAEA, ae, f. γραῖα, i. e. vetula, anus. Hinc plur. *Graeae, arum,* Phorcyos Cetusque filiae,

Phorcides *Ov. Met.* 4, 744. et Phorcides *Hyg. fab. praef.* p. 7. ed. *Munker.* Γραῖαι audiunt *Hesiod. Theog.* 270. Cf. *Apollod.* 2, 4. ¶ Fuit et *Graea, ae, f.* Γραῖα, opp. Boeotiae. *Stat. Th.* 7, 332. Cf. *Hom. Il.* B. v. 498. *B. A.*

[GRAECĀLIS, e, adj. ad Graecos pertinens. *Front. de colon.* p. 116. *Goes.* Lapides Graecales, *h. e.* Graecis litteris notati. *F.*]

GRAECĀNĪCĒ, adv. Graece. *Varr. L. L.* 8, 50. Itaque dicimus hic Argus, cum hominem dicimus: cum oppidum, Graecanice hoc Argos, Latine hi Argi.

GRAECĀNĪCUS, a, um, adj. qui apud Graecos in usu est. *Plin.* 18, 31, 74. Intra centum annos inventa torcula Graecanica, mali rugis per cochleas bullantibus, etc. *Id.* 36, 25, 63. Pavimenti Graecanici genus. (V. *Vitr.* 7, 4. *f.*) *Id.* 34, 9, 20. Graecanicus color. *Suet. Dom.* 4. Graecanica toga, *h. e.* pallium, inquit *Salmas. Serv.* ad *G.* 1, 43. et 218. Nigidius in sphaera Graecanica. V. SPHAERA. ¶ Graecanici milites ap. *Vulcat. Avid. Cass.* 5. sunt milites Romani Graecorum deliciis diffluentes. ¶ *Varr. L. L.* 9, 3. *f.* Alia sunt *Graeca* nomina, alia *Graecanica:* illa nempe tota Graeca: haec ex Graecis ad Latinam consuetudinem traducta: quae et notha appellantur.

GRAECĀTĒ, adv. V. CANACIUS.

GRAECĀTIM, adv. more Graecorum. *Tert. Pall.* 4. Graecatim depilari magis, quam amiciri. V. DEPILO.

*GRAECĀTĬO, onis, f. ἑλληνισμὸς *Gloss. Gr. Lat. B. A.*

GRAECĀTUS, a, um, part. a *Graecor*, Graecos imitatus: unde Graecatior epistola apud *Appul. Apol.* **Tert. Pall.* 4. *med.* ed. *Pamel.* Si philosophus in purpura, cur non et in buxea Tyria calciare, nisi aurum minime Graecatos decet. *B. A.*

[GRAECĀTUS, us, m. mos, consuetudo Graecorum. *Tert. Pall.* 4. *f.* Cum ipsum hoc pallium morosius ordinatum, et crepidae Graecatum Aesculapio adulantur. Alii male leg. *crepidae cretatae Graecatim. F.*]

GRAECĒ, adv. Graeca lingua, Ἑλληνιστί. *Cic. Or.* 1, 34. Cum ea, quae legerem Graece, Latine redderem. *Id. Off.* 3, 32. Acilius, qui Graece scripsit historiam. *Id. Tusc.* 1, 8. Graece loqui. *Id. Or.* 2, 66. Graece scire.

GRAECI, orum, m. plur. Γραϊκοὶ, Ἕλληνες, populi Graeciae. *Cic. Har. resp.* 9. Artibus Graeci, Galli robore, Hispani numero, Poeni calliditate valent. V. v. seq.

GRAECĬA, ae, f. Ἑλλὰς, regio Europae ampla, cujus regiones praecipuae Achaia, et Peloponnesus: quae in alias minores a geographis dividuntur. Stricte sumpta significat eam partem, quae ab Isthmo incipit, et Atticam continet, ut ap. *Cic. Dom.* 23. Latius accepta Thraciam quoque, et Macedoniam complectitur, insulasque multas tum Aegaei, tum Ionii maris, et ipsam Cretam aliquando. Dicta est a *Graeco* Thessaliae rege, ut *Plin.* 4, 7, 11. tradit. Altrix olim fuit omnium artium ingenuarum, quas in Italiam, aliasque provincias deinde invexit. Haec etiam *Graecia ulterior* dicitur a *Liv.* 7, 26., ut nempe distingueretur a citeriore seu magna, et minore Graecia, de quibus in §. 3. et 5. *Hor. Ep.* 2, 1, 156. Graecia capta ferum victorem cepit, et artes Intulit agresti Latio. ¶ [*Graeciae nomine comprehunduntur etiam *coloniae Graecae* Asiae minoris. V. *Nep. Milt.* 3, 3. ibique *Brem.*] ¶ Adjective *terram Graeciam* dixit *Gell.* 1, 1. **Nep. Alcib.* 7. Graecia civitas. *Id. Reg.* 1. Graecia gens. Et *Pausan.* 1. Magna manu Graecia. ¶ *Graeciae, arum,* plur. *Auct. Itin. Alex.* (ed. *A. Maio*) 96. Se ait redire in Graecias. *Jul. Valer. res gest. Alex. M.* (ed. *Maio*) 3, 5. Abire te hinc ad tuas Graecias. *B. A.* V. GRAECIUS et ARABIA. ¶ *Graecia magna*, vel *major* est pars extrema maritima et meridionalis Italiae, quae tres sinus complectitur, Locrensem, Scylaceum, et Tarentinum. Quidam putarunt, eam ita fuisse appellatam, quod magnae in ea urbes et opulentissimae essent; hinc *Festus* in *Major:* Major Graecia dicta est Italia, quod eam Siculi quondam obtinuerunt: vel quod in ea multae, magnaeque civitates fuerunt ex Graecia profectae. *Jamblichus* vero in *Vit. Pythag.* 29. ita dictam putavit, quia haec pars Italiae philosophis referta fuit, ac praecipue Pythagorica schola inclaruit; quod vero proximum videtur. *Plin.* 3, 10, 5. A Locris Italiae frons incipit, magna Graecia appellata, in tres sinus recedens Ausonii maris, quoniam Ausones tenuere primi: patet LXXXVI. M. pass., ut auctor est Varro: plerique LXXV. M. fecere. *Id. ib.* 5, 6. Ipsi de ea (*Italia*) judicavere Graeci, genus in gloriam suam effusissimum, quotam partem ex ea appellando Graeciam magnam. *Liv.* 31, 7. Nec Tarentini modo, oraque illa Italiae, quam majorem Graeciam vocant, ut linguam, ut nomen secutos crederes, sed Lucanus, et Bruttius, et Samnis a nobis defecerunt. *Senec. Consol. ad Helv.* 6. *med.* Totum Italiae latus, quod infero mari (h. e. *Ionio*) alluitur, major Graecia fuit. Adde *Mel.* 2, 4. et *Sil.* 11, 21. ¶ Poetice tota Italia *Graecia major* appellatur ab *Ov. Fast.* 4, 64. Itala nam tellus Graecia major erat. ¶ *Graecia parva*, vel minor itidem in Italia fuit, quae eas omnes urbes et colonias complectebatur, quas variis temporibus hac illac ad mare Adriaticum sive superum, et Tyrrhenum sive inferum, excepta tamen magna Graecia, de qua in §. 3. praec., Graeci condiderunt; in harum numero fuerunt Salapia, et Sipontum ad mare superum, Cumae, et Neapolis ad inferum, aliaeque quamplurimae. *Pl. Truc.* 2, 6, 55. Hem, mea voluptas, attuli eccam pallulam ex parva Graecia, *scil.* ex Appulia, quae velleribus primis est nobilis, ut ait *Mart.* 14, 155. Similis fere locus est apud eund. *Pl. Merc.* 3, 1, 26. *Ly.* hem, Ovem tibi ancillam dabo natam annos sexaginta Peculiarem. *Pa.* mi senex, tam vetulam? *Ly.* generis Graeci est: Eam si curabis, perbona est, tondetur nimium scite.

GRAECĬENSIS, e, adj. qui apud Graecos in usu est, Graecanicus. *Plin.* 4, 21, 18. Mare Graeciense. *Gell.* 19, 10. Offendimus eum cubantem in scimpodio Graeciensi.

GRAECĬGĔNĂ, ae, comm. gen. qui genere Graecus est. *August. C. D.* 18, 18. *f.* Blandiuntur Graecigenis, alienigenas persequuntur.

[GRAECĬO, onis, m. dimin. Graeci, Graeculus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 1087, 2. Filio Aurelii Graecionis. *F.*]

GRAECISSO, as, n. 1. Graecos imitor. *Pl. Men. prol.* 11. Hoc argumento Graecissat, tamen non Atticissat.

GRAECĬTAS, atis, f. litteratura Graecorum, et praecipue Graecus sermo. *Impp. Theodos. et Valent. Cod. Theod.* 14, 9, 3. Facundia Graecitatis pollere.

[GRAECĬUS, a, um, adj. idem ac Graecus. *M. Aurel.* ap. *Front. ad M. Caes.* 2. (ed. *A. Maio*) *Ep.* 9. Ego a Graeca litteratura tantum absum, quantum a terra Graecia mons Coelus meus. *Nep. Alcib.* 7. Graecia civitas. *Id. Reg.* 1. gens. Alii hic leg. *Graeca.* V. GRAECIA. *F.*]

GRAECOR, aris, atus sum, n. 1. Graecos imitor. *Hor. Sat.* 2, 2, 11. vel si Romana fatigat Militia assuetum Graecari, *h. e.* exercere se ludis, qui apud Graecos in usu sunt. [*Gr. ἑλληνίζειν. V. *Salmas.* ad *Tert. Pall.* p. 360.]

GRAECOSTĂDĬUM, ii, n. idem quod Graecostasis. *Capitol. Ant.* 8. Graecostadium post incendium restitutum.

GRAECOSTĂSIS, is, f. Γραικόστασις, Graecorum statio, locus Romae, ad dexteram comitii, ubi nationum legati, qui ad senatum erant missi, subsistebant. *Cic. Q. Fr.* 2, 1. Deinde ejus operae repente a Graecostasi, et gradibus clamorem satis magnum sustulerunt. *Varr. L. L.* 4, 32. *med.* Is locus Graecostasis appellatur a parte, ut multa, *h. e.* a Graecis, qui ibi praesertim cum aliis nationum exterarum legatis morabantur.

*GRAECŬLĬO, onis, m. i. q. Graeculus. *Petron.* 76. *extr.* Al. leg. *Graeculus. B. A.*

GRAECŬLUS, a, um, dim. Graeci, et fere in contemptu a Romanis ponitur, tum quia Graeca natio devicta erat: tum quia Romam ventitantes, quamlibet artem lucelli causa professi, passim levitatis mollitiei, assentationis, fallaciaeque nomine despiciebantur. *Juven.* 3, 76 Grammaticus, rhetor, geometres, pictor, aliptes, Augur, schoenabates, medicus, magus: omnia novit. Graeculus esuriens, in coelum jusseris, ibit. *Cic. Or.* 1, 22 Quid mihi nunc vos, tanquam alicui Graeculo otioso et loquaci, et fortasse docto atque erudito, quaestiunculam imponitis? *Id. Flacc.* 10. Motus quidam temerarius Graeculae concionis. *Id. Tusc.* 1, 35 Ineptum sane negotium, et Graeculum. *Id. Pis.* 29. Reprehendere aliquem, ut Graeculum, ut assentatorem. [**Id. Fam.* 7, 18. graecula cautio chirographi, i. e. nulla fide digna, levis. V. *Burm.* ad *Petr.* 46. ubi etiam de aliis hujus verbi significationibus dixit. Laudat haec *Ernest.* in cl. *Cic.* s. h. v. *Flor.* 2, 7. Vulnera non Graeculo ferro, sed ingentibus pilis adacta. *Id.* 4, 2. Massilia Graecula civitas. ¶ [*Graeculus* per contemptum dictus est Hadrianus Aug., teste *Spart. Hadr.* 1., quia is impensius imbutus esset Graecis studiis, ingenio ejus sic ad ea declinante. *F.*] ¶ *Graecula mala* ap. *Plin.* 15, 14, 15. et *Graeculae vites,* ap. *Colum.* 3, 2. *med.* a regione Graeciae denominata sunt. ¶ *Graecula rosa* foliis est ita convolutis, ut, nisi manibus cogantur, apertam rosam non ostendant. *Plin.* 21, 4, 10.

GRAECUS, a, um, adj. Γραϊκός, Ἑλληνικός, ad Graecos pertinens. *Cic. Verr.* 2, 1, 26. Graeco more bibere, *h. e.* ut *Ascon.* interpretatur, συμπιεῖν κυαθιζομένους, merum cyathis libare, salutando primum Deos, deinde amicos suos nominatim: nam toties merum bibebant, quoties et Deos, et caros suos nominatim vocabant. *Id. Brut.* 20. Studere Graecis litteris. *Id. Arch.* 10. Graeca leguntur in omnibus fere gentibus, *h. e.* res Graece scriptae. *Pl. Asin.* 1, 3, 47. Graeca fide mercari, *h. e.* praesenti pecunia juxta illud, δὸς, καὶ λαβὲ, nihil nobis credentibus iis, qui vendunt, tanquam si Graeci simus, qui fluxae fidei habebantur. (De levitate Graecorum multa *Cic. Flacc.* 4. et 5.) *Macrob. Saturn.* 2, 44. Graeca nux, *h. e.* amygdala, ut *Cloatius ib.* interpretatur. *Coel.* ad *Cic. Fam* 8, 6. *f.* Pantherae Graecae, *h. e.* in Graeci Asiatica captae. ¶ De scalis Graecis. V. SCALAE. ¶ Quaenam fuerit *via Graeca* memorata *Cic. Fam.* 7, 1. *med.* obscurum est. Est qui puta fuisse partem Appiae viae octo stadiorum, vel di verticulum ejus in Campania, quae ab Hercule stra ta fuisse credita est. ¶ De Graecis calendis, V GALENDAE. ¶ [**Graeci ludi Cic. Att.* 7, 1. et 16 5. sunt scenici, in quibus fabulae Graeci argumen ti more Graeco aguntur. V. *Dodwell. de Cyclis* 4 16. *Ernest.* in *cl. Cic.* s. h. v.] ¶ *Graecum pecu* apud *Pl. Merc.* 3, 1, 27. fortasse sunt oves Tarer tinae. ¶ *Graeca rosa* species est rosae, Graeci λυχνὶς dictae, in humidis locis provenientis, viola magnitudine, foliis quinque tantummodo, odor nullo. *Plin.* 21, 4, 10. ¶ *Enn.* ap. *Fest.* pos *Regium.* ipsos Romanos *Graecos* appellat, non quo initio Romani Graece loquerentur, sed quia olin lingua Graecae gentis fuerit eadem ac Latina, pa rum prolatione mutata. Hoc autem verum esse indicat origo ejus, quae videtur quasi Graecae usur patio. Haec *Fest.* ex lectione *Scalig.* ¶ *Fuit e *Graecus, i,* m. Γραικὸς, Graeciae rex, Thessalus a quo Graecia et Graeci nomen traxere, referent *Plin.* 4, 7. *B. A.*

*GRAIOCELI, orum, pop. Galliae Narbonensis *Caes. B. G.* 1, 10. ed. *Oudend.* Al. leg. *Garocel* *B. A.*

GRAJŬGĔNĂ, ae, m. et f. Grajus genere Graecus. *Pacuv.* ap. *Cic. N. D.* 2, 36. Grajugen de isto aperit ipsa oratio. *Virg. A.* 3, 550. Gra jugenumque domos, suspectaque linquimus arva pro *Grajugenarum. Catull.* 64, 36. Grajugenas que domos. *Stat. Theb.* 6, 215. Grajugena reges.

GRAJUS, a, um, adj. idem quod Graecus, ve ad Graecos pertinens. *Cic. Inv.* 2, 23. Graji d Grajis aeternum inimicitiarum monumentum sta tuerunt. *Hor. Od.* 2, 16, 38. Graja Camena *Nep. Ann.* 3. Grajus Hercules. Et *ib.* Graju saltus, *h. e.* Alpes Grajae. [*V. *Brem.*] (de qui bus *Plin.* 3, 17, 21.) *Ov. Met.* 13, 281. Grajun murus, Achilles, pro *Grajorum.* Et 241. de to Grajorum millibus unum.

GRALLAE, arum, f. plur. τὰ καλοβατῶν βάθρα ligneae perticae furculas habentes, quibus innitun tur, qui iis incedunt: a *gradiendo*, unde *grada* *gradula, gralla.* Inventae sunt a pantomimis a Panas, sive Aegipanas repraesentandos, quorum exsucci pedes, ac crura non aliter melius repraesentari poterant, quam ligneis illis pedibus ac cruribus grallatorum. Ita *Fest.* in *Grallatores. Varr* ap. *Non.* 2, 361. Grallatores, qui gradiuntur grallis. Sic illi animi nostri sunt, grallae crura a pedes nostri, ex se ἀκίνητοὶ, sed ab animo moventur.

GRALLĀTOR, oris, m. καλοβάτης, qui grallis graditur. Speciatim grallatores pantomimi appellabantur, qui ut Aegipanas in saltatione imitarentur, grallis incedebant. *Pl. Poen.* 3, 1, 27. Vinceretis cervum cursu, vel grallatorem gradu. *Ita edd. *Camerar. Buchner.* et *Douz.* ubi edd. *Gronov* et *Taubm.* habent *clavatorem. Arnob.* 2. *med.* 88. *Herald.* (al. p. 10.) Grallatores, funambulos, praestigiatores. V. v. praec. *B. A.*

GRALLĀTŌRĬUS, a, um, adj. ad grallatorem pertinens, ut Grallatorius gradus, idest magnus, quales solent esse grallatorum. *Plaut. in suppos. Amph. sc.* Dii vostram, 52. Sive grallatorius, sive testudineus gradus fuerit.

GRĀMEN, inis, n. χόρτος, herbae genus omne, et praesertim quod in animalium pabulum cedit. Volunt esse a γράω, comedo. *Hor. Od.* 4, 7, 1. Diffugere nives: redeunt jam gramina campis, Arboribusque comae. *Id. Epod.* 2, 24. Jacere in tenaci gramine. *Id. Od.* 1, 15, 30. Cervus Graminis immemor. *Virg. Ecl.* 5, 25. nulla neque amnem Libavit quadrupes, nec graminis attigit herbam. Et *G.* 4, 63. cerinthae ignobile gramen. *Liv.* 1, 24. Fecialis ex arce graminis herbam puram attulit. V. SAGMEN. *Just.* 36, 4. Omissa deinde regni administratione, hortos fodiebat, gramina seminabat. ¶ Gramen est etiam culmen ipsum, vel arundo plantarum, quas frumentaceas, miliaceas, et arundinaceas vocant *botanici.* Hinc *Virg. A.* 7, 808. Illa vel intactae segetis per summa volaret Gramina. ¶ Est etiam peculiaris herbae nomen, geniculatis internodiis serpentis, crebroque ab his et ex cacumine novas radices spargentis, foliis fere in exilitatem fastigatis: qua non alia gratior jumentis, sive viridis, sive in foeno siccata sit, ἄγρωστις. *Plin.* 24, 19, 118. ¶ Ap. *Stat. Silv.* 2, 1, 187. *munera graminis Indi* sunt costum. ¶ *Gramen floreum* ap. *Mart.* 9, 91. sunt gramina sparsa floribus, ut in pratis verno tempore. ¶ [*Confunduntur in codd. gramen et germen. V. *Burm.* ad *Quint. Inst.* 5, 8. p. 387. seq. *Cort.* ad *Lucan* 6, 81. ed. *Web.*]

GRĂMĬAE, f. plur. oculorum sunt vitia: quas alii glamas vocant, inquit *Festus. Nonius* vero 2, 389. Gramia, inquit, pituita oculorum. *Caecilius:* Gramiosis oculis ipsa, atratis dentibus. *Plin.* 25,

13, 96. Crethmos agrios gramias oculorum tollit impositus: τὰς γλάμας, unde Latini, permutata liquida, *gramias* dixerunt.

GRĀMĬNĔUS, a, um, adj. χορτώδης, gramen habens, gramine obductus. *Virg. A.* 5, 287. Gramineus campus. Et *ib.* 6, 642. Gramineae palaestrae. Et *ib.* 8, 176. Gramineum sedile. Et *ib.* 12, 119. Gramineae arae, *h. e.* herboso cespite contectae. *Liv.* 7, 37. Graminea corona obsidionalis. *Plin.* 22, 3, 4. multa de ea: itemque *Gell.* 5, 6. ¶ *Gramineae hastae* sunt ex arundine Indica, Itali dicunt *canna d' India*, qua utebantur veteres pro hastis: de quibus ita *Plin.* 16, 36, 65. Arundini quidem Indicae arborea amplitudo, quales vulgo in templis videmus, *h. e.* in manibus simulacrorum, quemadmodum de Minerva Atheniensi ita refert *Ampel.* 8. Ipsa autem Dea habet hastam de gramine. *Cic. Verr.* 2, 4, 56. Etiamne gramineas hastas (*eripuit*)? vidi enim vos in hoc nomine commoveri, quod erant hujusmodi, ut semel vidisse satis esset; in quibus neque manu factum quidquam, neque pulcritudo erat ulla, sed tantum magnitudo incredibilis. *Cic.* hic loquitur de aede Minervae, quae Syracusis erat, a Verre spoliata. V. *Serv.* ad *Virg. A.* 5, 287. [*Alteram h. l. partem emendavit *F.*]

GRĀMĬNŌSUS, a, um, adj. χορτώδης, plenus gramine, herbosus. *Colum. praef. l.* 1. *med.* et *l.* 6. Quid silvester ager, quid humidus et graminosus, quid siccus et spurcus recusaret.

GRĂMĬŌSUS. V. in GRAMIAE.

GRAMMĂ, ae, f. γραμμή, linea. *Macr. Somn. Scip.* 1, 5. Superficies lineis terminatur, quas suo nomine grammas Graecia nominavit. **Appul. de herb.* 106. Scripturae, quas Graeci grammas vocant. *B. A.* ¶ *Gramma*, ătis, n. γράμμα, Graece est littera: item pondus duorum obolorum: quod Latini vertentes, *scriptulum*, et *scriptlum* dixere, γράμμα enim est a γράφω, scribo. *Fann. de ponderib.* 8. Semoboli duplum est obolus, quem pondere duplo Gramma vocant: scriptlum nostri dixere priores. Alia hujus appellationis ratio *ib.* 25, a *Fannio* adducitur, quia nimirum uncia fit drachmis bis quatuor: drachmae scriptlis ternis constant: uncia itaque vigintiquatuor grammata habet, quot scilicet sunt Graecae litterae.

GRAMMĂTEUS, i, m. trisyllab., scriba, qui in tabulis res rationesque publicas perscribit, γραμματεύς. *Appul. Met.* 11. Unus, quem cuncti grammatea dicebant.

GRAMMĂTĬAS, ae, m. γραμματίας, gemma ex iaspidum genere, similis smaragdo, per transversum linea alba praecincta, quae ab orientalibus populis pro amuleto gestari solet. Haec ex *Plin.* 37, 9, 37. Ita autem vocatur a γράμμα, linea, quia lineis praecingitur.

GRAMMĂTĬCĂ, ae, et Grammaticē, es, f. γραμματική, est ars emendate loquendi, et scribendi; idest sine soloecismis, barbarismis, erroribus pronunciationis, et orthographiae, et aliis vitiis orationis barbarae, obscurae, inornatae: a γράμμα, littera, quia veteribus eo nomine censebatur γραμματιστική, hoc est ars legendi, scribendique. Sero enim praecepta recte loquendi observata, inque artem congesta sunt: tunc vero grammaticae fines latissime prolati, ut in GRAMMATICUS dicemus, artique honos additus. *Cic. Fin.* 3, 2. Quamquam ea verba, quibus ex instituto veterum utimur pro Latinis, ut ipsa philosophia, ut rhetorica, dialectica, grammatica, geometria, musica, quamquam Latine ea dici poterant, tamen quoniam usu praecepta sunt, nostra ducamus. *Quint.* 2, 1. Et grammatice (quam in Latinum transferentes litteraturam vocaverunt) fines suos norit, praesertim tantum ab hac appellationis suae paupertate, intra quam primi illi constitere, provecta: nam tenuis a fonte, assumptis poetarum, historicorumque viribus, pleno jam satis alveo fluit: cum praeter rationem recte loquendi, non parum alioqui copiosam, prope omnium maximarum artium scientiam amplexa sit.

GRAMMĂTĬCĀLIS, e, adj. ad grammaticam spectans, ut Grammaticales figurae. *Sidon. ep.* 7, 9. Grammaticalis palaestra, *Id. carm.* 23, 212.

GRAMMĂTĬCĀLĬTER, adv. more grammaticorum. *Trebell. Poll. in XXX. Tyrann.* 10. Coepit quasi grammaticaliter declinare

GRAMMĂTĬCĒ, adv. γραμματικῶς, more grammaticorum, vel ex regulis grammaticae. Grammatice loqui, est ubi cura sermonis vitium non admittitur; Latine loqui, ubi Latina consuetudo, urbanitasque servatur. *Quint.* 1, 6. Quare mihi non invenuste dici videtur, aliud esse Latine, aliud grammatice loqui.

GRAMMĂTĬCŎMASTIX, īgis, m. γραμματικομάστιξ, flagrum, seu flagellum grammaticorum. Legitur inter titulos *Idyll.* 12. ap. *Auson. Sibylla* ap. *Lactant.* 1, 7. Ἀκάματοι δάμανται ὑπαὶ μάστιγι Θεοῖο.

GRAMMĂTĬCUS, a, um, adj. γραμματικὸς, ad grammaticam pertinens, ut Figurae grammaticae, grammaticus stilus, grammatica oratio, ars grammatica. *Auct. ad Her.* 4, 12. Haec qua ratione vitare possimus, in arte grammatica dilucide discemus. *Hor. Ep.* 1, 19, 40. Grammaticae tribus, *h. e.* multitudo grammaticorum. ¶ *Grammaticus*, *i*, m. γραμματικὸς, qui grammaticam docet. *Cic. Tusc.* 2, 4. Ut si grammaticum se professus quispiam barbare loquatur. *Senec ep.* 95. *med.* Grammatici custodes Latini sermonis. ¶ *Grammatici* olim *litterati*, vulgo appellantur (inquit *Cornel. Nep.* ap, *Suet. Grammat.* 4.) qui aliquid diligenter et acute scribere possunt, aut dicere: sed proprie dicti sunt viri eruditissimi atque elegantissimi, non qui grammaticam docerent, sed qui poetas, historicos, oratores interpretarentur, ut Donatus, Festus, Nonius, Asconius, et alii, qui fabularum Graeciae, antiquitatum Romanarum, legum, omnium denique rerum cognitione et scientia praestiterunt. Iidem *critici* vocabantur, quod de omni genere scriptorum judicarent. *Cic. Div.* 1, 51. Sunt enim harum rerum explanatores, ut grammatici poetarum. V. *Quint.* 2, 1., cujus verba in GRAMMATICA retulimus: *Senec. ep.* 88. et *Capell.* 3, 51. ubi officium Grammaticae persequitur. ¶ Differunt a *Grammatistis*, seu *litteratoribus*, etsi eos etiam *litteratores* vocitatos fuisse *Messala Corvinus* auctor est. Nám *grammatici*, seu *litterati* absolute et perfecte docti erant, *grammatistae*, seu *litteratores* tenuiter eruditi erant, et in malam partem appellabantur. *Suet. l. c.* ¶ *Grammatica*, *orum*, n. plur. res grammaticae, studium litterarum. *Cic. Or.* 1, 42. In grammaticis poetarum pertractatio, historiarum cognitio, verborum interpretatio.

GRAMMĂTISTĂ, ae, m. γραμματιστὴς, qui mediocriter grammatica est eruditus. *Suet. Gramm.* 4. Grammaticum absolute, grammatistam mediocriter doctum putant.

*GRAMMATODIDASCĂLUS, i, m. *Mart. Capell.* 3, 51. *B. A.*

*GRAMMATOPHŎRUS, i, m. tabellarius. *Hieronym. B. A.*

GRAMMĂTOPHYLĂCĬUM, ii, n. γραμματοφυλάκιον, tabularium, locus, ubi tabulae et instrumenta publica asservantur: a γράμματα, litterae, et φυλάσσω, custodio. *Ulp. Dig.* 48, 19, 9. Archio forte, vel grammatophylacio.

[GRAMME, es, f. γραμμή, linea, littera, eadem ac gramma. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 964, 5. Caecilia Gramme. *F.*]

GRAMMĬCUS, a, um, adj. γραμμικὸς, linearis: a γραμμή, linea, ut Deformationes grammicae, *h. e.* designationes, quae per lineas fiunt, *Vitr. praef.* l. 3. *f.* *Id.* 9, 1. Grammicis rationibus explicare.

GRĀNĀRĬUM, ii, n. σιτοφυλάκιον, locus in horreis, in quo grana frugum reponuntur. *Varr. R. R.* 1, 57. Triticum condi oportet in granaria sublimia; *et mox.* Quidam granaria habent sub terris; speluncas, quas vocant σειροὺς, ut in Cappadocia, ac Thracia: alii, ut in Hispania citeriore, puteos, ut in agro Carthaginiensi et Oscensi: sic conditum triticum manet vel annos quinquaginta, milium vero plus annos centum. Supra terram granaria in agro quidam sublimia faciunt, ut in Hispania citeriore, et in Apulia quidam, quae non solum a lateribus per fenestras, sed etiam subtus a solo ventus refrigerare possit. *Pers.* 5, 110. Jam nunc granaria laxes. Adde *Colum.* 1, 6., *Plin.* 18, 30, 73., *Hor. Sat.* 1, 1, 53. et *Pallad.* 1, 19., ubi granaria ab horreis ita distinguit, ut illa sint cellae in horreo, in quibus separatim singulae fruges condantur.

GRĀNĀTIM, adv. per grana. *Appul. Met.* 6. Acervum granatim digerere.

*GRĀNĀTUM, i, n. κοκκωτὸν, ῥοιὰ, V. in *Granatus, a, um.* ¶ *Granatum* item pulmentum e grano tritici cocto vocari potest, vel frumentacea ptisana, *Granea* puto Catonis. *Plin.* 18, 11. *f.* Ex zea pulchrius quam ex tritico fit granatum. Sic enim legi debet, non *Granum*, ut hodie. Est autem *Plinio* quiddam alicae simile: immo alicae vitium, ut ipse declarat *Turneb. Adv.* 1, 20. *extr. Harduinus* aliter. Haec *Gesnerus. B. A.*

GRĀNĀTUS, a, um, part. ab inusit. *grano*, instruo aliquid granis, κοκκώδης, abundans granis. *Colum.* 12, 41. Et integra mala dulcia granata, quae Punica vocantur: quae absolute *granata* dicuntur a *Plin.* 20, 14, 53. et 15, 28, 34. V. GRANEA.

GRĀNĀTUS, us, m. *Cato R. R.* 60. Granatui videto uti satis viciae feras. Sed cum in primis *editt.* sit *gnatī*, ne dubites cum *Pontedera* et *Schneidero* legere *generatim videto*, etc. At idem *Pontedera Op. posth. T.* 1. p. 278. ex Codice Caesenate ita legit: Grano videto uti satis viciae seras, *h. e. grano colligendo.* [*Emendavit haec *F.*]

GRANDAEVĬTAS, atis, f. πολυετία, aetas provectior. *Accius* ap. *Non.* 2, 365. Quia nec vos, nec illi impune irriderent meam grandaevitatem. *Pacuv. ib.* Ipsa orbitas grandaevitasque Pelei.

GRANDAEVUS, a, um, adj. πολυετὴς, qui est grandis aevi, seu provectioris aetatis. *Virg. A.* 1, 125. Grandaevus Alethes. *Ov. Met.* 7, 160. Grandaevi patres. *Val. Fl.* 7, 348. Grandaeva consilia, *h. e.* grandaevi hominis: atque adeo plena auctoritatis. *Plin.* 2, 7, 5. Deos alios esse grandaevos, semperque canos; alios juvenes atque pueros. *Tac. H.* 3, 33. Grandaevi senes. [**Sil.* 16 653. Grandaeva manus, i. e. senatus.]

*GRANDĔDO, inis, f. *Fulgent. de Cont. Virg. B. A.*

GRANDESCO, is, n. 3. μεγαλύνομαι, cresco, grandis fio. *Cic. Arat. Div.* 1, 9. Lentiscus triplici solita grandescere fetu. *Lucr.* 2, 1159. Quae nunc vix nostro grandescunt aucta labore. *Plin.* 15, 3, 3. Lignum intus grandescat. Adde *Colum.* 2, 21.

GRANDĬCŬLUS, a, um, adj. diminut. grandis. *Pl. Poen. a.* 2. *v.* 35. Grandiculi globi.

GRANDĬFER, a, um, adj. grandis, vel grandia ferens. *Nazar. Paneg. Constant.* 3. Facta jam grandifera, maximorumque fructuum matura perceptio.

GRANDĬFĬCUS, a, um, adj. grandifer. *Ammian.* 18, 6. Grumbates rex, aetate quidem media, rugosisque membris, sed mente quadam grandifica, multisque victoriarum insignibus nobilis.

GRANDĬLOQUUS, a, um, adj. στομφαστικὸς, qui cum quadam verborum magnificentia loquitur, grandi et sublimi dicendi genere utitur. *Cic. Or.* 5. Nam et grandiloqui, ut ita dicam, fuerunt, cum ampla et sententiarum gravitate, et majestate verborum. *Id. Tusc.* 5, 31. *f.* Quid tandem? isti grandiloqui contra haec duo (*mortem et dolorem*), quae maxime angunt, melius se habent, quam Epicurus?

GRANDĬNAT, abat, impers. 1. χαλαζοκοπεῖ. *Senec. Q. N.* 4, 4. Quaeritur, quare hieme ningat, non grandinet.

GRANDĬNEUS, a, um, adj. grandinosus. *Alcim.* 3, 329. Grandineos pavidis fuderunt nubila nimbos. *Id.* 5, 190. Grandineum frigus.

GRANDĬNŌSUS, a, um, adj. χαλαζώδης, qui abundat grandine. *Colum.* 3, 1. Siccam, vel roscidam, grandinosam, ventosamque coeli qualitatem.

GRANDĬO, is, a. 4. ἐπιτείνω, grandem facio. *Pl. Aul.* 1, 1, 10. Testudineum istum tibi ego grandibo gradum. ¶ Proprie refertur ad fruges. V. GRANDIS. *Cato R. R.* 141. Mars pater, te precor, uti fruges, frumenta, virgultaque grandire, beneque evenire siris: *subaudi accusativum* se, al. leg. *grandiri. Pacuv.* ap. *Non.* 2, 358. Nec grandiri frugum fetum posse, nec mitescere. *Varr. ib.* Cum aut humus semina recipere non possit, aut recepta non edat, aut edita grandire nequeat.

GRANDĬO, onis, m. ita cognominatus est quidam Senecio declamator: de quo *Senec. Suasor.* 2. *med.* Senecio fuit ingenii confusi ac turbulenti, qui cupiebat grandia dicere, adeo ut novissime hujus rei morbo et teneretur, et rideretur. Nam et servos nolebat habere, nisi grandes, et argentea vasa non nisi grandia. Credatis mihi velim non jocanti: eo pervenit insania ejus, ut calceos quoque majores sumeret, ficus non esset, nisi mariscas. Concubinam ingentis staturae habebat, omnia grandia probabat. Ei impositum est cognomen, vel, ut Messala ait, cognomentum, et vocari coepit Senecio Grandio.

GRANDIS, e, adj. μέγας, magnus: et primo proprie de frugibus et oleribus dici videtur. [**Granēs*, q. al. ducunt a *gerere*; *Voss.* a *granum*, frequentativa quadam ratione factum est a *gravis*, *gravidus*, quibuscum ad unum idemque genus, *crevisse*, reduci posse videtur. *Döderl.* 2, 11. et 3, 223. sq.] Est enim proprie *grande*, quod incremento; *magnum*, quod amplitudine tale est. [*V. *Döderl.* 3, 228. sq.] *Pl. Cas.* 5, 2. 29. Profecto non fuit quidquam olerum, Nisi, quidquid erat, calamitas attigerat nunquam: Ita quidquid erat, grande erat. *Virg. A.* 4, 405. grandia frumenta. Et *Ecl.* 5, 36. hordea. Et *ib.* 10, 25. lilia. *Cic. Or.* 2, 30. Ager iteratus, quo fetus possit grandiores edere. *Plin.* 18, 11, 29. *n.* 2. Grandissimum alicae genus. *Varr. R. R.* 1, 52. Grandissima seges. *Vetustissimus Poeta* ap. *Macr. Sat.* 5, 20. *extr.* Grandia farra metere. ¶ Deinde transfertur ad staturam et aetatem hominum. *Hor. Epod.* 13, 11. Nobilis ut grandi cecinit Centaurus alumno. *Cic. Pis.* 36. Videras enim grandis jam puer, bello Italico, etc. *Id. Sen.* 4. Bella gerebat, ut adolescens, cum plane grandis esset. *Ov. Met.* 6, 321. grandior aevo genitor. *Cic. Phil.* 5, 17. Legibus annalibus grandiorem aetatem ad consulatum constituebant. ¶ Aliquando additur ablativus *natu*, ad explicandum. *Cic. Sen.* 4. Non admodum grandis natu, sed tamen jam aetate provectus. *Id. Inv.* 1, 24. In aetate consideratur, puer, an adolescens; natu grandior, an senex. Sic *Tac. A.* 16, 30. Grandis aevo parens. [*Quid *gravis* in his differat, docet *Döderl.* 3, 224.] ¶ Denique ad alia omnia. *Cic. Att.* 13, 21. Ad Hirtium dederam epistolam sane grandem. *Id. Verr.* 2, 4, 34. In basi grandibus litteris Africani nomen erat incisum. Et 21. *f.* Grande vas. *Quint.* 10, 1. *med.* Grandes coenae. *Virg. G.* 4, 26, grandia saxa. *Plin.* 15, 3, 4. Grandissimae olivae; et 29, 4, 27. Phalangia grandissimo capite. Et 11, 16, 16. Grandiores apes. Et 9, 44, 67. naves. *Hor. A. P.* 80. Grandes cothurni. *Just.* 41, 4. *f.* Grandem exercitum parare. *Cic. Caec.* 4. *extr.* Grande pondus argenti alicui legare. *Id. Rabir. Post.* 2. Grandem pecu-

niam alicui credere. *Id. Fl.* 21. *f.* Pecuniam alicui grandi fenore occupare. *Id. Agr.* 2, 34. Homo grandi macie torridus. Al. leg. *vegrandi.* [*Ita *Orell.*] *Id. Brut.* 84. Subsellia grandiorem et pleniorem vocem desiderant. *Plin.* 7, 38, 39. Grande aes alienum. *Id.* 18, 24, 56. *extr.* Grande vitae emolumentum. *Cic. Inv.* 1, 47. Perspicuo et grandi vitio praeditum exemplum. *Hor. Od.* 2, 17, 3. Maecenas, mearum Grande decus columenque rerum. *Id. Sat.* 2, 3, 145. lethargo grandi oppressus. *Cic. Fin.* 3, 5. *f.* Dicere de rebus grandioribus; et *Div.* 1, 20. Exemplis uti grandioribus. *Ter. Phorm.* 2, 3, 92. Dicam tibi impingam grandem. ¶ De sublimi dicendi genere. *Cic. Or.* 2, 82. *f.* Genus dicendi grandius et illustrius. *Id. Brut.* 7. *extr.* Oratores grandes verbis, crebri sententiis; et *Or* 9. Causidicus amplus atque grandis. Et *Brut.* 83. Thucydides rerum gestarum pronunciator sincerus et grandis. *Id. Or.* 3, 43. Oratio grandis. De hac metaphora ita *Id. ib.* Abutimur saepe verbo non tam eleganter, quam in transferendo: sed etiam si licentius, tamen interdum non impudenter, ut cum grandem orationem pro magna, minutum animum pro parvo dicimus. [*Opponuntur *grandia tumidis.* ap. *Quint. Inst.* 12, 10, 80. ubi v. *Spalding.* — *Grande* et *robustum* genus dicendi ap. *eund. ib.* §. 58. Omnino autem de significatione hujus vocis, qua solet in rebus oratoriis adhiberi, etc., v. *Ernest. lex. technol. lat. rhet.* p. 189. sq.] ¶ Neutrum *grande* interdum adverbii vim habet. *Stat. Th.* 12, 683. sed bella ciet, bellumque minatur, Grande fremens. *Gell.* 9, 11. Grandia ingrediens, *h. e.* incessu grandi, lentis et proceris passibus, μακρὰ βιβάς. Sic *Ammian.* 22, 14. Grandia incedens, tanquam Oti frater, et Ephialtis. [*Omnia *Taciti*, *Ciceronis*, *Livii*, *Caesaris*, *Sallustii* exempla praebet *Böttich. Lex. Tac.* p. 224. seq.]

GRANDISCĀPĬUS, a, um, adj. scapum grandem habens. *Senec. ep.* 86. *extr.* Arbores, ut ita dicam, grandiscapiae: *paulo ante dixerat:* Magnarum arborum truncos cum scapo suo transferri.

GRANDĬSŎNUS, a, um, adj. qui grandem sonum edit. *Sedul.* 1, 2. Figmenta grandisonis pompare modis.

GRANDĬTAS, atis, f. magnitudo, μέγεθος. *Sisen.* ap. *Non.* 2, 359. Aetatis granditas, πολυετία. ¶ De stilo sublimi. *Cic. Brut.* 31. *f.* Lectitavisse Platonem studiose, audivisse etiam Demosthenes dicitur: idque apparet ex genere et granditate verborum. *Plin. ep.* 6, 21. Non illi vis, non granditas, non subtilitas defuit.

GRANDĬTER, adv. μεγάλως, valde. *Ov. Her.* 15, 29. Nec plus Alcaeus consors patriaeque lyraeque, Laudis habet, quamvis grandius ille sonet, *h. e.* sublimiore stilo versus faciat. *Sidon ep.* 7, 2. Pater istius granditer frugi. Et *ep.* 4. Illud mihi inter maxima granditer cordi est. *August. Conf.* 1, 9. Granditer affectus.

GRANDĬUSCŬLUS, a, um, adj. dimin. grandis. *Ter. Andr.* 4, 5, 19. Nam fere grandiuscula profecta est illinc.

GRANDO, inis, f. χάλαζα, pluvia in aere congelata. *Isid. Orig.* 13, 10. Grando appellata, quod forma ejus granorum similitudinem habeat. *Festus*: Grando guttae aquae concretae solito grandiores. *Cic. N. D.* 3, 35. *extr.* Si uredo, aut grando quidpiam nocuit. Et *ib.* 2, 5. Terrere animos fulminibus, nimbis, nivibus, grandinibus, etc. *Senec. ep.* 45. *med.* Grando incussa tectis crepitat, ac solvitur. *Virg. G.* 1, 449. in tectis crepitans salit horrida grando. *Hor. Od.* 3, 1, 29. verberatae grandine vineae. *Id. Ep.* 1, 8, 5. Grando vites contudit. *Plin. ep.* 4, 6. Agri grandine excussi. *Plin. alter* 2, 38, 38. Grandines ruunt. *Ov. Met.* 6, 692. terras pulsare grandine. Et *ib.* 5, 158. tela volant hiberna grandine plura. *Liv.* 28, 37 *f.* Tanta vis lapidum, creberrimae grandinis modo, in classem effusa est. [*Hirt. B. Afr.* 47. Nimbus cum saxea grandine subito est exortus ingens. Coll. *Sil.* 2, 38. et 9, 578.] ¶ Masculino gen. *Varr.* ap. *Non.* 3. 105. Imber grandine implicatus albo. ¶ Metaphorice est copia verborum, facundia, eloquentia. *Auson. epist.* 16, 13. Qui grandines Ulisei, Mellifluentem Nestora, Concinnatorem et Tullium superat. ¶ *Quod ad etymologiam vocis attinet, alii, inter quos *Vossius* in *Etymol.*, ducunt a *granum*, alii a *grandis. Isid. Orig.* 13, 10. Grando adpellata, quod forma ejus *granorum* similitudinem habeat. *Festus:* Grando guttae aquae concretae solito *grandiores. B. A.*

GRĀNĒ, es, f. Nymphae nomen. *Ov. Fast.* 6, 107. Inde sata est Nymphe: Granen dixere priores. V. CARNA.

GRĀNĔĀ, ae, f. ap. *Cat. R. R.* 86. granea triticea fit ex tritico contuso in mortario, et a cortice purgato, postea in aula cocto ex aqua, dein addito lacte paulatim, donec cremor crassus factus sit. Similiter *Hieron. in Paralipom.* 1, 23. graneam esse ait cibum e primitiis spicarum, quarum grana torrebantur, et comedebantur. [Hujus graneae conficiendae rationem, quam idem alicam adulterinam vocat, tradit *Plin.* 18, 11, 29. *n.* 3., ubi pro his verbis: *ex zea pulcrius, quam ex tritico, fit granum*, ut legit *Hard.*; alii rectius habent *granatum. F.*]

[GRĀNI, orum, m. plur. ea pars barbae, quae infra nares est. *Isid. Orig.* 19, 23. Ut videmus cirros Germanorum, granos, et cinnabar Gothorum, stigmata Britonum, *h. e.* pilos barbae labri superioris ita discriminatos, ut cum in fine convoluti sint, granorum formam exhibeant. V. *Ducangii Glossar. med. et inf. Lat.* in V. *Grani. F.*]

GRĀNĪCUS, i, m. Γρήνικος, [nunc *Susughirli*, *F.*] fl. Troadis, seu Phrygiae minoris, qui ex Ida monte in Propontidem influit. Clarus est pugna et victoria Alexandri M. contra Persas. *Plin.* 5, 32, 40. et *Mela* 1, 19. ¶ Hoc nomen *Ovidio* restituit *Heins. Met.* 11, 763. Fertur Alexirhoe Granico nata bicorni. [*V. longam de hac re *Gierig.* disputationem ad h. l.]

GRĀNĬFER, a, um, adj. ferens granum. *Ov. Met.* 7, 638. de formicis. Graniferumque agmen subjectis spargere in arvis.

*GRANIPĀRUS, a, um, adj. ut *Graniparae aristae* ap. *Gu. Brit.* 6, 333. *B. A.*

*GRANIS, idis, Γράνις, Persidis fluvius, in Susiana. *Plin.* 6, 23. ed. *Hard.* Antea, v. g. in ed. *Elzev.*, legebatur *Granius. B. A.*

GRANNUS, i, m. Γράννος, epitheton Apollinis in novem *Inscr.* ap. *Grut.* p. 37. et 38. et ap. *Mur.* 22, 11., videturque esse a loco sumptum, ubi colebatur: nec absurde a regione Pannoniae superioris, ubi Granni populi, teste *Jornande de reb. Get.* 3., et Granua fluvius, et oppidum, Italis *Strigonia*, Pannoniis nunc *Gran* appellatum. Hujus numinis meminit etiam *Dion.* 77, 17., cui supplicare solitum fuisse narrat Antoninum Aug. Caracallam. *Salm.* in *Exercit. Plin. ad Solin.* p. 535. putat, grannum significare cirratum, quod Apollini quam maxime convenit. V. GRANI. Hinc fimbriae pluribus filis aureis vel argenteis contextae et convolutae, quibus phrygiones utuntur in vestibus acu pingendis ornandisque, quaeque ex militum humeris pendent, Italice *spallini degli Ufficiali*, ab Italis *granoni* vocantur. [*Totum h. l. immutavit et multis auxit. *F.*]

[GRĀNŎMASTĬX, ĭcis, f. eadem ac mastiche. *Isid. Orig.* 17, 8. Mastix arboris lentisci gutta est. Haec granomastix dicta est, quia in modum granorum est. *F.*]

GRĀNŌSUS, a, um, adj. κοκκώδης, intus habens grana. *Plin.* 21, 31, 105. Cui acini coccinei, granosi folliculi. *Id. ib.* 4, 10. Granosus cortex.

*GRANUCOMATAE, arum, incolae urbis cujusdam Syriae, in Cyrrhestica. *Plin.* 5, 23. ¶ Nomen urbis fortasse *Granucome*, Γράνου κώμη. V. *Harduin. B. A.*

[GRĀNŬLĀTIM, adverb. in speciem granorum. *Commodian. Afr. Instr.* 60. Oculos fuligine relinitis, Levatis comulas granulatim, *h. e.* tollitis comas ita, ut sint veluti grana discriminatae. *F.*]

GRĀNUM, i, n. κόκκος, proprie semen frugum dicitur, ut tritici, hordei, et hujusmodi. *Varr. R. R.* 1, 48. deducit a gerendo, quia seritur, ut spica gerat frumentum. *Cic. Div.* 1, 36. Midae illi Phrygio, cum puer esset, dormienti formicae in os tritici grana congesserunt. ¶ *Granum* dicitur etiam acinus uvae. *Val. Max.* 9, 12, 8. *extern.* Anacreontem unius grani pertinacior in aridis faucibus humor absumpsit. Hoc idem ita narrat *Plin.* 7, 7, 5. Anacreon poeta acino uvae passae strangulatus. ¶ *Granum* etiam generaliter dicitur pro omni eo, quod minutum est, et similitudinem aliquam habet cum grano frumenti. Unde et mali punici acinos *grana*, ipsumque malum *granatum* dicimus. Fructus quoque cocci, quo panni tinguntur, *granum* dicitur, Italice *grana*, quod quia copiosissime nascitur in Baetica provincia, factum est, ut ea regio ab eo *Granata* dicatur. Sane cocco abundare Hispanias, *Plin.* 9, 41, 65. et 16, 8, 12 significat. *Id.* 22, 24, 55. Grana cerae milii magnitudine. *Id.* 24, 5, 10. Grana fici. *Id.* 23, 8, 77. salis. *Pl. Poen. a.* 2. *v.* 3. turis. *Ov. Trist.* 4, 6, 10. uvae.

[GRAPHĒ, es, f. γραφὴ, scriptura. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 742, 4. Satria C. L. Graphe. *F.*]

GRAPHĬĀRĬUM, ii, n. γραφιοθήκη, theca, in qua stili scriptorii reponebantur: a γραφεῖον, stilus. *Mart.* 14, 21. Haec tibi erunt armata suo graphiaria ferro.

GRAPHĬĀRĬUS, a, um, adj. ut Graphiaria theca, graphiarium. *Suet. Claud.* 35.

GRAPHĬCĒ, adv. γραφικῶς, polite, eleganter, expresse, ad amussim, venuste, perfecte, tanquam si res picta sit. *Pl. Pers.* 2, 5, 5. Nunc ego huic graphice facetus fiam. Et 4, 2, 3. Hanc hospitam crepidula graphice decet. Et *Trin.* 3, 3, 38. Is homo exornetur graphice in peregrinum modum. *Gell.* 14, 4. in lemmate. Apte et graphice depingere. [*Appul. Met.* 8. Oculis obunctis graphice. *Id. ib.* 10. Ut membrorum voluptatem graphice laciniaret. *F.*]

GRAPHĬCĒ, es, f. γραφικὴ, ars delineandi ac deformandi ad picturam. V. DIAGRAPHICE.

GRAPHĬCUS, a, um, adj. γραφικὸς, elegans, perfectus, absolutus, ad unguem factus: a γράφω, qua pingere notat, quasi pictoris manu expolitus, quia picta sunt elegantiora nativis. *Vitr.* 4, 4. *extr.* Eminentes expressiones graphicoteram efficient in aspectu delectationem: γραφικωτέραν, comparativus Graeca forma. ¶ De homine dictum significat scitum, peritum, callidum, aptum. *Pl. Stich.* 4, 1, 64. Graphicum mortalem Antiphonem! ut apologum fecit! quam fabre! *Id. Trin.* 4, 2, 91. Graphicus nugator. Et 4, 3, 17. fur.

[GRAPHĬŎLUM, i, n. dimin. graphii. *Not. Tir.* p. 124. Graphium, graphiolum. *F.*]

GRAPHIS, idos, f. γραφὶς, delineatio, deformatio, quae linearum ductibus fit. *Plin.* 35, 10, 36. *n.* 5. Alia multa graphidis vestigia exstant in tabulis ac membranis ejus, ex quibus proficere dicuntur artifices. ¶ Item ars ipsa lineis deformandi. *Vitr.* 1, 1. Architectum oportet graphidos scientiam habere, quo facilius exemplaribus pictis, quam velit, operis speciem deformare valeat. ¶ Item instrumentum, quo deformamus. *Seren.* ap. *Diom.* 3, 516. Pingere collibitum est: graphidem date.

*GRAPHISCUS DIOCLIS, Διοκλέος γραφίσκος, ferramentum telis educendis excogitatum a Diocle medico. Describitur a *Celso* 7, 5. Lamina ferrea vel aenea etiam, ab altero capite duos utrinque deorsum conversos uncos habens, ab altero duplicata lateribus, leviterque extrema eam in partem inclinata, qua sinuata est; insuper etiam parte inclinata perforata est. Ex qua quidem definitione (ait *Gesnerus*) usus ejus, vix autem appellationis ratio intelligitur. *B. A.*

GRAPHĪUM, ii, n. γραφεῖον, et γραφίον, stilus ferreus, quo veteres in ceratis tabulis solebant scribere: a γράφω. V. STILUS. *Isid. Orig.* 6, 9. Graeci, et Tusci primum ferro in ceris scripserunt, postea Romani jusserunt, ne graphium ferreum quis haberet. Unde et apud scribas dicebatur: *ceram ferro ne caedito.* Postea institutum, ut ceram ossibus scriberent, sicut indicat Atta in Satyra dicens: Vertamus vomerem in ceram, mucroneque aremus Osseo. *Ov. Amor.* 1, 11, 23. Quid digitos opus est graphio lassare tenendo? *Suet. Caes.* 82. Cassii brachium graphio trajecit. [*V. *Casaub.*] *Sen. Clem.* 1, 14. Erixonem equitem Romanum memoria nostra, quia filium suum flagellis occiderat, populus in foro graphiis confodit. *Suet. Cal.* 28. Graphiis confossus. *Plin.* 16, 38, 73. Ictus graphii.

[GRAPTĒ, es, f. γραπτὴ, scripta. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 434, 4. Mamercia Grapte. *F.*]

[GRAPTĬACUS, i, m. scriptorius: a γραπτὸς, scriptus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 126, 1. C. Pantulejus Graptiacus. *F.*]

[GRAPTUS, i, m. γραπτὸς, scriptus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 136, 4. Claudius Graptus. *F.*]

[GRASSĀRĬUS, ii, m. idem ac grassator. *Festus* in *Grassari.* Grassarii autem dicuntur latrones vias obsidentes. Alii melius leg. *grassari. F.*]

GRASSĀTĬO, onis, f. λωποδυσία, actus grassandi. *Plin.* 13, 22, 44. Nocturnis grassationibus converberatam faciem illinens sibi cum ture ceraque.

GRASSĀTOR, oris, m. λωποδύτης, qui vias vicosque obsidens, obvios quosque vi aggreditur, et vestibus aut pecunia spoliat. *Cic. Fat.* 15. Hoc enim modo viator quoque bene vestitus, causa grassatori fuisse dicetur, cur ab eo spoliaretur. *Suet. Aug.* 32. Grassatorum plurimi palam se ferebant succincti ferro, etc. Igitur grassatores, dispositis per opportuna loca stationibus, inhibuit. *Id. Caes.* 72. Grassatores et sicarii. *Gell.* 20, 1. Nocturni grassatoris insidiosa violentia. [*Disputant de hoc hominum genere *Torrent.* et *Casaub.* ad *Suet. Aug.* 32. *Budaeus* ad *Pand.* p. 342.] ¶ [Translate. *Symmach. Laud. in Valent.* 2, (ed. *A. Maio*) 6. *de Minotauro.* Daedalus grassatorem Cecropiae nobili cavea inclusit. *F.*] ¶ Olim, cum poeticae artis honos non erat, si qui in ea re studebat, aut sese ad convivia applicabat, grassator vocabatur, inquit *Cato* ap. *Gell.* 11, 2., idque ob eam rationem, quia antiqui, *Festo* teste, *grassari* ponebant pro *adulari*, quod parasiti atque adulatores in foro deambulantes, in obvium quemque grassabantur, cibi quaerendi gratia: faciebantque idem factores carminum huc illuc visentes convivia et laudes versibus pro cibo et lucello donantes.

GRASSĀTŪRĀ, ae, f. idem ac grassatio. *Suet. Tib.* 37. In primis tuendae pacis a grassaturis, et latrociniis, seditionumque licentia curam habuit.

GRASSOR, aris, atus sum, dep. 1. pleno gradu incedo, cum impetu eo: frequentativum a *gradior:* item simpliciter gradior, procedo. *Pl. Rud.* 1, 4, 31. Siccine hic cum uvida veste grassabimur? *Titin.* ap. *Non.* 4, 219. Grassari pedibus. *Novius ib.* Saepe hac eadem grassatus via. ¶ Translate. *Liv.* 3, 44. Jure grassari, non vi; et 10, 14. Consilio grassandum, si nihil vires juvarent, ratus. *Ov. A. Am.* 3, 441. Sunt, qui mendaci specie grassentur amoris. *Sil.* 1, 570. grassandum ad clara periclis, *h. e.* adeundo pericula ad gloriam eundum. *Sall. Jug.* 1. Ubi animus ad gloriam

irtutis via grassatur. In malam partem. *Liv.* 2, 2. *extr.* Trecenti conjuravimus, ut in te hac via rassaremur. *Sall. Jug.* 68. Cupidine atque ira, essumis consultoribus grassari. *Tac. H.* 4, 16. rassari dolo; et 56. Mutua dissimulatione, et isdem, quibus petebatur, artibus grassatur. *Id.* 4. 1, 37. Avaritia atque licentia grassatus est. *Id. ib.* 4, 66. Accusatorum major in dies, et infestior vis sine levamento grassabatur. *Id. H.* 3, 39. Grassari veneno. [*Maxime Tacito frequentatur h. v. V. *Böttich. Lex. Tac.* p. 225.] *Justin.* 6, 4. Adesse populo grassanti in senatum. *Id.* , 9. Qui cum contemptu religionis grassatus etam adversus Deos fuerat. *Id.* 2, 12. Quoniam erro in homines non poterat, in aedificia igne rassatur. *Plin.* 26, 11, 67. Mala, quae grasantur totis corporibus. *Justin.* 23, 2. Per omnes ervos articulosque humore pestifero grassante, *h.* . discurrente, et cruciante. *Plin.* 26, 1, 3. Haec itia in pueris grassari, illa in adultis. *Prudent. Psychom.* 468. rabidorum more luporum Crimina ersultant toto grassantia campo. [*Cf. praeterea ocos a Nostro omissos *Liv.* 2, 27. 6, 5. 42, 18. *Sall. H.* 6. p. 1007.; *Curt.* 5, 66.; *Sen. V. B.* 27. *Laud.* haec *Böttich. in Lex. Tac. l. c.* Adde Calp. *Decl.* 28. p. 825. ed. *Burm.*] ℙ Singularis est *Statii* locus, ubi cum accus. usurpatur, *Theb.* 8, 570. c primum faciles grassatus cuspide turmas, Arma efert sociis, *h. e.* cum saevisset caedendo. Sic *Aurel. Vict. Caesar.* 33. Simulque Romam pestientia grassabatur. ℙ Speciatim dicitur de latroibus, qui vias obsident, et viatores aggrediuntur t spoliant, nam *gradi*, inquit *Festus*, est ambulae: unde tractum *grassari*, videlicet ab impetu radiendi. *Petr. Sat.* 117. Quidquid Lycurgi villa rassantibus praebuisset. *Plin.* 9, 15, 17. Silurus rassatur, ubicumque est, omne animal appetens. Olim etiam pro adulari usurpatum fuit, eodem *Festo* teste. *Hor. Sat.* 2. 5, 93. Obsequio grassae: mone, si increbruit aura, etc. V. GRASSATOR. ℙ *Grassarier* pro *grassari*, paragoge. *Prudent. Hamartig.* 651. ℙ [*Occurrit etiam activa orma *grasso.* Laudat *Ramsh. Gr. Lat.* p. 187. loum *Appul. Met.* 7, 136. p. 458. Cum primum lius Actiacum, quo tunc Macedonia delapsi grassaamus, appulisset.]

GRĀTĀBUNDUS, a, um, adj. gratulabundus. *Tac. H.* 1, 18. Et proximi militum gratabundi respondent. Ita lexicographi plerique. At pleraeque *Taciti* editt. atque optimae habent *grata auditu.*

GRĀTANTER, adv. lubenter, gratulando. *Capitol. Macr.* 7. Senatus gratanter accepit. *Id. Maxim.* 14. Misit litteras, quae gratanter acceptae sunt. Adde *Ammian.* 17, 12. et *Aurel. Vict. Epit.* in *Nerva* 12.

GRĀTĀTORĬUS, a, um, adj. gratulatorius. *Sidon. ep.* 5, 16. Ampliatos prosapiae tuae titulos ego festinus gratatoriis apicibus inscripsi.

*GRATEAE INSULAE in mari fuerunt Hadriatico, prope Liburniam. *Plin.* 3, 26. ed. *Hard.* Ana legebatur *Creteae.* Κρατειαὶ sunt *Scylaci. B. A.*

*GRATEŎLENS, (pro Grate olens,) tis, adj. *Appul. de mundo* p. 74. *Elmenh.* (p. 32. *Vulcan.*) Panchaeis odoribus et grateolentibus coenis. Alii eg. *graveolentibus. B. A.*

GRĀTE, adv. ἀρεσκόντως, jucunde. *Cic. Fin.* 1, 9. Et praeterita grate meminit, et praesentibus a potitur, etc. *Varr. L. L.* 6, 1. *extr.* Tamen ic docet plura, et satis facit grate. *Justin.* 12, 1. Munificentia gratius excepta. *Macr. Sat.* 7, 2. ericula praeterita, vel aerumnas penitus absoluas qui evasit, ut referat, gratissime provocatur. *Ulp. Dig.* 26, 10, 3. Liberti pupillorum grate faient, si tutores male gerentes rem patronorum uspectos fecerint. ℙ Item grato, et lubenti animo. *Cic. Planc.* 41. Confiteare aliquando, quod aciam, me et grate et pie facere. *Hor. Ep.* 2, , 210. Natales grate numeras. *Plin.* 7, 60, 60. ratissime accipere aliquid. *Senec. Ben.* 2, 31. Beneficium qui dat, vult excipi grate.

GRĀTES, f. plur. χάριτες, gratiae, quae pro accepto beneficio referuntur. *Cic. Somn. Scip.* 1. Grates ibi ago, summe sol. [*Hanc vocem plerumque d gratum erga deos animum, vel solemne quoddam dicendi genus referri, nota res est. V. *Böttich. Lex. Tac.* p. 225. ubi laud. *Drak.* ad *Liv.* 23, 12, 7. *Döderl.* 2, 213.] (Adde *Liv.* 28, 39. *med.*) *Curt.* 9, 6. Vobis quidem, o fidissimi, grates ago, habeoque. Et *Liv.* 26, 48. et *Tac. A.* 1, 69. Laudes et grates alicui habere. *Ov. Pont.* 2, 11, 25. Grates alicui referre. Et *ib.* 4, 9, 49. Superis decernere grates, *h. e.* supplicationes indicere. *Virg. A.* 2, 537. dignas cuipiam grates persolvere; *t ib.* 11, 508. grates alicui dicere. *Stat. Silv.* 3, , 155. grates alicui rependere pro re aliqua. *Inscr.* ap. *Orell.* 1613. Silvane — tibi, hasce grates dedicamus maximas.] ℙ Ironice. *Virg. A.* 2, 535. At tibi pro scelere, exclamat, pro talibus ausis Dii, si qua est coelo pietas, quae talia curet, Persolvant grates dignas, et praemia reddant Debita. ℙ In aliis casibus praeter rectum et quartum pluralem, perrari est usus. *Tac. A.* 12, 37. Agrippinam quoque iisdem, quibus principem, laudibus gratibusque venerati sunt. [*Ap. solum, ut videtur, *Tacitum.*]

GRĀTĬA, ae, f. χάρις. Gratia est, quae gratos et amabiles facit. Frequentissime sumitur pro favore, amore, benevolentia, et quidem passive. *Cic. Planc.* 13. Summum in praefectura florentissima gradum tenuerint et dignitatis, et gratiae. *Id. Rosc. Am.* 6. Gratia atque hospitiis hominum nobilissimorum florebat. *Id. Manil.* 24. Neque quo Cn. Pompeji gratiam mihi per hanc causam conciliari putem. *Id. Mur.* 20. L. Muraenae provincia multas bonas gratias cum optima existimatione attulit. *Sall. Jug.* 4. Salutare plebem, et conviviis gratiam quaerere. *Verr. Fl.* in *Fast.* a *Igginio* editis ad *Kal.* mensis Aprilis haec habet: Frequenter mulieres supplicant Fortunae Virili, humiliores etiam *Veneri* in balineis, quod in iis ea parte corporis utique viri nudantur, qua feminarum gratia desideratur. ℙ Saepe etiam active accipitur pro benevolentia, qua quis diligit. *Cic. N. D.* 1, 44. *f.* Deinde, si maxime talis est Deus, ut nulla gratia, nulla hominum caritate teneatur. *Id. Agr.* 2, 3. Non hominum potentium studio, non excellentibus gratiis paucorum, sed universi populi R. judicio consul factus. *Tac. A.* 4, 18. *extr.* Pro gratia odium reddere. [**B. Crus. in cl. Suet.* p. 390. docet v. *gratia* nunquam Latinis idem esse, quod *favor*, quem tribuamus; sed, statum placendi, conditionem significare, qua aliorum favore fruamur, floreamus: nostr. *das Beliebtseyn*, *Gunst: Einfluss.* Venisse h. usum ex versione Gr. v. χάρις in N. T. in recentiorem latinitatem. V. ingentem exemplorum numerum, quae V. D. ex *Suet.* congessit l. l.] ℙ Hinc *recipere in gratiam* eum dicimur, qui vult nobis reconciliari, cum aliquando inimicus fuerit. *Cic. Rab. Post.* 8. Quem ex tantis inimicitiis receptum in gratiam summo studio defenderim. [*Non absimiles dicendi rationes hae sunt: *Cic. Att.* 1, 3. Sallustium praesentem restituere in ejus veterem gratiam non potui. *Id. Prov. Cons.* 9. Hic me meus animus in remp. cum Caesare reducit, reconciliat, restituit in gratiam. *Ter. Andr.* 5, 4, 45. Jam dudum res reduxit me ipsa in gratiam. *Id. Hec.* 3, 5, 29. Nunc video aljo componi pacto potis inter eos gratia. *Id. Ph.* 5, 7, 73. Redigere in gratiam.] ℙ Saepe pro mutua amicitia, benevolentia, concordia. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 14. Nam mihi cum hominibus his et gratia, et necessitudo est. ℙ *Gratiam inire*, est amicitiam alicujus sibi conciliare. *Cic. Att.* 1, 14. Crassum inire eam gratiam, quam ipse praetermisisset. *Id. Verr.* 2, 2, 46. Ut idem Pompejus non ab homine solum, sed etiam a provincia tota se hujus absolutione inire gratiam arbitraretur. *Id. Att.* 7, 9. Jam cum bonis omnibus summam ineat gratiam. Al. plerique leg. *a bonis omnibus.* [*Ita *Orell. Ter. Eun.* 3, 5, 9. Adibo, atque hanc gratiam ab eo quam video velle, inibo.] *Liv.* 36, 5. Ap. regem gratiam initam volebant. *Id.* 33, 46. Quantam eo facto ad plebem inierat gratiam. [**Ter. Heaut.* 2, 3, 61. Perge obsecro te, et cave ne falsam gratiam studeas inire, i. e. simulatam, mendaciis comparatam. *Sall. or.* 1. ad *Caes. f.* Perversam gratiam gratificari. V. in GRATIFICOR.] ℙ *Redire in gratiam*, est reconciliari. *Cic. Att.* 1, 14. *extr.* Cum Lucejo in gratiam redi. ℙ *Gratiam alicujus sequi*, est alicujus amicitiam ambitiosius captare, vel ambire. *Caes. B. C.* 1, 1. Sin Caesarem respiciant, atque ejus gratiam sequantur. [*Perelegans dicendi ratio a corporis motu ad animum translata.] ℙ Dicimus etiam *mala gratia*, pro offensione, acerbitate. *Ter. Ph.* 4, 3, 17. Sic haec potius cum bona ut componantur gratia, quam cum mala. [*Sic in lege 32. §. 11. *Pandectar.* de donationibus inter virum et uxorem matrimonium bona gratia dissolutum dicitur, quod consensu mutuo sine alterius ex conjugibus querela solutum est. Laudat haec *Ruhnk.* ad *Ter. Andr.* 2, 5, 11. Eodem fere sensu ponuntur hae formulae: *Per gratiam. Pl. Mil.* 4, 1, 33. A te ut abeat per gratiam, i. e. sic, ut gratia maneat eadem, quae antea; cum bona gratia. — *Cum gratia. Ter. Andr.* 2, 5, 11. Cum istuc quod postulo impetro cum gratia, i. e. non invito animo, lubenter.] ℙ *Ponere aliquem in gratia* est amicum facere, conciliare. *Cic. Att.* 6, 6. *f.* et *ib.* 5, 11. At te apud eum, Dii boni! quanta in gratia posui! ℙ Dicimus etiam *ponere in gratiam*, si modo certa est lectio ap. *Cic. Att.* 5, 3. et *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 6. *f.* [*Priore loco *Orell.* accus. exhibuit. *Ern.* ablat. susp. Altero *Orell.* *gratia* exaravit. Cf. de h. dicendi ratione *Gron.* ad *Liv.* 44, 14.] ℙ *Esse in gratia*, gratum, amicum esse. *Cic. Verr.* 1, 17. Ut senatus cum populo R. et in laude et in gratia esse possit. Sic *Id. Fam.* 1, 9. Cum mihi cum illo magna jam gratia esset. ℙ *Habere in gratia*, amare, amici loco habere. *Suet. Dom.* 11. Consularem virum condemnaturus, in eadem, vel etiam in majore gratia habuit, quoad, etc. ℙ Interdum *gratia* sumi videtur pro auctoritate et potentia, quae favore et plausu acquisita est. *Cic. Fam.* 13, 29. *med.* Omnia quae potui in hac summa tua gratia ac potentia a te impetrare. *Gell.* 5, 6. *med.* Senatusconsultum faciundum per gratiam curavit. *Suet. Aug.* 35. Senatores per gratiam et praemium allecti. ℙ Etiam beneficium significat, quod alteri confertur, ex quo gratia nascitur. *Cic. Fam.* 2, 6. Nullam esse gratiam, quam non vel capere animus meus in accipiendo, vel in remunerando cumulandoque illustrare posset. *Sall. Jug.* 119. Quod polliceatur, populum R., quoniam armis amplius valuisset, non in gratia habiturum. [**Pl. Capt.* 3, 5, 63. Ab eo petito gratiam istam. *Ter. Hec.* 3, 3, 30. Hanc gratiam uti sibi des. *Sall. Jug.* 110. Ut rex privato homini gratiam deberem.] ℙ Item beneficium, quod redditur, vel memoriam accepti beneficii, animum gratum, et voluntatem remunerandi. *Cic. Planc.* 33. Meritam Diis immortalibus gratiam justis honoribus et memori mente persolvere. *Id. Fin.* 3, 21. Quanta Diis gratia debeatur. *Ter. Andr.* 2, 1, 31. Postulare, id gratiae apponi sibi, [*i. e. id pro beneficio haberi, sibi eo nomine gratias deberi. V. *Ruhnk.*] ℙ *Agere gratias* est verbis ostendere, nobis aliquid fuisse gratum, vel beneficium verbis exornare. [*Gr. εὐχαριστεῖν.] *Referre gratiam*, vel *gratias* est facto aliquo beneficium remunerari. [**Referre* semper singul. *gratiam* secum habet, nisi ubi cum *agere* conjunctum est. *Pl. Amph.* 1, 1, 25. Mihi in mentem fuit Diis advenientem gratias pro meritis agere, atque alloqui. Nae illi, edepol, si merito meo referre studeant gratias, etc. At *Liv.* 37, 37. Renunciate gratias regi me agere, referre gratiam aliam nunc non posse, cet. Laudat haec *Brem.* ad *Nep. Them.* 8, 7. Cf. *Ruhnk. praef.* ad *Schell. lex.* in Batavia ed. v. *Gratia.* Gr. χάριν φέρειν, ἀντιχαρίζεσθαι. V. *Döderl.* 2, 213.] *Cic. Phil.* 3, 15. *extr.* Ut pro tantis eorum in rempublicam meritis honores eis habeantur, gratiaeque referantur. [*V. *Cort.* ad *Sall. Jug.* 110. Adde *Nep. Them.* 8, 7. Cui ille pro meritis gratiam postea retulit.] *Repetere gratiam* est postulare, ut pro accepto beneficio aliud reponatur. *Liv.* 1, 47. Tarquinius prensare patres, admonere paterni beneficii, ac pro eo gratiam repetere. *Habere gratiam*, vel *gratias* pertinet ad animum, et significat memorem accepti beneficii animum habere, et remunerandi voluntatem. *Cic. Fam.* 5, 11. Nec enim tu mihi habuisti modo gratiam, verum etiam cumulatissime retulisti. *Ter. Andr.* 4, 4, 31. Diis pol habeo gratias. [**Ruhnk.* ad h. l. docet recte *Bentl.* e mss. *gratiam* edidisse; esse enim hoc ex more comicorum. At non solum comicorum, sed omnino latini sermonis: *gratias* habere dici latine non potest. Hinc in hac formula, ut in multis aliis, quae aliter proferri non poterant, solennis statuenda videtur a vulgari prosodiae lege aberratio. V. *Pl. Mil.* 5, 32. ubi *Lindem.* haec contra *Both.* pro *gratiam* propter metrum *gratias* emendaturum disputat. Gr. χάριν εἰδέναι.] *Id. Eun.* 5, 9, 61. Bene fecisti: gratiam habeo maximam. *Cic. Phil.* 3, 10. Meritoque vestro maximas vobis gratias omnes et agere, et habere debemus. *Id. Off.* 2, 20. Commode autem, quicumque dixit, pecuniam qui habeat, non reddidisse; qui reddiderit, non habere; gratiam autem et qui retulerit, habere; et qui habeat, retulisse. V. similem loc. *ad Quirit. f.* et *Planc.* 28. ℙ Translate. *Colum.* 2, 2. *med.* Nullum deterius habetur agri genus, quam quod est siccum pariter et densum, et macrum: quia cum difficulter tractetur, ne tractatum quidem gratiam refert, *h. e.* fructum reddit impensae et labori aequalem. *Virg. G.* 1, 83. Nec nulla interea est inaratae gratia terrae. [*V. *Heyn.* Aliter, sed male, *Catr.* et *Burm.* de amoenitate, jucunditate agrorum intelligunt.] ℙ *Referre gratiam* aliquando per ironiam in malam partem sumitur, *h. e.* pro injuria injuriam rependere, ulcisci. *Cic. Amic.* 15. Tarquinium dixisse ferunt tum exsulantem, se intellexisse, quos fidos amicos habuisset, quos infidos, cum jam neutris gratiam referre posset. *Ter. Eun.* 2, 3, 93. Nunc referam gratiam, atque eas itidem fallam, ut ab illis fallimur. Adde *Cic. Sull.* 16. *extr.* et *Att.* 2, 9. [*Dixerunt de hoc dicendi genere *Gronov.* ad *Sen. Clem.* 7. *Graev.* ad *Cic. Sull.* 16.] ℙ *Reddere gratiam*, non dicimus: reddunt enim et qui reposcuntur, et qui inviti, et qui ubilibet, et qui per alium. Ita *Senec. ep.* 81. *med.*, qui tamen *ib. paulo sup.* dixerat: Hoc certe justitiae convenit. suum cuique reddere, beneficio gratiam, injuriae talionem, aut certe malam gratiam. *Tibull.* 2, 1, 36. Redditur agricolis gratia coelitibus. ℙ *Est gratia*, est: ago gratias. *Ter. Ad.* 1, 2, 58. Unum vis curem: curo, et est Diis gratia, Cum ita, ut volo, est. *Pl. Men.* 2, 3, 36. Eamus intro, ut prandeamus. *Me.* bene vocas: tam gratia est, verba sunt recusantis, et beneficium invitationis nihilominus agnoscentis. ℙ Et omisso verbo. *Ov. Pont.* 3, 5, 48. Gratia Diis: menti quolibet ire licet. ℙ Nonnunquam *gratia* accipitur pro indulgentia, venia. *Gell.* 11, 8. Ideoque veniam gratiamque malae existimationis, si quid esset erratum, postulavit. [*Sed semper sensu passivo intelligendum hoc dicendi genus. Ita *Suet. Claud.* 21. et *Cal.* 15.] ℙ Hinc *facere gratiam* est remit-

tere, condonare. *Liv.* 3, 56. Omnium tibi, quae impie nefarieque per biennium es ausus, gratiam facio. *Pl. Rud.* 5, 3, 58. Jurisjurandi volo gratiam facias. *Suet. Aug.* 17. Bononiensibus gratiam fecit conjurandi cum tota Italia pro partibus suis. *Id. Dom.* 14. Edicti de excidendis vineis propositi gratiam fecit. [*Dicitur etiam cum quodam ironia. *Pl. Trin.* 2, 2, 18. Hisce ego de artibus gratiam facio, Ne colas, neve iis imbuas ingenium. Ita cum *Both. Lindem.* locum emendavit, in notis hac interpretatione adhibita: Facile patior, ne ejusmodi artes colas. Dicere enim volebat: vehementer recuso, veto, ne colas.] ℙ *Facere gratiam* est etiam facere potestatem. *Id. Aug.* 38. Equitibus reddendi equi gratiam fecit. [*V. *B. Crus. cl. Suet.* p. 390.] ℙ Facere alicui malam gratiam cum aliquo. *Senec. Controv.* 1, 5. *f.* Volo tibi malam gratiam cum sponso tuo facere: habet amicam. ℙ Utimur etiam *gratia* pro causa. *Cic. Fin.* 1, 10. *extr.* Majorum dolorum effugiendorum gratia. [*Id. Off.* 3, 5. emolumenti sui gratia. Ceterum notandum, ap. *Liv.* et seriores *gratia* genitivis frequenter in talibus praeponi. Exempla v. ap. *Ruddim*, 2, 244. Adde *Quint. Inst.* 8. *prooem.* 18. *ib.* 6, 2. et 9, 4, 144. Aureae aetatis scriptores semper postponunt. Saepius etiam omitti solent *gratia*, *causa*, *ergo*, sicut Gr. ἕνεκα. V. *Oudend.* ad *Caes. B. G.* 4, 1. *Perizon.* ad *Sanct. Minerv.* 4, 4. *Heusing. Addend.* ad *Vechn. Hellenol.* p. 153. et *Fisch.* ad *Well. Gr. gr.* 3. *p.* 393. Cf. *Ramsh. Gr. Lat.* p. 315.] *Ter. Andr.* 2, 6, 2. Ea me hic restitisse gratia. Et 3, 4, 8. Ea gratia simulavi, ut, etc. *Id. Heaut.* 4, 5, 20. Ea gratia secum adduxit, ne, etc. *Sall. Jug.* 58. Id ea gratia eveniebat, quod, etc. *Ter. Eun.* 1, 2, 19. Huc qua gratia te arcessi jussi, ausculta. *Pl. Ps.* 5, 2, 3. Num mea gratia pertimescit? Et *Stich.* 5, 1, 5. Qui nihil ocius venit tamen hac gratia; et *Mil.* 3, 1, 160. Quid opus fuit hoc, hospes, sumptu tanto nostra gratia? et *Ps.* 1, 5, 138. Non abire certum est istac gratia. *Plin.* 18, 25, 57. Brevitatis gratia. *Id.* 2, 17, 15. Exempli gratia. *Appul. Met.* 6. Laminae auro litteratae, quae cum gratia facti nomen Dei, cui fuerant dicata *(dona)*, testabantur. ℙ Huc pertinet *in gratiam*, quod est *causa* ablat., ut *in gratiam mei*, *tui*, mea, tua causa, ut mihi, aut tibi quis gratificetur. *Vell.* 2, 41. Cum M. Piso Anniam in Sullae dimisisset gratiam. *Suet. Tib.* 49. Constat condemnatam Lepidam in gratiam Quirini consularis. ℙ Item pro venustate, pretio, quo quippiam commendatur, gratum est, et jucundum. [*Recte *B. Crus.* in *cl. Suet.* p. 389. sq. primam hanc vocis significationem censet, i. q. suavitas, jucunditas, *h. e.* conditio, qua aliquid aliis placet, nostr. *Anmuth*, *Schönheit*, *gefälliges Aussehen*. Ceterum notandum v. *gratia*, hac significatione non nisi ab argenteae aetatis scriptoribus usurpari.] *Plin.* 28, 19, 79. Lepore sumpto, gratiam corpori fieri in novem dies. *Quint. prooem. l.* 6. Gratia in vultu, jucunditas in sermone. *Id.* 9, 4. *med.* Virtutes etiam ipsae taedium pariunt, nisi gratia varietatis adjutae. *Id.* 6, 1. *med.* et 11, 1. *f.* Perdere gratiam alicujus rei. *Id. prooem. l.* 1. Nullam ingenii sperantes gratiam. *Cels.* 4, 24. *med.* Et lapidi Asio gratia est ad juvandum. *Plin.* 14, 1, 3. Uvis et vinis gratiam affert fumus fabrilis; et 17, 9, 6. Foetore aspectuque, temporis viribus, in quandam etiam gratiam mutato. ℙ [*Gratia* fuit etiam cogn. R., ut Cornelia Gratia, filia M. Cornelii Frontonis, cujus saepe hic meminit in epistolis suis ab *A. Maio* editis. *F.*] ℙ De ablativo *gratiis* V. infra suo loco.

GRĀTĬAE, arum, f. plur. Χάριτες, Deae pulcritudinis, quas alii tradunt, filias fuisse Jovis, et Autonoes, alii Jovis et Eurynomes, alii liberi Patris et Veneris. Dictae sunt a *gratia*, idest ab ea gratiae notione, qua pro venustate ac lepore accipitur, Graece dicuntur Χάριτες, a χάρις, quod a χαρά, gaudium. Tres sunt, *Aglaia*, *Thalia*, *Euphrosyne*. Aliquando pro *Aglaia*, et *Thalia*, Aegiale, et Pasithea leguntur. Aliorum interpretatione Gratiae Deae sunt, quae beneficentiae praesunt. Tres esse finguntur, quod una beneficium det, altera accipiat, tertia reddat: seu quia et benefici esse in alios debemus, et aliorum beneficia suscipere, et iis, qui in nos liberales fuerunt, retribuere, *dare* autem, *accipere*, et *referre* tres actus sunt inter se distincti. Ex his una *Aglaia* nominatur ab ἀγλαΐα, splendor, quia splendide, et magnifice praestandum est beneficium: altera *Thalia*, a θαλία, germen, ramus virens, quia beneficii memoria semper virere debet, et nunquam marcescere: tertia *Euphrosyne*, ab εὐφροσύνη, laetitia, quia et in accipiendo, et in dando beneficio laetari et delectari congruum est. Harum una aversa pingitur, duae ad nos conversae, quia pro accepto beneficio duplicem gratiam rependi oportet. Virgines sunt, quia pura beneficia esse debent, sine spe retributionis, seu quia nihil turpe rogare licet. Nudae, quod beneficia inter amicos minime decet esse fucata. Juvenes, quia beneficii accepti memoria senescere non debet, sed perpetuo virere. Hilares et ridentes, quod hilariter beneficium dandum est. Connexae, quia perpetuum debet esse benevolentiae foedus, et quia beneficium semper beneficium parit. In Acidalio Orchomeni fonte lavantur, qui dictus est ab ἀκιδής, nullam curam gerens, quod ab *a*, part. priv. et κῆδος, cura, quia conferens oblivisci beneficii dati debet, vel certe curam omnem abjicere de remuneratione. Haec magnam partem ex *Senec. Benef.* 1, 3. item ex *Serv.* ad *A.* 1, 724. sumpta sunt. *Hor. Od.* 1, 4, 6. Junctaeque Nymphis Gratiae decentes Alterno terram quatiunt pede. Et *ib.* 3, 21. *extr.* Segnesque nodum solvere Gratiae. ℙ [Tres gratias nudas, et invicem inter se connexas passim videre est in vetustis monumentis, et ap. *Fabr. Inscr.* p. 539., ubi tamen tres puellae egregia forma Gratiarum specie repraesentatae esse videntur; item *ib.* p. 432., ubi Mercurius et Hercules scopulo insistunt, infra fontis imago senilis jacet, hinc duae Nymphae Hylam rapere conantes, inde tres Gratiae nudae, inferius haec legitur inscriptio: Epitynchanus M. Aurelii Caes. Lib. et a cubiculo Fontibus, et Nymphis sanctissimis titulum ex voto restituit: et ap. *Viscont. Mus. Pio-Clem. T.* 4. *tab.* 13. Mercurius senem genua flectentem, manusque supinas tendentem offert Aesculapio, ex altera vero parte tres Gratiae nudae eosdem intuentur; ex quibus patet, his aliisque locis eas symbolum esse gratiarum actionis pro accepto qualicumque beneficio, et valetudine recuperata. *F.*] ℙ Perelegans de his epigramma habes ap. *Mur. Inscr.* 494, 3., [quod tamen recentioris aevi fetum esse probavit *Leichius* in *Miscell. Lips. nov. T.* 1. p. 457., assentiente *P. Burmanno*, qui illud pluribus illustrat in *Anthol. Lat. T.* 1. p. 54. *F.*]

*GRATIANOPŎLIS, is, Γρατιάνου πόλις, urbs Galliae Narbonensis, quae et *Cularo* audiebat, sic dicta a Gratiano Imperatore. Hodie est *Grenoble* in Delphinatu. *Sid. ep.* 3, 14. *B. A.*

GRĀTĬĀNUS, a, um, adj, ut Gratiana vasa ap. *Mart.* 4, 39. et *Plin.* 33, 11, 49. a Gratio, vel Gratiano artifice denominata. *In loco *Martialis* legitur etiam *Grantiana*, immo et *Glaniana*. ℙ Fuit et *Gratianus*, *i*, m. nomen Imperatoris Romani, Valentiniani filii. ℙ Item Praetoris, de quo *Tac. A.* 6, 38. *B. A.*

*GRĀTĬDĬĀNUS, i, m. ad Gratidium pertinens. Est cogn. R., ut M. Marius Gratidianus, M. Gratidii filius, a M. Mario adoptatus, *Cic. Off.* 3, 16. et 20. *B. A.*

*GRATIDĬUS, i, m. nomen prop. virorum R. ut M. Gratidius, Arpinas, de quo *Cic. Leg.* 3, 16. Hujus soror fuit M. Ciceronis oratoris avia. Fuit et M. Gratidius, Q. Ciceronis legatus in Asia. *Cic. Q. Fr.* 1, 1. et *Fl.* 21. *B. A.*

GRĀTĬFĬCĀTĬO, onis, f. χάρισμα, actus gratificandi, gratia, beneficium. *Cic. Agr.* 3, 2. Conjungitur impudens gratificatio cum acerba injuria. [*Id. Mur.* 20. Sullana gratificatio reprehensa. *N. D.* 1, 44. In imbecillitate gratificationem et benevolentiam ponitis.] *Plin.* 21, 3, 9. Gratificationem ipsius reginae Antonio timente, *h. e.* ne quis, ut reginae gratificaretur, sibi venenum daret.

*GRATIFICĀTOR, oris, m. *Augustin. B. A.*

*GRATIFICĀTUS, a, um, part. pass. 6, 2. *D. de reb. auct. Jud. poss.* Si tibi gratificatus tutor solvit. *Sidon. ep.* 5, 10. Si videas tibi blandius quippiam gratificatusque. *B. A.*

GRĀTĬFĬCOR, aris, atus sum, dep. 1. χαρίζομαι, gratum facio, beneficium do. *Cic. Fin.* 5, 15. De eo quod ipsis superat, aliis gratificari volunt. *Id. N. D.* 1, 44. *f.* Deus nihil cuiquam tribuens, nihil gratificans. *Id. Balb.* 6. Gratificatur mihi gestu accusator: inscientem Pompejum fecisse significat. *Id. fr. pro C. Cornel.* ap. *Ascon.* Homo nimis in gratificando jure liber, L. Sisenna, *h. e.* gratiae causa remittendo. *Liv.* 21, 9. *extr.* Nuncios ad principes factionis Barcinae praemittit, ne quid altera pars gratificari pro Romanis posset. [*Perizon.* conjecit: populo Romano. V. *Drak.* ad h. l.] *Plin.* referens verba veterum Annalium 34, 6, 11. Quod campum Tiberinum gratificata esset ea populo, *h. e.* dono dedisset. *Sall. Or.* 1. *ad Caes. f.* Perversam gratiam gratificari: gratificari cuipiam, quod illi obsit, ut *Cic. Off.* 1, 14. loquitur. *Tac. A.* 4, 19. Gratificari odiis alicujus, *h. e.* inservire gratiae causa. *Sall. Jug.* 3. Potentiae paucorum decus atque libertatem gratificari.

[GRĀTĬFĬCUS, a, um, adj. qui gratificatur. *Isid. Orig.* 10. lit. *G.* Gratificus ab eo, quod gratis faciat bonum. *Paul. Petr. de Vit. S. Mart.* 2, 716. gratifico concors cum pectore vultus. *Optatian. Porphyr. Pan. ad Constant. Aug.* 1, 6. Gratifici domini visibus apta sacris. ℙ Est etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur* 1510, 4. Fotidius Gratificus. *F.*]

GRĀTIIS, ablat. plur. a *gratia* saepe adverbii more usurpatur, praesertim a *Plauto* et *Terentio*, et significat idem quod *gratis*, sine mercede, aut praemio. *Pl. Epid.* 3, 4, 36. foras educite Quam introduxistis fidicinam: atque etiam fides, Ei quae accessere, tibi addam dono gratiis. *Id. fr.* apud *Charis.* 2, 180. Videas, mercedis quid tibi e[...] aequum dari, Ne ista aetate me sectere grati[...] *Ter. Ph.* 3, 2, 15. Ut phaleratis dictis ducas m[...] et meam ductes gratiis. *Id. Adelph.* 4, 7, 2[...] Aliquo abjicienda est, si non pretio, gratiis. Ap[...] *Pl. Asin. prol.* 5. Age nunc reside: cave modo, [...] gratiis. Al. leg. *graxis*, ut sit a *graxo*, clamo, [...] Graeco γράζω. [*Bentl.* ad *Ter. Adelph.* 4, 1, 2[...] demonstrat, apud Comicos nunquam *gratis* semp[...] *gratiis* scribendum esse. *Brem.* ad *Nep. Them.* [...] 3. contendit: *gratiis* ubique pro *gratis* exara[...] dum.]

GRĀTILLĂ, ae, f. species libi, apud *Arnob.* [...] p. 230., sed illud quale sit, ignotum est: [esse t[...] men videtur, quod Graecis ἀρεστήρ dicitur, εἰδ[...] πλακοῦντος, παρὰ τὸ ἀρέσκω, ὃ τοῖς Θεοῖς ἀρέσκ[...] ut legitur in *Etymol. M.* ℙ Est etiam cogn. [...] dimin. gratae. *Inscr.* ap. *Mur.* 1017, 4. Sulpic[...] Gratilla. *F.*]

GRĀTĬŎLĂ, ae, f. dimin. *gratiae*: agnoscit[...] ut Latinum a *Diomed.* 1, 313.

GRĀTĬOSĒ, adv. per gratiam, gratificand[...] χαριέντως, *Ulp. Dig.* 26, 7, 6. Competet advers[...] tutores tutelae actio, si praedia non idonea co[...] paraverunt per sordes, aut gratiam. Quid erg[...] si neque sordide, neque gratiose? *Ascon. Verr.* [...] 1, 4. *f.* Hoc in Sicilia fecit gratiosius in dec[...] manos.

GRĀTĬŎSĬTAS, atis, f. gratia. *Tert. a*[...] *Marc.* 1, 9. Ipsam naturalem novitatis gratiositate[...] volui repercutere, *h. e.* gratiam novitatis, ut [...] *Plin. ep.* 1, 2.

GRĀTĬŌSUS, a, um, adj. χαρίεις, qui grat[...] apud omnes plurimum valet, vel qui omnium gr[...] tiam et favorem sibi facile conciliat. *Cic. Plan*[...] 19. Gratiosum esse tribulibus suis Plancium, qu[...] multis benigne fecerit, pro multis sposponder[...] denique omnibus officiis, etc.; et 18. Semper fu[...] runt viri boni, qui apud tribules suos gratiosi es[...] velint. [*Cicero* semper construit *gratiosus in a*[...] *quo loco*, vel *apud aliquem*. Hinc recte *Orell. Plan*[...] 19. *Gratiosum esse in sua tribu Plancium* pro *vul*[...] emendavit. Eodem jure h. v. restituit *Idem* a[...] *Eund. Phil.* 2, 37, 94. Adde *Ligar.* 11, 31. u[...] v. *Orell.* et *Fam.* 1, 3. Cf. *Död.* 3, 255.] *C*[...] *Verr.* 2, 4, 20. Homini honesto, sed non grati[...] siori, quam Cn. Calidius est. *Id. Quint.* 1. Cu[...] adversario gratiosissimo contendere. [*Suet. Ot*[...] 2. Libertina aulica gratiosa. *Quint. Decl.* 383. [...] 780. Nimio amore, et sollicita inquisitione hic oste[...] dit uxorem. Venit illa in forum gratiosa: ne n[...] quidem obstitimus, quominus, etc.] ℙ Aliquan[...] significat eum, qui proclivis est ad gratificandu[...] *Cic. Brut.* 84. Scribae gratiosi sint in dando et c[...] dendo loco. ℙ *Gratiosa missio* dicitur, quae p[...] gratiam impetrata est. *Liv.* 43, 14. *f.* Et quoru[...] ante emerita stipendia gratiosa missio sibi visa e[...] set, eos milites fieri jussuros. ℙ *Gratiosa sente*[...] *tia* est, quam quis sibi faventem per gratiam e[...] torsit contra jus. *Ulp. Dig.* 3, 6, 5. ℙ Doc[...] *Gell.* 9, 12. *gratiosum* dici et qui adhibet, et q[...] admittit gratiam. Quo posteriore sensu *Ulp. Di*[...] 50, 15, 1. Berytiensis colonia est in eadem pr[...] vincia, Augusti beneficiis gratiosa. ℙ Pro jucu[...] do et grato. *Plin.* 16, 33, 60. Cupressus odo[...] violenta, ac ne umbra quidem gratiosa. [*De [...] l. et de discrimine inter *gratiosus* et *gratus*. [...] *Döderl.* l. l. Ceterum nota, quod exempla alla[...] luculenter docent, confundi fere semper utrumq[...] vocabulum, in primis ap. *Cic.* ita, ut pro *grati*[...] *sus gratus* a scribis textui obtrusum legatur.]

GRĀTIS, adv. προῖκα, sine mercede, gratuit[...] *Cic. Off.* 2, 23. *f.* Habitare gratis in alieno. *I*[...] *Rosc. Com.* 10. Communem factum esse gratis cu[...] Roscio, qui pretio proprius fuisset Fannii. *I*[...] *Verr.* 2, 5, 19. Vel Capitolium publice gratis co[...] ctis fabris, operisque imperatis exaedificari potui[...] et *paulo post.* Navis tibi gratis constat. *Id. Cluen*[...] 26. Gratis servire reipublicae. *Suet. Gramm.* 1[...] Gratis et sine mercede aliquid facere. *Cic. Fi*[...] 2, 26. Ut virtutes per se ipsas gratis diligant. *I*[...] *Q. Fr.* 3, 1, 3. Id me scis antea gratis tibi ess[...] pollicitum: quid nunc putas tanta abs te mihi me[...] cede proposita? Adde *C. Gracchum* ap. *Gell.* 11, 1[...]

GRĀTĪTO vel GLACITO, as, n. 1. idem ac gi[...] grio, quod proprium est anseris: a sono. *Auc*[...] *carm. de Philom.* 19. Cacabat hinc perdix, hin[...] gratitat improbus anser. Al. leg. *glacitat.*

GRĀTĬTŪDO, inis, f. pro grato animo, barba[...] rum est. Perperam enim a quibusdam legitur i[...] titulo c. 2. et 3. *l.* 5. *Val. Max.*, ubi optimi Codd[...] *de gratis, et ingratis* habent. ℙ *Gratitudo* pr[...] grato sapore, habetur ap. *Apic.* 3, 6. auctorem cu[...] linarium, ut quidem legebat *Cellar. in Antibarb.* [...] 1., ast alii *gravitudo*: et ita videtur postulare sen[...] tentia.

GRĀTĬUS, patria Faliscus, poeta Latinus, *Ovi*[...] *dii* aequalis, carmen epicum edidit, Graeco nomi[...] ne *Cyneglicon* inscriptum, κυνηγετικὸν, in quo d[...] venatione agit, seu de canum, et equorum, qui[...] bus in venando utimur, educatione, et cultu, d[...] instrumento venatorio, de ratione venandi, etc., [...]

κυνηγέω, venor, quod a κύων, canis, et ἄγω, ago. *Ov. Pont.* 4, 16, 34. Aptaque venanti Gratius arma daret. Est qui putat *Gratii* esse et *Halieuticon* illud, quod inter *Ovidii* opera edi solet, sed *Ovidio* multo certius tribuitur. Porro *Ovidius* unus ex veteribus *Gratii* meminit: cujus carmina diu latuisse, vigente Latina lingua, vel id satis argumento est. Non sunt tamen ejusmodi, quorum auctorem se esse *Gratium* pudeat, quaeque legisse, Latinitatis studiosum poeniteat. Quod vero *Paulus Manutius in ep. ad Antonium Merlum* adeo deprimit hunc poetam, ut cum *Petri Bargaei* carmine ejusdem argumenti omnino putet non conferendum; plus eum gratiae dedisse, quam veritati, non immerito existimat *Burm.* in *praef.* ad *Poet. Lat. min.* Plura de eodem habet accurate conscripta *Wernsdorfius* in *praef.* ad *Poet. Lat. min. F.*]

GRĀTOR, aris, atus sum, dep. 1. idem quod gratulor. *Virg. A.* 4, 478. Inveni, germana, viam: gratare sorori. *Tac. H.* 2, 29. Versi in laetitiam laudantes, gratantesque. *Id. A.* 14, 8. Ad gratandum sese expedire. *Ov. Met.* 6, 434. gratata est scilicet illis Thracia. *Liv.* 7, 13. *extr.* Jovis templum gratantes ovantesque adire. [**Id.* 9, 43. Invicem inter se gratantes.] *Virg. A.* 5, 40. Gratatur reduces, *h. e.* quod reduces sint. *Accius* ap. *Serv. hic.* Nec tibi me in hac re gratari decet. *Tac. A.* 6, 21. Complexus eum Tiberius praescium futurorum, et incolumem fore gratatur, *h. e.* gratulatur, quod sit praescius, et spondet fore incolumem. ζεῦγμα. [*V. *Bötttich. Lex. Tac.* p. 225.] ℙ *Gratari sibi* est secum laetari. *Ov. Met.* 9, 244. totoque libens mihi pectore grator. *Id. Her.* 11, 55. Quid tibi grataris? ℙ Interdum significat gratias agere. *Ov. Fast.* 3, 417. Quisquis ades, castaeque colis penetralia Vestae, Gratare, Iliacis turaque pone focis. Alii tamen melius leg. *cratera.* [*De discrimine inter *gratari* et *gratulari* agit *Döderl.* 2, 214.]

GRĀTŬĪTO, adv. ἀμισθὶ, gratis. *Cic. Off.* 2, 19. Multorum causas et non gravate, et gratuito defendentis. *Sen. ep.* 105. Odium ex offensa sic vitabis neminem lacessendo gratuito, *h. e.* sine causa. [**Sall. Jug.* 16, 3. Scilicet ne per otium torpescerent manus aut animus, gratuito potius malus atque crudelis erat. Id quod *Cic.* de Caesare dicit *Off.* 2, 24, 5. Ut hoc ipsum eum delectaret, peccare, etiamsi causa non esset. Adde *Sall. fr. Hist.* 1, 19, 9. *Liv.* 1, 47, 1.]

GRĀTŬĪTUS, a, um, adj. ἄμισθος, qui datur gratis, idest sine praemio, aut pretio. *Col.* 9, 8. Examina apum vel aere parta, vel gratuita contingunt. *Plin. ep.* 3, 11. Gratuitam pecuniam dare alicui. *Cic. Leg.* 1, 18. Quid liberalitas? gratuitane est, an mercenaria? Si sine praemio benigna est, gratuita; si cum mercede, conducta. *Plin.* 35, 9, 35. Hospitium gratuitum. *Cic. Planc.* 22. *extr.* Gratuita suffragia, *h. e.* libera, non pretio extorta. Sic *Id. Q. Fr.* 2, 15. *extr.* Gratuita comitia, *h. e.* in quibus suffragia non emuntur. *Sen. Benef.* 6, 19. Gratuita nave ferre per flumen. [**Suet. Cal.* 26. Gratuita in Circo loca: nostr. *Freiplätze.* V. *Burm.*] *Liv.* 2, 42. Gratuitus furor, *h. e.* qui nullo allectus praemio ultro excitatur. *Cic. Fin.* 2, 31. Probitas gratuita, nec praemiorum mercedibus evocata: ita *honorem gratuitum alicui decernere*, *h. e.* gratis, et sine sumptu datum. *Inscr.* ap. *Grut.* 354, 7. Huic ordo decurionum ob merita ejus honorem Augustalitatis gratuitum decrevit. V. DECURIO. Item *sacerdos gratuitus* dicitur in *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 80, 3., qui sacerdotium sine pecunia est consecutus. Et *Augustalis gratuitus* in *Inscr.* ap. *Mur.* 199, 3., qui ap. *eund.* 199, 2. *gratis factus*, et ap. *Fabr.* p. 744, 530. *gratis creatus* praedicatur. ℙ Paenultima syllaba brevis est. *Stat. Silv.* 1, 6, 16. Quidquid nobile Ponticis nucetis, Quod ramis pia germinat Damascus, Largis gratuitum cadit rapinis. ℙ Posse tamen produci quidam putant, exemplo τοῦ *fortuitus* ap. *Hor. Od.* 2, 15. *f.*

GRĀTŬLĀBUNDUS, a, um, adj. valde gratulans. *Liv.* 7, 33. *extr.* Quo se omnis multitudo gratulabunda effundit. *Just.* 6, 8. *extr.* Velut gratulabundus patriae exspiravit.

GRĀTŬLĀTĬO, onis, f. σύγχαρμα, laetitia, quae simul cum alio capitur; testatio gaudii ob felicem rei successum alicui facta. *Cic. Verr.* 1, 8. Tantam isti gratulationem esse factam, ut, etc. *Id. Mil.* 35. Omni in hominum coetu gratiis agendis, et gratulationibus habendis, et omni sermone celebramur. *Id. Att.* 1, 17. *med.* Fuit mihi saepe et laudis nostrae gratulatio tua jucunda, et timoris consolatio grata. *Curt.* 7, 2. Mutua gratulatione fungi. ℙ Item universim laetitia, quae cum alio capitur. *Cic. Mur.* 5. Hic parenti suo magno adjumento in periculis, solatio in laboribus, gratulationi in victoria fuit. *Id. Marcell.* 4. Hunc tu igitur diem tuis maximis et innumerabilibus gratulationibus jure antepones, *h. e.* victoriis, ob quas laetitia et gratulatione affectus es. [*Ita saepissime jungitur *laetitiae.* *Id. Verr.* 2, 4, 34. Summa cum gratulatione civium et laetitia reponitur statua. *Flacc.* 39. Quanta laetitia — — quanta gratulatio. *Mur.* 41. In sua gratulatione, i. e. circumdatus comitatu hominum gratulantium, quod consul esset designatus.] ℙ Hinc *gratulationes* dicuntur supplicationes Diis habitae ob rempubl. bene gestam, in quibus et gratiarum actiones iis habentur, et communis laetitia agitatur. *Cic. Fam.* 11, 18. Recens gratulatio, quam tuo nomine ad omnia Deorum templa fecimus. *Id. Cat.* 4, 10. Ceteris bene gestae, mihi conservatae reipubl. gratulationem decrevistis. *Id. Phil.* 14, 3. Gratae nostrae Diis immortalibus gratulationes, gratae victimae.

GRĀTŬLĀTOR, oris, m. *Cic. Fin.* 2, 33. Ita fit, ut gratulator laetior sit, quam is, cui gratuletur. [*Totum hunc locum, jam *Ernest.* ex parte susp., del. *Goer.* et *Brem.*, probante *Orell.*]

GRĀTŬLĀTŌRĬE, adv. gratulantis more. *August. Confess.* 8, 6. Gratulatorie mirari.

GRĀTŬLĀTŌRĬUS, a, um, adj. ad gratulationem pertinens. *Capitol. Max. et Balbin.* 17. Gratulatoriam epistolam subdidi.

*GRĀTŬLĀTRIX, icis, f. *Sidon. B. A.*

GRĀTŬLOR, aris, atus sum, dep. 1. συγχαίρω, est verbis ostendere, alterius sibi felicitatem gratam et jucundam esse: cum altero laetari. Quod cum facerent Latini, solebant civili quadam formula dicere *ex sententia*, ut *Quint.* 8, 5. docet. [**Gratulari* est: sibi gratum quid esse, sive nobis sive aliis acciderit, testari. Ita recte *BCrus.* in *cl. Suet.* p. 390. Cf. *Periz.* ad *Sanct.* p. 6 et 7. Hinc conjunguntur *gratulor* et *laetor* ap. *Cic. Fam.* 2, 9] Varia ejus constructio subjectis monstratur exemplis. *Id. Fam.* 15, 14. Tibi cum pro rerum magnitudine, quas gessisti, tum pro opportunitate temporis gratulor, quod te de provincia decedentem summa laus, et summa gratia prosecuta est. *Id. ib.* 1, 7. *f.* Quod mihi de filia, et de Crassipede gratularis, agnosco humanitatem tuam. *Ov. Trist.* 1, 9, 54. tota mihi mente, tibique Gratulor, ingenium non latuisse tuum. *Cic. Att.* 5, 20. Qui etiam mihi gratulatus es illius diei celebritate. Est qui leg. *celebritatem.* *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 13. Gratulor tibi affinitate viri optimi. *Ter. Eun.* 2, 2, 28. Ad coenam vocant, adventum gratulantur. *Suet. Claud.* 6. Cum oppressum Sejanum apud eosdem gratularetur. *Cic. Phil.* 2, 12. Ei recuperatam libertatem est gratulatus. *Id. Fam.* 6, 11. et *Planc.* 37. Tibi etiam in hoc gratulor. *Id. Pis.* 22. Publice ad me venerunt gratulatum. *Id. Att.* 8, 9. Non modo frequentes, sed laeto vultu gratulantes. [**Id. Fam.* 6, 12. Gratulor tibi, vereque gratulor, i. e. explicante Manut: *cum causa.*] ℙ *Gratulari sibi* est secum laetari. *Cic. Fam.* 3, 11. Etiam ipse mihi gratulatus sum. [**Vell.* 2, 104, 4. — ℙ Dicitur *gratulari* hoc sensu etiam absolute, quae rarior est loquendi ratio. *Ov. A. Am.* 3, 122. Prisca juvent alios, ego me nunc denique natum Gratulor. Laudat h. l. *Brem.* ad *Suet. Tib.* 60. Gratulanti autem inter poenam, quod, etc.] V. etiam GRATOR. ℙ Est item grates agere, praesertim cum de Diis sermo est. *Enn.* ap. *Non.* 2, 369. Juppiter tibi summe, tandem male re gesta gratulor. *Afran. ib.* et ap. *Prisc.* 8, 804. Quod salvus venis, meliusque tibi est, gratulor Divis. *Ter. Heaut.* 5, 1, 6. jam desine Deos, uxor, gratulando obtundere, Tuam esse inventam gnatam. *Scipio Afric.* ap. *Gell.* 4, 18. Ne simus adversum Deos ingrati: eamus Jovi maximo gratulatum. [**Cic. Fam.* 15, 5. Si tu diis immortalibus gratulari nos, quam tibi referre acceptum mavis, gaudeo. Plura laudat *Spalding.* ad *Quint.* 6. *prooem.* 8. — Poterant hic etiam commemorari solennes quaedam formulae ap. *Cic. Fam.* 9, 14. Dolabellae tuo et gratulor, et gratias ago. — Contra *ib.* 16, 16. Tuis et illius litteris perlectis, exsilui gaudio et tibi et ago gratias et gratulor. V. *Manut.* ad *Cic. Fam.* 2, 9. ubi haec laudantur.] ℙ [Part. *Gratulandus* ap. *Front. de nep. am.* (ed. *A. Maio*) *ep.* 2. Quod si mors gratulanda potius est hominibus, quam lamentanda. *F.*]

GRĀTUS, a, um, adj. εὐάρεστος, χαρίεις, acceptus, jucundus, placitus. [**Döderl.* 3, 254. originem vocis ad *carus* referre posse sibi videtur. Cui sententiae hi loci favent, ubi de amore conjugum ponitur. *Virg. A.* 12, 142. Nympha, animo gratissima nostro. *Serv.* ad h. l. comparavit *Homer.* illud *Il. E.* 243. ἐμῷ κεχαρισμένε θυμῷ. Adde *Virg. A.* 10, 607. O germana mihi atque eadem gratissima conjux (de Junone.) *Prop.* 1, 12, 7. Olim gratus eram. *Ov. Fast.* 3, 468. Grata nimis Baccho filia regis erat.] *Cic. Fam.* 5, 11. Grata tibi mea esse officia, non miror; et *Div. Verr.* 3. Quid est, quod populo R. gratius esse debeat? *Liv.* 2, 8. Gratae in vulgus leges fuere. *Ter. Ad.* 2, 4, 6. Habere aliquid gratum. *Id. Heaut.* 2, 3, 127. Hoc est apud me quam gratissimum. *Plin.* 26, 2, 6. Sedere in his scholis auditioni operatos, gratius est, quam, etc. *Cic. Tusc.* 5, 15. Quod approbaris, id gratum acceptumque habendum. *Id. Att.* 13, 47. et *Caes. B. G.* 1, 44. *extr.* Gratum alicui facere. [**Hor. Od.* 3, 7, 17. Gratum elocuta Junone.] Et *Cic. Fam.* 13, 44. Hoc mihi gratius facere nihil potes; et *ib.* Gratissimum mihi feceris, si curaris, etc. *Hor. Od.* 4, 5, 7. gratior it dies, Et soles melius nitent. *Id. Sat.* 2, 2, 119. Gratus conviva. *Id. Od.* 1, 32. *extr.* dapibus supremi Grata testudo Jovis. *Virg. A.* 5, 28. Gratior tellus; et 344. Gratior in pulcro corpore virtus. *Ov. Met.* 14, 221. Gratissimus comitum. *Id. Fast.* 1, 585. Vates Diis gratissima. *Plin.* 19, 3, 18. Radicula floret aestate, grata aspectu. *Id.* 26, 3, 8. Multa dictu grata. *Id.* 30, 6, 15. Cochleae cibis gratae. *Id.* 11, 29, 35. Gratae in cibo locustae. *Id.* 12, 17, 37. Gummi odore jucundo gratum; et 10, 49, 69. Gratae sapore aves; et 13, 4, 7. Grato sapore dulcis. ℙ Differt a *jucundo*, quia *grata* sunt, quae habere praestat, quam carere, licet aliquando jucunda non sint. Itaque omnia jucunda grata sunt: non omnia grata jucunda. [*Cf. *Döderl.* 3, 254. sq.] *Cic. Fam.* 13, 18. Tale tuum judicium non potest mihi non summe esse jucundum: quod cum ita sit, esse gratum necesse est; et *ib.* 5, 15. Amor tuus gratus et optatus: dicerem, jucundus, nisi id verbum in omne tempus perdidissem. Adde *ib.* 4, 6. et *Att.* 3, 24. *extr.* [*Ironice dicitur ap. *Tibull.* 4, 10, 1. gratum est, quod, etc., ubi v. *Heyn.* ℙ Prae ceteris utuntur poetae hoc vocabulo ad loca designanda, ubi Dii deaeque libenter morantur, ubi sacra ipsis offeruntur et quorum tutelam ipsi susceperunt. *Ov. Met.* 10, 230. Sed quid loca grata, quid urbes peccavere meae? *Id. ib.* 8, 709. Gratamque Minervae despectabat humum. *Cir.* 473. Longe gratissima Delos Nerei dum matri et Neptuno Aegaeo. — Item dicitur de sacrificiis et aliis rebus, quas Dii vehementer amant, sine quibus esse nunquam solent. *Ov. Fast.* 1, 440. Hinc est, (sc. asellus) Hellespontiaco victima grata Deo. *Id. ib.* 3, 767 Hedera est gratissima Baccho. ℙ Ponitur etiam substantive. *Suet. Tib.* 46. Quam (classem) non amicorum, sed gratorum appellabat, i. e. hominum, quorum quidem consuetudine libenter utimur, quos tamen ad familiaritatem non admittimus. Alia lectio est Graecorum et Grajorum, quam jure suo ineptam dicit *BCrus. cl. Suet.* p. 389.] ℙ Est etiam *gratus*, qui gratiam pro beneficio refert, vel saltem beneficii memor est. *Cic. Planc.* 38. Si bene de me meritis gratum me praebeo, non desino incurrere in crimen hominis nimium memoris, nimiumque grati. *Id. Fam.* 5, 5. Quam gratus erga me fueris, ipse existimare potes. *Brut.* ad *Cic. Fam.* 11, 10. Gratiorem me esse in te posse, quam isti perversi sunt in me, exploratum habes. *Ter. Andr.* 1, 1, 15. Et id gratum fuisse advorsum te habeo gratiam, *h. e.* gratum tibi fuisse. [*Rariore hoc loquendi formula dicitur. V. *Ruhnk.* ad h. l.] *Cic.* ad *Caes. post. ep.* 11. *l.* 9. *ad Att.* Ut tuo beneficio bonus vir, gratus, pius denique esse in maximi beneficii memoria possim. *Id. Agr.* 2, 8. Ut grati ac memores beneficii esse videantur. *Id. Fam.* 13, 25. Hegesaretus magnis meis beneficiis ornatus, memor et gratus fuit; et *ib.* 10, 19. Re ipsa atque animo gratissimus. *Id. Phil.* 4, 1. Gratissimo animo prosequi nomen alicujus; et *ib.* 14, 11. Grata memoria virtutem cujuspiam prosequi. *Id. ad Brut.* 1, 4. Gratus animus et liberalis. ℙ Singularis est usus in illo *Ter. Heaut.* 2, 3, 21. Quod tamen nunc faciam: tum, cum gratum mihi esse potuit, nolui, *h. e.* potuit gratiam mihi parare apud patrem. [**Id. Eun.* 3, 1, 6. Ut grata sint, quae mihi facio omnia, i. e. intp. *Ruhnk.*: ut gratiam mihi afferant apud omnes. — Eadem ratio est v. *ingratus*, q. v.] Simile est illud *Cic. Phil.* 2, 46. Satis esse fortibus viris didicisse, quam sit pulcrum, beneficio gratum, fama glosiosum, tyrannum occidere, *h. e.* quantam apud cives gratiam pariat. [*Huc pertinet etiam locus *Liv.* 32, 8. Quod rex Attalus — Romanos juvisset, id gratum senatui esse, i. e., *interpr. Drakenb.*, pro eo gratias illi a senatu deberi. ℙ Hinc translate de terra, quae accepta semina cum fenère reddit. *Plin. Pan.* 31, 1. Omnibus equidem gentibus fertiles annos gratasque terras precor.] ℙ [*Gratus* fuit etiam cogn. R., ut Munatius Gratus, ap. *Tac. A.* 15, 50. et Julius Gratus, ap. *eund. H.* 2, 26. *F.*] ℙ [*Miscentur in codd. *Gratus* et *gravis*. V. intpp. ad *Quint. Inst.* 5, 10, 91. ad *Curt.* 3, 6, 19. et *Drakenb.* ad *Liv.* 30, 10, 20.]

GRĂVĀBĬLIS, e, adj. gravis, molestus. *Coel. Aurel. Acut.* 1, 15. Gravabilis odor, *h. e.* caput gravans.

GRĂVĀMEN, inis, n. molestia. *Cassiod. Variar.* 9, 2. Si visceribus sanis gravamen nullius sentiat laesionis.

*GRĂVĀMENTUM, i, n. gravamen. Exponitur βάρη in *Gloss. Gr. Lat. B. A.*

GRĂVASTELLUS, senior. Plautus: Qui est gravastellus, qui advenit? Ut puto, gravastellus a gravitate dictus. Haec *Festus.* Locus autem *Plauti*, quem designat, est *Epid.* 5, 1, 14. Sed quis est haec muliercula, et illic gravastellus qui venit? Ubi al. leg. *ravastellus*, aut *ravistellus*: a ravo colore. Ipse idem *Festus* sic legisse videtur, in *Ravi*, ubi haec habet: Ravi coloris appellantur, qui sunt inter flavos et caesios, quos Plautus appellat ravistellos. Quis, inquit, haec mulier, et

ille ravistellus, qui venit? [Videtur haec vox orta a *ravastellus*, aspiratione litterae *R* in *G* versa: forma est diminutiva ab inusit. *gravaster*. *F.*]

GRĂVĀTE, adv. ἀκονοίως, δυσχερῶς, cum labore, cum molestia, invite, non libenter. *Cic. Balb.* 16. Qui erranti comiter monstrant viam, benigne, non gravate. *Id. Off.* 3, 14. Canius contendit a Pythio, ut venderet. Gravate ille primo. Quid multa? impetrat. [**Id. Or.* 1, 48. Meam facilitatem laudatote, quum vobis non gravate respondero.] *Pl. Bacch.* 3, 6, 3. Sed veniam mihi quam gravate pater dedit! *Id. Stich.* 5, 6, 2. Dudum haud placuit potio: nunc minus gravate jam accipit. [**Liv.* 42, 43. Gravate et in magnam gratiam petentis concessit. *Id.* 21, 24. Reguli Gallorum — haud gravate ad Poenos venerunt. (χαλεπῶς)] *Suet. Aug.* 24. Ne legatorum quidem cuiquam, nisi gravate, permisit uxorem intervisere. [*Front. Princip. hist.* (ed. *A. Maio*) p. 315. Haud ignarus, fortissima facinora viventium gravatius, mortuorum gratius accipi: faveri praeteritis, invideri praesentibus. *F.*]

GRĂVĀTIM, adv. idem quod gravate. *Liv.* 1, 2. Haud gravatim socia arma Rutulis junxit. *Lucr.* 3, 388. Qui nimia levitate cadunt plerumque gravatim.

GRĂVĀTĬO, onis, f. gravitas. *Coel. Aur. Acut.* 2, 32. *ad f.* Post cibum gravatio.

*GRĂVĀTOR, oris, m. *Augustin. B. A.*

GRĂVĀTUS, a, um, part. a *gravo;* βεβαρημένος, pondere pressus, gravedine, vel molestia affectus. *Colum.* 6, 9. Signa febricitantis, manantes lacrimae, gravatum caput, oculi compressi. *Liv.* 30, 18. Gravatus vulneribus. *Id.* 25, 24. Gravati omnes vino somnoque. *Justin.* 20, 2. *f.* Longinqua militia gravati. *Ov. Met.* 4, 145. Ad nomen Thisbes oculos jam morte gravatos Pyramus erexit. *Claud. Rapt. Pros.* 1, 161. de Aetna: Nunc vomit indigenas nimbos, piceaque gravatum Celat nube diem. Et *ib.* 3, 351. Gravatus pondere. *Petron. Sat.* 22. Cum Ascyltos gravatus tot malis in somnum laberetur. *Curt.* 5, 7, Gravata ebrietate mens. ℙ *Gravatus* est etiam moleste ferens. V. GRAVO.

*GRAUCŌME, es, f. opp. Aegypti inferioris, vel in Aegypti Aethiopiaeque confinibus. *Plin.* 6, 29. *B. A.*

*GRĂVĒDĬNOSE, adv. *Augustin. B. A.*

GRĂVĒDĬNOSUS, a, um, adj. καρηβαρῶν, qui gravedine infestatur, et qui ad eum morbum est proclivior. *Cic. Tusc.* 4, 12. Itaque dicimus quosdam gravedinosos, quosdam torminosos, non quia jam sint, sed quia saepe sint. ℙ Metonymice ponitur pro eo, quod gravedinem facit. *Plin.* 18, 15, 38. Ervum gravedinosum.

GRĂVĒDO, inis, f. κόρυζα, καρηβαρία, morbus capitis, quo humor distillat de capite, clauduntur nares, vox obtunditur, tussis sicca movetur: salsa est saliva, sonant aures, venae moventur in capite, turbida urina est. Ita *Cels.* 4, 2. *n.* 4. describit. *Cic. Att.* 10, 16. *extr.* Non modo morbum removisti, sed etiam gravedinem. *Catull.* 44, 13. Hic me gravedo frigida, et frequens tussis Quassavit. *Cels.* 1, 2. Cavere, ne modo frigus, modo calor moveat: quae res maxime gravedines, destillationesque concitat. *Cic. Att.* 16, 14. *f.* Gravedini omni ratione subveni. *Plin.* 23, 1, 6. Recentes uvae gravedinem capiti faciunt. *Id.* 25, 13, 94. Gravedinem afferre. *Id.* 30, 4, 11. Gravedinem invenio finiri, si quis nares mulinas osculetur. ℙ Item universim quidquid capiti gravitatem affert. *Id.* 20, 13, 51. Gravedines capitis. ℙ Item graviditas. *Nemes. Cyneg.* 132. Fecundos aperit partus matura gravedo.

GRĂVĔŎLENS, entis, adj. δυσώδης, [*Proprie vehementem odorem spargens eoque molestiam parans. *Virg. G.* 4, 270. Graveolentia centaurea. Hinc i. q.] male olens. *Virg. A.* 6, 201. fauces graveolentis Averni. *Appul. de mundo.* Videas illam civitatem pariter spirantem Panchaeis odoribus, et graveolentibus cenis.

GRĂVĔŎLENTĬĂ, ae, f. δυσωδία, odor gravis, malus. *Plin.* 20, 9, 36. Narium graveolentiam sanare. *Id.* 22, 22, 43. Graveolentiam alarum emendare. Et *mox.* Graveolentiam oris corrigere.

GRĂVESCO, is, n. βαρύνομαι, gravis fio, oneror. *Virg. G.* 2, 429. Nec minus interea fetu nemus omne gravescit, *idest* oneratur. ℙ Pro gravidam fieri. *Plin.* 11, 41, 96. Cameli lac habent, donec iterum gravescant. ℙ Item pro gravius fieri, seu augeri, ingravescere. *Tac. A.* 1, 5. Gravescere valetudo Augusti. *Lucr.* 4, 1062. Inque dies gliscit furor, atque aerumna gravescit. [*Adde 6, 337. et 3, 1035.] *Tac. A.* 14, 51. Gravescentibus in dies publicis malis.

*GRAVIĀCI, orum, m. opp. Norici. *Tab. Peut. B. A.*

*GRĂVĬDĀTĬO, onis, f. *JCti* in *Digest. B. A.*

GRĂVĬDĀTUS, a, um, part. a *gravido.* *Cic. N. D.* 2, 33. Terra gravidata seminibus omnia pariat et fundat ex sese.

GRĂVĬDĬTAS, atis, f. κύησις, praegnatio, conceptio. *Cic. N. D.* 2, 46. Ab eoque Luna illuminata graviditates et partus afferat, maturitatesque gignendi.

GRĂVĬDO, as, avi, atum, a. 1. ἔγκυον ποιῶ, gravidam facio, impleo. *Caecil.* ap. *Non.* 2, 380. Per mysteria hic inhoneste honestam gravidavit probro. *Aurel. Vict. Epit.* 14. Sabina jactabat, se elaborasse, ne ex eo (*Hadriano*) ad humani generis perniciem gravidaretur.

[GRĂVĬDŬLUS, a, um, adj. diminut. gravidi. *Ammian.* 23, 6. *f.* Exinde gravidulae edunt minutas binas, aut ternas (margaritas), vel uniones, ideo sic appellatas, quod evisceratae conchulae singulas aliquoties pariunt, sed majores.

GRĂVĬDUS, a, um, adj. ἔμφορτος, ἔγκυος, plenus, onustus, gravis. [**Cic. Div.* 1, 12. Romani nominis altrix, Martia, quae parvos Mavortis semine natos Uberibus gravidis vitali rore rigabat.] *Pl. Truc.* 1, 2, 3. Neu qui manus attulerit steriles intro ad nos, gravidas foras exportet. *Virg. G.* 1, 111. Gravidae aristae. Et *ib.* 3, 317. Gravidum uber. Et *ib.* 2, 5. Ager gravidus autumno. *Id. A.* 7, 507. Stipes gravidus nodis. *Hor. Od.* 1, 22, 3. Pharetra gravida sagittis. *Ov. Fast.* 4, 633. Gravidae semine terrae. *Id. Trist.* 1, 2, 107. Gravidae nubes. [**Sil.* 6, 156. Gravida venenis alvus (serpentis).] ℙ Cum genitivo. *Sil.* 2, 220. Mellis apes gravidae. *Ov. Met.* 10, 531. gravidamque Amathunta metalli. Al. leg. *metallis* [*V. *Heins.* ad *Ov. Met.* 10, 220.] ℙ Speciatim *gravidae* dicuntur animantes, quae concepti fetus ventre onus portant. V. PRAEGNANS. *Cic. Cluent.* 11. Cum esset gravida uxor, et jam appropinquare partus videretur. *Ter. Ad.* 3, 5, 29. Aliquam gravidam facere. *Id. Hec.* 3, 3, 32. Gravidam esse ex aliquo. *Ov. Met.* 3, 260. De semine Jovis gravidam esse. *Id. Amor.* 2, 14, 17. Gravida alvus. *Hor. Sat.* 2, 8, 43. Muraena gravida. *Virg. G.* 2, 150. Gravidum pecus. *Pl. Amph.* 2, 2, 86. Mulier puero gravida. ℙ *Gravida* absolute est mulier gravida. *Plin.* 23, 6, 57. Expetitur gravidarum malaciae; et 28, 6, 17. Adsidere gravidis. ℙ Translate. *Virg. A.* 4, 229. gravida imperiis Italia. Et *ib.* 10, 87. Urbs bellis gravida. *Val. Fl.* 5, 22. Qualem praecipiti gravidum jam sorte parentem Natorum flet parva manus, *h. e.* gravatum morte imminenti. [**Sil.* 13, 542. Noxa gravido populo, i. e. gravato.] *Id.* 2, 56. gravidum lunae cornu, *h. e.* imbres ventosque portendens ac ferens. [**Lucr.* 6, 259. Gravidam fulminibus tempestatem.] *Id.* 8, 98. Quam gravida nunc mole jaces! quam segnis inertem Flatus habet! *h. e.* vasta, et somni plena. Loquitur de dracone aurei velleris custode, quem incantamentis Medea sopierat. [**Sil.* 13, 494. Gravida arcanis anus. *Lucan.* 5, 735. Dum fovet amplexu gravidum Cornelia curis Pectus. Illustrat hunc usum *Heins.* ad *Val. Fl.* 2, 161. Et curis gravidum, lacrimisque relinquit.]

*GRAVĬI, orum, populi Hispaniae Tarraconensis. V. *Grovii. B. A.*

GRĂVIS, e, adj. βαρύς, ponderosus, et qui suapte natura deorsum fertur cui opponitur *levis:* videtur esse ab allata voce βαρὺς, litteris vero transpositis ῥαπὺς, deinde pro aspirata littera *g* praemissa, et *b* in *v.* mutata, ut saepissime alias. *Cic. N. D.* 3, 34. Aestate grave esse aureum amiculum, hieme frigidum. *Virg. G.* 1, 162. inflexi grave robur aratri. [**Lucr.* 5, 497. Atque omnis mondi quasi limus in imum Confluxit gravis, etc. *Ov. Met.* 7, 355. Gravis tellus, i. e. ponderosa. ℙ Hinc idem quod durus. *Ov. Met.* 12, 118. Quo plangente gravem moribundo vertice terram Extrahit illud idem calido de vulnere telum.] ℙ *Aes grave* dictum est a pondere librali, quo primum sub Ser. Tullo asses Romae cusi sunt circa an. U. C. CC. *Plin.* 33, 3, 13. Populus R. ne argento quidem signato ante Pyrrhum regem devictum usus est (*h. e. circa an. H. C. CCCCLXXXV.*). Librales appendebantur asses: quare aeris gravis poena dicta. Servius rex primus signavit aes. Antea rudi usos Romae Timaeus tradit. *Festus:* Grave aes dictum a pondere. *Liv.* 4, 60. *f.* Et quia nondum argentum signatum erat, aes grave plaustris quidam (*ex patribus*) ad aerarium convehentes, speciosam etiam collationem (*tributi*) faciebant. V. As. ℙ Postquam assis pondus ad sextantarium imminutum est, quod fieri coepit bello Punico primo, teste *Plin.* l. c. (*Fest.* in *Sextantarii* dicit bello Punico secundo: sed major habenda videtur *Plinio* fides) *aes grave* significare coepit non asses illos librales, qui in usu esse jam desierant; (illi enim proprie *graves* dicebantur, quia librae pondo erant) sed vel summam Pecuniae, quae illos non numero, sed pondere aequaret; vel aes ipsum rude, et in massis ad assium libralium pondus appensum. Verbi gratia, cum *Liv.* 22, 33. narrat, indici speculatoris Carthaginiensis (qui bello Punico altero per biennium Romae fefellerat) data fuisse praemii loco aeris gravis viginti millia; vel intelligendum est, tot asses illi datos, qui viginti millia pondo aequarent; vel viginti millia librarum aeris non signati. Pro secunda hac interpretatione facit quod tradit *Serv.* ad *A.* 6, 862. Virgilium recitantem versus de Marcello Augusti filio, *donatum fuisse aere gravi*, idest *in massis: nam sic et Livius aes grave dicit*, *idest massas.* Nihilominus prior interpretatio magis placet: praesertim quia, quod ad *Servium* attinet, *Donat. in Vita Virg. n.* 12 scribit, Virgilium accepisse dena sestertia pro singulis versibus, non ergo aes in massis. Et quod de *Livio* additur, probari non posse videtur. Pecunia certe signata, et non in massis, intelligitur in illo ejusdem *Liv.* 10, 46. Aeris gravis transvecta vicies centies millies etc., id aes redactum ex captivis dicebatur. ℙ [*Aes rude* erat in Italia, et Romae praecipue ante Ser. Tullum. V. *Plin. l. c.* Constabat porro ex aerea lamina plurium librarum pondo, oblonga, impolita, ac rudi, tot globulis distincta, quot erat librarum pondo, cujus specimen habes ap. *Passer. Paralip.* in *Dempster. Etrur.* tab. 1. ℙ *Argentum grave* est rude, aestimatum pondere, non artificio. *Senec. Tranq.* 1. Placet argentum grave rustici patris, sine ullo opere, et nomine artificis. ℙ *Gravis* interdum gravidum plenumve signat. *Virg. A.* 1, 277. regina sacerdos Marte gravis. *Ov. Met.* 9, 684. gravis maturo pondere venter. *Plin.* 9, 6, 5. Balaenae graves utero. [**Virg. A.* 6, 516. Fatalis equus — armatum peditem gravis attulit alvo.] *Liv.* 28, 15. Graves imbre nubes. ℙ Item oneratum, onustum. *Liv.* 29, 35. Naves hostium spoliis graves. [**Id.* 21, 5. Agmen grave praeda Cf. 31, 39. ubi *grave agmen* absolute dicitur.] *Plin. ep.* 7, 27. medius Gravis vinculis. [**Virg. Ecl.* 1, 36. Gravis aere dextra.] *Ov. Her.* 9, 116. Colus lana gravis. *Prud. Cathem.* 3, 78. Arbor gravis. ℙ Item languentem, onere oppressum, tardum. *Virg. G.* 3, 95. Gravis morbo. [**Gravis* dicitur etiam absolute *aegrotus. Id. Ecl.* 1, 50. Non insueta graves tentabunt pabula fetas, i. e. aegras e partu. Alii *graves* male intell. *gravidas.*] *Liv.* 21, 48. vulnere. Et *ib.* 2, 19. Aetate et viribus gravior. *Val. Fl.* 6, 65. gravior de vulnere. *Curt.* 7, 5. Graves deinde avide hausto humore, non sustinere arma, non ingredi poterant. [**Lucr.* 3, 1079. Aut abit in somnum gravis] *Hor. ep.* 2, 57. Grave corpus. *Cic. in. Sen.* 6. Graves oculi. *Lucr.* 6, 1049. Lingua motu gravis.] *Liv.* 21, 34. Vino et somno graves. *Ov. Met.* 7, 557. auraeque graves captantur hiatu, *h. e.* aeger anhelitus, [*minime! Aurae graves h. l. sunt pestilentiales. V. sqq. Aptius huc transfertur *Virg. G.* 3, 506. Atque attractus ab alto Spiritus interdum gemitu gravis. V. Cerdam, qui plura congessit.] ℙ Item vehementem, seu vim habentem deprimendi, affligendique, veluti pondere superjecto. *Hor. Od.* 4, 9, 23. Graves ictus excipere. Et *Od.* 1, 15, 16. Graves hastas vitare. *Liv.* 2, 17. Gravi vulnere ex equo dejectus. *Ov. de nuce* 173. Gravem securim tollere. *Val. Fl.* 4, 309. vitalia donec Vincula, qua primo cervix committitur artu, Solvit dextra gravis. *Hor. Od.* 2, 10, 10. Graviore casu decidere. Et *ib.* 1, 16, 17. Exitio gravi aliquem sternere. *Lucr.* 4, 953. Sopor gravissimus. ℙ Item acrem, noxium. *Nep. Ann.* 23. Gravis morbus. *Hor. Ep.* 2, 1, 158. Grave virus. [**Ov. Met.* 4, 498. Inspirantque graves animas, i. e. pestiferum halitum: i. q. *Virg.* dicit *vipeream animam.*] ℙ Sic dicitur saepe de aere, coeloque, et universim de iis, quae valetudine infesta sunt. *Cic. Q. Fr.* 2, 16. Anni tempus gravissimum, et calores maximi. *Caes. B. C.* 3, 2. Gravis autumnus exercitum valetudine tentaverat. *Hor. Od.* 2, 5, 6. Fluviis gravem aestum solari. *Cels.* 1, 3. Neque ex salubri loco in gravem, neque ex gravi in salubrem transitus satis tutus est. *Tac. H.* 5, 7. Solum coelumque juxta grave. *Virg. Ecl.* 10. *extr.* solet esse gravis cantantibus umbra. [*Comparat *Heyn. Lucr.* 6. 783. sqq. Adde *Virg.* 2, 377. Gravis aestas.] ℙ Cum de sonis est sermo, significat imum et crassiorem. *Cic. Or.* 1, 59. Vocem ab acutissimo sono usque ad gravissimum sonum recipere. Adde *Hor. A. P.* 349. ℙ Cum de odoribus, molestum et foetentem. *Hor. Ep.* 12, 5. an gravis hirsutis cubet hircus in alis. [**Virg. G.* 3, 415. Agitare graves chelydros, i. e. intolerabili foetore praeditos.] ℙ Aliquando *gravis odor* est vehemens quidem ac multus, sed non malus. *Plin.* 21, 6, 15. Calthae odor gravis est. *Id.* 25, 9, 70. Herba odore suaviter gravi. Et 21, 10, 34. Abrotonum odore jucunde gravi floret. [**Virg. G.* 3, 451. Elleborus gravis.] ℙ Refertur et ad sapores. *Varr.* ap. *Non.* 3, 4. et 4, 218. Absinthium gravem bibere. ℙ Translate est molestus, difficilis, arduus. *Cic. Fam.* 13, 76. Testes estis nunquam me gravem vobis esse voluisse: Et 73. Velim, si tibi grave non erit, me certiorem facias: Et *ib.* 2, 6. Grave est homini pudenti petere aliquid magnum, etc. Et *Att.* 1, 5. Non mihi grave duxissem scribere ad te. *Id. Balb.* 9. Etenim in populum R. grave est, non posse uti sociis virtute praeditis. [*Plura hujus generis laudat *Cort.* ad *Lucan.* 8, 157. Adde *Virg. Aen.* 8, 516. Grave Martis opus. *Cir.*

291. Grave servitium.] *Pl. Stich.* 4, 2, 52. Annona gravis. ¶ Item infestus, acer, asper, praepotens. *Cic. Off.* 3, 22. Gravem adversarium imperii perfuga unus sustulisset. [*Coll. *Suet. Ner.* 54. ubi *Wolf.* Male plerique *gravem adversarium* explicant *invisum*. Est potius, qui non facile vinci potest: quamquam verum est, hinc plerumque crescere invidiam. Comp. *Brem.* ad h. l. *Graves Persae Hor. Od.* 1, 2, 22. At *Mart. Lag.* ad *Lucan.* 1, 10. *ed. Web. graves Persas* intelligit *fastu non ferendo se gerentes*. Quod parum videtur. Neque superbiae notionem continet alter locus, quem V. D. modo laud. *ib.* comp. *Virg. G.* 4, 84. ubi *gravis victor* est qui loco non cedit: *der das Feld behauptet.*] *Liv.* 10, 18. Gravior hostis. *Ascon. pro Mil. f.* Graves sententiae: quibus opponuntur *absolutoriae*. ¶ Item vehemens, magnus. *Hor. Ep.* 11, 2. amore percussus gravi. *Ov. A. Am.* 2, 604. gravis culpa. *Sall.* ap. *Non.* 4, 218. Grave pretium. *Varr. ib.* Graves pavonum greges. *Titin. ib.* gravique obsonio convivas excipere. ¶ Item gravis annis, grandaevus. *Virg. A.* 5, 387. gravis Entellum dictis castigat Acetes. Ita *Non. l. c.*, sed et aliter exponi potest. [*Negat *Doederl.* 3, 224. *Gravis* absolute dici pro *grandaevus*, recte interpretatus *graviter*, quae usitatissima est loquendi ratio. Laudat *Doederl. Liv.* 27, 4. Hannibali cedenti . . . gravis ipse instaret: ubi *Gron. gravius* susp. At v. *Drakenb.* ad *Liv.* 2, 35, 3. quem ad locum *Virg.* a Nostro allatum conferendum docet *Burm.*, qui *gravis* h. l. de animo et auctoritate intelligi mavult.] *Ter. Heaut.* 4, 1, 32. Natu gravior. *Quint.* 12, 10, 8. Gravior aetas. [*Döderl.* l. l. discrimen inter *grandis* et *gravis*, cum de aetate dicuntur, ita constituit, ut illud corporis maturitatem, cujus aliquis annis provectior adspectum praebeat; hoc auctoritatem animi cum corporis maturitate conjunctam significet. Adde *Caes. B. G.* 3, 16. Nam quum omnis juventus, omnes etiam gravioris aetatis convenerunt.] ¶ Item severus, rigidus. *Liv.* 29, 21. Grave edictum. [*Ita saepissime de poenis. *Suet. Aug.* 5. Gravior poena. *Ov. Met.* 2, 467. Graves poenae. *Vell.* 2, 78, 3. Gravissimi, comparandique antiquis, exempli auctor fuit.] *Cic. Brut.* 17. Quis Catone gravior in laudando? acerbior in vituperando? [*V. *Ernest. Lex. technol. lat. rhet.* p. 191. *Suet. Caes.* 65. Exactor gravissimus disciplinae. *Caes. B. G.* 1, 20. Ne quid gravius statueret. Plura ejusdem generis laudat *Ruhnk.* ad *Terent. Andr.* 5, 3, 3. *Lucret.* 1, 64. Humana ante oculos fede quom vita jaceret In terris, oppressa gravi sub religione etc., i. e. tristi homines timore, horrore Deorum implente. ¶ Hinc *gravis* in universum dicitur pro infestus. *Liv.* 44, 30. Gravis popularibus esse coepit. Ita de fortuna *Caes. B. G.* 1, 32. Hoc esse misseriorem gravioremque fortunam Sequanorum.] ¶ Item serius, et auctoritatem habens. *Id. ib.* 81. Gravis sine arrogantia, segnis sine verecundia. *Id. Fam.* 2, 2. Gravis testis, cujus dicta pondus habent auctoritatis et fidei. *Id. Or.* 2, 37. Homo auctoritate gravis. *Pl. Trin.* 2, 2, 107. Gravius erit tuum unum verbum ad eam rem, quam centum mea. *Cic. Pis.* 6. Gravis auctor in medicina. *Plin. Pan.* 41. Fronte gravi, et tristi supercilio. *Claud. in Eutr.* 1, 350. Atque aliquis gravior morum. [*Virg. A.* 1, 151. Pietate gravem ac meritis si forte virum quem Conspexere. *Ov. Met.* 15, 590. Populumque gravemque senatum Convocat. V. *Brem.* ad *Nep. Alc.* 11, 1. ¶ Hinc dicitur etiam *gravis* de aliis, quae auctoritate, viribus pollent. Ita *Liv.* 34, 17. Gravem atque opulentam civitatem vineis et pluteis cepit, i. e. validam; nos: *eine wichtige Stadt*. Gr. βαρεῖα πόλις. V. *Duk.* ad *Flor.* 1, 3. *Wesseling.* ad *Diod. Sic.* T. 1. p. 306. et T. 2. p. 630. *Lex. Liv.* p. 288.] ¶ Item solidus, firmus, magni momenti. *Cic. Rosc. Com.* 2. Quod apud omnes leve et infirmum est, id apud judicem grave et sanctum esse ducetur. *Ter. Adelph.* 3, 5, 21. Mane: nondum audisti, Demea, quod est gravissimum. *Lucil.* ap. *Non. l. c.* Gravis causa. *Hor. A. P.* 14. Gravia incepta. ¶ Item acerbus, asper, mordax. *Cic. Verr.* 2, 3, 58. Graviore verbo appellare aliquem. ¶ Item tristis. *Virg. A.* 8, 582. gravior ne nuncius aures Vulneret. ¶ *Gravis supellex* ap. *Plin. ep.* 8, 17. est pretiosa ac dives. ¶ *Gravis accentus* dicitur a grammaticis, qui acuto contrarius est, et syllabam deprimit: cujus nota est lineola inflexa supra vocalem, a sinistra in dexteram, hoc modo. Et ipsa quoque syllaba, talem habens accentum, *gravis* appellatur. *Quint.* 1, 5. *Diomed.* 2, 425. ¶ *Grave* pro *graviter*. *Stat. Th.* 4, 213. Et grave Tisiphone risit. Et *ib.* 12, 248. grave cominus aestuat aer Sordidus. (Adde *ib.* 6, 120.) *Val. Fl.* 5, 170. grave Titan vociferans.

*GRAVISCAE, arum, et Gravisca, ae, f. opp. Hetruriae. Priorem formam habent *Liv.* 40, 20. et 41, 16. *Virg. A.* 10, 184. *Sil.* 8, 474. ubi V. *Drakenb. Plin.* 3, 5. *Mela* 2, 4. posteriorem *Vell.* 1, 15. ¶ V. in *Graviscanus, a, um. B. A.*

GRĀVISCĀNUS, a, um, adj. ad Graviscas pertinens, quod opp. maritimum fuit Etruriae in Tarquiniensi agro, prope Centum cellas, colonia Romanorum, ut est ap. *Liv.* 40, 29. *Cato* ap. *Serv.* ad *Virg. A.* 10, 184. Ideo Graviscae dictae sunt, quod gravem aerem sustinent. *Plin.* 14, 6, 8. *n.* 5. Graviscana vina. ¶ *Graviscani, orum*, sunt incolae illius opp. Hinc *Graviscanorum respublica*, ap. *Cels. Dig.* 31, 1, 30. et in *Inscr.* ap. *Grut.* 407, 1. [*Nonnulla addidit. *F.*]

GRĀVĬTAS, atis, f. ponderitas, pondus, βαρύτης. *Cic. N. D.* 2, 45. Terrae partibus omnibus in medium vergentibus, nihil interrumpit, quo labefactari possit tanta contentio gravitatis et ponderum. *Caes. B. G.* 5, 16. Gravitas armorum. Et *B. C.* 1, 58. Gravitas et tarditas navium. *Ov. Met.* 2, 821. ignava nequeunt gravitate moveri. ¶ Item gravedo. *Ov. Met.* 15, 21. pressus gravitate soporis. *Plin.* 27, 12, 105. Gravitates capitis. Et 28, 11, 48. Gravitas audiendi. Sic 20, 11, 44. Gravitas aurium. Et 23, 4, 42. auditus. ¶ Item densitas, et crassitudo, cum de aere sermo est. [*Imo molesta et pestilens aeris temperatio.] *Cic. Att.* 11, 22. Corpore vix sustineo gravitatem hujus coeli. [*Cf. *Liv.* 23, 34. ubi est: gravitas coeli aquarumque *Id.* 25, 26. Gravitas loci (de pestilentia).] ¶ Item graveolentia, cum de odoribus. *Plin.* 20, 9, 35. Gravitatem animae facit brassica. Sic 28, 12, 51. Gravitas oris. *Id.* 30, 6, 15. halitus. *Id.* 22, 18, 21. odoris. ¶ Aliquando significat solam odorum vehementiam. *Id.* 21, 7, 18. Quorundam odorum suavitati gravitas inest, *h. e.* acer odor. ¶ Est etiam graviditas. *Ov. Met.* 9, 287. Tendebat gravitas uterum mihi. [*Gravitas* h. l. non significat graviditatem, i. e. statum feminae, qua se gravidam esse sentit; sed poetice dictum est pro fetu ipso, qui utero geritur. Eodem sensu *Ov. ib.* 10, 506. Tendit onus matrem.] ¶ Item tarditas, infirmitas, languor. *Cic. Fin.* 4, 12. Gravitate membrorum levare aliquem. [*V. *Davis.* ad h. l. *Id. Tusc.* 3, 1. Gravitas et dolor corporis. *Acad. pr.* 2, 17. Gravitas sensus, i. e. hebetudo, imbecillitas. *Id. Or.* 3, 11. Gravitas linguae, i. e. sonus vocis paulo agrestior et rusticanus. V. *Ernest. cl. Cic.* s. h. v.] *Ov. Met.* 11, 618. de Somno: tardaque Deus gravitate jacentes Vix oculos tollens. [*V. *Gierig.* ad h. l.] ¶ Item vis, vehementia. *Cic. N. D.* 3, 31. Gravitas morbi. ¶ Translate est firmitas, constantia, et quaedam severitas in vultu, verbis, moribus, ex qua fides et auctoritas oritur: cui *levitas* opponitur. *Id. Amic.* 25. Quanta illa, Dii immortales, fuit gravitas! quanta in oratione majestas! *Id. Att.* 9. *ult. extr.* Gravitatem in congressu nostro tenui, quam debui. *Id. Fam.* 5, 16. *f.* Non est gravitatis ac sapientiae tuae, ferre immoderatius casum incommodorum tuorum. Et *mox.* Tuenda tibi est gravitas, et constantiae serviendum. *Id. Att.* 10, 1. *med.* Tu cum Sexto servasti gravitatem candem, quam mihi praecipis: et *ib.* 9, 9. *med.* Praeclare admones, ne nimis indulgenter, et ut cum gravitate potius loquar: et *Q. Fr.* 3, 9. Cum summa gravitate quidpiam facere. Et 8. Adhibere virtutem et gravitatem in dolore. *Plin.* 35, 10, 37. Paucis diei horis pingebat: id quoque cum gravitate, quod semper togatus, quamquam in machinis. *Cic. Brut.* 95. Haec genera dicendi in senibus gravitatem non habent. *Nep. Attic.* 25. Ejus comitas non sine severitate erat, neque gravitas sine facilitate. *Vell.* 2, 116. Gravitatem humanitate temperare *Cic. Sen.* 4. Erat in illo viro comitate condita gravitas. [*Id. Agr.* 2, 32. Gravitatem imperii ac nomen sustinet. *Liv.* 5, 41. Majestate, quam vultus gravitasque oris prae se ferebat: notabile est hic *gravitatem oris* dici in bonam partem, quum usitatius dicatur de graveolentia oris. *Nep. Paus.* 4, 3. Gravitas Lacedaemoniorum, i. e. *bedächtliche Klugheit.* V. *Brem.* ¶ Severitas. *Cic. Caec.* 3. Gravitas judiciorum.] ¶ Fides, constantia, perseverantia, firmitas in promissis. *Prop.* 2, 16, 14. Tu modo ne dubita de gravitate mea. Ossa tibi juro per matris, etc. [*Vell.* 2, 125, 3. Alia cum gravitate pollicentis.] ¶ Refertur et ad orationem. *Cic. Or.* 2, 17. Sententiarum gravitate, verborum ponderibus est utendum. [*V. *Ern. Lex. technol. lat. rhet.* p. 190. sq.] ¶ Est etiam soliditas, firmitas. *Cic. Tusc.* 5, 12. Hujus sententiae gravitas a Platonis auctoritate repetatur. ¶ Item fortitudo, vires, potentia: ex quibus firmitas nascitur. *Caes. B. G.* 4, 3. Hos cum Suevi, multis saepe bellis experti, propter amplitudinem gravitatemque civitatis, finibus expellere non potuissent. [*V. in GRAVIS.] ¶ Item magnitudo, et acerbitas. *Sall. or. Licin. Trib. pleb.* Gravitas injuriae. ¶ Item caritas. *Tac. A.* 6, 13. Gravitate annonae juxta seditionem ventum est. ¶ Item vis, molestia. *Liv.* 31, 6. Gravitas belli.

GRĀVĬTER, adv. βαρέως, cum pondere. [*Lucret.* 4, 328. et alte Aera per purum graviter simulacra feruntur.] *Ter. Adelph.* 5, 3, 2. Pellere graviter fores. Et *Heaut.* 3, 3. *f.* Graviter crepuerunt fores. *Virg. A.* 5, 447. et *Ov. Pont.* 1, 7, 49. Graviter cadere. *Virg. A.* 12, 295. ferire. Et *ib.* 10, 347. hasta sub mentum graviter pressa. *Caes. B. G.* 4, 31. Naves gravissime afflictae. ¶ Translate est vehementer, valde, acriter. *Caes. B. G.* 5, 30. Gravissime terreri periculo mortis; et 52. *extr.* Gravissime dolere. Et *ib.* 4, 16. Graviter premi ab hostibus. *Pl. Cist.* 1, 1, 87. Graviter amare. *Cic. Att.* 7, 2. Graviter se habere. [*i. e. aegrotare.] *Liv.* 2, 17. *extr.* Irae graviter ultae. *Caecil.* ap. *Non.* 4, 218. Placere hoc coepit graviter postquam est mortua. *Virg. A.* 7, 753. Graviter spirantes hydri, *h. e.* afflatu gravi et noxio. *Id. G.* 4, 31. graviter spirantis copia thymbrae. [*Graviter h. l. est bene, multum.] *Cic. Off.* 1, 10. Graviter aegrotare. *Id. Cat.* 1, 7. suspectum esse alicui. *Id. Phil.* 12, 11. Cives gravissime dissentientes. *Ter. Hec.* 4, 4, 2. Graviter iratum alicui esse; et 95. Gravius accusare. *Curt.* 4, 15. Graviter instare territis. *Plin.* 17, 1, 1. Graviter increpare quempiam. *Ter. Heaut.* 3, 3, 9. Graviter advertere. ¶ Pro aegre, moleste, iniquo animo. *Id. ib.* 1, 1, 62. Adolescentulus, saepe eadem et graviter audiendo, victus est. *Cic. Har. resp.* 22. Quippiam graviter ferre. [*Gr. βαρέως φέρειν.] *Id. Or.* 2, 52. Casus humanarum miseriarum graviter accipere. *Tac. A.* 13, 36. Graviter accipere quidpiam. ¶ Severe, rigide, aspere. *Cic. Coel.* 14. Utrum me secum severe, et graviter, et prisce agere malit, an remisse, ac leniter, et urbane. *Ter. Adelph.* 1, 2, 60. Graviter dicere in aliquem. *Caes. B. C.* 1, 5. De amplissimis viris gravissime acerbissimeque decernere; et *B. G.* 3, 16. Gravius in aliquem vindicare. ¶ Serio, et ut gravem hominem decet, constanter, firme. *Caes. B. C.* 2, 32. Gravissime judicare de aliquo [*i. e. honorificentissime.] *Cic. Fin.* 4, 2. *extr.* Graviter et copiose aliquid tractare. [*Id. Or.* 9. Thucydides res gestas narrat graviter sane et probe.] ¶ De sonis. *Cic. Somn. Scip.* 5. Natura fert, ut extrema ex altera parte graviter, ex altera acute sonent. [*Lucr.* 4, 545. Quom tuba depresso graviter sub murmure mugit.]

GRĀVĬTŪDO, inis, f. idem quod gravedo, morbus capitis. *Vitr.* 1, 6. Vitia, quae difficulter curantur, gravitudo, arthritis, tussis, pleuritis. Hunc *Vitruvii* locum ita illustrat *Morgagnius* in *ep.* ad *Polen. Exerc. II. Vitr.* p. 142. *Victorius* legit *gravido*, quae vox ad aliorum normam facta illi videtur, ut *libido, cupido, formido*. Ipse pro *gravitudo, arthritis*, legendum conjicio *ravitudo arteriae*, vel *arteriarum*, nulla propemodum scripturae mutatione, eadem tamen sententia. (V. ARTHRITIS.) Nam, ut *mollire* habemus, et *mollitudo, parire* (sic enim veteres, atque in his *Ennius*, declinabant) et *paritudo;* sic non est adeo fortasse absonum, ut cum Plautinum verbum exstet *ravire*, ravitudo quoque dici potuisse videatur, aut si quis malit derivari a *molli mollitudinem*, non secus ac a *gravi gravitudinem*, vel certe ab *ampli amplitudinem*, a *magni magnitudinem*, idem pariter a *ravi* poterit *ravitudinem* derivare. Haec ille. *Schneiderus* in sua *Vitruvii* editione habet *gravitudo arteriaca*. Quidquid vero sit de vocis hujus αὐθεντία, apud *Vitruvium*, ea tamen legitur apud *Apic.* 3, 6. Sine ructu et gravitudine. Et in *Not. Tir.* p. 46. Gravis, gravitas, gravitudo.

GRĀVĬUSCŬLUS, a, um, adj. aliquantum gravis. *Gell.* 1, 11. *med.* Qui fistula brevi sensim graviusculum sonum inspiraret.

GRĀVO, as, avi, atum, a. 1. βαρύνω, onero, pondere premo, gravem reddo. *Tac. A.* 1, 20. Praefectum castrorum sarcinis gravant, aguntque primo in agmine. [*Lucr.* 1, 254. Gravantur arbores fetu.] *Ov. Her.* 11, 38. Aegraque furtivum membra gravabat onus. *Id. Met.* 8, 205. ne, si demissior ibis, Unda gravet pennas, si celsior, ignis adurat; et *ib.* 13, 812. sunt poma gravantia ramos. *Plin.* 21, 19, 75. Stomacho inutilis, nervis inimicus, caput gravans. *Stat. Theb.* 10, 257. ferus Actora magno Ense gravat Capaneus, *h. e.* gestandum dat ensem gravem. *Capitol. Anton.* 12. Alia die febre commotus est: tertia cum se gravari videret, etc. [*Lucan.* 6, 517. Terribilis Stygio facies pallore gravatur, i. e. plena est et oppressa. V. *Cort.* ad h. l.] ¶ Translate. *Ov. Trist.* 4, 6, 27. Nec tam nota mihi, quam sunt, mala nostra fuerunt: Sed magis hoc, quo sunt cognitiora, gravant; et *ib.* 5, 11. *extr.* tu fortunam parce gravare meam, *h. e.* miseriorem reddere. *Hor. Ep.* 2, 1, 264. Nil moror officium, quod me gravat. [*Tac. A.* 14, 12. Quo gravaret invidiam matris.] ¶ *Gravare syllabam* apud grammaticos est gravi accentu notare. ¶ Saepissime in passiva voce usurpatur. *Gravari* enim dicitur, qui quippiam aegre fert, atque invitus, gravate, aut cum fastidio facit. *Cic. Cluent.* 25. Sed primo gravari coepit, quod invidiam atque offensionem timere dicebat. *Id. Fam.* 7, 14. Valde jam lautus es, qui gravare litteras ad me dare; et *Or.* 1, 35. *extr.* Rogo, ut ne graveris exaedificare id opus, quod instituisti. *Varr. R. R.* 1, 3. Ille non gravatus, Primum, inquit, etc. *Tac. A.* 5, 8. Crebris prolationibus spem ac metum juxta, gravatus Vitellius, ictum venis intulit. ¶ Etiam cum accusativo deponentium more. Itaque *gravari aliquid* est aegre ferre, recusare, detrectare. [*βαρύνεσθαι.

V. *Schwarz.* ad *Plin. Pan.* 45, 3. *Drakenb.* ad *Sil.* 2, 599. *Heins.* ad *Claud. Eutr.* 1, 301. *Lindenbr.* ad *Luctat.* in *Stat. Theb.* 8, 317. et qui hos laudat, *Cort.* ad *Lucan.* 7, 284. Dominosque gravantur.] *Hor. Od.* 4, 11, 27. Pegasus terrenum equitem gravatus Bellerophontem, *h. e.* indignatus, atque adeo excutiens. *Sen. Thyest.* 105. Jam tuum moestae pedem terrae gravantur. *Pl. Mil.* 4, 6, 15. Benignus erga me siet: quod cupiam, ne gravetur, *scil.* dare. *Sen. Clem.* 1, 12. *extr.* At illum acerbum et sanguinarium necesse est graventur stipatores sui. *Suet. Ner.* 34. Matrem dicta factaque sua exquirentem, hactenus primo gravabatur, ut, etc. *Id. Aug.* 72. Ampla et operosa praetoria gravabatur; et *Vitell.* 12. Hunc ob nimiam contumaciam et ferocitatem gravatus, lanistae vendidit. ¶ [Part. *Gravandus* ap. *Prop.* 3, 2, 22. Non est ingenii cymba gravanda mei. *F.*]

GRAXO. V. in GRATHS.

GRĔGĀLIS, e, adj. ἀγελαῖος, qui ejusdem est gregis. *Varr. R. R.* 2, 7. Equi boni futuri signa sunt, si cum gregalibus in pabulo contendit in currendo. *Plin.* 10, 63, 83. *f.* Gregales equae, *h. e.* quae adhuc in grege sunt, necdum domitae. *Appul. Met.* 6. Gregalia pecua, *h. e.* quae gregatim pascuntur. ¶ Transfertur ad homines, et saepe in deteriorem partem. *Cic. Dom.* 28. Gregales Catilinae: et *Har. resp.* 25. Gregales Clodii. *Prud.* περὶ στεφ. 5, 391. Gregalis plebs. ¶ In bonam aliquando. *Cic. Fam.* 7, 33. Nos nihil sumus, gregalibus illis, quibus, te plaudente, vigebamus, amissis. Adde *Or.* 2, 62. ¶ Item ad res vulgares, vilioresque. *Senec. Benef.* 1, 12. *extr.* Gregalia quoque poma, etiam post paucos dies itura in fastidium, delectant, si provenere maturius. *Id. ep.* 86. Balnea obscura, et gregali tectorio inducta. *Stat. Silv.* 1, 6, 74. comminutis Permutat vitreis gregale sulphur. *Plin.* 18, 9, 20. *n.* 1. Gregalis siligo. *Tac. A.* 1, 69. Filium ducis gregali habitu circumferre, *h. e.* gregarii militis. Sic *Liv.* 7, 34. *extr.* Gregali sagulo amictus.

GRĔGĀRĬUS, a, um, adj. ἀγελαῖος, ad gregem pertinens. *Colum.* 6. *in.* Pecoris, gregariorumque pastorum curam abnuere. ¶ *Gregarius miles* est, qui in exercitu nulla est in dignitate constitutus, *h. e.* neque centurionis, neque praefecti, aut tribuni, aut primi pili; etc., sed e vulgo, seu grege militum censetur. *Cic. Planc.* 30. Id etiam gregarii milites faciunt inviti, ut coronam dent civicam, et se ab aliquo servatos fateantur. *Sall. Cat.* 38. Ex gregariis militibus alios senatores videbant, alios ita divites, ut, etc. *Curt.* 7, 2. *med.* Septuaginta natus annos juvenis ducis, et saepe etiam gregarii militis munia explevit. *Tac. H.* 5, 1. Caesar Titus plerumque in opere, in agmine, gregario militi mixtus, incorrupto ducis honore. *Id. H.* 3, 51. Ut gregarius eques, occisum a se fratrem professus, praemium a ducibus petierit. *Just.* 22, 1. Gregariam militiam sortitus. ¶ Translate. *Sidon. ep.* 9, 15. *in carm.* Gregarius poeta. ¶ In *Gloss. Philox. gregarius* exponitur ἀγελάρχης, h. e. gregis dux: quo sensu *Appul. Met.* 7. quem *armentarium equisonem* dixerat, paulo post *gregarium* vocat.

GRĔGĀTIM, adv. ἀγεληδὸν, per greges. *Plin.* 8, 5, 5. Elephanti gregatim semper ingrediuntur. *Colum.* 6, 5. *extr.* Haec facienda, si gregatim pecora laborant: illa deinceps, si singula. *Quint.* 1, 6. *med.* Graculos, quia gregatim volent, dictos, Ciceroni persuadere voluit Varro. *Plin.* 9, 15, 18. Thynni intrant Pontum verno tempore gregatim. *Id.* 11, 5, 4. Apes rempub. habent, consilia privatim, ac duces gregatim. ¶ Refertur et ad homines. *Cic. Verr.* 2, 5, 57. Videtis cives R. gregatim conjectos in lautumias. *Suet. Cal.* 30. Retiarii tunicati, quinque numero, gregatim dimicantes. *Plin.* 4, 12, 26. Domus iis nemora lucique, et Deorum cultus viritim, gregatimque. *Just.* 13, 8. Perdiccae arrogantiam exosi, ad Antipatrum gregatim profugiebant. ¶ In illo *Plin. l.* 26. *in.* Accidit, ut nova contra genera morborum gregatim sentirentur: *gregatim* significat per gregem humilis plebis, et popelli, exclusis proceribus.

GRĔGĀTUS, a, um, part. a *grego;* in gregem collectus, congregatus. *Stat. Ach.* 1, 373. Idaliae volucres coeloque domoque gregatae, etc. *Id. Th.* 8, 667. solus qui caedibus hausi Quinquaginta animas: totidem totidemque gregati Ferte manus. Al. leg. *gregatim.*

GRĔGO, as, a. 1. congrego. Passive tantum usurpatur. *Paul. Nol. carm.* 17, 200. Nunc oves facti, duce te, gregantur Pacis in aulam.

GRĔMĬALIS. V. CREMIALIS.

GRĔMĬUM, ii, n. κόλπος, locus inter complexum ventris, et feminum, quem sedentes efficimus: quo loco matres, nutricesque excipiunt infantes. Differt a *sinu*, qui est intra pectus et brachia: et nihilominus alterum pro altero non raro ponitur: videtur esse per syncopen quasi *geremium* a *gero*. *Cic. Div.* 2, 4. Puer in gremio matris sedens, mammam appetens. *Virg. A.* 1, 689. gremio accipere: et 722. fovere: et *ib.* 4, 84. detinere: et *ib.* 5, 31. complecti: et *ib.* 7, 233. excipere. *Ov. Met.* 10, 406. tollere. *Virg. A.* 11, 743. Dereptumque ab equo dextra complectitur hostem, Et gremium ante suum multa vi concitus aufert. *Flor.* 2, 6. Excusso in mediam curiam togae gremio, quasi plane sinu bellum ferret, effudit. *Catull.* 45, 1. Acmen Septimius suos amores Tenens in gremio. [**Lucr.* 1, 34. In gremium qui saepe tuum se rejicit. *Ter. Eun.* 3, 5, 37. Jovem quo pacto Danae misisse aiunt quondam in gremium imbrem aureum. *Tibull.* 1, 9, 80. Et geret in gremio regna superba tuo.] ¶ Accipitur etiam pro pudendo muliebri. *Catull.* 67, 30. Qui ipse sui gnati minxerit in gremium, *h. e.* corruperit uxorem filii sui. ¶ Translate elegantes habet usus. [**Lucr.* Aether in gremium terrae praecipitavit imbres.] *Virg. A.* 3, 509. sterni gremio telluris. *Cic. Sen.* 15. Terra gremio mollito et subacto semen sparsum excipit. *Stat. Silv.* 4, 3, 43. Mox haustas aliter replere fossas, Et summo gremium parare dorso, *h. e.* nucleum, seu sedem silici, quo sternenda via erat. V. NUCLEUS. *Plin.* 3, 16, 20. Padus gremio Vesuli montis profluens. *Cic. Coel.* 24. Cum Q. Metellus abstraheretur e sinu gremioque patriae. *Id. Pis.* 5. Haec sunt, o carnifex, in gremio sepulta consulatus tui: et *ib.* 37. Aetolia medio fere Graeciae gremio continetur. *Sil.* 3, 678. In gremio Thebes, *h. e.* mediis Thebis: et 12, 203. e gremio Capuae egredi. *Id.* 8, 191. Arenosum gremium fluminis. [**Virg. Mor.* 23. Praeverrit cauda silices gremiumque molarum, i. e. interiorem partem molae,] *Claud. IV. Cons. Honor.* 595. calidi scrutatus stagna profundi, Tethyos invasit gremium. *Cic. Cluent.* 5. Soror in amantissimi fratris manibus et gremio, moerore et lacrimis consenescebat. *Virg. A.* 7, 233. Nec Trojam Ausonios gremio excepisse pigebit. *Id. ib.* 9, 261. quaecumque mihi fortuna fidesque est, In vestris pono gremiis. [**Suet. Vesp.* 5. Quandoque proculcatam desertamque rempublicam civili aliqua perturbatione in tutelam ejus, ac velut in gremium deventuram. ¶ *Gremium* signif. etiam tenerae aetatis institutionem. *Quint.* 1, 1, 24. Fingamus igitur Alexandrum dari nobis impositum gremio. *Id. ib.* 1, 2, 1. Exire de gremio; et 2, 4, 15. Ad gremium praeceptoris, i. e. intpr. *Spald.*, praesente et regente praeceptore, ne quid pravi inolescat. Adde 2, 5, 5. Ut ad gremium revocatis deserviant: A prima matris educatione translata metaphora est.] ¶ *Nec mulieri, nec gremio credi oportet*, proverb. quod et illa incerti et levis est animi, et plerumque in gremio posita, cum in oblivionem venerunt exsurgentium, procidunt. *Festus* in *Nec.* ¶ *Gremia* pro *cremiis* V. in CREMIA.

GRESSĬO, onis, f. idem ac gressus. *Macr. Sat.* 6, 5. *ex Pacuvio.* Caprigeno pecori grandior gressio est.

GRESSUS, us, m. βάδισμα, incessus, ambulatio. *Cic. Off.* 1, 36. Ne aut tarditatibus utamur in gressu mollioribus. *Virg. G.* 3, 117. de equo: gressus glomerare superbos; et *ib.* 4, 360. inferre gressus, *h. e.* incedere; et *A.* 1, 414. tendere gressum ad moenia; et *ib.* 11, 29. gressum recipere; et *ib.* 6, 389. comprimere; et *Senec. Med.* 870. efferre arvis; et *Herc. Oet.* 579. ferre in penates; et *Val. Fl.* 6, 348. tenere; et 3, 8. agere ad litora. *Ov. Her.* 16, 333. Quaque feres gressus. *Val. Fl.* 1, 183. gressus avidos ad litora vertit. *Senec. Herc. Oet.* 1238. gressibus feram vincere. [**Lucan.* 2, 248. Inconcussa ferens dubio vestigia mundo, i. e. uno tenore eademque semper via procedens. V. *Cort.* ad h. l. Adde *ib.* 6, 829. ¶ *Gressus* dicitur etiam de cursu navis. *Virg. A.* 5, 162. Huc dirige gressum.]

GREX, grĕgis, m. ἀγέλη, multitudo animalium una degentium, ut ovium, boum, avium, etc. *Festus* in *Greges*, derivat a Graeca voce allata. *Voss.* in *Etym.* ab ἀγείρω, congrego, quasi sit pro *agrex.* *Cic. Att.* 7, 7. Pecudes dispulsae sui generis sequuntur greges. *Id. Verr.* 2, 2, 7. Greges nobilissimarum equarum abacti. *Id. Phil.* 3, 12. Greges armentorum, reliquique pecoris. *Varr. R. R.* 2, 6. Asinorum gregem qui facere vult bonum. *Virg. A.* 3, 287. greges lanigeri. *Id. Ecl.* 7, 7. Vir gregis ipse caper. *Juven.* 2, 80. porcorum grex. *Plin.* 5, 1, 1. elephantorum. *Ov. A. Am.* 1, 326. Dux gregis, *h. e.* taurus. *Varr. R. R.* 3, 6. Pavonum greges; et 10. anserum; et 11. anatum. *Hor. Ep.* 1, 3, 19. avium. ¶ Aliquando dicitur de minori pecore, ut de majori *armentum.* *Ov. Met.* 1, 513. Non ego sum pastor; non hic armenta gregesve; et *ib.* 4, 634. Mille greges illi, totidemque armenta per herbas Errabant. Adde *Tibull.* 1, 5, 28. ¶ Dicitur etiam de hominibus. *Cic. Sull.* 28. Honestissimorum hominum greges. *Id. Or.* 1, 10. philosophorum. *Id. Att.* 1, 18. amicorum. *Hor. Ep.* 1, 9. *f.* Scribe tui gregis hunc, *h. e.* recipe inter amicos tuos. *Senec. Herc. Fur.* 1149. Natorum grege animosa conjux; et *Troad.* 138. Grex regum. *Sil.* 7, 58. grex ille virorum, *h. e.* Fabiorum manus. ¶ Interdum contemptum adsignificat. *Cic. Rosc. Am.* 32. Ego forsitan propter multitudinem patronorum, in grege annumerer. *Hor. Ep.* 1, 4. *extr.* Epicuri de grege porcus. *Id. Od.* 1, 37, 9. Contaminatus grex turpium virorum. *Id. Epod.* 16, 37. Grex indocilis, *h. e.* vulgus. *Pl. Cist.* 4, 2, 67. Grex venalium. *Stat. Th.* 11, 284. Hostia, nate, jaces ceu mutus, et e grege sanguis. ¶ Speciatim dicitur de mimis et histrionibus; atque etiam de aurigis circensibus, qui in quatuor factiones, seu greges erant divisi. *Petr. Sat.* 80. Grex agit in scena mimum pater ille vocatur, Filius hic, nomen divitis ille tenet. *Inscr.* ap. *Grut.* 1024, 5. Pyladi pantomimo ornamentis decurionalib. ornato grex Romanus ob merita ejus. Adde *Ter. Heaut. prol.* 45. et *Ph prol.* 32. et *Pl. Cas. prol.* 22. Hinc in fine aliquot priorum *Planti* comoediarum, ut *Asinariae*, *Capt Cas.*, *Epid.*, et *Bacch.*, *grex* adscriptus est, tanquam histrionum chorus, qui omnium histrionum nomine prodit, et spectatores paucis alloquitur. In quibusdam MSS. alicubi pro *grex* legitur *recitator:* in fine vero *Cistellariae* editum est *caterva* [*V. CATERVA in f. et qui de hac re scripsit *G. A B. Wolf.* in *script. Schol. de actibus et scenis*, cet p. 11.] *Inscr.* ap. *Grut.* 338, 5. et alia ap. *Marin Frat. Arv.* p. 257. Conditor gregis russatae. V FACTIO. ¶ *Uno grege*, omnes simul. *Curt.* 10 2. *med.* Ne servi quidem uno grege profugiunt do minos. ¶ *Grege facto*, agmine facto, manu facta *Sall. Cat.* 49. *med.* Cethegus familiam atque libertos suos, lectos et exercitatos in audaciam orabat, uti, grege facto, cum telis ad se irrumperent; et *Jug.* 62. Quadraginta, memores nominis Romani, grege facto, locum cepere. ¶ Joculariter *greges virgarum*, h. e. fasces, dixit *Pl. Ps* 1, 3, 99. ¶ In genere feminino *Lucr.* 2, 660 equorum duellica proles, Buceraeque (al. *buceriaeque)* greges. *Lucil.* quoque ap. *Charis.* 1, 72. has greges dixit. Adde *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 127 4. [*V. *Ruddim.* 1, 36.]

[GRĬAS, ădis, f. herbae genus. *Appul. Herb* 50. Grias nascitur in Lucania, marmoris albi colorem habens, quatuor rubicundis ornata caulicu lis. *F.*]

GRICENEĂ, funis crassus. *Festus.*

*GRIDINUS (amnis), vel Gridinum (flumen) in Asia ulteriore, in Sogdiana puta vel Bactriana *Plin.* 6, 16. Flumina Mandrum, Gridinum; ultraque Chorasmii. *B. A.*

GRILLO et GRILLUS. V. GRYLLO et GRYLLUS.

*GRINARĬO, onis, opp. Vindeliciae, ubi nunc *Gneringen.* *Tab. Peut.* *B. A.*

*GRINNES, ium, opp. Galliae Belgicae, ad Vahalis Mosaeque confluentes. Hodie, aiunt, est *Rhenen.* *Tac. H.* 5, 20. et *Tab. Peut.* *B. A.*

GRIPHUS, i, m. γρῖφος, Graecis rete significat hinc inter machinas bellicas enumeratur in *Not Tir.* p. 126. Griphus, scorpio, sudes. Translate dicitur de aenigmate, quaestione implicata, sermone ambiguo, quibus audientis animus quodammodo irretitur et capitur. *Gell.* 1, 2. Aliosque id genus griphos neminem posse dicens, nisi se dissolvere. Adde *Appul. Flor. n.* 9. et *Auson.* qui Idyllium suum undecimum *Griphum* inscripsit. ¶ [*Griphus* est etiam cogn. R., ut Plotius Griphus praetor ap. *Tac. H.* 4, 49. In *Gloss. Isid.* scribitur *Grippus*, *h. e.* superbus, cervicosus. *F.*]

[GRISELĬCUS, a, um, adj. ad Griselum pertinens, nunc *Gréoulx*, urbem Galliae in Provincia ad Druentiam fluvium, quae thermis olim celebris fuit. Hinc *Griselicae Nymphae* in mutila *Inscr.* ap. *Donat.* p. 47. *n.* 2., integra vero in *Magaz. Encyclop. an.* 1811. *mens. Jun.* p. 256. Annia M. filia Faustina T. Vitrasii Pollionis Cos. II., Praef. Imp., Pontif. Asiae uxor Nymphis Griselicis. *F.*]

GRŌMĂ et Grūmă, ae, f. γνώμων, γνώμη, index, norma, genus machinulae cujusdam, teste *Festo*, qua regiones agri cujusque cognosci possunt, vel, ut *Non.* 1, 316. definit, mensura quaedam, qua flexae viae ad lineam diriguntur, ut est agrimensorum: a Graecis vocibus allatis. V. DEGRUMOR. ¶ In castris quoque *gruma* erat locus medius, ubi gromae organum a metatore ponebatur, ut quatuor faceret angulos normales, et ita divideret castra in quatuor partes, quarum viae in grumae loco conveniebant. Erat prope praetorium. *Non. l. c.* Grumae sunt loca media, in quae directae quatuor congregantur et conveniunt viae. *Hyg. de limit.* p. 164. *Goes.* In castris groma ponitur in tetrantem, qua velut ad forum convenitur.

GRŌMĂTĬCĂ, ae, vel Grōmătĭcē, es, f. γεωδαισία, ars dimetiendi: a *groma.* Duplex est, altera circa agros, altera circa castra versatur, ut gromae usus duplex est, in agris, et in castris. Hinc *Hyginus* tum *Gromaticum* scripsit de limitibus constituendis, tum *Gromaticum* de castrorum metatione.

GRŌMĂTĬCUS, a, um, adj. γνωματικὸς, quod ad mensuram spectat, ut Disciplina gromatica, quae agrorum mensuram docet. *Cassiod. Variar.* 3, 52. de eligendo agrimensore: Hoc enim per geometricas figuras, et gromaticam disciplinam ita diligenter agnoscitur.

GRŌMPHAENĂ, ae, f. herba est alternis viridibus, roseisque per caulem foliis, quae in posca

anguinem rejicientibus medetur. *Plin.* 26, 7, 23. **Amaranthus Tricolor, L.*]

GROMPHĔNA, ae, f. *Plin.* 30, 15, 52. Gromphenam avem in Sardinia narrant, grui similem, gnotam jam etiam Sardis, ut existimo.

GROSPHUS, i, m. γρόσφος, cuspis hastae, telum, sagitta. [*Arnob.* 6, 200. Simulacra ex incudibus et malleis nata, grosphis rasa. Alii leg. ornis, alii pejus *grossis*. Videtur haec vox significare instrumentum illud, quod a *Polluce Onomast.* 7. *n.* 113. et *l.* 10. *n.* 146. ἀρὶς vocatur, et limae cognatum. ℙ Est etiam cogn. R., ut Pompejus Grosphus, ad quem *Hor.* misit *Od.* 16. *l.* 2., et de quo ait *Id. Ep.* 1, 13, 22. Utere Pompejo Grospho. *F.*]

*GROSSITŪDO, inis, f. crassitudo. *Vulgat. Jerem.* 52, 21. Adde *Solin.* 43. *B. A.*

GROSSŬLUS, i, m. parvus grossus. *Colum.* , 10. Si voles ficum, quamvis non natura, seram facere, tum grossulos, prioremve fructum decutito.

[GROSSUS, a, um, adj. crassus. *Sulpic. Sever. Dial.* 1, 21. Vestem respuit grossiorem. *Gloss. Philox.* Grossus, παχύς. *F.* **Vulg. Ezech.* 41, 25. *B. A.*]

GROSSUS, i, m. et f. ὄλυνθος, ficus immaturus. *Cels.* 5, 12. Grossi in aqua cocti. *Plin.* 23, , 63. Crudae grossi verrucas tollunt. *Id.* 17, 27, 43. Fici serotinae fiunt, si primae grossi, cum fabae magnitudinem excessere, detrahuntur. [*Cato R. R.* 93. Fici uti grossos teneant, facito omnia, quo modo oleae. *F.*]

*GROUCĂSUS, i, nomen Scythicum montis Caucasi. *Plin.* 6, 17. Scythae ipsi — Caucasum montem *Groucasum*, id est, nive candidum (*adpellavere*). Sic ed. *Hard.* Antea, v. g. in ed. *Elzev.*, legebatur *Graucasia*; probante *Schellero* in Lexico, et a vocabulo Germanico *grau* ducente, quod Anglis est *gray* vel *grizzly*. *B. A.*

*GROVĬI, orum, m. Γρούιοι, populi Hispaniae Tarraconensis, ubi nunc *Gallicia*, inter Durium Miniumque flumina. *Mela* 3, 1. ℙ *Gravii* audiunt *Plinio.* V. GRAVII. *B. A.*

*GRUDĬI, orum, m. populi Galliae Belgicae. *Caes. B. G.* 5, 39. *B. A.*

GRŪIS. V. GRUS.

[GRULLUS, i, m. genus navigii. *Gloss. Philox.* Grullus, εἶδος πλοίου. Est etiam cogn. R. *Inscr. Brixiens.* ap. *Grut.* 173, 7. et *Mur.* 738, 9. L. Quinctius P. F. Fab. Grulius. Corrige *Grullus* ex laudatissimis schedis Toltianis, quibus consentiunt *Cod. Vat.* 5244. p. 145. et alter item *Vat.* 5235. p. 55. Id confirmat nova inscriptio ejusdem *Grulli* adhuc anecdota ap. *Com. Lecchium* Brixiae. *F.*]

GRŪMA. V. GROMA.

*GRUMBESTĪNI, orum, incolae opp. cujusdam Italiae inferioris, quod in Calabria fortasse erat. *Plin.* 3, 11. ed. *Hard.* Antea, v. g. in ed. *Elzev.*, legebatur *Brumbestini*. *B. A.*

[GRŪMENTĪNENSIS, e, et

GRŪMENTĪNUS, a, um, adj. ad Grumentum pertinens, urbem mediterraneam Lucaniae, prope *Saponara*, inter fluvios Acirin et Soram, nunc *Acri* et *Sciauro*. Ejus meminit *Liv.* 23, 37. *Front. de colon.* p. 109. *Goes.* Praefectura Grumentinensis limitibus Gracchanis. ℙ *Grumentini*, *orum*, sunt incolae illius urbis. *Plin.* 3, 11, 15. Mediterranei Lucanorum Eburini, Grumentini, Potentini, etc. *F.*]

*GRUMO, as, a. 1. μετρέω *Gloss. Gr. Lat. B. A.*

GRŪMŬLUS, i, m. parvus grumus. *Plin.* 19, 6, 34. Allium in plano seri vetant, castellatimque grumulis imponi, distantibus inter se pedes ternos. *Appul. Met.* 6. Accepto frumento, et hordeo, et milio, et cicere, commixtisque acervatim, confusisque in unum grumulum.

GRŪMUS, i, m. θρόμβος, acervus minor terrae, aut lapidum, aut hujusmodi. *Festus:* Grumus, terrae collectio minor tumulo. *Non.* 1, 50. Grumus dicitur agger, a congerie dictus. Accius: Quemcumque instituteram grumum, aut praecisum jugum. [**Grumus* eo discernitur a synonym. *collis*, *clivus*, *tumulus*, quod illud arte factam terrae congeriem proprie significat; haec naturae opus plerumque spectant. Gr. χῶμα. *Gloss.* Grumi, τύμβοι. *Etym.* vocis est a *gruo*, i. q. *ruo:* hinc *grumus* explicandum per *terra eruta: ruere* enim ponitur pro *eruere*. V. *Döderl.* 2, 122. sq.] *Colum.* 2, 18. Grumos, quos ad versuram plerumque tractae faciunt crates, dissipabimus ita, ut necubi ferramentum foenisecae possit offendere. *Vitr.* 2, 1. Exaggerant supra habitationes maximos grumos e terra. *Id.* 8, 3. Grumorum tumuli. ℙ Frustra *Charis.* 1, 19. inter illa recenset, quae numero carent singulari. *Auct. B. Hisp.* 24. Neque tamen aequo loco sui potestatem faciebat, sed ex grumo excelsum tumulum capiebat. *Plin.* 33, 4, 25. Torretur et cum salis grumo, pondere triplici mixto. *Hard.* legit *salis gemino pondere, triplici miseos.* ℙ *Charis. l. c.* grumos interpretatur ὅρων λίθους, *h. e.* terminorum lapides, seu acervos lapidum pro termino positos. ℙ Scribitur et *grummus.*

*GRUNDA, ae, f. γεῖσον, θριγκός, tecti prominentia arcendis stillicidiis a pariete inventa, quae et subgrunda dicitur, quam vocem vide suo loco: videtur esse pro *gerunda*. *Gloss. Philox.* Grunda, στέγη, καὶ τὸ ὑπὲρ τὸν πυλεῶνα ἐξέχον, ὑπόστεγον. *B. A.*

GRUNDĪLES, seu Grundūles Lares Romae constitutos fuisse in honorem porcae, quae triginta fetus pepererat, tradunt *Non.* 2, 357. et *Diomed.* 1, 379. Hic vero affert in eam rem verba haec *Cassii Heminae:* Pastorum vulgus sine contentione consentiendo, praefecerant aequaliter imperio Remum et Romulum, ita ut de regno pares inter se essent. Monstrum fit: sus parit porcos triginta: cujus rei fanum fecerunt Laribus Grundulibus. Confirmat haec, quod Laribus porco facere consueverant, ut ex *Hor. Sat.* 2, 3, 164. constat. Alii tamen dictos putant a *suggrunda*, quod olim parentes, postea (vetitis in Urbe sepulcris) infantes, qui non ultra quadragesimum diem vixissent, in suggrunda sepelire mos fuerit: hinc *suggrundaria* dicta esse sepulcra infantum, ut *Fulg. Planc. de prisco serm.* docet. Meminit Larium Grundulium etiam *Arnob.* 1, 15.

*GRUNĬUM, i, n. opp. Phrygiae cum castello. *Nep. Alcib.* 9. *B. A.*

GRUNNĬO, et olim etiam Grundio, is, ivi, vel ii, itum, n. 4. γρυλλίζω, verbum exprimens vocem suis. *Varr.* ap. *Non.* 2, 356. Grunnit tepido lacte satur. *Laber. ib.* Grunnientem aspexi scrofam. *Plin.* 32, 2, 9. Apion maximum piscium esse tradit porcum: grunnire eum, cum capiatur. *Juven.* 15, 22. Et cum remigibus grunnisse Elpenora porcis. *Nonius* 6, 96. allatum *Laberii* locum repetens, *grundientem* habet. *Claud. Quadrig.* ap. *Diomed.* 1, 379. Grundibat graviter pecus suillum (pro *grundiebat*, ἀρχαϊκῶς) *Caecil. ib.* Cruento ita ore grundibat miser. *Non. l. c.* haec verba *Caecilii* ita refert, ut non de sue, sed de aliis per catachresin *grundire* usurpaverit. Sic *Claud. Quadrig. ib.* agni grundibant, dixit.

GRUNNĪTUS, us, m. γρυλλισμός, vociferatio porci. *Cic. Tusc.* 5, 40. Nec grunnitum audiunt, cum jugulatur sus.

GRŬO, is, n. 3. γεραννίζω, κλαγγάζω, est vociferari proprium gruis. *Paul.* ex *Festo:* Gruere dicuntur grues, ut sues grunnire: unde tractum est congruere, hoc est convenire: quia id genus volucrum minime solivagum est. *Auct. carm. de Philom.* 23. Grus gruit.

GRŪS et Gruis, is, f. et m. γέρανος, avis, quae non se segregat, sive cum volat, sive cum pascitur: a sono vocis. Si generatim designetur, ac sine discrimine, fere est feminini generis: si marem designare opus sit, etiam masculino adjectivo jungi potest. Grues ducem seu regem e suo coetu eligunt: mira sunt vigilantia, excubias nocte dividunt, capite subter alam condito dormiunt, alternis pedibus insistentes, quorum in altero, qui elevatus est, lapidem tenent, ut eo cadente expergiscantur. Haec et alia mira de his *Plin.* 10, 23, 30. narrat. Volantes ordine quodam *T*, vel *Δ* litteram faciunt: quod cum Palamedes primus deprehendisse dicatur, eamque litteram invenisse, *Palamedis aves* appellantur. *Mart.* 13, 75. Turbabis versus, nec littera tota volabit, Unam perdideris si Palamedis avem. *Cic. N. D.* 2, 49. Grues, cum loca calidiora petentes maria transmittant, trianguli efficere formam, etc. *Cels.* 2, 18. Omnem grandem avem, quales sunt anser, pavo, et grus. *Phaedr.* 1, 8. Tandem persuasa est jurejurando gruis. *Plin.* 11, 37, 44. Cirros natura dedit grui Balearicae. *Lucr.* 4, 181. gruum clamor. *Hor. Sat.* 2, 8, 87. Mazonomo pueri magno discerpta ferentes Membra gruis, sparsi sale multo non sine farre. *Laber.* ap. *Non.* 3, 108. Virum tu hunc gruem Balearicum, an hominem putas esse? ℙ Inter primas expetebatur in cibis, abrogata ciconia, quam olim magis placuisse, scripserat *Nepos* ap. *Plin. l. c. Stat. Silv.* 4, 6, 8. quos nosse juvat, quid Phasidis ales Distet ab hiberna Rhodopes grue. Adde *Gell.* 7, 16. et *Hor. l. c.* ℙ Machina illa militaris, quam corvum demolitorem *Vitr.* 10, 19. appellat, etiam gruem appellari a nonnullis, testatur *Id. ib.*

GRUTHUNGI. V. GOTHYNI.

*GRYLĬOS, i, Asiae fluvius, in Aeolia. *Plin.* 5, 32. ed. *Hard.* *B. A.*

GRYLLO, vel Grillo, as, n. 1. vocem grylli exprimens verbum. *Auct. carm. de Philom.* 62. Et gryllus gryllat.

GRYLLUS, vel Grillus, i, m. genus est locustae, simile cicadae, longiore tamen corpore: a sono, quem edit. Retro ambulat, terram terebrat, et noctu stridet, ut ait *Plin.* 29, 6, 39. et *ib.* Auribus prodest gryllus cum sua terra effossus et illitus. *Val. Cato* in *Diris* 74. argutus gryllus. ℙ *Grylli* etiam dicuntur picturae quaedam ridiculae. *Plin.* 35, 10, 37. Idem jocoso nomine gryllum ridiculi habitus pinxit: unde genus hoc picturae grylli vocantur. ℙ [*Gryllus* est etiam cogn. R. vel ab insecto hujus nominis, vel potius a γρύλλος, qui Graece porcum significat. *Mart.* 1, 60. Redde Lupi nobis, tenebrosaque balnea Grylli. Adde 2, 14. *F.*] ℙ [*Fuit et *Gryllus*, *i*, *m.* Xenophontis filius, qui pro patria fortiter pugnans occubuit. Hujus laudes et Epitaphia multi scripsere. *Grylli* nomine Dialogum scripsit *Plutarchus*. Est et *Aristotelis* Gryllus, cujus meminit *Quint.* 2, 17. Aristoteles, ut solet, quaerendi gratia, quaedam subtilitatis suae argumenta excogitavit in Gryllo. ℙ Item nomen balneatoris ap. *Mart. epigr.* 1, 60. et *epigr.* 2, 14. *B. A.*] ℙ [Saepissime *grillus* scribitur; γρύλλος enim non genus locustae, sed porcum significat, ideoque Graeci, quos Latini *grillos* vel *gryllos* vocabant, ἀκρίδας dicebant. *F.*]

*GRYNE, es, f. Amazon, ab Apolline violata. V. v. sq. *B. A.*

GRYNĒUS, a, um, adj. Γρύνειος, ad Gryniam pertinens, quae urbs est Aeolidis, in ora sinus Smyrnaei, ubi nemus fuit sacrum Apollini, inde *Gryneo* cognominato. *Virg. A.* 4, 345. Gryneus Apollo. Ubi *Serv.* (qui juxta Clazomenas id nemus collocat) ideo sic appellatum ait, quod eo loci *Grynen* Amazonem violaverit. *Id. Ecl.* 6, 72. His tibi Grynei nemoris dicatur origo, Ne quis sit lucus, quo se plus jactet Apollo. Ubi *Serv.* longe alia scribit, nempe *Grynum* quendam Eurypili filium urbem *Gryniam* condidisse ex Apollinis responso. Juxta fuisse nemus, in quo Calchanta, et Mopsum celebres vates de peritia divinandi inter se habuisse certamen, victumque Calchanta prae dolore interiisse. Aliam etiam *ib.* de ejus morte fabulam comminiscitur, scilicet voluisse illum de vino gustare, quod ipse in eo nemore, vindemia facta, collegisset; idque contra Deorum voluntatem, quam illi quidam augur praedixerat: sed cum manu poculum bibiturus teneret, repente nimio risu correptum, interclusoque spiritu, corruisse. Addit etiam, *eodem loci*, serpentem ab Apolline occisum, et a *Gryne* filia ipsum nemus parenti fuisse consecratum. Denique Gallum poetam (de quo in ea ecloga *Virg.*) haec omnia ex Graeco Euphorionis carmine in Latinum sermonem transtulisse. ℙ *Gryneus*, disyllabum, Γρυνεύς, ap. *Ov.* nomen est Centauri *Met.* 12, 260.

*GRYNĬA, ae, f. Aeolidis urbs, de qua V. v. anteced. Meminit *Plin.* 5, 30. Adde 32, 6. ubi *Grynium* appellatur in ed. *Hard.* *B. A.*

[GRYPHĬUS, ii, m. ad gryphum pertinens. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 250, 1. C. Julius C. L. Gryphius. *F.*]

GRYPS, gryphis, et Gryphus, i, m. γρύψ, avis fabulosa, animal quadrupes, et pennatum, omni ex parte leo, alis tantum et facie aquilae simile, equis vehementer infestum: a γρυπός, incurvus, aduncus naso, propter rostri aduncitatem. Sed aliqui contra γρυπὸς a gryps derivant. *Plin.* 10, 49, 69. Pegasos equino capite volucres, et gryphas auritos aduncitate rostri fabulosos reor, illos in Scythia, hos in Aethiopia. *Virg. Ecl.* 8, 27. Jungentur jam gryphes equis, *proverb.* de re, quae fieri nunquam potest. *Mela* 2, 1. Gryphi, saevum et pertinax ferarum genus, aurum terra penitus egestum mire amant, mireque custodiunt, et sunt infesti attingentibus. *Plin.* 7, 2, 2. narrat ex aliorum sententia, esse Arimaspos, homines uno oculo in fronte insignes, qui cum his bellum assidue gerant, eruentibus ex cuniculis aurum, et mira cupiditate custodientibus, Arimaspis vero rapientibus. Sed haec pariter fabulae. ℙ In singulari num. *Claud. VI. Cons. Honor.* 30. At si Phoebus adest, et frenis grypha jugalem Riphaeo tripodas repetens detorsit ab axe, etc. Hinc colligimus Phoebo gryphes attribui, qui ejus currum trahant: quod et *Sidon.* facit *carm.* 22, 66. et 67., ubi eorum phaleras, ornatumque poetice describit: et *Serv.* ad *Virg. Ecl.* 8, 27. confirmat. *Porph.* ap. *Serv.* ad *Virg. Ecl.* 5, 66. docet, triplicem esse Apollinem: in coelo Solem, Liberum Patrem in terris, Apollinem apud inferos. Hinc tria insignia ejus simulacro apponi: lyram, qua coelestem harmoniam significat; gryphum, qui eum terrenum numen ostendit; sagittas, quibus infernalis Deus, et noxius judicatur. ℙ Scribitur et sine aspiratione.

GRYPUS, i, m. γρυπὸς Graece dicitur, qui incurvum, seu aduncum nasum habet. *Just.* 39, 1. *f.* Alter, cui propter nasi magnitudinem, cognomen Grypo fuit.

G U

GUASTUM. V. GLASTUM.

*GUBER, eris, m. gubernator. In *Gloss. Gr. Lat.* exponitur κυβερνήτης. *B. A.*

GŬBERNA, orum, n. plur. gubernacula, apud veteres. *Lucil.* ap. *Non.* 8, 59. Proras despoliate, et detondete guberna. *Lucr.* 2, 553. Disjectare solet magnum mare transtra, guberna.

GŬBERNACŬLUM, i, n. πηδάλιον, clavus in puppi navis, quo illa regitur. *Senec. ep.* 90. Hominis, non sapientis, inventa sunt navigia, additis a tergo gubernaculis, quae huc atque illuc cursum navigii torqueant: exemplum a piscibus tractum est, qui cauda reguntur, et levi ejusdem in utrumque momento velocitatem suam flectunt. *Cic. Inv.* 2, 51. Hic ille naufragus ad gubernaculum accessit, et navi, quoad potuit, est opitulatus. *Plin.*

11, 50, 111. Caudae piscium meatus gubernaculi modo regunt *Appul. Flor. n.* 2. Aquila mole corporis labitur, velificatas alas, quo libuit, advertens, modico caudae gubernaculo. ¶ Contrahitur poetice per syncopen. *Lucr.* 4, 902. gubernaclum contorquere. *Virg. A.* 5, 176. Ipse gubernaclo rector subit, ipse magister. Adde 859. et *ib.* 6, 349. ¶ Saepissime transfertur ad administrationem reipublicae, etc., et fere in plur. numero. *Cic. Sext.* 9. Clavum tanti imperii tenere, et gubernacula reipublicae tractare. *Id. Rosc. Am.* 18. Sedere ad gubernacula reipublicae. *Id. ad Brut.* 2, 1. Reipublicae gubernacula prendere. *Id. Or.* 1, 11. Repelli oratorem a gubernaculis civitatum. *Id. Fam.* 16, 27. Recedere a gubernaculis. *Plin. ep.* 10, 1. Admovere virtutes alicujus ad gubernacula reipublicae. *Plin. alter* 11, 37, 88. Temperare gubernacula vitae. *Val. Max.* 7, 6. *n.* 1. Imperii gubernacula abjicere. ¶ In singulari num. *Vell.* 2, 113. Cum exercitum majorem, quam ut temperari posset, neque habilem gubernaculo cerneret, dimittere statuit, *h. e.* regi difficilem.

GŬBERNĀTĬO, onis, f. κυβέρνησις, navis directio. *Cic. Fin.* 4, 27. Et, si in ipsa gubernatione negligentia navis est eversa. ¶ Translate capitur pro quavis administratione. *Cic. Cat.* 3, 8. Vix videtur humani consilii tantarum rerum gubernatio esse potuisse. *Id. Inv.* 2, 54. Continentia est, per quam cupiditas consilii gubernatione regitur.

GŬBERNĀTOR, oris, m. κυβερνήτης, rector navis. *Cic. Sen.* 6. Gubernator clavum tenens, sedet in puppi quietus. *Ov. Trist.* 1, 11, 21. Ipse gubernator tollens ad sidera palmas Exposcit votis, immemor artis, opem. ¶ Translate est quicumque rector ac moderator. *Cic. Rab. perd.* 9. Custodes gubernatoresque reipublicae. *Sen. Hippol.* 903. Gubernator poli, *h. e.* Deus. ¶ De agitatore equorum, auriga. Vetus poeta ap. *Quint.* 8, 6. gubernator magna contorsit equum vi. ¶ *Tranquillo quilibet gubernator est*, proverb. ap. *Sen. ep.* 85. *med.*, h. e. quivis extra periculum fortis, aut prudens esse potest. ¶ [Eo quod *gubernator* a κυβερνήτης derivatur, saepe in vetustis monumentis *gybernator* scribitur. *Inscr.* ap. *Mur.* 2036, 1. Sex. Sallustius Faustus miles *gybernator* IIII. Fide. Alia ap. *Marin. Iscriz. Alb.* p. 132. T. Titinio Juliano *gybernatori* IIII. *Fortuna. F.*]

GŬBERNATRIX, icis, f. κυβερνήτειρα, quae gubernat. *Cic. Or.* 1, 9. *extr.* Ista praeclara gubernatrice civitatum eloquentia rempubl. dissipaverunt. *Ter. Eun.* 5, 9, 16. An fortunam collaudem, quae gubernatrix fuit?

GŬBERNĀTUS, a, um, part. a *guberno. Cic. ad Brut.* 1, 10. Caesarem meis consiliis adhuc gubernatum quidam impulerunt, etc.

*GUBERNI, orum, m. populi Galliae Belgicae, sinistram Rheni ripam accolentes, inter Ubios et Batavos sedem tenentes. *Plin.* 4, 17. ¶ *Gugerni* audiunt *Tac. H.* 4, 26. et 5, 16. et 18. *B. A.*

[GŬBERNĬO, onis, m. *Isid. Orig.* 19, 1. Gubernio, qui et gubernator. *F.*]

GŬBERNĬUM pro gubernatore posuit *Laberius* ap. *Gell.* 16, 7. ubi aliquis fortasse *gubernium* pro *gubernatione* legere malit. Utcumque se res habeat, non est, ipso *Gellio* teste, imitandus.

GŬBERNO, as, avi, atum, a. 1. κυβερνάω, proprie est navim regere: a verbo Graeco allato. *Cic. Off.* 1, 25. Ut si nautae certarent, quis eorum potissimum gubernaret. ¶ Translate sumitur pro administrare in genere, regere, moderari. *Cic. Fam.* 2, 7. Teque hortor, ut omnia gubernes ac moderere prudentia tua. *Id. Rosc. Am.* 45. Rempubl. regere, et orbem terrarum gubernare. *Id. Mil.* 9. Gubernare petitionem. *Id. Fam.* 2, 17. Iter meum reipublicae et rerum urbanarum ratio gubernabit. *Id. Att.* 8, 4. Fortunae motum ratione gubernare. *Id. Sull.* 28. Tormenta gubernat dolor, moderatur natura cujusque, regit quaesitor, etc. *Id. Fin.* 2, 13. *extr.* Gubernare vitam. *Id. ad Brut.* 1, 10. consiliis aliquem. *Flor.* 1, 2. imperium religione atque justitia. [**Vell.* 2, 127, 1. Raro eminentes viri non magnis adjutoribus ad gubernandam fortunam suam usi sunt.] *Pl. Mil.* 4, 2, 99. rem docte. *Mart.* 9, 23. virga gubernat equum. *Senec. Hippol.* 1075. currus. *Petr. Sat.* 127. Digiti vocem gubernantes, *h. e.* mollis quaedam digitorum gesticulatio. ¶ *Gubernare e terra*, proverbialis locutio ap. *Liv.* 44, 22. *f.* de iis, qui rebus gerendis, periculisque adeundis abstinent; sed domi, et in tuto remanentes monere tamen volunt et jactare prudentiam.

GŬBERNUM. V. GUBERNA.

GUGERNI. V. GUBERNI.

GŬLA, ae, f. οἰσοφάγος, fistula colli interior, qua cibus et potus devoratur, et in stomachum demittitur. *Plin.* 11, 37, 66. Ex cartilagine et carne arteria, gula nervo et carne constat. Et *ib.* 79. Gula patentiore utuntur graculi, corvi, cornices. *Id.* 24, 15, 80. Pituita in gula cohaerescens. ¶ Saepe sumitur pro toto collo. *Cic. Verr.* 2, 4, 10. Quem obtorta gula de convivio in vincula abripi jussit. *Sall. Cat.* 58. Laqueo gulam frangere. *Pl. Aul.* 2, 4, 23. Cum it dormitum, follem sibi obstringit ob gulam, ne quid animae forte amittat dormiens. ¶ Saepissime per metonymiam pro voracitate, et nimio delicatioris cibi appetitu. [**Cic. Att.* 13, 31. O gulam insulsam, i. e. Q. Ciceronis.] *Sall. Jug.* 94. Numidae plerumque lacte, et ferina carne vescebantur, et neque salem, neque alia gulae irritamenta quaerebant. *Plin. ep.* 2, 6. Temperare gulae. *Hor. Sat.* 2, 7, 111. Gulae parere, *Mart.* 6, 11. Non minus ingenua est et mihi, Marce, gula. *Suet. Vit.* 7. Profundam alicujus gulam explere. *Id. ib.* 13. Intempestivae ac sordidae gulae homo. *Juven.* 1, 140. quanta est gula, quae sibi totos Ponit apros! *Plin.* 9, 17, 30. Mullum exspirantem versicolori quadam varietate spectari, proceres gulae narrant.

GULLĬOCAE, nucum juglandium summa et viridia putamina. *Paul.* ex *Festo.* In *Gloss. Philox.* est *gulluca*, καροιοτομία (lege καρικοτομία). Al. leg. *guliacae*, alii *gulliolae*. V. CULIOLA.

GŬLO, onis, m. gulosus, lurco, γαστρίμαργος. *Appul. Apol.* Gulones omnes, qui impenso pretio a piscatoribus mercantur. *Macr. Sat.* 7, 12. Proverbio, quo utuntur gulones. Adde *Fest.* in voce *Ingluvies.*

GŬLOSE, adv. γαστριμάργως, sapide ad voluptatem gulae. *Colum. praef. l.* 1. Gulosius condiendi cibos, et luxuriosius fercula struendi. *Tert. Resurr. carn.* 1. Gulosissime nutrit.

GŬLŌSUS, a, um, adj. γαστρίμαργος, qui est deditus gulae vitio. *Senec. Q. N.* 3, 18. *extr.* Non sunt ad popinam dentibus, et ventre, et ore contenti: oculis quoque gulosi sunt. *Mart.* 7, 20. Nil est miserius, nec gulosius Sanctra. *Juven.* 11, 19. Et quadringentis nummis condire gulosum Fictile, *h. e.* patinam gulae causa exquisitis epulis refertam. *Hieronym. ep.* 107. *n.* 10. Abstinentia gulosa, *h. e.* quae a quibusdam abstinet, ut desiderio veluti condiat. ¶ Translate. *Mart.* 10, 59. Non opus est nobis nimium lectore guloso.

GŬMEN, inis, n. gummi. *Pallad.* 11. 14. *med.* Pini frugiferi gumen. *Schneiderus* ex *Geopon.* l. 7. *c.* 24., ubi legitur πίτυος καρπίμου κόμην, edidit *comam* pro *gumen.* Legitur tamen *gumen* ap. *eund. Pallad.* 12, 7. Antequam incipiat gumen lacrimare. Sed hic etiam alii aliter leg.

GŬMĬĂ, ae, m. et f. gulo, gulosus, lurco. *Lucil.* ap. *Non.* 2, 377. Gumiae illae vetulae, improbae, ineptae. Ap. *Non.* ibi legitur *gemiae:* sed mendum esse *Scalig.* ait. *Id. Lucil.* ap. *Cic. Fin.* 2, 8. compellans gumias ex ordine nostros. Adde *Fest.* in voce *Ingluvies*, et *Appul. Apol.* Ubique autem *P. Merula* ad *fragm. Ennii* p. 255. volebat legi *gluvia* eod. sensu: unde *ingluvies.*

GUMMĀTAE arbores dicuntur, quae gummi producunt. *Pallad.* 11, 12. In cerasis hoc servandum est, et in omnibus gummatis.

GUMMĔUS, a, um, adj. gummosus. *Auson. Idyll.* 6, 74. Gummea fletiferi jaculatur succina trunci, *h. e.* instar gummi defluentia. Al. leg. *Gemmea.*

GUMMI, n. indecl. et Gummis, is, f. κόμμι, gutta viscosa ex arboribus quibusdam per corticem diffluens. *Plin.* 13, 11, 20. Gummi optimum esse ex Aegyptia spina, convenit. *Colum.* 12, 52. Nova dolia liquida gummi perluere. *Plin.* 12, 8, 17. Gummium modo candidum. *Id.* 13, 12, 26. Gummis glutinum. [*Gargil.* (ed. *A. A. Scottio*) 4. *n.* 4. Sicuti omnibus arboribus, quae gummi glutina excludunt. *F.*] *Capell.* in genit. sing. *gummeos* dixit Graeca terminatione, 3. p. 49. Gallarum, gummeosque commixtio, *h. e.* atramentum scriptorium.

GUMMĬNO, as, n. 1. gummi emitto. *Pallad.* 2, 16. *extr.* Prunus inserenda est, antequam gumminet, in se, et persico. Al. leg. *germinet.*

GUMMĬNOSUS. V. GUMMOSUS.

GUMMĪTĬO, onis, f. κόμμωσις, illitus quidam ex glutinoso arborum succo, qui doliis fieri solebat. *Colum.* 12, 52. Multi, cum semel nova dolia, vel serias crassa gummi liverunt, una in perpetuum gummitione contenti sunt.

GUMMŌSUS, a, um, adj. multum gummi habens. *Plin.* 12, 9, 19. Facilius hoc, et crustosius, amariusque: at Indicum humidius, ac gummosum. *Gumminosum* habetur in MSS. *Id.* 22, 9, 11. Folia pinguia, tactuque gummosa. *Id.* 16, 38, 72. Gummosus humor.

GURDŌNĬCUS, a, um, adj. rusticus, imperitus, inurbanus, rudis. *Sulpic. Sever. dial.* 1, 26. Audietis me tamen, ut gurdonicum hominem.

GURDUS, a, um, adj. pinguis, et translate stolidus, voce Hispanica. *Quint.* 1, 9. Gurdos, quos pro stolidis accipit vulgus, ex Hispania duxisse originem audivi. *Laber.* ap. *Gell.* 16, 7. Hic est ille gurdus, quem ego, etc. *Gloss. Isid.* Gurdus, lentus, inutilis.

GURGES, itis, m. δίνη, proprie locus est in flumine profundus, in quo aqua vertitur: sed generaliter de omni aquarum congerie dicitur, et de ipso etiam mari: a sono. *Cic. Pis.* 33. Non Rheni fossam gurgitibus illis redundantem. *Id. Har. resp.* 27. Immanis Charybdis, quae tantos exhaurire gurgites posset. *Ov. Met.* 15, 714. multamque trahens sub gurgite arenam Volturnus. *Virg. A.* 11, 624. alterno procurrens gurgite Pontus; et *ib.* 6, 296. Turbidus hic coeno, vastaque voragine gurges Aestuat. *Id. ib.* 11, 913. fessos jam gurgite Phoebus Ibero Tingit equos. *Ov. Met.* 9, 226. Euboicus gurges. *Stat. Achill.* 1, 223. Atlanteus. *Virg. G.* 4, 387. Carpathius. *Stat. Silv.* 4, 5, 4[...] Tusci gurgites. *Virg. A.* 6, 310.; et *ib.* 7, 704. gurgite ab alto. In illo *Hor. Od.* 2, 1, 33. Qui gurges, aut quae flumina lugubris Ignara belli quod mare, etc? *gurges* de lacu, aut palude intelligi potest, quomodo *Avien. Arat.* 380. Lernae gurgitis hydra. ¶ [**Gurges* Nilus crebro vocatur poetis imprimis ob immensam profunditatem. *Lucan.* 10, 254. tunc omnia flumina Nilus Uno fonte vomens non uno gurgite perfert. Laudat *Cort.* ad h. l. *Stat. Silv.* 3, 2, 115. et *Claud. de laud. Stil.* 1, 253. *Salm. Exercit. Plin.* p. 312. et al.] ¶ Translate. *Cic. Verr.* 2, 3, 9. Qui, ut ipse non solum vita, sed etiam corpore atque ore significat, immensa aliqua vorago est, aut gurges vitiorum turpitudinumque omnium. *Id. Sext.* 43. Ut eorum divitias in profundissimum libidinum suarum gurgitem profundat. *Val. Max.* 3, 6. Deformes umbras in imo gurgite turpitudinis suae jacere patiar. *Prud. Hamart.* 255. Sorbeat ut cumulos nummorum faucibus amplis Gurges avaritiae. ¶ Nonnunquam est convicium hominis prodigi, lurconis, et omnia sua absumentis. *Cic. Sext.* 52. Quid? tu meo periculo, gurges ac vorago patrimonii, heluabare? *Id. Pis.* 17. *f.* Ille gurges atque heluo, natus abdomini suo. *Id. Dom.* 47. Ille gurges heluatus tecum simul reipublicae sanguinem. *Plin.* 10, 48, 68. Apicius, nepotum omnium altissimus gurges. *Macr. Sat.* 2, 9. narrat, Q. Fabium Q. F. M. N. *Gurgitis* cognomen habuisse, quod patrimonium suum devoraverit. At idem ab iisdem, a quibus ita cognominatus fuerat, bis consul creatus fuit, et princeps senatus lectus, teste *Plin.* 7, 41, 42., sed nimirum, quod in juventute peccaverat, *secutae virtutis insignibus compensavit*, ut *Macr.* loquitur. Ob eandem causam *Gurges* cognominatus est quidam Publius Gallonius, qui memoratur a vetere poeta ap. *Cic. Fin.* 2, 8. et ab *Hor. Sat.* 2, 2, 47. ¶ [*Commut. *gurges* et *vertex.* V. *Cort.* ad *Lucan.* 8, 374.]

GURGŬLĬO, onis, m. γαργαρεών, gula, guttur: et praesertim fistula, qua aer ad pulmones defertur. *Varr. R. R.* 2, 3. Hircus cervice et collo brevi, gurgulione longiore. [*Cic. fr. or. pro Tull.* (ed. *A. Maio*) 10. Tantum odii crudelitatisque habuerunt, ut eos omnes gurgulionibus insectis relinquerent. Hunc *Cic.* locum citat *Capell.* 5. p. 165. et habet *ejectis*, al. *exactis* pro *insectis*, quae vera est lectio. *F.*] *Lactant. Opif. Dei* 11. Spiritus accepit viam patentem, quae vocatur gurgulio: is constat ex ossibus flexuosis, etc. *Arnob.* 3, 107. Gurguliones, ventriculi, pulmones, etc. ¶ Item verminculus, de quo V. CURCULIO: a cujus similitudine ita vocatur a *Pers.* 4, 38. τὸ virorum αἰδοῖον.

GURGUSTĬDŌNĬI campi, ficte, et jlocaliter dicuntur a *Pl. Mil.* 1, 1, 13., ut et alia ibi, ridendi causa Pyrgopolinicem gloriarum plenum, et vanissima de se jactantem: quasi in gurgustio, vili ac foedo loco, virtutes suas exercuerit.

GURGUSTĬŎLUM, i, n. dimin. gurgustii. *Appul. Met.* 1. Brevitatem gurgustioli nostri ne spernas. Adde *ib.* 4.

GURGUSTĬUM, ii, n. vilis ac teter locus, obscura et latens taberna, genus habitationis angustum, a *gurgulione* vermiculo dictum, ut *Fest.* docet. *Cic. Pis.* 6. Meministine, coenum, cum ad te cum C. Pisone venissem, nescio quo e gurgustio te prodire, involuto capite, soleatum? et *N. D.* 1, 9. Deus videlicet tempore infinito in tenebris, tanquam in gurgustio, habitaverat. *Suet. Gramm.* 11. Vixit in summa pauperie, et paene inopia, abditus modico gurgustio.

[GURRĪDUS, a, um, adj. idem significare videtur ac gurdus. *Not. Tir.* p. 102. Fatuus, murio (corrige *morio*) gurridus. *F.*]

*GURTIĀNA, ae, f. opp. Pannoniae inferioris. *Ant. Itin. B. A.*

GUSTĀTĬO, onis, f. actus gustandi, et leviter quid cibi attingendi. Dicitur de initio coenae lautioris, quo gustabant leviter ejusmodi cibos, qui ad acuendam orexim facerent: ceterum fames ipsa justis deinde ferculis explebatur. Etiam extra coenae tempus gustatio quandoque sumi solita, virium modice reficiendarum causa, ut in GUSTO et in GUSTUS dicetur. *Petr. Sat.* 21. Jussi discubuimus, et gustatione mirifica initiati, vino etiam Falerno inundamur. Excepti etiam pluribus ferculis, etc.; et 31. Allata est tum gustatio valde lauta.

[GUSTĀTOR, oris, m. qui gustat, ut Gustator digitus dicitur index, quia eodem extenso aliquid praegustamus; quem ideo Graeci vocant λιχανόν. *Hieron. in Isaj.* 11, 40, 12. Hoc enim λιχάς sonat; ut scilicet non tota manu, sed parvo digito, quem vulgo gustatorem vocant, omnis aquarum vastitas ponderetur. *F.*]

GUSTĀTŎRĬUM, ii, n. gustatio, cibus, qui gu-

tationis causa apponitur, sive initium sit justae oenae, sive alio tempore sumatur. *Petr. Sat.* 34. ubito signum symphonia datur, et gustatoria pa- iter a choro cantante rapiuntur. ℙ Item mensa, n qua hujusmodi gustatio imponitur. *Plin. ep.* 5. . *med.* Gustatorium, graviorque coenatio margini *fontis)* imponitur. ℙ Hujusmodi mensae ornari olebant sectilibus laminis testudinum, invento cu- usdam Carvilii Pollionis, qui teste *Plin.* 9, 11, 23. estudinum putamina secare in laminas, lectosque t repositoria his vestire primus instituit. Hinc p. *Mart.* 14, 88. cujus lemma est *Gustatorium:* emineam nobis cherson si credis inesse, Decipe- is: pelagi mascula praeda sumus.

GUSTĀTUS, a, um, part. a *gusto;* gustu per- eptus, leviter sumptus. *Ov. Trist.* 4, 1, 31. Sic ova Dulichio lotos gustata palato, Illo quo no- uit, grata sapore fuit. *Plin.* 8, 16, 19. Gusta- us sanguis in remedio est.

GUSTĀTUS, us, m. idem ac gustus. *Cic. N.*). 2, 56. Gustatus, qui sentire eorum, quibus escimur, genera debet. *Plin.* 10, 71, 91. Existi- naverim omnibus *(animalibus)* sensum et gustatus sse; cur enim alios alia sapores adpetant? ℙ em ipse actus gustandi. *Id. ib.* 63. Varietas po- orum, eorumque jucundus non gustatus solum, d odoratus etiam et aspectus.

GUSTO, as, avi, atum, a. 1. γεύομαι, gustu ercipio, modice et primoribus labris sumo, pau- m comedo. *Cic. Fam.* 7, 26. Cum biduum ita junus fuissem, ut ne aquam quidem gustarem. *aes. B. G.* 5, 12. Leporem, et gallinam, et an- erem gustare fas non putant. *Suet. Tit.* 2. Gu- are de potione. *Plin.* 21, 29, 103. Herba sub- lsa gustanti; et 27, 4, 7. Alypon acre gustatu, c lentum. *Cels.* 4, 3. Celerius panis mandendus, uam vinum gustandum. ℙ Aliquando sumitur ro jentare, parum cibi sumere extra coenae tem- us ad reficiendas modice vires: quod saepe post alneum fieri solebat: item ipsa coenae initia liba- e. V. GUSTATIO. *Senec. Consol. ad Marc.* 22. *ied.* Usus balneo, in cubiculum se, quasi gusta- urus contulit. *Cic. Mur.* 35. *f.* Cretes, quorum emo gustavit unquam cubans. *Plin. ep.* 3, 5. ost solem plerumque frigida lavabatur, deinde gu- abat, dormiebatque minimum. *August.* ap. *Suet. ug.* 76. Nos in essedo panem et palmulas gusta- imus. [*V. *Salm.* ad *Vopisc. Tac.* 2., *Gesn.* ad *lin. ep.* 3, 5, 11.] ℙ Translate. *Cic. Phil.* 2, 9. Gustaras civilem sanguinem, vel potius exsor- ueras. *Id. N. D.* 1, 8. Primis, ut dicitur, la- ris gustare physiologiam. *Id. Fin.* 1, 18. Ani- us secum discordans, gustare partem ullam li- uidae voluptatis non potest. *Id. Or.* 1, 32. De ctione, et memoria quaedam brevia praecepta gu- tare; et *ib.* 2, 36. *extr.* rerum summatim causas t genera; et *Fam.* 12, 23. partem aliquam reipu- licae; et *Arch.* 7. *extr.* Studia litterarum attin- ere, et sensu gustare. *Lucr.* 5, 180. amorem vi- ae. *Hor. Sat.* 2, 5, 82. lucellum. *Pl. Most.* 5, , 15. Herus meus hic quidem est: gustare ego jus sermonem volo, *h. e.* clam aucupari et perci- ere. *Cic. Or.* 3, 20. Sitiens istarum artium, gu- avi, aequalem fere meum ex Academia rhetorem actus, Metrodorum illum, etc., *h. e.* aliquandiu udivi. ℙ *Gustarit* per syncopen pro *gustaverit,* p. *Hor. Sat.* 2, 5, 82.

GUSTŬLUS, vel Gustulum, i, m. vel. n. dimin. ustus. Translate. *Appul. Met.* 2. Dulcem et marum gustulum carpis, *h. e.* osculum. Alii leg. *ulce et amarum,* γλυκόπικρον. ℙ *Id. ib.* 9. *med.* ocat *gustulum* ovum recens natum, quod matutino ntaculo sorberi hujusmodi ova soleant. *Gustus* tem pro jentaculo etiam usurpari videtur. V. USTATIO.

GUSTUM, i, n. idem quod gustatio, cibus de- catior, γεῦμα. *Apic.* 4, 5. Gustum versatile sic cies. V. v. seq.

GUSTUS, us, m. γεῦσις, sensus linguae, quo sa- ores dignoscimus. *Colum.* 1, 8. et 2, 2. *med.* Pa- is potionisque bonitatem gustu explorare. *Tac.* . 12, 66. Minister inferre epulas, et explorare ustu solitus. *Plin.* 31, 10, 46. *n.* 4. Nitrum adul- eratum gustu deprehendere. *Tac. A.* 13, 16. Gu- tu libata potio. *Suet. Ner.* 33. Cum ille ad pri- um gustum concidisset. ℙ Item sapor. *Cels.* 6, . Attrahatur spiritu is succus, donec in ore gu- tus ejus sentiatur. *Colum.* 3, 2. *med.* Graeculae ites habent probabilem gustum; et *paulo ante:* ites pretiosi gustus celeberrimae. *Plin.* 26, 8, 50. olium pingue, et salso gustu. *Id.* 14, 1, 3. Gu- tus vini austerior; et 27, 12, 96. Herba gustu dstricto; et *ib.* 97. Radix gustu acri mordet. *V. *Döderl.* 3, 125.] ℙ Item gustatus. *Id.* 31, , 32. Nec hoc fieri convenit sine crebro salis gu- tu. [*Ita ponitur de *tripudio,* quod dicunt. *Suet. ug.* 7. ab avium gestu gustuve.] ℙ Translate. *ic. Phil.* 2, 45. Libidinosi, avari, facinorosi ve- ae laudis gustum non habent. [*Orell.* c. recentt. dd. habet *gustatus.* V. *Döderl.* 3, 126. sq.] *Quint.* , 3. Urbanitas significat sermonem prae se feren- em in verbis, et sono, et usu proprium quendam ustum Urbis. ℙ Est etiam *gustus* coenae ini- tium, gustatio. *Mart.* 11, 31. Gustu protinus has edes in ipso: Has prima feret alteraque coena. *Adde* 52. ℙ In illo *Petronii* in *fr. Trag.* 77. *extr. Burm.* Profer et unguentum, et ex' illa amphora gustum, ex qua jubeo lavari ossa mea: *gustus* est modica vini quantitas, ad explorandam ejus boni- tatem. Hinc translate *Senec. ep.* 114. Gustum tibi dare volui. *Plin. ep.* 4, 27. Vides quam acuta omnia, quam apta, quam expressa? Ad hunc gu- stum totum librum repromitto. [*Front. princ. hist.* (ed. *A. Maio*) p. 313. Si tamen hoc, quod gustui mittimus, non displiceat.' *F.*] *Petr. Sat.* 22. Tot malis fatigatus, minimum veluti gustum hauseram somni. Adde *Senec. ep.* 11. Sic *Colum.* 1, 11. Tibi expetenti versificationis nostrae gustum negare non sustinui. ℙ *Gusti* pro *gustui. Petr. fr. Trag.* 76. *Burm.* Non mehercules mi haec ja- ctura gusti fuit.

GUTTĂ, ae, f. σταλαγμὸς, minima pars aquae, vel alterius materiae liquidae, fortasse a χυτὸς, fu- sus, fusilis. [*V. *Döderl.* 3, 3. qui *etym.* v. non in gr. χυτή, sed in *gustus,* part. obsoleti verbi *guo,* γεύω, vidit, *gusta,* assimilatione litt. *s* ante *t* eo- dem modo facta, ut in gr. ἴττω Ζεύς, etc. Plura quae de discrimine disputavit inter *gutta* et *stilla,* v. ap. ipsum l. l.] *Cic. Or.* 3, 48. Numerus, quem in cadentibus guttis, quod intervallis distinguitur, notare possumus. *Id. N. D.* 2, 5. Guttae imbrium quasi cruentae. *Virg. A.* 3, 28. atro liquuntur san- guine guttae. *Pl. Most.* 2, 2, 76. Guttam haud habeo sanguinis; *sc.* prae metu. *Ov. Pont.* 4, 10, 5. Gutta cavat lapidem: consumitur annulus usu. *Lucr.* 6, 943. in speluncis saxa guttis manantibus stillant. *Pl. Cas.* 2, 3, 30. Dii te infelicitent, si ego in os meum hodie vini guttam indidi. *Ov. Pont.* 2, 3, 90. Gutta per attonitas ibat oborta genas, *h. e.* lacrimae. ℙ In illo *Sidon. carm.* 5, 43. As- syrius gemmas, Ser vellera, tura Sabaeus, (et 47.) Aurum Lydus, Arabs guttam, Panchaia myrrham: *gutta* videtur esse succinum, *ambra,* quod *Mart.* 4, 32. Phaethontida guttam; et 6, 15. succinam guttam appellat. *Appul.* tamen *Met.* 2. myrrham ipsam *Arabicas guttas* dixit: videturque non myr- rham quamlibet, sed eam solummodo, quae sponte profluit (quae et *stacte* dicitur) significasse: qua ratione fortasse et *Sidon.* intelligendus est, nempe ut *myrrham* dicat, quae ex vulnere defluit, *gut- tam,* quae sponte. V. MYRRHA. Adde *Eccli.* 24, 21. ℙ A similitudine *guttae* sunt puncta, seu ma- culae varii coloris sparsim alicubi dispositae, ut in equis, anguibus quibusdam, etc. *Virg. G.* 4, 99. de apib.: paribus lita corpora guttis. *Ov. Met.* 5, 461. de lacerto: variis stellatus corpora guttis; et *ib.* 4, 577. de angue: Nigraque caeruleis varia- ri corpora guttis. *Plin.* 36, 8, 12. *n.* 2. Lapis in- terstinctus aureis guttis. *Id.* 29, 4, 27. Phalan- gium albis incursantibus respersum guttis. ℙ Trans- late est minima particula. *Pl. Ps.* 1, 4, 4. Cui ne- que parata gutta certi consilii, neque adeo argen- ti. *Lucr.* 4, 1053. gutta dulcedinis stillavit in cor. ℙ In architectura *guttae* dicuntur ornamenta sub triglyphis in Dorico genere, instar guttarum pen- dentia. *Vitr.* 4, 3. Epistylii altitudo unius modu- li cum taenia et guttis: et *infra:* Dividendae sunt in corona ima ad perpendiculum triglyphorum, et ad medias metopas viarum directiones, et guttarum distributiones, ita uti guttae sex in longitudinem, tres in latitudinem pateant. Altero hoc loco *Vitr.* designat eas guttas, quae in corona ima scalpun- tur ad priorum perpendiculum: illae sex omnino sunt: hae decem et octo: illae metae pendentis fi- guram habent, hae ad circinum deformatae sunt. ℙ *Gutta* est etiam cogn. R., ut Ti. Carpineus Gut- ta ap. *Cic. Cluent.* 26. et 36. ℙ *Guttaï* pro *guttae* dixit suo more *Lucr.* 6, 614.

*GUTTĂLUS, i, m. Germaniae fluvius, cujus meminit *Plin.* 4, 14. *Cluverio, Harduino* ad locum *Plinii,* et *Cellario* in Geographia est *the Oder.* ℙ *Guthalus* est *Solin.* 20. *B. A.*

GUTTANS, tis, part. ab inus. *gutto,* guttis ad- spergo, σταλάζων, guttatim stillans. *Plin.* 20, 8, 28. Hujus folia ambustis utilia, guttantia astrin- gunt. *Hard.* tamen ex MSS. legit: *gustantium os astringunt.*

GUTTĀTIM, adv. κατὰ σταγόνας, per singulas guttas. *Pl. Merc.* 1, 2, 92. Cor aedepol miserum meum, quod guttatim contabescit, quasi in aquam indideris salem. *Enn.* ap. *Non.* 2, 363. Lacrimae guttatim cadunt. *Arnob.* 2, 84. Pluvia guttatim labitur. *Appul. Met.* 3, p. 130, 21. Vasculum gut- tatim defluum. V. DEFLUUS.

GUTTĀTUS, a, um, part. ab inus. *gutto,* gut- tis adspergo, colorem habens maculis quibusdam in modum guttarum distinctum, ex. gr. quod al- bum est nigris intervenientibus punctis, quia pun- cta illa guttarum instar sunt aspersa, ut equus guttatus, gallinae guttatae, etc. *Mart.* 3, 58. Et picta perdix, Numidicaeque guttatae. *Pall.* 4, 13. de equis: Colores hi praecipui, badius, gilvus, scutulatus, albus, guttatus.

*GUTTO, as, στάζω, *Vet. Gloss. B. A.*

*GUTTONES, um, m. pop. Germanici, qui et Gothi dicti. *Plin.* 4, 14. et 37, 2. ℙ V. *Go- thones. B. A.*

GUTTŬLA, ae, f. ψεκάδιον, dimin. guttae. *Pl. Ep.* 4, 1, 27. Ah, guttula pectus mihi ardens asper- sisti. *Paul. Nol. carm.* 21, 427. Favorum guttulae.

*GUTTŬLUS, i, m. dimin. προχοΐδιον. Lauda- tur *Plaut.* in *fragmento.* Ut guttulam hauriret ex guttulo. *B. A.*

GUTTUR, uris, n. raro m. φάρυγξ, βρόγχος, pars illa, quae a faucibus ad jugulum est, tum exterior, tum praecipue interior. *Plin.* 11, 37, 68. Guttur homini tantum, et suibus intumescit, aquarum, quae potantur, plerumque vitio. *Hor. Ep.* 3, 1. Paren- tis olim si quis impia manu Senile guttur frege- rit. *Pl. Mil.* 3, 2, 22. Nimis calebat, amburebat gutturem. *Ov. Met.* 6, 134. Laqueo ligare guttu- ra; et *ib.* 7, 314. fodere guttura cultro. *Id. Amor.* 1, 13, 8. liquidum tenui gutture cantat avis. *Pers.* 1, 17. liquido plasmate guttur colluere, *h. e.* gar- garizare. *Juven.* 13, 162. Quis tumidum guttur miratur in Alpibus? et *Vitr.* 8, 3. *f.* Genus aquae, quam qui bibunt, efficiuntur tumidis gutturibus. ℙ Translate. *Cic. Coel.* 19. Vitium ventris et gut- turis. *Juven.* 2, 114. rarum ac memorabile magni Gutturis exemplum, *h. e.* ingentis voracitatis. ℙ Jlocaliter *Plaut.* de avaro homine, *Aul.* 2, 4, 25. Etiamne obturat inferiorem gutturem Tum, ne quid animae forte amittat dormiens? *h. e.* anum.

GUTTURNĬUM, ii, n. πρόχοος, vas, ex quo aqua in manus datur: ab eo, quod propter angustias guttatim fluat. *Festus.*

GUTTŬRŌSUS, a, um, adj. ἐξέβρογχος, cujus guttur tanquam spongia intumescit, quod vitium potius, quam morbus βρογχοκήλη Graece dicitur: eoque praecipue laborant Alpium accolae, propter aquarum qualitatem, quibus utuntur. *Ulp. Dig.* 21, 1, 12. Si quis natura gutturosus sit, aut ocu- los praeminentes habeat, sanus videtur. *Vet. Schol. Juven.* ad *Sat.* 13, 162. Tanquam si in Alpibus gut- turosos homines admireris, ubi tales sunt plurimi scilicet: nam lata et inflata colla habent.

GUTTUS, i, m. πρόχοος, ἐπίχυσις, vasis genus, angusto collo: a gutta, quod vinum eo funderent guttatim, quod Graeci dicunt ἐπιψεκάζειν, Latini irrorare. *Varr. L. L.* 4, 26. Quo vinum dabant, ut minutatim funderent, a guttis guttum appella- runt. [*Hor. Sat.* 1, 6, 118. ibique *Heindf.*] ℙ Speciatim hoc nomine fuit vas, quo in sacrificiis utebantur. *Plin.* 16, 38, 73. Curius juravit, se ex praeda nihil attigisse praeter guttum faginum, quo sacrificaret. ℙ Item vas, in quo oleum asserva- batur. *Gell.* 17, 8. Guttum Samium, ore tenus imprudens inanem, tanquam inesset oleum, affert. ℙ Utebantur etiam gutto in balneis ad conservan- da unguenta. *Juven.* 3, 263. et 11, 158. Guttum corneum memorat *Mart.* 14, 53. in *lemmate.*

GY

GYĂROS, *et* us, i, *et* Gyără, ae, *et* Gyărī, orum, Γύαρος, insula parva, inculta, ac deserta maris Ae- gaei, una Cycladum, secundum alios Sporadum, nunc *Joura,* ex qua incolas olim a muribus fuga- tos fuisse *Plin.* 8, 29, 43. et *ib.* 57, 82. ex *Varro- ne,* et *Theophrasto* tradit. *Id.* 4, 12, 23. Gyaros cum oppido, circuitu XII. mill. passuum. ℙ Una erat ex illis, in quas Roma deportabantur rei: ut videre est ap. *Tac. A.* 3, 68. et 69. et *ib.* 4, 30. Hinc *Juven.* 1, 73. Aude aliquid brevibus Gyaris, et carcere dignum, Si vis esse aliquid. *Id. Sat.* 10, 170. Ut Gyarae clausus scopulis, parvaque Se- ripho. Adde *Cic. Att.* 5, 12.

GYAS et Gyes, ae, m. Γύης, nomen Gigantis. V. GYGES.

GYBERNĀTOR. V. GUBERNATOR.

GYGAEUS, a, um, adj. ad Gygem pertinens Ly- dorum regem: et ponitur pro Lydio. Gygaeum stagnum, Γυγαία λίμνη, est in Lydia prope Sardes, circa quem regum Lydorum monumenta fuisse di- cuntur. *Prop.* 3, 9, 18. Lydia Gygaeo tincta puel- la lacu. Adde *Plin.* 5, 29, 30.

*GYGEMŎRUS, i, m. mons Thraciae. *Plin.* 4, 21. *B. A.*

GYGES, ae, m. et is, m. Γύγης, Gigas maxi- mus et centimanus, filius Coeli, et Terrae, frater Briarei. Sunt tamen, qui Briareum, Gygem, et Aegeona eosdem putent. *Ov. Trist.* 4, 7, 18. Cen- timanumque Gygem, semibovemque virum. *Id. Fast.* 4, 593. Quid gravius victore Gyge captiva tulissem? Priore loco al. leg. *Gyam,* altero *Gye,* ut sint a recto *Gyes,* vel *Gyas, ae,* Γύης, quod et ipsum Gigantis nomen proprium est. Nam ce- teroquin *Gyges* primam producit ut videre est apud *Hor. Od.* 2, 5, 20. et *ib.* 3, 7, 5., quibus locis formosi pueri nomen est: et *Virg. A.* 9, 762., ubi nomen est viri Trojani. Non desunt tamen, qui corripi etiam posse, Graecorum poetarum auctori- tate contendunt. Pro altera declinatione est illud *Cic. Off.* 3, 19. *f.* Neque Gygi illi posse veniam dari, etc. Adde *Just.* 1, 7. ℙ Alius fuit Gyges pastor Candauli Lydorum regis, cui cum rex uxo- rem suam, de cujus pulcritudine gloriabatur, nu- dam ostendisset, illa adversus maritum indignata

Gygem ad caedem ejus impulit, seseque cum regno Lydiae illi tradidit. Ab aliis ad regnum sic ascendisse dicitur. Cum magnis quibusdam imbribus terra hiatum fecisset in ea regione, ubi ille armenta pascebat, in hiatum descendit, conspexit equum aeneum concavum, cujus in lateribus fenestrae erant: Illis apertis hominis mortui vidit corpus magnitudine inusitata, quod nihil habebat aliud praeter aureum in digito anulum: eum detraxit, abiit, ac tum in consilium pastorum se recepit, quod ea re haberi solebat, ut de rebus peculii ad regem per singulos menses referrent, juxtaque alios assedit. Accidit, ut, cum forte palam ejus anuli ad palmam convertisset, a nullo videretur, aliique de illo tanquam absente loquerentur. Admiratus ergo denuo contrectans anulum, palam in lucem convertit, quo facto rursus apparuit. Hoc ille animadvertens diligentius, periculum fecit, utrum hanc anulus vim haberet. Atque ita illi compertum fuit, quod versa ad se gemma a nemine videretur, versa autem ad alios conspicuus fieret. Itaque curavit, ut legatus ad regem una cum aliis mitteretur, profectusque reginae stuprum intulit, eaque adjutrice regem dominum interemit, sustulitque quos obstare arbitrabatur. Nec in his quisquam eum facinoribus potuit videre. Sic repente anuli beneficio rex exortus est Lydiae. *Cic. Off.* 3, 9., *Just. l. c.*

GYLIPPUS, i, m. Γύλιππος, dux Lacedaemonius, qui Athenienses in Sicilia devicit. *Justin.* 4, 4. *Tibull.* 4, 1, 199. De alio Gylippo *Virg. A.* 1. v. 271. ubi alii male scribunt *Gilippo. B. A.*

GYMNAS, ădis, f. γυμνάς, exercitium. *Stat. Silv.* 4, 2, 47. Sic lubrica ponit Membra Therapnaea resolutus gymnade Pollux; et *Sil.* 3, 1, 43. hic tibi festa Gymnas, et insontes juvenum sine caestibus irae. *Id. Achill.* 1, 357. neve exercere protervas Gymnadas, aut lustris nemorum concede vagari. *Id. Theb.* 4, 106. Herculea turpatus gymnade vultum Amnis, *h. e.* Achelous cornu truncatus in lucta cum Hercule: de quo V. *Ov. Met.* 9. *in.*

GYMNASIAE Insulae, Baleares: a γυμνάζω, exerceo, quod earum incolae praecipue se funda exercerent. *Plin.* 3, 5, 11. ℙ **Gymnesiae* audiunt Baleares *Liv. ep.* 60. *B. A.*

GYMNĂSĬARCHĂ, ae, m. et Gymnăsĭarchus, i, m. γυμνασιάρχης, praefectus gymnasii, id est loci, in quo gymnades, seu exercitia corporis habentur. *Cic. Verr.* 2, 4, 42. Demoliendum curavit Democritus gymnasiarchus. *Inscr.* ap. *Grut.* 465, 2. C. Rutilio C. F. Coeliti, viro gymnasiarchae Leg. Imp. Caes. M. Aur. Antonini. *Val. Max.* 9, 12. *n.* 7. *extern.* Gymnasiarcha claudere eum locum volente. *Sidon. ep.* 2, 2. Palaestritarum luctas, si involvantur obscenius, casta confestim gymnasiarchorum virga dissolvit. [*De hoc genere hominum praeter alios disputat *Van Dalen. Diss.* 8. laud. *Ernest.* in *cl. Cic.* p. 442.]

[GYMNĂSĬOFESTUS, a, um, adj. qui in gymnasio festum aliquod celebrat. *Not. Tir.* p. 174. Gymnasiarchus, gymnasiofestus. *F.*]

GYMNĂSĬUM, ii, n. γυμνάσιον, locus, ubi se lucta, disco, hasta, pila, saltu, tum athletae, tum ingenui filiifamiliarum exercebant: institutum Graecorum, quorum in urbibus passim loca publica hisce destinata exercitiis exstructa visebantur: a γυμνάζω, exerceo, quod a γυμνὸς, nudus, quia nudos mos erat, oleoque unctos, et pulvere arenave conspersos exerceri. *Pl. Ep.* 2, 2, 13. per omnem urbem quem sum defessus quaerere, Per medicinas, per tonstrinas, in gymnasio, atque in foro, Per myropolia, et lanienas, circumque argentarias. Quod *balneas* hic, ut et *Amph.* 4, 1, 3., ubi fere eandem locorum enumerationem habet, *Plautus* omittit, ideo factum videtur, quia ipsae quoque *gymnasii* nomine significantur: nam in his pariter exercebant corpora. *Id. Bacch.* 3, 3, 20. Ante solem exorientem nisi in palaestram veneras, gymnasii Praefecto haud mediocres poenas penderes; et 24. Ibi cursu, luctando, hasta, disco, pugilatu, pila, saliendo se exercebant magis, quam, etc. *Cels.* 5, 11. et 15. Sordes ex gymnasio, *h. e.* strigmenta, quae ab athletis detergentur e corpore post luctam. ℙ Spartae etiam virgines gymnasticis exercitationibus, excepto saltu operam dabant. *Propert.* 3, 12, 1. Multa tuae, Sparte, miramur jura palaestrae, Sed mage virginei tot bona gymnasii. Adde *Ov. Her.* 16, 149. et *Cic. Tusc.* 2, 15. ℙ Jlocalariter. *Pl. Aul.* 3, 1, 51. Totus doleo: ita me iste habuit senex gymnasium, *h. e.* verberando me exercuit. Ap. *eund. Asin.* 2, 2, 31. *gymnasium flagri* convicium est servi crebro vapulantis, quasi qui tergo suo saepe flagra exerceat. ℙ Dicitur etiam de schola, seu ludo litterario, non tam metaphorice, quam quod philosophi olim ea ad disputandum loca elegissent, in quae juventus exercendi gratia convenire solebat. *Cic. Or.* 2, 5. Omnia ista, inquit Crassus, ego alio modo interpretor, qui primum palaestram, et sedes, et porticus, etiam ipsos Graecos exercitationis et delectationis causa, non disputationis invenisse arbitror. Nam et saeculis multis ante gymnasia inventa sunt, quam in his philosophi garrire coeperunt: et hoc ipso tempore cum omnia gymnasia philosophi teneant, tamen eorum auditores discum audire quam philosophum malunt: qui simul ut increpuit, in media oratione de maximis rebus, et gravissimis disputantem philosophum omnes unctionis causa relinquunt. *Id. Div.* 1, 5. Cum ambulandi causa in Lyceum venissemus: id enim superiori gymnasio nomen est. [*Discernendus erat hic locus a reliquis hujus §. significat enim h. l. *gymnasium* aedificium in *Ciceronis* Tusculano ad similitudinem Graec. gymnasiorum exstructum. Cf. *Tusc.* 2, 3. ubi alterum inferius commemoratur, quod Academiam vocaverat. V. *Schütz. cl. Cic.*] *Id. Or.* 1, 13. Clamabunt, credo, omnia gymnasia, atque omnes philosophorum scholae, sua haec esse omnia propria. Adde *prooem. Paradox. med.* ℙ Ampliora gymnasia locum etiam habuere sepulturis clarorum virorum destinata, ut videre est apud *Nep. Timol. f.*, et *Sulpic.* ad *Cic. Fam.* 4, 12. *f.*, unde etiam colligitur, Athenis gymnasia extra urbem fuisse. ℙ Differt interdum *gymnasium* a *palaestra*, ut ap. *Pl. Amph.* 4, 1, 3. omnes plateas perreptavi, gymnasia, et myropolia: Apud emporium, atque in macello, in palaestra, atque in foro, etc. et *Catull.* 63, 60. de Aty: Abero foro, palaestra, stadio, et gymnasiis? et *Cic. Att.* 1, 10. Signa, quae tibi palaestrae, gymnasiique videbuntur esse. Videtur autem his locis *gymnasium* latiore significatione, *palaestra* strictiore usurpari: scilicet illud scholam quoque philosophorum complecti; haec tantummodo locum luctae, athletisque destinatum. ℙ *Gymnasium dare* est ludos gymnasticos populo praebere. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 456, 5. Et ob statuae dedicationem simul cum Mannio Memmiano collega suo ludos scenicos, et gymnasium populo, epulas decurionibus dedit.

GYMNASTAE. V. GYMNETES.

GYMNASTĬCUS, a, um, adj. ad exercitationem pertinens, γυμναστικός: a γυμνάζω, exerceo, ut *gymnasticum exercitium*, *gymnastica ars*, qua pueri corpore exercentur. *Pl. Rud.* 2, 1, 7. Pro exercitu gymnastico, et palaestrico hoc habemus, echinos, ostreas captamus, etc. *Id. Most.* 1, 2, 72. Arte gymnastica, disco, hasta, pila.

*GYMNĒTES, um, m. Γυμνῆτες, i. e. nudi, Indi qui centenos annos excesserunt. *Plin.* 7, 2. edd. *Hard.* et *Elzev.* Al. leg. *Gymnastae.* ℙ Item populi Africae ulterioris. *Plin.* 5, 8. Gymnetes Pharusii. ℙ Et Aethiopiae populi. *Id.* 5, 30. Deinde Gymnetes, semper nudi. Ita ed. *Hard.* In ed. *Elzev.* est *Gymnites. B. A.*

GYMNĬCUS, a, um, adj. γυμνικὸς, idem quod gymnasticus: ut *gymnica certamina*, *gymnici ludi*, γυμνικοὶ ἀγῶνες, cursus, luctae, gladiatura, etc., quae populo oblectando publice fiebant. *Cic. Tusc.* 2, 26. Videmusne, apud quos eorum ludorum, qui gymnici nominantur, magnus honos sit, nullum ab iis, qui in id certamen descendant, devitari dolorem? *Suet. Ner.* 53. Spectare certamina gymnica. *Plin.* 7, 56, 57. Ludos gymnicos in Arcadia Lycaon invenit.

GYMNĪTES. V. GYMNETES.

*GYMNOSOPHISTAE, arum, m. plur. Γυμνοσοφισταί, Indorum philosophi, sapientiam profitentes, et nudi in silvis agentes: a γυμνὸς, nudus, et σοφιστὴς, sapiens. *Prud. Hamart.* 404. Ostentatque suos vicatim Gymnosophistas. *August. C. D.* 14, 17. Gymnosophistae adhibent genitalibus tegmina, quibus per cetera membrorum carent. *Appul. Flor. n.* 6. ℙ Etiam in Aegypto fuere gymnosophistae. *Hieron. ep.* 107. *n.* 8. Quod et Indorum Brachmani, et Aegyptiorum Gymnosophistae in polentae, et oryzae, et pomorum solo observant. [*Adde *Plin.* 7, 2. et cf. *Cic. de Div.* 1, 23. ℙ *Sapientes* simpliciter audiunt *Curt.* 8, 9. Σοφισταὶ *Straboni.* ℙ Ceterum duae Gymnosophistarum fuerunt sectae, Brachmanes et Samanaei. V. *Porphyr.* 4. περὶ ἀποχῆς, p. 404. seq. *Strab.* 15. p. 686. *Clem. Alex. Strom.* 1. p. 223. *Tert. Apol.* c. 41. et alios. *B. A.*]

GYNAECĒUM, i, n. γυναικεῖον, subaudi οἴκημα, apud Graecos est pars aedium interior secretiorque, ubi secretae a viris mulieres degunt, conclave, in quod praeter sanguine conjunctos, servosque domesticos, aditus patet nemini. *Ter. Phorm.* 5, 6, 26. Ubi in gynaeceum ire occipio, puer ad me accurrit: ait, esse vetitum intro ad heram accedere. *Pl. Most.* 3, 2, 71. Dare vult uxorem filio: Ad eam rem facere vult gynaeceum novum. ℙ Est praeterea hoc nomine locus publicus, in quem conveniunt mercede conductae mulieres, lanificii et textrini causa: et praesertim textrinum ad vestes principis conficiendas constitutum, ut ex *Cod.* 9, 27, 5. et 11, 7, 5. colligitur. *Veg. Mil.* 1, 7. Linteones, omnesque, qui aliquid tractasse videbuntur ad gynaecea pertinens, longe arbitror pellendos a castris. ℙ Item locus, in quo libidinis causa puellae selectae detinentur: qualem Turcarum imperatorem habere constat. *Lact. Mort. persecut.* 21. Matresfamilias ingenuae ac nobiles in gynaeceum rapiebantur. ℙ Scribitur et *gynaecium.*

GYNAECĬĀRIUS, ii, m. qui gynaecei, ubi mulieres lanam faciunt, et intexunt, curam habet *Imp. Constant. Cod.* 11, 7, 3. Ingenuae mulieres quae se gynaeciariis sociaverint.

GYNAECĬUM. V. GYNAECEUM.

*GYNAECĬUS, i, m. i. q. gynaeciarius, quod V *Cod. Theod.* 10, 20, 2. Baphii et gynaecii. *B. A*

GYNAECOCRĂTŪMĔNI, Γυναικοκρατούμενοι, (γυνή, femina, et κρατέω, dominor, impero) populi Sauromatae, coacti servire Amazonibus, quae eos bello vicerant. *Plin.* 6, 7, 7.

GYNAECŌNĪTIS, idis, f. γυναικωνῖτις, idem ac gynaeceum. *Nep. praef.* In interiore parte aedium quae gynaeconitis dicitur, quo nemo accedit, nisi propinqua cognatione conjunctus. *Vitruv.* 6, 10 Haec pars aedificii gynaeconitis appellatur. V. ib reliqua.

*GYNAECOPOLĪTES NOMOS dicta est praefectura, cujus caput Gynaecopolis. Fuit autem *Gynaecopolis*, *is*, f. Γυναικῶν πόλις, urbs Aegypti inferioris, medio inter Alexandriam Memphimque loco. *Plin.* 5, 9. *B. A.*

GYNDES, is, m. et Gindes, fl. Mesopotamiae al. Armeniae, post Euphratem maximus, qui e Mantienis montibus in Armenia profluit, et in Tigrim per Opin urb. influit. Illum Cyrus multis fossis totum in alveos derivavit, quod exercitum contra Babylonios retardaret. Alii dicunt, quod equitem quendam illi in primis carum absumpsisset *Senec. Ira* 3, 21. et *Tibull.* 4, 1, 141.

[GYNESĬĂCUS, i, m. ad uxorium, seu effeminatum pertinens: deducitur enim a γυνή, uxor et Gynesius, uxorius: est nomen vetusti martyris *Inscr.* ap. *Mur.* 132, 3. et *Donat. praef.* p. 523 T. Julius Gynesiacus. *F.*]

[GYPSĀRĬUS, a, um, adj. ad gypsum pertinens ut Gypsarius plastes, idem ac gypsoplastes. *Edict Dioclet.* p. 20. Reliquis plastis gypsariis pastis di urnos ✠ quinquaginta. *F.*]

*GYPSĀTĬO, onis, f. *Sidon. B. A.*

*GYPSĀTOR, oris, m. *Augustin. B. A.*

GYPSĀTUS, a, um, part. a *gypso*, γυψωτὸς gypso illitus, infectus, tectus. *Ov. Amor.* 1, 8 64. Despice gypsati crimen inane pedis: *idest* ser vilis. Nam pedes venalium trans mare advectorum gypso, seu creta notare mos erat. *Tibull.* 2, 3 60. quem saepe coegit Barbara gypsatos ferre ca tasta pedes. Adde *Prop.* 4, 5, 51. *Cic. Fam.* 7 6. de Medea: Quibus illa manibus gypsatissimi persuasit, ne sibi illae vitio verterent, quod ab esset a patria: v. *gypsatissimis* videtur *Cic.* al illo eod. poeta (*Ennio fortasse*) sumpsisse, a quo et illa, quae *ib.* subdit, *nam multi suam rem*, etc Neque enim veri est simile, ipsum ea ratione fuisse locuturum: quod et *Manut.* advertit. Deinde dici tur Medea manus habuisse gypsatas, quia mos fuisse putatur barbararum mulierum gypso manus linere, ad candorem conciliandum. [*Quae sint *gypsatae manus*, magna controversia est. Varias sententias v. in ed. *Graev.* et *Lex. Fabr.* — *Schütz cl. Cic.* p. 25. prob. *Nicol. Loens. Epiphyll.* 2, 10 sententiam, *gypsatas manus* de histrionica Medea sive de histrione, qui Medeae personam in fabula Ennii egeret, interpretantis, ita ut vv. *man. gyps.* cum v. *persuasit* conjung., relata scil. ad gestum manuum, quo utebatur Medea scenica: contra *Burm.*, qui mavult verba *quibus ille manibus gypsatissimis* conjungere, ut significetur Medea, quae erat manibus gypsatissimis usa. *Gesn.* prob. *Sam. Petiti* ad *leg. Att.* p. 67. sententiam, ita corrigentis quibus illa III. anibus gypsatissimis: ut referretur ad matronas illas optimates. Debemus haec *Ernest. cl. Cic.* p. 442. et *Schütz. ib.* s. h. v.] Huc quidam trahunt locum. *Val. Fl.* 2, 150. de Threissa: Picta manus, ustoque placet sed barbara mento: at *picta manus* est stigmatibus compuncta, V. STIGMA., non gypso illita. Sunt vero qui recte putant, *malas* scribendum, non manus. V. v. seq. et CRETA. Postremo horum *Ciceronis* verborum sensus est, Medeam Corinthiis matronis sermone in speciem quidem honesto, doloso tamen et fraudis pleno persuasisse, etc.

GYPSĔUS, a, um, adj. γυψώδης, qui ex gypso est. *Spart. Sever.* 22. Tres Victoriae gypseae cum palmis, *h. e.* tria Victoriae simulacra ex gypso. ℙ Item gypso illitus. *Hieron. ep.* 38. *n.* 3. Mulieres, quae purpurissa et quibusdam fucis ora oculosque depingunt, quarum facies gypseae, et nimio candore deformes idola mentiuntur.

GYPSO, as, avi, atum, a. 1. γυψόω, gypso inficio, tego, claudo. *Colum.* 12, 39. Gypsare opercula; et 42. Vas cum impleveris, statim gypsabis.

GYPSOPLASTES, ae, m. γυψοπλάστης, qui vasa et statuas ex gypso facit. *Cassiod. Variar.* 7, 5. Quidquid enim aut instructor parietum, aut sculptor marmorum, aut aeris fusor, aut camerarum rotator, aut gypsoplastes, aut musivarius ignorat.

GYPSUM, i, n. γύψος. *Plin.* 36, 24, 59. Cognata calci res gypsum est. Plura ejus genera: nam e lapide coquitur, ut in Syria: et e terra foditur, ut in Cypro: e summa tellure et Tymphaicum est, etc. et *mox:* Gypso madido statim utendum est, quoniam celerrime coit ac siccatur: tamen rursus tundi, et in farinam resolvi patitur.

lsus gypsi in albariis, sigillis aedificiorum, et oronis gratissimus. Exemplum illustre, C. Procu-jum in maximo stomachi dolore, gypso poto, onscivisse sibi mortem. *Id.* 14, 19, 24. Africa ypso mitigat vini asperitatem. *Id.* 15, 17, 18. *n.* Mala generosissima crustare gypso vel cera. *Id.* 20, 9, 39. Gypso oblitus cadus. *Id.* 35, 12, 5. Exemplar e gypso factum. *Colum.* 12, 20. *xtr.* Gypsi quod flos appellatur, uncias singulas, dem ad tertias decocti defruti sextarios binos sinulis amphoris miscere oportebit: ea res si non in otum perennat, certe usque in alteram vindemiam lerumque vini saporem servat. *Cato R. R.* 39. laec omnia in calicem novum indito, eo addito ypsum contritum. ℙ Translate. *Juven.* 2, 4. Indocti primum: quamquam plena omnia gypso Chrysippi invenias, *h. e.* imaginibus Chrysippi, aliorumue philosophorum e gypso expressis.

*GYPSUS vel Gypsum, i, locus vel insula superioris Aegypti, vel forte Aethiopiae. *Cod. Justin.* , 47. leg. 16. §. 2. *Novell.* 22, 8. et 142, 1. ubi ccusativus *Gypsum* tantum vel ablativus *Gypso* ccurrit, ut incertus sit nominativus. *B. A.*

*GYRATĬO, onis, f. *Celsi* esse dicitur. *B. A.*

*GYRATĪVUS, a, um, adj. *Gloss. B. A.*

*GYRĀTOR, oris, m. *Fragm. Vet. Poet.* laudaur. *B. A.*

GYRĀTUS, a, um, part. a *gyro:* in gyrum positus, vel factus. *Plin.* 5, 10, 11. Chlamys orbe yrato laciniosa.

*GYRĒI, orum, pop. Arabiae. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

GYRGILLUS. V. GIRGILLUS.

*GYRI MONS, in Africa. *Plin.* 5, 5. *B. A.*

GYRĪNUS, i, m. informis ranarum partus, γυρῖνος. *Plin.* 9, 51, 74. Ranae pariunt minimas carnes nigras, quas gyrinos vocant.

[GYRO, as, avi, atum, a. 1. γυρόω, in gyrum verto. *Veg. Vet.* 3, 5. Animal difficile se gyrabit. *F.*]

*GYROVĂGUS, i, m. circuitor, circumforaneus. *Sarisb.* 7, 23. *B. A.*

*GYRTON, onis, et Gyrtōna, ae, Γυρτὼν. Γυρτώνη, opp. Thessaliae, in Pelasgiotide, medio inter Pharsalum et Larissam loco situm. *Liv.* 36, 10. et 42, 54. *Plin.* 4, 9. Posteriorem formam habet *Mela* 2, 3. *B. A.*

GYRUS, i, m. γῦρος, circumversio in orbem, ambitus, circuitus, circulus: Graeca vox a γυρὸς, curvus, inflexus, usu Latina facta. [**Gyrus* proprie dicitur, in quem equi circumaguntur. V. *Cerd.* ad *Virg. G.* 3, 191. Hinc primo loco poni debebant exempla, quae §. 3. leguntur.] *Virg. A.* 5, 84. adytis cum lubricus anguis ab imis Septem ingens gyros, septena volumina traxit. *Ov. Amor.* 2, 6, 33. ducensque per aera gyros Miluus. *Plin.* 10, 23, 30. Grues gyros quosdam indecoro cursu peragunt. Et 11, 20, 22. Apes gyros volatu edunt *Sen. Agam.* 451. piscis exsultat freto, agitatque gyros. *Plin.* 16, 13, 24. Si fronde ea gyroque claudatur ignis, et serpens, in ignes potius, quam in fraxinum fugere serpentem. *Suet. Caes.* 39. Spatio circi producto, et in gyrum euripo addito. ℙ Aliquando dicitur de cursu diei. *Hor. Sat.* 2, 6, 25. seu bruma nivalem Interiore diem gyro trahit. *Sen. ep.* 12. Mensis arctiore *(quam annus)* praecingitur circulo: angustissimum habet dies gyrum. *Sen. alter Hippol.* 312. de cursu lunae: nocturnas agitare bigas Discit, et gyro breviore flecti. ℙ Item de cursu equorum, cum freno parere discunt, quia non in liberum ducuntur campum, sed in spatium aliquod angustius, ubi saepius sit flectendum: et ipse quoque locus *gyrus* dicitur. *Ov. A. Am.* 3, 384. in gyros ire coactus equus. *Virg. G.* 3, 115. Frena Pelethronii Lapithae, gyrosque dedere Impositi dorso. *Lucan.* 1, 425. frenos in gyrum flectere. [*V. *Markl.* ad *Stat. Silv.* 5, 2, 129.] *Tac. Germ.* 6. Nec equi variare gyros in morem nostrum docentur. *Virg. A.* 7, 379. de trocho: Quem pueri magno in gyro vacua atria circum Intenti ludo exercent. ℙ De ipso loco: *Prop.* 3, 12, 11. Gyrum pulsat equis, niveum latus ense revincit. ℙ Hinc translate. *Cic. Or.* 3, 19. Ex ingenti quodam oratorem immensoque campo in exiguum sane gyrum compellitis. [*i. e. angustis eum scientiae finibus includitis, justo pauciora ad ejus artem refertis.] *Id. Off.* 1, 26. Homines secundis rebus effrenatos tanquam in gyrum rationis et doctrinae duci oportere. [*V. *Heus.* et *Beier.* ad h. l.] *Propert.* 3, 2, 21. Cur tua praescriptos evecta est pagina gyros? *Ov. R. Am.* 398. attrahe vela Fortius, et gyro curre, poeta, tuo. *Colum.* 10, 226. Me mea Calliope cura leviore vagantem Jam revocat, parvoque jubet decurrere gyro. ℙ Illa quoque translata sunt. *Gell.* 16, 8. *extr.* Ne tu quoque in illis dialecticae gyris, atque maeandris consenescas, *h. e.* ambagibus; et *Phaedr.* 4, 25. Tuae prius sunt partes; aliorum dein: Similique gyro venient aliorum vices, *h. e.* ordine recurrente.

*GYSTATE, es, Africae opp., in confinio Aegypti atque Aethiopiae. *Plin.* 6, 29. Al. leg. *Gustatae. B. A.*

[GYTHĒATES, ae, m. patronym. ad Gytheum pertinens, oppidum navale Lacedaemoniorum, prope flumen Eurotam, quod Hercules, et Apollo, depositis illic simultatibus, communi opere condiderunt. *Plin.* 4, 5, 8. Sinus Gytheates ab oppido Gytheo. *F.*]

*GYTHĬUM vel Gythīum, vel Gytheum, i, n. Γύθιον, Γύθειον, opp. navale Lacedaemoniorum, juxta Eurotam fluvium. V. v. praeced. Ejus meminere *Liv.* 34, 29. et 38. et 35, 27. *Cic. de Off.* 3, 11. *f. Plin.* 6, 34. *B. A.*

*GYTHĪUS, i, flumen Laconiae. *Mela* 2, 3. *med.* Al. leg. *Gythium. B. A.*

H

H sitne littera, an aspirationis nota, inter grammaticos controversum est. Utcumque sit, in versu non consideratur. Sed tamen interdum consonantis officio fungitur. *Cledonius* p. 1883. et alii dicunt, quoties ultimam vocalem dictionis antecedentis adjuvat, ut ex brevi fiat longa, esse consonantem; quoties non adjuvat, notam aspirationis esse. [*V. *Cort.* ad *Lucan.* 4, 719. ed *Web. Spalding.* ad *Quint.* 1, 4, 8.] ℙ Finalis in syllaba esse non potest, praeterquam in *ah*, et *vah*, interjectionibus, quae vel per apocopen dictae sunt, cum completae sint *aha*, et *vaha*, vel quia abscondita voce solent proferri interjectiones. ℙ Praemittitur autem vocalibus omnibus, et subjungitur quatuor consonantibus *c*, *p*, *r*, *t*, et hoc, ut valentius sonet dictio. Ante *Ciceronis* tempora, ut ipse *Or.* 48. testatur, solis vocalibus addebatur aspiratio, non autem consonantibus, quemadmodum hodie, quorum etiam pronunciationem ipse aliquandiu se fuisse sequutum fatetur. Quin ego ipse (inquit) cum scirem, ita majores locutos esse, ut nusquam, nisi in vocali, aspiratione uterentur, loquebar sic, ut *pulcros*, *Cetegos*, *triumpos*, *Cartaginem* dicerem: aliquando, idque sero, convicio aurium cum extorta mihi veritas esset, usum loquendi populo concessi, scientiam mihi reservavi. ℙ *Gell.* 2, 3. auctor est, in plerisque Latinis dictionibus praeter etymologiae rationem addi aspirationem, quod crederent, sonum firmiorem reddi, et vegetiorem: idque exemplo Atticorum, qui circa morem ceterarum Graeciae civitatum multas dictiones aspirant. ℙ Aspiratio autem (ut idem *Gellius ib.* auctor est) non solebat litteris interseri, quemadmodum nos hodie facere consuevimus, sed more Graecorum supra litteras annotari, quod et ipsum se vidisse affirmat in quodam vetustissimo codice, quem *Virgilii* autographon fuisse putat, in quo *h* *aena* scriptum erat. ℙ In vet. Graecis Inscr. reperitur interdum H pro spiritu aspero Graecorum adscripta, [ut *HEKATON* pro *'EKATON.* ℙ In vet. vero Latinis Inscriptionibus pro littera H, tam ante vocalem, quam post consonantem non raro reperias dimidiatum sic ⊦, quae est forma spiritus lenis Graecorum; quod fortasse ideo factum, quia Latini saepe Graecam aspirationem tollebant, hic vero lene potius, quam aspero spiritu utebantur. Hinc in *Inscr.* ap. *Labusium*, quam ipse illustrandam suscepit in *Dissert. sui Decur. Bresc.*, scribitur ⊦OMVNCIO, non OMVNCIO, ut perperam ap. *Grut.* 423, 7.; et in alia ap. *Fabrett.* p. 195. *n.* XLIII. R⊦ODE pro RHODE; qui ibidem multa habet hac de re. V. et *Mazoch. Tab. Heracl.* p. 126. *F.*] ℙ [*In notis inscriptionum leg. H pro HS. V. ap. *Orell.* 2691. — Pro *habet*, *habens*, *habebit.* Ap. *Eund.* 1874. 4561. — Pro *heres.* V. 3416. 3481. 3518. al. — Pro *hastata.* V. 4972. — Signif. *Herculem.* V. *ib.* 49. 172. 2761. — *Honore.* V. *ib.* 87. 2645. 3861. al. — *Hispania.* 155. — Denotat varios casus pronom. demonstrat. *hic*, *haec*, *hoc.* Ita *Hic. ib.* 4561. 4455. al. — *Haec.* 4529. — *Hoc* 575. 2807. — *Hujus.* 1696. 1485. — *Huic.* 4389. 4379. — *Hunc.* 2998. — Item adv. *hic.* V. *ib.* 159. 2664. et alibi saepissime. ℙ Permutantur in cdd. *H.* et *N.* V. intpp. ad *Curt.* 9, 10, 6. et 10, 6, 7. *Burm.* ad *Virg. A.* 1, 670. ℙ Item *H* litt. saepe addita, aut omissa errores peperit. Cf. *Freinsh.* ad *Curt.* 5, 9, 4.]

HA

HA, interjectio corripientis, admonentisve, ne quid fiat. *Pl. Capt.* 1, 2, 45. Alienus ego? alienus ille? ha, Hegio! nunquam istuc dixis. *Id. Trin.* 4, 3, 53. Ha nimium, Stasime, saeviter! ℙ *Ha ha he* ridentis est. *Ter. Heaut.* 5, 1, 13. *Chr.* ha, ha, he! *Me.* quid risisti? ℙ Item irridentis. *Pl. Poen.* 3, 5, 23. Ha, ha, he! jam teneo, quid sit.

HĂBE, pro *ave* legitur in quibusdam antiquis Inscriptionibus, ut ap. *Grut.* 331, 3. etc. Sic in fine epistolae Catilinae ad Catulum, ap. *Sall. Cat.* 36. *haveto*, ut in MSS. legit *Gruter.* [*Cf. *Quint. Inst* 1, 6, 21. ibique *Spald.* et *Schneid. Gr.* T. I. P. I. p. 185.]

HĂBĒNĂ, ae, f. ἡνία, lorum freno alligatum, quo equi reguntur. Ducunt ab *habendo*, vel quia habenae habentur manibus, vel quia his inhibentur equi. *Virg. G.* 1, 514. Fertur equis auriga, nec audit currus habenas. *Id. A.* 5, 818. omnes manibus effundere habenas. *Ov. Met.* 1, 280. immittere: et *ib.* 5, 403. per colla jubasque excutere. *Id. Fast.* 1, 25. regere. *Id. A. Am.* 3, 467. supprimere. *Virg. A.* 1, 63. laxas dare: et *ib.* 11, 670. colligere: et 765. detorquere: et *ib.* 10, 576. habenis equos flectere: et *ib.* 12, 327. habenas moliri manibus: et 471. undantes flectere: et 622. adductis subsistere habenis. *Val. Fl.* 6, 303. admissis habenis: et 3, 498. citis habenis fundit equos: et 5, 187. immissis non segnior ibit habenis: *Virg. A.* 11, 713. conversisque fugax aufertur habenis: et 623. penitusque datis referuntur habenis: et 600. sonipes pressis pugnat habenis. *Lucan.* 2, 500. levis totas accepit habenas In campum sonipes. *Id.* 7, 225. et *Sil.* 7, 696. eques effusa largus habena: et *Lucan.* 7, 225. et largus habenae Ponticus ibat eques, *h. e.* qui cursu equorum delectatur. [**Id.* 7, 143. Frenorumque artat habenas; ubi v. *Cort.*] ℙ Per synecdochen ponuntur pro equitibus. *Val. Fl.* 6, 95. pedes aequat habenas, *h. e.* par est peditum equitumque numerus. ℙ Dicitur et de loris hastae, jaculive. *Lucan.* 6, 221. Cum jaculum parva Libys amentavit habena. ℙ Et de funiculis fundae. *Id.* 3, 710. Balearis tortor habenae. [*V *Cort.*] *Val. Fl.* 5, 609. saxiferae imber habenae. ℙ Item de scuticae loris. *Hor. Ep.* 2, 2, 15. In scalis latuit metuens pendentis habenae. *Ov. Her.* 9, 81. scuticae tremefactus habenis Alcides. *Virg. A.* 7, 380. turbo actus habena. ℙ Item de aliis rebus. *Val. Fl.* 6, 365. molles galeae habenae. *Ov. Fast.* 3, 593. Vincitur ars vento, nec jam moderator habenis Utitur, at votis. Sic *Val. Fl.* 4, 679. permissis habenis fundere vela. *Gell.* 14, 1. Id negotium quasi habena quadam de coelo vinctum gubernari. *Id.* 13, 21. Plantarum calces tantum intimae teguntur: cetera prope nuda, et teretibus habenis vincta sunt: et *Cels.* 7, 17. *f.* Si qua parte membrana veterem plagam habet, tenuis excidenda habena est, quae tantum oras ejus exulceret. V. HABENULA. ℙ Translate a prima significatione, elegantes habet usus. *Virg. A.* 7, 600. rerumque reliquit habenas. Sic *Val. Fl.* 5, 518. Caucasus tuis mitescit habenis: et *Ov. Met.* 15, 481. accipere habenas populi. *Sil.* 13, 34. Latiae diffisus habenae, *h. e.* imperio Romanorum. *Auct. dial. de Orat.* 31. Animorum habenas tenere. *Virg. A.* 12, 499. irarumque omnes effundit habenas: et *ib.* 5, 662. furit immissis Vulcanus habenis. *Val. Fl.* 6, 391. omnes fluviorum fundere habenas. *Lucan.* 9, 454. de Austro: Aeoliam rabiem totis exercet habenis. *Virg. A.* 6. *in.* classique immittit habenas, *h. e.* velorum funes extendit, et cursum navi permittit aperto mari. *Id. G.* 2, 364. palmes laxis per purum immissus habenis. Illa quoque venustissima sunt *Cic. Amic.* 13. Commodissimum esse, quam laxissimas habenas habere amicitiae, quas vel adducas, cum velis, vel remittas: *et vet. Poetae* ap. *eund. Orat.* 3, 41. Exsultantem te, et praefidentem tibi repriment validae legum habenae. ℙ [*Confunduntur in cdd. *habenae* et *arenae.* V. *Cort.* ad *Lucan.* 6, 309.]

[HĂBENDA, ae, f. cogn. R. *Inscr.* ap. *Donat.* 268, 9. Clodia Habenda. *F.*]

HĂBENTĬĂ, ae, f. ipsum habere, divitiae, facultates, οὐσία. *Claud. Quadrig.* ap. *Non.* 2, 393. Animos eorum habentia inflarat. *Pl. Truc. prol. f.* Aetas huic si superet mulieri, is cum anima ad eam habentiam ἔξω everrerit. V. EVERRO.

HĂBĔNŬLĂ, ae, f. parva habena, seu lorum. Exigua caro in longum secta ex ora vulneris, est *Celso* 7, 28. Si caro increvit, necessarium est recta linea patefacere: tum ab ora vel vulsella, vel hamo apprehensam tanquam habenulam excidere; et *ib.* 7. *n.* 8. *f.* Tenuis habenula ab ulteriore ora excidenda; et *ib.* 20. *extr.* Ab ora ejus vulneris demenda habenula paulo latior est.

HĂBĔO, pro aveo, cupio, ex affinitate litterarum *b*, et *v.* *Cic. Tusc.* 1, 8. *f.* Habeo tamen audire. Ita ex MSS. *Gebhard.* et alii.

HĂBĔO, es, ui, itum, a. ἔχω, verbum est latissimi usus, quod dicitur de iis omnibus, quae quacumque ratione aut in nobis, aut circa, aut apud nos sunt, sive nostra sint, sive non; sive libenter teneamus, sive inviti; sive jure, sive injuria. Nam quod in stipulationibus *habere*, *tenere*, *possidere*, tanquam tria differentia verba usurpantur, ut est ap. *Florent. Dig.* 46, 4, 18., ad subtilitates JCtorum, forique pertinet. [*Etym. vocis est a ἄβω, ἅπτω, *h. e.* ἔχω. V. *Scheid.* ad *Sanct.* p. 717. sq.] Dicitur praeterea de rebus inanimatis, quae aliis quocumque modo sunt conjuncta. *Cic. Fam.* 10, 3. Habere necessitudinem cum aliquo, amorem erga quempiam, et familiaritem; Et *ib.* habere quippiam commune cum aliquo. *Id. Div.* 2, 45. Uno et eodem temporis puncto nati dissimiles et naturas, et vitas, et casus habent. *Id. Or.* 2, 70. Habere invidiam. Et *Q. Fr.* 3, 9. Habere odium. At *Cluent.*

55. odium in aliquem. *Nep. Timol.* 3. omnium amorem; et *Epam.* 5. suspicionem adulterii; et *Petr. fr. Trag. Burm.* 66. convicium, *h. e.* subire. *Cic. Div.* 1, 32. Animi ea pars, quae motum, appetitum habet. *Id. Brut.* 95. Haec genera dicendi in senibus gravitatem non habent. *Id. Cat.* 4, 4. Habet ista res iniquitatem, si imperare velis; difficultatem, si rogare. [*i. e. conjuncta est. Plura hujus generis exempla laudat *Kritz.* ad *Sall. Cat.* 11, 3. Avaritia pecuniae studium habet. Cf. *Beier.* ad *Cic. Off.* 2, 22, 17. Adde *Cort.* ad *Sall. Cat.* 21, 20. Id, quod res habet, i. e. quod cum re conjunctum est, quod in re est: refutata Prisciani sententia, qui 18, 25, 240. p. 222. *Kr. habere* ut Gr. ἔχειν pro *esse* positum censet.] *Id. Or.* 2, 27. Illa excogitationem non habent difficilem, *h. e.* non sunt excogitatu difficilia. *Id. Leg.* 2, 22. *f.* Locus ille nihil habet religionis. *Id. Ligar.* 2. Profectio voluntatem habuit non turpem, remansio etiam necessitatem honestam. *Id. fr.* ap. *Lact.* 7, 8. *extr.* Utraque earum sententiarum doctissimos habuit auctores. *Cic. Att.* 6, 2. *med.* Phliasios autem dici sciebam: et ita fac ut habeas: nos quidem sic habemus, *h. e.* scribendum cures in tuo codice: nos quidem ita scriptum habemus in nostro; et *ib.* 1, 17. *f.* Habere in animo consulatum petere, etc. *Liv.* 44, 25. Neque eum bello invadere animo habuit. (Al. leg. *in animo:* sed graves critici praepositionem exterunt, addentes illud *Varr. L. L.* 5, 7. Istum prolocutum dicimus, cum animo quod habuit, extulit loquendo; et *Lucil.* ap. *Non.* 4, 218. (quamquam alio sensu) Habeasque animo, mihi admodum causam gravem fore, quae me ab ullo commodo abducat tuo; et *Sall. Jug.* 11. *f.* Ea modo animo habere, quibus Hiempsal per dolum caperetur; et *Pompeji* ap. *Auct. B. Hisp.* 26. *f.* Cohortes animo habeo ad vos mittere.) *Cic. Off.* 2, 14. Habere religioni nocentem defendere. *Id. Fam.* 5, 16. Habere aliquid semper in ore, atque in animo; et *Dom.* 29. *med.* Habere in aliquem vitae necisque potestatem. *Id. Phil.* 11, 10. auctoritatem. *Trajan.* ad *Plin. ep.* 10, 82. fiduciam alicui, *h. e.* in aliquo. *Nep. Eum.* 13. Talem habuit exitum vitae. *Id. Alcib.* 3. Habere timorem. *Cic. Fam.* 7, 26. febrem. [**Sall. Cat.* 11, 4. Neque modum neque modestiam victores habere, i. e. *weder Maass noch Gränzen kennen.* Est summae intemperantiae effrenataeque libidinis significatio. Ita *Kritz.* qui comparat *Cat.* 38, 3. *Jug.* 41, 9. *Liv.* 26, 48, 11. *Pl. Bacch.* 4, 3, 2. Cf. *Spalding.* ad *Quint.* 5, 14. *f.* ¶ Dicitur etiam ex Graecorum more *habere* ita, ut non ad eum, qui possidet, sed ad ea referatur, quae possidentur. *Sen. Const. Sap.* 7. Filias meas qui casus habeat, an pejor publico, nescio. *Stat. Th.* 3, 549. Terror habet vates: ita Gr. ἄγη μ' ἔχει, σέβας μ' ἔχει, cet. Laudat haec *Cort.* ad *Lucan.* 2, 13. Et habet mortalia casus. Adde *Virg. A.* 3, 147. Animalia somnus habebat. Plura laudat *Heins.* ad *Ov. Her.* 12, 170.] ¶ Tecum, *vel* tibi habe. *Cic. Verr.* 2, 2, 19. *extr.* Clamare coeperunt, sibi ut haberet hereditatem; et 31. *f.* Habeatis sane vobiscum istum senatorem. *Id. Phil.* 2, 28. Illam suam suas res sibi habere jussit, *h. e* secum asportare, et abire domo: quod fiebat in divortiis, viro ita dicente uxori, quam dimittebat, *res tuas tibi habe.* ¶ *Tecum habe* est etiam contineto, silentio serva. *Cic. Fam.* 7, 25. Secreto hoc audi: tecum habeto: ne Apellae quidem liberto tuo dixeris. *Id. Att.* 4, 15. *med.* Haec tu tecum habeto. ¶ Junctum participiis passivis, eorum vim assumit. [*Egregie *Kritz.* ad *Sall. Cat.* 23, 4. de hoc dicendi genere ita: Verum quidem est *habere* c. part. perf. pass. interdum adhiberi perfecto activi circumscribendo; sed hujus dictionis ea vis est, ut significetur, eam actionem, quae participio inest, plene quidem absolutam esse, sed talem eventum habere, qui respectu subjecti duret, quum perf. act. tantummodo rem factam simpliciter enunciet. V. quos in hanc sententiam testes laudat *Zumpt. Gr. Lat.* §. 81, 1, 3. p. 452. *Ern. Web. Exercitt. Styli lat.* T. 1. p. 65. et *Herz.* ad *Caes. B. G.* 1, 15. 7, 29.] *Cic. Or.* 1, 43. *extr.* Habere domitas libidines. *Id. ad Brut.* 1, 1. Clodii animum perspectum habeo, cognitum, judicatum; et 4. *f.* exploratum. *Id. Verr.* 2, 5, 25. *extr.* persuasum; et *Verr.* 2, 3, 14. Ut decumas ad aquam deportatas haberent. *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 24. Quantum in acie tironi sit committendum, nimium saepe expertum habemus. *Ter. Eun.* 2, 3, 92. et *Pl. Cas.* 2, 2, 15. Nostram adolescentiam habent despicatam. *Cic. Att.* 6, 2. *med.* Senatum inclusum in curia habuerunt. [*Observa, v. *habere* h. l. cum propria tenendi, vel continendi, aut retinendi vi positum esse. Similis locus est *Sall. Cat.* 23, 4. Tale periculum reipublicae haud occultum habuit, i. e. retinuit occultans.] *Id. Verr.* 2, 5, 72. *f.* Bellum habere indictum Diis. *Id. Q. Fr.* 3, 9. Quod me hortaris, ut absolvam, habeo absolutum suave epos ad Caesarem. *Id. Phil.* 5, 18. *extr.* De Caesare satis dictum habeo. *Id. Fam.* 5, 12. *extr.* Quae habes instituta, perpolies. ¶ Item substantivis. *Pl. Men.* 4, 3, 19. Habere aliquem despicatui, *h. e.* despicere. *Gell.* 4, 12. Derelictui habere, *h. e.* derelinquere. *Pl. Ps.* 1, 2, 39. Vobis hanc habeo edictionem, *h. e.* edico. *Id. Merc.* 5, 3, 4. Eam expurgationem habebo, ut ne succenseat, *h. e.* purgabo. [**Cic. Div.* 1, 35. Nec eam rem habuit religioni. *Id. Off.* 2, 22. Habere quaestui rem publicam. *Sall. Cat.* 12. Paupertas probro haberi coepit. ¶ Cum dupl. accus. *Cic. Off.* 1, 40, 144. Cum haberet collegam in praetura Sophoclem. *Nep. Epam.* 2. Philosophiae praeceptorem habuit Lysim Tarentinum, Pythagoreum. ¶ Item c. praep. *ad*, ubi appositionis locus deest. *Liv.* 1, 15. Romulus trecentos armatos ad custodiam corporis habuit. Poterant hic etiam conferri ista. *Cic. Att.* 11, 19. *med.* Quod nulla equidem habeo in spe. *Sall. Cat.* 31, 7. Ut omnia bona in spe haberet. Ita *habere in numero* et *numero.* V. *Nep.* 17, 4. *Caes. B. G.* 6, 21. al. *Suet. Aug.* 67. Multos in honore et usu maximo habere. *Id. Vitell.* 12. Hab. aliquem in deliciis. *Id. Ner.* 28. Puerum Sporum pro uxore habuit.] ¶ Item adjectivis. *Cic. Fam.* 2, 16. Hoc animum meum sollicitum habet, *h. e.* sollicitat. *Id. Fl.* 29. Apollonidenses miseriores habes, quam Mithridates, *h. e.* miseriores reddis. *Id. Att.* 9, 19. Habere mare infestum. [**Suet. Aug.* 94. Quum incognitum alias haberet: ubi *Brem.* monet, v. *habere* ita rarius construi cum adject. negativo. Adde *Cic. Fam.* 7, 3. Sollicitum te habet cogitatio. *Sall. Jug.* 10, 1. Neque ea res falsum me habuit. *Tac. Ann.* 2, 57. Cunctaque prospere composita non ideo laetum Germanicum habebant; *ib.* 65. Nihil aeque Tiberium anxium habebat. Patet in his *habere* propter notionem *possidendi* continuatam quandam animi conditionem vel statum indicare, qui qualis sit adjectivo cum objecto conjuncto significatur. *Kritz.* ad *Sall. Cat.* 23, 4. Ceterum miscent *Ruhnk.* ad *Ter. Hec.* 4, 2, 6. et *Cort.* ad *Sall.* l. l. haec cum iis exemplis, quae §. 4. posita sunt. ¶ Item c. praepos. *pro* et abl. adjectivi. *Suet. Tib.* 51. Pro irrito habuit, i. e. irritum fecit. *Id. Nero* 33. Multaque decreta et constituta, ut insipientis atque deliri, pro irritis habuit. *Claud.* 3. Pro despectissimo semper habuit.] ¶ Jungitur et infinito. *Cic. N. D.* 3. *f.*; Haec fere dicere habui de natura Deorum. *Id. Rosc. Am.* 35. Habeo etiam dicere, quem de ponte in Tiberim dejecerit. *Id. Fam.* 1, 5. De causa regia tantum habeo polliceri, me tibi absenti cumulate satisfacturum. *Liv.* 44, 22. Illud affirmare pro certo habeo, audeoque, *h. e.* possum. *Sil.* 16, 209. Quare age, laetus habe nostros intrare penates, *h. e.* accipe laeto animo, quod tibi damus aditum ad penates nostros. Al. leg. *ave*, aut pro eo scriptum putant. *Val. Fl.* 1, 671. tollique vicissim Pontus habet, *h. e.* debet: vel fatale habet, ut tollatur. *Varr. R. R.* 1, 1. Ut id mihi habeam curare, *h. e.* ut ejus colendi (de agro enim loquitur) curam habeam. *Tert. Habit. mul.* 1. Etiam Filius Dei mori habuit, *h. e.* debuit. *Id. Apol.* 37. Si inimicos jubemur diligere, quem habemus odisse? (Est autem in hisce locutionibus hellenismus. Nam et ἔχειν διδάξαι, ἀποδοῦναι Graeci similiter adhibent.) ¶ Item part. in *dus*, et videtur poni pro *debeo.* *Colum.* 5, 5. De spatiis ordinum eatenus praecipiendum habemus, ut intelligant agricolae, etc. *Tac. A.* 14, 44. Si nunc primum statuendum haberemus, h. e. statuendum nobis esset. *Plin. ep.* 1, 8. *med.* Praesertim cum enitendum haberemus, ut quod parentibus dabatur, et orbis probaretur. *Id. ep.* 10, 95. Impetrandumque a bonitate tua per nos habet, quod illi fortunae malignitas denegavit. *Auct. dial. de Or.* 36. *f.* Cum in invidiam, aut crimen vocati, sua voce respondendum haberent. [*Taciti ll. congessit *Böttich. Lex. Tac.* p. 339. ¶ Magna lis est inter VV. DD. de formulis dicendi *non habeo, quod dicam* et *non habeo, quid dicam.* Gr. οὐκ ἔχω ὅ τι, et οὐκ ἔχω τί. *Ernest.* in *cl. Cic.* ita discrimen instituit, ut, cum *habeo* sciendi notionem involvat, *quod* scribendum, cum dubitantis, *quid* dicendum sit. Alibi tamen ut in praef. ad *Cic.* ed. p. 5. et 11. ubique *quod* ponendum esse censet: quod parum videtur. V. *Heusing.* ad *Cic. Off.* 2, 2, 11. *Beier. ib. Math.* ad *Cic. Rosc. Am.* 15, 45. *Heindf.* ad *Cic. N. D.* 3, 25, 64. — *Brem.* ad *Nep. Epam.* 8, 1. haec docet, *quod* scribendum esse, cum pronomen in antecedentibus suppleri queat, cui respondere *quod* possit; contra *quid* ponendum.] ¶ Interdum ponitur pro facere. *Cic. Att.* 2, 9. Habere dialogum. *Id. Or.* 2, 47. verba. *Id. Att.* 7, 2. *med.* sermonem de re quapiam. *Id. Q. Fr.* 1, 2, 1. querelam de aliquo apud quempiam. *Ter. Eun.* 5, 9, 35. Alium quaerebam: iter hac habui. *Caes. B. C.* 1, 14. Pompejus pridie ejus diei profectus, iter ad legiones habebat. *Habere iter* dicitur etiam, qui statuit iter facere, et jam jam est facturus. *Cic. Q. Fr.* 2, 6. Ille in Sardiniam iter habebat. Et *mox.* Erat autem iturus, ut ajebat a. d. tert. id. Apr. [**Habere*, ubi de itinere dicitur, ut Gr. ἔχειν c. praeposs. ἐπὶ, εἰς, πρὸς, denotat consilium dirigendi gressus in aliquem locum. *Caes. B. C.* 3, 11. Iterque ex Macedonia in hiberna Apolloniam Dyrrachiumque habebat: et 106. Aegyptum iter habere. *Ter. Eun.* 5, 8, 35. Iter hac habui. *Nep. Eum.* 8. Iter quod habebat omnes celat. *Lucan.* 2, 439. Nullas nisi sanguine fuso gaudet habere vias.] ¶ Item pro cogere, vel celebrare. *Cic. Q. Fr.* 2, 6. Habere comitia. *Id. Fam.* 1, 4. senatum. [*Omnino aliquid instituere eique perficiendo praeesse. *Cic. Verr.* 2, 2, 55. Habere censum. *Phil.* 11, 5. Quaestionem habuit pecuniae publicae. *Att.* 4, 1. Habere concionem. *Phil.* 5, 31. delectum. *Suet. Rh.* 1. Ludos.] ¶ Item pro experiri. *Cic. Fam.* 1, 4. Eo die acerbum habuimus Curionem, Balbum multo justiorem, paene etiam amicum. ¶ [*Item pro accipere, nancisci, ita tamen, ut conspici possit et maneat res, quam quis assequitur. *Ov. Met.* 1, 343. Jam mare littus habet. *Lucan.* 4, 130. Utque habuit ripas Sicoris.] ¶ Item afferre. *Cic. Prov. cons.* 4. *f.* Deinde adventus in Syriam primus, equitatus habuit interitum. *Caes. B. G.* 6, 22. Latrocinia nullam habent infamiam, quae extra fines cujusque civitatis fiunt. ¶ Item pro obtinere. *Virg. A.* 2, 290. Hostis habet muros. *Sall. Jug.* 2. Animus incorruptus agit atque habet cuncta, neque ipse habetur. [**Id. Cat.* 41, 5. Uti eos quam maxume manufestos habeant, i. e., *intp. Kritz.*, manifesto teneant, h. talia conjurationis initae documenta sibi praeberi curent, ut conjuratis nulla negandi aut evadendi copia sit. *Cort.* certo scirent, qui essent; quod minus videtur. Adde *Cic. Att.* 6, 1. Habeo Junium in metu.] ¶ Item pro servare, detinere. *Sall. Cat.* 48. et 55. Lentulus, itemque ceteri in liberis custodiis haberentur; et 52. Habere in vinculis. *Cels.* 3, 18. Habere aegros in tenebris. *Colum.* 12, 12. Sub dio in sole habere. [*Cf. *Cort.* ad *Sall.* l. l. qui pluribus hoc dicendi genus illustrat. ¶ *Tac. H.* 1, 87. In custodiam habiti, i. e. dati et in ea habiti. V. de hoc dicendi genere *Ruhnk.* ad *Ter. Eun.* 2, 2, 29. *Intpp.* ad *Liv.* 2, 14. *Walch. Emendd. Livv.* c. 3. p. 46. Magnum exemplorum numerum congessit etiam *Böttich. Lex. Tac.* p. 25. sq.] ¶ Item pro ferre. *Sall. Cat.* 50. Neque cuiquam mortalium injuriae suae parvae videntur: multi eas gravius aequo habuere. *Liv.* 7, 5. *med.* Ita aegre habuit, filium id pro parente ausum. Al. leg. *tulit.* ¶ Item pro tractare. *Pl. Capt.* 2, 2, 64. Is, uti tu me hic habueris, proinde illum illic curaverit. *Cic. Verr.* 2, 5, 27. *extr.* Ut is victu, ceterisque rebus quam liberalissime, commodissimeque habeatur. *Caes. B. C.* 1, 63. Equitatu hostium agmen male habere, et carpere; et *Cels.* 3, 20. Lethargicos qui subinde excitant, sine usu male habent; et 21. Quos aqua inter cutem male habet. [**Sall. Cat.* 11, 5. Quod L. Sulla exercitum — luxuriose nimisque liberaliter habuerat. V. *Cort.* ad h. l. et *Kritz. ib.* et ad 5, 9. Quomodo rem publicam habuerint. *Tac.* exempla collegit *Böttich.* in *Lex. Tac.* p. 226. — Eadem sententia est, cum praepositio substantivo jungitur vel simili modo. *Liv.* 39, 2. Ne in otio militem haberet. *Sall. Jug.* 44. Exercitus sine imperio et modestia habitus. *Tac. H.* 1, 31. Legiones habebantur per otium, cet. Plura v. apud *Böttich.* l. l. Eodem pertinent *procul habere* et *frustra habere.* *Tac. A.* 6, 32. Arma procul habere, i. e. bellum evitare. *Id. ib.* c. 51. Quae brevi servata, dein frustra habita, i. e. neglecta. ¶ l. q. ferre, tolerare, *Tac. A.* 4, 21. Quae Tiberius civiliter habuit. *Id. ib.* 3, 70. Neque tantum maleficium impune habendum. Debentur haec *Böttich.* l. l.] ¶ Item pro agere. *Cic. Verr.* 1, 12. Ex eo loco, ex quo me populus R. secum habere de republ. voluit. Al. leg. *agere.* ¶ Item agere. *Sallust. Cat.*. 4. Mihi reliquam aetatem a republ. procul habendam decrevi. [**Kritz.* bene monet: *habere* non plane idem esse atque *agere;* sed possidendi notionem ab eo non posse sejungi; itaque h. l. alteram potestatem, qua significet aliquam rem tenere, sive constitutam aut collocatam habere, non plane deponere. Hinc scite *Herz.* monuisse *vitam habere* significare consilium et voluntatem vitae instituendae: *agere* simpliciter de vitae statu et conditione intelligendum. Coll. *ib.* 51, 12. Qui demissi in obscuro vitam habent. *Jug.* 85, 41. Ubi adulescentiam habuere, ibi senectutem agant.] *Pl. Ep.* 1, 2, 55. Ut hunc hodie diem luculente habeamus ¶ Item pro existimare, judicare. *Cic. N. D.* 1, 15. Eos esse habitos Deos, a quibus magna utilitas esset inventa. *Id. Q. Fr.* 1, 1, 10. *extr.* Ut te parentem Asiae et dici, et haberi velis. *Id. N. D.* 3, 22. Quem Aegyptii nefas habent nominare. *Curt.* 6, 2. Habere aliquem pro hoste. *Liv.* 23, 22. Id obliviscendum, pro non dicto habendum. [*Huc pertinet etiam locus *Sall. Cat.* 53, 1. Cato clarus atque magnus habetur, i. e. putabatur, praedicabatur. V. *Kritz.* ¶ Jam sequi poterant ea exempla, in quibus *habere* c. genitivo pretii, qui dicitur, construitur. *Caes. B. G.* 4, 21. Commii regis auctoritas in Britannia magni habebatur. *Enn.* ap. *Cic. Div.* 1, 58. Non habeo nauci Marsum augurem.] ¶ Item pro scire, sibi persuadere. *Cic. Fam.* 16, 4. *f.* Sic habeto, neminem esse, qui me amet, quin idem te amet. *Id. Fam.* 3, 13. Illud velim sic habeas, quod intelliges, etc.; et *ib.* 2, 8. Tantum habeto, civem

-gregium esse Pompejum; et 10. Atqui sic habeto, ...c. ℙ Et *habere* dicitur, qui quippiam audiit, in- ...llexitque. *Id. Att.* 5, 21. *med.* Habes nostra con- ...lia: nunc cognosce de Bruto; et *Or.* 2, 88. Ha- ...etis sermonem bene longum hominis utinam non ...npudentis. *Id. Fam.* 15, 17. Nos hic Sullam pa- ...rem mortuum habebamus. [**Suet. Claud.* 4. Habes ...ostras sententias.] ℙ Praeterea usurpatur pro ad- ...ibere, uti. [*Hic prae ceteris commemorandus ...ocus erat *Sall. Cat.* 13, 2. Quibus mihi videntur ...udibrio fuisse divitiae; quippe quas honeste habe- ... licebat, abuti per turpitudinem properabant: ubi ...cte *Kritz.* contra *Lang.*, qui de comparandis di- ...tiis cogitans *non* addidit, vulgatam defendit, do- ...ns v. *habere* h. l. ad usum divitiarum esse refe- ...ndum. Cf. *Tac. A.* 4, 44. Magnae opes innocen- ...r paratae et modeste habitae.] *Ov. Am.* 1, 8, ... Aera nitent usu: vestis bona quaerit haberi. ...ucr. 1, 313. Annulus in digito subter tenuatur ...bendo. ℙ Item pro praebere, dare. *Cic. Fam.* ..., 9. *f.* Curio mandavi, ut medico honos habere- ...r, *h. e.* merces, praemium. Adde *Curt.* 9, 1. ...d *habere honorem* pro honorare est ap. *Tac. A.* ..., 74. ℙ Item pro habitare ap. *Cic. Fam.* 7, 6. ...uae Corinthum arcem altam habebant, matronae ...pulentae. *Pl. Bacch.* 1, 2, 7. Quis istic habet? ...*. Men. prol.* 69. Ille geminus, qui Syracusis ha- ...t. *Varr. L. L.* 4, 8. *med.* Apud aedem Dei Fi- ...i in delubro, ubi aedituus habere solet. [*Ad- ... *Sall. Cat.* 6, 1. Urbem Romam condidere atque ...buere initio Trojani: ubi *Kritz.* coll. *Jug.* 17, 7. ..., 1. contra *Lang.*, qui plane idem esse, atque ...*bitavere* censet, tenendi, possidendi notionem ad- ...nctam monet.] ℙ *Bene habere.* V. BENE: et ...*lle habere.* V. BELLE: et *male habere.* V. MA- ...E. ℙ *Bene habet.* V. BENE. ℙ *Habere ali-* ...*em* dicimur, cum reperimus, aut deprehendimus. ...*rt.* 6, 7. Habeo te incolumem ex impiorum ma- ...bus ereptum. *Ter. Eun.* 4, 4, 7. Habesne homi- ...m? *Phae.* quid ni habeam? *Pl. Cas.* 2, 8, 34. ...ic ipsus Casinam deperit: habeo viros. ℙ *Ha-* ...*t*, et *hoc habet* est gladiatorum, cum alter alte- ...m percussit, uti docet *Lips. Saturn.* 2, 21. et ...*on.* ad *Ter. Andr.* 1, 1, 56. Est enim vox pro- ...ia in gladiatores vulneratos aut irretitos, vel in- ...ltantis adversarii, vel vulgi acclamantis. Prius ...im interdum alii vident, quam ipsi sentiant, se ...rcussos. *Virg. A.* 12, 295. Desuper altus equo ...aviter ferit, atque ita fatur: Hoc habet, etc. ...dde *Prud. Psych.* 53. ℙ Translate. *Ter. l. c.* ...rte captus est: habet, *h. e.* ictus est vulnere amo- ...s. *Pl. Most.* 3, 2, 26. Tempus nunc est senem hunc ...loqui mihi. Hoc habet: reperi qui senem duce- ...m. Adde *Rud.* 4, 4, 99. ubi ironice adhibetur. ...*Habere aliquem* vel *aliquam* est etiam amatorum. ...*irg. Ecl.* 1, 31. Postquam nos Amaryllis habet. ...*ibull.* 1, 1, 67. *ad Deliam.* Ferreus ille fuit, qui ... cum posset habere. [*Adde *Prop.* 3, 8, 22. Cf. ...*esterh.* ad *Ter. Andr.* 1, 1, 58. *Cerda* ad *Virg.* ... 3, 107.] ℙ *Habere rationem, fidem, rem,* etc. ... RATIO, FIDES, RES. ℙ *Habere se* est esse. ...*c. Or.* 2, 67. Sic profecto res se habet, nullum ... sit, etc.; et *Verr.* 2, 2, 50. Quae cum res ita ... haberet; et *Or.* 1, 25. Praeclare se res habeat, ..., etc.; et *Off.* 2, 6. *med.* Male se res habet, cum ...od virtute effici debet, id tentatur pecunia; et ...*t.* 7, 2. Graviter se habere. ℙ [*Ita *haberi*, non ...itata ratione ponitur pro esse, non abjecta plane ...ssidendi significatione, quae tamen pro cujusque ...bstantivi potestate mutatur. *Sall. Cat.* 37, 4. ...estas facile habetur sine damno, i. e. toleratur. ...*g.* 89, 4. Capsae cives apud Jugurtham immunes, ...vi imperio, et ob ea fidelissimo habebantur, i. e. ...ant et tenebantur. *Cat.* 58, 17. Audacia pro mu- ... habetur. *Kritz.* ad *Sall. Cat.* 1, 4. qui *laud.* ...*rotsch. Observ.* ad *Sall.* p. 1. p. 14. sq. At *Cort.* ad ...*ll. Cat.* 1, 4. et *Brem.* ad *Nep. Att.* 13, 1. *habe-* ... simpliciter pro *esse* dici censent. Hinc *Kritz.* ... *Sall. Cat.* 6, 3. Sicuti pleraque mortalium ha- ...entur non *c. Müll.* et *Gerlach.* ad *Graec.* modum ... ἔχει τὰ πλεῖστα τῶν θνητῶν explicat; sed hoc sen- ... posita censet: ut in plerisque, quae mortalium ...unt, fieri solet. V.] ℙ *Habere se* is etiam dici- ...ur, qui suas cupiditates coercet. *Mart.* 2, 68. Re- ...es et dominos habere debet, Qui se non habet, ...tque concupiscit, Quod reges dominique concupi- ...cunt. ℙ *Sic habet* idem significat ac *ita se res* ...*abet. Hor. Sat.* 1, 9, 52. magnum narras, vix ...redibile: atqui Sic habet. ℙ *Satis habere* dicitur, ...ui satis est. *Cic. Fam.* 5, 2. *med.* Satis habeas, ...ihil me tecum conqueri; et *ib.* 12, 1. Satis habet ...espubl. a vobis; et *Rosc. Am.* 52. Si non satis ...abet avaritiam explere, nisi etiam, etc. [**Nep.* ...*pam.* 8. Ut Lacedaemonii satis haberent, si salvi ...sse possent.] Contrarium est *parum habere. Sall.* ...*ug.* 34. Haec talia facinora impune suscepisse, ...arum habuere. ℙ [**Necesse habere*, i. e. cogi, ...rgeri. *Cic. Part.* 13. Non habebimus necesse sem- ...er concludere. *Att.* 10, 1. Eo minus habeo ne- ...esse scribere.] ℙ *Habere* absolute interdum si- ...nificat facultates habere, divitem esse. *Curius* ...*l Cic. Fam.* 7, 29. Nos, quod simus, quod habea- ...us, quod homines existimemur, id omne abs te habere. *Pl. Rud.* 5, 2, 34. Miserum istuc verbum est, habuisse, et nihil habere. *Cic. fragm.* ap. *Prisc.* 8, 792. Qui habet, ultro appetitur; qui est pauper, aspernatur. *Phaedr. prol. l.* 3. Curam habendi penitus corde eradere. *Virg. A.* 8, 327. Et belli rabies, et amor successit habendi. Adde *Hor. Ep.* 1, 7, 85. et *Juven.* 14, 208. ℙ *Habere negotium suum* significat de re aliena ita laborare, ut si res nostra ageretur. *Cic. Att.* 13, 49. Habuit suum negotium Gallus, ut scribis. Ita tamen *Ernesti* interpretatur: non ei parum laboris et molestiae fuit, cum vellet Tigellium mihi iratum ad meliorem mentem revocare. Prior tamen sententia praestare videtur. ℙ Interdum *habere* refertur ad significandam propriam aliquam cujusque naturam, aut studium. *Cic. Phil.* 2, 32. Habebat hoc omnino Caesar: quem plane perditum egentemque, si eundem nequam hominem audacemque cognoverat, hunc in familiaritatem penitus recipiebat. ℙ *Habessit* pro *habeat*, vel *habuerit*, antiquum est. *Cic. Leg.* 2, 8. Separatim nemo habessit Deos, neve novos. ℙ In illo *Pl. Asin.* 4, 1, 62. Tot noctes reddat spurcas, quot puras habuerit: Quidam volunt scribi *habuuerit*, ut secunda a principio syllaba producatur: quo modo *pluuit, fluuidus,* pro *pluit, fluidus* dictum ab aliis est. [Alii tamen rectius pro *puras* leg. *pure*, atque ita senarius versus iambicus se belle habet. *F.*] ℙ [*Permutantur *habere* et *agere.* V. *Drak.* ad *Liv.* 30, 45, 2. 3, 14, 5. *Burm.* ad *Vell.* 2, 31, 1. 109, 2. *Spald.* ad *Quint.* 5, 6, 3. *Habet* et *hebet. Cort.* ad *Lucan.* 2, 722.]

HĂBESSIT. V. v. praec.

*HABESSUS, i, opp. Lyciae, postea Antiphellus dictum. *Plin.* 5, 27. *B. A.*

HĂBĬLIS, e, adj. εὐάρμοστος, qui haberi, seu teneri, tractari, gerive facile potest. *Virg. A.* 9, 304. de ense: mira quem fecerat arte Lycaon Gnossius, atque habilem vagina aptarat eburna. *Id. ib.* 1, 322. humeris de more habilem suspenderat arcum. *Tac. G.* 6. Frameas ita habiles, ut eodem telo vel cominus, vel eminus pugnent. [**Grat. Cyneg.* 122. Jaculis habilem perpendimus usum, i. e. effecimus, ut jaculis commode uti possimus. *Liv.* 22, 46. Brevitate habiles gladii. V. *Cic. fragm. Or.* pro *Tull.* p. 33. *Beier.*] *Cic. Or.* 1, 54. Calcei habiles, et apti ad pedem. *Val. Fl.* 3, 607. habilemque ad tela pharetram. *Ov. Met.* 2, 531. habili Saturnia curru Ingreditur liquidum pavonibus aera pictis. *Mela* 1, 5. Parma ingens, et ob magnitudinem nulli nunc habilis. *Tac. A.* 2, 6. Naves velis habiles, citae remis, *h. e.* quae facile velis irent. *Ov. Amor.* 1, 4, 37. Nec sinus admittat digitos, habilesque papillae. *Tibull.* 1, 10, 7. habili tauros adjungit aratro, *h. e.* levi. *Virg. G.* 4, 418. Atque habilis membris venit vigor, *h. e.* qui corpus agile reddit, et vegetum. *Id. A.* 11, 555. huic natam habilem mediae circumligat hastae, *h. e.* levem, et quae facile simul cum ipsa hasta transmitti posset. *Cels.* 2, 1. Corpus habilissimum, quadratum est, neque gracile, neque obesum, *h. e.* cujus valetudo facile regi, et servari potest. ℙ Translate. *Senec. Ira* 3, 7. Negotia expedita et habilia sequuntur actorem: ingentia et supra mensuram agentis nec dant se facile, etc. *Vell.* 2, 113. Cum exercitum majorem, quam ut temperari posset, neque habilem gubernaculo cerneret, dimittere statuit. *Val. Fl.* 7, 231. non habiles Colchi. ℙ Item aptus, idoneus. *Virg. G.* 3, 62. bos nec feturae habilis, nec fortis aratris. [**Id. ib.* 2, 92. Habiles terris vites. *Hor. Od.* 3, 19, 24. Vicina seni non habilis Lyco, i. e. haud apta et congruens, scil. aetate. *Suet. Aug.* 18. Aegyptum ut feraciorem habilioremque annonae urbicae redderet.] *Ov. Amor.* 1, 9, 3. Aetas bello habilis. *Vell.* 2, 110. Ducenta millia peditum, armis habilia. [**Liv.* 24, 48. Rudem ad pedestria bella, Numidarum gentem esse, equis tantum habilem. *Sil.* 11, 588. Scilicet e gremio matrum rapiamus in hostem Nondum portandis habiles gravioribus armis. *Suet. Claud.* 2. Ulli publico privatoque muneri habilis.] *Cic. Or.* 1, 25. Sunt quidam aut ita lingua haesitantes, aut ita voce absoni, ut etiamsi ingenio valeant, tamen in oratorum numerum venire non possint: sunt autem quidam ita naturae muneribus in iisdem rebus habiles, ita ornati, ut, etc. *Id. Leg.* 1, 9. Figura corporis habilis et apta humano ingenio. *Liv.* 21, 4. Nunquam ingenium idem ad res diversissimas, parendum et imperandum, habilius fuit. [**Id.* 7, 10. Hispano cingitur gladio, ad propiorem habili pugnam. V. *B. Patruum* ad *Tac. A.* 2, 14.] *Quint.* 6, 3. *in.* Ut acutior quis, atque habilior sit ad inveniendum. *Colum.* 2, 2. *med.* Terra frumentis habilis. *Senec. Q. N.* 1, 7. Materia laevis est, et ad hoc habilis. ℙ Cum infinito. *Stat. Th.* 4, 225. Plaudentique habiles Caryae resonare Dianae. [**Lucan.* 3, 553. Sed Grajis habiles pugnamque lacessere pinus, Et tentare fugam, etc., ubi v. *Cort.*]

HĂBĬLĬTAS, atis, f. εὐαρμοστία, convenientia. *Cic. Leg.* 1, 9. Omitto opportunitates habilitatesque reliqui corporis, moderationem vocis, orationis vim.

HĂBĬLĬTER, adv. faciliter. In *Epit. Livii* 57. Scutum parvum habiliter ferens. *Mela* 3, 7. Ut elephantis, sicut nos equis, facile atque habiliter utantur. *Paul. Dig.* 34, 2, 21. Si ut habiliter gemmae geri possint, auro inclusae sunt.

[HABILITO, as, a. 1. habilem facio. *Not. Tir.* p. 12. Habilis, habilitas, habilitat. *F.*]

*HABILITUDO, inis, f. *Digest. B. A.*

HĂBĬTĀBĬLIS, e, adj. οἰκήσιμος, qui habitari potest. *Cic. Tusc.* 1, 20. Tum et habitabiles regiones, et rursum omni cultu propter vim frigoris, aut caloris vacantes. *Ov. Met.* 1, 49. non est habitabilis aestu. *Id. Fast.* 4, 611. nec nobis coelum est habitabile, dixit. *Id. Trist.* 3, 4, 51. non habitabile frigus. ℙ Item habitatus. *Sil.* 1, 541. Tarpejae rupes, Superisque habitabile saxum.

HĂBĬTĀCŬLUM, i, n. οἴκημα, locus in quo quis habitat. *Gell.* 5, 14. *med.* Leo in habitaculum illud suum vidit me procul delitescentem. *Pall.* 1, 23. Habitacula avium. *Prud. Cath.* 10, 39. Animataque sanguine vivo Habitacula pristina gestet, *h. e.* corpus resumat, quod est habitaculum animi.

HĂBĬTANS, antis, part. ab *habito*: incola. *Ov. Met.* 14, 89. sterilique locatas Colle Pithecusas, habitantum nomine dictas.

HĂBĬTĀTĬO, onis, f. οἴκησις, actus habitandi: item locus, ubi quis habitat. *Pl. Most.* 2, 2, 73. Scelestae hae sunt aedes, impia est habitatio. *Caes. B. C.* 3, 21. Mercedes habitationum annuas conductoribus donavit. *Suet. Caes.* 38. Annua Romae habitatio. [*V. *B. Crus.*] *Cato R. R.* 128. Delutare habitationem. *Colum.* 1, 6. Villico juxta januam fiat habitatio. *Cic. Fam.* 13, 2. Peto a te, ut ei de habitatione accommodes. *Id. Coel.* 7. Sumptus habitationis. ℙ Habitatio accipitur etiam pro mercede habitationis, Graeci ἐνοίκιον. *Suet. Caes.* 38. Annuam etiam habitationem Romae usque ad bina millia nummum, in Italia non ultra quingenos sestertios remisit.

HĂBĬTĀTĬUNCŬLA, ae, f. aedicula. *Hieron. in Abdiam, med.* Omnis australis regio Idumaeorum in specubus habitatiunculas habet.

HĂBĬTĀTOR, oris, m. οἰκήτωρ, incola. *Cic. N. D.* 2, 56. Sunt enim e terra homines non ut incolae atque habitatores, sed quasi spectatores superarum rerum atque coelestium. *Id. Q. Fr.* 2, 3. *f.* Domum tuam in Carinis mundi habitatores Lamiae conduxerunt. *Mela* 1, 16. Habitator Cariae.

HĂBĬTĀTRIX, icis, f. *Auson. Idyll.* 10, 82. flumineis habitatrix Nais in oris.

HĂBĬTĀTUS, a, um, part. ab *habito. Virg. G.* 3, 340. raris habitata mapalia tectis. *Hor. Ep.* 1, 14, 2. Agellus habitatus quinque focis. *Tac. H.* 5, 7. Campi olim magnis urbibus habitati. *Ov. Met.* 13, 430. tellus Bistoniis habitata viris. *Sil.* 2, 654. de Sagunto: Urbs habitata diu Fidei. *Id.* 15, 337. calidoque habitata Gradivo Pectora, *h. e.* vir bellicosus.

HĂBĬTĬO, onis, f. actus habendi. *Gell.* 1, 4. Debitio gratiae non habitio, cum pecunia confertur.

HĂBĬTO, as, avi, atum, a. 1. ἔχω, frequentativum ab *habeo. Varr.* ap. *Non.* 4, 227. Et epicrocum viri quoque habitarunt. *Id. ib.* Habitare comas. ℙ Frequentissime est incolere, οἰκέω. *Cic. Verr.* 2, 4, 18. Is Lilybaei multos annos jam habitat; et *Verr.* 2, 3, 41. Omnes, qui habitarent in Sicilia. *Id. Acad.* 4, 36. Diodorus qui mecum vivit tot annos, qui habitat apud me. *Id. Verr.* 2, 1, 25. Filia, quae cum patre habitaret. *Id. N. D.* 2, 37. Qui sub terra semper habitavissent, bonis et illustribus domiciliis. [**Id. Phil.* 2, 41. Sed tamen in via habitabant, *wohnten an der Landstrasse.*] *Virg. A.* 3, 110. habitabant vallibus imis; et *ib.* 6, 673. lucis habitamus opacis. *Prop.* 2, 13, 20. habitare casa straminea. *Virg. A.* 3, 643. curva haec habitant ad litora vulgo Infandi Cyclopes. *Cic. Coel.* 7. Habitare in aediculis. *Id. Dom.* 37. *extr.* Demigrandum potius aliquo est, quam habitandum in ea urbe, in qua, etc. *Plin.* 18, 35, 87. Aves, quae habitant in arboribus. [**Hor. Epod.* 16, 19. Agros atque Lares proprios, habitandaque fana Apris reliquit et rapacibus lupis. Dicitur etiam de Diis. *Virg. A.* 8, 352. Deus hoc nemus habitat. *Ov. Fast.* Debebat in urbe non aliter nati Mars habitare sui.] ℙ Cum accusativo. *Virg. A.* 3, 106. Centum urbes habitant magnas. *Id. Ecl.* 6, 2. silvas; et *ib.* 2, 29. humiles casas. *Ov. Her.* 1, 66. terras. *Val. Fl.* 2, 177. pruinas. [**Lucan.* 1, 435. Gens habitat cana pendentis rupe Gebennas. Cf. *ib.* 5, 28. et al.] ℙ Absolute. *Nep. Them.* 8. Argos habitatum concessit. [**Ter. Hec.* 2, 1, 27. Rus habitatum abii.] *Id. Att.* 13. Neque tamen non in primis bene habitavit, *h. e.* bonas aedes habuit. *Cic. Dom.* 40. Habitare laxe et magnifice voluit. *Id. Coel.* 7. Triginta millibus dixistis eum habitare, *h. e.* aedes habitare, quae triginta millibus valerent. [**Vell.* 2, 10, 1. At nunc, si quis tanti habitet, vix ut senator agnoscitur.] ℙ Passive. *Id. Verr.* 2, 4, 53. Colitur ea pars urbis, et habitatur frequentissime. *Id. Acad.* 4, 39. Habitari ait Xenophanes in luna. [**Liv.* 24, 3. Arx procul iis, quae habitabantur; cf. 36, 22.] *Ov. Trist.* 5, 3, 21. Nec patria est habitata tibi; et *ib.* 1, 1. *f.* nobis habitabitur or-

bis Ultimus. [*Curt. 5, 1, 27. Per LXXX stadia habitatur. Liv. 2, 62. Vicorum, quibus frequenter habitabatur. V. B. Patruum ad Tac. G. 39.] ℙ Habitare, et commorari differunt, quod illud in perpetuum, hoc ad tempus alicubi esse significat. Cic. Sen. 23. Commorandi natura deversorium nobis, non habitandi dedit. ℙ Reperitur tamen habitare de brevi habitatione dictum. Caes. B. C. 3, 112. Hoc tractu oppidi pars erat regiae exigua, in quam ipse habitandi causa initio erat inductus. Adde Petr. Sat. 7. et 85. ℙ Translate est assidue esse, versarique aliquo in loco. Cic. Fin. 2, 28. Qui potest igitur habitare in beata vita summi mali metus? Id. Tusc. 5, 24. Animus cum his habitans pernoctansque curis. Id. Or. 15. Quonam modo ille in bonis haerebit et habitabit suis? h. e. dicendo morabitur. Sic Or. 2, 38. f. Illi autem, qui hoc solum colendum dicebant, habitarunt in hac una ratione tractanda. Id. Brut. 89. Diserti Q. Varius, C. Carbo, Cn. Pomponius: et ii quidem habitabant in Rostris. Id. Mur. 9. med. Abfueris tamdiu, et cum iis, qui habitarunt in foro de dignitate contendas? Id. Phil. 12, 1. Fautores Antonii, quorum in vultu habitant oculi mei. Id. Planc. 27. Habitare in oculis populi, [*i. e. semper in urbe, in foro, in concionibus esse. Id. Or. 1, 62. Habitare in subselliis: de iis, qui crebro causas agunt.] Plin. 11, 37, 54. Profecto animus habitat in oculis; et ib. 69. Mens in corde habitat Val. Max. 6, 9. n. 1. extern. Peregrinatus est hujus animus in nequitia, non habitavit. Pers. 4, 52. Tecum habita; et noris, quam sit tibi curta supellex, h. e. tecum ipse esto, te contemplare, atque excute. [*Prop. 2, 11, 17. (de Amore) quid tibi jucundum siccis habitare medullis? Huc pertinent etiam illa Ov. Met. 8, 791. Frigus illic habitat Pallorque.]

HĂBĬTŪDO, inis, f. ἕξις, κατάστασις, ipse corporis habitus, quem barbari vocant complexionem: ab habeo. Auct. ad Her. 4, 10. Nam ut corporis bonam habitudinem tumor imitatur saepe. Ter. Eun. 2, 2, 11. viden' me ex eodem ortum loco? Qui color, nitor, vestitus, quae habitudo est corporis? Appul. Met. 9. Quidam procerus, et, ut indicabat habitus atque habitudo, miles e legione: habitus hic externum corporis ornatum, σχῆμα: habitudo ipsius corporis externam formam significat, ἕξιν. Id. ib. 2. Nec tamen ego prius inde discessi, quam diligenter omnem ejus (ancillae) explorassem habitudinem. Id. Apol. Tot aetatis vices induit, tam varias habitudines corporis participat. ℙ Translate De habitudine doctrinae Platonicae inscriptum est Appuleji opus, in quo de ratione naturalis, moralis, et rationalis Platonicae philosophiae disserit, ejusque naturam, qualitatem, et quasi habitudinem describit.

[HĂBĬTŬO, as, a. 1. habitum aliquem inducere. Coel. Aurel. Tard. 1, 4. Si nutrix malo succo atque corpore habituari videatur, hoc Graeci καχεξίαν vocaverunt, h. e. pravi habitus fieri. Id. ib. 4, 8. Aegrotantium vires nunc debilitate, nunc fortitudine habituantur. F.]

HĂBĬTŪRIO, is, a. 4. habere cupio: desiderativum ab habito. Pl. Truc. 1, 2, 47. Si arationes habituris, ad pueras ire melius est.

HĂBĬTUS, a, um, part. ab habeo. Plin. 28, 4, 9. Deus inclusus in armillam, et assidue in brachio habitus. Tac. A. 15, 10. f. Miles in uno habitus. Caes. B. G. 7, 77. Vir magnae habitus auctoritatis. Cic. Brut. 44. Nulla altercatio clamoribus unquam habita majoribus: et 20. Oratorum in numero habitus. Pl. Asin. 2, 4, 52. Fidem non esse huic habitam. Ter. Hec. 4, 1, 11. Ludibrio habitus. Tac. A. 13, 37. Frustra habitus, h. e. frustratus, deceptus. Id. H. 1, 58. Habitus in custodia. Id. A. 4, 62. Habitus procul voluptatibus. Et ib. 3, 13. Habita avare Hispania. ℙ Interdum ad corpus refertur, et corpulentum significat. Ter. Eun. 2, 3, 23. Si qua est habitior paulo, pugilem esse ajunt: deducunt cibum, h. e. corpulentior. Pl. Epid. 1, 1, 8. Corpulentior videre, atque habitior. Sabin. Massur. ap. Gell. 4, 20. Equum nimis strigosum et male habitum, sed equitem ejus uberrimum et habitissimum viderunt. ℙ Translate. Ter. Heaut. 2, 4, 22. Imo, ut patrem tuum vidi esse habitum, diu etiam duras dabit. ℙ Habitus quatenus corpulentum significat, fuit etiam cogn. R. Fast. Capitol. ap. Grut. 295. A. Vibius Habitus: nempe consul suffectus an. U. C. DCCLXI.

HĂBĬTUS, us, m. σχῆμα, corporis permanens affectio, forma, figura in hominibus, vel bestiis. Cic. Coel. 24. Cum floreret integerrima aetate, optimo habitu, maximis viribus. Id. N. D. 1, 35. extr. Oris quidem habitus ad vitae firmitatem nihil pertinet. [*Id. Brut. 91. Erat eo tempore in nobis summa gracilitas et infirmitas corporis, qui habitus et quae figura non procul abesse putatur a vitae periculo. Tac. G. 4. habitus corporum. Agr. 11. Positio coeli corporibus habitum dedit. Suet. Hor. Habitu corporis brevis fuit.] ℙ Item corporis dispositio, vel inflexio [*nostr. Haltung.] Sen. ep. 123. f. Diversus est ascendentium habitus, et descendentium: qui per pronum eunt, resupinant corpora; qui in arduum, incumbunt. [*Suet. Claud. 4. Cujus motum et habitum et incessum imitaretur.] ℙ Dicitur etiam de forma, et facie cujuscumque alterius rei corporeae. Virg. G. 1, 52. cultusque habitusque locorum. Colum. 9, 15. med. Figura cerarum talis est, qualis et habitus domicilii. Val. Max. 9, 3. n. 3 extr. Urbs in habitum pulveris redacta. Liv. 9, 17. f. Longe alius Italiae, quam Indiae visus illi habitus esset. Val. Max. 3, 3. n. 4. extr. Habitus maris. Est qui leg. ambitus, quod minus placet. ℙ A philosophis fere de animo dicitur, et definitur constans et absoluta in aliqua re perfectio, quae frequentibus actionibus comparata est, ut sunt virtutes omnes. Cic. Inv. 2, 53. Justitia est habitus animi communi utilitate conservata, suam cuique tribuens dignitatem. ℙ Oratorie usurpatur etiam pro naturali facultate, seu potentia. Cic. Arch. 7. Ego multos homines excellenti animo ac virtute fuisse, et sine doctrina, naturae ipsius habitu prope divino, per se ipsos et moderatos et graves exstitisse fateor. ℙ Habitus item est cultus exterior corporis, ac praesertim vestimentum, et ornatus vestium. Cic. Verr. 2, 6, 3. Erant praeterea duo signa non maxima, verum eximia venustate, virginali habitu atque vestitu. [*(Die Art, sich zu tragen.) Suet. Caes. 44. Ea quae ad formam, et habitum, et cultum, etc. pertineant. V. intpp. Aug. 40. Habitum vestitumque pristinum reducere studuit. Plin. Pan. 73, 1. Amictum et habitum distinguit. Coll. Ep. 4, 11, 3. Cum graeco pallio amictus intrasset — circumspexissetque habitum suum. Suet. Cal. 52. Vestitu calceatuque et cetero habitu.] Quint. 3, 7. Ut si in laude Herculis permutatum cum regina Lydiae habitum orator excuset. Id. 2, 17. Theopompus, permutato cum uxore habitu, e custodia, ut mulier, evasit. Appul. Met. 9. med. Ut indicabat habitus, atque habitudo. [*Liv. 9, 2. Habitus pastorum: ib. 5, 36. pastoralis. Suet. Caes. 58 Gallico habitu. Ner. 13. Triumphantis habitu. Aug. 70. Deorum Dearumque habitu. Plura dabit B. Crus. in cl. Suet. p. 394.] ℙ Et translate pro ornamento in genere sumitur. Cic. Or. 3, 52. Si habitum etiam orationis, et quasi colorem aliquem requiritis. ℙ Item pro affectibus, studiis, voluntatibus. Tac. H. 1, 4. Qualis status urbis, quae mens exercituum, quis habitus provinciarum. Vell. 2, 99. Quis fuerit eo tempore civitatis habitus, qui singulorum animi, etc. [*Liv. 9, 17. Habitus Italiae. Tac. H. 1, 8. Hic quidem Romae habitus animorum fuit. Liv. 32, 19. Erat autem non admodum simplex habitus animorum inter Achaeos, i. e. incerti animis erant, quid optarent, facerent. Id. 32, 14. Ex praesenti potius, quam praeterito habitu aestimat, i. e. animi; de studio obsequendi.] ℙ Denique si vocis originem spectes, habitus idem est ac habitio, seu actus habendi. Liv. 1, 42. Belli pacisque munia non viritim, sed pro habitu pecuniarum fiant. Phaedr. 1, 3. Ne gloriari libeat alienis bonis, Suoque potius habitu vitam degere, etc. [*Vereor ut in his habitus idem sit, quod habitio. Potius explicuerim per rationem, modum, quo pro se quisque pecuniam, bona possideat, ita ut habitus ad idem dicendi genus referendum videatur, quod est ap. Liv. 9, 36. Habitus armorum. 10, 46. temporum, etc.]

*HABRON, onis, m. Ἅβρων, insignis pictor. Plin. 35, 11. ℙ Fuit et Habron insignis pictura Apellis, hoc est, viri cujusdam eo nomine effigies ab Apelle depicti. Id. ib. 9. B. A.

*HABRUCHIA, ae, f. regio Asiae minoris, in qua urbs Pieria. Jul. Valer. res gest. Alex. M. (ed. A. Maio) 1, 57. si lectio certa. B. A.

HAC, adv. ταύτῃ, per hunc locum, ubi ego sum, vel de quo ego loquor. Nep. Ann. 3. Hac copias traduxit, in Italiamque pervenit. Ter. Eun. 4, 7, 46. Vos me hac sequimini. Virg. A. 1, 471. Hac fugerent Graji, premeret Trojana juventus, Hac Phryges. Ter. Heaut. 3, 2, 1. Hac illac circumcursa. Tibull. 4, 1, 96. Sive hac, sive illac veniat gravis impetus hastae. Ter. Eun. 1, 2, 25. Plenus rimarum sum, hac atque illac perfluo.

*HACCĔTĔNUS, et Hoccedie scribebant antiqui pro Hactenus, et Hodie. Ita Mar. Vict. p. 2457. B. A

*HACOTINA, ae, Armeniae urbs, circa Euphratem, qua Taurum praeterlabitur. Ant. Itin. Al. leg. Locotena. B. A.

HACPROPTER, propterea, ut quapropter. Virg. Cul. 3. hacpropter Culicis sint carmina dicta. Ita Scaliger: additque haec verba Varronis: Hacpropter omnes, qui laborant, invocant. Optimae tamen editiones habent haec propter, et fortasse rectius.

HACTĔNUS, adv. μέχρι τούτου, hucusque adhuc: ab hac, et tenus, quasi usque ad hunc terminum, vel locum, vel tempus. Cic. Amic. 7. Hactenus mihi videor, de amicitia quid sentirem, potuisse dicere. Si qua praeterea sunt, etc. Id. N. D. 1, 10. Nunc autem hactenus admirabor eorum tarditatem, qui animantem, immortalem, et eundem beatum, rotundum esse velint; et Att. 11, 4. Hactenus fuit, quod caute a me scribi posset. Liv. 7, 26. Hactenus quietae utrinque stationes fuere postquam spoliare, etc. Tac Agr. 10 Dispectat est et Thyle, quam hactenus nix, et hiems abdebat. [*Exemplis, quibus hactenus ad tempus spectat, haec addantur. Tac. A. 13, 47. Hactenus Nero flagitiis et sceleribus velamenta quaesivit. Flor. 1, 11, 5. Hactenus pro libertate, mox de finibus eisdem Latinis assidue pugnatum est. Contra disputat Selling. in observv. critt. in Tac. Agr. p. 12. Laudat haec Böttich. in Lex. Tac. p. 229 seq. q. v.] Cels. 7, 18. Hactenus propria auxilia sunt: communis deinde, etc. Plin. 18. f. Et hactenus hortensia dicta sint. Id. 14. initio Externae arbores hactenus fere sunt: licetque jam de communibus loqui. ℙ Habet interdum post se particulas ut, quoad, quod, ne, si, quatenus, et significat eatenus, in tantum, adeo. Cic. Or. 2, 2[?] Haec artem et praecepta dumtaxat hactenus requirunt, ut certis dicendi luminibus ornentur. Id. Fam. 4, 3. Hactenus existimo consolationem nostram recte adhibitam esse, quoad certior fieres etc. Plin. ep. 9, 15. Patrem familiae hactenus ago, quod aliquam partem praediorum percurro. Cic. Att. 5, 4. Etiamne hic mihi curandus est? curandus autem? hactenus, ne quid ad senatum etc. Tac. A. 14, 7. Hactenus adito discrimine, ne auctor dubitaretur. Sen. ep. 88. Meritoria officii sunt, hactenus utilia, si praeparant ingenium, non detinent. Ulp. Dig. 15, 3, 10. med. Hactenus non vertit (in rem), quatenus domino debet: quod ex cedit, vertit. ℙ Saepe ita solum ponitur, ut per ellipsin alia subaudiri oporteat. Ov. Fast. 5, 661 Hactenus: ut vivo subiit, etc. h. e. hactenus Tiberis locutus est: postquam subiit, etc. Suet. Dom. 16. Dum exulceratam in fronte verrucam vehementius scalpit, profluente sanguine, utinam, inquit, hactenus! h. e. hunc solummodo sanguinem fuderim, neque insuper fundere habeam. Cic. Div. 2, 24. Sed hactenus: nunc ad ostenta veniamus. Sic Att. 5, 13. Sed hactenus: praesertim cum etc. Plin. 11, 52, 114. extr. Hactenus Trogus supple locutus est. ℙ Aliquando vim habet v. solum, dumtaxat. Ov. Her. 15, 155. Ales Itym Sappho desertos cantat amores. Hactenus: ut media cetera nocte silent, h. e. duo illae solae cantant: ceterae aves silent. Tac. A. 14, 51. Sciscitantique hactenus respondit: ego me bene habeo. ℙ Dividitur interdum per tmesin. Virg. A. 5, 603 Hac celebrata tenus sancto certamina patri. Adde ib. 6, 62. ℙ Inter hactenus, et adhuc adverti Manut. ad Fam. 1, 2. hujusmodi discrimen, quamvis idem ambo significent; quod hactenus de re semper usurpetur, adhuc de tempore. Itaque male dici, hactenus ita sensi, et de litteris adhuc sed adhuc ita sensi, et de litteris hactenus, ut hoc ipso loco Cic. loquitur. Praeterea hactenus absolutae rei continuationem semper indicare: adhuc interdum etiam non absolutae, ut Cic. Att. 2, 20 Clodius adhuc mihi denunciat periculum. Hactenus Manut., cujus doctrina, si de Cicerone tantummodo loquitur, vera fortasse potest videri. (Nam Livius quidem certe de tempore hactenus dixit, in allato exemplo). Post eum vero non desunt scriptorum loca, quae contra Manut. afferri possunt. Quamquam, si attente inspicias, in ipsis quoque Ciceronis allatis locis rationem aliquam temporis deprehendas. ℙ Haccetenus pro hactenus. V. HACCETENUS.

[HADRĀNĪTĀNUS, a, um, adj. ad Hadranum pertinens, Siciliae opp. ad montis Aetnae radices situm, nunc Aderno, cujus meminit Sil. 14, 250. Ibi Hadrano minorum gentium Deo templum fuit dicatum, in quo plus quam mille alebantur canes, qui, teste Aeliano de nat. anim. 11, 20., hospites et advenas religionis causa templum adeuntes blande excipiebant, fures vero et sacrilegos morsibus laniabant. Prope id templum Dionysius Syracusarum tyrrannus urbem condidit, quae illius numinis nomen recepit, ut scribit Diodor. Sic. Hist. 14, 37. ℙ Hadranitani, orum, sunt illius oppidi incolae ap. Plin. 3, 8, 14. ℙ Sunt qui Adranum, et Adranitani scribunt sine aspiratione, Graece enim Ἄδρανον, et Ἀδρανῖται.

HADRĀNUM, i, opp. V. HADRANITANUS.

HADRĬA, ae, f. nunc Atri, urbs et colonia Piceni, patria majorum Hadriani Imp. Plin. 3, 13, 18. Spart. Hadr. 1. ℙ Item Hadria, Adria, vel Atria, nunc Adria, urbs Venetiae, in ora maris, quod ab ea nomen accepit, inter Padi, et Athesis ostia. Haec a Plin. ib. 16, 20. vocatur Atria, ipsumque mare olim Atriaticum dictum fuit, ut ibidem dicitur. Liv. 5, 33. Adriaticum mare ab Adria Tuscorum colonia vocavere Italicae gentes. ℙ Hadria quoque dicitur ipsum mare, et quidem masculino genere. Hor Od. 3, 3, 5. Dux inquieti turbidus Hadriae. Lucan. 5, 614. sonat Ionio vagus Hadria ponto. ℙ Hoc mare saepe a poetis procellosum dicitur, quia facile infestatur ventis, Noto praecipue, ut ex Hor. l. c. et Od. 1, 3, 15. colligitur. Adi eund. ib. 1, 33, 15. et ib. 3, 9. et al. ℙ Scribitur et Adria sine aspiratione atque

ta placet *Dausquio*. Graeci quoque leni semper spiritu scribunt. *Manut.* tamen ex lapidibus quamplurimis, et nummis, eumque secutus *Cellarius*, spirationem retinent.

HADRIĂCUS, a, um, adj. Hadriaticus. *Prop.* 1, 20, 17. Hadriacum aequor. *Ov. Hal.* 125. Hadriacum litus. *Virg. A.* 11, 405. Hadriacae undae.

HADRIĀNĀLIS, e, adj. ad Hadrianum Aug. pertinens: ut ab Augusto *Augustalis*, a Trajano *Trajanalis*: diciturque de sodalibus, seu sacerdotibus in Hadriani Aug. honorem institutis ab Antonino Pio Aug. (ut narrat *Capitolin. Antonin.* 5.), postquam is relatus est inter Divos. *Inscr.* ap. *Grut.* 457, 6. C. Popilio C. F. Quir. Caro Pedoni sodali Hadrianali. Alia ap. *Fabrett.* p. 454. *n.* 71. C. Plaetorius C. F. Stel. Phoebus sodal. Trajanal. et Hadrianal. Alia ap. *Don. cl.* 4. *n.* 19. M. Popilio M. F. Quir. Fausto Lucilio sodali Aelian*ali*, Hadrianali, et Antoniali (lege *Antoniniali*) et Faustinian*ali*, h. e. sodali in honorem Aelii Caesaris, Hadriani, Antonini, et Faustinae. [*Plura addidit *F.*]

*HADRĬĀNOPŎLIS, is, f. diversarum urbium nomen fuit ab Hadriano Imp. sic nominatarum. Harum una in Thracia fuit, ad Hebrum flumen, hodie *Adrianople*. *Anton. Itin.* ℙ Altera in Cyrenaica. *Tab. Peut.* *Adriane* appellata in *Anton. Itin.* ℙ Aliae fuere hoc nomine, non autem a Latinis auctoribus memoratae: de quibus V. *Geographos*. *B. A.*

*HADRĬĀNOTHERAE, arum, oppidum Mysiae. *Spartian.* in *Hadrian.* 20. V. *Spanhem. de usu numism. diss.* 11. p. 338. *B. A.*

HADRĬĀNUS, a, um, adj. ad Hadriam Piceni urbem pertinens. *Liv.* 22, 9. et *Plin.* 3, 13, 18. Hadrianus ager. ℙ In eo agro celebres quondam fuere gallinae, *Hadrianae* cognominatae. *Plin.* 10, 53, 74. ℙ *Hadrianus*, *i*, (ut in ejus nummis semper legitur) Romanorum imperator XV., cujus vitam scripsit *Aelius Spartianus*. Graece tamen fere Ἀδριανὸς leni spiritu legitur. ℙ *Hadriana vina* ab Hadria Venetiae, laudantur a *Plin.* 14, 6, 8. *n.* 5. ℙ *Hadrianum mare* idem ac *Hadriaticum*. *Cic. Pis.* 38. et *Hor. Od.* 1, 16, 4.

HADRĬĀTĬCUS, a, um, adj. Ἀδριατικὸς, ad Hadriam Venetiae pertinens, ut *Hadriaticum mare*, et *Hadriaticum* absolute, Latinis etiam *superum* dictum. *Catull.* 4. 6. Et hoc negat minacis Adriatici Negare litus. *Liv.* 10, 2. Hadriaticus sinus. ℙ Olim *Atriaticum* dictum est. *Plin.* 3, 16, 20. V. HADRIA.

HADRŎBŎLON, i, n. ἁδρόβωλον, ab ἁδρὸς, magnus, et βῶλος, gleba, gummi genus nigrum, et in offas convolutum, in Arabia, India, Media, Babylonia, quod in sacris vino perfundi solebat, ut esset odoratius. *Plin.* 12, 9, 19.

HADROSPHAERUM, i, n. ἁδρόσφαιρον, genus nardi, foliis amplioribus: ab ἁδρὸς, magnus. Idem *mesophaerum* dicitur, si minore folio est: a μέσος, medius, mediocris: et microsphaerum, si parvo: a μικρὸς, parvus. Porro illud *sphaerum* est a σφαῖρα, globus, pilula, quales in spica nardi sunt. *Plin.* 12, 12, 26.

[HADRŪMĒTĪNUS, a, um, adj. ad Hadrumetum, Ἀδρούμητον pertinens, metropolin provinciae Byzacenae in Africa, ad mare sitam, nunc *Herckla*, quae prius, teste *Plin.* 5, 4, 3., libera fuit civitas, deinde colonia sub Trajano Aug. *Inscr.* ap. *Grut.* 362, 2. Coloni coloniae Concordiae Ulpiae Trajanae Augustae frugiferae Hadrumetinae. *Capitol. Albin.* 1. Fuit Clodius Albinus familia nobili, Hadrumetinus tamen ex Africa. ℙ *Hadrumetini*, *orum*, absolute sunt illius urbis incolae. *Hirt. B. Afr.* 97. Hadrumetinis HS tricesies multae nomine imposuit. *F.*]

*HADRUMĒTUM vel Adrumētum, i, n. Ἀδρούμητος, Ἀδρούμητος, Ἀδρύμη, opp. Africae Propriae maritimum, Byzacenae provinciae caput. *Nep. Hann.* 6. *Liv.* 30, 29. *Plin.* 5, 4. *Mela* 1, 7. *med.* *Caes. B. C.* 2, 23. *Auct. B. Afr.* 3. etc. ℙ Occurrit haec vox ap. *Cic. Fl.* 28. ubi tamen (ait *Ernestus*) non est dubitandum, quin cum *Graevio* recipiendum sit e *Camerarii*, *Ursini*, *Sylvii* conjectura *Adramyttium*. Quid enim *Adrumetum* Africae ad Praetorem Asiae ejusque legatum? Ceterum in nomine *Adramyttii* ita variant veteres libri, ut non mirum, si hujusmodi error in *Ciceronem* irrepsit. V. *Duker.* ad *Thucyd.* 5, 1. et *Wesseling.* ad *Ant. Itin.* p. 335. ℙ Reperitur *Adrumetus* ap. *Mart. Capell.* 6. *med.* p. 216. ed *Grot.* *B. A.*

*HADYLĬUS, i, mons Boeotiae. *Plin.* 4, 7. ed. *Hard.* Antea, v. g. in ed. *Elzev.*, legebatur *Adylisus*. *B. A.*

HAEBŪDES et Hebūdes, um, f. plur. Αἰβοῦδαι, et Ἐβοῦδαι, insulae sunt a Calydoniae promontorio Thulen petentibus, quinque numero: quarum incolae nesciunt fruges, piscibus tantum et lacte vivunt. Ita *Solin.* 22. At *Plin.* 4, 16, 30. triginta esse affirmat. [Nunc multo plures esse constat, et ab incolis *Hebrides* seu *Westernes* appellantur. *F.*]

HAEDĪLĔ. V. HAEDULEA.

HAEDILLUS, i, m. parvulus haedus. In blanditiis locum habet, ut in illo *Pl. Asin.* 3, 3, 77. Haedillum me tuum dic esse, vel vitellum.

HAEDĪNUS, a, um, adj. ἐρίφειος, ex haedo. *Cic. Mur.* 36. Stravit pelliculis haedinis lectulos Punicanos. *Varr. R. R.* 2, 11. Haedinum coagulum.

[HAEDŬLĂ, ae, f. eadem ac haedulea, capella. *Not. Tir.* p. 175. Haedus, haedulus, haedula. V. v. seq. *F.*]

HAEDŬLĔĂ, ae, f. dimin. haedi, ἐρίφιον, idem ac capella. *Hor. Od.* 1, 17, 8. Nec virides metuunt colubras, Nec Martiales haeduleae lupos. Ita *Bentlejus*, aliique interpretes: olim legebatur *haedilia*, at minus recte, cum ita nec sensus, nec metri ratio constaret. V. v. praec.

HAEDŬLUS, i, m. ἐρίφιον, dimin. haedi. *Juven.* 11, 65. E Tiburtino veniet pinguissimus agro Haedulus. V. HAEDULA.

HAEDUS, i, m. ἔριφος, fetus caprae. Per diphthongum *ae* scribi, diserte docet *Varro L. L.* 4, 19. Hircus, inquit, quod Sabini fircus; et quod illic fedus, in Latio rure hedus, quod in Urbe, ut in multis, *a* addito, haedus. Hoc ipsum probant *Manut.* et *Cellar.* in *Ortograph.* Attamen *Dausquius* eos defendit, qui per *oe* scribunt. *Quint.* 1, 5. docet, antiquos *oedus*, et *ircus* scripsisse. *Cic. Sen.* 16. Villa abundat porco, haedo, agno, gallina, etc. *Mart.* 10, 87. Venator leporem, colonus haedum, Piscator ferat aequorum rapinas. *Ov. Met.* 15, 466. vagitus similes puerilibus haedum Edentem jugulare; et *ib.* 13, 791. tenero lascivior haedo. *Virg. G.* 4, 10. haedique petulci. ℙ Proverbii speciem habet illud *Lucr.* 3, 7. quid enim contendat hirundo Cygnis? aut quidnam tremulis facere artubus haedi Consimile in cursu possint, ac fortis equi vis? ℙ *Haedi* etiam a nonnullis dicti sunt ignes, quos aer in coelo transversos agit, quia haedorum more saltant, lasciviuntque, *Sen. Q. N.* 1, 2. ℙ Sunt etiam *haedi* stellae duae in Signo Aurigae prope aliam, quae *capella* dicitur. V. AMALTHEA. *Virg. A.* 9, 668. Quantus ab occasu veniens pluvialibus Haedis Verberat imber humum. *Ov. Trist.* 1, 11, 13. Haedi nimbosi. *Prop.* 2, 20, 56. Purus et Orion, purus et Haedus erit.

[HAEGĬUS, ii, m. caprinus: ab αἴξ, αἰγὸς, capra. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 53, 2. C. Propertius Haegius. Hic abundat aspiratio, ut non raro alias. *F.*]

HAEMĂ, ătis, n. αἷμα, sanguis. Vox Graeca, unde quibusdam herbis factum nomen, ut haema Athenas, αἷμα Ἀθηνᾶς, *h. e.* sanguis Minervae, chamaepitys; haema Heracleos, αἷμα Ἡρακλέους, *h. e.* sanguis Herculis, centauria minor: haema Hammonos, αἷμα Ἄμμωνος, *h. e.* sanguis Hammonis, nepeta montana, etc. *Appul. Herb.* 26, 35, 93. Sed haec pura puta Graeca sunt.

HAEMĂCHĀTĒS, ae, m. αἱμαχάτης, achates gemma colore sanguineo: ab αἷμα, sanguis. *Plin.* 37, 10, 57.

*HAEMĀTĬCON, i, n. αἱματικόν. Ita appellat *Appul. Herb.* 77. graminis genus, quasi tu dicas *sanguineum*. *B. A.*

HAEMĂTĪNON Vitrum, totum rubens, atque non translucens: ab αἷμα, sanguis, unde αἱμάτινος, sanguineus. *Plin.* 36, 26, 67.

HAEMĂTĪTES, ae, m. αἱματίτης, lapis ex genere magnetum, sanguinei coloris, sanguinemque reddens, si teratur; sed et crocum: ab αἷμα, sanguis. Vox est adjectiva, et *lapis* subintelligitur. Hinc *Cels.* 5, 3. Lapis haematites purgat. *Plin.* 36, 16, 25. Ibi et haematites magnes sanguinei coloris, etc. ℙ Alius item est, qui in metallis invenitur, ustusque minii colorem imitatur: habetque vim contra profluvia mulierum, et rejectiones sanguinis. *Id. ib.* 20, 37. ℙ Item gemma sanguineo colore. *Id.* 37, 10, 60.

HAEMĂTŎPŎDES, um, f. αἱματόποδες, aves, quae pedibus rubent: ab αἷμα, sanguis, et πούς, pes. *Plin.* 10, 47, 64., ubi alii leg. *himantopodes*, *h. e.* pedes habentes in modum lori contortos: ab ἱμὰς, ἄντος, lorum.

HAEMĬMONS, tis, f. regio Thraciae ad Haemum montem. *Sex. Ruf. Brev.* 9. et *Vopisc. Aurel.* 17., ubi al. leg. *Haemimontus*. Hinc

HAEMĬMONTĀNI, orum, m. plur. Thraces Haemum incolentes. *Sex. Ruf. Brev.* 9. et *Ammian.* 27, 4.

*HAEMIMONTUS. V. *Haemimons*, et locis citatis adde *Trebell. Poll*, in *Claud.* 11. *B. A.*

*HAEMIŎLA, ae, f. genus navigii. *Gell.* 10, 25. Haemiolae. Ita ed. *Longol.* In ed. *Graev.* impressum *hemioliae*. V. *Hemiolius*. *B. A.*

HAEMOLIUM. V. CRIOBOLIUM.

HAEMON, ŏnis, m. Creontis Thebarum tyranni filius, qui cum amore incredibili Antigonem Oedipi, et Jocastae filiam deperiret, ad ejus tumulum mortem sibi conscivit. *Prop.* 2, 7, 83., *Ov. Ib.* 563. ℙ Scribitur et *Aemon*.

HAEMŎNĬĂ, ae, f. regio Graeciae, quae postea Thessalia dicta est. V. AEMONIA.

HAEMŎNĬUS, a, um, adj. Αἱμόνιος, ad Haemum Thraciae montem pertinens: et pro Thracio ponitur. *Sil.* 10, 10. velocius inde Haemonio Borea, pennaque citatior ibat. ℙ Item Thessalus, ut Haemonius Peleus, ap. *Tibull.* 1, 6, 9. ℙ Scribitur et *Aemonius*, q. v. v. s. 1.

HAEMOPHTHĬSĬCUS, a, um, adj. αἱμοφθισικὸς, cui sanguis ex morbo corrumpitur: ab αἷμα, sanguis, et φθίω, corrumpo. *Aemil. Macer cap. de Betonica.*

[HAEMOPTŎĬCUS, i, m. αἱμοπτυϊκὸς, sanguinem exspuens: ab αἷμα, sanguis, et πτύω, exspuo. *Marcell. Empir.* 16. *med.* Trochiscus δι' ἠλέκτρου praestantissimus ad haemoptoicos, id est sanguinem vel exscreantes, vel vomentes, vel eos, qui maxime cum tussi sanguinem jactant. *F.*]

HAEMORRHĂGĬĂ, ae, f. αἱμοῤῥαγία, copiosus et immoderatus sanguinis fluxus, et speciatim ille, qui per nares fit. *Plin.* 23, 6, 67. Folia ejus trita illita haemorrhagiam sistunt.

HAEMORRHOĬCUS, a, um, adj. αἱμοῤῥοϊκὸς, qui haemorrhoide laborat. *Firm. Math.* 3, 3. *n.* 7. et *ib.* 15. *n.* 2.

HAEMORRHŎIS, ĭdis, f. αἱμοῤῥοΐς, profluvium sanguinis ex venis, quae sunt in ano, vel tumor illarum venarum absque sanguinis eruptione: ab αἷμα, sanguis, et ῥόος, fluxus. V. *Cels.* 6, 18. *n.* 9., ubi Graece: at Latine *Plin.* 23, 7, 71. et al. ℙ Item genus aspidis, vel serpens aspidi similis, sic dictus, quod mordens efficit αἵματος ῥοὴν, sanguinis fluxum, seu sudorem. *Lucan.* 9, 806. Impressit dentes haemorrhois aspera Tullo. Adde *Plin.* 23, 1, 23.

*HAEMORRHOUSA, ae, f. profluvio sanguinis laborans. *Interpr. Vulg. Matth.* 9, 20. *B. A.*

[HAEMOSTĂSIS, is, f. αἱμόστασις, quae sanguinem sistit, ita vero appellatur ap. *Appul. Herb.* 59. herba eadem ac consolida; quia profluvio mulierum medetur. *F.*]

HAEMUS, i, m. Αἷμος, mons altissimus Thraciae, illam a Moesia disterminans, e cujus jugis utrumque mare conspici dicitur, Euxinum, et Hadriaticum, et Ister amnis, et Alpes. (V. *Liv.* 40, 21. et 22.) Sex enim millibus passuum ascenditur, teste *Plin.* 4, 11, 18. ℙ In fabulis est, fuisse regem Thraciae, fratremque Rhodopes, cujus amore cum captus esset, et ab illa amaretur, auderentque alter se Jovem, altera Junonem appellare, ab Diis in poenam versi sunt in montes cognomines. Tangit hanc fabulam *Ov. Met.* 6, 87. Ex Haemo celebres fluvii, Hebrus, Strymon, et Nessus defluunt. A poetis constituitur in eo domicilium Martis. *Hor. Od.* 1, 12, 6. Haemus gelidus. *Senec. Herc. Oet.* 1280. Getico durior Haemo. *Claudian. Cons. Prob. et Olybr.* 119. Qualis letifera populatus caede Gelonos, Procubat horrendum Getico Gradivus in Haemo. ℙ Scribitur et *Aemus*. ℙ *Fuit et Haemus insignis comoedus, de quo *Juven. sat.* 3, 99. *B. A.*

HAERĒDĬTAS, etc. V. *Hereditas*.

*HAEREDĬTO, as, n. 1. haeres sum, apud Ecclesiasticos, praecipue *Vulg. Interpr.* cum reddit κληρονομεῖν. *B. A.*

HAERENS, entis, part. ab *haereo*, qui haeret. *Cic. Univ.* 9. In ejusdem naturae motum incurrentia, in eoque haerentia atque impedita. *Caec.* ad *Cic. Fam.* 6, 7. Male haerentes scalarum gradus; et *Cic. Fin.* 3, 4. *extr.* In ceteris subvenies, si me haerentem videbis; et *Har. resp.* 26. *extr.* Vitia in aliquo penitus defixa atque haerentia.

HAERĔO, es, si, sum, n. 2. συμφύομαι, ἐνίσχομαι, arcte alicui rei jungor, affixus, conjunctus sum. Videtur esse ab αἱρέω, capio, prehendo. [*Lucr. 3, 194. Haeret enim inter se magis omnis materiai Copia. Coll. 3, 326. 5, 555. et al.] *Hor. Sat.* 1, 3, 31. et male laxus In pede calceus haeret. *Ter. Ad.* 2, 1, 17. Ne mora sit, si innuerim, quin pugnus continuo in mala haereat. *Phaedr.* 1, 8. Os devoratum fauce cum haereret lupi. *Cic. Acad.* 4, 39. Ut videamus, terra penitusne defixa sit, et quasi radicibus suis haereat, an media pendeat. [*Adde *N. D.* 11, 54. *Somn. Scip.* 5.] *Virg. A.* 11, 751. raptum cum fulva draconem Fert aquila, implicuitque pedes, atque unguibus haesit; et 864. haesitque in corpore ferrum; et *ib.* 12, 415. tergo volucres haesere sagittae. [*V. *Cort.* ad *Lucan.* 6, 197.] *Virg. ib.* 10, 361. haeret pede pes, densusque viro vir; et *ib.* 9, 537. flamma postibus haesit; et *ib.* 2, 442. haerent parietibus scalae; et *ib.* 1, 499. stupet obtutuque haeret defixus in uno. *Quint.* 6, 1. *med.* Haerere in complexu alicujus. *Ov. Met.* 7, 143. avidisque amplexibus haerent. *Id. ib.* 66. gremioque in Iasonis haerens. *Virg. A.* 6, 284. foliisque sub omnibus haerent. ℙ Haerere equo, aut in equo, [*i. e. firmiter ei insidere.] *Hor. Od.* 3, 24, 54. et *Cic. Dejot.* 10. ℙ Haerere in eodem vestigio, [*i. e. tam presse aliquem sequi, ut pedem in vestigio alterius, simulac reliquerit, ponas.] *Curt.* 4, 14. ℙ *Haerere* etiam dicuntur, quae in medio motu, cursuve retinentur, et sistunt. *Curt.* 8, 14. Graves currus illuvie et voraginibus haerebant. *Id.* 9, 19. Classis in vado haerebat. [*Lucan. 2, 74. Hic haesere rates geminae] *Virg. A.* 12, 868. vox faucibus haesit; quod in stupore fit. Sic *Ter. Eun.* 5, 6, 7. perii! lingua haeret me-

tu. ¶ Translate. Quint. 1, 7. f. Non obstant hae disciplinae per illas euntibus, sed circa illas haerentibus. ¶ Translate est inesse, insidere. Cic. Div. 1, 16. extr. Ut peccatum haereat, non in eo, qui monuerit, sed in eo, qui non obtemperarit. Id. Rosc. Com. 6. Potest hoc homini huic haerere peccatum? Ter. Hec. 2, 1, 32. In te omnis haeret culpa. [*Cic. Or. 2, 54. In hoc altero (genere) dicacitatis, quid habet ars loci, quum ante illud facete dictum emissum haerere debeat quam cogitari potuisse videatur. Metaph. ducta a telo emisso, et in corpore ejus, qui petebatur, haerente.] ¶ Et pro infixum esse. Cic. Phil. 2, 26. Infixus animo haeret dolor; et Phil. 1, 15. Haerere in medullis ac visceribus alicujus. [*Id. Fam. 15, 16. Qui mihi haeres in medullis: dicuntur ii, quos summo amore amplectimur.] Id. Acad. 4, 1. in memoria; et Phil. 13, 3. in oculis, [*i. e. praesentes vobis instabunt.] Curt. 6, 2. in animo. Tac. H. 4, 47. et Plin. ep. 1, 5. animo. Virg. A. 4, 4. haerent infixi pectore vultus, Verbaque. Cic. Cat. 4, 10. Memoria tantorum periculorum non modo in hoc populo, sed etiam in omnium gentium sermonibus semper haerebit; et Ov. Trist. 3, 4, 36. Haesuraque mihi tempus in omne fide, h. e. cujus semper meminero. [*Lucan. 8, 416. Haereat Eoae volnus miserabile sortis. Laud. Cort. ad h. l. Plin. ep. 10, 31. Sed et illud haereat nobis, quam paucissimos milites a signis avocandos esse.] ¶ Item pro dubitare, pendere, nescire progredi. Cic. Phil. 2, 29. f. Haerebat nebulo; quo se verteret, non habebat. Id. N. D. 3, 24. In multis nominibus haerebitis; et Att. 13, 39. Valde in scribendo haereo. Ov. Pont. 2, 3, 87. Inter confessum dubie, dubieque negantem Haerebam. Virg. A. 11, 289. Hectoris, Aeneaeque manu victoria Grajum Haesit, [*i. e. retardata est, substitit. Similis locus est Lucani 7, 547. Constitit hic bellum, fortunaque Caesaris haesit.] Pl. Amph. 2, 2, 182. haeret haec res; et Pseud. 1, 5, 8. haeret negotium. [*Suet. Dom. 12. Neque eo secius in explicandis oneribus haereret, i. e. cum nihil in comparandis pecuniis ad impensas publicas necessariis proficeret.] ¶ Item pro desidere, diutius immorari. Quint. 1, 2. Haerere singulis. Curt. 5, 3. An erubescerent haerere in obsidione castelli exigui; et 4, 4. Circa muros unius urbis haerere. Suet. Aug. 71. Circa libidines haesit. Ter. Ad. 3, 3, 49. Metui, ne haereret hic. Cic. Or. 40. In eadem haerere commorarique sententia. [*Id. Att. 13, 4. Haerere in libris. Id. Or. 1, 38. Volitare in foro, haerere in jure, i. e. frequentare loca, ubi jus dicitur. Lucan. 4, 331. Et siccis voltus in nubibus haerent, i. e. constanter adspiciunt. Id. 9, 1036. Voltus, dum crederet, haesit. Id. 7, 789. Nulla loci facies revocat feralibus arvis Haerentis oculos.] ¶ Item pro capi, deprehendi: ducta translatione ab avibus, quae visco aut laqueo captae detinentur. Cic. Mil. 21. In quos incensos ira, vitamque domini desperantes cum incidisset, haesit in iis poenis, quas, etc. ¶ Item pro cohaerere, convenire, aptum esse. Hor. A. P. 194. neu quid medios intercinat actus, Quod non proposito conducat, et haereat apte. Cic. Coel. 7. In quo non modo crimen non haerebat, sed vix diserti adolescentis cohaerebat oratio. ¶ Pro simplici esse, aut inveniri. Liv. 5, 2. med. Ne in turba quidem haerere plebejum quemquam, qui, etc. ¶ Haerere alicui est individuum comitem et familiarem esse. Plin. ep. 7, 27. Obtinenti Africam comes haeserat. Virg. A. 10, 779. Antorem comitem, qui missus ab Argis, Haeserat Euandro. Ter. Eun. 5, 9, 25. Perfice, ut haeream in parte aliqua tandem apud Thaidem, h. e. aliquo amicitiae gradu illi acceptus sim. Catull. 21, 6. Haeres ad latus, omnia experiris. [*Adde Suet. Gr. 14. Lucan. 3, 24. Haereat illa tuis per bella, per aequora signis. Laudat Cort. Gron. ad Sen. ep. 10. p. 32. ¶ Hinc a nutu alicujus pendere. Lucan. 9, 573. Haeremus cuncti superis, temploque tacente, Nil facimus non sponte Deo.] ¶ Haerere in terga, tergis, aut in tergis insequentem instare et urgere. Liv. 1, 14. extr. Haerens in terga Romanus, priusquam fores portarum objicerentur, irrumpit. Tac. H. 4, 19. Se cum exercitu tergis eorum haesurum. Curt. 4, 15. f. Haerebit in tergis fugientium victor. ¶ Aqua haeret. V. AQUA. ¶ Haerere aliquo crimine est implicari, atque expedire se non posse. Tac. A. 4, 19. Nec dubie repetundarum criminibus haerebant. ¶ Haerere in amorem apud fidicinam, Pl. Ep. 2, 2, 7. h. e. amore fidicinae implicatum esse. ¶ Haesus se invenisse ait Diom. 1, 363. ¶ [*Confund. haesit et exit. V. Cort. ad Lucan. 5, 410. — Haerere et debere. Id. ad Eund. 7, 35. — Haeret et horret. Id. ad Eund. 4, 50.]

HAERES. V. HERES.

HAERESCO, is, n. 3. συμφύομαι, haereo, adhaereo, affixus maneo. Lucr. 2, 476. In terris haerescere. Adde 4, 743.

HAERĔSĬARCHĂ et Haeresiarches, ae, m. αἱρεσιάρχης, haeresis auctor, haereticorum princeps. August. ad Ceret. ep. 253. et Sid. ep. 7, 6. med. ¶ Item in bonam partem, qui sectam aliquam, seu scholam sequitur.

HAERĔSIS, is, et eos, f. αἵρεσις, electio, dogma, quod quis sequendum elegit, secta: Graeca vox, ab αἱρέω, eligo. Cic. prooem. Par. Cato in ea est haeresi, quae nullum sequitur florem orationis. Id. Fam. 15, 16. Postulabimusque, ex qua haeresi, vi, hominibus armatis, dejectus sis, in eam restituare. Id. Att. 14, 14. Joca tua plena facetiarum, de haeresi Vestoriana, etc. risisse me satis. Vitr. praef. l. 5. Pythagorae haeresim sequi. ¶ In Cod. Theod. 13, 6, 9. et 10. haeresis navalis est conditio, functio, et professio naviculariorum. ¶ Apud Ecclesiasticos scriptores est dogma Christianae religionis principiis adversum. August., Tert., Hieron., etc. ¶ Prima syllaba, extrita priore diphthongi vocali, male corripitur a Prud. Psych. 725. ruptis Heresis perit horrida membris.

*HAERETĬCE, adv. Hieron. B. A.

HAERĔTĬCUS, i, m. αἱρετικὸς, qui haeresim Catholicae veritati contrariam sectatur. Tert., Hieron., August., etc. ¶ Adject. Arat. in Act. Apost. 19, 2, 611. haeretica nigredine plenus Averni.

*HAEROR, oris, m. Val. Max. 9, 12. Anacreontem unius grani pertinacior haeror absumsit. Ita Barthius. Al. humor. B. A.

HAESĬTĀBUNDUS, a, um, adj. haesitationis plenus, cunctabundus. Plin. ep. 1, 5. med. Haesitabundus inquit: Interrogavi, non ut tibi nocerem, sed, etc.

HAESĬTANS, antis, part. ab haesito: qui haesitat et perplexus est. Cic. Acad. 1, 2. Itaque non haesitans respondebo. Id. Or. 1, 10. Carbo ignarus legum, haesitans in majorum institutis, rudis in jure civili; et 25. Sunt quidam aut ita lingua haesitantes, aut ita voce absoni, ut, etc. Id. Dom. 52. Dixit verbis haesitantibus; et Caes. B. G. 7, 19. Haesitantes milites opprimere, h. e. in palude haerentes. Sic Liv. 2, 5. Ita in vadis haesitantis frumenti acervos sedisse illitos limo: insulam inde paulatim factam.

HAESĬTANTĬĂ, ae, f. Haesitantia linguae est difficultas loquendi. Cic. Phil. 3, 6. Bambalio quidam, qui propter haesitantiam linguae, stuporemque cordis cognomen ex contumelia traxit.

HAESĬTĀTĬO, onis, f. ἀπορία, actus haesitandi, cunctatio, dubitatio, qua quis progredi aut nequit, aut nescit. Cic. Fam. 3, 12. Si facile inveneris, quod dicas, noli ignoscere haesitationi meae. Tac. H. 1, 39. Haesitationem attulit tempus et locus. Plin. ep. 10, 54. Aliquem haesitatione liberare. Trajan. ad Plin. ib. 78. Haesitationem alicui facere, h. e. afferre. ¶ De haesitantia in loquendo, Cic. Or. 2, 50. Qui timor! quae dubitatio! quanta haesitatio tractusque verborum!

HAESĬTĀTOR, oris, m. μελλητὴς, cunctator, vel dubitator. Plin. ep. 5, 11. Sum ipse in edendo (libros) haesitator, tu tamen meam quoque cunctationem tarditatemque vicisti.

HAESĬTO, as, avi, atum, n. 1. ἐνίσχομαι, ἀπορέω, frequentativum ab haereo, et ejusdem fere significationis, ut haesitare in palude ap. Caes. V. HAESITANS. haesitare lingua ap. Cic. V. ib. Sen. Phoen. 29. non haesitabit gressus. ¶ Translate dicitur de iis, qui dubitant et cunctantur, et progredi nequeunt, aut nesciunt. Cic. Cat. 2, 6. Cum haesitaret, cum teneretur, quaesivi, etc. Id. Acad. 4, 17. Dubitant, haesitant, revocant se interdum; et 5. Illi tum in novis rebus, quasi modo nascentes, haesitaverunt. Id. Or. 1, 51. Haesitavit ob eam causam, quod nesciret, etc. Plin. ep. 10, 40. Diu multumque haesitavi, quid facere deberem. Curt. 4, 13. Interdum haesitare, an potius in dextrum cornu torqueret agmen; et 15. f. Inter spem et desperationem haesitare. Suet. Claud. 11. De mutando reipubl. statu haesitatum erat. ¶ Haesitare in eodem luto, proverb. in eodem periculo versari, unde te non expedias: ductum a viatoribus, qui cum in lutum inciderint, dum alterum pedem extrahere nituntur, altero infiguntur altius. Aptissime vero convenit in eos, qui vorsura solvunt: hi enim creditorem quidem mutant, sed aere alieno se non liberant. Ter. Ph. 5, 2, 15. Quid fiet? in eodem luto haesitas: vorsura solves, Geta. ¶ [*Discrimen inter haesitare et cunctari Döderl. 3, 295. sq. ita statuit, ut illud de impedito, hoc de incerto dicatur.] ¶ Part. Haesitans V. s. l.

HĂGĬOGRAPHĂ, orum, n. plur. ἁγιόγραφα, sancta scripta, sacri libri: ab ἅγιος, sanctus, et γράφω, scribo. Quidam ita distinguunt S. Scripturae veteris Testamenti libros, ut alii sint legis, sc. Pentateuchus: alii prophetiae, ut Prophetarum: alii denique, quia neutrum continent, et peculiare nomen non habent, communi hagiographa appellentur. Ita Hieron. praef. in libros Regum, ubi fuse hac de re.

*HAGIOGRAPHUS, i, m. ἁγιόγραφος, scriptor sacer. Hieron. ep. 1, 12. B. A.

[HĂGĬUS, ii, m. ἅγιος, sanctus. Est nom. serv. R. Inscr. ap. Mur. 921, 8. Hagius Augusti vixit annos XXIII. F.]

[HAGNĔROS, ōtis, m. ἅγνερως, castus amator: ab ἁγνὸς, castus, et ἔρως, amor. Est cogn. R. Inscr. ap. Maff. Mus. Ver. 300, 8. L. Genucius Hagneros. F.]

HAGNĬĂDES, ae, m. Ἁγνιάδης, patronym. Ap. Val. Fl. 1, 482. et 2, 48. est Tiphys, gubernator navis Argo, filius Hagnii, ut est ap. Apollod. 1, 9. et Apollon. 1, 105., quamquam Hyg. fab. 14. Phorbantem ei patrem assignat.

[HAGNUS, i, m. ἁγνὸς, castus, et Hagne, es, f. ἁγνή, casta. Est cogn. R. Inscr. ap. Grut. 581, 6. T. Flavius Aug. L. Hagnus. Alia ap. eund. 754, 13. Numitoria Hagne. F.]

HĂLĂBARCHES. V. ARABARCHES.

HĂLAESĂ, ae, f. Ἅλαισα, urbs excisa Siciliae in ora septentrionali, ad fluvium Halaesum, inter Calactam, et Cephaloedium, ubi nunc S. Maria delle Palate. Sil. 14, 218. Venit ab amne trahens nomen Gela, venit Halaesa. [*Adde Cic. Verr. 2, 2, 7.] ¶ Sunt qui scribere malint Halesa, et Graece Ἅλεσα, sed ex lapidibus inscriptis, et nummis ap. Torremuzza Sicil. vet. numm. tab. 12. et 13. Ἅλαισα, et Alaesa scribendum videtur.

HĂLAESĪNUS et Hălēsinus, a, um, adj. ad Halaesam pertinens, ut Halaesina civitas, Cic. Fam. 13, 32. ¶ Halaesini, orum, ejus incolae, Plin. 3, 8, 14.

HĂLAESUS, i, m. Ἅλαισος, mons, et fluvius Siciliae, unde Halaesae urbi nomen. Col. 10, 268. Et quae Sicanii flores legistis Halaesi. ¶ Scribitur et Halesus. ¶ Fuit etiam hoc nomine filius Agamemnonis ex Clytaemnestra (aliis ex Briseide) qui cum matre in necem patris consensit: postea patria pulsus, in Italiam venit, et apud Massicum montem sedem posuit, Turnoque favit adversus Aeneam. Virg. A. 7, 723. et Servius. ¶ Hic demum Faliscos condidit. Ov. Am. 3, 13. ¶ *Item Lapitharum unus. Ov. Met. 12, 462. B. A.

HĂLĂPANTĂ. V. HALOPHANTA.

[HĀLĀTUS, us, m. idem ac halitus, seu potius suavis odor. Capell. 1, 4. Nam et unguentis oblitam, floribusque redimitam halatu pasci foverique docuerat. Id. 2, 46. Arabicis laetabatur halatibus. F.]

HALCĒDO. V. ALCEDO.

HALCYŎNĒ. V. ALCYONE.

HĀLEC. V. ALEC.

*HALENTĪNUS, a, um, adj. ad oppidum Aluntium spectans, ut Halentina civitas ap. Cic. Verr. 2, 1, 43. V. Aluntium. Inde legendum forsan Aluntina vel Haluntina (nam Haluntini commemorantur ib. 2, 2, 23.). In priore loco Graevius correxit Alentina; posteriorem negligentia sua intactum reliquit. Pari fere modo confunduntur Solentini et Soluntini in Cic. Verr. 2, 1, 43. B. A.

*HALES, etis, m. flumen Lucaniae, prope Veliam. Cic. Fam. 7, 20. Adde Att. 16, 7. (6.) med. ed. Ernest. Edd. vett. Heletem. B. A.

HALIACMON. V. ALIACMON.

[HĂLĬĂDES, ae, m. ἁλιάδης, nauta, item piscator. Est cogn. R. Inscr. ap. Grut. 250, 3. L. Vibius L. L. Haliades. F.]

HĂLĬAEĔTUS, i, m. ἁλιαιετὸς, aquilae genus, quae in mari venari solet: ab ἅλς, mare, et αἰετὸς, aquila. [*Falco Haliäetus, L.] Plin. 10, 3, 3. Superest haliaeetos, clarissima oculorum acie, librans ex alto sese, visoque in mari pisce, praeceps in eum ruens, et discussis pectore aquis rapiens. Et paulo post. Haliaeetus implumes etiamnum pullos suos percutiens, subinde cogit adversos intueri solis radios, et, si conniventem humectantemque animadvertit, praecipitat e nido, velut adulterinum atque degenerem: illum cujus acies firma contra stetit, educat. Ov. Met. 8, 146. Et modo factus erat fulvis Haliaeetos alis. De Niso Scyllae patre loquitur in hanc avem verso, et cum Ciri perpetuas inimicitias gerente: de quo Virg. Cir. 536. Sic inter sese tristes Haliaeetus, iras, Et Ciris memori servant ad saecula fato.

[HĂLĬARTĬUS, a, um, adj. ad Haliartum pertinens, Boeotiae oppidum a C. Lucretio Gallo praetore captum, et a fundamentis dirutum. ¶ Haliartii, orum, absolute sunt illius oppidi incolae. Liv. 42, 46. Haliartii legatos in Macedoniam miserunt. F.]

HALIARTUS. V. v. praeced.

HĂLĬCĂ, etc. V. ALICA.

HĂLĬCĂCĂBUM, i, n. ἁλικάκαβον, herba, genus trychni, seu solani, acinis coccineis, granoso folliculo, Latinis vesicaria, vim habens soporiferam, atque etiam opio efficaciorem. Cels. 5, 20. n. 3. Halicacabi cortex. Plin. 21, 31, 105. Aspidum naturae halicacabum in tantum adversam, ut, etc. Femin. gen. Plin. facit ad herbam respiciens.

*HALĬCĀNUM (Alicanum), i, n. Pannoniae superioris opp, Anton. Itin. B. A.

HĂLĬCARNASSENSIS, e, adj. Halicarnasseus. Halicarnassenses, ium, cives Halicarnassi. Liv. 33, 20. f.

HĂLĬCARNASSEUS, i, adj. quinque syllabar. Ἁλικαρνασσεὺς, Halicarnassensis, qui est ex Halicarnasso, Ἁλικαρνασσὸς, quod est oppidum Cariae maritimum, nunc Budron, ad sinum Ceramicum, patria Herodoti et Dionysii historicorum, celebre etiam Mausoleo Artemisiae, ut Mela 1, 16. tradit.

Cic. Div. 2, 42. Scylax Halicarnasseus. *Quint.* 3, 1. Halicarnasseus Dionysius.

HALICARNASSIUS, a, um, adj. Ἁλικαρνάσσιος (ut est ap. *Stephan. de Urbib.*) Halicarnassensis. V. v. praec. *Nep. Them.* 1. Uxorem Halicarnassiam civem duxit. ℙ *Halicarnassii, orum*, Halicarnassenses. *Tac. A.* 4, 55.

HALICIENSIS, vel Halicyensis, e, adj. ad Halicyas pertinens, urbem Siciliae, inter Entellam, et Lilybaeum. *Cic. Verr.* 2, 2, 28. Sopater quidam fuit Haliciensis. *Id. ib.* 2, 3, 6. Haliciensis civitas. ℙ *Halicyenses, ium*, absolute sunt incolae illius urbis ap. *Plin.* 3, 8, 14.

*HALICYRNA, ae, opp. Aetoliae. *Plin.* 4, 2. ed. *Hard.* In ed. *Elzev.* impressum *Halysarna. B. A.*

HALIEUS, i, m. trisyllab. ἁλιεύς, piscator. Titulus est libri decimi *Apicii*, in quo de piscibus condiendis agitur.

HALIEUTICUS, a, um, adj. ἁλιευτικὸς, ad pisces et piscaturam pertinens. *Gallien. in epist.* ap. *Trebell. Claud.* 17. Boletar halieuticum argenteum, librarum viginti. *Plin.* 32, 2, 9. Mihi videntur mira et quae Ovidius prodidit piscium ingenia, in eo volumine, quod Halieuticon inscribitur; ἁλιευτικῶν, genitivus plur. Graecus.

[HALIMON, i, n. ἅλιμον, fruticis marini genus: ab ἅλιμος, maritimus. *Plin.* 17, 24, 37. *n.* 10. Cytisus necatus eo, quod halimon vocant Graeci. (Hoc ex *Theophr. Hist. plant. l.* 4. *c.* 20.) *Id.* 22, 22, 33. Alii alimon (lege *halimon*) olus maritimum esse dixere, salsum, et inde nomen. V. ALIMON. *F.*]

[HALINE, es, f. ἁλίνη, ex sale confecta. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 614, 1. Flavia Haline. *F.*]

HALIPHLOEOS, i, f. ἁλίφλοιος, arbor crassissimo cortice, et caudice, et plerumque cavo fungosoque, et quae putrescit, etiam cum vivit, pessima ob id carboni, materiaeque. Saepissime fulmine icitur, quamvis altitudine non excellat: ideo ligno ejus nec ad sacrificia uti fas habetur. Ei raro glans: et cum tulit, amara, quam praeter sues nullum attingat animal. *Plin.* 16, 6, 8.

HALIPLEUMON, onis, m. ἁλιπλεύμων, marinus pulmo, genus piscis. *Plin.* 32, 11, 53. V. PULMO.

*HALISERNE, es, f. Trojanorum oppidum. *Plin.* 5, 30. *B. A.*

HALITO, as, a. 1. frequent. verbi *halo*. Hinc part. *halitans*. *Enn.* ap. *Diomed.* 1, 336. Sublime iter quadrupedantes, flammam halitantes.

HALITUS, us, m. ἐκπνοή, spiritus, ventus: ab *halo*. *Pers.* 3, 88. aegris faucibus exsuperat gravis halitus. *Cic.* vertens *Sophoclis* versus, *Tusc.* 2, 9. Nemeaeus leo Frendens efflavit graviter extremum halitum. *Plin.* 12, 4, 7. Commendandi halitus gratia. Et 28, 12, 53. A pulmone halitus graveolentia. Et 21, 20, 83. Iris halitus oris commanducata abolet: et 28, 4, 14. Mero ante somnum colluere ora, propter halitus. *Rutil. Itin.* 1, 105. Frigidus aestivas hic temperat halitus auras. *Plin.* 14, 22, 28. de ebriis: Postera die ex ore halitus cadi, ac fere rerum omnium oblivio. *Claud. Cons. Prob. et Olybr.* 118. creberque recurrit Halitus, *h. e.* anhelitus. ℙ Ap. *Prud.* est anima, spiritus *Cathem.* 10, 11. Petit halitus aethera fervens: Humus excipit arida corpus. ℙ Item vapor, afflatus e terra, aliave re exiens. *Plin.* 11, 12, 12. Ros obvio terrae halitu infectus. *Val. Fl.* 4, 494. patriique exspirat Averni Halitus. *Plin.* 17, 4, 2. Halitus maris. *Id.* 34, 18, 50. Plumbi fornacium halitus noxius et pestilens. *Colum.* 2, 5. Halitus solis. *Id.* 12, 43. *med.* Praecipimus, ne in eodem loco mala et uvae componantur, neve in vicino, unde odor malorum possit ad eas pervenire: nam hujusmodi halitu celeriter acina corrumpuntur. *Prud.* περὶ στεφ. 5, 219. cui multa carbonum strues Vivum vaporat halitum.

[HALIUS, ii, m. ἅλιος, marinus, item vanus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 1553, 1. C. Roscius Halius. *F.*]

*HALIZONES, Ἁλίζωνες, (i. e. mari cincti,) populi Bithyniae, vel Ponti, ut aliis placet. *Plin.* 5, 32. *B. A.*

HALLUCINOR, etc. V. ALUCINOR.

HALLUS. V. ALLUS.

[HALMA, ae, f. ἅλμη, salsugo, item urbanitas. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 1536, 8. Flavia O. L. Halmae locum emit. *F.*]

*HALMYDESSOS vel Halmydessus, i, f. opp. Thraciae, ad Pontum Euxinum. *Mela* 2, 2. *Plin.* 4, 11. ℙ *Herodoto* (4, 93. etc.) est Σαλμυδησσός. *B. A.*

[HALMYRIDIUM, ii, n. a dimin. ἁλμυρίδιον, aliquantisper salsum, subsalsum. *Plin.* 19, 8, 41. *n.* 3. de quadam brassica: Est autem sua gratia nunquam plantae habitum excellentibus: halmyridia vocant, quoniam nisi in maritimis non proveniunt. Sunt qui putant esse brassicae genus, quod Itali nunc *soldanella* vocant. *F.*]

*HALMYRIS, idis, f. ἁλμυρίς, i. e. salsugo, lacus Moesiae inferioris, juxta Pontum Euxinum, ab australi ostio Danubii efformatus, et ad Istropolim usque extensus. *Plin.* 4, 12. Ex eodem alveo et super Istropolim lacus gignitur —: Halmyrin vocant. ℙ Est etiam nomen loci sive oppidi ibi siti, ut observavit *Harduinus* ex *Philost.* 10, 6. et *Niceph. Hist. Eccles.* 12, 29. *B. A.*

[HALMYRRHAX, ägis, m. ἁλμυῤῥὰξ, αγος, ita vocatur nitri genus: ab ἁλμυρὸς, salsus, et ῥὰξ, αγὸς, eruptio, a ῥήσσω, seu ῥήγνυμι, rumpo. *Plin.* 31, 10, 46. *n.* 1. Exiguum nitrum fit apud Medos, canescentibus siccitate convallibus, quod vocant halmyrrhaga, *nempe* quia salsum saporem habens erumpit e terra uliginosa, porro *halmyrrhaga* est accusativus Graecae terminationis. *F.*]

HALO, as, avi, atum, a. 1. ἐκπνέω, spiro, spiritum, vel odorem emitto, exhalo: fortasse ab ἄω, spiro. *Ov. Met.* 7, 809. repetebam frigus et umbras, Et, quae de gelidis halabant vallibus, auras. *Virg. A.* 1, 421. Ture calent arae, sertisque recentibus halant. *Id. G.* 4, 109. croceis halantes floribus horti. ℙ Cum accus. *Lucret.* 2, 847. Et nardi florem, nectar qui naribus halat. *Mart.* 10, 48. nimios prior hora vapores Halat. Adde *Lucr.* 6, 220.

HALO, onis, vel potius Halos, o, Graece ἡ ἅλως, ω, corona, seu circulus circa lunam, aut solem quandoque apparens. A Graeca declinatione non discedit *Seneca*, cum ait *Q. N.* 1, 2. Circa solem visum coloris varii circulum, qualis esse in arcu solet. Hunc Graeci halo vocant: nos dicere coronam aptissime possumus. *mox addit:* Ob hoc tales splendores Graeci areas vocavere, quia fere terendis frugibus loca destinata sunt rotunda: non est autem quod existimemus, istas, sive areae, sive coronae sint, in vicinia siderum fieri, etc. ℙ *Halonem* etiam dicunt hesterno vino languentem, quem ἔωλον vocitant Graeci. *Fest.* in *Elucum.*

*HALONE, es, f. insula maris Aegaei, Epheso objecta. V. *Alone. Plin.* 2, 87. et 5, 31. ℙ Item alia, in Propontide. *Id.* 5, 32. ℙ V. *Alone. B. A.*

*HALONESOS vel Halonesus, i, f. Ἁλόνησος, insula maris Aegaei, prope Macedoniam, ad sinus Thermaici aditum. *Plin.* 4, 12. Eam aliquando, omnibus maribus caesis, tantum feminas tenuisse, auctor est *Mela* 2, 7. *med. B. A.*

*HALONNESI, orum, insulae quaedam in sinu Arabico, prope Troglodyticen. *Plin.* 5, 29. *B. A.*

HALOPHANTA, ae, m. hominum genus nequam, idem fere, ac sycophanta: ab ἅλς, mare, et φαίνομαι, appareo, ob vestitum nauticum. *Fest.* halapanta dicit, hoc est, omnia mentiens: ab ἄλη, seu ἄλη, error, et ἅπαντα, omnia. *Non.* 2, 396. definit genus hominum, quod ob suenda mendacia miserrime mercede conducitur: ab ἄλη, error, et ὑφαίνω, texo. *Turneb. Adv.* 2, 5. holophantam vocat, hoc est ὁλοφάντην, quasi qui sit totus in ostentatione. *Pl. Curc.* 4, 1, 2. Halophantam, an sycophantam hunc magis esse dicam, nescio. *Scalig.* ad *Fest.* suspicatur, illum scripsisse *halopanta*, ut παρὰ τὴν ἅλα simile faceret, quemadmodum παρὰ τὸν σῦκον factum est *sycophanta*. *Halopantam* autem nihil significare: sed comice et tempore lusisse *Plautum* propter habitum marinum ejus, de quo ibi loquitur. V. CALOPHANTA.

*HALOS vel Halus, i, opp. Thessaliae maritimum, in Phthiotide. *Mela* 2, 3. *Plin.* 4, 7. ℙ Est et Halus, Assyriae oppidum, de quo *Tac. A.* 6, 41. *B. A.*

*HALOSACHNE, es, f. ἁλὸς ἄχνη, lanugo maris. *Plin.* 5, 31. *B. A.*

HALOSIS, is, f. ἅλωσις, captio, sive expugnatio. *Suet. Ner.* 38. Laetusque flammae, ut ajebat, pulcritudine, halosin Ilii decantavit. Optimi tamen codices habent ἅλωσιν, Graecis litteris. *Petron. Sat.* 89. Tabula, quae Trojae halosin ostendit.

HALTER, ëris, m. Halteres erant massae plumbeae, non exigui ponderis, quas utraque manu tenentes athletae, corpus librabant, saltusque edebant: ab ἅλλομαι, salio. *Mart.* 14, 49. cujus titulus est *Halteres*. Quid pereunt stulto fortes haltere lacerti? Exercet melius vinea fossa viros. [*Id.* 7, 67. gravesque draucis Halteras facili rotat lacerto. *Senec. ep.* 15. et 56. et *Juven.* 6, 421. eosdem innuunt, suppresso tamen nomine, quod habet *Schol.* ad *Juven. l. c. F.*]

HALUS, i, m. Gallis herba est, quae Venetis cotonea, similis cunilae bubulae, cacuminibus thymo, dulcis, et sitim sedans, radicis alibi albae, alibi nigrae. *Plin.* 26, 7, 26. item 27, 6, 24., ubi scribitur sine aspiratione. [Videtur autem sic vocata ab halatu. V. COTONEA. ℙ *Halus* etiam ab ἅλος Dorice pro ἧλος, clavus. Est cognom. R. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 293. *n.* 237. C. Publicius Halus. *F.*]

HALYATTES. } V. ALYATTES.
HALYATTICUS. }

*HALYDIENSES, ium, incolae oppidi cujusdam Cariae. *Plin.* 5, 29. ubi *Harduinus* mavult *Alindienses* legere, ex Alinda scilicet. *B. A.*

HALYS, ys, m. Ἅλυς, fluvius ingens Asiae minoris, qui ex monte Tauro oritur in Cappadocia magna, Paphlagoniam alluit, et in mare Euxinum influit, [nunc vocatur *Kizil-Ermak: F.*] ejus meminit *Plin.* 6, 2, 2., et *ib.* 3, 3. ℙ Hunc juxta Croesus a Cyro victus et captus est, deceptus ambiguo oraculi responso: *Croesus Halyn penetrans magnam pervertet opum vim*, ut est ap. *Cic. Div.* 2, 56. Hostium enim vim sese perversurum putavit: pervertit autem suam. *Lucan.* 3, 272. Qua Croeso fatalis Halys. ℙ [Est etiam cogn. R. hominis servilis conditionis, qui fortasse ex ea regione Romam primum, deinde Patavium advectus libertatem hic est consecutus; quod de alio servo, qui Euphrates est nominatus, itidem dicendum videtur. V. EUPHRATES. *Inscr.* Patavina apud *Grut.* 877, 9. T. Livius Liviae T. F. Quartae L. Halys. *F.*]

HALYSIS, is, et eos, f. ἅλυσις, catena quaedam luminis clarioris, per solis ambitum in se revertens. inter hanc et irida illud interest, quod iris multicolor est, et semicirculo figurata procul a sole atque luna: catena clarior est, astrumque ambit orbe incolumi, corona non discolori. Ita *Appul. de Mundo*. Est autem ἅλυσις, catena. [Ceterum cum haec omnia *Appulejus* mutuatus fuerit ab *Aristotele Meteor.* 3, 2., ubi saepe Graece ἅλως habetur, *h. e.* area, corona; per quam simile vero videtur, *Appulejum* in corruptum *Aristotelis* codicem incidisse, in quo nempe pro ἅλως mendose scriptum fuisset ἅλυσις, catena. V. HALO, onis.]

HAMA, ae, f. ἅμα, Dorice pro ἄμη, vas, quo aquam hauriebant ad incendia restinguenda. *Plin. ep.* 10, 42. Nullus in publico sipho, nulla hama, nullum denique instrumentum ad incendia compescenda. *Juven.* 14, 305. Dispositis praedives hamis vigilare cohortes Servorum noctu Licinus jubet. ℙ Hamis instructus et dolabris per urbem noctu itabat praefectus Vigilum, quorum cohortes septem arcendis ignibus Augustus instituerat, uti docet *Paul. Dig.* 1, 15, 3. Adde *Ulp. ib.* 33, 7, 12. *med.*, ubi *ama* legitur sine aspiratione tum ap. *Torrent.*, tum ap. *Holoandr.* ℙ Habuit usum etiam in cella vinaria, ut colligitur ex *Pl. Mil.* 3, 2, 42.

*HAMAE, arum, Campaniae locus, tria millia passuum distans a Cumis, ut ait *Liv.* 23, 35. ubi vox quater occurrit. *B. A.*

HAMADRYAS, adis, f. Ἁμαδρυὰς, Nympha silvarum incola, quasi simul cum quercubus nata, simulque cum iis moriens: credita enim sunt hujusmodi numina arborem aliquam pro domicilio habere, ejusque fato sortive obnoxia esse: ita ut si caederetur arbor, ipsa quoque interficerentur, sanguine etiam manante, ut de Erisichthone *Ov. Met.* 8, 721. et seqq.: narrat. Differunt ergo in hoc a Dryadibus, quarum vita ab arborum suarum vita non pendet. Dictae sunt ab ἅμα, simul, et δρῦς, quercus, robur, arbor. *Virg. Ecl.* 10, 62. Nam neque Hamadryades rursum, nec carmina nobis Ipsa placent. *Prop.* 2, 23, 93. Hoc et Hamadryadum spectavit turba sororum. *Id.* 1, 20, 32. Ah dolor ibat Hylas, ibat Hamadryasin. (V. DRYADES.) *Ov. Fast.* 2, 155. Inter Hamadryadas, jaculatricemque Dianam. ℙ In singulari numero *Stat. Silv.* 1, 3, 63. Vel non abruptos tibi reddet Hamadryas annos.

HAMALUPUS. V. LUPUS.

HAMARTIGENIA, ae, f. ἁμαρτιγένεια: titulus est carminis *Prudentii*, in quo de origine peccati agitur: ab ἁμαρτία, peccatum, et γίνομαι, nascor.

HAMATILIS, e, adj. ad hamum pertinens. *Pl. Rud.* 2, 1, 10. Piscatum hamatilem, et saxatilem aggredimur; et *Tert. adv. Gnost.* 1. Scorpii hamatile spiculum.

*HAMATOR, oris, m. *Gloss. Isid. B. A.*

HAMATUS, a, um, part. ab *hamo:* ἀγκιστρωτὸς, hamis instructus, vel instar hami factus, uncinatus, incurvus, aduncus. *Cic. Acad.* 4, 38. Hamatis uncinatisque corporibus concreta haec esse dicit. *Ov. Met.* 5, 384. Inque cor hamata percussit arundine Ditem; et *ib.* 12, 563. hamatis laceraverat unguibus ora; et *ib.* 5, 8. Hamatus ensis, *h. e.* harpe, falcatus ensis; et *ib.* 2, 799. Hamati sentes, *h. e.* curae, quae cor lacerant. ℙ *Hamatas tegulas* vocare videtur *Vitr.* 7, 4., quae habent margines utrinque exstantes, et incurvos, quibus inter se colligantur, ut sunt in nostris tectis imbrices incurvati, et alius alium continentes. Al. tamen ibi leg. *animatas*, et eas putant in modum tubi factas, in summo et imo spiramenta habentes, qua humor defluat. Ita *Salmas.* ad *Vopisc. in Probo* 21. ex quibusdam MSS. Et fortasse haec lectio et interpretatio magis facit ad rem, de qua ibi *Vitruv.* loquitur. [*Schneiderus* tamen edidit *mammatas;* quod rectius videtur. *F.*] ℙ Translate *hamata munera*, quae mittuntur ideo, ut alia eliciant. *Mart.* 6, 63. Munera magna quidem misit, sed misit in hamo. *Plin. ep.* 9, 30. Hos ego viscatis hamatisque muneribus non sua promere puto, sed aliena corripere.

*HAMAXA, ae, f. ἅμαξα, sidus quod nos Septentriones vocamus, teste *Gell.* 2, 21. a figura, posituraque ipsa, quia simile plaustri videtur. *B. A.*

HAMAXAGOGA. V. EXAGOGA.

*HAMAXITOS, i, Ἁμαξιτὸς, opp. Troadis. *Plin.* 5, 30. *B. A.*

HAMAXO, as, a. 1. currui jungo, sub jugum mitto: ab ἅμαξα, currus. *Pl. Truc.* 2, 2, 21. Ita me amabit sarculum, ut ego me ruri hamaxari

mavelim patalem bovem, cumque eo ita noctem in stramentis pernoctare perpetem, quam, etc.

HAMAXOBII, orum, m. plur. Ἁμαξόβιοι, populi Scytharum, ut est apud *Plin.* 4, 12, 25., nullam certam habentes sedem, sed in plaustris habitantes, quibus res suas circumducunt, pabuli causa locum subinde mutantes: ab ἅμαξα, currus, et βίος, vita. Hinc *Tert. adv. Marc.* 1, 1. Hamaxobio instabilior, Massageta inhumanior. V. *Hor. Od.* 3, 24, 9. et *Just.* 2, 2.

HAMAXOPODES, ἁμαξόποδες. V. ARBUSCULA.

[HAMILLA, ae, f. dimin. hamae, hamula, vel ab ἅμιλλα, contentio. Est nomen serv. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 579, 1. Cineribus Hamillae Alpioniae Quintae ornatricis. *F.*]

HAMIOTA, ae, m. qui hamo piscatur. *Varr.* ap. *Non.* 1, 97. Cohortes cocorum, atque hamiotarum, aucupumque. *Pl. Rud.* 2, 2, 5. Salvete fures maritimi, conchitae, atque hamiotae.

*HAMIRAEI, orum, Arabiae pop. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

*HAMMAEUS, a, um, adj. ut *litus Hammaeum* ap. *Plin.* 6, 28. quod in Arabia Felice fuit. *B. A.*

*HAMMANIENSES, ium, pop. Africae, medio loco inter Nasamones et terram Troglodyticam. *Plin.* 5, 5. *B. A.*

HAMMITIS, idis, f. gemma piscium ovis similis: ab ἄμμος, sabulum, quod instar sabuli minuta sit. *Plin.* 37, 10, 60. *Sic ed. *Hard.* In ed. *Elzev.* est *hammites*. *B. A.*

HAMMOCHRYSUS. V. in littera A.

*HAMMODARA, Aegypti superioris opp., in confinio Aethiopiae, vel fortasse in ipsa Aethiopia. *Plin.* 6, 29. *B. A.*

HAMMON. } V. in littera A.
HAMMONIACUS. }

HAMO, as, avi, atum, a. 1. hamo utor, capto, ἀγκιστρεύω. Item curvo in modum hami, ἀγκιστρόω. Utroque sensu caret Latino exemplo. Nam quod ex *Petr. Sat.* 5. quidam afferunt his verbis: Artis severae si quis hamat effectus: plures sunt, qui legunt *amat* sine aspiratione, et sic versum disponunt: *Amat severae si quis artis effectus.* Quod autem addunt ex *Claud. in Rufin.* 2, 358. Flexilis inductis hamatur lamina membris: meliores Codices habent *animatur*, et id videtur sensus ipse postulare. Pariter incerta est lectio in fragmento illo *Cic.* quod affert *Non.* et supra in ADHAMO retulimus. ℙ [Attamen *hamatus* est part. verbi *hamo*. V. s. l. *F.*]

HAMOTRAHONES, um, m. plur. piscatores, vel qui cadavera hamo in Gemonias scalas trahebant. *Festus.*

HAMULA, ae, f. dimin. hamae. *Colum.* 10, 387. Aut habilem lymphis hamulam, Bacchove lagenam. [In *Not. Tir.* p. 164. Amma, Ammula. Hic fortasse duplex consona pro aspiratione usurpata est. *F.*]

HAMULUS, i, m. parvus hamus. *Pl. Stich.* 2, 1, 17. Arundinem fert, sportulamque, et hamulum piscarium. ℙ Item instrumentum chirurgicum ad instar hami, quo quidpiam apprehenditur. *Cels.* 7, 7. *n.* 4. Hamulum acutum, paulum mucrone intus recurvato, subjicere extremo ungui debet. Et *n.* 7. Hamulo summum ejus foraminis excipiendum.

HAMUS, i, m. ἄγκιστρον, parvus uncus ferreus, ex quo piscatores escam suspendunt, quam dum captat, piscis ore capiatur. Est enim ita factus, ut facile quidem infigatur; infixum autem evelli facile nequeat: esse videtur ab ἅμα, simul, vel ab ἀμάω, traho. *Cic. Sen.* 13. Voluptate homines capiuntur, ut hamo pisces. *Hor. Ep.* 1, 7, 74. Occultum visus decurrere piscis ad hamum. *Ov. Her.* 19, 13. Nunc volucrem laqueo, nunc piscem ducitis hamo. *Id. Met.* 15, 101. piscem hamo suspendere; et *ib.* 3, 586. linoque solebat et hamo Decipere, et calamo salientes ducere pisces. *Id. Pont.* 2, 7, 9. Qui semel est laesus fallaci piscis ab hamo, Omnibus unca cibis aera subesse putat. ℙ Per similitudinem *Id. Met.* 11, 342. de accipitre: Oraque adunca dedit, curvos dedit unguibus hamos, *h. e.* ungues aduncos. *Id. de nuce* 115. Obunci hami rubi et sentium. *Id. Met.* 4, 719. Inachides ferrum curvo tenus abdidit hamo. V. HARPE. *Cels.* 7, 7. *n.* 15. Diductis per retusos hamos oris cutis, *h. e.* ferramento chirurgico ad instar hami adunco, quo aliquid apprehenditur. *Caes. B. G.* 7, 73. Taleae pedem longae, ferreis hamis infixis, in terram infodiebantur: quos stimulos nominabant, *h. e.* uncis ferreis hamatis. *Plin.* 19, 1, 3. Stupa pectitur ferreis hamis, donec omnis membrana decorticetur. *Virg. A.* 3, 467. Loricam consertam hamis, auroque trilicem, *h. e.* catenis vel circulis, inquit *Servius*. *Appul. Met.* 10. Panes, crustula, lucunculos, hamos, lacertulos, et complura scitamenta mellita, *h. e.* dulciarios panes hami figura. ℙ Translate est artificium captandi, fallendique. *Ov. A. Am.* 3, 425. Casus ubique valet: semper tibi pendeat hamus. *Hor. Sat.* 2, 5, 23. captes astutus ubique Testamenta senum, neu si vafer unus et alter Insidiatorem praeroso fugerit hamo, Aut spem deponas, aut artem illusus omittas. *Mart.* 6, 63. munera mittere in hamo. V. HAMATUS. Lepide *Pl. Curc.* *a.* 3. *v.* 62. Meus hic est: hamum vorat.

HANNIBAL. } V. in littera A.
HANNO. }

HANULA, parva delubra, quasi fanula, *Fest.* V. FANUM.

*HANUNIA, ae, Syriae opp., in Commagena. *Ant. Itin.* *B. A.*

HAPALA. V. APALA.

HAPALARE. V. APALARE.

HAPHE, es, f. ἁφή, inspersio pulveris, quo athletae membra perfundebant, postquam ceromate inuncti essent, ut in lucta prehendere adversarium commodius possent: hoc modo illita corpora flavum colorem induebant. *Mart.* 7, 67. Harpasto quoque subligata ludit, Et flavescit haphe. *Senec. ep.* 57. A ceromate nos haphe excepit. Respicit hic *Senec.* ad morem athletarum: sed significat immensam vim pulveris, qua conspersus fuit transeundo per cryptam Neapolitanam. ℙ Origo vocis est ab ἦφα praeterit. verbi ἅπτομαι, tango. ℙ Scribitur et *Aphe.* V. in littera A.

[HAPLE, es, f. ἁπλῆ, simplex. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 746, 7. Caecilia Haple. *F.*]

HAPPALOPSIS, idis, f. nomen condimenti fictum a joculari coquo, ap. *Pl. Ps.* 3, 2, 47.; at fortasse legend. *hapalopsis*, ut sit ab ἁπαλός, delicatus, et ὄψον, opsonium.

HAPSUS, i, m. ἅψος, vellus lanae in modum vinculi, fasciaeve conformatum, quo pars affecta velatur, cingitur, et fovetur: ab ἅπτω, necto, alligo. *Cels.* 4, 6. Circumdare oportet latus hapso lanae sulphuratae. Et 7, 26. *n.* 5. Inducendus hapsus lanae mollis, tepido oleo repletus, qui pubem, et coxas, et inguina, et plagam ipsam protegat: isque subinde oleo tepido madefaciendus est.

HARA, ae, f. porcorum stabulum: videtur esse a χαρά, quod a χάω, dein χάρω, hisco, capio. V. ORCUS. *Cic. Pis.* 16. Ex hara producte, non ex schola. *Ov. Her.* 1, 104. Tertius immundae cura fidelis harae. ℙ *Hara suis* convicium est in sordidum et impurum hominem, ap. *Pl. Most.* 1, 1, 39. Quomodo a suili differat, V. in SUILE. ℙ Dicitur etiam de septo, in quo includuntur anserum pulli. *Varr. R. R.* 3, 10. Iisque (*pullis anserum*) faciunt haras supra terram, etc. Et *paulo post.* Cum autem sunt inclusi in haras, victui objiciunt his polentam hordeaceam. Adde *Colum.* 8, 14. *med.*

HARENA. V. ARENA.

HARIOLA, ae, f. mulier, quae hariolatur. *Pl. Mil.* 3, 1, 98. Quod dem hariolae atque haruspicae.

HARIOLATIO, onis, f. μαντεία, actus hariolandi. *Accius* ap. *Cic. Div.* 1, 31. Missa sum superstitiosis hariolationibus.

HARIOLOR, aris, dep. 1. μαντεύομαι, [*χρησμολογεῖν: μαντεύεσθαι est lat. vaticinari, nostr. *weissagen.* V. quae *Döderl.* 3, 74. sqq. de etym. v. *hariolari*; et quid differat a *vaticinari*, *hallucinari* et *garrire* disputat.] divino, vaticinor: ab *hariolus.* *Cic. Div.* 1. *ult.* Neque eos, qui quaestus causa hariolantur. *Id. Att.* 8, 11. Non hariolans, ut illa, cui nemo credidit, sed conjectura prospiciens. ℙ Jōculariter *Pl. Asin.* 2, 2, 50. dudum scapulae gestibant mihi, Hariolari quae occeperunt, sibi esse in mundo malum. ℙ Aliquando subjicitur affirmandi causa. *Ter. Ph.* 3, 2, 7. *Phae.* Non mihi credis? *Do.* hariolare. Sic *Pl. Asin.* 3, 2, 33. Argenti viginti minas habesne? *Le.* hariolare. Adde *Cist.* 4, 2, 80. Ap. *Ter.* alii exponunt deliras, insanis more vatum, propter ea, quae dicuntur in sequentibus responsionibus, *fabulae:* ut simile sit illi *Cic. Fam.* 2, 16. *f.* Sed ego fortassis vaticinor: et haec omnia meliores habebunt exitus; et *Sext.* 10. Eos, qui dicerent, subeunda pro patria pericula, vulnera excipienda, mortem oppetendam, vaticinari atque insanire dicebat. Adde, quod et ap. Graecos μάντις, hariolus, est a μαίνομαι, insanio. ℙ Scribitur et *Ariolor.* V. v. seq.

HARIOLUS, i, m. μάντις, futurorum divinator (et saepe in contemptu ponitur) qui divina mente fatur, quae ventura sunt: ab antiquo *fariolus*, quod a *fari*, ut *Voss.* docet, et *Donat.* ad illud *Ter. Ph.* 4, 4, 27. Interdixit hariolus: haruspex vetuit ante brumam aliquid novi negotii incipere. [*Döderl.* 3, 76. haec vocis etymologia minus probatur.] *Cic. N. D.* 1, 20. *f.* Haruspices, augures, harioli, vates, et conjectores. *Id. Div.* 1, 2. Hariolorum et vatum furibundae praedictiones. *Pl. Amph.* 5, 2, 2. Hariolos, haruspices mitte omnes. *Phaedr.* 3, 3. Ad consulendos currit moerens hariolos. ℙ Scribitur et *Ariolus:* sed aspirationem retinent *Manut.*, *Dausq.*, *Cellar.*

*HARMALA, sive Armula, ae, f. ruta hortensis. *Appul. de Herb.* 89. *B. A.*

HARMAMAXA. V. ARMAMAXA.

*HARMASTIS, is, Asiae opp., in Iberia. *Plin.* 6, 10. *B. A.*

[HARMATOTROPHI, orum, m. plur. ἁρματοτρόφοι, populi Asiae ulterioris ultra mare Caspium, in Bactriana; ita appellati, quia alebant plures equos curules: ab ἅρμα, currus, et τρέφω, nutrio. Horum meminit *Plin.* 6, 16, 18. *F.*]

[HARMODIUS, ii, m. ἁρμόδιος, aptus, conveniens. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 613, 4. T. Flavius Aug. L. Harmodius. *F.* *Harmodius*, i, m. Ἁρμόδιος, Atheniensis, qui una cum Aristogitone Hipparchum Pisistrati tyranni filium obtruncavit. *Plin.* 7, 23. *Gell.* 9, 2. et 17, 21. Cf. *Thucyd.* 6, 56. seq. *Aelian. V. H.* 11, 8. *B. A.*]

HARMOGE, es, f. ἁρμογή, (ab ἁρμόζω, apto, vel convenio) est apta junctura, commissura, et transitus dissimilium colorum in pictura, ut paulatim minuantur, misceanturque sic, ut transire alter in alterum in confinio videatur, ut *Plin.* doc. 35, 5, 11. V. INCISURA.

HARMONIA, ae, f. ἁρμονία, compositio, concordia, convenientia rerum ceteroquin dissimilium; et praesertim concentus, et consonantia vocum acutarum et gravium, in cantu et fidibus: ab ἁρμόζω, apto. *Quint.* 1, 10. Nec illa modo contenti dissimilium concordia, quam vocant harmoniam, (ἁρμονίαν *habent multi libri*) sonum quoque his motibus dederunt. *Lucr.* 3, 98. Quamvis multa quidem sapientum turba putarunt, Sensum animi certa non esse in parte locatum, Verum habitum quendam vitalem corporis esse, Harmoniam Graji quam dicunt, quod faciat nos Vivere cum sensu. *Cic. Tusc.* 1, 10. hunc *Lucretii* locum explicat. *Id. ib.* 18. Harmoniam ex intervallis sonorum nosse possumus, quorum varia compositio etiam harmonias efficit plures; et *N. D.* 3, 11. Ad harmoniam canere mundum, ut Pythagoras existimat. De hac harmonia agit *Vitr.* 5, 4. ℙ De versibus et cantu. *Prud. Cath.* 3, 90. te nostra, Deus, canit harmonia. ℙ In fabulis *Harmonia*, seu *Harmoniae*, (quidam *Hermionem* vocant) Ἁρμονίη, fuit uxor Cadmi, filia vero Martis et Veneris, tum genita, cum a Vulcano, occultato rete, deprehensi sunt. Huic Minerva et Vulcanus vestem dono dederunt sceleribus imbutam, ob quam ejus, et Cadmi progenies scelerata exstitit. Tandem in senecta una cum viro in draconem versa est. *Hyg. fab.* 6. et 148. Hinc *Ov. A. Am.* 3, 85. Ut Veneri, quem luget adhuc, donetur Adonis, Unde habet Aenean Harmonienque suos? ℙ *Harmoniai* pro *harmoniae* dixit more suo *Lucr.* 3, 132.

HARMONICE, es, f. ἁρμονική, harmoniae ars. *Vitr.* 5, 3. *f.* Sic theatrorum per harmonicen, ad augendam vocem ratiocinationes ab antiquis sunt constitutae.

HARMONICUS, a, um, adj. ἁρμονικός, ad harmoniam pertinens, et convenientiam rerum. *Varr. L. L.* 9, 3. *med.* Ut ea, quae observant in aedificiis, et signis faciendis artifices, et queis vocantur aliae harmonicae, etc. *Plin.* 2, 109, 113. Harmonica ratio, quae cogit rerum naturam sibi ipsam congruere, addit huic mensurae stadia XII. millia.

HARPA, ae, f. instrumentum musicum, lyrae simile: ab ἅρπη, falx, quia in modum falcis ex una parte incurvum est. *Venant. carm.* 7, 8, 63. Romanusque lyra plaudat tibi, Barbarus harpa.

HARPACTICON, ἁρπακτικόν, dicitur genus quoddam sulphuris, a celeritate avellendi: avelli enim subinde debet, cum in aliqua parte corporis medicinae causa imponitur: ab ἁρπάζω, rapio. *Plin.* 35, 15, 50. ℙ *Legitur et *Harpaction.* ℙ Locus *Plinii* est: Aufert et lichenas a facie cum terebinthi resina, et lepras. Harpacticon vocatur a celeritate avellendi: avelli enim subinde debet. Ad quem sic *Gesnerus:* Metuo, ne haec ultima sint male intellecta. Aliquid legerat fortasse *Plinius* de vi illa electrica sulphuris, qua affrictu modico calefactum rapit, succini instar, paleas. Hoc Graece aliquis extulerat, ut ἁρπακτικὸν esse sulphur diceret, *h. e.* vi rapiendi levia corpuscula praeditum. *Plin.* 37, 2. In Syria feminas verticillos inde (*ex electro*) facere, et vocare harpaga, quia folia et paleas, vestiumque fimbrias rapiat. Hactenus *Gesnerus.* *B. A.*

HARPAGA, ae, seu Harpage, es, f. ἁρπάγη, instrumentum ferreum aduncum, ut ferrea manus, harpago, rastrum ferreum, aut hujusmodi, quo in murorum oppugnationibus utebantur: ab ἁρπάζω, rapio, quia illo quippiam apprehensum deripitur. *Sisenn.* ap. *Non.* 18, 29. Falces injectas comminuunt: puteos, propius collocatis harpagis, dejiciunt: *harpagis* potest etiam esse ab *harpagum* neutr. et ita accipitur a *Nonio.*

HARPAGINETULUS, i, m. *Vitr.* 7, 5. Pro columnis enim statuuntur calami, pro fastigiis harpaginetuli striati, cum crispis foliis, et volutis, *h. e.* parvae harpagae; seu opera in modum harpagae recurva. Alii leg. *harpages, et mituli:* alii alia comminiscuntur; alii denique locum pro desperato habent, et inexplicabili. Sed quid reapse sint *harpaginetuli*, indicat pictura vetus, cujus explicationem exhibet *Auct.* operis, cui titulus: *Le pitture antiche di Ercolano T.* 1. p. 212. En illius verba: *Sembra che questa pittura ne somministri lume più chiaro per illustrare si fatto oscurissimo luogo. Sul colonnato principale della nostra pittura non si vede già un tholus, o sia ciborium, vale a dire quel cupolino, che comparisce nelle medaglie*

della Dea Vesta, ma un so che altro di forma circolare e straordinaria, tutto intessuto di certi lavori uncinati, attissimi ad afferrare, e tirarsi dietro qualunque cosa, non altrimenti che gli harpagones, *o sieno que' ferri di punta adunca, con cui si afferrano i navigli o altra cosa. Questi dunque, che nella pittura si vedono tener luogo di fastigio, par che rappresentino bene quel che Vitruvio ha voluto spiegarci.*

HARPĂGĬUS. V. ARPAGIUS.

HARPĂGO, as, a. 1. aufero, rapio: ab ἁρπαγή, raptus, rapina, quod ab ἁρπάζω, rapio. *Pl. Aul.* 2, 2, 24. hei misero mihi! Aurum mihi intus harpagatum est. *Id. Bacch.* 4, 4, 11. Improbis, cum improbus sit, harpaget: furibus furetur quod queat. *Id. Ps.* 4, 2, 2. Nihil etiam dum harpagavit, praeter cyathum; et 1, 2, 6. ubi data occasio est, rape, clepe, tene, harpaga, Bibe, es, fuge, hoc eorum est opus.

HARPĂGO, onis, m. ἅρπαξ, ἁρπάγη, instrumentum ferreum, in fine aduncum, quo aliquid apprehenditur, et deripitur, attrahiturve, ad varios usus, praesertim bellicos: ab ἁρπάζω, rapio. *Liv.* 30, 10. *med.* Asseres ferreo unco praefixi (harpagonas vocat miles) ex Punicis navibus injici in Romanas coepti. *Curt.* 4, 2. Ferreae quoque manus (harpagonas vocant) quas operibus hostium injicerent, corvique, et alia tuendis urbibus excogitata praeparabantur. *Plin.* 7, 56, 57. Harpagonas et manus invenit Pericles Atheniensis. *Auct. B. Hisp.* 16. Secum extulerant harpagones ad casas, quae stramenticiae aedificatae erant, diruendas. *Ulp. Dig.* 33, 7, 12. §. 21. Canales autem et harpagones, et hamas instrumento contineri constat, *h. e.* unci, quibus quippiam ex puteis extrahitur. Adde *Caes. B. G.* 7, 81. et *B. C.* 1, 57., qui priore loco idem significat, quod in *Curtii* allatis verbis: posteriore, quod in *Livii*. ℙ Ex vi originis rapacem, furacem significat: hinc *Pl. Trin.* 2, 1, 13. ab re Consulit blandiloquentulus, harpago, mendax, cuppes, avarus.

HARPĂGUM, i, n. V. HARPAGA.

[HARPĂLUS, i, m. ἁρπαλέος, et ἅρπαλος, rapax, et qui cupide rapitur. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 115, 6. L. Annius Harpalus. *F.* *Harpălos vel Harpălus, i, m. unus e canibus Actaeonis. *Ov. Met.* 3, 222. ℙ Fuit et Harpalus praedo felix temporibus Diogenis Cynici. *Cic. N. D.* 3, 34. Σκίρπαλος audit *Laert.* 6, 74. Σκίρταλος autem *Suidae* in v. ℙ Harpalus servus Ciceronis. *Cic. Fam.* 16, 24. *B. A.*]

HARPĂLYCE, es, f Ἁρπαλύκη, filia Harpalyci Amymnaeorum, Thraciae gentis, regis, quem senem a Getis, vel, ut alii volunt, a Myrmidonibus captum, collecta multitudine asseritur liberasse, celerius quam de femina credi potest: unde et flumina dicitur celeritate transire. Ita *Serv.* ad illud *Virg. A.* 1, 320. qualis equos Threissa fatigat Harpalyce, volucremque fuga praevertitur Hebrum. Additur ibi alia historia, nutritam scilicet fuisse a patre eo modo, quo ipse *Virg. A.* 11, 570. et seqq. Camillam a Metabo facit. Patre vero ob ferociam a civibus pulso, ac postea occiso, fugisse in silvas, et venatu ac latrociniis ita efferatam, et ejus velocitatis factam esse, ut subito ad vicina stabula decurreret, et raptis pecoribus insequentes etiam equites celeritate vinceret. Sed aliquando in plagas cervis captandis occultatas cum incidisset, deprehensam ibi, atque occisam fuisse, magno tamen accidentium malo. Cum enim inter eos orta esset contentio, cujus fuisset haedus, quem Harpalyce rapuerat, gravi certamine non sine plurium caede dimicatum ab his: ex quo ortam consuetudinem, ut ad ejus tumulum multi convenirent, et expiationis gratia per imaginem pugnae concurrerent. Adde *Hygin. fab.* 193, 252. et 254. ℙ Alia fuit Clymeni Schaenei filii, Arcadiae regis filia, quae ex ipso patre puellam peperit, patrique in epulis apposuit: qui re cognita matrem interfecit. *Id. fab.* 206. et 255.

*HARPALYCUS, i, m. Ἁρπάλυκος, pater Harpalyces. *Hyg. fab.* 193. V. *Harpalyce*. ℙ Item unus e canibus Actaeonis. *Hyg. fab.* 181. *B. A.*

*HARPĂSA, orum, Ἅρπασα, Cariae opp., appositum fluvio Harpaso, ut scribit *Plin.* 2, 96. *Id.* 5, 29. docet, ibi cautem stare horrendam, uno digito mobilem: eandem, si toto corpore impellatur, resistere. *B. A.*

HARPASTUM, i, n. ἁρπαστὸν, genus pilae grandioris, quam pila paganica, minoris tamen, quam follis: ab ἁρπάζω, rapio, quod plurês projectum harpastum conentur arripere, et extra ludi limites ejicere. Nam hoc pilae genus non repercutitur, sed cum multi ludentes in duas partes divisi sunt, quisque annititur pilam arripere, et ad eos, qui post se sunt viciniores limitibus, transmittere: ejusque partis victoria est, quae pilam extra limites adversariae partis ejecerit. Laboriosum ludi genus est, grandioribusque tantum conveniens. Cum enim multi simul pilam arripere conantur, in terram se invicem prosternunt, pulvereque et sudore infecti lavescunt. Ludus hujusmodi etiam *sphaeromachia* appellatur: quam vocem vide suo loco. *Mart.* 4, 19. Seu lentum ceroma teris, tepidumque trigona, Sive harpasta manu pulverulenta rapis. *Id.* 7, 67, Harpasto quoque subligata ludit.

*HARPĂSUS, i, m. Cariae fluvius. *Liv.* 38, 13. *Plin.* 5, 29. *B. A.*

HARPAX, ăgis, vel ăgos, f. ἅρπαξ, verticillus ex electro: ab ἁρπάζω, rapio, quod folia et festucas rapiat. *Plin.* 37, 2, 11. *n.* 1. de electro. In Syria feminas verticillos inde facere, et vocare harpaga, quia folia et paleas, vestiumque fimbrias rapiat. ℙ Ap. *Pl.* in *Ps.* est nomen servi caculae: et *ib* 2, 2. *f.* in vocativo *Harpage* dixit, tanquam a recto *Harpagus*.

HARPE, es, f. ἅρπη, ensis falcatus, et incurvus in anteriorem partem, quo Mercurius in Argum, et Perseus in Medusam usi feruntur, ut ap. *Lucan.* 9, 660. et seqq. et *Val. Fl.* 4, 388. legitur. *Ov. Met.* 5, 69. Vertit in hunc harpen spectatam caede Medusae Acrisioniades, adigitque in pectus; et 176. Brachia tendentem Cyllenide confodit harpe. *Id. ib.* 1, 717. falcatum ensem, *ib.* 5, 8. hamatum, et *ib.* 4, 719. ferrum curvo hamo appellat. ℙ Item avis ex vulturum genere, quae contra triorchem inimicitias gerit, teste *Plin.* 10, 74, 95. [**Der Edelfalke. Falco gentilis, L.*]

HARPOCRĂTES, ae, m. Ἁρποκράτης, Graecus philosophus, cujus eruditio ac praecepta in id maxime tendebant, ut silentium praeciperet, et omnibus rebus anteponeret. Habitus est Deus silentii. Hujus simulacrum in sacris Isidis et Serapidis adhibebatur, quod digito labiis impresso admonere videbatur, ut silentium fieret. *Vet. Poeta* ap. *Varr. L. L.* 4, 10. Isis, et Harpocrates digito qui significat st. ℙ De *Harpocrate* diligentissime egit peculiari dissertatione *Gisb. Cuperus*, et deinde *Jablonskius* in *Pantheo Aegypt.* 2, 6.; quos consulendos esse hac de re arbitror. V. SIGALION. ℙ Hinc proverb. *aliquem reddere Harpocratem*, pro silentium imponere. *Catull.* 74. patrui perdepsuit ipsam Uxorem, et patruum reddidit Harpocratem.

HARPYIAE, arum, f. trisyllab. Ἅρπυιαι, aves monstrosae, atque obscenae, filiae Thaumantis, vel Typhonis et Electrae, vel Neptuni, vel Ponti et Terrae, aut Stygis; tres numero, Aello, Ocypete, et Celaeno, ut est ap. *Serv.* ad *A.* 3, 209. (alii duas faciunt) eaedem habitae, quae Furiae, et Canes apud Inferos; in Superis vero Dirae: Jovis canes dictae, famis praesides, invulnerabiles propter plumarum levitatem, vultu virginum praeditae, pallentes ore prae fame, uncis pedibus armatae, ingluvie insatiabili, alvo spurcissima, odore tetro. *Hyg. fab.* 14. appellat Aellopum, Acholoen, Ocypeten, et fuisse ait capitibus et pedibus gallinaceis, unguibus magnis, alas et brachia humana habentes, pectus album, femina item humana. Olim in Strophadibus insulis habitaverunt, Phineia postquam clausa domus, (V. PHINEUS.) ut ait *Virg. A.* 3, 210. et sqq., ubi eas describit. *Hor. Sat.* 2, 2, 40. Harpyiis gula digna rapacibus, *Val. Fl.* 4, 428. Insuper Harpyiae Typhonides, ira Tonantis, Depopulant. ℙ [De *Harpyiis* docte disseruit *Heynius* in *Excurs.* ad *Virg.* 7. *l. c. F.*] [*V. *Voss. Mytholog. Br. B.* 1. *Br.* 31. sq.] ℙ Ipsa vox trisyllaba est, cum paenultima diphthongo impropria constet, quae duobus modis Graece scribitur, scilicet vel supposita lateri τῆς υ vocali ι, Ἅρπυῃαι, et Ἅρπυῃαι, vel apposita Ἅρπυῖαι; *Charis.* tamen teste *Pierio* ad *A.* 3, 248. negat ι pertinere ad υ, et esse diphthongum, sed ad sequentem α, et esse consonantem, ut in *jam*, *major*, etc. Adhuc tamen *Harpyia* trisyllaba est. Sed per diaeresin quadrisyllabam indocte facit *Rutil. Itin.* 1, 608. Circumsistentes reppulit Harpyïas. Ubi alii leg. *Harpuias*, ex consuetudine vertendi υ in *u* Latinum. ℙ In sing. numero. *Virg. A.* 3, 365. Sola novum, dictuque nefas Harpyia Celaeno Prodigium canit. Adde *Sen. Med.* 782. ℙ Nomen est canis rapacissimae in illo *Ov. Met.* 3, 215. et natis comitata Harpyia duobus. ℙ Translate dicitur de rapaci homine, et avaro. *Juven.* 2, 128., *Rut. l. c.* et *Sidon. ep.* 5, 7.

*HARŪDES, um, m. populi Germanici, qui (eorum saltem major pars) ab Ariovisto rege in Galliam transportati. *Caes. B. G.* 1, 31. *med.* Adde 37. et 51. Hos *Jucundus Veronensis* Constantienses interpretatur, ac totum eum tractum intelligit, qui trans Rhenum et lacum Acronium est situs, ubi *Buchorn*, *Mersburg* ac *Uberling* nunc positae sunt. At eum falli longissime patet ex *Ptolem.* 2, 11. qui Harudes non longe a Cimbrica Chersoneso ponit, dicitque Phundusiis magis orientales esse. Cui quidem sententiae adstipulari videtur *Mannertius*. Inter Rhenum ac Danubium, prope Marcomannos, ponit *Cellarius*. *B. A.*

HARŪGA, et

HARVĪGA. V. ARVIGA.

HARUNDO. V. ARUNDO.

HĀRUSPEX, et Aruspex, ĭcis, m. ἱεροσκόπος, θυοσκόπος, βωμοσκόπος, qui exta victimarum inspicit, atque ex iis futura praedicit, et idem est ac *extispex*; differt autem ab *auspice*, et *augure*, qui ab avibus inspiciendis dicti sunt: est ab *haruga*, hoc est hostia, victima, quae in hara includitur, si *Donato* in *Ter. Phorm.* 4, 4, 28. fides habenda; vel potius ab ἱερεὺς, sacerdos, et *spicio*, ut significet sacerdotem extis inspiciendis deditum. *Lanzius* enim *Sagg. di ling. Etr. T.* 2. p. 739. et alibi saepius, ostendit, Etrusce *herus* sacerdotem, *heris* sacrum, *herias* sacrificia significare. Haruspices itaque Romani dixere, qui ex victimae inspectione, antequam ea mactaretur; ex extispicio autem postquam eadem occisa esset, variisque flammae, fumique, vini quoque, ac turis, vel farinae, ex qua liba fiebant, observationibus, futura praedicere putabantur. Quod vero *Cic. Div.* 1, 41. et *Val. Max.* 1, 1. de principum filiis narrant, Etruriae populis in disciplinam datis, id de Etruscorum, non, ut aliqui falso putant, de Romanorum filiis intelligendum est. Hanc enim disciplinam Etrusci semper sibi reservarunt: hinc nusquam inter haruspices, quotquot nominantur, Romanum nomen deprehendas; et fere semper *Etrusci haruspices* dicuntur, ut ap. *Cic. Div.* 2, 35. et *Leg.* 2, 9., tum ap. *Gell.* 4, 5.; praeterea *Cic. Fam.* 6, 18. Caesarem carpit, quod haruspicem in senatum Romae legisset. Porro Romae, ut augures honoratissimi erant, ita haruspices despicatui habebantur, quod ex locis scriptorum mox afferendis maxime patebit. Praecipuum vero haruspicum munus erat sacrificantibus adesse, caesaque victima, ejus exta diligenter inspicere, et quid iis portenderetur, significare. Stabant ad hoc officium cinctu Gabino incincti, barba rasa, cultrum manu tenentes, quo viscera victimae secabant, et rimabantur: habebantque eorum praedictiones summam fidem, non secus ac augurum. Sed et alia observabant, praeter victimas. Interpretabantur enim prodigia et monstra, quaecumque acciderent, fulmina, et alia hujusmodi piacularia, ut ex *Cic. Cat.* 3, 8. et ex ejusdem oratione *de Haruspicum responsis* apparet. Crescente Romae eorum numero, ex eodem sumebantur, qui consulibus, pontificibus, aliisque magistratibus in Urbe, et imperatoribus in exercitu, dum sacrificabant, praesto essent. *Cic. Div.* 1, 39. Quid enim habet haruspex, cur pulmo incisus etiam in bonis extis dirimat tempus, et proferat diem? quid augur, cur a dextra corvus, a sinistra cornix faciat ratum? *Sil.* 5, 162. dum vos augur, et extis Quaesitae vibrae, vanusque moratur haruspex. *Virg. A.* 11, 739. dum sacra secundus haruspex Nunciet, *h. e.* nuncians prospera esse exta victimarum. *Colum.* 1, 8. *med.* Haruspices, sagasque, quae utraque genera vana superstitione rudes animos ad impensas, ac deinceps ad flagitia compellunt, ne admiserit villicus. ℙ Sumitur interdum etiam universim pro eo, qui est ex qualibet natione, et quacumque ratione futura praedicit. *Juven.* 6, 548. Spondet amatorem tenerum, vel divitis orbi Testamentum ingens, calido pulmone columbae Tractato, Armenius, vel Commagenus haruspex. *Prop.* 3, 11, 59. Proloquar: atque utinam patriae sim vanus haruspex! Frangitur ipsa suis Roma superba bonis. ℙ Scribitur et *aruspex*: sed pro aspiratione stant *Manut.* et *Cellar.* ex auctoritate *Donati* ad *Ter. Phorm.* 4, 4, 28. et quamplurium veterum Inscriptionum. [*Multis auxit hunc locum *F.*]

HĀRUSPĬCA, et Aruspica, ae, f. mulier, quae haruspicinam facit. *Pl. Mil.* 3, 1, 98. Praecantatrici, conjectrici, hariolae, atque haruspicae. ℙ Item haruspicis ars. V. HARUSPICIUM.

HĀRUSPĬCĪNUS et Aruspicinus, a, um, adj. ad haruspices pertinens. *Cic. Div.* 1, 33. Quod Etruscorum declarant et haruspicini, et fulgurales, et rituales libri. ℙ *Haruspicina*, *ae*, (subaudi *ars*, aut *disciplina*) est idem ac haruspicium. *Cic. Div.* 2, 23. Oratio, qua haruspicinae disciplina continetur. *Id. Fam.* 6, 18. Haruspicinam facere.

HĀRUSPĬCĬUM et Aruspicium, ii, n. disciplina et officium haruspicum. *Catull.* 90, 2. et discat Persicum haruspicium. *Plin.* 7, 56, 57. Haruspicium invenit Delphus. Quidam Codd. MSS habent *haruspicam* eodem sensu, teste *Hard.* V. FISSICULO.

HASTĂ, ae, f. λόγχη, δόρυ, telum missile, inventum Lacedaemoniorum, teste *Plin.* 7, 56, 57. Est autem lignum teres ferrea cuspide praefixum, quo eminus pugnatur. Differt a pilo, quo legionarii utebantur: hasta vero auxiliarii, ut ex *Tac. A.* 12, 35. constat. Differt a lancea, quae peregrina est: hasta vero Romana. Porro hastarum triplex est genus: unum breviores continet, quae manu emittuntur: alterum longiores, gravioresque, quas et manu retinere, et jaculari etiam possent: tertium gravissimas, quae tormentis emittebantur. *Cic. Sen.* 6. *med.* Eminus hastis, cominus gladiis uti. *Id. Fin.* 2, 30. Evelli eam jussit, qua erat transfixus, hastam. (*Id. Fam.* 5, 12. hoc idem narrans, *spiculum* vocat) *Id. Or.* 1, 57. Hastas torquere; et *ib.* 2, 78. jactare; et 80. vibrare. *Flor.* 2, 17. quatere. *Virg. A.* 12, 431. coruscare. *Ov. Met.* 8, 66. dirigere in aliquem; et *ib.* 11, 8. mittere in os alicujus. *Val. Max.* 6, 270. conjicere. *Virg. A.* 10, 521. infensam hastam contendere, *h. e.* jaccre. *Tac. A.* 2, 21. protendere, aut colligere, *h. e.* extendere, aut reducere, seu rece-

ptare; (ut *Virg. A.* 10, 383. loquitur.) et 20. mittere e tormentis; et *ib.* 4, 49. jacere; et *ib.* 13, 39. incutere; et *ib.* 2, 81. ingerere. *Id. H.* 3, 17. Hasta aliquem transverberare; et *ib.* 5, 18. fodere. *Ov. Fast.* 5, 711. perforare. *Pl. Capt.* 3, 4, 20. insectari aliquem. *Curt.* 4, 4. transfigere. *Nep. Chabr.* 1. Hastam projicere. *Virg. A.* 11, 612. adversis Tyrrhenus, et acer Aconteus Connixi incurrunt hastis; et *ib.* 12, 923. volat atri turbinis instar, Exitium dirum hasta ferens, orasque recludit Loricae, et clypei extremos septemplicis orbes: Per medium stridens transit femur. ℙ *Abjicere hastas* translate est causae diffidere, et de re desperare. *Cic. Mur.* 21. *f.* de candidato: Videsne tu illum tristem, demissum? jacet, diffidit, abjecit hastas. ℙ Alii quoque hastae usus in bello. *Virg. A.* 12, 398. ingentem nixus in hastam Aeneas; et *ib.* 9, 329. Stant longis adnixi hastis, et scuta tenentes; et 465. Quin ipsa arrectis (visu mirabile) in hastis Praefigunt capita. *Tac. A.* 4, 21. Donatusque est ab Apronio torquibus et hasta. *Suet. Claud.* 28. Quem etiam Britannico triumpho inter militares viros hasta pura donavit. *Plin.* 7, 28, 29. Donatus hastis puris duodeviginti. *Inscr.* ap. *Grut.* 61, 4. Cn. Octavius Titinius Capito praef. cohortis, trib. milit., donatus hasta pura: *hasta pura* est sine ferro, quae dabatur ei, qui primus in proelio vicisset, ut ex *Varrone* docet *Serv.* ad *A.* 6, 760. et *Fest.* Ideo autem pura dabatur, quia pacis erat insigne, non belli: pacis, inquam, quae victoriam virtute partam sequi solet. Nam hasta cum ferro erat insigne belli: unde mos fuit hastam ferratam, aut sanguineam praeustam in eorum fines emittere, quibus bellum per Fetiales indicebatur, ut est ap. *Liv.* 1, 32. et Carthaginienses, inquit *Fest.*, cum bellum vellent, hastam Romam miserunt. (V. *Gell.* 10, 27.) Addit *Varro* ap. *Serv.* ad *A.* 9, 53. duces quoque, cum primum hostilem agrum introituri ierant, ominis causa prius hastam in eum agrum misisse, ut castris locum caperent. ℙ *Hasta graminea.* V. GRAMINEUS. ℙ Hastam inter gymnasticas exercitationes enumerat *Pl. Bacch.* 1, 2, 73. et 3, 3, 24. et *Most.* 1, 2, 73. ℙ Hastae usus etiam in nuptiis fuit. Sponsus enim sponsae comam hastae cuspide distinguebat. V. dicta in CAELIBARIS. ℙ Fuit olim hasta insigne regum, qui eam pro diademate (alii legunt *cum diademate*) gestabant, sceptrum a Graecis dictam. Nam et ab origine rerum, pro Diis immortalibus antiqui hastas coluere: ob cujus religionis memoriam adhuc Deorum simulacris hastae adduntur. Haec *Justin.* 43, 3. [Hanc vero explicationem improbat *Daniele Numism. Capuan.* p. 40. V. et *Rasche Lex. rei numm. T.* 2. *P.* 2. p. 64. *F.*] ℙ Quia initio mos fuit, ut praeda bello parta cum vendebatur, hasta posita exponeretur, ad illud ipsum scilicet denotandum, quod bellica praeda esset; inde ortus est mos, ut in auctionibus poneretur hasta, itemque in locationibus: quae ideo et pro auctione ipsa ponitur. *Cic. Off.* 2, 8. de Sulla. Est enim ausus dicere, hasta posita, cum bona in foro venderet et bonorum virorum, et locupletum, et certe civium, praedam suam se vendere. *Id. Phil.* 4, 4. Quos non bonorum damnatio, non agrorum assignatio, non illa infinita Pompeji hasta satiavit. *Id. Att.* 12, 3. Nomen illud, quod a Caesare, tres habet conditiones, aut emptionem ab hasta, aut delegationem a mancipe, aut, etc. *Nep. Att.* 6. Ad hastam publicam nunquam accessit, *h. e.* ad auctionem, quae publice a magistratu fieret: nam et privatorum auctio erat, ut in proxime allato *Cic.* loco. *Colum. praef. l.* 1. *med.* Ibi nunc ad hastam locamus, ut, etc. *Liv.* 24, 18. *med.* Cum censores se jam locationibus abstinerent, convenere ad eos, qui hastae hujus generis assueverant. *Id.* 23, 38. Comitibusque eorum sub hasta venditis. *Tac. A.* 13, 28. Jus hastae adversus inopes inclementer augere. ℙ Etiam centumviri, cum in foro sedebant judicaturi, hastam adhibuere. V. CENTUMVIRI. ℙ Translate *hastae* sunt argumenta oratoria. *Cic. Or.* 1, 57. et *Brut.* 78. et *Top.* 17. ℙ Est item *hasta* genus cometae hastae figura, Graecis quoque λογχίτης dictae. *Plin.* 2, 25, 22. ℙ Accipitur etiam pro mentula. *Auct. Priap.* 45, 1.

HASTĀRIUM, ii, n. auctio, quae sub hasta fit; vel locus ubi fit auctio, vel liber, in quo auctiones perscribuntur. Totidem enim modis interpretantur illud *Tert. Apol.* 13. Deos in hastario vectigales habetis. [Item illud *ejusdem ad nation.* 1, 10. Quos Deos in hastarium regessistis, omni quinquennio inter vectigalia vestra proscriptos addicitis. Ex his apparet, postremam interpretationem ceteris praestare. *F.*]

HASTĀRIUS, ii, m. miles hasta armatus. *Ammian.* 27, 2. *f.* Rex hostilium agminum cum paucis captus ab hastariis suffixus patibulo. Alii leg. *Ascariis*, alii melius *Ascuriis*, qui sunt milites in *Not. Imp. Orient.* p. 1487. cum Erulis, et Batavis inter auxilia Palatina recensiti, ex Ascura nempe Armeniae majoris oppido. Apud *Veget. Mil.* 2, 2. hastarii iidem sunt qui hastati in R. militia. Optimae tamen editiones habent *hastati*. ℙ *Hastarius praetor* est qui hastae publicae praeest: cum enim unicuique praetorum certa causarum genera attributa fuissent, ita ut esset praetor *fideicommissarius*, et *tutelaris*, qui de fideicommissis, et tutelis cognoscerent, hinc *hastarius* dictus, qui venditiones sub hasta publica faciendas curaret. *Inscr.* ap. *Grut.* 379, 7. C. Caerellio Fufidio quaestori candidato Imp. Caes. M. Aurelii Antonini Pii Felicis Aug., tribuno plebis candidato, praetori hastario etc. [*Hunc locum, quem paucis *Forc.* absolverat, egregrie locupletavit *F.*]

HASTĀTUS, a, um, part. ab inusit. *hasto*, hasta armo, λογχοφόρος, hasta armatus. *Curt.* 3, 3. *med.* Currum decem millia hastatorum sequebantur: hastas argento exornatas, spicula auro praefixa gestabant. *Tac. A.* 2, 14. Prima utcumque acies hastata: ceteris praeusta, aut brevia tela. *Stat. Th.* 2, 718. Nec magis ardentes Mavors, hastataque pugnae Impulerit Bellona tubas. ℙ Hastati milites apud Romanos erant unum e quatuor peditum generibus, quibus legio constabat, (alii enim erant velites, alii hastati, alii principes, alii triarii) ita dicti, quod primo hastis brevibus pugnabant, uti docet *Varro L. L.* 4, 16. Hinc *Enn.* ap. *Macr. Sat.* 6, 1. *med.* Hastati spargunt hastas: fit ferreus imber. Postea vero pilis et gladiis usi sunt: hastae breves apud velites remanserunt. Erant hi flos juvenum pubescentium, ut *Liv.* 8, 8. loquitur: qui primi pugnam inibant, et, si profligare hostem non possent, recipiebant se post principes, qui proelium resumebant, etc. Atque haec intellige, republica stante; nam sub Caesaribus immutata res est, et principes hastatis in acie antepositi, ut ex *Veg. Mil.* 1, 20. et *ib.* 2, 2, 8. et 15. et alibi colligitur. *Liv.* 22, 5. Pugna exorta est, non illa ordinaria per principes, hastatosque, et triarios. V. *cit. l.* 8. *c.* 8. ℙ Hastatorum decem erant ordines, ut est ap. *Ov. Fast.* 3, 128. quorum primus dicebatur *primus hastatus*, alter *secundus*, et sic deinceps reliqui. *Liv.* 42, 34. In eo exercitu miles gregarius fui: tertio anno virtutis causa mihi T. Quintius decumum ordinem hastatum assignavit, *h. e.* centurionem fecit in postremo hastatorum ordine. Hic enim primus fuit gradus ascendentium e gregaria militia. *Id. ib. paulo post.* Hic me imperator dignum judicavit, cui primum hastatum prioris centuriae assignaret. *Cic. Div.* 1, 35. Cum signifer primi hastati signum non posset movere loco. Adde *Liv.* 26, 5. *f.* ℙ *Primus* et *secundus hastatus* sunt etiam nomina ejus, qui primo et secundo hastato praeest, si fides est *Vegetio*, qui haec de his habet *Mil.* 2, 8. Primus hastatus duas centurias, idest ducentos homines ducebat in acie secunda, (*h. e. inter hastatos, quando, mutato ordine, post principes in acie locati sunt, ut dictum est*) quem nunc ducenarium vocant: *et mox.* Item secundus hastatus centuriam semis, idest centumquinquaginta homines regebat. ℙ *Hastatus* etiam absolute de eo dici quidam putant, qui primum hastatum ducit, in illo *Flori* 1, 18. C. Minutius, quartae legionis hastatus, unius proboscide abscissa, etc. Ita *Lips. de militia R. l.* 2. *dial.* 8., ubi plura de his. ℙ Scribitur etiam sine aspiratione. V. ADSTATUS.

[HASTENSIĀNUS, a, um, adj. ad Hastam pertinens, Liguriae urbem, quae et Asta scribitur, nunc *Asti*. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 326. M. Vettius Hastensianus Hasta. V. ASTENSIS. *F.*]

[HASTER, ri, m. ἀστὴρ, idem ac aster. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Marin. Iscriz. Alb.* p. 202. *col.* 3. Flavius Haster. *F.*]

HASTICUS. V. ASTYCUS.

HASTĬFER, a, um, adj. hastam ferens, hastatus. *Inscr.* ap. *Reines. cl.* 1. *n* 165. Mamerius magister astiferorum. Ubi nota omissam aspirationem; nam et *asta* alicubi legitur: quod tamen non est imitandum. [Alia Mogontiaci nuper reperta, quam misit *B. Borghesius*. In Honorem Domus Divinae Deae Virtuti Bellonae montem Vaticanum vetustate collapsum restituerunt hastiferi civitatis Mattiacorum X. Kal. Sept., Imp Maximino Aug. et Africano Cos. *h. e.* anno a Chr. n. CCXXXVI. *F.*]

HASTĪLE, is, n. δόρυ, lignum hastae, itemque ipsa hasta: et generatim quodvis lignum teres et oblongum, quale est in hasta. *Nep. Epam.* 9. Ferrum quod ex hastili in corpore remanserat. *Cic. Rabir. perduell.* 7. Q. Scaevola confectus senectute, et membris omnibus captus ac debilis, hastili nixus. *Virg. A.* 3, 23. densis hastilibus horrida myrtus. *Id. G.* 2, 358. Tum leves calamos, et rasae hastilia virgae, Fraxineasque aptare sudes. *Plin.* 17, 23, 35. *n.* 27. Gracilitatem vitium firmare circumligatis hastilibus. *Virg. A.* 1, 317. Bina manu lato crispans hastilia ferro. ℙ De ipsa hasta, aut telo. *Ov. Met.* 8, 28. Torserat adductis hastilia lenta lacertis. *Senec. Hippol.* 396. laeva se pharetrae dabit: Hastile vibret dextra Thessalicum manus.

HASTŬLA, ae, f. parva hasta, vel virga. *Sen. Q. N.* 2, 31. Omnium percussarum arborum contra fulmina hastulae surgunt, nisi malis *assulas* legere, aut intelligere. [*Front. de orat. ep.* 1. (ed. *A. Maio*) *med.* Uti clipeo te Achillis in orationibus oportet, non parmulam ventilare, neque hastulis histrionis ludere. *F.*] ℙ *Hastula regia* a Latinis dicitur caulis asphodeli, ut *Plin.* 21, 17, 68. docet. Tota item herba sic appellatur, ut innuit *Appul. Herb.* 32., quam Latini fortasse sic appellarunt, quia florens regii sceptri (quod brevis veluti hasta est) speciem refert: vel quia est herbarum clarissima: quam ob causam et heroion, ἡρώειον dicta est, ut *Plin.* 22, 22, 32. scribit. Quare rectius *hastula*, quam *astula* scribitur. ℙ *Hastula* alio sensu V. in ASTULA.

*HATRA, ae, f. opp. Mesopotamiae. *Ammian.* 25, 26. (8.) *B. A.*

HAU. V. AU.

HAUD, adv. οὐ, οὐκ, non, nequaquam: ab οὐδὲ, vel οὐδ᾽: seu οὔτε, vel οὔτ᾽. Veteres pro *haud* dicebant *aud*, et *aut*. Eodem enim modo et disjunctivam, et negantem particulam scribebant. In optimis libris etiam *haut* legitur, quod simile est ac *aput* pro *apud*, et *adque* pro *atque*. Sunt qui putant semper *haut* scribi oportere: sunt etiam qui ita distinguunt, ut *haut* ante consonantes, *haud* ante vocales. Sed haec nimis acuta videntur. Nunc est consuetudo, ut *haud* solummodo scribatur: quae optimis libris, et doctis viris defenditur. Habet quidem eandem vim, quam *non*: sed usu differt; neque enim ubique *non* poni potest, ubi *haud* adhibetur. [*Haud* eo potissimum differt a *non*, quod intentius negat, unde per λιτότητα saepissime usurpatur, maxime a Sallustio. V. *Cort.* ad *Sall. Cat.* 3. Inter omnes autem accuratissime observat hoc discrimen Cicero, apud quem paucis admodum locis *haud* promiscue usurpatum inveneris cum *non* particula. Ita *Boettich.* in *lex. Tac.* p. 229. ubi ejus generis omnia *Ciceronis* exempla collegit. *Tacitus* etiam h. v. majori cum vi plerumque ponere solet. Cf. e. c. *H.* 3, 75. Hic exitus viri haud sane spernendi. *Ann.* 11, 33. Praetorii praefecto haud satis fidebat (*gar nicht recht*). V. *Boettich.* l. l.] Fere cum adverbiis jungitur. *Cic. Sen.* 2. Rem haud sane difficilem admirari videmini. *Id. Fam.* 7, 1. Nae tu haud paulo plus, quam quisquam nostrum, delectationis habuisti. *Liv.* 2, 60. Laudibus haud minus, quam praemio, gaudent militum animi. *Nep. Paus.* 1. Haud ita magna manu fugatus est. *Id. Dat.* 4. Cognoscit haud longe abesse. *Ter. Heaut.* 2, 3, 82. Haud stulte sapis. *Pl. Most.* 1, 2, 15. Haud aliter dicetis. *Id. Curc.* 2, 3, 26. haud magis cupis. *Ter. Eun.* 2, 3, 67. haud diu est. *Id. Andr.* 3, 1, 2. haud ferme invenias. *Curt.* 3, 5. *f.* Inexperta remedia haud injuria ipsis esse suspecta. *Id.* 1, 1. *med.* Haud dubie debilior futurus fuit. [*Suet. Caes.* 55. Post accusationem Dolabellae haud dubie principibus patronis annumeratus est: ubi *Brem.* haec notat: haud dubie esse formulam, qua omnium consensus in re aliqua significetur.] Et 7, 5. haud secus, quam continenti incendio: et *ib.* haud procul castris. *Suet. Galb.* 19. Haud multo post. *Id. Vesp.* 14. haud ultra verba. *Id. Tit.* 6. haud cunctanter. *Sil.* 2, 332. et *Liv.* 33, 11. et 10, 6. et 25. haud dum, *h. e.* nondum. ℙ Non ita saepe adjectivis. *Liv.* 21, 1. Haud ignotae belli artes, sed expertae. *Ter. Andr.* 3, 2, 49. Haud dubium est mihi quin, etc. [*Id. Eun.* 2, 2, 4. Hominem haud impurum. *Heaut.* 4, 1, 16. Anus haud impura.] *Just.* 6, 2. Haud mediocrem fructum tulit: et 23, 2. Fraudi haud laetus eventus fuit: et 44, 4. haud inferior velocitate. *Suet. Ner.* 5. Haud ignarus. *Id. Oth.* 5. haud dubia fiducia. ℙ Minus etiam saepe verbis. *Cic. Har. resp.* 1. Haud potest gravioribus a me verbis vulnerari., quam, etc. [*Plura *Cic.* exempla dabit *Boettich.* l. sup. l.] *Phaedr.* 3, 2. Damnum haud recusant. *Pl. Mil.* 3, 1, 34. Haud sum annos natus praeter quinquaginta et quatuor. *Id. Poen.* 4, 2, 36. Quamquam haud otium est. *Id. Cist.* 1, 1, 49. haud me poenitet. *Id. Bacch.* 5, 2, 15. haud scio, quid eo opus sit. [*Ter. Andr.* 1, 1, 13. Haud muto factum, i. e. non poenitet factum. V. *Bentl.* et *Ruhnk.* ad h. l.] *Petr. Sat.* 99. Haud mora, *subaudi* fit. ℙ *Haud vidi magis* formula est ironica, affirmantis quidem, et assentientis, sed cum ironia et irrisione. *Pl. Amph.* 2, 2, 47. Exspectatusne advenio? *So.* haud vidi magis. *Id. Poen.* 1, 1, 12. amans per amorem si quid feci, Milphio, Ignoscere id te mihi, aequum est. *Mil.* haud vidi magis. Et ego nunc amore pereo: sine, te verberem. Adde *Capt.* 3, 4, 29. Simile est illud *Cic. Sext.* 51. Est enim homo iste populo R. deditus. Nihil vidi magis. ℙ *Haud* pro *non tam*. *Tac. A.* 3, 8. Ad Drusum pergit, quem haud fratris interitu trucem, quam remoto aemulo, aequiorem sibi sperabat. ℙ *Haud scio an* est dubitantis, ita tamen, ut in eam partem, quam dicit, propendeat: estque veluti temperatio alicujus sententiae, quam aperte affirmare non audemus. *Cic. Fam.* 9, 15. Est id quidem magnum: atque haud scio an maximum: et *N. D.* 2, 4. Vir sapientissimus, atque haud scio an omnium praestantissimus. *Caes. B. G.* 5, 52. Idque adeo haud scio, mirandumne sit. *Cic. Amic.* 14. Atque haud scio, anne opus sit quidem, ni-

hil unquam omnino deesse amicis. [*Multi de hoc dicendi genere iique gravissimi viri disputarunt, ut *Manut.* ad *Cic. Fam.* 6, 7. 9, 9. et 14. *Duck.* ad *Flor.* 3, 12, 6. *Drakenb.* ad *Liv.* 27, 54, 16. *Burm.* ad *Quint. Inst.* 12, 11. p. 1108. *Westerh.* ad *Ter. Ad.* 4, 5, 33. I. M. *Heus.* ad *Cic. Off.* 1, 11. et *al.* Quibuscum conferendi sunt *Gernh.* ad *Cic. Sen.* 16, 56. *Herm.* in *Ephem. litt. Lips.* a. 1819. n. 122. sq. *Schupp.* in *lib.: Philolog. krit. Untersuchung über die Redensarten* nescio an ullus n. nescio an nullus. *Beier.* in Excursu XI. ad *Cic. Off.* I. *Heindf.* ad *Hor. Sat.* 2, 3, 83. et al. Cf. etiam *G. Stallb.* ad *Ruddim.* 2, 237. *Ramsh. Gr. Lat.* p. 709. *Buttm.* ad *Quint.* 12, 10, 2. Ceterum notandum a *Caesare*, praeter *haud scio an* locutionem, hanc vocem nusquam usurpari.] ℙ Aliquando ponitur pro dubito, non liquet. *Cic. Pis.* 27. Atque haud scio, an malim, te videri nullo pudore fuisse, an amicos tuos plus habuisse pudoris, etc. ℙ *Haud erit ut*, non fiet, fieri non poterit, ut. *Lucr.* 3, 716. Haud erit, ut merito immortalis possit haberi. ℙ Reperitur etiam cum alia negatione junctum: et adhuc negans more Graecorum. *Pl. Epid.* 5, 1, 57. Neque ille haud objiciet mihi. *Id. Aul.* 2, 4, 7. haud non velles dividi. Adde illud *Sall. fragm.* ap. *Donat.* ad *Ter. Andr.* 1, 2. *f.* Haud impigre, neque inultus occiditur. ℙ Affirmat tamen in illo *Liv.* 1, 3. Haud nihil ambigam (quis enim rem tam veterem pro certo affirmet?) hiccine fuerit Ascanius, an, etc. *Terent. Eun.* 4, 2, 13. Certe extrema linea Amoris haud nihil est. ℙ Confunduntur *haud* et *enim* aut. V *Wund. Varr. lectt.* etc. *praef.* p. 38. *Haud* et *aut.* V. *Drakenb.* ad *Liv.* 28, 11. *Döring.* ad *Hor. Ep.* 1, 10, 47.]

HAUDQUĀQUAM, adv. οὐδέπῃ, μηδενὶ τρόπῳ, nullo modo, nequaquam. *Ter. Heaut.* 1, 2, 1. Haudquaquam etiam cessant. *Cic. Or.* 1, 9. *f.* Homo prudens et gravis, haudquaquam eloquens. *Sall. Cat.* 3. Gloria haudquaquam par. *Liv.* 7, 26. Haudquaquam certamine ambiguo. *Virg. G.* 4, 454. tibi has miserabilis Orpheus, Haudquaquam ob meritum poenas .... Suscitat.

HĀVĒ et Haveo. V. in AVE et in AVEO.

HAURĬO, is, si, stum, et sum, *raro* rivi, vel ii, itum, a. 4. ἀρύω, educo, extraho et fere de liquoribus dicitur: a voce Graeca allata. *Ov. Met.* 7, 333. Stringite, ait, gladios, veteremque haurite cruorem. [*Lucan.* 1, 14. Hoc, quem civiles hauserunt, sanguine, dextrae! ubi V. *Cort.*, qui plura hujus generis laudat.] *Cic. Acad.* 1, 2. Haurire a fontibus. *Id. Off.* 1, 2. *f.* et *Arch.* 6. E fonte haurire. *Id. Fam.* 6, 6. *med.* Eodem fonte hausturus. *Id. Brut.* 69. Haurire de faece; et 83. de dolio. *Id. Agr.* 2, 13. Sumptum haurire ex aerario. *Lucr.* 6, 140. de vento: Arbusta evolvens radicibus haurit ab imis. ℙ Est etiam exhaurire, vacuum reddere, vorare. *Virg. A.* 1, 742. Ille impiger hausit Spumantem pateram. *Ov. Met.* 14, 277. Pocula arenti sitientes hausimus ore. *Cic. Phil.* 11, 5. Quid eum non sorbere animo, quid non haurire cogitatione, cujus sanguinem non bibere censetis? [*Pertinet h. l. *haurire* ad eos, qui aliorum bona rapiunt.] *Plin.* 8, 14, 14. In India serpentes in tantam magnitudinem adolescere, ut solidos hauriant cervos, taurosque. Sic *Colum.* 8, 17. *med.* Quia dentibus carent, aut lambunt cibos, aut integros hauriunt. *Mart.* 9, 83. Hausisti patrias luxuriosus opes. [*Tac. A.* 16, 18. Haurire sua.] *Plin.* 36, 15, 24. *n.* 8. Hauriri urbes terrae hiatibus. *Ov. Fast.* 3, 592. canas alveus haurit aquas, *h. e.* navis accipit in se insilientes turbati maris undas. ℙ Translate. *Stat. Th.* 1, 368. Incertusque viae per nigra silentia vastum haurit iter, *h. e.* celeri passu conficit, et quasi iam devorat. *Virg. G.* 4, 427. coelo et medium sol igneus orbem Hauserat. [*Laudat *Heyn.* ad h. l. *Colum.* 10, 313. Titan — Hauserit et flammis Lernaei brachia Cancri. Subjicit etiam *Burm.* et *Ruhnk.* illud *Appul. Met.* 11. p. 258. Augusti ortum celerrime hausimus; ubi v. *Oudend.* p. 809.] ℙ Saepe est percipere, sentire. *Tac. A.* 4, 59. vocemque his auribus hausi; et 661. Hauriat hunc oculis ignem crudelis ab alto Dardanus. [*Sil.* 11, 283. Faciemque superbi Ignotam luxus oculos mirantibus haurit.] *Liv.* 27, 51. Oculis auribusque haurire tantum gaudium cupientes. *Virg. A.* 12, 26. simul hoc animo hauri; et *ib.* 10, 898. at auras Suspiciens hausit coelum; et *G.* 2, 340. Cum primae lucem pecudes hausere. ℙ Pro audire, absolute. *Val. Fl.* 1, 262. stupet in ducibus, manumque sonantes Haurit. [*V. *Burm.* ad h. l. et *f. Virg. A.* 6, 559. Strepitumque exterritus hausit.] ℙ Translate est sumere, percipere. *Cic. Tusc.* 5, 5. Quoque affluentius voluptates undique hauriat, eo gravius ardentiusque sitientem. *Curt.* 5, 5. *f.* Utinam Darius aliquid ex hac indole hausisset! *Hor. Sat.* 1, 2, 78. unde laboris Plus haurire mali est, quam ex re decerpere fructus. *Id. ib.* 2, 4, 95. haurire vitae praecepta beatae. *Cic. Sext.* 29. *extr.* luctum et dolorem animi. *Virg. A.* 10, 648. spem animo. Sic *Tac. H.* 1, 51. Expugnationes urbium, populationes agrorum, raptus penatium hauserant animo. [*Plura Taciti exempla dabit *Böttich. Lex. Tac* p. 230.] *Cic. Tusc.* 1, 35. *extr.* Quot quantas quam incredibiles hausit calamitates! i. e. exantlavit. [*V. *Davis.* Plura laudat *Schütz.* in *cl. Cic.*] *Virg. A.* 4, 382. Spero equidem, in mediis, si quid pia numina possunt, Supplicia hausurum scopulis, *h. e.* passurum, luiturum, poenas daturum. [*V. *Burm.* ad h. l. et quem laudat *Drakenb.* ad *Sil.* 10, 11.] *Petr. Sat.* 22. Minimum veluti gustum hauseram somni. ℙ Praeterea significat consumere, absumere. *Liv.* 5, 7. Horaeque momento simul aggerem ac vineas, tam longi temporis opus, incendium hausit. *Id.* 30, 5. *extr.* Multos in ipsis cubilibus semisomnos hausit flamma. [*Saepissime et nonnunquam peculiari modo haec vox de *aqua*, *igne*, *nive*, usurpatur a *Tacito*. Ex magno exemplorum numero, quem Böttícherus collegit l. l. p. 230. pauca transscribamus. *Ann.* 1, 70. Hauriuntur gurgitibus. *H.* 5, 12. Cum praealtis paludibus arma, equi haurirentur. *Id. ib.* 4, 60. Cunctos incendium hausit. *Id. ib.* 1, 79. Altitudine et mollitia nivis hauriebantur.] ℙ Huc pertinet et illud *Stat. Theb.* 1, 537. pariter pallorque ruborque Purpureas hausere genas, *h. e.* abstulere purpureum colorem genarum. ℙ Ponitur et pro perfodere, confodere. *Liv.* 7, 10. *med.* Uno alteroque subinde ictu ventrem atque inguina hausit. *Virg. A.* 10, 314. huic gladio perque aera suta, Per tunicam squalentem auro latus haurit apertum. [*Ov. Met.* 8, 371. Rostro femur hausit adunco. Bene *Heyn.* ad *Virg. A.* 2, 600. metaph. inde ductam putat, quod hauriendo penetretur vase immisso et diffindatur aqua. Multa hujus locutionis exempla e poetis et historicis collegit *Drakenb.* ad *Sil.* 5, 524.] ℙ Absolute. *Val. Fl.* 6, 554. peditem pedes haurit Amastrum. ℙ Huc pertinet illud *Virg. G.* 3, 105. exsultantiaque haurit Corda pavor pulsans, *h. e.* ferit, percellit. [*Perperam *Serv.* secuti ad *A.* 10, 314. *haurit* explicant per *ferit*, *percellit.* Signif. exhaurit, dum sanguinis liberum meatum intercludit et impedit, ut recte *Heyn.* et ante eum jam *Burm.* ad h. l. notarunt. V. etiam *Barth.* ad *Stat. Theb.* 2, 854. ℙ *Hausurus* ab absol. sup. *hausum*, de quo conf. *Prisc.* X, 9, 50. 53., praeter locum *Virg. A.* 4, 383. supr. laud., occurrit ap. *Sil.* 7, 584. 16, 11. *Claud.* 36, 267.] ℙ De altero praeterito *haurivi*, haec habe. *Varr.* ap. *Prisc.* 10, 905. Cum inde haurierint. *Appul. Met.* 2, 31. p. 267. Lagena facilis hauritu. *Juvencus in c.* 4. *Joann.* 2. *Euang. hist.* 253. Hauritura cavis putei penetralibus undas. *Appul. Met.* 6, 118. p. 405. Indidem mihi de scaturigine rorem hauritum ista deferto urnula. [*Hauritus* ap. *Eund.* 3, 59. p. 219.] ℙ *Hauribant* pro *hauriebant* (quod in 4. conjugation. frequens est) dixit *Lucr.* 5, 1323. ℙ *Hausus sum* deponentis forma pro *hausi.* *Solin.* 5. *med.* Foramen, qua Diten patrem, ad raptus Liberae exeuntem, fama est lucem hausum.

HAURĪTOR, oris, m. qui haurit, haustor. *Petr. Chrysol. serm.* 86. Hierosolymitanus fons abundat, cum impellit Angelus, non cum sitit hauritor. *F.*]

[HAURĪTŌRĬUS, a, um, adj. hauriendo factus. *Hauritoria rota*, et absolute *Hauritorium* in *Gloss. Isid.* V. GIRGILLUS. *Gloss. Philox.* Hauritorium, ἀντλητήριον. *F.*]

HAUSTOR, oris, m. qui haurit, aut bibit. *Lucan.* 9, 591. Ultimus haustor aquae. Adde *Firm. Math.* 8, 29.

HAUSTRUM, i, n. ἄντλιον, machinae genus est, teste *Budaeo*, rotam habens, qua calcata aquam e puteis, vel fluminibus haurimus: ab *haurio.* Sed *Nonius* 1, 43. mavult, haustra esse ipsos cados, *h. e.* situlas, in hujusmodi machinis, quibus aqua hauritur. Alii dicunt haustra vocari, quae *Vitr.* 10, 9. sunt modioli rotae additi ad aquam hauriendam: quod cum *Nonii* sententia fere convenit. *Lucret.* 5, 517. Ut fluvios versare rotas, atque haustra videmus. V. GIRGILLUS.

HAUSTUS, a, um, part. ab *haurio:* extractus, eductus. *Cic. Fin.* 1, 21. Omnia hausta e fonte naturae. *Id. Div.* 1, 50. Hausta aqua de jugi puteo. *Ov. Fast.* 2, 294. palmis hausta duabus aqua. *Id. Met.* 14, 129. et suspiratibus haustis. ℙ Translate. *Cic. Div.* 2, 11. Divinitas, unde omnes animos haustos, aut acceptos, aut libatos habemus. ℙ Item hauriendo absumptus. *Ov. Met.* 8, 679. haustum cratera repleri Sponte sua. *Tac. A.* 16, 16. *extr.* Haustum venenum. ℙ Item consumptus. *Tac. A.* 12, 58. Bononiensis colonia igni hausta. ℙ Item devoratus, absorptus. *Val. Flacc.* 4, 48. Domus hausta fluctu. *Plin.* 2, 80, 82. Moenia hiatu profundo hausta. *Ov. Fast.* 3, 600. Puppis et, expositis omnibus, hausta perit. *Liv.* 33, 41. Naves haustae mari. ℙ Translate. *Stat. Achill.* 1, 303. totisque novum bibit ossibus ignem: Nec latet haustus amor.

HAUSTUS, us, m. ἄντλησις, eductio liquoris ex aliquo loco. *Colum.* 1, 5. Putealis quaeratur aqua, quae non sit haustus profundi. [*Hinc *potio*, potus. Nostr.: *ein Schluck, ein Trunk. Virg. G.* 4, 229. Haustu aquarum ora fove.] *Ov. Met.* 6, 356. Haustus aquae mihi nectar erit; et *Fast.* 3, 274. exiguis haustibus bibere. [*Lucret.* 1, 413. Haustus largos de fontibus lingua fundet. *Lucan* 3, 345. Undarum raptos aversis fontibus haustus Quaerere.] *Flor.* 3, 21. Catulus se ignis haustu ludibrio hostis exemit. [*Lucret.* 2, 453. Namque papaveris haustus item est facilis quod aquarum. *Ov. Met.* 13, 526. Contingent — peregrinae haustus arenae. *Id.* 4, 118. Accipe nunc, inquit, nostri quoque sanguinis haustus. *Lucret.* 5, 1068. Teneros canes haustus imitantur dentibus. *Cul.* 363. Haustus gurgitis quem consumit. *Quint. Decl.* 12, 28. p. 269. Dehisce terra, et hanc noxiam civitatem haustu aliquo ad inferos conde.] ℙ Est etiam jus hauriendi aquam e puteo, aut fonte vicini. Hinc *haustus* mentio fit in lapidibus sepulcralibus, in quibus de *itu*, *aditu*, et *ambitu*, nam praeter haec tria jura aliquando jus haustus addebatur, propter usum aquae in inferiis et sacrificiis mortuorum. *Cic. Caecin.* 26. Aquaeductus, haustus, iter, actus. Adde *Ulp. Dig.* 8, 3, 1. et V. AMBITUS, us. ℙ Translate. *Curt.* 5, 5. Alium domi esse coeli haustum, alium lucis aspectum. *Virg. G.* 4, 220. Esse apibus partem divinae mentis et haustus Aetherios dixere, *h. e.* divinos spiritus: haurire nempe eas e coelo spiritum. *Quint.* 12, 2. *extr.* Justitiae haustus bibere. *Hor. Ep.* 1, 3, 10. Pindarici fontis qui non expalluit haustus, *h. e.* ausus est Pindarum imitari.

HE

HĔAUTONTĪMŌRŪMĔNOS, ἑαυτὸν τιμωρούμενος, ipse se puniens, ut *Cic.* vertit *Tusc.* 3, 27. Graeca vox, qua inscribitur una ex comoediis *Terentii*, in qua senex Menedemus seipsum parce et duriter accipit, excruciatque, quod saevitia sua filium Cliniam in militiam proficisci compulerit. **Comment. ad Terent.* ex cod. *Ambros.* ed. *A. Maio*, p. 44. ed. *Mediol.* Menedemum senem *se excruciantem* in agro propter dolorem filii alloquitur ita Chremes. *B. A. Ter Heaut. prol.* 5. Hodie sum acturus Heautontimorumenon. *Gell.* 4, 9. Idcirco ait Terentius in Heautontimorumeno, Tum quod dem ei, etc. [De eadem comoedia loquitur. *Hor. Sat.* 1, 2, 20. ita ut pater ille, Terenti Fabula quem miserum gnato vixisse fugato Inducit, non se pejus cruciaverit, atque hic. *F.*]

*HEBĀTA, opp. Mesopotamiae. *Plin.* 6, 26. *B. A.*

HEBDŎMĂDĂ, ae, f. ἑβδομάς, idem quod hebdomas. *Gell.* 3, 10. *f.* Eosque dies omnium maxime κριτικοὺς ἢ κρισίμους cuique videri, primam hebdomadam, et secundam et tertiam; et *in f.* Se quoque jam duodecimam annorum hebdomadam ingressum esse (*h. e. annum quartum et octogesimum*) et ad eum diem septuaginta hebdomadas librorum conscripsisse, *h. e.* quadringentos et nonaginta. De *Varrone* loquitur.

HEBDŎMĂDĀLIS, e, adj. ad hebdomadam pertinens. *Sidon. ep.* 9, 3. *med.* Ecclesia dedicata festis hebdomadalibus.

[HEBDŎMĂDĀRĬON, ii, m. bestia, de qua *Jul. Valer. res gest. Alex. M.* (ed. *A. Maio*) 3, 27. Bestiam quoque vidimus praegrandi admodum et inopinabili magnitudine, quam hebdomadarion vocant, adeo immensae potentiae, ut illi perfacile insistentes etiam super dorsum elephantos cerneremus. Fortasse est mendum scripturae pro *dromadarion. F.*]

HEBDŎMAS, ădis, f. ἑβδομάς. Non solum de diebus dicitur, sed etiam de annis, et quibuscumque rebus, quae septenario numero comprehenduntur. *Varr.* ap. *Gell.* 3, 10. Septima autem fere hebdomade, idest nono et quadragesimo die, totus homo in utero absolvitur. *Gell.* 15, 2. In conviviis juvenum, quae agitare Athenis, hebdomadibus lunae, solemne fuit, *h. e.* septimo quoque lunae die. ℙ Usurpatur etiam de criticis medicorum diebus, qui conficiuntur ex numero septenario, et in morbis certa vel salutis, vel mortis signa afferre solent. *Cic. Fam.* 16, 9. Symphoniam Lysonis velim vitasses, ne in quartam hebdomada incideres. *Manut.* legit *hebdomadem.* Alii *hebdomadam.*

HEBDŎMĂTĬCUS, a, um, adj. ad hebdomadam pertinens. *Firmic. Mathes.* 4, 14. *med.* Septeni et noveni anni qui hebdomatici a Graecis, atque enneatici appellantur. V. ENNEATICUS.

[HEBDŎMĒCONTĂCŌMĒTAE, arum, m. plur. Ἑβδομηκοντακωμῆται, populi Africae interioris, in Aegypti, Aethiopiaeque confinio, septuaginta vicos habitantes: ab ἑβδομήκοντα, septuaginta, et κωμήτης, vici incola. Horum meminit *Plin.* 6, 29, 35. *F.*]

HĒBĒ, es, f. Ἥβη, Latine *Juventas*, Dea juventutis, viror aetatis: a voce Graeca allata. Filia fuit Jovis et Junonis. Sed poetae asserunt, filiam fuisse Junonis absque patre. Apollo enim, cum Junoni novercae convivium in patris sui domo pararet, inter alia lactucas agrestes ei apposuit, quas cum Juno avide comedisset, illico, usque tunc sterilis, praegnans effecta est, peperitque Heben. Eam postea Juppiter ob formae elegantiam ad officium pincernae assumpsit, Deamque juventutis ef-

fecit. Fingunt enim poetae, Heben Diis pocula ministrare, quo innuunt, Deos non senescere. Tandem cum Juppiter una cum ceteris Diis apud Aethiopes comissaturus ivisset, contigit, ut Hebe administrans ei pocula, perque lubricum minus caute incedens caderet, revolutisque vestibus obscena Superis monstraret. Quamobrem ab officio est amota, ejusque loco Ganymedes subrogatus. Alii dicunt Heben non omnino ab officio esse remotam, sed illam ceterorum Deorum deinceps pincernam fuisse, Ganymedem solius Jovis. Postremo Herculi in Deos relato uxor data est. *Serv.* ad *A.* 1, 32. et ad *ib.* 5, 134. *Ov. Met.* 9, 400. Hoc illi dederat Junonia muneris Hebe. *Catull.* 68, 116. Hebe nec longa virginitate foret. *Senec. Octav.* 210. Deus Alcides Possidet Heben, nec Junonis Jam timet iras.

HĔBĔNUS. V. EBENUS.

HĔBĔO, es, n. 2. ἀμβλύνομαι, hebes sum. *Liv.* 23, 45. Num ferrum hebet, an dexterae torpent? ¶ Translate est tardum, pigrumque esse, torpere non sentire. *Virg. A.* 5, 395. gelidus tardante senecta Sanguis hebet, frigentque effetae in corpore vires. *Ov. Trist.* 4, 1, 48. Temporis adversi sic mihi sensus hebet. *Val. Fl.* 1, 53. Olim annis ille ardor hebet; et 4, 41. Corpus hebet somno; et 5, 371. Stella hebet. [*Lucan.* 2, 722. Et jam Plias hebet: ubi v. *Cort.* et ad *Eund.* 1, 662. Venerisque salubre Sidus hebet.] *Stat. Theb.* 11, 386. hebent irae. *Tac. Germ.* 15. Delegata domus cura feminis senibusque, ipsi hebent, *h. e.* otio torpent, desidia agunt. *Auson. epigr.* 69. Quid stolidi ad speciem nota novitatis hebetis? *h. e.* obstupescitis. ¶ [*Confunduntur *hebet* et *habet.* V. *Habet in f.*]

HĔBES, etis, adj. omn. gen. ἀμβλύς, obtusus, retusus, minime acutus: et proprie de ferro dicitur, cujus acies obtusa est. *Cic. Har. resp.* 1. *extr.* Tela leviora atque hebetiora. *Id. fragm.* ap. *Non.* 2, 408. Lunae alias hebetiora, alias acutiora videntur cornua. *Ov. A. Am.* 3, 589. Ponite jam gladios hebetes, pugnetur acutis. *Id. Met.* 12, 85. hebeti pectus contudit ictu. *Frontin. de form. agr.* p. 32. *Goes.* Hebes angulus. ¶ Dicitur et de aliis rebus, ut de coloribus, odoribus, sensibus ad percipiendum tardis, etc. *Ov. Fast.* 5, 365. hebes color: splendorem non habens. Sic *Stat. Achill.* 2, 288. lampas: et *Plin.* 37, 7, 26. Hebetiores carbunculi. *Cic. Planc.* 27. aures. *Plin.* 9, 15, 20. Oculus natura hebes. *Sall. Or. ad. Caes.* 2. *med.* Hebes lingua. *Plin.* 7, 16, 17. Puer incessu tardus, sensu hebes. *Id.* 9, 30, 48. Tanta solertia animalium hebetissimis quoque est. *Id.* 21, 11, 39. Croci genus unum hebes, alterum odoratum. *Colum.* 3, 2. *med.* Uva gustu hebes. *Cels.* 7, 6. Caro hebes. ¶ Translate. *Cic. Or.* 64. Ne spondeus quidem funditus est repudiandus: etsi, quod est e duabus longis, hebetior videtur et tardior. *Id. Fin.* 2, 6. Dicam, si potero rhetorice, sed hac rhetorica philosophorum, non nostra illa forensi, quam necesse est, cum populariter loquatur, esse interdum paulo hebetiorem. *Id. Att.* 3, 3. *med.* Dolor hebes. *Ov. Pont.* 1, 10, 7. Os hebes est, positaeque movent fastidia mensae, *h. e.* cibi suavitatem non sentit. *Tac. H.* 2, 99. Quantum hebes ad sustinendum laborem miles, tanto ad discordias promptior, *h. e.* tardus, piger, deses. ¶ Saepe refertur ad animum, estque idem quod stupidus, tardus ad intelligendum, acumine carens. *Cic. Phil.* 10, 8. Hoc Pansa aut non videt, (hebeti enim ingenio est) aut negligit. *Id. Div.* 2, 50. Epicurus, quem hebetem et rudem dicere solent Stoici. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 13. Neque hebes ad id, quod melius est, intelligendum. *Tac. A.* 14, 11. Quis adeo hebes inveniretur, ut crederet? *Plin.* 2, 47, 47. Hebes ratio, *h. e.* crassior, et minime ingeniosa. ¶ *Hebem* pro *hebetem* dixit *Caecil.* ap. *Charis.* 1, 107.

HĔBESCO, is, n. 3. ἀμβλύνομαι, hebes fio. *Plin.* 7, 50, 51. Hebescunt sensus, membra torpent, praemoritur visus, auditus, incessus. *Id.* 37, 5, 20. Berylli hebescunt, ni color surdus repercussu angulorum excitetur. *Tac. A.* 1, 30. Sidera hebescunt. ¶ Translate. *Cic. Tusc.* 1, 30. Mentis acies seipsam intuens nonnunquam hebescit. *Id. Cat.* 1, 2. Patimur hebescere aciem horum auctoritatis. *Id. Acad.* 4, 2. *f.* Quis reprehendet nostrum otium, qui in eo non modo nosmetipsos hebescere et languere nolumus, sed etiam, ut pluribus prosimus, enitimur? *Sall. Cat.* 12. Postquam divitiae honori esse coeperunt, et eas gloria, imperium, potentia sequebatur, hebescere virtus, paupertas probro haberi, *h. e.* nitorem ac vim amittere, obscurari, negligi, non tam acriter exerceri, ut antea. *Tac. H.* 2, 77. Hos ira, odium ad virtutem accendit: illi per fastidium et contumaciam hebescunt, *h. e.* languescunt, pigri fiunt.

HĔBĔTĀTIO, onis, f. idem quod hebetudo. *Plin.* 28, 6, 16. Medetur et lumborum dolori, oculorum hebetationi, mente captis, et melancholicis.

*HĔBĔTĀTOR, oris, m. ap. *Appul. B. A.*

HĔBĔTĀTRIX, icis, f. quae hebetat et obtundit. *Plin.* 2, 13, 10. Umbra hebetatrix.

HĔBĔTĀTUS, a, um, part. ab *hebeto;* hebes factus. *Sil.* 16, 105. Jam campi vallesque madent, hebetataque tela. *Plin.* 28, 7, 23. Hebetata aspectu specula recipere nitorem: et *Lact.* 6, 2. hebetati oculi. ¶ Translate. *Suet. Claud.* 2. Animo simul et corpore hebetato. *Justin.* 6, 8. Reipublicae vires hebetatae. *Plin. ep.* 8, 14. Hebetatum ingenium.

HĔBĔTESCO, is, n. 3. hebesco. *Front. de differ. voc.* p. 2204. Hebescit, quod natura obstupescit: habetescit, quod amittit aciem. *Plin.* 28, 7, 23. Aciem in cultris tonsorum hebetescere. *Cels.* 6, 6. *n.* 37. Acies oculi hebetescit, ac paene caligat.

HĔBĔTO, as, a. 1. ἀμβλύνω, hebetem reddo, obtundo. *Liv.* 8, 10. Cum hastas aut perfregissent, aut hebetassent. *Plin.* 20, 6, 21. Porrum oculorum aciem habetat. *Id.* 2, 13, 10. Lunam convenit umbra terrae hebetari. *Virg. A.* 2, 604. nubes, quae nunc obducta tuenti Mortales hebetat visus tibi. *Cels.* 2, 1. Auster aures hebetat. *Plin.* 18, 12, 30. Faba hebetare sensus existimata. *Id.* 37, 5, 18. Smaragdos in sole hebetari, in umbra refulgere. *Ov. Met.* 7, 210. Hebetare flammas: et *ib.* 5, 444. alma dies hebetarat sidera. *Sil.* 8, 499. Vipereumque herbis hebetare, et carmine dentem. *Plin.* 17, 22, 35. *n.* 9. Gemmas vitium frigore hebetari. *Id.* 23, 4, 40. Oleum venena omnia hebetat. *Id.* 24, 11, 64. Hebetare amaritudines, *h. e.* lenire, minuere. *Id.* 21, 7, 18. Odor suavior e longinquo, propius admotus hebetatur: et 23, 1, 22. Vino tristitia et cura hebetatur. *Id.* 7, 16, 15. Primores dentes vocis sermonisque regimen tenent, mutilantes, mollientesve, aut hebetantes verba. *Ov. Pont.* 4, 1, 17. Lethe hebetans pectora.

HĔBĔTŪDO, inis, f. ἀμβλυσις, hebetatio rei alicujus carentis acumine: et translate stupiditas, vel tarditas mentis, seu ingenii, visus, et similium. *Macr. Somn. Scip.* 1, 14. Hebetudo sensuum. Est qui malit *habitudo;* sed nihil mutandum: est enim *hebitudo* pro *hebetudo*, ut in *Not. Tir.* p. 155. legitur etiam *ebitudo. August. C. D.* 7, 21. Propter superbam istorum habetudinem.

[HĒBON, onis, m. Ἥβων, est nomen Bacchi ap. Neapolitanos, aliosque Campaniae, et Siciliae populos, qui in eorum nummis bovino corpore figuratur, facie vero humana, barbata et senili. *Macr. Sat.* 1, 18. Liberi Patris simulacra partim puerili aetate, partim juvenili fingunt, praeterea barbata specie, senili, uti Graeci ejus, quem Bassarea, item quem Brisea appellant, et ut in Campania Neapolitani celebrant, Hebona cognominantes, *h. e.* ἡβῶντα, pubescentem. V. *Nonni Dionysiac.* 21, 211., *Eckhel. D. N. V. T.* 1. p. 136. et sqq., et *Avellinum Memor. della Soc. Pontan. T.* 1. p. 319. et sqq. *F.*]

HEBRAEI, orum, m. plur. Ἑβραῖοι, Judaei, ab Heber Semi pronepote, quia eo tempore, quando linguarum facta est varietas, in sola familia Heber lingua, quae antea fuit, remansit. *Joseph. Antiq. Jud.* 1, 14., *Euseb. de praepar. Euang.* 2, 4., *Theoph. l.* 3. *contra Gentes*, et alii. Sed *Ambros. in cap.* 13. *ad Philip.* censet dici quasi Abraeos ab Abrahamo auctore gentis. *Hieronym.*, *Theodor.* et quidam alii Hebraeos dici volunt ab עבר trans, citra, super, quasi transitores, quia Abraham, cum prius in Mesopotamia habitaret, divino jussu, patris domo relicta, trajecit Euphratem, etc. *Tert. Apol.* 18. Hebraei retro, qui nunc Judaei: igitur et litterae Hebraeae, et eloquium. *Lact.* 4, 10. Postea vero cum in deserto, quadam parte Syriae, consedissent, amiserunt vetus nomen Hebraei, et Judaei sunt appellati.

HEBRAEUS, a, um, adj. ab Hebraeis. *Stat. Silv.* 5, 1, 212. praereptaque templis Tura, Palaestini simul, Hebraeique liquores, *h. e.* balsamum, uni terrarum Judaeae concessum, ut *Plin.* 12, 25, 54. ait. *Tac. H.* 5, 2. Hebraeae terrae. *August. C. D.* 18, 39. et 42. Hebraea lingua, Hebraeae litterae; et 43. Hebraei codices.

HEBRĂĪCĒ, adv. Hebraeorum lingua. *Lact.* 4, 7. *f.* Hebraice Messias dicitur.

HEBRĂĪCUS, a, um, adj. ad Hebraeorum linguam pertinens. *Lact.* 4, 7. *f.* In quibusdam Graecis Scripturis, quae male de Hebraicis interpretata sunt. *Alcim. Avit.* 5, 544. Bellorum versat curas Hebraica plebes. Hic licenter antepaenultima producitur.

HEBRIA. V. BRIA.

HEBRUS, i, m. Ἕβρος, fluvius ingens Thraciae, qui ex Haemo (aliis ex Rhodope) monte oritur, et in Aegaeum mare influit, juxta Aenum urbem. Fabulantur dictum esse ab Hebro, Haemi et Rhodopes filio, Boreae fratre, ut est ap. *Serv.* ad *A.* 1, 321. In eum Orphei caput projectum fuit, ac lyra, cum a Bacchantibus discerptus est. *Seneca* ejus ita meminit *Herc. Oet.* 627., ut unius ex iis, qui auro fluere crediti sunt, ut Tagus, et Ganges. Hinc fortasse divitem vocat *Val. Fl.* 4, 463., tametsi hoc ad soli fertilitatem referri potest. Praeterea arenosum appellat *Ov. Fast.* 3, 737., sacrum *Id. Her.* 2, 114. propter orgia Bacchi ibi celebrata, et Orpheum discerptum, ut dictum est: volucrem *Virg. A.* 1, 321., gelidum *Val. Fl.* 2, 515., sanguineum 8, 228. propter crebra bella, quae in Thracia, Martis regno, fieri dicuntur. ¶ *Hebrus* est etiam nomen pueri formosi ex insula Lipara ap. *Hor. Od.* 3, 12, 5. ¶ *Hebrus, auxiliaris Persae, a Jasone in proelio occisus est. *Val. Fl.* 6, 620. ¶ Alius, Cyzicenus, a Polluce in conflictu nocturno caesus et semianimis relictus. *Id.* 3, 149. *B. A.*

*HĔCABĒ, es, f. Ἑκάβη, una ex quinquaginta Danai filiabus. *Hyg. fab.* 170. *B. A.*

*HĔCAERGĒ, es, f. Ἑκαέργη, una ex virginibus Hyperboreis, sive Boreae filiabus, quae cum Ope sorore ad Apollinem Delium profecta est, mox Dianae comes facta. Ejus meminit *Claud. Laud. Stilich.* 3, 253. et 308. ¶ Fuit et nomen ipsius Dianae. *Serv.* ad *Virg. A.* 11, 532. *B. A.*

HĔCĂLĒ, es, f. Ἑκάλη, anus paupercula, a *Callimacho* justo volumine decantata. Haec Theseum adolescentem hospitio excepit. *Appul. Met.* 1. et *Plin.* 22, 22, 44. Hinc *Ov. Rem. Am.* 747. Cur nemo est, Hecalen, nulla est, quae ceperit Iron? Nempe quod alter egens, altera pauper erat. V. v. seq. ¶ [Fuit etiam nomen R. *Inscr.* ap. *Grut.* 307, 8. Aul. Sempronio Asprenati flamini Diali conjugi optimo Hecale flaminica. *F.*]

*HĔCATAEUS, i, m. Ἑκαταῖος, historicus Milesius, vixit tempore Darii Hystaspidae. ¶ Alius, historicus Abderites, qui temporibus floruit Alexandri Magni, et Indorum, gentium Hyperborearum, Aegyptiorumque historiam condidit. *Plin.* 6, 17. Cf. *Aelian. H. Anim.* 11, 1. V. *Voss. de Historicis Graecis*, *Salm.* ad *Solin.* p. 846. sqq. *Museum Criticum* T. 1. p. 88. sqq. ubi de Hecataeo aliisque historicis antiquis Graecis acute multa vir doctissimus *Joannes Caye*, S. T. P. Episcoptatu Bristoliensi (dum haec scribo) haud ita pridem dignatus. ¶ Hecataeus quidam, nobilis toreuta, memoratur a *Plin.* 33, 12. Adde 34, 8. ¶ Hecataeus, nobilis Macedo, invitus in militiam jussu Alexandri Magni per Amyntam patria extractus. *Curt.* 7, 1. ¶ De variis Hecataeis V. omnino *Voss. de H. Gr.* 1, 1 et 10. et 4, 3. *B. A.*

HĔCĂTĒ, es, f. Ἑκάτη, Jovis et Latonae filia, soror Apollinis. Ap. *Cic. N. D.* 3, 18. scriptum est, Hecaten fuisse filiam Asteriae, sororem Latonae, his verbis: Quomodo autem potes, si Latonam Deam putes, Hecaten non putare, quae matre Asteria est, sorore Latona? Sed aliqui legunt, *cujus matertera Asteria est, mater Latona.* Huic triplex numen, seu potestas attribuitur, in coelo, in terris, apud inferos. Idcirco a poetis Tergemina, et Triformis vocatur. In coelo appellatur *Luna*, in terris *Diana* et *Lucina*, apud inferos *Proserpina.* Triplicem autem dicitur habere potestatem, nascendi ut Lucina; valendi ut Diana; moriendi ut Proserpina. Alii ideo triplicem faciunt, quia Luna triplici figura apparet menstruo cursu, cava, dimidia, et rotunda. Dicta est Hecate ab ἑκάς, longe, quia procul a nobis absit, vel ab ἑκατὸν, centum, propter plurimas virtutes, sive quod victimis centum placaretur, vel quod insepultorum animas cogeret centum annos errare: vel a nomine fratris, idest ab Ἕκατος, Apollo, sicut Phoebe a Phoebus, quod ab ἕκαθεν, procul, idest a jaculando procul: vel ab ἕω, mitto, ob radios, quos emittit. Triceps etiam, τρικέφαλος dicitur, quia tria habuit capita, dextrum equinum, sinistrum caninum, medium suis agrestis. *Serv.* ad illud *A.* 4, 511. Tergeminamque Hecaten, tria virginis ora Dianae. Ubi addit, huic Deae in triviis sacrificia fieri consuevisse. *Virg. A.* 6, 247. Voce vocans Hecaten coeloque, Ereboque potentem. *Ov. Fast.* 1, 141. Ora vides Hecates in tres vergentia partes; et *Met.* 14, 405. longis Hecaten ululatibus orat. ¶ Alia etiam fuit Hecate, Medeae soror patruelis, filia Persae, qui fuit filius Solis, et frater Aeetae, a quo Perseis et Perseia cognominatur. Regnavit in Taurica Chersoneso. Fuit peritissima herbarum, ac veneficiorum. *Val. Fl.* 6, 495. V. duas voces sequentes. ¶ Dicitur etiam *Hecata, ae*, positione Latina. *Pl. Cist.* 1, 1, 50. Si quidem ita eris, ut volo, nunquam Hecata fies, *h. e.* nunquam fies anus. Al. melius leg. *Hecale*, (de qua s. l.) h. e. nunquam fies inops. *Inscr.* ap. *Reines. cl.* 1. *n.* 154. Conso, Neptuno, atque Aecatae. Quod prior hic syllaba per diphthongum scribitur, lapicidae, vel descriptoris mendum puta.

HĔCĂTĒIS, idos, adj. patronym. femin. ad Hecaten pertinens, Ἑκατηΐς. *Ov. Met.* 6, 139. Post ea discedens succis Hecateidos herbae Spargit, *h. e.* ab Hecate Persae filia inventae: et cicutam fortasse, aut aconitum intelligit.

HĔCĂTĒĬUS et Hĕcătēus, a, um, adj. ad Hecaten Perseiam pertinens. *Ov. Met.* 14, 44. horrendis infamia gramina succis Conterit, et tritis Hecateia carmina miscet, *h. e.* magica. ¶ Item ad Dianam. *Stat. Ach.* 1, 447. Prima rates Danaas Hecateia congregat Aulis, *h. e.* Dianae sacra. Nam Aulide celebre templum Dianae fuit, saeculis aliquot ante Trojanum bellum exaedificatum, teste *Plin.* 16, 49, 79. Rursus *Stat. Silv.* 3, 1, 60. Idus Hecateiae, *h. e.* idus Augusti, quae Dianae sacrae erant. Al. leg. *Hecateae.*

HĔCĂTOMBĒ, es, f. ἑκατόμβη, sacrificium centum boum, et generatim centuria quarumcumque

ictimarum, sed tamen unius generis, ut centum uum, centum ovium, etc. quae ad centum aras uno loco constructas ex cespite mactabantur: ab *ἑκατὸν*, centum, et *βοῦς*, bos. Aliqui dicunt centum pro multis poni. Aliorum opinio est, hecatomben dictam esse a numero sacrificantium, quod centum Peloponnesi urbes eam facerent, sive centum victimas, sive unam immolarent. Si imperatorium sacrificium esset, centum leones, vel centum aquilae, aut centum alia animalia praestantis generis feriebantur. Hecatombas vovere, Graecis et Romanis antiqui moris fuit, cum pestilentia affligerentur. *Capitol. Maxim. et Balbin.* 11. et *Maxim. duob.* 24. et *Vopisc. Tac.* 12. Voce ipsa usus est et *Varr.* ap. *Non.* 2, 482. Habes, cujus rei causa fecerim hecatomben. ℙ In plur. num. *Trebell. Gallien.* 9. Confecto itinere, celebratisque hecatombis.

HĔCĂTOMBĬON, ii, n. idem quod hecatombe. *Sid. carm.* 9, 205. post hecatombion litatum.

*HĔCĂTOMPUS, odis, m. piscis centiceps. *Plin.* 3, 43. *B. A.*

[HĔCĂTOMPYLOS, i, m. et f. *ἑκατόμπυλος*, centum portas habens: ab *ἑκατὸν*, centum, et *πύλη*, porta. *Ammian.* 22, 16. De Thebis Aegyptiis: Hecatompylos enim Thebas nemo non novit. ℙ Fuit etiam hoc nomine urbs Parthorum. *Plin.* 6, 15, 17. Ipsius Parthiae caput Hecatompylos. *F.*]

*HĔCĂTON vel Hecăto, onis, m. *Ἑκάτων*, Rhodius, philosophus Stoicus, discipulus Panaetii, scripsit inter alia libellum *De Officiis*. *Cic. Off.* 3, 15. *med.* et 23. *in.* ℙ Alios ejus libros commemorat *Laert.* 7, 82, 87, 90, 101, 110, 124 et 172. *B. A.*

HECTĂ. V. HETTA.

[HECTĬCE, es, f. *ἑκτικὴ*, consuetudinaria, dicitur praecipue de febri. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 1168, 5. Claudia Hectice. *F.*]

HECTOR, ŏris, m. *Ἕκτωρ*, filius Priami ex Hecuba, omnium Trojanorum fortissimus, universi Graeci exercitus terror. Ejus nomen fictum est ab *Homero*, et derivatur ab *ἔχω*, defendo, auctore *Platone*: in ejus enim vita maxime Trojae fatum positum erat. Itaque cum patriam decem annos strenue a Graecorum armis defendisset, tandem ab Achille occisus est, ejusque cadaver, ab eo ter circum moenia Trojae raptatum, Priamus pater auro redemptum sepelivit. *Ov. A. Am.* 1, 441. Hectora donavit Priamo prece motus Achilles. ℙ *Hector proficiscens* fuit titulus tragoediae Naevii poetae Latini; ejus meminit *Prisc.* 8. p. 801. et *Cic. Fam.* 5, 12. et *ib.* 15, 6. *F.*]

HECTORĔUS, a, um, adj. ad Hectorem spectans. *Virg. A.* 3, 303. Manesque vocabat Hectoreum ad tumulum. ℙ *Hectoreus equus.* V. EQUUS. ℙ Sumitur etiam pro Trojano. *Virg. A.* 1, 276. Hic jam tercentum totos regnabitur annos Gente sub Hectorea. ℙ Et pro Romano. *Sil.* 2, 343. spes et fiducia gentis Regulus Hectoreae.

HĔCŬBĂ, ae, et Hĕcŭbē, es, f. *Ἑκάβη*, filia Dymantis, vel Cissei regis Thraciae, uxor Priami regis Troadis. Deformi facie fuisse fertur. Cum incensa Troja a Graecis captiva abduceretur, et in Bistonia, seu Pallene, Thraciae regione filii sui Polydori corpus in litore jacens agnovisset, quem Priamus cum ingenti auri vi belli initio Polymnestori genero alendum et servandum commiserat, hic autem propter auri cupiditatem post Ilii excidium gladio interfecerat, vel, ut alii scripsere, in litore ambulantem sagittis transfixerat; Polymnestorem adiit, colloquium petiit, dixit, se aurum relictum monstrare velle; deducta in aedem secretam, aliis feminis captivis invocatis, oculos tyranno eruit: cum in eam servi lapides, et tela jacerent, in canem versa est. *Ov. Met.* 13, 536. et sqq. Aliqui dicunt, fabulam inde ortam, quod viso Polydori corpore, quoniam aliter injuriam ulcisci non posset, Graecos inanibus lacessiverit conviciis; quare propter animi acerbitatem et rabiem in canem esse conversam fingi, ut apud *Cic. Tusc.* 3, 26. legitur. *Id. Fat.* 15. Hecubam causam interitus fuisse Trojanis, quod Alexandrum genuerit. *Ov. l. c.* 549. Sic Hecube, postquam cum luctu miscuit iram. ℙ *Hecuba* accipitur etiam generatim pro quacumque vetula. *Mart.* 3, 76. Cum possis Hecubam, non potes Andromachen? *h. e.* cum possis inire vetulam et deformem, non potes juvenem et formosam?

HĔCYRĂ, ae, f. socrus, *h. e.* mater uxoris meae, vel mariti mei, *ἑκυρά*, et Ionice *ἑκυρή*. Vox Graeca, nomen quae dedit Terentianae comoediae, quia per socrus Myrrhinam, et Sostratam multa ibi aguntur, ut ait *Donatus*. *Ter. Hec. prol.* 1. Hecyra est huic nomen fabulae.

HĔDĔRĂ, ae, f. *κισσὸς*, planta perpetuo virens, quae cum per se stare non possit, arboribus, et parietibus adeo arcte adhaeret, ut rumpat, et arbores necet. Dictam putat *Festus* vel ab *haerendo*: sive quod *edita* petat: vel quia id, cui adhaeserit, *edat*. Quare et sine aspiratione quibusdam placet scribere: quod et apud ipsum *Festum* legitur in littera E, ubi et illud docet, flamini Diali non licuisse hederam aut nominare, aut tangere, quia vincit, seu ligat quidquid apprehenderit: flamen autem nullum habebat nodum neque in apice, neque in cinctu, neque in parte ulla alia. Ceterum aspirationem retinet *Dausq.* Nam *Manut.* et *Cellar.* ne in dubium quidem vocarunt, quin *h* adhibenda esset. ℙ Tria sunt ejus genera: alterum album, a baccarum albedine: alterum nigrum, quod eas subnigras ferat: tertium helix dictum, nullis baccis, folio minore, quam cetera, sed anguloso, et multo concinniore. Ita *Plin.* 16, 34, 62., ubi plura de ea. *Virg. Ecl.* 7, 38. Candidior cycnis, hedera formosior alba. ℙ Putatur esse, inquit *Fest.*, in tutela Liberi, quia ut ille juvenis semper, ita haec viret: vel quia ita omnia, sicut ille mentes hominum, illigat. Adde quod frigiditate sua vini calorem temperat, ut *Serv.* docet ad *Virg. Ecl.* 8, 12. Sunt et aliae hujus rei causae, quarum alteram tradit *Ov. Fast.* 3, 767. hedera est gratissima Baccho. Hoc quoque cur ita sit, dicere nulla mora est. Nysiades Nymphae, puerum quaerente noverca, Hanc frondem cunis apposuere novis. Aliam causam V. in CISSOS. Bacchus itaque hedera coronatus fingitur, et comites ejus, et thyrsi hedera ornantur, et currus, et alia ad eum pertinentia. ℙ Poetae hedera coronantur, quasi Libero consecrati, quia et, ut Bacchae, insaniunt: vel quia semper et vivunt, et virent hederae, sicut carmina aeternitatem merentur, inquit *Serv.* ad illud *Virg. Ecl.* 25. Pastores hedera crescentem ornate poetam. *Varro* ap. *eund.* ad *Ecl.* 8, 12. tradit, etiam Musas hedera coronari. Adde *Ov. Met.* 5, 338.

HĔDĔRĀCĔUS, a, um, adj. *κίσσινος*, qui est ex hedera. *Cato R. R.* 111. Vasculum facito de materia hederacea, vinum eodem mittito: si habebit aquam, vinum effluet, aqua manebit; nam non continet vinum vas hederaceum. *Plin.* 16, 35, 63. eadem narrat. Hujusmodi vas Graeci vocant *κισσύβιον*. *Id.* 16, 24, 38. Hederacea folia. *Vopisc. Aurel.* 49. Calceos mulleos, et cereos, et hederaceos viris omnibus tulit, mulieribus reliquit, *h. e.* coloris hederae, viridis puta, aut prasini. ℙ Scribitur et *hederacius*.

HĔDĔRĀTUS, a, um, part. ab inusit. *hedero*, hedera orno. *Gallien. Imp.* in *ep.* ap. *Trebell. Claud.* 17. Misi patinam argenteam hederatam librarum viginti, et trium, *h. e.* in foliorum hederae modum elaboratam et exsculptam. *Nemes. Ecl.* 3, 18. hederata frons, *h. e.* hedera coronata. *Paul. Nol. carm.* 26, 278. Lascivosque choros hederatis ducere pompis, *h. e.* pompis Bacchicis, in quibus tum viri, tum mulieres hedera coronati incedere solebant.

HĔDĔRĬGER, a, um, adj. hederam gerens. *Catull.* 63, 23. Ubi capita Maenades vi jaciunt hederigerae. V. HEDERA.

HĔDĔRŌSUS, a, um, adj. hedera abundans. *Prop.* 4, 4, 3. Lucus erat felix hederoso conditus antro.

[HĔDIPHĬLĒ, es, f. amans voluptatem: ab *ἥδος*, voluptas, et *φιλέω*, amo. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 992, 7. Salustia Hediphile. *F.*]

[HĒDISTĒ, es, f. *ἡδίστη*, suavissima, et HĒDISTUS, i, m. *ἥδιστος*, suavissimus, ab *ἡδὺς*, suavis, et comp. *ἡδίων*, suavior. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Donat.* 419, 2. Julia Hediste. Alia ap. *Fabrett.* p. 177. *n.* 360. T. Aelius T. F. Pop. Hedistus. *F.*]

HĒDŎNĒ, es, f. *ἡδονὴ*, Graece voluptatem significat, estque unum ex Aeonibus Valentiniani, ap. *Tertull. adv. Valent.* 8. ℙ [Scribitur et sine aspiratione, ut saepissime ap. Latinos, et est cogn. R. *Inscr.* ap. *P. Visc. Iscriz. di F. Cancellieri* p. 13. Domitia Edone. *F.*]

[HĒDŎNĬCUS, a, um, adj. *ἡδονικὸς*, voluptuarius. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 324. *n.* 448. T. Flavius Liberalis fecit hedonicus maritus. *F.*]

HĔDŬI. V. AEDUI.

[HĒDŬLĬUM, ii, dimin. ab *ἥδυλος*, dulciculus. V. EROTION. Est cogn. muliebre R. *Inscr.* ap. *Guasco Mus. Capitol.* T. 3. p. 65. *n.* 736. Tuccia Liberta Hedulium. *F.*]

HĒDYCHRUM, i, n. *ἡδύχρουν*, genus unguenti, et odoramenti, ab *ἡδὺς*, suavis, et *χρόα*, color, quod praeter odorem, grato etiam colore sit, et cuti illitum nitidam reddat. *Dioscor. l.* 1. *c.* 70. *Καὶ τὸ καλούμενον ἡδύχρουν, σκευαζόμενον δὲ ἐν Κῷ, τῆς αὐτῆς ἔχηται δυνάμεως τε, καὶ σκευασίας τῷ ἀμαρακίνῳ, εὐωδέστερον δὲ τυγχάνει.* *Cic. Tusc.* 3, 19. *f.* Collocemus in culcita plumea, psaltriam adducamus, hedychrum incendamus, demus scutellam dulciculae potionis. Al. leg. *cedrum incendamus*: ii scilicet, inquit *Victorius*, qui cuncta, in quae non passim incidunt, depravata esse censent. Fortasse hinc corrigendum illud *Varr.* ap. *Non.* 3, 234. Hic narium Seplasiae, hic hedycrum Neapolis. Al. leg. *hedycus*, quod et ipsum ab *ἡδὺς* est, et simile quippiam significare potest. ℙ [*Hedychrus* est etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 5. *n.* 23. . . . . us Hedychrus. *F.*]

HĒDYCUS. V. v. praec.

[HĒDYLĂLUS, i, m. suaviloquens: ab *ἡδὺς*, suavis, et *λαλέω*, loquor. Est nomen servile R. *Inscr.* ap. *Grut.* 333, 5. Curatoribus Daphno sumptuario, et Hedylalo a manu. *F.*]

[HĒDYLUS, i, m. *ἥδυλος*, dimin. ab *ἡδὺς*, suavis. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 79, 1. C. Titius C. L. Hedylus. *F.*]

[HĒDYMĔLES, is, m. *ἡδυμελὴς*, suaviter canens: ab *ἡδὺς*, suavis, et *μέλος*, cantus. Est nomen servile R. *Inscr.* ap. *Grut.* 325, 14. Hedymeles patronae optimae. *F.* *Hedymeles, is*, m. *Ἡδυμέλης*, citharoedus ap. *Juven.* 6, 383. a suavitate cantus ita dictus. *B. A.*]

HĒDYOSMOS, i, m. *ἡδύοσμος*, species menthae, ab *ἡδὺς*, suavis, et *ὀσμὸς*, vel *ὀσμὴ*, odor, propter odoris suavitatem. *Plin.* 35, 15, 51.

HĒDYPNŎIS, ĭdis, f. *ἡδυπνοΐς*, species cichorii, folio latiore: ita dictum, quod in cibis jucundiorem halitum facit: ab *ἡδὺς*, suavis, et *πνοὴ*, spiritus. *Plin.* 20, 8, 31.

[HĒDYPNUS, i, m. *ἥδυπνους*, contract. pro *ἡδύπνοος*, suaviter spirans: ab *ἡδὺς*, suavis, et *πνοὴ*, spiritus, halitus. Est cogn. R. *Inscr.* in *Giorn. Pis.* *T.* 12. p. 81. T. Annius Hedypnus. *F.* *Hedypnus, i*, fluvius Persidis, in Elymaide vel Susiana, in Eulaeum labens. *Plin.* 6, 27. *B. A.*]

[HĒDYS, eos, m. *ἡδὺς*, suavis. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 240. *col.* 2. C. Nunnius Hedys. *F.*]

HĒDYSMĂ, ătos, n. *ἥδυσμα*, condimentum: ab *ἡδὺς*, suavis, jucundus. Ita appellatur succus, seu oleum, quod in unguentis adhibetur: sicut stymma dicitur corpus ipsum unguenti, *στύμμα*, a *στύφω*, adstringo. *Plin.* 13, 1, 2. Ratio faciendi unguenta duplex, succus, et corpus: ille olei generibus fere constat, hoc odorum: haec stymmata vocant, illa hedysmata.

[HĒGĔMON, ŏnis, m. *ἡγεμὼν*, ductor. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 1156, 5. T. Mindio Hegemoni. *F.*]

[HĒGĔMŎNĬCUS, a, um, adj. ad *ἡγεμόνα*, ductorem, pertinens. Est nomen libertinum R. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 248. *n.* 17. Achilleus, et Hegemonicus liberti. *F.*]

[HĒGĔMŎNIS, ĭdis, f. *ἡγεμονὶς*, quae ducit, ab *ἡγεμονεύω*, duco. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 1528, 17. Claudia Hegemonis. *F.*]

[HĒGĒSANDRUS, i, m. ductor hominum: ab *ἥγησις*, ductio, et *ἀνὴρ*, *ἀνδρὸς*, vir. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 143. *n.* 162. P. Julius P. P. O. L. Hegesandrus. *F.*]

[HĒGĒSĬAS, ae, m. ductor: ab *ἥγησις*, ductio. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 40, 11. C. Cartilius C. L. Hegesias. *F.* *Hegesias, ae*, m. *Ἡγησίας*, Cyrenaicus philosophus, Platoni coaetaneus, auctor fuit scholae cognominis, Paraebati discipulus. Is tanta eloquentia vitae mala fertur repraesentasse, ut eorum miseranda imagine multis voluntariae mortis oppetendae cupiditatem ingeneraret. Inde a rege Ptolemaeo ulterius hac de re dicere prohibitus est. *Cic. Tusc.* 1, 34. *Val. Max.* 8, 9. ℙ Alter fuit Magnesius, orator et historicus, qui scripsit de rebus gestis Alexandri Magni. Usus est dicendi genere conciso, laudatus valde a Varrone. *Cic. Brut.* 83. *Or.* 67. *Att.* 12, 6. *Gell.* 9, 4. De eo vide collata *Ruhnkenio* ad *Rutilium Lupum de figuris* p. 25. *s.* ℙ Fuit et hoc nomine insignis statuarius, de quo *Plin.* 34, 8. *B. A.*]

[HĒGĒSIPPUS, i, m. ductor equorum: ab *ἥγησις*, ductio, et *ἵππος*, equus. Est cogn. R *Inscr.* ap. *Grut.* 809, 11. L. Mussius Hegesippus. *F.*]

*HĒGĬAS, ae, m. insignis statuarius, Phidiae aequalis. *Plin.* 34, 8. *B. A.*

[HĒGŪMĔNUS, i, m. *ἡγούμενος*, qui ducit: ab *ἡγέομαι*, duco. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 269, 3. Aurelius Hegumenus. *F.*]

HEHE. V. EHE.

HEHEU. V. EHEU.

HEI, *οἴ*, *οἴ μοι*, interjectio dolentis, timentis, et ingemiscentis. *Ter. Phorm.* 3, 2, 6. Hei! metuo lenonem, ne quid suo suat capiti. *Id. Andr.* 1, 1, 46. Hei! vereor, ne, etc. *Pl. Amph.* 1, 1, 165. Hei! numnam ego obolui? Et 2, 2, 36. Hei, perii miser! ℙ Saepe cum *mihi* jungitur. *Pl. Bacch.* 3, 3, 7. Hei mihi, hei mihi: istaec illum perdidit assentatio. *Id. Amph.* 2, 2, 166. Hei mihi! jam tu quoque hujus adjuvas insaniam. *Virg. A.* 2, 274. Hei mihi qualis erat! quantum mutatus ab illo! *Ter. Ad.* 2, 1, 19. Hei misero mihi!

HEJĂ. V. EJA.

HEJŪLO. V. EJULO.

[HĔLĀISSUS, i, m. olearum collector: ab *ἐλαΐζω*, vel *ἐλαΐσσω*, oleas colligo. Est cognomen R. *Inscr.* ap. *Mur.* 49, 1. C. Julius Helaissus. Hic aspiratio, ut saepe alias, praemittitur, quamvis Graeca vox eadem careat. *F.*]

*HELBO, insula maris Mediterranei, prope Lyciam. *Plin.* 5, 31. *B. A.*

*HELCĒBUS, i, *Ἑλκηβος*, opp. Galliae Belgicae, in regione Triboccorum. Hodie est *Ell* ad flumen *Ill*. ℙ *Helellum* audit *Tab. Peut.* *B. A.*

HELCĬĀRĬUS, ii, m. qui funibus, sive helciis cymbas adverso flumine trahit, quod et ipsum de navibus dicitur. *Mart.* 4, 64. Quem nec rumpere nauticum celeusma, Nec clamor valet helciariorum.

Sidon. ep. 2, 10. *in carm.* Curvorum hinc chorus helciariorum Ad Christum levat amnicum celeusma.

HELCĬUM, ii, n. funis, quo equi, vel homines naves, currus, oneraque trahunt: ab ἕλκω, traho. Aliqui interpretantur instrumentum ante pectus equorum, et id genus animalium, cui funes annectuntur. *Appul. Met.* 9. Defectum alioqui me, helcio sparteo dimoto, nexu machinae liberatum applicant praesepio. *Id. ib. med.* Helcio tandem absolutus.

HELCYSMĂ, ătis, n. ἕλκυσμα Graece significat argenti scoriam, teste *Plin.* 33, 6, 35., quia scilicet adeo lentum est, ut instar visci trahatur, cum e catinis eximitur: ab ἕλκω, vel ἑλκύω, traho.

HĔLĔNĂ, ae, et Hĕlĕnē, es, f. Ἑλένη, filia Jovis, seu Tyndari regis Oechaliae, et Ledae, soror Castoris, Pollucis, et Clytaemnestrae. Fabulantur, Ledam duo ova peperisse ex Jovis satu, qui cygni specie eam compresserat, ex altero Pollucem et Helenam immortales, ex altero Castorem et Clytaemnestram mortales natos fuisse. Haec ob formae elegantiam, qua ceteris praestabat, a multis amata est. Igitur primum a Theseo Atheniensium rege anno XVI. regni sui rapta fuit, adhuc virguncula, dum in palaestra cum aliis puellis luderet. Sed postea absente Theseo, ab ejus matre Castori et Polluci repetentibus citra injuriam restituta est. Mox adulta Menelao Lacedaemoniorum regi nupsit. Denique a Paride Priami Trojani filio iterum rapta, causa fuit evertendae Trojae: qua excisa, cum marito in patriam reversa est. *Cic. Phil.* 2, 22. Ut Helena Trojanis, sic iste huic reipubl. causa belli, causa pestis atque exitii fuit. *Hor. Od.* 4, 9, 15. Mirata regalesque cultus, Et comites Helene Lacaena. *Ov. A. Am.* 3, 11. Si minor Atrides Helenen, Helenesque sororem, etc. V. *Hyg. fab.* 77. 78. 79. 81. 92. et 118. et *Serv.* ad *A.* 2, 601. et ad *ib.* 6, 121. Ita vero appellata videtur, quia ἑλένη facem significat, Helena autem fuit fax belli Trojani. ℙ Est etiam hoc nomine insula maris Aegaei, Euboeae proxima, ubi cum Helena Paris jacuit. *Mela* 2, 7. ℙ Nautae in tempestate, si, ut fit saepe, geminae faces aliqua navis parte appareant, Castorem et Pollucem vocant, invocantque, quod tranquillitatis praenunciae sint. Si una tantum, appellant Helenam, diramque et minacem detestantur, ut quae naufragium plerumque portendat. *Plin.* 2, 37, 37. Hinc *Stat. Th.* 7, 791. caeco nocturni turbine Cori Scit peritura ratis, cum jam damnata sororis Igne, Therapnaei fugerunt carbasa fratres. Similia habet *Silv.* 3, 2, 10. *Scit peritura*, h. e. scit, aut sentit se perituram, αἰσθάνεται ἀπολουμένη. Sic *Virg. A.* 2, 377. sensit medios delapsus in hostes. ℙ *Helena* fuit etiam cognomen matris Constantini M. Aug., quae in *Inscr.* ap. *Grut.* 284, 1. *Flavia Julia Helena* dicitur: in ejus memoriam idem Constantinus ad Pyrenaeos montes haud longe ab oppido Ruscinone urbem condidit, quae olim *Helena*, nunc *Elne* appellatur. *Eutr.* 10, 5. et *Sex. Aur. Vict. Epit.* 41.

*HELĒNI, orum, populi Hispaniae Tarraconensis. *Plin.* 4, 20. *B. A.*

HĔLĔNĬUM, ii, n. herba, quam e lacrimis Helenae natam fabulantur, et ideo in Helene insula laudatissima. *Plin.* 21, 10, 33. et *ib.* 21, 91. et 14, 16, 18. *n.* 5.

[*HĔLĔNUS, i, m. Ἕλενος, Priami, et Hecubae filius, vaticinio clarus, quem quidam ideo a Graecis servatum dicunt, quod loca opportuna ad patriam capiendam ipsis indicasset. Quin etiam, everso Ilio, Pyrrhum a navigando prohibuit, ceteris abeuntibus naufragium praedixit. Quamobrem a Pyrrho non modo servatus, sed liberaliter habitus est: cumque ille Oresti Hermionen eripuisset, Andromachen, quam antea justae uxoris loco habuerat, Heleno concessit, adjecta etiam regni parte, quam Helenus de fratris sui nomine Chaoniam appellavit, ubi et urbem ad Trojae similitudinem condidit, in qua profugum Aeneam hospitio excepit. *Cic. Div.* 1, 40., *Virg. A.* 3, 295. et *Justin.* 17, 3. ℙ *Helenus* fuit etiam cognomen R. *Inscr.* ap. *Grut.* 344, 3. P. Acilius Helenus. *F.* et *B. A.*]

HĔLĔOSĔLĪNON, i, n. idem quod helioselinon, et ab eadem radice. *Pall.* 5, 3.

HĔLĔPŎLIS, is, f. ἑλέπολις, militaris machina, qua admota urbium moenia oppugnantur: ἀπὸ τοῦ ἑλεῖσθαι τὰς πόλεις. Eam ita describit *Ammian.* 23, 4. Testudo compaginatur immanis, axibus roborata longissimis, ferreisque clavis aptata, et contegitur coriis bubulis, virgarumque recenti textura, atque limo asperguntur ejus suprema, ut flammeos detrectet et missiles casus. Conseruntur autem ejus frontalibus trisulcae cuspides praeacutae, ponderibus ferreis graves, ut quidquid petierit, aculeis exsertis abrumpat. Hanc ita validam molem rotis et funibus regens numerosus intrinsecus miles, languidiori murorum parti viribus admovet concitis: et nisi desuper propugnantium valuerint vires, collisis parietibus, aditus patefacit ingentes. *Vitruv.* turrim potius, quam testudinem intelligere videtur, cum ait 10, 22. Is autem comparavit helepolim sumptibus immanibus, cujus altitudo fuerat pedum CXXV. etc. Ita eam ciliciis et coriis crudis confirmavit, ut posset pati plagam lapidis ballista immissi, etc. et *post.* Postero die helepolis accedens, antequam appropinquaret ad murum, in humida voragine acta consedit, etc.

*HELERNUS, i, m. lucus Tiberino adjacens. *Ov. Fast.* 6, 105. ubi, ut et ad 2, 67. V. *Heinsm. B. A.*

*HELGAS, opp. Bithyniae, dictum et Germanicopolis. *Plin.* 5, 32. *B. A.*

[HĒLĬĂ, ae, f. eadem ac luna. V. HELIUS. *F.*]

[HĒLĬĂCUS, a, um, adj. ad Helium pertinens, seu Solem, qui Graece Ἥλιος dictus, in sacris Mithriacis maxime colebatur; hinc *Heliaca*, seu dempta aspiratione *Eliaca*, vocantur ea sacra in *Inscr.* ap. *Grut.* 1087, 4. Datiano, et Cereali Consulibus (nempe an. a. Chr. n. CCCLVIII.) Nonius Victor Olympius V. C. P. P., Aur. Victor Augentius V. C. P. tradiderunt Persica pridie Non. April. feliciter; Consulibus Supra Scriptis tradiderunt Eliaca XVI. Kal. Mai. felic., ostenderunt Cryfios VIII. Kal. Mai. felic. V. MITHRAS.

HĒLĬĂDES, dum, f. plur. Ἡλιάδες, tres filiae Solis et Clymenes, sorores Phaetontis, quarum nomina sunt, Phaetusa, Lampetusa, et Lampetie: a nomine patris, qui Graece ἥλιος dicitur. Eaedem et Phaethontiades appellantur, a fratre Phaethonte. Hae juxta Padum mortem Phaethontis fulmine dejecti flentes in arbores, quas populos seu alnos vocant, versae finguntur. Causa fabulae est, quia hae arbores humore quodam flavo electri specie assidue manant. *Hyg. fab.* 154. septem facit, Meropen, Helien, Aeglen, Lampetien, Phoeben, Aetherien, Dioxippen. *Ov. Met.* 2, 340. Nec minus Heliades fletus, et inania morti Munera, dant lacrimas. Et *ib.* 10, 91. nemus Heliadum, *h. e.* populi. Et 263. Heliadum lacrimae, *h. e.* succina. Sic *Mart.* 9, 14. Heliadum gemma. ℙ [*Hēliădes, ae*, m. Ἡλιάδης, est etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 1115, 7. L. Scantius Heliades. *F.*]

HĒLĬANTHES, eos, n. ἡλιανθές, quasi flos solis: ab ἥλιος, sol, et ἄνθος, flos, herba, folio myrthi. *Plin.* 24, 17, 102. V. HELIOCALLIS.

HĔLĪCĀON, onis, m. Ἑλικάων, filius Antenoris, Patavii conditoris, cujus meminit *Homer. Il.* 3, 124. et *Serv.* ad *Virg. A.* 1, 242. ℙ Ab eodem videtur appellatus fuisse collis inter Euganeos, qui Roma venientibus, et oppidum Ateste proximantibus primus sese videndum offert, et ad cujus radices praedium suum habuit Sabina poetria Atestina: nunc *Calaone* appellatur. *Mart.* 10, 93. Si prior Euganeas, Clemens, Helicaonis oras, Pictaque pampineis videris arva jugis; Perfer Atestinae nondum vulgata Sabinae Carmina.

HĔLĪCĀŎNĬUS, a, um, adj. ad Helicaonem pertinens. *Mart.* 14, 152. cujus lemma est *Gausape quadratum.* Lodices mittet docti tibi terra Catulli: Nos Helicaonia de regione sumus, *h. e.* de agro Patavino, sive Atestino. V. v. praec.

HĔLĬCE, es, f. Ἑλίκη, urbs maritima Achaiae, aquis absorpta. *Ov. Met.* 15, 293. et *Plin.* 4, 5, 6. ℙ Item apud Graecos Ursa major, quae et Cynosura, signum coeleste. *Ov. Fast.* 3, 108. Esse duas Arctos, quarum Cynosura petatur Sidoniis, Helicen Graja carina notet. *Val. Fl.* 1, 17. Grajis Helice servanda magistris. Adde *Cic. Acad.* 4, 20. ℙ Item una ex quinquaginta Danai filiabus. *Hyg. fab.* 176. ℙ Item genus salicis brevissimae, ita dictae, quia plectilis est, et ad viminum textus idonea: ab εἱλίσσω, volvo. *Plin.* 16, 37, 69.

HĔLĬCES. V. HELIX.

HELICHRYSOS. V. HELIOCHRYSOS.

*HELĪCO, onis, m. nomen viri proprium ap. *Cic. Fam.* 16, 18. *B. A.*

HĔLĬCON, ōnis, m. Ἑλικών, mons Boeotiae (quae hinc *Heliconia* dicta est) Thespiis et Parnasso vicinus, inter illum et Thebas, Musis et Apollini sacer: ita dictus ab Helicone, qui cum Cithaerone fratre singulari certamine pugnasse fertur. *Serv.* ad *Virg. G.* 3, 11. qui ad *A.* 7, 641. et ad *ib.* 10, 163. facit esse unum ex duobus jugis ipsius Parnassi. *Virg. A.* 10. Pandite nunc Helicona Deae, cantusque movete. *Ov. Met.* 2, 219. Virgineusque Helicon. *Id. Fast.* 4, 193. Heliconis alumnae.

HĔLĬCŌNĬĂDES et Hĕlĭcōnĭdes, um, f. plur. dicuntur Musae, quibus Helicon mons sacer est. *Lucr.* 3, 1051. Adde Heliconiadum comites, quorum unus Homerus. *Pers. prooem.* 4. Heliconidasque, pallidamque Pyrenen.

HĔLĬCŌNIS, ĭdis, adj. fem. ab Helicone. *Stat. Silv.* 4, 4, 90. Parnassique jugis, silvaque Heliconide festis Tura dedit flammis. ℙ *Heliconides*, Musae. V. v. praec.

HĔLĬCŌNĬUS, a, um, adj. ad Heliconem et Musas pertinens. *Catull.* 61, 1. Collis o Heliconii Cultor. *Ov. Amor.* 1, 1, 15. Heliconia Tempe, *h. e.* loca amoena circa, et in ipso Helicone. *Claud. Laud. Serenae* 10. Heliconia mella. Et *epigr.* 5. Heliconia Nais.

HĒLĬŎCALLIS, ĭdis, f. ἡλιοκαλλὶς, herba eadem, quae helianthes: ita dicta, quia hac perunctum corpus fit aspectu jucundum: ab ἥλιος, sol, et κάλλος, pulcritudo. *Plin.* 24, 17, 102.

HĒLĬŎCĀMĪNUS, i, m. ἡλιοκάμινος, solaris fornax, vaporarium solare, hoc est locus concameratus, et soli expositus, ac hiberno tempore calorem ex illo concipiens: ab ἥλιος, sol, et κάμινος, fornax. *Plin. ep.* 2, 17. In hac (*cryptoporticu*) heliocaminus quidem alia xystum, alia mare, utraque solem prospicit. Adde *Ulp. Dig.* 8, 2, 17.

HĒLĬŎCHRYSOS, i, m. et Heliochryson, i, n. ἡλιόχρυσος, herbae nomen ap. *Plin.* 21, 11, 38., et *ib.* 25, 96. V. CHRYSANTHEMUM. [*Sumpfgoldblume.* Secundum alios *Gnaphalium Stoechas L.*, *al. Tanacetum annuum L.*] ℙ [In utroque *Plin. l. c.* alii fortasse melius leg. *helichrysos*, et *helichryson*, ut ἑλίχρυσος scribitur apud *Theocrit. Idyll.* 1, 30., nempe ab ἕλος palus, et χρυσός, aurum, quia in locis palustribus nascens colore aureo est. *F.*]

[HĒLĬŎDŌRĂ, ae, f. solis donum: ab ἥλιος, sol, et δῶρον, donum. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 1153, 6. Abiena Heliodora. *F.*]

*HĒLĬŎDŌRUS, i, m. Ἡλιόδωρος, chirurgus, de quo *Juven.* 6, 373. ℙ Item rhetor, Horatii comes, quem ipse *Sat.* 1, 5, 3. *Graecorum longe doctissimum* vocat. ℙ Item nobilis statuarius. *Plin.* 34, 8, 19. *n.* 34. ℙ Item nobilis sculptor. *Id.* 36, 5, 4. *n.* 10. ℙ Est etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 344, 3. P. Acilius Heliodorus. *B. A.*

HĒLĬŎGĂBĂLUS. V. ELAGABALUS.

*HĒLĬŎPŎLIS, is, f. Ἡλιόπολις, vel Ἡλίου πόλις. Hodiernum nomen creditur esse *Matarea.* V. *Prideaux's Connect.* T. 3. p. 356. 357., et cf. v. seq. ℙ Fuit et Heliopolis Coelesyriae urbs, in monte Libano. *Plin.* 5, 22. *Postello* est hodiernum *Balbec*, *Nigro* autem *Marbech. B. A.*

HĒLĬŎPŎLĪTAE, arum, m. plur. Ἡλιοπολῖται, cives Heliopolis, quae urbs est Aegypti in Arabiae confinio Aegyptiis olim, et etiamnum *On* appellata, cujus mentio est apud *Cic. N. D.* 3, 21. Distinguitur autem ab alia Heliopoli, quae fuit urbs Coelesyriae, nunc *Balbek*: a *Plin.* 5, 22, 18. memorata. De priore *Id.* 36, 26, 67. Heliopolitarum caeremoniae. ℙ Adjective *Heliopolites nomos*, Ἡλιοπολίτης νομὸς, praefectura regionis ejus. *Id.* 5, 9, 9. ℙ *Heliopoliten Dia*, Ἡλιοπολίτην Δία, hoc est Jovem Heliopoliten, vocant Assyrii Solem, quem maximis caeremoniis colunt in civitate, quae Heliopolis appellatur. Ejus Dei simulacrum sumptum est de oppido Aegypti, quod et ipsum Heliopolis appellatur, regnante apud Aegyptios Senemure. Haec *Macr. Sat.* 1, 23.

HĒLĬŎPŎLĪTĀNUS, a, um, adj. ad Heliopolin Aegypti pertinens, ut Heliopolitana civitas, *Ammian.* 17, 4. et Juppiter Heliopolitanus in *Inscr.* ap. *Mur.* 231, 4. Cultores Jovis Heliopolitani Berytenses, qui Puteolis consistunt. ℙ *Heliopolitani*, *orum*, sunt ejus urbis incolae. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 542. Qui in cultu corporis Heliopolitanorum sunt, eruntque. V. v. praec.

[HĒLĬŎPON, i, n. ἡλίοπον, oculum soli similem habens; ita appellatur herba eadem ac heliotropium: ab ἥλιος, sol, et ὤψ, ὀπός, oculus. *Appul. Herb.* 49. A Graecis dicitur heliotropion, quibusdam heliopon. *F.*]

HĒLĬŎSCŎPĬOS, ii, m. ἡλιοσκόπιος, genus tithymali, foliis porcilacae, ramulis stantibus a radice quatuor, aut quinque rubentibus, semipedali altitudine, succi plenis, semine albo, columbis gratissimo. Nomen habet, quia capita cum sole circumagit: ab ἥλιος, sol, et σκοπέω, aspicio. *Plin.* 26, 8, 42. ℙ *Helioscopion, ii*, n. ἡλιοσκόπιον, genus heliotropii ab ima radice ramosum, in pingui solo nascens, semine in folliculis condito, quod messibus colligitur. *Id.* 22, 21, 29. *Appul. Herb.* 108. vocat *helioscopum.*

HĒLĬŎSĔLĪNUM, i, n. ἑλειοσέλινον, genus apii, quod sponte in humidis nascitur, uno folio, nec hirsutum: ab ἕλειος, palustris, et σέλινον, apium. [*Sumpfeppich, Sellerie.* (*Apium graveolens L.*)] Aliud ejus genus, quod in montibus nascitur, cicutae foliis, radice tenui, semine anethi, minutiore tantum, dicitur oreoselinum: ab ὄρος, mons. Aliud item in siccis proveniens, pluribus foliis, simile helioselino, hipposelinum vocatur: ab ἵππος, qua in compositione auget, quia ceteris majus est. *Plin.* 19, 8, 37. et *Pall.* 5, 3.

[HĒLĬŎSTROPHON, i, n. herba eadem ac malva erratica. *Appul. Herb.* 40. *F.*]

HĒLĬŎTRŎPĬUM, ii, n. ἡλιοτρόπιον, herba solaris: ab ἥλιος, sol, et τρέπω, verto, quia solem intuetur semper, cumque eo vertitur, etiam nubilo die. *Varr. R. R.* 1, 46. et *Plin.* 2, 41, 41. et 22, 21, 29. ℙ Etiam *Heliotropion* scribitur. V. HELIOPON. ℙ Item gemma, dicta, quod solis naturam vertere, et immutare videtur, quia aliter eum exhibet vasi aquae injecta, aliter extra aquam. Nam aquae immissa auget solis fulgorem sanguineo repercussu, extra aquam radios sive fulgorem quasi avertit, solemque velut in speculo exhibet, deprehenditque defectus, subeuntem lunam ostendens. *Plin.* 37, 10, 60. Haec eadem a *Capella* 1. p. 20. dicitur *heliotropios.*

*HELĪUM, i, n. nomen ostii occidentalis Rheni el Vahalis. *Plin.* 4, 15. Helium ac Flevum. Ita ppellantur ostia, in quae effusus Rhenus, ab setentrione in lacus, ab occidente in amnem Mosam spargit: medio inter haec ore, modicum nomini uo custodiens alveum. *B. A.*

[HĒLĬUS, ii, m. ἥλιος, sol. *Not. Tir.* p. 161. lelius, helia. ℙ Est etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 206. *n.* L. L. Servilius Helius. *F.*]

HĔLIX, icis, f. ἕλιξ, et εἴλιξ, species hederae terilis, de qua V. in HEDERA. ℙ Item ornamenum in capitulo Corinthio in modum cauliculi vitei torti, qui scalpitur in frontibus ejusdem capili, floribus subjectum: ab εἱλίσσω, circumago, nvolvo. *Vitr.* 4, 1. Minores helices floribus, qui unt in abaco, subjecti scalpantur.

HELLĀDĬCUS, a, um, adj. Ἑλλαδικός, Graecus, Graecanicus. *Plin.* 35, 10, 36. *n.* 7. Picturae duo genera fuere, Helladicum, et Asiaticum.

[HELLĀDĬUS, ii, m. idem ac Graecanicus: ab Ἑλλάς, άδος, Graecia. Est cogn. libertinum. *Inscr.* *p. Mur.* 899, 4, Helladius Aug. Lib. decurio cuicilariorum. *F.*]

*HELLANĪCE, es, f. soror Clyti, Alexandri M. utrix. *Curt.* 8, 1. *B. A.*

[HELLĀNĪCUS, i, et Hellēnĭcus, i, m. Ἑλληνικός, Graecanicus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 342, 8. C. Fannius C. F. Hellanicus. Alia apud *Grut.* 250. *col.* 2. C. Norbanus C. L. Hellenicus. *F.*]

**Hellanicus*, *i*, m. Ἑλλανικός, historicus Lesbius, Herodoto antiquior aliquot annis. *Cic. Or.* 2, 12. *med. Gell.* 15, 23. V. *J. Kaye* de Hellanico disserentem in *Mus. Crit.* T. 2. p. 90. seqq. ℙ Fuit t alius, Milesius, de quo V. *Suidam* in Ἑλλάνικος. dde *Voss. H. Gr.* 1, 1. et 4, 5. ℙ Hellanicus ctavum eumque ultimum inter chiliarchas locum, praemium fortitudinis, ab Alexandro M., cum Satrapena subsisteret, accepit. *Curt.* 8, 1. *B. A.*

HELLAS, ădos, f. Ἑλλάς, Graecia, et praeertim ea Graeciae pars, quae spatiosior est, t longius a mari recedit, Peloponneso exclusa. *Plin.* 4, 7, 11. *Mela* 2, 3. ℙ Aliquando hoc nonine dicta est sola Thessalia. *Plin.* 4, 7, 14. ℙ p. *Hor. Sat.* 2, 3, 278. est nomen mulieris prorium. ℙ *Fuit et Hellas vetus oppidum Thessaiae. *Plin.* 4, 11. *B. A.*

HELLĒ, es, f. Ἕλλη, Athamantis regis Thebaorum filia. V. PHRIXUS. *Colum.* 10, 156. Mox bi nubigenae Phrixi, nec portitor Helles. *Sidon. arm.* 9, 41. Nec non Thermopylas, et Hellis unas, *scil.* Hellespontum: *Hellis* vero nimis licenter ixit pro *Helles*, ut ultimam vocis litteram corrieret, non imitandus tamen.

*HELLEBORANDUS, a, um, veratro seu helleoro purgandus. *Coel. Aurel. Tard.* 4, 3. *B. A.*

HELLĔBŎRĪNE, es, f. ἑλλεβορίνη, herba simiis helleboro, parva, exiguis foliis, jocineris vitiis, t contra venena utilis. *Plin.* 13, 20, 35. et 27, , 52.

HELLĔBŎRĪTES, ae, m. ἑλλεβορίτης, vinum elleboro conditum. *Plin.* 14, 16, 19. *n.* 5. V. BROTONITES.

[HELLĔBŎRO, as, a. 1. helleboro purgo. *Coel. Aurel. Tard.* 4, 3. *med.* Hippocrates helleborandos principio aegros ordinavit. *F.*]

HELLĔBŎRŌSUS, a, um, adj. qui plus hellebori sumpsit, quam par est: hinc et pro insano onitur. *Pl. Rud.* 4, 3, 67. Homo helleborosus.

HELLĔBŎRUS, i, m. et Helleborum, i, n. ἐλλέβορος, herbae species, Latine veratrum. V. ANTICYRA. Praecipuus ejus usus est in educenis noxiis humoribus principis animae facultatis edem infestantibus, et melancholicis, furiosis, et omitiali morbo laborantibus dari solet. Hinc fatum est, ut, qui haud sano sint animo, helleboro gere dicantur. Duo sunt ejus genera, album, uod vomitione causas morborum extrahit, et nirum, quod per alvum, quicquid noxium est, deicit. *Virg. G.* 3, 451. Helleborosque graves, nirumque bitumen. *Plin.* 25, 13, 94. Efficacius elleborum ad vomitiones, et ad bilem nigram exrahendam. *Pl. Ps.* 4, 7, 89. Helleborum hisce ominibus opus est. Multa de eo *Plin.* 25, 5, 21. t *Gell.* 17, 15. ℙ Scribitur et sine aspiratione, quoniam et Graeci saepe omittunt.

HELLEN, ēnis, m. Ἕλλην, filius Deucalionis, Thessaliae rex, a quo Graeci Hellenes, Ἕλληνες, dicti sunt. *Plin.* 4, 7, 14.

HELLĒNĪCUS. V. HELLANICUS.

HELLĒNISMUS, i, m. ἑλληνισμός, a grammaticis vocatur forma loquendi a Latina consuetudine recedens, et Graecorum leges servans, ut *certare alicui, certus salutis, desine querelarum, triste lupus stabulis, cetera Grajus*, et sexcenta hujusmodi, quibus poetae abundant. *Luccejus* quoque hellenismum fecit scribens ad *Cic. Fam.* 5, 24. V. CONSUESCO. ℙ Ipsa vox Graeca est, et Graece adhibenda.

HELLESPONTĬĂCUS, a, um, et Hellespontius, , um, adj. ab Hellesponto mari, vel regione. *Virg. G.* 4, 111. Hellespontiaci servet tutela Priai. *Catull.* 18. *ad hortor. Deum.* Nam te praecipue in suis urbibus colit ora Hellespontia. *Cic. Fam.* 13, 53. Si quid habebit cum aliquo Hellespontio controversiae.

HELLESPONTĬAS, ae, m. Ἑλλησποντίας, a quibusdam vocatur Caecias ventus, teste *Plin.* 2, 47, 46.

*HELLESPONTĬCUS, a, um, adj. Hellespontius, ut *Hellesponticum fretum* ap. *Mel.* 1, 2. Adde *Jul. Valer. res gest. Alex. M.* (ed. *A. Maio*) 3, 94. *B. A.*

HELLESPONTĬUS. V. HELLESPONTIACUS.

HELLESPONTUS, i, m. Ἑλλήσποντος, fretum seu angustiae maris inter Thraciam et Asiam minorem. Extenditur a Sept. in Mer. per XLV. M. P., nempe a Propontide usque ad mare Aegaeum. Maxime autem restringitur ad Aust. inter Sestum urbem Thraciae in Europa, et Abydum urbem Phrygiae in Asia, arces Turcarum (*die Dardanellen*), quae VII. vel VIII. tantum stadiis inter se distant: ibique magis proprie Hellespontus dicitur. Nomen habet ab Helle filia Athamantis regis Thebarum, quae ibi decidens submersa est. ℙ Hellespontus quoque, regio Asiae, pars Mysiae, mari praedicto exposita, inter Bithyniam, et Phrygiam, in qua urbes sunt Cyzicus, Parium, Lampsacus, Abydus, Dardanum. *Plin.* 4, 11, 18. et *ib.* 12, 24. Item *Mela* 1, 1.

*HELLŎPES, um, pop. Epiri, juxta Dodonam. *Plin. praef.* 4. *B. A.*

HELLŬOR, etc. V. HELUOR.

[HELLUS, i, m. ἐλλός, mutus, vel hinnulus. Est nom. serv. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 305. *tab.* C. Hellus atriensis. Hic *Hellus* cum aspiratione scribitur, licet nulla sit in Graeca voce. *F.*]

*HELLUSII, orum, pop. Germanici. *Tac. G.* 46. *B. A.*

*HELMODENES, um, populi Arabiae Felicis. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

HĔLOPS, opis, m. et Hĕlŏpē, es, f. piscis genus delicatissimi saporis, in mari Pamphylio: quodnam vero piscis genus significetur, V. in ACIPENSER. *Colum.* 8, 16. *Plin.* 9, 17, 27. et 32, 11, 54., *Gell.* 7, 16. et *Ov. fr. Halieut.* 96. Et pretiosus Helops nostris incognitus undis. ℙ [*Helops* est etiam cogn. R. (ab ἔλοψ, vel ἔλλοψ, mutus.) *Inscr.* ap. *Grut.* 585, 8. P. Ciartius Helops. *F.*] ℙ Scribitur et Elops, et Ellops, a Graec. ἔλοψ, ἔλλοψ.

HĔLŌRUM. V. ELORUM.

*HELOS, Ἕλος, locus sive opp. Peloponnesi, in Elide, ad Alpheum flumen. *Plin.* 4, 5. *B. A.* [*V. v. sq.]

[HĒLŌTES, um, m. plur. et Ilotae, arum, m. plur. Εἵλωτες, et Εἱλῶται, Iloti, servi publici Lacedaemoniorum, arandis colendisque praecipue agris damnati, sic dicti ab Ἕλος, oppido maritimo Peloponnesi, teste *Pausania* 3, 20., quo a Lacedaemoniis everso, illius incolae in servitutem sunt redacti: alii vero ita dictos putant ab obsoleto ἕλω, capio, tanquam *bello captos*, *minus bene. V. *Crag. de Rep. Laced.* 1, 11. *Loccen. Ind. Philolog.* ad *Nep. Ubb. Emm.* T. 3. *vet. Graec.* p. 139. *Coel. Rhodig. Ant. Lect.* 25, 19. *Alex. ab Alex.* 3, 20. *Meurs. Misc. Lacon.* 6. *Mitford. History of Greece*) Vol. 1. p. 316. seq. (ed. 1818.) et al. Cf. etiam *Athen.* 6. p. 272. A. et 14. p. 657. C. et D. *Schol.* ad *Thucyd.* 1, 101. *Steph. Byz.* in Ἕλος, *Pausan.* in *Laconicis. B. A. Nep. Paus.* 3. Est genus quoddam hominum, quod Helotes vocatur, quorum magna multitudo agros Lacedaemoniorum colit, servorumque munere fungitur. *Liv.* 34, 27. Ilotarum deinde quidam (hi sunt jam inde antiquitus castellani, agreste genus) transfugere voluisse insimulati, per omnes vicos sub verberibus acti necantur. *F.*]

[HELPĪDEPHŎRUS, a, um, adj. spem portans: ab ἐλπίς, ίδος, spes, et φέρω, porto. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 1001, 9. Julius Helpidephorus. Hic *Helpidephorus* scribitur cum aspiratione, quamvis non sit in voce Graeca: praeterea scribi videtur pro *Helpidophorus*, est enim ab ἐλπίς, ίδος. V. ELPIDEPHORUS. *F.*]

[HELPIS, ĭdis, f. ἐλπίς, spes. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 1150, 1. D. M. Aelies Helpidis. Hic *Helpidis* scribitur pro *Elpidis*. *F.*]

[HELPĪZŪSĂ, ae, f. ἐλπίζουσα, sperans, part. ab ἐλπίζω, spero. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 705, 5. Sammia Helpizusa. *F.*]

[HELVĂ, ae, f. cujus dimin. eadem videtur ac *helus*, sive *holus*, ut vetustiores dixere, teste *Festo*. Est cognomen antiquissimum gentis Aebutiae. *Liv.* 4, 11. M. Aebutius Helva. ℙ Scribitur et *Elva*. *F.*]

HELVĂCĔĂ, ae, f. genus ornamenti Lydii, dictum a colore boum, qui est inter rufum et album, appellaturque helvus. *Festus*, ubi al. leg. *heluaca*. Videtur tamen legendum *condimenti* pro *ornamenti*; etenim *helvella* est genus oleris.

HĔLŬĀTĬO, onis, f. λαφυγμός, voracitas, profusio in sumptibus ciborum. *Cic. in Sen.* 6. Cur in lustris et heluationibus hujus calamitrati saltatoris tam eximia virtus tamdiu cessavit? ℙ Scribitur et duplici *ll*. V. in HELUO.

*HELUĀTOR, oris, m. heluo. *Tert. B. A.*

HĔLŬCUS. V. ELUCUS.

*HELVECONAE, arum, vel Helvecones, um, pop. Germanici, de quibus *Tac. G.* 43. ubi accusativus *Helveconas* occurrit. *B. A.*

HELVĔLA seu Helvella, ae, f. λαχανάριον, olus minutum, ut *Fest.* definit: ab antiquo *helus* pro *holus*, seu *olus*. *Cic. Fam.* 7, 26. Fungos, helvellas, herbas omnes ita condiunt, ut nihil possit esse suavius.

HELVĔNĂCĂ Vitis, omnium fertilissima, duo habet genera: altera enim major est, quam quidam longam: altera minor, quam emarcum appellant, non tam fecundam, sed gratiorem haustu. Discernitur folio circinato: verum utraque gracilis. Furcas subdere his necessarium: alioquin ubertatem suam non tolerant: maritimo afflatu gaudent, roscido odore. Nulla vitium minus Italiam amat, rara, parva, putrescens in ea, vino quoque quod genuit, aestatem non exsuperans. Haec *Plin.* 14, 2, 4. *n.* 5. ℙ Adjective. *Colum.* 5, 5. *med.* Helvenaci generis palmites. *Plin.* 23, 1, 24. Helvenaco tamen nimio caput tentari convenit.

HELVĔNĂCĬUS, a, um, adj. ad helvenacam vitem pertinens, ut Helvenaciae vites. *Colum.* 3, 2. *med.* ℙ Dicitur et *helvenacus*. V. v. praec.

HELVĔNĂCUS. V. in HELVENACA.

HELVĔŎLUS. V. in HELVOLUS.

HELVĔTII, orum, m. plur. pop. olim Galliae Lugdunensis, nunc Germaniae superioris, quorum regio Helvetia, lacubus et montibus plena. Habent ab Or. et Sept. lacum Brigantinum, et Rhenum fl. quo separantur a reliqua Germania, ab Occ. comitatum Burgundiae, a Mer. Lemanum lacum, et Valesiam. Plura de his V. apud Geographos. *Cic. Prov. cons.* 13. Acerrimae nationes, et maximae Germanorum, et Helvetiorum. ℙ Adjective. *Caes. B. G.* 1, 2. Helvetius ager; et 12. Helvetia civitas.

HELVĬĀNUS, a, um, adj. ad P. Helvium Pertinacem pertinens, qui Romano imperio potitus est post Commodum. Hinc *Helviani sodales* appellati, qui post ejus mortem in illius honorem sunt instituti, ut habet *Capitol. Pertin.* 15. *Inscr.* ap. *Grut.* 379, 7. C. Caerellio Fufidio sodali Marciano Aureliano, Commodiano, Helviano.

HELVĬCUS, a, um, adj. ad Albam Helvorum pertinens, quae est urbs Galliae Narbonensis mediterranea, teste *Plin.* 3, 4, 5. Hinc *Helvicum vinum*, quod in ejus agro provenit, apud *eund.* 14, 1, 3.

*HELVIDĬUS, i, m. nomen proprium R., ut Helvidius Priscus ap. *Tac. A.* 12. *Juven.* 5, 36. *Suet. Dom.* 10. *Plin. ep.* 9, 13. *extr.* ℙ Fuit et P. Helvidius Rufus, eques Romanus, de quo *Cic. Cluent.* 70. ℙ Absque aspiratione scribit *Vet. Schol.* in *Juven.* 5, 36. *B. A.*

[HELVĬI, orum, m. plur. populi Galliae Narbonensis ad Rhodanum amnem. *Caes. B. G.* 7, 7. et 75. ℙ *Helvii, orum* vocantur a *Plin.* 3, 4, 5., ex quo apparet, eum locum olim occupasse, qui nunc vocatur *le Vivarais*. Eorum urbs praecipua fuit Alba Helvorum, quae ab *eod.* 14, 3, 4. memoratur, nunc *Viviers*. *F.*]

*HELVILLUM, i, n. Umbriae opp. *Ant. Itin. B. A.*

HELVĪNUS. V. in HELVOLUS. ℙ Helvina Ceres. V. ELVINA.

*HELVĬUS, i, m. nomen proprium virorum Romanum, ut Q. Helvius Cinna, poeta, Catulli amicus. V. *Cinna*. Fuit et L. Helvius Lamia, de quo *Cic. de Or.* 2, 65. ut in quibusdam edd. legitur. Sed *Pighius* legendum putat *Aelius*, quod receptum a *Pearcio* probat *Ernestus*. Nam Lamia cognomen *Aeliorum* est, non *Helviorum*. Norunt tirones *Horatii* illud: *Aeli*, vetusto nobilis ab *Lamo*, Quando et priores hinc *Lamias* ferunt Denominatos, etc. ℙ Mulierum nomen fuit *Helvia*, *ae*, *f.* Ἐλβία: quarum una mater fuit Ciceronis, teste *Plutarch.* in *Cic.* 1. alia autem Senecae philosophi mater *B. A.*

HĔLŬO, onis, m. λαφύκτης, ἄσωτος, qui immoderate bona sua consumit: ab *eluendo*, inquit *Fest.*, et aspiratio additur, ut aviditas magis exprobretur: fit enim vox incitatior. Item universim ganeo, gurges, et in ventre sumptuosus. *Cic. Sex.* 11. Me ipsum ut contempsit heluo patriae! nam quid ego patrimonii dicam, quod ille, cum quasi quaestum faceret, amisit? *Id. Agr.* 1, 1. Impurus heluo. *Id. in Sen.* 6. immanis. *Id. Dom.* 10. spurcissimus. *Id. Pis.* 17. *f.* Ille gurges atque heluo, natus abdomini suo. *Ter. Heaut.* 5, 4, 10. gerro, iners, fraus, heluo, Ganeo, damnosus. *Gell.* 7, 16. Pleraque id genus, quae heluones isti terra et mari conquirunt. Translate *heluo librorum*, qui legendo satiari non potest. V. HELUOR. ℙ Scribitur et *helluo*: sed *Festi* etymologia *Manutium* movit, ut unicam liquidam praeferret: quod et *Dausquio* placet.

HELVŎLUS, a, um, adj. dicitur de uvis, quae colorem habent medium inter purpureum et nigrum: ab *helvus*. *Colum.* 3, 2. *med.* Sunt et helvolae uvae, quas nonnulli varias appellant, neque purpureae, neque nigrae: ab helvo, nisi fallor, colore vocitatae. *Plin.* 14, 2, 4. *n.* 4. Insignes jam co-

lore inter purpureas nigrasque medio helvolae, saepius varianti, et ob id variae a quibusdam appellatae. ℙ Dicitur et *helveolus* eodem sensu. *Cato R. R.* 6. Helveolum minutum conserito. Et 24. Si helveolum vinum facere voles, dimidium helveoli, dimidium apicii vini indito. *Plin.* 14, 4, 5. referens verba modo allata ex *c.* 6. *Catonis*, habet: *helvinum minusculum conserito*, ut sit etiam *helvinus*, *a*, *um*.

HELŬOR, aris, atus sum, dep. 1. λαφύσσω, devoro, ventre absumo. *Cic. Prov. cons.* 6. *extr.* Cum Graecis jam in exostra heluatur: antea post siparium solebat. *Id. Sext.* 52. Quid? tu meo periculo, gurges ac vorago patrimonii, heluabare? *Id. Dom.* 47. Ille gurges heluatus tecum simul reipubl. sanguinem. ℙ Translate. *Id. Fin.* 3, 2. de Catone. Quo magis tum in summo otio, maximaque copia, quasi heluari libris, si hoc verbo in tam clara re utendum est, videbatur. Al. leg. *quasi heluo librorum.* ℙ Scribitur et *helluor.* V. HELUO.

HĔLUS et Hĕlŭsă (al. leg. *Helesa*) antiqui dicebant, quod nunc holus, et holera. *Festus.*

HELVUS, a, um, adj. color medius inter album et rubrum. *Varr. R. R.* 2, 5. de vaccis. Corium attactu non asperum, ac durum, colore potissimum nigro, dein rubeo, tertio helvo, quarto albo; mollissimus enim hic, ut durissimus primus. De mediis duobus prior, quam posterior, melior: utrique pluris, quam nigri, et albi, *h. e.* quam nigri et albi simul, *h. e.* varii maculosi.

HELXĪNE, es, f. ἑλξίνη, herba est a radice foliosa, ex qua media veluti malum extuberat, contectum sua fronde: folia habet et caules spinosae lanuginis, aestate florens: vertex summus lacrimam continet jucundi saporis, acanthicen mastichen appellatam. Sed est rara visu, neque in omnibus terris. *Plin.* 21, 16, 56. ℙ Alia est, etiam perdicium dicta, quoniam perdices ea praecipue vescuntur: folia habens mixtae similitudinis plantagini et marrubio: cauliculos densos, leviter rubentes, semina in capitibus lappaceis adhaerentia vestibus: unde et helxinen dictam volunt. (nempe ab ἕλκω, traho.) Sed nos, qualis vera esset helxine, diximus priori libro. (scil. *l. c.*) Haec *Plin.* 22, 17, 19. [*Parietaria officinalis. *L.*]

HEM, interjectio est familiaris, variis inserviens affectibus: ut vocantis, et admonentis. *Pl. Poen.* 3, 4, 16. Hem, istaec volo ergo vos commeminisse omnia. *Ter. Ph.* 1, 4, 35. Hem, istuc serva. ℙ Et ostendentis, pro *en.* *Id. Andr.* 5, 2, 1. Hem Davum tibi. *Pl. Trin.* 2, 4, 140. Oves scabrae sunt, tam glabrae, hem, quam haec est manus. ℙ Dolentis, et ingemiscentis. *Ter. Andr.* 4, 5, 8. Itane Chrysis? hem! *My.* nos quidem pol miseras perdidit. *Id. Eun.* 5, 1, 11. Hem, misera occidi! ℙ Indignantis, irascentis. *Ter. Andr.* 4, 1, 42. Hem, quid ais, scelus? et 4, 4, 47. Audistin', obsecro? hem scelera. Adde *Eun.* 4, 7, 35. et V. HUI. *Sulpic.* ad *Cic. Fam.* 4, 5. Hem! nos homunculi indignamur, si, etc. ℙ Et verberantis. *Pl. Curc.* 1, 3, 39. Hem tibi pro maledictis istis. *Id. Ps.* 1, 2, 22. Hem, sic datur, si quis herum servus spernit. Adde *Mil. a.* 5. *v.* 12. et *Ter. Ad.* 2, 1, 18. ℙ Item admirantis. *Pl. Poen.* 5, 2, 86. Ego sum ipsus, quem tu quaeris. *Poe.* hem, quid ego audio! *Ter. Andr.* 3, 1, 4. Pamphilus firmavit fidem. *Si.* hem. ℙ Item exsultantis. *Id. ib.* 4, 2, 3. Hem, Pamphile, optume te mihi offers. ℙ Et respondentis. *Id. Ad.* 2, 4, 17. Heus heus Syre. *Sy.* hem, quid est? ℙ Et recordantis. *Pl. Mil.* 1, 1, 36. Hem scio jam, quid vis dicere. ℙ Sollicitum etiam et laborantem significat. *Ter. Eun.* 4, 2, 8. Occepi mecum cogitare: hem, biduum hic Manendum est soli sine illa. ℙ Interdum servit ironiae. *Id. Ph.* 4, 4, 7. hem, si quid velis, Huic mandes, quod quidem recte curatum velis. ℙ *Sine aspiratione *Cic. Or. pro Scauro fragm.* ed. *A. Maio*, p. 44 ed. *Kil.* Em! quibus familiis quam foedis, quam contaminatis, quam turpibus, — Em! quibus testibus, etc. Sed fortasse sic scriptum in cod. pro *En!* *B. A.*

*HEMASINI, orum, populi antiqui Dalmatiae. *Plin.* 3, 12. *B. A.*

HĔMĔRĔSĬOS, ii, m. et f. ἡμερήσιος, unius diei: ab ἡμέρα, dies. *Plin.* 35, 11, 40. Absolvit uno die tabellam, quae vocata est hemeresios, puero picto.

[HĔMĔRĪNUS, i, m. ἡμερινός, diurnus. Est nomen serv. R. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 351. *n.* VIII. Emerinus Victoriae alumnae suae. Hic perperam *Emerinus* scribitur pro *Hemerinus.* *F.*]

HĔMĔRIS, idis, f. ἡμερίς, genus arboris glandiferae, brevioris, et in orbem comosae, alasque ramorum crebro cavatae: quae maximam glandem fert, et gallam optimam. *Plin.* 16, 6, 8. ℙ [Est etiam cogn. R. (ab ἡμερίς, mansueta). *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 317. *n.* 410. Valeriae Hemeridi Chryseros fecit. *F.*]

HĔMĔRŎBĬOS, ii, m. et f. ἡμερόβιος, unum tantum diem vitae habens: ab ἡμέρα, dies, et βίος, vita. Nomen est cujusdam volucris quadrupedis circa solstitium nascentis, apud Hypanim fluvium in Ponto. *Plin.* 11, 36, 43.

HĔMĔRŎCALLES, is, n. 3. ἡμεροκαλλές, species lilii, diem tantum durans: ab ἡμέρα, dies, et κάλλος, pulcritudo. Usum habuit in coronamentis. *Plin.* 21, 10, 33. et *ib.* 21, 90.

HĔMĔRODRŎMI, orum, m. plur. ἡμεροδρόμοι, cursores, qui die uno ingens spatium cursu emetiuntur. *Liv.* 31, 24. Nisi speculator (hemerodromos vocant Graeci) ingens die uno cursu emetiens spatium, contemplatus regium agmen e specula quadam, praegressus nocte media Athenas pervenisset. ℙ Inter hemerodromos clarissimus fuit Philonides, Alexandri M. cursor, de quo *Plin.* 2, 71, 73.

[HĔMĔRŎTON, i, n. herba eadem ac centaurea major. *Appul. Herb.* 34. *F.*]

HĔMĬCILLUS, i, m. dimidius asinus: vox convicii, quam quidam legunt ap. *Cic. Att.* 13, 51., ubi tamen alii leg. μικκύλος, pusillus. [*Retinuit Vulgatam *Orell.*] ℙ [Est etiam cogn. R. *Nummus* in *G. Flavia* ap. *Eckhel. D. N. V. T.* 5. p. 213. C. Flavii Hemicilli. Ita porro legend. putat *B. Borghesius* in *Dec. numism. osserv.* 10, 5. *F.*]

HĔMĬCRĀNĬUM vel Hemicranium, ii, n. ἡμικράνιον, morbus, quo dimidia tantum pars capitis laborat, illaesa altera: ab ἥμισυ, dimidium, et κράνιον, caput. *Plin. Valer.* 1, 8. et *in lemmate* ap. *Seren. Sammon.* 2. et *Marcell. Empir.* 2.

*HĔMĬCRĀNĬCUS, a, um, adj. hemicrania laborans. *Octav. Hor.* 2, 21. Hemicranicis adjutorio adhibere.

HĔMĬCYCLĬUM, ii, n. ἡμικύκλιον, idem quod hemicyclus. *Vitr.* 9, 8. Describantur hemicyclia duo. [*V. *B. Crus.* in *cl. Suet.* p. 396.] ℙ Item horologii quaedam species, forma semicirculari. *Id.* 9, 9. ℙ Item mensa semicircularis, aut etiam locus pluribus sellis dispositis in modum semicirculi, ubi sedere solebant confabulantes. *Sid. ep.* 2, 2. Excepto solii capacis hemicyclio. V. v. seq.

HĔMĬCYCLUS, i, m. ἡμίκυκλος, semicirculus: ab ἥμισυ, dimidium, et κύκλος, circulus. *Plin. ep.* 5, 6. *med.* Rectus hippodromi limes in extrema parte hemicyclo frangitur, mutatque faciem. ℙ Item locus in conclavi, vel porticu, ubi sellae disponuntur in semicirculi formam, ad colloquendum. *Cic. Amic.* 1. Cum saepe multa, tum memini domi in hemicyclo sedentem in eum sermonem incidere. Al. leg. *hemicyclio.* [*Ita *Orell.* Cf. *Gron.* et *Oudend.* ad *Suet. Gr.* 17.]

HĔMĬCYLINDRUS, i, m. ἡμικύλινδρος, dimidiatus cylindrus. *Vitr.* 9, 3.

HĒMĪNĂ, ae, f. ἡμίνα, mensurae genus, dimidium sextarii habens, ut *Fest.* docet: item vas eam mensuram continens: ab ἥμισυ, dimidium. Dicitur etiam cotyla. *Rhemn. Fann. de ponderib.* 67. At cotylas, quas si placeat, dixisse licebit Heminas, recipit geminas sextarius unus. *Pl. Mil.* 3, 2, 18. Heminas octo exprompsi in urceum. *Sen. Ira* 2, 33. Propinare heminam alicui. *Pers.* 1, 129. Sese aliquem credens, Italo quod honore supinus Fregerit heminas Arreti aedilis iniquas, *h. e.* iniquas mensuras, quibus insitores utuntur in vendendo: (quod erat aedilium officium. Sic *Juven.* 10, 102. vasa minora Frangere pannosus vacuis aedilis Ulubris.) *Cels.* 4, 15. *f.* Hemina salis; *ib.* 10. *f.* Hemina tritici. ℙ Heminae duodecim congium efficiebant. *Cato R. R.* 57. ℙ *Hemina fuit etiam cogn. R., ut L. Cassius Hemina annalium scriptor ap. *Plin.* 29, 1, 6. et *Prisc.* 9, 868. *B. A.*

HĒMĪNĀRĬUS, a, um, adj. κοτυλιαῖος, heminae mensuram habens: et per translationem accipitur pro exiguo. *Quint.* 6, 3. *med.* Fabius Maximus incusans Augusti congiariorum, quae amicis dabantur, exiguitatem, heminaria esse dixit.

HĔMĬŎLĬUS, ii, m. ἡμιόλιος, sesquialter, arithmetica quaedam proportio continens aliquem totum numerum, et ejus dimidium, ut se habent tria ad duo, et quindecim ad decem: ab ἥμισυ dimidium, et ὅλος, totus. *Gell.* 18, 14. et *Vitr.* 3, 1. ℙ *Hemioliae*, *arum*, ap. *Gell.* 10, 25. sunt certum navium genus: fortasse ita dictae a magnitudine. Sed alii leg. *moediae*, alii *modiae*, alii aliter.

[HĔMĬŎNĬON, ii, n. ἡμιόνιον, herba, quae et asplenum dicitur. *Plin.* 27, 5, 17. et *Appul. Herb.* 56. *F.*]

HĔMĬSPHAERĬUM, ii, n. ἡμισφαίριον, dimidia sphaera, ex. gr. dimidia pars coeli, aut terrae, aut rotae. *Varr. R. R.* 3, 5. *f.* Ita circumeunt ad infimum hemisphaerium, ac moventur, ut indicent, quot sint horae. *Macr. Somn. Scip.* 1, 15. Theophrastus lacteum circulum dixit esse compagem, qua de duobus hemisphaeriis coeli sphaera solidata est; et 20. Sol post occasum in inferiore hemisphaerio currens. *Vitr.* 5, 10. *f.* hemisphaerium vocat cameratum coelum in membris balinei.

HĔMISTĬCHĬUM, ii, n. ἡμιστίχιον, dimidiatus versus. *Ascon.* in *Verr.* 2, 1, 18. Enniano hemistichio usus est, ex ea tragoedia, quae Achilles inscribitur.

HĔMĬTHĔUS, i, m. ἡμίθεος, semideus, heros. *Baebius Macer* ap. *Serv.* ad *Ecl.* 9, 47. Statuae Caesaris in Capitolio positae subscriptum fuisse, Caesari Hemitheo. *Capell.* 2, 40. A medietate aeris usque in montium terraeque confinia Hemithei, Heroesque versantur.

HĔMĬTŎNĬUM, ii, n. semitonium, ἡμιτόνιο[ν] *Vitr.* 5, 4. Intervalla tonorum, et hemitoniorum.

HĔMITRIGLYPHUS, i, m. dimidium triglyph[i] *Vitr.* 4, 3.

HĔMĬTRĬTAEUS, i, m. ἡμιτριταῖος, febris te[r]tianae genus, multo perniciosius, quam tertian[a] simplex, cum febris tertio quidem die revertitur ex octo autem et quadraginta horis fere sex et tri[]ginta per accessionem occupat, (interdum etia[m] vel minus, vel plus) neque ex toto in remission[e] desistit, sed tantum levior est. Ita *Cels.* 3, 3. qui tamen ipsa voce Graece utitur: est enim a[b] ἥμισυς, dimidius, et τριταῖος, tertius, quasi semi[]tertianus: et subintelligitur πυρετὸς, febris. *Mar[t.]* 12, 91. Cui gravis et fervens hemitritaeus erat; e[t] 2, 40. Uri Tongilius male dicitur hemitritaeo. *Se[]ren. Sammon.* 52. Mortiferum magis est, quod Grae[]cis hemitritaeum Vulgatur verbis: hoc nostra dic[e]re lingua Non potuere ulli, puto, nec voluere pa[]rentes. ℙ *Hemitritaeus* etiam dicitur, qui tali fe[]bre laborat. *Mart.* 4, 81. Declamas aeger, decla[]mas hemitritaeus.

HĔMITRĪTĀĪCUS, a, um, adj. idem quod he[]mitritaeus, diphthongo soluta. *Marcell. Empir.* 3[] *med.* Febres acutas compescit, idest hemitritaica[s.] Adde *Coel. Aurel. Acut.* 2, 10. *med.* et *Tard.* 1, []

*HEMODUS, i, m. mons Indiae. *Mela* 3, 7[.] ℙ *Emodus* audit *Plinio.* *B. A.*

HĔMŌNĂ, humana, et hĕmōnem hominem di[]cebant. *Paul.* ex *Festo.* Hinc *Enn.* ap. *Prisc.* [6,] 683. Vulturis in silvis miserum mandebat hemonem. *Prisc.* tamen legit *homonem*, docens, vetustissimo[s] *homo*, *homonis*, declinasse. Eadem lectionis varie[]tas est in illo *Naevii* ap. *Merul. in commentar. f[r.] Ennii* p. 2. Qui terrai Latiai homones tuserunt, etc.

[HĔMŌNENSIS, e, adj. ad Hemonam, sive Ae[]monam, sive Emonam pertinens, urbem Norici, se[u] Pannoniae superioris, et ad fluvium Nauportum, qua[e] nunc *Laybach* in *Carniola*, olim Julia Emona ap[]pellata in *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 225, 7. Eju[s] mentio exstat ap. *Plin.* 3, 18, 22. Nauporto flu[]mini nomen ex ea causa est inter Aemonam, Al[]pesque exorienti; et *ib.* 25, 28. In Pannonia co[]loniae Aemona, Siscia. Hinc *Hemonenses*, *ium* sunt incolae illius urbis. *Inscr.* ap. *Stancovichium Anfiteatro di Pola* p. 118. C. Praecellio C. F. Pap (fortasse legend *Pup.*) Augurino Vettio Fest[o] Crispiniano Vibio Vero Cassiano C. I., Triumvir[o] Capitali, Trib. Leg. VII. Gem., patrono splendi[]dissimo Col. Aquile*jensium*, et Parentanorum (for[]tasse *Parentinorum*), Opitergin*orum*, Hemonen[]*sium* (fortasse Aemonens*ium*) ordo et plebs Pa[]rent. Aer. Conl. L. D. D. D. ℙ Sunt qui putant tres fuisse ejusdem fere nominis urbes, *Aemonam* scilicet Norici, quae Germanis *Laybach*, Itali[s] *Lubiana* dicitur, quam scriptionem servant bina[e] inscriptiones ap. *Mur.* 1019, 4. et 2089, 8., alia[e] etiam apud *J. L. Schönlebenium*, *Carn. ant. et no[]va;* denique *Plin. l. c.*, aliique plures: tum *Emo[]nam* Pannoniae, cujus tamen situs incertus, scri[]ptio vero certissima est in binis inscriptionibus ap *Maff. Mus. Verr. l. c.* et 310, 1., in alia ap. *Grut* 556, 5., ter apud *Mur.* 1095. *tab.* 2. septies apu[d] *Marin. Frat. Arv.* p. 325, 326, 327, 333. et i[n] *Lettera al P. Ab. Rosini;* quater denique ap. *Fea Framm. di Fast. Cons.* p. 6. *n.* 9., hinc apud Grae[]cos Ἥμων, vel Ἥμωνα scribitur, ut apud Latino[s] etiam Narbo, et Narbona: tandem *Hemonam* Hi[]striae, ubi nunc *Cittanova*, ut existimant plerique et praesertim *Stancovichius l. c.*, quia haud procu[l] inde, nempe Parentii, repertus est lapis cum in scriptione supra allata, deinde quia episcopus il[]lius urbis ex IV. a Chr. n. saeculo ad haec usqu[e] tempora *Aemonensis* appellatur. ℙ Verum unam tantummodo fuisse urbem, in Norico nempe, cujus nomen triplici quidem ratione scribi soleret, eam que modo Norico, modo Pannoniae attributam fuis[]se putamus, quia in confinio earum regionum sita erat; *Stancovichio* vero ita reponendum ducimus Ex eo quod C. Praecellius in allata Parentina in scriptione dicitur *patronus Hemonensium*, minime consequitur, Hemonam in Histria quaerendam esse praecipue cum urbs Opiterginorum, quorum itidem ille patronus fuit, Parentio longius etiam distet quam Aemona Norici: deinde fieri potuit, ut, hac urbe a Barbaris IV. a Chr. n. saeculo capta ac eversa, illius episcopus sedem suam in Histriam transtulerit, ubi nunc est *Cittanova*, servaverit tamen, ut saepe alias factitatum novimus ex historia Ecclesiastica, vetustam *Aemonensis* appellationem. Quid si tandem subdubitare quis audeat, num vera sit lectio tum *Hemonae* apud plures auctores, tum *Hemonensium* in allato lapide? quae quidem ex mendosa permutatione litterae *A* perperam a descriptoribus pro *H.* habitae orta fuerit; quod facili negotio fieri potuisse, quivis per se probe noverit. Quin etiam, cum plures admodum sint loci et indubiae auctoritatis, ubi *Emona* scribitur; pauci vero, ubi *Aemona;* pauciores etiam, ubi *Hemona*, has postremas scriptiones vitiosas, priorem autem unice veram esse, non nemo arguere profecto possit. *F.*]

*HEMUATI, orum, pop. Arabiae. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

HENDĔCĂSYLLĂBUS, i, m. ἑνδεκασύλλαβος, species carminis undecim syllabis constans, *h. e.* spondaeo, dactylo, et tribus choreis, ut illud *Catulli* 1, 1. *Cui dono lepidum novum libellum.* Dicitur et *Phaleucium* ab inventore Phaleco. Alia est species, quae *Sapphicum hendecasyllabum* dicitur, choreo, spondaeo dactylo, et duobus choreis constans, ut illud *Hor. Od.* 1, 2. *Jam satis terris nivis, atque dirae. Plin. ep.* 4, 14. Accipies cum hac epistola hendecasyllabos nostros. *Catull.* 12, 10. Quare aut hendecasyllabos trecentos Exspecta, aut mihi linteum remitte. ¶ Alias hendecasyllaborum species refert *Diomed.* 3, 509.

HENDĬADYS. V. ENDIADYS.

HĔNĔTI, orum, m. plur. Ἑνετοὶ, populi Paphlagoniae, a quibus in Italia ortos cognomines eorum Venetos, credi postulat Nepos Cornelius. *Plin.* 6, 2, 2. V. VENETI.

*HENETĬA, ae, f. Ἐνετία, olim dicta est, quae Venetia, teste *Serv. A.* 1, 247. V. *Heneti* et cf. *Plin.* 4, 19. *Liv.* 1, 1. *B. A.*

HĒNĬOCHI, orum, m. plur. Ἡνίοχοι, feri populi Sarmatiae Asiaticae, quorum plura sunt genera, et aliquot enumerat *Plin.* 6, 4, 4. et *ib.* 5, 5. Nomen autem et originem habere dicuntur ab Amphito, et Telchio aurigis Castoris ac Pollucis. Nam *heniochus* significat *habenas tenens:* ab ἡνία, habena, et ἔχω, habeo. *Val. Flacc.* 6, 42. Miserat ardentes, mox ipse sequutus, Alanos, Heniochosque truces, jampridem infensus Anausis. *Senec. Thyest.* 1048. Quis inhospitalis Caucasi rupem asperam Heniochus habitans?

HĒNĬOCHĪUS, a, um, adj. Ἡνιόχιος, ad Heniochos pertinens. *Plin.* 6, 9, 10. Cyrus oritur ex Heniochiis montibus.

HĒNĬOCHUS, a, um, adj. Heniochius. *Ov. Pont.* 4, 10, 26. Heniochae nautis plus nocuere rates. Al. aliter leg.

HĒNĬOCHUS, i, m. Ἡνίοχος, nomen impositum Erichthonio curruum inventori, postquam factus est sidus, et in coelum translatus. Etym. V. in HENIOCHI. *Plin.* 18, 31, 74., *Manil.* 1, 361. et *Hyg. Astr.* 3, 12. V. AURIGA.

HENNAEUS et Hennensis. V. ENNAEUS et ENNENSIS.

HĔNOSIS, eos, f. adunatio, unio, ἕνωσις: ab ἑνόω, aduno: unus est ex aeonibus Valentiniani, ap. *Tert. adv. Valent.* 8.

HĔNŌTES, ētos, f. ἑνότης, ητος, unitas. Unus ex aeonibus Valentiniani, apud *Tertull. adv. Valentin.* 37.

[HĔORTĒ, es, f. ἑορτὴ, dies festus, laetus, solemnis. Est cogn. R. *Inscr.* apud *Mur.* 1551, 10. Oppia Heorte. *F.*]

HĒPAR, ătis, m. piscis ex genere locustarum. *Plin.* 32, 11, 53. ¶ Item *hepar* Latine usurpatur pro jecore, ab ἧπαρ. *Marcell. Empir.* 14. *f.* Hepatis duritia, et hepatis dolores. ¶ Scribitur et *epar,* sed melius cum aspiratione.

HĒPĂTĂRĪUS, a, um, adj. ἡπατικὸς, ad hepar pertinens. *Pl. Curc.* 2, 1, 24. *Pa.* Tum te igitur morbus agitat hepatarius. *Ca.* Facile est miserum irridere. *Morbus hepatarius* est amatorius; nam hepar, seu jecur est sedes amoris, et omnium affectionum. Hinc libidinosi Tityi poena est intelligenda, de qua *Hor. Od.* 3, 4, 77. Incontinentis nec Tityi jecur Relinquit ales.

HĒPĂTĬĂ, orum, n. plur. interanea: ab ἧπαρ, jecur. *Lucil.* ap. *Non.* 2, 39. Gigeria sunt, sive adeo hepatia. *Petron. Sat.* 66. Hepatia in catillis. *Appul. Apol.* Si cocto pisce ventrem rusparer, hepatia suffoderem.

HĒPĂTĬCUS, a, um, adj. ἡπατικὸς, qui hepatis morbo laborat. *Cels.* 4, 8. eum morbum describit, ejusque curationem tradit. *Plin.* 20, 14, 55. Hepaticis cum melle et sale bibendum datur. Adde 27, 12, 105. ¶ Scribitur et *epaticus.* V. in ALOE.

HĒPĂTĪTIS, is, f. ἡπατῖτις, gemmae nomen a figura jocinoris. *Plin.* 37, 11, 31.

HĒPĂTIZON, ontis, n. ἡπατίζον, jecoris colorem referens: ab ἡπατίζω, ad jecoris colorem vergo. *Plin.* 34, 2, 3. Aes Corinthium suo colore pretiosum ad jocinoris imaginem vergens, quod ideo hepatizon appellant.

*HEPHAESTĬA, ae, f. Ἡφαιστία, (i. e. *Vulcania,* sc. πόλις, urbs), oppid. Lemni insulae. *Liv.* 33, 35. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

*HEPHAESTIĂDES (insulae), dictae et Aeoliae, item Vulcaniae, prope Siciliam. *Plin.* 3, 8. Eaedem (*Aeoliae*) Hephaestiades a Graecis, a nostris Vulcaniae (*adpellatae*). *B. A.*

*HEPHAESTĬI MONTES in Lycia fuere, juxta Hephaestium urbem. *Plin.* 2, 106. *B. A.*

*HEPHAESTĬON vel Hephaestio, onis, m. Ἡφαιστίων, unus ex Alexandri Magni ducibus, multum ab eo dilectus, quem ita cum Cratero conferebat, ut hunc quidem φιλοβασιλέα, Hephaestionem autem φιλαλέξανδρον appellaret. *Nep. Eum.* 2. *Curt.* 10, 4. ¶ Hephaestion, Alexandrinus Grammaticus, de quo *Suidas.* Inter Grammaticos Graecos, quos Verus Imperator audivit, memoratur *Julio Capitolino.* Exstat ejus etiamnum Ἐγχειρίδιον περὶ μέτρων καὶ ποιημάτων, a *Gaisfordio* abhinc tredecim annis doctissime editum atque illustratum. ¶ *Hephaestion,* herba scelerata. *Appul. de herb.* 8. ¶ *Hephaestion,* i, n. opp. Lyciae. V. *Hephaestium. B. A.*

HEPHAESTĪTIS, is, f. ἡφαιστῖτις, gemma est speculi naturam habens in reddendis imaginibus, quamquam rutilans. *Plin.* 37, 10, 60.

*HEPHAESTĬUM, i, n. urbs Lyciae. *Plin.* 5, 27. ¶ *Hephaestion* audit *Sen. Ep.* 79. *in.* ubi ed. *Gronov.* cum aliis quibusdam habet *Ephaestion.* Sed legendum *Hephaestion,* ut recte conjicit *Lipsius. B. A.*

HEPSĒMĂ, ătis, n. ἕψημα, sapa, mustum ad tertiam partem decoctum: ab ἕψω, coquo. *Plin.* 14, 9, 11.

HEPTACHORDOS, i, m. ἑπτάχορδος, septem habens chordas: ab ἑπτὰ, septem, et χορδὴ, chorda. Fuit cogn. cujusdam L. Valerii, de quo *Val. Max.* 7, 8. *n.* 7., fortasse quia vel ipse, vel ejus majorum aliquis musicae amantissimus septem chordarum lyra usus fuit.

[HEPTACHRŎNUS, a, um, adj. septem temporibus constans, idem ac heptasemus: ab ἑπτὰ, septem, et χρόνος, tempus. *Marius Victor.* p. 2483. Respondet pes imagini hippiorum, quos epitritos vocamus, qui sunt heptachroni, id est e prima brevi, et tribus longis.

*HEPTAGONĬAE, arum (ab ἑπτα, septem, et γωνία angulus), nomen loci prope Spartam, quasi tu *Septem angulos* dicas. *Liv.* 34, 38. Quod roboris in exercitu erat, trifariam divisum parte una a Phoebeo, altera Dictynneo: tertia ab eo loco, quem Heptagonias appellant, aggredi jubet. *B. A.*

HEPTĂMETRUM carmen heroicum dicitur a *Diomed.* 3, 512., si septem pedibus constet, ut *Clio cui dedit ingenium docile, atque libidine vinctum:* ἑπτάμετρον.

HEPTAPHŌNOS, i, f. porticus Olympiae ea arte confecta, ut eadem vox in ea septies redderetur: ab ἑπτὰ, septem, et φωνὴ, vox. *Plin.* 36, 15, 23.

HEPTĂPHYLLON, i, n. ἑπτάφυλλον, septifolium, herbae genus a foliorum numero appellata: ab ἑπτὰ, septem, et φύλλον, folium. *Appul. Herb.* 116.

HEPTAPLEUROS, i, f. ἑπτάπλευρος, dicta est plantago major, foliis laterum modo inclusa, quia haec septena sunt: ab ἑπτὰ, septem, et πλευρὸν, latus. *Plin.* 25, 8, 39. ¶ *Aliud plantae ejusdem nomen fuit *heptaneuros Appul. de herb.* 61. *B. A.*

*HEPTAPŎROS (us), i, Ἑπτάπορος, flumen Troadis. *Plin.* 5, 30. *B. A.*

HEPTĂPYLOS, i, m. et f. et

HEPTĂPYLUS, a, um, adj. ἑπτάπυλος, septem habens portas: ab ἑπτὰ, septem, et πύλη, porta. *Appul. Met.* 4. Vix enim Thebas heptapylos accessimus. *Hyg. fab.* 275. Cadmus Thebas heptapylas condidit.

HEPTAS, ădis, f. ἑπτὰς, septenarius numerus. *Capell.* 7, 241. item *Macr. Somn. Scip.* 1, 6. sed Graece. Uterque autem ibi multa de eo.

HEPTĂSĒMUS, a, um, adj. ἑπτάσημος, septem temporibus constans, item ac heptachronus: ab ἑπτὰ, septem, et σῆμα, nota. *Diomed.* 3, 505. In dimetris quidem cum prior basis pentasemos fuerit, id est temporum quinque, erit sine dubio secunda heptasemos, id est temporum septem.

HEPTASTĂDĬUM, ii, n. ἑπταστάδιον, agger septem stadiorum in mare procurrens, quo Pharos insula continenti septem dierum spatio juncta fuit: ab ἑπτὰ, septem, et στάδιον, stadium. *Ammian.* 22, 16.

[HEPTĂTEUCHUS, i, m. ἑπτάτευχος, septem volumina habens: ab ἑπτὰ, septem, et τεῦχος, liber. Hoc nomine vocantur quinque libri Moysi prophetae, seu pentateuchus, una cum libro Josue, et libro Judicum, quicum saepe jungitur etiam Ruth, hinc septenarius fit numerus; si vero separetur, fit octateuchus. *Sidon. ep.* 5, 15. Librum igitur hic ipse deportat Heptateuchi, scriptum velocitate summa, summo nitore. *F.*]

HEPTĒRES, is, f. ἑπτήρης, navis, quae septem remorum ordines habet. *Liv.* 37, 23. Maxime exterruit hepteres regia, a minore Rhodia navi uno ictu demersa. Adde 24. et 30. V. dicta in DECEMREMIS.

HEPTHĒMĬMĔRIS, is, f. quasi semiseptenaria, species caesurae in versibus heroicis, quae continet tres pedes, et syllabam, quae dictionem finiat, quae interdum, etiamsi natura brevis sit, licentia tamen poetica producitur: ab ἑπτὰ, septem, ἥμισυ, semis, et μερὶς, divisio, vel pars, quasi septima dimidia divisio, vel dimidium septem pedum: ut *Virg. A.* 12, 13. Congredior, fer sacra pater, et concipe foedus. *Serv.* in *Centimetr.* p. 1817. et *Diomed.* 3, 496.

*HEQUAESI, orum, populi Hispaniae Tarraconensis, in Gallicia, Braccarorum pars. *Plin.* 3, 3. ed. *Hard.* ubi al. aliter leg. *B. A.*

HĔRĂ, ae, f. οἰκοδέσποινα, κυρία, domina domus, materfamilias: et dicitur fere cum respectu ad servos, servasve. *Ter. Adelph.* 3, 1, 8. E re nata melius fieri haud potuit, quam factum est, hera. ¶ Graecis *Hēră,* Ἥρα, est ipsa Juno, a qua Heretum oppidum cognominatum, tradit *Sol. Inscr.* 2. ap. *Fea, Framm. de' fast. cons.* p. 88. Junoni sanctae Herae Thyrsus. ¶ Item domina ea ratione, qua suas amicas amatores vocant. *Ov. Her.* 9, 77. de Hercule: Crassaque robusto deducis pollice fila: Aequaque famosae pensa rependis herae. Adde *Catull.* 68, 136. ¶ Et universim domina, potens, praeses. *Val. Fl.* 7, 313. Noctis heram, Ditemque ciens. Et 1, 780. Tergeminam tunc placat heram. Sic in illo *Ennii* ap. *Cic. Off.* 1, 12. Vosne velit, an me regnare, hera quidve ferat sors, Virtute experiamur: *hera* dicta est eo sensu, quo *Cic.* dixit *Pis.* 2. fors domina campi. Sic *Pl. Merc.* 3, 4, 12. Divum atque hominum quae spectatrix, atque hera eadem es hominibus, Spem speratam cum obtulisti hanc mihi, tibi grates ago. ¶ *Herai* in patrio singulari pro *herae,* est *Ausonii Idyll.* 7, 5. Matre carens, nutricis egens, nescivit herai Imperium. ¶ *Fuit et *Hera, ae,* f. Ἥρα, urbs Siciliae, *Hybla minor* notiore nomine dicta. *Cic. Attic.* 2, 1. *med. B. A.*

[HĔRACLĂ, ae, m. et Heracles, etis, m. Ἡρακλῆς, Hercules. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 240, 1. P. Clodius Heracla. Alia ap. *Spon. Miscell.* p. 237. M. Ulpii Heracletis stratioticum. *F.*]

HĔRACLĒĂ, ae, f. Ἡράκλεια, nomen est quarundam urbium in Magna Graecia, in Ponto, in Syria, in Thracia, in ora Venetiae, etc. V. geographos. ¶ Heracleam Ponti ab Hercule Argivo nomen et originem habuisse, scribit *Mela* 1, 19. Ἡρακλῆς enim Herculis Graecum nomen est. ¶ *Heraclea, in Magna Graecia, aliquando Siris vocitata, ad sinum Tarentinum sita est. *Liv.* 1, 18. et 8, 24. *Cic. Arch.* 4. *Mela* 2, 4. *Plin.* 3, 11. V. *Siris.* Hodiernum nomen *Ereklee.* ¶ Heraclea, in Bithynia, ad Pontum fuit Euxinum (inde Pontica dicta), ad Lycum flumen. *Mela* 1, 19. *Plin.* 6, 1. *Liv.* 42, 56. ¶ Heraclea, in Syria, in Seleucide fuit. *Plin.* 5, 20. ¶ Alia, in Syria, in regione Cyrrhestica. *Plin.* 3, 11. ¶ Heraclea, in Thracia, ad Propontidem, olim Perinthus dicta. *Justin.* 6, 3. *Plin.* 4, 11. ¶ Heraclea in ora Venetiae, urbs excisa, cui Urbs Nova, et ipsa eversa successit. *Mela* 2, 4. Cf. *Steph. Byz.* in Ἡράκλεια. ¶ Heraclea, in Sicilia, quae et Minoa. Locus nunc *Capo Bianco. Liv.* 24, 35. et 25, 40. *Mela* 2, 7. *Cic. Verr.* 2, 2, 50. ¶ Heraclea, in Taurica Chersoneso, urbs in ora boreali, ad Maeotidem paludem, hodie *Heraclia. Plin.* 4, 12. ¶ Alia, in Acarnania *Liv.* 38, 1. ¶ In Caria alia. *Plin.* 5, 29. ¶ Item in Thessalia, nempe in Phthiotide, prope Thermopylas, ad montem Oetam, apud sinum Maliacum. *Liv.* 28, 5. et 7, 36. 22, 25. sqq. Olim *Trachin;* exinde plenius *Heraclea Trachin* dicta *Plin.* 4, 7. *Liv.* 35, 22. sqq. et 28, 5. et 7. ¶ Alia in Macedonia fuit Sintice vel Sintica cognominata, *Liv.* 42, 51. et 45, 29. In *Caes. B. C.* 3, 79. scriptum secunda vocali *Heraclea Sentica:* ubi v. *Sentica* uncinis includit *Oud.* ¶ Alia etiam in Macedonia, cujus meminit *Plin.* 4, 10. quae, *Cellario* judice, *Heracleum* est *Liv.* 44, 8. etc. ¶ Heraclea Cretae oppidum navale fuit Gnossiorum, juxta Gnossum. *Plin.* 4, 12. *Pineto* hodie est *Mirabello.* ¶ Heraclea Ioniae, in monte fuit Latmo. *Plin.* 5, 29. ¶ Heraclea Galliae Narbonensis, ad Rhodani ostium fuit. *Plin.* 4, 4. ¶ Fuit et Heraclea in Media. *Ammian.* 23, 23. In Parthia ponit *Strabo.* ¶ Et alia in Mediae parte boreali, in regione Cadusiorum, ab Alexandro condita, ut ait *Plin.* 6, 16. et *Solin.* 48. (al. 61.) ¶ Heraclea urbs triplex in Aegypto; una, Magna cognomine, ad Nilum, quae Herculis Urbs Magna *Ptolemaeo:* altera, Herculis urbs parva, apud Bubasticum fluvium et Bubastum urbem: tertia, in ora apud Heraclioticum ostium Nili, ab ea sic appellatum, Canopo finitima. *Plin.* 5, 10. ¶ Heraclea, sc. insula, prope Siciliam fuit, Aeoliarum una. *Mela* 2, 7. *med.* ¶ Est et Heraclea nomen proprium femineum ap. *Liv.* 24, 26. *B. A.*

*HERACLĔON SIDERION, Heraclĕos, Heraclēa et Heraclīa, Herculis herba, eadem quae et Heraclium. *Plin.* 20, 17 et 19, 25, 4 et 7. et 26, 4 et 18. *Appul. de herb.* 18, 47, 49, 72. et 81. *B. A.*

HĔRACLĔŎPŎLĪTES, ae, m. Ἡρακλειοπολίτης, ad Heracleam pertinens, ut *Heracleopolites nomos,* praefectura regionis circa Heracleam oppidum in insula Nili fluvii ap. *Plin.* 5, 9, 9. Et *Heracleopolitae, arum,* ejus regionis incolae, *Id.* 36, 13, 19. *n.* 2.

HĔRACLĔŌTES, ae, m. Ἡρακλειώτης, qui est ex Heraclea urbe. *Cic. Acad.* 4, 22. Dionysius ille Heracleotes. *Id. Invent.* 2, 1. Heracleoten Zeuxin adhibuerunt. *Id. Fam.* 13, 56. Heracleotae, et Bargyletae. *Plin.* 5, 30, 32. Heracleotes tractus.

HĔRACLĔŌTĬCUS, a, um, adj. Ἡρακλειωτικὸς, ad Heracleam pertinens. *Plin.* 20, 16, 62. Cunila gallinacea, Graecis origanum Heracleoticum.

Oppius ap. *Macr. Sat.* 2, 14. Heracleotica nux, quam quidam castaneam vocant.

*HERACLĒUM, sc. oppid., urbs Macedoniae, in finibus Thessaliae, medio in Dium et Tempe loco. *Liv.* 44, 8. Adde 2, 5. et 9. *Heraclea* audit *Plin.* 4, 10. ¶ Item opp. Colchidis. *Plin.* 6, 5. ¶ et promontorium juxta situm. *Id. ib.* 4. ¶ et flumen, quod oppidum alluebat. *Id. ib.* ubi et *Heracleus* audit, sc. fluvius. *B. A.*

HĔRACLĔUS, a, um, adj. Ἡράκλειος, ad Herculem pertinens. V. in HERACLIUS.

[HĔRACLĪDĂ, ae, m. patronym. Ἡρακλείδης, filius, vel nepos Herculis. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 334. M. Oratius M. F. Fab. Heraclida Roma. *F.*]

*HĔRACLĪDES, ae, m. Ἡρακλείδης, Herculis filius. Hinc *Heraclīdae, arum*, posteri Herculis, qui Peloponnesi imperium habuerunt. *Vell.* 1, 2. ¶ Heraclides, Ponticus philosophus, Athenas concessit, ibique Platonem, deinde Aristotelem audivit. *Cic. Leg.* 3, 6. *Tusc.* 5, 3. et *N. D.* 1, 13. Cf. *Laert.* 5, 86. sq. ¶ Fuit et Heraclides medicus, Tarentinus, de quo *Cels.* 3, 6. et 15. *med.* et al. ¶ Item pictor. *Plin.* 35, 11. *B. A.*

*HĔRACLĪDĬUS, a, um, adj. ut *Heraclidium scribendi genus*, cujus mentio est in *Cic. Att.* 15, 13. et 27. et 16, 2. ubi obscure et aenigmatice significat Librum Heraclidis Pontici aemulatione scribendum, cujus hodie quaedam eclogae de rebuspublicis reperiuntur, et in Homerum allegoriae. *B. A.*

HĔRACLĪENSIS et Heracleensis, e, adj. ad Heracleam pertinens. *Cic. Arch.* 4. Heraclienses legati. *Liv.* 36, 22. Heracleensis ager.

HĔRACLĬON et Heraclium, ii, n. Ἡράκλειον, herba quae et origanum Heracleoticum dicitur, triplicis generis: alia nigra, latioribus foliis, glutinosa: alia exilioribus mollior, sampsucho non dissimilis: alia inter has media, et minus, quam ceterae, efficax. Dicitur ab Hercule inventa. *Plin.* 25, 4, 12. et 20, 17, 69.

HĔRACLĪTĔUS, a, um, adj. Ἡρακλείτειος, ad Heraclitum pertinens, qui philosophus fuit Ephesius, celebris tum doctrina, quam sine magistro, sola natura ac diligentia acquisivisse dicitur; tum vero perpetuo fletu, quo res humanas prosequebatur. Hinc *Heraclitei* dicti sunt ejus discipuli, et sectatores. *Appul. dogm. Plat.* 1. Naturalis philosophia ab Heracliteis, intellectualis a Pythagoreis, etc.

*HERACLĪTUS, i, m. Ἡράκλειτος, philosophus Ephesius. V. v. praec. ¶ Fuit et alius, Tyrius, Clitomachi et Philonis auditor. *Cic. Acad.* 4, 4. ¶ Et nomen legati regis Philippi, cognomine Scotinus. *Liv.* 23, 39. *B. A.*

HĔRACLĬUS, a, um, adj. Ἡράκλειος, et Ἡράκλιος, ad Herculem pertinens, vel ad Heracleam, ut Heraclius lapis, qui et Lydius, quod apud Heracleam Lydiae invenitur. *Plin.* 33, 8, 43. ¶ Dicitur et *Heracleus*. Hinc *Cic. Verr.* 2, 4, 28. Pocula duo quaedam, quae Heraclea nominantur, Mentoris manu. *Plin.* 36, 16, 25. Heracleos lapis, *h. e.* magnes. *Juven.* 1, 52. Heracleae fabulae.

*HERAEA, ae, f. Ἡραία, opp. Peloponnesi, in Arcadia. *Liv.* 28, 7. et 8. 32, 5. et 33, 34. *Plin.* 4, 6. *B. A.*

HĒRAEĂ, orum, n. plur. τὰ Ἡραῖα, ludi, qui Argis solemniter celebrabantur in honorem τῆς Ἥρας, *h. e.* Junonis. *Liv.* 27, 30. Curatione Heraeorumque Nemaeorumque ad eum delata; et *mox.* Heraeis peractis, ab ipso ludicro extemplo Rhium profectus est.

*HERAEUM, i, n. sc. Junonis oppidum vel templum, Ἡραῖον, locus in Leucadia. *Liv.* 33, 17. *B. A.*

[HĒRAIS, ĭdis, f. patronym. ab Ἥρα, Juno, Ἡραΐς, Junonis filia, vel neptis. Est cognom. R. *Inscr.* ap. *Marin. Iscriz. Alb.* p. 92. Aurelia Herais. *F.*]

*HERAS, ae, m. medicus quidam. *Cels.* 5, 26. Compositio Herae. *Id.* 5, 28. Emplastrum Herae. Sic ed. *Almelov.* Al. utrobique legunt *Hierae.* ¶ Herae medici meminit *Mart.* 6, 78. ut optime e cod. *Palat.* restituit *J. Gruterus. B. A.*

*HERAS DACRYON, *h. e.* Junonis lacryma, herba quae et peristereos. *Appul. de herb.* 67. *B. A.*

*HERAS LUTRA, Ἥρας λουτρά, Junonis Thermae, insula prope Sardiniam. *Plin.* 3, 7. *B. A.*

*HERATĔMIS, is vel idis, Ἡράτεμις, flumen navigabile in sinum Persicum incidens. *Plin.* 6, 23. ed. *Hard.* Antea legebatur *Phirstimus. B. A.*

HERBĂ, ae, f. βοτάνη, germen terrae viride ac tenerum, quo vestitur humus, pascuntur animalia, fruges producuntur. *Cic. Or.* 2, 71. In herba recumbere; et *ib.* 1, 7. Abjicere se in herbam. *Virg. Ecl.* 3, 55. in molli consedimus herba. *Id. G.* 2, 527. fususque per herbam Agricola; et *ib.* 3, 436. jacere per herbas. *Hor. Ep.* 1, 14, 35. prope rivum somnus in herba. *Ov. Met.* 2, 864. viridique exsultat in herba. Et *ib.* 3, 12. et qua requieverit herba, Moenia fac condas; et *ib.* 7, 254. stratis porrexit in herbis. *Cic. Div.* 1, 34. Herbae asperae et agrestes. *Virg. Ecl.* 4, 24. fallax herba veneni; et *Ecl.* 7, 45. somno mollior herba; et *Ecl.* 8, 15. ros in tenera pecori gratissimus herba; et *G.* 1, 90. novae herbae; et *ib.* 3, 126. pubentes. *Ov. Fast.* 5, 123. recentes. *Plin.* 2, 63, 63. Herbas medicas terra fundit. *Ov. Met.* 7, 196. Herbae pollentes. *Virg. Ecl.* 5, 26. nec graminis attigit herbam. *Ov. Fast.* 4, 645. Ceres dominum primis fallebat in herbis. *Virg. G.* 1, 134. frumenti quaereret herbam; et *ib.* 3, 295. ovis herbam carpit. *Hor. Ep.* 1, 12, 8. vivere herbis. *Ov. Pont.* 4, 16, 33. herbas pascere. *Id. Met.* 14, 350. legere. *Plin.* 18, 21, 50. inutiles evellere. ¶ De oleribus. *Cic. Fam.* 7, 26. Herbas omnes ita condiunt, ut nihil possit esse suavius. ¶ *In herbis esse* dicuntur frumenta nondum ad maturitatem accedentia. *Caes. B. C.* 1, 48. Neque frumenta in herbis erant, neque multum a maturitate aberant. [*Hoc loco optimae notae edd. addicentibus MSS. *in hibernis* exhibent pro *in herbis. Mor.* interpretatur, in iis locis, ubi fuerant nuper hiberna, et in quos erant per hiemem comportata frumenta: *Held.: in den Wintermagazinen.* Quod praeferendum est.] Translate. *Ov. Her.* 17, 263. Sed nimium properas, et adhuc tua messis in herba est, *h. e.* nondum potiundi tempus advenit: proverb. ¶ [Hinc eleganti utitur translatione *Front. ad Anton. Imp.* 1. (ed. *A. Maio*) *ep.* 5. Egone, qui indolem ingenii tui in germine etiam tum, et in herba, et in flore dilexerim, nunc frugem ipsam maturae virtutis nonne multo multoque amplius diligam? *F.*] ¶ *Herbam dare*, aut *porrigere*, proverbialis dicendi forma de eo, qui se victum fatetur, et adversario cedit, victoremque agnoscit: ductum, inquit *Fest.*, quod pastores in prato cursu et viribus contendentes, cum superati erant, ex eo solo, in quo certamen erat, decerptam herbam adversario tradebant. *Serv.* ad *A.* 8, 128. Cum de nomine Athenarum Neptunus et Minerva contenderent, et jussisset Juppiter, ut illius nomine diceretur civitas, qui munus melius obtulisset hominibus, equum Neptunus, Minerva olivam protulit, et statim vicit: unde cum ejus ramus alicui offertur, indicat eum esse meliorem. Hinc est illud proverbium *herbam do*, idest, cedo victoriam. *Varro ib.* Cum in agonibus herbam in modum palmae dat aliquis ei, cum quo contendere non conatur, et fatetur esse meliorem. *Plin.* 22, 4, 4. Summum apud antiquos signum victoriae erat, herbam porrigere victos, hoc est, terra et altrice ipsa humo, et humatione etiam cedere: quem morem etiam nunc durare apud Germanos scio. Adde *Accium*, et *Afr.* ap. *Non.* 4, 225.

HERBĀCĔUS, a, um, adj. βοτανώδης, qui herbae colorem habet, herbeus. *Plin.* 19, 6, 33. Porri sectivi duo genera: herbaceum, etc. alterum genus pallidioris folii; et 20, 13, 51. Folia herbacei coloris; et 26, 8, 35. Flos hic herbaceus est, alterius thymi albus; et 21, 19, 75. Unum purpureo flore, alterum herbaceum. *Id.* 23, 49, 27. Herbaceum oleum. *Id.* 33, 5, 27. Herbacea chrysocolla.

*HERBĀNUM, i, n. opp. Hetruriae. *Plin.* 3, 5. *B. A.*

HERBĀRĬUS, a, um, adj. βοτανικὸς, ad herbas pertinens, ut *Herbaria ars*, quae in cognoscendis herbis, earumque virtutibus versatur. *Plin.* 7, 56, 57. Herbariam, et medicamentariam a Chirone volunt repertam. ¶ *Herbarius, ii*, qui herbarum peritus est. *Plin.* 20, 17, 73. Dalion herbarius parturientibus ex eo cataplasma imposuit. *Id.* 25, 13, 109. Nostri herbarii strumeam vocant. ¶ [*Herbariae, arum* absolute dicuntur ferae, seu bestiae quae herbis pascuntur. *Inscr.* ap. *Mur.* 654, 1. In qua miratus honestissimum . . . . ex genere herbariarum, et numerosas orientales etc. V. HERBATICUS. *F.*]

HERBASCO, is, n. 3. herba vestior, idem ac herbesco. *Plin.* 19, 8, 42. Quin et ovillo fimo nominatim uti, quoniam aliud herbasceret, *h. e.* herbas emitteret. *Hard.* legit *herbas creet* ex MSS.

HERBĀTĬCUS, a, um, adj. ποηφάγος, a πόα herba, pabulum, et φάγω comedo: ut Herbatica animalia, quae herbis pascuntur. *Vopisc. Prob.* 19. Oves ferae, et cetera herbatica animalia. V. HERBARIUS.

HERBĔO, es, n. 2. herbas produco, herbidus sum, idem ac herbesco. *Appul. Met.* 7. Prata herbentia. *Sed ed. *Oudend.* cum MSS. *herbantia* praebet, eadem significatione. *B. A.*

HERBESCO, is, n. 3. herbidus fio, herbam produco. *Cic. Sen.* 15. Terra semen sparsum vapore et compressu suo diffundit, et elicit herbescentem ex eo viriditatem.

[HERBESSENSIS, e, adj. ad Herbessum pertinens, Siciliae urbem, cujus meminit *Liv.* 24, 30. ¶ *Herbessenses, ium*, sunt illius urbis incolae ap. *Plin.* 3, 8, 14. *F.*]

*HERBESSUS vel Herbessos, Herbesus vel Herbesos, i, f. opp. Siciliae. *Liv.* 24, 30. et 35. *Sil.* 14, 265. ubi V. *Drakenb.* ¶ Scribitur et *Erbessus*, et *Erbesus. B. A.*

HERBĔUS, a, um, adj. βοτανώδης, herbae colorem habens, viridis. *Pl. Curc.* 2, 1, 16. Cum col lativo ventre, atque oculis herbeis.

[HERBĬDO, as, a. 1. similem herbae reddo. *Capell.* 1, 20. Qui lapides coloribus suis terra ratis temporum vicibus herbidabant, *h. e.* herbida reddebant. *F.*]

HERBĬDUS, a, um, adj. plenus herbis, herbosus, βοτανώδης, ποώδης. *Varr. R. R.* 2, 1. et *Liv.* 9, 2. Campus herbidus aquosusque. *Ov. Met.* 8, 282. majores herbida tauros Non habet Epiros. *Colum.* 1, 6. *f.* Segetes herbidas reddere, *h. e.* herbis permixtas, et infestatas. ¶ Item herbeus, herbaceus. *Plin.* 12, 14, 31. Herbidus color. *Prud. Psych.* 863. volvitque vagos lux herbida fluctus. ¶ Item ex herba factus. *Plin.* 24, 8, 19. Lactis potus herbidi per montium aestiva, *h. e.* lactis ex recentibus herbis geniti.

HERBĬFER, a, um, adj. ποώδης, herbas ferens, herbidus. *Ov. Met.* 14, 9. Herbiferi colles. *Id. Fast.* 4, 468. et ripas, herbifer Aci, tuas. *Plin.* 25, 8, 53. Herbiferum esse et Pelium montem in Thessalia.

HERBĬGRĂDUS, a, um, adj. qui inter herbas graditur. *Pacuv.* ap. *Cic. Div.* 2, 64. Terrigenam, herbigradam, domiportam, sanguine cassam. Al. leg. *tardigradam.*

[HERBĬLĬA, ae, f. genus leguminis, eadem ac hervilia, et ervilia; hinc etiam *herbum*, et *hervum* pro *ervum* scribitur. *Edict. Diocl.* p. 20. Lenticlae, herbiliae, pisae. V. HERVILIA. *F.*]

HERBĬLIS Anser, inquit *Fest.*, herba pastus: qu gracilior est, quam frumento altus. Ibi *Scaliger* laudat *Lucil.* ap. *Serv. P. Daniel.* anseris herbili virus.

HERBĬPŎTENS, entis, adj. qui scit potestatem herbarum. *Boeth. Consol. l.* 4. *metr.* 3. *v.* 8. de Circe. Quos ut in varios modos Vertit herbipoten manus, etc.

*HERBĪTA, ae, f. Ἔρβιτα, opp. V. v. seq. *B. A.*

HERBĪTENSIS, e, adj. ad Herbitam pertinens, quod est Siciliae oppidum. Hinc *Herbitensis ager* ap. *Cic. Verr.* 2, 3, 18. et *Herbitenses* ejus oppidi cives *Id. Verr.* 2, 2, 65., qui *Verr.* 2, 3, 32. ipsam Herbitam nominat, et civitatem honestam et copiosam fuisse confirmat.

HERBŌSUS, a, um, adj. ποώδης, herbidus, herbis abundans. *Hor. Od.* 3, 18, 9. Ludit herboso pecus omne campo. *Prop.* 1, 3, 6. Apidanus herbosus. *Tibull.* 2, 5, 25. pascebant herbosa palatia vaccae. *Virg. G.* 2, 199. herbosum flumen, *h. e.* cujus ripae, et loca circum herbida, aquis ejus irrigata. *Cato R. R.* 54. Herbosissima stramenta, *h. e.* quae herbas multas permixtas habent. *Ov. Fast.* 4, 377. herbosum moretum, *h. e.* ex variis herbis compositum. ¶ Herbosus etiam dicitur, qui herbae colorem imitatur. *Sidon. carm.* 5, 38. de caute Laconum Marmoris herbosi radians interviret ordo, *h. e.* marmoris Lacedaemonii, de quo *Stat. Silv.* 2, 2, 91. Quod viret, et molles imitatur rupibus herbas. *Capell.* 1, 17. Calceos smaragdineae fluctu viriditatis herbosos vestigiis ejus tellus annexuit.

HERBŬLĂ, ae, f. βοτάνιον, dimin. herbae. *Cic. N. D.* 2, 50. Perpurgant sese quadam herbula, quae seselis dicitur. Adde *Sen. V. B.* 9.

HERBUM, i, n. idem quod ervum, ap. *Pallad.* 1, 24.

[HERBUSCŬLĂ, ae, f. βοτάνιον, diminut. herbae. *Capell.* 2, 25. Quem, dum flores ipsa decerperet, praelectis quibusdam herbusculis conspicata est. *F.*]

*HERCĀTES, um, m. pop. Italiae, in Gallia cisalpina, cis Apenninum. *Liv.* 41, 23. *B. A.*

HERCĒUS, i, m. Ἑρκεῖος, cognomen Jovis, qui intra septum domus cujusque colebatur, quem etiam *Penetralem* vocabant, ut ait *Fest.* ab ἕρκος septum. Hinc maceriem, quae domum ambit, *Serv.* ad *A.* 2, 469. scribit Jovi Herceo sacratam fuisse. *Ov. Ib.* 285. Nec tibi subsidio sit praesens numen, ut illi, Cui nihil Hercei profuit ara Jovis, *h. e.* Priamo, qui a Pyrrho ad aram Jovis domesticam mactatus fuit, ut est ap. *Virg. A.* 2, 550. et *Ov. Met.* 13, 409. (V. *Sen. Agam.* 793.) Sic *Lucan.* 9, 979. Herceae arae.

HERCISCO (vel Ercisco, ut est *in Pandect. Florent.*) a. 3. divido, antiquum verbum juris, cujus tamen nulla vox, nisi gerundiva in usu est. *Cic. Or.* 1, 56. Nec si parvi navigii, et magni eadem est in gubernando scientia, idcirco qui, quibus verbis herctum cieri oporteat, nesciat, idem herciscundae familiae causam agere non possit. *Id. Caec.* 7. Nomine heredis arbitrum familiae herciscundae postulavit. *Appul. Met.* 6. *f.* In causa finali de proprietate soli, immo viae herciscundae contendentes. *Id. ib.* 9. Nec herciscundae familiae, sed communi dividundo formula dimicabo. Adde *Dig. t.* 2. *l.* 10. Familiae herciscundae. ¶ Dictum est a voce *Herctum*, et *Cisco*, pro *Cio*, divido: quod a σχίω, et σχίζω, scindo. *Gloss. Philox.* Cienda, διαιρουμένη. Ergo *Hercisco* est quasi *Herctum cisco*, h. e. patrimonium divido: et *familia*, seu *hereditas herciscunda*, est hereditas dividunda. V. HERCTUM. Sunt tamen, qui hoc *hercisco* ni-

hili putant, et tanquam corruptam vocem ex *herctо cito*, ex Latio procul amandandam. Fuisse enim ajunt apud antiquos actionem hereditatis dividendae his verbis conceptam: *familiae, herciscundae:* ex quibus factum esse a JCtis per imperitiam *familiae hesciscundae.* Ita *Salmas.* ad *Solin.* p. 1262. 1263. Sed obstant huic sententiae tum loca *Cic.* et *Apuleji* allata, quae non vidisse, aut dissimulasse videtur *Salmas.*, tum auctoritas criticorum aliorum, qui retinendum omnino putant. [*V. *Ernest. cl. Cic.* s. h. v.]

HERCLE, adv. idem ac hercule, per syncopen. *Cic. Fam.* 2, 18. Et hercle sine dubio erit ignominia. Adde *Terent.* saepe, et *Plaut.* quam saepissime. ¶ Jungitur et aliis particulis affirmantibus. *Pl. Trin.* 3, 3, 53. Scite hercle sane. *Id. Merc.* 1, 2, 74. Tam hercle certe, quam, etc. Et 2, 1, 40. Hercle equidem. *Id. Mil.* 4, 2, 8. Nequeo hercle quidem. *Id. Stich.* 4, 1, 55. Hercle ille quidem certo versutus fuit. *Id. Trin.* 3, 3, 23. Minime minime hercle vero. *Id. Men.* 5, 9, 33. Hercle quin tu me admonuisti recte, et habeo gratiam. *Id. Rud.* 3, 5, 41. Heu hercle nae istic fana mutantur cito! ¶ *Per hercle*, seu conjunctim *perhercle*, idem significat ac hercle. *Gell.* 3, 6. *in.* Per hercle rem mirandam Aristoteles dicit. ¶ *Hercle* non dicebant feminae. V. tamen HERCULE infra. Sunt qui putant morem illum, ut per Herculem non jurarent feminae, (de quo et in ECASTOR et MECASTOR verba facimus) solis Romanis mulieribus proprium fuisse: illo autem *Plauti* loco Graecam ancillam loquentem induci.

HERCTUM, sive Erctum, sive Horctum, ut quidam dixere. *Festus.* Horctum, et forctum pro bono dicebant. *Donat.* ap. *Serv.* in *A.* 8, 642. et *Gell.* 1, 9. *extr.* Herctum non citum, hoc est patrimonium non divisum: Herctum ciendum, hereditas dividenda. Qui modus dicendi habetur etiam ap. *Fest.* Herctum citum fit inter consortes. (Ubi genus neutr. animadvertendum est.) *Gloss. Philox.*, Herctus citus, διαίρεσις τῶν ὑπαρχόντων. Adde *Cic. l. c.* in HERCISCO, ubi illud *herctum cieri* a *P. Victor. var. lect. l.* 35. *c.* 1. satis defenditur contra eos, qui lectionem sollicitant.

*HERCULĀNA et Herculanĕa, ae, f. herbam non unam significat: ut helxinem ap. *Appul. de herb.* 81. peristereon ap. *eund.* 65. nymphaeam, 67. sideritidem, 72. urticam ap. *Plin.* 21, 15. *B. A.*

HERCŬLĀNENSIS, e, adj. ad Herculanum pertinens, quod fuit opp. Campaniae ad sinum Neapolitanum, inter Pompejos et Neapolim, prope Vesuvium, Neronis tempore terraemotu semirutum, ut est ap. *Sen. Q. N.* 6, 1. et 26., postea sub Tito, erumpentibus Vesuvii immani mole cineribus, prorsus obrutum. Herculanium dicitur a *Plin.* 3, 5, 9., Herculaneum a *Sisenn.* ap. *Non.* 3, 100., *Liv.* 10, 45. *f.*, *Sen. Q. N.* 6, 26. *f.*, *Vell.* 2, 16., *Mela* 2, 4. *f.* et *Flor.* 1, 16., Herculanum a *Cic. Att.* 7, 3. Graece est Ἡράκλειον. Hinc Herculanense litus, et opp. *Sen. l. c.* 1. Herculanensis fundus. *Cic. Fam.* 9, 25. et absolute, Herculanense, *Sen. Ira* 3, 22. ¶ *Herculanenses, ium,* sunt ejus municipii cives. *Inscr.* ap. *Rosin. Dissert. isag. ad Hercul.* p. 57. M. Nonio M. F. Balbo Pr. Pro Cos. Herculanenses. Adde aliam ap. *Grut.* 439, 6. Porro idem *Rosinius l. c.* plurima docte disputat de priscis Herculani conditoribus, situ et ambitu, nominis etymo, politica conditione, exitio, ejusdemque nupera inventione; quem consule sis.

HERCŬLĀNĔUM. V. v. praec.

HERCŬLĀNĔUS, i. q. HERCULANUS.

*HERCULĀNUM, Herculaneum et Herculanium, oppidum Campaniae. V. *Herculanensis.* ¶ Fuit et Herculanum opp. Samnitum. *Liv.* 10, 45. *B. A.*

HERCŬLĀNUS, a, um, adj. ad Herculem pertinens, Herculeus, Ἡράκλειος, ut Herculaneae formicae, *h. e.* maximae, ap. *Plin.* 30, 4, 10. et Herculanea urtica, quae mordax simul, et odora est, ap. *eund.* 21, 15, 55. Sic Herculanus pes, *Gell.* 1, 1. ¶ *Herculanea pars,* h. e. pars decima, quam multi Herculi consecrabant. *Pl. Truc.* 2, 7, 11. de una mina deminui Modo quinque nummos; mihi detraxi partem Herculaneam. V. HERCULES. ¶ *Herculanea machaera,* magnus ensis, cujusmodi solet Herculi tribui. *Capitol. Pertin.* 8. ¶ *Herculanea via,* quam memorat *Cic. Agr.* 2, 14., fuit circa Herculanum oppidum, ab Hercule, ut ferunt, strata septem stadiorum spatio. ¶ *Herculanea,* et *Herculana ficus,* quam *Cloat.* ap. *Macr. Sat.* 2, 16., *Cato R. R.* 8. et *Plin.* 15, 18, 18. memorant, fortasse ab eodem illo oppido, ubi nascitur, denominata est. ¶ *Herculaneus rivus* fuit via Sublacensi, qui in aquaeductum Anienis novi influebat. *Frontin. Aquaed.* 15. Alius fuit prope aquam Virginem, quem ipsa refugiens, Virginis nomen accepit, inquit *Plin.* 31, 3, 25. Unde autem hi nomen habuerint, ignotum est.

HERCŬLE et Hercules, μὰ τὸν Ἡρακλέα, per Herculem, certe, profecto, adv. jurandi. *Cic. Quint.* 3. Itaque hercule haud mediocriter de communi, quicquid poterat, ad se in privatam domum sevocabat. *Id. Att.* 2, 7. Hercule, verum ut loquamur, subcontumeliose tractatur. *Id. ad Capiton. post ep.* 16. *l.* 16. *ad Att.* Sed hercule facile patior. *Id. Brut.* 16. Et hercules hae quidem exstant. *Vell.* 2, 52. Neque hercules quidquam salubrius fuit. ¶ Saepius *hercle* dicebant, quod V. supra suo loco. ¶ Haec jurandi formula virorum propria erat: quemadmodum mulieres jurabant per Junonem. Apud *Plaut.* tamen *Truc.* 2, 1, 1. ancilla quaedam, Ha ha ha, inquit, hercle, quievi, etc.

[HERCŬLĔAS, atis, m. ad Herculeam pertinens, Pannoniae urbem, haud procul a Bregetione, quam *Lazius* putavit esse hodiernam *Buda. Inscr.* ap. *Zaccharia Stor. lett. d' Ital. T.* 3. p. 673. *n.* 5. L. Atilius A. F. Arn. Priscus Herculeas mil. etc. *F.*]

HERCŬLES, is, m. Ἡρακλῆς, heros Thebanus, filius Jovis tertii ex Alcmena uxore Amphitrionis, nepos Alcei, frater Iphicli. ¶ Non solus autem Alcmenae filius ita appellatus est, sed plures Hercules exstitere. A *Cic. N. D.* 3, 16. sex numerantur. Primus Atheniensis, filius Jovis primi ex Lysito, ille, qui cum Apolline de tripode, idest de arte divinandi certavit. Secundus Aegyptius, filius Nili, quem dicunt Phrygum characteres invenisse. Tertius indigena montis Idae in Troade, cui inferiarum inventionem attribuunt. Quartus Phoenix, vel Libycus, filius Jovis secundi ex Asteriae sorore Latonae, qui a Tyriis colebatur, filiamque habuit nomine Carthaginem. Quintus indigena Indiae, ille qui etiam Belus est appellatus. Sextus Argivus, vel Thebanus, filius Jovis tertii ex Alcmena Amphitryonis uxore. *Varro* ap. *Serv.* ad *A.* 8, 564. quatuor et quadraginta Hercules nominat; veruntamen omnes, qui robore praestiterunt, hoc nomine ab Hercule Alcmenae filio appellatos fuisse affirmat. V. CACUS. Ceterum etsi multi fuere Hercules, qui variis temporibus floruerunt, omnes heroica virtute, rerumque gestarum magnitudine insignes, tamen cum incertum sit, quibus temporibus singuli vixerint, et quas res quisque gesserit, hinc factum est, ut uni Thebano Herculi reliquorum omnium labores, et res gestae tribuerentur. ¶ In fabulis est, Eurystheum Mycenarum regem Herculi imperitavisse, quod Junonis fraude Eurystheus ante Herculem natus fuisset. Hoc ideo fictum est, quia Hercules subditus fuit, et tamen regno erat dignior, quam Eurystheus. Juno etiam fertur Herculem odisse implacabili odio, quod ex Jovis conjugis adulterio natus esset, et illum perdere cupiens, novos semper labores Eurystheo suggessisse, quos ille Herculi imperaret, ut interiret: quae res exspectationem ejus maxime fefellit. Hercules enim undique victoriam referens, immortale sibi decus peperit, adeo ut prius Juno jubendo, quam Hercules laborando, defatigaretur. ¶ Hercules fuit omnium gigantum maximus, quippe qui, auctore *Solin.* 1., ad septem pedum altitudinem pervenit. V. *Gell.* 1, 1. ¶ Res fortiter et praeclare gestae ab eo, quas labores Herculis vocant, plurimae fuerunt, sed celebriores feruntur duodecim. I. enim aprum in Erymantho Arcadiae monte omnia devastantem, vivum cepit, et ad Eurystheum pertraxit. II. Eodem pacto taurum, cui Neptunus furorem immiserat, ut Cretam vastaret, edomuit et abduxit. III. Leonem inusitatae magnitudinis in Nemeaea silva jugulavit, detractamque pellem tota vita pro insigni gestavit. IV. Hydram in Lerna palude, septem capita habentem, clava occidit. V. Cervam aeripedem, et aureis cornibus in Maenalo (aliis in Parthenio) monte cursu defatigatam comprehendit. VI. Stymphalidas aves sagittis interfecit: vel, ut alii volunt, aenei crepitaculi sonitu usque ad Aretiada insulam fugavit. VII. Ad inferos cum descendisset, ut Theseum amicum inde educeret, tum ipsum exsolvit, tum Cerberum canem, aditum prohibentem, ternis catenis vinctum ad superos traxit. VIII. Augiae stabulum tria millia boum capiens expurgavit. IX. Amazonas bellicosissimas feminas debellavit. X. Aurea mala in Hesperidum hortis, dracone custode interempto, abstulit. XI. Geryonem Hispaniae regem tricorporem bello devicit. XII. Calpem et Abylam montes antea conjunctos, divisit, interjecto mari. (Hoc idem de Olympo et Ossa in Thessalia tangit *Lucan.* 6, 347.) Nec tamen cum orbem terrarum eo usque victor peragrasset, ulterius provehi est ausus: quare eo loci Columnae Herculis esse dicuntur, quas is tanquam terminos vel laborum suorum, vel, ut tum fere credebatur, totius orbis statuerit. *Curt.* 10, 1. Cetera ejus facinora, ut angues, dum adhuc vagiret in cunis, elisos, Prometheum a vinculis et vulture liberatum, Trojam una cum Neptuno et Apolline exaedificatam, deinde eversam, Cacum peremptum, (V. CACUS) Busiridem devictum, Lacinium latronem interfectum, et alia variis in locis *Serv.* ad *Virg.* enarrat, et alii tum mythologi, tum poetae *Ov.*, *Virg. A.* 8., *Sen. Trag.*, *Mart.*, *Stat.*, *Sidon. carm.* 9, 91. et 15, 140., *Claud. praef.* 2. *Rapt. Pros. Hyg. fab.* 30. et sqq. et *Anonymus poeta*, qui cum *Claudiano* edi solet, *de laudib. Herculis.* De Herculis vero laboribus omnium accuratissime egit *Georg. Zoega* in *Bassiril. ant. T.* 2. p. 43. et sqq. ¶ Uxores habuit, in Graecia primum Megaram filiam Creontis regis Thebarum, deinde Deianiram filiam Oenei regis Aetoliae; in Italia Pallantiam, seu Dynam, seu Laviniam filiam Euandri regis Arcadum. Ceterum sese cum multis aliis feminis commiscuit, in Graecia cum L. filiabus Thespii: dum in Italiam navigabat, cum virgine Hyperborea, quam a patre obsidem acceperat, et secum caste usque ad id temporis duxerat: post bellum Italiae, in Lydia, cum Omphale, in Graecia cum Iole. ¶ Filios primum quinquaginta suscepit ex Thespii filiabus, deinde alios ex aliis. ¶ Herculis mors hoc modo accidit. Cum Deianira rescivisset, maritum suum Ioles amore detineri, per Licham servum misit illi, dum in Oeta monte sacrificaturus erat, vestem Nessi Centauri sanguine infectam, futurum rata, quod Centaurus ab Hercule sagitta transfixus, et moriens illi per dolum persuaserat, ut ea ratione languentem viri amorem excitaret, eumque ab aliis avulsum ad se unam revocaret. Itaque Hercules vestem illam induit, et, ubi veneni vis in ejus viscera pervasit, in rabiem versus, sese in pyram, accensam injecit. Ante tamen Philoctetem jurejurando adegit, se nemini unquam mortem et sepulcrum Herculis indicaturum, illique dono dedit pharetram et sagittas tinctas felle Hydrae Lernaeae. ¶ Post mortem ob fortitudinem et gloriam militarem in Deorum numerum relatus fuisse, a gentibus creditus est. Igitur in omnibus fere orbis regionibus aedificaverunt Herculi templa et aras, in urbibus, in pagis, in viis publicis. Imo et vivens sacrificiis cultus fuit. V. *Liv.* 1, 7. ¶ Herculi decimas offerebant. Causa fuit, quia is putabatur gaudere bonorum exuberantium imminutione, ut qui victu nec lauto, nec immodico usus esset. *Varr. L. L.* 5, 7. et *Cic. N. D.* 3, 36. Neque Herculi quisquam decumam vovit unquam, si sapiens factus esset. ¶ Herculem thesauris reconditis praeesse credebant. *Pers.* 2, 12. o si Sub rastro crepet argenti mihi seria, dextro Hercule! ¶ [*Herculi sacra fuit populus arbor. *Phaedr.* 3, 17, 4. *Virg. Ecl.* 7, 61. *A.* 8, 276. et *G.* 2, 66. *B. A.*] ¶ Quare Herculi praecipue thermae dicatae fuerint, V. in THERMAE. ¶ *Herculis cothurnos aptare infanti*, proverb. dicitur de inepte applicatis, ut si quis rem humilem oratione tragica prosequatur. *Quint.* 6, 1. ¶ *Herculem lacessere* est fortiorem irritare. *Inscr.* ap. *Grut.* 103, 5. Nonne dixi tibi, Decebale, funestum est Herculem lacessere? Haec tamen inscriptio merito ab eruditis spuria habetur. ¶ *Nec Hercules adversus duos,* h. e. nemo tantis est viribus, ut contra plures par esse possit. Ducitur proverb. ex eo, quod Hercules adversus Hydram simul et Cancrum pugnaturus, Iolai nepotis imploravit auxilium. Quo respexit *Catull.* 62, 64. noli pugnare duobus. ¶ Herculem *nutricem* invocabant parasiti, quod cum publice epulae in Herculis honorem instruebantur, ii praesertim, tanquam peculiares ejus Dei servi, convivio adhibebantur, et laute accipiebantur. *Pl. Curc.* 2, 3, 79. ¶ *Hercules* adverb. V. HERCULE. ¶ *Herculis quaestum conterere,* h. e. valde prodigum esse, et vel decimas Herculi debitas prodigere. *Pl. Most.* 4, 2, 68. ¶ *Herculi,* et *Herculei* in gen. pro *Herculis,* quidam leg. ap. *Cic. Acad.* 4, 34. ut Ulyssi, et Ulyssei, Achilli et Achillei. Hinc *Plin. l.* 6. *dub. serm.* ap. *Charis.* 1, 107. Herculi pro Herculis, et Ulyxi pro Ulyxis dici coeptum est. *Catull. carm.* 55, 13. Sed te jam ferre, Herculei labos est. ¶ [*Herculis Fons* in Hetruria fuit, in oppido Caere. *Liv.* 22, 1. ¶ *Herculis columnae.* V. *Herculeae metae* in *Herculeus, a, um,* et locis ibi citatis adde *Melam* 2, 6. *Plin. praef.* 3. ¶ Praeter celeberrimas Gaditanas, Indicae etiam Herculis columnae memorantur a *Strab.* 3. p. 171. itemque Herculis columnae in Ponto, de quibus eximium testimonium exstat *Servii* ad *Virg. A.* 11, 262. Columnas Herculis legimus et in Ponto et in Hispania. *Herculeae Stelae* appellantur ab *Auct. incert. Itin. Alex.* 119. et *Jul. Valer. rer. gest. Alex. M.* 3, 81. ed. *A. Maio.* Cf. *Philostr. vit. Apoll.* 5, 5. ¶ *Herculis Castra.* V. *Castra in f.*, et locis allatis subjiciatur *Ant. Itin.* ¶ *Herculis insulae,* numero binae, prope Sardiniam. *Plin.* 3, 7. ¶ *Herculis portus,* in ima Italiae parte, in Bruttiis. *Plin.* 3, 5. ¶ *Portus Herculis Monoeci* in Liguria, hodie *Monaco. Plin. ib.* V. in *Menoecus* et in *Herculeus, a, um.* ¶ Alii loci fuere Herculis nomine insignes; sed cum Latina auctoritate egeant, non meum est hic loci annumerare. *B. A.*]

HERCŬLĔUS, a, um, adj. Ἡράκλειος, ad Herculem pertinens. *Hor. Od.* 1, 3, 36. Perrupit Acheronta Herculeus labor; et *Od.* 2, 12, 6. Herculea manu domitus. *Val. Fl.* 1, 263. Herculeus leo, *h. e.* leonis spolium ab Hercule gestatum; et 118. Herculea auxilia, *h. e.* quae fert Hercules. *Ov. Met.* 15, 8. Herculeus hospes, *h. e.* Croto, qui eo loci, ubi postea Croton urbs condita fuit, Herculem ab Oceano redeuntem hospitio excepit. *Id. Fast.* 2, 237. Herculea gens, *h. e.* Fabii. *Sil.* 7, 44. Herculei penates, *h. e.* gens Fabia. V. FABII. *Ov. Met.* 11, 627. Herculea Trachin, *h. e.* ab Her-

cule condita. *Lucan.* 3, 178. Herculea Oete, *h. e.* in qua Hercules se igni cremavit. *Ov. R. Am.* 47. Herculeus hostis, *h. e.* Telephus Herculis filius. *Id. Met.* 15, 711. Herculea urbs, *h. e.* Herculaneum ab Hercule conditum. *Prop.* 1, 11, 2. Herculea litora, *h. e.* Herculaneo proxima. *Col.* 10, 135. Quae dulcis Pompeja palus vicina salinis Herculeis, *h. e.* salinis, quae sunt prope *Herculis petram*, scopulum nempe in agro Stabiano, a *Plin.* 32, 2, 8. memoratum, et ubi nunc est castrum *Revigliani. Virg. G.* 2, 66. Herculeaeque arbos umbrosa coronae, *h. e.* populus, cujus fronde Hercules ad Inferos descendens se coronasse fertur. Quo factum est, ut exterior foliorum pars ex ejus loci caligine nigrorem contraheret, interior vero sudorem ejus abstergeret, et albescens remaneret. Ita *Serv.* ad illud *ejusd. A.* 8, 276. Herculea bicolor cum populus umbra. *Id. ib.* 27. Herculeum sacrum, *h. e.* in honorem Herculis institutum ab Euandro. *Justin. praef.* Trogus Pompejus Herculea audacia orbem terrarum aggressus. ¶ *Herculeus* et *Herculius* dictus est Maximianus Aug., qui una cum Diocletiano, Jovio cognominato, imperavit, quique etiam Hercules audiebat. *Inscr.* ap. *Fabr.* Genio Herculei Aug., Herculea porticu ejus a fundamentis absoluta excultaque, Aelius Dionysius V. C. operi faciundo. Alia ap. *Mur.* 49, 7. Deo Mercurio numini sanctissimo Herculius junior Augustus. ¶ Herculeo sacratus nomine portus, ap. *Lucan.* 1, 405. est portus Monoeci in Liguria, qui Herculi sacer est, et *portus Herculis Monoeci* etiam vocatur. *Serv.* ad *A.* 6, 831. Eadem ratione *Sil.* 1, 505. Herculeos colles dixit vicinos illi portui. *Id.* 4, 71. arx Herculea, *h. e.* Saguntus, cujus conditor fuit Hercules: unde ejus muros *Herculeos* vocat *Id.* 1, 273. Adde 505. ¶ *Herculeae fauces*, ap. *Lucan.* 8. *in.* sunt angustiae in confinio Thessaliae et Macedoniae, inter Ossam et Olympum, qua Peneus amnis in sinum Thermaicum influit, qui locus etiam Tempe dicitur: quia fabulantur, eos montes antea conjunctos, Herculea manu discessisse, ut *Id.* 6, 347. loquitur. ¶ [**Fretum Herculeum* est quod nunc vocant *the straits of Gibraltar. Sil.* 1, 199. *B. A.*] ¶ *Claud.* autem *Rapt. Pros.* 2, 181. hoc tribuit Neptuno. ¶ *Herculeum astrum*, ap. *Mart.* 8, 55. est signum Leonis. V. LEO. ¶ *Herculeae metae*, ap. *Lucan.* 3, 278. sunt, quas Herculis columnas vocant *Curt.* 10, 1. et *Plin.* 2, 67, 67., hinc inde in faucibus freti Gaditanti. ¶ *Herculeum Tibur* vocat *Mart.* 1, 13. et 4, 62. quia in eo oppido Hercules colebatur, cujus proinde muri *Herculei* dicuntur a *Sil.* 4, 224. et ipsi circa colles *Herculei* vocantur ab *eod. Mart.* 4, 57. et 7, 13. Quin et ipse Hercules *Tiburtinus* cognominatur *in Inscr.* ap. *Grut.* 49, 6. ¶ Ternoctem Herculeam *Stat. Th.* 12, 301. dixit noctem illam, qua Hercules conceptus est, quam Juppiter dicitur ad terna noctis tempora produxisse. ¶ De nodo Herculeo V. in NODUS.

*HERCULĬUS, ut Jovius, cognomen fuit Imperatorum Romanorum. V. *Spanhem. de Usu Num. diss.* 12, 495. *B. A.*

*HERCUNIĀTES, ium, pop. Pannoniae. *Plin.* 3, 25. *B. A.*

*HERCYNA et Hercynna, ae, f. *Ἕρκυννα*, virgo quaedam, Proserpinae comes, a qua et fluvius Hercyna nomen consecutus est. In templo consecratum virginis illius simulacrum anserem manibus gerebat. *Liv.* 45, 27. Cf. *Pausan.* 9, 39. et *Philostr. Apollon.* 8, 19. Trophonii filia fuit, Lebadiae culta. V. *Turneb. Adv.* 11, 18. *B. A.*

HERCYNĬA Silva, Hercynium nemus, silva est Germaniae maxima, longa itinere LX. dierum, teste *Mela* 3, 3., lata IX., teste *Caes. B. G.* 6, 24. *Claud. IV. Cons. Hon.* 450. venit accola silvae Bructerus Hercyniae. Sed multis in locis excisa fuit, ubi urbes, et oppida, et pagi nunc sunt. Plura V. ap. *Tzschuckium* ad *Melae l. c.* Etiam *Hercynium saltum* appellat *Plin.* 4, 12, 25. et 10, 47, 67. et *Tac. G.* 30. et *Hercynium jugum*, *Plin.* 4, 14, 28. Graece *Ἑρκύνιος δρυμὸς* dicitur, et *Ὀρκύνιος*: quod et *Caesar.* docet *l. c.* 23.

*HERDONĬA vel Herdonēa, ae, f. Italiae opp. V. v. sq. *B. A.*

[HERDONĬENSIS, e, adj. ad Herdoniam pertinens, urbem mediterraneam in Apulia Daunia prope Asculum Apuliae, nunc *Ordona*; cuius mentio est ap. *Liv.* 24, 20. et al., et ap. *Sil.* 8, 568. quosve Obscura incultis Herdonia misit ab agris. ¶ *Herdonienses*, *ium*, sunt incolae illius urbis ap. *Plin.* 3, 11, 16. ¶ Scribitur et num. plur. *Herdoniae*, *arum* in *Inscr.*, quae pertinet ad tempora Antonini Pii Aug., quaeque Aeclani reperta an. MDCCCXXIV. a *Guarinio* edita fuit in *Spicil. Eclan.* 5. Gemina M. Fil. Sabina in via ducente Herdonias tria milia passuum repraesentata pecunia stravit. *F.*]

HĔRĔ, adv. idem quod heri, *ἐχθές*. Vox est fere poetica. *Pl. Amph.* 1, 3, 16. Here venisti media nocte, nunc abis; et *Capt.* 1, 2, 2. Captivos duos, here quos emi de praeda; et *Truc.* 2, 6, 28. Here nudius quintus natus ille est. Adde *Mil.* 1, 1, 59. et 60. ¶ Illi etiam qui utramque syllabam corripere volunt, *here* dicunt. *Juven.* 3, 23. Res hodie minor est, here quam fuit: ac eadem cras, etc. *Ov. Fast.* 3, 852. Hic here Phryxeae vellera pressit ovis. *Mart.* 1, 44. Et positum est nobis nil here praeter aprum. Adde 3, 12. et 4, 7. et al. A *Prisc.* 15, 1011. tribuitur etiam *Horatio* (quamvis extra necessitatem corripiendi ultimam) *Sat.* 2, 8, 2. Nam mihi convivam quaerenti, dictus here illic De medio potare die. *Quint.* 1, 7. testatur, suo tempore *here* dictum fuisse: at, inquit, in veterum comicorum adhuc libris invenio (*Ter. Ph.* 1, 1, 2.) *heri ad me venit*: quod idem in epistolis Augusti, quas sua manu scripsit, aut emendavit, deprehenditur. Ergo ex *Quint.* colligitur, Augusti aevo, et antea quoque *heri* usitatius fuisse, quam *here*.

HĔRĔBUS. V. EREBUS.

HĒRĒDIŎLUM, i, n. parvum heredium, *κτημάτιον*. *Col. praef. l.* 1. *med.* de Cincinnato: Rursus depositis fascibus, ad eosdem juvencos, et quatuor jugerum avitum herediolum redierit. *Gell.* 19, 7. Herediolum tenue possidebat.

HĒRĒDĬPĔTĂ, ae, m. qui blanditiis, assentationibus, muneribus senum ac viduarum gratiam captat, ut ab iis heres scribatur. *Petr. Sat.* 124. Incidimus in turbam heredipetarum. Adde *Not. Tir.* 85.

HĒRĒDĬTĀRĬUS, a, um, adj. *κληρονομικὸς*, ad hereditatem pertinens. *Cic. Caec.* 5. Cum esset haec auctio hereditaria constituta. *Id. ad Brut.* 1, 6. *f.* Habere cum aliquo controversiam hereditariam. ¶ Item qui ad nos hereditate pertinet. *Plin. ep.* 7, 11. Hereditarii agri. *Flor.* 3, 13. *extr.* Jure hereditario possidere aliquid. *Curt.* 10, 7. *f.* Hereditarium imperium vindicare. *Cic. Somn. Scip.* 2. Hereditarium cognomen. *Just.* 36, 4. Attalicas gazas hereditarias populi R. Romam deportavit. ¶ Translate dicitur de iis omnibus, quae utcumque a majoribus sumimus. *Flor.* 3, 17. Ut hereditarium in posteros suos bellum propagaret. *Quint. Decl.* 9, 14. Hereditaria odia subire. *Val. Max.* 4, 3. *n.* 8. Vetus atque hereditaria Urbis nostrae paupertas.

HĒRĒDĬTAS, atis, f. *κληρονομία*, successio in universum jus, quod defunctus habebat tempore mortis, ut *Cajus Dig.* 50, 16, 24. definit. *Cic. Inv.* 1, 45. Hereditate possidere aliquid; et *ib.* Hoc mihi hereditate venit. *Varr. R. R.* 1, 12. Si istiusmodi mî fundus hereditate obvenerit. *Plin.* 17, 1, 1. Domus, quae mihi hereditate obvenit. *Nep. Ann.* 1. Hereditate relictum quippiam. ¶ Item ipsa illa bona et jura, quae hereditate acquirimus. *Cic. Top.* 6. Hereditas est pecunia, quae morte alicujus ad quempiam pervenit jure, nec ea aut legata testamento, aut possessione retenta. *Id. Fl.* 36. Communem hereditatem, quae aequaliter ad utrumque lege venisset, concessit adolescenti. *Id. Phil.* 2, 16. *extr.* Hereditatem adire. *Id. Att.* 11, 2. cernere ex testamento; et *ib.* 12, 48. tenere. *Id. Caec.* 35. capere ab aliquo. *Id. Agr.* 1, 3. obire. *Id. Off.* 1, 33. *extr.* tradere alicui. *Tac. A.* 2, 19. *extr.* usurpare. *Plin. ep.* 8, 18. alicui transmittere. *Modest. Dig.* 24, 3, 58. repudiare, omittere, acquirere, suscipere. *Ulp. Dig.* 28, 3, 4. obtinere. *Pl. Truc.* 2, 3, 23. Si qua mihi obtigerit hereditas magna et luculenta. *Id. Curc.* 1, 2, 34. Haud saepe eveniunt tales hereditates. *Nep. Att.* 21. Multas hereditates consequi. *Plin. ep.* 7, 11. Hereditas mihi obvenit, in qua ista praedia sunt. *Plin. alter* 2, 109, 112. Ad quas pertinebat hereditas; et *ib.* 26, 24. Coelum in hereditate cunctis relictum. *Julian. Dig.* 29, 2, 44. Hereditate se abstinere. *Ter. Clem. Dig. ib.* 50, 16, 151. Delata hereditas intelligitur, quam quis possit adeundo consequi. *Ulp. ib.* 36, 4, 5. *med.* Si jacuerit hereditas aliquo tempore, *h. e.* si nemo erit, qui eam adeat. ¶ *Sine sacris hereditas*, proverb. V. SACRUM. ¶ Translate. *Cic. Off.* 1, 22. *f.* Licet mihi, Marce fili, apud te gloriari, ad quem hereditas hujus gloriae pertinet. *Just.* 36, 2. Paternae scientiae hereditas. ¶ Reperitur in genitivo plur. *hereditatium* pro *hereditatum*. *Inscr.* ap. *Grut.* 590, 10. T. Flavio Aug. L. Januario adjutori tabular. XX. hereditatium. Adde aliam ap. *Don. cl.* 5. *n.* 126. ¶ Scribitur et *haereditas*. V. HERES.

HĒRĒDĬUM, ii, n. *κτῆμα*, praedium parvulum, ut ait *Fest.*, quod hereditate quis possidet. *Varr. R. R.* 1, 10. Bina jugera, quae a Romulo primum divisa dicebantur viritim: quae, quod heredem sequerentur, heredium appellarunt. *Nep. Cat.* 1. Cato adolescentulus versatus est in Sabinis, quod ibi heredium a patre relictum habebat. ¶ Olim hac voce hortus significabatur. *Plin.* 19, 4, 19. In XII. Tabulis legum nostrarum nusquam nominatur villa, semper in significatione ea hortus: in horti vero heredium.

HĒREM Martĕam antiqui, accepta hereditate, colebant, quae a nomine appellabatur heredum: et esse una ex Martis (*vel potius Nerienes uxoris ejus*) comitibus putabatur. *Festus*, ubi al. leg. *Martiam.* ¶ Ceterum *herem* pro *heredem* in quarto casu olim dictum fuit. *Naev.* ap. *Non.* 8, 25. Omnibus bonis ego te herem faciam.

HERENNĬĀNUS, a, um, adj. ad Herennium pertinens, ut Herenniani coheredes, ap. *Cic. Att.* 13, 6. ¶ *Fuit et *Herennianus*, *i*, *m.*, qui consul fuit cum Severo A. U. C. 923. ¶ Item filius Odenati, usurpatoris Orientis. Hunc, una cum fratre Timolao purpura indutum, Zenobia ulnis solita est tenere, quoties militibus locuta est. Ambo ab Aureliano occisi. *Trebell. Poll. de* XXX *Tyr.* 26. ¶ Herennianus inter duces, qui e Probi disciplina prodierunt, memoratur *Vopisco* in *Probo. B. A.*

*HERENNĬUS, i, m. nomen proprium virorum R. ut Herennius Senecio, Historicus Romanus sub Domitiano, a Mettio Caro accusatus, et Caesaris jussu interfectus, quod rogatu Fanniae, filiae Paeti, uxoris Helvidii, libros scripsisset de vita Helvidii Prisci. *Tac. Agr.* 2. et 45. *Plin. ep.* 7. ad *Prisc.* V. *Voss. de Hist. Lat.* p. 154. ¶ M. Herennius, mediocris orator, de quo *Cic. Brut.* 45. et *Muren.* 17. ¶ Herennius, ad quem sunt libri quatuor rhetorici, in Ciceronis operibus vulgati, incertum est quis fuerit. V. *Fabric. B. L.* T. 1. p. 97, 98. *B. A.*

HĒRES, edis, m. et f. *κληρονόμος*, qui defuncto succedit in bona et jus, quod habebat. Alii ab *haereo* deducunt, alii probabilius ab *herus*. *Cic. Fam.* 13, 26. Mescinius heres est M. Mindio fratri suo; et 29. *med.* Heres ex parte dimidia et tertia est Capito: in sextante sunt ii, quorum, etc. *Id. Quint.* 4. Heredem ex testamento reliquit hunc P. Quintium. *Id. Off.* 3, 18. scribere. *Modest. Dig.* 28, 6, 1. substituere alicui. *Cic. Caec.* 6. Facit heredem ex deunce et semuncia Caecinam, ex duabus sextulis Fulcinium. *Id. Verr.* 2, 1, 43. Testamento facere heredem filiam. *Id. Caec.* 4. *f.* Quem suis bonis heredem esse cupiebat. *Plin. ep.* 5, 5. Aliquem heredem ex asse instituere. *Cic. Phil.* 2, 25. Antonius nondum in Pompeji locum repentinus heres successerat. *Plin.* 9, 35, 59. Relictus ab eo in amplis opibus heres. *Id.* 33, 11, 50. Libras trigintaduo argenti Africanus sequens heredi reliquit. ¶ *Heres*, quamvis de femina dicatur, tamen adjectivis semper jungitur masculinis, monente *Charis.* 1, 79. Nam, inquit, Marcus ait, *Heres ipsius secundus*, de muliere loquens. ¶ *Heres secundus* est qui in primi locum substituitur, si is heres esse non possit. *Cic. Fam.* 13, 61. Qui me cum tutorem, tum etiam secundum heredem instituerit. Ap. *Modest.* formulam habes secundi heredis substituendi, *l. c.* Filius mihi heres esto: si heres non erit; sive erit, et intra pubertatem decesserit, tunc Cajus heres esto. ¶ *Heres necessarius* ap. *Cajum Institut.* 3. (ed. *Goes.*) §. 153. est servus cum libertate heres institutus; ideo sic appellatus, quia, sive velit, sive nolit, omnimodo post mortem testatoris protinus liber, et heres est. ¶ *Heres suus et necessarius* ap. *eund. ib.* §. 156. est filius, filiave, nepos, neptisve ex filio, deinceps ceteri, qui modo in potestate morientis fuerunt: suus quidem heres ideo appellatur, quia domesticus heres est; necessarius vero, quia omnimodo, sive velit, sive nolit, tam ab intestato, quam ex testamento heres est. Adde *Ulp. Dig.* 38, 16, 1. ¶ *Heres extraneus* ap. *eund. ib.* §. 161. est, qui testatoris juri subjectus non est. ¶ Translate. *Cic. Brut.* 97. Illa vetus academia, atque ejus heres Aristus. *Ov. A. Am.* 3, 459. Criminis heres; et *Her.* 2, 78. fraudis; et *ib.* 9, 110. laudis. *Id. Met.* 9, 70. de hydra: nec ullum De centum numero caput est impune recisum, Quin gemino cervix herede valentior esset. *Plin.* 36, 5, 4. *n.* 6. Praxitelis filius Cephissodorus, et artis heres fuit. ¶ *Heredes* etiam dicuntur stolones, quia in locum succedunt arboris suae. *Plin.* 16, 37, 67. Alni caesae densius innumero herede prosunt. ¶ *Heres* apud antiquos, inquit *Festus*, pro *domino* ponebatur. *Pl. Men.* 3, 2, 12. Abstuli hanc, cujus heres nunquam erit post hunc diem. *Justin. Institut.* 2. *tit.* 19. *f.* Pro herede gerere est pro domino gerere. Veteres enim heredes pro dominis appellabant. ¶ *Herem* in accusativo, V. HEREM. ¶ Scribitur et *Haeres*: sed contra diphthongum stant *Manut.*, *Dausq.*, *Cellar.* ex lib. veteribus, et innumeris lapidib. Veteres olim etiam sine aspiratione scripsere.

HERES, erinaceus. V. ERES.

*HERGENTUM, vel Ergentum, i, n. Siciliae opp. *Sil.* 14, 251. ¶ Scribitur et *Hergetum*, vel *Ergetum*, vel *Hergetium*. *B. A.*

HĔRI, adv. *χθὲς*, hesterno die. *Festus* derivat ab *ἐχθὲς*, quod idem significat: quod ea ratione intelligi vult *Voss.*, ut olim *hesi* dixerint: hoc esse ab *χθεσὶ*, unde *χθὲς*, et *ἐχθές*. Dictum est etiam *here* (sed rarius. V. supra s. l.), quod quidam ap. *Charis.* 2, 180. ita ab *heri* distinguunt, ut illud ad *quamdiu* referatur, hoc ad *quando*: sed est hoc discrimen ineptum. *Ov. Fast.* 2, 76. Dicet, ubi est hodie, quae Lyra fulsit heri? *Cic. Fam.* 11, 1. et *Att.* 13, 47. Heri vesperi apud me Hirtius fuit. ¶ Ponitur etiam pro paucis ante diebus, nuper, paulo ante. *Ulp. Dig.* 47, 10, 7. *med.* Nec enim ferre praetor debet heri servum, hodie libertum conquerentem, quod dominus ei convicium dixerit. *Tert. Apol.* 4. Vanissimas Papias leges heri Severus, constantissimus principum exclusit.

HĒRĪCĬUS. V. ERICIUS.

HĒRĬE Junonis enumeratur a *Gell.* 13, 22. inter nomina Deorum, qui in publicis comprecationibus populi R. invocabantur. Sed al. aliter leg.

HĒRĬFŬGĂ, ae, adj. comm. gen. fugiens herum. *Catull.* 63, 51. Ego quam miser relinquens, dominos ut herifugae Famuli solent.

HĔRĪLIS, e, adj. δεσποτικός, ad herum, heram-ve pertinens. *Ter. Andr.* 3, 4, 23. Herum fefelli, in nuptias conjeci herilem filium. *Virg. A.* 7, 490. mensaeque assuetus herili; et *ib.* 8, 462. gressumque canes comitantur herilem. *Hor. Od.* 3, 27, 63. nisi herile mavis Carpere pensum. *Id. Sat.* 2, 7, 60. peccati conscia herilis. *Id. Ep.* 2, 2, 6. Verna ministeriis ad nutus aptus heriles. *Pl. Aul.* 4, 1, 13. Herile imperium. *Id. Mil.* 2, 6, 1. negotium curare. *Val. Fl.* 4, 383. arbitrium; et 6, 706. vitamque effundit herilem; et 107. turba canum pugnas capessit heriles, *h. e.* pugnat pro heris.

HĒRILLĬI philosophi dicti sunt ab Herillo Chalcedonio, qui fuit Zenonis auditor, et in cognitione et scientia summum bonum posuit, ut *Cic.* ait *Acad.* 4, 42. et *Fin.* 5, 25. et al. *Id. Or.* 3, 17. Fuerunt etiam alia genera philosophorum, fere qui se omnes Socraticos esse dicebant, Eretricorum, Herilliorum, Megaricorum.

*HĔRĪLUS, i, m. rex Praenestinorum, ab Evandro interfectus. *Virg. A.* 8, 563. *B. A.*

*HĔRĪTŪDO, inis, f. ab *herus. Gloss. Gr. Lat.* δεσποτεία, Dominatus, dominatio, heritudo. *B. A.*

HERMĂ et Hermes, ae, m. ἑρμῆς, statua, sive signum, tum ex marmore, tum ex trunco arboris, ita dictum ab Hermete, idest Mercurio, quod plerumque statuae Mercurii efficerentur. Fiebant saepe ex lapide quadrato sine manibus et pedibus. *Juven.* 8, 53. truncoque simillimus Hermae. *Macr. Sat.* 1, 19. Pleraque simulacra Mercurii quadrato statu figurantur solo capite insignita, quae figura significat, solem mundi esse caput, et rerum satorem, omnemque vim ejus non in quodam divisorum ministerio membrorum, sed in sola mente consistere. Quatuor latera significant vel totidem mundi plagas, vel quatuor vices temporum. Haec *Macr.* Alii putant, ea figura significari vim eloquentiae, cujus Mercurius est praeses, quae sine viribus corporis potens est sola verborum facundia. *Serv.* ad *A.* 8, 138. causam, cur sine manibus figuretur, refert ad fabulam, de qua V. in CYLLENIUS. ℙ Hae figurae Athenis fere ad Alcibiadis vultum effingebantur, teste *Clem. Alex.* ἐν λόγῳ προτρεπτ. πρὸς Ἕλλην, quod is aetatis suae multo formosissimus fuit, ut in ejus Vita *c.* 1. *Nepos* tradit. Mos autem erat has in vicis ad januas aedium habere, item circa sepulcra, in gymnasiis, xystis, bibliothecis, et in fronte templorum ad ornatum. *Cic. Att.* 1, 6. Hermae tui Pentelici cum capitibus aeneis me admodum delectant. *Nep Alcib.* 3. Accidit, ut una nocte omnes Hermae, qui in oppido erant Athenis, dejicerentur, praeter unum, qui ante januam Andocidis erat, Andocidisque Hermes vocatus est. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 485. *n.* 160. Frontem templi vervis, et hermis marmoreis pecunia sua ornavit. V. VERVA. *Spon. Miscell. antiq.* p. 9. figuras Hermarum aliquot exhibet. ℙ Praeterea *Herma*, n. g. inquit *Festus*, a Graecis ponitur pro firmamento (ἕρμα, ab εἴρω, necto). Unde etiam Mercurii nomen, inventoris, ut putant, firmae orationis dictum. Interdum etiam saburram significat, quia naves pondere firmat.

*HERMĂCHUS, i, m. Epicureus, Mitylenaeus, testamento Epicuri heres. *Cic. Acad.* 4, 30. et *de Fin.* 2, 30. Cf. *Laert.* 1, 21. ℙ Hermachus, Chius, de quo *Cic. de harusp. resp. c.* 16. *B. A.*

[HERMAEUS, a, um, adj. Ἑρμαῖος, ad Hermen seu Mercurium pertinens. Hinc *Hermaeum* absolute est *Hermaeum cubiculum*, ubi nempe Mercurius colebatur, vel ubi hermae plures, nempe *busti*, clarorum virorum servabantur. V. HERMA et HERMULA. *Suet. Claud.* 10. Cum, quasi secretum eo desiderante, turbam submoverent, in diaetam, cui nomen est Hermaeum, recesserat. *Inscr.* ap. *Grut.* 598, 7. Symphoro tesserario *servo* Caesaris de domo Gelotiana fecit Philodespotus *servus* Caesaris ex Hermaeo fratri B. M. *Liv.* 35, 50. Cum jam Menippus castra ante Salganea ad Hermaeum, qua transitus ex Boeotia in Euboeam insulam est, haberet, *h. e.* Hermaeum templum, in quo fortasse Mercurius cultus honoratusque fuit. *F.*]

[HERMĂGŎRAS, ae, m. V. v. sq. ℙ Est etiam cogn. R.: ab Ἑρμῆς, Mercurius, et ἀγορά, congregatio. *Inscr.* ap. *Grut.* 16, 13. C. Coelius Hermagoras. *F.*]

HERMĂGŎRĒUS, a, um, adj. ad Hermagoram pertinens, Ἑρμαγόρειος. Fuit autem Hermagoras Graecus rhetor, cujus meminit *Quint.* 3, 1. et alibi, item *Cic. Brut.* 78. et *Inv.* 1, 6. Hinc *Hermagorei*, qui ejus scholae sunt, ap. *Quint.* 7, 4.

[HERMĀIS, ĭdis, f. patronym. ab Ἑρμᾶς, Mercurius. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 7. *n.* 30. Cum Antonia Hermaide conjuge. *F.*]

[HERMĀISCUS, i, m. Ἑρμαΐσκος, dimin. ab Ἑρμᾶς, Mercurius. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Don. cl.* 2. *n.* 10. C. Valerius Hermaïscus. Adde aliam ap. *Grut.* 1077. *col.* 3. *F.*]

*HERMANDICA, ae, f. opp. Hispaniae, in Lusitania. *Liv.* 21, 5. ℙ Notandum in *Polyb.* 3, 14. quem hic exscribit *Livius*, Graecum nomen esse Ἐλμαντική: unde in *Livii* loco lato corrigendum putant nonnulli *Helmantice.* Hodie, aiunt, est *Salamanca. B. A.*

[HERMAPHILUS, i, m. Mercurium amans: ab Ἑρμᾶς, Mercurius, et φιλέω, amo. Est cogn. libertinum. *Inscr.* ap. *Grut.* 319, 9. Hermaphilus Hymni Lib. *F.*]

HERMAPHRŎDĪTUS, i, m. Ἑρμαφρόδιτος, Mercurii et Veneris filius: ab Ἑρμῆς, Mercurius, et Ἀφροδίτη, Venus. Hic cum vagabundus in Cariam ad limpidissimum fontem, quem Salmacis Nympha incolebat, pervenisset, illa subito ejus amore correpta, cum neque blanditiis, neque precibus flectere posset, simulato recessu post vepres latuit. Is autem Nympham abiisse ratus, fontem nudus intravit. Quod videns Salmacis, subito accurrit, et abjectis vestibus arctissime eum complexa est. Sed cum ne tunc quidem obstinatum exorare posset, a Diis petiit, ut ex duobus corporibus in unum redigerentur. Cujus precibus exauditis, ambo in unum corpus coaluerunt, in quo sexus uterque remanebat integer. Quod cum vidisset Hermaphroditus, a superis petiisse dicitur, ut ea fonti natura maneret, ut, qui vir eum intraret, ἀνδρόγυνος, idest utrumque sexum adeptus exiret. Hinc omnes androgyni vocantur Hermaphroditi. *Ov. Met.* 4, 285. et sqq. et *ib.* 383. Hermaphroditus ait, nato date munera vestro. *Plin.* 7, 3, 3. Gignuntur et utriusque sexus, quos hermaphroditos vocamus, olim androgynos vocatos, et in prodigiis habitos, nunc vero in deliciis. V. ANDROGYNUS. ℙ Adjective. *Id.* 11, 49, 109. Ostentabat Nero hermaphroditas subjunctas carpento suo equas.

HERMĂTHĒNĂ, ae, f. caput duplex, Mercurii, et Minervae, ab Ἑρμῆς, Mercurius, et Ἀθηνᾶ, Minerva. Solebant enim Romani Mercurii ac Minervae capita conjungere in gymnasiis, atque dicare. *Cic. Att.* 1, 4. Quod ad me de Hermathena scribis, per mihi gratum est ornamentum Academiae proprium meae, quod et Hermes commune omnium, et Minerva singulare est insigne ejus gymnasii.

[HERMĒNEUMĂ, ătis, n. ἑρμήνευμα, expositio, interpretatio. *Senec. Controv.* 26. Graece scribit, at Latine *Id. Excerpt.* 9, 3. Nunquam magnas mercedes accipere eos, qui hermeneumata docerent. *F.*]

HERMĔRACLES, is, m. geminum caput Mercurii, et Herculis in eadem basi. *Cic. Att.* 1, 10. Ab Ἑρμῆς, Mercurius, et Ἡρακλῆς, Hercules: quale videre est in nummis gentis Rubriae, apud *Morell. n.* 8.

[HERMĔROS, ōtis, m. Deus pantheus, ex Mercurio, et Cupidine compactus: ab Ἑρμῆς, Mercurius, et Ἔρως, Amor. *Plin.* 36, 5, 4. *n.* 10. In iis sunt Centauri Nymphas gerentes, Hermerotes Taurisci caelatoris Tralliani. ℙ Est etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Spon. Miscell. antiq.* p. 14. L. Valerius Hermeros. *F.*]

HERMES, ae, m. Ἑρμῆς, Mercurius. *Cic.* cujus verba V. in HERMATHENA. V. etiam HERMA. Est etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Marin. Iscriz. Alb.* p. 90. C. Julius Hermes. ℙ *Hermes Trismegistus, Ἑρμῆς τρισμέγιστος, i. e. ter maximus, μέγας καὶ μέγας, philosophus Aegyptius, cujus etiam liber circumfertur Ποιμάνδρης inscriptus, supposititius proculdubio et fictitius. V. *Fabric. B. G.* 1, 7. ℙ V. *Trismegistus. B. A.*

*HERMESĬA, ae, f. Ioniae opp. excisum. *Plin.* 5, 29. *B. A.*

[HERMĒSĬAS, ădis, f. *Plin.* 24, 17, 102. Hermesias a Democrito vocatur, ad liberos generandos pulcros bonosque, non herba, sed compositio e nucleis pineae nucis tritis cum melle, myrrha, croco, vino palmeo. *F.*]

[HERMĒTĬCUS, i, m. ad Hermen, seu Mercurium pertinens, Mercurialis. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 1544, 7. T. Laberius Hermeticus. *F.*]

[HERMĒTĬO, onis, m. dimin. Hermetis. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 127. *col.* 7. A. Egrilius Hermetio *junior. F.*]

[HERMĒUS, a, um, adj. ad Hermian regulum pertinens, cujus tumulus erat in insula Cypro, ut narrat *Plin.* 37, 5, 17. *Id. ib.* 18. Democritus in hoc genere ponit smaragdos Hermeos, et Persicos, illos extumescentes, Persicos vero non translucidos. *F.*]

[HERMĬAS, ae, m. Ἑρμείας, vel Ἑρμίας, idem ac Ἑρμῆς, Mercurius. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 49, 6. Hermias dedicavit, idemq. vovit. *F.*]

*HERMĬNĬUS, i, m. mons Lusitaniae, juxta Medobrigam, inter Tagum et Anam flumina. Hodie est *monte Armino. Hirt. B. Alex.* 48. ℙ Fuit et Hetrusci nobilis nomen apud *Virg. A.* 9, 24. ℙ Item Romanus quidam, unus ex his qui una cum Coclite Hetruscis in ponte Sublicio restiterunt, donec a tergo solveretur. *Liv.* 2, 10. Integrum nomen T. Herminius Aesquilinus. *B. A.*

HERMĬŎNĒ, es, f. Cadmi uxor, Martis et Veneris filia. V. HARMONIA. ℙ Altera Menelai filia ex Helena, Pyrrhi primum sponsa, deinde Orestis. *Ov. Pont.* 2, 11, 15. et *Hyg. fab.* 122. ℙ Est etiam hoc nomine oppidum Peloponnesi ad sinum Argolicum. *Plin.* 4, 5, 9. **Mela* 2, 3. *Liv.* 31, 45. *Virg.* in *Ciri v.* 472. ubi male producuntur syllabae ultimae duae. *Heynii* emendationem V. in *Hermioneus, a, um. B. A.*

*HERMIONES, um, populi media Germaniae parte siti. *Plin.* 4, 14. ℙ *Herminones* appellat *Tac. G.* 2. *Mermones* autem *Mela* 3, 3. *B. A.*

HERMĬŎNĔUS, et
HERMĬŎNĬCUS, et
HERMĬŎNĬUS, a, um, adj. possess. ab Hermione oppido. *Virg. Cir.* 472. Hinc sinus, hinc statio contra patet Hermionea. *Liv.* 31, 44. Ager Hermionicus. *Plin.* 4, 12, 19. Hermionius.

*HERMIPPUS, i, m. Smyrnaeus, historicus, temporibus floruit Ptolemaei Evergetae. Scripsit de Magis, de vitis illustrium virorum, de sapientibus, de Pythagora, et alia plura. *Plin.* 30, 1. Cf. *Laert.* 1, 8. et 42. ℙ Fuit et alius, Berytius, Philonis Byblii discipulus, qui multa composuit sub Hadriano Principe. Ejus historiam de Somniis laudat *Tert. de anima* 48. *B. A.*

*HERMISĬUM, i, n. opp. Scythiae Europaeae, in Taurica Chersoneso. *Mela* 2, 1. *in. Plin.* 4, 12. *B. A.*

[HERMOCĂPĒLĪTAE, arum, m. plur. incolae Hermocapeliae, urbis Lydiae, in cujus nummis ap. *Eckhel. D. N. V. T.* 3. p. 101. ΕΡΜΟΚΑΠΗΛΙΤΩΝ. *Plin.* 5, 30, 33. Ad Pergamum conveniunt Hermocapelitae, Attalenses, etc. *F.*]

[HERMŎCHĂRES, ētis, m. gratiosus Mercurio: ab Ἑρμῆς, Mercurius, et χάρις, gratia. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Donat.* 416, 13. M. Antonio Hermochareti fecit Antonia Charis. *F.*]

*HERMOCRĂTES, is, m. Ἑρμοκράτης, medicus, quo viso in somnis, Andragoram mortuum esse dicit *Mart.* 6, 53. *B. A.*

[HERMŎDŌRUS, i, m. Mercurii donum: ab Ἑρμῆς, Mercurius, et δῶρον, donum. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Spon. Miscell. antiq.* p. 68. L. Cassius Hermodorus. *F.* **Hermodorus, i,* m. Ἑρμόδωρος, Platonis auditor, cujus commentarios excerptos in Sicilia divulgare ac vendere solebant. Quam rem Siculi in proverbium verterunt: Λόγοισιν Ἑρμόδωρος ἐμπορεύεται. *Libris Hermodorus mercaturam facit.* Cf. *Cic. Att.* 13, 21. et *Tusc.* 5, 36. *B. A.*]

[HERMŎGĔNES, is, m. est nomen propr. viri: ab Ἑρμῆς, Mercurius, et γένος, genus, a Mercurio genitus. V. v. seq. ℙ Est etiam cogn. R.; Clodii enim Hermogenis feneratoris mentio est ap. *Cic. Att.* 13, 24. ℙ Hinc porro *Mart.* 12, 29. apte mapparum cleptae celeberrimo Hermogenis nomen indidisse videtur. *F.*]

HERMŎGĔNĬĀNUS, a, um, adj. ad Hermogenem pertinens, quod est nomen viri proprium. *Hermogeniani equi* dicti sunt a quodam Hermogene, qui equos ad curule certamen alebat multos et nobiles. Horum fit mentio in *Cod. Theod.* 10, 6, 1. et 15, 10, 1., et conjunguntur cum *Palmatis*, qui itidem cognominati sunt a quodam Palmatio Caesariensi, valde locuplete, et similes equos multos alente. De his loquitur etiam *Reines.* in *Inscr. cl.* 1. *n.* 39. p. 71. ℙ *Hermogenianus* est etiam unus ex prudentibus, quorum responsa in Pandectis referuntur, qui Caracallae temporibus floruisse videtur, *h. e.* sub initio saeculi Christi III. Alii tardius ei tempus assignant, nempe sub imperio filiorum Constantini M. circa dimidium saec. IV. ℙ *Fuit et Hermogenes Tarsensis, de quo *Suet.* in *Dom.* 10. Occidit item Hermogenem Tarsensem, propter quasdam in historia figuras; librariis etiam, qui eam descripserant, crucifixis. *B. A.*

*HERMOLĀUS, i, m. Ἑρμόλαος, insignis statuarius, de quo *Plin.* 36, 5. *B. A.*

*HERMONASSA, ae, vel Hermonasse, es, f. Ἑρμώνασσα, opp. Sarmatiae Asiaticae, ad Bosphorum Cimmerium. *Mela* 1, 19. *med. Plin.* 6, 6. *B. A.*

*HERMONTHĪTES, sc. nomos, sic dictus ab Hermonthide opp. Aegypti superioris, in Thebaide. *Plin.* 5, 9. *B. A.*

[HERMOPHĪLUS, i, m. idem ac Hermaphilus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 1273, 13. Hermophilus alumnus. *F.*]

*HERMOPOLIS, is, f. Ἑρμόπολις, Ἑρμούπολις, sc. Ἑρμοῦ πόλις, duarum urbium nomen fuit in Aegypto: quarum una in Aegypto superiore, in Heptanomide, in Thebaide posita *Ammian.* 22, 40. (al. 16.) Hinc *Hermopolites, ae,* sc. nomos, dicta est praefectura, cujus caput Hermopolis. *Plin.* 5, 9. Altera in inferiore Aegypto fuit, circa Deltam. Ejus meminerunt *Strabo* et *Ptolemaeus.* ℙ Fuit et Hermopolis, sive Hermoenimpolis, locus Alexandriae, si qua fides *Jul. Valer. rer. gest. Alex. M.* (ed. *A. Maio*) 1, 20. *B. A.*

*HERMOTĪMUS, i, m. Clazomenius, de quo sic *Plin.* 7, 52. Reperimus inter exempla, Hermotimi Clazomenii animam relicto corpore errare solitam, vagamque e longinquo multa annuntiare, quae nisi a praesente nosci non possent, corpore interim se-

mianimi: donec cremato eo inimici remeanti animae velut vaginam ademerint. *Tert. de anima* 2, 28. Caeterum de Hermotimo, anima, ut aiunt, in somno carebat; quasi per occasionem vagaturi hominis, proficiscente de corpore. Uxor hoc prodidit: Inimici dormientem nacti, pro defuncto cremaverunt. Cives Hermotimum templo consolantur. *B. A.*

*HERMUBASILĪON, i, n. Ἑρμοῦ βασιλεῖον, herba eadem quae et Hermubotane. *Appul. de herb.* 82. *B. A.*

*HERMUBOTĀNE, es, f. Ἑρμοῦ βοτάνη, i. e. Mercurii herba, i. q. Mercurialis et Hermupoa et Hermubasilion. *Appul. de herb.* 82. *B. A.*

[HERMŬLĂ, ae, m. dimin. ἑρμίδιον, parvus cippus in modum hermae factus. *Cassiod. Variar.* 3, 51. de circo: Bissena quippe ostia *(carcerum)* ad duodecim signa *(Zodiaci)* posuerunt. Haec ab hermulis funibus demissis subita aequalitate panduntur; docentes totum illic, ut putabatur, consilio geri, ubi imago capitis cognoscitur operari. Hic *hermulae* sunt columellae, humanum caput praeferentes, et ostia carcerum disterminantes, unde funes extendebantur ad equos circenses intra carceres coercendos, ne unus altero celerius prorumpere posset. *F.*]

*HERMUNDŪRI, orum, m. Ἑρμόνδοροι, Suevorum, potentissimae in Germania gentis, magna et nobilissima natio, quae ab Albi ac Marcomannis Nariscisque ad usque Danubium et Rhaetos coluit. Hodie Hermundurorum nomen sibi praecipue Misnenses vindicant. Nam tota Misnia, exceptis partibus, quae trans Albim Lusatiae utrique contermina est, in Hermunduris fuit. *Tac. A.* 2, 63. et 12, 30. *Id. G.* 41. *Plin.* 4, 14. *B. A.*

HERMŪPŎA, Ἑρμοῦ πόα, *h. e.* Mercurii herba, nomen est Graecum herbae Mercurialis, quae et linocostis, et parthenion dicitur. *Plin.* 25, 5, 18.

HERMUS, i, m. *Sarabat*, fluvius Asiae, qui ex Phrygia Magna per Lydiam et Aeolidem fluit, apud Docimaeum, ac in Aegaeum pelagus inter Phocaeam, et Smyrnam una cum Pactolo labitur. Auro nobilis est. *Virg. G.* 2, 137. Nec pulcher Ganges, atque auro turbidus Hermus.

HERNĒUM. V. ERNEUM.

HERNĬA, ae, f. κήλη, ἐντεροκήλη, tumor praeternaturalis umbilici, inguinum, Scroti, obortus ex relaxatione, aut fractione peritonaei, cujus causa intestina, vel omentum, vel humor aliquis in partes inferiores descendit. *Mart.* 3, 24. Ingens iratis apparuit hernia sacris. *Cels.* 7, 18. Ἐντεροκήλην, et ἐπιπλοκήλην Graeci vocant: apud nos indecorum, sed commune his, herniae nomen est. *Id. ib.* varia hujus morbi genera describit, variis quoque nominibus Graece appellata, a Latinis vero, scilicet nullis discriminibus satis cognitis, unum idemque *herniae* nomen habentia. V. ENTEROCELE. ℙ *Fuit et Hernia nomen proprium Romanum. *Cic. Q. Fr.* 1, 2. *B. A.*

HERNĬCI, orum, m. plur. pop. Italiae in Latio, versus montes, ad fontes Liris, et Anienis, inter Volscos, Aequos, et Marsos, quorum urbes Anagnia, Alatrium, Verulae, Ferentinum. Dicti sunt, inquit *Fest.* a saxis, quae Marsi *herna* dicunt. *Juven.* 14, 180. O pueri, Marsus dicebat, et Hernicus olim. ℙ *Hernicum (pro *Hernicorum*) *Capitulum*, oppidum Hernicorum, de quo *Plin.* 3, 5. *B. A.*

HERNĬCUS, a, um, adj. ad Hernicos populos, vel eorum regionem pertinens. *Virg. A.* 7, 683. et roscida rivis Hernica saxa colunt. Adde *Stat. Silv.* 4, 5, 56.

HERNĬŌSUS, a, um, adj. κηλήτης, enterocelicus, qui herniam patitur. *Lampr. Elag.* 25. Dum sermo esset ortus, quanti herniosi essent in urbe Roma.

HERO, onis. V. AERO.

HĒRO, us, f. puella formosissima ex Sesto Thraciae urbe ad Hellespontum sita, et Veneris sacerdos. Hanc adamabat Leander Abydenus, noctuque ejus causa Hellespontum solebat nando trajicere. Qui cum aliquando mari ventis agitato se commisisset, submersus est: cujus morte cognita, Hero quoque sese in mare praecipitem dedit. Exstat ap. *Ov.* epistola Herus Leandri moras querentis, et ad se invitantis, inter *Her. n.* 19. et Leandri ad ipsam, *n.* 18. *Id. Amor.* 2, 16, 31. Saepe petens Hero, juvenis tranaverat undas. Al. leg. *Heron.* V. DIDO, us. ℙ *Item nomen unius ex Priami regis filiabus. *Hyg. fab.* 90. ℙ Et Danaidum una. *Id. fab.* 170. *B. A.*

[HĒRŌDĂTUS, i, m. idem ac Herodotus, nempe a Junone datus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Don.* 413, 13. C. Stajus Herodatus. *F.*]

HĒRŌDES, is, m. Ἡρώδης. Tres hoc nomine fuerunt Judaeae reges; quorum primus infantes intra bimatum jussit interfici: de quo dictum Augusti *Macr. Sat.* 2, 4. refert. *Hor. Ep.* 2, 2, 184. et ungi Praeferat Herodis palmetis pinguibus. ℙ *Herodes Atticus*, Graeca oratione fere universos gravitate atque copia, elegantiaque vocum longe antecessit. *Gell.* 1, 2. *Id.* 9, 2. et 19, 12. Vixit sub Hadriano et Antonino Pio. ℙ Herodes, Atheniensis, non bonus scriptor, vixit Ciceronis aetate. Videtur (ait *Ernestus*) de Ciceronis Consulatu scripsisse aliquid, quod vehementer contemnit Cicero. *Cic. Att.* 2, 2. ℙ Herodes, libertus Attici. *Id. ib.* 6, 1. etc. ℙ De Herodibus variis V. *Hard. de numis Her.* et *Spanhem. Diss.* 8. p. 520. etc. Item *Reland.* in *Palaestina. B. A.*

*HERODĪUM, i, n. Ἡρωδεῖον, urbs Judaeae, 60 stad. ab Hierosolymis distans. *Plin.* 5, 14. Reliqua Judaea dividitur in toparchias decem, Hiericuntem — Herodium cum oppido illustri ejusdem nominis. *B. A.*

[HĒRŌDŎTUS, i, m. Ἡρόδοτος, (ab Ἥρη, Juno, et δοτός, datus) Halicarnassensis, ortus an. CCCCLXXXIV. ante Chr. n., scripsit historiam dialecto Ionica, tanta cum suavitate, ut Musarum nomina singulis ejus libris (novem enim conscripsit) titulos fecerint ii, apud quos eam in frequenti Graeciae conventu in Olympiis recitavit. Primus inter omnes historicos elegantia, suavitate, rerum antiquarum et exemplorum multitudine scriptores omnes Graecos, et Latinos superavit. *Patrem Historiae* eum appellat *Cic. Leg.* 1, 1. sed innumerabiles apud eum fabulas esse affirmat. *F.*]

HĒRŌĬCĒ, adv. ἡρωϊκῶς, heroico modo. *Macr.* de *Virgilio* versus *Homeri* imitante, *Sat.* 5, 14. Hos quoque, tanquam heroice incomptos, adamavit.

HĒRŌĬCUS, a, um, adj. ἡρωϊκός, ad heroes pertinens, ut heroica aetas, in qua heroes vixere. *Cic. Div.* 1. *in.* Vetus opinio est, jam usque ab heroicis ducta temporibus. *Id. Tusc.* 5, 3. Etiam heroicis aetatibus Ulyssem et Nestorem accepimus et fuisse, et habitos esse sapientes: (*Hesiod.* in *Oper. et dieb.* heroica tempora inter aeneam aetatem, et ferream: et heroes desiisse ait post Thebarum ac Trojae excidium.) Et *N. D.* 3, 28. Medea et Atreus, heroicae personae, nefaria scelera meditantes. *Id. Att.* 14, 15. Quid quaeris? heroica. ℙ *Heroici* absolute sunt poetae heroici. *Quint.* 10, 10. Verum Homerus omnes sine dubio, et in omni genere eloquentiae procul a se reliquit, heroicos tamen praecipue. ℙ *Heroicus versus* dictus est ex eo, quod heroum illo fortia facta canuntur, et spondeis dactylisque constat, qui *pedes heroici* nominantur, V. HEROUS. *Servius* ad *A.* 1. *in.* Heroicum carmen esse dicit, quod constat ex divinis humanisque personis, continens vera cum fictis, Sed hic heroicum poema describit, non heroicum versum. *Auct. dial. de Or.* 10. Nec solum cothurnum vestrum, aut heroici carminis sonum, sed lyricorum, etc. *Quint.* 1, 5. Iambum non recipit versus heroicus. *Prisc. de XII. vers. A.* p. 1256. Heroicus, qui legitimos habet dactylos, qui trisyllabi sunt, ideo in disyllabum desinere vult, et minuit in fine unam syllabam, ne sit impedimento sequenti versui, quin celeriter incipiat. ℙ Versus praecipue hexameter, heroicus censetur: sunt tamen alia non una versuum genera, heroica dicta, quod heroicis pedibus et ipsa constant, quae *Diom.* enumerat 3, 511. et 512.

HĒRŌĪNĂ, ae, f. ἡρωΐνη, femina illustris, ut sunt heroum uxores, et filiae. *Propert.* 1, 13, 31. Illa sit Inachiis et blandior heroinis. Adde *ib.* 19, 13.

HĒRŌĪON, ii, n. ἡρώειον, nomen herbae asphodeli, quae clarissima inter herbas est. *Plin.* 22, 22, 32.

HĒRŌIS, idis, f. ἡρωΐς, femina illustrior, quales sunt heroum uxores, et filiae. *Suet. Ner.* 21. Heroidum ac Dearum personis effictis. *Ov. Amor.* 2, 4, 33. Tu quia tam longa es, veteres heroidas aequas, τὰς ἡρωΐδας. *Id. Trist.* 5, 5, 43. Edidit haec mores illis heroisin aequos, ταῖς ἡρωΐσιν, dativus plur. Graecus, ut *Hamadryasin.* V. DRYADES. Al. tamen aliter leg. ℙ *Servius* ad *A.* 11, 74. notat, heroidas consuevisse suis manibus vestes contexere. ℙ *Heroides* inscribuntur epistolae *Ovidii* aliquot, in quibus de heroinarum amoribus agitatur. *Prisc.* 10, 908.

HĒRŎPHĬLE, es, f. Ἡροφίλη, mulier sacerdos Apollinis Sminthei, et vates. *Tibull.* 2, 5, 68. Herophile Phoebo grata quod admonuit.

[HĒRŎPHĬLUS, i, m. heri amans. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 74, 3. Sex. Peducaejus Sex. Fil. Herophilus. *F.* *Herophilus, i, m. Ἡρόφιλος, medicus celebris, qui Phalaridem sanitati restituisse dicitur. *Plin.* 11, 37. 26, 2. et al. Adde *Cels. praef.* 3. *med. Tert. de anima* 10. *B. A.*]

HĒRŌS, ois, m. ἥρως, vir excellenti, ac supra humanam conditionem se efferente virtute praeditus, et veluti divinitatis particeps: quales fuere qui ex altero parente Deo, altero homine nati sunt, ut Castor, Orpheus, Achilles, Hercules, Aeneas, qui illustribus gestis proxime ad Deos accesserunt, et post mortem Dii facti sunt. Ἥρως ἐστὶ, inquit *Lucian. in dial. mortuor.* 3. ὃ μήτε ἄνθρωπός ἐστιν, μήτε θεὸς, καὶ συναμφότερός ἐστι. *Ita tamen*, inquit *Serv.* ad *A.* 1, 200. *ut plus ab homine habeat*: scilicet quia laboribus, vulneribus, et morti obnoxius est. Hi vocantur etiam *Semidei*, ut est ap. *Hesiod.* ἔργ. καὶ ἡμέρ. *v.* 159. Ἀνδρῶν ἡρώων θεῖον γένος, οἳ καλέονται Ἡμίθεοι. *Stat. Th.* 5, 372. nec robora prosunt Semideum heroum, *h. e.* Argonautarum. *Virg. Ecl.* 4, 15. Ille Deum vitam accipiet, Divisque videbit Permixtos heroas, et ipse videbitur illis. *Hor. Od.* 1, 12, 1. Quem virum aut heroa lyra, vel acri Tibia sumis celebrare, Clio? *Plin.* 35, 10, 36. *n.* 5. Pinxit et heroa absolutissimi operis. Et *ib. paulo supra.* Heroi *(Ajacis)* nomine se moleste ferre dicebat, etc. ℙ Quidam putarunt, *heroes* eosdem esse, atque δαίμονες: alii hoc nomine appellarunt animas hominum a corporibus disjunctas. ℙ Praeterea *heroes* dicuntur illustres homines, qui ob res praeclare gestas, singularesque virtutes Diis proximi visi sunt ac de humano genere optime meriti, immortalitatem apud posteros consecuti. *Cic. Att.* 14, 6. Antonii colloquium cum heroibus nostris pro re nata non incommodum, *h. e.* cum Bruto et Cassio, qui interfecto Caesare, reipubl. libertatem restitui curaverant; et *ib.* 1, 17. *f.* Heros ille noster Cato; et *ib.* 4, 3. *f.* Ignari quantum in illo heroe esset animi, quantum etiam consilii. ℙ Dicti sunt *heroes* vel ab ἔρα, vel ἔρα, terra, ut quidam volunt ap. *Capell.* 2. p. 40. et *Serv.* ad *Virg. Ecl.* 4, 35. quia altero parente mortali procreati sunt: vel ab ἥρη, Juno, hoc est aer: quia in aere habitare finguntur post mortem: vel ab ἔρως, amor, quia nati ex amore Deorum et hominum: vel denique ab εἴρειν, dicere, quia sapientes fuerunt, et disertissimi. Sunt etiam, qui, ut rationem nominis inveniant, ad Chaldaeam linguam confugiunt. *Hesiod. l. c.* eos post mortem habitare ait in Fortunatis insulis, ubi beata immortalique vita fruantur. *Capell. l. c.* versari ait a medietate aeris usque in montium terraeque confinia. Alii locant in Elysiis Inferorum, ut *Virg. A.* 6, 648. Hic genus antiquum Teucri, pulcherrima proles, Magnanimi heroes, nati melioribus annis, Ilusque, Assaracusque et Trojae Dardanus auctor. ℙ Adjective pro *Heroicus*. *Pers.* 1, 69. Ecce modo heroas sensus afferre videmus, Nugari solitos Graece.

HĒRŎSTRĂTUS, i, m. Ἡρόστρατος, Ephesius, cupiditate incensus suum nomen aliquo insigni facinore propagandi, cum virtute non posset, sceleris voti compos factus est, incendium ipse manibus suis Dianae Ephesiae magnifico templo inferens, quo tot regum divitiae, populorumque labores absumpti sunt. *Solin.* 40.

HĒRŌUM, i, n. ἡρῷον, monumentum heroi vivo positum. *Plin.* 10, 5, 6. Quam ob causam incolae, quod vocant heroum, in eo loco fecere, appellatum Jovis et virginis. *Cic. Leg.* 2, 24. Quod autem heroum, id est vestibulum sepulcri, bustumve usucapi vetat. Alii hic rectius leg. *forum* q. v. v. *Inscr.* ap. *Mur.* 889, 8. Heroum maceria cinctum comparavit. Alia ap. *Fea, Framm. di Fast. Cons.* p. 14. *n.* 47. L. Ovinius Curius Proculus Modianus Africanus Cos. heroum coeptum in honorem Claudianae Eusebiae *Carissimae Memoriae* Filiae suae necessaria tutela munitum perfecit ad memoriam L. Ovinii Africani *Carissimae Memoriae* Pueri nepotis, et suam.

HĒRŌUS, a, um, adj. ἡρῷος, ad heroes pertinens, heroicus. *Stat. Silv.* 1, 3, 102. Sive chelyn tollas heroa ad robora; et *ib.* 4, 7, 2. Fortis heroos, Erato, labores differ. *Prop.* 3, 2, 15. quis te Carminis heroi tangere jussit opus? ℙ *Heroi pedes* sunt dactylus, spondeus, anapaestus, unde *heroi versus* constant, de quibus in HEROICUS dictum est. *Cic. Or.* 3, 47. Quare primum ad heroum nos dactyli, et anapaesti, et spondei pedem invitat. *Quint.* 9, 4. *med.* Herous, qui est idem dactylus. *Cic. Leg.* 2, 27. Laus mortui incisa quatuor herois versibus, quos longos appellat Ennius. *Ov. Amor.* 2, 17, 21. Carminis hoc ipsum genus impar: sed tamen apte Jungitur herous cum breviore modo. *Mart.* 3, 20. Lascivus elegis, an severus herois. ℙ Item ad Hero pertinens, Leandri amicam. *Lucan.* 9, 954. et amore natatum Aequor, et Heroas lacrimoso litore turres.

HERPES, ētis, m. ἕρπης, ητος, ulcus serpens et erodens carnem, usque ad ossa interdum: ab ἕρπω, serpo, repo. Eum describit *Cels.* 5, 28. *n.* 3., sed Graece appellat. *Lucil.* ap. *Non.* 2, 375. Serpere uti gangraena mala, atque herpes ita posset. *Plin.* 26, 14, 87. Aizoum herpetas quoque, et nomas sanat. ℙ *Herpes* quoque animal a Graecis vocatur, quo praecipue sanantur quaecumque serpunt. *Id.* 30, 13, 30.

HERPESTĬCUS, a, um, adj. repens, serpens, ab *herpes*. *Lucil.* ap. *Non.* 2, 375. Serpere uti gangraena malo ad quem herpestica posset. Al. aliter rectius leg. V. v. praec.

*HERPYLLUM, i, n. i. q. sisymbrium. *Appul. de herb.* 105. *B. A.*

*HERPYLLUS, i, m. serpillus. *Appul. de herb.* 99. *Isid. Orig.* 17, 9. *B. A.*

*HERSE, es, f. Ἕρση, Cecropis filia. *Ov. Met.* 2, 809. *B. A.*

HERSĬLĬA, ae, f. mulier Sabina, quae cum aliis rapta, fuit Romuli uxor, quae post mariti mortem et ipsa Dea facta est, et *Hora*, vel *Ora* appellata. Colebatur ut Dea juventutis et pulcritudinis. *Ov. Met.* 14, 839. Hersiliam jussis compellat vocibus Iris. *Macr. Sat.* 1, 6.

HERTHUS seu Hertha, nomen, quo veteres Germani Terram, communem omnium matrem, colebant, teste *Tac. G.* 40., quam vocem antiquae inscriptioni, in qua *Herma* legitur, restituere contendit *Reines.* ad *Inscr. cl.* 1. *n.* 39.

*HERTICĔI, orum, pop. Sarmatiae Asiaticae, ultra Maeotim lacum. *Plin.* 6, 7. *B. A.*

[HERVĬLĬĂ, ae, f. ita scribitur in *Not. Tir.* p. 169. pro *Herbilia*, q. v. v. *F.*]

HĔRŬLI, orum, m. plur. populi Scandinaviae, qui inde egressi ad Maeoticam paludem habitarunt, posteaque Langobardi appellati, in Pannonia, ac Norico, et demum in Italia consederunt. *Sidon. carm.* 7, 236. Cursu Herulus, Chunus jaculis, Francusque natatu. ℙ Ap. *Claud. Mamert. Paneg. ad Maminian.* 5. et in *Genethl.* 7. scribitur *Eruli* sine aspiratione.

HĔRUS, i, m. δεσπότης, dominus domus, paterfamilias: et dicitur fere cum respectu ad servos. *Cic. Off.* 2, 7. Iis, qui vi oppressos imperio coercent, sit sane adhibenda saevitia, ut heris in famulos, si aliter teneri non possunt. *Ter. Heaut.* 3, 2, 26. Laudas, qui heros fallunt? *Virg. A.* 3, 324. Nec victoris heri tetigit captiva cubile. ℙ *Major herus* est paterfamilias, *minor* herilis filius. *Pl. Asin.* 2, 2, 63. et *Capt.* 3, 5, 49. et 50. ℙ *Herus* de marito. *Catull.* 61, 116. Quae tuo veniunt hero, Quanta gaudia! ℙ De quovis domino. *Hor. Sat.* 2, 2, 129. Nam propriae telluris herum natura neque illum, Nec me, nec quemquam statuit. *Catull.* 68, 75. nondum cum sanguine sacro Hostia coelestes pacificasset heros.

[HERVUM, i, n. idem ac Ervum, vel herbum *Edict. Dioclet.* p. 21. Ciceris, hervi, avenae. *F.*]

*HESIDRUS, i, m. flumen Indiae. *Plin.* 6, 7. *B. A.*

[HĒSĬGĔNES, is, m. ex delectatione natus: ab ἦσις, delectatio, et γείνομαι, nascor. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 240, 1. C. Caecina Hesigenes. *F.*]

HĒSĬODĒUS et Hēsĭŏdīus, a, um, adj. Ἡσιόδειος, ad Hesiodum pertinens, qui fuit vetus poeta, Homeri aequalis, vel ejus temporibus vicinus, (V. *Gell.* 3, 11. et 17, 21. et *Vell.* 1, 7.) ex Ascra vico Boeotiae, ubi habitavit, et rusticam ac pastoralem vitam duxit, (V. *Ov. Fast.* 6, 13. et *Pont.* 4, 14, 31.) *Ascraeus* cognominatus, vir perelegantis ingenii, et mollissima dulcedine carminum memorabilis, otii quietisque cupidissimus, ut tempore Homero, ita operis auctoritate proximus. *Cic. Brut.* 4. Illud Hesiodium laudatur a doctis, quod eadem mensura reddere jubet, qua acceperis, aut etiam cumulatiore, si possis. *Sidon. carm.* 9, 213. Non hic Hesiodea pinguis Ascrae Spectes carmina, Pindarique chordas. *Manil.* 2, 11. proximus illi (*Homero*) Hesiodus memorat Divos, Divumque parentes, etc. ℙ *Hesiodicus* idem, ut Hesiodicum carmen, *Serv.* ad *G.* 2, 176.

HĒSĬŎDUS. V. in v. praec.

HĒSĬŎNE, es, Ἡσιόνη, et Hēsĭŏnă, ae, f. Laomedontis Trojae regis filia, quam Hercules a monstro marino, cui objecta erat, liberavit, et Telamoni dedit uxorem. *Ov. Met.* 11, 211. *Hygin. fab.* 31. ℙ Hoc nomine inscripta fuit una ex *Naevii* tragoediis. *Gell.* 10, 25.

HESPĔRĬĂ, ae, f. Hispania: ab Hespero rege Atlantis fratre, vel ab Hespero stella Veneris. *Hor. Od.* 1, 36, 4. Qui nunc Hesperia sospes ab ultima. ℙ Item Italia, quam *Virg. A.* 1, 573. magnam Hesperiam vocat. Ratio nominis eadem est. Nam vel dicta est ab Hespero, qui a fratre pulsus ex Hispania in Italiam venit: vel ita vocata est ab Hespero stella, quod occasui subjecta sit. Ut enim Itali Hispaniam appellant Hesperiam, quod sibi sit ad occidentem, ita Graeci eodem nomine ob eandem causam Italiam nominant. *Virg. A.* 1, 534. Est locus, Hesperiam Graji cognomine dicunt. Adde *Lucan.* 1, 224. et al. saepe.

HESPĔRĬDES, ĭdum, f. plur. Ἑσπερίδες, tres filiae Hesperi fratris Atlantis, Aegle, Arethusa, Hesperethusa. *Cic. N. D.* 3, 17. et *Hyg. praef. fab.* harum parentes faciunt Erebum et Noctem. Hae amoenissimos hortos possidere dicebantur in Africa, juxta Lixon coloniam a Claudio Caesare deductam, in quibus erat auriferum nemus cum aureis malis, quae a pervigili dracone custodiebantur. Hercules tamen eo penetravit, jussu Eurysthei, et interfecto dracone, aurea mala ad regem attulit. *Serv.* ad *A.* 4, 484. per mala aurea oves significari dicit, purpuream lanam ferentes, quas Hercules ex Africa in Graeciam exportaverit. Nam μῆλον apud Graecos significat et pomum, et ovem. Quod ad draconem spectat, scribit, fuisse nomen servi Hesperi regis. *Plin.* 5, 1, 1. et *Solin.* 24. interpretantur, fuisse aestuarium maris meatu flexuoso instar draconis, quod hortos Hesperidum amplectebatur: iidem praeter oleastrum, aliud nihil ex narrato illo aurifero nemore exstare prodiderunt. ℙ Hoc nomine item dictae sunt insulae Africae in oceano Atlantico. *Plin.* 6, 31, 36.

[HESPĔRĪNUS, i, m. ἑσπερινός, vespertinus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 623. *n.* 200. C. Lucilius Hesperinus. *F.*

[HESPĔRĬO, onis, m. dimin. Hesperi. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 514, 2. C. Crispius Hesperio. *F.*]

*HESPERIONCĔRAS. seu divise melius Hesperion Ceras, Ἑσπέριον κέρας, i. e. occidentale cornu, extremum fuit Africae continentis promontorium, ubi scilicet veluti in fronte circumaguntur naves in occasum ac mare Atlanticum. Haec *Solin. c. ult.* Meminit et *Plin.* 6, 30. *f.* et 31. bis. ubi in posteriore loco *Hesperu ceras*, i. e. Ἑσπέρου κέρας, legit *Hard.* Addatur *Mela* 3, 9. *extr. Mercatori* est *Capo bianco*, Hispanis vero *Cabo Verde*, Lusitanis *Capo di Sierra Liona*, facto (ait *Hard.*) nomine, quod maris ibi fremitus leaenae rugitum referre quodammodo videatur. *B. A.*

HESPĔRIS, ĭdis, adj. fem. ab Hesperia. *Virg. A.* 8, 77. Corniger Hesperidum fluvius regnator aquarum, *h. e.* Italicarum. V. HESPERIA. ℙ Est etiam *Hesperis* herba quaedam ap. *Plin.* 21, 7, 19. sic dicta, quod vespere et noctu magis oleat. [*Nachtviole. Hesperis tristis. L.*] ℙ *Fuit et Hesperis urbs Cyrenaicae, postea Berenice dicta. *Mela* 1, 8. *med. B. A.*

HESPĔRĬUS, a, um, adj. ad Hesperiam pertinens. *Ov. Met.* 11, 257. Pronus erat Titan, inclinatoque tenebat Hesperium temone fretum, *h. e.* oceanum occidentale. *Virg. A.* 2, 781. Hesperia terra, *h. e.* Italia. Sic *ib.* 7, 601. Hesperium Latium. *Val. Fl.* 8, 91. Hesperius orbis. *Hor. Od.* 1, 28, 25. Hesperii fluctus. *Ov. Met.* 4, 214. Hesperius axis, *h. e.* occidentalis. Et *ib.* 2, 258. Hesperios amnes, Rhenum, Rhodanumque, Padumque, *h. e.* Europaeos. *Id. de nuce* 111. Hesperius rex, *h. e.* Hesperus, vel Atlas. *Lucan.* 5, 703. Hesperii duces, *h. e.* in Italia bellum gerentes. ℙ *Hesperii, orum*, absolute sunt populi occidentales. V. EOUS. ℙ **Hesperium promontorium* in Africa fuit. *Plin.* 5, 1. ubi ed. *Basil.* 1530. habet *Hesperum*. V. *Hesperionceras. B. A.*

*HESPĔRU CERAS. V. *Hesperionceras. B. A.*

HESPĔRŬGO, ĭnis, f. idem quod Hesperus stella. *Sen. Med.* 877. Mergat diem timendum Dux noctis Hesperugo.

HESPĔRUS et Hesperos, i, m. Ἕσπερος, stella, quae et vesper, et vesperugo dicitur, eadem, quae Lucifer, et Venus. *Hyg.* tradit *Astron.* 2, 42. hunc fuisse Aurorae, et Cephali filium, pulcritudine multis praestantem: ex qua re dici cum Venere certasse, et Veneris stellam appellari. *Cic. N. D.* 2, 20. Infima est quinque errantium, terraeque proxima stella Veneris, quae Φωσφόρος Graece, Latine Lucifer dicitur, cum antegreditur solem; cum subsequitur autem, Hesperos. *Virg. Ecl.* 10, 77. Ite domum saturae, venit Hesperus, ite capellae. *Ov. Met.* 5, 440. Illam non rutilis veniens Aurora capillis Cessantem vidit, non Hesperus. *Id. Fast.* 2, 314. Hesperus et fusco roscidus ibat equo. *Plin.* 2, 18. 25, 51. Ad Hesperum jacentes terrae. ℙ Praeterea in fabulis fuit hoc nomine filius Iapeti et Asiae, frater Atlantis, Epimethei, et Promethei. *Diodorus* scribit, hunc Hesperum conscendisse cacumen Atlantis mentis ad cursus astrorum observandos, et nunquam deinde comparuisse: ei vulgus honores divinos exhibuisse, astrumque lucidissimum ejus nomine appellavisse. Sed ab aliis scriptum est, Hesperum una cum Atlante fratre in Mauritaniam migrasse, deinde in Hispaniam, tandem a fratre ex Hispania expulsum venisse in Italiam. Habuit tres filias, Aeglen, Arethusam, Hesperethusam, quae Hesperides vocatae sunt. *Serv.* ad *A.* 1, 534. et *ib.* 4, 484.

HESSĒNI, orum, m. plur. Ἐσσηνοί, Palaestinae populi sine ulla femina viventes, omnique prorsus Venere abstinentes. In diem enim convenarum turba renascitur, large frequentantibus, quos vita fessos ad mores eorum fortunae fluctus agitat. Ita per saeculorum millia (incredibile dictu) gens aeterna est, in qua nemo nascitur. Tam fecunda illis aliorum vitae poenitentia est. Haec *Plin.* 5, 17, 15. ℙ *Scribitur et *Esseni. B. A.*

HESTERNUS, a, um, adj. ἐχθεσινός, qui heri fuit, vel factus est, quasi *hesiternus* per syncop. *hesternus*, ab *hesi*, quod a χθές. *Cic. N. D.* 2, 29. Veluti a te ipso hesterno die dictum est. *Ov. Her.* 19, 72. Hesterna nocte. *Cic. Tusc.* 2, 4. Hesterna disputatio. *Cels.* 1, 3. ubi de vomitu: Hesternus panis. *Ov. Fast.* 5, 506. Ignis in hesterno stipite parvus erat, *h. e.* heri ad ignem in foco apposito. *Virg. Ecl.* 6, 15. Silenus inflatus hesterno Iaccho, *h. e.* vino, quod pridie biberat. Sic *Justin.* 24, 8. Hesterno mero saucii. *Pers.* 3, 106. Hesterni Quirites, *h. e.* servi heri libertate donati. *Prop.* 2, 25, 59. Me juvet hesternis positum languere corollis. *Id.* 1, 15, 5. Et potes hesternos manibus componere crines, *h. e.* ab heri incompositos. Sic *Ov. A. Am.* 3, 153. Et neglecta decet multos coma: saepe jacere Hesternam credas: illa repexa modo est. *Virg. A.* 8, 542. Herculeis sopitas ignibus aras Excitat, hesternumque Larem, parvosque Penates Laetus adit, ubi *Serv.* cui pridie sacrificaverat, et est iteratio: nam male quidam *externum* legunt, id est extraneum. *Pier.* tamen testatur in multis pervetustis codicib. *externum* haberi. ℙ *Hesterno* absolute pro hesterno die, heri. *Sisenn.* ap. *Charis.* 2, 180. Te istuc hesterno quoque haesisse oportuerat, Aristaee. *Auson. epigr.* 74. Alcon hesterno signum Jovis attigit. [*Confund. *Hesternus* et externus. V. *Burm.* ad *Ov. Trist.* 1, 3, 44.]

*HESTIAEŌTIS, idis, f. Ἑστιαιῶτις, regio Thessaliae. *Plin.* 31, 2. ℙ Scribitur et sine aspiratione, sed male. *B. A.*

[HESTĬĀTŌRIS, ĭdis, f. ἑστιατορὶς, ab ἑστιάτωρ, convivator: herba magica, dicta et protomedia, et gelotophyllis. *Plin.* 24, 17, 102. Democritus tradit, hestiatorida a convictu in Perside nominari, quoniam hilarentur illa. *Hestiatorida* est accusativus Graecae positionis: alii leg. *syssitietaerida*. V. SYSSITIETAERIS. *F.*]

HESUS. V. ESUS, us.

[HĒSYCHĬUM, ii, n. ἡσύχιον, diminut. ab ἡσυχία, quies, tranquillitas. Est cogn. R. ex iis, quae, ut ait *Quint.* 1, 4. *med.*, neutrali positione feminas significant. *Inscr* ap. *Guasco*, *Inscr. Capitol. n.* 286. Julia L. L. Hesychium. V. CREMATES. *F.*]

[HĒSYCHĬUS, ii, m. Ἡσύχιος, Alexandrinus grammaticus, qui lexicon, seu glossarium Graecum scripsit longe doctissimum: floruit III. aut IV. a Chr. n. saeculo. *F.*]

[HĒSYCHUS, i, m. ἥσυχος, tranquillus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Gud.* 268, 13. Ti. Claudius Hesychus. *F.*]

[HĔTAERĂ, ae, f. ἑταίρα, amica. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 1634, 7. Egnatia Hetaera. *F.*]

HĔTAERĬĂ, ae, f. ἑταιρία, sodalitas, collegium, societas. Ap. *Plin. ep.* 10, 43. et 97. in quibusdam codicibus legitur Graece scripta, in quibusdam Latine.

HĔTAERĬCĒ, es, f. ita vocabatur, honoris causa, ala equitum apud Macedones: ab amicitia, et quasi sodalitate regia: ab ἑταῖρος, sodalis. *Nep. Eum.* 1. ℙ Eadem et *agema* est appellata, quam v. v. s. l.

[HĔTAERUS, i, m. ἑταῖρος, amicus, sodalis. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 1634, 7. Antonius Hetaerus. *F.*]

[HĔTĔRĂ, ae, f. ἑτέρα, altera. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 957, 5. Vestricia Hetera. *F.*]

HĔTĔROCLĪTUS, a, um, adj. ἑτερόκλιτος, qui alieno et novo quodam modo declinatur: ab ἕτερος, alter, et κλίνω, inclino, flecto. *Charis.* 1, 23. et *Prisc.* 17, 1065. qui Latine *diversiclinius* vertit.

HĔTĔROCRĀNĔĂ et Heterocrania, ae, f. morbus capitis, cum inaequaliter dolet, tumetque, et inter capillos ulcuscula erumpunt, et pus mali odoris. *Plin.* 31, 9, 45. *Marcell. Empir.* 2.

HĔTĔROGĔNĔUS, a, um. adj. ἑτερογενής, qui est alterius generis. Itaque a grammaticis heterogenea nomina dicuntur, quorum genus variat. Sed vox est Graeca, vel potius semibarbara.

*HETRICŬLUM, i, n. Italiae opp., in Bruttiis. *Liv.* 30, 19. *B. A.*

HETRURĬĂ. } V. ETRURIA et ETRUSCUS.
HETRUSCUS. }

HETTĂ, res minimi pretii, quasi hieta (al. *hicta*) idest hiatus hominis atque oscitatio. Aliqui dicunt esse pusulam, quae in coquendo pane solet assurgere: a qua accipimus rem nullius pretii, cum dicimus, non hettae te facio. Haec *Fest.*, ubi al. leg. *hecta*.

HETTĒMĂTĬCUS, a, um, adj. ἑττηματικὸς, inferior, deterior, et qui generis sui praestantiam non est assequutus: ab ἥττων, minor. *Firmic. Mathes.* 3, 9.

HEU, αἴ, φεῦ, interjectio dolentis: a Graeco φεῦ, vel a sono. *Cledonius* in *Arte* p. 1875. putat esse adverbium, si verbum sequitur: interjectionem, si alteri orationis parti jungatur *Enn.* ap. *Cic. Off.* 1, 39. O domus Anci, heu quam dispari domino dominaris? *Cic. Phil.* 7, 4. Heu me miserum! cur senatum cogor, quem semper laudavi, reprehendere? *Ter. Hecyr.* 3, 1, 2. Heu me infelicem! hanccine ego vitam parsi perdere? *Plin.* 32, 1, 1. Heu vanitas humana! *Virg. A.* 6, 879. Heu pietas, heu prisca fides, invictaque bello Dextera! *Plin. prooem. l.* 7. Heu dementiam existimantium, etc.! *Pl. Poen.* 3, 2, 26. Heu edepol mortales malos! *Id. Mil.* 4, 8, 32. Heu! nequeo quin fleam. Est qui legit *heu mihi! nequeo*, etc. (quod etiam *Cledon. l. c.* agnoscit. Sic in illo *Hor. Ep.* 11, 7. Heu me! per Urbem, etc., quidam leg. *heu mi*: tametsi nihil mutandum censet *Bentl.*) *Id. Ps.* 1, 3, 26. Heu, heu! quam ego malis perdidi modis, quod tibi dedi! ℙ Aliquando est admirantis. *Pl. Rud.* 2, 4, 2. Heu edepol specie lepida mulier! *Id. Poen.* 5, 2, 147. Heu hercle mortalem catum!

[*HEURESIS, is, f. εὕρησις, et εὕρεσις, inventio: festum, quod celebratur mense novembri in *Kal. Farnesian.* ap. *Grut.* 139., quo fortasse die Ceres, Cyane nympha indice, Proserpinam filiam a Plutone raptam, et omnibus terris perquisitam, invenit. ℙ Est etiam cogn. R. fem. et *Euresis* sine aspiratione scribitur. V. h. v. s. l. *F.* et *B. A.*]

HEURĔTES, ae, m. εὑρετής, inventor, auctor:

ab εὑρέω, invenio. Vox Graeca. *Pl. Ps.* 2, 4, 9. Heuretes mihi est.

[HEURĔTUS, i, m. εὑρετός, inventus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 888, 1. C. Statius Heuretus. *F.*]

HEUS, ῶ, interjectio, seu adverbium vocandi. *Sergius* in *Don.* p. 1852. docet, esse quidem interjectionem, si dolorem significat, ut in illo *Virg. A.* 7, 116. Heus, etiam mensas consumimus, inquit Iulus. Si vero verbum sequatur, esse adverbium, ut in illo *A.* 1, 325. heus, inquit, juvenes, monstrate, mearum Vidistis si quam hic errantem forte sororum. Haec ille. Ceterum fere vocandi, admonendi, excitandi vim habet, ut dictum est. *Ter. Andr.* 1, 1, 57. Rogitabam; heus puer, Dic sodes, quis heri Chrysidem habuit? *Id. Adelph.* 4, 4, 24. Heus, heus: Aeschinus ego sum: aperite aliquis actutum ostium. *Id. Heaut.* 2, 3, 107. Syre, Syre, inquam: heus heus, Syre. *Id. Eun* 2, 3, 45. Heus heus, tibi dico, Chaerea. *Pl. Merc.* 5, 2, 69. heus aliquis, heus actutum huc foras Exite. *Id. Poen.* 5, 2, 158. Heus ecquis hic est? *Pers.* 2, 17. Heus age, responde; et 3, 94. Heus bone, tu palles. *Cic. Att.* 1, 16. *f.* Sed heus tu, videsne, consulatum illum nostrum futurum, etc.? *Id. Fam.* 7, 11. Sed heus tu quid agis? ecquid fit?

HEXACHORDOS, i, m. et f. ἑξάχορδος, sex chordas habens. *Vitr.* 10, 13.

HEXACLĪNON, i, n. ἑξάκλινον, torus discubitorius sex capiens convivas: ab ἕξ, sex, et κλίνη, lectus. *Mart.* 9, 60. Et testudineum mensus quater hexaclinon, Ingemuit, citro non satis esse suo.

HEXĂGONUS, a, um, adj. ἑξάγωνος, sex habens angulos: ab ἕξ, sex, et γωνία, angulus. Graece habet *Varr. R. R.* 3, 16. Latine *Colum.* 5, 2. *f.*

HEXĂMĔTER, tra, um, adj. ἑξάμετρος, qui est sex mensurarum, sive pedum: ab ἕξ, sex, et μέτρον, mensura. Versus hexameter, al. heroicus, est qui sex constat pedibus, partim dactylis, partim spondeis, cujus generis omnes Virgiliani sunt. *Cic. Or.* 3, 50. Solitus est versus hexametros, aliosque variis modis, atque numeris fundere ex tempore. *Lucil.* ap. *Porph.* ad *Hor. Sat.* 1, 5, 87. servorum est festu' dies hic, Quem plane hexametro versu non dicere possis. *Gell.* 18, 15. In longis versibus, qui hexametri dicuntur, (*longos* appellat etiam *Ennius* ap. *Cic. Leg.* 2, 27.) *Stat. in epist. praefixa Silv.* 1. Epithalamium ducentos septuaginta septem hexametros habet. *Terentian. de metr.* p. 2441. Nam si quatuor his pedes duobus Addas, hexameter profecto fiet. V. *Prisc. loc. allatum* in HEROICUS. ℙ Est etiam hexameter iambicus, qui ultimo loco iambum habet pro spondeo, ut *Per varios semper currunt mea carmina modos.* *Diomed.* 3, 516. ℙ *Hexametrus* in recto casu. *Terent. l. c.* p. 2430. Integer hexametrus stabit, nec fiet epodus.

HEXAPHŎRI, orum, m. plur. seni homines lecticam, vel aliud quidpiam portantes: ab ἕξ, sex, et φέρω, fero. *Vitr.* 10, 8. *med.* Onerum maxima pondera cum feruntur a phalangariis, hexaphoris et tetraphoris: *tetraphori* sunt quatuor: a τετρὰς, quaternarius numerus.

HEXAPHŎRON, i, n. ἑξάφορον, lectica, quae a sex servis ferebatur. *Mart.* 6, 77. Non debes ferri mortuus hexaphoro. Adde 2, 81.

HEXAPTŌTĂ Nomina dicuntur a grammaticis, quae sex diversos casus habent in singulari numero, ut v. gr. masculina in *us* desinentia, quae in *ius* efferunt genitivum, ut *unus, unius*, etc. ab ἕξ, sex, et πίπτω, cado. *Prisc.* 5, 673.

[HEXĂPYLON, i, n. ita est appellata Syracusarum porta, quae videtur fuisse praecipua: ab ἕξ, sex, et πύλη, porta, quia sex ostia fortasse habebat. Ejus meminit *Liv.* 24, 21. *F.*]

HEXAS, ădis, f. ἑξὰς, senarius numerus: ab ἕξ, sex. *Capell.* 7, 240.

HEXASTICHUS, a, um, adj. ἑξάστιχος, sex ordines, seu series habens: ab ἕξ, sex, et στίχος, ordo. *Plin.* 15, 29, 37. Hexasticha myrtus densissima sex foliorum versibus. Ita *Hard.* ex MSS. Alii *exotica*. *Colum.* 2, 9. *med.* Hordeum, quod rustici hexastichum appellant. V. DISTICHUS. [*Himmelsgerste, Hordeum coeleste. L.*] ℙ *Hexasticha* dicuntur a grammaticis sex versuum epigrammata.

HEXASTYLOS, i, gen. comm. sex columnas habens, ἑξάστυλος: ab ἕξ, sex, et στύλη, columna. *Vitr.* 3, 2. V. AMPHIPROSTYLOS.

[HEXĂSYLLĂBUS, a, um, adj. ἑξασύλλαβος, qui sex habet syllabas. *Marius Victor.* p. 2485. Syllabarum incrementa fiunt quinque, incipientia a disyllabis usque ad hexasyllabum. *F.*]

HEXĒCONTĂLITHOS, i, m. ἑξηκοντάλιθος, lapis adeo diversis insignitus notis, ut sexaginta gemmarum colores referat: ab ἑξήκοντα, sexaginta, et λίθος, lapis. *Solin.* 31. et *Plin.* 37, 10, 60.

HEXĒRES, is, f. ἑξήρης, navis sex remorum ordines habens. *Liv.* 37, 23. Regia classis tres hepteres, et quatuor hexeres habebat. Adde 24. et 30. et V. dicta in DECEMREMIS. ℙ In singulari num. *Id.* 29, 9. Scipio post paucos dies Locros hexeri advectus.

HI

HĬANS, antis, part. ab *hio*: χαίνων, qui hiat, apertus. *Virg. G.* 1, 91. terrae venas adstringit hiantes. *Gell.* 15, 16. Hians patulis rimis quercus, *Pl. Merc.* 1, 2, 72. et *Plin.* 11, 37, 52. Hiantes oculi. *Id.* 8, 25, 37. Hiantes fauces; et *ib.* 38. Crocodili hiantes ad morsum. *Virg. A.* 10, 726. Leo immane hians *Curt.* 4, 16. Praefluentem aquam hianti ore captantes: significat enim etiam cupiditatem ejus, qui hiat. [*Liv.* 27, 48. *f.* Sitisque et calor hiantes caedendos capiendosque affatim praebebat.] ℙ Hinc pro cupido translate ponitur, et alicui rei inhiante. *Cic. Verr.* 2, 2, 54. Verrem tantum avaritia semper hiante atque imminenti fuisse, ingenio et cogitatione nulla. *Hor. Sat.* 1, 2, 88. emptorem ducat hiantem; et *ib.* 1, 5, 56. corvum deludet hiantem, *h. e.* heredipetam. *Tac. H.* 1, 12. Hiantes in magna fortuna amicorum cupiditates ipsa Galbae facilitas intendebat. *Pers.* 5, 176. quem ducit hiantem Cretata ambitio. ℙ *Hians oratio* dicitur, in qua est vocalium concursus plurimus, qui *hiatus* dicitur. V. HIO. *Quint.* 8, 6, *med.* Fit enim aspera, et dura, et dissoluta, et hians oratio, si ad necessitatem ordinis sui verba redigantur. *Auct. ad Her.* 4, 12. Crebrae vocalium concursiones, quae vastam atque hiantem orationem reddunt. *Auct. dial. de Or.* 21. Hians compositio. *Cic. Part.* 6. Concursus disjuncti atque hiantes. ℙ Alio sensu. *Id. Or.* 9. Mutila quaedam et hiantia loqui, *h. e.* inconnexa, inconsequentia, abrupta, et in quibus aliquid desideratur ad plenam orationem. Loquitur de pravis imitatoribus Thucydidis. ℙ De eo, qui stupet, et admiratur. *Virg. G.* 2, 508. hunc plausus hiantem Corripuit. ℙ Item de otioso ac deside. *Sil.* 11, 35. luxus et ignavia lacerabat hiantem Desidia populum.

HIANTĒUS. V. HYANTEUS.

HĬANTĬA, ae, f. hiatus. *Tert. Anim.* 10. Tubam pariter, et hiantiam oris illius ostende.

*HIARBAS, rex Getulorum. V. *Iarbas.* ℙ Fuit et alius hujus nominis in Africa nobilis rex, auspiciis Sullae, ductu Pompeii, victus et interfectus. *Epit. Liv.* 89. *Eutr.* 5, 6.

HĬASCO, is, n. 3. χαίνω, aperior, apud veteres pro *hisco*, ab hio. *Cato R. R.* 17. Ubi primum nuces pineae incipiunt hiascere, tum legi oportet. *Gargil. de re hort.* (ed. *A. A. Scottio*) 2. *n.* 1. de amygdalis: Cum nuces hiascere coeperunt.

HĬĀTO. V. HIETO.

HĬĀTUS, us, m. χάσμη, χάσμα, apertio. *Cic. N. D.* 2, 47. Animalia cibum partim oris hiatu, et dentibus ipsis capessunt, partim unguium tenacitate arripiunt, partim aduncitate rostrorum. *Id. ib.* 5. Repentini terrarum hiatus. *Id. Off.* 3, 9. Cum terra discessisset magnis quibusdam imbribus, in illum hiatum descendit. *Plin.* 36, 15, 24. *n.* 8. Hauriri urbes terrae hiatibus. *Id.* 2, 26, 26. Fit et coeli ipsius hiatus, quod vocant chasma. *Virg. A.* 6, 576. Quinquaginta atris immanis hiatibus hydra. Sic *Stat. Theb.* 1, 352. imbres, sicco quos asper hiatu Persolidat Boreas; et *Val. Fl.* 1, 34. Cleonaeo jam tempora clusus hiatu Alcides, *h. e.* rictu leonis Cleonaei; et *Juv.* 3, 175. personae pallentis hiatum formidat infans. *Plin.* 28, 4, 7. Exspuere in hiatus serpentium; et 16, 12, 23. Aperitur picea non plaga, sed vulnere ablati corticis, cum plurimum bipedali hiatu. ℙ Urbane. *Juven.* 6, 635. Grande Sophocleo carmen bacchamur hiatu, *h. e.* ore patentiore, et plenioribus buccis, ut fit, cum grandia proferuntur. *Hor. A. P.* 138. Quid dignum tanto feret hic promissor hiatu? *h. e.* tam grandi promisso, tam plena voce prolato? ℙ Translate est cupiditas, aviditas, sitis. *Tac H.* 4, 42. Libidine sanguinis, et hiatu praemiorum, ignotum adhuc ingenium caede nobili imbuisti. [*Apud solum *Tac.*] ℙ In oratione *hiatus* dicitur, cum plures vocales concurrunt, quas cum proferimus, labia diducta apertumque os diutius habemus. *Cic. Or.* 23. Habet enim ille tanquam hiatus, concursu vocalium molle quiddam, etc. *Gell.* 7, 20. Catullus quoque elegantissimus poetarum in hisce versibus (27, 3.): *Ut lex Postumiae jubet magistrae Ebriosa acina ebriosioris;* cum *ebrioso* dicere posset, et, quod erat usitatius, acinum in neutro genere appellare: amans tamen hiatus illius Homerici suavitatem, *ebriosa* dixit propter insequentis *a* litterae concentum.

HĪBER. } V. IBER, IBERIA.
HĪBERĬĂ. }

HĪBERNĂ, orum. V. HIBERNUS.

HĪBERNĀCŬLĂ, orum, n. plur. τὰ χειμάδια, loca in quibus milites per hiemem habitant. Quomodo ab hibernis differant, in HIBERNUS dicetur. *Nep. Eum.* 8. Ad adversariorum hibernacula pervenire. *Tac. A.* 2, 23. Legiones remittere in hibernacula; et *ib.* 14, 38. Cohortes novis hibernaculis locatae. ℙ Etiam membra aedium, in quibus per hiemem versamur, hibernacula dicuntur. De Graecis certe aedibus usurpat *Vitr.* 7, 4. *f.*, et universim de omnibus aedibus 1, 2. *f.* ℙ In sing. num. *Not. Tir.* p. 113. Hibernaculum. ℙ Scribunt et *hybernacula*. V. HIBERNUS.

HĪBERNĬĂ et Hybernia, ae, f. insula magna, et regnum ultra Britanniam. *Plin.* 4, 16, 30. ℙ *Hiberne* pro *Hibernia* legitur a quibusdam ap. *Claud. Laud. Stil.* 251. et *IV. Cons. Hon.* 33., sed alii *Ierne*. Item *Juberna* vel *Juverna* ap. *Juven.* 2, 159. V. JUBERNA.

HĪBERNO, as, avi, atum, n. 1. διαχειμάζω, in hibernis sum, stationem habeo hiberno tempore, si de militibus sermo est. *Cic. Man.* 13. *f.* Jam vero quemadmodum milites hibernent, quotidie sermones ac litterae perferuntur. *Id. Fam.* 7, 17. *f.* Ubi sis hibernaturus, perscribas velim. ℙ De aliis rebus. *Plin.* 9, 15, 20. Thynni ubicumque deprehensi, ibi hibernant. *Varr. R. R.* 1, 8. *f.* Furcillas reducit hibernatum in tecta, ut sine sumptu earum opera altero anno uti possit. *Pers.* 6, 6. mihi nunc Ligus ora Intepet, hibernatque meum mare, *h. e.* cessat, otia agit, nullis navigiis discursantibus: quemadmodum miles hibernans ab armis cessat. ℙ Scribunt et *hyberno*. V. v. sq.

HĪBERNUS, a, um, adj. χειμερινὸς, χειμάδιος, ad hiemem pertinens, hiemalis. *Cic. Verr.* 2, 5, 10. Hiberna tempora; et *ib.* Hiberni menses. *Id. Att.* 15, 25. Hiberna navigatio. *Id. Sen.* 14. Sol aut ignis hibernus. *Hor. Od.* 4, 12, 3. fluvii hiberna nive turgidi. *Id. Ep.* 2, 29. hibernus annus, *h. e.* hiems; et *ib.* 15, 8. hibernum mare, *h. e.* quod tempore hiemis procellosum est. *Virg. A.* 5, 126. hiberni venti. *Id. G.* 1, 101. hibernus pulvis, *h. e.* hiberna serenitas, quae pulverem excitat. *Cic. Q. Fr.* 3, 1, 1. Hibernum cubiculum. Sic *Plin.* 16, 26, 43. Hiberna pira, *h. e.* quae per hiemem colliguntur; et *ib.* 8, 13. Hibernus feminarum calceatus. *Id.* 8, 47, 72. Hiberni agni. *Id.* 6, 17, 21. Hibernus solis ex-rtus; et 5, 5, 5. Hiberni occasus plaga. [*Tibull.* 4, 1, 160. Seu celer hiberna properat decurrere luces, i. e. hibernos dies.] *Val. Fl.* 6, 612. hibernus Caucasus, *h. e.* semper gelidus. Sic *Hor. Sat.* 2, 5, 41. hibernae Alpes; et *Prop.* 2, 6, 18. hiberni Borysthenidae. *Virg. A.* 4, 143. hiberna Lycia, *h. e.* apta hibernare volentibus, ut videtur *Servius* exponere. *Id. ib.* 6, 355. hibernae noctes, *h. e.* procellosae, asperae, quales hieme esse solent. [*Lucan.* 5, 408. Invenit, — pavidas hiberno sidere classes *Hibernum sidus.* *Cort.* intelligit *occasum vergiliarum*. Alii perfunctorie reddunt *hiemali tempore*. *Barth. Advers.* 28, 14. *sidus* solem intelligit, et *hiberno sidere* exponit *sole velut algente*. Utrumque male, cens. eod. *Cort.* ad h. l. Adde *Eund.* 8, 829. Et steriles egeant hibernis imbribus agri: ubi *hiberni imbres* sunt tempestuosi; v. *Cort.* ad h. l.] ℙ *Hiberna, orum,* sunt loca, in quibus milites agunt hiberno tempore. *Cic. Fam.* 15, 4. *med.* Exercitum in hiberna dimittere. *Tac. Agr.* 38. locare. *Poll.* ad *Cic. Fam.* 10, 33. *med.* Collocare legiones in hibernis. [*Id. Att.* 4, 18. Hiberna legionum eligendi optio delata commodum. Ita *Orell.* Priores *hibernam legionem.* V. *Ernest. cl. Cic.*] *Liv.* 37, 19. In hiberna copias reducere. *Just.* 38, 10. Exercitum per civitates in hiberna dividere. *Caes. B. G.* 1, 53. Exercitum in Sequanos in hiberna deducere: et hibernis aliquem praeficere. *Liv* 26, 20. In hiberna concedere. [*De loco *Caes. B. C.* 1, 48. V. in HERBA.] ℙ Proprie differunt ab hibernaculis. Nam hae sunt casae ipsae, et tentoria, in quibus miles degit hibernorum tempore: et aliquando in ipsa expeditione adhibentur, dum in conspectu hostium exercitus est. *Liv.* 5, 2. Hibernacula aedificare. *Id.* 30, 3. *f.* Hibernacula Carthaginiensium, congesta temere ex agris materia exaedificata, lignea ferme tota erant. *Id.* 22, 32. Hibernaculis mature communitis: tum enim autumni erat tempus. *Id.* 37, 39. *sub pellibus militem habere* dixit, quod est in hibernaculis, contra hostilem exercitum. ℙ *Hibernum* absolute pro tempestate. *Pl. Rud. prol.* 69. Increpui hibernum, *h. e.* fluctus maritimos et procellam excitavi. ℙ Scribitur etiam *hybernus*, quod sit origine ab *hyems*, hoc ab ὕω, ut quidam volunt. Verum et in *hiems* Latinum *i* pluribus adhiberi placet, et similiter in *hibernus*, quod ut Graecae originis sint, in Latinam tamen consuetudinem assiduo usu transierint. Adde auctoritatem librorum veterum, et lapidum cum *Manut.*, *Dausq.* et *Cellar.*

HĪBĔRUS. V. IBERUS.

*HIBIS vel Ibis, is, f. oppidum Aegypti superioris, in Heptanomide. *Not. Imp. B. A.*

HĪBISCUM, i, n. ἴβισκος, herba est pastinacae similis, et sola gracilitate ab ea distans, ab herbariis dicta pastinaca latifolia silvestris Dodonaei. Refertur inter lignosiores herbas, et in cartilaginum genera. V. dicta in ALTHAEA. *Plin.* 20, 4, 14. Pastinacae simile hibiscum; et 19, 5, 27. Hibiscum a pastinaca gracilitate distat, damnatum in cibis, sed medicinae utile. *Virg. Ecl.* 10, 71. gracili fiscellam texit hibisco; et *ib.* 2, 30. Haedorumque gregem viridi compellere hibisco, *h. e.* virga ex hibisco. *Serv.* exponit, ad hibiscum, sc. ad pastum hibisci, quod probat *Heyn.* ex *Calp. Ecl.*

4, 32. Viridique famem solarer hibisco. ¶ Scribitur et *Ibiscum*.

HIBRIDA. V. HYBRIDA.

HIBUS. V. in HIC.

HIC, haec, hoc, οὗτος, pronomen demonstrativum, quo res praesentes, et quae apud nos sunt, aut de quibus loquimur, ostendimus. *Cic. Dom.* 5. Fuit major adhibenda medicina, quae et illud nativum, et hoc delatum malum sanare posset. *Virg. A.* 6, 792. Hic vir, hic est, tibi quem promitti saepius audis. *Ter. Andr.* 1, 1, 99. Hinc illae lacrimae, haec illa est misericordia. *Id. Eun.* 4, 6, 14. Haec ea est, quam miles a me ereptum venit. *Id. Ad.* 4, 5, 73. Hoc est patrem esse, aut hoc est filium esse? *Pl. Curc.* 1, 2, 35. Hoc vide, ut ingurgitat se in merum. (hic redundat.) *Cic. Tusc.* 3, 4. Hos eosdem motus, perturbationes dixerimus. ¶ Repetitur ad varia significanda. *Quint.* 6, 1. Quid responsuri sint adversarii his et his; et *mox.* Cum sciret haec, et haec. ¶ Differt ab *iste*, quo significatur aut persona, quacum loquimur, aut res ei proxima. *Cic. Fam.* 2, 11. Putaresne unquam accidere posse, ut mihi verba deessent; neque solum ista vestra oratoria, sed haec etiam levia nostratia? *Id. Acad.* 4, 33. Iisdem enim hic sapiens, de quo loquor, oculis, quibus iste vester, coelum, terram, mare intuebitur. *Id. Inv.* 2, 41. Si hoc modo scripsisset, isto verbo usus non esset. *Id. Dom.* 5. Hanc istum causam arrepturum fuisse, etc. ¶ Interdum hoc discrimen non servatur. *Stat. Silv.* 4, 1, 20. da gaudia fastis Continua: hos humeros multo sinus ambiat ostro. *Ter. Andr.* 3, 2, 30. Prorsus a me opinionem hanc tuam esse amotam volo. *Cic.* quoque non semel *hic* pro *iste* posuit, quod ostendit *Manut.* ad *Fam.* 3, 10. V. ISTE. ¶ Jungitur et cum *ille* ad magis demonstrandum. *Virg. A.* 7, 255. Hunc illum, fatis externa ab sede profectum, Portendi generum; et 272. hunc illum poscere fata, Et reor, et opto. ¶ Et cum *talis*. *Cic. Fl.* 22. Huic tali legato, huic publico testi, etc. *Cic. fil.* ad *Tir. Fam.* 16, 21. Quare da operam, ut hunc talem tam jucundum, tam excellentem virum videas quam primum. ¶ Et cum *ipse*. *Ter. Ad.* 1, 1, 53. Estne hic ipsus, de quo agebam? *Cic. Phil.* 2, 4. Cum hoc ipso tempore stent cum gladiis, etc. *Id. Acad.* 1, 1. Ad hunc eum ipsum quaedam institui. ¶ Et cum *hujusmodi*. *Pl. Mil.* 4, 2, 32. Tractari ita solere hasce hujusmodi merces. ¶ Et cum *iste*. *Cic. Rabir. Post.* 9. Sed hujus istius facti stultitiam major jam superior stultitia defendit. Tribuunt et *Catullo* 107, 7. Quis me uno vivit felicior, aut magis hac ista Optandam vitam, etc. Sed al. aliter leg. *Sid. ep.* 2, 10. Ista haec epigrammata, quae effingimus. ¶ In distributionibus nonnunquam pro *ille* vel *alius* ponitur. *Virg. A.* 6, 621. Vendidit hic auro patriam, etc. Hic thalamum invasit natae. *Cic. Fam.* 9, 16. Facile diceret, hic versus Plauti non est, hic est. *Tac. A.* 14, 8. Hi molium objectus, hi proximas scaphas scandere: alii vadere in mare: quidam manus protendere. [*Ita saepissime *hic* — *hi* — *alter* se excipiunt. V. *Cort.* ad *Lucan.* 3, 672. Remum contorsit in hostem, Alter: at hi, etc. coll. 2, 54. sq. *Sen. Herc. F.* 712. sqq. *Ov. Met.* 1, 293.] ¶ Regit aliquando post se particulas *ut*, *qui*. *Cic. Fam.* 2, 1. *extr.* Hoc animo esse debebis, ut, etc. *Id. Off.* 3, 5. Si sensum hunc haberet, ut, etc. *Id. Somn. Scip.* 3. Homines sunt hac lege generati, qui tuerentur illum globum, etc. ¶ Ponitur et pro *is*. *Vet. proverb. Graecor.* ap. *Cic. Tusc.* 1, 18. Quam quisque norit artem, in hac se exerceat. *Id. N. D.* 1, 40. *f.* Memoria pronunciabat Epicuri sententias his ipsis verbis, quibus erant scriptae. *Caes. B. G.* 5, 7. Dies circiter viginti quinque in eo loco commoratus, quod corus ventus navigationem impediebat, qui magnam partem temporis in his locis flare consuevit. *Cels.* 2, 2. In his quae superant, est quod morbus demat: in his quae desunt, non est quod morbum ipsum ferat. *Nep. Ann.* 2. Omnium his temporibus potentissimus rex Antiochus fuit. [*Sall. Cat.* 2, 4. Nam imperium facile his artibus retinetur, quibus initio partum est: ubi de hoc dicendi genere *Kritz.* haec habet: Si quid non prorsus vaga notione indefiniteque est enunciatum, sed aliqua, etsi levi, significatione declaratum, ita, ut quasi praesens intueri possimus, fieri potest, ut pro *is* ponatur *hic*, idque imprimis in eos locos cadit, ubi relativum cum demonstr. conjunctum reperitur. Laudatur *Görenz.* ad *Cic. Leg.* 1, 9, 27. et al. *Heusing.* ad *Off.* 1, 2, 6. *Beier.* ad *Off.* 3, 6, 28. *Brem.* ad *Nep. Praef.* §. 2. et *Herz.* ad *Sall. Cat.* 13, 1. qui *hic* concretae, *is* abstractae potestatis esse dicit. Cf. etiam *Kritz.* ad *Sall. Cat.* 14, 3. ubi laud. *Frotsch. Obss.* in *Sall.* P. 1. p. 32. Adde *Oudend.* ad *Suet. Claud.* 14. *Schwarz.* ad *Plin. Pan.* 39, 2., 58, 1.] ¶ Item pro *talis*. *Hor. Od.* 3, 6, 33. Non his juventus orta parentibus Infecit aequor sanguine Punico. *Id. Ep.* 1, 6, 40. Ne fueris hic tu. *Id. A. P.* 35. hunc ego me, si quid componere curem, Non magis esse velim, quam, etc. *Virg. A.* 9, 481. Hunc ego te, Euryale, aspicio? *Brut.* ad *Cic. ad Brut.* 1, 16. *med.* Nos hi sumus, de quorum salute unus homo rogandus videatur? ¶ Et pro *tantus*. *Cic. Or.* 2, 28. Quoniam vos his ingeniis homines, tantum operae mihi ad audiendum datis. ¶ Reperitur etiam adhibitum ad ostendendam primam personam pro *ego*, δεικτικῶς, gestu scilicet ostendente se eo ipso, qui loquitur. *Ter. Andr.* 2, 1, 10. Tu si hic sis, aliter sentias. Ubi *Donat.* hic, seipsum ostendens, dicit. *Pl. Curc.* 2, 1, 33. Solus hic homo est, qui sciat divinitus. *Tibull.* 2, 6, 7. Quod si militibus parces, erit hic quoque miles. Adde *Hor. Sat.* 1, 9, 47., *Pl. Epid.* 1, 2, 38. et *Ter. Heaut.* 2, 3, 115. [*Ita et Gr. ὅδε ἀνὴρ et ἥδε pro ἐγώ. Laudat *Heindf.* ad *Hor. l. l. Soph. Oed. Col.* 649. θάρσει τὸ τοῦδε γ' ἀνδρός· οὔ σε μὴ προδῶ. Coll. v. 1329. *Oed. Tyr.* 534. *Trachin.* 305. Magnum exemplorum numerum, alius generis, quae pronomen *hic*, etc. cum vi quadam, s. δεικτικῶς, positum referant, collegit *Cort.* ad *Lucan.* 1, 363. 4, 601.] ¶ Item pro *ille*. *Ulp. Dig.* 32, 11. *med.* Si quis illicite aedificasset, id est hoc, quod dirui constitutiones jubent. ¶ *Hic* et *ille*, cum de pluribus sermo est, ita ponuntur, ut *hic* ad proximum, *ille* ad remotiorem referatur. [*V. *Ramsh. Gr. Lat.* p. 521. sq.] Interdum tamen res contra se habet. *Prop.* 3, 12, 17. Qualis et Eurotae Pollux et Castor arenis: Hic victor pugnis, ille futurus equis. *Cic. Rosc. Com.* 2. Quid est, quod negligenter scribamus adversaria? quid est, quod diligenter conficiamus tabulas? quia haec sunt menstrua, illae sunt aeternae: haec delentur statim, illae servantur sancte: haec parvi temporis memoriam, illae perpetuae existimationis fidem amplectuntur. Adde *Fin.* 4, 4. una cum *Top.* 2., *Or.* 2, 38. item *Liv.* 30, 30. *med.*, *Ov. Met.* 1, 696. et *Trist.* 1, 2, 23., *Plin. ep.* 1, 20. *med.*, *Colum.* 2, 2. *med.*, *Quint.* 10, 2. *med.* et 8, 3. *med.* ubi de *repraesentatione*, et *Senec. Ben.* 6, 38. [*Laudat *Ernest.* in *cl. Cic.* s. h. v. *Goren. Obss.* 3, 16. *Sanct. Minerv.* 2, 9. et ibi *Perizon. Tac.* exempla coll. *Böttich.* in *Lex. Tac.* p. 387.] ¶ Interdum *hic* repetitur pro *ille*. *Virg. Ecl.* 4, 55. Non me carminibus vincet nec Thracius Orpheus, Nec Linus: huic mater quamvis, atque huic pater adsit. *Stat. Th.* 8, 454. Cultor Ion Pisae cultorem Daphnea Cyrrhae Turbatis prostravit equis, hunc laudat ab alto Juppiter, hunc tardus frustra miseratur Apollo. [*Lucan.* 2, 317. Hic dabit, hic pacem jugulus, etc. ubi v. *Cort.*, qui plura laudat.] ¶ *Hoc* saepe substantivi vim habet, et genitivum regit. *Cic. Rosc. Am.* 32. Hoc commodi est, quod, etc. *Ter. Eun.* 2, 1, 19. Quid hoc morbi est? et 3, 4, 8. Quid hoc hominis est? *Id. Ad.* 5, 2, 11. Edormiscam hoc villi. *Pl. Amph.* 1, 1, 1. Quis me alter est audacior, qui hoc noctis solus ambulem? *h. e.* nocte tam provecta. *Liv.* 42, 18. *extr.* Hoc copiarum in Hispanias portatum est. [*Lucan.* 8, 95. Hoc juris habebant, etc. Plura laudat *Cort.* ad h. l. — Poterant h. l. etiam ista commemorari. *Lucan.* 7, 318. Vos tamen *hoc oro*, — ne caedere quisquam — velit. *Ib.* 4, 362. Hoc petimus; 5, 787. Hoc precor extremum; et passim.] ¶ Aliquando est ideo, propterea, τούτῳ. *Hor. Sat.* 1, 1, 45. Millia frumenti tua triverit area centum: Non tuus hoc capiet venter plus ac meus. [*V. *Heindf.* ad h. l.] *Pl. Ps.* 2, 3, 19. Atque hoc evenit, in labore, atque in dolore, ut mors obrepat interim. Adde 3, 2, 33. et *Mil.* 2, 3, 26. ¶ Hoc sensu dicimus etiam *hac re*. *Lucr.* 1, 172. Atque hac re nequeunt ex omnibus omnia gigni. *Varr.* ap. *Non.* 11, 35. Hac re aeger medicos exquisitim convocabas, ut convalesceres. ¶ [*Neutrum *hoc* et *haec* saepe ita ponuntur, ut ad integrum sensum respiciant. *Lucan.* 5, 558. sq. Sed si magnarum poscunt discrimina rerum, Haud dubitem praebere manus: vel litora tangam Jussa, vel *hoc* potius pelagus flatusque negabunt. Coll. *Phaedr.* 1, 8, 10. Periculosam fecit medicinam lupo. Pro *quo* cum pactum flagitaret praemium: ubi v. *Burm.* Exempla collegit, et, qui collegere, laudat *Wopkens. Lectt. Tull.* 2, 7. Eodem modo Gr. αὐτά, s. ταῦτα usurpant.] ¶ Item *in hoc*. *Vell.* 2, 41. In hoc scilicet, ne, etc. Adde *Phaedr.* 5. *in.* ¶ *Hoc est* ad explicandum ponitur. *Cic. Div. Verr.* 4. Dicam de eo prius, quod apud vos plurimum valere debet, hoc est, de voluntate eorum, quibus, etc. *Id. Mil.* 9. Ad praeturam gerendam, hoc est, ad evertendam rempublicam. *Id. Caec.* 34. Solum vertunt, hoc est, sedem ac locum mutant. *Id. Phil.* 2, 28. At quam crebro usurpat, et consul, et Antonius? hoc est dicere et consul, et homo nequissimus. ¶ *Hoc est*, vel *erat*, formula est succensentis, aut expostulantis. *Petr. Sat.* 93. Hoc est, inquam, quod promiseras, ne quem hodie versum faceres? *Virg. A.* 2, 664. Hoc erat, alma parens, quod me per tela, per ignes Eripis, ut, etc. ¶ [*Ad hoc* semper *copulandi*, non *concedendi* vim habet. V. *Kritz* ad *Sall. Cat.* 53, 3. Ad hoc saepe fortunae violentiam toleravisse. Adde *Drak.* ad *Liv.* 21, 52, 10.] ¶ *Hoc quo* est eo quo, vel tanto quanto, cum comparativis. *Cic. Att.* 13, 36. De Bruti amore hoc audio libentius, quo saepius. ¶ *Hoc quod, hoc quia*, est eo quod, ideo quia. *Caes.* ad *Opp. post. ep.* 8. *l.* 9. *ad Att.* Consilio vestro utar libenter, et hoc libentius, quod mea sponte facere constitueram. *Cic. Or.* 1, 3. Quod hoc etiam mirabilius debet videri, quia, etc. *Pl. Rud.* 2, 3, 57. Hoc sese excruciat animi, quia, etc. ¶ *Hoc* pro *huc*, ἀρχαϊσμός est. *In formula Censorum vocantium Quirites ad censum*, ap. *Varr. L. L.* 5, 9. Omnes Quirites voca inlicium hoc ad me. *Virg. A.* 8, 423. Hoc tunc ignipotens coelo descendit ab alto. *Verr. Fl.* ap. *Serv. hic:* In adverbiis pro *u*, *o* plerumque majores ponere consuevere. *Pl. Amph.* 1, 1, 11. Nonne idem hoc luci me mittere potuit? *Id. Capt.* 2, 2, 79. Nunc hoc animum advortito. *Id. Merc.* 2, 2, 49. Hoc non voluntas me impulit. Adde *Capt.* 3, 1, 20. et *Inscr.* ap. *Grut.* 816, 8. et aliam ap. *Maff. Mus. Ver.* 108, 2. Hoc mansum veni. Sic *illoc* pro *illuc*, quod postea *illo* factum est. ¶ In illo *Ter. Heaut.* 3, 1, 1. et *Pl. Amph.* 1, 3, 45. Luciscit hoc jam; et *Mil.* 2, 2, 63. Lucet hoc, inquam. v. *hoc* coelum designat, δεικτικῶς prolatum, *h. e.* digito, aut vultu in coelum erecto. Sic *Curc.* 1, 3, 26. Nam hoc quidem edepol haud multo post luce lucebit; et *Lucr.* 5, 319. Denique jam tuere hoc circum supraque, quod omnem Continet amplexu terram. Simile est illud *Ter. Ad.* 2, 1, 8. Tu quod te posterius purges, hujus non faciam: dum *hujus* dicit, extremum unguis ostendit, aut aliquid hujusmodi. Eadem ratione Syrus servus ap. *eund. Heaut.* 2, 3, 114. si quid nobis adversi evenerit, Tibi erunt parata verba, huic homini verbera: *huic* cum dicit, se ipsum manu ostendit. ¶ *Horunc* pro *horum* est *Pl. Cist.* 1, 1, 53. et *Poen.* 3, 1, 48. quasi *horunce*. ¶ *Hujusque* pro *uniuscujusque*. [*Est formula legitima in sacris.] *Plin.* 34, 8, 19. *n.* 1. Minerva, quam Romae Aemilius Paulus ad aedem Fortunae hujusque diei dedicavit. *Cic. Leg.* 2, 11. Recte a Calatino Spes consecrata est, Fortunaque vel hujusque diei: nam valet in omnes dies; vel Respiciens, ad opem ferendam; vel Fors, in quo incerti casus significantur. *P. Victor de regionib. Urb. R. in reg.* 10. *Palat.* Vicus hujusque diei Fort. aed. Adde fragm. Tab. marmoreae ap. *Grut.* 135. *extr.* quo maxime firmatur lectio locorum allatorum, in quibus alii aliter legendum putarunt. V. *Brisson. de formul. P. R.* 1, 86. ¶ In recto plur. femininum est *hae:* reperitur tamen et *haec*. *Pl. Aul.* 3, 5, 59. Haec sunt atque aliae multae in magnis dotibus incommoditates. *Id. Most.* 1, 3, 9. Periere haec oppido aedes. *Ter. Eun.* 3, 5, 34. Continuo haec *(puellae)* adornant, ut lavet; et *Phorm.* 5, 8, 23. Haeccine erant itiones crebrae. Al. leg. *haec ille:* alii *haccine*. ¶ In dativo plur. *hibus* pro *his* dixit *Pl. Curc.* 4, 2, 20., ubi al. leg. *iibus*, pro *iis*. ¶ Dativus singul. *huic* interdum a poetis per diaeresin dissolvitur. *Stat. Silv.* 1, 1, 107. Laetus huic dono videas dare tura nepotes; et *ib.* 2, 135. Falsus huic pennas, etc. *Sidon. carm.* 7, 145. Assurrexit huic. *Paul. Nol.* videtur utramque corripuisse *carm.* 16, 64. Cum subito aut illis corda hostibus, aut huic ora Vertuntur. Sed potest etiam esse versus spondaicus. ¶ *Hic* nonnunquam ab iisdem corripitur. *Virg. A.* 6, 792. et *ib.* 4, 22. et *Claud. Laud. Herc.* 64. ¶ Etiam *hoc*. *Lucil.* ap. *Non.* 2, 580. Sed tamen hoc dicas, quid hoc est, si nenu molestum est! Ita *Scalig.* Alii aliter. *Voss. Gramm.* 2, 24. affert illud ex *Priap. carm.* 52. *extr.* Et vos hoc ipsum, quod minamur, invitat. ¶ [*Confunduntur *hoc* et *huc*. V. *Cort.* ad *Lucan.* 2, 625. *his* et *is*. *Id.* ad *Eund.* 1, 171. *Spald.* ad *Quint.* 8, 6, 63. 10, 1, 25. *Ellendt.* ad *Cic. Brut.* 16, 63. 29, 110. et al.]

HIC, et antique Heic, adv. ἐνταῦθα, ἐνθάδε, in hoc loco. *Cic. Fam.* 6, 20. *extr.* Hic tui omnes valent. *Ter. Eun.* 4, 6, 5. Ego jamdudum hic adsum. *Id. Ad.* 2, 1, 15. Hic propter hunc assiste. *Id. Eun.* 5, 6, 5. Quem praestolare hic ante ostium? *Cic. Verr.* 2, 5, 55. Hic, ubi tribuni pleb. sunt. *Pl. Most.* 3, 1, 76. Fenus hic, fenus illic. *Id. Mil.* 2, 3, 2. Scio, me vidisse hic proximae viciniae Philocomasium, *h. e.* hic in proxima vicinia. ¶ Differt ab *istic* eo modo, quo *hic* ab *iste*. *Cic. Fam.* 3, 10. *med.* Cum hic tibi satisfecerimus, istic quoque nostram in te benevolentiam navare possumus. ¶ Adhibetur et in distributionibus. *Plin.* 10, 50, 71. Hic clune, alibi pectore tantum *(gallinae)* laudatae. *Virg. G.* 1, 54. Hic segetes, illic veniunt felicius uvae. ¶ Ponitur etiam pro ibi, vel pro illic, aut istic, ut notat *Serv.* ad illud *Virg. A.* 1, 20. hic illius arma, Hic currus fuit. *Nep. Att.* 2. Idoneum tempus ratus studiis obsequendi suis, Athenas se contulit: eodem magnam partem trajecit fortunarum suarum: hic ita vixit, ut universis esset carissimus. *Pl. Mil.* 1, 1, 28. At diligenter hic eram. ¶ Aliquando significat in hac re. *Cic. Verr.* 1, 16. *extr.* Hic si quid erit offensum, etc. *Ter. Andr.* 4, 1, 14. Hic, ubi opus est, non verentur: illic, ubi nihil opus est, ibi verentur. ¶ Refertur quoque ad tempus, et pro *tunc* ponitur, ut *Serv.* docet ad illud *Virg. A.* 1, 732. Hic regina gravem gemmis auroque poposcit, Implevitque mero pateram. *Ter.*

Andr. 2, 3, 15. Hic reddes omnia, quae nunc sunt certa ei consilia, incerta ut sient. ¶ Saepe etiam utrumque complectitur, et rem, de qua agitur, et tempus in quo agitur. *Cic. Arch.* 4. Hic tu tabulas desideras Heracliensium, quas, etc.? *Possis hoc etiam ita vertere:* cum ita se res habeat. Sic *Verr.* 2, 2, 44. Hic vos dubitatis, judices, tantam istius audaciam vindicare? et *Caes. B. G.* 6, 38. Praecurrunt equites: quanto res sit in periculo, cognoscunt. Hic vero nulla munitio est, quae perterritos recipiat. *Cic. Manil.* 13. Hic miramur, hunc hominem tantum excellere ceteris, etc. ¶ Et junctum aliis particulis. *Id. ib.* 9. Hic jam plura non dicam. Fuit enim, etc. Et *Planc.* 41. Hic ego nunc de praetore Macedoniae nihil dicam amplius; et *Verr.* 2, 1, 26. Hic tum alius ex alia parte: enimvero ferendum hoc non est. ¶ *Hic illic* ita ponuntur, ut *hic* ad proximum, *illic* ad remotum referatur, ut de *hic* et *ille* dictum est in voce praec. Inveniuntur tamen inverso ordine posita. *Vell.* 2, 49. Alterius ducis causa melior videbatur, alterius erat firmior: hic omnia speciosa, illic valentia.

*HICANUS, i, Ἱκανὸς, nobilis statuarius, de quo *Plin.* 34, 8. *B. A.*

HICCE, haecce, hocce. V. CE.

HICCINE, haeccine, hoccine, pro hicne, haecne, hocne interrogativis. V. CE.

HĬCĔLUS. V. ICELUS.

*HICESIUS, i, m. Ἱκέσιος, medicus, Erasistrateus, scripsit de materia medica, de unguentis, de piscibus, de conditura vini. *Plin.* 14, 19. 20, 5 et 27, 4. qui in posteriore loco *non parvae auctoritatis medicum* eum vocat. *B. A.*

[HĬCĔTĀONĬUS, a, um, adj. ad Hicetaonem pertinens, Laomedontis Trojanorum regis filium, de quo meminit *Appul. de Deo Socrat. Virg. A.* 10, 123. Hicetaoniusque Thymoetes, *h. e.* filius Hicetaonis.

HĬĔMĀLIS, e, adj. χειμερινὸς, ad hiemem pertinens, hibernus. *Ov. Met.* 9, 105. amnis Uberius solito nimbis hiemalibus auctus. *Cic. Tusc.* 5, 27. Hiemalem vim perferre. *Id. Fam.* 6, 20. Navigationis longae, et hiemalis, et minime portuosae periculum. *Colum.* 11, 1. *med.* Hiemalis dies. *Plin.* 18, 7, 12. *n.* 3. Hiemales provinciae; et *ib.* 23, 52. Hiemalis faba, *h. e.* quae sub hiemem seritur. *Pall.* 1, 9. Hiemalia loca. *Plin.* 18, 35, 79. Si luna ante quartam non apparuerit, vento Favonio flante, hiemalis toto mense erit, *h. e.* hiemem, seu pluvias ventosque feret. *Hyg. Astron.* 3, 26. Hiemalis circulus. ¶ *Hiemalia* absolute sunt hiberna. *Valerian. Ep.* ap. *Vopisc. Aurel.* 11. Tuum est illic hiemalia, atque aestiva disponere.

HĬĔMANS. V. HIEMATUS.

HĬĔMĀTIO, onis, f. χειμασία, hiemis traductio. *Varr. R. R.* 3, 16. *f.* Ne plus tertia parte eximatur mellis, reliquum hiemationi relinquatur.

HĬĔMĀTUS, a, um, part. ab *hiemo:* hieme, seu gelu constrictus. *Plin.* 9, 23, 38. Autumnali sidere, hiemato lacu. Al. leg. *hiemante.* Nam *hiemantes aquas* dixit etiam *Sall.* ap. *Senec. ep.* 114. *med.* Sed haec inter raras locutiones ab ipso *Seneca* refertur, nec passim imitandas.

HĬĔMO, as, avi, atum, n. 1. παραχειμάζω, hiemem traduco, hiberno: et fere de militibus dicitur. *Cic. Fam.* 7, 9. Cupio scire quid agas, et ubi sis hiematurus. *Nep. Agesil.* 32. Ephesum hiematum exercitum reduxit. *Caes. B. G.* 3, 1. Uti in iis locis legionem hiemandi causa collocaret; et 2. Alteram partem ejus vici cohortibus ad hiemandum attribuit; et 6. *extr.* Legionem in Allobrogas perduxit, ibique hiemavit. ¶ Dicitur et de aliis. *Hor. Ep.* 1, 16, 71. Naviget, ac mediis hiemet mercator in undis. *Suet. Aug.* 72. Assidue in urbe hiemare. ¶ Significat etiam hiemem esse, frigus vigere: item procellosum tempus esse, ut hieme solet, etiam extra hiemem: et fere impersonaliter usurpatur. *Colum.* 11, 2. Decimosexto cal. Febr. Cancer desinit occidere: hiemat; et *ib.* Idib. Februar. Sagittarius occidit: vehementer hiemat; et *ib.* Quinto cal. Novembr. Vergiliae occidunt: hiemat cum frigore et gelicidiis. *Plin.* 18, 35, 79. de luna. Si coronam circa se habebit, non ante plenam lunam hiematurum, ostendit; et *ib.* 26, 64. Delphini vespertino occasu continui dies hiemant Italiae *Id.* 2, 47, 47. Ante brumam septem diebus, totidemque postea sternitur mare halcyonum feturae: reliquum tempus hiemat. Sic *Hor. Sat.* 2, 2, 17. atrum Defendens pisces hiemat mare. [*χειμάζεται ἡ θάλασσα.* V. *Casaub.* ad *Pers.* 6, 7.] *Arruntius* ap. *Senec. ep.* 114. *med.* Repente hiemavit tempestas. Et alio loco, inquit *Seneca*, cum dicere vellet, frigidum annum fuisse, ait, totus hiemavit annus. Et alio loco: hiemante Aquilone. *Sen. ib.* hanc loquendi rationem minus probat ¶ Active est congelare. *Plin.* 19, 4, 19. *n.* 2. Decoquunt alii aquas, mox et illas hiemant. *Id.* hoc ipsum explicat, cum ait 31, 3, 23. Neronis principis inventum est, decoquere aquam, vitroque demissam in nives refrigerare. ¶ Sunt qui scribunt *hyemo.* V. in v. sq.

*HIEMPSAL, alis, m. rex Mauritaniae, Micipsae regis filius. *Sall. B. J.* 5. etc. *Auct. B. Afr.* 5. et 6. *Cic. Agr.* 1, 4. *Id. Agr.* 2, 21. et *Vatin.* 5. *B. A.*

HIEMS, (olim et *Hiemps*) hiemis, f. χειμὼν, pars anni frigidissima inter autumnum, et ver. *Varr.* ab imbre deducit, *L. L.* 5, 2. Hujus temporis pars hiemps, quod tum multi imbres. Alii ab *hio:* alii a χειμὰς: alii ab ὕω, pluo. [*V. *Döderl.* 2, 87.] His placet per *y* scribi.. Verum ut e Graeco notatio ducenda sit, ipsa tamen vox adeo Latina facta est, ut et Latinas plene litteras, et pronunciandi rationem adepta sit. Itaque *hiems* passim habetur in antiquis libris, et lapidibus, testib. *Manut., Cellar., Dausq.* etc. *Cic. Rabir. Post.* 15. Hanc vim frigorum, hiememque, quam nos vix hujus urbis tectis sustinemus, excipere. *Id. Verr.* 2, 4, 40. Erat hiems summa, tempestas perfrigida, imber maximus. *Id. Planc.* 40. *extr.* Maritimos cursus praecludebat hiemis magnitudo. *Caes. B. C.* 3, 8. Gravissima hiems. *Hirt. B. G.* 8, 5. Hiemis difficultate oppressi Carnutes. *Caes. B. G.* 7, 32. Jam prope hieme confecta; et *ib.* 3, 7. Inita hieme; et *ib.* 6, 1. Ante exactam hiemem; et *B. C.* 3, 25. Hiems jam praecipitaverat; et *Curt.* 3, 8. Cum jam hiems instaret; et 9, 10. Jam mitigata hieme. *Hor. Od.* 1, 4. 1. Solvitur acris hiems; et *ib.* 2, 10, 15. Informes hiemes. *Virg. G.* 2, 373. indignae. *Hor. Od.* 3, 1, 32. iniquae. *Ov. A. Am.* 3, 186. Pigra hiems. *Id. Pont.* 1, 2, 26. iners *Id. Met.* 2, 30. Et glacialis hiems canos hirsuta capillos. *Liv.* 5, 13. gelida ac nivosa. *Ov. Met.* 15, 212. senilis hiems tremulo venit horrida passu, Aut spoliata suos, aut quos habet, alba capillos. *Id. Trist.* 3, 10, 44. dura; et *Met.* 11, 490. aspera. *Id. Pont.* 4, 10, 38. horrida. *Virg. G.* 1, 299. ignava colono; et *ib.* 2, 317. rura gelu claudit; et *ib.* 4, 135. tristis frigore saxa rumpit; et *A.* 3, 285. aquilonibus asperat undas. *Tibull.* 3, 5, 4. hiems se remittit. *Tac. A.* 12, 43. hiemis modestia. [**Plin. Pan.* 12, 4. Ultroque hiemem suam barbaris inferre gaudebant: quod *Gierig.* ad h. l. turgide dictum recte judicans ita explicat: Hiemis inclementia, barbaris antehac commoda, nunc vicissim in perniciem ipsorum uti et transire flumina glacie constricta, quod isti antea soli fecerant.] ¶ *Hiems anni* est hibernum anni tempus. *Suet. Caes.* 35. Bellum difficillimum gessit, neque loco, neque tempore aequo, sed hieme anni, etc. Sic *aestate anni* dixit *Gell.* 19, 5. ¶ Secundum veteres Romanos agricolas hiems incipiebat Vergiliarum occasu, quod tempus in III. id. Novembr. incidere consuevit, uti docet *Plin.* 2, 47, 47. et 18, 25, 60. Adde *Varr. R. R.* 1, 28. et *Colum.* 11, 2. Desinebat autem VII. id. Febr., ut *Varr. ib.* tradit. ¶ *Hiems* pro frigore, quod quis patitur. *Mart.* 2, 46. Tu spectas hiemem succincti lentus amici. *Ov. Met.* 2, 827. letalis hiems paulatim in pectora venit, *h. e.* frigus saxi. V. locum. [**Gierig.* hoc justo durius de corpore humano dictum censet.] ¶ Dicitur et de vento, pluvia, et procellis; quam et Graeci χειμῶνα dicunt. *Nep. Attic.* 10. *f.* Gubernator praecipua laude fertur, qui navem ex hieme, marique scopuloso servat. *Virg. A.* 5, 11. caeruleus supra caput adstitit imber Noctem hiememque ferens; et *G.* 3, 470. creber agens hiemem ruit aequore turbo; et *A.* 9, 671. Juppiter horridus austris Torquet aquosam hiemem; et *G.* 1, 320. turbine nigro Ferret hiems culmumque levem, stipulasque volantes. *Val. Fl.* 3, 151. caeca profundo currit hiems; et 2, 22. quatit ipse hiemes, et torquet ab alto Fulmina crebra pater. *Stat. Silv.* 5, 1, 36. Achilleis hiemes affrangere bustis, *h. e.* fluctus. [*V. *Cort.* ad *Lucan.* 2, 385. et 8, 829.] ¶ Item de qualibet vi, atque impetu rei, procellae modo ruentis. *Val. Fl.* 4, 508. de Vesuvio: vix dum ignea montem Torsit hiems. *Stat. Silv.* 3, 5, 72. Vesuvinus apex, et flammea diri Montis hiems. *Id. Theb.* 5, 385. Instamus jactu telorum, et ferrea nimbis Certat hiems. ¶ Translate. *Claud. B. Get.* 151. Hic celer effecit, bruma ne longior una Esset hiems rerum, *h. e.* procella belli, et armorum. *Ov. Her.* 5, 34. Illa dies fatum miserae mihi dixit; ab illa Pessima mutati coepit amoris hiems. ¶ Hiemi, ut Deae, olim sacrificabant, placandi gratia, ut febri, ventis, etc. *Virg. A.* 3, 120. Nigram Hiemi pecudem, Zephyris felicibus albam. ¶ In genitivo plur. habet *hiemum.* *Prisc.* 7, 770.

[HIĔNIPENSIS, e, adj. ad Hienipam pertinens, Baeticae in Hispania opp. prope Hispalim, nunc *Alcalà de Guadaira.* ¶ *Hienipenses, ium* sunt incolae illius opp. *Inscr.* ap. *Mur.* 1049, 4. Ordo Hienipensium. *F.*]

HĬĔRĂ, ae, f. ex Graeco ἱερὸν, sacer; vox est non satis cognita, praesertim illo loco *Senecae ep.* 83., ubi ait: Quomodo tamen hodiernum certamen nobis cesserit, quaeris? quod raro cursoribus evenit, Hieram fecimus. *Muretus* hieram interpretatur lineam in medio stadio, sic appellatam, quod sacra esset. *Lipsius* morem fuisse suspicatur, ut in ambigua victoria, cum certantes pares essent, Deo sacraretur corona; quod Graeci ἱερὸν ποιεῖσθαι dicunt, *h. e.* στέφανον: *Senecam* autem *hieram* dixisse, scil. *coronam.* [Vero tamen simile est, allusisse ad mediam ex quinque lineis tabulae aleatoriae, sacram, ἱερὰν γραμμὴν dictam, ad quam lusores paene victi perfugiebant. V. *Polluc. Onomast.* 9, 7. *F.*] ¶ *Hiera* nomen est antidoti, ita dictae quasi sacrae, ut sub tanta specie nominis commendaretur medicamentum: vel ad verum ejus nomen occultandum, quod ejus inventor celari volebat. *Scrib. Comp.* 99. Alia quae vocetur *hiera* Pachii, ad paralyticos mire facere dicitur ab *eod. Compos.* 156. ¶ Praeterea hoc nomine est insula Siciliae vicina, prope Liparam, quia Vulcano sacra est, et hodieque nomen retinet, *Vulcano.* *Plin.* 2, 106, 110. et 3, 9, 14. *Addatur *Mela* 2, 7. ¶ Item insula maris Aegaei, prope Cretam, dicta etiam *Automate.* *Plin.* 2, 87. et 4, 12. ¶ Et nomen urbis, sed excisae, in Lesbo insula. *Plin.* 5, 31. ¶ *Hiera* olim legebatur in *Virg. A.* 9, 673. ubi *Iaera* bene correxit *Heyn.* priorem nescio quo pacto defendente *Heinsio.* Al. aliter leg. ¶ *Hiera come,* locus vel vicus Cariae, non procul a Maeandro flumine. *Liv.* 38, 13. Hujus incolae *Hieracometae* audiunt *Plin.* 5, 30. qui tamen eos in Mysia ponit. ¶ Staberius Hiera, Grammaticus. V. *Staberius.* *B. A.*

HĬĔRĂBŎTĂNĒ, es, f. ἱερὰ βοτάνη, *h. e.* sacra herba, qua nulla plane Romanae nobilitatis plus habet: Latini verbenacam vocant. [**Taubenkraut, Eisenkraut.*] Haec est, quam legatos ferre ad hostes mos fuit in sacris legationibus. Hac Jovis mensa verrebatur, domus purgabantur, et lustrabantur. Est autem ramulis pluribus, tenuibus, cubitalibus, angulosis, folio minore, quam quercus, et angustiore, divisuris majoribus, flore glauco, radice longa, tenui. Nascitur ubique in planis aquosis. Duo ejus genera sunt: foliosa, quam feminam putant; mas autem rarioribus foliis. Haec *Plin.* 25, 9, 19. et 22, 2, 3. ¶ **Hiera botane* separatim scribitur ap. *Scrib. Larg. comp.* 163. ¶ Reperitur et forma *hierobotane.* *B. A.*

*HIERABRĪGA, ae, f. opp. Lusitaniae, non longe ab Olisipone. *Plin.* 25, 9. *B. A.*

HĬĔRĀCĬĂ, ae, f. genus lactucae sponte nascentis rotundis foliis, et brevibus: ab ἱέραξ, ακος, accipiter: quoniam eam accipitres scalpendo, succoque oculos tingendo, obscuritatem, cum sensere, discutiunt. *Plin.* 20, 7, 26. ¶ *Fuit et Hieracia insula maris Aegaei, dicta et Onus. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

HĬĔRĂCĪTIS, idis, f. et Hieracites, ae, m. ἱερακῖτις, et ἱερακίτης λίθος, gemma, seu lapis, milvinis nigrisque veluti plumis, et a collo accipitris, quod refert, cognominata: ab ἱέραξ, ακος, milvus, accipiter. *Plin.* 37, 10, 60. et *ib.* 11, 72. Hoc postremo loco alii leg. *hieracites*, priore omnes *hieracitis*, quod eodem recidit. [*Emendavit locum *F.*]

HĬĔRĂCĬUM, ii, n. collyrium est, cujus compositionem *Plin.* 34, 11, 27. tradit. Constat autem hammoniaci unciis quatuor, aeruginis Cypriae duabus, atramenti sutorii totidem, misyos una, croci sex. Haec omnia trita aceto Thasio, colliguntur in pilulas, excellentis remedii contra initia glaucomatum et suffusionum, etc. Dictum est ab ἱέραξ, accipiter, quod ea avis quaedam monstravit naturae medicamina oculis adhibenda. V. HIERACIA. ¶ Idem a *Cels.* 6, 6. *n.* 28. vocatur *collyrium Hieracis*, ita ut *Hierax* sit collyrii ejus auctor.

HĬĔRĂCŎMĒTAE, arum, m. plur. V. in HIERA.

HĬĔRĂPŎLIS, is, f. ἱερὰ πόλις, sacra urbs, est in Syria, emporium celebre, nunc *Membick*, sive *Bamcuck* appellata. *Plin.* 5, 23, 19. ¶ Aliae sunt hoc nomine in Phrygia, in Creta, etc.

HĬĔRĂPŎLĪTAE, arum, m. plur. Hierapolis incolae. *Plin.* 5, 29, 29.

HĬĔRĂPŎLĪTĀNUS, a, um, adj. ad Hierapolin pertinens. *Ulp. Dig.* 43, 19, 1. *med.* Constat, apud Hierapolitanos in Asia aqua agrum calida irrigari. *Macr. Sat.* 1, 17. Hierapolitani, qui sunt gentis Assyriorum, etc.

*HIERAPYTNA, ae, f. Cretae opp. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

*HIĔRAS, ae, m. flumen Bithyniam a Galatia dispertiens, teste *Plin.* 5, 32. *B. A.*

*HIERASYCAMĪNOS vel Hiera Sycaminos, oppidum Aegypti superioris, in Thebaide. *Plin.* 6, 29. ubi divise legitur. V. *Sycaminus in f. B. A.*

HĬĔRĀTĬCUS, a, um, adj. ἱερατικὸς, ut Hieratica charta dicta antiquitus religiosis tantum voluminibus dicata: ab ἱερὸς, sacer. *Plin.* 13, 12, 23, ¶ [Est etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 677, 5. Claudius Hieraticus. *F.*]

HĬĔRAX, ācis, m. ἱέραξ, accipiter. *Justin.* 27, 2. Antiochus, hierax est cognominatus, quia non hominis, sed accipitris ritu in alienis eripiendis vitam sectaretur. ¶ [Est etiam nomen proprium viri. V. HIERACIUM. ¶ Item cogn. R., et scribitur sine aspiratione in *Inscr.* ap. *Grut.* 1141, 5. T. Flavius Ierax. *F.*]

HĬĔRĔMĬAS. V. IEREMIAS.

[HĬĒRĬĂ, ae, f. ἱέρεια, sacerdos. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 582, 5. Julia Hieria. *F.*]

*HIERICHO vel Hierĭchus vel Hierĭcus, untis, f. Ἱεριχώ, Ἱεριχοῦς, Ἱερικοῦς, opp. Jericho in Palaestina. *Plin.* 5, 14. ubi accusativus *Hiericuntem* occurrit. Sic *Hiericunte* casu sexto *Id.* 13, 4. ed. *Hard.* ubi ed. *Elzev.* habet *Hierichunte.* ¶ *Iericho* vocatur a *Prud. Psych.* 536. et *Hamart.* 480. quo in loco nota accusativum *Ierichon.* ¶ Hinc

*HIERICHONTĪNUS, a, um, adj. ad Hierichuntem pertinens. *Vulg. Jerem.* 39, 5. *B. A.*

*HIĔRO, onis, m. Ἱέρων, duorum Syracusanorum nomen tyrannorum; quorum ¶ prior vixit temporibus Simonidis, ut patet ex *Cic. N. D.* 1, 22. Ejus stemma V. ap. *Drakenb.* ad *Liv.* 24, 26. et cf. *Xenoph.* in *Hierone.* ¶ Alter, quum esset ex duce rex factus, Populi Romani perpetuus amicus fuit. De eo V. *Liv.* 21, 49. 22, 37. 24, 4. 26, 40. *Justin.* 23. *extr.* Cf. *Aelian. V. H.* 9, 1. De numis illius *Spanhem. diss.* 8. p. 548. *B. A.*

*HIĔROBULBUS, i, m. herbae genus ap. *Appul. Herb.* 21. *B. A.*

[HĬĒRŎBUS, i, m. sacer bos (ab ἱερὸς, sacer, et βοῦς, bos), nempe Aegyptiorum Apis Soli, et Lunae sacer. *Inscr.* ap. *Grut.* 33, 3. Deo Soli, Hierobo L. Aurelius Bassinus sacerdos numinum V. S. L. M. *F.*]

*HIEROCAESARĒA, ae, f. Ἱεροκαισάρεια, opp. Lydiae. V. v. seq. coll. *Tac. A.* 2, 47. *B. A.*

[HĬĒRŎCAESĂRĬENSIS, e, adj. ad Hierocaesaream pertinens, Lydiae urbem versus Aeolidem, in cujus nummis ap. *Eckhel. D. N. V. T.* 3. p. 103. *ΙΕΡΟΚΑΙΣΑΡΕΩΝ.* *Tac. A.* 3, 62. Hierocaesarienses exposuere Persicam apud se Dianam, delubrum rege Cyro dicatum. *F.*]

*HIEROCEPĪA, ae, f. Ἱεροκηπία, insula prope Cyprum. *Plin.* 5, 31. *B. A.*

HĬĔRŎCĒRYX, ycis, m. ἱεροκήρυξ, sacer praeco (ut Graeca vox sonat): ab ἱερὸς, sacer, et κῆρυξ, praeco, *h. e.* is, qui sacris silentium indicebat. Legitur in *Inscr.* ap. *Don. cl.* 1. *n.* 24. et in alia ap. *Grut.* 27, 4. [Sunt porro qui putant ib. *hierocorax* esse legendum, ἱεροκήρυξ vero esse tantum vocem Graecam. V. CORACICUS. Fatendum tamen est, in *Not. Tir.* p. 172. legi *haerix*, *hierohaerix*, quae quidem mendosa sunt pro *keryx*, *hierokeryx*, seu *ceryx*, *hieroceryx.* *F.*]

[HĬĒROCLES, is, m. sacrorum gloria: ab ἱερὸς, sacer, et κλέος, gloria. Est nom. serv. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 614, 3. Hierocles Au*gusti servus.* *F.* *Hierocles, is*, m. Ἱεροκλῆς, Alabandeus, Meneclis frater, orator tota Asia celeberrimus, floruit temporibus L. Crassi oratoris et M. Ciceronis pueri. *Cic. Brut.* 65. *Id. Or.* 2, 23. Cf. *eund. Or.* 69. ¶ Item alius, philosophus Alexandrinus, qui scripsit commentarium in Pythagorae aurea dicta, qui adhuc exstat. *Lact.* 5, 2. V. *Fabr. B. G.* ¶ Fuit et Hierocles Grammaticus, qui edidit Notitiam Imper. CP., cujus adhuc maxima pars superest. ¶ De variis hujusce nominis hominibus V. *J. Pearsonum* in *Prolegom. ad Hieroclem de Provid. et Fato*; et *Voss. de Hist. Graec.* 3. et 4. *B. A.*]

HĬĔRŎCŎRĂĬCĂ Sacra. V. CORACICUS.

HĬĔRŎDŪLUS, i, m. ἱερόδουλος, minister sacrorum: ab ἱερὸς, sacer, et δοῦλος, servus. *Firm. Math.* 8, 21.

HĬĔRŎGLYPHĬCUS, a, um, adj. ἱερογλυφικὸς, ab ἱερὸς, sacer, et γλύφω, sculpo. Hieroglyphicae notae, vel litterae ap. Aegyptios in usu fuerunt, qui primi, (ut ait *Tac. A.* 11, 14.) ante litteras per figuras animalium, aliarumque rerum, saxis lignove insculptas, sensus mentis effingebant. Praecipue vero res sacras, et mysteria sua tali modo mandabant posteris. *Ammian.* 17, 4. de obelisco Aegyptio: Formarum innumeras notas, hieroglyphicas appellatas, quas ei undique videmus incisas, initialis sapientiae vetus insignivit auctoritas. Volucrum enim, ferarumque, etiam alieni mundi, genera multa sculpentes, promissa, vel soluta regum vota monstrabant. Non enim, ut nunc, litterarum numerus praestitutus et facilis, exprimit, quidquid humana mens concipere potest, ita prisci quoque scriptitarunt Aegyptii; sed singulae litterae singulis nominibus serviebant, et verbis; nonnunquam significabant integros sensus. Per vulturem naturae vocabulum pandunt: perque speciem apis mella conficientis, indicant regem, etc. *Macr. Sat.* 1, 21. Osirin Aegyptii, ut solem esse asserant, quotiens hieroglyphicis litteris suis exprimere volunt, insculpunt sceptrum, inque eo speciem oculi exprimunt, significantes, etc.

HĬĔRŎGRĂPHĬCUS, a, um, adj. ἱερογραφικὸς, hieroglyphicus. *Ammian.* 22, 15. *f.* Volucrum ferarumque genera multa sculpserunt, quas hierographicas litteras appellarunt. [Hic tamen *Jablonskius Panth. Aegypt. l.* 5. c. 5. §. 14. et *Zoega de orig. obelisc.* p. 432. *hieroglyphicas* legendum putant. *F.*]

*HIEROLOPHIENSES, ium, m. incolae loci (fortasse opp.) cujusdam Asiae minoris, qui in Caria fuit vel fortasse Lydia, et ἱερὸς λόφος, *h. e.* sacer collis, appellatus est. *Plin.* 5, 30. ed. *Hard.* ubi ed. *Elzev.* habet *Hierapolenses.* *B. A.*

[HĬĒRŎLOPHUS, i, m. sacer apex: ab ἱερὸς, sacer, et λόφος, apex. Est cogn. R., et sine aspiratione legitur in *Inscr.* ap. *Grut.* 620, 5. M. Ulpius Ierolophus. *F.*]

[HĬĒROMATRĬTĂ, ae, m. ita fortasse est appellatus institutor sacrorum Matris Deum, qui scilicet Gallos Deae Cybeles sacerdotes docebat, ut in sacris ejusdem Deae saltationes, et ceteras caeremonias rite peragerent: derivata vox videtur ab ἱερὸς, sacer, et μήτηρ, τρὸς, mater; eadem vero est nominis forma in *archimandrita*, et *coenobita.* *Edict. Dioclet.* p. 22. Hieromatritae in singulis discipulis menstruos ✻ L.; paedagogo in singulis pueris menstruos ✻ L. Hic tamen *Geromatrita* legitur, ex vulgari quippe Romanorum pronunciatione, quae profecto apprime convenit cum nupera Italica lingua, in qua *gerarchia*, et *geroglifico*, nunc usurpantur pro Latinorum *hierarchia*, et *hieroglyphicus*: idem vero dicendum de ultima vocis diphthongo, quae jam labente Latinitate passim negligebantur. *F.*]

*HIEROMIACES, is, flumen Palaestinae, prope Gadara. *Plin.* 5, 18. ubi ablativus *Hieromiace* occurrit. *B. A.*

[HĬĒROMNĒMON, ŏnis, m. ἱερομνήμων, sacrorum rituum praefectus: ita vocabatur apud Graecos, qui bis quotannis Delphos mittebatur ab unaquaque civitate ad concilium Amphictyonum, quique Pylagoris praeerat. *Inscr.* ap. *Mur.* 598, 1. Cum optimus princeps sententiam hieromnemonum sequendam esse praescripsisset. V. *Eckhel. D. N. U. T.* 4. p. 218. ¶ Est etiam hoc nomine gemma. V. EROXYLOS. *F.*]

[HĬĒRON, ontis, m. ab ἱερὸς, sacer. Est cogn. R. V. HIEROPHILA. *F.*]

*HIERONĒSUS, i, insula prope Siciliam. *Plin.* 3, 8. *B. A.*

HĬĔRŎNĪCĂ, ae, m. ἱερονίκης, victor in sacris certaminibus: ab ἱερὸς, sacer, et νίκη, victoria. Sic appellabantur, qui in Nemeaeis, Pythiis, Isthmiis, et Olympiis vicissent: illa enim sacra certamina dicebantur. Hujusmodi victoribus publici honores habebantur, ut *Vitr. praef. l.* 1. tradit. *Suet. Ner.* 25. Neapolim albis equis introiit, disjecta parte muri, ut mos hieronicarum est. *Inscr.* ap. *Grut.* 331, 1. P. Aelius Aug. Lib. Pylades pantomimus hieronica instituit. L. Aurelius Augg. Lib. Pylades hieronica discipulus consummavit. Alia ap. *eund.* 313, 8. L. Aurelio Apolausto Memphio Augg. Lib. hieronicae coronato. ¶ Ap. *Mur.* 659, 2. legitur haec alia *Inscr.* Aurelio Apolausto hieronico bis coronato. At hic legendum apparet *hieronicae.* [*Emendavit locum *F.*]

HĬĔRŎNĪCUS, a, um, adj. possess. a Hierone rege Syracusarum, ut Hieronica lex, frumentaria, ab eo lata. *Cic. Verr.* 2, 2, 13. et 60.

HĬĔRŎNYMUS, i, m. philosophus Rhodius, qui summum bonum posuit in indolentia. *Cic. Fin.* 2, 3. ¶ [Item rex Syracusius, Hieronis nepos. *Liv.* 24, 4. *F.*] ¶ Item unus ex scriptoribus Ecclesiasticis, et doctoribus S. Ecclesiae, qui non solum eximia Scripturarum peritia fuit, sed etiam Latinitatis, humaniorumque litterarum studiosissimus: scripsitque, ut ea tempora ferebant (floruit enim saeculo Christi quarto) eleganter, erudite, et Latine. Laudatur a *Sulpic. Sever. dial.* 1, 8. et 9.

HĬĔRŎPHANTĂ et Hierophantes, ae, m. ἱεροφάντης: ab ἱερὸς, sacer, et φαίνω, in lucem profero, edo, ostendo: est antistes, atque interpres sacrorum apud Graecos, et Aegyptios, (*Tert. adv. Marc.* 1, 13.) qui sacra et caeremonias docet: similisque fuit in multis pontifici maximo apud Romanos. Ejus officium erat initiandos docere, initiatos in interiora admittere, mysteria interpretari. *Nep. Pel.* 3. Allata est epistola Athenis ab Archia hierophante. *Arnob.* 5, 174. Qui postea apud Cecropios floruerunt, Caduceatores, hierophantae, atque praecones. *Hieronym. in Jovin.* 1. *n.* 49. *f.* Hierophantas Atheniensium usque hodie cicutae sorbitione castrari, et postquam in pontificatum fuerint evecti, viros esse desinere. *Impp. Arcad. et Honor. Cod. Theod.* 16, 10, 14. Hierophantae agrorum, *h. e.* qui extra urbem per agros degunt. V. HOROFANTAE. *Macr.* videtur hierophantam designare, cum ait *Sat.* 2, 3. Ut aedituus responsa numinis sui praedicat.

HĬĔRŎPHANTRĬĂ, ae, f. mulier sacerdos ea dignitate, ac munere, quo Hierophanta. *Inscr.* ap. *Grut.* 309, 2. Fabiae Aconiae hierophantriae Deae Hecatae.

[HĬĒROPHĬLĂ, ae, f. quae amat sacra: ab ἱερὸς, sacer, et φιλέω, amo. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 538, 11. C. Julio Hieronti Julia Hierophila conjunx. *F.*]

HĬĔRŎPHYLAX, ăcis, m. ἱεροφύλαξ, sacrorum custos, aedituus: ab ἱερὸς, sacer, et φύλαξ, custos. Graece habet *Scaev. Dig.* 33, 1, 20., ut quidem *Haloand.* edidit: at Latine, ut *Torrentin.*

*HIĔROS, i, m. Ἱερὸς, i. e. sacer, Mysiae vel Troadis flumen, ab Ida monte decurrens. *Plin.* 5, 30. ¶ Item aliud flum. Asiae, cum opp. cognomine, ab ulteriore Maeotidis paludis parte. *Id.* 6, 5. *B. A.*

[HĬĒRŎSALPINCTES, ae, m. ἱεροσαλπιγκτής, in sacris tubicen. *Not. Tir.* p. 173. Salpinx, salpinctes, hierosalpinctes. *F.*]

HĬĔRŎSŎLYMA, orum, n. plur. Ἱεροσόλυμα, τα, urbs Judaeae metropolis, totius Asiae longe clarissima, teste *Plin.* 5, 14, 15., immo totius orbis, quoniam in ea Redemptor hominum JESUS CHRISTUS Dei filius, Deus et homo, pro nobis passus et mortuus est. Nomen habet ab ἱερὸς, sacer, et *Solyma, orum*, quo nomine appellatur a *Mart.* 11, 95. et aliis: quia exstructo celeberrimo Salomonis templo *Solyma sacra* esse coeperunt: vel ab ἱερὸν, templum. *Tac. H.* 5, 11. Ni statim Hierosolyma conciderent, etc. Et 10. Omnes praeter Hierosolyma urbes. Et 9. Muri Hierosolymorum diruti. *Joseph.* quoque *Antiquit. Jud.* 7, 3. et al. Graece neutro plurali usurpat. ¶ Dicitur etiam *Hierosolyma, ae*, f. *Cic. Fl.* 28., *Flor.* 3, 5. *f.* et *Tac. H.* 5, 2. *extr.* ¶ Item *Hierusalem* indeclin. Ἱερουσαλήμ, ex Hebraica origine. *Tert.*, *August.*, *Hieron.* etc. Sed hanc sine aspiratione scribi vult *Dausq.* ¶ *Prudentius* paenultimam producit *in Psych.* 811. Tunc Hierusalem templo illustrata, quietum, etc. At *Lact. de pass. Chr.* 25. Impia Hierusalem rabidis exercita curis. Hic fortasse *Jerūsalem.* Neuter tamen imitandus.

HĬĔRŎSŎLYMĀRIUS, ii, m. cogn. Pompeji M. ab Hierosolyma expugnata. *Cic. Att.* 2, 9. Uti sciat hic noster Hierosolymarius, traductor ad plebem, etc.

[HĬĒRUS, i, m. ἱερὸς, sacer. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 106, 6. M/. Birrius M/. L. Hierus. *F.*]

HĬĒTO, as, avi, atum, n. 1. frequentativum ab *hio.* Dicitur de oscitantibus, quia saepe ore hiant. *Pl. Men.* 3, 1, 3. in concionem mediam me immersi miser: Ubi ego dum hieto, Menaechmus se subterduxit mihi. *Id. fragm.* ap. *Diomed.* 1, 336. Si qua forte concio est, ubi eum hietare nondum in mentem venit. *Caecil. ib.* Praei hercle tu, qui mihi oscitans hietansque restas. *Cn. Mat. ib.* Ille hietans herbam moribundo tenuit ore. Passive *Laber. ib.* Hietantur fores. ¶ Etiam *hiato* veteres dixere, teste *Diomed. ib.*

*HIGYNUS, i, m. piscis nomen ap. *Prisc. de diaeta* 8. *B. A.*

*HILAĪRA, ae, f. Ἱλάειρα, Polluci amata. *Prop.* 1, 2, 16. Non sic Leucippis succendit Castora Phoebe, Pollucem cultu non Hilaira soror. V. *Leucippis.* ¶ Est et forma *Ilaira* et *Laira.* V. ¶ Adi *Hyg. fab.* 8. et *Meurs. Misc. Lac.* 11. *B. A.*

*HĪLĂRĀTĬO, onis, f. *Tertull.* *B. A.*

*HILARĀTOR, oris, m. *Firmic.* *B. A.*

HĪLĂRĀTUS, a, um, part. ab *hilaro*, hilaris factus. *Cic. N. D.* 2, 40. Sol binas in singulis annis reversiones ab extremo contrarias facit: quarum intervallo tum quasi tristitia quaedam contrahit terram, tum vicissim laetificat, ut cum coelo hilarata videatur. *Id. Brut.* 11. *extr.* Periclis suavitate maxime hilaratae sunt Athenae. *Plin.* 36, 5, 4. *n.* 2. Hilaratus vultus. ¶ Translate. *Appul. Met.* 5. Cujus (Cupidinis) aspectu lucernae lumen hilaratum increbuit.

HĪLĂRĒ, adv. φαιδρῶς, laete, seu cum hilaritate. *Cic. Fin.* 5, 30. hilare vivere. *Id. Tusc.* 3, 27. Hilarius loqui. *Id. Or.* 3, 8. Res tragicas paene comice, tristes remisse, serias hilare tractare. *Id. ib.* 2, 71. Hilare aliquem accipere. *Gell.* 18, 2. Saturnalia agitabamus hilare prorsum, et modeste. *Tac. A.* 11, 3. Hilare epulatus. Adde *Afr.* ap. *Non.* 11, 36.

HĪLĂRESCO, is, n. 3. ἱλαρύνομαι, hilaris fio. *Varr.* ap. *Non.* 2, 404. Cum amicorum domus fumat, hilaresco.

HĪLĂRĬĂ, ium, et iorum, n. plur. ἱλάρια, dies aequinoctii verni, quem antiqui celebrabant in honorem Matris Deum, et Attinis, tanquam laetitiae exordium, nempe octavus Kalendas Aprilis, quo fit aequinoctium vernum, quo primum tempore sol diem longiorem nocte protendit: ab *hilaris.* *Vopisc. Aurel. init.* Hilaribus, quibus omnia festa, et fieri debere scimus, et dici, impletis solemnibus, etc. *Lampr. Alex. Sever.* 37. Kalendis Jan. et Hilariis Matris Deum, et ludis Apollinaribus. *Macr. Sat.* 1, 21. Simulatione luctus peracta, celebratur laetitiae exordium a. d. octavum cal. Apr., quem diem Hilaria appellant.

HĪLĂRĬCŬLUS, a, um, dimin. hilarulus. *Sen. ep.* 23. *med.* Soluto vultu, et ut isti delicati loquuntur, hilariculo mortem contemnere. Al. melius leg. *hilari oculo.*

[HĪLĂRĪNUS, i, m. ad hilarum pertinens. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 845, 10. T. Caesius Hilarus, et Sex. Cassius Hilarinus. *F.*]

[HĪLĂRĬO, onis, m. dimin. hilari. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 31. T. Sextius Hilario. Alia ap. *Mur.* 2085, 3. Cn. Domitio Hilarioni Domitia Ambrosia patrono. *F.*]

HĪLĂRIS, e, et Hilarus, a, um, adj. ἱλαρὸς, φαιδρὸς, laetus, jucundus. *Cic. Fin.* 5, 30. Dicimus aliquem hilare vivere. Igitur si semel tristior effectus est, hilara vita amissa est? *Id. Tusc.* 1, 42. Esse vultu hilari atque laeto. *Id. Q. Fr.* 2, 13. Hilari animo esse et prompto ad jocandum.

Id. Att. 16, 3. Hunc lege arcano convivis tuis, sed, si me amas, hilaris et bene acceptis. Id. Pis. 5. Hilarioribus oculis intueri. Id. Att. 5, 20. med. Hilara sane Saturnalia: et ib. 7, 25. Hilariores litterae. Caecil. ap. Gell. 15, 9. Ili sunt inimici pessumi, fronte hilaro, corde tristi. Ter. Ad. 4, 7, 38. omitte tuam istam iracundiam: Hilarum ac lubentem fac te in gnati nuptiis. Pl. Most. 1, 2, 39. Homo lepidissime atque hilarissime. Id. Stich. 5, 4, 56. Fac nos hilaros hilariores adventu tuo. Ov. Pont. 2, 1, 9. Dii quoque ut a cunctis hilari pietate colantur, Tristitiam poni per sua festa jubent. Quint. 11, 3. Vox laetis in rebus plena, simplex, et ipsa quodammodo hilaris fluit. Id. 12, 10. Nescio quomodo, velut hilaris renidet oratio. Plin. 23, 8, 75. Cutem in facie corrigit, coloremque hilariorem facit. Id. 36, 7, 11. Marmor Lacedaemonium viride, cunctisque hilarius. Id. 16, 10, 19. Abies femina prolixior, materie mollior, arbore rotundior, atque hilarior in totum. ¶ Hilarus est etiam cogn. R. V. HILARINUS.

[HILARISSO, as, a. 1. idem ac hilaro. Is. Or. 1, 4. Romani usque ad Augusti tempus pro z duo ss ponebant, ut Hilarissat. F.]

HILARITAS, atis, f. ἱλαρότης, laetitia, jucunditas. Quint. 11, 3. Tristitia deductis superciliis, hilaritas remissis ostenditur. Cic. Att. 12, 40. Hilaritatem illam, qua hanc tristitiam temporum condiebamus, in perpetuum amisi. Id. Fam. 9, 11. Hilaritas illa nostra et suavitas, quae te praeter ceteros delectabat, erepta mihi omnis est. Id. Or. 1, 57. Hilaritatis plenum judicium ac laetitiae fuit. Id. Tusc. 4, 7. Profusa hilaritas. Quint. 4, 2. med. Verbis elevare quaedam licebit: luxuria hilaritatis, avaritia parsimoniae nomine lenietur. Plin. 5, 9, 10. Hilaritatem afferre. Id. 21, 3, 9. In potu atque hilaritate. Id. ib. Hilaritate procedente. Sen. ep. 23. Ceterae hilaritates non implent pectus, sed frontem remittunt, leves sunt. Plin. 11, 37, 77. In praecordiis (h. e. septo transverso) praecipua hilaritatis sedes. ¶ Translate. Id. 17, 16, 26. Qua praecipua cernitur hilaritas arboris, h. e. ubi magis arbor viret vigetque. Colum. 9, 14. f. Itaque post hoc tempus, cum diei permittit hilaritas, procedere audent in pascua, h. e. serenitas.

HILARITER, adv. idem ac hilare. Auct. ad Her. 3, 14. Modo acriter, tum clementer, moeste, hilariter, etc.

HILARITUDO, inis, f. idem quod hilaritas. Pl. Mil. 3, 1, 83. Es, bibe, animo obsequere mecum, atque onera te hilaritudine. Ita leg. etiam Non. 2, 399. Al. onerato hilaritus me perperam leg. Id. Rud. 2, 4, 8. Ut in ocellis hilaritudo est!

HILARITUS. V. v. praec.

*HILARIUS, i, m. Vitellii libertus. Tac. H. 2, 65. B. A.

HILARO, as, a. 1. φαιδρύνω, ἱλαρύνω, laetitiam jucunditatemque do, laetifico. Cic. Fin. 2, 3. Omnem jucundum motum, quo sensus hilaretur, voluptatem vocant. Ov. Pont. 4, 4. 37. Hos ubi facundo tua vox hilaraverit ore. Stat. Silv. 3, 3, 24. Festaque pallentes hilarent altaria lucos. Plin. 10, 42, 59. Picas mirum in modum hilarari.

HILARODOS, i, m. lascivi et delicati carminis cantor, (ab ἱλαρὸς, hilaris, et ᾠδὸς, cantor.) Festus.

HILARULUS, a, um, dimin. hilari. Cic. Att. 16, 11. Atticae quoniam hilarula est, meis verbis suavium des.

HILARUS. V. HILARIS.

*HILEIA, ae, f. opp. Mesopotamiae. Ammian. 18, 10. B. A.

*HILESION, i, n. Boeotiae opp. Plin. 4, 7. ed. Hard. Al. leg. Hyreseon. B. A.

*HILICANUM (Helicanum), i, n. Pannoniae superioris opp. Anton. Itin. B. A.

*HILLEVIONES, um, m. pop. Germaniae septentrionalis, Scandinaviam insulam incolentes. Plin. 4, 13. B. A.

HILLAE, arum, f. plur. intestina animalium (praeter ovis) priora et minutiora: dimin. ab hira. Plin. 11, 37, 79. Ab hoc ventriculo lactes in homine et ove, per quas labitur cibus: in ceteris hillae: a quibus capaciora intestina, etc. V. HIRA. ¶ Dicitur et de intestinis universim. Laber. apud Non. 2, 410. Lambit item hillam cocus: si lumbum adussit, flabris caeditur. ¶ Et de intestinis fartis, vel salitis. Hor. Sat. 2, 4, 60. perna magis, ac magis hillis Flagitat, etc. [*V. Heindf. ad h. l.] ¶ Translate caedere hillas idem est ac paedicare. Laber. apud Non. l. c. A. Neve hunc aliter paedicabis. B. Quomodo? A. Video: adolescenti nostro caedis hillas. ¶ Scribitur et unico l.

HILLUS, i, m. cogn. R. per jocum et contemptum fictum pro Hirrus a Cic. Fam. 2, 10. Cum esset tanta res, tantae gratulationis; de te, quia quod sperabam; de Hillo (balbus enim sum) quod non putaram. Hic Cicero respondet M. Coelio, qui de C. Lucceio Hirro aedilitate frustrato, et de se eandem consecuto ita scripserat ad eund. Fam. 8, 4. Spero, te celeriter auditurum et de nobis, quod sperasti, et de illo, quod vix sperare ausus es. Cicero vero facete et salse verbis de illo aspirationem addit, ut nempe Hirri cognomen, more balborum litteram r in l permutantium latenter enunciaret. V. HIRRUS.

HILUM, inquit Fest., putant esse, quod grano fabae adhaeret: ex quo nihil, et nihilum. Hinc dicitur de re minima, et nullius pretii. Enn. ap. Varr. L. L. 4, 22. neque dispendl facit hilum, h. e. neque dispendii facit quidquam, ut Id. ib. 8, 37. exponit, Vet. Poet. ap. Cic. Tusc. 1, 5. Sisyphu' versat Saxum sudans nitendo, neque proficit hilum. Lucr. 3, 221. nec defit ponderis hilum; et 785. neque inter se contendant viribus hilum; et 843. Nil igitur mors est, ad nos neque pertinet hilum. Id. 5, 1408. neque hilo Majorem interea capiunt dulcedine fructum.

HIMANTOPODES, um, m. plur. ἱμαντόποδες, homines monstrosi in Aethiopia, qui fluxis nisibus crurum repunt potius, quam incedunt, et pergendi usum lapsu magis destinant, quam ingressu: ab ἱμὰς, ἀντος, lorum, et ποὺς, pes: quod crura lori modo flexilia habeant. Latine loripedes dici possent. Mela 3, 10., Solin. 31. f. et Plin. 5, 8, 8.

*HIMANTOPUS, odis, avis nomen ap. Plin. 10, 47. in. ¶ Cf. Himantopodes. B. A.

HIMELLA, ae, f. fluvius parvus Sabinorum, qui in Tiberim labitur. Virg. A. 7, 714.

*HIMERA, ae, fluvius, itemque opp. Siciliae. V. Himeraeus, a, um, et Himerensis, e. B. A.

HIMERAEUS, a, um, adj. Ἱμεραῖος, ad Himeram oppidum pertinens, ut Himeraeus Demophilus ap. Plin. 35, 9, 36. n. 2. Est autem id opp. in Sicilia, in ora occidentali prope Panormum. Id. 3, 8, 14. ¶ *De Himera oppido consulantur Cic. Verr. 2, 2, 35. et 2, 4, 33. Plin. 3, 8. Mela 2, 7. med. Himera, orum, n. plur. audit Ov. Fast. 4, 475. B. A.

HIMERENSIS, e, adj. ad Himeram pertinens, qui fluvius est Siciliae in ora occidentali: de quo Sil. 14, 233. qua mergitur Himera ponto Aeolio. Hinc Thermae Himerenses, oppidi nomen ad Himeram, nunc Termini, siti, qua mare intrat, inter Pachynum et Lilybaeum. Plin. 3, 8, 14. Mela 2, 7. ¶ *De Himera fluvio Liv. 24, 6. Plin. 4, 8. Mela 2, 7. B. A.

HIMEROS, i, m. ἵμερος, desiderium amatorum: ab ἱμείρω, desidero. Hunc Deum, et Cupidinis sectatorem facit Capell. 9, 306.

*HIMERTE, es, f. (ἱμερτὴ, i. e. desiderabilis,) nomen vetustum Lesbi insulae. Plin. 5, 31. B. A.

[HIMERUS, i, m. Ἵμερος, Cupido. Est cogn. R. Inscr. ap. Don. 428, 17. C. Titius Himerus. F.]

HINC, adv. ἔνθεν, ἐντεῦθεν, ex hoc loco. Cic. Fin. 3, 14. In ea via, quae est hinc in Indiam. Id. Agr. 2, 34. extr. Nos hinc Roma qui veneramus, non hospites, sed peregrini nominabamur. Id. Tusc. 1, 13. Dii hinc a nobis profecti in coelum. Liv. 7, 34. f. Qua pateat hinc exitus. Cic. Or. 2, 3. A se Scaevolam hinc euntem esse conventum. Ter. Ph. 3, 3, 26. Aufer te hinc. Id. Andr. 5, 1, 14. Illam hinc civem esse ajunt. ¶ Item ex hac parte. Cic. Cat. 2, 11. Ex hac parte pudor pugnat, illinc petulantia: hinc pudicitia, illinc stuprum: hinc fides, illinc, etc. Id. Univ. 14, Cum speculorum laevitas hinc illincque altitudinem assumpsit. Liv. 32, 10. Multis hinc atque illinc vulneribus acceptis. [*Lucan. 7, 358. sqq. Si Curios his fata darent, reducesque Camillos Temporibus, Deciosque caput fatale foventis, Hinc starent. Laud. Cort. ad h. l. Lucan. 2, 566. Hinc acies statura ducum. Justin. 14, 1. n. 7. Unde soror Alexandri staret; ubi plura Gronov. Saepissime dicitur de partibus litigantium. V. Spalding. ad Quint. 5, 13, 2.] ¶ Item ex hac materia. Cic. N. D. 1, 23. Abuteris ad omnia atomorum regno et licentia. Hinc quodcumque in solum venit, ut dicitur, effingis atque efficis. Virg. G. 1, 5. Hinc canere incipiam. Plin. 33, 12, 54. Videret hinc dona fortium fieri, h. e. ex argento. ¶ Item ex hoc homine. Ter. Ad. 3, 3, 7. Syrum ire video: hinc scibo jam, ubi siet. ¶ Item ex hac causa, ex hac re. Cic. Off. 3, 8. Hinc sicae, hinc venena, hinc falsa testamenta nascuntur: hinc furta, etc. Ter. Andr. 1, 1, 99. Hinc illae lacrimae. ¶ Item ex hoc tempore, et ordinem significat. Val. Fl. 3, 672. atque hinc, operum quae maxima, posco. Tac. Agr. 14. Didium Veranius excepit, isque intra annum exstinctus est. Suetonius hinc Paulinus biennio, etc. [*Id. Ann. 2, 67. Circumdata hinc regi specie honoris valida manus.] Sic Plin. 7, 52, 53. Septem et quinquaginta dormisse annis: hinc pari numero dierum senio ingruente, etc. Id. 9, 62, 88. Hinc volucrum naturae dicentur, h. e. deinceps. ¶ Item pro illinc. Caes. B. G. 6, 39. Calones in proximum tumulum procurrunt: hinc celeriter dejecti, se in signa manipulosque conjiciunt. ¶ Hinc hinc, hinc atque hinc, ex hac et illa parte. Liv. 44, 11. Cassandrea hinc Toronaico, hinc Macedonico septa mari. Id. 1, 13. Hinc patres, hinc viros orantes, ne se sanguine nefando soceri generique respergerent. Virg. A. 1, 166. Hinc atque hinc vastae rupes. ¶ Hinc inde eod. sensu. [Gr. ἔνθεν καὶ ἔνθεν.] Plin. ep. 9, 13. Longum est, quae tunc hinc inde ja[...] ctata sunt recensere. Suet. Ner. 27. Hinc ind[e] hortantes, ut appelleret. Tac. H. 2, 70. Monstra[...] bant pugnae locos: hinc irrupisse legionum agmen[...] hinc equites coortos: inde circumfusas legionum manus. [*Magnum ex Taciti scriptis exemplorum numerum congessit Böttich. in Lex. Tac. p. 232. sq.] ¶ In illo Ter. Ad. 4, 5, 38. An sedere oportuit domi virginem tam grandem, dum cognatus hinc illinc veniret, exspectantem? Don. proverbialiter hinc illinc dictum docet. Alii leg. huc illinc. ¶ Hinc pro ab hinc apud Pl. Truc. 2, 3, 19. M[...] nemo magis respiciet, ubi iste huc venerit, Quam si hinc ducentos annos fuerim mortuus. Plin. 14, 3, 4. n. 9. Septimo hinc anno inventa est. Ita le[...] git ex MSS. Hard. Alii aliter. ¶ [*Permutan[...] tur in cdd. Hinc et huc. V. Cort. ad Lucan. 6, 127. et hic. Id. ib. 7, 360.]

HINNA, ae, f. femina hinni. Non. 2, 409.

HINNIBILIS, e, adj. χρεμετιστικός, hinniens. Appul. Dogm. Plat. 3. Quod hinnibile est, equus est. Coel. Aurel. Tard. 5, 20. Exscreatus hinnibilis.

HINNIBUNDE, adv. hinniendo. Claud. Quadrig. ap. Non. 2, 411. Equi hinnibunde inter se spargentes terram calcibus.

HINNIENTER, adv. hinnibunde. Est Nonii 2, 411.

HINNILITO, as, n. 1. idem quod hinnio. Lu[...] gil. ap. Varr. L. L. 6, 5. f. Hic, inquam, rudet [...] rostris, atque hinnilitabit. Non. 1, 78. habet eju[...] litabit.

HINNIO, is, n. 4. χρεμετίζω, proprium est voci equorum: a sono. Quint. 1, 5. extr. Jam ne bala[...] re quidem, aut hinnire fortiter diceremus. Id. 7, 3. Ut si finias equum, genus est, animal; species mortale; differentia, irrationale; proprium, hin[...] niens. Lucr. 5, 1076. concussis artubus hinnit. Sid. carm. 14, 29. de Chirone centauro: Quamvis saepe senex biformis illic Carmen rumperet hinnient[e] cantu. ¶ Hinnientes absolute sunt equi ap. Appul. Apol. et de Deo Socrat.

*HINNITO, as, n. 1. frequent. ab hinnio. Gloss. Philox. Hinnitat, χρεμετίζει. B. A.

HINNITUS, us, m. χρεμετισμός, verbum exprimens vocem equi. Cic. Div. 1, 33. f. Subito ex[...] audivit hinnitum, respexitque, et equum alacrem laetus aspexit. Virg. G. 3, 94. et altum Pelion hinnitu fugiens implevit acuto. Hor. Od. 2, 16, 34. Equa hinnitum tollit. Ov. Met. 2, 154. hinni[...] tibus auras implent; et 669. Edere hinnitus. Suet. Ner. 46. Hinnitus canori.

HINNULA, ae, f. dimin. femina hinnuli, h. e. pulli cervini. Arnob. 5, 185. Nebridarum familiam pellicula cohonestavit hinnulae. Alii melius leg. hinnulea, h. e. cervina.

HINNULEUS, i, m. νεβρὸς, cervus anniculus, cui necdum cornua sunt, quippe quae secundo anno erumpere incipiunt: ab hinnus. Hor. Od. 1, 23, 1. Vitas hinnuleo me similis, Chloe. Plin. 28, 9, 42. Summis remediis praefertur hinnulei coagulum. ¶ Hinnuleus, a, um. adj. V. v. praec.

HINNULUS, i, m. dimin. pullus ex equo et asina genitus. Plin. 8, 44, 69. Equo et asina genitos mares, hinnulos antiqui vocabant: contraque mulos, quos asini et equae generarent. Hard. recte contendit legendum hinnos. Gloss. Philox. Hinnulus, ὁ ἐξ ἵππου, καὶ ὄνου. Nonius quoque ex Varrone refert 2, 409. Ex equis et hinnulis qui nascantur, hinnos vocari. Sed fallitur. V. l. Varron. in v. sq. ¶ Est etiam hinnulus pullus cervinus. Gloss. Philox. Νεβροὶ, hinnuli. Hinc hinnuleus.

HINNUS, i, m. ἰννὸς, animal, quod ex equo, et asina nascitur, idem ac mannus, ginnus et burdo: a voce Graeca allata. Varr. R. R. 2, 8. Ex equa et asino fit mulus: contra ex equo et asina hinnus; et ib. f. Hinnus est ex equo et asina, minor quam mulus corpore, plerumque rubicundior, auribus ut equinis, jubam et caudam similem asini. Col. 6, 37. Qui ex equo et asina concepti generantur, quamvis a patre nomen traxerint, quod hinni vocantur; matri per omnia magis similes sunt. ¶ Hinno strigosior proverbio dicitur de valde macilento. Maecenas ap. Suet. in Vita Horatii. Hinno me videas strigosiorem. Al. leg. ginno, alii aliter.

HIO, as, avi, atum, n. 1. χαίνω, hisco, aperior, pandor, scindor. Sall. fragm. ap. Non. 4, 228. Atque hiavit humus multa, vasta, et profunda. Plin. 34, 7, 18. de colosso Rhodi: Vasti specus hiant defractis membris. Prop. 4, 2, 45. Nec flos ullus hiat pratis. Lucan. 5, 641. tumentes hiant undae. Col. 5, 9. Cum terra aestibus hiat. Adde Hor. Ep. 8, 5. ¶ Saepe dicitur de iis, qui ore aperto sunt. Virg. A. 6, 492. pars tollere vocem Exiguam: inceptus clamor frustratur hiantes. Plin. 8, 25, 37. Trochilos crocodilum invitat ad hiandum; et mox. Fauces quam maxime hiantes. Id. 10, 33, 51. Perdices hiantes, exserta lingua aestuant. Hor. Sat. 2, 2, 31. lupus his Tiberinus, an alto Captus hiet. ¶ De oscitantibus. Sil. 11, 35. lacerabat hiantem

Desidia populum, ac resolutam legibus urbem. ℙ Et quia os apertum habere est sitientis, cupientisque, *hiare* aliquando est inhiare, quippiam affectare vehementer. *Cic. Verr.* 2, 3, 4. Huic homini si qua domus patet, utrum ea patere, an hiare ac poscere aliquid videtur? *Sen. ep.* 72. *med.* Canis, quidquid excepit, protinus integrum devorat, et semper ad spem futuri hiat. V. alia in HIANS. Praeterea *hiare* dicitur, qui in scribendo crebras vocales usurpat, quas ut proferas, diducere labia necesse est, quae non nisi in consonantibus committuntur. *Cic. Or.* 45. Poetae, qui, ut versum facerent, saepe hiabant, ut Naevius: Vos qui accolitis Histrum fluvium, atque Algidam. ℙ Hinc *hians oratio*, in qua frequens est vocalium concursus. *Quint.* 9, 4. Neque enim aut hiare semper vocalibus, aut destitui temporibus volunt sermo et oratio; et *post.* Vocalium concursus cum accidit, hiat, et intersistit, atque laborat oratio. ℙ *Mutila et hiantia loqui* ap. *Cic. Or.* 9. *f.* est inaequalia, incomposita, soluta, male cohaerentia dicere. V. HIANS. ℙ Et qui stupent aliquid, mirantarque, *hiare* dicuntur, quia ore aperto mirantem esse mos est. V. HIANS. ℙ Reperitur et cum accusativo. *Val. Fl.* 6, 705. subitos ex ore cruores Saucia tigris hiat, *h. e.* ore aperto evomit. *Prop.* 2, 23, 6. de statua Apollinis Palatini: Hic equidem Phoebo visus mihi pulcrior ipso Marmoreus tacita carmen hiare lyra, *h. e.* ore aperto in speciem canentis. Sic *Pers.* 5, 3. Fabula seu moesto ponatur hianda Tragoedo, *h. e.* magno ore pronuncianda. V. HIATUS.

HIPPACĀRE est celeriter animam ducere: ab equi halitu, qui est supra modum acutus. *Festus.* In *Gloss. Isid.* legitur: Hippicare, oscitare.

HIPPĂCE, es, f. ἱππάκη, equini lactis coagulum a quibusdam dicitur. *Plin.* 28, 14, 58. ℙ Item equinus caseus, *Id. ib.* 9, 34. ℙ Item herba, quam ore tenentes equi, famem sitimque non sentiant. *Id.* 25, 8, 44., ubi al. leg. *hippice.*

HIPPĂGĪNES, naves, quibus equi vehuntur: quas Graeci ἱππαγωγοὺς dicunt. *Festus*, et *Gell.* 10, 25. V. v. sq.

HIPPĂGŌGI, ἱππαγωγοὶ, naves eaedem, quae hippagines: ab ἵππος, equus, et ἄγω, duco. *Liv.* 44, 28. Quinque et triginta naves, quas hippagogos vocant, ab Elea profectae, cum equitibus Gallis equisque.

HIPPĂGUS, i, navis vehendis equis apta, hippagogos etiam dicta. *Plin.* 7, 56, 57. Hippagum invenere Samii, aut Pericles Atheniensis.

*HIPPALCĪMOS (us), i, m. Pelopis filius, Argonauta. *Hyg. fab.* 14. ℙ *Hippalcus* audit *eid. fab.* 84. *B. A.*

*HIPPALLUM mare, cujus sinus Persas includit, meminit *Auct. Itin. Alex.* (ed. *A. Maio*) 110. *B. A.*

HIPPĂLUS, i, m. ventus idem qui Favonius, ita appellatus a navigantibus in mari Indico: vel a gubernatore ejusdem nominis, vel voce Arabica. *Plin.* 6, 23, 26.

[HIPPARCHUS, i, m. Ἵππαρχος, (ab ἵππος, equus, et ἀρχὸς, princeps, *h. e.* equitum praefectus) Nicaeensis e Bithynia, astronomorum suae aetatis facile princeps: primus instrumenta mathematica invenisse fertur. Exstant adhuc ejus libri de re astronomica. Illius meminere *Cic. Att.* 2, 6. et *Plin.* 2, 9, 12. et al. ℙ Hoc nomine fuit etiam Pisistrati tyranni filius, ab Harmodio, et Aristogitone obtruncatus. *Gell.* 17, 21. *med.* ℙ Fuit etiam nom. serv. R. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 3. *n.* XIII. Hipparchus hic situs est. ℙ Item cogn. libert. R., nempe liberti M. Antonii triumviri. *Plin.* 35, 18, 58. *F.*]

*HIPPARĒNUM, i, n. opp. Babyloniae, ad flumen Narragam. *Plin.* 6, 26. ℙ Hinc *Hippareni, orum*, incolae dicti *Plin. ib. B. A.*

*HIPPARĪNUS, i, m. filius Dionysii senioris, Syracusarum tyranni. *Nep. Dion.* 1. *B. A.*

*HIPPĂRIS, is, Siciliae fluvius, Camarinam alluens. *Sil.* 14, 230. Cf. *Pind. Olymp.* 5, 27. *B. A.*

HIPPĂSĪDES, ae, m. Ἱππασίδης, Socus Hippasi filius, ab Ulysse ad Trojam occisus. *Ov. Met.* 13, 257. ℙ Item Naubolus Hippasi filius, Iphiti pater. *Stat. Th.* 7, 355.

*HIPPĂSUS et Hippasos, i, m. Actoris pater. *Hyg. fab.* 14. ℙ Item filius Leucippes. *Nicand.* ap. *Anton. Liber.* 12. ℙ Et filius Euryti, unus ex iis qui ad aprum Calydonium venandum ierunt. *Hyg. fab.* 173. *Ov. Met.* 8, 313. ℙ Et Centaurus. *Ov. Met.* 12, 352. ℙ Et Priami regis filius nothus. *Hyg. fab.* 90. ℙ Hippasus, pater Nauboli, itemque Hippasus Soci pater. V. in *Hippasides. B. A.*

[HIPPE, es, f. equa: ab ἵππος, equus. Est nom. R. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 256. *n.* 71. Hippe conjugi incomparabili Reginus maritus fecit. *F.*]

*HIPPĒA, ae, f. Antippi filia, mater Polyphemi Argonautae ex Elato. *Hyg. fab.* 14. *in. B. A.*

HIPPEUS, i, m. disyllab. ἱππεὺς, cometa equinae jubae similis, celerrimo motu: ab ἵππος, equus. *Plin.* 2, 25, 22.

*HIPPI, orum, m. Ἵπποι, *i. e.* equi, insula Ioniae, juxta Erythras. *Plin.* 5, 29. ℙ Praeterea *Hippi, orum*, m. ἱππεῖς, sunt piscium genus, a celeritate sic dictum. *Plin.* 9, 31. Al. leg. *Hippeis*, alii *Hippees*, alii *Hippae. B. A.*

HIPPĬĂDES, um, f. plur. ἱππιάδες, videntur esse statuae equestres, ap. *Plin.* 36, 5, 4. *n.* 10.

*HIPPĬAS, ae, m. Ἱππίας, insignis pictor, de quo *Plin.* 35, 11. ℙ Item sophista Eleus, celeber Socratis temporibus, qui gloriatus est, nil esse in ulla arte cum liberali, tum illiberali, quod ipse nesciret. *Cic. Brut.* 8 et 85. Adde *Or.* 3, 32. *Quint.* 12, 11. *Appul. Flor.* 2, 346. V. *Platonis Hippiam.* ℙ Item filius Pisistrati natu maximus, qui in pugna Marathonia cecidit, contra patriam arma ferens. *Cic. Att.* 9, 10. *Gell.* 9, 2. Cf. *Thucyd.* 6, 55. seq. De eo autem alii dissentiunt. V. *Meurs. Pisistr.* 17. ℙ Et Philoxeni filius, Calactinus. *Cic. Fam.* 13, 37. ℙ Et mimi nomen, de quo *Cic. Phil.* 2, 25. *B. A.*

[HIPPĬATRUS, i, m. ἱππίατρος, veterinarius. Graeca vox, et Graece scribenda. V. MĔDĬCUS, i.

HIPPĬCĒ. V. HIPPACE.

HIPPĬUS, i, m. ἵππιος, idest equester, (ab ἵππος, equus) cognomen Neptuni, vel quod Pegasus ex eo et Pegaside natus sit: vel quod equuleus, ut putant, loco ejus suppositus Saturno fuerit, quem pro Neptuno devoraret: vel quod tridentis ictu terra equum excierit: cui ob hoc in Illyrico quaternos equos jaciebant nono quoque anno in mare. Haec *Festus.* ℙ Praeterea est hoc nomine pes metricus, etiam *epitritus* dictus, equestri pugnae conveniens, ut ait *Diomed.* 3, 475. De eo V. in EPITRITUS. ℙ Ap. *Serv.* ad *A.* 10, 272. est *Hippius* cometa idem, qui *Hippeus.* De eo multa ibi *Serv.*

HIPPO, onis, m. Ἱππών, Africae urbs in Numidia, Augustini episcopatu nobilis, sedes olim regni, ideoque *Hippo regius* a *Liv.* 29, 3. appellata, ruinis vero obruta jacet prope urbem, quae nunc *Bona* dicitur. *Sil.* 3, 259. Tum Vaga, et antiquis dilectus regibus Hippo. ℙ *Hippo Diarrhytus* dicitur altera urbs Africae in provincia proconsulari, navigabili stagno adjacens, hinc *Diarrhytus* cognominata, nunc *Bizerta. Plin.* 5, 4, 3. Oppidum, quod Hipponem dirutum (*lege* dilutum) vocant, Diarrhytum a Graecis dictum, propter aquarum irrigua. *Solin.* 27. *med.* Hippo alter de interfluente freto Diarrhytos nuncupatus. Adde *Plin. ep.* 9, 23. V. HIPPONENSIS. ℙ *Hippo etiam appellatum est Vibo opp. Bruttiorum. *Plin.* 3, 5. *Mela* 2, 4. V. *Graev.* ad *Cic. Att.* 3, 3. ℙ Item opp. Hispaniae Tarraconensis, juxta Toletum. *Liv.* 39, 30. ℙ Hippo Nova, opp. Hispaniae Baeticae. *Plin.* 3, 1. ℙ Fuit et Hippo Judaeae urbs. *Plin.* 5, 15. *B. A.*

HIPPŎCĂMĒLUS, i, m. ἱπποκάμηλος, animal fabulosum, ex equo et camelo compositum; vel magnus camelus: ἵππος enim in compositione auget. *Auson. epigr.* 70. Non taurus, non mulus erit, non hippocamelus.

HIPPŎCAMPĪNUS, a, um, adj. ab hippocampo, ut Hippocampinus cinis, *Plin.* 32, 7, 23., ubi *Hard.* ex MSS. legit *hippocampi cinis.*

HIPPŎCAMPUS, i, m. ἱππόκαμπος, et ἱπποκάμπη, piscis marinus parvus, capite et juba instar equi. *Plin.* 32, 11, 53. ℙ Item marinum monstrum, equi simile, quo fabulantur ad currum juncto vehi maris numina. *Naev.* ap. *Non.* 2, 397., ut quidem legit *Scalig.*, Sirenes citis Delphino junctis vehiculis, hippocampisque asperis. V. CAMPE.

HIPPOCENTAURUS, i, m. ἱπποκένταυρος, fabulosum animal, ex equo et homine conflatum: inde ortum, quod Centauri, qui primi in equis sedisse dicuntur, longe conspecti a rudibus hominibus, unum cum equis ipsi esse visi sunt. *Cic. N. D.* 2, 2. Quis enim hippocentaurum fuisse, aut chimaeram putat? ℙ Nihilominus *Plin.* 7, 3, 3. credere videtur Claudio Caesari scribenti, hippocentaurum in Thessalia natum, eodem die interiisse: subditque statim, vidisse se in principatu ejus allatum alium illi ex Aegypto, in melle.

HIPPŎCŎMUS, i, m. ἱπποκόμος, equiso, equorum curator: ab ἵππος, equus, et κομέω, curam gero. *Imppp. Gratian.*, *Valentin. et Theodos. Cod. Theod.* 8, 5, 37. Hippocomorum sagum usurpare.

*HIPPOCOON, ontis, m. Ἱπποκόων, Amyci filius, notus ex venatione apri Calydonii. *Hyg. fab.* 173. Adde *fab.* 273. ℙ Et alius, Oebali filius, de quo *Ov. Met.* 8, 314. ℙ Item filius Hyrtaci, de quo *Virg. A.* 5, 492. *Hyg. fab.* 273. ℙ Et Nelei pater. *Id. fab.* 31. ℙ Et pater Milei Argonautae. *Id. fab.* 14. *B. A.*

HIPPŎCŌUM, i, n. vinum generosum ex Coo insula: dictum ab agro generoso, cui nomen est Hippo. *Fest.*

[HIPPOCRĂTES, is, m. Ἱπποκράτης, ab (ἵππος, equus, et κρατέω, praesto, *h. e.* equo praestans) medicus celeberrimus, de quo V. in HIPPOCRATICUS. ℙ Fuit et cogn. R. militis in *Inscr.* ap. *Marin. Iscriz. Alb.* p. 201. *col.* 3. Minthius Hippocrates. *F.*]

HIPPOCRĂTĬCUS, a, um, adj. Ἱπποκρατικὸς, ad Hippocratem pertinens, qui fuit medicus celeberrimus ex insula Coo, ob artis peritiam Aesculapii filius creditus: diciturque vitam usque ad centesimum quartum annum produxisse. *Prud.* περὶ στεφ. 10, 497. Num mitiores sunt manus medentium, Laniena quando saevit Hippocratica? Hic antepaenultima, nimis licenter, producitur.

HIPPOCRĒNĒ, es, f. fons Caballinus, Ἱπποκρήνη, fons in Boeotia, non procul a Thebis, apud Heliconem montem, quem poetae fabulantur factum esse ungula Pegasi equi alati: ab ἵππος, equus, et κρήνη, fons. Huic fabulae occasionem videtur ministrasse Cadmus, qui cum in Baeotia locum urbi condendae quaereret, huc illuc obequitans hunc fontem primus creditur invenisse, ut *Solin.* 7. *med.* scribit. Musis sacrum esse dixerunt. Nam Cadmus sapiens, et aliquot Graecarum litterarum inventor fuit. *Ov. Fast.* 5, 7. Dicite, quae fontes Aganippidos Hippocrenes, Grata Medusaei signa tenetis equi.

HIPPOCRĒNAEUS, a, um, adj. ab Hippocrene. *Auct. de laudib. Hercul.* 5. Hippocrenaeos victorem insistere fontes.

HIPPOCRĒNĬDES, um, f. plur. sunt Musae, a fonte Hippocrenes. *Serv.* ad *Virg. Ecl.* 7, 21.

HIPPOCRENISĀTUS, a, um, adj. *Sid. carm.* 22, 81. Hippocrenisatas jungebat Pegasus alas. Ita leg. *Smet.* et *Savar.* At *Sirmond.* et *Wowerus*, Hic et crinisatas: alii *Hippocrene satas:* quod est minus tolerabile.

HIPPODĂMANTĬUM vinum, ap. *Plin.* 14, 7, 9. unde dictum sit, non constat; nisi forte (quod *Hard.* conjicit) a δαμάζω, domo, et ἵππος, qua intendendi augendique vim habet: quod scilicet multarum sit virium, et quemlibet perdomans captansque, qui biberit.

*HIPPODĂMAS, antis, m. Ἱπποδάμας, Perimeles pater, ab Acheloo amatae. *Ov. Met.* 8, 592. *B. A.*

HIPPŎDĂMĒ, es, et Hippŏdămīă, ae, f. Ἱπποδάμη, Ἱπποδάμεια, filia Oenomai regis Elidis et Pisarum, qui cum ex oraculo se a genero interemptum iri didicisset, et illa tamen a multis procis ob formae praestantiam expeteretur, curule certamen procis instituit (habebat enim equos velocissimos, qui ex ventorum flatu creati dicebantur) ea lege, ut qui vinceret, filiam haberet, victus subiret mortem. Tredecim victis et occisis, Pelops Tantali filius visa puella ejus amore protinus exarsit: cujus nuptias ut assequeretur, Myrtilum ejus aurigam promissis corrupit, sic, ut ille axes cereos, idest infirmos et fragiles subjunxerit, vel, ut alii volunt, objicem axi non objecerit. Atque hoc modo Pelops et puella et regno potitus est. *Prop.* 1, 2, 20. Avecta externis Hippodamia rotis. (*externis* dicit, quia Oenomaus procis concedebat, ut puellam suo quisque curru secum veherent a carceribus ad metam. Sic *Ov. Her.* 8, 70. Vecta peregrinis Hippodamia rotis.) *Virg. G.* 3, 7. Hippodameque, humeroque Pelops insignis eburno. Addit *Hyg. fab.* 243. seipsam interfecisse, quod cujusdam Chrysippi necis causa fuisset. V. *Hyg. fab.* 84. et *Serv.* ad *G.* 3, 7. ℙ Hippodame altera, filia Atracii, quae nupsit Pirithoo Lapitharum regi. *Ov. Met.* 12, 210. Duxerat Hippodamen audaci Ixione natus. Adde *Her.* 17, 248. Hanc *Plutarch.* in *Theseo* vocat Deidamiam: *Prop.* vero 2, 2, 61. Ischomachen. V. ATRACIS. ℙ Hoc item nomine fuit filia Brisae, quae vulgo patronymice Briseis appellatur, quam Achilles, Lyrnesso expugnata, captivam in castra abduxit: quam postea Agamemnon Achilli eripuit, ex quo celebre illud inter Agamemnonem et Achillem dissidium exarsit. V. BRISEIS.

HIPPŎDĂMUS, i, m. ἱππόδαμος, equorum domitor (ab ἵππος, equus, et δαμάω, domo) et translate eques R. *Mart.* 7, 57. Pyxagathos fuerat, nunc erit Hippodamus. V. PYXAGATHUS.

HIPPODRŎMOS, i, m. ἱππόδρομος, theatrum, ubi agitantur equi, equorum curriculum, hoc est ampla planities, in qua de pernicitate certatur citra pugnae simulacrum: ab ἵππος, equus, et δρόμος, cursus. Nam stadium, in quo equites imaginario proelio concurrere solent, *catadromus*, κατάδρομος, dicebatur. *Mart.* 12, 50. Pulvereumque fugax hippodromon ungula pulsat. Adde *Pl. Bacch.* 3, 3, 27. De loco *Plin. ep.* 5, 6. V. HYPODROMUS.

HIPPOGLOSSĂ, ae, f. ἱππογλῶσσα, herba est folia habens figura silvestris myrti, concava, spinosa, et in his ceu linguas, folio parvo exeunte de foliis: ab ἵππος, equus, et γλῶσσα, lingua. *Plin.* 27, 11, 67.

HIPPOGLOTTĬON, ii, n. herba, quam alii daphnitin, alii carpophyllon, et Alexandrinam laurum vocant. Ramos spargit a radice dodrantales, coronarii operis, folio acutiore, quam myrti, molliore, candidiore, et majore: semine inter folia rubro. *Plin.* 15, 30, 39.

HIPPŎLĂPATHUM, i, n. ἱππολάπαθον, herba lapatho sativo major, candidiorque, ac spissior. *Plin.* 20, 21, 85.

[HIPPŎLITHĒ, es, f. magna gemma: ab ἵππος, quae vox in compositione auget significationem, et λίθος, lapis, gemma. *Inscr.* ap. *Don. cl.* 10. *n.* 5. Fidicularia C. L. Hippolithe. *F.*]

HIPPŎLYTĒ, es, et Hippŏlytă, ae, f. Martis et Otrirae filia, ut est ap. *Hyg. fab.* 30., soror

Antiopae et Orithyiae reginarum Amazonum, quae bello, quod Graeci cum Amazonibus duce Hercule gesserunt, simul cum Menalippe sorore capta est. Menalippe ab Hercule capta fuit, Hippolyte a Theseo. Hercules post victoriam Menalippen sorori Antiopae reddidit, Orithyia tunc foris bellum gerente, et pretium arma reginae accepit, sed Theseus obtenta in praemium captiva, eandem in matrimonium assumpsit, et ex ea genuit Hippolytum. *Just.* 2, 4. et *Pl. Men.* 1, 3, 17. ℙ Fuit etiam hoc nomine Acasti filii Peliae, seu Pelei, Magnesiae, seu Thessalorum regis uxor, quam quidam Creteidem vocant, quae cum Pelium amaret, neque ille hujus amori obsequi vellet, eum ultro de stupri appellatione apud virum accusavit. Itaque Acastus Pelium ceu venationis causa in saltum Pelii montis abductum, ibique omnibus armis spoliatum, feris lacerandum praebuit. Verum Chiron, sive is Mercurius fuit, interveniens, accepta Vulcani machaera, Pelium liberavit, qui postea domum reversus Acastum cum uxore interfecit. Hujus Acasti meminit *Hyg. fab.* 14. *med.* Hippolytes vero *Hor. Od.* 3, 7, 18. Fabulam narrat ibi *Acron*, quamvis paulo aliter.

HIPPŎLYTUS, i, m. Ἱππόλυτος, Thesei et Hippolytae Amazonis filius, nepos Aegaei, pronepos Neptuni: frater Demophontis, et Antigoni. A Phaedra noverca apud patrem stupri accusatus, immissis a Neptuno marinis monstris (ut pater optaverat) cum curru veheretur, ab exterritis equis discerptus est, postea ab Aesculapio in vitam revocatus in Italiam profugit, et Virbius appellatus fuit, quasi bis vir: ibique a Diana in Aricino nemore collocatus, et occulte altus, ubi immortalis vivat. *Ov. Met.* 15, 497. et sqq., *Stat. Silv.* 3, 1, 57., *Serv.* ad *A.* 7, 761. et *Hyg. fab.* 30.

HIPPŎMĂNES, is, n. ἱππομανὲς, humor in inguine equarum ortus ex libidinis ardore, qui in humana viscera descendens furorem facit: ab ἵππος, equus, et μανία, furor. *Virg. G.* 3, 281. Hinc demum hippomanes, vero quod nomine dicunt Pastores, lentum distillat ab inguine virus: Hippomanes, quod saepe malae legere novercae, Miscueruntque herbas, et non innoxia verba. ℙ Item herba, qua comesa equae incipiunt furere. *Serv.* ad *G.* 3. *l. c.* ex *Theocrito.* ℙ Item caruncula in fronte pulli equini, caricae magnitudine, colore nigro, quam statim edito partu mater dentibus avellit et devorat, quam si quis praeripuerit, seu prius abstulerit, pullum ad ubera non admittit. Haec caruncula amoris veneficium est, hac mulieres medicamenta componentes vertere homines feruntur in furorem. Sed generaliter hippomanes dicitur venenum omne amatorium, quod equinae cupidini similem mortalibus amorem accendat. *Plin.* 8, 42, 66. et 28, 11, 49. et *Juven.* 6, 132. De hoc *Virg. A.* 4, 515. Quaeritur et nascentis equi de fronte revulsus, Et matri praeceptus amor.

HIPPŎMĂRATHRUM, i, n. ἱππομάραθρον, marathri, seu foeniculi genus, foliis majoribus, et gustu acriore, cujus succus auribus instillatur, vermiculosque in iis necat. *Plin.* 20, 23, 96.

*HIPPOMĔDON, ontis, m. Ἱππομέδων, unus ex septem ducibus, qui ad Thebas expugnandas ierunt. *Hyg. fab.* 70. Adde *Stat. Theb.* 6, 654. et 5, 664. *B. A.*

HIPPŎMĔNĒIS, ĭdis, f. Ἱππομενηὶς, Limone filia Hippomenae, quam pater ob probrum admissum una cum equo in stabulo inclusit, neutri cibum praebens: ibi equus prae fame eam discerpsit: vitiator vero virginis ad currum alligatus, et ipse dilaceratus fuit. *Ov. Ib.* 337. Utque novum passa genus Hippomeneide poenae, Tractus in Actaea fertur adulter humo; et 461. Solaque Limone poenam ne senserit illam: Et tua dente fero viscera carpat equus. Al. leg. *passa est genus Hippomeneia poenae.*

HIPPŎMĔNĒĬUS, a, um, adj. ad Hippomenen pertinens. V. v. praec.

HIPPŎMĔNES, ae, m. Ἱππομένης, Megari filius ex progenie Neptuni, qui Atalantam cursu victam uxorem obtinuit. V. ATALANTA. *Ov. Met.* 10, 651. Hippomenen adii, docuique quis usus in illis; et 632. Ah miser Hippomene, nollem, tibi visa fuissem! ℙ *Item alius, Atheniensium princeps, qui Limonem filiam in adulterio deprehensam equo famelico et feroci tradidit absumendam. V. *Ov. Ib.* 459. *B. A.*

HIPPŌNĂ, ae, f. eadem quae Epona, q. v. v.

HIPPŌNACTĒUS, a, um, adj. ut Hipponacteum carmen: de quo V. v. sq. Hipponacteum praeconium, *h. e.* convicium, seu carmen maledicum. *Cic. Fam.* 7, 24., ubi intelligit carmen Licinii Calvi, quo Tigellinum Sardum designaverat, et quasi praeco inter servos addixerat. Quod et in ADDICTUS adnotavimus.

HIPPŌNAX, actis, m. Ἱππώναξ, poeta tanta deformitate et foeditate vultus, ut ejus effigies a pictoribus quibusdam publice proposita fuerit deridenda. Ille indignatus tam amare in illos est invectus, ut aliquos ex iis credatur compulisse ad suspendium. Dicitur invenisse versum iambicum scazontem, quem ab ejus nomine Hipponacteum dicunt. *Plin.* 36, 5, 4. *n.* 2. ℙ Porro id carmen duplicis est generis. Vel enim in iambico senario ultimus pes spondeus est, ut in illo *Catulli* 39, 16. *Nam risu inepto res ineptior nulla est.* Vel antibacchius ex brevi et duabus longis additur eidem senario, ut ap. *eund.* 25, 6. *Remitte pallium mihi meum, quod involasti.* V. *Terent. Maur. de Metr.* p. 2436.

HIPPŌNENSIS, e, adj. ad Hipponem Diarrhyton pertinens, Africae urbem, ut Hipponensis colonia, *Plin. ep.* 9, 33. sinus, *Plin. alter* 5, 4, 3. et *Mela* 1, 7. V. HIPPO.

*HIPPONĒSOS, i, f. maris Aegaei insula, prope Cariam, in sinu Ceramico. *Plin.* 5, 31. *B. A.*

[HIPPŌNĪCUS, i, m. Ἱππόνικος (ab ἵππος, equus, et νίκη, victoria, *h. e.* equo vincens) fuit Atheniensis, socer Alcibiadis, quem memorat *Nep. Alcib.* 2. ℙ Est etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 110, 1. Domitius Hipponicus. *F.*]

*HIPPONŎUS, i, m. Ἱππόνοος, pater Campanei. *Hygin. fab.* 70. ℙ Item Herculis filius. *Id. fab.* 242. *B. A.*

HIPPŎPĒRĂ, ae, f. ἱπποπήρα, mantica, sacculus, quo eques necessaria itineri secum circumfert: ab ἵππος, equus, et πήρα, pera, saccus. *Sen. ep.* 87. M. Cato censorius canterio vehebatur, et hippoperis quidem impositis, ut secum utensilia portaret.

HIPPOPHĂES et Hippophyes, n. ἱπποφαὲς, et ἱπποφυὲς, herba est in sabulosis maritimisque nascens, spinis albis, hederae modo racemosa, candidis et ex parte rubentibus acinis. Radix succo madet, qui aut per se conditur, aut pastillis farinae, ad bilem detrahendam. Est et altera hippophyes, sine caule, sine flore, foliis tantum minutis: cujus succus hydropicis prodest. Debent accommodatae esse et equorum naturae, neque ex alia causa nomen accepisse. Haec *Plin.* 22, 12, 14.

HIPPOPHAESTON, i, n. ἱππόφαιστον, herba quae nascitur in spinis, ex quibus fiunt aeneae fulloniae, (*h. e.* implentur cortinae aeneae fullonum) sine cauliculo, sine flore, capitulis tantum inanibus, et foliis parvis, multis, herbacei coloris, radiculas habens albas, molles. *Plin.* 27, 10, 66.

[HIPPOPHĂMĂ, ătis, n. ita appellatum videtur annuum festum, quo Amazones per triginta dies cum viris passim commixtae liberis operam dabant: ab ἵππος, quatenus genitale tum virile, tum muliebre significat, et φάμα, ατος Dorice pro φῆμα, revelatio, a φάω pro φαίνω, appareo; quia scilicet iis tantum diebus Amazones pudenda sua viris nudabant, reliquo anni tempore ab iisdem longe remotae. Celebratum fortasse fuit mense Aprili, hoc enim tempore simile quoddam festum agebant Romanae etiam mulieres. *Verrius Fl.* in *Kal. Praenest.* ap. *Foggin.* p. 38. K. Apr. F. Frequenter mulieres supplicant Fortunae Virili, humiliores etiam *Veneri* in balineis, quod in iis ea parte corporis utique viri nudantur, qua feminarum gratia desideratur. *Jul. Valer. res gest. Alex. M.* (ed. *A. Maio*) 3, 71. *Amazonum reponsum.* Sicubi nobis ad naturam (fortasse legend. *genituram*) est consulendum, annum sacrum est, quod hippophama vocitamus. Ejus sacri causa ad mares nostros, qui ultra amnem extrinsecus perpelluntur, omnes ferme transimus, atque illic per dies XXX. inter haec, quae Diis aguntur, ubi fuerit ad lubentiam (lege *adlubentia*), nubimus. *F.*]

[HIPPOPHLŎMOS, i, m. ἱππόφλομος, ab ἵππος, V. in HIPPOLITHE, et φλόμος, verbascum, *h. e.* majus verbascum. Est genus quoddam mandragorae. *Plin.* 25, 13, 94. Album alii arsen, alii morion, alii hippophlomon vocant.

[HIPPOPHŎBAS, ădis, f. ἱπποφοβὰς, ab ἵππος, equus, et φόβος, timor. Herba magica. *Plin.* 27, 17, 102. Eandem Hippophobada appellat (Democritus), quoniam equae praecipue caveant eam. *F.*]

HIPPŎPŎDES, um, m. plur. populi septentrionales, in insula, apud Basiliam, sive Baltiam, sic dicti a pedibus equinis. *Plin.* 4, 13, 28. *Addatur *Mela* 3, 6. *B. A.*

HIPPŎPŎTĂMUS, i, m. equus fluvialis, seu aquatilis, in Nilo praecipue nascens, binis ungulis, quales sunt bobus, dorso equi, et juba, et hinnitu, cauda obtorta, dentibus aprorum aduncis, sed minus noxiis, rostro resimo, tergoris ad scuta galeasque impenetrabilis, praeterquam si humore madeat. Depascitur segetes, et ex agro ferentibus vestigiis (*cum intrat*), ne quae reverte̲nti insidiae comparentur. *Plin.* 8, 25, 39. V. et *Ammian.* 22, 15.

*HIPPORĔAE, arum, m. pop. Aethiopiae; atri coloris, tota corpora rubrica illinentes. *Plin.* 6, 30. *B. A.*

*HIPPORUM, i, n. opp. Italiae inferioris, in Bruttiis. *Ant. Itin. B. A.*

*HIPPOS vel Hippus, i, m. (ἵππος sc. *equus*), flumen Colchidis, in Phasidem incidens. *Plin.* 6, 4. ℙ Item Palaestinae opp., trans Jordanem, prope Gadara et lacum Genesareth. *Plin.* 5, 15. ℙ Et Ioniae opp. *Mela* 1, 17. *in. B. A.*

HIPPOSELĪNUM. V. HELIOSELINUM.

HIPPŌTĂDES, ae, m. dicitur Aeolus ventorum rex, quia nepos Hippotae Trojani ex Segesta filia. *Ov. Met.* 4, 662. Clauserat Hippotades aeterno carcere ventos.

[HIPPOTHŎON, ontis, m. et HIPPOTHŎUS, i, m. Ἱπποθόων et Ἱππόθοος (ab ἵππος, equus, et θοὸς, celer, *h. e.* equo celeriter currens) Neptuni filius ex Alope. *Hyg. fab.* 187 et 252. ℙ Item Cercyonis filius, apri Calydonii venatione insignis, postea Arcadiae rex. *Ov. Met.* 8, 397. et *Hyg. fab.* 173. *F.*]

HIPPŎTŎXŎTAE, arum, m. plur. ἱπποτοξόται, sagittarii equestres: ab ἵππος, equus, et τόξον, arcus. *Caes. B. C.* 3, 4. Ducenti ex Syria missi erant: in his plerique hippotoxotae. *Hirt. B. Afr.* 19. Sagittariis, ac funditoribus, hippotoxotisque compluribus. [Hos *Tac. A.* 2, 16. et *Curt.* 5, 4 vocant *equites sagittarios. F.*]

*HIPPŪRI, orum, portus Indiae, in insula Taprobane. *Plin.* 6, 22. *B. A.*

HIPPŪRIS, ĭdis, f. ἱππουρὶς, herba eadem quae equisetum, cauda equina: ab ἵππος, equus, et οὐρά, cauda. *Plin.* 26, 13, 83. V. EQUISETUM. ℙ *Fuit et *Hippuris, is*, f. Ἱππουρὶς, maris Aegaei insula. *Plin.* 4, 12. *Mela* 2, 7. *med. B. A.*

HIPPŪRUS, i, m. ἵππουρος, piscis ex genere locustarum. *Plin.* 9, 16, 24 et 32, 11, 53. item *Ov. Halieut.* 95. Hippuri celeres, et nigro tergore milvi.

HIPPUS, i, m. ἵππος, piscis genus, ap. *Plin.* 32, 11, 53. ℙ *Fuit et *Hippus, i*, m. flumen Colchidis. V. *Hippos.* ℙ Opp. etiam fuit hoc nomine in Ionia. *Mela* 1, 17. *B. A.*

HIR, indeclin. *Cic. Fin.* 2, 8. Quibu' vinum Defusum e pleno siet, hir siphone (ut ait Lucilius) cui nil Dempsit, vis aut sacculus abstulerit. Ita leg. *Goerenzius*: [*Cf. *Orell.* qui *Siphove* legit. et *Scalig.* in *Append. ad conjectan.* *Varr. L. L.* 4, 26. haec verba ita interpretatur: Lucilius proponit vinum integerrimum, et nulla parte periclitans acescere: id quod siphone depletum non est, neque vola manus pitissatum: nam hir est vola manus: et qui vinum furtim deplent, et qui gustent, solent id vola manus haurire. *Charis.* 1, 12. et *Prisc.* 5, 648. *Hir* faciunt neutrum et indeclinabile, et interpretantur θέναρ, quod et ipsum volam manus significat. *Voss.* in *Etymol.* deducit a χείρ, manus, per synecdochen. Est qui *Ir* scribit. [*Quod praeferendum. V. *Beier. fr. Oratt.* p. 204.]

HĪRĂ, ae, f. quae deminutive dicitur hilla, quam Graeci dicunt νῆστιν intestinum est, quod jejunum vocant. *Festus.* De ea sic *Macr. Somn. Scip.* 1, 6. *f.* Intestina principalia tria: quorum unum dissiptum vocatur: alterum medium: quod Graeci μεσέντερον dicunt: tertium quod veteres hiram vocarunt, habeturque praecipuum intestinorum omnium, et cibi retrimenta deducit. Haec *Macr.*, qui intestinorum nomine omnia viscera intelligit: *hiras* vero ea solum, per quae cibus a stomacho ad ima transfertur: quo sensu et *hillae* usurpantur. Hac eadem significatione *Pl. Curc.* 2, 1, 22. Pulmones distrahuntur, cruciatur jecur, radices cordis pereunt, hirae omnes dolent.

HIRCĪNUS, a, um, adj. τράγειος, ad hircum spectans. *Pl. Ps.* 4, 2, 12. Heus tu, qui cum hircina stas barba. Al. leg. *hirquina.* *Plin. prooem.* 20. *f.* Hircinus sanguis adamantem rumpens. *Id.* 12, 17, 40. Hircinae pelles. *Hor. Sat.* 1, 4, 19. Hircini folles. *Prud. Apoth.* 621. Hircinum sidus, *h. e.* Capricornus. V. HIRQUINUS.

HIRCĬPES, ĕdis, adj. omn. gen. hircinos habens pedes. *Capell.* 9, 307. Hircipedem (*h. e.* Pana) pandura, Silvanum arundinis enodis fistula sibilatrix, rurestris Faunum tibia decuerunt.

HIRCĬPILI, durorum pilorum homines. *Festus.* V. HYSTRICULUS.

*HIRCOCERVUS, i, m. animal ex hirco et cervo compositum. V. *Sarisb.* 2, 18. *B. A.*

HIRCOSUS, a, um, adj. τραγομάσχαλος, qui hircinum odorem olet, et speciatim qui olet virus alarum, seu cujus alae foetidum spirant odorem. *Pers.* 3, 77. aliquis de gente hircosa Centurionum. *Pl. Merc.* 3, 3, 14. Plenus aetatis, animaque foetida, senex hircosus. *Senec. fr.* ap. *Gell.* 12, 2. *med.* Licet scripti sint inter hircosos, possunt tamen inter unguentatos placere. *Mart.* 10, 98. Hircosus subulcus; et 12, 59. te pilosus Hircosus premit osculo colonus, *h. e.* foetenti ex oris halitu.

HIRCŬLUS, i, m. dimin. hirci, τραγίσκος, parvus hircus. *Catull.* 19, 15. aram Barbatus linit hirculus, cornipesque capella. ℙ Est etiam herba cum Gallico nardo nascens: a gravitate odoris et similitudine. Distat ab eo, quod sine cauliculo est, et quod minoribus foliis, quodque radicis neque amarae, neque odoratae. *Plin.* 2, 12, 26.

HIRCUS, i, m. τράγος, caper, foedissimum animalium, ut *Plin.* 37, 4, 15. vocat, vir gregis caprini qui jam salire coepit, et foetere: dictus a Sabinis *fircus* (quemadmodum *fedus* ab iisdem pro *hedus*) ut *Varr. L. L.* 4, 19. docet. Hujus sanguis duritiem adamantis rumpit, teste *Plin. l. c.* Dicitur et *hirquus*, praesertim cum de alarum foetore usurpatur, aut de angulo oculi, ut mox dicetur. *Virg. G.* 3, 311. Nec minus interea barbas incana-

que menta Cinyphii tondent hirci. *Horat.* de re impossibili, *Epod.* 16, 34. Ametque salsa levis hircus aequora. Sic *Virg.* de re absurda, *Ecl.* 3, 91. Atque idem jungat vulpes, et mulgeat hircos. ℙ Saepe significat gravem odorem alarum, qui hircini foetoris similis est. *Hor. Ep.* 12, 5. Polypus, an gravis hirsutis cubet hircus in alis. *Id. Sat.* 1, 2, 27. Pastillos Rufillus olet, Gorgonius hircum. ℙ Interdum est convicium hominis immundi et impuri. *Pl. Most.* 1, 1, 38. oboluisti allium, Germana illuvies, rusticus, hircus, hara suis. *Id. Cas.* 2, 3, 20. Propter operam illius hirqui, improbi, et edentuli. ℙ Denique *hirquus*, vel *hircus* est angulus oculi, ductum ab oculis hircorum, qui ardore libidinis oblique aspiciunt, oculis in angulos retortis. *Virg. Ecl.* 3, 8. Novimus et qui te transversa tuentibus hirquis, *h. e.* oculis oblique hircorum more intuentibus te praeciderint. Aptius tamen legas *et qui te, transversa*, etc., et de hircis animalibus intelligas, qui dum praecidereris, obliquis oculis, quasi invidendo, te aspexerint: [quod *Virg.* ex *Theocr. Idyll.* 5. *v.* 41. et 42. expressit. *F.* *V. *Heyn.* ad h. l.] ℙ Alia ad hircum pertinentia V. in CAPER.

*HIRMINIUM, sc. flumen, vel Herminius, sc. fluvius, in Sicilia, juxta Camarinam, in mare Mediterraneum sese exonerans. *Plin.* 3, 8. ubi *Herminium* est casus rectus. *Cellario* hodie est *Maulo* vel *Fiume de Ragusa*, consentientibus *Cluverio* atque *Harduino. B. A.*

HIRNĔA, ae, f. genus vasis vinarii, seu poculi. *Cato R. R.* 81. Indito in hirneam fictilem: eam demittito in aulam aeneam, aquae calidae plenam: ita coquito ad ignem. *Pl. Amph.* 1, 1, 273. Cadus erat vini plenus: inde implevi hirneam: et 276. Vini hirneam ebiberim meri. Al. scrib. *irnea:* ac putat *Scalig.* in *Catal. Virg.* p. 490. olim dictam esse *erneam* ἀπὸ τοῦ ὀρνέου, *o* in *e* mutato, quod avis figuram referret. *Non.* 15, 29. legit *cirnea*, vel, ut est in quibusdam libris, *cyrnea.*

HIRNELLĂ, ae, f. parva hirnea, genus vasis in sacris. *Festus* scribit *irnella.*

HIRPEX. V. IRPEX.

HIRPI, orum, m. plur. populi Sabinorum, qui in agro Falisco ad montem Soractem habitabant: ab *hirpus*, lupus, quasi lupi. *Serv.* in *A.* 11, 785. haec scripsit: Soractis mons est Hirpinorum in Flaminia collocatus. In hoc autem monte cum aliquando Diti patri sacrum persolveretur, (nam Diis manibus consecratus est) subito venientes lupi exta de igni rapuerunt, quos cum diu pastores sequerentur, delati sunt ad quandam speluncam halitum ex se pestiferum emittentem, adeo ut juxta stantes necaret, et exinde orta est pestilentia, quia fuerant lupos secuti, de qua responsum est, posse eam sedari, si lupos imitarentur, idest, rapto viverent. Quod postquam factum est, dicti sunt ipsi populi Hirpini Sorani. Nam lupi Sabinorum lingua *hirpi* vocantur. *Servius* videtur Hirpos in agro Falisco cum Hirpinis Samnitium confundere. ℙ Hirpi etiam, seu Hirpini, seu Hirpiae familiae, fuere quaedam familiae ex Hirpis populis, in Faliscorum agro, quae in sacrificio annuo, quod fiebat in monte Soracte, ambulantes super ambustam struem lignorum, non adurebantur. *Plin.* 7, 2, 2.

HIRPĪNI, seu Irpini, m. plur. pop. et regio Italiae, in regno Neapolitano, inter Samnites, quorum caput et metropolis est Beneventum. Dicti sunt ab *hirpus*, lupus, quod lupum ducem secuti agros occupaverint, et luporum instar ex rapto viverent. Nempe primum id nomen acceperunt ab iis, quorum agros praedabantur. Vel fortasse dicti sunt ab Hirpis, quod ab iis originem traherent. V. HIRPI. *Festus*, et *Liv.* saepe.

HIRPĪNUS, a, um, adj. ab Hirpis, seu Hirpinis populis, ut Hirpina pubes, ap. *Sil.* 8, 571. Hirpinus ager. *Cic. Agr.* 3, 2. ℙ [*Hirpinus* est etiam cogn. R. *Varr. R. R.* 3, 12. Q. Fulvius Hirpinus. *Plin.* 8, 52, 78. Eundem *Fulvium Lupinum* appellat, quem tamen 9, 56, 82. *Fulvium Hirpinum* vocat. *F.*]

HIRPUS, i, m. lupus, lingua Sabinorum, ut *Serv.* in *A.* 11, 785. scribit, vel Samnitum, ut *Festus* in *Irpini:* ab ἅρπος, seu ἅρπαξ, rapax, ita dictus ob rapacitatem.

HIRQUĪNUS, a, um, adj. hircinus. *Pl. Poen.* 4, 2, 51. Alae hirquinae volucres erunt, *h. e.* alae brachiorum olentes hircum, pilosae fient.

HIRQUĪTALLĬO, is, n. 4. τραγίζω, est hircum lascivia, odore, voce imitari: ab *hirquus* pro *hircus*, [et θάλλω, quod tum crescere, tum olere olim significasse videtur, cum etiam apud Latinos *oleo*, in compositis *adoleo*, *redoleo*, utramque habeat significationem: aspiratio vero est omissa, quod etiam in *talla* pro *thalla* factum est. *F.*] *Censorin. de die nat.* 14. In secunda hebdomade, vel incipiente tertia vocem crassiorem, et inaequabilem fieri: quod Aristoteles appellat τραγίζειν, antiqui nostri hirquitallire: et inde ipsos putant hirquitallos appellari, quod tum corpus hircum olere incipiat.

HIRQUĪTALLUS et Hirquĭtālus, i, m. puer, qui primum ad virilitatem accedit, seu virilitatem suam experitur: ab *hirquus*, et θαλλὸς, seu θάλος, germen, quia pueri pubescentes hircum incipiunt olere, vocem edunt gravem, subraucam, hircinae non dissimilem. *Censorin. de die nat.* 14. et *Fest.* qui etiam sine aspiratione scribit. [In *Gloss.* vero *Philox.* legitur *hirquitalus*, et *Irquitalus. F.*]

HIRQUUS. V. HIRCUS.

HIRRĬO, seu Irrio, n. 4. proprium est vocis canum, cum provocantur, quia R multa sonant. *Sidon. ep.* 7, 3. Veluti est canibus innatum, ut, etsi non latrant, tamen hirriant. *Festus:* Hirrire, garrire, quod genus est vocis canis rabiosae. *Lucil.* de littera R, ap. *Charis.* 1, 100. Irritata canes quod, homo quam, planiu' dicit. [*V. *Döderl.* 1, 156. sq.]

HIRRĪTUS, us, m. vox canum, cum irritantur. *Sidon. ep.* 9, 16. *in carm.* Prodat hirritu rabiem canino.

[HIRRUS, i, m. qui hirrit, vel vultum habet ringenti similem. Est cogn. R. Nam mentio est ap. *Cic. Fam.* 8, 8. C. Lucceji C. F. Pup. Hirri praetoris an. U. C. DCXCII. V. HILLUS. *F.*]

HIRSŪTĬĂ, ae, f. forma hirsuta, δασύτης. *Solin.* 25. Setarum hirsutiae nullae.

HIRSŪTUS, a, um, adj. ἀκανθώδης, δασύς, spinis, setis, vel pilis horridus, hispidus, hirtus, villosus. *Cic. N. D.* 2, 47. Bestiae aliae villis vestitae, aliae spinis hirsutae. *Virg. Ecl.* 7, 53. Stant et juniperi, et castaneae hirsutae. *Id. G.* 3, 231. Frondibus hirsutis, et carice pastus acuta. Et 444. hirsuti secuerunt corpora vepres. *Prop.* 4, 4, 26. hirsutis brachia secta rubis. *Colum.* 10, 373. hirsuta sepes nunc horrida rusco. *Plin.* 24, 19, 16. Philanthropon herbam Graeci appellant hirsutam, quoniam vestibus adhaerescat. ℙ Cum de pilis capillisque dicitur, significat subrectos spinarum instar, atque adeo impexos, incomptos, horridos. *Curt.* 9, 10. Comae hirsutae et intonsae. *Ov. Her.* 9, 63. hirsuti capilli. *Id. Met.* 2, 30. Et glacialis hiems canos hirsuta capillos. *Id. ib.* 13, 766. hirsuta barba: et *Fast.* 2, 339. fulvi setis hirsuta leonis Vellera. *Virg. Ecl.* 8, 34. hirsutum supercilium. *Prop.* 4, 10, 20. Et galea hirsuta compta lupina juba. *Virg. A.* 10, 869. Aere caput fulgens, cristaque hirsutus equina. *Colum.* 7, 2. *f.* Duo genera sunt ovilli pecoris, molle, et hirsutum. *Plin.* 22, 22, 33. Hirsutiora folia. *Prop.* 1, 1, 12. hirsutae ferae: et 4, 9, 49. Herculis hirsutum pectus. *Mart.* 10, 65. Hirsutis ego cruribus, genisque. *Sil.* 13, 812. hirsutos cum sperneret olim Gens vicina procos, *h. e.* primos illos Quirites sub Romulo, intonsos, impexos, incomptos, rusticos. *Mart.* 9, 48. Hirsutae imagines, *scil.* priscorum virorum. Sic, intonsus Cato, *Hor. Od.* 2, 15, 11. et, incomptis Curius capillis *Id. ib.* 1, 12, 41. ℙ Translate. *Ov. Trist.* 2, 259. Sumpserit Annales: nihil est hirsutius illis, *h. e.* incomptum magis, horridumque, et severum, ac nullis deliciis aspersum.

HIRTĬĀNUS, a, um, adj. ad A. Hirtium pertinens, ut Hirtianum jus, ap. *Cic. Fam.* 9, 18. *med.* [*Ap. *Orell.* legitur Tu istic te Hateriano jure delectas.] et Hirtianum proelium, *Asin. Poll.* ad *Cic. Fam.* 10, 33. h. e. in quo idem A. Hirtius consul pugnavit, et periit. Al. hic leg. *Hirtinum.* [*Ita *Orell.*]

[HIRTĪCŬLUS, a, um, adj. dimin. hirti. *Gloss. Philox.* Hirticulus, δασύτριχος. *F.*]

HIRTĪNUS, a, um, adj. Hirtianus. V.

HIRTĬUS, ii, m. consul fuit Romae an. U. C. DCCXI. cum Pansa, quocum ab Antonio caesus est, cum ad Mutinam obsidione liberandam accessisset. Hic auctor est libri octavi de Bello Caesaris Gallico: item de Africano, et Alexandrino, quamquam *Suet. Caes.* 56. scribit, dubitatum esse, Hirtiine, an Oppii cujusdam essent. Certe commentarius de Bello Alexandrino ejusdem est auctoris, qui librum octavum Belli Gallici conscripsit. De bello autem Africano liber, judice *Lips. Elect.* 2, 22. et aliis, horum omnium est elegantissimus. De Bello Hispaniensi liber longe inferiore stilo est conscriptus. ℙ Opinionem eorum, qui *Hircium* per *c* scribendum putant, quasi ab *hirco* sit, rejicit *Manut.* in *Orthogr.* ex antiquis lapidibus.

HIRTŪOSUS, a, um, adj. hirtus, ut Hirtuosus Deus, h. e. Pan. *Appul. Met.* 5., sed al. leg. *hircosus.*

HIRTUS, a, um, adj. λάσιος, δασύς, idem quod hirsutus, hispidus. villosus. *Curt.* 5, 6. *f.* Comae prominent hirtae. *Id.* 4, 13. Scythis hirta ora, et intonsas comas esse, *h. e.* impexis barbis obsita. *Sil.* 16, 121. Hirta frons. [*Cf. *Lucan.* 8, 680. ibique *Cort.*] *Ov. Met.* 13, 850. Barba viros, hirtaeque decent in corpore setae. *Varr. R. R.* 2, 2. *med.* Harum (ovium Tarentinarum, et Atticarum) praesepia ac stabula ut sint pura, majorem adhibent diligentiam, quam hirtis. *Plin.* 11, 37, 70. Hirto corde quosdam homines nasci, proditur. *Lucan.* 2, 386. Hirtam membra super, Romani more Quiritis, Induxisse togam. [*Plura laudat *Cort.* ad h. l. Cf. *Spalding.* ad *Quint.* 12, 10, 47.] *Nep. Dat.* 3. Duplici amiculo circumdatus, hirtaque tunica. *Stat. Silv.* 3, 1, 13. hirtaque dumis saxa. *Colum.* 10, 27. humus sepibus hirtis claudatur. *Appul. Herb.* 71. Hirtiora folia. *Prud.* περὶ στεφ. 9, 53. aequor hirtum, *h. e.* planities non laevigata, scabra: et *ib.* 11, 120. spinigeris stirpibus hirtus ager. ℙ Translate. *Hor. Ep.* 1, 3, 22. non tibi parvum est Ingenium, non incultum est, et turpiter hirtum. *Vell.* 2, 11. C. Marius hirtus atque horridus, vita sanctus. [*Idque convenit cum Marii verbis ap. *Sall. Jug.* 85. Sordidum me et incultis moribus dicunt.]

HIRŪDO, inis, f. βδέλλα, insectum palustre, *sanguisuga* etiam dictum, quoniam ejus est usus ad extrahendum sanguinem. Quippe eadem ratio earum, inquit *Plin.* 32, 10, 42., quae cucurbitularum, ad corpora levanda sanguine, spiramenta laxanda, judicatur. Admotae venis, rostri telo perforant statim, suguntque avide, nec, nisi saturatae, decidunt, et pondere ipso sanguinis detractae, aut sale aspersae. *Pl. Epid.* 2, 2, 4. jam ego me convortam in hirudinem, Atque horum exsugebo sanguinem. ℙ Translate. *Hor. A. P.* 476. Quem vero arripuit, tenet, occiditque legendo, Non missura cutem, nisi plena cruoris, hirudo. *Cic. Att.* 1, 16 *med.* Illa concionalis hirudo aerarii, misera ac jejuna plebecula.

HIRUNDĪNĔUS, a, um, adj. hirundininus. *Sidon. ep.* 2, 14. Usque ad adventum hirundineum, aut ciconium. V. etiam ARUNDINEUS.

*HIRUNDINĪNA, ae, f. herba quae et chelidonia. *Appul. Herb.* 73. *B. A.*

HĪRUNDĪNĪNUS, a, um, adj. χελιδόνιος, ad hirundinem pertinens. *Plin.* 30, 14, 46. Hirundininus sanguis. *Mart.* 11, 18. et *Pl. Rud.* 3, 1, 12. nidus.

HĪRUNDO, inis, f. χελιδὼν, avis initio veris ad nos transvolans, autumno ad calidiores plagas migrans, in tectis nidificans. De earum triplici genere, deque solertia in nidis aedificandis V. *Plin.* 10, 33, 49. Item *ib.* 24, 34., ubi alia mira de his. *Virg. G.* 1, 377. Aut arguta lacus circumvolitavit hirundo. *Id. A.* 12, 473. Nigra velut magnas domini cum divitis aedes Pervolat, et pennis alta atria lustrat hirundo Pabula parva legens, nidisque loquacibus escas. *Ov. Fast.* 2, 853. praenuncia veris hirundo. *Hor. Ep.* 1, 7, 12. te, dulcis amice, reviset Cum Zephyris, si concedes, et hirundine prima. *Lucr.* 3, 6. quid contendat hirundo cygnis? proverb. cantu enim hirundo a cygnis longe vincitur. ℙ Adhibetur et in blanditiis amantium. *Pl. Asin.* 3, 3, 104. Dic me anaticulam, hirundinem, monedulam, etc. ℙ De hirundine fabulam V. in PHILOMELA. ℙ Est etiam piscis marinus hoc nomine, perquam similis volucri, et volans aliquanto super undas spatio. *Plin.* 9, 27, 43. [**Exocoetus volitans s. evolans. L.*]

HISCO, is, n. 3. χαίνω, hio, asperior, findor. *Lucr.* 6, 1068. vitio venae tabularum saepius hiscunt. *Ov. Met.* 1, 546. tellus aut hisce, vel istam Quae facit, ut laedar, mutando perde figuram. *Plin.* 17, 14, 24. Rima hiscit. *Pl. Ps.* 4, 1, 42. Tace: aedes hiscunt, *h. e.* patent, aperta janua. ℙ Saepe dicitur de his, qui os aperiunt ad loquendum. *Cic. Phil.* 2, 43. *extr.* Respondebisne ad haec? aut omnino hiscere audebis? *Liv.* 6, 16. Nec attollere oculos, aut hiscere audebant. [*Plura v. in *Lex. Liv.* p. 296.] *Gell.* 15, 9. Petebant omnes, ut vel unum statim diceret. Sed cum homo vultum intorqueret, et non hisceret, et colores mutaret; tum ego, etc. ℙ Est etiam loqui. *Virg. A.* 3, 313. vix pauca furenti Subjicio, et raris turbatus vocibus hisco, *h. e.* haesitabundus loquor. *Accius* ap. *Non.* 2, 400. Hem vereor, plus quam fas est, captivum hiscere. *Ov. Met.* 13, 231. Nec Telamoniades etiam nunc hiscere quidquam Ausit. *Prop.* 3, 2, (Al. 3.) 4. visus eram ..... Tantum operis nervis hiscere posse meis, *h. e.* canere. V. locum similem in HIO. ℙ Part. *Hiscens* ap. *Manil.* 4, 534. et scandat (Leo) malis hiscentibus orbem

HISPĂLĬENSIS, et Hispalensis, e, adj. ad Hispalim pertinens, quae est urbs Hispaniae Baeticae, ad Baetim fluvium. *Tac. H.* 1, 78. Hispaliensibus et Emeritensibus familiarum adjectiones dono dedit. *Plin.* 3, 1, 3. Hispalensis conventus. Adde *Inscr.* ap. *Mur.* 1050, 1, 2. et 3. ℙ *Hispaliensis* est a recto *Hispalis*, quo utitur *Plin.* 3, 1, 3. et alii: *Hispalensis* a recto *Hispal*, quod habent *Sil.* 3, 392. et *Mela* 2, 6.

*HISPĂLIS, is, f. et Hispal, is, n. urbs Hispaniae Baeticae, nunc *Seville. Plin.* 3, 1. ubi prior forma occurrit. *Mela* 2, 6. *Sil.* 3, 392. ubi posterior. V. et *Plin.* 2, 97. *extr. Caes. B. C.* 2, 18. et 20. *Asin. Poll.* in *Cic. Fam.* 10, 32. *med. Auct. B. Hisp.* 27. 35. 36 et 42. *B. A.*

*HISPALĬUM PROMONTORIUM in Aethiopia fuit, juxta sinum Arabicum, in mari Azanio. *Plin.* 6, 29. *B. A.*

[HISPALLUS, i, m. dimin. ab Hispano, ut *corolla* a *corona.* Est cogn. R. in *Fast. Capit.* ap. *Grut.* 292. Cn. Cornelius Scipio Hispallus. Hic fuit consul an. U. C. 578. et ex Hispania devicta id cognominis consecutus est, ut narrat *Diodor. Sic.* in *Excerpt. Peiresc.* p. 381. *F.* *Ita legit et

iam ap. *Liv.* 41, 14. *Drakenb.*, ubi alii *Hispalus.*]

HISPĀNĒ, adv. more Hispano. *Ennius* ap. *Charis.* 2, 180. Hispane, non Romane memoretis loqui me.

HISPĀNĬĂ, ae, f. regio ampla Europae, Oceano, Pyrenaeis montibus, mediterraneo mari, et Herculeo freto finita: dicta etiam *Iberia* ab Ibero flumine: item *Hesperia*, ut in illa voce dictum est. *Hispaniam* dici quidam volunt ab Hispali urbe, una immutata littera. *Plin.* 3, 1, 3. docet dictam esse a quodam Pane, qui devictae a Baccho regioni praefectus relictus fuerit. Ejus descriptionem habes ap. *eund.* 4, 20, 34., qui 37, 13, 77. *f.* unam ei Italiam amoenitate, fertilitate, divitiis praefert. Olim valde bellicosa habita est. *Tibull.* 4, 1, 137. Non te vicino remorabitur obvia Marte Gallia: nec latis audax Hispania terris. ℙ [**Hispania terra* ap. *Liv.* 38, 58. Quum per aliquot annos in terra Hispania, adversus multos Poenorum Hispanorumque et duces et exercitus nominis Romani famam auxissent: idquidem eodem modo dictum est, quem illustravimus in vv. ARABIA et GRAECIA, etc. q. v.] ℙ Adhibetur et in plur. numero, tum quia duplex olim fuit, citerior, ulteriorque, ratione Iberi fluvii: item triplex, Tarraconensis, Baetica, et Lusitania: tum quia in plura regna divisa est. *Plin.* 17, 26, 40. Hispaniarum vindemitor. *Caes. B. C.* 1, 10. Pompejum in Hispanias iturum. Adde *Sall. Cat.* 18. et *Or. Philippi contra Lepid.*

HISPĀNĬCUS, a, um, adj. Hispanus. *Suet. Aug.* 82. Insidens ligneo solio, quod ipse Hispanico verbo duretam vocabat. *Vitr.* 7, 3. Spartum Hispanicum.

HISPĀNĬENSIS, e, adj. ad Hispaniam pertinens. *Mart. in ep. praefixa libro* 12. Ne Romam non Hispaniensem librum mittamus, sed Hispanum. *Vell.* 2, 51. Corn. Balbus non Hispaniensis natus, sed Hispanus, *h. e.* non Romano sanguine in Hispania natus, sed omnino Hispanus. Differunt enim haec duo, quia *Hispanus* dicitur, qui in Hispania natus est: *Hispaniensis*, qui alibi ortus in ea versatur. Sic Hispaniensis legatus, *h. e.* civis Romanus in Hispaniam legatus, ap. *Cic. Vatin.* 5. Bellum Hispaniense, *Id. Manil.* 10., *h. e.* quod ab Romanis in Hispania fit. Hispaniensis pugiunculus, apud *eund. fragm. contra C. Anton.* ap. *Ascon.*, h. e. quo in Hispania civis R. interfectus est. Hispanienses exercitus, ap. *Tac. A.* 1, 3. h. e. Romani, qui in Hispania militant, Hispaniensis triumphus, ap. *Plin.* 14, 15, 17. devictis Hispanis actus. Hispaniensis Oceanus, 37, 10, 65., *h. e.* qui ab occidente affluens, Hispaniam alluit. Hispaniensia naufragia, *Id.* 2, 67, 67., h. e. quae Romani fecere in oceano Hispaniensi. Sic aestus maritimi Hispanienses, ap. *Cic. N. D.* 3, 10. Denique spuma argenti Hispaniensis, ap. *Plin.* 33, 6, 35. est quae coctura fit in Hispania ex argento aliunde invecto. V. CORINTHIENSIS. ℙ Rhodani ostium Hispaniense, ap. *eund.* 3, 4, 5. est alterum ejus ostium occidentale, Hispaniam versus.

[HISPĀNILLĂ, ae, f. dimin. Hispanae. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 1171, 4. Helvia L. F. Licinia Hispanilla *F.*]

HISPĀNUS, a, um, adj. ad Hispaniam pertinens. *Cic. Phil.* 4, 3. Hispani milites. *Plin.* 3, 5, 10. Hispanum mare, *h. e.* ea mediterranei pars, quae Hispaniam alluit, quae hodieque dicitur *mar di Spagna. Mart.* 10, 104. Hispana Tarraco; et 7, 88. Hispanum aurum Tagi. *Lucan.* 3, 454. Hispanae acies. *Liv.* 7, 10. Hispano gladio cingi. ℙ *Hispani, orum*, Hispaniae populi. *Suet. Caes.* 86., *Plin.* 18, 11, 28. et *Cic. Har. resp.* 9.

[HISPELLAS, atis, adj. omn. gen. ad Hispellum pertinens, Umbriae oppid., nunc *Spello*. [*V. *Plin.* 3, 14. *Sil.* 8, 459. Εἰσπέλλον audit *Strab.*, Ἴσπελον *Ptolem.*] *Mur.* 1050, 6. L. Acilio L. F. Quir. Rufo Hispellates publice patrono. *F.*]

[HISPELLENSIS, e, adj. idem ac Hispellas. *Inscr.* ap. *Spon. Miscell. antiq.* p. 183. *n.* 3. C. Betuo Tro. Ciloni Minutano Fulginates, Hispellenses, Iguvini. Ceterum hanc inscriptionem pro suppositicia merito habent plerique eruditi. V. *Morcell. de stil. Lat. Inscr.* T. 2. p. 59. ed. *Patav. F.*]

HISPĪDO, as, a. 1. hispidum facio. *Solin.* 46. Spinosis fastigiis hispidatur. *Salmas.* legit *hispida turgescit.*

HISPĪDŌSUS, a, um, adj. pilosus, hispidus. *Catull.* 16, 10. Non dico pueris, sed hispidosis. Al. rectius leg. *his pilosis.*

HISPĬDUS, a, um, adj. λάσιος, pilis densus et horridus, hirsutus, hirtus. *Hor. Od.* 4, 10, 5. Facies hispida. *Virg. A.* 10, 210. Hispida frons. *Mart.* 3, 58. Hispida mater, *h. e.* capella feta. *Plin.* 9, 5, 4. Nereidum corpus squamis hispidum. *Id.* 22, 6, 7. Herbae aspectu hispidae, tactu truces, *h. e.* horridae. *Val. Fl.* 1, 612. Eurus crinem procellis hispidus. *Hor. Od.* 2, 9, 1. Non semper imbres nubibus hispidos Manant in agros, *h. e.* squalidos et incultos, ut hiemis tempore, vel cum messis inhorruit campis, ut ait *Virg. G.* 1, 314. ℙ Translate. *Gell.* 10, 3. *med.* Si quis est tam agresti aure, ac tam hispida, quem lux ista et amoenitas orationis parum delectat, *h. e.* inerudita, indocta. ℙ Hypallages genus est in illo *Stat. Th.* 6, 867. sic hispida turpes Proelia villosis ineunt complexibus ursi, *h. e.* ipsi hispidi.

[HISPO, onis, m. qui valde hispidus, seu pilosus est. Est cogn. R. *Cic. Fam.* 13, 63. P. Terentius Hispo. *F.*]

HISTER, tri, m. idem ac histrio, qui illius esse diminut. videtur, idest ludio, Etruscorum lingua. *Liv.* 7, 2. ℙ [Est etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 447, 4. Sex. Palpelio P. F. Vel. Histrio. Adde *Plin.* 10, 12, 16. *F.*] ℙ Item fluvius Germaniae. V. ISTER.

*HISTI, orum, pop. Scythiae Asiaticae. *Plin.* 6, 17. *B. A.*

HISTON. ōnis, m. ἱστὼν, ῶνος, locus, ubi texitur, textrinum: ut *andron* est locus, ubi plures viri versantur. *Varr. R. R.* 1, 2. *med.* Ut si habeas plures in fundo textores, atque institutos histonas.

[HISTŌNĬENSIS, e, adj. ad Histonium pertinens, Frentanorum opp., nunc *il Vasto*. *Inscr.* ap. *Mur.* 653, 4. et 1109, 1. Huic plebs universa municipum Histoniensium statuam aere collato decrevit. *F.*]

*HISTŌNĬUM, i, n. Ἱστόνιον. *Mela* 2, 4. *med. Plin.* 3, 12. v. v. praec. *B. A.*

HISTŌRĬĂ, ae, f. narratio et expositio rerum gestarum: ab ἵστωρ, sciens. *Cic. Or.* 2, 9. Historia testis temporum, lux veritatis, vita memoriae, magistra vitae, nuncia vetustatis, qua voce alia, nisi oratoris, immortalitati commendatur? et 12. Summi oratoris est, historiam scribere. *Id. Leg.* 1, 2. Historiam tractare; et 3. instituere, et absolvere. *Id. Div.* 2, 32. Mandare aliquid historiae. *Just. praef.* Res Romanas in historiam conferre; et *ib.* et *Plin. ep.* 1, 1. Totius orbis historias Latino sermone componere. *Ov. Ib.* 522. Conditor historiae. ℙ *Res historia digna* dicitur, quae magni est momenti, et scitu digna. *Cic. Att.* 2, 8. Si quid in ea epistola fuit historia dignum, scribe quamprimum, ne ignoremus. ℙ Historiae leges ap. *Cic. Or.* 2, 15. hae sunt: prima, ne quid falsi dicere audeat: deinde, ne quid vere non audeat: ne qua suspicio gratiae sit in scribendo, ne qua simultatis. V. *Tac. H.* 1, 1. Ap. *Pl. Men.* 2, 1, 23. *historiam scribere* dicuntur ii, qui omnia suis oculis videre volunt, quo tuta plane sit fides. ℙ Apud Romanos ab initio rerum Romanarum usque ad P. Mutium Scaevolam Pont. Max. historia nihil aliud fuit, nisi annalium confectio. Post Scaevolam historia scribi coepta est a M. Catone, a Fabio Pictore, ab Antistio Pisone. Sed hi veterem similitudinem scribendi secuti sine ullis ornamentis, monimenta solum temporum, hominum, locorum, gestarumque rerum reliquerunt. Primus, qui ornate historiam scriberet, Coelius Antipater exstitit, qui fuit familiaris L. Crassi oratoris. Haec ex *Cic. Or.* 2, 12. V. etiam *Leg.* 1, 2. et a nobis dicta in ANNALIS. Notas, quibus distinguuntur inter se historia, et oratio, apte enumerat *Plin. ep.* 5, 8. Quid vero distat historia ab annalibus et diariis, docet *Gell.* 5, 18. [*V. *Ernest. lex. techn. lat. rhet.* p. 195.] ℙ Accipitur etiam pro narratione fabulosa. *Prop.* 1, 1, 16. Maxima de nihilo nascitur historia. *Hor. Od.* 3, 7, 19. Et peccare docentes Fallax historias monet. *Ov. Amor.* 2, 4, 44. Omnibus historiis se meus aptat amor. Adde *Prop.* 4, 1, 119. [*Cf. *Spald.* ad *Quint.* 1, 9, 19.] ℙ Et pro quavis descriptione, interpretatione, seu expositione. Unde *Plinii* opus *de Historia naturali* inscribitur. *Quint.* 2, 4. Grammaticis historias poeticas dedimus. *Hor. Sat.* 1, 3, 89. amaras Porrecto jugulo historias, captivus ut, audit. ℙ C. Julium Hyginum, propter antiquitatis notitiam, Polyhistorem multi, quidam Historiam vocabant, teste *Suet. Grammat.* 20. ℙ A *Propert.* 1, 15, 24. dicitur *historia* is ipse, qui historiae materia et argumentum est. V. SERMO.

HISTŌRĬĀLIS, e, adj. ad historiam pertinens, ut Historiale opus dicitur in hortis varia arborum aut herbarum dispositio, qua venationes, animalia, aedificia, et hujusmodi aspectu grata repraesentantur. *Plin.* 16, 33, 60. de cupressu: Trahiturque etiam in picturas operis historialis. *Hard.* legit *topiarii*, neque tamen alteram lectionem damnat. *Sidon.* quoque hanc vocem usurpat, *ep.* 6, 12. Venerabilis patriarchae Joseph historialem diligentiam comparemus, *h. e.* quam sacra narrat historia.

HISTŌRĬCĒ, adv. ἱστορικῶς, more historicorum. *Plin. ep.* 2, 5. Descriptiones locorum non historice tantum, sed prope poetice prosequi fas est.

HISTŌRĬCĒ, es, f. ἱστορική, pars grammaticae, de qua sic *Quint.* 1, 9. Et finitae quidem sunt partes duae, quas haec professio pollicetur, idest ratio loquendi, et enarratio auctorum: quarum illam methodicen, hanc historicen vocant. ℙ [Est etiam pars quaedam poeseos. *Diomed.* 3, 480. Exegetici, vel enarrativi poematis species sunt tres, angeltice, historice, didascalice: historice est, qua narrationes et genealogiae componuntur. *F.*]

HISTŌRĬCUS, a, um, adj. ad historiam pertinens, ἱστορικός. *Cic. Brut.* 83. Earum rerum historiam non tam historico, quam oratorio genere perscripsit. *Ov. Amor.* 3, 12. *f.* Exit in immensum fecunda licentia vatum, Obligat historica nec sua verba fide. ℙ *Historicus, i*, est historiarum scriptor. *Cic. Top.* 20. Oratores, philosophi, poetae, historici. [**Nep. Alc.* 11, 1. Tres gravissimi historici.]

HISTŌRĬŌGRAPHUS, i, m. qui historias conscribit. *Capitol. Gordiano II. f.* Ea debent in historia poni ab historiographis, quae aut fugienda sint, aut sequenda. Adde *Not. Tir.* p. 124.

HISTRĬĂ. V. ISTRIA.

HISTRĬCŌSUS. V. HYSTRICOSUS.

[HISTRĬCŬLUS, i, dimin. histri, parvus hister. *Gloss. Philox.* Histriculus, λογοποιός. *F.*]

HISTRĬCUS, a, um, adj. ὑποκριτικός, ad histrum, hoc est, ad histrionem pertinens. *Pl. prol. Poen.* 4. Audire vos jubet imperator histricus: *idest* praefectus histrionum, vel histrio imperans; et 44. Haec, imperata quae sunt pro imperio histrico.

HISTRĬO, onis, m. ὑποκριτής, μῖμος, ludio, qui personatus in scenis fabulas agit: ab *hister*, quae vox Tuscis significabat ὀρχηστὴν, *h. e.* saltatorem, qui et ludio vocatur. A Tuscis enim rem et vocem Romani accepere, ut *Liv.* 7, 2. et *Val. Max.* 2, 4. *n.* 4. tradunt: neque audiendus videtur *Festus*, qui inde dictos putat, quod primum ex Histria venerint. *Cic. Fin.* 3, 7. Ut histrioni actio, saltatori motus, non quivis, sed certus quidam est datus. *Id. Par.* 3, 2. Histrio si paulum se movit extra numerum, aut si versus pronunciatus est syllaba una brevior, aut longior, exsibilatur. *Id. Or.* 2, 46. Cum ex persona mihi ardere oculi hominis histrionis viderentur, spondaulia illa dicentis, etc. et *paulo post.* Quae si ille histrio, quotidie cum ageret, tamen recte agere sine dolore non poterat, etc. *Plin.* 7, 53, 54. M. Ofilius Hilarus, comoediarum histrio. *Id.* 35, 12, 46. Aesopus tragoediarum histrio. *Id.* 37, 2, 6. Nero sceptra, et personas histrionum, et cubilia amatoria unionibus construebat. [*Front. de or.* 1. (ed. *A. Maio*) p. 242. Uti clipeo te Achillis in orationibus oportet, non parmulam ventilare, neque hastulis histrionis ludere. *F.*] ℙ [**Histrio* ap. *Tac.* ejusque aequales promiscuo usu invenitur cum pantomimo, cum Augusti demum temporibus per Bathyllum et Pyladen haec ars excoleretur. *Böttich. Lex. Tac.* p. 233. q. v.] ℙ Urbane *histrio* dicitur de vano homine, et falsa jactante gloriae causa. *Cels.* 5, 26. *n.* 1. Ut haec prudenti viro conveniunt; sic rursus histrionis est parvam rem attollere, quo plus praestitisse videatur.

HISTRĬŌNĀLIS, e, adj. ad histriones pertinens. *Tac. A.* 1, 16. Erat in castris Percennius quidam, dux olim theatralium operarum, dein gregarius miles, procax lingua, et miscere coetus histrionali studio doctus. *Auct. dial. de Or.* 29. Histrionalis favor, et gladiatorum equorumque studia; et 26. Histrionales modos exprimere. [*Ab alio nullo haec vox usurpata videtur.]

HISTRĬŌNĬĂ, ae, f. ὑποκριτική, histrionis ars. *Pl. Amph. prol.* 90. Quasi novum nunc proferatur, Jovem facere histrioniam.

HISTRĬŌNĬCUS, a, um, adj. histrionalis. *Ulp. Dig.* 32, 1, 73. Servi, quorum operas locabat vel pistorias, vel histrionicas.

HISTRIX. V. HYSTRIX.

[HITTĂ, ae, f. membrana mali granati, idem ac ciccus. *Gloss. Philox.* Hitta, ὑμὴν ῥοιᾶς. *F.*]

*HITTĬO, is, n. 4. est verbum proprium canum vestigia indagantium cum aliqua vocis nictatione, ut ait *Scalig.* ad *Fest.* in V. *Hetta*. V. NICTO, is. *Gloss. Philox.* Hittio, ἰχνεύω. *B. A.*

[HITTUS, us, m. vox canis vestigia indagantis. *Gloss. Philox.* Hittus, φωνὴ κυνός. *F.*]

HĬŪLCĀTUS, a, um, part. ab *hiulco*, hiulcus, apertus. *Fortunat. carm.* 6, 12, 6. Et per hiulcatos fervor anhelat agros.

HĬŪLCĒ, adv. διεσχισμένως, aperte. *Cic. Or.* 3, 12. Ex quo sic locutum esse ejus patrem judico, sic majores, non aspere, non vaste, non rustice, non hiulce, sed presse, et aequabiliter, et leniter, *h. e.* frequenti et insubido vocalium concursu. V. HIATUS.

HĬŪLCO, as, a. 1. σχίζω, διασχίζω, hiulcum facio, aperio, findo. *Catull.* 67, 62. Cum gravis exustos aestus hiulcat agros.

HĬŪLCUS, a, um, adj. διεσχισμένος, hians, apertus, fissus, fatiscens. *Virg. G.* 2, 353. ubi hiulca siti findit Canis aestifer arva. *Stat. Th.* 4, 708. Et patris undosi sonitus exspectat hiulca Aegyptus. *Id. ib.* 9, 450. hiulcae venae fluminis. *Claud. Rapt. Pros.* 2, 230. hiulci nimbi, *h. e.* nubes dehiscentes. *Id. praef. ad III. cons. Honor.* 3. Ovaque maternus rupit hiulca tepor. *Solin.* 38. *f.* Mons Taurus, ubi dehiscit hiulcis jugis, facit portas Armenias, Caspias, etc. *Prud.* περὶ στεφ. 10, 452. mucrone hiulco scindere latus viri, *h. e.* unguibus ferreis. Sic *ib.* 5, 113. hiulcis ictibus nudare costarum abdita. *Stat. Th.* 1, 26. hiulcum fulmen, *h. e.* omnia findens, et hiare faciens. ℙ *Hiulca oratio* dicitur, in qua nimius est vocalium concursus. V.

HIO et HIATUS. *Cic. Or.* 3, 43. Struere verba sic, ut neve asper eorum concursus, neve hiulcus sit, sed quodammodo coagmentatus et laevis. *Id. Or.* 44. Ne extremorum verborum cum insequentibus primis concursus aut hiulcas voces efficiat, aut asperas. ℙ Translate est cupidus, avarus, quasi hianti ore praedam captans. *Pl. Trin.* 2, 2, 6. Novi ego hoc saeculum, moribus quibus sit: sacrum profanum, publicum privatum habent hiulca gens.

*HIULCA PALUS in Pannonia inferiore fuit. *Sext. Aur. Vict. Epit.* 59. *B. A.*

HO

HOC. V. HIC.

HŎDĬDŎCOS vel Hŏdoedŏcos, i, m. ὁδοιδόκος, ab ὁδὸς, via, et δοκάω, exspecto, ut latro et obsessor viarum. *Festus.*

HŎDĬĒ, adv. σήμερον, hoc die. *Ter. Andr.* 2, 1, 22. Si id facis, hodie postremum me vides. *Id. Eun.* 1, 2, 125. Is hodie venturum ad me constituit domum. *Cic. Verr.* 1, 10. Nonae sunt hodie Sextiles. *Id. Phil.* 14, 5. Per idus Quintiles, qui dies hodie est. *Ov. Rem. Am.* 1, 94. Qui non est hodie, cras minus aptus erit. *Cic. Att.* 13, 9. Hodie mane. ℙ Significat etiam hac nocte. *Ov. Fast.* 2, 75. Illa nocte aliquis, tollens ad sidera vultus, Dicet, ubi est hodie, quae Lyra fulsit heri? ℙ Item latiore significatione, nunc, hoc tempore. *Cic. Coel.* 2. Dignitatem semper in M. Coelio habitam esse summam, hodieque haberi. *Id. Acad.* 4, 1. *med.* Hodie stat Asia Luculli institutis servandis. *Nep. Ann.* 3. Is hodie saltus Grajus appellatur. ℙ *Hodie* usque ad hanc diem. *Pl. Pers.* 4, 3, 2. Ita ancilla mea, quae fuit hodie, sua nunc est.

HŎDĬĒQUĔ, adv. etiam nunc. *Claudius Imp. in tab. aenea* ap. *Grut.* 502. *med.* Et hodieque in rebus meis detineo. *Plin.* 8, 45, 70. Praegrandes itaque fuere: et hodieque reliquiae stirpium durant. *Id.* 30, 1, 1. Magice in tantum fastigii adolevit, ut hodieque etiam in magna parte gentium praevaleat. [* *Suet. Claud.* 19. Quae constituta hodieque servantur. Adde *Galb.* 1. et *Tit.* 2. V. *Burm.* in *Addend.* ad *Cl.* 19., *intp.* ad *Liv.* 1, 26. et 5, 27. Nonnulla laudat etiam *Böttich.* in *Lex. Tac.* p. 127] Addunt *Quint.* 10, 1. *med.* et *decl.* 17, 19., *Tac. G.* 3., *Vell.* 1, 4. item *Cic. Verr.* 2, 5, 25. *f.*, *Liv.* 1, 17. et 26. *f.* et 5, 4. *extr.* et 31, 7. et 42, 34. et *Vitr.* 10, 7., sed in his vel dubia lectio est, vel *hodieque* pro *et hodie*, non pro *hodie quoque* positum est. [*Plerumque miscentur in cdd. *hodieque* et *hodie quoque.*]

HŎDĬERNUS, a, um, adj. hujus diei, σημερινός. *Cic. Phil.* 4, 3. Quod ex hodierno ejus edicto perspicere potestis. *Id. Or.* 3, 21. *f.* Disputatio hesterni et hodierni diei. *Id. Marcell.* 2. Hodierno die; et *Catil.* 3, 8. *extr.* Ante hodiernum diem; et 9. Hodierno die mane. *Id. Brut.* 10. Multo diutius Athenae jam erant, quam est Roma ad hodiernum diem, *h. e.* ad praesens tempus. *Tibull.* 1, 8, 53. Sic venias hodierne, *scil.* hodie. *Plin.* 33, 1, 7. Servatumque in hodiernum est, nequis, etc. et *Minuc. Fel. Octav.* 22. *f.* Ut in hodiernum inopinato visos, coelo missos nominamus.

HŎDOEPŎRĬCON, i, n. ὁδοιπορικὸν, vox Graeca, ab ὁδοιπόρος, viator, significat itinerarium. *Hieron. ep.* 108. *n.* 8. Hodoeporicon alicujus scribere.

[HŎDŌTUS, i, m. ὁδωτὸς, qui transiri potest, verbale ab ὁδόω, viam monstro. *Inscr.* ap. *Mur.* 198, 5. Hodoius (lege *Hodotus*) VI. vir Aug. *F.*]

HOEDUS. V. HAEDUS.

HOI, interjectio lugentis. *Ter. Ph.* 4, 3, 58. Hoi, hui, nimium est. Adde *Eun.* 4, 4, 48. ℙ Scribitur et *oi* sine aspirat.

HOLCĒ, es, f. ὁλκή, Graece est inclinatio, pondus: et ponitur pro certo rerum pondere, de quo *Fann. de ponderib.* 19. Holceque a drachma non re, sed nomine differt.

HOLCUS, i, m. ὁλκὸς, herba est in saxis nascens, aristas habens in cacumine tenui culmo, quale hordeum restibile. Dicta est ab ἕλκω, traho, quia circa caput alligata, vel circa lacertum, educit e corpore aristas: quapropter quidam aristidam vocant. *Plin.* 27, 10, 63.

*HOLMĬA, ae, f. opp. Ciliciae maritimum, postea Seleucia vocatum. *Plin.* 5, 27. ℙ *Holmoe*, Ὅλμοι, audit *Plin. ib. B. A.*

*HOLO, onis, Hispaniae opp. *Liv.* 35, 12. *B. A.*

[HŎLŎCĀLUS, i, m. totus pulcher: ab ὅλος, totus, et καλὸς, pulcher. Est nomen servile R. *Inscr.* ap. *Grut.* 1124, 5. Parentes infelicissimi Holocalo filio dulcissimo, qui vixit Ann. IIII. M. V. D. XXI. *F.*]

HŎLŎCAUSTŌMĂ, ătis, n. ὁλοκαύτωμα, holocaustum. *Tert. adv. Jud.* 5. et *adv. Marc.* 5, 5. *f.*

HŎLŎCAUSTUM, i, n. ὁλόκαυστον, sacrificii genus, quo tota comburebatur victima, non sola exta: ab ὅλος, totus, et καίω, uro. *Prud. Apoth.* 537. At tua congestae tumulant holocausta ruinae; et *Psych.* 784. Holocaustis mactatis litare Deo.

[HŎLŎCHRYSĂ, ae, f. ὁλόχρυσος. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Olivier. Marm. Pisaur. n.* 126. D. M. . . . tiae Holochrysae, quae . . . *F.*]

HŎLŎCHRYSUS, i, m. ὁλόχρυσος, nomen floris a colore, quasi totus aureus, ab ὅλος, totus, et χρυσὸς, aurum. *Plin.* 21, 8, 24. ℙ *Inter tria genera basilisci memoratur holochrysus ap. *Appul. de Herb.* 128. *B. A.*

[HŎLŎCYRTON, i, n. herba eadem ac chamaepitys: ab ὅλος, totus, et κυρτὸς, curvus. *Appul. Herb.* 26. Chamaepityn alii holocyrton vocant. *F.*]

HŎLŎGRĂPHUS, a, um, adj. ὁλόγραφος, totus scriptus: ab ὅλος, totus, et γράφω, scribo. *Holographa epistola*, ap. *Hieron. adv. Ruf.* 3, 5. et *Holographa membrana*, ap. *Sidon. ep.* 9, 11. *med.* est, quae tota auctoris manu scripta est, quae et *autographa* dicitur. [*Isid. Orig.* 5, 24. Holographum testamentum est manu auctoris totum conscriptum, atque subscriptum. *F.*]

HŎLŎPHANTĂ. V. HALOPHANTA.

*HŎLŎPORPHYRUS, a, um, adj. ὁλοπόρφυρος, totus purpureus: ab ὅλος, totus, et πορφύρα, purpura. *Isid. Orig.* 19, 22. Vestis holoporphyra est tota ex purpura. V. HOLOVERUS. *B. A.*

*HŎLŎPYXOS, i, opp. Cretae. *Mela* 2, 7. *med. Plin.* 4, 12. *B. A.*

HŎLŎSCHOENUS, i, m. ὁλόσχοινος, junci quoddam genus crassum et carnosum. *Plin.* 21, 18, 69.

HŎLŎSĒRĬCUS, a, um, adj. ὁλοσηρικὸς, qui totus est ex serico, nulla alia admixta materia: ab ὅλος, totus. *Varr.* ap. *Non.* 14, 6. Mulieres cum stola holoserica. ℙ Usus vestis holosericae ap. veteres rarissimus fuit, et summa ejus caritas. *Vopisc. Aurel.* 45. Vestem holosericam neque ipse in vestiario suo habuit, neque alteri utendam permisit. ℙ Primus Romanorum holoserica veste Elagabalus usus est, teste *Lamprid. Elag.* 26., cum jam subserica in usu essent. Tacitus imperator holosericae vestis usum viris omnibus interdixit. *Vopisc. Tac.* 10.

HŎLŎSĬDĒRUS, a, um, adj. totus ferreus, ὁλοσίδηρος: ab ὅλος, totus, et σίδηρος, ferrum: ut Holosidera spatula, *Theod. Prisc.* 1, 28.

HŎLŎSPHYRĀTUS, a, um, adj. ὁλοσφύρατος Dorice pro ὁλοσφύρητος verbale ab inusit. ὁλοσφυράομαι, totus malleo ducor: ab ὅλος, totus, et σφῦρα, malleus. *Plin.* 33, 4, 24. Aurea statua prima omnium nulla inanitate, et antequam ex aere aliqua illo modo fieret, quam vocant holosphyraton, in templo Anaitidis posita dicitur, *h. e.* solidam, malleo ductam, non conflatam.

HŎLŎSTĔON, i, n. ὁλόστεον, herbae species: ab ὅλον, totum, et ὀστοῦν, os, ossis, per antiphrasin, cum careat omni duritie. Est autem tenuis usque in capillamenti speciem, longitudine quatuor digitorum, ceu gramen, foliis angustis, adstringens gustu: nasciturque in terrenis collibus. *Plin.* 27, 10, 65. [*Plantago albicans, L.*]

HŎLŎTHŪRĬA, orum, n. plur. ὁλοθούρια, enumerantur inter marinos pisces, qui non moventur, similes ob id spongiis. *Plin.* 9, 47, 71. [*Holothuria Priapus, L.*]

HŎLŎVĒRUS, a, um, adj. vox hybrida: ab ὅλος, totus, et *verus*, ut *Holovera vestimenta* Graece ὁλόβηρα dicta, quod tota ex vero purpurae colore tincta essent. Ita *Salmas.* ad *Trebell. Claud.* 17., exponit locum *Imp. Theod. Cod.* 11, 8, 4.: alii minus recte intelligunt, holoserica; nam haec habet *Treb. l. c.* Misi chlamydes veri luminis limbatas tuas. ℙ *Scribitur et *holobera* et *olovera. B. A.*

HOLUS, etc. V. OLUS.

HŎMĒLĬUM, ii, n. pilei genus. *Festus.* Videtur esse ab ὅμηλυς, simul veniens, comes viae, nempe ex ὁμοῦ, simul, et ἤλυσις, itio.

HŎMĒRĒUS, a, um, adj. Homericus, Ὁμήρειος. *Hor. A. P.* 120. Homereum si forte reponis Achillem. Ita *Bentl.* Alii melius *honoratum*. *Auct. Priap.* 69. Const'ti, Homereas edidicique notas. Al. leg. *Homeriacas*: alii etiam aliter.

HŎMĒRĬĂCUS, Homericus. V. v. praec.

HŎMĒRĬCUS, a, um, adj. Ὁμηρικὸς, ad Homerum pertinens. *Cic. Div.* 1, 25. Homericus versus. *Id. Tusc.* 3, 26. Agamemnon Homericus, *h. e.* ab Homero inductus. *Suet. Ner.* 47. Duos scyphos gratissimi usus, quos Homericos a caelatura carminum Homeri vocabat, solo illisit. *Plin. ep.* 4, 3. Homericus senex, *h. e.* Nestor. *Tert. Pall.* 2. Quod clausis vel in totum Homericis oculis liquet, *h. e.* etiam caeco apparet.

HŎMĒRISTĀ, ae, m. Ὁμηριστὴς, qui Homeri carmina recitat, cujusmodi in solemni convivio inducit *Petr. fragm. Trag.* 59. *Burm.* Adde *Diomed.* 3, 481.

*HŎMĒRĪTAE, arum, m. Ὁμηρῖται, pop. Arabiae Felicis, ad sinum Arabicum. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

HŎMĒRŎCENTO, onis, m. carmen ex Homeri hinc inde decerptis versibus, et ad alia significanda traductis compositum. V. CENTO. *Hieron. ep.* 53. *n.* 7. Quasi non legerimus Homerocentonas, et Virgiliocentonas. Adde locum *Tert.*, q. v. in CENTONARIUS.

HŎMĒRŎMASTIX, īgis, m. Ὁμηρομάστιξ, Homeri flagellum, cognomen Zoili cujusdam, qui Homerum libris adversus eum editis ausus est inscitiae arguere. *Vitr. praef. l.* 7. *med.* Zoilus, qui adoptavit cognomen, ut Homeromastix vocitaretur. V. ZOILUS. ℙ Per synecdochen dicitur de omnibus detractoribus, qui insatiabili reprehendendi libidine optima quaeque lacerant. *Plin. prooem. operis.* Ut obiter caveam istos Homeromastigas.

HŎMĒRŎNĪDES, ae, m. patron. quasi Homeri imitator. *Pl. Truc.* 2, 6, 4.

HŎMĒRUS, i, m. Ὅμηρος, nomen poetae Graeci excellentissimi, qui bellum Trojanum, et Ulyssis errores descripsit, quorum operum alterum *Ilias*, alterum *Odyssea* ab illo inscriptum fuit. De ejus patria nihil certi traditur. Multi Graeciae populi, Colophonii, Chii, Salaminii, Smyrnaei Homerum certatim sibi vindicabant. Smyrnaei etiam delubrum ejus in oppido dedicavere. (V. *Gell.* 3, 11.) *Stat.* quoque *Silv.* 4, 2, 9. Smyrnaeum facit. Aliqui dicunt, prius *Melesigenem* fuisse vocatum, quod ad Meletem fl. Ioniae natus esset. Caecum natum fuisse ajunt, immo ob caecitatem Homerum dictum esse, quod Cumaei, et Iones caecos appellent Ὁμήρους. *Vell.* tamen 1, 5. eum omnibus sensibus orbum esse censet, qui Homerum caecum natum esse crediderit. *Heraclides* scripsit, eum ex morbo in caecitatem incidisse. Vixit aetate Lycurgi superioris, ante Hesiodum, et ante VII. Sapientes, annos circiter CLXVIII. post bellum Trojanum; et totidem fere ante Romam conditam. Pauperrimus fuit, et per urbes erravit; quin et fame tandem absumptus, scripsit *Sotades* ap. *Stobaeum.* Post mortem divini ei honores sunt habiti: obtinetque adhuc, et obtinebit in posterum doctrinae et eruditionis principatum. Omnium enim rerum, omnium artium, omnis non prudentiae solum, sed etiam sapientiae vestigia aut expressa, aut recondita in ejus scriptis sunt. Laudes tanti viri persecuti sunt *Vell. l. c.*, *Cic. Tusc.* 1, 32. et al., *Plin.* 7, 29, 30. et 17, 5, 3. et 25, 2, 5., *Quint.* 10, 1., *Hor. A. P.* 73. et 401., *Ov. Amor.* 3, 9, 25. et *Sil.* 13, 778. etc.

HŎMĬCĪDĂ, ae, m. et f. ἀνδροφόνος, qui hominem necat, ab *homo*, et *caedo*, per syncop. pro hominicida. *Cic. Phil.* 2, 13. Fateor, eos plus, quam sicarios, plus quam homicidas, plus etiam, quam parricidas esse. *Juven.* 2, 26. Si fur displiceat Verri, homicida Miloni. ℙ De femina. *Senec. Controv.* 1, 2. Quid si tantum homicida? quid si tantum rea fuisses? ℙ Interdum cum laude dicitur de viro forti, qui in bello multos occiderit. *Hor. Epod.* 17, 12. Luxere matres Iliae addictum feris, Alitibus, atque canibus homicidam Hectorem.

HŎMĬCĬDĬĀRĬUS, a, um, adj. ut Homicidiarius sanguis, ap. *Auct. Pan. ad Constant.* 4., ubi alii leg. *homicidarius.*

HŎMĬCĪDĬUM, ii, n. ἀνδροφονία, hominis occisio. *Cic. Phil.* 2, 12. *extr.* Homicidii rei sunt, an vindices libertatis? Al. leg. *homicidae sunt.* [*Orell.* leg. Homicidaene sint, etc.] *Petr. Sat.* 137. Homicidium facere. *Plin.* 18, 3, 3. Convictus in homicidio. [*Utuntur h. v. etiam *Tac. G.* 21. Luitur homicidium certo armentorum numero. *Quint. Inst.* 11, 3, 59.]

[*HŎMĪLĬĂ, ae, f. ὁμιλία, concio. *Isid. Orig.* 6, 8. Homiliae sunt, quas Latini verba appellant, quae proferuntur in populis. ℙ Est etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 33. Menidia C. L. Homilia. *F.* et *B. A.*]

HŎMO, hominis, comm. gen. ἄνθρωπος, animal rationale. Volunt alii esse ab *humo*, quod non placet *Quint.* 1, 6., alii ab ὁμοῦ, simul, quod sit societatis amans: alii ab ἤμων, peritus, sciens. [Lepidam narrat fabellam de hominis ortu *Hyg. fab.* 120., qua prius allatum etymon confirmat; idem vero comprobat multis adductis rationibus *Spalding.* ad *Quint. l. c. F.*] [*Cf. etiam *Döderl.* 1, 179.] *Cic. Leg.* 1, 7. Animal hoc providum, sagax, multiplex, acutum, memor, plenum rationis et consilii, quem vocamus hominem. *Ter. Phorm.* 5, 8, 52. Homo adolescens. [*Cf. *Liv.* 2, 18. 28, 40.] *Id. Ad.* 4, 2, 23. senex. *Id. ib.* 3, 4, 76. amicus. *Id. Phorm.* 2, 3, 15. jam grandior. *Id. ib.* 2, 1, 62. servus. *Varr.* ap. *Non.* 4, 45. homo masculus. *Pl. Poen.* 5, 5, 32. mares homines. ℙ De homine multa *Plin.* 7. *prooem.* et c. 1. ℙ De femina. *Sulp.* ad *Cic. Fam.* 4, 5. *med.* Quae si hoc tempore non diem suum obiisset, paucis post annis tamen ei moriendum fuit, quoniam homo nata fuerat. *Cic. Cluent.* 70. Mater, cujus ea stultitia est, ut eam nemo hominem; ea vis, ut nemo feminam; ea crudelitas, ut nemo matrem appellare possit. *Ov. Fast.* 5, 620. Quae bos ex homine est, ex bove facta Dea. *Plin.* 28, 9, 33. Dulcissimum ad hominis camelinum lac. *Juven.* 6, 282. clames licet, et mare coelo Confundas, homo sum: *uxor loquitur.* ℙ Monet *Charis.* 1, 79., tametsi de femina dicatur, masculinis semper jungi: neque *malam hominem* dici, sed *malum.* ℙ [*Signif. *homo* patremfamilias cum familia. *Liv.* 34, 45. Trecenti homines in singulas, sc. colonias: ubi v. *Drakenb.* Ita dicitur etiam, opposita v. *urbis*, pro incola. *Liv.* 25, 28. nec urbi, nec homi-

nibus, i. e. incolis urbis.] ¶ Adhibetur saepe in laude, ut *vir*. *Cic. Acad.* 4, 24. Illustres homines. *Id. Fin.* 1, 5. L. Torquatus, homo omni doctrina eruditus. *Id. Fam.* 3, 7. *med.* Homo summa prudentia, multa etiam doctrina. *Pl. Bacch.* 5, 1, 25. et *Cic. Dejot.* 12. Homo optimus. *Nep. Paus.* 1. Pausanias Lacedaemonius, magnus homo fuit. ¶ Etiam absolute. *Cic. Att.* 13, 52. Quid multa? homines visi sumus. *Juven.* 2, 167. Hic fiunt homines. *Cic. Att.* 4, 15. Si vis homo esse, recipe te ad nos ad quod tempus confirmasti; et *ib.* 2, 2. Si homo esset, eum potius legeret, *h. e.* si saperet. *Ter. Ad.* 5, 8, 11. Si tu sis homo, hic faciat, *h. e.* si constans sis in petendo. *Pl. Ep.* 3, 4, 57. Homo es, qui me emunxisti, etc. *Cic. Or.* 2, 10. Nox te expolivit, et hominem reddidit. ¶ Interdum *homo*, et *vir* conjunguntur. *Cic. Fam.* 5, 17. Ut te hortarer, rogaremque, ut et hominem, et virum esse meminisses, idest ut et communem incertumque casum sapienter ferres, et dolori fortiter, ac fortunae resisteres: *homo* refertur ad conditionem mortalis vitae, qua casibus et calamitatibus obnoxii sumus: *vir* ad fortitudinem et constantiam in perferendis adversis. *Id. Fam.* 7, 5. *med.* Probiorem hominem, meliorem virum, pudentiorem esse neminem: *hominem* ad bonitatem naturae, *virum* ad virtutem retulit. ¶ [**Homines militares* ap. *Sall. Cat.* 45, 2. sunt rei militaris periti, magnum militiae usum habentes: ita *Cort.* quem laud. *Kritz.* ad h. l. Adde *ib.* 59, 6.] ¶ Ponitur et in vituperatione. *Cic. Off.* 3, 6. *med.* Ut ab homine inerti atque inutili ad sapientem, bonum, fortemque virum transferantur res ad vivendum necessariae. *Id. Agr.* 2, 34. *f.* Homo contemptus et abjectus. *Id. Amic.* 25. Leves homines atque fallaces. *Id. Tusc.* 1, 8. Homo insulsus. *Ter. Ad.* 2, 2, 10. Hominum homo stultissime. ¶ Illa quoque ad contemptum pertinent *Pl. Amph.* 2, 1, 26. Quid hoc hominis sit? *Ter. Eun.* 5, 1, 17. Quid illuc hominis est? Ubi *Donat.* Per genitivum casum injuriose dicitur. Sic *Cic. Verr.* 2, 1, 16. Quid hoc homine faciatis? ¶ Et illa contumeliam habent, *Ter. Eun.* 4, 4, 29. Monstrum hominis, non dicturus? *Cic. Fam.* 12, 1. Odium illud hominis impuri. ¶ Aliquando ita usurpatur, ut mulieri opponatur. *Pl. Cist.* 4, 2, 57. Mi homo, et mea mulier, vos saluto. Adde *Lact.* 2, 12. et *Paul. Dig.* 48, 19, 38. ¶ Refertur et ad humanitatem, et mores. *Ter. Ad.* 1, 2, 27. Tu illum tuum, si esses homo, sineres nunc facere, dum per aetatem licet. *Cic. Fin.* 5, 12. Fugere plane se ipse, et hominem ex homine exuens, naturam odisse videatur. ¶ Item ad imbecillitatem, et peccandi facilitatem. *Quint.* 10, 1. Demosthenes, Homerus summi sunt, homines tamen, *h. e.* labuntur aliquando, et oneri cedunt, et indulgent ingeniorum suorum voluptati, ut *Id. ib.* ait. Adde *Juven.* 6, 282. et *Petr. Sat.* 130. ¶ Aliquando de servo dicitur. *Cic. Quint.* 19. Hominem P. Quintii deprehendis in publico: conaris abducere: non patitur Alphenus. Adde *Pl. Men.* 5, 5, 49., *Cat. R. R.* 57., *Catull.* 10, 16. etc. ¶ Aliquando de libero et ingenuo, quia servi quiddam infra homines habebantur. *Suet. Ner.* 31. Auream domum cum absolutam dedicaret, hactenus comprobavit, ut se diceret quasi hominem tandem habitare coepisse. *Petr. fr. Trag.* 39. *Burm.* Patrono meo ossa bene quiescant, qui me hominem inter homines voluit esse. ¶ In illo *Caes. B. C.* 2, 39. Capti homines equitesque producebantur: *homines* sunt pedites; ita etiam *Liv.* 9, 19. Cum triginta millibus hominum, et quatuor millibus equitum. Hinc *Caes. ib.* 41. *milites*, et *Liv* 21, 27. *viros* opponit *equitibus*. [*V. *Moeb.* ad *Caes. B. G.* 5, 10.] ¶ *Esse paucorum hominum* dicitur is, qui paucorum familiaritate utitur, qui paucis se dat, sapientibus nempe, et bonis, qui utique pauci sunt: vel qui paucis placet, hoc est optimis. *Ter. Eun.* 3, 1, 18. *Gn.* Regem elegantem narras. *Thr.* imo sic homo Est perpaucorum hominum. *Gn.* imo nullorum arbitror, Si tecum vivit. Hinc jocus ille, quem refert *Cic. fr.* ap. *Macr. Sat.* 2, 12. his verbis: Cum esset apud se ad Lavernium Scipio, unaque Pontius, allatus est forte Scipioni acipenser, qui admodum raro capitur, sed est piscis, ut ferunt, in primis nobilis. Cum autem Scipio unum et alterum ex his, qui eum salutatum venerant, invitasset, pluresque etiam invitaturus videretur; in aurem Pontius, Scipio, inquit, vide, quid agas: acipenser iste paucorum hominum est. ¶ *Inter homines esse* est vivere: *esse desinere* est mori. *Cic. Tusc.* 1, 14. Hercules nunquam abiisset ad Deos, nisi, cum inter homines esset, eam sibi viam munivisset. *Papin. Dig.* 31, 1, 59. Si Augustae legaveris, et ea inter homines esse desierit. Sic *Cajus ib.* 58. Qui, antequam dies legati cedat, ab hominibus ereptus est. Adde *Tac. A.* 15, 74. Haec autem εὐφημισμοῦ causa dicuntur. Quo pertinet illud *Solini* 52. Cum maritus homine decesserit. ¶ Elegans et frequens est usus, quo ponitur loco pronominis *hic*, vel *ille*, ut *Cic. Fam.* 4, 4. Dixit, se senatui roganti de Marcello, ne hominis quidem causa negaturum. *Nep. Eum.* 2. Hunc sibi Perdiccas adjunxerat magno studio, quod in homine fidem et industriam magnam videbat. *Pl. Ps.* 4, 7, 67. Habesne argentum ab homine? *Ter. Eun.* 2, 2, 30. Ibi homo coepit me obsecrare, ut, etc. *Id. Ad.* 1, 2, 63. Ita est homo: hujusmodi sunt ejus mores. [*Disputat de hac dicendi formula, praeter *Burm.* ad *Phaedr.* 2, 5, 19., *Brem.* ad *Nep. Dat.* 10, 3. *Eum.* 4, 4.] ¶ Adhibetur etiam appellando, et parce increpando. *Id. Heaut.* 5, 3, 1. Profecto, nisi caves tu homo, aliquid gnato conficies mali. *Id. Ad.* 1, 2, 31. Tu homo adigis me ad insaniam. ¶ *Quot homines, tot sententiae*, prov. ap. *Ter. Phorm.* 2, 4, 14. ¶ *Ut homo est, ita morem geras*, *eund. Ad.* 3, 4, 67. ¶ Homo homini Deus; si suum officium sciat, γνώμη est *Caecilii* comici ap. *Symmach. ep.* 10, 104. al. 114. ¶ [Est etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 62, 2. M. Dunilius Homo. *F.*] ¶ Olim declinabant *homo*, *homōnis*. V. HEMONA.

[HŎMŎBŎNUS, i, m. vir bonus. Est nom. R. *Inscr.* ap. *Donat.* 341, 1. Homobonus infans atque amicus omnibus hic conquiescit. Itali dicunt *Omobono*. *F.*]

HŎMOEŎMĔRĪĂ, ae, f. ὁμοιομέρεια, similitudo partium. *Lucr.* 1, 829. Hinc et Anaxagorae scrutemur homoeomeriam. *Serv.* super illud *A.* 4, 625. Exoriare aliquis nostris ex ossibus ultor: Secundum, inquit, Anaxagoram, qui dicit homoeomeriam, idest omnium rerum similitudinem esse in rebus creandis. Est autem tota Graeca ex ὅμοιος, similis, et μέρος, pars.

HŎMOEOPRŎPHĔRON, i, n. ὁμοιοπρόφερον: ab ὅμοιος, similis, et προφέρω, profero; est vitium dictionis, cum eadem littera incipientes multae voces proferuntur: ut in illo *Ennii*: O Tite tute Tati tibi tanta Tyranne tulisti. *Capell.* 5, 167.

HŎMOEOPTŌTON, i, n. ὁμοιόπτωτον, similiter cadens: ab ὅμοιος, similis et πίπτω, cado. *Capell.* 5, 174.

HŎMOEŎTĔLEUTON, i, n. ὁμοιοτέλευτον, similiter desinens: ab ὅμοιος, similis, et τελευτή, finis. *Capell.* 5, 174.

[HŎMOEUS, i, m. ὅμοιος, similis. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 240, 1. L. Cervarius Homoeus. *F.*]

HŎMŎLĒ, es, f. Ὁμόλη, mons Thessaliae, excelsus, pars Pelii, Othry monti vicinus, sedes Centaurorum, ubi urbs ejusdem nominis. *Virg. A.* 7, 694. cum vertice montis ab alto Descendunt Centauri, Homolen, Othrynque nivalem Linquentes cursu rapido. ¶ *Scribitur et *Omole*. *B. A.*

*HOMOLĬUM, i, n. Ὁμόλιον, opp. Thessaliae, ad montem Ossam. *Plin.* 4, 9. *Liv.* 42, 38. ed. *Drak.* In ed. *Gronov.* impressum *Omolium*. *B. A.*

HŎMŎLŎĪDES, um, f. plur. Ὁμολωΐδες, portae Thebarum Thessalicarum. *Stat. Th.* 7, 252. per ingentes Homoloidas exeat Haemon. ¶ *Ὁμολωΐδες πύλαι sunt *Paus. Boeot.* 8. *Aeschyl. S. c. Theb.* 756. *Eurip. Phoeniss.* 1079. *B. A.*

[HŎMŎNĀDENSIS, e, adj. ad Homonadam pertinens, opp. Lycaoniae, conterminum Pisidiae, et Isauriae, de quo *Plin.* 5, 27, 23. ¶ *Homonadenses*, *ium* sunt incolae illius opp. ap. *Tac. A.* 3, 48. *F.*]

HŎMŌNYMĬĂ, ae, f. ὁμωνυμία, dicitur cum pluribus rebus, aut nominibus eadem appellatio est: ab ὁμοῦ, simul, et ὄνυμα, nomen. *Quint.* 7, 9. sed Graece.

HŎMŌNYMUS, a, um, adj. ὁμώνυμος, qui idem nomen habet, ut taurus animalis nomen est, et montis, et sideris, et radicis, et quandoque alicujus hominis. *Quint.* 8, 2. *med.*

HŎMŎTŎNUS, a, um, adj. ὁμότονος, ab ὁμοῦ, simul, et τείνω, extendo. Vox Graeca, qua significantur ea, quae aequaliter extensa sunt, ut nervi, et funes in catapultis, etc. Usurpat *Vitr.* 1, 1. *med.*

HŎMŎŪSĬUS, a, um, adj. ὁμοούσιος, ab ὁμοῦ, simul, et οὐσία, substantia. Latine a scriptoribus Ecclesiasticis *consubstantialis* redditur. *Hieron. ep.* 77. *n.* 2. Haereticus vocor, homousiam praedicans Trinitatem.

[HŎMULLŬLUS, i, m. dimin. hominis, homunculus. *Prisc.* 3, 614. Dicitur et homuncio, et homullus, et homullulus. *F.*]

HŎMŬLUS et Homullus, i, m. homunculus, dimin. hominis. *Cic. Pis.* 25. Quid cessat hic homulus ex argilla, et luto fictus, etc. *Lucr.* 3, 928. brevis hic est fructus homulis. Adde *Varr.* ap. *Non.* 2, 873. Sed et in loc. cit. *Ciceronis* al. leg. *homullus*. ¶ [Est etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 478, 10. M. Valerius Homullus. *F.*]

HŎMUNCĬO, onis, m. dimin. parvus aut vilis homo. *Cic. Acad.* 4, 43. *med.* Homuncio hic, qui multa putat praeter virtutem homini cara esse. *Sen. ep.* 116. Nos homunciones sumus: omnia nobis negare non possumus. Horatium Flaccum a brevi statura Augustus appellabat (ap. *Suet. in ejus Vita*) homuncionem lepidissimum. ¶ [Est etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 423, 7. M. Julius Homuncio. Hic perperam legitur *Omuncio*, nam *Jo. Labusius*, qui lapidem vidit, affirmat ibidem legi *Homuncio*. V. in littera H. *F.*]

HŎMUNCŬLUS, i, m. idem ac homuncio. *Cic. Tusc.* 1, 9. Ut homunculus e multis, probabili conjectura sequens. *Sulpic.* ad *Cic. Fam.* 4, 5. Hem! nos homunculi indignamur, si quis nostrum interiit, cum uno loco tot oppidum cadavera projecta jaceant. *Pl. Capt. prol.* 51. et *Rud.* 1, 2, 66. Hui! homunculi, quanti estis, *h. e.* ehu miseri homines, quam nihili estis. *Appul. Met.* 9. Dii boni! quales illic homunculi vibicibus depicti, etc.

HŎNESTĀMENTUM, i, n. ornatus, decus. *Sall. f. or.* 2. *ad Caes.* Omnia honestamenta pacis, et praemia belli. *Sen. ep.* 66. Nullo honestamento eget virtus: ipsa magnum sui decus est. *Appul. Apol.* Gratiam corporis morum honestamentis ornare. *Gell.* 10, 26. *f.* Translationes habitae pro honestamentis orationis.

HŎNESTAS, atis, f. τὸ καλὸν, κάλλος, res honesta, et laude digna: qua quis honorem meretur, decus, dignitas, laus, honestum: cui *turpitudo* opponitur. *Cic.* definire videtur, tacito nomine, cum ait *Sen.* 13. Esse aliquid natura pulcrum atque praeclarum, quod sua sponte petatur, quodque spreta et contempta voluptate, optimus quisque sequatur. *Lactant.* 3, 8. *f.* Quid est honestas, nisi honor perpetuus ad aliquem secundo populi rumore delatus? *Cic. Att.* 7, 11. O hominem amentem et miserum, qui ne umbram quidem unquam τοῦ καλοῦ viderit! atque haec ait omnia facere se dignitatis causa: ubi est autem dignitas, nisi ubi honestas? *Id. Top.* 24. Judicii finis est jus: deliberandi utilitas: laudationis honestas. *Id. Off.* 1, 2. In officio colendo sita vitae est honestas omnis, et in negligendo turpitudo; et 5. *extr.* His rebus quae tractantur in vita, modum quendam et ordinem adhibentes, honestatem et decus conservabimus. *Id. Rab. perd.* 8. Virtus, et honestas, et pudor cum consulibus esse cogebat. *Id. Arch.* 6. Nihil esse in vita magnopere expetendum, nisi laudem atque honestatem. *Id. Phil.* 7, 5. Auctoritas senatus decus, honestatem, laudem, dignitatem desiderat. *Id. Rosc. Am.* 39. *med.* Amittere honestatem omnem. *Id. Rabir. Post.* 16. Honestate spoliatus. *Q. Metell.* ap. *Gell.* 17, 2. Omni jure atque honestate interdictus, *h. e.* patria, atque honoribus privatus. *Nep. praef.* Quae omnia apud nos partim infamia, partim humilia, atque ab honestate remota ponuntur. *Liv.* 1, 47. *f.* Fautorem infimi generis hominum, odio alienae honestatis, ereptum primoribus agrum sordidissimo cuique divisisse; et *Cic. Rosc. Am.* 6. Quas, ut aequum est, familias honestatis amplitudinisque gratia nomino. *Gell.* 1, 3. *med.* Honestas famae, *h. e.* bona existimatio. [*Etiam absolute pro *bona fama* dicitur. *Cic. Rosc. Am.* 39. Damnatus per arbitrum, ut rem restitueret, et honestatem omnem amitteret. ¶ In plur. numero. *Cic. Mur.* 40. Nolite judices, hac eum re, qua se honestiorem fore putavit, etiam ceteris ante partis honestatibus atque omni dignitate, fortunaque privare; et *Sext.* 51. Causa popularis, in qua omnes honestates civitatis, omnes aetates, omnes ordines una consentiunt, *h. e.* omnes honesti viri, seu qui honoribus functi sunt, vel funguntur. ¶ Videtur etiam sumi pro bonitate, humanitate. *Suet. Gramm.* 13. Tanta eum honestate praeditum, ut temporibus Sullanis proscriptorum liberos gratis et sine mercede ulla in disciplinam receperit. [*Comp. *B. Crus.* in cl. *Suet.* p. 401. *Gall. honneteté.*] ¶ Tribuitur et rebus inanimis, ut honestas testudinis, ap. *Cic. Q. Fr.* 3, 1, 1. h. e. pulcritudo, concinnitas, dignitas porticus cameratae. *Manut.* aliter legi mallet, sed nihil mutandum. ¶ [*Ita usurpatur etiam in rebus oratoriis et signif. *magnificentiam*, *sublimitatem*. *Cic. Or.* 3, 31. Rerum copia verborum copiam gignit, et si est honestas in rebus, existit ex rei natura quidam splendor in verbis.]

HŎNESTĀTUS, a, um, part. ab *honesto*: honoratus, ornatus. *Cic. in Sen.* 1. A senatu saepe magnificentissimis decretis honestati. *Sall. Cat.* 36. Quod non dignos homines honore honestatos videbam. [*Ap. *Kritz.* 35, 3. ubi v.]

HŎNESTĒ, adv. καλῶς, cum honestate. *Cic. Att.* 6, 1. *med.* Thermum, Silium vere audis laudari: valde se honeste gerunt. *Id. Amic.* 16. Quae in nostris rebus non satis honeste, in amicorum fiunt honestissime. *Id. Off.* 3, 30. Honestius hic, quam Q. Pompejus. *Sen. Contr.* 2, 12. *med.* Quem honestius subjecit mulier, quam peperit. *Hirt. B. Afr.* 31. Si propius accederetur, quam honestissime se intra munitiones reciperent. *Pl. Merc.* 2, 3, 69. Neque illa matrem satis honeste tuam sequi poterit comes; et *Rud.* 2, 3, 77. Honeste aliquem accipere; et *ib.* 2, 5, 8. Honeste ferre aquam, i. e. decore. *Suet. Aug.* 43. Adolescentulus honeste natus, [*i. e. honesto genere.] *Ov. Fast.* 2, 833. de Lucretia: Tum quoque jam moriens, ne non procumbat honeste, Respicit. Graeci dicunt εὐσχημόνως πεσεῖν. Et *Caes.* 82. Togae sinum ad ima crura deduxit, quo honestius caderet, etiam inferiore corporis parte velata, [*i. e. sine dedecore.]

Plin. ep. 7, 33. *extr.* Historia non debet egredi veritatem, et honeste factis veritas sufficit. [*Quint. Inst.* 11, 1, 14. Est autem, quod omnes et semper et ubique doceat, facere ac dicere honesti: contraque neminem unquam ullo loco, turpiter.] *Ter. Andr.* 4, 5, 2. Quae sese inhoneste optavit parere hic divitias potius, quam in patria honeste pauper vivere; et *Eun.* 4, 4, 49. Honeste abire [*Hor. ep.* 2, 1, 43. Iste quidem veteres inter ponetur honeste, i. e. jure.] ℙ Transfertur et ad inanima. *Cic. Q. Fr.* 3, 1, 4. Fastigium non honeste vergit in tectum inferioris porticus, *h. e.* non concinne, non apte, non cum dignitate. *Varr. L. L.* 7, 16. Utilitas et elegantia: quod non solum vestiti esse volumus, ut vitemus frigus, sed etiam ut videamur vestiti esse honeste. Sic *Lucil.* ap. *Non.* 5, 24. Gallinaceu' cum victor se gallus honeste Sustulit in digitos, primoresque erigit ungues. ℙ [*Hinc in rebus oratoriis ap. *Vopisc. Prob.* 2. Illud tantum contestatum volo, me et rem scripsisse, quam si quis voluerit honestius, eloquio celsiore demonstret: ubi *honeste scribere* est *diserte, ornate, et eleganter scribere*, quod Gr. καλλιγραφεῖν, vel καλλωπίζειν τὴν λέξιν dixerunt. V. *Salm.* ad h. l.]

HONESTITUDO, inis, f. honestas. *Accius* ap. *Non.* 2, 401. Tua honestitudo Danaos decipit diu.

HONESTO, as, avi, atum, a. 1. ἐπικοσμέω, honestum reddo, honoro, decoro, orno. *Pl. Capt.* 2, 2, 106. Cum me tanto honore honestas. *Cic. Off.* 2, 6. Quaecumque homines homini tribuunt ad eum augendum atque honestandum; et *ib.* 1, 39. Nec domo dominus, sed domino domus honestanda est. *Id. Cat.* 4, 10. L. Pauli currum rex nobilissimus Perses honestavit; et *ib.* Tanta laus, quanta vos me vestris decretis honestastis; et *ib.* 1, 12. Summi viri Gracchorum et Flacci sanguine non modo se non contaminarunt, sed etiam honestarunt. *Claud. Laud. Stil.* 1, 26. quem vultus honestat, Dedecorant mores. *Curt.* 3, 6. *f.* Aetas quoque vix tantis matura rebus, omnia ejus opera honestabat. *Cic. Mur.* 34. A quibus si domus nostra celebratur; si interdum ad forum deducimur; si uno basilicae spatio honestamur, etc., *h. e.* si una per basilicam deambulatione honoris causa comitamur. *Auct. ad Her.* 2, 18. Exornatio est, qua utimur rei honestandae et collocupletandae causa. *Plin.* 10, 2, 2. Avis aquilae magnitudine, caeruleam roseis caudam pennis distinguentibus, cristis fauces, caputque plumeo apice honestante. *Liv.* 26, 5. *f.* Ingens corpus erat, et arma honestabant. *Curt.* 8, 13. Arma auro et argento distincta corpus rarae magnitudinis honestabant. *Id.* 6, 2. Formam pudor honestabat. *Pl. Stich.* 2, 1, 7. Honestare dicta factis, *h. e.* comprobare, verba ad rem conferendo. ℙ [*Dicitur etiam in rebus oratoriis ap. *Auct.* ad *Her.* 4, 56. ubi *honestare orationem* est, *ornare, exornare*, quod fit figuris verborum et elocutionis. V. *Ernest. lex. technol. lat. rhet.* p. 195.]

HONESTUS, a, um, adj. honore et dignitate plenus, decorus, honoratus, nobilis, καλὸς, ἔντιμος. *Cic. Brut.* 81. Cum honos sit praemium virtutis, judicio studioque civium delatum ad aliquem; qui eum sententiis, qui suffragiis adeptus est, is mihi et honestus, et honoratus videtur. [*Liv.* 36, 40. Satis honestam honoratamque imaginem fore.] *Id. Mur.* 7. Amplae et honestae familiae. *Brut. et Cass. ad Anton. Fam.* 11, 3. *med.* Te cupimus in libera repubI. magnum atque honestum esse: et *ep. praec.* Qui nos salvos et honestos velit. *Cic. Fam.* 16, 9. *f.* Si poteris, cum Mescinio: caute is solet navigare: si minus, cum honesto aliquo homine, cujus auctoritate navicularius moveatur. [*V. in *f. Caes. B. C.* 1, 20. Atque inter se (milites) per tribunos militum centurionesque atque honestissimos sui generis colloquuntur, i. e. eos militum gregariorum, qui aetate rebusque fortiter gestis essent ceteris honestiores s. nobiliores etc. V. *Mor.* et *Held.*] *Id. Tusc.* 5, 20. Bonis parentibus et honesto loco natus. *Id. fragm.* ap. *Quint.* 11, 1. *f.* Honestis parentibus ac majoribus nati. [*Nep. Ep.* 2, 1. Natus igitur patre, quo diximus, honesto genere; ubi v. *Brem. Suet. Galb.* 9. Virgo honesta, i. e. honesto genere orta.] *Id. Fam.* 13, 4. Honestum municipium: et *ib.* 1, 2. Is dies honestissimus nobis fuerat in senatu. [*Coll. *Prop.* 3, 21, 34. Atque erit illa mihi mortis honesta dies.] *Sall. Jug.* 16. Exsul patria, atque omnium honestarum rerum egens, *h. e.* quae regem honestare debent. [*Poterant et ista commemorari. *Cic. Quint.* 13. Honestius judicium: quod famae ejus, cui intenditur, non tantum periculum affert. *Liv.* 1, 4. Quia Deus auctor culpae honestior erat. *Vell.* 2, 129, 3. Honesta paupertas. *Quint. Decl.* 4, 9. p. 92. Honestae artes, i. e. liberales et ingenuae, quae liberum hominem decent.] ℙ Saepe hoc adjuncto *Cic.* appellat Equites R., ut *Fam.* 13, 14, 31. 62. etc. [*Unde *honestissimi* homines vocantur publicani ap. *Cic. Manil.* 7.] ℙ Absolute. *Plin.* 35, 10, 36. *n.* 8. Semper quidem honos picturae fuit, ut ingenui exercerent: mox ut honesti: perpetuo interdicto, ne servitia docerentur. *Ov. A. Am.* 1, 769. Inde fit, ut quae se timuit committere honesto, Vilis in amplexus inferioris eat. *Suet. Aug.* 46. Necubi aut honestorum deficeret copia, aut multitudinis soboles. ℙ De iis qui honores, seu magistratus gessere in republ. *Hor. Sat.* 1, 6, 96. meis contentus, honestos Fascibus et sellis nollem mihi sumere. *Plin.* 18, 3, 4. Honestis manibus omnia laetius proveniunt, *h. e.* imperatoriis: et alludit ad Serranos et Cincinnatos, qui suos ipsi agros colebant. ℙ Dicitur et de iis omnibus, quae honorem merentur, praecipue vero quae cum virtute fiunt. Quare et ad morum probitatem, et ad moderationem saepe refertur. *Cic. Att.* 8, 11. Ut civium vita opibus firma, copiis locuples, virtute honesta sit. *Id. Mur.* 6. Convivium moderatum atque honestum. *Id. Verr.* 2, 1, 49. Hominum honestissimorum testimoniis et virorum bonorum tabulis non credere, ℙ Item de iis, quae speciem boni habent. *Cic. Caec.* 25. Nonnunquam honesto et probabili nomine bono viro error objici solet. *Lucr.* 4, 1174. causas abeundi quaerat honestas. ℙ Ponitur et pro recto, convenienti, decenti, aequo. *Auct. ad Her.* 3, 2. Utilitas in duas partes in civili consultatione dividitur, tutam, et honestam: et *mox.* Honesta res dividitur in rectum, et laudabile. *Cic. Fam.* 13, 14. Honestius est de amicorum pecunia laborare, quam de sua. *Id. Rosc. Am.* 2. *f.* Si vobis aequa et honesta postulatio videtur. *Nep. praef.* Non eadem omnibus esse honesta, atque turpia, *h. e.* decere omnes, aut dedecere. [*V. *Brem.*] ℙ Pudicitiam notat in illo *Hor. Sat.* 2, 3, 57. clamet amica Mater, honesta soror, cum cognatis pater, uxor. ℙ *Honestum, i*, est ipsa honestas. *Cic. Fin.* 2, 14. Honestum id intelligimus, quod tale est, ut detracta omni utilitate, sine ullis praemiis fructibusve, possit jure laudari: et *ib.* 5, 23. Honestum aut ipsa virtus est, aut res gesta virtute. *Id. Off.* 1, 5. Facies honesti si oculis cerneretur, mirabiles amores excitaret sapientiae. *Lucan.* 2, 389. Justitiae cultor, rigidi servator honesti. V. *Sen. ep.* 118. *med.* ubi honesti et boni discrimen ostendit. ℙ *Honestus* refertur interdum ad pulcritudinem corporis, aliarumve rerum. *Nep. Eum.* 11. Dignitate honesta esse. *Ter. Eun.* 3, 2, 20. hem Eunuchum tibi: Quam liberali facie, quam aetate integra! *Tha.* Ita me Dii ament, honestus est: et 4, 4, 15. Ille erat honesta facie et liberali. [*Suet. Tib*, 68. Facies honesta, i. e. decora, quae generis nobilitatem ostenderet.] *Virg. A.* 10, 133. Dardanius caput ecce puer detectus honestum. *Id. G.* 3, 81. de equis: honesti Spadices, glaucique: color deterrimus albis. *Varr. R. R.* 2, 6. de asinis: Sumat firmos, omnibus partibus honestos, corpore amplo. *Stat. Th.* 2, 234. tunc ora rigantur honestis Imbribus, *rigò di belle lagrime le gote*, Tassus. *Varr. R. R.* 1, 4. Ager honestior. [*Hinc in rebus oratoribus usurpatur a *Cic. Or.* 15. ubi *vestibula causae honesta* sunt verbis et sententiis ita ornata et illustrata, ut orator iis possit auditorum animos ad se convertere, et in sui favorem occupare. Ita *Ernest.* in *lex. technol. lat. rhet.* p. 195.] ℙ *Ascon.* in *Verr.* 2, 1, 47. notat, *honestos* pro divitibus vetusto more dictos esse: nempe quia Curia pauperibus clausa est: dat census honores, ut ait *Ov. Amor.* 3, 8, 55. Hinc *Quint.* 1, 1. Res, quae fere ab honestis negligi solet, cura bene scribendi. [*Quint.* non de divitibus, sed de hominibus in aliqua dignitate constitutis intelligit. Non male quidem; sed in *Plin. l.* 35, 10. aptius Noster ad equestrem ordinem *honestos* referre videtur §. 3.]

HONOR, et Honōs, oris, m. τιμή, reverentia, observantia, quam alicui exhibemus in testimonium virtutis, decus, ornamentum, amplitudo. Fortasse est ab αἶνος, laus. *Cic. Brut.* 81. Honos est praemium virtutis, judicio studioque civium delatum ad aliquem. *Id. Tusc.* 1, 2. Honos alit artes, omnesque incenduntur ad studia gloria. *Id. Fam.* 5, 20. Honorem habere alicui. *Id. Fin.* 3, 22. tribuere. *Ov. Fast.* 6, 57. praestare: et *Met.* 13, 16. demere. *Cic. Rosc. Am.* 47. reddere: et *ad Brut.* 1, 15. Decernere honores alicui. *Id. Att.* 9, 2, 6. accipere ab aliquo: et *Dejot.* 5. Honore amplissimo quempiam afficere. *Caes. B. G.* 1, 43. Gratia, dignitate, honore quempiam augere: et *ib.* 5, 52. Praecipuo honore habere aliquem: et *ib.* 6, 12. Esse aliquo numero atque honore. *Cic. Att.* 7, 2. *f.* Habere aliquem in honore. *Id. Rosc. Am.* 28. Esse in honore et pretio apud aliquem. *Id. Tusc.* 1, 2. Honorem poetis non fuisse declarat oratio Catonis. *Id. Off.* 2, 17. Honori summo nostro Miloni fuit, quod Clodii conatus compressit. *Id. Fam.* 7, 26. Adducere aliquem in honorem. *Id. Or.* 1, 54. Amplissimis honoribus et praemiis decorari. *Id. Dejot.* 5. Honore amplissimo ornatus. *Virg. A.* 1, 339. Aliquem honore dignari. *Phaedr. prol. l.* 3. Honori et meritis dedicans librum tuis. *Vell.* 2, 123. Certamen ludicrum honori Augusti sacratum. *Hor. Od.* 1, 7, 8. in Junonis honorem. *Plin.* 34, 6, 13. Obsides a Porsenna redditi in honorem Cloeliae. *Sall. Jug.* 11. Medium ex tribus sedere, apud Numidas honori ducitur. *Cic. Or.* 36. Ornatus ille admirabilis, propter quem ascendit in tantum honorem eloquentia. *Ov. A. Am.* 2, 277. plurimus auro Venit honos. *Id. Met.* 2, 387. acti sine honore labores. [*Multa praebat *B. Crus. cl. Suet.* p. 399.] ℙ *Honoris causa* est honorandi causa. *Cic. Quint.* 2. Vir fortissimus et clarissimus L. Sulla, quem honoris causa nomino; et *Rosc. Com.* 6. Toties hunc et virum bonum esse dixisti, et honoris causa appellasti. *Id. Verr.* 1, 7. C. Curio, quem ego hominem honoris potius, quam contumeliae causa nominatum volo. ℙ *Honorem praefari* est petere veniam, cum quid turpe dicturi sumus, ne offendantur ii, qui audiunt: quo ostendimus, omnem nos iis honorem habere. *Cic. Fam.* 9, 22. *med.* Si dicimus, ille patrem strangulavit, honorem non praefamur: sin de Aurelia aliquid, aut Lollia, honos praefandus est. Huc pertinent illa *Quint. decl.* 3. *in.* Tuis honos sit habitus sanctissimus auribus; et *Curt.* 5, 1. *med.* Honos auribus sit; et *Plin.* 28, 8, 24. Haec sunt, quae retulisse fas sit, ac pleraque ex his non nisi honore dicto. ℙ Frequenter est pretium, et aestimatio, qua res aliqua magni fit, et quodammodo in honore habetur. *Plin.* 9, 17, 27. Apud antiquos piscium nobilissimus habitus acipenser, nullo in honore est: quod quidem miror, cum sit rarus inventu. *Id.* 19, 6, 32. Sunt in honore Creticae caepae. *Id.* 36, 26, 32. Maximus honos vitris in candido translucentibus. *Id.* 14, 4, 5. Vino Pramnio etiam nunc honos durat. ℙ Translate. *Hor. A. P.* 70. Multa renascentur, quae jam cecidere, cadentque, Quae nunc sunt in honore vocabula, si volet usus. ℙ Saepe dicitur de magistratu es munere publico. *Nep. Att.* 6. Honores non petiit, cum ei paterent, quod neque peti more majorum, neque capi possent conservatis legibus, neque geri e republ. sine periculo. [*Notandum, cum de pluribus magistratibus, s. de publicis muneribus in universum sermo sit, v. *honor* semper plur. num. esse ponendum. V. *Liv.* 22, 26. Ad honores pervenire; ubi vulgo legebatur *ad honorem*. Hinc ap. *Cic. Fl.* 1. recte *Graev.*, prob. *Orell.*, sed contradicente *Ernest.*, cum *Füerni cdd. honorum* praeferre videtur, quod non de solo consulatu, sed de omnibus omnino publicis muneribus *Cicero* loquitur, quibus Flaccus post praeturam esset functurus.] *Cic. Verr.* 2, 5, 14. Ita quaestor sum factus, ut mihi honorem illum tum non solum datum, sed etiam creditum ac commissum putem. *Nep. Cat.* 1. Honoribus operam dare. *Cic. Sull.* 29. *extr.* Neminem esse ex illo honoris gradu, qui, etc. *Caes. B. C.* 1, 77. Equites R. in tribunicium honorem restituere. *Hor. Sat.* 1, 6, 15. populus stultus honores Saepe dat indignis. *Petr. Sat.* 116. Ad summos honores pervenire. *Cic. Brut.* 68. Ad honores ascendere. *Id. Verr.* 2, 4, 37. Mandare honores hominibus novis. *Id. Fam.* 1, 8. Honoribus amplissimis perfunctus. *Sall. Jug.* 4. Furtim et per latrocinia potius, quam bonis artibus ad imperia, et honores niti. *Id. Or. ad Caes.* 2. Ad honores quempiam extollere. *Id. Cat.* 49. Catulus maximis honoribus usus. V. UTOR. *Suet. Aug.* 26. Magistratus atque honores capere [*ubi *magistr.* sunt legitimi, *honores* partim extraordinarii, partem novi.] *Sen. ep.* 64. *f.* Honori honorem habere. *Suet. Aug.* 26. Abire honore: et *Caes.* 20. Inire honorem. [*Plura v. ap. *B. Crus.* in *cl. Suet.* p. 400. ℙ Ponitur honor etiam pro ordine honoratorum, magistratuum. *Lucan.* 2, 19. Latuit plebejo tectus amictu Omnis honos: ubi v. *M. Lag.* in ed. *Web.* Laudat *ib. Cort. Stat. Silv.* 1, 2, 233. Omnis honor, cuncti veniunt ad limina fasces, Omnis plebejo teritur praetexta tumultu. *ib.* 4, 26. Lucemque a consule ducit Omnis honos.] ℙ Interdum de sacrificis, aliisque rebus, quibus honos habetur Diis. *Virg. G.* 3, 486. in honore Deum medio stans hostia ad aras. *Id. A.* 3, 118. meritos aris mactavit honores, Taurum Neptuno, taurum tibi, pulcher Apollo: et *ib.* 1, 53. aris imponere honores. *Ov. Met.* 8, 740. nullos aris adoleret honores. *Id. Fast.* 4, 409. Farra Deae, micaeque licet salientis honorem Detis. *Virg. A.* 1, 636. Divum templis indicit honorem. *Liv.* 8, 33. *f.* Arae sacrificiis fument, honore, donis cumulentur. *Sil.* 3, 217. Martique sub omine fausto Instauratus honos: et 7, 184. primum Vestae decerpsit honorem Undique (*h. e. ex omnibus cibis*), et in mediam jecit libamina flammam. *Val. Fl.* 6, 152. in superos saevus honor, *h. e.* sacrificium humanae victimae. ℙ Interdum de laude. *Virg. G.* 2, 393. Ergo rite suum Baccho dicemus honorem Carminibus patriis. ℙ Interdum de sepulcro et exsequiis. *Val. Fl.* 3, 357. solutus honos cineri. *Ov. Trist.* 3, 3, 45. Sed sine funeribus caput hoc, sine honore sepulcri Indeploratum barbara terra teget? *Virg. A.* 6, 333. Cernit ibi moestos, et mortis honore carentes Leucaspim, etc. ℙ Interdum de pulcritudine, et ornatu quolibet, unde alicui rei pretium et honos accedit. *Virg. A.* 1, 595. laetos oculis afflarat honores. *Sil.* 12, 243. niveosque per artus It Stygius color, et formae populatur honorem. *Virg. G.* 2, 404. silvis Aquilo decussit honorem. *Hor. Od.* 1, 17, 16. Ruris honores, *h. e.*

poma et fruges [*V. *Mitscherl.*] (Adde *Sat.* 2, 5, 13.) *Stat. Th.* 10, 788. hi sertis, hi veris honore soluto Accumulant artus, *h. e.* apertis rosis, inquit *Lactant.* Sic *Sil.* 3, 487. aestatis honores. *Ov. A. Am.* 3, 392. navali cinctus honore caput, *h. e.* corona. Sic *Val. Fl.* 6, 296. Populeus cui frondis honor. *Hor. Ep.* 17, 17. Volente Circa, mens et sonus Relatus, atque notus in vultus honor, *h. e.* forma, decor. *Val. Fl.* 8, 30. roseo talis per nubila ductor Implet honore nemus. Adde *ib.* 237. et *Stat. Th.* 2, 160. et *ib.* 7, 255. [*Hor. Sat.* 2, 2, 28. Cocto num adest honor idem?] ℙ Nonnunquam donum, praemium, et mercedem significat: unde *honorarium*. *Cic. Fam.* 16, 9. *med.* Curio misi, ut medico honos haberetur, et tibi daret, quod opus esset. *Ov. Met.* 11, 216. nec Telamon sine honore recessit, Hesioneque data potitur. *Virg. A.* 5, 365. geminum pugnae proponit honorem. *Ter. Eun.* 5, 7, 22. Hic pro munere illo tibi honos est habitus. *Val. Fl.* 5, 291. nullos Minyis exsolvet honores. *Sil.* 9, 199. nil victor honoris Ex opibus posco. Adde *Cic. Quint.* 27. *f.* et 47. et *Verr.* 2, 1, 15., *Tibull.* 3, 1, 5. et *Ulp. Dig.* 50, 13, 1. Τιμὴ quoque apud Graecos tum pretium, tum honorem significat. [*V. *Manut.* ad *Cic. Fam.* 16, 9. *Drakenb.* ad *Liv.* 2, 12.] ℙ Huc pertinet, quod *honores* dicuntur hereditates, et legata. *Quint. decl.* 261. p. 489. Divisurus cum his, qui non eundem honorem supremis defuncti tabulis habuerunt. [*V. *Burm.*] *Julian. Dig.* 37, 5, 3. Nec enim quaerimus, cui acquiratur, sed cui honor habitus sit. Adde *Ulp. ib.* 32, 1, 11. *med.*, honorem enim ducebant, heredes institui, et legata accipere: contra contumeliam praeteriri, aut exheredari: quod esset illud testatoris extremum judicium eorum mores comprobantis. *Cic. Quint.* 4. Heredem testamento reliquit hunc P. Quintium: ut ad quem summus moeror morte sua veniebat, ad eundem summus honos morte perveniret. ℙ *Honor exsilii* dicitur a *Tac. H.* 1, 21. cum specie honoris submovetur aliquis ab urbe. ℙ Malum honorem alicui habere, *Q. Metell. Numid.* ap. *Gell.* 12, 9. dixit, pro contumelia et injuria afficere. Tanto, inquit, ille vobis, quam mihi pejorem honorem habuit. Sed hoc rarissimum est. ℙ In illo *Virg. A.* 12, 56. Turne, per has ego te lacrimas, per siquis Amatae Tangit honos animum: *Nonio* 4, 231. *honos* est dilectus amor. Rectius tamen *Servius*: si quem honorem habes Amatae. ℙ Olim *Honor* Deus habitus est, pater Majestatis, (V. *Ov. Fast.* 5, 23.) cultusque ab Romanis, ut honorarentur, ut ait *August. C. D.* 4, 21. templumque ei dicatum fuit una cum Virtute, horum simulacro separatis cellis posito. *Val. Max.* 1, 1. *n.* 8., *Cic. Verr.* 2, 4, 54. et *Sext.* 54. ℙ *Honorus* ἀρχαϊκῶς, pro *Honoris* legitur in *vet. Inscr.* ap. *Grut.* 207, 2. Ut ad aedem Honorus facta sunt. V. VENUS.

HŎNŌRĀBĬLIS, e, adj. τίμιος, honorem afferens. *Cic. Sen.* 18. Haec ipsa sunt honorabilia, quae videntur levia, atque communia, salutari, appeti, decedi, assurgi, etc. ℙ Item honore dignus, ἀξιότιμος. *Liv.* 4, 10. *extr.* Quinque consulatus eodem tenore gesti, vitaque omnis consulariter acta, verendum paene ipsum magis, quam honorabilem faciebant. Alii melius leg. *honorem*.

HŎNŌRĀBĬLĬTER, adv. cum honore. *Capitol. Macr.* 5. Honorabiliter sepelire. *Ammian.* 29, 2. Honorabiliter colebatur. Adde *August. ep.* 159.

[HŎNŌRĀLIS, is, adj. idem ac honorabilis. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 1259, 12. Januarius Honorali matri piae *posuit*. *F.*]

HŎNŌRĀRĬUM, ii, n. γερούσιον, pecunia, quae erogatur ab eo, qui honorem aliquem, seu magistratum init, pro introitu. *Trajan.* ad *Plin. ep.* 10, 114. Honorarium decurionatus omnes, qui in quaque civitate Bithyniae decuriones fiunt, inferre debeant, necne, in universum a me non potest statui. V. DECURIO. ℙ Item merces, praemium, quod datur jurisconsultis, medicis, aliisque liberalium artium professoribus, operae ac laboris remunerandi causa: *mercedem* enim dicere, minus honorificum videtur. De quo *Vitr.* 10, 22. Diognetus fuerat Rhodius architectus: et ei de publico quotannis certa merces pro arte tribuebatur, ad honorem. *Ulp. Dig.* 11, 6, 1. Non crediderunt veteres, inter tales personas (*mensores agrorum*) locationem esse, sed magis operam beneficii loco praeberi: et id, quod datur, ei ad remunerandum dari: et inde honorarium appellari. *Id. ib.* 50, 13, 1. In honorariis advocatorum ita versari judex debet, ut pro modo litis, etc. Adde *ib.* 26, 7, 8. *med.* V. HONOR. ℙ Item munuscula, quae honoris causa mitti solebant propinquis et cognatis die Charistiorum, seu carae cognationis. *Tert. Idolol.* 10. Etiam strenae captandae, et septimontium, et brumae, et carae cognationis honoraria exigenda omnia. V. CHARISTIA.

HŎNŌRĀRĬUS, a, um, adj. ad honorem pertinens. *Honorarii ludi* videntur fuisse, qui a magistratibus in honore edebantur, ut ab aedilibus, praetoribus, imperatoribus, etc. *Suet. Aug.* 32. Triginta amplius dies, qui honorariis ludis occupabantur, actui rerum accommodavit: *sc.* qui non piaculi, sed honoris tantum et laetitiae causa dabantur. *Paul.* ex *Festo* docet, honorarios ludos esse Liberalia, in honorem Bacchi. ℙ *Honorarius tutor* est, qui honoris solius causa sine onere administrationis, datur; qui tamen periculum pati solet, si male passus sit administrari tutelam, ut *Paul.* docet *Dig.* 23, 2, 61. Adde *Ulp. ib.* 26, 7, 3., ubi dari docet hujusmodi tutores, quasi observatores et custodes ejus, cui administratio commissa est. ℙ *Honorarius tumulus*, ap. *Suet. Claud.* 1. est cenotaphium, in quo scilicet cadaver non est conditum, sed honoris et monumenti causa excitatum est. V. CENOTAPHIUM. ℙ *Honorarium munus* ap. *Gell.* 16, 13. est munus gerendi honores in republ., quo municipes utebantur, qui quamvis suis viverent legibus, poterant ad magistratus R. ascendere. ℙ *Honorarii codicilli* praeturae, vel consulatus, praefecturae, etc. erant, qui absque administratione, solius honoris gratia, ab imperatoribus concedebantur. [*Ehrendiplom.*] *Imp. Zeno Cod.* 3, 24, 3. §. 2. Adde *Cod. Theod.* 6, 22. qui *De honorariis codicillis* inscribitur. Hinc *Honorarius consul*, *honorarius praetor*. V. *Novell. const.* 70. ℙ *Honorarium frumentum* erat, quod a provincialibus dabatur Romanis magistratibus honoris causa, et pro administratione provinciae. *Cic. Pis.* 35. Qui modus tibi fuit frumenti aestimandi? qui honorarii? si quidem potest vi et metu extortum honorarium nominari. Sic *Cato* ap. *Isid. Orig.* 20, 3. Cum essem in provincia legatus, quamplures ad praetores et consules vinum honorarium dabant: nunquam accepi, ne privatus quidem. ℙ De honorariis mercedibus V. HONORARIUM. ℙ Dicitur saepe de iis, quae a praetore proficiscuntur, quoniam *praetor* nomen est summi magistratus Romae, quo olim et consul, et judex significabatur. (V. PRAETOR.) Magistratus autem *honor* dicitur. Hinc *honoratum* appellat praetorem *Ov. Fast.* 1, 53. Itaque *honorarium jus* sunt praetorum edicta: *honoraria actio*, quae *civili* opponitur et praetoris jure, non civilibus legibus nititur: sic *honoraria obligatio*, et *honorarius successor*, *curator*, et similia, quae a praetoris jurisdictione pendent. *Pomp. Dig.* 1, 2, 2. §. 10. *Ulp. ib.* 30, 1, 28. *Mart. ib.* 20, 1, 5. *Ulp. ib.* 46, 4, 13. *extr.* et *lib. regular. tit.* 13. ℙ *Honorarius arbiter* est, qui honorariam operam, non pacta mercede, praestat in disceptandis privatis controversiis, quales sunt, qui ab utraque parte litigantium eliguntur. Et *honorarius* dicitur, quia honorabile est arbitrum assumi, et quia solius honoris causa hujusmodi arbitrium exercetur. *Cic. Caec.* 2. *f.* Omnia judicia aut distrahendarum controversiarum, aut puniendorum maleficiorum causa reperta sunt: quorum alterum levius est, et persaepe disceptatore domestico dijudicatur: alterum est vehentissimum, et non honorariam operam amici, sed severitatem judicis ac vim requirit. *Id. Tusc.* 5, 41. Quam controversiam solebat, tanquam honorarius arbiter, judicare Carneades. Adde *Fat.* 17. ℙ Erant etiam arbitri, qui non a partibus eligebantur, sed dabantur iis ab ipso praetore, ut in ARBITER dictum est. Hi quoque *honorarii* dici possunt. ℙ *Honorarium est*, honorem parit, gratiam favoremque conciliat. *Cic. opt. gen. Or.* 1. *f.* Docere debitum est: delectare honorarium: permovere necessarium. ℙ *Honoraria vacca* in *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv. n.* 32, 36. et 41. est ea victima, quae pro sacrificio, non pro piaculo Diis offerebatur, nempe ut iisdem honor haberetur; quemadmodum et apud Hebraeos aliae hostiae pro sacrificio, aliae pro peccato immolabantur, ut patet ex plurimis locis libri *Levitici*, et *Numerorum*.

HŎNŌRĀTĒ, adv. ἐντίμως, cum honore et dignitate. *Vell.* 2, 129. *f.* Quam illum et honorate, nec secure continet! *Tac. H.* 4, 63. Honorate aliquem custodire. *Justin.* 5, 4. Utrum contumeliosius expulerint, an revocaverint honoratius. *Val. Max.* 2, 10, *n.* 2. Antiochus filium (superioris Africani, honoratissime excepit.

[HŎNŌRĀTĬĀNUS, i, m. ad Honoratum pertinens. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 517, 4. Q. Ranius Terentina Honoratianus Festus. *F.*]

HŎNŌRĀTĬO, onis, f. actus honorandi, honor. *Fest.* (seu *Paul. Diac.*) in *Gradivus*. Corona graminea in re militari maxime est honorationis. Adde *Arnob.* 7, 221. et *Capell.* 1, 4. *F.*]

*HŎNŌRĀTOR, oris, m. ap. *August. B. A.*

HŎNŌRĀTUS, a, um, part. ab *honoro*: ἔντιμος, honore affectus, in honore habitus, honestus, illustris. *Cic. Att.* 9, 12. Dionysius apud me honoratior fuit, quam apud Scipionem Panetius. *Pl. Capt.* 2, 2, 27. Quo de genere natus est illic Philocrates? *Vi.* Polyplusio: Quod genus illic unum est pollens atque honoratissimum. *Liv.* 32, 23. Navales socii, relictis nuper classibus, ad spem honoratioris militiae trangressi. *Vell.* 2, 76. Honoratissimo inter judices loco a Pompejo lectus. *Tac. G.* 11. Honoratissimum assensus genus est armis laudare. *Liv.* 27, 10. Honoratissimum decretum, [*i. e. honorificentissimum. *Id.* 3, 58. Honoratissimae imaginis vir. *Honorati amici* apud *Liv.* 40, 54. sunt iidem, qui alias purpurati, *Höflinge.*] ℙ De iis, qui magistratus gessere, gerunt·ve. *Ov. Pont.* 4, 5, 1. Ite, leves elegi, doctas ad consulis aures, Verbaque honorato fert legenda viro; et *ib.* 2, 2, 92. per quem decret merenti Venit honoratis laurea digna comis. *Cic. Leg.* 1, 11. Propter honestatis et gloriae similitudinem, beati, qui honorati sunt, videntur; miseri autem, qui inglorii. [*V. *Schütz. cl. Cic.* s. h. v. *Vell.* 2, 54. *extr.* Qui vir cum summum ei a militibus deferretur imperium, honoratiori parere maluit. *Suet. Tib.* 3. Familia octo consulatibus, censuris duabus honorata. [*Eutr.* 7, 18. Familia honorata magis, quam nobili: ubi *Zschuck.* ita discrimen inter *honoratus* et *nobilis* constituit, ut hoc ad natalium splendorem, illud ad dignitates et honores gestos referi ab Eutropio censeat.] ℙ Speciatim *honoratus* dicitur praetor. V. HONORARIUS. ℙ [*Honoratus* item dicebatur sequiori tempore, qui in aliquo municipio aut colonia duumvir aut quatuorvir, aut quinquennalis fuisset; item in militia, qui tribunus, aut dux, aut magister militum; item in collegiis, seu corporibus artificum, qui praefectus, aut magister. *Imppp. Gratian.*, *Val.* et *Theodos. Cod. Theod.* 9, 27, 6. Si quis forte honoratorum, decurionum, possessorum, postremo etiam colonorum, aut cujuslibet ordinis, a judicibus fuerit aliqua ratione concussus, etc. *Lampr. Alex. Sever.* 40. Divitiis nullius invidit, pauperes juvit, honoratos, quos pauperes vere, non per luxuriam aut simulationem vidit, semper multis commodis auxit, agris, servis, animalibus, gregibus, ferramentis rusticis. *Inscr.* ap. *Grut.* 279, 3. Imp. Caes. C. Valerio Diocletiano Aug. honorati, et decuriones, et numerus militum caligatorum. *Lampr. ib.* 28. Cum quidam ex honoratis, vitae sordidae et aliquando furtorum reus, per ambitionem nimiam ad militiam aspirasset, idcirco quod per reges amicos ambierat, admissus statim in furto praesentibus patronis, detectus et damnatus est. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 343. *n.* 529. L. Pacatio tyranno honorato collegii fabrum tignariorum. Alia ap. *Grut.* 649, 7. Poppilius honoratus corporis utriculariorum. *F.*] ℙ Est item honorabili praemio affectus. *Vell.* 2, 61. Honoratus equestri statua. *Ov. Met.* 15, 617. rus honoratum dicit, honoris ac praemii causa cuipiam donatum. Hinc in *vet. Inscr.* ad milites saepe refertur, qui militari praemio virtutis ergo affecti sunt. Ap. *Grut.* 395, 4. P. Cornelius Asper equo publico honoratus, item ornamentis decurionatus; et 414, 8. L. Furio. L. F. Pal. Victorino honorato et donato, etc. ℙ *Honoratus ad curam* is dicitur, cui cura aliqua honoris causa est delata. *Inscr.* ap. *Grut.* 444, 5. C. Octavio C. F. Pal. Modesto honorato ad curam Kalendarii Canusinorium a Divo Trajano Parthico. ℙ Cum genitivo rei. *Pacuv.* ap. *Non.* 9, 6. Postquam est honoratus frugum, et floris Liberi. Al. rectius leg. *oneratus.* ℙ Ornatus, decoratus. *Solin.* 33. Phoenix, avis, aquilae magnitudine, capite honorato in conum plumis exstantibus. *Honestus* simili notione saepius legitur. V.

HŎNŌRĬĀDES, ae, m. patronym. Ita vocatur a *Claud.* filius Honorii Imp. Rom. in *Carm. de nupt. Honor.* 341.

HŎNŌRĬĀNUS, a, um, adj. ad Honorium Imp. pertinens, ut Honorianae thermae, *Impp. Honor. et Theodos. Cod. Theod.* 15, 1, 50.

HŎNŌRĬAS, ădis, f. patronym. filia Honorii Imp. R. *Claud. Laud. Serenae* 130. Tales sceptriferi visurae tecta parentis. Limen Honoriades penetrant regale sorores.

*HŎNŌRĬFĬCĀTUS, a, um, p. pass. *Vulgat. Interpr. Sirac.* 15, 2. et *Petr.* 1, 2, 4. *B. A.*

HŎNŌRĬFĬCĒ, adv. honorate. *Cic. Verr.* 2, 4, 62. Itaque in curiam venimus: honorifice sane consurgitur. *Id. Fam.* 6, 6. *med.* Nunquam nisi honorificentissime Pompejum appellat. *Id. Pis.* 15. Nemini triumphus honorificentius, quam mihi, etc. *Id. Phil.* 7, 8. Respondere honorifice alicui; et *ib.* 11, 13. Quae de illo viro Sulla, quae Lucullus, quam ornate, quam honorifice, quam graviter saepe in senatu praedicaverunt! *Id. Fam.* 13, 27. Nec liberalius, nec honorificentius se potuisse tractari. *Q. Cic. Petit. cons.* 11. *med.* Large atque honorifice promittere.

HŎNŌRĬFĬCENTĬA, ae, f. honor, decus. *Vopisc. Aurel.* 25. Templum Soli posuit, majore honorificentia consecratum. Adde *Symm. ep.* 6, 36. (al. 35.)

HŎNŌRĬFĬCO, as, a. 1. τιμάω, honore afficio. *Lact.* 7, 24. *extr.* Ut adorent et honorificent regem magnum. *Id. Ira D.* 23. Debemus Deum honorificare, quod beneficus. *August. ep.* 119 Salvatorem honorificantes.

HŎNŌRĬFĬCUS, a, um, adj. τίμιος, qui honorem affert. *Cic. Phil.* 2, 15. *f.* Nunquam ab eo mentio de me, nisi honorifica. *Id. Fam.* 5, 2. Cum tu a me rebus amplissimis atque honorificentissimis ornatus esses; et *ib.* Orationem meam in te honorificam fuisse. *Id. ad Brut.* 1, 15. *med.* Imperium illi aetati honorificum. *Nep. Eum.* 1. Eum habuit ad manum scribae loco: quod multo apud Grajos honorificentius est, quam apud Romanos. *Vell.* 2, 45. Sub honorificentissimo ministerii titulo M. Ca-

onem a republ. relegavit. *Mart.* 10, 45. Si quid honorificum pagina blanda sonat.

HONORIGER, a, um, adj. honoratus, honorificus. *Tert. Virg. vel.* 10. Honorigeram notam virginitatis prae se ferre.

HONORINUS, a, um, adj. ad honorem pertinens. *Honorinus, i,* est Deus honoris ap. *August. C. D.* 4, 21. [Commendare nascentes Deo Honorino, ut honorarentur. Alii rectius leg. *Deo Honori.* ¶ *Honorina, ae* est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 1030, 7. Parentes Honorina, et C. Rustenus Detianus filiae fec. *F.*]

HONORIPETA, ae, m. φιλότιμος, qui honores et dignitates captat. *Appul. Dogm. Plat.* 2. Culpabilium virorum quatuor formae sunt, quarum prima est honoripetarum, etc.

*HONORIUS, i, m. Imperator Romanus, cum fratre Arcadio, quibus patrem Theodosium rempublicam quietam reliquisse, *S. Aurel. Victor.* in *Epit.* ubi desinit, affirmat. *Claudianus* poeta tum vixit, qui totus fere est in celebrandis Honorii laudibus. V. in *nupt. Honor. et Mar.* 118. in *laude Serenae* 96. etc. *B. A.*

HONORO, as, avi, atum, a. 1. τιμάω, honore afficio, colo. *Cic. Phil.* 9, 2. Nemo virtutem non honorabat; et 3. Alicujus mortem non monumentis, sed luctu publico honorare. *Id. Div.* 1, 40. Amphiaraum sic honoravit fama Graeciae, Deus ut haberetur. *Petr. Sat.* 83. Apollo lyram modo nato flore honorabat, *h. e.* ornabat. ¶ Significat etiam donare, praemio afficere. *Curt.* 7, 1. *med.* Cum donis honoramur, cum praemiis onusti revertimur. *Vell.* 2, 129. Quoties populum congiariis honoravit? *Ulp. Dig.* 3, 1, 1. *med.* Nisi in arena passi sunt se honorari. ¶ Et cum genitivo. V. HONORATUS. ¶ Huc pertinet, quod *honorari* dicuntur et hi, qui legato, aut hereditate afficiuntur. *Callistr. Dig.* 48, 10, 15. Qui per servum, vel filium, dictante testatore, legato honoratur. *Inscr.* ap. *Grut.* 817, 12. honorare aliquem testamento. V. HONOR. ¶ *Honoror, aris,* deponentis forma pro *honoro* usurpat *Solin.* 1. *f.* Dionysius cum albis quadrigis Platonem egredientem in litore occurrens honoratus est. *Ampel.* 2. *med.* Ob id factum Junoni odio esse coepit, Leonemque coelesti dignitate est honorata. ¶ Part. *Honorandus* ap. *Appul. Met.* 2. *f.* Utinam aliquid de proprio lepore laetificum honorando Deo comminiscaris.

[HONOROSUS, a, um, adj. *Isid. Orig.* 10. in litt. *H.* Honorosus plus est, quam honoratus, sicut scelerosus plus est, quam sceleratus. *F.*]

HONORUS, a, um, adj. τίμιος, decorus, honorificus. *Tac. A.* 3, 5. Quae in Drusum patrem Germanici honora et magnifica Augustus fecisset. *Stat. Th.* 2, 629. Vos quoque, Thespiadae, cur inficiatus honora Arcuerim fama? et *ib.* 4, 230. honora mors. *Val. Fl.* 4, 342. Laetus ovat nunc laude virum, nunc vatis honoro Carmine. ¶ Item decorus, et honore dignus. *Stat. Th.* 5, 40. Advertere animos: majorque, et honora videri, Parque operi tanto.

*HONOSCA, ae, f. Hispaniae opp., prope Iberum flumen. *Liv.* 22, 20. Ad Honoscam; ubi tamen *Jac. Gronovius* in *Dissert. epist. in T. Livii quaedam geographica III. ad With. Goesium* (ad calcem ed. *Gronov.* T. II.) legere mavult *Etovissam. B. A.*

*HONUS, eris, pro Onus, et Honera pro Onera, dicebant antiqui teste *Gell.* 2, 3. V. v. sq. *B. A.*

*HONUSTUS, a, um, pro Onustus, antiquorum fuit. *Gell.* 2, 3. V. v. praec. *B. A.*

HOPLITES, ae, m. ὁπλίτης, armatus, miles gravis armaturae: ab ὅπλον, arma. *Plin.* 35, 10, 36. *n.* 5. de tabula Parrhasii: Sunt et duae picturae ejus nobilissimae; Hoplites alter in certamine ita decurrens, ut sudare videatur: alter arma deponens, ut anhelare sentiatur. Alii leg. *Hoplitides,* ut sit femin. plur. ab ὁπλῖτις, femina armata, seu potius pictura armata: alii pejus *Hoplitites;* Graece enim ὁπλίτης tantum, non ὁπλιτίτης usurpatur.

HOPLOMACHUS, i, m. ὁπλομάχος, armis pugnans: ab ὅπλον, arma, et μάχη, pugna. Gladiatorem significat in illo *Mart.* 8, 74. Hoplomachus nunc es: fueras ophthalmicus ante. Fecisti medicus, quod facis hoplomachus. Adde *Suet. Cal.* 35. Porro *hoplomachi* gladiatores a meridianis distinguebantur, qui nullo tecti munimento pugnabant: de quibus *Sen. ep.* 7. Nihil habent, quo tegantur: ad ictum totis corporibus expositi, nunquam frustra manum mittunt: non galea, non scuto repellitur ferrum, etc. V. MERIDIANUS. ¶ [Est etiam cogn. R. *Val. Max.* 8, 6. *n.* 1. C. Licinius cognomine Hoplomachus. *F.*]

[HOPORA, ae, f. ὀπώρα, autumnus, aetas maturior. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 485. Maecenatiana C. L. Hopora. Hic aspiratio, ut saepe alias, redundat; nam nulla est in voce Graeca allata.

HORA, ae, f. ὥρα, pars diei vigesimaquarta. Is enim in vigintiquatuor spatia aequalia dividitur: quarum duodecim noctem absumunt, totidem diem. *Macr. Sat.* 1, 21. docet Solem lingua Aegyptia *Horum* vocari: inde *horae* nomen esse. Sed verius est, a voce Graeca allata deduci. Olim Romani cum horologia non haberent, noctem quadrifariam, *h. e.* in primam, secundam, tertiam, quartam vigiliam dividebant, petito more a re militari: diem vero bifariam, ante, et post meridiem; vel ortum, et occasum: deinde additus est meridies. Solario vero primum, postea aquario horologio in foro positis, invecta est horarum distributio. V. *Plin.* 7, 60, 60. et *Censorin. de die nat.* 23. Porro ipsae horae diurnae nocturnaeve ita distribuebantur, ut longiores essent aestate diu, breviores noctu, contrariaque ratione per hiemem, quo totum illud spatium duodenis aequarent partibus. Cum itaque Romae, teste *Galen. de sanit. tuend. l.* 6. *c.* 5., maximi dies ac noctes paulo majores quindecim horis aequinoctialibus essent; et minimi paulo infra novem; consequitur, horam aestivam, seu solstitialibus diebus aequalem fuisse horae aequinoctiali cum quadrante, ac paulo etiam amplius, hibernam autem, seu brumalibus diebus paulo minorem horae aequinoctialis dodrante. Unde *Pl. Ps.* 5, 2, 10. Credo equidem, potesse te, scelus, Massici montis uberrimos quatuor Fructus ebibere in hora una. *Ps.* hiberna, addito; et *Mart.* 12, 1. Otia, Prisce, brevi poteris donare libello: Hora nec aestiva est, nec tibi tota perit; et *Veg. Mil.* 1, 9. Viginti millia passuum horis quinque dumtaxat aestivis conficienda sunt. ¶ De horis lunaribus, V. LUNARIS. ¶ Quoties vero scriptores Latini *horam* absolute dicunt, aequinoctialis esse intelligenda videtur, nisi appareat ex ipsa rei narratione, de qua anni tempestate sermo sit. De usu vocis haec sunto. *Cic. Brut.* 54. Videt oscitantem judicem loquentem cum altero, nonnunquam etiam circulantem, mittentem ad horas, *h. e.* mittentem in forum, qui visant, nuncientque, quota sit hora. [*Horae signif. h. l. *horologium*, v. *Schütz.* in *cl. Cic.* s. h. v. et *Ellendt.* ad *Cic. l. l.* Schützii sententiam prob.] *Petr. fragm. Trag.* 71. *Burm.* Horas inspicere. [*Coll. *Suet. Dom.* 16. Horas requirenti: ubi *Brem.* monet, in his nunquam singularem poni posse.] *Hor. Sat.* 2, 6, 44. hora quota est? *Plin.* 7, 53, 54. Cum a puero quaesisset horas. *Suet. Aug.* 78. Non amplius, quam septem horas dormiebat, ac ne eas quidem continuas. *Brut.* ad *Cic. Fam.* 11, 13. *med.* Hora ante Pollentiam venit, quam, etc. *Cic. Verr.* 2, 4, 43. *med.* Hora amplius jam in demoliendo signo moliebantur. *Hor. Ep.* 1, 1, 82. Durare horam. *Cic. Fam.* 9, 11. Accubueram hora nona, cum, etc. *Id. Quint.* 6. Ut ad tabulam Sextiam sibi adsint hora secunda postridie. *Id. Mil.* 10. Fit obviam Clodio hora fere undecima. *Id. Att.* 4, 2. Cum horas tres fere dixisset, odio et strepitu coactus est aliquando perorare; et *ib.* 10, 13. Dormiit ad horas tres; et *Fam.* 15, 16. Si haberem, cui darem, vel ternas epistolas in hora darem; et *Phil.* 5, 9. In horam vivere, *h. e.* nulla cogitatione et cura futuri, quod *in diem vivere, Id. Or.* 2, 40. dixit. *Sen. Q. N.* 2, 16. Quartana ad horam venit; et *Plin. ep.* 3, 17. Exspectare in horas. *Hor. Sat.* 2, 7, 10. In horas mutare clavum. Sic *A. P.* 160. mutatur in horas! et *Od.* 2, 13, 13. Quid quisque vitet, nunquam homini satis Cautum est in horas, *h. e.* singulis horis, γνώμη. *Id. Ep.* 2, 1, 189. Quattuor, aut plures aulaea premuntur in horas, Dum fugiunt, etc. *Caes. B. C.* 3, 79. Domitius vix quatuor horarum spatio antecedens, *h. e.* spatio, seu itinere, quod quatuor horis confici potest. *Plin.* 17, 11, 16. In horam diei quintam, vel octavam spectare, *h. e.* in eam coeli plagam, in qua sol hora quinta, vel octava esse solet. Sic 6, 32, 37. Fortunatas (*insulas*) esse contra laeva Mauritaniae, in nonam horam solis. ¶ *Omnium horarum homo* dicitur, qui seriis pariter, ac jocis est accomodatus, et quicum licet assidue convivere. *Quint.* 6, 3. *f.* Illa potius urbana esse dixerim, quae ridicula dicuntur, et tamen ridicula non sunt, ut de Pollione Asinio, seriis jocisque pariter accommodato, dictum est, esse eum omnium horarum. *Suet. Tib.* 42. Jucundissimos et omnium horarum amicos professus. ¶ Singulae diei horae quibus officiis occuparentur, habes in illo *Mart.* 4, 8. Prima salutantes, atque altera continet hora: Exercet raucos tertia causidicos, etc. ¶ In illo *Cic. Verr.* 2, 1, 9. Ne quam ego horam de meis legitimis horis remittam: *horae* sunt, quas praestituebant causas agentibus, quas ad clepsydram metiri mos erat. V. CLEPSYDRA. ¶ Aliquando *hora* dicitur de illa, qua nati sumus. *Sen. Apocol. in.* Non est mirum, si mathematici errant: horam ejus nemo novit. *Hor. Od.* 2, 17, 18. pars violentior Natalis horae. ¶ Ὥρα Graece proprie tempus significat, qua ratione Latini quoque adhibent. [*V. *Burm.* ad *Val. Fl.* 3, 417.] *Hor. Ep.* 1, 11, 22. Tu, quamcunque Deus tibi fortunaverit horam, Grata sume manu. *Id. Od.* 2, 16, 31. Et mihi forsan, tibi quod negarit, Porriget hora. [*Prop.* 2, 28, 16. Extremo veniet mollior hora die: ubi v. *intpp.*] *Id. ib.* 3, 13, 9. Te flagrantis atrox hora Caniculae Nescit tangere. *Virg. G.* 1, 425. nunquam te crastina fallet Hora. *Sil.* 3, 141. brevitasque vetat mutabilis horae Prolatare diem. *Ov. A. Am.* 1, 249. Nocte latent mendae, vitioque ignoscitur omni: Horaque formosam quamlibet illa facit. [*Huc pertinent etiam ista. *Lucan.* 7, 50. Mortis vicinae properantis admovet horas; ubi *Cort.* laud. *eund.* 9, 87. Hora fatalis; 6, 415. Discriminis horam. *Tibull.* 3, 5, 5. At mihi Persephone nigram denunciat horam; ubi v. *Broukh.* et *Vulp.* Adde *Sil.* 11, 194. Nunc hora, viri, nunc tempus adeste. *Ov. Ib.* Leniat aut odium tempus et hora meum.] ¶ Dicitur et de tempore anni, Graeco item more. *Plin.* 12, 3, 7. Arbor ipsa omnibus horis pomifera est. *Id.* 9, 35, 54. Genitalis anni hora, *h. e.* ver. *Hor. A. P.* 302. sub verni temporis horam. *Id. Od.* 1, 12, 15. variisque mundum Temperat horis. [*Tibull.* 4, 1, 51. Dum terna per orbem Saecula fertilibus Titan decurrerit horis: Gr. ὧραι εὔκαρποι.] ¶ Metonymice *horae* sunt horologium. *Cic. N. D.* 2, 38. Cum machinatione quadam moveri aliquid videmus, ut sphaeram, ut horas, ut alia permulta, non dubitamus, quin illa opera sint rationis. ¶ In fabulis *Horae* sunt Deae, filiae Jovis et Themidis. Novem alii faciunt: decem alii, ut videre est apud *Hyg. fab.* 183., ubi et earum nomina recitat. Dicuntur autem esse Solis ministrae. *Ov. Met.* 2, 118. Jungere equos Titan velocibus imperat Horis: Jussa Deae celeres peragunt. Adde *Val. Fl.* 4, 92. et *Stat. Th.* 3, 410. ¶ Sunt etiam Lunae ministrae. Apud *Visc. Mus. Pio-Clem. T.* 4. *tav.* 16. videre est *Horam* altincinctam et alatam, quae dextra quidem tenet equorum Lunae bigis junctorum frena, sinistra vero virgam. ¶ Dicuntur etiam custodes esse coeli aditus. *Ov. Fast.* 1, 125. de Jano: Praesideo foribus coeli cum mitibus Horis. ¶ Quia ὥρα Graece etiam pulcritudinem significat, *Horam*, vel *Oram* dixere juventutis Deam. Ita *Non.* 2, 394., ubi affert illud *Ennii:* Te, Quirine pater, veneror, Horamque Quirini. V. HERSILIA. Poetica licentia primam corripuit *Ov. Met.* 14, 851. Mutat, horamque vocat, quae nunc Dea juncta Quirino est. ¶ *Hora* est etiam cogn. R. V. EHORA. ¶ De horarum numero, nominibus, et symbolis multa docte disputat *Zoega Bassiril. ant. T.* 2. p. 218. et sqq., quem consule sis. ¶ [*Confund. *hora* et *ora.* V. *Cort.* ad *Lucan.* 6, 416.]

HORAEUS, a, um, adj. ὡραῖος, pulcher, vernus. *Horaeus, i,* m. est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 818, 2. L. Pontius Horaeus. ¶ *Horaea, ae,* f. est item cogn R. *Inscr.* ap. *eund.* 961, 10. Asellia A. L. Horaea. ¶ *Horaeum, i,* n. est genus salsamenti ex pelamide pisce, ita appellatum, quod veris tempore confici soleat. *Pl. Capt.* 4, 2, 71. Horaeum, scombrum, et trigonum etc. *Plin.* 32, 11, 53. *f.* Triton pelamidum generis magni, ex eo horaea cybia fiunt. *Varr. L. L.* 4, 12. Thynnus, cujus item partes Graecis vocabulis omnes, ut melandrya, atque horaeon. Ap. *Plin.* et *Varr. l. c.* alii perperam leg. *uraea,* et *uraeon.* ¶ Quod autem addunt quidam ex *Plin.* 11, 14, 14. de *horaeo melle,* hanc vocem ibi *Plin.* Graecis litteris scribit. [*immutavit locum et ampliavit *F.*]

HORALIS, e, adj. horarius, ut *Horale spatium, h. e.* horae unius, ap. *Venant. de Vita S. Martini* 4, 364.

[HORANUS, i, m. ad horam pertinens. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Cancellieri de secretariis T.* 4. p. 1760. M. Camarius Horanus. *F.*]

HORARIUS, a, um, adj. qui est unius horae. *Suet. Ner.* 37. Mori jussis non amplius quam horarium spatium dabat. *Id. Dom.* 3. Inter initia principatus quotidie secretum sibi horarium sumere solebat. Utroque tamen in loco alii rectius leg. *horarum* pro *horarium.* ¶ *Horarium, ii,* n. est horologium. *Censorin. de die nat.* 23. *med.* P. Cornelius Nasica censor ex aqua fecit horarium: quod et ipsum, ex consuetudine noscendi a sole horas, solarium coeptum vocari. ¶ [*Horarius, ii,* m. horologii moderator, ex quo officio factum est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 642, 7. Ti. Claudius Secundinus Felici Horario patri suo. *F.*]

*HORATAE, arum, m. Indiae pop. *Plin.* 6, 20, *B. A.*

HORATIANUS, a, um, adj. ad Horatium pertinens. *Gell.* 2, 22. *med.* Sunt alii venti, suae quisque regionis indigenae: ut est Horatianus quoque ille Atabulus. V. *Hor. Sat.* 1, 5, 78.

HORATIUS, a, um, adj. ad Horatium aliquem pertinens, ut Horatia pila, *Liv.* 1, 26. gens, *Id. ib.* proles, *Manil.* 1, 776. facta, *Id.* 5, 107. virtus, *Virg. Cul.* 360. ¶ Horatia lex, *h. e.* quam tulit M. Horatius consul an. U. C. CCCV., ut qui tribunis plebis, aedilibus, judicibus nocuisset, ejus caput Jovi sacrum esset, familia ad aedem Cereris, liberi, liberaeque venum iret. *Liv.* 3, 55. Alterius Horatiae legis meminit *Gell.* 6, 7. V. ¶ Horatia tribus memoratur in *Inscr.* ap. *Grut.* 308, 1. et alibi.

HORATIUS, ii, m. nomen Romani civis. Celebris fuit virtute militari Horatius Cocles. V. COCLES. Celebres et illi tres fratres Horatii, qui contra totidem Curiatios sub Tullo Hostilio pugnantes, libertatem, imperiumque Romanum insi-

gni victoria asseruerunt: de quibus V. *Liv.* 1, 24. 25. et 26. Celeberrimus vero poetica facultate, qua sibi immortalitatem peperit, Q. Horatius Flaccus, Venusinus, lyricorum Latinorum princeps, libertini hominis filius, statura quidem brevis, sed ingenio excelsissimus, qui sub Augusto floruit: scripsitque praeter odas, satyras quoque, et epistolas: ubique Latinissimus, lepidissimus, elegantissimus: carus ob id Augusto ipsi, et Maecenati, aequalibusque litteratis viris, post mortem in litteraria republica magnum sibi nomen jure ac merito adeptus: quem solum legi dignum inter lyricos, *Quint.* 10, 1. testatur. *Ov. Trist.* 4, 10, 49. Et tenuit nostras numerosus Horatius aures, Dum ferit Ausonia carmina culta lyra.

*HORCONIA, ae, f. genus vitis in Campania, ubertate praecipuae. *Plin.* 14, 2. *extr. B. A.*

HORCTUM et Forctum pro bono dicebant. *Festus.* V. HERCTUM.

HORDA, ae, f. praegnans, idem ac forda. *Varr. R. R.* 2, 5. Quae sterilis est vacca, taura appellatur, quae praegnans, horda. Ab eo in Fastis dies Hordicalia nominantur, quod tunc hordae boves immolantur. *Festus:* Horda praegnans: unde dies, quo gravidae hostiae immolabantur, hordicidia. V. FORDICIDIUM.

HORDEACEUS, a, um, adj. qui est ex hordeo, κρίθινος, ut Panis hordeaceus, *Plin.* 18, 11, 26. Hordeacea farina, *Cato R. R.* 157. *med.* et *Plin.* 20, 13, 51. messis, *Id.* 18, 29, 71. farrago, *Colum.* 2, 11. *med.* pira, *Id.* 5, 10. *med.* ubi inter generosissima reponit. V. v. seq.

HORDEARIUS, a, um, adj. κρίθινος, qui hordeo vivit. *Plin.* 18, 7, 14. Et gladiatorum cognomine, qui hordearii vocabantur. ℙ Aes hordearium, quod pro hordeo equiti Romano dabatur. *Fest.* (ubi al. leg. *hordiarium.*) V. in AES §. 10. *Caji* locum ℙ Hordearia pruna, *Plin.* 15, 13, 12. Hordearia appellata a comitatu frugis ejus. Sic Hordearia pira, *Id. ib.* 15, 16. quod scilicet cum hordeo maturescunt: quae *hordeacea* dicuntur a *Colum.* 5, 10. ℙ *M. Coelius* ap. *Suet. Rhet.* 2. L. Plotium, qui accusatori suo Atracino actionem dictaverat, per contemptum appellabat *rhetorem hordearium*, deridens ut inflatum, ac levem, et sordidum. Videtur autem alludi ad hordeaceum panem, qui sordidus est, ac levis, inflandique vim habet: vel ad ignominiam militum, qui ob ignaviam hordeo pascebantur. ℙ Scribitur et *Ordearius.* V. HORDEUM.

HORDEIUS, a, um, adj. pro hordeaceus, legitur ap. *Pl. Cas.* 2, 8, 60. Varia tamen est ejus loci et lectio et interpretatio. V. TRITICEIUS.

HORDEOLUS, i, m. apostema nascens in extremitate palpebrae. *Marcell Empir.* 8. Hordeoli oculis infesti. *Theod. Prisc.* 1, 10. *f.* Si hordeoli in palpebris nascantur.

HORDEUM, i, n. κριθή, genus frumenti, de quo multa *Plin.* 18, 7, 10. ubi frugum omnium mollissimum esse ait, antiquissimum in cibis, et ex omni frumento minime calamitosum, quia ante tollitur, quam triticum occupet rubigo. *Virg. G.* 3, 317. et fragili jam stringeret hordea culmo. *Id. Ecl.* 5, 36. Grandia saepe quibus mandavimus hordea sulcis, Infelix lolium, et steriles nascuntur avenae: *hordea* hic per synecdochen quaevis frumenta significare videntur. Ceterum in prosa oratione *hordea* in plurali num. non recte dixeris, monente *Quint.* 1, 5., tametsi si quis dicat, defendi possit *Ciceronis* auctoritate, qui *vina* dixit *Amic.* 19. et alibi. Sed et in carmine *Bavius* et *Maevius* (teste *Servio* ad *G.* 1, 210.) reprehenderunt *Virgilium* illo versu: Hordea qui dixit, superest ut tritica dicat. [*Cf. *J. H. Voss.* notam ad versionem suam.] ℙ Fuit aliquamdiu Romanis jumentorum pabulum. Hinc *aes hordearium*, scil. pecunia, quae pro hordeo dabatur equitibus ad equos alendos. Hinc etiam aliquando militibus ipsis, qui peccassent aliquid, ignominiae causa pro tritico datum legimus, quasi jumentis compararentur. *Liv.* 27, 13. de M. Claudio Marcello. Cohortibus, quae signa amiserant, hordeum dari jussit. *Suet. Aug.* 24. Cohortes, si quae cessissent loco, decimatas hordeo pavit. *Veg. Mil.* 1, 13. Ut tirones, qui parum in armorum prolusione profecerant, pro frumento hordeum cogerentur accipere. ℙ Sunt qui scribunt *ordeum:* sed aspiratio omnino est adhibenda, inquit *Pier.* ad *citat. Ecl.* 5, tum ex antiquis plerisque codicibus, tum ex historia: nam *fordeum* prius dicebatur. Confirmant *Dausq.* et *Cellar.* in *Orthograph.* ℙ [*Etym. v. est ab *horridum*, quod *Buttm.* in *Lexil.* 1, 198. vidit. Cf. et *Döderl.* 2, 197. qui hunc laudat.]

HORDICALIA } HORDICIDIA } V. HORDA et FORDICIDIUM.

*HORESTI, orum, m. pop. Britanniae. *Tac. Agr.* 28. *B. A.*

*HORESTION s. Orestion, i, n. vini genus factitii. *Plin.* 14, 16. *B. A.*

HORIA, ae, f. navicula piscatoria, ut *Non.* 13, 3. definit: ab ὅριος, terminalis, quia circa oras et litora eadem navigabant. *Pl. Rud.* 4, 2, 1. Neptuno ago gratias, Cum me ex suis pulcre ornatum expedivit Templis reducem, praeda plurima onustum, Salute horiae, quae in mari fluctuoso, Piscatu novo me uberi compotivit. Adde 4, 3, 81. et *Gell.* 10, 25. ℙ [*Hōrĭa*, ae, f. ὡρία, tempestiva, matura. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 1144, 9. Pontia Horia. *F.*] ℙ Scribitur et *Oria.*

HORIOLA, ae, f. dimin. horiae. *Pl. Trin.* 4, 2, 100. Horiola advecti sumus per amnem. Adde *Gell.* 10, 25. ℙ Legitur et *Oriola.*

*HORISIUS, i, m. flumen Mysiae. *Plin.* 5, 32. *B. A.*

HORISTICE, es, f. ὁριστική. Ap. *Diom.* 2, 421. est pars grammaticae, finitiva, quae praecepta demonstrat: cujus species sunt partes orationis, vitia et virtutes.

*HORITAE, arum, m. pop. Gedrosiae. *Curt.* 9, 10. ℙ Dicti et *Oritae. B. A.*

HORITUR, pro hortatur bis dixit *Ennius* in *Analibus*, teste, atque interprete *Diom.* 1, 378. V. HORTOR.

HORIZON, ontis, m. ὁρίζων, ab ὅρος, terminus, finis, unde ὁρίζω, finio, termino. Vox est Graeca adjectiva, et *circulus*, vel *linea* subintelligitur. Latine aliis *finiens* dicitur (ut *Cic. Div.* 2, 44.) aliis *finitor*, teste *Sen. Q. N.* 5, 17. Dupliciter autem intelligi potest, vel circulus terram dividens in duas aequales partes, quarum una supra sit, infra altera: vel eam partem tantummodo circumscribens, quae aspectui nostro patet, quae multo minor dimidia est. Posteriore hac ratione accipitur a *Macr. Somn. Scip.* 1, 15. *f.* et *Sat.* 7, 14. *f.* item a *Manil.* ubi ait 1, 622. Et medium plano praecingit limite gyrus, Atque a fine trahens titulum, memoratur Horizon. Similiter *Hyg. Astr.* 1, 4. Horizon appellatur is, qui terminat ea, quae perspici, aut non videri possunt. ℙ Ap. *Vitr.* 9, 8. dicitur *horizon* linea secans circulum bifariam per centrum, in descriptione horologii solaris.

[HORME, es, f. ὁρμή, impetus animi, alacritas. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 1571, 12. Aponia L. L. Horme. *F.*]

*HORMENIUM, i, n. Ὁρμένιον, Ὀρμίνιον, opp. Thessaliae, in Magnesia. *Plin.* 4, 9. *B. A.*

[HORMENUS, i, m. ὅρμενος, ita appellatur asparagus silvester, seu corruda: ab ὁρμή, conatus, quia ipse promptissime e terra erumpit, unde etiam Latini ab α intensivo, et σπαράσσω, lacero, illum asparagum appellant. *Plin.* 19, 8, 42. Judicavimus et corrudam: hunc enim intelligo silvestrem asparagum, quem Graeci hormenum vocant. *F.*]

HORMESION, ii, n. gemma, quae inter gratissimas aspicitur, ex igneo colore radians auro, portante secum in extremitate candidam lucem. Haec *Plin.* 37, 10, 60. Vox composita ex ὅρμος, monile, et ἧσις, delectatio.

HORMIAE. V. FORMIANUS.

HORMINODES, is, m. ὁρμινώδης, gemma vehementis viriditatis, ambiente circulo aurei coloris, ab hormino, cui est viriditate similis. *Plin.* 37, 10, 60.

HORMINUM, i, n. ὅρμινον, herba hortensis, vulgo salvia transmarina, dodrantali altitudine, folio marrubii, semine cymino similis, cetera porro odoris optimi. *Plin.* 22, 25, 76. et 18, 10, 22. [*Scharlei, Scharlachkraut, Salvia Horminum, L.*]

[HORMUS, i, m. ὅρμος, portus, statio navalis. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 291, 1. A. Antonius Hormus. *F.*]

HORNO, adv. V. HORNUS.

HORNOTINUS, a, um, adj. idem ac hornus: ab *horno*, ut diutinus a *diu*. *Cic. Verr.* 2, 3, 18. Hae litterae L. Metelli, hoc, quantum est ex Sicilia frumenti hornotini, exaraverunt. *Cato R. R.* 17. Hornotinae nuces. *Colum.* 5, 6. *f.* Palmites de hornotinis virgis enati.

HORNUS, a, um, adj. αὐτοετής, qui est hujus anni: videtur esse per syncop. pro *horinus* ab inusit. ὡρινός idem ac ὡρικός, ab ὥρα, tempus, anni tempestas, quasi dicas *hujus tempestatis.* [*V. *Graev. Lectt. Hesiod.* 2.] *Hor. Ep.* 2, 47. horna dulci vina promens dolio. *Id. Od.* 3, 23, 3. horna fruge Lares placare. *Id. Sat.* 2, 6, 88. palea porrectus in horna. *Prop.* 4, 3, 61. horni agni. ℙ Ablativus *horno* adverbii more ponitur, τῆτες. *Pl. Most.* 1, 3, 3. Horno messis magna fuit. *Lucil.* ap. *Non.* 2, 403. Utrum anno, an horno te abstuleris a viro. Adde *Varron. ib.*

HOROFANTAE, seu Horophantae, arum, m. plur. sunt ὁρισταὶ, seu finitores, qui limitum, agrorumque confinia statuunt, et lites de finibus disceptant: ab ὅρος, terminus. Hinc horofantae agrorum leguntur in *Cod. Theod.* 16, 10, 14., ut quidem *Reines.* putat *ad suarum inscription. cl.* 1. *n.* 157. Nam alii ibi legunt *hierophantae*, et sacerdotes intelligunt, de quibus in HIEROPHANTA dictum est. Quae lectio, atque interpretatio magis profecto congruit et cum lemmate ejus tituli, qui est *De paganis sacrificiis, et templis*, et cum ipsa re, de qua in ea lege agitur.

[HOROLOGIARIS, e, adj. ad horologium pertinens. *Inscr.* ap. *Grut.* 6, 6. M. Ulpius Mucianus Mil. Leg. XIII. Gem. horologiare templum a solo de suo ex voto fecit: *nempe* templum, in cuju[s] fronte horologium erat. *F.*]

HOROLOGICUS, a, um, adj. ad horologium pe[r]tinens, ut Horologica vasa, *Capell.* 6, 194.

HOROLOGIUM, ii, n. ὡρολόγιον, horarium, i[n]strumentum indicans horas: ab ὥρα, hora, et λ[έ]γω, dico. *Cic. Fam.* 16, 18. Horologium mittam et libros, si erit sudum. *Varr. R. R.* 3, 5. *f.* [I]n eodem hemisphaerio medio, circum cardinem, e[st] orbis ventorum octo, ut Athenis in horologi[o] quod fecit Cyprestes. *Sen. Apocoloc.* 2. Faciliu[s] inter philosophos, quam inter horologia convenie[t]. ℙ Primus horologium, quod appellant sciotherico[n] Lacedaemone ostendit Anaximenes Milesius, ut a[it] *Plin.* 2, 76, 78. Romanis vero, multo post te[m]pore, primum proposuisse ejusdem generis horol[o]gium, ad aedem Quirini, undecim annos ante be[l]lum cum Pyrrho, h. e. circa an. U. C. CCCCLX L. Papirium Cursorem, *Fabius Vestalis:* statutu[m] in publico secundum Rostra, in columna, bell[o] Punico primo, a M. Valerio Messala Cos. Catin[a] capta in Sicilia, deportatum inde, *M. Varro* na[r]rat, post triginta annos, quam de Papiriano tr[a]ditur. Usque ad ea tempora Romani horologio c[a]ruerant. Sed neque alterum illud a Messala pr[o]positum recti usus fuit, non congruentibus ad h[o]ras lineis ejus, quia ad clima Siciliae descripta fuerant. Usi sunt tamen eo annis undecentum donec Q. Marcius Philippus censor aliud diliger[en]tius ordinatum juxta posuit. Verum quia nubil[o] die incertae erant horae, proximo lustro Scipi[o] Nasica primus aqua divisit horas, idque horolo[gium] sub tecto dicavit, an. U. C. DXCV. Tam diu populo R. indiscreta lux fuit. Haec *Plin.* 7, 60, 60., cui similia habet *Censorin. de die nat.* 23 ubi illud addit, ipsum quoque horarum nome[n] credibile esse, ante ea tempora ignoratum Roma[e] fuisse, cum in XII. Tab. nusquam nominatae i[n]veniantur. *Inscr.* ap. *Mur.* 2012, 3. Horologiu[m] cum suo aedificio, et signis omnibus, et clatri[s] C. Blaesius C. F. Voltinia Gratus ex HS. N. . . . et eo amplius ad id horologium administrandu[m] serum (*nempe* servum) HS. N. IIII. D. S. D. [De solari horologio agit *Vitr.* 9, 8., idemqu[e] laudat *Cassiod. Variar.* 1, 45., cujus tamen rat[io] paucis tantummodo abhinc annis innotuit ex oct[o]decim antiquis horologiis sciothericis, quae a[n.] 1790. Romae vulgavit, descripsit, illustravitqu[e] *Car. Antoninus* in *Serie de' candelabri*, etc., a praecipue ex simili horologio omnium accuratis[si]mo Romae reperto, quod vulgatum fuit ap. *Jo. Ant. Guattanium in Mem. Enciclop. T.* 5. p. 103. quos consulas, necesse est. ℙ Horologium ver[o] aquarium, sive hydraulicum laudat *Cassiod. loc. cit.* et de ejusdem conficiendi rationibus agit *Vitr.* 9, 9., ita tamen, ut, cum figurae perierint, qua[s] ille in suo libro descripserat, plane intelligi quid quam vix possit. *F.*] ℙ In *Inscr.* ap. *Grut.* 23[7], 6. Claudii aevo insculptum legitur *horilogium.*

*HOROSCOPICUS, ad horoscopum pertinens, u[t] *Horoscopici libri* ap. *Fulgent. Mythol.* 1. *B. A.*

HOROSCOPIUM, ii, n. ὡροσκοπεῖον, ab ὥρα hora, et σκοπέω, specto: instrumentum est a[d] perquirenda horoscopa accommodatum. *Sidon. Ep.* 4, 3. Tenere cum Archimede radium, cum Euphra[te] horoscopium, cum Vitruvio perpendiculum.

HOROSCOPO, as, n. 1. horoscopum facio, h[o]roscopum praebeo. *Manil.* 3, 296. Jam facile est si quod quandoque horoscopat astrum, Noscere. *Firm. Math.* 5, 1. Is erit, Ariete horoscopante semper in Cancro.

HOROSCOPUS, a, um, adj. V. v. seq.

HOROSCOPUS, i, m. ὡροσκόπος, coeli pars quae nativitatis tempore ab oriente emergit, ex cu[]jus observatione nataliciae divinationes fiunt, a ὥρα, quo nomine non intelligitur particula die[i] sed absolute tempus, nempe tempus illud, qu[o] quis primum exit in lucem, et a σκοπέω, specu[]lor, nempe a consideranda coeli parte, quae tem[]pore nativitatis surgit. Aliqui horoscopon definiun[t] eam coeli partem, quae hora qualibet ab inferior[i] hemisphaerio surgit ab oriente: deinde addunt, h[o]roscopum item id temporis momentum significar[i] quo quisque nascitur, quasi horae inspectionem et notationem. Alii ipsum sidus intelligunt. *Pers.* 6, 18. geminos horoscope varo Producis geni[o]. Adde *Manil.* 3, 190. 200. 207. 322. etc. Plurima habet de horoscopo *August. C. D.* 5, 2. et sqq. ℙ Interdum adjective sumitur, ut Vasa horoscopa in quibus horae dignoscuntur. *Plin.* 2, 72, 74. Vasa horoscopa non ubique eidem sunt usui. Ad[de] de *Capell.* 6, 194.

HORREARIUS, ii, m. horrei custos. *Gloss. Philox.* Horrearius, ἀποθηκάριος. *Inscr.* ap. *Grut.* 109, 7. Ge[]nio horreorum Saturninus, et Successus horrearii do[]num dederunt. *Labeo Dig.* 19, 2, 60. §. 9. Rerum custodiam, quam horrearius conductoribus prae[]stare deberet, locatorem totorum horreorum hor[]reario praestare non debere, puto. *Celsus* ap. *Ulp. Dig.* 10, 4, 5. Si quis merces, quas exvehen[]das conduxit, in horreo posuit, cum conductore ad exhibendum agi posse. Item, si, mortuo con[]ductore, heres exsistat, cum herede agendum.

Sed si nemo heres sit, cum horreario agendum. Nam si a nullo possidentur, verum est aut horrearium possidere, aut certe ille est, qui possit exhibere. Haec *Cels.* Adde *Ulp. ib.* 9, 3, 5.

HORREATICUS, a, um, adj. ad horreum pertinens, ut Horreaticae species, h. e. fruges, quae in horreo asservantur. *Impp. Arcad. et Honor. Cod. Theod.* 11, 14, 3.

*HORRENDE, adv. *Vulg. Sapient.* 6, 5. et 17, 3. *B. A.*

HORRENDUS, a, um, part. ab *horreo:* φοβερὸς, horrificus, horribilis, timendus. *Liv.* 1, 26. Lex erat horrendi carminis. [*Id.* 9, 36. Silva invia atque horrenda.] *Plin. Pan.* 52. Truces horrendaeque imagines. *Virg. A.* 3, 26. Horrendum, et dictu video mirabile monstrum. *Hor. Od.* 4, 14, 27. horrendamque cultis Diluviem minitatur agris. *Id. Sat.* 1, 8, 25. pallor utrasque Fecerat horrendas aspectu. *Val. Fl.* 1, 210. reddita tandem Vox horrenda viris. [*Hor. Sat.* 2, 5, 62. Iuvenis Parthis horrendus.] *Virg. A.* 4, 435. Vidit, turicremis cum dona imponeret aris (Horrendum dictu!) latices nigrescere sacros. *Ov. Met.* 15, 298. res horrenda relatu. [*Vell.* 2, 100, 2. Horrenda memoria.] *Id. Fast.* 6, 140. horrenda nox. *Seren. Sammon.* 7. et *Pall.* 1, 18. et 37. horrendi odores. ℙ *Horrendum* adverbii more. *Virg. A.* 6, 288. bellua Lernae Horrendum stridens: et *ib.* 9, 732. arma horrendum sonuere: et *ib.* 12, 700. horrendumque intonat armis. [*Hom. Il.* 4, 420. Δεινὸν δ' ἔβραχε χαλκὸς ἐπὶ στήθεσσιν ἄνακτος.] *Senec. Herc. Fur.* 981. saevit horrendum Mimas. ℙ Est etiam verendus, venerandus. *Virg. A.* 7, 172. tectum augustum, ingens, Horrendum silvis, et relligione parentum: et *ib.* 6, 10. horrendaeque procul secreta Sibyllae. ℙ Item admirabilis. *Virg. A.* 11, 570. [*507.] de Camilla: Virgo horrenda. [*Comparat *Heyn.* ad h. l. *Homer.* ἔκπαγλος. Plura etiam collegit *Cerda*, q. v.]

HORRENS, entis, part. ab *horreo:* φρίξόθριξ, qui horret, *h. e.* asper, horridus est erectis setis, comis, aculeis, aut ejusmodi, hirtus, hispidus. Vox fere poetica. *Plin.* 8, 40, 61. de cane: Horrentibus per totum corpus villis, ingenti latratu intonuit. (Adde *Stat. Th.* 2, 30.) *Virg. A.* 9, 306. horrentisque leonis Exuvias: et *G.* 3, 315. horrentes rubi. *Ov. Met.* 8, 428. rigidis horrentia setis terga apri. *Sen. Herc. Oet.* 789. Cana revinctum populo horrentem comam. *Id. Hippol.* 916. horrens habitus. *Petr. Sat.* 99. Horrentes barbae. ℙ Per similitudinem dicitur de aliis rebus. *Sil.* 16, 453. cristis horrens Sidonia cassis. *Sen. Agam.* 221. classibus horrens fretum. *Hor. Sat.* 2, 1, 13. horrentia pilis agmina. *Virg. A.* 10, 178. densos acie, atque horrentibus hastis. [*Liv.* 44, 41. Cujus (phalangis) confertae, et intentis horrentis hastis, intolerabiles vires sunt. *Plin. Pan.* 81, 1. Horrentibus scopulis gradum inferre; ubi v. *Schwarz.*, qui laudat *Virg. A.* 4, 366. duris cautibus horrens Caucasus. *Ov. Met.* 4, 777. Silvis horrentia saxa.] ℙ Hinc est etiam φοβερὸς, φρικτὸς, horridus, horribilis, terribilis. *Virg. A.* 1, 4. at nunc horrentia Martis Arma virumque cano: et *ib.* 10, 237. Tela inter media, atque horrentes Marte Latinos *Lucan.* 1, 445. horrensque feris altaribus Esus. *Virg. A.* 1, 169. horrenti atrum nemus imminet umbra. [*Quint. Decl.* 10, 7. p. 219. Tunc horrentibus verbis urna praecluditur. *Lucr.* 5, 25. Horrens Arcadius sus.]

HORRENTIA, ae, f. horror. Est *Tert. adv. Marc.* 24. *med.*

HORREO, es, ui, n. 2. φρίσσω, cum de inanimis dicitur, significat erectum esse, asperum, rigentem, ut de spinis, setis, capillis, et hujusmodi, quae densa et subrecta stant. *Varr. L. L.* 5, 6. Cum valde timetur, in corpore pili, ut arista in spica hordei, horrent. *Tibull.* 2, 3, 23. Saepe horrere sacros doluit Latona capillos. *Sen. Herc. Oet.* 707. Erectus horret crinis. *Ov. Fast.* 2, 502. Rettulit ille gradus, horrueruntque comae: et 348. Horrebant densis aspera crura pilis. *Id. Met.* 13, 846. rigidis horrent densissima setis Corpora. *Id. Her.* 12, 101. draco squamis crepitantibus horrens. *Sil.* 4, 560. horret thorax Samnitis pellibus ursae. [*Homericum esse notat *D. Heins.*, φρίσσει, densatum est.] *Sen. Herc. Fur.* 786. viperis horrent jubae. *Ov. Met.* 15, 516. adrectisque auribus horrent Quadrupedes. *Stat. Th.* 2, 128. Qualis ubi, audito venantum murmure, tigris Horruit in maculas, *h. e.* irascitur in retia. *Accius* ap. *Non.* 5, 7. Mare cum horret fluctibus. V. alia in HORRENS. ℙ Huc spectant et illa. *Virg. A.* 11, 601. late ferreus hastis Horret ager. *Id. ib.* 8, 654. Romuleoque recens horrebat regia culmo. *Ov. Pont.* 3, 1, 23. Tristia per vacuos horrent absinthia campos. *Stat. Th.* 12, 495. de templo Clementiae Deae: Semper habet trepidos, semper locus horret egenis Coetibus: ignotae tantum felicibus arae. *Ov.* metaph. *R. Am.* 664. Horrebant saevis omnia verba minis, *h. e.* aspera et acerba erant. *Id. Fast.* 1, 495. Nec fera tempestas toto tamen horret in anno, *h. e.* horrida est, et saevit: et praecipue intelligitur de tempore hiemis, quo rigent cuncta, squalent, aspera, atque horrida fiunt. *Cic. N. D.* 2, 7. Possetne uno tempore florere, deinde vicissim horrere terra? *Germ. progn.* 2, 106. Frigidus at rapidis horrebit Aquarius Euris. *Colum.* 1, 4. *f.* Quaedam loca hieme intolerabiliter horrent *Stat. Th.* 4, 1. Tertius horrentem Zephyris laxaverat annum Phoebus. [*V. de hoc loquendi genere *Cort.* ad *Lucan.* 4, 50. ed. *Web.*, et quos ibi laud.] ℙ Hinc horrere dicuntur, qui frigore tremunt. [*Promiscue quidem poni videntur *horrere* et *rigere;* sed differunt; v. *Doederl.* 2, 201.] *Ov. A. Am.* 2, 213. Saepe etiam dominae, quamvis horrebis et ipse, Algentis manus est calfacienda sinu. *Juven.* 1, 93. horrenti tunicam non reddere servo. *Prop.* 4, 5, 68. Horruit algenti tegula curta foco. *Petr. Sat.* 83. Sola pruinosis horret facundia pannis: *probitas laudatur, et alget*, inquit *Juven.* 1, 74. Adde *Ter. Eun.* 1, 2, 4. ℙ Pro tremere simpliciter. *Val. Fl.* 8, 81. ac primi percussus nube soporis Horruit, et dulces excussit ab arbore somnos. ℙ [*Hinc saepissime aristae, arbores horrere dicuntur, quando tremulo motu agitantur. Laudat *Burm.* ad *Virg. G.* 3, 199. *Ov. Epist.* 10, 139. Corpus, ut impulsae segetes Aquilonibus, horret.] ℙ Saepe significat tremere, et timere vehementer, sive ex eo, quod in timore horrent pili in corpore, ut *Varr. L. L.* 5, 6. vult, sive ex eo, quod timor aeque ac frigus horrorem incutit. [*Quid differat *horrere* a *formidare*, docet *Doederl.* 2, 200.] *Ter. Eun.* 1, 2, 3. totus Tremo horreoque, postquam aspexi hanc. *Pa.* bono animo es: Accede ad ignem hunc: jam calesces plus satis. *Cic. Dom.* 55. Nemo unquam tam barbarus, tam immanis fuit, qui non horreret animo, cum, etc. *Pl. Cist.* 2, 3, 9. Horret corpus, cor salit. *Cic. Att.* 2, 21. Dominatio tanto in odio est omnibus, ut quorsum eruptura sit, horreamus: et *Phil.* 7, 3. Periculose dico, quemadmodum accepturi sitis, horreo. *Id. Har. resp.* 17. Quod sacrificium nemo vir aspicere non horruit; et *Agr.* 2, 37. Non horrui in hunc locum progredi. [*Liv.* 7, 40. Horreo dicere; et 34, 4 Eo plus horreo, ne illae magis res nos ceperint, quam nos illas.] ℙ Cum accusativo. *Caes. B. G.* 1, 32. Absentis Ariovisti crudelitatem, velut si coram adesset, horrerent. *Cic. Att.* 9, 2. *med.* Ingrati animi crimen horreo. *Id. Tusc*, 5, 30. Imbecillius horrent dolorem, et reformidant. *Id. Verr.* 2, 5, 29. Horrere judicium et crimen. *Hor. Ep.* 3, 18, 11. nutum divitis. [*Plura praebet *Doering.* in *ind. Hor.*] *Plin. Pan.* 27. Nemo jam parens filio, nisi fragilitatis humanae vices horret. [*Hoc loco notandus etiam dat. personae. V. *Ramsh. Gr. Lat.* §. 124. p. 371.] *Ov. Pont.* 1, 3, 16. Horrent admotas vulnera cruda manus. [*Lucan.* 1, 577. Aut jussu qualem Junonis iniquae Horruit Alcides. V. quae laudat *Cort.* ad h. l. et ad 3, 411. ed. *Web.* Adde *Eund.* 7, 428. Hac luce cruenta Effectum, ut Latios non horreat India fasces; ubi *Cort.* comp. *Sil.* 6, 694. Strictas trepida cervice secures Horrebat Libys.] ℙ Refertur etiam ad eos, qui obstupescunt, miranturque vehementer, nam et ex ingenti admiratione horror nascitur. (*Virg. A.* 2, 774. Obstupui, steteruntque comae, etc.) *Cic. Or.* 2, 45. Quae mehercule ego, Crasse, cum a te tractantur in causis, horrere soleo: tanta vis animi, tantus impetus, tantus dolor oculis, vultu, gestu, digito denique isto tuo significari solet. ℙ Passiva voce qui adhibuerit, inveni adhuc neminem. ℙ Part. *Horrens*, et *Horrendus* V. s. l. ℙ [*Confund. *Horret* et *haeret.* V. *Cort.* ad *Lucan.* 4, 50. ed. *Web.*]

HORREOLUM, i, n. *Val. Max.* 7, 1. *extr.* Usus necessarii horreolum.

HORRESCO, is, n. 3. φρίττω, horrere incipio, asper, horridus fio: ea ratione, qua in HORREO dictum est. *Sen. Agam.* 712. mollis horrescit coma. *Ov. Met.* 14, 279 horrescere setis: et *ib.* 2, 478. Brachia coeperunt nigris horrescere villis. *Enn.* ap. *Macr. Sat.* 6, 4. Horrescit telis exercitus asper utrinque. *Virg. A.* 7, 526. Horrescit strictis seges ensibus. *Id. G.* 3, 198. tum segetes altae, campique natantes Lenibus horrescunt flabris. *Cic.* et *Varro* in *fragm.* ap. *Non.* 5, 7. Cum subito mare coepit horrescere. *Sil.* 1, 134. subitis horrescit turbida nimbis Tempestas. [*Lucr.* 6, 261. In terra quoque ut horrescant, ac tecta requirant, (fulmina).] ℙ Item tremere ac timere incipio, expavesco, horrore corripior. *Cic. Fin.* 5, 11. Quin etiam ferae, sibi injecto terrore mortis, horrescunt. *Ter. Ad.* 4, 4, 23. Horresco semper, ubi pultare hasce incipio fores. *Virg. A.* 6, 710. Horrescit visu subito; et *ib.* 12, 453. miseris, heu, praescia longe Horrescunt corda agricolis. *Id. ib.* 2, 204. Horresco referens. ℙ Et cum accusativo, subaudita praepositione. *Id. ib.* 3, 394. Nec tu mensarum morsus horresce futuros. *Val. Fl.* 6, 453. nullos horrescere visus. *Stat. Th.* 3, 70. Pectora et extremam nil horrescentia mortem.

HORREUM, i, n. σιτοφυλακεῖον, ἀποθήκη, locus, in quo segetes post messem reponuntur: fortasse ab *hordeum*, quod proprie fuerit locus hordeo asservando accommodatus, ut *farreum* in quo reponeretur far: sed postea dici coeperit de quarumlibet frugum repositorio. Vel potius ab ὡρεῖον, in quo horna reconduntur: hinc horreum est repositorium omnium frugum. *Virg. G.* 1, 49. Illius immensae ruperunt horrea messes. [*Laud. *Heyn.* ad h. l. *Tibull.* 2, 5, 84. Distendet spicis horrea plena Ceres.] *Cic. Agr.* 2, 33. Illi Capuam cellam atque horreum agri Campani esse voluerunt. ℙ Apud Romanos *horrea* non ad solum usum condendarum frugum, sed ad alia quoque inserviebant. *Plin. ep.* 18, 18. *f.* Amplissimos hortos instruxit plurimis et antiquissimis statuis. Tantum illi pulcherrimorum operum in horreis, quae negligebantur. *Lampr. Alex. Sever.* 39. Horrea in omnibus regionibus publica fecit, ad quae conferrent bona ii, qui privatas custodias non haberent. *Paul. Dig.* 34, 2, 33. Argentum, quod in domo, vel intra horreum usibus ejus fuit. *Ulp. ib.* 10, 4, 5. Si quis merces, quas exvehendas conduxit, in horreo posuit. *Modest. ib.* 32, 1, 82. Cui quae Romae essent, legata sunt; ei etiam, quae custodiae causa in horreis extra urbem reposita sunt, debentur. *Ulp. ib.* 33, 9, 3. §. 11. Penuarium horreum. *Paul. ib.* 18, 1, 76. Dolia in horreis defossa, *h. e.* in cellis vinariis. Porro in horreis vina condita fuisse, etiam in APOTHECA dictum est. Libros etiam quandoque ibi reponebant, ut colligitur ex illis *Senecae* verbis *ep.* 45. Quoscumque habeo libros, mittere paratus sum, et totum horreum excutere. *Colum.* quoque 12, 50. Si quando immodica multitudo olearum torculariorum vincit laborem, esse oportere ait pensile horreum, quo imponantur fructus. Porro *horrea pensilia* dicuntur, quae non in plano posita sunt, sed tignis suspensa, quo sicciora sint. V. etiam 1, 6., ubi et instrumento rustico locum in horreo dat. ℙ Per similitudinem *horrea* vocat *Virg. G.* 4, 250. apum alvearia, tum quia variis cellulis horreorum more divisa sunt, tum quia in iis conduntur mella, quae fruges et annona apum dici possunt. ℙ Quae multa horrea *P. Vict. de Regionib. Urbis R.* in singulis regionibus enumerat, erant aedificia publice exstructa, in quibus servabantur frumenta ad publicam annonam. ℙ Terrena horrea, ap. *Ov. Trist.* 5, 6, 39. sunt cava sub terra, in quibus formicae grana condunt. ℙ *Non.* 3, 110. putat *horrea, ae*, f. usurpatum fuisse a *Claudio:* sed quae ex eo affert verba, id non evincunt. V. *Nonii* locum in TABULARIA.

HORRIBILIS, e, adj. φρικτὸς, φοβερὸς, horrendus, horrificus, formidabilis. *Cic. Quint.* 31. Horribile est causam capitis dicere, horribilius priore loco dicere. *Caes. B. G.* 5, 14. Britanni se vitro inficiunt: atque hoc horribiliore sunt in pugna aspectu; et *ib.* 7, 36. Horribilem speciem praebere. *Sall. Jug.* 108. Horribile spectaculum; et 104. Ignotus atque horribilis sonitus. *Cic. Fin.* 1, 19. Non conturbamur ignoratione rerum, e qua ipsa horribiles exsistunt saepe formidines; et *Somn. Scip.* 4. Mars rutilus et horribilis terris. *Id. Att.* 8, 9. *f.* de Caesare: Sed hoc τέρας horribili vigilantia, celeritate, diligentia est. *Catull.* 14, 12. Dii magni, horribilem et sacrum libellum! *h. e.* abominandum et exsecrandum. ℙ Interdum, ut *horrendus*, significat sacrum, verendum. *Petr. Sat.* 21. Uterque juravit, inter nos periturum esse tam horribile secretum.

[HORRIBILITER, adv. Translate in bonam partem est mirifice, δαιμονίως. *M. Aurel.* inter *ep. Front. ad M. Caes.* 2. (ed. *A. Maio*) *ep.* 6. Postea cavebis de me, praesertim in senatu, tam multa mentiri: horribiliter scripsisti hanc orationem. O si ad singula capita caput tuum basiare possem! *F.*]

HORRICOMIS, e, adj. qui horridos pilos, vel comam habet, ut Horricomes canes, ap. *Appul. Met.* 4. et Horricomis hircus, *ib.* 7.

HORRIDE, adv. φρικτῶς, aspere, et inculte. *Cic. Or.* 9. Putant enim, qui horride inculteque dicat, modo id eleganter enucleateque faciat, eum solum Attice dicere; et 25. *f.* Iisdem ornamentis utetur horridius. [*Id. Quint.* 18. Vixit semper inculte atque horride, i. e. sine luxurie ac deliciis.] *Tac. H.* 1, 82. Allocuti sunt praefecti ex suo quisque ingenio, mitius aut horridius, *h. e.* asperius, tristius, severius.

HORRIDITAS, atis, f. idem ac horror. *Naev.* Omnia mihi horriditati erant maxime. Ita refert *Perottus* in *Cornucop.*, quem penes sit fides.

*HORRIDIUSCULE, adv. *August. B. A.*

HORRIDULUS, a, um, dimin. horridi, subhorridus, aliquantum rigens, exstans, asper, incultus, incomptus. *Pl. Ps.* 1, 1, 66. Horridulae papillae. *Lucil.* ap. *Non.* 5, 7. Caput ungunt horridulum. *Mart.* 10, 98. Tonsus puer, horridulus, rudis, pusillus. ℙ Translate. *Cic. Att.* 2, 1. Quamquam tua illa (legi enim libenter) horridula mihi atque incompta visa sunt: sed tamen erant ornata hoc ipso, quod ornamenta neglexerant. *Id. Or.* 45. Horridulae Catonis orationes. ℙ Est etiam frigore tremens. *Pers.* 1, 54. Scis comitem horridulum trita donare lacerna.

HORRIDUS, a, um, adj. φρίξος, densus et subrectus, hirtus, hispidus, asper, exstans, impexus: diciturque proprie de pilis, comis, spinis, setis, et

hujusmodi. *Cic. Coel.* 14. Non hac barbula, qua ista delectatur, sed illa horrida, quam in statuis antiquis videmus. *Virg. Ecl.* 7, 42. horridior rusco. *Id. G.* 4, 407. sus horridus. *Ov. Met.* 10, 139. horrida caesaries. *Id. Am.* 2, 6, 5. pluma. *Plin.* 12, 15, 34. Horrida spinis arbor. *Id.* 11, 18, 19. Apes horridae aspectu, *h. e.* hirsutae. *Virg. A.* 3, 23. densis hastilibus horrida myrtus. *Val. Fl.* 5, 558. horrida signis chlamys; *aspera signis pocula* dixit *Virg. A.* 9, 263. ¶ Dicitur et de loco inculto, squalido. *Ov. Pont.* 1, 3, 83. nulli datus omnibus aevis Tam procul a patria, horridiorve locus. *Virg. A.* 9, 381. silva late dumis atque ilice nigra Horrida. ¶ Item de iis, quae horrorem incutiunt, terribilia atque horrenda sunt. *Virg. G.* 1, 449. horrida grando. *Id. A.* 10, 480. horrida acies; et *Ecl.* 10, 23. castra; et *G.* 2, 282. proelia; et *A.* 4, 378. jussa; et *ib.* 11, 96. fata. *Mart.* 10, 62. lora. *Ov. Met.* 6, 685. Boreas horridus ira. *Plin.* 13, 3, 4. Aquilae et signa custodibus horrida, *h. e.* metuenda propter milites eorum custodes. [*Ita construitur c. inf. *Lucan.* 3, 347. Et desit si larga Ceres, tunc horrida cerni. V. *Cort.* ad h. l. qui praeter alia laudat *Sen. Q. N.* 3, 19. Turbam horridam adspici.] ¶ Refertur saepe ad hiemem, et procellas. *Virg. G.* 3, 442. horrida cano Bruma gelu; et 366. stiria. *Ov. Met.* 15, 212. senilis hiems tremulo venit horrida passu. *Mart.* 7, 36. horridus december. *Ov. Am.* 2, 16, 19. si premerem ventosas horridus Alpes. *Hor. Ep.* 10, 3. horridi fluctus. *Virg. A.* 9, 670. cum Juppiter horridus austris Torquet aquosam hiemem. *Plin.* 18, 35, 79. Horrida tempestas. ¶ Item ad cultum, vestitumque hominum. *Virg. A.* 5, 37. Horridus in jaculis, et pelle Libystidis ursae. *Ov. Am.* 3, 6, 47. Ilia cui placuit, quamvis erat horrida cultu. *Cic. in Senat.* 6. Quem praeteriens, cum incultum, horridum, moestumque vidisses, etiam si agrestem et inhumanum existimares, tamen libidinosum et perditum non putares. *Lucr.* 6, 1267. Corpora paedore horrida. ¶ Item ad mores duros, asperos, severos, et ad orationem incultam et rudem. *Cic. Brut.* 31. Q. Aelius Tubero ut vita, sic oratione durus, incultus, horridus. *Id. Quint.* 30. Vita horrida atque arida. *Hor. Od.* 3, 21, 9. Non ille, quamvis Socraticis madet Sermonibus te negliget horridus. *Plin. ep.* 3, 3. Vir est emendatus et gravis: paulo etiam horridior et durior, ut in hac licentia temporum. *Virg. A.* 7, 746. horrida gens. *Cic. Or.* 5. Aspera, tristis, horrida oratio; et *Brut.* 7. Antiquior Catonis sermo, et quaedam horridiora verba. [*De usu hujus v. in rebus oratoriis cf. *Ernest. lex. techn. lat. rhet.* p. 196. sq. Ap. *Tibull.* 1, 5, 6. *Horrida verba* sunt superba.] *Sil.* 11, 205. horrida virtus, Armatumque fide pectus, rectique cupido, *h. e.* severa, incorrupta, et duris rebus exercita. Eodem fere modo locutus est *Stat. Th.* 5, 172. ¶ Aliquando ad sapores. *Plin.* 34, 13, 33. Spodos si tangatur lingua, saporem horridum praestat, i. e., qui horrorem, tremoremque aliquem inducit. *Id.* 13, 4, 9. Pomum durum, horridum sapore ferino. ¶ Pro acri ac vehementi. *Id.* 20, 13, 61. Ruta silvestris horrida ad effectum est, et ad omnia acrior. ¶ Item de litteris quae asperum habent sonum. *Quint.* 12, 10. *med.* In locum earum succedent litterae tristes et horridae, quibus Graecia caret, *h. e.* litterae Latinae *f* et *u*. *Id. ib. mox.* Littera multo horridior fit. Loquitur de *f* in *frangit*.

HORRĬFER, a, um, adj. φρικώδης, horrorem tremoremque ferens, horrificus, horribilis, horridus. Vox poetica. De frigore. *Ov. Met.* 1, 65. Scythiam, Septemque trionem Horrifer invasit Boreas; et *vet. Poeta* ap. *Cic. Tusc.* 1, 28. Horrifer Aquilonis stridor gelidas molitur nives; et *Val. Fl.* 5, 518. quem te horrifero sortitus in axe Caucasus; et 307. Horrifera nix. ¶ De aliis rebus. *Lucr.* 5, 994. horriferae voces. *Id.* 3, 1026. horriferi aestus Tartari; et 5, 219. genus horriferum, natura ferarum. *Ov. Met.* 1, 725. horriferamque oculis objecit Erinnyn. *Pacuv.* ap. *Cic. Or.* 46. prodigium horriferum pavos: *pro* horriferorum. ¶ [*Commutantur in cdd. *Horrifer* et *horrificus*. V. *Burm.* ad *Virg. A.* 3, 225.]

HORRĬFĬCĀLIS, e, adj. horrificus. *Accius* ap. *Non.* 3, 231. Operta squalitate est, luctuque horrificali.

HORRĬFĬCĒ, adv. horrorem incutiendo. [*religiose, cum veneratione. V. *Eichstadt.* in *indice Lucr.* s. h. v.] *Lucr.* 2, 609. Horrifice fertur divinae Matris imago, *h. e.* cum religione et metu. *Id.* 4, 39. simulacra luce carentum, Quae nos horrifice languentes saepe sopore Exierunt.

HORRĬFĬCO, as, a. 1. horrorem incutio, terrifico. *Virg. A.* 4, 464. Multaque praeterea vatum praedicta priorum Terribili monitu horrificant. ¶ Item horridum atque horribilem facio. *Sil.* 3, 388. ore ferarum, Et rictu horrificant galeas. *Flor.* 3, 21. Carcer, catenae, fuga, exsilium horrificaverant dignitatem. ¶ Item horridum, seu turbatum reddo. De mari. *Catull.* 64, 270. qualis flatu placidum mare matutino Horrificans Zephyrus, proclives incitat undas.

HORRĬFĬCUS, a, um, adj. φρικώδης, horrorem faciens, horribilis. *Cic. Dom.* 23. Qui parietibus, qui tectis, qui columnis ac postibus meis horrificum quoddam, et nefarium, omni imbutum odio bellum intulistis. Quidam MSS. habent *hostificum*. *Gell.* 20, 1. *f.* Horrifica poena. *Lucr.* 3, 920. At nos horrifico cinefactum te prope busto Insatiabiliter deflebimus. *Virg. A.* 12, 851. Letum horrificum; et *ib.* 3, 571. horrificis tonat Aetna ruinis. *Val. Fl.* 2, 97. Horrificum fulmen. *Id.* 3, 423. seque horrificis accommodat actis, *h. e.* sacris, quae horrore religioso venerari mos est. *Lucan.* 2, 372. Horrifica caesaries. ¶ [*Confund. *horrificus* et *horrifer*. V. *horrifer* in f.]

*HORRĬPĬLĀTĬO, onis, f. *Vulg. Eccles.* 27, 15. *B. A.*

HORRĬPĬLO, as, n. 1. et Horripilor, aris, dep. 1. est horridiore asperioreque pilo fruticare. *Appul. Met.* 3. Aures immodicis horripilant auctibus. *Gloss. Philox.* Horripilo, ὀρθοτριχιάω: horripilatur, ὀρθοτριχεῖ.

HORRĬSŎNUS, a, um, adj. βαρύβρομος, horribilem sonum edens, horrendum sonans. *Virg. A.* 6, 573. horrisono stridentes cardine sacrae Panduntur portae; et *ib.* 9, 54. Clamore excipiunt socii, fremituque sequuntur Horrisono. *Cic.* vertens carmen *Aeschyli Tusc.* 2, 10. horrisonum fretum. *Lucr.* 5, 110. horrisonus fragor. *Val. Fl.* 7, 149. horrisonum flagellum; et 2, 584. horrisona buxus. *Lucan.* 2, 454. cum mare possidet auster Flatibus horrisonis. [*V. *Cort.* ad h. l.]

HORROR, oris, m. φρίκη, dicitur de pilis, setis, quae dense subriguntur et horrent: quod tum frigore, tum metu fit: item de squalore, atque horrida facie rerum, quae inde nascitur. *Val. Fl.* 1, 229. et *Lucan.* 5, 154. Non pallore viris, non ullo horrore comarum Terribilis. [*V. *Cort.*] *Lucan. ib.* 446. Pontus non horrore tremit. ¶ Item tremor. *Ov. Met.* 9, 345. tremulo ramos horrore moveri. *Flor.* 2, 6. *med.* Commissam aciem secutus ingens terrae tremor: sive illum horrorem soli equitum virorumque discursus fecerunt. ¶ Item tremor febrilis. *Cels.* 3, 3. de febri: Frigus voco, ubi extremae partes membrorum inalgescunt: horrorem, ubi totum corpus intremit. Sic *Cic. Att.* 12, 6. *f.* Atticam doleo tam diu: sed quoniam jam sine horrore est, spero esse, ut volumus. [*Laudat *Ernest.* in *cl. Cic.* s. h. v. *Duk.* ad *Flor.* p. 300.] *Lucr.* 3, 292. horrorem ciere in membris. ¶ Metonymice, qui horrere, ac tremere facit. *Lucr.* 6, 1009. ferri frigidus horror; et 2, 410. serrae stridentis acerbus horror. *Val. Fl.* 4, 662. multifidus ruptis e nubibus horror Effugit. ¶ Praecipue vero frigus. *Id.* 7, 563. Nix et caerulei Boreae ferus abstulit horror. *Virg. A.* 3, 29. mihi frigidus horror Membra quatit. ¶ Item pavor, formido vehemens, quae tremoris causa est. *Cic. Att.* 8, 6. Dii immortales, qui me horror perfudit! quam sum sollicitus, etc. *Ov. Met.* 14, 198. me luridus occupat horror, Spectantem vultus etiamnum caede madentes. *Pl. Amph.* 5, 1, 16. Ea res me horrore afficit. *Plin.* 28, 1, 2. Horror est spectare in arena feras. [*De discrimine inter *horror*, *metus* et *timor* V. *Döderl.* 2, 200.] ¶ Item terror. *Lucr.* 3, 1048. Scipiades belli fulmen, Carthaginis horror. [**Sil.* 15, 340.] ¶ De metu religioso. *Val. Fl.* 2, 433. hic numinis ingens horror. [**Lucan.* 3, 411. Arboribus suus horror inest. V. *intpp.* ad h. l. in *ed. Web.* *Liv.* 39, 8. Nec is, qui aperta religione, propalam et quaestum et disciplinam profitendo, animos horrore imbueret, i. e. metu religionis. *Id.* 1, 16. Perfusus horrore venerabundusque.] ¶ Et de admiratione vehementi. *Lucr.* 3, 28. His ubi me rebus quaedam divina voluptas Percipit, atque horror, quod sic natura, etc. ¶ Et de incompta horridaque oratione. *Quint.* 8, 5, *f.* Veterem illum horrorem dicendi malim, quam istam novam licentiam. ¶ Laetus horror. V. in PAVOR.

HORSUM, adv. δεῦρο, versus hunc locum, ab *hoc*, et *versum*, quasi hoc versum. *Ter. Hec.* 3, 4, 36. at at, eccum Phidippum, et patrem Video: horsum pergunt. *Pl. Rud.* 1, 2, 83. Horsum se capessit. *Id. Mil.* 2, 3, 33. Horsum ad stabulum recipiat se e pabulo.

[HORTĀLUS, i, m. ab hortando, fortasse cogn. fuit Q. Hortensii oratoris, ejusque gentis ex *Cic. Att.* 2, 25. et *ib.* 4, 15., *Suet. Tib.* 47. et *Catull.* 65, 2. *F.*]

HORTĀMEN, inis, n. idem ac hortamentum. *Liv.* 10, 29. Ubi auditur P. Decii eventus, ingens hortamen ad omnia pro republica audenda. *Ov. Met.* 1, 277. non est hortamine longo Nunc, ait, utendum. *Val. Fl.* 6, 93. prisca suorum Facta canunt, veterumque, viris hortamina, laudes. *Tac. G.* 7. Cibos, et hortamina pugnantibus gestant. *Pall.* 4, 11. Boves sint mansueti, timentes hortamen clamoris et verberis.

HORTĀMENTUM, i, n. παράγγελμα, excitamentum. *Liv.* 7, 11. In conspectu parentum, conjugumque, ac liberorum, quae magna etiam absentibus hortamenta animi, etc. *Sall. Jug.* 103. *extr.* Ea cuncta Romanis magno hortamento erant. *Tac. H.* 4, 18. Conjuges parvosque liberos consistere a tergo jubet, hortamenta victoriae, vel pulsis pudorem. *Just.* 3, 5. Hortamenta virtutis. *Sil.* 5, 53. aspera quisque Hortamenta sibi referat: meus, heu! meus atris Ticini frater ripis jacet, etc. Adde *Gell.* 13, 24.

[HORTĀNUS et Ortanus, a, um, adj. ad Hortam, sive Hortanum pertinens, Etruriae opp., nunc *Orte*, cujus meminit *Plin.* 3, 5, 8. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 402. *n.* 302. Q. Ninnius Q. F. Quir. Paetus II. vir colon. Ortanae. V. HORTINUS. *F.*]

HORTĀTĬO, onis, f. προτροπή, hortandi actus. *Cic. Fin.* 5, 2. Tamen mihi grata est hortatio tua. *Id. Q. Fr.* 1, 1, 14. Non hortatione, sed precibus tecum fraternis ago. Adde *Sall. Jug.* 64. [**Liv.* 40, 4.] Narrat *Suet. Aug.* 85. scripsisse eum multa varii generis, prosa oratione: inter alia *hortationes ad philosophiam*. ¶ [*Permutantur *Hortatio* et *oratio*. V. *Spald.* ad *Quint.* 3, 8, 54.]

HORTĀTĪVUS, a, um, adj. προτρεπτικός, ad hortationem spectans. *Quint.* 5, 10. *med.* Haec ad hortativum genus maxime pertinent, *h. e.* deliberativum et suasorium. ¶ *Hortativa adverbia* sunt, quae ad hortandum inserviunt, ut *eja*, *age*. *Prisc.* 15, 1021.

HORTĀTOR, oris, m. προτρεπτής, qui hortatur et suadet. ut aliquid fiat. *Cic. Or.* 1, 55. Cum ejus studii tibi et hortator et magister esset domi. *Id. ad Quir.* 4. Auctores hortatoresque ad me restituendum multi fuerunt. *Ov. Trist.* 4, 2, 32. Hortator pugnae consilium fuit. *Virg. A.* 6, 529. Hortator scelerum. *Val. Fl.* 8, 232. hortatorque Cupido Suscitat affixam moestis Aetida curis. ¶ *Hortator remigum* est portisculus. *Pl. Merc.* 4, 2, 5. Quasi in mari solet hortator remiges hortarier. *Ov. Met.* 3, 618. et qui requiemque modumque Voce dabat remis, animorum hortator Epopeus. *Serv.* ad illud *A.* 5, 176. Ipse gubernaclo rector subit, ipse magister Hortaturque viros, etc. Aut ipse dicit celeusma, (nam hortatores dicuntur) aut *hortatur* ideo, quia consternati fuerant, perdito gubernatore. *Inscr.* ap. *Mur.* 2102, 1. D. M. Menandro hortatori fecit Mercurius fratri suo B. M. ¶ Fuit cogn. Rom. in gente Claudia, ut C. Claudius Hortator, ap. *Liv.* 8, 15., ubi est qui leg. *Orator*.

HORTĀTRIX, icis, f. quae hortatur. *Stat. Th.* 9, 717. Gloria hortatrix animosi leti. *Quint.* 11, 3. *med.* Hortatrix manus.

HORTĀTUS, a, um, part. ab *hortor*. V. in HORTOR.

HORTĀTUS, us, m. adhortatio, monitio. *Cic. Arch.* 1. Haec vox hujus hortatu praeceptisque confirmata, nonnullis aliquando saluti fuit. *Ov. Trist.* 5, 14, 45. Qui monet, ut facias, quod jam facis, ille monendo Laudat, et hortatu comprobat acta suo. *Id. Met.* 3, 242. At comites rapidum solitis hortatibus agmen Ignari instigant. *Val. Fl.* 3, 550. Urgere hortatibus; et 4, 81. alacrem laetis hortatibus implet. [**Lucan.* 6, 317. sq. Tentavere suo comites devertere Magnum Hortatu, etc. V. *Cort.*, qui magnum ejus generis numerum exemplorum collegit.]

HORTENSĬĀNUS, a, um, adj. ad Hortensium pertinens, quod est nom. propr. civis R. *Cic. Att.* 4, 6. Quod me admones, ut scribam illa Hortensiana, etc., *h. e.* libros de philosophia, qui inscribuntur *Hortensius*. *Suet. Aug.* 72. Habitavit in aedibus modicis Hortensianis. *Val. Max.* 8, 3. *n.* 3. Hortensiana eloquentia.

HORTENSIS, e, adj. idem quod hortensius. *Colum.* 9, 4. At in hortensi lira condita nitent lilia candida. *Plin.* 26, 8, 50. Crethmus species est batis hortensis. *Hard.* legit *hortensiae* ex MSS. ¶ [Hortensis Deus est, qui horto praeerat, velut Priapus, Vertumnus, Pomona, etc. *Inscr.* ap. *Romanelli Top. Nap. T.* 3. p. 67. Diis vicanis, compitalibus, et hortensibus ex voto. ¶ *Hortensis* est etiam appellatus Juppiter, ignota tamen de causa. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 390. Cultores Jovis Hortensis. *F.*] ¶ *Hortenses, ium* absolute sunt incolae Hortae, urbis in Latio ap. *Plin.* 3, 5, 9.

HORTENSĪUS, a, um, adj. κηπαῖος, ad hortum pertinens. *Hortensia* dicuntur ea, quae in hortis seruntur, praesertim cibi gratia. *Plin.* 19, 6, 31. Hortensiis omnibus fere singulae radices, ut raphano, betae, apio, malvae; et *ib.* 8, 42. Omnium hortensiorum lautissima cura asparagis. *Id.* 26, 4, 10. Hortensiis abstinere. *Id.* 20, 9, 40. Hortensii bulbi. ¶ Item ad Hortensium pertinens, ut *Hortensia lex*, cujus fit mentio a *Pomp. Dig.* 1, 2, 2. et *Plin.* 16, 10, 15., lata a Q. Hortensio dictatore an. U. C. CCCCLXVIII., ut plebiscita vim legis haberent. ¶ Alia lex fuit de nundinis, ut quae olim feriae fuerant, fastae essent, quo possent rustici, qui nundinandi causa in urbem veniebant, suas lites peragere. *Macr. Sat.* 1, 16. *med.*

HORTENSĬUS, ii, praenomine Quintus, cognomine Hortalus, orator nobilissimus Romae fuit, Ciceroni aetate et eloquentia fere aequalis, quem ipse *Cicero* testatur, in omnibus oratoriis laudibus floruisse, laudatque impense in omnibus scriptis suis, ac praesertim in *Brut.* 64. item 92. et sqq.

Scriptorum ejus nihil ad nos pervenit. *Quint.* 12, 10. *in.* et *f.* eum cum L. Crasso conjungit et comparat; et 11, 3. *in.* tradit, plurimum actione valuisse: cujus, inquit, rei fides est, quod ejus scripta tantum intra famam sunt. Laudat hunc et *Gell.* 1, 5., ut omnibus ferme aetatis suae, nisi M. Tullio, clariorem: sed quaedam subdit, quibus ejus actio, ut nimia, reprehenditur. ¶ Filiam habuit nomine Hortensiam, et ipsam eloquentiae laude claram: quae, cum matronarum ordo a triumviris Octavio, Antonio, et Lepido gravi tributi onere premeretur, ipsa communem causam constanter egit, obtinuitque dicendo, ut major ejus pecuniae pars illis remitteretur. *Val. Max.* 8, 3. *n.* 3. et *Quint.* 1, 1.

*HORTILĬO, onis, m. horti custos. *Isid. Gloss. B. A.*

HORTĪNUS, a, um, adj. ad Hortam, seu Hortanum Etruriae opp. pertinens, ut Hortinae classes, *Virg. A.* 7, 716. V. HORTANUS.

HORTOR, aris, atus sum, dep. 1. προτρέπομαι, verbis quempiam ad aliquid faciendum impello, excito, suadeo: [*Cf. *Spalding.* ad *Quint.* 3, 8, 54.] videtur esse ab obsol. ὄρω pro ὀρῖνω, vel ὄρνυμι, excito, hinc *horitor*, et per syncopen *hortor.* V. HORITUR. [**Döderl.* 1, 162. sq.] *Ter. Hec.* 1, 1, 6. Propterea sedulo et moneo, et hortor, ne cujusquam misereat. Ubi *Donat.* monemus consilio; hortamur impulsu. [*De discrimine inter *hortari* et *monere* disputat *Döderl.* 1, 167.] *Cic. Fam.* 13, 4. Haec eo spectant, ut te horter et suadeam: reliqua sunt, quae pertinent ad rogandum; et *ib.* 4, 9. Iisdem te rebus etiam atque etiam hortor, quibus superioribus litteris hortatus sum. *Ov. Met.* 10, 466. hortari timentem. *Caes. B. G.* 1, 19. Petere atque hortari. *Cic. Fam.* 1, 1. Hortari et orare. *Sall. Cat.* 62. Appellare, hortari, rogare. *Cic. Off.* 1, 1. Magnopere te hortor, ut legas. *Ov. Met.* 8, 215. Hortaturque sequi. *Nep. Phoc.* 1. Cum munera repudiaret, legatique hortarentur accipere. *Hor. Ep.* 1, 1, 68. fortunae responsare superbae Hortatur. [**Suet. Tib.* 72. Chariclem — remanere ac recumbere hortatus est. Monet *Döderl.* 1, 164. *hortari*, ut brevitatis causa accus. c. inf. secum habeat, ita semper contra communes linguae lat. leges dici.] *Petr. Sat.* 111. Coepit hortari lugentem, ne perseveraret in dolore. *Caes. B. G.* 5, 37. Hortatur, ne occasionem dimittant; et *B. C.* 1, 19. Hortatur, ne animo deficiant; et *B. G.* 6, 32. Hortatur, ad eam diem revertantur; et *B. C.* 1, 21. Hortatur, ab eruptionibus caveant. *Liv.* 6, 15. *med.* Quid ego vos, de vestro impendatis, hortor? *Cic. Arch.* 11. Hortari aliquem ad perficiendum. *Id. Prov. cons.* 4. *extr.* milites ad laudem. *Caes. B. C.* 1, 26. Mandat, ut Libonem de concilianda pace hortetur. *Nep. Milt.* 4. Hortantibus amicis, ut, etc. *Sall. or. Macri Licin. med.* Neque ego vos ultum injuriam hortor, *h. e.* ad ulciscendum impello. [**Virg. A.* 11, 521. Et paribus Messapum in proelia dictis Hortatur. *Liv.* 43, 19. Hortaretur in amicitiam jungendam. — Dicitur etiam de oraculis. V. *Tibull.* 4, 1, 135. Quin hortante Deo magnis insistere rebus Incipe.] ¶ Cum accusativo rei. *Cic. Att.* 7, 14. *extr.* Equidem pacem hortari non desino. Al. leg. *ad pacem.* *Vet. Poeta* ap. *Charis. f. l.* 4. Ego tunc pudendam trepidus hortabar fugam. *Just.* 14, 1. Ut ultro bellum omnes hortarentur. Al. plerique leg. *illum.* *Stat. Silv.* 3, 5, 22. si gelidas irem mansurus ad arces, Hortarere vias. ¶ Cum accusativo communi. *Ov. Her.* 19, 187. Me miseram! cupio non persuadere, quod hortor. *Cic. Cat.* 1, 5. Sin tu (quod te jamdiu hortor) exieris, etc. ¶ *Hortari milites* est eos oratione ad proelium firmare. *Nep. Milt.* 6. Sic *Caes. B. C.* 3, 94. Ut ipse in hortandis militibus pronunciaverat; et *Sall. Jug.* 53. *extr.* Pauca pro tempore milites hortatus; et 25. Suos hortando ad virtutem erigere; et *Ov. A. Am.* 1, 207. hortari aciem verbis. ¶ Hortari equos, canes, etc. est incitare, impellere. *Ov. Her.* 4, 42. Hortari celeres per juga summa canes. *Id. Met.* 5, 421. Terribiles hortatus equos. *Virg. G.* 3, 163. Tu quos ad studium, atque usum formabis agrestem, Jam vitulos hortare, viamque insiste domandi. ¶ De portisculo, qui remiges excitat et remigandi modum dat. V. HORTATOR. ¶ Tributur et rebus inanimis. *Caes. B. G.* 1, 33. Multae res eum hortabantur, quare sibi eam rem suscipiendam putaret; et *ib.* 3, 18. Multae res ad hoc consilium Gallos hortabantur. *Cic. Sext.* 3. *med.* Reipubl. dignitas me haec minora relinquere hortatur. ¶ Passiva etiam significatione usurpatur, teste *Gell.* 15, 13. Hinc *Varr.* ap. *Prisc.* 8, 793. Ab amicis hortaretur. *Tac. A.* 12, 9. Sententiam expromere, qua hortaretur Claudius despondere Octaviam Domitio. Al. leg. *oraretur.* *Auct. B. Hisp.* 1. Ita paucis commodis hoste hortato, majores augebantur copiae. ¶ Etiam *horto, as*, antiqui dixerunt, teste *Prisc. l. c.* p. 797. Hinc quidam tribuunt *Pl. Amph.* 3, 4, 10. et *As.* 3, 1, 9. et *Sall. H.* 4. *f. ep. Mithrid. ad Arsac.*, sed ubique lectio variat. [*Plura laudat *Ramsh. Gr. Lat.* p. 187. ubi v. *Zumpt.* §. 632. *Not.* 2.] ¶ *Hortarier* paragoge pro *hortari* legitur ap. *Pl. Merc.* 4, 2, 5. ¶ [*Permutantur *Hortantis* et *optantis.* V. *Oudend.* ad *Suet. Vesp.* 6. *Hortari* et *orare.* V. *Spald.* ad *Quint.* 3, 8, 54., et quem laudat *Drakenb.* ad *Liv.* 4, 38, 1.]

HORTŬĀLIS, e, adj. hortensis. *Appul. Herb.* 74, 80. et 99.

HORTŬLĀNUS, i, m. κηπουρός, horti cultor, olitor. *Macr. Sat.* 7, 3. *med.* Tharsius Amphias, cum ex hortulano potens esset. Adde *Appul.* 4, 9. et *Met.* 10. ¶ Adjective est hortensis. *Tertull. Poenit.* 11. Hortulanus maritimusque secessus. *Apic.* 8, 7. *med.* Hortulanus porcellus, *h. e.* coctus et olerum condimentis fartus.

HORTŬLUS, i, m. κηπίον, parvus hortus. *Plin.* 35, 10, 36. *n.* 20. Hortulus suburbanus. *Juven.* 3, 226. Hortulus hic, puteusque brevis. *Catull.* 61, 91. Talis in vario solet Divitis domini hortulo Stare flos hyacinthinus. ¶ Translate. *Cic. N. D.* 1, 43. Cujus fontibus Epicurus hortulos suos irrigavit. V. HORTUS. ¶ Est etiam pars vineae, ubi vites ordine dispositae seruntur, venustatis simul et utilitatis causa. *Colum.* 4, 18. Quin etiam ipsa hortulorum descriptio, quanto est minoribus modulis consita, fatigationem veluti minuit. ¶ *Hortulus Cupidinis* est muliebre pudendum. *Appul.* Ἀνεχ. 17. Thyrsumque pangant hortulo in Cupidinis.

HORTUS, i, m. κῆπος, locus maceria, aut sepe clausus, in quo olera cibi causa coluntur: item in quo arbores, pomi, flores, et viriditas voluptatis causa. Alii ab *orior* deducunt, quod in eo semper aliquid oriatur: unde et sine aspiratione scribi posse: alii ab *horctus*: alii a χόρτος, septum, eo quod hortus conclusus esse solet. De horti cultura scripsit praeter alios *Colum.* carmine quidem toto *l.* 10., prosa vero *l.* 11. *c.* 3. item *Plin.* 19, 4, 19. et deinceps. *Cic. Sen.* 16. Hortum agricolae succidiam alteram appellant. *Plin.* 19, 4, 19. *n.* 2. Ex horto plebi macellum. *Cic. Fam.* 16, 18. Nullo aprico horto, nullo emissario, nulla maceria; et *ib.* hortum conducere. *Colum.* 11, 3. ab incursu hominum pecudumque munire. *Varr. R. R.* 1, 28. Hortos sub urbe late colere. ¶ Per metonymiam dicitur de ipsis oleribus. *Cato R. R.* 8. Sub urbe hortum omne genus, coronamenta omne genus: haec facito uti serantur. *Hor. Sat.* 2, 4, 16. irriguo nihil est elutius horto. ¶ Interdum dicitur de parte vineae, eo modo, quo in HORTULUS dictum est. *Colum.* 4, 18. Quando vineta placuerit ordinare, centenae stirpes per singulos hortos semitis distinguantur. Adde 3, 20. ¶ In plurali num. saepe (non tamen semper) dicuntur de iis, qui deliciarum causa parantur. Hi instruebantur arboribus, ambulationibus, statuis, diaetis, atque id genus deliciis. Hujusmodi Romae fuere Maecenatiani, Sallustiani, Serviliani, Caesaris ad Tiberim, etc. *Cic. Phil.* 2, 6. Hodie non descendit Antonius, cur? dat natalicia in hortis. *Id. Off.* 3, 14. Dictitabat, se hortulos aliquos velle emere, quo invitare amicos, et ubi se oblectare sine interpellatoribus posset; et *mox.* Ad coenam hominem in hortos invitavit in posterum diem; et *paulo post.* Emere hortos instructos. *Plin. ep.* 8, 18. *f.* Amplissimos hortos, eodem, quo emerat, die, instruxit plurimis et antiquissimis statuis. ¶ De hortis non instructis. V. *Mart.* 5, 62. ¶ Ex illo *Plin. ep.* 2, 17. *med.* Hortus cingitur diaetis duabus; et *mox*: hortus alius pinguior et rusticus: apparet priorem esse deliciarum causa, posteriorem olerum. Adde *Colum.* et *Plin.* locis jam citatis. ¶ Ap. veteres *hortus* villam significabat, et in XII. Tab. semper villa sic appellabatur, teste *Plin.* 19, 4, 19. *n.* 1. Sic *Cic. Off.* 3, 14., quos *hortos* dixerat, mox *villam* vocat. ¶ *Epicuri hortos*, et *hortum* aliquoties memorat *Id. Att.* 12, 23., *Fin.* 5, 1., *N. D.* 1, 33. et alibi, quia is Athenis in hortis, quos conduxerat, colebatque, philosophiae ludum aperuit: quod primum eum fecisse, cum antea mos non fuisset hortos in oppidis colere, notat *Plin. l. c.* ¶ *Hortus* sensu obsceno significat podicem puerilem ap. *Auct. Priap.* 5., ac praecipue pudendum muliebre, ut et κῆπος Graece. *Auct. epigr.* in *Anthol. Lat. T.* 1. p. 686. *Burm.* Hortis Hesperidum Sabelle cultis Nostrae cultior hortus est puellae, etc. Hinc et *olera*, et *olitor* eadem ambiguitate dicta, et Priapi Venerisque tutelae horti assignati, et Satyrica signa in his statui solita, testibus *Varr. L. L.* 5, 3. et *R. R.* 1, 1., *Festo* in *Rustica*, et *Plin. l. c.*, tametsi hoc potius ob eam causam, quod in hortis munditics, elegantia, et amoenitas maxime quaeritur, vel quod ea numina rerum fecunditati praeerant.

HŌRUS, i, m. Ὧρος, nomen Solis ap. Aegyptios: ex quo et horae vigintiquatuor, quibus dies noxque conficitur, nomen acceperunt: et quatuor anni tempora, quibus annuus orbis completur, horae vocantur. Ita *Macr. Sat.* 1, 21. [Haec vero improbat *Jablonskius* tum in *Panth. Aegypt.* 1, 4., tum in *Collect. voc. Aegypt.* p. 421., ubi multa lectu dignissima de hoc Aegyptiorum numine affert. *F.*] ¶ *Horus* fuit etiam Assyriorum rex ap. *Plin.* 30, 15, 51. et 37, 9, 52. ¶ Item astrologus Babylonius. *Prop.* 4, 1, 79. Me creat Archytae soboles Babylonius Horos.

HOSIS, is, f. ὦσις, propulsatio, impulsio. Est nom. serv. R. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 272, 7. Hosis Marcellae liberta. Hic aspiratio est praemissa, qua caret Graeca vox. *F.*]

HOSPES, itis, m. et f. ξένος, advena, peregrinus, qui brevi apud nos diversatur. *Cic. Or.* 1, 19. Is, qui nuper Romae fuit, Menedemus hospes meus; et 50. *extr.* Oratorem nulla in re tironem ac rudem, nec peregrinum atque hospitem in agendo esse debere. *Id. Rabir. perduell.* 10. Adeone hospes hujusce urbis, adeone ignarus es disciplinae, ut haec nescias? *Id. Acad.* 1, 3. Nos in nostra urbe peregrinantes errantesque, tanquam hospites, tui libri quasi domum deduxerunt. *Id. Off.* 1, 39. Hospites multos recipere. *Hor. Sat.* 2, 4, 17. Si vespertinus subito te oppresserit hospes. *Ov. Trist.* 3, 12, 50. Ille meae domui protinus hospes erit. *Cic. Fam.* 9, 26. Non multi cibi hospitem accipies, multi joci; et 20. Habuisses non hospitem, sed contubernalem, *h. e.* non brevi discessurum, sed diu remanentem; et *Cluent.* 59. *f.* Copo multorum hospitum; et *Fam.* 6, 6. Ex multis hospitibus, qui ad me ex Asia venerant. *Ov. Fast.* 6, 510. Non venit haec nostris hospes amica choris. *Lucan.* 5, 11. Hospes curia. ¶ *Turpius ejicitur, quam non admittitur hospes*, proverbii locum habet, et est *Ov. Trist.* 5, 6, 13. ¶ Differt ab advena, et peregrino, qui non sunt nobis amici, aut cogniti, nec a nobis eo titulo excipiuntur. *Cic. Agr.* 2, 34. *extr.* Nos autem, hinc Roma qui veneramus, jam non hospites, sed peregrini atque advenae nominabamur. ¶ Est etiam qui peregrinum domo excipit, notitiae et amicitiae causa. *Cic. Dejot.* 3. Per dexteram te istam oro, quam regi Dejotaro, hospes hospiti porrexisti. *Ov. Met.* 1, 144. non hospes ab hospite tutus. *Cic. Div.* 1, 27. Cum duo Arcades Megaram venissent, alterum ad cauponem divertisse, ad hospitem alterum. *Hor. Sat.* 2, 6, 107. succinctus cursitat hospes, Continuatque dapes; et *ib.* 1, 5, 71. sedulus hospes. ¶ Interdum est appellatio blanda hominis ignoti, licet hospes non sit. *Cic. Brut.* 46. *f.* Hospes, non pote minoris. *Prop.* 4, 1, 1. Hoc quodcumque vides, hospes, qua maxima Roma est, etc. *Varr.* ap. *Non.* 7, 105. Hospes, quid miras nummo curare Serapin? Ita leg. *Passerat.* in *Propert. l. c.* ¶ Adjective, et translate. *Pallad. de insit. in.* Cur non arbor inops pinguescat ab hospite gemma, Et decus externi floris adepta micet? *Claud. IV. Cons. Honor.* 650. quem non aliena per arva Induit hospes honor. *Stat. Th.* 12, 479. non plura querantur Hospitibus tectis, etc. *Id.* de Charonte *Silv.* 5, 1, 252. manes placidos locat hospite cymba. ¶ In gen. plur ut *civitatium*, *hereditatium* reperitur pro *civitatum*, etc., ita *hospitium* pro *hospitum.* *Sever. Aetn.* 127. Quod si diversas emittat terra canales Hospitium fluviorum, etc. Alii tamen volunt, esse accusativum singularem, quem vocant continuatum, ut canales sint veluti fluviorum hospitium. ¶ *Hospes* est etiam nom. serv. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 107, 8. Hospes Ti. Caesaris Aug. (*servus*) Licinianus. ¶ **Ospes* pro hospes, palimpsest. *Symmach. Laud. in Valent. or.* 2, 5. ed. *A. Maio. B. A.*

HOSPĬTA, ae, f. ξένη, peregrina, hospes, aliunde adveniens. *Ter. Andr.* 2, 6, 7. Illi molestae hae sunt nuptiae propter hujusce hospitae consuetudinem. *Cic. Att.* 5, 1. At illa, audientibus nobis, ego sum, inquit, hic hospita. ¶ Item quae alium hospitio excipit. *Cic. Verr.* 2, 2, 36. *f.* Eum multo magis figura et lineamenta hospitae delectabant; et 8. *f.* Servilia, femina primaria, vetus Dionis hospita. V. *Inscr.* in FRUCTULUS. ¶ Adjective. V. HOSPITUS.

HOSPĬTĀCŬLUM, i, n. locus, ubi hospites diversantur, hospitium. *Ulp. Dig.* 9, 3, 5. ap. *Torrent.* At ap. *Haloandr.* et alios aliter.

HOSPĬTĀLIS, e, adj. ξενικός, ad hospitem pertinens. *Cic. Agr.* 2, 17. Illam ipsam sedem hospitalem, in quam erit deductus, publicam populi R. esse dicet. *Liv.* 25, 18. Hospitalis caedes, *h. e.* qua hospes occiditur. *Plin.* 33, 4, 24. Hospitalis coena Augusti, *h. e.* qua Augustus exceptus est. *Liv.* 2, 14. *f.* Hospitalia beneficia. *Varr. R. R.* 3, 2. Hospitales aves, *h. e.* hospiti in coena appositae. ¶ *Hospitalis tessera*, quam hospes hospiti dabat. Fuit enim antiqui moris, tesseram dari hospitibus dimidiatam, quam quicumque attulisset ad hospitem, continuo agnosci posset, et hospitio accipi tanquam amicus, et vetus hospes. Hoc jus necessitudinis ad posteros transibat. Propterea tesseram hospitalem diligenter observabant. Qui jus hospitii violabat, is tesseram hospitalem fregisse dicebatur. *Pl. Poen.* 5, 1, 25. Deum hospitalem et tesseram mecum fero. Adde 5, 2, 87. ¶ [*Hospitalis tabula* est tabula aenea, in qua incisum erat decretum curiae alicujus municipii, vel coloniae. Eam porro ad illum, qui patronus cooptabatur, mittere mos erat per legatos, qui, hospitio cum eodem facto, civitatis suae nomine illum rogabant, ut incolas ejusdem municipii, vel colo-

niae in clientelam recipere dignaretur. *Inscr.* ap. *Grut.* 456, 1. Placere conscriptis, legatos ex hoc ordine mitti ad T. Pomponium Bassum clarissimum virum, qui ab eo impetrent, in clientelam amplissimae domus suae municipium nostrum recipere dignetur, patronumque se cooptari, tabula hospitali incisa hoc decreto in domo sua posita, permittat. Haec pertinet ad an. a Chr. n. CI., et incisa fuit in municipio Ferentinorum, missa vero ad patronum eorundem, qui Romae degebat. *F.*] ¶ Accipitur item pro liberali et facili ad suscipiendum hospites. *Cic. Off.* 2, 18. *extr.* Quendam Cimonem Athenis etiam in suos curiales Laciadas hospitalem fuisse. *Id. Verr.* 2, 1, 26. Hospitalissimus et amicissimus. ¶ Item pro eo, qui hospitii praeses et vindex est, ut Juppiter hospitalis, quod in ejus tutela hospites esse credebantur. *Cic. ad Q. Fr.* 2, 12. Non faciam, ut illum offendam, ne imploret fidem Jovis hospitalis. ¶ *Hospitalis locus* est, in quo commode hospitari licet, ubi clemens coelum et salubre, et copia rerum. *Sen. Oedip.* 259. Non hospitalis exsulem tellus ferat. *Flor.* 1, 16. de Campania: Nihil mollius coelo: denique bis floribus vernat. Nihil uberius solo: ideo Liberi, Cererisque certamen dicitur. Nihil hospitalius mari: hinc illi nobiles portus, Cajeta, Misenus, etc. *Plin.* 2, 46, 45. Hospitalis litorum appulsus; et 17, 10, 14. Sit solum siccum, succosumque, advenis hospitale, *h. e.* facile excipiens nutriensque plantas aliunde translatas. ¶ *Hospitalia fulmina* sunt, quae sacrificiis ad nos Jovem arcessunt, et invitant. *Sen. Q. N.* 2, 49. ¶ *Hospitalia*, absolute, ξενοκομεῖον, loca in aedibus destinata hospitibus recipiendis. *Vitr.* 6, 10. de Graecorum aedificiis. Dextra ac sinistra domunculae constituuntur, habentes proprias januas, triclinia, et cubicula commoda, uti hospites advenientes non in peristylia, sed in ea hospitalia recipiantur. ¶ Praeterea cum in scena tres essent januae, media, utpote nobilior, erat aulae regiae: utrinque vero *hospitalia*, h. e. fores repraesentantes domus hospitibus, et peregre advenientibus in scenam destinatae. *Id.* 5, 7. *f.* ¶ *Hospitalis alicujus* est, qui aliquem hospitio excipit. *Plin.* 9, 8, 8. Injuriae potestatum in hospitales ad visendum venientium, Hipponenses in necem ejus (*delphini*) compulerunt. Alii leg. minus recte *inhospitales*, alii *in hospites*. V. *Plin. alt. ep.* 9, 33. *f.* ¶ *Hospitales aquas* dixit *Plin.* 2, 103, 106. alicujus fluminis, qui per lacum impermixtis suis aquis transeat: quasi illae aquae hospites lacus sint, neque ibi morentur diutius, quam ad percurrendum spatium lacus opus est.

[HOSPĬTĀLIS, is, m. qui mercede peregrinos hospitio excipit. *Inscr.* ap. *Gud.* 100, 9. L. Afranius Cerialis L. Eros IIIIII Aug. domo Taracone Ospitalis a gallo gallinacio, *h. e. oste all' insegna del gallo. F.*]

HOSPĬTĀLĬTAS, atis, f. ξενία, φιλοξενία, benignitas et facilitas in excipiendis hospitibus. *Cic. Off.* 2, 18. Recte etiam a Theophrasto laudata est hospitalitas. Est enim valde decorum, patere domos hominum illustrium illustribus hospitibus. *Mart.* 4, 64. Hoc rus (seu potius domus vocanda est) Commendat dominus: tuam putabis: Tam non invida, tamque liberalis, Tam comi patet hospitalitate. ¶ Item conditio ejus, qui extra patriam hospitatur. *Macr. Somn. Scip.* 1, 21. *f.* Animorum origo coelestis est: sed lege temporalis hospitalitatis hic exsulat.

HOSPĬTĀLĬTER, adv. ξενίως, benigne, liberaliter. *Liv.* 1, 9. Invitati hospitaliter per domos. *Id.* 6, 26. Hospitaliter magis, quam hostiliter vocare. *Justin.* 8, 3. Ingredi hospitaliter ad Deos penates. *Curt.* 7, 6. *med.* Hospitaliter aliquem excipere.

HOSPĬTĀTOR, oris, m. qui hospites excipit. *Appul. Met.* 4. Fidelissimi mei hospitatores. Al. rectius leg. *sospitatores*.

HOSPĬTĀTŪRA, ae, f. negotiatio ejus, qui hospitibus diversorium mercede praebet. *Arcad. Dig.* 50, 4, 18. V. OSPRATURA. **Hospitatura* habet *Holoand.* Al. leg. *ospratura*; quod plerarumque atque optimarum editionum est. Ospratura igitur est *cura leguminum coemendorum*, np. ab ὄσπριον, legumen. V. *Ducker. de Latinit. Jurisc. Vet.* p. 427. *B. A.*

[HOSPĬTĬĀNUS, i, m. ad hospitem pertinens. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 1057, 6. Flavius Hospitianus. *F.*]

[HOSPĬTĬCĪDA, ae. m. et f. qui, vel quae hospitem occidit. *Gloss. Philox.* Hospiticida, ξενοκτόνος. *F.*]

HOSPĬTĬŎLUM, i, n. parvum hospitium. *Ulp. Dig.* 9, 3, 5. Si quis amicis suis modica hospitiola distribuerit. *Hieron. ep.* 47. *n.* 11. Vos ad ejus hospitiolum pergite: quamvis arctum sit, etc. Adde *ep.* 108. *n.* 44.

HOSPĬTĬUM, ii, n. ξενία, actus excipiendi hospites; item locus ipse, ubi hospites accepti diversantur. *Cic. Att.* 2, 16. *extr.* Te in Arpinati videbimus, et hospitio agresti accipiemus. *Id. Div.* 2, 37. Cum ab eo magnificentissimo hospitio acceptus esset. *Id. Phil.* 12, 9. *extr.* Tota familia occurret: hospitio invitabit. *Id. Sen. ult.* Ex vita ita discedo, tanquam ex hospitio, non tanquam ex domo. Commorandi enim natura diversorium nobis, non habitandi dedit. *Id. Att.* 14, 2. *extr.* Piliae paratum est hospitium. *Plin.* 35, 11, 38. Deductus a magistratibus in nemorosum hospitium. *Liv.* 5, 28. Adducere aliquem in publicum hospitium. *Plin.* 10, 23, 33. de coturnicibus: Iter est his per hospitia certa: et *paulo post* de glottide avi. Nec unquam plus uno die pergit: in proximo hospitio deserit. *Pl. Poen.* 5, 2, 93. Hospitium praebere. *Virg. A.* 1, 544. hospitio prohibemur arenae, *h. e.* vetamur appellere, et in litore pedem ponere. *Id. G.* 3, 343. itque pecus longa in deserta sine ullis Hospitiis, *h. e.* stationibus, stabulis, *Id. ib.* 4, 24. vocat *hospitia* loca, ubi apes ut considant, invitantur. Adde *Pall.* 5, 8. ¶ [*Sunt *hospitia* etiam i. q. conclavia amicorum, qui alicujus hospitio utuntur: *Gastzimmer. Suet. Ner.* 47. Ipse cum paucis hospitia singulorum adiit. ¶ *Hospitia militum* sunt habitationes in aedibus civium, nostr. *Quartiere. Suet. Tib.* Praetor. cohortes, vagae ante id tempus et per hospitia dispersae. ¶ Ponitur *hospitium* etiam pro *hospite*, eodem modo, quo *matrimonia* pro *uxoribus*, *clientelae* p. *clientibus*, *ministeria* pro *ministris*. Ita *Heindf.* ad *Hor. Sat.* 2, 6, 83. ut tamen artum solveret hospitiis animum; ubi laudat *Lips.* ad *Tac. A.* 12, 65. et *Graev.* ad *Iust.* 41, 2. Idem tamen *hospitiis* etiam pro ablat. solut. accipi posse putat. ¶ Festive transfertur ad sermonem, quem aliquis habet, ut alter, qui ante eum verba fecit, requiescere possit. *Cic. Or.* 2, 57. Antonius, defessus jam, inquit, labore atque itinere disputationis requiescam in Caesaris sermone, quasi in aliquo peropportuno deversorio. Atqui, inquit Julius, non nimis liberale hospitium meum dices. *Schütz. in cl. Cic.*] ¶ Item amicitia, necessitudo, familiaritas, quae inter hospites intercedit, jus se invicem suscipiendi. Quae necessitudo non modo inter privatos erat, sed etiam inter populos, ea lege, ut alter alterum in sua terra exciperet, et quibuscumque rebus posset, coleret, ac tueretur. Dabatur ob id *hospitalis tessera*, (V. HOSPITALIS) et praeses hospitii Juppiter habebatur, idcirco *hospitalis* cognominatus. ¶ Si quem contracti hospitii poenituisset, renunciare solebat, ne jus illud sacrum et Jovem praesidem violaret: cujus rei exemplum *Liv.* 25, 18. praebet. *Cic. Verr.* 2, 2, 8. Pro hospitio, quod sibi cum eo esset. *Id. Q. Fr.* 1, 1, 5. Optimum quemque hospitio amicitiaque conjungere. *Id. Balb.* 18. Gaditani hospitium cum L. Cornelio publice fecerunt. *Id. Verr.* 2, 4, 65. Decernunt, ut L. fratri hospitium publice fieret. *Id. Rosc. Am.* 6. Gratia et hospitiis florens hominum nobilissimorum. *Id. Cat.* 4, 11. Clientelae hospitiaque provincialia. *Liv.* 37, 54. Cum quo uno maxime regum, et privatum singulis, et publicum civitati nostrae hospitium est. *Id.* 25, 18. Hospitium renunciare. *Auct. B. Hisp.* 16. scelere contaminare. *Pl. Poen.* 5, 2, 94. repudiare. *Ov. Her.* 17, 3. sacra hospitii temerare. *Nep. Lysand.* 1. *extr.* Hospitio alicujus contineri; et *Cim.* 3. alicujus uti. [*Coll. *Suet. Caes.* 73. ubi *Brem.* non de ipsa hospitis habitatione, sed omnino de hospitii foedere bene servato intelligendum docet.] *Cic. Dejot.* 3. Vetus hospitium renovare; et 14. conjungere cum aliquo. *Liv.* 1, 45. Publice privatimque hospitia jungere. *Virg. A.* 3, 83. Jungere hospitio dextras. [*V. ad h. l. *Burm.*] Et *ib.* 4, 51. indulgere hospitio. *Caes. B. C.* 2, 25. Intercedit mihi paternum hospitium cum aliquo: *paternum* dixit, quia jus hospitii ad filios cum hereditate transibat. V. *Pl. Poen.* 5, 1, 22. et 5, 2, 90. Item *Inscr.* ap. *Grut.* 470, 1. et 2. et ap. *Maff. Mus. Ver.* 472. et 473., ubi faciendi hospitii, patroni cooptandi, et in clientelam recipiendi formula continetur. ¶ Facete, et jlocalariter *Pl. Amph.* 1, 1, 3. Quid faciam, si tresviri me in carcerem compegerint? etc. ita Peregre adveniens hospitio publicitus accipiar; et 140. Certe advenientem me hic hospitio pugnae accepturus est. *Id. Capt.* 3, 3, 8. Nec confidentiae usquam hospitium est, nec diverticulum dolis.

[HOSPĬTĪVUS, a, um, adj. ad hospitem, sive hospitium pertinens. *Spart. Hadr.* 12. Hadrianus gravissimum periculum adiit apud Tarraconem spatians per hospitiva viridaria, servo in se hospitis cum gladio furiosius irruente. *F.*]

HOSPĬTOR, aris, atus sum, dep. 1. ξενίζομαι, hospes sum apud aliquem, diversor, hospitii jure utor, paulum alicubi interquiesco. Translate *Sen. V. B.* 23. Sapiens magnas opes, munus fortunae non repudiabit, nec excludet, quid enim est, quare illis bonum locum invideat? veniant, hospitentur. *Id. ep.* 31. *med.* Quid aliud voces animum, quam Deum in humano corpore hospitantem? *Plin.* 17, 20, 34. Castanea translata nescit hospitari, pavetque novitatem. *Id.* 6, 18, 22. Gangem in quodam lacu hospitari: inde lenem fluere. ¶ [Part. *Hospitaturus* ap. *Imppp. Valent.*, *Theodos.* et *Arcad. Cod. Theod.* 7, 8, 4. Mensores postibus hospitaturi nomen adscribunt. *F.*]

HOSPĬTUS, a, um, adj. peregrinus, hospes. Hujus adjectivi alia genera et casus, praeter eos, quos subjicimus, non facile invenies. *Ov. Fast.* 1, 393. Nondum pertulerat lacrimatas cortice myrrhas Acta per aequoreas hospita navis aquas. *Virg. A.* 3, 377. quo tutior hospita lustres Aequora. *Varro* ap. *Arnob.* 6, 207. Hirundines hospitae. ¶ Item hospitalis, qui hospitio excipit. *Virg. A.* 3, 539. bellum, o terra hospita, portas. *Hor. Od.* 1, 15, 1. Pastor cum traheret per freta navibus Idaeis Helenen perfidus hospitam. *Stat. Th.* 4, 842. fessisque libens iterum hospita pandas Flumina, *h. e.* benignas hospitalesque hospitibus undas tuas. *Id. Silv.* 3, 75. Dicarchaei portus, et litora mundi hospita, *h. e.* quo ex omnibus terrae partibus navigantes appellunt. *Val. Fl.* 2, 650. hospita pandi Tecta jubet; et 1, 44. hunc hospita vina Inter, et attonitae mactat solemnia mensae. *Mamert. Grat. act. ad Julian.* 8. Urbes hospitas populant. ¶ Translate de unda fluminis gelu concreti. *Virg. G.* 3, 362. Puppibus illa prius patulis, nunc hospita plaustris.

HOSTĬĀ, ae, f. θῦμα, vivum animal, quod in sacris mactatur in honorem Deorum. Dicta est ab *hostire*, ferire, ut placet *Festo;* vel ab eodem, quia significat aequum et propitium reddere, ut *Servio* ad illud *A.* 2, 155. testor vos arae, ensesque nefandi, vittaeque Deum, quas hostia gessi. Vel ab hostibus, quod primo dicta sit, quae iis devictis mactabatur: quae si ipsa victoris manu caederetur, *victima* vocata est. Utrumque *Ov.* docet *Fast.* 1, 335. Victima, quae dextra cecidit victrice, vocatur: Hostibus amotis (*al.* a domitis) hostia nomen habet. *Serv.* ad *A.* 1, 338. ita distinguit, ut *hostia* sit, quae caeditur ab his, qui ad hostes pergunt: *victima*, quae a victoribus: sed haec tamen licenter confundi. Alii ita discriminant, ut *victima* de majoribus dicatur, ut tauris, vitulisque, *hostia* de minoribus, ut agnis, capris, et hujusmodi. Sed hoc quoque discrimen vanum est. Rursus *Serv.* ad *A.* 4, 56. duo facit hostiarum genera: alterum, in quo voluntas Dei per exta exquiritur: alterum, in quo sola anima Deo sacratur. V. ANIMALIS. Porro universim quaecumque victima *hostia* dicitur. *Virg. A.* 1, 338. Multa tibi ante aras nostra cadet hostia dextra. *Id. G.* 1, 345. Terque novas circum felix eat hostia fruges; et *ib.* 3, 486. in honore Deum medio stans hostia ad aras. *Id. ib.* 489. mactare hostiam. *Tac. H.* 3, 56. ferire. *Nep. Ann.* 2. immolare Jovi. *Cic. Leg.* 2, 12. Quibus hostiis immolandum cuique Deo, cui majoribus, cui lactentibus, cui maribus, cui feminis. *Liv.* 22, 1. *med.* Ea prodigia partim majoribus hostiis, partim lactentibus procurarentur. (*Majores hostiae* fere intelliguntur, quae sunt bovilli generis, quas tantum auratis cornibus immolari solitas, *Plin.* tradit 33, 3, 12. Ceterae coronatae solum ducebantur. Ceterum *majores* proprie dicuntur ab aetate, et lactentibus opponuntur, ut hic ex *Cic.* et *Livio* apparet.) *Liv.* 31, 5. Majoribus hostiis rem divinam facere; et 41, 19. Quadraginta hostiis sacrificare. *Gell.* 4, 6. Si primis hostiis litatum non est. *Suet. Caes.* 81. *f.* Pluribus hostiis caesis, cum litare non posset, introiit curiam. *Plin.* 8, 45, 70. *extr.* Aliena hostia Deos non placari. *Tac. H.* 5, 13. Hostiis piare prodigia. ¶ *Maxima hostia* dicta est ovilli pecoris, non ab amplitudine corporis, sed ab animo placidiore. *Festus.* ¶ *Purae hostiae* dicuntur, quae ad sacrificium idoneae. *Plin.* 8, 51, 77. ¶ *Humana hostia* non unis barbaris nationibus olim sacrificare mos fuit, ut Arcadibus Jovi Lycaeo, teste *Plin. ib.* 22, 34. et Germanis Marti, teste *Tac. G.* 9. Quin et a Romanis, initio belli Punici alterius, Gallus et Galla, Graecus et Graeca in foro Boario sub terra vivi demissi sunt, sacro minime Romano, inquit *Liv.* 22, 57. Quamquam hae proprie hostiae non fuerunt, quod sanguis ex iis fusus non est. ¶ Est etiam *Hostia* signum in coelo, seu potius pars signi Centauri. Fingitur enim is manu tenere hostiam, quae est animal quadrupes, quod nemo certo donavit nomine Grajum, ut ait *Cic. Arat.* 211. Constat autem stellis decem, teste *Hyg. Astr.* 3, 37. ¶ De *Hostia* urbe. V. OSTIA.

HOSTĬĀTUS, a, um, part. ab inusit. *hostio, as*, hostiis instruo. *Pl. Rud.* 1, 5, 12. Aequius vos erat candidatas venire, hostiatasque ad hoc fanum.

HOSTĬCĂPAX, hostium captor. *Festus.*

[HOSTĬCŬLUS, i, m. dimin. hostis. *Not. Tir.* p. 79. Hostis, hosticulus. *F.*]

HOSTĬCUS, a, um, adj. idem ac hostilis. *Hor. Od.* 3, 2, 6. Hostica moenia. *Ov. Pont.* 1, 3, 65. Hostica tellus; et *Fast.* 4, 893. vindemia. *Pl. Capt.* 2, 1, 49. manus. *Sen. Oedip.* 737. Hosticus clamor. *Colum. praef. l.* 1. Quamquam inter ferrum et ignes hosticis incursionibus vastatae fruges. [**Hor. Sat.* 1, 9, 31. Hosticus ensis; ubi v. *Heindf.*] ¶ *Hosticum*, absolute, pro agro, seu loco hostium: [Ita etiam *Dion. Halic. l.* 8. Ἀπῆλθεν ἐκ τῆς πολεμίας, *h. e.* ἐκ τῆς γῆς πολεμίας. *F.*]

Liv. 8, 38. Castra in hostico incuriose posita. *Plin. Pan.* 29. Raptae ex hostico messes. *Eum. Pan. ad Constant.* 13. Transire in hosticum. ¶ *Hosticum canere* est tuba canere, vel ad aciem movendam in hostem, vel ad reum capitalem citandum. *Varr. L. L.* 5. *f.* In arce classicus canat, et ante privati hujus T. Quintii Trogi, scelerosi hominis, hosticum canat. *Scalig.* tamen legit *hostium*, h. e. ostium, qua ratione aptius constructio procedit. ¶ *Hosticum spirare*, hostilem animum habere. *Tert. Apol.* 35.

HOSTĬFER, a, um, adj. hostilis. *Manil.* 1, 420. Hostiferum necdum sibi quemquam numina norant.

HOSTĬFĬCE, adv. hostiliter. *Accius* ap. *Non.* 3, 203. Hostifice miscere sanguen.

HOSTĬFĬCUS, a, um, adj. hostilis. *Accius* ap. *Non.* 8, 15. O dirum hostificumque diem! V. etiam locum *Cic.* in HORRIFICUS.

*HOSTĪLĪNA, ae, f. Deae nomen ap. Romanos. *August. C. D.* 3, 8. Cum segetes novis aristis aequantur, quia veteres aequare *hostire* dixerunt, Deam Hostilinam praefecerunt. *B. A.*

HOSTĪLIS, e, adj. πολέμιος, ad hostes pertinens, inimicus, infestus. *Cic. Inv.* 1, 55. Hostili in terra jacuit insepultus. *Id. Off.* 3, 29. *f.* Regulus non debuit conditiones pactionesque hostiles perturbare perjurio. *Stat. Achill.* 1, 618. de Baccho: thyrsumque virentem Armat, et hostiles invisit fortior Indos, *h. e.* quos hostes sibi domandos elegerat. *Vell.* 2, 101. *extr.* Prior Parthus apud Cajum in nostra ripa, posterior hic apud regem in hostili epulatus est. *Pl. Truc.* 1, 2, 68. Hostile oppidum. *Hor. Ep.* 9, 19. Hostiles naves. *Id. Od.* 1, 16, 20. imprimeretque muris Hostile aratrum exercitus insolens. *Sall. Jug.* 45. Metus hostilis in bonis artibus civitatem retinebat. *Pl. Ps.* 4, 4, 10. Hostiles insidiae. *Tac. Ann.* 13, 57. Hostiles minae in ipsos vertebant. ¶ Item inimicus, infestus, noxius, damnosus, qualia sunt, quae ab hostibus proficiscuntur. *Brut.* ap. *Cic. ad Brut.* 1, 4. Inique facis, qui hostilis animi in rempubl. homines, cives appelles. *Cic. Cluent.* 5. Hostili odio esse in aliquem. *Id. Prov. cons.* 3. Hostilem in modum vexata urbs. *Id. Rabir. perduell.* 9. Homo hostilem in modum seditiosus. *Tac. H.* 4, 57. Hostiles spiritus induere. *Sall. Jug.* 93. *f.* Ne quid ab se hostile timeret; et 3. Rerum mutationes, caedem, fugam, aliaque hostilia portendere. *Liv.* 21, 16. Legati, qui redierant a Carthagine, Romam retulerunt, omnia hostilia esse. *Tac. H.* 4, 15. Multa hostilia audere; et *ib.* 3, 70. Invicem hostilia coeptare. *Sall. Jug.* 115. facere. *Tac. Ann.* 12, 40. induere adversus aliquem. *Id. H.* 2, 66. loqui. *Plin.* 11, 19, 21. Apibus inimica est nebula: aranei quoque vel maxime hostiles, *h. e.* infesti. ¶ *Hostilis pars* in extis quae sit, V. in FAMILIARIS.

HOSTĪLĬTAS, atis, f. *Sen. Ot. sap. f.* Adversus hostes inhumana crudelitas, etiam adversus suos hostilitas. Al. melius leg. *hostilis.*

HOSTĪLĬTER, adv. πολεμίως, πολεμικῶς, ad modum hostium. *Cic. Phil.* 5, 9. Quid ille fecit hostiliter, quod hic aut non fecerit, aut non faciat, aut non moliatur, et cogitet? *Liv.* 9, 38. Castella hostiliter deleta. *Id.* 2, 14. Bona hostiliter vendere. *Tac. H.* 2, 85. agere. *Gell.* 4, 8. odisse. *Suet. Aug.* 26. legiones ad urbem admovere; et *Caes.* 54. urbes diripere. *Ov. Met.* 11, 372. de lupo: Vulnerat armentum sternitque hostiliter omne.

HOSTĪLĬUS, a, um, adj. ab *hostibus* ductum. *Festus:* Hostiliis Laribus immolabant, quod ab his hostes arceri putabant. Quo pertinet illud *Prop.* 3, 2, 10. Annibalemque Lares Romana sede fugantes. ¶ *Hostilia gens* Romae fuit, ex qua Hostus Hostilius rem strenue gessit adversus Sabinos, teste *Liv.* 1, 12. Cujus nepos Tullus Hostilius tertius fuit rex, a quo Hostilia curia dicta est, ubi senatus habebatur, ab ipso exstructa. *Id. ib.* 22. et 30. et *Varr. L. L.* 4, 32. ¶ Ea curia mansit usque ad extrema reipubl. tempora, quibus cum vetustate dilapsa fuisset, in ejus locum curiam Juliam Caesari aedificandam demandaverat senatus (*Dion.* 44, 5.), post Caesaris mortem aedificaverunt triumviri (*Id.* 47, 19.), et Augustus dedicaverat (*Id.* 51, 22.). Ejus meminit etiam *Suet. Cal.* ¶ *Hostilia lex* regiane fuerit, an consularis, aut tribunicia, incertum est. Ea permissum fuit furti agere eorum nomine, qui apud hostes essent, aut abessent reipubl. causa, quive in eorum cujus tutela essent. *Justin. Instit.* 4, 10.

HOSTĪMENTUM, i, n. ἀντισήκωσις, compensatio, aequamentum. *Non.* 1, 11. Hostimentum est aequamentum: unde et hostes dicti sunt, qui ex aequa causa pugnam ineunt. *Festus:* Hostimentum, beneficii pensatio. *Pl. Asin.* 1, 3, 20. Par pari datum hostimentum est, opera pro pecunia. *Enn.* ap. *Fest.* in *Redhostire.* Audi, atque auditis hostimentum adjungito.

HOSTĪO, is, a. 4. ἀντισηκόω, ἀμείβω, aequa reddo, paria facio, tantundem reddo: ab *hostis. Pl. Asin.* 2, 2, 109. Quin promitto hostire contra, ut merueris. *Fest.* in *Status:* Hostire ponebatur pro aequare. *Pacuv.* ap. *eund.* in *Redhostire.* Nisi coerceo protervitatem, atque hostio ferociam, *h. e.* ferociae respondeo aequali ferocia. *Non.* 2, 405. interpretatur, comprimo, retundo: quod videtur eodem redire. *Serv.* ad *Virg. A.* 2, 156. Hostia vero victima, et dicta, quod Dii per illam hostientur (alii leg. *hostiantur*), id est aequi et propitii reddantur, unde *hostimentum* aequationem. ¶ Pro ferire, offendere, laedere. *Enn.* ap. *Fest. ib.* Quem mea cominus machaera atque hasta hostivit e manu, *h. e.* machaera cominus, hasta eminus icit. Ita enim *Scalig.* legit. *Pacuv.* ap. *Non. l. c.* Meum admissum nocens hostit voluntatem tuam. *Fest.* in *Hostia.* Hostia dicta est ab eo, quod est hostire, ferire.

HOSTIS, is, m. et f. πολέμιος, ἐχθρὸς, is, cum quo publice bellum habemus (quamquam etiam de quocumque adversario dicitur) in quo ab *inimico* differt, qui est is, quocum habemus privata odia. Distingui etiam sic possunt, ut *inimicus* sit qui nos odit; *hostis* qui oppugnat: sunt qui vocem ducunt ab ὠστης, impulsor. *Cic. Phil.* 11, 1. Omnes nos statuit ille non inimicos, sed hostes. *Id. Manil.* 10. Qui saepius cum hoste conflixit, quam quisquam cum inimico concertavit. *Curt.* 7, 10. Illi, nunquam se inimicos ei, sed bello lacessitos, hostes fuisse, respondent. ¶ Hinc quando haec duo junguntur, *hostis* supra inimicum multum addit. *Cic. Fin.* 5, 10. *f.* Sibi inimicum esse, atque hostem. *Id. Verr.* 2, 2, 24. Inimicus, hostis esset, tanta contumelia accepta. *Id. Inv.* 1, 54. *extr.* Inimicis quoque, et hostibus ea indigna videri. ¶ Ap. majores nostros, inquit *Cic. Off.* 1, 12., is dicebatur, quem nunc peregrinum dicimus. Indicant XII. Tabulae: aut status dies cum hoste. Itemque: adversus hostem aeterna auctoritas. [*Eandem vim habet *hostis* ap. *Ov. Her.* 4, 6. *Beier.* ad *Cic. l. l.* Adde *Lucan.* 1, 682. Quid tela manusque Romanae miscent acies, bellumque sine hoste est? ubi v. *Cort.*] *Pl. Curc.* 1, 1, 5. Si status condictus cum hoste intercedit dies, Tamen est eundum, quo imperant, ingratiis. (Adde *Varr. L. L.* 4. *in.*, *Fest.* et *Pl. Trin.* 1, 2, 65.) *Virg. A.* 4, 424. I soror, atque hostem supplex affare superbum. Ubi *Servius:* Nonnulli juxta veteres hostem pro hospite dictum accipiunt. ¶ *Cic. l. c.* Id nomen durius jam fecit vetustas: a peregrino enim jam recessit, et proprie in eo, qui arma contra ferret, remansit. *Id. Verr.* 2, 2, 6. Horum omnium communis hostis praedoque fuit. *Id. Phil.* 2, 26. Diis hominibusque hostis. *Id. ib.* 14, 10. Hostes nefarios prostravit, fudit, occidit. ¶ [**Hostes* intelliguntur etiam iidem, atque socii, qui victi quidem sunt, et in Romanorum potestatem redacti, sed nondum socii facti. Ita *Kritz.*, qui ex optimis cdd. h. v. restituit ap. *Sall. Cat.* 12, 5. At hi contra ignavissimi homines per summum scelus omnia ea sociis adimere, quae fortissimi viri victores hostibus reliquerant, etc., ubi *Cort.* et *Gerlach. hostibus* abesse jusserant, *hic*, quod sensu careret, *ille*, quod e contextu per se intelligeretur, hostes significari.] ¶ In femin. genere. *Pl. Stich.* 1, 2, 83. Hostis est uxor, invita quae ad virum nuptum datur. *Ter. Hec.* 5, 2, 23. Nupta meretrici hostis est. *Liv.* 30, 14. Quo die captam hostem vidit, eodem matrimonio junctam accepit. *Ov. A. Am.* 2, 461. cum certa videbitur hostis. *Id. Her.* 6, 82. Non exspectata vulnus ab hoste tuli. *Sen. Herc. Oet.* 21. Thermodontia hostis. ¶ *Hostibus eveniat hoc*, formula quippiam abominandi et avertendi. *Ov. Her.* 16, 217. Hostibus eveniant convivia talia nostris. Adde *Amor.* 2, 10, 16., *Fast.* 3, 494. et *Pont.* 4, 6, 35., *Prop.* 3, 6, 20., *Virg. G.* 3, 513. et *Albin.* 1, 182. et 450. ¶ *Hostis* aliquando brutis tribuitur, et rebus inanimis. *Ov. Fast.* 1, 359. de capro: noxae tibi deditus hostis, Spargitur adfuso cornua, Bacche, mero. *Plin.* 8, 20, 29. Rhinoceros hostis genitus elephanto. *Quint.* 2, 2. *med.* Licentia qualiacumque laudandi, studiorum perniciosissima hostis. ¶ De ludo latrunculorum, in quo imago pugnae fit, *Ov. A. Am.* 2, 208. Fac, pereat vitreo miles ab hoste tuus; et *ib.* 3, 358. Unus cum gemino calculus hoste perit. ¶ Adjective. *Stat. Th.* 11, 22. Nec jam hostes turmae, aut ferrum mortale timetur. Al. aliter leg. [*Et deinde *ib.*: atque increpat hostes Quo retrahis Germane gradus. Laudat utrumque locum, *Burm.* ad *Quint. Decl.* 272. p. 524. Hostis apparuisset exercitus.]

HOSTORĬUM, ii, n. ἀπομάκτρα, ἀρόψηστον, lignum, regula, qua modius aequatur, et cumulus deruitur, rutellum. *Prisc.* 6, 688. ubi agnoscit quidem, ut Latinam vocem, nullo tamen auctore apposito. Est autem ab *hostio*, aequo.

[HOSTUS, i, m. id, quod ex uno olei facto efficitur: deducitur vox ab hauriendo, quasi *haustus. Cato R. R.* 6. Si in loco crasso, aut calido oleam severis, hostus nequam erit, *h. e. il prodotto sarà scarso*, aut *di cattiva qualità.* V. *Varronis* locum in V. FACTUS, i. ¶ *Hostus* est etiam cogn. R. *Macr. Sat.* 1, 6. Quod primus esset in hostico procreatus, Hostum Hostilium a matre vocitatum referunt. Hinc etiam ap. *Liv.* 4, 30. Hostus Lucretius Tricipitinus. *F.*]

[HOTHŪMĔNE, es, f. ὠθουμένη, part. verbi ὠθέω, quae truditur. Est nom. serv. R. *Inscr.* ap. *Marin. Iscriz. Alb.* p. 88. Hotho Aug. Lib. paedagogo Hothumene filia piissimo patri fecit. Hic *Hotho* et *Hothumene* aspirantur initio vocis, licet in lingua Graeca nulla sit aspiratio. *F.*]

[HOTHUS, i, m. qui trusus est, ὠθέω, trudo. V. v. praec. *F.*]

H U

HU, ὖ, interjectio exprimens sonum, quem quis olfaciendo edit, spiritum naribus attrahendo: vel quo quis significat, se odorem deprehendere, ac sentire. *Pl. Mil.* 4, 6, 43. Nescio, ubi hic prope adest, quem expeto videre: hu! hu! olet profecto, olet. *Pyrgop.* Naso pol jam haec quidem videt plus, quam oculis.

HŪBER, etc. V. in UBER adj.

HUC, adv. δεῦρο, ad hunc locum, in hunc locum, in quo ego sum. *Virg. Ecl.* 2, 45. Huc ades *Hor. Sat.* 2, 3, 80. Huc propius me adite. *Petr. Sat.* 23. Huc huc convenite. *Ter. Ph.* 1, 2. *f.* Puer heus, nemon' huc prodit? *Id. Eun.* 1, 2, 19. Huc qua gratia te arcessi jussi, ausculta. *Id. Eun.* 5, 6, 26. Huc intro. *Pl. Aul.* 2, 1, 14. Huc foras. *Ter. Eun.* 4, 7, 4. Huc in medium agmen. *Id. Andr.* 1, 1, 43. Mulier ex Andro commigravit huc viciniae. *Id. Hec.* 1, 2, 100. Huc raro in urbem commeat. *Pl. Rud.* 3, 4, 21. Tu senex si istas amas, huc arido argento opus est, *h. e.* huc afferatur argentum. *Id. Poen.* 5, 2, 87. Ostende huc: affer huc, et ostende. ¶ Item in eum locum, de quo loquor. *Caes. B. G.* 3, 19. Locus erat castrorum editus, et paulatim ab imo acclivis. Huc magno cursu contenderunt. *Liv.* 35, 19. Ubicumque vires, ubi arma esse sciam, huc veniam, toto orbe terrarum quaerens aliquos Romanis hostes. Adde *Hor. Od* 3, 3, 24. ¶ Significat etiam ad hanc rem, ad hunc statum. *Cic. Fam.* 1, 7. *med.* Ut haec multo ante meditere, huc te pares, haec cogites, ad haec te exerceas. *Id. N. D* 2, 39. Adde huc fontium perennitates, etc. *Hor. Sat.* 1, 2, 83. Adde huc, quod merces sine fucis gestat. *Caes. B. C.* 1, 56. Massilienses naves longas expediunt numero decem et septem. Multa huc minora navigia addunt. *Cic. Amic.* 18. Accedat huc suavitas quaedam, oportet, sermonis. *Cels.* 5, 19. *n.* 21. Rubrum quoque emplastrum, quod Ephesium vocatur, huc aptum est, *h. e.* ad haec vulnera. *Ter. Eun.* 3, 3, 11. Ubi friget, huc evasit. V. EVADO. *Plin.* 7, 52, 53. Huc pertinet nobile apud Graecos volumen Heraclidis. *Id.* 26, 4, 9. Huc usque provecta credulitas antiquorum. *Cic. Coel.* 20. Huc unius mulieris libidinem esse prolapsam, ut, etc. *Id. Cat.* 2, 2. Rem huc deduxi, ut tum palam pugnare possetis, cum hostem aperte videretis. *Tac. Ann.* 3, 73. Huc arrogantiae venerat, ut legatos ad Tiberium mitteret; et *ib.* 4, 41. Huc flexit, ut Tiberium ad vitam procul Roma degendam impelleret. ¶ Huc illuc, ad hanc et illam partem, ad hunc et illum locum: et significat saepe iter, vel locum incertum: translate vero varietatem et inconstantiam. *Cic. Att.* 9, 9. *med.* Ne cursem huc illuc via deterrima. *Id. Or.* 1, 40. Erectum et celsum, alacri et prompto ore ac vultu, huc atque illuc intuentem, vagari magna cum caterva toto foro. *Id. Div.* 1, 53. Tum huc, tum illuc volant alites. *Cels.* 2, 15. Uni pedi lecti fulcimentum subjiciendum est, atque ita lectus huc et illuc manu impellendus. ¶ Translate. *Cic. Coel.* 6. Versare suam naturam, et regere ad tempus, atque huc et illuc torquere et flectere. *Id. Fin.* 5, 28. *f.* In quo utrum respondebo, verses te huc atque illuc necesse est, *h. e.* dubites, haereas, aestues. ¶ *Huc illucve*, et *huc illucque* duriuscula videntur. Prius est *Celsi* 6, 6. *n*, 36. et 7, 3. et alibi: posterius *Plinii* 37, 6, 22. ¶ *Huc et huc* est huc et illuc. *Hor. Ep.* 4, 9. Ut ora vertat huc et huc euntium Liberrima indignatio. ¶ *Huc et illo*, huc et illuc. *Sen. Ben.* 5, 6. *med.* Sed jam ista sidera huc et illo diducet velocitas sua. [*V. *Cort.* ad *Lucan.* 3, 550. ¶ Confunduntur *Huc* et *hinc.* V. *Cort.* ad *Lucan.* 6, 127. et *hoc. Id. ib.* 2, 625.]

HUCCĬNĔ, adv. idem quod huc, sed interrogativum: ab *huc*, et *ne*, interposita syllaba *ci. Cic. Verr.* 2, 5, 63. Huccine tandem omnia reciderunt, ut civis R. virgis caederetur? Sic *Pers.* 3, 15. O miser, inque dies ultra miser! huccine rerum Venimus?

HUCUSQUE, vel Huc usque, μέχρι δεῦρο, usque ad hunc locum, vel usque ad hanc rem, tempus, terminum. *Plin.* 6, 29, 34. Huc usque Sesostris exercitum duxit. *Id.* 26, 4, 9. Huc usque profecta credulitas.

HUI, ὤ, φεῦ, interjectio familiaris admirantis. *Pl. Pers.* 5, 2, 25. Hui! babae! basilice te intulisti, et facete. *Ter. Ph.* 2, 1, 72. Hui! dixti pulcre; et 3, 3, 25. Triginta? hui! percara est; et *Heaut.* 4, 5, 28. Prorsum nihil intellig... *Sy.* hui! tardus es. ¶ Item miserantis, ut ait *Don.* ad illud *ib.* 1, 1, 40. Hui! tam graves hos, quaeso? ¶ Item exclamantis cum dolore. *Id. ib.* 3, 1, 71. Hui! quantam fenestram ad nequitiam patefeceris!

Pl. Rud. 1, 2, 65. Hui! homunculi, quanti estis! ℙ Item irascentis. *Ter. Eun.* 4, 7, 35. *Chre.* Principio eam esse dico liberam. *Thra.* Hem! *Chre.* civem Atticam. *Thra.* hui! Ubi *Don.* hui, hem, et cetera hujusmodi generis, sannae sunt adversus eos, quibus irascimur. *Cic. Att.* 6, 6. Videbam sermones: hui! fratrem relinquit: num est hoc, non plus annum, retinere provinciam? Et *ib.* 5, 11. Hui! totiesne me litteras dedisse Romam, cum ad te nullas darem? Et *ib.* 13, 21. *f.* Hui quam diu de nugis! de re enim nihil habeo, quod loquar.

HUJUSCĔMŎDI, hujusmodi, hujusce modi. *Sall. Jug.* 9. *extr.* Dicitur hujuscemodi verba cum Jugurtha habuisse. *Q. Metell. Numid.* ap. *Gell.* 6, 11. Si in eo tempore hujuscemodi homunculum nomines. *T. Castric. rhetor* ap. *eund.* 13, 21. Hic vester hujuscemodi vestitus. Ipse *Gell.* 4, 1. *med.* Vinum, triticum, oleum, lentem, fabam, atque hujuscemodi cetera.

HUJUSMŎDI, τοιοῦτος, hujus modi, hujus generis: similis τῷ *ejusmodi*. *Caes. B. C.* 2, 22. Hordeum ad hujusmodi casus antiquitus paratum. *Cic. Verr.* 2, 3, 82. Ex hujusmodi principio consuetudo introducta est. *Nep. Agesil.* 8. Ille praeter vitulina, et hujusmodi genera obsonii, nihil accepit. *Ter. Eun.* 4, 6, 8. Haec, atque hujusmodi sum multa passa. *Id. Heaut.* 2, 3, 98. Hujusmodi, obsecro, aliquid reperi. *Id. Ph.* 3, 2, 43. Hic me hujusmodi esse sciebat: ego hunc aliter esse credidi. ℙ Et sequente *ut* particula. *Caes. B. G.* 3, 3. Nonnullae hujusmodi sententiae dicebantur, ut, etc. *Id. fr.* ap. *Cic. Q. Fr.* 2, 12. Id erat hujusmodi, ut magis optandum, quam sperandum putarem.

HULCUS, etc. V. ULCUS.

*HUMĀGO, insula cum opp. cognomine prope Istriam. *Ant. Itin. B. A.*

HŪMĀNĒ, adv. ἀνθρωπικῶς, pro conditione et sorte humanae naturae, more humano. *Ter. Ad.* 1, 2, 65. Vix humane patitur. *Cic. Tusc.* 3, 27. Si qui forte aliquid fecerunt humanius, aut hilarius locuti sunt. *Hor. Ep.* 2, 2, 70. Intervalla vides humane commoda, *h. e.* satis commoda, εἰρωνικῶς. ℙ Item humaniter, benigne, comiter. *Cic. Att.* 12, 44. Hirtium aliquid ad te συμπαθῶς, de me scripsisse, facile patior: fecit enim humane. *Petr. Sat.* 8. Ducem se itineris humanissime promisit. *Cic. Q. Fr.* 3, 1. Humanissime locutus esses. *Cic. fil.* ap. *Cic. Fam.* 16, 21. Humanissime nobiscum jocatur.

HŪMĀNĬTAS, atis, f. ἀνθρωπότης, natura humana, seu natura hominis. Sumitur pro illo affectu, qui proprie hominis est erga hominem, et Graece φιλανθρωπία appellatur, quemadmodum *civilitas* erga cives est. Potest autem definiri, necessitudo quaedam nobiscum simul genita, per universum diffusa genus humanum, qua vicissim se homines tuentur, opemque ferunt, hoc duntaxat nomine, quod homines sunt, eademque corporis forma, eodem rationis lumine praediti. *Cic. Quint.* 31. Obsecravit per fratris sui mortui cinerem, per nomen propinquitatis etc., ut aliquando misericordiam caperet aliquam, si non propinquitatis, at aetatis suae; si non hominis, at humanitatis rationem haberet. *Id. Rosc. Am.* 22. Magna est vis humanitatis, multum valet communio sanguinis, natura ipsa. ℙ Ex hac humanitate communi oritur illa virtus, quae et ipsa humanitas dicitur, qua benigni sumus, comes, et faciles in eos, quibuscum agimus. *Cic. Man.* 14. Humanitate tanta est, ut difficile dictu sit, utrum hostes magis virtutem ejus pugnantes timuerint, an mansuetudinem victi dilexerint. *Plin. ep.* 9, 5. Humanitatis praecipua pars est, honestissimum quemque complecti, atque ita a minoribus amari, ut simul a principibus diligare. *Ulp. Dig.* 3, 1, 1. *med.* Humanitatem exhibere alicui. *Sen. ep.* 88. *med.* Humanitas vetat superbum esse adversus socios, vetat avarum: verbis, rebus, affectibus comem se, facilemque omnibus praestat: nullum alienum malum putat, bonum autem suum id maxime, quod alicui bono futurum est, amat. ℙ Et quia ad hanc virtutem praecipue facit animi cultura, litterarum studiis acquisita, ideo ea ipsa studia et eruditio *humanitas* appellatur, παιδεία. *Cic. Or.* 2, 17. Homo non hebes, neque inexercitatus, neque communium litterarum et politioris humanitatis expers. *Id. Or.* 1, 60. In omni recto studio atque humanitate versari. V. *Gell.* 13, 16. ℙ Interdum de illa cultura animi dicitur, quae ad urbanitatem, et decentiam, et civilitatem pertinet. *Cic. Off.* 1, 40. *f.* Ea, quae multum ab humanitate discrepant, ut si quis in foro cantet, aut si qua est alia magna perversitas, facile apparent. *Id. Or.* 2, 56. *f.* Humanitatis est responsio. [**Humanitas* in his saepissime significat in universum eam virtutem, qua favorem, gratiam aliorum ita comparare valemus, ut felices se nostra consuetudine praedicent, ut ea non sine magno quodem bene beateque vivendi generis detrimento carere posse videantur. Ita *Nep. Alc.* 9, 3. Quem quidem adeo sua cepit humanitate, ut eum nemo in amicitia antecederet; ubi v. *Brem.*] ℙ Pro ipso hominum genere. *Minuc. Fel. Octav.* 8. Timorem omnem, quo humanitas regitur, sustulerunt. [*ubi v. Daviesii notas. Adde *Quint. Decl.* 8, 3. p. 168.] *Senec. ep.* 65. Homines quidem pereunt; ipsa humanitas, ad quam homo effingitur, permanet. Agit autem ibi *Seneca* de ideis. ℙ [*Multa de hujus vocabuli significatione, qualem quidem ap. *Cic.* legimus, egregie disputat *Ern.* in *cl. Cic.* s. h. v.]

HŪMĀNĬTER, adv. φιλανθρώπως, more hominum. *Cic. Att.* 1, 2. Sin aliter acciderit, humaniter feremus, *h. e.* aequo animo, honeste, decenter, convenienter naturae humanae. ℙ Item honeste, jucunde, suaviter, tranquille, more hominis liberi. *Cic. Fam.* 7, 1. *f.* Docebo profecto, quid sit humaniter vivere. ℙ Item civiliter, moderate, comiter, facile. *Cic.* apud *Non.* 11, 1. Invitus litteras tuas scinderem: ita sunt humaniter scriptae.

HŪMĀNĬTUS, adv. ἀνθρωπικῶς, more humano, secundum humanam conditionem, et sortem. *Afr.* ap. *Non.* 11, 40. Ferre humana humanitus. *Cic. Phil.* 1, 4. Si quid mihi humanitus accidisset, *h. e.* si mortuus essem. *Plin.* 10, 63, 83. Ursi autem coeunt humanitus strati, *h. e.* ut homines solent. ℙ Item humaniter, benigne. *Ter. Heaut.* 1, 1, 47. Ubi rem rescivi, coepi non humanitus, Neque ut animum decuit aegrotum adolescentuli, Tractare.

HŪMĀNUS, a, um, adj. ἀνθρώπινος, ad hominem pertinens. *Cic. Rosc. Am.* 22. *f.* Esse aliquem humana specie et figura, qui tantum immanitate bestias vicerit, ut, etc. *Id. Fin.* 4, 2. Societas et communitas generis humani. *Id. Somn. Scip.* 5. Humana vita. *Id. Or.* 1, 8. A fera agrestique vita ad humanum cultum civilemque deducere. *Id. Tusc.* 5, 6. Qui vim fortunae, qui omnia humana, quae cuique accidere possunt, tolerabilia ducat. *Plin.* 22, 5, 5. Qua claritate nihil in rebus humanis sublimius duco. *Ov. Pont.* 3, 2, 91. Ad fratrem mandata dabat, cuique illa dabantur (Humanos casus aspice) frater erat. *Paul. Dig.* 16, 3, 26. Si quid mihi humanum contigerit, *h. e.* si moriar. *Flor.* 3, 5. Athenas obsidione ac fame ad humanos cibos compulit, *h. e.* humanae carnis. Sic *Ov. Her.* 9, 68. humana qui dape pavit equos. *Plin.* 2, 107, 111. Humani ignes, *h. e.* nostri ignes, qui ad vitae humanae usum pertinent. *Id.* 17, 9, 6. Humanae dapes? *h. e.* hominum excrementa. *Paul.* ex *Festo.* Humanum sacrificium dicebant, quod mortui causa fiebat. ℙ Dicitur et de iis, quae ab hominis natura non abhorrent. *Cic. Verr.* 2, 5, 44. *f.* Metum virgarum navarchus pretio redemit: humanum: alius, ne condemnaretur, pecuniam dedit: usitatum est. *Ter. Ad.* 3, 5, 25. persuasit nox, amor, vinum, adolescentia: Humanum est. ℙ Est etiam lenis, mitis, facilis, benignus. *Cic. Sen.* 17. Ceteris in rebus comem erga Lysandrum atque humanum fuisse. *Ter. Andr.* 1, 1, 87. humani ingenii, Mansuetique animi officia. *Cic. ad Capiton.* 1. *post. ep.* 16. *l.* 16. *ad Att.* Homo facillimus atque humanissimus. *Plin.* 18, 6, 8. *n.* 3. Catonis humanissimum praeceptum: *sc.*, Vicinis bonus esto, ap. *Cat. R. R.* 4. ℙ Item cultus, sciens rerum humanarum, eruditus. *Cic. Div.* 1, 1. Gens humana atque docta. *Id. Verr.* 2, 5, 28. Syracusani, homines periti et humani, qui non modo ea, quae perspicua sunt, videre, verum etiam occulta suspicari possent. *Varr.* ap. *Gell.* 13, 16. Praxiteles, qui propter artificium egregium nemini est, paulo modo humaniori, ignotus, *h. e.* eruditiori, doctiori, ut ipse *Gell.* explicat. *Cic. Verr.* 2, 4, 44. *med.* Tu videlicet solus Corinthiis delectaris? Tu illius aeris temperationem, tu operum lineamenta solertissime perspicis? haec Scipio ille non intelligebat, homo doctissimus atque humanissimus? tu sine ulla bona arte, sine humanitate, sine ingenio, sine litteris intelligis et judicas? ℙ *Humani* interdum sunt ipsi homines. *Lucr.* 3, 79. Et saepe usque adeo, mortis formidine, vitae Percipit humanos odium, lucisque videndae, Ut sibi consciscant moerenti pectore letum. *Varr.* ap. *Non.* 2, 98. Natura humanis omnia sunt paria. Al. leg. *in humanis.*

HŪMĀTĬO, onis, f. ταφή, actus humandi, sepultura. *Cic. Tusc.* 1, 43. Ut aliquid etiam de humatione et sepultura dicendum existimem; et *ib.* Humatio ad corpus pertinet, sive occiderit animus, sive vigeat.

HŬMĀTOR, oris, m. qui humat, et sepelit, ταφεύς. *Lucan.* 7, 799. non illum Poenus humator Consulis, etc.

HŬMĀTUS, a, um, part. ab *humo:* ταφεὶς, humo contectus, sepultus. Olim proprie de iis tantum dicebatur, quos humus injecta contegeret, ut *Cic.* docet *Leg.* 2, 22. et *Plin.* 7, 54, 55. Postea communiter de omnibus sepultis dici coeptum. *Cic. N. D.* 3, 22. Is fulmine percussus, dicitur humatus esse Cynosuris. *Mart.* 6, 28. Hoc sub marmore Glaucias humatus Juncto Flaminiae jacet sepulcro.

HŪMECTĀTUS, a, um, part. ab *humecto.* *Sil.* 8, 438. statque humectata Vomano Adria.

HŪMECTO, as, a. 1. βρέχω, humidum facio, irrigo. *Virg. G.* 4, 126. Qua niger humectat flaventia culta Galesus. *Sil.* 13, 85. Et sacer humectat fluvialia rura Capenas. ℙ De flentibus. *Lucr.* 1, 918. Et lacrimis salsis humectent ora genasque. Adde *Virg. A.* 1, 469. et *ib.* 11, 90. et *Ov. Met.* 9, 655. Absolute *Plin.* 11, 37, 54. de oculis: Ardent, intenduntur, humectant, connivent; et 10, 3, 3. Cogit adversos intueri solis radios, et si conniventem humectantemque animadvertit, praecipitat e nido. ℙ De rore. *Claud. Rapt. Pros.* 2, 121. Dum meus humectat flaventes Lucifer agros, Roranti praefectus equo.

HŪMECTUS, a, um, adj. ὑγρὸς, humens, humidus. *Varr. R. R.* 1, 24. et *Cato R. R.* 6. Si locus humectus sit, ibi cacumina populorum serunda, et arundinetum. *Lucr.* 4, 633. et stomachi humectum servare tenorem. *Macr. Sat.* 7, 15. *med.* Qui sensim trahunt potum, ventres habent humectiores; et 6. *med.* Mulier humectissimo est corpore. [**Popma* p. 389. *Humidum* est quod humorem habet, *humectum* quod humorem inducit. *Pacuv.* ap. *Varr. L. L.* p. 41. *Sp.* Terra exhalabat auroram humidam, humectam. Laudat haec *Döderl.* 2, 13. q. v.]

*HŪMĔFĂCĬO, is, a. 3. humifico. *Lact. Ira D.* 10. De halitu terrae, aut maris nebula exsistit, quae dispersa humefacit, quidquid texerit. *B. A.*

HŪMĔFACTUS, a, um, part. ab *humefacio:* madefactus. *Plin.* 32, 10, 48. Spongia crebro humefacta.

HŪMENS, entis, part. ab *humeo:* ὑγρὸς, ἔνυγρος, humidus, humectus. *Ov. Met.* 1, 19. Frigida pugnabant calidis, humentia siccis. *Plin. Pan.* 30. Necdum satis humentes terrae: *scil.* Nili inundatione. *Ov. Met.* 1, 604. nebulas humenti tellure remitti. *Suet. Claud.* 30. Risus indecens: ira turpior spumante rictu, humentibus naribus. [**Ruhnk.* conj. *tumentibus.*] *Suet. Vesp.* 16. Spongias humentes exprimere. *Flor.* 2, 4. Humens coelum. ℙ De nocte. *Virg. A.* 3, 589. Humentemque auroram polo dimoverat umbram. *Sil.* 2, 469. Humenti rores noctis, terramque madentem. *Stat. Th.* 3, 2. Nocte sub ancipiti quamvis humentibus astris. ℙ De lacrimis. *Ov. Met.* 11, 464. humentes oculi. Sic *Tibull.* 1, 10, 38. humentes genas tergere; et *Sil.* 9, 30. quorum oculos atque ora humentia vidi. ℙ *Humens fluvius* dicitur, ut *humida vina.* V. HUMIDUS. *Sil.* 13, 123. humenti fluvio revocare colorem. [**Virg. A.* 7, 762. Humentia littora; ubi v. *Heyn.*]

HŪMĔO, es, n. 2. νοτέω, νοτίζω, humidus sum, madeo: est ab ὕω, pluo. *Ov. Fast.* 4, 146. calida qui locus humet aqua; et *Met.* 15, 269. stagnata paludibus hument. *Id. Her.* 8, 64. Hument incultae fonte perenne genae. ℙ Part. *Humens.* V. in v. praec.

HŪMĔRĀLĔ, is, n. sagum militare, tegumentum humerorum, ut tibiale crurum. *Paul. Dig.* 49, 16, 14. Si miles tibiale, vel humerale alienavit, castigari verberibus debet.

HŪMĔROSUS, a, um, adj. *Col.* 3, 10. Itaque custodiemus, ut a praedictis locis, quos humerosos rustici vocant, semina legamus. [Alii multo rectius leg. *humeros. F.*] Loquitur *Colum.* de iis surculis, qui e media vite exeunt: nam extremam vitis partem *caput vitis* appellant: imam prope radices, *crus:* quare media et capiti proxima humerorum locum habent. Hinc *Id. arbor.* 3. Optima semina (*vitium*) habentur a lumbis: secunda ab humeris: tertia summa in vite lecta. *Plin.* 17, 14, 24. Certumque est, ab humeris arborum surculos petendos.

*HŪMERŬLUS, i, m. dimin. ab humerus. *Vulgat. Reg.* 1, 7, 30. *B. A.*

HŪMĔRUS, i, m. os brachii superius a scapula ad cubitum, quod diligenter describit *Cels.* 8, 1. V. dicta in BRACHIUM. Dicitur et *lacertus.* Hoc sensu *Prop.* 1, 20, 43. de Hyla: Tandem haurire parat demissis flumina palmis Nixus, et exserto plena trahens humero; et *Stat. Th.* 5, 439. Ambo hastile gerunt: humeros exsertus uterque. Adde *ib.* 4, 235. ℙ Item saepius pars illa corporis, qua brachia dependent, quae in homine ad portandum apta est, quae et *scapulae* dicuntur, ὦμος, ab inusit. οἴω pro φέρω, porto. Hinc saepissime *umerus* sine aspiratione scribitur. V. infra. *Cic. Verr.* 2, 4, 34. Sagittae pendebant ab humero. *Id. Sen.* 10. Cum Milo humeris sustineret bovem vivum. *Id. Or.* 1, 53. Quod pupillum filium ipse paene in humeros suos extulisset. *Val. Fl.* 8, 120. humeris aptare leonem. *Hor. Sat.* 1, 1, 47. reticulum panis onusto humero vehere. *Virg. A.* 11, 844. nostras humero gessisse pharetras. *Plin.* 18, 3, 4. Supremo die populi humeris portatus in rogum est. *Plin. Pan.* 24. Illos humeri cervicesque servorum super ora nostra veniunt. *Plin. senior* 33, 4, 21. Humeris aliquid egerere. *Ov. Met.* 12, 281. Attollere in humeros limen revulsum. *Id. Fast.* 5, 565. humeris ferre arma. *Id. Trist.* 2, 222. in humeris fertur onus. *Id. Fast.* 1, 565. niti humeris et *Trist.* 5, 13, 8. fulcire ruinam. *Id. Fast.* 5, 169. Atlas humeros oneratus Olympo. ℙ Humeri sunt sedes amictuum, *h. e.* vestium superiorum. *Ov. Trist.* 3, 13, 14. vestis pendet ex humeris; e

ib. 4, 10, 29. humeris induitur purpura; et Pont. 4, 4, 101. injicere humeris victoribus ostrum; et Met. 6, 567. ex humeris deripere velamina; et Her. 5, 208. Deciderint humero pallia lapsa meo. Id. A. Am. 3, 288. ex humeris laxus amictus erat. ¶ Translate. Cic. Mil. 9. Tota ut comitia suis, ut dictitabat, humeris sustineret. Id. Fl. 37. extr. Rempubl. vos universam vestris humeris, vestris, inquam, humeris, judices, sustinetis. Plin. Pan. 10. Cum expertus esset, quam bene humeris tuis sederet imperium; et 57. extr. Consulatus ipse sibi tuis humeris attolli et augescere videtur. ¶ Proprie *humeri* de homine dicuntur, ut *armi* de bestiis, ut in ARMUS dictum est. Hinc Ov. de Hippomene in leonem verso, Met. 10, 700. digiti curvantur in ungues: Ex humeris armi fiunt; et ib. 12, 396. de centauro: Ex humeris medios coma descendebat in armos. ¶ Nihilominus etiam bestiis tribuuntur. Cic. N. D. 2, 63. de bobus: Tum vires humerorum, et latitudines ad aratra extrahenda. Colum. 8, 2. med. de maribus gallinaceis: Jubae variae, vel ex auro flavae, per colla cervicesque in humeros diffusae. ¶ Interdum et arboribus. V. v. praec. ¶ Interdum et de montibus, aut collibus, de illa scilicet parte, quae prope cacumen est. Stat. Th. 6, 714. longe super aemula signa Consedit, viridesque humeros, et opaca theatri Culmina. Plin. 2, 44, 44. Montium flexus, crebrique vertices, et conflexa cubito, aut confracta in humeros juga. ¶ Similia sunt illa *ejusd.* 3, 5, 6. Rhegium oppidum in humero Italiae situm, a quo veluti cervicis incipit flexus; et 4, 7, 11. Duo haec oppida (*Megara, et Pagarum*) excurrente Peloponneso sita sunt, utraque ex parte velut in humeris Helladis. ¶ [*A. Maius* ad *Front.* p. 107. ed. *Rom.* testatur, se in *Cod. Frontonis,* et *Symmachi* saepissime *umerum* sine aspiratione scriptum reperisse. *Eutyches* vero grammaticus p. 2312. ait, omnem vocalem, *m* sequente, leniter enunciari, nominatimque *umerus*, qui reapse ab ὦμος derivatur. ¶ [**Umerus* interdum scriptum reperitur, v. g. in cod. rescript. *Symmach. Laud. in Valent. orat.* 2, 1. bis, edente *A. Maio. B. A.*]

HŪMESCO, is, n. 3. ὑγραίνομαι, humidus fio, humeo. *Virg. G.* 3, 111. humescunt spumis flatuque sequentum. *Plin.* 17, 14, 24. Calamos aridos inseri non oportet, quia cortex non humescit, neque concorporatur. *Id.* 18, 34, 77. *n.* 3. Terra humescens rore occulto. *Plin. Pan.* 73. Vidimus humescentes oculos tuos, demissumque gaudio vultum.

HŪMI. V. HUMUS.

HŪMĬDĒ, adv. cum humore, ὑγρῶς. *Pl. Most.* 1, 2, 66. Haec tigna humide putrent. Al. leg. *humida putent.*

HŪMĬDO, as, a. 1. humidum reddo. *Cels.* 1. 3. *med.* Humidant autem corpus labor minor, quam ex consuetudine, frequens balneum, cibus plenior, etc. Ita leg. quidam: alii ex optim. editionib. multis, *humidum autem corpus efficit labor*, etc. Sane illud *humidant* aetate et stilo *Celsi* indignum est.

HŪMĬDŬLUS, a, um, adj. dimin. humidi, aliquantum humidus. Lectio incerta est in illo *Ov. A. Am.* 3, 629. Fallet et humiduli quae fiet acumine lini, etc. Certa autem in illo *Auson. ep.* 106. Humidulis spumas stringit utraque (manu) comis.

HŪMĬDUS, a, um, adj. ὑγρὸς, humorem habens. Quid ab *udus* distet, V. in UDUS. [*A *madidus* ita differt *humidus*, ut hoc ad internam rei alicujus naturam, illud, nostr. *triefend*, ad externum, superficiem corporis spectet. *Doederl.* 2, 13. V. et in *Humectus in f.*] *Cic. Tusc.* 1, 17. Terrena et humida suo pondere in terram et in mare feruntur. *Caes. B. C.* 1, 58. Naves ex humida materia factae. *Curt.* 4, 12. Humidi montes effundunt caliginem. *Colum.* 4, 19. Quanto humidius est solum et coelum, humidioresque venti. *Plin.* 11, 37, 49. humidissimum cerebrum. *Varr. L. L.* 4, 5. Ager uliginosus humidissimus. *Virg. A.* 2, 8. humida nox; et 698. nubes. *Id. G.* 1, 100. solstitia. Sic *Quint.* 11, 3. *in.* humidus dies. *Ov. Met.* 9, 535. humida lumina. *Virg. G.* 4, 362. humida regna, *h. e.* Arethusae fluvii. ¶ Quod *Id. A.* 4, 486. mella; et *ib.* 5, 594. maria humida; et *G.* 3, 364. vina humida dixit; est qui putat τὸ *humida* otiosum esse. *Quint.* 8, 6. *med.* in poetis haec non reprehendi, ait: conveniunt enim rebus perpetuo. Sic *Ov. Trist.* 3, 10, 23. uda vina; et *Enn.* ap. *Gell.* 4, 17. humidus imber. At *Servius* humida vina, aquae mixta intelligit, quod gelata esse, et securibus caedi, ibi dicuntur. [**Humida vina* sunt alias fluida. V. *Heyn.* et *Burm.* ad *Virg. G.* 3, 364.] ¶ *Humida verba.* *Gell.* 1, 15. Qui sunt leves, et futiles, et importuni locutores, quique nullo rerum pondere innixi, verbis humidis et lapsantibus diffluunt, *h. e.* fluidis, et facile ore excidentibus. ¶ *Humidum* absolute, est locus humidus. *Curt.* 8, 4. Castra in humido locare. *Tac. A.* 1, 61. Pontes et aggeres humido paludum imponere. *Plin.* 24, 11, 64. Herba in humidis nascens. ¶ *Humida* neutr. plurale pro mari. *Avien. Arat.* 754. Cum Lepus occiduum sese inclinavit in aequor, More latebrarum repetens freta, Sirius alto Defluit ab coelo, mersumque per humida quaerit.

HŪMĬFER, a, um, adj. νοτιζόμενος, humorem afferens. *Cic. progn. Div.* 1, 9. Naribus humiferum duxere ex aere succum.

HŪMĬFĬCO, as, a. 1. humecto. *Auson. Idyll.* 8, 12. Sementem Notus humificet, sit bruma nivalis.

HŪMĬFĬCUS, a, um, adj. humectans. *Plin.* 2, 101, 101. Spiritus Lunae humificus.

HŪMĬGĀTUS, a, um, part. ab *humigo;* βεβρεγμένος, humore perfusus. *Appul. Flor. n.* 1. Caespes libamine humigatus. Alii multo melius leg. *fumigatus.* V. CAESPES.

[HŪMĬGO, as, a. 1. humecto, humifico. *Vindician.* in *ep.* ad *Valent. Aug. praemissa Marcell. Empir.* Aeger ad balnea mittitur, ut lavacro ejus siccitas humigetur. *F.*]

HŬMĬLĬĀTĬO, onis, f. ταπείνωσις, demissio, actus humiliandi. *Tert. Virg. vel.* 13. *adv. Herm.* 7. et *Patient.* 13.

HŬMĬLĬĀTUS, a, um, part. ab *humilio:* demissus. *Tert. Orat.* 13. Publicanus non tantum prece, sed et vultu humiliatus atque dejectus. *Sidon. ep.* 5, 14. *f.* Humiliatae cervices. ¶ Qui *Ciceroni* tribuunt, *N. D.* 2, 47. frustra sunt; etenim ibi pro *humiliatas* leg. *humilitas.*

HŬMĬLĬFĬCO, as, a. 1. idem quod humilio. *Tert. Poen.* 9. Exomologesis prosternendi et humilificandi disciplina est.

HŬMĬLĬO, as, a. 1. ταπεινόω, humilem facio, abjectum ac vilem. *Tert. adv. Marc.* 5, 20. *f.* Resurget corpus nostrum, quod humiliatur in passionibus. *Ammian.* 30, 4. Ad humiliandum celsitudinem potestatis. *Hieron. adv. Jovin.* 1, 18. Frustra nos hic humiliamus, ut ibi possimus esse majores.

HŬMĬLIS, e, adj. ταπεινὸς, πρόσγειος, humo propior, humi declivis, ab humo non alte se extollens, atque adeo demissus, brevis. *Cic. Tusc.* 5, 13. Arbores, et vites, et ea, quae sunt humiliora, neque se tollere a terra altius possunt. *Caes. B. C.* 3, 63. Vallus humiliore munitione. *Val. Fl.* 3, 426. Humiles arae. *Hor. Od.* 3, 4, 15. arvum Pingue tenent humilis Ferenti. *Virg. A.* 3, 522. procul obscuros colles, hnmilemque videmus Italiam, *h. e.* quae procul ex alto mari cernentibus humilis videtur. *Id. Ecl.* 2, 29. humiles habitare casas. *Id. A.* 4, 254. avi similis, quae circum litora, circum Piscosos scopulos humilis volat, aequora juxta. *Justin.* 2, 1. *med.* Humillimo solo aqua diutissime immorata. *Curt.* 7, 4. Quorum neminem adeo humilem esse, ut humeri ejus non possent Macedonis militis verticem aequare. Sic *Gell.* 19, 13. Brevi atque humili corpore homines; et *Sen. ep.* 66. Potest ex deformi humilique corpusculo exire formosus animus ac magnus. ¶ *Humilis fossa* ap. *Virg. A.* 7, 157. et *Tac. A.* 1, 61. est tenuis sulcus, fossa parum alte depressa. Alter enim de fossa loquitur, qua urbs condenda designatur, quam alte deprimere, nihil est opus: alter de munitione ex tempore facta. Sic *humilis radix*, ap. *Plin. ep.* 8, 20. est, quae parum alte descendit. ¶ Translate refertur ad stilum, et sublimi ac magnifico opponitur. *Cic. Or.* 58. Iambus frequentissimus est in iis, quae demisso atque humili sermone dicuntur. *Id. Brut.* 79. Verbum durum, aut insolens, aut humile. *Id. Or.* 57. Neque humilem, nec abjectam orationem, nec nimis altam, et exaggeratam probat. *Petr. Sat.* 83. Ego poeta sum, et, ut spero, non humillimi spiritus. [*Plura de oratorio hujus vocabuli usu egregie disputata v. ap. *Ernest.* in *Lex. technol. lat. rhet.* p. 198. sq.] ¶ Item ad conditionem generis, aut fortunae: et opponitur nobili, potenti, opulento. *Nep. Milt.* 8. In Miltiade erat mira comitas, ut nemo tam humilis esset, cui non ad eum aditus pateret. *Phaedr.* 1, 27. Qui humiles nati dici locupletes student. *Caes. B. G.* 6, 21. Potentioresque humiliores possessionibus expellunt. *Hirt. B. G.* 8, 51. Tanta erat magnificentia apud opulentiores, cupiditas apud humiliores. *Nep. Att.* 19. Vir dignitate pari, fortuna humiliore. *Caes. B. G.* 7, 39. Ex humili loco ad summam dignitatem perducere. *Plin.* 7, 36, 36. Mulier humilis in plebe, et ideo ignobilis. *Liv.* 3, 19. *med.* Humillimus homo de plebe. *Cic. Div.* 1, 40. humiles et obscuri homines. *Id. Amic.* 19. *f.* Humilibus parentibus natus; et 9. Humilem sane relinquunt, et minime generosum, ut ita dicam, ortum amicitiae. *Ov. A. Am.* 2, 254. humiles manus: *scil.* servorum. *Caes. B. G.* 5, 28. Civitas ignobilis atque humilis, *h. e.* exiguarum virium ac potentiae. Sic *ib.* 4, 3. Vectigales sibi fecerunt, ac multo humiliores infirmioresque reddiderunt. *Liv.* 3, 53. *f.* Satis superque humilis est, qui aequo jure in civitate vivit, nec inferendo injuriam, nec patiendo, *h. e.* depressus, et ex alto honorum gradu detractus. Loquitur enim *Liv.* de decemviris, quibus seditione plebs imperium detraxerat. ¶ Dicitur et de iis, qui nullas res magnas gessere, vel qui magnum animum et ingenium non habent ad res magnas suscipiendas. *Balb. et Opp. ad Cic. post ep.* 8. *l.* 9. *ad Att.* Nedum hominum humilium, ut nos sumus, sed etiam amplissimorum virorum consilia ex eventu, non ex voluntate, a plerisque probari solent. ¶ Refertur item ad animum, et significat abjectum, vilem, parvum, exilem, fractum, demissum: cui opponitur magnus, magnanimus, altus, erectus. *Lucr.* 6, 51. Efficiunt animos humiles formidine Divum. *Cic. in Senat.* 4. Fuerunt duo consules, quorum mentes angustae, humiles, pravae, oppletae tenebris ac sordibus, etc. *Id. Fin.* 1, 15. Succumbere doloribus, eosque humili animo imbecilloque ferre. *Id. Phil.* 2, 32. *extr.* Quis unquam apparitor tam humilis, tam abjectus? omnia rogabat: caput in adversam lecticam inferens, beneficia, quae venderet a collega petebat. *Id. Brut.* 6. Cetera, quae sunt qnondam habita in civitate pulcherrima, nemo est tam humilis, qui se non aut posse adipisci, aut adeptum putet. *Ter. Hec.* 3, 3, 20. Omnibus nobis ut res dant sese, ita magni atque humiles sumus. ¶ Dicitur et de iis, qui se demittunt data opera, et inferiores fatentur, et ponunt animos, vel metu, vel quippiam obtinendi causa. *Virg. A.* 12, 930. Ille humilis supplexque oculos dextramque precantem Protendens. *Vell.* 2, 83. Humillimus assentator. *Cic. Inv.* 1, 16. Prece et obsecratione humili ac supplici uti. *Ov. Her.* 4, 149. Non ego dedignor supplex humilisque vocari. ¶ Hoc sensu aliquando et in bonam partem accipitur. *Prop.* 3, 15, 1. Nunc, o Bacche, tuis humiles advolvimur aris. Addi possunt et alia scriptorum loca, de quibus mirae sunt lites inter criticos, praesertim *Cellar.* et *Borrich.* etc. ¶ De eo qui demisse, abjecte, et more vulgi de aliqua re sentit. *Quint.* 11, 1. Neque nos simus tam humiles, ut quae laudamus, inutilia credamus. ¶ *Humilior* dicebatur, qui post mortem combustus quidem erat, nondum tamen terra coopertus. *Varr. R. R.* 4, 4. ¶ De rebus vilioribus, infimis, parvi pretii, contemptibilibus. *Cic. Fin.* 5, 20. Quo studio cum satiari non possunt, omnium ceterarum rerum obliti, nihil abjectum, nihil humile cogitant. *Id. Arch.* 5. Mediocres homines, et aut nulla, aut humili aliqua arte praediti. *Id. Amic.* 9. Qui cogitationes suas abjecerunt in rem tam humilem atque contemptam. *Plin. ep.* 1, 3. Humiles et sordidae curae. *Nep. praef. f.* Quae omnia apud nos partim infamia, partim humilia, atque ab honestate remota ponuntur. *Id. Ag.* 8. Vestitus humilis atque obsoletus. *Plin.* 35, 10, 37. *f.* Humilis rei pictor. ¶ *Humilis galea* ap. *Stat. Th.* 12, 701. est cui cristae et pennae detractae sunt. ¶ *Humilis pavor* dicitur, quia humiles et abjectos facit. [*Potius, quod *timere* pusillanimi et humilis animi est.] *Virg. G.* 1, 330. humilis pavor stravit mortalia corda. *Val. Fl.* 3, 394. In lacrimas, humilesque metus. ¶ Proverbii speciem habet illud *Justin.* 21, 5. Humillima quaeque tutissima existimans, in sordidissimum vitae genus descendit. (De Dionysio loquitur Corinthi exsulante.) ¶ Docet *Charis.* 1, 107. in ablativo casu in *e* terminari, si de homine sermo sit: in *i*, si de re. *Pompon. ib.* Ex humile rege. Sed hoc a scriptoribus non servatur.

HŬMĬLĬTAS, atis, f. ταπεινότης, situs terrae humo vicinus, brevitas; cui contraria est altitudo, et proceritas. *Cic. N. D.* 2, 47. Aliorum animalium ea est humilitas, ut cibum terrestrem rostris facile contingant. Quae autem altiora sunt, etc. *Id. Tusc.* 5, 24. Sidera multum inter se aut altitudine, aut humilitate distantia. *Sall. Jug.* 53. Neque plane occultati humilitate arborum. *Caes. B. G.* 5, 1. Naves omnes actuarias imperat fieri: quam ad rem humilitas multum adjuvat. ¶ Translate est ignobilitas generis, conditio ejus qui ad honores non ascendit, angustia fortunarum, inopia potentiae. Nam quae his contraria sunt, homines extollunt. *Cic. Tusc.* 5, 10. Malorum turba quaedam, paupertas, ignobilitas, humilitas, solitudo, etc. *Id. Off.* 2, 13. Quorum prima aetas, propter humilitatem, et obscuritatem in hominum ignoratione versatur. *Id. Rosc. Am.* 47. Humilitatem cum dignitate de amplitudine contendere. *Id. Phil.* 13, 10. *extr.* Alicujus humilitatem despicere. *Liv.* 26, 31. Objicere alicui humilitatem. *Caes. B. G.* 5, 27. Id se facile ex humilitate sua probare posse, quod non adeo sit imperitus rerum, ut suis copiis populum R. se superare posse confidat. *Plin.* 18, 6, 7. *n.* 4. Humilitas infima natalium. *Sall. Jug.* 76. Humilitas generis. ¶ Item abjectio, aut demissio animi. *Cic. Tusc.* 3, 13. Habet levitatem laetitia gestiens, humilitatem metus. *Id. Or.* 1, 53. Huic humilitati dicebat vel exsilium fuisse, vel mortem anteponendam. *Liv.* 38, 52. Summittere se in humilitatem causam dicentium. *Cic. Inv.* 1, 56. Saepe virtus et magnificentia, in quo gravitas et auctoritas est, plus proficit ad misericordiam commovendam, quam humilitas et obsecratio. Adde *Caes. B. C.* 1, 85. ¶ Item vilitas, et leve pretium rerum humilium et leviorum. *Plin. praef. l.* 14. *f.* Oblitterata quoque scrutabimur: nec deterrebit quarundam rerum humilitas. ¶ Item pusillus animus, superbiae contrarius, et magnis spiritibus. *Plin.* 10, 63, 83. Equarum jubas tondere praecipiunt, ut asinorum patiantur humilitatem:

comantes enim gloria superbire. ¶ De virtute animi, quae superbiae vitio opponitur, usurpatur a *Lact.* 5, 15., *Sulpic. Sever. Vita S. Mart.* 2. *f.* aliisque Ecclesiae scriptorib.

HŬMĬLĬTER, adv. ταπεινῶς, demisse. *Pall.* 3, 13. In loco clivoso humilius rami arborum servandi sunt: in plano altius. *Plin. ep.* 6, 24. Eadem facta claritate, vel obscuritate facientium vel tolluntur altissime, aut humillime deprimuntur. ¶ Translate est abjecte. *Liv.* 24, 25. et 45, 32. Haec natura multitudinis est: aut servit humiliter, aut superbe dominatur. *Auct. ad Her.* 4, 20. *f.* Audacter territas, humiliter placas. *Cic. Tusc.* 5, 8. *extr.* Non est ausus elate et ample loqui, cum humiliter demisseque sentiret. *Sen. ep.* 120. *med.* Animose paupertatem ferre, humiliter infamiam.

[HŬMĬLĬTO, as, a. 1. idem ac humilio. *Vet. Schol.* in *Cic. Sull.* 8. (ed. *A. Maio*). Maternum genus humilitare conatus est. *F.*]

HŬMO, as, avi, atum, a. 1. θάπτω, humo tego sepeliendi causa. Proprie de iis tantum dicitur, qui mortui humo injecta conduntur, ut in HUMATUS dictum est. *Cic. Div.* 1, 27. Cum ignotum quendam projectum mortuum vidisset, eumque humavisset. *Prop.* 3, 14. Me tegat arborea devia terra coma. Aut humet ignotae tumulus vallatus arenae. *Plin.* 30, 7, 20. Mori, et humari debere eos obrutos terra. ¶ Universim significat quocumque modo sepelire, exsequiis prosequi, funus facere. *Nep. Eum.* 13. Militari honestoque funere humaverunt, ossaque ejus in Cappadociam deportanda curarunt. [Sunt qui mallent legere *cremaverunt*, sed etiam Graeci θάπτειν usurpant et de sepeliendis, et de cremandis cadaveribus, ut ostendit *P. Wesselingius* ad *Diodor. Sic.* 3, 53. *F.*] [*Cf. *Ruhnk. praefat.* ad *Schell. Lex. Brem.* ad *Nep. l. l.* monet *humare*, sicut reliqua ejus generis verba, in universum significare *funere aliquem efferre; dem Verstorbenen die gewöhnlichen Leichenceremonien erweisen.*] ¶ De aliis rebus, quae terra obruuntur. *Colum.* 5, 9. Taleae ex utraque parte humantur. ¶ [Part. *Humaturus* ap. *Suet. Cal.* 3. Caesorum reliquias uno tumulo humaturus. *Humandus* ap. *Virg. A.* 6, 161. Corpus humandum.

HŪMOR, oris, m. χυμὸς, ὑγρότης, ὕδωρ, aqua, liquor, et quidquid madefacit: ab *humus*, ut *Varroni L. L.* 4, 5. placet. *Cic. N. D.* 2, 16. Sidera marinis terrenisque humoribus extenuatis aluntur; et *Div.* 2, 27. Et humor allapsus extrinsecus, ut in tectoriis videmus austro, sudorem imitari potest. *Id. N. D.* 2, 57. Nares humorem semper habent, ad pulverem multaque alia depellenda non inutilem; et 10. Aquilonibus reliquisque frigoribus adjectis, durescit humor; et 6. *f.* Humor et calor, qui est fusus in corpore. *Virg. G.* 2, 143. Bacchi Massicus humor; et *ib.* 2, 295. dulcis musti humor. *Ov. Amor.* 2, 6, 32. Pellebatque sitim simplicis humor aquae. *Virg. Ecl.* 3, 42. Dulce satis humor. *Id. G.* 1, 43. gelidus canis cum montibus humor Liquitur; et 114. paludis collectus humor. *Ov. Met.* 1, 30. circumfluus humor Ultima possedit; et 15, 79. lacteus humor; et *ib.* 6, 354. caret os humore loquentis. *Catull.* 61, 24. humor roscidus. *Hor. Od.* 1, 13, 6. humor in genas furtim labitur; et *Plin.* 7, 51, 52. Praefandi humoris e corpore effluvium. Sic 8, 38, 57. Lyncum humor ita redditus glaciatur; et *Lucr.* 4, 1022. humorem saccatum corporis fundere. *Plin.* 8, 31, 48. Ranarum et in terra, et in humore vita. ¶ Festive *Pl. Mil.* 3, 1, 45. Et ego amoris aliquantum habeo, humorisque meo etiam in corpore, Neque dum exarui ex amoenis rebus et voluptariis. *Id. Rud.* 4, 3, 69. Ego jam hic te, itidem quasi penicillus novus exurgeri solet, Ni hunc amittis, exurgebo quidquid humoris est tibi.

[HŪMOROSUS, a, um, adj. humidus, humectus. *Coel. Aurel. Acut.* 2, 10. *med.* Item sexus causa mulieribus, et humorosis, et vacuis corporibus. *Appul. Herb.* 51. Nascitur in parietibus, et humorosis locis. *F.*]

HŬMUS, i, f. γῆ, terra, solum. [*Omnino convenit Gr. χθών. V. *Döderl.* 1, 179. *Id. ib.* 173. disputat de discrimine inter *tellus, terra, solum*, et *humus.*] Caret plurali numero. *Cic. Leg.* 2, 22. Quos humus injecta contegeret. *Virg. A.* 9, 214. mandare humo corpus. *Cic. Sen.* 17. Humus subacta atque pura. *Colum. praef.* Humi natura, quasi quodam morbo, sterilitate affecta. *Id.* 4, 24. Humi atque stirpis laetitia. *Sall. Jug.* 21. Queis cibus erat caro ferina, atque humi pabulum; et 57. Rati, humum aridam vento agitari; et 81. Ventus coortus arenam humo excitavit; et 108. Humus infecta sanguine; *Virg. Ecl.* 9, 19. humum florentibus herbis Spargere; et 41. Fundit humus flores. *Hor. Od.* 4, 1, 27. pede humum quatere. Sic *Ov. A. Am.* 1, 112. Ludius aequatam ter pede pulsat humum. *Virg. A.* 11, 418. Procubuit moriens, et humum semel ore momordit. *Id. ib.* 5, 452. ab humo attollere aliquem; et *ib.* 3, 3. omnis humo fumat Neptunia Troja. *Val. Fl.* 7, 620. ense sequaci Aequat humo truncos. Sic *Hor. Sat.* 2, 2, 79. Affigere (al. *affligere*) humo. *Ov. Met.* 13, 442. humo exire; et *ib.* 4, 261. sedere humo nuda; et 264. humo se movere. Sic *Fast.* 6, 735. surgere humo. *Virg. G.* 4, 115. figere humo plantas; et *ib.* 2, 460. Fundit humo facilem victum justissima Tellus: *tellus* numinis hic personam agit. *Hor. Ep.* 2, 1, 251. Per humum repere. *Ov. Met.* 6, 607. Dejectus in humum vultus. Sic *Trist.* 4, 2, 29. in humo lumen figere. *Id. de nuce* 170. sub humo. *Id. ib.* 8, 258. propter humum volitare. ¶ De regione. *Id. Pont.* 1, 2, 90. Ira Dei mitis non me misisset in istam, Si satis haec illi nota fuisset, humum. *Id. medic. fac.* 74. Illyrica quae venit iris humo. *Id. Fast.* 1, 490. Aonia; et *Her.* 7, 140. Punica; et *Pont.* 3, 5, 56. Pontica. ¶ Genitivus *humi* fere semper adverbii more ponitur, χαμαὶ: neque solum cum verbis quietis, sed et motus interdum jungitur. *Cic. Or.* 3, 6. Humi stratus. *Id. Cat.* 1, 10. Humi jacere. *Sall. Cat.* 68. Locus circiter duodecim pedes humi depressus. *Virg. A.* 10, 558. condere humi; et *ib.* 5, 481. humi procumbere; et *ib.* 1, 380. anguem premere humi. *Ov. Met.* 5, 197. Et prosternite humi juvenem magica arma moventem; et *ib.* 3, 105. Spargere humi dentes; et *Virg. A.* 11, 665. quot humi morientia corpora fundis? *Sen. ep.* 124. Sublimia ac divina humi projicere. *Curt.* 10, 5. Humi corpus abjicere. [*V. *Ruddim.* 2, 271. sq. ubi plura de hujus vocabuli constructione disputantur. Adde *Ramsh. Gr. Lat.* p. 449.] ¶ *Humus* pro *Inferis.* V. TERRA. ¶ Olim fuit masculini, vel neutrius generis, teste *Prisc.* 6, 718. Unde *Liv.* vel *Laev. ib.* p. 719. Humum humidum pedibus fodit; et *Gracchus ib.* Mersit sequentis humidum plantis humum. Al. leg. *sequentes humidum plantas humum*, ut necessario neutrum sit. Addunt quidam illud *Sall. Jug.* 52. Genera arborum, quae humo arido atque arenoso gignuntur. Sed alii leg. *humi arido atque arenoso*, ut *Prisc. f. l.* 18., ut sit illis simile *occulta saltuum, lubricum paludum*, quae sunt *Tac. A.* 1, 61. et 65. Alii *humo arida*, etc. ¶ In sexto casu olim *humu* pro *humo* dictum est. Probat id *Non.* 8, 36. duobus allatis *Varronis* locis: quorum alterum recitat etiam 1, 238.

HUNNI, orum, m. plur. populi Sarmatiae, circa Maeotidem, qui inde egressi in Pannonias migrarunt, unde nomen Hungariae. Eorum pars, Attila duce, in Italiam, et in Galliam venit; sed cum ibi grandi clade affecti fuissent in Catalaunicis campis a Meroveo Francorum rege, et Aetio Romanorum duce, in Pannonias redire coacti sunt. *Claud. in Rufin.* 1, 321. et *ib.* 2, 270. Horum mores luculenter describit *Ammian.* 31, 2. ¶ Olim *Chuni* etiam appellati sunt. V. CHUNI.

[HUNNISCUS. a, um, adj. ad Hunnos pertinens. Sic appellantur a *Veg. Vet.* 4, 4. et 7. equi Hunnorum, quos ipse vulnerum patientes describit. *F.*]

HURPEX. V. IRPEX.

HY

HYĂCINTHAEUS, a, um, adj. ad hyacinthum gemmam pertinens. *Venant. carm.* 8, 8, 20. Et hyacinthaeus circuit ordo domum. *h. e.* hyacinthorum longa series domum ambit, et ornat. Adde *carm.* 6, 270.

HYĂCINTHĬĂ, orum, n. plur. sacra in honorem Hyacinthi pueri, a Laconibus trium dierum spatio celebrata. *Ov. Met.* 10, 219.

HYĂCINTHĪNUS, a, um, adj. ὑακίνθινος, ad hyacinthum pertinens, ut Hyacinthinus flos, *Catull.* 61, 93. ¶ Item qui est colore hyacinthi. *Pers.* 1, 32., cui circum humeros hyacinthina laena est.

HYĂCINTHIZONTES, m. plur. ὑακινθίζοντες, dicuntur berylli, qui hyacinthi colorem imitantur. *Plin.* 37, 5, 20. *Cf. *Solin.* c. 55. (al. 65.) extr. ubi *hyacinthizontes berylli* sunt, qui hyacinthos prope referant. *B. A.*

HYĂCINTHUS et Hyacinthos, i, m. ὑάκινθος, genus violae vernae colore rubenti, sed ad obscurum nigrumque inclinante. *Serv.* ad *Ecl.* 3, 106. lilium rubrum esse ait designans litteram Y, quae in ὑάκινθος est prima. Multi volunt, esse illud, quod Latine vaccinium dicitur. Describitur a *Dioscor.* 4, 63. foliis bulbi, caule dodrantali, laevi, minimo digito graciliore, et herbacei coloris, cui incumbit coma incurva, florum purpurascentium plena, radice bulbacea. *Virg. Ecl.* 3, 63. suave rubens hyacinthus. *Id. ib.* 6, 53. mollis. *Id. ib.* 4, 183. ferrugineus. *Id. A.* 11, 69. languens. ¶ Sunt et aliorum colorum hyacinthi. *Colum.* 10, 101. Nec non vel niveos, vel caeruleos hyacinthos. ¶ Habet autem in flore ita discurrentes venas, ut Graecarum litterarum figura A I legatur inscripta, ut *Plin.* 21, 11, 28. Qua de causa duplex eum comitatur fabula de Hyacintho puero, et de Ajace, utroque in hunc florem converso. De illo enim fabulantur fuisse Spartanum, filium Amyclae (ejus, qui Amyclas urbem in Laconia condidit), vel Eurotae, vel Oebali, puerum formosissimum, a Borea (al. ab Zephyro) et ab Apolline adamatum, quocum aliquando disco ludens, projectumque illum nimis propere excipiens, ab resiliente graviter percussus; vel, ut alii volunt, ab ipso Borea zelotypiae causa disco ictus, interiit, et in florem cognominem mutatus est. *Ov. Met.* 10, 162. et sqq., *Hyg. fab.* 272. et *Serv.* ad *Virg. Ecl.* 3, 63. et ad *A.* 11, 69. Hinc *Ov. l. c.* 211. Tyrioque nitentior ostro Flos oritur, formamque capit, quam lilia: si non Purpureus color huic, argenteus esset in illis. Non satis hoc Phoebo est (is enim fuit auctor honoris) Ipse suos gemitus foliis inscribit, et *αἶ αἶ* Flos habet inscriptum, funestaque littera ducta est. ¶ De Ajace fingunt, cum se ipse interemisset, quod in certamine de armis Achillis victus esset ab Ulysse, ex ejus cruore eundem exstitisse florem, qui primas duas nominis Αἴας haberet inscriptas. Itaque ut ait *Ov. Met.* 13, 397. Littera communis mediis pueroque viroque Inscripta est foliis: haec nominis, illa querelae. ¶ Est item hoc nomine gemma ejusdem coloris, ex Aethiopia veniens, amethysto non absimilis, nisi quod in illa emicans fulgor violaceus est: in hoc dilutus. Primo quoque aspectu gratus (inquit *Plin.* 37, 9, 41.) evanescit, antequam satiet: adeoque non implet oculos, ut paene non attingat, marcescens celerius nominis sui flore (qui maxime durat, ut dixerat 21, 11, 28.) ¶ In illo *Claud. Nupt. Honor. et Mar.* 88. trabibusque smaragdis Supposuit caesas hyacinthi rupe columnas: *hyacinthus* videtur dici de marmore. Nisi dicas, hyperbolice loqui poetam, ut cetera eo loco.

HYĂDES, um, f. plur. Ὑάδες, septem filiae Atlantis, ex Aethra uxore, sorores Hyantis, de quibus V. in ATLANTIDES. Hae, cum fratrem a leone interemptum lugerent, magnitudine doloris extabuerunt. Juppiter miseratione motus in stellas convertit, et in capite Tauri collocavit. Ut autem perpetuum maneret tantae pietatis testimonium, a fratris nomine Hyades sunt appellatae. *Ov. Fast.* 5, 165. et sqq. Alii dicunt, has stellas olim fuisse Nymphas Dodonidas, ex Dodona urbe Epiri, Bacchi nutrices, quae cum Junonis iram vererentur, fugerentque Lycurgi saevitiam. a Jove in coelum translatae sunt. Denique multis dictae creduntur ab ὕειν, pluere. *Cic. N. D.* 2, 43., *Ov. Fast.* 5, 166., *Plin.* 2, 39, 39. et 18, 26, 66. ¶ Nempe sidus hoc vehemens est, et terra marique turbidum, tamque in ortu suo, quam occasu tempestates largosque imbres concitat. A Latinis *Suculae* appellantur. V. SUCULA. Diversae sunt a Plejadibus. Nam Plejades fuere filiae Atlantis ex Plejone Nympha, et earum nomina sunt Electra, Halcyone, Celaeno, Maja, Asterope, Taygete, Merope. *Hor. Od.* 1, 3, 14. Nec tristes Hyadas nec rabiem Noti. ¶ In singulari num. V. HYAS.

HYAENĂ, ae, f. ὕαινα, animal in genere luporum, quod colore lupi est, sed magis hirtum, jubamque habet toto tergo perpetuam instar equi, sed duriore seta, qua porcum refert: ab ὕαινα, porca. Narrant utriusque esse naturae, et alternis annis marem, alternis feminam fieri. Parere sine mare vulgus credit, *Aristoteles* negat. Fera est et crudelis, sermonem humanum inter pastorum stabula assimilat, nomenque alicujus addiscit, quem evocatum foras laceret. Item vomitionem hominis imitatur ad sollicitandos canes, quos invadat. Haec fere ex *Plin.* 8, 30, 44., ubi et alia mira de ea. *Ov. Met.* 15, 409. et quae modo femina tergo Passa marem est, nunc esse marem miremur hyaenam. ¶ Est et *hyaena* piscis vasto corpore, si dictus, quia hyaenae terrestri similis est. *Plin.* 32, 11, 54.

HYAENĬUS, a, um, adj. ad hyaenam pertinens. *Plin.* 37, 10, 60. Hyaeniae gemmae ex oculis hyaenae, et ob id invasae inveniri dicuntur, et, s credimus, linguae hominis subditae futura praecinere. Eadem fere habent *Solin.* 27. et *Isid. Orig.* 16, 15.

[HYAGNIS, is, m. *Appul. Flor. n.* 3. Hyagnis fuit Marsyae tibicinis pater et magister, rudibus adhuc musicae saeculis, solus ante alios catus canere. Primus in canendo manus discapedinavit, primus duas tibias uno spiritu animavit, primus laevis, et dextris foraminibus, acuto tinnitu, et gravi bombo concentum musicum miscuit. *F.*]

HYĂLE, es, f. Ὑάλη, una ex Nymphis Dianae, quasi viridis, vel pellucida instar vitri. *Ov. Met.* 3, 171

HYĂLĬNUS, a, um, adj. ὑάλινος, vitreus. *Fulg. Mythol. praef.* 1. *in.* Hyalinae cavitatem sphaerae osseo fastigans tigillo versabat. *Capell.* 6, 18[illegible] Mensula pulveris hyalini respersione colorata. Item coloris viridis. *Id.* 8, 273. Alae cum pennis hyalinis.

*HYALOĪDES, is, n. vitreus humor oculi. *Cel.* 1. et 7. Sed Graecis literis scribendum, nam Graeca vox est. *B. A.*

HYĂLUS, i, m. ὕαλος, vox Graeca vitrum significans: inde et colorem viridem, quia vitra praesertim crassiora, viridia apparent. Mos etiam fuit eo colore tingi: unde et iaspides adulterari e *Plin.* 37, 8, 37. tradit. *Virg. G.* 4, 334. Milesia vellera Nymphae Carpebant, hyali saturo fucata colore. *Prud.* περὶ στεφ. 12, 53. Tum camuro

yalo insigni varie cucurrit arcus. [*Auson. Idyll.* 0, 418. hyaloque virentem Pande peplum. *F.*]

HYAMPŎLIS, is, f. Ὑάμπολις, urbs Phocidis rope Boeotiam. *Stat. Th.* 7, 345. Et valles, Leadea, tuas, et Hyampolin acri Subnixam scopulo. .dde *Plin.* 4, 7, 12.

HYANTES, tum, m. plur. Ὕαντες. V. v. seq.

HYANTĔUS, et

HYANTĬUS, a, um, adj. Ὑάντειος, et Ὑάντιος, Boeotus, quia Boeotii olim et *Hyantes* dicti sunt, t *Plin.* 4, 7, 12. docet, ab Hyante eorum rege. *Ov. Met.* 8, 310. Cumque Pheretiade, et Hyaneo Iolao; et *ib.* 3, 147. Participes operum compellat Hyantius ore, *h. e.* Actaeon nepos Cadmi Boeotiae regis. *Stat. Silv.* 2, 7, 8. Hyantiae sorores, *h. e.* Musae, quae Parnassum incolunt Boeoiae montem. *Mart.* 12, 3. Hyantea aqua, *h. e.* astalia. *Sidon. ep.* 8, 9. *in carm.* Hyantiae caenae.

HYAS, ădis, f. Ὑάς, άδος, una ex Hyadibus. . HYADES. *Stat. Silv.* 1, 6, 22. Non tantis lyas inserena nimbis Terras obruit, aut soluta lejas. ℙ *Hyas*, *antis*, m. Ὕας, αντος, filius Atantis ex Aethra, vel Plejone, sive Oceanitide uxoe, ab apro, vel leone occisus. *Hyg. fab.* 192. et *Ov. Fast.* 5, 172. V. HYADES. ℙ Sidus Hyanis apud *eund. ib.* 734. est ipsarum Hyadum.

*HYBANDA, insula antiqua prope Ioniam. *Plin.* , 89. *B. A.*

HYBERNĬA. V. HIBERNIA.

HYBERNUS, etc. V. HIBERNUS.

HYBLA, ae, et Hyblē, es, f. Ὕβλη, mons Siiliae cum opp. cognomine, thymo et floribus aliis bundans, atque ob id apibus accommodatissimus. Inde mellis, quod ibi provenit, magna gratia est. *Ov. Ib.* 201. Nam neque quot flores Sicula nascanur in Hybla, Quotve ferat, dicam, terra Cilissa rocos. *Id. Trist.* 5, 13, 22. Et careat dulci Triacris Hybla thymo *Id. A. Am.* 3, 150. Nec uot apes Hyble, nec quot in Alpe ferae. Al. leg. *Hyblae*, al. *Hybla*. *Sil.* 14, 199. nectareis vocat d certamen Hymetton Audax Hybla favis.

HYBLAEUS, a, um, adj. Ὑβλαῖος, ad Hyblam pertinens, ut Hyblaeae apes, *Virg. Ecl.* 1, 55. Hyblaea mella, *Mart.* 11, 42. avena, *Calpurn. Ecl.* , 63., *h. e.* carmina Theocriti Syracusani.

HYBLENSIS, e, adj. ad Hyblam pertinens. *Inscr.* ap. *Torremuzza*, *Sicil. Inscr.* p. 10. Veneri Victrici Hyblensi C. Publicius Donatus D. D. *F.*] Hinc *Hyblenses*, *ium* sunt ejus oppidi incolae ap. *Plin.* 3, 8, 14. et *Cic. Verr.* 2, 3, 43.

[HYBRĬA, vel Hibria, ae, m. et f. idem ac hybrida. V. HYBRIDICUS. *F.*]

HYBRĬDA, vel Ibrĭda, ae, m. et f. ὕβρις, animal ex dissimilibus parentibus natum, ut sus ex porco et apro, *h. e.* ex domestico, et fero: ab ὕβρις, injuria, quia est adulterium, et quaedam injuria naturae. *Plin.* 8, 53, 79. de suibus: In nullo genere aeque facilis mixtura cum fero, qualiter natos antiqui hybridas vocabant, ceu semiferos. ℙ Transfertur ad homines et de iis dicitur, qui altero parente servo, libero altero nascuntur, vel altero Romano, altero peregrino, aut hujusmodi. *Plin. ib.* Hinc *Mart.* 6, 39. *f.* Jamque hybridarum grex tibi foret plenus, Si spado Coresus, Dindymusque non esset. *Id.* 8, 22. Invitas ad aprum, ponis mihi, Gallice, porcum. Hybrida sum, si das, Gallice, verba mihi. *Hirt. B. Afr.* 19. Quos ex hybridis, libertinis, servisque conscripserat. *Hor. Sat.* 1, 7, 2. Persius hybrida. Adde *Suet. Aug.* 19. ℙ Fuit etiam cogn. R. *Val. Max.* 8, 6. *n.* 4. Q. Varius propter obscurum jus civitatis Hybrida cognominatus. ℙ Quidam Grammatici *hybridas* vocant eas voces, quae ex duarum linguarum verbis conflantur, ut *monoculus*, *epirhedium*. ℙ Sunt qui scribunt *hibrida*: sunt, qui *ibrida*: atque hi ab *iber* pro *imber*, et hoc ab *umber*, quod *umbros* dicant appellari arietes ex caprino, et ovillo genere ortos. ℙ **Vet. Gloss.* Iber, ἡμίονος. *B. A.*

[HYBRĬDĬCUS, et Hibridicus, a, um, adj. ad hybridam pertinens. *Not. Tir.* p. 150. Hibrida, hibria, hibridicus. *F.*]

*HYDA, ae, f. opp. Cariae. *Plin.* 5, 28. ℙ Dictum et *Hyde*, *es*, *f. B. A.*

HYDASPES, is, m fluvius Indiae in regno Pori, inter Indum, et Acesinem medius, qui postea cum aliis in Indum se exonerat. *Plin.* 6, 20, 23. Ibidem Alexander M. Porum regem maximo proelio vicit, ut narrat *Curt.* 8, 14. Eundem fluvium *Lucan.* 8, 227. vocat Nysaeum, quia Nysam urbem alluit; vel quia, ut habet *vet. Schol.*, ex monte Nysa descendit. *Hor. Od.* 1, 22, 7. fabulosum appellat, quod multa de eo fabulosa dicebantur. ℙ Apud *Virg. G.* 4, 211. *Medus Hydaspes* dicitur; hinc nonnulli alium ejusdem nominis fluvium in Media frustra quaesivere: videtur enim poeta designasse veterum Persarum imperium, cujus fines ad illam Indiae partem pertinebant. Itaque Medum pro Persico appellat, ut *Hor. Od.* 1, 2, 51. et alibi Persas vocat Medos. ℙ Translate accipitur pro toto Oriente; hinc ap. *Petr. Sat.* 123. *f.* Pompejus dicitur *tremor Ponti*, et *repressor Hydaspis*. [*Plura h. l. immutavit et ampliavit *F.*]

HYDASPĒUS, a, um, adj. ad Hydaspen pertinens, Indicus. *Claud. III. Cons. Honor.* 4. Dives Hydaspeis augescat purpura gemmis. *Sidon. carm.* 2, 447. Frangat Hydaspeas aries impactus Erythras.

HYDĂTIS, ĭdis, f. ὑδατίς, ap. *Capell.* 1. p. 20. gemma est colore aqueo: ab ὕδωρ, ὕδατος, aqua.

*HYDE, es, f. opp. Lycaoniae, Galatiae Cappadociaeque conterminum. *Plin.* 5, 27. ed. *Hard.* Antea legebatur *Sinda*. ℙ Item urbs Lydiae, dicta et Sardes. *Plin.* 5, 29. ℙ Et Cariae opp. V. HYDA. *B. A.*

[HYDISSENSIS, e, adj. ad Hydissam pertinens, Cariae urbem, cujus meminit *Ptol.* 5, 2. Hinc *Hydissenses*, *ium*, sunt illius urbis incolae ap. *Plin.* 5, 29, 29. *F.*]

HYDRĂ, ae, f. ὕδρη, serpens aquaticus, ab ὕδωρ, aqua. *Hydra Lernaea* apud poetas serpens fuit, filia Typhonis et Echidnae, septem capitibus in Lerna palude, cum qua Hercules pugnavit, quae, cum Hercules ei unum caput abscidisset, continuo aliis septem augebatur, tandem ferro et igne victa et interfecta est, adhibito Iolao, qui incisam cervicem ardente face e vestigio inureret. Alio nomine *Excetra* dicta est. V. EXCETRA. Alii quinquaginta ei capita tribuunt, centum alii: alii tria, alii octo, alii novem. Sed secundum historicos constat, Hydram paludem fuisse in Lerna Argivorum regione aquas evomentem, quae vastabant agros vicinarum urbium, in qua uno meatu clauso, multi erumpebant. Hercules igitur avertit in alias partes flumina, quae in paludem excurrebant, atque ita paludem exsiccavit. *Ov. Met.* 9, 69. Pars quota Lernaeae serpens eris unus Echidnae? Vulneribus fecunda suis erat illa, nec ullum De centum numero caput est impune recisum, Quin gemino cervix herede valentior esset. Adde *Hyg. praef.* et *fab.* 30, 34. et 151. et *Serv.* ad *A.* 6, 576., ubi *Virg.* aliam fingit esse intra moenia Ditis, quinquaginta capitibus instructam, quae interius limen custodiat, ut Cerberus exterius. ℙ In coelo est sidus, de quo in ANGUIS dictum est. *Cic. Arat.* 292. ℙ Allegoria est in illo *Cic. Or.* 2, 17. Sed videto, ne in istis duobus generibus hydra sit tibi, et pellis; Hercules autem, et alia opera majora ne in illis rebus, quas praetermittis, relinquantur, *h. e.* vide, ne de oratoris officio disserens, leviora tantum attigeris et faciliora, ea vero quae majoris momenti sunt, et difficiliora, omiseris: quemadmodum si quis facturus Herculis statuam, de hydra, et pelle leonis cogitaverit: ipsum vero Herculem, aliaque plura et majora ejus opera neglexerit. V. *f. cap. praec.*

[HYDRAEUS, a, um, adj. ὑδραῖος, ad Hydram Lernaeam pertinens. *Capell.* 7, 237. de Arithmetica: Quibus miraculis radiorum innumera repente multitudine prorumpente, nonnulli tellustres, silvicolaeque Divi Herculem conspicati, opinantes eam hydraeo germine pullulare, etc., *h. e.* ut Herculis Hydra plurimos serpentes, sic illa radios innumeros emittebat. *F.*]

HYDRĂGŌGĬA, ae, f. ὑδραγωγία, aquae ductio, canalis: ab ὕδωρ, aqua, et ἄγω, duco. Translate. *Varr.* ap. *Non.* 3, 114. Sensus *(sunt)* portae, venae hydragogiae, cloaca intestini, *h. e.* sensus sunt naturae veluti portae, venae veluti canales, intestini veluti cloacae.

[HYDRĂGŌGUS, a, um, adj. aquiducus: ab ὕδωρ, aqua, et ἄγω, duco. *Coel. Aurel. Tard.* 3, 8. *med.* Utendum aquiducis medicaminibus, quae Graeci hydragoga vocaverunt. ℙ *Hydragogos* est herbae nomen ap. *Appul. Herb.* 27. Chamaedaphne a Graecis quibusdam daphnites, aliquibus vero daphne, aliis hydragogos dicitur. *F.*]

[HYDRĂGŎNOS, i, f. in aqua genita: ab ὕδωρ, aqua, et γίγνομαι, nascor. Ita appellatur nymphaea herba, quae in aqua degit. *Appul. Herb.* 27. *F.*]

HYDRĂLĒTA, ae, f. ὑδραλέτης. V. HYDRAULA.

*HYDRAOTES, ae, m. Ὑδραώτης, Indiae fluvius, in Acesinem, unaque cum Acesine in Indum influens. *Hyarotis* audit *Curt.* 9, 1. Ὑάρωτις *Straboni*. *B. A.*

HYDRARGYRUS, i, m. ὑδράργυρος, species argenti vivi, quod ex minio fit secundario, aereis mortariis trito ex aceto, aut ferrea concho, argilla super illita, excocto: quod argenti vivi vicem praestat, guttis dividi facile, et lubrico humore confluere. Ita *Plin.* 33, 8, 41. Dicitur *hydrargyrus*, quia argenti colorem habet, liquorem aquae: ab ὕδωρ, aqua, et ἀργύριον, argentum. Differt ab argento vivo, quod fit ex lapide in argentariis venis reperto, ut in ARGENTUM dictum est. *Plin. l. c.* Hydrargyro argentum inauratur. *Id. ib.* 3, 20. Aes inaurari argento vivo, aut certe hydrargyro, legitimum erat. ℙ Masculini generis esse diximus, quia eodem genere apud Graecos est. Nam, ex *Plinii* locis nihil certi colligitur.

HYDRAULĂ, et Hydraules, ae, m. ὑδραύλης, qui peritus est organi hydraulici pulsandi. *Suet. Ner.* 54. Voverat proditurum se, partae victoriae ludis, etiam hydraulam, et choraulam, et utricularium, ac novissimo die histrionem. *Petr. Sat.* 36. Ut putares essedarium hydraule cantante pugnare. *Hydraula*, *ae*, *f.* ὕδραυλις, est machina, quae vi aquae versatur. *Vitr.* 10, 10. ubi *de rotis ad molendam farinam*. Eadem ratione versantur hydraulae. *Phil.*, *Turn.*, *Salm.*, leg. *hydromylae*, h. e. molae, quae aqua versantur: ab ὕδωρ, aqua, et μύλη, mola: atque ita poscere videtur res, de qua ibi agitur. [Sed cum ὑδρομύλη vox sit cadentis Graecitatis, ὑδραλέτης vero (ab ὕδωρ, aqua, et ἀλέω molo) usurpata fuerit ab *Strabone l.* 12., ac praeterea ab antiquis librariis *hydraletae* potius, quam *hydromylae* facillime in *hydraulae* commutari potuerit; ideo *Schneiderus* recte *hydraletae* in textum recepit. *F.*]

HYDRAULĬCUS, a, um, adj. ad hydraulum spectans. *Plin.* 7, 37, 38. Laudatus Ctesibius pneumatica ratione, et hydraulicis organis repertis. Adde *Suet. Ner.* 41. ℙ Hydraulicae machinae dicuntur, quibus aqua per fistulas exprimitur, et in sublime pellitur: hae partim fiunt ad aquarum ludos faciendos, partim ad hydraletas versandas, partim ad excitandas in musicis organis harmonias, ad horologiorum motus, etc. De his V. *Vitr.* 9, 9. et 10, 13. Meminit et *Plin. l. c.*

HYDRAULUS, i, m. ὕδραυλος, ὕδραυλις, instrumentum musicum aquae decursu sonum reddens: ab ὕδωρ, aqua, et αὐλός, tibia. Simile est ei, quod nunc appellatur organum, nisi quod hujus fistulae ventis solum inflantur, in hydraulicis aquae decursu sonus redditur. *Cic. Tusc.* 3, 18. Hydrauli, hortabere, ut audiat voces potius, quam Platonis? *Plin.* 9, 8, 8. de delphino: Mulcetur symphoniae cantu et praecipue hydrauli sono. [*Cf. *Ernest. cl. Cic.* s. h. v.]

*HYDRĒLA, ae, f. Asiae opp. in Phrygia majore sive Caria, vel certe in Phygiae majoris confinio, alias Caria dictum. *Liv.* 37, 56. Cariam, quae Hydrelia adpellatur. *B. A.*

HYDRĒLĀTĀNUS, a, um, adj. ad Hydrelam pertinens, quae regio est Cariae, ut Hydrelatanus ager, *Liv.* 37, 56.

HYDRĒLĪTAE, arum, m. plur. Ὑδρηλεῖται, populi Hydrelam incolentes, ita appellati ab ὑδρηλός, aquosus, quia loca incolunt aquosa. Horum meminit *Plin.* 5, 29, 29. V. v. praec.

HYDRĒUM, i, n. idem ac hydreuma, ap. *Plin.* 6, 23, 26. V. v. seq. *Cf. *Solin.* c. 67. et *Salmas.* in locum. *B. A.*

HYDREUMA, ătis, n. ὕδρευμα, aquationum ratione disposita mansio. *Plin.* 6, 23, 26. A Copto camelis itur aquationum ratione mansionibus dispositis: prima appellatur hydreum XXXII. M.: secunda in monte diei itinere: tertia in altero hydreumate, etc., ubi *Hard.* recte distinguit, ut hydreum, ὑδρεῖον, sit locus aquationis: hydreuma, ὕδρευμα, ipsa aquatio, ab ὑδρεύειν, aquari.

*HYDRĔUS, a, um, adj. aquatilis. *Martian. Capell.* 7, 237. Hydreo germine pullulare. *B. A.*

HYDRĬA, ae, f. ὑδρία, aqualis, idest, vas aquarium, urna: ab ὕδωρ, aqua. *Cic. Verr.* 2, 2, 19. Dicebant, scyphorum paria complura, hydrias argenteas, pretiosam vestem stragulam, multa mancipia pretiosa Verri data esse. *Id. ib.* 51. Conjicere sortes in hydriam. *Sulpic. Sever. sacrae hist.* 1, 43. Hydria farris. ℙ [Accipitur etiam pro olla sepulcrali. *Inscr.* ap. *Mur.* 1184, 10. D. M. M. Lollio Aeschini haec hydria posita est. ℙ Hujus nominis est etiam insula maris Hadriatici apud *Mel.* 2, 7. ℙ Item comoedia Menandri ap. *Quint.* 11, 3. *F.* et *B. A.*]

HYDRĪNUS, a, um, adj. ab hydria, vel hydro ut Hydrina vulnera. *Prud.* περὶ στεφ. 10, 884. ipse praesto tunc erit Hercules, Hydrina suetus ustum ire vulnera.

HYDRĪUS, ii, m. aquarins. Hydrius puer est Aquarius coeleste sidus. *Prud. Apotheos.* 622. Labitur hinc pulsus puer Hydrius, inde Sagitta.

HYDRŎCĒLĒ, es, f. ὑδροκήλη, hernia aquosa, cum scilicet aqua in scroto colligitur, seu, ut alii definiunt, cum in alterum e testibus humor confluit: ab ὕδωρ, aqua, et κήλη, quod speciatim scroti tumorem significat. *Mart.* 12, 84. Dicentem tumidas in hydrocelas.

HYDRŎCĒLĬCUS, a, um, adj. ὑδροκηλικός, qui hydrocele laborat. *Plin.* 30, 8, 22. Hydrocelicis stelliones mire prodesse tradunt.

HYDRŎCHŎUS, i, m. ὑδροχόος, hoc est aquam fundens, ab ὕδωρ, aqua, et χέω, fundo. Graece Aquarii signum significat. *Catull.* 65, 94. Proximus Hydrochoi fulgeret Oarion.

HYDRŎGĂRĀTUS, a, um, adj. hydrogaro conditus. *Apic.* 2, 2. Isicia hydrogarata sic facies: Teres piper, ligusticum, pyretrum minimum: suffundes liquamen, temperans aqua cisternina, etc.

HYDRŎGĂRUM, i, n. genus liquaminis aqua cisternina temperatum: ab ὕδωρ, aqua, et γάρον, garum. *Lampr. Elagab.* 29. Hydrogarum Romanorum ducum primus publice exhibuit.

HYDRŎGĔRON, ontis, f. herba eadem ac senecio: ab ὕδωρ, aqua, et γέρων, senex, ita fortasse

appellata, quod in humectis locis germinat. *Appul. Herb.* 75. V. ERIGERON. *F.*]

HYDROLAPATHUM, i, n. ὑδρολάπαθον, lapathi genus, quod in aqua nascitur. *Plin.* 20, 21, 85.

HYDROMANTIA, ae, f. ὑδρομαντεία, divinatio, quae fit per aquam. *August. C. D.* 7, 35. scribit, Numam Pompilium hydromantiam fecisse, ut videret imagines Deorum, vel ludificationes Daemonum, a quibus audiret, quid in sacris constituere atque observare deberet. Quod genus divinationis *Varro* a Persis dixit illatum, quo et ipsum Numam, et Pythagoram philosophum fuisse usum commemorat. *Plin.* 37, 11, 73. Ananchitide in hydromantia dicunt evocari imagines Deorum, *Is. Or.* 16, 14. eadem fere habet. Est autem haec vox ab ὕδωρ, aqua, et μάντις, hariolus.

HYDROMELI, ĕlitis, n. ὑδρόμελι, aquae mulsae genus, ex imbre purissimo, et melle temperatum, et jam vetustate vini saporem referens: ab ὕδωρ, aqua, et μέλι, mel. *Plin.* 14, 17, 20. et 31, 6, 36. *Pall.* 8, 7. et *Colum.* 12, 12., qui, tacito nomine, ejus conficiendi rationem docet, et aquam mulsam appellat. *Plin.* 22, 13, 15. Intestinorum animalia pelli cum hydromelite, et sale. *Id.* 27, 5, 20. Cum hydromelitis sextario.

[HYDROMELUM, i, n. ὑδρόμηλον, genus potionis: ab ὕδωρ, aqua, et μῆλον, malum. *Is. Or.* 20, 3. Hydromeli (corrige *hydromelum*), quod fiat ex aqua, et malis Matianis. *F.*]

HYDROMYLA, ae, f. V. HYDRAULA.

HYDROPHOBIA, ae, f. ὑδροφοβία, aquae fuga, miserrimum genus morbi, in quo simul aeger et siti, et aquae metu cruciatur, quod solet accidere iis, qui a rabido cane fuerint morsi: ab ὕδωρ, aqua, et φόβος, timor. *Cels.* 5, 27. *n.* 2., sed Graece; at Latine *Coel. Aurel. Acut.* 3, 9. ℙ Hydrophobiam signat *Ov. Pont.* 1, 3, 23. Tollere nodosam nescit medicina podagram, Nec formidatis auxiliatur aquis.

HYDROPHOBICUS, a, um, adj. ut Hydrophobica passio, apud *Coel. Aurel. Acut.* 3, 9. V. v. praec.

HYDROPHOBUS, a, um, adj. ὑδροφόβος, aeger, quem canis rabidus momorderit, qui aquam expavescit: a φοβέομαι, timeo, et ὕδωρ, aqua. *Plin.* 29, 5, 32. Est limus salivae sub lingua rabiosi canis, qui datus in potu fieri hydrophobos non patitur. *Veg. Vet.* 3, 31. Aliquando jumenta aquas timent, quae dicuntur hydrophoba.

HYDROPHYLAX, ăcis, m. ὑδροφύλαξ, aquarum custos: ab ὕδωρ, aqua, et φυλάσσω, custodio. *Imp. Zeno Cod.* 11, 42, 10. Universos aquarios, vel aquarum custodes, quos hydrophylacas nominant, etc.

HYDROPICUS, a, um, adj. ὑδρωπικός, qui hydrope laborat. *Hor. Ep.* 1, 2, 34. Si nolis sanus, curres hydropicus. ℙ Secundam syllabam licenter corripit *Aemil. Macer. cap. de Allio.* Hydropicis, sic humores desiccat aquosos. Sed non est imitandus.

HYDROPISIS, is, f. idem ac hydrops. *Plin.* 20, 1, 3. Sic. et contra pthiriasin bibitur, et hydropises.

HYDROPISMUS, i, m. hydropisis. *Coel. Aurel. Acut.* 1, 14. Hydropismum fieri censet Asclepiades perforatione carnis in parvam formulam viarum, quae possit solita (lege *solida*) corporis nutrimenta inaquare, *h. e.* in aquam vertere. *F.*]

HYDROPS, ōpis, m. ὕδρωψ, ωπος, genus morbi, quo aqua praeter naturam sub cute nascitur, qua corpus turgescit: ab ὕδωρ, aqua, et ὤψ, facies. *Hor. Od.* 2, 2, 13. Crescit indulgens sibi dirus hydrops, Nec sitim pellit, nisi causa morbi Fugerit venis. *Cels.* 3, 21. Ex quartana in hydropa decidere.

*HYDROSELINUM, i, n. infructuosa roris marini species, sive apium silvestre ap. *Appul. Herb.* 79. *B. A.*

[HYDRUNTINUS, a, um, adj. ad Hydruntum pertinens, Calabriae urbem, nunc *Otranto.* ℙ *Hydruntini, orum,* sunt incolae illius urbis. *Inscr.* ap. *Grut.* 374, 5. Patronus municipii Hyrentinorum (lege *Hydrundinorum*). *F.*]

HYDRUS et Hydros, i, m. ὕδρος, certum anguium genus, quod et in aqua degit: ab ὕδωρ, aqua. Et universim de quibuscumque serpentibus dicitur. *Plin.* 29, 4, 22. In orbe terrarum pulcherrimum anguium genus est, quod et in aqua vivit: hydri vocantur, nullis serpentium inferiores veneno. *Id.* 6, 23, 26. Hydri marini vicenum cubitorum. *Virg. G.* 4, 458. immanis hydrus. *Id. A.* 7, 753. graviter spirantes hydri. *Ov. Her.* 9, 85. de Hercule: immanes elisis faucibus hydros Infantem, etc. ℙ A poetis tribuuntur capitibus Furiarum, et Medusae pro comis, vel immixti capillis. *Virg. A.* 7, 447. tot Erinnys sibilat hydris. *Val. Fl.* 4, 413. de Tisiphone: excussi crinibus hydri; et 2, 195. et nigris amplectitur hydris; et 6, 397. squalens hydris Medusa. Sic *Ov. Met.* 4, 800. Gorgoneum turpes crinem mutavit in hydros. ℙ Translate. *Juv.* 7, 70. Nam si Virgilio puer, et tolerabile desit Hospitium, caderent omnes a crinibus hydri, *h. e.* vis carminis, et poeticus furor: alluditque ad descriptionem Erinnyos *Aen.* 7, 415. et 447. ℙ Metonymice ponitur pro veneno. *Sil.* 1, 322. Aut hydro imbutas, bis noxia tela, sagittas. ℙ Est et signum coeleste, de quo in ANGUIS dictum est. *German. Arat.* 429. Et spatio triplicis formatus sideris Hydros. ℙ *Hydrus, untis,* f. Ὑδροῦς, et Hydruntum, i, n. urbs fuit Calabriae maritima, portu adversus Graeciam nobilissima, hodie *Otranto. Cic. Fam.* 16, 9. *Id. Att.* 15, 21. et 16, 5, *Hydruntum* est *Liv.* 36, 21. item *Plin.* 3, 11. ubi tamen bis locutio occurrit *ab Hydrunte,* a recto nempe *Hydrus.* ℙ Urbi vicinus mons fuit cognominis. *Mela* 2, 4. Hydrus mons. ℙ In *Lucan.* 5, 375. *Acius Hydrus* gen. masc. et ad montem et ad oppidum alludere videtur. *B. A.*

*HYDRUSSA, ae, f. (ὑδρόεσσα et contracte ὑδροῦσσα,) sic Ceos insula a Graecis appellata est. *Plin.* 4, 12. ℙ Item Andros insula. *Id. ib.* ℙ Et Tenos. *Id. ib. B. A.*

HYEMS, etc. V. HIEMS.

*HYETUSSA, ae, f. Ὑετόεσσα, Ὑετοῦσσα, *h. e.* pluviosa, insula Cariae vicina. *Plin.* 5, 31. *B. A.*

HYGEA et Hygia, ae, f. Ὑγεία, filia Aesculapii, sanitatis Dea. *Plin.* 34, 8, 19. *n.* 19. et 35, 11, 40. *n.* 31. *Mart.* 11, 60. Quod sanare Criton, non quod Hygea potest. ℙ Scribitur et *Hygēiă*, servatis omnibus Graecis litteris. *Inscr.* ap. *Grut.* 31, 10. Solis Aesculapio, et Hygeiae, etc. Adde aliam ap. *Mur.* 169, 8.

*HYGIEMON, onis, m. Ὑγιήμων, nomen pictoris antiqui, de quo *Plin.* 35, 8. *B. A.*

[HYGIAENUSA, ae, f. ὑγιαίνουσα, bona valetudine utens: part. ab ὑγιαίνω, valeo. Est nom. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 879, 13. Maria Hygiaenusa. *F.*]

HYGINUS, i, (C. Julius) libertus Augusti, a quo advectus Romam praefuit bibliothecae Palatinae. Multa scripsit, e quibus supersunt Fabulae, et Poetica Astronomica. Sunt tamen, qui multo saniori judicio Augusti aetate indigna ea scripta putant propter stili inelegantiam, ideoque alteri tribuunt Hygino, qui circa Antoninorum aetatem floruerit, vel etiam infra. [Plurimi tamen habendae sunt illius Fabulae, quippe quae, ut eruditi plerique observarunt, ex veteribus tragoediis, quae jam perierunt, excerptae fuerint, ideoque ad anaglyptica opera explicanda maxime sunt idoneae, cum illa magis ex tragoediis, quam ex poetarum mythicorum narrationibus insculpta fuisse videantur. *F.*] ℙ Alter Hyginus scripsit de Limitibus constituendis sub Trajani imperio. Sed ne hic quidem stili ratione est adamandus. ℙ *Higinus* scriptum reperitur ap. *Gell.* 5, 8. edd. *Gron.* et *Longol. B. A.*

[HYGRA, ae, f. ita vocatur collyrii genus, quia e liquidis constat; huic opponitur xerocollyrium, quod ex aridis. *Scrib. Compos.* 37. Hygram (*nempe* compositionem) vocant, quia est liquidum medicamentum. *F.*]

HYGREMPLASTRUM, i, n. ὑγρέμπλαστρον, emplastrum liquidum ac fluens: ab ὑγρός, humidus. *Plin.* 34, 15, 46. Praecipua commendatio ejus in hygremplastro, ad purganda vulnera.

HYGROPHOBIA, ae, f. ὑγροφοβία, idem fere, quod hydrophobia: nisi quod haec solius aquae, illa omnium humorum, liquorumque timorem habet: ab ὑγρός, humidus. *Coel. Aurel. Acut.* 3, 9.

*HYI, orum, populi Asiae ulterioris, supra Elymaidem. *Plin.* 6, 27. *B. A.*

HYLACTOR, oris, m. nomen canis latratu valentis: ab ὑλακτέω, latro. *Ov. Met.* 3, 224. et acutae vocis hylactor.

[HYLAEI, orum, m. plur. (Ὑλαῖοι, *h. e.* silvestres) populi Scythiae, Tauricae Chersonesi proximi, non procul ab Hypane fluvio. Horum meminit *Plin.* 4, 12, 26., a quibus *Id. ib.* vocatum ait Hylaeum mare, quo illorum regio alluitur. *F.*]

HYLAEUS, i, m. Ὑλαῖος, unus e Centauris (ab ὕλη, silva), qui Atalantae vim inferre aggressus, ab ipsa sagittis occisus est, (*Serv.* ad *A.* 8, 294. ait, occisum esse a Theseo) opem ferente etiam Milanione, (cujus postea illa uxor fuit) qui in ea rixa vulnus retulit: de quo *Ov. A. Am.* 2, 191. Sensit et Hylaei contentum saucius arcum. De eodem adjective *Prop.* 1, 1, 13. Ille etiam Hylaei percussus vulnere rami, etc. ℙ Ap. *Ovid.* est etiam nomen canis (ab ὑλάω, latro) *Met.* 3, 213.

HYLAS, ae, m. Ὕλας, filius Thiodamantis et Menodices Nymphae Orionis filiae, ex Oechalia (al. Argivus), puer formosus, comes fuit Herculis in expeditione Argonautarum. Cum illi ad litus Mysiae appulissent, et venatum Hercules, aquatum Hylas cum urna ad Ascanium fluvium accessisset, a Nymphis ejus fluminis una cum urna sua vi e ripa detractus, raptusque est: quem frustra diu conquirens Hercules adeo aberravit, ut ab sociis vela facientibus desereretur. *Juven.* 1, 164. Aut multum quaesitus Hylas, urnamque secutus. *Prop.* 1, 20, 6. Thiodamanteo proximus ardor Hylae. V. ibi multa hac de re. *Val. Fl.* 3, 596. Rursus Hylan, et rursus Hylan per longa reclamat Avia. V. ibi quoque multa a *v.* 522. et *Hyg. fab.* 14. et *Serv.* ad *Ecl.* 6, 43. ℙ In memoriam ejus diu et frustra quaesiti, Hercules instituit annua sacra, in quibus crebro clamaretur. Quo alludit *Virg. Ecl.* 6, 43. His adjungit, Hylan nautae quo fonte relictum Clamassent, ut litus, Hyla, Hyla omne sonaret. Secunda in hoc vocativo syllaba primo producitur, secundo corripitur, Graeca licentia, illius simili, de qua *Mart.* 9, 12. Et quos Ἄρες, Ἄρες, decet sonare. ℙ *Fuit et Hylas Bithyniae amnis. *Plin.* 5, 32. *Solin.* 42. (*al.* 54.) ℙ Item lacus ibidem. *Solin. ib.* ℙ Hylas, pantomimus, de quo *Suet. Aug.* 54. Cf. *Macr. Sat.* 2, 7. ℙ Hylas, pugil, de quo *Auson. epigr.* 91. Doctus Hylas caestu, etc. *B. A.*

*HYLATAE, arum, m. populi Syriae. *Plin.* 5, 23. *B. A.*

HYLAX, ăcis, m. nomen canis, qui multum latratu valet: ab ὑλάω, latro. *Virg. Ecl.* 8, 107.

HYLE, es, f. ὕλη, Graece est silva: et translate materia, de qua agitur in libris alicujus facultatis, praesertim in iis, qui variae eruditionis sunt [*Macr. Sat.* 1, 17. *f.* Signa duo aeque feminea, quibus Apollo ambitur, hylen, naturamque significant confamulantes. *F.*] *Attejus Philologus* ap. *Suet. Grammat.* 10. Hylen nostram aliis memento commendare: quam omnis generis coegimus, uti scis, octingentos in libros. ℙ Ap. *Plin.* 4, 7, 12. est oppidi nomen in Boeotia.

*HYLERNA, ae, f. locus Tiberi vicinus cum luco. *Ov. Fast.* 6, 105. *B. A.*

[HYLEROS, otis, m. silvae amans: ab ὕλη, silva, et ἔρως, amor. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 991, 1. *P. Postumio* P. L. Hileroti. *F.*]

HYLES, ae, m. Ὕλης, nomen Centauri (ab ὕλη, silva; nam Centauri in silvis degunt) ap. *Ov. Met.* 12, 378.

[*HYLEUS, ei, m. disyll. Ὑλεύς, vir nobilis ve natione apri Calidonii: est ab ὑλάω, latro. *Ov. Met.* 8, 312. *F.* et *B. A.*]

*HYLLIS, idis, f. paeninsula Dalmatiae. *Plin.* 3, 22. *B. A.*

HYLLUS vel Hylus, i, m. Ὕλος, filius Herculis ex Deianira (al. ex Omphale) qui Iolen patre mortuo uxorem duxit. Hic postea cum ceteris fratribus, qui ex Hercule superstites fuerunt, ab Eurystheo pulsus, Athenas confugit, ibique Misericordiae, vel Clementiae templum condidit, quod et accepti ab Atheniensibus beneficii testimonium, et miseris in posterum asylum esset et perfugium. *Ov. Her.* 9, 44. *et f.* et *Stat. Th.* 8, 508. ℙ [*Hyllus* est etiam qui ex Hyllide est, paeninsula Liburniae proxima, quae nunc fortasse *penisola di Stagno.* Est etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 372, 5. Juliae Zosimae Lib., et Hyllo. *F.*] ℙ *Item fluvii nomen, per Phrygiam majorem, Ioniam, atque Lydiam percurrentis, inque Hermum cadentis. *Plin.* 5, 29. *B. A.*

*HYLONOME, es, f. (ὑλονόμη, in silvis degens) femina ex genere Centaurorum, quae, mortuo marito Cyllaro, gladio suo incubuit. Ejus meminit *Ov. Met.* 8, 405. *B. A.*

*HYMANE, es, f. mater Tiphyos, uxor Phorbantis. *Hyg. fab.* 14. *med.*

HYMEN, enis, m. et Hymĕnaeus vel Hymĕnaeos, i, m. Ὑμήν, Ὑμεναῖος, carmen nuptiale, hymnus virginalium nuptiarum. *Stat. Silv.* 2, 7, 87. Et vestros Hymenaeon ante postes Festis cantibus ipse personabo. *Ter. Ad.* 5, 7, 6. Hoc mihi morae est, tibicina, et hymenaeum qui canat. ℙ Item apud Graecos, membrana, qua fetus involvitur, sed speciatim illa, quae claustrum virginitatis est, quaeque virginibus in primo Veneris congressu rumpitur. Aliqui volunt, hanc esse primam hujus vocis notionem, et inde carmen nuptiale, et Deum nuptiarum praesidem appellatum a veteribus fuisse. *Serv.* ad *Virg. A.* 4, 99. et *Donat.* ad *Ter. Ad.* 5, 7, 6. ℙ Item *Hymen* vel *Hymenaeus*, vel conjunctim *Hymen Hymenaeus*, Deus nuptiarum praesidio habitus fuit, ut dictum est. Hunc aliqui Liberi et Veneris filium fuisse volunt, alii Apollinis et Calliopes, alii Uraniae, alii Clius; primum certa instituisse nuptias, eoque hunc ei honorem habitum, ut in virginalibus nuptiis memoria ejus celebraretur. Alii Magnetis filium, musicae artis peritum, pulcritudine muliebri: dum nuptias Liberi Patris et Altheae, seu Ariadnes religiosis cantibus celebrat, exspirasse. Alii virum fortem Atticum dicunt fuisse, qui raptas a praedonibus virgines oppressis latronibus, parentibus intactas restituit, vel qui inter bella saevissima virgines liberaverit. Hanc ob causam in nuptiis tradunt a Graecis, eorumque imitatione a Latinis ejus numen solitum fuisse invocari, quasi liberatoris virginitatis, ut Romani in nuptiis virginalibus invocabant Talassum, seu Talassium, seu Talassionem. Sed, ut alii referunt, apud Romanos cum sponsa duceretur, omnes respondentibus vicissim pueris puellisque clara voce concinebant, *Hymen, o Hymenaee*, ingrediente vero sponsa mariti aedium limen, *Talassio* magna voce clamabatur, quod in raptu Sabinarum ea vox celebrata virginem praestantissima forma ab impetu aliorum defendisset. *Catull.* 62, 5. Hymen o Hymenaee, Hymen ades o Hymenaee. Ubi prior syllaba in *Hymen* communis est, primo producta, deinde correpta: at in *Hymenaeus* semper

t brevis. *Id.* 60, 4. O Hymenaee Hymen, o Hymen Hymenaee. *Ov. Her.* 14, 27. Vulgus Hymen ymenaee, vocant: fugit ille vocantes; et *ib.* 6, . pronuba Juno Adfuit, et sertis tempora vinctus ymen; et *ib.* 12, 137. Ut subito nostras Hymen intatus ad aures Venit, etc. *Id. Met.* 12, 215. cce canunt Hymenaeon, et ignibus atria fumant. Metonymice sunt ipsae nuptiae. *Virg. A.* 1, 55. de Helena: Pergama cum peteret, inconcessosque Hymenaeos; et *ib.* 3, 328. qui deinde secutus Ledaeam Hermionem, Lacedaemoniosque hymenaeos; et *ib.* 4, 99. pactos Hymenaeos exercere; et 127. Connubio jungam stabili, propriamque icabo. Hic Hymenaeus erit. *Stat. Th.* 3, 283. ymenaei infausti. *Sen. Troad.* 861. Quicumque ymen funestus, illaetabilis Lamenta, caedes, sanuinem, gemitus habet, Est auspice Helena dignus. De bestiis. *Virg. G.* 3, 60. Aetas Lucinam, juosque pati hymenaeos, Desinit ante decem, post uattuor incipit annos. Ubi ὕστερον πρότερον notat *ervius*, quia prius est concubitus, deinde partus. Auctores, unde fabulas de Hymenaeo sumpsimus, unt *Serv.* ad *Ecl.* 8, 30. et ad *A.* 4, 99. et 127., *onat.* ad *Ter. Ad.* 5, 7, 6. et *Lact.* ad *Stat. Th.* , 283.

HYMĔNĒĬUS, a, um, adj. ad Hymenaeum pertinens. *Capell. in. l.* 7. Nec mea mella rapis: quaeam haec hymeneia lex est? *Id.* 2, 34. Hymeneia ripudia.

HYMETTĬUS, a, um, adj. Ὑμήττιος, ex Hymetto monte. *Plin.* 36, 3, 3. L. Crassus orator priius peregrini marmoris columnas habuit Hymettias. *Hor. Sat.* 2, 2, 15. Hymettia mella. *Id. Od.* , 18, 3. Hymettiae trabes. *Ov. Met.* 10, 284. ut ymettia sole Cera remollescit.

HYMETTUS et Hymettos, i, m. Ὑμηττὸς, mons tticae, Athenis proximus, tum marmore coloris andidissimi, tum vero praecipue thymo floribusue abundans, atque ideo apibus et melle. *Val. Fl.* 1, 396. dum plenas nectare cellas Pandit, et dulcem reges dimittit Hymetton. *Mart.* 7, 88. Pascat et Hybla meas, pascat Hymettos apes. *Hor. Od.* 2, 6, 14. ubi non Hymetto Mella decedunt. *Ov. A. Am.* 3, 687. purpurei colles florentis Hymetti. *Col.* 10, 385. Actaeus Hymettus. ℙ *Appul. Met.* 1. *in.* Hymettos Attica, fem. gen. dixit: videurque ad regionem, quae est circa Hymettum, repexisse. V. ISTHMUS.

[HYMNETRĬA, ae, f. poetria, cantrix: ab ὑμνητὴρ, cantor. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 85. *n.* 191. Munatiae L. L. Zosimae filia Hymnetria. *F.*]

HYMNĬFER, a, um, adj. qui hymnos componit, eu cantat. *Ov. Met.* 11, 58. de Orpheo: hymniferos inhiat divellere vultus. *Heinsius*, et alii hunc ersum, tanquam spurium, rejiciunt.

HYMNĬO, is, n. 3. hymnos cano. *Prud.* περὶ στεφ. 1, 118. Hymnite matres pro receptis parvulis: ὑμνεῖτε.

HYMNĬSŎNUS, a, um, adj. hymnos sonans, laules canens. *Paul. Nol. carm.* 28, 230. Hymnisoni chori. Adde *carm.* 22, 200.

HYMNŎDĬCUS, i, m. ὑμνῳδικὸς, qui hymnos canit. *Firmic. Math.* 8, 25.

HYMNŎLŎGUS, i, m. ὑμνολόγος, laudator, hymnis celebrans. *Firmic. Math.* 3, 6. Sive templorum conditores, aut hymnologos. Adde 12. et *Inscr.* ap. *Grut.* 645, 4. Ti. Glaudius Glyptus Hymnologus de campo Coelemontano.

HYMNUS, i, m. ὑμνὸς, proprie est canticum in Deum: sed simpliciter pro cantico et laude accipiur: est per syncopen pro *hymenus*, ab ὑμένος, part. praet. pass. verbi ὕδω, cano. *Prud. praef. Cathem.* 37 Hymnis continuet dies, Nec non ulla vacet, quin Dominum canat. Adde *Lucil.* ap. *Non.* 4, 261. ℙ Ap. *Mart.* 12, 75. *Hymnus* est nomen proprium pueri cujusdam.

[*HYOPHTHALMOS, i, m. (ὑόφθαλμος, *h. e.* oculus suis, ab ὗς, sus, et ὀφθαλμὸς, oculus). Ita appellatur herba, quae et aster Atticus, et bubonion, et inguinalis. *Appul. Herb.* 60. *F.* et *B. A.*]

HYOSCYĂMĬNUS, a, um, adj. qui est ex hyoscyamo, ut Oleum hyoscyaminum, quod ex hyoscyamo decoquitur. *Plin.* 23, 4, 49.

HYOSCYĂMUS, i, m. ὑοσκύαμος, herba est, quae et Apollinaris, et altercum dicitur, plurium generum, quorum primum nigro semine, floribus paene purpureis, spinosum: alterum vulgare, candidius, et fruticosius, altius papavere: tertium semine simile semini irionis: quartum molle, lanuginosum, pinguius ceteris: quod unum a medicis receptum est: cetera venenum sunt, insaniam gignentia, capitisque vertigines. Ipsa vox fabam suis significat, ab ὗς, sus, et κύαμος, faba. *Plin.* 25, 4, 17. *Cels.* 5, 27. *n.* 14. Si hyoscyamum aliquis ebibit, fervens mustum bibendum est. ℙ *Jusquiamus* dicitur a *Pall.* 1, 35. *med.* et *Veg. Vet.* 2, 12.

HYOSĪRIS, is, f. ὑοσερὶς, herba intubo similis, sed minor et tactu asperior, quae contusa vulneribus praeclare medetur. Haec *Plin.* 27, 10, 64. *Hard.* ad *l. c.* Rectius *hyoseris*, nam σέρις intubum est, non σίρις: nisi forte ὑὸς ἶρις quispiam interpretatur, quod vereor, ut probari queat.

*HYPACĂRIS vel Hypacyris, is, fluvius Sarmatiae Europaeae, qui, medio inter Borysthenem et paludem Maeotidem loco in Pontum Euxinum, nempe in sinum Carcinitem, labitur. Priorem formam usurpat *Mela* 2, 1., posteriorem (Ὑπάκυρις) *Herod.* 4, 55. *Plin.* 4, 12. Hypacarin, dempto capite, *Pacyrin* vocat, si modo sana sit lectio. *B. A.*

*HYPAEA, ae, f. Ὑπαία, *i. e.* infima, Stoechadum insularum una, nunc *l'isle du Levant* sive *du Titan*, quae maxima omnium in ortum vergit. *Plin.* 3, 5. *B. A.*

[HYPAEPĒNUS, a, um, adj. ad Hypaepa pertinens, Lydiae urbem, Veneri sacram, versus Tmolum montem, nunc *Pyrgè* vel *Birghè*, de qua *Ov. Met.* 6, 13. et *ib.* 11, 153. et *Petron.* 133., in quibus locis est *Hypaepa*, *orum*, n. plur. ℙ *Hypaepeni*, *orum*, sunt illius urbis incolae ap. *Plin.* 5, 29, 31. et *Tac. A.* 4, 55. *F.*]

HYPAETHRUS et Hypaetros, a, um, adj. ὕπαιθρος, subdialis, sub dio positus: ab ὑπὸ, sub, et αἴθρα, aer. *Vitr.* 5, 9. *med.* Hypaethrae ambulationes habent magnam salubritatem. *Id.* 1, 2. Jovi, et Coelo aedificia sub divo, hypaethraque constituuntur, *h. e.* tecto perforato, atque aperto. *Id.* 5, 9. *med.* In apertis hypaethrisque locis.

HYPALLĂGE, ae, f. ὑπαλλαγὴ, *h. e.* immutatio, est figura dictionis, qua aliquid praepostere effertur, ita tamen, ut facile, quod rectum est, intelligatur, ne pro figura vitium sit: ut in illo *Virg. A.* 3, 61. dare classibus Austros. Ubi *Servius*: hypallage est: nam classes Austris damus. ℙ Ipsa quoque metonymia *hypallage* dicitur a rhetoribus, teste *Cic.* ap. *Quint.* 8, 6., Graece tamen.

[*HYPAMPĔLUS, i, f. ὑπάμπελος, pergula, seu locus vitibus consitus et contectus: ab ὑπὸ, sub, et ἄμπελος, vitis. *Inscr.* ap. *Grut.* 711, 3. Hypampelus huic (*tabernae*) cedet in rigorem maceriae, et furcarum. V. RIGOR. *F.* et *B. A.*]

[HYPĂNĒĬUS, a, um, adj. ad Hypanim pertinens, Sarmatiae fluvium. *Licent. carm. ad August.* 62. Exampeosque lacus fugiens Hypaneius amnis: *nempe* ipse fluvius Hypanis. *F.*]

HYPĂNIS, is, m. fluvius Sarmatiae, nunc *Bog*, qui in Borysthenem, et mox in Euxinum Pontum influit. *Virg. G.* 4, 370. Saxosumque sonans Hypanis. Adde *Cic. Tusc.* 1, 39.

[*HYPĂRĔTĒ, es, f. Ὑπαρέτη, (ex ὑπὸ, sub, et ἀρετὴ, virtus) una ex quinquaginta filiabus Danai. *Hyg. fab.* 170. *F.* et *B. A.*]

*HYPĂSIS, is, Indiae fluvius, in Indum cadens. *Curt.* 9, 1. *extr. Plin.* 2, 73. et 6, 17 et 20. ℙ Ὕφασις audit *Diodoro Siculo* atque *Arriano*; Ὕπανις autem *Straboni*. *B. A.*

[HYPĂTAEUS et Hypătīnus, a, um, adj. ad Hypatam, sive Hypate pertinens, Thessaliae urbem, haud procul a Peneo fluvio, cujus meminit *Liv.* 36, 6. *Id.* 41, 25. Hypataeus exsul. ℙ *Hypataei*, *orum*, sunt incolae illius urbis ap. *eund.* 36, 14. ℙ *Appul. Met.* 4. Milonis Hypatini domum fortiter expugnavimus. *F.*]

HYPĂTĒ, es, f. ὑπάτη, summa chorda in fidibus, quae acutum sonum reddit. *Vitr.* 5, 4. et 6, 1. *med.* ℙ [Translate ita appellatur pollex, qui summus, seu maximus digitorum est. *Appul.* in *fragm. Met.* 10. p. 717. *Oudend.* Dein digitis hypate, lichano, mese, paramese, et nete hastam mei inguinis nivea spurcitie pluscule excorians emundavit, *h. e.* quinque digitis, summo, indice, medio, anulari, et minimo. *F.*]

[HYPĂTĬCUS, i, m. ὑπατικὸς, consularis. Est nom. serv. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 591, 1. Hypaticus Augg. Lib. *F.*]

[HYPĂTOĬDES, is, m. ὑπατοειδὴς, modulatio quaedam musicalis. *Capell.* 9, 326. Melopoeiae species sunt tres, hypatoides, mesoides, netoides: hypatoides est, quae appellatur tragica, quae per graviores sonos constat. *F.*]

*HYPĂTON, i, (ὕπατον, i. e. supremum, ultimum,) n. oppidum Graecorum in Aethiopia, dictum et *Mulon. Plin.* 6, 29. *B. A.*

[HYPĂTUS, i, m. ὕπατος, summus, et absolute consul. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 741, 2. A. Herennulejus Hypatus. *F.*]

[*HYPĔCOON, i, n. ὑπήκοον (*h. e.* morigerum: ab ὑπακούω, obedio), herba in segetibus nascens foliis rutae: natura ejus eadem, quae papaveris succo. Haec ex *Plin.* 27, 11, 67. *F.* et *B. A.*]

HYPĔLĂTĒ, es, f. lauri species, al. daphne, carpophyllon, laurus Alexandrina. *Plin.* 15, 30, 39.

HYPĒNĔMĬUS, a, um, adj. ὑπηνέμιος, ventosus, irritus, ex quo nihil gignitur: ab ὑπὸ, sub, et ἄνεμος, ventus. *Plin.* 10, 58, 79. Pariuntque ova irrita, ex quibus nihil gignitur, quae hypenemia Graeci vocant. Adde *ib.* 60, 80.

[*HYPĔRANTUS, i, m. unus ex quinquaginta filiis Aegypti: (ex ὑπερανθέω, egregie floreo) *Hyg. fab.* 170. *F.* et *B. A.*]

[HYPERBĂSIS, is, f. ὑπέρβασις, transgressio: ab ὑπὲρ, supra, trans, et βαίνω, gradior. Figura est eadem, quae hyperbaton: et ad eam reducitur etiam *hysteron proteron*, de quo infra. Sed Graece tantummodo usum habet.

HYPERBĂTON, i, n. ὑπέρβατον. Figura grammaticalis et rhetorica, per quam partes orationis, neglecta simplici et vulgari dispositione, varie et artificiose inter se commutantur, aliis in locum aliarum abeuntibus: ab ὑπερβαίνω, transgredior. Oratio enim est aspera et dura, vel saltem dissoluta et hians, si ad necessitatem ordinis sui verba redigantur. *Quint.* 8, 6. *f.* et 9, 4. ℙ Latine *transgressio* appellatur ab *Auct. ad Her.* 4, 32. ℙ Ejus quinque sunt species, *Anastropha*, cum duorum verborum ordo mutatur, nullo alio interposito, ut illud *Virg. A.* 5, 663. Transtra per et remos. *Diacope*, cum dividitur verbum, interposito alio, ut *Cic. Att.* 1, 20. *f.* Per mihi, per, inquam, mihi gratum feceris. *Dialysis* (seu *Parenthesis*, cum ordo orationis diducitur, interposita sententia, ut *Plin. ep.* 7, 7. Neque ut magistro magister, neque ut discipulo discipulus (sic enim scribis), sed ut discipulo magister (nam tu magister, ego contra: atque ideo tu in scholam revocas, ego adhuc Saturnalia extendo) librum misisti. *Synchysis*, cum transpositio est obscura, ut *Virg. A.* 1, 113. Saxa vocant Itali mediis quae in fluctibus aras. *Catull.* 66, 18. Non, ita me Divi, vera gemunt, juerint. *Hor. Sat.* 1, 5, 49. Namque pila lippis inimicum, et ludere crudis. *Charis.* 4, 246. ℙ Hae tamen ipsae species *hyperbati* nomine appellantur. Unde, quod ad dialysin attinet. *Plin.* post allata verba, subdit statim: Non potui longius hyperbaton facere, atque hoc ipso probare, eum me esse, etc. Quod ad anastropham, et diacopen, *Quint.* 9. *f.* Sed neque longioribus quam oportet hyperbatis compositioni serviamus, etc. *Idem* vero 8, 6. docet, cum decoris gratia trahitur longius verbum, proprie hyperbati nomen tenere, ut in illo *Cic. initio Cluentianae.* Animadverti, judices, omnem accusatoris orationem in duas divisam esse partes. ℙ Est etiam *hyperbaton* apud nonnullos, quod ad apostrophen pertinet, cum scilicet sensus non mutatur, verum forma eloquendi, ut in illo *Virg. G.* 2, 169. Extulit haec Decios, Marios, magnosque Camillos, Scipiadas duros bello, et te, maxime Caesar. *Quint.* 9, 3.

[*HYPERBĬUS, ii, m. Ὑπέρβιος (ab ὑπὲρ, supra, et βία, vis, *h. e.* generosus), Martis filius, qui animal primus occidit. *Plin.* 7, 56, 17. ℙ Item alius Corinthius, qui primus orbem figlinum fertur invenisse. *Id ib.* ℙ Item alius Atheniensis, furni latericii inventor. *Id. ib. F.*]

HYPERBŎLĂ, ae, et Hyperbŏlē, es, f. ὑπερβολὴ, superlatio a *Cic. Or.* 3, 53., superjectio ementiens a *Quint.* 8, 6. *f.* appellata, tropus est, in quo res aliqua ultra modum, et praeter veritatem augetur, aut minuitur, ut *fulminis ocior alis*, ap. *Virg. A.* 5, 319. et *vix ossibus haerent*, *Ecl.* 3, 102. Fit autem pluribus modis, quos *Quint. ib.* enumerat, et confirmat exemplis. *Cic. Top.* 10. *f.* In hoc genere oratoribus et philosophis concessum est, ut aliquid, quod fieri nullo modo possit, augendae rei causa dicatur, aut minuendae, quae hyperbole dicitur. *Sen. Ben.* 7, 23. In hoc omnis hyperbole extenditur, ut ad verum mendacio veniat: et *mox.* Nunquam tantum sperat hyperbola, quantum audet: sed incredibilia affirmat, ut ad credibilia perveniat. *Quint. l. c.* Hujus quoque rei servetur mensura quaedam. Quamvis enim est omnis hyperbole ultra fidem, non tamen debet esse ultra modum, nec alia via magis in κακοζηλίαν itur.

HYPERBŎLAEOS, a, um, adj. ὑπερβόλαιος, superlatus. Adhibetur aliquoties a *Vitr.* 5, 4. et 5. ubi agit de sonis musicis: et *hyperbolaeon* genitivus est pluralis, ὑπερβολαίων.

[HYPERBŎLĬCE, adv. ὑπερβολικῶς, per hyperbolen. *Hieron. in Isaj.* 2, 6, 25. Nos autem hyperbolice dictum putamus. *F.*]

HYPERBŎLĬCUS, a, um, adj. ὑπερβολικὸς, ad hyperbolen pertinens. Hyperbolica instrumenta ap. *Sidon. ep.* 7, 2. *med.* sunt documenta, seu chirographa, in quibus aliquis ea donat, assignatve, quae non habet, vel aliquid supra dotem sponsae largitur. Alii legend. putant *hypobolica*, at *Cujacius* rectius *hypobola*, *h. e.* pigneraticia.

*HYPERBŎLUS, i, m. Ὑπέρβολος, orator Atheniensis, improbus et seditiosissimus. *Cic. Brut.* 62. *extr. Quint.* 1, 10. ℙ Notatus ab Eupolide in comoedia, sub persona Maricae. *Quint. ib.* V. *Spanhem.* ad *Aristoph. Nub. v.* 558. et *Schol.* ad *eund.* in *Equit. v.* 188. *B. A.*

[HYPERBŎRĔĀNUS, a, um, adj. idem ac Hyperboreus. *Hieron.* in *Chron. Euseb.* ad *an.* 1560. *ab Abraham.* Abaris Hyperboreanus ariolus agnoscitur. *F.*]

HYPERBŎRĔUS, a, um, adj. ὑπερβόρεος, quasi supra Boream, dicitur de regionibus ac populis ad septentrionem positis: ab ὑπὲρ, supra, et βορέας: estque per hyperbolen dictum. Hinc *Macr. Somn. Scip.* 2, 7. *extr.* tradit, antiquis dictos esse Hyperboreos, qui loca incolerent super Scythiam, et ad Tanaim, Istrumque, quasi originem Boreae introrsus recedendo transissent. *Plin.* quoque 4, 12, 26. Hyperboreos locat pone Riphaeos montes, ultraque Aquilonem, *Gens*, inquit, *felix*, *si credimus*, *annoso degit aevo*, *fabulosis celebrata miraculis. Ibi creduntur esse cardines mundi*, etc.

Paul. ex *Festo* docet, Hyperboreos vocari populos, qui humanae vitae modum excedant, vivendo ultra centesimum annum, idest ὑπερβαίνοντας ὅρον saeculi humani. Sed haec notatio inepta est. *Cic. N. D.* 3, 23. Apollo, quem ex Hyperboreis Delphos ferunt advenisse. *Virg. G.* 4, 517. Hyperboreae glacies; et *ib.* 3, 196. Qualis Hyperboreis Aquilo cum densus ab oris Incubuit; et 381. Hyperboreo septem subjecta trioni Gens effrena virum Riphaeo tunditur Euro. *Lucan.* 5, 23. Hyperboreae plaustrum glaciale sub Ursae. *Val. Fl.* 8, 210. Hyperboreae pruinae. *Mart.* 8, 78. Hyperborei celebrator Stella triumphi, *h. e.* quem Domitianus de Cattis, Dacisque egit.

HYPERCĂTĂLECTĬCUS, et Hypercatalectus versus, ὑπερκαταληκτικὸν μέτρον, est in quo syllaba, vel pes redundat, ut in illo *Virg. A.* 5, 422. Et magnos membrorum artus, magna ossa, lacertosque Exuit. *Ascon.* in *Verr.* 1, 10. Antiquum Naevii est: *Fato Metelli Romae fiunt consules.* Cui tunc Metellus consul iratus, versu responderat senario hypercatalecto, qui et Saturnius dicitur. *Dabunt malum Metelli Naevio poetae.* *Serv.* in *Centimetr.* p. 1817. Hypercatalecticum metrum est, ubi supra legitimos pedes syllaba crescit. *Prisc. super* 12. *v.* 1. *Aen.* p. 1216. Dicuntur hypercatalectici, quibus abundat una, vel duae syllabae. V. CATALECTICUS.

[HYPERCOMPUS, i, m. ὑπέρκομπος, jactabundus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 182, 5. C. Terentius Hypercompus. *F.*]

*HYPĚRE, es, f. insula in mari Aegaeo, postea Amorgos vocata. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

[HYPĚREPHĂNUS, i, m. ὑπερήφανος, superbus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Fabrett.* 80, 98. Manibus T. Flavii Severi Hyperephani Aug. Lib. filii. *F.*]

[HYPĚRĚTES, is, m. ὑπηρέτης, proprie est minister remigis: ab ὑπὸ, sub, et ἐρέτης, remex; translate est quicumque alicui in opere faciendo subjectus est. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 485. *n.* 158. Diis Manibus L. Ciartii Hyperetis. *F.*]

*HYPERĬA vel Hyperēa, ae, f. Ὑπέρεια, fons Thessaliae, circa Pheras. *Plin.* 4, 8. *B. A.*

HYPĚRĬCON, i, n. ὑπέρικον, herba, quae et chamaepitys, et corion dicitur, oleraceo frutice, tenui, cubitali, rubente, folio rutae, odore acri, semine in siliqua nigro, maturescente cum hordeo. Aliud est, quod et corin appellant, folio tamaricis, et sub ea nascens, sed pinguioribus foliis, et minus rubentibus, odoratum, palmo altius, suave, leniter acutum. Haec ex *Plin.* 26, 8, 53.

*HYPERĪDES, is, m. Ὑπερίδης, ex praecipuis fuit oratoribus Atheniensibus. Scripsit orationes multas, teste *Suida*, quae temporum injuria perierunt. Interfectus est ab Antipatro, lingua excisa, ut ait *Plutarchus* in *Demosthene*. *Quint.* 10, 1. Dulcis in primis et acutus Hyperides, sed minoribus causis, ut non dixerim utilior, magis par. *Cic. Or.* 1, 13. et 3, 7. *Id. Or.* 26. et 31. et *Acad.* 1, 3. *med.* ℙ Phrynem defendebat. *Quint.* 2, 15. et 10, 5. *in.* *B. A.*

HYPĚRĪON, ŏnis, et ŏnos, m. Ὑπερίων, ονος, filius Titani et Terrae, nepos Coeli, pater Solis, Lunae, et Aurorae. Alii fratrem Saturni faciunt, et Coeli filium. *Hyg. praef.* ℙ Revera fuisse dicitur vir praestantissimus, qui solis, lunae, astrorum motus, horasque primum summa cura a se percepta, ceteris noscenda tradidit: ideoque horum parens habitus est, et supra eos quasi gradiens: ab ὑπὲρ, supra, et ἰὼν, incedens. *Ov. Met.* 4, 192. quid nunc, Hyperione nate, Forma calorque tibi, radiataque lumina prosunt? ℙ Saepe de ipso Sole dicitur, quia supra nos graditur. *Festus:* Hyperionem alii patrem solis, alii ipsum, quod eat super terras, ita appellatum putabant. *Ov. Met.* 8, 564. Jamque duas lucis partes Hyperione menso. *Id. Fast.* 1, 385. Placat equo Persis radiis Hyperiona cinctum. *Laber.* ap. *Gell.* 10, 17. contra exortum Hyperionis. *Stat. Silv.* 4, 4, 27. nimio possessa Hyperione flagrat Torva Cleonaei juba sideris.

HYPĚRĪŎNIS, ĭdis, f. Ὑπεριονὶς, filia solis, *h. e.* Aurora: *Ov. Fast.* 5, 159. Postera cum roseam pulsis Hyperionis astris, In matutinis lampada tollit equis. Hinc *Virg. A.* 7, 26. Aurora in roseis fulgebat lutea bigis. *F.*]

HYPĚRĪONĬUS, a, um, adj. ad Hyperionem, seu Solem pertinens. *Sil.* 15, 214. Jamque Hyperionia lux septima lampade surgens. *Val. Fl.* 2, 34. Hyperionius currus. [*Avien. Arat.* 396. Sol Hyperionius, *h. e.* Hyperione patre natus. *F.*]

*HYPĚRIS, fluminis nomen in sinum Persicum influentis. *Plin.* 6, 23. *B. A.*

*HYPERISCUS, i, m. Priami regis filius. *Hyg. fab.* 90. *B. A.*

HYPERMĚTER et Hypermetrus versus, ὑπέρμετρος, hypercatalecticus, abundans una syllaba, quae plerumque a prima syllaba subsequentis versus absumitur, ut in illo *Virg. G.* 1, 295. Aut dulcis musti Vulcano decoquit humorem, Et foliis undam, etc. *Grammatici.*

HYPERMNESTRĂ, ae, et Hypermnestrē, es, f. Ὑπερμνήστρη, una ex quinquaginta Danai filiis, quae, sororibus suis prima nuptiarum nocte maritos suos occidentibus, una Lynceo sponso suo pepercit. V. DANAUS et *Ov. Her.* 14. Hinc *Prop.* 4, 7, 63. Andromedeque, et Hypermnestre sine fraude maritae. ℙ *Scribitur et *Hypermestra*. *Hyg. fab.* 168. ed. *Munker.* *Serv.* ad *Virg. A.* 10, 497. V. *Clytaemnestra f.* *B. A.*

HYPĚROCHĂ, ae, f. ὑπεροχὴ, exsuperantia, excessus. *Tryphon. Dig.* 20, 4, 20. Si post primum contractum tuum eidem credidisset quinquaginta, et hyperocham hujus rei, quae tibi pignori data esset, debitor obligasset; et *mox.* An tibi in quadraginta cederet pignoris hyperocha. [*Il soprappiù del valore della cosa ipotecata.* *F.*] Alii minus recte *hypotheca* legunt.

[HYPĚROCHĬUS, a, um, adj. ab ὑπέροχος, aliis praestans. *Inscr.* ap. *Grut.* 657, 4. M. Aurelio Primo, victori hyperochio, alumno dulcissimo, Aurelius Eutychianus. *F.*]

HYPERTHYRIS, ĭdis, f. ὑπερθυρὶς, et

HYPERTHYRUM, i, n. ὑπέρθυρον, ornamentum portae, quod supra limen ejus superius ponitur sub corona, et zophori vicem praestat: ab ὑπὲρ, supra, et θύρα, janua. *Vitr.* 4, 6. Supra cymatium, quod erit in supercilio, collocandum est hyperthyrum crassitudine supercilii, et in eo scalpendum est, etc. *et infra.* Quemadmodum in Doricis hyperthyridibus. [*Schneiderus* in sua editione hic omisit *hyperthyridibus.* *F.*]

HYPHĚAR, ăris, n. ὕφεαρ, visci genus in abiete, larice, et quercu nascens. *Plin.* 16, 44, 93. Adde *ib.* 30, 52., ubi et buxo tribuit.

HYPHEN, ὑφ᾽ ἓν, ὑφὲν, ab ὑπὸ, sub, et ἓν, unum, dicitur a grammaticis, cum duae dictiones ita pronunciatione junguntur, ut sub unum accentum cadant: et solet notari aliquando lineola, quae utramque dictionem copulet, ut *ante-malorum, ante-volans, simulac,* quae *Virgilii* sunt, et exempli loco ponuntur a *Diom.* 2, 430. Adde *Serv.* ad *A.* 1, 202. Tale est et illud *Ter. Andr.* 1, 2, 4. et heri semper-lenitas, Verebar, quorsum evaderet. Alii tamen volunt τὸ *semper* referri ad *verebar.*

*HYPĬUS, i, m. Ὕπιος, mons Bithyniae. *Plin.* 5, 32. *B. A.*

HYPNĂLĒ, es, f. ὑπναλὴ, species aspidis, quae morsu somnum et mortem inducit: ab ὕπνος, somnus. *Solin.* 27. *med.*

*HYPNŌTĬCĒ, es, f. ὑπνωτικὴ, herba soporifera. *Appul. Herb.* 74. *B. A.*

*HYPNŌTĬCUS, a, um, adj. ὑπνωτικὸς, somnum suadens, inducens: ab ὕπνος, somnus. *Theod. Prisc.* 2, 31. Derivatio etiam hypnotica convenit. *B. A.*

[HYPNUS, i, m. ὕπνος, somnus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Marin. Iscriz. Alb.* p. 38. Ti. Claudius Hypnus. *F.*]

*HYPOBĂRUS, i, m. flumen Indiae, ut refert Ctesias. *Plin.* 37, 2. *B. A.*

HYPŎBĂSIS, is, f. ὑπόβασις, fulcimentum, quod sub basi ponitur: basis enim est sedes statuae plerumque eidem juncta, et ejusdem cum statua materiae; hypobasis vero ipsius baseos est sedes, et quidem marmorea. *Inscr.* ap. *Grut.* 48, 1. Sanctissimo Herculi invicto crateram argyrocorinthiam, cum basi sua, et hypobasi marmorea, sua pecunia donum dederunt. Adde aliam p. 10, 2.

[HYPŎBŎLĬCUS vel Hypobolus, a, um, adj. ὑπόβολος, pignerationi obnoxius. V. HYPERBOLICUS *f.* *F.*]

HYPŎBŎLĬMAEUS, i, m. ὑποβολιμαῖος, qui in alterius locum succedit, suppositus, subditicius: ab ὑποβάλλω, suppono, subjicio: cui opponitur γνήσιος, legitimus. *Hypobolimaeus Aeschinus* ap. *Gell.* 15, 14. et *Hypobolimaeus Cherestratus*, ap. *Fest.* in *Noxia*, tituli sunt comoediarum *Caecilii:* item *Menandri* ap. *Quint.* 1, 10.

HYPOBRYCHĬUM, ii, n. ὑποβρύχιον, vorago in aqua devorans et exsorbens homines et navigia: a βρύχω, devoro. *Tert. Idol.* 24. Inextricabile impactis naufragium est; irrespirabile devoratis hypobrychium in idololatria.

HYPŎCAUSIS, is, f. ὑπόκαυσις, idem ac hypocaustum. *Vitr.* 5, 10. Testudines alveolorum ex communi hypocausi calefacientur.

HYPŎCAUSTUM et Hypocauston, i, n. ὑπόκαυστον, vaporarium, locus in thermis concameratus et fornicatus, qui igne calefit: quasi subaccensum: ab ὑπὸ, sub, et καίω, sive καύω, accendo. Inventum fuit praecipue ad sudandum. *Vitr.* 5, 10. de balneis. Est animadvertendum, uti caldaria muliebria, viriliaque conjuncta, et in iisdem regionibus sint collocata. Sic enim efficietur, ut in vasaria ex hypocausto communis sit usus eorum utrisque. Ahena super hypocaustum tria sunt componenda, etc. *Cic. Q. Fr.* 3, 1, 1. *vaporarium* appellare videtur. *Plin. ep.* 2, 17. *med.* Applicitum est cubiculo hypocaustum perexiguum, quod angusta fenestra suppositum calorem, ut ratio exigit, aut effundit, aut retinet. *Stat. Silv.* 1, 5, 59. tenuem volvunt hypocausta vaporem. ℙ *Unctuarium hypocauston* ap. *Plin. ep.* 2, 17. *med.* est cubiculum in balneis, ubi lavaturi ungebantur. ℙ Adjective *diaetae hypocaustae* quid sint, V. in DIAETA.

*HYPOCHOERIS, idis, f. genus oleris. *Plin.* 21, 15. *B. A.*

*HYPOCHONDRĬA, orum, n. plur. *the hypochondres or hypochondries; the two regions lying on each side the cartilago ensiformis, and extending as far as the abdomen,* τὰ ὑποχόνδρια, ἐπιγάστριον, partes quae sub cartilagine mucronata ad ilia usque sita sunt. *Theod. Prisc. de diaeta* 10. Cf. *Plin.* 30, 3. *B. A.*

HYPOCHYMĂ, ătos, n. ὑπόχυμα, idem quod hypochysis, suffusio. *Marcell. Empir.* 8. *med.*

HYPOCHYSIS, is, f. ὑπόχυσις, Latine *suffusio*, ab ὑπὸ, sub, et χέω, fundo: est morbus oculorum, quo visus amittitur. *Plin.* 25, 12, 91. Ad hypochysin et caliginem cyclaminon in pastillos diluunt.

HYPŎCISTHIS, ĭdis, f. ὑποκισθὶς, herba est sub cistho nascens (unde et nomen) duorum generum candida, et rufa, malo granato immaturo similis. *Plin.* 24, 10, 31. et 26, 8, 48. item 28, 16, 92. ubi quarto casu *hypocisthida* habet, et *ib.* 11, 48. ubi *hypocisthidem.*

*HYPŎCŎRĬĂSIS, is, f. ὑποκορίασις, morbus jumentorum sub κόρη, *h. e.* pupilla oculi. *Veg. Vet.* 2, 16. *B. A.*

HYPŎCŎRISMĂ, ătis, n. ὑποκόρισμα, forma quam habent nomina, quae diminutiva appellantur. *Charis.* 1, 24. Monoptota hypocorismata non recipiunt.

HYPOCRĬSIS, is, et iseos, f. ὑπόκρισις, simulatio, imitatio, pronunciatio, qua aliquam rem aut personam voce, gestu repraesentamus: ab ὑποκρίνομαι, simulo, fingo. *Donat. in Vita Virg. n.* 11. *Seneca* tradidit, Julium Montanum poetam solitum dicere, involaturum se quaedam Virgilio, si vocem posset, et os, et hypocrisin. *Ascon.* quoque habet sed Graece, ad *Verr.* 2, 1, 33. et 42.

HYPOCRĬTES et Hypocrĭtă, ae, m. ὑποκριτὴς histrio, qui alienam personam voce, gestu simulat et repraesentat: ab ὑποκρίνομαι, fingo. Dicitur proprie de histrione secundarum partium, qui primi actionem observat et imitatur. *Suet. Ner.* 24. In quodam tragico actu, cum elapsum baculum cito resumpsisset, pavidus et metuens, ne ob delictum certamine submoveretur, non aliter confirmatus est, quam adjurante hypocrita, non animadversum, etc. *Quint.* 2, 17. *med.* Demadem remigem, et Aeschinem hypocritem oratores fuisse.

HYPŎDĬĂCŎNUS, i, m. ὑποδιάκονος, qui sub diacono minister est. *Hieron. ep.* 51. *n.* 2. Miserunt ad nos diaconos et hypodiaconos. *Imp. Constant. Cod. Theod.* 16, 2, 7. Lectores divinorum apicum, et hypodiaconi, ceterique clerici.

HYPŎDĬDASCĂLUS, i, m. ὑποδιδάσκαλος, qui in ludo litterario secundas agit, et magistri vicem praestat, secundariam operam praebendo: ab ὑπὸ, sub, et διδάσκαλος, magister. *Cic. Fam.* 9, 18. *f.* Sella tibi erit in ludo, tanquam hypodidascalo.

HYPODRŎMUS, i, m. ὑπόδρομος, locus tectus deambulationi aptus. *Plin. ep.* 5, 6. *med.* Hac latus xysti, et quod prosilit villae, hac adjacentis hypodromi nemus comasque prospectat. *Sidon. ep.* 2, 2. *med.* A parte vestibuli longitudo tecta interius patet: quae quia nihil ipsa prospectat, etsi non hypodromus, saltem cryptoporticus meo mihi jure vocitabitur. Al. utroque loco leg. *hippodromus:* quae mutatio perfacilis est: videtur tamen hisce locis *hippodromus* non apte convenire, in quibus de villae membris sermo est. [Nihilominus contrariam sententiam amplexus est *Gierigius*, qui ad *Plin.* c. multis probat legendum *hippodromi.* *F.*]

HYPŎGĒSON, i, n. ὑπόγεισον, adjunctum est aizoi majoris, quoniam in subgrundiis fere nascitur: ab ὑπὸ, sub, et γεῖσον, subgrundium. *Plin.* 25, 13, 102.

HYPŎGĒUM, i, n. ὑπόγειον, et ὑπόγεον, locus subterraneus: ab ὑπὸ, sub, et γαῖα, terra. *Vitr.* 6, 11. Aedificia quae plano pede instituuntur, etc. Sin autem hypogea, concamerationesque instituentur, fundationes fieri debent crassiores. ℙ De sepulcro. *Petr. Sat.* 11. In conditorium prosequuta est defunctum, positumque in hypogeo corpus custodire ac flere coepit. ℙ Scribitur et *hypogaeum* (ut Graece ὑπόγαιον) *Inscr.* ap. *Don. cl.* 8. *n.* 14. et *Grut.* 1114, 3.

HYPOGLOSSĂ, ae, f. ὑπόγλωσσον, herba est folia habens figura silvestris myrti, concava, spinosa, et in his ceu linguas, folio parvo exeunte de foliis. *Plin.* 27, 11, 67.

*HYPOGLOTTĬON, ii, n. ὑπογλώττιον, herba eadem ac laurus Alexandrina, daphne, hypelate. Ejus meminit *Plin.* 15, 30, 39. ℙ Eadem *hypoglossion* dicitur *Appul. Herb.* 58. *B. A.*

HYPOGRAPHUM, i, n. ὑπόγραφον, exemplum res ab alio dictata et descripta: ab ὑπογράφω, describo. *Augustus* ap. *Donat. Vit. Virg. n.* 12. Ve prima carminis hypographa, vel quodlibet colon mitteret [*Burmannus* suspicatur legend. *primam carminis hypographen*, et *Gesnerus* ad *Claud.* I 630. *hypographa* primum in chartas, vel ceras conjecta esse adnotabat, nondum emendate et accurat

erscripta. Quod probandum videtur; nam *apographum* Latini dicunt, quod nunc Itali *copia*. *F.*]

[*HYPOLYSOS, i, f. herba eadem ac Artemisia, ideo sic appellata, quia oculorum, pedum, et intestinorum dolores sedat: ab ὑπόλυσις, resolutio. *Appul. Herb.* 10. *F.* et *B. A.*]

HYPOMĔLIS, ĭdis, f. ὑπομηλίς, est pomum sorbo simile, mediocri arbore nascens, et flore candidulo, dulcedine cum acuto sapore commixta. Ipsa arbor inseri non potest: exigua durat aetate. Haec et alia *Pall.* 13, 4.

HYPOMNĒMĂ, ătis, n. ὑπόμνημα, commentarius, in quo res perscribuntur memoriae causa, ut fusius postea describantur ac plenius: ab ὑπομιμνήσκω, reminisci facio. Item quilibet commentarius, aut liber. Graece *Cic. Att.* 2, 1. Nostrum illud ὑπόμνημα cum legeret, quod ego ad eum, ut ornatius de iisdem rebus scriberet, miseram. Latine *Cic. fil. ad Tiron. Fam.* 16, 21. *extr.* Peto a te, ut mihi librarius mittatur: multum mihi enim eripitur operae in exscribendis hypomnematis. De hoc dativo plurali V. EMBLEMA.

HYPOMNĒMĂTOGRAPHUS, i, m. ὑπομνηματογράφος, qui hypomnemata scribit, commentariensis. *Impp. Theod. et Valent. Cod.* 10, 31, 59. et *Cod. Theod.* 12, 1, 192. Si quos spontaneos hypomnematographi munificos suis exhortationibus ad publicas nominaverint functiones, etc.

HYPŌMOCHLĬON, ii, n. ὑπομόχλιον, id quod vecti subjicitur ad levanda onera: ab ὑπὸ, sub, et μοχλὸς, vectis. Adhibetur a *Vitr.* 10, 8. semel Graecis, semel Latinis litteris. V. PRESSIO.

[*HYPOPHORĂ, ae, f. ὑποφορά, objectio, est figura rhetorica. *Capell.* 5, 186. Hypophora autem est intentio adversae partis: anthypophora est responsio ejus. V. ANTHYPOPHORA. *F.* et *B. A.*]

[*HYPOPĬUM, ii, n. ὑπώπιον, sugillatio sub oculo, morbus oculorum, cum nempe ex contusione sanguis ultimam cutem sic subierit, ut appareat ὑπὸ ὠπὸς, sub oculo. *Theod. Prisc.* 1, 10. Si quidam tumor circa interiorem oculorum angulum apparuerit, quem hypopium dicimus, hoc modo reprimendus erit. *F.* et *B. A.*]

[HYPOPTUS, i, m. ὕποπτος, suspectus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Beines. cl.* 19. *n.* 20. C. Julius Hypoptus. *F.*]

HYPOSTĀSIS, is, et eos, f. ὑπόστασις, subsistens persona: ab ὑπὸ, sub, et ἵστημι, sto. *Imp. Justin. Cod.* 1, 1, 6. Unam essentiam divinam in tribus hypostasibus, sive subsistentibus personis, etc. Adde *Hieron. ep. ad Damas.* 15., ubi de hac voce multa.

HYPOTHĒCĂ, ae, f. ὑποθήκη, res, quae pignori datur: ab ὑποτίθημι, suppono, quia supponitur pro pecunia, aliave re, quae debetur. *Cic. Fam.* 13, 56. Philotes Alabandensis ὑποθήκας Cluvio dedit. Hae commissae sunt. Cures velim, ut aut de hypothecis decedat, easque procuratoribus Cluvii tradat; aut pecuniam solvat. *Mart. Dig.* 20, 1, 16. Fundum hypothecae dare. *Id. ib.* 5. Hypothecam dare pro re aliqua. *Cajus ib.* 4, 11. *med.* Haec res est hypothecae. *Mart. ib.* 12. Res est in hypotheca; et *ib. f.* Hypothecam alicui obligare. *Id. ib.* 6, 5. Hypothecam liberare. ℙ Inter hanc, et pignus tantum nominis sonus differt, ut ait *Mart. Dig.* 20. *tit.* 1. *qui est* De pignoribus et hypothecis, *leg.* 5. cum illa Graeca vox sit, hoc Latinum. Interdum tamen in usu loquendi ita distinguuntur, ut *pignus* de iis rebus dicatur, quae simul etiam creditori traduntur, maxime si mobiles sint: *hypotheca* de iis, quae sine traditione, sola conventione obligantur, uti docent *Ulp. Dig.* 13, 7, 9. et *Justin. Institut.* 4, 6. §. 7. Hinc *Papin. Dig.* 20, 1, 2. Pignora, vel hypothecas suscipere. *Id. ib.* 4, 1. Pignus sive hypothecam accipere. ℙ Ap. *Mart. ib.* 6, 8 pignori hypothecam accipere, est rem pignori accipere.

HYPOTHĒCĀRIUS, a, um, adj. ad hypothecam pertinens: ut *hypothecaria actio*, quae datur creditori hypothecae persequendae causa. *Cajus Dig.* 20, 4, 1. *extr.* Videndum an competat ei hypothecaria actio. *Ulp. ib.* 42, 7, 1. Hypothecarius creditor, *h. e.* qui sub hypotheca rem, vel pecuniam alteri credidit.

HYPOTHĔSIS, is, f. ὑπόθεσις: ab ὑποτίθημι. A rhetoribus dicitur quaestio definita et certa, quae versatur circa particulares actiones, aut personas: quod si infinita sit, *thesis* dicitur. V. gr. si quaeratur, Num omnino uxor ducenda sit, thesis dicitur; sin hoc in controversiam veniat, An Catoni Marcia ducenda sit, hypothesis vocatur. *Cic. Top.* 21. Quaestionum duo sunt genera, alterum infinitum, alterum definitum: definitum est, quod ὑπόθεσιν Graeci, nos causam; infinitum, quod θέσιν illi appellant, nos propositum possumus nominare. Adde *Quint.* 3, 5. et *Capell.* 5, 140., sed et ipsos Graece usurpantes.

HYPOTHĔTĬCUS, a, um, adj. ὑποθετικός, conditionalis. ℙ *Hypothetici, orum*, absolute dicuntur mathematici, qui saepissime in propositionibus suis demonstrandis hypothesi utuntur. *Appul. Dogm. Plat.* 3. *f.* Ut etiam, hypotheticorum more, per litteras ordine propositionum et partium commutato, sed vi manente, sit primus indemonstrabilis: *A de omni B, et B de omni C, igitur A de omni C.*

HYPOTHYRUM, i, n. ὑπόθυρον, ipsum vacuum ostii: ab ὑπὸ, sub, et θύρα, janua. *Vitr.* 4, 6. Lumen autem hypothyri constituatur sic, etc. *Schneiderus* ex Codd. edidit *hypaethri* pro *hypothyri*, quod primus ex conjectura induxerat *Jocundus*; nam ὑπόθυρον non ostii lumen, sed ejusdem limen inferius significat, ut ὑπέρθυρον est limen superius: lumen vero ostii *hypaethrum* recte dixeris, cum vacuum, nec tectum sit.

HYPOTRACHĒLĬUM, ii, n. ὑποτραχήλιον, pars colli ad dorsum, infra cervicem: ab ὑπὸ, sub, et τράχηλος, collum. Translate dicitur ea columnae pars, quae sub astragalo leniter contrahitur, et sic usurpatur a *Vitr.* 3, 2. et 3., et 4, 3. et 7.

HYPOTRIMMĂ, ătis, n. ὑπότριμμα, genus condimenti ex pipere, dactylis, melle, uva passa, caseo, aceto, et aliis, quae *Apic.* recenset 1, 33., in cujus lemmate haec vox legitur. Est a τρίβω, tero: et Latine *intritum* dici potest.

HYPOTYPOSIS, is, f. ὑποτύπωσις, figura oratoria, est rei alicujus narratio ad vivum expressa. *Cic. Or.* 3, 53. vocat subjectionem sub aspectum: *Quint.* 9, 2. *med.* formam rerum verbis expressam: *Celsus* ap. *Quint. ib.* evidentiam.

HYPOZEUXIS, is, f. ὑπόζευξις, figura locutionis, cum diversae clausulae singulis verbis redduntur, ut *Virg. A.* 10, 149. Regem adit, et Regi memorat nomenque genusque; Quidve petat, quidve ipse ferat; Mezentius arma Quae sibi conciliet; violentaque pectora Turni Edocet: humanis quae sit fiducia rebus, Admonet, admiscetque preces. Haud fit mora: Tarchon Jungit opes, foedusque ferit. *Charis.* 4, 250. et *Diomed.* 2, 439.

*HYPSA, ae, m. fluvius Siciliae, prope Selinuntem in mare incidens. *Plin.* 3, 8. *Sil.* 14, 228. *B. A.*

*HYPSALTAE, arum, m. populi Thraciae. *Plin.* 4, 11. *B. A.*

*HYPSEUS, i, m. viri nomen in Persei nuptiis trucidati. *Ov. Met.* 5, 98. sq. *B. A.*

*HYPSICRĂTES, is, m. Ὑψικράτης, grammaticus, de quo *Gell.* 16, 12. *B. A.*

HYPSĬPYLĒ, es, f. Ὑψιπύλη, filia Thoantis, regina Lemni quae, cum reliquae mulieres ejus insulae omnes viros ex communi sententia occidissent, ut suis legibus libere viverent, sola patrem servavit, et navi impositum noctu in Chium insulam misit, et accenso rogo simulavit se cadaver comburere. Iasonem principem Argonautarum, qui in Colchidem navigantes Lemnum cepere, vel ob negatum hospitium, vel ad ulciscendam caedem virorum, regiis aedibus excepit, ex quo duos filios suscepit, Thoantem, et Euneum. Aliquanto post regno expulsa est, cum reliquae mulieres illius pietatem erga patrem detexissent. In litore jacens capta fuit a piratis; et Nemeo seu Lycurgo Thraciae regi vendita, qui eam liberaliter habuit, eique Opheltem, seu Archemorum filium nutriendum tradidit. Eo bello, quod Adrastus rex Argivorum cum Thebanis gessit, cum esset in silva Nemea, ut Argivis siti laborantibus fontem Langiam ostenderet, puerum regium in prato reliquit. Aderant ejus filii Thoas et Euneus, immo etiam pater, ut aliqui narrant, a quibus, dum casus suos enarrat, agnita est. Illa absente, Opheltes inter herbas et flores ludens morsu serpentis interiit. A Lycurgi saevitia ab Adrasto et filiis defensa est. *Stat. Th.* 4, 739. et sqq. et *toto l.* 5., *Val. Fl.* 2, 90. et sqq., et *Ov. Her.* 6. Hinc *Prop.* 1, 15, 18. Hypsipyle vacuo constitit in thalamo: Hypsipyle nullos, post illos, sensit amores.

HYPSĪPYLAEUS, a, um, adj. Ὑψιπυλαῖος, ad Hypsipylen pertinens. *Ov. Fast.* 3, 82. Vulcanum tellus Hypsipylaea colit, *h. e.* Lemnos insula.

*HYPSIZORUS, i, mons Macedoniae, in Pallene paeninsula. *Plin.* 4, 10. *B. A.*

HYPSŌMĂ, ătis, n. ὕψωμα, exaltatio, altitudo: ab ὕψος, altitudo. *Tert. ad Scapul.* 3. Sol positus in suo hypsomate et domicilio.

HYRCĀNĬĂ, ae, f. Ὑρκανία, regio Asiae, sub Caspio mari, et supra Parthiam. Abundat tigridibus, pantheris, et hujusmodi feris: item canibus venatoriis strenuissimis, ut ex *Lucr.* 3, 751. colligitur. *Lucan.* 3, 268. vastisque Hyrcania silvis.

HYRCĀNIUS, a, um, adj. Hyrcanus, ut *Hircanium mare* ap. *Plin.* 6, 13, 15. et *ib.* 16, 18. et 5, 27, 27., *h. e.* Caspium.

HYRCĀNUS, a, um, adj. ad Hyrcaniam pertinens. *Virg. A.* 4, 367. Hyrcanae tigres. Ubi *Serv.* male *Arabicas* interpretatur, quod Hyrcania Arabiae silva sit. *Prop.* 2, 23, 66. Hyrcanum mare, *h. e.* Caspium. *Val. Fl.* 6, 114. Hyrcani luci. *Plin.* 31, 3, 26. Hyrcani montes. ℙ *Hyrcani, orum*, sunt ejus regionis homines: apud quos erat mos regum cadavera objicere canibus, teste *Sil.* 13, 473. ℙ *Hyrcani, orum*, sunt cognominati etiam incolae Hyrcaniae, urbis Lydiae, in cujus nummis ap. *Eckhel. D. N. V. T.* 3. p. 104. *ΥΡΚΑΝΩΝ.* *Plin.* 5, 29, 31. Macedones cognomine Hyrcani, et Magnetes a Sipylo. *Tac. Ann.* 2, 47. Quique Mosteni, ac Macedones Hyrcani vocantur.

HYRĬE, es, f. Ὑρίη, Boeotiae regio prope Aulidem cum oppido et lacu cognomine. *Ov. Met.* 7, 372. Inde lacus Hyries videt, et Cycneia Tempe. ℙ Dicta est ab Hyrie Cycni matre, quae filio in olorem verso, flendo Delicuit, stagnumque suo de nomine fecit, ut *Id. ib.* 381. fabulatur.

HYRĬEUS, i, m. Ὑριεύς, trisyllab. rusticus Boeotius, pater Orionis. *Ov. Fast.* 5, 499. Forte senex Hyrieus, angusti cultor agelli, etc. V. ibi reliqua ejus fabulae. Adde *ib.* 535. Al. leg. *Ireus*, alii *Hyreus*, alii aliter.

HYRĬEUS, a, um, adj. Ὑρίειος, ad Hyrieum pertinens, ut Hyriea proles, *h. e.* Orion. *Ov. Fast.* 6, 719. Tollet humo validos proles Hyriea lacertos.

*HYRĪNI, orum, m. incolae Hyrii. Fuit autem Hyrium opp. Apuliae, referente Ptolemaeo. *Plin.* 3, 11. *B. A.*

*HYRMĪNE, es, et Hyrmīna, ae, f. opp. Elidis. *Plin.* 4, 5. V. *Homer. Il. B.* v. 616. *B. A.*

HYRTĂCĪDES, ae, m. Ὑρτακίδης, Nisus, vir Trojanus, Hyrtaci filius, qui una cum Euryalo noctu Rutulorum castra perrumpens, post magnam editam caedem, ab ipsis cum comite deprehensus et occisus fuit. Rem totam persequitur luculenter *Virg. A.* 9, 176. et *sqq.* Hinc *Ov. ib.* 631. Nec tu, quam Rhesus, somno meliore fruaris, Quam comites Rhesi tum necis, ante viae: Quam quos cum Rutulo morti Rhamnete dederunt Impiger Hyrtacides Hyrtacidaeque comes.

HYSGĪNUS Color et Hysginum, i, n. color est, de quo non satis constat. Quidam eum putant, qui nunc Italice *guado:* alii hyacinthinum, qui non multum distat: alii flavum: alii (quod verius esse videtur) e coccino purpureoque mixtum. Est ab ὕσγη, quae *Suidae* herba est, tingendis apta lanis. *Plin.* 9, 41, 65. Cocco tinctum Tyrio tingere, ut fieret hysginum. *Id.* 21, 26, 97. Hyacinthus in Gallia maxime provenit. Hoc ibi fuco hysginum tingunt. Adde 35, 6, 26. et *Vitr.* 7, 14.

*HYSĪAE, arum, oppidum Peloponnesi, in Argolide. *Plin.* 4, 5. *B. A.*

HYSSŌPĪTES, ae, m. ὑσσωπίτης οἶνος, vinum hyssopo conditum. *Colum.* 12, 35. Vinum absinthiten et hyssopiten et abrotoniten sic condire oportet. *Plin.* 14. 16, 19. *n.* 5. Vinum hyssopites fit e Cilicio hyssopo, unciis tribus in duos congios musti conjectis aut tusis in unum. V. ABROTONITES.

HYSSŌPUM, i, n. ὕσσωπον, herba est, quae cum nostro hyssopo nomen tantum habere commune creditur, baccas producens, corymborum specie: optima proveniens in Tauro Ciliciae, in Pamphylia et Smyrnaeo agro. *Plin.* 25, 11, 87. et 26, 11, 70. et *ib.* 12, 76. *Dioscor.* 3, 30. nulli non cognitam herbam esse ait, et duo ejus genera facit, montanum, et hortense: neutrum tamen describit. *Cels.* 2, 21. inter ea, quae mali succi sunt, enumerat. ℙ Reperitur etiam *hyssopus, i*, f. Graece quoque ὕσσωπος, ἡ. *Cels.* 4, 8. Mulsa aqua, cum qua vel hyssopus cocta sit. *Colum* 7, 5. *f.* Remedio sunt hyssopus, et sal aequis ponderibus contrita. ℙ Et unica *s* scripsit, et paenultimam corripuit neutra in re imitandus *Aemil. Macer. c. de hyssopo.* Est hysopum siccum, calidum quoque: tertius illi Est in utroque gradus.

*HYSTASPES, is, m. Ὑστάσπης, pater Darii Persarum regis, qui equi hinnientis auspicio rex factus est. Hinc *Darius Hystaspis filius* audit *Nep. Reg. c.* 1. *Plin.* 6, 27. et *Just.* 1, 10. Ceterum et *Darius Hystaspis*, subaudito *filius*, simpliciter audiebat. *B. A.*

HYSTĔRĬCUS, a, um, adj. ut Hystericae feminae, ὑστερικαὶ γυναῖκες, obnoxiae uteri suffocationi: ab ὑστέρα, matrix. *Mart.* 11, 71. Hystericam vetulo se dixerat esse marito Leda. *Id. ib.* 7. Dicet et hystericam se forsitan. Utroque loco al. leg. *ictericam*, sed minus recte.

HYSTĔRŎLŎGĬĂ, ae, f. ὑστερολογία, locutio praepostera. Figura, cum sententia ordine commutatur, scil. cum id, quod priore loco dicendum erat, posteriore dicitur, ut *Virg. A.* 3, 662. Postquam altos tetegit fluctus, et ad aequora venit. Nam prius est *ad aequora venit*. *Servius* hic *hysteron proteron* dicit, *h. e.* posterius prius, ὕστερον πρότερον: ut et ad illud *G.* 3, 60. Lucinam justosque pati hymenaeos: hysterologiam vero ad illud *A.* 9, 816. ille suo cum gurgite flavo, etc. Adde *Diom.* 2, 457., item *Cic. Att.* 1, 16., sed Graece.

HYSTĔRON Proteron. V. in v. praec.

HYSTRĪCOSUS, a, um, adj. spinosus, aculeatus, hispidus. Translate *Hieron.* in *Ruf.* 1, 7. Hystricosae et lividae mentis homo, *h. e.* ad pungendum et obtrectandum paratus.

HYSTRĪCŬLUS, a, um, dimin. hystricosi, pilis vestitus, ut Hystriculus puer, apud *Tert. Pall.* 4., ut legit *Salmasius*, est puer pubes. *Arnob.* 5, 174. In speciem levigari nondum duri, atque hystriculi pusionis. Alii leg. *striculi*, ut etiam legitur *Spanus* pro *Hispanus*. *Festus:* Hircipili (lege *Hystriculi*) durorum pilorum homines. *Gloss. Phil.* Hystriculus, δασύπρωκτος.

HYSTRIX, ĭcis, f. ὕστριξ, ὕσθριξ, animal spinis contectum ex herinaceorum genere: a vocibus Graecis allatis, quae ab ὗς, *sus*, et θρὶξ, *pilus*. *Plin.* 8, 35, 53. Hystrices generat India et Africa spina contectas ex herinaceorum genere, sed hystrici longiores aculei, et cum intendit cutem missiles. Ora urgentium figit canum, et paulo longius jaculatur. Hybernis autem se mensibus condit, etc. *Calpurn. Ecl.* 6, 14. Venit et hirsuta spinosior hystrice barba. *Claud. Idyll.* 4. agit de hystrice. ¶ Scribitur et *histrix*, ἵστριξ.

*HYTANIS, is, flumen Carmaniae. *Plin.* 6, 23. *B. A.*

I

I, tertia Latinarum vocalium, tum figura, tum sono ceterarum gracillima, duplicem vim habet. Nam quando aliis vocalibus praeponitur, et cum illis in eandem syllabam cohaeret, fit consonans, tum initio, tum medio dictionis, ut *janua*, *jecur*, *jocus*, *juvenis*, et *conjicio*, *conjuro*, *conjungo*. Id intellige in Latinis vocibus: nam in Graecis semper vocalis est, ut *iambus*, *iaspis*. In Hebraeis modo vocalis est, ut in *Iacobus*, ap. *Claud. epigr.* 27., modo consona, ut in *Judaeus*, ap. *Hor.*, *Ov.*, *Juven.* Consonans fit etiam, cum inter duas vocales sita est: et praecedentem vocalem extendit, ut *ejicio*, *major*, *ajo*: excipe *bijugus*, *quadrijugus*, in quibus prior syllaba brevis est. ¶ In quibusdam vocibus mutatur in *u* more veterum, ut *optumus*, *decumus*: item in *o*, ut *olli*. ¶ Mos fuit etiam *I* longum pro duplici *ii* aliquando scribere, ut *deIcio*, *proIcio*, *inferIs* in veterib. Inscriptionib., ap. *Pier.* ad *Virg. A.* 10, 67. et *Cellar.* in *Orthograph.* Illa vero mutatio, qua *I i* vocalis, *J j* vero consona a nonnullis scribitur, recentior est, et prorsus ignota veteribus. ¶ In verbis est imperativus singularis ab *eo*, *is*. ¶ In notis numeralibus unum significat: sed praeposita majori numero, unum demit, ut IV. quatuor, IIC. nonaginta octo. ¶ [*In notis inscriptionum multifariam habet significationem. Denotat *in*. V. *Inscr.* ap. *Orell.* 4755. et alibi saepissime. — *infra ib.* 4983. — *invictus. ib.* 2541. — *Jovi. ib.* 1173. 1285. et al. — *ipsius. ib.* 4356. — *Isidi. ib.* 1884. — *Julia. ib.* 197. 3127. al. — *Juno. ib.* 1277. 2503. 3324. — *juri* vel *juris. ib.* 371. *al.* ¶ Perpetuo in cdd. confunduntur *i* et *e*. V. *Cort.* ad *Lucan.* 4, 586. *ed. Web. Spalding.* ad *Quint.* 1, 4, 17.]

I A

ĬA, n. plur. V. ION, ii. ¶ [Est etiam cogn. R.: ab ἴα vel ἴα. *Inscr.* ap. *Grut.* 127. *col.* 5. A. Egrilius Ia. *F.*]

JABOLENUS *seu* Javolenus Priscus, JCtus fuit, cujus opera Antoninus Pius Imp. usus esse dicitur a *Capitol. Anton.* 12., exstantque multa ejus responsa in Digestor. libris. Floruit etiam sub Trajano et Hadriano.

ĬACCHUS, i, m. Ἴακχος, unus ex Bacchi nominibus: ab ἴα, vox, clamor, vel ab ἰάχω, vociferor, quia clamosus est, et tumultus ciens. *Virg. Ecl.* 7, 61. Populus Alcidae gratissima, vitis Iaccho. *Ov. Met.* 4, 15. Nycteliusque, Eleleusque parens, et Iacchus, et Euan. ¶ Metonymice est vinum. *Virg. Ecl.* 6, 15. de Sileno: Inflatum hesterno venas, ut semper, Iaccho. *Colum.* 10, 309. Et titubante gradu multo madefactus Iaccho. ¶ [Est etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 879, 13. C. Marius Iacchus. *F.*]

JĂCENS, entis, part. ab *jaceo*: κείμενος, cubans, prostratus. *Hor. Od.* 2, 11, 13. Cur non sub alta vel platano, vel hac Pinu jacentes sic temere etc., potamus? *Sen. Thyest.* 450. capere dapes humi jacentem. *Ov. Met.* 6, 100. Jacens saxo. *Id. Her.* 12, 63. Jacens in aversa ora; et *ib.* 15, 140. Crinis in collo jacens. *Hirt. B. Alex.* 52. *extr.* Jacentem plagis sauciare. *Ov. Met.* 2, 201. Lora jacentia, *h. e.* remissa, et equorum tergis sedentia. *Petr. Sat.* 119. Somno jacens. [*Coll. *Virg. A.* 3, 150. Effigies sacrae Divom, Phrygiique Penates, — visi ante oculos adstare jacentis in somnis: ubi v. *intpp.*] ¶ Item aeger. *Cic. Fam.* 9, 20. *f.* Cura, ut valeas, ne ego, te jacente, bona tua comedim. *Ov. Trist.* 3, 3, 5. Quid mihi nunc animi dira regione jacenti, Inter Sauromatas esse, Getasque putes? ¶ Item mortuus. *Val. Flacc.* 2, 216. fata jacentum. [*Nep. Thras.* 2, 6. Neminem jacentem veste spoliavit. *Suet. Oth.* 12. Manus ac pedes jacentis exosculati. *Liv.* 44, 45. Spolia jacentis hostium exercitus peditibus concessit.] ¶ Item situs, positus. *Plin.* 18, 25, 57. Ad Hesperum jacentes terrae. *Ov. Met.* 4, 771. locus gelido sub Atlante jacens; et *ib.* 15, 830. gentes ab utroque jacentes Oceano. *Colum.* 8, 17. Aqua jacens infra libram maris. ¶ Item humilis, depressus, imus. *Cic. Or.* 67. Depressam, caecam jacentem domum pluris, quam te, quam fortunas tuas aestimasti. *Tac. H.* 1, 86. Subita inundatione Tiberis non modo jacentia et plana urbis loca, sed secura hujusmodi casuum implevit. *Ov. Met.* 2, 178. summo despexit ab aethere terras Infelix Phaeton, penitus penitusque jacentes. [*V. quae de h. dicendi ratione disputantur ab intpp. apud *Snakenb.* ad *Curt.* 5, 1, 12. Inter Tigrim et Euphratem jacentia tam uberi et pingui solo sunt.] ¶ Item demissus, dejectus. *Ov. Met.* 4, 144. vultusque attolle jacentes. *Sen. Agam.* 238. Jacensque vultus languido obtutu stupet. *Ov. Met.* 11, 618. de Somno: tardaque Deus gravitate jacentes Vix oculos tollens. [*Plura *Gronov.* ad *Sen. Hippol.* 364. et ad *Calpurn. Ecl.* 4, 110.] ¶ Item fusus, diffluens, demissus. *Sen. Hippol.* 804. Coma nulla lege jacens, *h. e.* nescia colligi, perfundens humeros, ut *ib.* 801. loquitur. *Ov. Amor.* 3, 13, 24. Praeverrunt latas veste jacente vias. ¶ Pontus jacens ap. *Val. Fl.* 4, 712. est mare, aequor planum extensum, fluctibus minime asperum, tranquillum. Sic stagna jacentia apud *Sil.* 5, 583. V. JACEO. ¶ Jacentes pisces, ap. *Colum.* 8, 17. *med.* sunt, quos ibidem prostratos, cubantesque vocat, et *Plin.* 9, 20, 36. planos: quos saxatilibus, et longis, et erectis opponunt, qui rotundiore, crassiore ac longiore sunt corpore. Sunt itaque jacentes pisces, qui corpus habent latum, planum, et gracile, ut rhombi, soleae, ac passeres, ut est ap. *Plin. ib.* ¶ Translate *jacens* est afflictus, oppressus, abjectus, perculsus. *Cic. Phil.* 12, 2. Si jacens vobiscum aliquid ageret, audirem fortasse: stanti resistendum est. *Id. Har. resp.* 24. Homo afflictus ac jacens. *Id. Amic.* 16. Amici jacentem animum excitare. *Ov. Pont.* 1, 3, 7. mente jacens, et acerbo saucius ictu; et *ib.* 4, 3, 27. insultare jacenti; et *Trist.* 1, 8, 13. jacentem solari. ¶ *Jacentia verba* sunt vulgaria, omnibus nota, et usurpata. *Cic. Or.* 3, 45. Non enim sunt alia sermonis, alia contentionis verba: neque ex alio genere ad usum quotidianum, alio ad scenam pompamque sumuntur: sed ea nos cum jacentia sustulimus e medio, sicut mollissimam ceram, ad nostrum arbitrium formamus et fingimus. *Gell.* 1, 7. *f.* Surda et jacenti aure esse, *h. e.* non erecta, non attenta; [*V. de h. l. in v. sq.] et 11. *f.* Demissam jacentemque orationem erigere.

JĂCEO, es, ui, citum, n. 2. κεῖμαι, cubo, procumbo, prostratus sum. [*Jaceo* cum transitivo *jacio Döderl.* 1, 173. aptissime posse comparari putat cum Gr. ἰάπτω, sicut *sequor* c. ἕπομαι, et *linquo* c. λείπω. V.] *Val. Fl.* 6. 210. pater aurato jacet Inachus antro. *Cic. Cat.* 1, 10. Jacere humi. *Id. Verr.* 2, 5, 45. in limine. *Id. Quint.* 31. stratum ad pedes alicujus. *Id. Phil.* 2, 18. in lecto. *Ov. Her.* 1, 7. lecto. *Id. Met.* 7, 547. silvisque, agrisque, viisque Corpora foeda jacent. *Id. Ib.* 306. Nec tua, quam Pyrrhi, felicius ossa quiescant, Sparsa per Ambracias quae jacuere vias. *Id. Fast.* 2, 836. jacere super corpus alicujus. *Virg. Ecl.* 7, 54. Strata jacent passim sua quaeque sub arbore poma; et *ib.* 6, 16. serta procul capiti delapsa jacebant. ¶ De mensae accumbentibus. *Sil.* 11, 349. Quid? tanto in casu comitum juxtaque jacentum Torpebunt dextrae? ¶ De iis, qui συνουσιάζουσι. *Petr. Sat.* 112. Jacuerunt ergo una, etc. ¶ De cubantibus in lecto quietis et somni causa. *Hor. Sat.* 1, 6, 122. Ad quartam jaceo: post hanc vagor. [*Jacere* h. l. non de somno intelligendum, sed de quiete in lecticula lucubratoria, quam dicit *Suet.* 78. ubi v. *Casaub.*, qua frui solebant aut scribendi causa aut legendi.] *Petr. Sat.* 85. Forte cum in triclinio jaceremus. ¶ De aegris. *Tibull.* 1, 5, 9. cum tristi morbo defessa jaceres. *Id.* 2, 5, 109. Saucius jaceo. *Plin. ep.* 5, 9. Julius Valens graviter jacet. ¶ Item de mortuis ac sepultis. *Ov. Her.* 3, 106. Qui bene pro patria, cum patriaque jacent; et *ib.* 14, 2. Cetera nuptarum crimine turba jacet. *Id. Fast.* 3, 705. Quicumque nefas ausi; morte jacent merita. *Phaedr.* 1, 24. Rapto jacuit corpore. *Stat. Theb.* 7, 777, vetito nudus jaciture sepulcro. [*Sil.* 15, 650. Fratri jacet, i. e. caesus a fratre mortuus jacet. Plura laudat *Burm.* ad *Val. Fl.* 3, 732. et ad *Quint. Decl.* 1, 9. p. 23. Ita Gr. κεῖσθαι. V. *Sturzii Lex. Xenoph.* s. h. v. 1, 6. Quid differant in his *jacere* et *cubare* v. ap. *Döderl.* 1, 138.] ¶ Item universim de iis, quae diu alicubi sunt. *Pl. Ps.* 1, 2, 33. Pernam, callum, glandium sumen, facito, in aqua jaceant. [*Cic. Att.* 11, 6. Jacere Brundisii.] ¶ Nonnunquam significat situm esse, positum esse. [*Proprium est in rebus geographicis v. *jacere*. *Discrimen* inter *jacere* et *situm esse*. *Döderl.* 1, 138, hoc constituit, coll. *ib.* p. 136. §. 4., ut illud locandi rationem natura factam referat, hoc artis notionem plerumque involvat. Ceterum ap. *Cic.* hac significatione non dici videtur v. *jacere*.] *Ov. Fast.* 4, 491. Alta jacet vasti super ora Typhoeos Aetne. *Nep. Ages.* 8. Portus jacens inter Cyrenas et Aegyptum. *Id. Dat.* 4. Quae gens jacet supra Ciliciam, confinis Cappadociae. *Brut.* ad *Cic. Fam.* 11, 13. Qui locus jacet inter Appenninum et Alpes. *Justin.* 22, 5. Urbes non in montibus positae sunt, sed in planis campis jacent. *Ov. Pont.* 7, 63. tristior ista Terra sub ambobus non jacet ulla polis. ¶ Praeterea *jacere* dicuntur capilli, qui collecti non sunt in nodum, sed lapsi sparguntur per humeros: item vestes, quae humi trahuntur. *Ov. Met.* 2, 673. vagi crines per colla jacebant. *Prop.* 2, 7, 22. sparsas caede jacere comas. *Ov. A. Am.* 3, 236. capilli ut jaceant fusi per tua terga. *Id. Amor.* 3, 2, 25, Sed nimium demissa jacent tua pallia terrae: Collige. ¶ Item quae ima, humilia, aut plena sunt. *Ov. Fast.* 2, 392. Quaque jacent valles, maxime Circe, tuae. *Virg. G.* 3, 342. itque pecus longa in deserta sine ullis Hospitiis: tantum campi jacet, *h. e.* late extenditur. *Lucan.* 2, 416. per plana jacens Aegyptus. ¶ Mare quoque planum ac tranquillum, nullisque ventis se attollens, *jacere* dicitur. *Stat. Silv.* 2, 2, 29. nulloque tumultu Stagna modesta jacent, dominique imitantia mores. *Lucan.* 3, 523. Et posito Borea, pacemque tenentibus Austris, Servatum bello jacuit mare. *Juven.* 12, 62. postquam jacuit plenum mare. ¶ Translate est vilescere. *Cic. Rosc. Com.* 12. Accepit agrum temporibus iis, cum jacerent pretia praediorum. [*Ita dicuntur *agri jacere* ap *Eund. Att.* 9, 8. et ap. *Petr.* 44.] *Ov. Fast.* 1, 217. In pretio pretium nunc est: dat census honores, Census amicitias: pauper ubique jacet. *Id. A. Am.* 411. Nunc hederae sine honore jacent: operataque doctis Cura vigil Musis nomen inertis habet. *Id. Rem. Am.* 139. Otia si tollas, periere Cupidinis arcus, Contemtaeque jacent, et sine luce faces. ¶ Item desidere, otiosum esse, nihil posse. *Ov. Trist.* 4, 3, 77. Ars tua, Tiphy, jacet, si non sit in aequore fluctus: Si valeant homines, ars tua, Phoebe, jacet. ¶ Sic de his dicitur, qui neglecti in republica nullo munere funguntur, aut auctoritatem amiserunt: cui contrarium est florere, vigere. *Cic. Phil.* 10, 7. In pace jacere, quam in bello vigere maluit. Quamquam ille quidem nunquam jacuit: nec hoc cadere verbum in tantam virtutis praestantiam potest. Erat enim in desiderio civitatis, in ore, in sermone omnium. *Id. Off.* 3, 20. C. Marius cum a spe consulatus longe abesset, et jam septimum annum post praeturam jaceret. *Id. Verr.* 2, 1, 39. *med.* Jacere in oblivione. [*Id. Q. Fr.* 3, 2. *f.* Sperat se futurum consulem, sed mirum in modum jacet, i. e. ejus non habetur ratio. Coll. *Mur.* 8. 17. pr. ubi v. *Math.*] Item de his, qui perculsi animo sunt, abjecti, de mentis statu dejecti: cui opponitur erecto animo esse. *Id. Att.* 7, 21. Cnaeus autem noster (o rem miseram, et incredibilem!) ut totus jacet! non animus est, non consilium, non copiae, non diligentia. *Id. Pis.* 36. Quid, non tu toties diffidens ac desperans rebus tuis, in sordibus, lamentis, luctuque jacuisti? *Id. Att.* 12, 40. Ne doleam? qui potest? Ne jaceam? quis unquam minus? *h. e.* dolori non succumbam: et *ib.* 10, 4. *med.* Jacet in moerore meus frater neque tam de sua vita, quam de mea metuit. [*Liv.* 10, 35. Se quidem omnia expertos, sed militum jacere animos. Idem verbum pro vulg. *tacere* restituit ap. *Eund.* 9, 6. *K.*] ¶ Item de iis quae inferiora sunt, et ab alio superantur, opprimuntur. *Ov. Her.* 4, 161. Nobilitas sub amore jacet. *Plin. ep.* 8, 6. Africani, Marii, Sullae Pompeji infra Pallantis laudes jacebunt. *Ov. Met.* 1, 149. Victa jacet pietas. *Virg. G.* 3, 354. Sed jacet aggeribus niveis informis, et alto Terra gelu late, *h. e.* oppleta, onerata stat tellus. ¶ Item de iis, quae vim amisere, quae exerceri desierunt quaeque negliguntur. [*Cic. Mil.* 18. Jacent suis testibus.] *Cic. Par.* 4, 1. Non erat illa tum civitas, cum leges in ea nihil valebant, cum judicia jacebant. *Id. Or.* 2, 15. In eodem silentio multa alia oratorum officia jacuerunt. [*Fam.* 8, 6. Dici non potest, quomodo hic omnia jaceant.] *Id. Att.* 7, 22. Tota Capua et omnis hic delectus jacet. *Id. Tusc.* 1, 2. Jacent ea semper, quae apud quosque improbantur. *Id. Fam.* 4, 4. Perculsa et prostrata foedissimo bello jacent omnia. *Id. Fin.* 2, 35. Maximas virtutes jacere omnes necesse est voluptate dominante. [*Id. Phil.* 6, 5. Jacet beneficium Nuculae. *Off.* 3, 33. Justitia jacet. *Id. Div.* 2, 51. *extr.* Ex falsis verum effici non potest: jacet igitur tota conclusio. [*Id. Fin.* 5, 28. Jacet omnis ratio Peripateticorum.] *Quint.* 9, 2, 4. de figuris sententiarum: Motus est in his orationis atque actus: quibus detractis jacet, et velut agitante corpus spiritu caret, *h. e.* languet, non assurgit, cadit, quasi exanimis. [*Lauda *Ernest.* in *Lex. technol. lat. rhet.* p. 199. sq. praeter hunc locum *Eund. ib.* 4, 2, 118. Caret enim ceteris ornamentis expositio, et nisi commendetur hac venustate, jaceat necesse est. Comparat similem fere *metaphoram*, qua Graecis oratio καταπεπτωκυῖα, ὑπτία, ἀναβεβλημένη, πίπτουσα, Latini etiam abjecta dici solet. Unde *Gell.* 1, 11. Demissam jacentemque orationem, ferocienti saevientique opponit; et cp. 8. aurem jacentem tribuit homini, qui, quid in vocibus plenum et suave, quid insuave et exile sit, dignoscere non valeat. Ipsi etiam scriptores *Quintiliano* jacere dicuntur, qui omnia ornandae extollendaeque orationis praesidia repudiantes, nihil nisi planum et humile et mode

tum probant. De his igitur. *Inst.* 8, 4, 32. *m timent*, inquit, *ne aliquando cadant*, *semper cent.* Coll. *Hor. A. P.* 28. Serpit humi totus mium.] ☞ Item de iis, quae non proferuntur. *ic. Rosc. Com.* 3. Cur tamdiu jacet hoc nomen adversariis? et 1. *f.* Quomodo tibi tanta pecu- a extraordinaria jacet? *Plin. ep.* 1, 1. Ita fiet, eas (*epistolas*) quae neglectae jacent, requiram, si quas addidero, non supprimam. ☞ *Jacere* iam pecunia dicitur, quae non collocatur, ut suras pariat: quam nos dicimus [*todtes *Capital*.] *lin. ep.* 10, 62. Pecuniae publicae exactae sunt, exiguntur: quae vereor, ne otiosae jaceant. *Quint. Decl.* 355. p. 728. Pecuniam dedi, et ex tiosa jacente patrimonii parte aliquid numeravi.] *Jacent rationes*, quid dicam non habeo, rationes ullae sunt. *In suppos. Amph. scena*, Quis tam, *f.* *Jacent bona*, quae possessore carent. *Papinian. ig.* 37, 3, 1. Nonne justius erit proximo cuique onorum possessionem dari, ne bona jaceant? ☞ *Confunduntur *jacere* et *tacere*. V. *Burm.* ad *Quint. ecl.* 1, 9. p. 23.]

JĂCĬO, is, jēci, jactum, a. 3. βάλλω, ῥίπτω, mitto, emitto, jaculor, conjicio. [*Transitivum st verbi *jaceo*, quod v. ab in.] *Cic. Verr.* 2, 4, 0. *f.* In quem scyphum de manu jacere conatus st. *Virg. A.* 10, 886. Tela manu jaciens. *Id.* *b.* 5, 643. Jacere ignem. *Cic. Mil.* 15. lapides. *d. Div.* 2, 19. fulmen in medium mare. *Virg. A.* , 79. flores. *Hirt. B. G.* 8, 41. tela tormentis ad liquem locum. *Ov. Met.* 2, 727. cum balearica lumbum Funda jacit, volat illud, et incandescit undo. *Virg. A.* 10, 683. ensem jacere mediis flu- tibus. *Caes. B. G.* 7, 24. aridam materiem de uro in aggerem. *Ov. Fast.* 4, 821. fruges ja- iuntur in ima, Et de vicino terra petita solo. *irg. A.* 7, 712. saxeam pilam ponto. *Liv.* 1, 12. lic prima urbi fundamenta jeci. *Plin.* 8, 36, 54. Jrsi praecipitaturi se ex aliqua rupe, manibus ca- ite operto jaciuntur. *Ov. Fast.* 3, 643. humili su- er arva fenestra Se jacit. *Cic. Sext.* 20. Jecissem ne potius in profundum. *Lucan.* 7, 166. taurus raeceps se jecit in agros, *h. e.* prorupit, diffugit. *irg. A.* 6, 902. Ancora de prora jacitur. *Tac.* *l.* 4, 22. Plautius incertis causis Aproniam conju- em in praeceps jecit. *Pl. Capt.* 4, 2, 17. Jacere enu ad aliquem, *h. e.* genu aliquem percutere. *lin.* 10, 38, 54. Aves aliquae ante se pedes ja- iunt, ut ciconiae, grues, *h. e.* celeriter promo- ent. *Id.* 2, 11, 8. Sol arborum umbras jacit pa- ibus intervallis. *Lucr.* 2, 845. Nec jaciunt ullum roprio de corpore odorem, *h. e.* fundunt, emit- unt. *Ov. A. Am.* 1, 747, jacturas poma myricas, *. e.* producturas. *Tac. H.* 1, 36. Nec deerat Otho protendens manus, adorare vulgum, jacere oscula, *h. e.* digitos ori admovens et exosculans, leinde in vulgum extendens, φιλήματα διὰ τῶν δα- κτύλων ἔπεμπε, inquit *Xiphilin.* Sic jactare basia, *Phaedr.* 5, 7. et *Juven.* 4, 118. ☞ Est nonnun- quam verbum aleatorum, cum talos mittunt. *Pl. Asin.* 4, 1, 35. Talos cum jaciet, te, ne dicat: nomen nominet; et 5, 2, 54. Jace, pater, talos, ut porro nos jacimus. *De.* maxime. Te, Phile- nium, mihi, atque uxori mortem: hoc Venerium est. Adde *Cic. Fin.* 3, 16. [*Suet. Aug.* 71. Qui Venerem jaceret.] ☞ Item militare. Nam *jacere vallum*, *aggerem* est materiam congerendo, agge- rem, vallum struere. *Lucil.* ap. *Non.* 4, 243. et *Liv.* 30, 10. Cum maxime vallum Romani jace- rent, conspecta classis hostium est. *Caes. B. G.* 2, 12. Aggere jacto turribusque constitutis. Si- mile est *molem jacere*, h. e. congesta materia exci- tare, *Caes.* ap. *Cic. Att.* 9, 14. Sic *Hor. Od.* 3, 1, 33. Contracta pisces aequora sentiunt, Jactis in altum molibus. *Virg. A.* 5, 631. Muros jacere, *h. e.* exstruere. ☞ Aliquando *jacere* est abjicere, projicere. *Pl. Trin.* 4, 3, 27. Scuta jacere, fu- gereque hostes. ☞ Translate. *Cic. Sull.* 7. *extr.* Jacere contumeliam in aliquem. *Id. Par.* 4, 1. Ja- cere et immittere injuriam in quempiam. *Id. Planc.* 12. adulteria. *Tac. A.* 11, 13. probra in feminas illustres. *Cic. Fam.* 1, 9. *med.* Jecit quidam ca- sus caput meum, quasi certaminis causa, in me- diam contentionem dissensionemque civilem. *Id. Att.* 2, 23. Non mediocres terrores jacere atque denunciare, *h. e.* spargere, objicere. *Id. Or.* 26. Salium duo sunt genera, unum facetiarum, alterum dicacitatis, utetur utroque: sed altero in narrando aliquid venuste, altero in jaciendo mittendoque ri- diculo, *h. e.* subito et paucis ridiculum quippiam proferendo. *Id. Part.* 13. Illa argumentatio prius sumit, quae vult, eaque confirmat: deinde id, quod proponendum fuit, permotis animis, jacit ad extre- mum. *Id. Agr.* 2, 15. Hunc quasi gradum quen- dam atque aditum ad cetera jactum intelligetis. Al. leg. *factum*. *Id. Fl.* 2. Causae fundamenta jacere: v. *causae* est dativus. *Id. Phil.* 1, 1. Ja- cere fundamenta pacis. *Virg. G.* 4, 294. Omnis in hac certam regio jacit arte salutem. ☞ Ali- quando significat enunciare et spargere in vulgus. *Tac. H.* 3, 73. Edicta in populum pro Vespasiano magnifica, probrosa adversus Vitellium jecerat. *Id. A.* 3, 8. Si vera forent, quae jacerentur; et *ib.* 1, 11. Quaedam de habitu cultuque, et institutis ejus jecerat. Sic *Liv.* 5, 15. Quisnam esset is, qui per ambages de lacu Albano jaceret. *Id.* 6, 14. *f.* Omisso discrimine vera an vana jaceret. *Tac. Ann.* 4, 68. Fortuitos jacere sermones; et *ib.* 6, 31. Seque invasurum possessa Cyro, et post Alexan- dro, per vaniloquentiam ac minas jaciebat. *Cic. Fl.* 3. Jacere suspicionem. *Suet. Ner.* 37. Mul- tas nec dubias significationes saepe jecit, ne reli- quis quidem se parsurum senatoribus. *Sall. Jug.* 11. Cum multa de administrando imperio dissere- rent, Jugurtha inter alias res jacit, oportere, etc. *Prop.* 2, 1, 87. Taliaque illacrimans mutae jace verba favillae. *Cic. prognost. Div.* 1, 8. Assiduas jacit ore querelas. *Tac. A.* 1, 69. *extr.* Jacere odia. *Vell.* 2, 65. mentionem conditionum. [*Plura v. ap. *Böttich.* in *lex. Tac.* p. 234. sq. — *Id. ib.* insolentius, quod dicit, dictum comparat *Tac. A.* 1, 69. Accendebat haec — Sejanus, peritia mo- rum Tiberii odia in longum jaciens, quae recon- deret auctaque promeret: ubi, quantumvis speciose primo adspectu, perperam tamen quosdam *jacien- tis* vel *alentis* suadere monet, probata *Ernest.* in- terpretatione: odii materiam praeparans et semina invidiae spargens in animum Tiberii. ☞ Confundun- tur *jacere* et *facere*. V. *Cort.* ad *Lucan.* 6, 212.]

JACTĀBUNDUS, a, um, adj. jactationis plenus. *Gell.* 19, 1. *in.* Mare Ionium violentum, et va- stum, et jactabundum. ☞ Item jactantiae ple- nus. *Id.* 15, 2. Homo in Graecae facundiae gloria jactabundus.

JACTANS, antis, part. a *jacto*: jactationem fa- ciens. *Liv.* 21, 48. Nec vexationem vulneris in via jactanti ultra patiens. *Hor. Sat.* 1, 1, 6. Au- stri jactantes navem. *M. Coelius* ap. *Quint.* 11, 1. *med.* Vox immoderatior, aut jactantior gestus. Al. leg. *jactatior*. ☞ Item qui jactat et gloriatur, ἀλαζών. *Cic. fragm.* ap. *Non.* 4, 234. Insolens, arrogans, jactans. *Quint. ib.* Tumidus, ac sui ja- ctans, et ambitiosus institor eloquentiae. *Plin. ep.* 3, 9. *med.* Miserat epistolas jactantes et gloriosas. *Id. ep.* 9, 23. *f.* Neque vereor, ne jactantior vi- dear, cum de me aliorum judicium profero. *Hor. Sat.* 1, 3, 49. ineptus, Et jactantior hic paulo est. *Spart. Hadrian.* 17. Plebis jactantissimus amator. ☞ In bonam partem, ut *superbus*, de eo qui juste se jactat. *Claud. IV. Cons. Honor.* 1. Auspiciis iterum sese regalibus annus Induit, et nota frui- tur jactantior aula. *Stat. Silv.* 4, 1, 6. Et septem- gemino jactantior aethera pulset Roma jugo.

JACTANTER, adv. ἀλαζωνικῶς, cum jactantia, seu ostentatione, superbe, gloriose. *Tac. A.* 2, 77. *extr.* Periisse Germanicum, nulli jactantius moerent, quam qui maxime laetantur. *Id. H.* 3, 53. Litteras ad Vespasianum composuit, jactan- tius, quam ad principem. *Ammian.* 27, 2. Minae jactanter sonantes. Adde *Prud. Hamart.* 170.

JACTANTĬA, ae, f. ἀλαζονεία, jactatio, osten- tatio. *Tac. A.* 2, 46. Neque Maroboduus jactan- tia sui, aut probris in hostem abstinebat. *Id. Agr.* 25. Militari jactantia. *Quint.* 1, 6. *med.* Abolita atque abrogata retinere, insolentiae cujusdam est, et frivolae in parvis jactantiae; et 8. *f.* Persequi quod quisque unquam vel contemptissimorum ho- minum dixerit, aut nimiae miseriae, aut inanis jactantiae est; et 9, 2. Opinionem jactantiae ve- reri. *Plin. ep.* 1, 8. *med.* Privatae jactantiae stu- dere. *Sidon. ep.* 1, 11. *post versic.* Nisi quod di- co, jactantia est.

JACTANTĬCŬLUS, a, um, dimin. aliquantisper jactans. *August. adv. Acad.* 3, 8. Cum se ille Aca- demicus jactanticulus quasi discipulum singulis de- derit. *Vet. Schol.* ad *Juven.* 11, 34. Jactanticuli, qui tantum buccas inflant, et nihil dicunt.

JACTĀTĬO, onis, f. σεισμός, agitatio, concus- sio. *Cic. Mur.* 2. *f.* Quo tandem me animo esse oportet, prope jam ex magna jactatione terram videntem? *Id. Or.* 25, *extr.* Actio non tragica, nec scenae, sed modica jactatione corporis. *Quint.* 10. *f.* Jactatio manus, pedis supplosio. *Curt.* 4, 15. Equi crebra jactatione cervicum jugum excusse- rant. *Liv.* 29, 32. *med.* Ubi primum ducta cica- trix, patique posse visa jactationem, pergit ire, etc. ☞ Item jaculatio, βολή. *Hyg. Astron.* 2, 28. Quod maritimis conchyliis hostes sit jaculatus pro lapidum jactatione. Al. leg. *jactione*. ☞ Trans- late est voluptas gestiens, et se efferens insolen- tius, ut *Cic. Tusc.* 4, 9. definit. Ea enim non so- lum animus, sed etiam corpus jactatur. Hinc est jactantia, ostentatio. *Brut.* ad *Cic. Fam.* 11, 20. Jactatione verborum et denunciatione periculi per- timefactus. *Tac. G.* 6. Nudi aut sagulo leves: nulla cultus jactatio. *Quint.* 1, 5. Quidam in ja- ctationem eruditionis sumere illa ex poetis solent. *Id.* 2, 4. Extemporalis garrulitas circulatoriae ja- ctationis est. *Id.* 4, 1. Inde illa veterum circa oc- cultandam eloquentiam simulatio, multum ab hac nostrorum temporum jactatione diversa. *Coel.* ad *Cic. post ep.* 9. l. 10. *ad Att. f.* Nonnullorum ho- minum jactationem et insolentiam ferre non potes. *Curt.* 4, 10. In unius hominis jactationem tot mil- lium sanguinem impendi. ☞ *Jactatio popularis* est, qua quis se dat populo, ejusque auram ca- ptat, ostentando ingenium industriamque suam: unde favor et gratia nascitur: sumpta metaphora a mari, et fluctibus, nam qui populo student, va- riis veluti fluctibus agitantur. *Cic. Prov. cons.* 16. Ab hujus ordinis conjunctione depulsi, saepe ex hoc portu se in illos fluctus prope necessario con- tulerunt: qui si ex illa jactatione cursuque popu- lari, bene gesta republ. referunt aspectum in cu- riam, etc. *Id. Cluent.* 35. Cum homines se non jactatione populari, sed dignitate atque innocen- tia tuebantur. *Id. Har. resp.* 20. Atque hic primus est aditus ad popularem jactationem atque ascen- sus. *Id. Or.* 3. *f.* Eloquentia forensis spreta a philosophis, tamen ornata verbis atque sententiis, jactationem habuit in populo, nec paucorum judi- cium, reprehensionemque pertimuit.

JACTĀTOR, oris, m. ἀλαζωνικός, qui se jactat, atque ostentat. *Quint.* 11, 1. de Cicerone: Is qui- dem rerum a se gestarum major, quam eloquen- tiae fuit, in orationibus utique, jactator. *Suet. Claud.* 35. Jactator civilitatis. *Stat. Th.* 6, 837. Cleonaeae stirpis jactator Agylleus. *Gell.* 18, 4. Jactator et venditator Sallustianae lectionis. ☞ Sequente infinito, Graecorum more. *Sil.* 11, 403. Ille sub hiberno somnos educere coelo Jactator, *h. e.* qui jactat, se sub dio somnos ducere hiberno tempore. Sunt qui aliter leg.

*JACTATRIX, icis, f. ap. *Sidon. B. A.*

JACTĀTUS, a, um, part. a *jacto*: jactus, emis- sus. *Ov. Met.* 4, 748. Semina jactata per undas. *Id. Trist.* 4, 2, 50. Undique jactato flore tegente vias. ☞ Item agitatus. *Caes. B. G.* 1, 25. Diu jactatum brachium. *Ov. Trist.* 3, 10, 45. Boreas jactatis insonat alis. *Id. Fast.* 4, 244. Jactatae comae. *Id. A. Am.* 22. Jactatas faces excutere. ☞ Item tractatus. *Virg. G.* 2, 249. Pinguis tellus haud unquam manibus jactata fatiscit. ☞ Item ve- xatus, huc illuc impulsus. *Virg. A.* 1, 7. multum ille et terris jactatus et alto, Vi Superum. *Pl. Rud.* 2, 3, 39. ventis fluctibusque Jactatae, exem- plis plurimis, miserae perpetuam noctem. *Hor. Sat.* 2, 2, 31. Unde datum sentis, lupus hic Tiberinus, an alto Captus hiet? pontesne inter jactatus, an amnis Ostia sub Tusci? *Cic. Quint.* 3. Ut multis injuriis jactatam atque agitatam aequitatem, in hoc tandem loco consistere atque confirmari patia- mini; et 31. Multis vexatus contumeliis, plurimis jactatus injuriis. *Justin.* 3, 4. Diu et per varios casus jactati. ☞ Item agitatus, *h. e.* saepe tra- ctatus consultatione, et sermonibus. *Liv.* 22, 23. Saepius jactata in senatu res. *Cic. Mur.* 12. Quae dum erant occulta necessario ab eis, qui ea tene- bant, petebantur: postea vero pervulgata, atque in manibus jactata et excussa, inanissima prudentiae reperta sunt. ☞ Item cum jactantia dictus. *Curt.* 3, 8. Haec magnificentius jactata, quam verius. *Id.* 9, 2. Multa, quae terrere vos possent, de in- dustria esse jactata.

JACTĀTUS, us, m. idem ac jactatio. *Ov. Met.* 6, 703. Excussit pennas, quarum jactatibus omnis Afflata est tellus. *Plin.* 14, 18, 22. Jactatus maris vetustatem vinis adjicit. *Id.* 33, 6, 32. Argentum vivum auri sordes exspuens crebro jactatu fictilibus in vasis.

JACTĬTĀBUNDUS, a, um, frequentat. jacta- bundi. *Sidon. ep.* 3, 13. *f.* Citra nitorem honesta- tis jactitabundus.

JACTĬTO, as, a. 1. θρυλλέω, frequent. a jacto. *Liv.* 7, 2. *med.* Ipsa inter se more antiquo ridi- cula intexta versibus jactitare coepit. *Phaedr.* 2, 5. Come officium jactitans.

JACTO, as, avi, atum, a. 1. βάλλω, saepe jacio, emitto, conjicio. *Cic. Har. resp.* 18. *med.* Arden- tes faces in vicinorum tecta jactare. *Id. Or.* 2, 78. hastas. *Ov. Met.* 2, 308. fulmina; et *ib.* 1, 383. ossa post tergum. *Curt.* 5, 6. se e muris in praeceps. *Caes. B. G.* 7, 47. vestem argentumque de muro. *Virg. G.* 1, 62. lapides in aliquem lo- cum; et 81. cinerem per agros; et *ib.* 2, 132. late odorem. *Varr. R. R.* 1, 42. semen. *Cels. Dig.* 19, 1, 12. rete. *Ov. Met.* 3, 11. lumina in vultum; et *A. Am.* 2, 203. numerosque manu ja- ctabit eburnos, *h. e.* talos. Sic *Pl. Curc.* 2, 3, 79. Talos arripio, invoco Herculem: jacto basilicum. ☞ Item projicere, abjicere, jacturam facere. *Sen. Clem.* 1, 3. Consensus est populis sic protegendi amandique reges, et se suaque jactandi, quocum- que desideraverit imperantis salus. *Paul. Dig.* 22, 3, 25. Jactare suas pecunias et effundere. *Pl. Rud.* 2, 3, 43. Si quae improbae sunt merces, jactat omnes. ☞ Item edere. *Virg. A.* 2, 768. voces ja- ctare per umbram. *Lucr.* 5, 576. suam proprio ja- ctat de corpore lucem. ☞ Item frequenter move- re. *Cic. Verr.* 2, 3, 19. Jactare cervicula. *Lucr.* 4, 989. crura; et 4, 770. brachia in numerum. *Ov. Trist.* 3, 8, 5. pennas. *Id. Met.* 10, 721. corpus in suo sanguine. *Id. Pont.* 1, 1, 38. manu sistra tin- nula. *Virg. G.* 2, 355. duros bidentes. *Cic. Brut.* 60. Nisi se suo more jactavisset, hodie te istic muscae comedissent. *Id. Div.* 1, 29. Exsultare im- moderateque jactari. *Juven.* 3, 106. a facie jactare manus, *h. e.* oscula jacere. V. JACIO. *f. Id.* 13, 22. Jactare jugum. ☞ Item huc illuc impellere,

agitare. *Nep. Att.* 6. Maritimis fluctibus jactari. *Cic. Inv.* 2, 31. Cum nautae adversa tempestate in alto jactarentur. *Ov. Trist.* 3, 2, 15. ventis dubius jactabar, et undis. *Virg. A.* 1, 671. jactari pelago circum omnia litora. *Cic. Planc.* 7. Si quando, ut fit, jactor in turba, non illum accuso, qui est in summa sacra via, cum ego ad Fabium fornicem impellor; sed etc. *Id. Verr.* 2, 1, 26. *med.* Jactatur domi suae homo honestissimus: pro se quisque manus affert. *Id. Cat.* 1, 13. Aestu febrique jactari. ℙ Translate est vexare, et fere passive. *Pl. Cist.* 2, 1, 4. Jactor, crucior, agitor, stimulor. *Lucr.* 3, 508. Jactari morbis. *Cic. Fam.* 1, 5. *med.* jactatus est clamore et convicio. *Curt.* 4, 14. *med.* Jactari varietate fortunae. *Justin.* 41, 6. Jactari per varia bella. *Cic. Div. Verr.* 14. de Hortensio: Te vero, Caecili, quemadmodum sit elusurus, quam omni ratione jactaturus, videre jam videor. *Lact.* 5, 5. *med.* Patrem regno expulit, bello persecutus est, exsulem toto orbe jactavit. ℙ *Jactari pecunia* dicitur, quae certum pretium non habet, sed subitis frequentibusque incrementis aut decrementis varium et inconstans. *Cic. Off.* 3, 20. Jactabatur temporibus illis nummus sic, ut nemo posset scire, quid haberet. [*V. *Beier.* ad h. l.] ℙ Item considerare, animo agitare, versare sermonibus, aut cogitando. *Virg. A.* 1, 231. tales jactantem pectore curas Tristior alloquitur Venus. *Caes. B. G.* 1, 18. Pluribus praesentibus eas res jactari nolebat. *Ov. Am.* 3, 1, 21. Fabula (nec sentis) tota jactaris in urbe. *Liv.* 10, 46. *extr.* Magis jactari, quam peragi accusatio ejus potuit. ℙ Item saepe dicere, memorare, enunciare. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 1. *med.* Neque haec incerta tamen vulgo jactantur, sed inter paucos palam secreto narrantur. *Hor. Ep.* 1, 16, 18. Jactamus jampridem omnis te Roma beatum, *h. e.* praedicamus. *Virg. A.* 1, 106. Talia jactanti, *h. e.* nequicquam vociferanti. *Liv.* 38, 28. *med.*; et 8, 29. Rem jactare sermonibus. *Id.* 7, 9. querimonias ultro citroque. *Virg. A.* 10, 95. jurgia. ℙ Item intentare, jacere in aliquem. *Liv.* 29, 9. Jactare probra in quempiam. *Cic. Quint.* 14. *med.* minas. *Id. Sext.* 23. et opponere terrorem. *Propert.* 3, 6, 11. convicia rabida lingua. ℙ Item cum ostentatione dicere. *Caes. B. C.* 3, 83. Ostentare honorem aetatis, jactare urbanam gratiam et dignitatem, affinitate alicujus confidere. *Quint.* 3, 1. Admiscere tentavimus aliquid nitoris, non jactandi ingenii gratia, sed, etc. *Curt.* 8, 1. *med.* Superbe jactare aliquid. *Hor. Od.* 1, 14, 13. genus et nomen jactare. *Ov. Her.* 16, 81. regna et virtutem. ℙ *Jactare se* est gloriari. *Ov. Her.* 12, 17. Jactare se alicui, *h. e.* apud aliquem. *Hor. Od.* 1, 2, 17. Iliae dum se nimium querenti Jactat ultorem. *Cic. Or.* 2, 52. Intolerantius se jactare, et aequabilitatem communis juris transire. *Virg. A.* 1, 144. illa se jactet in aula Aeolus, et clauso ventorum carcere regnet. *Auct.* ad *Her.* 4, 21. Se magnifice jactare atque ostentare. ℙ Sic *jactare se re aliqua*, aut *in*, aut *de re aliqua* dicimus. *Virg. Ecl.* 6, 74. Ne quis sit lucus, quo se plus jactet Apollo. *Cic. Att.* 2, 1. Cum in eo se in concione jactavisset. ℙ Et cum infinito. *Id. Verr.* 2, 4, 21. Jactat se jamdudum de Calidio: narrat omnibus, se emisse. *Curt.* 8, 1. *med.* Nobilem apud Chaeroneam victoriam sui operis fuisse, jactavit. ℙ In illo *Cic. Att.* 2, 21. Vidi de edictis Bibuli concionantem, qui antea solitus esset jactare se magnificentissime in illo loco, summo cum amore populi, cunctis faventibus: *jactare se* est fidenter, libere et cum auctoritate agere. ℙ Interdum *jactare se* est satagere, cum labore exerceri, totis viribus incumbere. *Cic. Or.* 1, 38. Jactare se in causis centumviralibus. *Id. Q. Fr.* 3, 5. *med.* Nostrum hoc tempus aetatis forensi labore jactari. *Id. Fam.* 2, 15. Republica nihil mihi est carius: in qua tu non valde te jactas. *Liv.* 3, 1. Jactare se actionibus tribuniciis. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 10. *med.* Curionem video se dupliciter jactaturum: primum ut aliquid Caesari adimat; inde, ut aliquid Pompejo tribuat, *h. e.* adnisurum, omni ope tentaturum. ℙ *Jactare se in pecuniis* est in his insumendis nihil parcere. *Cic. Cat.* 2, 9. *med.* Ili sunt coloni, qui se insperatis repentinisque pecuniis sumptuosius insolentiusque jactarunt. ℙ Quidam putant deponentis forma adhiberi in illo *Severi Aetn.* 23. Quidquid in antiquum jactata est fabula crimen. Alii leg. *Quidquid item*, etc., ita ut *antiquum crimen* sit appositum.

JACTŪOSUS, a, um, adj. jactans, jactabundus. Affert *Non.* 2, 473. et 489. locum *Cic. Or.* 36., ubi plerique omnes rectius leg. *actuosae.*

JACTŪRA, ae, f. ἀποβολή, quod ex navi in mare jacitur in tempestate, ejus exonerandae causa. *Cic. Off.* 3, 23. Si in mari jactura facienda sit, equine pretiosi potius jacturam faciat, an servuli vilis? *Sall. or. ad Caes.* 2. *med.* De istis potissimum jactura fit, quia pretii minimi sunt. ℙ Item rei damnum, amissio. Itaque *jacturam facere* est subire, et quidpiam amittere. *Cic. Att.* 12, 29. Si qua etiam jactura facienda sit in repraesentando. *Id. Fin.* 2, 24. *f.* Jacturae rei familiaris erunt faciendae, labores suscipiendi, adeundum vitae periculum. *Colum.* 1, 1. *f.* In agricultura voluntas facultasque citra scientiam, saepe magnas dominis afferunt jacturas. *Hirt. B. Alex.* 49. Jacturae et detrimenta rei familiaris. V. DAMNUM. ℙ De impensis et largitionibus. *Caes. B. C.* 3, 29. [*112.] Magnis jacturis sibi quorundam animos conciliare; et *B. G.* 6, 11. Aliquem magnis jacturis et pollicitationibus ad se perducere. *Cic. Att.* 6, 1. Provincia sumptibus et jacturis exhausta. *Id. Cluent.* 8. Ipsum Aurium, non magna jactura facta, interficiendum curavit. ℙ *Jacturam pati* est jacturam facere. *Colum. praef. l.* 1. *med.* Cujus praecepta si antiquo more administrarentur, minus jacturae paterentur res rusticae. ℙ Transfertur ad alia. *Cic. Div.* 2, 15. Concedam hoc ipsum, si vis: etsi magnam jacturam causae fecero. *Id. Planc.* 2. *f.* Dignitatis jacturam facere; et 22. *f.* suarum tribuum. *Caes. B. C.* 1, 32. honoris et dignitatis. *Liv.* 39, 4. temporis. *Id.* 4, 32. parva jactura accepta, *h. e.* levi clade. *Virg. A.* 2, 646. facilis jactura sepulcri. *Sulpic.* ad *Cic. Fam.* 4, 5. In unius mulierculae animula jactura facta est. *Just.* 2, 5. *f.* Amissis octoginta millibus hominum: quae jactura abundante multitudine, inter damna numerata non est. *Mart.* 5, 80. Durum est perdere ferias: rogamus, Jacturam patiaris hanc, ferasque. *Ov. Amor.* 2, 14, 32. Jactura socii sanguinis ulta virum, *h. e.* natos suos occidendo; et *ib.* 1, 15, 15. Nulla Sophocleo veniet jactura cothurno, *h. e.* nulla temporis injuria. *Id. A. Am.* 2, 253. Nomine quemque suo (nulla est jactura) saluta. *Cic. Verr.* 2, 1, 12. Jacturam criminum facere, *h. e.* crimina in accusatione omittere.

*JACTŪRALIS, e, adj. damnosus. *Gloss. Philox.* Jacturalis, ἐπιζήμιος. *B. A.*

*JACTŪRĀRIUS, ii, m. *Gloss. Isid.* Jacturarius, qui frequenter jacturam patitur, id est damnum. *B. A.*

JACTUS, a, um, part. a *jacio:* emissus, conjectus, βεβλημένος. *Virg. Ecl.* 6, 41. Jacti lapides. *Hor. Od.* 3, 1, 34. Moles jactae in altum. *Plin.* 32, 1, 1. Jactae ancorae. *Id.* 9, 15, 20. Tridens jactus in thynnos. *Id.* 3, 11, 16. Jacti pontes; et *ib.* 16, 20. Tanarus Apennini latere jactus, *h. e.* effusus. *Virg. G.* 2, 57. Jacta semina. ℙ Translate. *Cic. Fl.* 3. Jacta vox aut suspicio. *Vell.* 2, 65. Jacta mentio. *Stat. Th.* 1, 411. jactis sermonibus irae Intumuere satis, *h. e.* dictis mordacibus ultro citroque conjectis.

JACTUS, us, m. βολή, actus jaciendi, conjectus. *Cic. Cat.* 3, 8. Jactus fulminum. *Virg. A.* 11, 608. intra teli jactum progressus. Contra *Curt.* 3, 10. Extra teli jactum esse; et 11. Jam ad teli jactum pervenerant. *Virg. G.* 2, 123. ubi aera vincere summum Arboris haud ullae jactu potuere sagittae. *Liv.* 4, 17. In prospero tesserarum jactu. *Ov. A. Am.* 3, 353. talorum ducere jactus. *Plin.* 11, 2, 2. de tauris: Truces in sublime jactus. *Id.* 2, 45, 45. Jactus radiorum. *Virg. G.* 4, 87. pulveris exigui. *Val. Max.* 1, 5. *n.* 9. Fortuitus vocis jactus. *Paul. Dig.* 14, 2, 1. Jactum mercium facere levandae navis gratia. *Senec. Troad.* 1037. Facere jactum in medio ponto. *Virg. G.* 4, 528. se jactu dedit aequor in altum. *Lucr.* 3, 1030. horribilis de saxo jactu' deorsum. ℙ *Jactus retis*, et *jactus* absolute est quidquid uno retis jactu capi potest. *Val. Max.* 4, 1. *n.* 7. *extern.* A piscatoribus verriculum trahentibus quidam jactum emerat. *Cels. Dig.* 19, 1, 11. §. 18. Cum futurum jactum retis a piscatore emimus. ℙ [*Confunduntur in cdd. *Jactus* et *ictus.* V. *intpp.* ad *Curt.* 4, 2, 23. et 4, 3, 8.]

JĂCŪLĀBĬLIS, e, adj. βλητός, quem jaculari possumus. *Ov. Met.* 7, 679. sed non formosius isto Viderunt oculi telum jaculabile nostri. *Stat. Th.* 6, 658. ast illud, cui non jaculabile dextrae Pondus?

[*JĂCŪLĀMENTUM, i, n. idem ac jaculum. *Non.* 18, 30. Ansatae, jaculamenta cum ansis. V. ANSATUS. *F.* et *B. A.*]

JĂCŪLĀTĬO, onis, f. ἀκοντισμός, actus jaculandi, jactus, conjectus. *Sen. Q. N.* 2, 12. Fulminatio est jaculatio cum ictu. *Plin.* 8, 42, 65. Diximus in libro de jaculatione equestri condito. (*Plin. alter ep.* 3, 5. narrat, hunc librum ab avunculo compositum fuisse, cum praefectus alae militaret.) *Appul. de Mundo.* Jaculatio fulgoris. *Id. Met.* 1. Jaculationes saxorum. ℙ Translate. *Quint.* 6, 3. *med.* Genus illud facetiarum, positum non in hac veluti jaculatione verborum, et inclusa breviter urbanitate, sed in quodam longiore actu.

JĂCŪLĀTOR, oris, m. ἀκοντιστής. *Liv.* 36, 18. Jaculatorum, sagittariorumque, et funditorum manum sub ipsis radicibus montis posuit, *h. e.* qui hastas, seu jacula conjiciunt, hi erant milites levis armaturae. *Id.* 21, 21. Supplementum ex Africa, maxime jaculatorum, petiit. ℙ Item universim qui jaculatur. *Hor. Od.* 3, 4, 55. evulsisque truncis Enceladus jaculator audax. *Stat. Th.* 12, 562. Jaculator fulminis. ℙ Item qui rete jaculo piscatur. *Pl.* ap. *Isid. Orig.* 19, 5. Probus quidem antea jaculator eras. ℙ [Est etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 1669, 4. Cn. Egnatius C. F. Fab. Jaculator. *F.*]

JĂCŪLĀTŌRĬUS, a, um, adj. ad jaculandum inserviens, ut Jaculatorius campus, *Ulp. Dig.* 9, 2, 9. *extr.* h. e. in quo jaculandi exercitatio habetur.

JĂCŪLATRIX, icis, f. ἀκοντίστρια, mulier, quae jaculatur. *Ov. Met.* 5, 375. Pallada nonne vides jaculatricemque Dianam Abscessisse mihi?

JĂCŪLĀTUS, us, m. jaculatio, jactus. *Tert Spectac.* 18. Non probabis usquam vanos cursus et jaculatus, et saltus vaniores.

JĂCŪLO, as, pro jaculor, aris, afferunt plerique lexicographi, confirmantque exemplo *Claudiani* Latis jaculabat in arvis. Sed nos exemplum ho invenire non potuimus. Compositum *ejaculo* certiori auctoritate nititur. V. EJACULO.

JĂCŪLOR, aris, atus sum, dep. 1. βάλλω, ἀκοντίζω, jaculum, vel aliud telum emitto, conjicio jacio. *Cic. Off.* 2, 13. Magnam laudem conse quebare equitando, jaculando, omni militari labor tolerando; et *Div.* 2, 59. Quis est enim, qui to tum diem jaculans, non aliquando collineet? *Virg A.* 2, 276. Hector Danaum Phrygios jaculatu puppibus ignes. *Tac. H.* 2, 21. Missilem ignen in obsessos jaculantur. *Ov. Met.* 7, 139. medio silicem jaculatus in hostes; et *ib.* 14, 184. Gigan teo jaculari saxa lacerto. ℙ Item jaculando ferir *Hor. Od.* 3, 12, 12. Jaculari cervos. *Id. ib.* 2, 2. rubente Dextera sacras jaculatus arces. *O Ib.* 49. Ferro acuto jaculari aliquem; et 589. Ja culari aera disco. ℙ Est etiam universim emitter *Plin.* 11, 37, 55. Oculi lupo splendent, lucemqu jaculantur. *Id.* 36, 10, 15. Jaculari umbran *Colum.* 10, 329. duros jaculatur Juppiter imbre *Plin.* 8, 27, 41. Panthera jaculando se deficit. Si *Flor.* 1, 14. In confertissima se hostium tela ja culatus. *Plin.* 2, 25, 23. In quas partes se jacu letur cometes, *h. e.* feratur. ℙ Translate. *Ho Od.* 2, 16, 17. Quid brevi fortes jaculamur aev Multa? *h. e.* concupiscimus, quasique jaculo, qua procul sunt, petimus? *Quint.* 9, 2. *med.* Jacula in uxorem obliquis sententiis, *h. e.* dicta dicer verbo perstringere. Sic *Petr. Sat.* 109. Jacula dicta in calvos. Et *Liv.* 42, 54. Probris procac bus jaculari in aliquem. Al. leg. *joculari*, al. *jo cari.* Rursus *Quint.* 11, 3. *med.* Sententias vibr tis digitis jaculari.

JĂCŬLUM, i, n. ἀκόντιον, quîdquid jaci in lo gum potest: speciatim telum sive hastile, quo manu jaculari possumus. *Cic. Tusc.* 1, 42. *f.* S lem prae jaculorum multitudine, et sagittarum no videbitis. *Liv*, 26, 4. Eis parmae breviores, qua equestres, et septena jacula, quaternos longa pede data, praefixa ferro, quale hastis velitaribus ines *Caes. B. G.* 5, 44. Persuadet, ut litteras ad Ca sarem deferat: has ille in jaculo illigatas affert et 42. Fervefacta jacula in casas, quae stramenti erant tectae, jacere coeperunt. *Sall. Jug.* 61. *ext* Plerosque jacula, tormentis aut manu emissa, vu nerabant. *Cic. Fin.* 4, 9. Si Annibal ad porta venisset, murumque jaculo trajecisset. ℙ Jacu lum cum amento Aetolus Martis filius invenisse d citur a *Plin.* 7, 56, 58. ℙ *Jaculum* etiam voca *Minuc. Fel. Octav.* 3. testam seu conchulam ter tem et planam, quam super undas maris pueri l dentes inrotant. Hujusmodi ludum Graeci ἐποστρ κισμὸν vocant. ℙ Est etiam genus retis, quo gl diator retiarius utebatur, ut adversarii caput subito jaciendo implicaret. *Is. Or.* 18, 54. ℙ Ite genus retis piscatorii, quod contra pisces jac tur: alio nomine est *funda.* *Ov. A. Am.* 1, 76 Hi jaculo pisces, illli capiuntur ab hamis. Add *Auson. ep.* 4, 56. ℙ Hoc *Pl. Asin.* 1, 1, 86. a pellat *rete jaculum*, vel conjuncte *retejaculu* Ex quo non absurde dici posse videtur hanc voce adjectivam esse: ita ut cum *jaculum* absolute dic tur, *telum* subaudiatur, vel *rete.* Hinc *Id. Tru* 1, 1, 14. Quasi in piscinam rete qui jaculum p rat. Hic *rete jaculum* idem est ac δίκτυον, rete, δίκω, jacio. ℙ Hinc etiam *jaculus*, subintellig *serpens*, est anguis genus, ita dicti, quod in a bores repens, inde se in obvios jaculatur. *Luca* 9, 822. Ecce procul saevus sterilis se robore tru ci Torsit, et immisit (jaculum vocat Africa) se pens, Perque caput Pauli, transactaque tempor fugit. *Id. ib.* 720. Et natrix violator aquae, j culique volucres. Adde *Plin.* 8, 23, 35. et *Is. O* 12, 4. ℙ Denique *jaculi*, subaudi *nodi*, sunt no ex fune, qui cornibus boum injiciuntur. *Colum.* 2. Cannabinis funibus cornua juvencorum ligat sed jaculi quibus copulantur, lanatis pellibus inv luti sint, ne tenera fronte sub cornua laedantu [In vet. libris tum MSS., tum excusis leg. *laque* teste *Pont. ep.* 60., ideoque hanc lectionem *Schne derus* in textum recepit. *F.*]

JADĔRA. V. v. sq.

[ĬĀDERTĪNUS, a, um, et

ĬĀDESTĪNUS, a, um, adj. ad Iader, seu Iade ram pertinens, Liburniae, seu Dalmatiae urbe maritimam, nunc *Zara;* ejus meminere *Lucan.* 405. Et tepidum in molles Zephyros excurrit I der. *Plin.* 3, 21, 25. Colonia Iadera; et *Ptol.* 17. Ἰάδερα κολώνια. *Veg. Mil.* 5, 3. Liburni

almatiae pars est; Iadertinae subjacet civitati. *Jadertini*, *orum*, sunt ejus urbis incolae. *Hirt.* . *Alex.* 42. Cornificius, paucis navibus Iadertinoım, quorum semper in remp. singulare constiterat ficium dispersis Octavianis navibus erat potitus. In *Inscr.* ap. *Mar. Frat. Arv.* p. 453. et 455. ıater *Iadestinus* legitur pro *Iadertinus*, fortasse ıia asperioris soni visa est littera canina *r.* ¶ ı *Inscr.* ap. *Grut.* 1060, 8. legitur *Iadratinae*, sed ı pertinet ad an. a Chr. n. MDL, quo *Marcus 'alaressus* pontifex fuit Ecclesiae Iadertinae; in ıdem vero, teste *Jo: Lucio* in *Inscr. Dalmat.* p. ., non *M. Valerius S. Iadratine Ecc. pontifex*, ·d *M. Valaressus S. Hiadertinae Ecc. pont.* legitur.

*IADONI, orum, m. populi Hispaniae Tarracoensis. *Plin.* 4, 20. *B. A.*

[IAETENSIS, e, et

IAETĪNUS, a, um, adj. ad Iaetam pertinens, lediterraneam Siciliae urbem in vertice montis, unc *Jato*, et *S. Cosmano*. Hinc *Iaetenses*, *ium*, t *Iaetini*, *orum*, sunt illius urbis incolae. *Plin.* , 8, 14. Ichanenses, Iaetenses. Hic perperam leg. *etenses*. *Cic. Verr.* 2, 3, 43. Eloris, Ennensibus, aetinis nihil omnino relictum. Male in editionib. g. *Letinis*. In ejus nummis ap. *Eckhel. D. N. V.* T. 1. p. 216. *ΙΑΙΤΙΝΩΝ. F.*]

[IALMĔNUS, i, m. Ἰάλμενος (ab ἰάλλω, mitto), lius Lyci, Helenae procus, ad bellum ivit Tronum. *Hyg. fab.* 97. et 159. *Dict. Cret.* 1, 17. *B. A.*

IALYSIUS, a, um, adj. Ἰηλύσιος, ad Ialysum ertinens, quod Rhodi insulae quondam oppidum uit, *Plin.* 5, 31, 36. teste. *Ov. Met.* 7, 365. Phoeeamque Rhodon, et Ialysios Telchinas. *Ialysios*: uinque syllabarum est.

IALYSUS, i, f. Ἰήλυσος, et Ἰήλυσσος, et Ἰάλυος, opp. Rhodi insulae, ut dictum est in v. praec. ¶ Item nomen tabulae a Protogene pictae: de qua a *Plin.* 35, 10, 36. *n.* 20. Palmam habet tabulaum ejus Ialysus, qui est Romae, dicatus in temlo Pacis: quem cum pingeret, traditur madidis upinis vixisse, quoniam simul famem sustinerent t sitim, ne sensus nimia dulcedine obstrueret. Huic picturae quater colorem induxit, etc. Perseuitur inde, canem in ea fuisse mire factum, cuus in ore spuma ex impacta spongia egregie exressa casu fuerit, irato Protogene, quod ars non ucederet: item Demetrium regem incendio urbis Rhodi abstinuisse, ne Ialysum absumeret, quod et *Gell.* 15, 31. narrat. Meminit etiam *Cic. Att.* 2, 21. et *Verr.* 2, 4, 60. et *Or.* 2. Septem ipsos annos in hac tabula conficienda auctorem insumpsisse auctor est *Aelian. Var. hist.* 12, 41. ¶ Unde nomen id habuerit, non satis constat. Alii inde putant, quod in oppido Ialysi depicta fuerit: alii eri similius, quod Ialysi Phoebi nepotis, condioris ejus imaginem retulerit.

JAM, ἤδη, adv. multiplicis significationis, ususque plurimi: quod tum ad praeteritum, tum ad praesens, tum ad futurum tempus refertur. Ad praeeritum. *Cic. Rosc. Com.* 3. Quam pridem hoc nonen in adversaria retulisti? sunt duo menses jam, lices. *Ter. Andr.* 1, 2, 10. Sperantes, jam amoto metu. *Caes. B. G.* 1, 11. Jam per fines Sequanoum copias transduxerant; et *ib.* 6, 6. Jamque ab eo non longius bidui aberant, cum, duas venisse egiones, cognoscunt. ¶ *Jam ut* est statim ut, antum quod. *Pl. Curc.* 5, 2, 46. Postquam illo ventum est, jam ut me collocaverat, exoritur venus, turbo, etc. ¶ Saepe idem valet, quod usque. *Cic. Or.* 1, 10. Urgerent philosophorum greges, jam ab illo fonte et capite Socrate. *Id. Fam.* 3, 16. Sententiam meam perspicere potuisti, jam ab illo tempore, cum, etc.; et *ib.* 1, 9. Etsi jam primis temporibus illis, multis rebus offendebatur animus; et *ib. f.* Jam a prima adolescentia. *Nep. Eum.* 11. Se mirari, quare jam tertium diem sic teneretur. ¶ Pro antea. *Tibull.* 1, 4, 49. Vidi ego jam juvenem, premeret cum serior aetas, Moerentem stultos praeteriisse dies. ¶ Ad praesens. *Ter. Ad.* 4, 5, 65. *Mi.* Abi, ut uxorem arcessas. *Aesch.* Quid? jam uxorem? *Mi.* jam. *Aesch.* jam? *Mi.* jam quantum potest; et *Andr.* 1, 2, 19. Postulo, ut redeat jam in viam. *Pl. Epid.* 1, 1, 23. Jam tu autem nobis praeturam geris? *Id. Mil.* 1, 1, 36. Scio jam, quid vis dicere. *Id. Aul.* a. 5. *v.* 11. Jamne autem, ut soles, deludis? [*Nep. Milt.* 1, 1. Eaque esset aetate, ut jam non solum de eo bene sperare, etc., ubi v. quae *Brem.* de varia hujus vocis positione disputat. — Idem docet ad *Nep. Att.* 16, 3. particulam *jam* h. significatione saepissime a scribis perperam intrudi; citato *Goerenz.* ad *Cic. Acadd.* 1, 4.] ¶ Ad futurum. *Ter. Eun.* 2, 2, 5. Accede ad ignem hunc: jam calesces plus satis. *Cic. Brut.* 25. De quibus jam dicendi locus erit, cum de senioribus pauca dixero; et 46. Id tu Brute jam intelliges, cum in Galliam veneris. ¶ Utrumque tempus est in illo *Pl. Epid.* 2, 2, 72. Ille quidem aut jam hic aderit, aut jam adest. ¶ Pro *tunc*, vel pro *ex eo tempore*, vel *statim*, *mox*, sunt etiam illa *Cic. Brut.* 17. *f.* Ipsa verba compone, et quasi coagmenta: jam neminem antepones Catoni; et *Tusc.* 4, 24. Remove perturbationes: jam videbuntur monstra dicere; et *Fin.* 4, 23. *extr.* Catuli, qui jam despecturi sunt, caeci aeque, et ii, qui modo nati; et *Har. resp.* 25. *extr.* Tollatur haec e civitate discordia: jam omnes isti, qui portenduntur metus, exstinguentur. ¶ Huc pertinet illud *Plin. ep.* 2, 11. *med.* Stabat modo consularis, modo septemvir epulonum, jam neutrum. ¶ Nonnunquam celeritatem significat, et morae increpationem hortandique vim habet. *Ter. Eun.* 4, 6, 27. Omitte: jam adero; et *ib.* 3, 2, 39. Jamne imus? *Id. Ad.* 4, 6, 28. Bono animo es: jam argentum ad eum deferes. ¶ *Jam non* pro nondum. *Nep. Eum.* 12. Cum admirarentur, non jam de eo sumptum esse supplicium. ¶ *Jam non* pro amplius non. *Phaedr.* 1, 8. Impune abire quia jam non potest. ¶ Interdum ponitur pro *modo*. *Virg. A.* 4, 246. acri Gaudet equo, jamque hos cursu, jam praeterit illos. *Flor.* 2, 17. Itaque per partes jam huc, jam illuc missi duces, qui ferocissimas gentes servire docuerunt. Adde *Hor. Sat.* 2, 7, 20. ¶ Saepissime conjungendi orationem vim habet, et transitionibus inservit, pro *praeterea*, vel *nunc*. *Cic. N. D.* 3, 34. Dionysius aureum Jovi detraxit amiculum grandi pondere, etc. Jam mensae argenteas de omnibus delubris jussit auferri. *Id. Phil.* 2, 8. Jam illud cujus est, non dico audaciae, sed stultitiae? *Id. Manil.* 14. Jam quantum consilio, quantum dicendi gravitate valeat, saepe cognostis. [*Adde *Brut.* 43, 159. ubi v. quae *Ellendt.* de discrimine particularum *jam* et *nam* transitioni inservientium disputat. *Tac.* exempla v. ap. *Böttich.* in *Lex. Tac.* p. 235.] ¶ Interdum abundat. *Ter. Heaut.* 4, 3, 1. Nulla mihi res posthac potest jam intervenire tanta, quae mihi aegritudinem afferat. *Tac. G.* 45. Ergo jam dextro Suevici maris litore Aestionum gentes alluuntur. ¶ Interdum geminatur: saepe etiam variis particulis jungitur: quae deinceps omnia ordine subtexam. ¶ [*Permutatur *jam* et *nam*. V. *Ellendt.* ad *Cic. Brut.* 43, 159. *Drak.* ad *Sil.* 9, 242. et ad *Liv.* 5, 51, 6. quem laud. *Heindf.* ad *Cic. N. D.* 1, 12; 30. *jam* et *en Cort.* ad *Lucan.* 6, 51.]

JAM ANTE, Jam antea. *Cic. Att.* 7, 4. Quod mihi jam ante erat notum. *Id. Off.* 2, 8. Sensim hanc consuetudinem jam antea minuebamus.

IAMBĒUS, a, um, adj. idem quod iambicus. *Hor. A. P.* 252. Trimetris accrescere jussit Nomen iambeis.

IAMBICĪNUS, a, um, adj. iambicus, ut Iambicinus numerus, *Capell.* 9, 355.

IAMBĬCUS, a, um, adj. ad iambum pertinens, ut Iambicus pes, *Diomed.* 3, 473. Iambicus versus, *ib.* p. 516. et 517.

IAMBUS, i, m. ἴαμβος, pes metricus constans ex priore brevi, et posteriore longa, ut *viros*, *rogas*, etc. Quidam derivant ab Iambe Celei famula, quae cum vidisset Cererem ob amissam filiam dolere, saltans, et versus iambico metro canens Deam consolata est: alii ab Iambe puella quadam, quae turpiter contumelia affecta suspendio vitam finierit: alii ab Iambe anu, quae, cum Hipponax lavanti sibi molestiam facesseret, versu hoc eum amolita sit, Ἄνθρωπ' ἄπελθε, τὴν σκάφην ἀνατρέπεις, *Vir recede, scapham subvertis*, quo postea poeta delectatus est. Aliam affert notationem *Diomed.* 3, 473. Alii a Marte ortum iambum strenuo duce tradunt, qui cum crebriter pugnas iniret, et telum cum clamore torqueret, παρὰ τὸ ἰὸν βάλλειν iambus appellatur. *Mar.* vero *Victorin.* p. 248. παρὰ τὸ ἰέναι βαδὴν. *Hor. A. P.* 251. Syllaba longa brevi subjecta vocatur iambus, Pes citus. *Id. Od.* 1, 16, 2. Iambi criminosi. *Criminosos* vocat, quia hic pes versibus maledicis conficiendis est aptissimus. *Id. A. P.* 79. Archilochum proprio rabies armavit iambo. *Ov. Ib.* 523. Utque repertori nocuit pugnacis iambi, Sic sit in exitium lingua proterva tuum. V. ARCHILOCHUS. *Catull.* 36, 5. Desissemque truces vibrare iambos. ¶ Addit *Festus*: Iambi vocabantur, qui singuli ex proscenio loquebantur: triambi, qui terni. *Martinius in Lex.* conjicit, respici ad Graecam originem ἴος, solus, et ῥάζω, loquor. Sed, opinor, haec fortasse a *Paulo* interpolata sunt, vel corrupta ad nos pervenerunt. Probabilius vero vocis etymon est ab ἰάπτω, jacio, unde ἴαβος, mox ἴαμβος. ¶ Licenter nimis primam litteram tanquam consonam pro vocali usurpat *Sulpicia Sat.* 5. Nec trimetro jambo, nec qui pede fractus eodem Fortiter irasci didicit, duce Clazomenio. Nisi sit pes anapaestus ὁ ἴάmbo pro dactylo, ut aliquando etiam *Virgilius*, aliique.

JAMDĬU. V. DIU.

JAMDŪDUM. V. DUDUM.

JAM JAM, παραυτίκα, nunc, statim, sine mora: et respicit quidem rem futuram, sed imminentem. *Ter. Ad.* 5, 3, 67. *Mi.* Pergisne? *De.* jam jam desino. *Cic. Or.* 3, 24. Jam jam intelligo, Crasse, quid dicas. *Hor. Epod.* 2. *s. f.* fenerator Alphius Jam jam futurus rusticus. *Ov. Trist.* 1, 2, 19. quanti montes volvuntur aquarum! Jam jam tacturos sidera summa, putes *Pl. Most.* 2, 1, 72. Jam jam optime praeceptis paruisti! *Id. Curc.* 5, 3, 29. Jam jam faciam, ut jusseris. *Cic. Brut.* 14. Senatum jam jam inclinatum, a Pyrrhi pace revocavit. ¶ Aliquando figurate indignationem habet. *Virg. A.* 4, 371. jam jam nec maxima Juno, Nec Saturnius haec oculis pater aspicit aequis. ¶ Et miserationem. *Sall. Jug.* 17. Jam jam, frater animo meo carissume, laetandum magis, quam dolendum puto casum tuum. ¶ Et exhortationem. *Quint. Decl.* 3, 17. Jam jam, commilito, quicumque casus manet, etiam si te imperator damnaturus est, habes solatium. ¶ *Jam jamque* est celeriter, quamprimum. *Cic. Tusc.* 1, 7. *extr.* Cum dies et noctes cogitandum sit, jam jamque esse moriendum. *Id. Att.* 14, 22. Quamquam ipse jam jamque adero. [*Magnum exemplorum numerum v. ap. *Böttich. Lex. Tac.* p. 235. sq.]

[IAMĪDAE, arum, m. plur. haruspices in Peloponneso, ita appellati ab Iamo Apollinis filio ex Evadna, a quo progeniti fuerunt. *Cic. Div.* 1, 41. Itemque Elis in Peloponneso familias duas certas habet, Iamidarum unam, alteram Clutidarum, haruspicinae nobilitate praestantes. Horum meminere etiam *Pindar. Olymp.* 6, 121. et *Paus.* 6, 2. *F.*]

JAM INDĔ, usque ab, inde usque, jam ab hoc, vel illo tempore. *Cic. Prov. cons.* 13. *f.* Jam inde a principio hujus imperii. *Id. N. D.* 2, 48. Jam inde ab ortu naturae. *Id. Or.* 36. *f.* Exercitatio jam inde ab Aristotele constituta. *Ter. Ad.* 3, 4, 76. Homo amicus nobis jam inde a puero. *Liv.* 27, 47. *med.* In destinatis jam inde ante animo latebris subsedit. *Id.* 9, 29. Jam inde antiquitus. *Suet. Tib.* 11. Salubritate insulae Rhodi jam inde captus, cum ad eam ab Armenia rediens appulisset. ¶ Absolute. *Liv.* 27, 51. Ut jam inde, haud secus quam in pace, etc. et *Cic. Vatin.* 5. *f.* Ac tibi jam inde praescribo, ne tuas sordes cum clarissimorum virorum splendore permisceas. ¶ Additur et *usque*. *Ter. Heaut.* 1, 2, 9. Nam mihi magna cum eo, jam inde usque a pueritia, fuit semper familiaritas.

[IAMNOTĀNUS, a, um, adj. ad Iamnonem pertinens, urbem in minori Balearium insula, a *Plin.* 3, 5, 11. memoratam. *Inscr.* ap. *Finestres*, *Sylloge Inscr. R. in Catal.* p. 160. Ordo municipii sui Iamnotan. insulae minoris.

JAM NUNC, jam ex hoc tempore. *Cic. Div. Verr.* 13. Jam nunc mente et cogitatione prospicio, quae tum studia hominum, qui concursus futuri sint: et *mox*. Quae cum cogito, jam nunc timeo, quidnam, etc. Adde *Att.* 1, 8., *Phaedr.* 4, 20. et *Virg. G.* 1, 42. [*Hae particulae saepissime junguntur. Laudat nonnulla exempla *Ruhnk.* ad *Ter. Andr.* 1, 1, 144. Eamus nunc jam intro.]

JAM OLIM, jam a longo tempore. *Ter. Eun.* 3, 5, 39. de Jove: Quia consimilem luserat jam olim ille lusum. *Virg. G.* 2, 403. Ac jam olim seras posuit cum vinea frondes, Jam tum acer curas venientem extendit in annum.

*IAMPHORĪNA, ae, urbs Maedorum primaria, in Thracia. *Liv.* 26, 25. *B. A.*

JAM PORRO. V. JAM VERO.

JAMPRĪDEM, et Jam pridem, πάλαι, fere de longiore tempore dicitur, quam *pridem*, atque etiam quam *jamdudum*: diciturque de re incepta, ac nondum desita. *Cic. Att.* 2, 5. Jam pridem cupio Alexandriam visere. *Id. Prov. cons.* 14. Cum ille jampridem gloriae suae, reipublicae nondum satisfecerit. *Id. Fam.* 3, 11. *med.* Brutus princeps jampridem juventutis; celeriter, ut spero, civitatis. *Id. Att.* 12, 23. Occidimus, occidimus, Attice, jam pridem nos quidem; sed nunc fatemur, postquam unum, quo tenebamur, amisimus. *Ter. Hec.* 2, 1, 22. Jampridem equidem audivi, cepisse odium tui Philumenam.

JAM PRĪMUM, idem ac primum. *Ter. Ad.* 3, 2, 40. Jam primum illum alieno animo a nobis esse, res ipsa indicat. *Liv.* 1, 1. Jam primum omnium satis constat, etc. [*Jam* transeundi continuandique vim habet, *primum* autem totius enunciationis instar est. Ita hanc dicendi formulam explicat *Kritz.* ad *Sall. Cat.* 15, 1. Jam primum adulescens Catilina, etc., ubi ad confirmandam sententiam laudat *Cat.* 7, 4. *Tac. A.* 4, 6. *in. Liv.* 40, 3, 3. etc.]

JAM TANDEM, tandem aliquando. *Cic. Agr.* 2, 37. *f.* Polliceor, me esse perfecturum, ut jam tandem illi fateantur, etc. *Virg. A.* 6, 61. Jam tandem Italiae fugientis prendimus oras. *Liv.* 22, 12. *med.* Assuefaciebant militem, minus jam tandem fortunae poenitere suae.

JAM TUM, et Jam tunc, jam inde, jam ex eo tempore. *Cic. Arch.* 4. Census indicat, eum, qui sit census, ita se jam tum gesisse pro cive. *Id. Att.* 1, 9. Quae jam tum, cum aderas, offendere ejus animum, intelligebam. *Liv.* 45, 6. Jam tum, dum pecunia deferretur, primis tenebris solverat navem. *Id.* 29, 1. Malle, eos sibi jam tum fateri, quam postmodum querentes, etc. Al. leg. *tunc*. *Nep. Tim.* 3. Philippus jam tunc valens, multa moliebatur. Al. leg. *tum*. *Just.* 13, 5. Palam jam tunc multae civitates, libertatem bello vindicandam, fremebant. *Nep. Thras.* 2. Jam tum illis temporibus fortius boni pro libertate loquebantur, quam pugnabant.

JAM VERO, transitionibus inservit. *Cic. Cat.*

3, 9. Jam vero illa Allobrogum sollicitatio, sic, etc. *Id. Manil.* 11. Jam vero virtuti Cn. Pompeji quae potest par oratio inveniri? ¶ *Jam porro* eundem usum ac vim habet. *Cic. Rosc. Am.* 40. Videte jam porro cetera. ¶ *Jam vero* pro *imo vero*, vel *nunc vero*, correctioni servit. *Cic. Brut.* 76. C. Sicinius probabilis orator: jam vero etiam probatus, ex hac inopi Hermagorae disciplina. ¶ Jam tandem. *Ter. Ad.* 4, 7, 36. Jam vero omitte, Demea, tuam istanc iracundiam.

JAM USQUĔ, usque, jam inde, μέχρι. *Cic. Div.* 1. *in.* Vetus opinio est, jam usque ab heroicis ducta temporibus.

JĀNĀ, ae, f. eadem quae Diana, et Luna. *Janam lunam* (quamquam illud *lunam* glossema additum quidam putant, et in textum irrepsisse) bis legere est ap. *Varr. R. R.* 1, 37., ubi etiam colligimus, priscos Romanos, qui agricolae omnes erant, sic ruri locutos fuisse. *Nigidius* quoque ap. *Macr. Sat.* 1, 9. ut Apollinem Janum, sic Dianam Janam esse, tradit, apposita *d* littera, quae saepe *i* litterae causa decoris adjicitur, ut *reditus*, *redhibetur*, *redintegratur*, et similia. Verum de hac notatione plura *Voss.* in *Etymol.*, cui *Nigidii* ratio non placet.

JĀNĀLIS, e, adj. ad Janum pertinens. *Ov. Fast.* 6, 165. Virgaque Janalis de spina sumitur alba, *h. e.* a Jano accepta. Sunt qui aliter legi mallent: sed nihil mutandum; etenim sic *Id. ib.* 129 Sic fatus (*Janus*) virgam, qua tristes pellere posset A foribus noxas, (haec erat alba) dedit. ¶ De Janali porta. V. JANUALIS.

*IANASSA, ae, f. Ἰάνασσα, Nympha marina, Nerei Doridisque filia. *Hyg. fab. praef. B. A.*

JĀNĔUS, janitor. *Festus.*

JĀNĬCŪLA, ae, f. sic quondam dicta est Italia ab Jano, qui post diluvium primus in ea regnavit: et sunt qui hunc Janum putent fuisse Noe. Ita quidam lexicographi.

JĀNĬCŪLĀRIS, e, adj. ad Janiculum pertinens, ut Janicularis mons, *Serv.* ad *Virg. A.* 6, 784.

JĀNĬCŪLENSIS porta Romae, quae ferret in Janiculum, memoratur ab eruditis, qui de Urbe Roma scripsere.

JĀNĬCŪLUM, i, n. *Montorio*, unus ex urbis Romae collibus trans Tiberim, usque ad pontem Milvium extra porrectus, ubi olim fuit Janiculum oppidum a Jano, qui ibi regnavit. Aliqui oppidum dictum scribunt a janua, quod tanquam janua esset Romanis in Etruriam proficiscentibus. Hunc montem Ancus muro cinxit, et ponte sublicio junxit. *Fest.* et *Liv.* 1, 33. Hinc *Ov. Fast.* 1, 245. Arx mea collis erat, quem cultrix nomine nostro Nuncupat haec aetas, Janiculumque vocat. *Mart.* 4, 64. Juli jugera pauca Martialis Longo Janiculi jugo recumbunt, Hinc septem dominos videre montes, Et totam licet aestimare Romam.

JĀNĬGĔNĀ, ae, m. et f. a Jano genitus. *Ov. Met.* 14, 381. Dum mihi Janigenam servabunt fata Canentem. V. CĀNENS.

JĀNĬTOR, oris, m. θυρωρὸς, januae custos. *Cic. Verr.* 2, 3, 2. Hunc vestri janitores, hunc cubicularii diligunt. *Pl. Men.* 4, 2. *f.* Heus, ecquis hic est janitor? aperite. *Cic. Verr.* 2. 5, 45. Janitor carceris. ¶ Romani quos habebant servos ad januam, catenatos prope ipsam habere solebant: unde janitores inter vilissima mancipia habebantur. *Ov. Am.* 1, 6, 1. Janitor (indignum!) dura religate catena. *Colum. praef. l.* 1. *med.* An putem fortunatius a catenato repulsum janitore saepe nocte sera foribus ingratis adjacere? ¶ Coeli janitor est Janus. *Id. Fast.* 1, 125. et 139. ¶ Inferorum Cerberus. *Virg. A.* 6, 400. et *ib.* 8, 296. ¶ Olim *janitos* dictum fuit, teste *Varr. L. L.* 6, 3. ¶ [*In *Cic. Agr.* 2. *c.* 13. Sumtum haurit ex aerario, suppeditat a sociis: janitores ex equestri loco ducentos in annos singulos stipatores corporis constituit: *cet.* τὸ *janitores* factee expulsum vult *Ernestus. Schellerus* sic interpungit: *Suppeditat a sociis janitores: ex equestri* cet. *B. A.*]

JĀNITRIX, icis, f. θυρωρὸς, mulier, cui januae custodia est commissa. *Pl. Curc.* 1, 1, 76. Anus hic solet cubitare, janitrix. ¶ *Janitrices* etiam dicebantur duorum fratrum uxores, quasi eandem januam terentes, vel per eandem januam iter habentes. Haec *Isid. Or.* 9, 7. Alii putant, ita esse appellatas, quod pariter adversum lectum januae sibi sternerent, inque eo tanquam custodiae causa cubare solerent. Nam apud Romanos ea consuetudo fuit, ut quae uxor primum in manum viri convenisset, ea sibi in atrio domus, ante ipsam januam, lectum sterneret, qui idcirco *adversus* dictus est, ut habetur ap. *Prop.* 4, 11, 85. Seu tamen adversum mutarit janua lectum; et *Ascon.* ad *Cic. Mil.* 5. Omni vi janua expugnata, et imagines majorum dejecerunt, et lectulum adversum uxoris ejus Corneliae. Sunt tamen qui rectius arbitrantur, *janitrices* esse vocem corruptam ex εἰνατέρες, uxores fratrum, quod fortasse est pro εὐνατέρες, etenim εὐνάτειρα conjugem significat, ex εὐνή, cubile. *Modest. Dig.* 38, 10, 4. §. 6. Duorum fratrum uxores janitrices dicuntur, apud Graecos εἰνατέρες; quod uno versu idem Homerus (*Iliad. l.* 6. *v.* 378.) significat: Ἠέ πῃ ἐς γαλόων, ἢ εἰνατέρων εὐπέπλων. ¶ Translate. *Plin.* 15, 30, 39. Laurus triumphis proprie dicatur, vel gratissima domibus, janitrix Caesarum, pontificumque, *idest* quae solet plantari ante domos Caesarum, et pontificum. *Tertull. Anim.* 55. Rhomphaea Paradisi janitrix. *Id. contra Gnost.* 10. Quas mihi potestates janitrices adfirmas juxta Romanam superstitionem, Cardeam quandam et Forculum et Limentinum. [*Hunc locum immutavit et ampliavit *F.*]

ĬANTHĒ, es, f. virgo Cretensis, laudatissima forma. *Ov. Met.* 9, 714. Cum pater, Iphi, tibi flavam despondet Ianthen. ¶ [*Item Nympha marina, Ponti et Maris filia. *Hyg. fab. praef. B. A.*]

ĬANTHĬNUS, a, um, adj. ἰάνθινος, violaceus, colorem floris violae referens, purpurei coloris, ab ἴανθος, flos quidam, et color purpureus: ab ἴον, viola, et ἄνθος, flos. *Plin.* 21, 6, 14. Ab his ianthina vestis; et *ib.* 8, 22. Ianthinus color. V. ION. ¶ *Ianthina* absolute, sunt vestes violacei coloris. *Mart.* 2, 39. Coccina famosae donas, et ianthina moechae.

ĬANTHIS, ĭdis, f. ἰανθὶς, herba vel flos purpurei coloris. *Marc. Empir.* 17.

[ĬANTHULLĂ vel Ĭantullă, ae, f. dimin. ianthi. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 36, 17. Vibiana Iantulla. *F.*]

*IANTHUM, i, n. herba eadem quae et ianthis. *Plin.* 21, 6. *B. A.*

[ĬANTHUS, i, m. ἴανθος, flos colore violaceo. Est cogn. libert. R. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv. p.* 673. Is intulit Ianthum Aug. L. fratrem suum. *F.*]

JĀNŬĀ, ae, f. θύρα, primus ingressus ad interiora domus: a *Jano*, qui januis praeesse creditus est. *Cic. N. D.* 2, 27. Principem in sacrificando Janum esse voluerunt: quod ab eundo nomen est ductum: ex quo transitiones perviae, jani; foresque in liminibus profanarum aedium, januae nominantur. *Varr. L. L.* 5, 9. *med.* Mittere cornicinem ad januam privati. *Phaedr.* 4, 24. Nec ulli juvenes reperti sunt ad januam. *Ov. A. Am.* 2, 244. Atque erit apposita janua fulta sera. *Id. Am.* 1, 6, 28. Roboribus duris janua fulta riget. *Id. Her.* 4, 141. Reserare januam. *Pl. Aul.* 1, 2, 11. occludere. *Id. Poen.* 3, 4, 30. pultare. *Id. Asin.* 2, 2, 7. indiligenter observare. *Petr. Sat.* 139. intrare. *Hor. Sat.* 1, 2, 128. frangere. *Ov. Trist.* 3, 2, 23. pulsare sepulcri. *Scaev. Dig.* 8, 2, 41. aperire, aperto pariete januam facere. ¶ Ab *ostio* differre quidam arbitrantur, quod hoc sit interiorum domi cubiculorum. Sed confunduntur. *Cic.* enim *Or.* 2, 68. primo dicit *aliquem ab ostio quaerere:* et mox *quaerere aliquem a janua*, quae significant interrogare aliquem stans ante portam. *Plaut.* quoque ubi utrumque conjunxit, duo synonyma conjunxit. *Pers.* 5, 1, 6. Hic volo ante ostium et januam meos participes bene accipere. ¶ A *porta* vero certe differt, quae est castrorum, moenium et urbis. Tametsi ne hoc quidem est perpetuum. ¶ Dicitur et de quocumque aditu. *Virg. A.* 6, 106. quando hic inferni janua regis, etc.; et 127. Noctes atque dies patet atri janua Ditis. ¶ Translate. *Cic. Planc.* 3. Qua nolui janua sum ingressus in causam. *Id. Or.* 1, 47. Si in haec, quae patafecit oratione sua Crassus, intrare volueritis, facillime vos ad ea, quae cupitis, perventuros, ab hoc aditu januaque patefacta. *Plin. ep.* 1, 18. Illa actio mihi januam famae patefecit. *Val. Fl.* 4, 231. reclusaque janua leti. *Q. Cic. Petit. cons.* 11. *med.* Janua animi. frons est.

JĀNŬAL, libi genus, quod Jano tantummodo libatur. *Festus.*

JĀNŬĀLIS, e, adj. ad Janum pertinens, Janalis. *Fest.* in *Axamenta*: Versus in Deos singulos facti a nominibus eorum appellabantur, ut Januales (al. leg. *Janualii*) Junonii, Minervii. ¶ *Janualis porta* fuit Romae sub radicibus collis Viminalis (seu potius Capitolini, ut *A. Nibbyus*, *Mura di Roma* p. 69. legendum probat ap. *Macrob. loc.* mox citando), quia ferunt, bello Sabino ex aede Jani per hanc portam magnam vim aquarum erupisse, quibus hostium plurimi oppressi sunt. *Ov. Fast.* 1, 269. et *Macr. Sat.* 1, 9. *f.* Sed haec fabulosa sunt. *Varro* autem *L. L.* 4, 34. haec habet: Janualis porta, dicta ab Jano: et ideo ibi positum Jani signum, et jus institutum a Numa Pompilio, ut scribit in annalibus L. Piso, ut sit clausa semper, nisi cum bellum sit. Nusquam traditum est memoriae, Pompilio rege fuisse apertam, etc. Haec *Varro*, quae ab aliis de ipso Jani templo traduntur. Unde non ab re colligitur, eodem loci, ubi haec porta primum fuit, templum Jani exstructum fuisse, in quo idem ritus belli ac pacis tempore servaretur. ¶ Pro *Janualis* est qui legit *Janalis.*

JĀNŬĀRĬUS, a, um, adj. Janualis. *Januarius mensis*, et *Januarius* absolute, olim undecimus, deinde primus anni mensis, Jano sacer: additus anno Romano ab Numa Pompilio, cum antea decem tantummodo mensibus constaret. V. *Ov. Fast.* 1, 64. et sqq. *Cic. Agr.* 1, 2. Auctio constituta in mensem Januarium. *Id. Att.* 1, 2. Januario mense cura, ut Romae sis. *Caes. B. C.* 1, 5. A. d. VII. Id. Januarii. ¶ Primus dies hujus mensis Romanis laetissimus celeberrimusque fuit. Illo enim die, qui designati fuerant, magistratum inibant, et quidem qui curuli fuerant ornati magistratu, curribus, in quibus sellae erant ebore tectae, in Tarpejam arcem, seu in Capitolium, universo populo sequente, novis induto vestibus, vehebantur, ad sacrificium in Jani honorem peragendum. Illo die ab amicis felicitatis auguria dabantur, et accipiebantur. Prima enim in omnibus rebus maximam vim habere censebant. Ceterum hoc ipso die mos fuit singulos aliquid attingere in ea arte, quam exercebant. *Ov. l. c.* 169. etc. et *Colum.* 11, 2. *f* ¶ [Est etiam cogn. R. frequentissimum in Latinis Inscr., ut ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 324. C. Latinius Januarius. *F.*]

JĀNUS, i, m. Ἴανος, Apollo, sive Sol. Nan etiam Luna primo Jana, deinde Diana appellat est. *Macr. Sat.* 1, 9. ex Nigidio. Dictus est ab eundo, quasi Eanus, quia semper movetur. *Cic N. D.* 2, 27. Aliqui Mundum, idest Coelum, se Mentem Coeli praesidem Jani nomine intelligunt dictumque volunt et ipsum ab eundo, quod Coelum semper eat, dum in orbem volvitur, et ex se initium faciens in se refertur. Sunt etiam qui Jan nomine annum significari velint. Ratio nominis similiter fuerit a verbo *eo.* Nam tempus in perpetuo motu versatur. Aliqui interpretantur antiquum chaos rerum. *Ov. Fast.* 1, 103. ¶ Historici scripsere, Janum regem antiquissimum Italiae fuisse Regnavit in Latio, et in agro Romano, condit arce, quam de suo nomine Janiculum nuncupavit in eo monte, quem posteri eodem nomine appellavere, nunc *Montorio* trans Tiberim. *Ov. Fast.* 1, 245., *Virg. A.* 8, 358. Sed in aliquibus libris reperitur, eum in Etruria regnavisse, in aliquibus in Umbria. Primus in Italia Diis templa fecit, ritusque sacrorum instituit. Idcirco in sacrificiis praefationem meruit perpetuam. *Macr. Sat.* 1, 7. 8. 9 Saturnum a Jove filio ex Creta expulsum, classe que in Italiam advectum suscepit hospitio, et, quo niam ab eo ruris agriculturam eductus est, regni partem illi concessit. Saturnus urbem condidit, quam Saturniam appellavit, in monte Tarpejo, seu Capitolino. *Ov. et Virg. ll. cc.* ¶ Quidquid veteres Jani nomine intelligerent, sive Solem, sive Mundum, vel Coelum, vel Mentem Coeli praesidem sive annum, sive chaos, etc., Romani et omnes Itali Janum Deum quendam esse credebant totius mundi custodem, illum Coeli januis praesidere, id est parti orientali: praeesse etiam omnium aedium foribus, item viis omnibus tum in urbibus, tum extra urbes: illum coelum, aerem, aquam, terram, res omnes hujus universitatis claudere et aperire, pacem, et bellum in sua potestate habere *Ov. l. c.* ¶ Duas illi facies tribuebant, alteram anteriorem, alteram a tergo. Unde geminus, bifrons, et biceps dicebatur. Causam *Ov. ib.* 13 affert, quia coelo praesideret, et utramque partem, orientalem et occidentalem respiceret, iter aedium januis praeesset, quae quidem januae duas facies habent, quarum altera ad aedium partem internam versa est, altera ad externam. Qui solem intelligunt, rationem reddunt, vel quia potentiam habet in utramque coeli januam, idest in partem orientalem et in occidentalem, et dum oritur, mundum aperit; dum occidit, claudit; vel quia superorum atque inferorum janitor exsisti idest, utrumque hemisphaerium illustrat. Qui Janum pro anno accipiunt, illud hujus fictionis causam fuisse ajunt, quod annus ex se initium faciens fini occurrit. Qui regem Italiae Janum censent fuisse, faciem geminam ad Jani prudentiam solertiamque referunt, qui et praeterita nosceret, atque prospiceret futura. Ejus figura admodum confusa erat. Causa ab *Ov. ib.* 103. allata est, quod Janus fuerit antiquum chaos, in quo omnia elementa terra, aqua, aer, ignis permixta erant. Solebant etiam Janum quadrigeminum, seu quadrifrontem fingere. Coeli enim quatuor facies, idest cardines sunt, oriens, occidens, septentrio, auster. V respiciebant ad quatuor anni tempora, vel ad quatuor elementa, ut *Servius* ad *A.* 7, 607. et *Isid Orig.* 8, 11. tradunt. Etiam *August. C. D.* 7, quadrifrontem Janum memorat, ejusque figura causam ex conjectura aliunde ducit. Cum clave virga figurabatur, quasi omnium et portarum custos, et rector viarum. ¶ In Jani nummis in altera parte facies gemina, in altera figura navis imprimebatur. Navis figura nummi signabantur in Saturni memoriam, qui regnante Jano cum classe in Italiam venit, eumque et omnes Italos docuit agriculturam. *Ov. ib.* 233. et *Macr. Sat.* 1, 7. *Jani templum* aeneum cum aeneo signo erat ad infimum Argiletum, juxta Palatium, ut narrat *Li* 1, 19., vel potius, ut alii scripsere, juxta Capitolium seu Tarpejum montem in foro, a Numa Pompilio positum. Loci causa fuit, quia cum Sabini Capitolium Tarpejae virginis proditione occupatum essent, calida aqua repente ex eo loco erupit, quae fugavit exercitum Sabinorum. Hoc templum pacis tempore clausum asservabatur, belli autem, vel ad urbis auxilium profecto Deo, ut ait *Macr. l.*

, reserabatur. Constat autem ter fuisse clausum, rimum regnante Numa, iterum post bellum Punicum primum, anno scil. U. C. DXIX., tertio post ellum Actiacum ab Augusto *Liv. l. c.*, *Ov. l. c.*, 81., *Vell.* 2, 38. ℙ *Janus geminus*, et *Janus uirinus* idem numen dicebatur, qui in foro, ut iximus, templum habebat. *Varr. L. L.* 4, 32. autolae a lavando, quod ibi ad Janum geminum quae calidae fuerant. *Suet. Aug.* 22. Janum Quirinum semel atque iterum a condita Urbe memoriam ante suam clausum, terra marique pace par-, ter clusit. *Hor. Od.* 4, 15, 9. Janum Quirinum clusit. ℙ Romani Jano ante omnes alios eos rem divinam faciebant. In omnibus enim reus prima et extrema vim habent maximam. *Cic. N. D.* 2, 27. *Ovidius* hanc causam attulit, *Fast.* , 171., quod Janus esset mediator Deorum et hominum. Sacrificabant ture, melle, ficubus, farre ale mixto, vino, et aliis hujusmodi. Causa rerum ulcium erat, ut annus feliciter coeptum cursum erageret. Causa farris et vini fuit, ut illo anno rugum copia esset. Stipem praeterea offerebant, lest nummum aereum, in memoriam ejus peculiae, qua veteres usi fuerant. Sacra etiam Jano aciebant die nono Januarii, quae Agonalia appelabantur. *Ov. Fast.* 1, 85. et 317. ℙ Janus item uit Romae locus tectus in foro, quatuor fornicibus ervius, in quo mercatores, et feneratores frequenissime habitabant. *Ov. Rem. Am.* 561. Qui pueal, Janumque timet, celeresque calendas. Prima ici pars huic Jano proxima, ubi pecunia fenori abatur, *summus Janus*, ultima *imus*, media *meius Janus* dicebatur. *Hor. Ep.* 1, 1, 54. Haec anus summus ad imum Perdocet. *Id. Sat.* 2, 3, 18. Postquam omnis res mea Janum Ad medium fracta st. Adde *Cic. Phil.* 7, 6. et *ib.* 6, 5. ℙ *A Jano primo*, vel *a Jano medio* dicebatur artifex, qui prope a loca officinam, vel tabernam habebat. *Inscr.* apud *Grut.* 576, 9. C. Julius C. L. Nicomachus Jano primo. Alia ap. *eund.* 577, 2. C. Lepidus C. L. Anicetus a Jano medio. [*Scripsit de Jano medio satis longam disputationem *Beier.* ad *Cic. Off.* 2. *in f.*] ℙ *Jani* denique dicebantur omnes transitiones perviae, sive aedificia fornicata et pervia, ut arcus, cujusmodi plures per omnes urbis regiones Domitianum exstruxisse, scribit *Suet. Dom.* 13. ta autem appellabantur, quia Janus omnibus januis et viis praeesse credebatur, ut dictum est. *Id. Aug.* 31. Pompeji statuam contra theatri ejus regiam, marmoreo Jano supposuit. *Liv.* 41, 27. *extr.* Forum porticibus tabernisque claudendum, et Janos tres faciendos locavit. *Id.* 2, 49. Infelici ia dextro Jano portae Carmentalis profecti. Adde *Cic. N. D.* 2, 27. ℙ *Mensis Jani* est Januarius, qui et Janus poetice dicitur. *Ov. Fast.* 2, 1. Janus habet finem: cum carmine crescit et annus; et 48. Primus ut est, Jani mensis, et ante fuit. ℙ In illo *Ausonii ep.* 20. *extr.* Vive, vale, et totidem venturos congere Janos, Quot, etc. *Janos* intellige calendas Januarii, quae Jano sacrae: et per synecdochen annos

JĀNUSPĀTER, olim conjuncte dictus est, teste *Gell.* 5, 12., ut Marspiter, Juppiter.

[ĬĀO, us, m. Ἰάω (ex Hebr. יְהוָֹה *iehova* Dominus: seu potius compos. ex tribus litteris *I, A, Ω*, nempe ex Ἰησοῦς (qui est *A* et *Ω*), nomen mysticum Christi ex sententia Gnosticorum, qui cum ejusdem nativitatis memoriam cum solstitio hiberno concurrentem recolerent, illum cum sole novo, seu ad boreale mundi hemisphaerium accedente, confundebant, et maximum Deorum appellabant, ut patet ex oraculo Apollinis Clarii ap. *Macr. Sat.* 1, 18. Φράζεο τὸν πάντων ὕπατον Θεὸν ἔμμεν Ἰάω, ... μετοπώρου δ' ἁβρὸν Ἰάω. ℙ *Iao* fuit etiam vox inclamantis, et fidem auxiliumque exposcentis: ita enim de aeonibus Valentinianorum, qui ex Gnosticorum genere erant, loquitur *Tert. adv. Valent.* 14. Si non idem Horus tam importune filiae occurrisset, ut etiam inclamaverit in eam, Iao; quasi porro Quirites, aut fidem Caesaris. Inde invenitur Iao in Scripturis. Haec *Tertull. F.*]

ĬĂPĔTĪDES, ae, m. idem quod Iapetionides. *Ov. Met.* 5, 111. Tu quoque, Iapetide, non hos adhibendus in usus. Alii aliter leg., quantitas enim syllabarum hic etymo vocis male respondet. [*De scriptura *Jăpetide* pro *Japetide* v. *Jahn.* ad *Ov. Met.* 4, 632.]

ĬĂPĔTĬŎNĪDES, ae, m. patron. ab Iapeto, Atlas, vel alius ex filiis Iapeti. *Ov. Met.* 4, 630. Iapetionides Atlas fuit, ultima tellus. *Claud. in Eutr.* 2, 491. Iapetionides generis primordia nostri.

ĬĂPĔTUS, i, m. Ἰαπετὸς, filius Terrae, et Tartari, unus Gigantum. Ex Clymene uxore filios habuit Atlantem, Epimetheum, Prometheum. Est ab Hebr. יֶפֶת *Japheth*, filius Noe. *Hygin. praef.* et *fab.* 142. et *Serv.* ad *Virg. Ecl.* 6, 42. et ad *A.* 1, 745. De Prometheo *Hor. Od.* 1, 3, 27. Audax Iapeti genus Ignem fraude mala gentibus intulit. *Ov. Met.* 1, 82. Quam satus Iapeto mixtam fluvialibus undis. *Virg. G.* 1, 279. Coeumque, Iapetumque creat, saevumque Typhoea.

Tom. II.

ĬĀPĪDĬĂ, et IAPIDES. V. IAPYS.

ĬĀPIS, ĭdis, m. ab ἰάομαι, medeor, ita nominatus est medicus, qui Aeneam sagitta ictum curavit. *Virg. A.* 12, 391. ubi al. male leg. *Iapyx. Auson. epigr.* 19. Idmona quod vatem, medĭcum quod Iapida dicunt, Discendas artes nomina praeveniunt. ℙ Hic prima in *Iapis* insolenter corripitur, nam in ἰάομαι producitur; ceterum apud sequiores Graeciae scriptores quandoque eam corripi, jam notum est.

*IAPYGĒUS, a, um, i, q. Iapygius. *Appul. de mundo med.* p. 63, 20. *Elmenh.* Appuli Iapygeum ex Iapyge sinu, id est, ex ipso Gargano venientem, sc. ventum. In ed. *Vulc.* est *Iapyga. B. A.*

ĬĀPYGĬĂ, ae. f. Ἰαπυγία, regio Italiae, quae et Appulia, seu Appuliae pars, quae Messapia dicitur, nomen habens ab Iapyge Daedali filio, qui in ea regnavit. *Plin.* 3, 11, 16. *Serv.* ad *G.* 3, 475. et *Ov. Met.* 15, 703. Linquit Iapygiam, laevaque Amphissia remis Saxa fugit.

ĬĀPYGĬUS, a, um, adj. ad Iapygem, vel Iapygiam pertinens. Iapygium promontorium, *capo S. Maria di Leuca*, *Plin.* 3, 11, 16.

ĬĀPYS, ydis, m. Ἰάπυς, qui ex Iapydia est, unde *Iapydes, um*, populi, qui Liburniae partem, seu Iapydiam, incolebant, in Flanaticum sinum, a tergo Istriae, quae regio nunc *Morlacchia. Tibull.* 4, 1, 109. testis mihi victae Fortis Iapydiae miles *Virg. G.* 3, 475. Norica si quis Castella in tumulis, et Iapydis arva Timavi, etc. Ubi *Servius*: id est Venetiam, nam Iapydia pars est Venetiae, dicta ab Iapydio oppido. Sallustius: *primam modo Iapydiam ingressus.* Hujus fluvius est Timavus. Unde male quidam *Iapygis* legunt, cum *Iapygia* sit Appulia. Haec *Servius.* Iapydiam, et Iapydes nominat *Plin.* 3, 18, 22., *ib.* 19, 23. et *ib* 21, 25. et *Liv.* 43, 5. ℙ Sunt qui perperam *Iapidia*, et *Iapides* scribunt.

ĬĀPYX, ygis, m. Ἰάπυξ, Daedali filius, a quo Iapygia, ubi regnasse fertur, nomen habet. Item fluvius Iapygiae. *Plin.* 3, 11, 16. et *Ov. Met.* 15, 52. ℙ Item ventus ejus regionis ab occidente spirans orientem versus, commodissimus idcirco ab Italia in Graeciam transvehentibus. Zephyrus ab aliis, ut a *Veg. Mil.* 4, 38., ab aliis Caurus, ut a *Favorino* ap. *Gell.* 2, 22. creditur. A Zephyro certe *Lucan.* 6, 339. distinguit. *Hor. Od.* 1, 3, 1. Sic te Diva potens Cypri, Ventorumque regat pater, Obstrictis aliis, praeter Iapyga, Navis, quae, etc. *Virg. A.* 8, 710. undis et Iapyge ferri. ℙ Adjective est Iapygius, Appulus. *Ov. Met.* 14, 510. et Iapygis arida Dauni Arva gener teneo. *Virg. A.* 11, 678. et equo venator Iapyge fertur; et 247. Gargani Iapygis arva. *Sil.* 1, 51. et 3, 707. Invade Aetoli ductoris Iapyga campum.

ĬARBAS, ae, m. filius Jovis et Garamantidis Nymphae, rex Gaetulorum, vel Maxitanorum. V. DIDO. *Virg. A.* 4, 36. Non ante Tyro despectus Iarbas. ℙ Dicitur etiam *Iarba, ae*, eliso *s. Ov. Fast.* 3, 552. Et potitur capta Maurus Iarba domo.

[*ĬARBĪTĂ, ae, m. idem ac Maurus natione, cujus rex Iarbas fuit. *Hor. Ep.* 1, 19, 15. Rupit Iarbitan Timagenis aemula lingua. *Porph.* ad *Hor. l. c.* Hic Iarbita Maurus fuit, qui dum Timagenem imitatur post convivium, et intra pocula declamantem, propter insolentiam faciendi, quod conabatur, paene disruptus est. *F.* et *B. A.*]

ĬARDĂNIS, ĭdis, f. patronym. Omphale filia Iardani. *Ov. Her.* 9, 103. Se quoque, Nympha tuis ornavit Iardanis armis.

[ĬAS, ădis, f. Ἰὰς, ἄδος, Ionica, quae ex Ionia est. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 1329, 10. Claudia Ias. *F.*]

*ĬĀSI, orum, m. populi Pannoniae vel Daciae. *Plin.* 3, 25. *B. A.*

ĬĀSĪDES, ae, m. patronym. ab Iasio. *Virg. A.* 5, 843. Iaside Palinure, ferunt ipsa aequora classem. *Stat. Th.* 1, 541. Iasides pateram famulos ex more poposcit, *h. e.* Adrastus, qui Argis regnavit, ubi olim et Iasius.

ĬĀSĬON. V. IASIUS.

ĬĀSĬŌNĒ, es, f. Ἰασιώνη, herba est unius tantum folii, sed ita implicati, ut plura videantur, in terra repens, cum lacte multo, flore candido: Latine concilium vocant. *Plin.* 21, 17, 65. et 22, 22, 39.

ĬĀSIS, ĭdis, f. Atalanta filia Iasii, vel Iasionis Jovis et Electrae filii. *Prop.* 1, 1, 10. Saevitiam durae contudit Iasidis.

ĬĀSĬUS, a, um, adj. Argivus, ab Iasio Argivorum rege. Hinc *Iasia virgo* ap. *Val. Fl.* 4, 353. est Io filia Inachi Argivi regis. ℙ Iasius, vel Iassius sinus est prope Iasum, seu Iassum urbem Cariae in Asia minori. *Plin.* 5, 29, 29. et 9, 8, 10. ℙ *Iasii, orum,* incolae Iasi vel Iassi urbis Cariae. *Plin.* 36, 5. *B. A.*

ĬĀSĬUS, ii, m. Ἰάσιος, rex Argivorum, Atalantae pater. *Hyg. fab.* 70. ℙ Item filius Jovis, et Electrae, frater Dardani, Samothraciae rex. Alii filium Corythi faciunt Jovis filii, Etruriae regis. *Serv.* ad illud *Virg. A.* 3, 167. hinc Dardanus ortus, Iasiusque pater. Adde ad *ib.* 7, 207. ℙ Hunc Ceres adamasse dicitur, quia peritissimus fuit agriculturae. Sed alii diversum faciunt a priori, Ilithii filium, Cretensem. *Ov. Amor.* 3, 10, 25. Viderat Iasium Cretaea Diva sub Ida. ℙ Dicitur et *Iasion, onis*, Ἰασίων, ωνος. *Ov. Met.* 9, 421. queritur canescere mitis Iasiona Ceres. Adde *Trist.* 2, 300. et *Hyg. fab.* 270. et *Astron.* 2, 22. Consule de fabula Iasionis *Enn. Q. Visc. Op. Var. T.* 2. p. 17. *ed. Mediol.* ℙ *Item pater Palinuri. *Serv.* ad *Virg. A.* 3, 202. V. *Iasides.* ℙ et Adrasti pater. V. *Iasides. B. A.*

[*ĬĀSO, us, vel onis, f. Ἰασώ, filia Aesculapii, quam pinxit Socrates pictor: ita appellata ab ἰάομαι, medeor. *Plin.* 35, 11, 40. *n.* 31. Nam Socrates jure omnibus placet. Tales sunt cum Aesculapio filiae, Hygia, Aegle, Panacea, Iaso. *F.* et *B. A.*]

ĬĀSON, ŏnis, m. Ἰάσων, ονος, filius Aesonis regis Thessaliae ex Alcimede, seu ex Polymila, nepos Erithei, seu Chrithei, pronepos Aeoli, quem pater moriens Peliae fratri in tutelam commendavit, tradito etiam regno, ea tamen lege, ut illud adulto Iasoni restitueret. Sed mater Alcimede suspectum habens Peliam, Iasonem Chironi alendum dedit. Iason adultus ad repetendum paternum regnum venit Pelias commentus fraudem, Iasonem Colchos ad auferendum aureum vellus navigare jussit. Quae res licet primo fieri non posse videretur, tamen praeparata Argo navi, cum omnibus fere adolescentibus Graeciae principibus Colchos profectus est. Inter navigandum primum ad Lemnum insulam appulit, ubi ab Hypsipyle et hospitio et thalamo susceptus est. Deinde appulit ad Phyneum regem Thraciae, al. Paphlagoniae, quem ab Harpyiis liberavit, missis Calai et Zethe fratribus alatis, qui eas usque ad Strophades insulas fugarunt: a quo muneris loco edoctus est, quomodo per Cyaneas petras inter se concurrentes ad Colchos usque tuto navigare posset. Quo cum pervenisset, Medea Colchorum regis filia, forma ejus capta, a certissimo eum eripuit exitio, ostensa ratione, qua aeripedes tauros posset perdomare, et draconem pervigilem sopire. Ejus itaque consilia secutus aureum vellus sustulit, et inde clam cum sociis, et Medea fugam arripiens, ad Istri ostium pervenit, adversoque flumine subiens, cum eum tandem in locum pervenisset, ubi Danubius Liburniae montibus proximus est, navim, qua vectus erat, suis sociorumque humeris, superatis montibus, in mare Hadriaticum deportavit, tandemque sospes in patriam revectus est. Duos ex Medea filios suscepit. Sed cum postea Creusae Corinthiorum regis filiae amore flagrans eam uxorem duxisset, Medea aegre ferens divortium, Creusam cum regia exussit. Sunt qui tradant, Medeae postea reconciliatum Iasonem, Aeetem socerum a fratre Persa pulsum in regnum restituisse, multaque alia praeclara gessisse, adeo ut divinos in Asia honores promeritus fuerit. Haec fabula describitur ab *Apollonio Rhodio*, et *Val. Fl. Ov. Met.* 7, 5. Multaque perpessi claro sub Iasone tandem, etc. ℙ Fuit hoc nomine inscriptum poema *Varronis Atacini*, quo Argonautarum expeditionem persecutus est. *Prop.* 2, 25, 85. Haec quoque perfecto ludebat Iasone Varro. ℙ *Fuit et Jason Pheraeus tyrannus, de quo *Cic. de Off.* 1, 30. et *N. D.* 3, 28. *Val. Max.* 9, 10. *Nep. Timoth.* 4. De eo V. *Diod. Sic.* 15, 373. ℙ *Jaso* pro Jason, habet *Mela* 1, 19. *med. B. A.*

ĬĀSŎNĪDES, ae, m. Ἰασονίδης, patronymicum a Iasone. *Stat. Th.* 6, 340. Ecce et Iasonidae juvenes, nova gloria matris, *h. e.* Thoas et Euneus Iasonis filii ex Hypsipyle.

ĬĀSŎNĬUS, a, um, adj. Ἰασόνιος, ad Iasonem pertinens. *Ov. Pont.* 3, 1. Aequor Iasonio pulsatum remige primum, *h. e.* ab Argonautis sub Iasone duce. *Prop.* 2, 19, 31. Iasonia carina, *h. e.* ipsa navis Argo.

[ĬASPACHĀTES, ae, m. ἰασπαχάτης, gemma ex achatae generibus, quae quandam habet cum iaspide similitudinem. *Plin.* 37, 10, 54. *F.*]

ĬASPĪDĔUS, a, um, adj. ad iaspidem pertinens. *Plin.* 37, 10, 56. Ceponides gemmae, multis coloribus translucentes, alias vitreae, alias crystallinae, alias iaspideae.

ĬASPIS, ĭdis, f. ἴασπις, gemma viridis et translucens, multorum generum: nam et smaragdi similis, et aerei coloris, et caerulei, et purpurei reperitur, etc. V. *Plin.* 37, 8, 37.; et *ib.* 9, 37., ubi de ea plura. *Virg. A.* 4, 261. atque illi stellatus iaspide fulva Ensis erat. *Mart.* 5, 11. Sardonychas, smaragdos, adamantas, iaspidas uno Portat in articulo; et 9, 60. Et pretium magnis fecit iaspidibus. *August.* jocans in Maecenatem ap. *Macr. Sat.* 2, 4 Vale, mel gentium, Cilniorum smaragde, iaspi figulorum, beryllе Porsenae. ℙ Iaspis aerizusa. V. AERIZUSA.

[ĬASPĬUS, a, um, adj. ad iaspidem pertinens, iaspideus. *Maecen.* in *ep. ad Hor.* ap. *Is. Or.* 19, 32. et in *Anthol. Lat. T.* 1. p. 413. *Burm.* Nec percandida margarita quaero, Nec, quos Thynica lima perpolivit, Anellos, nec iaspios lapillos. *F.*]

ĬASPŎNYX, ychis, f. ἰασπόνυξ, gemma ex iaspidum genere, onychis modo distincta punctis: unde et conflatum habet nomen. *Plin.* 37, 9, 37.

[ĪASSENSES, ium, m. plur. iidem ac Iassii, incolae urbis Iassi. V. IASIUS. *Liv.* 37, 17. Erant Iassensium exsules cum Romanis. *F.* et *B. A.*]

[ĪASSĪI, orum, m. plur. Daciae pop. quorum urbs etiamnum *Iassy* in *Moldavia* appellatur: eorum meminit *Plin.* 3, 25, 28., ubi pro *Jasos* lege *Iassios*. *Inscr.* ap. *Grut.* 259, 8. Praef. M. Dacorum Iassiorum. *F.*]

*ĪASSUS vel Iasus, i, Ἴασσός, *Straboni*, Cariae urbs. *Liv.* 32, 33. et 37, 17. *Plin.* 5, 29. et 9, 8. V. *Iasius, a, um*, et *Iassenses, ium*. *B. A.*

[ĪASTĬUS, a, um, adj. Ἰάστιος, Iōnicus, ut Iastius tropus ap. *Capell.* 9, 317. qui secundus est ex quinque tropis principalibus musicae: hi enim sunt Lydius, Iastius, Aeolius, Phrygius, Doricus. *F.*]

*ĪASTUS, i, m. tropus principalis musicus. *Mart. Capell.* 9, 317. Idem, putat *Gesnerus*, quod *Ionius*. *B. A.*

*ĪATĪI, orum, m. pop. Sogdianae. *Plin.* 6, 16. *B. A.*

ĪATRĂLIPTĂ, vel Iatraliptes, vel Iatroaliptes, ae, m. ἰατραλείπτης, medicus, qui unctione et perfrictione corporum morbos curat: ab ἰατρὸς, medicus, et ἀλείφω, ungo: reunctorem medicorum *Plin.* 29, 1, 2. vertit. Primo enim iatraliptae medicorum servi fuere: postea in medicorum classem transierunt. *Plin. alter ep.* 10, 4. Gravissima valetudine usque ad periculum vitae vexatus, iatralipten assumpsi. *Inscr.* ap. *Mur.* 884, 4. P. Aelio Aug. Lib. Epaphrodito magistro iatraliptae puerorum eminentium Caesaris N., qui eorum unctionibus in gymnicis exercitationibus praeerat. ℙ Horum opera utebantur etiam in balneis: eoque munere servi quoque fungebantur. *Petr. Sat.* 28. Tres interim iatraliptae in conspectu ejus falernum potabant.

ĪATRĂLIPTĪCĒ, et Iatraleptice, es, f. ἰατραλειπτική, medicina, quae unctionibus et perfrictionibus curat. *Plin.* 29, 2, 1. Prodicus instituens, quam vocant iatralepticen, reunctoribus quoque medicorum, et mediastinis vectigal invenit.

[ĪATRĪCĒ, es, f. ἰατρική, *scil.* τέχνη, ars medica, medicina. *Capell.* 3, 50. Hanc igitur feminam (*Grammaticen*) tali multorum curatione callentem, cum Deorum nonnulli Iatricen, alii Genethliacen diversis rerum operibus aestimarent, etc. *F.*]

[ĪATROCLES, is, m. gloria medicorum: a ἰατρὸς, medicus, et κλέος, gloria. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 1663, 6. P. Cornelius P. F. Fal. Iatrocles. *F.*]

ĪATRŌMAEĂ, vel Iatromēa, ae, f. mulier medica, et obstetrix: ab ἰατρὸς, medicus, et μαῖα, obstetrix. Habetur in *Inscr.* inferioris notae apud *Grut.* 1110, 1.

ĪATRŌNĪCES, ae, m. ἰατρονίκης, medicorum victor: ab ἰατρὸς, medicus, et νίκη, victoria. *Plin.* 29, 1, 5. Thessalus rabie quadam in omnis aevi medicos perorans etc., monumento suo, quod est Appia via, Iatronicen se inscripsit.

*IATRUS, i, m. ἰατρὸς, medicus. Ita aliqui vocant digitum minimo proximum, quod illum oris oculique vitiis levioribus vel saliva vel medicamento deliniendis adhibemus V. *Plin.* 29, 1. ℙ *Iatrus* (fluvius) vel Iatrum (flumen), in Moesia inferiore. *Jornand.* in *Getic.* *B. A.*

IAXĂMĂTAE, arum, m. plur. pop. Sarmatiae, ad paludem Maeotiden, apud ostia Tanais. *Val. Fl.* 6, 146., ubi alii leg. *Ixomatae*, alii *Exomatae*. Adde *Melam* 1, 19. et *Ammian.* 22, 8.

*IAXARTES, is, m. Ἰαξάρτης, Scythiae fluvius, in Sogdiana, vel Sogdianae vicinus, ab Oriente in Caspium influens. *Plin.* 6, 13, 15 et 16. *Curt.* 6, 2. Hodiernum nomen *Sir*. *B. A.*

*IAXTES, is, m. Ἰάξτης, fluvius, quem eodem cum superiore in tractu quidam locant. Ejus meminit *Claud. Cons. Prob. et Olyb.* v. 160. Sic nobis Scythicus famuletur Iaxtes. Al. leg. *Araxes*. *B. A.*

ĪAZYGES, um, m. plur. Ἰάζυγες, Sarmatica gens Danubii accola, inter Marcomanos, et Getas. Sarmatas Iazyges *Tac. A.* 12, 29. vocat, *Ov. Trist.* 2, 191. Iazyges, et Colchi, Metereaque turba, Getaeque. Hic vides duas vocales *Ia* in unam contrahi. Et in singulari num. *Id. Pont.* 4, 7, 9. ferox ut ducat Iazyx Per medias Istri plaustra bubulcus aquas.

I B

*IBARĀNI, orum, m. populi Asiae ulterioris. *Mela* 1, 2. *f.* Fortasse i. q. Tibareni. *B. A.*

ĪBER, ēris, m. Ἴβηρ, ηρος, idem ac Iberus, seu Hispanus. *Lucan.* 6, 258. Si tibi durus Iber, aut si tibi terga dedisset Cantaber. *Catull.* 9, 6. Visam te incolumen, audiamque Iberum Narrantem loca, facta, nationes. ℙ Item in Asia. V. v. seq. *Val. Fl.* 5, 166. Armeniae praetentus Iber. *Id.* 6, 750. Forte ubi serus Iber, Essedoniaeque phalanges, etc. *Mela* 3, 5. Fluvii per Iberas, et Hircanos multum distantibus alveis defluunt. ℙ Scribitur etiam cum aspiratione.

*IBĒRA, ae, f. Hispaniae Tarraconensis urbs, ad Iberum flumen, unde nomen trahit. *Liv.* 23, 28. *B. A.*

ĪBĒRĬĂ, ae, f. Ἰβηρία, Hispania, ab Ibero maximo ejus amne dicta, vel ab Ibero rege. *Plin.* 3, 3, 4. Iberus amnis navigabili commercio dives, quem propter universam Hispaniam Graeci appellavere Iberiam. *Hor. Od.* 4, 5, 27. incolumi Caesare, quis ferae Bellum curet Iberiae. ℙ Item regio Asiae inter Albaniam, Colchidem, Armeniam maj. et montes Caucasios. Hoc sensu scribitur etiam *Hiberia*, nunc *Georgien*. *Plin.* 6, 4, 4. et *ib.* 10, 11. et *ib.* 13, 15., *Val. Fl.* 6, 120. Discolor hastatas effudit Iberia turmas. Adde *Hor. Ep.* 5, 21. ℙ Ex hac in Hispaniam migrasse populos, eique dedisse nomen, auctor est *Varro* ap. *Plin.* 3, 1, 3. Contra alii censent ex Hispania in Asiam transisse.

ĪBĒRĬĂCUS, a, um, adj. Iberus, Hispanicus. *Sil.* 13, 510. Omen Iberiacis victa Carthagine terris.

ĪBĒRĬCUS, a, um, adj. Hispanicus. *Sid. carm.* 23, 164. Terrarum indigenas Ibericarum. *Hor. Ep.* 4, 3. Ibericis peruste funibus latus, *h. e.* sparteis; nam sparti copia in Hispania. Unde quidam orator *Ibericas herbas*, spartum dicere reformidans, in actione, se solo intelligente, dicebat, irrisus ob hanc vanitatem a Cassio Severo, ut refert *Quint.* 8, 2. *in.* ℙ Ibericum mare. Hispaniam alluens ab orientali latere. *Plin.* 3, 1, 2. et *ib.* 7, 10., *Colum.* 8, 16. *f.*

[*ĪBĒRĪNĂ, ae, f. mulier ex Iberia. Est nom. prop. *Juven.* 6, 53. Unus Iberinae vir sufficit? *F.* et *B. A.*]

ĪBĒRIS, ĭdis, f. ἰβηρὶς, herba est nascens maxime circa vetera monumenta, parietinasque, et inculta itinerum, semper florens, folio nasturtii, caule cubitali, semine tam parvo, ut vix aspici possit. *Plin.* 25, 8, 49. Adde *Appul. Herb.* 20.

ĪBĒRUS, a, um, adj. Hispanus. *Virg. A.* 11, 913. Ni roseus fessos jam gurgite Phoebus Ibero Tingat equos, *h. e.* Oceano occidentali. *Ov. Fast.* 6, 519. Appulerat ripae vaccas Oetaeus Iberas. *Id. Met.* 9, 184. forma triplex pastoris Iberi, *h. e.* Geryonis. *Prop.* 2, 2, 21. Iberum minium. V. MINIUM. *Stat. Th.* 4, 266. Undantemque sinum nodis irrugat Iberis, *h. e.* ut Hispani solent. *Hor. Sat.* 2, 8, 46. garum de succis piscis Iberi, *h. e.* scombri, ex quo, ut ait *Plin.* 31, 8, 43. laudatissimum garum fit in Carthaginis spartariae (*Cartagena*) cetariis. ℙ *Iberas nenias* memorat *Hieronym. praef. ad Pentateuch. med.* Apocryphorum deliramenta sectantur, et Iberas nenias libris authenticis praeferunt. *Iberas* dixit propter quosdam haereticos, qui in Hispaniis errores suos vulgabant. ℙ *Iberi, orum* absolute sunt Hispaniae populi. *Virg. G.* 3, 408. Aut impacatos a tergo horrebis Iberos. ℙ *Item* ad Iberiam Asiae pertinens: quo sensu etiam *Hiberus* scribitur. *Val. Fl.* 7, 235. cui vadis Ibero, Hei mihi! vel saevo conjux non una Gelono?

ĪBĒRUS, i, m. Ἴβηρος, fluvius maximus Hispaniae, qui oritur in Cantabris, Asturum confinio, et orientem versus decurrens, in mare mediterraneum influit prope Dertosam. *Plin.* 3, 3, 4. et 4, 20, 34. *Lucan.* 4, 23. nam gurgite mixto, Qui praestat terris, aufert tibi nomen Iberus. ℙ Alius est in Iberia Asiae, ex Caucaso monte in Cyrum defluens. *Plin.* 6, 10, 11. ℙ [Scribitur et *Hiberus*, ut apud *Liv. fr. lib.* 91. p. 96. edente Romae *B. G. Niebuhrio*. *F.*]

*IBETTES, flumen in Samo insula. *Plin.* 5, 31. *B. A.*

ĪBEX, ibĭcis, f. genus caprae silvestris, celeritatis eximiae. *Plin.* 8, 53, 79. Sunt capreae, sunt rupicaprae, sunt ibices pernicitatis mirandae, quamquam onerato capite vastis cornibus, gladiorumque vaginis (*h. e. ipsis cornibus gladiorum vaginas referentibus*) in haec se librant, ut tormento aliquo rotati in petras, potissimum e monte aliquo in alium transilire quaerentes: atque recussu pernicius quo libuerit, exsultant. ℙ *Is. Or.* 12, 1. multa habet de iisdem, quas ibices dictas perperam putat quasi *avices*, quia instar avium ardua et excelsa teneant: sed potius cum *Bochart. Hieroz. P.* 1. *l.* 3. *c.* 23. putamus, earum nomen quandam habere cum voce *becco* affinitatem. V. BECCO. ℙ *Hieronym.* putat, ibices esse, quos Graeci τραγελάφους dicunt, hirci, et cervi simul simile quippiam habentes: *ibices* enim vertit τραγελάφους in *Job.* 31, 1.

ĪBI, adv. ἐκεῖ, in eo loco. *Varr. L. L.* 5, 3. Ad sepulcrum Accae, quod ibi prope faciunt Diis manibus sacerdotes. *Cic. Fam.* 6, 1. Nemo est, quin ubivis, quam ibi, ubi est, esse malit. *Id. Tusc.* 5, 37, *extr.* Demaratus fugit Tarquinios Corintho, et ibi suas fortunas constituit. *Ov. Met.* 1, 316. Mons ibi verticibus petit arduus astra duobus. *Ulp. Dig.* 47, 8, 4. §. 6. Erit haec differentia inter hoc edictum, et superius, quod ibi de eo damno praetor loquitur, etc. ℙ Additur et genitivus *loci*. *Plin.* 6, 11, 12. Ibi loci terrarum orbe portis discluso, etc. ℙ [*Ponitur *ibi* cum appositione. *Liv.* 2, 7. Aedificabat in summa Velia; ibi alto atque munito loco arcem inexpugnabilem fore. V. *Cort.* ad *Lucan.* 4, 800. ubi praeter hun[c] locum, multa aliarum ita positarum exempla par[ticularum] comparat.] ℙ Aliquando significat i[n] iis rebus, in eo. *Sall. Cat.* 5. Huic ab adolescen[tia] bella intestina, caedes, rapinae, discordia civ[i]lis grata fuere, ibique juventutem suam exercui[t]. *Cic. Rosc. Am.* 29. *extr.* Si quid est quod ad te[s]tes reservet, ibi nos quoque paratiores reperie[t]. [*V. *Kritz.* ad *Sall.* locum laudatum, et quos con[f]parat: *Vechner. Helenol.* p. 236. sqq. ed. *Heu[s.]* *Heindf.* ad *Hor. Sat.* 1, 2, 78. et *Herz.* ad *Cae[s.]* *B. G.* 2, 5. et 5, 14. Adde *Lex. Liv.* p. 302.] ℙ *Ibi esse* est in ea re, aut cogitatione ess[e]. *Ter. Heaut.* 5, 2, 29. Irrides in re tanta, nequ[e] me quidquam consilio adjuvas. *Sy.* Imo et i[bi] nunc sum, et usque id egi dudum; et 3, 1, 6[?]. Subsensi, illos ibi esse, et id agere inter s[e] clanculum. ℙ Aliquando refertur ad tempus, a[c] *tum* significat. *Ter. Andr.* 2, 3, 4. Si tu n[e]garis ducere, ibi culpam in te transferet. *I[d.]* *Eun.* 2, 2, 29. Ille ubi miser famelicus videt, m[e] tam facile victum quaerere, ibi homo coepit m[e] obsecrare. *Liv.* 3, 71. Tribuni dedere cupida[e] audiendi plebi, ut, quae vellet, Scaptius dicere[t]. Ibi infit, annum se tertium, etc. *Virg. A.* 2, 79[2]. Ter conatus ibi collo dare brachia circum. Ad[de] *Pl. Most.* 5, 2, 57. ℙ Junctum cum verbis mot[us] ad locum rarum est. *Cajus. Dig.* 1, 2, 1. *ext[r.]* Et cum ibi venerimus, etc. ℙ [*Confunduntur i[bi] et *ubi*. V. *Cort.* ad *Lucan.* 6, 441.]

ĪBĪDEM, adv. αὐτόθι, in eodem loco. *Cato [R.]* *R.* 37. Vitis si macra erit, sarmenta sua concid[i]to minute, et ibidem inarato. *Nep. Milt.* 2. Ip[se] ibidem manere decrevit. *Cic. Rosc. Am.* 5. [?] heic ibidem ante oculos vestros trucidetur. *Id. In[v.]* 2, 51. Ille cujus merces erant, in gladium in n[?] vi ibidem incubuit. *Justin.* 2, 2. Ibidem diviti[a]rum cupido est, ubi et usus. ℙ Additur et gen[i]tivus *loci*. *Pl. Cist.* 2, 1, 51. Si redierit illa [a]d hunc, ibidem loci res erit. ℙ Significat etiam [in] eadem re. *Cic. Caec.* 9. Laesit in eo Caecinar[?] sublevavit ibidem. *Virg. G.* 3, 500. pede terra[m] Crebra ferit: demissae aures, incertus ibidem S[u]dor. ℙ Cum verbis motus rarum est. *Pl. Tri[n.]* 2, 4, 10. Quid quod dedisti scortis? *Lesb.* ibide[m] una traho. ℙ *Ibidem* licenter usurpant *Juvenc.* [?] 80. Ille jubet cunctis ibidem convivia poni. *Pa[ul.]* *Nol. carm.* 19, 48. Cognosces ibidem, ne perg[as] tradere fatis, etc.

ĪBIS, ĭdis, et ibis, f. ἶβις, avis Aegypti, qu[ae] serpentibus vescitur: vox autem est originis Aeg[y]ptiae, ut habetur in *Jablonskii Opusc. T.* 1, p. 9[?] et 463. *Cic. N. D.* 1, 36. Ibes, maximam vi[m] serpentium conficiunt, cum sint aves excelsae, r[i]gidis cruribus, corneo, proceroque rostro: avertu[nt] pestem ab Aegypto, cum volucres angues ex vasi[tate] tate Libyae vento Africo invectas interficiunt atq[ue] consumunt, ex quo fit, ut illae nec morsu viva[e] noceant, nec odore mortuae. *Aemil. Macer.* a[p.] *Charis.* 1, 108. Auxilium sacrae veniunt cultoribu[s] ibes. Adde *Mel.* 3, 8. *f.* ℙ Traditur autem ib[is] clysteris usum prima commonstrasse, quod consu[e]tudinem habet se purgandi, rostri aduncitate ea[m] perluens partem, qua ciborum onera reddunt[ur]. *Plin.* 8, 27, 41. *Cic. N. D.* 2, 50. ℙ *Ibin* mal[e]dico suo carmine *Callimachus* vocat *Apolloniu[m]* *Rhodium*, discipulum ingratum, teste *Suida*. Hu[nc] imitatus *Ovidius* nomine *Ibis* perstringit elegia[co] carmine adversarium suum, quem nonnulli *Hyginu[m]* suspicantur. *Id. ib.* 59. Illius ambages imitatus [in] Ibide, dicar etc., et 100. Et fletu madidis Ib[?] adite genis.

ĪBISCUM. V. HIBISCUM.

ĪBRĬDĂ. V. HYBRIDA.

ĪBUS. V. IS.

ĪBYCĪUS, a, um, adj. Ibycium carmen dacty[li]cum (fortasse ab Ibyco poeta denominatum) co[n]stat hexametro acatalecto, ut *Sidera pallida diff[u]giunt face territa luminum.* Aliud constat hept[a]metro hypercatalecto, ut *Versiculos tibi dactylic[os] cecini, puer optime, quos facias.* Haec *Servius* [de] *centimetr.* p. 1821.

ĪBYCUS, i, m. Ἴβυκος, poeta Graecus lyricu[s], patria Rheginus, cujus meminit *Cic. Tusc.* 4, 3[3]. Narrant, cum in silva a latronibus deprehensu[s] vulneraretur ad necem, praetervolantes forte gru[es] suae mortis testes obtestatum esse et vindices f[o]re, comminatum. Paulo post, cum latrones in u[r]be media versarentur, supervolantibus forte gru[i]bus, per jocum insusurrare sibi in aurem coeperun[t] αἱ Ἰβύκου ἔκδικοι πάρεισι. Qua voce arrepta a ci[r]cumstantibus, et ad magistratum delata, compr[e]hensi latrones, confessique homicidium, poenas d[e]derunt. *Auson. Idyll. de histor.* 12, 12. Ibycus [?] periit, vindex fuit altivolans grus. *Stat. Silv.* [?] 3, 152. volucrumque precator Ibycus. ℙ *Ibyc[us]* etiam pauper cujusdam mulieris maritus memorat[ur] ab *Hor. Od.* 3, 15, 1.

I C

ĪCĂDES. V. ICAS.

ĪCĂDĪON, nomen est saevissimi piratae, *Fes[t.]*

este. *Id.* in *Rhonde:* Rhondes Icadionque, cum dixit Lucilius, nomina piratarum posuit, tam infestum sibi corpus et valetudinem referens, quam illi essent saluti navigantium. Versus *Lucilii* sunt ap. *eund.* in *Querqueram.* Querquera consequitur febris, capitisque dolores, Infesti mihi,. tanquam Rhondes, Icadionque.

ICADIUS, ii, m. Ἰκάδιος, filius Apollinis et Lyciae Nymphae, cum in adultam aetatem venisset, primo regionem, in qua natus erat, a matre Lyciam nominavit: deinde in ea urbem quoque Apollini condidit, sortes et cortinam consecravit; et, ut illum patrem esse testaretur, *Patera,* (πατέρα) cognominavit. Inde cum Italiam peteret, naufragio vexatus, delphini tergo exceptus dicitur, ac prope Parnassum montem delatus, patri Apollini templum constituisse, et a delphino locum Delphos appellasse: aras deinde Apollini consecrasse, quas ferunt vulgo *patrias* dictas. Haec *Serv.* ad *Virg. A.* 3, 332. ℙ *Fuit et Icadius nomen piratae, qui et Icadion nominabatur. *Cic. de Fato c.* 3. Ne hercule Icadii quidem praedonis video fatum ullum. Nihil enim scribit ei praedictum. Quid mirum igitur ex spelunca saxum in crura ejus incidisse? Puto enim etiam si Icadius tum in spelunca non fuisset, saxum tamen illud casurum fuisse. Nam aut nihil omnino est fortuitum, aut hoc ipsum potuit evenire fortuna. *B. A.*

[ICAEDITĀNI, orum, m. plur. pop. Lusitaniae. *Inscr.* ap. *Grut.* 162, 3. Municipia provinciae Lusitaniae stipe conlata, quae opus pontis perfecerunt, Icaeditani, Lancienses oppidani, Talori, etc. Adde alias ap. *eund.* 31, 8. et 199, 3. *F.*]

ICĂRĬĂ, ae, f. *Nicaria,* insula parva maris Aegaei inter Samum ad Or. et Naxum ad Occ., Chium ad Bor., et Bathmum ad Austr., sic dicta ab Icaro, quem volantem ibi decidisse, amissis alis, fabulantur. *Mela* 2, 7. [*V. *Tzschuck.* ad h. l.] ℙ *Icaros* dicitur a *Plin.* 4, 12, 23., ubi Sporadas enumerat, et 5, 31, 37.

ICĂRĬŌTIS, ĭdis, f. Ἰκαριωτὶς, Penelope Icarii filia. *Prop.* 3, 11, 10. Quaeque terunt fastus, Icarioti, tuos. Adde *Virg. Cul.* 264. ℙ Adjective. *Ov. Pont.* 3, 1, 113. Morte nihil opus est, nil Icariotide tela.

ICĂRIS, ĭdis, f. Ἰκαρὶς, Penelope Icarii filia. *Ov. Ib.* 393. Sex bis ut Icaridos famulae periere, procique.

ICĂRĬUS, a, um, adj. ad Icarium pertinens, de quo sermo est in voce sequent. *Prop.* 2, 3, 24. cum jam Flectant Icarii sidera tarda boves, *h. e.* signum Bootes. *Ov. Am.* 2, 16, 4. Icarii stella proterva canis, *h. e.* Sirius, de quo et *Stat. Th.* 4, 777. Icarii quamvis juba fulgeret astri: et *Silv.* 4, 4, 13. Icariis coelum latratibus urit. *Id. ib.* 3, 1, 147. Icario nemorosus palmite Gaurus, *h. e.* cujus colendi rationem Bacchus Icarium docuit. *Id. Th.* 4, 655. et Icaria Rhodopen adsueverat umbra, *h. e.* vitibus consitam et umbrosam fecerat. ℙ Item ad Icarum pertinens Daedali filium. *Icarium mare* est, in quod decidit Icarus, pennis nimium fidens. *Ov. Trist.* 1, 1, 89. Dum petit infirmis nimium sublimia pennis Icarus, Icariis nomina fecit aquis. *Id. Fast.* 4, 283. Transit et Icarium, lapsas ubi perdidit alas Icarus, et vastae nomina fecit aquae. *Id. Her.* 18, 50. Icarium litus, *h. e.* ora maritima Asiae minoris, quae Icario mari alluitur. ℙ Haec ex fabula. Re autem vera *Icarium mare* est, quod Icariam insulam alluit, (nam ab ea nomen habet) et aliquot alias circa insulas: pertinetque ad oram litoralem Asiae minoris. *Plin.* 4, 12, 23. Cyclades et Sporades ab oriente litoribus Icariis Asiae, ab occidente Myrtois Atticae inclusae; et *ib.* 11, 18. *f.* Icarium mare, quod est inter Samum et Myconum.

ICĂRĬUS, ii, m. Ἰκάριος, filius Oebali Laconum regis, pater Erigones et Penelopes. *Ov. Her.* 1, 81. et *Hyg. fab.* 130. et *Astron.* 2, 4. At idem *Hyg. fab.* 224, 243. et 254. *Icarum* vocat: quod faciunt etiam *Serv.* ad *G.* 1, 67., *Ov. Ib.* 613. et *Met.* 10, 450., *Tibull.* 4, 1, 10. et *Prop.* 2, 24, 29. ℙ Utcumque sit, fabulantur, hunc socium vel hospitem Liberi patris fuisse, ab eoque vitium colendarum rationem, et vinum accepisse mortalibus distribuendum: quod cum pastoribus, aut agricolis suis divisisset, illique ex nimio potu ebrii facti essent, ab iis interfectum fuisse, quod sibi venenum datum arbitrarentur (*Prop. l. c.*): canem Icarii diu ad cadaveris custodiam remansisse: tandem fame impellente, domum revertisse, acceptoque pane iterum ad custodiam heri se contulisse: Erigonen canis vestigia secutam, patris cadavere conspecto, adeo doluisse, ut suspendio vitam finierit. Ob eam pietatem omnes in coelum esse translatos, Erigonen sidus Virginis factam; canem, Sirium; Icarium, Bootem, seu Arcturum. *Hyg. l. c.* ℙ Sunt, qui Icarium patrem Erigones diversum faciunt a patre Penelopes: de quo *Ov. Her.* 1, 8. *Penelope ad Ulyx.* Me pater Icarius viduo discedere lecto Cogit, et immensas increpat usque moras. ℙ Est etiam hoc nomine mons Atticae regionis. *Plin.* 4, 7, 11.

ICĂROS, seu Icarus, insula, Ἴκαρος. V. ICARIA.

ICĂRUS, i, m. Ἴκαρος, Daedali filius fuit, qui una cum patre e Creta fugiens alarum artificio, cum earum fiducia fretus ultra patris jussa altius evolasset, solisque ardore cera, quą pennae continebantur, liquefacta esset, ita ut ab alis deflueret, decidit in mare, quod est inter Samum et Myconum, quod ab ejus nomine Icarium dictum est, ut poetae fabulantur. V. ICARIUS, a, um. ℙ Item pater Erigones et Penelopes. V. ICARIUS, ii. ℙ Item fluvius Scythiae, in Oxum influens. *Plin.* 6, 17, 19. ℙ *Item rex Cariae, Theonoes maritus, Thestoris filia. *Hyg. fab.* 190. *B. A.*

*ICARŪSA, ae, Asiae flumen, inter Maeotidem paludem et Pontum Euxinum, in Cercetarum vicinio. *Plin.* 6, 5. *B. A.*

ĬCAS, ădis, f. εἰκὰς, numerus vicenarius. *Plin.* 35, 2, 2. Natali ejus (*Epicuri*) vicesima luna sacrificant, feriasque omni mense custodiunt, quas icadas vocant: *scil.* philosophi Epicurei *icadem* vocabant diem cujuslibet mensis vicesimum, qui mense Gamelione fuit natalis Epicuri. Vide et *Cic. Fin.* 2, 31.

ICCIRCO. V. IDCIRCO.

[ĪCĔLĒ, es, f. ἰκέλη, similis. Est cognom. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 870, 13. Fabia Icele. *F.*]

ĪCĔLOS. V. MORPHEUS.

[ĪCĔLUS, i, m. ἴκελος, similis. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 720. *n.* 417. Ti. Claudius Neronis Aug. L. Hicelus. Hic *Hicelus* est pro *Icelus,* nam saepe Romani Graecis vocibus aspirationem addunt, vel detrahunt. *F.*]

*ICĒNI, orum, populi Britanniae. *Tac. A.* 12, 31. et 32. et 14, 31. *B. A.*

*ICETĪDAS, ae, m. medicus quidam. *Plin.* 28, 7. *B. A.*

*ICHANENSES, ium, m. incolae Ichanae, oppidi Siciliae. *Plin.* 3, 8. *B. A.*

*ICHĀRA, ae, Ἰχάρα, insula prope Arabiam Felicem, in sinu Arabico. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

*ICHNAE, arum, oppidum Macedoniae. *Plin.* 4, 10. *B. A.*

ICHNEUMON, ŏnis, m. ἰχνεύμων, animal est magnitudine felis, specie muris, vulgo mus Indicus, quod nascitur in Aegypto, et cum aspide pugnat: ab ἰχνεύω, investigo, sive quod instar canis venatici investiget crocodilum, et aspidem, ovaque eorum observet, sive potius quod rostro suo, quod est simile rostro suillo, cibum ruspetur et investiget. Eum Aegyptii adorant, quoniam ova crocodilorum conterat, et luto convolutus, cum os aperiunt, ita in ventres eorum insilire soleat, ut exesis intestinis eos interimat. Haec *Plin.* 8, 24, 35. et *ib.* 25, 37. narrat. *Cic. N. D.* 1, 36. Possum de ichneumonum utilitate, de crocodilorum, de felium dicere. *Mart.* 7, 87. Delectat Marium si perniciosus ichneumon. (prima syllaba corripitur more Graeco, *n* littera liquescente) *Nemes. Cyn.* 54. Malumus et placidis ichneumona quaerere ripis. ℙ Est vesparum genus, quae ichneumones cognominantur, minores ceteris, et phalangiis araneis, ut ichneumones crocodilis, infestissimae. *Plin.* 10, 74, 95. et 11, 21, 24. [*Der Raupentödter: Sphex sabulosus, L.*]

ICHNŎBĀTES, ae, m. ἰχνοβάτης, nomen canis venatici Actaeonis, acer et sagax in sequendis ferae vestigiis: ab ἴχνος, vestigium, et βαίνω, gradior. *Ov. Met.* 3, 207. Ichnobatesque sagax. Adde *Hyg. fab.* 181.

ICHNŎGRAPHĬĂ, ae, f. ἰχνογραφία, vestigii, areae, seu plani descriptio: ab ἴχνος, planta, vel plantae vestigium. *Vitr.* 1, 2. Ichnographia est circini regulaeque modice continens usus, ex qua capiuntur formarum in solis arearum descriptiones.

ICHNŪSĂ, ae, f. ἰχνοῦσα, nomen alterum Sardiniae insulae, a similitudine humani vestigii, ut *Plin.* 3, 7, 13. docet: ἴχνος enim vestigium significat. *Sil.* 12, 358. Inde Ichnusa prius Grajis memorata colonis.

ICHTHYŎCOLLĂ, ae, f. ἰχθυοκόλλα, piscis quidam, cui glutinosum est corium [*Der Hausen; Acipenser Huso, L.*]: idemque nomen est glutino ejus [*Hausenblase.*]: quod tamen non ex corio, sed ex ventre, quidam fieri dicunt. Haec *Plin.* 32, 7, 24. Composita vox est ab ἰχθὺς, piscis, et κόλλα, gluten. [Veneti eundem piscem vulgo nunc *cópese* vocant pro *colla-pesce. F.*] Hujusmodi gluten Daedali inventum fuisse narrat *Id.* 7, 56, 57. Illius meminit etiam *Cels.* 5, 2.

ICHTHYŎESSĂ, ae, f. ἰχθυόεσσα, nomen Icariae insulae, a copia piscium: nam ἰχθὺς piscem significat. *Plin.* 4, 12, 23.

ICHTHYOPHĂGI, orum, m. plur. Ἰχθυοφάγοι, populi in Arabia et India piscatu maxime viventes: ab ἰχθὺς, piscis, et φάγω, comedo. *Plin.* 6, 23, 25. et *ib.* 28, 32.

*ICHTHYS, yos, (ἰχθὺς i. e. piscis,) promontorium Peloponnesi, in Elide. *Mela* 2, 3. *med.* bis. *Plin.* 4, 5. *B. A.*

*ICIĀNI, orum, oppidum Britanniae. *Ant. Itin. B. A.*

*ICILĬUS, i, m. nomen proprium virorum Romanum, ut L. Icilius, Tribunus plebis, qui legem tulit, ut Aventinus mons plebi ad aedificia concederetur. *Liv.* 3, 44. Sp. Icilius legem tulit, Ne quis Tribuno ad populum concionanti contradiceret, neve eum interpellaret. *Liv.* 2, 58. *B. A.*

[ICMAS, ădis, f. ἰχμὰς, humor, vapor. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 159, 5. Salvia Icmas. *F.*]

ĪCO, is, ici, ictum, a. 3. πλήττω, percutio, ferio. *Lucr.* 3, 161. exin corpus propellit, et icit; et 4, 1043. Emicat in partem sanguis, unde icimur ictu. *Catull.* 116, 3. neu conarere Infestum telis icere, musca, caput. *Plin.* 15, 30, 40. Fulmine laurus sola non icitur; et 2, 55, 56. Fulmen lauri fruticem non icit. *Pl. fragm.* ap. *Non.* 2, 424. Ibi ut piscabar, fuscina ici vidulum. *Turpil. ib.* Si iceris me posthac. [*Pl. Mil.* 1, 1, 25. *Artotr.* vel elephanto in India Quo pacto pugno praefregisti brachium. *Pygopol.* At indiligenter iceram. *Artotr.* pol si quidem Connisus esses, per corium, per viscera, Perque os elephanti brachium tramitteres. Pro *iceram* male vulgo legitur *hic eram,* quod emendavit *Bothe* ad *Pl. T.* 4. p. 433. *Ico* scilicet Plautinum verbum huc optime quadrat. *F.* *Bothii* conjecturam parum esse necessariam probe demonstrat *Lindem.*] ℙ Maxime usum habet in passivi praeterito *ictus sum,* adeo ut exempla afferre, supervacaneum sit. ℙ *Icere femur,* ap. *Pl. Truc.* 2, 7, 42. est indignantis dolentisque. V. *Quint.* locum in V. FEMUR. ℙ *Icere foedus,* est ferire. *Cic. Balb.* 15. Cum Gaditanis foedus icisse dicitur. *Id. Pis.* 12. Foedus, quod meo sanguine in pactione provinciarum iceras. *Coel.* ap. *Prisc.* 10, 886. Qui cum iis ita foedus icitis. Al. leg. *icistis.* V. FOEDUS. ℙ Icere colaphum. *Pl. Pers.* 5, 2, 65. Quae haec res est? heu! colaphum icit. ℙ Translate. *Sen. Const. Sap.* 3. *med.* Si exsistunt, qui magnitudinem multum ultra se positam, non icturi appetant. ℙ Praeter ea tempora et modos, qui sunt in allatis exemplis, non facile usurpaveris. ℙ *Caper* ap. *Prisc. l. c.* docet, primam syllabam in praesenti corripi. Sed contra est *Lucretii* auctoritas, et *Catulli.*

ĪCON, ŏnis, f. εἰκὼν, όνος, effigies, imago, statua ex membris ipsis a pictoribus seu statuariis expressa: ab εἴκω, similis sum. *Plin.* 8, 54, 80. Mucianus tradit, simias et latrunculis lusisse, fictas cera icones usu distinguente. Ita *Salmas.* et *Hard.* leg. *Id.* 34, 4, 9. Ex membris eorum similitudine expressa, quas iconas vocant. Plerique omnes leg. *iconicas,* subaudi *effigies.* ℙ Est etiam rhetorica figura, quae et *ethopoeja,* et Latine *imago* a *Cic.* dicitur *Inv.* 1, 30., definiturque oratio demonstrans corporum aut naturarum similitudinem. *Diomed.* 2, 459. Εἰκὼν est expressa figurae alicujus descriptio, vel personarum inter se, eorumque, quae personis accidunt, comparatio, ut (*Virg. A.* 1, 593.) *Os, humerosque Deo similis.* Et (*Id. G.* 3, 89.) *Talis Amyclaei domitus Pollucis habenis Cyllarus.* Eadem fere habet *Charis.* 4, 247.

[ĪCŌNĬĂ, ae, f. imago: ab εἰκὼν, effigies, sive a dimin. εἰκόνιον, parva effigies. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 1601, 8. Silia P. L. Iconia. Consule *Ducang.* in *Gloss. Lat.* in V. *Icona. F.*]

ĪCŌNĬCŬS, a, um, adj. εἰκονικὸς, ita pictus aut sculptus, ut vivam alicujus imaginem referat: ab εἰκὼν, effigies. *Plin.* 35, 8, 34. Adeo ars perfecta erat, ut in eo proelio iconicos duces pinxisse tradatur, Miltiadem, Callimachum, etc. *Suet. Cal.* 22. In templo simulacrum stabat aureum, iconicum. V. ICON.

[ĪCŌNĬENSIS, e, adj. ad Iconium (εἰκόνιον) pertinens, Lycaoniae urbem, nunc *Kuniah.* ℙ *Iconienses, ium,* sunt ejus urbis incolae. In nummis ap. *Mionnet, descript. de méd. ant Gr. et Rom. T.* 3. p. 536. Iconiensium colonia. *F.*]

ĪCŌNISMUS, i, m. εἰκονισμὸς, figura rhetorum, quando ad vivum alicujus rei formam ob oculos ponimus. Vox Graeca ab εἰκονίζω, assimilo, exprimo. *Sen. ep.* 95. *f.* Descriptiones has, et (ut publicanorum utar verbo) εἰκονισμοὺς ex usu esse confiteor. V. ICON.

[ĪCŌNĬUM, ii, n. εἰκόνιον, dimin. iconis. *Not. Tir.* p. 127. Icon, iconium, iconographia. *F.* *Iconium, i,* n. Ἰκόνιον, oppidum Lycaoniae. *Cic. Fam.* 3, 7. Quum enim Laodiceae, quum Apameae, quum Synadis, quum Philomeli, quum Iconii essem: quibus in oppidis omnibus commemoratus sum, etc. Adde *Plin.* 5, 27. qui in Cilicia ponit. *B. A.*]

[ĪCŌNŎGRAPHĬĂ, ae, f. εἰκονογραφία, descriptio per imagines, seu figuras: ab εἰκὼν, imago, et γράφω, scribo. V. v. praec. *F.*]

ĪCŎSAPRŌTI. V. DECAPROTI.

ĪCŎSAPRŌTĬĂ. V. DECAPROTIA.

[ĪCŎSĪTANUS, a, um, adj. ad Icosium pertinens, Mauritaniae Caesariensis oppidum, olim, teste *Plin.* 5, 2, 1., a Vespasiano Aug. coloniae jure donatum, ubi nunc, ut quibusdam placet, est *Algier.* Ejus fabulosam originem ita narrat *Solin.* 25. *f.* Nec ab Icosio taciti recedamus. Hercule enim illac transeunte, viginti, qui a comitatu ejus desciverant, locum deligunt, jaciunt moenia: ac

ne quis imposito a se nomine privatim gloriaretur, de condentium numero urbi nomen datum, *scil.* εἴκοσι viginti significat; ceterum nomen oppidi ap. *Ptol.* 4, 2. Ἰκόσιον scribitur. ℙ *Icositani*, *orum*, sunt illius oppidi incolae. *Plin.* 3, 3, 4. In eam (*coloniam*) contribuuntur Icositani. *F.*]

ICTĔRIAS, ădis, f. ἰκτερίας, gemma aliti ictero similis colore, et quae ideo existimatur salubris contra regios morbos. *Plin.* 37, 10, 61.

ICTĔRICUS, a, um, adj. ἰκτερικὸς, qui icteri morbo, sive arquato laborat. *Juven.* 6, 564. Consulit ictericae lento de funere matris. Adde *Plin.* 20, 9, 34. V. HYSTERICUS.

ICTĔRUS, i, m. ἴκτερος, avicula flavi coloris, quam Latini galgulum, vel galbulum, vel galbulam vocant, solo aspectu ictericum, seu regium morbum sanans. *Plin.* 30, 11, 29. Avis icterus vocatur a colore, quae si spectetur, sanari id malum tradunt, et avem mori.

*ICTIMULI, orum, Italiae superioris vicus, in Gallia Transpadana, juxta Vercellas. *Plin.* 33, 4. *B. A.*

ICTIS, ĭdis, m. ἰκτὶς, mustelae silvestris genus, magnitudine Melitensis catelli, sed pilo, facie, albedine partis inferioris, et morum astutia mustelae simile. *Martem* speciali vocabulo vocant. *Plin.* 29, 4, 16. Mustelarum duo genera: alterum silvestre, distans magnitudine: Graeci vocant ictidas.

ICTUS, a, um, part. ab *ico*: βεβλημένος, percussus. *Caes. B. C.* 3, 22. Lapide ictus periit. *Hor. Od.* 4, 6, 9. mordaci ferro icta pinus. *Liv.* 1, 7. Ibi in turba ictus Remus cecidit. *Cic. Div.* 1, 10. E coelo ictus; et *Har. resp.* 21. *extr.* Me primum ictum fumantemque vidistis. *Stat. Th.* 1, 516. vario strepit icta tumultu Regia. ℙ Translate. *Liv.* 34, 17. Consul rebellione Bergistanorum ictus; et 27, 9. *med.* Nova re consules icti, *h. e.* animo perculsi. *Cic. Sext.* 10. *f.* Foedus ictum meo sanguine. V. ICO. *Hor. Od.* 4, 5, 15. desideriis icta fidelibus Quaerit patria Caesarem; et *Sat.* 2, 1, 24. ut semel icto Accessit fervor capiti, numerusque lucernis.

ICTUS, us, m. πληγὴ, percussio, petitio: ab *ico*, *is*. *Cic. Off.* 3, 25. Phaethon ictu fulminis deflagravit. *Id. Mil.* 24. Vulnus in latere, quod acu punctum videretur, pro ictu gladiatorio probari. *Id. Caec.* 15. Ictus et conjectio telorum. [**Liv.* 22, 5. Gemitus vulnerum ictusque corporum aut armorum; 38, 5. Ictus moenium cum terribili sonitu editi.] *Caes. B. G.* 1, 25. Scuta uno ictu pilorum transfixa. *Auct. ad Her.* 3, 12. Acutas vocis exclamationes vitare oportet: ictus enim fit, et vulnerantur arteriae. *Tac. H.* 3, 31. Intentare ictus. *Curt.* 7, 5. *f.* Ictu certo destinata ferire. [**Liv.* 34, 14. Non caecis ictibus procul ex improviso vulnerabantur, etc.] *Plin.* 28, 2, 5. Vibrare ictus; et *ib.* 4, 7. eminus cominusque inferre. [**Liv.* 8, 7. Ad iterandum ictum; cf. *Tac. A.* 2, 14.] *Cic.* vertens *Sophoclis* versus *Tusc.* 2, 8. infligere, vel infigere. *Vell.* 2, 69. Dare cervicem ad ictum servi sui. *Ov. Met.* 12, 375. ictus excipere galea et scuto; et *ib.* 3, 64. validos cute repellere; et *ib.* 4, 498. diros sentire. [**Id. ib.* 12, 85. Hebeti pectus contudit ictu, i. e. qui, tanquam cuspis hastae, hebes est, nullum infligit vulnus.] *Id. Pont.* 1, 7, 52. graves ferre, *h. e.* inferre, infligere; et *ib.* 4, 7, 39. cunctos feliciter effugere. *Caes. B. C.* 2, 11. sustinere; et 9. defendere, ac repellere. [**Lucan.* 3, 628. Per obliquum crebros latus accipit ictus. Comparat *Cort.* ad h. l. *Val. Fl.* 1, 619. Puppis in obliquum resonos latus accipit ictus. — *Lucan.* 4, 277. Non sentiet ictus.] *Ov. Met.* 5, 389. Phoebeos submovere frondibus, *h. e.* ut ait *Hor. Od.* 2, 15, 9. fervidos excludere spissa laurea. [*Ita saepissime de solis ardore. *Lucan.* 7, 214. Phoebi radiatus ab ictu: ubi *Cort.* praeter alia laudat *Eurip. Jon.* 1135. πρὸς μέσας βολὰς Ἀκτῖνος.] *Id. Od.* 1, 25, 2. ictibus crebris fenestras quatere. *Virg. A.* 5, 459. pulsare aliquem; et *ib.* 12, 713. crebros congeminare. *Id. G.* 3, 233. Taurus ventos ictibus lacessit; et *A.* 7, 756. medicari ictum hastae; et *ib.* 12, 907. lapis non pertulit ictum; et *Plin.* 19, 1, 4. Ictibus caedere arborem. *Ov. Met.* 4, 124. fistula tenues Ejaculatur aquas, atque ictibus aera rumpit; et *ib.* 8, 362. Ictus apri. Sic *Plin.* 23, 1, 11. serpentium. *Cic. Off.* 2, 6. A bestiis ictus, morsus, impetus. *Hor. Od.* 4, 6, 36. ictus pollicis, *scil.* quo lyra pulsatur. Sic *Plin.* 34, 8, 19. *n.* 15. Ad ictus citharae tinnitu resonant. *Id.* 10, 3, 3. Ictus alae. Sic 6, 12, 13. pennarum. *Id.* 8, 43, 68. pedum; et 2, 95, 96. Ictus modulantium pedum; et 35, 10, 36. *n.* 20. murorum; et 11, 37, 88. Ictus creber aut languidus; et *Aurel. Vict. Epit.* 16. Ictu sanguinis exstinctus est; et *Plin.* 37, 8 33. Ictu primo. *Tac. H.* 2, 38. Singulis veluti ictibus bella transigere. *Hirt. B. Afr.* 18. Uno ictu contendere, neque remittere, donec ultra ultimos colles hostes repulissent. *Gell.* 14, 1. *med.* Eodem ictu temporis. *Sil.* 4, 42. sub ictu esse. Sic *Sen. ep.* 72. *f.* Sub ictu habere aliquid. *Tac. A.* 13, 39. *extr.* Sub ictum dari. [**Lucan.* 7, 622. Quis corruat ictu, i. e. uno ictu. V. *Cort.* ad h. l.] ℙ In re metrica, aut rhythmica ictus dicitur percussio pedum aut digitorum, qua pedes metricos dimetiebantur: quo modo nunc musici notas suas. *Quint.* 9, 4. *med.* Inania quoque tempora rhythmi facilius accipient: quamquam haec et in metris accidunt: major tamen illic licentia est, ubi tempora etiam animo metiuntur, et pedum, et digitorum ictu intervalla signant, etc. *Plin.* 2, 95, 96. In symphoniae cantu ad ictus modulantium pedum moventur; et *Hor. A. P.* 252. unde etiam trimetris adcrescere jussit Nomen iambeis, cum senos redderet ictus Primus ad extremum similis sibi, *h. e.* sex pedes omnes iambos. Huc pertinet illud *ejusd. Sat.* 1, 10, 42. Pollio regum Facta canit pede ter percusso, *h. e.* trimetris versibus iambicis, qui pedes senos habent, dimensiones tres: unde et *trimeter* habet nomen. (De Pollionis carminibus V. *Od.* 2, 1.) Hinc discimus, *ictum* duo significare, et pedes singulos, ut in priore loco *Horatii*, et binos simul in trimetro versu, qui sex pedes, tres percussiones habet, ut ait *Quint. l. c. med.* Sic musici nunc vel singulas notas singulis ictibus metiuntur, ut in cantu graviore et firmo, ut appellant; vel plures simul, ut in celeriore et theatrali. ℙ Translate. *Cic. Agr.* 2, 3. *f.* Sublata erat de foro fides, non ictu aliquo novae calamitatis, sed suspicione, etc. *Id. in Sen.* 7. *med.* Cum ego una cum republica non tribunicio, sed consulari ictu concidissem. *Id. Fin.* 2, 10. Neque enim haec movere potest appetitum animi, nec illum habet ictum, quo pellat animum, etc. *Sen. Ben.* 2, 29. Cogita, quam nihil sit mortale non sub ictu nostro positum, *h. e.* sub nostra potestate. *Id. Cons. ad Marc.* 9. *f.* Ille damnatus est, et tua innocentia sub ictu est. [**Sub ictu* praesentissimum periculum notat. Ita *Cort.* ad *Lucan.* 5, 729. Quod nolles stare sub ictu Fortunae, etc.: ubi plura laudat.] Contra *Id. Ben.* 1, 7. Deum extra ictum sua divinitas posuit. ℙ Olim fuit *ictus*, *i*, secundae declin. *Claud. Quad.* ap. *Gell.* 9, 13. *f.* Ei sub gladium successit, ne Gallus impetum icti haberet. ℙ [*Confunduntur *Ictus* et *jactus*. V. *Jactus* in f. — et *actus*. *Cort.* ad *Lucan.* 3, 469. — et *ignes*. V. *Burm.* ad *Quint. Decl.* 4, 20. p. 102.]

*ICULISMA, opp. Galliae Aquitanicae, hodie, ut creditur, *Angoulême*. *Auson. Ep.* 15, 21. *B. A.*

ĪCUNCŬLA, ae, f. parva icon, imaguncula, εἰκόνιον. *Suet. Ner.* 56. Icuncula puellaris.

*ICUS vel Icos, i, f. Ἴκος, insula maris Aegaei, medio inter Scyrum et Sciathum loco, Sporadum una, teste *Mela* 2, 7. *med.* Meminit et *Liv.* 31, 45. *med. B. A.*

I D

ID, τοῦτο, hoc, istud, neutrum genus *is* pronominis. *Cic. Fam.* 1, 2. Diem consumi volebant: id quod fecerunt. *Id. Or.* 1, 20. Sive ille hoc ingenio potuit, sive, id quod constat, Platonis studiosus audiendi fuit. *Id. Phil.* 11, 2. *f.* Quaestionem habuit pecuniae publicae: idque per biduum. *Id. Div.* 1, 16. *extr.* Illa obnunciatio si valuit, id valuit, ut, etc. *Ter. Ad.* 2, 1, 52. Cogito id, quod res est, *h. e.* quod verum est. ℙ Jungitur cum *ipsum*. *Cic. Fam.* 1, 2. Multi rogabantur: atque id ipsum consulibus invitis. *Id. Att.* 4, 16. *med.* Idne igitur, inquies, facile fers? id ipsum. ℙ Post se habet aliquando genitivum. *Cic. Att.* 13, 33. Venit ad me, et quidem id temporis, ut retinendus esset. Et *Or.* 1, 47. *extr.* Quoniam id nobis, hominibus id aetatis, oneris imponitur. *Liv.* 43, 5. Nec se ad id locorum scire, propter quam causam consuli pro hostibus fuerint; et 22, 4. Id tantum hostium, quod ex adverso erat, aspexit. *Tac. A.* 12, 18. Id auctoritatis; et *ib.* 13, 54. honoris; et 41. virium. *Gell.* 17, 8. Accipiebat nos coena plerumque ad id diei, ubi jam advesperaverat. [**Suet. Hor.* Id usus mihi tecum esse volui. Disputat de hoc constructionis genere *Ramsh. Gr. Lat.* 104, 2. p. 303. sqq. Cf. *Ruddim.* 2, 64. 65. 66. 291. Omittitur etiam *id*, cum sine perspicuitatis detrimento fieri potest. V. *Ramsh.* §. 104. *n.* 2. p. 305. *Freinsh.* ad *Curt.* 6, 8, 25.] ℙ Aliquando est ideo, propter id. *Ter. Eun.* 5, 6, 4. Nunc id prodeo, ut conveniam Parmenonem. *Pl. Rud.* 2, 3, 66. Id misera moesta est sibi eorum evenisse inopiam. [*V. *Burm.* ad *Quint. Decl.* 10, 16. p. 228. et 13, 2. p. 272. *Munk.* ad *Hyg. Fab.* 34.] ℙ Jungitur et verbis, quae alioquin accusativum non regunt. *Cic. Q. Fr.* 3, 1, 3. Id ego ex parte gaudeo. *Pl. Asin.* 1, 1, 61. Et id ego percupio obsequi gnato meo, pro *in eo*. *Varr. R. R.* 2, 9. *f.* de canib. Villatico generi satis esse duo, et id marem et feminam, pro *eosque*. ℙ Interdum abundat. *Cic. Or.* 34. Nescire, quid antea quam natus sis, acciderit, id est semper esse puerum. *Pl. Capt.* 2, 1, 1. Si Dii immortales id voluere, vos hanc aerumnam exsequi. *Id. Men.* 1, 2, 52. Id enim quod tu vis, id ajo, atque id nego. *Id. Rud.* 2, 3, 1. Nunc id est, cum omnium copiarum viduitas nos tenet, *h. e.* nunc est, cum, etc. *Cic. Acad.* 4, 25. Quod ne id facere posses, idcirco heri, non necessario loco contra sensus tam multa dixeram. *Ter. Eun.* 1, 2, 70. Id amabo adjuta me, quo id fiat facilius. [**Id* minime abundat, sed additum confirmationis gratia. V. *Manut.* ad *Cic. Fam.* 12, 18.] ℙ *Id quod* ponitur pro *quod*. *Nep. Timol.* 1. Non simplici fortuna conflictatus est; et, id quod difficilius putatur, sapientius tulit secundam, quam adversam. [*Disputat de hoc dicendi usu, quem *Noster* justo brevius absolvit, *Ramsh. Gr. Lat.* §. 158. p. 550. sq. et §. 204. p. 975. ubi largam exemplorum copiam invenies, ex quibus apparet; *id quod* ad integram semper enunciationem aliquam spectare clariusque enucleandis rebus inservire cum significandi, demonstrandi notione. Cf. *Ruddim.* 2, 23. Multa congessit etiam *Boettich. Lex. Tac.* p. 213. — Saepissime etiam *id* in talibus perperam addi solet ab interpretibus. V. *Wund. Varr. Lectt. praef.* p. 27.] ℙ *Id est*, melius quam conjunctim *idest*, explicandi vim habet, hoc est. *Cic. Att.* 4, 16. *med.* Senatus hodie fuerat futurus, id est Kal. Octobr.; et *ib.* 7, 7. *extr.* Assentior Cn. Pompejo, id est T. Pomponio. *Id. Agr.* 2, 28. Maximam multitudinem, id est totam Italiam, suis opibus obsidebunt. [*Cf. *Spalding.* ad *Quint.* 3, 5, 4. *Ernest.* et *Brem.* ad *Suet. Aug.* 88. et *Dom.* 17. — Dicitur etiam *id valet* eodem sensu, ap. *Suet. Vit.* 18. Cui Tolosae nato cognomen in pueritia Becco fuerat, id valet, gallinacei rostrum.] ℙ *Idque*, id quoque, ut *hodieque*, hodie quoque. *Tac. A.* 4, 74. Donec idque vetitum. Al. melius *id quoque* leg. ℙ *Id genus*. V. GENUS. ℙ [*Confunduntur *idque* et *atque*. V. *intpp.* ad *Cic. N. D.* 3, 34. — et *id quod*. *Spalding.* ad *Quint.* 4, 2, 29. *Id est* et *idem*. *Spalding.* ad *Quint.* 3, 6, 35.]

ĪDA, ae, et Īdē, es, f. Ἴδη, mons Phrygiae, seu Troadis altissimus, non longe ab Ilio: in quo Cybele praecipue colebatur, inde *Mater Idaea* dicta. *Plin.* 5, 30, 32. et *Mela* 1, 18. *Virg. A.* 10, 158. Imminet Ida super, profugis gratissima Teucris. *Senec. Troad.* 73. Decies nivibus canuit Ide, Ide nostris nudata rogis. *Ov.* appellat *Fast.* 4, 249. amoenam fontibus; et *Met.* 10, 71. humidam; et *Hor. Od.* 3, 20, 16. aquosam: quia non fontibus solum, sed magnis fluminibus abundat. ℙ Alia est Ida in Creta, quam *Serv.* ad *A.* 3, 112. illi alteri nomen dedisse putat, nec absurde, cum Trojanam gentem in Creta prius cunabula habuisse, dicat *Virg. ib.* 105., atque inde in Phrygiam locorum nomina transtulisse. Haec apud poetas celebris est Jove puero, quem a voracitate Saturni patris in ejus vallibus abditum, et Corybantum ope custoditum fuisse, fabulantur. *Ov. Amor.* 3, 10, 25. Cretaea Ida. Adde *A. Am.* 1, 289. ℙ Ap. *Virg. A.* 9, 177. nomen est mulieris Trojanae, Nisi matris, Hyrtaci uxoris.

ĪDAEUS, a, um, adj. Ἰδαῖος, ad Idam utramque pertinens. Ad Phrygiam. *Virg. A.* 2, 696. Idaea silva. *Id. G.* 3, 450. Idaeae pices. *Id. A.* 10, 259. Alma parens Idaea Deum; et *ib.* 9, 112. Idaei chori. *Val. Fl.* 1, 319. Idaea buxus, *h. e.* tibia Berecynthia. *Prop.* 2, 2, 66. Idaei vertices. *Sen. Oed.* 457. Idaeus leo, *h. e.* ingens, horribilis, quales in Ida sunt, ubi et Berecynthiae currum trahere dicuntur. *Virg. A.* 11, 285. Idaea terra; et *ib.* 10, 230. Idaeae pinus; et *ib.* 7, 207. Idaeae urbes, *h. e.* Phrygiae. *Hor. Od.* 1, 15, 1. Idaeae naves, *h. e.* Trojanae. *Ov. Her.* 18, 73. Idaeus hospes, *h. e.* Paris; et *Fast.* 6, 44. Idaeus judex: *idem*; et *Cic. Att.* 1, 18. Idaeus pastor: *idem*. *Mart.* 10, 98. Idaeus cinaedus, *h. e.* Ganymedes Trojanus in Ida raptus. *Sil.* 1, 126. Idaeus sanguis, *h. e.* Romanorum, qui a Trojanis per Aeneam oriundi. ℙ Ad Cretensem. *Virg. A.* 3, 105. Idaeus mons; et *ib.* 7, 139. Idaeus Jupiter. *Plin.* 37, 10, 61. Idaei Dactyli in Creta. *Mart.* 9, 35. Idaeum bustum, *h. e.* sepulcrum, quod Cretenses in oppido Gnosso Jovi exstruxisse dicuntur, quem mortuum crediderant; ideoque inferias ei afferebant, ut est ap. *Cic. N. D.* 3, 16. *f.* De ejus morte multa *Lact.* 1, 11. *a med.* ex *Ennio* et *Cicer.* ℙ Confundit Idam Cretensem cum Phrygia *Prop.* 3, 1, 27. Idaeum Simoenta, Jovis cunabula parvi, *scilicet*, quia et ipsi, qui de Jovis incunabulis fabulantur, non constant inter se, aliis in Ida Cretae, aliis in Phrygiae nutritum affirmantibus. Hoc vero ideo, quia Phrygiis, et Cretensibus communes ritus caeremoniaeque fuerunt, ut qui eandem utrique haberent originem. V. v. praec. ℙ [*Idaeae herbae*, Ἰδαῖα ῥίζα, folia sunt, quae oxymyrsines. Ita *Plin.* 27, 11, 69. *Id.* vero 15, 30, 39. *Idaeam* vocat laurum Alexandrinam. ℙ *Fuit et *Idaeus*, *i*, *m.* Ἰδαῖος, praeco Graecorum ad Trojam. *Dict. Cret.* 2, 27. et 4, 10. ℙ Et Paridis ex Helena filius. *Id.* 5, 5. ℙ Et auriga Priami, cujus fortasse meminit. *Virg. A.* 6, 485. *B. A.*

ĪDĂLĬA, ae, f. idem quod Idalium, Cypri oppidum, Veneris sedes. *Virg. A.* 1, 696. et fotum gremio Dea tollit in altos Idaliae lucos.

ĪDĂLĬĒ, es, f. Venus. *Ov. Met.* 14, 693. et pectora dura perosam Idalien.

ĪDĂLIS, ĭdis, f. ut Idalis tellus ap. *Lucan.* 8, 204., quam Caico perfusam dicit. Caicus autem

Mysiae fluvius est, qui non longe ab Ida monte, de qua Mysiam spectat, decurrit.

IDALĬUM, ii, n. Ἰδάλιον, mons, et oppidum Cypri, sacrum Veneri. *Plin.* 5, 31, 35. *Virg. A.* 1, 683. super alta Cythaera, Aut super Idalium sacrata sede recondam.

IDALĬUS, a, um, adj. ad Idalium opp., et Venerem ibi praecipue cultam pertinens. *Virg. A.* 5, 760. Idalia Venus. *Id. ib.* 10, 51. Est Amathus, est celsa mihi Paphos, atque Cythaera, Idaliaeque domus. *Stat. Ach.* 1, 372. Idaliae volucres, *h. e.* columbae. *Id. Silv.* 1, 3, 10. Idalii succi, *h. e.* unguenta Cypria. *Prop.* 2, 10, 54. Idalio vertice venari, *h. e.* in Idalio, monte Cypri. *Id.* 4, 6, 59. Idalium astrum, *h. e.* sidus Veneris. *Claud. Rapt. Pros.* 2, 16. Idalia acus, *h. e.* qua ornari solet Venus a Gratiis ejus capillos comentibus in Idalio oppido *Sil.* 5, 19. Idalia incaluisse sagitta, *h. e.* amoris telo.

*IDAS, ae, m. Ἴδας, Apharei filius ex Arene, frater Lyncei, qui Marpessam filiam Eveni Aetoliae regis formosissimam in Dianae luco saltantem rapuit. Evenus autem nulli procorum filiam suam nuptum dare voluerat, nisi certamine cursus fuisset victus: a se autem victos decollare, eorumque capita in aliorum terrorem de muris aedium suarum suspendere solebat. Is ob raptam filiam dolore commotus, interemptis, quos habebat, equis, se in fluvium Lycormam, qui postea ab ipso Evenus dictus est, praecipitavit. Ceterum fugienti cum puella Idae Apollo in itinere obvius factus est; qui cum Marpessam et ipse praeripere Idae vellet, ventum utrinque ad certamen est. Sed a Jove missus Mercurius arbitrium Marpessae commisit, ut ipsa, utrum vellet, eligeret: illa autem Idam elegit, verita ne se aetate provectam Apollo relinqueret. *Ov. Met.* 8, 305. *Id. Fast.* 5, 701. *Prop.* 1, 2, 17. *Hyg. fab.* 14. et 80. ¶ Item Trojanus, a Turno interemptus. *Virg. A.* 3, 122. ¶ Idas, e principibus Minyarum, inter Argonautarum praecipuos memoratur a *Stat. Th.* 4, 405. Adde *Val. Fl.* 1, 166. *B. A.*

IDCIRCO et Iccirco, adv. τοὔνεκα, διὰ τοῦτο, ideo, propterea. *Cic. Or.* 2, 40. Non, si Opimium defendisti, idcirco te isti bonum civem putabunt. *Id. Inv.* 1, 8. *f.* Aliud alii videtur esse: et idcirco alius alio nomine id appellat; et 48. *med.* Idcirco, judices, quia veram causam habebam, brevi peroravi. *Caes. B. G.* 5, 3. Sese idcirco a suis discedere, quo facilius civitatem in officio contineret. *Cic. Rosc. Com.* 7. Idcirco capite et superciliis semper est rasis, ne ullum pilum viri boni habere dicatur. *Id. Verr.* 2, 4, 4. Idcirco nemo superiorum attigit, ut iste tolleret. *Id. Fam.* 9, 1. Non idcirco eorum usum dimiseram, quod iis succenserem, sed quod, etc. *Colum.* 7, 5. *med.* Idcirco enumerabimus, non quia cunctis uti necesse sit, sed quoniam, etc.

ĬDĔA, ae, f. ἰδέα, et poetice εἰδέα, species, forma, exemplar alicujus rei faciendae, vel factae: ab εἴδω, video: quasi id, quod mente intuemur, et in faciendo imitamur ac sequimur. Vox Graeca, quae Latine tum *species*, tum *forma*, tum *exemplar* (ut ap. *Cic. Univ.* 2.) dici potest. *Cic. Top.* 7. Formae sunt, quas Graeci ἰδέας vocant: nostri, si qui haec forte tractant, species appellant: non pessime id quidem, sed inutiliter ad mutandos casus in dicendo. Nolim enim, ne si Latine quidem dici possit, *specierum*, et *speciebus* dicere: et saepe his casibus utendum est: at *formis*, et *formarum* velim. Cum autem utroque verbo idem significetur, commoditatem in dicendo non arbitror negligendam. Haec *Cic.* de Latina appellatione. De significatione vero *Sen. ep.* 58. *med.* Plato ideas vocat, ex quibus omnia, quaecumque videmus, fiunt, et ad quas cuncta formantur. Hae immortales, immutabiles, inviolabiles sunt. Quid sit idea, id est, quid Platoni esse videatur, audi. Idea est eorum, quae natura fiunt, exemplar aeternum. Adjiciam definitioni interpretationem, quo tibi res apertior fiat. Volo imaginem tuam facere: exemplar picturae te habeo, ex quo capit aliquem habitum mens, quem operi suo imponat. Ita illa, quae me docet, et instruit, facies, a qua petitur imitatio, idea est. Talia ergo exemplaria infinita habet natura rerum, hominum, piscium, arborum, ad quae quodcumque fieri ab illa debet, exprimitur. Hactenus *Seneca.* Etiam *Cic.* videtur Latine usurpasse, ubi ait *Or.* 3. Has rerum formas appellat ideas ille non intelligendi solum, sed etiam dicendi gravissimus auctor, Plato. Sed fortasse ἰδέας *Cic.* scripsit Graecis litteris: quamquam et *Acad.* 1, 8. et *Tusc.* 1, 24. Latine legitur. [*Orell. h. v.* ubique Graecis litteris exhibet.] ¶ Qui philosophi animam ideam esse dixerunt, ut *Posidonius* ap. *Macr. Somn. Scip.* 1, 14. *med.*, significasse videntur mentem intelligentem, quae ideas in se formare possit; et pro causa effectum posuisse.

*IDĔA, ae, f. Danaidum una. *Hyg. fab.* 170. *B. A.*

ĬDĔĀLIS, e, adj. ad ideam pertinens. *Capell.* 7, 239. Idealis forma; et 8, 275. Idealis quaedam prudentia.

ĪDEM, ĕadem, ĭdem, ὁ αὐτός, ἡ αὐτή, τὸ αὐτό, ipse: pronomen ab *is*, *ea*, *id*, sive potius ab antiquiore, *i*, *ea*, *i* factum (V. IS.), et *dem* syllabica adjectione auctum, quae quidem laxiorem quasi, nec definitam pronominis significationem ad certam aliquam personam arctius restringere, et determinare videtur. *Prisc.* 12, 945. et 17, 1049. ab *is* et *demum* conflatum putat. [*Herm. Opusc.* 2, 276. *Idem* natura sua nectendae orationi inservit, ubi de eodem diversa praedicantur. *Hor.* informes hiemes reducit Jupiter: idem submovet.] *Cic. Amic.* 21. Ejusdem generis animantes. *Id. Brut.* 94. Ad causas simillimas inter se, vel potius easdem. *Id. Acad.* 4, 44. Sed ubi Xenocrates, ubi Aristoteles ista tetigit? hos enim quasi eosdem esse vultis. *Id. Off.* 1, 19. Viros fortes, magnanimos, eosdem bonos et simplices esse volumus. *Id. Acad.* 4, 10. *f.* Cum idem negares, quidquam certi posse reperiri, idem comperisse te, dixisses. *Id. Univ.* 10. Dedit divinis duo genera motus: unum, quod semper esset in eodem aeque, et idem in omnibus, atque uno modo celeraret. *Id. Fam.* 9, 2. Caninius tuus idem noster. *Id. Amic.* 21. *med.* Amicus est tamquam alter idem. *Id. N. D.* 2, 1. Cum Academico et eodem rhetore congredi conatus sum. *Id. Brut.* 79. Oratio splendida, et grandis, et eadem in primis faceta. [*Cic. N. D.* 1, 14, 36. Idem astris hoc idem tribuit; ubi v. *Heindf.* — Ceterum hujus pronominis anaphora vis sententiae mirifice augetur. V. *Kritz.* ad *Sall. Cat.* 20, 5. Nam idem velle atque idem nolle, ea demum firma amicitia est. *Jug.* 31, 14. Quos omnes eadem cupere, eadem odisse, eadem metuere in unum coegit. ¶ Saepe *idem* a Latinis ponitur, ubi barbare nunc dicunt, *modo dictus.* Ita *Heindf.* ad *Cic. N. D.* 1, 13, 35. Nec audiendus ejusdem auditor Strato. Multa ejusdem generis exempla collecta sunt a *Boettich.* in *Lex. Tac.* p. 385. sq. *Id. ib.* ita pergit: Eodem fere pertinet hujus vocis usus pro *ipse* pronomine. *Tac. A.* 14, 24. Penuria aquae, fervida aestas, longinqua itinera sola ducis patientia mitigabantur, eodem plura quam gregario milite tolerante.] ¶ Post se saepe habet relativum *qui*, *quae*, *quod*: item particulas *et*, *ac*, *atque*, *ut*, *quam*, quoties nimirum collatio duorum fit, quae inter se nihil distare, significemus. [*Cf. *Ramsh. Gr. Lat.* §. 157. 1. d. p. 522. sq. Adde *Ruddim.* 2, 94. sq.] *Cic. Har. resp.* 11. Tua eadem virtus fuit, quae in privato quondam tuo proavo. *Id. Fin.* 4, 3. *extr.* Nihil commutantur animo, et iidem abeunt, qui venerant. *Id. Caec.* 20. Non idem est servulus, quod familia. *Caes. B. C.* 3, 13. Jurat, se eundem casum subiturum, quemcumque ei fortuna tribuisset. *Cic. Agr.* 2, 12. Eandem constituit potestatem, quam, si, etc. *Id. Top.* 23. Si quaeratur, idemne sit pertinacia et perseverantia. *Id. Prov. cons.* 13. *extr.* Imperii nostri, terrarumque idem est extremum. *Id. Sull.* 18. Idem valere debet, ac si pater indicaret. *Id. Dom.* 20. Unum et idem videtur esse, atque id quod, etc. *Id. Tusc.* 2, 3. *extr.* Disputationem habitam non quasi narrantes exponimus, sed eisdem fere verbis, ut actum disputatumque est. *Colum.* 3, 2. *extr.* Feracitatem potius sequamur, quae non eadem portione vincitur pretio, quam vincit abundantia. ¶ Cum *quasi.* *Cic. Leg.* 2, 21. Eodem loco res est, quasi ea pecunia legata non esset. *Id. Amic.* 4. Sensu enim amisso, fit idem, quasi natus non esset omnino. ¶ Sequente *cum* praeposit. *Tac. A.* 15, 2. Hunc ego eodem mecum patre genitum, etc. *Gell.* 18, 11. Non hercle idem sentio cum Caesellio grammatico. *Curt.* 5, 9. Nabarzanes, qui in eodem consilio erat cum Besso. (In *Gell.* et *Curt.* verbis, *cum* locum haberet, quamvis *idem* non esset: quare non videntur ejusdem rationis esse, ac *Taciti* locus.) ¶ [*Idem* cum genitivo, eadem ratione, qua *id.* *Cic. Fam.* 9, 2. Tibi idem consilii do, quod, etc. *Id. Balb.* 12. Si idem nos juris haberemus, quod ceteri.] ¶ Cum dativo poeticum esse videtur. *Hor. A. P.* 467. Invitum qui servat, idem facit occidenti. Adde *Lucr.* 3, 1051. et 4, 1167. [*Gr. constructio est. *Ramsh. Gr. Lat.* §. 157. 1. d. p. 522. sq. Cf. *Ruddim.* 2, 94. ubi larga exemplorum copia docebit apud optimos etiam prosae orationis scriptores hunc usum obtinuisse. Hinc vereor, ut *Kritz.* ad *Sall. Cat.* 20, 3. intemperantem, quam dicit, Cortii inusitatas structuras inferendi libidinem jure vituperaverit, *quia vobis eadem mihi bona malaque esse intellexi* legentis pro Vulg. *eadem quae mihi.*] ¶ Jungitur saepe cum aliis pronominibus. *Cic. Manil.* 7. Idem iste Mithridates. *Id. Sext.* 20. Quod idem tu una lege tulisti: et 50. Ejusdem illius inimici mei concio. *Id. in Senat.* 13. Nec mihi ipse ille animus idem meus, vobis non incognitus, defuit. *Id. Att.* 1, 16. *med.* Idem ego ille, (non enim mihi videor insolenter gloriari) idem, inquam, ego recreavi, etc. et *ib.* 4, 1. Cognoram enim te in custodia salutis meae diligentem; eundemque te acerbissime discidium nostrum tulisse. [*Pl. Mil.* 3, 1, 179. Credo ego istuc idem; ubi v. *Lindem.* Exempla praebet etiam *B. Crus. cl. Suet.* p. 451.] ¶ Elegantem locum habet post *qui*, *quae*, *quod*: habetque et ipsum vim relativi. *Cic. Or.* 7. Videmus fuisse quosdam, qui iidem ornate et graviter, iidem versute et subtiliter dicerent. *Id. Or.* 3, 44. Musici, qui erant quondam iidem poetae. *Id. Off.* 1, 7. Beneficentia, quam eandem benignitatem appellari licet. *Id. Fin.* 3, 7. *med.* Quod idem in ceteris artibus non contingit. ¶ Et post adjectiva. *Id. Off.* 1, 19. Viros fortes, magnanimos, eosdem bonos, et simplices esse volumus. *Id. Mur.* 9. Asiam istam refertam, et eandem delicatam, sic obiit, ut, etc. *Id. Phil.* 10, 8. Certissimi, iidemque acerrimi Caesaris actorum patroni. [*V. *Ramsh. Gr. Lat.* §. 157. 1, h. p. 527. sq. Coll. *Brem.* ad *Nep. Conon.* 2, 1.] ¶ Et post *ego*, *tu*, *ille.* *Cic. Fam.* 9, 15. Neque ego aliter accepi: intellexi tamen idem, non existimasse te, etc. *Id. Att.* 3, 12. Tu quidem sedulo argumentaris, quid sit sperandum: idemque caput rogationis proponi scribis; et *ib.* 8, 3. *med.* Ille Galliae ulterioris adjunctor: ille restituendi mei studiosior: ille absentis in omnibus adjutor: idem etiam tertio consulatu contendit, etc. ¶ Ponitur et pro *unus.* *Id. Brut.* 16. *med.* Est mos hominum, ut nolint eundem pluribus rebus excellere. *Id. Top.* 22. Comparationum duo sunt genera: unum de eodem et alio; alterum de majore et minore. Adde *Liv.* 1, 58. [*Lucan.* 3, 274. Asiaeque et terminus idem Europae: ubi v. *Cort.*] ¶ Et cum *unus* aliquando jungitur, ad significationem augendam. *Cic. Or.* 3. Nec diutius esse uno et eodem statu. *Id. Verr.* 2, 4, 43. Uno eodem tempore. ¶ Pertinet commode ad aequabilitatem et constantiam. *Cic. Off.* 1, 26. Praeclara est aequabilitas in omni vita, et idem semper vultus, eademque frons. *Id. Or.* 31. Perpetuum et eundem spiritum sine commutatione obtinere. ¶ Ablativus *eadem* per ellipsim ponitur pro *eadem via*, aut *opera.* *Liv.* 5, 46. Per medias hostium stationes egressus, in Quirinalem collem pervenit: ibique omnibus solemniter peractis, eadem revertens, etc. *Pl. Bacch.* 3, 4, 26. stabile est, me patri aurum reddere: Eadem exorabo, Chrysalo causa mea Pater ne noceat. Adde *Poen.* 3, 3, 3., *Capt.* 2, 2, 43. et alibi. [V. *Lindem.* ad *Mil.* 2, 3, 32.] ¶ Quemadmodum in dativo, et ablativo plurali et *iisdem*, et *eisdem* dicimus, sic in recto itidem plurali et *iidem*, et *eidem* Latinum agnoscit *Prisc.* 12, 946. *Inscr.* ap. *Grut.* 100, 8. M. Papius M. F., L. Matrius L. F. duoviri I. D. signum Concordiae ex *Centumvirorum Consensu* restituendum coeraverunt, eidemque dedicarunt, et basim, gradum, aram sua pecunia faciunda coer., eidemque probaver. ad IIII. eid. oct., Cn. Domitio, C. Asinio Cos., *h. e.* an. U. C. DCCXIV. ante Chr. n. XL. ¶ Aliquando etiam in nominativo sing. et plur. pro *idem*, et *iidem* vel *eidem* dixerunt antiquitus *eisdem.* *Inscr.* opt. notae ap. *Grut.* 207, 2. Eisdemque fores clatratas II. cum postibus aesculnieis facito: et *mox*, eisdem parietem cum margine altum facito P. X. Alia ap. *Lanzium*, *Sagg. di ling. Etr. T.* 1. p. 165. M. Manlius M. F., L. Turpilius L. F. duomvires de senatus sententia aedem faciendam coeraverunt, eisdemque probavere. ¶ In recto singulari *idem* masculinum primam producit: neutrum corripit, nempe quia olim per diphthongum sic *eidem* scribebatur in gen. mascul., non item in gen. neutro. *Virg. Ecl.* 3, 44. Et nobis idem Alcimedon duo pocula fecit. *Hor. l. c.* supra in §. 5. ¶ *Iidem* rectus pluralis in disyllabum contrahitur. *Ov. Met.* 1, 239. Iidem oculi lucent. ¶ *Eodem*, *eosdem*, et similia interdum poetae per crasin disyllaba faciunt. *Virg. A.* 12, 846. Quas et Tartaream Nox intempesta Megaeram Uno eodemque tulit partu. *Prop.* 4, 7, 7. Eosdem habuit secum, quibus est elata, capillos, Eosdem oculos. Al. leg. *hosdem*, addita syllaba *dem* ad *hic*, *haec*, *hoc*, quomodo ad *is*, *ea*, *id.* *Lucil.* ap. *Lactant.* 5, 9. Uni se atque eidem studio omnes dedere et arti.

*IDEMMET, eademmet, idemmet, i. q. idem. *Enn.* ap. *Cic. Acad.* 4, 27. *extr.* Age adsta: mane: audi iteradum eademmet ista mihi. *B. A.*

ĪDENTĬDEM, adv. διηνεκῶς, subinde, frequenter, saepe, per intervalla. *Prisc.* 12, 945. ex *idem et idem* factum docet. *Cic. Dom.* 55. Identidem se ipse revocans. *Id. Rabir. Post.* 12. Recitabatur identidem Pompeji testimonium. *Id. Att.* 13, 26. Revolvor identidem in Tusculanum. *Catull.* 51, 3. Qui sedens adversus identidem te spectat, et audit. *Adde carm. 11, 19. *Cic. Rosc. Amer.* 30. *med.* *Liv.* 1, 54. *B. A.*

*IDENTĬTAS, atis, f. ταυτότης, convenientia cum aliquo. *Sarisb.* 3, 6. *B. A.*

ĬDĔO, adv. διὰ τοῦτο, propterea, idcirco. *Cic. Coel.* 9. Non, si justa causa est viris fortibus oppugnandi M. Coelium, ideo vobis, quoque, etc. *Id. Verr.* 2, 4, 4. Idcirco nemo superiorum attigit, ut iste tolleret? ideo C. Claudius retulit, ut C. Verres posset auferre? et *ib.* 3, 41. An ideo aliquid fecit, ne, etc.? *Id. Fam.* 1, 8. *f.* Ideo mihi non satisfacio, quod nullam partem meritorum tuorum referenda gratia consequi possum. *Id. Att.* 2, 1. Mulieres ideo bene olere, quia nihil olebant, videbantur. *Cels.* 2, 19. Quae omnia ideo noscenda sunt, quoniam aliud alii convenit.

Caes. B. C. 3, 11. Necessarium esse existimavit, Pompejum fieri certiorem: atque ideo continuato itinere, etc. *Nep. Alcib.* 9. Videbat id sine rege Persarum non posse fieri: ideoque eum amicum sibi cupiebat adjungi. *Cels.* 2, 2. *f.* Considerandum est, num cui saepius horum aliquid eveniat, neque ideo corporis ulla difficultas subsequatur. *Id.* 7, 26. *n.* 2. Et ideo dixi, ne curandum quidem. *Virg. G.* 2, 96. nec cellis ideo contende Falernis.

ĬDEST. V. ID.

*IDEUS, ĕi et ĭos, m. Thestii filius, frater Althaeae, ex venatione apri Calydonii nobilis. *Hyg. fab.* 173 et 174. *B. A.*

*IDICRA, ae, f. opp. Numidiae. *Ant. Itin.* ℙ Hinc

*IDICRENSIS, e, adj. ad Idicram pertinens. *Notit. Numid. B. A.*

*IDĪCUS, a, um, adj. qui est ex Ida monte, ut *Idicae cedri* ap. *Plin.* 16. Veteres tamen Idicas cedros pro montanis omnibus sumebant, ut scribit Nicander. *B. A.*

*IDIMUM, i, n. opp. Moesiae superioris. *Tab. Peut. B. A.*

ĬDĬOGRAPHUS, a, um, adj. ἰδιόγραφος, propria ipsius auctoris manu scriptus: ab ἴδιος, proprius, et γράφω, scribo. *Gell.* 9, 14. Qui scripserunt, idiographum librum Virgilii sese inspexisse, in quo ita scriptum est.

[ĬDĬŌMĂ, ătis, n. ἰδίωμα, proprietas alicujus linguae. *Charis.* 5, 255. Idiomata, quae sunt in sermone nostro, innumerabilia quidem debent esse. Ea enim sunt omnia, quae pro nostro more efferimus tantum secuti Graecos. *F.*]

ĬDĬŌTĂ, ae, m. ἰδιώτης, proprie notat hominem privatum, seu nullo munere publico fungentem: ab ἴδιος, privatus. Sed quia qui e vulgo sunt, fere imperiti indoctique esse consueverunt, accipitur fere pro illiterato, indocto, imperito. *Cic. Verr.* 2, 4, 2. Quae non modo istum hominem ingeniosum atque intelligentem, verum etiam quemvis nostrum, quos iste idiotas appellat, delectare possent; et *Sext.* 51. Rem paternam ab idiotarum divitiis ad philosophorum regulam perduxit, Graeculum se, et otiosum putari voluit, *h. e.* ab iis divitiis, quas vulgus imperitum divitias appellat. Stoici autem, qui sapientes haberi volebant, divitias appellabant, cum quis coelo et terra frui posset. *Gell.* 1, 2. Quoniam respondere nos tibi non quimus, quos idiotas et rudes vocas. *Lucil.* ap. *Non.* 1, 177. Quidni et tu idem illitteratum me atque idiotam diceres? *Nonnius* exponit inutilem, sibi tantum, non plurimis utilem. Adde *Vitr.* 6, 11. *f.* ubi usurpat de eo, qui architecturae est ignarus.

*ĬDĬŌTĬCE, adv. *Vet. Interpr. Iren. praef.* l. 1. Adde 5, 25. *B. A.*

ĬDĬŌTĬCUS, a, um, adj. idem ac idiota, ignarus, rudis. *Tert. Testim. anim.* 1. Rudem, impolitam, et idioticam compellare.

ĬDĬŌTISMUS, i, m. ἰδιωτισμὸς dicendi genus e vulgo sumptum et familiare, ita tamen, ut sordes absint, et vulgaria verba, quibus orator utitur, ita locentur apte, ut ornamento sint, neque illa quaesivisse, sed ut necessaria adscivisse videatur. *Senec. praef. l.* 3. *Controv. med.* Idiotismus est inter oratorias virtutes res, quae raro procedit. Magno enim temperamento opus est et occasione quadam. Hac virtute varie usus est *(Albutius)*. Saepe illi bene cessit, saepe decidit, nec tamen mirum est, si difficulter apprehenditur vitio tam vicina virtus. *Id. Contr.* 2, 11. *f.* Hispo Romanus bello idiotismo usus est: Vultis, inquit, amici, eamus ad raptae patrem? occurremus: ille domi est. Al. minus recte leg. *docismo.* ℙ Idiotismi species est figura communicatio, ἀνακοίνωσις, quia in ea orator cum adversariis ipsis colloquens ac deliberans, familiarem sermonem instituit. *Voss. Instit.* 5, 7. *extr.*

*IDISLAVISUS, campus Germaniae, medius inter Visurgim et colles; ut ripae fluminis cedunt aut prominentia montium resistunt, inaequaliter sinuatur. *Tac. A.* 2, 16. *B. A.*

IDMŎNIUS, a, um, adj. ad Idmonem pertinens, qui vates Argivus fuit, Apollinis et Cyrenes Nymphae filius, atque ex Argonautis unus: qua in expeditione apud Mariandinos ab apro occisus fuit. *Ov. Ib.* 506. et *Hyg. fab.* 14. ℙ Alius fuit Colophonius, pater Arachnes. *Ov. Met.* 6, 133. Ter quater Idmoniae frontem percussit Arachnes. Adde *ib.* 8.

ĪDŌLĔUM, et Īdōlīum, ii, n. εἰδωλεῖον, delubrum, sacellum, locus, in quo idolum colitur. *Hieron. ep.* 22. *n.* 29. Si frater te viderit in idoleo recumbentem. *Tert. Cor. mil.* 10. *med.* Si in idolio recumbere alienum est a fide, quid in idoli habitu videri? ℙ *Idolīum* paenult. brevi, abjecta scil. prima diphthongi vocali, dixit *Prud. Apoth.* 186. Ecquis in idolio recubans, inter sacra mille; et περὶ στεφ. 11, 52. Idolii ardebat dedere perfidia. Adde *adv. Symmach.* 1, 612. Sed quod secundam quoque syllabam corripit, non est imitandus.

ĪDŌLĬCUS, a, um, adj. ad idola pertinens. *Tert. Idol.* 13. Communicantes nationibus in idolicis rebus. *Paul. Nol. carm.* 22, 61. Absit, ut idolici videatur filia templi. Secunda syllaba minus recte hic corripitur. V. IDOLUM.

ĪDŌLĬUM. V. IDOLEUM.

ĪDŌLŎLĂTRES, et Idololatra, ae, m. εἰδωλολάτρης, idolorum cultor. *Tert. Idol.* 14. Numquid idololatris idololatres, numquid saecularibus saecularis? Adde 1. etc.

ĪDŌLŎLĂTRĪA, ae, f. εἰδωλολατρεία, idolorum cultus: ab εἴδωλον, idolum, et λατρεύω, colo, servio. *Tert. Idol.* 1. et *al.*

*ĪDŌLŎLĂTRĬCUS, a, um, adj. *Tert. B. A.*

ĪDŌLŎLĂTRIS, ĭdis, f. quae idola colit. *Prud. Hamart.* 405. Incerat lapides fumosos idololatris Religio. Ita leg. *Gron.* et *Heins.* Vulgo hab. *idololatrix.* Quod vero secundam corripit, contra ejus syllabae naturam facit: est enim εἰδωλολατρίς. Sed V. IDOLUM.

ĪDŌLŎTHYTUM, i, n. εἰδωλόθυτον, quod idolis immolatum est: ab εἴδωλον, idolum, et θύω, sacrifico. *Tert. Idol.* 13. Quid participas idolothyta solemnia? ℙ Et adjective *Id. Spectac.* 13. Oculos et aures ab idolothytis voluptatibus abstinere.

ĪDŌLUM, et Īdōlon, i, n. εἴδωλον, alicujus rei species, seu imago, quae oculis obversatur, aut menti: ab εἴδω, video. *Lucil.* ap. *Non.* 7, 88. Idola, atque atomos vincere Epicuri volam. *Cic. Fin.* 1, 6. *f.* Atomi, inane, imagines, quae idola nominant, quorum incursione non solum videmus, sed etiam cogitamus. Adde *Fam.* 15, 16. ubi quidem bis legitur, sed Graece tamen: et fortasse etiam priore loco Graece scripsit. *Plin. ep.* 7, 27. Mox apparebat idolon, senex macie et squalore confectus, etc. ℙ Ab Ecclesiasticis scriptoribus dicitur signum, simulacrum inanium Deorum. *Tert. Idol. saepe*, etc. ℙ Paenultimam, quae natura longa est, licenter corripit *Sedul.* 5, 146. et *Prud. contra Symmach.* 2, 48. et alibi: neuter imitandus.

[ĪDŎMĔNENSES, ium, m. plur. incolae urbis Idomenes in Macedonia. *Plin.* 4, 10, 17. *F.*]

ĪDŎMĔNEUS, i, m. quadrisyll. Ἰδομενεύς, filius Deucalionis, nepos Minois, Cretensium rex, una cum Graecis ad Trojam pugnavit: qua eversa, domum revertens, adversaque tempestate vexatus, votum Neptuno fecit, si patriam incolumis attigisset, quidquid primo occurrisset, ei se immolaturum. Occurrit primus filius, quem cum immolasset, vel, ut alii volunt, immolare voluisset, orta post pestilentia, et a civibus regno pulsus, in Italiam aufugit, ibique in Calabria Sallentinum condidit. Alii dicunt ad Trojam cum proficisceretur, regnumque cuidam commendasset, ab eo pulsum fuisse. *Serv.* ad *A.* 11, 264. et *ib.* 3, 121. *Virg. ib.* 400.

[ĪDŎMĔNĬUS, a, um, adj. ad Idomenen pertinens, Macedoniae urbem, seu potius ad totam Macedoniam, in qua erat urbs Idomene. *Catull.* 64, 178. Idomeniosque petam colles? Hic *Idomenios* est tetrasyllabum, absorpta nempe *i* a littera sequenti.

ĬDŌNĔĒ, adv. ἱκανῶς, apte, commode. *Cic. Inv.* 1, 15. Exordium est oratio, auditoris animum idonee comparans ad reliquam dictionem. ℙ Item satis. *Cajus Dig.* 5, 3, 41. Idonee cavere; et *Ulp. ib.* 40, 5, 4. §. 8. Ergo cavendum est idonee: quid est idonee? Satisdato utique, aut pignoribus datis. *Pompon. ib.* 39, 2, 41. Magis idonee reficere parietem. ℙ Comp. *Idonius* est *Tert. Pall.* 3. *med.*

ĬDŌNĔĬTAS, atis, f. Est *August. serm. de div.* 106, 3. Idoneitatem servi in passione sanguinis quaerit.

ĬDŌNĔUS, a, um, adj. ἐπιτήδειος, aptus, commodus, conveniens, sufficiens. [*De significatione h. v. disputarunt *Gernh.* ad *Cic. Off.* 2, 15. *Cort.* ad *Sall. Cat.* 51, 27. et *ib. Kritz.*, qui comparat *Kraft.* ad *Mureti Oratt.* p. 276. — De discrimine inter *aptus* et *idoneus* cf. *Döderl.* 3, 247. sqq.] *Cic. Or.* 1, 34. Minus idoneis verbis uti. *Id. ad Brut.* 2, 7. Rem quampiam idonea laude afficere; et *mox.* Legiones idoneas per te brevi tempore comparasti. *Nep. Them.* 6. Idoneam causam nactus. *Petr. Sat.* 139. *extr.* Idoneam excusationem praeparare. *Nep. Att.* 2. Tempus idoneum ratus studiis obsequendi suis. *Caes. B. G.* 2, 8. Locus ad aciem instruendam opportunus atque idoneus. *Cic. Fam.* 6, 19. Falernum mihi semper idoneum visum est diversorio. *Hor. Ep.* 2, 2, 7. Litterulis Graecis imbutus, idoneus arti Cuilibet: quo sensu absolute *Ulp. Dig.* 50, 16, 42. idoneum hominem dixit. *Quint.* 2, 3. Idoneus rhetori puer, *h. e.* qui rhetori erudiendus committatur. *Cic. Att.* 5, 6. Consilia idonea ad hoc nostrum negotium. *Id. Leg.* 2, 4. Lex est ratio ad jubendum et deterrendum idonea. *Id. Cluent.* 6. Non essem ad ullam causam idoneus, judices, si hoc non viderem. *Quint.* 6, 3. Componere materias in hoc idoneas, ut controversiae permixtis salibus fingantur. *Sen. Contr.* 5, 33. *med.* Infirmi et in nullam spem idonei. [*Sall. Cat.* 51, 39. Postremo quod ubique apud socios aut hostis idoneum videbatur, etc.] ℙ Substantivi more. *Tac. A.* 4, 5. Apud idonea provinciarum, *h. e.* locis provinciarum opportunis. [*Laudat h. l. *Böttich.* in *Lex. Tac.* p. 236. ubi sic pergit: Omnino minus vulgaris est ab solutus hujus verbi usus, qualis est ap. *Tac. A* 2, 39. Tum per idoneos et secreti ejus socios cre brescit, vivere Agrippam. *Liv.* 34, 25. De prae sidio expellendo cum idoneis collocutus. *Cic. Off* 2, 18. In eligendis idoneis. *Suet. Ner.* 44. Null idoneo respondente.] ℙ Cum infinito. *Hor. E* 1, 16, 12. Fons etiam rivo dare nomen idoneus ℙ Saepe est bonus, dignus. *Cic. Balb.* 3. Qui adductus gratia, minus idoneum hominem praemi affecisset; qui, etiamsi virum bonum, sed non i meritum; tamen, etc. *Id. Manil.* 19. Pompeju idoneus non est, qui impetret. *Id. Acad.* 4, *med.* Res idonea, de qua quaeratur. *Ter. And* 4, 4, 18. Adeon' videmur vobis esse idonei, quibus sic illudatis? *Cic. Dom.* 51. *extr.* Nemon horum tibi idoneus visus est, ut cum eo dedic tionem communicares? ℙ Huc pertinet illud *ejus Off.* 2, 15. Saepe idoneis hominibus indigentibu de re familiari impertiendum. Fallitur *Lact.* q 6, 11. *idoneis* interpretatur, iis, qui restituere, referre gratiam possint: et ob id acriter *Cicerone* reprehendit. ℙ [*Idoneus* dicitur etiam in mala partem. *Sall. Cat.* 51, 27. Omnia mala exempl ex bonis orta sunt; sed ubi imperium ad ignar aut minus bonos pervenit, novum illud exemplu ab dignis et idoneis ad indignos et non idone transfertur. V. *Kritz.* ad h. l. et *Beier.* ad *Ci Off.* 2, 15, 54.] ℙ Item sufficiens, et cui fide possis. *Cic. Brut.* 15. Cujus eloquentiae est a ctor, et idoneus quidem mea sententia, Q. Enniu *Liv.* 8, 4. *f.* Idoneos habeo auctores, ita respo sum ab senatu esse. *Papin. Dig.* 40, 4, 50. Id neam cautionem offerre. *Mart. ib.* 26, 1, 9. N idoneus tutor. *Cajus ib.* 4, 4, 27. *f.* Si ab id neo debitore ad inopem transtulerit obligatione *h. e.* ab eo debitore, qui est solvendo. Sic a *Ulp. Dig.* 27, 8, 1. *med.* tutores et fidejussor idonei opponuntur his, qui lapsi sunt facultatibu Sic *Id. ib.* 25, 3, 1. *extr.* Idoneum esse facultat bus ad alendum aliquem. (Ad hanc rationem r spexit *Lact.* Ciceronis citata verba exponens.) *Mar ib.* 35, 2, 88. Idoneis hominibus collocare pec niam. Al. leg. *nominibus*. *Sen. Ben.* 4, 39. Cu quingentos denarios mutuos cuidam promisisset, illum parum idoneum comperisset. *Jabol. Dig.* 4 5, 5. et *Ulp. ib.* 50, 16, 42. Idoneus homo, *h.* qui integrae existimationis et fidei esse putatu ℙ Dicitur et de rebus ipsis, quibus fidere possu mus. *Paul. ib.* 39, 2, 36. Idoneum parietem ess dixerunt, si onera, quae modo jure imponantu sustinere possit. *Ulp. ib.* 19, 2, 13. Minus id nea navis. *Id. ib.* 22, 1, 33. Idonea pignora, *e.* quae sufficiunt in quantitatem debiti, ut *Caju* loquitur *ib.* 12, 1, 28 ℙ Gradibus caret, quoru vim supplere licet per particulas *magis*, *maxim* Reperitur tamen *idoneior*. *Ulp. Dig.* 18, 2, 4. Si persona idoneior accedat ad emptionem. *Pau ib.* 47, 23, 2. Si plures simul agant, praetor el gat idoneiorem. Adde *Callistr. ib.* 50, 6, 5. *f. Tert. adv. Hermog.* 18. et *Anim.* 18. Ubique a tem al. leg. *idonior.*

ĪDOS, n. εἶδος, vox Graeca ab εἴδω, video. A *Sen. ep.* 58. *med.* modo Graece, modo Latine scr pta legitur. Est autem species, forma ab exem plari, *h. e.* ab idea, sumpta, et operi imposita ut ait *Senec. l. c.* Habet aliquam faciem statua haec est idos, habet aliquam faciem exempla ipsum, quod intuens opifex statuam figuravit: hae idea est. *Id. ib.*

*IDOTHĔA, ae, f. Εἰδοθέα, filia Oceani. *Hyg fab.* 182. ℙ Item Euryti Cariae regis filia, ex qu Caunum Byblidemque Miletus genuit. *Anton. L ber.* 30. *B. A.*

[IDRIS, is, m. ἴδρις, peritus. Est cogn. R *Inscr.* ap. *Grut.* 1032, 8. L. Calpurnius Idris. *F.*]

ĪDŪĀRIUS, a, um, adj. ad idus pertinens. *Idua rii, orum*, sunt qui feneratorum tabulas conficie bant, in quibus perscribebatur pecunia fenori lo cata, et idibus recepta. (V. IDUS.) *Inscr.* ap *Grut.* 478, 9. L. Val. L. Fil. Gal. Faventino I virali, qui annona frumentaria empta plebem a juvit, et ob alia merita ejus collegia Kalendariu (lege *Kalendariorum*), et Iduaria duo (lege *Idua riorum*) civi gratissimo posuerunt. Porro *Kalen dariorum* legit *Apianus*, aliique plures, qui ha inscriptionem retulerunt; *Iduaria* autem *duo* co ruptam esse lectionem ex *Iduariorum* quivis per s facile videt, qui in vetustis lapidibus perlegendi versatus aliquantisper fuerit: ex qua quidem con jectura lis illa componitur, quae de hujusmodi voc excitata olim est inter eruditos, quamque pluribu persequitur *Cognolatus* in *praef.* huic Lexico prae missa §. 13. ℙ *Iduarius* est etiam cogn. R. *Insc* ap. *Donat.* 401, 3. L. Faenius Iduarius.

ĪDŪLIS, e, adj. ad idus pertinens. *Festus:* Idu lis ovis dicebatur, quae omnibus idibus Jovi ma ctabatur. *Id.* in *Sacram viam:* Sacram viam qui dam appellatam esse existimant, quod eo itiner utantur sacerdotes, idulium (legend. fortasse *i Capitolium*) sacrorum conficiendorum causa. D

his *Ov. Fast.* 1, 56. Idibus alba Jovi grandior agna cadit. Adde *Macr. Sat.* 1, 15. *med.*

ĪDŪMAEUS, a, um, adj. ad Idumen pertinens, quae regio est Palaestinae vicina Judaeae ad meridiem: et aliquando accipitur pro ipsa Palaestina. Palmetis abundans est: unde *Virg. G.* 3, 12. Primus Idumaeas referam tibi Mantua palmas. *Mart.* 2, 2. Frater Idumaeos meruit cum patre triumphos, *h. e.* domita Judaea, captisque Hierosolymis relatos. ℙ Dicitur etiam *Idumaea, ae.* *Plin.* 5, 13, 14. Mox Idumaea incipit, et Palaestina; et *ib.* 14, 15. Supra Idumaeam et Samariam Judaea funditur. ℙ De Idume. *Val. Fl.* 1, 12. versam proles tua pandet Idumen. *Lucan.* 3, 216. arbusto palmarum dives Idume.

ĪDŪMĒ, es, f. Ἰδουμη. V. v. praec.

ĪDŪO, as, a. 1. (vox videtur composita ex *in*, et *duo*, vel εἰς δύω) lingua Etrusca dividere significat: unde dictae *Idus*, quae mensem ferme dividunt. *Macr. Sat.* 1, 15. *med.* V. VIDUUS.

ĪDUS, uum, ibus, f. plur. εἰδοὶ, dies decimus quintus in mensibus Martio, Majo, Julio, et Octobri; decimus tertius in reliquis: ab *iduare*, dividere, quia mensem ferme dividit. Hinc *Hor. Od.* 4, 11, 14. Idus tibi sunt agendae, Qui dies mensem Veneris marinae Findit Aprilem. ℙ Alias hujus vocis notationes ap. *Macr. Sat.* 1, 15. habes. *Cic. Fam.* 1, 1. Res ante idus acta sic est: nam haec idibus mane scripsi. *Id. Att.* 15, 17. Duas epistolas accepi postridie idus. Al. leg. *iduum.* *Caes. B. C.* 1, 5. Haec S. C. perscribuntur a. d. VII. id. Januar. *h. e.* ante diem septimum idus Januarii, vel Januarias. *Tac. H.* 1, 26. Postero iduum die. *Cic. Att.* 15, 4. Stulta jam iduum Martiarum est consolatio. *Tac. A.* 2, 32. Iduum septembr. dies. ℙ Ut calendae Junoni sacrae erant, sic idus cujusque mensis Jovi. Unde *Idulis ovis.* V. IDULIS. Adde *Varr.* ap. *Macr. Sat.* 1, 14. ℙ Exigendarum usurarum duo maxime fuere tempora, calendae, et idus, prout in contractu convenisset. De calendis in ea voce, et in CALENDARIUM dictum est. De idibus *Hor. Ep.* 2, 67. fenerator Alphius, Jam jam futurus rusticus Omnem relegit idibus pecuniam: Quaerit calendis ponere. *Cic. Att.* 10, 5. Diem pecuniae idus Novembris esse. *Id. ib.* 14, 20. Jam vel sibi habeat nummos, modo numeret idibus. *Id. Cat.* 1, 6. Praetermitto ruinas fortunarum tuarum, quas omnes impendere tibi proximis idibus senties. ℙ In vetustissimis inscriptionibus *Eidus* scribitur.

[ĪDŪSA, ae, f. ἰδοῦσα, intuens. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Donat.* 309, 11. Flavia Idusa. *F.*]

[ĪDŪUS, a, um, adj. divisus. *Macr. Sat.* 1, 15. Vidua quasi valde idua, id est valde divisa. V. IDUO. *F.*]

[ĪDYĪA, ae, f. trisyllab. Ἰδυῖα, Aeetae conjux, et Medeae mater. *Cic. N. D.* 3, 19. et *Hyg. fab.* 25. *F.* ℙ *Restituenda videtur haec vox *Ov. Her.* 17, 232. V. *Heins. Delr.* ad *Sen. Med.* 209. itemque *Is. Voss.* ad *Catull.* p. 261. *B. A.*]

ĪDYLLĬUM. V. EDYLLIUM.

J E

*JEBBA, ae, opp. Phoeniciae. *Plin.* 5, 19. *B. A.*

JĔBŪSĬĂCUS, a, um, adj. ad Jebusaeos pertinens, qui sunt populi Palaestinae in Judaea, dicti a Jebus filio Chanaam, a quo Jerusalem condita fuit, ut *Isid. Orig.* 9, 2. tradit. *Prud. Hamart.* 417. Ecce Jebusiacae fervent ad proelia turmae. V. *Judic.* 1, 21. et 2. *Reg.* 5, 6. et 8.

[JĔCĬNĔRŌSUS, a, um, et

JĔCŎRĀLIS, e, et

JĔCŎRĬTĬCUS, a, um, et

JĔCŎRŌSUS, a, um, adj. ἡπατικὸς, qui jecinoris vitio laborat, hepaticus. *Marcell. Empir.* 22. *med.* Hircinus sanguis adhuc calens supra prunas excoctus, et libatui datus jejuno, jecineroso medetur. *Gloss. Philox.* Jecoralis, ἡπατικὸς. *Marcell. Empir. l. c. med.* Jecoritico jejuno per triduum bibendum dabis. *Sidon. ep.* 5, 14. Jecorosis, et phthisiscentibus languidis medicabilis piscina. *F.*]

*JECTŪRA, ae, f. actus jaciendi. *Veg. Vet.* 2, 45. Si ex jectura fuerit, prius locis suis reponenda. Alii tamen rectius leg. *ejectura.* *B. A.*

JĔCUR, jĕcoris, et jĕcinoris, seu jocinoris, n. ἧπαρ, viscus maximum in dextra parte, sub praecordiis situm: cujus inspiciendi plurimus fuit in haruspicina usus. *Cic. N. D.* 1, 35. *extr.* Cerebrum, cor, pulmones, jecur: haec enim sunt domicilia vitae; et *ib.* 2, 55. Ex intestinis et alvo secretus a reliquo cibo succus is, quo alimur, permanat ad jecur, per quasdam a medio intestino usque ad portas jecoris (sic enim appellant) ductas et directas vias, quae pertinent ad jecur, eique adhaerent. *Id. Div.* 1, 52. Non placet Stoicis, singulis jecorum fissis interesse Deum. V. FISSUS. *Liv.* 8, 9. Decio caput jecinoris a familiari parte caesum haruspex dicitur ostendisse. *Cels.* 2, 8. Alterius quoque visceris morbus, idest jocinoris, etc. ℙ In deliciis ciborum fuit jecur anseris. *Plin.* 10, 22, 26. *Mart.* 13, 58. et *Juven.* 5, 114. V. ANSER. Item suum. *Plin.* 8, 51, 77. ℙ De capite jecoris, V. in CAPUT. ℙ Creditum est olim esse principium omnium venarum, et sanguinis officina. Hinc in eo posuerunt sedem animi et affectuum, quia pro eorum varietate sanguis movetur. *Hor. Ep.* 1, 18, 72. Non ancilla tuum jecur ulceret ulla, puerve. *Sen. Herc. Oet.* 574. Jecur alicujus merendo flectere, *h. e.* cor vincere, et amorem captare. *Hor. Od.* 1, 13, 4. Fervens difficili bile tumet jecur. *Juven.* 1, 45. quanta siccum jecur ardeat ira; et 6, 647. rabie jecur incendente feruntur. *Pers.* 5, 129. intus et in jecore aegro Nascuntur domini. *Sen. Herc. Oet.* 708. cor attonitum salit, Pavidumque trepidis palpitat venis jecur; et 1677. Contine infirmum jecur mater, *h. e.* dolorem frena. *Bibaculus* ap. *Suet. Gramm.* 11. En cor Zenodoti, en jecur Cratetis, *h. e.* prudentia, sapientia. Huc pertinet illud *Pers.* 1, 47. neque enim mihi cornea fibra est. V. FIBRA. ℙ Rumpere tensum jecur, ap. *Juven.* 7, 117. est immane vociferantis. ℙ Olim in recto dictum fuisse *jocinor*, seu *jecinor*, a nonnullis, testatur *Charis.* 1, 34.

JĔCUSCŬLUM, i, n. ἡπάτιον, parvum jecur. *Cic. Div.* 2, 14. Musculorum jecuscula bruma dicuntur augeri. *Plin.* 11, 37, 76. Murium jecuscula ad numerum lunae in mense congruere dicuntur. *Apic.* 4, 2. Jecuscula pullorum.

JĒJŪNĀTĬO, onis, f. jejunium, actus jejunandi. *Tert. Jejun.* 13. Jejunationibus operari.

JĒJŪNĀTOR, oris, m. qui jejunat. *August. ep. ad Casulan.* 86. *med.* Qui ventricolas tanquam magnus jejunator accusat. Adde *Hieron. in Jovin.* 2. *n.* 16.

JĒJŪNĒ, adv. ἀπαστὶ, cum jejunio. Translate ponitur pro tenuiter, exiliter, aride, languide admodum. *Cic. Or.* 1, 11. Iisdem de rebus jejune quosdam et exiliter disputavisse. *Id. Fin.* 3, 5. Haec dicuntur fortasse jejunius. *Gell.* 19, 3. Infecunde atque jejune laudare. [*Cic. Att.* 12, 21. Quis jejunius dixit inimicus? i. e. magis invide, minus honorifice, ut faciunt inviti: nempe Brutus multum se Ciceroni tribuere putaverat, quod scripsisset, optimum consulem.] *Plin. ep.* 1, 20. *med.* Ut illud immodice et redundanter, ita hoc jejune et infirme. [*V. *Schütz. cl. Cic.*]

JĒJŪNĬŌSUS, a, um, adj. jejunus. *Pl. Capt.* 3, 1, 6. Neque jejuniosiorem, neque magis effertum fame vidi.

JĒJŪNĬTAS, atis, f. inanitas, vacuitas, venter jejunus, νηστεία. *Pl. Merc.* 3, 3, 13. Jejunitatis plenus, anima foetida. Ita leg. *Non.* 4, 2. Alii minus recte *Jam plenus aetatis* leg. *Vitr.* 2, 6. Calida humoris jejunitas aqua repente satiata confervescit. *Id.* 7, 4. Jejunitas, quae est a fornacibus excocta. ℙ Transfertur ad orationem, et significat tenuitatem, exilitatem, inopiam: cui contraria est ubertas et copia. *Cic. Brut.* 55. Sed cavenda est presso illi oratori inopia et jejunitas: amplo autem inflatum et corruptum orationis genus; et 82. Si jejunitatem, et siccitatem, et inopiam, dummodo sit polita, dum urbana, dum elegans, in Attico genere ponit, hoc recte dumtaxat. *Id. Tusc.* 2, 1. Qui cum obruerentur copia sententiarum atque verborum, jejunitatem et famem se malle, quam ubertatem et copiam dicerent. [*Differt hic locus ab antecedentibus, ubi *vitium* orationis jejunitas significat, ut recte notavit *Ernest.* in *cl. Cic.* Hoc loco ubi ubertati opponitur, dicitur de tenui quidem orationis genere, sed non vitioso. Adde *Brut.* 82. et *Or.* 6.] *Id. Or.* 2, 3. Jejunitas bonarum artium, [*i. e. inscitia.]

JĒJŪNĬUM, ii, n. νηστεία, abstinentia a cibo. *Ov. Met.* 1, 312. Illos longa domant inopi jejunia victu; et *ib.* 5, 534. solvere; et *Fast.* 4, 535. ponere. *Cels.* 3, 18. *med.* Jejunio aegrum vexare. *Hor. Sat.* 2, 3, 291. indicere jejunia. *Liv.* 36, 37. Jejunium Cereri instituere. *August.* ap. *Suet. Aug.* 76. Ne Judaeus quidem tam diligenter sabbatis jejunium servat, quam ego hodie servavi. [*Nigid.* ap. *Isid. Orig.* 20, 2. Nos ipsi jejunia jentaculis levibus polluimus. *Front. ad M. Caes.* 2. (ed. *A. Maio*) *ep.* 10. Nec aliter Kal. Sept. expecto, quam superstitiosi stellam, qua visa jejunium polluant. *F.*] ℙ Metonymice est ipsa fames. *Ov. Met.* 8, 820. faucesque, et pectus, et ora Afflat, et in vacuis spargit jejunia venis; et *ib.* 4, 263. pascere jejunia; et *ib.* 11, 371. satiare; et *ib.* 5, 534. solvere; et *ib.* 15, 83. sedare; et 95. placare voracis jejunia ventris. ℙ Item macies, aut infirmitas, quae ex jejunio sequitur. *Virg. G.* 3, 127. ne blando nequeat superesse labori, Invalidique patrum referant jejunia nati. ℙ Per catachresin *jejunia undae* ap. *Lucan.* 4, 332. sunt ipsa sitis. ℙ Transfertur etiam ad alia. *Colum.* 3, 12. Macram ac tenuem terram jejunio laborare, *h. e.* sterilitate.

JĒJŪNO, as, n. 1. νηστεύω, cibo me abstineo. *Tert.*, *Hieron.*, *August.* etc., neque extra hujusmodi Ecclesiasticos scriptores facile inveneris. *Hieron. ep.* 66. *n.* 11. Abraham peregrinis prandentibus cibos jejunaturus apposuit. ℙ Cum dativo junxit *Tert. Jejun.* 3. Adam manducavit, et periit, salvus alioquin, si uni arbusculae jejunare maluisset.

JĒJŪNUS, a, um, adj. νῆστις, ἄσιτος, qui cibum a nocturno somno nondum gustavit, a cibo vacuus. *Cic. Fam.* 7, 26. Cum quidem biduum ita jejunus fuissem, ut ne aquam quidem gustarem. *Lucr.* 4, 874. sic expletur jejuna cupido, *h. e.* fames. Sic *Plin.* 10, 3, 3. Jejuna aviditas. *Id.* 28, 4, 7. Jejuna saliva, *h. e.* hominis jejuni. Et 22, 25, 29. Faba jejuno ore commanducata. *Hor. Ep.* 2, 2, 29. lupus jejunis dentibus acer. *Plin.* 11, 25, 30. Scorpiones jejunum medicamentum egerunt, *h. e.* jejuno ore emissum. *Prop.* 4, 5, 4. Cerberus jejuno sono, *h. e.* latratu famelico. *Ov. Met.* 8, 790. Tremorque, Pallorque, Et jejuna Fames. *Cic. Att.* 1, 16. *med.* Misera ac jejuna plebecula. [*Liv.* 21, 55. Jejuna fessaque corpora Romanis et rigentia gelu torpebant. *Hor. Sat.* 2, 2, 38. Jejunus raro stomachus vulgaria temnit, i. e. raro esuriens. *Heindf.* pro *raro* vel *rare* malebat cum *Schol. Acr.* *rari*; ut *jejunus rari* sit *cupidus rari*, allato exemplo ex *Justino* 38, 6. animos divitiarum avidos ac jejunos habere.] ℙ Videtur etiam dici de sitiente. *Prop.* 3, 13, 18. Vilem jejunae saepe negavit aquam. Sic *Lucan.* 4, 332. *de siti* dixit *jejunia.* ℙ Translate est inanis, vacuus. Hinc intestinum jejunum dicitur a *Cels.* 4, 1. quod semper est inane, acceptumque cibum non continet, sed protinus transmittit: estque inter intestina hominis ordine tertium. *Lucr.* 2, 844. corpora succo jejuna. ℙ Cum genitivo. *Cic. Or.* 40. Jejunas igitur hujus multiplicis orationis aures civitatis accepimus [*i. e. ignaras: hoc genus tum erat inauditum nostris hominibus. *Ernest.* in *cl.*]. ℙ Item siccus, humore carens, sterilis, cum de terra sermo est. [*Cic. Verr.* 2, 3, 37. Jejunus ager.] *Virg. G.* 2, 212. jejuna glarea. *Colum.* 2, 4. Omnis humus, quamvis laetissima, tamen inferiorem partem jejuniorem habet. *Sen. Cons. ad Helv.* 6. Quid tam nudum iuveniri potest, quam hoc saxum? quid ad copias respicienti jejunius? quid ad homines immansuetius? ℙ Item exiguus, tenuis. *Virg. G* 3, 493. Summaque jejuna sanie infuscatur arena. ℙ Refertur ad animum. *Cic. Phil.* 14, 6. Ut quosdam nimis jejuno animo et angusto monerem, uti excellentium civium virtutem imitatione dignam, non invidia, putarent, *h. e.* exili, tenui, minuto, magnum nihil sentiente. *Id. Fam.* 2, 17. *f.* Pusillus animus, atque ipsa malevolentia jejunus atque inanis. ℙ Item ad orationem: et copiosae plenaeque opponitur. *Cic. Or.* 3, 4. Si quis aut Antonium jejuniorem, aut Crassum fuisse pleniorem putet; et *ib.* 2, 16. Jejuna concertatio verborum. *Quint.* 1, 4. Artem eloquentiae, ut tenuem ac jejunam, cavillari: et 10, 5. Neque adeo jejunam ac pauperem natura eloquentiam fecit, ut una de re bene dici, nisi semel, non possit. [*Plura suppeditat *Ernest. Lex. technol. lat. rhet.* p. 200. seq.] ℙ Item ad res alias, et per contemptum dicitur de re misera, vili, humili. [*Absurda, inepta, inutili.] *Cic. Off.* 1, 44. Solivaga cognitio et jejuna, *h. e.* sterilis, infructuosa. *Id. Caec.* 21. Frigida et jejuna calumnia, *h. e.* infirma, et nullis viribus. *Id. Fam.* 15, 17. *med.* Si non jejunum hoc nescio quid, quod ego gessi, et contemnendum videbitur, sed tale ac tantum, ut multi, nequaquam paribus rebus, summos honores a senatu consecuti sint; et *ib.* 3, 10. *med.* Nihil in me, non modo perfidiosum, et insidiosum, et fallax in amicitia, sed ne humile quidem, aut jejunum debes agnoscere. [*Id. Div.* 2, 17. Illud vero pusilli animi est, et ipsa malevolentia jejuni atque inanis, i. e. invidi.] ℙ *Varr.* ap. *Non.* 6, 22. Consurgimus jejunis oculis, *h. e.* qui nihil, aut parum admodum viderunt.

ĬENS, euntis, part. V. EO, is.

JENTĀCŬLUM, i, n. ἀκράτισμα, gustatio, comestio, quae jejunis ante prandium fit, ut a pueris, et intemperantibus: item ipse cibus, qui eo tempore sumitur. *Suet. Vit.* 13. Epulas trifariam semper, interdum quadrifariam dispertiebat: in jentacula, et prandia, et coenas, comissationesque: facile omnibus sufficiens vomitandi consuetudine. *Mart.* 14, 223. Surgite: jam vendit pueris jentacula pistor. *Appul. Met.* 1. En paratum tibi jentaculum, et cum dicto caseum cum pane ei porrigo. ℙ Jentaculum Diis offerre, mos fuit. *Pl. Curc.* 1, 1, 72. Me inferre Veneri vovi jam jentaculum.

JENTĀTĬO, onis, f. actus jentandi, jentaculum. *Firm. Math.* 2, 10. Significat etiam convivia, jentationes, dulciaque tragemata.

JENTO, as, n. 1. ἀκρατίζομαι, aliquid ante prandium gusto. *Varr.* ap. *Non* 2, 440. Quod pulli jentent. *Afr. ib.* Jentare nulla invitat. *Suet. Vit.* 7. *extr.* Ut mane singulos, jamne jentassent, sciscitaretur; seque fecisse, ructu quoque ostenderet. *Mart.* 8, 67. Ut jentes, sero, Caeciliane, venis.

ĬĔRAX. V. HIERAX.

[ĬĔRĔMĪAS, ae, m. Ἱερεμίας, Hebr. יִרְמְיָה, nomen proprium filii Helciae, qui unus est ex quatuor majoribus prophetis Hebraeorum. *Prud. Ha-*

mart. 450. Carmine luctifico quam (Babylonem) deflens Ieremias etc. F.]

*IERNA, ae, Hispaniae fluvius, auctore *Mela* 3, 1. *B. A.*

IERNE. V. HIBERNIA.

IEROLOPHUS. V. HIEROLOPHUS.

*IERSONENSIS, e, adj. ad Iessonam spectans, quod opp. fuit Hispaniae Tarroconensis, cis Iberum flumen, in agro Ilergetum. *Inscr.* ap. *Spon. Miscell. Erud. Antiq.* p. 188. *B. A.*

[IESSAEUS, a, um, adj. ad Iesse, sive Isai pertinens, qui fuit pater Davidis regis Hebraeorum. *Prud. Cath.* 12, 49. Jam flos subit Davidicus Radice Iessaea editus, *h. e.* Christus e stirpe Davidis. *F.*]

IĒSUS, u, m. ἸΗΣΟΥΣ, sospitator, servator: nomen sacrosanctum Filii Dei, et Salvatoris nostri: a יֵשׁוּעַ IESUS, quod a יֵשַׁע salus, quia salvos fecit homines a peccatis ipsorum. In genit. et dat. desinit in *u*, non in *us*, et *ui*, ut cetera nomina quartae declinationis. Est autem vox trisyllaba, priore brevi. *Juvenc. de Euang. Hist. in Joann.* 2, 1. 106. Nazara cui felix patria est, et nomen IESUS. *Sedul.* 1, 153. venturum praemisso nomine IESUM. Adde *Arat. Act. Apost.* 1, 274. ℙ Non imitandus *Prud.* qui disyllabam quidem facit, sed ita, prima ut vocalis in consonam non transeat, ut *Apotheos.* 770. Esse Deum solum, qui me tibi praeripit, IESUM; et *Psychom.* 764. Utque homini atque Deo medius intervenit IESUS. ℙ *Iesus* vocatur etiam Josua, unus ex judicibus Hebraeorum. *Prud. Cath.* 12, 173. Hic nempe Iesus verior, Qui longa post dispendia Victor suis tribulibus Promissa solvit jugera, *scil.* hic nempe Christus est verior Josua, nam Hebraice Josua servatorem significat.

IĒTAE, arum, m. plur. Ἴηται, populi Ius insulae. Est autem Ios insula maris Aegaei, una ex Sporadibus, nunc *Nio*, Homeri sepulcro veneranda, inquit *Plin.* 4, 12, 23. Hinc *Varro* ap. *Gell.* 3, 11. Capella Homeri candida haec tumulum indicat Quod hac Ietae mortuo faciunt sacra.

*IETERUS, i, flumen Moesiae. *Plin.* 3, 26. *B. A.*

I G

IGGĔRUNT, ingerunt. *Varr.* V. litteram G.

*IGILGĪLI, opp. nom. V. v. sq. *B. A.*

[IGILGILITANUS, a, um; adj. ad Igilgilin (nunc *Gigeri*) pertinens, Mauritaniae coloniam, a *Plin.* 5, 2, 1. memoratam. *Amm.* 29, 5. *med.* Defertur ad Sitifensis Mauritaniae littus, quod appellant accolae Igilgilitanum. *F.*]

*IGILIUM, i, n. insula parva in mari Mediterraneo, prope Etruriam, hodie *Giglio* appellata. *Mela* 2, 7. *Caes. B. C.* 1, 34. *Rutil.* 1, 305. ℙ *Aegilium* audit *Plin.* 3, 6. *B. A.*

IGĬTUR, οὖν, ἄραγε, τοιγαροῦν, collectiva, vel rationalis conjunctio, ex praecedentibus conclusionem inferens. [*Ortum est ex *id agitur*. *Böttich. Lex. Tac* p. 236. *Scheid.* ad *Sanct.* p. 655. explicat εἶγε τὸ ἄρ pro ἄρα.] Fere uni, aut duabus vocibus subjicitur. *Cic. Ligar.* 1. Habes igitur, Tubero, confitentem reum. *Id. Cat.* 4, 11. Pro his igitur omnibus rebus postulo, etc. *Id. Tusc.* 4, 18. Qui modum igitur vitio quaerit similiter facit, ut, etc. *Hor. Sat.* 2, 2, 63. Quali igitur victu sapiens utetur? [*Igitur h. l., ut 1, 1, 101., ubi v. *Heindf.*, est Gr. τοίνυν, nostr. *nun aber.*] ℙ Post plures. [**Id. Div.* 1, 15, 27. Ille mihi videtur igitur vere augurari. *Verr.* 1, 1, 32. Huic homini parcetis igitur. V. *Böttich. Lex. Tac.* p. 237. ubi plura ejusmodi exempla laudantur.] *Cic. N. D.* 3, 17. Si Nymphae Deae sunt, Panisci etiam, et Satyri. Hi autem non sunt: ne Nymphae quidem Deae igitur. [**Id. Fl.* 10. In hominem dicendum est igitur. *Tusc.* 1, 34. Ne in animo quidem igitur.] ℙ Aliquando priore loco ponitur. *Nep. Att.* 3. Igitur primum illud munus fortunae, quod in ea urbe, etc. *Pl. Merc.* 2, 3, 20. Igitur hoccine est amare? [*V. *Ramsh. Gr. Lat.* §. 192, 3, p. 852. sq. Ap. *Tac.* semper primum locum obtinet, praeter pauca exempla, quae v. ap. *Böttich. Lex. Tac.* p. 236. ubi in universum de hujus particulae positione deque scriptorum in hac re dicendi more accuratissime disputatur.] ℙ Interdum declarat ingressum in disputationem. *Cic. Or.* 3, 5. Ut igitur ante meridiem discesserunt, paululumque requierunt, etc. ℙ Habet etiam locum in anteoccupationibus. *Cic. Coel.* 17. Dicet aliquis: haec igitur est tua disciplina? *Id. Att.* 8, 14. *med.* Totiesne igitur sententiam mutas? ego tecum, tanquam mecum loquor. ℙ Et post parenthesin, aut suspensionem, praesertim longiorem: et vim habet τοῦ *inquam*, qua ratione etiam *ergo* et *sed* usurpantur. *Id. Tusc.* 1, 36. Hoc premendum etiam atque etiam est argumentum, confirmato illo, de quo, si mortales animi sunt, dubitare non possumus, quin tantus interitus in morte sit, ut ne minima quidem suspicio sensus relinquatur. Hoc igitur probe stabilito, etc. *Id. Fin.* 2, 22. *f.* Quid enim mereri velis jam, cum magistratum inieris, et in concionem ascenderis (est enim tibi edicendum, quae sis observaturus in jure dicendo; et fortasse etiam, si tibi erit visum, aliquid de majoribus tuis, et de te ipso dices more majorum) quid merearis igitur, ut te dicas in eo magistratu omnia voluptatis causa facturum esse? Adde *ib.* 3, 14. et *ib.* 4, 14. *med.*; et 20., *Cat.* 4, 11. et *Fam.* 1, 9. *f.* [*V. *Brem.* ad *Nep. Thras.* 4, 3. Illa igitur corona contentus, etc. Laudat *Ramsh. Gr. Lat.* §. 192, 3. p. 853. praeter magnum exemplorum numerum *Heus.* ad *Cic. Off.* 1, 1, 3. *Goerenz.* ad *Fin.* 8, 24, 72. *Ellendt.* ad *Brut.* 48, 177.] ℙ Reperitur etiam pro tum, inde, postea, ut et *Festus*, et *Non.* 2, 456. docent: quo sensu etiam *ergo* adhibetur. *Pl. Most.* 2, 1, 32. miserum est opus, Igitur demum fodere puteum, ubi sitis fauces tenet. *Id. Cas.* 2, 2, 39. mox magis cum otium mihi et tibi erit, Igitur tecum loquar. *Id. Mil.* 3, 1, 177. Quando habebo, igitur rationem mearum fabricarum dabo. [*V. *Lindem.* ad h. l.] *Id. Amph.* 1, 1, 54. sin aliter sient animati, neque dent, quae petat; Sese igitur summa vi virisque eorum oppidum expugnassere. ℙ Pleonasmus est in illis, *ib.* 3, 1, 16. Frustrationem hodie hic injiciam maximam: Post igitur demum faciam, res fiat palam; et *Stich.* 1, 2, 29. Prius id agam: igitur deinde, ut animus erit meus, faciam palam, *h. e.* tum deinde, tum postea; et *Most.* 1, 2, 51. Unum ubi emeritum est stipendium, igitur tum Specimen cernitur. ℙ Pro tandem. *Sall. Cat.* 46, 3. At illum ingens cura atque laetitia simul occupavere. Laetabatur intelligens, conjuratione patefacta, etc., porro autem anxius erat, etc. Igitur confirmato animo, vocari ad se jubet Lentulum. [**Id. Cat.* 47, 3. Igitur perlectis litteris, etc.] ℙ Pro enim. *Pl. Most.* 5, 1, 53. Surge dum huc: est consulere igitur quiddam quod tecum volo. ℙ Et pro ideo. *Id. Asin.* 2, 1, 4. Jamdiu factum est, cum abiisti ad forum, Igitur inveniendo argento ut fingeres fallaciam. ℙ *Ergo igitur* V. in ERGO. ℙ [*Confunduntur *igitur* et *ergo*. V. *Spald.* ad *Quint.* 5, 10, 54.]

*IGITURVĬUM, i, n. opp. Italiae. *Liv.* 45, 43. ubi tamen alii legere malunt *Iguvium*. Inter quos *Turnebus*. *B. A.*

IGNĀRĬUS. V. IGNIARIUS.

IGNĀRŪRIS, e, adj. idem quod ignarus. *Pl. Poen. prol.* 47. aeque ut mecum sitis ignarures. Alii leg. *gnarures*. V. GNARURIS. *Gloss. Phil.* Ἀγνοοῦντες, ignarures.

IGNĀRUS, a, um, adj. ἀγνώς, ἀδαής, inscius, ignorans: ab *in* privativa, et *gnarus*. *Cic. Planc.* 16. *med.* Tu me ignaro, nec opinante, inscio, notes et tuos, etc. *Id. Or.* 34. Oratorem ne physicorum quidem esse ignarum volo. *Id. ib.* 1, 14. *extr.* Ignarus faciundae ac poliendae orationis. *Caes. B. G.* 6, 41. Eventus belli non ignarus. *Hor. Ep.* 2, 1, 114. Navem agere ignarus navis timet; et 132. puella ignara mariti, *h. e.* innupta. *Plin.* 11, 30, 36. Alter alterius ignarus. *Tac. H.* 4, 50. Magna pars Pisonis ignari, *h. e.* Pisonem non noverant. *Hor. Sat.* 1, 1, 35. Formica haud ignara, ac non incauta futuri. *Val. Fl.* 8, 195. ignarus, fixas jam numine rupes Stare. *Cic. Tusc.* 2, 1. Non sumus ignari, multos contra esse dicturos. *Id. Har. resp.* 1. Ignarus ille, qui consules essent. *Id. in. Sen.* 7. Ignaro populo R. quid ageretur. *Id. Top.* 20. Nam et pueri saepe indicaverunt aliquid, ad quod pertineret, ignari. *Pl. Ps.* 4, 7, 62. An nescis quae sit haec res? *Si.* juxta cum ignarissimis. [**Lucan.* 3, 35. Ignaros scelerum sparsit furor, i. e. bellis civilibus non assuetos, qui manere et vim vi pellere noluerunt. V. *Cort.* ad h. l. *Id.* 4, 232. Nunc toto fatorum ignarus in orbe, Magne, paras acies, i. e. nescius, quae sint fata tua, tuarumque partium. Laudat *Cort.* ad h. l. *Cic. Quint.* 20. ei misero, absenti, ignaro fortunarum suarum. Differunt *ignarus* et *insciens*: hic nescit, quod celatur; ille per negligentiam incuriam, levitatem notitia rerum caret. Ita *Brem.* ad *Suet. Claud.* 29. Compendio cujusque horum, vel etiam studio ac libidine, honores, exercitus, impunitates, supplicia largitus est, et quidem insciens plerumque et ignarus.] ℙ Non sum mihi ignarus, posse etc., *h. e.* non sum nescius, etc. *Tac. Ann.* 4, 8. ℙ Item imprudens. *Virg. A.* 3, 338. Aut quisnam ignarum nostris Deus appulit oris? ℙ Item immemor. *Id. ib.* 1, 202. O socii (neque enim ignari sumus ante malorum) O passi graviora. ℙ Item expers. *Stat. Silv.* 2, 2, 149. et in vultu curarum ignara voluptas. ℙ Passive quoque sumitur, et ignotum significat, quod et *Gell.* 9, 12. *extr.* adnotavit. *Ov. Met.* 7, 404. Jamque aderat Theseus, proles ignara parenti. *Sen. Ira* 3, 2. Quibus agrestis vita est, circumscriptio ignara est et fraus. *Sall. Jug.* 56. Plerosque velocitas, et regio hostibus ignara, tutata sunt; et 98. More humanae cupidinis, ignara visundi; et 21. Mare magnum, et ignara lingua commercia prohibebant. *Tac. A.* 2, 13. Per occulta et vigilibus ignara; et *ib.* 3, 69. Non quidem sibi ignara, quae vulgabantur. *Virg. A.* 10, 706. ignarum Laurens habet ora Mimanta. [*De duplici hujus aliorumque id genus vocabulorum significatione v. quos laudat *Kritz.* ad *Sall. Cat.* 10, 4. Adde *Cort.* ad *Lucan.* 5, 500; et 7, 850. *ed. Web.* Magnam exemplorum copiam congessit *Böttich.* in *Lex. Tac.* p. 223. sq. s. v. *gnarus.*] ℙ Ad illuc *Terentii Eun.* 1, 2, 56. Imprudens harum rerum ignarusque omnium: *Donat.* adnotat, *prudentian* naturalem esse, *gnaritatem* extrinsecus venire: *imprudentem* per se, *ignarum* per alios. Hoc itaqu dicere *Terentium:* qui nec suspicatus sit neque e aliquo audiverit. ℙ [*Confunduntur *ignarus* e *ignotus*. V. *Burm.* ad *Virg. Ecl.* 6, 40. et a *Quint. Decl.* 6, 2. p. 128.]

IGNĀVĒ, adv. ῥαθύμως, lente et segniter. *Cic Tusc.* 2, 23. Ne quid abjecte, ne quid timide, n quid ignave, ne quid serviliter muliebriterve fa ciamus. *Virg. G.* 3, 465. carpentem ignaviu herbas. *Hor. Ep.* 2, 1, 66. Si quaedam nimis an tique, si pleraque dure Dicere credit eos, ignav multa fatetur etc., *h. e.* nullo acumine, aut ele gantia.

IGNĀVESCO, is, n. 4. ignavus fio. *Tert. Anin* 43. *f.* Anima nec quiescit, nec ignavescit.

IGNĀVĬA, ae, f. ῥαθυμία [*μαλακία], tenuita animi, segnities, pigritia, inertia: vitium contra rium fortitudini, et alacritati, cum, quod rati aggredi fortiter suadet, id nos formido aggred dissuadet, et ab audendo retinet. *Cic. Rabir. per* 7. Atque ignaviam suam tenebrarum ac parietur custodiis tegere. *Id. Inv.* 2, 54. Contraria sun fortitudini ignavia, justitiae injustitia. *Id. Ca* 2, 11. Aequitas, temperantia, fortitudo certan cum iniquitate, luxuria, ignavia. *Id. Tusc.* 3, Timiditatem et ignaviam recipere. *Sall. Cat.* 5 Socordiae sese, atque ignaviae tradere. *Id. Jug.* Per luxum atque ignaviam aetatem agere. *Pli* 11, 16, 15. Ignaviam alicujus ad opera excitare et *ib.* 14, 14. Copia cibi ignaviam affert. *Virg A.* 11, 733. quae tanta animis ignavia venit? Differre videntur haec, quae simul enumerat *Auc ad Her.* 1, 5. Adversariorum inertiam, ignaviam desidiam proferre. *Inertia* enim est in eo, qui n hil habet ingenii industriaeve, ut strenue agat *ignavia* in eo, qui potest, sed lentitudine anin non vult strenue agere: *desidia*, praeter anim corporis etiam pigritiam significat. V. DESIDIA Huc pertinet illud *Lact.* 3, 17. Epicurus desidi sum vetat litteras discere; ignavum prohibet acc dere ad rempublicam; pigrum exercere, timidur militare. [*De horum vocabulorum discrimine d sputat etiam *Döderl.* 2, 196.] ℙ Interdum pro d sidia atque otio ponitur. *Cels.* 1, 1. Sanum h minem oportet quiescere interdum, sed frequente se exercere: siquidem ignavia corpus hebetat, l bor firmat. ℙ Translate tribuitur rebus inanimi quae vi et efficacia carent. *Plin.* 12, 25, 54. Ign via odoris. [*V. IGNAVUS.]

IGNĀVĬO, is, a. 4. ignavum reddo. *Accius* a *Non.* 2, 441. Saepe ignavit fortem in spe exsp ctatio. (Obsoletum est.)

IGNĀVĬO, onis, m. ignavus homo. *Gell.* 1 14. ex *Verr. Fl.* Isti ignaviones, qui nihil per cere possunt. Ita leg. *Lips.* at melius alii *ign viores.*

IGNĀVĬTAS, atis, f. idem ac ignavia. *Just.* 4 3. Ignavitate et macie terrae. Sed alii melius le *exiguitate.*

IGNĀVĬTER, adv. idem ac ignave. *Hirt. ad Ci post ep.* 6. *l.* 15. *ad Att.* An ego, cum omnes c leant, ignaviter aliquid faciam? Adde *Lucil. Claud. Quadrig.* ap. *Non.* 11, 29. et *Prisc.* 15, 101

IGNĀVUS, a, um, adj. ῥάθυμος, ἀργός, remi sus, lentus, piger, vilis et minuti animi, qui cu possit strenue agere et fortiter, desidia vano metu periculi aut laboris recusat: ab *in* privativ et *navus*. Huic opponitur fortis, alacer, strenuu *Pl. Poen.* 4, 2, 24. Ipsus hercle ignaviorem pot est facere Ignaviam. *Id. Bacch.* 3, 6, 27. si no fecero Ei male aliquo pacto, me esse dicito ign vissimum. *Cic. Tusc.* 2, 23. Ignavus miles ac t midus. *Id. Sen.* 11. Iners, ignava, somniculos senectus. *Liv.* 26, 2. *med.* Feroces et inquieti i ter socios; ignavi et imbelles inter hostes. *Id.* 28. Ignavissimus et fugacissimus hostis. *Hor. F* 6, 1. Canis ignavus adversum lupos. *Virg. G.* 258. *de apib.*: Aut intus clausae cunctantur in a dibus omnes, Ignavaeque fame, et contracto fr gore pigrae. *Id. A.* 1, 439. Ignavum fucos pec a praesepibus arcent. *Ov. Amor.* 1, 15, 1. Igna anni, *h. e.* per ignaviam traducti. *Id. Trist.* 1, 25. Ignava otia. *Lucan.* 1, 492. ignavum est r diturae parcere vitae. ℙ Cum genitivo. *Tac.* 11, 18. Legiones operum et laboris ignavas, p pulationibus laetantes, veterem ad morem reduxi Est qui legit *ignaras*, sed minus recte. ℙ Abs lute. *Ov. Amor.* 3, 2, 73. Favimus ignavo. Translate tribuitur rebus inanimis. *Virg. G.* 208. Et nemora evertit multos ignava per anno *h. e.* quae sterilia et infructuosa nullas dedere s getes. *Plin.* 2, 8, 6. Ne convolutus aer ignav globo torpeat, sed findatur, *h. e.* se non comm vente ac dividente. *Ov. Met.* 2, 821. ignova n

ıeunt gravitate moveri, *h. e.* tarda, immobili. *Id.* . *Am.* 1, 186. Ignava mora. *Id. Amor.* 2, 6, 47. ·navo stupuerunt verba palato, *h. e.* nihil loquen-:. *Lucan.* 5, 443. Ignava stagna jacentis aquae. *'lin.* 21, 7, 18. Quorundam flos tantum jucundus, eliquae partes ignavae, ut violae ac rosae, *h. e.* ine ulla vi, aut odore. *Id.* 11, 28, 34. Aliis in-ectis cornicula ante oculos praetenduntur ignava, t papilionibus, *h. e.* nullum ad usum neque pun-endi, neque sugendi. *Id.* 20, 18, 76. Succus me-onium vocatur, multum opio ignavior, *h. e.* in-rmioris virtutis et efficaciae. *Juven.* 14, 105. lux ·nava, *h. e.* dies, in quo nihil agitur, cujusmodi st Sabbatum ap. Judaeos. [*Lucan.* 4, 165. Non ceat pavidis ignava occumbere morte, i. e. inho-esta, per vulnera aversa qua quis occubuit. V. *'ort.* qui praeter alia laudat *Stat. Th.* 7, 742. *'ors* trepidis ignava venit.] ℙ *Ignavum stipen-ium conferre* ap. *Vell.* 2, 39. dicitur provincia, uae tributi nomine pecuniam solvit, non viros et rma. Talis erat sub Romanis Gallia. At Bata-is, utpote virtute bellica praestantibus, arma vi-ique indicebantur, teste *Tac. H.* 4, 12. et *ib.* 5, 5. ℙ Metonymice ignavus est, qui ignavos facit. *)v. Met.* 2, 763. Ignavum frigus; et *ib.* 7, 529. ·navi aestus. *Plin.* 11, 18, 20. de apib.: Rege onsumpto, moeret plebs ignavo dolore, non cibos onvehens, non procedens. ℙ Hinc *ignava ratio*, e qua sic *Cic. Fat.* 12. et 13. Nec nos impediet lla ignava ratio quae dicitur. Appellatur enim uidam a philosophis ἀργὸς λόγος, cui si pareamus, ihil omnino agamus in vita. Sic enim interro-ant: si fatum tibi est, ex hoc morbo convalesce-e; sive medicum adhibueris, sive non, convale-ces. Item: si fatum tibi est, ex hoc morbo non onvalescere; sive tu medicum adhibueris, sive non, ıon convalesces; et alterutrum fatum est, medi-um ergo adhibere nihil attinet. Recte genus hoc nterrogationis ignavum atque iners nominatum est, uod eadem ratione omnis e vita tolletur actio. Haec *Cicero.* [Haec *ignava ratio* est illud ῥῆμα ἀργὸν *Matth.* XII. 36., quod a Vulgato interprete vertitur *verbum otiosum*, h. e. omnis oratio captio-a et aliis perniciosa, quam *Cic. Off.* 1, 10. et *ib.* 3, 13. *inutilem* vocat. *F.* *Cf. *Ernest. cl. Cic.* p. 688. *ind.* Gr. s. v. Ἀργός. ℙ Variant cdd. inter *ignavus* et *ignotus*. V. *Cort.* ad *Lucan.* 7, 867.]

IGNĔFACTUS, a, um, part. ab inusit. *ignefa-cio*. *Theod. Prisc.* 2, 2, 15. Lapides ignefacti aceto exstinguuntur. Addunt alii et locum *Plin.* 20, 9, 40. *f.*, ubi *igne factus* divisim legendum est.

IGNĔŎLUS, a, um, adj. dimin. ignei. *Prud. Cath.* 3, 186. Oris opus, vigor igneolus non mo-ritur.

IGNESCO, is, n. 3. πυρόομαι, ignitus fio, in ignem convertor. *Cic. N. D.* 2, 46. Ex quo even-turum nostri putant, ut ad extremum omnis mun-dus ignesceret. ℙ Translate. *Virg. A.* 9, 66. Ru-tulo muros et castra tuenti Ignescunt irae, *h. e.* vehementer accenduntur. *Val. Fl.* 5, 520. Tali-bus orantem vultu gravis ille minaci Jamdudum fremit, et furiis ignescit opertis. *Colum.* 10, 212. Atque amor ignescit menti, saevitque medullis. *Stat. Th.* 11, 525. Odia ignescentia. *Sil.* 9, 460. de Pallade: Tum virgo ignescens penitus, violenta repente Suffudit flammis ora. *Claud. IV. cons. Honor.* 545. Utque tuis primum sonipes calcaribus arsit, Ignescunt patulae nares; et *in Ruf.* 2, 175. spumis ignescunt frena; et *in Eutr.* 2, 45. Tum vates sine more rapi, lymphataque passim Pectora terrifici stimulis ignescere Phoebi. ℙ Cum infinito. *Sil.* 13, 179. Hinc ardore pari, nisuque incurrere muris Ignescunt animi, penetrataque tecta subire, *h. e.* ardent, cupiunt. ℙ De colore. *Plin.* 37, 2, 8. Purpura, et candor, et tertium ex utroque igne-scens. ℙ Passiva voce *Laber.* ap. *Non.* 7, 108. Figura humana inimici ardore ignescitur.

IGNĔUS, a, um, adj. πύρινος, ad ignem perti-nens, ignitus, accensus. *Cic. N. D.* 2, 15. Si-dera tota esse ignea. *Virg. G.* 4, 426. Sol igneus. *Auct. ad Her.* 4, 33. Igneus ardor. *Hor. Od.* 3, 3, 10. Igneae arces, *h. e.* aether, coelum. *Id. ib.* 1, 17, 2. ignea aestas. *Ov. Met.* 15, 340. Ignea Aetne. *Plin.* 8, 38, 57. Gemmae igneo colore ful-gentes. *Val. Fl.* 1, 427. Ignea purpura, *h. e.* ignis modo splendens. Sic *Stat. Th.* 12, 527. ignea gem-mis cingula. ℙ Translate. *Ov. Met.* 9, 540. Igneus furor. *Lucan.* 9, 7. Ignea virtus, *h. e.* vivida, ardens. *Virg. A.* 6, 730. Igneus vigor; et *ib.* 11, 746. volat igneus aequore Tarchon, *h. e.* celeritate igni similis. Sic *Sil.* 3, 306. Autololes, levibus gens ignea plantis. *Stat. Th.* 2, 411. Ignea corda fremunt, *h. e.* ira ardentia. *Sil.* 6, 208 Igneus in pugnas, et Martem, et proelia, et hostem, i. e. ardenter cupidus pugnae, etc. *Claud. Fescenn.* 5. Quae digna formae laus erit igneae? *h. e.* clarae, nitentis, illustris.

IGNĬA, vitia vasorum fictilium. *Festus.* ubi quidam intelligunt partes duriores, et magis ex-coctas, quae facile dissiliunt.

IGNĬĀRĬUS, a, um, adj. is, unde ignis elici-tur, ut Igniarius lapis, ap. *Marcell. Empir.* 33. *med.* Lapidem igniarium contusum resinae mix-tum pro emplastro impone ramicoso, statim prod-erit. Alii leg. *ignarium*. ℙ *Igniarium, ii*, abso-lute, est materies arida ad ignem accendendum, et servandum; Graeci πυρεῖον, Itali *esca* vocant. *Plin.* 16, 40, 76. Calidae morus, laurus, hedera, et omnes, e quibus igniaria fiunt. Exploratorum hoc usus in castris, pastorumque reperit, quoniam ad excutiendum ignem non semper lapidis occasio est. Teritur ergo lignum ligno ignemque concipit attritu. Haec *Plin.* Eandem rem docet, *igniarii* tamen voce omissa, *Sen. Q. N.* 2, 22. Videamus, quemadmodum apud nos fieri solet ignis. Duobus modis: uno, si excitatur ex lapide: altero, si at-tritu invenitur, sicut cum duo ligna inter se diu-tius trita sunt. [Hunc locum immutavit et am-pliavit *F.*]

*IGNĬCANS, antis, part. ab inusit. *ignico*, idem ac ignescens. *Jul. Valer. res gest. Alex. M.* 3. (ed. *A. Maio*) 54. Granatis etiam malis suam dat gra-tiam magnitudo; nam grana illis, quo glandes im-petu, verum ignicantia. *B. A.*

IGNĬCŎLŌRUS, a, um, adj. *Juvenc.* 4. *in Matth.* 26, 557. Sub nubibus ignicoloris.

IGNĬCŎMANS, antis, et

IGNĬCŎMUS, a, um, adj. igneas comas habens. *Auson. ep.* 7, 9. Ignicomus sol. *Nemes. Cyneg.* 214. ignicomi candentia terga leonis. *Avien. Arat.* 8. calor ignicomantum Hausit stellarum.

IGNĬCŬLUS, i, m. πυρίδιον, parvus ignis. *Quint.* 12, 10. *f.* Quaedam exigua animalia igniculi vi-dentur in tenebris. *Plin.* 35, 15, 52. Alumen lim-pidum lacteumque, cum igniculo quodam caloris. *Juven.* 3, 102. igniculum brumae si tempore po-scas, Accipit endromidem. ℙ Item exiguus fulgor. *Plin.* 37, 6, 24. Onyx Indica igniculos habet; et *ib.* 7, 25. Carbunculi, quorum extremus ignicu-lus in amethysti violam exit. ℙ Translate. *Cic. Fam.* 15, 20. Quo tolerabilius feramus igniculum desiderii tui, crebris nos litteris appellato, *h. e.* dolorem, quo veluti urimur, te absente. ℙ Est etiam ingenita vis, et veluti stimulus, quo exci-tamur ad capessendum honestum: item principia quaedam et veluti semina, unde paulatim virtutum ardor excitetur et exsistat. *Cic. Tusc.* 3, 1. Na-tura parvulos nobis dedit igniculos, quos celeriter, malis moribus opinionibusque depravati, sic restin-guimus, ut nusquam naturae lumen appareat. *Id. Fin.* 5, 7. Quorum similia sunt prima in animis quasi virtutum igniculi et semina. *Id. Att.* 15, 26. Reliqua pars epistolae est illa quidem in utramque partem: sed tamen nonnullos interdum jacit igni-culos viriles. *Quint. prooem. l.* 6. Igniculos in-genii ostendere, *in aetate puerili*.

[IGNĬDUS, a, um, adj. idem ac igneus. *Theod. Prisc.* 2, 9. Utimur ventosis, cucurbitis ignidio-ribus, violentius evellendis. *F.*]

IGNĬFER, a, um, adj. πυροφόρος, ferens ignem. *Lucr.* 5, 449. inde aether ignifer ipse. *Ov. Met.* 2, 59. Non tamen ignifero quisquam consistere in axe Me valet excepto. *Val. Fl.* 8, 342. Igniferi tauri. *Prud. in Symmach.* 2, 1027. igniferi sideris aestus. Adde *Lucan.* 3, 41. ℙ Translate. *Sil.* 17, 294. ignifero mentes furiabat in iras hortatu.

IGNĬFLŪUS, a, um, adj. igne fluens, ignem emittens. *Claud. III. cons. Honor.* 196. Ignifluis-que gemit Lipare fumosa cavernis.

IGNĬGĔNA, ae, m. in igne genitus. Epithe-tum est Bacchi, quia fulminis ictu genitus est. *Ov. Met.* 4, 12. Ignigenamque, satumque iterum, solumque bimatrem.

IGNĬGĔNUS, a, um, adj. ignem gignens. *Ap-pul. Met.* 7. de asino, cujus stuppea sarcina subito igne exarserat: Quousque frustra pascemus igni-genum istum? *Firenzuola* vertit *questo cerca-fuoco.* Alii leg. *ignigerum*. [*Nonnulla addidit *F.*]

IGNĬGER. V. v. praec.

IGNĬO, is, n. 4. ignitus fio. *Prud.* περὶ στεφ. 10, 1077. Acus minutas ingerunt fornacibus: His membra pergunt urere, ut igniverint.

IGNĬPES, ĕdis, omn. gen. πυρόπους, igneos pe-des habens. *Ov. Met.* 2, 392. et *Stat. Th.* 1, 27. ignipedum vires expertus equorum. *Mart. Spect.* 27. Ignipedes posset sine Colchide vincere tauros.

IGNĬPŎTENS, tis, m. πυροσθενής, dictus est Vulcanus, quod ignis potestatem habeat. *Virg. A.* 8, 709. Illam inter caedes pallentem morte futura Fecerat Ignipotens, etc. Adde *ib.* 12, 90.

IGNIS, is, m. πῦρ, unum e quatuor elementis, calorem ac lucem habens. Duplicem habet posi-tionem in sexto casu, in *e*, et in *i*. *Plin.* 7, 56, 57. Ignem e silice (invenit) Pyrodes Cilicis filius; eundem asservare in ferula Prometheus. *Cic. N. D.* 2, 9. Lapidum conflictu atque tritu elici ignem videmus; et 10. Subditis ignibus aquae fervescunt. *Id. Or.* 2, 45. *f.* Nulla materies, nisi admoto igni, ignem concipere potest. *Id. Off.* 1, 16. *med.* Pati, ab igne ignem capere, si quis velit. *Id. Rosc. Com.* 6. Ignis in aquam conjectus continuo restin-guitur et refrigeratur. *Hor. Od.* 1, 34, 6. Diespi-ter Igni corusco nubila dividens, *h. e.* fulmine. *Virg. A.* 4, 167. fulsere ignes, et conscius aether, *h. e.* fulgura. [*Lucan.* 1, 534. et Arctos rapiens e partibus ignis; ubi v. *Cort.*] *Ter. Andr.* 1, 1, 102. In ignem ponere, *h. e.* in rogum; et 113. in ignem sese injicere. *Id. Eun.* 1, 2, 5. ad ignem accedere. *Hor. Sat.* 1, 5, 72. turdos versare in igne. [*Bentl.* ex *bonis cdd.* dedit *igni*, quod re-cepit *Heindf.* Ita *forma igni* praeferenda etiam videtur ap. *Suet. Cal.* 2., ut tinctum veneno igni confici nequeat; et *ib.* 27. media Amphith. arena igni cremavit. V. *Oudend.* Ceterum de utraque h. v. forma v. quae *Bentl.* praeter l. *Hor.* laud. disputat ad *Hor. Ep.* 1, 17, 30. *Cort.* ad *Lucan.* 1, 50. 3, 667. 5, 173. unde id videtur posse con-stitui, ab antiquis scriptum esse *igni*; sicut *colli*, *parti*, *amni*, etc., ideoque hanc formam, ubi co-dices optt. addicant, semper esse recipiendam. Tum *formam igni* solemnem quidem retinuisse vi-detur dicendi usus in nonnullis tantum locutioni-bus, ut: *igni ferroque*; *igni cremare*; *aqua et igni interdicere*, etc. V. *B. Crus.* in *cl. Suet.* p. 404.] *Caes. B. G.* 6, 18. In ignem inferre quip-piam; et *ib.* 1, 4. Igni cremare; et 53. Igni ne-care. *Val. Fl.* 1, 89. Dare igni aliquid. *Cic. Verr.* 2, 1, 27. Ligna et sarmenta circumdare, ignem-que subjicere. Sic *Caes. B. C.* 2, 14. Ignem ope-ribus inferre. *Id. B. G.* 5, 42. Celeriter ignem comprehendere: et *B. C.* 3, 30. facere. *Virg. A.* 5, 4. accendere. [*Vell.* 2, 88, 3. Quae vivo igni devorato, i. e. carbone ardente, candente. V. quae *Burm.* laudat. *Liv.* 4, 33. Ignibus armata ingens multitudo, facibusque ardentibus tota collucens. *Lucan.* 6, 135. Tum piceos volvunt, immissae lam-pades ignis, i. e. incendia. *Liv.* 26, 27. Quod plu-ribus simul locis ignes coorti essent. *Hor. Od.* 4, 12, 26. Nigrorumque memor, dum licet, ignium, i. e. rogi = mortis. Item ap. *Lucan.* 2, 299. juvat ignibus atris Inseruisse manus; ubi laudat *Mart. Lag. Virg. A.* 4, 384.; et sic al. saepissime.] ℙ Ignis regibus Persarum in pompam exeuntibus praefere-batur. *Curt.* 3, 3. de Darii agmine: Ordo autem agminis erat talis: Ignis, quem ipsi sacrum et aeternum vocabant, argenteis altaribus praefereba-tur. ℙ Ignes dicuntur sol, luna, et cetera side-ra. *Hor. Od.* 1, 12, 46. micat inter omnes Julium sidus, velut inter ignes Luna minores. ℙ *Ignis* aliquando est splendor, fulgor. *Hor. Od.* 3, 29, 17. Jam clarus occultum Andromedae pater Osten-dit ignem. *Stat. Th.* 2, 276. arcano florentes igne smaragdi. *Mart.* 14, 109. Gemmatum Scythicis ut luceat ignibus aurum, *h. e.* poculum aureum sma-ragdis Scythicis splendeat. *Claud. cons. Stil. I.* 2, 92. Et vario lapidum distinctas igne coronas. *Id. VI. cons. Honor.* 51. acies stupet igne metalli. *Ov. Met.* 15, 674. oculi igne micantes. ℙ Item calor. *Sil.* 16, 99. Aut cum letiferos accendens Sirius ignes, Torret anhelantem saevis ardoribus orbem. [*Lucan.* 8, 848. Ignibus aut nimiis, i. e. nimiis solis ardoribus. V. *Cort.* qui laud. 9, 374. Et spes imber erat, nimios metuentibus ignes.] ℙ Item rubor. *Cic. Univ.* 14. Ignis oculorum cum eo igne, qui est ob os suffusus. *Stat. Ach.* 1, 516. igne ge-nas et sanguine torquens. ℙ Item crepitus flam-mae, et materiae flagrantis. *Virg. A.* 2, 705. et jam per moenia clarior ignis Auditur, propiusque aestus incendia volvunt. ℙ [Ut ignes saepissime di-cuntur de fulmine, ita signif. etiam id, quod ful-men tetigit. *Lucan.* 1, 606. Aruns dispersos ful-minis ignis colligit; ubi v. *Cort.*] ℙ *Sacer ignis* morbi serpentis genus est, cujus descriptionem *Cels.* 5, 28. *n.* 4. tradit, duo ejus genera facien-do: alterum subrubicundum, aut mixtum rubore atque pallore, exasperatumque per pustulas conti-nuas, in quibus pus fere est, et saepe rubor cum calore: alterum in summae cutis exasperatione, sed sine altitudine, latum, sublividum, inaequa-liter tamen. Serpit autem utrumque, et ignis mo-do exulcerat, et absumit, et difficillime tollitur. [*Antoniusfeuer*, *Rose.*] Aliud vero esse videtur, de quo *Virg. G.* 3, 566. contactus artus sacer ignis edebat. Ibi enim de contagiosa lue sermo est, gra-viore malo, et omnino letali. [*V. *Heyn.* ad h. l.] ℙ Est etiam alius morbus pecudum, Galli vocant *la petite verole*, Itali *il vajuolo del bestiame*. *Co-lum.* 7, 5. Est etiam insanabilis sacer ignis, quam pusulam vocant pastores; ea, nisi compescitur in-tra primam pecudem, quae tali malo correpta est, universum gregem contagione prosternit. ℙ Trans-late est furor, interna vis agitans. *Stat. Ach.* 1, 509. Laurigerosque ignes, si quando, avidissimus hauri, *h. e.* furorem oestrumque Apollinis. ℙ Item saepe amor. *Virg. A.* 4, 2. Vulnus alit venis, et caeco carpitur igni. *Ov. Met.* 9, 515. Littera ce-latos arcana fatebitur ignes; et 519. Hei mihi! quo labor? quem mens mea concipit ignem? *Hor. Od.* 1, 13, 8. Quam lentis penitus macerer ignibus; et *ib.* 3, 7, 10. et miseram tuis Dicens ignibus uri. *Prud.* περὶ στεφ. 2, 304. Anus ignis secundi nesciae, *h. e.* secundarum nuptiarum. ℙ Item is ipse, quem quis amat. *Virg. Ecl.* 3, 66. At mihi sese offert ultro meus ignis, Amyntas. ℙ Item ardor et cu-piditas animi. *Virg. A.* 2, 575. Exarsere ignes animo: subit ira, cadentem Ulcisci patriam. ℙ Translata sunt illa quoque *Cic. Rabir. Post.* 6. Cum odium non restinxueretis, huic ordini ignem novum subjici non sivistis, *h. e.* novam invidiae

flammam; et *Val. Fl.* 1, 748. et saevos irarum concipit ignes. ℙ [*Neque omitti debebant ista *Liv.* 10, 24. Quem ille obrutum ignem reliquerit, ita ut toties novum ex improviso incendium daret, cum se exstincturum; ubi de bello intelligendum. Adde 21, 3. Ne parvus hic ignis (Hannibal) incendium ingens exsuscitet; et 29, 31. Et Syphacem et Carthaginienses, nisi orientem illum ignem (Masinissam) oppressissent, ingenti mox incendio — arsuros.] ℙ Secunda syllaba interdum a poetis producitur. *Hor. Od.* 1, 15, 35. Post certas hiemes uret Achaicus Ignis Iliacas domos. V. SANGUIS.

IGNISPĬCĬUM, ii, n. πυροσκοπία, πυρομαντεία, divinationis genus, quod ab ignis inspectione sumebatur. *Plin.* 7, 56, 57. Haruspicium Delphus, ignispicia Amphiaraus, auspicia avium Tiresias Thebanus invenit. [*Sen. Oed.* 306. et sqq. ignispicium luculenter exponit. De eodem consule *Visc. Dissert. sopra due musaici*, *Oper. Var. T.* 1. *p.* 143. et sqq. *ed. Mediol. F.*]

IGNĪTĀBŬLUM, i, n. πυρεῖον, igniarium, ignis receptaculum, lignum quod altero ligno atteritur, ut ignem concipiat. *Fest.* ℙ Ignitabula in Delo insula inventa sunt: quae idcirco inter alia nomina etiam Pyrpole dicta est. *Solin.* 11. ℙ [Translate. *Macr. Sat.* 2, 8. *in.* Plato aestimavit, fomitem esse quendam, et ignitabulum ingenii virtutisque, si mens et corpus hominis vino flagret. *F.*]

IGNĪTŬLUS, a, um, adj. diminut. igniti. *Tert. ad Nat.* 1, 10. *f.* Mercurius in calvitio pennatulus, in caduceo ignitulus.

IGNĪTUS, a, um, part. ab *ignio*; πυρόεις, accensus, igneus, calidus, [*Ov. Fast.* 1, 452. Uritur ignitis alba columba focis. Alii leg. *in calidis.* [*quod *Burm.* et *Gierig.* probatur.] *Cic. Dom.* 55. *extr.* Et ab istius inflammato atque ignito furore jam tum me, seque repetebat. Ita opt. quaeque editiones. Hinc ap. *Ov. Met.* 9, 541. est *igneus furor. F.*] *Gell.* 17, 8. Vinum idcirco minus cito coalescere, quod semina quaedam caldoris in se haberet, essetque natura ignitius. *Prud. Hamart.* 546. de anima: ignitum quoniam Deus indidit olli Ingenium. *Sidon. ep.* 1, 11. Cui satyricus ille morsum dentis igniti avidius impresserat. ℙ [Sup. *Ignitissimus* ap. *Jul. Valer.* 3. *res gest. Alex. M.* (ed. *A. Maio*) 90. E nubibus Draconis effigies ignitissima labitur. *F.*]

IGNĪVĂGUS, a, um, adj. ignis modo vagus. *Capell.* 9, 304. Ignivaga denunciatio.

IGNĬVŎMUS, a, um, adj. πυρεκβόλος, ignem vomens. *Lact. serm. de resurr. Dom.* 3. Altius ignivomum solem coeli orbita ducit. Alii hoc carmen non *Lactantio*, sed *Venantio* tribuunt.

IGNŌBĬLIS, e, adj. ἄγνωστος, ignotus, incognitus, cui contrarium est nobilis. *Cic. Tusc.* 3, 24. Quod inglorius sit atque ignobilis ad supremum diem perventurus. *Plin.* 7, 36, 36. Humilis in plebe, et ideo ignobilis puerpera. *Id.* 23, 1, 20. Vinum innocentius est, quodcumque ignobilius. *Id.* 35, 4, 10. Ignobilissimi artifices. *Pl. Pseud.* 4, 2, 9. Peregrina facies atque ignobilis. *Appul. Met.* 5. *in.* Jamque aderat ignobilis maritus. ℙ Item vilis, abjectus, in contemptum. *Cic. Brut.* 91. Apud Demetrium Syrum, veterem, et non ignobilem dicendi magistrum. ℙ Item obscuris ortus parentibus, infimo loco natus, δυσγενής, ἀγενής. *Cic. Verr.* 2, 5, 11. Quo in oppido non isti ex aliqua familia non ignobili delecta ad libidinem mulier esset. ℙ Hinc convicii loco ponitur. *Pl. Amph.* 1, 1, 284. Vapulabis, ni hinc abis, ignobilis. ℙ Apud Romanos ignobiles erant, qui omnino imaginibus carebant, idest qui in ea familia nati erant, in qua curules magistratus nunquam exstiterant, nec ipsi aliquem hujus generis magistratum gesserant. Talis fuit gens Flavia ap. *Suet. Vesp.* 1. Alii ignobiles erant, quia magistratus curules obtinere non poterant, ut libertini, et filii libertinorum: alii, quia non petebant, ut patet de T. Pomponio Attico, de majoribus Servii Sulpicii, Ciceronis, Octaviani Augusti, et aliis. Non iidem erant, ac plebeji. Nam etiam patricii aliqui erant ignobiles, et multi plebeji nobiles erant. Nobilitas enim non in claritate sanguinis, sed in imaginibus posita fuit, sive in magistratibus curulibus, qui etiam plebejo ordini patebant. Haec fere ex *Sigon. de antiq. jur. Civ. Rom.* 2, 20.

IGNŌBĬLĬTAS, atis, f. δυσγένεια, humilitas, obscuritas, conditio atque fortuna hominum infimorum. *Cic. Tusc.* 5, 36. Num igitur ignobilitas, aut humilitas, aut etiam popularis offensio sapientem beatum esse prohibebit? *Id. Mur.* 8. Multis viris fortibus ne ignobilitas generis objiceretur. *Plin.* 34, 8, 19. *n.* 9. Ignobilitas artificis. *Ov. Met.* 6, 309. Res obscura quidem est ignobilitate virorum. *Colum.* 3, 21. de vino: Neque enim post annos quindecim deprehendi potest ignobilitas in gustu.

IGNŌBĬLĬTER, adv. *Solin.* 70. Aedes ignobiliter fastigiata. [*Eutr.* 7, 23. Et ignobiliter est sepultum. Apud sequiores scriptores tantummodo legitur.]

[IGNŌBĬLĬTO, as, a. 1. ignobilem reddo. *Not. Tir.* p. 12. Ignobilis, ignobilitas, ignobilitat. *F.*]

IGNŌMĬNĬA, ae, f. ἀτιμία, dedecus, probrum, nota, infamia: ab *in* privativa et *nomen*, quasi boni nominis privatio. *Cic. fr.* ap. *Non.* 1, 93. Censoris judicium nihil fere damnato affert, nisi ruborem. Itaque quia omnis ea judicatio versatur tantummodo in nomine, animadversio illa ignominia dicta est. Haec *Cic.* De nota censoria est etiam illud *ejusd. Cluent.* 47. Ut viderentur per hominum idoneorum ignominiam illa judicia reprehendisse; et 46. Paucos ex multis ad ignominiam sortiri. ℙ Differt ab infamia, quia ignominia ab eo imponitur, qui animadversione notare potest, infamia vero ex multorum sermone nascitur. Praeterea ignominia minus est, minusque late patet, quam infamia; neque ignominiosi sunt omnes infames. Interdum tamen promiscue ponuntur, ut in illo *Papin. Dig.* 5, 2, 5. Ordine moti ex crimine, quod ignominiam importat: ubi *ignominia* infamiam significare videtur. ℙ Saepe ad militarem notam refertur. *Cic. Phil.* 7, 9. Ignominia notare eos, qui militiam subterfugerunt. *Liv.* 3, 5. *extr.* Mille milites, quia serum auxilium post proelium venerant, prope cum ignominia dimissi. *Hirt. B. Afr.* 54. Ob eas res ignominiae causa ab exercitu meo te removeo, hodieque ex Africa abesse, et quantum potest, proficisci jubeo. *Formula exauctorandi. Caes. B. C.* 1, 85. Ut rebus feliciter gestis, aut cum honore aliquo, aut certe sine ignominia domum revertantur. [*Suet. Aug.* 24. Pro cetero delictorum genere variis ignominiis affecit, i. e. poenis ignominiosis. *Tib.* 19. Animadversionum et ignominiarum genera: ubi *animadversiones* in universum poenas significant; *ignominiae* poenas cum dedecore, infamia conjunctas. V. *Brem.*] ℙ Dicitur etiam de amissa victoria, et de clade accepta, quia deficientem in militibus virtutem arguit. *Id. B. G.* 7, 17. Sic se, illo imperante, meruisse, ut nullam ignominiam acciperent. *Id. B. C.* 3, 101. Milites ignominiam non tulerunt, sed, etc.; et *B. G.* 7, 17. Hoc se ignominiae laturos loco, si inceptam oppugnationem reliquissent. *Justin.* 32, 3. *extr.* Ignominiam bello acceptam virtute delere. Sic *Virg. G.* 3, 226. de tauro victo ab rivali: Multa gemens ignominiam plagasque superbi Victoris. [*Suet. Ner.* 39. In ultionem ignominiae. *Aug.* 23. Graves ignominias cladesque duas omnino accepit: ubi *clades* calamitatem tantum atque caedem, *ignominiae* dedecus cum ea conjunctum significant. *B. Crus.* in *cl. Suet.* p. 405.] Et universim de quocumque dedecore. *Cic. Div.* 2, 9. Cum ignominia et dedecore. *Id. Quint.* 20. Alicui omnia vitae ornamenta, per summum dedecus et ignominiam diripere; et 31. Ignominiis omnibus appetitus. *Id. Tusc.* 4, 20. Ut homines castigationibus, reprehensionibus, ignominiis affici se in delicto dolerent. *Id. Verr.* 2, 3, 97. Calamitas ad miseros aratores per summam injuriam ignominiamque pervenit. *Id. Rabir. perd.* 10. Labes et ignominia mortis. *Id. Prov. cons.* 7. Insignem ignominiam alicui inurere. *Lucil.* ap. *Non. l. c.* Maculam atque ignominiam imponere alicui. *Nep. Timoth.* 4. Cum summa ignominia familiae. *Plin.* 18, 3, 3. In urbanas tribus transferri, ignominiae est. *Cic. Phil.* 12, 5. Ignominiis concisus. *Quint.* 1, 2. Ignominiam depellere.

IGNŌMĬNĬĀTUS, a, um, part. ab inusit. *ignominio*, ignominia affectus. Legitur in lemmate 15, 8. *Gellii:* cujus libri sola lemmata supersunt, quae neque certum est, ab ipso *Gellio* esse.

IGNŌMĬNĬŌSĒ, adv. cum ignominia, ἀτίμως. *Eutr.* 4, 24. et 26. Ignominiose pugnare. *Arnob.* 4, 147. Ignominiosius tractare aliquem. *Oros.* 7, 7. *extr.* Ignominiosissime fugere. [*In bonis scriptoribus non occurrit.]

IGNŌMĬNĬŌSUS, a, um, adj. ἄτιμος, ignominia affectus, ignominiae plenus, turpis. *Cic. Phil.* 3, 14. Ignominiosa et flagitiosa dominatio. *Quint.* 7, 1. Exsul eras et ignominiosus. *Liv.* 3, 23. Ignominiosa fuga domum se recipiente. *Hor. A. P.* 247. Immunda et ignominiosa dicta. *Modest. Dig.* 49, 16, 3. Poenae militum sunt castigatio, gradus dejectio, ignominiosa missio, *h. e.* cum is qui mittitur, addit nominatim, ignominiae causa se mittere, ut *Ulp. Dig.* 3, 2, 2. exponit. *Macer. ib.* 48, 5, 24. Ignominiosa filia. *Tert. Apol.* 15. Ignominiosissimum caput. ℙ [*Substantive pro iis, qui ignominia notati sunt. *Suet. Vit.* 8. Ignominiosis notas demsit. V. *Brem.* ad h. l. *Tac. G.* 6. Nec concilium inire ignominioso fas. *Quint. Inst.* 3, 6, 75. Non recte agis ignominiosus; quaeritur, an ignominioso sit? aut an agere ignominioso liceat?]

IGNŌRĀBĬLIS, e, adj. ἄγνωστος. qui ignoratur. [*qui ignorari non potest.] *Cic. Inv.* 2, 32. Non ignorabile, non fortuitum, non necessarium. *Pl. Pseud.* 2, 1, 18. Quis hic est, qui oculis meis obviam ignorabilis objicitur? *Gell.* 9, 12. Alterum illud ignorabilius obscuriusque est. *Appul. Met.* 11. Libri litteris ignorabilibus praenotati.

IGNŌRĀBĬLĬTER, adv. cum ignoratione. *Appul. Met.* 3. Laminae ignorabiliter litteratae, *h.* ignotis characteribus insculptae.

IGNŌRANS, antis, part. ab *ignoro*, ignarus, [ne]scius, ἀγνοῶν. *Pl. Capt. prol.* 50. Ita nunc ig[no]rans suo sibi servit patri. *Virg. A.* 12, 421. [Fo]vit ea vulnus lympha longaevus Iapys Ignora[ns] subitoque omnis de corpore fugit Quippe dol[or]. *Plin.* 30, 6, 17. Catuli, vel herinacei lienem aceto dant ignoranti.

IGNŌRANTER, adv. per ignorantiam, ἀγνώς. *[Cy]prian. ep.* 63. Ignoranter vel simpliciter non [...] ciunt, quod, etc.

IGNŌRANTĬA, ae, f. ἄγνοια, ignoratio, inscit[ia]. *Cic. Fl.* 20. Ubi adolescentes nihil possent dis[ce]re, nisi ignorantiam litterarum. [*Unico hoc lo[co] v. *ignorantia* sine scripturae variatione ap. *Cic.* [oc]currit. Legitur quidem in plur. edd. ap. *Eu[tr.]* *Amic.* 19. Qui aliquamdiu propter ignoranti[am] stirpis et generis in famulatu fuerint: sed *Or[ell.]* *ignorationem* exhibet.] *Caes. B. C.* 3, 68. Ig[no]rantia loci. *Nep. Ages.* 8. bonarum rerum; et *[Ca]lop.* 1. Mederi tum satietati, tum ignorantiae [...]ctorum. *Ov. Met.* 7, 92. Quid faciam video: n[ec] me ignorantia veri Decipiet, sed amor. *Id. H[er.]* 20, 187. Praeteritae veniam dabit ignorantia c[ul]pae. *Tac. Agr.* 1. Ignorantia recti. *Id. H.* [...] 75. Mutua ignorantia fallentes; et *Germ.* 40. Sa[cr]a cta ignorantia, quid sit illud, quod, etc. [*Su[et.]* *Cal.* 41. Quum per ignorantiam scripturae mul[ta] commissa fierent, *h. e.* quia scriptam aliquam leg[em] non norant homines. *Dio*: ἀγνοοῦντες τὸ κεκωλυμ[έ]νον ἢ κεκελευσμένον. V. tamen notas ad h. l. [...] *B. Crus.* in *cl. Suet.* p. 405.]

IGNŌRĀTĬO, onis, f. ἄγνοια, actus ignoran[di], ignorantia, inscitia. *Cic. Div.* 2, 22. Causaru[m] enim ignoratio in re nova mirationem facit: eade[m] ignoratio si in rebus usitatis sit, non miramu[r]. *Id. Cluent.* 39. Quod erat odium, Dii immortale[s], quae superbia? quanta ignoratio sui? *Id. Div.* [...] 1. *extr.* In summo errore, atque in maxima ru[m] rerum ignoratione versari. *Id. Fin.* 3, 12. Consu[e]tudo dicendi non satis acuta, propter ignoratione[m] dialecticae. *Curt.* 3, 12. Ignorationem nunqua[m] antea visi regis excusans. *Papin. Dig.* 16, 1, [...] Facti ignorationem praetendere.

IGNŌRĀTUS, a, um, part. ab *ignoro*. ἀγνο[η]θείς, non cognitus. *Cic. Tusc.* 5, 23. Archim[e]dis ignoratum a Syracusanis indagavi sepulcru[m]. *Hor. A. P.* 262. Ignoratae artis turpe crime[n]. *Tac. A.* 12, 11. Clementiam ac justitiam, quan[to] ignoratiora barbaris, tanto toleratiora capessere[t]. Al. melius leg. *ignara.* [*V. *Bötlich. Lex. Tac.* 238.] ℙ Item ignotus. *Sall. Jug.* 58. Cum d[e]lectis equitibus Metellum sequitur nocturnis [et] aviis itineribus: ignoratus Romanos palantes [re]pente aggreditur. *Tac. H.* 4, 36. Servili habit[u] per tenebras ignoratus evasit. [*Adde *ib.* 3, 2[...] Adreptis e strage scutis ignorati; cp. 74. Turba immixtus ignoratusque.]

IGNŌRO, as, avi, atum, a. 1. ἀγνοέω, nesci[o], non cognosco, non cognitum habeo: ab *ignaru[s]*. *Cic. Mil.* 12. An vero tu solus ignoras? tu hosp[es] in hac urbe versaris? tuae peregrinantur aure[s]. *Ov. Trist.* 1, 5, 18. Ignoraretur forsitan ista f[i]des. *Ter. Heaut.* 1, 1, 52. Erras, si id credis; [et] me ignoras, Clinia. *Id. Ph.* 2, 3, 10. Quia ege[ns] relicta est misera, ignoratur parens, *h. e.* n[on] agnoscitur, ignorarique fingitur. *Suet. Vit.* 1[...] Sciscitantes quisnam esset: nam ignorabatur. [*E[o]dem modo formulam *ignorare aliquem*, i. q. de f[a]cie aliquem non cognovisse, quae rarior est dice[n]di ratio, adhibet *Nep. Arist.* 1, 4. Cui ille respo[n]dit, se ignorare Aristidem, sed etc. ubi *Brem.* la[u]dat *Just.* 13, 1.] *Cic. Att.* 8, 14. *f.* Domiti[us] ignorat de filio. *Id. Amic.* 7. Ignorante rege, ut[er] eorum esset Orestes. *Brut.* ad *Cic. ad Brut.* 1, 1[...] Magnifice loqui decet adversus ignorantes, quid quoque petendum sit. *Cic. Acad.* 4, 8. Ipsa ve[ro] sapientia, si se ignorabit, sapientia sit, necne, et[c.] *Ov. Met.* 13, 913. monstrumne, Deusne Ille si[t] ignorans. *Lucan.* 8, 626. Ignorant populi, si n[on] in morte probaris, An scieris adversa pati. *O[v.]* *Fast.* 5, 6. Qua ferar, ignoro. ℙ Praeceden[te] negativa dicitur de iis, qui optime sciunt. *Ne[p.]* *Dat.* 5. Non ignorabat, ea vere scripta. *Hor. E[p.]* 1, 7, 25. Nec tamen ignorat, quid distent ae[ra] lupinis. *Cic. N. D.* 3, 31. *extr.* Non enim ign[o]ro, quanti ejus nomen putetis. *Id. Or.* 68. Qu[od] tu quidem minime omnium ignoras. ℙ Aliquand[o] est, ignorare me simulo, non agnosco, neglig[o], aspernor. *Pl. Asin.* 1, 2, 18. Eadem nunc, cum e[st] melius, me, cujus opera est, ignoras, mala. *I[d.]* *Capt.* 2, 3, 74. Ne tu me ignores, cum extempl[o] meo e conspectu abscesseris. *Cic. Phil.* 8, 2. *ext[r.]* De proximo bello civili non libet dicere: ignor[o] causam, detestor exitum. ℙ Cum infinito. *Clau[d.]* *Nupt. Honor.* 186. Laetitiae causas ignorat dic[e]re miles, Laetaturque tamen. ℙ Part. *Ignora[ns]* supra suo loco. *Ignoraturus* ap. *Sen. Q. N.* 1, 1[...] Oculi ignoraturi erant formam solis. *Ignorand[us]* ap. *Pl. Trin.* 2, 1, 29. Mille modis amor ign[o]randus est.

IGNOSCENS, entis, part. ab *ignosco*, qui facil[e]

condonat et ignoscit. *Ter. Heaut.* 4, 1, 32. te obsecro, Quanto tuus est animus natu gravior, ignoscentior, ut meae stultitiae in justitia tua sit aliquid praesidii.

IGNOSCENTĬĂ, ae, f. συγγνώμη, condonatio peccati. *Gell.* 7, 3. *med.* Ignoscentias utiles esse rebus humanis docet.

IGNOSCĬBĬLIS, e, adj. συγγνωστὸς, cui facile ignosci potest. *T. Castritius* ap. *Gell.* 13, 21. Si hic vester hujuscemodi vestitus multo jam usu ignoscibilis est.

IGNOSCO, is, ovi otum, a. 3. συγγινώσκω, veniam do, remitto, excusatum habeo, condono: ab *in* et *nosco*, quasi nolis de peccato cognoscere, sed ipsum ignorare, ac remittere. Raro accusativum regit: qui, si exprimendus sit, ad *condono* aut *remitto* confugere solemus. *Cic. ad Brut.* 1, 15. *med.* Sed sceleris poenam praetermittere (id enim est quod vocatur ignoscere) in hoc bello perniciosum puto. *Sen. Clem.* 2, 7. Ignoscere est, quae judicas punienda, non punire. *Ter. Ph.* 5, 8, 46. Ignosce: orat, confitetur, purgat: quid vis amplius? *Cic. Pis.* 41. Cui non apud senatum, non apud ullum ordinem maximorum scelerum venia ulla ad ignoscendum dari possit. *Id. Part.* 37. Ad ejus facti deprecationem, ignoscendi petenda venia est. *Id. Att.* 7, 12. Velim mihi ignoscas quod ad te scribo tam multa toties. *Id. Agr.* 2, 18. Mihi, quaeso, ignoscite, si appello talem virum saepius. *Id. Har. resp.* 17. *extr.* Quam iste idcirco Bonam dicit, quod in tanto sibi scelere ignoverit. *Id. Fam.* 5, 12. Ignoscas velim huic festinationi meae. *Pl. Mil.* 2, 6, 62. Inscitiae meae et stultitiae ignoscas. *Id. Merc.* 5, 4, 37. Ignoscere delictis, et adolescentiae. *Hor. Sat.* 1, 4, 131. vitiis. *Cic. Phil.* 1, 6. Hoc ignoscant Dii immortales, velim, et populo R. et huic ordini. [**Lucan.* 2, 94. Pariterque jacentes ignovere diis: coll. *ib.* 4, 123. Et veniam meruere dei. Adde 9, 1103. Ut victus posses ignoscere divis.] ℙ Cum accusativo. *Prop.* 2, 2, 56. Juppiter, ignosco pristina furta tua. Al. leg. *ignoro*. *Virg. Cul.* 293. Dignus amor venia, parvum si Tartara nossent Peccatum ignovisse. *Ter. Heaut.* 4, 1, 34. Equidem istuc factum ignoscam. *Pl. Bacch.* 5, 2, 68. Ut eis delicta ignoscas. *Id. Amph.* 1, 1, 101. Orant, ignoscamus peccatum suum. *Quint. decl.* 2, 6. Ignoscite malorum periculorum metus, ignoscite humana discrimina. [**Cf. Ramsh. Gr. Lat.* p. 173.] ℙ Passive impersonaliter. *Cic. Att.* 11, 14. et *Verr.* 2, 4, 63. Deprecatores, quibus non erat ignotum. *Ter. Hec.* 5, 1, 11. Jam aetate ea sum, ut non sit peccato mihi ignosci aequum. *Id. Ad.* 3, 5, 28. Ignotum est, tacitum est, creditum est. *Suet. Aug.* 33. Tabellam dedit, qua ignosceretur iis, quos, etc. ℙ *Ignoscere sibi* est sibi parcere, et indulgere. *Quint.* 10, 3. *med.* Non est indulgendum causis desidiae: nam si non nisi refecti, non nisi hilares, studendum existimaverimus, semper erit, propter quod nobis ignoscamus. *Γνώμη* est illud *Vell.* 2, 30. Familiare est hominibus omnia sibi ignoscere, nihil aliis remittere, *h. e.* indulgere: omnia sibi convenire credere. ℙ *Ignoscere* pro noscere, discere, ut *in* sit ἐπιτατικὴ, confirmat *Non.* 4, 243. illo *Varronis:* Vosque, in theatro qui voluptatem auribus Huc aucupatum concurristis domo, Adeste, adeste, quae feramque, ignoscite, Domum ut feratis e theatro litteras. *Voss.* tamen in *Etymol.* vult legi *gnoscite*. ℙ Pro ignorare, nescire, afferri solet locus *Lact.* 5, 3. *med.*, ubi lectio dubia est, et plerique *ignoro* reponunt. ℙ Part. *Ignoscens* supra suo loco. *Ignoturus* et *Ignosciturus* ap. *Cic. fr.* ap. *Prisc.* 10, 886. Ignoturus alteri, quod patrem alteri, quod tutorem secutus esset. Apud *Pison. Frugi ib.* p. 887. Quodcumque deliquisset, ignosciturum affirmabat. *Ignoscendus* ap. *Virg. G.* 4, 488. Ignoscenda quidem, scirent si ignoscere Manes. ℙ *Ignosset* syncope pro *ignovisset* est *Silii* 8, 619.

IGNŌTĬTĬĂ, ae, f. ignorantia. *Gell.* 16, 13. *extr.* Jura, quibus uti per ignotitiam non queunt. Ita legit ex MSS. *Pareus* in *Lex. Crit.* Vulgo legitur *ignorantiam*. *Gronovius* mallet *innotitiam*, quod magis probandum.

IGNŌTUS, a, um, ἄγνωστος, minime notus, incognitus: ab *in* negativa et *notus*. *Nep. Them.* 8. In navim omnibus ignotus ascendit. *Cic. Fl.* 17. Dubitatis, judices, quin ab hoc ignotissimo Phryge nobilissimum civem vindicetis? *paulo ante dixerat:* is, quem nemo vestrum vidit unquam, nemo, qui mortalis esset, audivit. *Id. Att.* 9, 5. Res ignota in vulgus. *Id. Or.* 1, 39. Jus applicationis obscurum sane et ignotum, patefactum atque illustratum est. *Liv.* 5, 32. Et quod longinqua, eoque ignotior, gens erat. *Quint.* 7, 3. Obscuriora et ignotiora verba. ℙ [**Seq. infin. Sil.* 4, 193. Cui fugere ignotum, i. e. qui tanta erat virtute praeditus, ut fugere nesciret. ℙ Eleganter *ignotus* de iis dicitur, quorum novus, insolitus, inauditus est aspectus, quae diu non apparuerunt. *Lucan.* 6, 216. Coeloque ignota sereno Terribilis Stygio facies pallore gravatur; ubi v. quae laudat *Cort. Sil.* 5, 621. Lacus ater lavit ignota aspergine silvas, i. e. ignota silvis, neque solita in silvis videri. ℙ *Ponitur ignotus* etiam pro *antiquo*. *Lucan.* 4, 379. Non erigit aegros Nobilis ignoto diffusus consule Bacchus.] ℙ *Ignotus* pro longinquo, peregrino. *Tibull.* 1, 3, 3. Me tenet ignotis aegrum Phaeacia terris; et *ib.* 39. ignotis repetens compendia terris. [**V. Cort.* ad *Lucan.* 5, 107. Ceterum *Ignotus*, cum de terris dicitur, signif. etiam incultum, in quo opus non exercetur. *Lucan.* 7, 867. Nuda atque ignota jaceres. V. quae *Cort.* ad h. l. laudat.] ℙ Praecedente negativa particula, probe notum significat. *Cic. Att.* 5, 15. Satis habet magnum campum ille tibi non ignotus cursus animi mei. ℙ Est etiam ignobilis, obscuro loco natus. *Hor. Sat.* 1, 6, 6. naso suspendis adunco Ignotos; et 24. Non minus ignotos generosis. [**V. Heindf.* ad *Hor. Sat.* 1, 2, 31.] ℙ Item qui non novit, inscius, ignarus. *Cic. Fam.* 5, 12. *med.* Illi artifices corporis simulacra ignotis nota faciebant. *Phaedr.* 1, 11. Virtutis expers, verbis jactans gloriam, Ignotos fallit, notis est derisui. *Nep. Ages.* 8. Ignoti, faciem ejus cum intuerentur, contemnebant: qui autem virtutem noverant, non poterant admirari satis. [**Monet Brem.* ad h. l. Gr. ἄγνωστος eodem modo et passive et active dici. Ceterum de duplici hac adjectivorum quorundam significatione v. *Cort.* ad *Lucan.* 5, 500. Plura laudat *Manut.* ad *Cic. Fam.* 5, 12. *Oudend.* ad *Suet. Galb.* 3. Ne quasi ignotum fallere videretur. *Drak.* ad *Liv.* 36, 43, 7.] *Naev.* ap. *Non.* 2, 428. Ignotae iteris sumus. *Callistr. Dig.* 49, 14, 2. *f.* Ignotus juris sui. Ita *Torrent.*, at *Holoander* edidit *ignarus*. Adde *Curt.* 5, 12. *f.* et *Quint. decl.* 6, 2. ℙ *Ignotus* part. ab *ignosco*, condonatus. *Hirt. B. Afr.* 31. Saepe a se fugatis, pulsis et concessam vitam, et ignota peccata. ℙ *Diomed.* 2, 423. ex *Varrone* docens, syllabas alias esse asperas, alias lenes, duras alias, aut molles; *durae sunt*, inquit, *ut ignotus*. V. integr. locum.

[IGŪVĪNAS, atis, omn. gen. et

IGŪVĪNUS, a, um, adj. ad Iguvium pertinens Umbriae oppidum, nunc *Gubbio*, ubi celeberrimae Tabulae Iguvinae inventae sunt ann. 1444., quarum occasione veteres Etruscorum litterae, ac monumenta illustrari coeperunt. Hujus urbis mentio est ap. *Cic. Att.* 7, 13. Quid agat Domitius in Marsis, Iguvii Thermus, P. Attius Cinguli etc. et *Sil.* 8, 459. Narnia, et infestum nebulis humentibus olim Iguvium. *Lanzius* in *Sagg. di ling. Etr. T.* 2. p. 648. putat, ita appellatum fuisse a *Vicu Juviu*, seu Vico Jovio, ut prope Capuam fuit *Pagus Jovius*. ℙ *Iguvinates, ium*, et *Iguvini, orum*, sunt incolae illius oppidi. *Cic. Balb.* 20. Dicat, neque Iguvinatium, neque Camertium foedere esse exceptum. *Caes. B. C.* 1, 12. Certior factus, omnium esse Iguvinorum optimam erga se voluntatem. *Inscr.* ap. *Grut.* 347, 1. P. Aelio P. F. Papir. Marcello patrono civitat. Iguvinorum etc. *F.*]

IL

*ILAĪRA, Hilaira, vel Laira, ae, f. Ἱλάειρα, filia Leucippi, Idae sponsa, a Castore rapta. *Prop.* 1, 2, 16. *Hyg. fab.* 80. *B. A.*

*ILARCURIS, is, opp. Hispaniae Tarraconensis. *Ant. Itin. B. A.*

*ILARGUS, i, Vindeliciae amnis, hodie *Iler* dictus. Sic legit *Cellarius* in *Orb. Antiq.* pro *Itargus*, ap. *Auct. cons. ad Liv.* 386. *B. A.*

*ILDUM, i, n. opp. Hispaniae Tarraconensis, in regione Ilergetum. *Ant. Itin. B. A.*

ĪLĔ, is, n. V. ILIA.

ĪLĔOS, vel Ileus, i, m. εἰλεὸς, dolor acerbissimus intestini ilei, seu subtilis, vel etiam secundum nonnullos caeci, cum constipatione alvi, tumore ventris chordae instar tenti, subsequente etiam rejectione faecum per os, aliisque gravissimis symptomatibus. *Plin.* 30, 7, 20. Gravissimum vitium ileos appellatur. *Id.* 20, 6, 23. Contra ileum allium in oleo, et pulte; et 30, 7, 19. Sevum ovium ileo medetur; et 32, 9, 31. Ileos, et inflationes castorea sanant. *Cels.* quoque de hoc morbo verba facit, sed εἰλεὸς Graece scribit 4, 13.

ĪLĔŌSUS. V. ILIOSUS.

[*ILERCĂŌNENSIS, e, adj. ad Ilercaones pertinens, populos Hispaniae Tarraconensis ad fluvium Iberum. *Ilercaonum regio* dicitur a *Plin.* 3, 3, 4. quae a *Liv. fragm. l.* 91. (ed. *B. G. Niebuhrio*) p. 96. Ilercaonia appellatur. *Liv.* 22, 21. Castra Punica in agro Ilercaonensium erant. *Caes. B. C.* 1, 60. *Illurgavonenses* habet. *F.* et *B. A.*]

ĪLERDĂ, ae, f. *Lerida*, urbs Hispaniae Tarraconensis ad Sicorim fluvium. *Hor. Ep.* 1, 20, 13. aut vinctus mitteris Ilerdam. Adde *Lucan.* 4, 144. et 261., ubi celsam, et altam appellat.

ĪLERDENSIS, e, adj. ad Ilerdam pertinens. *Ilerdenses, ium*, sunt ejus urbis cives. *Plin.* 3, 3, 4.

[*ILERGĔTAE, arum, m. plur. et

ILERGĔTES, um, m. plur. incolae regionis cujusdam Hispaniae Tarraconensis, cujus caput erat urbs Athanagia. *Inscr.* ap. *Grut.* 519, 9. D. M. C. Allii C. F. Victoris Lem. victoris contra Ilergetas etc. *Liv.* 21, 61. Ilergetum gentem invasisset; et *mox*. Ilergetes pecunia multatos in jus ditionemque recepit. *F.* et *B. A.*]

*ILETĬA, ae, f. opp. Thessaliae. *Plin.* 4, 8. *B. A.*

ĪLEX, īlĭcis, f. πρῖνος, arbor glandifera, folio aculeato et non deciduo, non florens, fructum novum ferens cum annotino pendentem, materie tota ossea, et sine medulla, quaeque in laminas secari apta est. Fructus ejus est glans, et coccum, de quo V. suo loco. Ejus duo sunt genera: unum aculeato folio, ut dictum est: alterum oleae non absimili. Est etiam mascula et femina: illa glandem negatur ferre. Haec ex *Plin.* 16, 6, 8. et *ib.* 8, 12. et *ib.* 18, 30. et *ib.* 21, 33. et *ib.* 24, 38. et sqq. V. etiam dicta in AQUIFOLIUS. *Virg. Ecl.* 7, 1. Forte sub arguta consederat ilice Daphnis. *Id. A.* 12, 701. coruscis ilicibus fremit Apenninus. *Lucan.* 3, 440. nodosa ilex. *Mart.* 6, 64. hirsuta. *Hor. Ep.* 15, 5. procera. *Ov. A. Am.* 3, 149. ramosa. *Id. Amor.* 2, 6, 49. nigra nemus ilice frondens. *Id. Fast.* 2, 165. densa niger ilice lucus. *Id. Her.* 16, 54. locus piceis ilicibusque frequens. *Mart.* 14, 70. Porcus ilice pastus, *h. e.* iligna glande.

ĪLĬĂ, ae, f. alio nomine Rhea, Numitoris Albanorum regis filia, Romuli et Remi mater. *Virg. A.* 1, 278. Marte gravis geminam partu dabit Ilia prolem. *Ov. Fast.* 2, 598. Quaque colunt thalamos, Ilia diva, tuos.

ĪLĬĂ, um, ibus, n. λαγόνες, κοῖλα, cavitates alvi utrinque ad latera, ab imis costis, et praecordiis usque ad imum ventrem et pubem: quae in respiratione attolluntur et contrahuntur, in cursu vero et anhelitu maxime concutiuntur. *Fest.* ducit ab *ina:* quod vide: at videtur esse ab εἴλω, vel εἰλέω, circumvolvo; inde etiam est εἰλεὸς vel ἰλεὸς, morbus intestinorum, quem Latini ileon, Itali nunc *volvolo* vocant. *Ov. Met.* 3, 216. de cane venatico: Et substricta gerens Sicyonius ilia Ladon. *Virg. G.* 3, 506. imaque longo Ilia singultu tendunt. *Lucan.* 4, 626. terga viri cedentia victor Alligat, et medium compressis ilibus arctat. *Hor. Ep.* 1, 1, 8. Solve senescentem mature sanus equum, ne Peccet ad extremum ridendus, et ilia ducat: quod accidit, cum prae lassitudine fit respiratio difficilis, et progredi amplius non potest. Sic *Plin.* 26, 6, 15. Jumentis non tussientibus modo, sed ilia quoque trahentibus verbascum auxiliatur. *Id.* 20, 5, 15. Contra jocinoris ac lienis, ilium, lumborum, et renum vitia. *Virg. A.* 7, 499. actaque multo Perque uterum sonitu, perque ilia venit arundo. *Sen. Herc. Fur.* 543. Aurato religans ilia baltheo. ℙ *Rumpi ilia* dicuntur, cui spiritus deficit. *Virg. Ecl.* 7, 25. Pastores, hedera crescentem ornate poetam, Arcades, invidia rumpantur ut ilia Codro. ℙ *Ilia* dicuntur etiam intestina quaedam delicatiora in cibis, ut lumbi, sumen, renes, omentum, hillae, et hujusmodi, quae et lactes appellantur. *Hor. Sat.* 2, 8, 30. Ingustata mihi porrexerat ilia rhombi. *Mart.* 10, 45. Ilia Laurentis cum tibi demus apri. *Juven.* 5, 136. Da Trebio: pone ad Trebium: vis, frater, ab istis Ilibus? ℙ Et universim viscera, et venter. *Hor. Ep.* 3, 4. O dura messorum ilia! *Ov. Ib.* 171. Unguibus et rostro tardus trahet ilia vultur. *Virg. A.* 10, 778. Egregium Antorem latus inter et ilia figit. *Ov. Met.* 4, 119. demittit in ilia ferrum. ℙ *Plin.* 11, 37, 83. tradit, *ilia* dici venas inter vesicam et alvum ad pubem tendentes. Et fortasse ibi esse creditum est sedem libidinis, ut eo pertineat illud *Catull.* 11, 19. Nullum amans vere, sed identidem omnium Ilia rumpens. ℙ Translate *ilia* dicitur venter, seu cavitas vasorum. *Juvenc.* 2, 140. in *Joann.* 2. Sex illic fuerant saxis praepulcra cavatis Vascula, quae ternis aperirent ilia metris. ℙ In secunda declin. *Cels.* 4, 1. *f.* Vulva super rectum intestinum progressa, iliis feminae latera sua innectit. Ubi *Celsus* intelligit ossa illa, quae hinc inde, inter coxas et pubem, in imo ventre posita sunt. ℙ In singulari num. est *ile, ilis*, si *Servio* est fides, ad *A.* 7, 499., ubi refert frigidum dictum *Marulli mimographi* de guloso homine: *Tu Hectorem imitaris: ab ilio nunquam recedis;* monetque *ab ili* debuisse dicere: sed ille ad Ilium Phrygiae alludebat. Ceterum *ile, is*, non est in usu Latino, docente etiam *Charis.* 1, 72. carere hanc vocem singulari numero.

ĪLĬĂCUS, a, um, adj. ad Ilium et Trojam pertinens. *Virg. A.* 5, 607. Iliaca classis; et *ib.* 2, 117. Iliacae orae; et 431. Iliaci cineres; et *ib.* 3, 182. Iliaca fata; et 603. Iliaci Penates. *Mart.* 12, 52. Iliaci amores, *h. e.* Paridis. *Sil.* 8, 50. Iliacus hospes Didus, *h. e.* Aeneas. *Stat. Silv.* 4, 2, 27. Mons Libys, Iliacusque nitent, *h. e.* Numidicum, et Phrygium marmor; et *ib.* 11. Iliaca porrectum sumere dextra Immortale merum, *h. e.* Ganymedis Trojani. *Id. Silv.* 3, 5, 98. Iliacoque jugum memorabile remo, *h. e.* promontorium Miseni, ubi classis Aeneae Misenum amisit. *Ov. Fast.* 6, 227. Iliaca Vesta, *h. e.* quae prius Trojae culta fuit. Et putatur eadem esse ac Cybele. Sic *Lucan.* 5, 400. Iliacae numen quod praesidet Albae, *h. e.* Vesta, quae Albae colebatur. *Hor. A. P.* 129.

Iliacum carmen, *h. e.* in quo de Trojano bello agitur, ut in Iliade Homeri. *Ov. Pont.* 4, 16, 6. Iliacus Macer, *h. e.* poeta, qui versu res Iliacas conscripsit. V. *eund. ib.* 2, 10, 13. et *Amor.* 2, 18, 1. ¶ Ap. *Sil.* 10, 387. Iliaci muri, *h. e.* Romae, cujus conditor ab Trojano Aenea est; et 5, 595. Iliaca cuspis, *h. e.* hasta Flaminii R. consulis.

ĪLĬĂDES, ae, m. patron. filius Iliae. *Ov. Amor.* 3, 4, 40. Romulus Iliades, Iliadesque Remus. *Id. Fast.* 4, 23. Pater Iliades, *h. e.* Romulus; et *ib.* 3, 62. Iliadae fratres, *h. e.* Romulus, et Remus. ¶ Item Trojanus, ab Ilio. *Id. Met.* 10, 160. Abripit Iliaden, qui nunc quoque pocula miscet, *h. e.* Ganymedem.

ĪLĬAS, ădis, f. Ἰλιὰς, ad Ilium ac Trojam pertinens, mulier Trojana. *Ov. Trist.* 2, 371. Ilias ipsa quid est, nisi turpis adultera? *h. e.* Helena. *Virg. A.* 3, 65. Et circum Iliades, crinem de more solutae; et *ib.* 2, 580. Iliadum turba, et Phrygiis comitata ministris. ¶ Est etiam *Ilias* celeberrimum Homeri opus de bello decennali Graecorum cum Trojanis, Helenae repetendae causa, cujus finis Trojae eversio fuit. *Prop.* 2, 25, 66. de Aeneide Virgil.: Nescio quid majus nascitur Iliade. *Ov. A. Am.* 3, 413. quis nosset Homerum, Ilias aeternum si latuisset opus? ¶ Poema est valde longum, vigintiquatuor libris constans: in quo nullum non malorum genus memoratur: unde sunt illa proverbii modo dicta, *Ov. Pont.* 2, 7, 33. Quae *(mala)* tibi si memori coner perscribere versu, Ilias est fatis longa futura meis; et *Prop.* 2, 1, 14. Tunc vero longas condimus Iliadas; et *Cic. Att.* 8, 11. Non multo secus possum vaticinari: tanta malorum impendet Ἰλιάς.

*ILIBĔRI, opp. Hispaniae Baeticae. *Plin.* 3, 1. *B. A.*

[ĪLĬCENSES, ium, m. plur. ad Ilicem pertinens, opp. in ora Ligustica, nunc *Lerice*, ut censuit *Murator.* ad *Inscr.* 522, 1. Nomina collegii fabrum Ilicensium *F.*]

ĪLĬCET, adv. παραυτίκα, statim, confestim, ex *ire licet*, per syncop. ut *scilicet* ex *scire licet*; *videlicet*, ex *videre licet.* Nam apud Romanos praeco hanc vocem usurpabat, ad finem rei significandum, ut *Actum est*, in sacrificiis, in dimittendo senatu, in dimittendis judicibus de consilio, et hujusmodi. *Donat.* in *Phorm.* 1, 4, 31. et *Serv.* in *A.* 2, 424. Hac etiam voce praefica in funeribus, cadavere ustulato, ceterisque rite peractis, utebatur. *Serv.* in *A.* 6, 216. ¶ Quia igitur hac voce pronunciata cito discedebatur, inde usurpari coepta est pro cito, celeriter, statim, confestim. Male autem quidam *illicet* scribunt geminato *l.* Nam quod ajunt *e* vocis *ire* extrito, relinqui *irlicet*, sed *r* sequente *l*, mutari in *l*, ut fit in *pellicio*, *pellego*, *intelligo*, et aliis, id nihil ad rem facit, quia in *ilicet* non est mutatio, sed totius syllabae syncope, ut fit in *scilicet*, et *videlicet*, ubi eadem syllaba *re* eliditur. *Virg. A.* 2, 758. Ilicet ignis edax summa ad fastigia tecti Volvitur; et 424. Ilicet obruimur numero. *Sall. Jug.* 45. Ubi formido illa mentibus decessit, ilicet lascivia atque superbia incessere. ¶ Priorem significationem, *ire licet*, vel *actum est*, retinet in locis, quae subjicio, in quibus exclamationem quandam notat in re desperata. *Pl. Capt.* 3, 1, 8. Itaque venter gutturque resident esuriales ferias. Ilicet parasiticae arti in maximam malam crucem! et *Amph.* 1, 1, 181. Neque miser me commovere possum prae formidine. Ilicet, mandata heri perierunt, una et Sosia. *Ter. Eun.* 1, 1, 9. actum est, ilicet, Peristi; eludet, ubi te victum senserit. [*Laudat *Ruhnk. Donat.* ad h. l. *Serv.* ad *A.* 2, 424. et *Gesner.* ad *Claud. ep.* 2, 19.] Et 2, 3, 55. ipsa est: ilicet, Desine, jam conclamatum est; et *Phorm.* 1, 4, 31. hoc nihil est, Phaedria: ilicet. Quid hic conterimus operam frustra? et *Heaut.* 5, 2, 21. ilicet, Ne te admisce: nemo accusat, Syre, te: semper, ut ait *Donat.*, hic quoque, finem rei significat, ut actum est. [*Reposuit hanc vocem de Bothii sententia *Lindem.* ap. *Pl. Capt.* 1, 1, 22.] ¶ *Festus* exponit *ilicet*, sine dubio: quem sensum habere posset, inquit *Dacerius*, locus *Terentii Eun.* 1, 1, 9. allatus: quem ipsum locum referens *Charis.* 2, 181. putat, *ilicet* pro *hem* poni, ut sit *hem peristi!*

ĪLĬCĒTUM, i, n. πρινών, locus ilicibus consitus. *Mart.* 12, 18. Surgentem focus excipit superba Vicini strue cultus iliceti. *Festus.* Tifata iliceta.

ĪLĬCĔUS, a, um, adj. πρίνινος, qui est ex ilice. *Stat. Th.* 6, 101. Ornique, iliceaeque trabes. Adde *Sicul. Flacc. de condit. agror.* p. 4. *Goes.*

ĪLĬENSIS, e, adj. ad Ilium spectans, Trojanus. *Ilienses, ium*, sunt Ilii incolae. *Suet. Tib.* 52. Iliensibus legatis paulo serius consolantibus, se quoque respondit, vicem eorum dolere, quod egregium civem Hectorem amisissent. ¶ [*Ilienses* fuerunt etiam incolae urbis Ilii in Sardinia, qui, teste *Pausan. l.* 10. *c.* 17., ex Troja in eam insulam profecti sunt. *Plin.* 3, 7, 13. Celeberrimi in Sardinia populorum Ilienses, Balari, Corsi. Adde *Liv.* 40, 19. ¶ *Ilienses* item fuerunt cognominati incolae urbis in Hispania Baetica, quae, teste *Plin.* 3, 1, 3., fuit Ilipa cognomine Ilia. *Inscr.* ap. *Grut.* 351, 5. Sex. Allio Mamerco Ilienses Ilipenenses (lege *Ilienses, Ilipolenses*) viritim statuam D. D. V. ILIPULENSES. *F.* et *B. A.*]

ĪLIGNĔUS, a, um, adj. πρίνινος, idem quod iliceus. *Colum.* 6, 3. *f.* Iliguea, quernea, laurea frons; et 7, 6. Iligiei querneique frutices. *Cato R. R.* 18. Subscudes iligneas adindito.

ĪLIGNUS, a, um, adj. idem ac iligneus. *Ter. Ad.* 4, 2, 46. Lectulos ilignis pedibus faciundos. *Prisc.* 2. p. 587. legit *iligneus.* *Virg. G.* 3, 330. Currentem ilignis potare canalibus undam. [*Et h. l. codd. magnopere variant; v. quae laudat *Heyn.*]

ĪLĬON, ii, n. Ilium, Troja, Ἴλιον, positione Graeca. *Ov. Her.* 13, 53. Ilion, et Tenedos, Simoisque, et Xanthus, et Ide. *Id. Met.* 6, 95. nec profuit Ilion illi. ¶ Etiam feminino genere hac positione inveniri putant. *Id. Her.* 1, 47. vestris disjecta lacertis Ilion; et *Met.* 14, 466. postquam alta cremata est Ilion. *Ilios* tamen alii utroque loco legunt. Nisi malis subaudire *urbs*, ut dicatur ea ratione, qua *Ter. Eun. prol.* 32. *in Eunuchum suam*, et *Virg. A.* 5, 122. *Centauro magna.* V. PELION.

ĪLĬŎNĀ, ae, et Īlĭŏnē, es, f. Ἰλιόνη, maxima natarum Priami, ut est ap. *Virg. A.* 1, 657. Haec a patre nuptui data fuit Polymnestori regi Thraciae, ex quo filium suscepit Deiphilum. Priamus interea Polydorum ejus fratrem eidem educandum dederat: quem illa pro filio habuit, Deiphilumque pro fratre: maritum facile decipiens, qui unum ab altero, cum essent ambo infantuli, non dignoscebat. Troja capta, cum Graeci a Polymnestore magnis praemiis peterent, ut Priami filium occideret, filium is suum pro Polydoro obtruncavit. Polydorus ab Ilione matre rem totam edoctus cum ea adversus Polymnestorem conjuravit, eumque oculis primo, deinde vita privavit. Hoc *Hyg. fab.* 109. et 240., qui addit *fab.* 243. sibi postea, propter casus parentum suorum, manus intulisse. Aliter *Serv.* ad *A.* 1, 658., ubi narrat Ilionam post Trojam captam, a marito ejectam, ipsam sibi manus intulisse. ¶ De Ilionae velo, V. in ANCILE. ¶ *Iliona* fuit etiam appellata una ex tragoediis *Pacuvii*, de qua mentio est ap. *Hor. Sat.* 2, 3, 61. [*ubi v. *Heindf.*] et *Cic. Acad.* 4, 27.

[*ĪLĬŎNEUS, ei, m. quatuor syllabar. Ἰλιονεὺς, filius Niobes natu minimus. *Ov. Met.* 6, 261. Ultimus Ilioneus non profectura precando Brachia sustulerat. ¶ Item vir Trojanus eloquentia insignis. *Virg. A.* 1, 521. Maximus Ilioneus placido sic pectore coepit. *F.* et *B. A.*]

ĪLĬOS, ii, f. idem quod Ilium. *Hor. Od.* 4, 9, 18. non semel Ilios vexata. *Ov. A. Am.* 1, 363. Tum, cum tristis erat, defensa est Ilios armis. Al. leg. *Ilion.* *Id. Her.* 16, 49. Arsuram Paridis vates canit Ilion igni. Al. leg. *arsurum.* V. PELION.

ĪLĬŌSUS, a, um, adj. qui ex ilibus laborat. *Plin.* 20, 4, 13. ¶ Sunt qui legunt *ileosus*, et ducunt ab *ileos*, q. v. v.

[ĪLĬPENSIS, e, adj. ad Ilipam pertinens, Hispaniae Baeticae urbem, quae et Ilia est cognominata, de qua ita *Plin.* 3, 1, 3. Ilipa cognomine Ilia. *Inscr.* ap. *Grut.* 1126, 2. Domitia Clodiana Ilipensis ex provincia Baetica. *F.*]

[ĪLĬPŪLENSES, vel Ilipolenses, ium, m. plur. incolae urbis Ilipulae (quae in nummis ap. *Eckhel. D. N. V. T.* 1. p. 22. *Ilipla* scribitur) in Hispania Baetica, de qua ita *Plin.* 3, 1, 3. Ilipula, quae Laus. V. *Inscr.* in V. ILIENSIS. *F.*]

*ILISANĪTAE, arum, pop. Arabiae. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

*ILISSUS vel Ilissos, i, Ἰλισσὸς et Εἰλισσὸς, locus in Attica. *Plin.* 4, 7. *med.* ed. *Hard.* Antea, v. g. in ed. *Elzev.*, legebatur *amnis.* ¶ Item amnis in Attica, Musis sacer, quas Ilissidas vocant. *Stat. Th.* 4, 52. 8, 767. et 12, 641. ¶ Et amnis in Imbro maris Aegaei insula. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

ĪLĪTHYIĂ, ae, f. Diana, Juno Lucina, Dea, quae parientibus adsistere putabatur. *Ov. Met.* 9, 283. Praepositam timidis parientibus Ilithyiam. *Hor. Carm. saecul.* 14. Lenis Ilithyia tuere matres. Graece scribitur Εἰλείθυια; ex quo colligitur esse vocem quatuor syllabarum, et versum *Ovidii* allatum esse spondaicum; ut et illum *Amor.* 2, 13, 21. Lenis ades, precibusque meis fave, Ilithyia. Nec juvat, si dicas, diphthongum illam υι dissolvi, et priorem ejus vocalem corripi. Obstat enim et altera ab initio diphthongus, quam similiter solvi opus esset, ut inde dactylus exsisteret. Porro ipsam vocem ducunt ab ἐλεύθω, venio, quod Diana invocata veniat in subsidium parientium, et ut fetus facile veniat in lucem: hinc Graece etiam Ἐλευθὼ eadem vocatur.

[ILITURGENSES, ium, m. plur. et

ILITURGITĀNI, orum, m. plur. incolae urbis Hispaniae Baeticae, ad Baetim fluvium, quae olim dicta est Iliturgi, in vicinia hodiernae urbis *Andujar*, quamque Scipio, quod ad Carthaginienses defecisset, evertit. Ejus meminit *Liv.* 26, 17., 23, 49. et *Plin.* 3, 1, 3., ubi et Forum Julium appellatum fuisse ait. In nummis ap. *Eckhel. D. N. V. T.* 1. p. 3. Iliturgenses. *Liv.* 28, 25. Scelu[s] Iliturgitanorum. ¶ In nummis ubique legitur *Il[i]turgi*, ut et in *Inscr.* ap. *Mur.* 1050, 9.; apud scri[p]tores vero *Illiturgi.* *F.*]

ĪLĬUM et Ilion, ii, n. urbs Troadis, a Darda[no] condita, ab Ilo rege et augmentum, et nome[n] accepit: proprieque dicitur ipsa Trojana civitas[;] nam Troja regionem significat, licet et pro Ili[o] saepe usurpetur. *Virg. A.* 3, 3. ceciditque super[bum] Ilium, et omnis humo fumat Neptunia Troj[a;] *Id. ib.* 1, 72. Ilium in Italiam portans, *h. e.* Il[ii] reliquias, et cives superstites; et *ib.* 5, 261. V[i]ctor apud rapidum Simoenta sub Ilio alto. *O[v.] Met.* 13, 408. Ilion ardebat, neque adhuc consed[e]rat ignis. ¶ Si quando feminino genere effertu[r,] ellipsis est, et urbs subintelligitur. V. PELION. ¶ Dicitur et *Ilios*, f. V. supra s. l.

ĪLĬUS, a, um, adj. idem ac Iliacus, seu Tr[o]janus. *Virg. A.* 9, 285. Quam miseram tenuit n[o]n Ilia tellus? et *ib.* 1, 272. dum res stetit Ilia regn[o.] *Pl. Bacch.* 4, 9, 27. Dum sibi exquirit fata Iliorum

ILLĀ vel Ilă, ae, f. diminut. inae, quae pa[rs] chartae est tenuissima. *Festus.*

ILLĀ, adv. pro illac. *Pl. Mil.* 2, 3, 16. For[te] per impluvium huc despexi in proximum: Atq[ue] ego illa aspicio Philocomasium, etc. *Tac. H.* 3, [...] Ne pervium illa Germanicis exercitibus foret. *[...] A.* 2, 17. Incubueratque sagittariis, illa rupturu[s]

ILLĂBĔFACTUS et Inlabefactus, a, um, a[dj.] ab *in* privativa, et part. labefactus, ἀλύμαντο[ς.] *Ov. Pont.* 4, 8, 9. Jus aliquod faciunt affinia vi[n]cula nobis: Quae semper maneant illabefacta pr[e]cor; et *ib.* 12, 29. haec viridi concordia coepta j[u]venta Venit ad albentes illabefacta comas.

ILLĀBOR et Inlabor, eris, apsus sum, dep. [...] εἰσπίπτω, καταῤῥέω, incido, influo. *Plin.* 5, 29, 3[...] Ad decimum a Mileto stadium lenis illabitur ma[re.] *Cic. N. D.* 2, 54. In stomachum primo illabunt[ur] ea, quae accepta sunt ore. *Hor. Od.* 3, 3, 7. [...] fractus illabatur orbis. *Stat. Ach.* 1, 138. tep[...] illabentibus astris Pontus. [*Eleganter *illabi* di[ci]tur de morientibus. *Lucan.* 5, 280. sq. Atque oc[u]los morti clausuram quaerere dextram, Conjug[is] illabi lacrimis. Laudat *Cort.* 8, 661. Interque su[o]rum lapsa manus.] ¶ Translate. *Cic. Fin.* 1, 1[...] Si ea sola voluptas esset, quae quasi titillaret se[n]sus, ut ita dicam, et ad eos cum suavitate afflu[e]ret et illaberetur; et *Leg.* 2, 15. *f.* Sensim pe[r]nicies illapsa civium animos. *Virg. A.* 3, 89. D[a] pater, augurium, atque animis illabere nostris.

ILLĂBŎRĀTUS et Inlaboratus, a, um, part. [a] *illaboro*: ἀκατέργαστος, incultus, sine labore co[n]fectus, inelaboratus. *Sen. ep.* 90. *f.* Terra ip[sa] fertilior erat illaborata, et in usus populorum n[on] diripentium larga. *Quint.* 10, 1. *f.* de Ciceron[e:] Cum interim haec omnia, quae vix singula qui[s]quam intentissima cura consequi potest, fluunt i[l]laborata; et 12, 2. Virtus obvia et illaborata; [...] *ib.* 10. *f.* Fructus illaborati offerunt sese.

ILLĂBŌRO et Inlaboro, as, avi, atum, a. 1. [...]re laboro, ut praeposit. *in* intentiva sit, non p[ri]vativa, ἐπεργάζομαι. *Tac. G.* 46. *f.* Venari beati[us] arbitrantur, quam ingemere agris, illaborare d[o]mibus.

ILLAC, ἐκεῖ, ἐκεῖσε, adv. motus per locum. *[Pl.] Rud.* 1, 3, 30. Hac, an illac eam, incerta con[si]lii sum. *Ter. Eun.* 1, 2, 25. Plenus rimarum su[m,] hac atque illac perfluo. *Cic. Att.* 7, 3. *med.* Omn[es] damnatos, omnes ignominia affectos illac facer[e,] *h. e.* illi parti favere. Est qui legit *illuc.* ¶ E[st] etiam *illac* pro *illa* recto, vel sexto casu pron[o]minis. *Pl. Amph.* 1, 1, 275. Nisi latuit intus il[l]in illac hirnea. *Id. Merc. a.* 2. *v.* 25. Ut occoe[pi] dicere de illac pugna. [*Adde *Ov. Fast.* 2, 68[...] et 6, 395. ubi *Heins.* *illac* e libris plerisque p[ro] *illa* recepit.]

ILLĂCĔRĀBĬLIS et Inlacerabilis, e, adj. ab [in] privativa, et *lacerabilis*, qui lacerari non potes[t,] vel non laceratus. *Sil.* 5, 137. spolium, quod re[x] superbus Bojorum caeso capiti illacerabile vict[or] Aptarat. [*Gr. ἄῤῥηκτον. V. *D. Heins.* et *Dr[a]kenb.* ad h. l.]

ILLĂCESSĪTUS et Inlacessitus, a, um, adj. n[on] lacessitus. *Tac. Agr.* 20. Ut nulla Britanniae no[va] pars illacessita transierit. *Id. G.* 36. Marcente[m] diu pacem illacessiti nutrierunt.

ILLĂCRĬMĀBĬLIS et Inlacrimabilis, e, adje[ct.] ἄδακρυς, inexorabilis, qui tam durus est, ut [ad] lacrimas, aut ad misericordiam commoveri non po[s]sit. *Hor. Od.* 2, 14, 5. Non si tricenis, quotqu[ot] eunt dies, Amice, places illacrimabilem Pluto[nem] tauris. ¶ Item lacrimis non decoratus. *Id. ib.* [4,] 9, 26. sed omnes illacrimabiles Urgentur, ignot[i]que longa Nocte, carent quia vate sacro.

ILLĂCRĬMO et Inlacrimo, as, et Illacrimo[r,] aris, dep. 1. ἐπιδακρύω, idem quod lacrimo, fle[o.] *Hor. Sat.* 2, 5, 103. si paulum potes illacrimare, e[st] Gaudia prudentem vultum celare. *Cels.* 2, 6. Ocu[li] lumen refugiunt, et illacrimant. *Liv.* 25, 24. *me[d.]* Illacrimasse dicitur partim gaudio, partim vetus[ta] gloria urbis. [*Suet. Aug.* 66. Ceterum et illacr[i]mavit et vicem suam conquestus est.] ¶ *Illacr[...]*

mare alicui rei est propter rem quampiam lacrimas fundere. *Cic. N. D.* 3, 33. Quid dicam de Socrate? cujus morti illacrimari soleo, Platonem legens. *Liv.* 40, 56. Qui meo infelici errori unus illacrimasti. *Ov. Trist.* 5, 8, 6. illacrimare malis. *Suet. Vesp.* 15. etiam justis suppliciis. ℙ Cum accusat. *Justin.* 11, 12. Ejusque mortem illacrimatum Alexandrum. ℙ Translate. *Virg. G.* 1, 480. Et moestum illacrimat templis ebur, aeraque sudant. *Colum.* 10, 25. Aut fons illacrimet putei non sede profunda, *h. e.* modicas fundat aquas.

ILLACTĔNUS, adv. *Gell.* 16, 19. Precum ejus commiseratum illactenus, ut ei necem afferre temperarent. Al. leg. *illatenus:* quod habet etiam *Appul. Apol.* Ipsas mulieris litteras illatenus, qua dixi, legendas praebebat.

ILLAEC, pronom. f. illa haec. *Ter. Ad.* 3, 5, 63. Nimia illaec licentia profecto evadet in aliquod magnum malum. *Pl. Amph.* 1, 1, 260. Egomet mihi non credo, cum illaec autumare illum audio. *Id. Merc.* 2, 1, 16. Ut una illaec capra uxoris simiae dotem ambadederit. Adde *Cist.* 2, 2, 2. et alibi.

[ILLAESĒ, adv. inoffense, sine laesione. *Paul. Nol. carm.* 21, 157. Potuisset illaese periclo abrumpere. *F.*]

ILLAESĪBĪLIS, e, adj. qui laedi non potest. *Lact. Ira D.* 17. *med.* Ira in Deo esse non potest, quia illaesibilis est. Adde *Tert. adv. Valent.* 27.

ILLAESUS et Inlaesus, a, um, adj. ἀβλαβής, non laesus: ab *in*, et *laesus*. *Plin.* 15, 30, 40. Gallinam conspicui candoris sedenti aquila ex alto abjecit in gremium illaesam. *Ov. Her.* 15, 168. illaeso corpore pressit aquas. *Sen. ep.* 9. *f.* Qui per ferrum, et ruinas, et ignes illaesus et indemnis evasit. [*Sil.* 5, 125. ad moenia Romae Illaesus contendat iter.] *Stat. Th.* 6, 99. brumaque illaesa cupressus. Al. leg. *brumaeque.* [*Sil.* 13, 536. Fraudum illaesa veneno, i. e. incorrupta, expers.] *Mart.* 1, 7. de Ganymede ab aquila rapto: Illaesum timidis unguibus haesit onus. Adde *Plin.* 23, 1, 27. [*Suet. Tib.* 68. Illaesa valetudo.] ℙ Idem ac laesus. *Lact.* 4, 26. *med.* Quae illaesis affectisque corporibus adhibebat, ea spiritualium figuram gerebant. Al. leg. *laesis*, alii *in laesis.*

ILLAETĀBĪLIS et Inlaetabilis, e, adj. ἄχαρις, non laetus, injucundus, tristis. *Virg. A.* 3, 707. Hinc Drepani me portus, et illaetabilis ora Accipit; et *ib.* 12, 619. Confusae sonus urbis, et illaetabile murmur. *Stat. Th.* 5, 633. onus illaetabile, *h. e.* infans mortuus; et *ib.* 3, 706. grave et illaetabile munus. *Sen. Troad.* 861. Hymen funestus, illaetabilis.

ILLAEVĪGĀTUS et Inlaevigatus, a, um, adj. non laevigatus, ut Illaevigatus sonus, *h. e.* asper. *Diomed.* 3, 499. Fragosi versus sunt, qui illaevigato sono et incondito variantur.

*ILLAMENTĀTUS et Inlamentatus, a, um, adj. non lamentatus. *Vulg. Interpr.* 2 *Maccab.* 5, 10. Illamentatus et insepultus abjicitur. *B. A.*

ILLANC pro illam, sequente vocali, saepe dixit *Plautus*, ut *Cas.* 1, 45., *Cist.* 1, 2, 4., *Most.* 5, 2, 36. etc.

ILLAPSUS et Inlapsus, a, um, part. V. ILLABOR.

ILLAPSUS et Inlapsus, us, m. actus illabendi, influxus, εἴσροος. *Colum.* 2, 2. *med.* Ne praecludatur humoris illapsus, atque exitus.

ILLĂQUEĀTUS et Inlaqueatus, a, um, part. ab *illaqueo*. Translate. *Cic. Har. resp.* 4. Illaqueatus jam omnium legum periculis, irretitus odio bonorum omnium. ℙ Habet etiam contrariam significationem, h. e. laqueis solutus. *Festus:* Inlaqueatum alii pro vincto utuntur, alii pro soluto.

ILLĂQUEO et Inlaqueo, as, a. 1. παγιδεύω, laqueo constringo. *Prud. Cath.* 3, 41. Callidus illaqueat volucres Aut pedicis dolus, aut maculis. ℙ Translate pro corrumpere. *Hor. Od.* 3, 16, 15. munera navium Saevos illaqueant duces.

ILLARGIO. V. INLARGIO.

ILLĀTĀBĪLIS, e, adj. latitudine carens. *Gell.* 1, 20. *extr.* Euclides, γραμμή, inquit, est μῆκος ἀπλατές: quod exprimere uno Latino verbo non queas, nisi audeas dicere, illatabile.

ILLĀTEBRA et Inlatebra, ae, f. locus, ubi latere nihil potest. *Plaut.* ap. *Macr. Sat.* 2, 12. Cujus ego latus illatebras reddam meis dentibus et manibus, *h. e.* discerpam, et comedam. Al. melius leg. *in latebras.* De acipensere loquitur.

ILLĀTEBRO et Inlatebro, as, a. 1. ἐναποκρύπτω, in latebris abscondo, intus abscondo. *Claud. Quadrig.* ap. *Gell.* 17, 2. et *Non.* 2, 466. Arma plerique abjiciunt, atque inermes illatebrant sese. Ubi *Gell. illatebrant* verbum poeticum visum est, sed non absurdum, neque asperum.

ILLĀTĔNUS. V. ILLACTENUS.

ILLĀTIO et Inlatio, onis, f. εἰσφορά, actus inferendi, invectio. *Ulp. Dig.* 11, 7, 2. et 4. Illatio mortui, sepulturae causa. *Paul. Sentent.* 5, 4. §. 1. Injuriam patimur in corpus, verberibus, et illatione stupri. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv. n.* 43. Piaculum factum ob ferri inlationem, scripturae et scalpturae marmoris causa. ℙ Item tributorum solutio. *Cassiod. Variar.* 2, 16. Sensimus auctas illationes: vos addita tributa nescitis. ℙ Item ap. philosophos conclusio argumenti. *Appul. Dogm. Plat.* 3. Dico illationem, vel illativum rogamentum, quod acceptionibus colligitur, et infertur. Adde *ib.* saepe.

ILLĀTĪVUS et Inlativus, a, um, adj. inferens, aut concludens, ut illativum rogamentum. V. v. praec. *Plin.* ap. *Diomed.* 1, 410. Illativae particulae, ut quamquam, quamvis, etsi, tametsi.

ILLĀTRO et Inlatro, as, n. 1. latro, vel intus latro. *Sil.* 13, 845. Illatrat jejunis faucibus Orcus. *Lucan.* 6, 729. Manibus illatrat, regnique silentia rumpit.

ILLĀTUS et Inlatus, a, um, part. ab *infero:* εἰσφερόμενος. *Curt.* 8, 2. Interiora, nisi lumine illato, obscura sunt; et 1. Parmenionis cum honore mentio illata; et 4, 12. Temere illati praesidiis hostium. *Just.* 2, 8. Illatum Atheniensibus bellum. *Cic.* ap. *Colum.* 12, 1. Res illatas custodire. *Plin.* 13, 21, 37. Arbor in domum illata. *Id.* 14, 14, 17. Chium vinum domum suam illatum dicebat tum primum; et 7, 44, 45. A quatuor filiis illatus rogo. *Caes. B. G.* 1, 39. Alius alia causa illata; et 50. Multis et illatis et acceptis vulneribus; et *ib.* 6, 14. Illatas injurias propulsare. *Paul. Dig.* 40, 4, 53. Illata pecunia, *h. e.* soluta.

ILLAUDĀBĪLIS et Inlaudabilis, e, adj. ἀνεγκωμίαστος, qui laudari non potest, laude indignus. *Stat. Silv.* 5, 5, 33. juvat illaudabile carmen Fundere, et incompte miserum laudare dolorem. Adde *Gell.* 2, 6. V. ILLAUDATUS.

ILLAUDANDUS, a, um, adj. non laudandus, illaudabilis. *Cyprian.* vel *Tert. carm. adv. Marc.* 3, 6. plebis facta illaudanda revolvit.

ILLAUDĀTUS et Inlaudatus, a, um, adj. laude carens. *Plin. ep.* 9, 26. Gubernator cum placido mari vehitur, admirante nullo, illaudatus, inglorius subit portum. *Stat. Theb.* 11, 10. memorandaque facta relinquens Gentibus, atque ipsi non illaudata Tonanti. *Sil.* 14, 630. qui sorte pudenda In morem pecudum effudere cubilibus atris illaudatam animam. *Claud. in Ruf.* 2, 225. magno certatur amore, Alternamque fidem non illaudata lacessit Seditio. ℙ Notum est illud *Virg. G.* 3, 4. quis aut Eurysthea durum, Aut illaudati nescit Busiridis aras? Ubi *Servius:* Busiridis laudes scripsit Isocrates: unde *illaudati* participium est pro nomine: ut sit illaudabilis, non qui laudatus non sit, sed qui laudari non meruerit, ut est illud in *A.* 7. (*v.* 11.) *Dives inaccessos ubi Solis filia lucos*, pro *inaccessibiles:* non ad quos nullus accessit, sed ad quos nullus accedere debeat. Haec *Servius.* Non defuere, qui Virgilium reprehenderent, quasi otiosum epitheton Busiridi, qui immanissimus tyrannus fuit, adjunxerit. Quibus duo respondet *Gell.* 2, 6. Primum est ejusmodi. Nemo quisquam tam efflictis est moribus, quin faciat, aut dicat nonnunquam aliquid, quod laudari queat. Sed enim qui omni in re laude omni vacat, is illaudatus est, isque omnium pessimus deterrimusque est. Omnis culpae privatio inculpatum facit: inculpatus autem instar est absolutae virtutis: illaudatus igitur finis est extremae malitiae. Simili ratione *inamabilem undam* Stygis dixit *Id. A.* 6, 438. et *inamoena regna* Plutonis *Ov. Met.* 10, 15. Nempe detractione laudis omnem vituperationem, amoris omne odium, amoenitatis omnem horrorem significare voluerunt. ℙ Altero modo *illaudatus* ita defenditur. *Laudare* significat prisca lingua nominare, appellareque. *Illaudatus* itaque, quasi illaudabilis, qui neque mentione, aut memoria ulla dignus, neque unquam nominandus est. Hoc secundum ponit etiam *Nonius* 4, 276. Ex *Gellio* descripsit more suo *Macr. Sat.* 7, 7. Sunt etiam, qui ideo *illaudatum* Busirim dici putant, quia cum ab Isocrate laudatus fuerit, ut dictum est, ipsae illae laudes effecerint, ut vituperabilior, odioque magis dignus videretur. ℙ Ceterum *Virg. l. c.* videtur exprimere voluisse illud *Homeri Odyss.* 19, 260. et 597., ubi Penelope Ilion urbem vocat οὐκ ὀνομαστήν, *h. e.* illaudabilem, abominandam, quia illius causa Ulysses tot annis domo sua aberat.

ILLAUTUS, et Inlautus, a, um, adj. non lotus, sordidus. *Pl. Poen.* 1, 2, 22. nam quae elauta est, nisi Perculta est, meo quidem animo quasi illauta est. Al. leg. *illuta*, quod idem est. Porro *illauta*, seu *illuta* hoc loco sordidam, illuvie foedatam significat, *Arnob.* 1, 26. Qui (*Christus*) per altissimos gurgites pedem ferebat illutum, *h. e.* non madefactum.

ILLĔ, illa, illud, illius, etc. ἐκεῖνος, pronomen demonstrativum tertiam personam designans, tam a loquente, quam ab audiente remotam. [*Quid differat *hic* et *iste*. V. in HIC. Cf. *Calph.* ad *Ter. Heaut.* 2, 3, 115. *Prisc.* 12, 1, 1. *Vall. Eleg.* 2, 4. *Ramsh. Gr. Lat.* §. 157. 1. p. 519. *Zumpt.* §. 127. et 700. Ceterum exempla, quae Noster hic posuerat, ut, quae parum recte ab initio collocata viderentur, in sua quaeque loca transtulimus. Poterant ea primum locum tenere, ubi *hic* et *ille* opponuntur. Exempla, praeter ea, quae inferius paulo allata sunt. V. in HIC.] ℙ Jungitur et cum aliis pronominibus. *Cic. Or.* 1, 11. Qui cum illis una ipsum illum Carneadem diligenter audierat. *Cels.* 1, 3. *med.* Ille quoque ipse confessus est. *Cic. Marc.* 2. Quin etiam illa ipsa rerum humanarum domina fortuna, etc. *Id. Fam.* 2, 9. Itaque cum primum audivi, ego ille ipse factus sum: scis, quem dicam. *Pl. Men. prol.* 26. Imponit alterum in navem pater: illum reliquit alterum apud matrem domi. *Nep. Reg.* 3. Ab illo eodem vita privatus dicitur. *Id. Milt.* 6. Idem ille populus. [*V. de hac structura *Brem.* ad *Nep. Reg.* 3, 4. et quem laudat, *Goerenz.* ad *Cic. Acad.* 2, 15.] ℙ Aliquando absolute ponitur, cum de persona sermo est satis nota ei, quicum loquimur. *Cic. Att.* 11, 17. *med.* Illum ab Alexandrea discessisse, nemo nunciat, *h. e.* Caesarem; et 18. De illius ab Alexandrea discessu nihil adhuc rumoris. Adde *Fam.* 6, 19. et 20. [*Adde *ib.* 2, 9. quem locum Noster supra laudaverat §. 1. *Sall. Cat.* 52, 12. Ne illi sanguinem nostrum largiantur. Ita recte *Kritz.* cum optt. cdd. pro vulg. *illis*, docens, notari a Catone cum vi et indignatione non *fures aerarii*, sed *perversae sententiae auctores*, vel potius *auctorem*, i. e. Caesarem.] Eodem modo et *ipse* adhibetur. ℙ Interdum redundat. *Virg. A.* 11, 809. Ac velut ille, prius quam tela inimica sequantur, Continuo in montes sese avius abdidit altos, Occiso pastore, lupus. *Ter. Ad.* 3, 2, 8. Quem neque fides, neque jusjurandum, neque illum misericordia Repressit. [*V. *Ruhnk.* ad h. l. et *Bentl.* ad *Hor. Sat.* 2, 6, 83. et *Heindf. ib.*] *Tac. A.* 14, 55. Quidquid illud et qualecumque tribuisset. ℙ [*Solemnis fere dicendi ratio est, qua pronom. *ille* abundanter poni videtur ante part. *quidem*, respondente part. *sed.* V. *Zumpt. Gr. Lat.* §. 743. Huc pertinet locus, quem Noster §. 1. posuerat, *Cic. Off.* 3, 9. Philosophi quidam, minime mali illi quidem, sed, etc. Adde *ib.* 1, 29. Ludo autem et joco uti illo quidem licet sed, etc. Magnum exemplorum numerum collegit *Beier.* ad *Off.* 2, 6, 21. — Respondent etiam aliae particulae adversativae. Laudat idem V. *D. ib. Cic. Brut.* 30. Sed Q. Mucius enucleate ille quidem et polite, ut solebat, nequaquam *autem*, etc. *Att.* 10, 4. Alter — bellum comparat, non injustum ille quidem, — suis *tamen* civibus exitiabile. *Fat.* 18. Sequi illud quidem, *verum*, etc. Etiam post *at* abundantius *ille* ponitur. Laud. *Zumpt. Gr. Lat.* §. 743. *Curt.* 3, 8. *in.* Hi magnopere suadebant, ut retro abiret spatiososque Mesopotamiae campos repeteret; si id consilium damnaret, at ille divideret saltem copias innumerabiles.] ℙ In distributionibus aliquando repetitur. *Mart.* 7, 10. quid ad te, De cute quid faciat ille, vel ille sua? *Ter. Ph.* 2, 2, 18. In illis fructus est, in illis opera luditur. Primum *illis* est pro *his.* ℙ [*Ille aut ille, ille et ille.* Nostr. *der oder der, der und der*, Gr. ὁ δεῖνα. *Cic. Rosc. Am.* 21. Credo, quum vidisset, qui homines in hisce subselliis sederent, quaesisse, num ille, aut ille defensurus esset. *Suet. Caes.* 41. Commendo vobis illum et illum. V. *Gesner* et *Heusing.* ad *Plin. ep.* 6, 20, 15. ℙ *Hic et ille* est i. q. Nostr. *Dieser und jener*, *Einer und der Andere.* *Cic. Verr.* 1, 1, 20. Non dicam illinc hoc signum ablatum esse et illud; hoc dico, nullum te Aspendi signum, Verres, reliquisse.] ℙ Saepius jungitur cum *hic*, ita ut *ille* ad prius et remotius, *hic* ad propius et secundo loco positum referatur. Saepe tamen etiam res contra se habet. V. HIC. [*Tum pronomen *hic* ad rem graviorem, *ille* ad minus gravem pertinet, ut recte monet *G. Stallb.* ad *Ruddim.* 1, 198. Cf. *Brem.* ad *Nep. Thras.* 1, 3.] ℙ *Hi, illi* pro *alii, alii.* *Plin.* 20, 23, 94. Nobilius Athamanticum vocant, illi tanquam ab Athamante inventum, hi quoniam laudatissimum in Athamante reperiatur. ℙ In *illo Pl. Most.* 2, 1, 51. Ita ille faxit Juppiter: τὸ ille δεικτικῶς pronunciatur, *h. e.* oculis, aut digito coelum ostendendo. Similis est usus τοῦ *hic.* V. HIC. [*Virg. A.* 7, 110. Sic Juppiter ille monebat; ubi v. quae *Heins.* de hoc pronom. usu diligentissime congessit. Adde *Cic. Cat.* 2, 12. Vos, Quirites, quoniam jam nox est, veneramini illum Jovem, etc. Dixit haec *Cic.* digito monstrans statuam Jovis in Capitolio positam eamque oculorum conspectui expositam. V. quae in hunc locum laud. *Ramsh. Gr. Lat.* §. 157, 1. p. 520. ℙ Neutrum *illud*, sicut *id*, *hoc*, *tantum*, cet., inservit aliquando amplificandae orationi, cum gravitate quadam ea notans, quae plenius enarrata sequuntur. V. *Ramsh. Gr. Lat.* §. 204, 4, b. p. 975. ubi *laud. Cic. Cat.* 2, 7. Illud timeo: ne mihi sit invidiosum aliquando, quod Catilinam emiserim potius, quam quod ejecerim. Adde *Q. Fr.* 1, 1. te illud moneo, ut quotidie meditere; et paulo post: Illud te oro et hortor, ut in extrema parte muneris tui diligentissimus sis.] *Cic. Quint.* 22. Unum illud dico, si propter, etc. *Ter. Eun.* 4, 7, 12. Illuc est sapere! *illuc* pro *illud.* *Pl. Truc.* 2, 3, 16. Nescio quem praestolata est: credo militem: Illud est. *Id. Mil.* 3, 2, 7. *Pa.* Quid, sorbet? *Lu.* illud, stertit, volui dicere. *Senec.* dixit: hoc

voluit dicere, *ep.* 19. *med.* ℙ [*Ponitur etiam c. genitivo. V. *Zumpt. Gr. Lat.* §. 432. *Suet. Galb.* 14. Galba erat negligentior, quam conveniret principi electo atque illud aetatis. *Id. Ner.* 26. Illud horae. V. *Gronov.* et *Burm.* ad h. l. *Drak.* ad *Liv.* 10, 24, 6. Cf. quae sub voce *Genus* dicta sunt de accus. absoluto: *id genus* et *similibus.*] ℙ Aliquando emphasin habet, et ponitur ad ostendendam insignem aliquam personam, aut rem. [*Huc pertinent, quae Nostr. perperam ab initio exempla posuerat. *Cic. Or.* 3, 50. Antipater ille Sidonius; et *ib.* 1, 11. Vigebat auditor Panaetii illius tui Mnesarchus. *Nep. Att.* 8, 1. Secutum est illud, occiso Caesare. Cum respublica penes Brutos videretur esse, etc. ita leg. *Brem.* q. v. *Cic. Brut.* 26. A. C. Persio litterato homine orationem scriptam ajebant, illo, quem significat valde doctum esse Lucilius. Adde *Eund. Sen.* 14. Honestum illud Solonis est, etc. *Fin.* 4, 22. Nobisne omnibus, et Platoni ipsi, nescio quem illum anteponebas? ubi *nescio quem* augetur per *illum:* Nostr. *Einen so ganz Unberühmten.*] *Cic. Manil.* 9. Ut ex eodem Ponto Medea illa quondam profugisse dicitur. *Nep. Thras.* 4. Pittacus ille, qui, etc. *Vell.* 2, 41. Magno illi Alexandro simillimus. ℙ [*Ita saepius est gloriantis, superbientis. *Quint. Inst.* 10, 7, 2. Dum illa verba fabricentur, i. e. illa tam egregia, quibus superbit. Sic *ib.* §. 8. velocitas illa: etiam quodammodo §. 10. brevia illa; et §. 32. illa elaborata. V. *Spald.* ad h. l. cujus verba sequimur. ℙ Pertinet huc etiam dicendi usus, quo *ille* praecisae orationi inservit. Laudat *Cort.* ad *Lucan.* 4, 762. *Plin. ep.* 4, 2. *n.* 4. Nec dolor erat ille, sed ostentatio, i. e. nec dolor ille dolor erat, sed, etc. et 7, 27. *n.* 11. Adde *Plin. Pan.* 20. Quam dissimilis nuper alterius Principis transitus? Si transitus ille, non populatio fuit: Porro hic commemorari debebant ista. *Cic. Mil.* 34. Ubi sunt equites Romani illi, illi inquam tui? *Lucan.* 7, 254. Haec est illa dies, mihi quam etc., ubi *Cort.* laud. *Barth. Advers.* 8, 1. et suam notam ad *Sall. Cat.* 20, 14. En illa, illa, quam saepe optastis libertas.] ℙ Hac ratione jungitur cum *ego.* *Virg. A.* 1, 1. Ille ego, qui quondam gracili modulatus avena, etc. *Ov. Met.* 1, 757. ille ego liber, Ille ferox tacui. ℙ Item cum verbis secundae personae. *Ov. Met.* 12, 608. ille igitur tantorum victor, Achille, Vinceris a timido Grajae raptore maritae? *Sen. Hippol.* 923. Ille efferatus, castus, intactus, rudis, Mihi te reservas? *Stat. Silv.* 2, 4, 8. at nunc aeterna silentia Lethes Ille canorus habes. *Val. Fl.* 2, 485. tuque Ille ades auguriis promisse, et sorte Deorum. ℙ *Ex illo,* ex illo tempore. *Virg. A.* 2, 169. Ex illo fluere, et retro sublapsa referri Spes Danaum. *Prop.* 2, 22, 42. Ex illo felix nox mihi nulla fuit. Adde *Ov. Met.* 3, 394. Sic *ex illo, quo* ap. *eund. Her.* 14, 85. Scilicet ex illo Junonia permanet ira, Quo bos ex homine est, ex bove facta Dea. ℙ In genit. pro *illius* feminino reperitur etiam *illae.* *Lucr.* 4, 1076. rabies unde illae haec germina surgunt, *h. e.* rabiei illius. Alii aliter leg., [sed nihil mutandum; etenim in *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 368, 9. Patronus emit sibi, et illae, et suis. *F.*] ℙ Item *illi* pro masculino *illius.* *Cato* ap. *Prisc.* 6, 694. Et quis illi modi esse vult? ℙ *Illi* pro *Illic* V. s. l.: s. item l. *illic, illunc, illanc.* ℙ [*Confunduntur *illo* et *ullo.* V. *Cort.* ad *Lucan.* 5, 617. *Illud* et *istuc.* *Id.* ad *Eund.* 8, 870. *Illas* et *alias.* *Burm.* et *Oudend.* ad *Suet. Galb.* 1. *Ille* et *alius.* V. *Spald.* ad *Quint.* 11, 3, 35.]

ILLĔCEBRAE et Inlecebrae, arum, f. plur. θέλγητρον, id, a quo ad aliquid faciendum illicimur, lenocinium, incitamentum, invitamentum: ab *illicio.* Sumitur fere in malam partem, raro in bonam. *Cic. Somn. Scip.* 7. Suis te oportet illecebris ipsa virtus trahat ad verum decus. *Id. fr.* ap. *August. contra Jul. Pelag.* 4, 14. Voluptates corporis vere et graviter a Platone dictae sunt illecebrae atque escae malorum. *Id. Cat.* 1, 6. Irretire aliquem corruptelarum illecebris. *Id. Fam.* 15, 16. Delinitus illecebris voluptatis. *Id. Sen.* 12. Stupra et adulteria, et omne tale flagitium nullis aliis illecebris excitari, nisi voluptatis. *Id. Sext.* 66. Duci voluptatibus, et dedere se vitiorum illecebris, et lenociniis cupiditatum. *Hor. A. P.* 222. Incolumi gravitate, jocum tentavit, eo quod Illecebris erat, et grata novitate morandus Spectator. *Justin.* 2, 13. *extr.* Illecebras avium vocat cadavera in viis exposita. ℙ In sing. numero *Cic. Cat.* 2, 4. Quae tanta in ullo homine juventutis illecebra fuit, quanta in illo? *Id. Mil.* 16. Maxima est illecebra peccandi, impunitatis spes. *Id. Leg.* 1, 11. Voluptas est illecebra turpitudinis. *Liv.* 10, 4. et 2, 51. Pecus in conspectum praesidii Romani propulsum: ad quam illecebram cum commoveretur nemo, etc. *Pl. Men.* 2, 3, 4. Munditia illecebra animo est amantum. *Gell.* 10, 12. Fallax illecebra admirationum, qua pleraque capiuntur ingenia. *Id.* 12, 5. Delectatus illecebra quaestionis; et 18, 6. Ei libro titulus est ingentis cujusdam illecebrae ad legendum scriptus. ℙ Est etiam hoc nomine herba, Graece andrachne agria dicta, similis aizoo minori, pusillis foliis, in petris nascens, et usum habens in cibis. *Plin.* 25, 13, 103. et 26, 12, 79.

ILLĔCEBRO, as, a. 1. illecebris capio. *August. serm.* 113. de divers. Istam processit in lucem, quae oculos carnis illecebrat.

ILLĔCEBRŌSE, adv. cum illecebris. *Pl. Mil.* 3, 2, 36. Hui! illecebrose, *h. e.* festive, lepide. Sed locus est valde dubius. [*V. *Lindem.*, qui legit: Hui, illi crebro capite sistebant cadi; sententiam hanc esse putans: Hui, quam crebro accidisse credibile est, ut ibi cadi converterentur, et inanes fierent.] *Ammian.* 30, 5. Haec ita illecebrosius atque inhumanius agi, loquebatur rumor.

ILLĔCEBRŌSUS et Inlecebrosus, a, um, adj. θελκτήριος, illecebrae plenus. *Pl. Bacch.* 1, 1, 55. istoc illecebrosius Fieri nihil potest, nox, mulier, vinum homini adolescentulo. *Prud. contr. Symm.* 2, 144. Illecebrosus enim sapor est, et pestifer horum. *Ammian.* 30, 1. Illecebrosis regem insidiis ambiens.

ILLECTĀMENTUM, i, n. illecebra. *Appul. Apol.* Lenoniis patris illectamentis captus; et *ib.* Animus magicis illectamentis adornatus.

ILLECTĀTIO, onis, f. illectamentum. *Gell.* 18, 2. Demulcentes animum jucundis sermonum illectationibus.

ILLECTO, as, a. 1. frequentativum ab *illicio.* *Tert.* seu *Cyprian. carm.* 2, 3. Promissum patribus, quos illectaverat ante.

ILLECTUS et Inlectus, a, um, part. ab *illicio;* δελεασθείς, invitatus, incitatus. *Sall. Jug.* 51. Illectus ad proditionem; et 102. Illectus praemio. *Tac. A.* 13, 37. Tunc primum illecti Insochi, gens ante alias socia Romanis. *Id. Hist.* 4, 56. *extr.* Vocula Gallorum fraude illectus. ℙ Est etiam non lectus, ab *in* privativa, et *lego, is.* *Ov. A. Am.* 1, 469. Si non accipiet scriptum, illectumque remittet; Lecturam spera. Est qui legit *intactus,* sed minus recte. *Appul. Flor. n.* 18. Nec libris illectus, improbatusve. ℙ Item non collectus. *Cajus Dig.* 50, 16, 30. Stipula illecta sunt spicae in messe dejectae, necdum lectae. V. STIPULA.

ILLECTUS, us, m. δέλεαρ, blanditiae, illectamentum. *Pl. Bacch.* 1, 1, 21. Magis illectum tuum, quam lectum metuo.

[ILLĒGĬTĬME, adv. non legitime. *Cajus Inst.* 1. (ed. *Goesch.*) §. 89. Si ancilla ex cive R. conceperit, deinde manumissa pepererit, qui nascitur, liberum nasci, naturali ratione fit: nam hi, qui illegitime concipiuntur, statum sumunt ex eo tempore, quo nascuntur.

ILLĒGĬTĬMUS, a, um, adj. legi repugnans, nullum jus habens. Affertur exemplum ex *Val. Max.* 2, 1. *n.* 3. his verbis: Multorum matrimoniorum experientiam quasi illegitimae cujusdam intemperantiae signum esse credentes. Sed al. multo rectius leg. *legitimae.*

ILLENTESCO et Inlentesco, is, n. 3. idem quod lentesco. *Colum.* 2, 11. *f.* Paulum aqua maceratur, dum illentescat. Al. melius leg. *lentescat.*

ILLĔPĬDE et Inlepide, adv. ἀχαρίτως, sine lepore, infacete, invenuste. *Pl. Bacch.* 5, 2, 50. Qui istoc pacto tam lepidam illepide appelles. *Plin.* 8, 51, 77. Animam sui pro sale datam, non illepide existimatur. *Gell.* 18, 13. Non satis scite, ac paene etiam illepide exponuntur. *Hor. Ep.* 2, 1, 76. Poema crasse inlepideve compositum.

ILLĔPĬDUS et Inlepidus, a, um, adj. ἄχαρις, ἀναφρόδιτος, sine lepore, invenustus, inelegans, inconcinnus. *Catull.* 6, 1. Deliciae illepidae atque inelegantes; et 36, 16. Votum non illepidum, neque invenustum. *Gell.* 11, 7. Verba durae et illepidae novitatis. ℙ Transfertur ad mores ingratos, difficiles, tristes, inurbanos, agrestes. *Accius* ap. *Cic. N. D.* 3, 29. Parentem habere avarum, illepidum, in liberos difficilem. *Pl. Bacch.* 4, 3, 3. Impos animi, inamabilis, illepidus vivo. *Gell.* 18, 3. *f.* Stolidos vocari non tam stultos et excordes, quam tetros, et molestos, et illepidos, quos Graeci μοχθηρούς, καὶ φορτικούς dicunt.

ILLEX et Inlex, illĕgis, omn. gen. ἄνομος, exlex, qui sine lege vivit, qui legi non paret: ab *in,* privativa, et *lex.* *Pl. Pers.* 3, 3, 4. Impure, inhoneste, injure, illex, labes populi. *Caec.* ap. *Non.* 1, 33. Quid narras, barbare, cum indomitis moribus illiterate? illex es.

ILLEX et Inlex, ĭcis, m. παλεύτρια, avis in aucupiis, quae ceteras illicit. Ea solet esse accipiter. *Pl. As.* 1, 3, 67. aedis nobis area est, auceps sum ego, Esca est meretrix, lectus illex est, amatores aves. *Non.* 5, 101. legit *illix,* ut distinguatur ab *illex,* quod a lege. V. ILLICIO. ℙ Praeterea, teste *Festo,* Inlices sunt canales, in quos aqua confluit in viis lapide stratis. V. ELICES. ℙ Translate accipitur pro illicio, incitamento, illecebra, ut Illex animi Venus, ap. *Appul. Apol.* Sic *Pl. Poen.* 3, 4, 35. ne nos leno noverit, Qui illi malae rei tantae fuimus illices, *h. e.* qui eum in fraudem malam illeximus. ℙ Interdum adjective sumitur, ut idem sit ac illiciendi vim habens, ut Oculi illices ap. *Appul. l. c.* Sic *Prud. in Symm.* 2, 6. Quo mage sancta ducum corda inlice flect[e]ret arte. *Id. Psychom.* 328. Halitus illex.

ILLI, adv. ἐκεῖ, ibi, vel illic. Multa afferuntu[r] exempla ex *Terentio,* plurima ex *Plauto,* unu[m] etiam ex *Virgilio;* in quibus omnibus alii codice[s] habent *illi,* alii *illic.* *Donatus* tamen in *Ter. A[d.]* 1, 2, 36. et in *Virg. A.* 2, 548. *illi* defendit.

ILLĪBĀBĬLIS, e, adj. qui libari, seu minui no[n] potest. *Lact.* 2, 7. Sapientia illibabilis est, ta[m]quam lux et claritas solis.

ILLĪBĀTUS et Inlibatus, a, um, adj. ἄθικτο[ς,] ἀψαυστος, non libatus, non deminutus, intactu[s,] integer. *Cic. Sext.* 43. Ut eorum veteres illiba[tas]que divitias in profundissimum libidinum su[a]rum gurgitem profundat. *Ulp. Dig.* 10, 2, 20. [...] quadrantem illibatum habeat. *Colum.* 12, 1. Vill[i]ca debet esse integrae valetudinis: nam illibatu[m] robur et vigiliis, et aliis sufficiet laboribus. *I[d.]* 3, 10. Stirpes ex proximo terrae integro atq[ue] illibato succo aluntur. *Liv.* 3, 61. Illibatum im[]perium. [**Id.* 42, 30. Illibatis viribus.] *Vell.* [2,] 48. de Pompejo: Et quam apud superos habuera[t] magnitudinem, illibatam detulisset ad inferos, *h.* [e.] gloriam, felicitatem, culmen honorum. [**Pli[n.]* *Pan.* 25, 1. Quae quidem reverentius fuerit inte[]gra illibataque cogitationibus vestris reservar[i] quam carptim breviterque perstringi.] ℙ *Illiba[ti]* *versus* ap. *Diomed.* 3, 497. sunt, qui non auct[i] vel minuta, aut amputata syllaba, vel littera v[i]tiantur, sed integra et plenissima dictione forma[n]tur, ut (*Virg. G.* 1, 45.) Depresso incipiat ja[m] tum mihi taurus aratro. ℙ Est etiam inviolatu[s,] incorruptus. *Lucan.* 2, 341. foedera prisci Illibat[i] tori. *Val. Max.* 6, 1. *n.* 4. Illibata virginita[s.] *Justin.* 28, 4. Illibata libertas. *Tac. A.* 2, 4[.] Illibatam gloriam servare.

ILLĪBĔRĀLIS et Inliberalis, e, adj. ἀνελεύθε[]ρος, ignobilis, sordidus, qui contra agit, ac libe[]rum hominem decet, homine libero indignus. *Te[r.]* *Ad.* 3, 5, 3. Ex illa familia tam illiberale fac[i]nus esse ortum. *Cic. Off.* 1, 29. Duplex omnin[o] est jocandi genus, unum illiberale, petulans, fla[]gitiosum, obscenum: alterum elegans, urbanum[,] ingeniosum, facetum. *Plin.* 19, 5, 26. *n.* 1. Ra[]phano vis mira laxandi ructum: ob id cibus illibe[]ralis. *Ter. Ad.* 5, 5, 5. Servum haud illiberale[m] praebes te, [*i. e. Servum tali ingenio, quali no[n] servi, sed ingenui et liberi homines esse solent.] *Cic. Off.* 1, 42. Illiberales ac sordidi quaestu[s] mercenariorum. *Id. Or.* 1, 32. Res ad cognoscen[]dum non illiberalis. *Id. Fin.* 1, 1. *extr.* Illibera[]lis labor. *Quint.* 1, 3. Si cui tam est mens ill[i]beralis, ut objurgatione non corrigatur, is etia[m] ad plagas durabitur. ℙ *Illiberalem esse in aliquem* est durum esse, nec precibus flecti. *Cic. Fam.* 1[3,] 1. *f.* Si audierit, me a te non impetrasse, no[n] te in me illiberalem, sed me in se negligenter[m] putabit.

ILLĪBĔRĀLĬTAS, atis, f. ἀνελευθερία, vitiu[m] hominis illiberalis: et praesertim tenacitas nimius[]que amor rei familiaris, qui libero homine est ma[]xime indignus. *Cic. Off.* 2, 18. *f.* Habenda es[t] ratio rei familiaris, sed ita ut illiberalitatis avar[i]tiaeque absit suspicio. Adde *Att.* 8, 6. *extr.*

ILLĪBĔRĀLĬTER, adv. ἀνελευθέρως, minime li[]beraliter, aliter ac hominem liberum decet. *Te[r.]* *Ph.* 2, 3, 24. Vestram familiam is aspernatur nun[c] tam illiberaliter. *Id. Ad.* 4, 5, 29. Factum a v[o]bis duriter, Immisericorditerque: atque etiam s[i] est, pater, Dicendum magis aperte, illiberalite[r,] *h. e.* male, inhoneste, ut et *Donat.* exponit. [ℙ] Item sordide, tenaciter, parce. *Cic. Att.* 6, 3. Ni[]hil ab eo arbitror neque indiligenter, neque illibe[]raliter: *scil.* factum esse: et *ib.* 4, 2. *med.* Super[]ficiem aedium consules aestimaverunt HS vicies[,] cetera valde illiberaliter.

*ILLĪBĔRI vel Illiberis, is, oppidum Gallia[e] Narbonensis, ad montes Pyrenaeos. *Liv.* 21, 2[4.] ubi edd. *Gron.* et *Drak.* habent *Illiberi.* *Plin.* 3, 4. ubi *Illiberis* est. ℙ *Eliberi* appellatur a *Mel[a]* 2, 5. *extr.* Hodie *Elne* vocatur. ℙ Item Hispania[e] Baeticae oppidum, Ἰλλιβερὶς *Ptol.* *Plin.* 3, 1. *Ilibe[ri]* audit. *B. A.*

ILLĪBĔRIS et Inliberis, e, adj. ἄπαις, qui es[t] sine liberis. *Tert. adv. Marc.* 4, 34. Si frater i[l]liberis decesserit.

[ILLĪBĔRĪTĀNUS, a, um, adj. ad Illiberim pertinens, Hispaniae Baeticae urbem, nunc *Gra[]nata.* *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 428, 2. Ord[o] municipii Florentini Illiberitani. Adde aliam a[p.] *Grut.* 272, 7. *F.*]

ILLIC, ἐκεῖ, adv. status in loco, in illo loc[o.] *Caes. B. C.* 3, 102. Cives R. qui illic negotiaren[]tur. *Ter. Hec.* 2, 1, 20. Multo melius hic, qua[e] fiunt, quam illic, ubi sum assidue, scio. ℙ [*Po[]nitur etiam cum appositione. Laudat *Cort.* a[d] *Lucan.* 4, 800. *Prud.* περὶ στεφ. 10, 351. Illic sa[]cerdos stat sacrato in limine.] ℙ Item in ea re[.] *Ter. Andr.* 4, 1, 13. hic, ubi opus est, Non veren[]tur; illic, ubi nihil opus est, ibi verentur. ℙ Item illo tempore, tunc. *Caes. B. G.* 5, 44. Illic ver[o] occursat ocius gladio, comminusque rem gerit Varo[]nus. [*Frustra hic locus allatus videtur; in opt[]

his enim editionibus vv. *illic vero* non leguntur.] *Illic* pro *ille* pluribus locis usurpant comici, *Ter. Andr.* 3, 5, 1. et 4, 4, 3. etc. et *Pl. Amph.* 1, 1, 107. 167. 171. *Asin.* 2, 2, 6. et alibi saepissime. Est autem dictum per apocopen pro *illicce*, quo veteres sunt usi, teste *Prisc.* 12, 498. Hinc *Ter. Heaut.* 4, 5, 3. Illanccine mulierem alere cum illa familia? et *Pl. Ps.* 4, 1, 54. Illiccine est? *Ps.* illic est. [*Contra disputat *Bentl.* ad *Ter. Andr.* 2, 6, 27. docens: nusquam *illic* accentum in fine, sed semper in priore syllaba habere; ideoque non ab *illicce* per syncop. venire. — Ceterum *illic*, sicut multae loci particulae, latius patente vocabulo pro magis definito posito, saepissime dicitur pro praepositione c. pronomine. *Lucan.* 5, 104. Haud illic tacito mala vota susurro Concipiunt, i. e. cum ap. Delphicum Apollinem preces fiunt. *Liv.* 2, 48. Respublica et milite illic (i. e. in bello contra Veientes) et pecunia vacet. *Sall. Fragm. Hist.* 3, 22, 6. Concessere illic omnes, i. e. ad illos.]

*ILLICE, es, f. (*Mela* 2, 6.) vel Illici (*Plin*, 3, 3.), oppidum Hispaniae Tarraconensis maritimum, hodie *Elche*. *B. A.*

ILLICCINE. V. ILLIC

ILLĪCENTIOSUS et Inlicentiosus, a, um, adj. illicitus. *Appul. Met.* 2. Per convivium illicentiosus cachinnus effunditur. Corruptus certe locus, in quo *Oudendorpius* legend. probat: Inter haec convivium totum in licentiosos cachinnos effunditur. Vox igitur *illicentiosus* nullius est in Latio auctoritatis.

ILLĪCET. V. ILICET.

ILLĪCĬBĬLIS et Inlicibilis, e, adj. qui illicit, illecebrosus. *Lact.* 7, 27. Omittendae sunt hujus praesentis vitae illicibiles voluptates, quae animas hominum perniciosissima suavitate deliniunt. [Alii melius leg. *illices*. *F.*]

ILLĬCĬO et Inlicio, is, illexi, ectum, a. 3. θέλγω, δελεάζω, ἐπάγω, attraho, invito, allicio, pellicio: ex *in* et *lacio*. *Cic. Amic.* 14. Nihil est quod ad se rem ullam tam illiciat, et tam attrahat, quam ad amicitiam similitudo. Al. leg. *alliciat*. *Ita *Orell.*; et recte quidem! *Illicere* enim plerumque in malam partem dicitur: quod contra hujus loci sententiam est. *Allicere* usitatissimum in rebus honestis.] *Id. N. D.* 3, 27. Qui non sat habuit conjugem illexe in stuprum: syncope pro *illexisse*. *Pl.* quoque *Merc.* 1, 1, 53. Amorem multos illexe in dispendium. *Id. Aul.* 4, 10, 7. Deus mihi impulsor fuit: is me ad illam illexit. *Id. Truc.* 2, 2, 43. et *Mil.* 5, 4, 2. et *Ter. Andr.* 5, 4, 8. Illicere quempiam in malam fraudem. *Sall. Cat.* 59. Quos ad bellum spes rapinarum illexerat. *Plin.* 28, 8, 27. Vim, qua illiciat ad se homines mente alienatos. *Vell.* 2, 13. Inescandae, illiciendaeque multitudinis causa. *Varr. L. L.* 5, 9. *f.* Cum circum muros itur, ut populus illiciatur ad magistratus conspectum, *h. e.* vocetur, citetur. V. ILLICIUM. *Lucr.* 4, 1138. cavereque ne illiciaris; et 5, 170. illicere aliquem, ut cupiat, etc. ℙ Pro illaqueare, irretire. *Naev.* ap. *Non.* 4, 1, 18. Saltus illicere, *h. e.* laqueis instruere, unde aves capiantur. ℙ In *Not. Tir.* p. 149. *illixit* legitur pro *illexit*. V. ILLEX, icis.

[ILLĬCĪTĀNUS, a, um, adj. ad Illicim pertinens, Hispaniae Tarraconensis urbem, nunc *Elche*. *Plin.* 3, 3, 4. Colonia immunis Illici, unde Illicitanus sinus. Nunc *Golfo di Alicante*. *F.*]

ILLĬCĪTĀTOR et Inlicitator, oris, m. emptor. *Festus*.

ILLĬCĪTĒ et Inlicite, adv. illiciendo, invitando, vocando: ab *illicio*. Ita intelligi debere videtur in illo *Varr. L. L.* 5, 9. *extr.* Illicite illexit. ℙ Item ἀθεμίστως, non licite, contra jus fasque. *Ulp. Dig.* 32, 1, 11. §. 14. Si quis illicite aedificasset, id est hoc, quod dirui constitutiones jubent. *Papin. ib.* 48, 5, 38. Illicite matrimonium contrahere. *Macer ib.* 49, 16, 9. Fisco vindicatur praedium illicite comparatum. Adde *Tertull. adv. Marc.* 4, 34.

*ILLĬCĬTO, adv. i. q. illicite. *Ammian.* 28. *B. A.*

ILLĬCĬTUS et Inlicitus, a, um, adj. ἀθέμιστος, qui per leges non licet, non permissus, vetitus *Cic. Cluent.* 47. Multitudinem illicitum est contra dicere. Al. aliter leg. [*Orell.* leg. nemini licitum est contra dicere. V.] *Tac. A.* 12, 5. Illicitus amor: [*cf. *Lucan.* 6, 454. Flammisque severi Illicitis arsere senes, i. e. amoribus etiam filiarum, neptium, puerorum et similes. Ita *Cort.* ad h. l. q. v.] et *ib.* 13, 51. Illicitae exactiones; et *ib.* 15, 37. Per licita atque illicita foedatus. *Val. Fl.* 1, 627. illicitas temerare rudentibus undas, *h. e.* per quas ire non licuit; et 197. Illicitas tentare vias. *Stat. Th.* 1, 223. Ire per illicitum pelago, germane, dedisti. *August. ep.* 202. *med.* Res illicitissima atque indignissima. ℙ *Lampas illicita coeli* ap. *Stat. Th.* 10, 470. est fulmen, quo tacta loca tangere non licet. Est enim bidental evitandum, ut ait *Pers.* 2, 27.

ILLĬCĬUM et Inlicium, ii, n. θέλγητρον, illecebra, invitamentum: ab *illicio*. *Varr. R. R.* 3, 16. *med.* Si transiturae sunt apes, alvearia apiastro perfricanda, quod illicium hoc illis. *Id. ib. mox.* Ubi consederunt, adferunt alvum prope iisdem illiciis illitam intus. ℙ Praeterea *inlicium* dicitur, inquit *Festus*, cum populus ad concionem elicitur, idest vocatur. Hinc, eodem teste, *inlicium vocare* antiqui dicebant, ad concionem vocare. *Varr. L. L.* 5, 9. *f.* Cum hoc inlicium sit, cum circum muros itur, ut populus inliciatur ad magistratus conspectum. *Et paulo supra referens formulam censorum vocantium ad censuram.* Omnes Quirites, pedites, armatos, privatosque voca inlicium huc ad me. Et *mox.* Qui exercitum imperaturus erit, accenso dicit hoc: Calpurni, voca inlicium omnes Quirites huc ad me. Accensus dicit sic: Omnes Quirites inlicium visite huc ad judices.

ILLĪCO, adv. αὐτόθι, in eo loco: ab *in* et *locus*. *Cass. Hemina* ap. *Non.* 4, 242. His persuadent, ut illico manerent: pars illico manent. *Accius ib.* Illico habitato. *Naev. ib.* Septimumdecimum annum illico sedent. Adde *Caecil. ib.* Huc pertinet et illud *Ter. Ad.* 2, 1, 2. Otiose nunc jam illico hic consiste. Ubi *Donatus*: modo locum, non tempus significat. Et *Phorm.* 1, 4, 18. Sta illico. ℙ Item in illum locum, illuc. *Turpil.* ap. *Non. l. c.* Sed quam longe est, cum isti illico? ℙ Saepius adhibetur pro statim, mox, αὐτίκα; quasi in eo loco, ubi res agitata est, statim fiat. *Cic. Mur.* 10. Simul atque increpuit suspicio tumultus, artes illico nostrae conticescunt. *Id. Fat.* 12. Nec, si omne enunciatum aut verum, aut falsum est, sequitur illico, esse causas immutabiles. *Id. Quint.* 15. Ad vadimonium non venerat, etc. illicone ad praetorem ire convenit? continuone verum fuit postulare, ut etc.? ℙ Sequente *ubi*. *Pl. Stich.* 4, 1, 51. qui illico, Ubi ille poscit, denegavit se dare granum tritici. *Id. Cas.* 4, 4, 6. Malo maximo suo hercle illico, ubi tantulum peccassit.

ILLĪDO et Inlido, is, isi, isum, a. 3. προσβάλλω, ἐναράσσω, in aliquid impello, impingo, injicio, frangendi causa: ab *in* et *laedo*. *Virg. A.* 1, 115. naves in brevia et Syrtes urget, illiditque vadis; et *ib.* 5, 480. caestus effracto illisit in ossa cerebro. *Suet. Aug.* 23. Illidere caput foribus. [*Comparat h. l. cum *Quint. Inst.* 6, 3, 67. Refert Cicero de homine praelongo, caput eum ad fornicem Fabium offendisse *Doederl.* 3, 140. ubi discrimen inter *illidere* et *offendere* ita constituit, ut hoc *fortuiti*, illud *consilii* notionem contineat. Adde *Plin. Pan.* 52, 4. Juvabat illidere solo superbissimos vultus, etc.] *Cic. vertens carmen Aeschyli Tusc.* 3, 31. *extr.* Non ad gravescens vulnus illidat manus. *Quint.* 10, 3. *f.* In litus se maximo cum sono fluctus illidit. *Phaedr.* 2, 6. scopulum super Altis ab astris duram illidit corticem. *Hor. Sat.* 2, 1, 77. fragili quaerens illidere dentem, Offendet solido. *Lucr.* 4, 1073. dentes illidunt saepe labellis. *Val. Fl.* 7, 52. et quos Rex suus illisit pelago, vetuitque reverti: coegit navigare. *Stat. Th.* 11, 517. avidos illidit in aegrum Cornipedem cursus: dirigit cursum in equum urgendi et prosternendi causa. ℙ Passive est frangi, contundi, disjici. *Val. Fl.* 7, 585. clypeoque illiditur ignis. *Claud. Rapt. Pros.* 1, 255. credas illidi cautibus algam. *Val. Max.* 1, 1. *n.* 1. *extr.* Vi tempestatis tota cum classe vicinis litoribus illisus est.

[ILLĬGĀMENTUM, i, n. idem ac ligamentum. *Salvian. Gubern. D.* 7. *med.* Femineis tegminum illigamentis capita velarent (*viri*). *F.*]

ILLĬGĀTĬO, onis, f. ἔνδεσμος, actus illigandi. *Arnob.* 5, 156. Manus, quae contingi laqueis, et nodorum possent illigationibus coerceri. *Capell.* 2, 45. Videret circulorum alterna illigatione texturas.

ILLĬGĀTUS et Inligatus, a, um, part. ab *illigo*: σύνδετος, vinctus, colligatus. *Caes. B. G.* 5, 44. Litterae in jaculo illigatae. *Liv.* 5, 27. Manibus post tergum illigatis. *Hor. Epod.* 1, 25. Non ut juvencis illigata pluribus Aratra nitantur mea. *Paul. Dig.* 34, 2, 33. Cymbia argentea crustis aureis illigata. *Jabolen.* 33, 7, 27. Dolia ita illigata aedibus, ut ibi perpetuo posita sint. ℙ Item implicatus, impeditus, irretitus. *Virg. A.* 10, 794. Ille pedem referens et inutilis, inque ligatus Cedebat, clypeoque inimicum hastile gerebat. *Petr. Sat.* 109. Volucres viscatis illigatae viminibus deferebantur ad manus. *Tac. A.* 3, 21. Illigatus praeda. ℙ Translate. *Cic. Or.* 1, 14. *f.* Angustis et concisis disputationibus illigati, *h. e.* involuti, obscurique. *Hor. Od.* 1, 27, 23. Vix illigatum te triformi Pegasus expediet Chimaera, *h. e.* irretitum. *Liv.* 32, 22. *f.* Familiari amicitia illigati Philippo erant, *h. e.* juncti. [*Cic. Phil.* 13, 4. Multis pignoribus M. Lepidum Resp. illigatum tenet.]

ILLĬGO et Inligo, as, avi, atum, a. 1. ἐνδέω, vincio, ligo. *Liv.* 1, 28. *f.* In currus distentum illigat Metium. *Plin.* 33, 7, 40. Faciem laxis vesicis illigant. *Cic. Verr.* 2, 4, 24. *f.* Emblemata ita scite in aureis poculis illigabat, ita apte in scyphis includebat, ut ea ad illam rem nata esse diceres. [*Sic de gemmis Graeci: λίθοι ἐνδεδεμένοι χρυσίῳ. *Ernest.* in *cl.* s. h. v. — Porro laudat *Tusc.* 1, 23. (de sphaera coelesti artificiosa) motus stellarum in sphaeram illigavit. Addit *Schütz.* in *Cl. Cic. Univ.* 13. ubi *ambitus illigare* pro *vinculis copulare*.] ℙ Translate. *Cic. Or.* 3, 44. Illigare sententiam verbis. *Liv.* 33, 12. *f.* Non iis conditionibus illigabitur pax, ut movere bellum possit. [*Pro *pax* leg. *rex*. V. *Adnotatt. Kreyss.*] *Cic. Or.* 64. Paeon quam commodissime putatur in solutam orationem illigari, *h. e.* innecti, includi; et 27. *f.* Orationis genus in quo omnes verborum, omnes sententiarum illigantur lepores. [*Adde *Acad. pr.* 2, 2. Restat, ut iis respondeam, qui sermonibus ejusmodi nolint personas tam graves illigari. Huc pertinent etiam ista. *Liv.* 41, 24. Quo (foedere) nos temere illigemus. *Id.* 45, 25. Ut sociali foedere se cum Romanis non illigarent.] ℙ Pro involvere, implicare, irretire. *Liv.* 32, 21. Neque velle illigari Romano bello. *Tac. A.* 13, 40. Metu, ne impeditis locis seque et equestres copias illigaret; et *ib.* 6, 32. Ut specie amicitiae vocatum ad epulas lento veneno illigaret; (ea ratione, qua dicimus *implicare morbo*) et *ib.* 15, 51. Primores classiariorum labefacere, et conscientia illigare connixa est, *h. e.* obligare ad conjurationem ineundam, cum rei gnaros consciosque fecisset. ℙ [Part. *Illigans* ap. *Liv.* 36, 11. Invitus se gravioris fortunae conditioni illigans. *Illigaturus* ap. *Hor. Epod.* 3, 11. Ignota tauris illigaturus juga. *F.*]

ILLIM, pro illic, aut illinc habent *Lucr.* 5, 573. et *Pomp.* ap. *Non.* 1, 66. Tribuitur etiam *Pl. Poen.* 5, 2, 27. *Mil.* 4, 6, 64. et *Merc.* 3, 1, 13., item *Cic. Att.* 9, 14. Ubique tamen dubia est lectio: quae quamvis certa esset, non tamen inde fieret, non obsoletam hanc vocem esse. ℙ Idem esto judicium de *illim* pro *illinc*, quod *Ciceroni* multis in locis tribuunt *Pareus* in *Lex. Crit.* et alii.

[ILLĪMĀTUS, a, um, part. ab inusit. *illimo*, limo inductus. *Colum.* 9, 7. Convenit, alvearia luto Punico frondibus illimatis adumbrare. Ita edidit, et legendum ex *Codd.* probavit *Schneiderus* pro *illinitis*, quod participium adhuc caret idonea Latini scriptoris auctoritate. *F.*]

ILLĪMĬNĀTUS, a, um, adj. quasi in ipso limine positus, insitus, innatus. *Cic. Brut.* 58. *extr.* O generosam stirpem, et tanquam in unam arborem plura genera, sic in istam domum multorum insitam, atque illiminatam sapientiam! Alii leg. *illuminatam*, [alii melius *illigatam*: translatione scil. sumpta ab insitione, in qua post germen insitum surculi illigari solent, ut docet *Colum. R. R.* 5, 11. *med. F.* *V. *Ellendt.*, qui ita legendum conj.: O generosam stirpem, et tanquam in unam arborem plura genera, sic istam domum multorum insita illuminatam sapientia.]

ILLĪMIS, et Inlimis, e, adj. ἄθολος, sine limo. *Ov. Met.* 3, 407. Fons erat illimis, nitidis argenteus undis.

[ILLĪMĬTĀTUS, a, um, adj. qui sine limite est. *Auct. Itin. Alex. M.* (ed. *A. Maio*) 50. Itinere incerto, et illimitatis locis. *F.*]

ILLINC, adv. ἐκεῖθεν, ex eo loco. *Cic. Har. resp.* 20. Post, exercitu sollicitato, fugit illinc. *Ter. Eun.* 4, 1, 14. Ubi primum poterit, se illinc subducet. *Id. Ad.* 4, 7, 13. Illinc huc transfertur virgo. ℙ Item ab ea parte, re, vel persona. *Cic. Att.* 9, 7. *med.* Cum eadem metuam ab hac parte, si illinc beneficium non sit. *Id. Phil.* 2, 31. Omnem se amorem abjecisse illinc, atque in hanc transfudisse. *Ter. Ad.* 4, 5, 38. an sedere oportuit Domi virginem tam grandem, dum cognatus hinc Illinc veniret? Ubi *Donatus*: hinc illinc, proverbialiter. Al. leg. *huc illinc*.

ILLĬNĬMENTUM, i, n. idem ac illitus, us. *Coel. Aurel. Tard.* 3, 8. *med.* Illinimenta medicamentorum.

ILLĬNĬO et Inlinio, is, ivi, a. 4. idem quod illino, ἐπιχρίω. *Colum.* 12, 44. *med.* Creta figulari recentia mala crasse illinire. *Plin.* 30, 8, 21. Murino fimo contra calculos illinire ventrem prodest. *Id.* 20, 17, 73. Phreneticis illinivit anisum recens. *Id.* 32, 10, 51. Donec illiniri possit.

ILLĬNĪTUS, a, um, part. ab *illinio*, inunctus, alicui rei inductus. *Cels.* 5, 26. *n.* 33. Solani folia illinita linteolo superinjicienda. Ita *Lindenius*, at *Targa*, aliique *illita* leg. *Plin.* 25, 12, 91. Psyllion illinitum fronti. *Hard.* leg. *illitum*.

ILLĬNO et Inlino, is, lēvi, lĭtum, a. 3. ἐπιχρίω, inungo, liquidi quippiam alicui rei induco. *Hor. Sat.* 1, 5, 30. Hic oculis ego nigra meis collyria lippus Illinere. *Curt.* 8, 9. Demptis soleis, odoribus illinuntur pedes. *Ov. Med. fac.* 100. Contereret, teneris illineretque genis. *Just.* 36, 3. Mare mortuum materiam nullam sustinet, nisi quae alumine illinatur. *Plin.* 28, 14, 58. Ventrem illinere sanguine. *Prud. Hamart.* 808. laqueos ubi callidus auceps Praetendit, lentoque inlevit vimina visco. *Cels.* 5, 22. *n.* 1. Cum aliquo liquido mixta illinamus. ℙ Et universim, inducere. *Sen. ep.* 119. *f.* Si multum auri tecto quoque ejus illinitur. *Plin.* 33, 3, 20. Aurum marmori ovi candido illinere. *Id.* 18, 30, 73. Illinere aliquid gypso. ℙ Translate. *Hor. Ep.* 1, 7, 10. Quod si bruma nives Albanis illinet agris. *Id. Sat.* 1, 4, 36. quodcumque semel chartis illeverit, *h. e.* atramento induxerit, conscripserit. ℙ Item intexere. V. ILLITUS. ℙ [Part. *Illinendus* ap. *Cels.* 7, 12. *n.* 1. *in.* Adustae gingivae melle illinendae, et mulso eluendae sunt. *F.*]

ILLIQUĔFACTUS, a, um, adj. idem quod liquefactus. *Cic. Tusc.* 4, 9. Quae sunt omnes unius generis ad perfundendum animum tanquam illiquefactae voluptates. Non desunt tamen qui *liquefactae* legunt.

ILLIQUOR et Inliquor, eris, dep. 3. idem quod liquor, liquefio, dissolvor. *Symm. ep.* 1, 27. (al. 33.) Ajunt, cochleas, cum illis de coelo nihil illiquitur, succo proprio victitare. Al. leg. *liquitur.*

ILLĪSĬO, et Inlisio, onis, f. actus illidendi. *Hier. ep.* 43. *n.* 3. Navis nostra nunc procellarum concussa turbine, nunc scopulorum illisionibus perforata est. Alii leg. *perturbata.*

ILLĪSUS et Inlisus, a, um, part. ab *illido.* προσβληθεὶς, allisus, in aliquid impactus frangendi causa. *Virg. G.* 3, 261. scopulis illisa reclamant Aequora. [*V. *Cort.* ad *Lucan.* 6, 24. Et illisum scopulis revomentibus aequor.] *Stat. Th.* 5, 592. mulier terra illisa nocenti. *Virg. A.* 5, 205. acuto in murice remi Obnixi crepuere, illisaque prora pependit; et *ib.* 9, 713. Saxea pila penitus vadis illisa recumbit. *Tac. H.* 3, 23. Tela arbustis, sine hostium noxa, illisa. *Sen. Thyest.* 1045. pectora illiso sonent Contusa planctu. *Plin.* 19, 1, 3. Linum in filo politur, illisum crebro in silice ex aqua; et 37, 10, 56. Chalcophonos *(gemma)* illisa aeris tinnitum reddit. ℙ Item elisus. *Cic. Har. resp.* 25. *extr.* Ita serpens compressa atque illisa morietur. *Varr. R. R.* 3, 7. *med.* Qui solent saginare pullos columbinos, relinquunt in nido illisis cruribus, et matribus, uberius ut cibo uti possint, objiciunt.

ILLĪSUS et Inlisus, us, m. illisio. In sexto casu sing. *Sil.* 17, 246. illisu scopulus tremit omnis aquarum. *Plin.* 2, 48, 49. Illisu repercussus ventus.

ILLITTĔRATUS et Inlitteratus, a, um, adj. ἀγράμματος, ἄμουσος, sine litteris, indoctus. *Sen. Ben.* 5, 13. Illitteratum *(aliquando)* dicimus, non ex toto rudem, sed ad litteras altiores non perductum. *Cic. Or.* 2, 6. *f.* Quem cognovimus virum bonum, et non illitteratum. *Id. Fam.* 9, 16. *med.* Incidunt in sermone vario multa, quae fortasse illis cum dixi, nec illiterata, nec insulsa esse videantur. *Plin. ep* 1, 10. *med.* Scribo plurimas, sed illitteratissimas litteras. *Id. ep.* 2, 3. Ἀφιλόκαλον, illitteratum, iners, ac paene etiam turpe est, non putare tanti cognitionem, qua nulla est jucundior. ℙ Inlitterata pars est, quae litteris comprehensa non est. *Festus.* Al. melius leg. *Inlitterata pax.* Huc pertinet illud *Gell.* 11, 18. Ejus leges, quoniam videbantur impendio acerbiores, non decreto jussoque, sed tacito illitteratoque Atheniensium consensu oblitteratae sunt. ℙ *Illitteratus* est etiam, qui litteras nescit. *Colum.* 1, 8. Potest etiam illitteratus, dummodo tenacissimae sit memoriae, rem satis commode administrare.

ILLITURGENSIS et ILLITURGITANUS. V. ILITURGENSES et ILITURGITANI.

ILLĬTUS et Inlitus, a, um, part. ab *illino:* ἐπιχρισθεὶς, inunctus. *Cic. Or.* 3, 52. Color quidam venustatis non fuco illitus, sed sanguine diffusus. *Ov. Met.* 8, 670. pocula illita ceris. *Id. A. Am.* 3, 314. Cera illita sociis Ulyssis. *Id. Her.* 9, 163. Illita Nesseo misi tibi texta veneno. *Curt.* 4, 3. Navis bitumine ac sulphure illita. [*Liv.* 42, 64. Faces taedamque et malleolos stuppae illitos pice parari jubet. *Suet. Galb.* 3. Galbano illitis facibus.] *Sen. Herc. Fur.* 1029. Stipes caede monstrorum illitus. *Lucan.* 8, 382. Illita tela dolis. *Pers.* 3, 53. bracatis illita Medis Porticus, *h. e.* illitis coloribus depicta. ℙ Item intextus. *Hor. Od.* 4, 9, 14. Aurum vestibus illitum. *Sen. Hipp.* 783. Purpura atque auro illitae vestes. ℙ Translate. *Liv.* 5, 2. Id donum inimicorum veneno illitum fore. *Sen. Med.* 576. Dona diris illita ac tincta artibus, *h. e.* veneficiis imbuta. *Sil.* 11, 43. Vita illita macula.

ILLĬTUS et Inlitus, us, m. actus illinendi. In sexto casu sing. *Plin.* 26, 15, 90. Nec potu tantum, sed et illitu, et suffitu valet. *Id.* 28, 15, 61. Ut possint esse illitu faciles.

ILLIUSMODI, talis: duo genitivi conjuncti per modum adverbii. *Cic. Div. Verr.* 21. Non imperitos adolescentulos, aut illiusmodi quadruplatores.

ILLIX. V. ILLEX, icis.

ILLO, ἐκεῖ, ἐνθα, adv. motus ad locum, idem ac illuc. *Ter. Andr.* 2, 2, 25. Cum illo advenio, solitudo ante ostium. *Pl. Pers.* 4, 4, 26. Ego illo accessero. *Cic. Verr.* 2, 1, 56. Nam illo non saxum, non materies advecta est. *Caes. B. G.* 4, 20. Neque temere praeter mercatores, illo adit quisquam. *Plin.* 6, 23, 26. Achaemenidas usque illo tenuisse. [*Plura laudat *Cort.* ad *Lucan.* 3, 350.] ℙ Item ad eam rem. *Caes. l. c.* 11. Haec omnia Caesar eodem illo pertinere arbitrabatur, ut, etc. ℙ In allato *Terentii* loco al. leg. *illoc* eodem sensu: quod habetur etiam in *fragm. or. Claudii Imp.* ap. *Grut.* 502. *col.* 1. *lin. ult.* ℙ [*Confunduntur in edd. *illo* et *illuc.* V. *Cort.* ad *Lucan.* 3, 550.]

ILLOC, pro *illo,* et *illuc* adv. V. v. praec. ℙ Pro illo ablativo. *Pl. Bacch.* 2, 3, 77. Si me illoc auro tanto circumduxerit. *Id. Men.* 2, 1, 26. Illoc verbo esse me servum scio; et 4, 1, 10. Quid nunc cum illoc agam? *Ter. Eun.* 5, 8, 53. Illoc homine opus est. ℙ Et pro *illud. Pl. Bacch.* 4, 8, 29. Hem illoc, paciscere, si potes.

ILLŎCĀBĬLIS et Inlocabilis, e, adj. δυσέκδοτος, qui locari non potest, ut Virgo illocabilis, quae ob deformitatem aut inopiam virum invenire non potest. *Pl. Aul.* 2, 2, 14. ap. *Varr. L. L.* 4, 2. Virginem habeo grandem, dote cassam, atque illocabilem: Neque eam queo locare cuiquam: ἄνυμφον, ἀμνήστευτον.

*ILLORSUM, adv. versus illum locum. *Cato* ap. *Festum* in *Aliorsum. Jul. Valer. res gest. Alex. M.* (ed. *A. Maio)* 1, 13. Eundem advehi illorsum jubet. *B. A.*

ILLŌTUS et Inlotus, a, um, adj. ἄνιπτος, non lotus, immundus, sordidus. *Pl. Poen.* 1, 2, 103. Ut tu quidem hujus oculos illotis manibus tractes ac teras? *Plin.* 23, 2, 31. Faex vini illota miscetur medicamentis. *Id.* 30, 6, 16. Illotae cochleae. *Hor. Sat.* 2, 8, 52. illotos echinos. Al. leg *illutos,* vel *inlutos,* quod idem est: [*Male. Illud recte *Heindf.* interpr.: *nicht vom Salze gereinigt.*] et *ib.* 4, 84. Illota toralia. Al. hic quoque leg. *illuta.* [*Etiam h. l. *Heindf. illota,* i. e. sordibus obsita, recte retinuit. Licet enim *illutus,* sicut *pollutus,* illuvie horridum significet, ita tamen utrumque vocabulum differt, ut *illotus* a non lavando, *illutus* a conspurcando notionem traxerit. V. *Döderl.* 2, 46.] *Cato R. R.* 147. Vinaceos illutos et faecem relinquito. V. ILLAUTUS. ℙ *Illotis pedibus,* aut *manibus* aliquid facere dicitur is, qui imparatus, temere imperiteque quippiam aggreditur: tractum, ut videtur, a sacris, ubi omnia pura mundaque esse convenit. *Gell.* 1, 9. Nunc isti, qui repente pedibus illotis ad philosophos devertunt, non est hoc satis, quod sunt omnino ἀθεώρητοι, sed, etc. *Macr. Sat.* 1. *ult. med.* Nec his Virgilii verbis copia rerum dissonat, quam plerique omnes litteratores pedibus illotis praetereunt, tanquam nihil ultra verborum explanationem liceat nosse grammatico. *Cajus Dig.* 1, 2, 1. Si in foro causas dicentibus nefas videtur esse, nulla praefatione facta, judici rem exponere, quanto magis interpretationem promittentibus inconveniens erit, omissis initiis, atque origine non repetita, atque illotis, ut ita dixerim, manibus, protinus materiam interpretationis tractare? ℙ Translate *illotus sermo,* ap. *Auct. decl. in Sall. in.* est spurcus, obscenus; et *illotus versus* ap. *Rutil. Itin.* 1, 422., ut quidem legi volunt *Graev.* et *Heins.* est rudis, incomptus, [sed ibi pro *Illoto* legend. *Illo te. F.*]

ILLŪBRĬCANS, antis, adj. lubrice movens. *Appul. Met.* 2. Simul membra sua leniter illubricans.

ILLUC, adv. ἐκεῖ, illo, in illum locum. *Nep. Eum.* 9. Adversarios illuc suas contraxisse copias. *Pl. Merc.* 3, 4, 64. Cum illuc, quo ire paritas, veneris. *Ter. Andr.* 1, 1, 54. Filium perduxere illuc meum. *Sall. Jug.* 64. Huc et illuc, quasi vitabundi, agitare. *Cic. Or.* 1, 40. *f.* Huc atque illuc intuens. *Ter. Andr.* 1, 5, 31. In dubio est animus, paulo momento huc vel illuc impellitur. ℙ Item ad eam rem. *Nep. Ages.* 4. Sed illuc redeamus. [*V. *Brem.* ad h. l.] *Pl. Men.* 4, 2, 53. Credit jam tibi de istis: illuc redi. *Hor. Sat.* 1, 2, 23. quo res haec pertinet? illuc: Dum vitant stulti vitia, in contraria currunt. ℙ [*Item in eum. *Tac. A.* 1, 3. Illuc cuncta vergere. *H.* 2, 24. Ne omne belli decus illuc concederet; 3, 38. Versas illuc omnium mentes.] ℙ Apud comicos saepe legitur pro *illud. Ter. Eun.* 4, 7, 12. Illuc est sapere! *Pl. Aul.* 3, 5, 11. In maximam illuc populi partem est optimum. *Id. Asin.* 2, 1, 17. Sed quid illuc, quod exanimatus currit huc Leonida? *Id. Mil.* 3, 1, 65. Illuc aetatis qui sit, non invenies alterum.

ILLŪCĔO et Inluceo, es, uxi, n. 2. ἐπιλάμπω, lucidus sum, in aliqua re luceo. *Pl. Capt.* 3, 4, 65. Atra pix agitet te apud carnificem, atque tuo capiti illuceat. *Cic. N. D.* 2, 38. Cum tertio die sol illuxisset. *Id. Tusc.* 1, 47. Quibus Apollo se id daturum ostendit post ejus diei diem tertium: qui ut illuxit, mortui sunt reperti. *Caes. B. C.* 1, 23. et *Liv.* 2, 65. Ubi illuxit, Romanus productus in aciem. *Suet. Caes.* 81. Ea nocte, cui illuxit dies caedis, ipse sibi visus est, etc. ℙ Active cum accusativo, vi insitae praeposit. est illustrare: pro lucere in aliquem. *Pl. Bacch.* 2, 3, 21. Vulcanus, Sol, Luna, Dies, Dei quatuor, Scelestiorem nullum hominem illuxere alterum. V. v. sq. ℙ Translate. *Cic. Fin.* 4, 2. Eaque in maximis ingeniis maxime illucere. Al. leg. *elucere.* [*Ita *Orell.* nulla scripturae varietate, notata.] *Id. Agr.* 1, 8. Cum populo R. vox et auctoritas consulis repente in tantis tenebris illuxerit. *Vell.* 1, 5. Clarissimum Homeri illuxit ingenium. *Impp. Diocl. et Maxim. Cod.* 5, 71, 10. Apud quem si illuxerit, non universa pretia in patrimonium tuum processisse, etc., *h. e.* si apparuerit, probatum fuerit.

ILLŪCESCO, is, n. 3. illucere incipio. *Cic. Mil.* 26. Illucescet aliquando ille dies, cum tu, etc. ℙ Active cum accusativo est illuminare. *Pl. Amph.* 1, 3, 48. Nunc te, nox, mitto, ut cedas diei, U[...] mortales illuciscas luce clara et candida: *(illuc[...] scas* antiquo scribendi more) Nisi velis intelliger[...] *ut luciscas in mortales.* Al. etiam leg. *mortalibu[...]* [*Hanc vocem restituendam censet, *Salm.* ad *Ju[...] Capit. Max.* et *Balb.* 2. ubi vulgo legitur *allexerit*

*ILLŪCĬDUS et Inlucidus, a, um, adj. non l[...]cidus, obscurus. *Auct. Itin. Alex. M.* (ed. *A. Mai[...]* 120. Exin revertens praerupta per loca coelo i[...] lucido, *ut* juxtim se viantes vix mutuo noscere[...]tur, etc. V. ILLUTIBILIS. *B. A.*

ILLUCTANS, antis, adj. in aliqua re luctan[...] *Stat. Th.* 4, 790. Et teneris meditans verba ill[...]ctantia labris, *h. e.* quae infantis in ore veluti l[...]ctantur, aegreque exprimuntur.

ILLŪCUBRĀTUS et Inlucubratus, a, um, a[...] non lucubratus. *Sulpic. Sever. ep. ad Bassul.* Scripta negligenter emissa, inlucubrata, atque in[...] polita.

[ILLŪCŬLASCO et Inluculasco, is, n. 3. dil[...]culum fit. *Front. ad Anton. Imp.* 1. (ed. *A. Mai[...] ep.* 5. Lucebat in pueritia tua virtus insita, luc[...] bat etiam magis in adolescentia: sed ita, ut cu[...] serenus dies inluculascit lumine incohato. Nu[...] jam virtus integra orbe splendido exorta est, [...] radiis disseminata est. *F.*]

ILLŪDĬA et Inludia, orum, n. plur. visa, qu[...]bus alicui per somnium illuditur. *Tert. Resu[...] carn.* 16. Praesumens, nihil aliud se, quam ill[...]dia animarum somniaturum, urgentium, et inqui[...]tantium, etc.

ILLŪDĬO et Inludio, as, n. 1. idem quod ill[...]do, in aliqua re ludo: quemadmodum *Pl. allud[...]* pro *alludo* dixit. *Gell.* 1, 7. Ne ut in Plauti c[...]moedia moechus (sic enim mendae suae illudi[...]bant) ita in Ciceronis oratione soloecismus ess[...] manifestarius. Al. leg. *illudebant.*

ILLŪDO et Inludo, is, usi, usum, a. 3. ἐμπαίζ[...] in aliqua re ludo. *Hor. Sat.* 1, 4, 138. ubi qu[...]datur otl, Illudo chartis, [*i. e. ludibundus char[...] illino]: et *ib.* 2, 8, 62. Heu, Fortuna, ut se[...] per gaudes illudere rebus Humanis! *Cic. Or.* [...] 43. In Albutium illudens Lucilius, ne a me q[...]dem abstinuit. ℙ Est etiam accedendo recedend[...]que veluti ludere de rebus inanimis, quod saepi[...] explicatur per verbum alludere. V. ALLUDO. *T[...]bull.* 3, 4, 35. Ima videbatur talis illudere pall[...] ℙ Item in aliquid ludo, deludo, irrideo, ludific[...] ludibrio habeo. *Cic. Fam.* 7, 22. Illuseras h[...] inter scyphos, quod dixeram, etc. *Id. Rosc. A[...]* 19. Alicujus miseri fortunis, et virorum talium [...]gnitati illudere. *Id. Dom.* 39. Illudere auctorita[...] summorum virorum. *Id. Or.* 1, 19. Ipsa ve[...] praecepta sic illudere solebat, ut, etc.; et *ib.* [...] 58. *f.* Miseros illudi nolunt, nisi se forte jacta[...] *Ter. Ph.* 5, 7, 22. Satis superbe illuditis me. *T[...] A.* 14, 52. Illudere voces Neronis, quoties ca[...]ret. *Virg. A.* 9, 634. verbis virtutem illude supe[...]bis. *Ov. Met.* 9, 66. illudens nostras Tirynthi[...] artes. *Nep. A.* 10. Sic conservatis suis rebus Po[...]nus, illusis Cretensibus omnibus, ad Prusiam [...] Pontum pervenit. *Ter. Andr.* 4, 4, 18. adeon' [...]demur vobis esse idonei, In quibus sic illudati[...] *Id. Eun.* 5, 4, 19. Ego pol te pro istis dictis [...] factis, scelus, Ulciscar, ut ne impune in nos ill[...] seris. ℙ Aliquando est quasi ludendo perdere. *[...] Andr.* 5, 1, 3. Dum studeo obsequi tibi, pae[...] illusi vitam filiae. *Tac. H.* 2, 94. *extr.* Tanqua[...] in summa abundantia pecuniae illudere. *Virg. [...]* 2, 374. Silvestres uri assidue, capreaeque sequ[...]ces Vitibus illudunt, *h. e.* insiliunt, praeroduntqu[...] et corrumpunt; et *ib.* 1, 181. Tum variae ill[...]dunt pestes. ℙ Item vim turpem inferre, crudel[...]ter, vel obscene tractare, polluere, violare. *T[...] A.* 1, 71. Venia data cunctantius filio, quia Qui[...]tilii Vari corpus illusisse dicebatur; et *ib.* 13, [...] Tradunt, illusum isse pueritiae Britannici Ne[...]nem. *Id. ib.* 15, 72. C. Caesar etiam matri ej[...] illusit. *Suet. Tib.* 45. Illudere illustrium femin[...]rum capitibus. V. INSULTO. [*Cf. *Drak.* ad *S[...]* 8, 473.] ℙ *Illudere auro vestes* idem est ac pi[...]gere acu. V. *Avieni l. c.* in ILLUSUS.

*ILLŪMĬNĀBĬLIS, e, adj. *Claud. Mamert. [...] stat. anim.* 2, 2. *B. A.*

ILLŪMĬNĀTE, adv. λαμπρῶς, splendide, et qua[...] lumine adhibito. *Cic. Or.* 3, 14. Qui distincte, q[...] explicate, qui abundanter, qui illuminate et r[...]bus, et verbis dicunt.

ILLŪMĬNĀTĬO et Inluminatio, onis, f. ἔλλαμψ[...] actus illuminandi. *Macr. Sat.* 1, 18. Orpheus φα[...]νητα dixit solem a lumine atque illuminatione. *Ter[...] adv. Herm.* 15. Mala necessaria fuisse ad illumina[...]tionem bonorum.

ILLŪMĬNĀTOR et Inluminator, oris, m. λαμ[...]πρύνων, qui illuminat. *Tert. adv. Marc.* 4, 17. *ext[...]* Illuminator religionis Christus. *Lact.* 6, 18. Illu[...]minator noster Deus.

ILLŪMĬNĀTUS et Inluminatus, a, um, par[...] ab *illumino:* λαμπρὸς, lumine perfusus. *Cic. N. [...]* 2, 46. Luna illuminata a sole. ℙ Translate es[...] ornatus. *Auct. ad Her.* 4, 47. Corona aurea ful[...]gentibus gemmis illuminata. *Lampr. Commod.* 1[...] Capillus semper fucatus, et auri ramentis illumi[...]

tus. *Cic. Brut.* 58. *extr.* Illuminata sapientia. De h. l. v. in ILLIGATUS.]

ILLŪMĬNO et Inlumino, as, avi, atum, a. 1. καλάμπω, lumine perfundo, lucidum reddo, illu-ro. [*Illuminare* et *Illustrare*, ita differunt, ut lud, luminibus aliquid ornare, hoc uno, quasi lu-inis splendore perfundere, in luce ponere significet. *Doed.* 2, 86.] *Plin.* 2, 73, 75. Solstitii die medio nul-m umbram jaci, puteumque ejus experimenti gra-a factum, totum illuminari. *Colum.* 8, 3. Tabu-ta gallinarum parvis fenestellis illuminantur. *Stat. h.* 12, 275. ruptoque vias illuminat igni. ℙ ranslate. *Cic. Or.* 3, 54. *extr.* Orationem sen-ntiis verborumque conformationibus illuminare. *ib.* 43. Quod maxime tamquam *stellis* quibusdam tat et illuminat orationem.] *Id. Or.* 25. Con-nnitas, quae verborum collocationem illuminat s luminibus, quae Graeci σχήματα appellant. *Vell.* , 18. Horum fidem Mitylenaeorum perfidia illumi-avit; et 35. Ille dies virtutem M. Catonis, jam ultis in rebus conspicuam atque praenitentem, tissime illuminavit; et 66. Cicero hoc rerum na-rae corpus eloquentia illuminavit. [*Adde *eund.* , 18, 3. Nisi Thebas unum os Pindari illuminaret. *oeta Vetus Anthol. Lat.* T. II. p. 149. Agori su-rbo qui creatus germine, Patriam, Senatum, onjugemque illuminas.] *Plin.* 9, 36, 60. Purpura mnem vestem illuminat. ℙ Partic. *Illuminans* p. *Tert. Apol.* 4. Nonne et vos quotidie experi-entis illuminantibus tenebras antiquitatis, etc. *lluminaturus* ap. *eund. Poenit.* 2. Quam gratiam niverso orbi illuminaturus esset. ℙ [*Permutan-r *Illuminare* et *luminare*. V. *Ruhnk.* ad *Vell.* 2, , 1.]

ILLŪMĬNUS et Inluminus, a, um, adj. qui est ne lumine. *Appul. Met.* 6. *in.* Et illuminarum roserpinae nuptiarum demeacula; et *ib.* 3. Ser ato noctis illumino tempore. Al. melius leg. *il-unae.*

ILLUNC, pro *illum*, sequente vocali, saepe surpatur a *Plauto*, ut *Curc.* 4, 4. *extr.*, *Mil.* 4, , 2., *Pers.* 4, 9, 1. et *Rud.* 4, 4, 140. etc., et equente consonante, *Poen.* 5, 3, 2.

ILLŪNIS et Inlunis, e, et Illunus, a, um, adj. σέληνος, sine luna, lunae splendore carens. *Plin. p.* 6, 20. *med.* Nox non quasi illunis, aut nubi-a, sed qualis in locis clausis, lumine exstincto. *il.* 15, 619. Illunem nacti per rura tacentia no-tem. *Appul. Met.* 9. Tenebris illunae caliginis mpeditus.

ILLŬO et Inluo, is, a. 3. εἰςκλύζω, συγκλύζω, nfluendo alluo. *Plin.* 3, 5, 10. Mare Hispanum uncupatur, quatenus Hispanias illuit. *Ulp. Dig.* 0, 2, 16. Id, quod amnis fundo, post litem con-estatam, illuit, *h. e.* fluendo intulit. Ita *Torrent.* Alii *alluit.*

ILLŪRĬCUS. V. ILLYRICUS.

ILLŪRII. V. ILLYRIUS.

ILLŪSĬO, onis, f. actus illudendi. A *Cic. Or.* , 53. enumeratur inter figuras sententiarum: quam uidem *Quint.* 8, 6. *med.* ironiam esse docet: in-ellige eam, quae cum irrisione conjuncta est. Nam quae sine risu est, de ea *Cic.* eodem loco aulo post verba facit, *dissimulationem* appellans. Porro *illusionem* ait *a praeceptis Caesaris non ab-orrere:* Caesar autem *Or.* 2, 58. multa de risu radit: unde fit, ut *Cicero* illusionis nomine vel arcasmum, quae ironiae species est, vel μυκτη-ισμὸν, h. e. simulatum quidem, sed non latentem erisum, vel aliam hujusmodi, qua per risum ali-uis illuditur, intellexisse videatur. Hanc ipsam llusionem *Id.* designat his verbis, *Or.* 40. Saepe t extenuet aliquid, saepe ut irrideat. Et *Quint.* . c. Aliquando cum risu quodam contraria dicun-ur iis, quae intelligi volunt: quemadmodum in Clodium: *Integritas tua te purgavit, mihi crede; udor eripuit, vita anteacta servavit.* [*V. *Ernest. Lex. technol. Lat. rhet.* p. 201.]

ILLŪSOR et Inlusor, oris, m. ἐμπαίκτης, qui il-ludit. *Tert. adv. Marc.* 4, 35. *med.* Illusor legis. *August. ep.* 253. *priore*, *f.* Illusor potius, quam veritatis doctor. Adde *Paul. Nol. carm.* 20, 72.

*ILLŪSŌRĬUM, ii, n. illusio, ludibrium. *Gloss. Phil.* Χλεύη, illusorium. *B. A.*

ILLUSTRĀMENTUM, i, n. illustratio, ornamen-tum, καταυγασμός. *Quint.* 11, 3. *med.* Haec sunt vel illustramenta pronunciationis, vel vitia. [*Va-riant codices inter *illustramenta* et *instrumenta.* Illud praeferendum, quod, licet nusquam alibi lega-tur, eodem modo dictum est, quo alias *illustrare* saepissime de oratione exhibetur.]

ILLUSTRĀTĬO et Inlustratio, onis, f. καταυ-γασμὸς, actus illustrandi. *Cic. N. D.* 1, 31. Solis illustrationem ejusdem incensa radiis menstruo spa-tio luna complet. ℙ Translate. *Quint.* 6, 2. *f.* Ἐνάργεια, quae a Cicerone illustratio et evidentia nominatur, quae non tam dicere videtur, quam ostendere.

ILLUSTRĀTOR et Inlustrator, oris, m. qui il-lustrat. *Lact.* 2, 9. Deus luminis fons et illustra-tor rerum. *Inscr.* ap. *Reines. cl.* 6. *n.* 129. Inlu-stratori prosapiae suae.

*ILLUSTRATRIX, icis, f. quae illustrat. *Sa-risb.* 7, 9. Illustratrix gratia. *B. A.*

ILLUSTRĀTUS et Inlustratus, a, um, part. ab *illustro*, καταυγαζόμενος, lumine perfusus, illumina-tus. *Colum.* 1, 6. Ergastulum angustis illustra-tum fenestris. ℙ Translate. *Cic. Cat.* 3, 1. et 9. Omnia illustrata, patefacta, comperta sunt per me. *Id. Brut.* 64. Genus scriptionis nondum satis La-tinis litteris illustratum. ℙ Item [*Celebris, cla-rus, nobilis.] *Plin.* 3, 16, 20. Padus poena Phaethontis illustratus. *Id.* 14, 6, 8. *n.* 6. Vina maxime illustrata Messalae potu et salute. *Id.* 35, 10, 36. *n.* 15. Opus versibus Graecis illustratum. **Cic. de re publ.* (ed. *Angelo Maio*) 2, 11. Tantum fere regum illustrata sunt nomina. *B. A.*

[*ILLUSTRĀTUS, us, m. status, seu dignitas, eorum, qui *Illustres* appellabantur, de quibus mul-ta docet *Gothofred.* ad *Cod. Theod.* 6, 7, 1. et 6, 18, 1. *Cassiod. Var.* 6, 11. Cape igitur pro fide ac laboribus tuis comitivae domesticorum illustra-tum vacantem, ut et tuis civibus decoratus appa-reas, et, quod est dulcissimum mentibus bonis, ju-giter propriis utilitatibus occuperis. *Id. ib.* 16. Ad-ditur etiam perfuncti laboris aliud munus, ut si quo modo ad illustratum vel vacantem meruerit pervenire, omnibus debeat anteponi, qui codicilla-riis illustratibus probantur ornari *F.* et *B. A.*]

ILLUSTRIS et Inlustris, e, adj. φαεινὸς, luci-dus, clarus, illustratus. [*in luce positus. Diffe-runt *illustris* et *luculentus:* hoc signif. id, quod in medium proferre nemo veretur, h. probabile; illud, quod sponte objicitur oculis, attrahit omnium oculos et laude fruitur, h. excellens. V. *Döderl.* 2, 84.] *Cic. N. D.* 2, 37. Qui sub terra semper habitavissent, bonis et illustribus domiciliis. *Colum.* 1, 6. Bal-nearia occidenti aestivo advertantur, ut sint usque in vesperum illustria. *Auct. ad Her.* 3, 19. Nec nimis illustres, nec vehementer obscuros locos ha-beri oportet. *Plin.* 9, 16, 23. Pisces noctibus il-lustribus aeque quam die, cernunt. *Id.* 18, 35, 78. Solis radii non illustres. *Val. Fl.* 6, 528. Illustre coelum. ℙ Translate est manifestus, patens. *Cic. N. D.* 1, 5. *extr.* Habere visum quendam insignem et illustrem. *Id. Verr.* 2, 5, 13. Factum illustre notumque omnibus. *Id. Fam.* 11, 27. *med.* Prae-ter haec, quae sunt testata et illustria, habeo mul-ta occultiora, quae, etc. *Id. Acad.* 4, 29. A cer-tis et illustrioribus cohibes assensum. *Sen. ep.* 83. Instruenda est vita exemplis illustribus: non sem-per confugiamus ad vetera. *Cic. Part.* 6. Illustris oratio est, si et verba gravitate delecta ponuntur, et translata, et superlata, et ad nomen adjuncta, et idem significantia, atque ab ipsa actione, atque imitatione rerum non abhorrentia, *h. e.* figuris ornata; et *mox.* Est plus aliquanto illustre, quam dilucidum: altero fit, ut intelligamus, altero ut vi-dere videamur. ℙ Item celebris, clarus, nobilis, [*ἐπιφανής.] *Cic. Sen.* 11. Causas illustres defen-dere. *Varr. R. R.* 2, 1. De antiquis illustrissimus quisque pastor erat. [*Suet. Caes.* 48. Cum illu-strioribus provinciarum. *Tib.* 32. Quorundam il-lustrium exsequias.] *Cic. Fam.* 1, 7. *f.* Haec vi-des quanto expressiora, quantoque illustriora futu-ra sint, cum aliquantum ex provincia laudis acces-serit. *Caes. B. G.* 6, 18. Paterfamilias illustriore loco natus. *Nep. Dion.* 1. Legationes, quae es-sent illustriores, per Dionem administrabantur. *Id. Paus.* 1. Hujus illustrissimum est proelium apud Plataeas. *Id. Reg.* 1. Xerxi maxime est illustre, quod maximis post hominum memoriam exercitibus terra marique bellum intulit Graeciae. *Cic. Off.* 1, 22. Themistoclis nomen est, quam Solonis, il-lustrius. *Id. Dom.* 46. Vita remota ab honore po-pulari, et ab hac illustri gratia; et 32. Ejus in omni vita nihil est ad laudem illustrius, quam ca-lamitas ipsa. *Caes. B. G.* 7, 3. Ubi major, atque illustrior incidit res, clamore per agros regiones-que significant. *Gell.* 18, 7. Vos quoque philoso-phorum illustrissimi. ℙ Posteriori aevo *illustres* dicebantur supremi ordinis senatores, medii *specta-biles*, infimi *clarissimi*, ut docet *Is. Or.* 9, 4. At id fortasse obtinuit sequiori tempore; nam olim omnes senatores *clarissimi* sunt appellati. V. CLA-RUS. Ceterum consule *Gothofred.* ad *Cod. Theod.* 3, 11, 1. V. et v. praec. ℙ *Serv.* ad *A.* 6, 758. *illustrem* docet aliquando in malam partem usurpa-ri, ut *nobilis*, et ideo meretricibus etiam tribui. ℙ *Illuster* in recto singulari legitur ap. *Val. Max.* 4, 1. *n.* 5. et *ib.* 3. *n.* 11. in multis MSS. Item in titulo prooemii praefixi libro *Marc. Emp. de medi-cam.* Marcellus vir illuster ex magno officio Theo-dosii sen. filiis suis salutem dicit.

ILLUSTRĬUS, ILLUSTRISSĬMĒ, adv. a positi-vo *illustre*, cujus nondum vidi exemplum. *Cic. Fam.* 10, 19. Sic vidi, quasi ea, quae oculis cernuntur, me a te amari. Dices, quid antea? semper equi-dem, sed nunquam illustrius. *Gell.* 9, 13. Q. Claudius purissime atque illustrissime, simplicique atque incompta orationis antiquae suavitate descri-psit. *Arnob.* 2, 44. Haec omnia illustrius comme-morabuntur et planius.

ILLUSTRO et Inlustro, as, avi, atum, a. 1. λαμπρύνω, καταλάμπω, rem aliquam lucidam et splendidam facio, lucem et splendorem alicui rei affero. [*Quid differant *illustrare* et *illuminare* dictum est in *illuminare;* quid *collustrare* distet ab *illustrare*, V. in *collustrare.*] *Cic. Somn. Scip.* 4. Sol cuncta sua luce illustrat et complet. *Plin.* 2, 18, 16. Placida nocte, leniter illustrante stellas. ℙ Translate est res occultas patefacere. *Cic. Cat.* 3, 8. Ut ea consilia, quae clam essent inita con-tra salutem urbis, illustrentur. *Id. ib.* 1, 3. Il-lustrantur, erumpunt omnia. *Id. Amic.* 97. Pate-facere et illustrare veritatem. [*Lucret.* 3, 2. Il-lustrans commoda vitae; et 1, 137. sq. Grajorum obscura reperta Difficile illustrare latineis versibus esse.] ℙ Item explicare, declarare rem aliquam difficilem et obscuram. *Cic. Acad.* 1, 1. Philoso-phiam veterem illam a Socrate ortam Latinis litte-ris illustrare. *Id. Or.* 1, 39. Jus obscurum et ignotum patefacere et illustrare. ℙ Item nobili-tare, celebrem reddere. *Cic. Fam.* 1, 6. Illustra-bit, mihi crede, tuam amplitudinem hominum in-juria. *Nep. Them.* 1. Quo factum est, ut brevi tempore illustraretur. *Cic. Arch.* 9. Qui libri non modo Lucullum, verum etiam populi R. nomen il-lustrant. *Luccej.* ad *Cic. Fam.* 5, 14. Illustrare aliquem laudibus. [*Hor. Sat.* 2, 6, 17. Quid prius illustrem Satiris Musaque pedestri?] *Plin.* 4, 11, 18. Illustrant duae urbes utrinque litora. *Id.* 34, 8, 19. *n.* 21. Quem Brutus cognomine suo il-lustravit. [*Suet. Galb.* 3. Familiam illustravit Serv. Galba consularis.] *Stat. Achill.* 2, 65. nunc hospitio mea tecta piumque Illustrate larem. ℙ Illustrare orationem est figuris, quasi luminibus ornare. *Cic. Or.* 3, 36. et *Or.* 27. Illustrant ora-tionem, quasi stellae quaedam, translata verba at-que immutata. *Id. Inv.* 2, 15. Distinguere atque illustrare orationem. [*V. *Ernest. lex. technol. lat. rhet.* p. 201. sq.]

ILLŪSUS et Inlusus, a, um, part. ab *illudo*, ἐμπαιχθεὶς, irrisus, ludibrio habitus, frustratus. *Tac. Ann.* 15, 68. Saepe asperis facetiis illusus. *Hor. Sat.* 2, 5, 26. Aut spem deponas, aut artem illu-sus omittas. *Ov. Amor.* 1, 8, 85. Nec, si quem falles, tu perjurare timeto: Commodat illusis nu-mina surda Venus. *Cic. Quint.* 16. Timide et pe-detentim istuc descendunt, inviti, multis vadimo-niis desertis, saepe illusi ac destituti. *Hor. Sat.* 2, 7, 108. Illusique pedes vitiosum ferre recusant Corpus, *h. e.* crapula gravatum vacillantes ferre recusant. Quo pertinet illud *Pl. Ps.* 5, 1, 5. ma-gnum hoc vitium vino est: Pedes captat primum: luctator dolosus est. ℙ Alio sensu *Virg. G.* 2, 464. *illusas auro vestes* dixit, in quibus scil. artifex acu veluti ludens, aliquid auro pinxit, atque inte-xuit. Ita *Serv.* recte improbans eos, qui *inclusas* legebant. [*V. *Heyn.* — *Heindf.* intelligit de ve-stibus purpureis leviter et sparsim auro intextis.] Sic *Prud.* περὶ στεφ. 14, 104. Splendore multo stru-cta habitacula, Illusa pictae vestis inania. Sic *Avien. Perieg.* 1258. de Persis. Illudunt auro ve-stes. Al. male leg. *illidunt.*

ILLŪTĬBARBUS, a, um, adj. qui barba sordi-da est: ab *illutus*, et *barba*. *Appul. Flor. n.* 3. Vultu ferino trux, hispidus, illutibarbus, spinis et pilis obsitus. Al. leg. *multibarbus.*

ILLŪTĬBĬLIS et Inlutibilis, e, adj. qui elui non potest: ab *illutus*. *Pl. Men.* 1, 2, 57. Nam ex isthoc loco spurcatur nasum odore illutibili. Alii melius ex *MSS.* leg. *illucido*, qui scil. ex loco ob-scuro exhalat. V. ILLLUCIDUS.

ILLŪTUS et Inlutus. V. ILLAUTUS et IL-LOTUS.

ILLŪVĬES et Inluvies, ei, f. ἀλουσία, λῦμα, sor-des non lotae in corpore animalis, immunditia: ab *in* privativa, et luo, lavo, unde *illuo.* [*Recte *Döderl.* 2, 45. sqq. *illuvies* ab illuere, i. e. alluere, inundare deducit, ut proprie sit inundatio aquarum, indeque sordes significet inundatione alicui rei ad-spersas; contrar. *eluvies.* Quo differat a *situs*, de iis proprie intellig. quae quis jacere in sordibus si-nat. Hinc primo loco ponenda erant exempla, quae Noster ad finem exhibuit.] Vetus *poeta* ap. *Cic. Tusc.* 3, 12. Barba intonsa infuscat pectus illuvie scabrum. *Tac. Ann.* 4, 28. Illuvie ac squalore ob-situs. *Id. H.* 4, 46. Illuvie deformis. *Ter. Heaut.* 2, 3, 53. Ancillula pannis obsita, neglecta, im-munda illuvie. *Virg. G.* 3, 561. Vellera tondere morbo illuvieque peresa. *Colum.* 7, 10. *med.* Suil-lum genus non est contentum potione aquae, nisi obesam illuviem atque distentam pabulis alvum de-merserit, ac refrigeraverit, *h. e.* corpus sordibus oblitum. *Ulp. Dig.* 21, 1, 12. Trebatius ait, non esse morbosum, os alicui olere: hoc enim ex illu-vie oris accidere solet. Adde *Lucil.* et *Varr.* ap. *Non.* 2, 437. ℙ Est convicium in hominem sordi-dum et misere viventem *Pl. Most.* 1, 1, 38. te Juppiter, Diique omnes perdant! oboluisti allium, Germana illuvies, rusticus, hircus, hara suis. ℙ Est etiam inundatio aquarum sordes convehentium. [*Additamento *sordes convehentium* non opus est.] *Just.* 2, 1. Illuvies aquarum principio rerum ter-ras obrutas tenuit; et 6. Aquarum illuvies majo-rem partem populorum Graeciae absumpsit. ℙ

Ap. *Tac. Ann.* 12, 51. Interim Zenobiam placida illuvie, spirantem ac vitae manifestam advertere pastores: *illuvies* est cursus fluminis ad riparum latera placide in stagni morem inundantis: sed videtur legendum *eluvie.* V. ELUVIES.

ILLŪVĬŌSUS, a, um, adj. illuvie plenus. Est *Nonii* 4, 466.

ILLYRĬA, ae, f. Ἰλλυρία, regio ampla post sinum Adriaticum inter Tergestum in confinio Italiae et Macedoniam, complectens Liburniam, et Dalmatiam. Alii ampliores, alii angustiores ei terminos statuunt. V. *Cellar. Geograph. ant. l.* 2. *c.* 8. *sect.* 5. et *Tzschuck.* ad *Melam.* 2, 4. *Prop.* 1, 8, 2. An tibi sum gelida vilior Illyria? et 2, 13, 10. alias iterum naviget Illyrias.

ILLYRĬCĬĀNUS, a, um, adj. Illyricus. *Valer.* in *ep.* ap. *Trebell. Claud.* 14. Claudium Illyricianae gentis virum, *h. e.* qui ex Dalmatarum provincia originem ducebàt, ut *ib.* 11. dicitur. *Impp. Arcad. et Honor. Cod. Theod.* 10, 10, 26. Illyricianos omnes, quos patria complectitur, etc. ¶ Scribitur et *Illuricianus*, ut in nummo Decii Imp. ap. *Eckhel. D. N. V. T.* 7. p. 344. Genius exerc*itus* Illuriciani: *scil.* militantis in Illyrico.

ILLYRĬCUS, a, um, adj. Ἰλλυρικὸς, ad Illyriam pertinens. *Virg. A.* 1, 246. Illyricos penetrare sinus, *h. e.* maris Adriatici, qua Illyriam alluit. *Ov. Pont.* 4, 14, 45. Illyrica si jam pice nigrior essem. *Plin.* 16, 12, 23. laudat Macedonicam picem. Porro Macedonia est Illyriae contermina, et secundum aliquos, vel in totum, vel ex parte in ea continetur. ¶ *Illyricum, i*, n. idem est quod Illyria. *Cic. Att.* 10, 6., *Liv.* 43, 9., *Varr. R. R.* 2, 10. et *Plin.* saepe. ¶ Legitur et *Illuricus*, et *Inluricus* ex consuetudine Latinorum Graecam *v* in *u* vertendi. *Pl. Trin.* 4, 2, 10. Illurica facies videtur hominis: eo ornatu advenit. Adde *Enn.* ap. *Fest.* in *Sibina*, et *Fragm. Capitol.* ap. *Grut.* 297, 3. et in nummo Decii Imp. ap. *Eckhel. D. N. V. T.* 7. p. 344. Sic *Sulla* dixere pro *Sylla*, *Phruges* pro *Phryges*, *Purrhus* pro *Pyrrhus*, et *mus* a μῦς, *sus* ab ὗς, *Cumaeus* a Κυμαῖος, etc.

ILLYRIS, ĭdis, f. adj. Ἰλλυρὶς, Illyrica. *Ov. Trist.* 2, 225. et *Sil.* 8, 292. Illyris ora perdomita. *Lucan.* 2, 624. Illyris Epidamnos. ¶ Absolute idem est, quod Illyria. *Mela* 1, 3. Adriatici latus Illyris occupat. *Ov. Pont.* 2, 2, 79. Nec dedignata est abjectis Illyris armis Caesareum famulo vertice ferre pedem. ¶ [*Fuit et Illyris, insula prope Ciliciam. *Plin.* 5, 31. *B. A.*]

ILLYRĬUS, a, um, adj. Ἰλλύριος, Illyricus. *Cato* ap. *Gell.* 11, 3. Illyrius ager. ¶ *Illyrii, orum*, sunt populi Illyriae. *Liv.* 10, 2. Illyrii, Liburnique, et Istri, gentes ferae, et magna ex parte latrociniis maritimis infames. ¶ Legitur et *Illurii*, ut in ILLYRICUS dictum est. *Pl. Men.* 2, 1, 10. Istros, Hispanos, Massilienses, Illurios. Adde *Fragm. Capitol.* ap. *Grut.* 297, 2.

*ILORCI, oppidum Hispaniae Baeticae. *Plin.* 3, 2. Hodie, aiunt, *Lorca* est. ¶ Hinc *Ilorcitāni, orum*, m. incolae dicti *Plin.* 3, 3. *B. A.*

ĪLŌTAE. V. HELOTES.

*ILTONŎMUS, i, m. unus ex quinquaginta Aegypti filiis. *Hygin. fab.* 170. *B. A.*

ILVĂ, ae, f. *Elba*, insula Italiae, in mari Tusco contra Senarum oram maritimam, ferri metallis abundans. *Plin.* 3, 6, 12. Ilva cum ferri metallis, a Graecis Aethalia dicta. [Hinc porro Veneti nunc vulgo vocant *azzale*, Itali vero *acciajo* chalybem seu ferrum temperatum; Gr. enim αἰθάλη fuliginem, seu favillam significat. Adde *eund.* 34, 14, 4. et *Virg. A.* 10, 173. V. AETHALIA. *F.* **Liv.* 30, 39. *Mela* 2, 7. *f.* *Sil.* 8, 617. *B. A.*]

[*ILVAS, atis, adj. omn. gen. ad Ilvam pertinens, seu qui ex Ilva est. *Ilvates, ium*, sunt populi Ligurum a *Liv.* 31, 10. et 32, 29. memorati, quorum sedes ignota, sed quia ex proxima Ilva insula fortasse oriundi, ita sunt appellati. *F.* et *B. A.*]

*ILUCĬA, ae, oppidum Hispaniae. *Liv.* 35, 7. *B. A.*

[ILURCŌNENSIS, e, adj. ad Ilurconem pertinens, Hispaniae Baeticae urbem, prope hodiernam *Granata.* *Inscr.* ap. *Grut.* 682, 5. Q. Fabius Q. F. Fabianus Iluiconensis. Alia ap. *Mur.* 1051, 3. Decreto ordinis Ilurconensis. In nummis ap. *Eckhel. D. N. V. T.* 1. p. 23. ILURCON. *F.*]

*ILŪRO, onis, Hispaniae Tarraconensis oppidum, cis Iberum flumen, in agro Laletanorum, juxta Barcelonam. Hodie est *Palamos.* *Plin.* 3, 3. ¶ *Eluro* vocatur a *Mela* 2, 6. *B. A.*

ĪLUS, i, m. Ἶλος, filius Trois regis Trojanorum, frater Ganymedis et Assaraci, pater Laomedontis. Urbem Ilium vel condidit, vel auxit. *Virg. A.* 6, 650. Ilusque, Assaracusque, et Trojae Dardanus auctor. ¶ Hoc etiam nomine Ascanius Aeneae filius, regno Trojanorum florente, appellatus est. *Id ib.* 1, 272. puer Ascanius, cui nunc cognomen Iulo Additur: Ilus erat, dum res stetit Ilia regno.

I M

IM, inqnit *Festus*, ponebant pro *eum* a nominativo *is.* *Lex XII. Tab.* ap. *Macr. Sat.* 1, 4. Si im occisit, jure caesus esto. *Lucr.* 3, 877. quoniam mors eximit im, prohibetque. *Cic. Leg.* 2, 24. ex *XII. Tab.* Ast im cum illo sepelire.

*IMACHĂRA vel Imacara, ae, f. oppidum Siciliae, medio inter Herbitam et Centuripas loco. Hinc *Imacharensis, e*, adj. ad Imacharam spectans, ut *Imacharensis ager* ap. *Cic. Verr.* 3, 18. edd. *Graev.* et *Ernest.* Al. leg. *Macharensis.* Incolae dicti *Imacharenses* vel *Imacarenses;* quarum priorem formam habet *Cic. Verr.* 3, 42. posteriorem *Plin.* 3, 8. *B. A.*

*IMADŬCHI, orum, populi Asiae, ultra Maeotidem paludem. *Plin.* 6, 7. *B. A.*

ĬMĀGĬNĀBUNDUS, a, um, adj. qui imaginatur. *Appul. Met.* 3. *in.* Ubertim flebam, jam forum et judicia, jam sententiam, ipsum denique carnificem imaginabundus.

*IMAGINĀLIS, e, adj. imagine constans. *Vet. Interpr. Irenaei* 5, 11. Haec Judaeorum imaginalis est descriptio. Occurrere et saepius dicitur haec vox ap. *Mar. Victor. adv. Arium.* *B. A.*

ĬMĀGĬNĀLĬTER, adv. per imaginem, vel in imagine. *August.* 12. *de Gen. ad litt.* 5. et 6.

ĬMĀGĬNĀRĬĒ, adv. tumultuarie. *Sidon. ep.* 2, 10. Epigrammata, quae imaginarie tantum, et quodammodo umbratiliter effingimus, *h. e.* sine studio, prout quaeque poetica imago sese obtulit.

ĬMĀGĬNĀRĬUS, a, um, adj. φανταστικὸς, qui verus non est, sed ita concipitur ac si talis esset. *Liv.* 3, 41. Imaginariis fascibus cedere. *Ulp. Dig.* 18, 1, 55. Imaginaria venditio. *Appul. Apol.* Pontianus ei nuptiarum titulum falsum et imaginarium donavit. *Suet. Claud.* 25. Stipendiaque instituit, et imaginariae militiae genus, quod vocatur supra numerum, quo absentes, et titulo tenus fungerentur, *h. e. milizia soprannumeraria.* ¶ *Imaginarium funus* dicitur, in quo non defuncti cadaver, sed ejus imago, quam Itali vulgo vocant *la maschera*, exponitur, *funerale rappresentativo.* *Capitol. Pertin.* 15. Sub Severo imperatore, cum senatus ingens testimonium habuisset Pertinax, funus imaginarium ei, et censorium ductum est. *Isid. Gloss.* Funus imaginarium dicitur tumulus (lege *funus*) sine cadavere, id est inane sepulcrum. Haec postrema verba glossa videntur esse indocti hominis. At recte *Gloss. Philox.* Imaginarius, εἰκονικός. ¶ *Imaginarius cantor artis metricae* est, quem Itali *poeta improvvisatore* dicunt. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 625. *n.* 218. Q. Grisidio Q. F. Sabiniano fistulario, cantori imaginario arismetr. (lege artis metr*icae*), *h. e.* qui fistula canit et identidem versus edit imaginarie. ¶ *Imaginarius pictor, imaginarius plastes*, qui imagines pingit, et qui easdem ex argilla fingit, *pittore di figura*, et *plasticatore.* *Edict. Dioclet.* p. 22. Pictori parietario diurni ✕ septuaginta, pictori imaginario ✕ centum quinquaginta, plastae imaginario ✕ septuaginta. ¶ *Imaginarius, ii*, absolute est idem ac imaginifer. *Veg. Mil.* 2, 7. Aquiliferi appellantur, qui aquilam portant; imaginarii, vel imaginiferi, qui imperatoris imagines ferunt. [*Hujus loci amplificandi curam probe gessit *F.*]

ĬMĀGĬNĀTĬO, onis, f. φαντασία, conceptus rei alicujus. *Plin.* 20, 7, 26. Imaginationes libidinum in somno compescere [*similiter 10, 80.; 24, 102.] *Tac. A.* 15, 36. Provincias orientis, maxime Aegyptum, secretis imaginationibus agitans [*i. e. artis suae ibi quoque ostentandae cupidine abreptus gaudium imaginatus est, quod inde esset percepturus. *Boettich* in *Lex. Tac.* p. 238.].

*IMAGINATĪVUS, a, um, adj. ad imaginationem pertinens. *August.* Tom. 3. p. 867. Imaginativa vis in anteriori parte cerebri. *B. A.*

ĬMĀGĬNĀTUS, a, um, part. ab *imaginor.* Active. *Tac. A.* 15, 69. Pavorem eorum et imaginatus, et irridens Nero. ¶ Passive, ἀπεικασμένος. *Lact.* 5, 13. *f.* Qui nec audiant divina, nec sentiant, sed terram digitis suis imaginatam metuant, et adorent, *h. e.* in imaginem et idolum suis manibus conformatam.

ĬMĀGĬNĔUS, a, um, adj. ad imaginem pertinens. *Sedul.* 1, 187. Imagineae vincunt incendia poenae, *h. e.* imaginariae. *Venant. Fortun. Vit. S. Martin.* 2, 276. Imagineae figurae, *h. e.* imaginem alicujus referentes.

ĬMĀGĬNĬFER, i, m. signifer. *Inscr.* ap. *Grut.* 1107, 1. Aurelius Secundianus imaginifer Leg. SS. Alia *ib.* 562, 1. Solemnio Fido milit. Leg. Minerviae, imaginifero. V. IMAGINARIUS.

ĬMĀGĬNO, as, a. 1. εἰκονίζω, imagines facio, repraesento. *Gell.* 16, 18. Ut speculum in loco certo positum nihil imaginat, aliorsum translatum facit imagines.

ĬMĀGĬNOR, aris, dep. 1. φαντάζομαι, est rei alicujus, quae facta sit, vel fieri possit, vel etiam quae fieri non possit, similitudinem mente concipere. *Plin. ep.* 2, 10. Imaginor, qui concursus, quae admiratio te maneat. *Plin. alter* 9, 35, 58. Imaginari fercula triumphi. [**Quint.* 12, 1, 21. Ipse etiam M. Tullius quaerit adhuc eum (eloquentem) et tantum imaginatur ac fingit. Adde 9, 2, 41.] ¶ Item somniare. *Suet. Caes.* 81. Calpurnia uxor imaginata est, collabi fastigium domus. *Plin.*
20, 13, 51. Venerem crebro per somnia imag
nantes.
ĬMĀGĬNŌSUS, a, um, adj. qui in fingenda, q
sibi placeat, imagine multum valet: hinc Imag
nosa meretrix dicitur, quae licet deformis ess
ingentem pecuniae vim pro concubitu petierat
Catull. 41, 7. Non est sana puella; nec rogar
Qualis sit, solet haec imaginosa. Alii leg. n
rogate, Qualis sit, solet haec imaginosum, *sc*
haec pati solet morbum illum, quo plurima tu
bata phantasmata occurrunt, et mentem de sta
dejiciunt, qualem describit *Hor. Ep.* 2, 2, 128. et sq
ĬMĀGO, inis, f. εἰκὼν, simulacrum, specie
exemplar, alicujus rei repraesentatio: ab *imita*
quasi *imitago:* quia imitatur ac repraesentat s
modo id, quod exprimit: vel ab εἴγμα, quod
εἴκω, similis sum. *Porphyr.* ad *Hor. Od.* 1, 12,
Imago dicitur quasi *imitago.* *Festus:* Imago
imitatione. *Plin.* 35, 12, 44. Hominis imagine
gypso e facie ipsa primus omnium expressit, cer
que in eam formam gypsi infusa emendare ins
tuit Lysistratus Sicyonius, frater Lysippi. Hic
similitudinem reddere instituit: ante eum quam p
cherrimas facere studebant. *Cic. Or.* 31. Dem
sthenes quidem, cujus nuper inter imagines tu
ac tuorum, imaginem ex aere vidi. *Id. Fam.*
12. *med.* Spartiates Agesilaus neque pictam, n
que fictam imaginem suam passus est esse; et. *mo*
Unus Xenophontis libellus in eo rege laudando f
cile omnes imagines omnium, statuasque super
vit. *Id. Fin.* 5, 1. *extr.* Epicuri imaginem n
modo in tabulis nostri familiares, sed etiam
poculis, et in anulis habent. *Ov. Trist.* 3, 11, 4
Munere in hoc, rex, est usus, sed imagine maj
¶ Translate. *Cic. Rosc. Am.* 16. Haec confic
arbitror a poetis, ut effictos nostros mores in al
nis personis, expressamque imaginem nostrae vit
quotidianae videremus. *Id. Sext.* 13. Si imagine
judiciorum, aut simulacrum aliquod futurum in
vitate reliquum credidisset. ¶ Saepe refertur
nobilitatem. Nam apud Romanos qui majorum su
rum habuerunt imagines, ii nobiles; qui suas ta
tum, ii novi; qui nec majorum, nec suas, illi d
mum ignobiles appellati sunt. *Cic. Pis.* 1. Obr
psisti ad honores errore hominum, commendatio
fumosarum imaginum, quarum simile nihil hab
praeter colorem. *Fumosas imagines* dixit propt
antiquitatem. *Id. Agr.* 2, 36. *extr.* Si quid de
quero, nullae sunt imagines, quae me a vobis d
precentur: *idest* novus homo sum, nulla gene
nobilitas me vobis commendabit. Imaginem por
sui ponere non temere omnibus licuit, sed iis ta
tum, qui magistratus curules gessissent. Has im
gines primi patritii posuerunt, quod iis primis c
rules magistratus patuerunt, unde jus imaginis fu
Post autem, ubi plebs eosdem curules magistrat
est nacta, tum et ipsa imagines ponere, easq
relinquere cum nobilitate posteris suis coepit. *Ci*
Verr. 2, 5, 14. de aedilitate sua: Mihi ludos a
tiquissimos esse faciundos: mihi sacrarum aediu
procurationem: mihi totam urbem tuendam es
commissam: ob earum rerum laborem fructus ill
datos, togam praetextam, sellam curulem, jus im
ginis ad memoriam posteritatemque prodendae. *I*
Agr. 2, 1. Qui beneficio vestro imagines famili
suae consecuti sunt. *Liv.* 3, 58. Vir honoratiss
mae imaginis futurus ad posteros. *Sall. Jug.* 8
Homo veteris prosapiae, ac multarum imaginum
et *mox.* Quia imagines non habeo, et quia mi
nova nobilitas est, etc. *Suet. Vesp.* 1. Flavia ge
obscura illa quidem, ac sine ullis majorum imag
nibus. V. *Sigon. de antiq. jur. civ. R.* 2, 20.
Hujusmodi imaginibus ornabant atria aedium, u
docet *Plin.* 35, 2, 2., easque in funebribus po
pis proferebant, circumferebantque. *Hor. Epod.*
11. Esto beata: funus atque imagines Ducant triu
phales tuum. ¶ Praeterea *imago* est species re
quae mente et cogitatione percipitur. *Cic. Aca*
4, 40. Imagines extrinsecus in animos nostr
per corpus irrumpere. *Id. Fin.* 1, 6. Imagine
quae idola nominant, quorum incursione non solu
videmus, sed etiam cogitamus. *Virg. A.* 1, 411. Qu
natum toties, crudelis, tu quoque falsis Lud
imaginibus? et *ib.* 2, 772. Infelix simulacrum, a
que ipsius umbra Creusae Visa mihi ante oculo
et nota major imago; et *ib.* 4, 654. Et nunc m
gna mei sub terras ibit imago. V. SIMULACRUM
Tibull. 3, 4, 56. Et cum de fusco Somnus vela
amictu, Vanum nocturnis fallit imaginibus. *Pli*
ep. 7, 5. Magnam partem noctium in imagine tu
vigil exigo. ¶ [*Item conspectus, facies. Laud
Böttich. in *Lex. Tac.* p. 239. *Tac. A.* 1, 62. Exe
citum imagine caesorum insepultorumque tard
tum ad proelia; *H.* 4, 45. Planctum et lament
et supremorum imaginem praesenti sibi circumda
ta cum contumeliis et probris; 3, 28. Seminece
cum exspirantibus volvuntur, varia pereuntiu
forma et omni imagine mortium. *Virg. A.* 2, 36
Ubique pavor et plurima mortis imago.] ¶ Ite
adumbrata veritas et similitudo. *Cic. Fam.* 1,
Facile me consolatur recordatio meorum temporum
quorum imaginem video in rebus tuis. *Ulp. Dig*
38, 2, 1. Imago societatis. *Call. ib.* 50, 6, 5

ned. An effugiendorum munerum causa imaginem naviculari induat. [*Ita saepissime ap. *Tac.* opp. *facies, vis.* V. *Böttich. Lex. Tac.* p. 238. sq. ubi multis hic loquendi usus exemplis illustratur, quorum pauca hic adscripsimus. *Ann.* 15, 31. A Corbulone petierat, ne quam imaginem servitii Tiridates perferret. *Dial.* 34. Qui faciem eloquentiae, non imaginem praestaret. *Ann.* 15, 14. Imaginem retinendi largiendive penes nos, vim penes Parthos.] ℙ Etiam Echo *imago* dicitur, quia vocis imago est quaedam. *Virg. G.* 4, 50. vocisque offensa resultat imago. *Varr. R. R.* 3, 16. *med.* de loco apibus idoneo: Secundum villam, potissimum ubi non resonent imagines: hic enim sonus harum fugae causa existimatur esse. *Hor. Od.* 1, 12, 3. cujus resonet jocosa Nomen imago. *Val. Fl.* 3, 596. Rursus Hylan, et rursus Hylan, per longa reclamat Avia: responsant silvae, et vaga certat imago. Adde *Sil.* 14, 365. ℙ Ap. rhetores *imago* est oratio demonstrans corporum aut naturarum similitudinem, ut *Cic. Inv.* 1, 30. definit. Item, imago est formae cum forma cum quadam similitudine collatio, ut est apud *Auct. ad Her.* 4, 49. Pertinet autem ad hypotyposin, aut ethopoeiam. Hinc *imagines* dicuntur descriptiones rerum, et comparationes, et similitudines animo conceptae, et verbis explicatae. *Sen. ep.* 59. Invenio translationes verborum: invenio imagines, quibus si quis nos uti vetat, et poetis illas solis judicat esse concessas, neminem videtur etc., et *mox.* Movit me imago ab illo posita: ire quadrato agmine exercitum etc., et *ep.* 92. *med.* Volo hanc contra nos positam imaginem excutere. *Hor. Sat.* 2, 3, 320. haec a te non multum abludit imago.

ĬMĀGUNCŬLĂ, ae, f. εἰκόνιον, parva imago. *Suet. Aug.* 7. Imaguncula aerea puerilis.

*IMĀUS, i, m. Ἴμαος, mons Scythiae Asiaticae, ultra mare Caspium, usque ad Gangis fontes extensus. *Plin.* 5, 27. 6, 17. ℙ Hinc divisio illa geographica: *Scythia intra Imaum et extra Imaum. B. A.*

IMBALNĪTĬES, ei, f. sordes, squalor, illuvies, *h. e.* balnei seu lotionis privatio. *Lucil.* ap. *Non.* 2, 437. Hic cruciatur fame, frigore, illuvie, imbalnitie.

IMBARBESCĔRĔ, barbatum fieri. *Festus.*

*IMBĂRUS, i, m. mons Ciliciae. *Plin.* 5, 27. *B. A.*

IMBĔCILLIS et Inbecillis, e, et saepius Imbecillus, a, um, adj. ἀσθενής, debilis, languidus, infirmus: a *bacillus*, quia baculo innititur, qui infirmis est pedibus: vel potius ab *in*, et *vacillo*. *Cic. Senect.* 11. Quam fuit imbecillus P. Africani filius is, qui te adoptavit? *Id. Fam.* 7, 1. Cum aut homo imbecillus a valentissima bestia laniatur. [*Lucr.* 3, 603. Quid dubitas, tandem quin extra prodita corpus Imbecilla foras (scil. anima.)] *Hor. Sat.* 2, 2, 85. tractari mollius aetas Imbecilla volet. *Id. ib.* 2, 7, 39. Imbecillus, iners, sim quidvis, adde, popino. *Plin. ep.* 3, 19. Felicitas terrae imbecillis cultoribus fatigatur. *Cic. Sen.* 11. Multi sunt imbecilles senes. Al. leg. *imbecilli,* [*ita *Orell.*] *Id. Q. Fr.* 2, 10. *med.* Marius et valetudine, et natura imbecillior. *Cels.* 3, 19. Exigui imbecillique venarum pulsus. *Sen. Ben.* 4, 18. Imbecillissimus ac facillimus sanguis. *Vell.* 2, 114. Nemo e nobis imbecillus fuit, cujus salus ac valetudo non sustentaretur Caesaris cura, [*i. e. aegrotus;] quo sensu adhibetur etiam a *Colum.* 12, 3. *med.* ℙ [*Substantive. *Lucr.* 5, 1022. Imbecillorum esse aequum misererier omni.] ℙ Transfertur ad animum. *Cic. Div.* 2, 60. Superstitio imbecilli animi atque anilis. *Id. Q. Fr.* 2, 6. *med.* Ab imbecillis accusatoribus accusari. *Id. Amic.* 13. *med.* Rebus injustis justos maxime dolere, imbecillibus fortes, flagitiosis modestos. [*Orell.* leg. *imbellibus.*] *Id. fr.* ap. *Non.* 4, 178. Imbecillis est pudoris magister timor. Al. leg. *imbecillus,* [*recte!] *Sen. ep.* 85. Quantulum sapienti damus, si imbecillimis fortior est? ℙ Et ad alia. [*Lucr.* 1, 847. Adde, quod imbecilla nimis primordia fingit, etc.] *Sall. Jug.* 10. Regnum vobis trado firmum, si boni eritis: si mali, imbecillum. *Cels.* 2, 18. Imbecillissimam materiam esse omne olus, *h. e.* parvi alimenti; et *ib. med.* Ovum durum valentissimae materiae est: molle, vel sorbile; imbecillissimae, *h. e.* parum stomacho resistens, et concoqui facile. *Plin.* 14, 21, 27. Imbecilla vina demissis in terram doliis servanda, valida expositis. *Id.* 17, 3, 3. Anus terra, et ideo infecunda ad omnia, atque imbecilla. *Cic. Att.* 10, 14. Sed nescio quomodo, imbecillior est medicina, quam morbus. *Plin. Pan.* 79. Imbecilli ingenio esse. *Quint.* 11, 3. Bona voce, firmaque, ut volumus, uti licet: mala vel imbecilla inhibet multa; et 12, 5. Imbecilla frons, *h. e.* quae non facile pudori resistit. *Tac. A.* 2, 76. Imbecillae suspiciones. *Id. Agr.* 46. Simulacra vultus imbecilla, ac mortalia sunt: forma mentis aeterna. ℙ [*Notandum est, ut in universum praestent formae declinationis secundae, ita formam *imbecillis* nusquam recte legi ap. Ciceronem. V. *Goerenz.* ad *Fin.* 5, 24, 71. prob. *Orell.* ad *Lael.* 13. coll. *Ochsn. Ecl. Cic.* p. 162.]

IMBĔCILLĬTAS et Inbecillitas, atis, f. ἀδυναμία, ἀσθένεια, debilitas, infirmitas. *Cic. Tusc.* 5, 1. Interdum etiam humani generis imbecillitatem fragilitatemque extimescere. *Id. Brut.* 55. Ut infirmitas laterum, et virium imbecillitas. *Id. Att.* 11, 6. *med.* Tulliae meae morbus et imbecillitas corporis me exanimat. *Id. Fam.* 7, 1. *f.* Imbecillitatem valetudinis sustentare et tueri. *Suet. Tib.* 11. Imbecillitate Augusti nunciata. ℙ Translate. *Caes. B. C.* 2, 15. Ubi imbecillitas materiae postulare videretur, pilae interponuntur. *Id. B. G.* 7, 77. Imbecillitas animi. *Plin. ep.* 4, 18. ingenii. *Cic. Off.* 1, 32. consilii. *Id. ad Brut.* 1, 10. *med.* aetatis; et *Fam.* 1, 4. *f.* magistratuum. *Tac. A.* 4, 8. Damnare aliquem imbecillitatis. *Justin.* 2, 15. Non virtute, sed imbecillitate sociorum potentiam quaerere.

IMBĔCILLĬTER, adv. ἀσθενῶς, infirme, remisse, languide. *Cic. Acad.* 4, 17. Iis, quae videntur, imbecillius assentiuntur. *Id. Tusc.* 5, 30. Imbecillius horrent dolorem.

IMBELLĬA et Inbellia, ae, f. privatio subsidiorum ad bellum et pugnam, quae sunt arma eorumque tractandorum peritia, et virtus animique robur. *Sen. Ben.* 4, 18. Quaecumque animalia vaga nascuntur, armata sunt: hominem imbellia cingit: non unguium vis, non dentium terribilem ceteris fecit. Alii leg. *imbecillitas.* *Gell.* 5, 5. Poenus eludens ignaviam imbelliamque militum ejus pretiose armatorum. Haec *Macr. Sat.* 2, 2. suo more descripsit. *Festus* imbelliam interpretatur belli inscientiam.

IMBELLIS et Inbellis, e, adj. ἀπόλεμος, contrarius, aut non aptus bello. [*Vox est poetis et arg. aetati imprimis usitata. *Vell.* 1, 8, 5. Cum aliter firmare urbem novam — cum imbelli et pastorali manu vix potuerit. *Liv.* 32, 13. Incondita inermisque multitudo, mixta imbelli turba, i. e. feminae, infantes, etc. coll. 9, 12. 38, 21. *Tac. A.* 13, 29. Imbelle vulgus; 15, 13. Imbellis aetas; 14, 33. Imbellis sexus.] *Hor. Od.* 1, 6, 10. Imbellisque lyrae Musa potens vetat; et *ib.* 15, 14. grataque feminis Imbelli cithara carmina divides. *Stat. Th.* 10, 874. carmenque imbelle secuti Thebarum muri, *h. e.* Arionis lyra canentis carmen molle et pacificum. *Val. Fl.* 5, 362. vittas, frondemque imbellis olivae, *h. e.* pacem portantis. *Hor. Ep.* 1, 7, 45. Imbelle Tarentum, *h. e.* otio ac deliciis diffluens et a bellicis studiis alienissimum. *Ov. Amor.* 1, 10, 20. Imbelles Dei, *h. e.* Venus et Cupido. *Quint.* 10, 1. *med.* Imbellis fulgor auri argentique, *h. e.* ad muniendum ac defendendum ineptus. *Virg. G.* 3, 265. Imbelles cervi. *Val. Fl.* 1, 760. ferrum ne capessat Imbelle, atque aevi senior gestamina primi, *h. e.* ensem jamdiu bello desuetum. *Virg. A.* 2, 544. de Priamo sene: telumque imbelle sine ictu Conjecit: ubi *Servius* exponit, *inutile.* [*Sil.* 3, 329. Imbelles annos praevertere saxo, i. e. senectutem; eodem sensu 13, 889. Servitia imbellis patiatur in aevo. ℙ Opponitur *imbellis* etiam *belli perito, armis exercitato, valido.* *Sall. Jug.* 23. Ipse acer, bellicosus; at is, quem petebat, quietus, imbellis, placido ingenio, etc. *ib.* 48. Exercitus iners, imbellis, neque periculi, neque laboris patiens, etc. *Ov. Fast.* 3, 578. rex arma perosus, Nos sumus imbelles, tu fuge sospes ait. *Liv.* 22, 39. Imbellem pro perito belli vocent. 9, 19. Imbellem Asiam quaesisset, et cum feminis sibi bellum esse dixisset. ℙ Hinc signif. debilem, viribus destitutum. *Ov. Met.* 13, 109. nec non onerosa gravisque Pelias esse potest imbellibus hasta lacertis.] ℙ Item sine bello. *Claud. III. Cons. Honor.* 80. Jam negat imbelles epulas, *h. e.* sine bello ac pugna paratas. *Liv.* 9, 45. Ut qui suo nomine per multos annos imbelles egissent; et 10, 1. Ne prorsus imbellem annum agerent, parva expeditio in Umbria facta est. [*Id.* 4, 20. Imbelle triennium ferme pestilentia — fuit. *Sil.* 11, 409 Lyaeo imbellem donare diem.] ℙ Cum refertur ad homines, ignavum, timidumque, et horrentem arma significat, ἄνανδρον. *Cic. Off.* 1, 24. Numquam periculi fuga committendum est, ut imbelles timidique videamur. [*Sall. Jug.* 71. Strenui et imbelles inulti obtruncati.] *Liv.* 26, 2. Ignavi et imbelles. [*Suet. Caes.* 35. De tam imbelli genere hostium.] *Tac. H.* 4, 33. *extr.* Caesorum eo die in partibus nostris major numerus et imbellior; e Germanis ipsa robora. [*Virg. G.* 2, 172. Imbellem avertis Romanis arcibus Indum, i. e. justo bello decertare non audentem, sed agendis tantum praedis intentum. *Ov. Met.* 13, 98. Imbellemque Dolona.] ℙ Translate. *Stat. Silv.* 3, 5, 84. Quas imbelle fretum torpentibus alluit undis, *h. e.* tranquillum et minime procellosum. Sic *Theb.* 3, 255. Non secus ac longa ventorum pace solutum Aequor et imbelli recubant ubi litora somno.

IMBER, bris, m. ὄμβρος, proprie est pluvia vehementius cadens, seu (ut *Appul. de Mundo* definit) agmen aquarum largius ex concretis nubibus effusum: a voce Graeca allata: sed et de quavis pluvia usurpatur. [*V. *Döderl.* 2, 87. cui *imber* s. *ymber* c. vv. *hiems, hyemps,* et *hibernus, humor,* ὄμβρος, et *Umbria* ad unum eundemque fontem Gr. v. ὕω reduci posse videtur. — *Id. ib.* p. 88. discrimen inter vv. *pluvia,* et *imber* et *nimbus ita* statuit, ut illud in bonam partem dicatur, quatenus terram et segetes solis ardoribus torrentes recreet, nostr. *Landregen;* hoc utrumque in malam, quatenus serenam coeli temperiem turbent, et quidem *imber,* quod cum frigore et tempestate, *nimbus,* quod cum nebulis conjunctus sit.] In ablativo duplicem positionem habet, in *e,* et in *i,* ut *ignis.* *Cic. Dom.* 44. Qui tectum, quo imbris vitandi causa succederet, nullum haberet. *Cato R. R.* 2. Quae opera per imbrem fieri potuerint. *Cic. Verr.* 2, 4, 40. Erat hiems summa, tempestas perfrigida, imber maximus; et *paulo post.* Nudus vinctus in aere, in imbri, in frigore; et *Att.* 13, 16. Pedem e villa adhuc egressi non sumus: ita magnos et assiduos imbres habebamus. *Ov. Met.* 11, 516. cadunt largi resolutis nubibus imbres. *Virg. G.* 1, 333. ingeminant austri, et densissimus imber. *Id. A.* 5, 695. ruit aethere toto Turbidus imber aquam; et 693. effusis imbribus atra Tempestas sine more furit. *Val. Fl.* 6, 610. magnoque incanuit imbre Caucasus, *h. e.* nive. [*Liv.* 43, 13. Imbri lapidavit.] ℙ *Hoc tam est in proclivi, quam imber, quando pluit,* proverbium est translaticium, apud *Pl. Capt.* 2, 2, 86. de re facillima. ℙ In illo *Virg. A.* 3, 194. et *ib.* 5, 10. caeruleus supra caput astitit imber Noctem hiememque ferens; *imber* non solam pluviam, sed nimbo et procella mixtam significat, densisque et atris nubibus expressam. ℙ De aqua pluvia. *Tac. H.* 5, 12. Piscinae cisternaeque servandis imbribus. ℙ Poetice de quavis aqua dicitur. *Virg. A.* 1, 126. laxis laterum compagibus omnes Accipiunt inimicum imbrem, rimisque fatiscunt. *Enn.* ap. *Serv. ib.* ratibusque fremebat Imber Neptuni. *Val. Fl.* 4, 665. effluit imber Spumeus, et magno puppim procul aequore vestit. *Ov. Her.* 18, 104. Coma imbre aequoris madida. *Id. Amor.* 2, 15, 23. cum calidis perfunderis imbribus artus. *Virg. G.* 4, 115. et amicos irriget imbres. *Lucr.* 1, 715. Ex igni, terra, atque anima procrescere, et imbri. [*Id.* 6, 149. Ut ferrum — Stridit, ubi in gelidum propter demisimus imbrem.] ℙ Imbrem in cribrum gerere proverb. est ap. *Pl. Ps.* 1, 1, 100. de irrito conatu et opera perdita. ℙ Dicitur idem de quovis humore, aut alia re, pluviae modo incidente. *Cic. Div.* 1, 43. *f.* Quid, cum saepe lapidum, sanguinis nonnunquam, terrae interdum, quondam etiam lactis imber effluxit? *Lucr.* 6, 106. grandinis imbres. *Ov. Trist.* 1, 3, 18. Imbre per indignas usque cadente genas. *Virg. A.* 12, 284. it toto turbida coelo Tempestas telorum, ac ferreus ingruit imber. *Stat. Th.* 1, 437. lacera ora, putresque sanguineo imbre genas. [*Lucan.* 6, 224. Stetit imbre cruento Informis faciem: coll. *Sen. Oed.* 978.] *Sever. Aetn.* 89. Jupiter ut Danaae pretiosus fluxerit imber. *Seren. Sammon.* 3, 12. Cessabitque gravis crebrae porriginis imber, *h. e.* quae, pectendo caput, in morem pluviae, aut potius nivis, depluit. Supra dixerat *ib.* 2. Cum caput immensa pexum porrigine ningit. *Claud. Nupt. Honor.* 101. largos haec nectaris imbres Irrigat. [*Laudat *Cort.* ad locum Lucani modo allatum *Sammon.* 47. Potatur in imbre Lyaei; et *mox:* sumpti juvat imber aceti.] *Id. Cons. Probi, et Olybr.* 43. sed largior imbre Sueverat innumeras hominum ditare catervas, *h. e.* magis liberalis in congiariis, quam imber. ℙ *Imber,* mulus. V. UMBER.

IMBERBIS et Inberbis, e, et Imberbus, a, um, adj. ἀπώγων, ἀγένειος, qui est sine barba. *Cic. N. D.* 3, 34. Non convenire barbatum esse filium (*Aesculapium*), cum pater (*Apollo*) imberbis esset. *Id. Dom.* 14. Venire imberbum adolescentulum, etc. Ita legit *Charis.* 1, 74., al. *imberbem.* *Varr. ib.* et ap. *Non.* 8, 84. Imberbi juvenes. *Hor. Ep.* 2, 1, 84. turpe putant parere minoribus, et quae Imberbes didicere, etc. *Bentl.* ex MSS. legit *imberbi;* et *A. P.* 161. Imberbus juvenis, ubi al. vulgo *imberbis.*

IMBĬBO et Inbibo, is, ĭbi, a. 3. εἰσπίνω, humorem attraho, et in me recipio, haurio, bibo. *Plin.* 24, 15, 85. Radix imponitur carbonibus cupressi, atque is nidor per infurnibulum imbibitur in vetere tussi. ℙ Transfertur ad alia. *Nazar. Pan. ad Constant.* 13. Oculi imbibunt tenebras, *h. e.* obscurantur, obcaecantur. ℙ Saepe ad animum, et significat haurire, percipere, concipere, imbui re aliqua. *Cic. Verr.* 1, 14. An iste unquam de se bonam spem habuisset, nisi de vobis malam opinionem animo imbibisset? *Liv.* 2, 58. Tantum certamen animis imbiberant. *Auson. Parent.* 13. ingenio prior Artes paternas imbibit. ℙ Est etiam in animum inducere, constitutum habere in animo. *Cic. Quint.* 6. *f.* Quod si facere noluerit, atque imbiberit, ejusmodi rationibus illum ad suas conditiones perducere, *h. e.* constituerit secum, decreverit. *Liv.* 2, 47. *f.* Neque immemor ejus, quod initio consulatus imbiberat, reconciliandi animos plebis, etc. *Lucr.* 6, 71. ut ex ira poenas petere imbibat acres. *Id.* 3, 1010. Qui petere a populo fasces saevasque secures Imbibit.

IMBĬTO, is, n. 3. ineo, ingredior: ab antiquo *bito, is*. *Pl. Epid.* 1, 2, 42. Meam domum ne imbitas.

IMBŎNĬTAS, atis, f. incommodum, mala res. *Tert. ad Martyr.* 3. Nemo miles ad bellum cum deliciis venit, nec de cubiculo ad aciem procedit, sed de papilionibus expeditis, et substrictis, ubi omnis duritia, et imbonitas, et insuavitas constitit.

IMBRACTĔĀTUS, a, um, part. ab *imbracteo*, bractea obductus. *Ammian.* 17, 4. Aereum opus auro imbracteatum. *Id.* 25, 1. Erant autem omnes catervae Persarum ferratae, ita per singula membra densis laminis tectae, ut juncturae rigentes compagibus artuum convenirent: humanorumque vultuum simulacra ita capitibus diligenter apta, ut imbracteatis corporibus solidis, ibi tantum incidentia tela possint haerere. V. CATAPHRACTUS.

IMBRACTĔO, as, a. 1. bractea obduco. *Ammian.* 14, 6. Statuas auro imbracteari.

IMBRĂSĪDES, ae, m. Ἰμβρασίδης, Imbrasi filius. *Virg. A.* 10, 123. Asius Imbrasides. Adde *ib.* 12, 343.

IMBRĂSUS, i, m. Ἴμβρασος, fluvius Sami insulae. *Plin.* 5, 31, 37. ℙ Est etiam nomen proprium viri ap. *Virg. A.* 12, 343.

IMBREX, ĭcis, m. et f. [*Praefert tamen femininum *Serv.* ad *Virg. G.* 4, 296.] καλυπτὴρ, σωλὴν, est fictile segmentum cylindri, quod duarum tegularum labris inter se junctis imponitur, ne imber per earundem intervalla in domum influat: differt a tegula, quae plana est, et duo labra prominentia, seu latera per longum hinc inde erecta habet. Etrusci, permutato nomine, nunc *embrice* appellant, quam olim Latini tegulam; *tegola* vero, quam illi imbricem appellabant; at Veneti, qui solis imbricibus ad domorum tecta utuntur, eos vulgo vocant *coppi;* prius enim eosdem supinos disponunt, aliosque pronos duobus supinis imponunt. *Isid. Orig.* 19, 10. Tegulae vocatae, quod tegant aedes; et imbrices, quod accipiant imbres. *Plin.* 35, 12, 46. Beneficia terrae vel assiduitate satiant figlinarum opera, ad parietes fundamentaque coctis laterculis, ad tecta imbricibus tegulisque, ad aquas tubulis, ad balineas mammatis, aut quae rota fiunt, etiam fictilibus doliis ad vina excogitatis. Ita ex MSS. et *Varr. R. R.* 3, 14. et *Isid. l. c.* refinxit *Schneiderus* hunc *Plinii* locum ad *Varr. l. c.* *Plin.* 35, 12, 43. Primus personas tegularum extremis imbricibus imposuit. *Pl. Mil.* 2, 6, 24. Meas confregisti imbrices et tegulas. *Id. Most.* 1, 2, 28. Tempestas venit: confringit tegulas, imbricesque. *Sisenn.* ap. *Non.* 2, 433. Dissipatis imbricum fragminibus, ac testis tegularum. [*In his multa addidit *F.*] ℙ In illo *Virg. G.* 4, 296. locum angusti imbrice tecti, Parietibusque premunt arctis: *imbrex tecti* est tectum imbricis modo curvatum. ℙ Alios etiam habet usus. *Colum.* 9, 13. *med.* de apib. morbo laborantib.: Rorem marinum aqua mulsa decoctum, imbricibus infusum praebent libandum. *Id.* 2, 2. *med.* Fossas patentes, apertas summa parte, declivesque, et ad solum coarctatas, imbricibus supinis similes facere conveniet; nam quarum recta sunt latera, celeriter aquis vitiantur, et superioris soli lapsibus replentur. *Plin.* 17, 14, 24. Pomorum calamos servari inter duos imbrices, juxta rivos, vel piscinas, utrimque terra obstructos. *Cato R. R.* 21. *imbrices ferreas* vocat laminas imbricatim undatas, quibus tegitur ea axis pars, quae modiolos orbium implet, ne lignum circumagendo conteratur, et foramen majus fiat. ℙ Translate. *Mart.* 2, 37. Quidquid ponitur, hinc et inde verris: Mammas suminis, imbricemque porci, *h. e.* auriculam, quae imbricis modo convoluta est. Alii vulvam, aut vertebram, aut costas interpretantur. *Suet. Ner.* 20. Quinque amplius millia elegit, qui divisi in factiones plausuum genera condiscerent, (bombos, et imbrices, et testas vocabant) operamque navarent cantanti sibi. V. BOMBUS. ℙ *Imbrex narium* est cavum interius membrana divisum. *Arnob.* 3, 107. Suspensum imbricem narium, munctionibus mucculentis, et spiritali commeabilem tractui. ℙ [*Imbrex* est etiam cogn. R., ut C. Licinius Imbrex poeta comicus, cujus meminere *Gell.* 13, 22 et *Festus* in *Imbrex*, et *Obstitum*. *F.*]

*IMBRĬĀLIS, e, adj. ab imbre profectus. *Coel. Aurel. Tard.* 5, 10. *med.* Potui aqua imbrialis offerenda, quam vulgo cisterninam vocant. *B. A.*

IMBRĬCĀTIM, adv. γεισσοειδῶς, imbricum modo. *Plin.* 9, 33, 52. Jam distinctione virgulata, crinita, crispa, cuniculatim, pectinatim, imbricatim undata.

IMBRĬCĀTUS, a, um, part. ab *imbrico:* imbricum figuram referens. *Vitruv.* 2, 8. Incerta vero caementa alia super alia sedentia inter se imbricata non speciosam, sed firmiorem, quam reticulata, praestant structuram. *Plin.* 15, 30, 39. Laurus folio per margines imbricato. *Id.* 11, 1, 1. Superne tantum imbricatis vertebris, *h. e.* alia super aliam insidente. *Id. ib.* 45, 101. Ungues simiae imbricati.

IMBRĬCĬTOR, oris, m. imbres ciens. *Enn.* ap. *Macr. Sat.* 6, 2. Cum spiritus Austri imbricitor, etc. *Macr. Sat.* 1, 17. *med.* Apollo Deus imbricitor, τοὺς ὄμβρους θεὶς. *Appul. de Mundo.* Juppiter dicitur et fulgurator, et tonitrualis, et fulminator, etiam imbricitor, et item serenator.

*IMBRĬCĬUM, i, n. i. q. imbrex. *Mart. ep.* 2, 35. Quum sint crura tibi, similent quae cornua Lunae, Imbricio poteras, Sexte, lavare pedes. Al. leg. *In rhytio* pro *Imbricio*. V. in *Rhytium*. *B. A.*

IMBRĬCO, as, a. 1. ἀπογεισσόω, imbricibus tego, in modum imbricis facio. *Sidon. ep.* 2, 2. Tegulis interjacentibus imbricarentur. [*Gloss. Philox.* Imbrico, καλυπτηρίζω. *F.*]

[IMBRĬCO, is, a. 3. in modum imbris depluo, madefacio. *Gloss. Philox.* Imbricitur, ὀμβροῦται, βρέχεται. *F.*]

IMBRĬCUS, a, um, adj. ὀμβροφόρος, imbres ferens, pluvius. *Pl. Merc.* 5, 2, 35. Hic Favonius serenus est, hic Auster imbricus. *Festus:* Imbrica tempestas pluviam videtur significare. *Macr. Sat.* 5, 20. *f.* Ut hiems serena sit, solstitium vero imbricum.

IMBRĬDUS, a, um, adj. idem quod imbricus. *Solin.* 4. Coelum imbridum. *Pallad.* 2, 13. Solum siccum potius, quam nimis imbridum.

IMBRĬFER, a, um, adj. ὀμβροφόρος, imbres ferens. *Colum.* 5, 5. Ubi aut uliginosa regio est, aut coeli sunt imbriferi. *Virg. G.* 1, 313. Ver imbriferum. *Mart.* 1, 62. Imbrifer Nilus, *h. e.* qui aquis exundantibus imbrium vices praestat.

IMBRĬFĬCO, as, a. 1. imbre madefacio, irrigo. *Capell.* 6, 191. terram Aer complectens imbrificabat aquis.

[IMBRĬGĔNUS, a, um, adj. genitus ab imbre. *Vet. Poeta* in *Anthol. Lat. T.* 2. p. 406. *Burm.* Ut mersa imbrigenis unda nivescat aquis. Alii tamen leg. *indigenis*. *F.*]

IMBRĬUS, a, um, adj. ad Imbrum pertinens, quae est insula in Aegaeo mari, Thraciae Chersoneso adjacens, nunc *Lembro*, *Imbro*, a *Plin.* 4, 12, 23 memorata. *Ov. Trist.* 1, 10, 18. Venimus ad portus, Imbria terra, tuos.

[IMBRŪMOR, aris, dep. 1. *Isid. Orig.* 5, 35. Bruma dicitur a cibo, quod major tunc sit vescendi appetitus. Edacitas enim Graece βρῶμα appellatur; unde et imbrumari dicuntur, quibus fastidium est ciborum. *F.*]

IMBŪBĪNO, as, a. 1. inquino, foedo: est a *bubino*, quam vocem vide suo loco. V. v. seq.

IMBULBĪTO, as, a. 1. stercore inquino, a βόλβιτον, stercus. *Lucil.* ap. *Fest.* in *Bubinare.* Haec te imbubinat, et contra te imbulbitat ille, *scil.* haec menstruo sanguine, ille puerili stercore te stuprantem inquinat.

IMBŬO et Inbŭo, is, ui, ūtum, a. 3. ἐμβρέχω, ἐμβάπτω, liquore perfundo, tingo, madefacio, ita ut liquor ebibatur, et maneat. *Festus:* Imbutum est, quod cujuspiam rei succum bibit. *Voss.* ducit a βύω, impleo: unde *bua*, et *exbuae*. [*Döderl.* 3, 314. qui mediam formam inter *poo* et *bibo* videre sibi videtur in v. *imbuo*, causativum dicens v. *imbibo*.] *Colum.* 9, 14. *med.* Quibus liquoribus mundam lanam imbuere oportebit, ut insistentes apes succum evocent. *Cn. Matius* ap. *Gell.* 20, 9. Tapetes, quos concha purpura imbuens venenavit. *Hor. Od.* 1, 13, 16. Nectare aliquid imbuere. *Plin.* 15, 8, 8. cados amurca. *Virg. Ecl.* 1, 7. illius aram Saepe tener nostris ab ovilibus imbuet agnus, *h. e.* mactatus tinget sanguine. *Ov. Ib.* 131. Gutturaque imbuerunt infantia lacte canino. *Virg. A.* 7, 554. Quae fors prima dedit, sanguis novus imbuit arma. *Ov. Pont.* 2, 1, 65. Imbuero Scythicas si non prius ipse sagittas, *h. e.* vulneratus meo inficiam sanguine. *Vell.* 1, 20. Hoc primum anno sanguine consulis Romani militis imbutae manus sunt. ℙ Translate. *Cic. Phil.* 5, 7. Cum autem semel gladium scelere imbuisset, nulla res ei finem caedendi attulisset. *Acc.* ap. *Non.* 12, 13. Credite, amici morte me imbuturum manus. *Curt.* 4, 10. Non esse talibus promissis imbuendas aures militum, *h. e.* implendas. ℙ Est etiam rudem, et, ut ita dicam, recentem animum implere doctrina, opinione, institutione, quae alte insideat, et permaneat: idque in utramque partem. [*Differt ab *instigare*, quod non solum animum rei alicujus scientia implere, sed ad perficiendum opus et elaborandum impellere significat. V. *Döderl.* 1, 160.] *Cic. Dejot.* 10. Quibus ille studiis ab ineunte aetate se imbuerat. *Id. ad Anton. post ep.* 13. *l.* 14. *ad Att.* Pueri animum tenerum bonis opinionibus imbuere. *Liv.* 1, 21. Ea pietate omnium pectora imbuerat, ut, etc. *Id.* 26, 2. *med.* Honeste genitos, liberaliter educatos servilibus vitiis imbuisse. *Flor.* 2, 3. Quotidiani hostes tirocinia militum imbuebant. *Plin. ep.* 8, 14. Adolescentuli castrensibus stipendiis imbuebantur, ut imperare parendo assuescerent. *Nep. Dion.* 4. Filium ejus sic educari jussit, ut indulgendo turpissimis imbueretur cupiditatibus. *Cic. Tusc.* 13. Nemo est tam immanis, cujus mentem non imbuerit Deorum opinio. *Tac. H.* 4, 7. Honestis sermonibus alicujus aures imbuere. *Id. A.* 12, 32. Imbuere socios ad officia legum. [*Eadem constructione usus est *Cic. Mil.* 4.] *Auct. dial. de Or.* 31. Imbui grammatica, musica, et geometria. *Tac. H.* 4, 72. Militem licentia saevitiaque imbuere. *Liv.* 9, 43. Malo tirocinio hostem imbuere. V. alia in IMBUTUS. ℙ Cum accusat. communi. [*Lucr.* 2, 734. Neve alium quemvis quae sunt imbuta colore rem.] *Tac. H.* 5, 5. Nec quidquam prius imbuuntur, quam contemnere Deos. ℙ *Imbuere bovem* est domare, et jugum pati consuefacere. *Plin.* 8, 45, 70. Optime cum domito juvencus imbuitur. ℙ *Imbuere ministeriis*, exsequi ministeria condocefacere [*assuefacere ministeriis]. *Curt.* 6, 6. Paulatimque servilibus ministeriis tot victores gentium imbuere, et captivis pares facere expetebat. [**Id.* 6, 3, (Imbui mitioribus ingeniis. *Plin. Pan.* 44, 2. Ita que sic imbuti sumus, i. e. assuefacti imperio tuo.] ℙ Item re intacta adhuc, et nullo usu trita uti incipere. *Ov. A. Am.* 1, 654. Et Phalaris tauro violenti membra Perilli Torruit, infelix imbuit auctor opus. Adde *Trist.* 3, 11, 51. *Val. Fl.* 1, 69. ignaras Cereris qui vomere terras Imbuit, *h. e.* primum aravit. *Catull.* 64, 11. Illa rudem cursu prima imbuit Amphitriten, *h. e.* prima navigavit. *Mart.* 8, 51. Imbuere phialam nectare, i. e. primum implere. *Prop.* 4, 10, 5. Imbuis exemplum primae tu, Romule, palmae, *h. e.* inchoas, instituis, primus exemplum praebes. [*V. largas Cerdae copias ad *Virg. A.* 7, 542. ubi sanguine bellum imbuit.] ℙ Ita dicitur de primo concubitu. *Sil.* 3, 65. Juvenem primo Hymenaeo imbuerat conjux.] *Charis.* 5, 266. docet, Latine dici *imbuo puerum rubrica*, et *rubricam:* quod posterius adhibuisse videtur *Mart.*, si accusativum *se* subintelligas, 7, 2(hoc facetum carmen imbuant aures.

*IMBŪRO, is, a. 3. i. q. amburo, aduro. *Mart. Capell.* 6. *med.* p. 129. ed. *Vulcan.* Propinquantium animantum — imburit adcessus: ubi tamen *Grotius* p. 196. *amburit* in textum recepit. *B. A.*

IMBŪRUM, i, n. vasis genus, quod sursum versus redit, ap. *Varr. L. L.* 4, 27. Sed ibi *Scaliger* mendum agnoscit, eamque vocem nihili existimat. V. URINOR.

IMBŪTĀMENTUM, i, n. doctrina, eruditio, instructio. *Fulgent. Mythol. prooem.* 1. Variis de gnatum imbutamentis lasciva Graecorum praestruens corda. Cave usurpes.

IMBŪTUS et Inbutus, a, um, part. ab *imbuo* βαπτὸς, madefactus, tinctus, perfusus: et dicitur fere de his, quae primum liquore contingunturu *Hor. Ep.* 1, 2, 69. Quo semel est imbuta recens servabit odorem Testa diu. *Ov. Met.* 9, 153. Vestis imbuta sanguine. [**Hor. Ep.* 5, 65. Tabe manus imbutum.] *Id. Trist.* 4, 1, 77. Tela imbuta veneno. *Id. Met.* 4, 252. Imbutum coelesti nectare corpus. [**Lucr.* 2, 502. Pavonum ridenti imbuta lepore Pepla.] ℙ Minus est, quam *madefactus*. *Cic. Phil.* 14, 3. Imbuti sanguine gladii legionum, vel madefacti potius. ℙ Translate. *Ov. A. Am.* 2, 714. Imbutae caede manus. [**Vell.* 2, 20, 1. Sanguine Cons. Romani militis imbutae manus sunt. *Liv.* 4, 31. Colonorum caede imbuti armis.] *Cic. Font.* 14. Sociale bellum macula sceleris imbutum; et *Dom.* 23. Bellum omni odio imbutum. *Id. Phil.* 3, 2. Imbutus crudelitate. *Varr. R. R.* 1, 17. Qui praesint, aliqua sint humanitate imbuti. *Id. Div.* 1, 42. religione. *Id. Fin.* 1, 18. superstitione. [**Liv.* 40, 11. Imbuti illinc et infecti Romanis delenimentis redeunt. *Id.* 42, 26. *f.* solos Rhodios fluctuantes et imbutos Persei consiliis invenisse.] *Hor. Ep.* 1, 6, 4. formidine nulla. *Tac. A.* 1, 36. Imbutas praeda manus in direptionem Galliarum erupturas; et *ib.* 13, Juventa armis civilibus, aut domesticis discordiis imbuta. *Id. H.* 2, 85. Legiones imbutae favore Othonis, *h. e.* jam antea Othoni faventes; et *ib.* 1, 5. Miles urbanus longo Caesarum sacramento imbutus, i. e. assuefactus. *Stat. Th.* 11, 661. saevis imbutus amoribus aulae. *Liv.* 21, 39. *med.* Imbutus admiratione, i. e. plenus. ℙ Saepe refertur ad institutionem et doctrinam: diciturque de iis, quae primum animo hauriuntur et infiguntur. *Cic. Mil.* 4. Est haec non scripta, sed nata lex, ad quam non docti, sed facti; non instituti, sed imbuti sumus; et *Fin.* 2, 5. Extorquere ex animis cognitiones verborum, quibus imbuti sumus. *Id. Phil.* 10, 10. Nos ita a majoribus instituti atque imbuti sumus, ut, etc. et *Off.* 1, 32. *f.* Parentum praeceptis imbuti. *Id. Or.* 2, 39. Qui doctrina liberaliter institutus, et aliquo jam imbutus usu, et satis acri ingenio esse videatur. [**Vell.* 2, 129, 2. Quibus praeceptis instructum Germanicum suum, imbutumque rudimentis militiae secum actae, domitorem recepit Germaniae! *Liv.* 5, 2. Imbutum jam a juventa certaminibus plebejis.] Dicitur et de iis, qui leviter sunt re aliqua instituti. *Suet. Gramm.* 4. Cum familia alicujus venalis produceretur, non temere quem litteratum, in titulo, sed litteratorem inscribi solitum esse: quasi non perfectum litteris, sed imbutum; et *Cic. Tusc.* 1, 7. An tu dialecticis ne imbutus quidem es? *Quint.* 1, 2. *med.* Litteris leviter imbutus. *Hor. Ep.* 2, 2, 7. Verna litterulis Graecis imbutus. *Plin.* 6, 22, 24. *med.* Sex mensium tempore imbutus alloquio.

IMĬTĀBĬLIS, e, adj. μιμητὸς, quem quis potest imitari. *Cic. Or.* 23. Nam orationis subtilitas imitabilis quidem illa videtur esse existimanti, sed nihil est experienti minus. *Plin. ep.* 7, 20. Tu mihi maxime imitabilis, maxime imitandus videbaris. *Virg. A.* 6, 590. non imitabile fulmen. *Ov. Pont.* , 10, 77. Est tamen ex illo nobis imitabile quiddam: Inque fide Theseus quilibet esse potest. *Plin.* 7, 8, 33. Neque est gemma alia imitabilior mendacio vitri.

IMĬTĀMEN, inis, n. imitatio. *Ov. Fast.* 4, 11. Priscique imitamina facti. *Id. Met.* 4, 445. Pars alias artes *(celebrant)* antiquae imitamina vitae; et *ib.* 11, 627. Somnia, quae veras aequent imitamine formas; et *ib.* 15, 199. Quid? non in species succedere quatuor annum Aspicis, aetatis peragentem imitamina nostrae?

IMĬTĀMENTUM, i, n. imitamen, simulatio. *Tac. A.* 14, 57. Plautum magnis opibus, ne fingere quidem cupidinem otii, sed veterum Romanorum imitamenta praeferre; et *ib.* 13, 4. Peractis tristitiae imitamentis, curiam ingressus, etc. *Gell.* , 5. de Polo histrione: Opplevit omnia non simulacris, neque imitamentis, sed luctu atque lamentis veris et spirantibus. *Ammian.* 22, 13. Simulacrum Olympiaci Jovis imitamenti aequiparans magnitudinem.

IMĬTĀTIO, onis, f. μίμησις, actus imitandi, simulatio, aemulatio. *Cic. Phil.* 14, 6. Uti excellentium civium virtutem imitatione dignam, non invidia putarent. *Id. Off.* 3, 1. Si minus imitatione tantam ingenii praestantiam consequi possumus, voluntate certe proxime accedimus. *Id. Or.* , 57. In omni re vincit imitationem veritas; et 2. Sono ipso vocis ita recto et simplici est, ut nihil ostentationis, aut imitationis afferre videatur; et *ib.* 2, 45. Si in ejusmodi genere orationis nihil esset nisi falsum, et imitatione simulatum; et 59 Ridiculum, quod ex quadam depravata imitatione sumi solet. *Id. Fl.* 11. Prodere reliquis in posterum periculosam exempli imitationem. *Tac. A.* 16, 8. Vitiorum imitatio. *Plin. ep.* 4, 28. Cum est arduum similitudinem effingere ex vero, tum longe difficillima est imitationis imitatio. ℙ De imitatione oratoria fuse *Quint.* 10, 2. et *Cic. Or.* 2, 22. et 23. Eam sic definit *Auct. ad Her.* 1, 2. Imitatio est, qua impellimur cum diligenti ratione, ut aliquorum similes in dicendo velimus esse. [*Cf. *Ernest. Lex. techn. Lat. rhet.* p. 203. sq.] ℙ Inter hanc et aemulationem discrimen est, quod *imitatio* studium, et diligentiam, et similitudinis amorem fere significat: *aemulatio* saepe habet conjunctam contentionem, et invidiam, et superandi cupiditatem. Similia habet *Non.* 5, 59. Ea tamen perpetua non sunt. [*Bene *Döderl.* 3, 64. haec addit: *imitationem* nonnisi rem, *aemulationem* ipsam imprimis personam, rebus imitatione dignis praeditam, respicere. Discrimen inter utrumque v. illustrant etiam ista: *Quint. Inst.* 1, 2, 26. Sicut firmiores in litteris profectus alit aemulatio; ita incipientibus atque adhuc teneris condiscipulorum quam praeceptoris jucundior, hoc ipso quod facilior, imitatio est. *Cic. Tusc.* 4, 8, 17. Aemulatio dupliciter illa quidem dicitur, ut et in laude et in vitio nomen hoc sit. Nam et imitatio virtutis aemulatio dicitur. V. et in IMITATOR et IMITOR] ℙ Ap. *Auct. ad Her.* 4, 31. imitatio est ὀνοματοποιΐα, ut vagire, rudere, mugire, etc. ℙ [*Permutantur *imitatio* et *immutatio*. V. *intpp.* ad *Curt.* , 7, 15.]

[IMĬTĀTĪVUS, a, um, adj. qui aliquid imitatur. *Diomed.* 3, 479. Poematis genera sunt tria. Aut enim activum est, vel imitativum, quod Graeci δραματικὸν, vel μιμητικὸν dicunt, etc. *F.*]

IMĬTĀTOR, oris, m. μιμητὴς, qui imitatur. *Cic. Leg.* 3, 14. Nec enim tantum mali est, peccare principes, quantum illud, quod permulti imitatores principum exsistunt. *Id. Or.* 2, 54. Imitator et narrator facetus. *Id. Marcell.* 1. Aemulus atque imitator studiorum meorum: *(aemulus* est qui cupit, et contendit similia facere: *imitator*, qui imitando assequitur.) *Nep. Att.* 18. Moris majorum summus imitator fuit. *Cic. Vatin.* 9. Quaero num quis ante te fuerit tam nefarius, qui id fecerit? ut sciamus, utrum veterum facinorum sis imitator, an inventor novorum. *Ov. Fast.* 2, 717. Brutus erat stulti sapiens imitator, ut esset Tutus ab insidiis, dire Superbe, tuis. [*Id. Met.* 14, 618. Remulus maturior annis Fulmineo periit, imitator fulminis, ictu.] ℙ De iis, qui nihil aliud, quam aliorum vestigiis insistere sciunt. *Hor. Ep.* 1, 19, 19. O imitatores, servum pecus.

IMĬTĀTRIX, īcis, f. quae imitatur. *Cic. Leg.* 1, 17. Imitatrix boni voluptas. *Id. Tusc.* 3, 2. Fama popularis, quae se gloriae imitatricem esse vult. *Plin.* 10, 23, 33. Imitatrix alias avis, ac parasita, et quodam genere saltatrix.

IMĬTĀTUS, a, um, part. ab *imitor:* Active. *Ov. Met.* 8, 737. faciem liquidarum imitatus aquarum. [*Adde *ib.* 14, 521. et al. *Virg. G.* 4, 72. Vox sonitus imitata tubarum.] ℙ Passive ab *imito.* *Cic. Univ.* 3. Imitata et effícta simulacra. [*Ov. *Met.* 9, 481. Testis abest somno, nec abest imitata voluptas.]

IMĬTO, as, a. 1. idem quod imitor. *Varr.* ap. *Non.* 7, 46. Tuum opus nemo imitare potest. *Liv.* vel *Laev. ib.* Si malos imitabo.

IMĬTOR, aris, atus sum, dep. 1. μιμέομαι, simile facio, imitatione exprimo, alterius vestigia sequor, simulo: a voce Graeca allata, omissa priore littera. [*Döderl.* 3, 63. sq. docet: *aemulari* esse deminutivum, *imitari* frequentativum communis cujusdam formae, cujus vestigia in vv. *imago, similis, nachahmen*, et fortasse etiam in *ähnlich* conservata reperiantur; (*Lünem.* in *Lex. Lat.* p. 1287. frequent. dicit v. obsol. *imor.*) Alii *imitari* deducunt ab *imus;* alii ab εἴκω. De discrimine quo distet *imitari* et *aemulari*, V. in IMITATIO et IMITATOR. Caeterum exempla, quae paene nullo discrimine facto Noster summa imis miscuerat, hoc videntur melius ordine disposita, ut ea primum locum teneant, in quibus *imitari* absolute signif. vestigia alicujus sequi, consectari; nostr.: *nachahmen, gleichzukommen suchen.*] *Cic. Off.* 1, 24. In adeundis periculis consuetudo imitanda medicorum est. *Id. Or.* 2, 22. Accedat exercitatio, qua illum, quem ante delegerit, imitando effingat, atque exprimat. *Phil.* 2, 44. Factum praeclarum expositum ad imitandum. *Caes. ad Oppium post ep.* 8. *l.* 9. *ad Att.* Praeter L. Sullam, quem imitaturus non sum. *Or.* 19. Imitari atque exprimere aliquem. *Plin.* 35, 11, 40. *n.* 24. Quem postea imitati sunt multi, aequavit nemo. *Plin. Ep.* 7, 20. Tu mihi maxime imitandus videbaris. *Hor. Sat.* 1, 10, 17. Hoc stabant, hoc sunt imitandi. ℙ [*Hinc similitudinem assequi, veram imaginem reddere; nostr. *darstellen, nachmachen, treffen.*] *Cic. Brut.* 36. De industria, tum verbis tum etiam ipso sono quasi subrustico prosequebatur atque imitabatur antiquitatem. [*Or.* 2, 47. Qui non Heroum veteres casus, fictosque luctus vellem imitari atque adumbrare dicendo.] *Ov. Trist.* 2, 515. Scribere mimos imitantes turpia. [*Liv.* 7, 2. Sine imitandorum carminum actu, i. e. sine histrione, qui saltando et gesticulando ea, quae pronunciabantur, exprimeret. V. *Duk.* ad h. l.] *Ov. Pont.* 1, 2, 45. Omnia veros imitantia casus. [*Suet. Vesp.* 19. Imitans, ut est mos, facta et dicta vivi. *Aug.* 86. Imitando per jocum irridet.] *Tibull.* 3, 6, 33. Difficile est imitari gaudia falsa. *Tac. A.* 1, 24. Vultu, quamquam moestitiam imitarentur, contumaciae propiores. *Ov. A. Am.* 1, 617. Faciles imitantibus este puellae. *Gell.* 9, 9. Quando ex poematis Graecis vertendae, et imitandaeque sunt, insignes sententiae. *Cic. N. D.* 3, 30. Imitari chirographum alicujus. *Hor. A. P.* 33. Faber ungues exprimet, et molles imitabitur aere capillos. *Virg. G.* 2, 204. Putre solum arando imitari, *h. e.* colendo efficere, ut putre reddatur: nam aratione et subactione terra resolvitur. [*Or.* 2. qui aut Jalysi non potuerunt, aut Coae Veneris pulchritudinem imitari; et cp. 22. Pictor vidit obvolvendum caput Agamemnonis esse, quoniam summum illum luctum penicillo non posset imitari. *Off.* 3, 2. Ut nemo pictor esset inventus, qui Coae Veneris eam partem quam Apelles inchoatam reliquisset, absolveret; oris enim pulchritudo reliqui corporis imitandi spem auferebat. — Huc pertinent etiam ista *Cic. Inv.* 1, 32. Taciturnitas imitatur confessionem, i. e. eadem est, ac confessio. *Div.* 2, 21. Potest veritatem casus imitari, i. e. si in nubibus videatur leonis forma aut hippocentauri apparere; *ib.* 27. Decoloratio quaedam — potest sanguinis similis esse, et humor allapsus extrinsecus, ut in tectoriis videmus austro, sudorem imitari. *Brut.* 18. Canachi signa rigidiora esse, quam ut imitentur veritatem. ℙ Poetice imitari aliquid aliqua re signif. simile quid in locum alterius substituere, uti aliqua re simili pro altera.] *Virg. A.* 11, 893. Robore duro, Stipitibus ferrum, sudibusque imitantur obustis, *h. e.* robore et sudibus pro ferro utuntur, eandemque iis edunt pugnam, non secus ac si ferrum haberent. *Id. G.* 3, 379. Et pocula laeti Fermento atque acidis imitantur vitea sorbis, *h. e.* pro vino, quod non habent, his utuntur. ℙ Supinum *imitatu.* *Val. Max.* 4, 6. Opera ardua imitatu, ceterum cognosci utilia. ℙ *Imitarier* paragoge pro *imitari* est ap. *Pl. Capt.* 3, 1, 25. ℙ [*Confunduntur *imitari* et *mirari.* V. *Burm.* ad *Virg. G.* 2, 204.]

IMĬTUS, adv. ex imo, funditus, ex profundo: ab *imus.* *Gell.* 17, 10. Fontes imitus ignes eructare. *Appul. Met.* 9. Terra dehiscente imitus. Adde *Arnob.* 5. p. 163.

*IMĬTYI, orum, populi Asiatici, ultra Maeotidem paludem, ad fontes Imityis amnis. *Plin.* 6, 7. ed. *Hard.* Antea legebatur *Imituos* pro *Imityos.* *B. A.*

*IMĬTYS, yis, m. Asiae fluvius, unde Imityi dicti. V. *Plin.* 6, 7. ubi accusativus *Imityem* et genitivus *Imityis* occurrunt. Ita ed. *Hard.* Antea legebatur *Imituenis* et *Imissi.* *B. A.*

IMMĂCŬLĀBĬLIS, e, adj. qui maculari non potest. *Auson. Gratiar. act. ad Gratian. Imp.* 27. Mente pura, immaculabili conscientia, cogitatione sincera.

IMMĂCŬLĀTUS et Inmaculatus, a, um, adj. ἀμίαντος, non maculatus, non pollutus. *Lucan.* 2, 736. Abscondat Fortuna nefas, Romanaque tellus Immaculata sui servetur sanguine Magni.

IMMĂCŬLO, as, a. 1. idem quod maculo, polluo. *Firm. Math.* 4, 16. Nullus invidiae livor immaculet.

IMMĂDĔO et Inmadĕo, es, ui, n. 2. ἐμβρέχομαι, idem quod madeo, madidus fio. Extra praeteritum nullum adhuc usum vidimus. *Ov. Trist.* 1, 9, 34. Credibile est, lacrimis immaduisse genas. *Plin.* 17, 5, 3. Cum terra a siccitate continua immaduit imbre. Adde *Stat. Silv.* 3, 1, 73.

*IMMADĬDO, as, a. 1. madefacio. *Ambros.* ad *Luc.* 9. *B. A.*

IMMĀNĔ, adv. immaniter. *Virg. G.* 3, 239. Fluctus immane sonat per saxa. *Id. A.* 7, 510. rapta spirans immane securi; et *ib.* 10, 726. Leo hians immane. *Claud. cons. Mall. Theod.* 237. Torrentes immane fremant. ℙ *Immane quantum* est mirum quantum, θαυμαστὸν ὅσον: ellipsis. *Hor. Od.* 1, 27, 6. Vino et lucernis Medus acinaces Immane quantum discrepat. *Tac. H.* 4, 34. *extr.* Civilis lapsu equi prostratus, immane quantum suis pavoris, et hostibus alacritatis indidit. *Appul. Apol.* Quod matrimonium Aemiliano huic immane quanto angori, quantaeque invidiae fuit. ℙ Simile est illud *Sall. in or. ad Caes.* 1. *med.* Immane dictu est, quanti et quam multi ad Pompejum discesserint.

IMMĀNĔO, es, n. 1. idem quod maneo, in aliqua re maneo, immoror. *August. de Gen. ad litt.* 2, 4. *extr.* Si potest aqua ad tantas guttarum minutias pervenire, ut super istum aerem vaporaliter feratur, qui natura levior est aquis, cur non possit et super illud levius coelum minutioribus guttis et levioribus immanere vaporibus? Est qui leg. *immanare*, sed minus recte.

IMMĀNĬFESTUS, a, um, adj. non manifestus, obscurus. *Rufinus* p. 2710. Immanifesta vocant haec carmina voce Latini.

IMMĀNIS et Inmanis, e, adj. ἄγριος, θηριώδης, nocens, ferus, crudelis, importunus. V. IMMANITAS. Quidam ducunt ab ἐμμανὴς, furens. *Macr. Sat.* 1, 4. ab *in* privativa, et *manus*, seu *manis*, bonus. [*Doederl.* 1, 45. coll. 3, 222. etym. ducit ab *in*, et *magnus*, primamque vocis significationem eam ponit, qua illud respiciat, quod ingenti, nimia magnitudine gaudeat; unde feritatis, crudelitatis derivanda notio; discrimine tamen inter *immanis* et *ferus* ita constituto, ut, cum utrumque conjungatur, hoc ad animum, illud ad corpus referri debeat.] *Cic. Verr.* 2, 2, 21. Hostis ferus et immanis; et *ib.* 2, 1, 3. Istius immanis atque importuna natura. *Id. Tusc.* 4, 20. Taetra et immanis belua. *Pl. Trin.* 4, 1, 7. Spurcificus, immanis, intolerandus, vesanus. *Virg. A.* 1, 351. scelere ante alios immanior omnes. *Cic. Acad.* 4, 34. Fera et immanis belua. *Id. Font.* 10. Immanis ac barbara consuetudo hominum immolandorum. *Id. Part.* 25. Voluptatem immanissimus quisque acerrime sequitur. *Id. Har. resp.* 3. Scelus tam importunum, audacia tam immanis. *Id. Part.* 23. Patientiam duritia immanis imitatur, *h. e.* agrestis, effera. *Virg. A.* 1, 620. quae vis immanibus applicat oris? *Id. ib.* 4, 642. coeptis immanibus effera Dido, *h. e.* sibi inferendi manus. *Cic. Rosc. Am.* 24. *extr.* Tantum facinus, tam immane, *h. e.* patris occidendi. *Ov. Trist.* 2, 135. Edictum immane minaxque, *h. e.* severum, triste. ℙ Item ingens, enormis, modum excedens. [*Differt a *vastus*, quod ingentem, nimiam magnitudinem significat, quatenus amoenitatem, vim alicujus rei minuit; *immanis* denotat id, quod propter magnitudinem naturae modum excedentem efficit horrorem magis, quam admirationem. V. *Döderl.* 3, 228.] *Lucr.* 4, 1156. Magna atque immanis, cataplexis, plenaque honoris. *Caes. B. G.* 6, 15. Simulacra immani magnitudine. *Cic. Verr.* 2, 3, 46. Ingens immanisque praeda. *Id. Rosc. Com.* 8. Illa fuit pecunia immanis, haec parvula. *Phaedr.* 4, 22. gemitus immanes ciens. *Cic. Phil.* 2, 25. Inter coenam, in ipsis tuis immanibus illis poculis. *Virg. A.* 6, 11. Antrum immane; et *ib.* 7, 666. tegumen immane leonis; et *ib.* 8, 245. immane baratrum; et *ib.* 11, 552. telum; et *ib.* 9, 751. vulnus; et *ib.* 6, 237. spelunca vasto immanis hiatu; et *ib.* 5, 822. immania cete; et 401. geminos immani pondere caestus. *Val. Fl.* 6, 666. immanis auster, *h. e.* vehemens, violentus. *Varr. R. R.* 3, 1. Immani numero annorum urbanos agricolae praestant. *Virg. A.* 9, 694. immani concitus ira. *Gell.* 15, 9. Tam immanem soloecismum nihil veritus est. *Quint.* 11, 3. Immanis vox. *Vell.* 2, 51. Immanem exercitum conficere; et 2. dissensionem movere. *Sall. Jug.* 34. Immanis avaritia. *Cic. Q. Fr.* 2, 15. *f.* Ambitus redit immanis; nunquam fuit par. *Ov. Met.* 5, 678. studium immane loquendi. ℙ Utraque significatio jungitur in illo *Ov.*, ubi Achelous loquitur, *Met.* 8, 583. pariterque animis immanis et undis A silvis silvas, et ab arvis arva revelli. ℙ *Immanis visu* aspectu terribilis, verendus. *Val. Fl.* 1, 207. Ecce sacer, totusque

Dei, per littora Mopsus, Immanis visu, vittamque, comamque per auras Surgentem, laurusque rotat: scilicet quia *majorque videri*, *Nec mortale sonans*, ut est ap. *Virg. A.* 6, 49., cujus similis est locus *ib.* 77. At Phoebi nondum patiens, immanis in antro Bacchatur vates. ℙ *Immane quantum*, *immane dictu*, V. IMMANE. ℙ Est etiam *immanis*, foedus, si *Nonio* 4, 236. credimus. *Accius ib.* Immane te habeat templum, obvallatum ossibus. ℙ Aliquando refertur ad laudem, et ponitur pro mirabili, θαυμαστός. *Virg. A.* 4, 199. Templa Jovi centum latis immania regnis, Centum aras posuit. *Ov. Met.* 9, 247. ipsius *(Herculis)* datur hoc immanibus actis. *Vell.* 2, 46. Cum deinde immanes res, vix multis voluminibus explicandas, C. Caesar in Gallia ageret; et 105. Anni ejus aestiva immanis emolumentum fecere victoriae. *Grat. Cyn.* 265. de canib.: Pecus immane, *h. e.* ingentis animi. *Sen. Thyest.* 470. Immane regnum est posse sine regno pati.

IMMĀNĬTAS et Inmanitas, atis, f. ἀγριότης, ἀπήνεια, feritas, diritas, agrestes efferique mores, saevitia, crudelitas. Est autem proprie privatio sensus humanitatis, et quidam veluti stupor animi, vel a natura profectus, vel a genere vitae agrestis et incultae, unde oritur crudelitas, et saevitia, et odium hominum. [*V. quae notavimus in IMMANIS.] *Cic. Tusc.* 3, 6. Istuc nihil dolere, non sine magna mercede contingit, immanitatis in animo, stuporis in corpore. *Id. Part.* 23. Prudentiam malitia, temperantiam immanitas in voluptatibus aspernandis imitatur. *Id. Div.* 1, 29. Feritas atque agrestis immanitas. *Id. Amic.* 23. Asperitas et immanitas naturae. Et *N. D.* 1, 23. Multas esse gentes sic immanitate efferatas, ut apud eas nulla suspicio Deorum sit. *Id. Marc.* 3. Domuisti gentes immanitate barbaras, etc. *Id. Fam.* 10, 1. M. Antonii tanta est, non insolentia (nam id quidem vulgare vitium est), sed immanitas, non modo ut vocem, sed ne vultum quidem liberum possit ferre cujusquam. *Id. Vatin.* 3. *extr.* Omni diritate atque immanitate taeterrimus. *Claud. Quadrig.* ap. *Gell.* 9. 13. Nemo audebat *(prodire)* propter magnitudinem et immanitatem facies (pro *faciei*). *Plin. Pan.* 47. Priorum temporum immanitas studia exsiliis puniebat. ℙ Item magnitudo immodica. *Cic. Coel.* 6. Tot vitiorum tanta immanitas. *Justin.* 2, 1. Immanitas frigoris. *Gell.* 6, 3. Serpens inusitatae immanitatis. *Tac. A.* 14, 2. Seu conceperit animo tantum immanitatis Agrippina, etc., *scil.* incesti cum filio patrandi.

IMMĀNĬTER et Inmaniter, adv. ἀγρίως, ferarum ritu, saeve, crudeliter. *August. Confess.* 10, 37. Perdite et immaniter vivere. *Ammian.* 18, 7. Leones per ea loca saevientes immaniter: et *paulo post.* Immanius efferascunt. ℙ Item immodice, vehementer, σφόδρα. *Gell.* 1, 26. *med.* Immaniter clamare. *Id.* 9, 11. Tam immaniter arrogans.

IMMĀNO. V. IMMANEO.

IMMANSUĒTUS et Inmansuetus, a, um, adj. ἄγριος, indomitus, barbarus, ferus. *Sen. Ira* 1, 15. Rabidos effligimus canes, trucem atque immansuetum bovem caedimus. *Ov. Met.* 15, 85. At quibus ingenium est immansuetumque ferumque, etc. *Cic. Leg.* 1, 8. Ipsisque in hominibus nulla gens est neque tam immansueta, neque tam fera, quae, etc. *Ov. Met.* 14, 249. Immansuetus Cyclops. *Sen. Consol. ad Helv.* 6. Quid immansuetius? *Ov. Her.* 18, 37. At tu de rapidis immansuetissime ventis.

IMMARCESCĬBĬLIS, e, adject. incorruptibilis. *Tert. Cor. mil.* 15. Flos incorruptus, immarcescibilis, sempiternus. *Paul. Nol. carm.* 15. Immarcescibilis redimivit honore coronae.

IMMARCESCO. V. INAMARESCO.

[IMMASTĬCĀTUS, a, um, adj. non masticatus. *Coel. Aurel. Tard.* 3, 3. Immasticata transvoratio.

IMMĀTŪRĒ et Inmature, adv. πρὸ ὥρας, ante tempus. *Colum.* 11, 2. *in.* Neque praefestinatum opus nimium immature videri possit. *Senec. Suasor.* 1. *f.* Numquid immature ab oceano? *Vell.* 2, 116. Filius praereptus immature. *Appul. Met.* 6. Sed haud immaturius redito.

IMMĀTŪRĬTAS, atis, f. ἀωρία, acerbitas. *Suet. Aug.* 34. Immaturitas sponsarum. ℙ Pro anticipatione, celeritate. *Cic. Quint.* 26. Quid haec festinatio, quid haec immaturitas tanta significat!

IMMĀTŪRUS et Inmaturus, a, um, adj. ἄωρος, non maturus, acerbus: et proprie de fructibus et frugibus dicitur, cum ante tempus colliguntur. *Cels.* 2, 30. Pira immatura. *Plin.* 12, 13, 28. Quo apparet, aut aliud esse, aut colligi immaturum. *Pl. Pers.* 2, 5, 14. Vomicam immaturam secare. ℙ Translate dicitur de eo, quod est intempestivum, ut *mors immatura*, qua quis ante constitutum vitae tempus, et confectam aetatem moritur. *Cic. Phil.* 2, 46. Etenim si ab hinc annos prope viginti hoc ipso in templo negavi posse mortem immaturam esse consulari. [*Suet. Cal.* 8. Immaturus obitus; Gr. ἄωρος θάνατος, πρόωρος μοῖρα. V. *Schaef.* ad *Plin. ep.* 5, 5, 4. Adde *Propert.* 3, 7, 2. Per te immaturum mortis adimus iter.] *Hor. Sat.* 2, 8, 59. Filius immaturus obit. [*Propert.* 4, 11, 17. Immatura licet, tamen huc non noxia veni, Det pater hic umbrae mollia jura meae, i. e. intempestiva morte defuncta. *Tibull.* 2, 6, 29. Per immatura tuae precor ossa sororis, i. e. immatura morte raptae, ante diem in ossa versae.] *Liv.* 22, 38. *f.* Immaturum consilium ante tempus praecipere. *Ulp. Dig.* 47, 10, 25. Immatura virgo, *h. e.* nondum nubilis, vel viripotens. *Id. ib.* 24, 1, 32. §. 27. Immatura sponsa, *h. e.* quae minor est annis XII. [*Suet. Tib.* 61. Immaturae puellae. ℙ Permutantur *immaturus* et *immutatus*. V. *intpp.* ad *Propert.* 4, 11, 17.]

[IMMĔĀBĬLIS et Inmeabilis, e, adj. non meabilis. *Not. Tir.* p. 131. Meabilis, immeabilis.

IMMĔDĬĀTĒ. V. IMMEDITATE.

IMMĔDĬCĀBĬLIS et Inmedicabilis, e, adj. ἀθεράπευτος, qui medicaminibus sanari non potest. *Ov. Met.* 1, 190. et *ib.* 10, 189. Immedicabile vulnus. *Virg. A.* 12, 858. telum immedicabile, *h. e.* armatum felle veneni, atque adeo insanabile vulnus inferens. ℙ Translate. *Sil.* 14, 292. postquam immedicabile visum Seditio; et 1, 147. Immedicabilis ira.

IMMĔDĬCĀTUS, a, um, adj. medicamentis illitus, inunctus. *Appul. Apol.* Immedicatum os, et purpurissatae genae.

IMMĔDĬTĀTĒ, adv. sine meditatione, ἀπερισκέπτως, ἀφροντίστως. *Gell. praef. med.* Nos, ut captus noster est, incuriose et immeditate, ac prope etiam subrustice ex ipso loco ac tempore hibernarum vigiliarum Atticas noctes inscripsimus. Quidam minus recte leg. *immediate*, quae vox barbara est.

IMMĔDĬTĀTUS, a, um, adj. passivae signif. non meditatus, ἀμελέτητος. *Appul. Met.* 2. *in.* Immeditatus incessus, *h. e.* non affectatus ad mollitiem. *Id. Flor. n.* 17. Animalium immeditati sonores.

IMMĔJO et Inmejo, is, a. 3. intus mejo. Translate. *Pers.* 6, 73. Patriciae immejat vulvae, *h. e.* semen immittat.

IMMĔMOR et Inmemor, oris, adj. ἀμνήμων, qui non meminit. *Cic. Att.* 5, 16. Ne me immemorem mandati tui putares. *Id. Sull.* 30. Adeone vobis oblitus constantiae meae, adeo immemor rerum a me gestarum esse videor? *Id. Phil.* 2, 22. Hujus rei ne posteritatem quidem omnium saeculorum unquam immemorem fore. *Id. Brut.* 60. Magna haec immemoris ingenii signa. *Catull.* 30. Alphene immemor, atque unanimis false sodalibus, [*i. e. ingrate. *Ov. Met.* 15, 122. Immemor est demum; ubi v. *Gierig.* et *Jahn.* *Id. ib.* 10, 682. Nec grates immemor egit. Conjungitur cum ingratus. *Id. ib.* 14, 173. Possimne ingratus et immemor esse.] *Cic. Brut.* 47. Nec enim erat indoctus, nec tardus ad excogitandum, nec Romanarum rerum immemor, *h. e.* ignarus. [*Ita saepius dicitur de mortuis arte, scientia, qua, dum vita fruerentur, utebantur, destitutis. *Ov. Met.* 7, 761. (de Sphinge) et praecipitata jacebat. Immemor ambagum, vates obscura, suarum; ubi *Schirach.* sarcasmum ineptum vidit.] *Tac. A.* 14, 36. Gladiis stragem caedemque continuarent, praedae immemores. [*Cf. *Liv.* 41, 4. Adde *eund.* 9, 31. omnium immemor difficultatum. *Id.* 2, 20. Immemor suae libertatis, i. e. qui non curat libertatem adipisci. *Virg. Ecl.* 8, 2. Immemor herbarum juvenca, i. e. quae cibum respuit. Notanda etiam est poetica dicendi ratio ap. *Liv.* 9, 3. Qua cibi, qua quietis immemor nox traducta est.] Sic *Hor. Od.* 2, 18, 18. sepulcri immemor struis domos. *Curt.* 7, 9. In hostem, salutis immemores, ruere coeperunt. [*Ov. Met.* 10, 171. Immemor ipse sui, i. e. suae majestatis.] *Suet. Cal.* 57. Immemor, Chaeream Cassium nominari, [*i. e. nihil suspicatus, *nicht ahnend.*] *Pl. Ps.* 4, 7, 3. Qui suum officium facere immemor est. *Catull.* 64, 123. immemori discedens pectore conjux; et 248. mente immemori. [*Liv.* 2, 22. Immemor armorum i. q. pacis studiosus.] ℙ Singulare est illud *Ter. Andr.* 1, 1, 17. Isthaec commemoratio Quasi exprobratio est immemoris benefici, *h. e.* haec recordando quasi exprobras mihi, ut beneficii tui immemori. [*Bentl.* legend. censet *immemori*, ita ut casus, quem verb. *exprobrare* regit, jungatur nomini verbali *exprobratio*. V. *Ruhnk.* ad h. l.] ℙ Metonymice est oblivionem inducens. *Sil.* 16, 477. Lethe immemori perstringens gurgite ripas. *Sen. Herc. Oet.* 936. Stabo ante ripas, immemor Lethe, tuas. *Stat. Silv.* 5, 2, 96. immemor amnis, *h. e.* Lethe.

IMMĔMŎRĀBĬLIS et Inmemorabilis, e, adj. ἀμνημόνευτος, δύσφραστος, cujus nulla est memoria, qui commemorari non debet, aut potest. *Pl. Capt. prol.* 56. Neque spurcidici insunt versus immemorabiles. *Lucr.* 6, 487. Immemorabile per spatium transire, *h. e.* immensum, nullis terminis circamscriptum. [*Eichstadt.* in *ind. Lucr.* explicat: ἀδιήγητον, quod verbis explicari nequit.] ℙ Active. *Pl. Cist.* 2, 2, 3. Anus sibi moderatrix, atque immemorabilis, *h. e.* quae recordari non vult, aut se non meminisse simulat: vel quae memorare et dicere recusat.

*IMMĔMŎRĀTĬO, onis, f. oblivio. *Vulg. Interpr. Sapient.* 14, 26. *B. A.*

IMMĔMŎRĀTUS, a, um, adj. ἀμνημόνευτος, non memoratus. *Hor. Ep.* 1, 19, 33. Juvat immemorata ferentem Ingeniis, oculisque legi, manibusq[ue] teneri, *h. e.* nova, non prius audita. *Auson. P[a]rent.* 20. Nec tu jam metris, spes unica, ephe[b]e Talisi Consobrine, meis immemoratus eris.

IMMĔMŎRĬA et Inmemoria, ae, f. memori[ae] privatio, oblivio. *Papin. Dig.* 41, 2, 44. Pereg[re] profecturus pecuniam in terram condiderat: cu[m] reversus locum thesauri immemoria non repetere[t] etc. Ita *Torrent.* et *Pareus* in *Lex.* Al. habe[nt] *in memoria*.

IMMĔMŎRIS, e, adj. idem ac immemor. *Ca[e]cil.* ap. *Prisc.* 6, 699. et 7, 772. Itane Antiph[o] est inventus profluvia fide? Itane est immemori[s]? itane est madida memoria?

IMMENSĬTAS et Inmensitas, atis, f. ἀμετρί[α], infinitas. *Cic. N. D.* 1, 20. In hac igitur imme[n]sitate latitudinum, longitudinum, altitudinum i[n]finita vis innumerabilium volitat atomorum. *I[d.] ib.* 2, 39. Immensitates camporum.

*IMMENSŪRĀBĬLIS, e, adj. *Salvian. de avo[r].* 2. V. *Cellar. Cur. Post.* p. 310. *B. A.*

*IMMENSŪRĀTIM, adv. sine mensura. *Salvia[n.] Gubern. D.* 6. p. 207. *Rittersh.* Rideamus quam[...] bet immensuratim. *B. A.*

IMMENSUS et Inmensus, a, um, adj. ἀμέτρητ[ος], qui mensurari non potest, infinitus, interminatu[s], profundus. *Cic. N. D.* 1, 20. Si immensam et i[n]terminatam in omnes partes magnitudinem regi[o]num videretis; et 10. Aera Deum statuit, eumq[ue] gigni, esseque immensum et infinitum. *Id. Tu[sc.]* 1, 30. In mari immenso vehi. *Ov. Fast.* 6, 6[..] immensa domus. *Hor. Sat.* 1, 1, 41. immensu[m] argenti pondus et auri. *Plin.* 4, 13, 27. Imme[n]sus mons. *Cic. Or.* 3, 19. Ex ingenti immensoq[ue] campo; et *ib.* 2, 20. Tanta hac in re tamque i[m]mensa; et *ib.* 1, 49. Ingenii fines paene immen[si]. *Id. Div.* 1, 7. Observata sunt haec tempore imme[n]so. *Ov. Pont.* 3, 3, 78. Immensae viae, *h. e.* lo[n]gissimum iter. *Id. Her.* 1, 82. morae; et *ib.* 9, [..] series immensa laborum; et *Met.* 10, 136. immen[si] fletus; et *Trist.* 4, 3, 25. nox immensa videt[ur]. [*Id. Met.* 8, 830. Immensa viscera: ita dicunt[ur] quia expleri et satiari haud poterant, quasi i[m]mensa essent. *Virg. A.* 3, 632. Jacuitque per a[n]trum immensus, i. e. ita corpore suo ingenti tot[um] antrum implevit, ut vix sufficeret. *Vell.* 2, 106, Omnis eorum juventus, infinita numero, immen[sis] corporibus.] *Tac. A.* 15, 40. Proruta per immensu[m] aedificia. *Plin.* 9, 40, 64. Immenso mercari. [*Su[et.] Cal.* 39. Immensis pretiis emere.] ℙ Translate. *C[ic.] Verr.* 2, 3, 9. Immensa vorago ac gurges vitioru[m]. *Auct. ad Her.* 2, 22. Immensae, infinitae, immoderat[ae] cupiditates. *Spart. Hadr.* 19. Immensissimae volupt[a]tes. *Ov. Met.* 13, 768. sitis immensa cruoris. *Id. Po[nt.]* 4, 2, 36. immensum gloria calcar habet. *Hor. Od.* 4, 2, 7. immensusque ruit profundo Pindarus ore, [h.] e. mira verborum rerumque copia. *Plin.* 28, 1, Immensa difficultas; et 36, 5, 4. *n.* 5. different[..] ℙ *Immensum*, *in* et *ad immensum* adverbii vice[m] praestant. *Ov. Fast.* 5, 537. Creverat immensu[m] comitem sibi Delia sumpsit. *Tac. A.* 4, 40. I[m]mensum attolli; et *ib.* 3, 30. Opes, queis domus i[..] immensum viguit; et 52. Luxus immensum proru[pe]rat. (Adde *Sall. Jug.* 97.) *Ov. Met.* 2, 220. A[r]det in immensum geminatis ignibus Aetne. *L[iv.]* 29, 25. Ad immensum multitudinis speciem aug[..] ℙ *Immensum est*, finem, modum non habet. *[Ov.] Fast.* 4, 573. immensum est erratas dicere terr[as]. *Plin.* 8, 28, 42. Quod persequi, immensum e[st]. ℙ *Immensum quantum*, immane quantum. *Plin.* 20, 34. Immensum quantum hinc oceano, illi[nc] Iberico mari comprimentibus. Adde 16, 36, [..] ℙ *Immenso plus*, plus quam in immensum: hyp[er]bole. *Plin.* 20, 9, 36. Brassicae silvestris immen[so] plus effectus laudat Cato. ℙ Substantive. *Lu[cr.]* 1, 72. Ergo vivida vis animi pervicit, et extra P[ro]cessit longe flammantia moenia mundi, Atque om[ne] immensum peragravit mente animoque. [*Huc p[er]tinet locus, quem Noster §. 1. laud. *Ov. Met.* 620. Per immensum ventis discordibus actus.] *L[iv.]* 21, 39. Immensum altitudinis. *Id.* 5, 37. loci.

IMMĔO et Inmeo, as, n. 1. intro meo, ing[re]dior. *Pallad.* 1, 17. Salutare erit, aquas illuc p[er] tubos fictiles duci, et opertis immeare cistern[is]. *Plin.* 8, 25, 38. Delphini immeantes Nilo; et [..] 39, 92. Setas suum obstare tenuitati immeantis s[..] ritus.

IMMĔRENS et Inmerens, entis, adj. ἀναίτ[ιος], ἀνάξιος, qui nihil commeruit, immeritus, innoxi[us]. *Nep. Dion.* 10. Hi falsa suspicione ducti, immere[n]tes ut sceleratos occidunt. *Hor. Od.* 2, 13, [..] Triste lignum, caducum In domini caput immere[n]tis. *Suet. Tit.* 10. Multum conquestus, eripi si[bi] vitam immerenti. *Val. Fl.* 9, 12. *n.* 8. Interdu[m] quaedam immerentia supremi fati titulum occupa[t], *h. e.* quae nihil nocuerunt. *Lucr.* 2, 1102. exa[ni]mat indignos, inque merentes: *tmesis*.

IMMĔRENTER, adv. ἀναξίως, immerito. *V[al.] Max.* 6, 2. *n.* 1. *extr.* A Philippo rege temulen[to] immerenter damnata.

IMMERGO et Inmergo, is, ersi, ersum, a. [3.] ἐμβάπτω, καταδύω, intus mergo, demergo, immitt[o], obruo. *Pl. Bacch.* 4, 4, 26. Errasti, cum paru[m]

mmersti ampliter: *scil.* manum in pecuniam: syncope pro *immersisti*. *Plin.* 28, 6, 15. Immergere manus in aquam ferventem. *Id.* 34, 14, 41. ferrum candens aquae. *Id.* 11, 25, 30. se in aquas. *Colum.* 5, 6. *med.* partem arboris deflexam terrae. *Curt.* 4, 4. Belua alto se immersit. *Plin.* 15, 17, 18. *n.* 2. Immergi melle cotonea. *Virg. A.* 6, 174. Unda aliquem immergere. *Plin.* 4, 11, 18. Ubi Ister amnis immergitur, [*i. e. mare intrat:] et 18, 28, 68. *n.* 2. Regia in pectore Leonis stella matutino immergitur. ℙ *Immergere se aliquo* est se conjicere, abdere. *Pl. Men.* 3, 1, 3. In concionem mediam immersi me miser; et 5, 1, 3. Immersit aliquo sese, credo, in ganeum. *Just.* 33, 2. Inter mucrones se hostium immersit ℙ Translate. *Cic. Cluent.* 13. Se blanditiis et assentationibus in Asinii consuetudinem penitus immersit. *Liv.* 23, 18. *med.* Immergere se in voluptates. Al. leg. *mergere*. *Sen. Cons. ad Polyb.* 37. Immergere se studiis. *Val. Max.* 4, 1. *n.* 1. *extr.* Architas se Pythagorae praeceptis penitus immergit. ℙ In secunda conjugatione. *Colum.* 5, 9. Taleas ita immergeri, ut putris terra quatuor digitis alte superveniat.

IMMĔRĬTO et Inmerito, adv. immerenter, indigne. *Cic. Or.* 2, 79. Si res crudelis, si infanda, si immerito, si misera, etc. *Sen. ep.* 11. *f.* Custodem nobis, et paedagogum dedit: nec immerito. Sic *Lucan.* 8, 824. Haud equidem immerito Cumanae carmine Vatis Cautum, ne, etc. *Ter. Ph.* 2, 1, 59. Jamdudum te omnes nos accusare audio Immerito, et me omnium horunc' immeritissimo.

IMMĔRĬTUS et Inmeritus, a, um, adj. ἀνάξιος, qui non meretur, immerens, innocens. *Virg. A.* 3, 1. Postquam res Asiae, Priamique evertere gentem Immeritam visum Superis. *Hor. Od.* 3, 6, 1. Delicta majorum immeritus lues, Romane; et *ib.* 2, 21. Virtus recludens immeritis mori Coelum. *Ov. Trist.* 2, 274. Protegit haec sontes, immeritosque premit. Eleganter tribuitur rebus inanimis. *Hor. Od.* 1, 17, 28. Vestem immeritam scindere. *Prop.* 2, 2, 3. Et saepe immeritos corrumpas dentibus ungues; et 4, 4, 41. Saepe illa immeritae causata est omnia lunae; et *ib.* 3, 19. Occidat, immerita qui carpsit ab arbore vallum. ℙ *Immeritum*, absolute, *Pl. As.* 3, 3, 18. Cur tu, obsecro, immerito meo me morti dedere optas? *h. e.* nullo meo merito, nulla culpa? ℙ Passive. *Liv.* 4, 13. *f.* Laudibus haud immeritis onerare aliquem. *Ov. Fast.* 2, 42. Credulus immerita Phasida juvit ope. *Mart.* 7, 32. Et rapit immeritas sordidus unctor opes. *Val. Fl.* 8, 158. Sed quid ego quemquam immeritis incuso querelis? *h. e.* injustis, indebitis.

IMMERSĀBĬLIS et Inmersabilis, e, adj. ἀβάπτιστος, [*Pind. Pyth.* 2, 145.] qui mergi non potest. Translate firmus, fortis, quique adversis rebus non opprimitur. *Hor. Ep.* 1, 2, 22. de Ulysse: aspera multa Pertulit, adversis rerum immersabilis undis.

IMMERSĬO, onis, f. actus immergendi. *Arnob.* 2, 47. Oleum respuit immersionem in se pati.

IMMERSUS, a, um, part. ab *immergo*. *Cic. Univ.* 13. Immersus in flumen. *Plin.* 2, 103, 106. Immersa in fonte. *Ov. Fast.* 4, 200. prolem Devorat, immersam visceribusque tenet.

IMMĒTĀTUS et Inmetatus, a, um, adj. non metatus. *Hor. Od.* 3, 24, 9. Scythae, et Getae, Immetata quibus jugera liberas Fruges, et Cererem ferunt.

*IMMETŬENS, entis, ἄφοβος, ἀμέριμνος *Gloss. Lat. Gr. B. A.*

IMMĬGRO et Inmigro, as, n. 1. in aliquem locum migro. *Cic. Phil.* 13, 17. Paucis diebus et in domum, et in paternos hortos immigrabit. *Id. Dom.* 55. Ex suis templis in ejus aedes immigrare nolebant. *Pl. Most.* 1, 2, 23. Ubi illo immigrat nequam homo, indiligensque, aedibus vitium additur. ℙ Translate. *Cic. Brut.* 79. Pleraque verba translata, sic tamen, ut ea non irruisse in alienum locum, sed immigrasse in suum diceres. *Liv. prooem. f.* Nulla respublica fuit, in quam tam serae avaritia luxuriaque immigraverint. *Pl. Most.* 1, 2, 55. Immigrare in ingenium suum, *h. e.* abire a cura paedagogi, et vivere arbitratu suo.

IMMĬNENS et Inminens, entis, part. ab *immineo*, ἐπικείμενος, qui imminet, proximus, proxime futurus, impendens. *Liv.* 29, 35. Imminens prope ipsis moenibus tumulus. [*Adde 1, 33. Carcer imminens foro; 2, 33. Imminentia muris aedificia.] *Hor. Od.* 3, 22, 5. Imminens villae pinus. *Id. ib.* 1, 4, 5. choros ducit Venus imminente luna, *h. e.* in coelo supra caput fulgente; et *ib.* 3, 27, 10. Imbrium divina avis imminentum, *h. e.* cornix. *Tac. A.* 15, 10. Paetus imminentium nescius. ℙ *Gestus imminens* dicitur, quo orator velut imminet adversario, instat urgetque, tanquam vi et contentione ipsa manuum propulsurus. *Cic. Or.* 2, 55. Quae fuit illa, quanta vis! cum conjectis oculis, gestu omni imminente, summa gravitate, etc. ℙ Translate est promptus, paratus, intentus. *Cic. Verr.* 2, 2, 54. Verres avaritia semper hiante atque imminenti fuit. *Id. Dom.* 6. Homo ad caedem imminens. *Curt.* 3, 1. Imminens Dario, quem nondum Euphratem superasse cognoverat, copias contrahit. *Hor. Od.* 1, 12, 54. Parthi Latio imminentes, *h. e.* graves R. imperio, et jam jam bellum illaturi. [*Liv.* 31, 47. Gallico triumpho imminens; 4, 25. Imminentes spei majoris honoris; 3, 51. Peritus rerum popularium imminensque ei potestati. ℙ Confunduntur *Imminens* et *eminens* V. *intpp.* ad *Curt.* 6, 4, 3.]

IMMĬNENTĬĂ, ae, f. instantia, vicinitas. *Nigid.* ap. *Gell.* 9, 12. Is uterque infestus dicitur, ab instantia atque imminentia fraudis, quam facturus est.

IMMĬNĔO et Inmineo, es, n. ἐπίκειμαι, supra maneo, impendeo: ab *in*, et *maneo*. *Virg. Ecl.* 9, 41. candida populus antro Imminet: et *A.* 1, 169. nemus desuper imminet; et 423. collis plurimus urbi Imminet; et *ib.* 6, 602. Quos super atra silex jam jam lapsura cadentique Imminet assimilis. [*Ov. Met.* 1, 52. Imminet his aer, i. e. super impositus est.] *Val. Fl.* 6, 681. Imminet e celsis audentius improba muris Virgo. ℙ Item vicinus sum, insto. *Cic. Cat.* 1, 12. Sunt, qui ea, quae quotidie imminent, non videant. *Id. Tusc.* 1, 38. Mors, quae propter incertos casus quotidie imminet. *Virg. A.* 10, 26. muris imminet hostis. *Hirt. B. Alex.* 7. Hostes imminentes atque insequentes. [*Vell.* 2, 96, 2. Bellum Pannonicum imminebat. *Ov. Met.* 1, 541. Tergoque fugaci imminet: h. l. dicitur cum vi de eo, qui prono corpore ita instat, ut fugientis tergum halitu suo adflet.] ℙ Translate refertur ad cupiditatem. *Cic. Phil.* 5, 7. Hujus mendicitas aviditate conjuncta in nostras fortunas imminebat. *Id. Dom.* 18. Qui imminere jam cupiditate videntur in tribuniciam potestatem. *Sen. ep.* 2. *f.* Alieno imminere, et non acquisita, sed acquirenda computare. *Liv.* 30, 28. *med.* Ii quoque, quibus ingens erat in Scipione fiducia, et victoriae spes, quo magis in propinquam eam imminebant animis, eo curae intentioris erant. [*Adde 25, 20. Imminere in occasionem; 33, 11. Donis imminere.] ℙ Et ad facilitatem inferendae injuriae. *Nep. Eum.* 10. Imminebant enim Seleucus, Lysimachus, Ptolemaeus, opibus jam valentes, cum quibus erat dimicandum. *Cic. Manil.* 5. Imminent duo reges toti Asiae. [*Vell.* 2, 18, 4. Cum terribilis (Mithridates) Italiae quoque videretur imminere.] *Id. Dom.* 10. Imminebat tuus furor omnium fortunis et bonis. *Ov. Met.* 1, 146. Imminet exitio vir conjugis, illa mariti. ℙ Et ad cogitationem, et intentionem rei gerendae, et ad captandam opportunitatem. *Liv.* 25, 20. In alterius ducis exercitusque opprimendi occasionem imminebat. (Adde 23, 16.) *Curt.* 5, 11. Occasioni imminens alloquendi regem. *Tac. Ann.* 16, 14. Quippe Antejum et Ostorium imminere rebus, *h. e.* observare opportunitatem imperii occupandi. Sic *Curt.* 6, 10. *med.* Imminere regno. [*Suet. Cal.* 19. Germaniam et Britanniam, quibus imminebat, i. e. bellum meditabatur.] *Virg. Cul.* 89. huc imminet: omnes Dirigit huc sensus: haec cura est subdita cordi. *Sen. Hippol.* 854. Tenet obstinatum Phaedra consilium necis, Fletusque nostros spernit, ac morti imminet, [*i. e. parata est ad mortem sibi consciscendam. *Suet. Aug.* 24. Quod imminere emtioni publicanos videbat. ℙ Confund. *Imminere* et *minui* V. *intpp.* ad *Curt.* 3, 8, 3.]

IMMĬNŬO et Inminuo, is, ui, utum, a. 3. ἐλαττόω, idem quod minuo, diminuo. *Cic. Fam.* 3, 3. *f.* Si istas exiguas copias quam minime imminueris. *Sall. Jug.* 48. Aestivorum tempus comitiorum mora imminuerat. *Nep. Eum.* 5. Exiles res animi magnitudinem etsi non frangebant, tamen imminuebant. *Cic. Or.* 1, 61. Imminuere aliquid de voluptate. *Suet. Ner.* 42. Nihil imminuit ex consuetudine luxus. *Ov. Her.* 15, 113. se dolor imminuit. Al. leg. *invenit*. *Tac. Ann.* 2, 86. Agrippa dissidio domum imminuerat, *h. e.* abdicata per divortium conjuge *Lucr.* 5, 625. Imminuere vires. *Petr. Sat.* 141. liberalitatem. *Plin.* 37, 1, 3. pretium. *Cic. Att.* 1, 18. *med.* auctoritatem. *Id. ad Dolabell. post ep.* 17, 14. *ad Att.* laudem alicujus. *Id. Or.* 2, 25. majestatem. *Id. Caec.* 12. *extr.* libertatem. V. LIBERTAS. *Id. Verr.* 2, 1, 33. jus legationis. Ubi *Ascon.* Qui potestatem suam in administrando non defenderit, imminuti magistratus, veluti majestatis laesae, reus est. Huc pertinet illud *Tac. A.* 2, 34. Quamquam Augusta, se violari et imminui quereretur, *h. e.* velut in ordinem cogi. ℙ Pro debilitare, infirmum reddere. *Id. H.* 2, 93. Milites per illecebras urbis, et inhonesta dictu, corpus otio, animum libidinibus imminuebant. ℙ Pro infringere, violare. *Cic. Rosc. Am.* 38. Nullum esse jus tam sanctum atque integrum, quod non ejus scelus atque perfidia violarit et imminuerit. *Pl. Cist.* 1, 1, 90. Neque pudicitiam meam mihi alius quisquam imminuit. *Appul. Flor. n.* 14. Coramque virginem imminuisset. (Adde *Lact.* 1, 10. *f.*, et V. IMMINUTIO.) *Sall. Jug.* 83. Callidus id modo festinabat, Bocchi pacem imminuere, *h. e.* interrumpere: efficere, ne Bocchi pax cum Romanis agitata jungeretur. *Tac. A.* 14, 57. Perculso Seneca, promptum fuit Rufum Fenium imminuere, Agrippinae amicitiam in eo criminantibus, *h. e.* evertere. *Lucil.* ap. *Non.* 2, 209. Imminuere imperium alicujus. ℙ *Imminuere alicui caput*, pro confringere, comminuere, quidam leg. ap. *Pl. Most.* 1, 3, 109. sed alii *diminuere*. ℙ *Imminuere mentem*, de statu rationis deturbare. *Gell.* 15, 2. Ebrietas, quae labefacere et imminuere hominum mentes solet.

IMMĬNŪTĬO et Inminutio, onis, f. ἐλάττωσις, diminutio, actus imminuendi. *Cic. Fam.* 3, 8. Ut sumptus egentissimarum civitatum minuerem, sine ulla imminutione dignitatis tuae. *Id. Fin.* 5, 17. Si pravitatem imminutionemque corporis propter se fugiendam putamus, *h. e.* debilitatem, aut abscissionem alicujus membri. *Quint.* 7, 4. A parte ejus, qui causam dicit, aut defensio est criminis, aut imminutio, aut excusatio. ℙ *Auson. in centone nupt.* seu *Idyll.* 13. vocat *imminutionem* primum viri congressum cum sponsa, quia tunc virginitas imminuitur. ℙ *Imminutio* ap. *Cic. Or.* 3, 53. (ubi ait, *augendi minuendive causa veritatis superlatio*) teste *Quint.* 9, 3. *f.* inter sententiarum figuras enumeratur: sed in *Oratore* (40) postea scripto, transeundo videtur ipse damnasse.

IMMĬNŪTUS et Inminutus, a, um, part. ab *imminuo*, ἠλαττωμένος, diminutus. *Plin.* 37, 1, 3. Imminutum pretium. *Id.* 33, 3, 13. Imminutum pondus. *Solin.* 1. *med.* Cum modus intercalandi interdum cumulatior, interdum fieret imminutior. *Cic. Verr.* 2, 4, 27. Existimatio atque auctoritas nominis populi R. imminuta. *Id. Manil.* 11. Bellum exspectatione Pompeji attenuatum atque imminutum. *Id. Phil.* 12, 3. Cupiditas imminuta ac debilitata. *Sall. Cat.* 40. Plebis opes imminutae. *Tac. A.* 2, 63. Imminuta claritas; et *ib.* 6, 46. et *Sall. Jug.* 69. Imminuta mens, *h. e.* de recto rationis statu dejecta. [*Liv.* 3, 28. *in.* Neque animis ad imperium inhibendum imminutis, i. e. cupiditate atque consilio imperii retinendi nihil destituti.] ℙ *Imminuta libertas* quid sit, V. LIBERTAS. ℙ Item non diminutus. *Julian. Dig.* 24, 2, 6. Ita tamen, ut bona gratia dissolutum videatur pristinum matrimonium, et unusquisque jus suum habeat imminutum. *Paul. ib.* 38, 2, 44. Ut undique patronus suum jus habeat imminutum.

IMMISCĔO et Inmisceo, es, scui, ixtum, vel istum, a. 2. ἐγκεράννυμι, ἐμμίγνυμι, idem quod misceo, vel in aliqua re misceo. *Curt.* 10, 3. Vos meorum militum corpori immiscui. *Virg. A.* 5, 429. Immiscentque manus manibus, pugnamque lacessunt, *h. e.* manus conserunt. *Sen. Herc. Oet.* 830. corporis palla horridi Pars est, et ipsam vestis immiscet cutem, *h. e.* adeo cuti inhaeret, ut ipsam sibi immisceat. *Hor. Sat.* 1, 2, 75. immiscere fugienda petendis. *Virg. G.* 1, 454. maculae incipient rutilo immiscerier igni: *paragoge* pro immisceri. ℙ *Immiscere se*, insinuare se, se immittere. *Phaedr.* 1, 3. Graculus se pavonum immiscuit gregi. *Virg. A.* 11, 815. mediis se immiscuit armis; et *ib.* 10, 664. sublime volans nubi se immiscuit atrae. *Liv.* 31, 35. Equites immiscentes se peditibus. ℙ Translate. *Id.* 21, 32. *med.* Cum se immiscuissent colloquiis montanorum. *Id.* 45, 14. Qui sortem omnem fortunae regnique sui cum Romanis immiscuisset. *Id.* 5, 8. Falisci Fidenati bello se jam ante immiscuerant. [*Id.* 4, 4. Ne affinitatibus, ne propinquitatibus immisceamur cavent.] *Ulp. Dig.* 3, 5, 3. *f.* Immiscere se negotiis alienis. *Tac. A.* 4, 40. *extr.* Quibus adhuc necessitudinibus immiscere te mihi parem, omittam ad praesens referre, *h. e.* te mihi adjungere, et penitus meum intimum facere.

IMMĬSĔRĀBĬLIS et Inmiserabilis, e, adj. cujus miseret neminem. *Hor. Od.* 3, 5, 17. Si non periret immiserabilis Captiva pubes.

IMMĬSĔRĬCORDĬĂ, ae, f. misericordiae privatio, duritia animi. *Tert. Spectac.* 20. Numquid et extra limites circi furori studemus, et insolentiae extra stadium, et immisericordiae extra amphitheatrum?

IMMĬSĔRĬCORDĬTER, adv. ἀνελεημόνως, absque misericordia. *Ter. Ad.* 4, 5, 28. Factum a vobis duriter immisericorditerque.

IMMĬSĔRĬCORS et Inmisericors, cordis, adj. ἀνελεήμων, non misericors, immitis. *Cic. Inv.* 2, 36. Ipsum immisericordem, superbum fuisse. *Gell.* 14, 4. Judicem oportere esse contra improbos nocentesque immisericordem atque inexorabilem.

IMMĬSĔROR, aris, dep. 1. idem quod miseror. *Pl. fragm.* ap. *Non.* 2, 541. Boni immiserantur illum, hunc irrident mali. Alii leg. *miserantur*.

IMMISSĀRĬUM, ii, n. locus, quo aqua immittitur. *Vitr.* 8, 7. Efficiatur castellum, et castello conjunctum, ad recipiendam aquam, triplex immissarium, *h. e.* receptaculum, in quod aqua immittitur.

IMMISSĬO et Inmissio, onis, f. actus immittendi. *Ulp. Dig.* 8, 5, 8. *med.* Fumi, aut aquae immissio. ℙ *Immissio sarmentorum* in putandis vitibus fit, cum ea relinquuntur ad fructum, et crescere sinuntur. *Cic. Sen.* 15. Sarmentorum ea, quam dixi, aliorum amputatio, aliorum immissio.

IMMISSŬLUS, Immisculus, Immistulus, Immusculus, Immussulus, Immustulus, (totidem enim modis legitur) ales est ex genere aquilarum, sed minorum virium, quam aquilae: raro, et non fere, praeterquam veris tempore, apparet, quia aestum algoremque metuit: appellatur autem ita, quod subito et inexspectata se immittat. Haec *Festus*: qui supra dixerat: Immusculus, avis genus, quam alii regulum, alii ossifragam dicunt. *Id.* in *Alites*. Alites volatu auspicia facere istae putabantur: buteo, sanqualis, immusculus, aquila, vulturius. *Plin.* quoque de ea verba facit, 10, 7, 8. Sanqualem avem atque immussulum augures Romani in magna quaestione habent. Immussulum aliqui vulturis pullum arbitrantur esse, et sanqualem ossifragae. Massurius sanqualem ossifragum esse dicit, immussulum autem pullum aquilae, priusquam albicet cauda. Hactenus *Plin.* Sed haec omnia incerta sunt, et ut nomina, ita ipsa avis admodum ignota.

IMMISSUS et Inmissus, a, um, part. ab *immitto*: ἐμβεβλημένος, intro missus. *Cic. Att.* 14, 10. Servi in tecta nostra cum facibus immissi. *Id. Har. resp.* 11. Vis innumerabilis servorum ab hoc repente fornicibus, ostiisque omnibus in scenam, signo dato, immissa irrupit. [**Liv.* 2, 5. Magna vis hominum simul immissa, sc. in segetem desecandam.] *Id. Dom.* 15. Tela in meum corpus immissa. [**Ov. Met.* 12, 330. Lancea costis immissa.] *Virg. A.* 10, 40. superis immissa repente Alecto; et *ib.* 12, 521. Immissi ignes arentem in silvam. *Id. G.* 3, 371. cervos immissis canibus agitare; et *A.* 8, 246. trepident immisso lumine Manes. [**Ov. Met.* 5, 358. Immissusque dies trepidantes terreat umbras.] *Caes. B. C.* 2, 10. Ne canalibus aqua immissa lateres diluere posset. [**Suet. Aug.* 16. Immisso in Lucrin. et Avern. lacum mari. *Dom.* 10. *f.* Immisso per obscoena igne. *Claud.* 44. *f.* Toxico — immisso per clysterem.] *Curt.* 8, 14. Per lubrica atque invia immissi currus excutiebant eos, a quibus regebantur. *Sall. Cat.* 49. Alii Tarquinium a Cicerone immissum ajebant, ne Crassus rempublicam conturbaret, [*i. e.* subornato, et maligno quidem animo. *Tac. A.* 3, 16. *in.* Nec illum sponte exstinctum, verum immisso percussore. *Suet. Cal.* 23. Fratrem Tiberium inopinantem, repente immisso Tribuno militum, interemit. *Id. Galb.* 12. Immisso equite disjecit. *Ner.* 43. Feris in populum immissis. *Tac. A.* 4, 19. Immissus Varro consul. 4, 54. Immissis, qui monerent. V. *Cort.* ad *Plin. ep.* 6, 31, 3. Ab dissimillimis Claudio delator immissus; et *Walch. Emendd. Livv.* p. 98. Cf. etiam IMMITTO.] *Virg. A.* 11, 889. immissis pars caeca, et concita frenis Arietat in portas, *h. e.* remissis. Sic *ib.* 5, 662. furit immissis Vulcanus habenis. Possis etiam *immissis frenis* intelligere, ipsis equis immissis. Sic *ib.* 146. Nec sic immissis aurigae undantia lora Concussere jugis. [**Prop.* 3, 9, 58. Dexteraque immissis da mihi signa rotis; i. e. admissis, concitatis ad cursum.] ℙ *Immissum tignum* est aliquo injectum, projectum, infixumque. *Caes. B. G.* 4, 17. Haec tigna bipedalibus trabibus immissis distinebantur. *Cajus Dig.* 43, 25, 3. Tignum in parietem immissum habere. *Jabol. Dig.* 50, 16, 242. Inter projectum, et immissum hoc interesse, ait Labeo, quod projectum esset id, quod ita proveheretur, ut et nusquam requiesceret, qualia moeniana et subgrundae essent: immissum autem, quod ita fieret, ut aliquo loco requiesceret, veluti tigna, trabes, quae immitterentur. ℙ [**Dicitur immissus* etiam de rebus, quae variae ita sibi sunt crescendo insertae, ut unam quasi densitate quadam efficere videantur; nostr. *verwachsen*. *Liv.* 40, 22. Prae densitate arborum, immissorumque aliorum in alios ramorum.] ℙ *Immissa barba* est promissa. *Virg. A.* 3, 593. dira illuvies, immissaque barba. Adde *Ov. Met.* 12, 351. *Sisenn.* ap. *Non.* 2, 471. et Graeca constructione *Val. Fl.* 1, 412. Phleias immissus patrios de vertice crines. [**Ov. Fast.* 1, 503. Immissis puppim stetit ante capillis.]

IMMISSUS, us, m. immissio. In sexto casu sing. *Macr. Sat.* 1, 18. Sol cuncta vertice summo lustrat lucis immissu.

IMMITIGĀBILIS, e, adj. qui mitigari non potest, ut Immitigabilis ardor, *Coel. Aurel. Tard.* 4, 3. *n.* 33.

IMMĪTIS et Inmitis, e, adj. ἄωρος, immaturus, acerbus, crudus, silvestris, asper. *Hor. Od.* 2, 5, 10. Immitis uva. *Plin.* 13, 4, 6. Palmae in maritimis Hispaniae fructum ferunt, verum immitem: dulcem in Africa, sed statim evanescentem. *Id.* 10, 5, 26. *n.* 3. Immites raphani, *h. e.* silvestres. *Id.* 17, 16, 26. Eaque immitibus tantum, et desertis locis proveniunt. *Tac. A.* 1, 69. Insulam Gyarum immitem et sine cultu hominum esse. *Tibull.* 1, 3, 55. Hic jacet immiti consumptus morte Tibullus, *h. e.* immatura. ℙ Item immanis, ferus, crudelis, asper. *Virg. G.* 4, 492. Immitis tyrannus, *h. e.* Pluto. *Liv.* 23, 5. *med.* Natura et moribus immitis ferusque. *Ov. Pont.* 3, 2, 71. Immitis ara, *h. e.* in qua mactantur homines. *Id. Fast.* 1, 625. ausas immitia nuptas, *h. e.* abortus facere. *Virg. G.* 4, 17. Ore ferunt dulcem nidis immitibus escam, *h. e.* pullis hirundininis, qui apibus infestissimi sunt, easque avidissime devorant. *Ov. Met.* 13, 260. Immitia fata; et *ib.* 6, 621. Immitibus oculis tueri; et *ib.* 13, 804. calcato immitior hydro. *Plin.* 10, 74, 96. Serpentes, immitissimum animalium genus. *Tac. A.* 1, 20. Antiquam duramque militiam revocabat, vetus operis ac laboris, et eo immitior, quia toleraverat; et *ib.* 6, 9. Immite rescriptum; et *ib.* 15, 27. Immitia mandata. *Prop.* 4, 11, 13. Immites Parcae. ℙ Transfertur ad inanima. *Tibull.* 1, 1, 39. Quam juvat immites ventos audire cubantem! *Ov. Amor.* 1, 6, 17. immitia claustra. *Id. de nuce* 69. vulnera. [**Liv.* 4, 59. Immitis diu caedes pariter fugientium ac resistentium armatorum atque inermium fuit.] *Plin. ep.* 8, 17. Immite et turbidum coelum; et *Sil.* 8, 380. immite mustum, *h. e.* valde austerum. ℙ *Immite* adverbii ritu. *Sil.* 17, 257. stridorque immite rudentum Sibilat.

IMMITTO et Inmitto, is, isi, issum, a. 3. ἐμβάλλω, intus mitto, induco, injicio. *Cic. Verr.* 2, 4, 45. Eone tu servos ad spoliandum fanum immittere ausus es, quo, etc.? *Caes. B. C.* 3, 101. Completas naves taeda et pice in Pomponianam classem immisit. *Ulp. Dig.* 39, 3, 3. Ex fullonicis immittere aquam in fundum vicini. *Id. ib.* 43, 23, 1. *med.* Immittere cloacam privatam in publicum. *Sil.* 17, 353. juvenemque ferocem Immisti Latio, *h. e.* misisti contra Latium: syncope pro *immisisti*. *Ov. Her.* 2, 133. corpus immittere in undas. *Id. Met.* 6, 615. aliquem immittere flammis. *Val. Fl.* 2, 614. Immittitque ratem, mediasque intervolat urbes. *Cic. Dom.* 15. Immittere tela in aliquem. *Alfen. Dig.* 9, 2, 52. *med.* Telum ex manu immittere. *Galba* ad *Cic. Fam.* 10, 30. Repente equum immisi ad eam legionem. [**Liv.* 40, 40. Si effrenatos in eos equos immittitis: paulo ante: permittite equos in cuneum hostium. Ita saepissime ap. *Liv.* h. v. in rebus bellicis usurpatur; 40, 48. Armaturam levem immittendo in stationes. Etiam *mittere* hoc sensu, *permittere* item dicitur; 21, 8. Nec ullo (Saguntinorum) pedem referente, ne relicto a se loco hostem immitteret, i. e. irrumpere sineret. Porro in re navali: *Id.* 30, 25. Concitatam remis navem, quanto maximo impetu poterant, in terram quum immisissent.] *Pl. Epid.* 3, 1, 14. Neque ego id immitto in aures meas. *Ulp. Dig.* 21, 1, 14. Corpus ejus in aliquam valetudinem immisisset, *h. e.* in morbum incidere fecisset. *Plin.* 28, 14, 58. Caseus recens immittitur ad utrumque vitium, *h. e.* injicitur, infunditur. *Cels.* 2, 12. Tum immittenda in alvum est pura aqua. ℙ Cum infinito. *Appul. Met.* 8. Canes generosae invadere bestias immittuntur. ℙ *Immittere se*, se conjicere. *Cic. Tusc.* 1, 48. Codrus in medios se immisit hostes. [**Liv.* 9, 4. Et me vel devovere pro populo Rom. legionibusque, vel in medios me immittere hostes paratus sum.] *Val. Fl.* 8, 35. Icta timore gravi mediam se immisit. ℙ Pro remittere, laxare. *Ov. Met.* 1, 280. Immittere habenas. [**Haec dicendi ratio passim usurpatur a poetis, ubi durior ejus usus videri possit. *Ov. Met.* 1, 280. Fluminibus vestris totas immittite habenas. Ita *Gierig.* ad h. l. qui laudat, *Virg. A.* 5, 662. Furit immissis Vulcanus habenis. *Lucr.* 5, 785. Arbores immissis habenis per auras crescunt.] *Plin. ep.* 8, 4. *med.* Immittere rudentes, pandere vela. ℙ *Immittere arborem* est crescere sinere. *Plin. alter* 16, 33, 60. Cupressus immittitur in perticas, asseresve. *Varr. R. R.* 1, 31. Ea vitis immittitur ad uvas pariendas. *Virg. G.* 2, 363. dum se laetus ad auras Palmes agit, laxis per purum immissus habenis. Sic *Lucil.* ap. *Non.* 4, 260. neque barbam immiseris istam. ℙ *Immittere tignum in parietem* ap. JCtos est ita extendere ac projicere, ut in pariete communi, vel alieno requiescat. *Ulp. Dig.* 8, 5, 8. et *Cajus ib.* 2, 1. Quid inter *projicere* et *immittere* intersit, V. IMMISSUS. ℙ Pro inserere, intexere. *Ov. Met.* 6, 68. lentum filis immittitur aurum, Et vetus in tela deducitur argumentum. [**Verbum cum delectu positum; respond. nostr. *einschiessen*.] ℙ Pro dimittere. *Nep. Ann.* 5. Obducta nocte, sarmenta in cornibus jumentorum deligata incendit, ejusque generis multitudinem magnam dispalatam immisit. [**Hoc loco *immittere* non est dimittere, *etwas gehen lassen, wie es will*, sed jubere, ut pellantur, cum vi agantur, scil. contra Romanos in montibus circumjacentibus castra tenentes.] ℙ Pro subornare. *Justin.* 9, 7. Creditum est etiam, immissum ab Olympiade fuisse. [**Huc pertinet etiam locus quem Noster supra laud., ap. *eund.* 3, 6. Lacedaemonii Peloponnenses immisere, qui bellum Atheniensibus facerent. Adde 32, 2. Insidias sibi paratas confingit; ad cujus rei probationem immittit indices. *Tac. A.* 11, 1. Suilium accusandis utrisque immittit; 6, 45. Macro — impulerat — uxorem suam Enniam immittendo amore juvenem inlicere pactoque matrimonii vincire: ubi conjungenda sunt *immittendo amore*. Ceterum notandum hanc loquendi rationem imprimis frequentem apud sequiores scriptores esse. Plura exempla v. in IMMISSUS.] ℙ Et pro circumdare, cinge[re]. *Petr. Sat.* 32. Circa oneratas veste cervices la[ti]claviam immiserat mappam. ℙ Et pro infunde[re,] indere. *Val. Fl.* 7, 353. Immittere alicui vir[us.] *Sen. Herc. Oet.* 554. amorem. *Virg. A.* 9, 7[19.] Immisitque fugam Teucris, atrumque timorem. [ℙ] Et pro intentare. *Cic. Parad.* 4, 1. Jactam et i[m]missam a te nefariam in me injuriam semper du[xi] pervenisse ad me nunquam putavi. ℙ [**Et pro [in]culcare. *Cic. Or.* 56. In eo ipso loco quo rep[re]hendit — immittit imprudens ipse senarium: *[si]ch einschleichen*. ℙ *Immittere in bona* est poss[es]sionem dare. *Cic. Verr.* 2, 1, 54. Scilicet tu pr[ae]tor in mea bona, quos voles, immittes? ℙ C[or]rumpitur *immittitur* in *intexitur*. V. *intpp.* ad [Ov.] *Met.* 6, 68. Confunduntur *immittere* et *emitte[re]* V. *intpp.* ad *Virg. A.* 12, 333.]

IMMIXTIM et Immistim, adv. immiscendo. *Aul.* 2, 3. *extr.* Malum moerorem metuo, ne i[m]mixtim bibam. Al. leg. *mixtum*.

IMMIXTUS, aut Immistus, et Inmixtus, a, u[m,] part. ab *immisceo*: mixtus. *Liv.* 3, 50. Immi[xta] turbae militum togati. *Virg. A.* 2, 396. Vadim[us] immixti Danais. *Ov. Her.* 6, 73. immixtaque v[ox] timori. *Tac. H.* 4, 85. Nec parvis periculis i[m]mixtus, et majoribus non defuturus. *Plin.* 25, [13,] 54. Radicem contusam, immixta calce, in m[a]sparsere. ℙ Item non mixtus. *Auson. ep.* 20. Potare immixtum sueta, merumque merum.

IMMO et Imo, adv. μᾶλλον δὲ, ἀλλὰ, quin potiu[s:] modo solum adhibetur, modo aliis junctum pa[rti]culis, et vim habet affirmandi, eligendi, et cor[ri]gendi: [**Nostr. *Ja wohl! O nein! Nein; vielme[hr.]* V. *Ramsh.* l. infr. laud.] *Vossius* ab *imus* de[du]cit, ut sit pro *postremo loco*, h. e. postremo ill[ud] addo quod plus est. *Pl. Cist.* 2, 3, 22. An, a[m]bo, meretrix illa est, quae illam sustulit? *La.* I[m]mo meretrix fuit. *Cic. Att.* 9, 7. Causa igit[ur] non bona est? immo optima: sed agetur foedis[si]me. *Petr. Sat.* 16. Nec accusat errorem vestru[m,] immo potius miratur, etc. *Ter. Andr.* 1, 2, [14.] Quid? hoc intellextin'? an nondum etiamne h[oc] quidem? *Da.* immo callide. *Id. Hec.* 2, 1, 31. N[ec] mea opera, neque pol culpa evenit. *Lae.* immo ve[ro] maxime. *Id. Andr.* 5, 1, 2. orandi jam finem fa[c.] *Si.* Immo enim nunc quam maxime abs te postu[lo] atque oro, ut, etc. [**Immo enim* causam indic[at] cur fiat contrarium.] *Id. Ph.* 3, 2, 43. Sicci[ne] hunc decipis? *Do.* immo enimvero, Antipho, [hic] me decipit. *Cic. Off.* 3, 23. Si patriam prod[ere] conabitur pater, silebitne filius? immo vero ob[se]crabit patrem, ne id faciat, etc.; et *paulo sup[ra]* Non igitur patria praestat omnibus officiis? imm[o] vero. *Pl. Epid.* 3, 4, 80. Eumne ego sinam i[m]pune? immo etiamsi alterum Tantum perdund[um] est, perdam potius, quam, etc.; et 5, 2, 2. Imm[o] edepol tu quidem miserum me habes miseris m[o]dis. *Id. Most.* 3, 2, 79. Immo edepol vero. [*Id.*] *Bacch.* 2, 2, 33. Immo hercle abiero potius; [et] 4, 8, 51. Immo est quoque. *Ter. Eun.* 4, 7, [4.] Credin'? *Gna.* immo certe. *Id. Andr.* 4, 2, [?] Verum vis dicam? *Da.* immo etiam. [**Suet. T[ib.]* 5. Nec eo minus, immo vel magis. *Plutarch. Ag[es.]* 29. οὐχ ἧττον, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον. *Suet. Dom.* 9. *im[mo]* e diverso; ubi v. *Brem.*] ℙ *Immo ut* elegant[er] ponitur, cum rem inopinatam dicturi sumus. *Curc.* 1, 1, 59. Immo ut illam censes? ut qua[m]que illi occasio est surripere, etc.; et *Bacch.* [4, 2,] 2, 30. Immo ut eum credis? misera amans de[si]derat. Similia sunt illa *Ter. Heaut.* 3, 3, 38. P[es]sima haec est meretrix. *Sy.* immo si scias h[oc] quod inceptat facinus; et *Andr.* 5, 2, 12. quid [il]lum censes? cum illa litigat. *Da.* Immo vero i[n]dignum, Chremes, jam facinus faxo ex me audi[es.] ℙ Interdum *immo* locum habet, etiam si minus a[li]quid dicturi simus. *Pl. Amph.* 1, 1, 232. Ob[se]cro, ut per pacem liceat te alloqui, ut ne vap[u]lem. *Merc.* Immo induciae parumper fiant, si q[uid] vis loqui. *Virg. A.* 9, 98. Immo ubi defunct[ae] finem, portusque tenebunt, etc. V. integr. locu[m.] ℙ Raro verbis postponitur. *Pl. Aul.* 4, 10, 34. N[e]gas? *Ly.* pernego immo. *Tac. A.* 12, 6. Statu[e]retur immo documentum. [**Tac. Dial.* 6. Ill[e] quin immo; cp. 39. ipsam quin immo curam. [*Id.*] 14. Pigrum quin immo et iners videtur. *A.* 11, [?] Frueretur immo iis; 15, 21. Quaedam immo vi[r]tutes.] ℙ Ad scriptionem quod attinet, duplice[m] *m m* probant *Manut.* et *Cellar.*, unicam *Daus[q.]* sed stare ab illis praestat; tamen vide vocis ety[m.] ab in. pos. [**Ramsh. Gr. Lat.* §. 174. IV. N. p. 721., prob. *Voss. etym.*, praefert *imo*.]

IMMOBĪLIS et Inmobilis, e, adj. ἀκίνητος, q[ui] non movetur, vel moveri non potest. *Cic. Som[n.] Scip.* 5. Terra immobilis manens, ima sede se[m]per haeret. *Curt.* 8, 14. Elephas tardum et pae[ne] immobile animal. *Plin.* 9, 6, 5. Balaenae ad fl[e]xum immobiles, ad repugnandum inertes. *Luca[n.]* 9, 484. immobilis Austro, *h. e.* ad Austri flat[us.] *Ov. Met.* 13, 801. His immobilior scopulis, vi[o]lentior amne. ℙ *Immobiles res* immobilia bon[a,] res et bona, quae solo continentur, et move[ri] loco non queunt, ut praedia, aedes, τὰ ἀκίνητ[α.] *Jabol. Dig.* 41, 3, 23. et *Macer ib.* 2, 8, 15.

Translate. *Tac. A.* 16, 10. *extr.* Princeps immobilem se precibus, et invidiae juxta ostendit. *Id. H.* 4, 2. Tristes, et truces, et adversum plausum ac lasciviam insultantis vulgi immobiles. *Virg. A.* 7, 623. Ardet inexcita Ausonia, atque immobilis ante. *Lact.* 6, 17. *med.* Hominem ad immobilem stuporem mentis perducere, *h. e.* ut nullo affectu moveatur. *Gell.* 19, 12. *extr.* Isti apathiae sectatores, qui videri se esse tranquillos, et intrepidos, et immobiles volunt. *Front. Aquaed.* 34. Omnia, quae mensura continentur, certa et immobilia congruere sibi debent, *h. e.* immutabilia. ℙ Constans, perpetuus. *Suet. Vitell.* 3. Statua pro rostris cum hac inscriptione: Pietatis immobilis erga principem.

IMMOBĪLĬTAS, atis, f. firmitas, stabilitas, ἀκινησία. *Just.* 36, 3. Lacus qui, propter magnitudinem, et aquae immobilitatem, mare mortuum dicitur. *Lact.* 6, 17. *med.* Qui immobilitatem animi asserunt, *h. e.* ut sine affectibus sit animus. Adde *Tert. adv. Hermog.* 36. *extr.*, et in plurali num. *Arnob.* 1. p. 26.

IMMŎDĔRANTĬĂ, ae, f. immoderatio. *Tert. Baptism.* 20. *f.* Tentationes plenitudini et immoderantiae ventris appositas abstinentia elidere.

IMMŎDĔRĀTĒ, adv. sine certa ratione. *Cic. Univ.* 13. Totum animal movebatur illud quidem, sed immoderate et fortuitu. *Id. N. D.* 2, 59. *f.* Lingua vocem immoderate profusam fingit et terminat. ℙ Translate, ἀμέτρως, sine moderatione, immodice. *Cic. Fam.* 12, 1. *f.* Immoderate quidam et ingrate nostra facilitate abutuntur. *Id. Div.* 1, 29. Exsultare immoderateque jactari. *Id. Univ.* 12. Immoderate et intemperate vivere. *Quint.* 11, 13. *med.* Non potest esse longus spiritus, cum immoderate effunditur. *Cic. Fam.* 5, 16. *med.* Non est gravitatis ac sapientiae tuae ferre immoderatius casum incommodorum tuorum. *Spart. Sever.* 20. Immoderatissime laetari.

IMMŎDĔRĀTĬO, onis, f. immoderantia, excessus, ἀμετρία, ἀταξία, *Cic. Sull.* 10. Interdum efferur immoderatione verborum.

IMMŎDĔRĀTUS et Inmoderatus, a, um, adj. ἄμετρος, qui modum non servat, sed excedit, immodicus, nimius, non moderatus. *Cic. Div.* 1, 29. Immoderato potu et pastu pars animi obstupefacta. *Id. Rosc. Am.* 45. Venti vehementiores, immoderatae tempestates. *Id. Or.* 58. Ne immoderata, aut angusta, aut dissoluta, aut fluens sit oratio, *h. e.* sine modo, et numero. ℙ Item immensus, infinitus. *Id.* vertens *Eurip.* locum, *N. D.* 2, 25. Vides sublime, fusum, immoderatum aethera. *Lucr.* 1, 1011. Simplice natura pateat tamen immoderatum. *Arnob.* 2, 97. Immoderata continuatio saeculorum. ℙ Translate. *Cic. Att.* 13, 28. Ipsum illum Aristotelis discipulum, summo ingenio, summa modestia, posteaquam rex appellatus sit, superbum, crudelem, immoderatum fuisse. *Auct. ad Her.* 2, 22. Immensae cupiditates, infinitae, et immoderatae sunt. *Cic. Acad.* 1, 10. *extr.* Omnium perturbationum esse matrem immoderatam quandam intemperantiam. *Ov. Pont.* 4, 15, 31. res immoderata cupido est. *Gell.* 19, 12. Motus animi cum immoderatiores sunt, vitia fiunt. *Suet. Ner.* 51. Immoderatissimae luxuriae esse.

IMMŎDESTĒ, adv. immoderate, supra modum, immodice, ἀμέτρως. *Pl. Poen.* 1, 1, 25. Immodeste amare. *Liv.* 22, 27. Immodice immodesteque gloriari. *Suet. Aug.* 24. Legiones immodeste missionem postulantes exauctoravit. *Quint.* 12, 1. Immodeste proponere, sine pudore affirmare. *Sen. Q. N.* 1, 17. Processit immodestius, paulatim opibus ipsis invitata luxuria. Alii leg. *molestius. Pl. Rud.* 1, 3, 10. Hoc mihi indecore, inique, immodeste datis, Dii, *h. e.* injuria, injuste, non servantes modum, cum detis immerenti.

IMMŎDESTĬĂ, ae, f. ἀμετρία. immoderatio, intemperantia. *Pl. Merc. prol.* 27. amori accedunt haec: Incogitantia, excors immodestia, Petulantia, cupiditas. *Id. Amph.* 1, 1, 9. Haec heri immodestia coegit, qui me hoc Noctis a portu ingratis excitavit. *Nep. Alcib.* 8. Ne immodestia militum nostrorum occasio detur hosti opprimendi exercitus. [*V. *Brem.* ad *Nep. Lys.* 1, 2.] *Tac. A.* 13, 50. Crebrae populi flagitationes, immodestiam publicanorum arguentis. Et *ib.* 4, 14. De immodestia histrionum retulit: multa ab iis in publicum seditiose, foeda per domos tentari.

IMMŎDESTUS et Inmodestus, a, um, adj. ἄμετρος, immodicus, immoderatus, intemperans, nimius. *Ter. Heaut.* 3, 3, 7. Vel heri in vino quam immodestus fuisti! *Cic. Off.* 1, 29. Ipsum genus jocandi non profusum nec immodestum, sed ingenuum et facetum esse debet. *Tac. A.* 13, 28. Immodesti fautores histrionum a praetore in vincula ducti. *Pl. Curc.* 1, 3, 44. Immodesti mores. *Sen. Controv.* 1, 1. Immodesta largitione effundere.

IMMŎDĬCĒ, adv. ἀμέτρως, sine modo, ultra modum. *Colum.* 2, 16. Frequenter id potius, quam immodice facere, *h. e.* nimium stercorare. *Plin.* 30, 13, 38. Si sanguis ex vulnere immodice fluat. *Lucan.* 10, 137. Cleopatra immodice formam fucata nocentem. *Pallad.* 1, 5. Situs terrarum arduus tempestates immodice sentit, et calores. *Gell.* 19, 2. Immodice capere voluptatem ex re aliqua. *Id.* 1, 11. Immodice ferocire. *Quint.* 11, 1. Eloquentiam sibi immodice arrogare. *Cic. Tusc.* 4, 17. *f.* Quid, si, cum id ferret immodice, mors liberorum accessisset? Plerique al. leg. *modice.* [*Ita *Orell.* nulla lectionis varietate notata.] *Liv.* 22, 27. Immodice immodesteque gloriari.

IMMŎDĬCUS et Inmodicus, a, um, adj. ἄμετρος, qui modum excedit, immoderatus, nimius. *Hor. Od.* 1, 13, 10. Immodicae mero rixae. *Ov. Her.* 18, 137. Fluctibus immodicis Athamantidos aequora canent. *Id. Met.* 6, 673. Prominet immodicum pro longa cuspide rostrum; et *ib.* 8, 808. immodico prodibant tubere tali. *Id. Pont.* 3, 1, 14. Immodicum frigus. [*Ita Gr. ἄμετρον θάλπος, ψῦχος sim. Adde *Suet. Aug.* 47. Continuae et immodicae tempestates.] Et *ib.* 1, 4, 22. Immodicus labor. *Id. A. Am.* 3, 511. Immodici fastus. *Colum.* 1, 3. *f.* Immodica possidendi libido. *Plin. ep.* 9, 4. Immodica oratio, *h. e.* nimis longa. *Vell.* 2, 33. Immodicus in appetendis honoribus. [*Liv.* 31, 45. Decreta immodica ad honores sociorum; 21, 3. An hoc timemus, ne Hamilcaris filius nimis sero imperia immodica et regni paterni speciem videat. *Vell.* 2, 28, 2. Imperio — in immodicam crudelitatis licentiam usus est; et 2, 68, 4. Immodica et intempestiva libertate usos adversus C. Caesarem.] *Suet. Dom.* 12. Tum verbis, tum rebus immodicus, [*i. e. omnem modum excedens, ἀκρατής. Adde *Galb.* 9. *Liv.* 22, 12. Immodicus lingua. V. *Bauer.* ad h. l. p. 51. *Val. Fl.* 5, 597. Immodicum dictis.] *Liv.* 38, 23. *med.* Valerius Antias, qui magis immodicus in numero augendo esse solet. *Lucan.* 6, 796. Gracchi immodici legibus, *h. e.* qui in legibus ferendis sibi non temperarunt. *Mart.* 10, 48. immodico sexta (*hora*) Nerone calet, *h. e.* thermis Neronianis immodice calentibus. ℙ Cum genitivo, Graecorum more. *Vell.* 2, 11. Immodicus gloriae, *h. e.* in appetenda gloria. [*V. *Ruhnk.* ad h. l.] *Stat. Th.* 1, 41. irae. *Colum.* 7, 6. libidinis. *Tac. A.* 15, 23. laetitiae et moeroris. *Id. H.* 1, 53. Caecina corpore ingens, animi immodicus. *Sil.* 12, 268. immodicus fugae.

IMMŎDŬLĀTUS et Inmodulatus, a, um, adj. non modulatus, inconditus. *Hor. A. P.* 263. Non quivis videt immodulata poemata judex.

IMMOENIS. V. IMMUNIS.

IMMŎLĀTĪCĬUS, a, um, adj. qui immolatus est, ut Immolaticia caro, ap. *August. ep.* 154. *med. Gloss. Philox.* Immolaticius, θύσιμος.

IMMŎLĀTĬO, onis, f. θυσία, sacrificatio. *Cic. Div.* 1, 52. *extr.* In ipso immolationis tempore eas partes, quae absint, interisse. Adde *ib.* 2, 16. Et in plurali numero *Tac. A.* 3, 13. Sacra et immolationes nefandae.

IMMŎLĀTOR, oris, m. qui immolat et sacrificat. *Cic. Div.* 2, 15. Ut se exta ad immolatoris fortunam accommodent. *Prud. Cath.* 12, 48. Primus sator credentium, Nati immolator unici.

IMMŎLĀTUS et Inmolatus, a, um, part. ab *immolo*, mola aspersus, sacri faciendi causa. *Cato* ap. *Serv.* ad *A.* 10, 541. Boves immolatos, priusquam caederentur, profugisse in Siciliam. *Serv.* ad *ib.* 4, 57. Olim hostiae immolatae dicebantur mola salsa tactae: cum vero ictae et aliquid ex illis in aram datum, mactatae dicebantur. ℙ Item mactatus. *Hor. Od.* 4, 11, 7. Ara avet immolato spargier agno. *Plin.* 8, 22, 34. Immolati pueri exta degustasse. ℙ Urbane *Phaedr.* 4, 5. Quos immolatos victor avidis dentibus, Capacis alvi mersit tartareo specu.

IMMŎLĪTUS et Inmolitus, a, um, adj. aedificatus, constructus: ab *in* et *molior. Liv.* 39, 44. Quae in loca publica inaedificata immolitave privati habebant, intra dies triginta demoliti sunt. *Inaedificata* dicuntur privata aedificia publicis imposita: *immolita* vero, in publico a fundamentis exstructa. In *vet. Tab. aen.* ap. *Mur.* 582. *f.* Ne quis in iis locis quid inaedificatum, inmolitumve habeto. In edicto Praetor. ap. *Ulp.* aliis verb. hoc idem significatur, *Dig.* 43, 8, 2. *in.* Ne quid in loco publico facias, inve eum locum immittas, etc.

IMMŎLO et Inmolo, as, avi, atum, a. 1. θύω, mola, hoc est farre tosto, molito, et sale mixto victimam aspergo: (V. MOLA) et generatim rei divinae causa macto, sacrifico. *Cic. N. D.* 3, 36. Pythagoras, cum in geometria quiddam novi invenisset, Musis bovem immolasse dicitur. *Id. Font.* 10. Barbara consuetudo hominum immolandorum. *Id. Leg.* 2, 12. Quibus hostiis immolandum cuique Deo, cui majoribus, cui lactentibus, etc. *Id. Div.* 2, 17. Cum pluribus Diis immolatur, qui tandem evenit, ut litetur aliis, aliis non litetur? *Caecin.* ad *Cic. Fam.* 6, 7. Nemo nostrum est, quin, etiam cum de alia re immolaret, tamen eo quidem ipso tempore, ut quamprimum Caesar superaretur, optaret. [*Liv.* 1, 45. Interea Romanus Dianae immolat bovem. Adde 41, 9. 8, 9.] *Suet. Caes.* 59. Cum immolanti aufugisset hostia. ℙ Translate et ironice. *Virg. A.* 12, 948. Pallas te hoc vulnere, Pallas Immolat, et poenas scelerato ex sanguine sumit; et *ib.* 10, 519. inferias quos immolet umbris.

[IMMONTŬŌSUS et Inmontuosus, a, um, adj. non montuosus. *Not. Tir.* p. 70. Montuosus, immontuosus. *F.*]

*IMMŎRANTER et Inmoranter, adv. non morando. *Gloss. Philox.* Ἀνυπερθέτως, inmoranter, incunctanter. *B. A.*

*IMMŎRĀTĬO, onis, f. *Vet. Interpr. Iren.* 1, 1. Immoratio in passionibus. *B. A.*

*IMMORDĔO, es, a. 2. morsu prehendo. *Lact.* vel *Lutat.* in *Stat. Th.* 2, 628. Moriens dentibus immordet hastam per adversum os infixam. *B. A.*

IMMŎRĬOR et Inmorior, eris, ortuus sum, dep. 3. ἐναποθνήσκω, in aliquo loco morior. *Ov. Pont.* 3, 7, 40. Fortiter Euxinis immoriemur aquis. *Id. Met.* 6, 295. illa sorori immoritur. *Sen. Hippol.* 712. Ut manibus immoriar tuis; et *Herc. Oet.* 869. Immori ferro. Sic *Val. Fl.* 6, 570. Immoritur hastae. *Quint.* 9, 3. *med.* Pater meus contra eum, qui se legationi immoriturum dixerat, deinde vix paucis diebus insumptis, re infecta, redierat: *non exigo, ut immoriaris legationi: immorare.* [*Differt hic locus ab antecedentibus, quod non de loco, ubi quis moritur, sed de re, in qua quis ita moritur, ut ipsa moriendi causam attulerit. V. *Heindf.* ad *Cic. N. D.* 3, 35. et cf. IMMORTUUS.] ℙ *Immori studio alicujus rei* per hyperbolen dicitur de eo, qui ita deditus est, tamque pertinaciter incumbit, ut in illo mori velle videatur. *Hor. Ep.* 1, 7, 85. Immoritur studiis, et amore senescit habendi. ℙ Translate. *Stat. Th.* 1, 479. ventis ut decertata residunt Aequora, laxatisque diu tamen aura superstes Immoritur velis, *h. e.* desinit vela impellere, et in ipsis quasi moritur.

IMMŎROR et Inmoror, aris, dep. 1. ἐμμένω, moram traho in aliqua re. *Colum.* 8, 5. *med.* Ut saturae studiosius nidis immorentur. *Plin. ep.* 1, 8. *med.* Immorari honestis cogitationibus. *Quint.* 11, 2. Non arbitror, mihi in hoc immorandum, quid sit, quod memoriam faciat. *Plin.* 9, 8, 8. Cum (*puer*) meridiano immorans, fragmentis panis (*Delphinum*) allexisset.

IMMORSUS et Inmorsus, a, um, adj. morsu prehensus. [*Hor. Sat.* 2, 4, 61. Perna magis ac magis hillis Flagitat immorsus refici, i. e. vellicatus, punctus, excitatus, *scil.* salsamentis, vel cibis sale maceratis. Ita *Bentl.* ex optimis codd. recep. pro vulg. *in morsus.*] *Prop.* 3, 6, 21. Immorso aequales videant mea vulnera collo. [*Ita *N. Heins.* et *Broukh.*] Al. leg. *In morso. Stat.* de eo, qui in os inimici telum receperat, *Th.* 2, 628. donec transmissa morte per artus Labitur, immorsaque cadens obmutuit hasta. [*Gloss.* ad *Stat. Th.* 2, 628. Immorsa, fortiter morsa. Sed *al. Gloss.* Immorsus, ἄδηκτος, et Immordosus, ἄδηκτος. *B. A.*]

IMMORSUS, us, m. morsus. *Vell.* 2, 87. Cleopatra, illata aspide, immorsu ejus spiritum reddidit. Plerique al. leg. *morsu.* [*Ruhnk.* leg. morsu sane ejus — spiritum reddidit.]

IMMORTĀLIS et Inmortalis, e, adj. ἀθάνατος, qui nunquam moritur. *Cic. Sen.* 21. Dii immortales; et 23. Animi sunt immortales; et *ib.* Ad immortalem gloriam niti. *Nep. Att.* 11. Praecepta, beneficia immortali memoria retinere. *Cic. Or.* 2, 2. Alicujus memoriam immortalem reddere. *Id. Pis.* 14. Fructum immortalem cepi vestri in me amoris, et judicii. *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 11. Immortales gratias agere alicui. *Tac. H.* 4, 32. Immortalia tributa. *Just.* 29, 1. *f.* Quibus velut immortale odium cum Macedonibus regibus erat. *Liv.* 1, 16. Immortalia opera edere. *Mart.* 9, 94. Immortale Falernum, *h. e.* quod diu aetatem fert, vel cujus pretium et fama semper stabit. *Sall. Jug.* 90. *f.* Nemo ignavia immortalis factus est. *Hor. Od.* 4, 7, 7. immortalia ne speres, monet annus, et almum Quae rapit hora diem. ℙ *Immortales* absolute sunt ipsi Dii. *Varr. L. L.* 4, 11. Dictum est quod ad immortales attinet: deinceps quod ad mortales, etc. ℙ *Immortale* adverbii loco. *Val. Fl.* 7, 362. Immortale virens. ℙ *Immortalis*, felix, beatus, instar Deorum. *Prop.* 2, 11, 9. Immortalis ero, si altera talis erit. Adde *ib.* 12, 39. ℙ [*Confunduntur immortalis et *talis.* V. *Heindf.* ad *Cic. N. D.* 3, 12, 29. it. *immortale* et *etiam tale. Id. ib.* 1, 31, 86.]

IMMORTĀLĬTAS et Inmortalitas, atis, f. ἀθανασία, sempiterna vita, perpetuitas. *Cic. Sen.* 21. Quae Socrates supremo vitae die de immortalitate animorum disseruisset. *Id. Pis.* 7. Mihi populus R. non unius diei gratulationem, sed aeternitatem immortalitatemque donavit. *Id. Phil.* 2, 13. Quae tam ingratae litterae reperientur, quae eorum gloriam non immortalitatis memoria prosequantur? *Id. Or.* 2, 9. Historia qua voce alia, nisi oratoris immortalitati commendatur? et *ib.* 3, 16. Socratis ingenium immortalitati scriptis suis Plato tradidit. *Ter. Andr.* 5, 5, 4. Immortalitatem sibi parere. *Plin.* 13, 16, 30. de cedro: Referens quandam immortalitatem materiae in tectis, contra vitia omnia incorruptae. ℙ In plur. numero. *Cic. N. D.* 3, 18. Vide igitur, ne virtutibus hominum isti honores habeantur, non immortalitatibus,

h. e. Deorum naturis immortalibus. ℙ [*Confunditur *immortalitas* et *mortalitas*. V. *Snakenb.* ad *Curt.* 10, 6, 7.]

IMMORTĀLĬTER, adv. ἀθανάτως, perpetuo: item maximopere, incredibiliter. *Cic. Q. Fr.* 3, 1, 3. Quod scribis, te a Caesare quotidie plus diligi, immortaliter gaudeo.

IMMORTĀLĬTUS, adv. ut divinitus. *Turpil.* ap. *Non.* 11, 43. Immortalitus se obtulit mihi haec facultas, *h. e.* ab Diis immortalibus.

IMMORTŬUS et Inmortuus, a, um, adj. in aliquo loco mortuus. *Plin.* 29, 4, 22. Stellio immortuus vino; et *ib.* 6, 38. Apes immortuae in melle. *Lucan.* 3, 612. de manu recisa: illa tamen nisu, quo prenderat, haesit, Diriguitque tenens strictis immortua nervis. *Justin.* 44, 2. Saepe tormentis pro silentio rerum creditarum immortui. *Cic. Att.* 1, 14. De immortuis reliquiis conjurationis, *h. e.* exstinctis. Hoc differunt, inquit *Casaub.* hic, *mortuus*, et *immortuus*, quod *mortuus* tantum dicitur ὅτι ἔθανεν: *immortuus*, qui dum moliretur aliquid, in ipso conatu, priusquam rem perficeret, mortuus est.

IMMŌTUS et Inmotus, a, um, adj. ἀκίνητος, qui non movetur, immobilis. *Virg. G.* 2, 293. de aesculo: non hiemes illam, non flabra, neque imbres Convellunt: immota manet. *Ov. Fast.* 4, 505. Sub Jove duravit multis immota diebus. *Id. Trist.* 3, 10, 38. Immotae aquae, scil. quae gelu constitere. *Tac. H.* 1, 86. Serenus et immotus dies, *h. e.* quo nulli spirant venti. ℙ Translate. *Virg. A.* 4, 448. magno persentit pectore curas: Mens immota manet. *Id. ib.* 15. Si mihi non animo fixum immotumque sederet etc. *Tac. Ann.* 1, 47. Immotum adversus eos sermones, fixumque Tiberio fuit, non omittere, etc. *Virg. A.* 1, 261. manent immota tuorum Fata tibi; et *ib.* 7, 314. immota manet fatis Lavinia conjux. *Val. Fl.* 5, 112. Nympha coelicolis immota procis; et 3, 598. At sociis immota fides. *Tac. Ann.* 4, 32. Immota, aut modice lacessita pax; et *ib.* 23, 15. Immoto animo contumeliam excipere; et 59. Immotus iis, *h. e.* iis rationibus nihil motus. *Sen. Agam.* 175. Immotus prece, *h. e.* qui prece non flectitur. ℙ [*Permutantur *immotus* et *ignotus*. V. *Burm.* ad *Virg. G.* 3, 416. et *A.* 11, 527.]

IMMŪGĬO et Inmugio, is, ii, n. 4. μυκάομαι, idem quod mugio, vel in loco mugio: et translate reboo, resono. *Virg. A.* 3, 674. curvisque immugiit Aetna cavernis; et *ib.* 11, 38. moestoque immugit regia luctu. *Sil.* 17, 256. veniensque a rupe procella Antennae immugit. *Hier. ep.* 14. Judicaturo Domino lugubre mundus immugiet.

IMMULGĔO et Inmulgeo, es, a. 2. ἀμέλγω, idem quod mulgeo, mulgendo exprimo. *Virg. A.* 11, 571. equae mammis et lacte ferino Nutribat, teneris immulgens ubera labris. *Plin.* 28, 7, 21. In dolore et epiphoris si lac immulgeatur, plurimum prodest.

IMMUNDĀBĬLIS, e, adj. qui mundari non potest, ut Immundabile vitium, *Tert. Pudic.* 20.

IMMUNDĒ, adv. spurce. *Jul. Obseq. Prodig.* 115. Junonem profugientem, quod immunde sua templa foedarentur.

IMMUNDĬCIAE et Immunditiae, arum, f. plur. ἀκαθαρσία, sordes, spurcitia. *Cato. R. R.* 2. Ex piscina immundicias efferri, mundicias fieri. Al. omittunt: *ex piscina immundicias efferri*. *Colum.* 1, 6. *med.* Vinaria cella summota procul ab immundiciis tetrum odorem spirantibus. *Id.* 12, 3. *med.* Valetudinaria identidem aperire, et immundiciis liberare. ℙ In singulari num. *Pl. Stich.* 5, 5, 5. Nimio sibi meretrix reperit odium ocius sua immundicia, quam, etc.

IMMUNDĬCĬES, ei, f. *Tert. Mon.* 7., ubi alii *immundicia*.

IMMUNDUS et Inmundus, a, um, adj. ἀκάθαρτος, inquinatus, spurcus, sordidus. *Cic. fr.* ap. *Quint.* 8, 3. Humus erat immunda, lutulenta vino. *Virg. A.* 3, 228. Harpyiae contactu immundo omnia foedant. *Sen. ep.* 86. *med.* Liquet, illos immundissimos fuisse: quid putas illos oluisse? militiam, laborem, virum. *Hor. Sat.* 2, 4, 63. Immundae popinae. *Id. A. P.* 247. Dicta immunda et ignominiosa. *Plin.* 14, 19, 23. Supernae deciduo immundiore lapsu aliquo polluta. *Plin. alter ep.* 10, 99. Cloaca turpis et immundissima aspectu. *Pl. Most.* 1, 2, 24. Homo indiligens, immundus, instrenuus. *Id. Cist.* 1, 1, 115. siccine, immunda, obsecro, Ibis? (h. e. *illota, impexo capillo, inculta*) *Si.* immundas fortunas aequum est squalorem sequi, *h. e.* miseras, adversas, inopiam rei familiaris. *Hor. ep.* 2, 2, 199. Pauperies immunda procul absit. *Pall.* 2, 10. Immundus ager, *h. e.* silva, sentibus, lapidibus obsitus. ℙ *Immundus, i*, m. absolute dicitur ornatus feminarum. V. *Tertulliani* locum in CULTUS. V. et MUNDUS.

IMMŪNĬFĬCUS et Inmunificus, a, um, adj. ἀνελεύθερος, illiberalis, avarus, sordidus, tenax. *Pl. Trin.* 2, 2, 69. civi immunifico, scis, quid cantari solet? Quod habes, ne habeas: et illud, quod nunc non habes, habeas malum.

IMMŪNĬO, is, a. 4. idem quod munio. *Tac. A.* 11, 19. Ne jussa exuerent, praesidium immunivit. Al. leg. *inde munivit*.

IMMŪNIS et Inmunis, e, adj. ἀτελής, ἀπράγμων, qui vacat a muneribus, quae alii praestare debent: ab *in* privativa, et *munus*. Domi immunis dicitur, qui a tributis, vectigalibus, etc. est liber: militiae qui a valli gestatione, pabuli lignorumque aggestione, obeundis vigiliis, et similibus. *Quint.* 1, 7. In *immunis* illud *n* quod veritas exigit, sequentis syllabae sono victum, *m* gemina commutatur. *Cic. Font.* 4. Falsum est, ob factionem pretium datum, cum immunis nemo fuerit. *Id. Verr.* 2, 2, 69. Qui agros immunes liberosque arant. *Id. Agr.* 3, 2. Immunia commodiore conditione sint, quam illa, quae pensitant. [*Suet. Rhet.* 5. Duo millia jugerum — Sexto Clod. rhetori assignasti, et quidem immunia, *scil.* ab oneribus publicis, vectigalibus, etc.] *Liv.* 1, 43. Inde una centuria facta est immunis militia. *Suet. Claud.* 25. Ilienses ab omni onere immunes praestitit. *Tac. Ann.* 1, 36. Retineri sub vexillo, ceterorum immunes, nisi propulsandi hostis. ℙ Translate. *Cic. Amic.* 14. Non est enim inhumana virtus, neque immunis, neque superba, quae etiam populos universos tueri, eisque optime consulere soleat. *Hor. Od.* 4, 12, 22. non ego te meis Immunem meditor tingere poculis, *h. e.* asymbolum. *Id. ep.* 1, 14, 33. Quem scis immunem Cynarae placuisse rapaci, *h. e.* nulla ei munera mittentem. *Virg. G.* 4, 244. Immunisque sedens aliena ad pabula fucus, *h. e.* ignavus. ℙ Est etiam expers, vacuus, liber. *Virg. A.* 12, 558. aspicit urbem Immunem tanti belli, atque impune quietam. *Ov. Trist.* 4, 2, 62. Immunes tanti nec sinit esse boni. *Id. Met.* 8, 690. vobis immunibus hujus Esse mali dabitur; et *ib.* 13, 293. immunemque aequoris Arcton. *Sen. ep.* 85. Animum immunem esse tristitia. *Sen. alter Hippol.* 1055. Solus immunis metu; et *Thyest.* 48. non sit a vestris malis Immune coelum. *Plin.* 32, 4, 14. Dentes immunes a dolore fiunt. *Vell.* 2, 35. Cato omnibus humanis vitiis immunis; et 120. Exercitum immunem tanta calamitate servavit; et 14. Ita se eam domum aedificaturum, ut libera a conspectu, immunis ab omnibus arbitris esset. ℙ Item purus, innoxius. *Ov. Her.* 14, 8. Non piget immunes caedis habere manus. *Vell.* 2, 7. Immunis delictorum paternorum. ℙ In illo *Pl. Trin.* 1, 1, 1. Amicum castigare ob meritam noxiam Immune est facinus, verum in aetate utile: *immoene* pro *immune* exhibent quidam MSS. Porro *immune facinus* videtur esse ingratum, inofficiosum, odiosum, et minime amici hominis. [*Ita *Dousa*, *prob. Lindem.*] *Munis* enim veteribus fuit officiosus, amicus, beneficus. Alii exponunt, quod omittere possumus, quod praestare non tenemur. *Festus* interpretatur, improbum. *Cic. Inv.* 1, 50. hunc *Plauti* locum referens, infirmam rationem his verbis contineri, docet. Ap. *Plaut.* est qui legit *immane*, sed *immoene* praestat.

IMMŪNĬTAS, atis, f. ἀτέλεια, vacatio ab oneribus et tributis. *Cic. Fam.* 12, 1. Tabulae figuntur, immunitates dantur. *Id. Font.* 8. Immunitas et libertas provinciae. *Caes. B. G.* 6, 13. Militiae vacationem et omnium rerum immunitatem habere. *Suet. Aug.* 4. Immunitatem alicui offere. *Id. Tib.* 49. adimere. *Id. Galb.* 15. donare. *Tac. Ann.* 12, 61. tribuere; et *ib.* 13, 51. servare militibus. *Curt.* 5, 3. Immunitate donare aliquem. *Tac. H.* 3, 55. Alios immunitatibus juvare. ℙ Translate. *Cic. Acad.* 4, 38. Ecce tibi e transverso Lampsacenus Strato, qui det isti Deo immunitatem. *Lamprid. Commod.* 14. Vendidit etiam suppliciorum diversitates, et sepulturas, et immunitates malorum.

*IMMŪNĬTĬO, onis, f. immunitas, affertur fide *Salmasii* ad *Lamprid. Commod.* 14. ubi pro vulgato *immunitates malorum* libri habent *Imminutiones*, ex quo *immunitiones* ipse facit: similemque medicinam fieri vult *l. un. C. Th. de privil. dom. Aug.* Quos hujus imminutionis oneribus premi non dubium est, ubi tamen defendit vulgatam h. l. pariter et *Lampridii* lectionem *Jac. Gothofredus. B. A.*

IMMŪNĪTUS et Inmunitus, a, um, adj. ἀτείχιστος, non munitus. *Liv.* 22, 11. Ut quibus oppida castellaque immunita essent, hi in loca tuta commigrarent. *Ov. Met.* 10, 169 Dum Deus Eurotan, immunitamque frequentat Sparten. ℙ Contrario sensu *via immunita* est, quae aperta est, complanata, aut strata: uno verbo, per quam iri potest. *Cic. Caecin.* 19. V. MUNIO.

IMMURMŬRO et Inmurmuro, as, n. 1. idem ac murmuro. *Ov. Met.* 3, 646. Increpor a cunctis, totumque immurmurat agmen. *Virg. G.* 4, 261. silvis immurmurat Auster. *Stat. Th.* 1, 532. Acesten Imperat acciri, tacitaque immurmurat aure. *Ov. Met.* 14, 187. domini quales aspexerit aures, Voce refert parva, terraeque immurmurat haustae. *Pers.* 2, 9. Illa sibi introrsus, et sub lingua immurmurat; et *Macr. Sat.* 6, 7. Ipse publicato nobis, quod immurmurat, *h. e.* quod tibi in aurem dicit. [*Sil.* 7, 146. Secum immurmurat irae; et 5, 332. Telum ore cruento Exspirans premit atque admorsae immurmurat hastae.] *Ammian.* 12, 16. Cum saepe immurmurantes audierit ventos.

IMMŪSĬCUS, a, um, adj. non musicus. *Te[...] Apol.* 1. Immusici judicantes de musicis.

IMMUSCŬLUS et

IMMUSSŬLUS. V IMMISSULUS.

IMMŪTĀBĬLIS et Inmutabilis, e, adj. ἀμετάβλ[...]τος, qui mutari non potest, immobilis, perpetu[...] stabilis, constans. *Cic. Fat.* 12. Esse causas i[...] mutabiles, easque aeternas, quae etc.; et 9. H[...] est immutabile ex vero in falsum. *Id. Univ.* Res stabilis et immutabilis. *Stat. Th.* 1, 212. g[...]ve et immutabile sanctis Pondus adest verbis. Item mutatus, ita ut *in* augendi vim habeat, ut *Immutatus*. *Pl. Epid.* 4, 2, 8. Scio quid err[...] quia vestitum atque ornatum habet immutabilem

IMMŪTĀBĬLĬTAS, atis, f. stabilitas, const[...]tia, perpetuitas, aeternitas. *Cic. Fat.* 9. Sed factis immutabilitatem apparere, in futuris n[...] item.

IMMŪTĀBĬLĬTER, adv. *Cels. Dig.* 45, 1, Immutabiliter verum fuit. *Appul. de Mundo.* S[...]culatur ad omnia rector mundi, atque immutab[...] ter incumbit.

IMMŪTĀTĬO, onis, f. ἐναλλαγή, mutatio. *C[...] Acad.* 4, 6. Nihil novi reperiens, sed emend[...] superiores immutatione verborum. *Id. Or.* 3, Immutatio ordinis. *Id. Or.* 27. Quamquam tra[...]latio est apud Phalereum multa, tamen immutat[...]nes nusquam crebriores, *h. e.* hypallagae, seu m[...]tonymiae: nam ὑπαλλαγή immutationem signific[...] [*V. *Ernest. Lex. techn. lat. rhet.* p. 205. sq.] Apud grammaticos *immutatio* ad soloecismum p[...]tinet, cum aliud pro alio ponitur, ut casus pro [...]su, genus pro genere, tempus pro tempore, [...] *Quint.* 1, 5. *med.*

IMMŪTĀTOR, oris, m. qui mutat. *Oros.* 7,

IMMŪTĀTUS et Inmutatus, a, um, part. ab [...]muto: ἐνηλλαγμένος, mutatus. *Cic. Fam.* 1, 9. *m[...]* Conversis rebus ac bonorum voluntatibus immu[...]tis. *Pl. Amph.* 1, 1, 300. Ubi ego perii? ubi i[...] mutatus sum? ubi formam perdidi? ℙ *Immut[...] verba* dicuntur a *Cic. Or.* 27. quae per metonymi[...] in oratione ponuntur. ℙ *Immutata mens* est statu dejecta. *Sall. Jug.* 69. Morbis confectus, ob eam causam mente paulum immutata. Al. l[...] *imminuta*. ℙ Item non mutatus, immutabi[...] immotus. *Cic. Inv.* 2, 54. Veritas est, per qu[...] immutata ea, quae sunt, aut ante fuerunt, [...] futura sunt, dicuntur. *Ter. Andr.* 1, 5, 7. Id r[...]tavit, quia me immutatum videt. [*Multa e[...] generis, quae duplicem et affirmandi et nega[...] notionem praebent, exempla collegit *Gronov.* *Liv.* 22, 39. *Salm.* ad *Vopisc. Aurel.* 39.]

IMMŪTESCO et Inmutesco, is, tui, n. 3. κωφ[...]μαι, mutus fio, obmutesco. *Quint.* 10, 3, 16. *m[...]* Immutescamus alioqui, si nihil dicendum videat[...] nisi quod non invenimus. [*V. *Spalding.* ad h. *Stat. Th.* 5, 542. ruptis immutuit ore querelis.

IMMŪTĬLĀTUS et Inmutilatus, a, um, [...] idem quod mutilatus. *Sall. fragm.* ap. *Non.* 4, 3[...] Notissimus quisque aut malo dependens verbera[...]tur, aut immutilato corpore, improbo patib[...] eminens affigebatur. ℙ Item non mutilatus, [...]teger. *Imp. Constant. Cod. Theod.* 4, 22, 1. O[...]nia, quae supererunt ad disceptationem litigii [...] mutilata permaneant.

IMMŪTO et Inmuto, as, avi, atum, a. 1. ἐν[...]λάττω, idem quod muto. [*Immutare* signif. r[...] aliquam delere et aliam pro ea substituere; *[...]tare*, huc illuc movendo novam rei faciem exhi[...]re. V. *Doederl.* 3, 268. Quid differant *commut[...]* et *permutare* dictum in *commutare*.] *Cic. Flacc.* Cum successor aliquid immutat de institutis prin[...]rum. *Id. Or.* 63. Immutare verborum ordine[...] *Pl. Trin.* 1, 2, 35. Immutare ingenium morib[...] *Id. Men. prol.* 40. Immutare alicui nomen. *N[...] Dion.* 10. Hujus de morte cum palam factum e[...] mirabiliter vulgi immutata est voluntas. *Cic. F[...]* 5, 8. Quaedam pestes hominum et te nonnunqu[...] a me alienarunt, et me aliquando immutarunt t[...] Et *Or.* 27. Ennius, *horridam Africam terribili t[...]mere tumultu* cum dicit, pro Afris immutat A[...]cam, *h. e.* per metonymiam *Africam* ponit [...] *Afris.* V. IMMUTATIO et IMMUTATUS. *T[...] Phorm.* 1, 4, 29. Non possum immutarier.

IMMO. V. IMMO.

IMPĀCĀTUS et Inpacatus, a, um, adj. non [...]catus, pacis inimicus. *Virg. G.* 3, 408. Aut i[...]pacatos a tergo horrebis Iberos, [*i. e. rapinis praedationibus infames.] *Sen. Ira* 3, 27. *extr.* [...]des, quam impacatam tibi denuncies vitam: q[...]lis enim erit semper tumentis? *Stat. Silv.* 5, 137. impacata consanguinitate ligavit Fortuna Invidiamque Deus. *Claud. in Eutrop.* 2, 212. i[...]pacatis odiis urgere rebelles; et *in Rufin.* 1, murmurat alti Impacata quies pelagi.

IMPACTĬO et Inpactio, onis, f. actus impinge[...]di, illisio. *Sen. Q. N.* 2, 12. *f.* Dissimilis aut[...] crepitus fit ob dissimilem impactionem nubium.

IMPACTUS et Inpactus, a, um, part. ab *imp[...]go*, illisus, injectus. *Liv.* 8, 6. Impactus sa[...] *h. e.* qui in saxum impegit. *Sen. Q. N.* 2, 12. N[...]bes vehementer impactae. *Plin. ep.* 6, 31. *f.* [...]xeum dorsum impactos fluctus in immensum elid[...]

t tollit. *Plin. alter* 8, 3, 4. Elephanti impactos rbori dentes frangunt; et 14, 22, 28. Agrippae a emulento scyphus impactus. *Tac. A.* 15, 46. Guernatores Cumanis litoribus impacti, triremium lerasque amisere. *Ulp. Dig.* 48, 3, 13. Impactus n carcerem. *Val. Max.* 9, 14. *n.* 3. In servilem erapionis appellationem vulgi sermone impactus st, *h. e.* vulgo est ei appellatio Serapionis impoita.

IMPĀGES, ium, f. plur. dicuntur, quae a fabris n tabulis figuntur, quo firmius cohaereant: a pangendo, idest figere. *Festus.* ℙ Ap. *Vitruv.* 4, 6. *ned.* impages sunt in valvis ornamenta ex reguis circa tympanum infixis. In singulari num. usurat eodem sensu *Id. ib.* Latitudo impagis fiat tymani media parte; cymatium sexta parte impagis; caporum latitudines impagis dimidia parte.

IMPALLESCO et Inpallesco, is, ui, n. 3. pallorem contraho, pallidus fio, ὠχριάω. *Pers.* 5, 62. At te nocturnis juvat impallescere chartis. *Stat. Th.* 6, 05. eventu impalluit ipse secundo.

[IMPALPEBRĀTĬO, onis, f. palpebrarum imnobilitas. *Coel. Aurel. Tard.* 2, 5. Sequitur vocis mputatio cum oculis patientibus, et impalpebraione. *F.*]

IMPANCRĀRE, est invadere: verbum a Graeco ractum, quasi πᾶν κρέας consumere. *Varro:* Eclesiam in regiam arcam impancrarunt. Haec *Non.* , 293., ubi al. leg. in *Varronis* verbis: *Varro Ecclesia:* ut Ecclesia nomen sit comoediae: Alii *Varro: e culina.* Alii pro *arcam*, *aream*. In ceteis quoque dubitare possis, an verba *Nonii* sana int.

IMPANNIS, e, adj. pannis, seu vestibus carens. *Pl. Asin.* 1, 2, 16. Sordido vitam oblectabas pane, mpannis inopia. Ita leg. *Lips. antiq. lect.* 5, 13. l. aliter.

IMPAR et Inpar, ăris, adj. ἄνισος, ἀνάρτιος, non ar, inaequalis. *Hor. Ep.* 1, 1, 96. si toga dissiet impar, [*i. e. altera parte togae demissa, alera sursum tracta.] ℙ *Impares tibiae*, numero oraminum discretae. *Festus.* ℙ *Impar numerus* st, qui in duas partes aequales dividi non potst, ut tres, novem. *Paul.* ex *Festo:* Imparem umerum antiqui prosperiorem hominibus esse creliderunt. *Virg. Ecl.* 8, 75. numero Deus impare audet. V. *Servium* multa ibi de impari numero isputantem. *Cic. Acad.* 4, 10. *f.* Stellarum numeus par, an impar sit, nescitur. [*Id. Somn.* 5. onus qui intervallis conjunctus imparibus, sed taen pro rata parte ratione distinctis. *Lucr.* 5, 682. mparibus currens anfractibus.] *Hor. Sat.* 2, 3, 48. Ludere par impar. [*Gr. ἀρτιάζειν, ἀρτιασμός, uod talis, tesseris, nummis, nucibus fieri solebat, V. *Suet. Aug.* 71. ibique *Casaub.*] *Ov. Trist.* , 220. imparibus carmina facta modis, *h. e.* hexamero et pentametro. ℙ Saepe de iis dicitur, quae inaeualibus sunt viribus ad resistendum; et quae male um alio comparantur. *Hor. Od.* 1, 33, 10. Impares ormae atque animi. *Ov. Met.* 5, 610. Sed tolerare diu cursus ego viribus impar Non poteram. *Virg. A.* 12, 216. At vero Rutulis impar ea pugna ideri; et *ib.* 1, 479. Infelix puer atque impar congressus Achilli. *Hor. Od.* 4, 6, 5. Ceteris major, ibi miles impar. *Suet. Dom.* 10. Thrax munerario mpar. *Cic. Fam.* 5, 8. *med.* Quos quidem ego mbo unice diligo: sed in Marco benevolentia imari. *Tac. H.* 4, 20. Batavi impares numero, i. e. nferiores. [*Constructio Livio imprimis usitata. V. 22, 15. Omni parte virium impar; et 27, 1. Par audacia Romanus, consilio et viribus impar; f. 6, 23.] Et *Tac. H.* 2, 50. pater consularis, avus raetorius: maternum genus impar, i. e. inferior rat nobilitate. [*Id. A.* 1, 53. Julia Tiberium preverat, ut imparem. Cf. *Liv.* 6, 34. Quod junta impari esset.] ℙ Item de eo, qui alicui rei on sufficit, non idoneus, ineptus. *Suet. Tib.* 67, Ne mox majore dedecore impar tantis honoribus nveniretur. *Tac. H.* 1, 74. Impares bello; et *A.* 14, 54. Senex, et levissimis quoque curis impar; et *ib.* 15, 57. Muliebre corpus impar dolori; et *ib.* , 2. Impar moribus patriis, i. e. qui assuescere is non posset. *Val. Fl.* 8, 400. Ille trahens gemitum, tantis ac vocibus impar, Cunctatur, i. e. cui resistendi vel respondendi facultas deesset. *Suet. Oth.* 9. Impar militum ardori, pugnam deposcentium. *Ulp. Dig.* 3, 5, 9. Impar sumptui. [*Sil.* 8, 284. Impar fertur aquis, i. e. flectendi equos facultate carens.] ℙ Cum ablativo pro dativo. *Ov. Fast.* 4, 306. Nec facies impar nobilitate fuit. [*V. *Burm.* ad h. l.] ℙ Cum infinito. *Grat. Cyn.* 61. Magnum opus, et tangi, nisi cura vincitur, impar. ℙ Corripitur altera syllaba ab *Auson. Idyll.* 11, 54. Tres primus, par, impar habet, mediumque; et a *Prud. in Symmach.* 1, 168. fuit impar utrique.

[IMPĀRĀTĬO, onis, f. status stomachi, qui digestioni parandae ineptus est. *Marcell. Empir.* 20. *med.* Cum imparationem stomachi senseris, cochlearia singula *(aceti scillini)* plane tepefacta jejunus accipies. *F.*]

IMPĀRĀTUS et Inparatus, a, um, adj. ἀσκευής, non paratus. *Caes. B. G.* 6, 29. Ut in ipsum incautum atque imparatum incideret. *Hirt. B. G.* 8, 2. Imparati disjectique. *Nep. Agesil.* 2. Imparati imprudentesque. *Cic. Sext.* 37. Inermem atque imparatum adoriri. *Id. Mil.* 21. Paratus in imparatos Clodius inciderat. *Id. Att.* 7, 15. Sumus enim flagitiose imparati cum a militibus, tum a pecunia. *Sen. Hippol.* 994. Non imparatum pectus aerumnis gero. *Eum. Grat. act. ad Constant.* Nec mihi verba, quamvis imparata, defuissent. *Caes. B. C.* 1, 30. Omnibus rebus imparatissimus.

IMPARCO. V. IMPERCO.

IMPĀRENS, non parens, non obediens. *Festus.*

IMPĀRĬENTĬA, ae, f. inobedientia. *Gell.* 1, 13. Ne, si spes fefellisset, culpa imparientiae, et poena indeprecabilis subeunda esset. Al. leg. *imparentiae*, al. *impatientiae.*

IMPĀRĬLIS, e, adj. impar. *Aurel. Vict. Caes.* 14. de Hadriano: Suspectam aestimantes societatem aevi longe imparilis.

IMPĀRĬLĬTAS, atis, f. disparilitas, inaequalitas, ἀνισότης. *Gell.* 5, 20. Soloecismus Latino vocabulo a Sinnio Capitone, ejusdemque aetatis aliis imparilitas appellatus, *h. e.* impar et inconveniens compositura partium orationis, ut mox *ib.* subditur. ℙ Item diversitas, varietas. *Id.* 14, 1. *med.* Imparilitas haec turbat observationem.

IMPĀRĬTER, adv. ἀνίσως, inaequaliter. *Hor. A. P.* 75. Versibus impariter junctis querimonia primum, etc.

IMPARTĬO. V. IMPERTĬO.

IMPASCOR, eris, dep. vel passiv. 3. in loco aliquo pasco. *Colum.* 6, 5. In ea loca perducendi sunt, quibus nullum impascitur pecus. Adde 2, 18.

IMPASSĬBĬLIS, e, adj. qui pati non potest. *Lact.* 1, 3. Deus incorruptibilis esse debet, perfectus, impassibilis. Adde *Tert. Apol.* 10. et *Prud. Apoth.* 84.

IMPASSĬBĬLĬTAS, atis, f. *Hieron. ep.* 133. *n.* 3. Edidit librum περὶ ἀπαθείας, quam nos impassibilitatem, vel imperturbationem possumus dicere. V. IMPATIENTIA.

IMPASTUS et Inpastus, a, um, adj. non pastus jejunus, ἄσιτος. *Virg. A.* 9, 339. Impastus ceu plena leo per ovilia turbans, etc. *Lucan.* 6, 628. fugere revulsis Unguibus impastae volucres. [*V. *Cort.* ad h. l.]

IMPĀTĬBĬLIS et Inpatibilis, e, adj. ἀνύποιστος, quem quis pati non potest, intolerabilis. *Cic. Fin.* 2, 17. *extr.* Dolorem vos, cum improbis poenam proponitis, impatibilem facitis: cum sapientem semper boni plus habere vultis, tolerabilem. *Plin.* 20, 18, 76. Cum valetudo impatibilis odium vitae fecisset. ℙ Item impassibilis. *Lact.* 2, 8. *med.* Sensu praeditum ex insensibili, sapiens ex bruto, impatibile de patibili nunquam potest oriri.

IMPĀTĬENS et Inpatiens, entis, adj. ὀλιγόψυχος, qui pati ac ferre non potest. [*Vox nonnisi ap. poetas et arg. aetatis scriptores usitata.] *Ov. Trist.* 5, 2, 3. Corpus laborum impatiens. *Virg. A.* 11, 639. vulneris impatiens. *Colum.* 7, 11. Sues ex omnibus pecudibus impatientissimae famis sunt. *Vell.* 2, 23. Marius quietis impatientissimus. *Sil.* 8, 4. Impatiensque morae fremit. *Tac. H.* 2, 99. Miles impatiens solis, pulveris, tempestatum. [*Id. ib.* cp. 40. Aeger mora et spei impatiens.] *Gell.* 12, 1. *f.* Impatientissima sollicitudo. *Ov. Met.* 6, 322. grandior aevo Impatiensque viae. ℙ [*Significat *impatiens* etiam, qui tolerare aliquid non vult. Ita recte videmur interpretari sqq. hujus §. exempla. Adde *Suet. Tib.* 59. Quasi ab impatientibus remediorum. *Ov. Fast.* 6, 288. De tribus impatiens restitit una viri.] *Id. Met.* 1, 479. Impatiens expersque viri, *h. e.* nuptias aversata. *Val. Fl.* 1, 296. Impatiens somni ductor manet, *h. e.* non passus se somno corripi. *Curt.* 3, 2. Veritatis impatiens. *Macr. Sat.* 7, 5. *f.* Nihil est impatientius imperitia. ℙ Translate: *Plin.* 21, 16, 57. Caulis impatiens vetustatis. *Sic* 16, 40, 79. Aesculus impatiens humoris; et 18, 12, 31. Pisum impatientissimum frigorum. *Ov. A. Am.* 2, 60. Cera impatiens caloris. *Plin.* 23, 2, 32. Mammae impatientes lactis, *h. e.* quae lac ex nimia abundantia continere non possunt. *Curt.* 9, 4. Vorticibus intorta navis, obliqua et gubernaculi impatiens agebatur. [*Lucan.* 7, 866. Impatiens hominum (terra). Laudat *Cort.* ad h. l. *Eundem* 9, 857. Impatiensque solum Cereris. *Ov. Fast.* 1, 247. Terra patiens Deorum.] ℙ Item impotens. *Ov. Met.* 13, 3. Impatiens irae. [*V. *Heins.* ad h. l. coll. *Liv.* 5, 38. Galli flagrantes ira, cujus impatiens gens est.] ℙ Cum infinito. *Sil.* 11, 98. Impatiens ultra gemitu cohibere furorem. *Claud. Rapt. Pros.* 1, 35. Impatiens nescire torum. ℙ Item qui nihil sentit, aut patitur. *Sen. ep.* 9. Epicurus, et hi, quibus summum bonum visum est animus impatiens. *Lact.* 5, 22. *med.* Qui in rebus prosperis agit, impatiens est, et virtute maxima caret, impatientem dico, quia nihil patitur.

IMPĀTĬENTER, adv. cum impatientia, iniquo animo, aegre, moleste. *Tac. A.* 4, 17. Aequari adolescentes senectae suae, impatienter indoluit. *Plin. ep.* 2, 7. Amavi juvenem tam ardenter, quam nunc impatienter requiro. *Id. ep.* 6, 1. Quo propius accesseris ad spem fruendi, hoc impatientius careas. *Just.* 12, 15. Quosdam impatientius dolentes consolari. *Quint. decl.* 5, 12. Impatientius diligere. *Plin. ep.* 9, 22. Dolet, ut qui impatientissime: laudat, ut qui benignissime.

IMPĀTĬENTĬA, ae, f. ἀτλησία, intolerantia, impotentia, animus impatiens. [*Vocabulum arg. aetati proprium.] *Plin.* 11, 23, 27. Bombycas fieri primo papiliones parvos, nudosque: mox frigorum impatientia villis inhorrescere. *Tac. A.* 15, 63. Ne ipse, visendo ejus tormenta, ad impatientiam dilaberetur. *Suet. Cal.* 23. *f.* Vitare impatientiam nauseae, et molestiam navigandi, [*i. e. nauseam, quam pati non posset, vitare. *Tac. A.* 4, 52. Aetas extrema multum etiam eloquentiae dempsit, dum fessa mente retinet silentii impatientiam; et *ib.* 13, 21. Verba impatientia caritatis aliquando incauta.] ℙ Affectio animi, qua nihil sentimus, aut patimur. *Sen. ep.* 9. In ambiguitatem incidendum est, si exprimere ἀπάθειαν uno verbo scite voluerimus, et impatientiam dicere. Poterit enim contrarium ei, quod significare volumus, intelligi. ℙ Obscenum sensum habet ap. *Arnob.* 4, 141. *extr.* Rex Saturnius concubinis, pellicibus, atque amiculis delectatus impatientiam suam spargebat passim. *Appul. Met.* 2. Et lacinia remota, impatientiam Veneris Fotidi meae monstrans etc., *h. e.* impatientiam morae in re venerea patranda.

IMPĀVĬDE, adv. ἀφόβως, intrepide, audacter. *Liv.* 39, 50. Et poculo impavide exhausto haud ita multo post exspiravit.

IMPĀVĬDUS et Inpavidus, a, um, adj. ἀδεής, qui non pavet, intrepidus. *Hor. Od.* 3, 3, 7. Si fractus illabatur orbis, Impavidum ferient ruinae. *Plin.* 28, 19, 78. Pellis asini injecta impavidos infantes facit. *Liv.* 21, 30. Quinam pectora semper impavida repens terror invaserit. *Virg. A.* 12, 8. leo Impavidus frangit telum, et fremit ore cruento. *Ov. Fast.* 2, 840. Edidit impavidos ore minante sonos. *Sen. Herc. Oet.* 645. impavidos ducere somnos.

[IMPAUSĀBĬLIS, e, adj. qui nunquam cessat, qui non est pausabilis. *Fulg. Myth.* 1, 6. Furiarum prima Alecto: ἀληκτώ enim Graece impausabilis dicitur. *F.*]

[IMPAUSĀBĬLĬTER, adv. sine pausa. *Coel. Aurel. Tard.* 3, 2. *med.* Plurimi impausabiliter tota die atque nocte cibum sumpsisse veteribus traduntur. *F.*]

IMPECCĀBĬLIS, e, adj. ἀναμάρτητος, expers peccati. *Gell.* 17, 19. Is erit impeccabilis, vitamque vivet tranquillissimam.

IMPECCANTĬA, ae, f. ἀναμαρτησία. *Hieron. adv. Pelag.* 3, 4. Perpetuitas impeccantiae soli reservatur Deo. Adde 1. et *praef. l.* 4. *commentar. in Jerem.*

IMPECTENS, entis, adj. verberans, pulsans. *Varr. R. R.* 16. de apib.: Itaque impectentes, a se ejiciunt fucos. Al. leg. *impetentes:* alii rectius *insectantes.*

[IMPĔDĀTĬO, onis, f. actus impedandi. *Colum.* 4, 13. *in.* Impedationem deinde sequitur alligator. *F.*]

IMPĔDĬCO, as, a. 1. pedica constringo, ἐμποδίζω. *Ammian.* 30, 4. Si quem semel intra retia ceperint, cassibus mille impedicant.

[IMPĔDĪMENTŌSUS, a, um, adj. qui impedimento est. *Cass. Variar.* 1, 35. Sed echeneis illis impedimentosa venalitas est, *h. e.* venalitas, tanquam echeneis, impedimento nautis est, ne frumenta publica ex Calabria et Appulia in urbem convehant. *F.*]

IMPĔDĪMENTUM et Inpedimentum, i, n. ἐμπόδισμα, id, quo quis impeditur, quo minus perficiat, quod cupit, impeditio, mora, obstaculum. Proprie *Sen. Tranqu.* 10. Compeditos primo aegre ferre onera et impedimenta crurum. ℙ Translate. *Cic. Agr.* 2, 9. Excipitur hac lege impedimentum legitimum. *Id. Or.* 1, 61. Demosthenes impedimenta naturae diligentia industriaque superavit. *Id. Inv.* 1, 9. Moram atque impedimentum alicui rei inferre. *Caes. B. C.* 3, 17. Haec res non est impedimenti loco. *Plin. ep.* 2, 12. *extr.* Epistolam jam recepisse te, colligo; nam festinanti tabellario dedi: nisi quid impedimenti in via passus est. *Cic. Rosc. Am.* 51. Ad dicendum impedimento est aetas et pudor. *Caes. B. G.* 1, 25. Gallis magno ad pugnam erat impedimento, quod, etc. [*Liv.* 8, 32. Quae dictatori religio — impedimento ad rem gerendam fuerit.] *Hirt. B. Alex.* 23. Nullius periculi timorem multitudini fore impedimento, quominus, etc. *Paul. Dig.* 40, 5, 33. Amittit libertum heres, si conditioni impedimentum fecerit. *Tac. A.* 15, 9. Afferre impedimentum alicui rei. *Quint.* 1, 8. *f.* impedimenta vocat grammaticorum ineptias, et futiles interpretationes, quod studiis impedimento sint. ℙ Dicitur saepissime de sarcinis viatorum, et praecipue exercitus, [*τὰ σκεύη.] quo sensu primus usurpavit *Cato*, ut *Sen. ep.* 87. *med.* docere videtur. *Caes. B. G.* 1, 26. Alteri se in montem receperunt, alteri ad impedimenta et carros suos se contulerunt; et *mox.* Ad multam

noctem etiam ad impedimenta pugnatum est; et *ib.* 3, 29. Cum jam pecus atque extrema impedimenta ab nostris tenerentur; et *ib.* 5, 42. Cum sua omnia impedimenta, atque omnes fortunas conflagrare intelligerent; et *ib.* 1, 26. Impedimentis potiri; et *ib.* 2, 17. Impedimenta diripere. *Nep. Thrasib.* 2. amittere. [**Liv.* 44, 27. Collocare impedimenta; et 44, 36. Constituere impedimenta.] ℙ Neque solum sarcinae, sed homines quoque et jumenta impedimentorum nomine veniunt, quatenus iter impediunt, aut ad pugnam non pertinent. *Cic. Mil.* 10. Clodius expeditus in equo, nulla rheda, nullis impedimentis, nullis Graecis comitibus; et *mox.* Cum hic veheretur in rheda, vulgi magno impedimento, ac muliebri comitatu. [*Ap. *Caes. B. G.* 7, 45. Prima luce magnum numerum impedimentorum, ex castris mulorumque produci — jubet: *impedimenta* sunt jumenta sarcinis militum onusta, nostr. *Packvieh*, Gr. σκευοφόρα.] *Front. Strateg.* 2, 1. Interfectis omnibus impedimentis, ad pugnam descendit. *Veget. Mil.* 3, 6. Et ideo ad exemplum militum, etiam impedimenta sub quibusdam signis ordinanda duxerunt.

IMPĔDĬO et Inpedio, is, ivi, et ii, itum, a. 4. ἐμποδίζω, impedico, implico, involvo, irretio. Proprie de *pedibus* dicitur, cum aliqua re implicantur. *Ov. Fast.* 1, 410. Impediunt teneros vincula nulla pedes. *Id. Met.* 12, 392. et illis Crura quoque impediit. *Pl. Mil.* 4, 9, 11. Ipsus illic sese jam impedivit in plagas. ℙ Translate. *Id. Rud. prol.* 37. Sed dum alios servat, se impedivit interim: Rem bene paratam comitate perdidit. *Cic. Verr.* 2, 2, 18. Sin illud dices, te Heraclii voluntate ab lege recessisse, ipse te impedies, ipse tua defensione implicabere. *Ter. Ph.* 2, 4, 2. Quanta me sollicitudine afficit Gnatus, qui me, et se hisce impedivit nuptiis. *Id. Andr.* 1, 5, 25. Tot me impediunt curae, quae meum animum divorse trahunt. *Cic. Har. resp.* 1. Alicujus causam stultissimis interrogationibus impedire. *Id. Coel.* 24. *extr.* Mentem dolore impedire. ℙ Ponitur et pro cingere, alligare. *Ov. Met.* 2, 433. Impedire aliquem amplexu. *Id. Amor.* 3, 6, 56. et *Tibull.* 1, 7, 74. Vitta nec evinctas impedit alba comas. *Ov. Met.* 2, 867. modo cornua sertis Impedienda novis. *Hor. Od.* 1, 4, 9. viridi nitidum caput impedire myrto. *Id. Sat.* 1, 6, 27. nigris medium impediit crus Pellibus. *Ov. Met.* 3, 664. Impediunt hederae remos. *Id. Fast.* 2, 736. frenis impediuntur equi. *Pl. Truc.* 1, 1, 17. Pisces reti impedire. ℙ Item intricare, obstruere. *Curt.* 6, 5. Juga montium praealtae silvae saepiunt; ea, quae plana sunt, novo munimenti genere impedierant barbari. ℙ Item poetice involvere, innectere. *Virg. A.* 8, 447. Ingentem clypeum informant, etc. septenosque orbibus orbes Impediunt; et *ib.* 5, 583. Inde alios ineunt cursus, aliosque recursus Adversis spatiis, alternisque orbibus orbes Impediunt. ℙ Transfertur ad alia, et universim retardare, obstare, impedimento esse, significat. *Ov. Met.* 15, 490. Sacraque Oresteae gemitu questuque Dianae Impedit; et *ib.* 13, 745. lacrimae vocem impediere loquentis. *Id. Trist.* 1, 3, 42. Singultu medios impediente sonos. *Cic. Fam.* 9, 19. Me quotidie aliud ex alio impedit: sed si me expediero, etc. *Id. Acad.* 4, 7. Omnia removentur, quae obstant et impediunt. *Id. Fam.* 7, 5. Impedire aut tardare profectionem. *Ov. Met.* 10, 678. Impedire cursum gravitate oneris. *Cic. Fat.* 1. Id casus quidam, ne facerem, impedivit. *Id. Sen.* 17. et *Fin.* 1, 10. Nec aetas impedit, quominus agri colendi studia teneamus. *Id. Att.* 4, 2. *f.* Ut nulla re impediret, quin, si vellem, mihi esset integrum petere, etc. Al. leg. *impediret, quod ne, si vellem:* alii aliter. [*V. *Orell.* qui exhibet: *ut nulla re impedirer, quin* etc.] *Id. Balb.* 20. Impediri a repub. bene gerenda. *Id. Mur.* 19. Nos, qui ab delectatione omni negotiis impedimur. *Sall. Jug.* 32. Eos potentia Scauri a vero bonoque impediebat. *Plin.* 10, 63, 83. Ab opere impedire aliquem. *Tac. A.* 1, 39. Impedire aliquem fuga, *h. e.* a fuga. *Cic. Off.* 1, 1. Utere tuo judicio: nihil enim impedio. *Id. Fin.* 1, 1. Impediri pudore; et 18. morbis. *Sulpic.* ad *Cic. Fam.* 4, 12. religione. *Cic. Off.* 1, 9. negligentia, pigritia, inertia, studiis, occupationibus. ℙ Cum infinito. *Virg. A.* 11, 20. Ne qua mora ignaros, pubemque educere castris Impediat. *Ov. Pont.* 1, 1, 21. nihil impedit ortos exsule Urbe frui. ℙ Cum dativo. *Varr. L. L.* 8, 14. In vestimentis, aedificiis, supellectili novitati non impedit vetus consuetudo. ℙ *Impedire impudicitia mulierem,* quidam leg. cum *Non.* 4, 267. ap. *Pl. suppos. Amph.* Quis tam vasto, etc. 12. quasi obstringere et involvere impudicitiae scelere. Sed rectius leg. alii *impetere.* ℙ Divisit per tmesim *Lucr.* 3, 485. At quaecumque queunt conturbari, inque pediri. ℙ [*Confund. *impedit* et *impetit.* V. *Cort.* ad *Lucan.* 6, 222. et *impulit.* V. *Eund. ib.* 4, 447.]

IMPĔDĪTĬO et Inpeditio, onis, f. implicatio, impedimentum. *Vitr.* 1, 5. Ut obviam venientes, alius alium sine impeditione praeterire possint. *Cic. Div.* 1, 51. Viget enim animus in somniis, liberque sensibus ab omni impeditione curarum, etc. *Arnob.* 2, 52. Obstacula impeditionis opponere.

IMPĔDĪTO, as, a. 1. frequentativum ab *impedio*, et ejusdem fere significationis. *Stat. Th.* 2, 590. impeditant numero, seque ipsa vicissim Arma premunt.

IMPĔDĪTOR, oris, m. qui impedit. *August. C. D.* 10, 10. Plus utique valeret beneficus purgator animae, quam malevolus impeditor.

IMPĔDĪTUS et Inpeditus, a, um, part. ab *impedio:* ἐμπεποδισμένος, implicatus, irretitus, involutus, distentus, retardatus. *Phaedr.* 1, 12. de cervo: silva tum excepit ferum, In qua retentis impeditus cornibus, Lacerari coepit morsibus saevis canum. *Mart.* 3, 58. Aut impeditam cassibus refert damam. *Veg. Vet.* 1, 10. Caput religabis ad pedes, sensimque jumentum impeditum compelles incedere. [**Caes. B. G.* 1, 25. Sinistra impedita: *scil.* quia tenebat scuta pilis transfixa.] ℙ Translate. *Ter. Andr.* 3, 5, 11. viden' me tuis consiliis Miserum impeditum esse? *Cic. Har. resp.* 11. Cum ille servorum multitudini senatum vinctum ipso consessu, et constrictum spectaculis, atque impeditum turba et angustiis tradidisset. *Id. Coel.* 19. Animus libidini deditus; amore, desiderio, cupiditate, saepe nimia copia, inopia etiam nonnunquam impeditus. [**Id. Legg.* 1, 3, 8. Neque impedito animo res tanta suscipi potest: ubi *Goerenz:* impeditus animus ad alius generis, quam quae sunt negotiorum, curas pertinet. *Caes. B. G.* 5, 7. Omnium impeditis animis, i. e. ita occupatis et apparando itinere distractis, ut ne sentirent quidem subitarias molitiones et fraudes Dumnorigis. V. *Mor.*] *Cic. Sext.* 45. Impeditus malis domesticis. *Id. Fam.* 10, 28. *med.* maximis occupationibus. *Id. Verr.* 2, 3, 25. *med.* aetate et morbo. *Hirt. B. Alex.* 14. *extr.* Impeditiores ad receptum fore videbantur. [**Impediti milites* opp. *expeditis*, sunt qui vel in itinere sarcinis onusti, vel vallo muniendo occupati, etc., ad pugnam ineundam prompti paratique non sunt. *Caes. B. G.* 1, 12. Eos impeditos et inopinantes adgressus, i. e. in flumine trajiciendo occupatos. Adde *ib.* 2, 9. 10. 23. 4, 26. Adde *ib.* 3, 9. Impedita navigatio, i. e. difficilis.] ℙ De rebus. *Tac. H.* 2, 25. Vineae nexu traducum impeditae. *Brut.* ad *Cic. Fam.* 11, 3. Locus impeditissimus ad iter faciendum. *Liv.* 9, 2. Saltus arctior et impeditior. *Hirt. B. G.* 8, 18. Silvae undique impeditissimae. *Caes. B. C.* 3, 77. Impeditissima itinera. *Tac. A.* 4, 46. Bellum impeditum, arduum, cruentum. *Quint.* 8, 6. *med.* Longa et impedita oratio, cum multis appositis, seu epithetis abundat. *Liv.* 37, 54. Impedita disceptatio. *Id.* 7, 21. *med.* Tarda nomina et impeditiora inertia debitorum, quam facultatibus, aerarium dissolvit. *Gell.* 4, 9. Dies tristi omine infames et impediti, in quibus et res divinas facere, et rem quampiam novam exordiri temperandum est. *Cic. Pis.* 1. Impedita reipubl. tempora. *Id. Mil.* 20. Quid horum non impeditissimum? vestitus, an vehiculum, an comes? *h. e.* plurimum impedimenti afferens. ℙ *Inque peditus* tmesis est ap. *Lucr.* 4, 563. et 1142.

IMPĔDO et Inpedo, as, a. 1. ἐμπεδόω, pedaminibus fulcio. *Colum.* 4, 16. Vehementioribus staminibus vinea statim impedanda est.

IMPĔGI. V. IMPINGO.

IMPĔLĪMENTUM, idem ac impedimentum, ap. vet. *Fest.*

IMPELLO et Inpello, is, pŭli, pulsum, a. 3. ἐπωθέω, propello, urgeo, ante, vel in aliquam partem pello. [*Hujus loci ordinem, ut parum recte a Nostro institutum, nimisque distortum immutavimus. Proprie significat tangere, pulsare, percellere. Differt a *tundere* quod cum laedendi notione plerumque ponitur; *impellere* movendi consilium continet. *Doederl.* 1, 126.] *Virg. A.* 1, 82. Cavum conversa cuspide montem Impulit in latus. [*V. *Burm.*] *Sen. Herc. Oet.* 942. Sisyphia cervix cesset, et nostros lapis Impellat humeros. [**Tibull.* 2, 5, 3. Impellere pollice chordas.] *Hor. Od.* 4, 12, 2. Impellunt animae lintea Thraciae. *Virg. G.* 1, 254. Infidum remis impellere marmor; *ib.* 4, 349. Maternas impulit aures Luctus Aristaei. *Lucr.* 1, 303. Impellere sensus. *Ov. Met.* 3, 21. Mugitibus impellere auras. [*V. *Gierig.*] *Claud. Rapt. Pros.* 2. *in.* Impulit Ionios praemisso lumine fluctus Nondum pura dies. [**Sil.* 11, 217. Cui patuere Alpes, saxa impellentia coelum. Huc pertinet etiam *Val. Fl.* 5, 164. Jupiter arces Impulerit. Coll. *Sen. Q. N.* 2, 27. sqq. Porro *Lucan.* 5, 437. Cum — fretum non impulit Ister. V. *Cort.* ad *Eund.* 3, 235. ubi *impellere* et *pellere* solemnia esse fluminum in mare exeuntium adnotavit. ℙ Hinc movere, commovere.] *Virg. A.* 4, 594. Date vela impellite remos; et 8, 3. Utque acres concussit equos, utque impulit arma; [*V. *Heyn.* Cf. *Lucan.* 7, 16. ibique *Cort.*] et *G.* 4, 305. Zephyris primum impellentibus undas. *Petr. Sat.* 114. Fluctus ventus impulerat. — [*Insolentius hic dicendi genus commemorari poterat, quod est ap. *Tac. A.* 2, 23. Placidum aequor mille navium remis strepere aut velis impelli; et *Agr.* 25. Cum simul terra, simul mari bellum impelleretur, i. commoveretur. V. *Hertel.* ad h. l. et *Cort.* a *Lucan.* 5, 330. ℙ Promovere, propellere, face ut aliquid procedat.] *Virg. A.* 5, 119. Navem r mis impellere. *Ov. Met.* 15, 697. Impulerat lev aura ratem. *Val. Fl.* 6, 6. Impellere curru [**Sil.* 7, 697. Calce impellebat equum; et 2, 7 et anhelum impellere planta Cornipedem; et 1, 56 Remis velisque impellite puppim.] *Ov. Met.* 1 325. Curvavit cornu nervoque sagittam impuli *Plin.* 24, 19, 118. Semen vehementius urinam i pellit. [**Sil.* 11, 270. Jamque diem ad metas d fessis Phoebus Olympo Impellebat equis. *Luca* 7, 576. Impellit terga suorum, i. e. urget, ut h stibus admoveat. ℙ Agere, cogere, conjicere, i mittere aliquid aliquo.] *Vell.* 2, 70. Cum mucr nem gladii admovisset mamillae, impellens se vulnus, uno ictu transfixus exspiravit. *Cic. Rab perduell.* 8. Quemquam in fugam. *Hirt. B. Afr.* In periculum. *Plin.* 18, 18, 47. Mox sues impe lere vestigiis semina deprimentes. *Ov. Met.* 1 552. Inque meos ferrum flammamque penates I pulit. [**Sil.* 9, 382. Capulo tenus impulit ferru et 7, 482. et rubros impellet (Aufidus) in aequ ra fluctus; et 14, 430. Qua nondum tamen imp lerat vim Dardana lampas. ℙ Hinc translate e conjicere, inducere. *Cic. Pis.* 1. Hic in fra dem homines impulit. *Id. ad Brut.* 1, 10. Ca sarem impulerunt in spem certissimam consul tus. *Suet. Ner.* 35. Ad spem imperii impelle *Cic. Mil.* 33. Nisi eum Dii immortales in eam me tem impulissent, ut, etc. *Id. Or.* 2, 89. Si c gnossemus, quae te causa in sermonem impuliss ℙ Item incitare, adducere, incendere, vi quada urgere ad quippiam praestandum. *Cic. Flacc.* Qui praesentem, nullo impellente, fallebant. *Ju* 4, 5. Impellente fato. *Cic. Or.* 1, 8. Voluntat impellere, quo velit; unde autem velit, deduce *Quint.* 7, 1. Initio movendus est judex, et sumn impellendus. *Cic. Brut.* 5. Impelli atque incen ad aliquid faciendum. *Id. Or.* 1, 28. Impellere hortari ad aliquam artem. *Id. Flacc.* 34. ad inj riam faciendam. *Nep. Dat.* 5. ad perniciem alic jus. *Cic. Rosc. Am.* 14. ad scelus. *Id. Sull.* barbaros homines ad bellum. *Just.* 13, 5. et 2 1. in bellum. *Id.* 1, 9. in caedem. *Caes. B.* 4, 16. Germanos tam facile impelli, ut in Gallia venirent. *Cic. N. D.* 1, 4. Quae causa nos i pulerit, ut haec tam sero litteris mandarem [**Lucan.* 8, 454. Non plura locutus Impulit h animos. *Ter. Andr.* 1, 5, 31. Dum in dubio e animus paulo momento huc, illuc impellitur. *Ruhnk.* ad h. l.] ℙ Cum infinito. *Virg. A.* 520. quae mens tam dira Impulit his cingi tel *Just.* 3, 1. Impellit Artaxerxem, parricidium pa ricidio vindicare. *Tac. A.* 14, 60. Quendam ministris Octaviae impulit, servilem ei amorem o jicere. *Stat. Th.* 10, 737. impellunt credere P cae. Absolute. *Val. Flacc.* 4, 486. omnes Imp lit, et durae commovit imagine poenae. ℙ [*U gere, facere ut aliquid loco cedat, prosterne evertere.] *Vell.* 2, 70. Impulsis hostibus cast cepit. [*Ita saepissime *Tac. V. Ann.* 2, 17. Pra missus eques postremos et latera impulit. *H.* 16. Impulit Vitellianos modica caede; et 4, 3 Quem (hostem) si statim impellere — maturass et cp. 78. Sustinuit ruentes (hostes), mox imp lit. *Liv.* 9, 27. Universis hostem primo impe viribus impulit; et cp. 40. Turbavit ordines, haud dubie impulit aciem; (coll. *Lucan.* 5, 7 Si numina nostras Impulerint acies.) Et 33, Adeo acriter invaserunt, ut antesignanos impulerin *Lucan.* 3, 440. Procumbunt orni, nodosa impel tur ilex, *h. e.* sternitur. [*Imprimis Lucano f quentata hac significatione vox. Adde 2, 4 Terrasque impelleret aequor, i. e. everteret; et 707. Semel impulit illum Dilata fortuna manu. Translate, cum vi aliquid perficere quasi om bus quae obstent, prostratis; opp. *leviter tenta* *Quint. Instit.* 3, 4, 2. Verum et tum leviter e tentatum, cum apud Graecos, etc. — et nunc m ximo temporum nostrorum auctore prope imp sum: ubi v. *Spald.* ℙ Hinc i. q. labefactare, ev tere, labare facere, infringere.] *Cic. Cluent.* Praecipitantem impellamus, et perditum prosterr mus. *Plin.* 33, 11, 53. Immenso Achaicae vic riae momento ad impellendos mores. [*V. *Co* ad *Lucan.* 5, 149.] *Virg. A.* 4, 22. Animumq labantem impulit. [*Sed apud nullum scriptor saepius, quam ap. *Tac.* V. *Ann.* 1, 31. Vernacu multitudo impellere ceterorum rudes animos; *Doederl.* 2, 55. praefert *implere* coll. *Liv.* 4, urbs deinde impletur sc. contagione morbi. S hujus loci alia ratio est, et recte fortasse hab *impellere.* V. tamen *intpp.* et inter eos maxi *Rup.* contra *Wolf.* disputantem. *H.* 2, 63. S binus — in alieno discrimine sibi pavens, ne adl vasse videretur, impulit ruentem. Ita *Boettich.* *Lex. Tac.* p. 242. Adde *Sil.* 5, 406. Sed non aug rio Parcarum impellere metas Concessum cuiqua ℙ Pro interpellare. *Hor. Sat.* 1, 3, 64. ut fo legentem, Aut tacitum impellat quovis sermo molestus. Al. leg. *appellet:* alii *impediat.* [**Vul*

ice prob. V. *Heindf.*] ¶ *Impellier* pro *impelli* ragoge est. *Lucr.* 6, 1058. nequeunt impellier nquam. ¶ *Impellerim* pro *impulerim* quidam leg. . *Ter. Heaut.* 1, 1, 113., alii tamen melius leg. *npulerim.* ¶ [*Confunditur *impulit* et *impedit.* . *Cort.* ad *Lucan.* 4, 474.)

IMPENDĔO et Inpendeo, es, n. 2. ἐπίκειμαι, ἐπαρ-ῶομαι, supra aliquid pendeo, immineo, insto. *ic. N. D.* 2, 39. Impendentium montium altitudies. *Virg. G.* 1, 365. stellas, vento impendente, idebis Praecipites coelo labi; et *ib.* 4, 191. Nec ro a stabulis, pluvia impendente, recedunt. *Pl. ragm.* ap. *Macr. Sat.* 2, 14. Nucem ejus dixit imendere super tegulas. *Ulp. Dig.* 43, 26, 1. Aror, quae ex aedibus tuis in aedes illius impendet. *ic. Tusc.* 5, 21. Gladium e lacunari, seta equina ptum, demitti jussit, ut impenderet illius beati ervicibus; et *ib.* 4, 16. Poetae impendere apud nferos saxum Tantalo faciunt. ¶ Translate. *Cic. Mil.* 28. Quae vero aderant jam, et impendebant, uonam modo ea depellere potuissetis? *Id. Fam.* , 14. Ut ea, quae partim jam adsunt, partim impendent, moderate feramus. *Id. Dom.* 10. Impenebat fames, incendia, caedes, direptio: imminebat tuus furor omnium fortunis. *Id. Rosc. Am.* 11. icet undique omnes in me terrores periculaque npendeant omnia. *Pl. Epid.* 1, 1, 77. Tantae in impendent ruinae; et 1, 2, 32. Nunc alia jam ura impendet pectori. *Cic. Tusc.* 4, 16. Omnibus emper aliquis talis terror impendet. *Id. Verr.* 2, , 60. Parumne multa mercatoribus sunt necessaio pericula subeunda fortunae, nisi etiam hae foridines ab nostris magistratibus impendebunt? *Id. Prov. cons.* 17. *extr.* Tantum reipublicae sceleris npendere a consulibus, non suspicabar. ¶ Cum ccusativo sine praepositione, quae inest in ipso erbo. *Ter. Phorm.* 1, 4, 2. Ita nunc imparatum ubito tanta te impendent mala. *Lucil.* ap. *Fest.* n *Me.* ut quae res me impendet, agatur. *Fest.* amen illud *me* pro *mihi* antique dictum putat. [*V. *Ruhnk.* ad *Ter.* l. modo laud. Adde *Lucr.* 1, 27. Nec, mare quae impendent, vesco sale saxa eresa Quid quoque amittant in tempore, cernere ossis.] ¶ In praeteritis non est, quod sciam, n usu.

IMPENDĬĂ, ae, f. idem quod impendium, impensa. *Inscr.* ap. *Grut.* 871, 8. D. M. Flavii Eleuerii Secundiani Asius Soterichus de sua impendia; t 1070, 6. Herculi sanctissimo, voto suscepto, C. Herodes de sua impendia D. D. Eid. April. L. Anistio et Claudio Ner. Coss. Haec vero pertinet d an. LV. a Chr. n. Adde 62, 8.

IMPENDĬO et Inpendio, adv. πολύ, σφόδρα, vale, impense, multo: ablativus casus adverbii more ositus: quasi de re loquamur, quae impendio context. Jungitur fere comparativis. *Ter. Eun.* 3, 5, 9. Impendio magis animus gaudebat mihi. *Pl. Aul. prol.* 18. Ille vero minus minusque impendio urare. *Cic. Att.* 10, 4. *med.* At ille impendio nunc agis odit senatum. *Gell.* 18, 12. Nonne hoc imendio venustius gratiusque est, quam si diceret, tc.? Et 19, 13. Impendio probabilius; et 11, 18. eges impendio acerbiores. ¶ Extra comparatioem cum verbis jungitur. *Appul. Met.* 2. Cum imendio excusarem, negavit veniam; et *ib.* 10. Imendio suadere; et *Apolog.* Impendio commoveri. dde *Laevium* ap. *Gell.* 19, 7.

IMPENDĬOSUS, a, um, adj. δαπανηρὸς, qui plus equo impendit, et plus consumit, quam par est. *Pl. Bacch.* 3, 2, 12. Nimio praestat, impendiosum e, quam ingratum dicier.

IMPENDĬUM et Inpendium, ii, n. δαπάνη, sumtus, impensa: ab *impendo.* *Cic. Quint.* 3. Qui uaestum sibi instituisset sine impendio, posteauam nescio quid impendit, mediocri quaestu contentus esse non poterat. *Plin. ep.* 10, 52. Impenia maxima facere. *Quint.* 1, 10. Reposcere rationem impendiorum, quae in educationem contuerat. *Suet. Caes.* 54. Evidentissimis rapinis et onera bellorum civilium, et munerum sustinuit impendia. *Plin.* 17, 23, 36. *n.* 22. Impendio fossarum munire vineam. *Id.* 18, 14, 36. Nullo impendio constat. *Id.* 16, 37, 68. Nullius tutior est reditus, minorisve impendii. *Ulp. Dig.* 9, 2, 7. Impendia pro curatione oculi vitiati. *Paul. ib.* 38, 1, 20. Unusquisque quod spopondit, suo impendio dare debet. *Plin.* 18, 6, 7. *n.* 4. Messes colligere non expedit, si computetur impendium operae. ¶ Item fenus, usura, *h. e.* pecunia, quae in fenore sorti accedit: quia impenditur ab eo, qui fenori accepit. *Varr. L. L.* 4, 36. *f.* Usura, quod in sortem accedebat, impendium appellatum. *Cic. Att.* 6, 1. Itaque aut tutela cogito me abdicare, aut, ut pro Glabrione Scaevola, fenus et impendium recusare: [*Gronov.* *fenus*, inquit, *et impendium recusare* est nomine pupilli bonam copiam ejurare, s. jurare illius patrimonium esse neque sorti neque usuris solvendis idoneum. Fenus enim saepe est sors, pro qua usurae penduntur (*das verzinsliche Capital*). Haec *Schütz.* in *cl. Cic.* s. h. v.] et translate. *Id. Brut.* 4. Solum ita diligenter colemus, ut impendiis etiam augere possimus largitatem tui muneris. *Stat. Silv.* 3, 3, 87. partaeque per omnes Divitiae populos, magnique impendia mundi, *h. e.* pecunia, vectigales, et tributa, quae impenduntur ab omnibus R. imperio subjectis. ¶ Item quodvis damnum, jactura. *Curt.* 9, 4. *med.* Regi suo, parvo impendio, immortalitatem famae daturos. *Id.* 3, 11. *extr.* Triginta omnino ex peditibus desiderati sunt; tantulo impendio ingens victoria stetit. *Plin.* 18, 3, 3. Multatio non nisi ovium boumque impendio dicebatur. *Quint.* 6, 3. *med.* Nimium risus pretium est, si probitatis impendio constat. *Plin.* 34, 11, 25. Impendio miserorum experiri commentaria. ¶ *Impendium* et *jactura* differunt, quod omnis jactura impendium est, non contra. Nam potest esse impendium sine damno, et amissione, ut cum fiunt sumptus in res utiles, vel alieno periculo. *Liv.* 7, 21. *f.* Rem difficillimam tractatu, cum alia moderatione, tum impendio magis publico, quam jactura sustinuerunt.

IMPENDO et Inpendo, is, endi, ensum, a. 3. δαπανάω, ἀναλίσκω, pecuniam in aliquam rem erogo: a *pendo*, quia olim ante cusos nummos aes pendere, non numerare mos fuit, ut in DEPENDO et EXPENDO dictum est. *Cic. Verr.* 2, 4, 30. Impendere pecuniam in eas res, quas, etc. *Id. Quint.* 3. Posteaquam nescio quid impendit, et in commune contulit. *Id. Verr.* 2, 3, 98. Certus sumptus impenditur. *Plin. ep.* 10, 46. In aquaeductum Nicomedenses impenderunt H-S XXX. *Juven.* 12, 95. Tres habet heredes: libet exspectare, quis aegram, Et claudentem oculos gallinam impendat amico Tam sterili. *Cic. Verr.* 2, 5, 19. Ubi tandem istuc latet, quod tu de tua pecunia dicis impensum? ¶ Cum praeposit. *in* rarum est. *Ulp. Dig.* 14, 1, 1. §. 9. Quasi nummos in navem impensurus. *Paul. ib.* 24, 1, 31. *extr.* In opsonio, aut in unguentis, aut cibariis familiae pecuniam impendere. ¶ Translate est insumere, ponere, conferre. *Cic. Verr.* 2, 5, 20. Quid censetis in hoc foedere faciendo voluisse Mamertinos impendere laboris, operae, pecuniae, ne haec biremis adscriberetur? et *ib.* 2, 4, 30. Operam, curam in aliquid impendere. *Quint. prooem. l.* 1. studia erudiendis juvenibus. *Tac. A.* 12, 65. vitam usui alicujus. *Vell.* 2, 89. Impensurus omne aevi sui spatium in id opus. *Suet. Aug.* 98. Caprearum secessui quatriduum impendit. *Quint.* 3, 6. *med.* Quamquam tota volumina in hanc disputationem impendisse multos, sciam. *Petr. Sat.* 1. Haec vulnera pro libertate publica excepi: hunc oculum pro vobis impendi. *Val. Fl.* 4, 581. impendere preces. *Ov. Met.* 13, 266. At nihil impendit per tot Telamonius annos Sanguinis in socios. *Stat. Silv.* 5, 1, 63. vitamque impendere famae. *Varr. L. L.* 8, 13. Nihil impendunt, ut requirant. *Virg. G.* 3, 123. instant sub tempus, et omnes Impendunt curas denso distendere pingui, Quem legere ducem. *Stat. Th.* 7, 215. Ast ego non proprio diros impendo dolori Oedipodionidas. [*Lucan.* 4, 112. Et tu perpetuis impendas aera nimbis, i. e. totum aerem consumas in nimbis: aer perpetuis nimbis occupatus est. *Id.* 2, 382. Patriaeque impendere vitam. V. quae laud. *Cort.* ad h. l. Adde 5, 492. In ventos impendo vota fretumque, i. e. consumo et occupata habeo vota mea in ventis et freto prosperis, optandis, cum longe majora optanda habeam: ita *Cort.*, qui copiam exemplorum largam collegit.] ¶ *Impendi* dicitur reus, qui morti jam destinatus, e medio tollitur. [*Quint. Decl.* 349. p. 738. Bene impendi crediderunt exemplo; ubi *Gronov.* laud. *Front. Strateg.* 4, 1, 33. Circumacta ad littus universa classe comprehensum supplicio affici jussit, et quem occisuri per ignominiam hostes fuerant, exemplo potius impendit.] *Tert. Apol.* 44. Illam injuriam civitatis nullus expendit, cum tot justi (*Christiani*) impendimur, cum tot innocentes erogamur. *Id. Spect.* 19. Cum magis competat innocenti dolere, quod homo par ejus tam nocens factus est, ut tam crudeliter impendatur. ¶ Hinc *Manil.* 4, 407. impendendus homo est, Deus esse ut possit in ipso, hoc est consumendus est in auro et gemmis effodiendis, in praediis vel navi, vel Marte quaerendis, ut scilicet Deus aureis ac gemmeis utensilibus, et opimis hostium spoliis honoretur.

IMPĔNETRĀBĬLIS et Inpenetrabilis, e, adject. ἀδιάβατος, qui penetrari non potest. *Liv.* 36, 25. Silex saepe impenetrabilis ferro occurrebat. *Sen. Q. N.* 4, 2. *med.* Crocodilis superior pars corporis dura et impenetrabilis est, etiam majorum animalium dentibus. *Plin.* 8, 36, 54. Specus imbribus impenetrabiles; et *ib.* 25, 39. Tergus hippopotami ad scuta galeasque impenetrabile, praeterquam si humore madeat. [*Tac. A.* 3, 43. Inferendis ictibus inhabiles, accipiendis impenetrabiles; et 12, 35. Circumspectis quae impenetrabilia, quaeque pervia.] ¶ Translate. *Sil.* 6, 413. patet impenetrabilis ille Luctibus, et nunquam submissus colla dolori; et 7, 561. pacata fuissent Ni consulta viro, mensque impenetrabilis irae. *Tac. A.* 4, 12. Pudicitia Agrippinae impenetrabilis. *Sen. praef. Q. N.* 4. Impenetrabilis blanditiis.

IMPĔNETRĀLĔ, cujus ultimum penetrale intrare non licet. *Festus.*

IMPENNĀTUS. V. PENNATUS.

IMPENSĂ et Inpensa, ae, f. δαπάνη, ἀνάλωμα, expensa, sumptus, pecunia in rem aliquam insumpta: ab *impendo.* *Varr. R. R.* 1, 2. *med.* Impensam ac sumptum facere in culturam. (*impensa* hic est materies, seu res, quae in colendo impenditur: *sumptus* pecunia. Hoc sensu alia mox afferemus.) *Cic. Att.* 13, 25. *med.* Quoniam impensam fecimus in macrocola. *Id. Verr.* 2, 1, 55. Omnes illae columnae nulla impensa dejectae; et *ib.* 2, 3, 21. Arationes magna impensa, magno instrumento tueri. *Nep. Phoc.* 1. *extr.* Nolo meis impensis illorum ali augerique luxuriam: *a mie spese.* [*Laudat *Brem.* ad h. l. *Doederl.* qui translata significatione vv. *impensis meis* accipit, ita vertens: *auf Kosten meines Gewissens und guten Namens*: quod praeferendum.] Et *Suet. Tib.* 7. Dedit et ludos impensa matris ac vitrici. *Plin.* 36, 5, 4. *n.* 14. Impensa sua construere aliquid. *Ov. Her.* 7, 188. Instruis impensa nostra sepulcra brevi. [*Impensum proprie dici de sumptu in apparatum funeris, docet *Ruhnk.* ad h. l.] *Colum.* 2, 2. *f.* Reformidans impensam, quae largior est in amplioribus juvencis. *Id.* 12, 57. Majorem impensam vitare. *Id.* 3, 3. *med.* Amplissimas impensas vineae poscunt. *Plin.* 12, 14, 32. Inde impensae publicae tolerantur. *Hor. Ep.* 1, 19, 37. Non ego ventosae venor suffragia plebis Impensis coenarum, et tritae munere vestis. *Liv.* 35, 44. Nec impensae, nec labori, nec periculo parsurum. *Hirt. B. Alex.* 50. Maximis impensis onerare provinciam. *Tac. H.* 4, 4. Facere modum impensis publicis. ¶ Translate. *Ov. Met.* 8, 63. melius sine caede, moraque, Impensaque sui poterit superare cruoris. [*Liv.* 37, 53. Rebus ipsis meritisque et impensis officiorum ut superare possem, fortuna, tempora, Antiochus et bellum in Asia gestum praebuerunt materiam.] ¶ De iis rebus, quae impenduntur ad farcimen faciendum condiendumque. *Arnob.* 7, 231. Farta confectionis jure multiplici, atque impensarum varietate condita. *Apic.* 8, 7. Mittes impensam Tarentinam in vesicam bubulam; et *ib.* Teres piperis unciam, mel, vinum: hac impensa porcellum imples. ¶ Similiter *impensa sacrificii* ap. *Petr. Sat.* 137. sunt res ad sacrificium necessariae. *Impensam* quoque *Frontin. Aquaed.* 124. vocat materiem reficiendis aquaeductibus aptam, terram, lapides, ligna, etc. *Pall.* 1, 13. *impensam pumiceam*, et 1, 40. *testaceam* appellat pumicem, aut testam tusam, et calce mixtam, vel aceratam, quae inducitur camerae e canna, vel bipedis factae, ut pervia non sit: quod hodieque in hujusmodi fornicibus fieri solet. ¶ Denique *impensa* olim, teste *Festo*, dicta est stipes, seu aes sacrum, quod nondum erat pensum, sed tantum in cella Dei stipatum ac repositum. Verba *Festi* sunt: *impensam, stipem, aes sacrum, quod nondum erat pensum.* Alii primam distinctionis notam tollunt, leguntque *impensam stipem, aes sacrum*, etc. Quod sane rectius est: atque hac ratione *impensam* est adjectivum, *non pesata*, vel *non misurata.*

IMPENSĒ et Inpense, adv. per multam impensam et sumptum, sumptuose, δαπανηρῶς. *Pers.* 6, 68. nunc nunc impensius unge, Unge, puer, caules. *Suet. Dom.* 20. Bibliothecas incendio absumptas impensissime reparari curavit. ¶ Translate est multa opera, studiose, cupide, valde, multum, vehementer. *Cic. Fam.* 13, 64. Nunc eo facio id impensius, quod ejus causam Nero suscepit. *Liv.* 40, 35. *med.* Milites in perniciosam, si quis impense retineret, seditionem exarsuri. [*V. *Duk.* ad 34, 15.] *Id.* 37, 56. *f.* Impensius gratias agere. *Suet. Claud.* 11. Impense petere. *Virg. A.* 12, 20. tanto me impensius aequum est Consulere. *Catull.* 72, 5. impensius uror. *Ter. Ad. f.* Quae vos propter adolescentiam minus videtis, magis impense cupitis. *Id. Eun.* 3, 1, 22. Illi invidere misere: verum unus tamen impense. *Gell.* 9, 4. Impensius laudare: et 9. Impense demirari. *Ov. Met.* 7, 314. impensius venerari numina; et *ib.* 7, 323. tum vero impensius instant. *Pl. Ep.* 4, 1, 39. Impense improbus. *Gell.* 13, 10. doctus. [*Liv.* 1, 40. Impensius his indignitas crescere, si, etc.; et 4, 46. Certamina — multo impensius in castris accendi.]

IMPENSĬBĬLIS, e, adj. ἀστάθμητος, ἀνεξέταστος, qui satis expendi non potest. *Gell.* 11, 5. Omniumque rerum fidem veritatemque, mistis confusisque signis veri atque falsi, ita impensibilem videri ajunt, ut quisquis homo est, etc. Al. leg. *incomprehensibilem*: alii aliter.

IMPENSUS et Inpensus, a, um, part. ab *impendo*, insumptus. *Cic. Verr.* 2, 5, 19. Ubi tandem istuc latet, quod tu de tua pecunia dicis impensum? ¶ Translate. *Lucan.* 2, 569. Aetas impensa labori. *Grat. Cyn.* 234. Impensus labor. *Justin.* 16, 3. *extr.* Bene agrorum suorum populationem impensam existimantes, si quos hostes habuerant, amicos reddidissent. *Sen. Troad.* 298. Quis iste mos est? quando in inferias homo est Impensus homini? ¶ *Impenso pretio emere*, aut *venire* ap. *Cic. Att.* 14, 13. [*V. *Popm.* ad h. l.] *Caes. B. G.* 4, 2. et *Liv.* 2, 9. est permagno. Absolute. *Hor. Sat.* 2, 3, 245. Luscinias soliti im-

penso prandere coemptas. ℙ Hinc sumitur *impensus* pro magno, vehementi. *Tac. H.* 1, 31. et *Ov. Met.* 2, 405. Arcadiae tamen est impensior illi Cura suae. *Suet. Tib.* 13. Impensissimae preces. *Gell.* 20, 1. *med.* Impensius damnum. *Lucr.* 5, 962. impensa libido. *Gell.* 9, 14. Impensa opera conquirere veteres libros, *h. e.* magna diligentia. *Liv.* 35, 44. Impensa voluntas erga aliquem, *h. e.* magnum studium, favor, amor, propensa voluntas [*Ita etiam *Cic. Sext.* 62.] *Val. Max.* 4, 3, *n.* 1. *extr.* Impensioribus verbis laudare. [*Front. ad M. Caes.* 2. (ed. *A. Maio*) *ep.* 4. Divum Hadrianum avum tuum laudavi in senatu saepenumero studio impenso, et propenso quoque. *F.*] ℙ Animadversione dignum est illud *Lucr.* 6, 489. parvo tempore saepe Tam magnos montes tempestas, atque tenebrae Cooperiant maria ac terras, impensa, superne, *h. e.* soluta, profusa, effusa. Et illud *Pl. Bacch.* 3, 2, 10. Ingrato homine nihil impensius est, *h. e.* impendiosius, seu quod carius constet, quia beneficia in ingratum collata, impensae sunt et jacturae. Alii aliter interpretantur. Et illud *Sen. Herc. Oet.* 1590. nulla dominetur aula, Qui putet solum decus esse regni, Semper impensum tenuisse ferrum, *h. e.* occupatum, evaginatum, nunquam otiosum, sicut pecunia otiosa non est, quae impenditur. ℙ *Impensus* pro fartus, impletus (unde *impensa*) *Pl. Capt.* 4, 2, 26. Vae misero illi, cujus cibo iste factus est impensior. Al. leg. *imperiosior.* ℙ *Impensa stipes* est stipata, et nondum pensa. V. IMPENSA.

IMPENSUS, us, m. idem quod impensa. In sexto casu sing. *Symmach. ep.* 1, 5. (al. 11.) Majore impensu.

IMPĔRĀBĬLĬTER. V. IMPERIABILITER.

IMPĔRANS, antis, part. ab *impero.* *Aurel. Vict. Epit.* 12. de Nerva: Conditio imperantium. *Tac. A.* 16, 28. Imperantis lenitas. Al. leg. *imperitantis.* V. IMPERATOR.

IMPĔRĀTĪVĒ, adv. cum imperio, imperando. *Ulp. JCtus tit.* 24. *Regular.* Legatum est, quod legis modo, idest imperative, testamento relinquitur.

IMPĔRĀTĪVUS, a, um, adj. ut Imperativae feriae ap. *Macr. Sat.* 1, 16., quas praetores, aut consules pro arbitrio extra ordinem indicebant. ℙ Imperativus modus in verbis, quo imperamus. *Charis.*, *Diomed.*, *Prisc.* etc.

IMPĔRĀTOR et Inperator, oris, m. στρατηγὸς, ἡγεμὼν, αὐτοκράτωρ, is, cui commissa est belli administratio, ad quem rei militaris summa refertur, supremus belli dux. *Varro L. L.* 4, 16. scripsit, imperatorem dictum esse ab imperio populi, non militum. *Cic. Or.* 1, 48. Nam si forte quaereretur, quae esset ars imperatoris, constituendum putarem principio, quis esset imperator: qui cum esset constitutus administrator quidem belli gerendi, etc. ℙ Stante Romana rep., qui bellum aliquod cum militari imperio administrabat, is erat, et dicebatur veri nominis imperator. *Hirt. B. Afr.* 4. Unus est Scipio imperator hoc tempore populi Romani. *Cic. Manil.* 2. Unum ab omnibus sociis et civibus ad id bellum imperatorem deposci atque expeti, detulerunt. In nummis vero ap. *Eckhel. D. N. V. T.* 1. p. 103. C. Papius Mutilus, qui belli Samnitici dux fuit adversus Romanos, litteris Samniticis *embratur* dicitur. ℙ Alia fuit *imperatoris* appellatio, et quidem honoris tantum causa, cum scilicet quis belli dux, aliquot hostium millibus in acie caesis, post victoriam, vel militum acclamatione in castris, vel senatus sententia in Urbe imperator vocabatur. *Liv.* 27, 19. de Scipione Afric. seniore: Sibi maximum nomen imperatoris esse dixit, quo se milites sui appellassent; regium nomen alibi magnum, Romae intolerabile esse. *Plin. Pan.* 12. de Trajano: Vident enim R. ducem, unum ex illis veteribus et priscis, quibus imperatorium nomen addebant contecti caedibus campi, et infecta victoriis maria. *Cic. Phil.* 14, 4. Etenim cui viginti his annis supplicatio decreta est, ut non imperator appellaretur aut minimis rebus gestis, aut plerumque nullis? et *mox.* 5. At si quis Hispanorum, aut Gallorum, aut Thracum mille aut duo millia occidisset, non eum hac consuetudine, quae increbruit, imperatorem appellaret senatus? ℙ *Appian. B. Civ.* 2, 44. narrat, id antiquitus factitatum ob magnas res bello gestas, et sua quidem aetate, *h. e.* Hadriani Aug. aevo, nemini privato duci hunc honorem habitum fuisse, nisi caesis hostium decem millibus. *Diodor.* tamen *Sic. l.* 36. *eclog.* 3. sex tantum hostium millibus caesis idem fieri consuevisse, ait. Progressu vero temporis adeo evilescere coepit is honor, ut, teste *Caes. B. C.* 2, 25. et 26., C. Curio in bello civili Africano imperator salutatus fuerit caesis tantummodo centum et viginti hostibus. Quin idem *Caes. B. C.* 3, 31. refert, Q. Caecilium Metellum Scipionem, Pompejanarum partium ducem, detrimentis quibusdam circa montem Amanum in Cilicia acceptis, sese imperatorem appellasse. Et *Dio* 37, 40. scribit, C. Antonium, Catilina victo occisoque, imperatorem esse dictum, quamquam caesorum numerus minor esset constituto. V. et *ll. cc. Cic.* in §. 3. Praeterea olim non nisi semel bello uno imperator quispiam appellari potuit. Quare praeter veterum consuetudinem fuit, ut Claudius Aug. uno bello aliquoties imperator diceretur. V. *Dion.* 60, 21. ℙ At ex quo Augustus rerum omnium imperio potitus fuit, paucis tantum, iisque illustribus viris, ex victoria imperatoris titulus decretus est. Omnium vero postremum eo honore cumulatum fuisse a Tiberio Aug. ex victo Tacfarinate Junium Blaesum, narrat *Tac. A.* 3, 74.; ideoque fides abroganda est *Appiano*, qui *l. c.* in §. 4. id moris adhuc obtinuisse Hadriano Aug. imperante, perperam affirmat, ut ex historicorum, veterumque monumentorum auctoritate probat *Eckhel. D. N. V. T.* 8. p. 385. ℙ Postquam vero resp. Romana in monarchiam versa est, tertia successit hujus nominis appellatio; institutum enim est, ut perpetuum imperatoris nomen summo principi Romani imperii assignaretur. Id a C. Julio Caesare originem traxit, quem *Suet. Caes.* 76. tradit, praenomen id perpetuum a senatu accepisse. V. et *Dion.* 43, 44. In quo immutata fuit veterum consuetudo. Nam cum apud veteres imperatoris nomen ceteris postponeretur, ut *M. Tullius Cicero Imperator*, Caesar id tanquam praenomen usurpabat, hoc pacto, *Imperator C. Julius Caesar.* A Julio autem haec imperatoris appellatio ad successores derivata est. Nec tamen omnino sub Caesaribus sublata fuit vetus consuetudo, de qua egimus in §. 3. et 4. Quippe sub his quoque, qui res praeclare gessissent, imperatores salutabantur. V. §. 5. At Caesares deinceps ex victoriarum numero, quas ipsi suo ductu, vel per legatos suis auspiciis retulissent, ejus appellationis numerum augere soliti fuerunt, ut constat ex marmoribus, et nummis, in quibus Augusti IMP. ITERVM, III., IV., V. et sic deinceps nuncupantur, ut in *Inscr.* ap. *Grut.* 226, 7. Imp. Caesari Divi F. Augusto Pont. Max. Imp. XIIII etc. ℙ Generaliter imperator ponitur pro eo, qui imperat, quocumque id modo fiat. *Cic. Dom.* 33. Ille, ille populus est dominus regum, victor, atque imperator omnium gentium. *Sall. Cat.* 6. Immutato more annua imperia, binos imperatores sibi fecere, *h. e.* consules. ℙ *Imperator* etiam dictus est, qui victor in ludo latrunculorum fuisset. *Vopisc. Procul.* 13. Cum in quodam convivio ad latrunculos luderetur, atque ipse decies imperator exisset, quidam non ignobilis scurra, *Ave*, inquit, *Auguste;* allataque lana purpurea, humeris ejus ingessit, eumque adoravit. V. CALCULUS. ℙ *Imperatores*, et *imperantes* vocabant medici aegrotos suos, a quibus pecunia conducebantur, ut quandocumque opus foret, praesto essent. Aliquot in hanc rem exempla congerit *Pareus* in *Lex. Crit.* ex *Pandect.* et *Senec.*, quae tamen non usque adeo certa sunt, ut eodem modo ab interpretibus et legantur, et explicentur. V. IMPERIUM. ℙ Translate. *Sall. Jug.* 1. Dux, et imperator vitae mortalium animus est. *Plin.* 29, 1, 5. de medicis: Ut quisque inter istos loquendo polleat, imperatorem illico vitae nostrae necisque fieri. [*Plurima h. l. egregie immutavit et addidit. *F.*]

IMPĔRĀTŌRĬĒ, adv. ut imperatorem decet. *Trebell. Claud.* 6. Dum se ad id bellum imperatorie instruit.

IMPĔRĀTŌRĬUS, a, um, adj. αὐτοκρατορικὸς, ad imperatorem pertinens. [*Cic. Fam.* 11, 4. Nomen imperatorium, i. e. titulus imperatoris ab exercitu duci concessus.] *Id. Verr.* 2, 1, 21. Quae signa atque ornamenta ex urbe hostium virtute capta, belli lege atque imperatorio jure, sustulit. *Id. Acad.* 4, 1. Imperatoria laus. *Vell.* 2, 125. appellatio. *Caes. B. C.* 3, 51. Imperatorias partes sibi sumere. *Nep. Iphicr.* 3. Fuit et animo magno et corpore, imperatoriaque forma. *Cic. Or.* 3, 3. Imperatoriae manubiae. *Plin.* 19, 1, 5. Imperatoria navis. *Suet. Dom.* 10. Imperatoria genesis, *h. e.* quae imperatorium fastigium pollicetur. [*Plin. Pan.* 13, 1. Cum in illa meditatione campestri militaribus turmis imperatorium pulverem sudoremque misceres.]

IMPĔRĀTRIX, icis, f. quae imperat. *Cic. Coel.* 28. de Clodia: Deinde fortes viros ab imperatrice in insidiis, atque in praesidio balnearum locatos. *Plin.* 26, 3, 8. Imperatrix Italia.

IMPĔRĀTUS et inperatus, a, um, part. ab *impero:* jussus, praeceptus. *Liv.* 40, 34. Nulla unquam arma, nisi imperata a populo R. sumere. *Cic. Pis.* 37. Mitto rationem exacti imperatique frumenti. *Caes. B. C.* 3, 32. Acerbissime imperatae pecuniae tota provincia exigebantur. *Id. B. G.* 6, 2. Senones ad imperatum non venire, *h. e.* ad constitutam diem, ut imperatum fuerat; et *ib.* 5, 36. Jussus arma abjicere, imperatum facit. Solemne est illud, *imperata facere*, de iis, qui se dedunt, et imperanti se subjiciunt. *Id. B. G.* 2, 3. Paratos esse et obsides dare, et imperata facere, et oppidis recipere, et frumento ceterisque rebus juvare; et *ib.* 5, 20. Pollicentur sese ei dedituros, et imperata facturos; et *B. C.* 3, 81. Nulla fuit civitas, quin Caesari pareret, et imperata faceret. *Suet. Caes.* 54. Quamquam nec imperata detrectarent, et advenienti portas patefacerent. *Nep. Eum.* 9. de militib. duci parentib.: Si velint imperata facere, quod ante non fecerint, se rem expediturum. *Plin.* 10, 42, 57. Minimae avium cardueles impe
rata faciunt, nec voce tantum, sed pedibus, et or
pro manibus.

IMPĔRĀTUS et Inperatus, us, m. idem quod im
peratum, imperium. *Inscr.* ap. *Fea*, *Viagg. a*
Ostia p. 13. [*ap. *Orell.* 1525.] Thiasus Acilii Gla
brionis *(servus)* imperatu aram fecit dominae. Hi
Acilius Glabrio videtur esse, qui consul fuit cu
Trajano Aug. an. XCI. a Chr. n. *Ammian.* 31,
Imperatu Gratiani.

IMPERCEPTUS, a, um, adj. ἀκατάληπτος, no
perceptus. *Ov. Met.* 9, 711. Impercepta pia men
dacia fraude latebant. *Gell.* 14, 1. *med.* Minor
majoribus imperceptiora sunt.

IMPERCĬTUS. V. IMPERDITUS.

IMPERCO, is, ersi, n. 3. idem quod parco. *P*
Amph. 1, 3, 2. Imperce, quaeso: menses jam til
esse actos vides; et *Cas.* 4, 4, 11. Amabo, inte
grae atque imperitae huic impercito. Est qui le
imparce.

IMPERCUSSUS, a, um, adj. non percussus. *O*
Amor. 3, 1, 52. Atque impercussos nocte mover
pedes, *h. e.* non offendentes, ac strepitum non ciente

IMPERDĬTUS et Inperditus, a, um, adj. no
perditus. *Virg. A.* 10, 430. Et vos, o Grajis in
perdita corpora, Teucri, *h. e.* quos Graji non occ
derunt. *Sil.* 9, 161. ego Sidoniis imperditus. Al
leg. *impercitus.* *Stat. Th.* 3, 84. imperdita Tyde
pectora.

IMPERFECTĒ, adv. *Gell.* 2, 8. Imperfecte a
que praepostere syllogismo uti.

IMPERFECTĬO, onis, f. ἀτέλεια, defectus. *Au*
de Genesi ad litt. 1, 4. Formam Verbi semper P
tri cohaerentis non imitatur imperfectio.

IMPERFECTUS et Inperfectus, a, um, ad
ἀτελὴς, nondum absolutus, non perfectus. *Virg.*
8, 428. Pars imperfecta manebat. [*Ov. Met.*
310. Imperfectus adhuc infans genetricis ab al
Eripitur. *Apollod.* ἑξαμηνιαῖον βρέφος, sed *Lucia*
ἑπταμηνιαῖον.] *Gell.* 1, 7. Insuavius hoc, impe
fectiusque est. *Quint.* 11, 3. *med.* Obambula
sermone imperfecto. *Plin.* 23, 1, 25. et *Stat. T*
10, 734. imperfecta loqui. [*Ov. Met.* 1, 52
Cumque ipso verba imperfecta reliquit, i. e. orati
nem nondum absolutam.] *Id. ib.* 11, 582. Impe
fecta mors, *h. e.* caecitas. *Juven.* 3, 232. Plur
mus hic aeger moritur vigilando: sed illum La
guorem peperit cibus imperfectus et haerens A
denti stomacho, [*i. e. male concoctus. *Lucr.*
971. Imperfecta tibi elapsa est ingrataque vit
i. e. propter perpetuam absentium aviditatem, pra
sentium usu destitutus, nihil in vita ad finem u
que perduxisti.] ℙ Transfertur ad animum. *Se*
Tranqu. 11. Ad imperfectos, et mediocres, et ma
sanos hic meus sermo pertinet, non ad sapienten
Est qui leg. *imperitos.*

IMPERFOSSUS, a, um, adj. ἄτρητος, non pe
fossus. *Ov. Met.* 12, 496. manet imperfossus a
omni Inque cruentatus Caeneus Elateius ictu.

IMPERFUNDĬES, ei, f. illuvies, squalor. *Luc*
ap. *Non.* 2, 437. Hic cruciatur fame, frigore, i
luvie, imbalnitie, imperfundie, incuria. Al. le
improfundie, minus recte.

IMPĔRĬĀBĬLĬTER, adv. imperiose et dure. *Ca*
ap. *Charis.* 2, 181., ubi alii leg. *imperabiliter.*

IMPĔRĬĀLIS, e, adj. ad imperium et imperat
rem pertinens. *Aurel. Vict. Epit.* 2. de Tiberi
Imperialis molestiae magnitudinem declinare. *Ul*
Dig. 47, 12, 3. *med.* Imperialia statuta. *Capit*
M. Aurel. 17. Imperialia ornamenta. *Pertin.* 1
Imperium et omnia imperialia sic horruit, ut, et
Ammian. 21, 16. Imperiale culmen.

IMPĔRĬĀLĬTER, adv. pro imperii, seu imper
toris munere. *Imp. Justin. Cod.* 6, 51, 1. *f.* N
strum esse proprium subjectorum commodum, in
perialiter existimantes.

IMPĔRĬOSE, adv. ἐπιτακτικῶς, severe, imperio
domini more, cum ostentatione imperii. *Varr.* a
Non. 4, 138. de Tullo Hostilio: Sufetium interem
paene imperiosius, quam humanius. *Gell.* 2, 2
Non severe, non imperiose praecipit.

IMPĔRĬOSUS et Inperiosus, a, um, adj. imp
randi peritus, aut potens, late imperans. *Cic. O*
34. Cognoscat rerum gestarum, et memoriae v
teris ordinem: maxime scilicet nostrae civitati
sed et imperiosorum populorum et regum illustriun
[*Id. de Rep.* 1. (ed. *A. Maio*) 2. Urbes magna
et imperiosas, ut appellat Ennius, viculis, et c
stellis praeferendas puto. *August. C. D.* 15, 1
Virgilius imperiosissimam civitatem domum appe
lat Assaraci. *F.*] *Liv.* 7, 40. Eodem tenore du
insequentes consulatus gessi: eodem haec imperios
dictatura geretur. *Ov. Trist.* 5, 6, 32. Virga in
periosa, *h. e.* fasces magistratuum. *Claud. Fescen*
2. Parthis sagittas tendere certior, Eques Gelon
imperiosior. *Hor. Sat.* 2, 7, 83. Quisuam igitu
liber? sapiens, sibi qui imperiosus, *h. e.* qui si
imperare novit. *Plin.* 34, 8, 19. *n.* 6. Non qui
temperare sibi in eo, quamquam imperiosus sui i
ter initia principatus. *Id.* 30, 1, 1. Imperiosiss
mae humanae mentis artes, *h. e.* religio, astrol
gia, medicina, quae in homines magnum exercen
imperium. *Quint.* 6, 3. Risus habet vim nesci

imperiosissimam, et cui repugnari minime pot-. P Item qui imperio nimis utitur, qui impo-ter, dure, severe imperat, superbus, arrogans. ., Parad. 5, 3. Cupiditas honoris quam dura domina, quam imperiosa, quam vehemens! Id. ı. 3, 32. Nimis imperiosi philosophi est vetare minisse. [*Quint. Inst. 1, 1, 8. Imperiosi at-e interim saevientes (paedagogi).] Liv. 9, 34. d. Familia imperiosissima et superbissima. Sen. n. 3, 28. f. Imperiosus atque impotens. Id. aef. Q. N. 4. Imperiosi nobis ipsis, et molesti mus. Plin. 29, 1, 8. Imperiosa inedia. Hor. l. 1, 14, 8. imperiosius aequor, h. e. violentius. V. Ruhnk. ad Ov. Her. 20, 81.] P Imperioso gnomen fuit Manlio Torquato dictatori tum ob erbitatem in delectu habendo, tum ob saevitiam, a filium T. Manlium ab Urbe rus relegaverat, od infacundior esset, et lingua impromptus. Ita v. 7, 3. et 4. et Sen. Ben. 3, 37. Sed et ipse tus filius, qui consul filium suum T. Manlium, od extra ordinem, contra edictum pugnasset, curi percussit, idem cognomen habuit, ut est ap. c. Fin. 2, 19. Plin. 22, 5, 5. et Liv. 4, 29. nc Manliana imperia proverbio dicta de tristibus, veris, ac saevis. Liv. ib. et 8, 7. extr. P In armor. Capitol. ap. Grut. 291. et 297. col. 1. im-riossus scriptum est: sic verrucossus ead. pag. col. 2.

IMPERĪTE, adv. ἀπείρως, indocte. Cic. Brut. . Dicebat Scipio non imperite. Id. Phil. 2, 32. perite factum. Id. Balb. 8. Quid potuit dici im-ritius? Id. ib. 11. Illud est imperitissime dictum.

IMPERĪTIA, ae, f. ἀπειρία, inscitia. Sall. Jug. . At Jugurtha, cognita vanitate atque imperitia gati, subdolus ejus augere amentiam. Tac. A. , 42. Studiis inertibus et juvenum imperitiae etus; et 36. Pugnam imperitia poscere. Plin. , 2, 2. Contra Circium serere, imperitia existi-atur. Gell. praef. med. Homines a turpi agre-que rerum atque verborum imperitia vindicare; in lemmate 17, 7. ejusd. Gell. Grammaticus in-lentiarum et imperitiarum plenus.

IMPERĪTO, et Inperito, as, avi, atum, a. 1. equentat. ab impero, et ejusdem fere significatio-s atque usus. Pl. Capt. 2, 1, 47. Quod antehac o jure imperitabam meo, nunc te oro per pre-m. Hor. Sat. 1, 6, 4. Olim qui magnis legio-s imperitarint. Id. Od. 1, 15, 25. sive opus t imperitare equis, Non auriga piger. Sic Virg. . 12, 718. mussantque juvencae, Quis nemori im-eritet, quem tota armenta sequantur. Liv. 1, 2. aere, opulento tum oppido, imperitans. P [*Hoc rbum saepissime libidinem fere et superbiam im-erandi significat. Pertinet huc locus Plin. quem oster supra laudaverat, 20, 21, 24. Galli galli-acei imperitant suo generi, et regnum, in qua-mque sunt domo, exercent. Ita imprimis Livio t familiare. V. 21, 1. Quod superbe avareque cre-erent imperitatum victis esse; ubi v. Drakenb. et , 17. Decem imperitabant. Plura praeb. Lex. iv. s. h. v. Adde Tibull. 2, 3, 33. Imperitat cui isti fronte Cupido. Plin. Pan. 82, 6. Sed si his alidior toto corpore animus imperitet. Quint. Inst. prooem. 15. Imperitanti fortunae; ubi v. Spald.]

IMPERĪTUS et Inperitus, a, um, adj. ἄπειρος, δαήμων, non peritus, ignarus, inscitus. Cic. Fl. Imperiti homines, rerum omnium rudes, igna-que. [*Id. Rosc. Am. 49. Homo imperitus mo-um (der die Welt nicht kennt) agricola et rusti-us; et Her. 4, 10. Adolescens imperitus convicio-um.] Caes. B. G. 4, 22. Homines barbari et no-trae consuetudinis imperiti; et ib. 1, 44. Non se am barbarum, neque tam imperitum esse rerum, t non sciret, etc. Nep. Epam. 7. Dux imperitus elli. Cic. Or. 3, 44. Imperitus dicendi ignarusque. d. Balb. 20. Imperitus foederis, rudis exemplo-um, ignarus belli. Suet. Aug. 89. Poematum uoque non imperitus, delectabatur etiam comoe-ia veteri. Cic. Part. 26. Apud indoctos imperi-osque dicere. Plin. 29, 1, 8. Imperiti expertes-ue linguae. Quint. 12, 3. In festinationibus fa-iendis imperitum esse. Vitr. 1, 1. med. Nec in eteris doctrinis singulariter excellens, sed in his on imperitus. Pl. Trin. 3, 2, 39. Imperitum in-genium. Quint. 9, 4. med. Poema imperito quo-dam initio fusum. Ter. Ad. 1, 2, 18. Homine imperito nunquam quidquam injustius: Qui nisi quod ipse facit, nihil rectum putat. Sall. Jug. 53. Uti pru-dentes cum imperitis manus consererent. Cic. Rosc. Com. 7. Probus improbum, perjurum castus, cal-lidum imperitus fraudasse dicitur. Cic. Rosc. Am. 16. Ne quis imperitior existimet, me causam no-bilitatis voluisse laedere. Id. Amic. 25. Concio, quae ex imperitissimis constat, tamen judicare so-let, quid, etc.

IMPĒRĬUM et Inperium, ii, n. ἐπίταγμα, jussum, praeceptum, auctoritas, quam habent dominus in servos, pater in filios, maritus in uxorem, et hujus-modi: ab impero. Cic. Caec. 18. Denique imperium domesticum nullum erit, si servulis hoc nostris con-cesserimus, ut ad verba nobis obediant, non ad id, quod ex verbis intelligi possit, obtemperent. Ter. Ad. 2, 1, 2. Imperium alicujus revereri. Id. Heaut. , 1, 22. exsequi. Liv. 25, 9. accipere. Pl. Amph. 2, 1, 75. somniculose persequi. Id. Asin. 2, 4, 10. contemnere. Id. Aul. 4, 1, 13. herile ediscere. Id. Trin. 2, 2, 19. capessere. Id. Cas. 2, 6, 57. exhibere, h. e. exercere. Et eodem sensu Id. Bacch. 3, 3, 44. inhibere. Ter. Eun. 3, 1, 25. habere in aliquem. Pl. Men. 5, 7, 1. curae habere. Id. Ps. 4, 7, 1. nihili facere. Id. Pers. 3, 1, 15. Meum imperium in te, non in me tibi est. Id. Men. 5, 7, 41. Jubeo hercle, si quid imperii est in te mi-hi. Id. Bacch. 3, 3, 55. Obsequentem et obedien-tem esse imperiis patris. Id. Trin. 2, 2, 21. Tuis servivi imperiis et praeceptis, pater. Id. Asin. 1, 2, 21. Imperio parere. Id. Capt. 2, 2, 56. obse-qui. Ter. Heaut. 2, 2, 4. Esse sub imperio ma-tris; et Phorm. 1, 4, 18. Ant. sta illico. Ge. hem: Satis pro imperio, quisquis es, h. e. satis imperiose. [*V. Ruhnk. ad h. l.] Cic. Sen. 11. Appius et senex et caecus tenebat non modo au-ctoritatem, sed etiam imperium in suos. Plin. 8, 1, 1. Elephanti inest imperiorum obedientia. [*Huc pertinent et ista Tibull. 2, 4, 54. Ite sub imperium, sub titulumque, Lares, i. e. imperio domi-ni, magistratus auctoritate auctionem habentis, morem geratis. V. Heyn. ad h. l. et quos laudat Gronov. Obss. 2, 6. et Salm. M. V. c. 15. Plin. Pan. 20, 5. Assuescat imperator, cum imperio cal-culum ponere, i. e. rationes inire cum iis, quibus imperatur. V. Schwarz. et Lips. qui cum imperio interpretatur μετὰ τῶν ἀρχομένων.] P Saepe dici-tur de publica potestate, et auctoritate, et admi-nistratione magistratuum civilium, et praecipue militarium. Cic. Pis. 16. Ex Macedonia aliquot praetorio imperio, consulari quidem nemo rediit, qui non triumpharit. Id. Off. 1, 20. Nec vero imperia expetenda, ac potius aut non accipienda interdum, aut deponenda nonnunquam. Id. Fam. 3, 7. med. Ita cepi et gessi maxima imperia, ut mihi nihil neque ad honorem, neque ad gloriam acquirendum putarem; et ib. 1, 1. Tres legatos decernit ex iis, qui cum imperio sunt. Festus in Cum. Cum imperio esse dicebatur apud antiquos, cui nominatim a populo dabatur imperium. (De militari imperio loquitur.) Cic. Fin. 2, 20. extr. App. Claudius, qui tum erat summo in imperio, h. e. in decemviratu. Al. leg. summo imperio. [*Dif-ferunt cum imperio et in imperio esse: illud de mi-litari potestate, hoc de civili dicitur. Neque ta-men hoc discrimen est perpetuum. Nam ap. Cic. Quint. Fr. 1, 1, 10. (de Quinto) Quoniam in istis urbibus cum summo imperio et potestate versaris. Sic in imperio pro cum imperio. Att. 14, 15. V. Burm. ad Suet. Caes. 25. ubi tamen dicitur cum re-spectu ad provinciam. Locus clarus est Verr. 1, 13. ubi consul Romae dicitur esse cum summo im-perio et potestate. V. Ernest. in cl. Cic. s. h. v.] et Har. resp. 17. Sacrificium, quod fit in ea domo quae est in imperio, h. e. in domo pontificis maxi-mi, vel consulis, vel praetoris. Pl. Amph. 1, 1, 41. Ut gesserit rempubl. ductu, imperio, auspicio suo. Nep. Dat. 3. Pari eum atque illos imperio esse jussit; et ib. Summam imperii tradere alicui; et Ages. 2. Summum imperium inter praefectos ha-bere. Cic. Phil. 11, 10. Privato viro imperium extra ordinem dare. Caes. B. G. 1, 3. Obtinere imperium suae civitatis; et 2. Totius Galliae imperio poti-ri. Vell. 2, 125. Imperio obtinere provinciam. Caes. B. G. 5, 52. Populi R. imperia perferre; et ib. 2, 22. Neque ab uno omnia imperia administra-ri poterant; et B. C. 3, 32. Erat plena lictorum et imperiorum provincia, differta praefectis atque exactoribus. Justin. 3, 2. Populum in obsequia principum, principes ad justitiam imperiorum for-mavit. Cic. Font. 1. Galli sub populi R. imperium ditionemque ceciderunt. P Imperia pro imperato-ribus, ut servitia pro servis. Cic. Leg. 3, 3. med. Imperia potestates, legationes, cum senatus creve-rit, urbe exeunto. Val. Max. 1, 1. n. 9. Quapro-pter non dubitaverunt sacris imperia servire. P Sumitur et pro dominio, ditione, republica, regno, Virg. A. 1, 291. Imperium oceano, famam qui terminet astris. Cic. Amic. 8. Cum duobus duci-bus de imperio in Italia decertatum est, Pyrrho et Annibale. Id. Prov. cons. 12. Imperii finium pro-pagatio. Hor. Od. 3, 5, 3. adjectis Britannis Im-perio, gravibusque Persis. Tac. H. 1, 16. Immen-sum imperii corpus stare ac librari sine rectore non potest. P [*Conservare imperium majesta-temque populi Rom. sine dolo malo. Liv. 38, 11. eorum est, qui inferiores se Romanis foederis for-mula declarari passi sunt. Cf. 8, 34. et 35.] P Etiam medicorum praescripta imperia vocantur. Plin. Pan. 22. Aegri quoque, neglecto medentium imperio, ad conspectum tui prorepere. [*Similiter Gr. προςτάγματα. Cf. Berneg. et Schwarz. ad h. l.] V. IMPERO. P Translate Cic. Sen. 15. Agricolae habent rationem cum terra, quae nunquam recusat imperium. V. IMPERO.

IMPERJŪRĀTUS, a, um, adj. Ov. Ib. 78. Qui-que per infernas horrendo murmure valles Imperju-ratae laberis amnis aquae. De Styge loquitur, Dii cujus jurare timent, et fallere numen, ut ait Virg. A. 6, 324.

IMPERMISSUS, a, um, adj. non permissus, illi-citus. Hor. Od. 3, 6, 27. Cui donet impermissa raptim Gaudia.

IMPERMIXTUS, a, um, adj. non permixtus. Lu-cil. ap. Non. 3, 129. Impermixtum lymphorem.

[IMPERMŪTĀBĬLIS, e, adj. idem ac immutabi-lis; vox est ex pugnantibus conflata. V. IMPER-TERRITUS. Auct. fr. quod Censorino tribuitur 1. Stoici introduxerunt naturam providam ac sapien-tem, quam ordo impermutabilis ostenderet. F.]

IMPĔRO et Inpero, as, avi, atum, a. 1. ἐπιτάττω, praecipio, mando, jubeo, praescribo: ab in et paro, ut proprie sit, ut alter paret, mando, inquit Voss. in Etym. Hinc Cic. Rosc. Am. 21. Nonnunquam etiam puerum vocaret; credo, cui coenam imperaret, h. e. parari juberet. Ter. Heaut. 4, 3, 26. Bonam atque justam rem oppido impe-ras, et factu facilem; et 5, 5, 11. Pater, omnia faciam: impera. Id. Eun. 2, 1, 7. Numquid aliud imperas? In vet. S. C. ap. Frontin. Aquaed. 104. Quibus negotium a senatu est imperatum, ut in-spicerent aquas publicas. Ter. Andr. 3, 2, 10. Im-perabat coram, quid opus facto esset puerperae. Id. Phorm. 1, 4, 46. Quin tu, quod faciam, im-pera. Id. Andr. 5, 2, 1. Animo otioso esse impe-ro, etc. Virg. A. 7, 168. ille intra tecta vocari Imperat. Ter. Eun. 2, 2, 21. Imperavi egomet mi-hi, omnia assentari; et 3, 5, 30. Mihi, ne absce-dam, imperat. Petr. Sat. 1. Imperant filiis, ut patrum suorum capita praecidant. Ov. Met. 13, 659. alantque, Imperat, Argolicam coelesti mu-nere classem; et ib. 1, 670. letoque det, Imperat, Argum. Ter. Ad. 1, 1, 52. Fateatur, nescire im-perare liberis; et Eun. 2, 3, 97. jubesne? Chae. jubeo, cogo, atque impero. P Ex postremo hoc Terentii loco recte colligit Donatus, plus esse im-perare, quam jubere. Est enim maxime proprium magistratuum tum civilium, tum praecipue mili-tarium: ἄρχω, ἡγεμονεύω. [*Cic. Manil. 19. Omni-bus gentibus ac nationibus terra marique impera-re.] Nep. Con. 3. Civitas, quae ceteris gentibus imperare consuevit. [*Cic. Leg. 3, 2. Neque so-lum iis (magistratibus) praescribendus est impe-randi, sed etiam civibus obtemperandi modus; et ib. cp. 3. Quod is qui bellum geret, imperasset, jus ratumque esto.] Nep. Dat. 5. Si quid, illo im-perante, adversi accidisset, h. e. habente eo im-perium exercitus. Plin. Pan. 5. Recusabas enim imperare, h. e. imperator esse. Sen. Phoen. 584. durum geris, Saevumque in iras pectus et non-dum imperas, h. e. rex es. [*In rebus amatoriis Prop. 1, 9, 4. Et tibi nunc quovis imperat empta modo. P Translate Prop. 3, 19, 2. Objicitur to-ties a te mihi nostra libido, Crede mihi, vobis imperat ista magis.] P Imperare naves, pecu-niam, obsides, etc. est jubere parari, atque ex-hiberi, quae significatio maxime respondet etymo vocis in §. 1. allato. Nep. Att. 7. Dum privatis pecu-nias per epistolas imperaret. Id. Con. 4. Imperare maritimis civitatibus naves longas. Cic. Verr. 2, 2, 55. denarios trecentos singulis ad statuam praeto-ris. Id. Div. Verr. 10. frumentum sibi in cellam. Id. Manil. 12. obsides. Pl. Epid. 2, 2, 43. tribu-tum. Caes. B. C. 1, 6. arma; et B. G. 6, 4. equi-tes civitatibus. P Imperare exercitum ap. Varr. L. L. 5. f. est Quirites convocare ad comitia. Jo-catur autem Pl. ubi ait in Capt. 1, 2, 49. Erg. huic illud dolet, Quia nunc remissus est edendi exercitus. Heg. Nullumne interea nactus, qui pos-set tibi, Remissum, quem dixti, imperare exerci-tum? V. Gronov. Observ. 1, 1. ubi multa in hanc rem. P Saepe refertur ad animum, et pro conti-nere, moderari ponitur. Ov. Met. 9, 28. accensae non fortiter imperat irae. Plin. ep. 8, 19. Impe-rare dolori, ut scriberem, potui. Cic. Tusc. 2, 21. Cum praecipitur, ut nobismetipsis imperemus, hoc praecipitur, ut ratio coerceat temeritatem. Sen. ep. 113. f. Imperare sibi, maximum imperium est. Cic. Amic. 22. Imperare cupiditatibus. Sil. 2, 652. lacrimis. Sen. Thyest. 919. menti non sa-tis, h. e. extra se esse, insanire. Petr. Sat. 83. amori suo. Sen. praef. contr. 1. med. Nemo plus ingenio suo imperavit: nemo plus indulsit. Liv. 34, 31. Imperare animo nequivi, quin priusquam perirem, cur periturus essem, scirem. P Impe-rare agris est eos impense colere, et quasi cogere, ut fructum reddant. Virg. G. 1, 99. Exercetque frequens tellurem, atque imperat arvis. Ubi Ser-vius: idest, ut tantum ferant, quantum ipse de-siderat. Alii, ne liberius ferant, quae volunt, sed quod fuerit satum, reddant. Adde Tac. G. 26. Significat autem saepe, nimiam curam impendere. Colum. 3, 3. med. Sic imperant vitibus, et eas multis palmitibus onerant, ut posteritati non con-sulant. Sen. Tranqu. 15. Ut fertilibus agris non est imperandum: cito enim exhauriet illos non inter-missa fecunditas; ita animorum impetus assiduus labor frangit. Plin. ep. 5, 19. Dum per continuos dies nimis imperat voci, rursus sanguinem reddi-dit. P Translate. Sen. ep. 29. f. Nunquam volui populo placere: nam quae ego scio, non probat populus; quae probat populus, ego nescio. Quis hoc, inquis? Tanquam nescias, cui imperem. Epicurus, scil. quem exeolam, et fructum ab eo,

velut agro, exigam, nempe praecepta sapientiae. *Id. Tranqu.* 4. Alius patrimonio suo plus imperavit, quam ferre possit. ℙ *Imperare* dicuntur et medici praecipientes, quae ad curationem pertinent. *Sen. Ira* 1, 16. Si intrassem valetudinarium exercitatus et sciens, aut domum divitis, non idem imperassem omnibus per diversa aegrotantibus. *Plin.* 24, 1, 1. *extr.* de medicis: Paremus externis, et una artium imperatoribus quoque imperat. *Hard.* leg. *imperaverunt.* [*Cf. *Ruhnk.* ad *Ov. Her.* 20, 133.] ℙ Passive. *Hor. ep.* 1, 5, 21. Haec ego procurare et idoneus imperor, et non invitus. *Sall. or. Philippi contra Lepid. f.* Ex lubidine leges imperantur, *h. e.* feruntur, promulgantur, imponuntur. ℙ *Ad imperandum* olim erat ad parendum, ad imperata faciendum. *Cic. Fam.* 9, 25. Nunc ades ad imperandum, vel ad parendum potius: sic enim antiqui loquebantur. *Sall. Jug.* 66. Cum ipse ad imperandum Tisidium vocaretur, *h. e.* ut illi imperaretur. [*V. *Cort.* ad h. l. Adde *Tac. H.* 1, 52. Aviditate imperandi ipsa vitia pro virtutibus interpretabantur multi in utroque exercitu.] [*Front. de orat.* (ed. *A. Maio*) *ep.* 1. *med.* Ubi verborum praesidiis opus sit, non voluntariis tantum, quae ultro obvenerint, utemur, sed latentia eliciemus, utque ad imperandum indagabimus. *F.*] ℙ *Imperandi declinatus* apud grammaticos est declinatio imperativi modi. *Varr. L. L.* 9, 1. *f.* ℙ [Part. *Imperaturus* ap. *Caes. B. G.* 2, 32. Finitimis imperaturus. *Imperandus* ap. *Cels.* 7, 20. Si vires patiuntur, imperanda tridui abstinentia est. *F.* ℙ *Confunduntur *imperare* et *impetrare*. V. *Burm.* ad *Quint. Decl.* 6, 23. et *Eund.* et *Ruhnk.* ad *Vell.* 1, 11, 4. — *Imperare* et *temperare* V. *Burm.* ad *Quint. Inst.* 10, 1. p. 912. et ad *Vell.* 2, 60, 4.]

IMPERPĔTŬUS, a, um, adj. qui perpetuus non est. *Sen. ep.* 72. *med.* Cui quid abscedere potest, id imperpetuum est.

IMPERSŌNĀLIS, e, adj. qui personis caret, et dicitur de verbis quibusdam, quae impersonalia dicuntur a grammaticis, quia in tertiis tantum personis usurpantur. *Diomed.* 1., *Charis.* 2 et 3., *Prisc.* 8. etc.

IMPERSŌNĀLĬTER, adv. sine personis. *Flor. Dig.* 45, 3, 15. Sive mihi, sive sibi, sive conservo suo, sive impersonaliter dari servus meus stipuletur, mihi acquiret, *h. e.* non pronunciata persona. ℙ Apud grammaticos verbum impersonaliter construi dicitur, cum in tertiis tantum personis usurpatur.

IMPERSŌNĀTĪVUS dicitur a nonnullis grammaticis infinitivus verborum modus, quia personis caret. *Diomed.* 1, 331.

IMPERSPĬCŬUS, a, um, adj. obscurus. *Plin. ep.* 1, 20. *extr.* Non minus imperspicua sunt judicum ingenia.

*IMPERSUASIBĬLIS, e, adj. ἀπειθής. *Vet. Interpr. Barnab.* Populus impersuasibilis: λαὸς ἀπειθῶν. *B. A.*

IMPERTERRĬTUS, a, um, adj. ἀνέκπληκτος, ἄφοβος, qui nulla re terretur. Vox est ex pugnantibus conflata, ut notat *Quint.* 1, 5. *f.* Nam *in* negat, *per* auget. [*V. *Spalding.* ad h. l.] *Virg. A.* 10, 770. Manet imperterritus ille. *Sil.* 14, 187. quin contra intentior ipse Invigilat cautis, frontem imperterritus, armis.

IMPERTĪLIS, e, adj. sine parte, individuus. *August. de Mus. c. ult.* 6. Impertilis nota.

[IMPERTĬNENS, entis, adj. ille, ad quem aliquid non pertinet. *Capell.* 1. p. 15. Item alii coelites, ac Deorum omnium populus absque impertinentibus (*Diis*) convocandi sunt, *h. e.* qui vocandi non erant, ut Discordia, et Seditio, quae ad sacras nuptias corrogandae non fuerant. *F.*]

IMPERTĬO et Inpertio, is, ivi, et ii, itum, a. 4. μεταδίδωμι, partem do, participem facio, communico, praebeo, tribuo. *Hor. ep.* 1, 6, 67. si quid novisti rectius istis, Candidus imperti: si non, his utere mecum. *Cic. Sull.* 3. Oneris mei partem nemini impertio, gloriae bonis omnibus. *Id. Off.* 2, 15. Indigentibus de re familiari impertiendum. *Id. ad Caes. post ep.* 11. *l.* 9. *ad Att.* A te peto, ut aliquid impertias temporis huic quoque cogitationi. *Tac. A.* 14, 21. Aures studiis honestis impertire; et *Cic. Verr.* 2, 2, 21. Tu Syracusanos unum diem festum Marcellis impertire noluisti; et *Mur.* 4. Meum laborem hominum periculis sublevandis impertio, etc.; et *Fam.* 5, 2. *med.* Si aliquid impertivit tibi sui consilii; et *Att.* 2, 23. Dolorem suum impertiri alicui; et *Rosc. Am.* 4. Te quaeso, ut qualem te jam antea populo R. praebuisti, talem te et nobis hoc tempore impertias; et *Att.* 3, 15. *f.* Nihil impertisti tuae prudentiae ad salutem meam; et *ib.* 2, 12. *extr.* Terentia impertit tibi multam salutem. Adde *Lucil.* ap. *Non.* 7, 34. ℙ Cum accus. personae, et ablat. rei. *Ter. Eun.* 2, 2, 40. et *Pl. Epid.* 1, 2, 23. Stratippoclem Salva impertit salute Epidicus. *Id. Ps.* 1, 5, 40. Herum saluto primum, ut aequum est: postea si quid superest, vicinos impertio. *Suet. Ner.* 37. Neque advenient, neque proficiscens quemquam osculo impertivit, ac ne resalutatione quidem. *Pl. Stich.* 2, 1, 27. Obsecret, se ut nuncio hoc impertiam. ℙ Passive *Cic. Cat.* 3, 6. Viro forti collegae meo laus impertitur. *Id. Att.* 2, 18. Huic signa benevolentiae permulta a bonis impertiuntur. *Nep. Att.* 1. Omnibus doctrinis, quibus aetas puerilis impertiri debet, filium erudivit. [*V. *Brem.* ad h. l.] ℙ Deponentis forma. *Cic. Arch.* 5. Multis gratuito civitatem in Graecia homines impertiebantur. *Ter. Ad.* 3, 2, 22. Sed cesso heram hoc malo impertiri propere? ℙ [Part. *Impertiens* ap. *Suet. Aug.* 10. Ne publicum quidem jus ulla in re sibi sine pactione gravissimae mercedis impertiente. *Impertiturus* ap. *Pl. Mil.* 4, 2, 68. Non hic suo seminio quamquam porculam impertiturus est. *Impertiendus* ap. *Suet. Aug.* 25. Nunquam donis impertiendos putavit. *F.*] ℙ Legitur etiam *impartio*, et *impartior.* [*V. *Brem.* ad *Nep. Alc.* 6, 5.] ℙ *Impertibant* ap. *Front. de fer. Als.* 3.

IMPERTĪTĬO, onis, f. actus impertiendi. *Arnob.* 2, 43. Honoris impertitione viduari.

IMPERTĪTUS, a, um, part. ab *impertio:* datus, communicatus. *Liv.* 21, 41. *med.* Veniam dedimus precantibus, emisimus ex obsidione, etc. Pro his impertitis oppugnatum patriam nostram veniunt, *h. e.* pro his beneficiis collatis. ℙ Item donatus, idest munere affectus. *Suet. Claud.* 4. Reliquit eum nullo, praeter auguralis sacerdotii, honore impertitum.

IMPERTURBĀBĬLIS, e, adj. imperturbatus. *August. Confess.* 4, 11. Locus quietis imperturbabilis. Adde *ib.* 2, 10.

IMPERTURBĀTĬO, onis, f. V. IMPASSIBILITAS.

IMPERTURBĀTUS, a, um, adj. non turbatus, ἀτάραχτος. *Ov. Ib.* 562. Imperturbato quod bibit ore reus. *Sen. ep.* 73. *med.* Imperturbata publicis occupationibus quies.

IMPERVĬUS, a, um, adj. ἀδιάβατος, non pervius. *Ov. Met.* 9, 106. Vorticibusque frequens erat, atque impervius amnis. *Val. Fl.* 2, 643. tellus populis impervia lucis Eoae, *h. e.* quae adiri non potest. *Tac. A.* 3, 31. Itinera interrupta et impervia; et *A.* 15, 43. Lapis ignibus impervius, *h. e.* qui ignes non sentit.

IMPES, etis, m. idem quod impetus. Vox poetica, quae nullum habet usum, quod sciam, in rectis casibus: frequentem in sexto singulari. *Lucr.* 6, 326. Inde ubi non potuit nubes capere impetis auctum, Exprimitur vis, atque ideo volat impete miro; et 1, 292. trudunt res ante ruuntque Impetibus crebris. [*Usitatissimum est hoc vocab. ap. *Lucr.* V. *Eichstadt. ind. Lucr.*] *Ov. Met.* 3, 79. Impete nunc vasto, ceu concitus imbribus amnis, Fertur. [*Adde *ib.* 8, 359.] *Sil.* 13, 247. ipse secutus Corruit ulterior procursus impete truncus. Adde *Laev.* ap. *Gell.* 19, 7. ℙ Est etiam amplitudo, vastitas, ut IMPETUS. *Lucr.* 5, 911. Aut hominem tanto membrorum esse impete natum, ut, etc.

IMPESCĔRE, in laetam segetem pascendi gratia immittere. *Festus.*

IMPETE. V. IMPES.

[*IMPĔTEJUS, a, um, adj. qui impetum facit, violentus. *Gloss. Philox.* Impetejus, βίαιος. *F.* et *B. A.*]

IMPĔTĪBĬLIS et Inpetibilis, e, adj. qui peti non debet, aut potest, ἀνεπιχείρητος, ut exponit *Gloss. Philox.* Hinc usurpatur pro turpi et reprehensibili, ut impetibile scelus, ap. *Appul. Apol.* turpe, et impetibile est, ap. *Symmach. ep.* 9, 103. (al. 113.) Sic *Plin.* 20, 18, 76. Impetibilis valetudo, *h. e.* non ferenda, vel quae medicamentis peti et curari non potest. Al. leg. *impatibilis;* et 25, 5, 24. Impetibiles cruciatus. Alii tamen leg. *impatibiles.* ℙ Item qui peti potest, seu in quem impetum facere possumus. *Solin.* 40. *f.* de chamaeleonte: Impetibilis est coraci.

IMPĔTĬGĬNŌSUS et Impĕtīgōsus, a, um, adj. impetigine affectus. *Ulp. Dig.* 21, 1, 6. Trebatius ait, impetiginosum morbosum non esse, si eo membro, ubi impetigo est, aeque recte utatur. [*Gloss. Philox.* Impetigosus, λειχηνωτός. *F.*]

IMPĔTĪGO, inis, f. λειχήν, ἄλφος, summae cutis asperitas cum multa prurigine, squamis, et furfuribus: ab *impeto*, quod corpus impetat, et infestet scabiei instar. *Plin.* 13, 7, 64. Hiberna caprificus in aceto cocta et trita impetigines tollit. *Cels.* 5, 28. *n.* 17. quatuor impetiginis species enumerat. ℙ Impetigines quoque vel lichenes vocantur squamulae anteriorum crurum in equis sub armorum partibus natae, quas etiam hirundines, callos, verrucas vocant. *Colum.* 6, 31. Impetigines, et scabies aceto, et alumine defricantur. ℙ Est etiam vitium quarundam arborum, v. g. ficorum, cum cortici scabrities advenit ex imbre, aut rore putrescente. *Plin.* 17, 24, 37.

IMPĔTIX, impetigo. *Festus.*

IMPĔTO et Inpeto, is, a. 3. προσβάλλω, invado, adorior: a *peto*, quia est violenter aliquem petere, seu invadere. *Festus:* Impetite, impetum facite. *Stat. Th.* 8, 523. cedentem Acheloius heros Impetit. *Lucan.* 6, 393. Teque, senex Chiron, gelido qui sidere fulgens, Impetis Haemonio majorem Scorpion arcu; et 222. de ursa: Se rotat in vulnus, telumque irata receptum Impetit. *Sil.* 5, 274. Impetit os hasta. ℙ Translate. *Sidon. ep.* 7, 9. *in concione.* Impetere aliquem medacitatis, *h. e.* insimulare.

IMPETRĀBĬLIS, e, adj. ἐξαίτητος, qui fac[ile] impetrari potest. *Liv.* 25, 29. Omnia impetrab[i]lia et tuta erant apud Romanos. *Id.* 36, 33. Spe[m] impetrabilis veniae ostendebant. *Id.* 39, 29. C[um] postulanti triumphum, rerum gestarum magnitu[do] impetrabilem faciebat. *Id.* 30, 16. *f.* Quo imp[e]trabilior pax esset. *Prop.* 4, 1, 97. Junoni voto facite impetrabile, dixi. ℙ Item qui facile im[pe]trat. *Pl. Most.* 5, 2, 40. Non potuit venire o[ra]tor magis ad me impetrabilis. ℙ Item qui res [fa]cile ad exitum perducit, ut quidquid conatur, [as]sequitur. *Id. Merc.* 3, 4, 18. Salvus sum: i[m]mortalitas mihi data est: hic emit illam: pul[cr]os sublevit patri: impetrabilior qui vivat, null[us] est. *Ammian.* 14, 8. Nicator Seleucus efficaci[ssimus] impetrabilis rex. *Pl. Epid.* 3, 2, 6. Diem facil[em] atque impetrabilem, *h. e.* quo consecutus sum qu[od] quid optabam. Al. legunt *impetralem* eodem sen[su].

[IMPETRĀBĪLĬTER, adv. cum facilitate im[pe]trandi. *Symmach. or. pro patr.* (ed. *A. Maio*) Impetrabilius cuncta nunc petitis, quam aliquan[do] jussistis. *F.*]

IMPETRĀLIS. V. IMPETRABILIS.

IMPETRASSO. V. IMPETRO.

IMPETRĀTĬO, onis, f. καταδέησις, actus im[pe]trandi. *Cic. Att.* 11, 22. Illud molestius, is[tas] impetrationes nostras nihil valere.

IMPETRĀTĪVUS, a, um, adj. ut Impetrativ[um] augurium, quod optatum evenit, et secundum vo[t]. *Serv.* in illud *Virg. A.* 6, 190. Vix ea fatus er[at] geminae cum forte columbae, etc.

IMPETRĀTOR, oris, m. qui impetrat. *Im[p.] Constantius, et Constans Cod. Theod.* 12, 6, 3. [Ni]hil impetratoribus beneficii per rescriptum, adv[er]sus ordinem constitutionis possint prodesse co[m]menta.

IMPETRĀTUS, a, um, part. ab *impetro:* e[x]oratus. *Pl. Aul.* 4, 7, 14. Quidpiam ab aliquo i[m]petratum auferre, *h. e.* impetrare. *Hor. Od.* 4, [5,] 42. super impetrato fortis Augusti reditu. *S[all.] Jug.* 79. Amicitia et societas impetrata. *Suet. Ca[l.]* 7. Post impetratam veniam rebellaverant. *Pl. Ep[id.]* 1, 1, 45. Ipse mandavit mihi, ab lenone quaed[am] ut fidicina emeretur sibi: id ei impetratum reddi[di], *h. e.* perfectum, effectum, ad exitum perductu[m]. V. IMPETRO. ℙ [*Absolute *impetrato*, i. e. qu[um] impetrasset. *Vell.* 2, 107, 2. Impetratoque, [ut] manum contingeret. *Liv.* 9, 16. et 29. et alibi.]

IMPETRĪTUM. V. v. seq.

IMPETRĬO, is, a. 4. idem quod impetro. [Est] augurale verbum idem valens in auguriis, quod [in] sacrificiis *litare*, nempe cum aves admittunt, [et] ostendunt, impetratum esse quod petebatur. [* *Manut.* ad *Cic. Fam.* 1, 16. et *Hotomann. Obss.* 3. 6, 11. Ceterum nota, quod exempla doce[nt] *impetrire*, frustra contra disputante *Scalig.* ad [Fe]stum, de utroque, et de extis et de auspiciis b[e]ne dici posse, quamquam in hoc usitatius.] *Cic. Div.* [1,] 16. Ut nunc extis, sic tum avibus, magnae res i[m]petriri solebant. Est qui legit *impertiri.* [*Res[ti]tuit h. v. *Orell.* ex conjectura *I V. DD. ib.* 1, Quumque magna vis videretur esse, et in impetri[en]dis consulendisque rebus: ubi vulgo legitur *im[pe]trandis. Ernest.* et *Schütz.* in *cl. Cic.* augurale [es]se verbum *impetrare*, idemque significare, qu[od] *impetrire*, docentibus.] Adde *ib.* 2, 15. *Pl. As.* 2, 1, 11. Impetritum, inauguratum est: quo[d] admittunt aves. ℙ Hinc *impetritum* est ipsa [au]gurii captio. *Val. Max.* 1, 1. *n.* 1. Prisco ins[ti]tuto rebus divinis opera datur, cum aliquid co[m]mendandum est, precatione; cum exposcendum, [vo]to; cum solvendum, gratulatione; cum exquire[n]dum vel extis, vel sortibus, impetrito; cum [so]lemni ritu peragendum, sacrificio. Adde *Pl[in.]* 28, 2, 3.

IMPETRO et Inpetro, as, avi, atum, a. 1. τυ[γ]χάνω: ab *in*, et *patro:* et proprie significat pe[rfi]cere, uti docet *Donat.* ad illud *Ter. Hec.* 5, 1, Videndum est, ne minus propter iram hanc imp[e]trem, quam possiem. Sic *Pl. Poen.* 5, 2, 14. [In]cipere multo est, quam impetrare, facilius; et *E[pid.]* 1, 1, 46. Reddere aliquid impetratum alicui. Hinc fere ponitur pro exorare, precibus obtine[re], petendo inducere: quia qui exorat, jam quod v[o]lebat, perfecit. *Cic. Att.* 9, 2. Impetrabis, inqu[it], a Caesare, ut tibi abesse liceat. *Hirt.* ad *Cic. p[ost] ep.* 6. *l.* 15. *ad Att.* Utinam, quam facile a te [id] me impetrare possunt, ita per te exorentur, [a te] *Liv.* 2, 46. *extr.* Verbisne istis ut pugnent, te i[m]petraturum credis? *Val. Max.* 3, 1. *n.* 2. Cum [ad] eum tribunum plebis Latini de civitate impetran[da] convenissent. *Caes. B. G.* 5, 36. Sperare se, [a] eo de sua ac militum salute impetrari posse. *C[ic.] Acad.* 4, 30. A me istam exceptionem nunqua[m] impetrabunt. *Epit. Livii* 51. Quae de marito i[m]petrare non potuerat, ut ad victorem transfugere[t]. *Brut. ad Cic.* 1, 16. Precibus salutem impetrare. *C[ic.] Fam.* 13, 36. civitatem alicui. *Hor. Ep.* 2, 1, 13[5.] pacem. *Tac. A.* 12, 8. veniam exsilii pro aliqu[o.] *Quint.* 11, 3. aures alicui, *h. e.* ut audiatur. *Pet[ron.] fr. Trag.* 52. *Burm.* Suadeo, a te impetres, [ni]sis nugax. *Pl. Rud.* 3, 3, 40. Decet a te id im[]petrarier: *paragoge* pro *impetrari. Val. Max.* 4,

7. Nunc quo ventum est? a servis vix impetrari ptest, ne eam supellectilem fastidiant, qua tunc nsul uti non erubuit. *Caes. B. C.* 1, 1. Aegre iis impetratum est, summa tribunorum pleb. ntentione, ut, etc. *Liv.* 9, 30. *f.* Impetrato, ut anerent. (Adde *Vell.* 2, 107.) *Plin.* 16, 32, 59. ud maxime mirum, ipsas arbores plerumque ex-ari, ut vivant, atque transmigrent: aliquando a solo impetrari, ut alienas alat: coelum nullo odo flecti. Adde similem locum 17, 13, 21. ℙ De augurali hujus verbi significatione v. in v. raeced.] ℙ *Impetrare mulierem* dicitur is, qui usdem corporis copiam obtinet. *Pl. Men.* 1, 3, loquitur meretrix. Superas facile, ut superior mihi, quam quisquam, qui impetrant. *Mart.* , 40. Formosam Glyceren amat Lupercus, Et lus tenet, impetratque solus. Alii perperam leg. *yperat.* ℙ [Part. *Impetrans* in *Gloss. Philox.* npetrans, ἀνύων. ℙ *Impetrassere* futurum est in-niti antiquum, pro *impetraturum esse. Pl. Aul.* 7, 6. Et istuc confido a fratre me impetrassere. ide *Cas.* 2, 3, 53. et alibi. ℙ *Impetraris* syncop. o *impetraveris* ap. *Sen. Controv.* 1, 2. *med.* Cum precareris intrantis amplexus, ut omnia alia im-traris, osculo rogasti.

IMPĔTŬLANS, antis, adj. valde petulans. *Ca-ll.* 8. *in.* Impetulantis proruptionis sonitum pro-care. Al. aliter leg.

IMPĔTŬOSĒ, adv. cum impetu. *Auct. de pro-n. Aug.* 5. Et in litore expositis armis, ad moe-a impetuose contendit.

IMPĔTŬŌSUS, a, um, adj. ὁρμητικὸς, qui ma-no fertur impetu. *Plin.* 35, 10, 36. *n.* 23. Impe-osus animus. Ita vulgo affertur: sed *Hard.* hanc cem rejicit: nihil enim tale in MSS. reperiri.

IMPĔTUS et Inpetus, us, m. ὁρμή, motus, quo iquid impetimus, et irruimus, incursio, aggres-, vis, conatus. *Cic. Caecin.* 15. *extr.* Incur-atque impetus armatorum. *Id. Dom.* 25. Infra-us furor tuus inanes faciebat impetus. *Id. Har. sp.* 1. Gladiatoris impetum ferociamque compri-ere. *Id. Att.* 2. *ult.* Facere impetum in aliquem. *iv.* 1, 5. in agros; et *ib.* ad aliquem. *Cic. ad rut.* 2, 7. Impetum alicujus reprimere; et *Fam.* 5. frangere. *Liv.* 7, 37. *med.* continere. *Hor. d.* 3, 6, 10. contundere. *Cic. Div. Verr.* 11. re-rdare. [*Laudat h. l. *Brem.* ad *Nep. Iph.* 2, 5. paminondae retardavit impetus: ubi magnus co-cum et edd. numerus *inceptus* exhibet.] *Id. Mur. extr.* propulsare. *Sen. Med.* 413. inhibere. *Plin.* , 22, 35. *n.* 13. coercere. *Id.* 31, 6, 31. aqua-m domare. *Id.* 21, 20, 79. sistere. *Caes. B. G.* 52. excipere; et 26. sustinere. *Liv.* 4, 28. et 19. Dare impetum in hostem, *h. e.* facere. *lin.* 9, 30, 48. capere in aliquem: *eod. sensu*: et 32, 40. Impetum sumit Hellespontus; et 10, 23, . Impetu ferri. *Cic. Dom.* 40. Impetu aliquem rcellere. *Id. Fin.* 1, 13. In alios caeco impetu currere. *Caes. B. G.* 2, 6. Magno impetu oppu-are oppidum; et 24. Primo impetu hostium pul-et *ib.* 4, 12. Hostes impetu facto, celeriter no-os perturbaverunt. *Plin.* 14, 22, 28. Tribus con-s epotis uno impetu. [*Liv.* 5, 6. Impetu po-s bella, quam perseverantia, gerat; et 42, 29. petu magis, quam consilio.] ℙ *Impetus famae* t, quando maxime fama crebrescit, et diffundi-r. *Tac. Agr.* 39. *extr.* ℙ [*V. *Liv.* 37, 19. Si ex c impetu rerum nihil prolatando remittitur, i. e. hoc fervore, quo bellum geritur. *G.* in *Lex. iv.* s. h. v.] ℙ *Impetus maris* ap. *Caes. B. G.* 8. est spatium et latitudo maris, ubi libere fer r impetu suo, atque agitatur. Similiter *Stat. ilv.* 4, 2, 23. effusaeque impetus aulae liberior, e. amplitudo Palatinae Caesarum domus, laxe late se extendentis. Similiter *Lucr.* 5, 201. quan-m coeli tegit impetus ingens, *h. e.* vastus coeli nbitus, qui celerrime in gyrum vertitur. ℙ In alis *impetus* dicitur, cum vis morbi maxime in-nditur, et veluti impetu quodam celeriter aggre-tur, et saevit. *Cels.* 2, 15. Impetum febris sus-ere. *Plin.* 22, 25, 58. Farina ex hordeo colle iones impetusque discutit; et 21, 21, 89. Thy-um e vino tumores et impetus tollit; et 28, 12, . Impetus pituitae in facie butyro illito tollun-r; et 20, 14, 53. Menta cum amylo inhibet coe-corum impetus; et *ib.* 3, 8. Oculorum impetus: εγμοναὶ, *Entzündung*, ut est ap. *Dioscor.* 2, 162. scr. ap. *Tochôn*, *cachets des ocul.* p. 60. Diarho-n ad impetum. Alia *ib.* p. 68. Diarhodon post petum. V. FERVOR. Similiter impetus vulne-m, *Plin.* 20, 21, 84. et impetus sanguinis, *Au-l. Vict. Epit.* 45. et impetus podagrae, *Plin.* 28, 9. et *Scrib. Comp.* 160. ℙ Ap. *Vitruv.* est ni-s et pressus rei incumbentis, quod est onus. c enim habet 6, 3. Tetrastyla sunt, quae subje-s sub trabibus angularibus columnis, et utilita-n trabibus, et firmitatem praestant, quod neque sae magnum impetum coguntur habere, neque ab terpensivis onerantur. ℙ Aliquando significat npliciter motum ad rem aliquam. [*Hanc sunt, i primam ponant vocis significationem; quod fa-e praeferendum videtur.] *Cic. N. D.* 2, 38. Im-tum coeli admirabili cum celeritate moveri ver-tique videmus, constantissime conficientem vicissi-tudines anniversarias. [*Quod *Ernest.* et *Schütz.* eadem vestigia secutus in *cl. Cic.* s. h. v. (prob. *Math.* ad *Cic. Man.* 12, 34. Belli impetus navigat,) docent, *impetum coeli* circumscribendo dictum esse, pro *coelo*, id, salva VV. DD. auctoritate, secus esse videtur. Significat *impetus* ambitum celerri-mum et volubilissimum. V. *Eichstadt. ind. Lucret.* ubi plura ejusdem generis exempla e *Lucret.* col-lecta leguntur. Neque consimilem dixeris, quem utrumque locum *Ernest.* comparavit, *Cic. Tusc.* 2, 8. Biformato impetu Centaurus: ubi opp. *hosti-lis dextra* — *moles Gigantum* istam circumscribendi rationem nullam admittunt; et *Div.* 1, 22. Quum jam quieti corpus nocturno impetu Dedi: ubi vv. *nocturno impetu* non pro *noctu* posita sunt, sed pro *impetu*, scil. somni, quo uti homines nocturno tempore solent.] Et *Off.* 2, 3. Quae ad vitam ho-minum tuendam pertinent, partim sunt inanima, ut aurum, argentum: partim animalia, quae ha-bent suos impetus et rerum appetitus. *Sen. ep.* 58. *med.* Animantia quaedam impetum habent, ince-dunt, transeunt: quaedam solo affixa, radicibus aluntur et crescunt. ℙ De cursu navis. *Enn.* ap. *Macr.* 6, 1. *med.* Labitur uncta carina, volat su-per impetus undas. *Catull.* 4, 3. Neque ullius na-tantis impetum trabis Nequisse praeterire. ℙ Sae-pe refertur ad animum, et significat effervescentem animi commotionem, vim, calorem, cupiditatem. *Cic. Tusc.* 4, 22. An fortitudo, nisi insanire coe-perit, impetus suos non habebit? *Plin. ep.* 7, 9. de lucubrando: Recalescere ex integro, et resu-mere impetum fractum omissumque. *Cic. Or.* 68. *extr.* Aliter in oratione nec impetus ullus, nec vis esse potest. *Plin. ep.* 2, 19. Actiones, quae recitantur, impetum omnem caloremque perdunt; et *Cic. Att.* 11, 5. Impetu magis quodam animi uti, quam cogitatione. *Id. Off.* 1, 15. *f.* Repenti-no quodam, quasi vento, impetu animi incitati. *Id. Fam.* 10, 5. Tota mente omnique animi impetu in rempubl. incumbere. *Vell.* 2, 55. Adolescens impetus ad bella maximi. *Cic. Fam.* 8, 2. Mar-celli impetus resederunt, non inertia, sed consi-lio. *Id. Coel.* 5. Delendi hujus imperii conscelera-tus impetus exstitit. *Id. Div.* 1, 49. Homum sunt auguria, non divini impetus, sed rationis huma-nae, *h. e.* instinctus. *Plin.* 37, 10, 54. Impetus hominum et iracundias domare. *Stat. Th.* 10, 704. Da spatium tenuemque moram; male cuncta mini-strat Impetus, *h. e.* temeritas, nimia celeritas. [*Adde *Ov. Her.* 5, 64. ubi *Ruhnk.* laud. Ejusd. *Rem. Amor.* 10. Et quod nunc ratio est, impetus ante fuit; et *Suet. Oth.* 9. Impetum cepit moriendi. Coll. *Casaub.* ad *Theophr. Char.* 2. p. 108. Et *Liv.* 26, 7. Multa secum volventi (Hannibali) subiit animum impetus, caput ipsum belli, Ro-mam petendi.] *Sen. Agam.* 127. Feroces impetus animo gerere. *Plin. ep.* 1, 8. Ad munificentiam non impetu quodam, sed consilio trahebamur, *h. e.* inconsiderantia. *Ov. Fast.* 5, 523. si quid fert impetus, opta: Omne feres, *h. e.* si quid cupis. *Id. Pont.* 4, 2, 26. Impetus ille sacer, qui vatum pectora nutrit; et *Tac. A.* 14, 16. Carmen non im-petu et instinctu, nec uno ore fluens. *Ov. Met.* 2, 662. jam latis currere campis Impetus est. Sic *Amor.* 2, 5, 46. laniare capillos, Et fuit in teneras impetus ire genas. Adde *Hor.* 5, 64. [*V. *Ruhnk.* ad *Ov. Her.* 4, 38.] ℙ Impetum cepi, vehemen-tem appetitum, ὁρμήν. *Sen. in. Consol. ad Helv.* Saepe impetum cepi consolandi te. Adde *Suet. Aug.* 42. et *Cal.* 43. ℙ Ap. *Stat. Th.* 7, 47. Impetus amens unus est e ministris, sive satellitibus Martis. ℙ In aliis casibus, praeter eos, qui sunt in alla-tis exemplis, non est, quod sciam, in usu. ℙ *Impetu* in dativo pro *impetui*, ut *aspectu*, *concu-bitu*. *Cicero*: Quibus subito impetu ac latrocinio parricidarum resistat. Ita refert *Pierius* ad illud *Virg. G.* 4, 198. V. ASPECTUS. ℙ De ablativo *impete*, V. IMPES.

IMPEXUS et Inpexus, a, um, adj. ἀκτένιστος, non pexus. *Virg. G.* 3, 366. Stiriaque impexis in-duruit horrida barbis. *Hor. Sat.* 2, 3, 125. Caput impexa porrigine foedum. [*Tibull.* 1, 3, 69. Ti-siphoneque impexa feros pro crinibus angues, etc.] *Ov. Met.* 1, 529. Et levis impexos retro dabat aura capillos. *Virg. A.* 7, 666. tegumen immane leonis Terribili impexum seta. ℙ Translate pro inculto ponitur. *Auct. dial. de Or.* 20. Antiquitas tristis et impexa.

IMPĬĀMENTUM, i, n. impia contaminatio, sce-lus. *Cyprian. ep.* 63. Ne tales ad altaris impiamen-ta et contagia fratrum denuo redeant.

IMPĬĀTUS et Inpiatus, a, um, part. ab *impio*: sceleratus, ut *Fest.* exponit, h. e. scelere pollutus, impius factus, μιανθείς. *Sen. Hippol.* 1185. conju-gis thalamos petam Tanto impiatus facinore? *Ap-pul. Met.* 1. Cruore humano aspersus atque impia-tus; et *ib.* 3. Reus tot caedibus impiatus.

IMPĬCO, as, a. 1. πισσόω, pice illino. *Colum.* 12, 29. Eamque oblinito et impicato diligenter; et 43. Pediculos uvarum impicato dura pice.

IMPICTUS. V. IMPUNCTUS.

IMPĬĒ, adv. ἀσεβῶς, ἀνοσίως, scelerate, nefarie: et proprie, quando quis de Deo, patria, aut de pa-rentibus male meretur, aut de iis, qui parentum lo-co sunt. *Cic. N. D.* 2, 16. Quae qui videat, non solum indocte, sed etiam impie faciat, si Deos esse neget. *Id. Tusc.* 5, 2. Impie ingratum esse. *Suet. Dom.* 10. Impie loqui, [*i. e. contra Caesaris, tan-quam Dei, majestatem. V. *B. Crus.* ad h. l. et ad *Vit.* 3. *Gesner.* ad *Plin. ep.* 7, 33. et *Pan.* 33, 3.] *Plin. Pan.* 37. Ratus, improbe, et insolenter, ac paene impie his nominibus inseri publicanum. *Curt.* 5, 12. Impie deserere regem. ℙ [*Sup. *Im-piissime* habet *Salvian de avar.* 3. p. 98. ed. *Rit-tersh.* et *Marcell.* ac *Faust. lib. prec.* ad Imp. ed. *Sirmond.* p. 26. *B. A.*]

IMPĬĔTAS, atis, f. ἀσέβεια, sceleratus inhuma-nusque affectus adversus Deum, patriam, paren-tes, eosve, qui parentum loco sunt: et generatim scelus, fraus, peccatum. *Cic. Fin.* 4, 24. Nihil est, quod tam miseros faciat, quam impietas et scelus. *Ov. Met.* 8, 476. Et consanguineas ut san-guine leniat umbras, Impietate pia est. *Tac. A.* 6, 47. Albucilla defertur impietatis in principem, *h. e.* criminis laesae majestatis. [*Plin. Pan.* 33, 3. Nemini impietas, ut solebat, objecta, quod odisset gladiatorem. *Suet. Lucan.* Sperans impie-tatem (in matrem) sibi apud parricidam Principem profuturam.]

IMPĬGER et Inpiger, gra, grum, adj. ἄοκνος, non piger, sed strenuus, et diligens. *Cic. Fam.* 2, 1. Quis est tam impiger in scribendo, quam ego? *Id. Font.* 15. Vir ad labores belli impiger. [*Lucan.* 4, 798. ceciditque in strage suorum, Im-piger ad letum, et fortis virtute coacta.] *Virg. A.* 1, 742. ille impiger hausit Spumantem pate-ram. *Sall. Jug.* 7. Impigro atque acri ingenio es-se. *Id. Or. Macri Licin. ad pleb. med.* Impigrae linguae, ignavi animi. *Liv.* 3, 5. *extr.* Cohortes Latinae, gratiis ob impigram militiam actis, re-missae domos. *Cic. Verr.* 2, 5, 10. In itineribus praebere se patientem atque impigrum. *Nep. Ti-moth.* 1. Fuit enim disertus, impiger, laboriosus. *Tac. A.* 3, 20. Impiger manu, exercitus militia. *Hor. Od.* 4, 3, 4. Impiger equus. ℙ Cum infinito Graecorum more. *Id. ib.* 14, 22. impiger hostium Vexare turmas. ℙ Cum genitivo. *Tac. A.* 3, 48. Impiger militiae. ℙ Alio modo. *Flor.* 3, 2. Im-piger fluminum Rhodanus, *h. e.* omnium fluviorum velocissimus.

*IMPĬGRĀBĬLIS, e, adj. *Gloss. Lat. Gr.* Im-pigrabile, ἐνεργέστατον. *B. A.*

IMPĬGRĒ, adv. ἀόκνως, sine mora, diligenter, strenue. *Pl. Rud.* 4, 2, 10. De nocte multa impi-greque exsurrexi. *Sall. Jug.* 93. Marius impigre prudenterque suorum et hostium res pariter atten-dere. *Liv.* 1, 10. Ne Crustumini quidem, pro ar-dore iraque Caeninensium, satis impigre se mo-vent. *Id.* 2, 47. Consulem impigre milites secuti sunt. *Curt.* 3, 11. Quod is imperasset, impigre exsequi; et 12. Functas supremo in regem officio se impigre morituras; et 10, 3. Impigre militiam tolerare. *Liv.* 3, 8. Impigre promissum auxilium.

IMPĬGRĬTAS, atis, f. ἀοκνία, diligentia. *Cic. de Rep.* 3., ut citat *Nonius* 2, 434. Nunquam viri fortissimi, fortitudinis, impigritatis, patientiae *fructu caruerunt*. Ita complenda sententia videtur *A. Maio*.

IMPĪLĬA et Inpilia, ium n. plur. πόδια, vel πο-δεῖα, socculi, pedum tegumenta e lana coacta, non quasi sine pilis, sed a Graeco ἐμπίλια, coactilia, quae ita dicuntur, quia πιλητὰ, coacta, stipata. *Plin.* 19, 2, 10. Theophrastus auctor est, esse bulbi genus, cujus inter summum corticem, eam-que partem, qua vescuntur, esse laneam naturam, ex qua impilia, vestesque quaedam conficiantur. V. BULBUS. *Ulp. Dig.* 34, 2, 25. Fasciae cru-rales, pedulesque, et inpilia, vestis loco sunt. Ita *Torrent.*, at *Haloander* et item pilea.

IMPINGO et Inpingo, is, pegi, pactum, a. 3. ἐμπάγω, impello: quasi in aliquem locum pango, illido, jacio alicui in os, objicio, obtrudo. *Virg. A.* 5, 804. cum Troia Achilles Exanimata sequens impingeret agmina muris. *Tac. H.* 2, 41. Hostes in vallum impingere; et *ib.* 3, 22. Vitellianus ex-ercitus, indigus rectoris, paratis jam Flavianis im-pingitur. *Stat. Th.* 7, 28. impingit Tyriis Danaa agmina muris. *Sil.* 4, 299. structo Tyrrhena ad litora saxo Pila immane sonans, impingitur ardua ponto; et 12, 187. Propulsum Borea scopulis impin-gitur aequor. *Quint.* 4, 1. *med.* Qui navem, dum portum egreditur, impegit. *Plin. ep.* 3, 16. Parieti caput ingenti impetu impingere. *Lact.* 2, 3. Impin-gere in lapides. *Phaedr.* 3, 5. Aesopo quidam petu-lans lapidem impegerat. *Afran.* ap. *Fest.* in *Mustri-cola*: Mustricolam in dentes impingam tibi. *Pl. Rud.* 3, 4, 5. Pugnum in os impinge. *Id. Pers.* 4, 4, 24. et *Capt.* 3, 5, 76. impingere alicui compedes, *h. e.* indere, invitum compedibus vincire. Sic *Sen. Tranquill.* 10. laqueum alicui. *Pl. in Suppos. Amph.* Quis tam vasto, *f.* vulnus. *Sen. ep.* 119. venenum. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 8. *f.* fustem. *Cic. Tusc.* 3, 19. Huic calix mulsi impingendus est, ut plorare desinat. *Pl. Cas.* 5, 2, 38. Impingere alicui sua-vium, *h. e.* quasi nolenti, aut nil tale exspectanti.

[*Illustrant hunc dicendi usum *Cort.* ad *Lucan.* 3, 491. Ita vero plerumque poetae et argent. aet. scriptores loquuntur. *Tac.* exempla v. ap. *Böttich.* in *Lex. Tac.* p. 244. Adde *Liv.* 27, 28. Hostem — cum caede magna in aciem altiori superstantem tumulo impegere.] ℙ *Impingere se* est ire impactum, praecipitem ferri in aliquem. *Sen. Ira* 1, 16. *med.* Impingere se in columnas. ℙ Translate. *Id. ib.* 2, 8. Quocumque visum est, libido se impingit. *Id. ep.* 95. *med.* Illum libido in contraria impinget; et *ep.* 117. Impingere aliquem in litem ac molestiam. *Sen. alter Herc. Fur.* 991. Quo se caecus impegit furor? *Val. Fl.* 7, 400. Obvius ut sera cum se sub nocte magistris Impingit, pecorique pavor, *h. e.* occurrit, incurrit in oculos. ℙ *Impingere aliquid* translate est invito quippiam objicere, offerre, inferre. *Ter. Ph.* 2, 3. *f.* Si tu illam attigeris, dicam tibi impingam grandem. *Cic. Att.* 6, 1. *med.* et *Sen. ep.* 95. Impingere alicui ingentem epistolam. *Id. Prov. f.* Renunciare naturae, et munus suum illi impingere. *Id. Benef.* 1, 1. Impingere beneficium. *Pl. Mil.* 3, 3, 53. Impingere culpam omnem in aliquem. Plerique al. leg. *imponere.* ℙ *Impingere populos in arma*, ap. *Lucan.* 6, 406. est compellere, inducere. [*V. *Cort.* ad h. l., qui plura laudat.] ℙ *Flor.* 3, 12. Egestas Catilinam patriae suae impegit, *h. e.* compulit patriam impetere. ℙ *Impingere calcem* proverbialis locutio est pro: curam alicujus rei prorsus deponere. *Petr. Fr. Trag. Burm.* 46. Jam Graeculis calcem impingit, et Latinas coepit non male appetere, *h. e.* Graecarum litterarum studium abjecit, deposuit, dimisit. ℙ *Impingere oculum* est conjicere in aliquid, ap. *Tert. Idol.* 2. Si oculum quis impegerit libidinose.

IMPINGUĀTUS, a, um, part. ab *impinguo:* pinguis factus. *Tert. Jejun.* 6. Cui cor impinguatum.

[IMPINGUO, as, n. 1. pinguis fio. *Apic.* 8, 7. Porcellum tamdiu coques, donec lenis fiat, et impinguet, *h. e.* quasi a pinguedine resplendeat. ℙ Active. *Gloss. Phil.* Impinguo, πιαίνω. *F.*]

IMPĬO, as, avi, atum, a. 1. impium facio, polluo, contamino. *Pacat. Pan. Theod.* 43. Ne oculos istos omnibus salutares homo funebris impiaret. *Prud. hymn. ante somn.* 53. At qui coinquinatum Vitiis cor impiavit, etc. ℙ *Impiare se* est scelere obstringere, impie agere. *Pl. Rud.* 1, 3, 8. Si erga parentem aut Deos me impiavi. ℙ *Impiatum est* impersonaliter. *Minut. Fel. Octav.* 25. Toties Romanis impiatum est, quoties triumphatum.

IMPĬTĔ, impetum facite. *Paul.* ex *Festo.* Legunt critici *impetite:* vel *impete*, impetum fac.

IMPĬUS et Inpius, a, um, adj. ἀνόσιος, ἀσεβής, ἄθεος, sceleratus, nefarius, non pius: et praecipue qui de Deo, patriave, aut parentibus male meretur. *Cic. Pis.* 20. Me fugerat, Deorum immortalium has esse in impios et consceleratos poenas certissimas constitutas. *Id. Quint* 6. Si pietate propinquitas colitur, necesse est, iste, qui affinem fortunis spoliare conatus est, impium se esse fateatur. *Suet. Rhet.* 6. Impius erga parentes. *Tac. A.* 16, 31. Impios Deos invocare, *h. e.* rebus magicis dare operam. [*Lucret.* 1, 82. ne forte rearis Impia te rationis inire elementa, etc.] *Virg. G.* 1, 468. Impia saecula; et *ib.* 2, 537. Impia gens. *Id. Ecl.* 1, 71. Impius miles. *Id. A.* 1, 298. impius furor. *Id. ib.* 5, 733, Impia Tartara. *Hor. Epod.* 3, 1. Impia manu parentis guttur frangere. *Tibull.* 1, 3, 52. dicta in sanctos impia verba Deos. *Ov. Met.* 14, 801. generique cruorem Sanguine cum soceri permiscuit impius ensis. *Id. Her.* 10, 100. Impia facta; et *ib.* 14, 26. Dantur in invitos impia tura focos. *Auson. Gratiar act.* 17. Quae ne infantissimus quidem, nisi idem impiissimus, supprimeret. *Mart. Dig.* 28, 5, 46. Impiissimus filius. ℙ Item ferus, inhumanus, crudelis. *Hor. Epod.* 5, 13. Impube corpus, quale posset impia Mollire Thracum pectora. *Ov. Amor.* 1, 8, 104. Impia sub dulci melle venena latent. ℙ Item universim malus. *Virg. A.* 4, 298. Impia fama. ℙ Cum de poetis, aut carminibus sermo est, *impius* interdum est *malus*, indoctus: quia sacros se esse jactant poetae, et sacra studia sequi. Impius ergo qui indigna Musis et Apolline carmina facit. *Catull.* 14, 6. Isti Dii mala multa dent clienti, Qui tantum tibi misit impiorum. Contra *pius* est bonus et doctus poeta. *Virg. A.* 6, 662. Quique pii vates, et Phoebo digna locuti. Quamquam hoc *Servius* ad veracitatem vaticinantium refert. ℙ De *impia herba* haec habet *Plin.* 24, 19, 113. Impia herba vocatur incana, rorismarini aspectu, thyrsi modo vestita atque capitata: inde alii ramuli assurgunt, sua capitula gerentes. Ob id impiam appellavere, quoniam liberi super parentem excellant. Alii potius ita apellatam, quod nullum animal eam attingat, existimavere. Haec *Plin.*

IMPLĀCĀBĪLIS et Inplacabilis, e, adj. ἀκατάπράϋντος, qui placari non potest. *Cic. Pis.* 33. Seque mihi implacabilem, inexpiabilemque praeberet. *Id. Q. Fr.* 1, 1, 13. Implacabiles iracundiae. *Id. Fam.* 3, 10. *med.* Implacabilem esse in aliquem. *Liv.* 8, 35. *extr.* Implacabilem esse alicui. *Nep. Dat.* 9. Implacabile odium suscipere in aliquem. *Virg. A.* 12, 816. Adjuro Stygii caput implacabile fontis, *h. e.* quod nulla expiatione a perjuris placari potest. *Sil.* 17, 252. in classem ruere implacabile coelum.

IMPLĀCĀBĬLĬTAS, atis, f. obstinatus animus, qui se placari non sinit. *Ammian.* 14, 1. et 26, 10.

IMPLĀCĀBĪLĬTER, adv. ἀκαταλλάκτως, sine placatione. *Tac. A.* 1, 13. Cui implacabilius irascebatur.

IMPLĀCĀTUS, a, um, adj. non placatus. *Ov. Met.* 8, 845. implacataeque vigebat Flamma gulae.

IMPLĂCĬDUS et Inplacidus, a, um, adj. δυσάρεστος, non placidus, inquietus: item implacabilis, inhumanus, immitis, saevus, importunus. *Hor. Od.* 4, 14, 10. Genaunos implacidum genus. *Stat. Th.* 9, 4. Mars Divum implacidissimus. *Id. ib.* 5, 198. Rore madens Stygio morituram amplectitur urbem Somnus, et implacido fundit gravia otia cornu. *Id. Silv.* 2, 1, 216. implacido létalis Sirius igni. Adde *Prop.* 4, 9, 14.

*IMPLAGĬUM, i, n. Minus rete. *Gloss. Isid.* Adde *Is. Or.* 19, 5. *B. A.*

IMPLĀGO, as, a. 1. in plagas seu retia conjicio, irretio. *Sidonii* exemplum vide in IMPLICATURA.

[IMPLĀNĀTOR, oris, m. V. v. seq. *F.*]

[IMPLĀNO, as, avi, a. 1. planum haud redigo, et translate decipio. *Auct. lib. de singul. Cleric. Cypriano* tributi *n.* 3. ex *Gal.* 6, 3. Si quis putat, se aliquid esse, cum non sit, se ipsum implanat. Pro certo implanator proprius suam animam decipit. *Not. Tir.* p. 79. Planus, implanat, explanat. *Gloss. Phil.* Implano, ἀποπλανάομαι. Hinc ap. *Vulgat.* interpretem *Eccl.* 15, 12. Non dicas: ille me implanavit. Adde *ib.* 34, 11. *F.*]

IMPLĀNUS, a, um, adj. non planus. *Aurel. Vict. Caesar.* 27. Inter implana urbis.

[IMPLĒBĬLIS, e, adj. qui impleri potest. *Coel. Aurel. Tard.* 3, 8. *n.* 139. Herodicus (*hydropicis*) ventris adhibet purgationem, atque post coenam vomitus, qui sunt implebiles potius, quam siccabiles, *h. e.* qui magis faciunt, ut impleatur, quam siccetur hydropicus. *F.*]

[IMPLECTĬCUS, a, um, adj. ut Implecticus bos apud *Veg. Vet.* 3, 29. qui nempe riget, et se difficulter admodum flectit: ab *in* privativa, et πλεκτικός, flexilis. *F.*]

IMPLECTO, is, a. 3. innecto, implico. *Appul. Apol.* Crocodilus, quod est ore amplo, sed elingui, et plerumque in aqua recluso, multae hirudines dentibus implectuntur.

[IMPLĒMENTUM, i, n. repletio, impletio. *Coel. Aurel. Tard.* 1, 5. Sic etiam in iracundia constitutos capitis implemento affici, atque aestimare se in furorem devenisse. *F.*]

IMPLĔO et Inpleo, es, evi, etum, a. 2. πληρόω, plenum reddo, expleo, compleo. *Cic. Phil.* 2, 25. Frustis esculentis gremium suum, et totum tribunal implevit. *Id. Fam.* 9, 18. Ollam denariorum implere. *Colum.* 12, 36. Implere amphoram ad summum. *Virg. A.* 1, 733. Implevitque mero pateram; et *ib.* 7, 23. Neptunus ventis implevit vela secundis; et *ib.* 11, 274. scopulos lacrimosis vocibus implent. *Cic. Acad.* 4, 27. De quibus volumina impleta sunt non a nostris solum, sed etiam a Chrysippo. *Virg. A.* 9, 72. manum pinu flagranti fervidus implet, *h. e.* sumit pinum implentem manum. *Val. Fl.* 6, 526. Barbarica chlamys ardet acu, tremefactaque vento Implet equum. *Plin.* 16, 40, 76. *n.* 2. Arboris crassitudo quatuor hominum ulnas complectentium implebat; et 18, 10, 20. *n.* 4. Modius grani sexdecim libras implet. ℙ Illa notanda sunt. *Pl. Aul.* 3, 3, 6. Postquam implevisti fustibus istorum caput. *Id. Cas.* 1, 1, 35. Dolia nisi erunt semper plena, ego te implebo flagris. *Cels.* 4, 2. *n.* 1. *med.* Caput calido oleo implere, *h. e.* totum perfundere. Sic 3, 18. *med.* Herbarum succo expresso caput impleatur. ℙ Refertur aliquando ad tempus aetatis. *Quint.* 3, 1. et *Plin. ep.* 1, 12. Implevit annum septimum et sexagesimum. *Hor. Ep.* 1, 20, 27. Me quater undenos sciat implevisse decembres. *Plin.* 7, 16, 16. Implere cursum vitae. Sic *Tac. A.* 2, 42. *f.* Finem vitae, sponte, an fato, implevit. ℙ Item ad cibum capiendum. *Virg. A.* 1, 219. Implentur veteris Bacchi, pinguisque ferinae. *Petr. Sat.* 16. Praeparata nos implevimus coena. *Cels.* 1, 2. *extr.* Si quis interdiu se implevit, post cibum neque frigori, neque aestui se debet committere. Et translate. *Val. Fl.* 7, 121. comitum visu fruitur miseranda suarum, Implerique nequit. [*Cic. Agr.* 2, 18. Quum sese regum sanguine implerint. *Sil.* 9, 528. Se caedibus implet, i. e. ingentes caedes edit, ita ut satietate quadam capiatur. ℙ Ponitur etiam pro contaminare. V. *Doederl.* 2, 55. qui laud. *Tac. A.* 1, 31. Vernacula multitudo — lasciviae sueta, laborum intolerans, implere ceterorum rudes animos, i. e. contaminare suis vitiis, suo morbo: ubi *Fr. A. Wolf:* Aures seditiosorum implere, animos impellere latinu est; et *Liv.* 4, 30. Urbs deinde impletur scil. co tagione morbi. (Cf. *ib.* 26, 41. Punicum nom maria terrasque foeda fuga impleturum.) Et G similem usum ap. *Thucyd.* 2, 51. Ἕτερος ἀφ᾽ ἑτ ρου θεραπείας ἀναπιμπλάμενοι; et *Ruhnk.* ad *Ti* p. 31. Sed v. in IMPELLERE.] ℙ *Implere se*, on rare. *Colum.* 3, 2. *med.* Nomentanae vites se fr quenter implent, et id, quod ediderunt, optin tuentur. ℙ Hinc ponitur et pro nutrire, et pi guem facere. *Cels.* 1, 3. *med.* Implet corpus m dica exercitatio, frequentior quies, unctio, etc. Item carnem inducere in vulneribus curandis, c contrarium est erodere. *Id.* 5, 28. *n.* 1. Puru que jam sinus curari potest implentibus. ℙ Ite pro inflare, distendere. *Id.* 2, 8. *med.* Si aq inter cutem quem implevit. *Plin.* 19, 1, 5. Fl tus implet vela. ℙ Et pro gravidare. *Colum.* 7, Caper quinquennis parum idoneus habetur femin implendis. *Plin.* 9, 23, 39. Muraenas vulgus coi serpentium impleri putat. *Id.* 8, 51, 77. Sues i plentur uno coitu. *Ov. Met.* 11, 265. ingentiq implet Achille: *scil.* Peleus Thetidem. Adde *Luca* 8, 409. [*V. quae ad h. l. notata sunt in *Web.*] ℙ Translate. *Cic. Or.* 29. *extr.* Demosth nes quamquam unus eminet inter omnes, tam non semper implet aures meas, ita sunt avidae capaces. [*Plin. Pan.* 22, 2. Ergo non aetas que quam, non valetudo, non sexus retardavit, quon nus oculos insolito spectaculo impleret, i. e. creared, visendi desiderio satisfaceret. Adde *ib.* 26, Conspectu Romanae sobolis impleri. Similiter *tiare oculos.* — *Id. ib.* 15, 4. Quod denique ctum magnus hospes impleveris: ubi non de c poris magnitudine, sed de dignitate et majesta ejus, qui domum intrat, cogitandum. Cf. *Eu ep.* 7, 24. ubi v. *Cort.* et *Gierig.* ad *Pan.* 50, Alio sensu *Liv.* 1, 33. Quum montem Albani i plessent, i. e. habitandum occupassent.] *Plin.* 1, 10. Utinam quam spem ille de me concep impleverim! *Sen. prooem. l.* 3. *Controv.* Imple controversiam, quaestionem, *h. e.* totam perseq dicendo. [*Consimili ratione Gr. dicunt πληρο μεταφορὰν vel λόγον. V. *Ernest. lex. techn. Gr. rh Id.* in *lex. techn. lat. rhet.* p. 206. sq. laud. *Qui Inst.* 2, 6, 1. materias — latius dicendo persequ bantur, nec solum probationibus implebant, s etiam affectibus, i. e. tam late exsequebantur, non solum omnia ea afferrent, quae ad probandа rem pertinerent, sed etiam omnia animi comm vendi praesidia exhaurirent. Et 6, 1, 12. Qu conciliant accusatorem,* in praeceptis exordii j diximus. Quaedam tamen, quae illic offendere tis est, in peroratione implenda sunt magis, et i. e. latius persequenda, omnibus orationis prae diis et momentis instruenda.] *Tac. A.* 1, 22. Os lis ac lacrimis dolorem suum implere. *Val. Fl.* 167. tum voce Deos, tum questibus implet; et 81. Implere aliquem hortatibus. *Ov. Met.* 7, 4 muneribus. *Liv.* 1, 46. *f.* Celeriter adolescent suae temeritatis implet; et 7, 7. Implere aliqu spei animorumque. *Id.* 5, 28. aliquem religion *Id.* 10, 14. hostes fugae et formidinis. *Id.* 36, multitudinem exspectatione vana. *Id.* 26, 50. Implevit populares laudibus meritis Scipionis. 24, 26. Quae virgines impleturae urbem tumul fuerint. ℙ Absolute. *Stat. Th.* 3, 618. assensuq furentem Implet Achaea manus, *h. e.* turba ass tiendo furenti addit ei animos, et quadam arm rum insania implet. [*Ita positum vult h. v. *Co* ap. *Lucan.* 1, 39. Diros Pharsalia campos Imple i. e. sanguine et cadaveribus Romanorum: *Mart. Lag.* contra disputat, interpunctione loc juvans; quod nescio an praeferendum sit.] ℙ I quoque poetica sunt. *Stat. Th.* 8, 292. visusq sibi nec sceptra capaci Sustentare manu, nec huc implere tiaram, *h. e.* oneri regiminis im esse. Loquitur de regio puero in patris regn succedente; et 9, 721. Nondum tela procax, cumque implere valebas, *h. e.* tela manu tene et arcum sagitta imposita tendere. *Id.* 10, 435. toto praecordia protinus Arcas Implevit capu *h. e.* ensem capulo tenus immersit in praecord *Id. Silv.* 2, 1, 23. dulcibus alloquiis implere ctem. ℙ Pro complere. *Pallad.* 7, 2. *f.* Ita paucos itus ac reditus, brevi horarum spatio, t messis impletur. ℙ [*Pro instaurare, ita ut le timus numerus perficiatur, supplere, quod dee Ita saepius dicitur in delectu militum. *Vell.* 20, 4. Equorum delectu CCC. amplius cohor conscripserat, ac triginta legionum instar imple rat. *Lucan.* 1, 305. Implentur validae tirone hortes; ubi v. *Cort.* Sic *Plin. ep.* 1, 19. Impl equestres facultates, pro *supplere, quod eques censui deest.*] ℙ Pro praestare, perficere, adi plere. *Cic. Cluent.* 18. Ne id profiteri vide quod non possim implere. *Plin. ep.* 2, 12. Impl promissum, et fidem exsolvere. *Id. ep.* 10, 56. reor, ne non implesse officii mei partes vide *Tac. A.* 3, 53. Implere munia sua. *Ulp. Dig.* 1, 5. Inchoatas delationes implere. *Vell.* 2, Cum Paulus vix posset implere censorem, *h. e.* auctoritatemque habere censoris. [*V. *Ruhnk.*

l. et *Cort.* ad *Lucan.* 6, 213. Neque omittenda at Graecorum similis consuetudo. Laudat *Boettich.* *Lex. Tac.* p. 244. *Hom. Od. E.* 207. Κῆδε' ναπλῆσαι; *Herod.* 5, 4. ἀναπλῆσαι κακά; *Lucian. Q. I. C. S.* 8. οὐ γάρ ἱκανὸς ὁ Ζεὺς — ἀναπληρῶσαι τὸ ἄλλος αὐτοῦ.] *Plin. ep.* 7, 33. Non advocati fiem, sed inimici amaritudinem implesse. *Tac. H.* , 16. Implere consilium; et *A.* 4, 38. locum prinipem, *h. e.* ita tenere, ut plene, quae sunt prinipis, exsequare. *Id. Agr.* 44. Vera bona, quae n virtutibus sita sunt, impleverat. *Plin.* 10, 18, 0. Nec multo post prodigium implevit. Sic *Liv.* , 7. *f.* Implere fata, *h. e.* quod portendebant, raestare. [*V. *Ruhnk.* ad *Ov. Her.* 4, 135.] *Plin.* . 8, 13. Implere vestigia alicujus, *h. e.* sequi, ssequi, imitari, aequare; et *ep.* 6, 6. alicujus vies; et *Claud. VI. cons. Honor.* 432. Ut nostras bi, Roma, vices pro principe consul Impleret. ℙ ro assimilare. *Solin.* 1. *med.* Oratorem L. Planum Rubrius histrio sic implevit, ut et ipse Planus a populo vocaretur. ℙ Pro plane explicare, lene exprimere. *Tert. Spectac.* 19. Malo haec on implere, quam meminisse. ℙ Saepe syncopen dmittit, *implesti*, *implerunt*, *implerint*, *implessem*, *nplesse*, etc. *Cic.*, *Virg.*, *Hor.*, *Pers.* etc.] ℙ *Confunduntur *implere* et *complere.* V. *Cort.* ad *ucan.* 4, 553. et 8, 378.]

[IMPLETIO, onis, f. idem ac implementum, ctus implendi. *Salvian. Gubern. D.* 2. *med.* Reimen suum Dominus, et impletionem ostendit. *d. ib.* Impletio divinitatis. *F.*]

IMPLETUS, a, um, part. ab *impleo:* πληρωθεὶς, lenus factus. [*Liv.* 26, 14. Impletae cibis vinoue venae.] *Justin.* 29, 4. *f.* Ut spe impletos in ocietatis jure retineret; et 24, 6. Mentes vatum eo impletae. *Liv.* 7, 2. Histriones impletas mois saturas peragebant.

IMPLEXIO, onis, f. implexus. *Capell.* 2, 42. erpentis gemini implexio.

IMPLEXUS et Inplexus, a, um, part. ab *imlecto:* ἐμπεπλεγμένος, involutus, implicatus, inneus. [*Lucr.* 3, 332. Implexis ita principieis.] *irg. G.* 4, 482. caeruleos implexae crinibus anues Eumenides. *Albin.* 1, 223. salice implexus, uscoque, et arundine crinis. *Plin.* 8, 13, 13. racones quaternos quinosque inter se cratium moo implexos; et 2, 70, 70. Tres circuli zonis imlexi. *Appul. Apol.* Capillus horrore implexus atue impeditus. *Id. Met.* 3. Implexa manibus amabus collo meo, Paveo, inquit, etc.; et *ib.* Pleriue columnis implexi, alii statuis dependuli. [*Tac. A.* 16, 10. Vidua implexa luctu continuo.]

IMPLEXUS, us, m. implicatio, amplexus, ἐμπλοκή. In sexto casu sing. *Plin.* 9, 51, 74. Poypus cavernam cancellato brachiorum implexu clauit. *Id.* 2, 65, 66. Ut terra et aqua mutuo imlexu jungerentur.

IMPLICAMENTUM, i, n. implicatio. *August. le serm. Dom. in monte* 1, 3. *med.* Miseriarum imlicamentis se expedire.

IMPLICATIO, onis, f. περιπλοκή, ἐμπλοκή, imlexus. *Cic. N. D.* 2, 55. *extr.* Nervorum implicatio toto corpore pertinens. *Id. Inv.* 2, 32. Oporebit per locorum communium implicationem ostenlere, etc., *h. e.* complexum argumentorum. *Id. Sex.* 46. Qui propter implicationem rei familiaris, communi incendio malint, quam suo deflagrare, *i. e.* turbatas, implicatasque rationes, atque aes alienum.

[IMPLICATRIX, icis, f. quae implicat. *Gloss. Philox.* Implicatrix, ἐμπλέκτρια. *F.*]

IMPLICATURA, ae, f. implicatio. *Sidon. ep.* 9, . *f.* Vernaculis implicaturis in retia sua praecipies implagabuntur.

IMPLICATUS et Inplicatus, a, um, part. ab *implico:* ἐμπλεχθεὶς, involutus, innexus, implicitus. *Caes. B. G.* 7, 73. Quini ordines stipitum conjuncti inter se atque implicati, quo qui intraverant, se ipsi acutissimis vallis induebant. *Hor. Epod.* 5, 15. Canidia brevibus implicata viperis Crines. *Plin.* 21, 17, 65. Iasione unum folium habet, sed ita implicatum, ut plura videantur. *Id.* 11, 4, 3. Insectis nihil intus, nisi admodum paucis intestinum implicatum. *Tac. A.* 4, 53. Implicatus morbo. V. IMPLICITUS. ℙ Translate. *Sall. or. ad Caes. de rep. ordin.* 2. *med.* Alii judiciis publicis, alii privatis suis negotiis implicati. [*Cic. Ac. Post.* 1, 3. Dum me reip. procuratio multis officiis constrictum et implicatum tenebat. *N. D.* 1, 19. Deus nullis occupationibus est implicatus; coll. *ib.* 1, 20.] *Id. Leg.* 1, 17. Voluptas penitus in omni sensu implicata insidet. *Id. Tusc.* 5, 1. Animi angoribus et molestiis implicati. *Id. Har. resp.* 4. Illaqueatus omnium legum periculis, irretitus odio bonorum omnium, exspectatione supplicii implicatus. *Id. Phil.* 2, 32. *f.* Implicata inscitia impudentia est, si, etc. [*Id. Vat.* 1. Inconstantia perjurio implicata. *Off.* 1, 5, 15. Quae quatuor quamquam inter se colligata atque implicata sunt.] *Gell.* 19, 12. Innexus et implicatus; et 9. Implicata carmina facere; et 6, 2. *extr.* Obscurissima et implicatissima quaestio. [*Cic. Or.* 3, 14. Reliquae sunt magnae, implicatae, variae, etc. *Fin.* 3, 1. Nec in Torquati sermone quidquam implicatum aut tortuosum fuit.] *Ammian.* 26, 6. *f.* Per artus tremore diffuso, implicatior ad loquendum. *Sen. Apocoloc. med.* Vox nullius terrestris animalis, sed qualis esse marinis beluis solet, rauca et implicata. ℙ Refertur et ad conjunctionem necessitudinis et familiaritatis. *Nep. Dion.* 1. Utraque implicatus tyrannide Dionysiorum. Nam ille superior sororem Dionis habuit in matrimonio, etc. *Cic. Fam.* 6, 12. Omnes Caesaris familiares satis opportune habeo implicatos consuetudine et benevolentia. *Id. Att.* 1, 19. *med.* Novis amicitiis implicati. *Id. Pis.* 29. Revocare se non poterat familiaritate implicatus. *Id. Amic.* 22. *extr.* Implicati ultro et citro, vel usu diuturno, vel etiam officiis. ℙ Item ad texturam orationis. *Cic. Or.* 56. Intervallorum longorum et brevium varietas, quibus implicata atque permixta oratio. *Gell.* 18, 2. Versus Ennii uno multifariam verbo concinniter implicati.

IMPLICISCOR, eris, dep. 3. mente aberro. *Pl. Amph.* 2, 2, 95. *Amph.* Delirat uxor. *Sos.* atra bili percita est. Nulla res tam delirantes homines concinnat cito. *Amph.* Ubi primum tibi sensisti, mulier, impliciscier? *Alc.* Equidem ecastor sana et salva sum, (*impliciscier* est paragoge pro *impliscisci.*) ℙ [Est etiam *implicisco, is*, n. 3. animo deficio. *Front.* 3. *ad M. Caes.* (ed. *A. Maio*) *ep.* 13. *ex vet. poeta. Loquitur Hero ad Leandrum.* Nam ego potius te caruero, tametsi amore ardeo, potius quam te ad hoc noctis natare tantum profundi patiar; ne luna occidat, ne ventus lucernam interemat, ne quid tibi ex frigore impliciscar (fortasse legend. *impliciscat*), ne fluctus, ne vadus, ne piscis aliquo noxsit. *Gloss. Phil.* Implicisco, ἀποτροπιάζω. *F.*]

IMPLICITE, adv. involute, abscondite. *Cic. Inv.* 2, 23. Absoluta constitutio est, quae ipsa in se, non ut negotialis, implicite et abscondite, sed patentius et expeditius recti et non recti quaestionem continet.

IMPLICITO, as, a. 1. frequentat. ab *implico. Plin. ep.* 9, 33. Varios orbes implicitat, expeditque, *h. e.* involvit, et evolvit. Al. leg. *implicat.*

IMPLICITUS et Inplicitus, a, um, part. ab *implico:* idem quod implicatus. *Hor. A. P.* 423. Litibus implicitum eripere. *Nep. Ages.* 8. *f.* et *Liv.* 23, 34. In morbum implicitus decessit. [*Adde *Cim.* 3, 4. ubi v. *Brem.*] *Caes. B. C.* 3, 18. et *Liv.* 23, 40. Praetor gravi morbo implicitus. (Et absolute *Mart.* 1, 102. Ureret implicitum cum scelerata lues.) *Liv.* 6, 21. Ni privato, ut fit, periculo publicum implicitum esset. *Mart. Spect.* 11. Implicita visco fuga. *Stat. Th.* 10, 718. sic colla manusque tenebat Implicitus. *Ov. A. Am.* 2, 580. Impliciti laqueis. *Id. Her.* 9, 94. Comae angue implicitae; et *A. Am.* 1, 561. Implicitam sinu abstulit. [*Lucan.* 8, 5. incerta fugae vestigia turbat, Implicitasque errore vias. *Implicitus* dicitur etiam de amplexibus *Val. Fl.* 1, 264. Laetus at impliciti Peleus rapit oscula nati, ubi v. *Burm.* Adde *Stat. Silv.* 3, 3, 17. tenet ecce seniles Leniter implicitos vultus. V. *Burm.* ad *Lucan.* 3, 694.] ℙ Translate. *Pl. Merc.* 1, 1, 14. implicitus muliere. *Lucan.* 3, 432. terrore, vel torpore. *Plin. ep.* 7, 16. Calestrium familiarissime diligo, et privatis mihi, et publicis necessitudinibus implicitum; et *ep.* 3, 9. Implicitus suspicionibus. *Cic. Manil.* 7. Implicitum esse et cohaerere cum aliqua re.

IMPLICO et Inplico, as, cui, et cavi, citum, et catum, a. 1. ἐμπλέκω, innecto, involvo, impedio, irretio. *Catull.* 61, 34. Ut tenax hedera huc et illuc Arborem implicat errans. *Pompejus ad Dom.* 3. *post. Cic. Att.* 8, 12. Ut te implicet, ne ad me iter expeditum tibi sit. *Virg. A.* 11, 751. volans alte raptum cum fulva draconem Fert aquila, implicuitque pedes, atque unguibus haesit; et *ib.* 10, 892. calcibus auras Verberat, effusumque equitem, super ipse secutus, Implicat. *Id. ib.* 2, 552. Implicuitque comam laeva; et 72. dextrae se parvus Iulus Implicuit; et *Ov. Met.* 1, 762. implicuit materno brachia collo; et *Amor.* 2, 18, 9. Implicuitque suos circum mea colla lacertos. *Tibull.* 1, 4, 51. Post etiam collo se implicuisse volet. *Catull.* 61, 108. Implicari in complexum alicujus. *Virg. A.* 11, 632. totas Implicuere inter se acies, *h. e.* miscuere in pugnam. *Sall. Jug.* 63. Implicare ac perturbare aciem. *Mart.* 6, 15. de formica: Implicuit tenuem succina gutta feram. *Curt.* 4, 3. Ad implicanda navigia, quae muros subibant. *Virg. A.* 4, 149. Fronde premit crinem fingens, atque implicat auro; et *ib.* 7, 135. frondenti tempora ramo Implicat. *Ov. Fast.* 5. 220. Sertaque coelestes implicitura comas. *Implicare caput*, pro ornare, comam religando, ex *Afranio* affert *Non.* 2, 420. *Virg. A.* 12, 743. Et nunc huc, inde huc incertos implicat orbes. [*Laud. *Cort.* ad *Lucan.* 8, 5. *Sil.* 15, 621. Implicat actus Caeco errore vias; et *Pacat. Pan. Theodos.* 38. Quin ipsos viae implicabat errores. V. IMPLICITUS.] ℙ Pro penitus immittere, immiscere. *Cic. Div.* 1, 36. Dii cum vim suam terrae cavernis includunt, tum hominum naturis implicant. *Virg. A.* 7, 355. atque ossibus implicat ignem. *Val. Fl.* 7, 598. propinquanti noctem implicat. ℙ *Implicari morbo.* V. IMPLICITUS. ℙ Translate. *Cic. Dom.* 40. Nisi etiam muliebribus religionibus te implicuisses; et *Off.* 2, 11. Contrahendis negotiis implicari; et *Tusc.* 4, 27. Bene adhibita ratio cernit quid optimum sit: neglecta multis implicatur erroribus; et *Verr.* 2, 2, 18. Ipse te impedies: ipse tua defensione implicabere. *Virg. A.* 11, 108. Quaenam vos tanto Fortuna indigna, Latini, Implicuit bello? *h. e.* immiscuit, et irretivit. *Liv.* 40, 46. Nisi forte implacabiles irae vestrae implicaverint animos vestros, *h. e.* in errorem induxerint, confuderint. Al. aliter legunt. *Cic. Inv.* 1, 22. Paucitas in partitione servatur, si genera ipsa rerum ponuntur, neque permixte cum partibus implicantur, *h. e.* confunduntur, miscentur. *Liv.* 2, 21. Tanti errores implicant temporum, ut nec qui consules, nec quid quoque anno actum sit, digerere possis; et 27, 43. Eum primo incertis implicantes responsis. ℙ Refertur interdum ad conjunctionem amicitiae et propinquitatis. *Cic. Balb.* 27. Aequa lex et nobis, atque omnibus, qui nostris familiaritatibus implicantur. *Id. Fin.* 2, 14. Se implicet primum civium, deinde omnium mortalium societate. V. IMPLICATUS. Non absimile est illud *Cic. Brut.* 47. Ita diu vixit, ut multarum aetatum oratoribus implicaretur, *h. e.* versaretur, consuetudinem haberet. ℙ *Implicatus* et *Implicitus* V. s. l.

IMPLORABILIS, e, adj. qui implorari potest, aut debet. *Val. Fl.* 1, 572. de apice Castorum: lumenque innoxia fudit Purpureum miseris olim implorabile nautis.

IMPLORATIO, onis, f. ἀνάκλησις, invocatio, auxilii petitio in rebus afflictis. *Cic. Verr.* 2, 5, 63. Si te illius acerba imploratio et vox miserabilis non inhibebat. *Id. Or.* 2, 47. Omniumque Deorum, et hominum, et civium, et sociorum imploratio.

IMPLORATUS et Inploratus, a, um, part. ab *imploro:* plorando invocatus. *Justin.* 22, 2. Ad cujus auxilium Amilcar imploratus, praesidia militum mittit; et 23, 3. Imploratus a Siculis in auxilium. *Catull.* 68, 65. Jam prece Pollucis, jam Castoris implorata. ℙ Pro deploratus. In *Epit. Liv.* 54. Ab exercitu suo multum imploratus, ac nobilissime tumulatus. Al. leg. *comploratus.* *Liv.* 91. *fr.* p. 95. ed. *B. G. Niebuhrio:* Inploratam esse opem Pompei conpererat. *B. A.*

IMPLORO et Inploro, as, avi, atum, a. 1. ἐπικαλέω, plorando voco, invoco ad auxilium, appello, testor, exposco, peto. *Festus* in *Endoploro.* Implorare est cum fletu rogare, quod est proprie vapulantis. *Serv.* ad *A.* 10, 19. Implorare est auxilium cum miseratione deposcere. [*V. *Ruhnk.* ad *Ov. Her.* 13, 195.] *Cic. Fl.* 2. Quem enim alium appellem? quem obtester? quem implorem? *Id. Verr.* 2, 5, 72. Vos etiam atque etiam imploro et appello, sanctissimae Deae; et *mox.* Deos Deasque omnes imploro atque obtestor. *Id. Cat.* 2, 13. *f.* Deos precari, venerari, implorare debetis, ut, etc. *Id. Mil.* 34. Misericordiam implorare et exposcere. *Id. Rabir. perduell.* 3. Consulis auxilium implorare et flagitare. *Id. Sull.* 23. Implorarem sensus vestros, uniuscujusque indulgentiam in suos testarer, peterem errato veniam. *Id. Mur.* 40. Vestram fidem obtestatur, misericordiam implorat. *Id. Verr.* 2, 3, 62. *f.* Vestram fidem, dignitatem, religionem in judicando non imploro *Id. in Sen.* 15. *f.* Cum me vestra auctoritas arcessierit, populus R. revocarit, respubl. implorarit. *Caes. B. G.* 1, 51. Mulieres flentes implorabant milites, ne se in servitutem Romanis traderent. *Hor. Ep.* 2, 1, 135. Coelestes aquas prece implorare. *Virg. A.* 10, 18. O pater, o hominum Divumque aeterna potestas, (Namque aliud quid sit, quod jam implorare queamus?) Cernis, ut insultent Rutuli? *Cic. Verr.* 2, 1, 3. Implorantes jura libertatis et civitatis in crucem sustulit. *Id. ib.* 2, 5, 49. Mater me suam salutem appellans, te suum carnificem nominans, filii nomen implorans. *Id. Acad.* 4, 4. Ille Heracliti memoriam implorans, quaerere ex eo, num ea e Philone audivisset aliquando, *h. e.* petens ab Heraclito, ut memoriam ipse suam consuleret, num, etc. *Caes. B. G.* 1, 31. Dixerunt, sese neque auxilium a populo Romano imploraturos. [*Liv.* 9, 4. A Vejis exercitum Camillumque ducem implorabunt, i. e. precibus suis arcessent.] *Cic. Quint.* 30. *f.* Qui Deus appellandus est? cujus hominis fides imploranda est? ℙ [*Singularis constructio est ap. *Plin. Pan.* 46, 8. Mederis erroribus, sed implorantibus, i. e. precibus commotus medicinam affers peccatis: quem locum frustra tentarunt VV. DD. defendente *Gierig.*, q. v.]

IMPLUMBO, as, a. 1. plumbo ferrumino. *Vitr.* 10, 6. Ferreos enodaces in capitibus scaporum implumbavit.

IMPLUMIS, e, adj. ἄπτην, sine plumis, involucris. *Hor. Epod.* 1, 19. Assidens implumibus pullis avis. *Plin.* 11, 37, 64. Columbarum fetus implumes. *Sil.* 8, 421. *implumes* dicit *conos* galearum, pennarum et cristae ornatu carentes. ℙ Per cata-

chresin est sine pilis. *Plin.* 8, 55, 81. Lepus aliud educans, aliud in utero pilis vestitum, aliud implume, aliud inchoatum gerens pariter. Ita legit *Hard.* ex MSS. suspicatur *Salm.* in *Solin.* p. 283. legendum *impile.*

IMPLŬO et Inpluo, is, ui, impers. 3. supra, vel intus pluo, ἐφύω. *Varr. L. L.* 4, 33. Deorsum, quo impluebat, impluvium dictum. *Colum.* 2, 8. Prius quam impluerit, ab avibus aut formicis sata edi. Al. leg. *impluverit. Plin.* 2, 96, 97. Fanum Veneris, in cujus aram (al. *aream*) non impluit. ¶ Pro simplici pluo. *Sen. Q. N.* 1, 6. Si arcus circa occasum refulsit, rorabit, et leviter impluet. ¶ Active. *Ov. Met.* 1, 572. Peneus spumosis volvitur undis etc., summasque aspergine silvas Impluit. *Sid. ep.* 2, 2. *med.* Si turbo austrinus insorduit, lacus immane turgescit; ita ut arborum comis, quae margini insistunt, superjectae adsperginis fragor impluat. *Id. carm.* 22, 132. torrens ipsis adspergine tectis Impluit. ¶ Translate. *Pl. Most.* 4, 1, 15. Malum cum impluit ceteros, non impluat mihi.

[IMPLŪTUS, a, um, part. ab *impluo:* imbutus. *Non.* 16, 3. Impluviatus color, quasi fumato stillicidio implutus, qui est Mutinensis, quem nunc dicimus. *F.*]

IMPLŬVĬA, ae, f. idem videtur esse ac vestis impluviata. Quidam censent, genus hoc vestis dictum esse a colore fusco, vel pullo: alii definiunt vestem, qua sacerdotes per imbrem utebantur. *Varro:* Salium quoque sereno tempore impluvia amictum fuisse criminabantur. Ita *Nicol. Perottus,* quem penes sit fides. ¶ [Porro in *Gloss. Phil.* Impluvia, μανδύη. Ap. *Hesych.* Μανδύας ἢ μαντύας, εἶδος ἱματίου Περσῶν πολεμικόν. Ap. *Ducang.* vero *Gloss. med. et inf. Graecit.* legitur haec vox, quae et μανδύον scribitur, a pluribus Graecis scriptoribus usurpata pro pallio imperatorum, episcoporum, et monachorum, unde profecto derivatum est Italorum *mantello,* ut ex *impluvia* eorundem *pieviale,* seu *piviale. F.*]

IMPLŬVĬĀTUS, a, um, adj. *Non.* 16, 3. Impluviatus color, quasi fumato stillicidio implutus, qui est Mutinensis, quem nunc dicimus, nempe modica fuligine infuscatus. ¶ Hinc *impluviata, ae,* f. vestis a colore ita appellata, de qua *Pl. Epid.* 2, 2, 39. *Periph.* Quid erat induta? an regillam induculam, an mendiculam? *Epid.* Impluviatam, ut istaec faciunt vestimentis nomina. *Periph.* Ut? in impluvium induta erat? Ex postremis his *Plauti* verbis *Turneb. adv.* 14, 19. conjicit, aliter hoc interpretandum esse: nempe ut vites, inquit, impluviatae, sic et vestis impluviata de similitudine impluviorum dicetur, quae ea figura est, ut quaterna, id est quatuor quadrata lateribus undique corpus ambiat: quae forma est impluviorum in cavaediis. ¶ [*V. *Ferrar. de re vest.* 1, 3. *B. A.*]

IMPLŬVĬUM, ii, n. locus sine tecto in aedibus, quo impluere imber in domum possit, ut ait *Ascon.* ad *Cic. Verr.* 2, 1, 23. *Varr. L. L.* 4, 33. Cavum aedium dictum, qui locus tectus intra parietes relinquebatur patulus, qui esset ad communem omnium usum. In hoc locus si nullus relictus erat sub divo qui esset, dicebatur testudo. Si relictus erat in medio, ut lucem caperet; deorsum, quo impluebat, impluvium dictum; et sursum, qua compluebat, compluvium: utrumque a pluvia. Hic *Varro* collocat *compluvium* ad tectum, et *impluvium* ad solum, cum alii auctores contra collocent. V. COMPLUVIUM. *Cic. Verr.* 2, 1, 23. Duo signa pulcherrima, quae nunc ad impluvium tuum stant; et 56. Columnae ad impluvium locatae. *Liv.* 43, 13. Palmam enatam in impluvio suo nuntiabat. *Ter. Eun.* 3, 5, 40. de Jove ad Danaen veniente: per alienas tegulas Venisse clanculum per impluvium, fucum factum mulieri. Alii melius leg. *clanculum, per pluviam fucum factum* etc. *Vitr.* 6, 4. *f.* Impluvii lumen latum latitudinis atrii ne minus quarta, ne plus tertia parte relinquatur. Alii pro *impluvii* leg. *complucii.* [*Plura addidit. *F.*]

IMPOENĔ. V. IMPUNE.

IMPOENĬTENDUS, a, um, adj. non poenitendus. *Appul. Met.* 11. Impoenitendae se pauperiei committere.

[IMPOENĬTENS, entis, adj. quem non poenitet. In declam., quae inscribitur *Tribunus Marianus,* (quae perperam *Quintiliano* tribuitur) c. 3. ter legitur. *Hieron. in Isaj.* 12, 40, 27. Hi qui habent cor impoenitens. Alibi vero ap. *eund.* saepius. *F.* *Adde *Vulgat. Rom.* 2, 5. et *Fulgent. Ep. ad Venant. B. A.*]

[IMPOENĬTENTĬĂ, ae, f. conditio illius, quem non poenitet. *Hieron. in Isaj.* 18, 65, 23. Ne comederet Adam ex eo, et impoenitentiae, desperationisque ac superbiae morte moreretur. *F.* *Reperitur ap. *Sarisb. Policrat.* 2, 5. et *Fulgent. Ep. ad Venant. B. A.*]

IMPOENĪTUS, a, um, adj. impunitus: a poena. *Gell.* 12, 7. Veneficium, non admittendum impoenitum videbatur; et 11, 18. Furta omnia fuisse licita et impoenita.

IMPŎLĪTE, adv. ἀκόσμως, sine politione et ornatu. *Cic. Or.* 1, 49. Cum tibi senatus breviter impoliteque dicenti maximis sit de rebus assensus.

IMPŎLĪTĬĂ, ae, f. ἀκοσμία. *Gell.* 4, 12. Si quis eques R. equum habere gracilentum, aut parum nitidum visus erat, impolitiae notabatur (*a censoribus*). Id verbum significat, quasi si tu dicas, incuriae. *Festus:* Impolitias censores facere dicebantur, cum equiti aes abnegabant ob equum male curatum.

IMPŎLĪTUS et Inpolitus, a, um, adj. ἄξοος, ἄκομψος, non politus, rudis. *Quint.* 8, 6. *med.* Structurae lapidum impolitiorum. ¶ Translate. *Cic. Brut.* 85. Orationes Catonis valde laudo, significant enim quandam formam ingenii, sed admodum impolitam, et plane rudem. *Id. Or.* 2, 31. Quam sit genus hoc eorum, qui sibi eruditi videntur, hebes atque impolitum; et 14. Timaeus ipsa compositione verborum non impolitus. *Id. Prov. cons.* 14. Impolitae vero res, et acerbae si erunt relictae, efferent se aliquando, etc., *h. e.* non perfectae.

IMPOLLŪTUS, a, um, adj. ἀμίαντος, non pollutus. *Tac. A.* 14, 35. Virginitas impolluta; et *ib.* 16, 26. Intemeratus, impollutus. *Sil.* 13, 679. Pro barbara nunquam Impolluta fides!

IMPŎMENTĂ, quasi imponimenta, quae post coenam mensis imponebant. *Festus.*

IMPŌNO et Inpono, is, sui, situm, a. 3. ἐπιτίθημι, superpono. *Virg. A.* 1, 65. molemque, et montes insuper altos Imposuit. *Cic. Fl.* 32. Imponere coronam alicui. *Id. Off.* 3, 7. Operi absoluto fastigium. *Liv* 45, 19. frenos animo alicujus. *Cic. Fam.* 13, 56. onus alicui. *Id. Att.* 5, 15. clitellas bovi. *Liv.* 7, 24. claves portis. *Ov. Met.* 1, 327. laticem igni. *Tac. A.* 1, 61. pontes paludibus. [*Plura *Tac.* exempla v. ap. *Boettich. Lex. Tac.* p. 244. sq.] *Julian. Dig.* 6, 1, 59. fenestras et ostia in aliena aedificia. *Curt.* 9, 7. *f.* pedem super cervicem jacentis. *Pl. Most.* 2, 2, 4. pedem in undam; et *Pers.* 4, 6, 10. aliquid in collum. *Liv.* 35, 35. aliquem in equum; et 5, 40. *extr.* in plaustrum. *Stat. Th.* 6, 321. cum natum imponeret axi, *h. e.* in currum. *Cic. Tusc.* 1, 35. in rogum. *Gell.* 20, 1. jumento. *Ov. Fast.* 2, 473. et *Met.* 1, 230. mensis. *Pl. Rud.* 2, 6, 6. pedem in navem. *Lentul.* ad *Cic. Fam.* 12, 14. exercitum in naves. *Ov. Met.* 6, 511. imposita est pictae Philomela carinae. *Suet. Caes.* 66. Vetustissima nave imponere. [*V. *Burm.* et *Oudend.* ad h. l. Coll. *Brem. ib.* Ita etiam in multis libris: monumentum impositum colle hortorum ap. *eund. Ner.* 50.] ¶ Absolute, pro in navem imponere. *Cic. Div.* 2, 40. Cum M. Crassus exercitum Brundusii imponeret. Adde *Att.* 1, 10. et *Caes. B. C.* 3, 6. ¶ Pro immittere, inferre. *Ov. Her.* 11, 122. Sparsa, precor, nati collige membra tui: Et refer ad matrem, socioque impone sepulcro. ¶ Pertinet etiam ad sacra. *Virg. A.* 4, 453. turicremis cum dona imponeret aris. *Pl. Aul.* 2, 8, 15. Tusculum emi, et hasce coronas floreas: Haec imponentur in foco nostro Lari. *Ov. Fast.* 1, 127. Libum Jano imponere. *Juven.* 12, 84. Sertaque delubris et farra imponite cultris. ¶ Item ad medicos. *Plin.* 20, 6, 23. Porrum imponitur et vulneribus; et *ib.* 4, 13. Raphanos imponi super umbilicum contra tormenta vulvae; et *rursus ib.* 6, 23. Allium imponitur in vulnera; et 23, 7, 71. Imponuntur et per se folia. ¶ Item ad admissuram animalium ad sobolem. *Colum.* 6, 36. *extr.* Ita efficitur, ut (*asinus*) fastiditae imponatur equae. Adde 7, 2. *f.* ¶ Imponere praesidium oppido. *Liv.* 24, 7., *Curt.* 3, 7. et 9, 8. et *Just.* 6, 6. ¶ Imponere nomen, vocabulum. *Cic. Verr.* 2, 3, 85. *med.* Huic praedae ac direptioni, cellae nomen imponis. *Liv.* 35, 47. Filiis duobus Philippum, atque Alexandrum, et filiae Apamiam, nomina imposuerat. *Hor. Sat.* 2, 3, 280. imponens cognata vocabula rebus. [*Coll. *Tac. A.* 4, 34. et 14, 39. Honestum pacis nomen segni otio imposuit.] ¶ Significat etiam indicere, imperare. *Cic. Agr.* 1, 4. Agris praegrande vectigal imponere. *Caes. B. C.* 3, 32. tributum in capita; et *B. G.* 1, 44. stipendium victis. *Hirt. B. G.* 8, 49. nova onera civitatibus. *Caes. B. C.* 3, 74. Sibi quisque poenae loco graviores imponeret labores. ¶ Item inferre. *Cic. Verr.* 2, 4, 9. Quibus tu privatim injurias plurimas contumeliasque imposuisti; et *ib.* 2, 2, 60. Mihi impone istam vim, ut omnino mihi non liceat polliceri. *Sall. or. ad Caes.* 2. servitutem civibus. *Cic. Sext.* 19. plagam alicui. *Id. Fin.* 4, 24. et *Att.* 1, 16. *med.* vulnera reipublicae. ¶ Item [*causam, culpam invito, innocenti vi quadam inculcare.] *Id. Att.* 4, 5. Mihi necessitatem volui imponere hujus novae conjunctionis. *Sall. Cat.* 44. Belli invidiam consuli imponere. *Liv.* 36, 27. Ita enim et illis violandi supplices verecundiam se impositurcs. ¶ Item ponere, statuere. *Liv.* 5, 4. Imponere finem spei. *Id.* 4, 24. modum alicui. *Plin. ep.* 9, 13. *med.* modum dolori. *Ov. Her.* 9, 76. manum calathis, i. e. manu prehendere; et *Trist.* 4, 1, 28. manum sacris Pieridum. Sic *Pont.* 4, 8, 82. manum studiis. *Id. Rem. Am.* 114. manum supremam bellis. Sic *Plin.* 36, 5, 4. *n.* 3. summam manum operi; et *Virg. A.* 7, 572. extremam manum alicui rei. [*Tibull.* 2, 1, 10. non audeat ulla Lanificam pensis imposuisse manum.] *Colum.* 3, 19. clausulam disputationi. *Quint.* 12, 7. *f.* pretium alicui rei. *Ulp. Dig.* 50, 16, 131. poenam delicto. ¶ Item injungere. *Cic. Att.* 15, 26. Si mihi imposuisset aliquid, animo iniquo tulissem. *Anton.* ad *Cic. Att.* 10, 10. Partes mihi Caesar has imposuit, ne paterer, etc. *Cic. Agr.* 2, 18. Vos mihi personam hanc imposuistis. *Ulp. Dig.* 22, 3, 18. Imponere probationem actori. ¶ Plus est aliquando quam committere, nempe de iis dicitur, quae commissa oneri sunt, et molestiae. *Cic. Sext.* 28. Nec illi committendum illud negotium, sed imponendum putaverunt. ¶ Item praeficere. *Id. Planc.* 25. Si emimus, quem villicum imponeremus. *Liv.* 40, 12. *med.* Ut quem vellent imponerent Macedoniae regem. *Id.* 37, 25. Romanos Masinissam in Syphacis regnum imposuisse. [*Tac.* exempla v. ap. *Boettich.* in *Lex. Tac.* p. 245.] *Cic. N. D.* 1, 20. Imponere dominum in cervicibus alicujus. [*Praepositionem aptis exemplis stabilivit *Davis.* Ceterum saepissime usurpatur h. v. ad significandam vim et licentiam. *Id. Phil.* 13, 17. Si ipse servire poterat, nobis dominum cur imponebat? *Sall. Cat.* 51, 28. Lacedaemonii de victis Atheniensibus triginta viros imposuere: ubi v. *Kritz. Liv.* 45, 36. Quid si domini milites imperatoribus imponantur? Cf. *Cort.* ad *Lucan.* 3, 39: Quodque virum toti properans imponere mundo Perdidit hos fortuna dies.] ¶ Item injicere, conjicere. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 17. Curio, cujus amicitia me paulatim in hanc perditam causam imposuit. ¶ Item adjicere, adjungere. *Nep. Cim.* 4. Imponere custodem hortis. [*Brem.* leg. ut nunquam in eis custodem imposuerit: rariorem dicens hanc loquendi rationem, eandemque nonnisi obviam, ubi de rebus sermo sit; de hominibus nunquam dici posse. Eodem modo locutus est *Liv.* 8, 23. Coloniamque in Samnitium agro imposuerit. Cf. *Drak.* ad *Liv.* 1, 18, 8. Ceterum *Brem. Nep. Dion.* 4, discrimen inter *imponere* et *apponere,* ita constituit, ut hoc de personis, quae custodiam accipiant, illud de locis maxime dicatur.] *Cic. Q. Fr.* 3, 2. imponere fundo servitutem. ¶ Item decipere cum dativo: et subaudiendus videtur accusativus *fraudem, fallaciam,* aut ejusmodi. *Cic. Q. Fr.* 2, 6. Catoni egregie imposuit Milo noster; et *Nep. Eum.* 5. *extr.* Simulata deditione, dum de conditionibus tractat, praefectis Antigoni imposuit. *Petr. Sat.* 102. Utcumque imponi vel dormiens posset. [*Tac. H.* 1, 30. Falluntur, quibus luxuria specie liberalitatis imponit. Adde *Plin. ep.* 3, 1; *Sen. ep.* 25. et sic saepissime ap. hujus aetatis scriptores.] ¶ Imponere leges, i. q. dare. *Cic. Phil.* 2, 1. De imponendis, non de accipiendis legibus cogitare. *Id. Or.* 1, 60. Nimis duras leges imponere visus es huic aetati. [*Tac. A.* 11, 19.] Imponere aliquem periculo ap. *Petr. Sat.* 102. est exponere, objicere, in periculo ponere. ¶ Imponere vadimonium. V. VADIMONIUM. ¶ *Imposisse* leg. ap. *Pl. Most.* 2, 2, 4. pro *imposivisse,* nempe contractum pro imposiisse, quod est antiquum praeteritum non infrequens in verbo *pono,* et ejus compositis. *Id. Rud.* 2, 3, 27. Quidquid domi fuit, in navem imposivit.

IMPORCĀTUS, a, um, part. ab *imporco,* in porcas redactus. *Colum.* 2, 10. Cum semen crudo solo ingesserimus, inarabimus, imporcatumque occabimus: [*e ridotto sulla sommità delle porche l' erpicheremo. F.*]

IMPORCĬTOR, oris, m. qui porcas facit in agro arando. *Fest.* Docet *Serv.* ad *G.* 1, 21. *Fabio Pictore,* hos Deos invocari a flamine, sacrum cereale faciente Telluri, et Cereri: Vervactorem, Reparatorem (al. *Redaratorem*), (*Pontedera* ver. *Op. posth. T.* 2. p. 320. *Repastinatorem* reponendum censet) Imporcitorem, Insitorem, Obaratorem, Occatorem, Sarritorem, Subruncinatorem (al. *Subruncatorem*) Messorem, Convectorem, Conditorem, Promitorem: nempe a diversis officiis quae praestant in rusticis rebus. *Vervactor* enim praeerat primae agrorum arationi, quae vere fiebat: *Reparator* (lege *Repastinator*) alteri, tertiae *Imporcitor,* nam post tertiam arationem, porcas facere mos erat. Reliqua nomina facilem intellectum habent.

*IMPORCO, as, a. 1. porcas in agro facio. *Gloss. Philox.* Imporco, αὐλακίζω, *B. A.*

IMPORTĀBĪLIS, e, adj. qui portari non potest. *Tert. adv. Marc.* 4, 27. *med.* Excusandos censuisset, si importabilia portare non possent.

IMPORTĀTĪCĬUS, a, um, adj. qui importatur, advecticius. *Hirt. B. Afr.* 20. Frumento se in Africa, nisi importaticio, uti non posse.

IMPORTĀTUS, a, um, part. ab *importo:* illatus, aliunde invectus. *Caes. B. G.* 5, 12. Ferri exigua copia est: aere utuntur importato; et *ib.* 4, 2. Germani jumentis importatis non utuntur. *Cic. Or.* 1, 9. Plura detrimenta publicis rebus, quam adiumenta per homines eloquentissimos importata. [*Id. de Rep.* 2. (ed. *A. Maio*) 15. Facile patior, non esse nos transmarinis et importatis

ibus eruditos, sed genuinis domesticisque virtu-us. *F.*]

IMPORTO et Inporto, as, avi, atum, a. 1. εἰς-ω, [*εἰςάγειν] infero, inveho. *Caes. B. G.* 1, 1. nime ad eos mercatores commeant, atque ea, ae ad effeminandos animos pertinent, important; *ib.* 4, 2. Vinum ad se omnino importari non si-nt; et *B. C.* 3, 40. Commeatus importare in op-lum. *Plin.* 7, 30, 31. Importare Graecam lin-am. *Varr. R. R.* 1, 16. Fructuosior sit fundus, am si longe sint importanda. [*Vell.* 2, 114, 2. n medici, jam apparatus cibi, jam in hoc so-n importatum instrumentum balinei, etc.] ℙ pe est afferre [*inferre], cum dativo. *Hor.* . 1, 13, 4. Ne studio nostri pecces, odiumque ellis Sedulus importes. *Cic. Off.* 2, 5. *extr.* Si d importetur nobis incommodi, propulsemus. *Sext.* 69. *f.* Importare alicui calamitatem. *Id.* *sc.* 4, 15. aegritudines anxias. *Id. Dejot.* 15. *f.* tem alicui, aut incolumem famam. *Phaedr.* 1, luctum alicui. *Cic. fil. Fam.* 16, 21. *med.* suspi-nem. *Liv.* 39, 14. fraudem aut periculum. *Pa-. Dig.* 50, 2, 5. Crimen, quod ignominiam im-tat. *Plin.* 14, 18, 22. Vinum in Arcadia fieri, d fecunditatem feminis importet, viris rabiem. 2, 47, 48. Grandines Septentrio importat et us.

IMPORTŪNE et Inportune, adv. ἀκαίρως, prae-loci, aut temporis, aut personarum rationem: ue adeo perperam, aut moleste. *Paul. Dig.* 13, 17. Si pugillares mihi commodasti, non recte ies importune repetendo. *Plin.* 7, 12, 10. Per-m importune fortuitum hoc quoque fuit. *Cic.* *d.* 4, 25. Confidere suis testibus, et importune istere, [*i. e justo audacius.] *Gell.* 10, 16. *f.* est medius eximi versus, qui de Pyrrho impor-e immissus est. *Just.* 42, 1. Tyrannica crude-te multas civitates importune vexavit. *Lact.* 5, Importunius veritati insultare. *Gell.* 20, 6. *f.* ortunissime fecerunt, qui scripturam istam sin-issimam corruperunt.

IMPORTŪNĬTAS et Inportunitas, atis, f. ἀκαι-, intempestivitas, quae neque loci, ut ait *Do-us*, neque temporis observat commoditatem. *r. Andr.* 1, 4, 4. Importunitatem spectate anicu-. [*Laud. *Ruhnk* ad h. l. *Cic. Amic.* 15. Miror superbia et importunitate si quemquam habere uit. (ita *Orell.*) coll. *Gronov.* ad *Sen. Ben.* 4, t *Duk.* ad *Flor.* 1, 8.] ℙ Accipitur non raro immanitate, feritate, impotentia, nimia licen-, audacia. *Cic. Cluent.* 69. Importunitatem ma-a filii capite depellite. *Id. ib.* 61. Quem pro-r animi importunitatem nemo recipere tecto vel-*Id. Pis.* 9. *extr.* Animal ex omnium scelerum ortunitate, et omnium flagitiorum impunitate cretum. *Id. Verr.* 2, 2, 30. Homo incredibili ortunitate atque audacia. *Id. ib.* 2, 3, 16. Vi-inter importunitatem tuam, senatusque bonita-quid intersit. *Id. Sen.* 3. Moderati, et nec iciles, nec inhumani senes tolerabilem agunt ectutem: importunitas autem, et inhumanitas ni aetati molesta est: i. e. morosa, ac molesta ura. *Pl. Trin.* 3, 3, 6. Tanta importunitas, taque injuria facta in nos est ab hero nostro. *Verr.* 2, 3, 54. Ex tuo scelere, importuni-, avaritia, crudelitate. *Hirt. B. Afr.* 87. Se-dae eorum importunitatis gratia, singulis IIS tum divisit. ℙ *Importunitas loci* est incommo-loci alicujus ratio ad rem aliquam perficien-, ap. *Gell.* 3, 7.

IMPORTŪNUS et Inportunus, a, um, adj. portu ens, atque adeo periculosus, infestus. *Ov.* *t.* 14, 481. Quos communis hiems, importunus-Caphareus Mersit aquis. Al. leg. *importunis-.* *Festus:* Importunum, in quo nullum est au-um, velut esse solet portus navigantibus. ℙ n intempestivus, incommodus, ἄκαιρος. *Cic.* 2, 5. Num aut locus hic non idoneus videtur, importunum tempus in tanto otio? *Lambin.* llet *inopportunus.* [*Recepit *Orell.*] *Tac. A.* 12. *f.* Armeniam petunt, id temporis importu-, quia hiems occipiebat. *Gell.* 1, 15. Leves, futiles, et importuni locutores. *Virg. G.* 1, . Obscenaeque canes, importunaeque volucres, e. quae tempore insolito apparent, ut bubo, osae, mali ominis cantu, v. *Cerd.*] ℙ Hinc pro lesto, gravique ponitur. *Cels.* 4, 3. Neque alius ortunior, acutiorque morbus est, quam, etc. *r. Od.* 3, 16, 37. Importuna tamen pauperies st. ℙ *Homo importunus* dicitur, qui modum habet, ac sine ullo discrimine loci, temporis, um, aut personarum, incommodus omnibus, du-, iniquus, difficilis est, neque alios quiescere itur, ut maria, quae portu carent. *Ter. Heaut.* 2, 23. Immo ille fuit senex importunus semper. *r. Sat.* 2, 5, 96. Importunus amat laudari? *chol. Acr. importunus* pro *importune* (*über alle ühr*).] *Id. Ep.* 2, 2, 185. alter Dives, et im-tunus, ad umbram lucis ab ortu Silvestrem mis et ferro mitiget agrum. *Id. ib.* 1, 6, 53. libet, is fasces dabit, eripietque curule Im-tunus ebur. *Pl. Asin.* 1, 1, 47. Uxor importu-na atque incommoda. *Cic. in Senat.* 6. *extr.* Ut omnes suas libidines latere posse arbitraretur, si modo vultum importunum in forum detulisset, *h. e.* durum, et severitatem prae se ferentem. *Id. Verr.* 2, 4, 50. Importunissimae libidines, *h. e.* quae nullo non loco, aut tempore, et contra omnis generis homines insolescunt. *Hor. Od.* 4, 13, 9. Cupido importunus transvolat aridas Quercus, etc. ℙ Item immanis, saevus, crudelis, ut qui nullo non tempore furit, nocetque sine discrimine. *Liv.* 29, 17. *f.* Crudelissimus atque importunissimus tyrannus. *Cic. Cluent.* 63. Crudelis atque importuna mulier. *Id. Verr.* 2, 1, 3. Singularem quandam poenam istius immanis atque importuna natura desiderat; et *ib.* 5, 54. Importunissima pestis; et *Cat.* 2, 6. Importunissimus hostis. *Liv.* 5, 2. Importuni decemviri. *Cic. Verr.* 2, 5, 40. Importunus atque amens tyrannus. *Ov. Met.* 4, 482. Nec mora: Tisiphone madefactam sanguine sumit Importuna facem. *Id. Amor.* 3, 9, 19. omne sacrum mors importuna profanat. ℙ Item nequam, malus, improbus. *Cic. Fam.* 9, 21. *f.* Quare ad patres censeo revertare: plebeji quam fuerint importuni, vides. *Lege totam epistolam.* ℙ Est etiam non idoneus, ineptus. *Sall. Jug.* 97. Aggeribus, turribusque, et aliis machinationibus locus importunus. *Sil.* 3, 540. importuna locorum, *h. e.* non apta itineri. *Gell.* 3, 1. Nunquam tam importuna atque audaci argutia fuit noster Probus, ut Sallustium, vel subtilissimum brevitatis artificem, periphrasin poetarum facere diceret.

IMPORTŪŌSUS et Inportuosus, a, um, ἀλίμενος, qui est sine portu. *Sall. Jug.* 20. Mare saevum, importuosum et ager frugum fertilis. *Plin. ep.* 6, 31. *f.* Litus importuosum. *Plin. alter* 4, 12, 23. Importuosissima insula. [*Adde *Tac. A.* 4, 67. *Liv.* 10, 2. *Sen. cons. ad Helv.* 8. et *ep.* 25. Oppon. *portuosus.*]

IMPOS et Inpos, ŏtis, adj. ἀκρατής, ab *in* privativa, et *potis*, idem est quod impotens, *h. e.* qui rem aliquam in sua potestate non habet: cui contrarium est *compos.* Hinc *impos animi*, aut *sui* est, qui aegritudine aliqua extra se est, cui mens sana non est. *Pl. Trin.* 1, 2, 93. quid interest, dare te in manus Argentum amanti homini adolescenti, animi impoti? *Id. Cas.* 3, 5, 7. Eripite isti gladium, quae sui est impos animi. *Sen. Agam.* 117. Impos sui amore caeco. ℙ *Impos veritatis*, qui veritatem assequi non valet. *Appul. de Deo Socrat. in.* ℙ *Impos damni* ap. *Auson. Idyll.* 10, 274. est impatiens jacturae. ℙ Absolute *impos* est, inquit *Festus*, qui animi sui potens non est, qui animum suum in potestate non habet. *Appul. Dogm. Plat.* 2. Impotem ipsum aliorum addici potestati.

IMPŌSĬTĪCIUS, a, um, adj. ἐπιθετικός, qui imponitur, ut *impositicia nomina* ap. *Varr. L. L.* 7, 2. de quibus V. in DECLINATUS, a, um. ℙ *Impositicia res* dicitur, quae cum alia conjuncta non est tanquam pars ejus, sed extrinsecus est imposita. *Paul. Dig.* 30, 1, 41. §. 11. Canthari per quos aquae saliunt, poterunt legari, maxime si impositicii sint. ℙ *Impositicia causa* distinguitur a naturali, et a publica a *Sexto Pedio* ap. *Ulp. Dig.* 39, 1, 5. *med.* V. JCtos. ℙ Scribitur et *Impositi tius*, sed *Impositicius* praestat.

IMPŌSĬTĬO, onis, f. ἐπίθεμα, actus imponendi. *Plin.* 27, 13, 115. Succus vel semen impositione spicula e corpore ejicit. ℙ Ap. *Varr. L. L.* 4, 1. et *ib.* 9, 3. *impositio verborum* et *nominum* est eorum inventio, et usus ad significanda ea, quibus imponuntur.

IMPŌSĬTĪVUS, a, um, adj. idem quod impositicius, ut *impositiva nomina* ap. *Varr. L. L.* 9, 3. *med.* et *Plin.* 28, 4, 6., *h. e.* quae imponuntur rebus significandis.

IMPŌSĬTOR, oris, m. qui imponit. *Varr. L. L.* 6. *in.* Cum haec adminicula addas ad eruendam voluntatem impositoris, *h. e.* ejus qui rei nomen imposuit.

IMPŌSĬTUS et Inpositus, a, um, part. ab *impono:* ἐπιτεθείς, supra positus. *Cic. Att.* 5, 15. Clitellae bovi impositae. *Virg. G.* 4, 477. Impositique rogis juvenes ante ora parentum. *Stat. Silv.* 2, 1, 63. Impositus stratis. *Hor. Od.* 4, 14, 12. Arces impositae alpibus. *Id. Ep.* 1, 7, 77. Impositus mannis. *Petr. Sat.* 114. Imposita scaphae. *Ov. Met.* 15, 820. Ferre onus impositum. *Id. Amor.* 2, 2, 24. Imposita gremio stertere fronte potes. *Lucr.* 6, 741. Nomen ab re impositum. *Sall. Cat.* 49. Contumelia imposita alicui. *Ov. Her.* 19, 28. impositas servet arena notas, *h. e.* impressas. *Suet. Caes.* 73. Imposita stigmata, *h. e.* inusta. *Cic. Att.* 1, 18. Consul impositus nobis, *h. e.* praepositus, praefectus. *Id. Font.* 5. Vectigal impositum frugibus. *Id. Balb.* 18. Impositae leges. ℙ *Impostus* per syncop. est poeticum. *Virg. A.* 9, 716. Inarime imposta Typhoeo. *Lucr.* 5, 544. Imposta pondera. *Prop.* 4, 2, 29. Imposta corona. *Val. Fl.* 4, 186. arma imposta aris. *Stat. Th.* 1, 227. Mens cunctis imposta manet.

IMPŌSĬTUS, us, m. idem ac impositio. In sexto casu sing. *Plin.* 24, 4, 6. Ulcera commanducatu impositque efficacissime sanari. Al. leg. *commanducato impositoque.*

IMPOSSĬBĬLIS et Inpossibilis, e, adj. ἀδύνατος, qui fieri non potest. *Quint.* 5, 10. Non longum tantum, sed etiam impossibile, ac potius infinitum est; et 13. *med.* Impossibilia aggredi. *Just.* 2, 4. Imperare aliquid quasi impossibile. *Appul. Met.* 1. Nihil impossibile arbitror. *Ulp. Dig.* 43, 11, 1. *med.* Impossibile est, ut alveus fluminis publici non sit publicus. *Appul. Dogm. Plat.* 3. Sextus modus per impossibile tantum approbatur. Adde *Macr. Sat.* 7, 3. *med.*

IMPOSSĬBĬLĬTAS, atis, f. ἀδυναμία. *Appul. Met.* 6. Impossibilitate ipsa mutata in lapidem Psyche. Adde *Tert. Baptism.* 2. *f.*

IMPOSTOR, oris, m. πλάνος, ἐπιθέτης, qui imponit, seu decipit. *Ulp. Dig.* 21, 1, 4. Nec gulosos, nec impostores, aut mendaces, aut litigiosos. (Impostoris lepide puniti historiam V. ap. *Trebell. l. c. in v. seq.*) *Hieron. ep.* 38. *f.* Si tunica non canduerit, statim illud e trivio: impostor et Graecus est. *Id. ep.* 54. *n.* 5. hoc idem Graece habet, ὁ Γραικός, ὁ ἐπιθέτης: ex quo apparet proverbiale quoddam dictum fuisse: et maxime in Christianos illorum temporum. Adde *Paulin. Nolan. carm.* 21, 338.

IMPOSTŪRA, ae, f. ἐπίθεσις, fraus, deceptio. *Ulp. Dig.* 47, 20, 3. Si quis imposturam fecerit, vel collusionem in necem alterius, stellionatus poterit postulari. (Fortasse *impostura* hoc loco veneficium, incantamentum significat.) *Trebell. Gallien.* 12. Imposturam fecit, et passus est.

IMPŎTENS et Inpotens, entis, adj. ἀκρατής, non potens, infirmus. *Cic. Mur.* 28. *f.* Nolo accusator in judicium potentiam afferat, non auctoritatem excellentem, non nimiam gratiam: valeant haec omnia ad salutem innocentium, ad opem impotentium, ad auxilium calamitosorum. *Id. Fin.* 1, 16. Neque homini infanti atque impotenti injuste facta conducunt. *Sall. in or. Macri Licin.* Neque me praeterit, quanto opes nobilitatis, solus, impotens, pellere dominationem incipiam. ℙ [*Hinc dicitur *impotens*, qui regendae, coercendae, moderandae alicujus rei destitutum viribus se praebet. Ita construitur cum genitivo. Pertinent huc, praeter *Curt.* 4, 7. Quidam ob sitim impotentes sui: quem l. Noster seq. §. addiderat, ea exempla, quae antea ad finem posita legebantur.] *Liv.* 29, 9. Impotens irae; et 30, 42. laetitiae. *Curt.* 8, 1. *f.* animi. *Tac. H.* 4, 44. amoris. *Sen. Agam.* 126. consilii, *h. e.* prudentiae et moderationis impatiens aut incapax. *Liv.* 9, 14. Gens impotens rerum suarum prae domesticis seditionibus, *h. e.* quae res suas regere nescit, aut nequit. *Id.* 35, 11. Equi impotentes regendi, *h. e.* qui regi nequeunt. ℙ Cum infinito. *Hor. Od.* 1, 37, 10. quidlibet impotens Sperare. *Liv.* 27, 48. Elephanti impotentes regi, et inter duas acies versari. Al. melius leg. *impotentius.* [*V. *Lex. Liv.* s. h. v.] ℙ Tum est incontinens, insolens, effrenatus, vehemens, impatiens, qui in sua potestate non est, qui affectus suos regere non potest, sed ab iis vincitur et aufertur. *Cic. Fam.* 4, 9. Victoria etiamsi ad meliores venit, tamen eos ipsos ferociores impotentioresque reddit; et *Phil.* 5, 9. Impotens, iracundus, contumeliosus, superbus, semper poscens, semper rapiens, semper ebrius; et 16. Homo impotentissimus, ardens odio, animo hostili in omnes bonos. *Vell.* 2, 11. Marius immodicus gloriae, insatiabilis, impotens, semperque inquietus. *Cic. Phil.* 11, 7. Ipse est confidens, impotens, etc. *Id. Har. resp.* 2. Nihil feci iratus, nihil impotenti animo. [*Pertinent huc ista quae inferius Noster posuerat. *Sen. Med.* 143. Sceptro impotens, *h. e.* qui propter regiam potentiam insolescit; et *Id. Hippol.* 276. Cupido impotens flammis simul, et sagittis, *h. e.* saeviens in omnes sine discrimine aut modo. Porro notabilis illa ad Graecorum morem facta constructio ap. *Just.* 26, 3. Statim a principio superbus, regiae familiae militibusque impotens erat, i. e. insolenter, superbe egit erga, etc. ℙ Denique transfertur ad ea, in quibus modum tenere, affectus nostros regere non possumus, quibus omnis moderatio deest.] *Cic. Tusc.* 5, 7. Impotenti laetitia efferri; et *Fam.* 10, 27. Ista pax perditum hominem in possessionem impotentissimi dominatus restitutura est. Adde *Nep. Lys.* 1. [*ubi v. *Brem.*] *Liv.* 29, 9. In multo impotentiorem subito rabiem accensi. *Catull.* 35, 12. Illum deperit impotente amore. (*Plin.* ap. *Charis.* 1, 108. antique dictum ait *impotente* pro *impotenti.* Contra *Id. Plin. ib.* p. 101. statuit ex *Verr. Flacco* (qui fuit Augusti aequalis) nominum, quae in *ns* finiuntur, ablativum in *e* exire: additque auctoritatem *C. Caesaris* in *ep. ad Cic.* Confirmat *Bentl.* ad *Hor. Od.* 1, 25, 17. afferens loca plus quam 60. ejusdem et alior. in *e* desinentia.) *Quint.* 12, 1. Impotentissimae cogitationes cupiditatis, avaritiae, invidiae. *Curt.* 4, 10. Superstitio impotens, saeva, mutabilis. *Tac. A.* 3, 33. Pervicacia et impotentia mulierum jussa. *Liv.* 7, 41. *extr.* Impotens postulatum; et 38, 56. *f.* Impotens injuria. *Sen. Herc. Oet.* 715. Quis tam impotens, o mise-

ra, te casus rotat? *h. e.* saevus, immanis, nimis potens, cujus violentiae resisti nequit. *Catull.* 4, 18. de phaselo: Et inde tot per impotentia freta Herum tulisse, *h. e.* procellosa, et quae regi nequeant. ℙ [*Confunduntur *impotens* et *impudens.* V. *Burm.* ad *Quint. Decl.* 5, 4. p. 106. et c. 13. p. 125.]

IMPŎTENTER, adv. ἀκρατῶς, impotenti animo, effrenate, intemperanter, immodice. *Hirt. B. Alex.* 33. Impotenter regnare. [*V. *Mor.* ad h. l. et *Drakenb.* ad *Liv.* 38, 48.] *Justin.* 16, 4. Cum plebs novas tabulas, et divisionem agrorum divitum impotenter flagitaret. *Quint.* 6, 3. *med.* Impotenter dicere aliquid; et 1, 3. Ne quid cupide, ne quid improbe, ne quid impotenter faciat, monendus est puer. *Sen. ep.* 42. Subita et magna potentia impotenter uti; et *Ben.* 4, 17. Quis est, qui non ipsis, quae impotentissime fecit, speciem aliquam induat recti? ℙ [*De comp. impotentius v. v. praeced.]

IMPŎTENTĬĂ, ae, f. ἀδυναμία, imbecillitas, infirmitas. *Ter. Ad.* 4, 3, 16. Magis propter suam impotentiam se semper credunt negligi, [*i. e. inopiam, humilem conditionem.] ℙ Saepe sumitur pro animi effrenatione, qua se quis continere non potest, ut in IMPOTENS dictum est. *Cic. Tusc.* 4, 15. Inflammant appetitione nimia, quam tum cupiditatem, tum libidinem dicimus, impotentiam quandam animi, a temperantia et moderatione plurimum dissidentem; et *ib.* 5, 7. Impotentia efferri. *Hor. Epod.* 16, 61. nullius astri Gregem aestuosa torret impotentia. *Vell.* 2, 29. Nunquam potentia sua ad impotentiam usus. Sic *Tac. Ann.* 1, 4. Muliebris impotentia. *Plin.* 34, 3, 6. Impotentia libidinis. *Suet. Caes.* 77. Nec minoris impotentiae voces propalam edebat. *Tac. A.* 14, 31. Fovere militum impotentiam. Adde *Sisenn.* ap. *Non.* 12, 31. [*Plura habet *Boettich.* in *Lex. Tac.* p. 245. sq.] ℙ Caret plurali numero.

*IMPRAEGNĀTUS, a, um, part. pass. ab Impraegno. *Guil. Brit. Phil.* 7, 607. Et jam finis erat hiemis, tellusque calore Impraegnata novo flores gignebat et herbas. *B. A.*

*IMPRAEGNO, as, a. 1. gravidam reddo. *Sarisb. Policrat.* 8, 11. V. *Voss. de V. L. L.* 1, 23. ℙ Translate est augeo ap. *Guil. Brit. Phil.* 5, 566. *B. A.*

IMPRAEPĔDĪTE, et

IMPRAEPĔDĪTO, adv. sine impedimento, nullo impediente. *Ammian.* 27, 10. Impraepedite abduxit. *Id.* 26, 6. Ut impraepedito ipse pergeret, quo tendebat.

IMPRAEPĔDĪTUS, a, um, adj. non praepeditus. *Ammian.* 21, 5. Impraepedito cursu tendentes, Daciarum fines occupemus.

IMPRAEPŪTĬĀTUS, a, um, adj. idem quod praeputiatus, habens praeputium. *Tert. Monog.* 11. *f.* ex *Cor.* 1, 7, 18. Impraeputiatus vocatus es? ne circumcidaris.

IMPRAESCĬENTĬĂ, ae, f. praescientiae carentia. *Tert. adv. Marc.* 2, 7. Deceptus ex impraescientia futuri.

IMPRAESENTĬĀRUM, Inpraesentiarum, et In praesentiarum, ἐν τῷ παρόντι, dictio conflata ex *in praesentia rerum*, ut putat *Voss. in Etym.*, idem significat, quod *in praesens*, *in praesentia*, *in praesenti:* neque solum dicitur de eo, quod praesens nunc est, sed et de eo, quod praesens fuit, aut erit. [*Sequitur hanc sententiam *Ramsh. Lat. Gr.* §. 150. p. 469. ubi praeter largum exemplorum numerum ex veterrimis collectorum et recentissimis scriptoribus, locum exhibet *Cic. Inv.* 1, 30, 49. ubi pro vulg. *in praesentia*, unus cod. *in praesentiarum* habet. — Alii docent, *in praesentiarum* ad eas pertinere locutiones, quae praepositiones aliis interdum casibus, quam quos consuete regant, junctas habeant, ita ut *praesentiarum* a praep. *in* pendeat; alii a suppressa voce *tempore* genitivum *praesentiarum* regi volunt. V. *Perizon.* ad *Sanct. Min. II.* 3. p. 171. *Nolten. Antib.* p. 1004. *Ruddim.* 1, 312. et 2, 334. Sunt etiam, qui, quod nullus veterum Grammat. mentionem ejus faciat, prorsus ejiciendum h. v. e Latio censeant: a quorum partibus stare videmus *Goerenz.* ad *Cic. Fin.* 1, 17, 55. „*Impraesentiarum* equidem non concoquo.“ — Novam denique *Doederl.* 1, 140. sqq. hanc rationem addit: esse *praesentiarum* adjectivum e substantivo *praesentia* formatum, eodem modo quo *praesentarius* et *praesentaneus* a *praesens*; et *impraesentiarum* in codicibus eodem jure exhiberi, quo *imperpetuum* ap. *Scrib. Larg.* 11, 102. Cf. *Doederl.* 3, 312. sq.] *Cato R. R.* 144. Extra quam si quem socium impraesentiarum dixerit. *Nep. Ann.* 6. Exhaustis jam patriae facultatibus cupivit in praesentiarum bellum componere, quo valentior congrederetur. *Fannius. Annal.* 1. (V. FANNIANUS.) Ap. *Prisc.* 13, 960. Cum in vita agenda didicimus multa, quae impraesentiarum bona videntur: post inventa, etc. *Tac. A.* 4, 59. Plerumque tamen, quid in praesentiarum conduceret, oblitus. *Ulp. Dig.* 43, 5, 1. Tempus ei dandum est, si non potest in praesentiarum exhibere. *Appul. Apol.* Quamquam sedulo in praesentiarum a laudibus tuis tempero. *Id. Flor. n.* 16. Nam nunc impraesentiarum laetitia facundiae obstrepit.

IMPRAESTĀBĬLIS, e, adj. qui nihil praestat. *Firm. Math.* 8, 29. *med.* Longaevi et impraestabiles.

IMPRANSUS et Inpransus, a, um, adj. ἀνάριστος, qui nondum pransus est. *Hor. Sat.* 2, 2, 7. Verum hic impransi mecum disquirite. [*Adde *ib.* 2, 3, 257.] *Pl. Amph.* 1, 1, 98. Hoc adeo, hoc commemini magis, quia illo die impransus fui.

IMPRECĀTĬO et Inprecatio, onis, f. ἀρά, exsecratio, devotio, dirae. *Sen. Ben.* 6, 35. Exsecraris enim illum, et caput sanctum tibi, dira imprecatione defigis. *Plin.* 5, 8, 8. Solem orientem occidentemque dira imprecatione contuentur.

IMPRĔCOR et inprecor, aris, atus sum, dep. 1. καταράομαι, mali quippiam precor. *Virg. A.* 4, 628. Litora litoribus contraria, fluctibus undas Imprecor. *Plin.* 8, 7, 7. Diras Pompejo imprecari. *Quint. decl.* 15. *f.* Imprecari debilitates, naufragia, morbos. *Mart.* 7, 24. Hoc tibi pro meritis, et talibus imprecor ausis, ut etc. ℙ In bonam partem quandoque accipitur. *Appul. Met.* 9. Solito sermone salutem ei fuerat imprecatus. *Petr. fr. Trag.* 78. *Burm.* Ut totus mihi populus bene imprecetur. *Hieron. ep.* 97. *f.* Cui multos imprecamur annos. ℙ Pro simplici *precor*. *Appul. Met.* 2. Tunc orientem obversus, et incrementa solis augusti tacitus imprecatus, etc. ℙ [Part. *Imprecandus* ap. *Hieron. in Helv. n.* 2. Deus pater est imprecandus, ut matrem filii sui virginem ostendat fuisse post partum. *F.*]

IMPRĔHENSĬBĬLIS et Inprehensibilis, e, adj. incomprehensibilis. *Gell.* 11, 5. Omniumque rerum fidem veritatemque ita imprehensibilem videri ajunt, etc. Alii aliter leg.

IMPRESSĒ, adv. efficaciter, attente, graviter. *Tert. Exhort. cast.* 3. Alte et impresse recogitare. *Id. Car. Christi* 12. Ut impressius dixerim. *Coel Aurel. Tard.* 3, 6. *med.* Dehinc rursus defricandus, tenacius quidem, sed non impressius.

IMPRESSĬO et Inpressio, onis, f. εἰςβολή, actus imprimendi, seu premendi in aliquid. *Cic. Acad.* 4, 18. Cum visa in animos imprimuntur, non vos id dicere, inter ipsas impressiones nihil interesse, sed inter species, et quasdam formas eorum. *Id. Fam.* 5, 2. *med.* Vi atque impressione evertere aliquem. *August. Doctr. Christ.* 2, 25. Impressiones nummorum. *Appul. Dogm. Pl.* 1. Initium omnium corporum materiam esse: hanc signari impressione formarum. ℙ Saepe dicitur de impetu atque aggressione militari, cum hostis in hostem incurrit, eumque aggreditur, premit, instatque ut loco depellat. *Varr. R. R.* 2, 4. Hostes arbitrati occasionem se habere victoriae, impressionem facere coeperunt in castra. *Liv.* 8, 9. Hastati non ferentes impressionem Latinorum, se ad principes recepere. *Id.* 4, 28. *f.* Dant impressionem, qua Albinus cohortes objecerat. *Id.* 25, 37. Dein valida impressione pulsi, terga vertunt. *Id.* 2, 70. Impressione una totum equitatum fudere. *Hirt. B. G.* 8, 6. Impressionem facere in fines hostium. ℙ [Significat etiam turbam hominum sese prementium, Itali *calca* dicunt. *Front.* 5. *ad M. Caes.* (ed. *A. Maio*) *ep.* 30. ita scribit Kal. Jan.: Metui ego, invalido adhuc corpore, turbae, et impressioni me committere. Si Dei juvabunt, perendie vos vota nuncupantes videbo: *nempe* III. Non. Jan. vota nuncupabantur pro salute principis. *F*] ℙ Est item expressio. *Cic. Acad.* 1, 5. In pedibus celeritatem, vim in manibus, claritatem in voce, in lingua explanatam vocum impressionem. Est qui mallet *expressionem*. [*Ita *Orell.*] In sonis et vocibus *impressio* est, ubi altius quodammodo vox imprimitur, et insistit, et percussio quaedam intervallorum fit. *Cic. Or.* 3, 48. Si numerosum est id in omnibus sonis et vocibus, quod habet quasdam impressiones, et quod metiri possumus intervallis aequalibus.

IMPRESSUS et Inpressus, a, um, part. ab *imprimo*, ἔντυπος, signatus, inustus, expressus. *Cic. Att.* 2, 21. Ut vix sonitum audire, vix impressam orbitam videre possemus. *Id. Acad.* 4, 27. Signa anulis impressa. *Virg. A.* 5, 536. Cratera impressum signis. *Tibull.* 1, 7, 14. Impressus dens. *Cic. Or.* 3. Vestigia in aliquo loco impressa. *Id. Fam.* 5, 20. *med.* Locus tot vestigiis impressus. *Petr. Sat.* 105. Stigmata captivorum frontibus impressa. *Lucan.* 9, 176. et impressas auro, quas gesserat olim, Exuvias, *h. e.* intextas, aurum impressum habentes. *Cic. Div.* 2, 23. Sulcus altius impressus. *Virg. A.* 4, 659. Dido os impressa toro. ℙ Translate. *Cic. Acad.* 4, 11. Verum impressum in animo atque mente. *Id. Or.* 2, 45. Motus in ipso oratore impressi atque inusti. *Id. Mil.* 27. Memoria tabulis publicis impressa. ℙ Item premendo impositus. *Virg. A.* 12, 303. Impressoque genu nitens, terrae applicat ipsum; et 357. Pes collo impressus. *Ov. Met.* 8, 453. Impresso pollice nere stamina. ℙ Non pressus. *Propert.* 2, 25, 70. Missus et impressis haedus ab uberibus, *h. e.* non mulctis. Ita *Scalig.*, *Passerat.*, *Broukus.* qui et illud *Statii* affert *Theb.* 5, 403. At levis, et miserae nondum mihi notus Iason, Transtra per et remos, impressaque terga virorum, et Uterque tamen locus intelligi aliter potest.

IMPRESSUS, us, m. idem ac impressio. *Pru Psych.* 273. Sub pectoris impressu.

[IMPRĔTĬĀBĬLIS, e, adj. omne pretium sup rans, inaestimabilis. *Cas. Var.* 4, 1. Indicamu nos impretiabilis quidem rei, sed more gentiu suscepisse pretia destinata, equos argenteo colo vestitos, quales decuit esse nuptiales. *F.*]

IMPRĪMIS. V. PRIMUS.

IMPRĬMO et Inprimo, is, essi, essum, a. ἐντυπόω, premendo immitto, ita premo quippia ut nota aut vestigium exsistat, signo, inscribo, r primo. *Cels.* 2, 11. Os cucurbitulae sic corp aptatur imprimiturque, donec inhaereat. *Cic. D* 1, 13. Sus rostro si humi A litteram imprimer *Id. Acad.* 4, 26. *extr.* Annulo sigilla in cera i primere. *Petr. Sat.* 80. Nudo ecce jugulum: e vertite huc manus, imprimite mucrones. *Cic. Ph* 13, 15. Non sentis, te, extra munitiones tuas, stigium ubi imprimas non habere? *Hor. Od.* 13, 13. Imprimere dente notam labris. *Plin.* 25, 37. et *Colum.* 6, 17. morsum; et 7, 11. vuln *Lucan.* 9, 806. dentes alicui. *Hor. Od.* 1, 16, aratrum muris. *Virg. G.* 1, 263. pecori sign aut numeros acervis. *Mart.* 10, 42. basia. *V Fl.* 8, 111. gressus dorso alicujus. *Calpurn. E* 5, 84. Impressurus ovi tua nomina; *scil.* inustu notas in armo ovium. ℙ Passive. *Cic. Tusc.* 25. An imprimi, quasi ceram, animum putam ℙ Pro simplici premo. *Pers.* 1, 37. num le cippus non imprimit ossa? ℙ Pro effodere, i dere. *Pallad.* 1, 34. Si fons desit, imprimen est puteus. ℙ Est etiam inserere, immitte *Plin.* 17, 16, 26. Exempta scutula cortici, im mitur ex alia cortex par, cum sui germinis m ma. *Id.* 25, 13, 107. Radix ephemeri cavis et sis dentibus imprimitur. ℙ Item affigere. *Id.* 4, 10. Idem in curia quoque duas tabulas impr sit parieti. ℙ Item adprimere. *Propert.* 3, 4, Humidaque impressa siccabat lumina lana. *P* 8, 26, 40. Ubi acutissimum videt stirpem, primens corpus. ℙ Translate est introducere, serere, infigere. *Cic. N. D.* 1, 16. In omn animis Deorum notionem impressit ipsa natura. *Fat.* 4, 19. Visum objectum imprimet, et q signabit in animo suam speciem. *Id. Acad.* 4, Cum visa in animos imprimuntur; et 7. Quo e nere nobis notitiae rerum imprimuntur. *Id. P* 5, 6. Ut hos judices legere auderet, quorum ctione duplex imprimeretur reipubl. dedecus; et 2, 24. Horum flagitiorum iste vestigiis totam liam impressit.

IMPRŎBĀBĬLIS et Inprobabilis, e, adj. ἀδο μαστος, qui probari non potest. *Cic. Acad.* 4, Quamobrem sive tu probabilem visionem, sive imp babilem, et quae non impediatur, sive aliud quid p ferres. *Cels. praef. med.* Rationes sequi non impro biles. *Sen. ep.* 75. *med.* Affectus sunt motus animi probabiles, subiti, et concitati. *Plin.* 4, 13, 27. H improbabili argumento. *Ulp. Dig.* 50, 14, 3. improbabilis mos.

IMPRŎBĀBĬLĬTER, adv. *Sidon. ep.* 1, 11. Si objecta non improbabiliter cassaverimus.

IMPRŎBĀTĬO, onis, f. ἀδοκιμασία, actus im bandi. *Auct. ad Her.* 2, 6. Haec et ad impro tionem et approbationem testium pertinebunt. *Verr.* 2, 3, 74. Siciliae omne frumentum im bas, etc., ista omnis improbatio cogendae pecu causa nata est.

IMPRŎBĀTOR, oris, m. qui improbat. *Ap de Deo Socr.* Malorum improbator, bonorum bator. Adde *Tert. Patient.* 5.

IMPRŎBĀTUS, a, um, part. ab *improbo:* ctus, improbus. *Cic. Font.* 4. Si coacti sunt nire omnes, et multorum opera improbata s *Ulp. Dig.* 10, 2, 4. Libri improbatae lectio et *ib.* 2, 2, 5. Illicitum jusjurandum improba religionis. *Id. ib.* 13, 7, 24. *f.* Si prostituit cillam, vel aliud improbatum facere coegit. *pul. Met.* 8. Juvenis morum improbatus, *h. e.* mores perditos improbatus. In *lemmate c.* 13. *Gellii.* Sententia probatissima, quam improbati mus homo dixisset.

IMPRŎBĒ, adv. πονηρῶς, non probe, nequi male, inique. *Cic. Rosc. Am.* 36. Multa sceler multa audaciter, multa improbe fecisti. *Id.* 2, 3, 60. Est aliquid, quod improbius fieri po *Id. Att.* 16, 15. Improbissime tractare aliqu *Id. Sull.* 10. Quid ego miror, si quid ab im bis de me improbe dicitur? *Id. Fin.* 1, 16. Pr improbe parta. *Id. Pis.* 6. Improbissime res dere: ut qui aperte mentitur. Eodem sensu *Amph.* 2, 1, 21. Improbe rogare. *P. Syr.* in *mis* ap. *Gell.* 17, 14. Improbe Neptunum accu qui iterum naufragium facit, *h. e.* injuste. *Q* 12, 7. Improbe litigare. ℙ Est etiam rustice, riter, quasi improbando. *Plin. ep.* 6, 28. Tan mihi copiarum tuo nomine oblatum est, quas om improbe quidem, accepi tamen. ℙ Item perpe minus recte. *Gell.* 15, 5. Ignorantia et ins improbe dicentium, quae non intelligunt; et 9. probe indocteque. Adde *Plin.* 16, 19, 32. ℙ I

ıormiter, prave, modum excedendo. *Suet. Vesp.* 3. De quodam procerae staturae, improbiusque ato, *h. e.* cui natura virilis enormiter magna erat. *Charis.* 1, 78. Chilones improbius labrati. *Marcell. Empir.* 31. *med.* Ad eos, quibus intestinum im-robe prominet. P Pertinet etiam ad obscenitatem t nequitiam. *Catull.* 68, 126. de columba: quae ulto dicitur improbius Oscula mordenti semper ecerpere rostro. *Petr. Sat.* 26. Per rimam im-robe diductam applicuerat oculum curiosum, lu-ımque puerilem libidinosa speculabatur diligentia.

IMPRŎBĬTAS, atis, f. πονηρία, malitia, pravi-ıs morum, perversitas animi. *Cic. Att.* 1, 16. *ed.* Non ita, ut sperarunt mali, alacris exsultat nprobitas in victoria. *Id. Mur.* 4. Amicorum eglectio improbitatem coarguit. *Id. Q. Fr.* 1, 1, 3. Cum te alicujus improbitas perversitasque com-ioverit. P Item audacia, temeritas, imprudentia. *Quint.* 6, 4. *med.* Improbitas licet adversario mo-esta sit, judici invisa est. *Ov. A. Am.* 1, 676. im-robitas muneris instar habet. *Plin.* 2, 23, 21. Mi-um, quo procedat improbitas cordis humani, par-ulo aliquando invitata successu. P Item aviditas, ısatiabilitas cum audacia conjuncta. *Id.* 19, 6, 4. *f.* Adversus improbitatem alitum semina de-ascentium. *Id.* 29, 1, 8. *f.* Homero fastidio on fuit inter proelia Deorum improbitatem muscae escribere. P *Ab eod.* 15, 14, 15. *extr.* tribuitur nprobitas et acerbitas quibusdam malis silvestri-us, *h. e.* mala natura, malus sapor.

IMPRŎBĬTER, adv. improbe. *Petr. fr. Tragur.* 6. *Burm.*

IMPRŎBO et Inprobo, as, avi, atum, a. 1. ἀπο-οκιμάζω, non probo, rejicio, damno. *Cic. Acad.* , 30. Hoc negas te posse nec approbare, nec im-robare; et *ib.* Ex his sequendas esse alias, alias nprobandas. *Id. Or.* 2, 37. Ego ista studia non nprobo, moderata modo sint. *Id. Div.* 1, 72. Haec nprobantur a Peripateticis, a Stoicis defenduntur. *Caes. B. C.* 2, 31. Curio utrumque improbans onsilium. *Hor. Ep.* 5, 8. Per improbaturum aec Jovem. *Plin.* 17, 4, 3. Virgilius terram, uae filicem ferat, non improbat vitibus. *Id.* 37, , 23. Sardonyches melleae et faeculentae impro-antur. *Id.* 9, 39, 63. Dibapha Tyria Lentulus rimus in praetexta usus imbrobabatur. P Est et-m contemnere, deridere. *Ov. Met.* 14, 520. ymphae Ad numerum motis pedibus duxere cho-eas. Improbat has pastor, saltuque imitatus agre-i, etc. P Item irritum reddere. *Cic. Verr.* 2, , 28. Quod C. Sacerdotis judicium improbare tum ausurum, non arbitrabatur. P Item im-robum reddo, seu dedecoro. *Pl. Merc.* 5, 4, 9. uopte culpam generi capiunt, genus ingenio im-robant, *h. e.* eorum culpam generi proprio tri-uunt, ipsumque ingenuo malo dedecorant. Alii liter leg. et interpretantur.

IMPRŎBRO et Inprobro, as, a. 1. pro expro-rare, tribuitur *Pl. Truc.* 2, 2, 25. Rus tu mihi nprobras? ut nacta es hominem, quem pudeat robri! Plerique alii leg. *opprobras.*

IMPRŎBŬLUS, a, um, dimin. audaculus ex avi-itate. *Juven.* 5, 71. dextram cohibere memento: alva sit artoptae reverentia: finge tamen te Im-robulum: superest illic, qui ponere cogat.

IMPRŎBUS et Inprobus, a, um, adj. πονηρός, ακός, minime probus, malus, nequam, sceleratus. *Cic. Or.* 2, 73. Improbus homo et perfidiosus. *Pl. Mil.* 3, 1, 137. Improbi et scelesti. *Id. Truc.* 2, , 12. Improbe nihilique homo. *Brutus* ad *Cic. d Brut.* 1, 11. Homo nequissimus atque improbis-imus. *Cic. Att.* 9, 15. *f.* Te ipsum quodam modo ic violavit, cum in me tam improbus fuit. *Pl. Bacch.* 4, 4, 11. Improbis improbum esse. *Cic. Or.* 1, 46. Populum inflammare in improbos, aut ncitatum in bonos mitigare. *Pl. Pseud.* 1, 2, 16. Vos estis perditi, negligentes, ingenio improbo. *Id. Truc.* 4, 3, 59. Improbum esse ab ingenio. *Id. Epid.* 4, 1, 39. Eam rem adeo sobrie et fru-galiter accuravit, ut alias res est impense impro-bus: *alias res* Graecus accusativus, atque idem ignificat ac *cetera*, q. v. vide §. 5. *Cic. Fam.* 14, . Improbissima lex. *Quint.* 12, 7. Improba causa. *Sen. Herc. Fur.* 406. Improba cupidine acti. *Pl. Truc.* 2, 7, 4. Improba facta facere. *Id. Rud.* 2, , 43. Improbae merces. *Id. Most.* 3, 2, 139. Po-tes improbiores, quia ab infimo tarmes secat. *Cic. Verr.* 2, 1, 42. Improbum testamentum, *h. e.* contra leges, ut *Ascon.* exponit. *Ov. Trist.* 1, 11, 41. Improba hiems. *Id. Fast.* 5, 686. Improba ver-ba, *h. e.* perjura. *Mart.* 10, 5. Panis improbus. P Aliquando est improbatus, neglectus, abjectus, vilis, infamis, nullo loco, pretiove habitus, ἀτι-μος. *Pl. Cas. a.* 1. *v.* 31. Postilla ut semper im-probus, nihilque sis. *In leg. XII. Tab.* ap. *Gell.* 15, 13. Ni testimonium fariatur, improbus intesta-bilisque esto. P Item protervus, petulans. *Ju-ven.* 3, 282. improbus annis, Atque mero fervens. P Item lascivus, obscenus, impudicus. *Ov. A. Am.* 3, 796. Improba verba. *Id. Trist.* 2, 441. car-mina. *Mart.* 5, 78. Improbae Gades. *Id.* 3, 86. Non sunt haec mimis improbiora. *Id.* 3, 75. im-proba satureja, *h. e.* salacia, et Venerem excitan-tia. P Item turpis, deformis. *Lucil.* ap. *Non.* 4, 250. Omnes formosi fortes: ergo improbus es tu. Alii aliter leg. P Item dolosus. *Stat. Silv.* 1, 2, 74. Hunc egomet tota quondam (tibi dulce) pharetra Improbus, et densa trepidantem cuspide fixi. *Mart.* 14, 16. Quaerit compositos manus im-proba mittere talos. P Item audax; inverecun-dus, impudens. *Plin. ep.* 7, 9. Audax haec, non tamen improba, quia secreta contentio. *Stat. Th.* 6, 804. assurgentem alio puer improbus ictu Per-culit, eventuque impalluit ipse secundo. (Hoc lo-co in bonam partem positum videri potest. Pro callido et fraudulento ponitur in illo *Virg. A.* 11, 512. Aeneas equitum levia improbus arma Praemi-sit: quaterent campos.) *Sen. praef. l.* 4. *Q. N. med.* Quo apertior adulatio, quo improbior, hoc citius expugnat. *Quint.* 11, 3. *med.* Perfricare fa-ciem, et quasi improbam facere. *Mart.* 8, 24. Im-proba non fuerit si mea charta, dato, *h. e.* libel-lus supplex si inverecundus non fuerit. *Suet. Gram-mat.* 15. Oris improbi homo. *Quint.* 12, 1. *med.* Improbae spes. *Cic. Verr.* 2, 2, 41. Mala et im-proba defensione uti. *Plin.* 2, 108, 112. *extr.* Im-probum ausum. P Item avidus, insatiabilis, et ob id audax, et perstans. *Virg. G.* 3, 430. de angue: Stagna colit, ripisque habitans, hic pisci-bus atram Improbus ingluviem, ranisque loquaci-bus explet; et *A.* 10, 727. de leone praedam te-nente: haeret Visceribus superincumbens: lavit im-proba teter Ora cruor; et *ib.* 2, 356. lupi, quos improba ventris Exegit caecos rabies. P Cum gen. *Stat. Th.* 7, 298. Dircetis expertem thalami, cru-dumque maritis Ignibus, ante diem cupido viola-vit amore, Improba connubii. P Item obstina-tus, perstans, continuus. *Virg. G.* 1, 145. labor omnia vincit Improbus. *Mart.* 12, 18. Ingenti fruor improboque somno, Quem nec tertia saepe rumpit hora. P Item nimius, immodicus, modum exce-dens. (Ad hanc notionem reduci potest non una ex praedictis.) *Sen. ep.* 94. *med.* Non est, quod imbecillam aciem committas improbo lumini. *Virg. A.* 12, 687. Fertur in abruptum magno mons im-probus actu. *Sen. Q. N.* 4. 4. *extr.* Aquilone flan-te, minutae pluviae sunt: Austro, imber impro-bior est, et guttae pleniores. *Stat. Th.* 6, 838. sic grandibus alte Insurgens humeris, hominem super improbus exit. *Val. Fl.* 6, 702. Improba barbaricae procurrunt tegmina plantae, *h. e.* mo-dum pedum longe excedentia. *Plin.* 12, 17, 37. Improbus barbarum villus in capris, *h. e.* praelon-gus. *Id.* 14, 1, 3. Vites improbo reptatu pampi-norumque superfluitate atria media complentes. *Sall. fragm.* ap. *Non.* 4, 355. Immutilato corpore improbo patibulo eminens affigebatur, *h. e.* altis-simo. *Charis.* 1, 78. Chilones ex Graeco, a labris improbioribus. *Colum.* 6, 1. *f.* Parandi sunt bo-ves cornibus proceris, cervice longa, etc. cruri-bus compactis, nec genibus improbis. [*Sil.* 14, 508. Spatia improba, i. e. permagna; et 6, 525. Furor improbus Euri, i. e. summa vis.] P *Im-probus color* dicitur de purpureo valde saturo, et excellenti, quasi superbus ille sit, et colores ce-teros tum venustate, tum pretio longe excedens: vel quod initio, cum adhiberi coepit, civilem ve-stiendi modum excedere visus sit. *Sen. ep.* 114. *med.* Qui lacernas coloris improbi sumunt, qui per-lucentem togam. Hinc *Mart.* 10, 10. Quidquid Agenoreo Tyros improba cogit aheno.

IMPRŎCĒRUS, a, um, adj. μικρὸς, βραχὺς, non procerus, humilis. *Gell.* 4, 19. Corpora eorum improcera fieri. *Tac. G.* 5. Improcera pecora.

IMPRŎCRĔĀBĬLIS, e, adj. qui procreari non potest. *Appul. Dogm. Plat.* 1. Materia improcrea-bilis et incorrupta.

IMPRŎFESSUS, a, um, adj. qui conditionem suam professus non est. *Suet. Dom.* 12. Defere-bantur qui vel improfessi Judaicam intra Urbem viverent vitam. Al. aliter leg. [*V. Burm.* et *Ou-dendorp.*] *Mart. Dig.* 39, 4, 16. Si quis impro-fessus servus fuerit, et probetur in commissum ce-cidisse. P Passive ἀνεπάγγελτος. *In lemmate decl.* 341. earum, quae tribuuntur *Quintiliano.* Quod quis per publicanos improfessum transtulerit, com-missum sit.

IMPRŎFUNDĬES. V. IMPERFUNDIES.

IMPRŎLIS vel Improlus, qui nondum est ad-scriptus in civitate. *Fest.* In *Gloss. Philox.* expo-nitur ἄγονος, sine prole.

*IMPRŎLOQUIBĬLIS, e, adj. Improloquibile, ἀλάλητον. *Glossar. B. A.*

IMPRŎMISCŬUS et Inpromiscuus, a, um, adj. non promiscuus, non admixtus, sincerus, purus. *Gell.* 12, 4. In his versibus suavitas tam impromi-scua, tamque a fuco omni remota est, ut, etc. *Id.* 1, 7. Verbum neque numeris, neque generibus praeserviens, sed liberum undique, et impromi-scuum, *h. e.* separatum, neque cum alio concor-dans. Utroque loco leg. al. *impromiscus;* nam et *promiscus* legitur.

IMPRŎMPTUS, Inpromptus et Inpromtus, a, um, adj. βραδὺς, tardus. *Liv.* 7, 4. Quia infa-cundior sit, et lingua impromptus. *Auson. Idyll.* 2, 9. Sermone impromptus Latio.

IMPRŎPĔ, adv. prope. *Tert. Exhort. ad cast.* 10. Si orationem facit ad Dominum, imprope est coelo.

IMPRŎPĔRANTER, adv. pedetentim, sensim. *Auson. Epit.* 35. Improperanter agens primos e car-cere cursus.

IMPRŎPĔRĀTUS, a, um, adj. non festinatus. *Virg. A.* 9, 798. Haud aliter retro dubius vesti-gia Turnus Improperata refert.

IMPRŎPĔRĬUM, ii, n. dedecus, probrum. Le-gitur in *decl.* quae inscribitur *Tribunus Marianus*, perperam olim *Quintiliano* attributa, 1. Sempiter-num incussit improperium paludatis. Al. leg. *op-probrium. Gloss. Philox.* Improperium, ὀνείδισις. V. v. sq.

IMPRŎPĔRO et Inpropero, as, n. 1. intro pro-pero, hoc est festinanter et properanter ingredior. *Varr.* ap. *Plin.* 36, 13, 19. *n.* 4. Quo siquis impro-peret, sine glomere lini, etc. exitum invenire ne-queat. Adde *Not. Tir.* p. 95. P Active significat cri-men, aut aliquod probrum alicui objicere. Est tamen vox vulgi, et cadentis Latinitatis, quae videtur deri-vata ex *improbro. Pl. Rud.* 3, 4, 28. Etiam vim improperas, flagitii fragrantia? Alii tamen melius leg. *opprobras. Petr. fragm. Trag.* 38. *Burm.* Non impropero illi. *Gloss. Philox.* Impropero; ὀνειδίζω. Saepissime vero hoc verbo eadem significatione uti-tur, ut etiam nomine inde derivato *improperium*, *Vulg. interpr.* Hinc in *ep. Pauli ad Rom.* 15, 3. Improperia improperantium. [*Plura addidit. F.*]

IMPRŎPĔRUS, a, um, adj. tardus, non prope-rus. *Sil.* 3, 96. Improperae cui ducant fila so-rores.

IMPRŎPRĬĒ, adv. οὐ κυρίως, non proprie. *Plin.* 8, 10, 10. de elephantis: Spirant, et bibunt, odo-ranturque haud improprie appellata manu. *Gell.* 17, 1. Ut scribere ausi sint, M. Ciceronem parum integre, atque improprie, atque inconsiderate lo-cutum. *Id.* 6, 6. In his Virgilii versibus reprehen-dit Hyginus *praepetibus pennis*, quasi improprie et inscite dictum.

IMPRŎPRĬĔTAS, atis, f. *Gell.* 1, 22. *extr.* Ca-venda est improprietas verbi.

IMPRŎPRĬUS et Inproprius, a, um, adj. ἄκυρος, non proprius, non conveniens. *Plin.* 37, 8, 37. Iaspis terebinthizusa, improprio, ut arbitror, co-gnomine dicta. *Quint.* 12, 10. *med.* Falsa et im-propria ratio. P *Improprium* absolute, ἀκυρολο-γία, vitium orationis, de quo V. in ACYROLO-GIA. *Quint.* 8, 2. Proprietati contrarium est vi-tium id, quod apud nos improprium, ἄκυρον apud Graecos vocatur: quale est (*Virg. A.* 4, 419.) tantum sperare dolorem, etc.

IMPRŎPUGNĀTUS, a, um, adj. non propugna-tus. *Ammian.* 29, 6. Impropugnata civitas. Adde 26, 5.

IMPRŎSPECTĒ, adv. inprovide, incaute. *Tert. Anim.* 24. Satis improspecte. *Hieron. adv. Jovin.* 1. *n.* 23. Jephte improspecte voverat.

IMPRŎSPECTUS, a, um, adj. non prospectus, non visus. *Sever. Aetn.* 339. vel qua liberrimus Aetna Improspectus hiat.

IMPRŎSPER et Inprosper, a, um, adj. ἀτυχής, infelix. *Tac. A.* 14, 65. Orta insidiarum magna moles, sed improspera; et *ib.* 4, 44. Multa clari-tudine generis, sed improspera. [*Adde *ib.* 3, 24. Domi improspera fortuna. Ceterum haec vox ap. solum Tacitum nonnisi feminino genere occurrit.]

IMPRŎSPĔRĒ, adv. δυςτυχῶς, non prospere, infeliciter. *Colum.* 1, 1. *med.* Ubi quid perperam administratum cessit improspere. *Tac. A.* 1, 8. Libertas improspere repetita. *Gell.* 9, 9. Nihil quicquam tam improspere Virgilium ex Homero vertisse, quam, etc.

*IMPRŎSPICŬUS, a, um, adj. ἀπερίβλεπτος *Gloss. Gr. Lat. B. A.*

IMPRŎTECTUS, a, um, adj. ἀνυπερασπιστος, non protectus, defensore destitutus, indefensus. *Gell.* 13, 27. *extr.* Ne qua in re adversa et repen-tina incursio imparatis improtectisque nobis obo-riatur. *Id.* 7, 3. *med.* Sed Cato non nudam, ne-que solitariam, nec improtectam hanc epagogen facit, sed multis eam modis praefulcit. *Ammian.* 21, 13. Ne mox partes petiturus Arctoas, impro-tectum Mesopotamiae relinqueret latus. Adde 31, 13.

IMPRŎVĪDĒ, adv. ἀπρονοήτως, incaute. *Liv.* 27, 27. *f.* Neque pro veteris prudentia ducis tam improvide se collegamque in praeceps dederat. *Colum.* 6, 17. Et caecilia saepe, cum bos impro-vide supercubuit, lacessita onere morsum imprimit.

IMPRŎVĪDENTĬA, ae, f. providentiae carentia. *Tert. adv. Marc.* 2, 23. Improvidentia sententias vertere.

IMPRŎVĪDUS et Inprovidus, a, um, adj. ἀπρο-νόητος, qui non praevidet, incautus. *Cic. Lig.* 6. Fatalis quaedam calamitas incidisse videtur, et im-providas hominum mentes occupavisse. *Id. Att.* 7, 20. Improvidi et negligentes duces. *Id. Amic.* 26. *f.* Stultissima persona improvidorum et credulorum senum. *Liv.* 22, 19. Improvidos incautosque ho-stes opprimere. *Virg. A.* 2, 200. Objicitur ma-gis, atque improvida pectora turbat. *Cic. Tusc.* 5, 20. Iis enim se adolescens improvida aetate

irretierat erratis, ut, etc. ℙ Cum genitivo. *Liv.* 26, 39. Velis tum forte, improvidus futuri certaminis, Romanus veniebat. *Plin.* 36, 3, 3. Rudis et improvida hujus mali civitas. *Tac. H.* 3, 56. Sed praecipuum ipse Vitellius ostentum erat, ignarus militiae, improvidus consilii, *h. e.* consilio et consultatione nihil providens. ℙ Passive (ut videtur) qui non praevidetur. *Plin. ep.* 4, 22. *med.* Tela, quae caeca et improvida feruntur. ℙ Cum infinito. *Sil.* 4, 286. de hasta: Ac nimio jactu servasse improvida campi Distantis spatium, propiorem transvolat hostem.

IMPROVĪSE, adv. improviso. *Tert. carm. adv. Marc.* 2, 12. Improvise necans incautos morte suprema. Hic perperam ultima corripitur. Addunt et *Pl.* locum *Truc.* 2, 7, 3. Atque improvise partibus exspoliet. Sed legendum: *atque improbis sese artibus exspoliet.*

IMPROVĪSO et Inproviso, adv. ἀπρονοήτως, ἐξαίφνης, subito, repente, ita ut praevideri non potuerit. *Cic. Verr.* 2, 2, 74. Sane homini praeter opinionem improviso incidi. *Id. Div.* 1, 24. Improviso eos in castra irrupisse. *Caes. B. G.* 1, 13. Quod improviso unum pagum adortus esset; et *B. C.* 1, 54. Collem improviso occupat. *Virg. A.* 12, 576. Scalae improviso, subitusque apparuit ignis. *Pl. Asin.* 2, 2, 44. Tantum adest boni improviso. ℙ Revera est ablativus casus adjectivi *improvisus:* quare nonnunquam praepositionem recipit. *Caes. B. C.* 2, 6. Nostris de improviso, imprudentibus atque impeditis vulnera inferebant. *Cic. Rosc. Am.* 52. De improviso in milites incidere. *Id. Verr.* 2, 1, 43. *f.* Ex improviso si quae res natae essent. Adde *Ter. Andr.* 2, 2, 23.

IMPROVĪSUS et Inprovisus, a, um, adj. ἀπροϊδής, ἀπρονόητος, non provisus, subitus, repentinus, inopinatus. *Cic. Tusc.* 3, 14. Omnia quae mala putantur, sunt improvisa graviora. *Id. Agr.* 2, 22. Unde iste amor tam improvisus ac tam repentinus? *Id. Verr.* 2, 2, 28. Cum hoc illi improvisum atque inopinatum accidisset. *Id. Font.* 15. Cum tot bella subito atque improvisa nascantur. *Id. Tusc.* 4, 17. Sapienti nihil improvisum accidere potest, nihil inopinatum, nihil omnino novum. *Virg. A.* 2, 182. pelagoque remenso, Improvisi aderunt; et *ib.* 1, 598. cunctisque repente Improvisus ait; et *ib.* 8, 524. Namque improviso vibratus ab aethere fulgor Cum sonitu venit, ὑπαλλαγή. *Tac. H.* 5, 16. Dux sibi delectos retinuerat ad improvisa. *Id. A.* 2, 47. Quo improvisior graviorque pestis fuit.

IMPRŪDENS et Inprudens, entis, adj. ἀγνώς, non prudens, *h. e.* ignarus, inscius. *Cic. Brut.* 77. *extr.* Imprudens M. Servilium praeteriisse videris. *Ter. Ph.* 2, 1, 38. Probe horum facta imprudens depinxit senex. *Id. Hec. f.* Plus hodie boni feci imprudens, quam sciens ante hunc diem unquam. *Id. Heaut.* 4, 1, 20. scio, Te inscientem atque imprudentem dicere ac facere omnia. *Nep. Ages.* 2. Omnes imparatos imprudentesque offendit. [*V. *Brem.* ad *Nep. Dat.* 4, 3.] *Caes. B. C.* 2, 38. Imprudentes atque inopinantes hostes aggrediuntur. [*Cf. *Held.* et *Kreyssig.*] *Hirt. B. Afr.* 11. Ne imprudentes suae naves in classem adversariorum inciderent. ℙ Eleganter adhibetur in sexto casu. *Cic. Rosc. Am.* 8. Haec omnia imprudente L. Sulla facta esse, certe scio; et *Caes. B. G.* 3, 29. Ne quis inermibus imprudentibusque militibus ab latere impetus fieri posset. [*V. *Moeb.*] ℙ Cum genitivo. *Ter. Eun.* 1, 2, 56. Imprudens harum rerum ignarusque omnium. Ubi *Donatus:* Prudentia naturalis est: gnaritas extrinsecus venit: *imprudens* per se, *ignarus* per alios. *Cic. Inv.* 2, 31. Imprudentes legis. *Liv.* 31, 14. religionis; et 34, 9. maris. *Colum.* 3, 18. Antiquitatis imprudens consuetudo. ℙ Tribuitur et rebus inanimis. *Virg. G.* 2, 372. de vite: Praecipue dum frons tenera, imprudensque laborum, *h. e.* nondum coeli injurias experta. [*Heyn.* expl. ignara et impatiens injuriae ex dente pecudis.] ℙ Cum infinito. *Curt.* 8, 8. Non imprudens, cum permisissem huic latroni dicere, usurum eum rabie, qua, etc. ℙ Est etiam improvidus. *Petr. Sat.* 102. Non imprudens consilium, si aditum haberet. *Sen. Const. Sap.* 19. Quidquid horum ab imprudentioribus fiet (fieri autem nisi ab imprudentibus non potest) negligendum. ℙ Opponitur *sapienti*, in illo *Sen. ep.* 90. *med.* Illa sapiens licet invenerit, non qua sapiens erat, invenit; multa enim facit, quae ab imprudentissimis aut aeque fieri videmus, aut peritius, aut exercitatius. ℙ Pro valde prudenti quidam accipiendum putant in illo *Virg. G.* 1, 373. nunquam imprudentibus imber Obfuit. Sed contra stat *Serv.* qui optime ita interpretatur: Nunquam imber obfuit non ante provisus, ut *imprudentibus* pro *ignaris* accipiamus. [*Cf. *Heyn.*]

IMPRŪDENTER, adv. δι' ἄγνοιαν, per ignorantiam, inscienter. *Cic. Acad.* 4, 6. Illud imprudenter, si alios esse Academicos, alios Peripateticos arbitrantur. *Vell.* 1, 2. Pastoralem cultum induit, immixtusque castris hostium, de industria, imprudenter, rixam ciens, interemptus est. [*Ruhnk.* Acidalium secutus locum ita exhibet: de industria rixam sciens, imprudenter interemptus est.] ℙ Item incaute, improvide. *Nep. Ann.* 2. *extr.* Si quid amice de Romanis cogitabis, non imprudenter feceris, si me celaris. *Caes.* ad *Cic. post ep.* 8. *l.* 10. *ad Att.* Etsi te nihil temere, nihil imprudenter facturum judicaram. *Ter. Andr.* 1, 1, 103. Ad flammam accessit imprudentius, satis cum periculo.

IMPRŪDENTĬA, ae, f. ἄγνοια, inscitia, ignorantia, error. *Cic. Inv.* 2, 31. Imprudentia est, cum scisse aliquid is, qui arguitur, negat. *Id. Har. resp.* 17. Quod sacrificium tam occultum, quam id, quod non solum curiosos oculos excludit, sed etiam errantes? quo non modo improbitas, sed ne imprudentia quidem possit intrare? *Ter. Eun. prol.* 27. peccatum imprudentiae est poetae. *Petr. Sat.* 79. Imprudentia locorum. ℙ Per *imprudentiam* est imprudenter. *Cic. Verr.* 2, 2, 23. *extr.* Perperam judicare: quod saepe per imprudentiam fit. ℙ Excludit etiam interdum voluntatem et libertatem. *Id. Inv.* 1, 27. Imprudentiae partes sunt, inscientia, casus, necessitas. *Id. Or.* 56. Inculcamus per imprudentiam saepe etiam minus usitatos (*versus in oratione*), sed tamen versus; et *Or.* 3, 39. Imprudentia teli emissi, *h. e.* si telum manu fugit, ut *Enn.* ait. ℙ Est etiam improvidentia, consilii defectus. *Nep. Epam.* 7. Totum exercitum propter praetorum imprudentiam inscitiamque belli periturum. *Id. Dion.* 8. Se armat imprudentia Dionis. *Gell.* 6, 1. Quo modo prudentia esset, nisi foret contra imprudentia?

IMPŪBES et Inpubes, vel Impubis, is, et eris, adj. ἀνηβος, qui pube et barba caret: diciturque de pueris, qui annum quartumdecimum, et puellis, quae duodecimum nondum attigerunt, ut *Justin. Institut.* 1, 22. docet. *Ov. Fast.* 2, 239. Nam puer impubes, et adhuc non utilis armis. *Virg. A.* 5, 546. comitemque impubis Iuli. *Plin.* 28, 4, 9. Capillus impubium impositus; et 23, 7, 64. Corticem puer impubis si detrahat dentibus. *Hor. Ep.* 5, 13. Impube corpus. *Id. Od.* 2, 9, 15. nec impubem parentes Troilon flevere. *Virg. A.* 9, 751. Impubes malae. *Ov. Met.* 9, 416. impubibus annis. *Cic. Cat.* 4, 6. Filium impuberem in carcere necatum esse dixit. *Suet. Claud.* 43. Impubi teneroque togam dare. ℙ Cum accusativo more Graeco. *Sil.* 2, 112. Impubem malas Lyxum. ℙ Item caelebs, castus, qui nempe tamquam impubes se gessit. *Caes. B. G.* 6, 21. Qui diutissime impuberes permanserunt, maximam inter suos ferunt laudem. [*V. *Moeb.*] ℙ Qui rectum casum *impuber* ponunt, nullo probant exemplo.

IMPŪBESCENS, entis, adj. qui nondum lanuginem emisit. *Plin.* 23, 7, 64. Corticem ejus impubescentem puer impubis si detrahat. *Hard.* mallet *intumescentem.*

IMPŪDENS et Inpudens, entis, adj. quem non pudet, inverecundus, petulans, perfrictae frontis, ἀναιδής. *Ter. Eun.* 5, 1, 22. Vide, amabo, si non, cum aspicias, os impudens Videtur? *Cic. Fam.* 5, 12. Qui semel verecundiae fines transierit, eum bene et naviter oportet esse impudentem. *Id. fr.* ap. *Non.* 4, 250. Debes odisse improbitatem ejus, quia impudentissimum nomen delegerit. *Id. Att.* 7, 2. *med.* Impudentissimae litterae. *Ter. Heaut.* 2, 3, 72. O hominis impudentem audaciam! *Cic. Cluent.* 60. Magnum et impudens mendacium. *Ter. Ph.* 3, 2, 14. Incogitans atque impudens. *Gell.* 6, 11. Impudentes et improbi homines. *Cic. Verr.* 2, 2, 78. Ut cum impudens fuisset in facto, tum impudentior videretur, si negaret. *Ter. Andr.* 4, 1, 10. Impudentissima oratio.

IMPŪDENTER, adv. inverecunde, petulanter, ἀναιδῶς. *Cic. Fam.* 5, 12. Neque tamen ignoro, quam impudenter faciam, qui, etc. *Id. Verr.* 2, 2, 54. Callide, audacter, impudenter. *Id. Fam.* 9, 22. *med.* patuit impudenter: depsit, multo impudentius; et *Verr.* 2, 4, 7. Impudentissime mentiri.

IMPŪDENTĬA, ae, f. ἀναίδεια, inverecundia, audacia, petulantia. *Cic. Or. f.* Verecundia negandi scribendi impudentiam suscepi. *Id. Fl.* 15. Impudentia atque audacia fretus. *Id. Har. resp.* 1. Reprimere alicujus impudicam impudentiam. *Id. Dom.* 38. An ego tantam aut animi duritiem habere, aut oculorum impudentiam possim, ut possim intueri, etc.?

IMPŪDENTĬUSCŬLUS, a, um, dim. aliquantum impudens. *Cic. Fam.* 7, 5. *f.* Simus enim impudentiusculi, quam per te vix licet, verum, etc. Plerique cod. habent *putidiusculi.* [*Ita *Orell.* nulla lectionis varietate notata.]

IMPŪDĪCĀTUS, a, um, adj. stupratus, impudicus factus. *Festus.*

IMPŪDĪCE, adv. ἀσελγῶς. *Tert. Idol.* 2. Si quis animam commoverit impudice. *Eutr.* 8, 22. Impudicissime et obscenissime vixit.

IMPŪDĪCĬTĬA, ae, f. ἀσέλγεια, impuritas: et praecipue τὸ παθικόν. *Pl. Amph.* 2, 2, 189. Tu si me impudicitiae captas, non potes capere. *Id. Pers.* 2, 2, 11. Impudicitiam opprobrare alicui. *Tac. A.* 5, 3. objectare. *Suet. Aug.* 71. Infamiam impudicitiae facillime refutavit, circa libidines haesit. *Gell.* 18, 3. Aliquem de impudicitia accusare. *Ulp. Dig.* 1, 6, 2. Ad impudicitiam compellere.

IMPŪDĪCUS et Inpudicus, a, um, adj. ἀναγνος, ἀσελγής, impurus, lascivus et praesertim qui e[...] pudicitiae suae prodigus, παθικός. *Cic. Cat.* 2, 1[...] In his gregibus omnes aleatores, omnes adulter[...] omnes impuri impudicique versantur. *Id. Phil.* [...] 28. Et consul, et impudicissimus. *Id. Har. res*[...] 1. Impudica impudentia. *Mart.* 6, 70. Digit[...] impudicus, *h. e.* medius, δι' ὁμοιότητα σὺν ἰθυφαλλ[...] ℙ Etiam de mulierum Venere incesta. *Cic. Cat.* [...] 5. Complexi mulieres impudicas. *Pl. Curc.* 1, [...] 52. A me pudica est, nisi si est osculando qui[...] piam impudicior. ℙ Item impudicatus, violatu[...] *Auct. Priap.* 60. Si fur veneris, impudicus ibi[...] V. PUDICUS. ℙ Item impudens, temerarius. *P*[...] *Rud.* 2, 3, 62. O facinus impudicum! quam lib[...] ram esse oporteat, servire postulare. ℙ *Impud*[...] *cus odor* est teter, foedus. *Mart.* 12, 32. Od[...] impudicus urcei.

*IMPUDORĀTE, adv. *Vet. Interpr. Iren.* 2, 1[...] Cum haec dicuntur ab ipsis impudorate. *B. A.*

*IMPUDORĀTUS, a, um, adj. *Vet. Interpr. Ir*[...] *naei* 3, 25. Vere impudorati et audaces. *B.* [...]

IMPUGNĀTĬO, onis, f. προσβολή, oppugnati[...] *Cic. Att.* 4, 3. Ipse domum P. Sullae pro castr[...] sibi ad eam impugnationem sumpserat.

IMPUGNĀTOR, oris, m. qui impugnat. *Li*[...] 27, 15. Caulonis impugnatores. Ita legit *Grute*[...] Ast alii melius *oppugnatores.*

IMPUGNĀTUS, a, um, part. ab *impugno*, o[...] pugnatus, victus. *Plin.* 5, 24, 20. Primo hu[...] illi impugnatus cursum Taurus aufert. *Hard.* [...] MSS. leg. *in pugna.* ℙ Item non oppugnatu[...] sine certamine relictus. *Gell.* 1, 6. Turpe est rh[...] tori, si quid in mala causa destitutum atque in[...] pugnatum relinquat.

IMPUGNO et Inpugno, as, avi, atum, a. [...] προσβάλλω, contra aliquem pugno, oppugno, aggr[...] dior. *Caes. B. G.* 3, 26. Nostri, redintegratis v[...] ribus, acrius impugnare coeperunt. *Justin.* 22, [...] Et qui sua tueri non poterat, impugnaret aliena[...] et 2. Syracusae a cive hostili odio impugnatae sun[...] *Id.* 38, 4. Quin sit resistendum impugnantibu[...] *Liv.* 3, 70. Impugnare terga hostium. *Cic. a*[...] *Brut.* 1, 15. *med.* Sceleratos cives timore ab in[...] pugnanda patria deterrere. *Plin.* 26, 12, 76. Mo[...] bus regius impugnatur centaurio majore poto. *Sue*[...] *Cal.* 3. Veneficiis et devotionibus impugnari [...] comperit. ℙ Translate est adversari, contra dicer[...] *Cic. Fam.* 3, 12. Nullamne in tabellae quidem l[...] tebra fuisse absconditam malivolentiam, quae [...] impugnare auderet. *Id. fragm.* ap. *Non.* 5, 68. [...] *Hirt. B. G.* 8, 53. dignitatem alicujus. *Tac. H*[...] 4, 8. sententiam. *Ov. Met.* 5, 151. meritum et f[...] dem. *Quint.* 7, 3. finitionem. *Id.* 2, 17. *f.* Saep[...] quae in aliis litibus impugnarunt actores causarun[...] eadem in aliis defendunt. *Sall. Jug.* 31. Acerrim[...] impugnare aliquem. [*Adde *Suet. Caes.* 21. Cuju[...] vel praecipua opera — Bibulum impugnaverat[...] ℙ Passive impersonaliter, et cum dativo. *Insc*[...] sub Hadriano, ap. *Fabrett.* p. 450. *n.* XIII. Cu[...] commodis eorum inpugnaretur. *Pugno* quoque, e[...] *certo* similiter a poetis Graecos imitatis usurpantu[...]

IMPULSĬO, onis, f. ὠθισμός, ἔπωσις, actus im[...] pellendi, impulsus. *Cic. Univ.* 5. Omnis coagmen[...] tatio corporis vel calore, vel frigore, vel aliqu[...] impulsione vehementi labefactatur et frangitur. [...] Translate. *Id. Inv.* 2, 5. Impulsio est, quae sin[...] cogitatione, per quandam affectionem animi facere[...] aliquid hortatur, ut amor, iracundia, aegritudo[...] et *mox.* Cum aliquid impulsione factum esse di[...] cet, illum impetum et quandam commotionem an[...] mi, affectionemque verbis amplificare debebit; [...] *Or.* 3, 53. Ad hilaritatem impulsio, *h. e.* χαριεν[...] τισμός, figura sententiarum. V. CHARIENTISMUS [*Synonym. est *studium*, ita tamen discrimine in[...] terposito, ut hoc intrinsecus, illud extrinsecu[...] commotam perficiendae alicujus rei voluntatem si[...] gnificet. V. *Doederl.* 1, 126.]

IMPULSOR, oris, m. qui impellit et incitat a[...] aliquid faciendum. *Cic. Att.* 16, 7. Quamvis no[...] fueris suasor et impulsor profectionis meae, appro[...] bator certe fuisti. *Id. Prov. cons.* 8. Impulsor at[...] que adjutor. *Ter. Ad.* 4, 2, 21. Me impulsor[...] hanc esse emptam ait. *Tac. H.* 4, 68. Ne feroci[...] aetatis et pravis impulsoribus, paci belloque mal[...] consuleret.

[IMPULSTRIX, icis, f. quae incitat ad aliqui[...] faciendum. *Non.* 2, 631. usurpari hanc vocem af[...] firmat, quemadmodum et tonstrix, curatrix, plau[...] strix, assestrix. *F.*]

IMPULSUS et Inpulsus, a, um, part. ab *impel*[...] *lo:* ἐπωθούμενος, pulsus, propulsus, protrusus *Caes. B. C.* 3, 40. Biremes, subjectis scutulis, im[...] pulsas vectibus in interiorem partem transduxit *Virg. A.* 12, 856. nervo per nubem impulsa sagitta *Id. G.* 2, 211. rudis enituit impulso vomere campus. *Lucan.* 3, 527. impulsae tonsis tremuere carinae. *Hor. Od.* 4, 6, 11. impulsa cupressus Euro procidit. *Tac. A.* 4, 22. Tiberius visit cubiculum, in quo reluctantis et impulsae vestigia cernebantur. *Vell.* 2, 51. Proelium, quo graviter impulsi sunt Caesaris milites. *Lucan.* 5, 330. Impulsum bellum, *h. e.* profligatum. ℙ Item ictus, pulsus. *Ov. Met.* 10, 145. impulsas tentavit pollice chordas.

ud. cons. Prob. et Olybr. 175. collesque canoris usibus impulsi. ℙ Translate. Caes. B. G. 1, Furore atque amentia impulsus; et ib. 7, 1. c impulsi occasione; et ib. 2, 14. Impulsos a s principibus ab Aeduis defecisse. Virg. A. 10, Cassandrae impulsus furiis. Ter. Hec. 3, 5, Impulsus ira. Nep. Milt. 5. Ejus auctoritate pulsi. Justin. 1, 9. In caedem regis impulsus. V. IMPELLO.]

MPULSUS, us, m. ἔπωσις, idem quod impulsio. . Somn. Scip. 11. Sonus, qui impulsu et motu orum orbium conficitur. Id. N. D. 2, 12. Is lor non alieno impulsu, sed sua sponte movetur. Caec. 15. Impulsu scutorum, conflictu corpo- n, conjectione telorum. Appul. de Mundo. Ven- , qui inferiora repentinis impulsibus quatit. Sen. rc. Oet. 1414. Dolor impulsu gravi anhelum pe- s quatit. ℙ Translate. Caes. B. G. 5, 25. Ne itas eorum impulsu deficeret. Cic. Rosc. Am. Ipsos non negare, ad haec bona Chrysogonum essisse impulsu suo. Gell. 1, 11. f. Impulsu instinctu extraneo indigere. ℙ Pertinet etiam effectus, et impetus animi. Cic. Somn. Scip. 9. Impulsu libidinum voluptatibus obedientium, orum et hominum jura violaverunt. Id. Inv. 2, f. Qui simili impulsu aliquid commiserint. Val. x. 9, 8. Temeritatis etiam et subiti et vehe- ntes sunt impulsus, quorum ictibus mentes con- sae, etc. V. IMPULSIO.

MPULVĔRĔUS, a, um, adj. qui est sine pul- e, hoc est sine labore. Gell. 5, 6. Impulverea ruentaque victoria. V. ACONITI.

MPUNCTUS, a, um, adj. non punctus, nullis er punctis, ἀκέντητος. Appul. Met. 2. Hic vi- m fabre sigillatum, ibi crystallum impunctum. i perperam leg. impictum. V. ACENTETA.

MPŪNĔ et Inpune, adv. ἀζημίως, sine poena, punitione, absque periculo aut damno, tuto, unite. Cic. Fin. 2, 17. Id Sextilius factum abat, poterat autem impune; quis enim redar- eret? Id. Fam. 13, 77. Cum multos libros sur- uisset, nec se impune laturum putaret, aufugit. Leg. 1, 15. Ut dictator quem vellet civium, icta causa, impune posset occidere. Id. Att. 1, f. Qui nummos in tribu pronunciarit, si non lerit, impune sit. Virg. A. 9, 653. Sit satis, eide, telis impune Numanum Oppetiisse tuis, e. te illaeso. Sall. Jug. 35. Impune injuriam ipere. Sic Phaedr. 4, 3. extr. Impune laedi, e. nullam poenam expetendo. Ter. Ad. 5, 3, 38. c licet impune facere huic, illi non licet. Sall. . 36. Impune quaelibet facere, id est regem e. Cic. Quint. 3. Libertate usus est, quo im- ius dicax esset. Ter. Eun. 5, 2, 13. Credin' impune abiturum? Et 5, 7, 18. Siquidem istuc une habueris, h. e. si consequeris, ut istud tibi une sit. Tac. A. 3, 70. Neque tantum malefi- m impune habendum, h. e. impunitum relinquen- n. Cic. Agr. 2, 4. Majorum nostrorum labore tum est, ut impune in otio esse possemus. Sic r. Od. 1, 31, 14. Mercator ter et quater Anno isens aequor Atlanticum Impune. Juven. 4, 152. une ac vindice nullo. Sen. Contr. 2, 13. med. quod tempus impune a legibus. Virg. A. 11, . Per silvas Teucri, mixtique impune Latini avere jugis, h. e. altero alterum nihil laedente inducias. (Similem locum habes Aurelii Opilii Gell. 1, 25.) Hor. A. P. 381. Ne spissae ri- n tollant impune coronae. Juven. 1, 3. Impune o mihi recitaverit ille togatas, Hic elegos? im- e diem consumpserit ingens Telephus? h. e. ut n tantundem audiat. Virg. G. 2, 32. Et saepe erius ramos impune videmus Vertere in alterius: insitione loquitur. Plin. 18, 14, 36. Lupinum une jacet, vel derelictum etiam, ab omnibus malibus amaritudine sua tutum. ℙ Vult Nonius 468. significare impudenter, in illo Lucilii: Ho- impuratus, et impune est rapinator. ℙ [Sup. punissime ap. Pl. Poen. 1, 3, 2. Impunissime vendere hasce aedes licet. ℙ Impoene ἀρχαϊκῶς rpat Cato ap. Front. ad Antonin. Aug. 1. (ed. Maio) ep. 2. f. Ita inductum est male facere, oene; bene facere, non impoene licere. F.]

MPŪNIS, e, adj. ἀζήμιος, ἀθῷος, impunitus, il- sus. Solin. 27. med. Mulier obtestata occursan- feras, impunis rediit. Al. leg. immunis. Huc erri possunt illa (nisi malis esse adverbia) Ov. t. 11, 67. Haud impune tamen scelus hoc sinit e Lyaeus. Tac. A. 3, 70. Neque tantum male- um impune habendum.

IMPŪNĬTAS et Inpunitas, atis, f. ἀθῴωσις, poe- e remissio, licentia, libertas, securitas a poena, ia. Liv. 8, 7. f. Cum aut morte tua sancienda t consulum imperia, aut impunitate in perpe- m abroganda. Cic. Rabir. Post. 10. Quorum unitas fuit non modo a judicio, sed etiam a mone, h. e. impune tulerunt non solum apud ju- es in foro, sed etiam apud populum in sermoni- s. Id. Mil. 16. Quis ignorat maximam illece- m esse peccandi impunitatis spem? et 31. Quem vicisset, habiturus esset impunitatem et licen- m sempiternam. Id. Tusc. 4, 20. Impunitas ccatorum data videtur eis, qui et ignominiam et infamiam ferunt sine dolore. Id. Phil. 1, 11. Cum praesertim tanta gladiorum sit impunitas. Id. Pis. 9. extr. Funestum animal, ex omnium scele- rum importunitate, et flagitiorum impunitate con- cretum. Id. Phil. 8. f. Ceteris, si errorem suum deposuerint, veniam et impunitatem dandam puto. Tac. A. 3, 60. Crebrescebat licentia atque impu- nitas asyla statuendi; et ib. 15, 56. Promittere impunitatem. ℙ Translate. Cic. Brut. 91. f. Is dedit operam, ut nimis redundantes nos, et super- fluentes juvenili quadam dicendi impunitate et li- centia reprimeret.

IMPŪNĪTĒ, adv. impune. Matius ad Cic. Fam. 11, 28. O superbiam inauditam! alios in facinore gloriari, aliis ne dolere quidem impunite licere. Al. leg. impune. Fest. in Non. Quo impunitius uxor ejus moecharetur.

IMPŪNĪTUS et Inpunitus, a, um, adj. ἀτιμώρη- τος, non punitus, liber a poena. Cic. Verr. 2, 5, 58. Possemus hanc injuriam, ignominiamque nomi- nis R. inultam impunitamque dimittere; et Div. Verr. 16. Ceterorum quoque injuriae sint impuni- tae atque inultae; et Verr. 2, 4, 30. Si istius haec tanta injuria impunita discesserit. Id. Off. 2, 8. Nisi multorum impunita scelera tulissemus. Id. Cat. 1, 7. Tibi vexatio direptioque sociorum im- punita fuit ac libera. Hor. Sat. 2, 7, 105. Qui tu impunitior illa opsonia captas? Liv. 3, 50. Li- bidinem Appii, quo impunitior sit, eo effrenatiorem fore. ℙ Scribitur et impoenitus, q. v. v. s. 1.

IMPŪNO, onis, m. qui impunitatis spe est im- pudens, legitur a quibusdam in verbis Lucilii, quae habet Non. 2, 468. Sed alii melius leg. im- pune. V. locum in RAPINATOR.

*IMPŪRĀTĒ, adv. Interpr. Iren. 1, 29. B. A.

IMPŪRĀTUS, a, um, part. ab impuro, impudi- catus, violatus, impurus. Ter. Ph. 4, 3, 64. Im- puratus me ille ut etiam irrideat? Pl. Rud. 3, 4, 46. Scio probiorem hanc esse, quam te, impura- tissime; et 2, 6, 59. Jam postulabas te, impura- ta belua, Totam Siciliam devoraturum insulam. Appul. Met. 8. Impuratissima illa capita (hominum).

IMPŪRĒ, adv. ἀκαθάρτως, αἰσχρῶς, spurce, foede. Translate ponitur pro impudice, turpiter, flagitio- se. Cic. Fin. 3, 11. Quis animo aequo videt eum, quem impure atque flagitiose putet vivere? Id. Div. 1; 29. Multa facere impure atque tetre. Id. Phil. 2, 21. Ea, quae ipse in se, atque in dome- sticum dedecus impure atque intemperanter fecerit. Id. Att. 9, 12. Impurissime ab aliquo despici.

IMPURGĀBĬLIS, e, adj. inexcusabilis. Ammian. 22, 3. Impurgabile crimen.

[IMPURGO et Inpurgo, as, a. 1. non purgo. Not. Tir. p. 120. Purgat, impurgat. F.]

*IMPŪRĬMUS, a, um, adj. i. q. impurissimus. Vet. Gloss. Impurimum, ἀκάθαρτον. B. A.

IMPŪRĬTAS, atis, f. ἀκαθαρσία, spurcities, foe- ditas. Translate impudicitia, improbitas, scelus. Cic. Phil. 2, 3. Cum omnes impuritates pudica in domo quotidie susciperes, vino lustrisque confectus.

IMPŪRĬTĬA, ae, f. idem ac impuritas. Pl. Pers. 3, 3, 7. Trecentis versibus tuas impuritias tralo- qui nemo potest.

IMPŪRO, as, a. 1. impurum reddo, conspurco, foedo. Sen. ep. 87. med. Utrum illum pecunia purum effecit, an ipse pecuniam impuravit? quae sic in quosdam homines, quomodo denarius in cloa- cam, cadit.

IMPŪRUS et Inpurus, a, um, adj. ἀκάθαρτος, non purus, foedus, spurcus, contaminatus. Ov. Ib. 223. impurae matris prolapsus ab alvo. Flor. 2, 20. Impura medicamina, h. e. venena. ℙ Trans- late est impudicus, impuratus, obscena libidine con- taminatus. Petr. Sat. 81. Impurus omni libidine. Cic. in Sen. 5. Impura intemperantia. Id. Cat. 2, 20. In his gregibus omnes aleatores, omnes adulteri, omnes impuri impudicique versantur. Id. Rosc. Com. 7. Persona illa lutulenta, impura, in- visa. Pl. Rud. 3, 2, 38. Impudens, impurus, in- verecundissimus. Cic. Dom. 18. Omnium non bi- pedum solum, sed etiam quadrupedum impurissi- mus; et Phil. 3, 6. Quis illo maledico impurior? Ov. Trist. 2, 416. Eubius impurae conditor histo- riae. Catull. 108, 2. Impuri mores; et 66, 84. Impurum adulterium. Sen. ep. 87. med. Homo tam improbae linguae, quam impurae. Adde Mart. 11, 61. ℙ Item universim sceleratus, improbus. Sall. Cat. 15. Namque animus impurus neque vi- giliis, neque quietibus sedari poterat. Ter. Ad. 2, 1, 28. Aesch. Usque ad necem operiere loris. Sa. Lo- ris liber? Aesch. sic erit. Sa. O hominem impurum! Cic. Amic. 16. med. Nec se adduci posse, ut hoc a Biante dictum crederet; sed impuri cujusdam aut ambitiosi esse sententiam. Ter. Eun. 2, 2, 3. Conveni hodie quendam mei loci hinc atque ordi- nis, Hominem haud impurum, itidem qui patria abligurierat bona, h. e. non avarum, non impro- bum, inquit Donat. Et sic laudamus eos, in qui- bus nihil est, quod magnopere efferamus. Sic Heaut. 4, 1, 16. erat hic Corinthia anus haud im- pura: ei dedi Exponendam. ℙ Impurus post mor- tem cognominatus est Elagabalus, teste Lamprid. Elagab. 17., quod ejus corpus in cloacam detrusum fuit.

IMPŬTĀTĬO, onis, f. actus imputandi. Callistr. Dig. 35, 1, 80. Legendas offerre rationes, deinde computare, ut explorari possit, imputationes probe an improbe referantur, recte relata accepta, an non recte, i. e. expensilationes.

IMPŬTĀTĪVUS, a, um, adj. qui imputari po- test, accusatorius. Tert. adv. Marc. 2, 25. Non simplici modo, idest interrogatorio sono legendum est, Ubi es Adam? sed impresso, et incusso, et im- putativo.

IMPŬTĀTOR, oris, m. qui imputat, et expen- sum fert. Translate Sen. Ben. 2, 17. med. Multi sunt tam pravae naturae, ut malint perdere quae praestiterunt, quam videri recepisse, superbi et imputatores.

IMPŬTĀTUS et Inputatus, a, um, adj. ἄτμητος, non putatus, h. e. non amputatus: ex in privati- va, et puto, as. Hor. Epod. 16, 43. Reddit ubi Cererem tellus inarata quotannis, Et imputata flo- ret usque vinea. Plin. 17, 21, 35. n. 5. Imputata buxus. ℙ Festus: Imputatum, nondum purgatum. putum enim est purum. V. PUTO. ℙ Item part. ab imputo, in rationes illatus, in computationem adductus. V. v. sq. Plin. ep. 10, 52. Eidem civi- tati imputata sunt terna millia, quae viatici no- mine annua dabantur legato eunti ad eum, qui Moesiae praeest, publice salutandum.

IMPŬTO et Inputo, as, avi, atum, a. 1. προσλο- γίζομαι, ἀνατίθημι. Verbum est rationum, et si- gnificat inferre in rationes, adscribere, expensum ferre, in computationem adducere. Colum. 1, 7. f. Villici servi longe plus imputant seminis jacti, quam quod severint. Ulp. Dig. 17, 2, 52. med. Si quis ex sociis propter societatem profectus sit, eos dumtaxat sumptus societati imputabit, qui in eam rem impensi sunt. Viatica igitur et vecturas recte imputabit. Maecian. ib. 35, 2, 90. In quar- tam hereditatis, quam per legem Falcidiam heres habere debet, imputantur res, quas jure heredita- rio capit. Cajus ib. 75. Si a statu libero peculiares nummos accipiat, pro sua parte quadranti eos im- putare debet. Paul. ib. 23, 2, 61. Nec in nume- rum trium tutelarum haec imputantur. Addunt qui- dam Catonis fragmentum, ne reipublicae imputa- ret naulum: sed ea verba translata sunt e Graeco ex Plutarcho in Cat. maj. ℙ Translate. Sen. Ira 3, 42. Stat super caput fatum, et pereuntis dies imputat. Simile est illud Mart. 5, 20. Nunc vivit sibi neuter, heu! bonosque Soles effugere atque abire sentit, Qui nobis pereunt, et imputantur. Sen. ep. 8. f. Hoc non imputo in solutum: de tuo tibi. ℙ Hinc saepe est collati beneficii loco po- nere, objicere, vel jactare tanquam beneficium: quod Ter. Andr. 2, 1, 31. dixit, postulare, quip- piam gratiae apponi sibi. [*Gr. ἐλλογεῖν, nostr. als ein Verdienst, eine Wohlthat anrechnen. De hac notione verbi imputare scriptoribus sequioris aevi, Plin., Quint., Suet., aliisque usitata v. Reitz. de Ambig. etc. p. 290. Casaub. ad Suet. T. IV. p. 40. Ed. Wolf. Duk. ad Flor. 4, 12. Schwab. ad Phaedr. 1, 22, 8. Nolten. Lex. Antib. T. 1. p. 1006. Schwarz. ad Plin. Pan. 20, 2.] Phaedr. 1, 22. Noli imputare vanum beneficium mihi. Sen. Tranqu. 6. Quidam ultro officia nostra nobis im- putant. Tac. G. 21. Gaudent muneribus: sed nec data imputant, nec acceptis obligantur, [*i. e. non postulant, sibi pro iis gratiam deberi. V. Hess. ad h. l.] Id. H. 3, 86. f. Imputare perfidiam non possunt, qui Vitellium Vespasiano prodidere; et ib. 5, 24. Dolo a se flexos, imputavit Civilis. Plin. ep. 8, 21. Alii transeunt quaedam, imputantque, quod transeant. Mart. 4, 83. Hos quoque com- menda Venulejo, Rufe, libellos: Imputet et nobis ostia parva, roga, h. e. concedat: et sic tanquam beneficium agnoscemus, patiemurque imputari no- bis. Id. 12, 48. Imputet ipse Deus nectar mihi, fiet acetum, h. e. largiatur pro magno munere. ℙ Et absolute. Tac. H. 1, 38. Hoc solum erit cer- tamen, quis mihi plurimum imputet, h. e. quis majus mihi beneficium contulisse se dicat, et ma- gis me sibi obnoxium esse ostendat. Plin. Pan. 24. Copiam tui, non ut imputes, facis. Quint. decl. 1, 2. Ut heredem filium scriberet, non est res, quae imputetur. Plin. Pan. 39. Ipsum sibi eripere tot beneficiorum occasiones, tam numero- sam obligandi imputandique materiam. ℙ Item assignare, adscribere, et fere in malam partem. Ov. Met. 2, 400. Saevit enim, natumque objectat, et imputat illis; et ib. 15, 470. mortem senioribus imputet annis. [*Vell. 2, 23, 4. Si quis hoc re- bellandi tempus, quo Athenae oppugnatae a Sulla sunt, imputat Atheniensibus, etc.] Tac. Agr. 34. Approbate reipubl. nunquam exercitui imputari potuisse aut moras belli, aut causas rebellandi; et 27. Prospera omnes sibi vindicant: adversa uni imputantur. Id. H. 4, 31. Imputare alicui initium belli; et ib. 4, 14. ambiguam fortunam. Quint. 5, 10. med. An ei caedes imputanda sit. Val. Max. 5, 7. n. 1. extr. Imputans ipsius pudori. Sen. ep. 86. Suum exsilium reipublicae imputaturus. Plin. 18, 1, 1. culpam. Id. praef. H. N. Hanc igitur audaciam tibi imputabis, et in nostra culpa tibi ignosces. Ulp. Dig. 42, 7, 1. med. Sibi imputent,

cur minus idoneum fidejussorem acceperint. *Id. ib.* 4, 8, 27. Stari debet sententiae arbitri, sive aequa, sive iniqua sit: et sibi imputet, qui compromisit. *Plin. ep.* 6, 20. *f.* Et tibi scilicet, qui requisisti, imputabis, si digna ne epistola quidem videbuntur. *Ulp. Dig.* 27, 4, 3. *med.* Si non postulavit, sibi imputet. ¶ In bonam partem. *Just.* 38, 6. Huic imputari victum Annibalem, huic captum Syphacem, huic Carthaginem deletam.

IMPŬTRESCO, is, utrui, n. 3. καταση̃πομαι, intus putresco. *Colum.* 6, 17. Et cum imputruit oleo mus, conteritur.

IMPUTRĬBĬLIS, e, adj. qui non putrescit. *Hieron. ep.* 64. *n.* 9. Ligna imputribilia. Adde *August. in Psalm.* 95. et *C. D.* 21, 7.

IMPUTRĬBĬLĬTER, adv. *August. ep.* 32. *ad Paul.* Cedri Libani mundi hujus fluctus imputribiliter secant.

ĪMŬLUS, a, um, dimin. ab *imus*, et ejusdem significationis. *Catull. carm. ad Thall.* 25. mollior cuniculi capillo, Vel anseris medullula, vel imula oricilla, *h. e.* auricula infima mollior, ut ait *Cic. Q. Fr.* 2, 15.

ĪMUS, a, um, adj. κατώτατος, ὕστατος, infimus, intimo loco, vel in fundo positus: ab *infimus* per syncop. *Cic. Rosc. Com.* 7. Ab imis unguibus usque ad verticem summum. *Id. Somn. Scip.* 5. Terra immobilis manens, ima sede semper haeret. *Auct. ad Her.* 3, 18. Nihil intersit, utrum a summo, an ab imo dicere incipiamus. *Virg. A.* 6, 581. fundo volvuntur in imo. *Hor. Sat.* 2, 3, 308. ab imo Ad summum totus moduli bipedalis. *Ov. Fast.* 5, 665. superis imisque Deorum. *Phaedr.* 2, 4. ad imam quercum. *Plin.* 11, 45, 103. Est in ima aure memoriae locus, *h. e.* in ima auris parte. *Hor. Sat.* 1, 3, 8. voce modo summa, modo ima. *Mart.* 10, 80. Et gemitus imo promit de pectore. Sic *Ov. A. Am.* 3, 675. suspirare ab imo. *Virg. A.* 10, 464. magnumque sub imo Corde premit gemitum. *Id. G.* 3, 457. ima ossa. Sic *Ov. Trist.* 1, 5, 9. imis infixa medullis. ¶ Substantivi more *Plin.* 4, 11, 18. Amnis ambiens ima montis; et 32, 6, 21. Ima maris. *Hor. Sat.* 2, 4, 57. ima petere. ¶ *Ima ventris* sunt genitalia. *Appul. Met.* 8. Quendam fortissimum rusticanum, industria laterum, et imis ventris bene praeparatum, comitem coenae secum adducunt, *h. e.* hominem bene mutoniatum. Hoc idem *imum ventrem* dixit *Justin.* 38, 1. Scrutatori curiosius imum ventrem pertractanti ait, Caveret, ne aliud telum inveniret, quam quaereret. ¶ Ima summis mutare, *Hor. Od.* 1, 34, 12. et miscere, *Vell.* 2, 2. est vertere omnia, permiscere, turbare. *Ov. Met.* 5, 588. aquas perspicuas imo. ¶ Refertur etiam ad ordinem, et ultimum significat. *Hor. A. P.* 126. servetur ad imum, Qualis ab incepto processerit, *h. e.* ad finem. *Ov. Fast.* 2, 52. imus mensis, *h. e.* Februarius, ultimus anni. Hinc in convivio *imus*, qui imo lecto accumbit, vel ima lecti parte. V. ACCUMBO. *Hor. Sat.* 2, 8, 40. secutis omnibus imis. Al. aliter leg. *Mart.* 6, 74. Medio recumbit imus ille qui lecto. ¶ *Ad imum*, ad extremum, denique. *Hor. Ep.* 1, 18, 33. Cum pulcris tunicis sumet nova consilia, et spes: Dormiet in lucem: scorto postponet honestum Officium: nummos alienos pascet: ad imum Thrax erit, aut olitoris aget mercede caballum.

I N

IN, ἐν, εἰς, praepositio accusativo serviens, cum motum adsignificat: cum vero quietem, ablativo: a Graeca priore voce allata. Ad motum haec pertinent. *Cic. Cat.* 1, 8. Abire in aliquas terras. *Caes. B. G.* 4, 6. In fines Eburonum pervenerant. *Nep. Milt.* 3. Ex Asia in Europam exercitum trajicere; et 4. In Asiam mittere. [**Id. Paus.* 4, 5. Confugit in aram, i. e. in vestigia arae, Gr. ἐπί. ¶ Conjungitur c. *versus*, ita quidem, ut *versus* non abundet, ut *Ruhnk.* ap. *Ter. Adelph.* 4, 2, 36. et *Ernest.* ad *Tac. G.* 1. docent, sed hujus praepositionis vim accuratius definiat, eamque quasi corrigat. Ita *Kritz.* ad *Sall. Cat.* 56, 4. In Galliam versus; coll. *Caes. B. G.* 7, 8. In Avernos versus; et *al.*] ¶ Ad quietem. *Cic. Cluent.* 28. In occulto stare. *Id. Div.* 2, 54. In senatu dicere; et *ib.* 1, 28. Manere in villa. *Id. Fin.* 2, 21. In solio sedens. *Id. Fam.* 6, 8. Esse in Sicilia. ¶ [**Differt autem a praepos. *ad* ita, ut haec *propinquitatem* tantum, *in* ipsam *praesentiam* notet, vel *petitam*, ubi accusativum regit, vel *manentem*, *durantem*, ubi ablativo jungitur, τὸ εἶναι ἐν τόπῳ τινὶ, vel τὸ ἰέναι εἰς τόπον. *B. Crus.* in *cl. Suet.* p. 414. ¶ Poterat hic ea notari dicendi ratio, qua praepos. *in* c. abl. neutr. adject. vel substant. haud raro pro simplici adjectivo vel adverbio ponitur. *Sall.* 5, 3. in aperto esse: ubi *v. Cort. Cat.* 52, 6. In dubio esse. V. *Cort.* ad *Cat.* 51, 1. *Ruhnk.* ad *Ter. Andr.* 2, 2, 10. Magnum exemplorum numerum collegit etiam *Boettich.* in *Lex. Tac.* p. 246.] ¶ Non raro tamen haec fallunt. Nam et cum verbis motus ablativum regit. *Pl. Amph.* 4, 3, 14. Introrumpam in aedibus. *Ov. Her.* 20, 48. Inque tui cupido rapta ferere sinu. *Phaedr.* 5, 1. In conspectu meo audet venire. *Manil.* 5, 385. Cum venit in regione tuae, Capricorne, figurae. *Ascon.* ad illud *Cic. Verr.* 2, 1, 1. Si fortes fueritis in eo, etc. Ideo *in eo* dixit, et non *in eum*, quia hoc in utrumque casum profertur, sicut Virgilius (*A.* 2, 541.) *Talis in hoste fuit Priamo*: cum *in hostem Priamum* dicere debuit. ¶ Et saepius cum verbis quietis accusativum, Graecorum more, qui εἰς cum accusativo efferunt, quietem significantes. *Cato R. R.* 52. Eum qualum in arborem relinquito; et 156. Brassicam in aquam macerare oportet. *Pl. Amph.* 1, 1, 25. Nunc mihi in mentem fuit Diis gratias agere. (V. *Gell.* 1, 7.) *Id. Cas.* 2, 3, 26. Ubi in lustra jacuisti? *Id. Aul.* 4, 8, 6. Me collocavi in arborem. *Cic. Div. Verr.* 21. Ab exteris nationibus, quae in amicitiam populi R. ditionemque essent, injurias propulsare. *Id. Manil.* 12. Vestros portus in praedonum fuisse potestatem, sciatis. V. *Gell. l. c.* et 17, 2. Plura in hanc rem congessere *Voss. de Grammat. l.* 7. *c.* 65. *Gifan.* in *Lucret.*, *Pareus* in *Lex. Crit.*, *Sciopp.* et al. [**Adde Ruhnk.* ad *Ter. Eun.* 2, 2, 29. *Intpp.* ad *Liv.* 2, 14. *Walch. Emendd. Livv.* c. III. p. 46.] ¶ Eandem vim status ac motus habet ratione personae, aut rei. *Cic. Or.* 64. Paeon commodissime putatur in solutam orationem illigari. *Id. Quint.* 30. Ea res nunc in discrimen versatur, utrum, etc. *Id. Verr.* 2, 1, 21. In publicas tabulas ad aerarium perscribenda curavit. *Id. Q. Fr.* 1, 2, 4. In custodiam, vel in pistrinum tradere aliquem. *Id. N. D.* 2, 49. Aves, quae se in mari mergunt. *Id. Att.* 1, 13. *f.* In illam orationem Metellinam addidi quaedam. *Id. Or.* 2, 1. Patris studium in filiis erudiendis. ¶ Interdum vacat. *Propert.* 2, 7, 52. Maximaque in parva sustulit ossa manu; et *ib.* 10, 33. Et sit in exiguo laurus superaddita busto. Adde *ib.* 18, 44. Saepe pro *erga* ponitur. *Cic. Or.* 1, 44. Inflammati amore in patriam; et *ib.* 2, 40. Indulgentia in liberos. *Id. Leg.* 1, 15. Obsequia in homines, religiones in Deos. *Id. Or.* 38. Facta, consilia, merita in rempublicam. [**Suet. Caes.* 26. Nullum officiorum in quemquam genus; et al.] ¶ Cum ablativo. *Id. Fam.* 3, 8. Studia eorum mihi placere, qui in te benemerito grati essent. ¶ Item pro *contra*. *Cic. Or.* 1, 46. Populum inflammare in improbos, aut incitatum in bonos mitigare. *Id. N. D.* 3, 34. Ita ad impietatem in Deos, in homines adjunxit injuriam. *Id. Att.* 2, 22. Impetum facere in aliquem. *Id. Rabir. perd.* 6. Quod in hunc majus crimen exspectas? [**Suet. Caes.* 12. Sorte judex in reum ductus.] ¶ Et cum ablativo. *Nep. Phoc.* 4. *f.* In hoc tantum fuit odium multitudinis, ut, etc. [**Id. Dion.* 6, 2. Primum in filio — suam vim exercuit: ita *Brem.* pro vulg. *in filium*, bene monens *in* c. accus. ad consilium, c. abl. ad factum ipsum referri; coll. *Oudend.* ad *Caes. B. G.* 2, 32. et ad *Suet. Tib.* 22. Omnium autem accuratissime de hac constructione disputavit, largumque exemplorum numerum congessit *Kritz.* ad *Sall. Cat.* 9, 2. In amicis fideles erant.] ¶ Est etiam *super*, vel *de*. *Cic. Q. Fr.* 2, 6. In eam tabulam magni risus consequebantur. *Id. Att.* 2, 22. In eam sententiam cum multa dixisset. *Id. Or.* 2, 61. Ridiculum est illud vetus in furace servo, etc. quod idem in bono servo dici potest. [**Nep. Eum.* 13, 2. In quo quanta fuerit omnium opinio eorum, etc. ubi v. *Brem.* — Saepius explicari potest: *quod attinet ad*. Ita *Kritz.* ad *Sall. Cat.* 51, 35. Atque ego haec non in M. Tullio neque his temporibus vereor; coll. *ib.* §. 15. In hominibus impiis sceleris obliti. *Cic. Fam.* 2, 14. *med.* Sed in hoc homine nullam accipio excusationem; et *ib.* 12, 22. *extr.* In Sempronio maximam laudem adeptus esses; et 10, 28. *extr.* Magnum damnum factum est in Servio.] ¶ Item *versus*. *Pl. Cist.* 2, 3, 78. Quid nunc supina sursum in coelum conspicis? ¶ Item *apud*, vel *circa*. *Prop.* 1, 3, 6. Qualis in herboso concidit Apidano; et *ib.* 2, 11. Surgat et in solis formosius arbutus antris. [**Huc pertinet etiam locus Cic. Par. prooem.* Cato ea sentit, quae non sane probantur in vulgus.] ¶ Et *inter*. *Caes. B. C.* 1, 61. Caesaris autem in barbaris erat nomen obscurius. *Anton.* ad *Cic. post ep.* 8. *l.* 10. *ad Att.* Reponere aliquem in suis. *Cic. Fl.* 19. Esse in clarissimis civibus. *Id. N. D.* 2, 27. Luna in septem numeratur tanquam vagantibus. *Id. Off.* 1, 19. *f.* Hic in magnis viris non est habendus. [**Suet. Caes.* 83. In tutoribus. *Claud.* 6. In tertiis heredibus nuncupatus; et *ib.* 25. in Senatu sedere, i. e. inter Senatores. *Dom.* 8. in Equite spectare, i. e. inter Equites. Unde: in fabulis esse ap. *eund. Aug.* 70. in oblectamentis. *Tib.* 72. in deliciis. *Iuv.* et sim. V. *B. Crus. cl. Suet.* p. 417. ¶ Hic poterant notari ista *Sall. Cat.* 51, 21. Quam ob rem in sententiam non addidisti, uti etc. ubi *in* c. *accus.* sententiam non ut jam factam et absolutam proponit, sed ut talem, quae adhuc ferretur. Codd. aliq. exhibent *in sententia*. Comparat *Kritz.*, cujus verba sequimur, similes locutiones, *referre in numerum, codicem*, alia, et *referre in numero*, etc. Co[…] *Goerenz.* ad *Cic. Fin.* 5, 30, 92. et ad *Cat.* 2, 2, […] et qui aliter hunc locum explicat. *Gerlach.* Vol. […] P. 1. p. 132.] ¶ Et *ad*. *Pl. Cas.* 5, 8, 47. Voca[…] aliquem ad se in nuptias. *Cic. Div.* 2, 54. Ut […]dem versus alias in aliam rem posse accommoda[…] videantur. *Sisenn.* ap. *Non.* 2, 470. Servulum […] populum perduxit armatum. [**Nep. Cim.* 2, 2. D[…]cem millia Atheniensium in coloniam misit, i. […] ad coloniam constituendam. *Timoth.* 3, 2. Huic […] consilium dantur, i. e. quorum consilio uteretu[…] quod mox seq. Gr. ἐπί.] ¶ Et *sub*. *Cic. Or.* 2, […] Ambulare in sole. ¶ Et *supra*. *Id. Or.* 1, […] Pupillum filium paene in humeros extulisset. *N[…] Milt.* 3. Pontem fecit in Istro flumine. *Pl. Curc.* 2, 13. Ludere in chlamydem. ¶ Et *cum*. *Pl. A[…]* 3, 5, 12. In pauciores avidos altercatio est. […] *A. Am.* 2, 297. Sive erit in Tyriis, Tyrios lau[…]bis amictus. *Suet. Cal.* 52, Processit aliquan[…] cycladatus: ac modo in crepidis, vel cothurn[…] modo in speculatoria caliga. *Val. Fl.* 1, 641. […] fida Neptunus in hasta; et 5, 349. Colchis in […]tis. *Cic. Inv.* 2, 37. Partes aliam in aliam im[…]catam videbit. *Virg. A.* 5, 37. Horridus in ja[…]lis. Adde *Tac. H.* 4, 3. ¶ Et *ad*, *juxta*, *sec[…]dum*. *Cic. Verr.* 2, 5, 28. *extr.* Hostilem in […]dum. *Id. Quint.* 20. Judicium quin acciperet […] ea ipsa verba, quae Naevius edebat, non recus[…]se. ¶ Et cum accusativo idem significat ac […] *star*. *Albin.* 2, 88. de Jove in bovem, Euro[…] causa, mutato. Dicitur in nitidum procubuisse […]vem. *Appul. Met.* 3. In lapidem steti gelidus. […] *ib.* 6. Juppiter mugivit in bovem. ¶ Et *us[…] ad*. *Plin.* 18, 34, 77. *n.* 3. Vulturnus si a ser[…] coeli parte coeperit flare, non durabit in nocte[…] at Subsolanus in majorem partem noctis extendit[…] *Varr. R. R.* 2, 5. Boves pariunt in decem ann[…] *Colum.* 12, 24. In partem dimidiam decoqu[…] aquam. ¶ Et *per*. *Cic. Fl.* 26. Leges in om[…] terras distributae. *Id. Or.* 2, 79. Est id quid[…] in totam orationem confundendum, nec minime […] extremam. ¶ Et *ob*, *propter*. *Nep. Att.* 25. *e[…]* Cavit, ne qua in re jure plecteretur; et *Timol.* […] Se in ea re maximas Diis gratias agere; et *Pa[…]* 2. In quo facto domum revocatus, etc. [**i.[…]* dum ista faciebat: ita *Brem.* q. v. Adde *Sall. C[…]* 57. in fuga sequeretur, i. e. quum fuga esset, […] hostium. Cf. *Kritz.* ad h. l. et *Matth.* ad […] *Rosc. Am.* 8, 22. In tanta felicitate, i. e. dum ta[…] felicitate fruitur.] ¶ Saepe notat causam finale[…] *Pl. Aul.* 2, 6, 2. hos ut accipias cocos, Tibicina[…]que, obsoniumque in nuptias. *Vell.* 2, 41. […] semper et somno et cibo in vitam, non in volup[…]tem uteretur; et *ib.* In hoc scilicet, ne suspec[…] his foret; et *Sen. Ben.* 7, 23. In hoc omnis […]perbole extenditur, ut ad verum mendacio ven[…] *Cic. Cluent.* 66. *med.* In familiae luctum, atqu[…] privignorum funus nupsit. *Id. Rabir. Post.* […] Nullam pecuniam Gabinio, nisi in rem militar[…] datam. *Id. Att.* 16, 1. *f.* Haec scripsi in e[…] partem, ne me motum putares. ¶ Finalem c[…]sam notant et illa *Petr. Sat.* 89. scissaque in […]lem cadunt robora, *h. e.* caesa cadunt robora, […] equus ligneus fiat. Sic *Lucan.* 1, 306. In class[…] cadit omne nemus. *Suet. Caes.* 8. Conscriptae[…] Ciliciam legiones, *h. e.* ut in Ciliciam ducerent[…] ¶ Refertur etiam ad tempus. *Cic. Phil.* 2, 30. […] in proximum annum consulatum peteres; et *Att[…]* 3. Renovato in singulos annos fenore, *h. e.* sin[…]lis annis; et *ib.* Pompejo talenta ducenta in […] mensibus promissa. Sic *Top.* 10. Si filius na[…] esset in decem mensibus. *Id. Att.* 14, 20. *f.* C[…]silia temporum sunt, quae in horas commutari […]des; et *Tusc.* 5, 11. Vivere in diem. V. DI[…] *Id. Off.* 3, 14. Ad coenam invitavit in poster[…] diem; et *Tusc.* 1, 38. Non deterret sapient[…] mors, quo minus in omne tempus reipublicae c[…]sulat. ¶ Aliquando ad tempus *in* additur, […] abesse recte possit. *Id. Brut.* 93. In hoc spa[…] et in iis post aedilitatem annis. *Ter. Andr.* 4, […] *f.* Nolo, me in tempore hoc videat senex. […] *Quint.* 1. Hae contra nos faciunt in hoc temp[…] In *fr.* 2. *ep. Cornel. matr. Gracchor.* inter *fr.* […] *pot.* In eo tempore. [**In hac constructione i[…]* est notandum: si praepositio *in* vocabulis *temp[…] tempestas*, *aetas*, *dies* addatur, non tempus ips[…] nude significari, sed rerum quae eo tempore o[…]neant conditionem: sine hac adjectione praeposi[…]nem addi nunquam posse. Ita *Kritz.* ad *Sall.* […] 48, 5. in tali tempore: ubi plura exempla colle[…] sunt.] ¶ Quod idem et in propriis locorum […]minibus reperitur interdum. *Pl. Curc.* 4, 4, […] Salvus cum advenis in Epidaurum. *Id. Mil.* 2, […] 35. Invitam mulierem in Ephesum advehit. […] [**Omittitur etiam praepos. in propriis i[…]* rum nominibus. *Nep. Ham.* 2, 5. Tota Afr[…] tantum otium reddidit, ut, etc. Adde *praefat.* […] ¶ Illa quoque ad tempus referri possunt. *Nep.* […] 1. In pueritia, *h. e.* dum puer fuit. *Id. Cim[…]* In bello, in pace, *h. e.* tempore belli et pacis. […] *Paus.* 5. Cum jam in eo esset, ut comprehende[…]tur; et *Pl. Trin.* 1, 1, 2. In aetate est utile; […] vita, seu aliquo vitae tempore. *Plin.* 12, 25, […]

ed. Lacrima in fricando odorata, *h. e.* dum fricatur. 8, 42, 66. *f.* In bibendo profundius nares mergit. [*Inservit etiam praepos. *in* denotandis muneris, quibus quis fungatur, ubi Gr. praepos. ἐν c. rticip. ὢν ponunt. V. *Brem.* ad *Nep. Eum.* 2, 2. uod fere omnes in magnis imperiis concupiscunt, e. omnes, qui sunt in magnis imperiis.] ℙ Nonnquam suo casui postponitur. *Nep. Milt.* 5. oc in tempore. *Avien. Arat.* 402. longis hoc tempre in anni otia sunt remis. ℙ In distributionibus, divisionibus saepe usum habet cum accusativo. aes. *B. G.* 1. *in.* Gallia est omnis divisa in partes es. *Liv.* 2, 33. *extr.* Sextantibus collatis in capita. Gr. εἰς, κατὰ, nostr. *auf*, *zu*. *Suet. Caes.* 38. in dites singulos dedit, etc. *Ner.* 30. Quadringes in punctum sestertiis. *Aug.* 40. ter in annum ατ' ἔτος). *Caes.* 44. Plura ac majora in dies stinabat, (καθ' ἡμέραν). *Tib.* 13. Contemtior in dies; sic saep. nostr. *von Tag zu Tage.*] ℙ *In* pro tra. V. *l. Gellii* in ULS. ℙ In compositione ultiplicem vim habet, modo enim intendit, augete, ut *increpo*, *insono*, *infractus*: modo (idque epius) negat, privatque, ut *insanus*, *ineptus*. *ic. Top.* 11. Praepositio *in* privat verbum ea , quam haberet, si *in* praepositum non fuisset, dignitas indignitas, humanitas inhumanitas.) odo *contra* significat, ut *insulto*: modo *intro*, ut *gredior*: modo *intus*, ut *inaedifico*, *inambulo*: odo *supra*, ut *immineo*. Ante *b*, *m*, *p* mutant in *m*, ut *imbuo*, *immitto*, *impono*: ante *l*, et *r* easdem vertit, ut *illigo*, *irretio*: ante *gn* amittunt, *ignarus*: ante alias consonantes integram servat. nt qui ante omnes integram servari volunt, ex vete. MSS. et lapidib., ut est ap. *Noris.* in *Cenoph. Pisan. dissert.* 4, 6., *Pier.* ad *A.* 8, 3. et *llar.* in *Orthogr.*; itaque scribunt *inmitto*, *inpo*, *inligo*, *inrito*. Nos in hoc opere utramque scrindi rationem posuimus. ℙ [*Confunduntur *in* *inde.* *Spald.* ad *Quint. prooem.* 4. et *ab. Cort.* *Lucan.* 1, 600. 2, 264. 4, 61. et *ad Id. ib.* 712. 3, 190. 8, 720 et *en. Id. ib.* 3, 21. et *Id. ib.* 1, 254. *al.* et *non. Id. ib.* 3, 156. 4, 6. 5, 121.]

ĪNĂ, ae, f. vena, seu pars chartae tenuissima. st. in *Ilia*, et *Exiles*. *Marcell. Empir.* 31. Ad cera in ano facta chartae combustae, seu inarum us drachma I. etc. Affert *Voss.* in *Etymol.* v. *ane*, exempla ex *Plin.* 13, 12, 25. et ex *Varrone R.* 3, 9. Ibi tamen in optimis codicib. *vena* letur. V. tamen *Scalig.* et *Schneider. in l. Varron.* Est autem *ina* ab ἴς, ἰνὸς, vena: cujusmodi sunt chartis, et in ovorum vitellis, in quibus fecuntatis vis inesse putatur.

ĪNĀBRUPTUS, a, um, adj. ἄῤῥηκτος, non abptus. *Stat. Silv.* 5, 1, 43. Nec mirum, si vos llato pectore mixtos Junxit inabrupta concordia nga catena.

[ĪNABSCONDĬBĬLIS, e, adj. qui abscondi non test. *Gloss. Philox.* Inabscondibile, ἀκρυπτον. *F.*]

*ĪNABSCONSUS, a, um, adj. *Vet. Interpr. Iren. B. A.*

ĪNABSŎLŪTUS, a, um, adj. non absolutus, imrfectus. *Appul. Dogm. Plat.* 1. Quas ἰδέας idem cat, inabsolutas, informes.

ĪNACCENSUS, a, um, adj. non accensus. *Sil.* 96. inaccensi flagrant altaribus ignes, *h. e.* non aliquo accensi, sed sponte ardentes. *Claudian. pt. Pros.* 1, 225. Pectus inaccensum Veneri. trumque ita restituit *Heins.* ex veterib. libris. am priore loco alii leg. *in accensis*: posteriore *accessum.*

ĪNACCESSĬBĬLIS, e, adj. ἀπρόσιτος, inaccessus. *amert. Genethl. Maximian.* 9. Tanta facilitate a (*loca*), quae tunc aliis forent inaccessibilia, perastis. Adde *Tert. adv. Prax.* 15. ex *Timoth.* 6, 16.

ĪNACCESSUS, a, um, adj. ἀνεπίβατος, ἄβατος, o non acceditur, vel accedi non potest. *Plin.* , 14, 30. Mare scopulis inaccessum; et 6, 28, . Oppidum circumdatum montibus inaccessis. *n. Herc. Fur.* 606. Loca inaccessa omnibus. *Sil.* , 516. Rumpit inaccessos aditus. *Virg. A.* 7, . Dives inaccessos ubi Solis filia lucos Assiduo sonat cantu, *h. e.* ad quos nemo debet accedere. ILLAUDATUS. *Macr. Sat.* 5, 17. *med.* Pinrus, quem Flaccus (*Od.* 4, 2, 1.) imitationi incessum fatetur.

ĪNACCRESCO, is, n. accresco, cresco. *Tert. lv. Gnost.* 1. *med.* Nausea nominis inaccrescit. . leg. *inacrescit*, *h. e.* inacescit.

[ĪNACCŪSĀBĬLIS, e, adj. qui accusabilis non t. *Gloss. Philox.* Inaccusabilis, ἀνέγκλητος. *F.*]

ĪNACCŪSĀTUS, a, um, adj. *Tert. Apol.* 49. accusati et impuniti.

[ĪNĀCERBO, as, a. 1. exacerbo. *Gloss. Philox.* acerbo, δεινοποιῶ. *F.*]

ĪNĂCESCO, is, acui, n. 3. ἐξοξύνομαι, idem quod cesco. *Plin.* 28, 9, 36. Acido lacte addito in rens, quod velis inacescere. *Scrib. Compos.* 104. uibus frequenter inacescit cibus. ℙ Translate. *v. R. Am.* 307. Haec tibi per totos inacescant mnia sensus: Haec refer: hinc odii semina quaere tui, *h. e.* acria fiant, pungant, displiceant. Sic *Pl. Bacch.* 5, 1, 13. Hoc, hoc est, quod peracescit: hoc est demum, quod percrucior. Al. ap. *Ov.* leg. *marcescant*, sed minus recte. *Appul. Met.* 5. Si tibi etiam, ut par est, inacuit nostra contumelia.

ĪNĂCHĪDES, ae, m. Ἰναχίδης, patronym. filius, vel nepos Inachi. *Ov. Met.* 1, 753. Non tulit Inachides, *h. e.* Epaphus filius Ius, quae Inachum patrem habuit. *Id. ib.* 4, 719. Inachides ferrum curvo tenus abdidit hamo, *h. e.* Perseus filius Danaes, Acrisii Argivorum regis filiae. Ipsi enim Argivi Inachidae dicti sunt, tum ab Inacho fluvio, qui Argos oppidum praeterfluit; tum ab Inacho eorum rege. *Stat. Th.* 3, 365. trepidi de sedibus adstant Inachidae.

ĪNĂCHIS, idos, et idis, f. Ἰναχίς, Io, seu Isis Inachi filia. *Prop.* 2, 24, 3. Atque utinam Nilo pereat quae sacra tepente Misit matronis Inachis Ausoniis. *Ov. Fast.* 1, 454. quo minus anser Det jecur in lances, Inachi lauta, tuas. *Id. Met.* 1, 610. inque nitentem Inachidos vultus mutaverat ille juvencam. ℙ *Inachides*, *um*, sunt mulieres Argivae. *Claud. B. G.* 407. ℙ Adjective. *Ov. Met.* 1, 640. Venit ad Inachidas ripas, *h. e.* Inachi fluvii. *Virg. Cat.* 11, 33. Regia non Semele, non Inachis Acrisione, *h. e.* Danae Acrisii Argivorum regis filia. Acrisii autem proavus fuit Inachus.

ĪNĂCHĬUS, a, um, adj. Ἰνάχιος, ad Inachum pertinens. *Virg. G.* 3, 153. Inachiae Juno pestem meditata juvencae, *h. e.* Ius Inachi filiae in vaccam conversae. *Id. A.* 7, 286. Inachii Argi, *h. e.* quos Inachus fluvius alluit, et ubi Inachus regnavit. *Virg. A.* 11, 286. Inachiae urbes, *h. e.* Argivae, Graecae. Sic *Val. Fl.* 8, 148. Inachiae natae, *h. e.* Graecae puellae: eo modo, quo *Argivi* de omnibus Graecis dicuntur. *Sen. Apocoloc. med.* Inachia urbs, *h. e.* Cumae Campaniae oppidum a Graecis conditum, quo appulisse dicitur Hercules cum bobus ex Hispania rediens. *Prop.* 2, 10, 8. Inachius Linus, *h. e.* filius Psammathis filiae Crotopi regis Argivorum. *Val. Fl.* 4, 397. Inachiae undae, *h. e.* Inachi fluvii. At *Lucan.* 4, 634. Inachiae undae sunt paludis Lernaeae, ubi Hercules Hydram contudit. Lerna autem est apud Argos oppidum. *Val. Fl.* 8, 125. Inachia antra, *h. e.* Nemeaeae silvae in eadem regione. *Ov. Fast.* 5, 656. Inachium litus, *h. e.* sinus Argolici. *Stat. Th.* 2, 145. Inachius rex, *h. e.* Adrastus rex Argivorum. *Petr. Sat.* 139. Inachia Tirynthius ira exagitatus, *h. e.* ea, qua Juno agitavit Io Inachi filiam. *Claud. in Ruf.* 1, 278. Inachius Perseus. V. INACHIDES. ℙ *Inachia*, *ae*, f. est nomen proprium puellae ap. *Hor. Ep.* 12, 15. Inachiam ter nocte potes.

ĪNĂCHUS, i, m. Ἴναχος, fluvius Argolicae regionis in Peloponneso, qui Argos oppidum alluit: de quo *Stat. Th.* 4, 118. fluviorum ductor Achivum, Inache. Adde *Plin.* 4, 5, 9. ℙ Item primus Argivorum rex Ius pater, qui vel fluvio nomen dedit, vel ab eo accepit. *Hor. Od.* 3, 19, 1. Quantum distet ab Inacho Codrus, etc. ℙ In fabulis idem est fluvius, et rex, nempe Oceani filius (ap. *Hyg. praef.* Ponti, et Maris) Ius, seu Isidis pater. ℙ Adjective. *Stat. Th.* 8, 363. Inacha pubes, *h. e.* Argiva, Graeca juventus.

ĪNACRESCO. V. INACCRESCO.

ĪNACTŪOSUS, a, um, adj. segnis, deses. *August. C. D.* 4, 16. Faceret hominem, ut ait Pomponius, murcidum, idest nimis desidiosum et inactuosum. Adde *Serv.* ad *A.* 3, 587.

ĪNACTUS. V. INIGO.

ĪNĀDĬBĬLIS, e, adj. qui adiri non potest, inaccessus. *Sidon. ep.* 2, 2. *med.* Is lacus solo palustri voraginosus, et vestigio inspectoris inadibilis est.

ĪNĀDŪLĀBĬLIS, e, adj. ἀκολάκευτος, non adulabilis, non obnoxius adulationi. *Gell.* 14, 4. Judicem oportere esse gravem, sanctum, severum, incorruptum, inadulabilem.

ĪNĀDUSTUS, a, um, adj. non adustus. *Ov. Her.* 12, 93. Jungis et aeripedes, inadusto corpore, tauros. *Prud. Apoth.* 131. Inadustis fratribus, *h. e.* tribus pueris in fornace Babylonis.

ĪNAEDĬFĬCĀTĬO, onis, f. aedificatio. *Pl. Mil.* 2, 2, 54. Ecce autem aedificat: columnam mento suffulsit suo. Apage: non placet profecto mihi illa inaedificatio.

ĪNAEDĬFĬCĀTUS, a, um, part. ab *inaedifico*, aedificatus in aliquo loco. *Caes. B. C.* 2, 16. Cum paene inaedificata in muris ab exercitu nostro moenia viderentur. *Cic. Har. resp.* 14. In domo tua ita est inaedificatum sacellum, ut alius fecerit, tibi tantummodo sit demoliendum. *Liv.* 39, 44. Et quae in loca publica inaedificata, immolitave privati habebant, intra dies triginta demoliti sunt. Adde *Colum.* 6, 37. et *Hirt. B. G.* 8, 5. ℙ Translate. *Lucr.* 6, 264. Multa nubila multis inaedificata, *h. e.* alia super alia exstructa. ℙ Item aliquo aedificio occupatus, impeditus. *Cic. Har. resp.* 15. A Sex. Serrano sanctissima sacella suffossa, incensa, inaedificata, oppressa, summa denique turpitudine esse foedata nescimus? *Liv.* 44, 45. Nec clausae modo portae, sed etiam inaedificatae erant.

ĪNAEDĬFĬCO, as, avi, atum, a. 1. ἐνοικοδομέω, aedificando occupo, obstruo, impedio. *Caes. B. C.* 1, 27. Portas obstruit, vicos plateasque inaedificat, fossas transversas viis praeducit. *Hirt. B. G.* 8, 9. Castra imperat vallo muniri, coronisque pro ratione ejus altitudinis inaedificari. *Scaev. Dig.* 13, 7, 43. Inaedificare locum aliquem. ℙ Item in aliquo loco aedifico. *Plin.* 10, 3, 4. Quinto aquilarum generi inaedificatur nido lapis aetites, *h. e.* inseritur, immittitur. Al. leg. *innidificatur*. *Pomp. Dig.* 41, 1, 30. *extr.* Inaedificare supra pilas. Ita *Torrent.*, alii *aedificare*. ℙ Translate. *Sen. Consol. ad Marc.* 2. Adolescens patiens laboris: quantumcumque imponere avunculus, et ut ita dicam, inaedificare voluisset, laturus.

[ĪNAEPŎDIXIS, is, f. facilis probatio: ab *in* privativa, et *aepodixis*, quam vocem vide suo loco. *F.*]

ĪNAEQUĀBĬLIS, e, adj. ἄνισος, inaequalis. *Varr. R. R.* 1, 6. *extr.* Campester locus inaequabilis. *Plin.* 7, 51, 52. Venarum inaequabili, aut formicante percussu. *Cic. Part.* 4. Inaequabili varietate distinguere.

ĪNAEQUĀBĬLĬTAS, atis, f. inaequalitas. *Arnob.* 2, 81. Inaequabilitas elementorum.

ĪNAEQUĀBĬLĬTER, adv. inaequaliter. *Varr. R. R.* 3, 9. *med.* Ova inaequabiliter maturescunt. *Suet. Galb.* 9. Varie et inaequabiliter provinciam rexit.

ĪNAEQUĀLIS, e, adj. ἀνώμαλος, non aequalis, dispar. *Mart.* 1, 56. Pinguis inaequales onerat cui villica mensas. *Ov. Met.* 1, 117. Inaequalis autumni, *h. e.* varii, ac modo sereni, modo pluvii: modo frigidi, modo calidi. *Hor. Od.* 2, 9, 2. mare Caspium Vexant inaequales procellae, *h. e.* quae aequor inaequale et asperum faciunt. *Id. Ep.* 1, 1, 94. Inaequalis tonsor, *h. e.* qui inaequaliter tondet. *Id. Sat.* 2, 6, 68. Siccat inaequales calices conviva, solutus Legibus insanis, *h. e.* modo plenos, modo dimidios, ut libet. Alii interpretantur, modum excedentes, et numerum. *Id. ib.* 2, 7, 10. Vixit inaequalis, clavum ut mutaret in horas, *h. e.* varius, inconstans, mutabilis. *Sen. V. B.* 12. Illi ipsi stulti, et inaequales, et sub ictu poenitentiae positi, etc. *Ov. Her.* 4, 29. Quam male inaequales veniant ad aratra juvenci, *h. e.* qui non aequis sunt viribus. *Plin. ep.* 9, 5. Nihil est ipsa aequalitate inaequalius. *Suet. Aug.* 75. Inaequalissimarum rerum sortes.

ĪNAEQUĀLĬTAS, atis, f. ἀνισότης, disparilitas. *Varr. L. L.* 7, 13. Cum dissimillima sit virilis toga tunicae muliebri, tamen inaequalitatem hanc sequimur. *Colum.* 3, 12. Opus est inter has inaequalitates magno temperamento. *Quint.* 12, 9. *f.* Inaequalitas coloris. *Plin.* 2, 70, 70. Inaequalitates temporum. ℙ Ap. *Varr. L. L.* 8. *in.* est anomalia. Sic *Gell.* 2, 25. Ἀνωμαλία est inaequalitas declinationum, consuetudinem sequens.

ĪNAEQUĀLĬTER, adv. ἀνίσως, cum inaequalitate. *Colum. Arbor.* 7. *med.* Sicubi inaequaliter findi videbitur. *Liv.* 37, 53. Inaequaliter alios deprimere, alios extollere. *Cels.* 2, 6. Brachia inaequaliter dispergere.

ĪNAEQUĀTUS, a, um, part. ab *inaequo*: idem quod aequatus, aequalis. *Tibull.* 4, 1, 43. Qualis (*libra*) inaequatum si quando onus urget utrinque, Instabilis natat alterno depressior orbe.

ĪNAEQUO, as, a. 1. ἰσόω, adaequo, complano, planum et aequum facio. *Caes. B. C.* 1, 27. Haec levibus cratibus terraque inaequat.

ĪNAESTĬMĀBĬLIS, e, adj. ἀτίμητος, qui aestimari non potest, quia nullius est pretii. *Cic. Fin.* 3, 6. Aestimabile appellamus id, quod aut ipsum secundum naturam sit, aut tale quid efficiat, ut selectione dignum propterea sit: contraque inaestimabile, quod sit superiori contrarium. ℙ Item pretium omne excedens. *Liv.* 29, 32. Id vero inaestimabile gaudium fore. *Val. Max.* 4, 8. *n.* 1. Accedit pretio rei inaestimabile monumentum occasionis. ℙ Utramque significationem habere potest illud *Livii* 35, 14. *extr.* Perplexum Punico astu responsum, et improvisum assentationis genus Scipionem movisse, quod e grege se imperatorum, velut inaestimabilem, secrevisset. ℙ Item de quo judicium fieri non potest. *Id.* 31, 34. Nihil tam incertum, nec tam inaestimabile est, quam animi multitudinis.

ĪNAESTĬMĀTUS, a, um, adj. non aestimatus. *Ulp. Dig.* 25, 3, 10. Si pretiis inaestimatis aliquid accesserit. *Tryphon. ib.* 75. Si in dotem fundum inaestimatum dedit.

ĪNAESTŬO, as, n. 1. in aliqua re aestuo. *Hor. Epod.* 11, 15. si meis inaestuet praecordiis Libera bilis.

ĪNAFFECTĀTUS, a, um, adj. non affectatus. *Quint.* 11, 1. *extr.* Quia simplicitas illa, et securitas inaffectatae orationis mire tenues causas decet. *Plin. Pan.* 67. Inaffectata veritas verborum.

ĪNAGGĔRĀTUS, a, um, adj. in aliquo loco aggeratus. *Sidon. ep.* 3, 12. *in carm.* Ne fors tempore postumo, viator, Ignorans reverentiam sepulti Tellurem tereres inaggeratam.

ĪNĀGĬTĀBĬLIS, e, adj. qui agitari non potest.

Sen. Q. N. 5, 5. An existimas, aerem inertem, inagitabilem relictum esse?

ĬNĂGĬTĀTUS, a, um, adj. *Sen. ep.* 75. *f.* Inagitati terroribus, incorrupti voluptatibus, nec mortem horrebimus, nec Deos. *Id. Suasor.* 1. Inagitata remigio vastitas, *h. e.* mare nullis remis pulsatum.

ĬNALBĔO, es, n. 2. albus fio. *Appul. Met.* 7. *in.* Ut primum tenebris abjectis dies inalbebat. Sunt qui leg. *inalbabat*, et putant esse sumptum ex *Annali Ennii* 6.; sed perperam, nam etiam *albeo, es* neutrum est, et *albo, as* activum.

ĬNALBESCO, is, n. 3. albus fio. *Cels.* 2, 7. *f.* Venae sub lingua inalbescunt.

ĬNALBO, as, avi, atum, a. 1. album facio. *Appul. Met.* 10. Cerei nocturnas tenebras inalbabant. *Id. ib.* 9. Viminea cavea lacinias circumdatas, suffusa candido fumo sulfuris inalbabat. V. INALBEO.

[ĬNĂLESCO, is, n. 3. una cresco. *Not. Tir.* p. 110. Inalescit, inaluit. *F.*]

ĬNALGESCO, is, n. 3. idem ac algesco. *Cels.* 3, 3. Ubi extremae partes membrorum inalgescunt.

ĬNĂLĬĒNĀTUS, a, um, adj. non alienatus, incorruptus. *Scrib. Comp.* 214. Adjicitur propolis inalienatae, sincerae, bonae selibra.

*ĬNALĬĒNUS, a, um, adj. non alienus. *Tert. adv. Marc.* 4, 8. *B. A.*

[ĬNĂLO, is, ui, n. 3. idem ac inalesco, q. v. v. *F.*]

ĬNALPĪNUS, a, um, adj. qui est in Alpibus. *Suet. Aug.* 21. Domuit Vindelicos, ac Salassos, gentes inalpinas. *Plin.* 3, 5, 7. Inalpini populi. ¶ *Inalpini, orum*, absolute, populi nempe inalpini. *Brut.* ad *Cic. Fam.* 11, 4. et *Plin.* 3, 4, 5.

ĬNALTĀTUS, a, um, part. ab *inalto*, in altum sublatus. *Appul. Trismeg.* Inaltata est cava mundi rotunditas in modum sphaerae.

ĬNALTĔRO, as, a. 1. *Tert. Virg. vel.* 4. Quas non divisit, tacendo inalteravit, *h. e.* alteram in altera complexus est.

ĬNALTO, as, a. 1. exalto, extollo. *Paulin. carm.* 21, 738. Quia qui superbos deprimit, Humiles inaltat.

ĬNĂMĀBĬLIS, e, adj. ἀνέραστος, non amabilis. *Plin. ep.* 9, 10. Genus operis inamabile, inamoenum, magisque laboribus ruris, quam voluptatibus simile. ¶ Item odio dignus, invisus. *Virg. A.* 6, 438. tristique palus inamabilis unda. V. ILLAUDATUS. *Ov. Met.* 14, 590. Inamabile regnum, *scil.* Inferorum. *Id. Pont.* 1, 6, 5. Non cadit in mores feritas inamabilis istos. *Id. A. Am.* 3, 289. Illa sonat raucum, quiddamque inamabile stridet. *Pl. Bacch.* 4, 3, 3. Incredibilis, imposque animi, inamabilis, illepidus vivo. *Sen. Contr.* 3, 20. *med.* Nihil est inamabilius, quam diligens stultitia.

ĬNĂMĀRESCO, is, n. 3. idem ac amaresco. *Hor. Sat.* 2, 7, 107. Nempe inamarescunt epulae sine fine petitae, *h. e.* cruditate acescunt. Alii minus recte leg. *immarcescunt*.

ĬNĂMĀTUS, a, um, adj. non amatus, invisus. *Sil.* 12, 526. hinc Allifanus Iaccho Haud inamatus ager.

ĬNAMBĬTĬŌSUS, a, um, adj. non ambitiosus. *Ov. Met.* 11, 765. Secretos montes et inambitiosa colebat Rura.

ĬNAMBŬLĀTĬO, onis, f. ambulatio, deambulatio. *Auct. ad Her.* 3, 15. Si contentio fiet, celeri porrectione brachii, inambulatione, pedis dextri rara supplosione uti oportebit. *Cic. Brut.* 43. Non multa jactatio corporis, non inclinatio vocis, nulla inambulatio, non crebra supplosio pedis. ¶ Translate est lecti hac illac nutantis quassatio. *Catull.* 6, 10. tremulique quassa lecti Argutatio, inambulatioque. ¶ Item locus ipse, ubi inambulatur. *Plin.* 14, 1, 3. Una vitis subdiales inambulationes umbrosis pergulis opacat. Adde *Vitr.* 1, 3.

ĬNAMBŬLO, as, n. 1. περιπατέω, spatior, spatia ambulando conficio. *Cic. Att.* 6, 2. *med.* Ante lucem inambulabam domi. *Liv.* 23, 43. Per muros inambulare. *Asin.* ad *Cic. Fam.* 10, 32. Cum quidem pransus, nudis pedibus, tunica soluta, manibus ad tergum rejectis, inambularet. *Cic. Leg.* 1, 5. In viridi opacaque ripa inambulantes.

ĬNĀMISSĬBĬLIS, e, adj. qui amitti non potest. *August. C. D.* 22, 30. *med.*

ĬNAMOENUS, a, um, adj. ἀηδής, non amoenus, asper, horridus, tristis. *Ov. Met.* 10, 15. Persephonen adiit, inamoenaque regna tenentem Umbrarum dominum. *Stat. Silv.* 2, 2, 32. Qua prius obscuro permixti pulvere soles, Et feritas inamoena viae, nunc ire voluptas. V. ILLAUDATUS.

ĬNĀNĔFACTUS, a, um, adj. inanis, atque irritus factus. *Ulp. Dig.* 10, 4, 18. Solutione chirographo inanefacto, et pignoribus liberatis. Al. rectius leg. *inani facto*.

ĬNĀNESCO, is, n. 3. inanis fio, κενοῦμαι. *Ammian.* 23. *f.* Conchulae concussae metu fulgurum inanescunt. Adde *August. de Music.* 6, 13.

ĬNĀNĬA, ae, f. inanitas, ut *Non.* 2, 421. docet. *Pl. Aul.* 1, 2, 5. Hic apud nos nihil est aliud quaesti furibus: Ita inaniis sunt oppletae (*aedes*) atque araneis.

*ĬNĀNĬLOQUĬUM, i, n. κενολογία. *Vulg. Tim.* 2, 2, 16. *B. A.*

ĬNĀNĬLŎQUUS, a, um, adj. κενολόγος, qui inania loquitur. *Pl. Ps.* 1, 3, 24. Surdus sum: profecto inaniloquus es. Al. leg. *inanilogus*, alii *inanilogista*, quae idem significant, sed voces hybridae sunt. *Glos. Phil.* Inanilogus, κενολόγος. Hic fortasse *inaniloquus* legendum est.

ĬNĀNĬMĀLIS, e, adj., inanimatus, non animalis. *Appul. Trismeg.* Animalia omnia, et inanimalia. *Macr. Sat.* 4, 6. Sermo dirigitur ad inanimalia. Adde *Tert. Apol.* 48.

ĬNĀNĬMANS, antis, adj. inanimalis. *Sen. ep.* 58. Corpus quomodo divido? ut dicam, aut animantia sunt, aut inanimantia. Al. leg. *inanimata*.

ĬNĀNĬMĀTUS, a, um, adj. ἄψυχος, anima carens. *Cic. N. D.* 3, 16. Singulas stellas numeras Deos, eosque aut beluarum nomine appellas, ut Capram, etc., aut rerum inanimatarum, ut Argo, etc. *Id. Amic.* 19. In iis etiam, quae sunt inanimata, consuetudo valet. *Id. Top.* 18 Ut anteponantur animata inanimatis. *Lambin.* qui vocem hanc minus Latinam putat, ubique *inanimus* reponit. *Voss. de vitiis serm.* rejicere non audet, sed certius esse *inanimus*, vere affirmat. Sed omnino retinent ac tuentur *Manut.*, *Cellar. in Cur. poster.*, *Borrich. in Voss.* et alii, a quibus standum profecto est, ita evincentibus libris melioribus et analogia.

ĬNĀNĬMENTUM, i, n. inane, res inanis. *Pl. Stich.* 1, 3, 19. Inanimentis explementum quaerito.

ĬNĀNĬMIS, e, adj. sine anima. *Appul. Met.* 1. Mare pigrum colligari, ventos inanimes exspirare, *h. e.* sine flatu, quae *anima* dicitur; et *ib.* Humi projectus, inanimis, nudus, et frigidus, *h. e.* exanimis; et *ib.* 2. Inanimis et indigens alio custode.

ĬNĀNĬMUS, a, um, adj. ἄψυχος, sine anima. *Cic. Acad.* 4, 12. Cum inter inanimum, et animal hoc maxime intersit, quod inanimum nihil agit, animal agit aliquid. *Id. Tusc.* 1, 23. Inanimum est enim omne, quod pulsu agitatur externo. *Liv.* 41, 18. Satiati caede animantium, quae inanima erant parietibus adfligunt. *Tac. A.* 4, 69. *extr.* Etiam muta atque inanima, tectum et parietes circumspectabantur. Adde *Quint.* 8, 6.

ĬNĀNĬO, is, ivi, itum, a. 4. ἰνέω, κενόω, vacuo. *Plin.* 20, 3, 8. Herbacea arefacta per se inanit alvum. *Id.* 21, 20, 84. Polium vesicas inanit. *Id.* 2, 99, 99. Sidus Lunae accedens corpora impleat, abscedens inaniat. *Lucr.* 6, 1003. Hoc ubi inanitur spatium, multusque vacefit In medio locus, etc.

ĬNĀNIS, e, adj. κενὸς, vacuus, cassus, vanus: ab ἰνέω, vacuo, ut videtur. *Cic. Fat.* 11. Cum vas inane dicimus, non ita loquimur, ut physici, quibus inane esse nihil placet, sed ita ut, verbi causa, sine aqua, sine vino, sine oleo vas esse dicamus. *Id. Att.* 14, 3. Structores ad frumentum profecti, inanes redierunt; et *Verr.* 2, 2, 34. Domum ejus exornatam atque instructam, fere jam iste reddiderat nudam atque inanem. *Plin.* 18, 17, 45. Granum inane cassumque. *Plin. Pan.* 31. Inde navigia inania et vacua, hinc plena et onusta mittantur. *Cic. Att.* 2, 8. Permoleste tuli, nulla enim abs te per hos dies epistola inanis aliqua re utili et suavi venerat; et *Verr.* 2, 3, 52. Agyrinensis ager centum septuaginta aratoribus inanior est. *Ov. Her.* 3, 60. Sanguinis atque animi pectus inane fuit. *Cic. Or.* 1, 9. Omnia plena consiliorum, inania verborum. *Hieron. ep.* 38. *n.* 2. Verba omni inaniora fumo. *Cic. Mur.* 12. Quae inanissima prudentiae reperta sunt. *Virg. G.* 3, 134. Surgentem ad Zephyrum paleae jactantur inanes, *h. e.* leves; et *ib.* 4, 196. Inania nubila; et *A.* 6, 740. Inanes venti; et *G.* 3, 170. rotae inanes, *h. e.* sine pondere. Sic *Pl. Amph.* 1, 1, 174. et *Asin.* 3, 3, 70. Vix incedo inanis, ne ire posse cum onere existimes; et *Prop.* 4, 5, 47. Janitor ad dantes vigilet: si pulset inanis, Surdus, etc. *h. e.* nihil muneris afferens. *Prud.* περὶ στεφ. 2, 104. Inanis a marsupio, *h. e.* crumenam inanem denariorum habens. *Pl. Most.* 3, 1, 44. Hic homo est inanis. *Cic. Verr.* 2, 2, 66. Equus inanis, *h. e.* nullo sessore. *Hor. Sat.* 1, 6, 127. Inani ventre diem durare. ¶ *Inania tempora* in rhythmis sunt, [*cum syllaba brevis est pro longa. V. *Spalding.* ad l. mox laudandum.] *Quint.* 9, 4. *med.* Inania quoque tempora rhythmi facilius accipient: quamquam haec et in metris accidunt: major tamen illic licentia est, ubi tempora etiam animo metiuntur, et pedum et digitorum ictu intervalla signant. ¶ *Inane vulgus* ap. *Stat. Th.* 1, 93. sunt manes, quia vita carent et corpore. Sic *inanis imago* ap. *Ov. Fast.* 5, 463. est umbra defuncti, et *inanis umbra*, *Trist.* 3, 11, 25. Hinc *inania regna Ditis*, ubi sunt manes, *Virg. A.* 6, 269. et *inania Tartara*, *Ov. Met.* 11, 670. et *inane* absolute, *Stat. Th.* 4, 477. ¶ *Inane corpus* est mortuum, et *inane animae*. *Ov. Her.* 15, 116. et *Amor.* 3, 9, 6. et *Ib.* 154. et *Cic. Leg.* 2, 18., ubi quidam minus recte leg. *inanime*. ¶ *Inanes vultus* appellat *Sen. Phoeniss.* 43. hominis caeci, cui oculi effossi sunt. ¶ *Inanem leonem* vocat *Stat. Th.* 1, 483. leonis pellem avulsam a corpore. Sic *tigrin inanem*. *Id. ib.* 6, 722. ¶ *Inane* absolute est locus inanis. *Lucr.* 1, 439. Scilicet hoc id erit, vacuum quod inane vocamus. *Virg. A.* 12, 906. lapis vacuum per inane volutus; et *Cic. N. D.* 1, 23. *extr.* Corporibus omnis obsidetur locus: ita nullum inane. *Plin.* 8, 43, 68. Pes per inane emicat. *Id.* 9, 35, 5[illegible] Species inflata inani; et 30, 1, 4. Ars oceanum quoque transgressa, et ad naturae inane pervecta. *Virg. Ecl.* 6, 32. magnum per inane coacta Semina terrarum. *Stat. Th.* 1, 310. sublimes raptim per inane volatus Carpit. Sic *Ov. Met.* 2, 506. celeraptos per inania vento Imposuit coelo. Adde *Tibull.* 4, 1, 130. ¶ Translate inanis est otiosus ut *inane tempus*, in quo nihil agitur. *Val. Fl.* [illegible] 657. moras, et inania tempora. *Virg. A.* 4, 433. Tempus inane peto, requiem spatiumque labori. Item vanus, supervacuus, sine vi, aut effectu. *Virg. A.* 9, 219. causas nequicquam nectis inanes. *Hor. Epod.* 6, 3. Inanes minae; et *Epod.* 5, [illegible] Inane decus purpurae. *Id. A. P.* 433. Inanem operam insumere. *Sall. or. Macri Licinii.* Inanis species magistratus. *Virg. G.* 4, 345. Cura inanis et 400. Doli inanes. *Cic. Or.* 3, 2. O inanes nostras contentiones, quae in medio cursu saepe franguntur et corruunt! *Virg. A.* 10, 627. Spes inanes pascere. *Val. Fl.* 1, 707. visu lassatur inani, *h. e.* frustra lassatur intenta oculorum acie cum nihil cernat. *Id.* 3, 661. vacuos cur lassat aequora visus? ¶ Item vanus, hoc est superbus et ea ostentans, quae re vera non habet. *Cic. ad Brut.* 1, 3. Nihil est in me inane: neque enim debet: sed tamen omnium ordinum consensus, gratiarum actio, gratulatioque me commovet. *Liv.* 45, 23. *f.* Non negaverim, et totam Asiae regionem inaniora parere ingenia, et nostrorum tumidiorem sermonem esse. *Sall. Jug.* 68. Homo inanis et regiae superbiae. ¶ Item futilis, levis: cui opponitur *gravis*. *Lucr.* 1, 639. de Heraclito: Clarus ob obscuram linguam, magis inter inanes Quamde graves inter Grajos, qui vera requirunt. ¶ *Inania famae* sunt rumores, qui sparguntur in vulgus incerto auctore. *Tac. A.* 2, 76. Neque suspiciones imbecillas, aut inania famae pertimescenda. ¶ *Inanis* pro falso. *Virg. A.* 10, 63[illegible] dat inania verba, Dat sine mente sonum, gressusque effingit euntis. Ubi *Serv.* nec a membris, nec a mente venientia. ¶ *Inane*, inanitas. *Pers.* 1, [illegible] O curas hominum! o quantum est in rebus inane!

ĬNĀNĬTAS, atis, f. κενότης, vacuitas. *Cic. Fin.* [illegible] 9. Cum duo individua per inanitatem ferantur. *Pl. Cas.* 4, 3, 5. Mihi inanitate jamdudum intestina murmurant. ¶ Item cavitas. *Quint.* 1, 11. Ne verba in faucibus patietur audiri, nec oris inanitate resonare. ¶ Pro vanitate. *Cic. Fin.* 1, 13. [illegible] sapiens solum, amputata circumcisaque inanitate omni et errore, naturae finibus contentus sine aegritudine possit, et sine metu vivere. *Gell.* 13, [illegible] Inanitates verborum et imaginum.

ĬNĀNĬTER, adv. κενῶς, vane. *Cic. Tusc.* 4, [illegible] Cum tamen inaniter et effuse animus exsultat. *Hor. Ep.* 2, 1. mire laudat poetam illum, qui *v.* 21[illegible] pectus inaniter angit, Irritat, mulcet, *h. e.* rebus inanibus quidem et fictis, moventibus tamen. ¶ Item frustra. *Ov. Met.* 2, 618. et medicas exercet inaniter artes.

ĬNĀNĪTUS, a, um, part. ab *inanio*: vacuatus, inanis. *Lucan.* 6, 1022. rarior aer Factus, inanitusque locus magis, ac vacuatus.

ĬNANTĔ. V. ANTE.

ĬNANTESTĀTUS. V. INATTESTATUS.

ĬNĂPERTUS, a, um, adj. non patens, non expositus. *Sil.* 7, 26. Fraudique inaperta senectus.

ĬNAPPĂRĀTĬO, onis, f. incuria, negligentia apparationi contraria. *Auct. ad Her.* 2, 4. Ex altera parte imbecillitas, inopia, stultitia, imprudentia, inapparatio demonstrabitur fuisse.

ĬNAPPRĔHENSĬBĬLIS, e, adj. qui comprehendi non potest. *Tert. Adv. Valent.* 11. et *adv. Hermog.* 43.

[ĬNĂQUO, as, a. 1. in aquam verto. V. HYDROPISMUS. *F.*]

ĬNĂQUŌSUS, a, um, adj. siccus, aridus. *Tert. Baptism.* 1. Serpentes arida et inaquosa sectantur. *Gloss. Cyrill.* ἄνυδρος, Inaquosus. *B. A.*

ĬNĂRĀTUS, a, um, adj. ἀνήροτος, non aratus, incultus. *Virg. G.* 1, 83. Nec nulla interea est inaratae gratia terrae. *Stat. Th.* 10, 512. quanta pariter cervice gementes Profringunt inarata diu Pangaea juvenci.

ĬNARCŬLUM, i, n. virgula erat ex malo Punica incurvata, quam regina sacrificans in capite gestabat. *Festus.* V. ARCULUM.

ĬNARDĔO, es, arsi, n. 2. idem quod ardeo, ac valde ardeo. *Enn.* ap. *Cic. Or.* 2, 54. Flamma a sapiente facilius ore inardente opprimi, quam bona dicta teneat. Al. leg. divisim *in ardente*. *Hor. Ep.* 3, 17. Nec munus humeris efficacis Herculis Inarsit aestuosius.

ĬNARDESCO, is, n. 3. flammam concipio, accendor, ignesco. *Virg. A.* 8, 622. cum caerula nubes Solis inardescit radiis, longeque refulget. *Plin.* 13, 25, 51. Arbusculas in igne, ut ferrum inar[illegible]

centes. ℙ Translate. *Quint.* 11, 3. Affectus nes languescant, necesse est, nisi voce, vultu, ius prope habitu corporis inardescant. *Tac. A.* 32. Cupidine vindictae inardescere. ℙ Est etiam ore suffundi. *Sen. Herc. Oet.* 251. Nunc inarscunt genae.

INAREFACTUS, a, um, adj. aridus factus, sictus, idem ac arefactus. *Plin.* 32, 10, 43. Ad nguinem sistendum ranarum illinunt sanguinem arefactum.

INARESCO, is, arui, n. 3. καταξηραίνομαι, idem od aresco, vel in aliqua re, aut penitus aresco. *l.* 4, 24. Nec patiuntur ante maturitatem fructum rescere; et 1, 6. *med.* Cum tectorium inaruerit. *tr.* 7, 3. Non patiatur uno tenore opus inarescere. *Cels.* 5, 17. *f.* Medicamenta inarescunt. *Plin.* , 6, 32. Coenum illitum sole inarescit. *Id.* 26, 40. Inarescere in sole. *Id.* 28, 11, 46. Ut paum capiti inarescant. *Quint.* 6, 1. Nihil facilius, am lacrimas, inarescere. *Plin. ep.* 2, 4. Libelitas e frugalitate, velut e fonte decurrit: quae nen ita temperanda est, ne nimia profusione inescat.

INARGENTATUS, a, um, part. ab *inargento:* ἀργυρος, argento obductus, illitus. *Plin.* 21, 2, Lamina aerea tenuis inaurata, aut inargentata. *ul. Dig.* 33, 10, 3. Lecti inargentati vel inaurati.

[INARGENTO, as, a. 1. argento aliquid obduco. *t. Tir.* p. 126. Argentum, inargentat. *F.*]

INARGUTE, adv. non acute. *Gell.* 21, 13. *med.* n mehercule inargute, inquit, nec incallide opsuisti hoc Tullianum.

INARGUTUS, a, um, adj. ut Sententia non rguta, *Ulp. Dig.* 7, 5, 5.

INARIME, es, f. insula maris inferi in ora Camniae, et sinu Puteolano. V. AENARIA. Hoc men conflatum est ex duabus Graecis vocibus, . *Homer. Iliad.* 2, 783., ubi Graecorum naves umerat, *Εἰν Ἀρίμοις ὅθι φασὶ Τυφώεος ἔμμεναι ᾶς.* Hic tamen ed. *Villoisonii* habet *Εἰναρίμοις.* em versum in mente habuit *Virg.*, cum ait *Aen.* 715. durumque cubile Inarime, Jovis imperiis posta Typhoeo. Quare illum reprehendunt alii, od ex *εἰν Ἀρίμοις Inarimen* fecerit: defendunt i. V., si placet, *Heynium Excurs.* 2. ad *Virg. c.* Secuti sunt *Virgil. Ov. Met.* 14, 89., *Val.* . 3, 208., *Stat. Silv.* 2, 2, 76., *Sil.* 12, 148., *can.* 5, 101. et alii.

INARO, as, avi, atum, a. 1. idem quod aro, vel aliquo loco aro. *Plin.* 18, 14, 36. Inarari pronus solum opus est. *Ulp. Dig.* 43, 23, 9. Si quis aut clam agrum inaraverit, vel fossam fecerit. Item arando obruo. *Cato R. R.* 37. Vitis si maa erit, sarmenta sua concidito minute, et ibidem rato, aut infodito. *Col.* 2, 5. Disjectum fimum rari, et obrui convenit. *Plin.* 18, 18, 47. Inare semina abjecta. *Varr. R. R.* 1, 23. Fabalia o stercore inarare. *Col.* 2, 2. *med.* Arboribus, rarae sunt, tantum succidendis, incendendisque, inarandis.

INARTICULATUS, a, um, adj. ἄναρθρος, non pressus, et nihil significans, ut *coax, cra,* (quod ert exemplum *Prisc. in. l.* 1.) quae a nullo afstu mentis proficiscuntur. *Arnob.* 2, 59. Nonne cem si fuerit coactus emittere, ut solemne est itis, inarticulatum nescio quid ore hiante clabit?

INARTIFICIALIS, e, adj. *Quint.* 5, 1. Illas (*protiones*) ἀτέχνους, idest inartificiales vocaverunt. de 5. et 10. *Capell.* 5, 183. Inartificialia argunta.

INARTIFICIALITER, adv. ἀτέχνως, sine artifio. *Quint.* 2, 17. *f.* Qua in re alius se inartifialiter, alius artificialiter gerat.

INASCENSUS, a, um, adj. non ascensus, inacssus. *Plin. Pan.* 65. Procedere in rostra, ascensumque illum superbiae principum locum nere.

INASPECTUS et Inadspectus, a, um, adj. non sus, non conspectus. *Stat. Th.* 1, 50. imaeque cessu Sedis inaspectos coelo, radiisque Penates rvantem.

[INASPICABILIS, e, adj. invisibilis. *Gloss. il.* Inaspicabilis, ἀόρατος. *F.*]

INASPICUUS et Inadspicuus, a, um, adj. inaectus. *Auson. ep.* 23, 22. Lacte incide notas: scens charta tenebit Semper inaspicuas: prodenr scripta favillis.

INASSATUS, a, um, adj. ἔνοπτος, idem ac astus. *Plin.* 30, 8, 22. Verendorum formicationis, verrucisque medetur arietini pulmonis inassasanies.

INASSERO, as, a. 1. asseribus contego. *Vet. scr.* ap. *Grut.* 207, 2. Trabiculas inasserato asribus abiegneis sectilibus, [*copri le travette con avicelli di abete segaticci.* Ita locum vertendum itat *Zannonius.* V. ABIEGNEUS. *F.*]

[INASSIGNATUS et Inadsignatus, a, um, adj. n assignatus. *Aggen. Contr. agr.* p. 70. *Goes.* perfuit inadsignatus agrorum modus. *F.*]

INASSUETUS et Inadsuetus, a, um, adj. non suetus. *Ov. Fast.* 4, 449. Panditur interea Divia: jamque diurnum Lumen inassueti vix patiuntur equi. *Id. A. Am.* 299. Ipse novas frondes, et prata tenerrima tauro Fertur inassueta subsecuisse manu. *Sil.* 3, 235. at vestigia nuda sinusque Cingere, inassuetum, *h. e.* inusitatum est, non est in more positum. *Fragm. or.* Claudii Aug. ap. *Grut.* 502, 2, 37. Cum ad census (alii leg. *a censu*), novo tum opere et inadsueto Galliis, ad bellum avocatus esset.

INATTAMINATUS, a, um, adj. *Tert. Cor. mil.* 15. Serva Deo rem suam inattaminatam. *Sciopp.* rectius leg. *intaminatam.*

INATTENTE adv. *Ammian.* 30, 8. *f.* Ad pavores irritos aliquoties abjectius pallens, et quod nusquam erat, inattente formidans. Al. melius leg. *ima mente.*

INATTENUATUS, a, um, adj. *Ov. Met.* 8, 843. Attenuarat opes, sed inattenuata manebat Tum quoque dira fames.

INATTESTATUS, a, um, adj. qui testatus non est, qui in jus non est vocatus. *Pl. Curc.* 5, 3, 17. Hoccine pacto indemnatum atque inattestatum me arripi? Al. leg. *intestatum,* alii *inantestatum.*

INATTRITUS, a, um, adj. non attritus. *Paul. Nol. carm.* 10, 254. de trabea: Fulget inattrito longum venerabilis auro.

[INAVARITIES, ei, f. idem ac avarities. *Inscr.* opt. notae ap. *Fabrett.* p. 421. *n.* 388. Fido fida viro vixit studio parili, quam (in lapide est QVM; sed videtur exaratum fuisse QVAM pro QVAM, ut saepe alias) Nulla inavarities cessit ab officio, *ritrasse dal dovere,* ita ut *cessit* sit active usurpatum. *F.*]

INAUDAX, acis, adj. omn. gen. ἄτολμος, timidus. *Hor. Od.* 3, 20, 3. Dura post paulo fugies inaudax Proelia raptor.

INAUDIBILIS, e, adj. qui nequit audiri. *Censorin. de die nat.* 13. Ut dulcissimam concinant melodiam, sed nobis inaudibilem.

INAUDIENTIA, ae, f. inobedientia. *Cyprian. ep.* 28., ubi tamen alii leg. *inobedientia.*

INAUDIO, is, ivi, et ii, itum, a. 4. ἐνακούω, idem quod audio, intelligo. *Pl. Mil.* 2, 2, 56. Nam os columnatum poetae esse inaudivi barbaro. ℙ Fere de rebus nondum vulgatis dicitur. *Cic. Fam.* 9, 24. Fabrateriae consilia sunt inita de me: quae te video inaudisse. *Id. Att.* 6, 1. *med.* Num quid de quo inaudisti? *Id. fragm.* ap. *Non.* 2, 442. Quorum erupit illa vox, de qua ego ex te primum inaudieram. *Pl. Aul.* 2, 2, 88. Credo, jam illum inaudiisse, mihi esse thesaurum domi. *Id. Most.* 3, 1, 11. Metuo, ne de hac re quippiam hic inaudiverit. Adde *Nov.*, *Pacuv.*, *Afran.* ap. *Non.* 2, 442.

INAUDITIUNCULA, ae, f. ἀκροαμάτιον, auditiuncula. *Gell.* 5, 21. Habebatque nonnullas disciplinae grammaticae inauditiunculas partim rudes inchoatasque, partim non probas.

INAUDITUS, a, um, adj. ἀνήκουστος, non auditus, novus, inusitatus. *Cic. Or.* 1, 31. Nihil dicam reconditum, nihil exspectatione vestra dignum, nihil aut inauditum vobis, aut cuiquam novum. *Id. Balb.* 5. *f.* Incredibili quadam atque inaudita gravitate, virtute, constantia praeditus. *Id. Sext.* 39. *f.* Insignis quaedam, inaudita, nova magnitudo animi. *Id. Vat.* 14. Quod in hac republica non modo factum ante nunquam est, sed in omni memoria est omnino inauditum. *Id. Caec.* 13. Novum est, non dico inusitatum, verum omnino inauditum. *Id. Har. resp.* 27. Sacra maribus non invisa solum, sed etiam inaudita. [*Jul. Valer. res gest. Alex. M.* 3. (ed. *A. Maio*) 23. Hominum nescias invisitatius, an inauditius genus. *F.*] ℙ Item non auditus. *Sen. Med.* 199. Qui statuit aliquid parte inaudita altera, Aequum licet statuerit, haud aequus fuit. *Tac. A.* 2, 77. Ut te inauditum et indefensum primo rumore rapiant. *Justin.* 22, 2. *f.* Inauditum per injuriam damnare. Adde *Suet. Vitell.* 14. ℙ Item non audiens. *Gell.* 7, 6. Quaedam animalium aut caeca natura gignuntur, aut inodora, inauditave. Ita legit *Non.* 2, 463. alii *inora, inauritave,* h. e. sine ore et auribus. Sed prior lectio magis placet. ℙ Item auditus. *Cic. Balb.* 18. Re denique multo ante Gadibus inaudita, fore, etc. ab *inaudio.* Alii tamen leg. *jam audita.*

INAVERSABILIS, e, adj. ἀναπρότρεπτος, qui averti et evitari non potest. *Appul. Trismeg. f.* Aeternitas inaversabilis, immobilis, insolubilis est. Al. leg. *inaversibilis* eod. sensu.

INAUGURATIO, onis, f. *Tert. adv. Valent.* 11. Inauguratio quaedam dividendae doctrinae Valentini, *h. e.* augurium, principium.

INAUGURATO, adv. οἰωνιστικῶς, idem ac augurato, idest, captato augurio, praecedente augurio, et addicentibus avibus. *Liv.* 1, 36. Id quia inaugurato Romulus fecerat; et 44. Locum inaugurato consecrare.

INAUGURATUS, a, um, part. ab *inauguro,* auguriis captis electus, dedicatus. *Cic. Dom.* 53. Simulacrum in templo inaugurato dedicare.

INAUGURO, as, a. 1. οἰωνίζομαι, augurium capto. *Pl. Asin.* 2, 1, 11. Impetritum, inauguratum est. *Liv.* 1, 7. Palatinum Romulus, Aventinum Remus ad inaugurandum, templa capiunt. *Varr. L. L.* 4, 8. Per sacram viam augures ex arce profecti solent inaugurare. ℙ Inaugurare aliquem flaminem, *Liv.* 27, 8. est flaminem creare et consecrare. ℙ Inaugurare locum est, capto augurio, locum rei gerendae auspicatum deligere. *Id.* 3, 20. Augures jussos adesse ad Regillum lacum; locumque inaugurari, ubi auspicato cum populo agi posset. ℙ Transfertur etiam ad homines, cum munus aliquod publicum suscipiunt, nefas enim erat veteribus magistratum aliquem, aut sacerdotium assumere, aut aedem Diis sacrare, nisi captis prius auguriis. *Cic. Phil.* 2, 43. Quid igitur cessas? cur non inaugurare? Sume diem; vide qui te inauguret. *Liv.* 30, 26. Augur in locum ejus inauguratus est filius. *Appul. Met.* 7. Singulos exosculatus, et in summo pulvinari locatus, coena et poculis magnis (dux) inauguratur. ℙ Interdum est divinare. *Liv.* 1, 36. Agedum divine, inaugura, fieri ne possit, quod nunc ego mente concipio.

INAURATOR, oris, m. χρυσοχόος, qui aurum obducit. *Inscr.* ap. *Mur.* 971, 1. Philomusus Teri (corrige ex *Gor. Columb. Liv.* p. 150. Tertii) L. *inaurator.* V. BRACTEARIUS.

INAURATUS, a, um, part. ab *inauro:* χρυσωθεὶς, auro illitus, obductus. *Cic. Verr.* 2, 2, 21. Inauratam statuam alicui ponere. *Id. Div.* 1, 24. Columna extrinsecus inaurata. *Ov. Med. fac.* 18. Vultis inaurata corpora veste tegi, *h. e.* auro textа. Sic *Auct. ad Her.* 4, 47. Citharoedus palla inaurata indutus. ℙ Translate. *Tert. Pall.* 3. *in.* Omni patagio inauratior pavo. ℙ Item non auratus, auro carens. *Titin.* ap. *Charis.* 2, 181. Inauratae atque inlautae mulieris.

INAURES, ium. f. plur. ἐνώτια, ἐλλόβια, ornamenta ex auro, margaritis, aut gemmis, ab auribus pendentia. *Isid. Orig.* 19, 31. Inaures, ab aurium foraminibus nuncupatae, quibus pretiosa grana lapidum dependent. Harum usus in Graecia; puellae utraque aure, pueri tantum dextra gerebant. *Pl. Men.* 3, 3, 17. Inaures da mihi faciundas, pondo duum nummum stalagmia. *Plin.* 9, 55, 81. Muraenae, quam diligebat, inaures addidit. *Id.* 32, 2, 7. Anguillae inaures additas gerunt. ℙ Improprie *inauris* vocatur anulus, qui in Arabia, ornamenti causa, ex feminarum naribus pendet. Hujus meminit *Hieron.* in *Ezech.* 4, 16, 12.

[INAURIO, is, a. 4. aurium usum tribuo. *Lact. Epit.* 45. Christus caecis visum restituebat, mutis eloquium dabat, surdos inauribat. *F.*]

INAURITUS, a, um, adj. ἄωτος, carens auribus. V. INAUDITUS.

INAURO, as, avi, atum, a. 1. χρυσόω, auro obduco, aurum illino. *Plin.* 33, 3, 18. Laquearia primo inaurata sunt in Capitolio, censura L. Mummii. Inde transiere in cameras quoque et parietes, qui jam et ipsi, tanquam vasa, inaurantur: cum sua aetas varia de Catulo existimaverit, quod tegulas aureas Capitolii inaurasset primus. Adde *Vitr.* 7, 8. ℙ Translate est divitiis cumulare. *Hor. Ep.* 1, 12, 9. ut te Confestim liquidus fortunae rivus inauret. *Cic. Fam.* 7, 13. Moriar, ni (quae tua gloria est) puto, te malle a Caesare consuli, quam inaurari.

INAUSPICATO, adv. ἀπαισίως, non captatis, vel perperam captatis auspiciis. *Cic. Div.* 1, 17. Quod inauspicato pomoerium transgressus esset. *Val. Max.* 1, 1. *n.* 6. Inauspicato consul creatus.

INAUSPICATUS, a, um, adj. non auspicatus, infelix, sine auspicio. *Sen. Oed.* 723. Inauspicata bos. *Plin.* 28, 2, 5. Bibente conviva mensam tolli, inauspicatissimum judicatur. *Id.* 18, 1, 1. Inauspicatarum animantium vice.

INAUSUS, a, um, adj. audacter non susceptus, intentatus. *Virg. A.* 8, 205. ne quid inausum, Aut intentatum scelerisve dolive fuisset. *Val. Fl.* 1, 807. si quod inausum Arcanumque nefas superest. *Sen. ep.* 91. *med.* Sciat animus, nihil inausum esse fortunae. *Id. Thyest.* 20. Audere inausa. *Id. Troad.* 669. Fuerat hoc prorsus nefas Danais inausum. *Tac. A.* 1, 42. Quid enim per hosce dies inausum intemeratumve vobis?

*INAUXILIATUS, a, um. *Vulg. Sapient.* 12, 16. Animae inauxiliatae. *B. A.*

INCAEDUUS, a, um, adj. ἄτμητος, qui non caeditur, ex *in,* et *caeduus,* ut *incaedua silva,* quae non caeditur, *incaedui montes,* in quibus arbores non caeduntur. *Ov. Fast.* 2, 435. Multis incaeduus annis Junonis magnae nomine lucus erat. *Id. Amor.* 3, 1, 1. Stat vetus, et multos incaedua silva per annos. *Serv.* ad *Virg. Ecl.* 5, 63. Intonsi montes, silvosi, incaedui.

[INCAELATUS, a, um, adj. non caelatus. *Gloss. Philox.* Incaelatus, ἀτόρευτος, ἄγλυφος. *F.*]

INCALATIONES, invocationes. *Festus.*

INCALATIVE, vocative. *Idem.*

INCALCATUS, a, um, adj. non calcatus. *Paul. Nol. carm.* 16, 110. Monstrat inaccessos humus incalcata recessus.

INCALESCO, is, alui, n. 3. διαθερμαίνομαι, valde calidus fio. *Colum.* 2, 4. Proscindendi sunt an-

ni tempore jam incalescente. *Liv.* 1, 57. Incaluerant vino. *Id.* 22, 6. Incalescente sole depulsa nebula. ℙ Translate. *Ov. Met.* 2, 87. de equis: acres Incaluere animi, cervixque repugnat habenis; et 640. fatidicos concepit mente furores, Incaluitque Deo. *Id. Pont.* 3, 4, 29. Plausibus ex ipsis populi, laetoque favore Ingenium quodvis incaluisse potest. *Id. Her.* 11, 25. Ipsa quoque incalui, *h. e.* amorem concepi. *Prop.* 4, 7, 28. Atram quis (*vidit*) lacrimis incaluisse togam?

INCALFĂCĬO, ăcis, a. 3. calefacio *Ov. Met.* 15, 735. Ictaque conjectos incalfacit hostia cultros. *Id. Fast.* 4, 919. si culmos Titan incalfacit udos.

INCALLĬDĒ, adv. ἁπλῶς, non callide, simpliciter. *Cic. Off.* 3, 33. In his tribus generibus non incallide tergiversantur, *h. e.* non sine industria.

INCALLĬDUS, a, um, adj. ἄδολος, ἁπλοῦς, non callidus, simplex. *Cic. Inv.* 1, 3. Arbitror, alios fuisse non incallidos homines. *Id. Cluent.* 16. Servus non incallidus. *Tac. A.* 3, 8. Incallidus alioqui, et facilis juventa. Et *Capitol. Macrin.* 13. Fuit in jure non incallidus, *h. e.* non imperitus. *Sabin. Her.* 3, 55. Atque utinam formae judex incallidus essem Creditus.

[INCALLO, as, a. 1. in callum verto. *Veg. Vet.* 2, 27. *in.* Carnem indurat, et incallat. *F.*]

INCĂLO, as, a. 1. invoco. *Festus:* Incalanto, invocanto.

INCANDESCO, is, andui, n. 3. ἐκπυρόομαι, candens et ignitus fio, vehementer incendor. *Ov. Met.* 2, 729. Volat illud, et incandescit eundo; et *ib.* 12, 12. vetus accensis incanduit ignibus ara. *Virg. G.* 3, 478. morbo coeli miseranda coorta est Tempestas, totoque autumni incanduit aestu, *h. e.* exarsit, increvit. *Plin. Pan.* 30. Pars magna terrarum alto pulvere incanduit. *Sen. Q. N.* 3, 16. Aetas suo tempore incanduit.

INCANDĬDO, as, a. 1. candidum facio. *Firmic. err. relig.* 28. Maculas Christi sanguis incandidat.

[INCANDĬDUS, a, um, adj. non candidus. *Gloss. Philox.* Incandidus, ἀλεύκαντος. *F.*]

INCĀNĔO, es, ui, n. 2. πολιόομαι, albus, vel canus fio. *Catull.* 64, 13. Tortaque remigio spumis incanuit unda. *Virg. G.* 2, 71. ornusque incanuit albo Flore piri. *Val. Fl.* 6, 611. gelu, magnoque incanuit imbre Caucasus. *Sil.* 3, 328. cum pigra incanuit aetas.

INCANTĀMENTUM, i, n. ἐπῳδή, incantatio. *Plin.* 28, 2, 3. Valeant ne aliquid verba, et incantamenta carminum.

INCANTĀTĬO, onis, f. ἐπῳδή, incantamentum. *Firmic. Mathes.* 5, 5. Magicas insequentur incantationes. *Tert. Hab. mul.* 2. Incantationum vires.

INCANTĀTOR, oris, m. *Tert. Idol.* 9. Nusquam invenias, aut incantatores, aut conjectores, aut magos, nisi plane punitos.

INCANTĀTUS, a, um, part. ab *incanto. Hor. Sat.* 1, 8, 48. Canidiae dentes, altum Saganae caliendrum Excidere, atque herbas, atque incantata lacertis Vincula. *Appul. Apol.* Cum illi incantatam mulierem dicerent.

INCANTO, as, a. 1. ἐπᾴδω, idem quod canto, aut in aliquo loco canto. *In leg. XII. Tab.* ap. *Plin.* 28, 2, 4. Qui malum carmen incantasset, *h. e.* magico carmine quippiam supra naturam nocendi causa molitus esset. Quo sensu absolute *Appul. Apol.* Quaesisti, quod mihi emolumentum fuerit incantandi: responderunt, ut mulier rueret. *Id. Met.* 8. Dum forte passerem incantantem sepiculae consectatur arripere.

INCĀNUS, a, um, adj. πολιὸς, idem quod canus, aut valde canus. *Catull.* 64, 346. Cum cinere incanos solvent a vertice crines. *Colum.* 8, 2. *med.* Gallinaceorum paleae ex rutilo albicantes, quae velut incanae barbae dependent. *Virg. G.* 3, 311. barbas incanaque menta Cinyphii tondent hirci. [*Suet. Dom.* 20. Caput, varietate capilli subrutilum et incanum. Gr. ἐπιπολιός.] *Catull.* 95, 5. de Smyrna Cinnae: Smyrnam incana diu saecula pervolvent, *h. e.* antiqua, multorum annorum saecula.

INCĂPĀBĬLIS, e, adj. qui capi non potest, incomprehensibilis. *Arriani* ap. *August. ep.* 174. dicebant, credere se Deum patrem invisibilem, ingenitum, incapabilem. *Gloss. Philox.* Incapabilis, ἀχώρητος.

INCĂPAX, acis, adj. non capax. *Prud.* περὶ στεφ. 10, 588. Scio, incapacem te sacramenti, impie; et 348. Aedes incapax solvi.

INCĂPISTRO, as, a. 1. capistro vincio: et translate irretio. *Appul. Met.* 11. Cum me malis incapistrasset erroribus.

*INCARCERĀTUS, a, um, in carcerem conjectus. *Sarisb.* 6, 8. Alii capti, alii incarcerati. ℙ *Varroni* etiam tribuitur et *Livio*, locis non comparentibus. *B. A.*

*INCARDĬUM, i, n. ἐγκάρδιον, medulla. *Theod. Prisc.* 1, 12. Al. leg. *incordium. B. A.*

[INCĀRESCO, is, ui, n. 3. idem ac caresco, vel multum caresco. *Not. Tir.* p. 95. Incarescit, incaruit. *F.*]

*INCARNO, Incarnatus, et Incarnatio, apud Medicos et Theologos. *Comment. Vet. in Marc.* 1, 7. *qui Hieronymo adscribitur*, Mysterium incarnationis Dei. Adde *Theodulf. carm.* 2, 7, 545. *Vinc. Lirinens. Commonit.* p. 33. ed *Baluz. B. A.*

[INCĀSEĀTUS, a, um, adj. idem ac caseatus, caseo abundans. *August. Confess.* 9, 3. Dimisisti ei peccata super terram, in monte incaseato, monte tuo, monte uberi. V. CASEATUS. *F.*]

INCASSUM. V. CASSUS.

INCASTĒ, inceste. Legitur ap. *Sen. Controv.* 2, 13. *in.*

INCASTĬGĀTUS, a, um, adj. ἀδιόρθωτος, non castigatus. *Hor. Ep.* 1, 10, 45. Nec me dimittes incastigatum.

*INCASTRATŪRA, ae, f. commissura tabularum. *Vulg. Exod.* 26, 17. et 36, 22. et 24. *B. A.*

*INCASTRO, as, a. 1. excavo, *Plinio* tribuitur. Cf. *Isid. Gloss. B. A.*

INCASTUS. V. INCESTUS.

INCĀVILLĀTĬO, per despectum irrisio. *Festus.*

INCĀVO, as, a. 1. κοιλόω, idem quod cavo, excavo, effodio. *Colum.* 4, 25. Cum allevare quid debet, scalpro; cum incavare, rostro falcis utitur.

INCAUTĒ, adv. ἀπρονοήτως, improvide, imprudenter. *Cic. Att.* 7, 10. Stulte omnia et incaute. *Liv.* 7, 15. *f.* Incaute atque inconsulte pugnare. *Plin. ep.* 1, 15. *extr.* Potes apparatius coenare apud multos: nusquam hilarius, simplicius, incautius, *h. e.* securius, ita ut cauto minus sit opus, liberius et minori sollicitudine. [*Liv.* 21, 7. Sed dum murum incautius subit, femur trabula ictus cecidit. *August. mor. Manich. c. ult.* Ut se ipsos incautissime proderent. *F.*]

[INCAUTĒLA, ae, f. actus illius, qui incaute aliquid agit. *Salvian. Gubern. D.* 6. *med.* Unus incautior perit, ne multi per incautelam depereant. *F.*]

INCAUTUS, a, um, adj. ἀδόκητος, qui sibi cavere nescit. *Cic. Planc.* 22. Qui te incautum fortasse nunc tuo loco dimovere potuerunt. [*Id. Phil.* 11, 2. Trebonius oppressus est ab hoste incautus.] *Liv.* 30, 13. Juventa incautior. *Id.* 5, 44. *f.* Ab secundis rebus incauti. *Sid. ep.* 8, 11. Incautissimus, quia credulus. [*Liv.* 9, 12. Incautus ad credendum pavor, i. e. qui in eo parum sibi caveret, quod crederet. *Lucan.* 4, 719. Hoc solum metuens incautus ab hoste timeri, i. e. ne ipsa Juba non satis cautus nec adventum suum satis occultans timeatur a Curione. Ita *Cort.*, q. v. — De patrono causarum qui non satis cavet clientibus. *Cic. Brut.* 70. Messala — prudens, acutus, minime incautus patronus.] ℙ Cum ablat. et praeposit. *a*, vel *ab. Liv.* 40, 5. Incautus a fraude fraterna juvenis. ℙ Cum genitivo. *Stat. Th.* 6, 766. at ille nocendi Prodigus, incautusque sui, ruit omnis, etc. ℙ Est etiam qui non cavetur, passive. *Tac. A.* 1, 50. Iter impeditius, et intentatum, eoque hostibus incautum. [*Liv.* 35, 4. Agmine incauto, ut inter pacatas, ducebat.] *Sil.* 2, 98. rueretque inopina sub ictu, Ante fera incauto, quam sibila poneret arcus. [*ubi v. quae colleg. *Drakenb.*] *Liv.* 25, 38. *med.* Quod neglexeris, incautum atque apertum habes. *Lucan.* 5, 500. Sponte per incautas audet tentare tenebras, Quod jussi timuere, fretum, *h. e.* in quibus nihil cavere possumus. [*V. *Cort.*] *Prop.* 2, 1, 80. Sic est incautum quidquid habetur amor. [*Lucret.* 6, 390. Incautum scelus, i. e. a quo sibi non cavent homines.]

INCĒDO, is, essi, essum, n. 3. βαδίζω, ingredior, eo, ambulo; ab *in*, et *cedo*, qua ire significat. [*Nostr. *einhergehen.*] *Cic. Div.* 1, 24. Belluam, quacumque incederet, omnia arbusta, virgulta, tecta pervertere. [*Id. Sext.* 8. Quam teter incedebat, quam truculentus, quam terribilis aspectu.] *Liv.* 8, 36. *med.* Incessit deinde, qua duxit praedae, spes, victor exercitus. *Id.* 28, 9. *f.* Etiam si pedes incedat, memorabilem fore. *Just.* 41, 3. Servi pedibus, liberi non nisi equis incedunt. *Ov. Fast.* 6, 653. vagus incedit tota tibicen in urbe. *Pl. Curc.* 1, 1, 32. Caute incedere via. *Id. Merc.* 2, 3, 71. per vias. *Id. Most.* 4, 3, 6. a foro domum. *Id. Poen. prol.* 10. Nimia est stultitia, sessum impransum incedere. *Id. Rud.* 3, 3, 31. Malitiae lenonis contra incedam. *Virg. A.* 5, 188. media socios incedens nave per ipsos. *Lucan.* 2, 675. Incedere super fretum. ℙ Pro venire, advenire. *Pl. Most.* 1, 3, 152. Estne hic meus sodalis, qui huc incedit cum amica sua? *Tac. A.* 11, 32. Undique nuncii incedunt, qui afferrent, etc. ℙ Pro accedere, progredi. *Cic. Inv.* 2, 14. Facilius ad inventionem animus incedet, si, etc. *Sall. Cat.* 62. Tuba signum dat: cohortes paulatim incedere jubet. *Id. Jug.* 50. Pariter ac si hostes adessent, munito agmine incedere. *Tac. A.* 1, 51. Incessit itineri, et proelio, *h. e.* viae pariter, et pugnae compositus. [*Haec dicendi ratio sine aliorum exemplo est. *Liv.* 2, 63. Sabini usque ad portas urbis populantes incessere; et 21, 33. Prima deinde luce castra mota, et agmen reliquum incedere coepit; et 28, 14. Segnius Hispanorum signa incedebant. *Tac. A.* 4, 47. Propius incedentes.] *Sall. Jug.* 107. Barbari in perculsos Romanos acrius incedere. [*Liv.* 8, 8. Unoque con[...] nenti agmine in hostem incedebant: ubi tamen co[...] pars maxima, *Drakenborchio* assentiente, *inci*[...] *bant.* Cf. 9, 21.] ℙ Pro intrare. *Just.* 34, [...] Mittitur legatus Popilius ad Antiochum, qui ob[...] nere illum Aegypto, aut si jam incessisset, exced[...] juberet. ℙ Pertinet etiam ad gravitatem, ac ta[...] tatem gressus. *Sen. Q. N.* 7, 31. Tenero et m[...] ingressu suspendimus gradum: non ambulamus, [...] incedimus. Huc illa pertinent *Sall. Jug.* 34. Inced[...] per ora vestra magnifice. *Cic. Fam.* 2, 9. Repe[...] vero incessi omnibus laetitiis. *Virg. A.* 1, 500. [...] gina ad templum forma pulcherrima Dido Inces[...] magna juvenum stipante caterva. *Hor. Epod.* 15, [...] quicumque es felicior, et meo Superbus ince[...] malo. ℙ Item illa, in quibus pro apparere, [...] esse ponitur, simulque gravitatem incessus sig[...] ficat. *Virg. A.* 1, 50. Ast ego quae Divum ince[...] regina, Jovisque Et soror, et conjux. *Propert.* [...] 2, 57. Fulva coma est, longaeque manus, et m[...] xima toto Corpore: et incedit vel Jove digna [...] ror; et 3, 11, 11. Matrona incedit census ind[...] nepotum. *Pl. Bacch.* 4, 9, 146. Ut ovans prae[...] onustus incederem. [*Liv.* 1, 26. Quem modo [...] coratum ovantemque victoria incedentem vidist[...] et 2, 6. Nostris decoratus insignibus magnifice [...] cedit; coll. 2, 49. *Lucr.* 3, 76. Incedit claro [...] nore.] ℙ Cum accusativo vi praepositionis, q[...] inest in ipso verbo. *Tac. A.* 1, 61. Incedunt m[...] stos locos, visuque ac memoria deformes. ℙ S[...] pe est advenire, intrare, ingruere, invadere, [...] cupare: et fere in praeteritis usurpatur. *Colu*[...] 2, 10. Si sterilitas annonae incessit hominib[...] [*Hujus verbi cum dativo conjuncti plura exem[...] collegit *Kritz.* ad *Sall. Cat.* 31, 3. Ad hoc mu[...] res, quibus reipublicae magnitudine belli timor [...] solitus incesserat, etc.] *Id.* 11, 1. *med.* Ubi [...] pusculum incesserit. *Id.* 12, 50. Cum majora [...] gora incesserunt; et 11, 3. *f.* Ubi noxia inces[...] runt animalia. *Sall. ep. Mithrid. ad Arsac.* Ino[...] ambos incessit. *Id. or. ad Caes.* 1. *med.* Is inc[...] sit mos, ut adolescentuli sua atque aliena con[...] mere, pulcherrimum putent; et *Jug.* 13. Ubi [...] mam legati venere, tanta commutatio incessit, [...] etc. *Liv.* 29, 10. Tanta incessit in ea castra [...] morbi, ut, etc. *Sall. Jug.* 45. Ubi formido [...] mentibus decessit, ilicet ea, quae secundae [...] amant, lascivia atque superbia incessere. *Liv.* [...] 57. *med.* Gravior cura patribus incessit. *Id.* 1, [...] Timor patres incessit, ne, etc. *Id.* 8, 17. Reli[...] deinde incessit, vitio eos creatos. *Id.* 24, [...] Ipsum ingens cupido incesserat Tarenti potiun[...] et 3, 60. Indignatio hostes incessit. *Ter. An*[...] 4, 3, 15. Nova nunc religio in te istaec inces[...] *Justin.* 22, 6. Stupor omnes et admiratio inces[...] ℙ Non desunt grammatici, qui verbum imperson[...] faciunt, vel ab *incesso* ducunt. Apparet tam[...] duci ab *incedo* ex sequentibus. *Liv.* 29, 24. Pe[...] culum erat, ne timor in exercitu incederet. [...] leg. *in exercitum incideret. Tac. A.* 3, 26. Ubi [...] modestia ac pudore ambitio et vis incedebat, [...] venere dominationes; et 36. Incedebat deterri[...] cuique licentia, impune probra in bonos excit[...] di; et *ib.* 15, 37. Postquam tenebrae incedeba[...] et *ib.* 2, 55. *extr.* Haud invito imperatore ea fi[...] occultus rumor incedebat.

[INCĒLĀTUS, a, um, adj. non celatus. *Gl*[...] *Phil.* Incelatus, ἀκρυπτος *F.*]

INCĔLEBRĀTUS, a, um, adj. *Tac. Ann.* 6, [...] *extr.* Nobis pleraque digna cognitu obvene[...] quamquam ab aliis incelebrata. [*Ap. solum [...] citum.]

INCĔLEBRIS, e, adj. ἀδοκίμαστος, non celeb[...] *Sil.* 8, 379. Incelebri valle. *Gell.* 5, 14. Non [...] celebres libri. *Id.* 1, 22. Non incelebris ad[...] catus.

INCENDĔFĂCĬO, is, a. 3. incendo. *Treb. Cla*[...] 8. Qui carraginem tantam nunc incendefecit. [...] legit *Salmas.* Alii *incendi fecit*, alii *incendio* [...] *fecit.*

[INCENDĬĀLIS, e, adj. *Tert. ad nat.* 1, [...] Si crucem, configendi corporis machinam, nu[...] ex vobis regulus pepigit, attamen jam ignis c[...] temptus evasit, ex quo se quidam proxime vesti[...] dum incendiali tunica ad certum usquequaque [...] pus auctoravit. V. MOLESTUS et TUNICA. [...]

INCENDĬĀRĬUS, a, um, adj. ad incendium [...] ctans, *Ammian.* 20, 11. Malleolos atque incend[...] ria tela torquentes. *Veg. Mil.* 4, 8. et 18. Ole[...] incendiarium, *h. e.* naphtha. ℙ De incendia[...] ave ita *Plin.* 10, 3, 17. Inauspicata est inc[...] diaria avis, propter quam saepe numero lust[...] tam Urbem, in Annalibus invenimus, sicut L. C[...] sio, C. Mario Coss., (*h. e.* an. U. C. DCXLVI[...] quo anno et bubone viso lustrata est. Quae [...] avis ea, nec reperitur, nec traditur. Quidam [...] interpretantur, incendiariam esse quaecumque [...] paruerit carbonem ferens ex aris, vel altarib[...] Alii spinturnicem eam vocant. Sed haec ipsa q[...] esset inter aves, qui se scire diceret, non inve[...] Haec *Plinius.* ℙ Absolute *Incendiarius*, ii, [...] πυρεύς, qui aedificiis ignem injicit. *Quint. De*[...] 9, 21. Morabar inter sacrilegos, incendiarios, [...]

uae gladiatoribus una laus est) homicidas inclu-; turpiore custodia. *Tac. Ann.* 15, 67. Auri-, et histrio, et incendiarius exstitisti. Adde *et. Vit.* 17.

INCENDĬOSUS, a, um, adj. incendio, seu calo- plenus. *Appul. Herb.* 58. Folia gustu remor- ntia, et incendiosa. *Fulgent. Mythol.* 1, 15. So- fervor incendiosior.

INCENDĬUM, ii, n. ἔμπρησις, inflammatio, ignis latatio et augmentum. *Plin.* 2, 68, 68. Incen- im siderum. *Id.* 18, 33, 76. Auster Africae in- idia cum serenitate affert. *Id.* 3, 8, 14. Aetna cturnis mirus incendiis. ℙ Item saepius combu- o. *Cic. Dom.* 24. Domus ardebat non fortuito, l oblato incendio. *Id. Cat.* 2, 5. Eructant ser- nibus suis caedem bonorum atque urbis incen- . *Id. Par.* 4. *f.* Incendium facere. *Id. Mur. extr.* excitare et restinguere. *Ov. R. Am.* 117. lare. *Plin. ep.* 10, 42. compescere. *Suet. Ner.* 16. ere. *Curt.* 3, 4. *extr.* inhibere. *Petr. Sat.* 124. tare terris. *Virg. A.* 10, 406. immittere silvis. *Met.* 14, 539. jactare incendia dextra, *h. e.* fa-, flammas. Sic *Virg. A.* 2, 329. incendia mi- re; et *G.* 2, 311. glomeratque ferens incendia tus. *Nep. Them.* 4. Oppidum incendio delere. *es. B. G.* 7, 55. Incendio frumentum corrum- e. *Tac. H.* 4, 60. *extr.* Cunctos, qui proelio erfuerant, incendium hausit. *Plin.* 36, 9, 14. 4. Incendio consumi. *Cic. Cat.* 1, 11. *extr.* flagrare. *Justin.* 1, 3. Se et divitias suas in endium mittere. *Virg. A.* 5, 680. Sed non id- co flammae atque incendia vires Indomitas po- re. ℙ De igne, aut facibus. *Id. ib.* 9, 71. so- s incendia poscit ovantes. ℙ De nimio calore machi. *Lucr.* 4, 869. glomerataque multa va- is Corpora, quae stomacho praebent incendia tro, Dissipat adveniens liquor. ℙ Translate calamitas, exitium, periculum. *Cic. Mur.* 25. r. Si quod esset in suas fortunas incendium ex- tum, id se non aqua, sed ruina restincturum. f. *Sall. Cat.* 31. *f.*] *Id. Tusc.* 4, 32. Amor deae quanta miseriarum excitavit incendia! *Just.* 3. Ne, victis Atheniensibus, bellum, veluti vi- um incendium, ad se transiret. *Cic. Marc.* 9. li civilis incendium salute patriae restinguere. *Cat.* 1, 11. *extr.* Invidiae incendio conflagrare. 22, 40. Se populare incendium priore consu- semiustum effugisse. [*Cic. Fam.* 10, 33. cogit huic incendio succurrere omnes, qui aut erium, aut nomen denique populi Rom. salvum volunt. Adde *ib.* 4, 13. ubi de conjur. Catil. itur. — Item de judicio capitis *Cic. Fam.* 5, Incendio Plaetoriano Sejus adustus est, recte *or. Manut.* quod in condemnatione Plaetorii us quoque in judicium vocatus sit, et, quo ea unia pervenerit, quaesitum. Coll. *Liv.* 39, 6. endio alieni judicii — conflagrare, i. e. propter diam alieni judicii condemnari et perire.] ℙ n vehemens animi commotio ex cupiditate, amo- et hujusmodi. *Cic. Fin.* 5, 24. Cupiditatum ndiis inflammatus. *Pl. Merc.* 3, 4, 3. Ita mihi ectore atque in corde facit amor incendium: ni los lacrimae defendant, jam ardeat, credo, ca- *Ov. Fast.* 1, 411. aliae Satyris incendia mi- praebent. *Id. A. Am.* 2, 301. movere incendia, excitare amorem. *Cic. Or.* 8. Restinctis jam norum incendiis. *Id. Or.* 2, 47. Qui accusan- quaestore meo tantum incendium non oratione m, sed multo etiam magis vi et dolore, et ar- animi concitaras, ut ego ad id restinguendum conarer accedere. *Vell.* 2, 130. Abstruso pe- ejus flagravit incendio, *h. e.* dolore; et 125. rimo igne emicans incendium militaris tumultus, seditionis vis. [*Laud. *Ruhnk.* ad h. l. *Marm. Grut.* 1067, 5. abolendo incendio tumultus ci- .] *Appul. Met.* 8. Aper incendio feritatis ar- ens. ℙ Γνώμη est illud *Flori* 3, 5. Exstincta um fideliter incendia majore flamma reviviscunt. *ncendium annonae* est ejus pretii incrementum. *nt. Decl.* 12, 4. Si quid residui erat, ut carius derent, ad annonae incendium suppressum est. *nil.* 4, 168. Et gravia annonae speculantem in- dia, ventis Credere opes. V. v. sq.

NCENDO, is, endi, ensum, a. 3. ἐμπυρίζω, ac- do, inflammo, comburo: ab *in* intentiva, et inu- to *cando*, unde *candeo*. *Caes. B. C.* 2, 11. Cu- taeda ac pice refertas incendunt, easque de o in musculum devolvunt. *Id. B. G.* 1, 5. Op- , vicos, aedificia incendere. *Cic. Att.* 9, 6. es omnes aut praecidisse, aut incendisse. *Id. r.* 2, 4, 35. Tus et odores incendere; et *ib.* , 35. Classem inflammare et incendere. *Virg.* 1, 81. agros; et 271. vepres. *Id. A.* 3, 279. votis, *h. e.* votivas victimas aris cremare. *an.* 4, 68. Incendere diem nubes oriente remo- *h. e.* effecere, ut sol esset ardentior, et diem re accenderet. *Liv.* 9, 9. Si spopondissemus, em hanc relictorum populum Romanum? si in- surum? *Caes. B. G.* 7, 30. Quod primo incen- dum Avaricum, post deserendum censuerat. ℙ n calefacere. *Colum.* 12, 19. Levi igne, et te- bus lignis fornacem incendemus. ℙ Item illu- are, igneum colorem inducere. *Virg. A.* 5, 87. maculosus et auro Squamam incendebat fulgor. *Ov. Pont.* 2, 1, 41. Deque triumphato, quod sol incenderit, auro, etc. *Stat. Silv.* 2, 1, 134. vivis digitos incendere gemmis, *h. e.* ornare ita ut splen- deant. ℙ Translate est affectum aliquem vehemen- ter commovere, concitare. *Cic. Fam.* 15, 21. Cum incendisses cupiditatem meam consuetudinis augen- dae nostrae. *Id. Att.* 9, 1. Ne odia improborum rursus in nos quae jam exstincta erant, incenda- mus. [*Huc pertinent et ista *ib. Or.* 2, 45. Nulla mens potest incendi, nisi inflammatus ipse ad eam et ardens accesseris. *Fam.* 13, 15. Hominem per- ustum etiamnum gloria volunt incendere. *Att.* 2, 16. Si ulla res est, quae bonorum animos, quos jam video esse commotos vehementius possit incen- dere; et al.] *Ter. Hec.* 4, 1, 47. Incendor ira, esse ausam facere haec te injussu meo. *Cic. Q. Fr.* 3, 1, 5. Incendi amore. *Id. Or.* 10. deside- rio. *Id. Tusc.* 1, 2. gloria ad studia. *Ter. Andr.* 2, 1, 8. Lubidinem alicujus incendere. *Sen. Brev. vit.* 16. Quid est aliud vitia nostra incendere, quam auctores illis inscribere Deos? *Suet. Cal.* 15. stu- dia hominum omni genere popularitatis. *Virg. A.* 4, 147. animum dictis; et *ib.* 6, 890. animum fa- mae venientis amore. *Val. Fl.* 6, 92. proelia cor- nu; quod *Virg. A.* 6, 165. Martemque accendere cantu. *Juven.* 6, 647. Rabies jecur incendit. ℙ Cum infinito. *Enn.* ap. *Non.* 2, 696. Deum me incendit facere pietas, civium porcet pudor. ℙ *Incendere aliquem*, commovere, incitare, irritare. *Virg. A.* 4, 260. Desine meque tuis incendere, te- que querelis. *Sall. Jug.* 27. Ne amplius morando, Scaurum, quem plurimum metuebat, incenderet. (Adde *Ter. Ph.* 1, 4, 9.) *Hor. Sat.* 2, 6, 47. acris ubi me Natura incendit. *Val. Fl.* 6, 207. Tynda- riden incendit amor. *Quint.* 4, 2. *med.* Incendere aliquem, et plenum irae relinquere. *Sall. Cat.* 13. juventutem ad facinora; et 39. plebem largiundo atque pollicitando. ℙ Pro implere per catachre- sin, ut *Servius* notat in illo *Virg. A.* 10, 895. cla- more incendunt coelum. Adde *ib.* 11, 147. Sic *Just.* 38, 8. *f.* Ut regia omnis repentino luctu in- cenderetur. Simile est illud *Sil.* 14, 209. atque hinnitibus aera flammat. ℙ Pro amore accendere. *Ov. Met.* 3, 426. pariterque incendit, et ardet. Ad- de *Virg. A.* 1, 664. ℙ Pro augere. *Virg. A.* 5, 455. pudor incendit vires; et *ib.* 9, 500. incendere luctus. *Varr. R. R.* 3, 2. *f.* annonam: quod *paulo sup.* dixerat *excandefacere*. ℙ *Incendere genus suum* est perdere, et quasi incendio consumere, ap. *Pl. Trin.* 3, 2, 42. ℙ *Opus artificem incendit* ap. *Se- ver. Aetn.* 187. *h. e.* accendit cupiditate intelligen- di, acuit, stimulat. ℙ In illo *Stat. Th.* 1, 630. de Phoebo: Pestifera arma jacit, camposque, et celsa Cyclopum Tecta superjecto nebularum incendit ami- ctu: *incendit* est corrumpit, absumit, velut incen- dio, nebulis, aestuque pestilenti. ℙ *Rogum incen- dere*, ap. *Pl. Men.* 1, 2, 44. proverbiali locutione est opipare vivere, genio indulgere, vino et epulis diem consumere. Versu praecedenti dixerat *diem comburere*. V. COMBURO. ℙ *Incensit*, pro *incen- derit*, olim dictum est, *Festo* teste.

INCENSĒ, adv. vehementer, ardenter. *Gell.* 10, 3. *med.* Odium in Verrem incense, atque acriter, atque inflammanter facit.

INCENSĬO, onis, f. ἔμπρησις, incendium, com- bustio. *Cic. Cat.* 3, 4. Annus post Capitolii in- censionem vicesimus. *Id. Sull.* 11. Incensione ur- bem, internecione cives liberavi. *Arnob.* 7, 234. Incensio turis.

*INCENSĪVUS, a, um, adj. *Macer de Junip. carm.* 4, 10. Juniperi virtus est incensivaque et acris. *B. A.*

INCENSOR, oris, m. ἐμπρηστής, qui incendit. *Claud. Sat. Dig.* 48, 19, 16. §. 9. Messium incen- sores. Ita *Torrent.*, at *Haloand.* edidit *incisores*. Sed *incensores messium* habetur etiam ap. *Paul. Sentent.* 5. *tit.* 20. ℙ *Incensores specularum* ap. *Appul. de Mundo* sunt qui in speculis ignes accen- dunt significandi gratia. V. SPECULA. ℙ Trans- late est concitator. *Ammian.* 31, 9. Metuendus antehac incensor turbarum.

[INCENSUM, i, n. tus, thymiama. *Isid. Orig.* 4, 12. Incensum dictum, quia igne consumitur, dum offertur. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 639. Et praeterea omnibus *Kalendis*, Nonis, Idibus suis quibusque mensibus lucerna lucens sibi ponatur, in- censo imposito. *Gloss. Philox.* Incensum, θυμία- μα. *F.*]

INCENSUS, a, um, part. ab *incendo:* accensus. *Virg. A.* 1, 730. dependent lychni laquearibus au- reis Incensi. *Id. G.* 3, 459. Profuit incensos ae- stus avertere. *Id. A.* 8, 285. Incensa altaria. ℙ Item ἐμπεπυρισμένος, combustus. *Sall. Cat.* 48. Vi- gesimus annus ab incenso Capitolio. *Nep. Milt.* 7. Lucus nocturno tempore incensus. *Plin.* 35, 9, 36. *n.* 1. Aiax fulmine incensus. ℙ Translate est ali- qua animi perturbatione commotus, concitatus, in- flammatus. *Sall. Cat.* 49. Incensus odio. *Nep. Lys.* 2. dolore. *Id. Pelop. f.* ira. *Virg. A.* 4, 376. Furiis; et *ib.* 3, 298. magnoque incensum pectus amore, Compellare virum, etc.; et *ib.* 5, 719. Ta- libus incensus dictis. *Cic. Rosc. Am.* 16. Incensus studio, quod ad agrum colendum pertinet; et *opt. gen. Or. f.* Inimicitiis incensa contentio. ℙ Ab- solute. *Hirt. B. G.* 8, 48. Equus incensus calca- ribus. *Nep. Eum.* 10. Adeo erat incensus, ut le- niri non posset. [*V. *Brem.*] Sic *Cic. Verr.* 2, 2, 36. Vehementer Sthenio incensus. Al. leg. *infen- sus.* [*ita *Orell.*] *Phaedr.* 3, 10. Incensus ille falso uxoris crimine. *Virg. A.* 4, 300. totamque incensa per urbem Bacchatur. *Cic. Prov. cons.* 14. Nec imperatorem incensum ad rempubl. bene ge- rendam revocare debemus. *Justin.* 18, 4. Incensus pecunia, *h. e.* pecuniae cupiditate. *Cic. Fam.* 1, 9. Caesar a Crasso in me incensus. *Plin. Pan.* 73. Hoc magis incensi sumus, ut precaremur. [*Lu- can.* 3, 484. at postquam virtus incensa virorum Perpetuam rupit, defesso milite cratem, etc. i. e. ad furorem usque adaucta. V. *Cort.*] ℙ Est et- iam non census, in censu non descriptus. *Cic. Caec.* 34. Hominem incensum vendere. *Liv.* 1, 44. Lex de incensis lata. *Id.* 4, 8. Populus per multos an- nos incensus. ℙ [*Permutantur *incensus* et *incau- tus*. V. *Burm.* ad *Virg. A.* 11, 781.]

INCENTĬO, onis, f. ἐπαύλησις, cantio, sonus: ab *in* intentiva, et *cantio*. *Gell.* 4, 13. Democri- tus docet, plurimis hominum morbis medicinam fuisse incentiones tibiarum. ℙ Speciatim sumitur pro incantamento, quod vocis modulatione fiebat. *Gell.* 16, 11. Et incentionibus, herbarumque suc- cis faciant medelarum miracula.

INCENTĪVUS, a, um, adj. ἐπαυλητικός, qui ad canendum inservit. Tibia incentiva, quae a dex- tra canit, sicut succentiva, quae a sinistra succi- nit. *Varr. R. R.* 1, 2. *med.* Dextera tibia alia quam sinistra, ita ut tamen sit quodammodo con- juncta, quod est altera ejusdem carminis modorum incentiva, altera succentiva. ℙ [Translate incen- tivus dicitur qui prior est, ut succentivus qui po- sterior. *Id. ib.* Aliud pastio, aliud agricultura, sed affinis. Et licet adjicias, pastorum vitam esse incentivam, agricolarum succentivam, quae succi- nit pastorali, quod est inferior, ut tibia sinistra dextrae. *F.*] ℙ Item ad incitandum aptus: quia incentione tubarum solent milites ad pugnam inci- tari. *Prud. Hamart.* 250. terras lues incentiva fa- tigat. ℙ *Incentivum* absolute est invitamentum, stimulus. *Hieron. ep.* 52. *n.* 3. Incentiva vitiorum, et carnis titillationes. *Incertus Auct. Pan. ad Con- stant.* 1. Non tubae solum, sed etiam Spartanae tibiae incentivum aliquod feruntur habuisse. *Prud. Apoth.* 929. Est incentivum peccaminis.

INCENTOR, oris, m. qui incinit. V. ACCEN- TOR. *Paul. Nol. carm.* 15, 32. Carminis incen- tor Christus. *Avien. Perieg.* 895. Incentore canam Phoebo, Musisque magistris. ℙ Translate est con- citator, stimulator. *Ammian.* 15, 1. Apodemius quoad vixerat, igneus turbarum incentor. [*V. *Lindenbr.* et cf. 16, 12. 19, 12.] *Oros.* 7, 28. Per- secutionis Christianorum incentor. [*Id.* 5, 19. Sertorius jam hic civilis belli incentor; et 20. In- centore Mario consule; et 6, 11. Rebellionis totius incentorem; et sic saepissime apud hujus aetatis scriptores.]

INCEPS pro deinceps, ap. vet. *Festus.*

INCEPTĬO, onis, f. ἀρχή, inceptum, principium, actus incipiendi. *Cic. Acad.* 4, 38. Tam praeclari operis inceptio intermitti non debet. *Ter. Andr.* 1, 3, 12. Audire eorum est operae pretium auda- ciam: nam inceptio est amentium, non amantium. Quidquid peperisset, decreverunt tollere.

INCEPTO, as, avi, atum, a. 1. ἐπιχειρέω, fre- quentativum ab *incipio*, et ejusdem fere significa- tionis, aggredior, ordior. *Pl. Curc.* 1, 1, 23. Num- quid tu, quod te, aut genere indignum sit tuo, Fa- cis, aut inceptas facinus facere? *Id. Truc.* 1, 2, 28. Quo iter inceptas. *Id. Trin.* 4, 3, 23. Basili- ca hic facinora inceptat loqui. *Ter. Eun.* 5, 8, 1. Qua spe, aut quo consilio huc imus? quid inceptas, Thraso? *Gell.* 1, 11. Tibicines canere inceptabant. ℙ Sunt qui scribunt *incoepto*, tanquam sit a *coepi:* sed ab *inceptum* ducere, et diphthongum omittere, magis videtur esse ex analogia.

INCEPTOR, oris, m. ἔξαρχος, qui incipit. *Ter. Eun.* 5, 9, 4. O mearum voluptatum omnium in- ventor, inceptor, perfector!

INCEPTUM, i, n. ἐγχείρημα, principium, institu- tum. *Cic. Cat.* 2, 12. Si cujus ego non modo fa- ctum, sed inceptum ullum, conatumve contra pa- triam deprehendero. [*Ita saepius *inceptum* de co- natu temerario dici solet. V. *Ruhnk.* ad *Rut. Lup.* 1, 16. hujusmodi inceptum duntaxat arguere. Plu- ra exempla collegit etiam *Burm.* ad *Vell.* locum mox seq.] *Vell.* 2, 68. Incepto pari similis fortu- na Milonis fuit. *Luccej.* ad *Cic. Fam.* 5, 14. *extr.* Cupio deterrere, ne permaneas in incepto. *Ov. Met.* 6, 50. Perstat in incepto. *Liv.* 31, 26. Absi- stere incepto. *Virg. A.* 1, 41. me ne incepto de- sistere victam? *Sall. Cat.* 4. Detinere ab incepto aliquem. *Nep. Dion.* 8. *extr.* deterrere. *Sall. Cat.* 7. *extr.* Ea res longius nos ab incepto trahit; et *Jug.* 4. *extr.* Nunc ad inceptum redeo, *h. e.* ad rem redeo. *Virg. A.* 5, 678. Piget incepti: et *ib.* 7, 259. Dii nostra incepta secundent; et *ib.* 11, 469. magna incepta deserere; et *ib.* 2, 654. haerere in

incepto; et *ib.* 4, 452. inceptum peragere. *Sall. Jug.* 73. patrare. *Id. Cat.* 17. Favere inceptis alicujus. *Nep. Milt.* 1. Incepta prospera. *Ov. Am.* 3, 2, 56. inceptis annue, Diva, meis. *Hor. A. P.* 127. ab incepto.

INCEPTUS, a, um, part. ab *incipio*. *Ter. Andr.* 3, 3, 7. Amicitia, quae incepta a parvis, cum aetate accrevit. *Virg. G.* 2, 39. inceptumque una decurre laborem. *Caes. B. G.* 7, 17. Inceptam oppugnationem relinquere. *Virg. A.* 8, 90. iter inceptum celerare; et *ib.* 12, 832. inceptum frustra submitte furorem. ℙ Pro non ceptus, initium non habens. *Appul. de Mundo f.* Saturnum illi appellant Κρόνον, quasi χρόνον, idest quendam inceptum ab origine, interminum ad finem.

INCEPTUS, us, m. inceptum. *Nep. Iphicr.* 2. Epaminondae retardavit inceptus. Al. leg. *impetus*. *Val. Fl.* 6, 124. inceptus jam lancea temnit heriles.

INCERAMENTUM. V. INTERAMENTUM.

INCERATUS, a, um, part. ab *incero*: cera obductus. *Cels.* 8, 8. Ex ferula facto canaliculo, eoque intus incerato.

INCERNICULUM, i, n. τῆλία, genus cribri minutioribus foraminibus praediti, quo farina a furfuribus secernitur. *Lucil.* ap. *Non.* 2, 153. Cribrum incerniculum, lucernam in laterem, in telam licium. Alii putant hic divisim scribendum *Cribrum in cerniculum*. *Cato R. R.* 13. Cribrum unum, incerniculum unum. *Plin.* 8, 44, 69. Athenienses decretum fecere, ne frumentarii negotiatores ab incerniculis eum (mulum) arcerent; nempe in quibus furfures, seu potius farina, venui exponebantur, ut habet *Suidas*. Τηλία, περίφραγμα σανίδων ἐν τῇ ἀγορᾷ, ἐν τῇ ἄλφιτα ἐπιπράσκοντο. [*Egregie hunc locum immutavit et auxit *F.*]

INCERNO, is, crevi, etum, a. 3. unam rem in aliam cribro, sive incerniculo cerno: ab *in* intentiva, et *cerno*, dirimo, sejungo. *Cato R. R.* 48. Et eo terram cribro incernito. *Varr.* ap. *Non.* 2, 355. Liba cum sunt facta, incerni solent farris semina. *Vitr.* 7, 1. Super fricaturam incernatur marmor. *Colum.* 5, 6. Atque ita cribro putrem terram duos alte digitos incernemus. [*Et hic locus emendatione a *F.* instituta gaudet.]

INCERO, as, a. 1. κηρόω, aliquid cera tego. *Genua Deorum incerare*, erat tabellis sua vota inscribere, eaque Deorum genubus affigere. *Juven.* 10, 55. Propter quae fas est genua incerare Deorum. Ita *Rutgers. l.* 5. *Variar. lect. c.* 5. ubi multa congerit in hanc rem. Idem sentire videtur *Turn. adv.* 1, 17. Alii tamen *incerare* interpretantur, saepe repetitis osculis et amplexibus, unguen ac sordes, veluti ceram, inducere. *Prud. contr. Sym.* 1, 203. saxa illita ceris Viderat, unguentoque Lares humescere nigros. *Id. Hamart.* 404. Incerat lapides fumosos idololatris Religio.

INCERTE, adv. *Enn.* ap. *Gell.* 19, 10. Incerte meus errat animus. *Pacuv.* ap. *Non.* 7, 2. Incerte errans vagat.

INCERTO, adv. idem ac incerte. *Pl. Ps.* 4, 2, 7. Quotumas aedes dixerit, id ego admodum incerto scio. Adde *Epid.* 3, 4, 68. Sic 4, 1, 18. Incerto autumo.

INCERTO, as, a. 1. ἀδηλόω, incertum, seu dubium reddo. *Pl. Ep.* 4, 1, 18. Longa dies meum incertat animum. *Appul. Met.* 11. Cursus spatio prospectum suum nobis incertat; et *ib.* 5. Singultu lacrimoso sermonem incertans. Adde *Pacuv.* ap. *Non.* 2, 423.

INCERTUS, a, um, adj. ἄπορος, ἄδηλος, non certus, dubius: et cum de rebus dicitur, obscurus, non plane cognitus. *Cic. Agr.* 2, 25. Nolo suspensam et incertam plebem Romanam obscura spe, et caeca exspectatione pendere. *Id. Or.* 28. Ancipites dicendi, incertique casus. *Id. Verr.* 2, 5, 52. Aetas puerilis maxime lubrica atque incerta. *Plin.* 17, 1, 1. *f.* Incerta atque dubia tractare. *Caes. B. G.* 5, 36. Incertis itineribus per silvas in hiberna perveniunt: et *ib.* 7, 16. Incertis temporibus diversisque itineribus ire. *Sen. Agam.* 748. Incertos vultus gerere. [*Id. Med.* 123. Incerta, vecors mente non sana feror Partes in omnes; et 939. anceps aestus incertam rapit. *Lucan.* 8, 166. odiumque futuri Projecit fessos incerti pectoris aestus, i. e. quod in varia consilia diducitur et nihil constituit.] Et *Ov. Amor.* 1, 11, 1. Colligere incertos, et in ordine ponere crines, *h. e.* turbatos, incompositos. *Mart.* 2, 66. comarum Annulus incerta non bene fixus acu, *h. e.* non stabili. *Virg. A.* 6, 270. per incertam lunam sub luce maligna, *h. e.* quae non plene apparet nubibus involuta. Sic *ib.* 3, 203. Incerti soles, *h. e.* obscuri. *Id. ib.* 2, 223. fugit cum saucius aram Taurus, et incertam excussit cervice securim, *h. e.* quae certum ictum non fecit. *Cic. Mur.* 17. Nihil est incertius vulgo. *Id. Sext.* 22. *med.* Vitam suam ad incertissimam spem reservare. [*Lucan.* 5, 226. Jure sed incerto mundi, subsidere regnum Chalcidos Euboicae, vana spe rapte, parabas. Sensus est: cum adhuc incertum esset, quis mundi dominus esset futurus. *Id.* 2, 593. et dedita Sacris Incerti Judaea dei, i. e. cui nullum nomen fuerit impositum, neque ulla imago facta. ℙ Incertus est etiam i. q. parum firmus. Ita *Ter. Andr.* 5, 1, 11. *incertae nuptiae* sunt non diu duraturae. Contra *certus maritus* est ap. *Ov. Her.* 5, 107. ℙ Incertum os ap. *Ov. Her.* 8, 92. est: vox balbutiens, qualis est infantum verba tentantium. *Quint. Inst.* 1, 1, 21. Futurus eloquentissimus dedit aliquando vagitum, et loqui primum incerta voce tentavit; ubi v. *intpp.*] ℙ Habet post se particulas dubitandi vim habentes. *Cic. Att.* 1, 9. Cum incertus essem, ubi esses. *Virg. A.* 3, 7. Incerti, quo fata ferant; et *ib.* 5, 95. Incertus, Geniumne loci, famulumne parentis Esse putet. *Ter. Heaut.* 1, 1, 43. Habeam, necne, incertum est. *Id. Hec.* 3, 4. *extr.* Quid dicam hisce, incertus sum. *Id. Phorm.* 4, 3, 54. Incertus sum, utrum, etc. *Liv.* 3, 27. Quid quaeque nox aut dies ferat, incertum esse. *Sall. Jug.* 71. Incerti ignarique, quid potissimum facerent; et 106. Incertus, quonam modo aciem instrueret. *Plin. ep.* 4, 11. Confessus est quidem, sed incertum, utrum quia verum erat, an quia, etc. [*Cic. Sen.* 20. Moriendum enim certe est, et id incertum, an eo ipso die. V. *Zumpt. Gr. Lat.* §. 354. p. 306.] ℙ Passive. *Sall. Jug.* 53. Neque plane occultati humilitate arborum, et tamen incerti, quidnam esset, *h. e.* non bene cogniti. ℙ *In incerto esse* est incertum esse: vel *in incertum habere*, pro incerto habere. *Hirt. B. Alex.* 16. Omnia victoribus erant futura in incerto. *Sall. Jug.* 42. Postremo, fugere, an manere, tutius foret, in incerto erat; et 50. Absens an praesens perniciosior esset, in incerto habebatur; et *Cat.* 42. Allobroges diu in incertum habuere, quidnam consilii caperent. [*V. *Kritz.* ad h. l.] *Tac. H.* 2, 33. In incerto relinquere. [*V. IN.] ℙ *In incertum* est in incertum tempus, vel in incertum casum. *Liv.* 4, 13. Minucius praefectus annonae in incertum creatus. ℙ *Ad*, vel *in incertum revocare*, est incertum reddere. *Cic. Caec.* 13. Ad incertum revocari possessiones omnium; et 27. In dubium incertumque revocare. ℙ *Incertum* absolute est res incerta. *Liv.* 4, 13. Ne cujus incerti vanique auctor esset. *Pl. Ps.* 2, 4, 69. Quidquid incerti mihi in animo prius, aut ambiguum fuit, nunc liquet. *Tac. A.* 3, 54. Incerta maris et tempestatum. *Plin. ep.* 3, 19. Incerta fortunae experiri. *Liv.* 30, 2. Duas legiones scripserunt ad incerta belli. ℙ [*Incertum ponitur pro adverbio. *Ov. Her.* 10, 9. Incertum vigilans, i. e. dubie. *Stat. Th.* 5, 212. Incertumque oculis vigilantibus. Contra *certum vigilans* ap. *Hor. Sat.* 2, 5, 100. ubi v. *Bentl.* ℙ Interdum etiam ablativus *incerto* absolute, ponitur pro: quum incertum esset. *Liv.* 28, 36. Multi adnantes navibus, incerto prae tenebris quid peterent aut vitarent, foede interierunt. Laud. h. l. *Ruddim.* 2, 296. *n.* 4. cf. *n.* 8.] ℙ *Incerti agere*, de re incerta et indeterminata actionem instituere. *JCti* in *Dig.* saepe: sic *incerti stipulatio*, *incerti condicere*, etc. ℙ Cum genitivo historicorum est ac poetarum. [*Disputat de h. constructione prae ceteris Tacito usitatissima *Ramsh. Gr. Lat.* §. 108. 4. N. p. 323.] *Liv.* 24, 30. Solliciti incertique rerum suarum Megaram referri signa jubent; et 4, 23. Tubero incertus veri est; et 57. Incertus sententiae. *Tac. A.* 2, 75. ultionis; et *ib.* 6, 46. animi. *Ov. Trist.* 3, 3, 4. salutis. *Stat. Th.* 5, 524. sui. *Sen. Oed.* 312. viae. *Id. Troad.* 898. voti. *Hirt. B. Afr.* 7, 21. et 28. Naves incertae locorum. ℙ *Incertus* absolute. *Pl. Epid.* 3, 4, 1. Cave, praeterbitas ullas aedes, quin roges: Incertus tuum cave ad me retuleris pedem. ℙ *Incerto me*, insciente me. *Pl. Asin.* 2, 4, 60. Ego certe, me incerto, scio hoc daturum nemini homini. ℙ Sententia est Illud *Ennii* ap. *Cic. Amic.* 17. *extr.* Amicus certus in re incerta cernitur, *h. e.* in dubiis et adversis rebus. ℙ *Incertum* pro *incertorum* dixit *Pacuv.* ap. *Non.* 9, 1. ℙ *Incertus ager* apud augures qui sit, V. PEREGRINUS.

INCESSABILIS, e, adj. ἀκατάπαυστος, qui non cessat. Est *Orosii prooem. l.* 7. *f.*, *Coel. Aurel. Tard.* 4, 6, et *Capell.* 1, 14.

INCESSABILITER, adv. incessanter. *Hieron. ep.* 64. *n.* 19. Incessabiliter velut rotam in suo axe torqueri. Adde *Capell.* 9, 303. et *Fulgent. Mythol. l.* 1. *in.*

INCESSANTER, adv. ἀπαυστὶ, indesinenter. *Imp. Zeno Cod.* 11, 42, 10. *extr.* Excubiis aquae custodiendae incessanter inhaereant. Adde *Sid. ep.* 8, 11. *med.*

INCESSIO, onis, f. actus incessendi. Affertur locus *Cic. Att.* 12, 5. *f.* Mihi et calendae vitandae fuerunt, incessionumque ἀρχέτυπα fugienda. Sed ibi legendum *Nicasionumque*, feneratorum nempe nomen proprium, qui Romae pecuniam fenori dabant, quorumque ἀρχέτυπα, *h. e.* calendaria sibi fugienda ait *Cicero*, qui solvendo tunc non fuisse videtur.

INCESSIT. V. INCEDO.

INCESSO, is, ivi, et essi, a. 3. παραγίνομαι, invado, appeto, impeto, aggredior, molestus sum, lacesso: frequentativum ab *incedo*. *Liv.* 8, 24. *f.* Cum jaculis saxisque procul incesseretur. *Col.* 8, 11. *med.* Cum tot unum incesserent manus. *Plin.* 33, 3, 16. Feras noxii incessivere. *Suet. Rhet.* 6. Aliquem, ut impium, incessere. *Id. Cal.* 25. *extr.* Infestis digitis ora et oculos infantium incesse[re] *Ov. Met.* 14, 402. saevisque parent incessere tel[is] *Stat. Silv.* 1, 4, 76. Bello quempiam incesse[re] *Ov. Met.* 13, 132. dictis protervis. *Suet. Claud.* exsecrationibus. *Id. Tib.* 11. convicio. *Sil.* 209. verbis amaris. [*Lucan.* 5, 680. sq. Circu[m]fusa duci flevit, gemituque suorum Et non ingra[ta] incessit turba querelis. Laud. *Cort.* ad h. l. *I* *can.* 8, 64. Non ultra gemitus tacitos incessere [...]tum Permisere sibi; et *Ov. Trist.* 3, 11, 31. et [...] 3, 171.] *Stat. Th.* 1, 245. poenis. *Tac. H.* 2, criminibus, *h. e.* accusare. Sic *ib.* 3, 65. occu[ltis] suspicionibus; et 77. Fuere, qui uxorem Vitelli[i] [in]cesserint, tanquam superbe et severe egisset, *h.* arguerint, criminati sint. *Gell.* 1, 2. Juvenes jurgatione justa incessivit. *Stat. Th.* 11, 390. [in]cessere moras. *Quint. Decl.* 5, 2. Famam alicu[jus] incessere. *Symm. ep.* 1, 2. (*al.* 5.) Nequicqu[am] taciturnitatis incessimur. *Sil.* 1, 473. cuncta e [...] ris unum incessentia tela. *Suet. Vit.* 17. Quib[us]dam stercore et coeno incessentibus. ℙ In [...] *Stat. Th.* 11, 361. Tecta incessentem, *Eutyche[s]* 2184. legi ait *incessantem*, ut a prima conjuga[tione] ne. Sed depravato codice videtur usus.

INCESSUS, us, m. βάδισις, gressus, ambula[tio] actus, et modus incedendi: et dicitur tum de [ho]minibus, tum de aliis animalibus. *Cic. Off.* 1, *med.* Status, incessus, sessio, accubitio teneant [il]lud decorum. *Id. Fin.* 2, 24. Incessum fingere, [...] gravior videaris. *Sall. Cat.* 15. Citus modo, m[odo] tardus incessus. *Ov. A. Am.* 3, 306. In ince[ssu] molliorem esse. *Quint.* 5, 9. *f.* Incessus fract[us]. *Tac. H.* 1, 53. Caecina decora juventa, cito [ser]mone, erecto incessu; et *ib.* 4, 11. Apparatu, [in]cessu, excubiis vim principis complecti. *Ov. M.* 11, 636. Exprimere incessus, vultumque, son[um]que. *Virg. A.* 1, 409. Et vera incessu patuit D[ea]. *Plin.* 10, 38, 54. Omnibus animalibus certus uniusmodi incessus est. *Cic. Or.* 18. Rarus in[ces]sus, nec ita longus: quem *Quint.* 11, 3. *med.* [am]bulationem vocat. ℙ Item ingressus, invasio. *T* *A.* 12, 50. Incessu Parthorum sine acie pulsi Ib[eri]; et *ib.* 4, 24. Primo incessu solvit obsidium. Item aditus. *Id. ib.* 6, 33. Cum alios incessus [...]stis clausisset, unum reliquum, mare inter et m[on]tes, aestas impediret.

INCESTE, adv. μιαρῶς, non caste, inquin[ate], impure, turpiter. *Cic. Coel.* 14. *extr.* Ideo aq[uam] adduxi, ut ea tu inceste uterere? *Liv.* 1, 45. Inceste sacrificium Dianae facere. *Lucret.* 1, Inceste nubere. *Arnob.* 5, 170. Agit incestius suas.

INCESTIFICUS, a, um, adj. μιαρὸς, incest[u]sus. *Sen. Phoen.* 223. Nefandus, incestificus, [ex]secrabilis.

INCESTO, as, avi, atum, a. 1. μιαίνω, inces[tum] reddo, polluo, contamino. *Virg. A.* 6, 150. tamque incestat funere classem. *Stat. Th.* 11, de Furiis: Incestare diem, trepidumque Hype[rio]nis orbem Suffundi maculis. *Id. Silv.* 5, 5 quas incestavimus aras. *Claud. cons. Mall. Th.* 267. Turpia non Latios incestant nomina fas[ces]. [*V. *Heins.* ad *Vell.* 2, 73.] ℙ Refertur ad im[pudicitiam], illicitosque concubitus. *Suet. Tib.* Ut monstrosi concubitus repertores invicem ince[sta]rent se. *Tac. A.* 6, 19. Sex. Marius defertur [in]cestasse filiam, et saxo Tarpejo dejicitur. ℙ S[im]pliciter pro violare, corrumpere. *Pl. Poen.* 5 136. Neque puellam incestavit unquam.

INCESTUM, i, n. ἀνόσιος συνουσία, flagit[ium] impudicum, illicitus cum aliqua congressus [...] aut moribus prohibitus. *Cic. Tusc.* 4, 35. St[upra] dico, et corruptelas, et adulteria, incesta deni[que]. (Duo priora παιδοφθόρων sunt, reliqua καταγυναι[...] *Id. Inv.* 1, 40. Si peperit, cum viro concubuit: [...] perit autem, fecit igitur incestum. *Paul. Dig.* 2, 39. Incestum committere. *Quint.* 7, 8. Inc[esti] damnata.

INCESTUOSUS, a, um, adj. qui incestum c[om]mittit, incestificus, incestus. *Val. Max.* 6, 3 7. Quae sacris Bacchanalium incestuosae fuer[ant]. Al. rectius leg. *incestu usae*.

INCESTUS, a, um, adj. ἀνόσιος, μιαρὸς, [in]castus, impurus, contaminatus, pollutus: a[b] privativa, et *castus*. A Graeco ἀνήκεστον, inex[pia]bile, incurabile, *Festus* ducit. [*Lact.* ad *Stat.* 2, 283. putat ducendum a cesto, *h. e.* cing[ulo], quod in honestis nuptiis nova uxor marito tra[debat]; hinc eas vocari nuptias incestas, quae sine c[esto] fiunt. V. CESTUS. *F.*] *Sen. Hippol.* 1184. [...]rere, si casta es, viro: si incesta, amori; et 1 Juvenisque castus crimine incestae jacet. *Cic. L* 40. Incesto flagitio et stupro polluit caeremon[ias]. *Stat. Achill* 1, 45. Incestus praedo, *h. e.* P[aris] adulter. *Cic. Phil.* 11, 2. Verborum contum[eliis] optimum virum incesto ore lacerare. *Ov. Tris[t.]* 503. incestis temerari vocibus aures. Sic *Li[v.]* 28. Perlicere aliquem incesto sermone. *Tac.* 12, 4. Incestus amor; et *ib.* 11, 25. *extr.* Ince[stae] nuptiae. *Id. H.* 5, 4. Profana illic omnia, [quae] apud nos sacra: rursum concessa apud illos, [quae] apud nos incesta. *Stat. Th.* 9, 27. subtexunt [...] catervae Incestarum avium, *h. e.* corvorum, et

nodi, quae humani sanguinis et cadaverum pa-polluuntur. [*Hor. Od.* 3, 2, 30. Saepe Dies-r Neglectus incesto addidit integrum, *h. e.* reo ocentem. [**Plin. Pan.* 52, 3. Incestus princeps, . stupro aliis illato contaminatus; et 63, 7. In-tae noctes, i. e. stupris rebusque foedissimis per-ae, pollutae.] ℙ *Gloss. Philox.* Incestus, ἀσε-ς. ℙ *Incesta* est cognomen R., ut C. Valerius Ince-in *Inscr.*, quam vide in V. BOCCHORITANUS. *F.*]

NCESTUS, us, m. incestum. *Cic. Brut.* 32. t enim et aliae, et pro Ser. Fulvio de incestu ilis oratio. *Id. Mil.* 22. De servis nulla quae-est in dominum, nisi de incestu, ut fuit in dium.

INCHĂRAXO, as, a. 1. aperio, perforo: ab *in* ntiva, et *charaxo*. *Apic.* 6, 5. Avem incha-as, et perfundis, *h. e.* perforas ad accipiendum ttendumve humorem.

INCHŌĀMENTUM, i, n. actus inchoandi, prin-um. Translate rudimentum significat. *Capell.* 93. Scholaria inchoamenta. *Id.* 5, 139. Haec oamentorum primordia detrectaret excurrere. le 6. 189. *F.*]

INCHŌĀTĬO, onis, f. idem ac inchoamentum. *ust. ep.* 120, (al. 222.) 3. Non enim parva est oatio cognitionis Dei. *Id. de Genesi in Ma-h.* 1, 14. Vespera propter transactionem con-mati operis, et mane propter inchoationem fu-i operis *F.*]

NCHŌĀTĪVUS, a, um, adj. ἀρκτέος, ut inchoa-verba, quae rem inchoatam, et futuram signi-nt, ut *horresco*, idest incipio horrere; *torpesco*, pio torpere. *Charis.* 3, 223., *Diom.* 1, 333., *sc.* 8, 824. et *Capell.* 3, 84.

NCHŌĀTOR, oris, m. inceptor. *Prud. praef. martig.* 27. ille mortis inchoator, *h. e.* Cain, qui nus occidit hominem.

NCHŌĀTUS, a, um, part. ab *inchoo*: ἡμιεργής, ptus, ac nondum perfectus. *Cic. Or.* 1, 2. e adolescentulis nobis, ex commentariolis no-s inchoata ac rudia exciderunt. *Id. Off.* 1, 43. . Cognitio manca atque inchoata. *Id. Brut.* Praeclare inchoata multa, perfecta non plane. *N. D.* 1, 20. *extr.* Erat autem difficile, rem am tamque praeclaram inchoatam relinquere. *Trin.* 1, 2, 95. Qui exaedificaret suam inchoa-ignaviam. *Colum.* 4, 3. Ab inchoato domos ruere. *Inscr.* ap. *Grut.* 170, 3. Scholam ab oato refecerunt, marmoribus ornaverunt, etc. 69, 6. Schola ab inchoato exstructa, solo da-b T. Furio, etc. ℙ Item confectus, perfectus. enim multi intelligunt illud *Catulli* 35, 13. n quo tempore legit inchoatam Dindymi domi-, etc. Et *mox.* est enim venuste Magna Cae-inchoata Mater, *h. e.* poema de Cybele. [Sed l vetat, quo minus interpretemur, hujus carmi-primam tantum partem Caecilium scripsisse, dum vero idem absolvisse. *F.*]

NCHŌO, as, avi, atum, a. 1. ἄρχομαι, incipio, rdior, attingo. Inchoare, inquit *Festus*, vide-ex Graeco originem trahere, quod Hesiodus ium rerum initium esse dixerit chaos. *Scaurus* que *de Orthogr.* 2251. et *Modest.* ap. *Diom.* 1, a *chaos* deducunt. Sed *Verrius Fl.* et *Tran-l. ib.* a *cohum*, quod apud veteres mundum si-icat: unde et *incoho* scribi volunt: quod a ma-bus factitatum fuisse, *Servius* ad *G.* 3, 223. te-ur. [Ita etiam scriptum se reperisse in *Codd. mpsestis* ait *A. Majus* tum ad *Cic. de Rep.* 1, et *ib.* 3, 2., tum ad *Front.* p. 154. *ed. Rom.*; *rinius* vero *Frat. Arv.* p. 363. hanc scriptionem usteo aevo frequentatam fuisse affirmat. *F.*] scribendi usus *inchoo* obtinuit: et ex vett. la-b. probatur a *Cellar.* in *Orthogr.*, a quo stant *nut.*, *Dausq.* et alii. [*Cf. *Casaub.* et *Burm. Suet. Caes.* 46. *Schaefer.* ad *Plin. ep.* 5, 5, 4., *Gesner.* in *Thesauro* s. h. v. *Doederl.* 3, 157. et: *incoho* nonnisi pronuntiatione leniori quidem erre ab *incopo*, ut *hilus* a *pilus*, ideoque ab pio esse deducendum. Ceterum oppon. *perficere* similia. Exempla v. ap. *Doederl. l. l.* 158. sq.] . *Arch.* 11. Quas res nos in consulatu nostro simus, attigit hic versibus, atque inchoavit. *Or.* 9. *extr.* Referamus nos igitur ad eum, m volumus, inchoandum, et eadem eloquentia rmandum, quam in nullo cognovit Antonius. *Dom.* 51. *med.* Novum delubrum inchoare. *n.* 11, 14, 14. Inchoandae vindemiae dies; et 25, 39. Favonius ver inchoans. [*Curt.* 6, 7. it, ab illo capite conjuratos pulcherrimum faci-inchoaturos. *F.*] ℙ Passive. *Plin.* 11, 16, de apib.: Reges plures inchoantur, ne desint. Neutrorum more. *Symmach. ep.* 7, 75. Moris , ut munus hujusmodi a proficiscentibus inchoet. *l.* 2, 25. *f.* Inchoante mense. ℙ Pro aras sa-icio facto dedicare, usui tradere, ἐγκαινίζειν. *g. A.* 6, 252. Tum Stygio regi nocturnas in-at aras. *Servius* hic monet esse verbum sacro-. Sed fortasse pro simplici incipio positum est. um infinito. *Pall.* 13, 2. Post idus pastina in-emus effodere. [**Lucr.* 3, 184. Quam si mens i proponit, et inchoat ipsa.] *Lucan.* 10, 173. gis Caesar producere noctem Inchoat alloquiis.

ℙ Absolute. *Stat. Th.* 8, 623. post longa silentia rursus Inchoat Ismene, *h. e.* infit, fari incipit.

[INCĪBO, as, a. 1. idem ac cibo. *Vet. Schol.* ad *Juven.* 10, 230. Hirundo pleno ore volat, dum incibat filios suos, *h. e.* eis ingerit in os cibum. *F.*]

INCĬCUR, ŭris, vel oris, adj. non cicur, im-mansuetus, ferus. *Pacuv.* ap. *Fest.* Reprime inci-curem iracundiam.

INCĬDO, is, ĭdi, casum, n. 3. ἐμπίπτω, in, vel supra aliquid cado. *Cic. Phil.* 4, 5. Incidere in foveam. [**Lucret.* 6, 1174. Inciderunt praecipites nymphis putealibus.] *Id. Fat.* 3. Ex spelunca sa-xum in crura ejus incidit. *Ov. Met.* 5, 104. De-metit ense caput, quod protinus incidit arae. *Liv.* 21, 10. *med.* Sagunti ruinae capitibus vestris in-cident. *Virg. A.* 2, 466. turris Danaum super agmina late Incidit. *Cic. Fam.* 13, 29. *med.* Ille in morbum continuo incidit, ex quo non convaluit. *Stat. Th.* 5, 233. sic illa jacenti Incidit. *Virg. A.* 12, 926. incidit ictus Ingens ad terram duplica-to poplite Turnus. ℙ Item accido. *Plin.* 2, 27, 27. Ea accidisse, non quia haec facta sunt, arbi-tror; verum haec ideo facta, quia incasura erant illa. *Liv.* 1, 46. Forte ita inciderat, ne, etc. *Id.* 26, 23. Forte ita incidit, ut comitiis perfectis nunciaretur, etc. *Cels.* 5, 27. *n.* 3. Si cucurbi-tula non est (quod tamen vix incidere potest) tum, etc. *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 21. Si casus incide-rit. [**Auct. B. Afr.* 1. incidit per id tempus, ut.] ℙ Item casu incurro. *Cic. Mil.* 1. Quocumque oculi inciderint. *Id. Rosc. Am.* 52. In eo loco, quo fugam hostium fore arbitrantur, milites collo-cant, in quos, si qui ex acie fugerint, de improvi-so incidant. *Cic. Cluent.* 7. Adolescentulus bello captus in Q. Sergii manus incidit. *Id. Fam.* 7, 3. Si quando in vituperatores meos incidisses. *Id. Fam.* 2, 7. Quod in reipubl. tempus non incideris, sed veneris, (judicio enim tuo, non casu in ipsum discrimen rerum contulisti tribunatum tuum) pro-fecto vides, etc. *Id ib.* 5, 8. Non me fortuito ad tuam amplitudinem amplectendam incidisse. [**Quint. Decl.* 15, 2. p. 307. Securi estote pro in-nocentia nostra, talis incidit, talis adamavit; nec habuit, quod perderet in tam immodico ardore, ni-si mentem. V. *Drakenb.* ad *Sil.* 5, 633. Restituit hanc vocem *Brem.* ap. *Nep. Eum.* 1, 2. Nam quum ejus aetas incidisset in ea tempora: ubi v. Notari poterat elegans usus, quo v. *incidere* de male cau-tis dicitur, qui, aliud malum evitantes, in aliud idque majus incurrunt. Hinc notissimum illud: In-cidit in Scyllam, qui vult vitare Charybdim: pro quo *Hor. Sat.* 1, 2, 24. Dum vitant stulti vitia, in contraria currunt. Adde *Cic. Off.* 1, 9, 28. Nam alterum genus assequuntur, in inferenda ne cui noceant injuria, in alterum incidunt: discendi enim studio impediti, quos tueri debeant, deserunt. *Verr.* 1, 11, 32. *extr.* Qua stultitia fuissem, si in eam diem (scil. reo eripiendo accommodatissi-mam) ego, cum potuissem vitare, incidissem. Huc pertinent etiam ista, quae Noster paulo supe-rius laudaverat *Liv.* 25, 29. Incidunt inermes in-ter catervas armatorum; et *Sall. fr.* ap. *Non.* 13, 8. Incidit forte per noctem in lenunculo piscantis; *Cic. Fam.* 7, 3. Incidere in insidias. Adde *Sall. Cat.* 14, 4. Quodsi quis etiam a culpa vacuus in amicitiam ejus inciderat: Optime respondet verna-culum *hineingerathen.*] ℙ Item advenio, superve-nio, instо. *Liv.* 28, 13. *f.* Acrius ultimis incide-bat Romanus, neque sustineri impetus poterat. [**Plin. Pan.* 20, 4. Ut si vis aliqua, vel ipsi illi barbari, quos fugiebat, inciderent. V. *Broukh.* ad *Prop.* 1, 15, 28.] *Cic. Verr.* 2, 2, 74. Sane homini improviso incidi. *Virg. A.* 11, 699. Incidit huic, subitoque adspectu territus haesit Apennini-colae bellator filius Auni. *Caes. B. C.* 3, 13. Tantus terror incidit exercitui, ut, etc. *Virg. G.* 2, 107. navigiis violentior incidit Eurus. *Id. A.* 2, 304. Flamma in segetem incidit. *Ov. R. Am.* 662. nulla simultas Incidit. *Ter. Heaut.* 2, 4, 15. Incidit amori vestro calamitas. *Caes. B. G.* 6, 14. Cum aliquod bellum incidit. *Liv.* 27, 24. Pesti-lentia gravis incidit per urbem agrosque. Plerique al. leg. *in urbem.* *Id.* 5, 11. *f.* Cum fuga trepi-dum, plenum vulnerum ac pavore, incidentem por-tis exercitum viderint, *h. e.* accedentem, et prae lassitudine veluti in portis cadentem. Adde 3, 3. et 27, 13. ℙ Cum accus. vi praepositionis, quae inest in verbo. *Nep. Attic.* 10. Ne quod pericu-lum incideret, praesidium ei misit. Al. leg. *in pe-riculum.* [*Ita *Brem.* quod praeferendum: nam ap. solos poetas *incidere* c. accus. sine praepos. *in* construi solet; excepto *Tac.*, qui *H.* 3, 29. *Quos inciderat balista*, exhibet.] *Virg. A.* 9, 721. Bellatorque animos Deus incidit. Al. leg. *animo.* *Lucr.* 4, 569. pars vocum non aures incidit ipsas. Al. leg. *acci-dit.* *Solin.* 11. Coturnices vela incidunt. ℙ Trans-late est casu venire. *Cic. Div. Verr.* 15. *f.* Quo-niam non consulto, sed casu in eorum mentionem incidi. *Liv.* 1, 57, Potantibus his apud Sex. Tar-quinium, incidit de uxoribus mentio. *Cic. Or.* 1, 24. Fortuito in aliorum sermonem incidere; et *Amic.* 1. Memini in eum sermonem illum incidere, qui, etc. *Id. Brut.* 2. *extr.* Cum in eam memo-riam et recordationem nuper ex sermone quodam incidissemus. *Ter. Ph.* 2, 3, 5. Quod utinam ne Phormioni id suadere in mentem incidisset; et *Heaut.* 3, 3, 37. Aliud ex alio incidit. [*Incidere in aliquem ap. *Cic. Fat.* 8. i. e. in ejus sententiam.] ℙ Dicitur et de iis, quae in idem tempus con-gruunt. *Cic. Pis.* 4. Cum tert. Kal. Jan. Compita-liorum dies incidissent; et *Att.* 6, 1. *f.* Facies me, in quem diem Romana incidant mysteria, cer-tiorem. *Id. Or.* 12. Quorum aetas in eorum tem-pora, quos nominavi, incidit.

INCĪDO, is, ĭdi, isum, a. 3. διατέμνω, κόπτω, caedo, praecido, amputo: ab *in* et *caedo*. *Cic. Att.* 4, 2. *med.* Qui mihi pinnas inciderant, nolunt easdem renasci. *Quint.* 2, 13. *f.* Si rectum limi-tem rupti torrentibus pontes inciderint. *Cels.* 5, 27. *n.* 3. Scalpello circa vulnus incidere. *Id. praef. l.* 1. Nocentes homines vivos incidere; et *ib.* Inci-dere vivorum corpora. *Id* 7, 19. Si inguen inci-dendum est. *Plin.* 14, 9, 41. Palmes inciditur in medullam. *Id.* 29, 6, 58. Incidere venam. *Virg. Ecl.* 8, 29. novas incide faces; et *Ecl.* 3, 11. vites incidere falce; et *A.* 3, 667. funem. ℙ Item caedendo insculpere. *Ov. Met.* 8, 245. ferroque incidit acuto Perpetuos dentes, et serrae repperit usum. *Virg. Ecl.* 10, 53. tenerisque meos incidere amores Ar-boribus. *Ov. Met.* 9, 528. verba ceris. *Cic. Phil.* 10. leges in aes. *Id. Fam.* 15, 36. nomina in ta-bula. *Plin. Pan.* 54. *extr.* Non trabibus, aut sa-xis nomen tuum, sed monumentis aeternis laudis inciditur. Eodem sensu *incidi* pro inscribi in ta-bulis publicis, dixit *Id. ib.* 26. et 28. *Plin. alter* 16, 9, 14. Incidens litteras in fago recenti. ℙ Translate est abrumpere. *Cic. Q. Fr.* 3, 1, 4. Poema ad Caesarem, quod composueram, incidi. *Hor. Ep.* 1, 14, 36. Non lusisse pudet, sed non incidere lu-dum. *Liv.* 44, 6. *med.* et 3, 38. Incidere spem. *Id.* 32, 37. *f.* Longiorem exorsis orationem, brevis interrogatio sermonem incidit. *Albinov.* 3, 7. non omnia dixit: Inciditque pudor, quae prope dixit amor. *Stat. Th.* 9, 884. Tandem haec singultu verba incidente profatur. *Sil.* 3, 78. Si quis forte Deum tantos inciderit actus. ℙ Item auferre, tol-lere, delere. *Sen. ep.* 101. Ipsam, quam premi-mus, horam casus incidit. *Cic. Or.* 2, 82. Incidi-tur omnis jam deliberatio, si intelligitur non posse fieri. *Marc. Dig.* 28, 4, 3. Incidere testamentum. ℙ Item decidere, dirimere. *Virg. Ecl.* 9, 14. In-cidere lites. [*V. de varia constructione hujus verbi *Schwarz.* ad *Plin. Pan.* 75, 1.]

INCĪDUUS, pro *Incaeduus* quidam leg. ap. *Ov.* locis in INCAEDUUS allatis, et ap. *Stat. Th.* 6, 90.

INCĬENS, entis, adj. femina praegnans, propin-qua partui: ita dicta, inquit *Fest.* in *Gravida*, quod incitatus sit fetus ejus: vel, ut alii, quod cieat, et invocet alias ad auxilium: vel quod se ciet, seu incitat, ac movet ad pariendum: vel denique ab ἐγκύω, praegnans sum. *Plin.* 11, 37, 84. Incientes sues occidere. *Varr. R. R.* 2, 2. Fa-ciendum quoque septa secreta ab aliis, quo incien-tes oves secludere possis. V. INCINCTUS.

INCĬEO. V. INCIO.

INCĪLE, is, n. διωρυγή, ἀμάρα, locus depressus ad latus fluminum, aquae derivandae causa. *Ulp. Dig.* 43, 21, 1. deducit ab *incidendo*, quia incidi-tur lapis, vel terra, unde aqua ex flumine agi possit: alii ab *incieo*. *Festus:* Incillae (lege *inci-lia*) fossae, quae in viis fiunt ad deducendam aquam, sive derivationes de rivo communi factae. *Colum.* 5, 9. A superiore parte, si olea in clivo sit, inci-lia excitentur, quae limosam aquam ad codicem deducant. *Cato R. R.* 155. Cum pluere incipiet, familiam cum ferreis sarculis exire oportet, inci-lia aperire, aquam deducere in vias. *Ulp. Dig.* 43, 13, 1. Incile ducere. [*Appul. Met.* 9. Via la-cunosis incilibus voraginosa. [*V. latius haec dispu-tantem *Salm.* ad *Solin. f.* 512.] ℙ Translate. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 5. Sane tanquam in quodam incili jam omnia adhaeserunt. Alii aliter leg. ℙ Etiam *in-ciles, ium*, m. plur. *in Gloss. Philox.* Inciles, διώ-ρυγες. *F.*] ℙ Adjective. *Cato l. c.* In monte fos-sas inciles puras habere oportet.

INCĪLO, as, avi, atum, a. 1. increpo, objurgo, improbo, dictis asperis mordeo. *Voss.* vellet esse ab *incieo*, commoveo. Alii ab *incido*, concido. *Lucr.* 3, 977. Jure, ut opinor, agat, jure incre-pet, inciletque. *Accius* ap. *Non.* 2, 430. Spernere, incilare probris. *Id. ib.* Incilare factum alicujus. *Pacuv. ib.* Si quis hac me oratione incilet, quid respondeam? *Lucil. ib.* Incilans nos laedis vicis-sim. ℙ Pro incilia facere. *Pall.* 12, 3. Vinea ve-tus viridissima parte corticis feriatur, et fossa fre-quentius inciletur. Al. aliter leg.

INCINARIUM. V. INCINERARIUM.

INCINCTUS, a, um, part. ab *incingo:* idem quod cinctus, amictus, circumdatus. *Cic.* vertens *Euripidis* versus *Acad.* 4, 28. Furiae incinctae igni incedunt. *Liv.* 8, 9. Incinctus cinctu Gabino. *Petr. Sat.* 135. Anus incincta quadrato pallio. *Virg. G.* 4, 342. de Nymphis: Ambae auro, pictis incin-ctae pellibus ambae, *h. e.* succinctae. Sic *Ov. Fast.* 2, 634. Nutriat incinctos missa patella Lares: (V. SUCCINCTUS.) et *ib.* 5, 675. incinctus tunicas

mercator. Al. leg. *tunica;* et 337. capilli incincti philyra. *Solin.* 15. *med.* Capitum ossa auro incincta. *Mela* 2, 6. Hispania pelago undique incincta est. *Ov. Met.* 3, 162. de fonte: Margine gramineo patulos incinctus hiatus. *Scrib. Comp.* 163. et 164. Habere aliquid incinctum, *h. e.* in zona habere: suspicatur *Rhodius*, legendum esse *in cinctu.* ¶ Item non cinctus, discinctus. *Tibull.* 3, 2, 18. ossa Incinctae nigra candida veste legant. Sic *Suet. Aug.* 100. Reliquias legerunt primores equestris ordinis, tunicati, et discincti, pedibusque nudis. Potest tamen ap. *Tibull. l. c.* intelligi *incinctae nigra veste*, amictae, indutae, ut ap. *Petr. l. c. incincta pallio.* [*Incincta femina* dicitur quae gravida est. *Isid. Orig.* 10. Incincta, id est, sine cinctu: quia praecingi fortiter uterus non permittit. At alii rectius fortasse ducunt ab *inciente;* hinc Itali *incinta*, Galli *enceinte*, Hispani *encinta* eandem vocant. V. INCIENS. *F.*]

INCĬNĔRĀRĬUM, ii, n. *Charis.* 1, 78. Muliebre ministerium, incinerarium dicitur; nam Cato in Originibus, Mulieres, inquit, nostrae capillum cinere inungitabant, ut rutilus esset crinis. Haec *Charis.* Porro hoc ministerium erat eorum, qui cinerarii, et ciniflones dicebantur. V. CINERARIUS, ii. Ap. *Charis.* al. leg. *incinarium:* quod corruptum videtur.

INCINGO, is, inxi, inctum, a. 3. καταζωννύω, idem quod cingo, circumdo. *Ov. Amor.* 3, 8, 47. turritis incingere moenibus urbes. *Id. Met.* 7, 242. Aras verbenis, silvaque incinxit agresti; et *ib.* 14, 720. nitidaque incingere lauro; et *Her.* 9, 66. incingi zona. *Mela* 2, 3. *med.* Arcadiam Peloponnesiacae gentes undique incingunt. *Catull.* 64, 258. Pars sese tortis serpentibus incingebant.

INCINGŬLUM, i, n. idem quod cingulum. *Non.* 1, 234. Cingulum a cingendo, quod incingulum plerumque dicitur.

INCĬNO, is, a. 3. ἐπᾴδω, cano, accino, insono: ab *in*, et *cano.* *Prop.* 2, 18, 6. varios incinit ore modos. *Gell.* 1, 11. *med.* Si ut planipedi saltanti, ita Graccho concionanti, numeros, et modos, et frequentamenta quaedam varia tibicen incineret. *Id.* 4, 13. Si modulis lenibus tibicen incinat, minui dolores.

INCĬO, is, a. 4. vel Incieo, es, a. 2. moveo. *Lucr.* 5, 960. Et Venus in silvis incibat corpora amantum. Al. leg. *inciebat*, ut sit synaeresis: sed et *incibat* ab *incio* esse potest, ut *lenibant* a *lenio*, et *servibat* a *servio*, et *nutribant* a *nutrio*, etc. Al. *jungebat.*

INCĬPĔRA, pro impera, quidam legunt ap. *Pl. Truc.* 3, 2, 8. V. INCITEGA.

INCĬPESSO. V. INCIPISSO.

INCĬPIO, is, epi, eptum, n. 3. ἄρχω, inchoo, coepi, initium facio: ab *in*, et *capio.* *Cic. Off.* 1, 37. *extr.* Ut incipiendi ratio fuerit, ita sit desinendi modus. [*Proprie v. *incipere* oppon. *desinere, desistere, cessare.* V. *Döderl.* 3, 158. ubi praeter h. *Cic.* locum et *Tusc.* 1, 49. Homines mortem vel optare incipiant, vel certe timere desistant. (q. l. noster paulo inferius attulerat,) laudantur *Plin. ep.* 9, 4. Ut saepe incipere, saepe desinere videatur; et *ib.* undecumque inceperis, ubicumque desieris. Coll. *ib.* 5, 6, 31. *Pan.* 54, 6. 57, 2. *Sen. Ep.* 116. *in.* Non obtinebis ut desinat, si incipere permiseris.] *Cic. Att.* 7, 8. Epistola, quam incipiente febricula scripseras. *Sall. Jug.* 117. Statim rex sic incipit: Nunquam ego sum ratus, etc. [*Tac. A.* 12, 10. Mandata in hunc modum incipiunt.] *Just.* 13, 6. Quibusdam placebat, bellum in Macedoniam transferri: sed in rem visum est, ab Aegypto incipere. *Curt.* 3, 1. *med.* Unde nexus inciperet, quove se conderet, perspici non poterat. *Pl. Capt.* 5, 3, 3. Quam diu id factum est? *Stal.* hic annus incipit vicesimus. *Virg. Ecl.* 3, 58. Incipe, Damoeta, tu deinde sequere Menalca. *Id. A.* 2, 268. Tempus erat, quo prima quies mortalibus aegris Incipit. *Plin.* 5, 13, 14. Mox Idumaea incipit et Palaestina. *Id.* 27, 13, 109. Incipiente aestate. *Id.* 8, 5, 5. Menander Syracusanus incipientis juventae. *Id.* 24, 15, 80. Trixago incipientibus hydropicis efficax. *Quint.* 1, 2. Incipientibus et teneris jucundior. *Sall. Cat.* 21. Tantummodo incepto opus est. ¶ Cum accus. *Pl. Cas.* 4, 4, 2. Sospes iter incipe hoc. *Liv.* 7, 34. *f.* Opus incipit nemo. *Virg. Ecl.* 8, 21. Incipe Maenalios mecum, mea tibia, versus. *Id. G.* 1, 230. Incipere sementem. ¶ Saepissime infinito jungitur: quod et in praecedentibus subintelligi facile potest. *Pl. Truc.* 2, 5, 14. Si bene facere incepit. *Virg. G.* 1, 5. Hinc canere incipiam. *Caes. B. G.* 2, 2. Cum pabuli copia esse inciperet; et *B. C.* 1, 80. Iter facere incipere. *Cic. N. D.* 2, 3. bella gerere. *Tusc.* 5, 1. diffidere. [*Adde *Lucr.* 4, 884. 1, 50. 4, 33. et al.] ¶ Passive. *Tac. H.* 5, 17. et *Sall. Jug.* 61. et 77. Dein proelium incipitur. *Lact.* 2, 8. *med.* Nec incipi, aut fieri, aut consummari quidquam potest, nisi, etc. *Ov. Fast.* 5, 570. A tantis princeps incipiendus erat. *Ter. Ph.* 1, 4, 48. In re incipiunda. ¶ Impersonaliter. *Quint.* 9, 4. *med.* Optime incipitur a longis: recte aliquando a brevibus. ¶ Interdum ponitur pro suscipio, aggredior. *Ter. Eun.* 5, 5, 25. Quid igitur faciam miser, quidve incipiam? *Id. Ad.* 2, 2, 19. Hoccine incipere Aeschinum, ut hanc mihi eripere postulet? *Sall. Cat.* 20. Ausus est pulcherrimum facinus incipere. *Id. or. Cottae ad Coss.* Quare indigna vobis, nobisque, et republica incipitis? ¶ [*Differt *coepi* et *incipio* triplici ratione: illud in formis *coepio, coepere, coepiam*, cet., nonnisi ad tempus antecicerunianum pertinet, aureae aetatis scriptores exhibent, *coepi, coeperam, coeptus;* tum *coepi* proprie cum infin., *incipio* cum nomine conjungi solet; denique *coepi* factum potius, cujus initium fit, respicit; *incipio* denotat initium alicujus rei, et majori cum vi poni solet. *Cic. Verr.* 2, 5, 10. Quum autem ver esse coeperat — (sed quum rosam viderat, tum ver incipere arbitrabatur) dabat se labori atque itineribus. *Ov. A. Am.* 1, 615. Saepe tamen vere coepit simulator amare, Saepe, quod incipiens finxerat, esse fuit. Hinc etiam, quod Gr. dicunt, ἐμφατικῶς dici solet, de consilio temerario. V. *Ruhnk.* ad *Ter. Andr.* 1, 3, 13. et *Frotsch.* ad *Rut. Lup.* 1, 16. Cf. quae dicta sunt ad v. INCEPTUM.] ¶ Praeteritum *incepi* habent praeter *Plaut. l. c.* et al., etiam *Virg. A.* 3, 8. et *Ter. Andr.* 5, 1, 13. et *Adelph.* 2, 2, 19. Ceterum prosae scriptores, *Cicero* praesertim, *Caesar, Nepos*, et hujusmodi, *coepi* libentius usurpant. Ex quo quidam non *incepi*, sed *incoepi* scribendum putarunt, tanquam non a *capio*, aut *incipio*, sed vel a *coepi*, vel a *coepio* sit. ¶ *Incepsit* pro *inceperit* olim dictum est. *Fest.* in *Incensit.*

INCĬPISSO, is, n. 3. antique idem est, quod incipio. *Pl. Capt.* 3, 3, 17. Maximas nugas ineptiasque incipisso; et 4, 2, 22. Quid hic incipissit facere cum tantis minis? *Id. Mil.* 2, 2, 73. Magnam rem incipissis; et 82. Sic rationem incipissam. *Id. Capt.* 2, 1, 19. Brevem orationem incipisse. ¶ In quibusdam lib. leg. *incipesso.*

INCIRCUMCĪSUS, a, um, adj. non circumcisus. *Prud. Psych.* 389. nec (*Samuel*) victum vivere regem Incircumcisum patitur. Adde *Tert. adv. Jud.* 2.

INCIRCUMSCRIPTUS, a, um, adj. non circumscriptus. *Prud. Apoth.* 863. Incircumscriptus Dominus.

INCĪSĒ, et Incisim, adv. κατὰ κόμματα, per incisa, incisis, seu minutis particulis. *Cic. Or.* 63. Quo pacto debeat incise, membratimve dici, jam videbimus; et *paulo post:* Haec quidem duo binis pedibus incisim: dein membratim. Adde 67.

INCĪSĬO, onis, f. διατομή, actus incidendi, incisura. *Colum. Arbor.* 8. Infra incisionem et alligaturam vitem vulnerato. [Sed hic legendum, ut habent *Gesneri*, et *Schneideri* editiones, *insitionem.* *F.*] ¶ *Incisiones interiorum* sunt tormina ventris ap. *Veg. Vet.* 1, 39. Dolorem ventris in jumentis torsiones vocant, et interiorum incisiones. ¶ In re oratoria est brevissima periodi pars. V. v. sq. *Cic. Or.* 61. De eorum particulis, et tanquam incisionibus disserendum est; et 64. In incisionibus et in membris. ¶ Ap. grammaticos *incisiones* sunt, quae alias *caesurae* appellantur. V. CAESURA. *Diom.* 3, 496.

INCĪSUM, i, n. κόμμα, pars periodi brevior apud rhetores: nam longior membrum est. *Quint.* 9, 4. *med.* Incisum, quantum mea fert opinio, erit sensus non expleto numero conclusus: plerisque pars membri. Tale est enim quo Cicero utitur (*Or.* 67.) *Domus tibi deerat? at habebas: pecunia superabat? at egebas.* Fiunt autem etiam singulis verbis incisa, ut *Diximus, testes dare volumus.* Incisum est *diximus.* *Cic. ib.* 62. Nescio, cur, cum Graeci κόμματα, et κῶλα nominent, nos non recte incisa, et membra dicamus.

INCĪSŪRA, ae, f. idem ac incisio. *Plin.* 11, 39, 94. Pili recisi, non, ut herbae, ab ipsa incisura augentur, sed ab radice exeunt. Adde *Colum.* 12, 54. ¶ Incisurae etiam dicuntur in manibus, quae vulgo lineae vocantur. *Plin.* 11, 52, 114. Et in manu duas incisuras longas habentes. ¶ Item in foliis plantarum, in insectis, etc. quae et divisurae appellantur. *Id.* 26, 8, 29. Astragalus folia habet longa incisuris multis. *Id.* 11, 1, 1. Insecta appellata ab incisuris, quae nunc cervicum loco, nunc pectorum, atque alvi, praecincta separant membra. *Id.* 15, 11, 10. Chrysomela incisuris distincta ¶ Denique in pictura incisurae dicuntur divisiones umbrarum ab lumine, ut *Id.* docet 33, 13, 57. V. HARMOGE.

INCĪSUS, a, um, part. ab *incīdo:* ἐπικοπεὶς, caesus, abscissus. *Tac. A.* 16, 19. Incisae venae. *Caes. B. G.* 2, 17. Tenerae arbores incisae atque inflexae. *Plin.* 11, 37, 88. Incisi nervi non solidantur. *Id.* 25, 5, 23. Incisus forficulis. *Stat. Th.* 5, 517. squamisque incisus adaestuat amnis. ¶ Translate. *Liv.* 2, 16. et 3, 58. Incisa spes. ¶ Item incisuris divisus. *Cic. Div.* 1, 39. Cur pulmo incisus in bonis extis proferat diem. *Plin.* 25, 6, 29. Eupatoria foliis per ambitum incisis. ¶ Item insculptus, inscriptus. *Cic. Verr.* 2, 2, 63. Videmus in basi statuarum maximis litteris incisum, A communi Siciliae datas. *Id. Balb.* 23. Foedus in columna incisum et perscriptum. *Id. Font.* 14. Incisus ac notatus in monumentis rerum gestarum. *Liv.* 3, 57. *f.* Leges in aes incisas publico proponere. *Hor. Od.* 4, 8, 13. incisa n tis marmora publicis. *Suet. Gr.* 17. Fasti marm reo parieti incisi. ¶ [Item *incisus* etiam dicit is, cujus nomen in tabulis aeneis publicis incisu est. *Inscr.* ap. *Mur.* 116, 11. Eutycheti filio, vixit ann. VI. diebus VI. incisus, ingenuusque cepit congiarium (*ostio*) XC. *Sen. Ben.* 4, 28. F mentum publicum tam fur, quam periurus, et ad ter accipiunt, et sine delectu morum quisquis in sus est. V. INCĪDO. *F.*]

INCĪSUS, us, m. idem ac incisio. *Plin.* 16, 23. Fructum quaedam proximo anno ab incisu giuntur.

INCĬTĂ. V. INCITUS, a, um.

[INCĬTĀBĬLIS, e, adj. qui incitari potest. *Gl Phil.* Incitabilis, παροξυντικός. *F.*]

INCĬTĀBŬLUM, i, n. idem ac incitament *Gell.* 15, 2. Fomitem esse quendam dicens, et citabulum ingenii virtutisque, si mens et cor hominis vino flagraret.

INCĬTĀMENTUM, i, n. ὁρμητήριον, stimu invitamentum. *Cic. Arch.* 10. Hoc maximum periculorum incitamentum est, et laborum. *C* 9, 5. Desperatio magnum ad honeste moriend incitamentum. *Tac. A.* 1, 55. Incitamenta irar [*Plin. Pan.* 27, 1. Educandi incitamentum. Permutatur *incitamentum* et *invitamentum.* V. *Int* ad *Curt.* 4, 10, 25.]

INCĬTĀTĒ, adv. ὁρμητικῶς, cum incitati *Cic. Or.* 20. Locutio, quod incitatius feratur, e et 63. Tum incitatius, tum tardius.

INCĬTĀTĬO, onis, f. actus incitandi, ὁρμ ὁρμή. *Cic. Or.* 2, 9. Languentis populi incita et effrenati moderatio; et 43. Inflammatur ani judicis acri et vehementi quadam incitatione. [discrimine inter vv. *instigatio*, et *incitatio* *Doed* 3, 314. haec disputat, ut hoc voluntatem ad s nue, impigre agendum compellat; illud ment animum votis, optatis impleat. *Irritatio*, q tertium *ib.* additur, affectus, cupiditates ample tur, et vehementer caecoque impetu ut quis in tractandam feratur, efficit.] ¶ Item motus inc tus, impetus, celeritas. *Cic. Acad.* 4, 26. tanta incitatione fertur, ut celeritas ejus qua sit, ne cogitari quidem possit. *Id. Or.* 1, 35. evolavit oratio, ut ejus vim atque incitatio aspexerim, vestigia ingressumque vix viderim. *C* *B. C.* 3, 92. Est quaedam animi incitatio at alacritas innata omnibus, quae studio pugnae cenditur. ¶ [*Item furor divinus.] *Cic. Div* 40. Helenus et Cassandra divinantes, alter au riis, altera mentis incitatione divina, *h. e.* fur V. INCITATUS, a, um.

INCĬTĀTOR, oris, m. ὀτρυντὴρ, qui inc [*Front. de eloq.* (ed. *A. Maio*) *med.* Apollo p num auctor, Liber dithyramborum cognitor, ni vaticinantium incitatores. *F.*] *Prud.* περὶ σ 10, 67. Incitator et fax omnium. *Ammian.* 28 *f.* Male sanus incitator.

INCĬTATRIX, icis, f. quae incitat. *Arnob* 64. Incitatrix ad vitia. *Lact. Ira D.* 23. Opu tia libidinum incitatrix. *Nazar. Pan. ad Cons* 34. Incitatrix licentiae.

INCĬTĀTUS, a, um, part. ab *incito:* παρο θεὶς, citatus, impulsus, vehementer motus. *N. D.* 3, 6. Equo incitato se in hostes immitt *Id. Or.* 59. Incitatior cursus. *Sen. Troad.* 999 citato gradu accurrere. *Id. Hipp.* 1236. Inc turbines. *Caes. B. G.* 7, 60. Lintres magno so remorum incitatae. *Cic. Somn. Scip.* 5. Mund citatissima conversio. [*Liv.* 44, 8. Incitatus bernis pluviis (fluvius).] ¶ Translate. *Id.* 1, 7. *med.* Cum beneficiis tuis, tum amore in tus meo. *Id. Sen.* 12. Incitatus voluptate. *B. C.* 3, 78. celeritate et studio. *Cic. Leg.* 2 acerbiore odio. *Id. Tusc.* 5, 24. Esse studio tato ad investigandam veritatem. *Id. Or.* 1, Populum incitatum in bonos mitigare. *Liv.* 44 Incitatus ad Romanum bellum. *Caes. B. G.* Cum civitas, ob eam rem incitata, armis s jus exsequi conaretur. Sic *ib.* 4, 14. Milites stini diei perfidia incitati. *Hirt. B. G.* 8, Acrius incitati contra armatos. ¶ Refertur e vim, impetumque dicendi. *Cic. Or.* 12. Herod sine ullis salebris, quasi sedatus amnis fluit: cydides incitatior fertur, et de bellicis rebu nit quodammodo bellicum. ¶ [*Item ad n rum oratorium. *Cic. Or.* 59. Interdum est cu in oratione incitatior, interdum moderata in sio.] ¶ Item ad furorem divinum. *Cic. Aca* 5. Exclamant quasi mente incitati. *Catull.* 63 Alios age incitatos, alios age rabidos. ¶ *In tus* ap. *Suet. Cal.* 55. nomen est equi, cui Cali consulatum destinasse traditur. Ap. *Mart.* ver 76. et 11, 1. videtur esse celebris aurigae census.

INCĬTĀTUS, us, m. idem ac incitatio. *Pli* 45, 45. Venti sive assiduo mundi incitatu, et trario siderum occursu nascuntur, etc. Alii *incitu.*

INCĬTĔGĂ, ae, f. machinula, in qua const batur in convivio amphora, de qua subinde d

itur vina. *Fest.* Usus ejus erat, ne amphora, ndo suo maculam mensae imprimeret. Nomen eo, quod tegeret mensae partem: ab *incitego*, o *intego*, interjecta syllaba *ci* per epenthesin, od veteres in multis faciebant, ut *concipilo* pro npilo, *recipero*, sive, ut nunc dicimus, *recupe-* pro *reparo*, *reciprocus* pro *reprocus*. *Scalig.* [Ceterum, ut observat *Fea* ad illud *Hor. Sat.* 6, 116. et lapis albus Pocula cum cyatho duo stinet; *Incitega* videtur esse vox corrupta ex γυθήκη (ab ἔγγος pro ἄγγος, vas, et θήκη, repositorium), quae plerumque marmorea erat, ut *Jabolen. Dig.* 32, 1, 100. §. 3., basis vasorum llocandorum causa parata, quamque ita descri- *Sidon. carm.* 17, 7. Nec per multiplices abaco lendente cavernas Argenti nigri pondera defo- m. Ubi *abaco* est pro mensa seu delphica mul- oratili, in cujus *cavernis*, seu foraminibus po- la fundo olim sphaerico praedita, non, ut apud s, plano, inserebantur in convivarum usum a cillatore identidem depromenda. V. REPOSITO- UM. *F.*]

INCĬTO, as, avi, atum, a. 1 παρορμάω, vehementer impello, concito, commoveo: ab *in* et *ci-* frequentat. a *cieo*. *Cic. N. D.* 2, 40. Stellarum tus tum incitantur, tum retardantur: saepe et- n insistunt. *Sall. fragm.* ap. *Non.* 18, 16. Inci- e saxa per pronum. *Lucr.* 3, 744. pavor inci- t artus. *Val. Fl.* 1, 409. Incitare hastas. *Caes. C.* 2, 41. vehementius equos; et *ib.* 3, 24. Sca- ae se in hostes incitaverunt. *Id. B. G.* 3, 12. m ex alto se aestus incitavisset. *Id. B. C.* 2, Nostri ex castris se incitant, *h. e.* se prori- nt. ℙ Translate est excitare. *Cic. Or.* 2, 35. um ingenium diligentia etiam ex tarditate inci- . *Id. Brut.* 92. Duo tum excellebant oratores, me imitandi cupiditate incitarent. *Id. Div.* 2, Quorum studio legendi meum scribendi studium dies incitatur. [*Q. Fr.* 1, 1, 16. Haec non eo untur ut te oratio mea dormientem excitasse, d potius ut currentem incitasse videatur.] *Plin.* , 7, 26. Incitare aviditatem. *Ov. R. Am.* 632. multam saliens incitat unda sitim. ℙ Item di- o afflatu concitare. *Cic. Div.* 1, 36. *med.* Nam rae vis Pythiam Delphis incitabat, naturae Si- llam. V. INCITATUS, a, um. ℙ Item irrita- , provocare. *Cic. Fl.* 28. Neque enim desunt, i istos in me atque in optimum quemque incitent. *Acad.* 4, 47. Opifices si undique omnes conve- rint, facile contra vos incitabuntur. *Quint.* 6, 4. cundia nonnunquam judices incitat. [*Liv.* 8, His vocibus quum in se magis incitarent dicta- em; et 4, 2. Eodem tempore et consules sena- n in tribunum, et tribunus populum in consules itabat.] ℙ Item hortari, impellere, stimulos movere. *Cic. Or.* 1, 61. Cohortationibus ad stu- m et ad laborem incitare juvenes. *Id. Fin.* 3, Natura incitari ad servandum genus hominum. *es. B. G.* 3, 10. Multa Caesarem ad id bellum itabant. *Id. B. C.* 1, 56. Incitare aliquem prae- is et pollicitationibus. *Suet. Caes.* 7. Incitare ad plissimam spem. [*Liv.* 1, 27. Ad bellum atque ma incitantur.] ℙ Item vexare, agitare. *Suet. l.* 50. Incitabatur insomnia maxime. [*Al.* ut *B. us.*, *Brem.* interpr. *ad insaniam, furorem* excita- tur.] ℙ Item augere, intendere. [*Huc perti- t locus *Cic.* quem Noster superius paulo lauda- rat, *Cic. Or.* 1, 20. Consuetudo exercitatioque intelligendi prudentiam acuit, et eloquendi ce- itatem incitat. Adde *ib.* 2, 6. Incitatur ea ratio, e. invalescit.] *Tac. A.* 3, 25. Relatum de mo- anda Papia Poppaea, quam Augustus post Ju- s rogationes, incitandis caelibum poenis, sanxe- t. ℙ *Incitare arborem* est cultu promovere, ut ere crescat. *Col.* 4, 22. Frequentibus fossuris rra permiscetur, ut incitari vitis possit; et 33. *f.* stanea ferro repetenda est, ut incitetur ejus pro- ritas; et 3, 21. Interest, pluresne, an pauciores hementer materias vinitor submittat, prolixisve gellis incitet, an, etc. *Cic.* hoc sensu verbo *ex- tare* usus est *Or.* 2, 21. Nova sarmenta cultura citare. *Col.* 4, 28. eadem ratione *concitare* adhi- it. ℙ *Incitare currentem* proverb. V. CURRO.

INCĬTUS, a, um, adj. παρόρμητος, incitatus, con- tatus, vehementer impulsus, velox: ab *in* inten- a, et *citus*. *Lucr.* 1, 271. venti vis verberat in- a portus. [*Cic. N. D.* 2, 35. Inciti delphini.] *irg. A.* 12, 492. apicem tamen incita summum asta tulit. *Val. Fl.* 1, 728. talem incita longis orticibus conjuxque fugit, natique Lycurgum. *Sil.* , 491. pronoque silex ruit incitus ictu. ℙ *Inci- s* est etiam qui cieri, et ulterius promoveri ne- uit, immotus: ab *in* privativa, et *citus*. Hinc in do calculorum seu latrunculorum proprie incitus icebatur lusor, qui pluribus calculis spoliatus re- quos habebat nullos, nisi alligatos seu inci- s, quos nempe sine damno ciere non poterat. *scaccomatto.* *Isid. Orig.* 18, 67. Calculi par- m ordine moventur, partim vage. Ideo alios rdinarios, alios vagos appellant: at vero qui mo- eri omnino non possunt, incitos dicunt. Unde et entes homines inciti vocantur, quibus spes ultra rocedendi nulla restat. Haec *Isid.* ℙ Porro *ad incitas*, scil. calces, seu *ad incita*, scil. loca, *redactus* is translate dicitur, qui fortunis atque opibus accisus in summa rerum difficultate, consiliique inopia ita versatur, ut inde expediri nequeat. Hinc *Gloss. Isid.* Incitae, ultima conditio fortunarum. *Pl. Poen.* 4, 2, 85. *Sy.* Profecto ad incitas lenonem rediget, si eas (*puellas*) abduxerit. *Mi.* Quin prius disperibit, faxo, quam unam calcem c- verit. (Hic *calcem* calculum significat. V. CALX.) *Id. Trin.* 2, 4, 136. Ut ad incitas redactus est! *Lucil.* ap. *Non.* 2, 422. Illud ad incita cum redit, atque internecionem. *Id. ib.* Villicum Aristocrates, mediastinum, atque bubulcum Commanducatus corrupit, ad incita adegit. *Mamert. Gratiar. act. ad Julian.* 9. Epirotae ad incitas, intolerandi tributi mole, depressi. *Appul. Met.* 3. *f.* Ad extremas incitas deducti, *h. e.* ad ultima salutis jam detrusi, ut ait *Id. ib.* 9. Plura huc pertinentia vide ap. *Wernsdorf.* ad *Poet. Lat. min. T.* 4. p. 415. et sqq. ℙ *Charis.* 1, 73. docet, *incitas* unius tantum casus esse, ut *inficias*, *suppetias*, *adfatim*, etc. [Plura h. l. addidit atque immutavit *F.*]

INCĬTUS, us. V. INCITATUS, us.

INCĪVĬLIS, e, adj. ἄπολις, immoderatus, superbus, inhumanus, inter cives inusitatus, iniquus, rationi aequitatique non consentaneus. *Gell.* 10, 6. Ob haec mulieris verba tam improba ac tam incivilia. *Aurel. Vict. Caes.* 22. Horum nihil, praeter saevos atque inciviles animos, interim reperimus. *Ulp. Dig.* 48, 19, 9. Sunt quidem hae poenae inciviles, invitum hominem jubere facere, quod facere non potest. *Id. ib.* 50, 13, 3. Incivile factum coerceat praetor. *Paul. ib.* 23, 2, 67. Libertum eam pupillam, cujus patronus res administrat, uxorem ducere, satis incivile est. *Eutrop.* 9, 27. Homo ferus et incivilis ingenii. [*Est hoc serioris aevi vocabulum.]

INCĪVĪLĬTAS, atis, f. inhumanitas, saevitia, vis. *Ammian.* 18, 2. Ut saepe contigit per incivilitatem militis occurrentia vastantis.

INCĪVĪLĬTER, adv. incivili modo, injuste, inhumaniter, inusitate. *Suet. Tit.* 6. Praefecturam egit aliquanto incivilius et violentius. *Flor.* 1. *f.* Manlius altius se et incivilius efferens. *Appul. Met.* 7. An te nos tractamus inciviliter, qui nostrum asinum furatus abducis? *Ulp. Dig.* 50, 13, 2. Novi rivi inciviliter instituti. *Id. ib.* 4, 2, 23. Judex inciviliter extorta restitui jubeat. Adde *Ammian.* 29, 5.

INCLĀMĀTĬO, onis, f. exclamatio. *Tert. adv. Marc.* 4, 41. Inclamatio imprecationis.

INCLĀMĀTUS, a, um, part. ab *inclamo*: clamando vocatus. *Plin.* 9, 8, 8. Delphinus quocumque diei tempore inclamatus a puero, ex imo advolabat; et *ib.* 10. Ultro, neque inclamati, praesto sunt.

INCLĀMĬTO, as, a. 1. frequent. ab *inclamo*. *Pl. Epid.* 5, 2, 46. Etiam inclamitor quasi servus.

INCLĀMO, as, avi, atum, a. 1. ἐπιβοάω, clamore voco. *Cic. Att.* 2, 18. *extr.* Ita te para, ut si inclamaro, advoles. *Id. Inv.* 2, 4. Comitem illum suum inclamavit semel ac saepius. *Liv.* 26, 15. *med.* Inclamare aliquem nomine. *Coel.* ap. *Quint.* 4, 2. Alicujus nomen inclamare. *Gell.* 17, 19. Inclamabat Deum atque hominum fidem. ℙ Item exclamo, clamo. *Cic. Or.* 1, 53. *extr.* Nemo ingemuit, nemo inclamavit patronorum, nihil cuiquam doluit. *Gell.* 5, 9. *f.* Repente in eum, qui id faciebat, sese videre, quid faceret, magnum inclamavit. [*Gr. μέγα φθέγγεσθαι. Adde *Quint. Inst.* 2, 10, 10. Sane paululum aliquid inclamare ad voluptatem audientium debemus; ubi v. *Spalding.*] *Aurel. Vict. Epit.* 12. *f.* Voce quam maxima inclamare contra aliquem. ℙ Item clamando objurgo, alta voce increpo. *Pl. Stich.* 2, 2, 4. Tuos inclama: tui delinquunt. *Id. Cist.* 1, 1, 110. Nolito acriter eum inclamare. (Adde *Mil.* 4, 2, 45. et *Truc.* 3, 2, 4.) *Ov. Amor.* 1, 7, 45. Nonne satis fuerat timidae inclamasse puellae? *Liv.* 1, 25. Inclamat Curiatiis, ut opem ferant fratri. *Festus*: Inclamare, conviciis et maledictis insectari.

INCLĀRĔO, es, ui, n. 2. ἐπιφαίνομαι, clarus sum, manifestus, notus. *Plin.* 35, 11, 40. *n.* 28. Inclaruit maxime discipulo Nicia Atheniensi, qui diligentissime mulieres pinxit. *Suet. Gr.* 17. Docendi genere inclaruit. *Plin.* 33, 12, 55. In auro caelando inclaruisse neminem. *Id.* 7, 37, 38. Quae artes pluribus inclaruere exemplis.

INCLĀRUS, a, um, adj. non clarus, obscurus: ab *in* privativa, et *clarus*. *Symm. ep.* 3, 4. An ita vel mei animi fides inclara est, vel meriti tui angusta monumenta sunt, ut, etc.?

INCLĔMENS, entis, adj. ἀπηνής, durus, asper: ab *in* privativa, et *clemens*. *Liv.* 8, 32. *med.* Increpabant inclementem dictatorem. *Id.* 9, 34. *f.* Inclementiori verbo appellare. *Macr. Somn. Scip.* 1, 10. Dionysius aulae Siculae inclementissimus incubator. Adde *Sil.* 8, 440.

INCLĔMENTER, adv. ἀπηνῶς, dure, aspere. *Pl. Amph.* 2, 2, 110. Iterum hic jam in me inclementer dicit. *Id. Ps.* 1, 1, 25. Inclementer dicere alicui; et *Poen.* 5, 5, 44. Alicui inclementer loqui. *Plin.* 18, 6, 7. *n.* 3. Inclementer censuit. *Liv.* 3, 48. Si quid inclementius in te sum invectus.

INCLĔMENTĬĂ, ae, f. ἀπήνεια, crudelitas, asperitas. *Virg. A.* 2, 602. inclementia Divum Has evertit opes. *Id. G.* 3, 68. durae inclementia mortis. *Stat. Silv.* 1, 4, 50. gravis inclementia fati. ℙ Translate. *Claud. B. G.* 210. maris inclementia. *Just.* 9, 2. coeli. *Claud. Rapt. Pros.* 1, 82. de Plutone: dirae riget inclementia formae.

INCLĪNĀBĬLIS, e, adj. qui facile inclinat et propendet. *Sen. ep.* 94. *med.* Dubios et in pravum inclinabiles animos revocat ad rectum bonorum virorum conversatio.

INCLĪNĀMENTUM, i, n. declinatio et positio verborum. *Nigid.* ap. *Gell.* 4, 9. Inclinamentum hujuscemodi verborum, ut vinosus, mulierosus, nummosus, signat copiam quandam immodicam rei, super qua dicitur.

INCLĪNANS, antis, part. ab *inclino*, qui inclinat, et propendet. *Cic. Or.* 2, 44. *extr.* Tantam vim habet oratio, ut non modo inclinantem erigere, aut stantem inclinare, sed, etc.; et *Tusc.* 4, 23. Danais inclinantibus, proelium restituit. *Tac. A.* 13, 34. *extr.* Libertate ignota magis ad servitium inclinantes; et *H.* 4, 68. Suopte ingenio ad mitiora inclinantes. *Plin.* 27, 12, 105. Color ad crocum inclinans, *h. e.* accedens, proximus, similis.

INCLĪNĀTĬO, onis, f. ἔγκλισις, actus inclinandi. *Cic. N. D.* 1, 34. Ingressus, cursus, accubitio, inclinatio, sessio. *Plin.* 16, 43, 83. Alterna inclinatione egerunt scobem. *Id.* 8, 51, 77. Merso navigio inclinatione lateris unius. *Tac. H.* 2, 35. Cum variis trepidantium inclinationibus mixti remiges, propugnatoresque turbarentur. *Plin.* 37, 10, 58. Eristalis gemma, cum sit candida, ad inclinationes rubescere videtur. *Quint.* 11, 3. *f.* Inclinationes vocis. *Cic. Or.* 18. vocat *flexiones*. ℙ Inclinatio coeli est clima. *Vitr.* 1, 1. Propter inclinationes coeli, quae Graeci κλίματα dicunt. *Id.* 6, 1. Inclinationes mundi. *Gell.* 14, 1. *med.* Sub ea inclinatione coeli, sub qua Chaldaei fuerunt. ℙ [*Translate dicitur de animi vel rei in partes alicujus propensione. *Sen. Clem.* 2, 4. *med.* Crudelitas est inclinatio animi ad asperiora. *Quint. Inst.* 5, 13. *f.* Inclinatio causae. Hinc saepissime, i. q. favor; *Neigung*, *Zuneigung*. *Cic. Or.* 2, 29. Necesse est, ut is, qui nobis causam adjudicaturus est, inclinatione voluntatis propendeat in nos. *Id. Mur.* 20. Magna est autem comitiis consularibus repentina voluntatum inclinatio, praesertim cum incubuit ad virum bonum. *Tac. A.* 4, 20. Principum inclinatio in hos, offensio in illos. *Id. ib.* 1, 28. Utendum ea inclinatione Caesar ratus, i. e. animorum ad obedientiam imperatori praestandam propensione. *Id. ib.* 2, 38. Inclinatio senatus (ad misericordiam) incitamentum Tiberio fuit, quo promptius adversaretur. *H.* 2, 92. Variis in hunc aut illum Vitellii inclinationibus. *Liv.* 44, 31. Adjuvante inclinationem animorum clementia in omnes et justitia praetoris; cf. 27, 17.] ℙ Tum est conversio, et mutatio, cum quippiam in aliam rationem inclinatur et vertitur. *Cic. Balb.* 26. Fuit hoc sive meum, sive reipubl. fatum, ut in me unum omnis illa inclinatio communium temporum incumberet. *Id. Agr.* 2, 29. An ignoratis illa magnifica populi R. vectigalia perlevi saepe momento fortunae, inclinatione temporis, pendere? *Id. Sext.* 31. Fieri quaedam ad meliorem spem inclinatio visa est. ℙ *Inclinationes verborum* sunt eorum derivationes ab uno ad aliud, ut a *vino vinosus*. *Varr. L. L.* 8. *in princ. et f.* V. DECLINATIO et INCLINO.

INCLĪNĀTUS, a, um, part. ab *inclino*: ἐπικλινής. *Cic. Tusc.* 3, 3. Inclinato in postmeridianum tempus die. *Plin.* 15, 11, 10. Cotonea colore ad aurum inclinato. Sic 24, 15, 86. Herba coloris in luteum inclinati. ℙ *Inclinata domus*, quae ruinam minatur. Allegorice *Virg. A.* 12, 59. in te omnis domus inclinata recumbit. ℙ *Inclinata vox* est demissa, simulque plena, quam βαρύτονον Graeci dicunt; opponiturque altiori et erectae, quae acutiore sono funditur. *Cic. Or.* 8. *extr.* Inclinata ululantique voce, more Asiatico, canere; et 17. *f.* Volet igitur ille, qui eloquentiae principatum petet, et contenta voce atrociter dicere, et summissa leniter; et inclinata videri gravis, et inflexa miserabilis. ℙ Item proclivis, propensus. *Liv.* 23, 46. Plebs ante inclinatior ad Poenos fuerat. *Tac. H.* 1, 81. Inclinatae ad suspicionem mentes. ℙ *Inclinatus* etiam dicitur, qui optimum statum, seu tenorem non amplius servat. *Cic. Fam.* 2, 16. Inclinata fortuna et prope jacens. *Liv.* 42, 59. Inclinata res. Sic inclinatae copiae, *h. e.* ad fugam versae, *Nep. Pelop.* 5. [*Vell.* 2, 52, 3. et *ib.* 55, 1.] Sic *Cic. ad Brut.* 1, 18. Ferre praesidium labenti et inclinatae reipublicae. ℙ *Inclinatus morbus* est qui ad finem accedit. *Cels.* 3, 2. et *Plin.* 23, 4, 40. ℙ *Inclinati mores*, in pejus mutati. *Plin.* 35, 12, 46. ℙ *Inclinata rerum* sunt res inclinatae et adversae. *Sil.* 6, 119. Quidquid adest duri et rerum inclinata feramus.

INCLĪNĀTUS, us, m. idem ac inclinatio. *Gell.* 3, 12. Neque aliud est, quod simili inclinatu dicatur, *idest* derivatione. V. DECLINATIO.

INCLĪNIS, e, adj. qui inclinatur et flectitur. *Val. Fl.* 4, 307. sonat omnis vulnere cervix Inclinis, ceditque malis. *Minuc. Fel. Octav.* 3. *f.* Inclinis atque humilis. ℙ Item non inclinans, ἀκλινής. *Manil.* 1, 596. His eadem est via, quae mundo, pariterque rotantur Inclines.

INCLĪNO, as, avi, atum, a. 1. ἐγκλίνω, torqueo, flecto, inflecto, declino. Usurpatur tum active cum accusativo, tum neutrorum more, accusativo omisso, ac subaudito. *Ov. Met.* 11, 355. Parsque boum fulvis genua inclinarat arenis; et 208. omnes Inclinavit aquas ad avarae litora Trojae; et *ib.* 2, 720. super Actaeas agilis Cyllenius arces Inclinat cursus. *Mart.* 1, 77. arbor Inclinat varias pondere nigra comas. *Lucr.* 6, 572. terra inclinatur, retroque recellit. *Prop.* 4, 7, 25. At mihi non oculos quisquam inclinavit euntes, *h. e.* clausit oculos jam morte natantes. ℙ *Inclinari*, et *inclinare acies* dicitur, cum retro cedit, et ad fugam spectat. *Liv.* 1, 12. Ut Hostus cecidit, confestim Romana inclinatur acies. *Id.* 7, 33. Ita conflixerunt, ut aliquandiu in neutram partem inclinarent acies; et *ib.* Tum primum referri pedem, atque inclinari rem in fugam apparuit. *Id.* 34, 28. *f.* Tandem Nabidis milites in fugam inclinarunt. ℙ dies, sol, cum ad vesperam vergit. *Hor. Od.* 3, 28, 5. Inclinare meridiem sentis. *Liv.* 9, 32. Prius sol meridie se inclinavit, quam, etc. Adde *Juven.* 3, 316. ℙ fortuna, aut respubl. aut quid simile, cum in melius, aut deterius mutatur. *Caes. B. C.* 1, 52. Magna erat rerum facta commutatio, ac se fortuna inclinaverat: ut nostri inopia rerum conflictarentur, illi omnibus abundarent rebus. *Lucan.* 3, 752. Inclinant jam fata ducum, *h. e.* Pompeji in deterius, in melius Caesaris. [*V. *Cort.*] *Liv.* 1, 18. Quamquam inclinari opes ad Sabinos, rege inde sumpto, videbantur. Γνώμη est illud *Just.* 5, 1. *extr.* Quo se fortuna, eodem etiam favor hominum inclinat. ℙ Saepe refertur ad animum, et significat flecti, propendere, proclivem esse. *Cic. Or.* 2, 44. Si se dant, et sua sponte quo impellimus, inclinant et propendent, etc. *Curt.* 10, 7. In stirpem regiam inclinavere studiis. *Liv.* 4, 26. *f.* Ita dubii quoque inclinant ad nomina danda. *Cic. Sen.* 6. Cum sententia senatus inclinaret ad pacem, et foedus faciendum cum Pyrrho. *Liv.* 27, 46. *med.* Multorum eo inclinabant sententiae, ut tempus pugnae differretur. *Id.* 32, 13. Inclinavit sententia, suum in Thessaliam agmen dimittere. Al. leg. *demittere*. *Cic. Fin.* 3, 3. Inclinare se ad Stoicos. *Liv.* 7, 9. Ut belli causa dictatorem creatum arbitrer, inclinat animus. *Id.* 29, 33. *extr.* Haec animum inclinant, ut credam, etc. ℙ Cum dativo. *Hor. Sat.* 1, 3, 69. amicus dulcis, ut aequum est, Cum mea compenset vitiis bona, pluribus hisce (Si modo plura mihi bona sunt) inclinet, amari Si volet, *h. e.* his faveat; haec magis spectet, quam vitia. ℙ Aliquando significat imminuere, in deterius vertere. *Quint.* 10, 1. *med.* Quin etiam Phalereum illum Demetrium (quamquam is primus inclinasse eloquentiam dicitur) multum ingenii habuisse et facundiae fateor. ℙ Item transferre. *Liv.* 5, 8. *f.* Cum omnem culpam in collegam inclinaret. ℙ *Inclinari*, nutare, demitti. *Cic. Att.* 3, 13. Ut me paulum inclinari timore viderunt, sic impulerunt, ut, etc. ℙ *Inclinare puerum*, vel *virum* est illum pronum ita obvertere, ut stuprum patiatur. *Juven.* 10, 224. quot discipulos inclinet Hamillus. *Id.* 9, 26. atque ipsos etiam inclinare maritos. V. INCURVO. Aliter vero interpretandus est locus, qui huc referri a quibusdam solet, *Pl. Pers.* 4, 8, 7. Nam jam inclinabo me cum liberta tua: hic enim significat tantum *accumbam*, ut patet ex *eod. ib.* 5, 1, 4. ℙ Ap. grammaticos *inclinare* est ab una voce aliam formare, inclinatione postremae syllabae (quod et *declinare* dicitur) ut *ingeniosus*, *formosus*, *officiosus*, quae ab *ingenio*, et *forma*, et *officio* inclinata sunt, inquit *Gell.* 4, 9. *med.* Adde 3, 12. et 18, 5. *med.* ℙ Item in casus variare. *Id.* 10, 13. Nam *partim* hoc in loco adverbium est, neque in casus inclinatur.

INCLĪTUS. V. INCLYTUS.

INCLOCTOR, oris, m. vox ficta de lorariis, qui crebris ictibus servorum terga caedentes κλωγμόν, seu strepitum edebant. Quidam tribuunt *Plauto*, *Asin.* 3, 2, 6. ubi alii alia. V. INDUCTOR.

INCLŪDO, is, si, sum, a. 3. κατακλείω, intus claudo. *Cic. Sen.* 21. Nam dum sumus inclusi in his compagibus corporis. *Id. Univ.* 10. Sed quia nondum omne animal in mundo intus incluserat. *Id. Verr.* 2, 5, 55. Includere in custodias. *Id. Phil.* 3, 12. Armatos in cella Concordiae inclusit. *Id. Att.* 1, 13. *f.* Τοποθεσίαν, quam postulas, includam orationi meae. *Virg. A.* 2, 19. corpora furtim Includunt caeco lateri. *Lucr.* 4, 1119. grandes viridi cum luce smaragdi Auro includuntur. *Cic. Verr.* 2, 4, 24. *f.* Illa (*emblemata*) ex patellis et turibulis quae vellerat, ita apte in scyphis aureis includebat, ut, etc. Et *Att.* 13, 19. Constituebam, neminem includere in dialogos eorum, qui viverent; et *Or.* 3, 48. Includere verba versu. ℙ Est etiam claudere. *Prop.* 2, 12, 54. Forsitan includet crastina fata dies. *Plin.* 11, 16, 15. Mellatio idib. Novembr. fere includitur. *Sil.* 13, 685. peracta est Illa suprema dies, et laude inclusimus aevum. *Cels.* 1, 8. *f.* Omnes potiones aqua frigida includere. ℙ Item praecludere, impedire. *Liv.* 27, 26. Circuiere, qui a tergo includerent viam. *Plin.* 11, 37, 84. Includere spiritum. *Cic. Rabir. Post.* 17. *extr.* Me dolor debilitat, includitque vocem. *Stat. Th.* 12, 318. Inclusitque dolor lacrimas. ℙ Item inserere. *Virg. G.* 2, 76. huc aliena ex arbore germen Includunt, udoque docent adolescere libro. ℙ Pro induere, aut circumdare. *Virg. A.* 11, 488. surasque incluserat auro, *h. e.* ocreis aureis. Adde *ib.* 12, 430. ℙ Pro definire, terminare. *Plin.* 5, 27, 28. Asiam in duas partes Agrippa divisit: unam inclusit ab oriente Phrygia, etc. ℙ Pro simplici *claudo*. *Hor. Od.* 4, 13, 14. tempora, quae notis condita fastis Inclusit volucris dies. *Sen. Ira* 3, 10. *med.* Os alicui inserta spongia includere.

INCLŪSIO, onis, f. actus includendi. *Cic. Vat.* 10. Bibulum, cujus inclusione contentus non eras, interficere volueras.

[INCLŪSOR, oris, m. qui aurum in argento, vel in aere; et qui gemmas in auro, vel in argento includit. *Hieron. in Jerem.* 5, 24. Artifices, inclusoresque auri, atque gemmarum, quae ars apud barbaras nationes pretiosissima est. Ejusdem, suppresso tamen nomine, mentionem facit *Appul. Flor. n.* 9. Ipse et annuli orbiculum circulaverat, et palam cluserat, et gemmam insculpserat. V. EXCLUDO.]

INCLŪSUS, a, um, part. ab *includo:* clausus, conclusus. *Cic. Rabir. perduell.* 7. *f.* Inclusum atque abditum latere in occulto. *Id. Har. resp.* 12. Populus R. septus atque inclusus. *Id. Div.* 2, 35. Avis inclusa in cavea. *Ov. Ib.* 521. Inclusus cavea. [*Vell.* 2, 69, 2. Inclusus hostis, i. e. obsessus. Cf. 2, 111, 4. et 119, 22.] *Caes. B. C.* 3, 66. et 67. Minora castra inclusa majoribus. *Cic. Cat.* 2, 5. Intus inclusum periculum est; et *ib.* 1, 2. Senatusconsultum inclusum in tabulis, tanquam in vagina reconditum. *Id. N. D.* 2, 24. Physica ratio inclusa est in impias fabulas. *Id. Att.* 15, 4. Illa, quae mihi sunt inclusa medullis. *Liv.* 24, 8. Nullis neque temporis, neque juris inclusus angustiis. *Cic. Fam.* 1, 9. *med.* Inclusum odium effundere. [*Vell.* 2, 69, 4. inclusus dignissimo domicilio animus] *Ov. Trist.* 5, 1, 63. Strangulat inclusus dolor, atque exaestuat intus; et *ib.* 9, 31. lege data vincta atque inclusa Thalia. *Stat. Silv.* 4, 4, 11. Verba inclusa modis; et *Hor. A. P.* 76. Sententia inclusa versibus.

INCLYTUS, a, um, adj. διάσημος, qui valde cluet, illustris, clarus, nobilis: a κλυτός, quod idem significat, et *in* intentiva. Veteres dixere *inclutus*, more Latinis usitato Graecam *v* in *u* vertendi: quod et in *clueo*, et *cluo* a κλύω derivatis factum est, et hodieque a nonnullis usurpatur. Sunt etiam, qui *inclitus* scribunt, quod verba, quamvis Graecae originis, paulatim usu longo in Latinam scriptionem transeunt, ut *fama*, *silva*, etc. *Vet. Poeta* ap. *Cic. Div.* 1, 50. judicavit inclytum judicium Inter Deas tres aliquis. *Liv.* 1, 18. Inclyta justitia religioque ea tempestate Numae Pompilii erat. *Cato* ap. *Gell.* 3, 7. Inclutissima claritudo. *Colum.* 1, 4. Dux inclytissimus. *Pl. Ps.* 1, 2, 41. Inclytae amicae. *Id. Pers.* 2, 3, 1. Jovi opulento, inclyto. *Virg. A.* 2, 241. Inclyta bello, Moenia Dardanidum; et 82. Gloria inclyta fama; et *ib.* 6, 479. inclytus armis Parthenopaeus. *Sil.* 13, 821. inclyta leti Lucretia. *Plin.* 6, 1, 1. Sagaris fluvius ex inclytis. ℙ Quid sit ap. *Cic. Or.* 48. inclytus prima brevi, etc. diximus in BREVIS.

INCOACTUS, a, um, adj. ἑκούσιος, non coactus, voluntarius. *Sen. ep.* 66. *med.* Omne honestum injussum, incoactumque est. *Val. Max.* 4, 7. *in.* Voluntas incoacta.

[INCOCTĪLIS, e, adj. qui incoctus est. *Gloss. Philox.* Incoctile, ἐνεψημένον. *F.*] ℙ *Incoctilia, ium*, n. plur. sunt vasa aenea, quibus plumbum incoctum est, ne quid ex aere ingrati saporis accedat. *Plin.* 34, 17, 48. Album plumbum incoquitur aereis operibus, Galliarum invento, ita ut vix discerni queat ab argento, eaque incoctilia vocant.

INCOCTIO, onis, f. actus coquendi. *Coel. Aurel. Tard.* 4, 3. *med.* Incoctio aquosi liquoris.

INCOCTUS, a, um, part. ab *incoquo:* ἐνεψημένος, in aliquo coctus. *Plin.* 18, 11, 29. *extr.* Candorem autem ei pro creta lactis incocti mixtura confert. *Hor. Epod.* 3, 7. Cruor incoctus herbis. *Plin.* 20, 6, 23. Allium fractae incoctum fabae. *Id.* 37, 3, 11. *n.* 2. Glessum incoctum adipe suis lactentis. *Cels.* 3, 22. *f.* Plantaginis succus cum melle incoctus. *Virg. G.* 3, 307. vellera Tyrios incocta rubores, *h. e.* tincta purpurarum sanguine cum iis cocto. *Sil.* 15, 684. spicula incocta cerastis, *h. e.* cocto cerastarum sanguine venenato imbuta. *Gell.* 2, 26. Fructus non admodum sole incocti. ℙ Translate. *Pers.* 2, 74. Incoctum generoso pectus honesto, *h. e.* imbutum. ℙ Item val[...] de coctus. *Sil.* 17, 633. incocti corpora Maur[...] *h. e.* nimio sole adusti. [**Lucan.* 6, 546. percu[...] saque viscera nimbis Volsit, et incoctas admiss[...] sole medullas. Adde *Ov. Ib.* 188. Tertia fuma[...] tes incoquet igne genas. — Simile est quod nostr[...] tes dicunt de humoribus minutis vi caloris: *ei*[...] *kochen*.] Hinc *incoctae mulieres* ap. *Festum* dicu[...] tur plus aequo calamistris usae. [Fortasse legen[...] *ustae*. *F.*] ℙ Significat etiam non coctus. [...] *Mil.* 2, 2, 53. Incoctum non expromit, bene c[...] ctum dabit. *Fab. Pict.* ap. *Gell.* 10, 15. Incoc[...] caro.

INCOENĀTUS, a, um, adj. ἄδειπνος, non co[...] natus: ab *in* privativa, et *coenatus*. *Cato R.* [...] 156. Bibat aquam mulsam, cubet incoenatus. [...] *Cas.* 4, 2, 39. Incoenatum senem foras extruder[...] [*Id. Aul.* 2, 7, 6. Superi incoenati sunt, et co[...] nati inferi. *Scrib. Comp.* 140. Pridie incoenato d[...] re medicamenta. *F.*]

INCOENIS, e, adj. ἄδειπνος, qui sine coena es[...] qui non coenavit. *Pl. Cas.* 4, 1, 18. Illae aute[...] senem incoenem extrudere cupiunt ex aedibus.

INCOENO, as, n. 1. idem ac coeno. *Suet. T*[...] 39. Incoenante eo, complura et ingentia saxa fo[...] tuito superne delapsa sunt. Alii leg. *coenante*.

INCOEPTUM, etc. } V. INCEPTO.
INCOEPTO. }

INCOGITĀBĪLIS, e, adj. qui non solet cogitar[...] cum quid rerum gerit, ἀλόγιστος. *Pl. Mil.* 2, [...] 63. Nunc demum scio, me fuisse excordem, ca[...] cum, incogitabilem. *Lact.* 1, 8. Tam caeci, ta[...] incogitabiles, tam excordes. ℙ [Item incredibil[...] *Fragm. jur. civ.* (ed. *A. Maio*) p. 23. Etenim es[...] incogitabile, eandem esse causam cuique et am[...] tendi, et recipiendi. *Ammian.* 15, 3. Incogitabi[...] dementia. *Capell.* 9, 312. Incogitabilis efficienti[...] immensitas, *h. e.* quae mente concipi nequit. [...]

INCOGITANS, antis, adj. ἀλόγιστος, non co[...] tans, inconsideratus. *Ter. Phorm.* 1, 3, 3. Qu[...] nisi fuissem incogitans, ita eum exspectarem, [...] par fuit; et 3, 2, 14. Adeon' te esse incogitant[...] atque impudentem, ut, etc?

*INCOGITANDUS, a, um, non cogitandus. [...] *Stich.* 1, 1, 48. Incogitandus moeror. *Id. Tr*[...] 2, 1, 1. *B. A.*

INCOGĪTANTĬA, ae, f. ἀλογία, inconsiderant[...] *Pl. Merc.* 1, 1, 27. Amori accedunt temeritas, [...] cogitantia, excors immodestia.

INCOGĪTĀTUS, a, um, adj. non cogitatus. *S*[...] *Ben.* 6, 23. *med.* Scias non esse hominem tum[...] tuarium, et incogitatum opus. *Id. ep.* 57. Ad p[...] mum conspectum redditae lucis alacritas incogit[...] rediit, et injussa. ℙ Item incogitans. *Pl. Bac*[...] 4, 3, 1. iracundo animo, indomito, incogitato, [...] ne modo et modestia sum. *Lampr. Alex. Sev.* [...] Dato spatio ad disquirendum, ne incogitati dic[...] cogerentur.

INCOGĪTO, as, a. 1. idem quod cogito, [...] valde cogito. *Hor. Ep.* 2, 1, 122. Non fraud[...] socio, puerove incogitat ullam Pupillo.

INCOGNĪTUS, a, um, adj. ἄγνωστος, non [...] gnitus. *Cic. Caec.* 10. *med.* Dum incognita re [...] dicare voluisset. *Id. N. D.* 2, 29. Ceteros ca[...] incognita condemnare. *Id. ad Quirit.* 2. Paren[...] mihi fratrem, incognitum, qualis futurus ess[...] dederunt. *Id. Off.* 1, 6. Ne incognita pro cog[...] tis habeamus. *Ov. Met.* 2, 46. Diis juranda [...] lus, oculis incognita nostris. *Suet. Aug.* 94. [...] bere aliquem incognitum.

INCOGNOSCĪBĪLIS. V. INCONGRESSIBILI[...]

INCOGNOSCO, is, a. 3. idem quod cognos[...] *Appul. Flor. n.* 19. Propius accessit, ut etiam [...] cognosceret, quisnam esset. [Alii fortasse meli[...] leg. *ut ne cognosceret*. *F.*]

INCOHĪBESCO, is, n. 3. nullo modo cohib[...] impotens sum ad cohibendum. *Lucr.* 3, 445. A[...] qui credas posse hanc (*animam*) cohiberier u[...] Corpore qui nostro rarus magis incohibescit. [A[...] fortasse melius leg. *am cohibessit*. V. AM. *F.*]

INCOHĪBĪLIS, e, adj. qui cohiberi nequit. *A*[...] *mian.* 24, 1. *med.* Pars maxima (*cervorum*) in[...] hibili cursu evasit ad solitudines notas. V. v. [...]

INCOĪBĪLIS, e, adj. qui coire et conjungi n[...] potest. *Gell.* 5, 3. Eo genere oneris tam impe[...] to, ac tam incoibili. Alii leg. *incohibili*.

*INCOINQUINĀTUS, a, um, adj. non coinq[...] natus. *Vulg. Sapient.* 8, 20. Incoinquinatum c[...] pus. *B. A.*

INCOLA, ae, comm. gen. ἔνοικος, πάροικος, [...] in alieno loco colit, seu habitat. Differt a ci[...] et municipe, quos vel origo, vel manumissio, [...] adoptio; incolam vero solum domicilium facit, [...] *Ulp. Dig.* 50, 1, 1. docet. *Cic. Verr.* 2, 4, [...] *extr.* Quam crucem incolis vestris, civibus Ro[...] ostendere soletis, quo minus, etc. *Pomp. Dig.* [...] 16, 239. Incola est, qui in aliquam regionem [...] micilium suum contulit, quem Graeci παροικον [...] pellant. Nec tantum hi, qui in oppido morant[...] incolae sunt; sed etiam qui in alicujus oppidi fi[...] bus ita agrum habent, ut intra eum se, quasi [...] aliquam sedem, recipiant. *Cajus Dig.* 50, 1, [...] Incola et his magistratibus parere debet, apud qu[...]

cola est; et illis, apud quos civis est. *Cic. N.* . 2, 56. Sunt enim e terra homines, non ut in- lae atque habitatores, sed quasi spectatores su- rarum rerum. *Id. Off.* 1, 34. *f.* Peregrini et colae officium est, nihil praeter suum negotium gere, minimeque in aliena esse republica curio- m. ℙ Dicitur et universim de omnibus alicubi abitantibus. *Nep. Milt.* 1. Cum accessisset Le- num, et incolas ejus insulae sub potestatem re- igere vellet Atheniensium. *Plin.* 18, 5, 6. Salu- ritas loci non semper incolarum colore detegitur. [**Incola* dicitur etiam, qui agros incolit. *Lucan.* 976. Phryx incola manes Hectoreos calcare ve- t: Laudat h. l. *Ruhnk.* ad *Ov. Her.* 1, 52. ubi *eins.* conj. *accola victor* pro vulg. *Incola victor* re abjicitur.] ℙ Item de animalibus. *Cic. Tusc.* , 13. Bestias nantes aquarum incolas esse vo- it. *Plin.* 9, 17, 29. Novum incolam *(piscem)* ari dedit. *Phaedr.* 1, 6. Rana stagni incola. ℙ djective. *Ov. Fast.* 3, 582. Cameren incola tur- a vocat. ℙ Translate. *Plin.* 12, 3, 7. Quae *(ar- bores)* incolarum numero esse coepere, dicentur iter frugiferas. *Id.* 3, 19, 23. Adduam, Tici- um, Mincium, omnes Padi incolas, *h. e.* in Pa- um influentes. *Hor. Od.* 3, 10, 3. Projectum te fores objicere incolis Aquilonibus.

INCŌLĀTUS, us, m. habitatio in aliena patria: em tempus, quo quis alicubi incola est. *Inscr.* . *Grut.* 484, 2. Sex. Venejo Juventiano flamini ivi Aug., adlecto in curiam Lugudunensium no- ine incolatus a splendidissimo ordine eorum. Ad- e aliam ap. *Reines. cl.* 7. *n.* 32., quae tamen sub- stae fidei est. *Modest. Dig.* 50, 1, 34. Incola m muneribus publicis destinatus, nisi perfecto unere, incolatui renunciare non potest. ℙ [Trans- te. *Tert. Resurr. carn.* 26. Sancta sit terra, vere ncta per incolatum Spiritus Sancti. *F.*]

*INCŌLO, as, a. 1. i. q. incolo, is. *Tert. de surr. carn.* 26. *extr.* Quae eum *(paradisum)* in- lare et custodire sortita est. *B. A.*

INCŌLO, is, lui, a. 3. ἐνοικέω, κατοικέω, in ali- io loco habito. *Cic. Verr.* 2, 1, 17. Qui Delum colebant; et *ib.* 2, 4, 10. Incolere urbem. *Id. usc.* 1, 6. aliquem locum. *Id. N. D.* 2, 16. ter- s. *Tibull.* 1, 11, 18. Sic veteris sedes incolui- is avi. *Pl. Rud.* 4, 2, 2. Neptuno, qui salsis cis incolit. ℙ In illo *Plin. ep.* 2, 17. *f.* Justisne causis eum tibi videor incolere, inhabitare, di- gere secessum? *incolere* videtur referri ad ani- um, et ad curam cultumque villae, quae domino lde placet: *inhabitare* ad corpus et mansionem. mile est illud *Sil.* 14, 672. indulgens templa ve- stis Incolere atque habitare Deis.

INCŌLONĀTUS, us, m. incolatus. *Imp. Jul.* *od.* 12, 1, 52. sed falsa esse videtur lectio: nam dem loco et *incolatus* habetur, et hanc vocem, n illam res, de qua ibi agitur, postulat.

[INCŌLOR, oris, adj. colore destitutus. *Gloss. il.* Incolor, ἄχροος. *F.*]

INCŌLŌRĀTĒ, adv. *Ulp. Dig.* 4, 4, 18. De- que Glabrionem Acilium, Divus Severus, et Imp. ntoninus non audiverunt, incolorate restitui de- derantem, *h. e.* nullo colore, seu causa allegata.

INCŎLŪMIS, e, adj. ἄρτιος, ὑγιής, salvus, sanus, teger: ab *in* intentiva, et *columis*: quod a *colu- en*, quo stante fulcitur domus. *Cic. Mil.* 34. aleant cives mei: sint incolumes, sint florentes, nt beati. *Id. Planc.* 5. Equestrem splendorem columem a calamitate retinere. *Hor. Sat.* 1, 4, 8. vitam famamque tueri incolumem. *Cic. Rosc.* *m.* 47. Se ad eos jungere, quibus incolumibus gnitas retineretur. *Id. Div. in Verr. f.* Ut haec ae dixi, retinere per populum R. incolumia ac lva possimus. *Id. Fin.* 4, 8. Se et salvum et columem velle. *Id. Cat.* 3, 10. *extr.* Urbem et ves integros incolumesque servavi. *Caes. B. C.* 64. Transducto incolumi exercitu, copias in ruit; et *ib.* 3, 6. Omnibus navibus ad unam in lumibus. *Hor. A. P.* 222. Incolumi gravitate cum tentavit. *Id. Od.* 4, 10, 8. incolumes non deunt genae, *h. e.* integrae et florentes, quales puero fuerunt. *Id. ib.* 3, 24, 31. Virtutem in lumem odimus, Sublatam ex oculis quaerimus vidi, *h. e.* virtutem eorum, qui vivi et incolumes nt. *Plin.* 16, 34, 62. de hedera: Totidem ini radicum habet, quot brachia, quibus incolumis solida arbores sugit, et strangulat. *Ulp. Dig.* , 2, 13. Non vitio incolumium aedium hoc fa um, si aliae in eas incidentes damnum mihi dent. *Trin.* 3, 3, 14. Dotem incolumem sistere ali- i. *Claud. Quadr.* ap. *Gell.* 17, 2. *med.* Dete- ores sunt incolumiores. ℙ In sexto singulari, re in *i* desinit: interdum et in *e*. *Cic. fr. Charis.* 108. Quo stante et incolume. *Pompon. ib.* In- lume illo. *Liv.* 5, 14. *f.* Nulla incolumi reli- a re, cui ferro aut igni noceri posset. ℙ [*Ad ym. quod attinet a Nostro supra laudatum, oederl.* 1, 34. docet: *incolumis* unam quidem ean- mque respicere originem cum vv. *columen, colu- na*, minime vero ab his recte posse deduci. Ra- cem esse in obsoleta forma *cellere* = *pellere*, κέλ- ν, quae in nostro vocabulo subvertendi, affli- ndi notionem leniori quodam sensu contineat, ita ut *incolumis* idem fere sit, quod *non perculsus*, syn- on. v *integer*. Cf. *Eund.* 2, 93. — De discrimine inter *salvus, sospes, incolumis* v. *ib.* p. 36. coll. 3, 306. sq.]

INCŎLŪMĬTAS, atis, f. ἀβλάβεια, σωτηρία, sa- lus. *Cic. Inv.* 2, 56. Incolumitas est salutis tuta atque integra conservatio. *Id. N. D.* 2, 46. Quasi consentiens ad mundi incolumitatem coagmentatio naturae. *Brut.* ad *Cic. ad Brut.* 1, 16. *med.* Ha- bere precariam incolumitatem ab aliquo. *Nep. Att.* 10. *extr.* Qui ex tot procellis civilibus ad incolu- mitatem pervenit. *Caes. B. C.* 3, 28. Incolumita- tem deditis polliceri. *Hirt. B. Afr.* 95. concedere. *Tac. H.* 1, 66. Salutem et incolumitatem alicujus commendare; et *ib.* 3, 60. alicui quaerere. ℙ In plur. numero. *Cic. ad Quirit.* 1. Reliquae meae fortunae recuperatae plus mihi nunc voluptatis af- ferunt, quam tunc incolumitates afferebant. Al. aliter leg. [**Orell.* q. v. leg. *quam tunc incolumi- tatis afferebant.*] *Arnob.* 2, 52. Non omnes pro illarum geritis incolumitatibus curas?

INCŎMES, mĭtis, adj. sine comite. *Festus.*

INCŎMIS, e, adj. ἄξεστος, non comis, incultus. *Macr. Sat.* 1, 7. *med.* Ab incomi et tenebrosa vita quasi ad lucem et bonarum artium scientiam editi sumus.

INCŎMĬTĀTUS, a, um, adj. ἀπαρόπεμπτος, non comitatus, comite destitutus. *Cic. Or.* 1, 55. Cu- jus artem cum indonatam esse atque incomitatam videres, etc. *Varr. R. R.* 2, 10. *med.* Virginibus in Illyrico incomitatis vagari licet. *Ov. Pont.* 2, 3, 35. per seque petenda est Externis virtus inco- mitata bonis. *Id. R. Am.* 592. Certa necis causa est: incomitata fuit. *Sil.* 9, 101. Incomitata ve- stigia ferre, *h. e.* solum ire, sine comite. *Lucr.* 6, 1223. Incomitata funera, *h. e.* sine pompa ex- sequiarum.

INCŎMĬTĬO, as, a. 1. Incomitiare, inquit *Festus*, significat tale convicium facere, pro quo necesse sit in comitium, hoc est in conventum venire, Plautus: *(Curc. a. 3. v. 30.)* quaeso ne me incomi- ties. Haec *Festus.* Ceterum verbum est nove a *Plauto* fictum ex persona Curculionis parasiti: ne- que facile usurpandum.

INCOMMA, ae, f. *Gloss. Isid.* In omma, men- sura militum. Videtur autem fuisse palus defixus in castris, ad cujus altitudinem statura exigeretur eorum, qui militiae nomina dabant, ut *Salmas.* pu- tat ad illud *Lampr. Alex. Sev.* 4. Fuit et staturae militaris. *Veg. Mil.* 1, 5. Proceritatem tironum ad incommam scio semper exactam ita ut senos pedes, vel certe quinos et denas uncias habentes in primis legionum cohortibus probarentur. ℙ Est ab ἔγκομμα, incisura; nam instrumentum illud in- cisuras habebat, quibus pedum et unciarum notae insculptae erant. Hinc etiam *Encomma*, ătis, n. legitur ap. *Hieron. in Jovin.* 2. *n.* 34. Si tollis or- dinem tabernaculi, templi, ecclesiae; si omnes qui a dextris sunt, unum, ut vulgo dicitur, encom- ma ad militiam probat; nequidquam episcopi, frustra presbyteri, sine causa diaconi sunt. Praeterea plu- res codices MSS. in loc. cit. *Vegetii* habent *ad in- commada*, quod *incommata* patet legendum. [Plura addidit. *F.*]

INCOMMĔĀBĬLIS, e, adj. non commeabilis. *Ammian.* 16, 11. Vias clivosas, et incommeabiles clausere sollerter. [Alii rectius leg. *clivosas con- caedibus clausere. F.*]

INCOMMENDĀTUS, a, um, adj. non commen- datus. *Ov. Met.* 11, 434. Nil illis *ventis)* veti- tum, incommendataque tellus Omnis, et omne fre- tum, *h. e.* impune violata.

*INCOMMINĀTUS, a, um, i. q. comminatus. *Appul. Met.* 10. *med.* p. 241, 16. *Elmenh.* Illum parricidam fraterno exitio, et incomminata nover- cae nece sicarium, i. e. quia necem novercae mina- tus fuerit. *B. A.*

INCOMMISCĬBĬLIS, e, adj. qui misceri non pot- est. *Tert. Anim.* 12. Simplex et incommiscibilis animus.

INCOMMŎBĬLĬTAS, atis, f. *Appul. Dogm. Plat.* 2. Incommobilitas dicta Graece ἀοργησία; ita enim di- xerim, quae non exstinguit incitamenta irarum, sed ea stupore defigit immobili.

INCOMMŎDĀTĬO, onis, f. incommoditas. *Cic. Att.* 1, 17. Atque in ista incommodatione aliena- ti animi et offensi, illud inest tamen commodi. Ita referunt cum *Nizolio* plerique Lexicographi: at libri habent *incommoditate.*

INCOMMŎDĒ, adv. ἀχρήστως, moleste, intem- pestive, sine modo. *Cic. Att.* 7, 8. Posse pro re nata te non incommode ad me in Albanum venire. *Ter. Eun.* 2, 3, 37. Incommode fieri obviam ali- cui. *Caes. B. G.* 5, 33. Quod consilium etsi in hujusmodi casu reprehendendum non est, tamen incommode accidit. *Pl. Trin.* 5, 1, 8. Fores hae sonitu suo mihi moram objiciunt incommode. *Liv.* 40, 51. Ab his columnis, quae incommode opposita videbantur, signa amovit. *Gell.* 9, 15. Quod ge- nus Graeci ἄπορον vocant, Latine non nimis in- commode inexplicabile dici potest; et 11, 4. Hos versus Q. Ennius non sane incommode aemulatus est. *Colum.* 1, 8. *med.* Ut rusticos, qui modo non incommode se gessissent, saepius, quam urbanos, familiariusque alloquerer; et *Varr. R. R.* 1, 7. Non incommode Cato videtur dicere, cum scribit, optimum esse agrum, qui sub radice montis situs sit, et spectet ad meridianam coeli partem, *h. e.* non absurde. *Cic. Amic.* 4. Quamobrem cum illo quidem actum optime est, mecum autem incommo- dius. *Id. Att.* 5, 9. Incommodissime navigare.

INCOMMŎDISTĬCUS, a, um, adj. vox a para- sito efficta ap. *Pl. Capt.* 1, 1, 19. *h. e.* incommo- dus. Al. leg. *incommodesticus*, vel *incomedesticus*, ab edendo. V. INVENATICUS. [**Lindem.* vulg. retinuit.]

INCOMMŎDĬTAS, atis, f. incommodum, damnum, res intempestiva, et noxia. *Ter. Andr.* 3, 3, 35. Nempe incommoditas denique huc omnis redit, Si eveniat, quod Dii prohibeant, discessio: At si corrigitur, quot commoditates, vide. *Liv.* 10, 11. Romae tum desiderio viri, tum incommoditate tem- poris, tristis nuncius fuit, *h. e.* quia maxime inop- portuno tempore acciderat. *Pl. Mil.* 3, 1, 49. In- commoditate abstinere me apud convivas commode commemini. [*Gr. ἀηδία, vitium illud, quo aliis semper molesti sumus, et fastidium creamus. *Lin- dem.*] V. INCOMMODATIO. ℙ In plurali num. *Pl. Aul.* 3, 5, 58. Hae sunt in magnis dotibus in- commoditates. *Arnob.* 2, 54. et 3, 125. Morborum incommoditatibus frangi.

INCOMMŎDO, as, avi, atum, a. 1. βλάπτω, in- commodum affero, officio, molestus sum. *Cic. Quint.* 16. Cum ipsi nihil alteri scientes incommo- darint, nihil ipsis jure incommodi cadere possit. *Ter. Andr.* 1, 1, 135. magis id adeo, mihi ut in- commodet, Quam ut obsequatur gnato. *Gell.* 7, 17. Obnoxium eum dici, cui quid ab eo, cui esse obnoxius dicitur, incommodari et noceri potest. *Appul. Met.* 8. Et puellae, si vellet, furatrinae conjugalis incommodaret rudimentum, *h. e.* impe- ritia obstaret. ℙ Cum accusativo. *Ulp. Dig.* 43, 11, (*Torrentino* 12.) 1. §. 15. Si quid aliud fiat, quod navigationem incommodet, difficiliorem fa- ciat, vel prorsus impediat. *Haloander* habet *in- commodiorem difficilioremve faciat.* ℙ Passive. *Id. ib.* 21, 1, 14. Si incommodatur ad usum ma- nus, *h. e.* impeditur, inepta redditur.

INCOMMŎDUM, i, n. βλάβη, calamitas, detri- mentum, clades, damnum, molestia. *Cic. Off.* 1, 7. *f.* Cum is, qui noceri alteri cogitat, timet, ne nisi id fecerit, ipse aliquo afficiatur incommo- do. *Id. Att.* 7, 7. Te commoveri incommodo va- letudinis tuae nolo; et *ib.* 12, 46. Nec id incom- modo tuo feceris. *Ulp. Dig.* 43, 13, 1. §. 6. Ne- que ripae cum incommodo accolentium muniendae sunt. *Cic. Brut.* 1. *f.* Nostro incommodo detri- mentoque doleamus. *Id. Div. Verr.* 3. Multis in- commodis difficultatibusque affectum esse. *Id. Q. Fr.* 1, 2, 3. Ferre incommodum alicui. *Id. Fin.* 5, 19. dare. *Caes. B. C.* 3, 63. afferre. *Cic. Off.* 2, 5. importare. *Lucr.* 3, 878. conciliare alicui. *Cic. Verr.* 2, 3, 46. capere. *Caes. B. G.* 5, 10. accipere. *Id. B. C.* 3, 9. sustinere; et 73. sarcire. *Cic. Inv.* 2, 5. rejicere, deminuere, devitare. *Caes. B. C.* 5, 48. Accidit repentinum incommodum: tan- ta enim tempestas cooritur, etc. *Nep. Att.* 12. In deprecandis amicorum aut periculis aut incommo- dis. *Plin.* 24, 17, 102. Incommoda corporum, *h. e.* morbi. Sic 28, 7, 21. pulmonum; et 27, 12, 101. vesicae.

INCOMMŎDUS, a, um, adj. βλαβερὸς, ἄκαιρος, damnum, molestiam afferens, adversus, inutilis, alienus, intempestivus. *Cic. Brut.* 34. Valetudine incommoda Calvinus fuit. *Id. Cluent.* 59. Hujus illum opes in rebus ejus incommodis sublevarunt. *Ter. Hec.* 4, 2, 27. Rem incommodam pati; et 3, 4, 1. Incommodum iter. *Plin.* 8, 32, 50. pondus; et 35, 15, 51. Incommodi oculorum pili. *Pl. Asin.* 1, 1, 47. Uxor importuna atque incommoda. *Id. Poen.* 1, 2, 189. Incommodum esse alicui. *Liv.* 3, 14. *f.* Nec voce quidem incommoda, nedum ut ulla vis fieret, paulatim permulcendo mansuefecerant plebem; et 27, 31. Periculosum et viris, et paren- tibus erat, moram incommoda severitate libidini regiae fecisse, *h. e.* in re praesenti sibi importuna. *Cic. Att.* 14, 6. Colloquium pro re nata non in- commodum. *Ulp. Dig.* 10, 4, 11. *med.* Ut actori incommodior esset exhibitio.

*INCOMMONĬTUS, a, um, adj. non commonitus. *Zen. Veron.* Incommonitum aliquem praeterire. *B. A.*

INCOMMŌTĒ, adv. firmiter. *Justin. ep. ad Jo- ann. Papam, post. leg.* 7. *tit.* 1. *lib.* 1. *Cod.* Sta- tum Ecclesiarum custodire, qui hactenus obtinet, et incommote permanet.

*INCOMMŪNĬCABĬLIS, e, adj. *Vulgat. Sapient.* 14, 21. Nomen incommunicabile. *B. A.*

[INCOMMŪNĬCĀTUS, a, um, adj. non commu- nicatus. *Jul. Val. res gest. Alex. M.* (ed. *A. Maio*) 1, 5. Potiare, inquit, o rex, Cleopatrae, potiare: e qua tibi spero privatos filios atque incommunica- tos alteri proventuros. *F.*]

INCOMMŪNIS, e, adj. non communis. *Tert. Pall.* 3. *f.* Variae indumentorum formae, quarum pars gentilitus inhabitantur, ceteris incommunes.

INCOMMŪTĀBĬLIS, e, adj. ἀμετάβλητος, non

commutabilis, immutabilis. *Varr. L. L.* 8, 56. Omnia verbi principia incommutabilia viderentur. [*Cic. de Rep.* (ed. *A. Maio*) 2, 33. Incommutabilem rei publicae conservare statum. *F.*] *August. Retract.* 1, 9. Incommutabile bonum.

INCOMMŪTĀBĪLĬTAS, atis, f. immutabilitas, ἀμεταβλησία. *August. Conf.* 12, 12. Aeternitas et incommutabilitas.

INCOMMŪTĀBĪLĬTER, adv. immutabiliter, ἀμεταβλήτως. *August. ep.* 3, 3. Incommutabiliter immortalis. Adde *Trin.* 7, 1.

INCOMPĂRĀBĬLIS, e, adj. ἀσύγκριτος, cui nihil potest comparari. *Plin.* 7, 25, 26. Illa fuit vera et incomparabilis invicti animi sublimitas. *Quint.* 1, 2. Incomparabilis magister. *Inscr.* ap. *Grut.* 486, 7. P. Vettio P. F. Cam. Sabino Cornelia Maximina marito incomparabili, et sibi viva posuit. Alia ap. *eund.* 432, 8. Juliae Chrysanthidi T. Lusidienus Nestor con*jugi* incomparabili. ¶ [Sup. *Incomparabilissimus* in *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 147. *n.* 183. L. Percennio Lascivo alumno Karissimo et incomparabilissimo L. Percennius Pollio parens. *F.*]

INCOMPĂRĀBĬLĬTER, adv. ἀσυγκρίτως, sine comparatione. *August. C. D.* 21, 9. *med.* Incomparabiliter plura. *Id. ad Hieron.* inter *epist. ejusd. ep.* 67. *n.* 7. Incomparabiliter pulcrior est veritas Christianorum, quam Helena Graecorum.

INCOMPĂRĀTUS, a, um, adj. incomparabilis. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 421. *n.* 386. L. Cordio Agatocleti Flavia Vera conjux conjugi incomparatissimo.

INCOMPASSĬBĬLIS, e, adj. qui simul pati non potest. *Tert. in Prax.* 29. Tam incompassibilis Pater est, quam impassibilis etiam Filius, ex ea conditione, qua Deus est.

INCOMPERTUS, a, um, adj. ἀγνώριστος, incognitus, et de quo nihil certi habemus. *Liv.* 4, 23. Cetera vetustate incomperta. *Plin.* 12, 8, 16. Qualis sit ea, incompertum habeo. *Id.* 34, 13, 38. Origo atque natura ejus incomperta est mihi.

[INCOMPĔTENS, entis, adj. non competens. *Theod. Prisc.* 2, 17. *in.* Cum vero corruptis stomachi humoribus incompetentibus, etc. *F.*]

INCOMPĔTENTER, adv. non competenter, inconvenienter. *Impp. Honor. et Theod. Cod.* 1, 3, 19. et *Cassiod. Variar.* 5, 14.

[INCOMPLĒBĬLIS, e, adj. qui compleri nequit, non implebilis. *Gloss. Phil.* Incomplebilis, ἀπλήρωτος. *F.*]

INCOMPLĒTUS, a, um, adj. *Firm. Math.* 5, 2. Et qui semper imperfecta incompletaque sua consilia derelinquant.

[INCOMPLEXĪVUS, a, um, adj. non complexivus, qui non complectitur. *Gloss. Phil.* Δυσπερίληπτος, incomprehensibilis, incomplexivus. *F.*]

[INCOMPLEXUS, a, um, adj. non complexus. *Gloss. Phil.* Incomplexus, ἀπερίληπτος. *F.*]

INCOMPŎSĬTĒ, adv. ἀτάκτως, inordinate. *Liv.* 25, 37. Et in hostem negligenter et incomposite venientem incurrunt. *Quint.* 10, 2. Qui horride atque incomposite quidlibet frigidum extulerunt, antiquis se pares credunt, *h. e.* aspera verborum compositione.

INCOMPŎSĬTUS, a, um, adj. male compositus, inordinatus, ἄτακτος. *Liv.* 5, 28. Incomposito agmine negligentius ab re bene gesta euntem adorti Aequi, terrore injecto, in proximos perpulere tumulos. *Virg. G.* 1, 350. Det motus incompositos, *h. e.* incondite saltet. *Hor. Sat.* 1, 10, 1. Nempe incomposito dixi pede currere versus Lucili, *h. e.* duris pedibus fluere: *durum componere versus*, supra dixerat *Sat.* 4, 8. *Quint.* 9, 4. *in.* Si ordo vitiosus est, licet et juncta sit, et apte cadens oratio, tamen merito incomposita dicatur, *h. e.* si nimis longas transgressiones habeat, et asperam compositionem. *Id. ib. in.* opponit *incompositum* in oratione *juncto et bene collocato.* Ap. *eund.* 4, 5. *incompositus moribus* dicitur, qui moderatus ac patiens non est, sed facile ira, aliove affectu turbatur.

INCOMPRĔHENSĪBĬLIS, e, adj. ἀκατάληπτος, qui comprehendi, seu capi non potest. *Solin.* 20. Alces incomprehensibili fuga pollet. *Sen. ep.* 94. Si praecepta singulis damus, incomprehensibile opus est. *Cels. praef. med.* Cum igitur illa incerta incomprehensibilisque sit, a certis potius et exploratis petendum esse praesidium. *Col. praef. l.* 10. *f.* Ut, quod ajunt Graeci, ex incomprehensibili parvitate arenae funis effici non possit. *Suidas.* Ἐξ ἄμμου σχοινίον πλέκειν. *Plin. ep.* 1, 20. Ut est in disputando incomprehensibilis et lubricus, ita eludit, ut, etc. *Sen. Consol. ad Helv.* 11. Vitiosae consuetudinis immensum et incomprehensibile arbitrium est, *h. e.* quod coerceri, et intra certos fines contineri non potest.

*INCOMPREHENSIBILĬTER, adv. *Hieron. Ep.* 87. *B. A.*

INCOMPRĔHENSUS, a, um, adj. ἀσύληπτος, non comprehensus. *Cic. Acad.* 4, 29. *extr.* Quae nos incomprehensa et non percepta dicimus. Et per syncopen *Prud. Apoth.* 812. Incomprensa manet virtus.

INCOMPTĒ et Incomte, adv. inornate, ἀκόμψως. *Stat. Silv.* 5, 33. juvet illaudabile carmen Fundere, et incompte miserum laudare dolorem. *Ammian.* 31, 2. Effigiati stipites dolantur incompte.

INCOMPTUS et Incomtus, a, um, adj. ἄκομψος, non comptus, incompositus, inornatus. *Hor. Ep.* 5, 16. Incomptum caput. [*Suet. Aug.* 69. incomptior capillus. *Tac. G.* 14. epulae et, quamquam incompti, largi tamen apparatus pro stipendio cedunt. ¶ Translate, de oratione.] *Cic. Or.* 23. Ut mulieres esse dicuntur nonnullae inornatae, quas id ipsum deceat; sic haec subtilis oratio, quasi incompta, delectat.

INCONCESSĪBĬLIS, e, adj. qui concedi non potest. *Tert. Pudic.* 9. *f.* Delicta inconcessibilia.

INCONCESSUS, a, um, adj. ἀσυγχώρητος, non concessus, negatus, prohibitus. *Virg. A.* 1, 655. Pergama cum peteret, inconcessosque hymenaeos. *Quint.* 10, 2. *f.* Cum totum exprimere, quem elegeris, paene sit homini inconcessum.

INCONCĬLĬO, as, avi, atum, a. 1. contrariam significationem habet τῷ *concilio*, et significat improbare, inimicum facere, irritare, alienare. *Pl. Most.* 3, 1, 84. Ne inconciliare quid nos porro postules. *Id. Pers.* 5, 2, 53. Eo credo, quia non inconciliavit, cum te emo. [*Id. Bacch.* 3, 6, 22. Ille, quod in se fuit, accuratum habuit, quod posset mali facere, et in me inconciliare copias omnes meas, i. e. abalienare, inimicas reddere.] ¶ *Festus* docet, valere etiam, comparare, commendare, idem scilicet, quod conciliare: additque apud antiquos fuisse, per dolum decipere. [*Huc pertinet locus *Pl. Trin.* 1, 2, 99. Inconciliastin' eum, qui mandatus tibi, i. e. blandimentis, verbis ad persuadendum compositis permovisti. V. *Lindem.*] ¶ [Part. *Inconcilians* ap. *Auct. Itin. Alex. M.* (ed. *A. Maio*) 82. Sed inconciliantibus Bessi sociis, jugumque gentium nominantibus, *h. e.* improbantibus. *F.*]

INCONCINNĒ, adv. inconcinniter, incomposite. *Appul. Met.* 1. Perspiciens malum istum verberonem blaterantem, atque inconcinne causificantem, *h. e.* futiles ineptasque causas afferentem.

INCONCINNĬTAS, atis, f. ἀναρμοστία, incomposita et praepostera rerum coagmentatio, incongruentia, ineptiae. *Suet. Aug.* 86. Genus eloquendi secutus est elegans et temperatum, vitatis sententiarum ineptiis atque inconcinnitate. Alii leg. *concinnitate.* [*V. *B. Crus.* qui vulg. defendit. Hoc prob. *Ernest.*, *Oudendorp.* et *Ruhnk.*] *Appul. Dogm. Plat.* 2. Quae a semetipsa tot modis discrepet, et non solum disparilitatem, sed etiam inconcinnitatem prae se gerat.

INCONCINNĬTER, adv. ἀναρμόστως, incomposite, incongruenter, inornate, inepte. *Gell.* 10, 17. Vertitque in eam rem, quam tum agebat, non inconcinniter.

INCONCINNUS, a, um, adj. ἀνάρμοστος, incompositus, incongruens, ineptus, rudis, inelegans. *Cic. Or.* 2, 4. Qui in aliquo genere aut inconcinnus, aut multus est, is ineptus esse dicitur. *Hor. Ep.* 1, 17, 29. Personamque feret non inconcinnus utramque. *Id. ib.* 18, 6. Asperitas agrestis, et inconcinna, gravisque.

INCONCĬTUS, a, um, adj. non concitus, non concitatus. *Ammian.* 24, 6. Leni et inconcito gradu. [Alii melius leg. *leni ante, dein concito. F.*]

INCONCRĒTUS, a, um, adj. non concretus. *Nazar. Pan. Constant.* 14. Quamvis coelestia sub oculos hominum venire non soleant, quod crassam et caligantem aciem simplex et inconcreta substantia naturae tenuis eludat, *h. e.* materia et corpore carens.

INCONCŬPISCENDUS, a, um, adj. valde concupiscendus. *Appul. Flor. n.* 17. Mihi vestra amicitia inconcupiscenda. [Alii rectius leg. *concupiscenda. F.*]

INCONCUSSĒ, adv. constanter, firmiter, ἀσείστως. *August. Retract.* 1, 11. Hoc sane inconcusse retinendum esse, non dubito. *Imppp. Gratian.*, *Valens et Theod. Cod.* 11, 61, 6. Inconcusse possidere aliquid.

INCONCUSSUS, a, um, adj. ἄσειστος, non concussus, immobilis, constans, firmus, [*qui locum suum semper tenet. Ita *Lucan.* 2, 267. Coelestia semper Inconcussa suo volvuntur sidera lapsu; et 2, 248. pacemne fueris, Inconcussa ferens dubio vestigia mundo? ¶ Translate.] *Sen. Ira* 3, 25. Qui non irascitur, inconcussus injuria perstitit: qui irascitur, motus est. *Stat. Silv.* 5, 1, 142. Florebant hilares inconcussique Penates. *Plin. Pan.* 82. Inconcussus et immotus. *Sen. ep.* 67. *f.* In otio inconcusso jacere. [*Tac. A.* 2, 43. Fratres proximorum certaminibus inconcussi: *Hist.* 2, 6. inconcussa pax. *Sen. V. B.* 3. inconcussum gaudium.]

[INCONDEMNĀTUS, a, um, adj. non condemnatus. *Cato* ap. *Gell.* 13, 24. Decem hominibus vitam eripis, indicta causa, injudicatis, incondemnatis. Alii leg. *Indemnatis. F.*]

INCONDĬTĒ, adj. ἀτάκτως, confuse, inordinate, incomposite. *Cic. Div.* 2, 71. Nihil tam praepostere, tam incondite, tam monstruose cogitari potest, quod non possimus somniare. *Id. Or.* 3, 44. Ille rudis incondite (*ohne alles Ebenmaass.*) fundit, quantum potest; et id quod dicit, spiritu non arte determinat: orator autem sic illigat sententiam verbis, ut eam numero quodam complectatur et adstricto, et soluto. *Gell. praef.* Indigeste et incondite; et 12, 14. Temere et incondite. *Spart. Carac.* 2. *f.* Involute, et incondite questus est.

INCONDĬTUS, a, um, adj. non conditus. *Colum.* 3, 2. Inconditum fructum mercantibus vendere; et 1, 5. Situs inconditos conditosque fructu corrumpit. ¶ Item insepultus. *Lucan.* 6, 101 dum mixta jacent incondita vivis Corpora. ¶ Item saepius ἄτακτος, ἄκοσμος, incompositus, inordinatus, inconcinnus, agrestis. *Festus:* Inconditum inordinate compositum. *Cic. Or.* 3, 44. Incondit antiquorum dicendi consuetudo; et 1, 44. Incredibile est, quam sit omne jus civile, praeter ho nostrum, inconditum, ac paene ridiculum. *I Or.* 70. Si alicujus inconditi arripias dissipata aliquam sententiam. *Id. ib.* 44. Quamvis suave gravesque sententiae, tamen si inconditis verbi efferuntur, offendent aures, *h. e.* hiulca, aut aspe ra junctura compositis. *Liv.* 44, 39. Acies incon dita et inordinata; et 24, 24. Dum turbata omni nova atque incondita libertate essent. *Plin.* 1 30, 53. Inconditus ramorum ordo. *Id.* 8, 2, 2. elephantis: Inconditos motus edidere saltantiu modo; et 9, 13, 15. Vituli marini incondito fr mitu, nomine vocati, respondent. *Plin. ep.* 9, 1 Inconditus turbidusque clamor. *Sev. Aetn.* 233. I condita sidera, i. e. errantia. *Liv.* 30, 28. Sypha inconditae barbariae rex. *Id.* 24, 29. Multitu incondita ac tumultuosa; et 26, 40. Syracusis n va pace inconditas componere res. [*Vell.* 2, 1 1. Immensa illa et incondita cinctus multitudine: i ex conjectura certissima *Acidalii*, quam dicit *Ruhnk* legitur; codices exhibent *incognita.* V. *Heins.*, q nubem exemplorum congessit.] ¶ *Incondita ca mina* sunt versus, quibus, ut ait *Atil. Fortunatia* p. 2680., antiqui usi sunt, non observata leg nec uno genere custodito inter se versus. V. S TURNIUS. *Liv.* 4, 20. Longe maximum triump spectaculum fuit Cossus spolia opima regis int fecti gerens: in eum milites carmina incondit aequantes eum Romulo, canere. ¶ *Incondit* non factus, non creatus. *Tert. adv. Hermog.* 1 Ne quid innatum et inconditum, praeter solu Deum, crederemus.

INCONFECTUS, a, um, adj. non confectu *Hieron. ep.* 119. *n.* 1. Quae mihi ad vestram tu cam paraveram, vobis inconfecta transmisi. Item non concoctus, ubi de cibo sermo est. *Ce* 4, 16. Intestinorum laevitas, qua continere nil possunt, et quidquid assumptum est, inconfectu protinus reddunt. Alii leg. *imperfectum.*

INCONFESSUS, a, um, adj. non confessus. *C Met.* 2, 557. Servandum dederat, sed enim inco fessa quid esset. *Heinsius* hunc versum spuriu esse pronunciat, [ideoque in plerisque editionib abest. *F.* *Prob. *Heinsii* rationem *Gierig.*]

*INCONFUSIBILIS, e, adj. non confusus. *Vu Intpr. Timoth.* 2, 2, 15. Inconfusibilis operari *B. A.*

[INCONFŪSĪBĪLĬTER, adv. non confuse. *Cla Mamert. Stat. anim.* 1, 15. *in.* Inconfusibiliter n sceri. *F.*]

INCONFŪSUS, a, um, adj. non confusus. Proprie. *Sen. Q. N.* 2, 45. Dei consilio huic mu do providetur, ut inconfusus eat, et actus su explicet. *Claud. VI. Cons. Honor.* 622. Arma hic saepe choros certaque vagandi Textas lege gas, inconfusosque recursus, etc. ¶ Transla *Sen. Q. N. prooem.* 3. *f.* Animus, qui sciat for nam non exspectare, sed facere: et adversus utra que intrepidus inconfususque prodire; et *Ira* 1, Officia sua vir bonus exsequitur inconfusus, int pidus.

INCONGĔLĀBĬLIS, e, adj. ἀκρυστάλλιστος, non potest congelari. *Gell.* 17, 8. *f.* Mare om incongelabile sit. Alii leg. *ingelabile.*

INCONGRESSĪBĬLIS, e, adj. quem alloqui n possumus, cum quo congredi non licet. *Tert. a Marc.* 2, 27. Invisibilis, et incongressibilis De [Alii perperam leg. *incognoscibilis. F.*]

INCONGRŬĒ, adv. incongruenter. *Macr. S* 5, 13. *med.* Hoc idem Maro de fama dixit, incongrue. *August. ad Hieron.* inter *ep. ejusd.* 67. *n.* 5. Nec mendaciter, nec incongrue facer Adde *Capell.* 9. *in.*

INCONGRŬENS, entis, adj. ἀνάρμοστος, qui n congruit rei, de qua agitur. *Plin. ep.* 4, 9. *m* Illam alteram dissolutam atque etiam incongru tem vocant. *Gell.* 12, 5. *med.* Stoica discipl pleraque est et sibi, et nobis incongruens.

INCONGRŬENTER, adv. inconvenienter. *T Bapt.* 19. Nec incongruenter quis ad figuram terpretabitur.

INCONGRŬENTĬĂ, ae, f. *Tert. Anim.* 6. congruentia definitionis. *Id. adv. Marc.* 2, 25. incongruentias interpretandas.

INCONGRŬUS, a, um, adj. incongruens, inc veniens. *Val. Max.* 4, 1. *n.* 12. Quam incongr ambitu amplectar. Al. leg. *quam angusto. Ap*

gm. Plat. 3. Incongruae inter se propositiones. le Veg. Mil. 2, 19. et Sym. ep. 4, 8.

INCONJŬGUS, a, um, adj. qui cum alio definite jungitur. Prisc. 17, 1065. [Conjuga sunt peris pronomina, cum similiter et conjuncte per nes personas definiuntur vel demonstratione, vel atione: verba vero inconjuga, cum in prima quin, et secunda persona finiuntur, in tertia vero , nisi praecipuus sit ad aliquem unum pertinens us, ut *fulminat* et *tonat* de Jove solo intelligis, non quod verbum tertiae personae finitum , sed quod is, qui ejus significationem agit, proum habet hunc actum: sc. prima, et secunda rsona verbi definiuntur a pronomine *ego*, et *tu*, tia vero inconjuga est, *h. e.* non definitur a sopronomine *ille*, sed ab infinitis nominibus perarum, quae eam significationem agunt. *F.*]

INCONNEXUS, a, um, adj. non connexus. Au. Idyll. ad Paul. 12. Res exigua est, et fastidi-; inconnexa, et implicatur. [*Marius Victorin.* 2534. Quae commutatio plerumque inter initia rsuum fit, nec facile in medietate, nisi in eo gee versuum, quae ἀσυνάρτητα, idest inconnexa nt, reperitur. *F.*]

INCONNĪVENS, entis, adj. ἀσκαρδάμυκτος, qui lpebras non movet. Gell. 2, 1. A summo lucis u ad solem alterum orientem inconnivens. ℙ anslate. Ammian. 29, 2. Inconnivens justitiae ulus.

INCONNĪVUS, a, um, adj. idem ac inconnivens, Inconnivi oculi, Inconniva vigilia, ap. Appul. t. 2. et 6.

*INCONSCĬENTĬA, ae, f. Gloss. Phil. Inconentia, ἀσυνειδησία. *F.*]

INCONSCIUS, a, um, adj. ἀσυνείδητος, non conus. Liv. 21, 12. Alcon inconsciis Saguntinis n ad Annibalem noctu transiisset. Meliores libri b. *insciis*.

INCONSCRIPTUS, a, um, adj. non conscriptus. rv. ad Virg. Ecl. 2, 4. Incondita, id est inconipta.

INCONSENTĀNĔUS, a, um, adj. non consenneus. Capell. 5. in. Nihil magis inconsentaneum ue indecens.

INCONSĔQUENS, entis, adj. qui non consequi-, ἀνακόλουθος. Ascon. Verr. 2, 9. Inconsequens eutio, similisque soloecismi. Adde 18. ℙ Hu decomposito *perinconsequens* usus est Gell. 14, 1.

INCONSĔQUENTĬA, ae, f. ἀνακόλουθον, vitium ationis, cum aut res, aut verba praetermittun-, quae ad superiora subsequi deberent. Quint. 6. med. Quae est inconsequentia rerum foedisna.

INCONSĪDĔRANS, antis, adj inconsideratus. c. Div. 2, 27. Nos ita leves atque inconsideran- sumus. Al. leg. *inconsiderati*. [*Ita Orell. lla lectionis varietate notata.] Tert. adv. Marc. 29. Inconsiderantissime Marcion.

INCONSĪDĔRANTER, adv. inconsiderate. Ulp. g. 26, 10, 3. *f.* Tutor, qui inconsideranter pulum, vel dolo abstinuit hereditate. Ita *Torrent.*, Haloander edidit *inconsiderate*. Hieron. ep. 108. 20. Non quod inconsideranter, et ultra vires mpta onera probem.

INCONSĪDĔRANTĬA, ae, f. ἀβλεψία, ἀλογιστία, consulta ratio. Suet. Claud. 39. In eo mirati nt homines et oblivionem et inconsiderantiam. t qui legit *inconsiderationem*. Sed V. CONSIDEANTIA. [*Cic. Q. Fr. 3. ep. ult. Cujus in hoc o inconsiderantiam et ego sustinebo, ut potero, tu ut possis est tuorum nervorum. Ita *Orell.* v.]

INCONSĪDĔRĀTĒ, adv. ἀσκέπτως, inconsulte, mere. Cic. Off. 1, 29. Temere et fortuito, innsiderate, negligenterque agere. Val. Max. 1, n. 9. Inconsideratius proeliando.

INCONSĪDĔRĀTĬO, onis, f. i. q. inconsideran-a. Salvian. de gub. Dei 1. extr. Qui sola mens inconsideratione peccasset. V. INCONSIDEANTIA.

INCONSĪDĔRĀTUS, a, um, adj. qui non consierat, ἀπερίσκεπτος. [*gedankenlos*. Cic. Div. 2, 27. os ita leves atque inconsiderati sumus, ut; etc.] l. Quint. 25. O rem incredibilem, o cupiditatem nconsideratam! Nep. Con. 5. Inconsideratior in ecunda, quam in adversa fortuna. Cic. Har. resp. 5. Plenus inconsideratissimae ac dementissimae emeritatis.

*INCONSILĬUM, i, n. Gloss. Gr. Lat. ἀβουλία, nconsilium. *B. A.*

INCONSĬTUS, a, um, adj. incultus, ut Inconsius ager, Varr. L. L. 4, 4.

INCONSŌLĀBĬLIS, e, adj. ἀπαραμύθητος, cui onsolatio nulla mederi potest. Ov. Met. 5, 426. nconsolabile vulnus Mente gerit tacita.

[INCONSŎNANS, antis, adj. non consonans, nale sonans. Pompej. in lib. Donati de barb. et netapl. 6. de metacismo: Non enim videris dicere ominem amicum, sed *homine mamicum*, quod est ncongruum, et inconsonans. *F.*]

*INCONSŎNANTER, adv. Vet. Interpr. Iren. ; 17. Inconsonanter et inconsequenter dispersum esse. ℙ Laudatur quoque *Priscianus*, loco incerto. *B. A.*

INCONSPECTUS, a, um, adj. inconsideratus. Gell. 17, 21. Ne in sermonibus inconspectum aliquid temere diceremus.

INCONSPĪCŬUS, a, um, adj. non conspicuus, incelebris. Flor. 4, 2. med. Non inconspicua tamen morte.

INCONSPRĔTUS, non improbatus. Festus.

*INCONSTABĬLIS, e, adj. Vet. Interpr. Iren. 5. *B. A.*

INCONSTANS, antis, adj. ἀβέβαιος, ἄστατος, qui sibi non constat, levis, mobilis, volubilis, varius. Cic. Rosc. Com. 6. Mihi ridicule es visus esse inconstans, qui eundem et laederes, et laudares. [*Id. Inv. 1, 50. Inconstans est, quod ab eodem de eadem re, diverse dicitur.] Id. Fam. 10, 16. Cum is frigidas sane et inconstantes recitasset litteras Lepidi. Plin. 18, 35, 80. Inconstantes venti. Id. 29, 1, 1. Medendi arte nulla inconstantior. Cic. Div. 2, 62. Si ea quoque divina, quid inconstantius Deo? Sen. ep. 99. med. Populus in omnibus inconstantissimus. Gell. 13, 30. Accepit librum inconstantissimo vultu et moestissimo.

INCONSTANTER, adv. ἀβεβαίως, leviter, nulla constantia. Cic. Tusc. 4, 10. Jactantibus se opinionibus inconstanter et turbide. [*Unzusammenhängend und verwirrt.*] Id. Acad. 4, 17. Inconstanter loqui, [*nicht folgerecht sprechen.* Id. Fin. 2, 27. Haec dicuntur inconstantissime: *in dieser Behauptung ist nicht die geringste Consequenz.*] Hirt. B. Afr. 82. Inconstanter immoderateque prodire. [M. Aurel. ap. Front. ad Caes. 3. (ed. A. Maio) ep. 2. Inconstantius agens. *F.*]

INCONSTANTĬA, ae, f. ἀστασία, levitas, mutabilitas. Cic. N. D. 3, 24. Fortunam nemo ab inconstantia et temeritate sejunget. Id. Tusc. 4, 35. Inconstantia mutabilitasque mentis. Id. Dom. 2. Varietas, et inconstantia, et crebra, tanquam tempestatum, sic sententiarum commutatio. Id. Phil. 7, 3. Quid est inconstantia, mobilitate, levitate, cum singulis hominibus, tum vero universo senatui turpius? Id. Vat. 1. Inconstantia levitate implicata. Id. Fam. 1, 9. med. Famam inconstantiae pertimescere. Plin. 11, 52, 114. Inconstantiae notam habere. Cic. Att. 16, 7. Nemo doctus unquam mutationem consilii inconstantiam dixit esse. Quint. 9, 3. *f.* Frontis ac luminum inconstantia trepidare. Plin. 37, 13, 76. Inconstantia fulgoris. Id. 7, 49, 50. artis. Id. 6, 26, 30. mensurae

INCONSUĒTUS, a, um, adj. non consuetus, inusitatus, ἀήθης. Vitr. praef. l. 5. Inconsueto sermone objiciunt sensibus obscuritatem; et 1, 4. *f.* Inconsueta salsitudo. ℙ Et non assuetus. Cum genitivo. Sil. 11, 282. stupet inconsuetus opimae Sidonius mensae miles.

INCONSULTĒ, adv. ἀβούλως, inconsiderate, stulte, temere, nullo consilio. Cic. N. D. 1, 16. Haec, qui consideret, quam inconsulte ac temere dicantur. Liv. 4, 37. med. Proelium incaute inconsulteque commissum. Sen. Ben. 1. in. Temere inconsulteque vivere. Caes. B. C. 1, 45. Incitati studio inconsultius processerant. [*Plin. Pan. 83, 4. Inconsultius uxor assumta.]

INCONSULTO, adv. idem ac inconsulte. Auct. ad Her. 3, 5. Inconsulto se in periculum mittere. Ulp. Dig. 28, 4, 1. Quae in testamento legi possunt, ea inconsulto deleta et inducta, nihilominus valent; consulto non valent.

INCONSULTUS, a, um, adj. is, a quo consilium non est petitum. Afferunt Lexicographi haec verba ex Varr. R. R. 1, 10. Etenim inscio atque inconsulto domino, servi saepe ex agro discedunt. ℙ Item is, cui non datum est consilium. Virg. A. 3, 452. Inconsulti abeunt, sedemque odere Sibyllae. ℙ Item qui consilio non utitur, temere agens, imprudens, ἄβουλος. Cic. Dejot. 6. Haec homo inconsultus et temerarius non videbat. Id. Rabir. Post. 1. Qui illam Postumi sive inanem spem, sive inconsultam rationem, sive temeritatem vituperandam putet. Liv. 3, 21. Turbam inconsultam imitari. Pl. Mil. 3, 1, 6. Bene consultum inconsultum est, si inimicis sit usui. Val. Fl. 4, 302. vacuas agit inconsulta per auras Brachia. Sen. ep. 40. Inconsultae aures turbae. Liv. 5, 20. Largitionem novam, prodigam, inconsultam arguens. [M. Aurel. ap. Front. ad Caes. 4. (ed. A. Maio) ep. 2. Si quod verbum absurdius, aut inconsultior sensus, aut infirmior littera istic erit, id tempori apponas. *F.*] Nazar. Pan. Constant. 13. Confessus est se inconsultior dolor, nec timuit deprehendi. Tryphon. Dig. 23, 2, 77. §. 6. Si inconsultus hoc fecerit: cui opponitur ib. si optimo consilio usus sit. Gell. 19, 1. med. Motus rapidi et inconsulti, officium mentis atque rationis praevertentes. ℙ Cum infinito. Sil. 8, 546. Capua rebus servare serenis Inconsulta modum. ℙ *Ex inconsulto*, ex temerario et inconsulto decreto senatus. Id. 8, 217. jam bellum atque arma senatus Ex inconsulto posuit Tirynthius heros. ℙ [*Inconsultum, i*, n. est inconsiderantia, inconsulta ratio. Jul. Valer. res gest. Alex. M. (ed. A. Maio) 1, 52. Implicati ordines universi non tam discriminum necessitate, quam multitudinis inconsulto. ℙ Sup. *Inconsultissimus* ap. Salvian. de avarit. 1, 18. Rittersh. Inconsultissimum est. *F.*] *Jul. Valer. res. gest. Alex. M. (ed. A. Maio) 2, 9. Duo nomina inconsultissima. *B. A.*

INCONSULTUS, us, m. *Inconsultu meo*, me inconsulto. Pl. Trin. 1, 2, 130. Me absente atque insciente, inconsultu meo Aedes venales inscribit.

INCONSUMMĀTĬO, onis, f. imperfectio, ut Inconsummatio generationis, ap. Tert. adv. Valent. 10.

INCONSUMMĀTUS, a, um, adj. non perfectus. Ammian. 31, 14. Ut erat inconsummatus et rudis; et 21, 10. extr. Inconsummatus et subagrestis.

INCONSUMPTUS, a, um, adj. non consumptus. Ov. Met. 7, 592. Inque manu turis pars inconsumpta reperta est. Id. Pont. 1, 2, 41. Tityi jecur inconsumptum semperque renascens. Id. Met. 4, 17. ad Bacchum: tibi enim inconsumpta juventa: Tu puer aeternus.

*INCONSUTĬLIS, e, adj. Vulg. Interpr. Joh. 19, 23. Inconsutilis tunica. Cf. Lex. Phil. Mart. *B. A.*

[INCONSŪTUS, a, um, adj. ἄρραφος, non consutus, qui nullis suturis junctus est, sed uno tenore contextus, ut *Inconsuta tunica* (quae a Vulg. interpr. Joann. 19, 23. *inconsutilis* dicitur), eadem ac *recta*, qua apud Romanos utebantur tum tirones seu adolescentes, cum toga praetexta deposita, puram seu virilem sumerent; tum virgines pridie nuptiarum diem. V. RECTA. Hieron. ep. 22. n. 19. Consuant tunicas, qui inconsutam desursum tunicam perdiderunt: nempe vir, et femina, qui continentiam servare nequiverint, tunica inconsuta deposita, consutam induant, *h. e.* nubant. *F.*]

INCONTĀMĬNĀBĬLIS, e, adj. qui contaminari non potest. Tert. adv. Marc. 4, 9. Incontaminabilis Deus. August. Confess. 7, 3. in. Salvian. de gub. Dei 3. p. 78. *B. A.*

[INCONTĀMĬNĀBĬLĬTER, adv. August. de Genes. ad litt. c. ult. *F.*]

INCONTĀMĬNĀTUS, a, um, adj. ἀμίαντος, impollutus, purus. Liv. 4, 2. Ne quid sinceri, ne quid incontaminati sit. Varr. R. R. 3, 9. Gallinae rusticae aspectu et facie incontaminatae, *h. e.* non fucatae coloribus.

INCONTANTER. V. INCUNCTANTER.

INCONTEMPLĀBĬLIS, e, adj. quem contueri et contemplari non licet. Tert. Resurr. carn. 55. Incontemplabilis claritas. Ita legit *Junius*. Id. adv. Marc. 5, 11. Facies Moysi, incontemplabilis filiis Israel.

INCONTEMPTĪBĬLIS, e, adj. non contemptibilis. Tert. Apol. 45. incontemptibilis dispector Deus: ubi alii leg. *intemptibilis* eodem sensu.

INCONTENTUS, a, um, adj. non contentus, non tensus. Cic. Fin. 4, 27. Ut in fidibus, si nulla earum ita contenta numeris sit, ut concentum servare possit, omnes aeque incontentae sint, etc. [*Nostr. *verstimmt.*]

INCONTĬGŬUS, a, um, adj. non contiguus, qui non tangitur. Arnob. 7. in. Deus omni est incontiguus tactu.

INCONTĪNENS, entis, adj. qui non continet, seu retinet, quod infusum est. Plin. 8, 43, 68. Incontinens uterus urinam reddit. ℙ Item intemperans, qui se non continet a foedissimis praesertim voluptatibus gustus et tactus, ut Gell. 19, 2. docet, ἀκόλαστος, ἀκρατής. Pl. Asin. 5, 2, 9. Madidus, nihili, incontinens. Hor. Od. 3, 4, 77. Incontinens Tityus; et ib. 1, 17, 26. Incontinentes manus injicere. ℙ Translate. Sen. Q. N. 3. *f.* Nihil est tam violentum et incontinens sui, tam contumax infestumque retinentibus, quam magna vis undae.

INCONTĪNENTER, adv. ἀκρατῶς, intemperanter, sine continentia. Cic. Off. 3, 8. extr. Nihil tam avare, nihil injuste, nihil libidinose, nihil incontinenter esse faciendum. Cels. 1, 3. Periclitatur et qui semel, et qui bis die cibum incontinenter contra consuetudinem assumit.

INCONTĪNENTI. V. CONTĪNENS.

INCONTĪNENTĬA, ae, f. imbecillitas, qua infusum quippiam contineri, seu retineri non potest. Plin. 20, 15, 57. Cumino urinae incontinentiam cohiberi. Adde 28, 8, 27. ℙ Item intemperantia et effusa libido gustus, aut tactus, ἀκράτεια. Cic. Coel. 11. Multa de incontinentia intemperantiaque disseruit. ℙ Refertur etiam ad nimiam cupiditatem habendi: cui abstinentia opponitur. Cic. Verr. 2, 4, 15. Est boni judicis, parvis ex rebus conjecturam facere uniuscujusque et cupiditatis et incontinentiae: qui reus, re et opinione hominum paene damnatus, temperare non potuerit maximo conventu, quin L. Sisennae argentum tractaret et consideraret, etc.

INCONTINGĪBĬLIS, e, adj. qui contingi non potest. Appul. de Mundo. Mundi cardo robustus et incontingibilis. Al. melius leg. *immobilis*: [*Aristo-

teles enim, quem hic Appulejus imitatur, ἀκίνητος habet. F.]

INCONTRĀDĪCĪBĪLIS, e, adj. cui contradici non potest. Tert. adv. Marc. 4, 39. Quid incontradicibilius confessione simplici?

INCONTROVERSUS, a, um, adj. qui in dubium vocari non potest. Cic. Or. 1, 57. Licet impune oratori omnem hanc partem juris incontroversi ignorare. Ita legit Lambinus. Sed MSS. et antiquae editt. in controversiis. [*Ita etiam Orell., qui incontroversus nec Ciceronianum vocabulum nec latinum omnino esse dicit.]

INCONVĔNIENS, entis, adj. ἀνάρμοστος, qui cum alio non convenit, dissentaneus, disconveniens, incongruens. Cass. ad Cic. Fam. 12, 13. Nostra facta, non subita, nec inconvenientia, sed similia illis cogitationibus, quarum, etc. Sen. V. B. 12. Desinant ergo inconvenientia jungere, et virtuti voluptatem implicare. ℙ Item indecorus. Appul. de Mundo. Si regi indecorum est, per semetipsum procurare omnia; multo magis Deo inconveniens erit. ℙ Item dissimilis. Phaedr. 3, 13. de fucis et apib.: Non inconveniens est corpus, et par est color.

INCONVĔNĬENTER, adv. incongrue. August. 11. de Gen. ad litt. 15. Cui testimonio non inconvenienter aptatur illud, etc. Adde de Trin. 2, 9.

INCONVĔNĬENTĬA, ae, f. incongruentia. Tert. adv. Marc. 4, 16. med. Inconvenientia voluntatis et facti.

INCONVERTĪBĪLIS, e, adj. qui converti et immutari non potest. Tert adv. Herm. 12. Deus inconvertibilis et indemutabilis. Adde Anim. 21.

INCONVŎLŪTUS, a, um, adj. convolutus, involutus; vel potius explicatus, evolutus. Ammian. 29, 2. Post inconvolutos multiplices casus.

[INCONVULSUS, a, um, adj. non convulsus. Fragm. Cod. Theod. 5, 13, 14. (ed. A. Peyronio) Priusquam securitatis publicae firmaverint cautionem, susceptos scilicet semel fundos, post emensa immunitatis spatia, inconvulsa a se vectigalium pensione, retinendos, h. e. manente apud se praestandorum vectigalium obligatione. Not. Tir. p. 148. Avulsus, inconvulsus. F.]

INCŌPĬOSUS, a, um, adj. non copiosus, ut incopiosa solitudo, ap. Tert. Jejun. 5.

[INCOPRĬO, as, a. 1. conspurco: a κοπρίας, scurra. V. COPREA. Commod. Instruct. 19. Incopriat cives qui detestabilis omnes. Gloss. Isid. Scurra, qui incopriatur. F.]

INCŎQUO, is, oxi, octum, a. 3. ἐνέψω, in aliqua re coquo. Virg. G. 4, 279. Hujus odorato radices incoque Baccho. Plin. 15, 17, 18. n. 2. Cotonea incoqui melle oportet. Id. 12, 17, 37. Succum incoqui sole. Cels. 6, 7. n. 6. Incoquendum mel est, et eo utendum. ℙ Ap. eund. 34, 17, 48. Incoquere stannum aereis operibus, h. e. coquendo illinere et ib. Incoquere argentum.

INCŌRAM. V. CORAM.

INCŎRŌNĀTUS, a, um, adj. corona privatus. Appul. Met. 4. Simulacra incoronata, et arae viduae frigido cinere foedatae.

INCORPŎRĀBĬLIS, e, adj. incorporalis. Tert. adv. Marc. 3, 17. Habitus incorporabilis. [Alii leg. in corporali F.]

INCORPŎRĀLIS, e, adj. ἀσώματος, qui non habet corpus. Sen. ep. 90. med. Deinde a corporibus se ad incorporalia transtulit. Adde Brev. Vit. 8. [*Id. Clem. 5, 2.] Quint. 5, 10. f. Jus, quod sit incorporale, apprehendi manu non posse. [*Spald. ad h. l. ICtorum vocabulum dicit, coll. Institutt. 2, 2. et Dig. 8, 1, 1. ℙ Incorporalia nomina ap. Prisc. 2, 579. sunt, quae rem incorporalem significant, ut virtus: et corporalia, quae corporalem, ut homo.

INCORPŎRĀLĪTAS, atis, f. corporis deficientia. Macr. Somn. Scip. 1, 5. et 11. et Tert. Anim. 7.

INCORPŎRĀLĪTER, adv. sine corpore. Claud. Mamert. de statu anim. 3, 14. Memoria incorporaliter etiam corporalium reminiscitur.

INCORPŎRĀTĬO, onis, f. corporis constitutio, μετενσωμάτωσις. Colum. 6, 2. f. de bobus: Custodiendum est, ne incorporatione, vel statura, vel viribus impar cum valentiore jungatur. [Alii multo melius leg. in comparatione, h. e. nel far la compera, atque ita edidit Schneiderus loco gemino fretus Pall. 4, 11. Curandum est, ut viribus ad trahendum comparentur aequales. F.]

INCORPŎRĀTUS, a, um, adj. Prud. Cath. 12, 80. Ducem salutis coelitus Incorporatum gignere. August. ep. 34. (al. 31.) n. 5. Aliud est enim nolle incorporare, quae desunt; aliud jam incorporata divellere. ℙ [Est etiam qui corpori alicui, seu collegio est adscriptus. Inscr. ap. Reines. cl. 11. n. 36. Civis Lugdunensis incorporatus inter utriclarios Lugduni consistentes. V. CORPORATUS. F.]

INCORPŎRĔUS, a, um, adj. ἀσώματος, corpore carens. Macr. Sat. 7, 15. De incorporeis disputat. Gell. Macrobio antiquior 5, 15. testatur, fictam esse hanc vocem a quibusdam ad explicandam Graecam ἀσώματος. Quare prudenter dubitari potest, an ea usus fuerit Cic., cujus haec verba afferuntur ex Fin. 3, 14. Omnis ista rerum incorporearum aestimatio, etc. Alii enim leg. in corpore sitarum, [quod rectius F. *Ita Orell.] alii corporearum.

INCORPŎRO, as, a. 1. ἐνσωματίζω, unio, conjungo in uno corpore. Solin. 22. extr. Variae animalium effigies incorporantur [Fragm. vet. JCti de jure fisci (ed. Goesch.) §. 14. Eorum bonorum, quae ad fiscum pertinere dicuntur, si controversia movatur, ante sententiam nec obsignari, nec describi, aut incorporari possunt. F.] Adde August. D. Chr. 2, 6. V. INCORPORATUS.

INCORRECTUS, a, um, adj. ἀνεπανόρθωτος, non correctus. Ov. Trist. 3, 14, 23. Nunc (opus) incorrectum populi pervenit ad ora.

INCORRUPTĒ, adv. ἀφθάρτως, pure, sincere. Cic. Fin. 1, 9. Incorrupte atque integre natura judicante. Gell. 13, 21. Scite atque incorrupte loqui. Cic. Marc. 9. Qui multis post saeculis de te judicabunt, et quidem haud scio an incorruptius, quam nos.

INCORRUPTĒLA, ae, f. incorruptio. Tert. Car. Christ. 15., et Resurr. carn. 51., item August. ep. 146. ad Consent. n. 15. ex 1. Cor. 15, 53.

INCORRUPTĪBĪLIS, e, adj. Lact. 1, 3. et Tert. Anim. 50.

INCORRUPTĪBĪLĪTAS, atis, f. Tert. Apol. 48. f. et al. V. INCORRUPTORIUS.

INCORRUPTĪBĪLĪTER, adv. incorrupte August. Conf. 5, 2. de Deo: Qui purius et incorruptibilius misereris, quia nullo dolore sauciaris.

INCORRUPTĬO, onis, f. integritas, conservatio, ἀφθαρσία. Tert. Resurr. carn. 51. ex 1. Cor. 15, 53., August. de Trin. 13, 7. et Hieron. ep. 119. n. 2.

INCORRUPTĪVUS, a, um, adj. incorruptibilis. Hieron. ep. 119. n. 7. Corruptivum hoc incorruptivum efficitur.

INCORRUPTŌRĬUS, a, um, adj. incorruptus. Tert. adv. Marc. 2, 16. Incorruptorios sensus in Deo efficit incorruptibilitas substantiae divinae.

INCORRUPTUS, a, um, adj. ἄφθαρτος, non corruptus, integer. Cic. Brut. 9. Succus et sanguis incorruptus. Plin. 13, 16, 30. Immortalitas materiae contra omnia vitia incorruptae. Id. 2, 103, 106. Incorruptae aquae. Id. 16, 6, 8. Fortius lignum quercus habet, et incorruptius. Liv. 32, 33. Nicephorium, Venerisque templum, quae spoliasset evastassetque, pro incorruptis restitui. [*i. e. ita ut corruptionis vestigia nulla supersint.] ℙ Item sincerus, non adulterinus. Plin. 10, 3, 3. Quintum aquilarum genus γνήσιον vocatur, velut verum solumque incorruptae originis. ℙ Translate nullo affectu, aut cupiditate labefactatus, inviolatus, integer, purus, fidus, certus, sincerus. Cic. Fin. 1, 21. Incorrupti atque integri testes. Id. Acad. 4, 7. Integri incorruptique sensus. Id. Tusc. 1, 19. Animus incorruptus suique similis. Liv. 4, 6. Incorruptum judicium. Hor. Sat. 1, 6, 81. Custos incorruptissimus. Tac. H. 1, 35. Adversus blandientes incorruptus. Id. A. 2, 12. Explorandos militum animos ratus, quonam id modo incorruptum foret, agitabat, h. e. quonam modo ea exploratio sincera et tuta esset; et ib. 12, 41. Libertus incorrupta fide. Cic. Or. 19. Virgo incorrupta. Id. Brut. 35. Incorrupta quaedam Latini sermonis integritas. ℙ Cum accusativo, Graeco more. Stat. Silv. 2, 3, 68. Incorrupte fidem, nullosque experte tumultus.

INCŎXO, as, a. 1. Incoxare nates est inflectere, demittere, ut qui sedendi gratia subsidunt. Pomp. ap. Non. 1, 180. Neque interim cacandi causa unquam incoxavi nates. ℙ Absolute Pacuv. Adeo incoxanti mihi pes obstupuerat. Ita referunt plerique Lexicographi. Etiam in verbis Pomponii al. leg. incoxavi nate.

INCRASSĀTUS, a, um, adj. crassus factus. Tert. adv. Marc. 3, 6. ex Isai. 6. et Jejun. 6. ex Deuter. 32.

*INCRASSO, as, 1. Tert. adv. Psych. 6. B. A.

INCRĒBRESCO, is, ui, n. 3. διαθρυλλοῦμαι, creber fio, crebresco, augeor, invalesco. Cic. Fam. 7, 20. extr. Ventus increbrescit. Virg. G. 1, 359. Litora misceri, et nemorum increbrescere murmur. [*Sil. 10, 1. Vidit increbrescere pugnas.] Pl. Merc. 5, 1, 9. Ubi mores deteriores increbrescunt in dies. Liv. 7, 12. Gallici belli fama increbrescebat. Cic. Or. 20. Ipse numerus increbruit. Id. Phil. 14, 5. Haec consuetudo, quae increbruit. Id. Opt. gen. Or. 4. Nonnullorum sermo increbruit, partim seipsos Attice dicere, partim neminem. Liv. 8, 8. med. Inde rem ad triarios redisse, proverbio increbruit. ℙ [Part. Increbrescens ap. Val. Max. 3, 7. n. 3. Increbrescente annonae caritate. F.] ℙ Quidam mallent r litteram expungere, increbresco, bui. [*A quorum partibus stare videmus Heindf. ad Hor. Sat. 2, 5, 93. De scriptura increbrescere et increbruit rectiore quam increbescere et increbuit. V. Burm. ad Suet. Aug. 11. et Virg. G. 1, 359. Drak. ad Liv. 7, 12, 7. et 45, 1.] V. dicta in CREBRESCO.

INCRĒBRO. V. CREBRO, as.

INCRĒDENDUS, a, um, part. ab inusit. incredo, incredibilis. Appul. Met. 2. Incredenda fabula; et Flor. n. 15. Incredendae potentiae. Id. Apol. habet incredundus.

INCRĒDĬBĬLIS, e, adj. παράδοξος, ἄπιστος, qui credi non potest, fidem superans, improbabilis. Cic. Inv. 2, 13. Quae rem credibilem aut incredibilem facere possunt. Id. Part. 4. Incredibili probabilibus intexere. Id. Phil. 7, 3. Si erit v acerbum auditu vel incredibile; et ib. 2, 27. Incre dibile ac simile portenti est quonam modo illa e fuderit. Id. Fam. 13, 54. Singularis et prope i credibilis fides. Id. Or. 1, 38. Incredibilis qua dam, et prope singularis, et divina vis ingenii. I Sull. 27. Incredibilis ac singularis furor. Vell. 99. Mira et incredibilis, atque inenarrabilis pi tas. Q. Cic. ad Tiron. Fam. 16, 27. Incredibi est, quae ego illos scio in aestivis fecisse. Te Ph. 2, 1, 9. Praeter spem, atque incredibile h mihi obtigit. Cic. Att. 13, 23. Incredibile es quam ego ista non curem, etc.; et ib. 15, 1. I credibile est, quanta me molestia affecerit; et 5, 16. Incredibilem in modum concursus fiunt agris. Sall. Cat. 6. et 7. Incredibile memoratu e quam facile coaluerint. Nep. Ann. 6. et Just. 9. Incredibile dictu est, ut eum non multitudo h minum, non vis magna telorum terruerit; et 10. Incredibile prorsus, tanta patientia cessisse quod, etc.; et 36, 2. extr. Quorum justitia re gione permixta, incredibile quantum coaluere. S Q. N. 3, 17. Quanto incredibiliora sunt opera l xuriae, quoties, etc.! [*Incredibile est, incredib dictu est, eodem modo ut dici non potest, dici potest, vulgares ap. Lat. formulae sunt eximi aliquid ac singulare significantes. V. Heindf. Cic. N. D. 2, 60, 149.] ℙ Item is cui non cre tur. Pl. Bacch. 4, 3, 3. Incredibilis imposque a mi, inamabilis, illepidus vivo. ℙ Item incredul Appul. Trism. Incredibiles enim post delicta gentur credere non verbis, sed exemplis.

INCRĒDĬBĬLĪTAS, atis, f. ἀπιστία. Ulp. D. 48, 5, 29. Adumbrare patientiam praetextu inc dibilitatis. Appul. Trism. Mors, quam ignorat aut incredibilitas contemnit humana. [*V. Duk Lat. Vett. Ict. 422.]

INCRĒDĬBĬLĪTER, adv. ἀπίστως, supra fide incredibilem in modum. Cic. Sen. 15. Quibus e incredibiliter delector. Id. Phil. 1, 15. Incredi liter consentiens populi R. voluntas. Id. Att. 8, Incredibiliter pertimuit.

INCRĒDĬTUS, a, um, adj. ἄπιστος, cui non c ditur. Sen. Controv. 5, 30. Increditam adhuc in tiam miratus est. Appul. de Deo Socrat. Inc dita vaticinia Cassandrae.

INCRĒDŬLĬTAS, atis, f. ἀπείθεια. Appul. M 1. Obstinata incredulitate sermonem ejus respu bat. Paul. Nol. carm. 6, 95. poenas incredulita meretur.

INCRĒDŬLUS, a, um, adj. ἄπιστος, qui n credit. Hor. A. P. 188. Quodcumque ostendis m sic, incredulus odi. Quint. 12, 8. Optimus patronus incredulus. ℙ Incredibilis. Gell. 9, Res inauditae incredulae.

INCRĒDUNDUS. V. INCREDENDUS.

INCRĔMĀTUS, a, um, adj. idem ac cremat Flor. 4, 2. med. Viginti centurionibus incremat

*INCRĒMENTO, as, a. 1. αὐξάνω. August. D minus incrementat. B. A.

INCRĒMENTŬLUM, i, n. dimin. parvum inc mentum. Appul. Met. 5. Miratur de brevi punc lo tantum incrementulum locupletis uteri.

INCRĒMENTUM, i, n. αὔξησις, augmentum: incresco. Cic. Sen. 15. Quid ego vitium satus, tus, incrementa commemorem? Id. Fin. 2, 27. gat summo bono afferre incrementum diem. Cu 9, 3. Virtus tua semper in incremento erit: stra vis in fine jam est. Id. 5, 1. med. Increme to novare exercitum. Colum. 8, 15. med. Pa incrementi animalia. Id. 9. f. Incrementi min pisces. [Spart. Had. 7. Pueris, et puellis, quib etiam Trajanus alimenta detulerat, incrementa beralitatis adjecit. F.] ℙ De augmento digni tis, et ascensu honorum. Vell. 2, 51. Illis inc mentis fecit viam, quibus in triumphum, et pon ficatum assurgeret. Suet. Vit. 3. Existimatus i tium et causa incrementorum patri fuisse. ℙ [pro usura. Papin. Dig. 34, 1, 9. Eandemq summam penes te esse volo, cujus ex incremen eos (alumnos) alere te volo. Inscr. ap. Grut. 102 5. Rei (h. e. summae) incrementa postea ad ep lum plebis urbanae voluit pertinere. [*Suet. Au 66. Legata cum incrementis restituere consuer Dio 56, 32. μετὰ τῶν προσόδων i. e. cum iis, qu interea sorti accreverant. B. Crus. in cl. Suet. 421. V. etiam Brem. ad h. Suet. locum.] ℙ Ite pro interpretio. Impp. Honor. et Theodos. Co Theod. 14, 16, 1. Incrementa, quae venundato t tico accesserint, etc. F.] ℙ Item de nutriment Front. ap. Putsch. p. 2198. Altitudo (est) inc mentum corporis, alimentum incrementum infanti ℙ Item de alumnis. Virg. Ecl. 4, 49. Cara Deu soboles, magnum Jovis incrementum. Curt. 5, med. Magnorum praefectorum et ducum haec i crementa sunt et rudimenta, nempe hi aluntur eruduntur, ut sint aliquando praefecti et duce [Inscr. ap. Marin. Frat. Arv. p. 425. Nicerat Augustorum N servus paedagogus fecit sibi et du bus incrementis Victori, et Chrysomallo. ℙ de curiae praetextatis. Inscr. ap. Grut. 461.

rum reditu quot annis daretur pueris curiae in- mentis crustulum, mulsum, et HS VIII. N. *F.*] Item de filiis. *Appul. Met.* 5. Nimirum istud rementum lenam me putavit. Hic loquitur Venus indignabunda de Cupidine filio suo. *Inscr.* ap. r. 981, 9. C. Valerius .... incrementum maxi- m annor. XI. M. V. D. VII. P. (*fortasse* II.) III. De semine, unde increscit soboles. *Ov. Met.* 3, . motaeque jubet supponere terrae Vipereos den- , populi incrementa futuri. ¶ Pars est etiam plificationis rhetoricae. *Quint.* 8, 43. Qua- r maxime generibus video constare amplificatio- , incremento, comparatione, ratiocinatione, gerie. Incrementum est potentissimum, cum gna videntur, etiam quae inferiora sunt. Id aut gradu fit, aut pluribus. Per id venitur non do ad summum, sed interim quodammodo supra mmum. Omnibus his sufficit vel unum Ciceronis mplum. (*Verr.* 2, 5, 66.) Facinus est vincire em R.; scelus, verberare; prope parricidium, are; quid dicam in crucem tollere? Haec, et ra *ib.* *Quint.* [*V. *Ern. Lex. technol. lat. rhet.* 212.]

NCRĔPĀTĬO, onis, f. objurgatio. *Tert. adv. rc.* 4, 7. *f.* et *ib.* 5, 20. **Vet. Gloss. Lat. Gr.* repacio, ἐπιτίμησις: it. ἐπικρότησις, et ἐπιψόφησις. *A.*

NCRĔPĀTĪVE, adv. increpando. *Sidon. ep.* 6, Non increpative, sed consolatorie aliquem com- lare.

INCREPĀTOR, oris, m. *Gloss.* ἐπιτιμητής. *B. A.*

NCRĔPĀTŌRĬUS, a, um, adj. ad increpandum erviens. *Sid. ep.* 9, 7. Nostra judicia nil minan- increpatorium.

NCRĔPĀTUS, a, um, part. ab *increpo*, increpi- . *Prud. Cath.* 7, 195. Sed increpata fraude, t tergum ruit. *Lact.* 4, 11. Judaei a prophetis repati. V. INCREPITUS.

INCRĔPĬTO, as, avi, atum, a. 1. ἐπιπλήττω, quentativum ab *increpo*, sed ejusdem fere signi- ationis. *Caes. B. G.* 2, 15. Increpitare atque usare reliquos Belgas, qui se populo R. dedidis- t; et 30. Irridere ex muro atque increpitare ibus. *Liv.* 1, 7. Cum verbis quoque increpi- s, adjecisset, sic deinde quicumque alius transi- t moenia mea. *Virg. A.* 10, 900. Hostis ama- , quid increpitas, mortemque minaris? *Id. G.* 138. Aestatem increpitans seram, zephyrosque rantes, *h. e.* incusans. *Sil.* 9, 6. Increpitare quem segnitiae. *Val. Max.* 3, 3. *n.* 2. *extr.* repitare ignaviam alicui. ¶ Cum dativo. *Prop.* 20, 15. Et tibi prae invidia Nereides increpita- t. ¶ Pro objicere. *Id.* 3, 13, 34. Et speculo gas increpitante tibi. ¶ Pro ferire ut *increpo*. *stus:* increpitato, ferito. *Stat. Th.* 10, 132. in- pitans languentia pectora dextra. ¶ Est etiam itare, hortari. *Virg. A.* 1, 742. Tum Bitiae lit increpitans: ille impiger hausit Spumantem teram, et pleno se proluit auro. *Servius* exponit *lamans*. *Vulpius* ad *Prop. l. c.* refert ad crepi- n vini in libatione humi fusi. Alii explicant *in- pitans moram ad* bibendum, sed simpliciter in- ligendum est, *invitans*, *ut ipse biberet*.

INCRĔPĬTUS, a, um, part. ab *increpo:* increpa- . *Liv.* 23, 26. Praefecti, post classem per pa- rem desertam, graviter increpiti; et 24, 17. *f.* aviter ab consule increpitus. Est qui legit *in- patus.* (Adde 42, 9. *f.*) *Appul. Apol.* Levita- et inconstantiae increpitus. **Jul. Valer. res st. Alex. M.* (ed. *A. Maio*) 1, 17. Ignaviae in- pitos. *B. A.*

INCRĔPĬTUS, us, m. increpatio. In sexto casu g. *Appul. de Deo Socrat.* Increpitu indignatum norem recinendo placare. *Tert. adv. Marc.* 4, 8. ssu et increpitu daemonia expellens.

INCRĔPO, as, ui, itum, *raro* avi, atum, a. 1. φέω, crepo, crepitum edo, sono, insono. *Cic.* . 2, 5. Simul ut discus increpuit. *Virg. G.* 1, 2. Corvorum increpuit densis exercitus alis. *Id.* 12, 753. vividus Umber Increpuit malis, morsu- e elusus inani est. *Prop.* 4, 7, 12. at illi Polli- us fragiles increpuere manus. [*Abeunt in duas rtes interpretes, aliis de attentione excitanda, aliis ira cogitantibus. Hoc unice ferendum.] *Minuc. l. Octav.* 5. Flare ventos, grandines increpare, nitrua mugire. Adde *Prop.* 3, 12, 6. ubi de tro- o agit. ¶ Translate. *Cic. Cat.* 1, 7. Quidquid crepuerit, Catilinam timeri. *Id. Mur.* 10. Simul que increpuit suspicio tumultus, artes illico no- rae conticescunt. *Liv.* 4, 40. *f.* Si quid increpet rroris. *Sen. Troad.* 302. Timide cum increpuit etus. ¶ Cum accusativo. *Prop.* 1, 17, 6. saevas crepat aura minas, *h. e.* magno strepitu ventus inatur. *Sil.* 5, 188. Increpuere simul feralia assica signum. *Sever. Aetn.* 62. validos tum Jup- ter ignes Increpat. *Virg. A.* 9, 503. At tuba rribilem sonitum procul aere canoro Increpuit ¶ st etiam percutere, ferire, quia percutiendo cre- tus, aut sonitus fit. *Ov. Trist.* 1, 4, 24. Incre- it quantis viribus unda latus! *Id. Met.* 14, 820. nscendit equos Gradivus, et ictu Verberis incre- it. *Id. ib.* 12, 51. Juppiter atras Increpuit nu- s. *Id. Ib.* 230. Terque cruentatas increpuere manus, *h. e.* manibus plausere. *Id. Her.* 3, 118. et *Amor.* 2, 11, 32. Threiciam digitis increpuisse lyram. ¶ Increpare hibernum. V. HIBERNUS. ¶ Item insono, persono. *Enn.* ap. *Non.* 4, 63. Sonitus aures meas pedum pulsu increpat. *Calpurn. Ecl.* 5, 56. simul argutae nemus increpuere cicadae. ¶ Item dictito, jacto, in ore habeo, canto, intono. *Prop.* 3, 8, 9. Alcyonum positis requiescant ora querelis: Increpet absumptum nec sua mater Ityn. *Id.* 4, 11, 59. Ille sua nata dignam vixisse sororem, Increpat. *Turpil.* ap. *Non. l. c.* Age tu, hymenaeum increpa. ¶ [Item disrumpor, findor. *Theod. Prisc.* 1, 28. Quibus vero perniones increpuerint, et vulnerati fuerint, his spuma argenti trita, mixto adipe porcino, pro emplastro apponi debet. *F.*] ¶ Translate est reprehendere, incusare, objurgare, quasi crepare, et altius loqui in aliquem. [*Gr. ἐπιτιμᾶν.] *Pl. Most.* 3, 2, 63. Numquid increpavit filium? *Sall. Cat.* 22. Maledictis increpare omnes bonos. *Liv.* 23, 45. Gravibus probris increpare. *Suet. Cal.* 39. Modo avaritiae singulos increpans. *Id. Galb.* 15. Saevitiae populum increpuit. *Liv.* 4, 50. Saxo ictus turba excedit: insuper increpante, qui vulneraverat, habere quaestorem, quod imperator esset militibus minatus. [*Quam in sqq. hujus § locis constructionem videmus, rariorem ap. priores dicit *Boettich.* in *Lex. Tac.* p. 250. ubi plura *Tac.* exempla congessit.] *Liv.* 23, 47. Increpare ignaviam alicujus. *Cic. Q. Fr.* 2, 3. perfidiam. *Ov. Her.* 1, 82. moras. *Cic. Acad.* 4, 23. arrogantiam. [**Id. Hortens. Fr.* Tum — totam dialecticam aut illudis aut increpas?] *Ov. Met.* 3, 646. Increpor a cunctis. [*Ap. *Suet.* saepissime construitur c. v. *ut*, *als.* Ita *Aug.* 86. M. Antonium ut insanum increpat. *Tib.* 24. Amicos increpans ut ignaros. *Ner.* 41. Ut malum citharoedum se increpitum. *Claud.* 39. Ut somniculosos per nuncium increpuit. Adde *Tib.* 52. Ut gloriosissimas victorias ceu damnosas Reip. increparet. Al. *increparit*, de quo perf. v. *Oudend.* ad h. l. et *Drakenb.* ad *Liv.* 4, 32, 1.] ¶ *Increpare aliquid* est quippiam dicere objurgandi atque accusandi causa. *Liv.* 1, 51. Haec Aricinus in regem increpans, ex concilio abiit; et 6, 37. Haec indigna miserandaque auditu, cum apud timentes sibimet ipsos, increpuissent, etc. *Sall. or. ad Caes. de Rep. ord.* 1. *med.* Illa quae in Cn. Pompejum, victoriamque Sullanam increpabantur. ¶ [*Cum Dativo. *Lucr.* 3, 945. Denique, si vocem rerum natura repente Mittat, et hocc' aliquoi nostrum sic increpet ipsa.] ¶ Ponitur et pro stimulare, acuere, hortari. *Tibull.* 1, 1, 10. Aut stimulo tardos increpuisse boves. *Virg. A.* 9, 127. et *ib.* 10, 278. Ultro animos tollit dictis, atque increpat ultro. ¶ Et pro mordere, carpere, pungere, arguere. *Flor.* 1, 1. Cujus dum irridet angustias Remus, idque increpat saltu, etc. ¶ *Sabella carmina increpant pectus*, ap. *Hor. Epod.* 17, 28., *h. e.* quasi vehementi sonitu penetrant in pectus, percelluntque animum, ac de statu dejiciunt.

INCRESCO, is, evi, a. 3. αὐξάνομαι, idem quod cresco. *Cels.* 1, 3. *f.* Maxime cibo eget, qui increscit. *Id.* 3, 2. Videndum est, morbus an increscat, an consistat, an minuatur. *Colum.* 3, 21. Ne cum increverint (*arbores*), inumbrent. [*Inscr.* ap. *Mur.* 539, 1. Ne patiare meis tumulis increscere silvas. *F.*] *Ov. Met.* 4, 476. cuti squamas increscere sentit. [**Lucan.* 2, 376. Moestamque genis increscere barbam.] *Ov. Trist.* 1, 4, 5. increscunt aequora ventis. *Plin.* 28, 11, 46. Taedia animalium capillis non increscunt, *h. e.* in capillis non crescunt. (V. TAEDIUM.) *Virg. A.* 9, 688. increscunt animis discordibus irae. *Pers.* 3, 32. fibris increvit opimum Pingue. *Sen. Med.* 951. Increscit dolor. *Quint.* 8, 4. Hoc genus increscit, et fit manifestius. De *incremento* amplificationis loquitur. *Ulp. Dig.* 33, 7, 12. *med.* Quam sententiam quotidie increscere et invalescere videmus. *Liv.* 1, 33. *f.* Increscens audacia. [*Quaedam habet *Burm.* ad *Quint. Decl* 8, 1. p. 165.]

INCRĒTO, as, a. 1. creta illino, obduco. *Petr. Sat.* 102. Pertunde aures, ut imitemur Aethiopes; increta facies, ut suos Gallia cives putet.

INCRĒTUS, a, um, part. ab *incerno*, sed contraria significatione, non crētus, non purgatus. *Appul. Met.* 7. Mihi vero furfures apponebat incretos ac sordidos. [*Oudend.* interpretatur cribro a farina separatos, et sordibus ac lapillis salebrosos. *F.*] ¶ Item indivisus, confusus, admixtus. *Festus:* Increta, indivisa. *Hor. Sat.* 2, 4, 74. piper album cum sale nigro Incretum. *Plin.* 37, 6, 23. Minium incretum candido pingui. V. INCERNO.

INCRĪMĬNĀTĬO, onis, f. criminationis, vel criminis, vel accusationis defectus. *Tert. Resurr. carn.* 23.

INCRISPĀTĬO, onis, f. *August. ep.* 112. *ad Paul.* 22. ex 1. *Petri* 3, 3. Ornatus capillorum incrispationibus.

INCRISPO, as, a. 1. *Tert. Idol.* 8. Incrispare ornamenta parietibus. Ita legit *Junius*, alii *incrustare*.

[INCRŪCĬO, as, a. 1. valde crucio. *Not. Tir.* p. 109. Cruciat, incruciat, excruciat, discruciat. *F.*]

INCRŪDESCO, is, dui, n. 3. crudesco. *Incrudescit*, et *incruduit* habentur in *Not. Tir.* p. 81.

INCRŬENTĀTUS, a, um, adj. non maculatus cruore. *Ov. Met.* 12, 496. manet imperfossus ab omni Inque cruentatus Coeneus Elateius ictu. ¶ [Est etiam item ac cruentatus. *Tert. ad Nat.* 1, 7. *med.* Quis unquam semeso puero supervenit, quis incruentato pane vestigia dentium deprehendit. *F.*]

INCRŬENTE, adv. ἀναιμεί. *Prud.* περὶ στεφ. 10, 1094. Si vos sinatis, incruente vivimus.

INCRŬENTUS, a, um, adj. ἀναίμακτος, sine sanguine, sine caede: ut Incruenta victoria, in qua nullus cruor effusus est ab iis, qui vicere: in qua nulli, aut pauci ex victoribus caesi sunt. *Liv.* 2, 56. *f.* Certatum haud incruento proelio foret, ni, etc. et 7, 8. *extr.* Nec Romanis incruenta victoria fuit; et 8, 29. *f.* Uno proelio cecidit Vestinorum res, haudquaquam tamen incruento milite suo; et 9, 17. *f.* Alexander Darium incruentus devicit. *Sall. Jug.* 97. Multis locis potitus, ac plerisque exercitu incruento. [**Tac. H.* 3, 66. incruentam urbem Vespasiani exercitus intrasset. *Agr.* 17. Non incruenta proelia. *H.* 3, 13. Integros incruentosque quid dicturos? Plura v. ap. *Boettich.* in *Lex. Tac.* p. 250. sq. ubi nubem exemplorum praesertim ex *Liv.*, cui usitatissima vox est, congestam habebis. Adde *Vell.* 2, 21, 6. Haud incruentis certaminibus editis; et 2, 112, 6. Non incruentis centurionibus, i. e. ipsis centurionibus cladis expertibus.]

INCRUSTĀTĬO, onis, f. affixio crustae marmoris, aut laminae ad parietem, pavimentum, aut vas. *Procul. Dig.* 8, 2, 12. *extr.* Incrustatio parietis. *Paul. ib.* 50, 16, 79. Voluptariae impensae sunt viridaria, incrustationes, loricationes, picturae.

INCRUSTĀTUS. V. CRUSTATUS.

INCRUSTO, as, avi, atum, a. 1. πλακόω, crusta marmoris, aliusve rei operio: obduco. *Varr. R. R.* 3, 14. *f.* Ollam incrustare sapa et farre. *Id. ib.* 15. Tota maceria levi lapide aut tectorio intrinsecus incrustetur. *Hor. Sat.* 1, 3, 56. Sincerum vas incrustare. *Procul. Dig.* 8, 2, 12. parietem.

INCŬBĀTĬO, onis, f. ἐγκοίμησις, actus incubandi, cum aves ova excludunt. *Plin.* 10, 54, 75. Incubationi datur initium post novam lunam. Est qui legit *incubitioni:* et *ib.* 56, 77. Incubatio ovis noxia; et *ib.* 60, 80. Incubationem derelinquere. ¶ Translate. *Impp. Arcad. et Honor. Cod.* 7, 38, 3. Diuturna incubatio, *h. e.* occupatio et detentio alicujus fundi, seu domus. V. INCUBO.

INCŬBĀTOR, oris, m. qui alicubi incubat. *Tert. Anim.* 49. Incubatores fani. V. INCUBO, as. ¶ Item possessor anxius aut iniquus alicujus rei. *Macr. Somn. Scip.* 1, 10. *f.* Dionysius aulae Siculae inclementissimus incubator. *Impp. Honor. et Theod. Cod.* 16, 10, 20. Omnia loca, quae sacris error veterum deputavit, nostrae rei jubemus sociari, ita ut fructus ab incubatoribus exigantur. *Serv.* ad *A.* 7, 266. Apud nos incubator imperii, tyrannus dicitur. V. INCUBO.

INCŬBĀTUS, us, m. idem ac incubatio. *Plin.* 10, 54, 75. Si incubatu tonuerit, ova pereunt. Al. leg. *incubitu.*

INCŬBĬTĀTUS, a, um, part. ab *incubito*, de eo dicitur, super quo quis incubitat. *Pl. Pers.* 2, 4, 13. *Sa.* Video ego te: jam incubitatus es. *Pae.* ita sum quid id attinet ad te? At non sum ita, ut tu, gratis. Sunt qui interpretantur *in cubitum nixus*, *seu cubitissim obversus stuprum passus es.* [*Hujus loci probe curam gessit. *F.*]

INCŬBĬTĬO. V. INCUBATIO.

INCŬBĬTO, as, n. 1. frequent. ab *incubo*. *Colum.* 8, 14. *f.* Cellas, in quibus incubitant, siccissimas esse oportet, substratasque habere paleas, *h. e.* incubant ovis excludendis. *Plin.* 8, 43, 68. Asini non nisi spatiosa incubitant laxitate, *h. e.* decumbunt dormiendi causa.

INCŬBĬTUS, a, um, part. ex *incubo*. *Plin.* 29, 3, 11. Cum ova triduo incubita tolluntur.

INCŬBĬTUS, us, m. idem ac incubatio. *Plin.* 10, 54, 75. Quaedam autem citra incubitum sponte naturae gignunt. ¶ Incubitus dextri lateris est, dum aliquis supra dextrum latus cubat. *Id.* 28, 4, 14. Celerius concoqui dextri lateris incubitu, difficilius a supinis.

INCŬBO, as, ui, itum, et (cum refertur ad aves ova fovetes) avi, atum, a. 1. ἔγκειμαι, ἐπίκειμαι, super aliqua re cubo, incumbo, quiesco. Differt ab *incumbo*, quod fere ad actionem refertur: *incubo* autem fere ad quietem. *Virg. A.* 7, 88. Pellibus incubuit stratis, somnosque petivit. *Just.* 23, 1. Sine veste, quam induerent, vel cui incubarent. *Sen. Thyest.* 909. Resupinus ipse purpura atque auro incubat. *Plin.* 11, 45, 105. Omnia animalia a dextris partibus incedunt, sinistris incubant. *Sen. V. B.* 25. Super tomentum incubabo. ¶ Cum accusativo. *Stat. Th.* 6, 575. tunc Palladios non inscius haustus Incubuit. *Appul. Met.* 7. Tabernulam

quandam litori proximam incubabat. ¶ *Serv.* ad *Virg. A.* 7, 88. *incubare*, inquit, dicuntur proprie hi, qui dormiunt ad accipienda responsa. Unde est, *ille incubat Jovi*, id est dormit in Capitolio, ut responsa possit accipere. Haec *Servius.* Solebant id facere, et qui opem a Diis petebant. *Pl. Curc.* 1, 1, 61. Hic leno aegrotus incubat in Aesculapii fano; et *ib.* 2, 2, 16. incubare satius te fuerat Jovi, Tibi qui auxilium in jurejurando tulit. *Ca.* Siquidem incubare velint, qui pejeraverint, locus non praeberi potis est in Capitolio. [*Tert. Anim.* 48. Superstitio *(est)*, ut cum apud oracula incubaturis jejunium indicitur, ut castimoniam inducat. *F.*] ¶ Saepe dicitur de avibus, quae insidendo fovent ova, et excludunt. *Varr. R. R.* 3, 9. *med.* Quae velis, incubent, negant, plus vigintiquinque oportere ova incubare; et *paulo post.* Ova, quae incubantur. *Colum.* 8, 5. *med.* Gallinas incubare fetibus alienigenis patiemur. *Plin.* 10, 59, 79. Ova gallinis incubanda subjicere. ¶ Metonymice est soboli operam dare. *Id.* 11, 16, 15. de apib.: Nam nisi incubavere, favos lividos faciunt. V. infra. ¶ Est etiam incumbere, inclinari, inniti. *Id.* 2, 54, 55. Omnia contrarias incubant in partes: homo, nisi convertatur in percussas *(fulmine)*, non exspirat. *Id.* 6, 17, 20. Jugum incubans mari. ¶ Item supra extendi, superjacere, premere, contegere. *Val. Fl.* 2, 494. coelumque, quod incubat urbi. *Plin.* 3, 1, 3. *extr.* Incubuere maria tam longo aevo: alibi processere litora. ¶ Et translate. *Hor. Od.* 1, 3, 30. macies, et nova febrium Terris incubuit cohors. *Sen. Hippol.* 99. Sed major alius incubat moestae dolor; et 268. Incubat menti furor. ¶ De iis, qui nituntur in gladium, ut sibi necem inferant. *Sen. ib.* 259. Laqueone vitam finiam, an ferro incubem? ¶ Et qui moriendo procumbunt. *Ov. Her.* 9, 87. Ut Tegeaeus aper cupressifero Erymantho Incubet, et vasto pondere laedat humum. ¶ Pro inhabitare, morari. *Pl. Cas.* 1, 1, 21. Quando ego eam mecum rus uxorem duxero, Rure incubabo in praefectura mea. Hic vero ea etiam innuitur significatio, de qua supra, [*scil. soboli operam dandi; quod praeferendum.] *Appul. Met.* 4. Hoc genus bestiae lucos consitos et colles amoenos semper incubare. ¶ Pro sedere, haerere, stare. *Ov. Met.* 6, 592. Vite caput tegitur: lateri cervina sinistro Vellera dependent: humero levis incubat hasta. ¶ De iis, qui vigilant. *Sen. Thyest.* 570. pavidusque pinnis *(murorum)* Anxiae noctis vigil incubabat. ¶ [*Item de iis, qui corporibus mortuorum se dolore impulsi injiciunt. *Lucan.* 2, 27. incubat amens, Miraturque malum; et 9, 57. Ergo indigna fui — — gelidusque effusa per artus incubuisse viro? *Stat. Silv.* 5, 1, 201. Incubat amissae. Adde *Lucan.* 8, 727. Incubuit Magno: ubi v. *Cort.*] ¶ Et translate de iis, qui mala fide possident, et alienam rem injuste detinent: quasi ei rei assidue immineant, vigilentque, ne elabatur. *Ascon.* in *Verr.* 2, 1, 45. Quasi jam probaverit, possessorem esse eum, qui incubavit; et *mox.* Nec adimere tibi licet possessionem incubanti, nec dare jure poscenti. *Serv.* ad illud *A.* 1, 93. ponto nox incubat atra: *incubat* dixit, quod alienum tempus invasit: nam *incubare* proprie dicitur per vim rem alienam velle tenere. Sic *Flor.* 2, 6. *f.* Ut inhaerentem atque incubantem Italiae extorqueret Annibalem. ¶ Et universim de iis, qui alicui rei inhiant, et cupide adhaerent, arcteque custodiunt. *Cic. Cluent.* 26. *f.* Planus improbissimus, quaestu judiciario pastus, qui illi pecuniae, quam condiderat, spe jam atque animo incubaret. *Virg. G.* 2, 507. Condit opes alius, defossoque incubat auro. *Id. A.* 6, 610. Aut qui divitiis soli incubuere repertis. *Appul. Met.* 4. Pannosus ac sordidus aureos folles incubabat. [*Liv.* 6, 15. Incubare publicis thesauris, i. e. premere, occultare, ut ad alios nihil inde perveniat.]

INCŬBO, onis, m. qui incubat alicui rei custodiae causa. *Petr. fragm. Trag.* 38. *Burm.* Cum modo incuboni pileum rapuisset, thesaurum invenit. [*Gloss. Philox.* Incubones, ἐπικεκυφότες. *F.*] ¶ Item qui cubantibus insilire videtur, et praefocare, ἐφιάλτης, ut in v. sq. dicetur. *Scrib. Comp.* 100. Haec compositio facit ad eos, qui saepius existimantur ab incubone deludi. *Tert. Anim.* 44. Genus fuerat gravioris aliquanto soporis, ut de incubone praesumptio est. Adde *Coel. Aurel. Tard.* 1. *toto c.* 3. ¶ Tertium incubonum genus V. in v. sq.

INCŬBUS, i, m. ἐφιάλτης, ἐπιβολή, πνιγαλίων, morbus noctu quiescentes infestans, cum externa quaedam vis dormientes videtur invadere, et veluti suo pondere pressos gravare. Vana est autem opinio illorum, qui aut daemonem, aut Cupidinem, aut vetulam quandam pectus supine cubantis comprimentem esse putaverunt. V. v. praec. ¶ Praeterea *Incubos* vulgo vocant Silvanos, et Faunos, qui feruntur improbi saepe exstitisse mulieribus, ut *August. C. D.* 15, 23. Adde *Hieron. Vit. Hilar.* et 5. *in Isaj.* 13, 21., *Isid. Orig.* 8, 11. et *Serv.* ad *A.* 6, 776., ubi *Incubones* appellat, [Itali vero *fantasime* dicunt. *F.*]

INCULCĀTIO, onis, f. *Tert. Apol.* 39. Disciplinam praeceptorum inculcationibus densamus.

INCULCĀTOR, oris, m. qui pedibus calcat. *Tert. adv. Gnost.* 6. Deus hominem diaboli inculcatorem voluit efficere.

INCULCĀTUS, a, um, part. ab *inculco:* calcatus, infartus, calcando impressus. *Plin.* 29, 2, 9. Lana succida canis rabiosi morsibus inculcata. *Colum.* 8, 15. Solum stagni lapidibus inculcatis ac tectorio munire. *Gell.* 2, 6. *f.* Quidquid nimis inculcatum obsitumque aliqua re erat, ut incuteret visentibus facie nova horrorem, id squalere dicebatur. ¶ Translate. *Cic. Or.* 69. Apud alios autem, et Asiaticos maxime, numero servientes inculcata reperias inania quaedam verba, quasi complementa numerorum. *Id. Att.* 16, 3. Idem σύνταγμα misi ad te retractatius, et quidem ἀρχέτυπον ipsum, crebris locis inculcatum et refectum, i. e. additis quibusdam, ubi quid inane esse videbatur. *Brut.* ad *Cic. ad Brut.* 1, 16. *med.* Traditam atque inculcatam libertatem recipere, *h. e.* impressam, ac veluti impactam, infixamque. Sic *Lucan.* 9, 292. sic voce Catonis Inculcata viris justi patientia Martis, i. e. demonstrata perferendi necessitas est.

INCULCO, as, avi, atum, a. 1. ἐπιπάττω, ἐπιστείβω, idem quod calco, calcando immitto. *Colum.* 2, 20. Area molari lapide condensetur, et rursus subjectis paleis inculcetur. *Id.* 11, 3. *med.* Semen obrutum inculcare pavicula. ¶ Translate est obtrudere, ingerere, ac veluti infarcire. *Cic. Off.* 1, 31. Sermone eo debemus uti, qui nobis notus est, ne, ut quidam, Graeca verba inculcantes, jure optimo irrideamur. *Id. Or.* 15. *extr.* De firmissimis alia prima ponet, alia postrema; inculcabitque leviora. *Sen. V. B.* 24. Quibusdam non dabo, quamvis desit: quibusdam offeram, quibusdam etiam inculcabo. *Cic. Or.* 2, 5. Graeci, qui se inculcant auribus nostris, *h. e.* obtrudunt se, ut audiantur. ¶ Item dicendo instare, urgere. *Id. Vat.* 11. Inculcarisne, ut C. Pisonem, generum meum nominaret? *Id. N. D.* 1, 39. Vos autem non modo oculis imagines, sed etiam animis inculcatis. *Id. Or.* 1, 28. Et id quod tradatur, vel etiam inculcetur, posse percipere animo. *Quint.* 6, 4. Firmissima quaeque memoriae judicis inculcanda sunt.

INCULPĀBĬLIS, e, adj. qui culpari non potest. *Prud. Apoth.* 1015. solum inculpabile Numen. *Avien. Arat.* 28. Inculpabiles mores. ¶ Translate. *Solin.* 30. *f.* Hyacinthus, lapis pretiosus, siquidem inculpabilis inveniatur, *h. e.* sine vitio aut macula.

*INCULPABILITER, adv. inculpatim. *Sarisb.* 1, 4. *B. A.*

INCULPĀTIM, adv. sine culpa. *Impp. Honor. et Theod. Cod. Theod.* 6, 30, 20. Qui inculpatim ad calcem terminumque militiae pervenerint.

INCULPĀTUS, a, um, adj. ἀνέλεγκτος, qui culpa caret. *Ov. Met.* 9, 671. sed vita fidesque Inculpata fuit. *Impp. Dioclet. et Maximian. Cod.* 8, 4, 1. Recte possidenti ad defendendam possessionem, quam sine vitio tenebat, inculpatae tutelae moderatione illam vim propulsare licet, nempe licita defensio, quae fit sine culpa illius, qui injuste impetitur. *Gell.* 14, 2. Vita inculpatissima.

INCULTĒ, adv. ἀγροίκως, ἀκόσμως, sine cultu et vitae commodis. *Cic. Quint.* 18. Vixit enim semper inculte atque horride. *Sall. Jug.* 22. et 94. Gaetulos accepimus partim in tuguriis, alios incultius vagos agitare. ¶ Item inornate. *Cic. Or.* 9. et *Brut.* 28. Horride inculteque dicere.

INCULTUS, a, um, adj. ἀγεώργητος, ἄκοσμος, non cultus, neglectus, incomptus, inornatus, rudis, horridus. *Cic. Rosc. Com.* 12. Tunc erat ager incultus, sine tecto: nunc est cultissimus, cum optima villa. *Plin.* 19, 8, 42. Genus incultius asparago, mitius corruda. *Id.* 25, 8, 49. Inculta itinerum. *Cic. Brut.* 74. Inculta et silvestris via. *Id. Prov. cons.* 12. Quid illis terris asperius? quid incultius oppidis? *Id. N. D.* 1, 10. Regiones inhabitabiles atque incultae. *Id. Brut.* 4. Incultum et derelictum solum. *Id. in Sen.* 6. Quem praeteriens, cum incultum, horridum, moestumque vidisses, etc. *Hor. Sat.* 1, 3, 34. Incultum corpus. *Ov. Her.* 8, 64. Hument incultae fonte perenne genae; et *Fast.* 3, 470. Incultae comae. [*Lucan.* 5, 51. Gelidique inculta juventus Taygeti; ubi *Beroald.* Lacones corpus exercere, non ornare studebant. Adde 4, 678. incultus equus; ubi v. *Cort.* et 9, 945. non culta mapalia.] ¶ Translate. *Cic. Brut.* 31. Homo, ut vita, sic oratione durus, incultus, horridus. *Id. Quint.* 30. Rusticana atque inculta parsimonia. [*Sall. Cat.* 2, 8. indocti incultique vitam sicuti peregrinantes transiere; ubi alii *indocti* et *inculti* ita differre dicunt, ut illud ad animum, hoc ad corpus referant; alii prius ad studia rerum divinarum humanarumque, posterius ad artes moresque spectare putant. Rectius cum *Kritz.* ad h. l. statues; Sallustium non tam accurate haec distinguere, sed hic vocabulis conjunctis animi inertiam et ignaviam indicari.] *Hor. Ep.* 2, 1, 233. Inculti versus; et *ib.* 1, 3, 22. Ingenium incultum et turpiter hirtum. *Tibull.* 4, 1, 59. Inculti Laestrygones, *h. e.* nullo cultu mitigati, feri, saevi, crudeles.

INCULTUS, us, m. ἀγεωργησία, omissio cultus.
Sall. Cat. 58. de carcere Tulliano: Incultu, tene
bris, odore foeda atque terribilis ejus facies. A
leg. *inculta tenebris*; et *Jug.* 2. Ingenium incult
atque socordia torpescere sinunt. *Liv.* 42, 12.
Suos honores partim desertos per incultum ac n
gligentiam, partim hostiliter sublatos esse.

INCUMBĂ, ae, f. membrum est in architectur
projectum instar mutuli, cui fornix incumbit. *V
truv.* 6, 11. Cum cunei ab oneribus parietum pre
si, per coagmenta ad centrum se prementes, e
truderint incumbas. V. *Bald.* in *Lexic. Vitruv.*

INCUMBO, is, ŭbŭi, n. 3. ἐπίκειμαι, in aliqu
inclinor, innitor, incubo. A postremo hoc verb
quid differat, V. ibi *in.* *Virg. Ecl.* 8, 16. In
cumbens tereti Damon sic coepit olivae. *Ul
Dig.* 39, 2, 28. Onera, quae in parietem incu
bunt. *Virg. A.* 4, 650. Incubuitque toro, dix
que novissima verba. *Petr. Sat.* 80. Super pra
dam incumbere. *Curt.* 6, 9. *f.* Linquente anim
in eum, a quo tenebatur, incubuit. *Ov. M*
9, 385. Et quoniam mihi fas ad vos incumbe
non est, Erigite huc artus. [*Cdd. aliq. et *ed*
mihi fas non est incumbere vobis. Heins. p
tat, latere Graecismum, atque scribendum:
quoniam non est ad vos incumbere nobis, aut:
quoniam fato non est incumbere vobis. Prius d
fendit ad *Ov. A. Am.* 2, 28., posterius ad *Met.*
189.] *Sen. Herc. Oet.* 1764. Herculi totus aeth
pondus incubuit leve. *Plin.* 2, 64, 64. de coel
Cava in se convexitas vergit, et cardini suo, h
est terrae, undique incumbit. *Id.* 5, 32, 40. I
petum deinde sumit Hellespontus, et mare incu
bit, *h. e.* vi influit in mare Aegaeum, et velu
pondere aquarum premit. Praepositio omittitu
quae inest in ipso verbo. Sic *Sall. fragm.* ap *Se*
ad *A.* 9., 229. Fessi arma sua quisque stantes i
cumbere. ¶ Translate. *Cic. Balb.* 26. Fuit h
fatum, ut in me unum omnis illa inclinatio co
munium temporum incumberet, *h. e.* in me cad
ret, me opprimeret. [*Dicitur etiam bono sens
Suet. Tib. 15. uni spem successionis incumbere
¶ De iis, quae vergunt, propendent, immine
Virg. A. 8, 236. Silex prona jugo laevum incu
bebat ad amnem; et *ib.* 2, 514. Laurus incumbe
arae. ¶ Et quae procumbunt. *Virg. A.* 10, 8
ejectoque incumbit cernuus armo. *Val. Fl.* 5, 1
summo pariter cum monte secutae Incubuere t
bes *Sen. Troad.* 14. Pergamum incubuit sibi,
e. in se ruit, subsidit in ignem, et in cinerem v
sum est. ¶ Et qui pectore gladium premunt,
occidendi causa. *Cic. Inv.* 2, 51. Incumbere in g
dium. [*Cf. *Vell.* 2, 70, 3.] *Auct. ad Her.* 1,
gladio. *Phaedr.* 3, 10. ferro. *Pl. Cas.* 2, 4,
et *Lucil.* ap. *Non.* 9, 19. gladium. ¶ Et qui c
su, vel fuga inclinantur aliquo. *Val. Fl.* 6, 7
Tempestate pari versis incumbere turmis. ¶
qui imminent, instant, ingruunt, urgent, imp
lunt. *Virg. A.* 11, 674. incumbens eminus has
Liv. 30, 34. Pugna Romana stabilis et suo, et
morum pondere incumbentium in hostem. [*
Boettich. Lex. Tac. p. 251.] *Virg. G.* 2, 311.
tempestas a vertice silvis Incubuit. *Val. Fl.* 2,
venti veloque marique Incumbunt. [*Proprium
de vehementi flatu ventorum. *Just.* 4, 1. Acri
per spiramenta ventus incubuit. *Quint. Inst.* 5,
fluctus esse, quum magna vis venti in mare inc
buit. Laudat haec *Ruhnk.* ad *Ov. Her.* 13,
coll. *Burm.* ad *Val. Fl.* 2, 59. Ita saepissime eti
Lucanus. V. *Cort.* ad 5, 719.] ¶ Et transla
Cic. Or. 2, 79. Impelli primo judicem leviter op
tebit, ut jam inclinato reliqua incumbat orati
[*i. e. dum impellit, ut plane nobiscum sentiat,
ciat quae volumus, quum jam sponte non esset
sensu et voluntate nostra alienus.] ¶ Pro sup
venire, ingruere. *Juven.* 6, 291. saevior armis L
xuria incubuit, victumque ulciscitur orbem. *H
Od.* 1, 3, 30. macies et nova febrium Terris inc
buit cohors. *Front. Aquaed.* 117. Necessitas inc
buit in aliquam regionem. ¶ Pro accedere,
sequi. *Virg. A.* 2, 653. ne vertere secum Cun
pater, fatoque urgenti incumbere vellet. ¶ Pr
reclinare se, et veluti accingi ad aliquid faciendu
Virg. A. 12, 774. Incubuit, voluitque manu conv
lere ferrum Dardanides. ¶ Hinc saepe est eni
operam dare, insistere, intendere in aliquid. *Vi
G.* 1, 213. incumbere aratris; et *A.* 10, 294. rem
Quint. 6, 2. Huc igitur incumbat orator: hoc op
ejus, hic labor est. *Flor.* 3, 16. Rogandis legib
ita vehementer incubuit, ut, etc. *Plin. ep.* 7,
med. Ceris et stilo incumbere. *Sil.* 4, 820. labo
Auct. dial. de Or. 3. toto pectore novae cogitati
ni. *Caes. B. G.* 7, 76. et animo et opibus in b
lum. *Hirt. B. Alex.* 12. *extr.* omni studio ad
randam classem. *Cic. Or.* 1, 8. in aliquod studiu
et *Phil.* 4, 5. in causam; et *ib.* 6, 1. acrius g
vinsque ad ulciscendas reipublicae injurias.
Fam. 10, 3. et *Att.* 16, 10. tota mente in aliqua
curam et cogitationem; et *Fam.* 10, 10. toto p
ctore ad laudem; et *ib.* 1. omni cogitatione cur
que in rempublicam. *Claud. Cons. Mall. Theod.*
Et vitae pars nulla perit: quodcumque recedit
tibus, incumbit studiis. ¶ Cum conjunct. et
particula. *Liv.* 10, 15. Appius cum suis, tum t

us nobilitatis viribus incubuit, ut se consulem di-
rent. ¶ Cum infinito. *Virg. G.* 4, 249. hoc
crius omnes Incumbunt generis lapsi sarcire rui-
as. [*Tac. H.* 2, 10. Crispus incubuerat delato-
m fratris sui pervertere.] ¶ Absolute. *Ov. Met.*
), 657. nunc nunc incumbere tempus, Hippomene,
i. e. omnes ad cursum vires intendere.] ¶ Cum
ccusativo. *Stat. Th.* 6, 575. tunc Palladios non
scius haustus Incubuit, *h. e.* oleo et palaestrae
djecit animum. *Avien. Perieg.* 849. Asiam incum-
t Taurus. ¶ Est etiam propendere, inclinari,
oluntate, oratione, etc. studere, velle, curare.
ic. Or. 3, 14. *f.* Ut eos, qui audiunt, quocumque
cubuerit, possit impellere, [*i. e. in quamcum-
ue partem commovere auditorem voluerit.] *Id.*
hil. 6, 7. Idem volunt omnes ordines, eodem in-
mbunt municipia, coloniae, cuncta Italia. *Id.*
tt. 1, 19. *med.* Pompejus ad voluntatem perferen-
ae legis incubuerat. *Id. Mur.* 26. Magna est co-
itiis consularibus repentina voluntatum inclinatio,
raesertim cum incubuit ad virum bonum. *Coel.*
Cic. Fam. 8, 11. In quam *(causam)* incubuisse
m senatu Pompejus videtur, ut Caesar id. No-
mbr. decedat. ¶ Incumbere in cupiditatem, iram,
c. est se incitare ad cupiditatem. *Cic. Att.* 5,
. Cujus in cupiditatem, te auctore, incubui, nec
e piget, [*i. e. eas juvi. *Id. Q. Fr.* 3, 8. Se
rfecturum, ut in illo Caesar incumbat.] *Sen.*
ed. 902. Incumbe in iras, teque jacentem excita.
Hoc mihi incumbit, mei officii est, ap. JCtos.
lp. Dig. 48, 2, 5. Accusandi necessitas incumbet
mino. *Paul. ib.* 22, 3, 2. Ei incumbit probatio,
i dicit, non qui negat. *Ulp. ib.* 21, 1, 25. *med.*
dici omnium rerum officium incumbit. ¶ *Incum-
re ova* pro *incubare* quidam leg. ap. *Petr. Sat.*
., sed dubia est lectio. ¶ Monet *Quint.* 9, 3.
. Veteres libentius dixisse *incumbere in illum*,
am *illi*. ¶ *Incumbuverim* pro *incubuerim*, quod
postulet metri ratio, quidam legunt ap. *Phaedr.*
ol. l. 3. ut *fuvi* pro *fui*, etc. ¶ Nonnulla, quae
c adscripta sunt, ad verbum *Incubo* referri possunt.

INCŪNĀBŬLĂ, orum, n. plur. σπάργανα, ea,
ae cunis insunt, quae ad cunas muniendas et
nandas pertinent, idest lectulus, et fasciae line-
, laneaeque, quibus infantes involvuntur. *Pl.*
uc. 5, 13. Fasciis opus est, pulvinis, cunis, in-
nabulis. *Incunabula* hic sunt lora, aut vincula,
ibus in cunis illigantur infantes, ne excidant. ¶
ranslate sumitur pro loco, unde orti sumus, vel
o natalibus et origine generis. *Cic. Att.* 2, 15.
o vero ad montes patrios, et ad incunabula no-
a pergam. *Ov. Met.* 8, 99. Jovis incunabula
ete. *Justin.* 31, 8. Majorum incunabula. ¶
nique generatim pro principio et origine. *Liv.*
36. Ab incunabulis imbutus odio tribunorum.
c. Or. 13. *extr.* Non alienum fuit de oratoris
asi incunabulis dicere. *Id. Or.* 1, 6. Ab incu-
bulis nostrae veteris puerilisque doctrinae. *Quint.*
oem. l. 1. Ab ipsis dicendi velut incunabulis.

INCUNCTĀBĬLIS, e, adj. qui moram, vel du-
m non patitur. *Arcad. Dig.* 22, 5, 21. Illud
oque incunctabile est, ut, si res exigat, testimo-
m dicant.

*INCUNCTANS, antis, adj. non cunctans, prom-
us. *Paul. Petroc. Vit. S. Mart.* 5, 133. Incun-
ante fide praesentia munera poscunt. *B. A.*

INCUNCTANTER vel Incontanter, adv. non cun-
ando. *Lact.* 6, 12. Incunctanter ac fortiter mor-
m subire. (Adde 1, 15. *f.*) *Appul. Met.* 11. In-
nctanter continuare pompam. *Ulp. Dig.* 40, 2,
. Incunctanter debet ei permitti. Adde *Aurel.
ict. Orig. gentis R.* 13.

INCUNCTĀTUS et Incontatus, a, um, adj. non
nctatus, qui omnem cunctationem sustulit, qui
e mora facit. *Appul. Met.* 5. At illae inconta-
e, statim conferto vestigio domum penetrant. Al.
. *incontanter*.

INCŬPĬDUS, a, um, adj. non cupidus. *Afran.*
. *Non.* 9, 1. Majores nostri incupidiores libe-
m fuere. Al. interpret. *valde cupidi*, ut *in* sit
tentiva.

[INCŪRĀBĬLIS, e, adj. non curabilis, qui cu-
ri non potest. *Gloss. Phil.* Incurabilis, ἀθεράπ-
ευτος. *F.*]

INCŪRĀTUS, a, um, adj. non curatus. *Hor.*
. 1, 16, 24. Stultorum incurata pudor malus
cera celat. *Vopisc. Aurel.* 28. Neque quidquam
fortis reliquit, quod aut imperfectum videretur,
t incuratum.

INCŪRĬĂ, ae, f. ἀμέλεια, negligentia: ab *in*, et
ra. [*Primo loco collocari debebant ea exempla,
ae v. *incuria* active positam referunt. Noster
rum recte omnia miscuit. Huc pertinent.] *Cic.
ov. cons.* 3. Milites populi R. incuria, fame,
orbo, vastitate consumpti. [*Adde *Tac. A.* 3,
. Incuria magistratuum; 4, 48. Incuria eorum
mperta. *Agr.* 20. vel incuria vel tolerantia. ¶
assive. Cf. praeter locos a Nostro laudatos. *Nep.
tt.* 20. et *auct. ep.* ad *Caes.* de ord. rep. 1.] *Cic.
mic.* 23. Vituperanda est rei maxime necessariae
nta incuria. *Hor. A. P.* 351. non ego paucis Of-
ndar maculis, quas haud incuria fudit, Ast hu-
ana parum cavit natura. Ita legend. monuit *Sibiliatus* pro vulgari *aut incuria fudit*, *Aut humana*, etc. *Cato* ap. *Ammian.* 16, 5. Magna cura cibi, magna virtutis incuria. ¶ De negligentia in capillis comendis. *Appul. Apol.* Capillus prorsus inenodabilis diutina incuria. *Tert. Poenit. f.* Capilli incuria horrorem leoninum praeferens. *Arnob.* 5, 174. Partem illam corporis, per quam secus femineum et sobolem prodere, et nomen solet acquirere generi, eam longiore ab incuria liberat, *h. e.* a pilis in eadem jam silvescentibus volsella, seu novacula purgat. ¶ Incuria Dei, ap. *Tert. adv. Marc.* 4, 15. *med.* neglectus, impietas.

INCŪRĬŌSĒ, adv. ἀμελῶς, sine cura, negligenter. *Liv.* 8, 38. Castra in hostico incuriose posita. *Tac. H.* 1, 13. Otho pueritiam incuriose egerat, *h. e.* sine cura pudoris, et custodia sui. *Gell. praef. med.* Incuriose et immeditate. *Id.* 19, 9. Homines amoeni, et nostras quoque litteras haud incuriose docti. *Tac. H.* 4, 28. Caesae cohortes incuriosius agentes.

[*INCŪRĬŌSĬTAS, atis, f. indiligentia. *Cassiod. Variar.* 7, 4. Nec nostros ad gentes sub incuriositate transmittas. *Gloss. Phil.* Incuriositas, ἀπραγμοσύνη. *Salv. de gub. Dei* 1. *in.* De incuriositate ac negligentia sensisse. *F.* et *B. A.*]

INCŪRĬŌSUS, a, um, adj. ἀμελής, negligens, socors, curam non habens. *Tac. H.* 5, 22. Remeabat disjecto agmine, incuriosis vigiliis. *Id. A.* 4, 23. Ptolemaeus Jubae filius, juventa incuriosus; et *ib.* 14, 38. Sed nihil aeque, quam fames affligebat serendis frugibus incuriosos. *Suet. Aug.* 79. In capite comendo tam incuriosus, ut, etc. *Id. Galb.* 3. Multiplicem nec incuriosam historiam edidit. *Tac. A.* 6, 17. *extr.* Acribus, ut ferme talia, initiis, incurioso fine, *h. e.* neglecto, remisso. ¶ Cum genitivo. *Plin. ep.* 8, 20. Ita natura comparatum, ut proximorum incuriosi, longinqua sectemur. *Tac. A.* 2, 88. Vetera extollimus, recentium incuriosi. *Id. H.* 1, 49. Incuriosus famae; et *Ann.* 4, 32. imperii proferendi. *Gell.* 6, 5. Alfenus rerum antiquarum non incuriosus. ¶ Eo sensu, quo nos dicimus, *unbekümmert*, qui scire non curat, *Gell.* 2, 28. *f.* M. Cato incerta et incuriosa super ea re opinatus est. V. integrum loc. Proximum est illud *Solin. praef.* Nonnulla etiam digna memoratu, quae praetermittere incuriosum videbatur. ¶ *Agnum incuriosum* ap. *Appul. Flor. n.* 2. *extr.* quidam exponunt pinguem, quasi qui nulla cura maceat, ut contra *Pl. Aul.* 3, 6, 25. *agnum curiosum* macrum intelligit. V. CURIOSUS. Alii melius interpretantur *agnum incuriosum*, qui nullas cavet insidias, et sine cura in prato oberrat, atque hinc facile ab aquila rapitur.

INCURRO, is, incurri, et incucurri, ursum, a. 3. ἐπιτρέχω, in aliquem curro, intus curro. *Cic. Or.* 67. Incurristi amens in columnas. *Id. Planc.* 7. Incurrere atque incidere in aliquem. ¶ Cum dativo. *Ov. Met.* 7, 545. Non aper irasci meminit, nec fidere cursu Cerva, nec armentis incurrere fortibus ursi. *Tac. A.* 2, 16. Ut proeliantibus Romanis desuper incurrerent. *Liv.* 28, 15. Peditum signa cornibus incucurrerunt. Al. aliter leg. [*Id.* 22, 17. Levi armaturae hostium incurrere.] *Sil.* 13, 179. ardore pari nisuque incurrere muris. ¶ Cum accusativo sine praeposit. *Sall. fragm.* ap. *Rufin. de schem. lex.* Atque eos a tergo incurrerunt. *Id. Jug.* 10. Rediens ab latere Mauros incurrit. Al. leg. *Mauris*. *Tac. A.* 1, 51. Tota vi novissimos incurrunt; et *ib.* 2, 17. Validissimos equitum incurrere latus jubet. [*V. *Cort.* ad *Sall. Jug* 101. *Duk.* ad *Liv.* 28, 16. et *Frotsch Comment.* in *Sall. Vol.* 3. p. 378.] ¶ In re militari est incursionem facere. *Liv.* 26, 25. Incurrere ea gens Macedoniam solita erat. Al. leg. *in Macedoniam*. *Brut.* ad *Cic. Fam.* 11, 10. Ut decursionibus per equites, quos habet multos, vastet ea loca, in quae incurrerit. *Liv.* 29, 5. Dixit, extemplo infestos utrinque exercitus in agrum suum incursuros. ¶ Translate est invehi, insectari. *Trebon.* ad *Cic. Fam.* 12, 16. *f.* In quos tanta libertate verborum incurreret. [*Liv.* 5, 11. Trepidi rerum suarum in tribunos militares incurrunt, i. e. in eos invehuntur, accusant eos.] ¶ Item protendi, dilatari. *Cic. Agr.* 2, 30. Ut privatos agros, qui in publicum Campanum incurrebant, coemeret. ¶ Item objici, occurrere. *Cic. Att.* 12, 21. *med.* In oculos incurrentibus iis, quos aequo animo videre non possum. *Sen. Ben.* 1, 5. Id quod oculis incurrit, solum notant. *Cic. Fam.* 2, 16. Incurrit haec nostra laurus non solum in oculos, sed etiam in voculas malevolorum. ¶ Item incidere. *Cic. Off.* 3, 13. Per errorem in maximam fraudem incurrere; et *ib.* 1, 42. Quaestus, qui in odia hominum incurrunt. *Id. Fam.* 4, 2. *f.* Nihil constitui potest, quod non incurrat in magnam aliquam difficultatem. *Id. Fin.* 1, 1. Ut hic noster labor in varias reprehensiones incurreret; et 14. Incurrere in morbos, in damna, in dedecora. *Id. Fam.* 9, 2. Quis est tam lynceus, qui in tantis tenebris nihil offendat, nusquam incurrat? *Ulp. Dig.* 24, 1, 13. Nihil vitii mulier incurrit. *Paul. Sentent.* 1, 15. Incurrere periculum plus petendi, et causam perdere. *Lampr. Alex. Sev.* 12. In milites gravissime animadvertit, qui forte incurrerunt aliquid, quod videretur injustum, *h. e.* commiserunt. ¶ Item libidinose aliquem, vel aliquam aggredi. *Juven.* 6, 331. Si nihil est, servis incurritur. *Appul. Met.* 10. Ne quo casu nescius nesciam sororem incurreret. V. INCURSO. ¶ Item obtingere, accidere, incidere. *Cic. Tusc.* 5, 10. Casus, qui in sapientem potest incurrere. *Id. Fam.* 15, 11. *extr.* Si me navigatio non morabitur, quae incurrebat in ipsos etesias. *Id. Att.* 7, 7. Tua λῆψις in quem diem incurrat, nescio. *Suet. Tib.* 26. Natalem suum plebejis incurrentem Circensibus, vix unius bigae adjectione honorari passus est. *Cic. Top.* 21. Illud intelligendum, nec ullam esse disputationem, in quam non aliquis locus incurrat, nec fere omnes locos incidere in omnem quaestionem. *Papin. Dig.* 39, 6, 41. Quaerebatur, an mulier, etc. incurrebat haesitatio, etc. i. e. emergebat, interveniebat. ¶ Item venire, incidere dicendo. *Cic. Sext.* 6. Neque quemquam offendet oratio mea, nisi qui se ita obtulerit, ut in eum non invasisse, sed incurrisse videamur. *Id. Brut.* 69. Ordinem sequens, in memoriam notam et aequalem necessario incurro. *Quint.* 1, 5. *med.* Neque enim artem grammaticam componere aggressi sumus: sed cum in ordinem incurreret, inhonoratam transire noluimus.

INCURSĀTĬO, onis, f. incursio, ut Larvarum incursatione animo vexari, ap. *Non.* 1, 213.

INCURSĀTUS, a, um, part. ab *incurso*. *Liv.* 24, 41. Agmen Romanum impune incursatum ab equitibus hostium fuerat.

INCURSAX, ācis, adj. omn. gen. qui incursiones crebro facit. *Sidon. ep.* 8, 12. Incursaces Massagetae.

INCURSIM, adv. incurrendo, celeriter. *Caecil.* ap. *Non.* 2, 448. Rem omnem incursim perdere. [*Front. ad Verum Imp.* (ed. *A. Maio*) *ep.* 6. Omnium opinione compertum et traditum est, sanguinem, ubi abundet, incursim detrahendum, postea pedetemptim esse reparandum. *F.*]

INCURSĬO, onis, f. actus incurrendi, ἐπιβολή, cursus, excursio. *Cic. N. D.* 1, 40. Cum sine ulla intermissione pulsetur, agiteturque incursione atomorum sempiterna. *Id. Caec.* 15. *extr.* Incursio atque impetus armorum. ¶ Irruptio militaris. *Liv.* 1, 11. Antemnatium exercitus hostiliter in fines Romanos incursionem facit. *Caes. B. G.* 6, 9. Prohibere hostem ab injuriis et incursionibus. *Hirt. B. G.* 8, 11. Subitas hostium incursiones sustinere. *Plin.* 6, 28, 32. Incursionem molientes Parthos inundatione arcere.

INCURSĬTO, as, n. 1. frequent. ab *incurso*. *Sen. V. B.* 27. Si exercere istam licentiam placet, alter in alterum incursitate. *Id. ep.* 110. Tota vita incursitamus. *Id. Ira* 2, 35. Incursitans, vastans, fugans. *Id. ib.* 3, 6. Per frequentia urbis loca properanti in multos incursitandum est.

INCURSO, as, avi, atum, n. 1. ἐπιτρέχω, curro adversus aliquem, incurro, invado, aggredior: frequent. ab *incurro*. *Liv.* 36, 14. *med.* Juventus omnis armata in agmen Romanum incursavit. *Pl. Bacch.* 5, 2, 29. Arietes truces non erimus: jam in vos incursabimus. *Cels.* 3, 22. Febris incursat. *Plin.* 11, 37, 54. Oculi lubrici propter incursantia, *h. e.* incidentia. ¶ Cum accusativo sine praeposit. quae inest in ipso verbo. *Pl. Rud.* 3, 4, 16. Ego te follem pugilatorium faciam, et pendentem incursabo pugnis. *Id. Aul.* 2, 2, 57. Asini me mordicus scindant, boves incursent cornibus. *Id. Asin.* 1, 1, 22. Ubi vivos homines mortui incursant boves, *h. e.* lora bubula incidunt et pulsant. *Liv.* 5, 31. Volsinienses superbia elati, ultro agros Rom. incursavere. [*Cf. 28, 11.] *Tac. H.* 3, 18. Nutantem aciem victor equitatus incursat. *Sev. Aetn.* 351. Aura incursat corpora. ¶ Cum dativo. *Ov. Met.* 1, 302. silvasque tenent delphines, et altis Incursant ramis; et *ib.* 14, 190. Praetentatque manu silvas, et luminis orbus Rupibus incursat, *h. e.* incidit, impingit. *Quint.* 10, 3. *med.* Nihil eorum, quae oculis, vel auribus incursant, ad animum perveniet, *h. e.* occurrunt, objiciuntur. *Plin.* 28, 8, 28. Lana ovis nigrae, cui nullus alius color incursaverit, *h. e.* intercurrerit. Sic 29, 4, 27. Reliqua parte corporis nigra, albis incursantibus respersum guttis. ¶ *Incursare mulierem* est libidinose comprimere. *Tert. Pud.* 4. Nec interest nuptam alienam, an viduam quis incurset, dum non suam feminam. V. INCURRO. ¶ Passive. *Tac. A.* 15, 1. Eo contemptionis descensum, ut ne duce quidem Romano incursarentur. *Liv.* 24, 41. Agmen Romanum impune incursatum ab equitibus hostium fuerat. *Arnob.* 1, 3. Pestilentia, et bellis negotia incursantur humana. **Jul. Valer. res gest. Alex. M.* (ed. *A. Maio*) 1, 6. Alexander filius incursatur. *B. A.* ¶ Translate. *Cic. Att.* 12, 41. Quod nisi fieri videro, (audebo hoc dicere, et tu, ut soles, accipies) incursabit in te dolor meus. *Auct. ad Her.* 4, 39. In omnes amicos atque inimicos, notos atque ignotos incursans.

[INCURSUS, a, um, part. ab *incurro*: injectus. *Sid. ep.* 8, 9. Si quid asperum aut triste *(acciderit)*, non statim se poetica teneritudo a vinculo incursi angoris elaqueat. *F.*]

INCURSUS, us, m. ἐπιβολὴ, εἰςβολὴ, incursio, aggressio, invasio, impetus in aliquem. *Cic. Caec.* 8. Impetum armati, ceterorumque tela atque incursus effugit. *Caes. B. C.* 1, 71. Vix equitum incursus sustinere. Et 72. Incursus atque impetus militum. *Liv.* 2, 25. Primo statim incursu pulsi hostes. [*Lucan.* 6, 161. confringite tela Pectoris incursu: ita *Cort.* q. v.] ¶ Translate. *Quint. decl.* 8, 9. Morborum incursibus mederi; et *decl.* 9, 4. Saevos tempestatis incursus perferre. ¶ *Incursus fluminis* ap. *Plin. ep.* 10, 73. est cursus atque impetus, quo aliquem locum impetit, et evertit, abraditve. Simile est illud *Lucani* 7, 700. Respice turbatos incursu sanguinis amnes.

INCURVĀTĬO, onis, f. κύφωσις, actus incurvandi. *Plin.* 17, 23, 35. *n.* 25. Flagello infra relicto, et nasci coacto incurvatione materiae.

INCURVĀTUS, a, um, part. ab *incurvo*, ἐπικυρτωθεὶς, curvatus. *Cic. Fin.* 2, 11. Incurvatum bacillum. *Ov. Met.* 6, 246. Incurvata dolore Membra. V. DUPLICATUS.

INCURVESCO, is, n. 3. κυρτόομαι, incurvus fio. *Vet. Poeta* ap. *Cic. Or.* 3, 38. Ramos baccarum ubertate incurvescere. Al. leg. *incurviscere*, ut *Non.* 2, 412. [*Recepit *Orell.*; sunt etiam qui leg. *inturgescere.*]

INCURVĪCERVĪCUS, a, um, adj. qui incurvat cervicem. *Pacuv.* ap. *Quint.* 1, 5. *med.* Nerei repandirostrum, incurvicervicum pecus. *Quint. ib. mox.* Cum κυρταύχενα mirati sumus, incurvicervicum vix a risu defendimus.

INCURVO, as, avi, atum, a. 1. κυρτόω, incurvum facio. *Virg. A.* 5, 500. Tum validis flexos incurvant viribus arcus. *Plin.* 16, 42, 81. Robur et olea incurvantur, ceduntque oneri. *Catull.* 64, 183. lentos incurvans gurgite remos. ¶ Translate. *Sen. Ira* 3, 5. *extr.* Non est magnus animus, quem incurvat injuria, *h. e.* affligit, deprimit. (Adde *ep.* 82. *med.*) *Pers.* 1, 90. verum, nec nocte paratum Plorabit, qui me volet incurvasse querela, *h. e.* flectere animum meum ad misericordiam. ¶ Obsceno sensu usurpat *Mart.* 11, 43. Incurvabat Hylam posito Tirynthius arcu. V. INCLINO.

INCURVUS, a, um, adj. κυρτὸς, idem quod curvus aut valde curvus. *Cic. Div.* 1, 17. Lituus, idest incurvum, et leviter a summo inflexum bacillum. *Id. Verr.* 2, 2, 35. Stesichori poetae statua senilis, incurva. *Ter. Eun.* 2, 3, 44. Incurvus, tremulus, labiis demissis. *Plin.* 11, 52, 114. Longae vitae esse incurvos humeris. *Virg. G.* 1, 494. Agricola incurvo terram molitus aratro. *Plin.* 21, 12, 41. Herba incurvo folio. *Ov. Met.* 14, 534. Incurva carina; et *ib.* 15, 690. incurvo munitos aggere portus. *Id. Trist.* 4, 6, 2. Incurvum jugum. *Id. Amor.* 1, 15, 12. Incurva falx. *Lucr.* 2, 376. Incurvum litus.

INCUS, ūdis, f. ἄκμων, instrumentum e solido ferro, super quod fabri ferri massas cudunt et formant. *Virg. G.* 2, 540. Impositos duris crepitare incudibus enses. *Id. A.* 7, 629. Quinque adeo magnae, positis incudibus, urbes, Tela novant, *h. e.* officinis ferrariis institutis. *Id. ib.* 8, 419. Antra Aetnaea tonant, validique incudibus ictus Auditi referunt gemitum. *Lucan.* 7, 146. Martius incaluit Siculis incudibus ensis. *Hor. Od.* 1, 35, 38. o utinam nova Incude defingas retusum in Massagetas Arabasque ferrum. *Ov. Amor.* 2, 17, 19. incude relicta. *Plin.* 7, 56, 57. Cinyra Agriopae filius invenit forcipem, martulum, vectem, incudem. ¶ Translate. *Hor. A. P.* 441. incudi reddere versus. *Auct. dial. de Or.* 20. Juvenes, et in ipsa studiorum incude positi, *h. e.* dum adhuc formantur in scholis. *Pl. Ps.* 2, 2, 20. Hic mihi incus est: procudam ego hodie hinc multos dolos. ¶ *Incudem eandem tundere* proverbio dicitur idem opus assidue urgere, in eodem labore perseverare. *Cic. Or.* 2, 39. Si quem plane rudem institui ad dicendum velim, his potius tradam assiduis, uno opere eandem incudem diem noctemque tundentibus.

INCŪSĀBĬLIS, e, adj. accusabilis. *Tert. ad Nat.* 1, 12. Hoc quidem vos incusabiliores, etc.

INCŪSĀTĬO, onis, f. αἰτίασις, reprehensio, querela, actus incusandi. *Cic. Or.* 3, 27. Quorum partim habent vitiorum, et peccatorum acrem quandam cum amplificatione incusationem, aut querelam.

INCŪSĀTĪVUS, a, um, adj. ut *Incusativus casus*, et absolute *Incusativus* idem est ac accusativus ap. *Diomed.* 1, 296.

INCŪSĀTOR, oris, m. accusator. *Imp. Anastas. Cod.* 12, 36, 18. §. 8.

INCŪSĀTUS, a, um, part. ab *incuso*, accusatus, reprehensus. *Colum.* 3, 17. Sterilitas cacuminis jure incusata. *Plin.* 7, 45, 46. Augusto incusatae liberorum mortes, *h. e.* adscriptae, quasi is in causa fuerit, cur mortui sint. *Spart. Sever.* 8. Incusati proscriptionis.

INCŪSO, as, avi, atum, a. 1. αἰτιάομαι, μέμφομαι, accuso, arguo, quasi *causam*, seu culpam *in alium* transfero, reprehendo cum querela. In re forensi usurpari non solet: in quo ab *accuso* differt. [*V. *Doederl.* 3, 165.] Neque enim verum est alterum illud discrimen, quod tradit *Serv.* ad *A.* 1, 414. *incusare* esse, superiorem arguere; *accusare*, parem, vel inferiorem: quod et *Valla elegant.* 6, 13. monuit. [*De discrimine inter *incusare*, *arguere* et *culpare* v. *Doederl.* 3, 163.] *Virg. A.* 2, 745. Quem non incusavi amens hominumque Deorumque? *Pl. Truc.* 1, 2, 58. Qui alterum incusat probri, eum ipsum se intueri oportet. *Caes. B. G.* 1, 40. Convocato concilio, vehementer eos incusavit, quod, etc. *Ter. Phorm.* 3, 1, 7. Nos jamdudum hic te absentem incusamus, qui abieris. *Curt.* 7, 7. Deos quoque incusans querebatur, se jacere segnem, etc. *Val. Fl.* 8, 158. Sed quid ego quemquam immeritis incuso querelis? *Ov. R. Am.* 479. Incusare factum alicujus. *Virg. A.* 11, 471. Multaque se incusat, qui non acceperit ultro Dardanium Aeneam. *Tac. A.* 2, 78. Incusare aliquem luxus et superbiae; et *ib.* 1, 35. angustias stipendii, duritiam operum; et *ib.* 6, 23. casum. *Sil.* 9, 15. contraria Paullo Auspicia incusante.

INCUSSOR, oris, m. qui incutit, et percutit. *Paul. Petroc. Vit. S. Mart.* 5, 285. Incussor laceri quatiebat corporis artus.

INCUSSUS, a, um, part. ab *incutio*, immissus, impactus, illisus. *Val. Fl.* 2, 339. et incussae sonitum mirabere massae *Curt.* 6, 11. Flagellorum ictus nudis ossibus incussos ferre non poterat. *Sen. ep.* 45. *f.* Grando incussa tectis crepitat. *Lucan.* 3, 490. aries Incussus densi compagem solvere muri Tentat. *Tac. H.* 4, 30. Turrim promoti contra validi asseres, et incussae trabes perfregere. *Plin.* 16, 38, 72. Cortex in moro lapide incussus manat; altius fractus, siccus videtur; et 9, 30, 48. de polypo: Afflatu terribili canes agebat, nunc extremis criminibus flagellatos, nunc robustioribus brachiis clavarum modo incussos. ¶ *Incussi articuli*, et absolute *incussa* (subintellige *membra*) sunt quae alicubi incutiendo et impingendo quis laesit. *Plin.* 30, 9, 23. Incussos articulos aranei telae commodissime curant; et 29, 2, 9. Succidam lanam imponunt percussis, lividis, incussis, collisis, contritis, dejectis; et 22, 14, 16. Medetur contusis, incussisque. ¶ Translate. *Vell.* 2, 126. Recte faciendi omnibus aut incussa voluntas, aut imposita necessitas, *h. e.* injecta: [*Frustra tentarunt h. l. VV. DD. Vere enim cum vi quadam ponitur v. *incussa*, ut invitis quasi obedientiam Caesaris auctoritate injectam significet. V. *Burm.* et *Cort.* ad *Lucan.* 5, 165. Cf. etiam exempla, quae sim. ad v. *incutio* allata sunt.]

INCUSSUS, us, m. actus incutiendi. In sexto casu sing. *Tac. H.* 4, 23. Armorum incussu praecipitati. *Sen. Const. Sap.* 6. Munimenta incussu arietis labefieri.

INCUSTŎDĪTUS, a, um, adj. ἀφύλακτος, non custoditus, non servatus. *Ov. Trist.* 1, 6, 10. Incustoditum captat ovile lupus. *Mart.* 1, 35. Incustodita et aperta limina. *Sil.* 15, 245. Incustoditam sine milite liquerat urbem; et 333. Incustodita penetravit moenia nocte, *h. e.* qua vigiliae habitae non sunt. *Plin. ep.* 6, 29. *f.* Julius Bassus, ut incustoditus nimis et incautus, ita minime malus. *Tac. A.* 12, 4. Incustoditus amor, i. e. non celatus; et *ib.* 15, 50. Cum per noctem huc illuc cursaret incustoditus; et *ib.* 2, 12. *extr.* Cum secreti et incustoditi, inter militares cibos, spem aut metum proferrent; et *ib.* 15, 55. Tabulas testamenti saepius a se, et incustodita dierum observatione, signatas, i. e. omissa, neglecta observatione.

INCŪSUS, a, um, part. ab inus. *incudo*, ἐμπαίω, significat cudendo impressus. *Virg. G.* 1, 275. lapidemque revertens Incusum, aut atrae massam picis urbe reportat, *h. e.* molam cudendo asperatam. Al. leg. *incisum*. *Pers.* 2, 52. Si tibi crateras argenti, incusaque pingui Auro dona feram, *h. e.* caelata, aspera signis. Alii male interpretantur, non cusa, non elaborata, sed ex rudi massa auri. ¶ Translate est percisus. *Auson. ep.* 131, 4. Et teris incusas pumice Clazomenas. V. CLAZOMENAE.

INCŬTĬO, is, ussi, ussum, a. 3. ἐμβάλλω, injicio, immitto, objicio, infundo: ab *in* et *quatio*: et dicitur fere de iis, quae animum subito quatiunt, turbant, immutant. *Cic. Or.* 2, 51. *f.* Timor incutitur aut ex ipsorum periculis, aut ex communibus. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 4. Incutit multis magnum metum. *Cic. Att.* 1, 16. *med.* Incutere alicui dolorem. Al. leg. *inurere*. [*Ita *Orell.* q. v.] *Id. Univ.* 10. errorem. *Pers.* 5, 187. alicui Deos, *h. e.* objicere, et injicere Deorum timorem. *Ov. Trist.* 1, 11, 42. se rigidas incutiente minas. *Liv.* 22, 42. *med.* religionem animo. *Id.* 2, 8. alicui foedum nuntium. *Curt.* 4, 10. formidinem; et 3, 6. ingentem sollicitudinem. *Hor. Ep.* 1, 18, 77. pudorem. [*Hor. Sat.* 2, 1, 39. seu quod Lucania bellum Incuteret violenta; ubi v. *Heindf.*] *Lucr.* 6, 592. tremorem; et 772. morbos. *Justin.* 38, 7. *med.* Adeo illis odium Romanorum incussit rapacitas proconsulum. *Hor. Ep.* 1, 14, 22. fornix, et uncta popina Incutiunt urbis desiderium; et *Sat.* 2, 1, 80. ne forte negoti Incutiat tibi quid sanctarum inscitia legum, *h. e.* aliquod negotium facessat. *Lucr.* 1, 19. et 922. amorem per pectus, et in pectus. [*V. *incussus* in f.] ¶ Pro indere, addere. *Virg. A.* 1, 73. Incute vim ventis. ¶ Pro concutere, percellere. *Val. Fl.* 5, 551. Crebrior incussit mentem pavor. ¶ Pro infligere. *Sen. Herc. Fur.* 88. Viperea saevae verbera incutiant manus. *Juven.* 9, 5. colaphum incutimus lambenti crustula servo. *Liv.* 5, 41. *f.* Incutere scipionem in caput alicujus. *Seren. Sammon.* 47, 872. scorpius incussit vulnus atrox. ¶ Pro impingere. *Plin.* 7, 53, 54. Incutere pollicem limini cubiculi. *Quint.* 2, 12. *med.* Terrae pedem incutere. *Curt.* 9, 9. Incutiebantur puppibus prorae. ¶ Pro mittere, jacere. *Tac. A.* 13, 39. Tormentis faces et hastas incutere. *Id. H.* 3, 31. Tela saxaque incutere. *Curt.* 8, 4. Repente imber grandinem incutiens torrentis modo effunditur. ¶ Pro quatere, pulsare. *Avien. Perieg.* 827. incute doctam, Phoebe, chelyn; totis Helicon adspiret ab antris.

INDĀGĀBĬLIS, e, adj. ὑπεύθυνος, reus, in quem quaestio de crimine aliquo haberi potest. *Varr. L. L.* 4, 5. Qui aliter facit, indagabilis ex ambitu causam dicit. Al. leg. *indagabili:* alii eam vocem omittunt.

INDĀGANTER, adv. cum indagatione. *Colum.* 5, 1. Boni venatoris est indaganter quamplurimas feras capere. [*Schneid.* rectius leg. *indagantem. F.*]

INDĀGĀTĬO, onis, f. θήρευμα, inquisitio ferarum: et translate omnis inquisitio, seu perscrutatio. *Cic. Off.* 1, 5. Velut ex ea parte, quae primo descripta est, inest indagatio, atque inventi veri. [*V. *Beier.* ad h. l.] *Gell.* 18, 2. Inopi nati rariorisque verbi indagatio.

INDĀGĀTOR, oris, m. venator, θηρευτὴς, qu[i] nempe, ut ait *Virg. A.* 4, 121., saltus indagin[e] cingit. *Isid. Orig.* 10. *extr.* Quatuor sunt ven[a]torum officia, vestigatores, indagatores, alatore[s] pressores. ¶ Translate inquisitor in genere. *C[o]lum.* 9, 8. *f.* Sed indagatorem conveniet matutin[a] tempora vestigandi eligere. *Id.* 2, 2. *med.* Inda[-] gator aquarum. *Pl. Trin.* 2, 1, 15. Celati inda[-] gator. V. INDICATOR.

INDĀGATRIX, icis, f. quae indagat. *Cic. Tus[c.]* 5, 2. O vitae philosophia dux, virtutis indagatri[x] expultrixque vitiorum! *Non.* 1, 86. Feminae a[d] libidinem virorum indagatrices.

INDĀGĀTUS, a, um, part. ab *indago:* vena[n]do conquisitus. Translate. *Cic. Att.* 2, 7. Eaq[ue] etiam velim, omnibus vestigiis indagata ad m[e] afferas.

INDĀGĀTUS, us, m. indagatio. In sexto ca[su] sing. *Appul. Met.* 7. Tota factione militarium v[e]xillationum indagatu confecta atque concisa.

INDĀGES, is, f. indagatio. *Claud. Mamert. Sta[t.] anim.* 2, 2. Quid dignum tanta indage sentire[m] *Prud. Symm.* 2, 845. Quaesitura Deum variata i[n]dage latentem.

INDĀGO, as, avi, atum, a. 1. ἐξιχνιάζω, θ[η]ρεύομαι, proprie est verbum venatorum, et canu[m] feras investigantium: ab *in*, aut *indu*, et *ago*, v[el] *agito*. *Cic. Fin.* 2, 13. Canis natus ad indaga[n]dum. *Appul. Met.* 8. Die quadam Tlepolemus i[n]dagaturus feras. ¶ Translate est diligenter inq[ui]rere, exquirere, investigare. *Cic. Verr.* 2, 2, 5[...] Acutissime tota provincia, quid cuique esset n[e]cesse, indagare et odorari solebat. *Id. Mil.* 3[...] Cum illa indicia communis exitii indagavi, pate[f]ci, protuli, exstinxi. *Id. Or.* 3. Inusitatas vi[as] indagare, tritas relinquere. *Id. Att.* 2, 4. *m[ed.]* Tu quidquid indagaris de republica, et maxi[me] quos consules futuros putes, facito ut sciam. Deponentis forma. *Varr. L. L.* 4, 18. Vestig[a]tor a vestigiis ferarum, quas indagatur.

INDĀGO, gĭnis, f. venatorum vox est, signi[fi]cans inclusionem ferarum, quae fit retibus seu pl[a]gis, vel etiam serie seu corona hominum itine[ra] obsidentium, item formidine, fossa, aut sepibu[s] ita cingendo saltus et nemora, ut ibi latentes [fe]rae qua evadant, non habeant, ἐξιχνιασμός. *Vi[rg.] A.* 4, 121. Dum trepidant alae, saltusque ind[a]gine cingunt. *Tibull.* 4, 3, 7. densos indagine c[ol]les Claudere. *Claud. in Ruf.* 2, 375. Sic ligat i[n] mensa virides indagine saltus Venator. *Flor.* 4, [...] *med.* Missae quoque in auxilium ejus rates, no[va] arte, actis sub mare funibus, captae quasi per [in]daginem; et 12. *med.* Partito exercitu totam a[m]plexus Cantabriam, efferam gentem ritu ferar[um] quasi indagine debellabat. *Hirt. B. G.* 8, 18. Ca[m]pus patens, silvis undique impeditissimis, aut [al]tissimo flumine, velut indagine munitum. [*Pl[ura] v. ap. *Boettich.* in *Lex. Tac.* p. 252.] ¶ Tra[ns]late *indago* dici potest septum fossa, aggere, t[...]ribus longo spatio ductum, arcendis hostium inc[ur]sibus. *Lucan.* 6, 38. planumque per ardua Cae[sar] Ducit opus, pandit fossas, turritaque summis D[is]ponit castella jugis; magnoque recessu Amplex[us] fines, saltus, nemorosaque tesqua, Et silvas, [va]staque feras indagine claudit. [*Plura collegit *Co[rt.]* ad h. l.] Sic *Arnob.* 4, 151. *f.* Hercules pestif[eri] tegminis circumretitus indagine, *h. e.* veste t[...] quam reti. *Plin. Pan.* 35. Delatores in aetern[um] repressisti, mille poenarum indagine inclusos. [...]

13, 42. Testamenta, et orbos velut indagine ꝑi. ℙ Universim est inquisitio, investigatio. Recentioribus haud rara locutio, nusquam, quod am, reperitur ap. vett. *Boettich.* in *Lex. Tac. l.*] *Plin.* 9, 7, 6. In qua sententia fuisse Aristotelem video, et multis persuasisse doctrinae inginibus. *Gell.* 7, 16. Has undiquevorsum indaes cupediarum majori detestatione dignas cenimus. *Imp. Justin. Cod.* 4, 31, 14. Si invenet, eas majorem et ampliorem exposcere indaem.

[INDĂGUS, a, um, adj. qui indagat. *Capell.* 9. Quodque indaga veri Cura facit dubium. ii melius leg. *indiga veri*, nam secunda syllaba le corriperetur in *indaga*. *F.*]

INDĒ, adv. ἐκεῖθεν, ex eo loco. *Cic. Att.* 7, . Eo die mansi Calibus: inde has litteras dedi. *es. B. G.* 1, 33. Ut in provinciam exirent, atque le in Italiam contenderent. *Cic. Att.* 13, 39. c inde venit, unde mallem. *Liv.* 8, 22. Palaelis fuit haud procul inde ubi nunc Neapolis sita t. *Caes. B. C.* 3, 45. Si legiones sese recepisnt inde, quo temere essent progressae. [**Plaut. nph.* 1, 1, 4. Inde cras e promptuaria cella deomar ad flagrum? V. de constructione hujus v. simil. c. oppositione pos. *Cort.* ad *Lucan.* 4, 0. ℙ *Inde — inde*, i. q. hinc, illinc. *Cic. N.* 2, 23, 61. Inde virtutis templum, inde honoris, :. *Lucan.* 7, 230. sq. Ituraeis cursus fuit inde gittis: Inde, truces Galli solitum prodistis in stem; et *infr.* V. 511. Inde sagittae, Inde faces saxa volant.] ℙ Refertur interdum ad res ipsas. *c. Rosc. Am.* 27. Ex avaritia erumpat audacia, cesse est: inde omnia scelera gignuntur. *Id. Inv.* 20. Si unde necesse est, inde initium sumetur. *v. praef.* Inde tibi, quod imitere, capias. *Plin.* 7, 5. Inde est, quod, etc. ℙ Interdum ad peras. *Ter. Ad.* 1, 1, 21. uxorem duxit: nati filii o: inde ego hunc majorem adoptavi mihi. [*Laud. *hnkenius* ad *Ov. Her.* 2, 54. *Servium* ad *Virg.* 1, 6. *Bentl.* ad *Hor. Od.* 1, 12, 19. et *Drakenb. Sil.* 1, 283.] ℙ Saepe ad tempus, et significat eo tempore. *Nep. Phoc. f.* Ne perorandi quim ei data est facultas. Inde judicio damnatus, . *Suet. Tib.* 9. Exhinc Rhaeticum bellum, inde nnonicum, inde Germanicum gessit. *Liv.* 1, 3. rippa inde, post Agrippam Romulus Silvius reat. *Caes. B. C.* 3, 9. Eodem impetu altera caa sunt adorti, inde tertia, deinceps reliqua. *Cic. ov. cons.* 13. Jam inde a principio hujus imperii. *v.* 4, 36. Jam inde ab incunabulis. *Cic. Arch.* 1. oad longissime potest mens mea respicere spam praeteriti temporis: inde usque repetens, hunc eo, etc. et *Brut.* 90. *extr.* Prima causa pro Sex. scio dicta: deinceps inde multae. *Ter. Heaut.* 1, 1. Quamquam haec inter nos nuper notitia nodum est: Inde adeo, quod agrum in proximo mercatus es: *h. e.* omnino ex eo tempore, quo, . [*V. *Lindem.* ad *Pl. Mil.* 2, 1, 10.] ℙ *Hinc e.* V. in HINC. ℙ *Inde loci* est ex eo loco: per catachresin ponitur pro ex eo tempore, vel nde. *Lucr.* 5, 789. inde loci mortalia saecla avit. *Enn.* ap. *Fest.* in *Lituus.* Inde loci lituus itus effudit acutos. *Lucil.* ap. *Non.* 4, 105. Mul inde loci sermonibus concelebrarunt. Al. hic ter leg.

INDĒBĬTĒ et Indebito, adv. ἀεικῶς, ἀναξίως, imrito, injuria. *Paul. Dig.* 22, 3, 25. *f.* Si cau indebite exposita esse dicatur. *Ulp. ib.* 12, 6, Tria indebito soluta sunt.

INDĒBĬTUS, a, um, adj. qui non debetur. *Virg.* 6, 66. et *Ov. Her.* 16, 19. Praemia magna quin, sed non indebita posco. *Val. Fl.* 5, 509. Non ena peto terrisve indebita nostris. ℙ *Indebitum* solute est res vel pecunia indebita. *Paul. Dig. tit.* 6. qui inscribitur: *De condictione indebiti*, . 65. *f.* Indebitum est, non tantum quod omnino n debetur, sed et quod alii debetur, si alii solur, aut si id, quod alius debebat, alius, quasi e debeat, solvat.

INDĔCENS, entis, adj. ἀπρεπὴς, non decens, demis, indecorus, turpis. *Petr. Sat.* 128. Numquid ecens sum? numquid incompta? *Mart.* 5, 14. uloque ludos spectat indecens uno; et 2, 11. incens nasus. *Id.* 11, 61. morbus. *Suet. Claud.* risus. *Quint.* 11, 3. *med.* In hac cunctatione t quaedam non indecentes, ut appellant scenici, rae, caput mulcere, manum intueri, etc. *Vitr.* 5. *med.* Ita indecens inter locorum proprietates tus signorum, publice civitati vitium existimanis adjecit. V. INDECENTIA. *Sen. Contr. praef. med.* Nihil indecentius, quam ubi scholasticus um, quod non novit, imitatur. *Sid. ep.* 9, 1. ecentissimum est materiae unius simplex princim, triplices epilogos inveniri.

INDĔCENTER, adv. ἀπρεπῶς, non decenter, pan decenter. *Quint.* 1, 5. *f.* Non indecenter efri. *Mart.* 12, 22. Quam sit lusca Philaenis incenter, etc. *Petr. fragm. Trag.* 64. *Burm.* Cala indecenter pinguis. *Sen. ep.* 27. Nunquam vihominem beatum indecentius. *Quint.* 8, 3. Insistere indecentissime.

INDĔCENTĬA, ae, f. *Vitr.* 7, 5. *med.* Non magnum indecentiae vitium. Loquitur *Vitruv.* de Alabandeis, quorum in gymnasio omnes statuae erant causas agentes, in foro autem discos tenentes, aut currentes, seu pila ludentes: quod contra esse oportuerat.

INDĔCET, ebat, uit, imp. 2. οὐ πρέπει, dedecet. *Plin. ep.* 3, 1. Juvenes adhuc confusa quaedam, et quasi turbata non indecent. *Not. Tir.* p. 111. Decet, indecet, condecet. ℙ Est etiam idem ac decet. *Gell.* 7, 12. Feminis solis vestem longe lateque diffusam indecere existimaverunt. Alii leg. *indecorem*. Possis etiam conjicere legendum *addecere*.

INDĔCLĪNĀBĬLIS, e, adj. ἄκαμπτος, ἀκλινὴς, qui nullam in partem declinat, rigidus, firmus, constans. *Sen. ep.* 66. Virtus animum rectum et indeclinabilem praestat; et *ep.* 74. *med.* Exacta prudentia, indeclinabilis justitia. *Gell.* 6, 2. Fatum est sempiterna quaedam et indeclinabilis series rerum. *Ammian.* 25, 4. Indeclinabilis judex. ℙ *Indeclinabile nomen* dicitur a grammaticis, quod in casus non flectitur. *Diomed.* 1, 288, 289. et *Prisc.* 5, 668. etc.

INDĔCLĪNĀTUS, a, um, adj. indeclinabilis, firmus, constans. *Ov. Trist.* 4, 5, 23. Teque, quod est rarum, praesta constanter ad omne Indeclinatae munus amicitiae. *Id. Pont.* 4, 10, 83. qui perstas indeclinatus amico.

INDĔCOR, ŏris, vel Indĕcŏris, et re, ἀσχήμων, ἀπρεπὴς, idem ac indecorus. *Serv. in Aen.* 7, 231. putat compositum esse a nomine *decor*, et paenultimam obliquorum naturaliter produci, sed a poetis corripi per systolen, vel certe carere nominativo singulari. Etiam *Prisc.* 6, 699. ponit nominativum *indecor*. Sed *Non.* asserit, apud antiquos fuisse in usu nominativum *indecoris* et *indecore*. Utcumque sit, *indecor* hodie non est in usu. [*Notandus tamen locus *Taciti Agr.* 16. indecoris atque humilis: ubi *Hertel* recte hoc v. retinuisse videtur. *Walch.* rejicit.] *Accius* ap. *Non.* 8, 43. Cujus sit vita indecoris, mortem fugere turpem haud convenit. *Virg. l. c.* Non erimus regno indecores. *Id. A.* 12, 24. Sunt aliae innuptae Latio, et Laurentibus arvis, Nec genus indecores: ἀσχήμονες τὸ γένος, Graeca loquendi ratio. *Val. Fl.* 1, 810. pudibunda exitia, indecoresque obitus. *Claud.* 2. *I. Cons. Stil.* 145. non indecores aeraria lassant Expensae.

INDĔCŎRĀBĬLĬTER, adv. indecore. *Accius* ap. *Charis.* 2, 182. Indecorabiliter alienos alunt.

INDĔCŌRĒ, adv. ἀπρεπῶς, indecenter, turpiter. *Cic. Off.* 1, 4. Ne quid indecore, effeminateque faciat. *Tac. H.* 5, 23. Captae lintres sagulis versicoloribus haud indecore pro velis juvabantur. [*Front. ad Antonin. Imp.* (ed. *A. Maio*) *ep.* 1, 2. *med.* Nec mediocriter laborandum est, ne procerae illae sententiae male sint amictae, neve indecorius cinctae, neve sint seminudae. *F.*]

INDĔCŌRIS. V. INDECOR.

INDĔCŌRO, as, a. 1. dedecus affero. *Accius* ap. *Non.* 2, 430. Me spernens, incilans probris, sermone indecorans. Quidam tribuunt et *Hor. Od.* 4, 4, 36. Indecorant bene nata culpae. Al. leg. *dedecorant*, sed prius praestat.

INDĔCŌRUS, a, um, adj. ἀπρεπὴς, indecens, turpis. *Cic. Off.* 1, 27. Quod animo magno fit, id dignum viro et decorum videtur: quod contra, id ut turpe, sic indecorum. *Id. Fin.* 3, 4. Nihil malum, nisi quod turpe, inhonestum, indecorum, pravum, flagitiosum, foedum. *Id. Or.* 21. *extr.* Quam indecorum est, de stillicidiis cum dicas, amplissimis verbis et locis uti communibus; de majestate populi R. submisse et subtiliter! *Plin. Pan.* 46. Effeminatae artes et indecora saeculo studia. *Quint.* 1, 10. Indecorus gestus. *Plin.* 18, 35, 88. Pecora exsultantia et indecora lascivia ludentia. *Id.* 14, 2, 4. *n.* 3. Uva indecora visu; et 13, 12, 24. Charta indecoro visu pertranslucida.

INDĔFĂTĪGĀBĬLIS, e, adj. ἀκάματος, qui defatigari non potest. *Sen. Ira* 2, 12. Vigiliam indefatigabilem extendit.

INDĔFĂTĪGĀTUS, a, um, adj. non defatigatus, ἀκάματος. *Sen. Consol. ad Marc.* 18. Intratura es urbem indefatigata coelestium officia volventem.

INDĔFECTUS, a, um, adj. indeficiens, perpetuus. *Appul. de Deo Socr.* Vivacitas aeterna et indefecta. *Tert. Pall.* 3. Chamaeleon jejunus semper et indefectus.

INDĔFENSĒ, adv. sine defensione, et munimine juris, legum, consuetudinis. *Imp. Justin. Cod.* 4, 18, 2. *extr.* Quae negotiatores indefense constituerint.

INDĔFENSUS, a, um, adj. non defensus. *Liv.* 25, 15. Ut Capuam desertam indefensamque populo R. tradat; et 4, 28. Hic praebituri vos telis hostium estis, indefensi, inulti? *Tac. A.* 3, 77. Ut te inauditum et indefensum vulgus imperitum primo rumore rapiat; et *ib.* 11, 34. Ne indefensa conjux exitio daretur. *Sil.* 6, 652. Campania bellum indefensa recepit. [*Cf. de hac voce *Drakenb.* ad *Liv.* 23, 43, 1.]

INDĔFESSĒ, adv. *Spart. Ael. Ver.* 5. Cursores suos indefesse atque inhumaniter faciens cursitare, quasi non fatigarentur. *Auson. Gratiar. act.* 35. Omnia agere indefesse et benigne.

INDĔFESSIM, adv. indefesse. *Sid. ep.* 3, 2. *f.* Bonorum amicitias indefessim expetere.

INDĔFESSUS, a, um, adj. ἀκάματος, non fessus, indefatigatus. *Virg. A.* 12, 651. Nunc validam dextra rapit indefessa bipennem. *Ov. Met.* 9, 198. defessa jubendo est Saeva Jovis conjux: ego sum indefessus agendo. *Tac. A.* 16, 22. Assiduus et indefessus.

INDĔFĬCĬENS, entis, adj. qui non deficit. *Tert. adv. Jul.* 14. Decor indeficiens.

INDĔFĬCĬENTER, adv. indesinenter. *August. Conf.* 12, 11.

INDĔFĪNĪTĒ, adv. non determinando. *Gell.* 2, 24. Promiscue atque indefinite largiri.

INDĔFĪNĪTUS, a, um, adj. ἀόριστος, nullis rationibus circumscriptus, obscurus, implexus. *Gell.* 16, 4. Indefinitus inexplicabilisque sermo fiet. *Id.* 1, 7. Plautus *occisurum*, Laberius *facturum* indefinito modo dixerunt, *h. e.* absolute, et nulla habita ratione numeri, personae, generis.

[INDĔFLĒBĬLIS, e, adj. qui defleri non potest. *Gloss. Phil.* Indeflebilis, ἄκλαυστος. *F.*]

INDĔFLĒTUS, a, um, adj. ἄκλαυστος, non defletus, cujus mortem nemo lacrimis est prosecutus. *Ov. Met.* 7, 611. indefletaeque vagantur Natorum matrumque animae.

INDĔFLEXUS, a, um, adj. ἄκαμπτος, qui non flectitur, non inclinatur. *Plin. Pan.* 4. Ad hoc aetatis indeflexa maturitas, *h. e.* nondum deflexa in senii debilitatem. *Appul. de Deo Socr. in.* Indeflexo cursu.

INDĔJECTUS, a, um, adj. non dejectus. *Ov. Met.* 1, 288. Si qua domus mansit, potuitque resistere tanto Indejecta malo. Al. leg. *indisjecta*. [*Quod prob. *Burm.* ad 12, 109.]

INDĒLASSĀTUS, a, um, adj. *Manil.* 5, 63. Indelassato properantia corda labore.

INDĒLĒBĬLIS, e, adj. ἀνεξάλειπτος, qui deleri non potest. *Ov. Met.* 15, 876. nomenque erit indelebile nostrum. [**Salvinus* ex vet. cd. legi jubet: *erit indeflebile nomen*, recte improb. *D'Orvill.* ad *Charit.* p. 417. ed. *Lips.*] *Id. Pont.* 2, 8, 26. saecli decus indelebile nostri.

INDĒLECTĀTUS, a, um, adj. non delectatus. *Petr. Sat.* 87. At ille non indelectatus nequitia mea.

INDĒLĪBĀTUS, a, um, adj. ἀψαυστος, illibatus, intactus. *Ov. Trist.* 1, 5, 28. Indelibatas cuncta sequuntur opes. *Sil.* 15, 271. Indelibata virgo.

INDĒLICTUS, a, um, adj. non malus, nihil delicti in se habens. *Attius* ap. *Fest.* in *Probrum*. Qui nisi probrum, omnia alia indelicta aestimant. *Indelicta* alii substantive accipiunt, *h. e.* non delicta, ut *inquies*, non quies, *incultus* substant. non cultus, quae V. s. l.

INDĒMNĀTUS, a, um, adj. ἄκριτος, non damnatus. *Cic. Agr.* 2, 21. Cum bona indemnatorum civium funesta illa auctione sua venderet. *Vell.* 2, 45. Indemnatum civem interimere. *Pl. Curc.* 5, 3, 17. Hoccine pacto indemnatum atque intestatum me arripi? ℙ Idem ac innocens. *Appul. Met.* 10. *f.* Mihi vero quasi indemnato et innoxio parceret.

INDEMNIS, e, adj. ἀζήμιος, nullo affectus damno. *Sen. ep.* 9. *f.* Illaesus et indemnis evasit. *Ulp. Dig.* 17, 2, 23. Socios praestare indemnes. *Non.* 4, 367. tribuit etiam *Ciceroni Off.* 3, 16. *med.*, ubi in editis aliter leg. [*V. *Heins.* ad *Vell.* 2, 52, 4.]

INDEMNĬTAS, atis, f. ἀζημία, ratio damni vitandi, securitas. *Papin. Dig.* 3, 5, 31. Alicujus indemnitati consulere. *Ulp. ib.* 12, 4, 5. Indemnitatem alicui praestare. *Ammian.* 21, 16. Provinciarum indemnitati prospicere.

INDĒMONSTRĀBĬLIS, e, adj. qui demonstrari non potest, vel demonstratione non eget. *Appul. Dogm. Plat.* 3. Primi quatuor (*modi*) indemonstrabiles nominantur, non quod demonstrari nequeant, sed quod simplices tamque manifesti sunt, ut demonstratione non egeant.

INDĒMŪTĀBĬLIS, e, adj. qui mutari non potest. *Tert. adv. Herm.* 12. Deus inconvertibilis et indemutabilis.

INDĒNUNCĬĀTUS, a, um, adj. *Sen. Suas.* 5. Arma indenunciata. *Id. ib.* 2. Indenunciata sorte rapi.

INDĔPISCI, adsequi, adipisci. *Festus.* V. INDIPISCO.

INDĔPLŌRĀTUS, a, um, adj. ἄκλαυστος, indefletus. *Ov. Trist.* 3, 3, 46. Indeploratum barbara terra teget.

INDĔPRĀVĀTUS, a, um, adj. ἄφθαρτος, incorruptus. *Sen. ep.* 76. *med.* Si una indepravata virtus est, et sola permanet tenoris sui.

INDĔPRĔCĀBĬLIS, e, adj. ἀπαραίτητος, qui nullis precibus potest averti. *Gell.* 1, 13. Et poena indeprecabilis subeunda esset.

INDĔPRĔHENSĬBĬLIS, e, adj. ἀκατάληπτος, qui deprehendi non potest. *Quint. decl.* 8, 11. Inerrabile, indeprehensibile est, [quidquid nos elementorum varia compago formavit. *Id. ib.* 4, 15. Nec (*mathematicus*) per varias ambages indeprehensibi-

lem sparsit errorem. *Inscr.* in *Bibliot. Ital. T.* 3. p. 54. Sign*um* indeprehensibilis Dei (*h. e.* Mithrae) C. Valerius Sacerdos *sua pecunia posuit. F.*]

INDEPREHENSUS, et *per sync.* Indeprensus, a, um, adj. non deprehensus, incognitus. *Virg. A.* 5, 591. de labyrintho: Falleret indeprensus et irremeabilis error. *Stat. Th.* 6, 563. quis Maenaliae Atalantes Nesciat egregium decus, et vestigia cunctis Indeprensa procis?

INDEPTĀRE, consequi. *Festus.* [*Cf. *Doederl.* 3, 147. et 293.]

INDEPTUS, a, um, part. ab *indipiscor:* qui consecutus est. ℙ Passiva significatione. *Plin. praef. H. N.* Cato repulsis tanquam honoribus indeptis gaudens. Al. male leg. *ineptis. Impp. Honor. et Theod. Cod.* 12, 24, 14. Indeptae dignitatis honore potiantur.

INDESCRIPTUS, a, um, adj. non descriptus. *Colum.* 3, 21. *med.* Quod indescriptis vitibus contingere potest. Male qui separatim leg. *in descriptis,* at melius qui cum *Pontedera* leg. *indiscretis.* V. INDISCRETUS. *Sidon. carm.* 2, 412. Halant rura rosis, indescriptosque per agros Fragrat odor, *h. e.* nullis privatorum terminis definitos.

INDĒSERTUS, a, um, adj. qui non deseritur. *Ov. Amor.* 2, 9, 52. Indeserta meo pectore regna tene.

INDĒSES, ĭdis, adj. omn. gen. non deses, strenuus, ἄοκνος. *Gell.* 7, 22. *extr.* Existimandum est, non omnino inculpatum, neque indesidem visum esse, cujus corpus in tam immodicum modum luxuriasset, exuberassetque.

*INDESĪNENS, entis, adj. *Sarisb. ep.* 174. Indesinentibus procellis jactatus. *B. A.*

INDĒSĬNENTER, adv. ἀδιαλείπτως, semper, sine intermissione. *Varr. R. R.* 2, 9. *extr.* Et, si alter indesinenter aeger est. Quae tamen lectio *Scaligero, P. Victorio, Borrich.* et aliis mendosa, [at *Schneidero* abundare videtur. *F.*] *Veg. Mil.* 1, 26. Ut assiduo exercitio milites in acie dispositos ordines indesinenter observent. Al. recte omittunt *indesinenter. Cyprian. ep.* 69. *f.* Sacrificia indesinenter offero. *Hieron. praef. in translat. Isaj.* Obtrectatio, qua me indesinenter aemuli laniant. *August. Conf.* 12, 11. Indesinenter et indeficienter cohaerere.

INDESPECTUS, a, um, adj. qui despici, seu aspici nequit. *Lucan.* 6, 748. Indespecta tenet vobis qui Tartara. Al. leg. *inspectata.* [*V. *Cort.*]

INDESTRICTUS, a, um, adj. non destrictus, illaesus. *Ov. Met.* 12, 92. removebitur omne Tegminis officium, tamen indestrictus abibo. Al. leg. *indistrictus.*

INDĒTERMĬNĀBĬLIS, e, adj. qui terminari, seu definiri non potest. *Tert. adv. Haer.* 7. Indeterminabiles quaestiones.

INDĒTERMĬNĀTUS, a, um, adj. non determinatus. *Tert. adv. Haer.* 33. Indeterminatae genealogiae.

INDĒTONSUS, a, um, adj. ἄκαρτος, [*ἀκειρεκόμης.] non tonsus, intonsus. *Ov. Met.* 4, 13. Additur his Nyseus, indetonsusque Thyoneus.

[INDETRĪBĬLIS, e, adj. qui deteri non potest. *Paul. Nol. ep.* 16. Soliditas indetribilis. *F.*]

INDĒTRĪTUS, a, um, adj. non detritus. *Tert. Resurr. carn.* 58. Indetrita vestimenta.

INDĒVĪTĀTUS, a, um, adj. non devitatus. *Ov. Met.* 2, 605. Indevitato trajecit pectora telo.

INDĒVŌRĀTUS, a, um, adj. tribuitur a quibusdam *Martiali* 7, 20. Indevorato capite turturem truncum, *h. e.* devorato, comeso. Sed rectius leges *et inde vorato:* vel *et devorato.*

INDĒVŌTE. V. v. sq.

INDĒVŌTĬO, onis, f. devotionis, seu pietatis, et obedientiae legibus debitae defectus. *Imp. Justin. Cod.* 7, 2, 15. et *ib.* 4, 17. *extr.* et 8, 54, 35. *f.* Addunt etiam *Ulp. Dig.* 33, 9, 1. *extr.* Sed ea verba alii *Triboniani* esse putant, qui *Ulpiano* recentior est, et *Justiniani* aequalis. *Justin. Novell.* 1, 3. indevotionem appellat repugnantiam heredis solvendi legata; et *ib. praef.* eos, qui adeunt hereditates, et legata non implent, *indevote eas percipere* dicit.

INDĒVŌTUS, a, um, adj. devotionis, pietatis, et obedientiae legibus ac principi expers. *Imp. Justin. Cod.* 8, 55, 35. *f.* Donator non solum indevotus, sed etiam impius.

INDEX, ĭcis, m. et f. ἐνδείκτης μηνυτής, qui aliquid indicat, manifestat, defert, ostendit. In re forensi is est, qui facinoris, cujus ipse est conscius, latebras indicat impunitate proposita, ut *Ascon. in Div. Verr.* 11. docet: ubi etiam tradit, certas esse personas, quae indices fieri possunt: itaque neque repetundarum causas per indices agi solere; neque senatoriam personam posse indicium profiteri, salvis legibus. Universim autem de eo dicitur, qui occultum quippiam patefacit ei, cuja interest sciri. *Cic. Cat.* 4, 3. Haec omnia indices detulerunt, rei confessi sunt. *Id. Q. Fr.* 2, 3. *med.* Sestius ab indice Cn. Nerio de ambitu est postulatus. *Id. Cluent.* 7. Venit index ad Dineam, neque obscurus, neque incertus, qui nunciaret ei, filium ejus vivere. *Justin.* 32, 2. *extr.* Ad cujus rei probationem immittit indices, testes subornat. *Tac. A.* 4, 28. Structas principi insidias, index idem et testis, dicebat. [*Notandum, Ciceronis temporibus *indicis* v. convicium et nomen hominis perditi fuisse et nocentis, ut, imprimis sub imperatoribus, nomen *delatoris* et *cognitoris.* Cf. *Cic. Mur.* 24. Catilinam vallatum indicibus atque sicariis. *Sext.* 44. Septus armatis indicibus. Adde *Vat.* 10. 11. *Flacc.* 38. *Sext.* 63. *Suet. Caes.* 17. ubi v. *Ernest.* et *Brem.*] ℙ De *Hercule indice* V. *Cic. de Div.* 1, 25. *extr.* ℙ Translate est quidquid rem quampiam indicat. *Cic. Phil.* 11, 2. Complexus summae benevolentiae falsi indices exstiterunt in amore simulato. *Id. Rabir. perduell.* 6. Quin continetis vocem, indicem stultitiae vostrae, testem paucitatis? *Ov. Pont.* 2, 10, 3. auctoris annulus index. *Id. Fast.* 4, 393. non est opus indice causa. *Plin.* 18, 27, 67. Herbae horarum indices, heliotropium ac lupinum. *Cic. Or.* 18. Imago animi vultus, indices oculi. *Stat. Achill.* 1. *f.* partus index Lucina resolvit. ℙ *Silex index* est, qui tactu indicat auri et aliorum metallorum bonitatem. *Ov. Met.* 2, 706. In durum silicem, qui nunc quoque dicitur index. V. BATTUS. [Sunt tamen qui recte putant, hic non esse intelligendum, Battum in illud genus lapidis fuisse conversum, qui *Lydius* dicitur, a Latinis vero *coticula* appellatur; sed in lapidem seu scopulum fuisse mutatum, cui, ob perfidum indicium, indicis nomen haeserit, et cum nomine etiam infamia. Hinc *Lact. Placid.* in *Argum. ejusd. fab.* Mercurius perfidia ejus offensus, in lapidem eum mutavit, qui ab eventu index circa Pylum vocatur. *F.*] ℙ *Digitus index* est primus a pollice, quo res indicare solemus. *Hor. Sat.* 2, 8, 25. qui, si quid forte lateret, Indice monstraret digito. Adde *Plin.* 28, 2, 5. et *Cic. Att.* 13, 46. ℙ In libris est summa, seu elenchus, quo res, quae in iis continentur, summatim indicantur. *Varro R. R.* 1, 1. Scribam tibi tres libros indices, ad quos revertare, si qua in re quaeres, quemadmodum quidque te in colendo oporteat facere. *Sen. ep.* 39. Sume in manus indicem philosophorum: haec ipsa res expergisci coget, si videris, quam multi tibi laboraverint. (Adde *Plin. ep.* 3, 5. *in.*) Sic *Quint.* 10, 1. *med.* Indicem poetarum ex bibliotheca sumptum transferre in libros suos. *Macr. Sat.* 2, 9. Refero vobis pontificis vetustissimam coenam, quae scripta est in indice quarto Metelli pontificis. ℙ Hinc *per indicem rem exponere,* ap. *Ascon. in Verr.* 2, 1, 9. est summatim exponere indicando summa capita. ℙ Est etiam idem ac sillybus. *Cic. Att.* 4, 4. Glutinatores sumant membranulam, ex qua indices fiant, quos vos Graeci, ut opinor, σιλλύβους appellatis. V. SILLYBUS. ℙ Item titulus et frons prima, quae indicat, qua de re in libro agatur. *Cic. Or.* 2, 14. In philosophos vestros si quando incidi, deceptus indicibus librorum, quod sunt fere inscripti de rebus notis et illustribus, etc. *Suet. Cal.* 49. Reperti sunt duo libelli diverso titulo: alteri Gladius, alteri Pugio index erat. *Liv.* 38, 56. Index orationis P. Scipionis, nomen M. Naevii trib. pleb. habet. *Gell. praef.* Neque desunt qui indices libris suis fecerint, aut *Epistolarum moralium,* aut *Epistolicarum quaestionum.* ℙ In statuis, et similibus est inscriptio, titulus. *Tibull.* 4, 1, 30. Nec quaeris, quid quaque index sub imagine dicat. *Liv.* 41, 28. Tabula in aede Matris Matutae cum indice hoc posita est: Ti. Sempronii Gracchi consulis imperio auspicioque legio exercitusque populi R. Sardiniam subegit, etc. ℙ [*Curator ab indicibus,* vel absolute *ab indices* pro *ab indicibus* (V. CAESAR et CAPUT.) is dicebatur in militia, qui nomina militum legionis, vel cohortis servabat, et in laterculis insculpenda curabat. *Inscr.* ap. *Donat.* 275, 4. M. Apicio T. F. Cam. Tironi evocato salari*ariorum,* curatori ab indicibus etc. Alia Romae penes *Aloys. Blondium V. C.* L. Antistio L. F. Sab. Quieto evoc. ab indices fecit Maria Justa mater filio pientissimo. *F.*]

INDI, orum. V. INDUS, a, um.

INDIĀ, ae, f. regio Asiae orientalis ab Indo fluvio sic dicta, ab eo usque ad Sinarum regnum se extendens. Duplex est, citerior, quae intra Gangem fluvium, et ulterior, quae ultra jacet. Eam accurate describunt *Plin.* 6, 17, 21. et sqq., *Mela* 3, 7. et *Curt.* 8, 9. *Virg. G.* 1, 57. India mittit ebur. ℙ Notat *Turneb. advers.* 21, 9. latissime Indiae nomine usos veteres, ut qui Aethiopiam interdum eo significarent. V. INDUS, a, um.

INDIĀNUS, a, um, adj. *Inscr.* ap. *Grut.* 519, 7. Albano Vitali eq. alae Indianae Treviro an. XXX. stip. X. H. ex T. E. C. Fortasse alam designat, quae cum Trajano Imp. in expeditione fuit, cum ad Indos prope accessit, qua Oceanus rubro mari infunditur.

INDĬCĀBĬLIS, e, adj. qui indicat. *Coel. Aurel. Acut.* 2, 3. Signum facere indicabile lethargi.

INDĬCĀTĬO, onis, f. τίμησις, aestimatio, taxatio, et propositio pretii alicujus rei a venditore facta. *Plin.* 22, 24, 50. Mellis causas atque differentias, nationesque, et indicationem in apium, ac deinde florum natura diximus. *Pl. Pers.* 4, 4, 37. *Sa.* Indica, fac pretium. *Do.* tua merx est, tua indi[catio] est. [*Ulp. Dig.* 19, 1, 13. §. 3. Hic (*vend[i]tor sciens*) praemonere debuit, furem esse (*ser[vum]*) hic (*venditor ignorans*) non debuit facilis es[se] ad temerariam indicationem. V. INDICATURA. *F.*]

INDĬCĀTĪVUS, a, um, adj. ὁριστικός, id qu[o] aliquid indicatur. *Indicativus modus* est unum e[x] attributis verborum. Dictus est, quia eo praesen[] tem actionem indicamus. *Diomed.* 1, 329. *Pris[c.]* 8, 819. etc.

INDĬCĀTOR, oris, m. qui indicat. *Solin.* 4[] Anaxagoras naturae indicator. Al. melius leg. *i[n]dagator.*

INDĬCĀTŪRĀ, ae, f. idem ac indicatio. *Pli[n.]* 37, 2, 7. Neque est hodie murrhini alterius pra[e]stantior indicatura. *Id.* 29, 1, 8. de medicis: D[o]lorum indicaturam, et mortis arrham, aut arcan[a] praecepta, *h. e.* pretium a medicis constitutum p[ro] morbis sanandis. *Id. praef. med.* Haec fiducia op[e]ris est, haec indicatura. V. INDICATIO.

INDĬCĀTUS, a, um, part. ab *indico, as:* μ[η]νυθείς, indicio delatus, manifestatus, delatu[s.] *Caes. B. C.* 3, 112. *f.* Indicati deprehensique inte[r] nuncii. *Cic. Cluent.* 65. A puero conscio indicatu[s.] ℙ Item paucis monstratus, ostensus. *Plin.* 31, [] 44. Haec obiter indicata sint desideriis vitae. *I[d.]* 6, 33, 38. Abunde orbis terrarum extra intra in[di]catus. ℙ Item aestimatus, taxatus vendendi ca[u]sa. *Plin.* 37, 1, 3. Indicatus sex aureis denari[is] smaragdus. *Id.* 28, 13, 57. Emi lienem vitul[i] quanti indicatus sit, jubent magi.

*INDĪCĪBĬLIS, e, adj. *Sarisb. Ep.* 291. Refer[re] longum est et indicibile nobis. *B. A.*

INDĬCĬNĀ, ae, f. indicium, delatio. *App[ul.]* *Met.* 7. Ob indicinae praemium. *Id. ib.* 6. Ac[ci]pere aliquid indicinae nomine.

INDĬCĬUM, ii, n. μήνυμα, delatio, manifest[a]tio, detectio rei occultae, praesertim criminis: quidem proprie, quae ab eo fit, qui delicti e[st] conscius. V. INDEX ab in. *Sall. Cat.* 49. [*Al. 4[8.] Frequens senatus decernit, Tarquinii indicium fa[l]sum videri. *Cic. Div.* 2, 20. Eo ipso tempore, q[uo] fieret indicium conjurationis in senatu. *Pl. Ci[st.]* 4, 2, 9. Facite indicium, si quis vidit. *Ter. A[d.]* 4, 4, 7. Id anus mihi indicium fecit. *Cic. Do[m.]* 52. Afferre ad aliquem indicium rei alicujus. *T[ac.]* *A.* 2, 28. Deferre indicium ad aliquem. *Caes.* [*B.*] *G.* 1, 4. Ea res est Helvetiis per indicium enu[n]ciata. *Auct. B. Hisp.* 18. Indicium glande scriptu[m] misit, per quod certior fieret Caesar, etc. *Sa[ll.]* *Cat.* 57. Convictus indicio alicujus. *Id. Jug.* [] Sed ipse deprehensus, multis hortantibus, indiciu[m] profitetur, *h. e.* palam fatetur et indicat. Sic *T[ac.]* *A,* 11, 35. Indicium offerre. *Profiteri,* et *offer[re]* *indicium* est proprie ejus, qui, cum sit sceler[is] particeps, ultro indicat, et manifestat socios, a[c] auctores sceleris, ut impunitatem obtineat. Sim[ile] est *indicium postulare,* de quo *Cic. Att.* 2, [] Vettius reus, cum esset damnatus, erat indici[um] postulaturus: quod si impetrasset, judicia fore [] debantur. Ubi male alii leg. *judicium.* Adde *D[iv.]* *Verr.* 11. ℙ Item universim signum, argume[n]tum. *Cic. Cluent.* 10. *extr.* Indicia et vestigia [] neni. *Id. Cat.* 3, 5. Certissima argumenta atq[ue] indicia sceleris. *Id. Har. resp.* 12. Scelerum in[di]cia ostendere, et periculorum signa patefacere. [] *Sull.* 27. Notae scelerum, indicia parricidioru[m.] *Id. in Senat.* 4. Hoc specimen virtutis, hoc in[di]cium animi sui fore putavit. *Id. Fam.* 7, 6. In[si]gne indicium meae erga te benevolentiae. *T[er.]* *Hec.* 4, 1, 31. Res indicium haec facit, quo pa[c]tum factum volueris. ℙ *Indicium dare* est ostende[re,] indicare. *Varr. L. L.* 8, 13. Sic indicium ede[re.] *Lucr.* 2, 556. indicium mortalibus edant, Inf[idi] maris insidias, viresque, dolumque Ut vitare [ve]lint. ℙ *Indicio esse,* argumento esse. *Cic. Do[m.]* 42. Quae domus erat ipsa indicio tui crudelissi[mi] dominatus. *Ter. prol. Ad.* 4. indicio de se i[pse] erit. *Nep. Att.* 16. Ei rei indicio sunt sexdec[im] volumina epistolarum. *Id. Lys.* 3. Quam vere [] eo foret judicatum, oratio indicio fuit. *Id. Tim[ol.]* 2. Quem non odio tyrannidis dissensisse, sed [cu]piditate, indicio fuit, quod, etc. *Ter. Heaut.* [] 4, 4. Mihi, quale ingenium haberes, indicio f[uit] oratio. ℙ *Indicium* pro praemio indicii. *U[lp.]* *Dig.* 12, 5, 4. Si tibi indicium dedero, ut fugi[ti]vum meum indices, vel furem rerum mear[um.] *Petr. Sat.* 97. In lance argentea indicium et fid[em] praeferebat. *Cic. Off.* 3, 20. Conscripserunt co[m]muniter edictum cum poena atque indicio, *h.* [e.] poena proposita, et praemio promisso indica[ntibus] eos, qui contra fecissent. Ita leg. *Facciolat.* conjectura: editi vero libri habent *judicio,* [h.] judicii formula, q. v. v. *F.* *Beier. accipit [] ἐν διὰ δυοῖν pro poena judicii, vel judicio per[] quenda. *I. M. Heus.* explicat: Edicto constit[ue]runt, rem nummariam: adversus quod qui face[ret,] multaretur, aut ad populum accusatus publico [ju]dicio damnaretur. At *indicium* pro *praemio ind[icii]* reperitur ap. *Cic. Rosc. Am.* 37, 107. et *Vat.* 26.] ℙ In illo *Vitr.* 9, 3. Postquam indicium [] factum, dempto auro, tantundem argenti in [] coronarium opus admixtum esse: *indicium* vide[]

e ab indice lapide, quo de auri argentique bo-ate experimentum capitur. V. INDEX. Sunt ien qui putant, hic *indicium* significare tantum picionem. [*Prius facile praeferendum.]

INDĪCĪVUS, a, um, adj. qui indicat. *Not. Tir.* 90. Indicium, indicivus. *F.*]

NDĪCO, as, avi, atum, a. 1. μηνύω, καταμηνύω, nifesto, detego, patefacio: et dicitur praesertim iis, qui crimen deferunt, cujus sunt ipsi conscii, in INDEX, et INDICIUM diximus. Etymon is vide in DICO, as. *Donat. ad Ter. Adelph.* l. 4. *Indicat* is, qui de se volens aliquid, et de is etiam prodit: sed *confitetur*, qui de se tantum, qui invitus. *Cic. Cluent.* 64. Puer ille conscius timuit: rem omnem dominae indicavit. *Id. Mur.* Catilina, ut semper fuit apertissimus, non se gavit, sed indicavit atque induit. *Sall. Cat.* 49. i de eo indicasset, cujus consilio, etc. et 31. icare de conjuratione. *Cic. Tusc.* 2, 22. Con-os delendae tyrannidis indicare. *Ulp. Dig.* 50, 197. Indicasse est detulisse, arguisse, accu-se, et convicisse. *Val. Max.* 3, 3. *extr.* 3. In-andorum consciorum gratia. ℙ Est etiam uni-sim ostendere, monstrare, indicare. *Cic. Univ.* Indicare aliquid in vulgus; εἰς πάντας λέγειν. *Leg.* 1, 9. Vultus indicat mores. *Id. Brut.* Dicendi genus, quod fuerit in utroque, oratio-utriusque etiam posteris indicabunt. *Id. Fl.* Quis tibi, Laeli, de epistolis istis indicavit? *p. Att.* 4. *extr.* Lacrimis indicare dolorem. *. Eun.* 4, 3, 16. Hoc, quod fecit, res ipsa in-at. *Id. Adelph.* 4, 4, 19. Non me hanc rem ri, Ut ut erat gesta, indicasse? *Liv.* 8, 24. *d.* Indicans iter. *Id.* 8, 18. Ancilla quaedam icaturam sese causam publicae pestis, professa . *Hirt. B. Alex.* 54. Ne ex eo quid sensisset, icaretur. *Phaedr.* 1, 15. Id esse verum parva c fabella indicat. *Plin.* 11, 37, 51. Supercilia xime indicant fastum. *Id. ib.* 64. Aetas veteri-um indicatur dentibus. *Id.* 34, 7, 16. Indicare Deum. ℙ Aliquando est brevi, et paucis ver-, et quasi per indicem, ut *Ascon.* loquitur in *rr.* 2, 1, 9., dicendo aliquid attingere. *Plin.* 6, 26. Priusquam haec generatim persequamur, icare convenit, quae prodit Onesicritus. *Id.* 33, 5. Indicare aliquid obiter. *Id.* 15, 14, 15. no-atim. *Id.* 36, 15, 24. *n.* 7. Signa aerea, ut in-avimus, fuerunt tria millia. ℙ Praeterea *indi-e* est vendentium, cum rem venalem proponunt, pretium statuunt, et quanti vendituri sint, indi-t. *Cic. Off.* 3, 15. Cum postulasset, ut sibi dus, cujus emptor erat, semel indicaretur. *Pl. s.* 4, 4, 25. Hanc eme. *Do.* modo ut sciam, nti indicet; et 37. indica, fac pretium. ℙ *In-asso, is,* pro *Indicavero, is*, est *Plauti Poen.* 2, 66. et *Rud.* 4, 3, 89.

NDĪCO, is, ixi, ictum a. 3. καταγγέλλω, dicendo nifico, denuncio. Etymon vocis vide in DICO, *Caes. B. G.* 7, 63. Totius Galliae concilium racte indicitur; et *ib.* 90. *f.* Romae dierum vi-ti supplicatio indicitur. *Liv.* 31, 49. *f.* Comi-diem indixit. *Id.* 6, 12. Indicere exercitum aliquem locum, *h. e.* ut conveniat. *Cic. Cat.* 2, *extr.* Bellum populo R. suo nomine indixit. *Id. il.* 5, 12. Justitium indici, saga sumi dico opor-e. *Liv.* 1, 9. Indici finitimis spectaculum ju-. *Suet. Claud.* 22. Ut ferias, advocata concio-, praetor indiceret. *Id. Cal.* 55. Viciniae silen-m per milites indicere solebat. *Id. Ner.* 27. In-ebat et familiaribus coenas, *h. e.* jubebat, eos i coenam apparare. *Virg. A.* 7, 467. Indicere r; et *ib.* 1, 636. honorem templis Divum; et *ib.* 758. forum. *Liv.* 1, 50. concilium. *Varr. L.* 5, 7. et *Suet. Caes.* 84. funus, *h. e.* vocare ad sequias. *Cic. Verr.* 2, 2, 53. mercatum. *Tac.* 3, 49. ultimum supplicium alicui. *Virg. A.* 11, 7. choros indixit tibia Bacchi. ℙ Pro imponere. *c. Verr.* 2, 3, 1. Legem sibi ipsi indicunt inno-ntiae, qui ab altero rationem vitae reposcunt. leg. *dicunt.* [*Ita *Orell.*] *Plin.* 18, 3, 3. In-ere multam. *Liv.* 4, 60. tributum. *Tac. H.* 3, . servorum numerum et pondus argenti senatori-s. [*Lucan.* 2, 4. legesque et foedera rerum aescia monstrifero vertit natura tumultu, Indixit-e nefas. *Sen. ep.* 123. et indixit sibi patientiam; hoc verbum amari a *Seneca* docebit *Fr. Gron. Oed.* 17. nobis majus indicunt scelus. Adde *et. Cal.* 26. Horreis praeclusis, populo famem dixit] ℙ Part. *Indicens* pro *non dicens. Liv.* , 39. Nam et duo boni consules, etiam me indi-nte, omnia e republica faceretis. Al. leg. *tacente*, vitis sanioribus criticis. *Ter. Adelph.* 3, 5, 62. n me indicente haec fiunt, *h. e.* ita ut non ego iquando haec dixerim, seu praedixerim. *Cic. in.* 2, 3. *f.* Etiam indicente te, intelligo. Al. g. *non dicente.* [*Ita *Orell.*, idque recte! illud im *I. Fr. Gronov.* susp., quia deerat in suo cd. *n.*] *Indicendus* in *Gloss. Phil.* Indicendus, ἄλεκ-ς. *F.*] ℙ *Indice* pro *indic* antiquum est, *Pl. s.* 1, 5, 133. Indice ludos nunc jam, quando lu-t. ℙ [*Indixtei* pro *indixisti* ap. *Front. de Fer. ls.* (ed. *A. Maio*) *ep.* 3. *F.*] ℙ [*Confunditur *indicere* et *inducere.* V. *Cort.* ad *Lucan.* 2, 4. et *Burm.* ad *Virg. E.* 5, 30.]

INDICTĪCIUS, a, um, adj. indictivus. *Cassiod. Variar.* 5, 14. Indicticia onera.

INDICTĪO, onis, f. genus tributi, quod non in pecunia, sed in frugibus imponitur agris, seu pos-sessionibus, ut pro modo redituum solvatur. Hoc significatur illis verbis *Cic. Verr.* 2, 2, 2. Quando illa frumentum, quod deberet, non ad diem dedit? quando id, quod opus esse putaret, non ultro pol-licita est? quando id, quod imperaretur, recusavit? Ubi *Ascon.* Omne genus pensitationis in hoc capi-te positum est, canonis, oblationis, indictionis. *Plin. Pan.* 29. Nec novis indictionibus pressi, ad vetera tributa deficiunt. *Ulp. Dig.* 19, 1, 13. *med.* Si qua tributorum, aut vectigalis, indictio-nisve nomine praestare oporteret. *Paul. ib.* 33, 2, 28. Si fundo indictiones temporariae indictae sint. Adde *Lact. Mort. persecut.* 7. qui *ib.* 31. auri, ar-gentique indictiones memorat. Ex quibus omnibus satis colligi videtur, *indictionem* esse, cum quip-piam extra ordinem, ac de novo solvendum, publi-ce indicitur. [*V. *Schwarz.* ad *Plin.* l. supra cita-tum; et *Burm.* de *vectigg. P. R.*]

INDICTĪŌNĀLIS, e, adj. ad indictionem perti-nens, *h. e.* ad tributum. *Ammian.* 17, 3. Indictio-nale augmentum oblatum sibi humi projecit.

INDICTĪVUS, a, um, adj. indictus. *Indictivum funus* erat, ad quod per praeconem evocabantur. *Fest.* et *Varr. L. L.* 6, 3. ℙ Formulam, qua usi, docebit *Ter. Ph.* 5, 8, 37. Exsequias Chremeti, quibus est commodum ire, jam tempus est. His adde ex *Varr. l. c.* Ollus leto datus est; et ex *Festo* in *Quirites.* Ollus Quiris leto datus.

INDICTUS, a, um, adj. non dictus: ab *in* pri-vativa, et *dictus. Ter. Ph.* 5, 7, 58. Quod di-ctum, indictum est: quod modo erat ratum, irri-tum est. *Liv.* 5, 15. Quae tum cecinerit, ea se nec, ut indicta sint, revocare posse, etc. *Virg. A.* 7, 733. Nec tu carminibus nostris indictus abibis, Oebale. *Gell.* 1, 22. Nescio quid aliud indictum inscitumque dicit, *h. e.* non dictum a ve-teribus, non usurpatum, insolitum. *Hor. Od.* 3, 25, 7. Dicam insigne, recens, adhuc indictum ore alio. *Appul. Dogm. Plat.* 1. Deum coelestem, in-dictum, innominabilem, *h. e.* qui dici non potest, ἄῤῥητον. ℙ *Indicta causa* est non audita defensione. *Cic. Leg.* 1, 15. Ut dictator, quem vellet civium, indicta causa, impune posset occidere. *Id. Fam.* 5, 2. *med.* In aliquem animadvertere, indicta cau-sa. *Id. Rabir. perduell.* 4. Indicta causa, civem R. capitis condemnare. *Id. Verr.* 2, 2, 17. *extr.* Indicta causa, fortunis omnibus everti. *Id. Phil.* 2, 23. Res judicata, indicta causa. ℙ Item de-nunciatus, significatus, part. ab *indīco, is. Cic. Off.* 1, 11. Bellum denunciatum ante, et indi-ctum. *Id. Verr.* 2, 5, 72. *extr.* Quorum (*Deo-rum*) templis et religionibus iste bellum sacrilegum semper impiumque habuit indictum. *Id. Dom.* 16. Indictum funus. [*His *funeribus indictis* nobilium opponuntur *tacita* hominum inferioris conditionis V. *Kirchm. de funer.* p. 19.] *Id. Verr.* 2, 5, 71. Tacitae magis et occultae inimicitiae timendae sunt, quam indictae et apertae. *Ov. Fast.* 4, 354. indi-ctas concelebrare dapes. *Tac. A.* 2, 60. Indicta gentibus tributa; et *ib.* 12, 65. Indicta mors. [*Suet. Cal.* 41. Ejusmodi vectigalibus indictis (i. e. per praeconem), neque propositis (h. scripto.)] ℙ *Senatus indictus* opponitur *legitimo.* Est legiti-mus, qui habetur certis anni diebus lege vel more constitutis. *Suet. Aug.* 35. Sanxit, ne plus, quam bis in mense legitimus senatus haberetur. *Indictus* autem, qui aliis diebus vocabatur, prout respubli-ca postulabat: quare hic extraordinarius erat, ille ordinarius. *Capitol. Gord.* 11. Non legitimo, sed indicto senatus die consul domi conventus, etc. ℙ *Indicto audiens*, immorigerus. *Vet. Interpr. Iren.* 4, 80. *B. A.*

INDĪCŬLUM vel Indiculus, i, m. vel n. brevis epistola vel scriptum, in quo res breviter, et per indicem conscriptae sunt. *Symmach. ep.* 6, 49. (al. 48.) Quae ad urbem pertinent, indiculi cohaeren-tis lectione noscetis. *Id. ep.* 7, 81. (al. 82.) Ca-pita rerum subjecto indiculo strictim notavi.

INDĪCUS, a, um, adj. Ἰνδικός, ad Indiam, vel Indos pertinens, Indus. *Ter. Eun.* 3, 1, 23. Ele-phanti Indici: quos *Mart.* appellat 5, 37. Indicas pecudes. *Id.* 1, 73. Indicum cornu, *h. e.* dens ele-phanti; et 10, 98. Indici dentes. *Ov. Pont.* 1, 5, 80. Taprobanen Indica cingit aqua. *Petr. Sat.* 55. Margarita Indica. ℙ *Indicum milium* species est milii, de quo haec habet *Plin.* 18, 7, 10. *n.* 3. Milium intra hos decem annos ex India in Italiam invectum est, nigrum colore, amplum grano, arun-dineum culmo. Adolescit ad pedes altitudine sep-tem, praegrandibus culmis: lobas vocant: omnium frugum fertilissimum. Haec *Plin.* In quibusdam Italiae regionibus dicitur *sorgo*, et *sorgo rosso*, et *saggina.* ℙ *Indicum, i,* n. absolute, Ἰνδικόν, ge-nus est coloris caerulei, non pridem, inquit *Plin.* 33, 13, 67. ex India apportari coeptum, cujus usus in pictura ad incisuras, hoc est umbras dividendas ab lumine. Aliud est Indicum antiquius, Roma-nisque magis cognitum et pretiosius, indidem ve-niens, arundinum spumae adhaerescente limo: cum teritur, nigrum; at in diluendo mixturam purpurae caeruleique mirabilem reddens. Alterum genus ejus est in purpurariis officinis innatans cortinis, et est purpurae spuma. Qui adulterant, vero Indico tin-gunt stercora columbina, aut cretam Selinusiam: vel anulariam vitro inficiunt. Probatur carbone. Reddit enim, quod sincerum est, flammam excel-lentis purpurae, et dum fumat, odorem maris. Haec *Id.* 35, 6, 26. *Vitr.* 7, 11. quod *Plin. l. c.* vocat absolute *Indicum*, ipse appellat *colorem In-dicum.*

INDĬDEM, adv. ἐντεῦθεν, αὐτόθεν, ex eodem lo-co: ab *inde*, et *idem. Cic. Rosc. Am.* 27. Indi-demne Ameria, an hosce ex urbe sicarios? [*V. *Math.* ad h. l.] *Nep. Epam.* 5. Habuit obtrecta-torem Meneclidem indidem Thebis, *h. e.* ipsum quo-que Thebanum, ut erat Epaminondas. *Liv.* 39, 12. Indidem ex Aventino. ℙ Item ex eadem re. *Cic. Or.* 3, 40. Unde simile duci potest (potest autem ex omnibus) indidem verbum unum, quod, etc. *Liv.* 39, 8. Falsi testes, falsa signa ex eadem of-ficina exibant: venena indidem, intestinaeque cae-des. *Cato R. R.* 25. Indidem, si voles, lavito.

INDIFFĔRENS, entis, adj. qui non differt, qui nec bonus, nec malus est, ἀδιάφορος. *Cic. Fin.* 3, 16. Quod illi ἀδιάφορον dicunt, id mihi ita occur-rit, ut indifferens dicerem. Adde *Sen. ep.* 82. *med.* ℙ *Indifferens homo*, qui non est difficilis aut mo-rosus in re aliqua. *Suet. Caes.* 53. Nam circa vi-ctum C. Oppius adeo indifferentem fuisse docet, ut ab hospite conditum oleum pro viridi appositum, aspernantibus ceteris, solum etiam largius dicat appetisse. [*Gr. εὔκολος. V. *Casaub.* ad h. l.] ℙ *Indifferens syllaba*, quae nihil refert longa, an bre-vis sit. *Quint.* 9, 4. *med.* Clausula e longis fir-missima est: sed cludent et breves, quamvis ha-beatur indifferens ultima.

INDIFFĔRENTER, adv. ἀκρίτως, ἀδιαφόρως, in-discriminatim, promiscue. *Quint.* 11, 3. Utraque appellatione indifferenter uti licet. *Gell.* 10, 24. Consuetum veteribus litteris his uti indifferenter, sicuti *praefiscine*, et *praefiscini*, etc. *Paul. Dig.* 48, 3, 10. Cum scierint, sibi quoque molestiae futurum magistratum, si facile solverint vinctos, non indifferenter de cetero facient, *h. e.* passim, promiscue, et quacumque de causa. ℙ *Indifferen-ter ferre* est aequo animo ferre, neque dolendo, neque gaudendo. *Suet. Dom.* 23. Occisum eum po-pulus indifferenter, miles gravissime tulit. ℙ *In-differenter vivere* ap. *Scrib. Comp.* 122. est quocum-que cibo uti, more eorum, qui sani sunt, et nullis medicorum legibus subjici volunt.

INDIFFĔRENTĬĂ, ae, f. ἀδιαφορία, similitudo, affinitas, convenientia. *Gell.* 13, 3. Hoc ego scri-psi de utriusque vocabuli indifferentia.

[INDIFFĪCULTER, adv. non difficulter. *Claud. Mamert. Stat. anim.* 1, 21. *med.* Aquas indifficulter haurimus. *F.*]

INDĬGĔNĂ, ae, adj. comm. gen. αὐτόχθων, ge-nitus in eo loco, ubi degit: ab *indu* pro *in*, et *ge-no* pro *gigno.* Omnes terrae habitatores aut indige-nae sunt, aut advenae. Indigenae sunt inde geni-ti, quos vocant Aborigines Latini, Graeci αὐτόχθο-νας, de Faunis *Virg.* dixit *A.* 8, 314. Advenae de uno loco venientes, ut Saturnus. Convenae de di-versis, ut Ausones, et Sicani. Haec *Serv.* ad *Virg. l. c. Virg. A.* 12, 823. Ne vetus indigenas nomen mutare Latinos, Neu Troas fieri jubeas. *Colum.* 1, 7. Felicissimum fundum esse, qui colonos indi-genas haberet. *Liv.* 21, 30. Ne majores quidem eorum indigenas, sed advenas Italiae cultores, etc. *Prud. Symm.* 2, 500. Perfidia ne Deum indigenum cecidere tot urbes? ℙ Tribuitur et aliis rebus. *Ov. Am.* 3, 13, 4. Casta sacerdotes Junoni festa para-bant Per celebres ludos, indigenamque bovem. *Col.* 6, 2. *med.* Longe omnis bos indigena melior est, quam peregrinus. *Ov. Met.* 14, 343. Apri indige-nae. *Plin.* 14, 6, 8. *n.* 6. Indigena vinum. *Flor.* 2, 18. *med.* Cum sese implevissent carnis semicru-dae, et celiae: sic vocant indigenam ex frumento potionem. *Claud. Rapt. Pros.* 1, 161. de Aetna: Nunc vomit indigenas nimbos. *Id. Cons. Probi, et Olybr.* 254. indigenae fluvii. *Id. VI. Cons. Hon.* 8. Indigenas habitus nativa Palatia sumunt, *h. e.* vere Romanos. *Prud. l. c.* 341. indigena pietas, *h. e.* orta inter nos. *Rutil. Itiner.* 2, 65. Indigenis saxis. ℙ *Indegena* scriptum in palimpsesto *Symmach.*, (ed. *A. Maio.*) V. v. g. *Symm. in Laud. Valent. orat.* 1, 1. et 12. *B. A.*

INDĬGENS, entis, part. ab *indigeo*, ἐνδεής, qui indiget, pauper, egens, indigus. *Cic. Off.* 2, 15. Indigentibus benigne facere. *Id. Amic.* 9. Quid enim? Africanus indigens mei? minime hercle: at ne ego quidem illius. *Nep. Reg. f.* Alienarum opum indigens. *Auct. B. Hisp.* 17. Cives R. indigentes praesidii. [*Suet. Aug.* 78. Indigens somni.] *Val. Max.* 1, 4. *n.* 5. Nullo vocis ministerio indigens. *Gell.* 14, 2. *med.* Disceptatio multa cura indigens. *Plin.* 36, 22, 47. Cotes oleo indigentes. [*Jul. Val.*

res gest. Alex. M. (ed. *A. Maio*) 2, 1. Aquarum indigentissimae terrae. *F.*]

INDIGENTIA, ae, f. ἔνδεια, inopia, egestas, penuria. *Cic. Amic.* 8. A natura mihi videtur potius, quam ab indigentia orta amicitia. *Id. Tusc.* 4, 9. Indigentia est libido inexplebilis. [**Id. ib.* 4, 7. Subjecta sunt ... libidini ira, excandescentia, odium, inimicitia, discordia, indigentia, desiderium. Hoc vocabulum nusquam alibi legitur. De significatione atque discrimine, quo distet a *paupertate* et *egestate* disputat *Doederl.* 3, 111 et 113.]

[INDIGENUS, a, um, adj. idem ac indigena. *Appul. Met.* 1. *in.* Mox in urbe Latia advena studiorum Quiritium indigenum sermonem excolui. *F.*]

INDIGEO, es, ui, n. 2. ἀπορέω, egeo: ex *indu* et *egeo*. *Cic. Or.* 34. Jam illa non tam artis indigent, quam laboris. *Id. Fam.* 6, 4. Quae ad consolandum majoris ingenii, et ad ferendum singularis virtutis indigent. *Id. Att.* 12, 35. Indigeo tui consilii. *Id. Amic.* 14. Qui minime alterius indigeant. *Id. Q. Fr.* 1, 3. Ut, vivo me, aliis indigeres. *Id. Rosc. Com.* 15. Indigere bona existimatione. *Nep. Ages.* 7. pecunia. *Id. Att.* 21. medicina. *Caes. B. C.* 2, 35. iis rebus, quae ad oppugnationem castrorum sunt usui. *Cass.* ad *Cic. Fam.* 12, 11. cohortatione. *Sulpic.* ad *Cic. Fam.* 3, 5. consolatione. *Varr. R. R.* 1, 31. *extr.* Quod indigent potui, poma dicta esse possunt. Ita leg. *Non.* 9, 20. al. *potu.* ¶ Cum infinito. *Gell.* 4, 1. Hoc plane indigeo addiscere. ¶ Cum accusativo. *Afran.* ap. *Non.* 9, 19. Male merentur de nobis heri, qui nos tantopere indigent in pueritia. *Varr. L. L.* 4, 17. Dives, qui ut Deus, nihil indigere videtur. ¶ Passive impersonaliter. *Plin.* 10, 27, 39. Cum praesidio earum indigetur. Adde *Pall.* 7, 4. ¶ Pro cupere aut sectari, metonymice. *Cic. Sull.* 8. Contemnere omnes libidines: non auri, non argenti, non ceterarum rerum indigere.

INDIGES, ĕtis, m. V. INDIGETES.

INDIGES, is, adj. indigens. *Pacuv.* ap. *Cic. Or.* 2, 46. Quem aetate exacta, indigem liberum lacerasti, orbasti, exstinxisti.

INDIGESTE, adv. ἀτάκτως, inordinate, incomposite. *Gell. praef.* Quas breviter, et indigeste, et incondite annotationibus, tractationibus, lectionibusque variis feceramus.

INDIGESTIBILIS, e, adj. qui concoqui in ventriculo non potest. *Theod. Prisc. de diaet.* 6.

INDIGESTIO, onis, f. cruditas. *Hieron. ep.* 22. *n.* 17. Ad orationem tibi nocte surgenti non indigestio ructum faciat, sed inanitas.

INDIGESTUS, a, um, adj. ἄτακτος, non digestus, confusus, perturbatus, sine ordine. *Ov. Met.* 1, 7. Chaos, rudis indigestaque moles. *Plin.* 13, 15, 30. Indigesta simplicitas. *Id.* 17, 10, 12. Turba indigesta. ¶ Est etiam idem ac crudus. *Macr. Sat.* 7, 7. *med.* de menstruo: Indigestum est enim et crudum, quod egeritur e corpore muliebri, et quasi infirmum effluit.

INDIGETES, um, m. plur. Ἀνθρωποδαίμονες, qui ex hominibus Dii facti sunt: ab *in*, et *dico, as*, hoc est dedico, consecro, unde *indices*, et *c* in *g* converso *indiges*, inter Deos consecratus: vel ab *indigito* invoco, quod ab *indu* pro *in*, et *cito*, voco, quia una cum ceteris Diis invocantur: vel a *Deus*, et *ago*, quasi in Diis agentes. Aliqui censent, Deos Indigetes esse Deos patrios, seu Deos topicos, qui Graecis Θεοὶ πατρῷοι, et ἐγχώριοι, et τοπικοὶ, vel ἐντόπιοι vocantur, et dici ab *indu* pro *in*, et *ago*, habito, ut Indiges sit, qui locum aliquem incolit. *Serv.* ad *A.* 12, 794. Sed hac acceptione dicti potius fuerunt ab *inde*, et *geno*, quod in eo loco geniti sint, in quo coluntur. Ceterum *Servius* aliorum opinionem hic recitat. Nam in *G.* 1, 498. Deos patrios ab Indigetibus distinguit, his verbis: Patrii Dii sunt, qui praesunt singulis civitatibus, ut Minerva Athenis, Juno Carthagini: Indigetes autem proprie sunt Dii ex hominibus facti, quasi in Diis agentes. ¶ Sunt qui stricte intelligunt Semideos Curetes. *Gloss. Philox.* Indigetes, ἡμίθεοι Κούρητες. *Arnob.* 3, 125. Aut si Curetas pro Laribus invocaro, quos Indigetes Samothracios pars vestrorum adseverat auctorum. Al. melius leg. *Digitos.* ¶ Universe dicebantur Indegetes, qui Dii ex hominibus facti essent. Aliqui Indigetes dicunt esse Deos tutelares, quorum nomina vulgari non licet. Aliqui omnes Deos Indigetes appellari volunt ab *indigeo*, quod nullius rei indigeant, vel quod nos eorum indigeamus. Sed verius esse videtur, Indigetes esse Deos ex hominibus factos, et ibi maxime cultos, ubi nati sunt. *Hesiod.* ap. *Macr. Somn. Scip.* 1, 9. et *Serv.* ad *cit. A.* 12. etc. *Liv.* 8, 9. Lares, Dii Novensiles, Dii Indigetes, Divi quorum est potestas nostrum hostiumque. *Virg. G.* 1, 498. Dii patrii, Indigetes, et Romule, Vestaque mater. ¶ In singulari num. est Indiges, etis. *Virg. A.* 12, 794. Indigetem Aeneam scis ipsa, et scire fateris, Deberi coelo. Adde *Gell.* 2, 16. *f.* et *Fest.*

INDIGETO vel Indigito, as, avi, atum, a. 1. proprie significat invocare: ab *in*, vel *indu* pro *in* et *cito*. *Macr. Sat.* 1, 17. Namque Virgines Vestales ita indigetant, Apollo Medice, Apollo Paean. *Festus:* Indigitanto, imprecanto, *h. e.* invocanto. ¶ *Indigitare precem* ap. *Tert. Jejun.* 16. est precari. ¶ Quia Deos invocans, nomine eos appellare solet, *indigitare* et pro nominare ponitur. *Arnob.* 4, 144. Qui Patrocles Thurius scriptorum in titulis indigitatur. Al. leg. *indicatur.*

INDIGITAMENTA, orum, n. plur. appellantur libri pontificales, qui Deorum nomina et eorum invocandorum rationem ritusque continent, ἱερατικὰ βιβλία. *Arnob.* 2, 95. Apollinis nomen Pompiliana indigitamenta nescire. Adde *Serv.* ad *G.* 1, 21. ¶ Ap. *Festum* legitur: *Indigitamenta, incantamenta*, vel *indicia.* Sed eam interpretationem notant critici, non *Festi*, sed *Pauli Diac.* esse.

INDIGITO. V. INDIGETO.

INDIGNABUNDUS, a, um, adj. δυσχεραίνων, δύσοργος, indignationis plenus. *Liv.* 38, 57. Illa muliebriter indignabunda, nihil de communi filia secum consultatum. *Suet. Aug.* 40. Indignabundus et clamitans. *Gell.* 19, 9. Animo irritato indignabundus.

INDIGNANS, antis, part. ab *indignor*, δύσοργος, qui indignatur et detrectat, impatiens. *Col.* 8, 17. *med.* Mullorum genus mollissimum est, et indignantissimum servitutis. *Ov. Met.* 6, 584. dolor ora repressit, Verbaque quaerenti satis indignantia linguae Defuerunt. *Id. Fast.* 4, 896. cadit Mezentius ingens, Atque indignanti pectore plangit humum. *Id. Met.* 12, 353. qui prensos montibus ursos Ferre domum vivos, indignantesque solebat. ¶ Translate. *Id. ib.* 11, 491. Bella gerunt venti, fretaque indignantia miscent. V. INDIGNOR.

INDIGNANTER, adv. *Arnob.* 3, 103. Mussitare indignanter. *Ammian.* 15, 1. Indignanter ferre.

INDIGNATIO, onis, f. ἀγανάκτησις, ira, stomachus, dolor ob rem indignam, quam ferre quis non potest. *Hirt. B. G.* 8, 44. Drapes sive indignatione et dolore vinculorum, sive timore gravioris supplicii, paucis diebus sese cibo abstinuit, atque ita interiit. *Hor. Epod.* 4, 9. Ut ora vertat huc et huc euntium Liberrima indignatio. *Vell.* 2, 66. Cogit excedere propositi formam operis erumpens animo ac pectore indignatio. *Justin.* 12, 4. Indignatio omnium totis castris erat, a Philippo illum patre tantum degeneravisse. *Plin.* 33, 1, 6. Tanta senatus indignatio exarsit, ut, etc. *Id.* 8, 42, 64. Equus indignatione accensus. *Id.* 9, 30, 48. Alicujus indignationem in se convertere. *Liv.* 4, 50. Indignationem movere. *Id.* 3, 48. Publicae indignationes. ¶ Ap. *Cic. Inv.* 1, 53. *indignatio* est oratio, per quam conficitur, ut in aliquem hominem magnum odium, aut in rem gravis offensio concitetur: et *mox.* Ex iis rebus, quae personis atque negotiis attributae sunt, quaevis amplificationes et indignationes nasci possunt. [**Cf. Ernest. lex. technol. lat. rhet.* s. v. *amplificatio*; et *ejusd. Lex. gr. technol. rhet.* in δείνωσις et κατατρέχειν.] ¶ Pro indignitate. *Quint. decl.* 5, 1. Nec intelligit, majorem se factis meis auctoritatem hac indignatione conferre. ¶ A *Veg. Vet.* saepe usurpatur de laesione alicujus membri, ex qua veluti indignatur, irritatur, et dolet, [Itali dicunt *irritazione. F.*] v. g. 1, 63., 2. *prol.* et 13. et 16., 3, 15. etc. Sic *Coel. Aurel. Acut.* 3, 3. Potum dabimus paulatim, ne tumentia indignentur.

INDIGNATIUNCULA, ae, f. parva indignatio. *Plin. ep.* 6, 17. Indignatiunculam, quam in cujusdam amici auditorio cepi, non possum mihi temperare, quo minus apud te per epistolam effundam.

INDIGNATIVUS, a, um, adj. qui indignatur. *Tert. Anim.* 16. Indignativum, quod appellant θυμικόν.

INDIGNATUS, a, um, part. ab *indignor.* V. INDIGNOR.

INDIGNE, adv. ἀεικῶς, ἀναξίως, contra dignitatem, contra jus fasque, inhoneste, ignominiose. *Ter. Ad.* 3, 2, 10. Cui miserae, indigne per vim vitium obtulerat. *Id. Phorm.* 5, 1, 3. Indigne aliquem injuria afficere. *Cic. Verr.* 2, 5, 57. Cervices in carcere frangebantur indignissime civium R. *Ter. Phorm.* 5, 8, 20. An quidquam est hodie factum indignius? *Caes. B. G.* 7, 38. Persequamur eorum mortem, qui indignissime interierunt. *Pl. Cist.* 2, 3, 21. Tute tibi indigne dotem quaeras corpore. *Id. Bacch.* 3, 3, 66. Meretricem indigne deperit. ¶ Item cum indignatione, aegre, moleste [**scil.* propter laesam dignitatem.] *Nep. Eum.* 1. Macedones, eum sibi anteponi, indigne ferebant. *Cic. Verr.* 2, 5, 12. Cum indigne pateretur uxor Cleomenis, in conventum suum mimi filiam venisse. *Phaedr.* 3, 18. Pavo ad Junonem venit, indigne ferens, Cantus luscinii quod sibi non tribuerit.

INDIGNITAS, atis, f. ἀπρέπεια, contrarium dignitatis, turpitudo, dedecus. [*Primo loco collocari debebant ista.] *Cic. Or.* 2, 32. Si quid affert praeterea hominis aut dignitas aut indignitas, extra quaestionem est. [**Id. Caecil.* 19. Quorum nemo propter indignitatem repudiatus est, i. e. quia indignus esset accusatoris munere, idque sustinere non posset. ¶ Dicitur deinde active de eo, qui facit, quae non debebat in hominem se multo meliorem; unde *indignitas* hominis dicitur de humilitate, sordibus et turpitudine generis, sortis, tae.] *Id. Vat.* 6. Ne qua ex tua summa indig tate labes illius dignitati aspera videatur. [**A ib.* 1. et sic est in illa oratione aliquoties. Po *Dejot.* 1. Accusatoris indignitas: erat enim serv De quo est etiam *Verr.* 2, 4, 50. *Pis.* 41. Hinc transfertur ad res et significat indignum ctum, iniquitatem, atrocitatem. Gr. ἀείκεια.] C *B. G.* 7, 56. Infamia atque indignitas rei. *Mur.* 25. Neque tamen satis severe pro rei indi tate decrevit. *Id. Verr.* 2, 5, 46. *extr.* Indign calamitatis; et *ib.* 3, 55. injuriae. ¶ [*Sed tur etiam passive, si quis indignis modis tracta injuria, contumelia afficitur, quo dignus non e *Cic. Fam.* 2, 4, 14. Cum venissem mane ad sarem, atque omnem adeundi et conveniendi il indignitatem et molestiam pertulissem.] *Caes G.* 2, 14. Omnes indignitates contumeliasque ferre. *Liv.* 42, 52. Omnibus indignitatibus com sus ad rebellandum. *Id.* 5, 48. *extr.* Rei foe simae per se adjecta indignitas est: pondera Gallis allata iniqua, et adjectus ab insolente G ponderi gladius. ¶ Est etiam indignatio [*e l dignitate orta. Laudat *Ernest.* in *cl. Cic.*, p *Schütz.*, *Cic. Att.* 10, 8. Tacita esse poterit i gnitas nostra? et *Menk. Observv. L. L.* p. 4 *Liv.* 5, 45. Inde primum miseratio sui, deinde dignitas, atque ex ea ira animos cepit. *Just.* Cum hinc injuria, inde indignitas animos acue

INDIGNITER, adv. indigne. *Vet. epigr.* in *thol. Lat. T.* 2. p. 176. *Burm.* Vixit bis decem nis nata indigniter.

INDIGNOR, aris, atus sum, dep. 1. ἀγανακ rem indignam esse ajo, ferre non possum, sto chor, cum ira detrecto, graviter fero. *Cic.* 1, 17. Ea, quae indignantur adversarii, tibi que indigna videri. *Nep. Dion.* 4. Id cum fac multi indignarentur. *Caes. B. G.* 7, 19. Indign tes milites, quod conspectum suum hostes f possent. *Hor. A. P.* 359. Indignor, quandoque nus dormitat Homerus. *Sulpic.* ad *Cic. Fam.* 4 Nos homunculi indignamur, si quis nostrum in iit. *Virg. A.* 2, 93. Et casum insontis mecum dignabar amici. *Claud. IV. cons. Honor.* 557. tibi famulas praeberet Pegasus alas, Portaret libens, melioraque pondera passus Bellerophon indignaretur habenas. *Sen. Tranqu.* 10. Ubi indignari illa, sed pati proposuerunt, necess fortiter ferre docet. *Quint.* 1, 3. Sunt quid nisi institeris, remissi: quidam imperia indig tur. ¶ Cum infinito. *Id. ib.* 1. Cedere peritis dignantur. *Ov. Met.* 10, 604. a tanto non indig bere vinci. *Sall. Jug.* 34. Taciti indignaban aerarium expilari. *Lucan.* 10, 444. Et timet cursus, indignaturque timere. *Caes. B. C.* 3, Queri atque indignari coepit, regem ad dicen causam evocari. *Stat. Th*, 1, 720. Indignata se *Quint.* 1, 11. *f.* Quod facere oportet, non i gnandum est discere. ¶ Cum dativo. *Ulp.* 48, 5, 2. Quique contaminationi non indigna Ita *Torrentin.*, at *Haloander*, contaminatione. Eleganter tribuitur rebus inanimis. *Virg. A* 59. Venti indignantes circum claustra fremunt; *ib.* 8, 728. pontem indignatus Araxes. *Id. G* 162. indignatum magnis stridoribus aequor. *Si* 606. Clausus ubi exusto liquor indignatur ahe [*i. e. aqua bullit.] V. alium locum *Coelii A* huc pertinentem in v. INDIGNATIO. ¶ Part. *dignandus* ap. *Ov. Met.* 8, 658. sed et haec v que vetusque Vestis erat, lecto non indigna saligno. Adde *Val. Fl.* 1, 547. et *Cic. Inv.* 2, *med.* ¶ *Indignarier* pro *indignari* paragoge ap. *Lucr.* 3, 884.

INDIGNUS, a, um, adj. ἀνάξιος, non dig qui non meretur, qui non convenit, alienus: in bonam, tum in malam partem. In malam. *Tusc.* 5, 16. Divitias quivis, quamvis indig habere potest. *Id. Rosc. Am.* 41. Iine, qui po labant, indigni erant, qui impetrarent? [*I 22, 59. Indigni, ut a vobis redimerentur.] *Vat.* 16. Te omni honore indignissimum judi *Ter. Ad.* 3, 4, 44. haec te admittere indigna nere nostro? *Caes. B. G.* 7, 17. Nulla vox audita populi R. majestate, et superioribus vi riis indigna; et *ib.* 5, 35. Nihil, quod ipsis es indignum, committebant. ¶ Cum genitivo. *V A.* 12, 649. magnorum haud unquam indignus a rum. ¶ Cum infinito. *Ov. A. Am.* 1, 681. Fab nota quidem, sed non indigna referri. ¶ Cum rebus dicitur, iniquum, foedum, crudelem, t pem significat. *Liv.* 29, 9. Lictoribus indign in modum mulcatis. *Ter. Ad.* 2, 1, 12. Indig cum egomet sim acceptus modis. *Id. Andr.* 1. 118. Indignum facinus. *Id. Eun.* 5, 5, 4. Indi exempla. *Virg. A.* 6, 162. Misenum indigna mo peremptum. *Liv.* 1, 40. Antea semper pro in gnissimo habuerant, se patrio regno tutoris fra pulsos. *Cic. Off.* 2, 8. *med.* Hoc uno sol qu quam non vidit indignius. [*V. quae *Beier.* lau ad h. l.] *Virg. A.* 9, 595. digna atque indig relatu vociferans; et *ib.* 12, 811. Digna, indig pati. [*Gr. ῥητὰ καὶ ἄῤῥητα. *Liv.* 31, 30. N indigna pati, i. e. quae quis ex jure belli pati

.] ℙ *Indignae hiemes* sunt asperae, saevae, rridae. *Virg. G.* 2, 373. [*V. *Heyn.*] ℙ *Innum est*, res est indigna, aliena. *Cic. Quint.* Indignum est a pari vinci, aut superiore: ingnius ab inferiore. *Lucan.* 10, 102. Sat fuit ingnum, Caesar, mundoque tibique, Pompejum sse, etc. *Sall. Jug.* 81. Sed quoniam in has giones venimus, non indignum videtur, egregium inus duorum Carthaginiensium memorare. ℙ *dignum* aliquando interjectio est indignantis, ut *fandum*, *nefas*. *Ov. Met.* 5, 36. nisi post alta Phineus Isset: et (indignum!) scelerato profuit a. *Id. Amor.* 1, 6, 1. Janitor (indignum!) dura igate catena. ℙ In bonam partem dicitur de eo, i malum non meretur, immerito, immerenti. *Cic. usc.* 4, 20. Ad calamitates hominum indignorum blevandas. [*Ita Gr. saepissime οὐκ ἄξιος. V. *indf.* ad *Plat. Cratyl.* §. 43.] *Hor. Sat.* 2, 2, 3. Cur eget indignus quisquam, te divite? *Pl. rc.* 4, 2, 27. Indignis si male dicitur, maledim id esse dico. *Lucr.* 2, 1101. saepe nocentes eterit, exanimatque indignos atque merentes. *Her.* 5, 8. Quae venit indignae poena, dolenvenit. *Ter. Ad.* 2, 1, 12. Indignus injuria. *Amor.* 2, 3, 14. Forma indigna perire situ. *Met.* 1, 508. Crura indigna laedi. *Sil.* 2, 111. lignumque sagittae Impubem malas tam certae urrere Lyxum. ℙ Item quem non decet, qui n debet. *Cic. Pis.* 23. L. Flaccus, vir tua legane indignissimus. *Ter. Eun.* 5, 2, 26. nam si digna hac contumelia Sum maxime; at tu innus qui faceres tamen. ℙ Pro magno, ingenti, t *Servius* poni in illo *Virg. Ecl.* 10, 10. indicum Gallus amore periret. Additque *Ennium* isse *indignas turres*, idest magnas. Sed *Scalio indignus* his locis est ἄφατος, ineffabilis, inrrabilis, quique aestimari non potest. Nam *dinm*, inquit, quod aestimari ac monstrari potest. Attici τὸ ἄξιον vocabant, quod facile aestimari erat, παρὰ τὸ δυκνύειν. Haec ille ad illud *Virg.* . 310. Verum haec tum nobis gravia atque inna fuere. [*Utrumque mittas. Longe praeferenest *Heynii* facilior haec interpretatio: *indigno — ore*, quo dignus non erat; cum meliore flamma, *Hor. Od.* 1, 27. dignus esset tam obnoxius, tam stans amator, non ut perfida et levi puella speretur.]

NDIGUS, a, um, adj. ἐνδεής, ἄπορος, indigens, nus. Vox fere poetica. *Stat. Silv.* 3, 1, 102. i pauper et indigus uni. *Lucr.* 1, 60. Ipsa suis lens opibus, nihil indiga nostri. *Virg. G.* 2, . Vi propria nituntur, opisque haud indiga noae. *Plin.* 8, 40, 61. Canes fidelissima auxilia, stipendiorum indiga. *Id.* 4, 7, 11. Civitas indiga ullius praeconii. *Capell.* 1, 9. Quodindiga veri Cura facit dubium. Alii leg. *in-a.* [*Tac. H.* 3, 22. Indigus rectoris; et cp. Urbem externae opis indigam.] ℙ Cum abla. *Lucr.* 5, 224. indigus omni Vitai auxilio. *ul. Met.* 9. Refectione virium vehementer indi. ℙ Item cupidus. *Lucan.* 9, 254. et omnis iga servitii fervebat litore plebes.

NDIGŬUS, a, um, adj. indigus. *Paul. Nol. m.* 27, 4. Quos magis indiguos opis, et virtute entes Affectu rimante vident. Adde *carm.* 16, . Sunt qui *indiguus* leg. etiam ap. *Appul. l. c.* v. praec.

NDĪLĬGENS, entis, adj. non diligens, neglis, ὀλίγωρος. *Ter. Ad.* 4, 5, 50. Vereor, ne ingens nimium sies. *Pl. Bacch.* 2, 2, 23. Vide, eso, ne quis tractet illam indiligens: Scis tu, confringi vas cito Samium solet. *Caes. B. G.* 7, 71. Si indiligentiores fuerint. *Gell.* 15, 28. nelius Nepos rerum memoriae non indiligens. assive. *Plin.* 19, 4, 19. *n.* 3. Nequam esse in o matremfamilias, ubi indiligens esset hortus, non diligenter cultus, neglectus.

NDĪLĬGENTER, adv. ἀμελῶς, ὀλιγώρως, neglinter, remisse. *Cic. Att.* 16, 3. Nihil ab eo aror neque indiligenter neque illiberaliter factum. *l.* 4, 12. Agrum suum indiligenter curare. *Pl.* . 1, 1, 28. At indiligenter iceram. V. ICO, t quae nos ibi notavimus.] *Caes. B. G.* 2, 33. stros praesidia deducturos, aut denique indilitius servaturos crediderant.

NDĪLĬGENTĬĂ, ae, f. ὀλιγωρία, negligentia. . *Q. Fr.* 1, 2, 2. Litterarum missarum indilitiam reprehendere. *Caes. B. G.* 7, 17. Summa icultate rei frumentariae affecto exercitu, indilitia Aeduorum. *Plin.* 14, 4, 5. Praedia per ingentiam neglecta. *Tac. H.* 4, 49. Gaudio claribusque cuncta miscebant, indiligentia veri, et landi libidine, [*i. e. incuria perscrutandae itatis.]

INDĪLŪCESCO, is, n. 3. idem fere ac diluce. *Jul. Valer. res gest. Alex. M.* (ed. *A. Maio*) 42. Cum jam ferme dies insequens indilucesce*F.*]

INDĪMENSUS, a, um, adj. non dimensus, imnsus, innumerabilis. *Ammian.* 19, 2. Cernenpopulos tam indimensos in nostrorum conversos ium. *F.*]

NDĪMISSUS, a, um, adj. non dimissus. *Tert. adv. Marc.* 4, 34. Illicite dimissam uxorem pro indimissa ducens, adulter est.

INDĬPISCO, is, a. 3. idem ac indipiscor. *Pl. Asin.* 2, 2, 13. Nunquam aedepol quadrigis albis indipiscet postea. *Id. Aul.* 4, 10, 45. Neque partem tibi ab eo, quiqui est, indipisces, neque furem excipies? Ita leg. *Non.* 2, 460., alii *inde posces.* V. v. sq.

INDĬPISCOR, eris, eptus sum, dep. 3. ἐπιτυγχάνω, adipiscor, assequor, nanciscor, invenio. [*Differt ab *adipisci* ita, ut hoc accedendi, comprehendendi notionem contineat; illud cum possidendi, imperii significatione ponatur. V. *Doederl.* 3, 146.] *Pl. Rud.* 5, 2, 28. Magna hercle praeda est: largiter mercedis indipiscar. *Id. Epid.* 3, 4, 15. Divitias magnas indeptus. *Lucr.* 3, 212. simul atque hominem leti secura quies est indepta, *h. e.* mors hominem occupavit. *Liv.* 26, 39. *med.* Quam quis indeptus navem erat ferrea injecta manu, etc. *Pl. Trin.* 2, 1, 2. Indipisci multum dolorem. *Gell.* 17, 2. Indipisci animo, *h. e.* mandare memoriae. *Appul. Met.* 6. Nec indipisci jam maritum volatilem quiens. ℙ Pro incipere. *Gell.* 1, 11. Achaeos pugnam indipisci, non tibiarum concentu, sed mentium animorumque conspiratu. ℙ Dicebant etiam *indepiscor*, ut *Festus* docet: atque ita quidam leg. in priore loco *Plauti*, quem in v. praec. attulimus, item *Rud.* 5, 2, 28.

INDĪRECTUS, a, um, adj. non directus. *Quint.* 5, 13. Cum accusatori satis sit plerumque, verum id esse, quod objecerit: patronus neget, defendat, transferat, excuset, deprecetur, molliat, minuat, avertat, despiciat, derideat: quare indirecta fere, atque, ut sic dixerim, clamosa est actio, hinc mille flexus, et artes desiderantur.

INDĪREPTUS, a, um, adj. non direptus. *Tac. H.* 3, 71. *extr.* Sic Capitolium clausis foribus indefensum et indireptum conflagravit.

[INDISCIPLĪNA, ae, f. defectus disciplinae. *Gloss. Phil.* Indisciplina, ἀμαθία. *F.*]

[INDISCIPLĪNĀTĒ, adv. sine disciplina, inordinate. *Commodian. Instruct.* 76. Indisciplinate loqueris. *F.*]

INDISCIPLĪNĀTĬO, onis, f. defectus disciplinae. *Cassiod. Variar.* 7, 3. Ne qua inter consortes, ut assolet, indisciplinatio nasceretur.

INDISCIPLĪNĀTUS, a, um, adj. disciplina carens. *Cyprian. ep.* 62. *f.* et *August. ep.* 169.

*INDISCIPLĪNŌSUS, a, um, adj. *Vulg. Interpr. Siracid.* 23, 7. *B. A.*

INDISCISSUS, a, um, adj. non discissus. *Hieron. ep.* 15. *n.* 1. Indiscissa Domini tunica, *h. e.* inconsutilis.

INDISCRĒTĒ, adv. indifferenter, indiscriminatim, ἀδιακρίτως. *Plin.* 11, 37, 65. Avium et animalium vocis indiscrete editur imitatio. *Spartian. Nigr.* 3. Cum indiscrete subsellia Circi repleta essent. [*Auct. Itin. Alex. M.* (ed. *A. Maio*) 37. Additur, Hephaestiona una cum vidissent mulieres indiscretius cultum, de auctu corporis melius opinatas, ipsum pro Alexandro salutasse, *egualmente vestito*. *F.* *Adde 116. et *Jul. Valer. res gest. Alex. M.* 1, 41. edente eodem *Maio*. *B. A.*]

INDISCRĒTIM, adv. indiscrete. *Sol.* 30. Locus opiparis epulis semper refertus, quibus indiscretim omnes vescuntur.

INDISCRĒTUS, a, um, adj. ἄκριτος, qui discerni non potest, maxime similis. *Plin.* 35, 10, 36. *n.* 14. Imagines adeo similitudinis indiscretae pinxit. *Virg. A.* 10, 392. simillima proles Indiscreta suis. *Claud. Rapt. Pros.* 3, 44. Haeccine vita juvat silvestribus abdita lustris, Indiscreta feris? *Varr. R. R.* 3, 1. Cum agriculturam primo propter paupertatem maxime indiscretam haberent, quod a pastoribus qui erant orti in eodem agro et serebant, et pascebant; qui postea creverunt, peculia diviserunt, ac factum, ut dicerentur alii agricolae, alii pastores. ℙ *Indiscretum nomen* idem est ac indifferens. *Cels.* 4, 3. Quamvis minus subtiliter quidam indiscretis his nominibus utuntur. ℙ Item indivisus, conjunctus. *Plin.* 11, 37, 46. Quibusdam indiscretum caput est, ut cancris. *Tac. H.* 4, 52. Suum cuique sanguinem indiscretum, sed maxime principibus. *Colum.* 3, 21. *med.* Quod indiscretis vitibus contingere solet; *nempe* vitibus, quae diversae sunt notae seu qualitatis, conjunctim positis. Alii minus recte *indescriptis* leg.: opponuntur enim iis vitibus, quas *Id. paulo supra* vocat *discreta* semina. ℙ Item par. *Impp. Valentinian., Valens et Gratian. Cod. Theod.* 6, 7, 1. Praefectum urbi, praefectum praetorio, magistros equitum ac peditum indiscretae ducimus dignitatis.

INDISCRĪMĬNĀBĬLIS, e, adj. indiscretus. *Claud. Mamert. Stat. anim.* 2, 10. Ut sint et negotio, et sensu, et verbo indiscriminabilia.

INDISCRĪMĬNĀTIM, adv. ἀκρίτως, ἀδιαφόρως, indifferenter, et sine discrimine. *Varr. L. L.* ap. *Non.* 2, 449. Quibus nos in hoc libro utemur indiscriminatim et promiscue.

*INDISCUSSIBILIS, e, adj. *Claud. Mamert. de statu Anim.* 2, 12. *med.* Indiscussibilis auctoritas. ubi tamen ed. *Barth.* habet *discussibilis*. *B. A.*

INDISCUSSUS, a, um, adj. non examinatus, ἀλογοθέτητος. *Claud. Mamert. Stat. anim.* 3, 11. Illud indiscussum restat.

INDĪSERTĒ, adv. non diserte. *Cic. Q. Fr.* 2, 1. Orationem meam non indiserte collaudavit.

INDĪSERTUS, a, um, adj. ἀφραδής, non disertus. *Cic. N. D.* 2, 1. Neque indisertum Academicum pertimuissem. *Id. Or.* 3, 35. Malim equidem indisertam prudentiam, quam stultitiam loquacem.

INDISJECTUS. V. INDEJECTUS.

[INDISJUNCTIM, adv. non disjunctim, continuo. *Claud. Mamert. Stat. anim.* 1, 12. *med.* Indisjunctim namque mox adjicit, ac dicit, etc. *F.*]

INDISPENSĀTUS, a, um, adj. non dispensatus, immoderatus. *Sil.* 16, 342. at queis prudentia Circi Altior, effusas primo certamine vires Damnare, et cassis longe increpitare querelis Indispensato lassantem corpora nisu. [*i. e. impetu, qui omnes vires initio statim effundit et absumit, ut nihil supersit ad reliquum opus peragendum.] *Seneca* dixit eodem sensu *praef. Contr.* 1. *med.* Nesciebat dispensare vires suas, sed immoderati adversum se imperii fuit.

INDISPŎSĬTĒ, adv. incomposite. *Sen. ep.* 124. *med.* Quid ergo, inquis, muta animalia perturbate et indisposite moventur?

INDISPŎSĬTUS, a, um, adj. incompositus. *Tac. H.* 2, 68. Apud Vitellium omnia indisposita, temulenta pervigiliis ac bacchanalibus, etc. [*Ap. solum Tacitum.]

INDISSĪMĬLIS, e, adj. non dissimilis. *Varr. L. L.* 8, 29. Formae vocum indissimiles.

INDISSĪMŪLĀBĬLIS, e, adj. non dissimulatus. *Gell.* 10, 22. Cum quadam indissimulabili veritate disseruit.

INDISSŎCĬĀBĬLIS, e, adj. *Lactant. Opif. D.* 10. Indissociabilem praetendunt unitatem. *Cf. *Ambros. Ep.* 14. *in.* *B. A.*

*INDISSOCIABILITER, adv. *Auct. Brev. Fid. adv. Arian.* p. 95. ed. *Sirmond.* Mens indissociabiliter una. *B. A.*

INDISSŎLŪBĬLIS, e, adj. ἄλυτος, qui dissolvi non potest, insolubilis. *Plin.* 11, 24, 28. Maculasque paribus intervallis, indissolubili modo implicat. ℙ Translate. *Cic. Univ.* 11. Sed quoniam orti estis, immortales vos quidem esse et indissolubiles non potestis.

INDISSŎLŪBĬLĬTER, adv. ita ut non possit dissolvi. *Claud. Mam. Stat. anim.* 2, 2. Indissolubiliter nexum.

INDISSŎLŪTUS, a, um, adj. non dissolutus, non solutus, colligatus. *Cic. Univ.* 11. Haec sunt indissoluta, me invito. Plerique al. leg. *non sunt dissoluta.*

[INDISTANTER, adv. sine distantia, nulla mora interposita. *Prisc.* 2, 565. Syllaba est vox litteralis, quae sub uno accentu, et uno spiritu indistanter profertur. ℙ Translate idem est ac indifferenter. *Ammian.* 27, 9. Imperator puniens gregariorum errata, parcens potioribus, qui ex eo anhelantes, ex nutu suo indistanter putant omnium pendere fortunas. *F.*]

INDISTINCTĒ, adv. ἀδιακρίτως, indiscriminatim. *Gell. praef.* Ita quae libitum erat, cujus generis cumque erant, indistincte atque promiscue adnotabam. *Ulp. Dig.* 32, 1, 73. Nummis indistincte legatis, hoc receptum est, ut exiguiores legati videantur, *h. e.* generaliter. *Paul. ib.* 4, 8, 32. Julianus indistincte scribit, si per errorem, etc. *h. e.* absolute, omnino, sine ulla distinctione.

INDISTINCTUS, a, um, adj. ἀδιάκριτος, inordinatus, confusus. *Quint.* 8, 2. *f.* Neque inordinata, neque indistincta. *Catull.* 64, 283. Indistinctae corollae. [*Tac. A.* 6, 8. Indistincta haec defensio et promiscua dabitur.] ℙ *Indistinctus orator*, qui indistincte et obscure loquitur. *Quint.* 12, 10. *med.* An non in privatis et acutus, et non asper, et non indistinctus, et non supra modum elatus M. Tullius?

INDISTRICTUS. V. INDESTRICTUS.

INDĬTUS, a, um, part. ab *indo, is*, datus, impositus, immissus, ἐντεθειμένος. *Sen. Ot. sap.* 31. Utrum Deus extrinsecus (*operi suo*) circumfusus sit, an toti inditus. Et *Curt.* 10, 10. Venenum potioni inditum. *Flor.* 3, 1. *f.* Indita monti urbs, *h. e.* imposita. *Tac. A.* 11, 2. Vinclisque inditis in urbem raptus; et *ib.* 12, 57. Inditi pontes; et *ib.* 3, 28. Inditi custodes, *h. e.* additi, appositi; et 14. Inditus lecticae, *h. e.* impositus. *Pl. Men.* 2, 1, 38. Huic urbi nomen Epidamno inditum est. *Sen. Troad.* 584. Ferrum inditum visceribus.

INDĪVĬDŪĬTAS, atis, f. *Tert. Monog.* 5. Individuitas matrimonii. *Id. Anim.* 51. animae.

INDĪVĬDŪUS, a, um, adj. ἄτομος, qui non potest dividi, vel qui non separatur. *Cic. Fin.* 1, 6. Ille atomos, quas appellat, id est, corpora individua. *Id. Acad.* 4, 17. Ex illis individuis, unde omnia Democritus gigni affirmat. *Tac. A.* 6, 10. E vetustissimis familiarium Rhodum secuti, et apud Capreas individui. [*Quint. Decl.* 5, 3. p. 106. Individua pietas, i. e. quae omnia aequo jure amplectitur. Nemo praeterea h. v. usus esse videtur.]

INDĪVĪSĒ, adv. sine divisione. *Ascon. in Verr.*

2, 1, 55. *Particeps*, qui certam habet partem, et non indivise agit, ut *socius*.

INDIVISIBILIS, e, adj. individuus, ut Indivisibilis materia, ap. *Diomed.* 2, 415. Indivisibilis anima, ap. *Tert. Anim.* 51.

INDIVISIBILITER, adv. ἀδιαιρέτως. *Tert. Anim.* 51. Mors indivisibili animae indivisibiliter accidens.

INDIVISUS, a, um, adj. ἄσχιστος, non divisus. *Varr. R. R.* 2, 7. Equorum, qui ungulas indivisas habent. *Stat. Th.* 8, 312. O rerum media, indivisaque magnis Fratribus, *h. e.* tellus communis Jovi, Neptuno, Plutoni. *Cato R. R.* 137. Vineam curandam partiario: partiario foenum et pabulum: cetera omnia pro indiviso, i. e. pariter, et ex aequo communia. Sic *Plin.* 17, 1, 1. Pro indiviso possessa a feris, *h. e.* pari jure simul cum homine. *Id.* 9, 39, 64. Jus temperatur aqua, et pro indiviso humani potus excremento, *h. e.* aequis portionibus. *Id.* 16, 32, 59. Mutari naturam in iisdem (*arboribus*) et pro indiviso valere, *h. e.* aeque, perinde, similiter. Adde *Sen. Cons. ad Helv.* 17. et *Front. limit.* p. 41. *Goes.*

INDIVULSUS, a, um, adj. non divulsus. *Macr. Sat.* 1, 11. *med.* Gracchum servus indivulsus comes tutatus est.

INDO, is, didi, ditum, a. 3. ἐντίθημι, immitto, injicio, impono: ab *in*, et *do*. *Pl. Mil.* 2, 5, 1. Inde ignem in aram. *Id. Men.* 1, 1, 3. Fugitivis servis indunt compedes. *Id. Merc.* 1, 2, 92. Quasi in aquam indideris salem. *Id. Cas.* 2, 3, 31. Si in os meum vini guttam indidi. *Tac. A.* 15, 57. Vinclo fasciae indidit cervicem. *Cato R. R.* 21. Uti cupam in columella indere possis. *Liv.* 1, 34. Puero ab inopia Egerio inditum nomen. *Tac. A.* 2, 56. Indere alicui vocabulum. *Pl. Rud.* 1, 1, 6. fenestras; et *Asin.* 3, 2, 7. cicatrices in scapulas. *Ulp. Dig.* 48, 13, 1. aliquid in aurum argentumve. *Tac. H.* 5, 4. novos ritus; et *ib.* 4, 34. pavorem suis, alacritatem hostibus. *Gell. praef.* titulos libris. *Id.* 1, 23. Catonis verba huic commentario indidissem, si, etc. Alia V. in INDITUS. ℙ Part. *Inditurus* ap. *Cat. R. R.* 100. Oleum sic in metretam novam inditurus eris.

[INDOCIBILIS, e, adj. idem ac indocilis. *Gloss. Phil.* Indocibilis, δυσμαθής. *F.* * *Vulg. Interpr. Iren.* 4, 28. *B A.*]

INDOCIBILITAS, atis, f. *Appul. Dogm. Plat.* 2. Prudentiam indocibilitas impugnat, quae non abolitionem infert scientiae, sed contraria est disciplinae discendi.

INDOCILIS, e, adj. ἀδίδακτος, δυσμαθής, qui doceri non potest: et ad eum refertur, qui docetur. *Cic. N. D.* 1, 5. Quia nimis indociles quidam tardique sunt. *Plin.* 10, 45, 62. E volucribus hirundines esse indociles, e terrestribus mures. ℙ Cum genitivo. *Sil.* 12, 726. vir indocilis pacisque modique. ℙ Cum dativo. *Id.* 11, 11. gens vana, indocilisque quieti. (Sic *Juv.* 14, 40. dociles imitandis turpibus.) Al. leg. *quietem* Graeco more. ℙ Cum infinito. *Hor. Od.* 1, 1, 18. Mercator indocilis pauperiem pati. *Lucan.* 5, 538. quamquam plebejo tectus amictu, Indocilis privata loqui. *Stat. Th.* 6, 313. equus ferus, indocilisque teneri. [*Adde *Sil.* 13, 310. et 15, 570.] ℙ Aliquando ad rem, quae docetur. *Cic. Acad.* 4, 1. Sed incredibilis quaedam ingenii magnitudo non desideravit indocilem usus disciplinam. ℙ Est etiam indoctus. *Virg. A.* 8, 321. Is genus indocile, et dispersum montibus altis Composuit, legesque dedit. *Plin.* 18, 25, 60. Indocilis coeli agricola. *Sen. Troad.* 82. Non indociles lugere sumus. ℙ Translate est rudis, ineruditus. *Ov. Trist.* 4, 1, 5. Hoc est cur cantet vinctus quoque compede fossor, Indocili numero cum grave mollit opus; et *ib.* 3, 12, 8. Indocilique loquax gutture vernat avis. ℙ Item culturam non recipiens. *Sil.* 1, 237. Nec Cereri terra indocilis, nec inhospita Baccho. *Plin.* 14. *in.* Arbores indociles nasci alibi, quam ubi coepere. ℙ Item non doctus, non monstratus, nulla arte paratus. *Propert.* 1, 2, 12. Et sciat indociles currere lympha vias.

INDOCTE, adv. ἀμαθῶς, imperite, inscite. *Cic. N. D.* 2, 16. Quae qui videat, non indocte solum, verum etiam impie faciat, si Deos esse neget. *Pl. Pers.* 4, 4, 14. Verba haud indocte fecit. *Gell.* 12, 5. Dicam ego indoctius, ut ajunt, et apertius, quae fuisse dicturum puto sinuosius atque solertius, si quis nunc adesset Stoicorum. Nosti enim credo verbum illud vetus et pervulgatum, ἀμαθέστερόν πως εἰπὲ, καὶ σαφέστερον λέγε. Haec *Gell.*, unde colligitur *indoctius* et *apertius* proverbium esse.

INDOCTOR, oris, m. pro servorum castigatore usurpatur a *Pl. Asin.* 3, 2, 6., quemadmodum indoctores puerorum virgis eos castigare solent. Est tamen ibi lectionis mira varietas. V. INDUCTOR.

INDOCTUS, a, um, adj. ἀπαίδευτος, non doctus, imperitus, inscitus, ineruditus, rudis, ignarus. *Pl. Bacch.* 5, 1, 3. Omnes longe anteeo stultitia, et moribus indoctis. *Auct. ad Her.* 4, 46. Homo indoctus, quamvis sit ingeniosus, ad virtutem non potest pervenire. *Cic. Brut.* 48. T. Juventius nec indoctus, et magna cum juris civilis intelligentia. *Id. Part.* 25. Hominum duo esse genera: alterum indoctum et agreste, alterum humanum et politum. *Id. Fin.* 1, 21. Non ergo Epicurus ineruditus, sed ii indocti, qui, etc. *Id. Tusc.* 1, 2. Themistocles cum in epulis recusaret lyram, habitus est indoctior. *Id. Div.* 2, 63. Hominum levissimum et indoctissimum genus. [*Sall. Cat.* 2, 8. indocti incultique: de quo loco v. *incultus.*] ℙ Cum infinito. *Hor. Od.* 2, 6, 2. Cantabrum indoctum juga ferre nostra. ℙ Cum genitivo. *Id. A. P.* 380. Indoctusque pilae, discive, trochive quiescit. ℙ Cum accus. *Gell.* 9, 10. Homo pleraque alia non indoctus. ℙ Dicitur et de ipsis rebus imperite factis. *Cic. Or.* 3, 48. Rudis et indocta loquacitas. Al. leg. *impolita.* [*V. *Orell.*] *Hor. Ep.* 2, 2, 9. Quin etiam canet indoctum, sed dulce bibenti. *Sen. Herc. Oet.* 129. Pastor indocta referens carmina fistula. *Quint.* 1, 11. *f.* Ut recta sint brachia, ne indoctae rusticaeve manus, ne status indecorus.

INDOLATILIS, e, adj. qui dolari nequit. Translate. *Sidon. ep.* 5, 5. Corporibus ac sensibus rigidi, indolatilesque. Al. leg. *indociles.*

INDOLATUS, a, um, adj. non dolatus. *Arnob.* 7, 253. Lapis indolatus et asper: et 6, 196. Indolatum lignum.

INDOLENTIA, ae, f. ἀναλγησία, vacuitas doloris. *Cic. Fin.* 2, 4. Num propterea idem voluptas est, quod, ut ita dicam, indolentia? Adde *Off.* 3, 3. et *Sen. ep.* 66. *med.* et *ep.* 87. et *Macr. Sat.* 7, 9. ℙ *Cicero* libentius usurpat *doloris vacuitas.* V. INDOLORIA.

INDOLES, is, f. φύσις, vis innata, et ingenita: et per metaphoram egregia spes in pueris, seu significatio quaedam futurae probitatis, et in viris signum praesentis virtutis: et generatim praestantia, seu generositas quaedam virtutis atque animi. Etymon vocis vide infra. *Cic. Sen.* 8. Ut enim adolescentibus bona indole praeditis sapientes senes delectantur, etc. *Id. Off.* 3, 4. Homines, in quibus est virtutis indoles, commoventur. *Id. Coel.* 17. Si qui hac indole virtutis ac continentiae fuit, ut respueret omnes voluptates. *Id. Or.* 13. Ad virtutem major indoles. *Id. ad Brut.* 1, 18. Videtur in eo esse indoles: sed flexibilis aetas, multique ad depravandum parati. *Tac. A.* 12, 26. Segnis indoles; et *H.* 1, 15. Praeclara indoles. *Gell.* 19, 9. Adolescens laetae indolis. *Liv.* 21, 4. de Annibale adolescente: Cum hac indole virtutum ac vitiorum sub Asdrubale meruit; et 2. Gener ob altam indolem adscitus. *Id.* 1, 3. Tantisper tutela muliebri (tanta indoles in Lavinia erat) res Latina stetit. ℙ Transfertur ad muta atque inanima. *Liv.* 38, 17. In frugibus pecudibusque non tantum semina ad servandam indolem valent, quantum terrae proprietas coelique, sub quo aluntur, mutat. *Gell.* 12, 1. Arborum indolem vel deterere, vel augere. *Pl. Rud.* 2, 4, 10. quae indoles in savio est! ℙ In plurali numero rarum est. *Gell.* 19, 12. Ne bonas quoque et utiles animi indoles amittamus. ℙ Extra eos casus, qui sunt in allatis exemplis, non facile usurpaverim. ℙ Etymologi ducunt ab *indu*, et *olesco*, cresco. Hinc *Festus* indolem, *incrementum* interpretatur et *industriam*, qua crescit vis innata in pueris, et in virtutem roboratur. *Gell.* 20, 6. In plures libros mendae istius indoles manavit.

INDOLESCO, is, olui, n. 3. διαλγέω, idem quod doleo, aut queror. *Sen. Ira* 1, 16. *med.* Mihi videtur veternosi et infelicis animi, imbecillitatis sibi conscii, saepe indolescere. *Cels.* 8, 9. Tactu is locus leviter indolescit. *Plin.* 31, 3, 27. Tanta intentione oculorum opus est, ut indolescant. *Cic. Phil.* 2, 25. Quis fuit, qui non indoluerit, tam sero se, quem hominem secutus esset, cognoscere? *Ov. Trist.* 2, 570. Non igitur nostris ullum gaudere Quiritem, Augurور, at multos indoluisse malis; et *ib.* 5, 11, 3. Indolui, non tam quod, etc. quam quia, etc. [*Tac. A.* 4, 17. Aequari adolescentes senectae suae impatienter indoluit.] ℙ Cum accusativo Graeco more. *Id. Met.* 2, 468. id ipsum Indoluit Juno. *Just.* 12, 13. *f.* Tanto dolore cruciatus est, ut ferrum in remedia posceret, tactumque hominum, velut vulnera, indolesceret. ℙ Cum genitivo. *Ov. Met.* 2, 788. successoque Minervae Indoluit. Al. aliter leg. [*V. *Heins.*] ℙ Part. *Indolescendus* ap. *Sidon. ep.* 2, 12. Moeroris retia amicis et externis indolescenda. Adde *Minuc. Fel. Octav.* 5.

INDOLORIA, ae, f. idem ac indolentia. *Sidon. ep. praefixa carmini* 14. scribit, *Ciceronem* ipsum hac voce usum, scil. *Fin.* 2, 4., ubi tamen viri docti *indolentia* substituunt: ipsum etiam *Sidonium* eodem modo corrigendum censent, quamquam *Sirmondus* eam lectionem tueri videtur.

INDOLORIS, e, adj. sine dolore, expers doloris. *Gloss. Philox.* Indoloria, ἀνάλγητα. V. ANODYNA.

INDOMABILIS, e, adj. ἀδάμαστος, qui domari non potest. *Pl. Cas.* 4, 3, 12. Aedepol nae tu, si esses equus, esses indomabilis.

[INDOMINABILIS, e, adj. qui dominum pati nequit. *Gloss. Philox.* Indominabilis, ἀδέσποτος. *F.*]

INDOMITUS, a, um, adj. ἀδάμαστος, qui domari et mitescere non potest: et qui nondum mitus est, ferus, ferox, pervicax, contumax. *C... B. C.* 1, 57. Pastores indomiti, spe libertatis citati. *Liv.* 21, 20. Ferocia atque indomita i... nia Gallorum. *Tac. A.* 15, 27. Indomitae et p... feroces nationes. *Auct. ad Her.* 4, 46. Equus domitus, quamvis natura bene compositus, ido... non potest esse ad eas utilitates, quae deside... tur ab equo. *Varr. R. R.* 2, 5. *med.* Boves i... mitos emere. *Plin.* 8, 44, 69. Mula effrenis indomitae tarditatis, *h. e.* quae compelli non est, ut gradum celeret. *Id.* 33, 3, 19. Au... igni indomitum; et 37, 4, 15. Adamantis indo... vis; et 17, 10, 14. Indomita ponderibus imme... prela. ℙ Translate. *Cic. Rosc. Am.* 14. Ind... tae animi cupiditates. *Id. Cluent.* 6. O libidi... effrenatam et indomitam! *Id. Har. resp.* 24. ...domiti atque effrenati furores. *Pl. Men.* 1, 2... Mulier indomita imposque animi. *Id. Trin.* 3... 22. Adolescens indomitus, plenus amoris ac l... viae. *Virg. A.* 2, 594. Indomitae irae; et Mars indomitus, *h. e.* pugna ac vis hostium ...scens, et cui resisti non potest. *Plin. Pan. extr.* Hercules indomitus semper indefessusque. *Met.* 13, 355. Dextra indomita, *h. e.* fortis, superabilis. *Id. Her.* 15, 9. Euri indomiti. ... *Silv.* 5, 3, 192. indomitus alumnus, *h. e.* Achi... *Virg. A.* 5, 880. Sed non idcirco flammae a... incendia vires Indomitas posuere. *Pl. Bacch.* ... 92. Animo cupido atque oculis indomitis fui. ...*bull.* 2, 6, 27. Indomitum mare. *Pers.* 3, 3... lernum, *h. e.* quod vix concoqui potest, atque e... miri: vel quod austerissimum est, et difficile f... gitur. [*Sim. locus est *Lucani* 10, 163.] *Ju...* 14, 175. saeva cupido Indomiti census, *h. e.* ...gnarum opum, quibus homines indomiti fiunt superbi. *Hor. Od.* 2, 14, 4. Indomita mors. *Epod.* 12, 9. Indomitam rabiem sedare. *Id.* 3, 24, 28. licentiam refrenare. *Ov. Fast.* 2, ... indomito captus amore. *Quint.* 10, 2. *med.* F... quidem sed indomitum ingenium, *h. e.* quod n... arte mollitur, aut flectitur. *Sever. Aetn.* 184. pes igni indomitae. ℙ *Indomitum argentum* *Arnob.* 6, 200. est infectum.

INDONATUS, a, um, adj. non donatus, ἀδώ...τος. *Lampr. Elag.* 28. Nec quemquam facile i... natum relinquebat.

INDORMIO, is, n. 4. ἐπικοιμάομαι, est in re... qua, vel super rem aliquam dormire. *Hor.* ... 1, 1, 70. congestis undique saccis Indormis. [*... *G.* 2, 506. et Sarrano indormiat ostro; v. *H...* qui ex *Medic.* hac lectionem pro *vulg. dor...* recepit.] *Petr. Sat.* 79. Indormivit alienis am... xibus. ℙ Per metaphoram accipitur pro cess... et tardum esse. *Cic. Q. Fr.* 2, 15. Qui in isto ...mine colendo tam indormivi diu. ℙ *Indor...* *causae* est remissius et segnius tractare negot... [*quasi somnolentum.] *Cic. Phil.* 2, 12. An f... admovendae sunt, quae te excitent tantae ca... indormientem? *Senec. Vit. beat.* 10. Desidiam ... solutionemque segnis animi indormientis sibi, ... sibi uni vacantis et securi. *Plin. ep.* 1, 2. Lo... desidiae indormiens. *Curt.* 6, 10. *med.* Cum ... malis indormientem mei inimici vinciendo ex... runt, *h. e.* securum malorum imminentium ...mientem. ℙ [*Peculiare est illud in *Inscr.* *Marin. Frat. Arv.* p. 62. T. Curvius T. L. H... des, in quo nunquam indormivit timor. ℙ *A... Veg. Vet.* 3, 24. et 47. *indormire* dicitur membr... quod torpescit, induratur: eodemque sensu ut verbo *obdormio*, eod. c. 47. Itali dicunt *in... mentire.* F. *Nos: *einschlafen.*]

*INDORMIS, e, adj. insomnis. *Gloss. Phi...* Indormis, ἀκοίμητος. *B. A.*

INDOSTRUUS. V. INDUSTRIUS.

INDOTATUS, a, um, adj. ἄπροικος, dote ...rens. *Ter. Phorm.* 5, 7, 45. vos me indotatis ...do Patrocinari fortasse arbitramini: Etiam dot... soleo. [*Adde *Adelph.* 4, 7, 11. et *Phorm.* ... 70.] *Hor. Ep.* 1, 17, 46. Indotata mihi s... est, paupercula mater. ℙ Translate. *Cic. O...* 55. Cujus artem cum indotatam esse, atque i...mitatam et incomptam videres, verborum eam ... locupletasti et ornasti. *Ov. Met.* 7, 608. cor... missa neci Aut inhumata premunt terras, aut ...tur in altos Indotata rogos, *h. e.* nullis ductis sequiis, nullis ornamentis ac muneribus, quae n... in rogum una cum cadavere conjicere mos ... ℙ Varie a variis exponitur illud ejusdem *Me...* 756. de Perseo: Protinus Andromeden, et ... praemia facti Indotata rapit. Hic *praemia* per... positionem additum videtur; *indotata* vero, ... ipse puellam, spreto regno, quod parentes ... loco promiserant supra *v.* 705., sibi vindicat.

INDU, praep. ap. veteres pro *in*, a Syracus... ἔνδοι, sive ἐνδοῖ, pro ἔνδον, *intus*. Nam ab ἔ... fit *endoe*, et converso *oe* in *u* fit *indu*, quom... a *poena* est *impune*, a *Poenus* est *Punicus*. *G...nius* negat, invenire se *indu* a veteribus dic... pro *in*, sed *endo*, unde *Endo procinctu*, *endop...tor*, *endogredi*, *endoitium*, *endoplorato*, etc. dubium non est, quin *indu* quoque dixerint, ... in veteribus libris *Lucretii*, aliisque non tan...

endo, sed et *indu*, et corrupte interdum *inde* legitur, quod *Gifanius* ipse agnoscit: et quia in compositis *indu* non minus reperitur, quam *endo*, ut induperator, indigena, induciae, indigito, industrius, etc. *Enn.* ap. *Macr. Sat.* 6, 2. Indu mari magno fluctus extollere certant. Haec *Voss.* in *Etymol.* Sic *Lucil.* ap. *Lactant.* 5, 9. Jactare indu foro se omnes, decedere nusquam. [*Et *Enn.* ap. *Gell.* 12, 4. Concilio indu foro lato, sanctoque senatu. *B. A.*]

INDŬBĬTĀBĬLIS, e, adj. certus, de quo dubitari non potest. *Quint.* 4, 5. Illo sequenti (si modo indubitabile sit) utendum solo. [*Id. Decl.* 9, 22. p. 210. En indubitabile saeculi decus.] *Ulp. Dig.* 28, 5, 9. *med.*

INDŬBĬTĀBĬLĬTER, adv. indubitanter. *Arnob.* 1, 183. Cunctis indubitabiliter notum est.

INDŬBĬTANDUS, a, um, nom. part. indubitatus. *August. ep.* 19, 2. Ut veritas indubitanda persistat.

INDŬBĬTANTER, adv. ἀναμφιβόλως, certo. *Plin.* 18, 11, 29. Quae palma frugum indubitanter Italiam contingit. *Hard.* legit *indubitata* ex MSS. *Ulp. Dig.* 37, 11, 2. *med.* Indubitanter probatur. *August. de vera relig.* 46. Indubitanter invictus. *Venant. carm.* 9, 14, 10. Et fidei tribuis indubitanter opem.

INDŬBĬTĀTE, adv. indubitanter, sine dubio, haud dubie. *Liv.* 33, 40. Quaedam ex proxima Thracia, quae indubitate Lysimachi fuerint. *Vell.* 2, 60. Falsi indubitateque corrupti commentarii. [*Recte *Ruhnk.* q. v. hujus adverbii ap. idoneum scriptorem usum negat, fretus *Drakenb.* testimonio, qui ad locum *Liv.* modo a Nostro laud. docet: in prisc. edd. mendose quidem, sed ita, ut aliud a *Livio* scriptum esse appareat, locum ita exhiberi: sunt quae diu dubitare Lysimachi fuerunt. Unde scribendum censet *Kreyss.* quem dubitare, quin Lysimachi fuerint.] *Oros.* 3. *f.* Indubitatissime probatur.

INDŬBĬTĀTO, adv. indubitate. *Tert. adv. Marc.* 4, 9. Major indubitato eo, quem abscondit.

INDŬBĬTĀTUS, a, um, adj. ἀναμφίβολος, certus, de quo dubitari non potest. *Quint.* 9, 4, 2. In iis ero, quae indubitata sunt, brevior. [*Adde *Id.* 1, 31. Indubitata litterarum inter se conjunctio; et 1, 6, 33. Et alia plurima indubitata.] *Plin.* 31, 3, 27. indubitata spes. *Stat. Achill.* 2, 72. ...bilia praedae Indubitata tenens, multo legit arva Molosso Venator. *Plin.* 23, 1, 21. Alvo citae Si...inum (*vinum*) maxime conducere, indubitatum est. *Paul. Dig.* 42, 1, 49. Indubitati juris est. *Ulp. ib.* 3, 13, 1. §. 8. Illius aestatis fluxus indubitatior est.

INDŬBĬTO, as, n. 1. ἀπιστέω, dubito, diffido. *Virg. A.* 8, 404. absiste precando Viribus indubitare tuis. *Stat. Silv.* 3, 5, 110. sed ingratus, qui ...ura adnecto, tuisque Moribus indubito. *Servius* ...tat, ante *Virgil.* usum hoc verbo fuisse neminem.

INDŬBĬUS, a, um, adj. *Tac. A.* 14, 45. Pluri...orum indubia innocentia. [*Comment. ad Terent.* ... cod. *Ambros.* edente *Angelo Maio*, p. 53. ed. *Mediol.* Indubia etiam scriptura nomen arboris in...nitur, etc. *B. A.*]

INDŪCĬAE. V. **INDUTIAE.**

***INDUCIOMĀRUS** vel Indutiomārus, i, m. de Trevirorum principatu cum Cingetorige contendit. *Caes. B. G.* 5, 2. ℙ Paenultimam brevem esse, ...lligo ex voce *Virdomarus.* V. *Virdomarus. B. A.*

INDŪCO, is, uxi, uctum, a. 3. εἰσάγω, in aliquem locum duco, introduco, infero, adduco. *Varr. R. R.* 1, 2. *med.* Oves et armenta inducere in ru... *Stat. Th.* 12, 326. age, moenibus induc. Et ...trios ostende lares. *Suet. Ner.* 16. Fossa mare ...bi inducere. [*Sil.* 3, 668. Exceptos hospes te...is inducit.] *Hirt. B. Alex.* 5. aquam in privatas ...mos. *Plin. ep.* 2, 12. aliquem in senatum. *Plin. ...ter* 7, 35, 35. aliquem Romam. *Varr. R. R.* 3, ... *extr.* aliquem in viam. *Liv.* 31, 28. exercitum ... Macedoniam. *Suet. Aug.* 43. Parthorum obsi...s per arenam mediam ad spectaculum induxit. *Virg. G.* 1, 316. messorem induceret arvis Agricola. *Sall. Cat.* 63. [*al. 60, 5.] Inducere cohortem praetoriam in medios hostes. *Liv.* 30, 34. *f.* ...incipes triariosque in cornua. [*Ita dicitur etiam ...solute. *Virg. A.* 11, 620. Princeps turmas inducit Asylas.] *Caes. B. C.* 3. *f.* Pars erat re...ae, in quam ipse habitandi causa initio erat in...ctus. *Hor. Sat.* 1, 5, 9. Nox terris umbras inducit. *Plin. ep.* 2, 17. Inducunt venti nubilum. *Virg. G.* 4, 552. ubi nona suos Aurora induxe...t ortus.] ℙ *Inducere alicui novercam* dicitur ...ter, qui filios habens ex priore conjuge, post ...us mortem aliam ducit uxorem. *Plin. ep.* 6, 33. ...c *inducere pellicem*, qui viva uxore, cum alia vi...t. *Val. Fl.* 2, 132. charasque toris inducere ...aressas. ℙ Interdum ponitur pro induere. *Suet. Aug.* 92. Si sibi calceus perperam, ac sinister pro dextero induceretur. *Cic. Inv.* 2, 50. Ligneae so...ae in pedes inductae sunt. *Stat. Silv.* 5, 2, 67. ...bentique humeros induxit amictu. *Virg. A.* 8, 457. tunicaque inducitur artus, Graeca constructio. ℙ Item pro illinere, allinere, obducere. *Vitr.* 7, *f.* Inducere arenatum, et marmor, et omne tectorium. *Plin.* 35, 10, 35. *n.* 20. colorem picturae; et *ib.* 6, 26. purpurissum; et *ib.* 17. aurum ligno; et 33, 7, 40. parieti ceram liquefactam; et 24, 8, 33. cuti nitorem. *Justin.* 21, 6. ceram desuper. *Hor. A. P.* 1. Humano capiti cervicem pictor equinam Jungere si velit, et varias inducere plumas, *h. e.* appingere capiti humano plumas. *Ov. Met.* 7, 642. humanam membris inducere formam, *h. e.* apponere, dare. [*Lucan.* 1, 610. jam fundere Bacchum Coeperat, obliquoque molas inducere cultro. V. *Cort.* ad h. l. Adde *Vell.* 2, 36, 1. Omnibus omnium gentium viris magnitudine sua inducturus caliginem. Laudat *Ruhnk. Quint. Inst.* 10, 1. p. 500. ubi similis usus v. *obducere* est.] ℙ *Inducere pontem* ap. *Curt.* 5, 5. est supra flumen ducere. ℙ *Inducere cicatricem*, curare ut vulnus cicatricem ducat. *Plin. ep.* 8, 5. *f.* ℙ Pro obtegere. *Caes. B. G.* 2, 33. Scuta ex cortice facta pellibus inducere; et *B. C.* 2, 10. coria supra lateres. *Pl. Most.* 3, 2, 142. postes pice. *Ov. Met.* 4, 408. brachia penna ℙ Et aequare, complanare, quod fit inducenda in rimas materia, qua impleantur. *Plin.* 2, 80, 82. Ita inducto solo, ut nulla vestigia exstent. ℙ Hinc delere significat, verso stilo ceram complanando, ut litterarum ductus tollantur: et translate abrogare, tollere, abolere. *Cic. Att.* 13, 14. Nomina jam facta sunt: sed vel induci, vel mutari possunt. *Id. ib.* 1, 20. Inducendi senatus consulti maturitas nondum est. *Liv.* 39, 44. Quas locationes cum senatus, precibus et lacrimis publicanorum victus, induci, et de integro locari jussisset, etc. Adde *Ulp.* et *Marcell. Dig.* 28. *tit.* 4. qui De his quae in testamento delentur, inducuntur, vel inscribuntur, inscribitur. Ubi *delere* est inverso stilo litteras omnino tollere; *inducere*, per ipsas litteras lineam ducere, ut appareat voluisse tollere, quod et perducere dicitur. V. **INDUCTIO** et **INDUCTUS.** ℙ Praeterea est aliquem loquentem facere; ducta metaphora ab actoribus fabularum, a gladiatoribus, a ceteris spectaculis, quae proprie induci dicuntur, cum ad agendum scenam aut arenam ingrediuntur. *Cic. Off.* 3, 9. Hinc ille Gyges inducitur a Platone. *Id. Coel.* 15. Sed quid ego, judices, ita gravem personam induxi? *Id. Tusc.* 5, 39. Augurem Tiresiam, quem sapientem fingunt poetae, nunquam inducunt deplorantem caecitatem suam. Sic *Att.* 13, 19. Puero me, hic sermo inducitur. ℙ [*Item afferre. *Cic. Inv.* 1, 36. Inducere approbationem. *Fam.* 11, 22. Causam inducere. Huc poterant etiam referri loca, quae noster infra posuerat. *Cic. Fat.* 10. *f.* Hanc rationem Epicurus induxit ob eam rem, quod, etc. et *Coel.* 23. *extr.* Si ei tanta consuetudo, quanta a vobis inducitur, non erat quae cum servis potuit familiaritas esse tanta. Porro huc pertinet *Tac. A.* 1, 7. ad introspiciendas etiam procerum voluntates inductam dubitationem.] ℙ De spectaculis scenae, et arenae. *Cic. opt. gen. Or.* 6. A me autem gladiatorum par nobilissimum inducitur. *Plin.* 8, 6, 6. Elephantos in circum inducere. *Suet. Ner.* 11. Inducta est et Afranii togata, quae Incendium inscribitur. ℙ Est etiam producere, sistere. *Suet. Claud.* 40. Teste inducta in senatu, etc. *Id. Dom.* 11. Quosdam majestatis reos in curiam induxerat, et facile perfecerat, ut condemnarentur. ℙ Interdum emittere, proferre. *Colum.* 5, 9. *f.* Arbores musco infestantur, quem nisi ferramento resecueris, nec fructum nec laetam frondem olea inducet. ℙ Translate multiplices elegantesque habet usus. *Cic. Or.* 2, 28. Qui hoc primum in nostros mores induxit. *Id. Rabir. Post.* 4. Inducere morem novorum judiciorum in rempublicam. *Id. Phil.* 13, 19. Inducere novum verbum in linguam Latinam. *Id. Off.* 1, 25. seditionem atque discordiam in civitatem. *Id. Amic.* 16. Amici jacentem animum excitare, et inducere spem cogitationemque meliorem. Et *Q. Fr.* 3, 3. *f.* Si nobiscum eum rus aliquo eduxerimus, in hanc nostram rationem, consuetudinemque inducemus; et *Off.* 2, 15. Inducere aliquem in spem; et *Brut.* 85. et *Off.* 3, 13. in errorem; et *Catull.* 30, 8. in amorem. *Ter. Hec.* 4, 4, 67. animum ad aliquid. *Pl. Pers.* 4, 4, 91. aliquem in memoriam; et *Cic. Verr.* 2, 1, 41. pecuniam in rationem; et *Agr.* 2, 26. agrum alicui pecunia ingenti, *h. e.* adscribere alicui, emptum alicui referre, tanquam si ingenti pecunia coemptus sit. [*Adde *Fam.* 3, 10. rationes in quibus, quantum legatis datum induxit. ℙ Saepius est i. q. instituere. *Suet. Tib.* 30. Speciem libertatis quandam induxit; et *Ner.* 55. Multis rebus ac locis vetere appellatione detracta novam induxit ex suo nomine. Cf. *Schwarz.* ad *Plin. Pan.* 11, 1.] ℙ Saepe est adducere, impellere, cogere. [*Imprimis ad errorem et peccatum. Nostr. *verleiten.* Quo differt ab *adducere*; ubi v.] *Cic. Rosc. Am.* 28. Pretio, gratia, spe, promissis aliquem inducere. [*scil. ad parricidium. Adde *Auct. ad Her.* 2, 19. multos induxit in peccatum pecuniae spes.] *Id. Rosc. Com.* 16. Quem ego, ut mentiatur, inducere possum. *Id. Brut.* 50. Induci ad misericordiam, ad pudendum, ad pigendum. *Nep. Ann.* 8. Si forte Carthaginienses ad bellum posset inducere. *Id. Con.* 3. Induci ad credendum. *Ter. Andr.* 2, 3, 25. Vide, quo me inducas; et *Heaut.* 4, 4, 1. Me Syri promissa huc induxerunt. [*Quint.* 11, 3, 58. Ab his affectibus, in quos inducendus est judex, recedere. Ita insolentius etiam usurpatum legitur juncto infinitivo ap. *Tac. A.* 12, 9. Consulem — promissis inducunt sententiam promere.] ℙ *Inducere animum* (quasi *ducere in animum*) sequente fere infinito, est sibi persuadere, adduci. *Cic. Att.* 7. 3. *med.* Id quod animum induxerat, paulisper non tenuit; et *ib.* 14, 12. *extr.* Etenim ille, quoniam semel induxit animum, sibi licere quod vellet, fecisset nihilominus, me invito. *Id. Div.* 1, 13. Tu igitur animum poteris inducere, de divinatione dicere, qui, etc? *Id. Tusc.* 5, 10. Inducant animum opes contemnere. *Ter. Hec.* 1, 2, 24. quod nunquam credidi Fore, ut, illa viva, posset animum inducere, Uxorem habere. ℙ Sequente conjunctivo, et *ut*, aut *ne* particula. *Cic. Rosc. Am.* 19. Vitia filii, quibus incensus parens potuerit animum inducere, ut patrem esse sese oblivisceretur. *Pl. Asin.* 5, 1, 5. Possum inducere animum, ne aegre patiar. ℙ *Inducere in animum* eodem sensu dicitur. [*Quin potius est: id unum propositum habere, id faciendum putare, in eo omnem operam censere ponendam, ut. V. *Kritz.* ad *Sall. Cat.* 54, 4. Postremo Caesar in animum induxerat, laborare, vigilare, etc. Coll. *Drakenb.* ad *Liv.* 1, 17, 4.] *Cic. Sull.* 30. In animum inducam, ejus vitam defendere. *Ter. Hec.* 4, 2, 27. Non tute incommodam rem in animum inducas, pati? *Id. Heaut.* 5, 4, 5. Ne istuc in animum inducas tuum, alienum esse te. *Plin. ep.* 9, 13. *med.* Non sustinui inducere in animum, quo minus illi indicarem. *Liv.* 27, 9. Quod consules in senatu ut pronunciarent, in animum inducere non possent. ℙ [*Inducere affectum est ita animum permovere, ut certo quodam modo afficiatur. *Tac. Dial.* 6. Coire populum — et accipere affectum quacumque (i. e. Osanno interprete, *quocumque modo*) orator induxerit (affectum scil.). Ita rectius haud dubie c. *Dronkio* et *G. Jacobo Osannus*, quam quae est *Lipsii* conjectura facilitate tantum commendata: *quemcumque orator induerit;* nam quae praecedit v. *accipere* ejusmodi verbum postulat quo quid agat tribuatque orator populo, non quomodo ipse affectus sit, exprimatur. *Böttich. Lex. Tac.* p. 258.] ℙ Saepe etiam est decipere; ducta metaphora a feris, quae in casses pertrahuntur. *Cic. Pis.* 1. Hic eos, quibus erat ignotus, decepit, fefellit, induxit. *Id. Rosc. Am.* 40. Socios induxit, decepit, destituit. *Tibull.* 1, 7, 1. Semper ut inducas, blandos offers mihi vultus. Al. melius leg. *inducar.* ℙ *Inducere injuriam*, inferre. *Cajus Dig.* 5, 2, 4. Non est consentiendum parentibus, qui injuriam adversus liberos suos testamento inducunt. ℙ Cum accusativo sine praeposit., quae inest in ipso verbo, *Tert. adv. Valent.* 11. *extr.* Et veram inducerentur quietem, *h. e.* in quietem ducerentur. ℙ Part. *Inducens* ap. *Cels.* 7, 8. Conjicienda eo pinna est illita medicamento cicatricem inducente. *Inducturus* ap. *Hirt. B. Afr.* 90. Edicit, se bonorum venditionem inducturum. *Inducendus* ap. *Cels.* 5, 22. *n.* 6. Ad inducendam cicatricem, squamae aeris, turis fuliginis, singulorum ℙ. Ӿ. 1. ℙ *Induce* pro *induc*, antique, est *Varron. R. R.* 3, 2. *extr.* et *Pomponii* ap. *Non.* 14, 3. ℙ *Induxti* syncope est pro *induxisti* ap. *Ter. Andr.* 5, 3, 12. et *Hec.* 4, 4, 67. ℙ [*Confund. *inducere* et *indicere.* V. *indicere in f.* — et *includere.* V. *Burm.* ad *Virg. G.* 2, 77. et quem ib. laudat *Drakenb.* ad *Liv.* 2, 2 — et *induere* V. *Spald.* ad *Quint.* 5, 7, 11.]

INDUCTĬBĬLIS, e, adj. qui potest induci, et illini. *Coel. Aurel. Acut.* 2, 37. Coagulata, inductibiliaque, et digitis convoluta.

[**INDUCTĪCĬUS**, a, um, adj. qui inductus fuit. *Gloss. Phil.* Inducticius, ἐπείσακτος. *F.*]

INDUCTĬO, onis, f. εἰσαγωγή, actus inducendi, immissio, introductio, *Cic. N. D.* 2, 60. *extr.* Nos aquarum inductionibus terris fecunditatem damus. *Liv.* 44, 9. Horum (*juvenum*) inductio (*in circum*) in parte simulacrum decurrentis exercitus erat. *Cic. Or.* 3, 53. *f.* Personarum ficta inductio, *h. e.* prosopopoeia; et *ib.* Inductio erroris, *h. e.* apoplanesis. V. ℙ *Inductiones velorum* in circo, et theatris, cum vela expanduntur soli arcendo. *Vitr. praef.* 10. ℙ *Inductio animi* est persuasio, cum quis in animum induxit, aliquid facere. [*Deliberata voluntas.] *Cic. Q. Fr.* 1, 1, 11. Nam esse abstinentem, continere omnes cupiditates, facilem se praebere, praeclarum magis est, quam difficile: non enim est positum in labore aliquo, sed in quadam inductione animi atque voluntate. *Id. Fam.* 1, 8. Tantum enim animi inductio, et mehercule amor erga Pompejum apud me valet, ut, etc. ℙ Est etiam genus argumentationis oratoriae, ἐπαγωγή, qua rebus dubiis captatur assensio ejus, quicum instituta est: quibus assensionibus facit, ut illi dubia quaedam res, propter similitudinem earum rerum, quibus assensit, probetur. Ita describit *Cic. Inv.* 1, 31., et exemplum subjicit. *Quint.* 5, 11. Inductio, qua plurimum Socrates est usus, hanc habuit viam: cum plura interrogasset, quae fateri adversario necesse esset, novissime id, de quo quaerebatur, inferebat, cui simile concessisset. ℙ Item tecto-

rii, aut coloris appositio: et ipsa calx, quae inducitur, tectorium. *Pallad.* 1, 15. Prima trullis frequentetur inductio: cum siccari coeperit, iterum inducatur; et *ib.* Quae inductio tamdiu subigenda est, ut rutrum, quo calx subigitur, mundum levemus. ℙ Item rei scriptae deletio, abrogatio. *Ulp. Dig.* 28, 4, 1. Lituras, inductiones, superductiones ipse feci. Adde *ib.* 2. et V. INDUCO.

INDUCTIVE, adv. indulgendo, obsequendo, quasi inductione, et persuasione. *Coel. Aurel. Tard.* 1, 5. *n.* 157. Sed inductive nunc indulgeant consentientes, nunc insinuando corrigant, etc.

INDUCTOR, oris, m. qui aliquid inducit. *Gloss. Philox.* Inductor, εἰςακτής. Translate *inductores* sunt, qui servos caedunt, quod exercitum ulmorum in eorum terga tanquam tectorium in parietes, inducunt. *Pl. Asin.* 3, 2, 6. Inductores acerrimi, gnarique nostri tergi, Qui saepe ante in nostras scapulas cicatrices indiderunt. Alii male leg. *indoctores*, alii pejus *incloctores*. [*Gloss. Vet.* Inductor, εἰςακτής. *B. A.*]

*INDUCTORIUM, i, n. quod induci potest. *Plin. Valer* 1, 3. Facere inductorium. *B. A.*

INDUCTRIX, icis, f. quae inducit. *Appul. Flor. n.* 23. *extr.* Corvus crocire adortus, praedae, quam ore gestabat, inductricem compotivit, *h. e.* vulpem, quae fraude illum ad canendum induxerat, ac deceperat.

[INDUCTŪRĂ, ae, f. idem ac inductio, appositio. *Coel. Aurel. Acut.* 3, 17. *med.* Sicut fit, cum grave quisquam cataplasma apponendum putarit ex plurima atque corporosa inductura: *scil.* ex multa et magnae molis materia. *F.*]

INDUCTUS, a, um, part. ab *induco:* εἰςαχθείς, intro ductus. *Plin. ep.* 2, 12. Firminus inductus in senatum respondit crimini. ℙ Item perductus, adductus. *Nep. Ann.* 5. Sempronium in insidias inductum sustulit. *Plin. alter* 7, 35, 35. Inducta Romam Deum mater. *Prop.* 4, 10, 34. Vineaque inductum longa tegebat opus, *h. e.* perductum usque intra muros urbis. ℙ Item impulsus, persuasus, ὑπαχθείς. *Cic. Quint.* 3. Inductus familiaritate fecit societatem. *Id. Planc.* 42. falsa spe. *Id. Fam.* 5, 6. odio. *Id. Mur.* 30. auctoribus eruditissimis. *Id. Coel.* 16. cupiditate. *Phaedr.* 2, 6. verbis. *Plin.* 7, 43, 44. argumentis. ℙ Item deceptus. *Cic. Phil.* 2, 32. Dolabella impulsus, inductus, elusus. *Id. Att.* 3, 15. *f.* Proditus, inductus, conjectus in fraudem. ℙ Item ad loquendum adductus. [*Quin potius adhibitus, comparatus, factus, prolatus ad, etc. Adde *Fam.* 1, 4. a tuis invidis atque obtrectatoribus inductum nomen fictae religionis.] *Cic. Coel.* 11. Verebar, ne illa subtiliter ad criminandum inducta oratio, ad animos vestros sensim accideret. ℙ [*Item inventus, receptus in philosophiam. *Cic. Acad.* 4, 33. Inducto et constituto probabili. *Tusc.* 1, 26. Quinta natura ab Aristotele inducta. Huc etiam pertinere videtur l. *Vell.* 2, 1, 1. inducta nova disciplina. ℙ Inceptus, ortus. *Tusc.* 2, 4. Sermo inductus a tali exordio. *Schütz. cl. Cic.*] ℙ Item illitus, appositus, impositus. *Cic. Verr.* 2, 1, 55. *f.* Tectorium vetus delitum, et novum inductum. *Ov. Her.* 7, 23. inducto ceratae sulphure taedae. ℙ Et translate adsciticius, aliunde arcessitus. *Plin. ep.* 4, 3. *extr.* Neque enim conjectura eget, quid sermone patrio exprimere possis, cum hoc insiticio et inducto tam praeclara opera perfeceris. *Id. ep.* 5, 6. *f.* Si nihil inductum, et quasi devium loquimur, non epistola quae describit, sed villa, quae describitur, magna est. ℙ Item obductus. *Pall.* 1, 38. Podia inducta testaceo. *Ov. Met.* 7, 161. inductaque cornibus aurum Victima vota cadit ℙ Item deletus. *Ulp. Dig.* 28, 4, 1. Quae in testamento legi possunt, ea inconsulto deleta et inducta nihilominus valent. *Suet. Ner.* 52. *extr.* Multa (*in libellis*) et deleta, et inducta, et superscripta inerant. V. INDUCO. ℙ Item indutus, immissus, circumdatus. *Auct. ad Her.* 1, 13. Soleae ligneae pedibus inductae *Plin.* 28, 20, 81. Pellicula collo inducta. *Ov. A. Am.* 2, 495. laurus sacris inducta capillis. ℙ Item illatus, adductus. *Ov. Met.* 1, 99. inducta latas caligine terras Occuluit; et *ib.* 11, 231. inductum aequor arenis. ℙ [*Confund. *inducta* et *induta*. V. *Cort.* ad *Lucan.* 4, 132.]

INDUCTUS, us, m. ἐπαγωγή, inductio, persuasio, impulsus. In sexto casu sing. *Cic. fragm.* ap. *Quint.* 5, 10. Utrum velitis, casu illo itinere Varenum usum esse, an hujus persuasu et inductu. *Auct. ad Her.* 2, 17. Num concedi reo conveniat, quod alieno inductu fecerit.

INDŪCŬLĂ, ae, f. vestis interioris genus, ab induendo dictae. De vestitu feminco usurpat *Plaut.*, sed quae ejus forma fuerit, incompertum est. *Epid.* 2, 2, 39. *Periph.* Quid erat induta? an regillam induculam, an mendiculam? *Epid.* Impluviatam, ut istaec faciunt vestimentis nomina. Videtur *Non.* 14, 13. legere *tuniculam*. Certe in tunicarum genere *inducula* ponenda videtur.

INDUGREDIOR. V. ENDOGREDI, et INDU.

*INDULCATUS, a, um, dulcis factus, dulcoratus. *Constant. Afer.* 5. Optatus indulcatus. Adde *Octav. Horat.* 1, 10. *Vulgat. Siracid.* 12, 16. *B. A.*

[INDULCĔO, es, a. 2. valde dulceo. *Gloss. Phil.* Indulceo, ἐγγλυκαίνω. *F.*]

INDULCĬTAS, atis, f. non dulcitas, ap. *Non.* 2, 215., ubi *Caecilius:* Tanta huic invasit in corda indulcitas.

INDULCO, as, a. 1. γλυκαίνω, dulce facio, idem ac edulco. *Tert. adv. Jud.* 13. Hoc lignum, quo Moyses aquam amaram indulcavit.

[INDULCORO, as, a. 1. valde dulcoro. *Gloss. Phil.* Indulcoro, ἡδύνω. *F.*]

INDULGENS, entis, part. ab *indulgeo*, συγχωρέων, φιλόστοργος, qui indulget et obsequitur, facilis, clemens. *Cic. Amic.* 24. Molesta veritas: sed obsequium multo molestius, quod peccatis indulgens praecipitem amicum ferri sinit. *Liv.* 22, 61. Civitas minime in captivos, jam inde antiquitus, indulgens. *Cic. Cluent.* 5. Quo ipsum nomen amantius, indulgentiusque maternum, hoc illius matris singulare scelus, etc. *Suet. Vesp.* 21. Nec ullo tempore facilior, aut indulgentior traditur. *Sen. Consol. ad Helv.* 2. *med.* Avunculus indulgentissimus. *Vell.* 2, 117. Indulgens alicui in re aliqua. *Quint. decl.* 18, 10. Si filio obtigerit indulgentior facies, vultus erectior, *h. e.* cui plus naturae indulcerit decoris: vel quia decori aspectu mites et indulgentiores esse videntur: vel quia pulcris indulgere facile solemus. [*Liv.* 24, 25. Non ferme desunt, irarum indulgentes ministri.] ℙ Ap. *Nep. Att.* 1. *indulgens pater* in laude ponitur: et de eo dicitur, qui ex naturali caritate nihil omittit eorum, quae ad honestam filii educationem pertinent; eodemque modo *indulgentia* usurpatur. [*V. *Brem.* ad h. l.] ℙ Est etiam deditus, proclivis. *Suet. Aug.* 70. Notatus est ut aleae indulgens. ℙ Passiva significatione de eo, cui quis indulget, usurpari videtur a *Quint. decl.* 10, 13. Fili, indulgentissime adolescens, vidi te, nec semel vidi.

INDULGENTER, adv. πειθηνίως, φιλοστόργως, indulgendo, obsequenter, blande, facile, ad gratiam. *Cic. Att.* 9, 9. *med.* Illud me praeclare admones, cum illum videro, ne nimis indulgenter, et ut cum gravitate potius loquar. *Liv.* 36, 14. Athamanum captivis indulgenter habitis. [*Id. Fragm. lib.* 133. *n.* 34. Quum ab Augusto capta indulgentius tractaretur.] *Plin.* 7, 40, 41. Abunde atque indulgenter fortuna decidit cum eo, qui jure dici non infelix potest. *Cic. Fin.* 2, 33. Bestiae multa faciunt indulgenter vel cum labore, *h. e.* in gratiam aliorum. *Solin.* 9. Voluptati aurium indulgentissime deditus. *Sen. Ben.* 4, 32. Dii alios indulgentius tractant. *Id. Consol. ad Helv.* 5. Omnia illa, quae fortuna in me indulgentissime conferebat.

INDULGENTĬĂ, ae, f. ἄνεσις, συγγνώμη, φιλοστοργία, facilitas, et remissio animi, lenitas, obsequentia, qua faciles sumus ad concedendum, remittendum, gratificandum, connivendum: idque fere in deteriorem partem, cum scilicet plus gratiae amorique tribuitur, quam par est. (In bonam usurpavit *Tac. Agr.* 4. Mater Julia Procilla fuit, rarae castitatis. In hujus sinu indulgentiaque educatus, per omnem honestarum artium cultum pueritiam adolescentiamque transegit.) *Cic. Leg.* 1, 23. Cum animus, cognitis perceptisque virtutibus, a corporis obsequio indulgentiaque discesserit; et 13. Homines inter se naturali quadam indulgentia et benevolentia contineri. *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 23. Ejus nimia indulgentia in Lepidum, ad haec pericula perspicienda fecit eum minus sagacem. *Balb. et Opp.* ad *Cic.* (*f.*) *post ep.* 8. *l.* 9. *ad Att.* Et hoc Caesarem, pro sua indulgentia in suos, probaturum putamus. *Liv.* 37, 52. *f.* Cum aliquandiu, hinc indulgentia, hinc modestia, inter permittentes invicem, certatum esset. *Vell.* 2, 80. Vir omnium vanissimus, neque ulla virtute tam longam fortunae indulgentiam meritus. [*Cf. *Liv.* 23, 2.] *Plin. ep.* 10, 3. Experiri alicujus plenissimam indulgentiam, *h. e.* benignitatem, liberalitatem. *Ulp. Dig.* 29, 1, 1. Nerva plenissimam indulgentiam in milites contulit, *h. e.* amplam facultatem condendi testamenta sine solemnitatibus legum. *Plin. ep.* 10, 107. Rogatus a P. Accio, ut mitterem tibi libellum, per quem indulgentiam pro statu filiae suae implorat, *h. e.* ut civis Romana fiat. ℙ Praecipue vero dicitur de caritate, et facilitate in liberos, parentes, agnatos. *Cic. ad Quirit.* 1., *Verr.* 2, 1, 44. et *Or.* 2, 40. et al., *Nep. Att.* 17. et *Quint.* 1, 2. ℙ Pro remissione poenae. *Capit. Anton.* 6. His, quos Hadrianus damnaverat, in senatu indulgentias petiit. ℙ In plur. numero usurpavit etiam *Auson. Gratiar. act. ad Gratian.* 32. et *Inscr.* ap. *Labus.*, *Colonna di Maguzz.* p. 10. Inter plurima indulgentiarum suarum in Aquilejenses providentissimus princeps restituit. ℙ Pro remissione tributi. *Eum. Gratiar. act. ad Constant.* 8. et 10. et *Ammian.* 16, 5. *f.* ℙ *Indulgentia coeli* ap. *Virg. G.* 2, 345. et *Plin.* 17, 2, 2. et 18, 21, 50. est temperatus aer, tepidum coelum, bonitas climatis, qua fruges facile proveniunt.

INDULGĔO, es, lsi, ltum, n. 2. εἴκω, χαρίζομαι, indulgens sum, facile concedo, plus aequo permitto, conniveo, gratificor, inservio. Volunt esse ab *in* privativa, et *urgeo:* nam qui indulgen[s] est, non urget, aut severe exigit, sed remittit fa[-] cile, et condonat, vel potius ab *indu*, et *algeo* quia indulget is, qui aegre quidem et exoratus ali[-] quid alicui, ceteroquin non concessurus, permittit *Caes. B. G.* 1. et 7, 40. Aeduorum civitati Caesa[r] praecipue indulserat. *Sen. Ben.* 3, 21. Dominu[s] servo indulsit, liberalius educavit. *Just.* 32, 4. [*f.*] Annibal coenans nunquam plus, quam sextario vi[ni] indulsit. *Nep. Lys.* 1. Sic sibi indulsit, ut eju[s] opera in odium Graeciae Lacedaemonii perven[e-] rint, *h. e.* tantum licentiae sibi sumpsit. *Id. Chab[r.]* 3. Indulgebat sibi liberalius, quam ut invidiam vul[-] gi posset effugere, etc. *Ter. Ad.* 1, 1, 36. Cu[r] perdis adolescentem nobis? cur amat? Cur potat cur tu his rebus sumptum suggeris? Vestitu nimi[s] indulges. *Liv.* 3, 53. *f.* Irae vestrae magis ign[o-] scendum, quam indulgendum est. *Lucil.* ap. *No[n.]* 4, 246. Tu quid irae indulges nimis? manus a mu[-] liere abstinere melius est. *Cic. Tusc.* 4, 18. ips[a] sibi imbecillitas indulget, in altumque provehitu[r] imprudens. *Liv.* 9, 43. Indulgent consules legi[-] num ardori. *Nep. Reg.* 1. Indulgere dolori. *Pli[n.]* *ep.* 1, 14. *extr.* amori; et *ep.* 4, 15. precibus; [et] *ep.* 5, 15. gaudio. *Val. Fl.* 3, 371. lacrimis. *Pli[n.]* *ep.* 10, 34. desiderio alicujus. *Pers.* 5, 151. Geni[o.] V. GENIUS. [*Liv.* 40, 5. Cui (odio Philippi i[n] Romanos) Perseus indulgeret, *h. e.* quod ille ir[ri-] tabat, alebat.] *Ov. Met.* 12, 597. et *Trist.* 1, [...] 57. animo, [*i. e. obsequens irato impetui anim[i.] *Lucan.* 4, 664. Indulsit castris, i. e. cum bona s[...] et voluptate castra posuit. Adde 7, 54. Indulge[t] regno, i. e. sese delectans regno orbis. V. *Co[rt.]* utroque loco.] *Virg. G.* 2, 276. Sin tumulis a[c-] clive solum, collesque supini, Indulge ordinibu[s,] *h. e.* vitium ordines laxa, majus eis da spatiu[m] atque intervallum. ℙ Cum accusativo persona[e.] *Afran.* ap. *Non.* 9, 19. Male merentur de nob[is] heri, qui nos tantopere indulgent in pueritia. *Te[r.]* *Heaut.* 5, 2, 34. Dum istis fuisti solus, te ind[ul-] gebant, tibi dabant. *Id. Eun.* 2, 1, 16. Ejicien[da] est mollities animi: nimis me indulgeo. Al. legu[nt] *mi.* [*V. *Donat.* ad h. l. et *Cort.* ad *Sall. Cat.* [...] ℙ Est etiam libenter inservire, enixam opera[m,] etiam plus aliquanto, quam par est, dare. *C[ic.]* *Amic.* 15. Veteres amicitias spernere, indulge[re] novis. *Id. Fam.* 16, 18. Ut ut est, indulge val[e-] tudini tuae: cui quidem tu adhuc, dum mihi d[...] servis, servisti non satis. *Id. Verr.* 2, 3, 24. [...] ves R. coluit, his indulsit, eorum voluntati et gr[a-] tiae deditus fuit. *Virg. A.* 6, 135. Indulgere l[a-] bori; et *ib.* 9, 615. choreis; et 165. vino; et [...] 4, 51. hospitio. *Ov. Rem. Am.* 751. theatris. *Qui[nt.]* 10, 1. *med.* eloquentiae. *Trajan.* ad *Plin. ep.* [10,] 49. Gymnasio indulgent Graeculi. *Tac. A.* 16, [...] Indulgere somno. ℙ Passive impersonaliter. *L[iv.]* 45, 35. Nihil relicturus, si aviditati indulgeretu[r,] quod in aerarium referret. [*Liv.* 40, 15. Qui ja[m] nunc sanguine meo sibi indulgeri aequum cense[t.] *Colum.* 5, 7. *med.* Si segetibus indulgetur. ℙ C[um] accusativo rei, et dativo personae significat perm[it-] tere, concedere, largiri. *Suet. Aug.* 41. Usum ej[us] pecuniae gratuitum iis, qui cavere in duplum p[os-] sent, ad certum tempus indulsit. *Id. Claud.* [...] Ornamenta consularia etiam procuratoribus ind[ul-] sit. *Id. Dom.* 11. Indulgere damnatis arbitri[um] mortis. *Val. Fl.* 2, 356. moras et spatium amo[ri.] *Quint.* 2, 17. *med.* nomen oratoris malis moribu[s.] *Mart.* 1, 105. improbaeque tigres Indulgent pati[en-] tiam flagello, *h. e.* praebent, praestant. ℙ *Ind[ul-]* *gere se alicui*, facilem se praebere. *Stat. Silv.* [...] 6, 36. Deus, ille Deus, seseque videndum Ind[ul-] sit, Lysippe, tibi. *Juven.* 2, 165. ardenti sese [in-] dulsisse tribuno. ℙ Cum infinito. *Sil.* 14, 6[...] Jussit stare domos, indulgens templa vetustis [...] colere atque habitare Deis. *Stat. Th.* 1, 500. [In-] dulgens reparare animum. Adde *ib.* 9, 317. [...] Passive. *Gell. praef.* Animus, interstitione aliq[uo] negotiorum data, laxari indulgerique potuisset, [*h.*] *e.* recreari. *Modest. Dig.* 48, 16, 17. Abolitio r[eo-] rum, quae publice indulgetur, *h. e.* concedit[ur.] *Ulp. ib.* 4, 3, 9. *extr.* Neque enim passim ha[ec] actio indulgenda est. ℙ Inter *indulgere*, et *ig[no-]* *scere* hoc interest, quod illud ad peccata futu[ra] refertur, hoc ad praeterita; et illud ad miseros [...] obsecrantes, hoc ad reos tantummodo spectat. [Vi-] detur tamen pro hoc illud poni a *Quint. decl.* [...] 11. Indulge sane vanae rei, ignosce: libenter [...] orbitas decipit. ℙ Part. *Indulgens* V. s. l. *Ind[ul-]* *turus* ap. *Ulp. Dig.* 42, 6, 1. §. 14. De his aut[em] omnibus an admittenda separatio sit, necne, e[jus] erit notio, qui separationem indulturus est.

INDULGĬTAS, atis, f. indulgentia (vetus v[er-] bum.) *Coel.* ap. *Serv.* ad *G.* 2, 345. Consuetudi[ne] uxoris, indulgitate liberum. *Sisenn.* ap. *Non.* [...] 439. Bassus assiduitate, indulgitate victus. [*Glo[ss.]* *Philox.* Indulgitas, συγχώρησις. *F.*]

INDULTOR, oris, m. qui indulget. *Ter. a[dv.]* *Marc.* 4, 9. *f.* Malus jam, quando legis everso[r,] si bonus, cum legis indultor.

INDULTUM, i, n. concessio, permissio. *Im[p.]* *Hon. et Theodos. Cod. Theod.* 4, 15, 1. Juxta C[...]

ntinianae legis indultum. *Iidem ib.* 3, 10, 1. lultum principis.

INDULTUS, a, um, part. ab *indulgeo*, conces-s. *Callistr. Dig.* 50, 5, 6. *med.* Non potest pri-egiis navicularii indultis uti. *Ammian.* 14, 1. centia crudelitati indulta. *Sid. ep.* 4, 24. Indul- tantisper indutiis. *Ov. de nuce* 39. Non odium cit hoc, sed spes indulta rapinae. Al. leg. *indu-*: al. *indicta*. *Pall. in. l. de insit.* Habes aliud lultae fidei testimonium, *h. e.* datae fidei.

INDULTUS, us, m. concessio, venia. In sexto su sing. *Sid. ep.* 1, 11. *med.* Oro, ut indultu ementiae tuae in accusatorem meum, quae volo, ribam.

INDŪMENTUM, i, n. ἔνδυμα, vestis. *Gell.* 16, . de Arione: Oravit, ut priusquam mortem op-teret, induere permitterent sua sibi omnia indu-nta. *Gabius Bassus* ap. *eund.* 5, 7. de persona: lumentum illud oris clarescere et resonare vo-n facit. *Aurel. Vict. Caes.* 21. Indumenta in ta- demissa. ℙ Translate. *Prud. Cath.* 9, 99. Pa-s carnis indumenta sumunt, eque bustis prod-nt, *h. e.* mortuis resurgunt corpus assumendo.

INDŬO, is, ui, utum, a. 3. corpori circumdo, luco, vestio: ab ἐνδύω, quod idem significat: et itur tam de eo, qui ipse se, quam qui alium stit: item tam de vestibus, quam de aliis, quae rpori circumdantur, seu inducuntur. Quid ab *icio* differat, V. in *Amictus, a, um*. *Cic. Tusc.* 8. Cum Deianira Herculi sanguine Centauri ctam tunicam induisset. *Id. Fin.* 2, 22. Ex ejus liis sibi torquem induit. *Caes. B. G.* 2, 21. In-ere galeam. *Ter. Eun.* 4, 4, 34. vestem. *Curt.* 6. loricam. *Val. Fl.* 2, 399. vincula. *Plin.* 28, 7. calceamentum. *Virg. A.* 7, 417. albos cum ta crines. *Plin.* 37, 6, 23. smaragdos et sardo-chas; et 33, 11, 49. Induere soleas ex auro ju-ntis. *Ov. Am.* 2, 15, 4. et *Cic. Off.* 3, 9. anu- articulis. *Ov. A. Am.* 1, 197. et *Liv.* 30, 31. na alicui. *Ov. Her.* 21, 90. vestes humeris. *Id. t.* 6, 598. alicui insignia Bacchi. *Virg. A.* 11, vestem juveni; et 5. Ingentem quercum, decisis lique ramis, Constituit tumulo, fulgentiaque in-t arma, *h. e.* trophaeum erigit. ℙ Passive. *r. Eun.* 4, 4, 40. Indui veste. *Ov. Trist.* 4, 10, Induiturque humeris cum lato purpura clavo. Et cum accusativo rei Graeco more. *Virg. A.* 393. Androgei galeam, clypeique insigne deco-n Induitur; et *ib.* 7, 639. clypeumque, auroque icem Loricam induitur. *Ov. Met.* 6, 568. In-turque atras vestes. ℙ *Induere aliquem* pro mu-e, armare. *Val. Fl.* 2, 10. de gigantibus: Quos pulis trabibusque parens miserata, jugisque In-t, et versos exstruxit in aethera montes. *Id.* 371. Talibus infelix contra sua regna venenis luitur. ℙ *Induere scalas* est ferre humeris, quia pe fit, ut scalas qui ferunt, caput collumque dibus inserant. *Ov. Met.* 14, 649. Induerat sca-: lecturum poma putares. Huc facit illud *Stat.* . 10, 841. Innumerosque gradus, gemina latus ore clusus, Aerium sibi portat iter. ℙ Trans-e est sumere, assumere, inire, capere. *Cic. Tusc.* 38. *extr.* Habes somnum imaginem mortis, eam- quotidie induis. *Virg. A.* 1, 688. notos pueri er indue vultus. *Cic. Off.* 3, 10. *med.* Ponit enim sonam amici, cum induit judicis. *Liv.* 1, 56. enis longe alius ingenio, quam cujus simulatio-n induerat. [*V. *B.* Patruum ad *Tac. A.* 1, 7.] . 3, 33. Induere sibi novum ingenium. *Cic. Fin.* 22. sibi cognomen. *Mart.* 2, 41. vultus severos. *r. Sat.* 113. supercilium domini. *Tac. A.* 11, 7. gnum animum. *Claud. III. cons. Honor.* 157. lue mente patrem, *Curt.* 6, 6. Induere mores rsarum. *Tac. A.* 15, 45. animum bonis artibus; *ib.* 1, 69. munia ducis. *Id. H.* 4, 38. falsos pa-res. *Stat. Th.* 8, 392. et *Sil.* 1, 38. iras. *Tac.* 4, 57. hostiles spiritus. *Id. A.* 4, 12. habitus voces dolentum, simulatione magis, quam liben-. *Id.-ib.* 2, 15. seditionem; et *ib.* 12, 13. socie-em; et 16, 28. palam proditorem et hostem, *h.* personam proditoris. *Id. ib.* 6, 33. Sceptuchi, inque donis acceptis, more gentico diversa in-ere, *h. e.* alii aliis partibus adhaesere. *Quint.* 1. Induere sibi falsam persuasionem scientiae. *n.* 23, 1, 22. Vino fumi amaritudine vetustas luitur. [**Tac. A.* 6, 20. Qualem diem Tiberius luisset. V. in DIES.] ℙ Item indere, injicere, mittere. *Sen. Phoen.* 180. Nunc manum cerebro lue. *Petr. Sat.* 4. Eloquentiam pueris induunt huc nascentibus. *Gell.* 12, 5. Induere alicui amo-n sui; et 2, 29. aliquid in mentes hominum. *Sil.* , 739. cunctis pavorem; et 4, 13. splendorem fer- *Sen. Hipp.* 574. frenos alicui. *Stat. Silv.* 1, 17. Nec tantum induerint Fatis nova saecula men. [**Liv.* 6, 18. Quod mihi cura mea et fides men (patroni plebis) induit, i. e. imponit. Gr. ὑσασθαι. Adde 30, 13. Donec ipsa manibus suis faria sibi arma — induerit.] ℙ Item affingere, tribuere. *Quint.* 4, 1. *med.* Fictam orationem in-ere personis. ℙ *Induere se* est se immittere, im-care. *Cic. Div.* 2, 19. Cum venti se in nubem luerint. *Pl. Cas. a.* 1. *v.* 25. Mea praeda est il-: proin tu te in laqueum induas. *Caes. B. G.* 7, 73. et 82. Quo qui intraverant, se ipsi acutissimis vallis induebant. [**Vallis* est *Dativ.* V. *Voss.* ad *Virg. G.* 1, 188. *Metaph.* vert. ἑαυτοὺς εἰς τοὺς ὀξυτάτους ἐκείνους σταυροὺς ἐνέδυον.] *Virg. A.* 10, 681. Induere se mucrone; et *Liv.* 44, 41. *extr.* Induere se hastis. Sic *Ov. Met.* 12, 339. Decidit in praeceps, et pondere corporis ornum Ingentem fregit, suaque induit ilia fractae. *Gron.* [*ad *Sen. Herc. Fur.* 1312.] mallet *fracta*. ℙ Singulare est illud *Statii Th.* 9, 281. Induit a tergo Mucalesia cuspis Agyrten, *h. e.* transfigit. ℙ Translate. *Cic. Verr.* 2, 5, 64. Sua confessione induatur ac juguletur, necesse est; et *ib.* 2, 2, 42. Videte, in quot se laqueos induerit, quorum ex nullo se unquam expediret; et *Div.* 2, 17. Induere se in captiones. [*Absolute *Id. Mur.* 25, 51. Non se purgavit, sed indicavit atque induit: ubi v. quae laudat *Math.*] *Lucr.* 4, 815. in fraudem. *Quint.* 12, 1. Qui in gravissimas frequenter legum, semper vero malae conscientiae poenas a semetipsis, improviso rerum exitu, induantur. *Sen. Clem.* 1, 4. *extr.* Ita se induit reipublicae Caesar, ut seduci alterum non possit sine utriusque pernicie, *h. e.* junxit, immiscuit, inseruit. ℙ Illa quoque translata sunt. *Virg. G.* 1, 187. cum nux se plurima silvis Induet in florem; et *ib.* 4, 143. pomis se induit arbos. *Id. A.* 7, 19. Quos hominum ex facie Dea saeva potentibus herbis Induerat Circe in vultus ac terga ferarum, *h. e.* verterat, et sub specie ferarum occuluerat. *Col.* 4, 24. *med.* Vites se induunt uvis. *Plin. Pan.* 30. Aegyptus tantis segetibus induebatur, ut, etc. *Lucan.* 7, 834. Nunquam tanto se vulture coelum Induit, aut plures presserunt aera pennae, [*i. e. plenum, occupatum erat. Plura de h. v. vide ap. *Barth.* ad *Claud. IV. Hon. princ.* p. 534.] *Val. Fl.* 4, 509. cinis induit urbes, *h. e.* obtegit. ℙ [*Confund. *induere* et *inducere*. V. hoc in f.]

INDŬPĔDĪO. V. ENDOPEDIRI.

INDŬPĔDĪTUS, a, um, adj. impeditus. V. ENDOPEDIRI.

INDŬPĔRANS, antis, part. ab *indupero*, imperans. *Enn.* ap. *Fest.* in *Navus.* Navorum imperium servare est induperantum. Sic enim legendum ibi, monet *Scaliger*, non *insuperantum*.

INDŬPĔRĀTOR. V. ENDOPERATOR. V. etiam INDU, et ENDO.

[INDŬPĔRO, as, a. 1. idem ac impero. *Hyg. fab.* 221. Nosce, inquit, tete Chilon Lacedaemone cretus: Cecropiusque Solon, ne quid nimis, induperabit. [*Gloss. Philox.* Indupero, induperat, ἐπιτάττω, ἐπιτάττει. *F.*]

INDŪRĀTUS, a, um, adj. *Stat. Th.* 4, 64. Robora indurata flammis. ℙ Translate. *Liv.* 30, 18. Induratus praeter spem resistendo hostium timor. *Sen. Ira* 1, 11. Germanis quid induratius ad omnem patientiam?

INDŪRESCO, is, rui, n. 3. σκληρύνομαι, durus fio. *Cels.* 6, 18. *n.* 8. Si vetus condyloma jam induruit. *Colum.* 2, 21. Antequam ex toto grana indurescant. *Virg. G.* 3, 366. Stiriaque impexis induruit horrida barbis. ℙ Translate. *Tac. H.* 3, 61. Gregarius miles induruerat pro Vitellio, *h. e.* constantiam induerat. *Quint.* 1, 3. Frangas citius, quam corrigas, quae in pravum induruerunt. *Ov. Trist.* 5, 2, 5. corpus ipso vexatum induruit usu. ℙ Cum accusativo Graecorum more. *Lucan.* 4, 631. totosque induruit artus. [*V. *Cort.* ad h. l.]

INDŪRO, as, avi, atum, a. 1. σκληρύνω, durum reddo. *Plin.* 31, 2, 8. Cicero in admirandis posuit, Reatinis tantum paludibus ungulas jumentorum indurari. *Ov. Trist.* 3, 9, 14. nivem Indurat Boreas, perpetuamque facit. *Plin.* 8, 52, 78. Sues indurantes attritu arborum costas. ℙ Translate. *Tac. H.* 2, 46. Quas inter voces, ut flexerat vultum, aut induraverat Otho, etc., *h. e.* ad constantiam composuerat. *Sen. ep.* 51. Indurandus est animus, et a blandimentis voluptatum procul abstrahendus. *Id. ep.* 4. *med.* Adversus omnia, quae accidere possunt, adhortare te, et indura. *Id. Ben.* 7, 28. *f.* Indurare frontem, *h. e.* pudorem exuere.

INDŪRUS pro valde durus, legitur a quibusdam ap. *Ov. Met.* 12, 131. et induro laedi quoque corpore ferrum. Sed alii divisim *in duro*, rectius.

INDUS, a, um, adj. Ἰνδὸς, ad Indiam pertinens, Indicus. *Virg. A.* 12, 67. Indum ebur. *Catull.* 64, 48. Indus dens, *h. e.* ebur. *Prop.* 1, 8, 39. Indae conchae, *h. e.* margarita. *Lucan.* 8, 343. Indum litus; et 10, 120. Inda testudo. ℙ *Indi, orum*, Indi fluminis accolae, Indiae populi, Ἰνδοί. *Catull.* 11, 2. extremi. *Prop.* 2, 7, 67. longinqui. *Id.* 3, 3, 1. dites. *Virg. G.* 2, 172. imbellis Indus. *Tibull.* 2, 2, 15. gemmarum quidquid felicibus Indis Nascitur. *Ov. A. Am.* 3, 130. aures onerate lapillis, Quos legit in viridi decolor Indus aqua. *Id. Fast.* 3, 720. Et domitas gentes, turifer Inde, tuas. ℙ Indorum nomine aliquando veniunt et Arabes et Persae Indis contermini, itemque Aethiopes: quod et *Turn. Adv.* 21, 9. adnotavit. Hinc *Virg. G.* 4, 293. (si modo ille locus mendo caret) Nili fontes apud Indos posuit, cum in Aethiopia sint. *Hyg. fab.* 275. Thebas in India nominat, quae in superiori Aegypto sunt. Fortasse etiam *Ov. l. c.* turiferos Indos vocans, Arabas intelligit, cum tus praecipue in Arabia nascatur. ℙ [**Indus* vocabatur magister et rector elephanti, licet Indus non esset. V. *Liv.* 38, 14.]

INDUS, i, m. Ἰνδὸς, fluvius Asiae ingens in India, quae ab eo nomen accipit, et a Persia disterminatur. Oritur ex Paropamiso monte, Caucasi parte excelsissima, longoque decursu in meridiem decurrens, atque undeviginti amnes recipiens, duobus ostiis longe distantibus oceano Indico infunditur. V. *Plin.* 6, 20, 23. et *Melam* 3, 7. *Cic. N. D.* 2, 52. Indus vero, qui est omnium fluminum maximus, non aqua solum agros laetificat, et mitigat, sed eos etiam conserit: magnam enim vim seminum secum, frumenti similium, dicitur deportare. *Ov. Trist.* 5, 3, 23. lato spatiantem flumine Gangen, Et quascumque bibit decolor Indus aquas. ℙ Est hujus nominis fluvius etiam in Caria. *Liv.* 38, 14. et *Plin.* 5, 28, 29.

INDŪSĬĀRĬUS, ii, m. qui conficit indusia. *Pl. Aul.* 3, 5, 35. Patagiarii, indusiarii, flammearii, violarii. [*Gloss. Isid.* Indusiarii, vestiarii. *F.*]

INDŪSĬĀTUS, a, um, adj. indusio vestitus. *Appul. Met.* 2. Pueri calamistrati, pulcre indusiati; et *ib.* 8. Variis coloribus indusiati; et *ib.* 10. Pulcre indusiatus adolescens. ℙ *Indusiatam vestem* nominat *Pl. Epid.* 2, 2, 47. inter varia feminearum vestium nomina: ab indusio certe denominatam, quod interioris vestimenti genus est. Videtur autem vox esse adjectiva. *Varr. L. L.* 4, 30. hunc eundem *Plauti* locum referens *intusiatam* legit. V. INDUSIUM.

INDŪSĬO, as, a. 1. vestio, induo. *Capell.* 1, 17. Cum ipsum Tonantem exuviis indusiari publice cernerent; et 2, 28. Ex illa herbarum felicium lana, qua indusiari perhibent Indicae prudentiae vates.

INDŪSĬUM, ii, n. genus vestis interioris et adstrictae membris, corpori adhaerens intra plurimas vestes, ut *Non.* 14, 18. definit. Est ab *induo*, ut etiam *inducula:* [*Hoc unice probandum.] vel ab *intus*, ut *Varroni* placet *L. L.* 4, 30. qui proinde *intusium* scribit. Ejus verba sunt: Alterius generis (h. e. *earum vestium, quae corpus amiciunt*) unum quod foris, et palam, palla: alterum quod intus, a quo intusium: id quod Plautus (*Epid.* 2, 2, 47.) dicit: intusiatam, patagiatam, caltulam, aut crocotulam. Adde *eund.* ap. *Non.* 14, 36. [*Gloss. Philox.* Indusium, χιτωνίσκος. *F.*] Fuisse videtur propria mulierum, ut *subucula* virorum. *Plaut.* enim *indusiarios* ponit inter eos, qui matronarum cultui operantur. *Varr. l. c.* cum palla conjungit, quae muliebris est. Similiter in allatis *Plauti* verbis patagiata, caltula, crocotula femineae vestes sunt. Non tamen ausim hoc perpetuum dicere. Nam *Appul.* ter de viris usurpat. V. INDUSIATUS. Ceterum in illis *Appuleji* locis sermo est de pueris mollibus, et quasi muliebriter indutis.

INDUSTRĬĀ, ae, f. σπουδή, φιλοπονία, [*προθυμία.] solertia, diligentia, sedulitas, vis ingenii, qua quippiam excogitamus, et adipiscimur. Itaque supra naturam et ingenium addit studium, et artem, et laborem. [**Industria*, scil. ars, proprie adjectivum substantivi loco positum, pertinet non ad peragendum opus, sed ad suscipiendum, urgendum.] De notatione hujus vocis V. INDUSTRIUS. *Cic. ad Brut.* 1, 15. Messala tanta industria est, tantumque evigilat in studio, ut non maxima ingenio, quod in eo summum est, gratia habenda videatur. *Id. Coel.* 19. Ingenium industria alitur. *Id. Manil.* 11. Virtutes imperatoriae, industria in agendo, celeritas in conficiendo, consilium in providendo. *Id. ib.* 1. Nihil huc nisi perfectum ingenio, elaboratum industria afferri oportere. *Id. ad Quirit.* 10. Hoc vobis repromitto, mihi in perferendo labore industriam non defuturam. *Id. Fam.* 3, 9. *med.* Qui in scribendo tantum industriae ponam. *Id. ad Pompej. post ep.* 11. *l.* 8. *ad Att.*: Vibullii virtutem industriamque libenter agnovi: et *Att.* 15, 13. Enitar, ne desideres aut industriam meam aut diligentiam. [*Discrimen, quo distet *industria* a *diligentia*, v. in h. v. Cf. *Doederl.* 1, 120. *Sedulitas* et *industria* in eo maxime differunt, ut hoc in rebus severis, vires hominis atque fortitudinem testificantibus, ponatur; illud agilitatem quandam, et imaginem velut turbati, commoti animi referat. V. *Doederl.* 1, 120. sqq.] *Nep. Ages.* 3. Magna industria bellum apparavit; et *ib.* Quorum egregia in ea re fuisset industria. *Id. Cat.* 3. In omnibus rebus singulari fuit prudentia et industria. *Caes. fr.* ap. *Gell.* 13, 3. Mihi videor non labore, non opera, non industria defuisse; et 11, 16. Res obire plurimas cum industria et celeritate. [**Virtus* et *industria* saepissime conjunguntur. V. quae laudat *Ruhnken.* ad *Rut. Lup.*]; et 5, 3. *f.* Quanam verborum industria causa infirmior fieret fortior. *Suet. Aug.* 8. Industria itineris, *h. e.* in itinere faciendo. ℙ [Significat etiam vim, robur. *Dictys Cret. B. Troj.* 2, 2. Quem rex ob industriam virium, atque ingenii inter duces habuerat. *Vet. Schol.* ad *Juven.* 10, 136. Usque adeo infelix sum, ut vix industria inguinis ad victum sufficiat. Eod. sensu *Appul. Met.* 8. dixit *fortissimum rusticanum industria laterum bene praeparatum. F.*] ℙ *De*, et *ex industria* est dedita opera. [*Non deditam

operam sed consilium denotat induentis consulto, non casu incidentis. Nostr.: *absichtlich, vorsätzlich.* Recte monet *Nolten. Lex. Antib.* p. 745. ne quis in talibus *studium* dicat. V. *Doederl.* l. l.] *Liv.* 1, 56. et *l.* 26. *f.* Ex industria famam captae Carthaginis compresserunt. (Adde *Quint.* 1, 5. et 10, 1. *f.*) *Ter. Andr.* 4, 4. *f.* Paulum interesse censes, ex animo omnia, ut fert natura, facias, an de industria? *Cic. Or.* 44. Ubi etiam de industria id faciendum fuit. *Id. Off.* 1, 7. Injuriae, quae nocendi causa de industria inferuntur. ℙ Et *industria* absolute. *Plin.* 16, 1, 2. Velut industria fluctibus agerentur in proras. ℙ *Ob industriam,* idem est. *Pl. Cas.* 4, 3, 6. Quid illaec nunc tam diu intus remoratur, quasi ob industriam? ℙ In plurali num. *Pl. Most.* 2, 1, 1. Summis opibus atque industriis. ℙ Est etiam hoc nomine oppidum Ligurum, nunc *Monteù*, ab urbe Augusta Taurinorum XVI. mill. pass., ad dexteram ripam Padi, quod memorat *Plin.* 3, 5, 7. et *ib.* 16, 20.

INDUSTRIĒ, adv. σπουδαίως, cum industria, diligenter, solerter. *Cato* ap. *Charis.* 2, 181. Rempublicam curare industrie, summum periculum esse. *Caes. B. G.* 7, 60. Ut ea, quae imperasset, diligenter industrieque administrarent. *Id. B. C.* 3, 95. Castra industrie defendere. *Cic. Dom.* 11. Quis apud populum R. de illius dignitate industrius, quis senatui saepius dixit? Al. leg. *illustrius.* [*V. de hoc comparativo v. *industrius in f.*] *Suet. Galb.* 3. Causas industrie actitare. [**Id. Dom.* 8. Jus diligenter et industrie dixit. (*Diligenter*, i. e. cum magna cura et circumspectione; *industrie*, i. e. saepe et assidue.)] *Justin.* 43, 5. Auxiliis industrie socios juvare.

INDUSTRIENSIS, e, adj. ad Industriam oppidum Liguriae pertinens, ut Collegium pastophororum Industriensium, *Tab. aenea* ap. *Maff. Mus. Ver.* p. 230. V. INDUSTRIA.

INDUSTRIŌSĒ, adv. industrie, τεχνικῶς. *Suet. Vit. Juven.* Genus scripturae industriose excoluit. [*Front. ad M. Caes.* 4. (ed. *A. Maio*) *ep.* 3. *med.* Rari admodum veterum scriptorum in eum laborem, studiumque, et periculum verba industriosius quaerendi sese commisere. *F.*] *Cato* ap. *Charis.* 2, 181. Duas res industriosissime persequitur, rem militarem, et argute loqui.

INDUSTRIŌSUS, a, um, adj. σπουδαῖος, τεχνικός, industria praeditus, industrius. [*Ab *industria* factum, ut *gratiosus* a *gratia.* Ita *Doederl.* 1, 120. contra *Vall. Elegg.* 1, 20. Ab *industria* non habemus *industriosus*, sed *industrius.*] *Sen. Prov.* 2. Cui non industrioso otium poena est? *Val. Max.* 3, 4. *n.* 2. Industriosum pro ignominioso, pro inviso gloriosum reddidit. Al. hic aliter leg.

INDUSTRIUS, a, um, adj. φιλόπονος, σπουδαῖος, sedulus, promptus, solers, laboriosus, multum artis et operae ponens in rebus agendis: ab *indu*, et *struo:* quia, ut docet *Festus*, Industrium antiqui dicebant *indostruum*, quasi qui quidquid ageret, intro strueret et studeret domi. [**Industrius* ab *induere* factum, eadem adjectivi terminatione, qua *menstruus*, *sinister*, *illustris* et *al.* V. *Doederl.* 1, 119. sq.] *Cic. Verr.* 2, 3, 21. Homo navus et industrius, experientissimus ac diligentissimus arator [*Quid *industrius* et *diligens* differant V. in DILIGENTIA; quid *sedulus*, dictum in *Industria.* De discrimine inter *gnavus* et *industrius Popma* p. 402. haec disputat: *Industrius* est, qui semper aliquid agit; *navus*, qui strenue negotia exsequitur, et constanti animo contra omnes difficultates obnititur. Ille assiduitate, hic fortitudine et tolerantia commendatur. Quae addita sunt: Et *Industrius* sibi, *navus* alteri operam navat: ea recte omittenda censet *Doederl.* 1, 125. *Id. ib.* p. 123. *industrius* et *actuosus* ita discernit, ut hoc ipsam rem agendam, illud inveniendas res ad perficiendum opus necessarias respicere doceat.] *Id. ad Pompej. post ep.* 11. *l.* 8. *ad Att.* Vigilans homo, et industrius. *Justin.* 29, 3. *extr.* Quem promptum in bella, industriumque cognoverant; et 1, 7. Gens industria. *Cic. Coel.* 31. Quae nisi vigilantes homines, nisi sobrii, nisi industrii, consequi non possunt. *Id. Tusc.* 5, 20. Vir acer et industrius in rebus gerendis. *Tac. A.* 12, 12. Industrios ac ignavos pax in aequo tenet. ℙ Comp. *Industrior*, vel *industriior*, antiquum est. *Pl. Most.* 1, 2, 71. Quo neque industrior de juventute erat: Arte gymnastica, disco, hastis, pila, Cursu, armis, equo victitabam volupe. *Cato* ap. *Prisc.* 3, 601. Imperator exercitum meliorem et industriiorem facit. *C. Gracch. ib.* Ut in me industriior scis, quam in te. [*Adde *Cic. Dom.* 11, 27. ubi tamen cdd. aliq. *illustrius.* Hinc *Doederl.* 1, 120. aliam formam *industris* ap. Veteres fuisse putat.]

INDŪTIAE et Induciae, arum, f. plur. ἀνοχαί, belli cessatio ad tempus: differuntque a pace et foedere, quae in perpetuum dantur. *Varr.* ap. *Gell.* 1, 25. definit, *Indutiae sunt pax castrensis paucorum dierum.* Item *Indutiae sunt belli feriae.* Quas definitiones *Gell. ib.* reprehendit. Originem autem vocis sumit ex *inde uti jam:* quod sit pactum, ut ante certam diem ne pugnetur; ex eo die postea uti jam omnia belli jure agantur. *Aurel. Opil. ib.* ab *initus*, seu *introitus*, quasi *initiae*, quod hostes inter se utrinque utroque alter ad alterum impune, et sine pugna ineant. Sed hae grammaticae nugae videntur. Aliis *induciae* appellatae videntur, quia per id tempus exercitus in hostes non ducitur; [*probatur haec vocis notatio *B. Crus.* in *cl. Suet.* p. 424. *Lünemannus* in *Lex. Lat.* s. h. v. deducit ab *induo*, sicut *indutilis*, et significare dicit tempus indutum s. insertum, i. e. intercalare.] alii vero aptius deducunt ab *in* vel *indu*, et *otium*, quod antiquitus scribebatur *oitium* vel *oetium*, unde recte, diphthongo *oe* in *u* contracta, ut in *punio* a *poena*, *indutiae* derivatae, quia per id tempus otiantur arma. Utrique etymo convenit quantitas antepaenultimae, quae longa est; item scribendi varietas; *Manut.* enim, *Cellar.* et *Dausq.* per *t*, nonnulli per *c* scribi volunt. *Cic. Off.* 1, 10. Cum triginta dierum essent cum hoste pactae indutiae, noctu populabatur agros, quod dierum essent pactae non noctium indutiae. *Liv.* 10, 5. *f.* Pax negata: indutiae biennii datae; et 1, 15. Agri parte multatis in centum annos indutiae datae; et 4, 30. Indutias octo annorum impetraverunt. *Cic. Phil.* 8, 7. Indutias facere. *Plin. Pan.* 11. inire aequis conditionibus. *Nep. Ages.* 2. petere; et *ib.* conservare. *Liv.* 30, 4. tollere. *Sall. Jug.* 31. agitare. *Id. Cat.* 50. et *Liv.* 30, 37. Per indutias, *h. e.* indutiarum tempore. ℙ Translate. *Ter. Eun.* 1, 1, 15. In amore haec omnia insunt vitia, injuriae, Suspiciones, inimicitiae, indutiae. *Plin. ep.* 8, 14. Postulabam, ut tribus sententiis constaret suus numerus, nec se brevibus indutiis duae jungerent. *Pl. Amph.* 1, 1, 233. Imo indutiae parumper fiant, si quid vis loqui. *Appul. Met.* 2. Noctis indutias cantus perstrepebat cristatae cohortis, *h. e.* nocturnam quietem finiebat cantus gallorum. *Prud.* περὶ στεφ. 2, 125. Unum sed orans flagito, Induciarum paululum, Dum fungar efficacius Promissionis munere. [*Nonnulla immutavit et addidit *F.*]

INDŪTĬLIS, e, adj. qui indui seu inseri potest. *Cato R. R.* 135. Vomis indutilis optimus erit. Al. leg. *in Rutulis*, alii rectius *inde utilis.*

INDŪTŌRIUS, a, um, adj. ad induendum pertinens, ut Indutoria pellis, ap. *Paul. Sent.* 3. 7. *med.*

INDŪTUS, a, um, part. ab *induo*, περιβεβλημένος, vestitus, circumdatus. *Virg. G.* 3, 364. vestesque rigescunt Indutae. *Cic. Or.* 3, 32. Pallium, quo amictus, soccos, quibus indutus esset, se sua manu confecisse. V. AMICTUS, a, um. *Hor. Ep.* 1, 17, 28 Quidlibet indutus celeberrima per loca vadet. *Auct. ad Her.* 4, 47. Citharoedus palla inaurata indutus. *Curt.* 7, 5. Thoracem indutus. *Virg. A.* 2, 275. Hector exuvias indutus Achillis. *Id. ib.* 5, 674. Indutus galea; et 668. Indutus capiti: *pro* caput. *Ov. Met.* 14, 262. pallamque induta nitentem. ℙ Item cinctus, circumdatus. *Plin.* 13, 4, 7. Vitilem sibi arborique induti circulum. *Coel. Sabin.* ap. *Gell.* 7, 4. Mancipia jure belli capta, coronis induta venibant. *Virg. A.* 11, 83. Trunci induti hostilibus armis. ℙ Translate. *Cic. Off.* 1, 30. Duabus quasi nos indutos esse personis. *Id. N. D.* 2, 24. Dii induti specie humana. *Petr. Sat.* 127. Terra vario gramine induta. ℙ [*Conf. *induta* et *inducta.* V. *Cort.* ad *Lucan.* 4, 132.]

INDŪTUS, us, m. vestitus. *Tac. A.* 16, 4. Ne sudorem, nisi ea, quam indutui gerebat, veste detergeret. *Ammian.* 30, 7. Indutibus imperatoriae majestatis ornatus. [*Nusquam alibi legitur.] V. AMICTUS, a, um.

INDŪVIAE, arum, f. plur. ἐνδύματα, indumenta, quibus quis induitur: ab *induo*, sicut *exuviae* ab *exuo*. *Pl. Men.* 1, 3, 9. Induviae tuae, atque uxoris exuviae, rosa, *h. e.* quibus tu induaris, exuatur uxor. *Prud. Psych.* 578. omnibus ibat Nudata induviis. Adde *in Symmach.* 2, 288.

*INDUVIUM, i, n. φλοιός, cortex arboris, quo ipsa induitur. *Plin.* 13, 4. Utilem sibi arborisque induviis circulum mira pernicitate tum homine subeunte. *De palmis loquitur.* ℙ Sed a recto *Induviae* ducenda potius videtur haec vox. *B. A.*

*INĔA, ae, f. Ab *Ina* derivat hoc nomen *Salmas.* ad *Solin.* p. 278. et interpretatur fullonis instrumentum illud spinis confertum (ut hodie fere carduis, quamquam etiam ferreis uncinulis densas tabulas habent), quo *inae* in vestibus erigebantur, ut pexa mollities in his surgeret. *Ineae* quoque ferreae, quibus linum pectebatur, atque in multas veluti tenues inas discriminabatur. Fundus est *Plin.* 27, 10. Hippophaeston nascitur in spinis, ex quibus fiunt aeneae fulloniae. *Aeneae*, ortum putat ex *eneae*, hoc autem ex *ineae*. Et 19, 1. ubi de lini medulla: Et ipsa tamen pectitur ferreis hamis, donec omnis membrana decorticetur: pro *hamis* esse ait in MSS. *aenis*, unde facit *ineis*. *B. A.*

ĬNEBRAE aves, quae in auguriis aliquid fieri prohibent (*scil.* ab inhibendo): et prorsus omnia inebra appellantur, quae tardant, vel morantur agentem. *Festus.* [Haec fere eadem habet etiam *Isid. Orig.* 12, 7. et *Serv.* ad *Virg. A.* 3, 246., ubi et *inhibrae* legitur. *Gloss. Philox.* Inebra, ὄρνεον μαντευτικόν. ℙ Etiam *Eniber*, *bra*, *brum*, adj. antique fuit usurpatum eodem sensu. *Festus.* Enibro, inhibenti. *Gloss. Philox.* Eniber, ὄρνις πονηρά; bra, ἐναντία; enibrum, πράγματος ἐπιβλαβές. *F.*]

*INEBRIATĬO, onis, f. ap. *Firmic.* *B. A.*

ĬNEBRĬĀTOR, oris, m. qui inebriat. *Tert. Marc.* 5, 18. Inebriatores increpantur.

ĬNEBRĬĀTUS, a, um, part. ab *inebrio*. *Pli[n.]* 12, 12. Dracones inebriati sanguine. *Id.* 35, 6, Purpurissum fervente aheno rudibus medicam[ine] inebriatum. *Id.* 17, 26, 40. Inebriatae radices *e.* nimis irrigatae. *Sid. ep.* 1, 5. *med.* Spiritus ris venenatis flatibus inebriatus.

ĬNEBRĬO, as, avi, atum, a. 1. μεθύσκω, ebr[ium] reddo. *Plin.* 12, 22, 47. Palma, quae vocatur ipsos, vescentes inebriat. *Id.* 14, 1, 3. Condu[nt] et musto uvae, ipsaeque vino suo inebriantur. 9, 41, 65. de colorib.: Amethystum absolutum ebriatur Tyrio, *h. e.* saturatur. ℙ Translate. *ven.* 9, 113. Miseram vinosus inebriet aurem, impleat, garrulitate obtundat, ut ebrii solent.

[ĬNĔDAX, acis, adj. omn. gen. non edax, parum edax. *Gloss. Philox.* Inedax, ὀλιγοφάγος.

ĬNĔDĬĀ, ae, f. ἀσιτία, abstinentia a cibo, tempus, quo quis ab edendo abstinuit: ab *i[n]* *edo*. *Cic. Fin.* 5, 27. *extr.* Vigiliis et inedia n[a]tus. ℙ Differt a fame; nam fames semper cum cupiditate edendi, inedia non item, ut in grotis, et in iis, qui voluntaria ciborum absti[nen]tia sibi mortem inferunt. [*Doederl.* 3, 119. de discrimine inter *inedia*, *fames* et *esuries* disputat, ut *famem* alimentorum penuriam dicat gulos homines et totos populos urgentem, *Hung[er]* *noth*, object., ut *frigus*, *morbus*; *inediam* ad gulum hominem referat, cibo abstinentem, n[on] quidem ratione sensus habita, quo talis agendi afficiat, sicut *frigedo*, *aegritudo*; *esuries* den[ique] eum significet cum dolore conjunctum affect[um] quo quis cibum cupiat, nec habeat, quo fruat[ur]. *Plin. ep.* 3, 7. Modo nunciatus est Silius Ital[icus] in Neapolitano suo inedia vitam finisse. *Id.* 13. Cum milites tecum inediam, tecum ferrent tim. *Cels.* 1, 3. *med.* Inediam sustinere. *Gell.* 10. Inedia mori. ℙ In plur. num. *Plin.* 11, 118. Septimo die inedias durasse.

ĬNĒDĬTUS, a, um, adj. non editus, non mulgatus, ἀνέκδοτος. *Ov. Pont.* 4, 16, 39. Es[sent] et juvenes, quorum quod inedita cura est, Ap[pel]landorum nil mihi juris adest.

ĬNEFFĀBĬLIS, e, adj. ἀνεκφώνητος, quem ef[fari] non possis, aut exprimere. *Plin. praef. l.* 5. pulorum ejus oppidorumque nomina vel max[ime] sunt ineffabilia, praeterquam ipsorum linguis. 28, 2, 4. Ineffabilia verba.

[ĬNEFFĀBĬLĬTAS, atis, f. status illius, qui e[ffari] rari nequit. *August. ep.* 147. (*al.* 112.) 13. Ne[c]se est, abstrahi ab hac vita mentem, quando i[n il]lius ineffabilitatem visionis assumitur. *F.*]

ĬNEFFĀBĬLĬTER, adv. ἀῤῥήτως. *August.* *chir.* 89. Deus ineffabiliter artifex. *Id. ep. ad P* 32. Ineffabiliter gaudere.

[ĬNEFFĬCĀCĬĀ, ae, f. inutilitas. *Auct. Alex. M.* (ed. *A. Maio*) 94. De prioris ineffica[cia] libertatis, etc. *F.*]

ĬNEFFĬCĀCĬTER, adv. inutiliter, frustra. *P* *Dig.* 49, 8, 2. Eum, qui in rebus humanis non sententiae dictae tempore, inefficaciter condem[na]tum videri. *Symm. ep.* 6, 54. (*al.* 53.) Verec[un]diam creant inefficaciter postulata.

ĬNEFFĬCAX, acis, adj. ἀνενέργητος, non effic[ax], inutilis. *Sen. Ira* 1, 3. Vox inefficax verbor[um] *h. e.* quae verba non potest exprimere; et 10. tio sine affectu inefficax est. *Plin.* 34, 11, 25. et ex candido aere squama, longe Cypria ineffi[ca]cior. *Inscr.* ap. *Grut.* 415, 10. Parentes inefficaci simi, *h. e.* imbecillimi. *Sen. Ben.* 4, 4. Allo[quor] surda Numina, et inefficaces Deos, *h. e.* nihil ag[en]tes, et nihil boni hominibus facientes, ut delira[nt] Epicurus.

ĬNEFFĬGĬĀBĬLIS, e, adj. qui effingi non p[ot]est. *Tert. Anim.* 24. Anima invisibilis, ineffig[ia]bilis.

ĬNEFFĬGĬĀTUS, a, um, adj. ἄμορφος, effi[gie] carens, informis. *Gell.* 17, 10. Ut illa bestia tum ederet ineffigiatum informemque. *Tert. An* 9. Anima indissolubilis et ineffigiata.

[ĬNEFFRĒNĀTUS, a, um, adj. sine freno, frenatus. *Auct. Collat. Mosaic. et Rom. leg. tit.* §. 4. De futuro nemo audeat ineffrenatis cupi[di]tatibus obedire. *F.*]

ĬNEFFŪGĬBĬLIS, e, adj. *Appul. de Mundo* Ineffugibilis necessitas ultionis.

[ĬNEFFŪSUS, a, um, adj. non effusus. *App* *Met.* 2. Sed, ut mihi morem plenius gesseris, effusum laxa crinem, et capillo fluenter undan[te] ede complexus amabiles. Alii leg. eod. sensu *effusum laxa crinem*, ita ut *laxa* non verbum, s[ed] nomen sit. *F.*]

ĬNĒLĀBŌRĀTUS, a, um, adj. ἀνέργαστος, ar[ti]ficio non satis excultus. *Quint.* 4, 1. *med.* S[ed] saepe simplici atque inelaboratae similis. Alii l[eg.] *illaboratae*. *Sen. Tranqu.* 1. Inelaborata oratio.

ĬNĒLĔGANS, antis, adj. omn. gen. ἀκομψ[ος], non elegans, sine elegantia. *Cic. Brut.* 81. eratque et ingenium satis acre, et orationis n[on]

inelegans copia. [*Suet. Dom. 20. Sermonis tamen nec inelegantis.] Catull. 6, 1. Deliciae illepidae atque inelegantes. Plin. 21, 25, 98. Odor non inelegans.

INĔLĔGANTER, adv. ἀκόμψως, sine elegantia. Cic. Brut. 26. Historia non ineleganter scripta. Gell. 17, 2. f. Non hercle inscite, nec ineleganter. [*Suet. Claud. 41. Magis inepte, quam ineleganter: ubi B. Crus. in cl. Suet. p. 425. illud ea re, hoc de stilo.] ℙ Item sine delectu, judicio, ratione. Cic. Fin. 2, 9. Primum divisit ineleganter. Duo enim genera quae erant, fecit tria, hoc est non dividere, sed frangere rem.

INĔLĔGANTĬA, ae, f. ἀμουσία, inconcinnitas. Translate. Cajus Institut. 1. (ed. Goesch.) §. 84. Divus Hadrianus iniquitate rei, et inelegantia juris motus restituit juris gentium regulam, ut, cum ipsa mulier libera permaneat, liberum pariat. Adde §. 85. Gloss. Philox. Inelegantia, ἀκρασία. F.]

*INĒLŎQUAX, acis, adj. Novatian. de Trin. 29. gemitibus ineloquacibus, h. e. ineffabilibus, ἀνεκλαλήτοις. B. A.

INĒLŎQUENS, entis, adj. omn. gen. non eloquens. Lact. Opif. D. 20. Tullius eloquentiae unicum exemplar, ab indoctis et ineloquentibus, qui tamen pro vero nitebantur, saepe superatus est.

INĒLŎQUĬBĬLIS, e, adj. ineffabilis. Lact. 7, . Ineloquibilis et divinus fructus; et ib. 5. Aeternae vitae ineloquibile praemium.

INĒLUCTĀBĬLIS, e, adj. qui evitari non potest, ut ut eluctere, et exire coneris. Stat. Th. 9, 2. Ineluctabile coenum. Virg. A. 2, 324. Venit summa dies, et ineluctabile tempus Dardaniae. ib. 8, 334. et Vell. 2, 57. Ineluctabile fatum.

INĒLUĬBĬLIS, e, adj. qui elui et deleri non potest. Lact. 7, 20. med. Ineluibilem quendam fucum trahant, labemque terrenam. Id. Ira D. 23. Ineluibiles sibi maculas inusserunt.

INĒMENDĀBĬLIS, e, adj. ἀδιόρθωτος, qui emendari non potest. Quint. 1, 1. f. Pravitas inemendabilis. Sen. Ira 3, 41. Inemendabilis affectus, qui ex ira in odium occaluit.

[INĒMENDĀTUS, a, um, adj. non emendatus. Hieron. in Ezech. 40, 5. Ut sciat, omnia prope verba Hebraica, et nomina, quae in Graeca et Latina translatione sunt posita, nimia vetustate corrupta, scriptorumque vitio depravata; et dum de inemendatis scribuntur inemendatiora, de verbis Hebraicis facta esse Sarmatica, immo nullius gentis, dum et Hebraea esse desierint, et aliena esse coeperint. F.]

INĒMENSUS, a, um, adj. non emensus. Not. T. p. 18. Mensus, emensus, immensus, inemensus, permensus, peremensus. F.]

INĒMĔRĬBĬLIS, e, adj. quem mereri, seu consequi non possumus. Tert. Resurr. carn. 18.

INĒMŎRĬOR, eris, tuus sum, dep. 3. immorior, in aliqua re morior. ἐπιθνήσκω. Hor. Epod. 5, 34. Inemori spectaculo,

INEMPTUS et Inemtus, a, um, adj. ἀπρίατος, non emptus. Virg. G. 4, 133. dapibus mensas onerabat inemptis. [Hor. Epod. 2, 48. Dapes inemptas apparet. F.] Tac. H. 2, 60. Consulatus inemptus, et inemptus.

INĒNARRĀBĬLIS, e, adj. ἀνέκφραστος, ἀνεκδιήγητος, qui enarrari non potest. [*Vell. 2, 99, 2. a quadam, et incredibili, atque inenarrabili pietate, etc.] Liv. 44, 5. Inenarrabilis labor descendentibus cum ruina jumentorum sarcinarumque. Sen. Q. N. 3, 22. Flumina, quorum inenarrabilis natura est. Plin. 8, 7, 7. de elephantis: Miserationem vulgi inenarrabili habitu quaerentes, supplicavere.

INĒNARRĀBĬLĬTER, adv. Liv. 41, 15. Jecur inenarrabiliter absumptum. [*Kreuss. scribendum censet: jecur omne inenarrabili tabe absumptum. V. ejus adnotatt. ad h. l.]

INĒNARRĀTUS, a, um, adj. inexplicatus. Gell. 6. Quod reliquimus inenarratum, ut legentium conjecturas in requirendo acueremus. Id. 19, 14. verba inenarrata.

INĒNĀTĀBĬLIS, e, adj. qui enatari non potest, ut Inenatabile profundum, ap. Tert. Idol. 24.

INĒNŌDĀBĬLIS, e, adj. ἀκατάλυτος, qui enodari et dissolvi non potest, inextricabilis, perplexus. Cic. Fat. 9. Et uno tempore suscipiat res inenodabiles. Acc. ap. Non. 1, 49. Tam obscurum dicunt esse, tamque inenodabile. Appul. Fl. Capillus prorsus inenodabilis diutina incuria, non modo comendi, sed saltem expediendi et discriminandi.

INĒNORMIS, e, adj. non enormis. Appul. Met. in. Inenormis proceritas, succulenta gracilitas, temperatus rubor.

INĒNUNTĬĀBĬLIS, e, adj. qui enuntiari non potest, inenarrabilis. Censorin. de die nat. 19. Incomprehensibile quiddam, et inenuntiabile.

INĔO, is, ivi, vel ii, itum, a. 4. εἰσέρχομαι, ingredior: ab in, et eo, is. Cic. Dejot. 3. Tu illius domum inire, tu vetus hospitium renovare voluisti. Id. Harusp. 18. cubile.] Liv. 24, 9. Quia in urbem non inierat. Id. 3, 24. Triumphantes victore exercitu urbem inierunt. Aurelius Opilius ap. Gell. 1, 25. f. Indutiae dicuntur, cum utrinque utroque alter ad alterum impune et sine pugna ineunt. Ov. Fast. 2, 266. nemus nullis illud initur equis. Cic. Off. 1, 11. extr. Monet igitur, ut caveat, ne proelium ineat; et Div. 1, 24. Inire audacius pericula proeliorum. Stat. Th. 8, 107. Argolicas acies non ignarus ini, h. e. inii. Cic. Rosc. Am. 18. Convivia cum patre non inibat. Suet. Tib. 54. Anno ineunte. Nep. Alcib. 2. Ineunte adolescentia. Cic. Or. 1, 21. Ab ineunte aetate. [*Cf. Oudend. ad Suet. Tib. 61.] ℙ Absolute pro incipere. Virg. Ecl. 4, 11. Teque adeo decus hoc aevi, te consule, inibit, Pollio. ℙ Est etiam συνουσιάζειν: et ad mares refertur, tum voce activa, tum passiva; et tam de hominibus, quam de animantibus usurpatur. Varr. R. R. 2, 7., Plin. 10, 63, 83. et M. Anton. ap. Suet. Aug. 69. ℙ Inire magistratum. Cic. Phil. 3, 1. Quod confido equidem, consules designatos, simulac magistratum inierint, esse facturos. Liv. 24, 9. Consulatum ineuntes. Suet. Cal. 1. Inire honorem. Id. Tib. 67. imperium. [*Id. Vesp. 5. Comitia secundi consulatus ineunte Galba, i. e. adeunte, auspicante. Wolf. vv. comitia inire ad glossas refert, quippe quae neque usu neque analogia firmentur.] ℙ Inire numerum, i. e. recensere. Liv. 38, 23. Numerus interfectorum haud facile iniri potuit. Caes. B. G. 7, 76. Numerus inibatur, praefecti constituebantur. ℙ Inire rationem. Cic. N. D. 3, 29. Inire et subducere rationem. Cato R. R. 2. Rationem inire oportet operarum, dierum. ℙ Et translate considerare, videre, invenire cogitando. Cic. Fam. 13, 28. Rogo, ut adjuves, ineasque rationem, quemadmodum ea mulier Romam perducatur. Id. Verr. 2, 3, 46. Mihi ineunda ratio, et via reperiunda est, qua ad Apronii quaestum possim pervenire. Id. Fam. 5, 20. Ut multa tam gravis ipsi T. Mario depelleretur, a me inita ratio est. Id. Phil. 5, 19. Ut inirent rationem de commodis militum veteranorum augendis. Nep. Ann. 10. Ad hunc interficiendum talem iniit rationem. Liv. 28, 8. Vix rationem iniri posse, utrum ab se audacius, an fugacius ab hostibus, geratur bellum. ℙ Inire aestimationem, i. e. pretium alicujus rei constituere. Sen. Ben. 3, 8. extr. Horum quomodo judex inibit aestimationem? ℙ mensuram agrorum, i. e. instituere. Colum. 5, 3. ℙ societatem cum aliquo, i. e. socium alicujus fieri. Planc. ad Cic. Fam. 10, 8. Ut potius cum pluribus societatem defendendae libertatis iniremus. ℙ indutias. Plin. Pan. 11., i. e. accipere conditiones indutiarum. ℙ consilium, h. e. capere. Ov. Fast. 3, 380. Consilium multae calliditatis init. Caes. B. G. 7, 9. Si quid de sua salute ab Aeduis consilii iniretur; et alio sensu 43. Consilia inibat, quemadmodum a Gergovia discederet, i. e. deliberare, consultare. Nep. Lys. 3. Iniit consilia, reges Lacedaemoniorum tollere. Vell. 2, 88. Interficiendi Caesaris consilia inierat. Cic. Dejot. 2. Inire consilium facinoris contra vitam alicujus. ℙ gratiam, i. e. sibi demereri, quasi ire in gratiam. Cic. Brut. 57. extr. Plures ineuntur gratiae, si uno tempore dicas pro pluribus. Id. Har. resp. 23. et alibi, Caes. B. G. 6, 44. et Nep. Alcib. 9. extr. Inire gratiam ab aliquo. Liv. 36, 5. Apud regem initam gratiam volebant. (Adde Curt. 5, 7.) Cic. Att. 7, 9. med. Quod si ille faciat, jam cum bonis omnibus summam ineat gratiam. Ita Aldus: alii jam jam a bonis: [*Ita Orell. tamen a bonis susp. Ernest.] alii et a, et cum omittunt, ut P. Victor. etc. ℙ imperia alicujus, h. e. subire, et iis parere. Stat. Achill. 1, 280. de equo: non aspera praebet Ora lupis, dominique gemit captivus inire Imperia. ℙ nexum. Liv. 7, 19. Sorte ipsa obruebantur inopes, nexumque inibant, [*i. e. operas in servitute pro pecunia, quam debebant, praestabant.] ℙ viam, iter. Cic. Mur. 12., Curt. 3, 4. f., et Val. Fl. 3, 629. Et translate. Liv. 1, 23. f. Ineamus viam aliquam, qua utri utris imperent, decerni possit. ℙ somnum, i. e. se tradere. Virg. Ecl. 1, 56. ℙ munus alicujus, i. e. suscipere. Virg. A. 5, 846. Ipse ego paulisper pro te tua munera inibo. ℙ formam vitae. Tac. A. 1, 74. Formam vitae iniit, quam postea celebrem miseriae temporum fecerunt. ℙ suffragia, i. e. dare. Liv. 3, 17. et 25. ℙ Inietur pro inibitur, et iniet pro inibit, V. in EO, is.

IN EOPTE, in eo ipso. Festus.

INEPTE, adv. ἀλόγως, ἀναρμόστως, minus apte, inconvenienter, stulte, sine ratione. Cic. Tusc. 1, 6. Inepte disserere. Id. Brut. 82. Qui nec inepte dicunt, nec odiose, nec putide. Hor. Sat. 1, 10, 2. quis tam Lucili fautor inepte est, Ut non hoc fateatur? Id. A. P. 140. nil molitur inepte. Gell. 13, 24. Inepte et frigide uti verbis. Id. ib. 30. Homo inepte gloriosus. Id. 18, 5. Inscite ineptéque argutus. Lact. 3, 17. med. Quo sano nullus aeger ineptius deliravit. Quint. 11, 3. med. Moneor, ineptissime fieri, cum inter moras laudationum in aurem alicujus loquuntur.

INEPTIAE, arum, f. plur. ἀπειροκαλία, res absurdae, incongruae, nugae futiles. Cic. Or. 2, 4. Omnium ineptiarum, quae sunt innumerabiles, haud scio an ulla sit major, quam ut illi solent, quocumque in loco, quoscumque inter homines argutissime disputare; et ib. 1, 24. Petamque a vobis, ne meas ineptias efferatis. Id. Rosc. Am. 16. Quid ad istas ineptias abis? Id. Tusc. 1, 39. Pellantur istae ineptiae paene aniles. Colum. 1, 8. Socors et somniculosum genus mancipiorum, otiis, campo, circo, theatris, aleae, popinae, lupanaribus consuetum, nunquam non easdem ineptias somniat. Ter. Eun. 4, 6, 3. Ferre ineptias alicujus. Suet. Aug. 86. Sententiarum ineptiae, atque inconcinnitas. Catull. 6, 14. Ni tu quid facias ineptiarum. ℙ In sing. numero. Pl. Merc. prol. 26. Ineptia, stultitiaque adeo, et temeritas. Ter. Ad. 4, 7, 31. Video ego tuam ineptiam.

INEPTIO, is, n. 4. ματαιοῦμαι, inepte ago, ineptias dico aut facio. Ter. Ad. 5, 8, 10. De. Hanc te aequum est ducere. Mi. me? De. te. Mi. ineptis. Catull. 8, 1. Miser Catulle, desinas ineptire. [Inscr. ap. Grut. 660, 1. Venusta, amoena, ineptiens et garrula. De puella annos tres nata et menses novem. At eadem ap. De Lama, Iscrizioni di Parma p. 119. Venusta, amoena, inter morbum garrula. F.]

INEPTIOLA, ae, f dimin. ab ineptia. Auson. ep. Idyll. 11. praemissa. Fuit ineptiolae hujus ista materia.

INEPTITUDO, inis, f. idem ac ineptia. Caecil. ap. Non. 2, 455. Homo ineptitudinis cumulatus.

INEPTUS, a, um, adj. ἀπειρόκαλος, qui non est aptus, qui a quovis reprehendi potest, qui sui aliorumque, rei, loci, temporis, modi nec habet, nec callet rationem. Cic. Or. 2, 4. Quem enim nos ineptum vocamus, is mihi videtur ab hoc nomen habere ductum, quod non sit aptus. Idque in sermonis nostri consuetudine perlate patet. Nam qui aut tempus quid postulet, non videt, aut plura loquitur, aut se ostentat, aut eorum quibuscum est, vel dignitatis, vel commodi rationem non habet, aut denique in aliquo genere aut inconcinnus aut multus est, is ineptus esse dicitur. Hoc vitio cumulata est eruditissima illa Graecorum natio. Itaque quod vim hujus mali Graeci non vident, ne nomen quidem ei vitio imposuerunt. Ut enim quaeras omnia, quomodo Graeci ineptum appellent, non reperies. Id. Leg. 1, 2. In orationibus multus, et ineptus ad summam impudentiam. Catull. 39, 16. Nam risu inepto res ineptior nulla est. Quint. 11, 3. de actione oratoria: Discursare, ineptissimum. Hor. Ep. 1, 17, 32. Sine, vivat ineptus. Cic. Or. 9. Nihil insolens aut ineptum. Id. Tusc. 1, 35. Ineptum sane negotium, et Graeculum. Ter. Andr. 1, 5, 22. Causa inepta. Gell. 12, 2. Sententiae inepto inanique impetu; et 14, 1. Ineptum absurdumque. Hor. Ep. 2, 1, 270. quidquid chartis amicitur ineptis. Cic. Att. 16, 13. Longulum sane iter, et via inepta: Al. leg. amara, al. madida, al. molesta, al. aliter. [*Hor. Sat. 1, 3, 49 Ineptus Et jactantior hic paulo est, i. e. nimis officiosum se praebet ita ut molestiam afferat. V. Heindf.] ℙ Adhibetur et in conviciis. Ter. Eun. 5, 7, 6. Quid est, inepta? quid rides? Ov. Rem. Am. 472. Officio natam laedis, inepte, tuo.

INEQUITABILIS, e, adj. qui equo adiri non potest. Curt. 8, 14. Imber campos lubricos et inequitabiles fecerat.

INEQUITO, as, n. 1. ἐνιππάζομαι, in aliquo loco equito. Appul. Met. 3. in. Commodum punicantibus phaleris Aurora coelum inequitabat. Flor. 4, 12. Sarmatae patentibus campis inequitant. ℙ Translate. Macr. Sat. 7, 15. Medicina audet inequitare philosophiae, de incorporeis et vere divinis tractanti, h. e. insultare. Sic Arnob. 7, 235. Sed frustra, inquit, inequitas nobis. Simile est illud Cic. Verr. 2, 4, 20. Jactabit se, et in his equitabit equuleis: emi, pecuniam solvi. ℙ [Obsceno sensu. Arnob. 4, 131. Cujus (Mutini) immanibus pudendis, horrentique fascino vestras inequitare matronas et auspicabile ducitis, et optatis. V. EQUITO. F.]

INERMAT, armis spoliat. Festus.

INERMIS, e, et Inermus, a, um, adj. ἄνοπλος, non armatus: ab in privativa, et arma. Cic. Fam. 11, 12. Cum paucis inermis, perterritis metu, fugisse Antonium. Lepid. ad Cic. Fam. 10, 34. Multitudo inermorum. Caes. B. G. 3, 29. Ne quis inermibus militibus ab latere impetus fieri posset. Brut. ad Cic. Fam. 11, 10. Cum parvulam manum peditum haberet inermium. Sall. Jug. 115. Nec decere quemquam, qui manus armaverit, ab inermis pedibus auxilium petere. Sisenn. ap. Non. 8, 75. Plerique inermi in castra perfugiunt. Ov. Met. 5, 175. trepidum Perseus, et inermia frustra Brachia tendentem confodit. Cic. Dom. 29. Ne eam civitatem, quam servassem inermis, armatus in discrimen adducerem. Liv. 29, 4. med. Praedas agens ex agro inermi ac nudo praesidis. Plin. 5, 9, 10. Nilus fama tantum, inermi quaesitu cognitus, sine bellis, quae ceteras omnes terras invenere. ℙ Translate. Ov. Ib. 2. Omne fuit Musae carmen inerme meae, h. e. innoxium, et neminem laedens. Cic. Fin. 1, 7. In altera philosophiae parte, quae est quaerendi ac disserendi, inermis ac nudus est, h. e. minime instructus. Prop. 4, 6, 32. Aut te-

studineae carmen inerme lyrae, h. e. imbelle, armis minime aptum. Stat. Silv. 1, 2, 80. illum parcentes inermi strinximus arcu, h. e. levem sagittam jaculante. Juven. 10, 200. Frangendus misero gingiva panis inermi, h. e. dentibus carente. Claud. Cons. Probi, et Olybr. 27. jam caligantibus armis Debilis Orion dextram miratur inermem, h. e. exigua et maligna luce fulgentem. Prud. Cath. 3, 154. inerme virus.

ĬNERRĀBĬLIS, e, adj. non errans. Appul. Dogm. Plat. 1. Globorum coelestium omnium supremum esse eum, qui inerrabili meatu censetur. Adde de Mundo.

ĬNERRANS, antis, part. ab inerro, ἀπλανής, non errans. Unde inerrantes stellae dicuntur, quae et fixae appellantur. Cic. N. D. 2, 21. Nec vero eae stellae, quae inerrantes vocantur, non significant eandem mentem atque prudentiam, quarum est quotidiana, conveniens constansque conversio; et ib. 3, 20. Si Luna Dea est, ergo etiam Lucifer, ceteraeque errantes numerum Deorum obtinebunt: igitur etiam inerrantes.

ĬNERRO, as, n. 1. ἐμπλανάομαι, idem ac erro, vel in loco quopiam erro. Plin. ep. 1, 6. Nam magis Dianam montibus, quam Minervam inerrare. Id. ep. 7, 27. Memoria imaginis oculis inerrabat, h. e. obversabatur. [*Ubi plura congessit Cort.] Stat. Silv. 1, 5, 58. ubi languidus ignis inerrat Aedibus. ¶ [Cum accusativo, et praeposit. in. Minuc. Fel. Octav. 31. Dum etiam domi natos alienae misericordiae frequenter exponitis, necesse est in vestros recurrere, in filios inerrare. ¶ Et sine praepositione, quae ipsi tamen verbo inest. Appul. Met. 10. Puelli, puellaeque, dispositis ordinationibus, decoros ambitus inerrabant, nunc in orbe flexuosi, nunc in obliquam seriem connexi, h. e. saltantes choreas ducebant. ¶ Translate. Tibull. 4, 1, 201. Quod tibi si versus noster totusve, minusve, Vel bene sit notus, summo vel inerret in ore, ti stia in sulla punta della lingua. F.]

ĬNERS, ertis, adj. omn. gen. ἄτεχνος, qui nullam exercet artem. Cic. Fin. 2, 34. Lustremus animo has maximas artes, quibus qui carebant, inertes a majoribus nominabantur. Lucil. ap. Serv. ad A. 4, 158. Ut perhibetur iners, ars in quo non erit ulla. ¶ Universim dicitur de nihil agente, nihil moliente, otioso, segne, ignavo, deside, pigro, ut sunt qui nullam artem exercent. Cic. Sen. 11. Quae vitia sunt non senectutis, sed inertis, ignavae, somniculosae senectutis. Id. Verr. 2, 2, 78. Homo inertior, ignavior proferri non potest. Ter. Andr. 3, 5, 2. Quandoquidem tam iners, tam nullius consilii sum. Id. Heaut. 5, 4, 10. Gerro, iners, fraus, heluo. Cic. Agr. 2, 33. Inertissimum et desidiosissimum otium. Id. Fin. 1, 2. Rudem esse in nostris poetis, inertissimae segnitiae est. Plin. 8, 21, 32. Fera iners membris. Pl. Bacch. 3, 6, 13. Lingua factiosi, inertes opera. Claud. Rapt. Pros. 1, 20. vacui Averni vulgus iners, h. e. animae mortuorum, quae et vita carent et actione. Colum. 6, 27. Iners in aliquam rem. Id. 8, 2. f. Gallinae inertes ad incubandum. Naevius ap. Macr. Sat. 6, 5. Silvicolae homines, bellique inertes. [*Ov. Met. 8, 679. Nec iners pauperque voluntas: ubi non iners pertinet ad sedulitatem et ardorem, quo accipiebant hospites; non pauper ad liberalitatem, qua apponebant quidquid habebant, etc.] ¶ Translate refertur ad res inanimas. Ov. Her. 18, 121. et Sen. Q. N. 5, 15. inertes aquae quae non moventur. [*Ov. Met. 4, 434. Styx nebulas exhalat iners. Consimili ratione languidus ab Hor. de flumine, et piger a Nostro de palude dicitur.] Et Ov. Pont. 1, 10, 14. Iners stomachus, h. e. qui non concoquit. Virg. G. 1, 94. Inertes glebae, h. e. steriles et nihil gignentes. [*Ita intelligit Gierig. etiam Ov. Met. 1, 8. Pondus iners. Adde 12, 361. Non tamen arbor iners cecidit, i. e. sine fructu.] Sil. 5, 571. stipula crepitabat inani Ignis iners, cassamque dabat sine robore flammam. Id. 6, 146. Lucus iners, h. e. inutilis, nulli usui patens, inhabitabilis. Hor. Od. 3, 4, 45. Qui terram inertem, qui mare temperat Ventosum, h. e. gravem, immobilem, brutam. Id. Sat. 2, 6, 61. somno et inertibus horis ducere vitam, h. e. quas inertes otiosique transigimus. Grat. Cyn. 44. de lino: Ipse in materia damnosus candor inerti, h. e. inutili, venationi inepta. Ov. Her. 16, 314. et Pont. 1, 15, 44. iners tempus, h. e. in quo nihil fit. [*Tibull. 1, 1, 71. iners aetas, i. e. senecta.] ¶ ad cibos, qui insipidi, et sine acrimonia. Hor. Sat. 2, 4, 41. Curvet aper lances carnem vitantis inertem. Plin. 20, 22, 93. f. Blitum iners videtur, ac sine sapore, aut acrimonia ulla. Id. 31, 7, 39. Iners sal. ¶ Metaphorice. Hor. A. P. 445. inertes versus reprehendere. ¶ Metonymice dicitur de iis, quae pigros et inertes faciunt. Cic. Fat. 13. Iners genus interrogationis. V. IGNAVUS. Ov. Met. 8, 791. Frigus iners; et Amor. 2, 10, 19. inertes somni. Plin. 16, 43, 43. Viridia ligna serrarum dentes replent aequalitate inerti, h. e. quae serram reddit secando ineptam. ¶ Ponitur et pro minime strenuo, imbelli, infirmo. Virg. A. 4, 158. Spumantemque dari pecora inter inertia votis Optat aprum. ¶ Item pro minime vafro, incallido. Prop. 2, 23, 70. Tendis iners docto retia nota mihi. ¶ Iners censoria nota ap. Liv. 24, 18. est quae a censoribus inuritur iis, qui militiam detrectarunt, et sine causa vacatione armorum usi sunt. [*V. interprr. ad h. l.] ¶ Iners victoria, quae nullo aut exiguo labore ac certamine, et fortuna potius, quam virtute parta est. Claud. Quadrig. ap. Non. 4, 452. [*Adde Ov. Met. 7, 544. Leto moriturus inerti, i. e. sine sanguine. Sic ignava mors ap. Sil. 9, 512.] ¶ In bonam partem accipitur in illo Tibulli 1, 1, 5. Me mea paupertas vitae traducat inerti, h. e. quietae, sine curis ac negotiis, ἀταραξίᾳ, καὶ ἀπραξίᾳ. ¶ In sexto casu singulari fere in i desinit. Poetice autem etiam in e. Ov. Pont. 1, 5, 8. estque minor factus inerte situ; et ib. 10, 14. Stabit et in stomacho pondus inerte diu.

[**ĬNERSĬTŪDO**, inis, f. eadem ac inertia. Gloss. Philox. Inersitudo, ἀδρανία. F.]

ĬNERTĬA, ae, f. ἀτεχνία, ignoratio omnis artis, imperitia. V. INERS. Cic. Part. 10. Animi spectantur, quomodo affecti sint, virtutibus, vitiis; artibus, inertiis. Petr. Sat. 135. Illa inertiam meam accusans, etc., dentibus folliculos perite spoliat. ¶ Item artis defectus, cum scilicet artem aliquam exercere non licet, vel cum nihil agi potest. Sall. or. ad Caes. 2. med. Ubi eos paulatim expulsos agris, inertia atque inopia incertas domos habere coegit. ¶ Item saepissime pigritia, desidia, ignavia, ῥαθυμία. Ab ignavia, et desidia quomodo differat, in iis vocibus dictum est. Cato ap. Gell. 11, 2. Inertia atque torpedo plus detrimenti facit, quam exercitatio. Cic. Or. 1, 15. Duo illa relinquamus: idque largiamur inertiae nostrae. Id. Cat. 1, 2. Jam me ipsum inertiae nequitiaeque condemno. Id. Or. 1, 41. Castigare segnitiem hominum, atque inertiam. Sall. Cat. 56. Inertia, et mollitia animi. Cic. Rosc. Com. 8. Propter inertiam laboris, h. e. fugam. [*Vell. 2, 42, 4. Quippe sequebatur invidia inertiam: ubi recte Ruhnk. Cl. Oudendorpii conjecturam, avaritia pro invidia legentis, rejecisse videtur; coll. Sen. Tranqu. p. 345. Alit enim livorem infelix inertia: et omnes destrui cupiunt, quia se non potuerunt provehere; et Cic. Phil. 10, 2. Verum esse id, quod ego semper sensi, neminem alterius, qui suae confideret, virtuti invidere.] Liv. 33, 45. f. Inertia operis. Hor. Ep. 1, 11, 28. Strenua nos exercet inertia. Sall. or. ad Caes. 2. med. Libertatem per inertiam amittere.

ĬNERTĬCŬLUS, a, um, adj. dimin. Inerticula appellatur genus vitis, de qua ita Colum. 3, 2. med. Inerticula tamen nigra, quam quidam Graeci amethyston (ἀμέθυστον) appellant, potest in secunda quasi tribu esse, quod et boni vini est, et innoxia: unde etiam nomen traxit, quod iners habeatur in tentandis nervis, quamvis gustu non sit hebes. Plin. 14, 2, 4. n. 4. Inerticulam e nigris appellavere, justius sobriam dicturi, inveterato praecipue commendabilem vino, sed viribus innoxiam: siquidem temulentiam sola non facit.

ĬNĒRŬDĪTĒ, adv. ἀπαιδεύτως, non erudite. Quint. 1, 10. med. Non inerudite ad declamandum ficta materia. Gell. 7, 3. Inerudite, et ἀναγώγως principio nimis insolenti usus est (Cato).

[**ĬNĒRŬDĪTĬO**, onis, f. eruditionis defectus. Gloss. Philox. Ineruditio, ἀπαιδευσία. Usurpat etiam Vulg. Interpr. Eccli. 4, 30. F.]

ĬNĒRŬDĪTUS, a, um, adj. ἀπαίδευτος, non eruditus, indoctus, illitteratus. Cic. Fin. 1, 21. Non ergo Epicurus ineruditus, sed ii indocti, qui, etc. Id. Acad. 4, 43. Ne quis illud tam ineruditum absurdumque respondeat. Quint. 10, 1. Ineruditus judex. Suet. Gramm. 15. Sallustius Catonis verborum ineruditissimus fur. ¶ Translate. Quint. 1, 12. extr. Quanto plus delectationis habiturus, quam ex ineruditis voluptatibus?

ĬNERVO. V. ENERVO.

***INESCATĬO**, onis, f. August. B. A.

***INESCATORĬUM**, i, n. Sarisb. 3, 7. Gratia inescatorium est lucri. B. A.

ĬNESCĀTUS, a, um, part. ab inesco: δελεασθεὶς, esca captus: et translate deceptus. Liv. 22, 41. Quin potius credere velut inescatam temeritatem ferocioris consulis. Adde Flor. 3, 5. ¶ Proprie est esca repletus. Appul. Met. 9. Gravi odore sulphuris juvenis inescatus, atque obnubilatus. Id. ib. 7. Canes largissimae coenae reliquiis, rapinisque inescati, atque distenti.

ĬNESCO, as, a. 1. δελεάζω, proprie est pisces et aves esca captare. Translate sumitur pro decipere, allicere. Ter. Ad. 2, 2, 12. Nescis inescare homines, Sannio. Petr. Sat. 140. Sicut muta animalia cibo inescantur, sic homines non caperentur spe, nisi aliquid morderent. Liv. 41, 23. Specie parvi beneficii inescamur. Sen. ep. 74. med. Nec quidquam ex his hominem inescantibus ad Deum pertinet. Vell. 2, 13. Inescandae multitudinis causa.

[**ĬNĒSUS**, a, um, adj. non comesus. Gloss. Philox. Inesus, ἄβρωτος. F.]

ĬNĒVECTUS, a, um, adj. idem ac evectus. Virg. Cul. 340. Cur aliquis propriae fortunae munere dives Tendit inevectus coelum super? A[...] ib. 100.

ĬNĒVĪTĀBĬLIS, e, adj. ἀδιάδραστος, qui vit[...] non potest. Sen. Q. N. 2, 50. Mala inevitabil[...] Albin. 2, 443. Sed rigidum jus est, et inevitab[...] mortis. Curt. 4, 6. Inevitabile fatum. Tac. [...] 1, 74. crimen.

ĬNĒVĪTĀBĬLĬTER, adv. August. Enchir. [...] Inevitabiliter nos compellit.

ĬNĒVŎLŪTUS, a, um, adj. non evolutus. M[...] 11, 1. ad librum suum: Vadas et redeas inevolu[...]

ĬNĒVULSĬBĬLIS, e, adj. non evellendus, [...] dissolubilis, indivulsus. August. Bapt. contra [...] nat. 3, 10. Universae Ecclesiae inevulsibile m[...] brum esse gaudebat.

ĬNEXĀMĬNĀTUS, a, um, adj. Firmic. M[...] 1, 2. Inexaminatae partis allegationes. Capell[...] 303. Inexaminatas mulieres explodere.

ĬNEXCĬTĀBĬLIS, e, adj. qui excitari non [...] est. Sen. ep. 83. med. Oppressus inexcitabili som[...]

ĬNEXCĪTUS, a, um, adj. non excitus, non [...] citatus. Virg. A. 7, 623. Ardet inexcita Auso[...] atque immobilis ante.

ĬNEXCOCTUS, a, um, adj. non excoctus. [...] don. carm. 7, 380. pando pronus aratro Vertit i[...] coctam per pinguia jugera glebam.

ĬNEXCŌGĬTĀBĬLIS, e, adj. qui excogitari [...] potest. Lact. 1, 8. Inexcogitabilis, et nulli [...] satis notus. Adde Tert. adv. Valent. 37.

ĬNEXCŌGĬTĀTUS, a, um, adj. qui excogita[...] et praemeditatus non est. Plin. 36, 15, 24. [...] Novum et inexcogitatum antea posteaque remed[...] invenit ille rex.

ĬNEXCULTUS, a, um, adj. ἄκομψος, ἀνέργασ[...] inornatus. Gell. 13, 22. Villas suas inexculta[...] rudes, ne tectorio quidem praelitas fuisse dicit[...]

ĬNEXCŪSĀBĬLIS, e, adj. ἀναπολόγητος, qui [...] cusari non potest. Hor. Ep. 1, 18, 58. ne te [...] trahas, et inexcusabilis abstes. Ov. Met. 7, [...] felix et inexcusabile tempus, h. e. in quo nulla [...] cusatio afferri potest. Ulp. Dig. 5, 1, 50. I[...] cusabilia onera, h. e. quae detrectare non lice[...]

ĬNEXCUSSUS, a, um, adj. non excussus. [...] Cul. 300. Assidet hac juvenis, sociat quem gl[...] fortis, Acer, inexcussus. ¶ Item inexamina[...] Scaev. Dig. 33, 8, 23., sed ibi est interpret[...] Graecae vocis ἀνεξέταστος.

ĬNEXERCĬTĀTUS, a, um, adj. ἀγύμναστος, [...] exercitatus. Cic. Sen. 18. Nec tanquam inex[...] tati histriones, in extremo actu corruisse. [...] Tusc. 2, 16. Rudis et inexercitatus miles. Id. [...] 2, 17. Homo non hebes, neque inexercitatus [...] Brut. 36. Promptus et non inexercitatus ad di[...] dum. Auct. dial. de Or. 5. Inexercitata eloq[...] tia. Cels. praef. f. Famem facilius inexercita[...] quam exercitatus homo sustinet.

ĬNEXERCĬTUS, a, um, adj. idem ac inex[...] tatus. Macr. Sat. 7, 8. Disarium nostrum ine[...] citum non relinquo. Affertur et locus Cic. T[...] 5, 39. Asclepiadem ferunt non ignobilem, ne[...] exercitum philosophum. [Alii melius leg. non i[...] bilem Eretricum philosophum. F.]

ĬNEXĒSUS, a, um, adj. non exesus. Mi[...] Fel. Octav. 35. Poenale illud incendium non [...] mnis ardentium pascitur, sed inexesa corporum [...] ceratione nutritur.

ĬNEXHAUSTUS, a, um, adj. [*qui non ex[...] ritur, qui exhauriri non potest. Ita Virg. A. [...] 174 Insula inexhaustis Chalybum generosa m[...] lis, i. e. fodinae quae exhauriri non possunt [...] abundantia. Hinc dicitur de eo, quod furtis e[...] pinis belli non est vexatum, quod integrum per[...] sit. Sil. 14, 686. Inexhaustas pax relinqueret [...] bes, i. e. non spoliatas, vastatas. Huc per[...] etiam locus Tac. G. 20. Sera juvenum venus, [...] que inexhausta pubertas. ¶ Hinc translate, [...] ἀνεξάντλητος, i. q. nunquam esse desinit. Cic. [...] 3, 2. Erat enim in eo inexhausta aviditas lege[...]

[**ĬNEXOPTĀBĬLIS**, e, adj. non exoptab[...] Not. Tir. p. 106. Optabilis, exoptabilis, inexo[...] bilis. F.]

ĬNEXŌRĀBĬLIS, e, adj. ἀπαραίτητος, implac[...] lis qui exorari non potest. Cic. Sull. 31. Ego [...] qui vehemens in alios, qui inexorabilis in cet[...] esse visus sum. Liv. 34, 4. f. Adversus te, [...] rem tuam, et liberos tuos inexorabiles. Tac[...] 11, 18. Inexorabilis delictis. Gell. 14, 4. Co[...] improbos nocentesque immisericors atque inex[...] bilis. Id. 1, 13. Ferox, durus, indomitus, in[...] rabilis. Liv. 2, 3. Leges rem surdam, inexor[...] lem esse. Tac. H. 1, 51. Inexorabilis discipl[...] h. e. quae nunquam remittitur. Ov. Met. 5, [...] sed inexorabile durus Exerces odium. [*Ter. [...] 3, 2, 12. Adeon' ingenio te esse duro atque in[...] rabili.] Virg. G. 2, 491. inexorabile fa[...] [*Sil 16, 97. Inexorabilis Auster, i. e. du[...] saevus.] ¶ Item qui impetrari non potest. [...] Fl. 5, 321. Annuet ipse, reor: neque inexora[...] certe, Quod petimus. ¶ Translate. Val. Ma[...] 8. extr. n. 2. Arcae inexorabilibus claustris o[...] ratae.

ĬNEXŌRĀTUS, a, um, adj. non rogatus.

). 3, 114. Hoc est proprium Dei, inexorata beneficia praebere.

*INEXORTUS, a, um, adj. ἀναρκτον, inexortum. *Gloss. quod initio caret. B. A.*

INEXPECTATUS. V. INEXSPECTATUS.

INEXPEDIBILIS, e, adj. inexplicabilis. *Ammian.* , 13. *med.* Ne per moras inexpedibiles populantes amitterent copiam.

INEXPEDITUS, a, um, adj. non expeditus, non promptus, impeditus. *Arnob.* 7, 247. Inexpeditus rebus obeundis. *Id.* 5, 182. Quia cuncta, quae scripta sunt, inexpeditissimum vobis est traducere, vertere, derivare.

INEXPERIENTIA, ae, f. *Tert. Anim.* 20. Obundunt inscitiae, inexperientiae, otia, vitia.

INEXPERRECTUS, a, um, adj. non experrectus. *. Met.* 12, 317. In tanto fremitu ductis sine fine jacebat Sopitus vinis, et inexperrectus Aphydnas.

INEXPERTUS, a, um, adj. passive, ἄπειρος, non expertus, intentatus. *Virg. A.* 4, 415. Ne quid inexpertum frustra moritura relinquat. [*Tibull.* 1, 56. Inexperta ars, i. e. cujus nullum factum periculum, nova, intentata.] *Plin. ep.* 8, 14. *med.* nus quaestionis inexpertum. *Tac. H.* 2, 75. Legiones civili bello inexpertae. *Liv.* 28, 18. *f.* committere se in fidem inexpertam. *Id.* 23, 18. *d.* Exercitum in tectis habuit, adversus omnia humana saepe ac diu durantem, bonis inexpertum que insuetum. *Id.* 6, 18. Animus ad contumeliam inexpertus. *Val. Fl.* 1, 97. inexpertos tentaparentibus Austros Aesoniden. [*Sil.* 3, 446. inexpertae arces, i. e. nemini adhuc transitae.] ℙ Active, qui expertus non est, qui periculum non fecit. *Hor. Ep.* 1, 18, 86. Dulcis inexpertis cultura potentis amici. Expertus metuit. *Ov. Her.* , 23. Jussus inexpertam Colchos advertere puppim. *Tac. A.* 16, 5. Quique per longinquas provincias lasciviae inexperti. [*Tibull.* 1, 7, 31. Primus inexpertae commisit semina terrae: i. q. *Val. Fl.* 1, 69. ignaras Cereris terras dixit.] ℙ Inexpertum carmen ap. *Stat. Silv.* 4, 5, 11. est adhuc contentum domi, necdum prolatum, recitatum ve.

INEXPIABILIS, e, adj. ἀκάθαρτος, qui expiari non potest. *Cic. Tusc.* 1, 12. Nec violatas tam inexpiabili religione sanxissent. *Id. Har. resp.* 27. Inexpiabile scelus. ℙ Translate sumitur pro implacabili. *Liv.* 39, 31. Inexpiabile odium Romanorum in Annibalem. *Id.* 4, 35. Inexpiabile bellum, [*i. e. culpa belli contracti inexpiabilis: Gr. πόλεμος ἄσπειστος.] *Cic. Pis.* 3. Sese alicui implacabilem inexpiabilemque praebere. [*Quint. Inst.* 16, 2. Sed bella etiam inexpiabilia excitentur: v. *Spald.*, qui plura laudat. Adde *Suet. Caes.* Inexpiabilem sibi invidiam movit, i. e. nullo modo placandam, itaque exitiabilem, quod suasit *Oudend.* etiam *Brem.*]

INEXPIABILITER, adv. modo inexpiabili. *August. de Gen. ad litt.* 11, 13. Inexpiabiliter corruptus atque perversus.

INEXPIATUS, a, um, adj. non expiatus. *August. ep. ad Dioscor.* 56. *in.* Dedecus inexpiatum manet.

INEXPLACABILIS, e, adj. non explacabilis. *Not. Tir.* p. 106. Placabilis, implacabilis, explacabilis, inexplacabilis. *F.*]

INEXPLANABILIS, e, adj. inexplicabilis. *Cael.* 4, 95. Nescio quid vulgo inexplanabile loquetur.

INEXPLANATUS, a, um, adj. non planus, impeditus, ut inexplanata lingua, *h. e.* impedita. *Plin.* , 37, 65. Metellum pontificem linguae adeo inexplanatae fuisse accepimus.

INEXPLEBILIS, e, adj. ἀσυμπλήρωτος, qui expleri non potest, insatiabilis. *Cic. Tusc.* 5, 6. omnia rapide appetentem cum inexplebili cupiditate. *Liv.* 28, 17. Vir inexplebilis virtutis veraeque laudis. *Plin.* 11, 25, 30. Scorpiones cum sitiunt, *(ant)* inexplebiles potu. *Just.* 31, 8. Inexplebile desiderium videndi. *Sen. ep.* 89. *extr.* Inexplebilis stomachus. *Id. Cons. ad Helv.* 15. Ubi colloquia, horum inexplebilis eram? [*Tac. H.* 2, 62. epularum foeda et inexplebilis libido; et cp. 95. inexplebiles Vitellii libidines: ita saepius utuntur h. v. sciti aequales seriorésque.]

INEXPLETUS, a, um, adj. non expletus, inexplebilis. *Ov. Met.* 3, 439. de Narcisso: Spectat inexpleto mendacem lumine formam, [*i. e. quod contemplanda imagine expleri, satiari non poterat.] *Stat. Silv.* 3, 3, 8. inexpleto rumpentem pectora aestu. *Id. Th.* 2, 518. Inexpleta alvus. *Val. Fl.* 762. Semper inexpletis agnoscit Iasona curis. *Stat. Th.* 6, 703. Ardet inexpleto saevi Mavortis amore; et *ib.* 4, 473. et formidabile regnum Mortis inexpletae; et *ib.* 8, 482. inexpleto rapitur per illia ferro. Sic 667. Inexpletae caedes, *h. e.* plurimae quidem, sed quae nondum tamen crudelitatem explevere. Adde *ib.* 4, 474. [*Lucan.* 2, 176. inexpleto non fanda piacula busto, i. e. insatiabili: quasi ejus ira, qui vindicabat Catulum, ingra semper surrexerit, quoties occisi fratris recordabatur. Ita *Cort.*, q. v. plura ad h. l. laudantem.] ℙ *Inexpletum* adverbii more, *Virg. A.* 8, 559. Inexpletum lacrimans.

INEXPLICABILIS, e, adj. ἄλυτος, involutus, impeditus, difficilis, unde se facile expedire quis nequit. *Cic. Att.* 8, 3. *f.* O rem, inquis, difficilem et inexplicabilem! atqui explicanda est. [*Adde *ib.* 10, 2. et 15, 9.] *Liv.* 40, 33. Inexplicabiles continuis imbribus viae. *Id.* 37, 52. Cum aliquandiu hinc indulgentia, hinc modestia, inter permittentes invicem, non magis mutua, quam inexplicabili facilitate certatum esset. *Quint.* 5, 10. *med.* Laquei inexplicabiles. *Curt.* 3, 1. Inexplicabile vinculum. *Tac. A.* 3, 73. bellum. *Plin.* 36, 13, 19. *n.* 2. Inexplicabilis error viarum. *Gell.* 14, 2. ambiguitas. ℙ Item inenarrabilis, ἀνέκφραστος, ἄπορος. *Cic. Acad.* 4, 29. *extr.* Haec inexplicabilia esse dicitis. [*Ib.* cp. 30. Postulant, ut excipiantur haec inexplicabilia.] (ἄπορα Graece haec dici, *Gell.* 9, 15. docet: et ad dialecticos pertinent) *Plin.* 34, 7, 17. Inexplicabilis multitudo. *Id.* 23, 1, 19. De generibus singulis disserere immensum et inexplicabile est.

INEXPLICABILITER, adv. *Appul. Met.* 2. *f.* Cetera corporis inexplicabiliter ad regulam congruentia, *h. e.* ita ut explicari verbis non possit. *August. ep.* 255. *med.* Inexplicabiliter implicare.

INEXPLICATUS, a, um, adj. non explicatus. *Arnob.* 7, 219. Quas tamen nos partes inexplicatas transcurrimus, atque intactas.

INEXPLICITUS, a, um, adj. inexplicatus, inexplicabilis. *Stat. Th.* 2, 510. de Sphinge: Conlustrat campos, si quis concurrere dictis Hospes inexplicitis, aut comminus ire viator Audeat. *Mart.* 9, 48. Democritos, Zenonas, inexplicitosque Platonas.

INEXPLORATE, adv. ἀκατασκόπως, ἀνεξετάστως, sine exploratione, et inquisitione. *Gell.* 5, 19. Sed arrogationes non temere, nec inexplorate committuntur.

INEXPLORATO, adv. idem ac inexplorate. *Liv.* 21, 25. Ibi inexplorato profectus, in insidias praecipitatus, etc. *Id.* 22, 4. Inexplorato angustiis superatis, *h. e.* non explorato itinere per speculatores praemissos. [*Ita saepissime ap. *Liv.*]

INEXPLORATUS, a, um, adj. ἀνεξέταστος, non exploratus, non investigatus, non ante cognitus, incompertus, obscurus. *Liv.* 26, 48. Inexplorata stagni vada. [*Cf. 39, 51. Adde 43, 4. Vicina etiam inexplorata erant.] *Plin.* 35, 6, 25. Apportatur et Indicum ex India, inexploratae adhuc inventionis mihi.

INEXPUGNABILIS, e, adj. ἀνάλωτος, qui expugnari non potest. *Liv.* 2, 7. Ibi alto et munito loco arcem inexpugnabilem fore. [*Adde 5, 6. et *Vell.* 2, 115, 4. Quippe Perustae ac Desitiates Delmatae, situ locorum ac montium, ingeniorum ferocia, mira etiam pugnandi scientia, sed praecipue angustiis saltuum paene inexpugnabiles.] ℙ Translate. *Cic. Tusc.* 5, 14. Volumus enim, eum, qui beatus sit, tutum esse, inexpugnabilem, septum atque munitum. *Sen. ep.* 57. Naturalis affectio inexpugnabilis rationi. *Quint.* 7, 3. Verborum finitio inexpugnabilis. *Plin.* 33, 4, 21. Terra prope inexpugnabilis, *h. e.* quae perfringi et cavari non potest. *Ov. Met.* 5, 486. inexpugnabile gramen, *h. e.* inexstirpabile. *Plin.* 35, 13, 46. Lapis undis inexpugnabilis, *h. e.* qui ab undis non eroditur, consumiturve. *Ov. Met.* 11, 767. Non agreste tamen, nec inexpugnabile amori Pectus habens. *Arnob.* 7, 218. Inexpugnabilis necessitas. *Cels.* 3, 20. In hoc *(morbo)* marcor est, et inexpugnabilis paene dormiendi necessitas.

INEXPUGNATUS, a, um, adj. non expugnatus, non victus. *Paul. Nol. ep. ad Vitric.* 18. *n.* 5. Voluntas sanctis operibus, et pio ministratu inexpugnata.

INEXPUTABILIS, e, adj. ἀσυλλόγιστος, cujus ratio et numerus iniri non potest. *Colum.* 9, 4. Nam inexputabilis erat numerus.

INEXSATURABILIS et Inexaturabilis, e, adj. ἀπλήρωτος. *Virg. A.* 5, 781. Junonis gravis ira, et inexsaturabile pectus. Al. leg. *nec exsaturabile.* *Arnob.* 2, 71. Inexsaturabilis appetitus.

[INEXSECRABILIS, e, adj. non exsecrabilis. *Not. Tir.* p. 152. Exsecrabilis, inexsecrabilis. *F.*]

*INEXSECUTIO, onis, f. *Jul. Valer. res gest. Alex. M.* (ed. *A. Maio*) 2, 34. Inefficacem illam inexsecutionem Alexander laboraret. Ita cod. pro *insectationem* vel *insecutionem.* *B. A.*

INEXSPECTATUS et Inexpectatus, a, um, adj. ἀπροσδόκητος. *Cic. Or.* 2, 55. Pro Dii immortales, quae fuit illa, quanta vis! quam inexspectata! *Sen. ep.* 107. Nihil insolitum, nihil inexspectatum est. *Ov. Met.* 12, 65. inexspectatus in armis Hostis adest. [*Quint. Inst.* 9, 2, 24. Etiamsi quid nobis ipsis dicamus inexspectatum accidisse: ubi *cd. Ambr.* 1. *inexspectato*, sed rasum *o.* Hinc *Spalding.* addendum fortasse adverbium Lexicis putat.]

INEXSTINGUIBILIS et Inextinguibilis, e, adj. qui exstingui non potest. *Lact.* 7, 19. Flamma inexstinguibilis. ℙ Translate. *Varr.* ap. *Non.* 2, 479. Mala consuetudo diu importata est inexstinguibilis.

INEXSTINCTUS et Inextinctus, a, um, adj. *Ov. Fast.* 6, 297. Ignis inexstinctus templo celatur in illo. ℙ Translate. *Id. Ib.* 424. inexstincta conficiare fame; et *Trist.* 5, 14, 35. Aspicis, ut longo maneat laudabilis aevo, Nomen inexstinctum, Penelopea fides? *Id. Fast.* 1, 413. Inexstincta libido.

INEXSTIRPABILIS et Inextirpabilis, e, adj. *Plin.* 15, 20, 22. Radices multae atque altae, et ideo inexstirpabiles.

INEXSUPERABILIS et Inexuperabilis, e, adj. ἀνυπέρβλητος, qui superari non potest. *Liv.* 5, 34. de Alpib.: Quas inexsuperabiles visas, haud equidem miror. *Id.* 44, 35. Natura et operibus inexsuperabilis ripa videbatur. *Id.* 8, 7. Inexsuperabilis vis fati. [*Cf. *Lex. Liv.* s. h. v. Adde *Vell.* 2, 32, 4. Inexsuperabili manu terrarum orbem liberavit; coll. *ib.* 120, 4.] *Sen. ep.* 85. *med.* Beata vita bonum in se perfectum habet, inexsuperabile, *h. e.* quod a nullo alio bono vincitur. [*Inscr.* ap. *Orell.* 1373. Inexsuperabile donum.]

INEXTERMINABILIS, e, adj. qui exterminari non potest. *Claud. Mamert. Stat. anim.* 2, 10. ex *Sap.* 2, 23. Deus creavit hominem inexterminabilem.

INEXTRICABILIS, e, adj. unde se facile extricare atque expedire quis nequit. *Virg. A.* 6, 27. de labyrintho: Hic labor ille domus, et inextricabilis error. [*Sil.* 4, 584. Inextricabile litus, i. e. e quo evadere non est.] *Plin.* 20, 21, 86. Stomachi inextricabilia vitia, [*i. e. quae sanari non possunt.] ℙ Item qui avelli non potest. *Plin.* 16, 39, 74. Caedi tempestivum, quae decorticentur, cum germinant: alias cortice inextricabili. ℙ Translate est inexplicabilis, inenarrabilis. *Cic. Acad.* 4, 29. *extr.* Haec inextricabilia esse dicitis: ἄπορα. Al. leg. *inexplicabilia.* [*Ita *Orell.*] Et *Plin.* 11, 2, 1. Inextricabilis perfectio.

INEXTRICABILITER, adv. *Appul. Met.* 11. In extricabiliter contorta faturum licia.

[INEXTRICATUS, a, um, adj. non extricatus. *Gloss. Philox.* Inextricatus, ἄπορητος. *F.*]

INFABRE, adv. ἀτέχνως, ἀκόμψως, inartificiose, inornate, impolite. *Liv.* 36, 40. In Gallicis vasis, non infabre suo more factis. *Hor. Sat.* 2, 3, 22. Quid sculptum infabre, quid fusum durius esset. ℙ *Non.* 1, 192. exponit etiam foede, ut *affabre*, pulcre: affertque illud *Pacuv.* (quem loc. habet etiam 4, 46.) Barbaricam pestem navibu' nostris obtulit, Nova figura factam, commissam infabre.

INFABRICATUS, a, um, adj. ἀκατασκεύαστος, ἀνέργαστος, non fabricatus, impolitus. *Virg. A.* 4, 400. Frondentesque ferunt ramos et robora silvis Infabricata fugae studio.

INFACETE et Inficete, adv. ἀκόμψως, minime facete, rustice, ineleganter, insulse: et saepe praecedente negativa particula ponitur. *Vell.* 2, 33. *extr.* Quem haud infacete Pompejus Xerxem togatum vocare assueverat. *Suet. Tit.* 20. Unde quidam urbanorum non infacete, Dicam, inquit, cum, etc. *Plin.* 35, 4, 8. Ostendens in tabula pictum inficetissime Gallum exserentem linguam. (*Cic. Or.* 2, 66. eandem rem narrat.)

INFACETIAE, arum, f. plur. res, aut dicta infaceta, ineptiae. *Catull.* 36, 19. At vos interea venite in ignem Pleni ruris et infacetiarum, Annales Volusi. Al. leg. *inficetiarum.*

INFACETUS et Inficetus, a, um, adj. ἄκομψος, minime facetus, insipidus, insulsus, inurbanus, illepidus. Fere particulae negativae postponitur. *Cic. Off.* 3, 14. Canius nec infacetus, et satis litteratus. *Id. Coel.* 29. Non inficetum mendacium. [*Ante Gruterum leg. *infacetum.*] *Suet. Gramm.* 23. Non infaceto dicto notatus. *Mart.* 5, 78. Sed quod grave sit, nec infacetum Parvi tibia condyli sonabit. ℙ Item rudis, rusticus, fatuus, elegantiarum expers atque ignarus. *Catull.* 43, 1. Tecum Lesbia nostra comparatur? O saeclum insipiens et inficetum! *Pl. Truc.* 2, 4, 4. Qui tam inficetus Lemno adveniens, qui tuae Non des amicae suavium? *Catull.* 22, 14. Idem inficeto est inficetior rure. [*Doederl.* 2, 83. ita discrimen ponit inter *infacetus* et *inficetus*, ut hoc sensu affirmativo hominem significet, stultum, ineptum; illud negative de eo dicatur, qui animi alacritate, solertia caret.]

INFACTUS pro Infectus legitur a nonnullis ap. *Tert. Apol.* 11.

INFACUNDIA, ae, f. ἡ ἐν τῷ λέγειν ἀπειρία, imperitia loquendi, aut dicendi, infantia. *Gell.* 11, 16. *f.* Hujus tui erroris culpam esse intelligo in mea scilicet infacundia, qui ne pluribus quidem verbis potuerim non obscurissime dicere, quod a Graecis perfectissime uno verbo, et planissime dicitur.

INFACUNDUS, a, um, adj. ὁ ἐν τῷ λέγειν ἄπειρος, non facundus, infans, imperitus dicendi aut loquendi. *Liv.* 4, 49. *med.* Tribunus plebis vir acer, nec infacundus. *Gell.* 18, 3. Vir inopi lingua et infacundus. *Liv.* 7, 4. *f.* Quod filium juvenem in opus servile dederit, quia infacundior sit et lingua impromptus.

INFAECO, as, a. 1. faece polluo, maculo, con-

spurco. *Tert. Anim.* 53. *f.* Animam concretione carnis infaecat.

INFALSATUS, a, um, adj. corruptus, ut Infalsati codices, *August. contra Faust.* 13, 4. *f.*

*INFAMATIO, onis, f. *JCt. B. A.*

*INFAMATOR, oris, m. *Digest. B. A.*

INFAMATUS, a, um, part. ab *infamo*: vituperatus. *Nep. Alcib.* 11. Hunc infamatum a plerisque tres historici laudibus extulerunt. *Ov. Met.* 14, 446. infamataeque relinquunt Tecta Deae.

INFĀMIĂ, ae, f. δυςφημία, malus sermo dissipatus, malus rumor, mala fama. *Ov. Met.* 1, 211. Contigerat nostras infamia temporis aures; [*i. e. rumor de perversitate hominum hujus temporis.] et 215. minor fuit ipsa infamia vero. ¶ Item ἀδοξία, nota ex mala fama, probrum, turpitudo nominis, macula. *Caes. B. G.* 7, 56. Cum infamia atque indignitas rei impediebat. *Pl. Pers.* 3, 1, 27. Hominum immortalis est infamia: etiam tum vivit, cum esse credas mortuam. *Ter. Andr.* 2, 6, 13. Haec res est mihi infamiae. *Cic. Cluent.* 22. Illa judicia senatoria insigni turpitudine notata, atque operta dedecore et infamia. *Id. Cat.* 1, 6. Quae nota domesticae turpitudinis non inusta vitae tuae est? quod privatarum rerum dedecus non haeret infamiae? *Id. Tusc.* 4, 20. Ignominiam et infamiam ferre sine dolore. *Ter. Heaut.* 2, 3, 18. In summa infamia esse. *Cic. Att.* 4, 18. Flagrare infamia. *Julian. Dig.* 3, 2, 1. notari. *Ulp. ib.* 6. laborare. *Nep. Alc.* 3. aspergi. *Cic. Verr.* 1, 12. urgeri; et *ib.* 2, 3, 60. *extr.* Ex infamia eripere; et *ib.* 1, 15. liberare. *Hirt. B. G.* 8, 30. De re aliqua infamiam capere. *Justin.* 3, 4. colligere. *Caes. B. G.* 6, 22. habere. *Ulp. l. c.* 13. alicui irrogare. *Cic. Coel.* 18. inferre. *Liv.* 44, 25. *extr.* movere. *Tac. A.* 14, 22. ferre alicui; et 56. alicui parare. *Justin.* 3, 7. acquirere alicui. *Caes. B. C.* 3, 74. sarcire. *Justin.* 30, 3. expiare. *Suet. Caes.* 79. discutere. *Id. Aug.* 71. refutare. *Id. Dom.* 1. Primae adolescentiae tempora tanta infamia gessisse fertur, ut, etc. *Id. Aug.* 55. Libellos ad infamiam cujusquam edere. *Tac. A.* 12, 4. Trahere aliquid ad infamiam, *h. e.* infamem reddere. *Suet. Aug.* 68. Variorum dedecorum infamiam subire. *Ov. Fast.* 1, 551. Cacus Aventinae timor atque infamia silvae, *h. e.* qui silvam Aventinam infamem reddidit. Sic *Met.* 8, 97. Dii te submoveant, o nostri infamia saecli, Orbe suo. [*Notari etiam poterant ista: *Vell.* 2, 33, 2. Infamia pecuniae, i. e. quam Lucullus collegerat ex pecuniae cupidine. Laud. *Ruhnk.* ad h. l. *Caes. B. C.* 1, 4. Infamia duarum legionum, i. e. quam Pompejus sibi contraxerat ob duas legiones interceptas: ubi v. *Moeb.*] ¶ In plur. num. *Pl. Pers.* 3, 1, 19. si ad paupertatem admigrant infamiae, Gravior paupertas fit. *Tac. A.* 4, 33. Qui, Tiberio regente, poenam, vel infamias subiere.

INFĀMIS, e, adj. ἄτιμος, qui ob scelus, aut turpitudinem mala fama est, male audit, turpis, famosus, vitiis notus. *Cic. Font.* 11. Turpis adolescentia, vita infamis. *Tac. G.* 14. Infamis et probrosus. *Cic. Cluent.* 47. Homines ceteris vitiis, atque omni dedecore infames. *Id. Verr.* 2, 4, 9. Multas familias in perpetuum infames tuis flagitiis fecisti. *Tac. H.* 2, 56. Valens ob lucra et quaestus infamis. *Id. A.* 1, 73. Infamis corpore, *h. e.* flagitiis; et *ib.* 6, 7. Infamis per flagitia. [*Tibull.* 2, 4, 38. ut infamis hic deus esset amor: quippe qui puellarum avaritia juvenes bonis exuat et perdat.] ¶ Metonymice. *Plin. ep.* 7, 27. Spatiosa et capax domus; sed infamis et pestilens. *Cic. Div. Verr.* 7. Ceratam unicuique tabellam dari cera legitima, non illa infami, et nefaria, *h. e.* quae corruptis judicibus infamiam peperit. V. *Ascon. ib. Imppp. Gratian., Valent. et Theodos. Cod.* 10, 31, 34. Infamissima utilitas. ¶ *Infamis digitus* est medius, qui et impudicus ob penis similitudinem dicitur. V. IMPUDICUS. *Pers.* 2, 33. uda labella Infami digito, et lustralibus ante salivis Expiat. ¶ *Infamis in aliquem* dicitur, qui alicui infamiam creat, praesertim stupro oblato. Interdum enim *infamis* absolute dicitur, qui libidinum probro laborat. *Quint.* 9, 2. *med.* et *decl.* 19. Pater, qui infamem in matrem filium secreto occidisset. *Petr. Sat.* 92. Nescio quis eques Romanus, ut ajebant, infamis. *Quint.* 6, 3. *med.* Dicebantur infames feminae ad eam convenire solitae. ¶ Dicitur de rebus inanimis, et de locis, in quibus aut scelus aliquod commissum est, aut periculum inest ac pernicies. *Ov. R. Am.* 254. Non anus infami carmine rumpet humum. [*Id. Met.* 7, 269. Addit — Et strigis infames — alas: *scil.* quod strigis alae adhibebantur in arte magica. V. quae laudat in h. rem *Gierig.* et *Jahn.*] *Liv.* 8, 18. Quorum mors infamem annum pestilentia fecit. *Id.* 21, 31. Infames frigoribus Alpes. *Id.* 44, 24. *extr.* Quae colloquia occulta et legationes infames quidem erant, sed quid actum esset, ignorabatur. *Hor. Sat.* 2, 2, 47. Galloni praeconis erat acipensere mensa Infamis, *h. e.* propter nimios sumptus. (De hac re exstant *Lucilii* versus ap. *Cic. Fin.* 2, 8.) *Id. Od.* 1, 3, 20. Infames scopulos Acroceraunia, *h. e.* propter crebra naufragia. *Stat. Th.* 1, 333. Infames Scirone petrae, *h. e.* propter latrocinia et caedes Scironis. [*Ov. Met.* 4, 285. infamis Salmacis, *scil.* quod ex eo bibentes eoque se lavantes effeminet, molliatque. V. *Gierig.* ad h. l.] ¶ *Infames materias* appellat *Gell.* 17, 12. quas Graeci ἀδόξους ὑποθέσεις, *h. e.* ignobiles, viles, et de quibus mala apud omnes opinio est, ut febris, Thersites, asinus, musca, quorum laudes non defuere qui animi causa, ostendendique ingenii, luculentis scriptionibus persequerentur.

INFAMISSIME, adv. superlat. ab infamiter (cujus tamen adhuc exempla non vidimus.) *Capitol. Pert.* 13. *extr.* Cornificiae infamissime dicitur adhaesisse.

INFĀMO, as, avi, atum, a. 1. ἀτιμάζω, infamia afficio, ignominiam vel notam inuro. *Cic. Fam.* 9, 12. Ut tua moderatio et gravitas aliorum infamet injuriam. *Prop.* 3, 9, 28. Juppiter infamat seque suamque domum. *Ov. Pont.* 3, 6, 43. Desine mitem animum vano infamare timore. Alii leg. *inflammare.* Al. *informare.* *Sil.* 3, 273. ferrum infamare veneno, *h. e.* imbuere. Al. leg. *inflammare.* *Sen. ep.* 22. Non est, quod quisquam illos apud te temeritatis infamet. *Petr. Sat.* 6. Sententias rident, ordinemque totius dictionis infamant, *h. e.* carpunt, damnant, explodunt. *Stat. Th.* 7, 416. Acheloon utroque Deformem cornu vagus infamabat Acarnan, *h. e.* vulgabat, diffamabat. *Claud. B. G.* 513. Insanos infamat navita montes, *h. e.* infami nomine insanos appellat. *Colum.* 1, 7. Ita fit, ut et actor et familia peccent, et ager saepius infametur, *h. e.* agro imputetur peccatum familiae, et domini damnum. *Id.* 9, 8. Non sunt degeneres apes intermiscendae, quae infament generosas. *Stat. Th.* 9, 96. Funera infamantia bellum. *Liv.* 40, 7. Infamandae rei causa januam obserare jubet.

INFANDUS, a, um, adj. ἄῤῥητος, inenarrabilis, nefandus, exsecrandus: is, de quo quis fari non debet, vel non potest. Fere in malam partem sumitur, scil. de rebus turpissimis, aut miserrimis. [*Differunt *infandus* et *nefandus*: illud dicitur de eo quod propter ingentem facinoris magnitudinem proloqui nemo potest; hoc respicit rem, quam pronuntiare propter atrocitatem nemo vult aut nemini licet. *Doederl.* 2, 150.] *Cic. Or.* 2, 79. Res crudelis, infanda, praeter opinionem. *Id. Sext.* 55. Vix homines odium suum a corpore ejus impuro atque infando represserunt. *Virg. A.* 2, 3. Infandum regina jubes renovare dolorem. *Id. ib.* 4, 85. infandum si fallere possit amorem; et *ib.* 1, 601. infandos Trojae miserata labores; et *ib.* 4, 613. Infandum caput, *h. e.* homo exsecrabilis; et *ib.* 7, 583. infandum contra omina bellum; et *ib.* 8, 578. infandum casum Fortuna minaris; et *ib.* 10, 673. infanda mors; et *ib.* 2, 132. infanda dies; et *ib.* 3, 644. infandi Cyclopes; et *ib.* 8, 483. infandae caedes. ¶ Absolute. *Id. ib.* 8, 489. infanda furentem Armati circumsistunt. *Lucan.* 5, 307. Passurasque infanda nurus. *Sen. Oedip.* 15. infanda timeo. *Quint. Varius* ap. *Quint.* 3, 8. *med.* Jam fero infandissima, jam facere cogor. ¶ Ritu adverbii. *Virg. A.* 1, 255. Navibus (infandum!) amissis, unius ob iram, etc.

INFANS, antis, adj. ἄλαλος, qui fari nescit, vel nequit: ab *in* privativa, et *fari*. *Cic. Div.* 1, 53. Scribit Herodotus, Croesi filium, cum infans esset, locutum. ¶ Item indisertus, infacundus, dicendi imperitus. *Id. Brut.* 26. *f.* Quae historia neque nimis est infans, neque perfecte diserta. *Id. Q. Fr.* 3, 4. Gabinius absolutus est. Omnino nihil accusatore infantius. *Id. Cluent.* 18. *extr.*, Ut timerem, si nihil dixissem, ne infantissimus; si multa, ne impudentissimus existimarer. *Auct. ad Her.* 2, 11. Dialectici dum caute et expedite loqui volunt, infantissimi reperiuntur. *Hor. Sat.* 1, 6, 57. Infans namque pudor prohibebat plura profari. [*V. *Heindf.* ad h. l.] *Varr.* ap. *Non.* 1, 275. Infantior, quam meus est mulio: *proverb.* ¶ Saepe dicitur de puero, qui nondum fari coepit. *Varr. L. L.* 5, 7. Fatur is, qui primum homo significabilem ore emittit vocem: ab eo, antequam ita faciant pueri, dicuntur infantes. *Cic. Cluent.* 9. Cum haberet ex Naevia infantem filium. *Id. Or.* 2, 39. Omnia minima mansa, ut nutrices infantibus pueris, in os inserant. *Id. Rosc. Am.* 53. Infantium puerorum incunabula; et *Verr.* 2, 1, 58. Iste infanti pupillae fortunas patrias ademit. *Ov. Fast.* 6, 145. Pectoraque exsorbent avidis infantia linguis, *h. e.* pectora puerorum; et *ib.* 4, 208. Tutus ut infanti vagiat ore puer. *Id. Her.* 9, 86. infans manus; et *ib.* 11, 119. infantes umbrae, *h. e.* manes puerorum. ¶ Absolute. *Cic. Fin.* 2, 11. Nec vero, ut voluptatem expetat, natura movet infantem. *Caes. B. G.* 7, 28. Non aetate confectis, non mulieribus, non infantibus pepercerunt. *Liv.* 31, 12. In Sabinis incertus infans natus, masculus, an femina esset. *Virg. A.* 6, 427. infantumque animae flentes. ¶ Dicitur et de fetu in utero. *Liv.* 24, 10. Infantem in utero matris clamasse, etc. Adde *Cels.* 7, 29. et 5, 21. ¶ *Ab infante* est a puero. *Colum.* 1, 8. et *Sen. Ira* 2, 5. Eligendus est rusticis operibus ab infante duratus. *Cels.* 7, 7. *n.* 15. In his, qui ab infantibus id
tium habent. ¶ [In *Inscr.* ap. *Grut.* 682, 9.
in alia ap. *Mur.* 1160, 11. dicitur *infans* puer
norum novem; in alia ap. *Grut.* 671, 13. itid
puella annorum duodecim; et auriga in alia, qu
vide in V. BIGARIUS. *Inscr.* ap. *Guarini*, *Ri*
che di Eclano p. 113. C. Pontio Hygino infa
dulcissimo decurioni C. Cogitatus pater. V.
CURIO. Alia ap. *Labus.*, *Ant. marm.* p. 4. C.
lio Ingenuo *Clarissimo Iuveni* Trib. Leg. III
Tib. Claud*ius* Victor *Vir Egregius* infanti beni
plura de se merenti. V. *eund. ib.* p. 31., ubi
rima huc pertinentia. *F.*] ¶ Translate. *Cic.*
10, 18. Illa Hortensiana omnia fuere infantia,
e. puerilia, non enim, quae promiserat, praest
¶ Per catachresin usurpatur de brutis animali
Plin. 10, 33, 49. de halcyonibus: Nidum molli
plumis consternunt, ne durus sit infantibus pul
et *ib.* 61, 81. de vespertilione: Mater geminos
litat amplexa infantes. *Id.* 29, 5, 32. Infa
catuli. Adde *Mart.* 13, 97. ¶ Item de rebus
animis. *Plin.* 22, 22, 46. Infans boletus,
recens editus. *Hor. Sat.* 2, 5, 39. (*fortass*
persona alterius poetae) rubra Canicula findet
fantes statuas, *h. e.* e recenti et viridi ligno fac
[alii exponunt *mutas.* *F.* *Illud praeferend
V. *Heindf.*] ¶ *Infans*, infandus. *Accius*
Non. 1, 275. et 4, 478. Infans facinus.

INFANTĀRĬUS, a, um, adj. ab *infans.* In
taria a *Mart.* 4, 88. dicitur mulier, quae infa
amat, vel quae infantem gestat. ¶ Hinc *infa*
rii dicebantur, quos olim in Christianorum co
infantem sacrorum causa mactandum, et come
dum portare falso putabant ethnici. *Tert. ad*
1, 2. Porrigenda quaestio in socios, conscios
Perducerentur infantarii (*qui infantem attuleru*
et coqui (*qui coxere*), et ipsi canes pronubi (*e*
sores luminum); emendata res esset. V. PRO
BUS. [*Plura addidit *F.*]

INFANTĬĂ, ae, f. ἀλαλία, ἀφωνία, inscitia,
impotentia loquendi. *Lucr.* 5, 1029. ipsa vid
Protrahere ad gestum pueros infantia linguae.
Item imperitia dicendi, jejunitas, orationis in
Cic. Att. 4, 16 *med.* Accusatorum incredibilis
fantia. *Id. Or.* 3, 35. Neque infantiam ejus,
rem norit, sed eam explicare dicendo non q
esse laudandam. *Suet. Gramm.* 4. Quae qui
omitti jam video desidia quorundam, et infa
¶ Item aetas hominis, qua nondum fari coepit,
si loquitur, non rationabiliter tamen et congr
ter, νηπιότης. Ea usque ad septimum annum
producitur, ut colligitur ex *Ulp. Dig.* 26,
(V. AETAS.) *Quint.* 1, 1. Quantum in infa
praesumptum est temporis, adolescentiae acquir
¶ Pro ipsis infantibus. *Plin.* 32, 2, 11. Su
curalii, infantiae adalligati, tutelam habere
duntur. ¶ Per catachresin dicitur de prima b
rum aetate. *Plin.* 8, 44, 69. Infantia asini.
11, 48, 108. Solidipedes in infantia scabunt
posterioribus cruribus. *Id.* 10, 63, 83. Cerv
infantia educati. ¶ Item de rebus inanimis re
tibus. *Plin.* 15, 19, 21. Culices lacteum humo
hoc est infantiam pomi, absumunt. *Colum.* 5
med. Posito semini arundo adnectitur, quae
infantiam ejus tueatur. *Macr. Sat.* 7, 7. *med.*
num cum in infantia est, dulce; cum pube
magis suave, quam dulce est. ¶ *Ab infanti*
puero. *Tac. A.* 1, 4. Prima ab infantia edu
in domo regnatrice. ¶ Translate. *Juven.* 10,
madidique infantia nasi, *h. e.* destillatio nasi i
nectute, qualis in infantia esse solet.

INFANTĬCĪDĂ, ae, m. et f. qui infantem
dit. *Tert. Apol.* 4.

INFANTĬCĪDĬUM, ii, n. caedes infantis.
Apol. 2.

INFANTĪLIS, e, adj. ad infantem perti
Just. 17, 3. Parvulum infantilibus blandim
inductus diu protexit. *Ulp. Dig.* 34, 2, 26.
fantilis vestis. *Appul. Met.* 5. Hic adhuc inf
lis uterus gestat nobis infantem alium, si te
nostra secreta silentio, divinum; si profana
mortalem, *h. e.* parvus, paucis ab diebus
gnans; de Pneyche vero loquitur ex Cupidis gra

INFANTO, as, a. 1. infantis instar nutrio.
adv. Marc. 1, 14. Lactis et mellis societatem,
suos infantat.

INFANTŬLĂ, ae, f. dimin. *Appul. Met.*
Habebat filiam parvulam de marito, huic infa
lae quod leges successionem deferrent, etc. [
Hieron. in Ezech. 4, 16, 4. et 5. *F.*]

INFANTŬLUS, i, m. dimin. ab infans. *A*
Met. 8. Gerebamus infantulos et mulieres.
carmen lapidi incisum, ap. *Mur.* 1514, 3., [
tamen sublestae fidei esse, jamdiu critici monue
ad *Anthol. Lat. Burm. T.* 2. p. 80., ubi leg
Cresce puer, tu cresce infans, infantule cresce.

INFARCĬO et Infercio, is, si, tum, a. 4. ἐμ
τω, implendi causa immitto, conjicio. *Colum*
53. Et maxime in eas partes, quibus ossa re
sunt, largum salem infarcito. *Plin.* 33, 1, 6.
cteas infarcire leviore materia. *Prud. Psych.*
infarcire crumenis Turpe lucrum. V. FORMAC
¶ *Infercire verba*, inculcare et sine ordine in

Cic. Or. 69. Neque inferciens verba, quasi [illegible]as expleat.

INFARSUS et Infersus, a, um, part. ab *infar-*[illegible], impletus. *Tert. Pall.* 4. et *adv. Marc.* 3, 10.

INFAS antique pro Infans, *Ennii* esse dicitur. [illegible] inde videtur sumtum, quod *H. Columna* ad [illegible]*nium* p. 290. generatim dicit, veteres dixisse *ad-*[illegible]*ies, abses, infas*, pro *adveniens, absens, infans.* *Infas*, pro Nefas. *Gloss. Lat. Gr.* Infas, ἀθέ[illegible]. Cf. *Infans f. B. A.*

[INFASCINABILIS, e, adj. qui fascinari non [illegible]. *Gloss. Philox.* Infascinabilis, ἀβάσκαν-[illegible] *F.*]

[INFASCINATE, adv. sine fascino. *Gloss. Phi-*[illegible]. Infascinate, ἀβασκάντως. *F.*]

INFASTIDITUS, a, um, adj. *Sidon. carm.* 16, [illegible]. Infastiditum fers ipse ad busta cadaver.

INFATIGABILIS, e, adj. ἀκάματος, qui non de-[illegible]gatur. *Plin.* 28, 19, 78. Dentes quidem eorum [illegible]ximi equis quoque alligati, infatigabilem cursum [illegible]estare dicuntur. *Sen. V. B.* 7. Altum quiddam [illegible] virtus, regale, invictum, infatigabile. *Id. ep.* [illegible] *med.* Animum servare infatigabilem. [*Inscr. Grut.* 317, 6. Ob infatigabilem pietatem ejus. [illegible]a ap. *eund.* 408, 1. Rempublicam nostram infa-[illegible]bili cura gubernat. *F.*]

INFATIGABILITER, adv. sine fatigatione. *Au-*[illegible]*t. ep.* 32. *ad Paul.* Infatigabiliter gaudere.

INFATIGATUS, a, um, adj. indefatigatus. *Ca-*[illegible] 6, 190. Crepidas permenso orbe contritas via-[illegible] infatigata gestabat.

INFATIGO, as, a. 1. non fatigo. *Not. Tir.* p. [illegible] Fatigat, fatigabilis; infatigat, infatigabi-[illegible] *F.*]

INFATUATUS, a, um, adj. fatuus et stolidus [illegible]tus. *Lact.* 1, 5. *extr.* Nisi eos retrorsum infa-[illegible]ta parvis opinionibus consuetudo rapuisset. Ita [illegible]t *Bunemannus, Heumannus*, et optimae habent [illegible]t.: olim legebant *infucata. F.*]

INFATUO, as, a. 1. μωραίνω, fatuum atque sto-[illegible]m facio. *Cic. Phil.* 3, 9. Ut hominem stultum [illegible]is etiam infatuet mercede publica. *Id. Fl.* 20. [illegible]inem quidem adeo infatuare potuit, ut ei num-[illegible] ullum crederet. [*Auct. B. Afr.* 16. Vos [illegible]que iste verbis infatuavit.] *Sen. Suas.* 2. *f.* [illegible] ne vos diutius infatuem, finem suasoriae fa-[illegible]. Adde *ep.* 59. *med.*

INFAVORABILIS, e, adj. non favorabilis. *Cels.* [illegible]. 37, 6, 6. Nec infavorabilis sententia est.

INFAVORABILITER, adv. sine favore. *Ulp.* [illegible]. 50, 2, 2. *f.* Non infavorabiliter quis medium [illegible]pus illi prodesse respondebit.

INFAUSTUS, a, um, adj. δυςτυχής, non faustus, [illegible]rosper, infelix, mali ominis. *Virg. A.* 5, 635. [illegible]ustas exurite puppes; et *ib.* 7, 717. Allia, no-[illegible] infaustum; et *ib.* 11, 347. auspicium. *Sen.* [illegible]*m.* 416. nuncium. *Tac. H.* 2, 91. Infaustus [illegible]; et *A.* 1, 30. Castra infausta temerataque; [illegible]*b.* 4, 74. Infaustae amicitiae gravis exitus im-[illegible]ebat. *Id. H.* 1, 6. Infaustus omine. *Ov. Her.* [illegible]45. sed tristis Erinnys Praetulit infaustas san-[illegible]nolenta faces. *Id. Met.* 3, 36. lucum Infausto [illegible]gere gradu. *Val. Fl.* 8, 315. infausto sese oc-[illegible]t antro Certa mori. *Suet. Oth.* 8. Quod anti-[illegible]tus infaustum haberetur. *Plin.* 16, 36, 66. Quod [illegible]atum apud Chaeroniam infausto Atheniensium, [illegible]e. infortunio. Ita legi vult *Hard.* Alii aliter. [illegible]*c. A.* 12, 10. Socors domi, belli infaustus. Ple-[illegible]e al. leg. *bellis.* [*Lucan.* 1, 591. Infaustae [illegible]nmae, i. e. quae in rebus mali ominis adhibentur.]

INFECTIO, onis, f. ἀπραξία. *Eum. Pan. ad Con-*[illegible]*t. Caes.* 18. Nec idcirco minoribus gaudiis fe-[illegible]tur, dempto periculi metu, quod experiundi ne-[illegible]itate caruerunt; sed hoc ipso et in administra-[illegible]e providentiae vestrae, et infectione fortunae [illegible]ensius gratulantur, quod, etc. *più consolansi e* [illegible]*' operato dalla vostra provvidenza, e della fortu-*[illegible]*che nulla fece.* Alii leg. *effectione*, vel *festina-*[illegible]*e*, vel *confectione.* ℙ Significat etiam actum [illegible]endi, tincturam, *tintura. Gloss. Philox.* Infe-[illegible], βαφή, βάμμα. *Theod. Prisc.* 1, 1. De infe-[illegible]nibus capillorum. ℙ [Translate est contami-[illegible]io, violatio. *Jul. Valer. res gest. Alex. M.* (ed. *Maio*) 3, 51. Neque enim animus barbari im-[illegible]visa formidine incitatus ab infectione raptae mu-[illegible]is temperabit. *Hunc locum multis additamen-[illegible]ampliavit *F.*]

INFECTIVUS, a, um, adj. ad inficiendum, seu [illegible]endum pertinens, βαφικός. *Vitr.* 7, 14. *f.* Haec [illegible]m infectiva appellantur.

INFECTOR, oris, m. βαφεύς, qui lanam colore [illegible]uo inficit, idest tingit. *Cic. Fam.* 2, 16. *f.* [illegible]tius dibaphum cogitat, sed eum infector mora-[illegible]. [*V. Schütz.* in *cl. Cic.* s. h. v.] *Plin.* 20, [illegible]24. Infectores lanarum. Adde *Pl. Aul.* 3, 5, [illegible] ℙ Adjective *infector succus*, quo lanae, vel [illegible]dpiam aliud tingitur, et inficitur. *Plin.* 11, 3, [illegible] Purpurarum generi infector ille succus.

INFECTORIUS, a, um, adj. infectivus. *Marcell.* [illegible]*pir.* 4. Infectorium alumen. ℙ [*Infectorium*, [illegible]n. *tintoria*, officina tinctoris. *Gloss. Phil.* In-[illegible]orium, βαφεῖον. *F.*]

INFECTUS, a, um, adj. ἄπρακτος, non factus: ab *in* privativa, et *factus. Varr. R. R.* 2. Ubi cognovit, opera quae facta, infectaque sient. *Pl. Amph.* 3, 2, 3. Ea, quae sunt facta, infecta refert. *Cic. Inv.* 2, 27. Et id, quod judicatum non sit, pro infecto haberi oportere. [*Vell.* 2, 100, 3. Quippe filia ejus Julia, — nihil quod facere aut pati turpiter posset femina, luxuria, libidine infectum reliquit.] *Liv.* 9, 11. Si sponsionis factae poenitet, restituat legiones: omnia pro infecto sint. *Ter. Phorm.* 5, 8, 45. Quando accusando fieri infectum non potest, ignosce. *Id. Eun.* 1, 1, 8. Infecta pace ultro ad eam venies. *Hor. Od.* 3, 29, 47. Diffingere aliquid, infectumque reddere. *Cic. Top.* 4. Si quis in pariete communi demoliendo damni infecti promiserit. (V. DAMNUM.) *Caes. B. C.* 1, 33. Infectis iis, quae agere destinaverat, ab urbe proficiscitur. *Id. B. G.* 6, 11. et *Liv.* 9, 32. Re infecta abire; et *ib.* 23. *med.* Infecta victoria [*i. e. aequo Marte.] Et 34, 10. Argentum infectum, *h. e.* non signatum, aut caelatum. [*Opponitur *signatum;* it. *factum.*] Sic *Virg. A.* 10, 527. sunt auri pondera facti Infectique mihi. *Pl. Most.* 1, 3, 27. Infecta dona facere, *h. e.* dona promissa revocare. *Id. ib.* 4, 3, 23. Speras, dissimulando infectum hoc reddere, *h. e.* irritum. *Stat. Th.* 3, 430. Facta, infecta loqui, *h. e.* vera et falsa. De Fama sermo est, de qua etiam *Virg. A.* 4, 190. pariter facta atque infecta canebat. *Petr. Sat.* 114. Rudis atque infecta materies, *h. e.* non dolatum, non politum lignum. ℙ Item non confectus, imperfectus. *Ov. Met.* 4, 10. Telasque, et calathos, infectaque pensa reponunt; et *ib.* 6, 202. et *Val. Fl.* 3, 117. infectaque sacra relinquunt. *Prop.* 2, 19, 65. infecto deposcit praemia cursu. ℙ *Infecta verba* dicuntur a *Varr. L. L.* 8, 55. et sqq., quae rem non jam factam, sed quae vel nunc fit, aut fiebat, aut facienda est, ostendunt: ut *pungebam, pungo, pungam:* contra *perfecta*, quae rem jam factam significant, ut *pupugeram, pupugi, pupugero.* ℙ Est etiam tinctus: ab *inficio*, βεβαμμένος. *Prop.* 2, 13, 58. infectos imitare Britannos, *h. e.* fucatos. *Plin.* 11, 37, 56. Palpebrae infectae mulieribus. *Id.* 32, 7, 25. Infecta conchylio lana. *Prop.* 2, 13, 58. infectas sanguine habere manus. *Plin.* 6, 19, 22. Infecti sole populi. Sic *Stat. Silv.* 5, 1, 123. conjux sole infecta Sabino. *Plin.* 37, 9, 37. Veluti infecta fumo iaspis. *Claud. B. G.* 360. juvenci Semineces, et adhuc infecta mapalia tabo; et *in Ruf.* 2, 131 Infectae pallore genae. ℙ Plus est, quam inquinatus. *Sen. ep.* 59. *med.* Vitia elui difficile est; non enim inquinati sumus, sed infecti. ℙ Item veneno imbutus, corruptus. *Virg. A.* 7, 341. Gorgoneis Alecto infecta venenis. *Just.* 21, 4. Pocula veneno infecta. *Claud. Rapt. Pros.* 2, 203. infectae spumis vitiantur arenae. ℙ Ubi de corio, et de pellibus sermo est, infectus dicitur, qui non medicatus est. V. CONFECTUS. ℙ Translate. *Plin.* 30, 1, 2. Magica arte infectus orbis. *Liv.* 40, 11. Imbuti et infecti delenimentis Romanis. *Lucan.* 4, 736. infectaque semper Punica bella dolis. *Tac. A.* 2, 85. Homines superstitione infecti. *Id. G.* 24. Nullis aliarum nationum connubiis infecti. *Virg. A.* 6, 741. aliis sub gurgite vasto Infectum eluitur scelus, *h. e.* animus scelere infectus: hypallage. Vel *scelus infectum, h. e.* penitus immissum in animo: quasi intus factum. ℙ Absolute. *Claud. Nupt. Honor et Mariae* 229. Infecti enses; et *in Ruf.* 1, 301. infecto morbus crudescere coelo Incipiens. ℙ Item simpliciter imbutus. *Plin.* 9, 7, 6. Odorem quidem non aliud, quam infectum aera, intelligi potest. *Id.* 11, 13, 13. Mel optimum et minime fronde infectum. *Manil.* 2, 357. Aeraque infectum nostras dimittit ad auras, *h. e.* imbutum vi siderum. ℙ Ornatum significat in illo *Claud. Cons. Prob. et Olybr.* 264. Ostroque infecta corusco Humida gemmiferis illuxit regia mensis. ℙ Non fictum, *h. e.* non ornatum, non politum, non fucatum, in illo *Pl. Stich.* 5, 5, 3. ita est ingenium muliebre: Bene cum lauta est, tersa, ornata, ficta est, infecta est tamen, *h. e.* nondum perfecta.

INFECTUS, us, m. βαφή, tinctura. *Plin.* 8, 48, 73. De reliquarum lanarum infectu suo loco dicemus.

INFECUNDE, adv. ἀφόρως, non fecunde. *Gell.* 19, 3. Infecunde atque jejune laudare, *h. e.* parce, frigide.

INFECUNDITAS, atis, f. ἀφορία, sterilitas. *Colum. prooem. l.* 1. Culpantes agrorum infecunditatem. *Tac. A.* 4, 6. Infecunditas terrarum. *Plin.* 11, 16, 16. apum.

INFECUNDUS, a, um, adj. ἄφορος, non fecundus, sterilis. *Virg. G.* 2, 48. Infecunda quidem, sed laeta et fortia surgunt. *Sall. Jug.* 17. Ager frugum fertilis, bonus pecori, arbori infecundus. *Colum.* 2, 4. Ut infecundior materia mixta pinguiori segetem minus uberem reddat.

INFELICITAS, atis, f. δυςτυχία, adversa fortuna, calamitas. *Cic. Fin.* 2, 27. Beate autem vivere alii in alio, vos in voluptate ponitis; item omnem infelicitatem in dolore. *Ter. Adelph.* 4, 2, 5. Quid hoc, malum, infelicitatis? [*Liv.* 40, 55. Infelicitatem suam, in liberis graviorem, quod alter perisset, censebat.] ℙ Plurali num. *Appul. Dogm. Plat.* 2. Miseriae et infelicitates.

INFELICITER, adv. δυςτυχῶς, misere, incommode, improspere. *Ter. Eun.* 2, 3, 36. Fit mihi obviam infeliciter. *Liv.* 1, 45. Ob rem toties infeliciter tentatam in armis. ℙ Comp. *Infelicius* habent *Sen. Contr.* 5, 33. et *Quint.* 8, 6.

INFELICITO. V. v. sq.

INFELICO, as, a. 1. δυςτυχῆ ποιῶ, infelicem et miserum facio. *Caecil.* ap. *Non.* 2, 443. Ut te Dii omnes infelicent cum male monita memoria. *Plaut. Cas.* 2, 3, 30. Dii me et te infelicent. Adde *Merc.* 2, 3, 99. et *Poen.* 2, 1, 1. etc. Sunt qui ubique legend. putent *infelicitent;* at *Taubmann.* et *Pareus* in *Lex. Crit.* et *Bothe* in *Poet. Scen. Lat. T.* 2. p. 139. contendunt, legendum esse *infelicent*, ita enim in MSS. esse. *Gloss.* vero *Phil.* Infelixent, ἀπιστοῦσιν. Quae profecto mendosa ita quisque corrigenda putet: Infelicent, ἀιστῶσιν. [*Plurima addidit *F.*]

INFELIX, icis, adj. omn. gen. δυςτυχής, infortunatus, calamitosus, miser, cui nihil succedit. *Cic. Verr.* 2, 5, 62. *extr.* Crux infelici et aerumnoso comparabatur. *Id. Rosc. Am.* 41. Postulabant pro homine miserrimo atque infelicissimo. *Virg. A.* 12, 608. totam infelix vulgatur fama per urbem; et *ib.* 9, 786. Infelix patria. *Liv.* 5, 12. Ne infelicior domi, quam militiae esset. *Quint. decl.* 18, 1. Mulier infelicis simi puduris. ℙ Cum genitivo. *Virg. A.* 4, 529. Infelix animi Phoenissa. *Sil.* 12, 432. fidei Petilia; et 9, 627. ausi. ℙ Per metonymiam dicitur de iis, quae infelicem faciunt. *Cic. Phil.* 2, 26. Si quis reipublicae sit infelix, felix esse non potest. *Prop.* 3, 3, 29. O prima infelix fingenti terra Prometheo. *Virg. A.* 6, 521. Infelix thalamus; et *ib.* 10, 850. exsilium; et *ib.* 12, 941. balteus; et *ib.* 2, 245. monstrum; et *ib.* 3, 246. vates, *h. e.* quae infelicia praedicit. [*Liv.* 3, 48. Puellae infelicem formam — deplorant; et cp. 56. suum infelix erga plebem Romanam studium.] ℙ Pro inauspicato, tristi, adverso. *Prop.* 3, 5, 29. Infelix aquilo, raptae timor Orithyiae, Quae spolia ex illo tanta fuere tibi? *Claud. IV. Cons. Honor.* 496. infelices tabulae. ℙ Aliquando est infecundus, sterilis. *Cic. Rabir. perduell.* 13. Arbori infelici suspendito. *Virg. G.* 2, 239. Tellus infelix frugibus; et 314. oleaster; et *Ecl.* 5, 37. lolium. *Plin.* 16, 26, 45. et 24, 9, 41. Infelices arbores existimantur damnataeque religione, quae neque seruntur unquam, neque fructum ferunt. V. FELIX et ARBOR.

[INFENDITOR, oris, m. qui in alicujus rationes inquirit: est autem illius contrarium *defensor. Gloss. Phil.* Infenditor, σύνδικος. V. v. sq. *F.*]

[INFENDO, is, a 1. inquiro in rationes alicujus: opponitur autem verbo *defendo. Gloss. Phil.* Infendere, ἐπιτεῖναι, ἐγκληματίσαι. V. INFINDO. *F.*]

INFENSE, adv. ἐχθρωδῶς, infenso animo, inimice. *Cic. Or.* 51. Quis Isocrati est adversatus infensius? Al. leg. impensius. [*Hoc languere sibi videri et omnino Tullianum non esse dicit *Orell.*] *Liv.* 34, 15. Infensius hostes pro vallo pugnabant. [*Duk. impensius, Periz. intentius* legendum cens.] *Tac. A.* 5, 3. Tiberius etsi infense invectus, cetera ambigua reliquerat.

INFENSO, as, a. 1. ἐνοχλέω, infesto, turbo, insector. *Tac. A.* 13, 37. Palam bello infensare Armeniam; et *ib.* 6, 34. Adequitare castris, infensare pabula; et *ib.* 13, 41. Ut quasi infensantibus Diis, exitio tradi crederetur. [*Ap. solum Tacitum.]

INFENSUS, a, um, adj. ἐχθρός, iratus, qui ira in alium elatus est. Differt ab *infestus*, quia *infensus* est vehementer iratus, *infestus* vehementer molestus, et qui alicui malum infert; et plus est quam inimicus. *Cic. Verr.* 2, 2, 61. Infenso atque inimico animo venire. [*Liv.* 1, 53. Quum, si nihil moverentur, infensus ira porro inde abiturus videretur, benigne ab Gabinis excipitur.] *Virg. A.* 5, 641. prima infensum vi corripit ignem, *h. e.* ipsa infensa: hypallage. *Id. ib.* 10, 521. procul infensam contenderat hastam; et *ib.* 11, 122. Drances infensus Turno. *Claud. Rapt. Pros.* 3, 201. Phlegra nobis infensior aether. *Tac. A.* 11, 1. Opes principibus infensae, *h. e.* inimicae, noxiae. *Id. ib.* 1, 81. *f.* Infensius servitium, *h. e.* magis obnoxium, gravius; et *ib.* 14, 56. Rarus per urbem, quasi valetudine infensa, *h. e.* adversa. *Id. H.* 4, 25. Infensior illius miles culpam cladis in Hordeonium vertebat. [*Liv.* 2, 34. Adeo coorta erat infensa plebs: pro *infense.* Id ex more Graecorum *Liv.* facit saep., ut adjectiva adverbiorum loco adhibeat. V. *Drakenb.* ad h. l.]

INFER, a, um, adj. idem ac inferus apud veteres, ut *citer, exter. Cato R. R.* 149. Ubi super inferque vicinus permittet, tum decedito, *h. e.* qui pratum super te, quique infra te habet.

INFERAX, acis, adj. omn. gen. non ferax. *Hieron. Homil. translata ex Orig.* 2. *med.* Silvae inferaces existimantur.

INFERCIO. V. INFARCIO.

INFERI, orum, m. plur. οἱ κάτω, loci inferi terrae, vel daemones, et homines mortui, qui in cen-

tro terrae habitant. *Cic. Tusc.* 1, 5. Num te illa terrent, triceps apud Inferos Cerberus, Cocyti fremitus, transvectio Acherontis, etc. *Liv.* 26, 32. Si ab Inferis exsistat rex Hiero. *Cic. Cat.* 2, 9. Si salvi esse velint, Sulla sit iis ab Inferis excitandus. *Id. Fat.* 6. Inferorum animas elicere. *Id. Phil.* 14, 12. Illi igitur impii, etiam ad inferos poenas parricidii luent: vos vero piorum estis sedem et locum consecuti, *h. e.* apud Inferos. ¶ [*In arte rhetorica, quum mortuorum dicta laudantur, aut ii loquentes inducuntur, hi dicuntur *ab inferis excitari. Cic. Or.* 25. non faciat (orator in genere tenui) remp. loquentem, nec ab inferis mortuos excitabit. *Brut.* 93. Nemo (erat) qui memoriam rerum Rom. teneret, ex qua, si quando opus esset, ab inferis locupletissimos testes excitaret. *Schütz.* in *cl. Cic.*] ¶ *Inferum* pro *Inferorum. Sen. Ira* 2, 35. Teterrimae Inferum exeunt Furiae. Adde *Varr.* ap. *Macr. Sat.* 1, 16.

INFĔRĬAE, arum, f. plur. ἐναγίσματα, sacrificia, quae Diis Manibus inferebant, ut *Festus* definit. Eae fiebant tum victimis mactandis, tum liquoribus libandis, aqua, vino, lacte, sanguine: neque Diis solum, sed propinquis etiam, amicis, et viris illustribus: nec tantummodo eorum mortis tempore, sed aliis deinceps temporibus. V. INFERO. *Cic. N. D.* 3, 16. Tertius Hercules est ex Idaeis Dactylis; cui inferias afferunt. [*Gr. χοαί. *Creuz.* apte notavit harum inferiarum vestigia residua esse in artium monumentis; quorum ibi exemplum attulit.] *Virg. A.* 9, 215. Absenti ferat inferias, decoretque sepulcro. In *Cenotaph. Pis. L. Caesaris:* Inferias alicui mittere. *Ov. Fast.* 5, 422. Inferias tacitis Manibus illa dabunt. *Tac. H* 2, 95. Quod extructis in campo Martio aris, inferias Neroni fecisset. *Suet. Cal.* 15. Inferias his annua religione instituit. *Catull.* 101, 8. Tradita sunt tristes munera ad inferias. *Ov. Met.* 8, 490. magnoque paratas Accipite inferias uteri mala pignora nostri; et *ib.* 13, 615. alasque, adversaque pectora lassant, Inferiaeque cadunt cineri cognata sepulcro. *Id. Ib.* 453. Vulnera totque feras, quot dicitur ille tulisse, Cujus ab inferiis culter abesse solet. [*Lucan.* 2, 176. Cum victima tristis Inferias Marius — Pendit: ubi vide, quae collegit *Cort.*] ¶ Aliquando cum altero accusativo jungitur. *Virg. G.* 4, 545. Inferias Orphei Lethaea papavera mittes. *Id. A.* 10, 519. inferias quos immolet umbris; et *ib.* 11, 81. quos mitteret umbris Inferias. *Sil.* 4, 232. Mactare aliquem inferias alteri. *Hor. Od.* 2, 1, 27. victorum nepotes Rettulit inferias Jugurthae. ¶ Caret singulari numero, monente etiam *Gell.* 19, 8.

INFĔRĬĀLIS, e, adj. ad inferias pertinens, feralis. *Appul. Met.* 8. Officiis inferialibus statim exactis.

[INFĔRĬLĬĂ, orum, n. plur. eadem ac inferiae, seu infernalia. *Gloss. Philox.* Inferilia, καταχθόνια. *F.*]

INFĔRĬOR. V. INFERUS.

INFĔRĬUS, adv. V. INFRA.

INFĔRĬUS, a, um, adj. *Inferium vinum*, idem ac calpar, idest vinum novum, quod ex dolio demebant sacrificii causa, in honorem Jovis, antequam vina gustarent. Nisi enim id facerent, vinum omne in apothecis sacrum fiebat, usibusque humanis eripiebatur: vini parte libata, hac religione solvebantur. Dictum est inferium, quia solum inferretur, his verbis: *Macte hoc vino inferio esto.* Festum, quo id fiebat, *Vinalia* appellabatur. Haec ex *Trebatio Arnobius* 7. p. 236. V. CALPAR. Meminit et *Festus* his verbis: *Inferium vinum, id quod in sacrificando infra paterae labrum ponebatur.* Quibus hoc fortasse significat, eo vino, cum Jovi libabatur, moris fuisse pateram infra labra tantummodo impleri. Ceterum etiam extra Vinalia inferium vinum Jovi libare solitos fuisse veteres, constat ex *Cat. R. R.* 132. et 134. unde colligas *inferium* universim dictum, quod Jovi inferretur. Etiam Minervae hoc vinum libari potuit, ut est ap. *Arnob.* 4, 138. ¶ De inferiis rebus, V. INFERIAE.

INFERMENTĀTUS, a, um, adj. ἄζυμος, non fermentatus, ut Infermentati panes, *Paul. Nol. carm.* 23, 47.

[INFERMENTUM, i, n. id quod fermentatum non est. *Gloss. Philox.* Infermentum, ἀφύρατον, τὸ μὴ ἐζυμωμένον. Fortasse legendum *Infermentatum. F.*]

INFERNĀLIS, e, adj καταχθόνιος, ad Inferos pertinens, infernus. *Alcim. Avit.* 2, 290. infernali jamdudum nocte sepultis. *Prud. adv. Symm.* 1, 389. Haec sunt deliciae Jovis infernalis.

INFERNAS, atis, adj. omn. gen. qui est ex regione infera. *Inscr.* ap. *Grut.* 1086, 6. Imp. Fl. Val. Constantino codicarii navicularii infernates devoti N. M. Q. ejus, *h. e.* qui infero mari navigant. ¶ *Infernas arbor* dicitur, quae ex Apennino, qua parte mare inferum Etruriamque spectat, caeditur: sicut *supernas*, quae aversa parte, et ad superum. *Plin.* 16, 39, 76. *n.* 1. Ideo Romae infernas abies supernati praefertur. *Vitr.* 2, 10. Ideo infernates, quae ex apricis locis apportantur, meliores sunt, quam quae ab opacis de supernatibus advehuntur.

INFERNĒ, adv. κάτωθεν, ab inferiori parte. Ultima corripitur a *Lucr.* 6, 596. Tecta superne timent, metuunt inferne cavernas; et 763. hinc animas Acherontis in oras Ducere forte Deos manes inferne reamur. Adde 186.

INFERNUS, a, um, adj. ὁ κάτω, in inferiore parte positus, et infra nos sicut *supernus*, qui supra. *Cic.* vertens *Arati* versus *N. D.* 2, 44. Huc sese infernis e partibus erigit Hydra. *Liv.* 24, 38. *f.* Superi, infernique Dii. *Id.* 8, 24. Amnis fluens in stagna inferna. *Sen. Q. N.* 2, 49. Inferna fulmina sunt, cum e terra exsiliunt ignes. *Plin.* 2, 47, 48. Auster infernus ex imo maris spirat. *Lucan.* 2, 400. mare infernum, *h. e.* Tyrrhenum. ¶ Speciatim de iis dicitur, quae ad Inferos pertinent. *Virg. A.* 6, 106. inferni janua regis, *h. e.* Plutonis; et 138. Juno inferna, *h. e.* Proserpina. *Id. ib.* 8, 244. Infernae sedes; et *ib.* 3, 386. Inferni lacus; et *ib.* 7, 325. Infernae tenebrae. *Tac. A.* 2, 28. Infernas umbras carminibus elicere. *Ov. Fast.* 2, 610. Inferna palus, *h. e.* Styx. *Prop.* 3, 3, 36. Inferna ratis, *h. e.* cymba Charontis. *Id.* 1, 9, 20. Inferna rota, *h. e.* Ixionis. *Claud. in Rufin.* 1, 27. Infernae sorores, *h.* e. Furiae, et ceterae pestes Inferorum. *Tac. G.* 43. Nullo hostium sustinente novum ac velut infernum aspectum. *Sil.* 2, 426. supplex infernis Annibal aris, *h. e.* quae sacrae sunt Diis infernis. ¶ Absolute *Infernus* dicitur de ipso loco Inferorum: *Ἅδης:* et frequenter usurpatur a Christianis Theologis. Dubium est tamen, utrum ab antiquioribus dictum sit unquam: tametsi contra Latinam consuetudinem non est, cum *locus* facile subintelligatur. Afferunt locum *Varr.* ap. *Non.* 4, 226. *Infernus tenebrosus κακοδαίμονας tenet.* Verum is locus dubiae est lectionis, varieque ac multum exagitatur a criticis. ¶ *Inferni, orum*, sunt ipsi Inferi. *Prop.* 2, 1, 37. Theseus infernis, superis testatur Achilles; et *ib.* 21, 49. sunt apud infernos tot millia formosarum. ¶ *Inferna, orum*, res infernae, loca inferna. *Tac. H.* 5, 5. Eadem de infernis persuasio: coelestium contra. *Sen. Herc. Fur.* 423. Inferna tetigit, posset ut supera assequi. ¶ Item loca inferiora corporis, per quae stercus, et urina secernuntur. *Plin.* 26, 8, 42. Helioscopion trahit bilem per inferna. *Id.* 25, 11, 87. Hyssopum cum fico sumptum purgat per inferna; et 26, 13, 83. Si sanguis per os redditus est, fluxitve ab infernis. *Tert. Resurr. carn.* 61. Forata sunt inferna in viro, et in femina, nimirum qua libidines fluitent; cur non magis qua defluxura colentur?

INFĔRO, ers, tuli, latum, a. anom. εἰςφέρω, intro fero, importo, inveho. *Colum.* 12, 1. Quae domum inferuntur, diligenter inspicere. *Cic. Dom.* 39. Clodius, qui ex pontificis maximi domo religionem eripuit, is in meam intulit. *Id. Cat.* 3, 9. Tectis et templis ignes inferre conati sunt. *Hor. Od.* 1, 3, 28. Iapeti genus Ignem fraude mala gentibus intulit. *Caes. B. G.* 6, 18. Inferre aliquid in ignem. [*Id. ib.* 6, 29. *extr.* Illum in equum quidam ex suis intulit, i. e. imposuit: *er brachte ihn auf ein Pferd.*] *Tac. A.* 11, 13. Inferre fontes urbi; et *ib.* 13, 54. semina arvis. *Pl. Poen.* 1, 2, 106. ignem in aram. *Liv.* 32, 24. scalas ad moenia. [* *Ter. Ph.* 4, 4, 9. Qui te ad scopulum e tranquillo inferat. *Pl. Truc.* 2, 7, 19. Meum herum miserum sua blanditia intulit in pauperiem. *Cic. Font.* 15. inferre oculos in curiam, ubi alii legunt *inserere.* Ita melius collocasse videmur, quae Noster infra posuerat.] ¶ Est tricliniare verbum, et significat apponere in mensa. Habet passim *Apicius*, praesertim *l.* 4. Sic *Plin.* 9, 35, 68. Inferri secundam mensam jussit. *Id.* 33, 11, 52. Lancem, quam multi conservi ejus inferrent. ¶ Item funebre, sepelire. *Cic. Leg.* 2, 26. Ne quis sepulcra deleat, neve alienum inferat. *Nep. Paus. f.* Mortui corpus cum eodem dicerent inferri oportere, quo, etc. *Just.* 11. *f.* Reliquias ejus majorum tumulis inferri jussit. ¶ Item tributi conferendi. *Colum.* 1, 1. *med.* Tributum alicui inferre. *Plin. Pan.* 39. Ne remotus quidem vigesimam inferre cogetur. *Id. ep.* 2, 11. *med.* Septingenta millia aerario inferenda. ¶ Item rationum. *Cic. Fl.* 19. Cum pro frumento pecuniam accepisset, celavit suos cives, ultroque iis sumptum intulit; et 9. Inferre rationes falsas. *Colum.* 1, 7. *extr.* Nec frumentum conditum cum fide rationibus inferunt. *Julian. Dig.* 34, 3, 12. Inferre aliquid in rationes. ¶ [*Jam sequi debebant ea, ubi de rebus militaribus dicitur; quae Noster inferius justo posuerat.] *Signa inferre*, i. e. acie instructa milites in hostem movere, signa eodem promovendo. *Caes. B. G.* 2, 26. Ut paulatim sese legiones conjungerent, et conversa signa in hostes inferrent. *Liv.* 3, 18. *med.* Trepidare tum hostes, nec ulli satis rei fidere: trepidantibus inferunt signa Romani. *Id.* 4, 18. Dictator dextro cornu adversus Faliscos, sinistro contra Vejentem Quintius intulit signa. *Hirt. B. Afr.* 69. Legionarios jubet celeriter signa hostibus inferre. ¶ [*Eodem fere sensu dicuntur ista:] *Curt.* 7, 9. Turbatis acriter pedem inferre coeperunt. *Liv.* 10, 33. Inferunt pedem, urgentque, et impulsos semel terrore eodem agunt. *Id.* 35, 1. Gradum acrius intulere Romani, cessitque Lusitanus. *Id.* 2, 14. Adeo con
tato impetu se intulerant Etrusci, ut funderent ip
incursu Aricinos. *Id.* 4, 33. Effreno equo in m
dios ignes infertur. *Virg. A.* 10, 66. Inferre
hostem alicui. ¶ [*Hinc inferre bellum, *mit Kri
überziehen.*] *Cic. Att.* 9, 1. Bellum Italiae ter
marique inferamus. *Id. Phil.* 2, 22. Inferre b
lum contra patriam. *Liv.* 1, 30. Inferre arm
¶ Extra rem militarem, inferre pedem est ingre
Cic. Caec. 14. Pedem cum intulero, atque in p
sessionem vestigium fecero. *Pl. Men.* 5, 2,
Inferre pedem in aedes. *Virg. G.* 4, 358. ju
discedere late Flumina, qua juvenis gressus inf
ret. ¶ *Inferre se* est intro ire, se conferre. *L*
1, 21. Lucus erat, quo se Numa sine arbitris
ferebat. *Virg. A.* 1, 443. Infert se septus neb
per medios, miscetque viris. *Id. ib.* 11, 36.
neas foribus sese intulit altis. *Vell.* 2, 74. *e*
Transfixum se gladio flammae intulit. *Cic. Caec*
Atque etiam se ipse inferebat, et intrudebat, *h*
non vocatus aderat. Al. aliter leg. *Id. Balb.*
Inferre se in periculum capitis, atque in vitae
crimen. ¶ Item se offerre. *Gell.* 19, 1. *med.*
vi quadam sua inferunt sese hominibus noscitan
¶ Aliquando est cum fastu incedere. *Pl. Mil*
2, 54. Viden' ignavum, ut se inferat! et *Ps*
1, 7. Ut magnifice infert sese. — ¶ [*Hinc i
afferre. Huc pertinent loca, quae Noster sun
imis miscuerat.] *Cic. Off.* 1, 40. Turpe est i
severa delicatum aliquem inferre sermonem.
4, 1. mentionem. *Caes. B. G.* 2, 25. spem ali
et *ib.* 1, 39. inferre causam; et *Auct. B. Hisp*
Aliqua ei inferebatur causa, ut, etc. *Caes. B*
3, 75. Neque vero Pompejus, cognito consilio
moram ullam ad insequendum intulit. ¶ Tum
nitur pro offerre, Diis libare. *Pl. Curc.* 1, 1,
Me inferre Veneri jam vovi jentaculum. *Virg*
3, 66. Inferimus tepido spumantia cymbia la
Sanguinis et pateras. Hinc *inferiae.* ¶ Saepe
nitur transl. pro [*immittere, injicere.] *Caes. B.*
8. Inferre hostibus terrorem maximum; et 54.
cui injuriam; et *ib.* 1, 12. calamitatem. *Cic.*
14, 3. *f.* turpitudinem. *Id. Sext.* 1. periculum
vibus. *Id. Coel.* 18. probrum castis, labem i
gris, infamiam bonis. *Id. Inv.* 1, 9. moram et
pedimentum alicui rei. *Id. Har. resp.* 18. inju
stupri in aliquem. *Id. Sext.* 27. injurias in so
Id. Mil. 7. mortem alicui per scelus. *Id.*
resp. 2. excisionem, inflammationem, aversio
depopulationem, vastitatem tectis atque agris.
B. G. 8, 16. magna detrimenta. *Cic. Mil.* 19.
Vell. 2, 45. vim vitae suae. Sic *Hirt. B. Afr.*
sibi manus; et *Cic. Cat.* 1, 8. *f.* vim et manus
piam. *Ov. Ib.* 613. in aliquem. [*Neque diffe
ista.] *Caes. B. C.* 2, 6. Inferre vulnera host
Hirt. B. G. 8, 21. poenam. [*Porro huc p
nent:] *Cic. Amic.* 18. Delectari criminibus
rendis. *Cluent.* 41. *f.* et *Rabir. Post.* 4. infer
tem capitis in aliquem. *Verr.* 2, 5, 41. In
alicui crimen proditionis.] ¶ *Inferre judic*
judicare. *Maxim. Dig.* 5, 2, 4. Parentes ma
circa sanguinem suum, inferentes judicium, n
calibus delinimentis corrupti. ¶ Et pro conc
re, colligere, conficere. *Cic. Inv.* 1, 47. Cum
cesseris propositionem, et assumptionem, co
xio est infirmanda: aliud enim, quam cogeb
illatum est. [*Quint. Inst.* 5, 11, 27. Itaq
hoc genere maxime quaeritur, an simile sit,
infertur. V. quae laudat *Spalding.* ad h. l.]
Appul. Dogm. Plat. 3. ¶ Part. *Inferens* ap.
Caes. 81. Avem Pompejanae curiae se infere
volucres discerpserunt. *Illaturus* ap. *Liv.* 2
Ut appareret, Amilcare duce Poenos arma It
illaturos esse.

INFERSUS. V. INFARSUS.

[INFERTĬLIS, e, adj. non fertilis, infecu
Gloss. Philox. Infertilis, ἄγονος. *F.*]

[INFERTĬLĬTAS, atis, f. sterilitas. *Gloss.*
Infertilitas, ἀγονία. *F.*]

[INFERTOR, oris, m. qui dapes in convi
infert, structor. *Gloss. Philox.* Infertor, παρ
της. *F.*]

INFERTUS. V. CALCEATUS.

INFERVĔFĂCĬO, is, a. 3. idem ac fervef
vel intus fervefacio. *Cato R. R.* 156. Inferv
to paulisper. *Col.* 12, 17. Liquatumque ac
infervefaciant.

INFERVĔFACTUS, a, um, part. ab *infer*
Col. 9, 13. Omnia eadem aequis ponderibus in
levigata, et fictili vase cum Amineo vino inf
facta.

INFERVĔFĬO, is, actus sum, anom. 3. fe
fio, infervesco. *Scrib. Comp.* 271. Tertio die
infervefiunt.

INFERVĔO, es, bui, n. 2. idem quod fe
Cato R. R. 108. Facito, bis aut ter infer
Hor. Sat. 2, 4, 67. Hoc ubi confusum sectis
buit herbis. *Cels.* 2, 30. Mulsum, quod infe
Id. 5, 25. *n.* 4. Cum eo humore passum misce
inferveatque.

INFERVESCO, is, n. 3. idem ac fervesco.
R. R. 90. Et fabae tertia pars ut infervescat.
13, 341. Obtendensque manum, solem inferve

onti Arcet. *Plin.* 19, 12, 60. Ne infervescat aqua le.

INFĔRUS, a, um, adj. ὁ κάτω, qui infra est, ferior, ut *superus*, qui est supra. *Liv. Andron. Odyss.* ap. *Prisc.* 3, 606. Inferus, an superus eus, etc. *Cic. Tusc.* 1, 26. Ut omnia supera, inra, prima, ultima, media videremus. *Pl. Merc.* 1, 1. Limen superum inferumque salve. *Liv.* , 31. In Deos superos inferosque. *Plin.* 2, 52, Cum sit illa ratio non inferi ictus, sed adver- et *ib.* 78, 80. Illis in supera succum evocari, in inferas partes depelli. ℙ *Inferum mare*, re illud est, quod Etruriam alluit, et Tuscum ac rrhenum dicitur: sicut *mare superum* est Adriaum et Ionium. Dictum est tum quia vergit ad eridiem, et occidentem Italiae; superum vero ad ptemtriones, quae pars coeli altior esse videtur: m quia ex Urbe versus Adriaticum euntes fere mper ascendunt; contra ex Urbe ad mare Tuum, descendunt: tum quia mare Adriaticum et nium revera altius est, cum per fretum Siculum sidue in Tuscum defluat. *Plin.* 3, 5, 10. Inter o maria, inferum et superum. Adde *Cic. Or.* 3, . et *Lucan.* 2, 400. ℙ De inferis avibus V. RAEPES. ℙ De inferis Diis. V. INFERI. ℙ *on.* 1, 221. docet, *inferum* dici posse quidquid super mittatur. *Varr. ib.* Nubes aquam vomens inferam mortalibus. ℙ Comparativum est *inrior, ius:* et refertur ad locum. *Caes. B. G.* 7, . Iisdem sublicis, quarum pars inferior integra manebat, pontem reficere coepit; et *ib.* 2, 25. inferiore loco subeuntes; et *ib.* 7, 46. Inferiore ni spatio vacuo relicto. *Stat. Th.* 4, 332. infer vultu Dea visa, *h. e.* demissa, humilis, atque eo minime laeta. *Ov. Pont.* 4, 14, 12. Si quid inferius, quam Styga, mundus habet. *Id. Met.* , 240. suoque Pondere in inferius tellus atque da feruntur. *Plin.* 16, 24, 36. Foliorum pars ferior a terra herbido viret colore. *Tac. H.* 1, . Inferior exercitus, *h. e.* Germaniae inferioris. Item ad ordinem pro *posterior*. *Ov. Amor.* 1, 1, Arma gravi numero, violentaque bella parabam lere, materia conveniente modis. Par erat infer versus. *Varr. L. L.* 5, 3. Inferiores quinque s. ℙ Item ad tempus. *Cic. Q. Fr.* 3, 5. Manos motus nostrae civitatis attingere non potm, quod erant inferiores, quam illorum aetas, i loquebantur. *Id. Brut.* 64. Inferioris aetatis t proximus L. Sisenna; et 49. Aetate inferiores ulo, quam Julius, sed aequales propemodum fuet Cotta, Sulpicius, etc. ℙ Ad numerum. *Caes. C.* 1, 57. Erat multo inferior numero navium utus. ℙ Ad genus, et dignitatem. *Caes. B. C.* 46. Qui propter eximiam virtutem, ex inferioius ordinibus in eum locum pervenerant. *Ov. A. n.* 1, 770. Vilis in amplexus inferioris eat. *Cic. int.* 31. Indignum est a pari vinci aut superio-; indignius ab inferiore atque humiliore. ℙ Ad es, et virtutem, fortunam, etc. *Nep. Dat.* 8. ferior copiis. *Cic. Q. Fr.* 1, 3. *med.* Dignitate, ctoritate, existimatione, gratia non inferior, am qui unquam fuerunt amplissimi. *Id. Brut.* In jure civili non inferior, quam magister, it. *Sall. fragm.* ap. *Arus. Mess.* Nulla arte cuiam inferior. *Prop.* 2, 7, 27. Inferior multo m sim vel matre, vel armis. *Justin.* 44, 4. Inter rvorum greges, haud inferior velocitate, perravit. *Cic. Fam.* 13, 5. Gravissimum est, cum perior factus sit ordine, inferiorem esse fortuna. *ct. ad Her.* 4, 40. In superiores contumax, in feriores crudelis. *Caes. B. G.* 3, 24. Romanos b sarcinis inferiores animo adoriri cogitabant. ℙ icitur et de iis, qui vincuntur tum in acie, tum judicio. *Prop.* 1, 4, 9. si levibus fuerit collata uris, Inferior duro judice turpis eat. *Cic. Brut.* Docere se profitebantur, quomodo causa infer dicendo fieri superior posset. *Curt.* 5, 1. Alexdrum, quibus antea vicisset, inferiorem fore. Saepius in his est *deterior* synonym. vocis *infer*, sed ita ut hoc semper loci rationem quanm habeat et ordinis; illud nonnisi animum reiciat. V. *Doederl.* 1, 51.] ℙ Superlativum *infius* est. *Cic. N. D.* 1, 6. Omnia supera esse mera: terram autem esse infimam, quam crassissius circumfundat aer. *Id. Div.* 1, 33. Ut ab ina ara subito anguis emergeret, *h. e.* ab infima rte arae. (Sic *Pl. Curc.* 4, 1, 41. In foro inno; et *Caes. B. G.* 2, 18. Infimus collis.) *Id. Fr.* 3, 1, 6. Cum scripsissem haec infima, quae nt mea manu. *Pl. Most.* 3, 2, 14. Postes ambo infimo tarmes secat, *h. e.* ab infima parte. *Tac.* 13, 3. Quod Italiam, velut infimam nationum, dictavisset. *Cato R. R.* 110. Testam demittito dolium infimum leniter. ℙ Saepe refertur ad nditionem, genus, fortunam. *Cic. Q. Fr.* 2, 6. *d.* Infima faex populi. *Id. Off.* 1, 13. Est aum infima conditio et fortuna servorum; et *ib.* 2, Summos cum infimis pari jure retinebat. *Id.* 11. Infimo loco natus. *Plin.* 18, 6, 7. *n.* 4. Tarius Rufus infima natalium humilitate. *Liv.* 2. *med.* Precibus infimis petiere, ut, etc. ℙ o recto *inferus*, cujus nondum exempla vidimus, *fer* a *Catone* dictum est. V. s. l.

[INFESSUS, a, um, adj. non fessus, indefessus. *Gloss. Philox.* Infessus, ἄοκνος. *F.*]

INFESTĀTĬO, onis, f. ἐνόχλησις, vexatio, molestia. *Tert. Apol.* 1. Sectae hujus infestatio obstruit viam defensioni.

INFESTĀTOR, oris, m. qui molestiam affert. *Plin.* 6, 28, 32. Nomadas, infestatoresque Chaldaeorum Scenitae claudunt. [Adde *Auct. Itin. Alex. M.* (ed. *A. Maio*) 81. *F.*]

INFESTĀTUS, a, um, part. ab *infesto*. *Vell.* 2, 73. Latrociniis ac praedationibus infestatum mare. Superlat. *infestatissimus*, legitur ap. *Oros. praef. ad August.*, etsi al. legunt *infestissimus*.

INFESTĒ, adv. ἐχθρωδῶς, noxie, inimico animo. *Liv.* 26, 13. Age contra, quae illi infeste in nos fecerint, repetite. *Id.* 2, 55. Quo ferocius clamitabat, eo infestius circumscindere et spoliare lictor. *Cic. Quint.* 21. Sin inimicissime atque infestissime contendere perseveret. *Quint.* 12, 8. *med.* Infestissime interrogare et premere. [**Vell.* 2, 45, 3. Cujus domus, quam infeste disjecta erat, etc.]

INFESTĪVĬTER, adv. non festive. *Gell.* 9, 9. Cetera vertit non infestiviter.

INFESTĪVUS, a, um, adj. ἐκτράπελος, σκαιός, infacetus, injucundus. *Gell.* 1, 5. Homo subagresti ingenio et infestivo.

INFESTO, as, avi, atum, a. 1. ἐνοχλέω, infestus sum, saepe nocere aggredior, molestiam infero, vexo. *Hirt. B. Alex.* 3. Unoque tempore et nostras munitiones infestabant, et suas defendebant. *Colum.* 6, 14. *f.* Clavorum, qui fere cervicem *(boum)* infestant, minor molestia est. *Id.* 1, 5. *med.* Assiduis divertentium hospitiis infestat rem familiarem. *Ov. Met.* 13, 730. Scylla latus dextrum, laevum irrequieta Charybdis Infestant. *Plin.* 6, 32, 37. *f.* Infestari eas *(insulas)* belluis, quae expellantur assidue, putrescentibus. [**Vell.* 2, 73, 3. Infestare mare latrociniis et piraticis sceleribus, i. e. intutum navigantibus reddere.] ℙ Item corrumpere, vitiare. *Plin.* 2, 103, 106. Fons amaritudine infestatur. *Id.* 27, 4, 5. Aloe non infestat stomachum. *Cels.* 4, 12. Si exulceratio stomachum infestat. *Plin.* 15, 23, 25. Infestare saporem. *Colum.* 11, 2. *med.* Materia sic caesa judicatur carie non infestari. *Plin.* 23, 1, 22. Vinum infestat nervos. *Claud. Rapt. Pros.* 3, 165. attonitus stabulo ceu pastor inani, Cui pecus aut rabies Poenorum inopina leonum, Aut populatrices infestavere catervae. *Colum.* 11, 1. *med.* Haruspicem, sagamque sua sponte non noverit, quia utraque genera vana superstitione rudes animos infestant.

INFESTUS, a, um, adj. ἐχθρός, ὀχληρός, δάϊος, inimicus, adversus, molestus, hostilis, qui crebro malum infert: ab *in* privativa, et *festus*, ut volunt plerique etymologi. *Nigid.* autem ap. *Non.* 1, 255. et *Gell.* 9, 12. ducit a festinando. Nam qui instat alicui, eumque properans urget, et opprimere studet, festinatque, is infestus dicitur. Haec ille. Sunt etiam qui ab *infero* utcumque derivant. Quid ab *infensus* differat, ibi est dictum. *Cic. Quint.* 2. *f.* Cum ei summam per injuriam omnia inimica atque infesta fuerint. *Id. Phil.* 10, 10. Gallia, quam sibi armis animisque infestam inimicamque cognovit. *Id. Verr.* 2, 1, 5. Clamore populi R. infesto atque inimico excitatus. [*Ex his locis apparet, solemnem quasi esse vocabulorum *infestus* et *inimicus* conjunctionem. — Hinc parum recte videntur versati, qui in loco *Sall. Cat.* 19, 1. quod cum infestum inimicumque Cn. Pompejo cognoverat: *inimicum* ut gloss. ejecerunt; neque eorum sententia probanda, qui retinuerunt quidem, sed pro substantivo accipientes, *infestum* ut adjectivum per *acerrimum* explicant. Quin potius part. *que*, quam cdd. aliquot v. *inimicus* adjunctam praebent, in textum est recipienda et ita exhibendus locus; *infestum inimicumque Cn. Pompejo:* ut utrumque vocabulum conjunctum summum, inexpiabile odium significet.] et *Verr.* 2, 5, 55. Qui nunc animo te iniquissimo infestissimoque intuetur; et 56. Sic iste in omnia maria infestus ex omnibus Siciliae partibus imminebat. *Nep. Amilc.* 3. Fidenti animo atque infesto Romanis. *Hirt. B. Alex.* 61. In regionibus alienis, et sibi infestis. *Sall. Cat.* 56. Dii irati infestique sunt. *Catull.* 66, 73. Infestis quempiam dictis discerpere. *Tac. Agr.* 1. Saeva et infesta virtutibus tempora. *Cic. Lig.* 8. Veniebatis in provinciam, unam ex omnibus huic victoriae maxime infestam. *Auct. ad Her.* 4, 40. Ingratus in amicos, infestus in cognatos. Al. leg. *infestus cognatis*. *Cic. Cluent.* 66. Infestum et immane scelus. ℙ *Infesta signa* sunt vexilla militaria, quae in hostes pugnandi, caedendi, fugandique animo inferuntur. *Caes. B. G.* 6, 7. Ubi praeter spem, quos fugere credebant, infestis signis ad se ire viderunt; et *ib.* 7, 51. Legiones infestis contra hostes signis constiterunt; et *B. C.* 3, 93. Infestisque signis tanta vi in equites impetum fecerunt, ut, etc. *Cic. Font.* 16. Infestis prope signis inferuntur Galli in Fontejum. Sic *Caes. B. C.* 3, 93. Milites, dato signo, cum infestis pilis procucurrissent; et *Tac. A.* 1, 69. Infesto agmine Gallias petere. *Just.* 37, 1. Infesta arma contra populum R. tulerant. [*V. *Bentl.* ad *Hor. Od.* 3, 8, 19. et *Drak.* ad *Liv.* 2, 46.] ℙ Passive est is, cui sunt alii infesti, vexatus, impetitus, infestatus, plenus discriminis, uti docet *Gell. l. c.*, affertque illud *Cic. Planc.* 1. Si hujus salus ob eam causam esset infestior, quod is meam salutem atque vitam sua custodia texisset. *Id. Rosc. Am.* 11. Filii vita infesta, saepe ferro et insidiis appetita. *Id. fragm.* ap. *Non.* 2, 432. et *Liv.* 26, 24. Uno myoparone mare infestum habere, *h. e.* infestare. Sic *Just.* 40. *f.* Syriam latrociniis infestam reddere. *Cic. Prov. cons.* 2. Via Barbarorum incursionibus infesta. *Id. Phil.* 12, 10. Iter infestum et periculosum. *Id. Fam.* 2, 10. *med.* Infestissima Ciliciae pars. *Sall. Jug.* 94. Alia omnia vasta, inculta, infesta serpentibus. [*De duplici hujus et sim. vv. significatione v. quae laudat *Cort.* ad *Lucan.* 5, 500., *Kritz.* ad *Sall. Cat.* 7, 5. 10, 5. 15, 4. et *Jug.* 89, 5.]

INFĪBŬLĀ, ae, f. uncus fibulam iniens. *Tert. Pall.* 1. Pallii habitus infibulae morsu humeris acquiescebat. Ita legit *Junius*, alii melius *in fibulae*.

INFĪBŬLĀTUS, a, um, part. ab *infibulo:* fibula vinctus. *Festus:* Infibulati sacrificabant flamines, propter usum aeris antiquissimum, aereis fibulis, *h. e.* fibulis vestes subnexi.

INFĪBŬLO, as, a. 1. ἐμπερονάω, fibula necto. *Cels.* 7, 25. Infibulare quoque adolescentulos interdum valetudinis causa quidam consueverunt. V. ibi cetera, et quae in FIBULA diximus. ℙ *Infiblare* per syncopen legitur a nonnullis ap. *Apic.* 8, 7.

INFĬCĒTUS, etc. V. INFACETUS.

INFĬCIĀLIS. V. INFITIALIS.

INFĬCIAS. V. INFITIAS.

INFĬCIĀTĬO, etc. V. INFITIATIO.

INFĬCIENS, entis, adj. non faciens, iners, nihil agens. *Varr. R. R.* 3, 16. de apib.: Neque ipsae sunt inficientes; necnon oderunt inertes. *Id. L. L.* 5, 8. Dicimus, qui aliquid agit, non esse inficientem.

INFĬCĬO, is, eci, ectum, a. 3. βάπτω, imbuo, tingo: ab *in*, et *facio*, quasi *intus facio:* color enim inditus, se immittit, et intro pervadit. *Caes. B. G.* 5, 14. Omnes se Britanni vitro inficiunt, quod caeruleum efficit colorem. *Plin.* 7, 56, 57. Textilia Aegyptii invenere: inficere lanas Sardibus Lydi. *Ov. Met.* 6, 63. Qualis ab imbre solet percussis solibus arcus Inficere ingenti longum curvamine coelum. *Sen. Herc. Oet.* 337. Scythasque tepida Phoebus inficiet rota, *h. e.* illustrabit, et calefaciet. *Tibull.* 3, 4, 32. virgo Inficitur teneras ore rubente genas. [**Tac. H.* 2, 55. Quem locum Galba moriens sanguine infecerat.] ℙ Item leviter tingere. *Sen. ep.* 71. *f.* Sapientia nisi alte descendit, et diu sedit, animum non coloravit, sed infecit. ℙ Item imbuere. *Plin.* 15, 3, 4. Dulcem succum olivas bibere, et alieno sapore infici. ℙ Pro immiscere. *Virg. A.* 12, 417. hoc fusum labris splendentibus amnem Inficit, occulte medicans. ℙ Translate est instituere. *Cic. Fin.* 3, 2. *f.* Infici debet iis artibus, quae si, dum est tener, combiberit, ad majora veniet paratior. *Id. Leg.* 1, 17. Teneros et rudes animos inficiunt, et flectunt, ut volunt. ℙ Est etiam vitiare, corrumpere. *Virg. G.* 3, 481. Corrupitque lacus, infecit pabula tabo. *Plin.* 18, 1, 1. Inficere flumina. *Ov. Met.* 13, 601. Nigrique volumina fumi Infecere diem. [*V. INFECTUS et cf. *Boettich. Lex. Tac.* p. 261., ubi plura laudantur.] ℙ Et translate. *Cic. Tusc.* 5, 27. *med.* Umbris, deliciis, otio, languore, desidia animum infecimus. *Id. Leg.* 3, 13. Cupiditatibus principum, et vitiis infici solet tota civitas. *Id. Tusc.* 3, 2. Inficimur opinionum pravitate.

INFĬCĬOR. V. INFITIOR.

INFICTUS pro infixus. *Callistr. Dig.* 47, 9, 7. Navi vel inficta, vel fracta intra fines agri cujusque. Ita *Torrentin.* probante *Cujacio*, et aliis: *Haloander* edidit *infixa*. ℙ [Est etiam non fictus, ab *in* privativa, et *fictus* part. a *fingo*. *Gloss. Philox.* Infictus, ἀνυπόκριτος. *F.*]

INFĪDĒLIS, e, adj. ἄπιστος, non fidelis, qui promissis non stat, nec fidem promissam exsolvit, quin potius violat. *Cic. Off.* 3, 29. Nullam esse fidem, quae infideli data sit. *Id. Fam.* 15, 4. *f.* Ut ex infidelissimis sociis firmissimos redderem. *Pl. Capt.* 2, 3, 83. Infidelior mihi ne fuas, quam ego sum tibi. *Hor. Epod.* 5, 49. o rebus meis Non infideles arbitrae, Nox et Diana. ℙ Translate. *Plin.* 36, 22, 49. Silex ad structuram infidelis, nisi multa suffrenatione definctus. *Plin. Pan.* 45. *extr.* Infidelis recti magister est metus, *h. e.* non diuturnus magister officii, ut est ap. *Cic. Phil.* 2, 36. Γνώμη: cui simile est illud *ejusd. Off.* 2, 7. Malus custos diuturnitatis metus.

INFĪDĒLĬTAS, atis, f. ἀπιστία, fides violata, perfidia. *Cic. Tusc.* 5, 22. Quantopere vero amicitias desideraret, quarum infidelitatem extimescebat. *Id. Mil.* 26. Quantae infidelitates in amicis. *Caes. B. C.* 2, 33. Infidelitatis suspicionem sustinere.

INFĪDĒLĬTER, adv. ἀπίστως, sine fide. *Cic. ad Brut.* 2, 1. Minus me putarim reprehendendum, si inutiliter aliquid senatui suaserim, quam si infideliter. [*Salv. contra avarit.* 3. *med.* Quaerunt infi-

delissime, quos propinquos suos, aut affines suos dicant. *F.*]

INFIDIBŬLUM. V. INFUNDIBULUM.

INFĪDUS, a, um, adj. ἄπιστος, non fidus, infidelis. *Cic. Amic.* 15. Se intellexisse, quos fidos amicos habuisset, quos infidos. *Liv.* 1, 14. Infida societas regni. *Sall. Cat.* 50. Rhodiorum civitas infida atque advorsa nobis fuit. *Id. Jug.* 96. *extr.* Genus hominum mobile, infidum. *Just.* 11, 1. Barbarae gentes fidei dubiae et mentis infidae. *Liv.* 9, 45. Aequi sub specie infidae pacis quieti. [*Cf. *Vell.* 1, 12, 6.] *Val. Fl.* 2, 578. promissa infida tyranni. *Liv.* 34, 28. *f.* Fuga infida ac trepida, *h. e.* intuta. ¶ Translate. *Plin.* 36, 15, 22. *n.* 8. de amphitheatro versatili Curionis: Sedere ausi tam infida instabilique sede. *Lucr.* 2, 557. Infidi maris insidias, viresque, dolumque Vitare. [*V. quae laudat *Cort.* ad *Lucan.* 5, 415.]

INFĪGO, is, ixi, ixum, a. 3. ἐμπήγνυμι, intus figo, immitto. *Cic. Div.* 2, 31. Timide signifer evellebat, quod fidenter infixerat. *Id. Tusc.* 4, 22. Gladium hosti in pectus infixit. *Virg. A.* 9, 746. portaeque infigitur hasta; et *ib.* 5, 504. adversique infigitur arbore mali. *Nemesian. Cyn.* 221. Infigere morsus. *Sil.* 12, 738. natis infigunt oscula matres. ¶ Translate. *Quint.* 9, 2. Alia repetitione, alia commemoratione infigere; et *ib.* 4. *f.* Docere aliquid et infigere animis. *Plin. ep.* 1, 20. Quae sint inculcanda, infigenda, repetenda.

INFĪGŪRĀBĬLIS, e, adj. non figuratus, informis, deformis. *Ammian.* 24, 4. Compage scutorum, velut testudine infigurabilium fornicum, operiebantur.

INFĪMAS, atis, m. et f. qui ex infima plebe est, ut *summas*, qui nobilis, ac summae est nobilitatis. *Pl. Stich.* 3, 2, 36. Ergo oratores populi, summates viri, Summi accumbent: ego infimatis infimus. *Infimatis* pro *infimas* dictum est, quod et *Prisc.* adnotavit 7, 761. et 12, 943. V. CUJAS. [*Gloss. Philox.* Infimates, οἱ ὑστερεύοντες. *F.*]

INFĪMĀTUS, a, um, adj. infimus factus. *Appul. de Deo Socrat.* Ingenia ad miserias infimata.

INFĪMĬTAS, atis, f. *Ammian.* 17, 13. Ad infimitatem obsequiorum venire servilium. *Id.* 29, 2. Ipsa sortis infimitate ad omnia praeceps.

INFĪMO, as, a. 1. deprimo, infimum facio. *Appul. Met.* 1. Manes sublimare, Deos infimare.

INFĪMUS. V. INFERUS.

INFINDO, is, ĭdi, issum, a. 3. ἐπισχίζω, idem quod findo, vel in aliqua re findo. *Virg. A.* 5, 142. Infindunt pariter sulcos; et *Ecl.* 4, 33. telluri infindere sulcos. *Val. Fl.* 1, 687. volat immissis cava pinus habenis, Infinditque salum. ¶ Tribuunt et *Cic. Brut.* 16. Cum homines humiliores in alienum ejusdem nominis infinderentur genus. [At omnino legend. *infunderentur*, h. e. *s'intrudessero.* *F.* *Illud *Scal.* suspic.] ¶ *Paul.* ex *Festo:* Infindere, intercipere, interponere, *h. e.* interjicere: ducta metaphora a surculis, qui infissis truncis arborum inseruntur, inquit *Scaliger:* [vel potius *infindere* hic scribitur pro *infendere.* V. INFENDO. *F.*]

INFĪNĪBĬLIS, e, adj. qui finem habere non potest. *Appul. Dogm. Plat.* 1. Cum viduata sit fine, infinibilis recte videri potest. [*Capell.* 2, 45. Universumque totum infinibilis patris profunditate coercitum veneratur. *F.*]

[INFĪNIS, e, adj. qui finem non habet, infinitus. V. DEFINIS. *F.*]

INFĪNĪTAS, atis, f. ἀοριστία, ἀπειρία, immensitas. *Cic. N. D.* 1, 26. Infinitas locorum, innumerabilitasque mundorum. *Id. Tusc.* 5, 39. Infinitatem omnem peregrinabatur. *Ammian.* 15, 1. Infinitates mundorum.

INFĪNĪTĒ, adv. ἀορίστως, sine fine, immense. *Cic. Par.* 6, 3. Supellectilem et vestem infinite concupiscenti. *Id. Acad.* 1, 7. Infinite secare ac dividere aliquid. ¶ Item universim. *Gell.* 14, 7. *med.* Referri oportere (*ad senatum*) aut infinite de republica, aut de singulis rebus finite.

INFĪNĪTĬO, onis, f. idem ac infinitas. *Cic. Fin.* 1, 6. *f.* Infinitio ipsa, quam ἀπειρίαν vocant, tota ab illo est.

INFĪNĪTĪVUS Modus, seu infinitus, ἀπαρέμφατον, est unus ex modis verborum: quia nullum certum numerum, nec personam sibi aperte definit. Nam numeri et personae in infinitivo sunt incerta, obscure latent, evolvenda sunt beneficio pronominum, ut me amare, illos amare, etc. *Diomed.* 1, 331. et *Prisc.* 8, 808. et 822. V. INFINITUS.

INFĪNĪTUS, a, um, adj. ἄπειρος, ἀόριστος, qui finem, seu terminum non habet, immensus, interminatus. *Cic. Div.* 2, 50. Nihil, cum habeat extremum, infinitum sit, necesse est; et 43. Intervalla infinita et immensa. *Id. Off.* 1, 16. Infinita multitudo eorum, qui his egent. *Gell.* 14, 1. Infinitus prope et innumerabilis annorum numerus. *Cic. Dejot.* 5. A Pompejo discessit: spem infinitam persequi noluit. *Id. Verr.* 2, 4, 48. Spelunca infinita altitudine. [**Vell.* 2, 106, 1. Omnis eorum juventus, infinita numero, immensa corporibus.] Et *N. D.* 1, 9. Ab infinito tempore; et *Balb.* 27. Si qui sunt, quibus infinitum sit odium. *Id. Or.* 1, 1. Infinitus rerum forensium labor. *Plin.* 25, 5, 23. Singultus infiniti, aut sternutamenta. *Id.* 25, 8, 53. Quidquid in Creta nascitur, infinito praestat ceteris alibi genitis. *Senec. prooem. l.* 2. *excerpt. controvers. med.* Ex tempore coactus dicere, infinito se antecedebat. *Quint.* 8, 4. *f.* Infinito plus. Rursus *Plin.* 34, 2, 3. Cum ad infinitum operum pretia creverint. *Ulp. Dig.* 38, 16, 2. Deincepsque ceteri, si qui sunt, in infinitum. *Plin.* 17, 25, 38. In infinitum ne abeamus. *Paul. Dig.* 8, 2, 23. Cujus aedificium jure superius est, ei jus est, in infinito supra suum aedificium imponere, *h. e.* in infinitum. *Cels. ib.* 1, 9. Si cui simpliciter via per fundum cujuspiam cedatur, in infinito, videlicet per quamlibet ejus partem, ire, agere licebit. *Plin.* 18, 28, 68. *n.* 3. Infinitum quantum illo tempore cadentes pruinas congelat. Et absolute *Id.* 16, 39, 64. Infinitum refert et lunaris ratio. ¶ Item indefinitus. Hinc *infinita quaestio* dicitur a rhetoribus, in qua aliquid indefinite et universim quaeritur, v. g. *expetenda ne sit eloquentia:* cui opponitur *finita,* in qua certum quippiam ac determinatum disputatur. V. FINITUS. *Cic. Or.* 1, 31. Esse omnem orationem aut de infinitae rei quaestione, sine designatione personarum et temporum; aut de re certis in personis ac temporibus locata. Adde *Part.* 18. ¶ Item amplus, multiplex, numerosus. *Cic. Or.* 1, 15. Si cuipiam nimis infinitum videtur, quod ita posui. *Id. Top.* 8. Formarum certus est numerus, quae cuique generi subjiciantur: partium distributio saepe est infinitior, tanquam rivorum a fonte deductio. ¶ Item immodicus. *Jabolen. Dig.* 35, 2, 61. Cum heres fundum emere, nisi infinito pretio non posset. *Liv.* 3, 9. Duos pro uno dominos, acceptos, immoderata, infinita potestate. ¶ *Infinitus* verborum *modus* ap. grammaticos est, qui nullas designat personas, aut numerum. V. INFINITIVUS. *Quint.* 1, 6. Dummodo per eandem litteram in infinito exeant ¶ *Infinitum verbum* est verbum infinitivi modi. *Id.* 9, 3. (ad illud *Pers.* 1, 9. nostrum istud vivere triste.) Cum infinito verbo usus sit pro appellatione. ¶ *Infinitum nomen* est, quod rem indefinitam significat, ut *qualis*, *quantus*, *quot*, cum sine interrogatione ponuntur. *Prisc.* 2, 580. ¶ *Infinitum pronomen* est, quod personas non recipit, ut *quis, quae, quid:* contra *finitum*, quod recipit, ut *ego*, *tu*, *ille.* *Varr. L. L.* 9, 1. et *Don. edit.* 2, 1752. ¶ *Infinitae conjunctiones* ap. *Cic. Fat.* 8. et *infinita connexa* sunt propositiones, quas vocant *particulares*, *h. e.* de re aliqua indefinita, ut Si quis natus est oriente Canicula, in mari non morietur.

INFIRMĀTĬO, onis, f. ἀσθένωσις, actus infirmandi. *Cic. Agr.* 2, 3. Sed suspicione, ac perturbatione judiciorum, infirmatione rerum judicatarum. ¶ Speciatim sumitur pro argumento, quo ratio infirmatur. *Cic. Inv.* 1, 13. Judicatio est, quae ex infirmatione et confirmatione rationis nascitur controversia. Adde *ib.* 2, 21.

INFIRMĀTUS, a, um, part. ab *infirmo*, ἀσθενής, debilitatus, fractus. *Cic. Pis.* 19. Infirmatus conscientia scelerum. *Ammian.* 17, 5. Infirmato imperii robore. *Hermogen. Dig.* 49, 14, 46. Infirmatus contractus, *h. e.* rescissus.

INFIRMĒ, adv. ἀσθενῶς, debiliter. *Cic. Fam.* 15, 1. Etsi intelligebam socios infirme animatos esse. *Plin. ep.* 1, 21. *f.* Ut illud immodice et redundanter, ita hoc jejune et infirme. *Suet. Aug.* 9. Tonitrua et fulgura paulo infirmius expavescebat.

INFIRMIS, e, adj. idem ac infirmus. *Ammian.* 2, 6. Coagmenta lapidum recens structorum, madoreque etiamnum infirmium.

INFIRMĬTAS, atis, f. ἀσθένεια, invaliditas, imbecillitas, debilitas illa, quae vel ex aetate, vel ex morbo contingit. *Cic. Sen.* 10. Infirmitas est puerorum, et ferocitas juvenum, et gravitas jam constantis aetatis. *Id. Brut.* 91. Erat eo tempore in nobis summa gracilitas et infirmitas corporis. *Plin.* 18, 7, 18. Hordeo contra tempestates maxima infirmitas. *Alphen. Dig.* 39, 2, 43. aedificii. *Cic. Fam.* 7, 1. valetudinis. *Plin. ep.* 7, 21. oculorum. ¶ De iis, qui infirmi sunt. *Liv.* 34, 7. *extr.* Patiendum huic infirmitati est, quodcumque vos censueritis, *h. e.* mulieribus. ¶ Translate. *Cic. Rosc. Am.* 4. Impositum onus propter infirmitatem animi deponere. *Sen. ep.* 11. Infirmitas mentis. *Papin. Dig.* 41, 2, 44. memoriae. ¶ Ponitur et pro levitate, et inconstantia. *Caes. B. G.* 4, 5. Infirmitatem Gallorum veritus, quod sunt in consiliis capiendis mobiles, et novis plerumque rebus student. [*Cf. cp. 13.] Adde *Colum.* 3, 10. ¶ Item pro morbo. *Suet. Tib.* 72. Ne quam suspicionem infirmitatis daret, castrensibus ludis interfuit. *Just.* 28, 3. Infirmitate correptus in itinere decedit. (Adde 11, 8. et 26, 3.) *Plin. ep.* 10, 6. Proxima infirmitas mea obligavit me Marino medico. *Ulp. Dig.* 4, 6, 38. Si infirmitate impeditus continuare iter non potuit. Adde *Auct. dial. de Or.* 23. *med.* ¶ Infirmitas vini est imbecillitas, qua ferre aetatem nequit. *Colum.* 12, 20. *f.* Propter nimiam infirmitatem vini, quod v… triginta diebus integrum permanebat.

INFIRMĬTER, adv. infirme. *Arnob.* 7, 25… Quam infirmiter invalideque dicatur.

INFIRMO, as, avi, atum, a. 1. ἀσθενόω, inf… mum reddo. *Cels.* 2, 12. Alvus, si vehementi… fluit, hominem infirmat. *Sall. fr.* ap. *Non.* 2, 5… Ne ex latere nova munimenta madore infirmar… tur. *Tac. A.* 15, 10. Legiones promiscuis milit… commeatibus infirmaverat. ¶ Saepius transl… sumitur pro confutare, refellere, dissolvere, ost… dendo scil. verbis nullam in re, quae objicitur, … teste vim inesse ad probandum. *Cic. Rosc. A…* 15. Ego res tam leves qua ratione infirmem … diluam, reperire non possum. *Id. N. D.* 2, … Quanta vero illa sunt, quae vos Academici in… matis et tollitis? *Id. Or.* 1, 31. *extr.* Quae … adversariis sunt, infirmare et frangere. *Id. R…* *Com.* 15. Infirmare fidem testis. *Id. Att.* 15, … Dubitans, utrum morem gerat Leptae, an fid… infirmet Silio. ¶ Item pro rescindere, irrit… reddere. [**Vell.* 2, 2, 2. Nunc graviter fer… aliquid a se factum infirmari.] *Hermog. Dig.* … 14, 46. Infirmare contractum. *Afric. ib.* 30, 1… *med.* legatum. *Ulp. ib.* 28, 4, 2. testamentum. … *Infirmare legem*, est vim ei, atque auctorita… adimere. *Liv.* 34, 3. et *Quint.* 7, 1. *f.*

INFIRMUS, a, um, adj. ἀσθενής, non firm… imbecillus, debilis. *Cic. Verr.* 2, 4, 43. Ne… aetate tam affecta, neque viribus tam infirmis f… qui non surrexerit. *Id. Brut.* 48. *extr.* Infirma… que etiam aegra valetudine esse; [*Cf. *Vell.* 2, … 1.] *Id. Verr.* 2, 5, 33. Classis inops et infir… *Lucan.* 5, 545. Infirmum lumen solis. *Cels.* 2, … Infirmior est panis ex polline; infirmissimus ci… rius panis, *h. e.* minoris alimenti. *Colum. arbor…* *extr.* Infirmi saporis vinum, nec perenne. *P…* 17, 24, 37. *n.* 1. Infirmissimae arbores. *Id.* … 2, 28. Infirmi nervi. *Id.* 36, 20, 37. Infirm… ad omnia haec est, quem schiston appellant, *h…* minoris virtutis adversus haec mala. *Ov. Ib.* … Infirmum pecus, *h. e.* oves. *Curt.* 4, 14. *n…* Famam, infirmissimum adversus fortes viros tel… contemnite. *Caes. B. G.* 7, 17. Alteri non … gnis facultatibus, quod civitas erat exigua et in… ma. *Id. B. C.* 3, 9. Cum essent infirmi ad r… stendum. [*Front. ad M. Caes.* 3. (ed. *A. M…* *ep.* 29. Sum adhuc a cubito et cervice infirm… *F.*] ¶ Substantivi more. *Plin.* 9, 43, 67. … tiunt usque ad infirma lineae. ¶ De eo, qui … ger est. *Plin. ep.* 7, 26. Nuper me cujusc… amici languor admonuit, optimos esse nos, … infirmi sumus. ¶ Translate saepe refertur ad … mum. *Caes. B. C.* 1, 32. Tenuis et infirmus, … mus; et 3. Quorum vocibus et concursu terre… infirmiores, dubii confirmantur. ¶ Et quoniam… infirmitate metus, sic ex metu religio sive su… stitio oritur, hinc infirmus dicitur superstitio… δεισιδαίμων. *Hor. Sat.* 1, 9, 70. nulla mihi, inq… Relligio est. At mî: sum paulo infirmior. … sensu *Cic. Div.* 2, 39. Imbecilli animi superst… sa ista concipiant. ¶ Speciatim de iis dici… qui inconstantes sunt, ac leves animo, aut … quo sensu et *infirmitas* a *Caesare* adhibetur. … *lum.* 3, 10. Veniunt imprudentissimi ad rem … xime necessariam; deinde etiam infirmissimi. … Praeterea refertur ad ea, quae minus valen… probandum, minusque habent auctoritatis ac … deris. *Cic. Caec.* 23. Omnino ad probandum … que res infirma et nugatoria est. *Id. Rosc.* … 2. Quod apud omnes leve et infirmum est, id … judicem grave et sanctum esse ducetur? *Id.* … 7, 18. Vestrae cautiones infirmae sunt.

INFIT, incipit, ἄρχεται: verbum defectivum, … jus haec sola in usu est persona: de qua ita … *stus:* Infit, incipit, sed diversae significationis … ab eo, quod est *fit*, nam *infit* agentis, *fit* a… patientis est. [*Corruptum hunc Festi locum… emendat *Doederl.* 3, 160. *Infit*, incipit ab eo … est fit, sed diversae significationis, nam *infit* … tis, *fit* autem patientis est. At ne sic quidem … cet sensu non careat, falsam abesse sententi… *infit* esse active intelligendum. Ceterum respo… re nostr. *anhaben.* Cf. *Ruddim.* 1, 269. V. et … CIPIO.] *Pl. Aul.* 2, 4, 38. Homo ad praet… deplorabundus venit: Infit ibi postulare, ut, … *Id. As.* 2, 2, 76. Me infit percontarier. *Id.* … 2, 1, 25. Infit mihi praedicare, sese abdux… etc. *Id. Rud. prol.* 51. Infit laudare. *Virg.* … 708. his Aeneam solatus vocibus infit; et *ib* … 242. ita farier infit. *Lucr.* 3, 516. Commu… animum quicumque adoritur, et infit; et 5, … caput erigere infit. ¶ Absolute est, incipit di… *Virg. A.* 10, 860. alloquitur moerentem, et ta… infit; et 100. Tum pater omnipotens, rerum… summa potestas, Infit: eo dicente, etc. *Liv.* 3… Ibi infit, annum se tertium et octogesimum a… etc. [*Adde 1, 23. Monet *Doederl. l. l.* pra… poetas ap. solum Livium nonnisi in primis li… quorum ad poetarum dicendi rationem accedat… mo, in usu esse videri h. v.] *Ov. Met.* 4, … Atque ita, non longis opus est ambagibus, … ¶ *Infit*, loquitur. *Prud. Apoth.* 805. de anima:

at, antevidet, perpendit, praecavet, infit. ¶
isc. 8. *f.* docet *infio* ap. *Varr.* inveniri. In *Gloss.*
ique *Philox.* legitur *infe*, ἄρξαι, *h. e.* incipe: et
iunt ap. *Capell.* 2. *f.* Nunc ergo mythis termi-
is, infiunt Artes libelli qui sequentes asserent.
INFĬTENS, entis, part. ab *infiteor*, qui non
etur. *Gloss. Phil.* Infitentes, ἀρνούμενοι. *F.*]
NFĬTĒRI, non fateri. *Festus.*
NFĬTIĀLIS et Inficialis, e, adj. negativus, ut
stitutio infitialis, qua negamus quod objicitur,
quod petitur. *Cic. Top.* 24. Itaque aut infi-
lis, aut conjecturalis prima appellatur. V. IN-
IOR.
NFĬTIAS et Inficias, nomen defectivum, in quar-
plurali solummodo usurpatum, cum verbo *eo, is.*
ue *infitias ire* est negare, ea ratione, qua *ex-*
ias, suppetias ire dicimus: omissa *ad* praepo-
one, quae exprimitur in illo *Pauli Dig.* 10, 2,
Non calumniae causa ad infitias ire. Ita *Tor-*
., nam *Haloand.* τὸ *ad* omittit. Fere dicitur
iis, quae vera sunt, et probe scimus, sed fate-
nolumus. De ratione scribendi V. INFITIOR.
. *Ad.* 3, 2, 41. Si hoc palam proferimus, ille
ias ibit. *Pl. Cist.* 4, 1, 9. Omnia infitias ire
quae dudum confessa est mihi. *Id. Bacch.* 2,
25. Infitias ire coepit filio. *Nep. Ep. f.* Hu-
de virtutibus satis erit dictum, si hoc unum
nxero, quod nemo eat infitias. *Quint.* 3, 7.
ue infitias eo, quasdam esse ex hoc genere ma-
s. *Liv.* 6, 40. Quorum alterum neque nego,
ue infitias eo, nos enixe operam dedisse, etc.
nt. *Aquaed.* 72. Nec eo infitias, quin, etc.
NFĬTIĀTIO et Inficiatio, onis, f. ἄρνησις, ne-
o. *Cic. Or.* 2, 25. Ac nostrae fere causae,
quidem sunt criminum, plerumque infitiatione
nduntur. ¶ Item negatio pecuniae debitae, aut
ositi. *Sen. Ira* 2, 9. Circumscriptiones, furta,
des, infitiationes. *Cels. Dig.* 47, 2, 69. Infi-
o depositi. *Terent. ib.* 46, 7, 16. Compellere
nfitiationem.
NFĬTIĀTOR et Inficiator, oris, m. ἀποστερητής,
infitiatur: et praesertim qui debitam pecuniam,
depositum, aut hujusmodi negat fraudandi cau-
Cic. Or. 1, 37. Si ille infitiator probasset ju-
, ante petitam esse pecuniam, etc. *Id. Cat.* 2,
Hos non tam acres milites, quam infitiatores
os esse arbitror. *Mart.* 1, 104. In jus, o fal-
atque infitiator, eamus. *Sen. Ben.* 3, 17. *f.*
tis et sollicitus, qualis esse infitiator ac frau-
ntus solet. De orthographia V. in INFITIOR.
NFĬTIĀTRIX et Inficiatrix, icis, f. quae infi-
r. *Prud. Psych.* 630. Fidei fraus infitiatrix.
NFĬTIOR et Inficior, aris, atus sum, dep. 1.
ῦμαι, nego, pernego: et dicitur fere de iis, qui
vera sunt, et sibi nota optime, tamen ne-
Quibusdam placet esse ab *in* privativa, et
, quasi quis ajat, se non fecisse: itaque per
ibunt. Aliis ab *in*, et *fateor:* et scribunt per *t.*
inter sunt *Fest.*, *Manut.*, *Cellar.*, inter illos
squius. In neutram partem *Voss.* inclinat: nos
riorem: ita tamen ut alteram non damnemus.
Off. 3, 16. Quae qui infitiatus esset, dupli
am subiret. [**V. Beier.* ad h. l.] *Id. Cat.*
. Cum id posset infitiari, repente confessus
Id. Sext. 22. Neque enim, in hoc me homi-
esse, infitiabor unquam. *Varr. L. L.* 4. *f.*
iari de re aliqua. *Cic. Verr.* 2, 4, 47. Earum
m nullam sibi iste neque infitiandi, neque de-
endi facultatem reliquit. *Id. Part.* 29. Is qui
ndit, resistat oportet aliquo statu, aut infitian-
aut definiendo, etc. *Flor.* 1, 22. Postumium
antem, quas promiserat, praedas, lapidavit.
Ann. 1. Non est infitiandum, Annibalem tan-
raestitisse, etc. *Ov. Pont.* 4, 6, 42. cum ma-
meorum Notitiam pars est infitiata mei. *Id.*
9, 4. fama Decolor, et factis infitianda tuis.
e. non agnoscenda, non fatenda, quia turpis
nec convenit factis tuis. *Amor.* 2, 17, 26.
erit hic nobis inficiandus amor. *Ruhnk.*] *Mart.*
0. Varro, Sophocleo non infitiande cothurno,
quem tragica poesis nunquam infitiabitur suum
imum cultorem. ¶ De iis, qui pecuniam de-
m, depositum, aliudve id genus negant, frau-
li causa. *Festus:* Infitiari, creditum fraudare.
Q. Fr. 1, 2, 3. Quid, si infitiatur? quid, si
ino non debetur? *Juven.* 13, 60. si depositum
infitietur amicus. V. INFITIATOR, et INFI-
TIO.
NFIXUS, a, um, part. ab *infigo*, ἐμπαγείς, in-
fixus, immissus, injectus. *Caes. B. G.* 7, 73.
ae pedem longae, ferreis hamis infixis, totae
erram infodiebantur. *Cic. Tusc.* 5, 24. Sidera
s infixa sedibus. *Liv.* 27, 14. In quorum ter-
infixa stetere pila. *Virg. A.* 4, 689. infixum
let sub pectore vulnus. *Id. ib.* 9, 699. hasta
acho infixa sub altum Pectus abit. *Pompon.*
33, 7, 21. Quaecumque infixa inaedificataque
fundo legato continentur. *Plin.* 26, 12, 7.
ia infixa corpori extrahunt folia tussilaginis,
um, etc. ¶ Translate. *Cic. ad Quirit. f.*
cura erit infixa animo meo sempiterna. *Id.*
Brut. 1, 15. Animus semper infixus est in pa-
caritate. *Id. Cluent.* 6. Si hoc, quod in com-

munibus hominum sensibus, atque in ipsa natura positum atque infixum est, non viderem. *Liv.* 3, 71. Rem se vetustate oblitteratam, ceterum suae memoriae infixam afferre. [**Id.* 29, 18. Religio infixa animis.] *Ov. Trist.* 1, 5, 9. Haec mihi semper erunt imis infixa medullis. *Virg. A.* 4, 4. haerent infixi pectore vultus. *Sen. ep.* 11. Quidquid infixum et ingenitum est, lenitur arte, non vincitur. *Γνώμη. Tac. A.* 15, 5. Vologesi vetus, et penitus infixum erat, arma Romana vitandi. ¶ *Infixum est*, decretum est, certum est. *Sil.* 4, 331. nec leti cura decori, Sed fugere infixum est. Adde 10, 644.

INFLĀBELLĀTUS, a, um, part. ab inusit. *inflabello. Tert. adv. Valent.* 23. His omnibus elementis atque corporibus ignis inflabellatus est, *h. e.* stando immissus. V. FLABELLO.

INFLĀBĬLIS, e, adj. qui inflari potest. *Lact. Opif. D.* 11. pulmonem vocat viscus inflabile, atque aeris capax.

INFLACCĔO, es, n. 2. flaccidus, infirmus, inutilis fio. *Enn.* ap. *Non.* 2, 323. Inflaccebunt conditiones.

INFLAGRO, as, n. 1. intus flagro, vel accendor. *Sol.* 5. *f.* de Sicilia: Sarmenta, licet viridia, ignem sponte concipiunt, et, nullo inflagrante halitu, ab ipso Numine fit accendium.

INFLAMMANTER, adv. *Gell.* 10, 3. *med.* Acriter et inflammanter facit comploratiouem tam acerbae rei.

INFLAMMĀTĬO, onis, f. φλόγωσις, φλεγμονή, actus inflammandi. *Flor.* 4, 2. Caesaris furor totum, qua patebat, imperium quodam quasi diluvio, et inflammatione corripuit. *Nazar. Pan. Constant.* 21. Cum portarum inflammatio ignem late distulisset. ¶ Ap. medicos sic dicitur, cum noxius humor collectus in aliqua parte corporis eum doloris sensum facit, qui ignis ardore sentitur. *Cels.* 6, 6. *n.* 1. Oculos interdum inflammatio occupat. *Plin.* 22, 25, 64. Inflammatio aurium; et *ib.* nervorum; et 28, 9, 37. ulcerum; et *ib.* 4, 13. sedis. *Cels.* 4, 5. stomachi; et 6. Laterum inflammatio se remittit. *Plin.* 21, 20, 86. Inflammationem discutere. *Id.* 22, 25, 74. sedare. *Id.* 24, 8, 35. refrigerare. *Id. prooem. l.* 23. mitigare. *Cels.* 7, 25. reprimere. *Id.* 6, 6. *extr.* lenire. *Id.* 5, 26. *n.* 20. *extr.* solvere; et *n.* 21. et 23. movere; et *n.* 28. excitare. V. INFLAMMO. ¶ Translate. *Cic. Or.* 2, 46. *extr.* Poetam bonum neminem sine inflammatione animorum exsistere posse, et sine quodam afflatu quasi furoris.

INFLAMMĀTRIX, icis, f. quae inflammat, incitat, et accendit. *Ammian.* 14, 1. Megaera inflammatrix. *Mamert. Pan. Julian.* 3. Eaedem odii causae, quae amoris inflammatrices.

INFLAMMĀTUS, a, um, part. ab *inflammo:* flamma correptus, accensus, φλογωθείς, ἔμφλοξ. *Suet. Ner.* 38. Horrea labefactata, atque inflammata sunt. ¶ *Inflammatum membrum* est noxio humore, ardentique dolore laborans, ut in INFLAMMATIO dictum est. *Plin.* 28, 16, 62. Inflammata omnia sedat fimi vitulini cinis. ¶ Translate est aliqua vehementi animi aegritudine correptus. *Cic. Dom.* 23. *extr.* In quos propter eorum crudelitatem inflammatae nostrae mentes fuerunt; et *Fam.* 1, 7. *med.* A pueritia inflammatus ad gloriam. *Id. Fin.* 1, 18. Voluptatum potiendi spe inflammati. *Id. Tusc.* 5, 6. Libidinibus inflammatus et furens. *Id. Or.* 1, 44. amore in patriam. *Id. Verr.* 2, 5, 62. scelere et furore. *Mart.* 10, 86. amica. *Hirt. B. Afr.* 19. audacia. *Plin.* 8, 16, 17, cupidine noscendi animalium naturas. *Claud. in Ruf.* 1, 231. Inflammata semel nescit mitescere virtus. *Id. I. Cons. Stil.* 293. pretio inflammata manus, *h. e.* corrupta, et stimulata pecunia. [**Sil.* 2, 514. petit (fides) inflammata Saguntum.]

INFLAMMO, as, avi, atum, a. 1. φλογόω, ἐπιφλέγω, flammam infero, accendo, igne corripio. *Cic. Verr.* 2, 4, 48. Ceres dicitur inflammasse taedas iis ignibus, qui ex Aetnae vertice erumpunt. ¶ Item exuro, comburo. *Cic. Att.* 8, 2. *extr.* Cum eadem lucerna hanc epistolam scripsissem, qua inflammarat tuam. *Id. ib.* Patriam diripiendam et inflammandam reliquimus. *Id. Verr.* 2, 5, 35. Classem populi R. inflammari incendique jussit. [**Liv.* 10, 2. Vicos expugnant, inflammant tecta.] ¶ Apud medicos est nimium calorem, noxio humore collecto, in corpore accendere, et ardoris sensum facere. V. INFLAMMATIO. *Plin.* 22, 23, 49. Laser tauros inflammat, naribus illitis. *Id.* 30, 4, 10. Buprestis bovem ita inflammat, ut rumpat; et 25, 2, 5. Inflammari vulnera ac morbos; et *ib.* 8, 53. Equi pasti inflammantur rabie. ¶ Translate est excitare, permovere, incitare. *Cic. Verr.* 2, 1. Cum sint parati, qui concionibus et legibus hanc invidiam senatus inflammare conantur. *Id. Orat.* 1, 14. Admovere orationem ad sensus animorum atque motus vel inflammandos, vel etiam exstinguendos. *Id. Tusc.* 1, 19. Cum corporis facibus inflammari soleamus ad omnes fere cupiditates. *Id. Har. resp.* 1, 19. Animos imperitorum excitare et inflammare. *Id. Fin.* 1, 16. cupiditates. *Id. Marc.* 10. odium. *Id. Or.* 1, 46. populum in improbos. *Virg. A.* 4, 54. aliquem amore. *Claud. III. Cons. Honor.* 51. Inflammare magis amorem pugnae. *Cic. Amic.* 23. Inflammari cupiditate honorum.

INFLĀTĒ, adv. tumide. Translate. *Caes. B. C.* 2, 17. Atque haec ad eum latius atque inflatius Afranius perscribebat. [*Adde cp. 39.] *Id. ib.* 3, 79. [*Adde cp. 108.] Latius inflatiusque multo, quam res erat gesta, fama percrebuerat.

INFLĀTĬO, onis, f. φύσημα, tumor praesertim in corpore, ex morbo. *Cic. Div.* 1, 30. Pythagoricis interdictum putatur, ne faba vescerentur, quod habet inflationem magnam is cibus. *Cels.* 2, 26. Minima inflatio fit ex venatione, aucupio, piscibus, etc. Feniculum vero et anethum inflationes etiam levant. *Colum.* 12, 11. Si bibatur, inflationem stomachi facit. *Plin.* 23, 6, 57. Mala dulcia inflationes pariunt. *Id.* 27, 7, 28. Inflationes discutere. *Id.* 23, 4, 40. Inflationem sedare. *Sen. Q. N.* 5, 4. In nostris corporibus ex cibo fit inflatio, quae non sine magna narium injuria emittitur, et ventrem interdum cum sono exonerat, interdum secretius. Adde *Vitr.* 8, 3. ubi dicitur de spiritu ex aqua percalefacta efflante. *Hieron. in Isaj.* 15, 47, 2. Inflationem ventris crepitu digerere. ¶ [*Est etiam i. q. inflammatio, *Entzündung. Suet. Aug.* 81. Et initio veris praecordiorum inflatione tentabatur. V. *Brem.*]

INFLĀTUS, a, um, part. ab *inflo:* ἐμπνευσθείς, ὀγκύλος, flatu impletus, inspiratus. *Cic. Brut* 51. Si tibiae inflatae non referant sonum, abjiciendas eas sibi tibicen putat. *Ov. Met.* 1, 340. buccina cecinit jussos inflata receptus. *Plin.* 9, 35, 54. Species modo inani inflata, sine corpore. *Sen. Agam.* 90. Vela secundis inflata Notis. *Cic. Or.* 3, 11. Nolo verba exiliter exanimata exire: nolo inflata et quasi anhelata gravius, [*i. e. in quorum pronuntiatione, ob nimiam contentionem, nimius spiritus consumitur, ita ut anhelent immoderatius, qui ea eloquuntur. *Ernest.* in *lex. technol. lat. rhet.* p. 214.] ¶ Item tumidus, turgidus. *Cic. Vat.* 2. Serpens inflato collo, tumidis cervicibus. [**Suet. Rhet.* 5. Fulviam, cui altera bucca inflatior erat, acumen stili tentare dixit.] *Virg. Ecl.* 6, 15. Inflatum hesterno venas, ut semper, Iaccho. *Liv.* 40, 33. Inflati amnes. *Ov. A. Am.* 3, 145. capilli, *h. e.* laxi, sparsi, fluentes. *Tert. Pall.* 4. *med.* Vestis inflatior. [**Virg. Cat.* 7, 2. Ite hinc, inanes rhetorum manipli, inflata rore non Achaico turba.] ¶ Translate est superbiens, elatus. *Cic. Agr.* 2, 35. Quibus illi rebus elati et inflati non continebuntur. *Id. Tusc.* 3, 9. Inflatus et tumens animus. *Id. Mur.* 15. Cum hostium classis Italiam, spe atque animis inflata, peteret; et 24. Inflatus promissis. *Id. Phil.* 14, 6. Inflati laetitia atque insolentia impii cives. *Curt.* 10. *f.* Titulo Spartanae victoriae inflatus. *Liv.* 29, 37. Intempestiva jactatione severitatis inflatus. *Id.* 24, 6. Inflatus assentationibus. *Cic. Acad.* 4, 36. Estne quisquam tanto inflatus errore, ut sibi, se illa scire, persuaserit? *Id. Off.* 1, 26. Homines inflati opinionibus turpiter irridentur. [**Vell.* 2, 80, 2. Inflatusque amplius XX legionum numero, i. e. ad fanam fiduciam elatus.] *Liv.* 39, 53. Et ipse juvenis haud dubie inflatior redierat, subnixus erga se judiciis senatus, concessisque sibi, quae patri negata essent. *Juven.* 8, 72. quem nobis fama superbum Tradit, et inflatum, plerumque Nerone propinquo. [**Suet. Ner.* 37. Elatus inflatusque tantis velut successibus.] ¶ Refertur etiam ad orationem nimis elatam ac turgidam. *Auct. ad Her.* 4, 10. Gravis oratio saepe imperitis videtur ea, quae turget et inflata est. *Auct. dial. de Or.* 18. Ne Ciceroni quidem obtrectatores defuisse, quibus inflatus et tumens, etc. videretur. *Prop.* 2, 25, 32. non inflati somnia Callimachi. *Quint.* 12, 10. Attici pressi et integri, Asiani inflati et inanes. [**Suet. Rhet.* 2. Subtractoque nomine, hordearium eum rhetorem appellat, desidem, ut inflatum, ac levem et sordidum. V. *Ernest. Lex. techn. lat. rhet.* p. 214. sq.]

INFLĀTUS, us, m. ἐμπνευσις, actus inflandi, inflatio. *Cic. Brut.* 51. Oratori populi aures, tanquam tibiae sunt: eae si inflatum non recipiunt, etc. et *Acad.* 4, 7. Primo inflatu tibicinis. ¶ Item afflatus. *Id. Div.* 1, 6. Instinctu inflatuque divino futura praenunciat.

INFLECTO, is, exi, exum, a. 3. idem quod flecto, ἐπικάμπτω. *Colum.* 5, 6. Radices in nodum inflectere. *Cic. Verr.* 2, 5, 12. Ubi primum ex alto sinus ad urbem ab litore inflectitur. *Id. N. D.* 2, 19. Stellae nunquam cursus sui vestigium inflectunt. *Tibull.* 1, 8, 37. Voces inflectere cantu, *h. e.* variare. *Prop.* 4, 8, 77. Colla cave inflectas ad summum obliqua theatrum. *Plin.* 6, 17, 20. A Caspio mari in Eoum cursus inflectitur. *Caes. B. G.* 1, 25. Cum ferrum se inflexisset. *Cic. ad Quirit.* 3. Frater erat unus, qui suo squalore vestros oculos inflecteret, *h. e.* in se converteret. *Catull.* 64, 256. Evoe bacchantes, evoe capita inflectentes. ¶ Translate est mutare, deflectere, movere, in aliam mentem inducere. *Virg. A.* 4, 22. Solus hic inflexit sensus, animumque labantem Impulit. *Id. ib.* 12, 800. Desine jam tandem, precibusque

inflectere nostris; et *Stat. Th.* 8, 716. Lacrimis aliquem inflectere. *Cic. Caecin.* 26. Jus civile neque inflecti gratia, neque perfringi potentia, neque adulterari pecunia potest. ¶ [**Inflectere orationem* est ejus, qui non recta oratione utitur, sed figurate, oblique dissimulate dicit, quem λόγον ἐσχηματισμένον Gr. vocarunt. *Cic. Brut.* 9. de Phalereo: Hic primus, inquit, inflexit orationem, et eam mollem teneramque reddidit, et suavis videri maluit, quam gravis; i. e. Phalerus hoc maxime agebat, ut orationem, quam simplex et incompta antiquitas fecerat rectam, figurarum pluribus quasi flexibus distingueret, quibus suavis aliqua varietas illi conciliaretur. *Sen. Controv.* 1. *praef.* 1, 68. *Bip.* de Latrone Porcio: non placebat illi orationem inflectere, nec unquam recta via discedere, nisi cum hoc aut necessitas coegisset, aut magna suasisset utilitas: summam esse dementiam detorquere orationem, cui rectam esse liceret. *Ernest. Lex. technol. lat. rhet.* p. 215.] ¶ Grammatice *inflectere* est circumflexum accentum verbo apponere. *Arnob.* 1, 35. Inflectatur quod acui, an acuatur quod oportebat inflecti.

INFLĒTUS, a, um, adj. indefletus. *Virg. A.* 11, 372. animae viles, inhumata, infletaque turba. [*Expressit vulgare Graecorum ἡμεῖς ἄθαπτος καὶ ἄκλαυστος ὄχλος; quasi tam viles habiti, ut projiciantur vel insepulti. Minus bene *Servius* et al. aliter. *Heyn.*] Adde *Val. Fl.* 6, 651.

INFLEXĬBĬLIS, e, adj. ἄκαμπτος, qui inflecti non potest. *Plin.* 28, 12, 52. Dolorem inflexibilem (opisthotonon vocant) levat urina caprae. ¶ Translate. *Sen. ep.* 95. *med.* Necessaria sunt decreta, quae dant animis inflexibile judicium, *h. e.* certum et immutabile. *Plin. ep.* 10, 97. Pervicaciam et inflexibilem obstinationem debere puniri.

INFLEXĬO, onis, f. ἔγκαμψις, inflectendi actus. *Cic. Or.* 59. Laterum inflexione hac forti ac virili, non ab scena et histrionibus, sed ab armis, aut etiam a palaestra.

INFLEXUS, a, um, part. ab *inflecto*, ἐπικαμπής, flexus. *Cic. Div.* 1, 17. Incurvum et leviter a summo inflexum bacillum. *Plin.* 4, 8, 15. Montes inflexi theatrali modo. *Prop.* 3, 13, 34. inflexo genu cadere. *Colum.* 4, 26. *f.* Meminerit, ne retorqueat sarmentum, sed tantum inflexum devinciat. *Suet. Aug.* 79. Capillus leniter inflexus. ¶ Translate de voce. *Cic. Or.* 2, 46. Ut idem, inflexa ad miserabilem sonum voce, flens ac lugens dicere videatur. *Id. Or.* 17. Volet igitur ille, qui eloquentiae principatum petet, et contenta voce atrociter dicere; et submissa, leniter; et inclinata, videri gravis, et inflexa, miserabilis. Utrobique *Schützius* pro *inflexa* legit *flexa*, nam hic mox sequitur *inflexus sonus* alia significatione; et ap. *eund. Or.* 3, 57. habetur *flexus sonus*, *h. e.* ad misericordiam compositus. V. FLEXUS, a, um. [**Orell.* Vulg. retinuit; non tamen improbata *Schützii* conj. *Or.* 17. De loci sententia v. *Ernest. lex. techn. lat. rhet.* p. 216.] ¶ *Inflexus sonus* est idem ac flexus vel circumflexus. *Cic. Or.* 17. *extr.* Mira est enim quaedam natura vocis: cujus quidem, e tribus omnino sonis, inflexo, acuto, gravi, tanta sit et tam suavis varietas perfecta in cantibus. V. INFLECTO. Ap. *Capell.* 3, 61. et 62. *circumflexus*, *inflexus*, et *flexus* idem significant. ¶ Item placatus. *Stat. Th.* 8, 759. jamque inflexo Tritonia patre venerat. [*Quaedam h. l. addidit *F.*]

INFLEXUS, us, m. κατάκαμψις, inflexio. *Juven.* 3, 236. rhedarum transitus arcto Vicorum inflexu. *Sen. B. V.* 12. Vocem, cujus rectum cursum natura et optimum, et simplicissimum fecit, inflexu modulationis inertissimae torquent. *Arnob.* 2, 57. Nec sit introitus rectus, sed adeatur inflexibus flexuosis.

INFLICTĬO, onis, f. actus infligendi. *Imp. Constant. Cod. Theod.* 9, 17, 2. Factum, solitum sanguine vindicari, multae inflictione corrigimus.

INFLICTUS, a, um, part. ab *infligo:* percussus. *Val. Fl.* 4, 281. jam ecce ruunt, inflictaque late Terga sonant. ¶ Item illatus, incussus. *Imp. Gordian. Cod.* 5, 51, 2. Damnum inflictum alicui. *Imp. Antonin. ib.* 10, 8, 1. Summa poenae nomine inflicta. *Prud. Apoth. f.* inflictos casus contemnite, *h. e.* illatas calamitates. ¶ [Item illisus. *Virg. A.* 10, 303. Puppis inflicta vadis. *F.* *Hic locus ab initio poni debebat. V. INFLIGO.]

INFLICTUS, us, m. inflictio, collisio, ut Inflictus dentium et labiorum, quo nempe sonos articulamus: ap. *Arnob.* 3, 111.

INFLĪGO, is, ixi, ictum, a. 3. [*Mirum in modum Noster hujus loci exempla miscuit, neque propriae neque translatae significationis discrimine spectato. Hinc immutatum ita recte videmur disposuisse ordinem: Primum significat *infligere* i. q. injicere, immittere, illidere aliquid aliquo. Gr. προστρίβομαι, ἐμβάλλω. Ita *Cic. Planc.* 29. Infligere alicui securim. *Lactant. Mort. persecut.* 49. Caput parietibus infligere. V. INFLICTUS *in f.* ¶ Translate quasi loquendo facere, ut verba tanquam tela volitent. *Cic. Or.* 2, 63. Cum in altercatione arripitur ab adversario verbum, et ex eo in eum ipsum aliquid, qui lacessivit, infligitur. ¶ Hinc caedendo alicui aliquid inferre. *Cic. Vat.* 8. Mortiferam plagam infligere. *Pis.* 14. Vulnera. ¶ Translate afficere aliquem aliqua re, nostr. *zufügen, anthun.* *Cic. Pis.* 26. Sempiternam alicui turpitudinem, h. e. inurere. *Just.* 3, 5. detrimenta civitati, h. e. inferre. *Ulp. Dig.* 42, 9, 6. Infligere alicui damnum. ¶ Item imponere, nos: *aufbürden, auferlegen:* *Paul. Dig.* 22, 1, 11. graviores usuras. *Julian. Dig.* 3, 5, 30. Infligere alicui pretium rei emptae, i. e. imponere onus solvendi pretii. Alii tamen legunt *affligere.*]

INFLO, as, avi, atum, a. 1. ἐμπνέω, φυσάω, [*flando aliquid injicere. Huc pertinet locus, quem Noster in fine hujus §. posuerat.] *Cat. R. R.* 90. Ex ore in os palumbi inflare aquam. ¶ [*Tum flando aliquid implere, turgidum facere.] *Virg. A.* 3, 357. tumidoque inflatur carbasus Austro. *Hor. Sat.* 1, 1, 20. merito quin illis Juppiter ambas Iratus buccas inflet. [*Laud. ad h. l. *Heindf. Demosth. de F. Leg.* p. 442. *Reisk.* διὰ τῆς ἀγορᾶς πορεύεται θοιμάτιον καθεὶς ἄχρι τῶν σφυρῶν ἴσα βαίνων Πυθοκλεῖ, τὰς γνάθους φυσῶν. Adde *Quint. Inst.* 11, 3, 80. Non et corrugare nares, ut Horatius ait, et inflare, et movere, etc. ¶ Hinc refertur ad cibos, stomachum, ventrem tumore afficientes.] *Cels.* 2, 26. Inflant (corpus) omnia fere legumina, omnia pinguia, omnia praedulcia. *Ov. Med. fac.* 70. Et simul inflantes corpora frige fabas. ¶ [*Denique dicitur de iis, qui flatum immittunt, instrumentis musicis, ut sonum edant. *Lucr.* 5, 1382. Inflare cavas cicutas. *Virg. Ecl.* 5, 2. Calamos inflare leves. — Absolute. *Cic. Acad.* 4, 27. Simul inflavit tibicen a perito carmen agnoscitur. *Cic. Or.* 3, 60. Servus cum eburneola fistula, qui ininflaret eum sonum.] ¶ Translate. *Hor. Sat.* 2, 5, 98. Crescentem tumidis infla sermonibus utrem. *Cic. Pis.* 36. *extr.* Cum tibi spe falsa animos rumor inflasset. *Liv.* 35, 42. Quibus mendaciis erexerat multorum animos, iisdem et regis spem inflabat. *Id.* 45, 31. Inflavit ad intolerabilem superbiam animos. [**Id.* 37, 26. Aliquid etiam inflabat animos classis Rhodia.] *Paul. Dig.* 39, 4, 9. Locatio vectigalium, quae calore licitantis ultra modum solitae conductionis inflatur. *Quint.* 11, 1. *med.* Ipse (*judex*) erit gloria inflandus. ¶ Refertur et ad orationem. *Cic. Leg.* 1, 2. Quid tam exile, quam isti omnes? Antipater paulo inflavit vehementius, habuitque vires agrestes ille quidem, sed, etc., *h. e.* fuit in historia scribenda plenior: ducta, opinor, metaphora ab inflandis tibiis.

INFLŎRĔO, es, ui, n. 2. in aliquo loco floreo, vigeo. *Claud. II. cons. Stil.* 124. Pristina Romuleis infloruit arcibus aetas.

INFLŪENS, entis, part. ab *influo*, qui influit. *Curt.* 8, 9. et *Plin.* 3, 5, 6. Amnis influens in mare. *Just.* 11, 8. Flumen per mediam urbem influens. *Quint.* 1, 2. *f.* Humor sensim influens. ¶ Item ingruens, irruens. *Cic. Prov. cons.* 13. Influentes in Italiam Gallorum copias reprimere. *Plin. Pan.* 8. Si quando cum influentibus negotiis paria fecisti. ¶ Item incurrens, immeans. *Cic. Univ.* 13. Influens atque effluens divinus animus. ¶ *Fortuna influens* est favens, propitia. *Sen. Thyest.* 536. Quis influentis dona Fortunae abnuit? ¶ *Influentes capilli* ap. *Cels.* 6, 1. sunt excidentes, decidui.

INFLŬO, is, xi, xum, n. 3. εἰσρέω, intro fluo, illabor. *Cic. Tusc.* 1, 39. Apud Hipanim fluvium, qui ab Europae parte in Pontum influit; et *N. D.* 2, 55. In quem sanguis a jecore per venam illam cavam influit. *Id. Div.* 1, 35. Atque in amnes mare influxerit. ¶ Translate ponitur pro sese insinuare, sensim irrepere. *Cic. Off.* 2, 9. Ut in universorum animos tanquam influere possimus, [*i. e. blanditiis nos insinuare.] *Id. Amic.* 21. Quibus blanditiis C. Papirius nuper influebat in aures concionis? *Id. Leg.* 2, 15. Nihil tam facile in animos teneros atque molles influere, quam varios canendi sonos. *Quint.* 12, 10. Paulatim sermone Graeco in proximas Asiae civitates influente. ¶ Item irrumpere magna vi, et copia instar fluminum. *Plin.* 6, 7, 7. Influxisse eo Scythas tradunt. V. INFLUENS. ¶ Cum dativo. *Quint. decl.* 3, 13. Influxit Italiae inaudita multitudo. *Albin.* 1, 395. dolor menti influit aegrae. *Sen. ep.* 50. *med.* Illud desperandum est, posse nobis casu tantum bonum influere. ¶ Cum accusativo sine praeposit. quae inest in ipso verbo. *Caes. B. G.* 1, 8. Lacus Lemanus, quem flumen Rhodanum influit. [*Vera hujus loci lectio haec est: *qui in flumen Rhodanum influit:* solennis enim est Caesaris loquendi ratio, ut ipsum lacum, in quem flumen influat, influere in flumen dicat. Cf. 7, 57. Palus influit in Sequanam flumen. Quem morem inde ortum putat *Moebius*, quod flumina, cum in lacus influant, eos propter impetum fluctus ita transeant, ut lacus cum flumine, non fluminis undae cum lacu conjungi videantur. Posse vero etiam flumen ut majus quid cogitari, cui lacus ut minus quasi affluens adjungatur. Ceterum notandum *qui* h. l. esse pro *qua* sumendum; neque Caesarem absolute dicere *influere* c. *acc.*, sed semper cum praepos. *in.* V. *Mor. Oberl.* et *Moeb.* ad h. l.] Adde *ib.* 3, 9. *Plin.* 6, 24, 28. Oceanum qui influit, Azanium appellant. ¶ (
adverbiis motus ad locum. *Caes. B. G.* 4, 1.
longe a mari, quo Rhenus influit. *Ov. Pont.*
10, 48. Huc Lycus, huc Sagaris influit. ¶ In
Cic. Or. 2, 53. Ex illa lenitate ad hanc vim a
rimam influat, oportet, aliquid; et ex hac vi
nunquam animi aliquid influendum est illi leni
Sunt qui *infundendum*, sunt qui *inflandum*
nunt, sunt qui multo rectius *inflammandum.*
Orell: q. v.] ¶ Part. *Influens* v. s. l.

INFLŪVĬUM, ii, n. profluvium. *Vell.* 2,
extr. Ut protinus pariter sanguinis cerebriqu
fluvio exspiraret. Alii legunt *profluvio*, alii
vio. [**Ruhnk.* vulg. retinuit.]

INFLŪUS, a, um, adj. qui influit. *Paul.*
carm. 15, 107. tam largiter influa traxit Dona

INFLUXĬO, onis, f. influxus, illapsus, actu
fluendi. *Macr. Somn. Scip.* 1, 12. Materiali
fluxio in corpus.

INFLUXUS, us, m. actus influendi. *Firm.*
1, 1. Si ex solis stellarum influxibus pendear

INFŎDĬO, is, ōdi, ossum, a. 3. ἐπισκάπτω,
quod fodio, vel in aliquo loco fodio. *Colu*
13. Atque ita sequentem sulcum infodiunt;
Campestris locus alte duos pedes infodiendu
¶ Item terra obruo, sepelio, planto. *Cato*
37. Sarmenta concidito minute, et ibidem ina
aut infodito. *Virg. G.* 2, 348. squalentes i
conchas; et *ib.* 3, 535. Unguibus infodiunt fr
et *A.* 11, 200. corpora multa virum terrae
diunt. *Caes. B. G.* 7, 73. Taleae totae in te
infodiebantur. *Nep. Paus.* 5. Procul ab eo
infoderunt, in quo erat mortuus. *Plin. prooe*
Gemmas infodere corpori, *h. e.* una cum co
sepelire. ¶ Translate est intus impingere.
10, 235. saxum perfractae cassidis aera Ossib
fodiens. Sic *Lucan.* 6, 193. Et galeae frag
cavae compressa perurunt Tempora.

INFOECUNDUS, etc. V. INFECUNDUS.

INFOEDĔRĀTUS, a, um, adj. foedere no
ctus. *Tert. Praescr.* 12. Qui miles ab info
tis, ne dicam ab hostibus regibus, stipendiu
ptat, nisi plane desertor?

INFORMĀBĬLIS, e, adj. qui formari et
nequit. *Tert. adv. Prax.* 27. Deus immutab
informabilis.

INFORMĀTĬO, onis, f. ὑποτύπωσις, περι
proprie dicitur prima illa et rudis forma, qu
artifice operi alicui inducitur. *Vitr.* 4, 6. *f*
dium sacrarum informationes. ¶ Translate
tur pro notione a natura animo impressa, h
quasi praesumpta notitia, et anticipata. *C*
D. 1, 16. Quae est enim gens, aut quod
hominum, quod non habeat sine doctrina an
tionem quandam Deorum? quam appellat πρ
Epicurus, id est anteceptam animo rei qu
informationem, sine qua nec intelligi quid
nec quaeri, nec disputari possit. [*et cp. 36.
bam, inquis, in animo insitam informationem
dam dei. Ita legitur ap. *Orell.*] *Id. Or.*
extr. Unius verbi imagine totius sententiae
matio. *Id. Part.* 29. Informatio verbi, *h.*
plicatio, et ostensio significationis.

INFORMĀTOR, oris, m. qui informat,
struit. *Tert. adv. Marc.* 4, 22. Moses pop
formator.

INFORMĀTUS, a, um, part. ab *inform*
lineatus, deformatus, institutus, sed rudis
impolitus, imperfectus. *Virg. A.* 8, 426.
formatum manibus, jam parte polita, Fulme
¶ Translate. [*Primum dicitur de notionib
natis s. anticipatis. E locis, quos Noster d
satis ordine laudavit, huc pertinet:] *Cic.*
1, 27. Ita est informatum anticipatumque
bus nostris, ut homini, cum de Deo cogite
ma occurrat humana. [*Adde *ib.* 2, 5. Cle
dixit, in animis hominum informatas Deoru
notiones. ¶ Adumbratus, demonstratus.]
Quint. 10. Ab illo qui ante dixit, informa
causa est. [**Id. Fin.* 5, 13. Summatim
haec erant de corpore animoque dicenda;
quasi informatum est, quod hominis natura
let. ¶ Institutus.] *Cic. Off.* 1, 4. Ut nem
rere animus bene a natura informatus velit
etc. [*i. e. paulo erectior, in quo est virt
doles; optimo quisque et splendidissimo i
Eodem modo dicitur *animus bene constitu*
Lael. 13. *extr.* Gr. εὐφυής. *Beier.* ¶ Consti
Cic. Att. 1, 1. Petiturum haec est adhuc
mata cogitatio. *Id. Att.* 6. Non nominatim,
neratim proscriptio est informata.

INFORMĪDĀBĬLIS, e, adj. *Coripp. Lau*
2, 354. Omnis erit judex informidabilis illi

INFORMĪDĀTUS, a, um, adj. *Sil.* 1
Hac tacite nitens informidatus adire.

INFORMIS, e, adj. ἄμορφος, sine forma,
tus, rudis. *Auct. ad Her.* 4, 53. Cum r
ta aut informis fit eloquens et formata. *L*
26. *extr.* Alveos informes (nihil, dummod
re aquae, et capere onera possent, curante
ptim faciebant. [**Tac. H.* 4, 23. inform
(machinarum)] *Plin.* 7, 15, 13. Mola
informis, inanima, ferri ictum respuens.

83. Leaenae, et vulpes informia pariunt, po-a lambendo figurant. ℙ Item deformis, squali-, turpis, foedus. *Virg. A.* 8, 264. pedibusque rme cadaver (*Caci*) Protrahitur. *Hor. Od.* 2, 15. Informes hiemes. *Id. Ep.* 2, 2, 118. In-mis situs. *Val. Fl.* 4, 245. horrendosque toris rmibus artus. *Prop.* 1, 5, 16. Et timor infor-m ducet in ora notam. *Tibull.* 4, 4, 6. Infor-color. *Stat. Th.* 12, 528. Informes sanguine tae. *Lucan.* 6, 224. imbre cruento informis fa-s. [*V. *Cort.* ad 4, 225.] *Tac. A.* 6, 49. Pa-ius repentinum et informem exitum delegit, ja-in praeceps corpore; et *ib.* 12, 37. Sors mea i informis, tibi magnifica est. *Virg. A.* 12, Et nodum informis leti trabe nectit ab alta, e. suspendii. *Sen. ep.* 94. *med.* Nihil est illis tallis) dum fiunt, et a faece sua separantur, in-mius.

INFORMĬTAS, atis, f. formae, figurae privatio. *ep. priore ad Advent.* Scabra informitas. Ad-*August. Confess.* 12, 12. et *Tert. adv. Herm.* 42.

NFORMĬTER, adv. sine forma. *August. Con-s.* 12, 29.

NFORMO, as, avi, atum, a. 1. ὑποτυπόω, δια-φόω, primam et rudem alicui rei formam indu-deformo, describo, inchoo. [*Huc pertinet s, quem Noster ab initio v. *informatus* posue-*Verr.* ap. *Gell.* 3, 10. Quarta hebdomade ca-et spina, quae est in dorso, informatur.] *Virg.* 8, 447. Ingentem clypeum informant. *Colum.* 2. *med.* Sarmentis connexus velut funis infor-itur in eam crassitudinem, quam, etc. *Id.* 11, ned. Areae sic informandae sunt, ut facile run-tium manus ad dimidiam partem latitudinis ea-perveniant. *Sil.* 17, 525. Informare effigiem. *carm. ep.* 9, 7. Et nunc (*cera*) informet tem castamque Minervam, nunc Venerem effin-*Claud. Rapt. Pros.* 3, 331. Noctivago taedas rmatura labori. ℙ Translate. [*Fingere sibi no et quasi comprehendere alicujus rei imagi-, faciem.] *Cic. N. D,* 1, 15. Chrysippus ma-m turbam congregat ignotorum Deorum, atque ignotorum, ut eos ne conjectura quidem infor-e possimus, cum mens nostra quidvis videatur jectura posse depingere. [*Adde *Acad.* 4, 16. nium visorum una depulsio est, sive illa cogi-one informantur, sive in quiete, etc. ℙ De-bere. *Fin.* 4, 17. Dicitis informari non posse utem, si quidpiam, nisi quod honestum sit, nu-etur.] *Or.* 2. Atque eo in summo oratore fin-do talem informabo, qualis fortasse nemo fuit; *extr.* inchoare et informare oratorem. [*Laud. est. in cl. Cic. Att.* 7, 3. Qui in sexto libro in-natus est.] ℙ Est etiam prima institutione im-re, instituere, docere. *Cic. Arch.* 3. Artes, qui-aetas puerilis ad humanitatem informari solet. *Instruere, componere. *Cic. Sull.* 18. Cornelius etiam nunc de indicando dubitat, informat ad-adumbratum indicium filii, i. e. ut recte *Graev.* rpretatur, in illo ficto indicio instruendo et ponendo adhuc laborat. *Schütz.* in *cl. Cic.*]

NFORMUS, a, um, adj. valde calidus. V. RMUS. ℙ Pro *informis* tribuunt quidam *Tertul-o Pall.* 2., sed alii melius leg. divisim *in forma.*

NFORO, as, a. 1. ἐντέτρημι, intus foro: ex *in, oro, as. Plin.* 17, 14, 24. Timebant prisci cum findere, mox inforare ausi medio. [Hic *d.* ex MSS. legit *imperare*, quod melius vide-V. IMPERO. *F.*] ℙ Est etiam in forum, sive jus vocare: ab *in*, et *forum. Pl. Curc. a.* 3. 0. *Curc.* Quaeso, ne me incomities. *Ly.* Licet-inforare, si incomitiare haud licet? *Curc.* Non rabis me quidem: nec mihi placet Tuum profe-nec forum, nec comitium. Ubi tamen alius t, et obscenus quidem sensus. V. PERFORO.

NFORTŪNĀTUS, a, um, adj. δυςτυχής, infe-miser, calamitosus, aerumnosus. *Ter. Eun.* 3, 7. O infortunatum senem! *Pl. Bacch.* 5, 1, Homo miser et infortunatus. *Cic. Att.* 2, 24. Nihil me infortunatius. *Appul. Met.* 4. Infor-atissimus maritus.

NFORTŪNĬTAS, atis, f. idem ac infortunium. *l.* 6, 1. Itidem sunt bona et mala, felicitas et rtunitas, dolor et voluptas.

NFORTŪNĬUM, ii, n. ἀτυχία, infelicitas, cala-as, aerumna. *Ter. Ad.* 2, 1, 24. Si attigisses, es infortunium. *Liv.* 1, 50. *extr.* Ni pareat ri, habiturum infortunium esse, *h. e.* meritam nam. *Pl. Amph.* 1, 1, 130. Modo sis, veni : invenies infortunium; et 4, 2, 14. Mactare uem infortunio; et *Merc. prol.* 21. multare. *itare infortunio* dixit *Id. Curc.* 2, 3, 19. pro *rtunium*, quemadmodum *Rud.* 3, 5, 48. cave sis rtunio; et *Bacch.* 1, 2, 39. cavere malo.

NFOSSĬO, onis, f. actus infodiendi. *Pall.* 3, Vetus vinea mergis melius reparabitur, quam nfossione totius corporis obruatur.

NFOSSUS, a, um, part. ab *infodio*, ἐνόρυκτος, us. *Colum.* 9, 1. Infossi lacus Signino con-runtur. *Stat. Th.* 8, 534. Vulnera penitus ssa cerebro. ℙ Item sepultus. *Hor. Ep.* 5, Infossus puer. *Plin.* 13, 13, 27. Libri tot ssi duraverunt annis.

INFRĀ, ὑπὸ, κάτω, sub: praepos. accusativum regens: cui contraria est *supra*. [*Cic. Verr.* 2, 4, 23. Argentum, in lectica cubans, ad mare infra oppidum exspectabat: hunc locum sequentibus per-peram *F.* adscripserat. Adde *Tac. Agr.* 12. Infra coelum et sidera nox cadit: ubi v. *Pichen.* et *Walch.*] Sed et sine casu interdum more adverbii ponitur. Et ab *infer*, *infera*, ex quo *infra*, per sync. *Pompejus* ad *Cons.* ap. *Cic. Att.* 8, 6. et *Fam.* 6, 8. *extr.* Earum litterarum exemplum infra scripsi. *Cic. Somn. Scip.* 4. Infra nihil est nisi mortale: supra lunam sunt aeterna omnia. *Cels.* 3, 23. *f.* Ferro candente in occipitio, et infra, qua summa vertebra cum capite committitur, adu-rere. ℙ Sequente *quam. Varr. R. R.* 1, 41. In qua vite inserunt, in ea paulo infra, quam insitum est, incidunt. *Plin.* 16, 30, 53. Si infra, quam rami fuere, praecidatur. ℙ Absolute inferos si-gnificat in illo *Tibulli* 1, 11, 35. Non seges est infra, non vinea culta, sed audax Cerberus, etc. ℙ In discumbendo *infra* est, qui ad dexteram est alterius; *supra*, qui ad sinistram. *Infra* autem locus erat honoratior. V. ACCUMBO. ℙ Refer-tur interdum ad tempus. *Cic. Brut.* 10. Homerus non infra superiorem Lycurgum fuit. ℙ Et ad magnitudinem. *Caes. B. G.* 6, 28. Uri sunt ma-gnitudine paulo infra elephantos. ℙ Item ad di-gnitatem. *Ter. Eun.* 3, 2, 36. Tace tu quem ego esse infra infimos omnes puto homines. *Tac. Ann.* 2, 43. Vix Tiberio concedere: liberos ejus, ut multum infra despectare. *Cic. Tusc.* 3, 7. Qui in-victus sit, eum res humanas despicere, atque infra se positas arbitrari. *Id. Fin.* 3, 7. Sapientia et animi magnitudinem complectitur, et ut omnia, quae homini accidant, infra se esse judicet. [*Vell.* 2, 76, 4. E quo infra se et Caesarem videret et remp., i. e. despiceret. Laudat *Ruhnk.* ad h. l. *Sen. Thyest.* 365. Qui tuto positus loco, Infra se videt omnia. Adde *Vell.* 2, 127. *f.* Semperque in-fra aliorum aestimationes se metientem; et 2, 83. et infra servos cliens.] *Prop.* 1, 20, 5. Est tibi non infra speciem, non nomine dispar Thiodaman-teo proximus ardor Hylae, *h. e.* est tibi ejusdem formae, et nominis puer non inferior Hyla. ℙ Huc et illa pertinent *Plin. ep.* 6, 2, Conferant se Marii, Sullae, Pompeji: infra Pallantis laudes ja-cebunt; et *ep.* 1, 20. *med.* Non minus non servat modum, qui infra rem, quam qui supra dicit, *h. e.* minus quam res et causa postulat. *Quint.* 1, 7. Id quidem infra grammatici officium est. ℙ Compara-tivum est *inferius. Ov. Met.* 2, 136. Altius egres-sus coelestia tecta cremabis, Inferius terras. *Id. Trist.* 2, 263. Persequar inferius, etc. Posse no-cere animis carminis omne genus. *Sen. ep.* 79. Vir-tutem non flamma, non ruina inferius adducet. *Ov. Met.* 2, 208. Inferiusque suis fraternos currere Luna Admiratur equos; et *ib.* 12, 420. inferius, quam collo pectora subsunt, Cyllare, te fixit. ℙ *Infra esse* est inferiorem esse. *Plin.* 25, 7, 38. Multum infra hunc succum est, qui in Gallia fit. *Id.* 19, 3, 15. Laser in Armenia nascitur large, sed multo infra Cyrenaicum. ℙ *Inferius*, pejus, deterius. *Sol.* 2. *med.* Quae praeterire, quam in-ferius exsequi, tutius duximus. ℙ *Magis infra* pro *inferius*, seu potius interius, penitius, altius. *Lucret.* 3, 274. penitus prorsus latet haec natura, subestque, Nec magis hanc infra quicquam est in corpore nostro. ℙ Differunt *infra*, et *intra* non uno discrimine. *Intra* contrarium habet *extra: in-fra*, *supra*. Praeterea *intra* ad numerum et spa-tium refertur, ut *intra viginti dies*, et *intra muros*: *infra* ad dignitatem, ut dictum est. Quibus locis *intra* non videtur locum habere. Ita *Valla elegant.* 2, 53. Reperitur tamen *infra* relatum ad nume-rum. *Plin.* 18, 26, 62. Ternadena (*ova*) subjicito aestate tota, hieme pauciora, non tamen infra no-vena. Etiam *Petr.* posuit *infra* pro *intra*, *Sat.* 137. Infra manus meas camellam vini posuit. *In-tra* tamen est, qui reponat.

INFRACTĬO, onis, f. idem quod fractio. Trans-late dicitur de animo pro torpore, demissione, pusil-lanimitate. *Cic. Tusc.* 3, 7. In eundem cadere timo-rem, et infractionem quidem animi, et demissionem.

INFRACTUS, a, um, part. ab *infringo*, ἐπικλα-σθεὶς, idem omnino quod fractus, vel valde fractus. *Colum.* 8. *f.* Nuces digitis infractae; et 12, 53. Sal mola infractum. *Plin.* 23, 1, 16. Infracta os-sa extrahere. *Id.* 8, 36, 54. Caput ursi colapho infractum. *Val. Fl.* 6, 199. infracta est vulnere cervix. *Plin.* 8, 50, 76. Mares caprarum longis auribus infractisque probant, *h. e.* deciduis, (*flac-cidas* et *praegravantes* vocat *Colum.* 7, 6.) quasi fractae sint. ℙ Item inflexus. *Cic. Acad.* 4, 25. Infractus remus, [*i. e. remus, qui quamvis inte-ger sit, in aqua tamen quasi fractus vel inflexus esse videtur.] *Plin.* 2, 38, 38. Infracti radii re-siliunt. ℙ Translate quoque eandem, ut *fractus*, vim habet apud probatum quemque scriptorem. Neque audiendus est *Serv.*, qui illud *Virg. A.* 12, 1. Turnus ut infractos adverso Marte Latinos De-fecisse videt, etc. exponit, antea semper infractos. Sunt enim hic Latini debilitati, afflicti, dejecti, demissi, abjecti, accisis viribus. Sic *Cic. Dom.* 25. Itaque infractus furor tuus inanes faciebat impe-tus; et *ad Quir.* 8. Cum esset summa senectute, non modo non infracto animo propter magnitudi-nem calamitatis, sed confirmato atque renovato. *Attic.* ad *Cic. Att.* 9, 12. *f.* Tum poterimus deli-berare, non scilicet integra re, sed certe minus in-fracta. *Virg. A.* 9, 499. torpent infractae ad proe-lia vires. *Id. ib.* 5, 784. de Junone: Nec Jovis im-perio, fatisve infracta quiescit; et *Ov. Met.* 6, 627. Mota quidem est genetrix, infractaque constitit ira. *Stat. Achill.* 2, 213. Infracta virtus. *Liv.* 38, 14. Oratio submissa, et infracta. *Val. Max.* 5, 10. *n.* 1. *extr.* Oratione nulla ex parte infractiore concionatus est. *Cels.* 3, 7. *n.* 2. Infractus calor, *h. e.* domitus, et sublatus. *Liv.* 7, 31. Infractos animos gerere. *Val. Fl.* 3, 236. infracti langue-scunt frigore cursus, *h. e.* debilitati, retardati. *Tac. H.* 1, 1. Veritas pluribus modis infracta, *h. e.* corrupta, adulterata; et *ib.* 3, 42. Fides metu infracta, *h. e.* violata; et *ib.* 4, 57. Infracta tri-buta, *h. e.* imminuta. *Id. A.* 13, 12. Infracta pau-latim potentia matris. ℙ *Infracta fama* ap. *Virg. A.* 7, 332. et *Tac. H.* 2, 22. est imminuta et cor-rupta. ℙ Refertur et ad sermonem. *Cic. Or.* 51. Infracta et amputata loqui, *h. e.* interrupta, et ve-luti confragosa collocatione comprehensa. ℙ [Hinc *infracta loquela*, seu *vox* est effeminata et mollis, qualis esse cinaedorum solet, ac praecipue nutri-cum, quae de industria decurtata et fracta verba coram infantibus loquuntur. *Gell.* 3, 5. Cum vo-cem ejus (*delicati*) infractam, capillumque arte compositum, et oculos ludibundos, atque illecebrae voluptatisque plenos videret. *Lucr.* 5, 231. Almae nutricis blanda atque infracta loquela. *Arnob.* 4, 141. Ergone Juppiter ad somnos inductus est in mollissimis cunis jacens, et vocibus delinitus infra-ctis? Huc spectat locus *Philodemi de musica* ap. *Viscont. Iscriz. Triop.* p. 310. *ed. Mediol.*, ubi κε-κλασμένη φωνὴ legitur, quae in loco simili *Aristoph. Nub. v.* 973. μαλακὴ dicitur. Adde *Minuc. Fel. Oc-tav.* 2. et *Hieron. ep.* 79. *n.* 6. *F.*] ℙ Pro *non fractus* usurpatur a *Symmach. ep.* 1, 3. (ed. *Ger. Wingendorpii* 1653: nam ap. *Juret.* deest) *med.* Fractae opes infractos animos repererunt; et a *Hieron.* in *Vita Pauli med.* Infractus et hoc An-tonius spectaculo.

INFRAENO, etc. V. INFRENO.

[INFRĀFORĀNUS, a, um, adj. qui infra forum est, ut *circumforaneus*, qui circum forum. *Inscr.* ap. *De-Vita*, *AA. BB.* 26, 3. C. Umbrio Eudra-sto collegium Martensium infraforanum memor li-beralitatis et honorificentiae. *F.*]

INFRĀGĬLIS, e, adj. ἄῤῥηκτος, qui frangi nequit. *Plin. prooem. l.* 20. Adamantem infragilem omni cetera vi, et invictum, sanguine hircino rumpente. ℙ Translate firmus et validus. *Ov. Trist.* 1, 5, 53. Si vox infragilis, pectus mihi firmius aere, etc. [*V. *intprr.* ad h. l.] *Sen. V. B.* 9. Summum bo-num est infragilis animi rigor. Ubi minus recte al. leg. *infrangibilis*. *Albin.* 1, 354. Infragilemque animum, quod potes, usque tene, [*i. e. fortem, invictum.]

INFRANGĪBĬLIS. V. v. praec.

INFRĔMO, is, ui, n. 3. idem quod fremo, hoc est, murmure indignationem ostendo. *Virg. A.* 10, 711. de apro: Infremuitque ferox. ℙ Accipitur aliquando pro personare, et sonitu horrorem incu-tere. *Sil.* 3, 230. Nec bellum raptis tam dirum mille carinis Acrius infremuit, trepidumque exter-ruit orbem.

INFRĒNĀTĬO et Infraenatio, onis, f. freni in-jectio. *Tert. adv. Marc.* 1, 29. Infrenatio libidinis.

INFRĒNĀTUS et Infraenatus, a, um, adj. ἀχά-λινος, non frenatus. *Liv.* 21, 44. Video genero-sissimarum gentium equites frenatos et infrenatos. ℙ Item part. ab *infreno*, frenum habens. *Id.* 37, 20. Non stratos, non infrenatos magna pars ha-bebant equos. *Sil.* 4, 315. undique nudi Assiliunt frenis, infrenatique manipli.

INFRENDEO, es, n. 2. τοὺς ὀδόντας βρύχω, est dentes irascendo quatere, et invicem collidere. *Virg. A.* 3, 664. Dentibus infrendens gemitu. *Stat. Th.* 8, 580. Saepius infrendentem aliis, aliosque sequentem. ℙ Est etiam *infrendo*, *is*, 3. conjugat. *Ter. Apol.* 12. Infrendite, inspumate.

[INFRENDIS, e, adj. qui infrendere non potest. *Lact.* ad *Stat. Th.* 5, 663. Infrendere est dentes dentibus quatere; ut *Virg.* (*A.* 3, 664.) Dentibus infrendens. Infantes enim sine dentibus infrendes dicuntur. *F.*]

INFRĒNIS et Infraenis, e, et Infrenus et In-fraenus, a, um, adj. ἀχάλινος, sine freno. *Virg. A.* 10, 750. Illum infrenis equi lapsu tellure jacen-tem, etc. *Id. ib.* 4, 41. Et Numidae infreni, *h. e.* infrenis equis utentes. *Colum.* 10, 215. infreno vo-litare per aethera cursu Passus equos, *h. e.* celeri, praecipiti. ℙ Translate. *Gell.* 1, 15. *med.* Quo-rum lingua tam prodiga infrenisque sit, ut fluat semper colluvione verborum teterrima. *Seren. Sam-mon.* 43, 804. infrenus manat de vulnere sanguis.

INFRĒNO et Infraeno, as, avi, atum, a. 1. χα-λινόω, frenum impono. *Liv.* 37, 20. *f.* Pauci sta-bant impavidi equi: eos ipsos non sternere, non

infrenare, aut ascendere facile poterant. *Virg. A.* 12, 287. Infrenant alii currus, *h. e.* equos, qui currus trahant. ℙ Translate est cohibere, detinere, coercere. *Plin.* 9, 31, 51. Statim pluribus ancoris navigia infrenant, et 32, 1, 1. de echeneide: Infrenat impetus, et domat mundi rabiem.

INFRENUS. V. INFRENIS.

INFRĔQUENS, entis, adj. μανός, non frequens, *h. e.* parum frequentans. *Cic. Q. Fr.* 2, 12. Cum Appius senatum infrequentem coegisset. *Caes. B. C.* 3, 2. Eae copiae ipsae hoc infrequentiores imponuntur, quod multi Gallicis tot bellis defecerant. *Hor. Od.* 1, 34, 1. Parcus Deorum cultor et infrequens. *Cic. Q. Fr.* 3, 9. De mancipiis, quod mihi polliceris, valde te amo: et sum equidem, ut scribis, et Romae, et in praediis infrequens, *h. e.* sensu passivo et mea domus Romae, et praedia mea servis frequentia non sunt. ℙ *Infrequens miles*, inquit *Festus*, qui abest, abfuitque a signis. Confirmat *Cincius Milit.* 3. ap. *Gell.* 16, 4. *f.* Hinc *Pl. Truc.* 2, 1, 19. Ubi nihil det, pro infrequente eum mittas militia domum. V. EMANSOR. ℙ Cum genitivo. *Auct. ad Her.* 4, 27. Te tribuni rei militaris infrequentem tradiderunt. *Gell.* 13, 24. Non usque eo infrequens sum vocum Latinarum, ut ignorem, etc. *h. e.* parum assuetus. ℙ Dicitur et de loco non frequentato. *Liv.* 31, 23. Paulo ante lucem, qua infrequentissima urbis sunt, paucis militibus turrim scalis cepit. *Colum.* 9, 14. *med.* Alvi, quae paucitate plebis infrequentes sunt. ℙ [*Infrequens causa ap. *Cic. Or.* 2, 79. est, in qua agenda pauci auditores adesse solent. *Ern.* in *cl. Cic.*] ℙ Et de iis, quae raro fiunt. *Ulp. Dig.* 43, 31, 1. Infrequens est hoc interdictum. *Gell.* 9, 12. *f.* Infrequens usus. *Id.* 2, 22. Infrequens vocabulum.

INFRĔQUENTĀTUS, a, um, adj. *Sidon. ep.* 9, 15. Metrum infrequentatum durius texitur.

INFRĔQUENTĬA, ae, f. μανότης, paucitas, raritas. *Cic. Q. Fr.* 3, 2. Summa infrequentia. *Liv.* 2, 23. *med.* Nec agi quicquam per infrequentiam poterat senatus. *Tac. A.* 15, 10. Unde famam aucti exercitus sperat, prodita infrequentia; et *ib.* 14, 27. Veterani Tarentum, et Antium adscripti: non tamen infrequentiae locorum subvenere, i. e. solitudini.

INFRĬĀTUS, a, um, part. ab *infrio*. *Colum.* 7, 5. *med.* Superfusoque aceto, vel aeris aerugine infriata. *Plin.* 20, 13, 51. Dare rutam cum bitumine infriatam potioni, propter anhelitum.

INFRĬCĀTUS, a, um, part. ab *infrico*, idem ac infrictus. *Plin.* 30, 12, 34. Muscae infricatae digito medico. *Id.* 31, 9, 45. Sal infricatus. *Colum.* 6, 32. *extr.* Fuligo ulceri infricata.

INFRĬCO, as, a. 1. ἐντρίβω, est fricare, et fricando contundere, vel etiam illinere. *Colum.* 12, 30. Et pondo quadrantem amphoris singulis infricato, et oblinito. *Plin.* 30, 3, 8. Cinerem ex aceto infricare. *Id.* 28, 11, 49. Infricare dentes.

[INFRĬCŌLO, as, a. 1. frequent. v. *infrico*: saepe infrico. *Pelag. Veter.* 31. *f.* Misces simul; et deinde secundo, vel tertio ad diem oculum infrigolato (lege *infricolato*), *due o tre volte al giorno fregherai*, seu *strofinerai l'occhio*: Veneti nunc vulgo dicunt *sfregolare*. *F.*]

INFRICTĬO, onis, f. ἔντριψις, actus infricandi. *Cels.* 8, 11. *f.* Infrictionem membro adhibere. [*Targa* in 2a. editione habet *frictionem*, atque ita legend. probat. *F.*]

INFRICTUS, a, um, part. ab *infrico*; idem ac infricatus. *Marc. Empir.* 10. Infrictus naribus.

INFRĬGĔO, es, xi, n. 2. frigidus fio. *Cels.* 5, 25. *n.* 4. Cum infrixit, catapotia ex eo fiunt.

INFRĬGESCO, is, n. 3. infrigere incipio. *Veg. Vet.* 3, 28. De cauda parum sanguinis demis: nam si amplius tuleris, infrigescet.

INFRĬGĬDĀTĬO, onis, f. *Veg. Vet.* 1, 29. Sudoris subita infrigidatio.

INFRĬGĬDO, as, a. 1. refrigero. *Coel. Aurel. Tard.* 1, 1. *med.* [Navigationes fluminales caput infrigidant. *Vet. Schol.* ad *Juven.* 7, 194. Infrigidatus fuit. *F.*]

INFRINGO, is, egi, actum, a. 3. καταῤῥήγνυμι, idem quod frango, aut valde frango (unde *infractus*), *in* praeposit. augente. *Ov. Met.* 10, 190. Ut si quis violas, riguoque papaver in horto, Liliaque infringat; et *ib.* 5, 82. Ingentem manibus tollit cratera duabus, Infregitque viro. Sic *Pl. fragm. Amph.* ap. *Non.* 15, 1. Optimo jure infringatur aula cineris in caput. Al. leg. *refringatur*. *Hor. Epod.* 11, 22. postes et Limina dura, quibus lumbos et infregi latus. *Val. Fl.* 5, 412. genibusque tumens infringitur unda. *Ov. Met.* 9, 208. infringere vestes. [*Gierig. ad h. l. ita: *infringere vestes*, pro discindere, insolens. Dedi ergo ex *Gener.* et uno *Heins.* *refringere*, quod et *Burm.* arridebat.] *Stat. Th.* 2, 556. Infringens cautibus manus. ℙ *Infringere manus* est etiam inter se usque ad articulorum strepitum constringere, seu conterere, ut *Petr. Sat.* 17. loquitur. *Id. ib.* 23. Qui ut infractis manibus congemuit, ejusmodi carmina effudit. *Quint.* 11, 3. *f.* eodem sensu dixit *infringere articulos*. V. CONTERO. ℙ *Digitos citharae infringere*, ap. *Stat. Achill.* 1, 575. est illidere chordis, easque pulsare. ℙ *Infringere alicui colaphum* est infligere, illidere. *Ter. Ad.* 2, 1, 46. Homini misero plus quingentos colaphos infregit mihi. [*V. *Donat.* ad h. l.] ℙ *Infringendo* passive, *Lucr.* 6, 141. Sunt etiam fluctus per nubila, qui quasi murmur Dant infringendo graviter. ℙ Translate est minuere, debilitare, reprimere. *Sen. ep.* 67. Nondum me committo frigidae: adhuc rigorem ejus infringo. *Lucr.* 3, 156. infringi linguam (*metu*), vocemque aboriri, *h. e.* retardari et haerere. *Sen. Contr.* 3, 19. Vocem de industria infringere, *h. e.* demittere, submittere, ad miserationem mollire. *Plin. ep.* 7, 31. Nunquam officiorum varietate continuam laudem humanitatis infregit, *h. e.* interrupit, corrupit. *Caes. B. C.* 3, 92. Ut primus excursus visque militum infringeretur; et *ib.* 2, 21. Infringere conatus adversariorum. *Liv.* 38, 16. *f.* animos hostium. *Cic. Balb.* 6. florem dignitatis. *Id. Mil.* 2. gloriam. *Tac. A.* 14, 1. potentiam. [*Liv.* 8, 39. hoc demum proelium Samnitium res ita infregit, ut, etc.] *Tac. A.* 11, 19. ferociam. *Cic. Or.* 2. spem. *Prop.* 1, 14, 17. vires. *Colum.* 2, 4. *f.* difficultatem, i. e. vincere. *Ov. Trist.* 2, 411. Nec nocet auctori, mollem qui fecit Achillem, Infregisse suis fortia facta modis. *Cic. Or.* 1, 7. Cum Drusi tribunatus infringi jam debilitarique videretur. *Id. Att.* 7, 2. Vehementius esse quiddam suspicor, quod te infringat. *Tac. A.* 4, 19. Infringere jus consulis. *Paul. Dig.* 34, 9, 5. *f.* testamentum. *Modest. ib.* 50, 4, 11. immunitatem. ℙ Refertur ad dictionem. *Cic. Or.* 3, 48. Membra illa modificata esse debent: quae si in extremo breviora sunt, infringitur ille quasi verborum ambitus; et *Or.* 69. Infringendis concidendisque numeris in quoddam genus abjectum incidunt. [*Cf. *Ernest. Lex. technol. lat. rhet.* p. 216. sq.] ℙ Pro placare. *Stat. Achill.* 1, 144. humilique Deos infringe precatu.

INFRĬO, as, a. 1. ἐπιτρίβω, idem ac frio, hoc est comminuo, vel rem friatam et comminutam rei alicui impono. *Cato R. R.* 119. Eos in melle ungito, papaver infriato. *Colum.* 8, 5. *f.* Atque ita paullum triti salis vulneribus infriatur. *Cato R. R.* 156. Farinam infriet in aquam. *Varr.* ap. *Non.* 3, 177. et *Charis.* 1, 64. Infria seni papaverem. *Cels.* 7, 12. Arida medicamenta infrianda sunt.

INFRONS, ondis, adj. omn. gen. sine frondibus. *Ov. Pont.* 4, 10, 31. Hic agri infrondes, *h. e.* sine arboribus. Est qui leg. *informes*.

[INFRONTĀTĒ, adv. petulanter. *Fulg. de prisc. serm. n.* 22. Catillare est per alienas domos infrontate gyrare. V. CATILLO. *F.*]

INFRUCTŬŌSĒ, adv. sine fructu. *Hieron. ep.* 112. *n.* 16. et *August. ep.* 67. *n.* 6. Comp. *Infructuosius* ap. *Sidon. ep.* 1, 9.

INFRUCTŬŌSĬTAS, atis, f. inanitas. *Tertull. Resurr. carn.* 33. Judaica infructuositas.

INFRUCTŬŌSUS, a, um, adj. ἄκαρπος, qui non fert fructum. *Colum.* 11, 2. *med.* Post quem diem sera et infructuosa fit hujusmodi rerum cultura. *Id. arbor.* 8. Infructuosae vites. ℙ *Infructuosae preces*, vanae, frustra factae. *Plin. ep.* 8, 23. Obversantur oculis cassi labores, et infructuosae preces. Sic infructuosa epistola, *Sen. Contr.* 3, 19. *f.* militia, *Tac. H.* 1, 51.

INFRŪNĪTUS, a, um; adj. ἄφρων, ἀπειρόκαλος, insipiens, stultus, insulsus, fatuus, quasi qui communi sensu caret, et rebus recte *frui* nescit. [*V. *Doederl.* 3, 136., ubi corripi penultimam recte putat legibus analogiae convenientius.] V. FRUNISCOR. *Sen. V. B.* 23. Sapiens nec jactabit opes, nec abscondet: alterum infruniti animi est, alterum timidi et pusilli. *Id. Ben.* 3, 16. Infrunita et antiqua est, quae nesciat matrimonium vocari, unum adulterium. *Gell.* 4, 9. *f.* Verba infrunita, *h. e.* insipida. Al. leg. *infinita*. *Macr. Sat.* 5, 1. *med.* Dicendi genus, in quo nec praeceps brevitas, nec infrunita copia, nec jejuna siccitas, nec laetitia pinguis.

INFŪCĀTUS, a, um, adj. fuco tinctus. *Cic. Or.* 3, 25. In scriptis et in dictis, non aurium solum, sed animi judicio etiam magis infucata vitia noscuntur. ℙ Item non fucatus. *Arnob.* 2, 75. Si infucata vultis audire, nec ab aliqua vocis ostentatione deducta.

INFŪCO, as, avi, atum, a. 1. φυκόω, fuco tingo. Translate sumitur pro tegere, simulare. *Pl. Mil.* 2, 6, 46. Nunc pol ego metuo, ne quid infucaverit. Ubi *infucare aliquid* dixit, pro fallaciam aliquam latenter struere, et quibusdam quasi coloribus ita simulare, ut deprehendi vix possit. Al. melius leg. *infuscaverit*. V. INFUSCO. *Id. Cist.* 1, 1, 21. Infucare merum, *h. e.* aqua diluere. Sed ibi quoque *infuscare* legitur. V. INFUSCO.

INFŪDIBŬLUM. V. INFUNDIBULUM.

INFŬLA, ae, f. στέμμα, μίτρα, ornamentum capitis sacerdotale: est ab *involvo*. *Festus* ita describit: Infulae sunt filamenta lanea, quibus sacerdotes, et hostiae, templaque velabantur. Plenius vero *Serv.* ad illud *A.* 10, 538. Phoebi, Triviaeque sacerdos, Infula cui sacra redimibat tempora vitta. Infula, *inquit*, fascia in modum diadematis,
a qua vittae ab utraque parte dependent: quae pl
rumque lata est, plerumque tortilis, de albo,
cocco. ℙ Metonymice *Prud. Apoth.* 486. gen
hoc hominum (*Christianorum*) tremit infula,
omne Pulvinar Divum. Hinc *Lactant.* 4, 27. C
Diis suis immolant, si assistat aliquis signat
frontem gerens, sacra nullo modo litant. ℙ
ornatu hostiarum. *Varr. L. L.* 6, 3. Infulas
ctas apparet in hostiis, quod velamenta e la
quae adduntur, infulae, etc. *Lucr.* 1, 87. de Ip
genia: infula virgineos circumdata comptus
utraque pari malarum parte profusa est. *Virg.*
3, 486. Saepe in honore Deum medio stans ho
ad aram, Lanea dum nivea circumdatur inf
vitta, etc. ℙ Item sepulcrorum, et hastarum
litarium. *Frontin. Strateg.* 1, 12. *n.* 5. Epamin
das, contristatis militibus, quod ex hasta ejus
namentum, infulae more dependens, ventus a
tum in sepulcrum Lacedaemonii cujusdam dep
rat: Nolite, inquit, milites, trepidare; Laced
moniis significatur interitus. Sepulcra enim fun
bus ornantur. ℙ Prosae scriptores fere in plu
usurpant. *Cic. Verr.* 2, 4, 50. Praesto mihi sa
dotes Cereris cum infulis ac verbenis fuerunt. *F*
4, 2. *f.* Quae omnia velut infulae in destina
morti victimam congerebantur. *Liv.* 30, 36. Vel
infulis ramisque oleae Carthaginiensium occu
navis: *scil.* tanquam sacra esset, et pacem
se ferret. Is enim mos fuit pacem petentium. *C*
B. C. 2, 12. Inermes cum infulis sese porta f
universi proripiunt, ad exercitum supplices ma
tendunt. *Tac. H.* 1, 66. Velamenta et infulas p
ferentes, genua, vestigia prensando, flexere
litum animos. Adde *ib.* 3, 31. ℙ *Infularum*
esse, vel *habere* est sacrum, ac religiosum e
ac veneratione dignum. *Sen. ep.* 14. *med.* Hae
terae, non dico apud bonos, sed apud medioc
malos, infularum loco sunt. *Id. Consol. ad H*
13. Qui adversus saevissimos casus se extollit
ea mala, quibus alii opprimuntur, evertit, i
miserias infularum loco habet. [*V. *Lips.* ad
Nec omitti debebat locus *Cic. Agr.* 1, 2. His
gnibus atque infulis imperii venditis, quibus o
tam vobis majores vestri rem publicam tradider
etc., ubi provinciis, quas modo enumeratas e
bet, ideo nomen *infularum* additum est, q
omnes erant virtutis fortitudinisque Romanae
vissimi testes.] ℙ Dicuntur etiam *infulae* o
menta et insignia magistratuum. Hinc Infulas
norum, *Imp. Constant. Cod.* 7, 63, 1. Infulas
periales, *Imp. Justinian. ib. tit.* 37. *f.* Hinc et
ipso magistratu ponuntur, ut fasces. *Spart.*
drian. 6., ut quidem legit *Salmas.*, Martium
bonem, post Mauritaniae praefecturam, infulis
natum Pannoniae, Daciae quoque ad tempus p
fecit. ℙ De ornatu aedium, et templorum.
can. 2, 355. Infulaque in geminos discurrit can
postes. ℙ De qualibet fascia, aut tabella ob
ga. *Cic. Or.* 3, 21. *f.* In infulis rem aliquam
pingere. [*Cf. de h. l. *Ernest. cl. Cic.*]

INFŬLĀTUS, a, um, adj. infula ornatus.
homine, qui hostiae in modum per vicos agere
ex aggere mox praecipitandus, *Suet. Cal.* 27.
rum, qui se periturum pro salute sua vove
cunctantem pueris tradidit verbenatum, infulat
que. *Prud. Cath.* 9, 5. Christus est, quem
sacerdos adfuturum Infulatus concinebat voce, c
da, et tympano, *h. e.* rex David diademate
ctus. [*Adde *Inscr.* ap. *Orell.* 642. Inferiae
tantur, bosque et ovis atri infulis caerulis inf
diis manibus ejus mactentur.]

INFULCĬO, is, lsi, ltum, n. 4. idem ac in
cio, ingero, inculco. [*De hoc verbo v. *Gro*
observ. 4, 22.] *Suet. Tib.* 53. Mori inedia d
nanti, per vim ore diducto, infulciri cibum ju
[*Frontin. Strateg.* 3, 13. *n.* 4. Aliqui et jumen
(lege *jumento*) in aversam partem infulserunt
teras), dum stationes transeunt, *h. e.* in podi
intruserunt. *F.*] ℙ Translate. *Sen. ep.* 114.
desinit omnibus locis hoc verbum infulcire; et
106. Ut aliud quoque, de quo non quaeris, i
ciam; et *ep.* 24. *med.* Quaeris, quid huic epist
infulserim, quod dictum alicujus animosum,
praeceptum utile. Adde *Ben.* 3, 28. [*Capitol.*
crin. 5. Infulsit praeterea nomen Severi, cum i
nulla cognatione tangeretur, *h. e.* inseruit Se
nomen propriis nominibus: nam, cum ille a
privatus *M. Opelius Macrinus* appellaretur, i
rio arrepto vocatus est *Imp. Caes. M. Opel.*
Macrinus Aug., ut constat ex ejus nummis
Eckhel. D. N. V. T. 7. p. 237., ac proinde
cienda est conjectura *Salmasii*, qui legend. pu
Infulsit praeterea in nomen Severi se. Alii
male *infulsit* ab *infulgeo* derivant. *F.*]

INFULGĔO, es, lsi, n. 2. idem quod ful
V. v. praec. *in f.* ℙ Sunt qui partic. *Infulg*
legunt in illo *Catull.* 64, 388. Saepe pater Di
templo infulgente revisens Annua sacra. Alii
lius leg. divisim *in fulgente*.

[INFULGĔRAT, abat, impers. idem ac fu
rat, seu fulgurat, vel valde fulgurat; ut *fulg*
tor pro *fulgurator*. q. v. v. *Not. Tir.* p. 118.
gerat, infulgerat. *F.*]

NFULLŎNĬCĀTUS, a, um, adj. qui fulloni-pilam non est expertus. *Gloss. Philox.* Infulcatus, ἄκναφος. *F.*]
NFUMĀBŬLUM. V. INFURNIBULUM.
NFŪMĀTUS, a, um, adj. fumo expositus, aut atus. *Plin.* 28, 16, 63. Asini cerebrum infuum; et *ib.* 11, 48. Putant haec efficaciora, in u caprino per dies viginti infumata.
NFŪMĬBŬLUM. V. INFURNIBULUM.
NFŪMUS, a, um, adj. antiquo loquendi more *infimus. Vet. Inscr.* ap. *Grut.* 204, 10. Ad ri Vinelascam infumum. Adde *ib. lin.* 14. et 20.
NFUNDĬBŬLUM, i, n. χώνη, vas in summo m et expansum, in imo angustum, et in fistu- desinens, quo in vasa angusti oris liquores ndimus. *Colum.* 3, 18. *f.* Illa quae reflexa et pina, more infundibuli per medullam transmit- quidquid aquarum superfluit. Adde *Cat. R. R.* 11. et 13., *Pall.* 7, 7. et *Vitr.* 10, 10, 12. et quibus locis MSS. habent *infidibulum*, quasi *infindendo*, quia eo tanquam infinduntur vasa usta. Al. leg. *infudibulum.* ℙ Est etiam in- mentum, per quod frumentum in molam infun- r. *Vitr.* 10, 10. In qua machina impendens ndibulum subministrat molis frumentum.
NFUNDO, is, udi, usum, a. 3. ἐγχέω, intro do, injicio. *Colum.* 6, 5. *extr.* Visci folia cum trita per nares infundere jubet. *Id. ib.* 4. as allii cum vino conteras, et in naribus infun- ; et 6. Vini sextarium faucibus infundere. *ic. Tusc.* 1, 25. Utrum capacitatem aliquam in no putamus esse, quo tanquam in aliquod vas, quae meminimus infundantur.] *Sen. Ben.* 7, 19. um infundere reticulo, aut cribro. *Plin.* 20, 69. Tritum cum oleo in nares infunditur. *Id.* 3, 14. Mithridates Aquilio capto aurum in os dit; et 24, 9, 40. Clystere aliquid infundere; *od. sensu* 27, 4, 5. Aloe dysenteriae infunditur; 0, 21, 84. Malvas tenesmo et dysentericis uti- me infundi. *Id.* 31, 7, 39. Infundere mare in nas; et *ib.* 10, 46. *n.* 2. salinis. *Id.* 3, 1, 4. anus Atlanticum mare infundens, *h. e.* per Ga- num fretum immittens. *Id.* 2, 38, 38. Tellus i coelo spiritum infundit. [**Ov. Met.* 1, 364. ue animas formatae infundere terrae.] ℙ *In- dere alicui* est miscere, dare, porrigere. *Cic.* *l.* 11, 6. Hic nuper sororis filio infudit venenum, dedit. *Hor. Epod.* 5, 77. majus infundam tibi tidienti poculum. *Juven.* 8, 154. infundet ju- tis hordea lassis. ℙ *Infundere sibi aliquid* est proluere, aut perfundere. *Auct. B. Hisp.* 33. de tempore coenavit: resinam et nardum iden- m sibi infudit. *Plin.* 10, 46, 63. Bibunt aves u, et capite resupinato, velut infundentes sibi. ro perfundere, aspergere. *Colum.* 12, 47. Oli- aceto non acerrimo infundere; et 54. Rapa si- et aceto infundere. *Pall.* 11, 9. Si uvam ni- s imber infuderit. ℙ Pro superfundere. *Virg.* , 121. nigrantem commixta grandine nimbum uper infundam. *Id. G.* 1, 385. Certatim largos eris infundere rores. *Cels.* 1, 3. Multa aqua caput infundenda. ℙ Pro effundere. *Curt.* 8, emmas, margaritasque mare litoribus infundit. *t. Caes.* 94. Infundere merum super altaria. ℙ injicere, immittere. *Flor.* 3, 21. Collina porta inum agmen Urbi infudit. *Curt.* 7, 9. Barbari ntem vim sagittarum infudere ratibus. ℙ Trans- . *Cic. Or.* 2, 87. Ut illi non infundere in au- tuas orationem, sed in animo videantur inscri- . *Id. Leg.* 3, 14. Vitiosi principes vitia infun- t in civitatem. [**Id. Or.* 2, 74. de Themisto- memoria: qui ita responderit, ut intelligere emus, nihil ex illius animo, quod semel esset sum, unquam effluere potuisse.] *Sen. Hipp.* Rebus lumen infundere. *Pers.* 1, 79. monitus is. *Auct. decl.* quae inscribitur *Tribun. Ma-* . 3. opprobrium alicui. *Justin.* 3, 5. civitati imenta. Al. leg. *infligere.* V. INFINDO. ℙ st etiam i. q. immiscere. *Cic. Brut.* 16. quum ines humiliores in alienum ejusdem nominis nderentur genus. *Fam.* 9, 15. Tunc quum in em nostram infusa est peregrinitas. *Schütz. cl.*]
NFURNĪBŬLUM, i, n. instrumentum ad fumum piendum, quasi parvus furnus. *Plin.* 24, 15, Radix ejus imponitur carbonibus cupressi, at- is nidor per infurnibulum imbibitur in vetere i. Ita in quibusdam MSS. legit *Hard.*, in aliis *ndibulum.* Sunt etiam, qui leg. *infumibulum. Gloss. Philox.* Infumabulum, καπνοδόχη. *F.*]
NFUSCĀTUS, a, um, part. ab *infusco. Colum.* 2. *med.* Si vinacea jam infuscata, et nonnulla emodum nigra fuerint. *Sen. praef. Controv. ed.* Vox robusta, sed sordida lucubrationibus, egligentia, non natura, infuscata. ℙ Trans- ponitur pro obumbrato, vel inquinato. *Cic. nc.* 9. Vicinitas retinens veterem illum officii em, non infuscata malevolentia, non assueta daciis, non fucata, non fallax.
NFUSCO, as, avi, atum, a. 1. ἀμαυρόω, fu- n reddo: item inquino, inficio. [**Cic. Tusc.* 2. Barba paedore horrida infuscat pectus illu- scabrum: ex poeta.] *Plin.* 9, 29, 45. Sepiae, ubi sensere, se apprehendi, effuso atramento in- fuscata aqua, absconduntur. *Id.* 2, 51, 52. Hu- mida fulmina non urunt, sed infuscant. *Aurel. Vict. Orig. gentis R.* 14. Subitis turbinibus infu- scato aere. *Virg. G.* 3, 388. Nigra subest udo tantum cui lingua palato, Rejice, ne maculis in- fuscet vellera pullis Nascentum; et 493. Summa- que jejuna sanie infuscatur arena. *Gell.* 2, 26. Rufum colorem nigro infuscantes. ℙ *Infuscare vi- num* ap. *Pl. Cist.* 1, 1, 21. est diluere: nam me- rum nigrum est: addita aqua ad fuscum accedit. V. INFUCO. ℙ *Infuscare saporem* est aliquo modo corrumpere, hebetare. *Colum.* 12, 19. Nec omni- no quidquam *(vino)* permiscendum, quo naturalis ejus sapor infuscetur. ℙ *Infuscare sonum* est gra- viorem, et obscuram, et minus claram vocem edere. *Plin.* 10, 29, 43. de lusciniae cantu: Copulatur in- torto spiritu, promittitur revocato, infuscatur ex inopinato. Sic *infuscata vox* ap. *Sen.* V. INFU- SCATUS. ℙ Translate. *Cic. Brut.* 74. Omnes tum fere, qui nec extra urbem hanc vixerant, nec eos aliqua barbaries domestica infuscaverat, recte loquebantur. *Pl. Mil.* 2, 6, 46. Metuo ne quid infuscaverit, *h. e.* turbaverit. V. INFUCO. *Just.* 12, 11. Ne gloriosam militiam seditionibus infu- scarent; et 5. Ne victoriae gloria saevitiae macula infuscaretur. [**Calpurn. Decl.* 24. dum non per manum vilem jus pietatis infuscet.]
INFUSCUS, a, um, adj. idem quod fuscus. *Co- lum.* 9, 3. Apes infusci coloris, horridique pili; et 10. Quidam *(reges apum)* infusci atque hirsuti reperiuntur.
INFŪSĬO, onis, f. ἔγχυσις, actus infundendi. *Plin.* 20, 21, 84. Vulvas et cibo, et infusione mol- lit in oleo, *h. e.* injectione per clysterem. V. IN- FUNDO. Al. leg. *insessione*, invitis MSS., inquit *Hard.* Et eodem sensu *Id.* 27, 13, 113. Thlaspi et ipsum utile ischiadicorum infusioni: -διακλυσμῷ. *Pall.* 3, 25. *med.* Rigandae sunt, quoties coele- stis negatur infusio, *h. e.* aqua pluvia; et *ib.* 28. Theriacae infusione assidua vim succi senescentis iterare.
INFŪSOR, oris, m. qui infundit. *Prud. Cath.* 4, 11. Infusor fidei.
INFŪSŌRĬUM. V. SUFFUSORIUM.
[INFŪSŪRA, ae, f. intrita. *Gloss. Philox.* In- fusura, τρίμμα προσφαγίου. V. INTRITUS. *F.*]
INFŪSUS, a, um, part. ab *infundo:* ἐγχυθείς, intro, aut supra fusus. *Lucr.* 1, 496. infuso lym- pharum rore superne. *Plin.* 20, 8, 27. Succus in- fusus auribus. *Id.* 30, 3, 8. Cinis infusus in au- rem; et *mox.* Fimus auriculae infusus. *Just.* 32, 4. Aurum in statuis infusum. *Plin.* 25, 13, 92. Succus per nares infusus. *Ov. A. Am.* 1, 437. Cera infusa tabellis. *Id. Met.* 7, 183. nudos hu- meris infusa capillos, *h. e.* capillos habens infusos humeris: *hypallage. Catull.* 64, 224. Canitiem terra, atque infuso pulvere foedans. *Plin.* 32, 11, 53. Maria tot millibus passuum terrae infusa. *Virg. A.* 9, 461. Jam sole infuso, jam rebus luce retectis; et *ib.* 8, 406. Conjugis infusus gremio. Sic *Ov. Her.* 2, 93. collo infusus amantis. *Id. Met.* 11, 386. collo infusa mariti. *Plin.* 23, 1, 27. Ace- tum sistit alvum et rheumatismos interaneorum in- fusum, *h. e.* per clysterem injectum. V. INFUN- DO. ℙ Translate. *Val. Fl.* 4, 551. tam largus honor, tam mira senectae Majestas infusa, *h. e.* indita, addita. *Virg. A.* 5, 552. populus circo in- fusus, *h. e.* magno numero circum ingressus, ac totum occupans more aquarum inundantium. ℙ Est etiam perfusus, aspersus. *Pall.* 6, 1. Si foena pluviis infusa fuerint. ℙ *Infusus vino*, ap. *Macr.* est vino madens, temulentus, *Sat.* 7, 3. Vino vel infusum, vel aspersum parvus quoque dolor incitat in furorem; et 5. Infusus vino fit similis insano. ℙ Item diffusus. *Virg. A.* 6, 726. totamque infusa per artus Mens agitat molem. *Sil.* 7, 258. sensim infusa tranquilla per aequora pace. ℙ Ap. *Quint.* 6, 1. *med.* imago senis cadaveri infusa, est e cera facta, quae in mortui facie infusa sit. V. IMA- GINARIUS. *Plin.* 35, 12, 49. Hominis imaginem gypso e facie ipsa primus omnium expressit, cera- que in eam formam gypsi infusa emendare insti- tuit Lysistratus Sicyonius. *Appul. Apol.* Quod luto fictum, vel aere infusum, vel lapide incisum, vel cera inustum, vel pigmento illitum, vel alio quo- piam humano artificio assimulatum.
INFŪSUS, us, m. idem ac infusio. In sexto casu singul. *Plin.* 24, 6, 15. Sonitus aurium emen- dat infusu, strumas illitu.
INGĔLĀBĬLIS. V. INCONGELABILIS.
INGĔLĬDUS, a, um, adj. non gelidus, tepidus. *Prud.* in *Symm.* 2, 1084. Discit et ingelido nova nupta tepescere lecto. Al. divisim *in gelido* re- ctius legunt.
[INGĔMĬNĀTĬO, onis, f. actus geminandi, ge- minatio. *Mall. Theod. De metr.* 11. Metrum unius pedis ingeminatione expletur. *F.*]
INGĔMĬNĀTUS, a, um, part. ab *ingemino:* ge- minatus. *Virg. G.* 3, 45. Et vox assensu nemo- rum ingeminata remugit. *Ov. Pont.* 4, 16, 43. Maternos Cottas cui, Messalasque paternos Maxi- ma nobilitas ingeminata dedit.
INGĔMĬNO, as, avi, atum, a. 1. idem quod ge- mino, aut frequenter gemino, duplico, itero. Vox poetica. *Virg. G.* 1, 410. Tum liquidas corvi pres- so ter gutture voces, Aut quater ingeminant. *Id. A.* 5, 457. Nunc dextra ingeminans ictus, nunc ille sinistra; et *ib.* 7, 578. Terrorem ingeminat. ℙ Absolute neutrorum more, ita tamen ut accusati- vus subaudiatur. *Id. G.* 1, 333. ingeminant austri et densissimus imber; et *A.* 1, 751. Ingeminant plausu Tyrii, Troesque sequuntur; et *ib.* 5, 227. Ingeminat clamor; et *ib.* 4, 531. Ingeminant cu- rae. *Ov. Met.* 1, 653. Me miserum! ingeminat. Sic *Val. Fl.* 4, 328. Salve vera Jovis, vera o Jo- vis, undique, proles, Ingeminant.
INGĔMISCO, is, n. 3 idem quod ingemo, que- ror. *Cic. Tusc.* 5, 27. Pueri Spartani non inge- miscunt, verberum dolore laniati. *Id. Phil.* 13, 10. Quid ingemiscis hostem Dolabellam judicatum? *Suet. Aug.* 65. *extr.* Ad omnem ejus mentionem in- gemiscens. *Cic. Att.* 7, 23. In quo tu quoque in- gemiscis. *Id.* vertens *Sophoclis* carmina *Tusc.* 2, 8. *extr.* Quem vidit nemo ulli ingemiscentem malo. *Plin. Pan.* 53. Laetemur his quibus fruimur: in- gemiscamus illis, quae patiebamur. ℙ Transfertur ad inanima. *Sen. Herc. Oet.* 1732. Tantum inge- miscit ignis. ℙ Part. *Ingemiscendus* ap. *Ammian.* 30, 7. Clades ingemiscendas Illyrici vindicasset.
[INGĔMĬTUS, us, m. idem ac gemitus. *Gloss. Philox.* Ingemitus, ἐπιστεναγμός. *F.*]
INGĔMO, is, ui, n. 3. ἐπιστενάζω, idem quod gemo, aut valde gemo, queror, doleo. *Cic. Phil.* 2, 26. Una illa in re, servitutis oblita civitas in- gemuit. *Hor. Epod.* 5, 30. Ligonibus duris hu- mum Exhauriebat, ingemens laboribus. *Liv.* 36, 28. *extr.* Ingemuerunt quidem principes conditioni suae: parendum tamen victori censebant. *Suet. Vesp.* 15. Justis suppliciis illacrimavit etiam, et ingemuit. *Tac. G.* 46. Id beatius arbitrantur, quam ingemere agris, illaborare domibus, *h. e.* in agris excolendis. [**V. Boettich. Lex. Tac.* p. 269.] *Ov. Pont.* 2, 5, 8. Diceris exsiliis ingemuisse meis. *Virg. G.* 1, 45. Depresso incipiat jam tum mihi taurus aratro Ingemere. ℙ Cum accusativo. *Virg. Ecl.* 5, 27. tuum Poenos etiam ingemuisse leones Interitum, *h. e.* ob mortem tuam. *Sen. Herc. Oet.* 1785. caesos ingemunt nati patres. *Stat. Th.* 9, 2. ingemuere jacentem. Adde *ib.* 4, 354. ℙ Cum in- finito. *Mart.* 9, 60. Ingemuit, citro non satis esse suo. ℙ Tribuitur et rebus inanimis. *Ov. Met.* 14, 407. Ingemuitque solum, vicinaque palluit arbos; et *ib.* 4, 449. sacroque a corpore pressum Inge- muit limen.
INGĔNĔRASCO, is. V. GENERASCO.
INGĔNĔRĀTUS, a, um, part. ab *ingenero:* ἐγ- γινόμενος, genitus. *Cic. Leg.* 1, 8. Animum esse ingeneratum a Deo. ℙ Item ingenitus, inditus, insitus. *Id. Div.* 2, 46. Si haec astro ingenerata et tradita essent, nulla res ea mutare posset. *Id. Sext.* 9. Ut ingenerata familiae frugalitas vide- retur.
INGĔNĔRO, as, avi, atum, a. 1. ἐμφύω, ἐνερ- γάζομαι, genero, intus genero, insero. *Cic. Off.* 1, 4. Natura ingenerat praecipuum quendam amo- rem in eos, qui procreati sunt. *Id. Agr.* 2, 35. Non ingenerantur hominibus mores tam a stirpe generis ac seminis, quam ex iis rebus, etc. *Liv.* 5, 27. Societas, quam ingeneravit natura. *Cic. fragm.* ap. *Non.* 2, 417. In tanta animalium va- rietate homini ut soli cupiditas ingeneraretur co- gnitionis et scientiae. [*Colum.* 10, 196. Ingenera *(tellurem)*: nunc sunt genitalia tempora mundi, *h. e.* generationem plantarum in horto tuo pro- move. *F.*]
INGĔNĬĀTUS, a, um, adj. ingenio seu natura praeditus, natura aptus alicui rei. *Pl. Mil.* 3, 1, 135. divos dispertisse vitam humanam, aequum fuit: Qui lepide ingeniatus esset, vitam longinquam darent: Qui improbi essent et scelesti, iis adime- rent animam cito. Est qui leg. *ingenuatus. Gell.* 12, 1. *med.* Corpus et animum bene ingeniatis primordiis inchoatum degeneri alimento corrumpere. *Appul. Flor. n.* 18. Versutus alioquin et ingenia- tus ad astutiam.
INGĔNICLĀ. V. INGENICULUS.
INGĔNĬCŬLĀTUS, a, um, part. ab *ingeniculo*, nixus genibus. Dicitur a *Vitr.* 9, 6. de sidere illo, qui et ingeniculus vocatur.
INGĔNĬCŬLO, as, avi, atum, a. 1. γονατίζω, dextrum genu flecto, altero eminente, unico genu nitor. *Lampr. Elag.* 5. Nudusque ingeniculaiet, posterioribus eminentibus in subactorem rejectis et oppositis. *Hyg. Astron.* 2, 6. *f.* Herculem se in- geniculasse, multis jam vulneribus acceptis. [*Gloss. Phil.* Ingeniculari, γονυπετεῖν. *F.*]
INGĔNĬCŬLUS, i, m. ἐν γόνασι, sidus Herculis in coelo, dextro genu nitentis, de quo V. in EN- GONASI. *Firm. Math.* 8, 17. In extremis parti- bus oritur *Ingeniculus*, qui a Graecis ἐν γόνασιν di- citur. ℙ Per syncopen *ingenicla imago* dicitur a *Manil.* 5, 645., unde apparet, vocem esse adjecti- vam. V. ENGONASI.
INGĔNĬŎLUM, i, n. dimin. ingenii. *Arnob.* 5, 157. Apparet, puerilium esse ingeniola fictionum.

Hieron. adv. Ruf. 4. extr. Hoc est, quod destruit strophas ingenioli tui.

INGENIOSE, adv. εὐφυῶς, acute, solerter. *Cic. Acad.* 4, 27. Tractantur ista ingeniose, disputantur etiam eleganter. *Id. Inv.* 1, 6. Ingeniose et diligenter electas res collocare. *Plin.* 15, 13, 12. Nec aliud pomum ingeniosius geminatum est. *Vell.* 2, 48. Homo ingeniosissime nequam, et facundus malo publico.

INGENIOSUS, a, um, adj. εὐφυής, qui naturalem vim ad aliquid agendum accommodatam habet, qui ingenio pollet, solers, acutus. *Cic. Tusc.* 1, 33. Aristoteles quidem ait, omnes ingeniosos melancholicos esse. *Id. Fin.* 5, 13. Docilitas, memoria, quae fere appellantur uno ingenii nomine: easque virtutes qui habent, ingeniosi vocantur. *Id Att.* 14, 20. Vir ingeniosus et eruditus. *Id. Rosc. Com.* 11. Quo quisque est solertior et ingeniosior, hoc docet iracundius et laboriosius. *Id. Mur.* 30. Homo ingeniosissimus. *Ov. Met.* 11, 313. furtum ingeniosus ad omne. *Id. Amor.* 1, 11, 4. dandis ingeniosa notis. *Mart. praef. l.* 1. Ingeniosum esse in aliqua re. *Ov. Trist.* 2, 342. Inque meas poenas ingeniosus eram. *Id. Amor.* 1, 8, 62. Crede mihi, res est ingeniosa, dare. ¶ De iis, quae ingeniose excogitata, vel facta sunt. *Plin.* 35, 10, 36. *n.* 5. Pinxit demon (δῆμον) Atheniensium argumento quoque ingenioso. ¶ Tribuitur et rebus inanimis. *Ov. Amor.* 2, 6, 18. vox mutandis ingeniosa sonis, *h. e.* apta, accomodata. *Id. Her.* 6, 117. terra ingeniosa colenti; et *Fast.* 4, 683. nec olivis apta ferendis Terra, sed ad segetes ingeniosus ager. ¶ [Sup. *Ingenuosissimus* in *Inscr.* ap. *Mur.* 1742, 15. C. Sejus Ingenuus ingennosissimus. *F.*]

INGENITUS, a, um, part. ab *ingeno*, ἔμφυτος, ingeneratus, insitus, a natura inditus. *Sen. ep.* 11. Quidquid infixum et ingenitum est, lenitur arte, non vincitur. *Plin.* 27, 13, 119. Ingenitae animalibus morborum omnium medicinae. *Colum.* 3, 7. Vites natali et ingenita sterilitate laborantes. *Auct. Pan. ad Pis.* 92. ingenitae stat nobilitatis in illo Pulcher honos. *Suet. Ner.* 1. Ut tamen vitia cujusque, quasi tradita et ingenita retulerit. ¶ Est etiam non genitus. *Arnob.* 1, 17. Deus infinitus, ingenitus, immortalis, perpetuus, solus. *F.*]

INGENIUM, ii, n. φύσις, εὐφυΐα, ἀγχίνοια, vis, natura, indoles, insita facultas cujusque rei: ab antiquo *geno* pro *gigno*, unde *genui* praeteritum. *Colum.* 3, 1. Arbores silvestres ac ferae sui cujusque ingenii poma gerunt. *Virg. G.* 2, 177. Nunc locus arvorum ingeniis, quae robora cuique, etc. *Tac. H.* 5, 14. Campi suopte ingenio humentes. *Gell.* 3, 6. Ingenium ejusmodi ligni est, ut urgentibus non cedat. *Id.* 12, 1. Lactis ingenia et proprietates. *Sever. Aetn.* 214. Ingenium velox igni, motusque perennis. *Sall. fr.* ap. *Non.* 4, 235. Castrisque collatis, pugna tamen ingenio loci prohibebatur, et *Sil.* 14, 283. Ingenio portus urbs invia. *Petr. Sat.* 126. Crines ingenio suo flexi; et *Naev.* ap. *Non. l. c.* Ingenio arbusta nata sunt, non obsita, *h. e.* sua sponte, naturaliter. ¶ De hominibus etiam dicitur, et significat naturam, indolem, mores. *Ter. Andr.* 1, 1, 50. Ut ingenium est omnium hominum ab labore proclive ad lubidinem. *Id. Ad.* 4, 5, 49. Ingenium novi tuum liberale. *Id. Hec.* 1, 2, 77. pium ac pudicum. *Id. Ph.* 3, 2, 12. durum atque inexorabile. *Id. Eun.* 5, 2, 41. inhumanum. *Id. Heaut.* 1, 1, 99. lene in liberos. *Plin. ep.* 2, 11. *f.* mobile. *Varr. L. L.* 6, 5. cicur et mansuetum. *Ter. Andr.* 3, 2, 7. Ingenio bono esse; et *Eun.* 4, 7, 42. novi ingenium mulierum: Nolunt, ubi velis: ubi nolis, cupiunt ultro. *Enn.* ap. *Cic Or.* 3, 58. Alter terribilem minitatur vitae cruciatum, et necem: Quae nemo est tam firmo ingenio et tanta confidentia, Quin refugiat timido sanguen, atque exalbescat metu; [*Ap. ipsum Ciceronem rarissimus est hic dicendi usus. Cf. *Inv.* 1, 45. Inverecundum animi ingenium.] et *Liv.* 3, 68. Vera loqui, etsi meum ingenium non moneret, necessitas cogit. *Ter. Hec.* 5, 4, 20. Tu ecastor morem antiquum atque ingenium obtines. *Pl. Merc.* 4, 1, 2. Feci ego ingenium meum; et *Liv.* 3, 36. Ingenio suo vivere; et *Ter. Ad.* 1, 1, 45. Redire ad ingenium, *h. e.* ad pristinam animi pravitatem, et vitiosos mores, quos diu quis dissimulatione celaverit. Sic *Liv.* 2, 22. Volscis levatis metu suum rediit ingenium. Ap. *Plaut.* vero *ingenium ingenii* est ipsa vis, proprietas, inclinatio ingenii. Aedepol (inquit *Stich.* 1, 2, 69.) vos lepide tentavi, vestrumque ingenium ingenii. [*Praeter poetas *Liv.* in primis hac significatione hanc vocem usurpat. Plura *Livii* et *Curtii*, qui eodem modo plerumque mores exprimit *ingenii* vocabulo, exempla v. ap. *Boettich. Lex. Tac.* p. 270. Omnes Taciti locos invenies *ib.* p. 271. sq.] ¶ Saepissime sumitur pro solertia, et vi animi ac facultate insita excogitandi, percipiendi, addiscendi. *Plin.* 10, 3, 3. Ingenium est aquilae, testudines raptas frangere, e sublimi jaciendo. *Cic. Fin.* 5, 13. Docilitas, memoria, quae fere appellantur uno ingenii nomine. [*Hor. Sat.* 1, 4, 43. Ingenium cui sit: *Phantasie und productive Geisteskraft. Heindf.*] *Id. Font.* 14. Multum habet ingenii ad fingendum. *Id. Or.* 2, 74. Crassi responsum excellentis cujusdam est ingenii, ac singularis. *Id. Or.* 5. Vir acerrimo ingenio. *Id. Or.* 2, 27. Tardum ingenium. *Id. Div.* 1, 36. acutum aut retusum. *Id. Tusc.* 5, 24. eximium. *Id. Fin.* 2, 16. praestantissimum. *Id. Acad.* 4. *in.* magnum; et *Coel.* 1. illustre. *Quint.* 2, 8. imbecillum. *Id.* 10, 2. *med.* tenue. *Plin. ep.* 8, 12. pulcherrimum et maximum; et *ep.* 14. hebetatum, fractum, contusum. *Cic. Or.* 1, 25. Celeres ingenii motus; et *ib.* 3, 5. Ingenii acies. *Id. Brut.* 15. lumen. *Id. Fl.* 14. acumen. *Id. Phil.* 5, 18. vis. *Hor. Od.* 2, 18, 9. vena. *Ov. Met.* 8, 254. vigor. *Quint. prooem. l.* 6. ingeniculi; et *ib.* vires; et 1, 1. tarditas. *Nep. Eum.* 1. celeritas. *Id. Att.* 1. docilitas. *Cic. Fam.* 4, 8. Ingenio abundare. *Quint.* 1, 8. valere. *Cic. Acad.* 4, 36. divino esse. *Id. Phil.* 10, 8. hebeti. *Id. Coel.* 19. elucere in re quapiam. *Pl. Trin.* 2. 2, 16. Colere et imbuere ingenium artibus. *Quint.* 1, 4. acuere; et 8. alere; et 2, 4. exercere multiplici variaque materia. [*Cf. *Boettich. l. l.* egregie in hanc rem disputantem.] ¶ *Cum ingenio* est ingeniose, et cum delectu. *Cic. Fam.* 13, 10. Versabatur in hoc studio nostro et cum ingenio, ut nosti, nec sine industria. *Ulp. Dig.* 1, 16, 9. Patientem esse proconsulem oportet, sed cum ingenio, ne contemptibilis videatur. ¶ Interdum dicitur de ipsis hominibus ingeniosis, [*i. q. nos dicimus *Geister.* Adde *Suet. Aug.* 89. Ingenia seculi sui omnibus modis fovit. *Vesp.* 18. Ingenia et artes vel maxime fovit.] *Sen. Consol. ad Polyb.* 8. (al. 27.) Intentatum Romanis ingeniis opus. *Id. ep.* 2. Certis ingeniis immorari, et innutriri oportet, si velis aliquid trahere. ¶ Item de opera, facultate, industria. *Tac. H.* 1, 90. In rebus urbanis Galerii ingenio utebatur. *Id. A.* 14, 3. Obtulit ingenium Anicetus. ¶ Item de re ingeniose excogitata. *Plin. Pan.* 49. *f.* Exquisita ingenia coenarum, *h. e.* ingeniosi apparatus. *Tac. H.* 3, 28. Hormi ne id ingenium, an potior auctor sit Plinius, qui Antonium incusat, haud facile discreverim.

INGĔNO, is, ui, enitum, a. 3. ingigno, gigno. *Lucr.* 3, 745. Ex ineunte aevo ingenerascunt, inque genuntur; *tmesi* pro *ingenuntur.* *Manil.* 5, 137. His etiam ingenitur visendi nota cupido. Alii leg. *ingenium.*

INGENS, entis, adj. εὐμεγέθης, immanis, immensus. De origine ita *Festus:* Ingens dicitur augendi consuetudine, ut inclamare, invocare; quia enim gens populi est magnitudo, ingentem per compositionem dicimus, quod significat valde magnum. Ex *Festi* mente locutus videtur *Sall. Cat.* 10. Nationes ferae et populi ingentes; et *Virg. A.* 8, 475. ingentes populos, opulentaque regnis Castra. *Scalig.* tamen, et *Voss.* ducunt a *censeo:* ut sit quasi *incens*, nempe ita magnus, ut censeri non possit. [*Praeferenda videtur, quam *Doederl.* 1, 124. Martinium secutus, hujus vocis originationem exhibet, qui ad *gignere* putat verisimile posse referri; coll. *Onomast.* ingens, ὑπερφυής.] Quod vero plus significet, quam *magnus*, colligitur ex illo *Ter. Eun.* 3, 1, 1. *Thr.* Magnas vero agere gratias Thais mihi? *Gn.* Ingentes. (*Cic. Amic.* 26. Satis erat respondere *magnas: ingentes*, inquit: semper auget assentator.) *Id. Ad.* 4, 7, 3. Ingentia flagitia. *Cic. Verr.* 2, 3, 46. Ingens immanisque praeda. *Id. Or.* 3, 19. Ingens immensusque campus. *Id. Prov. cons.* 3. Ingens pecunia, [*Ap. *Cic.* in universum rara vox.] *Liv.* 35, 9. Aquae ingentes eo anno fuerunt. *Hor. Od.* 1, 7. *extr.* Ingens aequor; et *ib.* 2, 3, 9. pinus; et *Sat.* 2, 3, 111. acervus. *Val. Fl.* 8, 185. ingens exitus Istri. *Liv.* 2, 23. clamor; et 22. *f.* gloria. *Ov. Met.* 1, 166. ira. *Hor. Sat.* 2, 7, 103. virtus atque animus. *Flor.* 4, 12. *f.* Ingentia facta. *Sen. Herc. Fur.* 441. Ingens vir. [*Maxime Tacito frequens h. v. Ita *Ann.* 3, 30. ingentibus negotiis par; cp. 13. ingentibus bellis; 4, 5. ingens terrarum sinus; *Hist.* 2, 8. ingentia promissa. Plura v. ap. *Boettich. Lex. Tac.* p. 273.] ¶ Ingens aliqua re dicitur, qui abundat, polletve. *Virg. A.* 11, 124. Vir fama ingens, ingentior armis; et 641. Ingentem animis, ingentem corpore et armis Dejicit Herminium. *Stat. Silv.* 1, 4, 71. Ingens eloquio. [*Praeter poetas *Liv.* et argenteae aetatis scriptores hanc constructionem amant. *Tac. A.* 11, 10. ingens gloria; 15, 53. et *H.* 1, 53. corpore ingens; cp. 61. ingens viribus opibusque; 2, 81. Vetustis opibus ingens. Similiter *Liv.* habet *viribus, auctoritate, favore, victoria ingens.*] ¶ Cum genitivo. *Tac. A.* 1, 69. Femina ingens animi; et *H.* 4, 66. *extr.* Vir ingens rerum. ¶ Sequente infinito. *Sil.* 10, 216. Ingens ferre mala, *h. e.* magni animi in ferendis malis. ¶ Interdum notat gravitatem, auctoritatem, vim, robur. *Sil.* 11, 67. coetu patrum, ingentique senatu. *Id.* 17, 297. Ingens Paulus. *Liv.* 21, 1. Ingentis spiritus vir. ¶ Et nobilitatem, antiquitatem, in illo *Virg. A.* 12, 225. Cui genus a proavis ingens. ¶ Sup. *Ingentissimus* ap. *Veg. Mil.* 4, 8. Rotae de lignis viridibus ingentissimae fabricantur. *F.*]

INGĔNŬĀTUS. V. INGENIATUS.

INGĔNŬĒ, adv. ἐλευθερίως, liberaliter, et ut h
minem ingenuum decet. *Cic. Fin.* 3, 11. Hones
in familia institutus, et educatus ingenue. ¶ Ite
aperte, simpliciter, vere, ἁπλῶς. *Cic. Fam.* 5,
Me abs te cupisse laudari, aperte atque ingen
confitebar. Adde *Att.* 13, 27. ¶ Item libe
Quint. 12, 3. Potest autem, quae tum audiet, f
titer affirmare, aut ingenue pro suis dicere?

[INGĔNŬĪLIS, e, adj. idem ac ingenuus.
cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 538, 9. Aurelius In
nuilis. V. *Ducang. Gloss. med. et inf. Latin.* in
Ingenuilis. F.]

[INGĔNŬĪNUS, a, um, adj. ad ingenuum p
tinens. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 8, 7.
Ingenuius Ingenuinus. *F.*]

INGĔNŬĪTAS, atis, f. ἐλευθεριότης, conditio
genui hominis, honestas, nobilitas. *Cic. Verr.*
1, 44. Eripies igitur pupillae togam praetexta
detrahes ornamenta non solum fortunae, sed eti
ingenuitatis? *Liv.* 8, 28. Cum ingenuitatis
gis, quam praesentis conditionis memorem vide
Suet. Aug. 74. Assertus in ingenuitatem. *A*
dial. de Or. 32. Eloquentia olim omnium arti
domina, nunc circumcisa et amputata, sine ap
ratu, sine honore, paene dixerim, sine ingenu
te, quasi una ex sordidissimis artificiis disci
¶ Item probitas, pudor, honestas morum.
Acad. 1, 9. Vir ita moratus, ut prae se prob
tem quandam, et ingenuitatem ferat. *Id. Or*
59. *extr.* Praestare ingenuitatem et ruborem,
borum turpitudine et rerum obscenitate vita
¶ Item simplicitas, veritas. *Plin.* 35, 10, 36.
Fertur Zeuxis pinxisse puerum uvas ferentem:
quas cum advolasset avis, eadem ingenuitate
cessit iratus operi, et dixit: uvas melius pi
quam puerum. ¶ In plur. num. usurpavit *Ar*
2, 98. *f.*

INGĔNŬŌSUS. V. INGENIOSUS.

INGĔNŬŬS, a, um, adj. nativus, innatus,
turalis, natura insitus, non manu, aut arte fac
non adventicius, non fucatus: ab *in*, et anti
geno pro *gigno.* *Lucr.* 1, 230. Unde mare, i
nui fontes, externaque longe Flumina suppedit
Juven. 3, 20. nec ingenuum violarent marmora
phum. *Pl. Mil.* 3, 1, 38. Inest in hoc amussi
sua sibi ingenua indoles. *Prop.* 1, 4, 13. I
nuus color. ¶ *Ingenuus homo* olim dicebatur,
certo patre natus esset: quasi ex eo genitus,
aliunde adscitus. *Liv.* 10, 8. *med.* En unq
fando audistis, patricios primo esse factos, no
coelo demissos, sed qui patrem ciere possent,
est, nihil ultra quam ingenuos? ¶ Deinde
ctiore significatione ita dicitur qui statim ac n
tur, liber est, et servo, ac libertino opponi
ἐλεύθερος, εὐγενής. Talis autem est tum qui
duobus ingenuis matrimonio natus est; sive ex
bus libertinis; sive ex altero libertino, altero
genuo; sive ex matre libera, et patre servo,
etiam incerto: et sufficit liberam esse matrem,
tempore peperit, licet serva conceperit: aut s
bera conceperit, quamvis ancilla facta pariat.
enim *Just. Instit.* 1, 4. docet. Differt a li
in eo, quod *ingenuus* est ex natali: *liber* etia
manumissione, quamvis servus sit natus. *Pl.*
4, 1, 15. Ea ingenuan', an festuca facta e s
libera est? *Id. ib.* 3, 1, 189. Ingenuamne
libertinam? *Cic. Cat.* 4, 7. Omnis ingenuo
adest multitudo. *Hor. Ep.* 1, 19, 33. Inge
oculisque legi, manibusque teneri. *Id. Sat.* 1
91. Ingenui clarique parentes. [**Id. ib.* 1, 6
Cum referre negas, quali sit quisque parente
tus, dum ingenuus: ubi *Heindf.* contra *Schol.*
et *Cruq.: honestis moribus. Ingenuus hic ad mo*
probitatem pertinet: docet: ad mores h. v. non
ferendum esse, nisi in istis: *ingenuus animus,*
genuus vultus, ingenuae artes, cet. Neque co
nire philologiae legibus Wielandii interpretatio
hanc vocem ancipiti sensu, et ad ortum liberi
minis et ad mores spectante, positam censen
¶ Praeterea usurpatur in iis, quae ingenuum
minem decent: et sumitur pro honesto, libe
cui opponitur servilis, abjectus, illiberalis, s
dus. *Cic. Phil.* 3, 11. Nihil apparet in eo i
nuum, nihil moderatum, nihil pudens; et *Of*
42. Opifices omnes in sordida arte versantur:
enim quidquam ingenuum potest habere offi
Id. Or. 2, 3. Pudore a dicendo, et timiditat
genua quadam refugisti. *Id. Phil.* 10, 9. Ad
vitutem propulsandam ingenuo dolore excitari.
Fam. 5, 21. *f.* Vita ingenua in beata civita
libera vivere. *Id. ib.* 2, 6. Est animi ingenui,
multum debeas, eidem plurimum velle debere.
Fin. 5, 18. Ingenuis studiis atque artibus
ctari. *Id. Or.* 3, 6. Ingenuae et humanae a
et 32. Liberales doctrinae atque ingenuae. *J*
11, 154. Ingenui vultus puer, ingenuique pud
Quales esse decet, quos ardens purpura v
Hor. Od. 1, 27, 16. Ingenuus amor. *Auson.*
10, 442. Ingenui mores. *Mart.* 10, 82. Pe
mitus nostros, ingenuasque cruces, *h. e.* quae
sint servile supplicium, ab homine ingenuo f
tur. *Id.* 6, 11. Non minus ingenua est et

rce, gula, *h. e.* delicata, et sciens, qualis est enui, et domini. Servi enim cum vilioribus cipascantur, nosse nequeunt, quid magis sapiat. *Trist.* 1, 5, 72. Illi corpus erat durum, pasque laborum: Invalidae vires, ingenuaeque mi*h. e.* moderatae, aut delicatae: non immensae, in servis labori assuetis. ℙ Interdum est liber, ax, sincerus. *Cic. Brut.* 67. Respuere aliquid enuo liberoque fastidio. *Id. Amic.* 18. Aperte m vel odisse, magis ingenui est, quam fronte ultare sententiam. *Hor. Sat.* 2, 3, 186. Astuta nuum vulpes imitata leonem. ℙ Ingenuus optur ei, qui aliquando servus fuit. *Liv.* 40, 18. es sociis civibus R., qui servitutem servissent, plerentur, ingenui tantum ut iis praeessent. ℙ *genuus* est etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Donat.* 4. C. Julius Ingenuus. *F.*]

NGĔRO, is, essi, estum, a. 3. ἐμφορέω, εἰσφέ- intro gero, infero, importo. *Pl. Ps.* 1, 2, 24. , qui urnam habes, aquam ingere: face plenum num sit cito. *Tibull.* 2, 1, 22. Ingeret ardenti dia ligna foco. *Petr. Sat.* 136. Collocavit ignem sis arundinibus collectum, ingestisque super plu*is* lignis, etc. *Plin.* 31, 7, 39. E puteis aquam salinas ingerunt. *Colum.* 2, 16. Stercus ingevitibus; et 10. lupinum novalibus. Proverbium illud *Pl. Ps.* 1, 3, 135. In pertusum ingerimus a dolium, operam ludimus. V. DANAUS, i. st etiam porrigere, praebere. *Plin.* 20, 12, 48. mum equis asinisque ingeritur. *Pall.* 1, 30. inandis anseribus polentae duas partes, et furs quatuor ingerunt, pro appetentis voluntate enda. *Nemes. Cyneg.* 5. Castaliusque mihi nopocula fontis alumno Ingerit. *Cels.* 5, 27. Vimerum calidum cum ruta quamplurimum inendum est. [*In sequentibus Noster exempla summa miscuit. Restituti ordinis haec raesto:] ℙ *Ingerere se* est se immiscere, conjicere aliquo. *Justin.* 11, 14. Ubi conissimos hostes acerrime pugnare conspexis- eo se semper ingerebat. *Sen. Herc. Fur.* 1032. te obvium morti ingeris? *Sil.* 10, 4. In mefert arma globos, seseque periclis Ingerit. uc pertinent loci, quos Noster supra posuerat. *Aug.* 54. E curia per iram se proripienti lam ingesserunt, licere oportere, etc. *Val. Fl.* 551. Nec si ipse sibi terga ingerat ultro, Qui git, velit in pacem dextramque reverti; et 53. modo ne quis abactam Huc referat me forte , oculisque parentis Ingerat.] ℙ Dicitur et *ingerere se*, qui ultro, nec vocatus se opeque offert suam. *Plin. Pan.* 86. Praefectum torii, non ex ingerentibus, sed ex subtrahens legere. ℙ [*Hinc offerre, praebere. *Suet.* 23. *extr.* Cum in turba osculum sibi ingerendevitare non posset. Adde *Hor.* ne recusanti em amicitiam suam ingere re desiit. Nostr. *antra- Auct. dial. de Or.* 7. Quorum nomina prius ntes liberis suis ingerunt. *Petr. Sat.* 140. Fifiliamque ingerebat orbis senibus, h. e. obtrude-] ℙ Item infligere, incutere. [*Tac. A.* 2, 81. Saxa ces ingerere.] *Ter. Phorm.* 5, 7, 95. Nisi sequipugnos in ventrem ingere. *Curt.* 6, 11. verbera. *ep.* 99. *med.* manus capiti. *Val. Fl.* 6, 230. Fuleumque viris proturbans ingerit ensem. *Virg.* 9, 763. fugientibus ingerit hastas in tergus. 2, 65. Saxa ingerere in subeuntes. *Stat. Th.* 303. tela. *Plin.* 10, 1, 1. lapides contra alim. [*Liv.* 36, 18. Sagittas simul et jacula inere. ℙ Tum infligendo, ingerendo aliquem aliqua fficere. *Tac. H.* 3, 85. Ac deinde ingestis vulnes concidit; cf. *A.* 2, 81. *Ter. Andr.* 4, 1, 16. a multa. *Sen. Med.* 461. Ingerere supplicia. inc immittere, injicere. Plerumque hostilem etum eumque iteratum et crebram alicujus rei, ime ejus, qua quis ignominia afficiatur, commeationem exprimit.] *Hor. Sat.* 1, 5, 11. convialicui. *Pl. Asin.* 5, 2, 77. dicta in aliquem. 2, 45. probra. [*Tac. A.* 1, 39. Ingerunt conelias.] *Liv.* 3, 68. Vocis verborumque quanvoletis, ingerent et criminum in principes, et m, et concionum. *Sen. Ben.* 1, 12. Oblivisci sinit, sed auctorem suum ingerit et inculcat. *Sat.* 36. Ingerebat lentissima voce, carpe, e, *h. e.* repetebat, dictitabat. Sic *Sen. Ben.* 2. Hoc sobrii loquuntur, hoc ebrii non conti-, hoc ignotis ingerunt. [*Adde *Tac. A.* 4, 42. es quae plerumque verae et graves coram inebantur. *H.* 4, 78. Vera erant, et a tribunis fectisque eadem ingerebantur. *A.* 2, 79. Maudinem imperatoris identidem ingerens, i. e. ro commemorans.] ℙ Item aggerare, adjicere. *Thyest.* 731. Puerone parcit? an scelus sceingerit? *Justin.* 6, 8. Quippe recusanti omnia eria ingesta sunt. ℙ *Inger* in imperativo, ut *Catull. carm.* 27. *ad puer. suum.* Minister ves puer Falerni, Inger mi calices amariores, *h.* isce ac porrige. Al. leg. *infer*, alii *misce.*

NGESTĂBĬLIS, e, adj. qui gestari non potest, ortabilis, ἀβάστακτος. *Plin.* 7, 6, 5. Ingestaonus.

NGESTĬO, onis, f. actus ingerendi, ingestus. *ell.* 5, 148. Primae vocis ingestio.

INGESTO, as, a. 1. idem quod ingero: ab *in*, et *gesto*. Part. *Ingestans* quidam tribuunt *Appul. Met.* 11., sed lectio variat.

INGESTUS, a, um, part. ab *ingero*: εἰσφερόμενος, illatus, impositus. *Ov. Ib.* 464. Saucius ingesta contumuleris humo. *Plin.* 19, 7, 36. Paxillo caverna facta, ac fimo ingesto. *Id.* 31, 3, 23. Aqua frigida ingesta sistitur sanguis; et 30, 13, 38. Adeps pastillis ingestus, *h. e.* praebitus. Sic 29, 1, 8. *med.* Cibi saepius die ingesti. *Stat. Th.* 4, 180. summis ingestum montibus Aepy, *h. e.* Aepy oppidum Messenae impositum montibus. ℙ Item oblatus, obtrusus. *Tac. A.* 1, 72. Nomen patris patriae Tiberius, a populo saepius ingestum, repudiavit. *Claud. Rapt. Pros.* 3, 81. facies ingesta sopori. ℙ Item inditus. *Claud. B. G.* 365. ingesta vincula unguibus.

INGESTUS, us, m. actus ingerendi et immittendi, ingestio. *Tert. Resurr. carn.* 42. Immortalitatis ingestus.

INGIGNO, is, ingenui, ingenitum, a. 3. ἐγγεννάω, intus gigno, ingenero, insero. Usum habet in praeteritis. *Lucan.* 6, 438. herbasque nocentes Rupibus ingenuit tellus. *Cic. Fin.* 2, 14. natura cupiditatem ingenuit homini veri videndi. Adde *ib.* 5, 21. *Id. N. D.* 2, 48. *extr.* Tantam ingenuit animantibus conservandi sui natura custodiam.

INGLŎMĔRO, as, a. 1. μηρύω, idem ac glomero, idest coacervo, accumulo, et veluti in globi formam involvo. *Stat. Th.* 1, 350. sed plurimus Auster Inglomerat noctem.

INGLŌRĬUS, a, um, adj. ἄδοξος, qui nullam gloriam sua virtute consecutus est, inhonoratus, ignobilis. *Cic. Leg.* 1, 11. Beati, qui honorati sunt, videntur; miseri, qui sunt inglorii. *Virg. A.* 9, 548. Parmaque inglorius alba. *Id. G.* 4, 94. horridus alter Desidia, latamque trahens inglorius alvum. *Tac. A.* 12, 14. Brevi et inglorio imperio perfunctus est. *Id. Agr.* 9. Vincere inglorium arbitrabatur. *Id. ib. f.* Multos veterum, velut inglorios et ignobiles, oblivio obruet. *Cic. Tusc.* 3, 34. Vita inhonorata et ingloria. ℙ Cum genitivo. *Tac. H.* 3, 59. Inglorius militiae. *Sil.* 12, 39. inglorius ausi. ℙ Translate. *Stat. Th.* 9, 108. convulsae cuspide longe Diffugere jubae, patuitque ingloria cassis, *h. e.* indecora, sine cristis, sine ornamentis.

[INGLŪTĬNĀTUS, a, um, non glutinatus. *Gloss. Philox.* Inglutinatus, ἀκόλλητος. *F.*]

INGLŬVĬES, ei, f. πρόλοβος, sinus ille in gutture avium, in quem demittunt cibos, priusquam in ventrem recondant: a *gula*, ut *Festo* placet, ita ut sit pro *inguluvies.* V. v. sq. *Colum.* 8, 5. *med.* de pullis gallinaceis: Singuli tentandi, ne quid hesterni habeant in gutture: nam si vacua non est ingluvies, cruditatem significat. ℙ Item universim gula, guttur. *Virg. G.* 3, 430. de angue: hic piscibus atram Improbus ingluviem, ranisque loquacibus explet. *Appul. Met.* 1. Restis ad ingluviem adstricta; et *ib.* 5. Priusquam bestia ingluvie voraci me misellam hauriret. [*Front. ad Antonin. Imp.* (ed. *A. Maio*) 2, 12. Iis margaritis collos filiarum suarum despoliabis, ut cujus tandem ingluvies turgida ornetur? *F.*] ℙ Item voracitas, liguritio. *Ter. Eun.* 5, 4, 15. Harum videre ingluviem, sordes, inopiam: Quam inhonestae solae sint domi, atque avidae cibi. Al. leg. *illuviem.* *Hor. Sat.* 1, 2, 7. avi cur, atque paren tis Praeclaram ingrata stringat malus ingluvie rem. *Gell.* 7, 16. Nomina edulium, quae profunda ingluvies vestigavit. *Petr. Sat.* 119. *f.* Fenoris ingluvies. [*Eutrop.* 7, 18. Vitellius notabilis ingluvie et voracitate.]

INGLŬVĬŌSUS, a, um, adj. gulosus, vorax, heluo. *Fest.* Ingluvies a gula dicta: hinc ingluviosus.

INGRANDESCO, is, dui, n. 3. μεγαλύνομαι, grandior fio, augeor, cresco. *Colum.* 2, 10. *med.* Lens ut celeriter prodeat, et ingrandescat; et 3, 6. Ne difficulter acinus ingrandescat; et 11, 3. Licet porrum, si jam ingranduit, transferre.

INGRĀTĒ, adv. ἀχαρίστως, non jucunde, sine gratia. *Plin.* 37, 5, 19. Ingrate virens gemma, atque intus sordida. *Ov. A. Am.* 2, 435. Sunt, quibus ingrate timida indulgentia servit, *h. e.* nullam gratiam ineundo. ℙ Item non libenter, ingratiis. *Plin.* 18, 3, 5. Non ingrate nominando M. Varrone. ℙ Item ingrato animo. *Cic. Fam.* 12, 1. et *Dejot.* 11. Ingrate nostra facilitate abutuntur. *Plin.* 27, 2, 2. Quae si quis ab homine excogitari potuisse credit, ingrate Deorum munera intelligit. *Tac. H.* 1, 52. Infensus Galbae, tanquam oppressa Capitonis consilia ingrate tulisset. ℙ Translate de iis dicitur, quae fructu spei non respondent. *Pall.* 7, 5. Ubi ramos multa poma densabunt, interlegenda sunt quaecumque vitiosa, ut succus, qui ingrate his posset impendi, ad meliora vertatur, *h. e.* sine utilitate, tanquam ingratis.

INGRĀTĬA, ae, f. contrarium gratiae; ἀχαριστία. *Tert. Poen.* 1. Poenitet fidei, amoris, simplicitatis, prout quid in ingratiam incidit; et 2. Viderit ergo ingratia hominum, si etiam bonis factis poenitentiam cogit. ℙ In ablativo plurali sumitur adverbii more, ἀέκητι. *Pl. Cas.* 2, 5, 7. Vobis invitis, atque amborum ingratiis. *Id. Merc.* 2, 4, 11. nimium multum scis. *Eu.* tuis ingratiis. *Nep. Them.* 4. Ut ingratiis ad depugnandum omnes cogerentur. [*V. *Brem.* ad h. l.] *Ter. Eun.* 2, 1, 14. Ingratiis dormire. [*Cic. fragm. or. pro Tull.* (ed. *A. Peyronio*) *n.* 5. Tametsi postulat causa, tamen, nisi plane cogit ingratiis, ad maledicendum non soleo descendere. *Id. Quint.* 14. Extorquendum est invito atque ingratiis, *h. e.* velit, nolit. V. INGRATIS. *F.*]

INGRĀTĬFĬCUS, a, um, adj. ingratus, beneficii immemor. *Cic. Sext.* 57. ex *Accio.* O ingratifici Argivi, inanes Graji, immemores beneficii.

INGRĀTĬIS. V. INGRATIA.

INGRĀTIS, adv. ἀκουσίως, ingratiis. *Lucr.* 3, 1083. Effugere haud potis est, ingratis haeret, et angit. Adde 5, 45. et 6, 215. Sic *Lact.* 2, 10. Ingratis tamen Epicurus eripiet. Al. leg. *ingrate.* Videtur autem in locis *Lucretii* esse per synaeresin dictum metri causa pro *ingratiis:* Veteres enim Latini litteram *i* nunquam geminabant. Quidam male putant esse ab *ingratus*, et ejusdem rationis atque *alternis*, *omnimodis.*

INGRĀTĬTŪDO, inis, f. ingrati animi vitium, ἀχαριστία. Perperam ponitur in titulo *l.* 5. *c.* 3. *Val. Max.*, ut diximus in V. GRATITUDO. Habet tamen *Firm. Math.* 5, 1. *med.* Ingratitudinis vitio inquinati; et *Cassiod. Variar.* 5, 8. Sine ingratitudinis naevo. Legitur praeterea apud *Curt.* in quibusd. editionib. *l.* 5. *f.* At is locus *Curtii* non est, sed ex Supplementis *Freinshemii.* ℙ Pro ingratia, indignatione. *Cassiod. Variar.* 1, 30. Noverit, se nostrae ingratitudinis pericula subiturum.

INGRĀTUS, a, um, adj. ἀχάριστος, ἀηδής, non gratus, non acceptus, injucundus, molestus. *Cic. Fam.* 5, 5. *med.* Quae si ego non profundere videbor, omnibus meis viribus sustinebo: sin autem ingrata esse sentiam, non committam, etc. *Tac. A.* 2, 5. Tiberio haud ingratum accidit, turbari res orientis. *Hor. Od.* 3, 10, 9. Ingratam Veneri pone superbiam. *Caes. B. G.* 7, 30. Fuit haec oratio non ingrata Gallis. *Virg. G.* 3, 97. Ingratus labor. *Ov. Fast.* 3, 738. Ingrati joci. *Colum.* 7, 8. *extr.* Non ingrati saporis caseus. ℙ Item qui beneficium non agnoscit. *Sen. Ben.* 3, 1. Ingratus est, qui beneficium accepisse se negat, quod accepit: ingratus, qui dissimulat: ingratus, qui non reddit: ingratissimus omnium, qui oblitus est. *Cic. Att.* 8, 4. Nihil cognovi ingratius: in quo vitio nihil mali non inest. *Id. Att.* 9, 2. *med.* Ingrati animi crimen; et *N. D.* 1, 33. *extr.* et *Liv.* 38, 50. Ingratum esse in aliquem. *Paul. Dig.* 4, 2, 21. Ingratus contra aliquem. *Vell.* 2, 69. Vir adversus merita Caesaris ingratissimus. ℙ Cum genitivo *Virg. A.* 10, 666. Ingratus salutis, *h. e.* ob salutem acceptam. Graecismus est: ἀχάριστος σωτηρίας, *scil.* ἕνεκα. ℙ Transfertur et ad res inanimas: et dicitur de iis, ex quibus exiguus, aut nullus fructus percipitur, etsi plurimus labor impendatur. [*Cic. Fam.* 5, 5. Sin autem ingrata esse sentiam. V. *Graev.* ad *Cic. Mil.* 37.] *Ov. Amor.* 1, 15, 6. Ingrato vocem prostituisse foro. *Mart.* 10, 47. Non ingratus ager. [*V. quae laudat *Ruhnk.* ad *Ov. Her.* 5, 116.] Et 5, 19. colit ingratas pauper amicitias: *Ter. Heaut.* 5, 1, 60. Ignosces tamen post; et id erit ingratum, *h. e.* nullam tibi pariet gratiam. *Hor. Sat.* 1, 2, 7. Hunc si perconteris, avi cur, atque parentis Praeclaram ingrata stringat malus ingluvie rem, etc., *h. e.* gula, et ventre, qui cito voluntatis, et ingestorum ciborum obliviscitur, nec unquam satiatur. [*V. *Heindf.* ad h. l.] Sic ap. *eund. Ep.* 2, 1, 187. migravit ab aure voluptas Omnis ad ingratos oculos, *h. e.* qui cito spectacula obliviscuntur, et nova poscunt. Ita enim legit *Bentl.*: alii *incertos.* ℙ De eo, cui gratiae actae non sunt. *Stat. Th.* 1, 700. de Phoebo: Seu Trojam Thymbraeus habes, ubi fama volentem Ingratis Phrygios humeris subiisse molares.

INGRĂVĀTĒ, adv. non gravate. *Ammian.* 17, 10. *extr.* Obsecundabant imperiis ingravate. Adde 18, 2.

INGRĂVĀTĬO, onis, f. vexatio, molestia, onus. *Imppp. Valentian., Valens et Gratian. Cod. Theod.* 7. 13, 7. Perpetuae ingravationi addici.

INGRĂVĀTUS, a, um, part. ab *ingravo*, gravis factus. *Plin.* 28, 11, 48. Ingravatas aures sic perluendas putant, *h. e.* quae gravitate, et difficultate audiendi laborant. *Spart. Sever.* 21. Ingravatus morbo.

INGRĂVESCO, is, n. 3. ἐπιβαρύνομαι, gravior et molestior fio. *Plin.* 31, 7, 39. Vix credibili pondere ingravescit. *Plin. alter ep.* 2, 17. *med.* Patentibus fenestris Favonios accipit, transmittitque, nec unquam aere pigro et manente ingravescit. ℙ Translate. *Cic. Sen.* 11. Et corpora quidem defatigatione et exercitatione ingravescunt. *Id.* ad *Brut.* 1, 10. Ingravescit in dies malum. *Id. Dom.* 5. Annona ingravescit, *h. e.* carior fit. *Id. Div.* 2, 6. Ingravescens morbus. *Id. Sen.* 2. *f.* Ingravescens aetas. *Id. Att.* 10, 4. Alter ardet furore et scelere: nec remittit aliquid, sed in dies ingrave-

scit. [*Huc referendus etiam locus *Tac. H.* 3, 54. ubi similiter ad ipsum hominem pertinet. Verba sunt: Confitenti consultantique (Vitellio) superérant spes viresque: cum e contrario laeta omnia fingeret, falsis (rumoribus) ingravescebat: *er liess sich durch falsche Gerüchte immer tiefer ins Verderben stürzen.*] ¶ In bonam partem. *Cic. Fam.* 4, 4. *f.* Hoc studium quotidie ingravescit, *h. e.* crescit, augetur. ¶ Pro gravidam fieri. *Lucr.* 4, 1242. Suscipiunt aliae pondus magis, inque gravescunt: *tmesis.*

INGRĂVĪDĀTUS, a, um, part. ab *ingravido*, gravidus, seu gravis factus. *August. Confess.* 7, 5. *f.* Pectus meum ingravidatum curis mordacissimis.

INGRĂVĪDO, as, a. 1. idem quod gravido. *Paul. Nol. carm.* 24, 253. Ingravidat coeuntes.

INGRĂVIS, e, adj. valde gravis, molestus. *Ulp. Dig.* 29, 5, 3. *in.* Si quis ingravi valetudine affectus. Al. leg. *ingravescente.*

INGRĂVO, as, avi, atum, a. 1. ἐπιβαρέω, gravitate ponderis deprimo, gravis fio. *Stat. Th.* 5, 401. puppemque alternus utrinque Ingravat, et medias ardet descendere in undas. ¶ Translate. *Plin.* 19, 8, 51. Iisdem fruticibus utuntur, si non saevitia hiemis ingravat. *Virg. A.* 11, 220. Ingravat haec saevus Drances, *h. e.* exaggerat, et graviora facit. *Ov. Trist.* 3, 4, 60. Illa meos casus ingravat, illa levat. *Phaedr.* 5, 10. canis Languere coepit annis ingravantibus.

INGRĔDĬOR, ĕdĕris, essus sum, dep. 3. εἰσέρχομαι, intro gradior, introeo. *Cic. Phil.* 2, 27. *f.* Tu ingredi illam domum ausus es? *Id. Cat.* 3, 2. *extr.* Cum pontem Milvium ingredi inciperent. *Id. Sen.* 10. *f.* Ingredi iter pedibus. *Justin.* 8, 3. Non Diis Penatibus, ad quos paulo ante ingressus hospitaliter fuerat, pepercit. *Cic. Brut.* 96. In vitam paulo serius, tanquam in viam, ingressus. *Id. Sen.* 2. *extr.* Via, quam nobis quoque ingrediendum sit. Al. leg. *qua nobis*, etc. *Id. Caecin.* 8. Ingrediens intra finem ejus loci, quem, etc. *Caes. B. G.* 5, 9. Ingredi intra munitiones. *Lucan.* 10, 224. fluvius, ingresso vere, tumescit. ¶ Pro venire, prodire. *Plaut. fr.* ap. *Non.* 6, 32. Nihil te pudet, sceleste, populi in conspectum ingredi? ¶ Translate. *Cic. Off.* 1, 32. *med.* Quam quisque viam vivendi sit ingressurus. *Id. Fam.* 12, 25. Quo primum die in spem libertatis ingressus sum. *Id. Phil.* 7, 3. Magna spe ingredior in reliquam orationem; et *Cat.* 2, 6. Quem jam ingressum in bellum esse dicebam. *Id. Planc.* 3. Qua nolui januа ingressus sum in causam. *Id. Or.* 1, 21. Antequam ad discendum ingressi sumus; et 28. Cum istam disputationem mecum ingressus esset. *Caes. B. C.* 3, 18. Ingredi in sermonem. [*Cf. *ib.* 1, 2. Marcellus in eam orationem.] *Cic. Arch.* 1. Hunc video mihi principem ad ingrediendam rationem horum studiorum exstitisse. *Vell.* 2, 61. et *Quint. prooem. l.* 6. Caesar decimum nonum annum ingressus. *Hirt. B. Afr.* 22. Ingredi in rempubl., *h. e.* in administrationem reipubl. [*Gravius hoc dictum censet, quam *accedere ad rempl. Moebius*, propter liberam firmamque voluntatem, cujus operam reipublicae navandi notionem referat. Coll. ejus *adnott.* ad *Cic. Rosc. Am.* 1, 2.] *Quint.* 6, 1. *med.* consulatum. *Val. Fl.* 5, 70. primo laetos sic tempore rector Ingreditur cursus. ¶ Pro incipere, aggredi, cum infinito. *Cic. Acad.* 1, 1. *extr.* Posteaquam sum ingressus eas res mandare monumentis. *Id. Att.* 15, 11. Cum ingressus essem dicere, quid oportuisset. *Vell.* 2, 119. Fuga Rhenum petere ingressus est. *Virg. A.* 4, 107. Sic contra est ingressa Venus: *subaudi* dicere. Sic *ib.* 6, 867. Anchises lacrimis ingressus obortis. ¶ Cum accusativo. *Virg. G.* 2, 174. tibi res antiquae laudis et artis Ingredior, *h. e.* aggredior. *Suet. Aug.* 92. Terra marive ingrediens longinquam profectionem. ¶ Pro adire, subire. *Cic. Mur.* 2. Qui eadem pericula, quibus nos perfuncti sumus, ingrediantur. ¶ Saepe ponitur pro simplici gradior, incedo, ambulo. *Cic. Tusc.* 1, 31. Qui in compedibus semper fuerunt, etiam cum soluti sunt, tardius ingrediuntur. *Id. Att.* 2, 23. Si stas, ingredere: si ingrederis, curre. *Cels.* 5, 28. *n.* 14. Clavus in pedibus dolorem ingredienti movet. *Colum.* 11, 3. *med.* Ingredi per semitas. *Curt.* 5, 6. Rex pedes per nivem et glaciem ingredi coepit. *Ov. Fast.* 4, 481. Quacumque ingreditur, miseris loca cuncta querelis Implet. *Virg. A.* 10, 762. quatiens Mezentius hastam Turbidus ingreditur campo; et *G.* 4, 177. Ingrediturque solo, et caput inter nubila condit: *campo* et *solo* ablativi casus sunt; et *ib.* 3, 75. pecoris generosi pullus in arvis Altius ingreditur. *Plin.* 8, 5, 5. Elephanti gregatim semper ingrediuntur. ¶ Translate. *Cic. Somn. Scip.* 9. Ingredi vestigiis patris. Eodem sensu dixit *Liv.* 37, 53. Ingredi vestigia patris. *Ov. Fast.* 2, 16. per titulos ingredimurque tuos, *h. e.* carmine procedimus. *Quint.* 9, 4. *f.* Sublimia debent ingredi, lenia duci, acria currere, delicata fluere, *h. e.* alte velut incedere. [*Ern.* in *lex. techn. lat. rhet.* p. 137. expl. iis vocibus significari, quibus ex longioribus pedibus gravis quidam et severus stabilisque incessus est, ut hoc ipsa sublimitatis natura sustentetur. V.] ¶ *Ingredier* paragoge pro *ingredi* est ap. *Phaedr.* 5, 7. ¶ Tmesis est in illo *Lucr.* 4, 885. ut velit ire, Inque gredi. ¶ [*Confund. *ingredi* et *congredi.* V. *Snakenb.* ad *Curt.* 6, 1, 10. et *adgredi Burm.* ad *Virg. G.* 2, 175.]

INGRESSĬO, onis, f. εἴσοδος, actus ingrediendi. *Cic. Phil.* 5, 4. Ita ab ingressione fori populum tribunosque plebis propulsari videres. ¶ Item principium. *Cic. Or.* 3. Ac video hanc primam ingressionem meam e media philosophia repetitam, etc. ¶ Item ambulatio, incessus. *Cic. Or.* 59. Interdum cursus est in oratione incitatior, interdum moderata ingressio.

INGRESSUS, us, m. εἴσοδος, actus ingrediendi, introitus. *Plin. ep.* 10, 28. Haec tibi, domine, in ipso ingressu meo scripsi: sc. in provinciam. ¶ [*Item janua, portus, aditus. *Prud. Psych.* 843. trinis ingressibus aram Cordis adit: Noster in fine h. l. posuerat. Adde *Tac. A.* 15, 3. Ingressus hostiles intercipere.] ¶ Item initium. *Quint.* 9, 4. *med.* Si pars posterior in clausula, deprehendatur rursus in ingressu. *Id. prooem. l.* 8. Affectus maxime in ingressu causae ac fine dominantur. *Id.* 10, 1. In ingressu operis. *Virg. G.* 4, 316. Unde nova ingressus hominum experientia cepit? *h. e.* novum hoc experimentum hominum undenam initia sumpsit? *Vitr.* 1, 1. *f.* Operum ingressus, qui manu aut tractationibus ad elegantiam perducuntur. ¶ Item ambulatio, incessus. *Cic. N. D.* 1, 34. Ingressus, cursus, accubitio, inclinatio, sessio. [*Huc pertinet locus, quem Noster perperam ab initio posuerat. *Caes. B. C.* 1, 84. Prohiberi ingressus, i. e. interprete *Heldio*: *sie könnten keinen freien Schritt mehr thun.* Adde *Liv.* 24, 34. Eadem causa ad subeundum arduum aditum instabilemque ingressum praebebat.] *Plin.* 2, 94, 96. Quaedam terrae ad ingressus tremunt. *Id.* 11, 16, 16. *extr.* Crura recta, ingressus celsior. *Id.* 28, 4, 7. Animalis ingressum corrigere. ¶ [*Confund. *ingressus* et *incessus.* V. *Spald.* ad *Quint.* 1, 2, 31.]

INGRŬENS, entis, part. ab *ingruo*, qui ingruit, et adventat. *Liv.* 5, 21. Quo minor ab cuniculo ingruentis periculi sensus esset; et 37. Adeo occaecat animos fortuna, ubi vim suam ingruentem refringi non vult. *Plin.* 8, 16, 21. Sago contra ingruentis ferae impetum objecto. *Colum.* 11, 3. *med.* Ingruente aestate. *Curt.* 5, 1. Ingruentes morbi. *Flor.* 4, 2. *med.* Ingruentia tela et saxa.

INGRŬO, is, ui, n. 3. ἐπισκήπτω, ἐπιπίπτω, advento, irruo, cum vi accedo, prope sum. Differt ab *immineo*, *impendeo*, quae dicuntur de iis, quae licet sint prope, et supra caput, tamen interdum non eveniunt: at quae *ingruunt*, et imminent, et certo in nos irruunt, et invadunt, ac nocent. *Voss.* (potius quam a *gruibus*: unde quidem derivant) duci mallet ab *in*, et *ruo*, inserto *g.* [*V. *Doederl.* 2, 122. Et primum quidem dicitur de hominibus, animalibus.] *Pl. Amph.* 1, 1, 81. Hostes crebri cadunt: nostri contra ingruunt Vicinius, vi feroces. [*Huc referendus locus, quem Noster mox posuerat. *Virg. A.* 12, 628. Ingruit Aeneas Italis, et proelia miscet. Adde *Tac. A.* 1, 27. Simul ingruunt, saxa jaciunt; 6, 38. ingruentes accusatores; et 12, 12. 2, 11. *H.* 3, 43. ¶ Tum transfertur ad inanimata.] *Liv.* 28, 44. *f.* Illuc terror fugaque, populatio agrorum, defectio sociorum, ceterae belli clades, quae in nos per quatuordecim annos ingruerunt, vertantur. *Id.* 37, 23. Ingruere morbi vulgo, maxime in remiges coeperunt. *Plin.* 7, 50, 51. Et universis gentibus ingruunt morbi; et 284. ferreus ingruit imber; et *ib.* 8, 535. Si bellum ingrueret. *Plin.* 9, 30, 50. Si nullus ingruat metus. *Colum.* 4, 29. Frigus ingruit. [*Tac. A.* 4, 2. Si quid subitum ingruat; et 1, 65. tela ingr.; et 4, 35. damnatio. Plura laudat *Bötlich.* in *lex. Tac.* p. 274.] ¶ [Part. *Ingruens* V. in v. praec. *F.*]

INGUĔN, inis, n. βουβών, pars corporis humani anterior, ad latera pubis, ubi coxendices imo ventri junguntur. [*Voss.* in *Etym.* ab *ingeno* derivat, quia ibi sunt partes genitales: alii ab ἐν, *in*, et γονή, *genitale*; nisi potius *inguen* dictum sit quasi *unguen*, quod ab inusit. ὕγω, *succosus sum*, unde ὑγρός, *madidus*; inguen enim semper madescit: alii ob eandem causam ab *inquino* deducunt. *F.* *Quod facile praeferendum. V. *Doederl.* 2, 56. qui *inguen* ab *inquino* eodem modo factum putat, quo *cunnus* a *cunnio*.] ¶ Adhibetur tum in singulari numero, tum in plurali. *Cels.* 7, 2. et *Plin.* multis in locis. ¶ Interdum sumitur pro tumore inguinum. *Lucil.* ap. *Fest.* in *Tama.* Inguen ne exsistat, papulae, tama, ne boa noxit. *Cels.* 3, 5. Si febris vel ex inguine, vel ex lassitudine, vel ex aestu fuit. Adde 2, 7. *med.* ¶ [Et pro tumore in genu exulcerato. *Front. ad M. Caes.* 5. (ed. *A. Maio*) ep. 44. Ita genum mihi simul abrasum, et ambustum est, postea etiam inguen ex ulcere extitit. *F.*] ¶ A similitudine dicitur in arboribus sinus ille, qua ramus trunco adhaeret. *Plin.* 16, 36, 65. de arundine; et 17, 21, 35. *n.* 1. de vite. ¶ A loci vicinitate de pudendis virilibus, ac femineis. *Horat. Petr.*, *Ov.*, *Mart.*, *Juven.* etc. ¶ Per synecd[ochen] de toto imo ventre. [*Suet. Dom.* 17. [leg]en[s] suffodit inguina.] *Stat. Th.* 6, 900. procumb[it] temque secutus Colla simul dextra, pedibus si[m]... inguina vinxit.

INGUĬNĀLIS, e, adj. ad inguina pertinens. *Pl[in.]* 26, 9, 59. Inguinalis (*herba*), quam quidam gemonem vocant, passim in vepribus nascens, prosit inguinibus, etc. V. BUBONION.

INGURGĬTĀTĬO, onis, f. *Firm. Math.* 5, Qui conviviis et ingurgitationibus delectantur.

INGURGĬTĀTUS, a, um, part. ab *ingurg[ito]*, qui se ingurgitavit. *Petr. Sat.* 79. Anus diu ingurgitata ne ignem quidem admotum sensit. [*Ma]crob. Somn. Scip.* 1, 3. Temeto ingurgitatus distentus.

INGURGĬTO, as, a. 1. γαστρίζω, cum vehen[men]tia devoro, gulam impleo, cibo aut potu inten[mpe]ranter me obruo. V. GURGES. *Cic. Fin.* 2, Crudique postridie se rursus ingurgitant. *Pl. C[ist.]* 1, 2, 35. Ingurgitat se in merum. Ubi alii [le]gunt: *ingurgitat in se merum.* *Gell.* 15, 2. [in]gurgitare ingenium crebris et ingentibus poc[ulis]. *Appul. Met.* 4. Merum saevienti ventri tuo s[atis] aviditer ingurgitare. ¶ Translate sumitur pro [im]mergere se, immittere. *Cic. Pis.* 18. Ingurgi[tare] se in flagitia. *Id. Phil.* 2, 27. In ejus copias se subito ingurgitavisset. *Gell.* 5, 16. Ingurgi[tare] se in philosophiam. *Lact.* 4, 17. Sus se ingu[rgi]tat coeno. ¶ Aliquando significat redundare, undare. *Plin.* 17, 2, 2. Humor ex nivibus universus ingurgitans, diluensque, sed distilla[ns].

INGUSTĀBĬLIS, e, adj. ἄγευστος, qui gus[tari] non potest. *Plin.* 16, 26, 43. Fert baccas a[cer]bas et ingustabiles cunctis animantibus. *Id.* 106, 110. Fons ille ingustabilis.

INGUSTĀTUS, a, um, adj. non gustatus. [*Hor.*] *Sat.* 2, 8, 30. Ingustata mihi porrexerat rhombi, *h. e.* quae ante nunquam gustaveram. *Heindf.* ad h. l.]

INGUSTO, as, avi, atum, a. 1. gustandum ap. *Tert. adv. Gnost.* 7. Jovi in media urbe [san]guis humanus ingustatur.

INHĂBĬLIS, e, adj. qui facile haberi, *h. e.* hiberi et tractari non potest. *Liv.* 24, 34. [...]rum telum inhabile ad remittendum imperitis *Id.* 33, 30. Navis regia, inhabilis prope m[agni]tudinis, quam sexdecim versus remorum agel[bant]. *Curt.* 8, 9. *med.* Telum inhabili pondere o[...]tur; et 9, 2. de elephantis: Ubi nec stare, ne[c re]gere potuerint inhabiles vastorum corporum [mo]les. *Tac. Agr.* 36. Quod et ipsis vetustate [mili]tiae exercitatum, et hostibus inhabile, *h. e.* i[nha]bitum, incommodum. *Ulp. Dig.* 8, 5, 4. [inha]bile iter. ¶ Item non aptus, ἀνεπιτήδειος. [... *fragm. Oeconom.* 4. *ed. Orell.* Mulieri dein quod omnibus his rebus eam fecerat inhab[ilem] domestica negotia curanda tradidit.] *Liv.* 26, *med.* Multitudinem nullius rei inter se sociam habilem ad consensum fore. *Sen. ep.* 15. Re[ddit] aliquem inhabilem studiis. *Colum.* 2, 1. P[...]nerandis esse fetibus inhabilem; et 6, 1. [...] labori et culturae non inhabiles. [*Quint. Ins[t.]* 3, 46. Habet enim acre quiddam atque expe[ditum] et calori concitationique non inhabile.] *Ca[ll.] Dig.* 50, 2, 11. Illi, quasi inhabiles rempubl[icam] tueri, ad tempus excusantur.

INHĂBĬTĀBĬLIS, e, adj. ἀοίκητος, qui hab[itari] non potest. *Cic. N. D.* 1, 10. Atque terrae [ma]gnas regiones inhabitabiles incultasque vid[emus]. *Mela* 3, 7. *f.* Indi ostia inhabitabilia. *Pli[n.]* 17, 20. Inhabitabiles ejus prima pars. ¶ [E[t]iam idem ac simplex habitabilis. *Arnob.* Quos homines per inhabitabiles oras terrae s[...] prima incipiens que navitas. *F.*]

[INHĂBĬTĀCŬLUM, i, n. locus, in quo inhabitat. *Not. Tir.* p. 113. Habitat, habi[tacu]lum; inhabitat, inhabitaculum. *F.*]

INHĂBĬTĀTĬO, onis, f. habitatio, domici[lium]. *Tert. adv. Marc.* 3, 24. ex *Gen.* 27, 40. D[e ...]mitate terrae erit inhabitatio tua.

INHĂBĬTĀTOR, oris, m. qui inhabitat. *Dig.* 9, 3, 5. Nisi vel dominus fuerit aedium inhabitator. *Hieron. adv. Helv.* 1. Jesus sacr[i ven]tris novem mensibus inhabitator fuit.

INHĂBĬTO, as, avi, atum, a. 1. ἐνοικέω, aliquo loco habito, incolo. *Petr. Sat.* 116. diligentius exploraremus, qui homines inhabit[arent] nobile solum. *Plin.* 6, 17, 20. Inhabitatu[r] regio. *Appul. Met.* 8. Ut in asini corio ho[minem] inhabitare credas. ¶ *Inhabitare* ap. *Tert.* [...] habitum seu vestem assumere, vel potius h[abitu] usurpare, uti, *Pall.* 3. *f.* Varias indumen[torum] formas promulgavere, quarum pars gentilit[er in]habitantur, ceteris incommunes; pars vero [...]vitus omnibus utiles. ¶ Tribuitur etiam *Li[v.]* 3., sed alii leg. *habito.* ¶ *Inhabitantes* sunt [inha]bitatores, incolae. *Plin. ep.* 7, 27. Inhabita[ntibus] tristes noctes per metum vigilabantur. *Appu[l.]* 1. Densa inhabitantium aedificia.

*INHAEREDĬTO, as, a. 1. *Vulg.* 4. *Es[dr.]* 67. *B. A.*

*INHAERĒDO, as, inhaeredito. *Salvian. contr. ar.* 2. p. 384. *B. A.*
INHAERĔO, es, aesi, aesum, n. 2. προςέχομαι, ɳςκολλάομαι, in aliqua re haereo, adhaereo, in-us sum. *Cic. Div.* 2, 46. Quorum linguae sic haererent, ut loqui non possent; et *N. D.* 2, 39. rtim fluitantes et innantes belluae, partim ad a nativis testis inhaerentes. *Id. Univ.* 10. Si-a suis sedibus inhaerent, et perpetuo manent. *Div.* 1, 50. Animi, qui corporibus non inhae-t. *Id. Tusc.* 2, 8. Inhaerere visceribus; et *ib.* 1. in visceribus. *Id. Or.* 2, 39. Ea, quae t foris, neque inhaerent in rei natura. *Ov.* t. 1, 535. Inhaesuro similis, jam jamque tenere rat. *Colum.* 9, 8. *med.* Prioribus inhaerens tigiis. [*Vell.* 2, 129, 3. Qua vi consiliorum rum, ministro ac adjutore usus Druso, filio , Maroboduum, inhaerentem occupati regni fi-us, velut serpentem abstrusam terrae, salubri- medicamentis coegit egredi?] ℙ De iis qui te amplectuntur. *Virg. A.* 8, 124. Excepitque nu, dextramque amplexus inhaesit. *Plin. ep.* 16. Ut illa patris cervicibus inhaerebat! ℙ anslate. *Cic. Tusc.* 1, 15. Sed nescio quomo-, inhaeret in mentibus quoddam augurium, etc. *Vell.* 1, 14, 1. oculis animisque inhaereat. V. rm.] *Ov. Trist.* 4, 3, 19. Vultibus illa tuis, quam praesentis, inhaeret; et *ib.* 1, 6, 3. pe-ribus tu nostris, uxor, inhaeres; et *ib.* 3, 7, Inhaerere studiis, *h. e.* incumbere. *Id. A. Am.* 561. semper alicui. *Petr. Sat.* 88. Lysippum uae unius lineamentis inhaerentem, inopia ex-xit, *h. e.* nimis assidue intentum statuae perfi-dae. *Cic. Tusc.* 4, 11. Opinatio inhaerens, et itus insita. *Id. Fin.* 1, 20. Virtutes semper uptatibus inhaerent, *h. e.* voluptates habent con-ctas. [*Vell.* 2 36, 3. Paene stulta est inhae-tium oculis ingeniorum enumeratio, i. e. ante los cujuscunque versantium ideoque notissimo-.] ℙ Cum accusat. *Appul. Met.* 8. Frustra ti-em illum satis inanem perfuncti, longe pejores esimus laqueos.
NHAERESCO, is, n. 3. προςκολλάομαι, inhae-s fio, adhaeresco. *Cic. N. D.* 2, 57. Ut si qua ima bestiola conaretur irrumpere, in sordibus ium, tanquam in visco inhaeresceret. *Caes. B.* , 9. Ne quid emineret, ubi ignis hostium in-esceret. *Plin.* 12, 17, 37. Succum villis in-escere. ℙ Translate. *Cic. Tusc.* 3, 2. Poetae iuntur, leguntur, ediscuntur, et inhaerescunt itus in mentibus.
NHAESĬO, onis, f. apud *August. B. A.*
NHĀLĀTUS, a, um, part. ab *inhalo*, afflatus. *ul. Met.* 2. Surculis, et lapillis, et hujusmodi lis inhalatis, *h. e.* magico carmine afflatis.
NHĀLĀTUS, us, m. afflatus, spiritus. *Appul.* . 2. Patentis oris inhalatu cinnameo.
NHĀLO, as, avi, atum, a. 1. εἰςπνέω, halitu iro, afflo. *Cic. Pis.* 6. Cum isto ore foetido rimam nobis popinam inhalasses. *Lact. Ira D.* *med.* Si cerae inhalaveris, paulatim per mi-ssimos rores aqua concrescit.
NHĀMO, as, a. 1. hamo involvo. Translate. *n. ep.* 9, 9. *med.* Ligati syllogismis uncatis, bilem tergiversantum linguam inhamantibus. *F.*]
NHĬANTER, adv. inhiando, cupide. *August. fess.* 9, 8. Plenos mero caliculos inhianter hau-; et *ep.* 112. *n.* 8. Videre Deum cupiunt, et anter ardescunt.
NHĬĀTĬO, onis, f. actus inhiandi. *Trebell. Gallien.* 9. Uniuscujusque vultum mira inhia-e mirantes, *h. e.* intentione oculorum, et ani-quae oris hiatu interdum significari solet.
NHĬBĔO, es, bui, bitum, a. 2. ἐπέχω, ἀνείρ-rem coeptam, ne ultra progrediatur, impedio, beo, prohibeo, sisto: ab *in* et *habeo.* [*De-tus est usus verbi ab arte equitandi. *B. Crus. l. Suet.* p. 429.] *Virg. A.* 12, 693. Parcite Rutuli, et vos tela inhibete, Latini. *Petr.* 105. Inhibete crudelissimas manus. *Liv.* 1, nhibuit frenos is, qui jumenta agebat. *Catull.* 4. a turpi mentem inhibere probro. *Petr. Sat.* Inhibere facinus. *Liv.* 39, 21. *extr.* impetum ris. *Ov. Met.* 2, 128. equos; et *ib.* 1, 511. m; et *ib.* 7, 849. cruorem. *Plin.* 19, 8, 40. m. *Id.* 34, 6, 14. Inhibere non potuit, quo-s, etc. ℙ Cum infinito. *Id.* 2, 16, 13. In-ntur rectum agere cursum. *Sen. Herc. Oet.* Inhibenda tamen est (*mater mori*). ℙ Si-cat etiam habere, exercere, uti, adhibere; ita intentiva sit, non privativa. [*Sunt, qui am ponant hanc vocis significationem.] *Cic.* 3, 2. Sed tamen inhibet illis legibus spem ullam ille, cui ademptus est. Al. leg. *habet llis.* [*Corruptus locus est. Hoc editur inde rvagio;* illud cdd. etiam *Erf. Ven.* cet. prae-Orum vero est ex *imbibit*, vocabulo Cice-adamato, librariis adeo exoso, ut ubique fere ptum sit. Hinc recipiendum censet *Orell. im-illis legibus.*] *Liv.* 36, 28. Dum ego impe-inhibeam in deditos. Al. leg. *id habeam:* alii *beam. Id.* 3, 50. *med.* Imperium si quis in-et, et viros et armatos se esse, respondetur.
Al. leg. *imperio.* [*Id.* 3, 38. Neque animis ad imperium inhibendum imminutis. V. *Bauer. Ind. ad Exc. Liv.* h. v.] *Pl. Bacch.* 3, 3, 43. Istoc-cine hic pacto potest Inhibere imperium magister, si ipsus primus vapulet? *Id. Stich.* 5, 4, 17. utrum Fontinali, an Libero Imperium te inhibere mavis? *h. e.* utrum aquae, an vino praeesse mavis? *Liv.* 4, 53. Damnum et coercitionem inhibenti auxilio futuros esse. Al. leg. *ferenti. Cic. Phil.* 13, 18. Ut Brutum, Cassium discruciatos necaret, eadem-que inhiberet supplicia nobis. Al. leg. *adhiberet.* ℙ Pertinet interdum ad rem nauticam. *Liv.* 37, 30. *f.* Cum, divellere se ab hoste cupientes, in-hiberent Rhodii. *Cic.* ipse explicat, quid hoc sit. Ita enim scribit *Att.* 13, 21. Inhibere illud tuum, quod valde mihi arriserat, vehementer displicet: est enim verbum totum nauticum: quamquam id quidem sciebam: sed arbitrabar sustineri remos, cum inhibere essent jussi remiges. Id non esse ejusmodi, didici heri, cum ad villam nostram na-vis appelleretur: non enim sustinent, sed alio mo-do remigant: id ab ἐποχῇ remotissimum est; et *mox.* Inhibitio autem remigum motum habet, et vehementiorem quidem remigationis, navem conver-tentis ad puppim. Hactenus *Cic.*, qui tamen alibi *inhibere* jam posuerat eo sensu, quem hic damnat, nempe *Or.* 1, 33. ubi sic habet: Ut concitato na-vigio, cum remiges inhibuerunt, retinet tamen ipsa navis motum et cursum suum, intermisso impetu pulsuque remorum. ℙ Dicitur etiam *inhibere re-mis*, et *inhibere retro* eo sensu, quem *Cic. Att.* 13, 21. probat. [*Gr. πρύμναν κρούεσθαι, vel ἐπὶ πρύμναν κρούεσθαι. Cf. *Schütz.* in *cl. Cic.* s. h. v.] *Just.* 2, 12. Ite cessim, inhibete remis, et a bello discedite. *Gron. Observ.* 4, 26. (ubi multa in hanc rem) reprehendit eos, qui *remos* legunt. *Curt.* 4, 4. Tyrii inhibentes remis aegre evellere navem, quae haerebat. *Liv.* 26, 39. Cum rostris con-currissent, neque retro navem inhiberent. *Lu-can.* 3, 659. Postquam inhibent remis (alii leg. *remi*) puppes, ac rostra reducunt. [*Male alii *re-mi.* V. *Cort.*] ℙ *Inhibere remos* aliud omnino significat, scil. a remigando cessare, quemadmo-dum *inhibere tela* ap. *Liv.* 30, 10. *med.* est cessare a telorum jactu. *Quint. praef.* 12. Hoc mare in-gressus contrahit vela, inhibetque remos, *h. e.* ul-terius progredi non audet. [*Dubitat *Gron. Ob-serv.* 4, 24. an veteres *inhibere remos* dixerint. Cf. *Spald.* ad *Quint. l. l.*]
INHĬBĬTĬO, onis, f. actus inhibendi. *Cic. Att.* 13, 21. Inhibitio autem remigum motum habet, et vehementiorem quidem remigationis, navem con-vertentis ad puppim. V. INHIBEO.
INHĬBĬTUS, a, um, part. ab *inhibeo:* cohibi-tus, frenatus. *Curt.* 10, 6. Futuri exspectatio, inhibitis lacrimis, silentium fecit. *Id.* 4, 16. In-hibitus cursus. [*Et *Liv.* 3, 59. Inhibito salubriter modo nimiae potestatis: nisi fortasse legendum *potestati.* V. *intpp.* ad h. l. it. *Bauer.* p. 161.] ℙ *Inhibita navis* est ad puppim conversa. V. INHI-BEO. *Liv.* 30, 10. *f.* Ut quaeque retro inhibita rostrata onerariam haerentem unco traheret. ℙ Item adhibitus, usurpatus. *Liv.* 37, 51. Magnis contentionibus certatum est, et imperia inhibita ul-tro citroque, et pignora capta, et multae dictae. V. INHIBEO.
INHIBRAE. V. INEBRAE.
*INHINNĬO, is, n. 4. *Prudent. in Symmach.* 1. v. 57. Ille puellis primus inhinnivit. *B. A.*
INHĬO, as, avi, atum, n. 1. ἐπιχαίνω, idem quod hiare, ore aperto esse: translate autem vehemen-ter cupere, appetere: tractum a lupis famelicis, qui aperto ore cibum appetere dicuntur. Unde il-lud *Stat. Th.* 1, 626. Oraque sicca ferunt trepido-rum inhiasse luporum, *h. e.* aperto rictu, et mor-su non illato. Regit tum dativum, tum accusati-vum, vi praepositionis, quae est in ipso verbo. *Pl. Stich.* 4, 2, 25. Illic homo tuam hereditatem inhiat, quasi esuriens lupus. *Id. Aul.* 2, 2, 17. Inhiat, aurum ut devoret. *Cic. Cat.* 3, 8. Romu-lus lactens uberibus lupinis inhians. *Senec. Herc. Fur.* 166. Hic nullo fine beatus componit opes, gazis inhians. *Val. Fl.* 2, 531. Inhiare praedae. *Caecil.* ap. *Gell.* 2, 23. mortem alicujus *Virg. G.* 2, 463. varios pulcra testudine postes. [*Flor.* 3, 11, 12. auro.] ℙ Item vehementer in aliquid in-tendere, cognoscendi causa, aut videndi. *Virg. A.* 4, 63 pecudumque reclusis Pectoribus inhians, spirantia consulit exta; et 7, 812. Illam omnis tectis agrisque effusa juventus, Turbaque miratur matrum, et prospectat euntem, Attonitis inhians animis. *Val. Fl.* 5, 469. postquam primis inhian-tia dictis Agmina, suppressumque videt jam mur-mur Iason. [*Suet. Ter.* 1. Dum Afr. vocem div. inhiat avidis auribus.] ℙ Etiam in admiratione ac stupore locum habet. *Virg. G.* 4, 483. tenuit-que inhians tria Cerberus ora.
[INHISCO, is, n. 3. idem ac inhio. *Gloss. Phil.* Inhisco, ἐπιχαίνω. *F.*]
INHŎNESTĀMENTUM, i, n. dehonestamentum, dedecus, ἀτιμία. *Gracchus* ap. *Isid. Orig.* 2, 21. Pueritia tua adolescentiae tuae inhonestamentum fuit, adolescentia senectuti dedecoramentum, senectus reipublicae flagitium. *Appul. Apol.* Sedulo labo-ro, ne quid maculae aut inhonestamenti in me ad-mittam.
INHŎNESTAS, atis, f. inhonestamentum, dede-cus. *Tert. adv. Marc.* 5, 5. *f.* Stultitiae, et infir-mitati, et inhonestati, et contemptui deputari pos-sunt. *Id. adv. Jud.* 14. Omni inhonestate pro-stratus.
*INHŎNESTĀTĬO, onis, f. ap. *Hieron. B. A.*
INHŎNESTĒ, adv. αἰσχρῶς, indecore, turpiter. *Ter. Andr.* 4, 5, 2. Inhoneste optavit parere hic divitias, Potius quam in patria honeste pauper vi-vere. *Cic. Att.* 2, 1. *f.* Accusavit Nasicam inho-neste: modeste tamen dicit. [*V. *intpp.* ad h. l.] *Gell.* 10, 19. Inhoneste et improbe facere aliquid. *Vell.* 2, 37. Inhoneste submitti alicui. *Capitol. Ver.* 8. Libertis inhonestius indulsit.
INHŎNESTO, as, avi, atum, a. 1. ἀτιμάζω, de-decoro, dehonesto. *Ov. Trist.* 4, 8, 19. Ne cadat, et multas palmas inhonestet adeptas, Languidus in pratis gramina carpit equus. *Heinsius* hoc di-stichon illegitimum esse suspicatur.
INHŎNESTUS, a, um, adj. ἄτιμος. [*Primum si-gnif. id, quod honore non est honestatum, quod gloria parum fruitur. Huc ex locis a Nostro lau-datis pertinent ista *Cic. Rosc. Am.* 18. Homo tur-pissimus atque inhonestissimus: [i. e. propter ope-ram, quam agro colendo navabat, publico mune-re non dignus ideoque destitutus: de *Atilio* lo-quitur.] *Hor. Sat.* 1, 6, 36. Ignota matre inho-nestus. [*Adde *Sall. Cat.* 20, 9. Nonne emori per virtutem praestat, quam vitam miseram atque inhonestam — per dedecus amittere? Laudat *Kritz.* ad h. l. *Prop.* 2, 20, 58. Exitus hic no-bis non inhonestus erit, i. e. inglorius. ℙ Hinc i. q. dedecus, ignominiam affert, quia contra di-gnitatem factum est.] *Prop.* 2, 7, 89. Mors inho-nesta. [Cf. *Liv.* 29, 18.] *Virg. A.* 6, 497. truncas inhonesto vulnere nares. *Ov. Fast.* 2, 211. hostes inhonesta vulnera tergo accipiunt. *Gell.* 7, 3. *med.* Velle id facere, si liceat, inhonestum non est. ℙ Pro sordido, deformi. *Ter. Eun.* 2, 3, 65. Illumne, obsecro, inhonestum hominem, quem mer-catus est heri, senem, mulierem? et 5, 4, 15. Ha-rum videre illuviem, sordes, inopiam, quam inho-nestae solae sint domi, atque avidae cibi. ℙ [*Tum pertinet ad mores turpes, flagitiis contaminatos.] αἰσχρός, turpis, inhonorus, foedus. *Cic. Dom.* 41. Cum expeti nihil ab iis, quod sit injustum atque inhonestum arbitrere. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 6. Omnia foeda et inhonesta sunt. *Cic. Q. Fr.* 1, 6. *extr.* Inhonestissima cupiditas. *Val. Max.* 7, 8. *n.* 9. Quid hoc joco inhonestius?
INHŎNŌRĀBĬLIS, e, adj. inhonorus. *Tert. adv. Marc.* 3, 17. Si inglorius, si ignobilis, si inhono-rabilis.
INHŎNŌRĀTUS, a, um, part. ab *inhonoro*, ἀτί-μητος, non honoratus, *Liv.* 33, 23. Inhonoratior triumphus. *Cic. Tusc.* 3, 34. Vita inhonorata et ingloria, *h. e.* ejus, qui nullos honores in republi-ca gessit. *Ov. Met.* 8, 280. Inhonorata Dea, *h. e.* cui nulli turis et sacrificii honores sunt habiti. ℙ Item indonatus, nullo praemio affectus. *Liv.* 37, 54. Ne regem amicum inhonoratum dimittere-tis. *Id.* 35, 12. Omnium Graeciae gentium inho-noratissimi. *Flor.* 2, 8. Inhonoratam apud Roma-nos querens militiae suae societatem. Adde *Ov. Met.* 13, 41.
INHŎNŌRĬFĬCUS, a, um, adj. *Sen. Const. Sap.* 10. Ob factum dictumque inhonorificum.
*INHŎNŌRIS, e, adj. idem ac inhonorus. *Jul. Valer. res. gest. Alex. M.* 1. (ed. *A. Maio*) 35. Et Parmenion quidem jussa complet, ipse quoque non inhonoris hoc labore. *B. A.*
INHŎNŌRO, as, avi, atum, a. 1. *Tert. Resurr. carn.* 10. et *Fug. in persecut.* 5.
INHŎNŌRUS, a, um, adj. ἀκλεής, sine honore, ignobilis. *Plin.* 5, 30, 33. Aliaeque inhonorae ci-vitates. *Tac. H.* 4, 62. Revulsae imperatorum imagines, inhonora signa. *Plin.* 15, 24, 28. In honorum pomum, *h. e.* nullo in pretio habitum. *Id.* 36, 5, 5. n. 12. Inhonorus Hercules, *h. e.* cui nullus honor sacri habetur. *Sil.* 10, 391. heu re-bus facies inhonora sinistris, *h. e.* turpis, tristis, miseranda.
INHORRĔO, es, ui, n. 2. ἐπιφρίττω, idem quod horreo, aut valde horreo, horridus fio. V. HOR-REO, et HORRENS. Frequentem habet usum in praeteritis. *Lucr.* 6, 1193. inhorrebat rictum, *h. e.* ore rigebat. *Virg. G.* 1, 314. Spicea jam cam-pis cum messis inhorruit. *Id. A.* 10, 711. Aper ferox infremuit, et inhorruit armos. *Appul. Met.* 8. Aper pilis inhorrentibus corio squalidus. *Petr. Sat.* 17. Tam periculoso inhorrui frigore, ut ter-tianae etiam impetum timerem. *Liv.* 8, 8. Ha-stas subrecta cuspide in terra fixas, haud secus quam vallo septa inhorreret acies, tenentes. *Virg. A.* 3, 195. et inhorruit unda tenebris. *Ov. Pont.* 3, 3, 9. agitatus inhorruit aer. *Val. Fl.* 3, 348. inhorruit aether, Lucificum clangente tuba. ℙ De iis, qui horrore frigoris percelluntur in febris accessione. *Cels.* 3, 12. Cum primum aliquis in-

horruit, et ex horrore incaluit. V. HORRESCO. ℙ Item qui metu, aut stupore. *Cic. fr.* ap. *Non.* 5, 7. Horum severitate dicitur inhorruisse primum civitas. Al. leg. *severitatem. Tac. A.* 11, 28. Igitur domus principis inhorruerat. ℙ *Inhorruit* dixit *Stat. Th.* 1, 309. de Mercurio, ad explicandum ejus transitum ab aura coelesti ad terrestrem.

INHORRESCO, is, n. 3. ἐπιφρίττω, inhorrere incipio, horresco. *Plin.* 10, 41, 57. Gallinae inhorrescunt, edito ovo, excutiuntque sese. *Id.* 11, 23, 27. Frigoris impatientia papiliones villis inhorrescunt. *Pacuv.* ap. *Cic. Div.* 1, 14. Inhorrescit mare, tenebrae conduplicantur. *Curt.* 4, 3. *med.* Inhorrescens mare paulatim. *Plin.* 18, 35, 89. Trifolium inhorrescere, et folia contra tempestatem subrigere. *Solin.* 24. Atlas manat fontibus, nemoribus inhorrescit, rupibus asperatur. ℙ De iis, qui horrore febrili corripiuntur, aut frigore. *Cels.* 3, 12. *med.* Antequam inhorrescere possit, operiatur. *Id.* 1, 3. Frigidae potio inutilis est iis, qui facile inhorrescunt. *Appul. de Mundo.* Aer nivibus et glacie inhorrescit. ℙ Et qui horrorem ac metum sentiunt. *Appul. Met.* 5. *f.* Rusticae feminae colloquium prius adhibendum est? inhorresco. *Tac. H.* 3, 85. Terret solitudo, et tacentes loci: tentat clausa, inhorrescit vacuis. ℙ Translate. *Quint.* 9, 4. *med.* Adeo rebus accommodanda compositio, ut asperis asperos etiam numeros adhiberi oporteat, et cum dicente aeque audientem inhorrescere. ℙ Cum accusativo. *Aurel. Vict. Caesar.* 24. Cum tantae severitatis vim milites inhorrescunt.

INHORTĀTUS, a, um, part. passivae significationis ab *inhortor. Appul. Met.* 9. *f.* Canes pastoricios in eorum exitium inhortatus immitti praecepit.

INHORTOR, aris, atus sum, dep. 1. idem quod hortor, vel valde hortor. *Appul. Met.* 8. Jubilationibus solitis, et cujuscemodi vocibus nobis inhortantur.

INHOSPĬTĀLIS, e, adj. ἄξενος, qui nullos recipit hospites, inhabitabilis. *Plin. praef.* 6. Pontus Euxinus ante ab inhospitali feritate Axenos appellatus. *Hor. Od.* 1, 22, 6. Facturus iter per inhospitalem Caucasum. [*Gierig. ad h. l. docet inhospitales poetis imprimis dici terras, ubi nemo habitet, neque adeo hospitium praebeat.] *Plin. Pan.* 34. *extr.* Nuda saxa et inhospitale litus incolere. *Sen. Troad.* 215. Inhospitale regnum. ℙ Translate. *Plin.* 17, 14, 24. de insitione: Reliqua observatio, ne fissura in nodo fiat: repudiat quippe advenam inhospitalis duritia.

INHOSPĬTĀLĬTAS, atis, f. ἀξενία, vitium contrarium hospitalitati. *Cic. Tusc.* 4, 11. *extr.* Ut inhospitalitas sit opinio vehemens, valde fugiendum esse hospitem, eaque inhaerens et penitus insita.

INHOSPĬTĀLĬTER, adv. crudeliter, inciviliter. *Tert. adv. Marc.* 4, 24. Populum inhumane, et inhospitaliter copiis defraudare.

INHOSPĬTUS, a, um, adj. ἄξενος, inhospitalis, hospitio non aptus, sive propter asperitatem loci, sive propter inhumanitatem incolarum. Vox poetica. *Ov. Met.* 15, 15. Ipse domum magni, nec inhospita tecta Crotonis Intrasse. *Virg. A.* 4, 41. Inhospita Syrtis; et *ib* 5, 627. inhospita Saxa. *Hor. Ep.* 1, 14, 19. deserta et inhospita tesqua. ℙ Translate. *Sil.* 1, 237. Nec Cereri terra indocilis, nec inhospita Baccho. ℙ Substantive. *Id.* 4, 753. tanta inter inhospita. *Id.* 6, 308. Et durus facilem per inhospita ducere vitam.

INHOSTUS, a, um, adj. iniquus. *Tac. H.* 2, 31. Vitellius ventre et gula sibi inhostus: et *A.* 15, 25. Pax inhosta. Ita leg. *Pareus*, et *Graevius:* Alii priore quidem loco, *sibi ipse hostis:* posteriore vero *inhonesta.*

INHŪMĀNĀTIO, onis, f. ἐνσάρκωσις. *Imp. Justin. Cod.* 1, 5. et 6. *f.* Unigeniti Dei Filii inhumanationem, sive humanitatem, etc.

INHŪMĀNĀTUS, a, um, part. ab *inhumano,* ἐνσαρκωθείς, homo factus. *Imp. Justin. Cod.* 1, 1, 6. Iesus Christus inhumanatus, sive homo factus est, et passus crucem pro nobis.

INHŪMĀNĒ, adv. ἀπανθρώπως, duriter et contra legem humanitatis, inurbane, inciviliter. *Cic. Off.* 3, 6. Inhumane feceris, contraque naturae legem. [*V. *Beier.* ad h. l.] *Ter. Heaut.* 5, 5, 1. Nimis graviter cruciat adolescentulum, nimisque inhumane. *Naz. Pan. ad Constant.* 16. Tenebo hunc orationis modum, ut nec inhumane de ceteris muta sit, nec odiose de instantibus loquatur, *h. e.* maligne, cum invidentia. *Cic. Amic.* 13. Inhumanius dicere.

INHŪMĀNĬTAS, atis, f. ἀπανθρωπία, vitium humanitati contrarium, immanitas, crudelitas. *Cic. Verr.* 2, 1, 44. Illam clementiam, mansuetudinemque nostri imperii in tantam crudelitatem inhumanitatemque esse conversam? *Id. Dejot.* 12. Quae est ista tam impudens, tam crudelis, tam immoderata inhumanitas? ℙ Interdum quiddam minus significat, scil. rusticitatem, incivilem animum, et qui se minus comem et obsequentem praebet. *Cic. Or.* 1, 22. Me tibi cupienti atque instanti saepissime negasse, dixisti: quod ego non superbia, neque inhumanitate faciebam, etc. [*Ungefälligkeit*] Affinis huic est alter locus *ejusd. Phil.* 2, 4., ubi *inhumanitatem* [**Mangel an Lebensart*] Antonio objicit, quod litteras a se amice missas, offensione interposita, palam recitasset; hoc enim esse, tollere e vita vitae societatem. Unde colligimus universim *inhumanitatem* dici quidquid humanae societati, vitaeque civili opponitur. [*Ita *Mur.* 4. dicitur de eo, qui defensionem rei deponit, (*Undienstfertigkeit*) opp. officiosus. Porro *Sen.* 3. Importunitas autem et inhumanitas (*mürrisches Wesen*) omni aetati modesta est. — Est etiam ejus, qui propter sordidam parsimoniam abhorret a vitae humanae cultu et elegantia. *Mur.* 36. Odit populus Rom. privatam luxuriam, publicam magnificentiam diligit: non amat profusas epulas, sordes et inhumanitatem (*Filzigkeit und unanständige Knickerei*) multo minus. *Schütz. cl. Cic.*]

INHŪMĀNĬTER, adv. ἀπανθρώπως, inhumane. [*Unartig*, *unhöflich.*] *Cic. Q. Fr.* 3, 1, 6. Me miratum esse, illum tam inhumaniter fecisse, ut sine meis litteris ad te proficisceretur.

ĬNHŪMĀNUS, a, um, adj. ἀπάνθρωπος, humanitatis expers, crudelis, immanis. *Cic. Fin.* 3, 19. *extr.* Vox inhumana et scelerata eorum, qui negant se recusare, quo minus, ipsis mortuis, terrarum omnium deflagratio consequatur. (*Suet. Ner.* 38. Dicente quodam, Ἐμοῦ θανόντος γαῖα μιχθήτω πυρί, imo, inquit, ἐμοῦ ζῶντος.) *Id. Verr.* 2, 5, 46. Quis tam fuit durus et ferreus, quis tam inhumanus, qui non illorum miseria commoveretur? *Ov. Trist.* 3, 9, 2. Inter inhumanae nomina barbariae. *Tac. H.* 2, 70. Inhumana via, *h. e.* cadaveribus strata, et strage recentis pugnae; et *ib.* 3, 83. Inhumana securitas, *h. e.* quae in media caede, et urbis direptione voluptatibus tamen dat operam. [*Liv.* 1, 48. Foedum inhumanumque inde traditur scelus; et 21, 4. Inhumana crudelitas.] ℙ Interdum mitiore sensu usurpatur de eo, qui agrestibus est moribus, qui humanae naturae ac societatis ignarus, qui incivilis, durus, difficilis. *Cic. Verr.* 2, 4, 4. *f.* At mores commodi: quis contumacior, quis inhumanior, quis superbior? At haec sine cujusquam malo: quis acerbior, quis insidiosior, quis crudelior unquam fuit? *Id. Sen.* 3. Moderati nec difficiles, nec inhumani senes tolerabilem agunt senectutem. *Id. Att.* 12, 46. Isto animo nihil agreste, nihil inhumanum est. *Id. Off.* 1, 40. *f.* Si quid attentius cogitet, non reprehendatur: at hoc idem si in convivio faciat, inhumanus videatur: [*Unartig.*] et 36. Adhibenda est munditia, non odiosa et exquisita nimis, tantum quae fugiat agrestem et inhumanam negligentiam. *Ter. Eun.* 5, 2, 41. Non adeo inhumano ingenio sum, neque ita imperita, ut quid amor valeat, nesciam. *Id. Phorm.* 3, 2, 24. Homo inhumanissimus. [*Huc pertinent etiam ista *Cic. Or.* 31. Inhumanae aures, i. e. stupidae, indoctae; et *Sen. p. Red.* inhumanum negotium. *Verr.* 2, 1, 42. Testamentum P. Annius fecerat non improbum, non inofficiosum, non inhumanum, i. e. iniquum.] ℙ Pro non humanus, sed coelestis, divinus. *Appul. Met.* 5. Lavacro pulcherrimo, et inhumanae mensae lautitiis eas opipare reficit.

INHŪMĀTUS, a, um, part. ab *inhumo:* ἄταφος, non humatus, insepultus. *Cic. Div.* 2, 69. Is cum esset projectus inhumatus, ab omnibusque desertus jaceret, amica corpus ejus texit suo pallio. *Virg. A.* 11, 22. Interea socios, inhumataque corpora terrae Mandemus. *Lucan.* 7, 820. cui dant poenas inhumato funere gentes.

INHŪMECTUS, a, um, adj. non humectus, siccus. *Coel. Aurel. Acut.* 2, 37. *med.* Cum inhumectum atque siccum fuerit corpus.

INHŪMĬGO, as, a. 1. madefacio. *Liv. Andr.* ap. *Non.* 1, 311. Confluges ubi conventu campum totum inhumigant.

INHŪMO, as, a. 1. ἐνθάπτω, humo intego, terra obruo. *Plin.* 17, 18, 30. *n.* 3. Non inhumare taleas, aut siccare prius, quam serantur, utilius compertum.

ĬNĬBI, adv. αὐτόθι, in eo ipso loco: ex *in*, et *ibi. Cic. Agr.* 1, 7. Superbia nata inibi esse ex Campanorum fastidio videtur. *Cato R. R.* 18. Prelum longum pedes vigintiquinque: inibi lingulam pedes duos, *h. e.* in eo. Sic *Gell.* 17, 8. Aula lentis Aegyptiae, et cucurbitae inibi minutim caesae; et 12. Inibi in iisdem laudibus. ℙ Item in ea re. *Pl. Pers.* 1, 3, 45. Marsupium habeat: inibi paulum praesidii. ℙ Refertur etiam ad tempus, et significat prope, jam jam, mox. *Cic. Phil.* 14, 2. Quod sperare debemus, aut inibi esse, aut jam esse confectum. *Pacuv.* ap. *Non.* 2, 427. Profecto aut inibi est, aut jam potiuntur Phrygum. *Caecil. ib.* Liberne es? non sum: verum inibi est. *Gell.* 1, 3. Cum die vitae suae postremo eum inibi mors occuparet.

INJECTĬO, onis, f. ἐπιβολή, actus injiciendi. Manus injectio est jus domini in re capienda, quam suum agnoscit, seu vindicatio rei nobis debitae, nulla judicum auctoritate exspectata. *Quint.* 7, 7. *f.* Patri in filium, patrono in libertum manus injectio sit. *Ulp. Dig.* 2, 4, 10. Venditor manu
injectionem excepit. *Lex XII. Tab.* ap. *Gell.* 2
1. *med.* Aeris confessi debitique jure judicatis t
ginta dies justi sunto: post deinde manus inject
esto, in jus ducito, etc. *h. e.* injecta manu et
torto collo, ut ait *Pl. Poen.* 3, 5, 45., in jus
cere fas esto. ℙ Translate. *Sen. Const. sap.*
Habebat secum vera bona, in quae non est ma
injectio, *h. e.* in quae fortuna jus non habet,
auferat, cum libuerit. ℙ Pro objectione usur
Tert. adv. Herm. 10. et *adv. Marc.* 3, 21.

[*INJECTĬONĀLE, is, n. id quod injicitur, c
ster. *Theod. Prisc.* 4, 8. Ut neque clysteris i
ctio accipiatur (*ab intestino*), omnibus concide
bus et obstantibus injectionali. Adde *Octav. H*
1, 5. *F.* et *B. A.*]

INJECTĪVUS, a, um, adj. *Aggen. in Fron*
de limit. agr. p. 63. *Goes.* Injectivus status est
neralis. Nam sive de possessione, sive de
controversia nascatur, per hoc repetitio justa i
staque injicitur.

INJECTO, as, avi, atum, a. 1. frequentat.
injicio. Stat. Theb. 9, 133. Ausus erat furto
tram injectare Leonteus, Pone viros, atque a
latens, positumque trahebat, Prenso crine, ca
Adde *Sil.* 3, 183. et *Lucan.* 3, 611.

INJECTUS, a, um, part. ab *injicio*, ἐπεῤῥιμ
νος, intro jactus, immissus. *Cic. Cluent.* 29.
jectus in flammam. *Hirt. B. Alex.* 29. Repen
aggere injecto, flumen transierunt. [**Vell.* 2,
f. Injectae moles mari.] ℙ Item conjectus. *A*
B. Hisp. 23. Multis telis injectis, complures
neribus affecere. [*Huc referendus locus, q
Noster §. 1. adjecerat. *Caes. B. C.* 1, 58. I
cta manu ferrea, et retenta utraque nave.]
Item impositus. *Liv.* 27, 32. Raptus ab suis,
que alteri equo injectus fugit. *Cic. Div.* 1,
Se interfectum in plaustrum a caupone esse co
ctum, et supra stercus injectum. *Catull.* 64,
neque injecta tumulabor mortua terra. *Nep. A*
8. Ut terra tecta esset stramentis, neque huc
plius quam pellis esset injecta. *Caes. B. G.* 4,
Haec directa materia injecta contexebantur.
1, 51. *f.* Turno injectae catenae. [**Vell.* 2,
2. Injecto in collum loro.] *Ov. Met.* 14. *in.*
ganteis injectam faucibus Aetnen; et *ib.* 11,
Injectos humeris siccantem sole capillos, *h. e.* s
sos, diffusos. *Id. A. Am.* 3, 266. Injecta lat
fac tibi veste pedes. ℙ *Injectus vestem* Graeca
quendi ratione, est vestem injectam, seu super
dutam habens. *Appul. Met.* 9. Raptim tuni
injectus, procurrit cubiculo. ℙ Translate.
Verr. 2, 5, 9. *f.* Hominem pecuniosissimum,
aliqua causa quaestus injectum ad tam incredi
crimen, *h. e.* inductum. Al. leg. *electum.* [
Orell.] *Id. Cluent.* 38. Tam atrocis rei susp
injecta, *h. e.* mota; et *Prov. cons.* 18. et *Liv.*
28. Terror alicui injectus, *h. e.* illatus. *Id.*
23. Plaga injecta petitioni tuae, *h. e.* inflicta.
Caec. 29. Periculum mortis injectum, *h. e.*
ctum. *Id. Cluent.* 28. Injectus scrupulus. *Id.*
7, 3. Cogitatio de triumpho nobis injecta.
Sat. 1, 4, 94. Injecta mentio. *Cic. Har. resp*
Injecta fax luctuosa reipublicae, *h. e.* conj
Phaedr. 1, 27. Injecta illi divitiarum cupidita

INJECTUS, us, m. idem ac injectio. *Pli*
16, 21. Quamvis levi injectu operto capite,
injectu vestis operto leonis capite. [**Tac.*
50. Macro intrepidus opprimi senem injectu
tae vestis jubet.] et *Plin.* 17, 21. Secutus, qua
hebat vestem unguium levi injectu, *h. e.* imm
leviter in vestem unguibus. *Id.* 11, 17, 18.
dimicatio injectu pulveris discutitur. *Stat. Sil*
3, 22. novoque Injectu solidat graves arenas.
2, 738. In quae corpora si nullus tibi forte
tur Posse animi injectus fieri, procul avius e
h. e. immissio, infusio.

ĬNĬENS, ĭnĕuntis, part. ab *ineo:* ἀρχόμενος.
Fin. 4, 12. Magnum et difficile certamen in
Curt. 5, 1. *med.* Feminarum convivia ineun
modestus est habitus. *Just.* 23, 4. *f.* Prima
ineunti aquila in clypeo consedit. *Gell.* 2, 15.
Consulatum ineuntes. ℙ Saepe refertur ad te
anni, aut aetatis incipiens, ut ineunte aestate,
Att. 4, 2. *f.* ineunte vere. *Id. Manil.* 12. *ext*
ineunte aetate. *Id. ib.* 1. adolescentia. *Id.*
Verr. 2. ineuntis aetatis inscientia. *Id. Off.* 1
ex ineunte aevo. *Lucr.* 5, 857. ineunte anno
Suet. Tib. 61.

INJEXIT, injecerit. V. in INJICIO.

ĬNĬGO, is, egi, actum, a. 1. ἐπάγω (ab *in*
ago) intro ago, induco, impello: cui contra
est *exigo:* verbum rusticorum, et de pecu
usurpatum. *Festus:* Inigere pecus, agere,
minare. *Varr. R. R.* 2, 2. Quibus locis m
sunt factae, oves inigere est utile, *h. e.* ad pa
inducere;' et *paulo post:* Inigunt in stabula
quae habent ad eam rem seclusa; et *ib.* 1, 2.
Capram Athenis in arcem non inigi, praeterq
semel ad sacrificium. [*Front. ad M. Caes.* 2.
A. Maio) *ep.* 15. Ubi id audivi, calcar equo
ringo, equum in oves inigo. *F.*] ℙ De aliis
bus. *Sen. ep.* 103. Nunquam feras ad nocen

necessitas inigit. *Appul. Met.* 4. Anus repenpulsu nutantem ac pendulum praeceps inegit, in praeceps egit, praecipitem dedit. [*Front. Parth.* (ed. *A. Maio*) p. 203. Si eorum (*Poe-m*) linguas resecari imperasset (*Scipio*), na-onustam linguis hostium Romam inegisset. *F.*] art. *Inactus* ap. *Varr. R. R.* 2, 52. Apud alios ritur (*seges*) grege jumentorum inacto et ibi ato perticis.

JICIO, jicis, jeci, jectum, a. 3. ἐμβάλλω, άπτω, intro jacio, ingero, immitto, conjicio: a, et *jacio. Pl. Pers.* 1, 3, 7. Struthea, co-a appara, bene ut in scutris concaleant: ca-m injice. *Plin.* 18, 18, 48. Semen protinus iunt, cratesque supertrahunt. *Colum.* 12, 22. ae decoctae congios duos injicito. [*Cic. carm. uo consulatu Div.* 1, 12. Et Capitolinis injecit bus ignem, *h. e.* fulmen injecit. *Liv.* 40, 31. Injicere ignem castris: collocavimus hic lo-quae Noster seq. §. addiderat.] ℙ *Injicere se,* conjicere. *Ter. Andr.* 1, 1, 113. Quae se in m injicere voluit. *Virg. A.* 2, 408. Et sese ium injecit periturus in agmen; et *ib.* 8, 257. e ipse per ignem Praecipiti injecit saltu; et *ib.* 52. fera sese haud nescia morti Injicit, et sal-supra venabula fertur. *Plin.* 8, 40, 61. Inji-se flammae. ℙ Item super jacio, impono. *nt. prooem. l.* 6. Infaustum opus super imma-m funus consumpturis viscera mea flammis in-e. *Plin.* 8, 12, 12. Ab excelsa arbore se in-. *Caes. B. C.* 2, 10. Eo super tigna bipeda-injiciunt. *Liv.* 26, 6. Injicere pontem. *Hirt. Afr.* 83. Tela in elephantos injicere. *Cic. Mur.* securim alicui, *h. e.* impingere, illidere, infli-. *Val. Fl.* 2, 235. taedas ad fastigia tecto-. *Pl. Epid.* 5, 2, 25. tragulam in aliquem. *Capt.* 3, 5, 1. manicas alicui. *Virg. Ecl.* 6, et *Cic. Fin.* 3. *f.* vincula. *Hor. Od.* 4, 15, 10. *ic. Phil.* 5, 9. frenos cuipiam. *Virg. A.* 6, 365. am alicui. Rursus *Pl. Truc.* 2, 5, 26. Pallium e in me huc, Archilis, *h. e.* indue me. Sic *Pont.* 3, 4, 101. Prome, quod injicias hume-victoribus ostrum; et *Cic. N. D.* 3, 34. Ei-laneum pallium injecit. *Quint.* 11, 3. *f.* To-ex integro injicere. *Ov. Met.* 3, 389. injice-sperato brachia collo. *Catull.* 35, 9. manusque Ambas injiciens. *Ov. Met.* 1, 184. Injicere ipedum captivo brachia coelo. ℙ Translate immittere, afferre, objicere. *Cic. Cat.* 3, 3. ere tumultum civitati. *Id. Verr.* 2, 3, 28. idinem alicui. *Id. Att.* 3, 22. spem. *Id. Fin.* 1. terrorem mortis. *Pl. Cas.* 3, 3, 26. metum i in pectus. *Cic. Caec.* 33. religionem. *Id. nt.* 28. scrupulum. *Nep. Eum.* 9. suspicionem. ad *Cic. Fam.* 11, 10. cupiditatem. *Caes. B.* , 46. alacritatem et studium pugnandi exerci-*Cic. Mil.* 31. alicui mentem, ut audeat, etc. *Att.* 7, 3. cuipiam cogitationem de triumpho. 27, 4. curam, ne, etc. *Virg. A.* 10, 728. iras ulis haud mollibus. *Pl. Amph.* 3, 1, 15. fru-ionem, *h. e.* fallere, decipere. *Id. Ps.* 2, 1, metum et fugam perduellibus. *Nep. Iphicr.* 3. rationem sui, *h. e.* excitare. *Varr. R. R.* 1, licui voluptatem praefecturae. Al. leg. *volun-n. Liv.* 34, 4. certamen, *h. e.* praebere occa-m certaminis. [*V. Drak.* ad 3, 64.] *Id.* 35, cunctationem. *Stat. Th.* 1, 241. arma regnis, bellum inferre. *Cic. Caec.* 2. Sperarunt, se turos vobis causam deliberandi, et judicandi m moram, *h. e.* praebituros. ℙ *Injicere ali-nomen cujuspiam* est inculcare, et veluti im-ere. *Cic. Dom.* 6. Meum nomen operis edi-t, imperitis injecerat, *h. e.* servis quidem jus-t, ut me nominarent, imperitis vero suaserat. *jicere manum*, est extensa manu prehendere, άλλειν χεῖρα. [*Nostr. Hand anlegen.*] *Petr.* 115. Injicio ego phrenetico manum, jubeoque, ℙ Translate. *Cic. Rosc. Com.* 16. Ipsa mihi as manum injecit, et paulisper consistere, et morari cogit. *Sen. prooem. controv.* 1. *med.* At sibi manum injecerat, et se blandiendo, unde xerat, revocarat, tantis viribus incumbebat in ium, ut, etc. *Vell.* 2, 41. Scribenti manum ere, *h. e.* retinere, et morari. [*Laudat Ruhnk.* l. *Lamb.* ad *Hor. Od.* 1, 17, 26.] ℙ Prae-*injicere manum*, verbum est juris, et signifi-manu capere, sibi vindicare, possessionem ap-endere alicujus rei, aut personae, tanquam no-sit juris, non exspectata sententia judicis, ut NJECTIO dictum est: quod in quibusdam casi-lex permittit, ut domino in servum fugitivum, *Liv.* 3, 44. Virgini venienti in forum mini-decemviri manum injecit, serva sua natam vamque appellans) esse: sequique se jubebat: tantem vi abstracturum. *Ov. Her.* 8, 16. In-non timidas in tua jura manus. Adde *Paul.* 18, 7, 9. ℙ Translate. *Virg. A.* 10, 419. cere manum Parcae, telisque sacrarunt Euan-*h. e.* tanquam suum vindicarunt, et ad mor-traxere. *Sen. Consol. ad Helv.* 11. *extr.* Ani-sacer et aeternus est; et cui non possint in-manus. *Plin. ep.* 10, 19. Quieti ejus injeci um, et exegi, ut me in Bithynia consilio in-struerет, *h. e.* otiosum eum nactus, quasi injecta manu me sequi jussi, ejusque operam mihi vindicavi. ℙ Etiam qui in jus vocant, *injicere manum* dicuntur. *Pl. Pers.* 1, 2, 18. Ubi quadruplator quempiam injexit manum; tantidem idem illi rursus injiciat manum: *injexit* antique dictum pro *injecerit*, praepositionem autem omittit, quia inest in ipso verbo: scil. *in quempiam jecerit manum.* Sic *Truc.* 4, 2, 49. Post id ego te manum injiciam quadrupli, venefica. ℙ Hujus generis est illud *ejusd. Ps.* 2, 2, 47. Nunc certo scio, hoc febrim tibi esse, quia non licet hoc injicere ungulas. ℙ Pertinet etiam ad sermonem, et significat inferre mentionem, et in medio sermone de re quapiam leviter et paucis meminisse. *Cic. Quint.* 21. An vero id, quod Hortensium, quia nuper injecit, [*weil er es neulich so hinwarf,*] dicturum arbitror, etc. *Trebon.* ad *Cic. Fam.* 12, 16. Cum mihi in sermone injecisset, se velle Asiam visere. *Cic. Att.* 16, 5. Bruto cum saepe injecissem de ὁμοπλοίᾳ, etc. ℙ Part. *Injiciendus* ap. *Cels.* 5, 26. *n.* 23. Utraque neque nimis rara, neque nimis crebra injicienda est. ℙ Altero *i* extrito, poetae primam corripiunt. *Sil.* 10, 570. fulgentia pingui Murice suspirans inicit velamina, et auro. [*Jul. Val. res gest. Alex. M.* (ed. *A. Maio*) 1, 65. Et statim inici flammas etc. *B. A.*] ℙ *Endojacito* pro *injicito* vide suo loco.

ĬNĬMĪCĀLIS, e, adj. inimicus. *Sidon. ep.* 1, 3. Stimulis inimicalibus excitari in aliquem.

ĬNĬMĪCE, adv. ἐχθρωδῶς, hostiliter, adverso animo, et infenso. *Cic. Phil.* 2, 14. Ego autem, vide, quam tecum agam non inimice. *Id. N. D.* 1, 3. Quempiam inimice insectari. *Quint.* 11, 1. *med.* Inimice corripere. *Cic. Quint.* 21. Inimicissime atque infestissime contendere. [*Liv.* 28, 29. De nullis enim, quam de vobis, infestius aut inimicius consuluerunt: al. iniquius.]

ĬNĬMĪCĬTER, adv. idem quod inimice, sed antiquius. *Acc.* ap. *Non.* 11, 41. Placare hostem ferocem, inimiciterque accensum. *Claud. Quadrig.* ap. *Gell.* 3, 8. Nos pro tuis injuriis commoti inimiciter. *Tubero* ap. *Charis.* 1, 181. Inimiciter irasci. Adde *Enn.* ap. *Prisc.* 15, 1010.

ĬNĬMĪCĬTĬA, ae, f. ἔχθρα, simultas, alienatio, disjunctio. *Cic. Tusc.* 4, 9. Inimicitia est ira ulciscendi tempus observans. ℙ Fere usurpatur in numero plur. *Ter. Ph.* 2, 3, 23. Capere inimicitias in familiam aliquam. *Cic. Fam.* 2, 18. Suscipere inimicitias graves. *Id. Coel.* 13. Intercedunt mihi inimicitiae cum aliquo. *Id. Rosc. Am.* 6. Erant ei veteres inimicitiae cum Rosciis. *Id. Front.* 11. insitas habere et gerere cum aliquo. *Caes. B. C.* 3, 16. habere conceptas ex re aliqua. *Sall. Cat.* 49. exercere cum aliquo. *Quint.* 7, 1. *med.* contrahere. *Cic. Verr.* 2, 5, 71. subire. *Id. Fl.* 1. denunciare alicui. *Anton.* ad *Cic. post ep.* 13. *l.* 14. *ad Att.* deponere. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 6. simpliciter et candide ponere. *Cic. Prov. cons.* 9. exstinguere, et ad amicitiam consuetudinemque traducere. *Id. Fam.* 5, 4. suas donare reipubl. *Id. Sext.* 33. *extr.* temporibus reipubl. permittere. *Tac. A.* 3, 12. privatas ulcisci; et *ib.* 11, 6. fovere. ℙ [*Nota celebratissimum dictum ap. *Cic. Rab. Post.* 12. Neque me poenitet mortales inimicitias, sempiternas amicitias habere. Cf. *Liv.* 40, 46. et al. Ita *Quint. Decl.* 257. Non oportet immortales esse inimicitias.] ℙ In singul. num. *Enn.* ap. *Gell.* 19, 8. et *Non.* 2, 467. Amicitiam atque inimicitiam in fronte promptam gero. *Pl. Stich.* 3, 1, 8. Cum eo reveni ex inimicitia in gratiam. Adde *Ulp. Dig.* 5, 1, 15. et *Accium* ap. *Charis.* 1, 75.

ĬNĬMĪCO, as, a. 1. ἐχθραίνω, inimicum facio. *Hor. Od.* 4, 15, 20. Et miseras inimicat urbes, *h. e.* hostilium loco habet. *Stat. Th.* 2, 419. hostiles inimicant classica turmas, *h. e.* ad pugnam incitant. [*Cic. Att.* 2, 19. Noster autem Publius mihi inimicatur. Alii minus recte leg. *minitatur.* [*Longe alia est, nec frustra, *Orellii* de h. v. sententia, qui ullam ejus certam auctoritatem esse negat, quum ap. *Q. Cic. de pet. cons.* 12. nonnisi e glossis aliquando exhibuissent.] *Sidon. ep.* 5, 19. *in.* Quod vos, nosque inimicat. *F.*] Adde *Auson. ep.* 24, 63.

ĬNĬMĪCUS, a, um, adj. δυσμενής, ἐχθρός, non amicus, alienatus, aversus, infensus, infestus. *Cic. Verr.* 2, 2, 61. Quod eos infenso animo atque inimico venisse dicatis. *Id. Div. Verr.* 13. Inimicum infensumque esse alicui. *Id. Phil.* 10, 10. Gallia, quam sibi armis animisque infestam inimicamque cognovit. *Id. Quint.* 10. Cum ei omnia inimica atque infesta fuerint. [*Liv.* 35, 12. Tam inimici infestique erant Romanis; et 22, 39. Inter omnia inimica infestaque. V. de hac dicendi ratione INFESTUS. *Cic. Att.* 2, 19, 4. Noster autem Publius mihi minitatur, inimicus est, i. e. aperte nunc inimicum agit. Ita *Orell.* ad h. l. coll. *ib.* 21. C. Clodius inimicus est nobis.] *Pl. Bacch.* 3, 6, 18. Inimicos ipsi in sese omnes habent. *Cic. Tusc.* 4, 15. Animorum motus inimicissimi mentis vitaeque tranquillae. *Id. Coel.* 13. *extr.* Mulier semper amica omnium potius, quam cujusquam inimica. *Id. Att.* 11, 10. Qui mihi tam crudeliter inimici sunt. *Id. Or.* 57. Nec quidquam inimicius, quam oratio versibus. *Nep. Paus.* 3. Consilia capere cum patriae, tum sibi inimica. [*Vell.* 2, 78, 2. ne, res disciplinae inimicissima, otium corrumperet militem.] *Ov. Pont.* 2, 8, 38. Numina sint precibus non inimica meis. *Virg. A.* 9, 355. lux inimica propinquat; et *ib.* 1, 127. naves Accipiunt inimicum imbrem. *Hor. Sat.* 2, 4, 53. Odor nervis inimicus. *Varr. R. R.* 2, 2. *f.* Ne parum aut nimium saturentur, utrumque enim ad corpus alendum inimicum. *Plin.* 19, 5, 26. *n.* 4. Raphani dentibus inimici, quoniam atterunt. *Id.* 20, 9, 38. Brassica inimicissima stomacho. *Id.* 17, 23; 35. *n.* 22. Maritare ulmos, nisi validas, inimicum. ℙ Quamvis *inimicus* et *hostis* differant, ut in HOSTIS dictum est; tamen *inimicus* saepe poetice pro *hostili* ponitur. *Virg. A.* 11, 83. Indutosque jubet truncos hostilibus armis Ipsos ferre duces, inimicaque nomina figi; et 809. Tela inimica; et *ib.* 12, 944. insigne, *h. e.* spolium caesi hostis; et *ib.* 8, 375. casurasque inimicis ignibus arces; et *ib.* 10, 295. terra inimica. ℙ Absolute *inimicus*, *i*, qui odit et aversatur. *Cic. Verr.* 2, 2, 24. Si eo animo esset, quo quivis liber debet esse, aspicere te non potuisset, inimicus, hostis esset. *Id. Prov. cons.* 8. Quis plenior inimicorum fuit C. Mario? *Id. Mil.* 9. Ubi vidit fortissimum virum, inimicissimum suum, certissimum consulem. *Liv.* 39, 28. *f.* Aliquem insectari tanquam inimicum et hostem. V. HOSTIS. ℙ *Inimicus* appellatur interdum maritus respectu uxoris, divortio facto. *Tryphonin. Dig.* 23, 3, 78. *med.* Cuivis magis gratiam praestare, quam relinquere apud inimicum, jus a se translatum. ℙ In illo *Cic. Fam.* 3, 8. *f.* Sententia qua nihil mihi potest esse inimicius. Quidam MSS. habent *inimicitius.* Simile quiddam in AMICUS, a, um, adscripsimus. ℙ [*Confunduntur *inimicus* et *iniquus.* V. *Burm.* ad *Quint. Decl.* 7, 4. p. 156. et 313. p. 619. *Gronov.* ad *Liv.* 28, 29.]

ĬNĬMĪTĀBĬLIS, e, adj. ἀμίμητος, quem imitari non possumus. *Quint.* 10, 2. Quaedam sunt inimitabilia, quibus infirmitas naturae non sufficit. *Id.* 8, 3. *med.* *Olli* enim, et *quianam*, et *mis*, et *pone* aspergunt illam, quae etiam in picturis est gratissima, vetustatis inimitabilem arti auctoritatem. *Id.* 1, 10. Muta animalia mellis illum inimitabilem humanae rationi saporem perficiunt. *Vell.* 2, 97. Morum dulcedo inimitabilis.

ĬNĬNĬTĬĀTUS, a, um, adj. initio carens. Tribuunt *Claud. Mamert. Stat. anim.* 1, 23. Operante Deo, principali potestate, et stabili motione, atque ininitiato substantiarum cardine. Alii leg. *in initiato.*

*ĬNINTELLĬGĬBĬLIS, e, adj. non intelligibilis. *Ambros. Off.* 1, 14. Inintelligibilis Dei splendor. *B. A.*

ĬNINTERPRĔTĀBĬLIS, e, adj. non interpretabilis. *Tertulliano* tribuunt *adv. Valent.* 14. Ininterpretabile nomen. Alii male leg. *interpretabile.* Sic *Vulgat. Interpr. Hebr.* 5, 11. Sermo ininterpretabilis. Ceterum haud digna vox est, pro qua labores. [*Quaedam addidit *F.*]

ĬNINTERPRĔTĀTUS, a, um, adj. non interpretatus. *Hieron. ep.* 29. *n.* 4. Quod quare alibi interpretari voluerint, alibi ininterpretatum relinquerunt, etc. Al. leg. *non interpretatum.*

ĬNINVENTĬBĬLIS, e, } qui inveniri et investigari non potest. Voces sunt *Tert. adv. Herm.* 45. ex *Rom.* 11, 33., et ipsi relinquendae.
ĬNINVESTĬGĀBĬLIS, e, }

[ĬNINVĪCEM, adv. non invicem, sed continuo. *Not. Tir.* p. 84. Invicem, ininvicem. *F.*]

ĬNĪQUĒ, adv. [*non aeque, ut in rebus ponderandis, dividendis, quando communi et justae rationi non respondent. Primo loco posuimus hanc vocis significationem, quam Noster secundo adscripserat.] *Aurel. Vict. vir. illustr.* 23. Praedam inique dividere. [*Adde *Ter. Ph.* 1, 1, 7. Quam inique comparatum est! Pertinet huc etiam alius *Ter.* l. quem Noster perperam sequentibus immiscuerat, *Adelph.* 2, 2, 3. Nunquam vidi iniquius Certationem comparatam, i. e. in qua certant minime pares. Adde *Quint. Decl.* 9, 6. p. 194. Quod videbar inique comparatus. ℙ Injuste, injuria.] ἀδίκως, παρανόμως. *Id. Dom.* 33. Qui expulsi sunt inique, sed tamen legibus reducti. *Brut.* ad *Cic. Brut.* 1, 4. Inique facis, qui hostilis animi in rempubl. homines, cives appelles. *Hor. Ep.* 1, 14, 12. Inique causari aliquem. *Gell.* 4, 15. Inique interpretari. *Id.* 6, 2. Poenae legibus inique constitutae. [*Liv.* 29, 48. Inique an jure occidissent. ℙ Inepte stulte. Ita discerni debent loca, quae Noster sine discrimine ceteris addiderat. *Cic. Dejot.* 11. Vide, quid intersit, etsi inique Castorem cum Domitio comparo; et *Cluent.* 21. Jam hoc prope iniquissime comparatum est, quod in morbis corporis medicus nobilissimus quaeritur; in periculis capitis deterrimus patronus adhibetur.] ℙ Item aegre, iniquo animo. *Suet. Caes.* 45. Ut calvitii deformitatem iniquissime ferret. [*χαλεπώτατα φέρειν.*] *Lact.* 6, 4. *med.* Inique ferunt, id habere aliquem, quod ipsi non habent.

ĬNĪQUĬTAS, atis, f. ἀνωμαλία, inaequalitas. *Ap-*

pul. Met. 7. Lapidibus additis insuper, sic iniquitati ponderis medebatur, *h. e.* sarcinae in alterum latus praeponderantis. ℙ Item difficultas quae oritur, cum quippiam gravius est, quam vires ferre possint. *Colum.* 2, 4. *med.* Boves iniquitate operis maxime multantur. ℙ Iniquitas loci in re bellica est locus iniquus, seu inaequalis, ubi cum hostibus ut congrediaris, ascensu opus est, aut transitione fluminis, etc. unde incommodum oritur, et victoriae difficultas. *Liv.* 38, 22. Subsidia in talibus iniquitatibus locorum maximo saepe usui fuerunt. *Caes. B. G.* 7, 45. Quid iniquitas loci habeat incommodi, proponit. ℙ *Iniquitas rerum* est, cum et loca iniqua sunt, et alia simul obstant, quo minus prospere res geratur. *Caes. B. G.* 2, 22. *extr.* In tanta rerum iniquitate, fortunae quoque eventus varii sequebantur. ℙ Temporum iniquitas. *Liv.* 35, 16. *f.* Quod aliquando servierunt, temporum iniquitate pressi *Curt.* 7, 7. Terrebat eum non hostis, sed iniquitas temporis. ℙ Apud *Cic. Rosc. Am.* 1. *iniquitas temporum* respicit nimium Sullae potentiam, qua vis et libido dominabantur. Nam saepe *iniquitas* refertur ad animum, et significat vitium aequitati contrarium, injustitiam, injuriam, ἀδικία. *Cic. Cat.* 2, 11. Aequitas, temperantia, fortitudo certant cum iniquitate, luxuria, ignavia. *Id. Quint.* 2. Id accidit praetoris iniquitate et injuria. *Id. Fam.* 1, 2. *med.* Dignitatem nostram, ut potest in tanta hominum perfidia et iniquitate, retinebimus. *Id. Verr.* 2, 3, 89. Locus intra oceanum nullus est, quo non nostrorum hominum libido iniquitasque pervaserit. Sic *Plin.* 12, 19, 42. Ob iniquitatem praepotentium; et 28, 8, 27. Iniquitates potestatum. *Tac. H.* 2, 84. Vespasiano ad obtinendas iniquitates haud perinde obstinante, *h. e.* tributa subditorum vires excedentia. *Id. A.* 16, 17. Iniquitas exitii. *Caes. B. G.* 7, 19. Summae se iniquitatis condemnari debere, nisi eorum vitam sua salute habeat cariorem. ℙ Item illud vitium, quod nos dicimus *unbillige, übertriebene Forderung*, cum scil. plus postulatur, quam praestare quis possit. *Cic. Or.* 1, 48. Quae si vobis non probabuntur, vestram iniquitatem accusatote, qui ex me ea quaesieritis, quae ego nescirem. ℙ [*Iniquitas dicitur etiam ubi summo jure agitur *(unbillige Strenge.)* *Cic. Caec.* 23. Si verbis et litteris, et (ut dici solet) summo jure contenditur, solent ejusmodi iniquitati boni et aequi nomen dignitatemque opponere. *Schütz. cl. Cic.*]

ĬNĪQUO, as, a. 1. iniquum facio. *Laber.* ap. *Non.* 2, 444. Aequum animum indignanti iniquat contumelia.

ĬNĪQUUS, a, um, adj. ἀνώμαλος, non aequus, inaequalis, impar: atque adeo difficilis, arduus, incommodus. *Virg. A.* 10, 303. Puppis inflicta vadis dorso dum pendet iniquo Anceps sustentata diu, etc. *Id. ib.* 889. urgetur pugna congressus iniqua: *scil.* quia pedes contra equitem stabat. *Val. Fl.* 3, 486. Haeret Hylas lateri (*Herculis*), passusque moratur iniquos, *h. e.* suis grandiores. *Ulp. Dig.* 33, 1, 3. Si adjectum sit, pensionibus iniquis, inaequales debebuntur. ℙ Item difficilis, arduus, incommodus, ut sunt loca non plana, sed inaequalia. *Liv.* 2, 31. Loco iniquo subeundum erat ad hostes. *Id.* 28, 16. Cum hostis nequicquam subire iniquo ascensu conatus esset. *Caes. B. G.* 5, 32. Iniquissimo nostris loco proelium committere coeperunt; et *ib.* 2, 10. In locum iniquiorem progredi pugnandi causa; et 27. Ascendere altissimas ripas, subire iniquissimum locum. *Tac. A.* 1, 63. Trudebanturque in paludem gnaram vincentibus, iniquam nesciis, *h. e.* inviam. *Virg. A.* 5, 202. dum proram ad saxa suburget Interior, spatioque subit Sergestus iniquo, *h. e.* angusto, atque adeo difficili transitu. (Adde *G.* 4, 147.) *Liv.* 8, 38. Iniqua ad transitum loca. ℙ Est etiam modum excedens, vel a modo deficiens, ut in ponderibus et mensuris, quando communi et justae rationi non respondent. *Pers.* 1, 130. Fregerit heminas Areti aedilis iniquas. *Seren. Sammon.* 37. Pocula iniqua siccare, *h. e.* majora. *Ulp. Dig.* 19, 1, 32. Oleum adhibitis iniquis ponderibus accipere. *Paul. Dig.* 40, 5, 31. Iniquum pretium. *Virg. G.* 1, 164. iniquo pondere rastri, *h. e.* ingenti, nimio. *Id. A.* 7, 226. et si quem extenta plagarum Quattuor in medio dirimit plaga solis iniqui, *h. e.* nimis ardentis. *Val. Fl.* 3, 66. Iniquum merum, *h. e.* nimis large potum. [*V. *Cort.* ad *Lucan.* 5, 25; et 7, 866. ℙ Item contrarium, naturae, legibus, rationi alicujus rei repugnans. *Pl. Capt. Prol.* 61. Nam hoc paene iniquum est Comico choragio, i. e. contrarium, adversarium rei comicae.] ℙ Item injustus. *Ter. Heaut.* 2, 1, 1. Quam iniqui sunt patres in omnes adolescentes judices. *Hor. Sat.* 1, 3, 67. Quam temere in nosmet legem sancimus iniquam! *Ter. Heaut.* 5, 3, 9. Oh, iniquus es, qui me tacere de re tanta postules. *Cic. Quint.* 2. Quid hoc iniquius, aut indignius dici potest? *Id. Har. resp.* 3. *extr.* Cui praeripere destinatam laudem, valde est iniquum. *Ter. Andr.* 1, 5, 22. Iniqua causa; et *Ad.* 2, 1, 33. Iniqua loqui. *Cic.* ad *Pomp.* 2. *post ep.* 11. *l.* 8. *ad Att. med.* Pacem vel iniqua conditione retinere. ℙ Item improbus, malignus. *Hor. Od.* 2, 6, 9. Parcae prohibent iniquae. *Virg. A.* 10, 380. fatis adductus iniquis. ℙ Item alienatus, inimicus, infestus. *Cic. Planc.* 16. Homines natura asperi, atque omnibus iniqui. *Ter. Heaut. prol.* 27. Ne plus iniquum possit, quam aequum oratio, pro *iniquorum.* *Virg. A.* 8, 291. ut duros mille labores Rege sub Eurystheo fatis Junonis iniquae Pertulerit. *Cic. Verr.* 2, 5, 55. Haec frequentia, quae nunc animo te iniquissimo infestissimoque intuetur. *Id. Fam.* 1, 5. *f.* Partim sunt obscurius iniqui, partim non dissimulanter irati. *Gell.* 19, 3. Qui maledicit et vituperat, pro iniquo et inimico ducitur. *Ter. Hecyr.* 3, 5, 25. Iniquum esse in aliquem. *Ov. A. Am.* 1, 313. vultu iniquo spectare, *h. e.* malevolo, invido. *Cic. Fam.* 1, 9. *med.* Quorum iniqui sermones ad me perferuntur, *h. e.* obtrectationes. ℙ Absolute, ut *inimicus*, *adversarius.* *Cic. Planc.* 16. Notes et tuos, et tuorum necessarios, vel iniquos meos, vel etiam defensorum meorum; et 23. *med.* Nonnulli nostri iniqui. *Id. Fam.* 11, 27. Me scio a te contra iniquos meos solere defendi. ℙ Item noxius, gravis. *Plin.* 13, 4, 9. Vina iniqua capiti. *Virg. A.* 6, 475. casu percussus iniquo. *Liv.* 2, 23. Tributum iniquo suo tempore imperatum. ℙ Item miser, infelix. *Virg. A.* 12, 243. et *ib.* 6, 232. sortem miseratur iniquam. ℙ Item aeger, invitus. *Cic. Sen.* 23. iniquissimo animo mori; et *Tusc.* 2, 2. Iniquo animo ferre aliquid. *Ter. Eun.* 2, 1, 6. Iniquo animo pati. *Ov. Met.* 8, 634. Paupertas non iniqua mente ferenda. *Hor. Sat.* 1, 9, 20. Demitto auriculas, ut iniquae mentis asellus, Cum gravius dorso subiit onus. ℙ [*Hinc est i. q. iratus, parum propitius, opponitur aequus. Ita *Ov. Her.* 8, 87. *Coelestes iniquos* dicit, i. e. non faventes. V. *Drakenb.* ad *Sil.* 3, 2.] ℙ Translate. *Colum* 3, 3. *med.* Nullus vel iniquissimus locus non majorem quaestum reddet, quam acceperit impensam, *h. e.* ut incultus sit, et minus respondens laboribus atque impensis agricolarum.

ĬNĬTĀLĬA, um, n. plur. sacra et caeremoniae initiorum. *Capitol. M. Aurel.* 27. Athenis fuit, et initalia Cereris adiit. Al. leg. *initialia:* alii melius *inter alia Cereris templum adiit.* Priorem lectionem defendit *Salmas.*

ĬNĬTĬĀLIS, e, adj. ad initium pertinens. *Appul. Met.* 4. Rerum naturae prisca parens, elementorum origo initialis; et *ib.* 11. Saeculorum progenies initialis. *Aggen. in Frontin. de limit.* p. 63. *Goes.* Initialis controversiae status. ℙ *Initiales*, *ium*, absolute dicuntur, qui primo in collegium aliquod coaluerunt, ac proinde ejusdem initium constituerunt. *Inscr.* ap. *Marin. Iscriz. Alb.* p. 12. Initiales collegii Silvani Aureliani. V. GLADIATOR. ℙ [*Initialis* est etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 42, 4. Marti Arruntius Initialis V. S. M. *F.*]

ĬNĬTĬĀMENTĀ, orum, n. plur. institutiones, rudimenta, quibus aliquis ad sacra admittitur, et initiatur. Translate. *Sen. ep.* 90. *med.* Haec ejus (*sapientiae*) initiamenta sunt, per quae non municipale sacrum, sed ingens omnium Deorum templum, mundus iste reseratur.

ĬNĬTĬĀTĬO, onis, f. μύησις, actus initiandi, seu cooptandi in participationem sacrorum: quod quibus ritibus perageretur, docet *Appul. Met.* 11. ℙ Item ipsa initiorum sacrorum celebratio. *Suet. Ner.* 34. Peregrinatione quidem Graeciae, Eleusiniis sacris, quorum initiatione impii et scelerati voce praeconis submoventur, interesse non ausus est.

ĬNĬTĬĀTOR, oris, m. qui in sacrorum communionem adsciscit, μυσταγωγός. Translate. *Tert. adv. Marc.* 4, 14. Novi testamenti initiator.

ĬNĬTĬĀTRIX, icis, f. *Tert. ad Nat.* 2, 7. *med.* Denique per hanc initiatricem litteraturae ingenuitatis studia producitis.

ĬNĬTĬĀTUS, a, um, part. ab *initio:* μεμυημένος, sacris initiorum imbutus, ad initia praeparatus. *Liv.* 31, 14. Acarnanes duo juvenes, per initiorum dies, non initiati templum Cereris ingressi sunt. *Justin.* 11, 7. Mida ab Orpheo sacrorum solemnibus initiatus Phrygiam religionibus implevit. *Cic. Tusc.* 1, 13. Reminiscere, quoniam initiatus es, quae tradantur mysteriis. ℙ Translate significat imbutum in primis alicujus rei initiis: item absolute instructum, edoctum. *Aurel. Arcad. Dig.* 1, 11, 1. His cunabulis praefectorum auctoritas initiata in tantum augeri meruit, ut, etc. *Plin. ep.* 5, 15. Aliis enim chartis, aliis sum litteris initiatus. V. INITIO. ℙ Item inchoatus. *Impp. Honor. et Theodos. Cod.* 3, 6, 3. Absque conventione personae legitimae initiatum jurgium videtur.

ĬNĬTĬO, as, avi, atum, a. 1. μυέω, sacris imbuo, ad sacra praeparo, admittoque: ab *initiis.* Dicitur enim primo de sacris Cereris, et usurpatur saepius passiva voce. *Cic. Leg.* 2, 9. Neve quem imitanto, nisi ut assolet Cereri, Graeco sacro. *Id. ib.* 15. Initienturque eo ritu Cereri, quo Romae initiantur. *Vitr. praef. l.* 7. *f.* Ita aucto vestibulo, laxamentum initiantibus adjecit. ℙ Deinde ad alia quoque sacra refertur. *Liv.* 39, 14. et 15. Initiari Bacchis. *Plin.* 30, 2, 6. Magicis etiam coenis eos initiaverat. *Ter. Phorm.* 1, 1, 13. Geta Ferietur alio munere, ubi hera pepererit: Porro autem alio, ubi erit puero natalis dies: Ubi initiabunt. Al. leg. *initiabitur.* Ubi Do[...] Legitur apud Varronem, initiari pueros Eduli[...] et Potine, et Cubae, Divis edendi, et pota[...] et cubandi; Ubi primum a lacte et cunis tran[...] runt. Sed Terentius Apollodorum sequitur, [...] quem legitur, in insula Samothracum a certo t[...] pore pueros initari, more Atheniensium. [...] *Donat.* Porro *Varronis* verba sunt ap. *Non.* 2, Cum pro cibo et potione initarent pueros, sac[...] cabatur ab edulibus Edusae, et a potione Pot[...] nutrici. ℙ Pro baptizare. *Tert. Monog.* 8. *de Bapt.:* Qui non tantum praedicaverit, verum iam baptizaverit Christum. Quis enim corpus mini dignius initiaret, quam ejusmodi caro, e[...] ℙ Translate. *Quint.* 1, 2. *med.* Neque enim sanctius sacris iisdem, quam studiis initiari. *Cas.* 2, 3, 9. Postquam amo Casinam, magis tio munditiis munditianti Deo, *h. e.* magis do[...] ram munditiis, quasi sacra faciens Amori, munditiarum. Alii tamen aliter leg. V. MU[...] TIA. *Quint. decl.* 1, 13. Maritum et uxorem, liberis initiarentur, non fortissimis corporum culis inhaerere. *Symmach. ep.* 4, 20. Dum [...] meus Graecis litteris initiatur. V. v. praec. Pro inchoare, incipere. *Firm. Math.* 2, 12. enim tunc initiatur, cum primam ejus signi (*[...] tis*) partem sol fuerit ingressus. *Pall.* 7, 4. [...] sicam seremus vel irriguo loco, vel pluvia initi[...] madefacto, *h. e.* post caniculam redeunte. *adv. Valent.* 15. Ex his initiata sunt cetera.

ĬNĬTĬUM, ii, n. ἀρχή, principium: ab *in[...]* verbi *ineo:* quasi ingressus in rem aliquem. [...] *tium* et *principium* ita differunt, ut hoc re[...] actionis alicujus eam partem significet, quae primum locum inter reliquas teneat, easve cedat, fundamenti loco sequentibus inserviens, rans: illud ad tempus referatur, quo quid inc[...] easque rei suscipiendae primas partes denotet, a sequentibus loco moveantur, mutentur, to[...] tur. *Doederl.* 3, 163. At non ubique hoc crimen a scriptoribus probe servari docent e[...] pla.] *Cic. Tusc.* 1, 38. Quomodo initium [...] rerum omnium ortus noster affert, sic exitum n[...] et *ib.* 5, 24. Inde est indagatio nata initiorum tanquam seminum, unde essent omnia orta, [...] rata, concreta. *Id. Brut.* 34. Bonis initiis [...] tribunatus, tristes exitus habuit consulatus. *Id.* 2, 12. Ab initio rerum Romanarum usque ad, *Id. ib.* 1, 26. Sic initio accusationis exanimatus ut, etc. *Id. ad Brut.* 1, 10. Cui consuli non an[...] ab initio, non fides ad extremum defuit. *Id. L[...]* 1. Dicendi initium sumere. *Caes. B. G.* 1, 1. E[...] una pars, quam Gallos obtinere dictum est, ini[...] capit a flumine Rhodano. *Quint.* 3, 2. Initiu[...] cendi dedit natura, initium artis observatio. *Phil.* 14, 14. Facere initium confligendi cum hosti[...] et *ib.* 5, 7. Caedis initium a me fecisset; et *Att.* 1[...] Ut male posuimus initia, sic cetera sequuntu[...] *ib.* 9, 9. Bellum exitiosum impendet, cujus ini[...] ducetur a fame. *Quint.* 1, 9. Ethologiae ini[...] ex lectione ducunt. *Justin.* 1, 2. Primis i[...] *Id.* 21, 1. Inter initia regni. *Auct. ad Her.* Ab ultimo initio rem repetere. ℙ [*Dicitu[...] prooemio. Ita *Spald.* ad *Quint.* 4. *prooem.* 5[...] quod in initio, quo primum hanc materiam i[...] avi. Idem V. D. *ib.* §. 4. inseri *in* ante *i[...] operum* vult, quanquam in libro nullo legatur; *ib.* 1, 5. sed quia initiis praecipue, ubi *vett. in* exhibent. At negat *Ellendt.* ad *Cic. Brut* 197. dici *initium* pro *prooemio.*] ℙ *Initio* a[...] bii ritu ponitur pro in principio. *Cic. Fam. med.* Quemadmodum senatus initio censuit, et *lo post:* Redeo ad illud, quod initio scripsi. *Timol.* 3. Quod ab his initio Siracusae erant ditae. [*Sunt qui dicant, posse in his sine d[...] mine poni *initio* et *in initio:* ita *Zumpt. Gr.* §. 475. not. Contra stant *Drakenb.* ad *Liv.* 4, 7 et *Oudendorp.* ad *Suet. Caes.* 4. qui *in* proscri[...] fere. Conjunguntur *initio* et *primum* ap. *Rut.* 1, 9. p. 104. ed. *Frotsch.* Sed initio ad bellu[...] scipiendum nos primum impulit Philippus: ubi stra *Ruhnk. initio* mutandum censet in *invitos.* *Kochlerum* in *Seebodii* libro: *Neues Archiv für [...] lologie und Pädagog. Fasc.* 1. *A.* 1828. p. 12[...] qui hunc laudat *Frotsch.*] ℙ De origine et ditione natalium. *Vell.* 2, 76. Qui natus obsc[...] simis initiis, parum habebat summa accepisse De principiis alicujus scientiae. *Cic. Acad.* 4[...] Non quaero ex his illa initia mathematicorum, bus non concessis, digitum progredi non pos[...] punctum esse, quod magnitudinem nullam ha[...] etc. ℙ Pro auspiciis, quia haec omni rei g[...] dae initium praebent. *Curt.* 5, 9. Novis initi[...] omnibus opus est. ℙ Saepe *initia* sunt mys[...] et sacra Cereris, ita dicta, quod ab ea ini[...] vitae sit, vel quod ea sacra essent initium m[...] ris vitae. *Varr. R. R.* 3, 1. Nec sine causa ram eandem appellabant et Cererem, et qui colerent, piam et utilem agere vitam credeb[...] atque eos solos reliquos esse ex stirpe Saturn[...] gis. Cui consentaneum est, quod initia voca[...] potissimum ea, quae Cereri fiunt sacra. *Cic.* 2, 14. Nam cum multa eximia divinaque vide[...]

enae tuae peperisse, atque in vita hominum atsse, tum nihil melius illis mysteriis, quibus agresti immanique vita exculti ad humanitatem, nitigati sumus; initiaque ut appellantur, ita rea principia vitae cognovimus: neque solum cum itia vivendi rationem accepimus, sed etiam cum meliore moriendi. *Justin.* 2, 6. Per ordinem ide successionis regnum ad Erechtheum descensub quo frumenti satio apud Eleusin a Trilemo reperta est: in cujus muneris honorem no- initiorum sacratae. ℣ Item res, quae in huodi initiis adhiberi solent. *Catull.* 63, 8. Ni- citata cepit manibus leve tympanum: Tymum, tubam, Cybele, tua, mater, initia. ℣ quoque sacra aliquando *initia* appellantur. *r. R. R.* 2, 4. Initiis pacis, foedus cum feritur, cus occiditur. *Curt.* 8, 1. Initia Samothracum.

NĬTO, as, frequent. ab *ineo*, ἐμβατέω. *Pacuv. Diom.* 1, 336. Loca horrida initas. [*Gloss. l.* Inito, ἐμβατεύω. *F.*]

NĬTUS, a, um, part. ab *ineo*. *Cic. Leg.* 3, Altera de capite civis rogari, nisi maximo coiatu, vetat, nondum initis seditiosis tribunis bis. Al. tamen leg. *et nondum natis seditiosis*, *idest* nondum creato vel constituto magistratu unorum. [*Ita *Orell.* coll. *Dirk.* p. 648.] *Vell.* 65. Inita potentiae societas. *Caes. B. G.* 2, 2. a aestate. *Liv.* 28, 12. *f.* Hispania prima Ronis inita, *h. e.* adita, intrata. *Cic. N. D.* 3, Inita subductaque ratione. *Vell.* 2, 45. Inia adulterium, *h. e.* patratum; et 85. certamen. *Andr.* 5, 1, 5. Ut beneficium verbis initum ium, nunc re comprobes *Colum.* 5, 9. *f.* Ares tenebrari Gallica terebra convenit, atque ita foramen viridem taleam demitti: sic velut inita or fecundo semine fertilior exstat, *h. e.* veluti e admisso gravidata.

NĬTUS, us, m. coitus brutorum animalium: ab . *Ov. Fast.* 4, 94. de Venere: Perque suos inicontinet omne genus. *Plin.* 8, 44, 69. Et quae primo initu generare coeperit. *Id.* 10, 63, 83. s initum matutinum appetere. ℣ Item ingres-, adventus. *Lucr.* 1, 12. Aeriae primum volus te, Diva, tuumque Significant initum, perculcorda tua vi. Al. leg. *initium*, ut sit synaere- [*Quod minime ferri posse videtur. Cf. quae hanc rem disputat *Döderl.* 3, 161. sq. ℣ Hinc ium, principium. *Lucr.* 1, 384. Unde initum num capiat res quaeque movendi; et 2, 269. videas initum motus a corde creari; et 3, 272. nobilis olla Vis, initum motus ab se quae diviollis.]

NJŪCUNDĒ, adv. ἀηδῶς, ingrate, insuaviter. *Att.* 1, 20. Res quae mihi asperius a nobis ue nostris, et injucundius actae videbantur.

NJŪCUNDĬTAS, atis, f. τὸ ἀτερπὲς, insuavitas. *N. D.* 2, 55. Ne quid habeat injucunditatis tio.

NJŪCUNDUS, a, um, adj. ἀηδής, qui displicet, imeque gratus, insuavis, tristis, molestus. *Cic.* . 1, 1. *extr.* Minime nobis injucundus labor. *Q. Fr.* 3, 8. *med.* Rumor dictatoris injucundus is. *Plin.* 25, 7, 36. Herba odore non injucun- *Gell.* 13, 20. Injucundus et laxior vocis so- . *Quint.* 10, 1. *f.* Levis quidem, sed non inundus tamen auctor. ℣ Est etiam sermone er, severus, acerbus. *Tac Agr.* 22. Apud quosn acerbior in conviciis narrabatur, ut bonis co-, ita adversus malos injucundus: ceterum ex cundia nihil supererat.

NJŪDĬCĀTUS, a, um, adj. ἄκριτος, non judius. *Cato* ap. *Gell.* 13, 23. Decem hominibus im eripis, indicta causa, injudicatis, indemna- *Quint.* 10, 1. *med.* Id injudicatum relinquo.

NJŪGĀTUS, a, um, adj. qui jugum non habet. *on. ep.* 9, 16. *in carm.* Vinxit ad tauri latus igati.

NJŪGES Hostiae, ἄζευκται θυσίαι, vocabantur, ie nunquam domitae, aut jugo subditae fuerant. *t.* et *Macr. Sat.* 3, 5. Addit *Manilius Chrestus Fulg. Planc. de prisco serm.* injuges boves Mivae sacrificari, quia virginitas jugum nescit male, et virtus nunquam est jugo prementi subje- ' ℣ *Injuges versus* sunt, qui nulla conjunctio- syllaba copulantur, quos Graeci ἀσυνδέτους ncupant, sicut (*Virg. A.* 7, 170.) *Tectum autum, ingens, centum sublime columnis.* Nullus m conjunctionis nexus occursat. Haec *Diomed.* 498.

NJUNCTĬO, onis, f. actus injungendi. *Sidon.* 9, 2. Quae litterae plurimum nobis honoris, s oneris imponunt: unde et ipsarum sic benedi- ne laetor, quod injunctione (hac scil. oneris) fundor.

NJUNCTUS, a, um, part. ab *injungo*. [*Primo o signif. immissus, innexus. Huc pertinet locus, m Noster in fine seq. § adscripserat: *Pall.* 3, Vitis transferatur ad scrobem, cui arbor incta est, *h. e.* implantata. ℣ Hinc] idem d junctus, conjunctus, συνημμένος. *Liv.* 5, 7. m agger promotus ad urbem, vineaeque tantum i injunctae moenibus essent. *Scaevola Dig.* 19, 52. *extr.* Ante domum mari injunctam. *Jabolen. ib.* 2, 57. Area injuncta domui. ℣ Item mandatus. *Liv.* 32, 3. Seu injuncta seu suscepta foret militia. Al. leg. *invita*. *Tac. Agr.* 13. Injuncta imperii munera impigre obeunt. ℣ Item non junctus. *Tert. ad Uxor.* 2, 2. Fideles injuncti, *h. e.* non juncti matrimonio.

INJUNGO, is, unxi, unctum, a. 3. [*Primum significat immittere, inserere, innectere. Huc pertinent loca quae Noster cum ceteris miscuit. *Liv.* 44, 5. Duo validi asseres in terra defigebantur: in eos transversi incumbentes tigni, ut pons esset, injungebatur: nostr. *einzäpfen*. *Pall.* 1, 6. *med.* Inter novellas vites omnino nihil est conserendum. Graeci jubent, exceptis caulibus, tertio anno, quae libebit injungere, i. e. plantare, serere. ℣ Tum] idem quod jungo, adjungo, conjungo, συνάπτω, ἐπιζεύγνυμι. *Id.* 37, 26. Vineas et aggerem muro injunxit. *Colum.* 8, 3. *med.* Fenestellis scandulae injungantur. *Id.* 6, 2. Jugum quarto die accipiunt, cui ramus illigatur, et temonis vice trahitur: interdum et pondus aliquod injungitur, *h. e.* adalligatur. Sic 5, 21. Singulis brachiis licebit bina injungere flagella. Al. leg. *jungere*. *Pall.* 1, 6. *med.* Pro macie, vel soliditate vitium, nutrienda sarmenta putator injungat, *h. e.* non amputet, sed reservet, et pedamento suo injungat. ℣ Translate. *Aurel. Vict. vir. illustr.* 50. Ne respublica male administraretur, amicitiam cum eo injunxit. Plerique al. leg. *junxit*. ℣ Saepe est imponere. [*Plerumque in malam partem cum severitatis perpetuitatisque notione: de jumentis ducta metaphora.] *Caes. B. G.* 7, 77. Civitatibus aeternam servitutem injungere. *Liv.* 5, 4. alicui novum laborem; et 26, 35. *extr.* seu aequum, seu iniquum onus. *Id.* 39, 37. leges alicui. *Hirt. B. Alex.* 44. moram sibi aut necessitatem. *Tac. Agr.* 15. delectus; et *Germ.* 25. tributum. *Liv.* 8, 32. ignominiam. *Plin. Pan.* 86. sibi tormentum, *h. e.* sibi ipsi vim facere, se macerare. *Ulp. Dig.* 47, 15, 2. alicui poenam extraordinariam. [*Ab his parum recte Noster sejunctim posuit ista:] *Liv.* 3, 65. *extr.* Injuriam a nobis repulsam injungimus aliis. *Brut.* ad *Cic. Fam.* 11, 13. *med.* Ne quod detrimentum reipubl. injungant. *Ulp. Dig.* 50, 16, 135. damnum alicui. ℣ Item demandare. *Liv.* 3, 35. Injungere alicui munus comitiorum habendorum. *Plin. Pan. ult.* In istis officiis, quae e studiis nostris circa tuendos socios injunxeratis. *Id. ep.* 2, 18. Quid a te jucundius mihi potuit injungi, quam ut praeceptorem fratris tui liberis quaererem? et *ep.* 4, 9. Mihi Bassus injunxerat, ut defensionis fundamenta jacerem; et *ep.* 13. *f.* Injungo autem, et pro rei magnitudine rogo, ut, etc. [*Huc ex anteced. § pertinent ista: *Plin. ep.* 10, 55. injungo mihi, ut mittam nova diplomata, i. e. legem mihi impero, statui.] ℣ Item addere, indere. *Val. Max.* 6, 9. *n.* 12. Crasso pecuniae magnitudo locupletis nomen dedit: sed eidem postea inopia turpem decoctoris superlationem injunxit.

INJŪRĀTUS, a, um, part. ab *injuro*, ἀνώμοτος, qui non juravit. *Cic. Caec.* 1. Cum id jurati dicunt, quod ego injuratus insimulo. *Pl. Amph.* 1, 1, 281. Injurato, scio plus credet mihi, quam jurato tibi. *Liv.* 10, 41. *med.* Pariter jurati injuratique fugiunt. *Cic.* vertens *Eurip.* versum, *Off.* 3, 29. Juravi lingua, mentem injuratam gero.

INJŪRĬA, ae, f. ὕβρις, ἀδίκημα, omne id, quod non jure fit, sive re fiat, ut cum manus inferuntur; sive verbis, ut in convicio, et contumelia. *Ulp. Dig.* 47. *tit.* 10. qui est *De injuriis*, *l.* 1. Injuria ex eo dicta est, quod non jure fiat! omne enim quod non jure fit, injuria fieri dicitur: hoc generaliter. Specialiter autem injuria dicitur contumelia. Interdum injuriae appellatione damnum culpa datum significatur: interdum iniquitatem injuriam dicimus. *Auct. ad Her.* 4, 25. Injuriae sunt, quae aut pulsatione corpus, aut convicio aures, aut aliqua turpitudine vitam cujuspiam violant. *Cic. Fin.* 3, 21. Alienum est a sapiente non modo injuriam cui facere, verum etiam nocere *Ulp. Dig.* 47, 10, 1. *med.* Nulla injuria est, quae in volentem fit. *Ter. Adelph.* 2, 1, 35. Tibi a me nulla orta est injuria. *Virg. A.* 3, 604. Si sceleris tanta est injuria nostri, Spargite me in fluctus. *Ter. Hecyr.* 5, 1, 14. Injuriam offerre alicui. *Cic. Off.* 1, 7. *extr.* alicui inferre. *Id. Verr.* 2, 4, 9. imponere. *Id. Par.* 4. jacere, et immittere in aliquem. *Id. Div. Verr.* 18. accipere ab aliquo. *Id. Amic.* 21. pati. *Id. Rosc. Am.* 50. propulsare. *Caes. B. C.* 1, 7. *extr.* defendere; et *B. G.* 1, 20. condonare alicui; et *ib.* 7, 38. *extr.* persequi. *Ter. Hecyr.* 1, 2, 90. ferre. *Caes. B. G.* 1, 12. ulcisci. *Ter. Ph.* 5, 1, 3. Injuria afficere. *Id. Andr.* 5, 1, 8. Injuriis onerare. *Id. ib.* 1, 3, 9. Quo jure, quaque injuria, praecipitem me in pistrinum dabit? et *Hec.* 4, 4, 70. Facis injuriam, cum fingis causas ad discordiam, *h. e.* injuste facis. ℣ *Per injuriam* est injuste, cum injuria. *Cic. Verr.* 2, 3, 97. Quid potest esse in calamitate residui, quod non ad miseros aratores per summam injuriam ignominiamque pervenerit? ℣ Ablativus *injuria*, adverbii more, est injuste, immerito, cum injuria. *Cic. Cat.* 1, 7. Si me meis civibus injuria suspectum viderem. *Pl. Poen. prol.* 37. Ne palma detur cuiquam artifici injuria. ℣ Saepe habet ante se negantem particulam. *Cic. Q. Fr.* 3, 8. *f.* Hoc horret Milo, nec injuria. *Ter. Eun.* 3, 1, 43. Metuebant omnes jam me. *Gna.* non injuria. *Id. Heaut.* 3, 3, 20. Credo: neque id injuria. *Curt.* 3, 5. *f.* Inexperta remedia haud injuria ipsis esse suspecta. ℣ *Injuriarum* actio est, cum damnum quodvis culpa alicujus nobis illatum persequimur. *Cic. Caec.* 12. *extr.* Actio injuriarum non jus possessionis assequitur, sed, etc. *Pl. Poen.* 5, 5, 57. Injuriarum multam dicere. *Ter. Ph.* 2, 2, 15. Injuriarum dicam alicui scribere. *Paul. Dig.* 47. *tit.* 10. qui est *De injuriis*, *l.* 6. Agere injuriarum. *Ulp. ib. l.* 11. Teneri injuriarum; et *ib. f.* experiri; et *l.* 13. Injuriarum judicio convenire quempiam. ℣ De rebus, quae per injuriam ablatae sunt. *Liv.* 29, 1. *med.* Partim edicto, partim judiciis, etiam in pertinaces ad obtinendam injuriam, redditis, suas res Syracusanis restituit. ℣ Nonnunquam active sumitur, scil. ratione ejus, qui injuriam facit. *Cic. Quint.* 2. Id accidit praetoris iniquitate et injuria. *Id. Par.* 2. *f.* Quocumque aspexisti, ut furiae, sic tuae tibi occurrunt injuriae, quae te respirare non sinunt. *Id. Caec.* 11. Ut meum jus teneam, et tuam injuriam persequar. *Pl. Truc.* 1, 2, 66. Vostra hercle factum injuria, quae properavistis, etc. ℣ [*Etiam passive, ut in regimine ad eos saepe referatur, qui perferunt. *Sall. Cat.* 51, 11. Injuriae suae, i. e. ipsi illatae; et 52, 6. Sociorum injuriae. *Vell.* 1, 1, 1. Ob segnitiam non vindicatae fratris injuriae, i. e. fratri illatae. *Caes. B. G.* 1, 30. Pro veteribus Helvetiorum injuriis populi Romoni, i. e. pro injuriis, quas Helvetii intulerant populo Romano. V. *Oudendorp. Nep. Con.* 5, 1. Injurias patriae, ubi laud. *Brem. Ruhnk.* ad *Ter. Andr.* 2, 5, 26. *Liv.* 1, 13, *in.* Sabinae mulieres, quarum ex injuria bellum ortum; ubi v. *Drakenb. Eutr.* 1, 2. Propter raptarum injuriam, cf. 1, 12. et 4, 14. De structurae ratione v. *Zumpt. Gr. Lat.* §. 73, 1. *not.* 1. p. 337. Ceterum in hoc differunt *injuria* et *offensio*; quod hoc nonnisi sensu passivo dicitur. Ita *Doederl.* 3, 140. contra *B. Crus. Clav. Suet.* p. 549. Hic poterant collocari, quae Noster supra posuerat, in quibus refertur ad stuprum.] *Pl. Aul.* 4, 10, 64. Ego me injuriam fecisse filiae fateor tuae. *Id. Cist.* 1, 3, 32. Ejus se ex injuria peperisse gnatam. Adde *Petr. Sat.* 25. et 140. ℣ Videtur etiam sumi pro vindicta injuriae. *Liv.* 42, 1. *extr.* Injuria consulis, etiam si justa, non tamen in magistratu exercenda. Est qui *ira* vult legi. *Virg. A.* 3, 256. dira fames, nostraeque injuria caedis. ℣ Et pro nimia severitate, et saevitia. *Ter. Heaut.* 5, 2, 39. matres omnes filiis In peccato adjutrices, auxilio in paterna injuria Solent esse; et 1, 1, 85. *filius* carens patria ob meas injurias. ℣ Denique frequenter significat laesionem, damnum, detrimentum, quod vel ex rebus inanimis proficiscitur, vel ipsis rebus inanimis infertur. *Plin. ep.* 3, 5. Orabat, ut se ab injuria oblivionis assereret. *Colum.* 11, 3. Veprem post ignis injuriam melius renasci. *Id.* 9, 1. Quidquid sub injuria pluviarum magis diuturnum est. *Id.* 3, 18. Nulla stirps vexata et infracta melius provenit, quam quae integra et inviolata sine injuria deposita est. *Id.* 5, 6. *med.* Ut novae virgae ab injuria pecoris tutae sint. *Plin.* 13, 24, 47. Cytisus non aestuum, non frigorum, non grandinum, aut nivis injuriam expavescit. *Id.* 19, 12, 60. Porrum, raphani, apium in translatione desinunt sentire injurias. *Just.* 43, 2. Puellam vinculis onerat, ex quorum injuria decessit. *Suet. Aug.* 14. Qui desiderabatur, repente comparuit incolumis, ac sine injuria. *Cels.* 2, 10. *med.* Opportuniores hae partes injuriae sunt, quam quae jam male habent; et *Plin.* 33, 12, 55. Tam opportuna injuriae subtilitas erat. Injurias *Id.* 22, 7, 8. vocat ictus, morsusque animalium. *Seren. Sammon.* 35, 452. Cum saevit penitis haerens injuria lumbis, *h. e.* morbus, et dolor.

INJŪRĬĒ, adv. injuriose. *Naevius* ap. *Non.* 2, 429. Injurie facere. *Ammian.* 16, 12. *f.* Quidam Julianum injuriissime Victorinum nominabant. Alii rectius leg. *irrisive*.

INJŪRĬOR, aris, atus sum, dep. 1. ἀδικέω, injuriam facio. *Sen. Const.* 9. Omne fortuitum citra nos saevit, atque injuriatur. Al. aliter leg. ℣ Impersonaliter *Tert. adv. Gnost.* 6. Plus victoriatum est, quam injuriatum.

INJŪRĬŌSĒ, adv. ὑβριστικῶς, cum injuria. *Cic. Q. Fr.* 1, 1, 7. Quae in magistratibus injuriose decreverant. *Id. Manil.* 5. Majores vestri saepe, mercatoribus ac naviculatoribus injuriosius tractatis, bella gesserunt. *August. de quaest.* 83. *n.* 82. Quae in eos, qui juste vivunt, injuriosissime cogitantur.

INJŪRĬŌSUS, a, um, adj. ὑβριστής, ὑβριστικὸς, qui injuriam infert, injurius, injustus. *Cic. Off.* 1, 14. In eo peccant, quod sunt injuriosi in proximos. *Id. Leg.* 1, 14. Injuriosa et facinorosa vita. *Auct. ad Her.* 4, 25. Avaritia, injuriosa appetitio alienorum. *Sen. contr.* 2, 12. *med.* Adversus patrem injuriosior. *Hadrian. Imp. in ep.* ap. *Vopisc. Saturn.* 8. Genus hominum seditiosis-

simum, injuriosissimum. ℙ Translate. *Hor. Ep.* 17, 33. donec cinis Injuriosis aridus ventis ferar. ℙ Item damnosus, perniciosus. *Plin.* 17, 24, 37. *n.* 6. Cum circum fossor injurioso ictu vitem verberavit. *Cic. Balb.* 9. In socios vero ipsos injuriosum et contumeliosum est. *Hor. Od.* 1, 35, 13. ad Fortunam: Injurioso ne pede proruas Stantem columnam.

INJŪRIUM, perjurium, *Festus.*

INJŪRIUS, a, um, adj. ὑβριστικὸς, ἄδικος, injuriosus, injustus, iniquus. *Cic. Off.* 3, 23. Si tabulam de naufragio stultus arripuerit, extorquebitne eam sapiens, si potuerit? negat, quia sit injurium. *Ter. Andr.* 2, 3, 2. Si id succenseat, ipsus sibi esse injurius videatur. *Id. Hec.* 1, 1, 15. Injurium autem est ulcisci adversarios.

[INJŪRO, as, avi, atum, a. 1. non juro. *Inscr. opt.* notae ap. *Mar. Frat. Arv.* p. 70. Ex hac lege magister, magistrive judicium danto: Qui injuraverit . . . , recuperatorem unum communem adeunto, simulque juranto. *F.*]

INJŪRUS, a, um, adj. injurius, injustus, exlex, ut *perjurus*. *Pl. Pers.* 3, 3, 4. Impure, inhoneste, injure, illex, labes populi. Al. leg. *injurie.*

INJUSSUS, a, um, adj. ἀκέλευστος, non jussus. *Hor. Sat.* 1, 3, 2. inter amicos Ut nunquam inducant animum cantare rogati, Injussi nunquam desistant. [*Lucan.* 7, 38. Te mixto flesset luctu juvenisque senexque, Injussusque puer: ubi v. *Cort.*] ℙ Translate ponitur pro spontaneo, vel naturali. *Virg. G.* 1, 55. atque injussa virescunt Gramina. [*V. Cort.* ad *Mart.* 1, 34, 2.] *Hor. Epod.* 16, 49. injussae veniunt ad mulctra capellae. *Colum.* 10, 16. *tellus* injussi consternitur ubere mali. [*Lucan.* 6, 78. Injussaque tela vagantur, i. e. quae non modo dux non imperavit, sed etiam quae invitis et aliud veluti agentibus praeter voluntatem excidunt. Ita *Cort.* q. v. ℙ Confunduntur *injussus* et *invisus*. V. *Cort.* ad *Lucan.* 7, 38.]

INJUSSUS, us, m. ἀπαραγγέλτως, sine jussu, alio non praecipiente. Usurpatur fere in ablativo. *Cic. Balb.* 15. Populus Rom. non potest injussu suo religione obligari. *Id. Sen.* 20. Vetatque Pythagoras, injussu imperatoris, id est, Dei, de praesidio et statione vitae decedere. *Liv.* 3, 63. Senatus in unum diem supplicationes decrevit: populus injussu et altero die frequens iit supplicatum. *Id.* 4, 32. *f.* Magistro equitum praecipit, ne injussu pugnam incipiat. [*Usitatissima Livio vox est. V. *Lex. Liv.* s. h. v.] *Hirt. B. Afr.* 61. Pars equitatus injussu ac temere longius progressi, etc.

INJUSTĒ, adv. ἀδίκως, inique, injuriose. *Cic. Fl.* 17. Facis injuste, Laeli, si putas periculo nostro vivere tuos contubernales. *Nep. Them.* 7. Lacedaemonios male et injuste facere, qui id potius intuerentur, quod ipsorum dominationi, quam quod universae Graeciae utile esset. *Sall. Jug.* 90. Injustissime luxuria et ignavia, pessimae artes, illis qui coluere eas, nihil officiunt, reipublicae innoxiae cladi sunt. *Pl. Capt.* 2, 2, 58. Injuste imperare alicui. *Id. Bacch.* 3, 3, 59. Dicere injuste in aliquem; et *Poen.* 5, 2, 77. Loqui injuste alicui. ℙ *Cels.* 7, 3. Morbus ipse, sive subito solutus est, sive permanet, non injuste terret, i. e. non injuria.

INJUSTĬTĬA, ae, f. ἀδικία, iniquitas. *Cic. Off.* 1, 7. Sed injustitiae duo genera sunt, unum eorum, qui inferunt, alterum eorum, qui ab iis, quibus infertur, si possint, non propulsant injuriam. *Id. ib.* 13. *extr.* Totius autem injustitiae nulla capitalior est, quam eorum, qui tum cum maxime fallunt, id agunt, ut viri boni esse videantur. ℙ Item nimia severitas. *Ter. Heaut.* 1, 1, 82. Ego eum hinc ejeci injustitia mea.

INJUSTUS, a, um, adj. ἄδικος, non justus, qui a justitia et ratione recedit, sive excedendo, sive deficiendo. [*Noster hic, ut solet, omnia miscuit. Primum dicitur de hominibus contra jus, perperam, male in alios agentibus. Ex allatis exemplis huc referenda sunt:] *Cic. Tusc.* 5, 20. Vir maleficus natura et injustus. *Id. Fl.* 38. *extr.* Nemo erit tam injustus, quin potius de praemiis, quam de poena cogitandum putet. *Ter. Adelph.* 1, 2, 18. Homine imperito nunquam quidquam injustius. Qui nisi quod ipse facit, nihil rectum putat. *Virg. Ecl.* 3, 33. Injusta noverca. [*Joh. Schrader.* malebat infesta, χαλεπή, ut ap. *Theocr.* χαλεπὸς δ' ὁ πατὴρ μου χ' ἁ μάτηρ. Possent haec innumeris adaugeri. ℙ Hinc translate usurpatur a poetis de rebus, quibus injuriam homines hominibus inferre solent, quae pertinent ad homines injuriosos. A Nostro haec laudata sunt:] *Ov. Her.* 12, 176. Injustis auribus apta loqui, i. e. iniquis inimicis. *Id. Pont.* 3, 4, 73. Laedere vivos Liquor, et injusto carpere dente solet, *h. e.* invido, maligno. [*Adde *Liv.* 7, 29. Samnites Sidicinis injusta arma quum intulissent. Cum his poterant conjungi ista:] *Ov. Amor.* 2, 11, 12. Injustum mare, *h. e.* aeque iniquum omnibus. *Sen. Troad.* 545. Est quidem injustus dolor rerum aestimator. ℙ [*Tum passive signif. id, quod injuria factum, comparatum est.] *Cic. Or.* 2, 50. Ut illa non Norbani seditionem, sed populi R. iracundiam, neque eam injustam, sed meritam ac debitam fuisse, defenderes. *Ter. Heaut.* 4, 7, 11. Quam multa injusta ac prava fiunt moribus! [*Meliorem hujus loci lectionem conservavit *Eugraphius: quam multa justa injusta fiunt moribus*, i. e. quam multa sive justa sive injusta fiunt moribus et in communi vita dominantur. Prob. *Bentl.* et *Ruhnk.* Idem factum in *Ad.* 5, 9, 33. ubi pro vulg. *ista injusta*, leg. *justa injusta.*] *Id. Off.* 3, 21. Id quam injustum in patriam, quam inutile, quam turpe esset, non videbat. *Id. Fam.* 5, 17. Injustissima atque acerbissima incommoda. *Ov. Met.* 5, 277. Injustaque regna tenebat, *h. e.* injustis artibus parta. [*Adde *Eund. ib.* 2, 627. Injustaque justa peregit: ὀξυμόρως, qui injusta nece affecerat Coronida. Ita *Gierig.* Sed *Schirach.* namque non admodum bene de eo fuerat merita Coronis.] ℙ Injustum absolute est injustitia. *Hor. Sat.* 1, 3, 111. Jura inventa metu injusti, fateare necesse est. ℙ [*Hinc in universum ponitur pro eo, quod modum, aequitatem, rationem excedit.] *Cic. Or.* 10. *extr.* Ut, si sustinere tantam quaestionem non potero, injusti oneris impositi tua culpa sit, *h. e.* immodici, et meas vires excedentis. Sic *Virg. G.* 3, 346. acer Romanus in armis Injusto sub fasce viam cum carpit. [*Liv.* 40, 5. foenus injustum.] *Stat. Th.* 6, 774. injustis collatum viribus hostem, *h. e.* iniquis, imparibus, majoribus.

INLĂQUEĀTUS. V. ILLAQUEATUS.

INLARGIO, is, a. 4. idem quod largior. *Cato* ap. *Non.* 7, 19. Pecuniam inlargibo tibi.

INLEX. V. ILLEX.

INLĪCĬTĀTOR, emptor. *Festus.*

INLĪCĬUM. V. ILLICIUM.

INLITTĔRĀTUS. V. ILLITTERATUS.

*INLOQUIBILIS, e, adject. *Vet. Interpr. Iren.* Locum V. in *Semivocabilis. B. A.*

INLŪDIA. V. ILLUDIA.

INLŪTUS. V. ILLOTUS.

INNĀBĬLIS, e, adj. innavigabilis. *Ov. Met.* 1, 16. Sic erat instabilis tellus, innabilis unda.

INNARRĀBĬLIS, e, adj. inenarrabilis. *Lactant. carm. de Phoenic.* 54. *ex MS. Voss.* Innarrabilibus nocte dieque sonis. Al. aliter leg. *Not. Tir.* p. 72. Narrabilis, innarrabilis.

INNASCĪBĬLIS, e, adj. qui nasci non potest. *Tert. Praescript. adv. Haer.* 46. Innascibilem virtutem, idest Deum.

INNASCOR, eris, atus sum, dep. 3. ἐμφύνομαι, [*in aliqua re nasci, intus nasci. Noster exempla sine ordine posuit. Primum locum haec teneant.] *Hor. Sat.* 1, 3, 37. Neglectis urenda filix innascitur agris. ℙ [*Jam sequi translatae significationis, quae Noster attulit, ista poterant.] *Cic. Off.* 1, 19. Quod in hac elatione et magnitudine animi facillime pertinacia, et nimia cupiditas principatus innascitur. *Pl. Mil.* 4, 2, 71. Non mihi avaritia unquam innata est. *Caes. B. G.* 1, 41. Conversae sunt omnium mentes, summaque alacritas et cupiditas belli gerendi innata est. [*Saepius Caesar hanc dicendi rationem usurpat. V. *B. G.* 7, 42. et *B. C.* 3, 92. quae F. laudavit in INNATUS.]

INNĂTO, as, avi, atum, a. 1. εἰσνέω, in aliquem locum nato, adnato. *Cic. N. D.* 2, 48. Cum pisciculi parvi in concham hiantem innataverint. [*Kärch.* h. signif. secundo loco ponit.] ℙ Item super aquam nato, fluito, supernato, ἐπινήχομαι, ἐπιπολάζομαι. *Id. ib.* 39. Beluae partim submersae, partim fluitantes et innatantes. *Virg. G.* 2, 451. torrentem undam levis innatat alnus. *Colum.* 4, 1. *f.* Humus condensata subsidit, ac velut innatantes, radices vitium summo solo destituit; et 12, 4. *f.* Ubi non innatent, sed semper sint jure submersa. *Plin.* 8, 25, 38. Homines flumini innatant. *Hor. Sat.* 2, 4, 59. lactuca innatat acri Post vinum stomacho. [*Adde *Plin. H. N.* 23, 22. Dulce vinum minus inebriat, sed stomacho innatat; austerum facilius concoquitur. Contrarium est *sedere*. V. *Hor. Sat.* 2, 2, 73.] ℙ Translate. *Quint.* 10, 7. *f.* Ita enim servabitur pondus, et innatans illa verborum facilitas in altum reducetur. Loquitur de extemporali dicendi facultate. *Id.* 7, 1. *med.* Haec veluti innatantia videbunt, *h. e.* exstantia, manifesta, in oculos incurrentia. ℙ Pro influere, inundare. *Plin.* 5, 9, 9. Nilus fecundus innatat terrae. Adde *Plin. alter ep.* 8, 17. ℙ Eleganter de comis dicitur. *Val. Fl.* 3, 525. tenui vagus innatat unda Crinis, ad obscurae decurrens cingula mammae.

*INNĀTŪRĀLIS, e, adj. qui praeter naturam est. *Sarisb.* 1, 4. Ad innaturales transire amplexus. *B. A.*

INNĀTUS, a, um, part. ab *innascor*: ἐπιγεννηθεὶς, in aliqua re natus, intus natus, insitus. *Ov. Her.* 7, 37. innataque rupibus altis Robora. *Hor. A. P.* 245. Fauni innati triviis. *Just.* 2, 6. Eodem innati solo, quod incolunt. *Plin.* 8, 32, 50. Innata in cornibus cervi hedera. *Id.* 11, 37, 47. Calvitium uni tantum animalium homini, praeterquam innatum, *h. e.* exceptis iis, quibus naturale est, ut corvis aquaticis, etc. *Id.* 37, 7, 25. Carbunculi innato fulgore radiantes. ℙ Translate. *Cic. Fin.* 4, 2. Nos habere insitam quandam, vel potius innatam cupiditatem scientiae. *Id. Verr.* 2, 4, 48. Hoc Siculis tam persuasum est, ut animis eorum insitum atque innatum esse videatur. *Id. To*[…] 18. Innata atque insita anteponantur assumptis atque adventitiis. *Quint.* 9, 3. *med.* Affectatio [...] nata, non arcessita. [*Plin. Pan.* 20, 2. Affect[…] aliis castitas, tibi ingenita et innata. V. *Gieri*[…] ℙ Pro non natus. *Tert. adv. Herm.* 5. et 18. [...] natus Deus: an non et innata materia? *Pr*[…] *Apoth.* 245. natum scimus ab innato. Adde *ib.*

INNĀVĬGĀBĬLIS, e, adj. ἄπλοος, ubi quis [na]vigare non potest. *Liv.* 5, 13. Adeo ut viae cl[au]sae, Tiberis innavigabilis fuerit.

INNĀVĬGANS, antis, adj. qui navigat. *Mel*[…] 1. *in.* Europe est modo sinistro latere innavig[an]tium apposita.

INNECTO, is, exui, exum, a. 3. ἐμπλέκω, ἐνε[…] colligare, adnectere, circumligare. *Virg. A.* 7, [...] fit tortile collo Aurum, ingens coluber: fit lo[ngae] taenia vittae, Innectitque comas; et *ib.* 8, 661 [...] ctea colla Auro innectuntur; et *ib.* 5, 425. [...] paribus palmas amborum innexuit armis, *h. e.* [cae]stibus palmas induit. *Ov. Trist.* 5, 3, 3. I[nne]ctere tempora sertis. *Id. Met.* 10, 378. fauce[s] [...]queo; et *ib.* 11, 240. colla lacertis. *Stat. Th.* [...] 26. brachia collo. *Hor. Epod.* 17, 72. vincla [...]turi. *Sil.* 11, 250. huic meritas innecte cate[nas] (*Bentl. ad Hor. l. c.* negat *innectere vincula a*[…] Latine dici: sed non videtur probare.) *Stat.* [...] 1, 511. ambos Innectens manibus, tecta ulter[iora] ad aulae Progreditur. *Tac. H.* 4, 46. Innecti [...]vicibus, *h. e.* amplecti cervices. *Claud. Rapt.* [...] 2, 241. innectere retia lustris. *Prud. Psych.* [...] rigidas nodis innectier ulnas: *paragoge.* ℙ T[rans]late. *Virg. A.* 4, 51. causas innecte morandi, [...] aliam super aliam affer morandi causam. *Stat.* [...] 5, 743. plures moras innectere. *Tac. A.* 6, [...] Hyrcanis per affinitatem innexus erat. *Sen. H*[…] 416. Innectere mentem, *h. e.* veneficio illigar[e].

*INNERVIS, e, adj. sine nervis, effemina[tus,] enervis. *Sidon. ep.* 1, 6. Ad majora se pingui [...] marcidus et innervis animus attollat. *B. A.*

INNEXUS, a, um, part. ab *innecto*: illig[atus,] nexus. *Colum.* 11, 1. *med.* Mancipia compe[dita] diligenter innexa. ℙ Cum accusativo, Graeco m[ore.] *Virg. A.* 5, 510. de columba: nodos et vincula [...]pit, Queis innexa pedem malo pendebat ab [alto;] et *ib.* 6, 281. Vipereum crinem vittis innexa cr[uen]tis; et *ib.* 7, 669. Herculeoque humeros inn[exus] amictu. ℙ Translate. *Tac. A.* 3, 10. Inn[exus] conscientiae alicujus. *Virg. A.* 6, 604. fraus i[nne]xa clienti, *h. e.* conflata, parata. *Gell.* 19, [...] Motus animi innexi implicatique vigoribus qui[bus]dam mentium.

*INNEXUS, us, m. *Appul. Met.* 2. p. 115. [...] nexu germanitatis una coaluimus. *B. A.*

INNĬDĬFĬCO. V. I. *Plinii* in INAEDIFICO.

INNĪSUS. V. v. sq.

INNĪTOR, eris, ixus, et isus sum, de[p.] ἐνισχυρίζομαι, in aliqua re nitor, incumbo, in[nit]reo: cum dativo aut ablativo. *Plin.* 17, 22. *n.* 15. Vineis breves ad innitendum cannas cir[cum]dare. *Ov. Met.* 14, 655. Innitens baculo. *C*[…] *B. G.* 2, 27. Ut etiam qui vulneribus confecti [pro]cubuissent, scutis innixi proelium redintegra[rent.] *Stat. Th.* 12, 144. Debile carpit iter, fracta[eque] innititur hastae. *Ov. Met.* 3, 599. Doque l[...] saltus, udaeque innitor arenae; et *ib.* 15, 726. [...] nixus moderamine navis. *Liv.* 4, 19. Et ipse [ha]sta innixus se in pedes excepit. *Ov. Met.* 7, [...] Avis innixa alis; et *Pont.* 3, 2, 49. templa v[...] innixa columnis; et *Amor.* 3, 1, 31. pictis in[nixa] cothurnis. *Plin.* 16, 31, 56. Arbores radicibus [in]nituntur. ℙ Cum accus. et *in* praepos. *Plin.* 7, [...] 54. In Pansam fratrem innixus. ℙ *Inniti* etiam [di]citur de eo, qui incumbit premendi causa. [...] *B. Afr.* 84. Cum elephantus lixam sub pede [...]ditum, deinde genu innixus, pondere suo prem[eret] atque enecaret. ℙ Translate. *Cic. Har. resp.* [...] *extr.* Vix haec, si undique fulciamus, jam l[abe]facta, vix, inquam, innixa in omnium nostrum [hu]meris cohaerebunt. *Tac. A.* 3, 30. Praecip[uus] cui secreta imperatorum innitterentur; et *ib.* 15. [...] Salutem suam incolumitate Pisonis inniti. *Q*[…] 6, 1. *med.* Omnia curae tutelaeque unius in[nixa]. *Id.* 12, 10. *med.* Syllabae nostrae in *b* litter[am] et *d* innituntur, *h. e.* desinunt, et veluti in[cum]bunt. [*Plin. Pan.* 66, 5. tuisque promissis [...] et innixi.] ℙ Pro *innixus* dicitur etiam *inn*[…] ut ab *enitor enisus*. *Tac. A.* 2, 29. Lectica [in]tus ad fores curiae, innisusque fratri, etc. V. [...]XUS, a, um.

INNIXUS. V. v. antec. *Innixum sidus* ap. *A*[…] *Arat.* 205. est Engonasi. V. h. v.

INNO, as, avi, atum, n. 1. εἰσνέω, in ali[quo] loco nare, innatare. *Virg. A.* 10, 222. inna[bant] pariter, fluctusque secabant; et *ib.* 8, 93. fl[...] pictas innare carinas; et 691. pelago credas in[nare] revulsas Cycladas. *Liv.* 21, 26. *extr.* Alveos [in]formes (nihil, dummodo innare aquae, et ca[pere] onera possent, curantes) raptim faciebant. [...] *A.* 3, 142. fluviosque innare rapaces. Sic *ib.* [...] 651. Et fluvium vinclis innaret Cloelia ruptis. [...] *Ner.* 12. Marina aqua innantes beluae. *Hor.*

17, 7. dicitur Princeps et innantem Maricae Litibus tenuisse Lirim.

NNOBILITATUS, a, um, adj. ignobilis. *Lampr. g.* 4. Quae nobilitatos maritos non habuerant, innobilitatae remanerent.

NNOCENS, entis, adj. ἄκακος, ἀβλαβής, qui nonemini, qui damni in culpa non est, innocuus, oxius. [*Discrimen inter *innocens* et *innoxius* larat locus *Pl. Capt.* 3, 5, 7. Decet innocen- servum atque innoxium Confidentem esse, suum herum potissimum. Cf. *Ps.* 1, 5, 45. scil. *ocens* signif. eum, qui in certa quadam re nipeccavit; *innoxius* pertinet ad eum, qui omnino idet animo fraudis nescio (*der reines Herzens*). *Serv.* ad *Virg. A.* 10, 301. Innocens re, intius animo dicitur. Cf. *Popm.* p. 407.] *Cic. c.* 5, 14. Innocens is dicitur, non qui leviter et, sed qui nihil nocet. *Id. Rosc. Am.* 20. Inens si accusatus sit, absolvi potest: nocens nisi usatus fuerit, condemnari non potest. *Id. Verr.* 4, 4. Vir integer, innocens, religiosus. *Id. t.* 48. Erat et bonus vir, et innocens. *Mart.* 44. Vir justus, probus, innocens. *Ter. Ad.* 2, 1. Ferte misero atque innocenti auxilium. *Tac.* 4, 34. Verba mea arguuntur: adeo factorum ocens sum. *Flor.* 4, 1. Innocens parricidii. *ell.* 2, 2, 2. Vir alioqui vita innocentissimus.] *Verr.* 2, 2, 33. Innocentissimo patre privaest. *Tac. Agr.* 45. Innocenti sanguine perdi. *Plin. prooem. l.* 33. Innocens et beata vita. *ell.* 1, 11, 6. Innocentes contentiones, i. e. acerbitate factae. V. *Ruhnk.*] ℙ Speciatim *ocens* dicitur, qui abstinet se ab alieno, et macontinet, ne quidquam cuiquam detrimenti in sua inferat: quae laus est praecipua magistram provincialium. *Cic. Verr.* 1, 4. Siciliam ita avit ac perdidit, ut vix per multos annos, inentesque praetores recreari posse videatur. *Sall.* 57. de Catone: Cum strenuo virtute; cum moto pudore; cum innocente abstinentia certabat. *lin. Pan.* 28, 3. Quodque antea principes ad um sui leniendum tumentibus plebis animis obabant, id tu tam innocens populo dedisti, quam ulus accepit; ubi *Gierig.* ita: *innocens* dedit janus, quia nemini illud donum ereptum, et non exorare illo tumentem plebem volebat; *ocens* accepit populus, quia sciebat non se eo rumpi. Adde *Suet. Vit.* 2. vir innocens et intrius.] ℙ Tribuitur et rebus inanimis, quae inuae sunt. *Cic. Fam.* 5, 18. *f.* Epistolam tuam scidi innocentem, nihil enim habebat, quod non in concione recte legi posset. *Mart.* 1, 83. ocens ruina. *Hor. Od.* 1, 17, 21. innocentis ula Lesbii ducere. *Plin.* 23, 7, 67. Nec est s eis pomis innocentior cibus.

NNOCENTER, adv. ἀβλαβῶς, sine noxa, sine a, innoxie. *Quint.* 7, 4. *med.* Innocenter vie. *Tac. A.* 4, 44. Opes innocenter paratae, et deste habitae. *Plin.* 18, 32, 75. Omnia, quae duntur, carpuntur, conduntur, innocentius descente luna, quam crescente fiunt, *h. e.* salus, melius, a damno magis procul. *Tac. H.* 1, Innocentius agere. *Auct. decl. in Sall.* 2. Vita ocentissime acta.

NNOCENTIA, ae, f. ἀβλάβεια, ἀκακία, probitas, gritas, justitia, sanctitas. *Cic. Tusc.* 3, 8. ocentia, quae apud Graecos usitatum nomen lum habet, sed habere potest ἀβλάβειαν. Nam innocentia affectio talis animi, quae noceat nei. *Crassus* ap. *Cic. Or.* 65. Ubi libido domiur, innocentiae leve praesidium est. *Cic. Phil.* 10. Vir summa integritate atque innocentia. *Liv.* 39, 40. Rigidae innocentiae Cato erat.] *n.* 12, 14, 32. Silva turis, divisa certis portious, mutua innocentia tuta est, *h. e.* dum nemo um, quibus eae portiones contigere, alteri no- [*Liv.* 2, 3. Periculosum esse, in tot humaerroribus sola innocentia vivere: i. q. innocen-] ℙ Speciatim est abstinentia, ut in INNO-NS dictum est: et rapacitati, atque avaritiae onitur. *Cic. Manil.* 13. Ac primum quanta inentia debent esse imperatores! Adde *Nep. Arist.* et 2. [*Primo *Nep.* loco latiori significatione endum est v. *innocentiae*. V. *Brem.* qui ad undum comparat *Caes. B. G.* 1, 40. Cf. *Schwarz. Plin. Pan.* 30, 2. 37, 1. 38, 5. et *Kritz.* ad *l. Cat.* 12, 1.] ℙ Tribuitur et brutis, et rebus nimis. *Plin. H. N. f.* Italia principatum obtis nemorum salubritate, ferorum animalium inentia, soli fertilitate, etc. *Pall.* 1, 35. *med.* entes spiritus innocentia fumi graveolentis exat.

INNOCIA, ae, f. ἀβλάβεια, Innocentia, ap. *Gloss. Salm.* ad *Solin.* p. 325. *B. A.*

NNOCUE, adv. non nocendo, ἀβλαβῶς. *Suet. n.* 19. Sagittas tanta arte direxit, ut omnes intervalla digitorum innocue evaderent. *Ov. Am.* 1, 640. Innocue vivere.

NNOCUUS, a, um, adj. ἀβλαβής, active est qui nocet, innoxius. [*Haec vox usque ad Plinium jorem nonnisi apud poetas occurrit. Ita *Doe-* *l.* 2, 155. Ceterum *id. ib.* ita discernit *innocuus innoxius*, ut hoc per *unschädlich von Natur*, illud per *unschuldig* vertendum censeat: coll. *Ernest. synonym. n.* 1359. Virum *innocentem* damnari, injustum; *innocuo* civi fortunas adimi, injurium; *innoxium* opprimere inhumanum est.] *Ov. Met.* 14, 299. Spargimur innocuae succis melioribus herbae. *Plin.* 8, 34, 52. Luporum genus innocuum homini. *Id.* 18, 17, 44. *n.* 2. Imber leguminibus innocuus. *Ov. Met.* 9, 373. Viximus innocuae. *Id. Trist.* 2, 273. Agere causas innocuas, *h. e.* innocentium; et *ib.* 3, 9, 26. Innocuum rigido perforat ense latus. *Virg. A.* 7, 229. Diis sedem exiguam patriis, litusque rogamus Innocuum, *h. e.* quod sine aliorum damno possideamus. ℙ Passive cui non nocetur. *Virg. A.* 10, 301. sedere carinae Omnes innocuae. *Ov. Fast.* 4, 800. Aeneas, Innocuum cui dedit ignis iter. *Claud. Cons. Mall. Theod.* 330. Fida per innocuas errent incendia turres.

INNODATUS, a, um, part. ab *innodo*, ἐνδεδεμένος, vinctus, nodo constrictus. *Ammian.* 28, 6. *f.* Innodato gutture laquei nexibus interire. ℙ Translate. *Imp. Justin. Cod.* 4, 31, 14. Si causa liquida sit, et non multis ambagibus innodata, *h. e.* implicata, involuta, obscura.

INNODO, as, avi, atum, a. 1. περιστρέφω, nodo constringo. Translate. *Sidon. ep.* 9, 9. *f.* Spiris categoricis lubricas quaestiones innodare.

INNOMINABILIS, e, adj. ἀνώνυμος, qui nomine significari non potest. *Tert. adv. Valent.* 37. Inexcogitabilis, inenarrabilis, innominabilis. *Appul. Dogm. Plat.* 1. Indictus, innominabilis.

*INNOMINATUS, a, um, adj. *Sarisb.* 2, 27. *B. A.*

*INNOTESCENTIA, ae, f. *Sarisb.* in *Epist. B. A.*

INNOTESCO, is, tui, n. 3. διαγνωρίζομαι, notus fio. Usum habet fere in praeteritis. *Phaedr.* 1, 10. Quicumque turpi fraude semel innotuit, Etiam si verum dicit, amittit fidem. *Ov. Amor.* 3, 12, 7. nostris innotuit illa libellis. *Plin.* 35, 11, 40. *n.* 33. Ctesilochus petulanti pictura innotuit. *Suet. Ner.* 42. Carmina, quae vulgo innotuerunt. *Just.* 12, 2. Ubi Appulis oraculum innotuit. ℙ In aliis temporibus. *Val. Max.* 8, 14. *n.* 3. *extr.* Etiam sceleribus innotescere non dubitarunt. *Auct. dial. de Or.* 10. Quando enim rarissimarum recitationum fama per tot provincias innotescat? *Capitol. Maxim.* 2. Innotescendi sub Severo imperatore prima haec fuit causa. *Macr. Somn. Scip.* 1, 1. Ut liquido mens operis innotescat. *Ulp. Dig.* 4, 9, 3. Ut innotesceret praetorem curam agere reprimendae improbitatis. Al. leg. *Praetor*, Graeca loquendi ratione. ℙ Pro cognoscere. *Id. ib.* 26, 7, 4. *f.* Ex quo innotuit tutor, se esse tutorem. Ita *Torrent.*, alii *tutori*. ℙ Etiam pro notum facere usurpari posse, affirmat *Salm.* non uno in loco Historiae Augustae [*V. *Cort.* ad *Lucan.* 5, 776.]: et legitur *in c.* 7. *Soliloquior.* quae olim *Augustino* tribuebantur. Sed neque hic, neque praecedens dicendi modus satis Latinus est. [*Duk. Lat. Ict.* 347.]

INNOTITIA. V. IGNOTITIA.

INNOTO, as, a. 1. pro noto, adnoto, tribuunt quidam *Hyg. Astr.* 4, 1., sed dubia est ejus loci scriptura.

INNOTUS, pro ignotus legitur a quibusdam ap. *Ammian.* 29, 2. Ultimi sanguinis et innoti.

INNOVATIO, onis, f. actus innovandi, renovatio. *Tert. adv. Marc.* 1, 1. Innovationis ejus occasio aliquid adjicere persuasit. *Arnob.* 1, 7. Rerum innovatio. Adde *Appul. Trismeg.*

INNOVATUS, a, um, part. ab *innovo*: renovatus. *Minuc. Fel. Octav.* 11. *f.* Vellem sciscitari, utrumne sine corpore, an cum corporibus; et corporibus quibus, ipsisne, an innovatis resurgatur. [*Inscr.* in *Giorn. di Firenze an.* 1789. p. 454. Villa fundi Barbani a solo innovata Antonino Aug. et Advento Cos., *scil.* an. a Chr. n. 218. *F.*] Adde *Lact.* 7, 22. *med.*

INNOVO, as, avi, atum, a. 1. ἐγκαινόω, νεόω, novum facio, renovo. *Pomp. Dig.* 1, 2, 2. *f.* Labeo fiducia doctrinae fretus, plurima innovare instituit. ℙ Translate. *Cic. Pis.* 36. *extr.* Cum tibi spe falsa animos rumor inflasset, quo te modo ad tuam intemperantiam, scelerate, innovasti? *h. e.* iterum ad intemperantiam rediisti.

INNOX, pro innoxius habetur in tribus *Inscr.* ap. *Reines. cl.* 20. *n.* 144., 145. et 317., quae monumenta Christianorum sunt, et sequioris aevi.

INNOXIE, adv. innocue. *Plin.* 31, 9, 45. Sal emollit alvum in vino mixtus, innoxie. *Vopisc. Aurel.* 4. Quod vinctum fasciola Aurelianum aquila innoxie de cunis levaverit. *Minuc. Fel. Octav.* 33. Deum caste, innoxie, religioseque coluerunt.

INNOXIUS, a, um, adj. ἀβλαβής, innocuus, innocens. *Pl. Capt.* 3, 5, 7. Decet, innocentem servum atque innoxium, confidentem esse, suum apud herum potissimum. [*De discrimine inter *innoxius* et *innocens* v. h. v. Quid *innocuus* differat, dictum est in h. ipso verbo.] *Ov. Met.* 9, 628. non possum innoxia dici. *Nep. Milt.* 8. *f.* Maluit eum innoxium plecti, quam, etc. *Cato* ap. *Prisc.* 3, 601. Animus innoxior. Al. leg. *innoxiior*. [*Recentiores Lexicographi in sequentibus exemplis primam h. v. significationem viderunt.] *Tac. H.* 4, 20. Innoxium iter, *h. e.* in quo miles nemini nocet. [*Herzog.* ad *Sall. Cat.* 39, 2. v. innoxium h. l. passive positum dicit.] *Plin.* 8, 59, 84. Quaedam animalia indigenis innoxia, advenas interimunt. *Id.* 14, 2, 4. *n.* 4. Vitis viribus (*bibentium*) innoxia. *Id.* 21, 31, 105. Innoxia medicamina. *Id.* 10, 37, 52. Innoxia vulnera, *h. e.* sanabilia. *Id.* 3, 5, 6. Innoxii saltus, *h. e.* in quibus nullum est a noxiis animalibus periculum. *Tac. H.* 3, 47. *extr.* Hinc, vel illinc appellere, indiscretum et innoxium est. [*Boettich.* in *Lex. Tac.* p. 276. hunc locum ad eos refert, in quibus *innoxius* passive, i. q. tutus, ponitur.] ℙ Cum genitivo *Sever. Aetn.* 354. fax innoxia rapti, *h. e.* quae nihil corripit, uritve. Al. aliter leg. ℙ Passive (ut INNOCUUS) est is, cui non nocetur. *Colum.* 2, 10. *med.* Faba sic condita, a curculionibus erit innoxia. *Lucan.* 9, 892. gens a saevo serpentum innoxia morsu. *Sall. Cat.* 40. Hi magistratus, provincias, aliaque omnia tenere; ipsi innoxii, florentes, sine metu aetatem agere. *Colum.* 12, 38. *extr.* Quod non decoxeris, poterit innoxium durare biennio. Sic *ib.* 45. Mel exanimum corpus hominis per annos plurimos innoxium conservat. [*Adde *ib.* 5, 9. Ut sit innoxius ab injuria pecorum; et *Curt.* 9, 4, 11. Leviora (navigia) quum et ipsa nequirent regi, in ripam tamen innoxia expulsa sunt. *Tibull.* 2, 5, 63. Sic usque Sacras innoxia laurus Vescar. *Lucr.* 6, 394. Innoxius volvitur in flammis. ℙ Peculiari significatione dicitur ap. *Tac. A.* 13, 34. *Paupertas innoxia*, in qua noxa s. culpa non est, i. e. quae sine culpa contracta est. *Boettich. l. l.*]

INNUBILO, as, a. 1. nubilum induco, obscuro. *Solin.* 53. *med.* Orbiculi lapillorum rufo colore innubilantur. *August. ep.* 238. Serenitatem gaudii foeda innubilare tristitia.

INNUBILUS, a, um, adj. αἴθριος, non nubilus, clarus, serenus. *Lucr.* 3, 21. semperque innubilus aether Integit.

INNUBIS, e, adj. ἀνέφελος, qui est sine nubibus. *Sen. Herc. Oet.* 238. Et fulsit Iole, qualis innubis dies.

INNUBO, is, psi, ptum, n. 3. ἐγγαμέω, est transire ad domum mariti. Unde *innubere in illustrem familiam* dicuntur mulieres, quae nobili viro nubunt. *Liv.* 1, 34. Ea cum innupsisset. Al. leg. *Ea, quae innupsisset.* [*Id *Bauer.* in *ind.* h. v. explicat: quibus, in quae, in quam domum. Ceterum *Cort.* ad *Lucan.* 3, 23. (ubi *Grot.* secutae edd. omnes *innupsit*) *innubere* interpr. infra suum ordinem humiliori nubere.] *Ov. Met.* 7, 856. Ne thalamis Auram patiare innubere nostris. ℙ Per catachresin sumitur pro *transire* in genere. *Lucil. Sat.* 6. Invadere atque innubere censent. Ita *Non.* 2. *n.* 431.

INNUBUS, a, um, adj. ἄγαμος, ut mulier innuba, quae nunquam nupsit. *Ov. Met.* 14, 141. contempto munere Phoebi Innuba permaneo. Sic *laurus* dicitur *innuba* propter Daphnen virginem, quam fabulantur in laurum fuisse conversam. *Ov. Met.* 10, 92. Nec tiliae molles, nec fagus, et innuba laurus.

*INNUCLEATUS, a, um, adj. non enucleatus. *Plin. Valer.* 1, 7. Uvae passae, innucleatae, *h. e.* ex quibus nuclei non exempti. *B. A.*

INNUMERABILIS, e, adj. ἀναρίθμητος, qui numerari non potest. *Cic. in Senat.* 5. Cum innumerabilis multitudo bonorum de Capitolio ad eum supplex sordidata venisset. *Id. Quint.* 11. Doce, te petiisse ab eo istam nescio quam innumerabilem pecuniam. [*V. *Schütz.* in *cl. Cic.* s. h. v.] *Hor. Od.* 3, 30, 4. Innumerabilis annorum series. *Gell.* 14, 1. *med.* Infinito prope, et innumerabili numero annorum. *Plin.* 2, 23, 21. Innumerabilis multiplicatio. [*Vell.* 2, 46, 1. Innumerabilia millia hostium.]

INNUMERABILITAS, atis, f. ἀπειρία, infinitas. *Cic. N. D.* 1, 26. Tamen pleraque dicit eadem, atomos, inane, imagines, infinitates locorum, innumerabilitatemque mundorum. *Id. ib.* 39. Innumerabilitas atomorum. *Arnob.* 3. p. 132. *in.* ed. *Herald.* Per suboles subolum multiplicata semper innumerabilitas ampliatur. *B. A.*

INNUMERABILITER, adv. sine numero. *Lucr.* 5, 274. Aera nunc igitur dicam, qui corpore toto Innumerabiliter privas mutatur in horas. [*Adde *Cic. Div.* 1, 13. *extr.*]

INNUMERALIS, e, adj. idem ac innumerabilis *Lucr.* 2, 1084. Non esse unica, sed numero magis innumerali.

*INNUMERATUS, a, um, adj. innumerosus. *Tertull. adv. Marc. carm.* 2. *v.* 17. Innumerata Dei miracula. *B. A.*

[INNUMEROSUS, a, um, adj. idem ac numerosus. *Coripp. Joann.* 5, 662. jam crescit iniquis Innumerosa manus. *F.*]

INNUMERUS, a, um, adj. ἀνάριθμος, innumerabilis. *Cic. Or.* 2, 22. *extr.* Isocrates, cujus e ludo, tanquam ex equo Trojano, innumeri principes exierunt. Al. rectius leg. *meri.* [*Ita *Orell.* negans esse *innumerus* v. Ciceronianum. Vulgatam nuperrime defend. *Schütz.*, *Müll.* et *Ellendt.* ad

Brut. p. 29.] *Virg. A.* 6, 706. Hunc circum innumerae gentes, populique volabant. *Ov. Trist.* 5, 12, 20. Cinctus ab innumero me tenet hoste locus. *Id. Her.* 16, 366. de Hectore: Unus is innumeri militis instar habet. *Mart.* 8, 55. Innumero quoties silva leone furit. [**Tibull.* 2, 3, 42. Ut multo innumeram jugere pascat ovem.] *Plin.* 6, 17, 21. Multitudo populorum innumera. *Id.* 18, 26, 45. *n.* 2. Innumera rusticos cura distringit. *Id.* 29, 2, 10. Innumeros prope usus habent. *Lucr.* 2, 1052. innumero numero semina. *Val. Fl* 2, 130. innumerum flatus confingis equorum: pro innumerorum. *Plaut.* epitaphio, quod sibi ipse composuit, teste *Varrone* ap. *Gell.* 1, 24. Scena est deserta, dein Risus, Ludu', Jocusque, Et numeri innumeri simul omnes collacrumarunt, *h. e.* innumerabiles versus comici, quos conscripsit. *Turneb. adv.* 10, 12. alterum ab altero distinguit commate, et per *numeros* comicos versus, per *innumeros* prosam orationem intelligit, quae sine numeris est: ut *in* sit privativa. Additque eodem modo interpretandum esse illud *Auson. Idyll.* 4, 47. tu flexu, et acumine vocis Innumeros numeros doctis accentibus effer. *Scalig.* in *Lect. Auson.* 2, 17. nihil distinguendum censet, sed versus comicorum *innumeros* appellari, quia numeri quidem sunt, sed lege soluti, ut ait *Hor. Od.* 4, 2, 12., et prosae orationis similes. Sunt etiam qui ita scribi ap. *Auson.* volunt, *in numeros numeros*, ut dicat, effer numeros doctis accentibus in numeros, h. e. ad musicae leges. *Barth. advers.* 37, 11. putat etiam *Cic. Div.* 1, 21. *extr.* dixisse *innumerum*, numeris non inclusum: sed ibi longe aliter alii leg. [*In optimis edd. ut ap. *Orell.* leg. *quod in Numerii Fabii Pictoris Graecis annalibus ejusmodi est*, etc.] ℙ [*Innumerum* absolute more adverbii. *Tert. Exhort. castit.* 6. Innumerum nubere. *F.*]

INNŬO, is, ui, utum, n. 3. ἐπινεύω, signo aliquo capitis voluntatem ostendo. *Ter. Eun.* 4, 5, 9. Abiens innuit mihi. *Id. Ad.* 2, 1, 17. Ne mora sit, si innuerim, quin pugnus in mala haereat. *Pl. Rud.* 3, 4, 26. Vos adeo, ubi ego innuero vobis, si ne ei caput exoculassitis, ego vos virgis circumvinciam. *Auct. ad Her.* 4, 26. Si iste suos hospites rogasset, immo innuisset modo, hoc facile perfici posset. Al. aliter leg. [*Vulg. exhibet *Orell.* Cf. *Liv.* 8, 4. Respondeamusque Romanis, nos, ubi innuerint, posituros arma.] *Juven.* 3, 317. Nam mihi commota jamdudum mulio virga Innuit. *Vitr.* 8, 5. *extr.* Aqua innuetur his signis esse tenus, et in summa salubritate.

INNUPTĂ, ae, adj. mulier, quae non nupsit. *Virg. G.* 4, 476. pueri, innuptaeque puellae. *Id. A.* 2, 31. Innupta Minerva. [**Ov. Met.* 1, 476. Innuptaeque aemula Phoebes. *Sil.* 2, 75. Innupta manus, i. e. Amazones.] ℙ Absolute. *Catull.* 62, 6. Cernitis, innuptae, juvenes? consurgite contra; et 64, 78. Electos juvenes simul, et decus innuptarum. ℙ *Innuptae nuptiae*, quae contra jus fasque factae sunt. *Vet. Poeta* ap. *Cic. Orat.* 3, 58. Qua tempestate Paris Helenam innuptis junxit nuptiis. Sic *insepulta sepultura* ap. *Cic.* et *funera ne funera* ap. *Catull.* et Graecis ἄγαμος γάμος. ℙ *Innupta bos*, ap. *Sen. Oed.* 373., quae marem nondum est experta. Al. tamen leg. *infausta*.

INNUTRĬBĬLIS, e, adj. qui non nutrit. *Coel. Aurel. Acut.* 2, 9. *f.* Juscellum innutribile.

INNUTRĬO, is, a. 4. ἐντρέφω, in aliquo loco nutrio, vel simul nutrio. *Sil.* 2, 286. ne castris innutriretur et armis. *Sen. ep.* 2. Vide ne ista lectio multorum auctorum habeat aliquid vagum et instabile. Certis ingeniis immorari et innutriri oportet, si velis aliquid trahere, quod in animo fideliter sedeat.

*INNUTRĬTĬO, onis, f. ap. *JCtos* in *Cod. B. A.*

INNUTRĬTUS, a, um, part. ab *innutrio*: nutritus in aliqua re, vel loco. *Plin. ep.* 9, 33. Donec homines innutritos mari subiret timendi pudor. *Suet. Aug.* 3. Innutritus amplis opibus. [*Coll. *ib. Cal.* 8. patriis nutritus in armis. Ita *Plin. Pan.* 16, 1. Innutritus bellicis laudibus; ubi V. *Schwarz. Vell.* 2, 94, 1. Innutritus coelestium praeceptorum disciplinis.] *Sen. Consol. ad Polyb.* 21. *f.* Liberalibus disciplinis non innutritus tantum, sed inatus est. ℙ Item non nutritus. *Coel. Aurel. Acut.* 1, 17. *med.* Aegrotantem innutritum relinquere.

ĪNO, us, f. Ἰνώ, filia Cadmi et Hermiones, soror Semeles, uxor Athamantis Thebarum regis, nutrix Liberi Patris. Cum illam et filium Melicerten Athamas Junonis, seu Tisiphones instinctu furens, tanquam leaenam et leonem insequeretur, una cum filio se de scopulo praecipitem misit in mare: et Deorum miseratione ambo in Deos marinos versi sunt, et Ino quidem Leucothea, et Matuta dici coepit, Melicertes vero Palaemon, et Portumnus. *Ov. Met.* 4, 416. et sqq. et *Fast.* 6, 485. et sqq. et *Cic. Tusc.* 1, 12. *extr.* Adde his *Hyg. fab.* 2, 4, 224. et 243., quibus locis modo *Ino, us*, Graeco more, modo Latino *Ino, onis*, declinat. Porro *cit. fab.* 2. aliter rem narrat: scilicet voluisse eam Phrixum et Hellem, ejusdem Athamantis, sed ex alia uxore, filios interficere, eisque insidias struxisse: re cognita, Athamantem ultionis ergo ipsam interficere voluisse: et primo quidem, insania ab Jove objecta, Learchum filium occidisse: deinde cum Ino quoque cum altero filio Melicerte necare vellet, hos fuga mare petiisse, seque in illud praecipitasse, etc. V. dicta in ATHAMAS.

ĬNŎBAUDĬENTĬĂ, ae, f. inobedientia. *Tert. adv. Marc.* 4, 17. *f.*

ĬNŎBAUDĬO, is, a. 4. non obedio. *Tert. adv. Marc.* 16. ex *Exod.* 23, 21.

*INOBEDIENS, entis, adj. non obediens. *Vulg. Interpr. Deuteron.* 8, 20. et *Tit.* 1, 10. *B. A.*

ĬNŎBĔDĬENTER, adv. *August. C. D.* 14, 17. Voluntatem libido inobedienter movebat.

ĬNŎBĔDĬENTĬĂ, ae, f. παρακοή, ἀπείθεια. *August. C. D.* 14, 17. Damnata culpa inobedientiae. *Hieron. Quaest. Hebraic. ad Reg.* 2, 1. Saulus per inobedientiam periit.

*ĬNŎBĔDĬO, is, a. 4. non obedio. *Ambros. Serm. Epiph.* 1. A paradiso recessistis superbiendo, inobediendo et cibum prohibitum comedendo. *B. A.*

ĬNŎBĒDUS, a, um, adj. non obediens. *Arnob.* 7, 248. Ut ab ipso patre terror coercitionis inciperet, apud quem causa tanti fuerat motus, et inobeda cessatio. Al. leg. *et in obeundo*.

[ĬNOBJURGĀTUS, a, um, adj. non objurgatus. *Charis.* 1, 41. Utcumque dixeris, jure inobjurgatum est, *h. e.* irreprehensum. *F.*]

ĬNOBLECTOR, aris, dep. 1. in aliqua re oblector. *Tert. adv. Herm.* 18. Inoblectabatur in filiis hominum.

ĬNOBLITTĔRĀTUS, a, um, adj. non oblitteratus, non deletus. *Tert. Anim.* 24. Scientia inoblitterata.

ĬNOBLĪTUS, a, um, adj. perpetuo memor. *Ov. Pont.* 4, 15, 37. Semper inoblita repetam tua munera mente.

ĬNOBRŪTUS, a, um, adj. non obrutus. *Ov. Met.* 7, 356. Deucalioneas effugit inobrutus undas.

ĬNOBSCŪRĀBĬLIS, e, adj. qui obscurari non potest. *Tert. Anim.* 3. Inobscurabilis regula.

ĬNOBSCŪRO, as, a. 1. ἀμαυρόω, obscurum reddo. *Cic. Phil.* 9, 5. Nulla ejus legationem posteritatis inobscurabit oblivio. Alii leg. *obscurabit*. [*Ita *Orell.*]

ĬNOBSEPTUS, a, um, adj. non septus. *Lact. Opif. D.* 8. Aurium foramina inobsepta.

ĬNOBSĔQUENS, entis, adj. contumax, non obsequens, ἀπειθής. *Sen. Hippol.* 1068. Inobsequentes protinus frenis equi Rapuere currum. *Sen. alter praef. Q. N. f.* An a magno artifice prave formentur multa, non quia cessat ars, sed quia id, in quo exercetur, saepe inobsequens arti est.

*ĬNOBSĔQUENTĬĂ, ae, f. inobedientia. *Jul. Valer. res gest. Alex. M.* (ed. *A. Maio*) 2, 21. Quod eorum culpa inobsequentiae argueremini. *B. A.*

ĬNOBSERVĀBĬLIS, e, adj. qui observari non solet, aut potest. *Plin.* 2, 17, 15. Cujus est maxime inobservabilis cursus. *Catull.* 64, 115. Ne labyrintheis e flexibus egredientem Tecti frustraretur inobservabilis error.

ĬNOBSERVANS, antis, adj. non observans. *Pall.* 1, 25. *med.* Quod si inobservantes homines sub aere deprehendant, etc.

ĬNOBSERVANTĬĂ, ae, f. indifferentia circa rem aliquam. *Suet. Aug.* 76. Ex hac inobservantia nonnunquam solus vel ante initum, vel post dimissum convivium coenitabat. [*Al. leg. *observantia*. V. *B. Crus.*]

ĬNOBSERVĀTUS, a, um, adj. ἀπροσφύλακτος, non observatus. *Mart.* 8, 32. Luserat hos casus, nisi inobservata maneret. *Ov. Fast.* 3, 111. Inobservata sidera. *Sen. Q. N.* 3, 26. *med.* Tempus inobservatum et incertum. [*Cf. *Ov. Met.* 2, 544. et 4, 341.]

ĬNOBSŎLĒTUS, a, um, adj. non obsoletus. *Tert. Resurr. carn.* 58. Vestimenta inobsoleta et indetrita.

ĬNNOCCĀTUS, a, um, part. ab *inocco*, occatus. *Colum.* 3, 15. Pastinatio emundata, inoccata, et aequata.

ĬNOCCĬDŬUS, a, um, adj. qui occasu non absconditur. *Lucan.* 8, 175. Axis inocciduus, gemina clarissimus Arcto. [*V. *Cort.* ad h. l.] *Claud. Rapt. Pros.* 3, 400. ignes inoccidui *Arnob.* 2, 68. Vita continua et inoccidua. ℙ Translate. *Stat. Th.* 6, 277. Spectat inoccidiuis stellatum visibus Argum, *h. e.* oculis semper vigilantibus.

ĬNOCCO, as, avi, atum, a. 1. ἐμβωλοκοπέω, est semen cooperire, quod fit, cum semen in agro seminatum est, et glebas sarculis, aut cratibus dissolvimus, ut semen humo contegatur: ex *in*, et *occo*. *Colum.* 2, 8. Semen, quod sicco solo ingestum, et jam innoccatum est. *Id.* 11, 2. *med.* Sementi facta, innoccare oportet quod sparseris.

ĬNŎCŬLĀTĬO, onis, f. ἐνοφθαλμισμός, actus inoculand, insitio per oculum, cum gemma seu oculus arboris cum exiguo cortice, alterius arboris delibrato cortici inseritur: quae et emplastratio dicitur, ut *Cato R. R.* 42., *Colum.* 5, 11. et 11, 2. *med.* et *Pall.* 7, 5. docent. ℙ Olim inoculatio alio modo fiebat, scil. fistula aperiendo in arbore oculum cortice inciso; semenque seu surculum includendo, eadem fistula sub... tum ex alia: quae sunt verba *Plin.* 17, 14, ... qui proinde *ib.* 16, 26. recte eam ab emplastra... ne distinguit. [Consule *Schneiderum* ad *Colum.* 11. *F.*]

ĬNŎCŬLĀTOR, oris, m. qui inoculat. *Plin.* ... 33, 76. Hunc caveat insitor calamis, gemmis... inoculator.

ĬNŎCŬLĀTUS, a, um, part. ab *inoculo*, inoculationem insitus. Translate. *Appul. Met.* ... Bullis aureis inoculatus, *h. e.* distinctus, orna...

ĬNŎCŬLO, as, avi, atum, a. 1. ἐνοφθαλμ... insitionem per oculum facere, eo modo quo in... OCULATIO dictum est. *Colum.* 11, 2. *med.* diebus arbores ficorum inoculantur: quod genus... sitionis emplastratio vocatur. *Pall.* 12, 7. ... Mense Junio persicus inoculari potest: quod em... strari dicitur. ℙ Translate. *Macr. Somn. Scip.* 1. Ad hunc justitiae affectum pectoribus inocul... dum, *h. e.* inserendum, imprimendum.

[ĬNŎDĬĀTUS, a, um, adj. minime exosus. ... *Tir.* p. 77. Odiosus, inodiatus, perosus, p... diatus. *F.*]

ĬNŎDŌRO, as, a. 1. odore inficio. *Colum.* 3. *med.* Allium sic satum, et rursus sic reco... tum, existimatur neque acerrimi saporis exist... neque mandentium halitus inodorare.

ĬNŎDŌROR, aris, atus sum, dep. 1. est ind... re, quod in occulto latet. *Cic. Att.* 2, 25. ... biliter enim inodoratus est, sicut nosti. Ita ... *Manut.* Alii melius *moratus*. [*Ita *Orell.*]

ĬNŎDŌRUS, a, um, adj. ἄνοδμος, qui est ... odore. *Pers.* 6, 35. urnae ossa inodora dabit ... *e.* nullis unguentis condita. Al. leg. *inhonora*. ... *pul. Met.* 4. Flos inodorus. ℙ Item carens s... odoratus. V. INAUDITUS.

ĬNOFFENSĒ, adv. ἀβλαβῶς, sine offensi... *Gell.* 6, 2. Omnem illam vim, quae de fato ... trinsecus ingruit, inoffensius tractabiliusque tr... mittunt.

ĬNOFFENSUS, a, um, adj. ἀβλαβής, qui non ... fenditur, illaesus. *Plin. ep.* 6, 4. Voluptates, ... gionisque abundantiam inoffensa transmitteres. ... 2, 1. Ut omnia fere vitae suae tempora valet... ne inoffensa vixerit. *Tibull.* 1, 8, 62. Inoffen... pedem referre. *Pall.* 1, 3. Inoffensum lumen ... lorum. *Virg. A.* 10, 292. Sed mare inoffen... crescenti allabitur aestu. *Ov. Trist.* 1, 9, 1. ... tur inoffensae vitae tibi tangere metam, *h. e.* ... cis, nullis vexatae malis. *Quint.* 1, 1. *f.* Ino... sa atque indubitata litterarum inter se conjun... *h. e.* ad quam quis legendo non offendit, nec ... ratur; et 10. Structura quaedam et inoffensa ... pulatio vocum, *h. e.* plana, aequabilis, ut in ... ferendo quis non offendat, et retardetur. *Sen.* ... 52. Inoffensa et molliter lapsa oratio. *Mart.* 209. Inoffensa via currere, *h. e.* expedita. ... *H.* 1, 48. Cursu honorum inoffenso, legioni ... praeturam praepositus, *h. e.* expedito, et non i... rupto. *Lucan.* 8, 201. Cogit inoffensae currus ... cedere metae.

*ĬNOFFĬCĬOSĒ, adv. *JCt.* in *Digest. B.* ...

*ĬNOFFĬCĬŌSĬTAS, atis, f. *Salvian. Epis... Ruricius ep.* 2, 15. *B. A.*

ĬNOFFĬCĬŌSUS, a, um, adj. qui contra offic... facit, ἄχαρις, illiberalis, inhumanus. *Cic. Att.* ... 27. De epistola ad Caesarem, nobis vere se... rectissime placuit, ut isti ante legerent: a... enim fuissemus et in hos inofficiosi, et in nos... psos periculosi. *Ulp. Dig.* 37, 14, 1. Si libe... inofficiosus patrono sit, castigari eum, et di... oportet. *Tert. Apol.* 40. Humana gens inoffic... Dei, *h. e.* negligens. ℙ Inofficiosum testamen... inquit *Paul. Sentent.* 4, 5. est, quod frustra li... exheredatis, non ex officio pietatis videtur ... conscriptum. *Cic. Verr.* 3, 42. Testamentum ... Annius fecerat non improbum, non inofficio... non inhumanum. Ubi *Ascon.* Haec testamenta ... solent valere, nam improbum, contra leges: i... ciosum, contra merita, inhumanum, contra p... tem. *Ulp. Dig.* 5, 2. qui *De inofficioso testam...* inscribitur, *l.* 1. Sciendum est, frequentes ... inofficiosi querelas. Omnibus enim tam parenti... quam liberis de inofficioso licet disputare.

ĬNŎLENS, entis, adj. non olens, ἄνοδμος. ... *cret.* 2, 849. inolentis olivi Naturam, nullam ... mittat naribus auram.

ĬNŎLESCO, is, ēvi, ŏlĭtum, n. 3. ἐμφύ... idem quod cresco, in, vel cum aliqua re adol... coalesco: ab *in*, et *olesco*. *Virg. G.* 2, 76. ... aliena ex arbore germen Includunt, udoque do... inolescere libro. *Colum.* 4, 29. *med.* Tradu... materno sustinetur ubere, dum inolescat, *h.* ... aliena vite crescat; et 22. Vastior plaga nisi ... beat superpositam valentem materiam, qua p... inolescere, solis halitu torretur, *h. e.* cresc... circa cortice claudi. *Virg. A.* 6, 739. Multa ... concreta modis inolescere miris. *Sil.* 8, 583. ... ritiem lapidum mersis inolescere ramis, *h. e.* ... cum ramos crescere. *Prud. Hamart.* 830. ... edaces Perpetuis scelerum poenis inolescere ver... ℙ Translate. *Gell.* 5, 21. Assidua veterum ... ptorum tractione inoleverat linguae illius vox, ...

pe offenderat, *h. e.* inhaeserat, et simul quo-
mmodo creverat. *Auson. ep.* 141. Quae nosti
litando velis inolescere menti, *h. e.* inseri, et
ul cum ea crescere. ℙ Active est insero, et
scere facio. *Gell.* 12, 5. Natura induit nobis,
levitque amorem nostri et caritatem. *Auson.*
tiar. act. ad Gratian. 36. Gratiano ejusmodi
nina nostri amoris inolesti, ut, etc. ℙ [Part.
litus ap. *Jul. Valer. res gest. Alex. M.* (ed.
Maio) 1, 33. Inolitum nomen urbi. *F.*] *Ino-*
endus ap. *Gell.* 12, 1. *med.* In moribus inoles-
dis magnam fere partem ingenium altricis, et
ura lactis tenet.

NOMĬNĀLIS, e, adj. mali ominis, inominatus.
l. 5, 17. Tanquam inominalem diem, plerique
nt. Adde *Macr.*, qui e *Gellio* descripsit, *Sat.*
16. *med.*

NOMĬNĀTUS, a, um, adj. κακόφημος, δυσοιώ-
ος, idem quod inominalis, male ominatus. *Hor.*
. 16, 38. mollis et exspes Inominata perprimat
ilia.

NŎPĀCO, as, a. 1. opacum reddo, obumbro,
σκιάζω. *Colum.* 8, 15. Viridia quae inopacant
um receptacula.

ĬNŎPĀCUS, a, um, adj. non opacus. *Gloss.*
l. Inopacus, ἄσκιος. *F.*]

NŎPĔRĀTUS, a, um, adj. non operatus, otio-
. *Tert. adv. Marc.* 2, 11. Nec natura inopera-
debuit continuisse bonitatem.

NŎPĔROR, aris, dep. 1. idem quod operor, fa-
. *Tert. adv. Marc.* 5, 17. ex *ad Ephes.* 1. Ille
peratus est in Christum valentiam suam, susci-
do eum a mortuis.

NŎPERTUS, a, um, adj. non opertus. *Sen.*
sap. 30. Inoperta ac confessa veritas. *Id. V. B.*
Capite inoperto.

NŎPĬA, ae, f. ἔνδεια, ἀπορία, opis carentia, in-
ntia. [*Significat eam hominis conditionem, qua
uria cujuscunque generis, imprimis ad vitam
tentandam rerum necessariarum laborat. Perpe-
Noster exempla miscuit. Primo loco ea poni
ebant, quae v. *inopiae* absolute positam exhi-
t. Quod secus visum *Kärch.*, qui secundo loco
c adscripsit.] *Cic. Inv.* 1, 47. Si propter ino-
m in egestate estis. *Id. Amic.* 8. Num propter
becillitatem atque inopiam desiderata sit amici-
et 9. Amicitiam ex inopia atque indigentia
am volunt. *Id. Cat.* 2, 11. Neque vero ceteras
ias, ornamenta, praesidia vestra cum illius la-
is inopia atque egestate conferre debeo. *Id.*
. 3, 12. Magnum frumenti numerum Rhodum
ehere in Rhodiorum inopia, et fame, summaque
onae caritate. *Pl. Ps.* 3, 2, 9. Si me arbitra-
e isto pacto, Cur conducebas? *Bal.* inopia:
s non erat. *Cic. Quint.* 1. Praesidio esse con-
vim et gratiam solitudini, atque inopiae, *h. e.*
, qui inops est ab advocatis. *Caes. B. C.* 1, 48.
piae subsidium; et *ib.* 3, 17. Inopiam vitare.
Rud. 3, 2, 3. Inopiae opem ferre. *Suet. Tib.*
Alicujus inopiam sustentare. *Tac. A.* 2, 37.
. Defendere ab inopia aliquem; et 38. *extr.*
pudendam inopiam delabi. *Id. H.* 3, 48. Ino-
n alicui facere, *h. e.* afferre. *Id. Agr.* 28. Ad
emum inopiae venire. *Sall. Cat.* 38. Manuum
cede inopiam tolerare. [*Poterat hic conferri
s *Sall.* locus *ib.* 11, 3. Avaritia pecuniae stu-
m habet, quam nemo sapiens concupivit; ea
si venenis malis imbuta corpus animumque viri-
effeminat, semper infinita, insatiabilis est,
ue copia neque inopia minuitur: ubi *Kritz.* con-
edd., qui vv. *copia* et *inopia* trita significatione
ipiunt; et *Tell.*, qui p. 241. *copiam* explic. op-
tunitatem et occasionem divitias comparandi,
piam vero talis opportunitatis defectum, ita
sententiam doctissime constituit, ut *copiam* re-
t ad eas res, quas quis jam comparavit, *in-*
m ad eas, quas adhuc sibi acquirendas putat.
as integram V. D. notam ad h. l. et ad 15, 4.,
auctorem tali oxymoro quandam animi ἀπορίαν
liversas partes agitati, et quid sequatur pror-
nescientis exprimere voluisse credit.] *Justin.*
l. Mercibus distractis anhelantem inopiam re-
re. *Modest. Dig.* 2, 4, 25. Inopia laborare.
t. 4, 1. *med.* Inopiam patientia ferre. *Nep. Att.*
Suis opibus aliorum inopiam levare. *Pl. Bacch.*
3, 134. Inopia excruciatum mori. *Liv.* 29, 16.
rii inopia [*Erschöpfung des Staatsschatzes*; i.
Cic. Verr. 2, 3, 70. dicit: Aerarium inops et
austum. Huc pertinet etiam locus *Vell.* 2, 54,
Ingenti cum difficultate itinerum, locorumque
pia, i. e. rerum ad vitam necessariarum defectu.
iliter *Sen.* ad *Helv.* 12. Nec tantum conditio il-
temporum, aut locorum inopia; et *Justin.* 2,
Multorum dierum inopia. Ita *Sall.* ap. *Schol.*
ad *Sat.* 15, 115. quod, quantum conjicio, lo-
um egestate, rapto vivere coacti; et *Colum.* 9,
Temporum penuria. Laudat haec *Ruhnk.* ad
l. 1. allatum.] ℙ Refertur ad dicendi faculta-
. *Cic. Brut.* 55. Cavenda est presso illi orato-
inopia et jejunitas [*Gedankenleere und Trok-*
heit.] ℙ Jam sequantur ea, quae omnino de-
us notionem referunt, adjecto genitivo rei, qua
s eget.] *Cic. Dom.* 30. Propter inopiam tecti
in foro pernoctans; et 7. Inopia frugum, et 3.
frumentariae rei. *Caes. B. G.* 5, 2. summa rerum
omnium. *Pl. Curc.* 2, 3, 55. argenti. *Suet. Cal.*
56. Aliis per inopiam occasionis cunctantibus. *Tac.*
A. 13, 57. Inopia remedii. *Id. H.* 1, 35. veri;
et *Liv.* 1, 33. loci, et *Cic. Att.* 6, 3. Affici ino-
pia consilii. *Id. Rosc. Am.* 16. *extr.* criminum.
Sall Jug. 88. Pati inopiam rei alicujus; et 96.
Inopiam frumenti lenire. *Caes. B. G.* 5, 24. Me-
deri inopiae frumentariae. *Tac. A.* 11, 7. advoca-
torum. ℙ Differt a paupertate, ut majus a mino-
ri, gravior enim inopia est, et latius patet. *Suet.*
Gramm. 11. Vixit in summa paupertate ac paene
inopia. V. EGESTAS. ℙ [Est etiam negatio noctis,
et opponitur copiae, quam sui facit meretrix. *Ter.*
Heaut. 2, 3, 125. haec arte tractabat virum, Ut
illius animum cupidum inopia incenderet. *F.* *Eo
sensu inopia vix alibi reperitur.]

ĬNŎPĪNĀBĬLIS, e, adj. παράδοξος, non opinabi-
lis, qui opinione concipi non potest, vel de quo
non facile opinamur. *Gell.* 17, 9. *f.* Profunda
quaedam et inopinabilis latebra; et 12. Infames
materias, sive quis mavult dicere inopinabiles, quas
Graeci ἀδόξους ὑποθέσεις appellant. *Aurel. Vict.*
Caesar. 39. *med.* Quae res post memoriam huma-
nam nova atque inopinabilis fuit.

ĬNŎPĪNANS, antis, adj. improvidus, incogitabi-
lis, incautus, nec opinans. *Caes. B. G.* 4, 4. Omni
hoc itinere una nocte confecto, inscios inopinan-
tesque Menapios oppresserunt; et *ib.* 1, 12. Impe-
ditos et inopinantes aggressus; et *B. C.* 2, 38. Im-
prudentes atque inopinantes hostes aggredi; et 3.
Freto Siciliae, imprudente atque inopinante Curio-
ne, provehitur; et *B. G.* 6, 36. Inopinantes nostri
re nova perturbantur. Adde *Nep. Dat.* 3. et *Liv.*
27, 48. *f.*

ĬNŎPĪNANTER, adv. ἀπρονοήτως, praeter opi-
nionem, inopinate, inopinato. *Suet. Tib.* 60. Pi-
scatori, qui sibi secretum agenti grandem mullum
inopinanter obtulerat, etc.

ĬNŎPĪNĀTĒ, et

ĬNŎPĪNĀTO, idem quod inopinanter. *Sen. Con-*
sol. ad Helv. 5. Hostium adventus eos prosternit,
quos inopinato occupavit. *Liv.* 26, 6. *med.* Cum
inopinato in castra Romana Numidae irrupissent.

ĬNŎPĪNĀTUS, a, um, adj. ἀπροσδόκητος, qui
praeter opinionem evenit, improvisus, subitus. *Cic.*
Verr. 2, 2, 8. Nova tibi haec sunt et inopinata;
et 28. Cum hoc illi improvisum atque inopinatum
accidisset. *Suet. Caes.* 87. Finis vitae repentinus
et inopinatus. *Plin. Pan.* 33. Ac sic quoque plu-
ra inopinata, plura subita. *Cic. Par.* 5, 1. Nec
hoc tam re est, quam dictu inopinatum atque mi-
rabile. *Id. Dom.* 4. Allata est a me res inopina-
ta et recens. *Sil.* 7, 133. si praecipitare sequen-
tem, Atque inopinata detur circumdare fraude.
Caes. B. C. 2, 12. Hostes inopinato malo permo-
ti. *Justin.* 13, 1. Principes regnum, vulgus mili-
tum thesauros, velut inopinatam praedam, specta-
bant. *Cic. Tusc.* 3, 31. Nihil inopinati accidit.
Id. N. D. 2, 48. Aliae ut ex inopinato observant,
et si quid incidit, arripiunt. *Suet. Galb.* 10. Re-
pente ex inopinato prope cuncta turbata sunt. *Gell.*
4, 11. Verba ipsa Plutarchi, quoniam res inopina-
ta est, subscripsi. *August. Trin.* 7, 1. Ex quo
conficitur inopinatissimus sensus. [*Liv.* 6, 40.
Neque novum neque inopinatum mihi sit; cf. 34,
28. *Vell.* 2, 79, 4. Inopinato classis adventu.]

*ĬNŎPĪNOR, aris, dep. 1. i. q. opinor. *Gell.* 18,
7. Misit librum, quem promiserat: Verrii, inopi-
nor, Flacci erat. *Gronov.* legit *opinor.* ℙ Part.
inopinatus ap. *Jul. Valer. res gest. Alex. M.* (ed.
A. Maio) 1, 52. Sed id consilium Persae dissici
Alexander facilius inopinatus, etc. *B. A.*

ĬNŎPĪNUS, a, um, adj. idem quod inopinatus:
sed vox magis poetica. *Virg. A.* 5, 857. Inopina
quies; et *ib.* 6, 103. nulla laborum, O virgo, nova
mi facies inopinave surgit; et *ib.* 8, 476. fors ino-
pina salutem Ostentat. *Ov. Met.* 4, 232. inopino
territa visu. *Val. Fl.* 5, 639. Vel tu sola polo
tacitis inopina tenebris Labere. *Plin. Pan.* 30.
Aegyptus inopina siccitate exaruit.

ĬNŎPĬŌSUS, a, um, adj. idem quod inops. *Pl.*
Poen. 1, 1, 2. Saepe ego res multas tibi mandavi,
dubias, egenas, inopiosas consilii.

ĬNOPPĬDĀTUS, a, um, adj. oppidis carens.
Sidon. ep. 5, 13. Singulos Gabalitanos sparsos,
inoppidatos nunc inauditis indictionum generibus
exhaurit, nunc etc. [*Gloss. Philox.* Inoppidatus,
ἀοίκητος. *F.*]

ĬNOPPORTŪNUS, a, um, adj. non opportunus.
Cic. Or. 3, 5. Est in eo loco sedes huic nostro
non inopportuna sermoni.

ĬNOPS, ĭnŏpis, adj. omn. gen. ἄπορος, qui est
sine ope, egens, carens, nudus: ab *in* privativa,
et *ops.* Unde *Festus:* Ops antiqui dicebant, quem
nunc opulentum dicimus, ut testimonio est ei con-
trarius inops; et *Varr. L. L.* 4, 17. Ab ope inops,
qui ejus indiget. Hoc sensu *Virg. A.* 9, 290. At
tu, oro, solare inopem, et succurre relictae, *h. e.*
matri, quae unico amisso filio, non habet praete-
rea, unde opem exspectet. Sic *Cic. Verr.* 2, 5,
34. *med.* Inopes relicti a duce; et *Liv.* 9, 1. Ni-
hil cum potentiore juris humani relinquitur inopi.
ℙ Plus est quam *pauper*, et *egens*; et latius patet:
quin *egens* ab *inope* fit, ut effectus a causa. V.
INOPIA. *Ov. Her.* 14, 14. Cum sene nos inopi
turba vagamur inops. *Cloat.* ap. *Gell.* 16, 12.
Commodi esse videantur inopibus nummos deside-
rantibus. *Petr. Sat.* 133. Inops et rebus attritis
egenus. *Pl. Rud.* 1, 5, 24. Hic pauperes res sunt,
inopesque. *Suet. Ner.* 6. et *Gramm.* 8. Adeo inops
atque egens, ut, etc. *Cic. Verr.* 2, 3, 70. Aera-
rium inops et exhaustum. *Ov. Ib.* 24. nostras ino-
pes noluit esse vias, *h. e.* abitum meum et exsi-
lium, quia opes mihi non ademit. *Hor. Sat.* 1, 4,
17. Inopis et pusilli animi esse, *h. e.* sine auda-
cia. [*Lucr.* 4, 1138. advorsus atque inops amor.
Gr. ἀμήχανος. ℙ Jam recte videmur facto discriminis
signo sejunxisse sequentia ab antecedentibus.] *Ov.*
Met. 14, 423. Sex illam noctes, totidem redeun-
tia solis Lumina viderunt inopem somnique cibique.
Liv. 3, 7. *med.* Inops senatus auxilii humani, ad
Deos vota vertit. *Cic. Or.* 2, 10. humanitatis. *Id.*
Amic. 15. amicorum. *Ov. Pont.* 2, 2, 96. Terra
inops pacis, *h. e.* in qua perpetua sunt bella. *Id.*
Fast. 4, 457. Inops mentis. Sic *Virg. A.* 4, 300.
animi; et *Stat. Th.* 1, 373. rationis. Sic *Liv.* 26,
18. consilii. *Plin.* 16, 1, 2. remedii. *Id.* 6, 29,
33. Inops aquarum iter. *Tac. H.* 2, 6. Provin-
ciae nec virorum inopes, et pecuniae opulentae.
Stat. Th. 10, 356. tumuli inops. (Quo sensu abso-
lute *Virg. A.* 6, 325. Haec omnis, quam cernis,
inops inhumataque turba est.) *Hor. Ep.* 2, 2, 50.
inops paterni Et laris, et fundi. *Juven.* 7, 60. ae-
ris. *Sil.* 9, 334. miles Martis inops, *h. e.* cui non
datur pugnandi facultas. *Stat. Th.* 12, 444. tuque
exsul ubique Semper inops aequi, *h. e* cui omnes
negant, quod aequum est. ℙ Cum [*praepos. *a*
et] ablat. *Cic. Dom.* 22. *med.* et *Att.* 1, 1. Sic
inopes et ab amicis, et ab existimatione sunt. ℙ
Cum infinito. *Prop.* 2, 8, 27. inopes laudis con-
scendere carmen, *h. e.* carens viribus ingenii, qui-
bus conscendam, etc. ℙ Refertur ad facultatem
dicendi. *Cic. Brut.* 67. Non erat abundans, non
inops tamen; et 70. Non tardus sententiis, non
inops verbis; et 76. Ex hac inopi ad ornandum,
sed ad inveniendum expedita Hermagorae discipli-
na. *Id. Fin.* 1, 3. *f.* Latinam linguam non modo
non inopem, sed locupletiorem etiam esse, quam
Graecam. [*Cf. *Schütz. cl. Cic.* s. h. v.] *Gell.*
18, 3. Vir inopi lingua, et infacundus. *Calpurn.*
Ecl. 3, 60. carmen inops. *Hor. A. P.* 322. versus
inopes rerum, nugaeque canorae. ℙ *Inops* qui
parvo emitur. V. 1. *Mart.* in STURNUS.

ĬNOPTĀBĬLIS, e, adj. non optabilis. *Appul.*
Met. 9. Inoptabilis officinae disciplina.

ĬNOPTĀTUS, a, um, adj. non optatus. *Senec.*
excerpt. contr. 8, 6. Lacrima est indicium inopta-
tae rei.

ĬNŌPUS, i, m. Ἰνωπός, fons, seu fluvius insulae
Delos, ubi Dianam et Apollinem Latona peperit.
Plin. 2, 103, 166. tradit, eodem, quo Nilus, mo-
do, et pariter cum eo decrescere, et augeri. Unde
alii credidere, sicut Alpheus subterraneis meatibus
ex Peloponneso in Siciliam usque subter mare de-
currere dicitur; sic Nilum ex Aegypto Delum de-
fluere. Sed haec fabulosa sunt. *Val. Fl.* 5, 105.
Fidus, et Inopi materna gratior unda.

ĬNŌRĀBĬLIS, e, adj. inexorabilis. *Acc.* ap. *Non.*
8, 28. Sed pervico Ajax animo atque inorabili.
Ita legit *Lips. ep. Quaest.* 4, 8., [alii melius *im-*
memorabili. F.]

ĬNŌRĀTUS, a, um, adj. non oratus. *Cic. Rosc.*
Am. 10. Legati Ameriam re inorata reverterunt;
id est re non exposita. *Enn.* ap. *Non.* 2, 745. Quo
nunc incerta re, atque inorata gradum regredere
conare?

ĬNORDĬNĀLĬTER, adv. inordinate. *Coel. Au-*
rel. Acut. 3, 4. *med.* Inordinaliter sacrificandum.

ĬNORDĬNĀTĒ, adv. ἀτάκτως, sine ordine. *Cels.*
3, 3. Febres inordinate redire; et 1. 4. *f.* Inor-
dinate agere.

ĬNORDĬNĀTIM, adv. inordinate. *Ammian.* 19,
7. Acies non inordinatim incedebant.

ĬNORDĬNĀTĬO, onis, f. ἀταξία, confusio. *Ap-*
pul. Trismeg. Senectus mundi, inordinatio, irra-
tionabilitas bonorum.

ĬNORDĬNĀTUS, a, um, adj. ἄτακτος, non ordi-
natus. *Cic. Univ.* 3. Idque ex inordinato in ordi-
nem adduxit. *Liv.* 22, 50. Inordinati et incompo-
siti milites. *Quint.* 8, 2. *med.* Inordinata, aut in-
distincta dicere. *Appul. Met.* 2. Non operosus,
sed inordinatus ornatus addebat gratiam. *Plin.* 22,
22, 45. Inordinatissimi pili.

ĬNORDĬNO, as, a. 1. idem quod ordino, dispo-
no. *Colum.* 11, 3. *med.* Mox inordinandi, pasti-
nandique soli duo sunt tempora, *h. e.* in areolas
distribuendi. Alii melius leg. *ordinandi.*

ĬNŎRĬOR, oreris, dep. 4. idem quod orior. *Tac.*
A. 11, 23. Quid, si memoria eorum inoriretur,
qui, etc. Al. aliter leg.

ĬNŌRIS, e, et Inōrus, a, um, adj. ἄστομος, qui
est sine ore. *Festus:* Inori, inores. Al. leg. *Ino-*
ri, sine ore. Turpil. ap. *Non.* 3, 152. In acta

cooperta age inores ostreas. V. etiam INAUDITUS.

INORMIS, pro enormis legit *Salm.* ad *Spart. Ael. Ver.* 1. *extr.* ex MSS., eamque lectionem multis probare nititur. Sic

INORMITAS, pro enormitas. *Imppp. Valentin., Valens et Gratian. Cod. Theod.* 8, 5, 30. Excedere legem vel vehiculi inormitate, vel ponderis.

INORNATE, adv. ἀκόμψως, sine ornatu. *Auct. ad Her.* 4, 31. Hoc pacto non inornate poterimus dicere, [*Front. ad Verum Imp.* (ed. *A. Maio*) *ep.* 1. *med.* Quod Paterculus res inornatius scripsisset. *F.*]

INORNATUS, a, um, adj. ἄκομψος, non ornatus, incultus, rudis. *Cic. Or.* 23. Mulieres esse dicuntur nonnullae inornatae, quas in ipsum deceat. *Ov. Her.* 8, 9. clamantem nomen Orestae Traxit inornatis in sua tecta comis. ℙ Refertur ad orationem, quae exornationibus et figuris caret. *Cic. Or.* 9. Lysias tenuis atque inornatus. *Auct. ad Her.* 4, 56. Ne nuda atque inornata inventio vulgari sermone efferatur. *Hor. A. P.* 234. Nomina et verba inornata, et dominantia, *h. e.* vulgaria, passim usurpata, omni urbanitatis aut troporum ornamento carentia. ℙ Item illaudatus. *Id. Od.* 4, 9, 31. non ego te meis Chartis inornatum silebo, Lolli.

INORNO, as, a. 1. idem quod orno. *Tert. Anim.* 19. Et folia formantur, et flosculi inornantur.

INORO, as, avi, atum, a. 1. circa oram ornare. *Tert. Resurr. carn.* 16. Calix de coronis quoque potatoris sui inorabitur. Al. leg. *inornabitur.*

INORUS. V. INORIS.

INOTIOSUS, a, um, adj. non otiosus, ἄσχολος, ut Inotiosa actio, *h. e.* gestus non lentus et gravis, sed celer et velut cursitans. *Quint.* 11, 3. *extr.* Non immerito reprehenditur pronunciatio vultuosa, et gesticulationibus molesta, et vocis mutationibus resultans. Nec inutiliter ex Graecis veteres transtulerunt: quod ab his sumptum Laenas Popilius posuit, esse hanc inotiosam actionem. [*Cf. Spalding.* ad h. l. et *Ernest. Lex. technol. Lat. rhet.* p. 217.] V. MOCOSUS.

[INOVANS, antis, adj. valde ovans. *Appul. Met.* 11. p. 264. Inovanti gradu. Alii melius leg. *in ovanti. F.*]

INOUS, a, um, adj. Ἰνῷος, ad Ino Cadmi filiam pertinens. *Virg. G.* 1, 437. Glauco, et Panopeae, et Inoo Melicertae. *Ov. Met.* 4, 496. angues Inoosque sinus, Athamantheosque pererrant. *Val. Fl.* 1, 280. Inoo linquens Athamanta Learcho. *Stat. Th.* 10, 425. Inoa fuga. *Id. Silv.* 2, 1, 98. Bacchus Inoo pectore reptans, *h. e.* sinu Inus nutricis. *Ov. A. Am.* 3, 175. qui quondam Phrixon, et Hellen Diceris Inois eripuisse dolis. *Val. Fl.* 1, 521. Inoae arae, *h. e.* quas Ino noverca Phrixo exstruxerat, ut eum mactaret, praetextu sedandae pestilentiae, ut *Hyg. fab.* 2. narrat. *Id.* 2, 608. Inoae undae, *h. e.* mare circa Thebas. *Stat. Silv.* 4, 3, 60. Inous Isthmus, *h. e.* ubi ludi in honorem Inus ab Athamante instituti. V. ATHAMAS. Eadem ratione Inoum Lechaeum *Id.* dixit *Silv.* 2, 2, 35., quia est Isthmi promontorium.

INQUAESITUS, a, um, adj. inquisitus. *Tert. carm. adv. Marc.* 5, 3. Inquaesita ergo, sed non erepta probatur.

INQUAM. V. INQUIO.

[INQUASSATUS, a, um, adj. non quassatus. *Gloss. Philox.* Inquassatus, ἄθραυστος. *F.*]

INQUIES, etis, f. idem ac inquietudo. *Plin.* 14, 22, 28. Furiales somni, et inquies nocturna. *Tert. Anim.* 25. Si desierit inquies ejus, *scil.* infantis in utero.

INQUIES, etis, adject. omn. gen. idem ac inquietus. *Sall. Hist.* 1. ap. *Prisc.* 6, 704. Hominem lingua peritum et inquietem. *Id. ib.* 5, 656. Humanum genus inquies atque indomitum. [*Adde *Eund. H.* 1. p. 949. ed. *Cort.* expers consilii inquies; et p. 951. prolatandis seditionibus inquies.] *Vell.* 2, 68. Vir inquies. *Plin. prooem. H. N.* Animus inquies pascitur opere. *Tac. A.* 1, 68. Haud minus inquies Germanus spe, cupidine; et *ib.* 3, 4. Dies modo per silentium vastus, modo ploratibus inquies; et *ib.* 16, 14. Inquies animo, et occasionum haud segnis. [*Appul. Met.* 2. Nec animo tantum, verum etiam corpore ipso ad libidinem inquies et petulans. *F.* *Cf. *Ruhnk.* ad *Vell.* l. l. et *Cort.* ad *Sall. H.* 1. p. 934. qui similes etiam e *Justino*, *Appul.* aliisque h. generis scriptoribus locos attulerunt.]

INQUIESCENS, entis, adj. idem quod quiescens. *Appul. Met.* 9. *in.* Immo vero jam virus, inquiescente saevitia, prorsus exstinctum. [Alii melius leg. *increscente. F.*]

INQUIETATIO, onis, f. σφαδασμός, actus inquietandi. *Liv.* 22, 27. de bobus, quorum cornibus sarmenta succensa alligaverat Annibal: Capitum inquietatio excitans flammas, hominum passim discurrentium speciem praebebat. Alii tamen melius leg. *irrita quassatio. Sen. Suasor.* 2. de Euripo: Qua vix minimo aditus navigio est: et hujus quoque remigium arcet inquietatione, quod circumfluit, mare.

INQUIETATOR, oris, m. qui inquietat. *Tert. Spectac.* 23. Inquietator animarum.

INQUIETATUS, a, um, part. ab *inquieto*: *Petr. Sat.* 100. Inquietatus ille moleste tulit. *Suet. Cal.* 26. Inquietatus fremitu; et *ib.* 59. umbris.

INQUIETE, adv. sine quiete, sine intermissione. *Solin.* 30. Mons ingenito igne per aeternum fervidus, et inquiete jugis flagrantibus. *Ammian.* 27, 3. Eaque confidentia deinceps inquietius agitans multa.

INQUIETO, as, avi, atum, a. 1. ἐνταράττω, turbo, quietem agere non sino. *Colum.* 8, 5. Ne incubantes matrices ab aliis avibus inquietentur. *Petr. Sat. in.* Num alio genere furiarum declamatores inquietantur? *Sen. V. B.* 12. Opiniones inter se contrariae mentem inquietabunt. *Plin. ep.* 1, 9. Nullo timore sollicitor, nullis rumoribus inquietor. *Suet. Aug.* 53. Officii causa inquietare aliquem. *Tac. H.* 3, 84. Inquietare victoriam. *Ulp. Dig.* 48, 5, 26. Quiescens matrimonium non debet alius turbare, atque inquietare: *scil.* uxorem adulterii accusando. Porro ap. *JCtos* in *Dig.* frequens est pro accusare, in jus vocare, actionibus et litibus inferendis turbare. *Suet. Ner.* 34. Inquietare aliquem litibus. *Modest. Dig.* 31, 1, 35. *med.* Sciant heredes mei, nullam pecuniam esse penes uxorem meam: ideoque eam hoc nomine inquietari nolo.

INQUIETUDO, inis, f. ταραχή, privatio quietis. *Sen. Ben.* 2, 8. Tametsi inquietudinem Tiberius ne hoc quidem modo, quo putabat, potuit effugere. Al. aliter leg. *Solin.* 1. Jam inde incipiet capitis inquietudo, et caligine visus hebetabitur. *Impp. Dioclet. et Maxim. Cod.* 7, 14, 5. Ne de cetero inquietudinem sustineres. Adde *Hieron. ep.* 108. *n.* 20. ℙ [Est etiam febricula, commotiuncula. *Marc. Empir.* 20. *med.* Stomachum corroborat herba absinthii decocta cum vino austero, si febres non erunt: quod si inquietudo fuerit, cum aqua coqui, et dari debet. *F.*]

INQUIETUS, a, um, adj. ἄστατος, qui est sine quiete. *Hor. Od.* 3, 3, 3. auster Dux inquieti turbidus Adriae. *Sen. Herc. Oet.* 1537. Si quis fecerit aper silvas inquietas. *Liv.* 1, 46. Animus inquietus. *Id.* 22, 21. Ingenia inquieta, et in novas res avida. *Ammian.* 22, 5. *extr.* O Sarmatae, tandem alios vobis inquietiores inveni. Al. leg. *inertiores. Sen. Ben.* 7, 22. Inter affectus inquietissimos rem quietissimam, fidem, quaeris?

INQUILINATUS, us, m. habitatio inquilini. *Tert. Anim.* 38. *f.* Desiderabit inquilinus toto inquilinatus sui tempore. Adde *Sidon. ep.* 5, 19.

[INQUILINO, as, a. 1. habito. *Gloss. Philox.* Inquilino, ἐνοικέω. *F.*]

INQUILINUS, a, m. et f. ἔνοικος, qui in alienis et privatis aedibus habitat: et proprie in conducticiis: ab *in*, et *colo*, quasi *incolinus. Justin.* 43, 4. Massilienses, qui nunc inquilini videantur, quandoque dominos regionum futuros. ℙ Differt a *colono*: quia inquilinus proprie nihil praeter domum alienam colit: colonus agros quoque. *Marcell. Dig.* 41, 2, 37. Ut is, qui hypothecam dedit, pro colono in agro, in aedibus pro inquilino sit. *Ulp. ib.* 43, 31, 1. Hoc interdictum proponitur inquilino, qui soluta pensione vult migrare, nam colono non competit. ℙ Differt etiam ab *incola*, quia incola habitatorem notat in genere: inquilinus est habitator alienae domus. ℙ Sed neque hoc semper servatur. *Plin.* 21, 12, 43. Hostilia vicus alluitur Pado. Hujus inquilini, pabulo circa deficiente, imponunt navibus alvos, etc. ℙ Denique differt ab *advena*, quia advena non perpetuo habitat, sed brevi migrat: inquilinus manendi animo incolit. *Cic. Phil.* 2, 41. At vero te inquilino (non enim domino) personabant omnia vocibus ebriorum. *Suet. Ner.* 44. Jussit, inquilinos privatarum aedium atque insularum pensionem annuam repraesentare fisco. ℙ Dicitur etiam *inquilinus*, qui in domo mea habitat. *Festus*: Inquilinus, qui eundem colit focum. *Mart.* 1, 87. Vicinus Novio, vel inquilinus Sit, si quis Novium videre non vult. ℙ Translate. *Cic. Fam.* 15, 18. Ubi igitur, inquies, philosophia? Tua quidem inquilina. Al. melius leg. *in culina.* V. CULINA. *Sen. ep.* 108. Quos ego non discipulos philosophorum, sed inquilinos voco. *Ammian.* 30, 5. Cum non suppeteret, quod daretur, erant perpetui carcerum inquilini. *Varr.* ap. *Non.* 4, 444. In quarum locum subierunt inquilinae, impietas, perfidia, impudicitia. *Tert. Resurr. carn.* 46. *f.* Anima inquilina est carnis. ℙ Adjective. *Sall. Cat.* 32. *extr.* Cum eam servaret M. Tullius, inquilinus civis urbis Romae. [*V. *Kritz* ad h. l.]

[INQUINABULUM, i, n. idem ac inquinamentum. *Gloss. Philox.* Inquinabulum, μόλυσμα. *F.*]

INQUINAMENTUM, i, n. ῥυπαρία, sordes et immunditia. *Vitr.* 8, 5. *extr.* Si neque inquinatus ab aliquo inquinamento is locus fuerit. *Gell.* 2, 6. *extr.* Ut jam squalor de re nulla alia, quam de solis inquinamentis dici coeperit.

INQUINATE, adv. ῥυπαρῶς, sordide. Translate *inquinate loqui* est nimis vulgaribus, sordidis, ine-

legantibus aut barbaris verbis uti: ut *Cic. B* 37. et 74. docet.

INQUINATUS, a, um, part. ab *inquino*, μολ θείς, foedatus, contaminatus, pollutus. *Cic. T* 5, 34. Darius in fuga, cum aquam turbidam cadaveribus inquinatam bibisset, negavit, unqu se bibisse jucundius. ℙ Et translate. *Cic. R Am.* 24. Nisi turpis adolescentia, nisi omni vitiis inquinata. *Id. Fl.* 22. Nihil hoc hon egentius, nihil inquinatius. *Id. Off.* 2, 6. Q sordidissima quidem est ratio et inquinatissima. *Har. resp.* 24. An ille foedior atque inquinatio Cn. Pompejo accusando, quam in universo sen accusando fuit? *Id. Coel.* 6. Quis in voluptati inquinatior? et 32. Ore, lingua, manu, vita o inquinatus. *Id. Har. resp.* 12. Quid magis de matum, inquinatum, perversum, conturbatum potest? *Cic. Q. Petit. cons. f.* Comitia largiti inquinata. *Catull.* 33, 3. Nam dextra pater inquinatiore, *h. e.* multis furtis polluta et conta nata. ℙ Pro tinctus, infectus. *Mart.* 4, 4. bis rice vellus inquinatum. ℙ Refertur ad orationem qua adhibentur verba aut barbara, aut sordida, nimis vulgaria. *Cic. opt. gen. Or.* 3. Est vitio in verbis, si inquinatum, si abjectum, si non apt si durum, si longe petitum. *Id. Or.* 49. Sple dis nominibus illuminatus est versus: sed proxi inquinatus, insuavissima littera finitus. *Auct. de Or.* 20. Exigitur jam ab oratore etiam poet decor, non Accii, aut Pacuvii veterno inquina sed, etc. ℙ Et in qua honesta, ac turpia di tur. *Cic. Verr.* 2, 5, 26. Tantum ejus sermo quinatissimus, et blanditiae flagitiosae valuer ℙ De eo, qui leviter est imbutus. *Petr. fr. T* 46. *Burm.* Nam litteris satis inquinatus est. *ep.* 59. *med.* Diu in istis vitiis jacuimus, elui ficile est, non enim inquinati sumus, sed inf

INQUINO, as, avi, atum, a. 1. μολύνω, κοι sordibus aspergo, polluo, foedo, maculo. Vid esse a κοινόω, vel ἐγκοινόω, quae sunt ejusdem gnificationis. *Festus* ducit a *cunire*, quod est s cus facere. V. CUNIO. [*V. *Döderl.* 2, 38.] *Pl. C* 2, 2, 17. Ne id quidem involucre injicere voluit, stem ut ne inquinet. *Phaedr.* 1, 29. Inquinari guine. *Hor. Sat.* 1, 8, 37. Mentior at si quid, me caput inquiner albis Corvorum. *Ov. Fast.* 4, 928. ris opes niteant: inquinet arma situs. *Id. Met* 55. Inquinare aquas venenis. *Ulp. Dig.* 9, 2, 27. Si lolium in segetem alienam injeceris, quo inquinares. ℙ Translate. *Varr.* ap. *Non.* 2, Saepe unus puer petulans atque impurus inqu gregem puerorum. *Cic. Planc.* 19. Quos tu si dales vocas, officiosam amicitiam nomine inqu criminoso. *Id. Dejot.* 12. Idcirco in hanc ur venisti, ut hujus urbis jura et exempla corrun res, domesticaque tua immanitate inquinares? 9, 46. Senatum primus libertinorum filiis le inquinaverat. *Cic. Phil.* 2, 17. Quos iste ag ereptos reipublicae, turpissimis possessoribus quinavit. *Id. Fin.* 5, 8. Obscurantis est om splendorem honestatis, ne dicam inquinantis. 29, 37. *med.* Inquinare famam alterius. *Cic. T* 5, 2. se parricidio; et *ib.* 1, 30. vitiis atque fl tiis. *Curt.* 6, 11. *f.* innoxios. *Hor. Od.* 3, 6, Fecunda culpae saecula nuptias Primum inqu vere, et genus, et domos. *Id. Epod.* 16, 64. piter inquinavit aere tempus aureum. ℙ V. in v. praec.

INQUIO, et saepius Inquam, is, λέγω, φ dico, loquor. Est a. 3. secundum *Prisc.* 10. et 4. secundum *Diomed.* 1, 375. Putat *Voss. inquio* ab ἐνέπω, et *inquam* per syncopen ab *quiebam*, ut olim fuerit imperfectum, nunc usu pro praesenti usurpetur. [Rectius tamen xeris ab inusit. ἔνφαμι, compos. ex ἐν, in, et μί Dorice pro φημί, dico; deinde, absorpta ult vocali ι, ortum *inquam*, et Latina desinentia *quio. F.* *Vossii ratio praeferenda videtur: ne *inquio* ab ἐνέπω eodem modo factum est, quo *quor* ab ἕπομαι.] Verbum est defectivum, et casu usurpatur: cujus tempora, ac personas nes hic subnectam. *Hor. Sat.* 1, 3, 66. Comm sensu plane caret, inquimus, eheu, etc. *Ari* 2, 44. Non credimus, inquitis, vera esse quae cit. *Cic. Verr.* 2, 4, 14. Ubi sunt, Pamphile, quiunt, scyphi? *Id. Top.* 12. Inquibat Gallus ster. Al. leg. *inquiebat. Catull.* 10, 14. At c tamen, inquit, quod illic, etc. Al. leg. *inqui Cic. Or.* 2, 64. Tu vero, inquisti, molestus eris. *Catull.* 24, 7. non est homo bellus, inqui est. *Cic. Verr.* 2, 2, 18. Ergo, inquiet aliq donavit, etc. *Auct. ad Her.* 2, 21. Quid am inquiet quisquam. *Ter. Heaut.* 4, 7, 1. Ecc me, inque. *Pl. Aul.* 4, 10, 58. et *Rud.* 5, 2, Ita Dii faxint, inquito. *Auct. ad Her.* 4, 3. Q enim tibi vis? inquiat aliquis. Ita legit *Prisc.* 10. alii *inquiet.* ℙ Usitatissima sunt *inquam*, *inq inquit*, quae poni non solent in oratione, nisi p unum aut alterum verbum. *Nep. Alcib.* 8. Ab discedens Alcibiades, quoniam, inquit, victo repugnas; etc. *Cic. Planc.* 26. *extr.* Cum resp dissem, me ex provincia decedere, etiam meher les, inquit, ut opinor, ex Africa. Huic ego j

machans fastidiose, immo ex Sicilia, inquam, Sic *Cat.* 3, 5. Quaesivi, cognosceretne si-m, annuit.. Est vero, inquam, signum quidem um, etc. ℙ [**Inquit* etiam precantis est ap. . 1, 12. Romulus — Jupiter, inquit, tuis jus-avibus, etc.] ℙ *Inquam* adhibetur saepe in etitione. *Cic. Phil.* 2, 44. Hunc unum diem, c unum, inquam, hodiernum diem defen-si potes. *Id. Att.* 1, 20. *f.* Per mihi, per, uam, mihi gratum feceris, si, etc. *Id. Fin.* 22. Delector enim: quamquam te non possum, is, corrumpere: delector, inquam, et familia ra et nomine. ℙ *Inquam, inquit* in dialogis um habent, qui aliorum nomine referuntur. *Cic. ic.* 1. Quasi ipsos induxi loquentes, ne *inquam, inquit* saepius interponeretur. *Id. Att.* 5, 1. At audientibus nobis, ego sum, inquit, hic ho-ta. Adde *ib.* 13, 42. [**V. Zumpt. Gr. Lat.* §. p. 585. Differt ab *ait* in eo, quod hoc affir-ndi, concedendi notionem continet. V. *Ramsh. Lat.* §. 186. p. 800. sq.] ℙ *Inquam* servit et-indignationi. *Lucr.* 2, 257. Libera per terras le haec animantibus exstat, Unde est haec, in-m, fatis avulsa voluntas? [**Cic. Verr.* 2, 4, Rex maximo conventu Syracusis, in foro, ne s forte me in crimine obscuro versari, atque ngere aliquid suspicione hominum arbitretur, in , inquam, Syracusis. *Vell.* 2, 66, 3. Nihil en egisti, M. Antoni: (cogit enim excedere positi formam operis, erumpens animo et pe-re indignatio;) nihil, inquam, egisti, etc. Cf. npt. Gr. Lat. §. 736. p. 551.] ℙ Cum dativo sonae. *Cic. Att.* 5, 1. Tum Quintius, en, in-t mihi, haec ego patior quotidie. *Catull.* 10, minime, inquio puellae. Est qui leg. *inquii.* raeterea *inquit* veluti formula est, ubi aliquid adverso nobis objici, et opponi fingimus; sive uno, sive a pluribus; sive a praesente, sive absente fiat. [**Nostr. sagt man, heisst es.* id. *Ramsh. Gr. Lat.* §. 161. n. 1. p. 578. *Cic.* 2, 24. Cetera funebria, quibus luctus auge-, duodecim sustulerunt. Homini, inquit (sc.) mortuo ne ossa legito, quo post funus fa-; et *Sen. Ira* 2, 12. Non magis quisquam eodem pore et iratus potest esse, et vir bonus, quam er et sanus. Non potest, inquit, (sc. aliquis) is ex animo ira tolli, nec hoc hominis natura itur. V. quae laudat *Spald.* ad *Quint.* 5, 11, *Cic. Cluent.* 34. Hoc vos Cluentio putatis ob-oportere: quam ob causam? Si ex lege sub-titus non erat Junius, aut si in legem aliquan-non juraverat, idcirco illius damnatione aliquid Cluentio judicabatur? Non, inquit: sed ille rco his legibus condemnatus est, quod, etc. *inquitis.*) *Id. Fl.* 23. Nunc tantum a Tral-is requiro, quam pecuniam a se ablatam que-tur, suam ne dicant, sibi a civitatibus colla-in usum suum: cupio audire. Non, inquit, mus. Quid igitur? delatam ad nos, creditam is L. Flacci patris nomine, ad hujus dies fe-atque ludos. Quid tum? hanc te, inquit, ca-non licuit, (pro *inquiunt.*) *Hor. Sat.* 1, 4, laedere gaudes, Inquit, et hoc studio pravus s, (pro *inquis.*) Al. leg. *inquis:* sed contradi-*Bentl.* (a quo haec desumpsimus) alia quoque gerens in hanc rem. [**V. Gronov.* et *Drakenb. Liv.* 34, 3, 9.] ℙ Interdum *inquit* omittitur. *edr.* 5, 5. Turpemque aperto pignore errorem bans, En, hic declarat, quales sitis judices. le 1, 30., *Ter. Hec.* 1, 2, 73., *Val. Fl.* 1, 626. *Virg. G.* 4, 356. [**Cf. Drakenb.* ad *Liv.* 9, 1. *nsh. Gr. Lat.* §. 205. 3. b. p. 983. *Spald.* ad *int.* 6, 3, 96. ℙ Interdum etiam abundanter itur. *Rut. Lup.* 1, 5. *f.* Cui Proculejus pater jecit: immo vero, inquit, velim meam mortem pectes; ita h. l. emend. *Ruhnk.* qui haec laud. 7, 16. Sex. Tullius exclamat: Adspice, impe-or, inquit, etc. *Sen. Ira.* 23. Excepit Demo-res: Te, inquit, suspendere. *Gell.* 2, 13. de acho ita scripsit: Orare coepit, inquit. coll. *nov.* ad h. l. etc. Adde *Nep. Ann.* 2, 2. hoc unxit: Pater, inquit, meus, cet. ubi *Brem.* simili usu Gr. v. φησὶ comparat *Sturz. Lex. Xe-h.* s. v. φάναι *n.* 16. c. ℙ Repetiti hujus voca-exempla haec sunto. *Cic. N. D.* 1, 7, 17. i vero, inquit, Cotta videtur; sed ut hic intervenit cet. — Quamobrem inquit, Vellei, molestum est: ubi *Heindf.* laudat ista: *Or.* 3. Crassus, numquidnam, inquit, novi? Nihil e, inquit, Catulus; etenim vides esse ludos: vel tu nos ineptos licet, inquit, vel molestos es, cum ad me in Tusculanum, inquit, heri peri venisset Caesar de Tusculano suo, dixit, ; et *ib.* 2, 74. Dicam equidem, Caesar inquit, d intelligam; sed et tu et vos omnes hoc, in-t, mementote etc. *Suet. Caes.* 32. Tunc Cae-, eatur, inquit, quo deorum ostenta et inimi-um iniquitas vocat. Jacta alea est, inquit: defendit quidem alterum *inquit Oudendorp.*; suspectum est *B. Crusio* et rejecerunt etiam *est.* et *Brem.* ut in concitatiori sermone mi-apto loco positum. Similis est Gr. usus in ἔφη. *Plat. Phaedon.* §. 60. ed. *Heindf.* Πόθεν

οὖν ἔφη, ὦ Σώκρατες, τῶν τοιούτων ἀγαθὸν ἐπῳδὸν ληψόμεθα, ἐπειδὴ σὺ, ἔφη, ἡμᾶς ἀπολείπεις;] ℙ **Inquid* pro *inquit* saepe scribitur, seq. *t*, aut alia consonante, ut *inquid Tubero* ap. *Cic. de Rep.* 1. (ed. *A. Maio*) 15., et *inquid tam mane* ap. *eund. ib.* 9., et *inquid Philus* ap. *eund. ib.* 11. *B. A.*

INQUĪRO, is, sivi, situm, a. 3. ἐξετάζω, ἐπιζητέω, exquiro, anquiro, perquiro, investigo, quasi in aliqua re quaero. *Cic. Tusc.* 3, 2. Vera illa honestas, quam natura maxime inquirit. *Liv.* 22, 7. *med.* Priusquam omnia ordine inquisissent. [**Huc* referendus locus, quem Noster in f. h. §. posuit. *Just.* 3, 4. Ad sedes inquirendas proficiscuntur Partheniae. ℙ Tum frequentissimus hujus verbi usus est de iis, quorum ratio, natura, quaenam sit, investigatur. Ita saepissime in rebus philosophicis.] *Cic. Or.* 3, 29. Consecutio autem tractatur, cum, quid quamque rem sequatur, inquiritur. *Quint.* 3, 11. *med.* Ne parum diligenter inquisisse de opere, quod aggressi sumus, videremur. *Hor. Sat.* 1, 3, 41. Primum nam inquiram, quid sit furere. *Id. ib.* 1, 3, 28. Vitia alicujus inquirere. *Cic. Off.* 1, 34. De alieno negotio nihil inquirere. Al. leg. *anquirere.* [**Hoc* unice c. *edd.* optimis probandum est. *Anquirere* enim est, ex omnibus undique locis conquirere, quo utaris; *inquirere* de eo dicitur, quod scire cupimus, neque commode post se habet praepositionem *de*, quae ap. seriores demum in usum venit dicendi ratio. Seq. loco *Orell. inquiras* tuetur.] et *Leg.* 1, 1. diligenter in ea, quae memoriae sunt prodita. Al. leg. *anquirere.* ℙ Est etiam verbum forense, et dicitur de iis, qui accusandi causa, aut judicandi, quaerunt qui mores ejus sint, quae crimina, quo de agitur. *Cic. Verr.* 1, 2. Cum ego diem in Siciliam inquirendi perexiguam postulavissem. *Id. Mur.* 21. *f.* Scis tu, illum accusationem cogitare? inquirere in competitores? testes quaerere? *Caes. B. G.* 1, 18. *f.* Reperiebat Caesar inquirendo, initium ejus fugae a Dumnorige factum esse. [**Ap. Moeb.* legitur *in quaerendo.*] *Curt.* 6, 8. *extr.* Inquirere de rebus capitalibus. [**Liv.* 40, 20. Inquisitum missi de iis, quorum, etc.] ℙ Hinc translate. *Cic. Brut.* 82. Nimium inquirens in se, atque ipse sese observans, metuensque ne vitiosum colligeret, etiam verum sanguinem deperdebat. *Ov. Met.* 1, 148. Filius ante diem patrios inquirit in annos, *h. e.* aetatem sciscitatur et valetudinem, ejus mortem cupit, adeundae hereditatis impatiens; et *ib.* 12, 62. de Fama: Ipsa quid in coelo rerum, pelagoque geratur, Et tellure videt, totumque inquirit in orbem. *Tac. G.* 34. Obstitit oceanus, in se simul, atque in Herculem inquiri. ℙ [**Confund. inquirere* et *incurrere.* V. *Ruhnk.* ad *Rut. Lup.* 2, 16. p. 174. sq. ed. *Frotsch.*]

INQUĪSĪTĒ. V. ANQUISITE.

INQUĪSĪTĬO, onis, f. ἐξέτασις, investigatio, disquisitio. *Pl. Cas.* 3, 1. *f.* Sed tu cave, inquisitioni mihi sis. *Plin.* 8, 30, 44. Ab uno animali sepulcra erui, inquisitione corporum. [**Huc* pertinet locus, quem Noster in f. posuerat. *Curt.* 4, 6. *f.* Amyntam in Macedoniam ad inquisitionem novorum militum misit. V. v. sq. ℙ Hinc omnino studium, quid in quaque re verum sit, perspiciendi, *Untersuchung, Forschung.* Hic debebat collocari exemplum a Nostro positum ab initio. *Cic. Off.* 1, 4. Hominis est propria veri inquisitio atque investigatio: ubi ita differt *investigatio*, ut difficilem et operosam veri perscrutationem, dum vestigia veritatis passim latentia legimus ac persequimur, significet.] ℙ Speciatim est investigatio vitae et criminum alicujus, qui accusandus, aut judicandus est. *Cic. Verr.* 2, 2, 4. Ecquem existimatis unquam ulla in provincia reum absentem, contra inquisitionem accusatoris, tantis opibus esse defensum? *Id. Mur.* 21. Non placet mihi inquisitio candidati, praenuncia repulsae. *Tac. A.* 13, 43. Inquisitionem annuam impetrare, *h. e.* annum ad inquirendum. Sic *Ascon. in argum. or. pro Scauro.* Inquisitionem in Sardiniam, itemque in Corsicam insulas dies tricenos acceperunt, *h. e.* veniam, et facultatem inquirendi. Sic *Plin. ep.* 3, 9. Postulare inquisitionem in aliquem; et *ep.* 5, 20. Dare inquisitionem alicui. *Plin. alter* 29, 1, 8. agere. *Id.* 30, 2, 5. Inquisitiones alicui mandare. *Tac. Agr.* 2. Ademptum per inquisitiones loquendi audiendique commercium.

INQUĪSĪTOR, oris, m. ἐξεταστής, qui inquirit, seu investigat. *Plin.* 8, 40, 61. Scrutatur vestigia (*canis*), atque persequitur, comitantem ad feram inquisitorem loro trahens, *h. e.* venatorem. *Suet. Caes.* 1. Ut prope per singulas noctes commutare latebras cogeretur, seque ab inquisitoribus pecunia redimere. [**V. B. Crusium* et *Casaubonum* ad h. l.] *Juven.* 4, 49. dispersi protinus algae Inquisitores agerent cum remige nudo. [**Huc* pertinet locus a Nostro ad f. positus. *Trajan.* ad *Plin. ep.* 10, 39. de tironibus: Lecti si sunt, inquisitor peccavit: si vicarii dati, penes eos culpa est, qui dederunt. Al. leg. *inquisitio:* quam v. v. ℙ Hinc dicitur de iis, qui in rebus philosophicis studio investigandi, perscrutandi ducuntur. *Cic. fr. Acad.* ap. *August. contra Acad.* 2, 11. Non enim vocabulorum opificem, sed rerum inquisitorem decet esse sapientem. *Sen. Q. N.* 6, 13. Rerum naturae inquisitor fuit.] ℙ Speciatim est, qui in alterius vitam inquirit, accusationis, aut judicii causa. *Cic. Verr.* 1, 2. Ille Achaicus inquisitor ne Brundusium quidem pervenit. *Plin. ep.* 3, 9. *med.* Norbanus legatus et inquisitor reum postulavit. *Sen. Ben.* 5, 25. Inquisitorem habebat veterem amicum, *h. e.* putabat veterem amicum esse inquisitorem sui.

INQUĪSĪTUS, a, um, part. ab *inquiro*, ἐπιζητηθείς, investigatus. *Liv.* 10, 40. *med.* Juvenis rem inquisitam, ne quid incompertum deferret ad consulem, detulit. *Id.* 22, 7. Flaminii corpus magna cum cura inquisitum, non invenit. ℙ Item non quaesitus. *Pl. Amph.* 2, 2, 217. Istam rem inquisitam certum est non amittere; et 4, 1, 9. Quaestionem inquisitam amittere.

INRĀDO. V. IRRADO.

***INRECTUS**, a, um, adj. non rectus. *Non.* 1, 226. Vulpinari dictum est ab inrecto, seu intorto vulpium cursu. V. VULPINOR. *B. A.*

INRĔDĪVĪVUS,

INRESTINCTUS, et hujusmodi. V. IRREDIVIVUS, etc.

INRŪDIS. V. IRRUDIS.

INSĀLUBRIS, e, adj. ἀνυγιής, νοσώδης, non salubris, gravis, noxius. *Colum.* 1, 4. et *Plin.* 18, 5, 6. Fundum sicuti ne fecundissimi quidem soli, cum sit insalubris; ita nec effeti, si vel saluberrimus sit, parandum. *Plin.* 17, 2, 2. Meridiem vineas spectare colono insalubre est. *Gell.* 19, 5. *med.* Manet, quod est gravius, sordidius, et insalubrius. *Plin.* 23, 1, 22. Vinum fumo inveteratum, insaluberrimum est.

***INSĀLUBRĬTER**, adv. non salubriter. *Salv. in avar.* 3. *in.* Loco et causae huic non insalubriter coaptatur. *Id. paulo post.* Parentibus naturae insalubriter indulgentibus. *B. A.*

INSĀLŪTĀRIS, pro salutaris, quidam legunt ap. *Appul. Met.* 2. Licet insalutare non erit, Fotis illa tentetur. Sed alii multo rectius *salutare.*

INSĀLŪTĀTUS, a, um, adj. ἀπροσηγόρητος, non salutatus. *Sidon. ep.* 4, 10. Annis jam multis insalutatus. Per tmesin *Virg. A.* 9, 288. Inque salutatam linquo.

INSĀNĀBĬLIS, e, adj. ἀνίατος, qui sanari non potest. *Cic. Tusc.* 5, 1. Insanabiles morbi. *Colum.* 7, 5. Vulnus insanabile. *Plin.* 7, 15, 13. Insanabili veneno morsus inficitur. *Hor. A. P.* 300. tribus Anticyris caput insanabile. *Liv.* 28, 25. Laetari, quod nihil tristius, nec insanabilius esset. *Id.* 1, 28. Insanabile ingenium. *Cic. Or.* 26. Insanabiles contumeliae. *Curt.* 10, 2. Remedia insanabilibus adhibere. *Plin.* 24, 17, 100. Insanabili leto perire. ℙ Apud *Lactant.* 4, 19. legitur (si locus mendo caret) Insanibili furore correpti, *h. e.* insanienti. Ut *infinibilis* a *finio* fit, a *partio partibilis*, ita *insanibilis* ab *insanio.*

***INSĀNĀBĬLĬTER**, adv. *Marcell. et Faust. in lib. Prec. ad Imp.* p. 19. ed. *Sirmond.* Cum animi morbo insanabiliter aegro. *B. A.*

***INSANCTUS**, a, um, adj. *Gloss. Gr. Lat.* Insanctus, ὁ μὴ ἅγιος. *B. A.*

INSĀNĒ, adv. ἐπιμανῶς, insipienter, stulte. *Pl. Curc.* 1, 3, 20. Bonum est pauxillum amare sane: insane non bonum est. *Hor. Sat.* 1, 10, 34. In silvam non ligna feras insanius, ac si, etc. *August. ep.* 238. Insanissime desperare. ℙ Item vehementer, immodice. *Varr. L. L.* 6, 5. Plautus vehementer cum vellet dicere, dicit insane: quod insani faciunt omnia vehementer. *Plauti* locus est *Mil.* 1, 1, 24. Esuriens insane bene.

INSĀNĬA, ae, f. ἄνοια, μανία, morbus animi, quo de suo statu deducitur, dementia, insipientia, stultitia. *Cic. Tusc.* 3, 4. Nomen insaniae significat mentis aegrotationem et morbum, i. e. insanitatem et aegrotum animum, quam appellarunt insaniam; et *mox.* Sanitatem animorum positam in tranquillitate quadam constantiaque censebant: his rebus mentem vacuam appellarunt insaniam, propterea quod in perturbato animo, sicut in corpore, sanitas esse non possit; et 5. *extr.* Furorem esse rati sunt, mentis ad omnia caecitatem: quod cum majus esse videatur, quam insania, tamen ejusmodi est, ut furor in sapientem cadere possit, non possit insania. V. FUROR. *Id. Pis.* 20. Mihi non venerat in mentem, furorem et insaniam optare vobis, in quam incidistis. *Val. Fl.* 2, 525. vanique insania coepti. *Virg. A.* 7, 461. Saevit amor ferri, et scelerata insania belli. *Mart.* 9, 71. Nulla est insania ferri, *h. e.* bellicus furor. *Plin.* 9, 36, 60. purpurae, *h. e.* nimia cupiditas. Sic *Mart.* 8, 48. foedique insania lucri. *Cic. Verr.* 2, 2, 35. Concupiscere aliquid ad insaniam. Sic *Suet. Cal.* 55. Favere alicui ad insaniam. *Plin.* 21, 31, 105. Insaniam facere; et 25, 4, 17. gignere; et 31, 2, 4. abolere. *Ter. Adelph.* 1, 2, 31. Adigere ad insaniam. ℙ De mentis alienatione poetica. *Hor. Od.* 3, 4, 5. Auditis? an me ludit amabilis Insania? audire, et videor pios Errare per lucos. ℙ De immodica magnitudine, aut impensis. *Cic. Q. Fr.* 3, 1, 2. Ea villa, quae

nunc est, tanquam philosophia videtur esse, quae objurget ceterarum villarum insaniam. *Plin.* 13, 15, 29. Insania mensarum. *Id.* 19, 1, 5. Vestium insania. *Cic. Sull.* 25. Insania libidinum, *h. e.* immodicae, immensae libidines. *Liv.* 7, 2. *extr.* Ut appareret, quam ab sano initio res in hanc, vix opulentis regnis tolerabilem, insaniam venerit. ¶ Transfertur et ad orationem. *Cic. Brut.* 82. Insulsitatem et insolentiam, tanquam insaniam quandam orationis, odit: sanitatem autem et integritatem, quasi religionem et verecundiam oratoris, probat. ¶ In plur. num. *Pl. Aul.* 4, 4. 15. Larvae hunc, atque intemperiae, insaniaeque agitant senem. *Cic. Fam.* 4, 1. Incideram in hominum pugnandi cupidorum insanias. *Plin.* 26, 11, 72. Contra insanias vettonica bibitur. ¶ *Optimum est aliena insania frui*, proverb. ap. *Plin.* 18, 5, 6. *extr.* h. e. parvo emere, quae alii maximis impensis compararunt. ¶ A *Celso* dicitur de morbo, qui φρενῖτις Graece appellatur, *h. e.* continua dementia cum febri: de qua plura ille 3, 18.

INSĀNĬBĬLIS. V. INSANABILIS.

INSĀNĬENS, entis, part. ab *insanio*, μαινόμενος, insania laborans. *Ter. Adelph.* 4, 2, 22. Verum venit post insaniens: nihil pepercit. *Curt.* 8, 7. Scelere et malis insanientem ultra negat audiendum. *Petr. Sat.* 3. Necesse habent cum insanientibus furere, (proverbii genus, de quo *Hor. Sat.* 2, 3, 39. pudor, inquit, te malus angit, Insanos qui inter vereare insanus haberi.) *Plin.* 25, 5, 22. Elleborum nigrum medetur insanientibus. ¶ *Insaniens*, phrenitide laborans, non semel ap. *Cels.* 3, 18. ¶ *Insanientem sapientiam* appellat *Hor. Od.* 1, 34, 2. sectam Epicuri, qui Deos, ac religionem sustulit. ¶ Translate. *Id. ib.* 3, 4, 30. Insanientem navita Bosphorum Tentabo, *h. e.* furentem undis, procellosum.

INSĀNĬO, is, ivi, et ii, itum, n. 4. μαίνομαι, παραφρονέω, insanus sum, furo, desipio. *Cic. Att.* 1, 29. Nec tamen insaniturum illum puto. *Id. Or.* 67. In alienos insanus insanisti. *Ter. Ph.* 4, 3, 37. Primo homo insanibat: (pro *insaniebat*, ut *audibat*, *lenibant*, etc.) scilicet nimis multam pecuniam postulando. *Cic. Verr.* 2, 4, 18. Usque eo est commotus, ut insanire omnibus ac furere videretur. *Id. Fam.* 9, 21. Ain' tandem? insanire tibi videris, quod imitere verborum meorum, ut scribis, fulmina? tum insanires, si consequi non posses. *Id. Att.* 7, 10. Adhuc certe, nisi ego insanio, stulte omnia, et incaute. *Pl. Merc.* 2, 2, 53. Insanire ex amore. *Ter. Adelph.* 2, 1, 43. et *Liv.* 7, 39. ex injuria. *Plin.* 10, 37, 53. amore alicujus rei. [**Hor. Sat.* 1, 2, 49. Sallustius in quas Non minus insanit quam qui moechatur. *Bentl. in qua*, scil. *classe*, ad Gr. morem μαίνεσθαι ἐπί τινι. *Valk.* ad *Theocrit.* 1, 48. At discrimen est inter *insanire in aliqua* et *in aliquam.* Illud dicitur de amore usque ad insaniam excitato; hoc pertinet ad eum, qui in consuetudine cum aliquo insanum se aliqua ratione gerit; quae est hujus loci sententia. V. *Heindf.*] ¶ Cum accus. Graeco more. *Hor. Sat.* 2, 3, 63. errorem; et *Ep.* 1, 1, 101. solemnia; et *Sat.* 2, 3, 301. stultitiam. Al. leg. stultitia. [*Ita *Heindf.* quem v. illud *Bentl. Lambin.* et *Cruq.*] *Propert.* 2, 25, 25. amores alicujus, *h. e.* deperire eam, quam ille quoque amat. *Sen. V. B.* 12. Hilarem insaniam insanire ac per risum furere. ¶ Refertur ad nimios sumptus, et res immodicas. *Pl. Mil.* 3, 1, 160. Quid opus fuit hoc, hospes, sumptu tanto, nostra gratia? Insanivisti hercle: nam idem hoc hominibus sat erat decem. *Id. Merc.* 2, 1, 40. Amavi equidem olim in adolescentia: Verum ad hoc exemplum nunquam, ut nunc insanio. ¶ Et ad contentionem, et oestrum poetici certaminis. *Virg. Ecl.* 3, 36. Insanire libet quoniam tibi. ¶ Et ad ardorem pugnandi. *Stat. Theb.* 3, 668. Illic augur ego, et mecum quicumque parati Insanire manu. ¶ Et ad orationem nimis veluti bacchantem. *Quint.* 12, 10. *f.* Vitiosum et corruptum dicendi genus, quod aut praecipitia pro sublimibus habet, aut specie libertatis insanit. ¶ Dicitur et de brutis animalibus, cum ex morbo furunt. *Plin.* 27, 11, 76. de bobus: Alligari ad praesepia oportet, donec purgentur; insanire enim solent. ¶ De eo, qui cupide aedificat. *Auct. ad Her.* 4, 50. *extr.* Tametsi in Tusculano quidem coepi insanire, et in iisdem fundamentis aedificare. ¶ *Insanire cum ratione* de iis est, quae fieri nullo modo possunt. *Ter. Eun.* 1, 1, 18. et *Hor. Sat.* 2, 3, 270. ¶ Passive impersonaliter. *Sen. Contr.* 2, 9. *med.* Domus in qua totiens aut insanitur a patre, aut peccatur in liberos.

INSĀNĬTAS, atis, f. mala valetudo, morbus. *Cic. Tusc.* 3, 4. Nomen insaniae significat mentis aegrotationem et morbum, idest insanitatem et aegrotum animum; et 5. Sapientia sanitas sit animi, insipientia autem quasi insanitas quaedam. Adde *Varr.* ap. *Non.* 1, 245. et 2, 414.

INSĀNĬTER, adv. insane. *Pompon.* ap. *Non.* 11, 4. et ap. *Prisc.* 15, 1010. Ludit nimium insaniter.

INSĀNUS, a, um, adj. μανικὸς, παράφρων, non sanus: sed refertur ad animum, qui aegritudine, quasi morbo, perturbatur, (V. *Cic. Tusc.* 3, 4. et 5.) amens, demens, furens, vesanus. *Ter. Eun.* 2, 2, 23. Hic homines prorsus ex stultis insanos facit; et 5, 2, 22. Abin' hinc, insana? *Cic. Par.* 4. Ego vero te non stultum, ut saepe; non improbum, ut semper; sed amentem et insanum rebus addicam necessariis. *Id. Acad.* 4, 17. Quod idem contingit insanis, ut incipientes furere, sentiant. *Id. Rosc. Am.* 12. Hominem longe audacissimum, et quod inter omnes constat, nisi inter eos, qui ipsi quoque insaniunt, insanissimum. *Id. Sext.* 7. Homo flagitiis insanus. *Hor. Sat.* 2, 3, 102. uter est insanior horum? *Cic. Verr.* 2, 4, 18. Acrior et insanior cupiditas. *Id. Mil.* 17. Insanissima concio. *Virg. A.* 9, 760. caedisque insana cupido. *Id. Ecl.* 10, 44. Insanus amor duri me Martis in armis Detinet. *Tibull.* 2, 5, 116. insana mente nefanda loqui. *Propert.* 4, 8, 60. Omnis et insana semita nocte sonat, *h. e.* feminis noctu insanientibus. *Id.* 4, 1, 134. insano verba tonare foro, *h. e.* ubi homines actionibus strepunt, ac veluti insaniunt. *Id.* 2, 18, 16. Et Phrygis insanos caeditur ad numeros, *h. e.* ad sonum tibiae Berecynthiae, quando cultris se ipsos secabant, qui illis sacris operabantur. *Calpurn. Ecl.* 1, 59. Insani enses, *h. e.* eorum arma, quos belli insania cepit. ¶ Metonymice. *Seren. Sammon.* 20. *f.* Insana herba, *h. e.* hyoscyamus, quia insaniam gignit. *Plin.* 16, 44, 89. Laurum insanam vocant, quoniam si quid ex ea decerptum inferatur navibus, jurgia fiunt, donec abjiciatur. Sic *Lucan.* 7, 413. insana fames, *h. e.* quae ad insaniam redigit; et *Ov. Fast.* 4, 364. Amnis it insana, nomine Gallus, aqua, *h. e.* quae pota insaniam inducit. ¶ De iis, qui divino furore, oestroque percelluntur. *Virg. A.* 3, 443. Insanam vatem aspicies, quae rupe sub ima Fata canit. ¶ Rebus quoque inanimis tribuitur. *Virg. Ecl.* 9, 43. Huc ades: insani feriant sine litora fluctus. *Tibull.* 2, 4, 9. insanis cautes obnoxia ventis. *Stat. Th.* 1, 366. Insanus turbo. *Sen. Phoen.* 420. insanae procellae. *Id. Agam.* 598. maria asperis insana coris, *h. e.* procellosa. Sic *Hor. Od.* 3, 7, 6. insana Caprae sidera. *Virg. G.* 1, 481. insano contorquens vertice silvas Fluviorum rex Eridanus. *Pers.* 3, 5. insana Canicula. *Stat. Th.* 5, 373. puppemque insana flagellat Arbor, *h. e.* malus navis impellente procella, nutat, casuro similis, et frangi proximus, quasi insanus sit, et loco stare nesciat. ¶ Saepe significat magnum, immodicum, vehementem, qualia sunt, quae insani faciunt. *Cic. Mil.* 31. Arae, quas ille praeceps amentia, caesis prostratisque sanctissimis lucis, substructionum insanis molibus oppresserat. *Auson. Sapient. de Solone* 20. Dives insanum in modum. *Liv.* 32, 17. *extr.* Insana trepidatio. *Virg. A.* 6, 133. insano juvat indulgere labori. [**Hor. Sat.* 2, 2, 5. Cum stupet insanis acies fulgoribus, i. e. nimis magnis. *Lamb.* ab effectu, quia animum spoliant sanitate. *Plin. H. N.* 36, 24, 2. Substructiones insanae Capitolii.] ¶ De insanis vitibus. *Plin.* 16, 27, 50. Vites quidem et triferae sunt, quas ob id insanas vocant, quoniam in iis alia maturescunt, alia turgescunt, alia florent. ¶ *Insani montes* ap. *Liv.* 30, 39. et *Flor.* 2, 6. *med.* sunt praealti in Sardinia, e quorum vertice validi venti et maxime incerti (unde nomen) in mare ruunt, et periculum navigantibus afferunt. *Claud. B. G.* 513. insanos infamat navita montes. ¶ *Insanus* pro non sanus, ut ad corporis valetudinem referatur, videtur quibusdam usurpari tum in ipsis Sardiniae *insanis montibus*, quod dicantur ob altitudinem prohibere septentrionales ventos, unde pars ejus insulae meridionalis pestilens sit: tum ex loco *Silii*, ubi narrat de Annibale 1, 250. vertice nudo Excipere insanos imbres, etc. Sed non satis id probant. ¶ *Insanum* adverbii more ponitur pro insane, h. e. valde. *Pl. Most.* 3, 3, 5. quid porticus? *Theu.* insanum bonam. *Id. Bacch.* 4, 5, 1. Insanum magnum molior negotium. *Id. fragm.* ap. *Non.* 2, 450. Insanum valde uterque deamat.

INSĀTĬĀBĬLIS, e, adj. ἀπλήρωτος, quia satiari nequit, insaturabilis, inexplebilis. *Cic. Tusc.* 1, 19. Natura inest mentibus nostris insatiabilis quaedam cupiditas veri videndi. *Sall. Cat.* 11. Avaritia semper infinita, insatiabilis est. *Cic. Tusc.* 5, 25. Insatiabili gaudio compleri. *Id. Phil.* 11, 3. Insatiabilem crudelitatem exercere. *Liv.* 4, 13. Est humanus animus insatiabilis eo, quod fortuna spondet. *Just.* 1, 8. *extr.* Insatiabilem esse sanguinis. *Val. Max.* 8, 14. *n.* 3. *extr.* Pectus insatiabile laudis. *Juven.* 14, 125. acquirendi insatiabile votum. *Ov. Ib.* 173. Deque tuo fiet (licet hac sis laude superbus) Insatiabilibus corpore rixa lupis. ¶ Item qui satietatem, et fastidium non affert. *Cic. N. D.* 2, 39. Terra universa cernatur, vestita floribus, herbis, arboribus, frugibus: quorum omnium incredibilis multitudo insatiabili varietate distinguitur. *Id. fragm.* ap. *Non.* 4, 441. Coeli signorum admirabilem ordinem, insatiabilemque pulcritudinem spectare. *Id. N. D.* 2, 62. Nulla est enim insatiabilior species, nulla pulcrior.

INSĀTĬĀBĬLĬTAS, atis, f. ἀπληστία, cupiditas inexplebilis. *Ammian.* 31, 4. *med.* Quantos un[...] que insatiabilitas colligere potuit canes.

INSĀTĬĀBĬLĬTER, adv. ἀκορέστως, sine sat[...] tate. *Lucr.* 3, 921. Insatiabiliter deflebimus, [...] ternumque; et 6, 978. Insatiabiliter toti (*sues*) volvantur ibidem (*in coeno*). *Plin. ep.* 9, 6. [...] re inani insatiabiliter desidere. *Tac. A.* 4, [...] *extr.* Insatiabiliter parare memoriam sui. *L*[...] *Epit.* 4. *med.* Opes congerere.

INSĀTĬĀTUS, a, um, adj. non satiatus. *S*[...] *Th.* 6, 305. Insatiatus ardor eundi.

INSĀTĬĔTAS, atis, f. *Pl. Aul.* 3, 5, 13. Q[...] rum animis avidis, atque insatietatibus Neque [...] neque tutor capere est qui possit modum.

INSĀTĪVUS, a, um, adj. qui non seritur, [...] sponte provenit. *Plin.* 19, 12, 60. Hoc insati[...] rumex vocatur. Al. rectius leg. *in sativis.*

INSĀTŬRĀBĬLIS, e, adj. inexsaturabilis, in[...] tiabilis. *Cic. Sext.* 51. *extr.* Manebat insatura[...] abdomen, copiae deficiebant. *Oros.* 3, 18, *f.* Al[...] ander insaturabilis sanguinis humani.

INSĀTŬRĀBĬLĬTER, adv. idem ac insatia[...] ter. *Cic. N. D.* 2, 25. Annisque praeteritis in[...] turabiliter expletur.

INSĀTŬRĀTUS, a, um, adj. insatiatus. *Av*[...] *Phaenom. Arat.* 183. Noverca insaturata odiis.

[INSĀTŬRUS, a, um, adj. insaturabilis. *Cor*[...] *Joann.* 3, 368. et tantis implevit praedia rebus [...] saturus. *F.*]

INSCALPO. V. INSCULPO.

INSCALPTUS. V. INSCULPTUS.

INSCENDO, is, endi, ensum, a. 3. ἀναβα[...] idem quod ascendo. *Cato R. R.* 127. Supra pi[...] inscendat. *Pl. Amph.* 1, 1, 294. Quadrigas J[...] inscendere. *Id. Aul.* 4, 6, 12. Inscendere in [...] borem. *Id. Asin.* 4, 1, 31. in lectum. *Id.* [...] 5, 2, 110. in currum. *Suet. Ner.* 48. equum. [...] *A.* 14, 15. scenam. De bucephalo *Gell.* 5, 2. H[...] unquam inscendi sese ab alio, nisi a rege, pa[...] est. ¶ *Inscendere* absolute, pro in navem ins[...] dere, conscendere. *Pl. Mil.* 2, 1, 37. Ubi [...] cam avectam scio, Inscendo, ut eam rem Na[...] ctum ad herum nunciem. ¶ *Inscendere mulie*[...] est inire, συνουσιάζειν, ap. *Appul. Met.* 7. et 1[...]

INSCENSĬO, onis, f. ascensio. *Pl. Rud.* 2[...] 19. Quid hinc abitio, quidve in navem insce[...] est? **Auct. Itin. Alex.* 99. *extr.* ed. *A. M*[...] *B. A.*

INSCENSUS, a, um, part. ab *inscendo.* *Ap*[...] *Met.* 7. Properiter inscensum (*asinum*) baculo [...] verberans per obliquam ducebat viam. *Id. ib*[...] Inscenso grabatulo. *Suet. Tit.* 4. equo.

INSCENSUS, us, m. Pro initu (in sexto [...] sing.) *Appul. Met.* 7. Daturus dominis equa[...] inscensu generoso multas mulas alumnas.

INSCĬE, adv. inscienter. *Appul. de Deo Soc*[...] Hos Deos plurimi, sed non rite, veneran[...] omnes, sed inscie, metuunt; pauci, sed im[...] diffitentur.

INSCĬENS, entis, adj. ἀγνῶς, ignarus. *Cic.* [...] 5, 2. Nihil in ea re per collegam meum, me[...] sciente, esse factum. *Ter. Phorm.* 1, 2, 9. [...] sis, insciens. *Id. Heaut.* 4, 1, 18. Si pecc[...] insciens feci; et 20. Certo scio, te inscientem [...] que imprudentem dicere ac facere omnia. [...] *Balb.* 5. Utrum inscientem vultis contra foe[...] fecisse, an scientem? ¶ *Insciens* pro sciens. [...] *fen. Dig.* 41, 3, 34. Si servus, insciente dom[...] rem peculiarem vendidisset, emptorem usuca[...] posse. In *fragm. legis Mamiliae*, p. 340. *Goes*[...] terminos singulos, quos ejecerit, locove mo[...] insciens dolo malo, HS XXV. dare damnas [...] Al. leg. *sciens:* et de loco etiam *Digestor.* m[...] lites a criticis excitantur.

INSCĬENTER, adv. δι' ἄγνοιαν, per impru[...] tiam, sive ignorantiam. *Cic. Top.* 8. Ut si [...] tiri velis tutelas, inscienter facias, si ullam p[...] termittas. *Liv.* 25, 10. Tuba inscienter a Gr[...] inflata. *Hyg. Astron.* 2, 12. Ut quidam ins[...] tissime interpretantur.

INSCĬENTĬA, ae, f. ἄγνοια, ignorantia. [*[...] tinet ad eos, qui aliquid nesciunt, cujus scie[...] aut ad ipsos non pertinet, ideoque postulari [...] non potest; aut cujus comparandae occasio [...] nulla est. Hinc saepius c. v. *error* conjungit[...] *Cic. Sull.* 14. Vos in tantis tenebris erroris e[...] scientiae clarissimum lumen praetulistis menti m[...] *Id. Or.* 1, 46. Neque solum inscientiam m[...] sed ne rerum quidem magnitudinem perspicit. [...] de *ib.* 3, 35, 142. Neque inscientiam illius, [...] res non suppetat, verba non desint, esse lau[...] dam. *N. D.* 3, 38. Deo non est excusatio ins[...] tiae. *Inv.* 1, 2. Ita, propter errorem atque [...] scientiam, etc. *Acad.* 4, 47. *f.* Quod inscie[...] multa versaretur in vita. *Fin.* 1, 14. Vitam om[...] perturbari videmus errore atque inscientia. ¶ [...] tandus est singularis hujus vocabuli usus in r[...] philosophicis ap. *Cic. N. D.* 1, 1. De qua (na[...] Deorum) tam variae sunt doctissimorum homi[...] tamque discrepantes sententiae, ut magno a[...] mento esse debeat, causam, i. e. principium p[...] sophiae, esse inscientiam, i. e. ignoratio, s. p[...] confessio ignorationis. Ita locum difficillimum [...]

vexatissimum exhibet *Orell.* coll. *Tunstallo in* ad *Middleton.* p. 209. quem recte veram hujus lectionem defendere atque explicare dicit. Constant cum *Wyttenb. Schütz. Heindf. al.* qui vv. *est principium philosophiae* ut ab explicatore fecta expungunt. V. quae de hac ratione disputur a *Wolf.* Laudat praeter h. l. *Ernest.* in *Cic.* etiam *Acad.* 1, 12. ¶ Ponitur c. genitivo jecti. Huc pertinent ista: *Caes. B. G.* 7, 43. cientiam vulgi et *Plin.* 26, 1, 4. medicorum. ¶ i genitivo objecti, in quo dicendi genere Cicero umque utitur vv. *ignorantia* s. *ignoratio.* *Inntiam* usurpat *Or.* 1, 34. ubi legitur *dicendi inntia.*] *Caes. B. G.* 3, 9. Inscientia locorum; 13. lini, *h. e.* lini elaborandi. *Nep. Epam.* 7. i. ¶ [*Confunduntur fere ubique *inscientia* et *citia.*]

NSCITE, adv. ἀμαθῶς, ἀτέχνως, imperite, inanter, incompte, impolite. *Cic. Fin.* 3, 7. Ine autem medicinae et gubernationis ultimum ultimo sapientiae comparatur. *Id. Div.* 2, 13. nocritus non inscite nugatur. *Liv.* 36, 43. Roas naves inscite factas, immobiles esse. *Gell.* 16. Inscitissime petit.

NSCITIA, ae, f. ἄγνοια, defectus facultatis apandi id, quod alioquin scimus, imperitia. [*De rimine, quo hoc vocabulum distet ab *inscientia* utat *Gernhard.* in excursu ad *Cat. Maj.* ab eo c. *Parad.* ed. Tribuitur junioribus, inertibus, eritis, imprudentibus, stultis, qui nullo decori su ac judicio rem gerere solent.] *Cic. Prov.* s. 5. Negotii gerendi inscitia. *Id. Or.* 1, 22. m. *Hor. Sat.* 2, 1, 81. sanctarum legum; et 3, 43. quemcumque inscitia veri Caecum agit. . *H.* 1, 1. Inscitia reipublicae. *Suet. Ner.* 41. s. *Plin.* 7, 48, 49. temporum. *Tac. G.* 16. ificandi. *Id. Agr.* 28. Amissae naves per iniam regendi. *Id. H.* 1, 54. Per inscitiam ocre aliquem; et *A.* 15, 58. Quo fidem inscitiae ret, atrox adversus socios; et *ib.* 11, 25. *extr.* e illi finis inscitiae erga domum suam, *h. e.* m domesticarum. ¶ Est etiam stultitia, quod *Festus* monuit. *Pl. Curc.* 1, 3, 29. Male mede immerente inscitia est. *Id. Poen.* 4, 2, 99. adem hic iterem, inscitia est. Adde *vet. Poet. Cic. Sext.* 48. et *Ter. Eun.* 5, 9, 41. et *Ph.* 1, 7. ¶ [Plurali num. *Front. Princip. Hist.* (ed. *Maio*) p. 319. Sed forte temere Syrorum muns introspicere, et Pannoniorum inscitias. *F.*]

NSCITULUS, a, um, dimin. insciti. *Afran. Non.* 1, 41. Novi non inscitulam ancillulam iplicam, et vestispicam.

NSCITUS, a, um, adj. ἄτεχνος, ἄμουσος, μωρὸς, quod sciat, scite applicare nescit, stultus, rudens. *Cic. N. D.* 2, 13. *med.* Quid est au inscitius, quam eam naturam, quae omnes res complexa, non optimam dici? *Pl. Most.* 1, 3, Inscita ecastor tu quidem es, quae istuc cu ut te ille amet; et 2, 3, 85. Mulier haec a atque inscita est. *Id. Mil.* 3, 1, 141. Qui rum consilia culpat, stultus inscitusque est. *Most.* 5, 2, 14. Sed tu quid istuc confugisti ram inscitissimus? *Id. Merc.* 5, 4, 57. Annos s sexaginta qui erit, si quem scibimus scorta, Cum eo lege agemus: inscitum arbitrabimur, invenustum, illepidum, ineptum, risu dignum. *Suet. Ner.* 28. Exstatque cujusdam non inscijocus. *Auson. epigr.* 138. inscite magister. . 2, 23. Ancilla non inscito ministerio, et fanon illiberali. *Pl. Rud.* 3, 1, 5. Mirum atque itum somniavi somnium: absurdum, ineptum, uod, quid portendat, non facile dignoscas. ¶ ive est non scitus. *Gell.* 1, 22. *med.* Nihil um vult dicere, sed nescio quid aliud indictum itumque dicit.

NSCIUS, a, um, adj. ἀμαθής, ἀνεπιστήμων, qui me scit, nescius, ignorans, rudis, imperitus. *Acad.* 4, 7. *f.* Artem si subtraxeris, qui dignes artificem ab inscio? *Colum. prooem. l.* 6. us dispendium sequitur inertem et inscium pam, quam prudentem diligentemque compen. *Varr. L. L.* 9, 3. *med.* Naturam usu indepravare. *Cic. Brut.* 85. Socrates se omnium m inscium fingit et rudem. *Id. Leg.* 2, 5. *f.* ue medicorum praecepta dici vere possent, si inscii imperitique pro salutaribus mortifera scripserint. *Id. Phil.* 9, 5. Perficite, ut is, n vos ad mortem inscii misistis, immortalitahabeat a vobis; et *Planc.* 16. Tu, me ignaro, opinante, inscio, notes et tuos, et tuorum nearios? *Virg. A.* 1, 722. inscia Dido, Insideat ntus miserae Deus. *Caes. B. G.* 7, 77. Inscii in Aeduis gereretur; et *ib.* 4, 4. Inscios inantesque Menapios oppresserunt. *Hirt. B. Afr.* Itaque, omnibus insciis, neque suspicantibus, t legiones educi. ¶ *Inscius de aliqua re* ap. *Trin.* 1, 2, 178. Ego de eorum verbis famitorum inscius, prosilui, etc. Potest tamen *ins cum prosilui* conjungi. *Tryphon. Dig.* 16, 3, Latro spolia deposuit apud Sejum inscium de itia deponentis. ¶ Cum accusativo communi. *pil.* ap. *Non.* 9, 14. At enim scies ea, quae fuisti inscius. ¶ Cum infinito. *Varr.* ap. *Non.* 2, 760. Qui sutrinas facere inscius, nihil homo agis. ¶ Translate. *Virg. A.* 12, 648. Sancta anima, atque inscia culpae, *h. e.* non conscia, non rea. *Id. G.* 3, 189. equus inscius aevi, *h. e.* etiamnum pullus, et qui quasi per aetatem nondum vivere didicit. *Ov. Fast.* 4, 750. Pabulaque in bustis inscia carpsit ovis. *Val. Fl.* 4, 36. de Argo: lumina inscia somni, *h. e.* oculi, qui nunquam somno clauduntur. *Sen. Oedip.* 545. humor lucis et Phoebi inscius, *h. e.* quem solis radii nunquam vident. *Juven.* 11, 66. Haedulus inscius herbae, *h. e.* qui nondum attigit herbam, et solo lacte est nutritus. ¶ *Non inscius* commode et eleganter de eo dicitur, qui probe omnino scit. *Cic. Fin.* 5, 19. Nec vero sum inscius, esse utilitatem in historia. *Sall. or. ad Caes.* 2. *med.* Non inscius, neque imprudens sum, quae saevitia, quaeque tempestates futurae sint, etc. *Virg. A.* 10, 907. juguloque haud inscius accipit ensem. *Val. Fl.* 2, 278. de vate oestro assueta: et flatu non inscia gliscit anhelo. ¶ Passive etiam usurpatur pro ignoto, non cognito. *Appul. Met.* 5. Psyche inscio quodam tramite accedit quandam civitatem.

INSCRIBO, is, psi, ptum, a. 3. ἐπιγράφω, supra, vel in aliqua re scribo. [*Primum dicitur de iis, quae in aliqua re scribuntur: a Nostro haec laudata erant.] *Cic. Pis.* 38. Ut esset, quod in basi tropaeorum incidi inscribique posset. *Id. Arch.* 11. Philosophi etiam illis libellis, quos de contemnenda gloria scribunt, nomen suum inscribunt. Al. leg. *in illis libellis.* [*Vulg. illis libellis* exhibet *Orell.*] *Id. Fam.* 12, 3. In statua, quam posuit in rostris, inscripsit, Parenti optime merito. *Id. Har. resp.* 27. Vestris monumentis nomen suum inscripsit. Sic *Plin.* 29, 1, 5. Cum monumento suo latronicen se inscripserit. *Gell.* 1, 25. *f.* Opilius in primo librorum, quos *Musarum* inscripsit. [*Hic laudandus locus est, quem Noster infra posuerat, ubi *inscribere* pro simplici *scribere* dictum videtur. Respondet nostr. *aufschreiben.*] *Cic. Att.* 4, 1. Ea inscribam brevi, quae te puto potissimum ex meis litteris velle cognoscere. [*Orell.* tamen exhibet *scribam.* ¶ Hinc translate in universum de signis, quae alicubi tanquam scribendo infiguntur, i. q. notare, signare.] *Sil.* 13, 327. et imo Vix ulla inscribens terrae vestigia cornu. *Sen. Ben.* 4, 37. *f.* Inscribere alicui stigmata. V. CONSCRIBILLO et CONSCRIBO. ¶ [*Hinc orta sunt ista:] *Cic. Cat.* 1, 13. Sit inscriptum in fronte uniuscujusque civis, quid de republ. sentiat. *Or.* 2, 87. Ut illi non infundere in aures tuas orationem, sed in animo videantur inscribere. *Sen. V. B.* 12. Vitiis suis sapientiam inscribit, et abscondenda profitetur, *h. e.* dat vitiis suis titulum sapientiae. [*Cic. Tusc.* 5, 26. Epicurus, qui tantummodo induit personam philosophi, et sibi ipse hoc nomen inscripsit, i. e. cum arrogantia sibi sumpsit, vindicavit. ¶ Porro huc pertinent ea, in quibus signif. tribuere, auctorem facere, imputare alicui aliquid.] *Sen. Ben.* 1, 15. Quod ostentare libet, et inscribere sibi. *Ov. Met.* 15, 128. ipsos Inscripsere Deos sceleri. [*Laudat *Jahn.* ad h. l. *Sen. Br.* V. 16. Vitiis auctores inscribere deos.] *Sil.* 10, 619. Adversis etenim frangi, non esse virorum, Qui Martem inscribant genti, *h. e.* Martem suae gentis auctorem faciant. *Ov. Met.* 10, 198. mea dextera leto Inscribenda tuo est, [*i. e. mors tua dextrae meae adscribenda, ego mortis tuae auctor. ¶ Secundo loco *inscribere* dicitur de iis, quae inscriptionem, titulum accipiunt. A nostro haec laudata sunt:] *Cic. Div.* 2, 41. *med.* Quis robur illud cecidit, dolavit, inscripsit? *Verr.* 2, 2, 69. Statuae illae equestres, quas tu poni, inscribique jussisti. [*Plin. Pan.* 47, 4. Arcem publicarum aedium nomine inscripserat.] ¶ *Inscribere aedes* est scripto affixo venales, vel locandas proponere. *Pl. Trin.* 1, 2, 131. Inconsultu meo aedes venales hasce inscribit litteris. *Ter. Heaut.* 1, 1, 92. Inscripsi illico aedes mercede. [*Pro quo frequentius dicitur *aedes proscribere.* *Cic. Att.* 4, 2. ubi v. *Manut.* et *Fam.* 7, 29. ubi v. *Graev. Ruhnk.*] ¶ Inscribere librum. *Cic. Fam.* 15, 2. Oratorem meum (sic enim inscripsi) Sabino tuo commendavi. *Id. Or.* 3, 31. Aliquid de oratoris arte paucis praecipiunt libellis, eosque rhetoricos inscribunt. *Plin. ep.* 4, 14. *f.* Cogito has nugas meas ita inscribere, Hendecasyllabi: qui titulus, etc. *Cic. Off.* 2, 24. *extr.* In eo libro, qui Oeconomicus inscribitur. ¶ [*Translate.] *Virg. A.* 1, 482. Et versa pulvis inscribitur hasta. *Pl. fragm.* ap. *Serv.* ad *Virg. l. l.* Corpus tuum virgis ulmeis inscribam, *h. e.* dilacerabo. *Ov. Met.* 6, 73. Sua quemque Deorum inscribit facies, i. e. ostendit, qui Deus sit. ¶ Pro subscribere accusandi gratia. *Imp. Zeno Cod.* 9, 35, 11. V. INSCRIPTIO. ¶ [*Inscribere* est etiam veteri scripturae aliam ita inducere, ut, priore obscurata, recentior tantum appareat: differt autem a *superscribere*, id enim est, intacta remanente priore scriptura, aliud superius scribere. *Dig. l.* 28. *tit.* 4. De his, quae in testamento delentur, inducuntur, inscribuntur. V. INDUCO et SUPERSCRIBO. *F.*]

[INSCRIPTILIS, e, adj. qui scribi nequit. *Diomed.* 2. *in.* p. 413. Vox litteralis, vel scriptilis appellatur, quia litteris comprehendi potest. Confusa est irrationalis, vel inscriptilis, simplici vocis sono animalium efficta, quae scribi non potest, ut est equi hinnitus, tauri mugitus.

INSCRIPTIO, onis, f. actus inscribendi, ἐπίγραμμα, ἐπιγραφή. *Cic. Dom.* 20. Quid? operum publicorum exactio: quid? nominis inscriptio, tibi num aliud videtur esse, ac bonorum meorum direptio? ¶ Speciatim est titulus, qui in fronte libri inscribitur. *Cic. Att.* 16, 11. *med.* Quod de inscriptione quaeris; non dubito, quin καθῆκον officium sit; sed inscriptio plenior, *de officiis.* *Id. Top. in.* Incidisti in Aristotelis topica quaedam: qua inscriptione commotus, etc. *Plin. ep.* 5, 19. Et ars quidem ejus, et quasi inscriptio comoedus, in qua plurimum facit. ¶ Item epigramma, quod statuis, sepulcris et hujusmodi inscribi solet. *Cic. Phil.* 13, 4. Haec causa fuit, cur decerneretis statuam in rostris cum inscriptione praeclara. In *monum. Ancyr.* ap. *Grut.* 232, 12. Opus impensa grandi refeci sine ulla inscriptione nominis mei. *Plin.* 29, 1, 5. Hinc illa infelicis monumenti inscriptio, *turba se medicorum periisse*, et *Petr. Sat.* 29. Hinc quemadmodum ratiocinari didicisset, dein dispensator factus esset, omnia diligenter curiosus pictor cum inscriptione reddiderat. *Vell.* 2, 104. Bellum ab eo quibusdam in locis gestum, quibusdam sustentatum feliciter: eoque nomine decreta ei cum speciosissima inscriptione operum triumphalia ornamenta. *Flor.* 3, 19. *med.* Fuit de servis ovatione contentus, ne dignitatem triumphi servili inscriptione violaret, *h. e.* ne, cum mos esset perscripta devictorum nomina praeferre in triumpho, cogeretur id facere de servis, quos devicerat. [*Cf. *Suet. Aug.* 97. *Vit.* 3. *Cal.* 8. *Ner.* 45.] ¶ Item stigma, compunctio, nota. *Petr. Sat.* 103. Frontes notans inscriptione solerti, ut videamini stigmate esse puniti; et 106. Utinam quidem hac se inscriptione frontis maculassent! ¶ Item perscriptio, delatio nominis ejus, quem quis accusare aggreditur. *Ulp. Dig.* 48, 5, 2. *f.* Si pater praevenerit, et libellos inscriptionis deposuerit. *Paul. ib. tit.* 2. (qui *De accusationib.* et *inscriptionib.* est) *l.* 3. Libellorum inscriptionis conceptio talis est: consul, et dies: apud illum praetorem, vel proconsulem L. Titius professus est, se Maeviam adulterii ream deferre, etc. et *mox.* Quod si libelli inscriptionum legitime ordinati non fuerint, rei nomen aboletur. *Impp. Sever. et Antonin. Cod.* 9, 1, 1. Inscriptionem deponere.

INSCRIPTURA, ae, f. inscriptio, seu nota impressa alicui rei. *Tert. adv. Valent.* 30., ubi alii divisim leg. *in scriptura.*

INSCRIPTUS, a, um, part. ab *inscribo*: ἐπιγεγραμμένος, scriptus, notatus. [*Primum pertinet ad ea, quae in aliqua re vel in aliquo loco scripta sunt.] *Cic. Dom.* 53. Ut si quae essent incisae, aut inscriptae litterae, tollerentur. *Id. Tusc.* 5, 23. Senarioli in monumento inscripti. ¶ [*Hinc.] *Inscriptum, i,* absolute est inscriptio, titulus, *Gell. praef. med.* Et quaedam alia inscripta nimis lepida, multasque prorsus concinnitates redolentia. [*Ov. Met.* 10, 215. et ai ai Flos habet inscriptum. ¶ Tum dicitur de iis, in quibus litterae, notae, signa quacumque ratione infiguntur.] *Cic. Dom.* 37. *extr.* Sepulcrum inimico nomine inscriptum. *Suet. Cal.* 8. Aras ostendi inscriptas, Ob Agrippinae puerperium. *Virg. Ecl.* 3, 106. flores inscripti nomina regum. (Graeca locutio) *Cic. Att.* 6, 3. Q. Cicero puer legit epistolam inscriptam patri suo, solet enim aperire. ¶ Item titulo notatus. *Cic. Div.* 2, 1. Eo libro, qui est inscriptus, Hortensius. *Id. Or.* 2, 14. Deceptus indicibus librorum, quod sunt fere inscripti de rebus notis et illustribus. *Suet. Caes.* 55. Oratio inscripta pro Metello. *Mart.* 11, 45. inscriptae limina cellae, *h. e.* quae praefert perscriptum nomen prostantis. *Stat. Th.* 8, 269. solus stat puppe magister Pervigil, inscriptaque Deus, qui navigat alno, *h. e.* navi pictum aut inculptum habente Deum aliquem in tutelam, et ab ejus nomine appellata. [*Liv.* 25, 10. Recipere se in domos suas quemque jussit, et foribus nomen suum inscribere: se domos eas, quae inscriptae non essent, signo extemplo dato, diripi jussurum. V. *Wunderlich.* ad *Tibull.* 1, 33, 54.] ¶ Item stigmate notatus. *Juven.* 14, 24. Inscripta ergastula. *Plin.* 18, 3, 4. Nunc eadem illa vincti pedes, damnatae manus, inscriptique vultus exercent. Absolute *Mart.* 8, 75. Quatuor inscripti portabant vile cadaver, *h. e.* stigmatiae. ¶ *Inscriptus,* non scriptus. *Quint.* 3, 6. *med.* Unde et illa divisio est, alia esse scripta, alia inscripta: ἔγγραφα, et ἄγραφα. ¶ *Inscriptae merces* sunt, quas mercatores, ne portoria solvant, apud publicanos non profitentur. *Varr. R. R.* 2, 1. *med.* Greges ovium longe abiguntur ex Apulia in Samnium aestivatum, atque ad publicanum profitentur, ne, si inscriptum pecus paverint, lege censoria committant. *Lucil.* ap. *Non.* 1, 169. Facit idem, quod illi, qui inscriptum ex portu exportant clanculum, ne portorium dent. ¶ *Inscriptum maleficium* est, de quo nihil in legi-

bus scriptum, cautumque est, ἄγραφον ἀδίκημα. *Sen. praef. l.* 3. *excerpt. controv. f.* Postulavi, ut praetor nomen ejus reciperet, lege inscripti maleficii. Adde *tit. controv.* 1. *l.* 5. *excerpt.* et *Quint.* 7, 4. *f.* [*Ubi v. quae congessit *Spalding.*]

INSCRŬTĀBĬLIS, e, adj. qui investigari non potest. *August. ep.* 106. *n.* 4. Non valentes inscrutabilia Dei judicia perscrutari.

INSCRŪTOR, aris, dep. 1. idem quod scrutor. *Macr. Sat.* 7, 1. *med.* Si Homeri latentem prudentiam inscruteris altius. Al. leg. *scruteris.*

INSCULPO, is, psi, ptum, a. 3. ἐγγλύφω, in aliqua re sculpo, incido, inscribo. *Hor. Sat.* 2, 3, 90. cum summam patrimonl insculpere saxo Heredes voluit. *Ov. Met.* 15, 620. Cornuaque aeratis, miram referentia formam, Postibus insculpunt. *Quint.* 1, 1. *med.* Litteras tabellae quam optime insculpere. *Suet. Claud.* 1. *f.* Elogium tumulo alicujus versibus insculpsit. ℙ Translate. *Cic. N. D.* 1, 17. Natura insculpsit in mentibus, ut Deos aeternos et beatos haberemus. ℙ [Legitur etiam *inscalpo* ap. *Lact. Phoen.* 153. Protinus inscalpunt sacrato in marmore formam. Alii tamen leg. *insculpunt*, vel *exsculpunt.* *F.*]

INSCULPTUS, a, um, part. ab *insculpo*, incisus, inscriptus. *Cic. Div.* 2, 41. Sortes in robore insculptae. *Plin. ep.* 8, 6. Incisa et insculpta sunt publicis aeternisque monimentis. [*Liv.* 2, 33. Foedus columna aenea insculptum; cf. 28, 46.] ℙ Translate. *Cic. N. D.* 2, 4. *f.* Omnibus innatum est, et quasi insculptum, esse Deos. *Id. Acad.* 4, 1. *med.* Res habere insculptas in animo. ℙ Dicitur et *inscalptus.* *Plin.* 36, 5, 4. *n.* 14. Sunt etiamnum in columnarum spiris inscalpta nominum eorum argumenta.

INSĔCĀBĬLIS, e, adj. ἄτμητος, qui secari aut dividi non potest. *Sen. ep.* 118. *f.* Aliquid difficulter secari, cogitavimus: novissime, crescente difficultate, insecabile inventum est. *Quint.* 2, 17. *f.* Corpora insecabilia esse, ex quibus res omnes initium duxerunt, *h. e.* atomos. Adde *Vitr.* 2, 2.

INSĔCĔ, *h. e.* persequere, dic, narra. *Cato* et *Ennius* ap. *Gell.* 18, 9. [*Verba sunt: Virum mihi, Camena, insece versutum; Gr. ἔννεπε. V. Lindem.* ad *Pl. Mil.* 4, 6, 5.] ℙ Ejusdem rationis est *insecendo*, *h. e.* fando, narrando. *Cato* ap. *Gell. ib.* Scelera nefaria, quae neque insecendo, neque legendo audivimus. Hinc *insectiones* narrationes, teste eodem *Gellio.* V. INSEQUE.

INSĔCENDO. V. v. praec.

INSĔCO, as, cui, ctum, a. 1. ἐντέμνω, idem quod seco, sive intus seco. *Auct. ad Her.* 4, 49. Insecare aliquid dentibus. *Colum.* 4, 15. Sequente deinde anno insecatur superior pars curvaturae usque ad medullam. *Id.* 12, 47. Olivam acuta arundine insecare; et *mox.* Sive contuderint, sive insecuerint olivas, etc. *Plin.* 19, 5, 26. *n.* 4. Corpora mortuorum insecare ad scrutandos morbos. *Colum.* 4, 29. *med.* Vimen cum inaruerit, penetrat et insecat corticem. *Id.* 9, 15. Insecandi sunt favi.

INSECTĂ. V. INSECTUS.

INSECTANTER, adv. ὀνειδιστικῶς, cum insectatione, infeste. *Gell.* 19, 3. Insectanter et graviter vituperari.

INSECTĀTĬO, onis, f. δίωξις. [*Actus insectandi, persequendi, e. g. hostes.] *Liv.* 21, 47. Ut ratibus, sine tumultu atque insectatione hostis, copias trajiceret. ℙ [*Hinc translatum est ad eos, qui artibus clandestinis, insidiis cujuscumque generis clam structis vexare inimicos atque perdere student.] *Brut.* in *ep. Cic. Fam.* 11, 1. Tanta est hominum insolentia, et nostri insectatio. [*Liv.* 1, 51. Inde illam absentis insectationem esse natam, quod morando spem destituerit. ℙ Tum dicitur de iis, qui aliorum vitam et mores perstringunt; qui calumniis, falsis criminationibus iram, furorem aliorum concitare cupiunt.] *Liv.* 22, 34. C. Terentius Varro plebi insectatione principum conciliatus. *Suet. Gramm.* 9. Ne principum quidem virorum insectatione abstinuit; et 19. Insectatio studiorum et morum alicujus. *Tac. A.* 2, 55. Insectationibus petere aliquem; et *ib.* 12, 14. Hostem ad proelium per insectationes et nuncios vocare. *Quint.* 6, 3. *med.* et 11, 1. *f.* Insectatio fortunae, *h. e.* qua miseram alicujus fortunam insectamur et deridemus.

INSECTĀTOR, oris, m. qui insectatur. *Liv.* 3, 33. *med.* Trux et saevus insectator plebis. *Quint.* 10, 1. *f.* Seneca egregius vitiorum insectator.

INSECTĀTUS, a, um, part. activae signific. V. INSECTOR ab *in.* Passiv. *Hirt. B. Afr.* 71. Gravis armaturae miles, simul atque ab his insectatus constiterat, illi veloci cursu periculum vitabant.

INSECTĬO, onis, f. narratio, sermo, ab insecendo. V. INSECE.

INSECTO, as, avi, atum, a. 1. idem ac insector, apud veteres. *Pl. Capt.* 3, 4, 61. Jam illic nos insectabit lapidibus. *Justin.* 15, 3. Insectanti regi quosdam palantes hostes. *Cic. Div.* 2, 70. Aquila insectans alias aves, et agitans.

INSECTOR, aris, atus sum, dep. 1 διώκω, persequor, insequor, insto, urgeo, agito, frequentativum ab *insequor.* [*Primum pertinet ad eos, qui vere aliquem persequuntur tanquam hostem.] *Pl. Capt.* 3, 4, 17. Hic hastis insectatus est domi matrem et patrem. *Cic. Leg.* 1, 14. Impios agitant insectanturque furiae. *Tac. A.* 1, 20. Retinentes centuriones irrisu et contumeliis, postremo verberibus insectantur. ℙ [*Hinc denotat eos, qui in judiciis adversarium exagitant, postulant.] *Cic. Font.* 1. Insector ultro, atque insto accusatori, judices: insector, inquam, et flagito testes. *Planc.* 19. *f.* Quid taces? quid dissimulas? etiam atque etiam insto, atque urgeo, insector; posco, atque adeo flagito crimen. ℙ [*Tum in universum ponitur pro vituperare, perstringere cum irrisione, opprobriis, calumniis, maledictis aliquem quacunque demum causa cumulare.] *Plin. ep.* 1, 10. et 6, 21. vitia. *Brut.* ad *Cic. ad Brut.* 1, 4. miserorum fortunam. *Id.* ad *Attic. ib.* 17. dolores alicujus. *Tac. A.* 4, 12. contumaciam. *Id. H.* 4, 8. aliquem ut tumidum infestumque. *Cic. Att.* 10, 1. audaciam improborum; et *ib.* 5, 17. *med.* injuriam alicujus. *Cic. Fin.* 2, 25. quempiam maledictis. *Ulp. Dig.* 1, 18, 6. calumniosis criminibus innocentes. *Cic. Amic.* 16. Acerbius in aliquem invehi, insectarique vehementius. *Id. N. D.* 1, 3. Inimice insectari quempiam. *Auct. ad Her.* 4, 26. O virtutis comes invidia, quae bonos insequeris plerumque, atque adeo insectaris. *Tac. H.* 2, 96. In hunc modum Vitellius apud milites disseruit, praetorianos nuper exauctoratos insectatus. [*Plin. Pan.* 53, 3. Insectari malos principes. *Curt.* 4, 2, 21. Haec ipsa insectatio alacritatem militum accendit.] *Phaedr.* 3, 11. Insectari damnum amissi corporis, *h. e.* objicere, exprobrare. ℙ Translate. *Virg. G.* 1, 155. assiduis terram insectabere rastris, *h. e.* assidue rastris versabis, et veluti infeste exercebis. Simile est illud *ib.* 104. jacto qui semine protinus arva insequitur.

INSECTŪRA, ae, f. incisura. *Sen. Q. N.* 1, 7. Virgula totidem redderet soles, quod habuisset insecturas.

INSECTUS, a, um, part. ab *inseco*, διασχισθείς, concisus, sectus, dissectus. *Varr. L. L.* 4, 22. Insecta caro. *Ov. Met.* 6, 57. insecti pectine dentes. *Colum.* 12, 54. Napi integri, si minuti sunt; majores autem insecti, eodem jure, quo rapa, condiri possunt. *Gell.* 10, 10. Insecta apertaque humana corpora. *Plin.* 16, 24, 38. Folia divisa platano, insecta pectinum modo piceae, abieti. ℙ *Insecta, orum*, absolute sunt parva animalia, τὰ ἔντομα, alia, inquit *Plin.* 11, 1, 1. pennata, ut apes; alia utroque modo, ut formicae; aliqua et pennis et pedibus carentia: jure omnia insecta appellata ab incisuris, quae nunc cervicum loco, nunc pectorum, atque alvi, praecincta separant membra, tenui modo fistula cohaerentia. Aliquibus vero non tota incisura eam ambiente ruga: sed in alvo, aut superne tantum, imbricatis flexili (*incisura*) vertebris: nusquam alibi spectatiore naturae rerum artificio. Haec *Plin.* qui et sequentibus capitibus multa de his. *Id. ib.* 28, 33. Insectorum quaedam binas gerunt pinnas, ut muscae, quaedam quaternas, ut apes.

[INSĔCUNDUS, a, um, adj. qui non secundat, inobsequens. *Not. Tir.* p. 95. Secundus, insecundus, obsecundus, obsecundatus. *F.*]

INSĔCŪTĬO, onis, f. actus insequendi. *Appul. Met.* 8. Nequissimi fugitivi, caecae festinationis temeritate, ac metu incertae insecutionis, non exspectata luce, etc.

INSĔCŪTOR, oris, m. qui quempiam insequitur nocendi causa. *Tert. Apol.* 5. Tales semper nobis insecutores, injusti, impii. *Prud. Cath.* 12, 126. Quos lucis ipso in limine Christi insecutor sustulit. *Appul. Met.* 7. *in.* Nam et praesidium fugae, quo velocius, frustratis insecutoribus, procul abderet sese, eidem facile suppeditasse, etc.

[INSĒDĀBĬLIS, e, adj. qui sedari non potest. *Gloss. Phil.* Insedabilis, ἀκατάπαυστος. *F.*]

INSĒDĀBĬLĬTER, adv. sine ulla sedandi ratione. *Lucr.* 6, 1174. Insedabiliter sitis arida corpora mersans [i. e. insatiabili cupiditate.]

INSĒDĀTUS, a, um, adj. non sedatus, turbulentus, commotus. *Cic. Part.* 22. *f.* Et omne, quod est ejus generis, grave, insedatum, turbulentum. Al. leg. *sedatum.* [*Ita *Orell.*]

[INSĒDŬLUS, a, um, adj. non sedulus. *Gloss. Phil.* Insedulus, ἀσπούδαστος. *F.*]

[INSEGNIS, e, adj. non segnis. *Gloss. Phil.* Insegnis, ἀδρανής. *F.*]

INSĒMĬNĀTUS, a, um, part. ab *insemino.* *Vitr. prooem.* l. 8. Terra ex coelestium imbrium conceptionibus inseminata. *Arnob.* 2, 93. Ex conventu Jovis inseminati et nati sunt.

INSĒMĬNO, as, a. 1. ἐμβάλλω, insero. *Gell.* 19, 5. Tabem et morbos sensim, atque in diem longam visceribus inseminare. Adde *Macr. Sat.* 1, 17. *med.* et *f.*

[INSĒMĬTĀTĬO, onis, f. ubi nulla est semita, iter impervium. *Gloss. Phil.* Insemitatio, ἀνοδία. *F.*]

[INSĔNESCĬBĬLIS, e, adj. qui senescere non potest. *Gloss. Phil.* Insenescibilis, ἀγήρατος, ἀ[...]ρατος. *F.*]

INSĔNESCO, is, nui, n. 3. ἐγγηράσκω, diutissi[me] immoror in aliqua re, quasique in ea aetatem c[on]sumo, et senex fio. [*Vox poet. ab argent. ae[ta]te recepta in solut. orat.] *Tac. A.* 4, 6. C[eteri] plerique iisdem negotiis insenescerent. *Hor. Ep.* 2, 82. Insenuit libris et curis. *Quint.* 10, [...] Quomodo sufficere civilibus officiis possit, qui s[in]gulis actionum partibus insenescat? *Ov. Pont.* 4, 47. Te quoque, quam juvenem discedens [...] be reliqui, Credibile est nostris insenuisse ma[lis,] *h. e.* ob calamitatem exsilii mei.

INSENSĀTUS, a, um, adj. ἄλογος, rationis [...] su carens. *Tert. Praesc.* 27. ex *Gal.* 3, 1. et [...] *Marc.* 4, 43. ex *Luc.* 24, 25. et *August.* 3. *de* [...] *ad litt.* 12. ex *Psalm.* 48, 13.

INSENSĬBĬLIS, e, adj. ἀναίσθητος, qui non [sen]titur, qui sub sensum cadere non podest. *Gell.* 10. Inenarrabile esse ait, et propemodum inse[nsi]bile. *Seren. Sammon.* 3. de porrigine: Est in[sen]sibilis morbus, sed noxia formae, etc. ℙ [...] qui expers est sensus. *Lact.* 6, 13. *f.* Insensib[ilia] simulacra.

INSENSĬLIS, e, adj. idem ac insensibilis. *L[ucr.]* 2, 864. necesse est Ex insensilibus tamen on[nia] confiteare Principiis constare. [*V. *Eichstadt.* [...] *Lucr.* s. h. v.]

INSENSŬĀLIS, e, adj. sensu carens. *Cass[iod.]* *Variar.* 2, 40. *med.* Res insensuales.

INSĔPĂRĀBĬLIS, e, adj. ἀχώριστος, qui sep[a]ri non potest. *Sen. ep.* 118. Bonum honestum aliquid inter se habent mixtum et inseparabile [...] *ep.* 85. *med.* Ei juncta semper est, et insepa[rabi]lis. *Gell.* 1, 9. *extr.* Coire societatem insepar[abi]lem. *Appul. Met.* 9. Anus quotidie insepara[bilis] aderat. *August. Trin.* 15, 23. Trinitas insep[ara]bilior.

INSĔPĂRĀBĬLĬTAS, atis, f. conjunctio ins[epa]rabilis. *August. Trin.* 15, 23. In Trinitate t[amen] est inseparabilitas, ut, etc. et *ep.* 29, 2. Insep[ara]bilitas virtutum.

INSĔPĂRĀBĬLĬTER, adv. ἀδιαχωρίστως, non [se]parabiliter. *Macr. Somn. Scip.* 1, 22. Quae i[n]parabiliter involuta rerum necessitas in se vi[...] *Lactant.* 3, 11. Inseparabiliter connexa.

INSĔPĂRĀTUS, a, um, adj non separatus. *T[ert.]* *adv. Prax.* 9. Inseparatos ab alterutro Patrem, Filium, et Spiritum testor. Adde 18.

INSEPTUS, a, um, adj. idem quod septus. [...] *Ben.* 4, 19. Hunc inseptum ingenti muro, divis[is]que a conspectu mortalium, etc. ℙ Significat [et]iam non septum, teste *Festo.*

INSĔPULTUS, a, um, adj. ἄθαπτος, non se[pul]tus, inhumatus. *Cic. Cat.* 4, 6. Cerno animo [mi]seros, atque insepultos acervos civium. *Liv.* 2[...] *f.* Nec satiatus poena virorum, insepultos p[ro]cit. *Hor. Epod.* 5, 99. Post insepulta membra d[iffe]rent lupi. *Sen. Tranqu.* 14. Mortem insepul[tam] minari alicui, *h. e.* sine sepultura. ℙ *Insepu[lta]* *sepulturam* (τάφον ἄταφον, ex *Eurip.* in *Phoen[...]*) appellat *Cic. Phil.* 1, 2. tumultuarias exsequia[s], funus illegitimum C. Caesari occiso factum in f[oro.] Cum enim, ut narrat *Suet. Caes.* 84., rogus [in] campo Martio fuisset exstructus, ut ibi crem[are]tur; lectus autem cum cadavere in forum del[atus] esset, ut inde per exsequias ad locum rogi tr[ans]ferretur, repente immisso igne congestisque su[bsel]liis et tribunalibus, in medio foro combustus [est.] Verba *Cicer.* sunt: Nam cum serperet in Urb[e in]finitum malum, iidemque bustum in foro face[rent,] qui illam insepultam sepulturam effecerant, [...] Al. perperam leg. *refecerant:* quia Caesari, [...] quiunt, instauratum funus fuit. Porro *bustum* [fa]*cere* hoc loco significat monumentum excitare, [ubi] Caesar crematus fuit. Populus ei combusto [...] mnam ibidem statuit, ad quam longo tempore s[acri]ficare, vota suscipere, controversias quasdam [dis]trahere perseveravit, donec a Dolabella co[...] eversa est. Quod vero *bustum* etiam monumen[...] significet, in ea voce jam est dictum. ℙ Item [inse]pultus, ut *in* in ea ratione sumatur, qua in *infra* *incanus*, etc. *Cic. Phil.* 14, 12. Vestra v[...] ne oblivione eorum, qui nunc sunt; nec retice[...] posterorum insepulta esse poterit. Est qui leg[...] *pulta.*

INSĔQUĔ, insece, dic, narra: antiquum. [...] ap. *Fest.* et *insexit*, dixit. *Id. ib. Gloss. Ph[il.]* Inseque, εἰπέ. V. *Gell.* 18, 9. et supra INS[ECE] et SEQUOR. [*Ramsh. Gr. Lat.* §. 74. p. 207. [...]cet, *insece* non antique dictum esse pro *ins[eque]* sed radicem vocis esse *secare*, coll. sim. dic[...] genere *caedere sermones.*]

INSĔQUENS, entis, part. ab *insequor:* qui [in]sequitur, ἑπόμενος. *Cic. Or.* 44. Ne extremo[rum] verborum cum insequentibus primis concursus hiulcas voces efficiat, aut asperas. *Liv.* 2, [...] Insequens annus Postumum Cominium, et T. [...]tium consules habuit. *Id.* 26, 14. Cum nocte[m] tam, et diei insequentis partem animam egis[...] *Plin.* 18, 28, 67. *n.* 4. Prata restitui debent, [...] in his sata, mox insequenti anno frumento. [...] 3, 2. Unum et eundem diem esse a meridie a[d]

uentem meridiem. *Vell.* 1, 6. Insequenti tem-e imperium Asiaticum ab Assyriis translatum ad Medos. *Suet. Aug.* 31. Ut illorum veluti exemplar insequentium aetatum principes exige-tur a civibus. [*Prae ceteris amat *Suet.* h. di-di genus, ut raro simpl. *sequens* utatur. V. *m.* ad *Aug.* 50. et *B. Crus.* in *cl. Suet.* qui *Aug.* pro *vulg. in sequenti* probe restituit *insequenti; Ner.* 43. *insequenti die* scribendum optimorum l. auctoritate cum *Oudendorpio* censet. Praefert nen contra *eund. Oudendorp.*, qui *Aug.* 44. de-*in insequentis diei* cet. *sequentis* ob *part. in;* n post voculas *ut*, *ne* et similes omisisse videri tinos eodem usu, quo *siquis*, *nequis* scribant, *si aliquis* etc.] *Hirt. B. G.* 8, 23. Nocte in-uenti legati responsa referunt. ℙ Item pone uens. *Petr. Sat.* 31. Discubuimus, pueris Alex-drinis aquam in manus infundentibus, aliisque equentibus ad pedes, et paronychia tollentibus. *tin.* 32, 3. Vestigia Argonautarum insequentes. tem qui persequitur nocendi causa. *Sall. Jug.* Multitudo Numidas insequentes moenibus pro-uit; et *Caes. B. C.* 1, 45. Hostem insolenter ue acriter insequentem supprimere.

NSĔQUENTER, adv. ἀνακολούθως, inconsequen-*Gell.* 10, 29. Obscure, et insequenter parti-a illa posita. Al. aliter leg. ℙ Pro deinceps, tinus, habet *Nonius* 4, 384.

INSĔQUENTĪNUS, a, um, adj. ad Insequen-pertinens. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 389, Flavia Insequentina. *F.*]

NSĔQUOR, eris, quutus, et cutus sum, dep. 3. πομαι, ἀνακολουθέω, statim sequor, post venio, sequor. [*V. de h. v. *Schwarz.* ad *Plin. Pan.* 2.] *Virg. A.* 5, 320. Proximus huic, longo proximus intervallo Insequitur Salius. *Ov. Met.* 468. insequitur fugientem lumine pinum. *Val.* 1, 715. qua te, infelix, quibus insequar oris? *Or.* 48. Postremam litteram detrahebant, nisi alis insequebatur. *Id. Fin.* 1, 16. Plerumque roborum facta primo suspicio insequitur, de-e sermo atque fama, tum accusator, tum ju-*Id. Brut.* 10. Hunc proximo saeculo Themi-cles insecutus est. *Id. Div.* 1, 29. At mors in-uta Gracchum est. *Lucr.* 3, 171. Si minus of-dit vitam vis horrida leti, Attamen insequitur guor. *Phaedr.* 3, 2. Nox insecuta est: abeunt ri domum. *Plin.* 7, 11, 9. Quae septem sium edito puerperio, insecutis mensibus ge-os enixa est. *Virg. A.* 1, 91. Una Eu-que, Notusque ruunt, etc. Insequitur clamor-virum, stridorque rudentum. *Plin.* 18, 35, 78. ndinem impendente pluvia seri jubent, et fru-insecuturo imbre. ℙ Cum infinito. *Virg. A.* 32. Rursus et alterius lentum convellere vimen quor. ℙ Interdum est instare, urgere. *Cic.* 2, 3. Nec vero te, frater, rhetoricis quibus-libris insequor, ut erudiam. ℙ [*Ita saepis-e est disceptantium cum eadem urgendi, in-di notione positum. *Cic. N. D.* 3, 17, 44. c Carneades ajebat, non ut Deos tolleret, sed Stoicos nihil de diis explicare convinceret. Ita-insequebatur: ubi *Heindf.* distinxit: *convin-t, itaque insequebatur. Verr.* 2, 3, 20. Pergam ue insequar longius.] ℙ Saepius est persequi, qui, insectari ultionis causa, διώκειν. *Cic.* *l.* 2, 9. Cum tu illum in foro, gladio stri-insecutus es. *Ov. Met.* 8, 130. Insequi nen. *Virg. A.* 8, 146. crudeli bello aliquem. *Met.* 12, 234. ora alicujus protervis ma-us, *h. e.* pulsare, cadere; et *ib.* 13, 568. sibus. *Val. Flacc.* 3, 638. saevis dictis. *Cic.* 14, 14. *med.* homines benevolos contume-et *Sext.* 11. irridendo; et *Cluent.* 8. clamore minis. [**Id. Sull.* 29. Insequi turpitudinem vi-, i. e. perstringendo enarrare. *Plin. Pan.* 53, 2. eterea hoc primum erga optimum imperatorem rum civium officium est, insequi dissimiles, i. sectari, castigare.] ℙ Saepe est militare verbum, st instare fugientibus. *Caes. B. G.* 1, 15. Qui cupi-novissimum agmen insecuti, alieno loco proelium mittunt; et *ib.* 7, 53, Ne tum quidem insecutis ho-us, tertio die pontem refecit. *Virg. A.* 12, 7 8. qui et urgere. *Liv.* 26, 6. Legionum ardor in-s ad hostem insequendum fuit. [**Suet. Claud.* Hostem — non prius destitit insequi etc. ad quem m *B. Crus.* in *cl. Suet.* p. 434. *Insequi* est, ve-ia hostis sequi, *persequi*, hostem usque ad fi-, continuo sequi. Adde *Cal.* 45. Obsides quos-, cum equitatu insequutus, reduxit.] ℙ Trans-. *Virg. A.* 1, 244. Nunc eadem Fortuna viros casibus actos Insequitur. *Id. G.* 1, 104. jacto semine protinus arva Insequitur. V. INSE-OR. ℙ *Insequi*, narrare, persequi. T. *Liv.* *Sen. Suasor.* 7. *med.* Vir memorabilis fuit, et ujus laudes insequendas Cicerone laudatore opus it. Al. leg. *sequendas* eod. sensu. V. INSE-E et SEQUOR.

INSĔRĀBĬLĬTER, adv. ita ut sera removeri ueat. *Auct. Itin. Alex. M.* (ed. *A. Maio*) 100. aditu reserato, quem inserabiliter obstruxe-*F.*]

NSĔRĒNUS, a, um, adj. non serenus, nubilus. *Stat. Silv.* 1, 6, 21. Non tantis Hyas inserena nimbis Terras obruit.

INSĔRO, is, evi, situm, a. 3. ἐνσπείρω, in aliquo loco sero, insemino. *Colum.* 5, 7. *med.* Arboribus rumpotinis, si frumentum non inseritur, in utramque partem viginti pedum spatia interveniunt: at si segetibus indulgetur, quadraginta pedes, etc. ℙ Item unius arboris surculum alteri arbori includere. *Varr. R. R.* 1, 40. *med.* Si in pirum silvaticam inseveris pirum quamvis bonam. *Colum. arbor.* 8. Vitem, quam insiturus es, resecato, et plagam laevato. *Id.* 5, 11. Omne genus surculi omni generi arboris inserere. *Cato R. R.* 50. Quem ramum insiturus eris, praecidito, inclinato aliquantum, ut aqua defluat. ℙ Translate. *Hor. Sat.* 1, 3, 34. denique teipsum Concute, num qua tibi vitiorum inseverit olim Natura, *h. e.* immiserit, introduxerit. [**Tibull.* 1, 1, 74. Nunc levis est tractanda Venus, dum frangere postes Non pudet, et rixas inseruisse juvat: ubi v. *Heyn.*] ℙ Pro jungere. *Cic. Univ.* 12. Cum autem animis corpora cum necessitate insevisset, etc.

INSĔRO, is, erui, ertum, a. 3. ἐμφυτεύω, surculum arboris in aliam arborem immitto. Quamvis etymologi hoc a superiore verbo, non solum praeterito, sed etiam origine ipsa disjungant, ut in CONSERO, erui, dictum est; tamen hoc pro illo ponitur. *Colum. arbor.* 8. Quidquid inserueris, vimine diligenter ligato; et *ib.* Nocet nimius humor, nec patitur surculos insertos comprehendere. ℙ Saepius significat immittere, ingerere, imponere, injicere. *Cic. Verr.* 2, 4, 17. Homini collum in laqueum inserenti subvenisti. *Phaedr.* 1, 26. Ciconia lagenae rostrum inserens. *Cic. Or.* 2, 39. Omnia minima mansa, ut nutrices infantibus pueris, in os inserant. *Prop.* 3, 12, 30. Nec digitum angusta est inseruisse via. *Ov. Amor.* 3, 2, 63. potes, si forte juvabit, Cancellis primos inseruisse pedes. *Id. Met.* 2, 93. utinamque oculos in pectora posses Inserere. *Cic. Coel.* 31. Amputanda plura sunt illi aetati, quam inserenda. *Val. Max.* 3, 3, 1. *extr.* Inserere oculos alicui rei, *h. e.* intendere, intueri. *Liv.* 8, 36. Inserere in tentoria caput. *Sen. Herc. Oet.* 493. caput astris. *Quint.* 2, 20. grana ciceris in acum. *Curt.* 9, 1. gemmas aureis soleis. *Ter. Heaut.* 3, 3, 2. meretrici manum in sinum. *Ov. Amor.* 2, 15, 12. Et laevam in tunicis inseruisse manum. *Colum.* 6, 4. Inserere integrum crudum ovum jejuni bovis faucibus. *Gell.* 2, 3. H litteram plerisque vocibus. *Stat. Th.* 5, 230. ensem, *h. e.* adigere. Sic *Sen. Hippol.* 1177. Inserere ferrum pectori. ℙ Translate. *Cic. Inv.* 2, 53. Jus est, quod non opinio genuit, sed quaedam innata vis inseruit. ℙ Pro admiscere. *Colum.* 12, 57. Cum viridia, quae dicta sunt, contriveris, nuces juglandes inserito. *Ov. Trist.* 2, 444. nec obfuit illi Historiae turpes inseruisse jocos. *Id. Amor.* 3, 7, 9. Osculaque inseruit cupidae luctantia linguae. *Tac. H.* 1, 23. Inserendo saepius querelas, et ambiguos de Galba sermones. [**Liv.* 35, 17. Dum suas quisque nunc querelas, nunc expostulationes inserit: ad q. l. v. *Bauer.* p. 237.] *Id.* 27, 23. Adeo nimis etiam rebus parva religio inserit Deos. *Justin.* 38, 3. *f.* Trogus in Livio, et Sallustio reprehendit, quod conciones directas operi suo inserendo, historiae modum excesserint. [*Ita saepissime de scriptoribus ponitur qui narrationibus suis rerum gestarum historias tanquam serto innectunt. Ita *Vell.* 2, 107, 1. Non tempero mihi, quin tantae rerum magnitudini, qualecumque est, inseram. *Id.* 1, 14, 1. atque huic loco inserere, quae quoque tempore, etc. *Suet. Tib.* 61. Annalibus suis vir consularis inseruit; et *Dom.* 18. Quamvis libello — haec etiam inseruit. Porro fieri mentio poterat istorum locorum. *Suet. Cal.* 18. Quibus (muneribus) inseruit catervas Afrorum Camp. pugilum. *Plin. Pan.* 70, 9. Bene suffragiis consularium virorum urbes, populi, gentes inseruntur. Huc pertinent et ista, in quibus signif. inferre, injicere. *Lucan.* 8, 552. Tanti, Ptolemaee, ruinam Nominis haud metuis, coeloque tonante, profanas Inseruisse manus, impure ac semivir, audes: ubi *Cort.* Ergo *inserere manus* hic est adjuvare ruinam, manus inferre ad promovendam ruinam. Deinde laud. *ib.* 6, 504. Insereretque suas flammis coelestibus umbras; et 9, 1071. et inseruit nostro sua tela labori; et 2, 299. juvat ignibus atris Inseruisse manus; et 9, 483. Inseruitque manus terrae. Adde *ib.* 6, 609. Inseruisse mores: ubi v. eund. *Cort.* Etiam *Vell.* 2, 103, 4. h. formula usus est: et vota paene inserentium coelo manus: ubi per hyperbolen pro manus ad coelum tendere, vovendi causa dictum est.] ℙ Translate. *Sen. Thyest.* 322. Quid est necesse liberos sceleri meo inserere? *h. e.* implicare, et una mecum auctores sceleris ac reos facere. *Ov. Met.* 13, 33. Inserit Aeacidis alienae nomina gentis. *Tac. A.* 6, 2. Ignobilitatem suam magnis nominibus inserit. [**Plin. Pan.* 37, 7. Ratus, improbe et insolenter ac paene impie his nominibus inseri publicanum.] ℙ *Inserere se*, se immittere, immiscere. *Tac. H.* 2, 19. Jamque totis castris modesti sermones, et inserentibus se centurionibus, laudari providentia ducis, etc. [**Id. ib.* cp. 61. Inter magnorum virorum discrimina — Mariccus quidam e plebe Bojorum inserere sese fortunae et provocare arma Romana.] *Ov. A. Am.* 1, 605. Inserere se turbae. *Id. Met.* 3, 117. bellis civilibus. *Val. Max.* 6, 2, 1. *extr.* Inserit se tantis viris mulier alienigeni sanguinis. [**Claud. Eutrop.* 1, 271. quid te, turpissima, bellis Inseris, etc. *Lucan.* 6, 411. Inseruit celsis prope se cum Pelion astris.] ℙ *Inserere aliquem vitae* ap. *Stat. Silv.* 5, 5, 72. Poscentemque novas tremulis ululatibus auras Inserui vitae, *h. e.* asserui, servavi, ut viveret, curavi. ℙ *Inserere nomen famae* ap. *Auct. dial. de Or.* 10. est committere, mandare. ℙ Cum ablat. sine praepos. quae inest in ipso verbo. *Quint.* 8, 2. *med.* Interjectio, qua et oratores frequenter utuntur, ut medio sermone aliquem inserant sensum, *h. e.* interponant.

INSERPO, is, psi, ptum, n. 3. idem ac serpo, vel in aliquo loco serpo. *Stat. Th.* 1, 340. jam somnus avaris Inserpit curis. *Appul. Met.* 7. Ei lanugo malis inserpebat. *Claud. Rapt. Pros.* 1, 256. raucum bibulis inserpere murmur arenis.

INSERTA. V. INSERTUS.

INSERTĀTĬO, onis, f. actus inserendi, insitio, immissio. *Coel. Aurel. Tard.* 1, 1. *f.*

INSERTĀTUS, a, um, part. ab *inserto*, idem ac insertus, immissus. *Prud. Apoth.* 464. Jamque insertato reserarat viscera cultro.

[INSERTĪCIUS, a, um, adj. idem ac insiticius, qui inseri potest. *Gloss. Phil.* Inserticius, ἐγκεντρίσιμος, ἐντάξιμος. *F.*]

INSERTIM, adv. inserendo, immittendo. *Lucr.* 2, 114. cum solis lumina cumque Insertim fundunt radios per opaca domorum.

INSERTĬO, onis, f. actus inserendi. *August. ep.* 120. *n.* 20. Insertio oleastri. *Macr. Sat.* 1, 7. *med.* Huic Deo insertiones surculorum tribuunt.

INSERTĪVUS, a, um, adj. qui inseritur. *Calpurn. decl.* 24. Nemo unquam sacra gentilicia insertiva stirpe corrupit, *h. e.* filiis illegitimis. Sic *insitivi liberi* ap. *Phaedr.* 3, 3.

INSERTO, as, a. 1. παρεντίθημι, saepe insero, vel insero simpliciter, frequent. verbi *insero*, a supino *insertum*. *Petr. Sat.* 97. Insertans commissuris secures, claustrorum firmitatem laxavit. *Virg. A.* 2, 672. clypeoque sinistram Insertabam aptans. *Sil.* 5, 482. arbor nubibus insertans caput. *Prud. in Symmach.* 2, 726. Quos spargam flores? quibus insertabo coronis Atria?

INSERTŌRĬUM, ii, n. *Coel. Rodig.* 10, 4. ait esse lorum scuti in modum anuli, inter quod et scutum laeva manus inseritur. Hoc adstruit loco *Plinii* 33, 1, 4. qui varie a variis legitur, et ab *Harduino* expenditur *in not. et emend. n.* 2. V.

INSERTUS, a, um, part. ab *insero*, ἐμβληθείς, ἐντεθείς, immissus, injectus. *Enn.* ap. *Donat.* ad *Ter. Ph.* 2, 2, 25. Insertae malae. V. CALCEATUS, a, um. *Plin.* 10, 57, 78. Pinna per transversas inserta nares. *Id.* 33, 3, 12. Inserta margaritarum pondera e collo dominarum auro pendeant. *Virg. G.* 3, 509. Profuit inserto latices infundere cornu, *h. e.* immisso faucibus. *Ov. Amor.* 2, 1, 27. Sera inserta posti. *Caes. B. G.* 3, 14. Falces praeacutae, insertae, atque affixae longuriis. *Senec. Agam.* 92. Nubibus ipsis inserta caput Turris, pluvio vapulat Austro, *h. e.* tam alta, ut cacumen inter nubila immittere videatur. Graeca constructio. *Virg. A.* 11, 770. quem pellis aenis In plumam squamis, auroque inserta tegebat, *h. e.* habens aurum assutum, et quasi intextum. Al. leg. *auro conserta;* et *ib.* 3, 151. multo manifesti lumine, qua se Plena per insertas fundebat luna fenestras, *h. e.* luna inserta per rimas fenestrae: hypallage. *Servius* praeter hanc, aliam quoque interpretationem addit. Aut, inquit, clathratas, aut non seratas, ut sit quasi inseratas, idest non clausas; et dictum quomodo aspros, compostus, vixet, pro asperos, compositus, vixisset. *Plin. ep.* 3, 19. Praedia agris meis vicina, atque etiam inserta, venalia sunt, *h. e.* immissa, et veluti permixta. ℙ Item infusus. *Sen. Herc. Oet.* 521. Tabum fluentem vulneris insertum ungulae. *Cels.* 5, 23. *in.* Venena vel per morsus, vel per cibos aut potiones corporibus inserta. ℙ Item insitus. *Colum. arbor.* 8. Nocet nimius humor, nec patitur surculos insertos comprehendere. ℙ Translate. *Quint.* 2, 4. Vix ullus est tam communis locus, qui possit cohaerere cum causa, nisi aliquo propriae quaestionis vinculo copulatus; appareatque, eum non tam insertum, quam applicitum. *Auct. dial. de Or.* 25. Supersunt aliqua, epistolis eorum inserta, ex quibus mutua malignitas detegitur. [**Vell.* 2, 60, 4. Actorum ejusdem insertis falsis, civitatibusque corruptis: ubi v. *Ruhnk.*] *Suet. Tib.* 3. Insertus Liviorum familiae, adoptato in eam materno avo. *Id. Aug.* 42. Manumissi insertique civium numero ℙ *Inserta, ae*, absolute. *P. Syrus* ap. *Gell.* 17, 14. et *Macr. Sat.* 2, 7. Frugalitas inserta est rumoris boni, *h. e.* ornamentum bonae existimationis. Volunt enim alii, *insertam* esse emblema quod inseritur ornatus causa: alii vittam, institam, fasciam, ornatus item

causa assutam vesti: alii denique rectius leg. *mi-*
seria, *h. e.* frugaliter vivere perinde est ac misere
vivere, nisi quod cum rumore fit bono, non malo,
ut in avaritie.

INSERVĪO, is, ivi, itum, a. 4. δουλεύω, servio,
obsequor, studiosus et obnoxius sum. *Tac. H.* 2,
81. Antiochus inservientium regum ditissimus, *h. e.*
imperio R. subjectorum. ₱ [*Hinc in universum
ponitur pro morem gerere, adesse alicui, gratifi-
cari. Huc pertinent, quae Noster mixta cum cete-
ris infra laudavit: *Ter. Heaut.* 3, 1, 8. Inservire
amico atque aequali suo. *Cic. Off.* 1, 15. *extr.*
A quo plurimum sperant, ei potissimum inserviunt.
Liv. 2, 21. Plebi, cui ad eam diem summa ope
inservitum erat, injuriae a primoribus fieri coepe-
re, *h. e.* indultum et curatum erat, ut in omnibus
satis fieret: coll. 45, 37.] ₱ Cum accusativo. *Pl.*
Most. 1, 3, 59. Si illum inservibis solum; et 33.
Unum inservire amantem. ₱ Translate. *Gell.* 1,
25. Non id fuit Varroni negotium, ut legibus ra-
tionibusque omnibus definitionis inserviret. ₱ Sae-
pissime est dare operam, more eorum, qui ser-
viunt, incumbere, studere, attendere. *Cic. Fam.*
16, 17. Valetudo tua me valde sollicitat: sed in-
servi, et fac omnia. *Id. Fin.* 2, 35. Quos suis
commodis inservituros, et quidquid ipsis expediat
facturos arbitramur. *Nep. Alc.* 1. Temporibus cal-
lidissime inserviens. *Cic. Off.* 2, 1. *f.* Inservire
honoribus. *Id. Or.* 4. artibus. *Tac. A.* 13, 8. fa-
mae; et *ib.* 16, 27. hortorum amoenitati. *Colum.*
9, 14. fortiter operibus. *Hirt. B. Alex.* 12. Ac-
curate alicui rei studere atque inservire; et *B. G.*
8, 8. Omnibus rebus inserviendum statuit, quo
celerius, etc. *Cic. Fam.* 6, 12. Nihil est a me
inservitum temporis causa. *Gell.* 13, 20. Inser-
vire auribus, *h. e.* curare, ne aures offendantur.
Sil. 7, 341. feroci Pervigil inservibat equo: ἀρ-
χαϊκῶς, ut *lenibant*, *insanibat*, etc. *Pl. Poen.* 4,
2, 105. Et illud autem inserviendum est consi-
lium vernaculum, *h. e.* adjuvandum, promoven-
dum.

INSERVO, as, a. 1. idem quod servo, observo.
Stat. Th. 10, 886. gemit, inservante noverca, Li-
ber. *Id. ib.* 6, 935. piget inservare, *h. e.* servare
de coelo. Sic *ib.* 8, 194. Elysias dedit inservare
volucres.

INSESSOR, oris, m. ut Insessor viarum, *h. e.*
obsessor, ap. *Symmach. ep.* 2, 48. Sic *Festus:* In-
sessores, latrones, qui circa vias insidientur se-
dentes.

INSESSUS, a, um, part. ab *insideo:* cui aliquis
insidet, et insistit, occupatus, possessus. *Liv.* 7,
34. Consul exercitum incaute in saltum cava valle
pervium, circaque insessum ab hoste, induxit. *Tac.*
A. 13, 39. Commeatus per montes ducebantur
praesidiis nostris insessos; et *ib.* 12, 43. Insessum
diris avibus Capitolium. *Stat. Th.* 12, 236. hor-
rendis insessa cubilia monstris; et *Silv.* 1, 1, 56.
insessaque pondere tanto Subter anhelat humus. ₱
[*Insessus* est etiam, qui certam non habet sedem,
vagans. *Sicul. Fl. de cond. agr.* p. 3. *Goes.* Ac-
cidit autem insessarum earum gentium populis sae-
pe mutantibus id *(solum)* in Italia, et in provin-
ciis, ut Phryges in Latio, ut Diomedes cum Gal-
lis in Apulia. *F.*]

INSEXIT, dixit. V. INSEQUE.

INSĪBĬLO, as, a. 1. ἐπισυρίττω, sibilo, spirando
sibilo. *Ov. Met.* 15, 603. Qualia succinctis, ubi
trux insibilat Eurus, Murmura pinetis fiunt. *Stat.*
Th. 6, 421. densis insibilat aer Verberibus. *Sil.*
12, 615. jactae in turmas per nubila flammae Stri-
dorem servant, membrisque insibilat ignis. *Id.* 2,
625. verbera Erinnys Incutit, atque atros insibilat
ore tumores, *h. e.* sibilando inspirat.

INSICCĀBĬLIS, e, adj. qui siccari non potest.
Sidon. ep. 9, 16. Licet antiquarium moraretur in-
siccabilis gelu pagina, et calamo durior gutta.

INSICCĀTUS, a, um, adj. non siccatus. *Stat.*
Th. 3, 364. Vulneraque ista ferens putri insiccata
cruore; et *ib.* 8, 246. Insiccatus cruor.

INSĬCĬĂ, ae, f. et Insicium, ii, n. genus farci-
minis, seu obsonii ex carne concisa. *Varr. L. L.*
4, 22. Insicia, ab eo, quod insecta caro, ut in
carminibus Saliorum est: quod in extis dicitur nunc
prosectum. *Macr. Sat.* 7, 8. Dicas, quae causa
difficile facit insicium: quod ab insectione insicium
dictum, amissione litterae postea, quod nunc ha-
bet, nomen obtinuit. *Donat.* ad *Ter. Eun.* 2, 2,
26. Fartores, qui insicia et farcimina faciunt. ₱
Scribitur et *Insitia*, et *Isicium*. Quidam vellent et
Esitium. Ex *Macr.* autem discimus *isicium* fre-
quentius esse; [unde *salisicia* pro *salis isicia*, quod
nempe ex suilla concisa atque salita, inque inte-
stinis insita fit, mox *salsicia*, hinc Italice *salsic-*
cia. *F.*]

INSĬCĬĀRĬUS, ii, m. qui insicia facit. Legitur
in quodam ludicro testamento M. Grunnii Corocot-
tae Porcelli, quod habetur ap. *Briss. de Formul.*
7, 57. Ejus meminit etiam *Hieron. provem. l.* 12.
in Isaj. et *in Ruf.* 1. *n.* 17. V. BUBULARIUS.

INSĬCĬĀTUS vel Isiciatus, a, um, adj. insicio
conditus, vel ad modum insicii conditus. *Apic.* 8,
7. *f.* Isiciatus pullus.

INSĬCĬŎLUM vel Isiciolum, i, n. insicium mi-
nutum. *Apic.* 5, 4. Isiciola porcina. Adde 2, 2. etc.

INSĬCĬUM. V. INSICIA.

INSĬDĔO, es, edi, essum, ere, n. 2. ἐπικάθημαι,
super aliqua re sedeo: in quo differat ab *insido*,
V. ad eam vocem. *Liv.* 7, 6. Insidere equo. *Enn.*
ap. *Varr. L. L.* 4, 22. *med.* currum. (al. leg. *in-*
sidĕre.) *Sen. Med.* 29. curru. *Id. Phoen.* 122. sa-
xum. *Ov. Her.* 20, 134. toro. *Plin.* 5, 13, 14.
Ioppe insidet collem. ₱ Dicitur de his, qui in ali-
quo loco habitandi causa considunt. *Virg. A.* 8,
479. ubi Lydia quondam Gens bello praeclara ju-
gis insedit Etruscis. ₱ Et de his, qui exspectan-
di, aut spectandi gratia alicubi se locant. *Plin.*
Pan. 26. Adventante congiarii die, observare prin-
cipis egressum, insidere vias examina infantium
solebant. ₱ Est etiam universim locum aliquem
morando occupare, tenere, obsidere. *Liv.* 21, 54.
Mago locum monstrabit, quem insideatis. *Id.* 24,
31. Quibusdam ad itinera insidenda missis. *Tac.*
A. 2, 16. Cherusci juga insedere, ut proelianti-
bus Romanis desuper incurrerent. *Sil.* 5, 3. Sil-
varum anfractus caecis insederat armis. (Al. leg.
insiderat.) Sic *Virg. A.* 11, 531. Arripuitque lo-
cum, et silvis insedit iniquis. *Liv.* 26, 44. Quin-
gentis militibus arcem insedit. ₱ [*Vox passiva.
Liv. 25, 13. *in.* Viaeque omnes hostium praesidiis
insidentur. *Gell.* 18, 5. Equus insidetur. *B. A.*]
₱ Translate. *Val. Fl.* 4, 445. mea quod vates in-
sedit Apollo Pectora. ₱ *Insidere alicui*, h. e. insi-
diari. *Lact. Opif. D.* 1. Adversarius noster saluti
insidet. Al. melius leg. *saltus insidet.* ₱ Saepe
est consistere, haerere, inhaerere, incumbere. *Cic.*
N. D. 2, 51. Cum in locis semen insedit, rapit
omnem fere cibum ad sese. *Hor. Epod.* 3, 15.
Nec tantus unquam siderum insedit vapor Siticu-
losae Apuliae. *Plin. ep.* 1, 12. *med.* Dolor non
pedibus solis insidebat, sed omnia membra perva-
gabatur. *Sen. Oedip.* 224. Torpor insedit per ar-
tus. *Cels.* 3, 1. Longus morbus, cum penitus in-
sedit, acuto par est. *Tac. A.* 2, 21. Insidens ca-
pulo manus, *h. e.* arcte haerens gladii manubrio,
et fortiter tenens, ac vibrans. ₱ Translate. *Cic.*
Or. 2, 28. Nihil quisquam unquam, me audiente,
egit orator, quod non in memoria mea penitus in-
sederit. *Id. Or.* 5. Insidebat in ejus mente spe-
cies eloquentiae, quam cernebat animo, re ipsa
non videbat. *Id. Leg.* 1, 17. *extr.* Voluptas, quae
penitus in omni sensu implicata insidet. *Id. Tusc.*
4, 10. *extr.* Cum hic fervor concitatioque animi
inveteraverit, et tanquam in venis medullisque in-
sederit, tunc exsistit morbus, etc. *Id. Manil.* 3.
Macula, quae penitus jam insedit atque inveteravit
in populi R. nomine. *Lucr.* 3, 932. Insidet mihi
desiderium alicujus rei. [*V. *Heins.* ad *Ov. Rem.*
Am. 268. et *Schwarz.* ad *Plin. Pan.* 55. Adde *ib.*
82, 9. Cujus non occupationibus aliqua species
severitatis insideat.] ₱ In multis hoc verbum cum
insido, *is*, confunditur, et in libris saepissime in-
vicem commutantur.

INSĬDĬAE, arum, f. plur. ἐνέδρα, ἐπιβουλή, oc-
culta et dolosa exspectatio ad aliquem aggredien-
dum: ab *insideo*, quia clam aliquis insidetur locus,
ex quo in tempore ad vim afferendam erumpatur.
Cic. Q. Fr. 2, 3. *med.* Insidias facere vitae ali-
cujus. *Id. Att.* 13, 10. Marcellus insidiis interfe-
ctus est. Sic *Dom.* 23. Per insidias quempiam in-
terficere. *Id. Sext.* 18. Insidias ponere vitae ali-
cujus. *Id. Agr.* 2, 18. Insidias penitus abstrusas
ponere contra aliquem. *Id. Rosc. Am.* 9. alicui pa-
rare. *Id. Caec.* 29. opponere. *Id. Rosc. Com.* 16.
tendere. *Id. Mil.* 10. collocare; et *Cluent.* 16.
comparare; et 66. *extr.* instruere. *Ov. Met.* 1,
198. struere. *Tac. H.* 5, 22. et *Prop* 2, 23, 69.
componere in aliquem. *Tibull.* 1, 7, 4. componere
alicui. *Quint.* 4, 2. *med.* disponere. *Pl. Mil.* 2, 3,
32. et *Cas.* 2, 7, 13. dare alicui, *h. e.* facere.
Calpurn. Ecl. 1, 40. afferre ovilibus. *Virg. G.* 1,
271. avibus moliri; et *Ecl.* 5, 60. pecori lupus me-
ditatur. *Suet. Caes.* 86. undique imminentes satius
est subire semel, quam cavere semper; et 74. eva-
dere. *Just.* 7, 5. Insidiarum fraude decipere. *Sall.*
Jug. 7. Insidiis opprimere aliquem. *Caes. B. G.*
1, 42. Per insidias circumvenire. *Nep. Ann.* 4.
Insidiis circumventum occidere. *Id. ib.* 5. In in-
sidias inducere; et *Just.* 44, 5. deducere. ₱ Ad lo-
cum ipsum, in quo insidiae collocantur, videntur
ea, quae sequuntur, pertinere posse. *Cic. Dejot.* 7.
Quid? ille signa aenea in insidiis posuerat? *Id.*
Cat. 2, 1. Illum ex occultis insidiis in apertum
latrocinium conjecimus. *Caes. B. G.* 3, 20. Mili-
tes in insidiis collocare. *Liv.* 23, 1. disponere; et
ib. Trahere in insidias. *Caes. B. C.* 3, 38. In-
trare insidias; et 37. Subito illi ex insidiis consur-
rexerunt. *Sall. Jug.* 121. Ex insidiis invadere ali-
quem. *Ter. Ph.* 1, 4, 52. Nunc prior adito tu:
ego in insidiis hic ero Succenturiatus. *Virg. G.*
3, 537. Nec lupus insidias explorat ovilia circum,
h. e. captat locum insidiis idoneum. ₱ De ipsis
insidiatoribus. *Hirt. B. G.* 8, 19. Qui sustinuerant
primos impetus insidiarum. *Tac. H.* 2, 24. Equi-
tes procedere longius jussi, donec insidiae coori-
rentur. ₱ Translate. *Cic. Or.* 51. Nimis insidia-
rum ad capiendas aures adhiberi videtur; et 61
extr. Compositae orationis insidiis fidem alicujus
attentare. *Petr. Sat.* 3. Adulatores insidias auri-
bus faciunt. *Virg. G.* 1, 426. neque insidiis nocti-
capiere serenae. *Id. Ecl.* 3, 18. caprum excipere
insidiis; et *Cic. Or.* 12. Non ex insidiis, sed aper-
ac palam elaborare. *Val. Fl.* 1, 416. Nosse insi-
dias maris. *Virg. A.* 2, 36. Aut pelago Danaum
insidias, suspectaque dona Praecipitare jubent,
e. id, quo insidiae fiunt, nempe equum durateum
₱ *Insidia prima*, singulari num. dixit *Sall. frag.*
ap. *Charis.* 1, 75.

INSĬDĬANTER, adv. per insidias, cum insidii
Justin. 6, 6. Securi insidianter absentiam Arcadu
speculati. Al. leg. *insidiantes.*

INSĬDĬĀTOR, oris, m. ἐπίβουλος, qui tendit i
sidias. *Cic. Cat.* 2, 12. Nullus est portae custo
nullus insidiator viae. *Id. Mil.* 7. Insidiator
foro collocatus. *Hor. Sat.* 2, 5, 25. si vafer un
et alter Insidiatorem praeroso fugerit hamo. [*Su
Claud. 10. Insidiatores Caji.]

INSĬDĬĀTRIX, icis, f. *Ammian.* 24, 4. *f.*
sidiatrix manus, *h. e.* hostilis.

INSĬDĬO, as, avi, atum, n. 1. insidior. *Callistr*
Dig. 48, 19, 28. *med.* Servi, qui saluti dominoru
suorum insidiaverint. Ita *Torrent.* edidit. Al. le
insidiati erunt.

INSĬDĬOR, aris, atus sum, dep. 1. ἐνεδρεύ
insidias facio. *Nep. Dat.* 9. Cum nunciatum ess
quosdam sibi insidiari. *Cic. Cat.* 1, 5. Quam
mihi, Catilina, insidiatus es, me privata dilige
tia defendi. *Id. Mil.* 14. Haec sica intentata
bis est: haec insidiata Pompejo est. *Id. Cat.*
10. Vigilare non solum insidiantem somno ma
torum, verum etiam bonis occisorum. Al. leg.
insidiandum. [*Non improb. *Orell.*] *Id. Or.*
30. Quod neque precibus, nec insidiando, nec s
culando assequi potui. *Mart.* 12, 14. Insidi
apris. *Hirt. B. Afr.* 65. Cum magno equitatu,
vique armatura insidiaturus locis idoneis conse
Cic. Coel. 21. Magnum crimen, vel in legatis
sidiandis, vel in servis sollicitandis. ₱ Transla
Liv. 23, 35. Nocturnum erat sacrum, ita ut a
mediam noctem compleretur. Huic Gracchus in
diandum tempori ratus, vigilia prima tolli jus
signa, *h. e.* hostibus hoc tempore. [*V. ad h.
Bauer. p. 301.] Alio sensu *Vell.* 2, 21. Ita
dubium mediumque partibus praebuit, ut omnia
proprio usu ageret, temporibusque insidiari vide
tur, *h. e.* tempora captaret, occasionesque, et
mutationes temporum consilia mutaret sua. Sic
Amynta *Curt.* 4, 1. *med.* Utrique regi hostis,
semper ex ancipiti mutatione temporum pendens

INSĬDĬOSĒ, adv. ἐπιβούλως, ex insidiis, cum
sidiis, dolose, fraudulenter. *Cic. Rab. Post.*
Insidiose in gratiam rediit cum illo. *Id. Q.*
1, 3. *f.* Me sceleratissime insidiosissimeque t
ctavit.

INSĬDĬŌSUS, a, um, adj. ἐπιβούλευτος, ἐπιβ
λευτικὸς, qui saepe insidiatur, plenus insidiis,
lax. *Cic. Att.* 8, 16. Hujus insidiosa clemen
delectantur. *Plin.* 3, 5, 11. Capraria insidi
naufragiis. *Ov. Her.* 20, 210. Verba insidio
et *ib.* 15, 22. O facies oculis insidiosa meis!
Met. 14, 294. Insidiosa pocula Circes. *Cajus D*
6, 1, 36. Qui per insidiosa loca servorum mi
[*Ita *Suet. Caes.* 58. Insidiosa itinera, i. e. i
diis exposita.] *Cic. Verr.* 2, 2, 78. *f.* Quis a
bior, quis insidiosior, quis crudelior unquam fu
Plin. 29, 1, 8. In qua conditione insidiosissi
auctoritatem pessimis boni faciunt.

INSĪDO, is, n. 3. ἐφιζάνω, ἐνίζω: ab *in*, et *s*
idem est quod *insideo*, adeoque commune cum
habet praeteritum, et in aliquibus temporibus
cile cum illo commutatur: alii tamen *insido*
interpretantur, demitto me ad sedendum; cum
sideo sit sedeo alicubi, locum teneo absessum. *V*
A. 6, 707. ubi apes aestate serena Floribus i
dunt variis. (Ad hunc locum *Serv.* adducit il
ejusd. A. 1, 722. nescia Dido, Insidat quantus
serae Deus. Et ita legit etiam *Donat.*, alii *i*
deat.) *Stat. Th.* 2, 35. Stat sublimis apex v
tosque imbresque serenus Despicit, et tantum
sis insiditur astris, *h. e.* ab astris insidentibus
mitur. *Id. ib.* 150, locumque, Quo serere arca
aptum, atque evolvere curas, Insidunt. ₱ Est eti
haerere, inhaerere. *Colum.* 2, 2. *med.* In op
boves arcte junctos habere convenit, quo jug
melius aptum cervicibus insidat. ₱ Transl
Quint. 10, 7. Dum illa verba fabricentur, et
moriae insidant. [*et 6, 2, 31. Non animo san
et pallor et gemitus, extremus denique exspira
hiatus insidet? ubi v. *Spalding.*] ₱ Est etiam
dere, descendere, immergi. *Ov. Met.* 10, 257.
credit tactis digitos insidere membris. *Quint.*
6, 7. Insidunt ossibus catenae. *Pall.* 1, 4. A
sit perspicui coloris: nullus illi limus insidat.
Insidi praeteritum pro *insedi* quidam leg. ap.
5, 3. et 12, 487., sed varia est lectio. ₱ [*C
funduntur *insidere* et *insistere*. V. *Cort.* ad *Lu*
5, 461.]

INSIGNĔ, is, subst. n. παράσημα, signum, i
cium, nota, monimentum, id quod in veste, ve

et hujusmodi insignitum est, aut ipsa vestis,
illum, etc. *Cic. Att.* 1, 3. Minerva singulare
insigne ejus gymnasii. *Id. Verr.* 2, 1, 58.
la erat ornamentum pueritiae, indicium et in-
ae fortunae. *Id. Sext.* 26. Sedebat cum purpu-
et sceptro, et insignibus illis regiis. [*Vell.*
56, 4. Insigne regium, i. e. diadema; cf. 2,
, 2. Adde 2, 71, 3. insignia honorum; et *ib.*
3. Fasces atque insignia consularia; et 2, 20,
nsignia consulatus. *Id.* 2, 81, 3. Insigne co-
ae classicae; et 2, 10, 3. ad triumphi autem
ne omnes pervenerunt insignia. Ita *Suet. Aug.*
et *Dom.* 13. insignia triumphorum.] *Virg.*
2, 389. Danaumque insignia, nobis Aptemus
peos. *Caes. B. C.* 2, 6. Navem Bruti, quae
insigni facile agnosci poterat; [*i. e. vexillo pur-
eo navis praetoriae, *die Flagge des Admiral-*
ffes, cf. *Scheff. de milit. nav.* p. 175.] et *B. G.*
22. Dicit montem ab hostibus teneri: id se a
licis armis atque insignibus cognovisse; [**Me-*
tr. σημείων. At insignia h. l. non de copiarum
is, sed de ornamentis galearum, scutorum, im-
nis apud centuriones, tribunos, etc., usitatis
lligendum docent seqq. *Caes.* loci. Ceterum
rsa erant *Rom.* et *Gall.* insignia: illi cristas
nasque avium; hi cornua aut animalium par-
gestabant variasque effigies. Cf. *Lips.* in
lect. ad milit. Rom. 3, 15. V. *Moeb.*] et *ib.* 2,
Temporis tanta fuit exiguitas, ut non modo
insignia accommodanda, sed etiam ad galeas
endas tempus defuerit; et *ib.* 7, 45. Tectis in-
ibus suorum, occultatisque signis militaribus.
. *Mil.* 2, 13. et 16. ursinas pelles, et agenteas
tas in galeis commemorat. *Virg. A.* 12, 944.
e humeris inimicum insigne gerebat, *h. e.* bal-
m Pallantis a se occisi. ℙ Translate ponitur
omni honorum genere. *Cic. Fam.* 3, 13. In-
ia enim virtutis multi etiam sine virtute asse-
sunt. *Id. Sull.* 9. Sibi habeant honores, im-
a, triumphos, et alia praeclara laudis insignia.
em pro aliquo insigni ac pretioso ornatu: unde
d orationem transfertur. *Cic. Or.* 39. Et re-
as ex collocatione verborum, quae sumuntur,
i lumina, magnum afferunt ornatum orationi.
t enim similia illis, quae in amplo ornatu sce-
aut fori appellantur insignia: non quod sola
nt, sed quod excellant. Eadem ratio est ho-
, quae sunt orationis lumina, et quodammodo
gnia, cum aut duplicantur iteranturque verba,
ℙ Accipitur etiam simpliciter pro signo. *Cic.*
3, 33. Quod erat insigne, eum, qui ita face-
facere civibus omnibus consilii sui copiam.
. *B. G.* 2, 20. Vexillum proponendum, quod
insigne, cum ad arma concurri oporteret. ℙ
ret. 5, 699. solem vocat *radiatum insigne diei.*
e genitivis notis. *Plin.* 8, 46, 71. Bos in
ypto etiam numinis vice colitur: Apim vocant.
gne ei in dextro latere candicans macula.
INSIGNIĀRIUS, ii, m. qui insignia servat, et
ert. *Gloss. Philox.* Insigniarius, ἐπλοπάρο-
F.]
SIGNĪFĬCĀTĪVUS, dicitur a nonnullis gram-
icis infinitivus modus, quia per se nullam per-
m significat. *Diomed.* 1, 331.
SIGNĬO, is, ivi, itum, a. 4. ἐπισημαίνω, insi-
n reddo, signis noto, distinguo. *Virg. A.* 7,
At laevem clypeum sublatis cornibus Io Auro
gnibat; et *ib.* 11, 385. passimque tropaeis In-
is agros. *Plin.* 9, 17, 30. Mulli insigniuntur
a gemina inferiori labro. *Auct. dial. de Or.*
Malim oratorem vel hirta toga induere, quam
tis et meretriciis vestibus insignire. *Sen. ep.*
llud temperatius, non excerpere se, nec insi-
, nec misceri omnibus. ℙ Item insignem,
infamem reddo. *Liv.* 4, 29. *f.* Imperioso, Man-
cognomen inditum: Postumius nulla tristi nota
insignitus. *Suet. Cal.* 31. Queri de conditione
um temporum solebat, quod nullis calamitati-
insignirentur. *Tac. Agr.* 41. Cum omnis an-
funeribus et cladibus insigniretur. *Id. A.* 16,
Tot facinoribus foedum annum etiam Dii tem-
atibus et morbis insignivere. ℙ Item denotare,
inare, notum facere. *Plin. ep.* 8, 22. *f.* Quis-
ille est, qualiscumque, sileatur: quem insi-
e, exempli nonnihil; non insignire, humani-
plurimum refert. ℙ *Insignibam*, et *insigni-*
pro *insigniebam* et *insigniam* in imperfecto et
ro in 4. conjugat. frequens est ap. poetas.
d. Rapt. Pros. 1, 246. Hic elementorum seriem,
sque paternas Insignibat acu.
SIGNIS, e, adj. ἐπίσημος, qui signo aliquo,
nota inter alia eminet: in quo est aliquod si-
n, unde ab aliis dignoscitur, insignitus. *Fe-*
: Insignes appellantur boves, qui in femine,
n pede album habent, quasi insigniti. *Tert.*
rr. carn. 57. Itaque caeci, et claudi, et pa-
tici, et ut quis insignis excesserit, ita et re-
etur. *Virg. G.* 3, 56. maculis insignis et al-
ℙ Item ornatus, distinctus. *Virg. A.* 4, 134.
oque insignis et auro Stat sonipes. *Ov. Amor.*
, 11. Crinibus insignis Phoebus. *Virg. A.* 9,
Puer insignis facie. *Liv.* 1, 20. Insigni eum
e, et curuli regia sella adornavit. *Plin.* 35,

12, 46. Insignes officinae. ℙ Translate dicitur de eo, qui ob decus aliquod facile incurrit in oculos, et ab aliis distinguitur, singularis, praestans, eximius, egregius. *Cic. Amic.* 27. Virtus Scipionis etiam posteris erit clara et insignis. *Virg. A.* 1, 14. Vir pietate insignis. *Ov. Trist.* 4, 10, 15. excolimur teneri, curaque parentis Imus ad insignes Urbis ab arte viros. *Cic. N. D.* 2, 31. Sol et luna, quorum insignem vim et illustrem faciem videmus. *Prop.* 3, 23, 4. Versibus insignem te pudet esse meis. *Ov. Her.* 3, 121. Insignia facta. *Cic. Or.* 14. Haec sunt insignia ad maximam laudem. *Id. Or.* 2, 22. Aut ea, quae facilia sunt, aut etiam illa, quae insignia ac paene vitiosa, consectantur imitando. [**Suet. Dom.* 6. insignis aquila, i. e. ob magnitudinem conspicua.] ℙ Refertur etiam ad deformitatem, vitium, vituperationem. *Cic. Leg.* 3, 8. *extr.* Insignis ad deformitatem puer. *Id. Har. resp.* 17. Maxime illustre atque insigne perjurium. *Id. Rabir. perduell.* 9. Hominem omnibus insignem notis turpitudinis accusare. *Hor. Sat.* 2, 1, 46. Flebit, et insignis tota cantabitur urbe, *h. e.* notatus, infamatus. [**Suet. Aug.* 38. Senio vel aliqua corporis labe insignibus; et *Cal.* 26. Insignes debilitate aliqua corporis. V. *Gronov.* ad *Pl. Mil.* 3, 1, 127.] ℙ Ponitur et pro ingenti, vehementi, in utramque partem. *Lucil.* ap. *Non.* 4, 266. Coquus non curat, caudam insignem esse, illa dum pinguis siet. *Cic. Fin.* 2, 22. *med.* Cujus studium insigne fuit erga me. *Id.* ad *Anton. post ep.* 13. *l.* 14. *ad Att.* Insigne odium in aliquem. *Id. Or.* 2, 58. *f.* Insignis improbitas, insignis miseria. *Id. Acad.* 1. *f.* temeritas. *Id. Verr.* 2, 4, 29. impudentia. *Liv.* 4, 4. An esse ulla major aut insignior contumelia potest? [*Nisi cum *Drakenborchio* leg. *insignitior*. Cf. *Parei Lex. Crit.* p. 617. a.] *Id.* 22, 7. *f.* Feminarum praecipue et gaudia insignia erant, et luctus. *Ter. Eun.* 5, 6. *extr.* Jamdiu causam quaerebat senex, quamobrem insigne aliquid faceret iis, [*i. e. magnam aliquam injuriam.] ℙ Cum genitivo. *Tert. Pall.* 4. *med.* Qui, nisi insignes libidinum, alias reges nemo nosset. ℙ Sup. *Insignissimus* ap. *Tert. Spectac.* 12. et *Apol.* 21.

INSIGNĪTE, adv. παρασήμως, insigniter, valde, summe, clare. *Cic. Quint.* 23. Neque quisquam inventus est tam insignite improbus. *Pl. Cas.* 5, 4, 31. Mihi quidem edepol insignite facta est magna injuria. *Id. Poen.* 3, 6, 14. Postulare aliquid insignite a quopiam, *h. e.* aperte, aut enixe. *Gell.* 6, 15. Neque se tam insignite locuturum, absona inauditaque ut diceret, *h. e.* perperam, vel deformiter: nam et *insignitus* in malam partem sumitur. *Cic. Or.* 2, 85. Nec bonum virum proprie et copiose laudari, sine virtutum; nec improbum notari ac vituperari, sine vitiorum cognitione, satis insignite atque aspere posse. Al. tum hic, tum ap. *Gell.* leg. *insigniter.* [*In *Cic.* loco *Orell.* exhibet *insignite.*] [*Liv.* 8, 13. Quo insignitius omissa res consuli exprobraretur. Al. leg. *insignius. F.*]

INSIGNĪTER, adv. παρασήμως, insignem in modum, eximie, valde, clare: in utramque partem. *Suet. Tib.* 14. Pullus insigniter cristatus apparuit. *Cic. Part.* 23. Amicos praecipue atque insigniter diligere. *Id. Phil.* 3, 4. Quis unquam fuit tam insigniter impudens? Al. leg. *insignite.* [*Ita *Orell.*] *Justin.* 7, 2. *f.* Amyntas propria virtute insigniter clarus. *Id.* 33, 2. Dum inter confertissimos hostes insigniter dimicat. *Plin. ep.* 9, 29. Satius est unum aliquid insigniter, quam facere plurima mediocriter. *Id. ep.* 2, 11. *med.* Dixit pro Mario Fronto Catius insigniter. *Gell.* 18, 3. Graviter insigniterque accusare aliquem; et 19, 7. Verba nove et insigniter dicta; et 1, 15. Neque minus insigniter veteres nostri hoc genus homines in verba projectos, locutulejos, et blaterones dixerunt, *h. e.* significanter, expresse. [*Nep. Ages.* 3. Et quo studiosius armarentur, insigniusque ornarentur, praemia proposuit. *F.* *Sunt qui vv. *insignius ornarentur* ad splendorem referant: at *Brem.* recte hic de firmitate armorum, licet cum ornatu conjuncta, posita contendit.] *Hieron.* in *Euseb. Chron.* ad an. Chr. 46. Clodius Quirinalis rhetor Arelatensis Romae insignissime docet.

[INSIGNĪTOR, oris, m. qui gemmas anulis includendas insculpit, easque signis seu imaginibus, ad cellas, litteras, testamenta, aliaque his similia obsignanda, exornat. *August. C. D.* 21, 4. Adamantem lapidem multi apud nos habent, et maxime aurifices, insignitoresque gemmarum; qui lapis nec ferro, nec igni, nec alia vi ulla perhibetur, praeterquam hircino sanguine, vinci. *F.*]

INSIGNĪTUS, a, um, part. ab *insigno*: ἐπίσημος, signatus, notatus: in utramque partem. *Pl. Mil.* 3, 1, 127. Ne uxor mihi insignitos pueros pariat postea, aut varum, aut valgum, aut compernem, aut paetum, aut brochum filium. [*Hi versus non leguntur in codicibus, non in edd. vett. neque vero etiam in cd. rescripto Ambrosiano, sed e *Festo* huc traducti sunt a *Bern. Sarraceno*, qui tamen in vet. aliquo codice se invenisse testatus est. Citat *Festus* eos e *Scytha liturgo*, alia *Plaut.* fabula. Ap. *Festum* etiam initium eorum paulo aliter legitur: *Sin (sit) ea mihi inf. Lindem.*] *Petr. Sat.* 110. Non translaticia deformitate insignitus. ℙ *Insignita* in corpore sunt etiam signa et livores ex percussione, praesertim circa oculos. *Plin.* 27, 4, 4. Oculorum vitia sanari ea, convenit: privatim prurigines, et scabiem genarum, item insignita, ac livida; et *ib.* 12, 105. Epiphoras oculorum sedat, ex passo illita: insignita cum melle, et alia liventia, ex aceto. ℙ Item insignibus ornatus. *Varr. L. L.* 4, 32. Muri summa, pinnae, ab his, quas insigniti milites habere in galeis solent. ℙ *Insigniti milites*, per signa descripti, sub signis dispositi. *Enn.* ap. *Prisc.* 1, 556. Insignita fere tum millia militum octo Duxit, dilectos, bellum tolerare potentes. ℙ Translate. *Cic. Or.* 2, 87. *f.* Utendum imaginibus agentibus, acribus, insignitis, quae occurrere, celeriterque percutere animum possint, *h. e.* expressis, notabilibus, et veluti signo impressis. *Id. Top.* 5. Conformatio insignita, et impressa intelligentia. *Id. Div.* 1, 30. *f.* Plenus est aer immortalium animorum, in quibus tanquam insignitae notae veritatis appareant. ℙ Est etiam insignis, singularis, apertus, notabilis. *Cato* ap. *Gell.* 10, 3. *f.* Insignitae injuriae. *Liv.* 7, 15. *f.* Qua foeditate supplicii aliquanto ignominia populi R. insignitior fuit. Al. leg. *insignior.* [*V. INSIGNIS.] *Tac. A.* 4, 51. Insignitius flagitium; et *ib.* 3, 70. Insignitior infamia.

[INSIGNO, as, a. 1. idem ac signo. *Gloss. Philox.* Insigno, ἐγχαράσσω. [**Vet. Schol.* in *Juvenal.* 10, 55. *genua incerare deorum* interpretatur: In signis insignare, vota facere. *Gloss. R. A.*]

INSĪLIA, um, n. plur. instrumentum textorum, aut nentium, quod quidam volunt, esse binas regulas ligneas, pedibus textorum suppositas, quae alternis depressae stamen diducunt, aut contrahunt: ab *insiliendo*, quia in eas textor insilit. *Lucr.* 5, 1351. Nec ratione alia possunt tam laevia gigni Insilia, ac fusi, radii, scapique sonantes. Illud adjunctum *laevia* hanc interpretationem videtur evertere, ut recte monet *Creech.* Sed dici potest, quod alterno motu invicem atteruntur, et laevigantur, ideo *laevia* appellari. *Voss.* in *Catull.* legit *ensilia. Lambin.* vero *insubula*, vel *insubla*, *Salmas.* ad *Trebell. ex XXX. Tyrann.* 1. dicta esse ait pro ansilia, haec esse κανόνια, telae. [Porro *Schneiderus*, in Indice *Script. R. R.* in V. *Tela*, recte putat, *insilia* ap. *Lucretium*, et *insubulum* ap. *Isid. Orig.* 19, 29. esse *liciatorium*, perticam scilicet licia annexa gerentem, quae in tela plana scamillis sursum deorsumque calcatis trahitur, simulque filorum strata gemina alternat, dum radius tramae insertus subtemen immittit. Vocantur autem *insilia* ab insiliendo; *insibulum* vero, quia, ut *Isid. l. c.* ait, insubulatur, *h. e.* inter licia, quasi subulo, trajectum est. V. INSUBULUM, et LICIATORIUM. *F.*] Hinc *Hesych.* habet: Κανών, κτεῖνας, ἢ τὸ ξύλον, περὶ ὃ ὁ μίτος. *Schol. Homer.* ad *Iliad.* ψ v. 761. Κανὼν, ὁ κάλαμος, περὶ ὃν εἱλεῖται ὁ μίτος ὁ ἱστουργικός.

INSĬLIO, is, ui, n. 4. εἰσάλλομαι, ἐπιπηδάω, saltu ingredior, aut ascendo: ab *in* et *salio*. *Pl. Rud.* 2, 3, 36. E navi in scapham insiluimus. *Ov. Met.* 11, 731. Insilit huc: mirumque fuit potuisse; volabat. *Plin.* 8, 16, 19. Leo dum sequitur, insilit saltu: quo in fuga non utitur. *Liv.* 6, 7. In equum insilit, et ante signa, etc. *Phaedr.* 1, 2. Tignumque supra turba petulans insilit. ℙ Cum dativo. *Ov. Trist.* 1, 4, 7. Monte nec inferior, prorae, puppique recurvae Insilit, et pictos verberat unda Deos. *Id. Met.* 8, 367. Arboris insiluit, quae stabat proxima, ramis; et *ib.* 12, 345. Insilire tergo centauri. ℙ Cum accusativo sine praeposit. quae inest in ipso verbo. *Caes. B. G.* 1, 52. Reperti sunt milites, qui phalanges insilirent. [*Al. rectius leg. *in phalanges insilirent*, cum h. v. nonnisi apud poetas et argenteae aetatis scriptores cum quarto casu sine praepos. legatur. Ita recte etiam ap. *Ov. Met.* 8, 142. *insilit undas*; ubi v. *Heins.* qui etiam 11, 731. pro *huc* legendum putat *hanc.*] *Hor. A. P.* 465. ardentem frigidus Aetnam Insiluit. *Suet. Claud.* 21. Tauros defessos insiliunt. *Val. Fl.* 8, 132. et *Lucan.* 3, 625. attonita cum virgine puppim Insilit. *Appul. Met.* 8. Insilire aliquem, *h. e.* aggredi. ℙ Translate. *Plin.* 17, 22, 49. *n.* 11. Palmes in jugum insilit. *Pl. Mil.* 2, 3, 8. Metuo, ne hodie in malum cruciatum insiliamus. [**Insilire in crucem* dictum esse volunt pro eo, quod est *tolli in crucem*. Sed haud dubie non nisi translate usurpatur, ut *insilire in crucem* jocula-riter pro *incurrere malum, periculum*, cet. dicatur. *Lindem.*] [*Sil.* 14, 540. subito cum pondere victus, Insiliente mari, submergitur alveus undis. *F.*] ℙ Pro *insilui*, legitur et *insilii* apud *Lucan.* et *Claud.* sed inconstanti lectione.

*INSĪMĬLIS, e, adj. dissimilis. *Festus. B. A.*

INSĬMUL, adv. idem ac simul. *Stat. Silv.* 1, 6, 36. Et gentes alis insimul togatas. *Flor.* 2, 20. Tota insimul regna veniebant; et *prooem.* Si pariter atque insimul universam magnitudinem ejus ostendero.

INSĬMŬLĀTĬO, onis, f. ἔγκλησις, accusatio. *Cic. Font.* 13. In falsam atque iniquam probrorum

insimulationem vocabatur. *Id. Verr.* 2, 5, 9. Insimulatio repentina capitalis atque invidiosi criminis. *Appul. Met.* 10. Falsis insimulationibus Palamedes proditionis damnatur.

INSĬMŬLĀTOR, oris, m. κατήγορος, accusator. *Pacat. Pan. Theodos.* 43. Nisi te purgare eodem teste, quo insimulatore voluisses. Adde *Appul. Apol.*

INSĬMŬLĀTUS, a, um, part. ab *insimulo:* accusatus, κατηγορηθείς. *Cic. Cluent.* 65. At is et ex serrula insimulatus, et a puero conscio est indicatus. *Pl. Amph.* 3, 2, 7. neque me perpetiar probri Falso insimulatam. *Caes. B. G.* 7, 38. Insimulatus proditionis. [*Suet. Vitell.* 6. Insimulatum insuper parricidii.] *Liv.* 6, 16. Senatus insimulatus falso crimine. [*Cf. 4, 56. it. 28, 43. Adde *Vell.* 2, 77, 3.]

INSĬMŬLO, as, avi, atum, a. 1. καταιτιάομαι, προβάλλομαι, accuso, criminor, arguo: a *simulo:* et proprie significat crimen confingere in aliquem, ut docet *Festus:* sive illud verum sit, sive falsum: quod confirmat *Donat.* ad illud *Ter. Ph.* 2, 3, 12. Si herum insimulabis avaritiae, male audies. *Pl. Men.* 5, 2, 54. Male facit, si istuc facit: si non facit, tu male facis, Quae insontem insimules. *Id. Amph.* 1, 2, 15. Amphitruo uxorem insimulabit probri. *Ter. Heaut.* 1, 2, 30. Et quod illum insimulat durum, id non est. *Cic. Acad.* 4, 10. *f.* Queruntur, quod eos insimulemus omnia incerta dicere. *Id. Att.* 10, 19. De diplomate admiraris, quasi nescio cujus te flagitii insimularem. *Id. Tusc.* 3, 27. Peccati se insimulant, quod dolere intermiserint. *Caes. B. G.* 7, 20. *f.* Insimulare aliquem proditionis. *Ov. Her.* 6, 21. utinam temeraria dicar Criminibus falsis insimulasse virum. *Cic. Verr.* 2, 5, 41. Non possum quemquam insimulare falso. [*Cf. *Schütz. cl. Cic.* Adde *Vell.* 2, 60, 3. Mox etiam, velut insidiis ejus petitus, sceleste insimulare coepit; et *Lex. Liv.* p. 343. sq. ubi exempla hujus vocis passive positae haec laudantur. *Liv.* 29, 20. Neque aliud quam patientia, aut pudor, quod legato pepercisset, insimulari possit; et 44, 16. Postremo, quum suspectum se esse cerneret, et proditionis interdum crimine insimulari, ad Romanos transfugit. ¶ Differunt *insimulare*, *criminari* et *calumniari:* illud etiam errorem adjunctum habere potest; *criminari*, licet plerumque veram accusandi causam contineat, semper ad invidiam, iracundiam, suspicionem, malevolentiam referendum est. *Calumniari* utrumque et consilium et fraudem spectat. *Doederl. l. l.* 2, 167.] ¶ Universim vero accusare significat, culpam conferre, arguere, reum facere. *Cic. Caec.* 1. Si testes sunt boni viri, me adjuvant, cum id jurati dicunt, quod ego injuratus insimulo. *Id. Verr.* 2, 4, 15. Mirari stultitiam alii, quod in ipso judicio, ejus ipsius cupiditatis, cujus insimularetur, suspicionem augeret. [*Id. Cat.* 3, 5. Nihil eorum, quae Galli insimulabant, negarunt.] ¶ Cum altero accusativo rei. *Pl. Amph.* 2, 2. *f.* collibitum est Meo viro sic me insimulare falsum facinus tam malum; et *ib.* 188. Istuc facinus, quod tu insimulas, nostro generi non decet. *Id. ib.* 3, 2, 21. Nisi etiam hoc falso dici insimulaturus es. ¶ Tmesis est in illo *Pl. Stich.* 1, 2, 19. Quasi nunquam quicquam in eas simulem, *h. e.* eas insimulem. ¶ Pro simulare, fingere, afferunt locum *Cic. Verr.* 2, 2, 24. *extr.*, qui ad rem non facit, et *Pacuv.* ap. *eund. Off.* 3, 26., ubi plerique leg. *assimulo*, aut *simulo.*

INSINCĒRUS, a, um, adj. διεφθαρμένος, non sincerus, non integer, corruptus. *Virg. G.* 4, 284. quoque modo, caesis jam saepe juvencis, Insincerus apes tulerit cruor, [*i. e. corruptus ex putredine.] *Prud. Hamart.* 4. Insincera acies duo per divortia semper Spargitur, in geminis visum frustrata figuris. ¶ Translate. *Gell.* 5, 3. *f.* Protagoras insincerus quidem philosophus, sed acerrimus sophistarum fuit, *h. e.* fallax, captiosus.

INSĬNŬĀTĬO, onis, f. actus insinuandi. *Avien. Perieg.* 397. eadem insinuatio Ponti Europam et Lybiam rapido disterminat aestu, *h. e.* ingressus oceani per fretum Gaditanum. ¶ Apud rhetores quid sit, loca docent, quae subjicio. *Auct. ad Her.* 1, 4. Exordiorum duo sunt genera: principium, quod Graece προοίμιον appellatur; et insinuatio, quae ἔφοδος nominatur; et 7. Inter insinuationem et principium hoc interest, quod principium hujusmodi esse debet, ut statim apertis rationibus aut benevolum, aut attentum, aut docilem faciamus auditorem: at insinuatio ejusmodi debet esse, ut occulte per dissimulationem eadem illa omnia conficiamus. *Cic. Inv.* 1, 15. Exordium in duas partes dividitur in principium, et insinuationem. Principium est oratio perspicue, et protinus perficiens auditorem benevolum, aut docilem, aut attentum. Insinuatio est oratio, quadam dissimulatione et circuitione obscure subiens auditoris animum. Adde *Quint.* 4, 1. *med.* [*Cf. *Ernest. Lex. techn. lat. rhet.* p. 217. sq.] ¶ *Imp. Constant. Cod.* 8, 54, 32. et *Imp. Just. ib.* 36. usurpant pro denunciatione cujuspiam rei apud magistratum facta, per quam res ipsa publice nota fit. [*Duk. de lat. Vett. Ict.* 439.] ¶ [Translate est adhortatio, suasio; hinc Itali suum repetunt *insinuazione. Capell.* 9, 303. Verum Superum pater, licet insinuatione germanae, ut properaret, admonitus, etc. *F.*]

INSĬNŬĀTOR, oris, m. qui insinuat. *Arnob.* 1, 39. Insinuator, magister, atque auctor. *Tert. ad Nat.* 2, 1. Insinuatores Deorum, *h. e.* qui Deos introducunt.

[INSĬNŬĀTRIX, icis, f. quae insinuat. *August. ep.* 110. (al. 135.) *n.* 1. Epistola rem quidem mihi in te notissimam insinuavit; verumtamen etsi non mihi rei novae insinuatrix, nova tamen rescriptorum exactrix fuit. *F.*]

INSĬNŬĀTUS, a, um, part. ab *insinuo*, in sinu positus, seu conditus. *Appul. Met.* 9. Siccine vacuus, et otiosus insinuatis manibus ambulabis mihi? Sed aliqui explicant manibus inflexis, complicatis, compressis. [Sic *Liv.* 7, 13. Cur veteranus dux compressis, quod ajunt, manibus sedeas? *F.*] ¶ Item qui se insinuavit. *Lucr.* 3, 699. intrinsecus insinuatam Permanare animam nobis per membra solere; et 4, 525. vox insinuata in aures. ¶ Translate est qui se insinuavit, et alicujus familiaritatem et gratiam est adeptus. *Suet. Oth.* 2. Per hanc insinuatus Neroni. [*Adde *Cal.* 12. et *Hor.* primo Maecenati, deinde Augusto insinuatus. V. v. seq.] ¶ Item penetratus, pervasus. *Gell.* 1, 15. Ne ulla tua aedificatio e ligno, correpta atque insinuata flammis arderet.

INSĬNŬO, as, avi, atum, a. 1. ἐγκολπίζω, παρεισάγω, proprie est in sinum immittere. *Tert. Resurr. carn.* 28. Moyses manum in sinum condit, et emortuam profert: et rursus insinuat, et vividam explicat. ¶ Translate paulatim introducere, sensim intromittere, injicere. *Caes. B. G.* 4, 33. Cum se inter equitum turmas insinuavere, ex essedis desiliunt, et pedibus proeliantur. *Liv.* 44, 41. *f.* Romani quacumque datae intervalla essent, insinuabant ordines suos. *Id.* 9, 2. Aut eadem, qua te insinuaveris, retro via repetenda. [*Adde 32, 13. qua se inter valles flumen insinuat.] *Curt.* 5, 3. Tigris leni tractu aquarum Persico mari se insinuat. *Lucr.* 6, 859. de sole: cum vix possit per septa domorum Insinuare suum radiis ardentibus aestum. *Brut.* ad *Cic. ad Brut.* 1, 16. *f.* Futura mala explores, ne se insinuent. *Cic. Or.* 2, 35. Penitus insinuare se in causam, i. e. causam penitus perspicere. *Auct. ad Her.* 1, 6. His nos rebus insinuabimus ad causam, *h. e.* ingrediemur, aditum nobis faciemus. (V. INSINUATIO.) *Cic. Tusc.* 5, 11. Zeno insinuasse se in antiquam philosophiam videtur. *Prop.* 3, 7, 27. Et tibi ad effectum vires det Caesar, et omni Tempore tam faciles insinuentur opes, *h. e.* ad te veluti ingrediantur, accedant, ingerantur. *Avien. Arat.* 312. Insinuare ratem terris, *h. e.* appellere. ¶ Neutrorum more omisso accusativo *se*, qui tamen facile subintelligitur. [*V. *Manut.* ad *Cic. Fam.* 4, 13.] *Cic. Or.* 1, 20. Quod ita nati essemus, ut et blandiri, et suppliciter insinuare iis, a quibus esset petendum, possemus. [*Id. Phil.* 5, 3. Eccui potestas in forum insinuandi fuit? *(sich einzuschleichen.)* *Scil.* quia aditus omnes sepsisset Antonius. Sunt qui leg. *introeundi.* Adde *Liv.* 40, 37. Fraudis quoque humanae insinuaverat suspicio animis. V. *Parei Lex. Crit.* p. 617. b.] *Virg. A.* 2, 229. tremefacta novus per pectora cunctis insinuat pavor. *Manil.* 4, 602. Italiaeque urbes dextram insinuantis in undam, *h. e.* procurrentis. *Lucr.* 4, 330. semina possidet ignis Multa, dolorem oculis quae gignunt insinuando. Adde *Gell.* 3, 7. ¶ Omissa praeposit. quae inest in ipso verbo. *Sisenn.* ap. *Non.* 1, 267. Agmen perturbatum pedites insinuant, ac loco commovent. *Lucr.* 1, 116. de anima: An pecudes alias divinitus insinuet se. *Id.* 1, 408. caecasque latebras Insinuare omnes, *h. e.* se in latebras insinuare. *Stat. Silv.* 2, 1. *extr.* desolatamque sororem, Qua potes, et miseros perge insinuare parentes. ¶ Saepe de iis dicitur, qui paulatim et quasi latenter ad amicitiam et familiaritatem alicujus perveniunt. *Pl. Mil.* 2, 1, 27. Miles insinuat se ad illam amicam heri mei. *Cic. Caec.* 5. Insinuare se in familiaritatem alicujus. *Pl. Cist.* 1, 1, 94. in amicitiam cum aliquo. *Cic. Fam.* 4, 13. *f.* in consuetudinem alicujus. *Liv.* 40, 21. *extr.* Per omne obsequium insinuare se in quam maxime familiarem usum. *Justin.* 5, 2. Insinuare se alicui officii comitate, et obsequendi gratia. *Cic. Agr.* 2, 5. Cum familiariter me in eorum sermonem insinuarem, ac darem, celabar, excludebar. [*Ponitur etiam *insinuari* hoc sensu, sed raro. V. *Suet. Gr.* 21. Augusto etiam insinuatus est. Cf. INSINUATUS.] ¶ Insinuari sacris *Appul. Met.* 11. est initiari, introduci. ¶ Insinuare aliquem alicui, commendare, tradere alicui in amicitiam. *Suet. Gramm.* 21. Quare cito manumissus, Augusto et insinuatus est. *Plin. Pan.* 62. Hoc est igitur, quod penitus illos animo Caesaris insinuavit. ¶ *Insinuare alicui aliquid*, est in ejus animum suadendo, aut rogando infundere. *Aurel. Vict. Orig. gent. R.* 3. Vitam moresque feris etiam tum mentibus insinuans. *Claud. ep.* 3, 21. littera Labris atque animis insinuanda meis. ¶ Pro notum facere. *Ulp. Dig.* 32, 1, 11. Voluntatem suam fideicommittentis heredibus insinuare. *Solin. ep. med.* Quod cum primis industriae tuae insinuatu[m] velim. [*V. *Duk. de lat. Vett. Ict.* 439.]

INSĬPĬDUS, a, um, adj. ἄχυμος, non sapidu[s], saporis expers, insulsus. *Firm. Math.* 2, 12. *me*[d.] Significat saporem salsum, et insipidum. ¶ Tra[ns]late. *Gell.* 6, 1. Nihil est prorsus istis imperitiu[s], nihil insipidius, qui opinantur, etc. Al. leg. *ins*[u]*bidius.*

INSĬPĬENS, entis, adj. ἀνόητος, non sapie[ns], desipiens, stultus, qui non cogitat, quae agen[da] sunt. *Cic. Amic.* 15. Neque quicquam insipie[nte] fortunato intolerabilius fieri potest. *Id. Fin.* Turpe est sapientem ex insipientium sermone p[en]dere. *Id. Div.* 23. Ego insipientior, quam ipsi. *Sen. Q. N.* 2, 59. Timidissimus omnium insipientissimus.

INSĬPĬENTER, adv. ἀνοήτως, imprudenter. *C*[ic.] *Sen.* 19. Sperat adolescens diu se victurum: [in]sipienter sperat. *Pl. Mil.* 2, 6, 78. Insipiente[r] me factum, at non malitiose tamen.

INSĬPĬENTĬA, ae, f. ἀνοησία, dementia, am[en]tia, imprudentia. *Cic. Tusc.* 3, 5. Ita fit, ut [sa]pientia sanitas sit animi, insipientia autem quasi [in]sanitas quaedam, quae est insania, eademque [de]mentia; et 28. Neque insipientia ullum majus [ma]lum est. *Pl. Amph. prol.* 36. Justa ab inju[stis] petere, insipientia est. *Id. Poen.* 5, 2, 130. S[...] dolum esse amico, insipientia est. *Id. Mil.* 3, [...] 5. Stultitia atque insipientia insulsa, atque [...]xima.

INSĬPO, is, pui, a. 3. injicio, conjicio; a *s*[ipo] quod significat jacio: unde *dissipo* disjicio: *ob*[sipo] objicio, ut *Fest.* docet in *Supat*, et in *Insip*[o.] Hinc *Cato R. R.* 85. Ita insipito in aulam nov[am.] *Pompon.* ap. *Non.* 10, 3. Facite, ut ignis fer[veat,] ligna insipite, far concidite; et 1, 181. Par[...] insipui, conclusi, condepsui. *Festus:* Insip[...] farinulam jacere pullis. ¶ Est etiam *insipo*, ut *dissipo, as*, teste eodem *Festo.*

INSISTO, is, institi, n. 3. ἐφίσταμαι, super, in aliqua re me sisto, consisto, innitor, incum[bo.] *Cic. Somn. Scip.* 6. Cingulus australis, in quo insistunt, adversa vobis urgent vestigia. *Id. V*[err.] 2, 4, 49. *extr.* Insistebat in manu Cereris de[xtra] simulacrum Victoriae. *Plin. ep.* 8, 8. *f.* Vil[lae,] quae secutae fluminis amoenitatem, margini [in]stunt. *Caes. B. G.* 4, 26. Quod neque ord[ines] servare, neque firmiter insistere, neque signa sequi poterant; et 33. Per temonem percurr[ere,] et in jugo insistere. [*Suet. Cal.* 26. Quo [...] verberaturi insisterent *(fest auftreten).*] *Stat.* 7, 765. jam lubrica tabo Frena, nec insisti [...]dus dat temo. *Caes. B. G.* 2, 27. Ut cum p[rimi] eorum cecidissent, proximi jacentibus insister[ent,] *h. e.* sisterent se supra jacentes. [*Liv.* 22, [...] Ad spolia legenda insistunt.] *Tac. A.* 15, 57. N[...] dissolutis membris, insistere nequibat. *Quint.* [...] 3. *med.* Indecora in dextrum, ac laevum latus [va]cillatio alternis pedibus insistentium. *Aurel.* [Vict.] *Vir. illustr.* 27. Hastae insistens, se Diis Man[ibus] devovit. *Quint. l. c.* Insistere in sinistrum pe[dem.] ¶ Item resistere, subsistere, gradum sistere: [...] contrarium est progredi. *Cic. N. D.* 2, 40. [Stel]larum, quas vagas dicimus, motus tum incitar[i,] tum retardantur, saepe etiam insistunt. *Id.* [...] 12, 3. *extr.* Ut non referat pedem, insistet c[...] *Id. Fin.* 5, 25. *med.* Quae cum dixisset, pau[lum]que institisset, etc. *Id. Or.* 56. Circuitus ill[e] citatior numero ipso fertur, et labitur, quoad veniat ad finem, et insistat. *Gell.* 9, 11. Co[rvus] repente improvisus advolat, et super galeam [tri]buni insistit. *Cic. Or.* 66. Saepe accidit, ut citius insistendum sit, aut longius procedend[um.] *Ov. R. Am.* 315. Vitiis alicujus insistere. [*C[...] 8, 4, 8. Insistebat vis mali.] ¶ Sic *Plin.* 13, 30. *extr.* Inter pauca nitidioris vitae instrum[enta] haec arbor est: quapropter insistendum ei pau[lum] videtur, [*i. e. paulisper immoremur ejus de[scri]ptioni.] ¶ Item urgere, instare, premere. [...] *Eum.* 4. Neque eo magis ex proelio excessit, [...] acrius hostibus institit. *Liv.* 26, 44. Adeo [...]sis institerunt, ut, nisi receptui cecinisset, [...] mixti fugientibus, etc. [*Adde 27, 13. et 42, [...] ¶ Hic notanda videtur Livii singularis quae[dam] loquendi ratio: 2, 51. Bellum ipsis institit m[ur]bus, i. e. accessit ad portas, minitando pro[xima] urbis loca occupaverat.] ¶ Item persistere, [per]gere. *Cic. Acad.* 4, 25. Confidere suis testi[...] et importune insistere. *Nep. Att.* 11. Ceteros pari fortuna perculsos institit tueri. *Cic. Fam.* [...] 16. Flagitare senatus institit Cornutum, ut re[...]ret, etc. *Liv.* 24, 46. Arpos institit oppugn[are;] et 27, 2. *f.* Ubi lux fugam hostium aperuit, [ve]stigiis institit sequi. [*Est haec Livio usitatiss[ima] dicendi formula. V. *Lex. Liv.* p. 344.] *Pl. C*[...] 3, 4, 53. Vide, ne quid tu huic temere insi[stas] credere, *h. e.* credere pergas. ¶ Cum accusat[ivo,] praesertim cum motum aliquem adsignificat. *V*[irg.] *A.* 11, 573. Utque pedum primis infans vest[igia] plantis Institerat, etc., *h. e.* stare in vestigia [...] ambulare coeperat. *Stat. Th.* 3, 318. ira Jovi[s] quando nivalem Othryn, et Arctoae gelidum c[...]

titit Ossae. *Virg. A.* 6, 563. Nulli fas casto leratum insistere limen, *h. e.* adire, ingredi. *Cas.* 4, 4, 21. Institit plantam, *h. e.* pedem le pressit. Adde *Acc.* ap. *Non.* 1, 50. ℙ *Insi- re viam, rationem*, est inire, perstare in via, ione, quam semel sis ingressus. *Pl. Cist.* 4, 2, Facite indicium, utrum hac, an illac iter in- terit. *Ter. Eun.* 2, 3, 3. Ubi quaeram? ubi estigem? quam insistam viam? Al. leg. *qua via.* . 37, 7. Iter, quod insistis, ego quoque ap- bo. *Caes. B. G.* 3, 14. Neque satis constabat, am rationem pugnae insisterent. [*V. *Moeb.* ad 1.] *Virg. G.* 3, 164. Jam vitulos hortare, mque insiste domandi. ℙ *Insistere vestigiis* est erere, vestigia alicujus sequi. *Quint. prooem. l.* 1. vulgarem viam ingressus, alienis demum vesti- s insisterem. *Liv.* 5, 30. Insistere omnes vesti- s laudum suarum. ℙ Translate. *Plin. ep.* 4, 8. etaris enim, quod honoribus ejus insistam, quem nulari in studiis cupio, *h. e.* sequar eum per dem honorum gradus. ℙ *Insistere alicui rei, in aliquam rem* est incumbere, attendere, ani- instare. *Caes. B. G.* 6, 5. Totus et mente et mo in bellum Treverorum insistit. *Pl. Mil.* 2, 4. Age jam nunc insiste in dolos. *Quint.* 1, Insistere studiis. *Plin.* 28, 1, 2. curae rerum. c. *H.* 3, 77. perdomandae Campaniae. [*Plura in *Boettich. Lex. Tac.* p. 278.] *Tibull.* 4, 1, . magnis rebus. *Plin.* 7, 52, 53. funeri, *h. e.* are, et interesse. [**Vell.* 1, 17, 4. quisquis nporum institerit notis.] ℙ Et cum accusativo. *Mil.* 3, 3, 54. Agite, intro abite, insistite hoc otium sapienter. *Cic. Or.* 3, 45. Quonam igi- modo tantum munus insistemus, ut arbitremur, hanc vim consequi posse? ℙ Passive imper- aliter. *Tac. A.* 2, 62. Utque, fracto jam Ma- oduo, usque in exitium insisteretur, *h. e.* per- eretur usque ad exitium creandum. ℙ Pro in- tari, persequi. *Id. ib.* 4, 60. Insistentibus con- , irridentibusque, qui Sejano fautores aderant. ro urgere, sollicitare, instare. [**Liv.* 4, 46. itur Servius, institisse filio, ut cet. i. e. sua- e vi quadam urgendi adhibita.] *August. in lm.* 63. *n.* 4. Institit quantum potuit, ut illum eorum manibus liberaret. *Macr. Sat.* 1, 6. *med.* pirius, quid ipsi mater audire institisset, quid tri ipse simulasset, enarrat. *Inscr.* portae an- iae Veronensis ab Imp. Gallieno constructae, *Maff. Mus. Ver.* 197. Muri Veronensium fabri- i ex die III. Non. Aprilium, dedicati prid. Non. embris, jubente sanctissimo Gallieno Aug. N., stente Aur. Marcellino V. P. Duc. Duc., cu- te Jul. Marcellino. ℙ [*Confunduntur *insistere insidere.* V. *Cort.* ad *Lucan.* 5, 461.]

NSĬTĪCĬUS, a, um, adj. ἐμφυτευθεὶς, ex insi- e proveniens. Hinc insiticios vocat mulos *Varr. R.* 2, 8., quia non ex suo genere, sed ex alie- parentibus, quasi insitione nascuntur. ℙ Trans- est adventicius, aliunde adscitus, et naturali nativo opponitur. *Plin. ep.* 4, 3. *f.* Neque enim jectura eget, quid sermone patrio exprimere sis, cum hoc insiticio et inducto tam praeclara ra perfeceris. ℙ *Insiticius somnus* dicitur a *r. R. R.* 1, 2., qui aestivo tempore diurnis ribus meridie inseritur.

NSĬTĬO, onis, f. ἐμφυτεία, inserendi actus. *Sen.* 15. *extr.* Nec consitiones modo delectant, etiam insitiones, quibus nihil invenit agricul- a solertius. *Colum.* 3, 9. *med.* Vitis celerrime itionibus ad maximum numerum perducitur. ℙ n ipsa arbor insita. *Pall.* 5, 2. Insitionem pro- infra terram nutriemus. ℙ Item inserendi tem- . *Ov. R. Am.* 195. Venerit insitio: fac, ra- m ramus adoptet. ℙ De variis insitionum generibus *Colum.* 5, 11. et *arbor.* 26. et *Plin.* 17, 14, 24. praeterea *de insitione* integer *lib.* 14. *Palladii.*

INSĬTĬUM, ii, n. interpositio. *Gloss. Philox.* itium, ἔνθεσις. *F.*]

NSĬTĪVUS, a, um, adj. ἔνθετος, ex insito pro- iens, insiticius. *Hor. Epod.* 2, 19. Insitiva de- pens pira. V. SECURICULA. ℙ Translate. *edr.* 3, 3. Insitivi liberi, *h. e.* illegitimi. *Cic. t.* 48. Cum insitivum Gracchum censu prohibuis- , *h. e.* qui se Gracchum esse simulabat, men- s conditionem ac nomen. *Sen. Controv.* 2, 9. . Tota familia expellere insitivum heredem cu- te, *h. e.* per adoptionem heredem factum. *Gell.* 1. *med.* Insitivum, et degener alimentum la- alieni, *h. e.* aliunde, quam a matre sumptum.

NSĬTOR, oris, m. qui inserit. *Propert.* 4, 2, Insitor hic solvit pomosa vota corona. *Plin.* 18, 86. Hunc caveat insitor calamis, gemmisque inocu- or. ℙ *Insitoris* nomine flamen Cerealis Deum invo- at, sacrum Telluri ac Cereri faciens. V. IMPOR- TOR.

NSĬTUS, a, um, part. ab *insero, evi:* insertus, positus. *Colum. arbor.* 20. Arbor insita fructuo- r est, quam quae insita non est. *Virg. G.* 2, mutatamque insita mala Ferre pirum, et pru- lapidosa rubescere corna. *Plin.* 15, 15, 17. ita nucibus arbutus, cerasis ulmus. [**Cic. t.* 58. O generosam stirpem, et tanquam in unam orem plura genera, sic in istam domum mul- torum insitam sapientiam. *Lucr.* 5, 539. Terra — Partibus auriis mendi, quibus insita vivit. V. in- tegrum locum.] ℙ *Insitum* absolute est surculus insitus. *Colum.* 5, 11. *med.* Terram circa arbo- rem adaggerato usque ad ipsum insitum. *Varr. R. R.* 1, 41. Aqua recenti insito inimica; tenel- lum enim cito facit putre. ℙ Item immissus, in- jectus. *Colum.* 6, 36. de mulis: Equam convenit membris fortibus eligere, ut discordantem utero suo generis alieni stirpem insitam facile recipiat, ac perferat. ℙ [*Item inscriptus, infixus. *Lucr.* 5, 333. Quo tot facta virum totiens cecidere? neque usquam Aeterneis famae monimentis insita florent?] ℙ Translate [*de eo, quod animo im- pressum est, inhaeret.] *Cic. Verr.* 2, 2, 48. Hoc Siculis tam persuasum est, ut animis eorum insi- tum atque innatum esse videatur; et *ib.* 2, 5, 53. Reliqua est ea causa, quae non jam recepta, sed innata; neque delata ad me, sed in anima sensu- que meo penitus affixa atque insita est. *Id. N. D.* 1, 17. Insitas Deorum, vel potius innatas cogni- tiones habemus. *Id. ib.* 1, 24. Habere notiones tot rerum insitas, et quasi consignatas in animis. *Id. Cluent.* 1. *f.* Evellam ex animis hominum tan- tam opinionem, tam penitus insitam, tam vetu- stam. *Id. Har. resp.* 25. Haud obscurum odium, atque id insitum penitus, et inustum animis ho- minum. ℙ [*Hinc ponitur pro eo ipso, quod in- natum et naturale est. *Id. Mur.* 14. ubi *insita virtus* opponitur studiis ad honorem dispositis, ut eloquentiae, et sientiae militaris.] *Id. Fin.* 1, 9. *f.* No- tio quasi naturalis atque insita in animis nostris. *Id. ib.* 4, 7. *med.* Insitus menti cognitionis amor. *Liv.* 28, 24. Insita hominum libido alendi de indu- stria rumores. Al. leg. *hominibus.* *Cic. Sull.* 30. Hoc natura est insitum, ut, etc. *Liv.* 23, 14. Industria insita animis; et 34, 20. Silvestrem gen- tem insita feritas continebat in armis. [**Vell.* 2, 62, 6. Hoc est illud tempus, quo Cicero, insito amore Pompejanarum partium, etc.] *Hor. Od.* 4, 4, 33. Doctrina sed vim promovet insitam. ℙ Item adscriptus, adscitus. *Cic. Sext.* 33. Ex de- serto Gavii horreo in Calatinos Atilios insitus. *Tac. A.* 13, 14. Insitus, et adoptivus.

INSĬTUS, us, m. insitio. In sexto casu sing. *Plin.* 15, 14, 15. de malis: Est quibusdam sangui- neus color, origine ex mori insitu tracta. Adde 14, 3, 4. *n.* 7.

*INSOBRES pro Insubres, scribebant Veteres, teste *Scalig.* in *Varr. R. R.* 2. V. INSUBER. *B. A.*

INSŎCĬĀBĬLIS, e, adj. ἀσυνάλλακτος, ἀσύνακτος, qui sociari, seu conjungi non potest, qui societa- tem commerciumque cum aliis non habet, [*non patitur.] *Liv.* 27, 39. Homines omni generi huma- no insociabiles. Al. leg. *insociales.* *Id.* 37, 1. In- domita et insociabilis gens. *Plin.* 17, 19, 30. *n.* 7. Inserendi nova ratio Columellae excogitata, qua vel diversae, insociabilesque naturae arborum co- pulentur. *Id.* 16, 43. 83. Et glutinum abdicant quaedam, et inter se, et cum aliis insociabilia glu- tino. *Tac. A.* 13, 17. et *Curt.* 10, 9. Insociabile est regnum, *h. e.* socium non admittit: quia ut ait *Lucan.* 1, 92. Nulla fides regni sociis, omnisque potestas Impatiens consortis erit. *Tac. A.* 4, 12. Anum suapte natura potentiae anxiam, insociabi- lem nurui efficiebat.

[INSŎCĬĀLIS, e, adj. idem ac insociabilis. *Por- phyr.* ad *Hor. Ep.* 1, 18, 6. Inconcinna, insocia- lis. *F.*]

INSŌLĀBĬLĬTER, adv. ἀπαραμυθήτως, ἀπαρη- γορήτως, sine consolatione. *Hor. Ep.* 1, 14, 7. rapto de fratre dolentis Insolabiliter.

INSŌLĀTĬO, onis, f. ἡλίασις, siccatio in sole. *Plin.* 21, 14, 49. Candidissima cera fit post inso- lationem etiamnum recocta.

INSŌLĀTUS, a, um, part. ab *insolo*, in sole expansus, sole calefactus, siccatus, δηλιωθεὶς, εἱ- ληθερής. *Colum.* 4, 27. Uvae commodius insola- tae percoquuntur. *Id.* 12, 43. Uva sine noxa servari potest, si sereno coelo, post horam quartam, cum jam insolata est, nec roris quidquam habet, viti detrahatur. ℙ *Insolati dies* sunt sereni, et sole perfusi. *Id.* 11, 3. *med.* Tepidis diebus, et inso- latis sub divo ponat.

INSŎLENS, entis, adj. ἀήθης, non solens, in- suetus. *Ter. Andr.* 5, 4, 4. Quid tu Athenas in- solens? *Cri.* evenit. *Hor. Od.* 1, 5, 7. aspera Nigris aequora ventis Emirabitur insolens. ℙ [*Cum casu objecti.] *Cic. Att.* 2, 21. Ille ami- cus noster, insolens infamiae, semper in laude versatus. *Caes. B. C.* 2, 36. Multitudo insolens belli diuturnitate otii. *Gell.* 19, 12. *med.* Ruris colendi insolens. *Sall. Cat.* 3. Insolens malarum artium. *Cic. Sext.* 56. Non sum tam ignarus causarum, non tam insolens in dicendo, ut, etc. [**Id. Or.* 1, 48. Ea requiruntur a me, quorum sum ignarus atque insolens.] *Tac. A.* 15, 67. Ne- ro ut faciendis sceleribus promptus, ita audiendi, quae faceret, insolens erat. ℙ Item insolitus. *Cic. Or.* 8. Nullum verbum insolens, nullum odio- sum ponere audebat. *Gell.* 11, 7. Verbis uti aut nimis obsoletis, exculcatisque, aut insolentibus. *Id.* 2, 27. *f.* Non corporis dehonestamento laetus, quod est insolens, et immodicum, sed, etc. et 7, 3. *med.* Principio nimis insolenti usus est. Adde quae congessit *Non.* 4, 234. ℙ [**Doederl.* 1, 177. v. *insolens* homonymon dicit; utque *adolere* ab *ole- re*, *adolescere* contra una cum *suboles* et *proles* ab *alere* originem habeat, ita *insolens* nonnisi, cum id significet, quod contra solitum usum fiat, sicut *insolitus* a *solere;* quando elatum, arrogantem, su- perbum denotet, sicut *insultans* a *salire* esse dedu- cendum.] ℙ Translate est intemperans, immodi- cus, nimius, solitum morem excedens, nimium ela- tus, atque adeo superbus, arrogans, audax, immo- destus. *Cic. Marc.* 3. Victoria natura insolens et superba est. *Id. Tusc.* 5, 14. *extr.* Temperan- tia insolenti alacritate gestire non sinit. *Id. Par.* 6. Quae est ista in commemoranda pecunia tua tam insolens ostentatio? *Hirt. B. Alex.* 51. Inso- lenti voluptate efferri. *Hor. Od.* 2, 3, 2. Mentem in rebus bonis servare ab insolenti temperatam laetitia. *Cic. Sen.* 10. Nec erat ei verendum, ne vera de se praedicans, nimis videretur aut insolens, aut loquax. *Id. Or.* 3, 84. Non extulisse se in potestate, non fuisse insolentem in pecunia. *Hor. Od.* 1, 16, 21. imprimeretque muris Hostile aratrum exercitus insolens. *Nep. Timol.* 4. Nihil unquam neque insolens, neque gloriosum ex ore ejus exiit. *Vell.* 2, 110. Pannonia insolens longae pacis bo- nis. *Plin.* 35, 18, 58. Insolens fortuna, *h. e.* quae saepe humiles homines nimium extollit, et contra omnem morem ac fas sua bona distribuit. *Auson. Gratiar. act.* 11. *extr.* Eum pagina Fastorum suo- rum fecit insolentem. *Hirt. B. G.* 8, 13. *extr.* Utrum secundis rebus insolentiores, an adversis timidiores essent. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 12. *med.* Insolentissimi homines, summis ludis circensibus meis, postulandum me lege Scantinia curant. *Quint. in prooem.* 1. Nomen sibi insolentissimum arroga- re. *Suet. Vesp.* 15. Non ante succensuit, quam altercationibus insolentissimis paene in ordinem red- actus. *Val. Max.* 2, 7. *n.* 1. Insolentissimos Nu- mantinae urbis spiritus contundere. ℙ [*Dissolu- tus, profusus. *Cic. Rosc. Am.* 8. qui in sua re fuisset egentissimus, erat, ut fit, insolens in alie- na. Cf. *Manut.* ad *Cic. Fam.* 9, 20. et v. in IN- SOLENTIA.] ℙ *Insolens locus* dicitur a *Pall.* qui infrequens est, ubi non solent homines saepe versari, 12, 4. Si regio insolens, et incustodita contigerit.

INSŎLENTER, adj. ἀήθῶς, praeter id, quod fieri solet, praeter morem et consuetudinem. *Cic. Inv.* 1, 28. Evenire ne vulgo soleat, an insolenter et raro. *Gell.* 1, 21. *f.* Non enim primus finxit hoc verbum Virgilius insolenter, sed in carminibus Lu- cretii inventum est; et 10, 13. Insolentius paulo hac figura usus est. *Catull.* 25, 12. Insolenter aestuare, *h. e.* immodice, vehementer jactari. ℙ Item praeter id, quod decet, par est, opus est: atque adeo immodice, intemperanter. *Cic. Or.* 52. *f.* Gorgias his festivitatibus insolentius abutitur, quas Isocrates moderatius temperavit. ℙ Item su- perbe, arroganter. *Caes. B. G.* 1, 14. Victoria sua insolenter gloriari; et *B. C.* 1, 45. Hostem insolenter atque acriter nostros insequentem sup- primit; et *ib.* 3, 46. Insolentius atque audacius nostros premere coeperunt. *Cic. Cat.* 2, 9. Qui se insperatis repentinisque pecuniis sumptuosius in- solentiusque tractarunt. *Id. Phil.* 9, 3. Auctorem senatus exstinctum, laete atque insolenter tulit. *Id. Tusc.* 4, 17. Efferre se insolenter. [**Liv.* 23, 36. Ab re bene gesta insolenter laetum exercitum tironum etc.] *Flor.* 1, 26. Insolenter irridere aliquem. *Val. Max.* 3, 2. *n.* 21. Insolentissime obequitantem consectatus interemit.

INSŎLENTĬA, ae, f. ἀήθεια, insuetudo, novitas. *Cic. Rosc. Am.* 31. *extr.* Qui propter fori, judicio- rumque insolentiam, non modo subsellia, verum etiam urbem ipsam reformidat. Sic *Liv.* 30, 42. *f.* Ex insolentia, quibus nova bona fortuna sit, im- potentes laetitiae insanire. [*Adde 23, 18. Quo avidius (Poeni) ex insolentia in eas (voluptates) se merserant.] *Sall. Jug.* 99. Timidus insolentia itineris. *Cic. Dejot.* 2. Moveor etiam ipsius loci insolentia, quod tantam causam dico intra dome- sticos parietes, etc. et *Coel.* 31. Fama adolescen- tis paulum haesit ad metas, notitia nova mu- lieris, et infelici vicinitate, et insolentia volu- ptatum. *Id. Or.* 1, 22. Insolentia disputationis. ℙ [*In oratione insolentia vitium est ex inusitatis ver- bis et quaesita ambiguitate. *Cic. Brut.* 82. Insul- sitatem et insolentiam tanquam insaniam quandam orationis odit.] *Id. Or.* 3, 13. verborum, *h. e.* verba inusitata; et 12. Peregrina insolentia. ℙ Saepe in malam partem accipitur pro intem- perantia, et excessu ab eo, quod ex laudabi- li consuetudine fieri solet, praesertim in coenarum sumptibus. *Cic. Phil.* 9, 6. Mirifice Sulpicius majorum continentiam diligebat, hujus saeculi in- solentiam vituperabat. *Id. Fam.* 9, 20. In Epicu- ri nos castra conjecimus: nec tamen ad hanc inso- lentiam, sed ad illam tuam lautitiam, etc. [*V. *Manut.* ad h. l. et cf. INSOLENS.] ℙ Item pro arrogantia, superbia. [*Gr. ὕβρις.] *Cic. Verr.* 2, 4, 41. Illa tua singularis insolentia, superbia,

contumacia. *Id. Or.* 2, 52. Non esse tanti ulla merita, quanta insolentia hominis, quantumque fastidium. *Id. Agr.* 1, 6. Modeste insolentiam suam continere. *Id. ad Brut.* 2, 2. Coeperat esse tanta insolentia, ut neminem liberum duceret. [*Caes. B. C.* 1, 32. Crudelitatem et insolentiam in circumscribendis tribunis plebis.] *Sall. Jug.* 4. Ne per insolentiam quis existimet memet studium meum laudando extollere; et 44. Insolentia ex secundis rebus. *Nep. Ep.* 5. Insolentiam alicui objicere. *Id. Ag.* 5. Tantum abfuit ab insolentia gloriae, ut, etc. *Justin.* 39, 2. Superba insolentia spernere aliquem. *Quint.* 1, 6. Abolita atque abrogata retinere, insolentiae cujusdam est et frivolae in parvis jactantiae. *Senec. Ben.* 3, 29. Hominum insolentiam contundere. [*Huc pertinet locus, quem Noster male intellectum §. anteced. adscripserat, *Suet. Vit.* 10. Plurimum meri propalam hausit, passimque divisit. Pari vanitate atque insolentia lapidem *Memoriae Othonis* inscriptum intuens, dignum eo mausoleo ait. Item alius a Nostro in fine §. 1. positus locus *Hor. Ep.* 17, 75. Meaeque terra cedet insolentiae, *h. e.* novis ausis, insolitis ac novis viribus, quibus ulciscar et deprimam omnes. Porro cf. *Vell.* 2, 45, 5. Insolentia (Catonis) paene argui potest.] ℙ In plurali num. *Phaedr.* 3. *epil.* A noxiorum premitur insolentiis *Gell*, 13, 20. *f.* Insolentias verbornm respuere.

INSŎLĔO, es, n. 2. idem ac soleo. *Caecil.* ap. *Gell.* 3, 16. Insoletne mulier decimo mense parere? Pol nono, etiam septimo, atque octavo.

INSŎLESCO, is, n. 3. ἀβρύνομαι, insolens, immodicus, superbus fio. *Cato* ap. *Gell.* 7, 3. *med.* Ne Romani, Persa quoque rege victo, ad superbiam, ferociamque, et immodicum modum insolescerent. *Sall. Cat.* 6. *extr.* Per licentiam animus humanus insolescit. *Tac. H.* 2, 7. Rebus secundis etiam egregios duces insolescere. *Id. Ann.* 2, 75. Neque ipse gaudium moderans, et magis insolescente Plancina. [*Cf. *Just.* 31, 8.] ℙ Translate. *Hier. in Helv. n.* 18. Novem mensibus uterus insolescens, *h. e.* intumescens praeter solitum.

INSŎLĬDUS, a, um, adj. μαλακὸς, non solidus, infirmus, mollis. *Ov. Met.* 15, 202. tunc herba nitens, et roboris expers Turget, et insolida est.

INSŎLĬTĒ, adv. praeter consuetudinem, insolenter. *August. Doctr. Christ.* 2, 23. *extr.* Si forte insolite acciderint. *Gellio* quoque tribui solet, 1, 2. Multa atque immodica intempestive atque insolite disserebat. Sed plerique omnes leg. *insubide*. *Coripp. Johann.* 2, 431. intremuit crescentia sidera credens Insolite esse polis.

INSŎLĬTUS, a, um, adj. ἀήθης, qui non assuevit, insuetus, insolens. *Cic. Verr.* 2, 1, 37. Cur pudentissimas feminas in tantum virorum conventum insolitas, invitasque prodire cogis? *Caes. B. C.* 3, 85. Ut insolitum ad laborem Pompeji exercitum quotidianis itineribus defatigaret. [*Rarum dicendi genus. Aliud exemplum habes ap. *Ov. Fast.* 4, 215. sq. de Cybele sermo est: Cur huic genus acre, leones, Praebent insolitas ad juga curva jubas?] *Sall. Jug.* 43. Civitas insolita rerum bellicarum, timere libertati. *Id. fragm.* ap. *Arus. Mess.* Genus armis ferox, et servitii insolitum. *Virg. G.* 3, 543. insolitae fugiunt in flumina phocae, *h. e.* quae non solent in fluminibus versari. [*Liv.* 10, 28. Insolitos ejus tumultus Romanorum conterruit equos. V. *Lex. Liv.* s. h. v. p. 344.] ℙ Passive est non solitus, novus. *Cic. Or.* 2, 88. *extr.* Quae causa me ad hanc insolitam mihi loquacitatem impulerit. *Id. Brut.* 81. Aestus quidam non insolitae adolescentibus gloriae. *Id. Balb.* 16. Priscum aut insolitum verbum interpretari. [*Adde *Tusc.* 1, 24. Animus quum tam repente in insolitum tamque perturbatum domicilium immigravit; et *Sext.* 9. de Gabinio ad consulatum evecto: Quum is praeter spem in altissimo gradu alienis opibus positus esset, qui non modo tempestatem impendentem intueri temulentus, sed ne lucem quidem insolitam aspicere posset: ubi *lux insolita* dicitur administratio reipublicae, quae consuli erat credita, qui ut paulo ante dictum erat, *emersus erat subito ex diuturnis tenebris lustrorum ac stuprorum*. *Schütz. cl. Cic.*] *Tac. A.* 12, 37. Novum et moribus veterum insolitum. *Plin. Pan.* 60. Sed in principe rarum ac prope insolitum est, ut se putet obligatum. *Tac. H.* 4, 23. Machinas etiam, insolitum sibi ausi; et *ib.* 2, 95. Ingenti paratu, et ante illum diem insolito; et *ib.* 4, 62. Insolito spectaculo frui. *Quint.* 11, 3. *med.* Insolitus labor. *Stat. Th.* 1, 431. Insolitus clamor. *Virg. G.* 1, 475. insolitis tremuerunt motibus Alpes. *Tac. H.* 1, 86. Insoliti animalium partus. [*Lucr.* 5, 101. Insolitam auribus rem.] ℙ *Insolitum est fieri*, fieri non solet. *Callistrat. Dig.* 48, 19, 27. Suam mutare sententiam neminem posse; idque insolitum esse fieri.

[INSOLLĬCĬTUS, a, um, adj. non sollicitus, securus. *Gloss. Philox.* Insollicitus dies, ἀμέριμνος ἡμέρα. Ubi legend. videtur ἀμέριμνος. *F.*]

INSŌLO, as, avi, atum, a. 1. ἡλιάζω, ad solem expando, sicco ad solem. *Colum.* 12, 39. Uvae, quas per triduum insolaveris. *Id.* 4, 17. *f.* Sic facilius insolatur humus, et fructus percoquitur.

INSŎLŪBĬLIS, e, adj. ἄλυτος, qui solvi non potest. *Macr. Somn. Scip.* 1, 6. *med.* Insolubili inter se vinculo elementa devinxit. *Sen. Ben.* 4, 12. Beneficium, creditum insolubile est. ℙ Translate. *Quint.* 5, 9. Ubi est signum insolubile, ibi ne lis quidem est, *h. e.* indubitatum, et quod solvi et infirmari non potest.

INSŎLŪBĬLĬTAS, atis, f. difficultas, ambages. *Sidon. ep.* 4, 11. Quaestionum insolubilitas labyrinthica.

INSŎLŪBĬLĬTER, adv. ita ut solvere non possis. *Macr. Somn. Scip.* 1, 6. *med.* Non tenaciter tantum, sed etiam insolubiliter vinciuntur.

INSŌLUM. V. SOLUM, i.

[INSŎLŪTUS, a, um, adv. non solutus. V. SOLUTUS. *F.*]

INSOMNĬA, ae, f. ἀυπνία, privatio somni, vigilia. *Caecil.* ap. *Non.* 3, 113. Consequitur comes insomnia: ea porro insaniam affert. *Sall. Cat.* 28. Vigilare, neque insomniis, neque labore fatigari. *Id. ep. Mithrid. ad Arsac.* Persen, acceptum in fidem, insomniis occidere, *h. e.* prohibendo, ne somnum caperet. *Pacuv.* ap. *Charis.* 1, 78. Perdita illuvie, atque insomnia. *Suet. Cal.* 50. Incitabatur insomnia maxime, neque enim plus quam tribus nocturnis horis quiescebat. [*Alii leg. *insomnio*. V. *Oudendorp.*] *Gell.* 6, 4. *f.* Captivos insomnia cruciatos interiisse.

[INSOMNĬĔTAS, atis, f. idem ac insomnia. *Theod. Prisc.* 2, 1. Febris procurat capitis dolorem, linguae asperitatem, aliquando insomnietates. Adde *Plin. Valer.* 1, 35. *F.*]

INSOMNĬŌSUS, a, um, adj. qui insomniae morbo laborat. *Cato R. R.* 157. *med.* Omnis qui insomniosus est, hac eadem curatione sanum facies, *h. e.* brassica adhibita: de qua etiam *Plin.* 20, 9, 33. Insomnia etiam, vigiliasque tollere decoctam, si jejuni edant. Ubi *insomnia* neutro gen. pro *insomnias* posuisse videtur. [At *Pontedera Op. posth. T.* 1. p. 290., approbante *Schneidero*, locum *Catonis* ex Cod. *Politiani* ita legit: *Insomnis, vel qui seniosus est*, etc. Ita ut *insomnis* ap. *Cat.* ad *insomnia* ap. *Plin.*, et *seniosus* ad *vigilias* referantur, quippe senes vigiliis tentantur. *F.*]

INSOMNIS, e, adj. ἄυπνος, sine somno, vigil. *Tac. A.* 1, 65. Cum ipsi passim adjacerent vallo, oberrarent tentoriis, insomnes magis, quam pervigiles. *Virg. A.* 9, 166. noctem custodia ducit insomnem ludo. *Hor. Od.* 3, 7, 6. frigidas Noctes non sine multis Insomnes lacrimis agit. *Stat. Th.* 3, 328. Insomnes oculos rubor excitat. *Ov. Met.* 9, 190. Pomaque ab insomni male custodita dracone. *Lucan.* 2, 239. Invenit insomni volventem publica cura Fata virum; et 4, 552. insomni dente creati Terrigenae, *h. e.* dentibus satis draconis insomnis.

INSOMNĬUM, ii, n. ἐνύπνιον, fit, cum cura oppressi animi, corporisve, sive fortunae, qualis vigilantem fatigaverat, talem se ingerit dormienti: animi, si amator deliciis suis aut fruentem se videat, aut carentem: corporis, si temeto ingurgitatus, aut distentus cibo, vel ex abundantia praefocari se existimet, vel gravantibus onerari: fortunae, cum se quis aestimat vel potentia, vel magistratu aut augeri pro desiderio, aut exui pro timore. Haec et his similia, quoniam ex habitu mentis quietem sicut praevenerant, ita et turbaverant dormientis, una cum somno avolant, et pariter evanescunt; hinc et insomnio nomen est, non quia per somnium videtur, sed quia in ipso somnio tantummodo esse creditur, dum videtur, post somnium nullam sui utilitatem, vel significationem relinquit. Haec *Macr. Somn. Scip.* 1, 3., ubi quinque species enumerat eorum, quae videre sibi dormientes videntur. *Arnob.* 7, 244. Rusticulo cuidam Jovem per insomnium dixisse, etc. ℙ Usurpatur fere in plurali num. *Plin.* 5, 8, 8. Atlantes insomnia non visunt, qualia reliqui mortales. ℙ Saepius de malis somniis dicitur. *Cic. Sen.* 13. Carent etiam vinolentia, cruditate, et insomniis. *Virg. A.* 6, 897. Sed falsa ad coelum mittunt insomnia Manes. *Tibull.* 3, 4, 1. Dii meliora ferant, nec sint insomnia vera. *Sil.* 10, 357. Exercent rabidam truculenta insomnia mentem; et 11, 102. furibunda insomnia. ℙ Pro insomnia, V. INSOMNIOSUS.

INSŎNO, as, ui, n. 1. ἐνηχέω, κατηχέω, idem quod sono, in aliqua re sono, resono. *Virg. A.* 2, 53. Insonuere cavae, gemitumque dedere cavernae. *Ov. Met.* 11, 161. calamis agrestibus insonat ille. *Lucan.* 1, 578. Insonuere tubae. *Virg. A.* 5, 579. insonuitque flagello; et *ib.* 7, 450. geminos erexit crinibus angues, Verberaque insonuit, *h. e.* per verbera, inquit *Serv.*, et *A.* 12, 366. Edoni Boreae cum spiritus alto Insonat Aegaeo. *Ov. Met.* 6, 286. insonuit contento nervus ab arcu; et *ib.* 4, 688. unda insonuit. [*Sil.* 14, 427. sq. Et rapidus fervor, per pingues unguine taedas illapsus, flammis victricibus insonat alveo.] *Petr. Sat.* 137. alto Insonuit gemitu turbatum murmure pectus. *Quint.* 11, 3. *med.* Si memoria fefellerit, quasi faucibus aliquid obstiterit, insonare, [...] ingenti sonitu fauces purgare conari. *Terent.* [...] *litter.* p. 2389. Graecus pueros ut docet insona[...] magister. ℙ [*Dicitur etiam de tonitru. *Luc*[...] 5, 633. Atque arduus axis Insonuit. Laudat *Co*[...] ad h. l. praeter alia *Virg. A.* 8, 239. Impulsu[...] maximus insonat aether.]

INSONS, sontis, adj. omn. gen. ἀθῷος, ἀναίτ[...] innocens, innoxius, minime reus: ab *in* privati[...] et *sons*. *Sall. Cat.* 16. Insontes, sicuti sont[...] circumvenire, jugulare. *Hor. Sat.* 1, 6, 69. [...] purus et insons. *Pl. Amph.* 3, 1, 9. Insont[...] probri accusare. *Id. Bacch.* 3, 3, 70. Aliqu[...] falso atque insontem arguere. *Liv.* 4, 15. Re[...] crimine insons. *Id.* 22, 49. Insons culpae cla[...] hodiernae. Al. leg. *culpa*. *Id.* 34, 32. Inson[...] publici consilii. *Ov. Met.* 13, 149. fraterni sang[...] nis insons. ℙ Eleganter *Val. Fl.* 6, 130. et [...] tua jugera nondum Eruis, ignotis insons, Ari[...] spe, metallis, *h. e.* abstinens, integer, et n[...] habendi cupiditate flagrans: atque adeo a vi[...] immunis. *Sen. Hippol.* 486. Non illum ava[...] mentis inflammat furor, Qui se dicavit monti[...] insontem jugis. ℙ Item qui non nocet. *Hor.* [...] 2, 19, 29. Te vidit insons Cerberus aureo Co[...] decorum. *Stat. Th.* 12, 682. ille quidem ramis [...] sontis olivae Pacificus. *Val. Fl.* 1, 103. qui[...] arvorum, studiumque insontis aratri. *Ov. Tr*[...] 3, 10, 66. Et cremat insontes hostica flamma [...] sas. [*Maxime *Tacito* frequentatur hoc vocabul[...] Exempla v. ap. *Boettich.* in *Lex. Tac.* p. 279.]

INSŎNUS, a, um, adj. ἄψοφος, sono, seu s[...] pitu carens. *Appul. Met.* 3. Ad cubiculum susp[...] so et insono vestigio me perducit. *Ammian.* [...] 12. Insonis passibus repens. ℙ *Insonae litterae* [...] *Appul. de Mundo* sunt mutae, ἄφωνα γράμματα.

INSŌPĬBĬLIS, e, adj. qui sopiri non pot[...] *Capell.* 1, 4. Insopibilis perennitatis igniculos [...] cendere. *Id.* 9, 308. Insopibilis flamma.

INSŌPĪTUS, a, um, adj. ἄυπνος, insomnis, [...] vigil. *Ov. Met.* 7, 36. Terrigenasque feros, [...] sopitumque draconem. Adde *Lucan.* 9, 357. [...] *Insopitus ignis*, inexstinctus. *Claud. Rapt. P*[...] 3, 401.

INSORDESCO, is, ui, n. 3. sordidus fio. *Si*[...] *ep.* 5, 13. Dejectu caducae frondis agger ins[...] duit. *Id. ep.* 2, 2. *med.* Si turbo austrinus ins[...] duit, lacus immane turgescit. *Rutil. Itin.* 1, [...] subitis tectus nimbis insorduit aether. [*V. C[...] ad *Lucan.* 1, 558.]

INSORTĪTUS, a, um, adj. non sortitus. [...] *Cas.* 2, 4, 27. Spicula etiam insortita sunt m[...] Al. melius leg. *Etiam specula in sortitu est m*[...]

INSPARGO. V. INSPERGO.

INSPARSUS. V. INSPERSUS.

INSPĀTĬANS, antis, adj. in aliquo loco s[...] tians. *Prud. Apoth.* 130. quem videat Babylonis [...] arce tyrannus Innocuas inter flammas procul [...] spatiantem. Al. melius leg. *exspatiantem*.

INSPĔCĬĀTUS, a, um, adj. in suas species [...] divisus. *Tert. adv. Valent.* 10. *extr.* Substa[...] informis et inspeciata.

INSPĔCĬŌSUS, a, um, adj. non speciosus, [...] formis. *Petr. fragm. Trag.* 74. *Burm.* Non ins[...] ciosus puer.

INSPECTĀTĬO, onis, f. actus inspectandi, [...] spectio. *Sen. Q. N.* 6, 4. Quorum adeo mihi [...] cis inspectatio. [Alii melius leg. *inspectio*. At [...] *spectatio* legitur apud *eund. ib.* 1, 7. Si apte [...] bricata foret (virgula vitrea, striata, vel tort[...] sa), totidem redderet soles, quot habuisset ins[...] ctationes. Loquitur hic *Seneca* de *prismate*, q[...] non habet inspectationes, Itali dicunt *facciate*, [...] quas sol radios recte immittat. *F.*]

INSPECTĀTOR, oris, m. inspector. *Symm*[...] *ep.* 6, 9. Adhibiti inspectatores, muro dividi [...] nostra dixerunt. Alii leg. *inspectores*.

INSPECTĀTUS. V. INDESPECTUS.

INSPECTĬO, onis, f. ἐπίσκεψις, ἐπιθεώρη[...] [*Primum significat actum inspiciendi, adspicie[...] *das Hineinschauen, das Anschauen*. Huc perti[...] locus, quem Noster infra laudavit. *Appul. A*[...] Inspectio speculi.] *Colum.* 1, 4. Ager prima [...] spectione neque vitia, neque virtutes abditas ost[...] dit, quae mox retractantibus facilius appare[...] ℙ [*Tum dicitur de diligenti alicujus rei conside[...] tione, quae inspiciendo fit, *Durchsicht, Revisio*[...] *Quint.* 5, 5. Tabularum inspectio saepe fals[...] deprehendit. *Trajan.* ad *Plin. ep.* 10, 57. E[...] qui pro consulibus hanc provinciam obtinueru[...] abstinuisse inspectione rationum. ℙ [*Hinc refer[...] ad rem auguralem, in qua, quid sit, v. in S[...] CTIO. ℙ Deinde pertinet in universum ad animu[...] i. q. contemplatio, inquisitio, nostr. *Betrachtu*[...] *Ueberlegung, Untersuchung*.] *Quint.* 2, 18. [...] tium aliae positae in inspectione, idest cogni[...] ne et aestimatione rerum, qualis est astrolog[...] nullum exigens actum, sed ipso rei, cujus studi[...] habet, intellectu contenta, quae θεωρητικὴ vo[...] tur: aliae in agendo, etc. *Tryphon. Dig.* 41, [...] 63. Inspectio in illo est, num ex operis servi [...] quiratur, etc. *Id. ib.* 16, 3, 31. Incurrit hic [...] alia inspectio, an, etc.

NSPECTĪVUS, a, um, adj. qui invisibilia in-t. *Isid. Orig.* 2, 24. Alii definierunt, philo-iae rationem in duabus consistere partibus, um prior inspectiva est, secunda actualis. In-iva dicitur, qua supergressi visibilia, de divi-liquid et coelestibus contemplamur, eaque e tantum inspicimus, quoniam corporeum su-ediuntur obtutum. Dividitur in naturalem, inalem, et divinalem. *F.*]

SPECTO, as, avi, atum, a. 1. ἐφοράω, at-inspicio, diligenter intueor: frequentativum spicio. *Pl. Poen.* 3, 3, 69. Illinc procul nos inspectabimus. *Id. Rud.* 3, 6, 31. Viden' me, pior? *Char.* video atque inspecto libens. *Id.* 2, 2, 18. Nescio quis inspectavit per implu-. *Cic. Fam.* 1, 9. *med.* Quoniam, me inspe-te, saepe eum amplexarentur. *Caes. B. C.* 2, Legio ex castris Varronis, adstante et inspe-te ipso, signa sustulit. *Brut.* ad *Cic. ad Brut.* . *f.* Quod utinam inspectare possis timorem de meum! Et *Stat. Silv.* 3, 3, 1. Summa Deum as, cujus gratissima coelo Rara profanatas ectant numina terras, *h. e.* aequis oculis aspi-t.

SPECTOR, oris, m. ἐπόπτης, qui aliquid in-it: et praesertim qui considerat et examinat uid venale, ut videat, probumne sit, pretium-statuat. *Plin.* 37, 7, 28. Accedit religio nar-, a siderum cognatione, ab inspectoribus. *Ulp.* . 13, 6, 10. Si rem inspectori dedi, dum volo ium exquirere, etc. *Sidon. ep.* 2, 2. *med.* La-a vestigio inspectoris inadibilis est. ¶ In lem-e *tit.* 57. *l.* 11. *Cod. Justin.* et in *Cod. Theod.* 1, 31. et 33. et *ib.* 28, 2. inspectores sunt, princeps dimittit per provincias, ut inspiciant, praedia vectigalibus subjicienda sint.

NSPECTRIX, icis, f. quae inspicit. *Ambros.* 5. (al. 64.) Legimus etiam in veteri Testa-to obstetrices, sed non inspectrices; ad par-ntes ingrediebantur, non ad virgines; ut par-susciperent, non ut pudorem examinarent. *F.*]

NSPECTUS, a, um, part. ab *inspicio.* [*No-sine ordine exempla posuit, quae ita rectius ocata videntur.] *Tac. H.* 2, 6. Auditi saepius sares, quam inspecti. ¶ [*De epistolis, quas egendi causa inspeximus, i. q. perlectus.] *Pl.* *n.* 3, 3, 65. Si epistolas obsignatas non feret, hoc potest, Apud portitorem eas resignatas , Inspectasque esse. [*Potest huc trahi locus *. Cal.* 29. Nullius inspecto elogio. ¶ In uni-um dicitur de rebus, quas quis diligenti consi-tione perlustravit, percontatus est.] *Colum.* . Eligendus est rusticis operibus ab infante du-s, et inspectus experimentis. [**Liv.* 6, 27. ecto aere alieno, i. e. tabulis ad cognoscen-aes alienum.] De eo, qui emendi causa in-itur, *Mart.* 6, 82. Quidam me modo, Rufe, enter Inspectum velut emptor, aut lanista, V. INSPICIO. ¶ [*Hinc in rebus sacris, de iarum visceribus a sacerdote captandi ominis a perquisitis.] *Tac. H.* 2, 78. Inspecta exta. Denique transfertur ad ea, quae animo, con-platione pervestigantur.] *Plaut. in argum. Aul.* . Reque omni inspecta, servulus id surpit.

NSPECTUS, us, m. inspectio, intuitus. *Sen.* 92. Vacat animus molestia, liber ad inspectum versi. *Appul. Met.* 10. Oculis inspectu minaci-. *Ammian.* 22, 1. Inspectu jecoris praeductus.

NSPĒRABĬLIS, e, adj. ἀνέλπιστος, ἄελπτος, qui rari non potest. *Gell.* 4, 18. Pacem et victo-n vobis peperi insperabilem.

NSPĒRANS, antis, adj. ἀνελπίζων. In obliquis ibus fere adhibetur. *Cic. Or.* 1, 21. Insperanti i, sed valde optanti cecidit, ut in istum ser-nem delaberemini. *Id. Marc.* 7. Quibus tu sa-m insperantibus reddidisti. *Ter. Andr.* 3, 4, 24. i hodie ut fierent nuptiae, insperante hoc, at-invito Pamphilo. *Catull.* 107, 5. Restituis cu-o, atque insperanti ipsa refers te. [**Tibull.* 1, 13. Insperanti tibi venit puella.] ¶ In recto u sing. et de re tristi. *Inscr.* ap. *Grut.* 1133, Manlius hic situs est Montanus, raptus iniqua ineaque manu, insperans incidit aetas. V. IN-ERATUS.

NSPĒRATĒ, adv. insperato. *Val. Max.* 3, 8. 2. *extr.* Et quo vehementius noceat, inspera-prodest.

NSPĒRATO, adv. praeter spem, ἀέλπτως. *Lu-* ap. *Non.* 1, 150. Insperato abiit, quem una ina abstulit hora. In *argum. Aul. Plauti* 1, 14. am insperato invenit. *Appul. Met.* 9. Insperato contra opinionem.

NSPĒRATUS, a, um, adj. ἀνέλπιστος, non spe-us, inexpectatus. *Cic. Phil.* 10, 11. Insperatum repentinum praesidium. *Id. Cat.* 2, 9. Inspera-repentinaeque pecuniae. *Pl. Most.* 1, 3, 40. perata accidunt magis saepe, quam quae speres. *Men.* 5, 9, 72. O salve insperate, multis an-post quem conspicor, Frater. *Id. Poen.* 5, 3, Hanno, insperatissime Mihi tuisque filiis, salve. *il.* 1, 426. Insperata juventus, i. e. juvenum nus ex insperato erumpens.] [*Front. ad M. es.* (ed. *A. Maio*) 4, 3. Insperatum, atque inopinatum verbum appella, quod praeter spem, atque opinionem audientium, aut legentium promitur. *F.*] ¶ De re tristi. *Cic. Tusc.* 3, 13. Insperatum et necopinatum malum. *Liv.* 3, 26. Nihil tam necopinatum nec insperatum accidere potuit, *h. e.* quod hostes castra R. adorirentur, obsiderentque. *Inscr.* ap. *Grut.* 671, 15. M. Aurelius Lucidius infelicissimus pater insperatos tumulos dedit, misitque ultima dona. *F.*] ¶ *Ex insperato,* insperato. *Pl. Stich.* 2, 1, 32. *Liv.* 2, 35. et 30, 10. *extr.* et *Plin.* 25, 2, 6.

INSPERGO, is, ersi, ersum, a. 3. ἐπιπάσσω, super aliquam rem spargo. *Cic. Div.* 2, 16. Caput est in jecore, cor in extis: jam abscedet, simul ac molam et vinum insperseris. *Cato R. R.* 65. Oleam sale inspergito. *Colum.* 11, 2. *med.* Stercoris pars in prata digerenda, pars oleis et ceteris arboribus inspergenda. *Plin.* 19, 8, 53. Papaver panis rustici crustae inspergitur, affuso ovo inhaerens. *Id.* 26, 8, 46. Farina potioni inspergitur; et *prooem.* 23. *f.* Oenanthe vulneribus inspergitur. ¶ Dicitur etiam *inspargo. Plin.* 18, 11, 29. *n.* 3. Postea gypsi pars quarta inspargitur. *Id.* 34, 12, 32. *extr.* Ursorum in arena, et leonum ora atramento inspargere.

INSPERSĬO, onis, f. διάπασμα, actus inspergendi, aspersio. *Pall.* 4, 9. *med.* Ruta seritur locis apricis, solius cineris inspersione contenta.

INSPERSUS, a, um, part. ab *inspergo:* ἐπίπαστος, supra sparsus, in aliqua re sparsus. *Hor. Sat.* 1, 6, 67. Egregio inspersos reprehendas corpore naevos. *Plin.* 28, 15, 60. Suis cinis potioni inspersus. *Id.* 24, 16, 92. Aron aridum in potione inspersum; et *ib.* 98. Siccata in farinae modum, et inspersa vino albo. ¶ Dicitur et *insparsus. Plin.* 26, 14, 87. Farina ejus carnes excrescentes, per se insparsa consumit. *Minuc. Fel. Octav.* 28. *med.* Fama semper insparsis mendaciis alitur.

INSPERSUS, us, m. inspersio. In sexto casu sing. *Appul. Met.* 7. Corium affirmatum cineris inspersu; et *ib.* 9. Comae sordentes inspersu cineris.

INSPĬCĬO, is, exi, ectum, a. 3. εἰσοράω, ἐποπτεύω, in aliquid aspicio, intueor. *Pl. Bacch.* 4, 4, 72. Intro inspice. *Petr. fragm. Tragur.* 71. *Burm.* Inspicere horas. *Ter. Adelph.* 3, 4, 51. Inspicere tanquam in speculum, in vitas omnium Jubeo. *Ov. Fast.* 4, 389. cum Romam inspexerit Eos. [**Inspicere* h. l. est ex alto despicere. Recte huc trahit *Gierig.* locum, quem Noster in fine adscripserat. *Virg. A.* 2, 47. In nostros fabricata est, machina muros, Inspectura domos. Pertinet huc etiam, qui mox legitur, locus *Ov. Met.* 12, 39.] *Id. Trist.* 3, 1, 9. Inspice quid portem: nihil hic, nisi triste videbis. *Id. A. Am.* 3, 232. Inspice quam tenuis bractea ligna tegat; et *ib.* 12, 39. Orbe locus medio est etc. Unde quod est usquam, quamvis regionibus absit, Inspicitur. *Justin.* 4, 1. Ea est procul inspicientibus natura loci, ut, etc. ¶ De iis, qui legunt. *Ov. A. Am.* 3, 471. Inspice, quodque leges, ex ipsis collige verbis, etc. *Id. Fast.* 4, 257. Carminis Euboici fatalia verba sacerdos Inspicit. *Cic. Balb.* 14. Si neque Poenorum jura calles, neque nostras leges inspicere potuisti. *Pl. Stich.* 3, 2, 1. Inspicere libros. ¶ De iis, qui quippiam considerant examinantque, quale sit, quantique, ut fit in rebus venalibus. *Cic. Verr.* 2, 4, 28. Petit a rege, ut candelabrum ad se mittat: cupere se dicit inspicere. *Pl. Most.* 3, 2, 65. te hoc orare jussit, Ut sibi liceret inspicere has aedes. *Si.* Non sunt venales. *Colum.* 1, 3. In emendo inspiciendoque agro praecipue duo esse consideranda, etc. *Ulp. Dig.* 19, 5, 18. Si rem tibi inspiciendam dedi, et dicas, te perdidisse. Adde *Mart.* 9, 60. et 10, 80. et *Suet. Oth.* 6. [*Huc pertinent ista *Pl. Pers.* 2, 5, 15. Inspicere morbum tuum lubet; et *Trajan.* ad *Plin. ep.* 10, 57. Inspicere rationes. *Cic. Caec.* 21. Tanquam si arma militis inspicienda sint, ita probat armatum. *Suet. Dom.* 12. Quum a procuratore inspiceretur nonagenarius senex, an circumsectus esset. Cf. *Cort.* ad *Lucan.* 7, 560. ubi plura laudat. ¶ Notandus etiam prae ceteris est hujus v. usus, quo pertinet ad sacerdotes, hostiarum exta diligenter ominis causa perscrutantes. *Ov. Met.* 15, 577. Inspicere exta; et *ib.* 137. Protinus ereptas viventi pectore fibras Inspiciunt. ¶ Solennis formula est ap. *Liv.* 21, 6. *Inspicere res sociorum:* quod de populo Romano dicitur, cum ad socios propter discordias inter eos ortas, vel de quacumque alia causa legatos mittit, qui inquirant, quaenam res sint, et qua ratione pacandae. V. *Intpp.* ad *Fragm. Liv. l.* 91. p. 402. Usurpatur alias etiam *aspicere*; q. v.] ¶ Translate est considerare, cognoscere. [**Cic. Fin.* 3, 19. Etiam in bestiis vis naturae inspici potest.] *Id. Phil.* 2, 17. *extr.* Visne igitur, te inspiciamus a puero? [*Ita saepissime *inspicere aliquem* dicitur de iis, qui alicujus animum et mores noscitant. *Liv.* 6, 41. Est aliquis, qui se inspici, aestimari fastidiat: de patriciis honorum candidatis. *Plin. Pan.* 83, 1. Sed tibi, Caesar, nihil accommodatius fuerit ad gloriam, quam penitus inspici; et 87, 3. familiariter inspicere. *Sen. ep.* 5. Dissimiles nos esse vulgo, sciat, qui inspexerit propius.] *Quint.* 11, 1. Eum demum dicere apte, qui non solum quid expediat, sed etiam quid deceat, inspexerit. *Pl. Mil.* 2, 1, 51. Inspexi mulieris sententiam, i. e. cognovi, intellexi. [*Recte Lambinus annotavit, eodem modo *inspicere sententiam* dici, quemadmodum contra dicatur *ostendere alicui suam sententiam, aperire sententiam.*] *Plin.* 29, 1, 8. Satis esse ingenia Graecorum inspicere, non perdiscere. [**Liv.* 3, 25. Duum mensium spatium consulibus datum est, ad inspiciendam legem.] *Petr. Sat.* 15. Flagitabant, ut postero die judex querelam inspiceret, *h. e.* de querela cognosceret. *Mart.* 1, 55. Inspice, an possit fieri, etc.

[INSPĪCĬUM, ii, n. idem ac inspectio. *Tert. carm. adv. Marc.* 1, 12. posse videre Extorum inspiciis, resque exspectare futuras. *F.*]

INSPĪCO, as, avi, atum, a. 1. *Inspicare faces* est ligna in usum facium ita incidere, ut in acutum desinant, et multis praeterea incisuris dividantur, in morem spicae, et aristarum: quas ideo *multifidas* vocat *Ov. Met.* 8, 644. V. MULTIFIDUS. *Virg. G.* 1, 292. ferroque faces inspicat acuto. Hinc *Grat. Cyneg.* 484. spicatae faces, [et *Gloss. Phil.* Inspico, διασταχύζω. *F.*]

INSPĪRĀMENTUM, i, n. inspiratio. *Coel. Aurel. Tard.* 2, 13. Inspiramentis inserere.

INSPĪRĀTĒ, adv. *Val. Max.* 3, 8. *n.* 2. *extr.* Blandum animum sane temeritati casus facit, ubi pravo consilio propitius adspirat: et quo vehementius noceat, inspiratius prodest, *h. e.* magis inspirando, seu adspirando, benignius, prolixius.

INSPĪRĀTĬO, onis, f. ἔμπνευσις. *Sol.* 7. *med.* Fontes (*Aganippes,* et *Hippocrenes*) poti inspirationem litterariam faciunt.

INSPĪRĀTOR, oris, m. qui inspirat, et injicit. *Coel. Aurel. Tard.* 1, 5. Apollo furoris inspirator.

INSPĪRĀTUS, a, um, part. ab *inspiro,* ἐμπνευσθείς, spirando immissus, injectus. *Colum.* 6, 17. *f.* Facit idem trita sepiae testa, et per fistulam ter die oculo inspirata. ¶ Translate. *Id.* 3, 10. *med.* Videmus hominibus inspiratam, velut aurigam rectricemque membrorum, animam. *Justin.* 18, 5. Cum inspirati vates canerent, non impune laturum.

INSPĪRĬTĀLIS, e, adj. non spiritalis. Est vox *Paul. Nol. ep.* 22. (al. 7.)

INSPĪRO, as, avi, atum, a. 1. εἰσπνέω, ἐμπνέω. [*Immutavimus in quibusdam hujus loci ordinem, ut nimis distorta ratione a Nostro institutum. Primum significat intro spiro. Exemplum, in ceteris quidem abditum, hoc erat laudatum:] *Flor.* 3, 19. In ore abdita nuce, quam sulphure et igne stipaverat, leniter inspirans, flammam inter verba fundebat. ¶ [*Hinc spiritum, seu ventum immitto.] *Sen. Hippol.* 1008. Nullus inspirat salo ventus. *Quint.* 10, 3. Inspirantes ramis arborum aurae. [**Ov. Met.* 1, 334. Inspirare conchae.] ¶ Cum accusativo sine praepos. quae inest in ipso verbo. [**Lucr.* 4, 1105. et inspirant pressanteis dentibus ora.] *Id.* 10, 29, 43. Qui lusciniae sonum, addita in transversas arundines aqua, foramen inspirantes, linguaeque parva aliqua opposita mora, indiscreta redderent similitudine. *Gell.* 1, 11. *med.* Fistula sensim graviusculum sonum inspirare. *Id.* 2, 3. Atticos ἰχθὺν, ἵππον inspirantis primae litterae dixisse, *h. e.* prima littera aspirata. Al. leg. *inspirantes primae litterae:* alii *primam litteram,* sed eodem recidunt omnia. ¶ [*Passive *Colum.* 1, 6. *med.* Granaria modicis fenestellis aquilonibus inspirentur. ¶ In universum spirando aliquid immittere, injicere, infundere.] *Cels.* 7, 27. Si qua (medicamenta) erunt arida, per scriptorium calamum inspirabuntur. *Plin.* 34, 12, 32. Si gravitati aurium per fistulas aliquid inspiretur. *Virg. G.* 4, 236. Laesaeque venenum Morsibus inspirant. [**Ov. Met.* 2, 800. Inspiratque nocens virus, et 8, 820. Seque viro inspirat: de Fame loquitur jejunia sua homini injiciente. ¶ Hinc transfertur ad affectus, motus, sensus cujuscumque generis, quibus mens, animus hominis afficitur, impletur.] *Virg. A.* 1, 688. Occultum inspires ignem. *Id. ib.* 6, 11. magnam cui mentem animumque Delius inspirat vates. *Stat. Silv.* 1, 2, 194. Inspirare amorem. *Curt.* 4, 13. fortitudinem. *Quint.* 12, 10. *f.* iram, misericordiam. *Id.* 2, 5. Quanta in dividendo prudentia, quum subtilis argumentatio: quibus viribus inspiret, qua jucunditate permulceat, *h. e.* inserat, imprimat quod dicit. ¶ [*Imprimis hic notandus usus, quo de iis dicitur. qui divino spiritu oestroque implentur.] *Justin.* 43, 1. Unde adhuc, qui inspirari solent, fatuari dicuntur, *h. e.* divino spiritu oestroque impleri. ¶ [*Elegans est dicendi ratio ap. *Quint. Inst.* 5, 14, 32. Verba sunt: Nam quid illa miserius lege velut praeformatas infantibus litteras persequentium, et, ut Graeci dicere solent, quem mater amictum dedit, sollicite custodientium: propositio ac conclusio, ex consequentibus et repugnantibus? Non inspiret? non augeat? non mille figuris variet ac verset? Ubi *inspirare* eodem modo ab auctore positum, quo alias *implere,* i. e. magnum facere, amplificare. Gr. φυσᾶν. Adde 2, 5, 8. Constructio

redit eodem fere, quo *aliquis* omissum ad *inquit*, *velit*. V. *Spalding*.]

INSPISSATUS, a, um, adj. conspissatus. *Veg. Vetr.* 2, 30. Meliceris est tuber, in quo caro inspissata, quomodo in verrucis, invenitur.

[INSPLENDESCO, is, n. 3. in aliquo loco splendesco. *Gloss. Phil.* Insplendesco, ἐνλάμπω. *F.*]

INSPOLIATUS, a, um, adj. non spoliatus. *Quint.* 7, 1. *med.* Occisus est non praedae gratia, quia inspoliatus est. *Virg. A.* 11, 594. corpus et arma inspoliata feram tumulo.

INSPUMO, as, n. 1. spumas emitto. *Tert. Apol.* 12. O sacrilega convicia! infrendite, inspumate: iidem estis, qui, etc.

INSPUO, is, ui, a. 3. ἐπιπτύω, super aliquid spuo. *Plin.* 22, 21, 25. Commanducata ea si inspuatur, mori serpentem. *Id.* 31, 9, 45. Et oculis jumentorum inspuitur. *Sen. Ira* 3, 38. *extr.* Inspuere alicui in frontem mediam *Id. Consol. ad Helv.* 13. Inspuere in faciem alicujus. *Suet. Vesp.* 7. Restituturum oculos, si inspuisset.

INSPUTO, as, avi, atum, a. 1, εἰςπτύω, frequentativum ab *inspuo*, sed ejusdem fere significationis. *Pl. Capt.* 3, 4, 21. Ain' eum morbum mihi esse, ut qui me opus sit insputarier? *He.* Ne verere: multos iste morbus homines macerat, Quibus insputari, saluti fuit. Loquitur *Plaut.* de comitiali morbo (de quo *Plin.* 28, 4, 7. V. DESPUO.) et paullo ante dixerat 18. Illic isti, qui insputatur, morbus interdum venit. Ex quo intelligimus, non solum evertendi ejus morbi causa, sed etiam sanandi, in eum, qui laboraret, inspui morem fuisse. Nam saliva hominis in multis vim medicinae habere creditur. V. *Plin. l. c.*

INSTABILIS, e, adj. ἀβέβαιος, ἀσταθής. [*Primum signif. id, quo insisti, in quo pes figi nequit. Huc pertinet locus, quem Noster ab initio quidem sed secus intellectum posuerat.] *Ov. Met.* 1, 16. Sic erat instabilis tellus, innabilis unda: [*ubi *instabilis*, si passive accipis, nove quidem et paullo insolentius dictum erit, sed bene convenit v. *innabilis*. Porro] *Tac. A.* 1, 64. Locus uligine profunda: idem ad gradum instabilis, procedentibus lubricus. ℙ [*Tum pertinet ad ea, quae propter loci iniquitatem non habent, quo tuto collocari, firmiter haerere, stare queant.] *Curt.* 8, 11, 13. Instabili ac lubrico gradu praecipites recidebant [*Adde 7, 11, 16. Quos instabilis gradus fefellerat. *Liv.* 24, 34. Instabilis ingressus. *Plin. Pan.* 22, 4. Ac ne eum quidem vacantem locum, qui nonnisi suspensum et instabile vestigium caperet *Lucan.* 9, 465. Nullusque potest consistere miles, Instabilis raptis etiam quas calcat arenas. *Liv.* 21, 5. Quippe ubi pedes instabilis, ac vix vado fidens, vel ab inermi equite, etc. et 9, 35. Fluctuans et instabilis acies; et 27, 18. *med.* Hostis instabilis ad cominus conserendas manus. ℙ Hinc omnino denotat id, quod infirmo loco positum est, quod natura sua fluctuat, vacillat. *Plin. Pan.* 26, 6. Frustraque proceres plebe neglecta, ut defectum corpore caput, nutaturumque instabili pondere tuetur. *Liv.* 23, 24. Instabilemque per se ac male haerentem (arborem succisam). *Tibull.* 4, 1, 43. Qualis (libra), inaequatum si quando onus urget utrinque Instabilis natat. *Lucan.* 3, 217. Et Tyros instabilis, i. e. infamis terrae motibus. Ita *Cort.* q. v. *Ov. Met.* 6, 191. Instabilemque locum Delos dedit. *Tibull.* 1, 9, 10. Instabiles rates. *Ov. Met.* 2, 163. Utque labant curvae justo sine pondere naves, Perque mare, instabiles nimia levitate, feruntur. *Virg. G.* 4. 195. cymbae instabiles fluctu jactante saburram Tollunt.] *Plin.* 31, 6, 33. Vomitiones instabili volutatione commotae, *h. e.* excitatae navis agitatione. ℙ [*Instabilis dicitur etiam id, quod moveri potest. Ita *Ov. Met.* 11, 174. sq. Nec Delius aures Humanam stolidas patitur retinere figuram; sed —— Instabilesque imo facit, et dat posse moveri. ℙ Translate est inconstans, incertus, mutabilis, brevi durans. *Caes. B. G.* 4, 23. Res maritimae celerem atque instabilem motum habent. [*i. e. non diu eadem manentem, sed omnibus horae momentis mutatum.] *Pacuv.* ap. *Auct. ad Her.* 2, 23. de Fortuna: Insanam autem ajunt, quia atrox, incerta, instabilis sit. *Tac. A.* 13, 19. Nihil rerum mortalium tam instabile ac fluxum est, quam fama potentiae non sua vi nixae. *Virg. G.* 4, 105. Instabiles animos ludo prohibebis inani. *Sen. Thyest.* 215. Ubi non est pudor, nec cura juris, instabile regnum est. *Curt.* 7, 8. Jam etiam ad pecora nostra avaras et instabiles manus porrigis, *h. e.* quae huc illuc veluti vagantur praedandi causa, neque ullo pretio aut lucro implentur. [*Zumpt. ex conj. *insatiabiles* in textum recepit.]

INSTABILITAS, atis, f. ἀστασία, inconstantia. *Plin.* 24, 17, 102. Herbam hanc comedi contra omnia corporum incommoda, instabilitatemque mentis. *Arnob.* 6, 196. Luna vobis ducibus et figuratoribus femina est, quae per habitus mille quotidiana instabilitate mutatur.

[INSTABILITER, adv. non stabiliter. *August. Confess.* 13, 20. Genus humanum profunde curiosum, et procellose tumidum, et instabiliter fluidum. *F.*]

[INSTAGNO, as, n. 1. in aliquo loco stagno. *Not. Tir.* p. 183. Stagnat, instagnat, restagnat. *F.*]

INSTANS, antis, part. ab *insto*, qui stat in aliquo loco. V. INSTO. ℙ Item ἐνεστώς, qui instat, praesens, imminens. *Cic. Tusc.* 4, 6. Quae enim venientia metuuntur, eadem afficiunt aegritudine instantia. *Id. Or.* 2, 25. In deliberationibus plerumque ex controversia futuri, raro etiam ex instantis, aut facti. *Id. Phil.* 11, 10. Vereor ne exercitus nostri tardentur animis, si quidquam aliud a nobis, nisi de instanti bello, cogitatum putent. *Auct. ad Her.* 2, 5. Id dividitur in tempora tria, praeteritum, instans, consequens. *Nep. Paus.* 3. Pecunia et potentia instans, periculum depellere. In *vet. S. C. circa an. U. C.* DCCC. ap. *Reines. cl.* 7. *n.* 11. Convenit felicitati saeculi instantis. ℙ Ap. grammaticos *tempus instans* in verbis est tempus praesens. *Charis.* 2, 147. et *Diomed.* 4. saepe. Adde *Auct. ad Her. l. c. in* §. *anteced.* ℙ Substantivi more. *Cic. Fat.* 12. Ut praeterita ea vera dicimus, quorum superiore tempore vera fuerint instantia; sic futura, quorum consequenti tempore vera erunt instantia, ea vera dicemus. Al. leg. *vera fuerit*, et *erit instantia*, ut sit substantiv. singulare. [*Ita *Orell.*] ℙ Est etiam urgens, flagitans. *Suet. Aug.* 65. Deprecans, et pertinacius instans. *Hirt. B. G.* 8, 31. Non dubitabat, quin dato spatio ac tempore, eodem instante Dumnaco, possent concitari; et 14. Ut discedere ex eo loco, sine periculo, barbari, militibus instantibus, non possent; et *B. Afr.* 69. Cum et proficiscentes insequerentur, et refugerent instantes. [*Vell. 2, 112, 3. Neque instantem sustinere; ubi cum *Acidal.* et *Lipsio instantes* legendum esse censet *Ruhnk.*] *Justin.* 23, 3. Instantibus hinc Carthaginiensibus, inde Romanis; et *Virg. A.* 5, 167. ecce Cloanthum Respicit instantem tergo, et propiora tenentem; et *Hor. Od.* 3, 3, 1. Justum et tenacem propositi virum Non vultus instantis Tyranni Mente quatit solida, *h. e.* urgentis, minitantis. [*Tac. H.* 4, 83. Donec eadem species terribilior jam et instantior exitium ipsi regnoque denuntiaret.] *Quint.* 11, 3. *med.* Gestus in exprobrando et arguendo acer atque instans; et *ib. f.* Argumentatio plerumque agilior, et acrior, et instantior, consentientem orationi postulat etiam gestum, idest fortem celeritatem. *Tac. A.* 2, 56. Nota haec Germanico: sed praeverti ad Armenios instantior cura fuit. *Gell.* 13, 24. *med.* Duplex eadem compellatio admonitionem facit instantiorem. *August. Retract.* 1, 19. *extr.* Instantissima petitio. [*Ov. Her.* 17, 78. instantes oculos, i. e. acriter et pertinaciter intentos. ℙ Dicitur instans alicui rei, qui operam perficiendae rei navat. Pertinet huc locus, quem Noster antecedentibus adscripserat *Virg. A.* 1, 508. Instans operi regnisque futuris. V. INSTO.]

INSTANTER, adv. ἐνστατικῶς, instando, urgendo, vehementer, magna vi et contentione. *Quint.* 9, 4. *f.* Ubicumque acriter erit, et instanter, pugnaciterque dicendum, membratim caesimque dicemus; et 3. *med.* Dissolutio est apta, cum quid instantius dicimus: nam et singula inculcantur, et quasi plura fiunt. *Plin. ep.* 5, 19. Dum intente instanterque pronunciat, sanguinem rejecit; et *ep.* 7, 22. Instanter petere. *Suet. Claud.* 5. Instantius flagitare. *Tac. A.* 6, 35. Pharasmanes instantius concurrit. *Gell.* 4, 18. *med.* Instantissime desiderare.

INSTANTIA, ae, f. παρουσία, praesentia temporis. V. INSTANS. ℙ Item actus urgendi aliquid. *Nigid.* ap. *Gell.* 9, 12. Is infestus dicitur ab instantia atque imminentia fraudis. ℙ Item attentio, sedulitas, assiduitas, σπουδή. *Plin. ep.* 3, 5. *f.* Quid est enim, quod non aut illae occupationes impedire, aut haec instantia non possit efficere? *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 351, 5. L. Fabius Modestus sibi et suis omnibus instantia et laboribus suis fecit. [Alia ap. *Reines. cl.* 6. *n.* 13. Ordo splendidissimus civi ob memoriam et instantiam erga patriam civesque. *F.*] *Solin.* 2. *med.* Duces duo sunt: alter agmen anteit, alter insequitur: ille ut iter dirigat; hic ut instantia urgeat tarditatem. ℙ Item vis, vehementia. *Plin. ep.* 5, 8. *med.* Oratio maxime vi, amaritudine, instantia: historia tractu et suavitate, atque etiam dulcedine placet. ℙ Item diligens et assidua petitio, flagitatio, exactio. *Papin. Dig.* 32, 1, 32. Omissa est repetendi debiti instantia. *Scaevola ib.* 13, 7, 43. Cullei instantia Caji reciperati sunt. *Appul. Met.* 2. Sed instantia Byrrhaenae perfecit, ut vellet.

INSTAR, ὁμοίωμα, ἀπεικόνισμα, similitudo, exemplar, aequiparatio, vis tantundem valens. Nomen indeclinabile: cujus originem alii aliam comminiscuntur etymologi. V. *Voss.* et *Martin.*, etc. [*Cf. *Ruddim.* 1, √123, 58.] *Virg. A.* 6, 866. quantum instar in ipso est! *Plin.* 34, 7, 18. Quod primum operis instar fuit. *Cic. Tusc.* 1, 17. Terra ad universi coeli complexum quasi puncti instar obtinet. *Id. Off.* 3, 3. Omnia ex altera parte collocata, vix minimi momenti instar habent. [*Cf. *Liv.* 28, 17. Parvum instar eorum, quae spe ac magnitudine animi concepisset, receptas Hispanias ducebat. *Cic. Pis.* 22. Unus ille dies Ciceroni immortalitatis instar fuit, quo in patriam rediit.]

Ov. Her. 2, 29. Unum in me scelus est, qu[od] scelerate, recepi: Sed scelus hoc meriti pond[us] instar habet; et *ib.* 16, 366. de Hectore: U[nus] innumeri militis instar habet. *Cic. Brut.* 51. P[l] mihi unus instar est omnium. *Just.* 4, 4. A[u]lium a Lacedaemoniis petierunt. Ab his mitti[tur] Gylippus solus, sed in quo instar omnium a[u]liorum erat. *Flor.* 3, 5. *med.* Classem aggr[essa] tempestas tam foeda strage laceravit, ut nav[alis] belli instar efficeret. [*Plin. Pan.* 29, 1. In ego perpetui congiarii reor affluentiam annor[ae] et 37, 4. Civitasque Romana instar erat odii, i. e. bebat similitudinem odii.] *Just.* 36, 3. Vallis tinuis montibus ad instar castrorum claudi[tur]. *Ulp. Dig.* 6, 2, 7. Ad instar proprietatis, ad instar possessionis. [*Negat *Servius* ad *A.* 923. *ad instar* in idoneis auctoribus inveniri. v. *Duk.* ad *Flor.* 4, 2, 88. *Burm.* ad *l.* *Vir[g.]* et ad *Suet. Caes.* 84. qui tamen usitatius *instar* appositionem dici fatetur.] *Ulp. Dig.* 39, 1, Si proponatur instar quoddam, et quasi fa[cies] quaedam operis facta. (Falluntur qui *adinstar* junctim scribunt, et adverbium esse putant.) Saepius absolute usurpatur, subaudito aliquo v[erbo] per ellipsin, et sequente genitivo. Refertur ad litatem. *Cic. Off.* 2, 20. Clientes appellari, m[ortis] instar putant. *Caes. B. G.* 2, 17. Ut instar m[uri] hae sepes munimenta praeberent. *Varr. L. L.* 4, Laena, quod de lana multa, duarum enim toga[rum] instar. [*Vell.* 2, 81, 2. Et aqua promissa, q[uae] hodieque singulare et salubritatis instar, et am[oe]nitatis ornamentum est; et 1, 8, 6. Centum hom[inum] instar habuit consilii publici.] ℙ Item ad quant[i]tem, et magnitudinem. *Cic. Fam.* 15, 4. *med.* nam, quae fuit non vici instar, sed urbis, cepi[mus]. *Id. Att.* 10, 4. Epistola, quae voluminis instar e[rat]. *Virg. A.* 2, 15. Instar montis equus. [*Tac. An[n.]* 61. Inter vix pervias arenas sunt instar mont[ium] eductae Pyramides certamine et opibus regu[m]. *Colum.* 6, 14. Porri succus instar heminae olei mensurae miscetur; et 4, 8. Recedere ab codice instar unius digiti spatio conveniet. Item ad numerum. *Caes. B. C.* 3, 66. An adversum est, cohortes quasdam, quod in[star] legionis videretur, esse post silvam. *Hirt. Alex.* 19. Cohortium trium instar in ter[ra] exposuit. [*Vell.* 2, 20, 4. Ac triginta legion[um] instar impleverat. *Liv.* 35, 49. Vix duarum plenarum legiuncularum instar.] *Cic. Att.* 16 *extr.* Mearum epistolarum nulla est συναγωγή: habet Tiro instar septuaginta. *Varr. R. R.* 1, In quae volumina de Graecis libris adjecit non ca, et de Magonis dempsit instar librorum o[cto]. *Vell.* 2, 29. Cujus viri magnitudo multorum minum instar exigit. *Colum.* 12, 28. Irim cri[bra]tam, quae sit instar pondo quincuncem et tr[i]tem. ℙ *Val. Prob.* in *Cathol.* p. 1444. tribuit nitivum *instaris*: sed usu caret.

INSTAURATICIUS, dictus est dies additus l[udis] circensibus, senatus consulto et lege Maevia, candi Jovis causa, quod cum quidam ante spe[ctaculi] culi commissionem servum suum verberatum, tibuloque constrictum per circum egisset; ea re tus Juppiter Annio cuidam per quietem signifi[ca]verat, non sibi placuisse plenum crudelitatis missum. (Quod narrat etiam *Liv.* 2, 36.) Di[ctus] est autem non a patibulo, ut quidam putant, G[rae]co nomine ἀπὸ τοῦ σταυροῦ; sed a redintegratio[ne] ut Varroni placet, qui instaurare ait esse, ins[tar] novare. Haec *Macr. Sat.* 1, 11. *Inscr.* ap. *M[aff.] Mus. Ver.* 126, 2. de agitatore circensi: Instau[ra]tiam tertius I., *h. e.* ut *Id. ib.* interpretatur, instauraticia (pro mendosa voce *instauratiam*) tias palmas semel tulit.

INSTAURATIO, onis, f. ἀνασκευή, renovatio, petitio. *Cic. Har. resp.* 11. Si ludi sunt non facti, mentes Deorum immortalium, ludorum stauratione, placantur. *Liv.* 2, 36. Ludi forte instauratione magni parabantur. *Gell.* 15, 18. stauratio pugnae. *Paul. sentent.* 5, 5. *f.* staurationem causae deposcere. Rursus *Gell.* 24. *med.* Quid valet haec repetitio instauratio[ne] ejusdem rei sub alio nomine, in *manubiis*, et *praeda?* ℙ Item refectio, restitutio, reparat[io]. *Eumen. Pan. ad Constant.* 20. Civitas Aeduor[um] exstructione veterum domorum, et refectione rum publicorum, et templorum instauratione c[on]surgit. *Id. Restaur. schol.* 4. Divinae imperator[um] nostrorum providentiae hujus quoque operis inst[au]ratione parendum est.

INSTAURATIVUS, a, um, adj. qui instaura[tur] et renovatur; ut Instaurativi ludi, qui in loc[o] eorum, qui aut praetermissi erant, aut perper[am] facti, instaurabantur. *Cic. Div.* 1, 26 Itaque dis intermissis, instaurativi constituti sunt.

INSTAURATOR, oris, m. ἐπισκευαστής, qui staurat et renovat. *Inscr.* ap. *Reines. cl.* 2. *n.* 31. stauratori moenium. *Ammian.* 27, 3. Nomen propri[um] inscribebat, non ut veterum instaurator, sed condit[or].

INSTAURATUS, a, um, part. ab *instauro*: novatus, repetitus. *Cic. Har. resp.* 10. Quorum sententia illa eadem renovata atque instaurata lebrantur. *Id. Rosc. Am.* 53. Cavete, ne nova

to crudelior per vos proscriptio instaurata esse
atur. *Id. Prov. cons.* 8. *f.* Instauratae maximi
i reliquiae ac renovatae. [*Vell.* 2, 60, 1. In-
ratum Sullani exempli malum, proscriptio.]
t. 12, 13. Instaurata comissatio. *Virg. A.* 2,
, proelia. ℙ Item refectus, restitutus. *Mamert.*
t. act. ad Julian. 7. Levati status, instaura-
fortunae. *Virg. A.* 2, 451. Instaurati animi.
NSTAURO, as, avi, atum, a. 1. ἀνασκευάζω,
ovo, repeto. Si *Varronem* audias (ap. *Macr.*
. 1, 11.) et *Festum*, est ab *instar*, et signifi-
, instar novare, *h. e.* aliquid ad pristinam simi-
dinem, et comparationem reficere. *Cic. Att.* 1,
med. Instaurare sacrificium; et *Q. Fr.* 2, 6.
inas. *Id. Dom.* 3. caedem. *Id. Verr.* 1, 4. et
ovare scelus pristinum. *Liv.* 37, 19. novum de
gro bellum. *Id.* 24, 42. Poeni gens nata in-
randis reparandisque bellis. [*Lucan.* 3, 615.
tique instaurat proelia laeva. Laud. *Cort.* ad
. *Val. Fl.* 3, 470. Instaurant primi certami-
] *Virg. A.* 3, 62. funus; et *ib.* 4, 63. diem
is, *h. e.* diei celebritatem sacris renovare: (Sic
t. Th. 2, 88. Instaurare diem, festasque repo-
e mensas.) et 145. choros; et *ib.* 7, 146. epu-
Val. Fl. 5, 691. mensas. *Suet. Ner.* 57. so-
atem. *Stat. Th.* 5, 9. vias. Sic *ib.* 2, 743.
ad Argos. *Val. Max.* 8, 1. *n.* 4. quaestionem.
um. 11, 2. *f.* omne genus operis, auspicandi
sa. *Sil.* 1, 391. Mox instaurantis pugnam cir-
isilit arma. ℙ Item reparare, reficere, resar-
: *Eumen. Restaur. schol.* 3. Instaurare opera,
arare templa. *Plin.* 14, 20, 25. Cinere aut gy-
instaurare vina. ℙ Item conficere, parare, fa-
e. *Plin.* 11, 23, 27. Bombycas frigorum im-
ientia villis inhorrescere, et adversum hiemem
icas sibi instaurare densas. *Id.* 31, 2, 3. In-
urare sibi monumenta. [*Tac. A.* 6, 50. In-
urari epulas jubet. *Hist.* 2, 70. Instaurabat sa-
m Diis loci. Ita *Liv.* saepissime. V. *Lex. Liv.*
. v.]
NSTERNO, is, instravi, atum, a. 3. ἐπιστρώννυ-
ι, supersterno, superextendo, operio. *Plin.* 19,
26. *n.* 4. Si palo adacto caverna palea inster-
ur. *Virg. A.* 2, 722. fulvique insternor pelle
nis. *Stat. Th.* 3, 213. terraque insternar avita,
e. humer, sepeliar. *Vet. poeta*, fortasse *Enn.*
Terent. p. 2408. Pontibus instratis conjunxit
ra Xerxes. *Gell* 20, 1. *med.* In jus vocato,
ingredi non quiret, plaustrum esse dandum cen-
runt, neque insterni tamen delicate arceram
serunt. V. ARCERA. *Hor. A. P.* 279. modicis
travit pulpita tignis. ℙ Item prosterno, prostro.
t. Th. 12, 800. Turbine quo sese caris instra-
it audax Ignibus Evadne.
NSTĪGĀTĬO, onis, f. instigandi actus. *Auct.*
Her. 2, 30. Amplificatio est res, quae per lo-
n communem instigationis auditorum causa su-
ur. *Cajus Dig.* 5, 2, 4. Novercalibus instiga-
nibus corrupti. Adde *Lact.* 5, 19.
NSTĪGĀTOR, oris, m. qui instigat. *Auson. ep.*
Superfluus instigator agitabo. *Papin. Dig.* 3,
20. Instigator accusationis. [*Tac. H.* 1, 38.
i quisque dux et instigator.]
NSTĪGĀTRIX, icis, f. quae instigat. *Tac. H.*
51. Acerrima instigatrix adversus Galbianos.
NSTĪGĀTUS, a, um, part. ab *instigo*. *Plin.*
, 4, 22. Neque anguis venenatus est, nisi per
nsem luna instigatus.
NSTĪGĀTUS, us, m. instigatio. *Ulp. Dig.* 9,
1. Si instigatu alterius fera damnum dederit.
NSTĪGO, as, avi, atum, a. 1. ἐπικεντίζω, παρ-
ύνω, παρορμάω, incito, impello: a στίζω, pungo.
Hanc derivationem probare videtur locus, q. laud.
ederl. 1, 159. *Plin. ep.* 3, 7. Scio te stimulis
n egere; me tamen tui caritas evocat, ut cur-
tem quoque instigem.] Alii derivant ab *insto*,
a qui instat, atque urget, is proprie instigat.
Doederl. l. l. *instigare* ortum esse contendit ex
tinguere, eodem modo, quo *jugare* a *jungere*;
oque pertinere proprie non ad ipsum incitandi
um, sed consilii, persuadendi, informandi conti-
e significationem. Minus esse, quam *irritare* et
tare; plus quam *invitare*.] *Ter. Andr.* 4, 2, 9. Age,
nic non insanit satis sua sponte, instiga. *Cic. Pis.*
Cum in Palatio mea domus ardebat, non casu
quo, sed ignibus injectis instigante te. *Liv.* 33,
Infensi et irati Romanos in Annibalem insti-
bant. *Sen. ep.* 10. Instigare iracundiam. *Vell.*
12. Instigare in arma; et *Tac. H.* 1, 73. Ad
tigandum in arma Clodium Macrum. *Petr. Sat.*
Canem instigare in aliquem. *Sen. Thyest.* 27.
ntes caecus instigat furor. *Stat. Silv.* 4, 4, 33.
es instigat alitque Tempestiva quies: major post
ia virtus, *h. e.* excitat. ℙ Cum infinito. *Lucr.*
1075. Et stimuli subsunt, qui instigant laedere
ipsum.
INSTILLĀTĬO, onis, f. ἐνστάλαξις, infusio stil-
im et guttatim facta. *Plin.* 29, 6, 39. Instilla-
lactis sedat dolorem. *Pall.* 12, 10. Urinae
atuor cotylas circa truncum debere suffundi, ut
radices instillatio ipsa descendat.
INSTILLĀTUS, a, um, part. ab *instillo*: gut-
im infusus. *Ov. Trist.* 3, 3, 21. Si jam defi-

ciat suppresso lingua palato, Vix instillato restituenda mero. *Quint.* 1, 2. *med.* Vascula oris angusti superfusam humoris copiam respuunt; sensim autem influentibus, vel etiam instillatis complentur. *Plin.* 32, 4, 14. Testudinum sanguis instillatus cerebro capitis dolores sedat; et 30, 3, 8. Instillatus cinis ex oleo cyprino per aurem.

INSTILLO, as, avi, atum, a. 1. ἐνσταλάζω, intro stillo, guttatim infundo. [*Doederl.* 1, 161. *instillare* deminutivum dicit ab *instigare*.] *Cic. Sen.* 11. Haec quoque, nisi tanquam lumini oleum instilles, exstinguuntur senectute. *Hor. Sat.* 2, 2, 62. Oleum instillare caulibus. *Ov. Her.* 19, 153. merum in ignes. *Plin.* 20, 9, 33. auribus succum brassicae. *Id.* 24, 10, 47. Hederae acinos tritos in rosaceo oleo instillavit dentium dolori. *Cels.* 8, 10. *n.* 1. Diu instillandum vinum est. ℙ Cum accus. sine praeposit. quae inest in ipso verbo. *Cic.* vertens *Aeschyli* carmina, *Tusc.* 2, 10. Guttae, quae saxa assidue instillant Caucasi, *h. e.* cadunt guttatim in saxa. ℙ Translate est sensim immittere, paulatim infundere. *Cic. Att.* 9, 7. Uberrimae tuae litterae mihi quiddam quasi animulae instillarunt. Al. leg. *restillarunt.* [*Retinuit hoc quidem *Orell.*, sed non improbat illud, quod est ex conjectura Turn., quum *restillare* vix invenias nisi ap. *Prudentium.*] *Hor. Ep.* 1, 8, 16. subinde Praeceptum auriculis hoc instillare memento. *Sen. Ben.* 6, 16. *f.* Praeter illa, quae a praecipientibus in commune dicuntur, aliqua instillavit, ac tradidit.

INSTĪMŬLĀTOR, oris, m. *Cic. Dom.* 5. Seditionis instimulator, et concitator. Al. leg. *stimulator.* [*Illud *Orell.*]

INSTĪMŬLĀTUS, a, um, part. ab *instimulo.* *Marc. Dig.* 5, 2, 3. Falso instimulati parentes liberos suos vel exheredant, vel praetereunt.

INSTĪMŬLO, as, avi, atum, a. 1. stimulo, instigo. *Ov. Fast.* 6, 508. Latias Saturnia Bacchas Instimulat fictis insidiosa sonis. *Sil.* 2, 543. Sic voce instimulans.

INSTINCTOR, oris, m. stimulator, impulsor. *Tac. H.* 1, 22. Nec deerat sceleris instinctor; et *ib.* 4, 68. Acerrimus instinctor belli.

INSTINCTUS, a, um, part. ab *instinguo:* instigatus, stimulatus, incitatus. *Cic. Verr.* 2, 5, 72. Quorum templis et religionibus iste nefario quodam furore et audacia instinctus, bellum sacrilegum semper impiumque habuit indictum; [*et *fragm. de suis consil.* Adolescentes tibiarum cantu instincti.] *Liv.* 9, 40. et 6, 14. His vocibus instinctos milites in proelium ducit. *Lucan.* 5, 150. sacro mens instincta furore. *Sil.* 12, 518. Instincti glomerant gressus, *h. e.* hortationibus ducis incitati. *Justin.* 12, 7. Exercitus repentino impetu mentis, in sacros Dei ululatus instinctus, sine noxa discurrit. *Vell.* 1, 12. Universa instincta in bellum Achaia. *Lucr.* 1, 923. Instinctus amore. *Liv.* 1, 47. furiis. *Quint.* 12, 10. *med.* divino spiritu; et 10, 1. *med.* oraculo. [*Tac. Agr.* 16. His atque talibus invicem instincti, i. e. excitati atque diviniore quasi furore afflati; sic cp. 35. *dial. de or.* 14. Vixdum finierat Maternus, concitatus et velut instinctus.] *Val. Max.* 1, 5. *extr.* 1. arrogantia. *Suet. Caes.* 19. injuria.

INSTINCTUS, us, m. παρόρμησις, ἐνθουσιασμός, instigatio, incitatio, impulsus: et proprie is, qui intus in animo fit: ab *instinguo.* *Cic. Div.* 1, 18. Oracula, quae instinctu divino afflatuque funduntur. [**Eingebung.* V. *Doederl.* 1, 160. Plura praebet *Schütz.* in *cl. Cic.* s. h. v.] *Suet. Vesp.* 7. *extr.* Tegeae in Arcadia, instinctu vaticinantium, effossa sunt vasa operis antiqui, etc. *Gell.* 1, 11. *med.* Effervescente impulsu et instinctu extraneo. *Id.* 16, 17. Vaticinia, quae vi atque instinctu ejus Dei fiunt. *Tac. H.* 1, 70. Milites instinctu decurionum transiere in partes. [*Et *ib.* 2, 46. Ire in aciem, excitare partium fortunam furore quodam et instinctu flagrabat.] *Plin. Pan.* 73. Multa fecimus sponte: plura instinctu quodam et imperio: nam gaudio quoque cogendi vis inest. *Quint. decl.* 4, 19. Tanquam sequar classici vocantis instinctum. *Lactant.* 4, 30. Instinctibus daemonum populus Dei scissus est.

INSTINGUO, is, nxi, nctum, a. 4. instigo, stimulo, a *stinguo*, quod a στίζω, pungo. [*Doederl.* 1, 160. *stinguere* non a Gr. στίζειν, sed a *tangere* oriundum censet, ut *fingere* a *facere*, *stringere* a *trahere*, et nostr. *wischen* a *waschen.*] *Gell.* 17, 20. Haec admonitio non modo non repressit, sed instinxit nos ad elegantiam Graecae orationis verbis Latinis affectandam.

INSTĪPO, as, a. 1. ἐνστοιβάζω, in aliquid stipo, infercio, impleo. *Cato R. R.* 113. Post quatriduum in culleum (lege *post quadriennium in cuneum*) amphoras componito, et instipato, *h. e.* ita invicem proximas colloca, ut cadere nequeant. V. CUNEUS. *Marc. Empir.* 10. *med.* Ficus veteres contritae naribus instipantur.

INSTĬPŬLOR, aris, dep. 1. idem ac stipulor. *Pl. Pseud.* 4, 6, 7. Quas minas abs te est instipulatus Pseudolus. *Id. Rud.* 5, 3, 25. Ni dolo malo instipulatus sis.

INSTĪTA, ae, f. πέζα, λῶμα, κράσπεδον, περιχιτώνιον, limbus, seu fascia, quae matronarum stolae ad oram assuebatur: et per synecdochen ipsa stola: ita appellata ab *insisto*, *institum*, quod ea vesti insistat. *Hor. Sat.* 1, 2, 29. Quarum subsuta talos tegit instita veste, *h. e.* instita subsuta vesti: hypallage. *Ov. A. Am.* 1, 32. Quaeque tegis medios, instita longa, pedes; et *ib.* 2, 600. Luditur in nostris instita nulla jocis, *h. e.* matrona: metonymia. [*Cf. *Boettich. Sab.* 361. 378.] ℙ Item fascia ad vinciendum. *Petr. Sat.* 20. Duas institas ancilla protulit de sinu (al. leg. *de suris*), alteraque pedes nostros alligavit, altera manus. *Scrib. Comp.* 133. Ventrem constringere instita longa. *Petr. ib.* 97. Ut raptim grabatum subiret, annecteretque pedes et manus institis, quibus sponda culcitam ferebat. In *Gloss. Isid.* Institae, grabati resticulae. ℙ [Item taenia, quae ex thyrso Baccharum dependet. *Stat. Th.* 7, 654. Candida pampineo subnectitur instita pilo. *F.*]

INSTĪTĬO, onis, f. actus insistendi, quies, mora. *Cic. Tusc.* 1, 25. Qui errantium stellarum cursus, progressiones, institiones notavit. Al. male leg. *institutiones*, alii vero *regressiones.*

INSTĪTĬUM, ii, n. idem quod institio. In *vet. Kalend.* ap. *Grut.* 138. mense Junio, quando solstitium fit, *solis institium* legitur. Sed illud Kalendarium habetur apocryphum a *Pontedera* in *Antiqu. Gr.* et *Lat. ep.* 46., genuinum vero a *Morc. de Stil. Inscr. Lat. T.* 1. p. 79. ed. *Patav.* [*Ultima addidit *F.*]

INSTĪTO, as, n. 1. saepe urgeo, contra sto, repugno: frequent. ab *insto.* *Caes. B. G.* 1, 25. Rursus institare, et proelium redintegrare coeperunt. Al. plerique leg. *instare.*

INSTĪTOR, oris, m. παλιγκάπηλος, ἐπιστάτης, qui a mercatore negotiationi est praepositus: ab insistendo, quod negotio gerendo instet, ut *Ulp. Dig.* 14. *tit.* 3. qui De *institoria actione* inscribitur, *l.* 3. docet. Itaque institor est, qui vel tabernae est praepositus, vel cuilibet alii negotiationi, ut qui a vestiario, vel linteario vestem accipit circumferendam et distrahendam: item mulio; item fullonum, et sarcinatorum praepositus: item stabularius: item qui peregre mittitur ad merces comparandas, ut *Id. ib. l.* 5. tradit: denique praepositus apud mensam pecuniis mutuis dandis, et accipiendis, ut *Papin. ib.* 19. et *Paul. ib.* 5, 8. docet. *Hor. Epod.* 17, 20. Amata nautis multum et institoribus. *Ov. A. Am.* 1, 421. Institor ad dominam veniet distinctus emacem, Expediet merces teque sedente suas. *Prop.* 4, 2, 38. et ibo Mundus demissis institor in tunicis. *Liv.* 22, 25. *extr.* Patrem lanium fuisse ferunt, ipsum institorem mercis. *Juven.* 7, 221. Institor hibernae tegetis, niveique cadurci. *Sen. Q. N.* 4, 13. *med.* Habet institores aqua, et annonam, pro pudor! variam. ℙ Apud poetas allatos *institores* praecipue sunt, qui variis mercibus extraneis, ad mundum muliebrem pertinentibus, ad mulieres ventitabant: quarum amorem propterea omni cura captabant, alliciebantque: quod adnotavit *Broukus.* ad *Prop. l. c.* ℙ Translate. *Quint.* 8, 3. et 11, 1. *med.* Ambitiosus institor eloquentiae, *h. e.* ostentator, jactator. Sic *Val. Max.* 6, 1. *n.* 9. vocat *institorem libidinis*, qui in pueritia corpore quaestum fecerat. ℙ Sidus Vergiliarum *institorem vestis* dici ait *Perott.* in *Cornucop.*, quia in ejus occasu fiat conjectura futurae hiemis: quae, si nubilus fuerit, pluviosa exspectatur: unde institores lacernarum pretia augent. Haec ille ex *Plin.* 18, 25, 60. hausit, ubi tamen res aliter se habet. *Plinii* enim verba sunt, ut ex MSS. legit *Hard.*, Hoc, ipso Vergiliarum occasu fieri putant aliqui, a. d. III. Id. Novembris: servantque id sidus etiam vestis institores, etc. statimque augent lacernarum pretia.

INSTĪTŌRĬUS, a, um, adj. ad institorem pertinens. [*Hieron.* in *Helv. n.* 21. Ad virginem veniam, quae institorias exercet artes, nescio an corpore; quod scio, spiritu virgo non permanet. *F.*] ℙ *Institoria actio*, de qua est integer titulus 3. *l.* 14. *Dig.*, est quae datur ex contractu cum institoribus facto. [Item *institoria formula* ap. *Caj. Institut.* (ed. *Goesch.*) 4. p. 71. est ea, qua agitur in institores. *F.*] Item *institoria* absolute. *Ulp. Dig.* 14, 3, 5. *med.* Non institoria, sed ex locato tenebitur; et *f.* Institoriae locus erit. ℙ *Institorium, ii*, absolute est institoris munus, vel locus, ubi institor merces vendendas proponit. *Suet. Ner.* 27. Matronae institorio copas imitantes. [Alii melius leg. *Matronae institorias operas imitantes*: alii vero *institorum loco invitantes. F.* *Cf. *Burm. Oudendorp.* et *B. Crus.*]

INSTĬTŬO, is, ui, utum, a. 3. καθιδρύω, ἐνίσταμαι, in aliquo loco statuo, pono, constituo. *Cic. Agr.* 2, 25. Jugera tercenta, ubi institui vineae possunt. *Varr. R. R.* 1, 37. *med.* Instituere segetes. *Plin.* 13, 4, 8. plantaria. ℙ Refertur ad alia. *Cic. Font.* 5. Instituere portorium vini. *Id. Verr.* 2, 4, 24. officinam. *Id. Phil.* 3, 12. mercatum. *Id. Rosc. Com.* 2. codicem, et conscribere. [*Verr.* 2, 4, 26. Pistrinum. Plura v. ap. *Schütz.* in *cl. Cic.* s. h. v.] *Plin.* 35, 2, 2. bibliothecam. *Varr. R. R.* 3, 2. ὀρνιθοβοσκεῖον. *Val. Fl.* 3, 427.

aras. ¶ Pro facere, construere. *Caes. B. G.* 5, 39. Magnus muralium pilorum numerus instituitur; et 11. Instituere naves; et *ib.* 4, 18. pontem; et *ib.* 7, 69. munitionem. *Val. Fl.* 1, 16. delubra. *Hor. A. P.* 22. amphora coepit Institui: currente rota cur urceus exit? *Suet. Tit.* 7. convivia. *Virg. A.* 7, 109. dapes. *Sil.* 11, 272. epulas de more. *Caes. B. G.* 5, 36. Longior consulto ab Ambiorige instituitur sermo. ¶ Pro comparare, ordinare, cogere. *Caes. B. C.* 3, 93. Quartae aciei, quam instituerat sex cohortium numero, signum dedit; et *ib.* 1, 16. Instituere delectum; et *B. G.* 3, 8. remiges ex provincia. *Cic. Or.* 1, 19. civitates; et *Plin.* 35, 12, 46. collegium figulorum. ¶ Et pro creare, [**Einsetzen.*] *Cic. Fam.* 13, 61. Qui me cum tutorem, tum etiam secundum heredem instituerit. *Id. Or.* 1, 53. Populum R. tutorem instituit filiorum orbitati. [**Att.* 6, 1. Hic magistratus multis annis post decemviros institutus est.] *Val. Max.* 5, 9. *n.* 3. Instituens heredem. ¶ Et pro decernere, inducere. *Plin.* 18, 29, 69. *n.* 3. Instituere ferias diesque festos. *Ov. Met.* 1, 446. Instituit sacros celebri certamine ludos. *Val. Max.* 2, 4. *n.* 4. Instituendorum ludorum causa. *Caes. B. G.* 5, 1. Discedens ab hibernis in Italiam, ut quotannis facere instituerat. [**Ex auctoritate plurimorum cdd. leg. recentt. edd. consuerat.*] *Cic. Fin.* 2, 1. Arcesilas instituit, ut ii, qui se audire vellent, ipsi dicerent, quid sentirent. ¶ Et omissa *ut* particula. *Suet. Caes.* 41. *extr.* Instituit, quotannis subsortitio a praetore fieret. ¶ Pro invenire, auctorem esse. *Plin.* 7, 56, 57. *f.* Biremem Damastes Erythraeos, triremem Thucydides Aminoclem Corinthium, quadriremem Aristoteles Carthaginienses, quinqueremem Mnesigiton Salaminios ferunt instituisse. ¶ Pro suscipere. *Cic. Acad.* 1, 12. Cum Zenone Arcesilas sibi omne certamen instituit ¶ Pro inire. *Pl. Stich.* 3, 1, 26. Ubi coenas hodie, si hanc rationem instituis? *Caes. B. C.* 1, 42. In praesentia similem rationem operis instituit. ¶ Saepe est incipere, aggredi, ordiri. *Cic. Leg.* 1, 3. et *Att.* 16, 13. *f.* Historia nec institui potest, nisi praeparato otio, nec exiguo tempore absolvi. *Id. Or.* 2, 28. Tu vero, Antoni, perge, ut instituisti. *Id. Mur.* 32. Ut ad id, quod institui, revertar. *Pl. Poen.* 4, 2, 103. Id negotium institutum est: non datur cessatio. *Ter. Andr.* 1, 1, 40. Sapienter instituere vitam. *Sall. Jug.* 15. amicitiam cum aliquo. *Cic. Fam.* 7, 19. Ut primum Velia navigare coepi, institui Topica conscribere; et *ib* 16, 20. Confido, si diligentiam, quam instituisti, adhibueris, cito te firmum fore. *Q. Cic. Petit. cons.* 14. Perge tenere istam viam, quam instituisti. *Pl. Ep.* 3, 2, 27. Instituere astutiam. *Cic. Acad.* 1, 1. Jam pridem ad hunc ipsum quaedam institui, quae et sunt magna sane, et limantur a me politius, *h. e.* orsus sum quaedam, ad hunc ipsum dirigens sermonem. ¶ Frequenter etiam erudire, docere, παιδεύω, praesertim adolescentulos, et nulla adhuc praeditos disciplina. *Cic. Coel.* 17. Haec igitur est tua disciplina? sic tu instituis adolescentes? *Id. Or.* 2, 39. Aliquem plane rudem instituere ad dicendum. *Id. Quint.* 21. Quem tu a puero sic institueras, ut ne gladiatori quidem cederet. *Quint.* 1, 1. Instituere aliquem disciplinis Graecis; et 3. *extr.* artibus; et 10. lyra. *Cic. Verr.* 2, 3, 69. Filios instituere atque erudire ad majorum instituta, atque civitatis disciplinam, non ad tua flagitia atque ad tuas turpitudines debuisti. *Colum.* 6, 2. Sic perdomiti boves mox ad aratrum instituantur. *Sall. Jug.* 17. Nos ita instituit, ne quem coleremus, nisi populum R. *Cic. Sen.* 9. Senectus adolescentulos docet, instituit, ad omne officii munus instruit, (*docere* est rem monstrare: *instituere* est, re monstrata, ad recte agendum dirigere, et quasi in honesta re monstrata statuere et collocare: *instruere* est ornare, et veluti apparare.) [**Plin. Pan.* 9, 1. Ille nos instituit et induxit, ut, etc. i. e. animum nostrum ita formavit, adeoque cupiditatem eam injecit, ut.] ¶ Cum infinito. *Colum.* 1, 1. *med.* M. Cato censorius agricolationem Latine loqui primus instituit. *Frontin. Strateg.* 3, 13. *extr.* Disposito quibusdam locis cibo, columbas illuc devolare instituerat. ¶ Pro statuere, decernere. *Cic. Dom.* 48. Instituere poenam in aliquem. *Id. Mur.* 28. *extr.* Iniquam legem et miseram conditionem instituere periculis hominum. *Virg. A.* 6, 142. Hoc sibi pulcra suum ferri Proserpina munus Instituit. ¶ Pro consilium capere, constituere. *Nep. Cat.* 3. Senex scribere historias instituit. *Id. Alcib.* 5. Itaque tempus ejus interficiendi quaerere instituerunt. [**V. Brem.*] ¶ Et pro parare, adjungere, acquirere. *Cic. Quint.* 3. Qui ab adolescentulo quaestum sibi instituisset sine impendio. *Id. Verr.* 2, 4, 9. *extr.* Instituere aliquos sibi amicos. ¶ Et pro applicare, adhibere. *Ter. Ph.* 2, 1, 10. Ita sum irritatus, animum ut nequeam ad cogitandum instituere. Ubi *Donat.* Bene *instituere* dixit, quo verbo quies ostenditur cogitativae mentis. ¶ Pro ordinare, disponere, componere. *Cic. Mur.* 9. *f.* Tu actionem instituis, ille aciem instruit. *Id. Fam.* 14, 18. Velim tabellarios instituatis certos, ut quotidie aliquas a vobis litteras accipiam. ¶ Cum accusativo, et *in* praeposit. *Pl. Most.* 1, 2, 2. Argumenta in pectus multa institui, *h. e.* versavi, excogitavi. *Ter. Ad.* 1, 1, 13. Quemquam ne hominem in animum instituere, aut parare, quod, etc. *h. e.* in animo statuere, ponere. Al. leg. *in animo.* ¶ [**Confund. instituere* et *instruere.* V. *Spald.* ad *Quint.* 8, 6, 2.]

INSTĬTŪTĬO, onis, f. [**Primum significat adornationem, nostr. Einrichtung.* *Cic. N. D.* 2, 13. Neque dici potest, in ulla rerum institutione, non esse aliquid extremum atque perfectum. ¶ Hinc rationem aliquid agendi, institutum, propositum, *Plan.* Noster in fine laudaverat *Cic. Att.* 1, 17. *f.* Sic ego conservans rationem institutionemque nostram (*bleibe meinen Maassregeln und meinem Plane getreu*), tueor, ut possum, illam a me conglutinatam concordiam. ¶ Tum ponitur pro educatione, doctrina, disciplina, Gr. παιδεία.] *Cic. Or.* 2, 1. L. Crassum non plus attigisse doctrinae, quam quantum prima illa puerili institutione potuisset; et *N. D.* 1, 4. Complures Graecis institutionibus eruditi. *Id. Off.* 1, 2. *extr.* Omnis, quae a ratione suscipitur, de aliqua re institutio, debet a definitione proficisci; et *Q. Fr.* 1, 1, 6. Haec institutio, atque haec disciplina potest sustinere in rebus statuendis et decernendis eam severitatem, qua, etc. [**Adde Or.* 1, 9, et 3, 9. *Suet. Gr.* 4. Instituisse et ipsos quaedam genera institutionum ad eloquentiam praeparandam: nostr. *Anweisungen, Methoden*; cf. *ib.* 23.]

INSTĬTŪTOR, oris, m. qui instituit, et edocet. *Lampr. Commod.* 1. Qui in aula institutores habentur. ¶ Item qui aliquid instituit, et facit. *Tert. Spectac.* 2. Multum interest inter institutorem, et interpolatorem. *Ammian.* 14, 8. Institutores veteres urbium.

INSTĬTŪTUM, i, n. προαίρεσις, σκοπὸς, scopus, propositum, inceptum. [**Cic. Hortens. fr.* ejus omne institutum voluntatemque omnem successio prospera consecuta est: laudat h. l. *Schütz.* in *cl. Cic.* — Tum praecipue dicitur de argumento, quod sibi aliquis in libro tractandum sumpsit.] *Cic. Top.* 6. Sed ad hujus libri institutum illa nihil pertinent. [**Adde Inv.* 2, 54. Quod ut demonstretur, neque ad hoc nostrum institutum pertinet, et a brevitate praecipiendi remotum est.] ¶ Sumitur etiam pro more, seu certa quadam vitae ratione ad mores spectante, ἔθος. *Cic. Att.* 4, 18. Me nunc oblitum consuetudinis et instituti mei, rarius ad te scribere. *Id. Coel.* 20. Si qua mulier sit vita institutoque meretritio. *Caes.* ad *Oppium post. ep.* 8. l. 9. *ad Att.* Meo instituto usus sum, et eum statim missum feci. *Cic. Fin.* 4, 15. Institutum vitae capere. [**Adde Fam.* 2, 13.] ¶ Et speciatim dicitur de publicis moribus consilio et ratione sumptis, et civili disciplina, quae litteris non mandatur, sed observatur communi opinione bonorum virorum per quandam consuetudinem. Unde *De institutis externis* titulus est ap. *Val. Max.* 2, 6., id est, de moribus usu et consuetudine receptis. *Cic. Brut.* 77. Sed bene juris publici leges et instituta cognoverat. *Id. Agr.* 2, 1. Est hoc in more positum institutoque majorum. *Id. Div. Verr.* 2. Adductus sum consuetudine institutoque majorum, ut onus hoc suscipiendum putarem. [**V. Schütz. cl. Cic.*] *Nep. Ages.* 4. Institutis patriae parere. [**Laudat Brem.* h. l. ad *Nep. praef.* 3. ubi discrimen inter *leges* et *instituta* hoc ponit, ut, qui illas laeserit, poenam luat; haec qui neglexerit, ludibrium, irrisionem patiatur.] ¶ Item institutio, doctrina. *Cic. Off.* 1, 1. Abundare praeceptis institutisque philosophiae. [**Instituta philosophiae* sunt exercitia in philosophia tractanda, explicanda aliisque tradenda. *Beier.*] *Quint.* 1, 1. Optimis institutis mentem infantium informare. ¶ Item conventio, pactum. *Liv.* 6, 10. *f.* Cur per eos annos militem ex instituto non dedissent.

INSTĬTŪTUS, a, um, part. ab *instituo:* in aliquo loco statutus, positus, plantatus, excitatus. *Caes. B. G.* 5, 50. Institutas turres, testudines, munitionesque hostium admiratur. *Suet. Galb.* 1. Arborem ab ipso institutam elanguisse. ¶ Item inceptus. *Caes. B. C.* 1, 83. Munitiones institutas Caesar parat perficere. *Hor. Od.* 3, 27, 5. Rumpit et serpens iter institutum. *Cic. Fam.* 5, 12. Quantis oneribus premerere susceptarum rerum, et jam institutarum. *Quint. ad Tryphon.* Institutum opus. *Id.* 1, 5. *med.* Institutum ordinem sequi. ¶ Item eruditus, doctus. *Cic. Brut.* 47. Graecis doctrinis institutus. ¶ Item declaratus, factus. *Plin.* 7, 36, 36. Heres bonis omnibus institutus. ¶ Item inventus, inductus, in more positus. *Plin.* 29, 1, 8. Luctatus, ceromata valetudinis causa instituta. *Id.* 9, 23, 39. Mulcta instituta alicui, *h. e.* statuta, imposita, inflicta.

INSTO, as, institi, atum, n. 1. ἐνίστημι, in vel super aliqua re sto, insisto. *Virg. A.* 11, 529. instare jugis, et grandia volvere saxa. *Lucr.* 1, 65. Horribili super aspectu mortalibus instans. *Lucan.* 8, 177. instabit summis minor Ursa ceruchis. *Suet. Tib.* 72. *extr.* Instans in medio triclinio, adstante lictore, singulos valere dicentes appellavit. ... *purn. Ecl.* 4, 121. Jamque palam presso magi magis instat aratro, *h. e.* innititur, stat supe premit, ut altius tellurem sulcet. ¶ Item vici esse, imminere. *Caes. B. C.* 2, 43. Ut alii c rent, cum legionibus instare Varum, jamque se verem venientum cernere. *Cic. Cat.* 2, 5. Qu ego confido impendere fatum aliquod, et po jamdiu debitas aut instare jam plane, aut certe appropinquare. *Id. Pis.* 27. Instant apparatis magnificentissimique ludi. *Id. Att.* 13, 23. illi iter instaret et subitum, et longum. *Sall.* 58. Optimum factu ratus, noctem, quae insta ante capere. *Ter. Ad.* 3, 2, 9. Partus inst prope. *Brut.* ad *Cic. Fam.* 11, 20. Tibi ab ii stat periculum. [**Liv.* 35, 22. Quando nihil Antiocho instaret.] ¶ Hoc sensu in praeteritis tam saepe invenitur. *Ov. Met.* 9, 768. dilat tempora taedae Institerant, unusque dies resta *Id. Fast.* 1, 315. Institerint Nonae, etc. ¶ accusativo vi praeposit. quae inest in ipso ve *Pl. Poen.* 4, 2, 96. Tantum eum instat exitii Item urgere, insistere, premere. *Cic. Verr.* 2 27. Caedere januam saxis, instare ferro. *Liv.* 36. Diversique integri atque intacti abiissent cedenti instaturum alterum, timuissent. [**F Strat.* 2, 6. Fugientibus instaturos victores. *B Caes. B. C.* 3, 46. Audacius nostros premer instare coeperunt; et *ib.* 1, 80. *extr.* Instabat ag Caesaris, atque universum imminebat. *Pl. C a.* 3. *v.* 6. Si me instabunt, ad praetorem s ram. Al. leg. *mi.* [**Nep. Epam.* 9, 1. Quum instructa audacius instaret hostes; ubi v. *Br* ¶ Translate. *Cic. Att.* 13, 32. Quamobrem, facis, urge, insta, perfice. *Id. Font.* 1. Inse ultro, atque insto accusatori, judices; inse inquam, et flagito testes. *Ter. Andr.* 1, 1, ego illud sedulo Negare factum: ille instat fac *h. e.* contendit factum esse. [**Cf. Ruhnk.* ad l ¶ Quod instat, quod imminet, et praesentem stulat curam. *Cic. Inv.* 2, 11. *extr.* Quare, factis omissis, illud quod instet, agi opor *Virg. Ecl.* 9, 66. Desine plura puer, et quod instat, agamus. ¶ *Instare alicui rei* est urg sedulam dare operam sine intermissione. *Tac.* 18. Non ignarus instandum famae, ac prout ma cessissent, fore universa. Et cum accusa *Naev.* ap. *Non.* 3, 134. Instat mercaturam, sp rem faciet: frugi est homo. *Virg. A.* 8, 433. P alia Marti currumque, rotasque volucres Instab *h. e.* urgebant fabricando. Est enim sermo de clopibus Vulcani ministris. ¶ *Instare viam* es sistere, pergere. Translate. *Pl. Asin.* 1, 1, Estne hoc, ut dico, Libane? *Li.* rectam u stas viam! ¶ Pro flagitare. *Cic. Q. Fr.* 3 Nolo cum Pompejo pugnare: satis est, quod in de Milone. *Id. Att.* 3, 15. Quod profecto sua sponte, tum, te instante, faciet; et *Or.* 1, Cupienti atque instanti negare. *Liv.* 2, 4. cunt instando, ut, etc. ¶ Cum infinito. *Cic.* 2, 3, 59. *extr.* Instat Scandilius poscere recup tores. ¶ Cum conjunctivo, et *ut* particula. *Quint.* 10. Tibi instat Hortensius, ut eas in silium. *Pl. Cas.* 2, 5, 33. Uxor acriter tua stat, ne mihi detur. *Ter. Heaut.* 5, 1, 22. U instat, ut conficiantur nuptiae. ¶ Passive im sonaliter. *Liv.* 2, 44. *f.* Profecto, si inste suo milite vinci Romam posse. *Tac. A.* 3, 21. instaretur, cedens: ac rursum in terga reme ¶ Multa quae efferuntur in praeteritis, ad in commode reduci possunt, cum quo id tempus c mune habet.

INSTRĂGŬLUM, i, n. στρῶμα, stragulum. *R. R.* 10. et 11. *extr.* Culcitas quatuor, instra quatuor, pulvinos sex.

INSTRĀTUS, a, um, part. ab *insterno*, stra στρωτός. *Liv.* 34, 7. Et equus tuus speciosius stratus erit, quam uxor vestita? et *Virg. A.* 7, instratos ostro alipedes. *Suet. Aug.* 73. Ne quidem cubuisse ajunt, nisi humili, et modice strato. *Gell.* 20, 1. *med.* Arcera instrata v mentis. *Lucr.* 5, 985. instrata cubilia fronde. *V G.* 2, 230. instrato saxa cubili, *h. e.* cubili inst saxis; hypallage. ¶ Absolute *instratum* est v stragula, στρῶμα. *Ulp. Dig.* 50, 16, 45. Inst omne vestimentum contineri, quod injiciatur, beo ait. (*Torrent.* habet *in stratum* divisim: q verius videtur.) *Cato R. R.* 10. Sirpeas sterc rias tres, semuncias tres, instrata asinis tria. [**Variantur in codd. instratus* et *instructus.* *Burm.* ad *Virg. A.* 7, 277.]

INSTRĒNŬĒ, adv. non strenue. *Just.* 17, 2. eo bello Lysimachus non instrenue moriens.

INSTRĒNŬUS, a, um, adj. ῥάθυμος, imbe timidus, piger, ad res gerendas minime promp *Pl. Most.* 1, 2, 23. Atque ubi illo immigrat quam homo, indiligens, cum pigra familia, mundus, instrenuus, etc. *Ter. Heaut.* 1, 1, Tamen animi est pudentis signum, et non ins nui. [**Suet. Vesp.* 4. Quum exercitu amplior non instrenuo duce — opus esset.]

INSTRĔPĬTO, as, n. 1. frequent. ab instr

enant. carm. 3, 9, 26. Floribus instrepitans *(apis)* plite mella rapit.
INSTRĔPO, is, epui, epitum, n. 3. ἐμβομβέω, em ac strepo, cum quadam tamen intensione soni vi praepositionis accedentis, ut sit gravem stre- tum et sonum emittere. *Virg. G.* 3, 172. Post lido nitens sub pondere faginus axis Instrepat. *Hom. Il. E.* 838. μέγα δ' ἔβραχε φήγινος ἄξων.] *Liv.* 43. *f.* Unde si quid instrepat terroris, etc. Al. *g. increpet. Claud. Cons. Mall. Theod.* 222. nec ntibus unquam Instrepis horrendum, *h. e.* infren- s. ¶ Cum accusativo more Graecorum. *Appul. et.* 2. Sic ille senior lamentabiles questus sin- ltim instrepebat.
INSTRICTUS, a, um, part. ab *instringo*, idem od strictus, aut valde strictus. *Appul. Met.* 9. ralibus amiculis instrictus atque obditus. ¶ em perstrictus. *Id. ib.* 8. Dolore pellicatus uxor us instricta.
INSTRĪDENS, entis, adj. idem quod stridens, l in aliquo loco stridens. *Sil.* 14, 435. Fax ni- re gravi foedavit comminus auras Ambusto in- ridens pelago.
INSTRINGO, is, inxi, inctum, a. 3. idem quod ringo, aut valde stringo. *Quint. decl.* 5, 16. Ja- t inter vincula, quibus instringat adhuc recentem rata captivum. ¶ Tribuitur etiam *Catullo* 76, 11. uin te animo obfirmas, teque instringisque, re- ucisque. Alii melius leg. *teque istinc usque reducis.*
INSTRUCTĒ, adv. cum apparatu, aut ordine. *iv.* 1, 35. Ludos opulentius instructiusque, quam riores reges, fecit. *Appul. Apol.* Instructius ac- sare.
INSTRUCTĬLIS, e, adj. non structilis, ut In- ructilis anima, *Tert. Anim.* 14.
INSTRUCTĬO, onis, f. κατασκευή, actus instruen- , aedificatio. *Trajan.* ad *Plin. ep.* 10, 35. Si structio novi balinei oneratura vires Prusensium n est. *Vitr.* 5, 9. *med.* Tubulorum instructio cloacas, *h. e.* immissio in parietibus cloacarum, in ipsas cloacas inclinatio. ¶ Item praeparatio, spositio, ordinatio. *Cic. Caec.* 15. Saepe cla- ore ipso militum, aut instructione aspectuque si- orum magnas copias pulsas esse audivimus. ¶ em institutio. *Arnob.* 5, 167. Illam *(historiam)* otidie perlegi, et futuri temporis pro instructione r ordinem succedentium tradi.
INSTRUCTOR, oris, m. κατασκευαστής, qui in- ruit et apparat. *Cic. in Sen.* 6. *f.* Si sunt con- tores instructoresque convivii.
INSTRUCTŪRA, ae, f. instructio et dispositio iei. *Front. Strat.* 2, 3. *med.* Quadrigae exter- tae clamore turbaverunt Macedonum instructu- m. ¶ [Item verborum structura. *Front. ad M. aes.* 2. (ed. *A. Maio*) *ep.* 1. Ut in compositionis structura aeque mollitia sit delictum, quam in ntentiis impudentia. *F.*]
INSTRUCTUS, a, um, part. ab *instruo:* ordina- s, dispositus, in re militari. *Liv.* 4, 18. Exer- tus ita stetit instructus, ut dextrum cornu Ve- ntes, sinistrum Falisci tenerent. *Caes. B. G.* 1, . Instructa acies. *Sall. Cat.* 62. Instructi ordi- s. *Virg. A.* 11, 449. Instructos acie descendere eucros. ¶ Translate. *Ter. Ph.* 2, 2, 7. Cedo nem: jam instructa sunt mihi in corde consilia nnia. *Cic. Leg.* 1, 13. *extr.* Res satis scite in- ructae et compositae. [*Ita in rebus oratoriis, o apte disposito, et collocato dicitur. *Gell. praef.* 12. parum instructa, i. e. quae nullo ordine dis- sita sunt.] ¶ Item κατασκευασθεὶς, ornatus, pa- tus, munitus. *Cic. N. D.* 2, 37. Domicilia or- ta signis atque picturis, instructaque rebus iis nnibus, quibus abundant ii, qui beati putantur. *l. Verr.* 2, 2, 34. Domum exornatam et instru- am iste reddiderat nudam et inanem. [*Cf. *Nep. ges.* 7, 4. ibique *Brem.*] et *ib.* 2, 5, 51. Instru- ae ornataeque naves. *Id. Manil.* 8. Mithridatis piae omnibus rebus ornatae atque instructae. *Id. hil.* 10, 4. Graecia copiis non solum instructa, d etiam ornata. *Id. Fam.* 15, 1. Nos quemad- odum instructos, et quibus praesidiis munitos ad uti belli opinionem miseritis, non estis ignari. *v. Met.* 4, 762. convivia pulcro instructa paratu. *ic. Verr.* 2, 4, 27. Omnibus rebus instructum et ratum convivium. *Virg. A.* 12, 124. Haud se- s instructi ferro, quam si aspera Martis Pugna cet. *Ov. Met.* 11, 167. Fides instructa gemmis dentibus Indis. ¶ [**Praeditus*, i. q. prae ceteris tus s. donatus, praestantiam et splendorem spe- at; *instructus* et *exstructus* bonitatem et utili- tem; ita quidem ut hoc absolute signif. id, quod t ab omni parte paratum, passivo proprie sensu: ud in utramque partem et active et passive po- tur de eo, quod certo quodam tempore ad cer- m finem apte praeparatum videmus. *Ornatus* rumque et *praeditum* et *instructum* continet, tam- e signif. eximiam alicujus rei utilitatem, quae de- is loco haberi queat. *Doederl.* 3, 260.] ¶ De *structo fundo* V. INSTRUMENTUM. ¶ Saepe fertur ad animum. *Cic. Or.* 5. *f.* Ad permo- ndos et convertendos animos instructi et parati. *l. Fin.* 2, 17. *f.* Instructus ad mortem conte- nendam, ad exilium, ad dolorem etiam. *Id. Or.* 3, 8. *extr.* Ut unus ad dicendum instructissimus a natura esse videatur; et *ib.* 1, 58. *med.* Satis in- structi in jure civili; et 16. *extr.* Omnibus ingenuis artibus instructus. *Ov. Met.* 15, 479. Talibus at- que aliis instructo pectore dictis. *Just.* 20, 4. Py- thagoras instructus legibus Minois, et Lycurgi. *Liv.* 34, 61. Aristonem instructum mandatis ab Annibale venisse. *Cic. Brut.* 43. *extr.* Nisi qui a philosophia, a jure civili, ab historia esset instru- ctior. ¶ In malam partem. *Id. Vat.* 1. *f.* Accu- satores instructi et subornati. *Virg. A.* 2, 152. dolis instructus et arte Pelasga. *Ter. Heaut.* 3, 1, 41. Instructa pulcre ad perniciem. *Hor. Ep.* 1, 18, 25. Vitiis instructior.
INSTRUCTUS, us, m. apparatus, copia, orna- tus. *Cic. Or.* 3, 6. Oratio, quocumque ingredi- tur, eodem est instructu ornatuque comitata. [*Gr. κατασκευή.] *Appul. Met.* 11. Instructum teletae comparo. V. TELETA.
INSTRŪMENTUM, i, n. ἐργαλεῖον, τὰ σκεύη, co- pia et apparatus earum rerum, sine quibus tueri, aut exercere quippiam non licet, supellex. *Cic. Verr.* 2, 4, 44. Hostium spolia, monumenta im- peratorum, decora atque ornamenta fanorum post- hac, his praeclaris nominibus amissis, in instru- mento ac supellectili C. Verris numerabuntur. *Id. Dom.* 24. In fundum vicini consulis non modo in- strumentum aut ornamenta villae, sed etiam arbo- res transferebantur. *Suet. Aug.* 71. Cum nihil sibi praeter unum murrhinum calicem, ex instrumen- to regio retinuerit. *Caes. B. G.* 6, 30. Omni mi- litari instrumento, quod circum se habebat, ere- pto. *Cic. Verr.* 2, 3, 21. Cum arationes magnas conductas haberet, easque magna impensa, magno instrumento tueretur. *Colum.* 4, 3. Liberos avare nutrire, nec disciplinis, aut ceteris corporis in- strumentis excolere *Cato R. R.* 1. Villa instru- menti magni ne siet. Idem *ib.* 10. et 11. et *Pall.* 1, 43. instrumentum rusticum enumerant: quod *Varr. R. R.* 1, 17. ex quorumdam sententia in tria genera dividit, *vocale*, in quo sunt servi; *semivo- cale*, in quo sunt boves; *mutum*, in quo sunt plau- stra: ex aliorum in duo, homines scilicet, et ad- minicula hominum. *Suet. Caes.* 37. Primum trium- phum egit Gallicum, sequentem Alexandrinum, de- inde Ponticum, diverso quemque apparatu et in- strumento. *Plin. ep.* 3, 19. Instrumentum venato- rium. *Mart. Dig.* 33, 2, 17. piscatorium et bal- nearium. *Hor. Sat.* 1, 3, 131. artis. Sic *Ov. Met.* 3, 697. crudelia jussae Instrumenta necis, ferrum- que, ignisque parantur. *Plin.* 7, 50, 51. Cibo- rum instrumenta, h. e. omnia membra, per quae cibus conficitur. ¶ Fabrilium instrumentorum fi- guras habes ap. *Grut.* 644, 1. et 2. ¶ In *Dig.* ti- tulus est 7. l. 33. qui *De instructo, vel instrumento legato* inscribitur: ubi *instructo* subintelligitur *fun- do: instrumentum* itidem ad fundum pertinet. Por- ro haec duo ita differunt, nt si *fundus cum instru- mento* legatus sit, omnia instrumenta, quae ad fundi culturam pertinent, legato contineantur: si vero *fundus instructus*, non tantum agri instru- mentum, sed et proprium suum instrumentum do- minus legasse videtur: quae sunt verba *Ulpiani* in *Dig.* 33, 7, 12. §. 27. Quare *instructo legato* et supellex continebitur, quae illic fuit usus ipsius domini gratia, et vestis non solum stragula, sed et qua uti solebat: mensae quoque eboreae, item vitrea, et aurum, et argentum, vina quoque etc. ¶ Pro ornamento simpliciter. *Ov. Trist.* 1, 1, 9. Felices ornent haec instrumenta libellos ¶ Pro vestitu et cultu. *Id. Met.* 14, 766. in juvenem re- diit, et anilia demit Instrumenta sibi. ¶ [*Instru- mentum tricliniorum* in *Inscr.* ap. *Grut.* 215, 2. est omne vasorum genus, quo in tricliniis veteres ute- bantur, ut *Instrumentum cocinatorium* ap. *Ulp. Dig.* 34, 2, 9. §. 12. quo in culinis. *F.*] ¶ *Instrumen- ta litis* sunt ea, quibus causa instruitur, et pro- bationibus firmatur, et speciatim tabulae, chiro- grapha. *Quint.* 12, 8. *med.* Opus est intueri omne litis instrumentum: quod videre non est satis, per- legendum est. *Modest. Dig.* 2, 14, 35. Instru- mentum divisionis. *Paul. ib.* 24, 3, 49. et 26, 7, 42. dotis. *Scaev. ib.* 24, 1, 58. emptionis. ¶ [Et- iam acta publica *instrumenta* dicuntur. *Suet. Cal.* 9. Ego in Actis Antii editum (*Cajum*) invenio: et *mox:* Sequenda est igitur, quae sola restat, pu- blici instrumenti auctoritas. *F.*] ¶ *Instrumen- tum imperii* dicitur tabularium publicum in Capi- tolio: ubi senatusconsulta et plebiscita servaban- tur. *Suet. Vesp.* 8. Aerariarum tabularum tria millia, quae simul conflagraverant, restituenda su- scepit, undique investigatis exemplaribus; instru- mentum imperii pulcherrimum ac vetustissimum, quo continebantur paene ab exordio Urbis senatus- consulta, plebiscita de societate, et foedere, ac privilegio, cuicumque concessis. ¶ [Hinc inter officia domus Augustae fuit servus *ab instrumentis*, qui scilicet eorum conficiendorum curam habebat. *Inscr.* ap. *Grut.* 586, 2. Valentinus, qui et Poti- nianus Aug. N. vern. libr. ab instrum. Alia ap. *Mur.* 913, 2. Phrygio Augg. NN. ab instrumen- tis. *F.*] ¶ Translate. *Cic. Or.* 1, 36. In ora- toris instrumento tam lautam supellectilem nun- quam videram; et *ib.* 2, 34. Hoc instrumentum causarum et generum universorum in forum deferre debemus. [*Cf. *Ernest. Lex. technol. lat. rhet.* p. 220.] *Tac. H.* 4, 7. Nullum majus boni imperii instrumentum, quam bonos amicos. ¶ Itaque commode sic dicitur omne subsidium ac praesidium ad aliquid agendum. *Cic. Leg.* 1, 22. *f.* Quanta instrumenta habeat ad obtinendam adipiscendam- que sapientiam. *Id. Cat.* 2, 5. Industriae subsidia, atque instrumenta virtutis in libidine audaciaque consumere. *Id. Brut.* 97. Eloquentiam locupletare graviorum artium instrumento. *Plin.* 13, 15, 30. Vitae nitidioris instrumenta. *Quint.* 12, 11. *med.* Quod instrumentum dicendi M. Tullio defuit? [**Hülfsmittel und nothwendige Hülfswissenschaften zum Studium der Beredtsamkeit.* Nempe exposuit auctor de iis, quae ad informandum et perficien- dum oratorem maxime essent necessaria. Adde *ib.* 12, 5. Cf. *Ernest. lex. technol. lat. rhet.* p. 220.] *Gell.* 18, 7. Utinam muti omnes homines esse- mus! minus improbitas instrumenti haberet. *Ju- stin.* 1, 1. Cum proxima quaeque victoria instru- mentum sequentis esset.
INSTRŬO, is, uxi, uctum, a. 3. κατασκευάζω, in aliquo loco struo, aedifico, construo, exstruo. *Nep. Them.* 6. Postquam audierunt, muros instrui, legatos Athenas miserunt. [**Brem.* ad h. l. docet, *instruere*, licet aedificandi notionem contineat, ma- xime ad comparandas res aedificationi necessarias referendum, eamque primam esse vocis significa- tionem.] *Plin.* 35, 14, 48. Ex terra parietes in- ferciuntur verius, quam instruuntur. *Tac. H.* 2, 22. Instruere aggerem. *Curt.* 9, 10. tuguria con- chis, et ceteris purgamentis maris. *Caes. B. C.* 2, 9. Ubi turris altitudo perducta est ad contabu- lationem, eam *(contabulationem)* in parietes instru- xerunt ita, ut capita tignorum extrema parte stru- ctura tegerentur, *h. e.* struendo immiserunt. [*Ra- rior quidem est haec cum praepos. *in* constructio; sed v. l. *Liv.* 8, 8. in. §. seq. adscriptum.] Sic *Vitr.* 5, 9. *med.* Instruere tubulos in parietibus. ¶ Item dispono, ordino, praesertim in re militari. *Pl. Amph.* 1, 1, 66. Nos nostras more nostro et modo instruximus legiones: item hostes contra suas instruunt. *Cic. Mur.* 9. et *Caes. B. G.* 1, 22. Copias in collem subducit, aciem instruit. *Sall. fr.* ap. *Arusian. Mess.* Antequam Sertorius instrue- ret pugnae suos. *Cic. Cat.* 2, 11. Instruite nunc contra has Catilinae copias vestra praesidia, ve- stros exercitus. [**Liv.* 8, 8. *in.* Postremo in plu- res ordines instruebantur.] ¶ Item compono, con- struo. *Cic. Brut.* 59. *extr.* Cum tardus in cogitan- do, tum instruendo dissipatus fuit. [*Gr. κατα- σκευάζειν et κατασκευή. V. *Ernest.* in *lex. Rhet. Lat.* p. 221.] *Colum.* 11, 2. *med.* His diebus commo- de instruuntur horti. ¶ Item colloco, struo, pa- ro, molior. *Cic. Cluent.* 66. *extr.* Instruere insidias in loco aliquo. *Liv.* 23, 35. Instruendae fraudi aliquanto intentior. *Id.* 6, 23. Locum insidiis in- struere, *h. e.* parare. Al. aliter leg. *Catull.* 21, 7. Insidias mihi instruens. ¶ Item apparo, adorno: de rebus necessariis prospicio. *Cic. Verr.* 2, 4, 5. Instruere domum; et 27. et parare convivium omni- bus rebus. *Ov. Met.* 8, 571. mensas epulis. *Ju- stin.* 6, 3. classem. *Liv.* 6, 5. agrum, *h. e.* cul- toribus, et instrumento rustico ornare. *Ov. Fast.* 2, 318. de Omphale: Cultibus Alciden instruit illa suis. *Colum.* 4, 3. navigia armamentis ministris- que. *Virg. A.* 8, 80. socios armis. *Justin.* 6, 6. *extr.* frumento et stipendio victorem. *Suet. Vesp.* 14. Filiam splendidissime maritavit, dotavit etiam et instruxit. Singularis est loquendi ratio in illo *Plauti Mil.* 4, 1, 35. Instruere mulieri aurum at- que ornamenta. Adde 4, 3, 7. [*Poterant et ista commemorari. *Cic. Agr.* 2, 33. Capra opportu- nissimam se nobis praebuit et ad bellum instruen- dum et ad exercitus ornandos. *Plin. Pan.* 75, 5. Non instruendum illis iter ad bonam famam, sed non deserendum.] ¶ *Instruere accusationem, li- tem*, etc. est tabulis, testibus, ceterisque ad agen- dum necessariis adornare ac munire. *Cic. Cluent.* 6. Hoc ipsum judicium, hoc periculum, illa accusatio, omnis testium copia, a matre initio est adornata, a ma- tre hoc tempore instruitur. *Plin. ep.* 10, 85. Ut longio- rem diem ad instruendam causam darem, petit. ¶ In- struere se, parare ad aliquid. *Cic. Verr.* 2, 4, 26. *extr.* Ne cui forte nimium negligens fuisse videatur, neque se satis, cum potestatem habuerit, instruxisse et ornasse: et 19. Ad judicium nondum se satis in- struxerat: et *Att.* 5, 6. Instruar etiam consiliis idoneis ad hoc negotium. *Ov. Met.* 13, 544. seque armat et instruit ira. ¶ Saepe significat docere, erudire. *Cic. Coel.* 30. Disciplinae et artes quibus instruimur ad hunc usum forensem, ad capessen- dam rempubl., ad honorem, gloriam, dignitatem. *Quint.* 4, 2. *med.* Protinus judex notitia rerum instruendus videtur. *Petr. Sat.* 140. Salubribus praeceptis juvenes instruere. *Plin. ep.* 10, 97. igno- rantiam alicujus. *Quint. prooem.* 1. *f.* aliquem scien- tia alicujus rei. *Ov. Met.* 6, 590. Deique Ritibus instruitur. ¶ [*Confund. *instruere* et *instituere*. V. hoc vocabulum in *f.* Adde *Cort.* ad *Lucan.* 4, 711.]

INSTŬDĬOSUS, a, um, adj. ἀφιλόπονος, non studiosus. *Appul. Apol.* Medicinae neque instudiosus, neque imperitus.

INSTŬPENS, entis, adj. idem ac stupens, aut valde stupens, stupidus, expers sensus. *Plin.* 28, 4, 7. Torporem sedari, quocumque membro instupente; si quis in sinum exspuat.

INSUĀSUM appellabant colorem similem luteo, qui fiebat ex fumoso stillicidio. *Festus.* V. SUASUM. *Pl. Truc.* 2, 2, 16. Quia tibi insuaso infecisti, propudiosa, pallulam. [Alii melius leg. *Quia tibin' suaso*, etc. *Gloss.* tamen *Phil.* Insuasum, εἶδος δοχαρίου κεκαπνισμένου. V. IMPLUVIATUS. *F.*]

INSUĀVIS, e, adj. non suavis, injucundus, tristis, asper, ἀηδής. *Colum.* 12, 51. *extr.* Oleum non insuavis odoris. *Vitr.* 8, 1. Aqua limosa et insuavis. *Plin.* 24, 16, 97. Herba cibo non insuavis. *Cic. Att.* 10, 4. Ipsius videmus vitam insuavem reddidisse. *Hor. Sat.* 1, 3, 84. paulum deliquit amicus, Quod nisi concedas, habeare insuavis. *Auct. ad Her.* 3, 12. Quid insuavius, quam clamor in exordio causae? *Gell.* 18, 11. Voces dictu profatuque ipso tetrae, aut insuaves. [*Cic. Or.* 47. Ipsum meridiem? credo quod erat insuavius; et 49. Versus insuavissima littera inquinatus. V. in A. *F.*]

INSUĀVĬTAS, atis, f. acerbitas, molestia. *Tert. Poen.* 10. Per insuavitatem medentur. *Gell.* 1, 21. Insolentia et insuavitas dictionis.

INSŬBER, ris, adj. ad Insubriam pertinens. Sed vox ipsa *Insubria* Latino adhuc auctore caret. *Cic. fr. Pis.* ap. *Ascon.* Insuber quidam fuit, idem mercator, et praeco, etc. *Liv.* 22, 6. Insuber eques. ℙ *Insubres, ium*, absolute populi sunt Galliae transpadanae, quorum urbes Mediolanum, Comum, Cremona, Laus Pompeja, Novaria, etc. *Liv.* 30, 18. In agro Insubrium Gallorum; et 21, 25. Boji, sollicitatis Insubribus, defecerunt. *Plin.* 3, 17, 21. Insubres Mediolanum condidere. [*Inscr.* ap. *Mur.* 712, 7. Vester ego, Insubres, jaceo hic sub marmore vester Laevinus. *F.*] ℙ *Insubris* pro *Insuber* quidam male leg. apud *Spartian. Julian.* 1. ℙ In genitivo plur. habet *brum*, et *brium*. *Plin.* 10, 29, 41. Immensa finitimo Insubrium tractu examina graeculorum. *Id.* 3, 17, 21. Interiere et Caturiges, insubrum exsules. In MSS. *Livii* 30, 18, et 32, 30. modo una, modo altera positio habetur.

INSŬBĬDE, adv. praecipitanter, priusquam subeat, aut veniat in mentem, quid faciamus, aut quid dicamus. Alii exponunt: invenuste, rustice. V. v. sq. *Macr. Sat.* 7, 14. Ipsam vero videndi naturam non insubide introspexit Epicurus. *Gell.* 1, 2. Multa atque immodica de philosophiae doctrinis intempestive atque insubide disserebat. Al. *insolite.*

INSŬBĬDUS, a, um, adj. improvidus, inconsideratus, cui non subit, quid agendum sit: vel a *subidus*, (q. v. v. s. 1.) ut praepositio *in* augeat vim significationis. Alii exponunt, invenustus, rusticus, truculentus, durus. *Gell.* 19, 9. Sed ne nos, idest nomen Latinum, tanquam profecto vastos quosdam et insubidos ἀναφροδισίας condemnetis; et 6, 1. Nihil est prorsus istis imperitius, nihil insubidius, qui opinantur, bona esse potuisse, si non essent ibidem mala; et 13, 20. Relato Virgilii versiculo *Urbis ne invisere, Caesar*, etc. subdit: Verte, et muta, ut *urbes* dicas, insubidius nescio quid facies, et pinguius. In duobus his posterioribus locis sunt qui legant *insipidius*. *Lampr. Commod.* 17. Fuit vultu insubido, ut ebriosi solent.

INSUBJECTUS, a, um, adj. non subjectus, nulli subditus. *Prud. Hamart.* 699. Insubjecte, potens, rerum arbiter. Al. melius leg. *In subjecta potens.*

*INSUBSIDIĀTUS, a, um, adj. *Vulg. Esdr.* 3, 9, 11. Non possumus insubsidiati stare. *B. A.*

*INSUBSTANTĪVUS, a, um, adj. *Interpr. Iren.* 1, 10. Pater, cujus pater nemo est, qui est inexcogitabilis et insubstantivus. *B. A.*

INSŬBTĪLIS, e, adj. non subtilis, crassus. Translate. *Papin. Dig.* 30, 1, 11. Julianus non insubtili ratione motus.

INSUBTĪLĬTER, adv. insubtili ratione. *Ulp. Dig.* 2, 14, 7. *med.* Quod non insubtiliter dici potest. Adde *ib.* 28, 5, 1. *f.*

INSŬBŬLO, as, a. 1. V. INSILIA, et v. sq.

[INSŬBŬLUM, i, n. ἀντίον, lignum teres, circa quod licia involvuntur; hinc porro factum est, ut apud Italos nunc *subbio* appelletur lignum illud, circa quod tela textoris involvitur. *Is. Or.* 19, 29. Insubulum textoris instrumentum, sic dictum, quod infra et supra sit, vel quia insubulatur. *Gloss. Phil.* Insubulum, et Insubulum, ἀντίον. V. INSILIA. *F.*]

INSUCCĀTUS, a, um, part. ab *insucco:* succo imbutus. *Colum.* 9, 13. Uvae passae austero vino insuccatae. *Id.* 7, 5. *med.* Lanae oleo atque vino insuccatae.

INSUCCO, as, avi, atum, a. 1. ἐμβάπτω, succo imbuo, tingo, immergo. *Colum.* 7, 4. Lana vino et oleo insuccanda.

INSŪDO, as, avi, atum, n. 1. ἐνιδρόω, idem quod sudo, aut valde sudo, vel in aliqua re sudo. *Cels.* 2, 2. Si corpus dormientis circa partes aliquas, contra consuetudinem, insudat. *Hor. Sat* 1, 4, 71. Nulla taberna meos habeat, neque pila libellos, Queis manus insudet vulgi.

[INSŪDUS, a, um, adj. idem ac sudus. *Gloss. Phil.* Insudus, ἄνυδρος, ἄβροχος. *F.*]

INSUĒFACTUS, a, um, adj. [*i. q. assuetus.] *Caes. B. G.* 4, 24. Paululum in aquam progressi equos insuefactos incitarent.

INSUESCO, is, evi, etum, n. 3. ἐθίζομαι, assuefio. *Ter. Adelph.* 1, 1, 30. Nam qui mentiri, aut fallere insuevit patrem, etc. *Tac. A.* 11, 29. Duas pellices, quarum is corpori insueverat. [*Plura laudat *Boettich.* in *Lex. Tac.* p. 279. Utitur etiam *Liv.* h. v. Ita 5, 6. Ad disciplinam certe militiae plurimum interat insuescere militem nostrum, non solum parata victoria frui; et *al. Lucr.* 4, 1270. Insuescat facile vir; et *ib.* 881. Insuerit quae res tantum oneris corporis nostri protrudere. *Sall. Jug.* 8. Neu quibus largiri insuesceret. *Cat.* 11, 6. Ibi primum insuevit exercitus populi Romani amare, potare etc.] ℙ Habet etiam accusativum et activam significationem. *Hor. Sat.* 1, 4, 105. Insuevit pater optimus hoc me, Ut fugerem, etc. [*Ita saepissime *assuescere, consuescere, desuescere.* V. *Bentl.* qui vv. ita conjungit: *insuevit me pater, ut hoc fugerem.* Quam recte *Heindf.* ut maxime contortam rationem refutavit, comprobata duplicis accusativi constructione, praeter analogiam vv. *docere* et *monere*, etiam Gr. consimili loquendi usu ἐθίζειν τινά τι, εἴθισμαι τοῦτο, coll. annotatione sua ad *Plat. Euthyd.* 11.] *Colum.* 6, 4. *f.* Maxime tamen habetur salutaris amurca, si tantundem aquae misceas, et ea pecus insuescas. Et passive. *Id.* 11, 3. Ubi coeperunt aliquod incrementum habere, sic insuesci debent, ut, etc.

INSUĒTĒ, adv. praeter consuetudinem. *Coel. Aurel. Tard.* 5, 3. Insuete immorari. *August. ep.* 3. Insuetius perscrutari.

INSUĒTŪDO, inis, f. ut Insuetudo cibi, *h. e.* cui quis non est assuetus. *Spart. Sever.* 16. Fluente quoque per insuetudinem cibi alvo militum.

INSUĒTUS, a, um, adj. ἀήθης, qui rei alicui non assuevit. *Cic. Att.* 2, 21. Tam acer in ferro, et tam insuetus contumeliae. *Caes. B. G.* 7, 30. *extr.* Homines insueti laboris; [*V. *Herz.* ad h. l.] et *ib.* 5, 6. Insuetus navigandi: et *B. C.* 3, 49. Insueti operum. *Nep. Dion.* 7. Insuetus male audiendi. *Liv.* 28, 18. Syphax barbarus insuetusque moribus Romanis. *Id.* 4, 31. Moesta civitas vinci insueta. *Id.* 31, 18. Insuetus vera audire. *Virg. A.* 10, 364. Arcadas insuetos acies inferre pedestres. *Liv.* 31, 35. Eques insuetus ad stabilem pugnam; et 41, 21. *f.* Insueti ad tale spectaculum. *Caes. B. C.* 1, 78. Corpora insueta ad onera portanda. [*Ov. Met.* 7, 119. et insuetum ferro proscindere campum: sc. quia Marti sacer, quem adeo aratro scindere nefas. *Tibull.* 1, 4, 48. Insuetae operi manus.] ℙ Item imperitus. *Auct. ad Her.* 4, 4. Videte, ne insueti rerum majorum videamini. ℙ Dicitur et de rebus ipsis, quibus non assuevimus, et insolitum significat. *Virg. Ecl.* 5, 56. insuetum miratur limen Olympi; et *ib.* 1, 50. Insueta pabula. *Id. A.* 6, 16. Insuetum iter. *Liv.* 3, 52. Insueta solitudo. [*et 28, 27. Insueti foetus, i. q. praeter naturales.] *Ov. Pont.* 3, 4, 49. reformidant insuetum lumina solem. *Suet. Dom.* 2. Poeticae studium tam insuetum antea sibi. [**Sil.* 5, 12. Insueta tubae monstravit murmura, i. e. incognita.] ℙ *Insueta* neutrum plurale, adverbii more. *Virg. A.* 8, 248. de Caco: Inclusumque cavo saxo, atque insueta rudentem. ℙ Idem est ac suetus, particip. ab *insuesco. Liv.* 24, 48. Ita majores suos bella gessisse, ita se a pueris insuetos.

INSUFFĬCĬENS, entis, adj. qui non est satis idoneus ad aliquid faciendum. *Tert. adv. Hermog.* 15. Nisi si insufficiens fuit divina virtus omnibus producendis.

INSUFFĬCĬENTĬĂ, ae, f. *Tert. ad Uxor.* 1, 4. Concupiscentia causas habet gloriam, cupiditatem, ambitionem, insufficientiam.

[INSUFFLĀTĬO, onis, f. actus insufflandi. *Coel. Aurel. Tard.* 1, 4. Aceti insufflatio naribus. *F.*]

INSUFFLO, as, a. 1. intro sufflo, inflo. *Prud.* περὶ στεφ. 10, 920. Insufflat, ipsos cum videret daemonas. *Tert. Resurr. carn.* 5. Et finxit Deus hominem, limum de terra: et insufflavit in faciem ejus flatum vitae. *Veg. Vetr.* 2, 21. Per fistulam os plenum vino insufflet.

INSŬLĂ, ae, f. νῆσος, terra in medio mari, undique aquis cincta: quasi *in salo*, ut *Festo* placet. Alii alias origines comminiscuntur. *Cic. Fam.* 15, 16. Si insulam Britanniam coepero cogitare. *Id. Manil.* 11. *extr.* Quam multas existimatis insulas esse desertas? *Virg. A.* 3, 210. Strophades Grajo stant nomine dictae Insulae Ionio in magno; et 386. Aeaeaeque insula Circes. ℙ Item terra seu locus flumine, aut lacu clausus. *Cic. Mil.* 27. Ut insulam in lacu Prilio venderet. *Liv.* 2, 5. Insulam inde paulatim, et aliis, quae temere fert flumen, eodem invectis factam. ℙ De poena relegationis in insulam V. DEPORTO. ℙ A similitudine *insulae* dicuntur domus urbanae, quae non jungu[ntur] communibus parietibus cum vicinis, circuit[u]que publico, aut privato cinguntur, ut *Festus* d[o]cet, ita ut eae via, tanquam insulae mari, cinct[ae] essent. *Donat.* ad *Ter. Ad.* 4, 2, 39. Domos v[el] portus, vel insulas veteres dixerunt. *Cic. Off.* [3,] 16. Claudius proscripsit insulam, vendidit. ℙ H[u]jusmodi insulae plura saepe coenacula, et cubicu[la] habebant, quae pluribus familiis locabantur, fere pauperiorum. Quare *insula* in *Gloss. Philo[x.]* dicitur συνοικία, *h. e.* plurium simul habitatio. *Se[n.] Ira* 3, 35. *extr.* Parietes insularum exesi, ruino[si,] inaequales; et *Ben.* 6, 15. *f.* Agentem ex imo [...] mas insulam incredibili arte suspendere. *Mart.* [...] 37. Ex insulis fundisque tricies soldum, Ex peco[re] redeunt ter ducena Parmensi. *Suet. Caes.* 41. [...] censum populi nec more, nec loco solito, sed v[i]catim per dominos insularum egit. ℙ Hinc lic[et] aliud discrimen colligere inter domum, et insula[m,] ut illa sit, in qua una familia habitat, quod fe[re] ditiores faciunt (sive aliis aedibus juncta sit, si[ve] insulae modo separata); haec, in qua plures, [et] pauperiores: sive itidem aliis aedificiis cohaere[at] sive ab aliis disjungatur. *Tac. A.* 6, 45. Exsol[u]tis domuum, et insularum pretiis. *Suet. Ner.* [...] Formam aedificiorum urbis novam excogitavit: [...] ut ante insulas, ac domos porticus essent, de q[uo]rum solariis incendia arcerentur; et 38. Tunc pr[ae]ter immensum numerum insularum, domus pris[co]rum ducum arserunt, hostilibus adhuc spoliis ad[or]natae; et 44. Inquilini privatarum aedium, atq[ue] insularum. ℙ Promiscue adhiberi haec duo vide[n]tur a *Capitol. Anton.* 9. Incendium, quod trece[n]tas quadraginta insulas, vel domos absumps[it.] [*Beier. ad *Cic. Off.* 3, 16, 66. ejusdem gene[ris] laudat ista: *Att.* 16, 1. Quos plus permutas[se] quam ad fructum insularum, id ille annus habe[at] in quem itineris sumptus accessit; et *Procul. Dig.* 8, 2, 13.] ℙ *Muratorius* p. 2125. *suar.* [...] *script.* cum animadvertisset, numerum insularu[m] in descriptione Urbis Romae esse 46602; domu[um] vero 1790, dubitare se scripsit, an eorum opi[nio] praeferenda sit, qui *insulas* fuisse putant aed[es] privatas, plerasque conducticias, parietibus tant[um] a vicinis divisas, quas Itali dicunt *affittanze:* [do]mos autem, quas iidem appellant *palazzi.* Fortas[se] haec ita componuntur, ut *Festus* recte et prop[rie] *insulas* definierit, ut posuimus: qui vero Urb[em] postea descripserunt, *insularum* nomine impropr[ie] et per synecdochen partes ipsarum appellaveri[nt] quae a singulis familiis incolebantur: unde in t[an]tum earum numerus excreverit. ℙ *Templa eti[am] *Insulas* dixere Ecclesiastici scriptores, quod [ab] aliis aedibus undique sejuncta essent. V. *Gons[alez] de Salas* ad *Petr.* p. 216. (*c.* 95.) *Is. Voss.* [ad] *Just.* 32, 2. item *Durant. Observ. de eccles. cath[ol.] rit.* V. et *Insularis* ad fi. *B. A.*

INSŬLĀNUS, i, m. insulae incola, νησιώτ[ης.] [*Cic. N. D.* 3, 18. Achillem Astypalaeenses in[su]lani sanctissime colunt. *F.*] *Pacat. Pan. Th[eo]dos.* 23. Cum pauci homines, et insulani toti[us] incendium continentis adolerent. ℙ [In *Gloss. P[hi]lox.* legitur *insulaneus.* ℙ *Insulana, ae,* f. [...] cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 1183, 4. Sulpicia [In]sulana. *F.*]

INSŬLĀRIS, e, adj. νησιωτικός, ad insulam p[er]tinens. *Auct. Priap.* 33. Ductor ferreus insular[is,] *h. e.* qui in insula ad metalla damnatus, ferrum [fa]cit. *Ammian.* 15, 11. Matrona, et Sequana, p[er] circum clausum ambitu insulari Parisiorum cast[el]lum, consociatim meantes; et 7. Insulari poe[na] multavit, *h. e.* deportatione in insulam. V. D[E]PORTO. ℙ *Insulares* ap. *Justin.* 32, 2. sunt [in]sularii, seu custodes templi, (nam et templa [in]*sulae* dicta sunt, quia sejuncta ab aedibus priva[to]rum) vel etiam inquilini, qui in conductis aedi[bus] templo adhaerentibus habitant.

INSŬLĀRĬUS, ii, m. servus, qui insulas, *h.* [*e.*] aedes conducticias custodit, et pensiones locat[o]rum exigit. *Pompon. Dig.* 7, 8, 16. Dominus p[ro]prietatis, etiam invito usufructuario, vel usuar[io,] fundum vel aedes per saltuarium, vel insulari[um] custodire poterit; et *ib.* 50, 16, 166. Insulari[i] urbanorum servorum numero est. *Impp. Sever.* [et] *Antonin.* ap. *Ulp. Dig.* 1, 15, 4. Insularios, [et] eos, qui negligenter ignes apud se habuerunt, p[ro]es fustibus et flagellis caedi jubere. *Inscr.* [ap.] *Grut.* 624, 10. M. Antonius Felix insularius. A[d.] ap. *Viscont. Monum. degli Scip. tab.* 6. *n.* 10. Flavius Augusti L. Daphnus praepositus insular[io]rum. Sic alia in *Memor. dell' Accad. Arch. Ro[m.]* *T.* 1. p. 173. Narcissus Ti. Claudii Imp. Lib. [su]pra insulas. In *Gloss. Philox.* Insularius, ἐνοικ[ιο]λόγος, *h. e.* exactor pretii pro habitatione. ℙ It[em] inquilinus, qui in conducta insula, seu aede [ha]bitat. *Petr. Sat.* 95. Interim coctores, insula[rii]que mulcant exclusum. *Inscr.* ap. *Mur.* 943, [...] Cerdo insularius.

INSŬLĀTUS, a, um, adj. in insulam redact[us.] *Appul. de Mundo:* Audivimus, terras, quae p[ri]us fuerint continentes, hospitibus atque advenis [flu]ctibus insulatas. *August. C. D.* 4, 2. eadem ver[ba] habet.

INSULCĀTĬO, onis, f. humi dispositio in mo-
n sulci. *Jul. Valer. res gest. Alex. M.* (ed. *A.*
nio) 1, 20. Omnia (*flumina*) vergentia juxtim
mare, sicuti nunc etiam ad memoriam veteris
ulcationis datur visere. *F.*]

[INSULCO, as, a. 1. in modum sulci humum
verto. *Not. Tir.* p. 155. Sulcat, insulcat. *F.*]

INSŬLENSIS, e, adj. insularis. *Solin.* 54. Ab
ulense, ut consequens est, ad continentem.

INSŬLŌSUS, a, um, adj. insulis abundans.
mian. 23, 6. Mare Persicum ex omni latere
ulosum, et celebre.

INSULSĒ, adv. ἀνοήτως, inepte, frigide, inaniter.
c. Att. 15, 4. Nescio quid ab eo litterularum,
me sibi restituerem: sane insulse, ut solet:
i forte, quae non ames, omnia videntur insulse
ri; et *ib.* 5, 10. Ita multa vel iracunde, vel
olenter, vel in omni genere stultitiae insulse,
rogantur et dicuntur, et tacentur quotidie. [*Or.
54. Nonnulli ridiculi homines hoc ipsum non
ulse interpretantur: *nicht uneben.*] *Gell.* 16, 12.
e hoc ipse Claudius, sive nescio qui alius ne-
lo effutivit, nihil potest dici insulsius; et 12, 2.
stea hoc etiam addidit insulsissime.

INSULSĬTAS, atis, f. ineptia, stultitia, ἐπαγι-
ρότης, ἀπειροκαλία. *Cic. Att.* 13, 29. In villa,
jus insulsitatem bene notam, video nihil, aut
uca mutata; et *Rabir. Post.* 13. Jam nostis in-
lsitatem Graecorum. *Id. Brut.* 82. Insulsitatem
insolentiam tanquam insaniam quandam oratio-
odit: sanitatem autem et integritatem, quasi
igionem et verecundiam oratoris, probat.

INSULSUS, a, um, adj. ἄναλος, non salsus, non
itus, insipidus, fatuus. *Colum.* 2, 9. *med.* Amur-
insulsa perfundunt sulcos. *Hieron. ep.* 22. *n.* 40.
cibus insulsior fuerit, contristamur. *Cic. Att.*
, 31. *extr.* O gulam insulsam! *h. e.* quae insul-
appetit. ℙ Translate est ineptus, frigidus, in-
avis, absurdus. *Cic. Or.* 2, 64. Est etiam in
rbo positum non insulsum genus (*ridiculi*) ex
, cum ad verbum, non ad sententiam rem ac-
ere videare. *Id. Fam.* 9, 16. *med.* Incidunt in
rmone vario multa, quae fortasse illis, cum di-
, nec illitterata, nec insulsa esse videantur. *Id.*
el. 29. Adolescens non tam insulsus, quam non
recundus. *Id. Tusc.* 1, 8. Mihi videris Epichar-
, acuti, nec insulsi hominis, ut Siculi, senten-
m sequi. *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 24. *f.* Insulsa
lagitatio. *Ter. Eun.* 5, 8, 49. Fatuus, insulsus,
rdus. *Catull.* 17, 12. Insulsissimus est homo,
c sapit pueri instar bimuli. *Prud. in Symmach.*
213. insulsus usus, *h. e.* stulta consuetudo, in-
tus mos.

INSULTĀBUNDUS, a, um, adj. valde insultans.
gust. ep. 86. *ad Casulan.* In temulenta convivia,
nequissimas ebrietates insultabundus invehitur.

INSULTĀTĬO, onis, f. actus insultandi. *Solin.*
med. Adeo proceri, ut elephantos, velut equos,
cillima insultatione transiliant. ℙ Translate est
solens jactatio in re, de qua nihil amplius dubi-
mus. *Quint.* 8, 5. *med.* Et addita in clausula
, epiphonematis modo, non tam probatio, quam
trema quasi insultatio. ℙ Item irrisio alienae
lamitatis cum superbia, et contemptu. *Flor.* 4,
med. Nihil insultatione Barbarorum intoleran-
s.

INSULTĀTŌRĬĒ, adv. insultando. *Sidon. ep.*
7. Libere queror, non insultatorie.

INSULTĀTŌRĬUS, a, um, adj. ad insultandum,
irridendum inserviens, ut Insultatorium verbum,
Tert. adv. Marc. 5, 10. *extr.*

[INSULTĀTRIX, icis, f. quae insultat. *Hieron.*
Isaj. 5, 23, 1. Tyrus inimica, et insultatrix
bversionis Jerusalem. *F.*]

INSULTO, as, avi, atum, n. 1. ἐπιπηδάω, in
iquam rem insilio, irruo, *Virg. G.* 3, 116. at-
e equitem docuere sub armis Insultare solo, et
essus glomerare superbos. *Id. A.* 7, 580. atto-
tae Baccho nemora avia matres Insultant thiasis,
e. saltant per nemora. *Enn.* ap. *Charis.* 2, 214.
venum coetus Bacchico insultans modo. *Virg.*
. 4, 10. neque oves, haedique petulci Floribus
sultent. *Id. A.* 11, 599. fremit aequore toto In-
ltans sonipes. *Hor. Od.* 3, 3, 40. Dum Priami
aridisque busto Insultet armentum. [*Prop.* 2,
, 20. Insultetque rogis, calcet et ossa mea. Gr.
ύμβῳ ἐπιθρώσκειν. *Hom. Il.* 4, 177.] *Ter. Eun.*
, 2, 54. Nae tu istas (*fores*) faxo, calcibus sae-
insultabis frustra. ℙ Translate est, ex confi-
ntia, aut superbia, et contemptu quippiam cal-
re, et tanquam victum premere. *Ov. Met.* 1,
3. quaeque diu steterant in montibus altis, Flu-
ibus ignotis insultavere carinae. [*Ex veterum
pinione, quasi insolentia sit navigare. Ita *Hor.*
d. 1, 3, 24. Impiae non tangenda rates transi-
unt vada. *Tibull.* 1, 3, 37. Nondum caeruleus
nus contemserat undas. *Claud. R. P. praef.* 11.
auta vagus exsultat pelago. V. *Bentl.* ad *Hor.*
d. 1, 3, 22. In seq. loco sine insolentiae notione
situm est.] *Tac. A.* 2, 8. Batavi, dum insul-
nt aquis, artemque nandi ostentant, turbati, et
idam hausti sunt. ℙ Item irridere, dictis ag-
edi, alienae calamitati illudere, in alienum do-
lorem gaudere, insolenter se gerere, ludibrio ha-
bere. *Ov. Trist.* 2, 571. Insultare jacenti; et *ib.*
5, 8, 4. casibus alicujus. *Stat. Th.* 2, 18. malis,
rebusque aegrescere laetis. *Auct. ad Her.* 4, 39.
in alicujus miserias. *Cic. Verr.* 2, 5, 50. alicui in
calamitate. *Id. Mil.* 32. in rempublicam. *Prop.*
3, 4, 24. Si placet, insultet, Lygdame, morte
mea. *Tac. A.* 4, 59. *extr.* patientiam et segnitiam
cujuspiam. *Liv.* 2, 45. Quippe impune se insulta-
turos, etc. [*Plura v. in *Lex. Liv.* p. 347.] *Sall.*
fragm. ap. *Donat.* ad *Ter. l. c.* et *Serv* ad *A.* 9,
643. Multos ab adolescentia bonos insultaverat.
Lucil. ap. *Non.* 4, 262. Insultat miserum te quo-
que, Muti. ℙ [*De philosophis alios impugnan-
tibus. *Cic. N. D.* 2, 29. nominat Epicurum insul-
tantem in omnes sine acumine ullo, sine auctori-
tate, sine lepore.] ℙ *Insultare capiti alicujus* est
aliquem irrumare. *Suet. Caes.* 22. Proinde fre-
quenti curia jactaret, se insultaturum omnium ca-
pitibus. Hinc *Lact.* 6, 23. *med.* De istis loquor,
quorum teterrima libido, et exsecrabilis furor ne
capiti quidem parcit. V. ILLUDO.

INSULTŪRA, ae, f. actus insiliendi. *Pl. Mil.*
2, 3, 8. ne hodie Maximum in malum cruciatum-
que insiliamus. *Pa.* tu sali Solus; nam ego istam
insulturam et desulturam nihil moror.

[INSULTUS, us, m. insultatio. *Lact. carm. de
pass. Chr.* 30. Collige consilia, insidiasque, mei-
que nefandum Sanguinis innocui pretium, et simu-
lata clientis Oscula, et insultus, et saevae jurgia
turbae. *F.*]

INSUM, ines, inest, infui, anom. ἔνειμι, in ali-
qua re aut loco sum: ab *in*, et *sum.* *Lucr.* 3,
1094. Praeterea versamur ibidem, atque insumus
usque. *Val. Fl.* 5, 403. Jamque inerat populo,
mediaeque incognitus urbi. *Ov. Fast.* 4, 658. nec
digitis anulus ullus inest. *Id. Amor.* 1, 14, 32.
Comae insunt capiti. *Pl. Rud.* 5, 3, 3. Omnia ut
infuere, ita salva sistentur tibi. *Id. Amph. prol.*
144. Meo patri torulus inerit aureus sub petaso.
Id. Rud. 5, 2, 26. Nummi octingenti aurei in
marsupio infuerunt. ℙ [*Proprius hujus vocabuli
usus est, ubi de rebus internis, imprimis de animi
ingeniique virtutibus vel vitiis dicitur, quae insunt in
homine. Noster exempla perperam miscuerat, quo-
rum huc pertinent ista:] *Cic. N. D.* 1, 42. Super-
stitio in qua inest timor inanis Deorum; et 43.
Imagines divinitate praeditas inesse, in universitate
rerum. [*Ita legitur in optimis edd. negante qui-
dem ad h. l. *Heindf.* Ciceronem usquam *inesse*,
cum dativo conjunxisse, coll. satis magno loco-
rum numero, ex hoc ipso libro congestorum. Sed
dativus exhibetur. *Off.* 1, 42. Quibus artibus pru-
dentia major inest: ubi *Orell.* nullam lectionis va-
rietatem notat. Alius locus est. *Sen.* 21. ubi ta-
men *Orell.* leg. *tanta est stultitiae inconstantia at-
que perversitas*: non improb. *inest inconstantia stul-
titia.* V. *Zumpt. Gr. Lat.* §. 416. p. 351. *Cic. Fam.*
5, 15. *med.* Manere in vita, in qua nihil insit,
nisi propagatio miserrimi temporis.] *Plin.* 10, 36,
52. Columbis inest quidam gloriae intellectus. *Ov.*
Her. 17, 130. Tarda solet magnis rebus inesse fi-
des. *Sall. or. Cottae ad pop. f.* Multa cura sum
mo imperio inest. [*Adde *Cic. Off.* 1, 37, 13. Vi-
tium aliquod inesse in moribus. *Ter. Eun.* 1, 1,
14. In amore haec omnia insunt vitia. *Sall. Cat.*
20, 11. Cui virile ingenium inest; 23, 2. Huic
homini non minor veritas inerat; 58, 2. Quan-
ta audacia animo inest. Plura ejusdem generis
exempla e Tacito, qui semper c. dat. construit,
collegit *Boettich.* in *Lex. Tac.* p. 259. ℙ *Id. ib.*
recte discernit ea exempla, quae v. *inesse* abso-
lute, sed ita ut facile pronomen intelligatur, po-
situm referunt. *Sall. Cat.* Multus lepos inerat.
Jug. 64, 1. Inerat contemptor animus et super-
bia. *Cic. Phil.* 11, 1. Inest tamen aliquid, quod
reipublicae profuturum putem. *Liv.* 9, 16. Prae-
cipue pedum pernicitas inerat, quae cognomen et-
iam dedit (Papirio Cursori). *Tac. Agr.* 39. Inerat
conscientia derisui fuisse nuper falsum e Germa-
nia triumphum.]

INSŪMO, is, mpsi, mptum, a. 3. ἀναλίσκω, con-
sumo, impendo. *Cic. Att.* 5, 17. Sic in provincia
nos gerimus, quod ad abstinentiam attinet, ut nul-
lus teruntius insumatur in quemquam. *Id. Inv.* 2,
38. Quid sumptus in eam rem, aut laboris insum-
pserit. [*Plura Ciceronis exempla v. in *Schütz. cl.*
Cic. s. h. v.] *Gell.* 2, 24. *med.* Sestertios trice-
nos in coenam insumere. *Tac. A.* 2, 53. Paucos
dies insumpsit reficiendae classi. ℙ Translate est
ponere, adhibere. *Liv.* 10, 18. *extr.* Frustra ope-
ram insumere. *Tac. A.* 3, 44. Insumere operam
libellis accusatorum. *Auct. dial. de Or.* 29. Nec
in evolvenda antiquitate satis operae insumitur; et
ib. 9. Insumere vitam versibus. *Plin.* 9, 46, 70.
Omnis cura ad speculandum hoc malum insumitur.
ℙ Aliquando est sumere, assumere. *Stat. Th.* 12,
643. dignas insumite mentes Coeptibus; et *ib.* 2,
38. medium cava nubila montis Insumpsere latus,
h. e. sibi veluti sumpsere ad insidendum, immo-
randumque. *Tac. A.* 14, 44. Creditisne servum
interficiendi domini animum insumpsisse?

INSUMPTĬO, onis, f. actus insumendi, impensa.
Impp. Valent. et Valens Cod. Theod. 6, 24, 3. Ita
etiam sportularum diversa esse debebit insumptio.

[INSUMPTUM, i, n. impensa, id quod insum-
ptum est. *Not. Tir.* 68. Sumptus, insumptum. *F.*]

INSŬO, is, ui, utum, a. 3. ἐνράπτω, in aliqua
re suo, suendo includo, consuo, adsuo. *Varr. R.*
R. 2, 9. *f.* Cingulum cum clavulis capitatis, quae
intra capita insuitur pellis mollis, ne noceat collo
duritia ferri. *Colum.* 3, 15. Linea insuitur pur-
pura, vel alio conspicuo colore. *Plin.* 29, 5, 32.
Alii vermem adalligavere, aut intus caudae pilos
insuere vulneri. *Sen. Clem.* 1, 23. Insuere aliquem
culeo. [*Ov. Met.* 3, 312. Imperfectus adhuc in-
fans — Eripitur, patrioque tener — Insuitur fe-
mori.] *Cic. Q. Fr.* 1, 2, 2. Quoniam Smyrnae
duos Mysios insuisses in culeum. [*Adde *Rosc.*
Am. 25.] ℙ *Insuere* dicuntur, qui acu, et Phry-
gio opere vestes ornant. *Tert. Hab. mulier.* 1. Si
Milesii oves tonderent, et Seres arbores nerent, et
Tyrii tingerent, et Phryges insuerent, et Babylo-
nii intexerent. *Ov. A. Am.* 3, 131. insutum vesti-
bus aurum. ℙ Translate. *Liv.* 40, 51. Censores
opera ex pecunia attributa haec confecerunt: Le-
pidus molem ad Tarracinam: ingratum opus, quod
praedia habebat ibi, privatamque publicae rei im-
pensam insuerat, *h. e.* implicaverat, conjunxerat.
Alii leg. *imposuerat.*

INSŬPER, praeposit. ὑπὲρ, super, supra. Ad-
hibetur absolute. *Liv.* 22, 2. *med.* Cumulatis in
aquas sarcinis, insuper incumbebant. *Virg. A.* 3,
579. ingentemque insuper Aetnam Impositam. *Sall.*
Cat. 58. Eum muniunt undique parietes, atque in-
super camera, etc. *Lucr.* 6, 190. Aut ubi per
magnos montes cumulata videbis Insuper esse aliis
alia. ℙ Cum accusativo. *Cato R. R.* 18. Insuper
arbores, stipitesque trabem planam imponito. *Vitr.*
5, 12. Insuper eam exaequationem pila struatur.
Adde 10, 20. [*Cf. *Ruddim.* 2, 334.] ℙ Et cum
ablativo. *Id.* 5, 1. *f.* Supra eas trabes everga-
neae sunt collocatae: quibus insuper transtra cum
capreolis collocata sustinent culmen, etc.; et 10,
21. Erigebantur arrectaria duo, conjuncta capiti-
bus transversario tigno, quo insuper collocata erat
materies, etc. ℙ Pro desuper. *Lucan.* 3, 610.
Ausus Romanae Graja de puppe carinae Injectare
manum: sed eam gravis insuper ictus Amputat. ℙ
Est etiam προέτι, ad hoc, praeterea. [*Constat
sententia de synonymia vv. *insuper*, *ultro*, *prae-
terea.* Cf. *Arntzen.* ad *Plin. Pan.* 6, 4. *Drak.* ad
Liv. T. 4. p. 436. *Brem.* ad *Suet. Tib.* 11. *Ruhnk.*
ad *Ov. Her.* 14, 126. At discrimen est: *Praeterea*
pertinet ad id, quod implendo, perficiendo addi-
tur; *insuper* spectat novum aliquid, adjuncta no-
tione abundantiae; *ultro* ponitur de eo, quod an-
tecedentia ita superat, ut rationem eorum nullam
amplius habeas. *Doederl.* 3, 108.] *Pl. Amph.* 3,
2, 8. ego illum aut deseram, Aut satisfaciat mi-
hi, atque adjuret insuper, Nolle esse dicta, quae,
etc. *Id. Merc.* 4, 2, 1. Parumne est, quod amat,
Ni sumptuosus insuper etiam siet? *Ter. Ad.* 2, 2,
38 Etiam insuper defraudat? *Liv.* 3, 67. Si id
parum est, insuper poenas expetite. *Virg. A.* 2,
593. roseoque haec insuper addidit ore. *Id. ib.* 9,
273. Corpora, captivosque dabit, suaque omnibus
arma: Insuper his, campi quod rex habet ipse La-
tinus. Al. leg. *insuper id.* *Liv.* 23, 7. Haec pa-
cta: illa insuper, quam quae pacta erant, facinora
Campani ediderunt, *h. e.* ultra quam. Al. leg. *Alia
insuper, quam*, etc. [*Suet. Caes.* 66. Non negan-
do minuendove, sed insuper amplificando ementien
doque. Plura praebet *B. Crus.* in *cl. Suet.* p. 439.
Notandus etiam usus *Suet.*, quo part. *insuper* hac
significatione ponit anteced. participio. Ita *Tib.*
1. a Patribus in patricias cooptata, agrum insuper
trans Anienem etc. accepit; et *Claud.* 6. Legato
etiam prosecutus commendavit insuper exercitibus.]
ℙ *Insuper habere* est negligere, tanquam rem su-
pervacaneam, et non necessariam, nihili facere,
posthabere, non curare, contemnere. *Gell.* 1, 19.
Tarquinius eam constantiam confidentiamque non
insuper habendam intelligit; et 4, 1. *f.* Haec ego,
cum philosophiae me dedissem, non insuper tamen
habui discere. *Appul. Met.* 1. Hic est, qui, meis
amoribus insuper habitis, non solum me diffamat
probris, verum, etc. Adde *Papin. Dig.* 11, 7, 43.
[*Cf. *Duk. de Lat. Vett. Ict.* 413.] ℙ *Insuper* pro
de, V. in CACHINNO. ℙ Quidam malunt divisim
scribere *in super*, ut *ab usque*, *in ante*, *in coram:*
afferuntque illud *Pl. Merc.* 1, 2, 82. Neque quis-
quam hominem conspicatus est, donec in navi su-
per. Contendunt alii, junctim scribendam esse:
quibus ego libentius accessero. Neque enim quid-
quam *Plauti* locus conficere videtur.

INSŬPĔRĀBĬLIS, e, adj. [*Immutavimus exem-
plorum seri m, quam Noster summa imis miscens
perperam instituerat. Primum signif. id, in quod
ascendere, eniti, quod ingredi nemo potest. Huc
pertinent loca, quae in f. posita erant:] *Liv.* 21,
23. Alpium transitus; et 36. via. [*V. *Drakenb.*
ad ep. 30. ℙ Hinc i q. vinci, superari non potest,
Gr. ἀδάμαστος. Hanc significationem *Forc.* primo
loco posuerat, his laud. exemplis:] *Virg. A.* 4, 40.

genus insuperabile bello. *Sever. A.* 535. nil insuperabile ab igni. [*Adde *Ov. Met.* 12, 613. Aeacides, caput insuperabile bello. *Claud. B. Gild.* 459. Caput insuperabile rerum Aut ruet in vestris, aut stabit Roma lacertis. Huc referendus locus, quem Auctor infra posuerat:] *Plin. ep.* 2, 2. Insuperabilis valetudo, i. e. quae curari non potest. ¶ [*Dicitur de eo, quod evitari non potest.] *Ov. Met.* 15, 807. Insuperabile fatum.

INSŬPĔRĀBĬLĬTER, adv. *August. C. D.* 5, 8. Dei potestas insuperabiliter per cuncta porrigitur.

INSŬPĔRANS. V. INDUPERANS.

INSŬPĔRĀTUS, a, um, part. ab *insupero*, invictus. *Maximian. Gall.* 1, 33. tolerantia rerum Spernebat cunctas insuperata minas.

[INSŬPĔRO, as, avi, atum, n. 1. idem ac supero, q. v. v. *Jul. Valer. res gest. Alex. M.* (ed. *A. Maio*) 3, 3. Qua fortitudine ego princeps semper militiae, laborisque semper dux in proeliis insuperavi. *F.*]

INSURGO, is, rexi, rectum, n. 3. ἀνθίσταμαι, erigor, assurgo, tollor. *Tac. Germ.* 39. Si forte prolapsus, attolli, et insurgere haud licitum. *Virg. A.* 9, 33. nigro glomerari pulvere nubem Prospiciunt Teucri, ac tenebras insurgere campis; et *ib.* 11, 754. Arrectisque horret squamis, et sibilat ore, Arduus insurgens. [*Sil.* 2, 546. Sibilat, insurgens capiti, et turgentia circum Multus colla micat squalenti tergore serpens, i. e. caput erigens; et 16, 557. et crista nitenti insurgens cono, i. e. erecta.] *Val. Fl.* 5, 671. coeperat ardens Hic iterum alternis Mavors insurgere dictis. ¶ *Insurgere remis*, dicuntur nautae, cum vehementius remigant: tunc enim, ut totis viribus in remos incumbant, e transtris assurgere solent. *Virg. A.* 3, 560. et *ib.* 5, 189. *Val. Fl.* 2, 14. Vela legunt: remis insurgitur; et 1, 450. Insurgit transtris, et remo Nerea versat Canthus. ¶ Et qui incumbunt, dant operam, animum intendunt in aliquid. *Plin. Pan.* 66. Universos adhortatus es resumere libertatem, capessere imperii curas, invigilare publicis utilitatibus, et insurgere. [*Livin. Arnzen.* et *Gesn.* hoc dicendi genus e re nautica sumptum docent. *Gierig.* tamen et aliter explicari posse videtur: nempe quod otiosi, ignavi *sedere* dicantur, ex eo jam, qui animum sumant, seque operi alicui perpatrando accingant, imprimis libertati recuperandae, eos *assurgere*, *consurgere*, *exsurgere*, *insurgere* dici. V. quae laud. in hanc sententiam.] ¶ Et qui alterum aggreditur, aut ei resistit. *Val. Fl.* 4, 274. paulatim insurgere fesso Integer. *Hor. Epod.* 10, 7. Insurgat Aquilo, quantus altis montibus Frangit trementes ilices. [*Sil.* 1, 401. et ferit alte Insurgens gladio cristatae cassidis aera.] *Virg. A.* 12, 902. Altior insurgens, et cursu concitus heros. *Sen. Hippol.* 1064. Contra feroci gnatus insurgens minax vultu, etc. *Ov. Met.* 9, 444. Insurgere regnis alicujus, *h. e.* ad regna invadenda; [*et *ib.* 11, 530. Vastius insurgens decimae ruit impetus undae.] ¶ Praeterea, *insurgere* dicuntur, quae praealta sunt et imminentia. *Virg. A.* 8, 233. Stabat acuta silex, praecisis undique saxis, Speluncae dorso insurgens. *Tac. A.* 2, 16. Pone tergum insurgebat silva, editis in altum ramis, etc. ¶ Item qui fortuna, opibus et honore crescunt. *Tac. ib.* 1, 2. Insurgere paulatim, munia senatus, magistratuum, legum in se trahere, etc. et *ib.* 11, 16. Romanas opes insurgere. ¶ Pro oriri, excitari. *Val. Flacc.* 2, 82. Insurgunt fremitus. ¶ Transfertur et ad orationem. *Quint.* 10, 1. *med.* Lyricorum Horatius fere solus legi dignus, nam et insurgit aliquando, etc. *h. e.* stilo sublimi utitur; et 9, 4. *med.* Augeri debent sententiae, et insurgere; et 12, 2. *f.* Haec sunt, quibus mens pariter, et oratio insurgant; et 11, 3. *in.* Vox imbecilla inhibet multa, ut insurgere, exclamare; et aliqua cogit, ut summittere, deflectere. [*Cf. *Ernest Lex. technol. Lat. rhet.* p. 221.] ¶ Active. *Appul. Met.* 1. *in.* Jugi, quod insurgimus, aspritudinem fabularum jucunditas levigabit, *h. e.* quod ascendimus.

[INSURRECTĬO, onis, f. idem ac surrectio. *Gloss. Phil.* Insurrectio, ἐπανάστασις. *F.*]

INSUSCEPTUS, a, um, adj. non susceptus. *Albinov.* 1, 197. Vota insuscepta reliquit.

INSUSTENTĀBĬLIS, e, adj. qui ferri nequit, intolerabilis. *Lactant.* 7, 16. Insustentabili dominatione vexare orbem. *Id. Mort. persecut.* 49. Insustentabilis dolor.

INSŪSURRĀTĬO, onis, f. actus insusurrandi. *Capit. M. Aurel.* 19. Cum suos mores semper teneret, neque alicujus insusurratione moveretur.

INSŪSURRĀTUS, a, um, part. ab *insusurro*, in aurem dictus. *Sen. Brev. vit.* 14. Insusurratum millies nomen oscitatione superbissima reddent.

INSŪSURRO, as, avi, atum, n. 1. καταψιθυρίζω, susurro, submissa voce in aurem loquor. *Cic. Tusc.* 5, 36. Demosthenes illo susurro delectari se dicebat, aquam ferentis mulierculae, insusurrantisque alteri, Hic est ille Demosthenes. *Id. Verr.* 2, 5, 41. Eum vident sedere ad latus praetoris, et ad aurem familiariter insusurrare. *Id. Q. Fr.* 1, 1, 4. Sint aures tuae, quae id, quod audiunt, existimentur audire, non in quas ficte et simulate insusurretur. *Id. Att.* 1, 19. *med.* Ut crebro mihi vafer ille Siculus insusurret Epicharmus cantilenam illam suam. *Sen. ep.* 10. Turpissima vota Diis insusurrare. [*Suet. Cal.* 22. Cum Capit. Jove secreto fabulatur, modo insusurrans ac praebens invicem aurem, modo clarius.] V. MURMUR. ¶ Translate. *Cic. Acad.* 4, 48. Quoniam non solum nauta significat, sed etiam Favonius ipse insusurrat, navigandi nobis tempus esse.

*INSUSPĬCĀBĬLIS, e, adj. de quo non potest esse suspicio, ἀνυπονόητος. *Vulg. Sir.* 11, 5. *B. A.*

INSŪTĪCIUS, a, um, adj. insutus, ut insuticius asinus, et fartilis, cujus scil. corio latrones puellam quandam insuere volebant, ap. *Appul. Met.* 6. *f.*

INSŪTUS, a, um, part. ab *insuo*: *Virg. A.* 4, 505. Terga boum plumbo insuto ferroque rigebant, *h. e.* caestus. *Cic. Rosc. Am.* 11. Insutus in culeum. *Val. Max.* 1, 1. *n.* 13. culeo. *Ov. Ib.* 321. pelle juvenci. *Id. A. Am.* 3, 131. insutum vestibus aurum, *h. e.* assutum, consutum Phrygio opere. V. INSUO.

[INSŪTUS, us, m. actus insuendi. *Appul. Met.* 7. Exprompt is mille aureûm, quos insutu laciniae contexerat. Al. leg. *insutos*. *F.*]

INTĀBESCO, is, bui, n. 3. ἐκτήκομαι, tabesco, macie consumor, succum et vigorem paulatim amitto, maceror, languesco. *Cic. N. D.* 3, 35. Diuturno morbo intabescere. Al. leg. *tabescere*. [*Ita *Orell.* non tamen improb. *intabescentem*.] *Hor. Epod.* 5, 39. Interminato cum semel fixae cibo Intabuissent pupulae. *Colum.* 4, 3. Novella vitis dum adolescit, nisi omnia justa perceperit, ad ultimam redigitur maciem, et sic intabescit, ut nullis deinceps impensis recreari possit. *Ov. Met.* 2, 780. de Invidia: Sed videt ingratos, intabescitque videndo, Successus hominum. *Sen. Consol. ad Polyb.* 24. Intabescere dolori. *Pers.* 3, 38. Virtutem videant, intabescantque relicta. ¶ Item liquesco. *Ov. Met.* 3, 487. ut intabescere flavae Igne levi cerae, matutinaeve pruinae Sole tepente solent. [*Adde *ib.* 14, 826. ceu lata plumbea funda Missa solet medio glans intabescere coelo.]

INTACTĬLIS, e, adj. ἄψαυστος, ἀναφής, qui tangi nequit, qui sensui tactus non est subjectus. *Lucret.* 1, 435. Cui si tactus erit, etc. Corporum augebit numerum, etc. Sin intactile erit, etc. Scilicet hoc id erit, vacuum quod inane vocamus.

INTACTUS, a, um. adj. ἄψαυστος, ἄναπτος, non tactus, integer, illaesus. *Plin.* 37, 1, 4. Polycratis gemma, quae demonstratur, illibata intactaque est. *Id.* 16, 2, 2. Hercyniae silvae roborum vastitas intacta aevis; et 25, 1, 1. Herbarum folia quadrupedum pabulo intacta. [*Liv.* 21, 36. Intacta nix, i. e. nondum trita, calcata; et *ib.* cp. 25. Intactis assidere muris, i. e. ita, ut eos non tangas.] *Juven.* 14, 194. Caput intactum buxo, *h. e.* impexum, nullo pectine culta coma. *Sall. Jug.* 58. *extr.* Eorum plerique inermes cadunt, multi capiuntur, nemo omnium intactus profugit. *Liv.* 2, 12. *f.* Intactum aliquem inviolatumque dimittere; et 5, 38. *f.* Integri intactique fugerunt. [*Liv.* 10, 14. Ne ab exercitu integro intactoque opprimerentur; et cp. 27. Lupus, integer et intactus] *Curt.* 5, 9. *f.* Intactae regionis opulentia, *h. e.* bello non vastatae. [*Ita *Lucan.* 3, 427. Belloque intacta priore: ubi *Cort.* laud. *Ammian.* 18, 6. Omnibus ante bellis intactae.] *Virg. G.* 4, 540. intacta cervice juvencae, *h. e.* quae nondum passa est jugum. *Id. A.* 11, 419. et opes nobis, et adhuc intacta juventus, *h. e.* nullis proeliis imminuta, nullo bello adhibita. *Hor. Epod.* 7, 7. Intactus Britannus, *h. e.* nondum Romanis armis petitus, aut domitus. Sic *Justin.* 2, 3. Scythae perpetuo ab alieno imperio aut intacti, aut invicti. *Sall. Jug.* 85. *extr.* Tempus procedere, bellum intactum trahi, *h. e.* non inceptum. *Stat. Silv.* 5, 1, 77. intacta fides, *h. e.* intemerata, integra. *Curt.* 9, 7. Intactae vires, *h. e.* integrae, non imminutae, non domitae. *Id.* 4, 6. Intactus superstitione, *h. e.* carens, expers, vacuus. Sic *Liv.* 5, 15. Vir haud intacti religione animi. *Id.* 38, 51. Intactus infamia, *h. e.* nulla infamia notatus; et 10, 40. et *Sen. ep.* 41. Intactus cupiditate, *h. e.* non cupidus; et *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 2. Intactus a sibilo pervenit Hortensius ad senectutem, *h. e.* nunquam exsibilatus, nunquam adverso clamore proscissus. [*Vell.* 2, 3, 2. atque equestris ordinis pars melior et major et intacta perniciosis consiliis plebs, etc.] ¶ Item intractatus, intentatus. *Virg. G.* 3, 40. Dryadum silvas, saltusque sequamur Intactos, *h. e.* agriculturam a nullo adhuc Latino poeta tractatam. Sic *Hor. Sat.* 1, 10, 66. intacti carminis auctor. *Sall. Jug.* 70. Prorsus nihil intactum, neque quietum pati. *Plin.* 34, 8, 19. *n.* 6. Nova intactaque ratione. *Juven.* 7, 87. Esurit, intactam Paridi nisi vendat Agaven, *h. e.* tragoediam nullis manibus tractatam, nulli lectam, non editam. ¶ Item Veneris expers, castus. *Hor. Od.* 1, 7, 5. Intacta Pallas. *Virg. A.* 1, 349. Cui pater intactam dederat, primisque jugarat Ominibus. *Juven.* 6, 162. intactior omni Crinibus effusis bellum dirimente Sabina.

INTACTUS, us, m. non tactus, ut *inusus* n
usus, [*qualitas tactui contraria, τὸ tangi n
posse. *Eichstadt.* in *Ind. Lucret.*] *Lucret.* 1, 4
Pondus uti saxis, calor ignibu', liquor aquai, I
ctus corporibus cunctis, intactus inani.

INTĀMĪNĀTUS, a, um, adj. incontaminat
purus. *Hor. Od.* 3, 2, 18. Virtus repulsae nes
sordidae, Intaminatis fulget honoribus. (Ad
Sulpic. Sever. Hist. sacr. 2, 14. et *Tert. Cor.* n
15. *in.* V. INATTAMINATUS) Al. leg. *Vir*
repulsae nescia sordidae in - Contaminatis et
propterea quod *intaminatus* in *Gloss. Philox.* ex
nitur μιανθεὶς, *h. e.* pollutus, inquinatus: qua
re multa *Bentl.*

INTARDANS, antis, adj. tardans, moram t
hens. *Coel. Aurel. Acut.* 1, 4. *med.* Magis int
dans atque perseverans perspicitur.

[INTARDĀTUS, a, um, adj. idem ac tardat
Coel. Aurel. Tard. 2, 3. *extr.* Sic enim intard
corporibus emoveri, atque excludi mutatione po
runt curationis. *F.*]

[INTECTĀMENTUM, i, n. integumentum
cti. *Gloss. Philox.* Intectamentum, σκέπασμα ο
γης. *F.*]

INTECTUS, a, um, part. ab *intego*, tectus, c
tectus. *Liv.* 27, 3. Stramento intecta om
Plin. 9, 14, 16. Pisces crustis intecti. *Lucret.*
404. canes montivagae persaepe ferai Naribus in
niunt intectas fronde quietes. ¶ Item adjectiv
est, non tectus, non vestitus, ἀκάλυπτος. *Tac. H.*
22. Dux semisomnus, ac prope intectus.
Germ. 17. Tegumen omnibus sagum: cetera in
cti. *Id. Ann.* 2, 59. Sine milite incedere, pe
bus intectis, et pari cum Graecis amictu, *h*
non calceis pedes indutus, sed soleis. *Appul. M*
10. Nudum et intectum corpus. ¶ Transl
Tac. Ann. 4, 1. Tiberium devinxit adeo, ut obs
rum adversus alios, sibi uni incautum intectum
efficeret.

INTĔGELLUS, a, um, dimin. ab *integer.* C
Fam. 9, 10. Sed tamen suavissimum συμβιώ
nostrum praestabo integellum. *Catull.* 15, 4. Q
castum expeteres et integellum.

INTĔGER, gra, grum, adj. ὁλόκληρος, ἀθι
cui nihil deest, totus, solidus, intactus, pler
Est ab antiquo *tago* pro *tango*, ut rem intact
significet, cujus partem nullam quisquam teti
abstulitque. *Caes. B. G.* 7, 35. Iisdem subli
quorum pars inferior integra remanebat, pont
reficere coepit, [*i. e. haud rescissa.] *Id. B. C*
49. Loca integra, *h. e.* bello non vastata, at
adeo omni copia abundantia. *Hor. Od.* 2, 17
Nec carus aeque, nec superstes integer. *Id. ib*
5, 38. Integro die. *Cic. Prov. cons.* 8. Annus
integer vobis exspectandus. *Pl. Truc.* 4, 2,
Integer et plenus thesaurus. *Liv.* 5, 38. *f.* N
tentato certamine, integri intactique fugerunt.
Bacch. 4, 9, 148. Domum reduco integrum omn
exercitum. *Stat. Th.* 8, 487. puer malasque,
mamque Integer: ἑλληνισμὸς, *h. e.* barbatus, et
pillatus. [*Suet. Caes.* 42. Quod integris pa
moniis exsulabant. (Oppon. bonis omnibus pa
cidas, reliquos dimidia parte multavit.) Adde
Ner. 6. Cujus ex parte tertia heres ne hanc q
dem integram cepit, correptis per Cajum uni v
sis bonis.] ¶ Item purus, incontaminatus, inc
ruptus. *Hor. Od.* 1, 26, 6. integri fontes.
Sat. 2, 4, 54. integer sapor. *Cic. Top.* 18.
anteponantur integra contaminatis, jucunda mi
jucundis, etc. *Hor. Sat.* 2, 2, 91. Vitiatum apr
commodius, quam integrum consumere. *Col*
12, 20. integrum vinum. ¶ Refertur ad valet
nem et vires, quibus nihil aut morbus, aut la
demsit, aut aetas. *Cic. Fin.* 2, 20. Integra v
tudo; et 11. Natura movet infantem, ut se i
diligat, ut integrum se, salvumque velit. 7
Andr. 1, 1, 45. Mulier egregia forma, atque
tate integra. [*Suet. Tib.* 10. integra aetate
valetudine: *im Flor seines Alters und seiner*
sundheit.] *Stat. Th.* 4, 94. jam laetus et inte
artus; et *ib.* 1, 414. Integer annorum. Sic *V*
A. 9, 255. integer aevi Ascanius, *h. e.* adolesc
et robustae aetatis. *Albinov.* 3, 5. Pectore m
ro fuerat puer, integer aevo. *Prop.* 4, 5, 57.
gis integer annus. *Quint. prooem. l.* 8. Corp
sana et integri sanguinis. *Nep. Eum.* 9. Ad la
tudinem sedandam militum, quo integriore exe
tu decerneret. *Caes. B. G.* 3, 4. Integris viri
repugnare, [*i. e. pugnando non imminutis.
Moeb. ad h. l.] et 26. Cohortes integrae ab lab
[*Meliores edd. *intritae* praebent. V. *Moeb.*
quem laud. *Gronov.* ad *Liv.* 22, 39.] et *ib.* 5,
extr. Integri et recentes defatigatis succeder
et *B. C.* 3, 94. Cum recentes atque integri de
sis successissent. [*i. e. qui pugnae nondum in
fuerant atque igitur non defessi ac vulnerati er
Cf. *Suet. Oth.* 9.] *Cic. Div.* 1, 29. Somnia
multo plura evenirent, si ad quietem integri
mus: nunc onusti cibo et vino, perturbata et
fusa cernimus. [*Inscr.* ap. *Grut.* 934, 4. V
annis (fortasse legend. *annos*) LXXX. integer
tegros, *h. e.* vixit incolumis annos octoginta to
et decessit natali suo. Sic alia ap. *Don. cl.* 10

Quae vixit annos XV. integros integra. *F.*] 'oterant hic commemorari et ista. *Suet. Tib.* 68. llum recens et integrum, i. e. nondum putredine ruptum; et *Ner.* 46. Posteriore corporis parte in iiae speciem transfigurato, ac tantum capite inte-), i. e. non mutato; et *Caes.* 56. Integra veritate, e. salva veritate, sine errore vel fraude.] ℙ A *lso* dicuntur *integri*, qui febri carent, 3, 4. *f.* am integerrimis corporibus cibum offerre; et *x.* Antequam ex toto integer fiat. ℙ Item ad linem aciei, nam integri milites dicuntur, qui in e ordinem servant. *Caes. B. C.* 2, 42. Partim rientes ab equitatu interficiuntur, partim integri cumbunt. [**Integri* h. l. sunt, qui defatigatio- viriumque defectu concidunt. Ita recte locum plicat *Held.* una cum *Waill.* qui vertit: les au-s tombent de faiblesse et d'epuisement. *Mori* in-rpretationem, *integros* opponi *fugientibus* et signi-ari eos, qui ne fugam quidem, ut mortem evita-nt tentassent, jure ut non ferendam refutat *oebius.*] *Tac. H.* 4, 12. Integris turmis Rhenum rrumpere. ℙ Item ad pudorem, et florem virgi-atis, et inviolatum castumque significat. *Ter.* *c.* 1, 2, 70. Narratque, ut virgo ab se integra et-n tum siet. *Cic. Verr.* 1, 5. *f.* Quibus liberos njugesque suas integras ab istius petulantia con-rvare non licitum est. ℙ Item ad fortunam, am nulla imminuit calamitas: et ad conditionem statum florentis, salvi, et incolumis. *Cic. Fam.* , 4. *med.* Si Volaterranos omnibus rebus inte-os incolumesque esse volueris. *Id. Planc.* 35. ios ego florentes atque integros sine ferro vice-m. *Caes.* ad *Cic. post ep.* 8. *l.* 10. *ad Att.* Ne o progredereris, inclinata jam re, qua integra iam, progrediendum tibi non existimasses. *Hor.* *t.* 2, 2, 113. Integris opibus novi non latius um, Quam nunc accisis. *Attic.* ad *Cic. Att.* 9, *f.* Non scilicet integra re, sed certe minus in-icta. *Cic. Quint.* 15. Dum existimatio est inte-a, facile consolatur honestas egestatem. *Ov.* *ist.* 3, 3, 35. Integer hanc potui nuper bene ldere lucem: Exsul ut occiderem, nunc mihi vi-data est; et *ib.* 5, 1, 7. Integer et laetus lae-et juvenilia lusi, etc. Ut cecidi, perago subiti aecunia casus. *Sall. or. Cottae ad popul.* Fama fortunis integer. *Liv.* 9, 41. Gens integra a cla-ous belli. ℙ Item ad vitam omni ex parte ho-stam, et mores nullo vitio corruptos. *Cic. Or.* 53. Cum esset ille vir exemplum innocentiae, mque illo nemo neque integrior esset in civitate, que sanctior. *Id. Verr.* 2, 4, 33. Homines inte-i, innocentes, religiosi. *Id. Planc.* 1. Integerri-i vita, modestissimi mores. *Hor. Od.* 1, 22, 1. teger vitae, scelerisque purus; et *ib.* 3, 2, 29. epe Diespiter Neglectus incesto addidit integrum. *c. Fin.* 1, 21. Incorrupti atque integri testes. *pin. Dig.* 22, 5, 13. Ejus testimonii fidem, quod tegrae frontis homo dixerit, perpendere. *Tac.* 2, 97. Integrum illic ac favorabilem proconsu-um Vitellius egerat, *h. e.* innocentem, abstinen-m. *Curt.* 10, 2. Quo facilius ab integris sum-uosos secerneret. ℙ *Integer urbis* ap. *Val. Fl.* 374. est qui urbis deliciis se corrumpi non est ssus. ℙ Dicitur et de iis, qui nullo affectu et piditate perturbantur. *Hor. Od.* 3, 7, 21. sco-lis surdior Icari Voces audit, adhuc integer, *h.* intactus amore. Sic *ib.* 2, 4, 21. Brachia, et ltum, teretesque suras Integer laudo. *Id. Sat.* 3, 219. Si quis gnatam pro muta devovet agna, teger est animi? Sic *ib.* 65. integer mentis; et *l.* 1, 31, 18. integra mens. *Cic. Att.* 7, 26. In-grum se servare, i. e. neutrius partis studiosum. *ic. Ann.* 15, 52. Integer a conjuratione. ℙ Et iis, qui rem quampiam nondum experti sunt. *c. N. D.* 3, 3. Quia sic aggredior ad hanc dis-itationem, quasi nihil unquam audierim de Diis imortalibus, nihil cogitaverim; rudem me disci-lum, et integrum accipe. *Sall. fr.* ap. *Prisc.* 10, 2. Curionem quaesivit, uti adolescentior, et po-li suffragiis integer, aetati concederet Mamerci. *Res integra est*, de qua nondum quidquam est liberatum, intacta, libera; atque adeo facilior, ae transigatur. *Cic. Att.* 5, 21. *f.* Praesertim m integram rem et causam reliquerim. *Id. Off.* 23. Rem integram ad reditum suum jussit esse. *Fam.* 13, 4. Integram omnem causam reserva-alicui. *Id. Mur.* 21. Ea dicam, vobis audien-ous, amisso jam tempore, quae ipsi soli, re inte-a, saepe dixi. *Caes. B. C.* 1, 85. Qui etiam na conditione, et loco confligere noluerit, ut am integerrima essent ad pacem omnia. [*i. e. quid factum esset, quo pax impediretur.] ℙ *tegrae offensiones*, ap. *Tac. A.* 3, 24. sunt, quae ndum sedatae sublataeque, et adhuc durant. ℙ *tegrum est mihi*, res est mihi integra, alterutram rtem eligere possum, res est in mea potestate. *c. Att.* 15, 23. Quousque? inquies: quoad erit tegrum; et *Phil.* 1, 10. Loquor de legibus pro-ulgatis, de quibus est integrum vobis. *Id. Pis.* *med.* Non est integrum Cn. Pompejo consilio m uti tuo; et *Tusc.* 5, 21. Ei ne integrum qui-m erat, ut ad justitiam remigraret. *Id. Part.* Defendet, eam sententiam quemvis prudentem hominem, si integrum daretur, scripturum fuisse. *Id. Verr.* 2, 2, 40. Cum tibi in integro tota res esset. ℙ *In integrum restituere*, est in pristinum statum reponere, id enim est integrum, inquit *Hirt. B. Alex.* 35., quod ita est, ut fuit. *Caes. B. C.* 3, 1. et *Cic. Cluent.* 36. et *JCti* in *Dig.* saepe. [**Ap. Suet. Caes.* 16. dicitur de eo, qui demta omni honoris, dignitatis vel conditionis im-minutione pristinum statum recipit.] ℙ *De inte-gro, ab integro, ex integro* est rursus, denuo. *Cic. Att.* 13, 27. Ut mihi de integro scribendi causa non sit. *Liv.* 21, 8. Acrius de integro obortum est bellum. *Virg. Ecl.* 4, 5. Magnus ab integro saeclorum nascitur ordo. *Cic. Verr.* 2, 1, 56. Unam columnam efficere ab integro novam, an quatuor illas reponere. *Colum.* 9, 13. *med.* Ut omnes vitiosi favi eximantur, et cibus ex integro recens ponatur. *Quint.* 10, 3. Calor ille cogita-tionis, qui scribendi mora refrixit, recipit ex in-tegro vires. *Suet. Aug.* 16. Navibus ex integro fabricatis. ℙ *Ad integrum*, integre, omnino. *Macr. Somn. Scip.* 1, 5. *med.* Haec est prima in-corporea natura, post corporea, sed non pure, nec ad integrum carens corpore.

INTĔGO, is, exi, ectum, a. 3. ἀμφικαλύπτω, idem quod tego. *Caes. B. G.* 7, 22. Turres coriis in-texerant; et 73. Reliqua pars scrobis, ad occul-tandas insidias, viminibus ac virgultis integebatur. *Pl. Rud.* 1, 2, 13. Villam integundam intellego totam mihi. Nam nunc perlucet ea, quam cribrum, crebrius. *Sen. Oed.* 551. ipse funesto integit Vates amictu corpus. *Stat. Th.* 4, 303. casside crines integere. *Plin.* 34, 4, 9. Statuas auro integere; et 11, 37, 80. Intestina tenui omento integuntur. *Prop.* 2, 15, 25. Qua formosa suo Clitumnus flu-mina luco Integit. [*Hirt. B. G.* 8, 5. Tentorio-rum integendorum gratia. ℙ *Integere viam*, non est lapide sternere, ut quidam putarunt, verum fornice viam tegere; id enim indicat locus ipse ca-mera tectus perpetua, in quo reperta Tibure est *Inscr.* ap. *Grut.* 150, 1. C. Rustius C. F. Flavos iter*um*, L. Octavius L. F. Vitulus ĪĪĪ. VIR. De *Senatus Sententia* viam integendam curavere. Hinc *Prop.* 2, 18, 55. quaenam nunc porticus illam (*puel-lam*) Integit. V. FORNICATUS. *Ultima immu-tavit et auxit *F.*]

INTEGRASCO, is, n. 3. ἀνασκευάζομαι, integror, in pristinum statum redeo, in integrum restituor. *Ter. Andr.* 4, 2, 5. Perii! hoc malum integra-scit, [*i. e. renovatur.]

INTĔGRĀTĬO, onis, f. ἀνασκευή, ἐπανάληψις, in-stauratio, renovatio, in integrum restitutio. *Ter. Andr.* 3, 3, 23 Amantium irae amoris integratio est. [*V. *Ruhnk.*] *Symmach. ep.* 3, 73. Amici inopiam rei familiaris integratione solare.

INTĔGRĀTOR, oris, m. ἀνασκευαζόμενος, resti-tutor, instaurator. *Tert. Apol.* 46. *extr.* Veritatis integrator.

INTĔGRĀTUS, a, um, part. ab *integro*: ἀνα-σκευασθεὶς, in integrum restitutus, instauratus. *Flor.* 4, 10. Integrata amicitia. *Papin. Dig.* 29, 5, 21. Integratum jus. *Auson. ep.* 14, 7. Integra-tus vigor.

INTĔGRĒ, adv. in totum, omnino. *Tac. H.* 1, 52. Sordem et avaritiam Fonteji Capitonis, adi-mendis assignandisve militiae ordinibus integre mu-taverat. ℙ Nisi malis hoc ad vitae integritatem, morumque innocentiam, et abstinentiam referre, ut *Cic. Fin.* 1, 9. Incorrupte atque integre judi-care; et *Manil.* 1. In amicorum periculis caste integreque versatus: ἀδωροδοκήτως. [*V. *Matth.* ad h. l.] Et *Plin. ep.* 7, 25. Procuratione Nar-bonensis provinciae integerrime functus; et *Suet. Vesp.* 4. Asiam integerrime administravit; et *Tac. H.* 1, 48. Provinciam severe integreque regere; et *A.* 13, 46. Integre sancteque agere. *Cic. Mil.* 22. Quid hac quaestione dici potest integrius? quid incorruptius? ℙ Refertur et ad orationem, quae sana est, nullaque barbarie, aut vitio corrupta. *Cic. opt. gen. Or.* 4. Integre, et ample, et ornate dicere, καθαρῶς. *Gell.* 7, 11. Proprie atque inte-gre loqui; et 13, 6. Pure atque integre locuti sunt; et 18, 9. Recte atque integre scriptum.

INTĔGRĬTAS, atis, f. totum aliquod integrum. *Macr. Somn. Scip.* 2, 14. Ex accidenti moventur, quae in eo sunt, quod movetur, ut in navi sarci-na, aut etiam cum pars movetur quiescente inte-gritate. ℙ Item ἀδιαφθαρσία, qualitas rei inte-grae, soliditas, incorruptio, sanitas. *Colum.* 8, 11. *med.* Pavones perticis insistentes enituntur ova, quae quo propius ac mollius deciderint, illibatam servant integritatem. *Cic. Fin.* 5, 14. *extr.* Inte-gritas corporis: *quod est* membra omnia tum inte-gra habere, tum bene valentia: quae duo alibi distinxit, ut *ib.* 2, 11. Non ingenii motum, non integritatem corporis, non valetudinem, etc. *Phaedr.* 3, 11. Integritatis testes desunt mihi, *h. e.* testi-culi, qui ἀρσενότητος testes sunt. Verba sunt eu-nuchi. *Cic. Fin.* 5, 27. Valetudo, vires, integri-tas unguiculorum omnium. *Id. Tusc.* 5, 34. Inte-gritas valetudinis. Vocat *Celsus* 3, 5. integritatem, cum omnino febri caret is, qui febri intermittente laborat: quod idem habet *ib.* 4. *f.* et *Vitr.* 8, 7. *med.* Integritas saporis (*in aqua*). ℙ Translate. *Labeo Dig.* 28, 1, 2. Integritas mentis. ℙ Sae-pe refertur ad animum, vitam, mores. *Cic. Div. Verr.* 9. Multa esse oportet in eo, qui alterum accuset: primum integritatem, atque innocentiam singularem, etc. *Nep. Phoc.* 1. Integritas vitae. *Cic. Lig.* 1. Sic provinciae praefuit in pace, ut et civibus et sociis gratissima esset ejus integritas et fides. *Tac. Agr.* 9. Integritas et abstinentia. *Cic. Q. Fr.* 1, 1, 16. Ut omnes aequitatem tuam, temperantiam, severitatem, integritatemque lau-dent; et 13. Omnes ita de tua virtute, integri-tate, humanitate commemorant, ut, etc.; et 6. Tua integritas et continentia; et *Att.* 6, 2. *med.* Laudator integritatis et elegantiae nostrae. ℙ Spe-ciatim ad castitatem, pudicitiam, virginitatem. *Cic. Verr.* 2, 1, 25. Mulierem eximia pulcritudi-ne, sed eam summa integritate pudicitiaque existi-mari. *Flor.* 2, 6. *med.* Ne quid de virginitatis in-tegritate delibasse saltem oculis videretur. ℙ In-terdum ad orationem puram, emendatam, vitio carentem. *Cic. Brut.* 35. Incorrupta quaedam La-tini sermonis integritas.

INTĔGRĬTŪDO, inis, f. integritas. *Imp. Tra-jan.* ap. *Ulp. Dig.* 29, 1, 1. Secutus animi mei in-tegritudinem erga optimos fidelissimosque commi-litones, *h. e.* voluntatem integre propensam, bo-nitatem, benevolentiam.

INTĔGRO, as, avi, atum, a. 1. ἀνασκευάζω, re-novo, instauro, repeto, in integrum restituo. *Liv.* 1, 29. *med.* Et conspectus aliorum mutua misera-tione integrabat lacrimas. *Id.* 7, 7. *extr.* Equites provolant ante signa, et novam integrant pugnam. *Stat. Th.* 8, 657. Integrare bellum. *Liv.* 5, 25. seditionem. *Sisenn.* ap. *Non.* 2, 445. caedem. *Pa-cuv. ib.* inimicitiam. *Virg. G.* 4, 514. ramo sedens philomela miserabile carmen Integrat, *h. e.* de in-tegro repetit. Quod quidem suavius expresserat *Homer. Odyss. l.* 19. *v.* 521. Ἥτε θαμὰ τρωπῶσα χέει πολυηχέα φωνήν. *Tac. H.* 4, 81. Elapsos in pravum artus, si salubris vis adhibeatur, posse integrari, *h. e.* in integrum restitui, et sanari. *Lucr.* 2, 1145. Omnia debet enim cibus integrare novando. *Accius* ap. *Non. l. c.* Huc venio, ut mea ope opes Trojae integrem. *Stat. Th.* 5, 29. im-mania vulnera, rector, Integrare jubes, *h. e.* quod *Virg.* dixit *A.* 2, 3. infandum renovare dolorem. *Lucr.* 1, 1029. ut largis avidum mare fluminis un-dis Integrent amnes. ℙ Pro reficere, recreare. *Cic. Inv.* 1, 17. *extr.* Animus defessus audiendo, aut admiratione integratur, aut risu renovatur. *Gell.* 15, 2. Modicis honestisque inter bibendum remissionibus refici integrarique animos ad instau-randa sobrietatis officia.

INTĔGŪMENTUM, i, n. σκέπασμα, id quo quip-piam integitur, tegumentum, velamentum. *Liv.* 40, 59. *f.* Lana (al. *laena*) cum integumentis, quae Jovi opposita (al. *apposita*) fuit, decidit. Adde 10, 38. ℙ Translate. *Cic. Or.* 2, 86. Li-benter te aliquando evolutum illis integumentis dis-simulationis tuae, nudatumque perspicio; et *ib.* 1, 35. Sic modo in oratione Crassi divitias atque orna-menta ejus ingenii per quaedam involucra atque in-tegumenta perspexi. *Id. Pis.* 6. Vereor, ne qui sit, qui istius insignem nequitiam, frontis involu-tam integumentis, nondum cernat. *Id. Coel.* 20. Huc unius mulieris libidinem esse prolapsam, ut ea non modo solitudinem ac tenebras, atque haec flagitiorum integumenta non quaerat, sed, etc. *Pl. Bacch.* 4, 2, 19. dic mihi, Quis tu es? *Para-situs.* illius sum integumentum corporis, *h. e.* la-tus ejus tego tanquam satelles, et custos: comes assiduus, sodalis, mensaeque assecla.

INTELLECTĬO, onis, f. νόησις, actus intelli-gendi. Figura est rhetorica, quae Graeco voca-bulo *synecdoche* dicitur. *Auct. ad Her.* 4, 33. In-tellectio est, cum res tota parva de parte cognosci-tur, aut de toto pars. ℙ Pro ipso intelligendi actu non solent Latini hac voce uti, sed *intelligentia.*

INTELLECTOR, oris, m. qui intelligit. Est *August. Doctr. Christ.* 2, 13. et *de Gen. ad litt.* 8, 2. et *de morib. Manich.* 2, 3. et *ep.* 111. *ad Fortu-natian. med.*, qui videtur alicubi, v. gr. postremo loco laudato, pro attento lectore usurpare.

INTELLECTŪĀLIS, e, adj. *Appul. Dogm. Plat.* et *August. de Gen. ad litt.* 12, 7.

INTELLECTŪĀLĬTAS, atis, f. intellectus. *Tert. Anim.* 38. *extr.*

INTELLECTUS, a, um, part. ab *intelligo*: per-ceptus, cognitus. *Ov. Met.* 7, 759. Carmina non intellecta. *Plin.* 32, 1, 1. Intellecta causa; et 35, 10, 36. *n.* 3. Intellectus error. *Gell.* 18, 13. Ca-ptio parum intellecta; et 16, 19. Intellecta perni-cies. *Justin.* 2, 8. Jussis matronis solito clamore ac strepitu, etiam in accessu hostium, ne intelle-ctos se sentiat, sacra celebrare; et *Ov. Met.* 11, 41. os illud Auditum saxis, intellectumque fera-rum Sensibus.

INTELLECTUS, us, m. νόησις, actus intelli-gendi, intelligentia. *Tac. A.* 6, 36. Queis neque boni intellectus, neque mali cura. *Quint.* 1, 1. *med.* Capere intellectum disciplinarum. *Sen. Ben.* 3, 17. Alicujus rei intellectum amittere. *Quint.*

2, 5. *med.* Intellectu consequi aliquid; et *Sen. ep.* 120. *med.* Facere multis intellectum sui, i. e. notum se multis facere; et *Plin.* 8, 42, 65. Equi in circo ad currus juncti non dubie intellectum adhortationis et gloriae fatentur; et *ib.* 1, 1. Elephantis intellectus sermonis patrii, et imperiorum obedientia. *Id.* 29, 6, 34. de muscis: Nullum animal minus docile existimatur, minorisve intellectus. *Tac. A.* 13, 38. Dissimulare intellectum insidiarum. ¶ *Intellectu carere*, est non intelligi, ap. *Quint.* 1, 1. *f.* Stilus rudis et confusus intellectu caret. ¶ *Intellectum habere*, est intelligi, ap. *Tac. G.* 26. Hiems, et ver, et aestas intellectum ac vocabula habent: autumni perinde nomen ac bona ignorantur. ¶ Est etiam notio, sententia. *Quint.* 7, 9. *in.* Verba quaedam diversos intellectus habent, ut *cerno*. *Id.* 8, 3. *med.* Mala consuetudine in obscenum intellectum sermo detortus. *Id. ib. f.* Ἔμφασις altiorem praebet intellectum, quam verba per se ipsa declarant; et 1, 7. Cum eadem littera alium atque alium, prout correpta vel producta est, intellectum facit; et *ib.* 5. *f.* Translata alium natura intellectum, alium loco praebent. ¶ Raro sumitur pro intelligendi vi, facultate, quae animo inest, quam *mentem* et *intellegentiam* saepius dicimus. *Sen. ep.* 120. Per analogiam nostro intellectu et honestum et bonum judicante. *Appul. Dogm. Plat.* 1. Nostrae enim super stellarum cursibus opiniones disputationesque possunt in errorem intellectum inducere. *Paul. Dig.* 29, 2, 92. Mutus dominus, si intellectu non careat, nutu jubere potest, etc. ¶ Refertur etiam ad perceptionem, quae sensu fit. *Plin.* 11, 37, 65. Intellectus saporum est ceteris in prima lingua, homini et in palato. *Id.* 19, 8, 54. Citra intellectum acrimoniae. *Id.* 11, 53, 116. Nec est intellectus ullus in odore vel sapore, *h. e.* neque ex odore, neque ex sapore sentitur venenum. *Id.* 16, 39, 76. Intellectus in cortice protinus peritis, *h. e.* periti ex cortice statim intelligunt, quaenam arbor sit. *Vell.* 1, 13. Magis pro republica fuit, manere adhuc rudem Corinthiorum intellectum, quam in tantum ea intelligi. [*V. *Burm.* ad *Petr.* 52. et *Quint. Inst.* 1, 2. et 12, 10.] V. INTELLIGENTIA et INTELLIGO.

INTELLĬGENS, entis, part. ab *intelligo*: συνετὸς, qui intelligit, sciens, peritus, ingeniosus. *Cic. Brut.* 49. Semperne vulgi judicium cum intelligentium judicio congruit? et 54. Intelligens dicendi existimator. *Id. opt. gen. Or.* 4. Si teretes aures habent, intelligensque judicium. *Id. Fin.* 3, 5. *extr.* Doctus et intelligens vir; et *ib.* 2, 20. Erat et cupidus voluptatum, et cujusvis generis ejus intelligens. *Tac. A.* 5, 9. Imminentium intelligens. *August. Retract.* 1, 19. *med.* Aliquid vigilantiore atque intelligentiore mente discutere. ¶ [*Intelligens alicujus* significat etiam eum, qui mores hominis alicujus tenet. Huc pertinet locus, quem Noster sine discrimine cum ceteris laudaverat. *Plin. ep.* 6, 27. Omni specie adulationis abstinui, non tanquam liber et constans, sed tanquam intelligens principis nostri. Cf. *Buchnerum* ad h. l. Plura v. in INTELLIGO.] ¶ Speciatim dicitur de eo, qui in judicandis dignoscendisque operibus artificum callidus est, et peritus. *Cic. Verr.* 2, 4, 2. Signa pulcherrima, quae non modo istum hominem, ingeniosum atque intelligentem, verum etiam quemvis nostrum, quos iste idiotas appellat, delectare possent; et 15. Ita studiosus est hujus praeclarae existimationis, ut putetur in istis rebus intelligens esse. V. INTELLIGO.

INTELLĬGENTER, adv. συνετῶς, cum intelligentia. *Cic. Part.* 8. Sumuntur autem trium rerum gratia, ut amice, ut intelligenter, ut attente audiamur. *Plin. ep.* 5, 16. Quam studiose, quam intelligenter lectitabat!

INTELLĬGENTĬA, ae, f. ἔννοια, νόησις, facultas animae nobilissima, qua res, etiam incorporeas, percipimus et contemplamur. *Cic. Inv.* 2, 53. Intelligentia est, per quam animus ea perspicit, quae sunt. *Id. Univ.* 3. Deus intelligentiam in animo, animum inclusit in corpore. *Id. Div.* 1, 32. Pars animi, rationis atque intelligentiae particeps. *Id. N. D.* 1, 18. *extr.* In eas imagines mens intenta, infixaque nostra intelligentia capit, quae sit beata natura; et 17. Haec quamquam dicta sunt subtilius, quam ut quivis ea possit agnoscere; tamen fretus intelligentia vestra, dissero brevius, quam causa desiderat. *Id. Off.* 3, 4. Id honestum, quod in nostram intelligentiam cadit; et 17. Ratione et intelligentia tenere aliquid. *Id. ib.* 1, 4. Quod in nostram intelligentiam cadit. *Id. Or.* 1, 3. *extr.* Quod longissime est ab imperitorum intelligentia sensuque disjunctum. ¶ Dicitur item de particularibus notionibus, quas mente assequimur ac tenemus. *Cic. Leg.* 1, 22. *f.* "Rerum omnium quasi adumbratas intelligentias animo ac mente concipere. *Id. Tusc.* 1, 22. Quia difficilis erat animi, quid, aut qualis esset, intelligentia, nullum omnino animum esse dixerunt; et *ib.* 5, 24. Quae nos magis ad cognitionem intelligentiamque convertant. *Id. Phil.* 9, 5. Habere intelligentiam juris civilis. *Just.* 36, 2. Somniorum primus intelligentiam condidit, *h. e.* artem interpretandi. [*V. *Heindf.* ad *Cic. N. D.* 1, 19. p. 52. *a.*] ¶ Et speciatim de cognitione et peritia in rebus artefactis. *Cic. Rosc. Am.* 17. Quid censes hunc ipsum Sex. Roscium? quo studio, et qua intelligentia esse in rusticis rebus? *Id. Verr.* 2, 4, 21. Ut intelligatis in homine intelligentiam esse, non avaritiam: artificii cupidum, non argenti fuisse. *Id. Inv.* 1, 29. Pecuniae quaerendae intelligentia. Adde *Verr.* 2, 4, 44. *extr.* V. ELEGANS. et INTELLIGO. ¶ Refertur etiam ad ea, quae sensibus percipiuntur. *Cic. Acad.* 4, 7. In gustu et odoratu intelligentia, etsi vitiosa, est quaedam tamen. ¶ In Pandectis Florentinis *Dig.* 20, 1, 20. *f.* legitur *intellegentia.* V. INTELLIGO.

INTELLĬGĬBĬLIS, e, adj. νοητὸς, qui intelligi potest. *Sen. ep.* 124. Quicumque voluptatem in summo ponunt, sensibile judicant bonum: nos contra intelligibile, quia illud animo damus. ¶ Item qui sub sensum cadit. *Macr. Somn. Scip.* 1, 6. *med.* In corporis intelligibilis lineam *(dyas)* prima defluxit.

INTELLĬGĬBĬLĬTER, adv. νοητῶς, ita ut intelligi, sentirive possit. *August. ep.* 218. Multa nos ad corpus pertinentia intelligibiliter posse percipere. *Id. Soliloquior.* 1, 1. Deus intelligibilis lux, in quo, et a quo, et per quem intelligibiliter lucent, quae intelligibiliter lucent omnia.

INTELLĬGO et Intellego, is, exi, ectum, a. 3. συνίημι, διανοέω, mente percipio, intelligentia comprehendo, cognosco, animadverto: ab *intus*, vel *inter*, et *lego, is.* *Cic. Or.* 2, 14. Haec dumtaxat in Graecis intelligo, quae ipsi qui scripserunt, voluerunt a vulgo intelligi. *Id. N. D.* 1, 39. Puderet me dicere non intelligere, si vos ipsi intelligeretis, qui ista defenditis; et 26. *extr.* Corpus, quid sit intelligo? quasi corpus quid sit, nullo prorsus modo intelligo; et *ib.* 3, 14. Non intelligo, quo modo, calore exstincto, corpora intereant. [*Adde *ib.* 3, 24. Quare autem in his vis deorum insit, tum intelligam, cum cognovero: ubi *Wopkens.* in *lectt. Tull.* 2, 16. verba *intelligere* et *cognoscere* ita distingui docet, ut hoc sit, nunc primum discere s. mente accipere, illud autem, jam perspicere, ac tenere, quae accepta sint. Ita velle Cottam, se rem illam tum intellecturum, si quis eam recte docuisset, et probasset, nunc nondum intelligens.] *Id. Rosc. Am.* 31. Quam sis audax, hinc omnes intelligere potuerunt, quod, etc. *Nep. Paus.* 5. E vultu cujusdam, insidias sibi fieri intellexit. *Cic. Off.* 1, 41. Magna saepe intelligemus ex parvis. *Id. Att.* 6, 9. Intellexi ex tuis litteris, te audisse, etc. *Id. Vat.* 15. De gestu intelligo, quid respondeas; et *Att.* 8, 12. Aliquid penitus intelligere. *Id. Off.* 2, 14. Intelligere, et sapere plus quam ceteros. *Id. Top.* 5. Cernere aliquid animo, atque intelligere. *Nep. Dion.* 9. Facile intellectu est, quam invisa sit, etc. *Id. Att.* 15. Difficile intellectu est, utrum, etc. *Cic. Marcell.* 1. Intellectum est enim mihi quidem in multis, et maxime in me ipso, te auctoritatem hujus ordinis tuis doloribus anteferre. *Tac. A.* 1, 49. Et quidam bonorum caesi, postquam, intellecto, in quos saeviretur, pessimi quoque arma rapuerant. [*Ter. Andr. Prol.* 17. Faciuntne intelligendo, ut nihil intelligant? ubi v. *Bentl.* et *Ruhnk.* qui comparat Gr. μάταιός ἐστι καὶ φρονεῖν οὐδὲν φρονεῖν. ¶ *Intelligi necesse est* solennis formula in rebus, quas quis ex antecedentibus colligens ut veras et omnem extra dubitationem positas exhibet. *Cic. N. D.* 1, 19, 50. In qua intelligi necesse est, eam esse naturam, etc.' ubi *Wopkensius* in *Lectt. Tull.* 2, 2. ad tuendam vulg. hujus loci lectionem protulit ista: *Cic. N. D.* 1, 17. intelligi necesse est, esse deos; *Tusc.* 3, 5. Eos enim sanos, quoniam intelligi necesse est; et 28. intelligi necesse est, non rem ipsam causam — esse moeroris. *Fin.* 3, 11. intelligi necesse est, pluris id aestimandum esse; et 5, 19. Quocirca intelligi necesse est, in ipsis rebus invitamenta inesse.] ¶ In responsionibus *intelligo* est annuentis se percipere, quae dicuntur. *Ter. Eun.* 2, 3, 79. *Par.* Pro illo te deducam. *Chae.* audio. *Par.* te esse illum, dicam. *Chae.* intelligo. *Id. Ph.* 2, 3. *f.* Si quid opus fuerit, heus, domo me. *Ge.* intelligo. Adde *Pl. Epid.* 2, 2, 63. ¶ Speciatim *intelligere* dicuntur, qui artefacta optime dignoscunt, et in statuis, picturis, et hujusmodi aestimandis peritiam habent. *Cic. Verr.* 2, 4, 43. Simulacrum, quo non facile quidquam dixerim me vidisse pulcrius: tametsi non multum in istis rebus intelligo; et 14. *extr.* Ego antea nugatorium sciebam, ista intelligere. *Petr. fragm. Trag.* 52. *Burm.* Habeo pocula omnia ponderosa: meum enim intelligere nulla pecunia vendo. V. INTELLIGENS et INTELLIGENTIA. ¶ Pro discerno. *Lact.* 2, 16. Oraculorum praestigias profani a veritate intelligere non possunt. ¶ Pro scire, videre, cognoscere, sentire. *Cic. Ligar.* 5. Intelligo, quid loquar. *Nep. Alc.* 4. Quia nocere se ei non posse intelligebant. *Id. Dat.* 7. Intelligebat, sibi cum viro forti esse negotium; et *Eum.* 3. Intelligebat, copias suas dilapsuras. *Caes. B. C.* 2, 42. Ubi neque cohortationes suas, neq preces audiri, intelligit; et *B. G.* 2, 33. Illi a inito, ut intellectum est, consilio, etc. *Hirt. G.* 8, 3. Illud vulgare incursionis signum, qu incendiis aedificiorum intelligi consuevit. [*Co parat *Moebius* Gr. τεκμαίρεσθαί τινι] *Pl. Truc.* 6, 64. Vehementer nunc mihi est irata: sent atque intelligo. *Petr. Sat.* 129. Non intelligo virum esse, non sentio. *Tac. A.* 14, 6. Sol remedium insidiarum, si non intelligerentur. [*P ra exhibet *Boettich.* in *Lex. Tac.* p. 280.] C *Fam.* 16, 22. Si quid librarii mea manu non telligent, monstrabis. ¶ [*Elegans hoc loco co memorandus dicendi usus est, quo hoc verbum solentius paulo ad ipsos homines pertinet, ita *intelligere aliquem* significet mores alicujus tene Laud. *Ruhnk.* ad *Rut. Lup. Sen. de Const. Sap.* Quod Catonem aetas sua parum intellexisset. *Qui Inst.* 11, 1, 10. Quando (Socrates) ab hominib sui temporis parum intelligebatur. Adde *Vell.* 114, 5. Quem in quantum quisque aut cognosce aut intelligere potuit, in tantum miratur ac dilig *Tac. A.* 3, 3. Tiberius atque Augusta publico stinuere — ne omnium oculis vultum eorum sc tantibus falsi intelligerentur.] *Plin.* 35, 10, *n.* 13. Ea res concitavit Rhodios ad intelligend artificem. Sic *Vell.* 2, 116. Quem virum ne intellexit quidem, abunde miratus est. [*Pote huc etiam referri *Quint. Inst.* 1, 2, 6. Nond prima verba exprimit, et jam coccum intellig jam conchylium poscit: ubi v. *Spalding.*, qui *Zu ptio* in *supplem. annotat.* ad *Quint. Inst.* p. 15. re videtur disputationem eo deducere, ut *coquum* pr ferat *cocco*, prob. *Sarpio Anal.* p. 20. qui hoc plicandi causa adjecit: Nos similiter dicimus: *kennt den Koch*, ut offendamus de coqui artifi intelligenter judicari. Contrarium est *ignorare.* *Gronov.* ad *Just.* 12, 1. et *Broukh.* ad *Prop.* 2, 56. et de simili Gr. dicendi ratione ἀγνοεῖν τινὰ *Brem.* ad *Demosth. Olynth.* 1. (vulg. II.) §. 7.] Saepe refertur ad sensum gustus, tactus, etc. significat sentire; atque hac ratione etiam bru animalibus tribuitur. *Ov. Met.* 9, 456. Illa q dem primo nullos intelligit ignes. *Colum.* 12, 21 Si genus vini tantum valeat, ut aquae salsae n intelligatur sapor. *Id. arbor.* 13. Cum frig contra consuetudinem, intellexeris. *Plin.* 28, 14. Perfundere caput calida, et postea frigi saluberrimum intelligitur. *Id.* 8, 16, 21. Ve gia hominum intelligi a feris. *Id.* 10, 18, 20. P percussi corticis sono, pabulum subesse intelligu *Ov. Trist.* 3, 14, 40. Intellecturis auribus ut ¶ De visu oculorum recte dici, negat *Quint.* 10. ¶ *Intellexti* pro *intellexisti*, et *intellexes* pro *in lexisses* syncopae sunt: illa *Cic. Att.* 13, 32. *Ter. Eun.* 4, 6, 30., haec *Pl. Cist.* 2, 3, 81. *Intellego* per secundam vocalem saepissime ap *Plaut.* legitur, et *Terent.*, itemque in multis o MSS. aliorum scriptorum inveniri, plures crit testantur: non desunt etiam, qui ita omnino sc bendum putant. Quare non est ea scriptio mnanda: alteram tamen per *i* communior usus t tur. *Dausquius.*

INTĔMĔRĀBĬLIS, e, adj. inviolabilis. *Cla Mamert. Stat. anim.* 1, 3. *med.* Intemerabilis vinitas. *Epithalam.* in *Anthol. Lat.* T. 2. p. 6 *Burm. v.* 71. ab excelsa laus intemerabilis a Monstrat iter.

INTĔMĔRANDUS, a, um, nom. part. ex *in*, *temerandus*, non violandus, aut contaminandus, ferturque ad res sacras. *Val. Fl.* 5, 642. An M tia templa Intemeranda minus?

INTĔMĔRĀTĒ, adv. incorrupte. *Impp. Hon* et *Theod. Cod. Theod.* 15, 5, 3. Dum popularil plausibus intemerate serviunt. Al. melius leg. *temperate*, alii *intemperanter.*

INTĔMĔRĀTUS, a, um, adj. ἀμίαντος, non meratus, incorruptus, inviolatus, integer. *Vi A.* 11, 583. Aeternum telorum, et virginitatis an rem Intemerata colit; et *ib.* 2, 143. Intemerata des; et *ib.* 3, 177. munera libo Intemerata foc *h. e.* pura, et rite oblata. *Tac. A.* 1, 42. Q enim per hos dies inausum, intemeratumve vob *Id. H.* 4, 58. Ut si vobis non fuit cordi, me d haec castra incorrupta et intemerata servari, certe pollui foedarique a Classico ne sinatis; *A.* 1, 49. Octo equitum alas, quarum ea seditio intemerata modestia fuit, *h. e.* integra, et in o cio manens. [*Adde 12, 34. Intemerata conjug et liberorum corpora; et 16, 26. Intemeratus, pollutus.] *Val. Fl.* 4, 270. ratis rapidum, ven certantibus, aequor Intemerata secat; et *Stat.* 2, 724. Intemeratae equae, *h. e.* virgines, q currum Minervae trahere dicuntur. *Appul. Fl n.* 16. Integrum et intemeratum beneficium. *Met.* 2. *f.* Intemerata veritas. *Capell.* 1, 3. temeratior cunctis, pulcriorque virginibus.

INTEMPĔRĀBĬLIS, e, adj. Est *Coel. Au Tard.* 1, 4. *med.* ubi etiam alii leg. *intemporali*

INTEMPĔRANS, antis, adj. ἀκρατὴς, ἀκόλαστ qui temperare sibi nescit, incontinens, immode tus, intemperatus. *Cic. Acad.* 1, 1. Intemperan

se arbitror, scribere quod occultari velit. *Id.* *It.* 1. Fui paulo intemperantior fortasse, quam bui. [*Ich hätte doch wohl mehr Schonung besen sollen.* Cf. *Liv.* 42, 14. Libertate intempetius invectus in regem.] *Cic. Att.* 13, 26. temperans sum in ejus rei cupiditate, quam no-. [*Id. Tusc.* 2, 17. Intemperans militaris in ti viro gloria. *Liv.* 36, 38. de rerum scriptore ritatis parum curioso: quia in augendo eo non us intemperantior est.] *Suet. Cal.* 45. In hoc oque mimo praeter modum intemperans. [*V. em.*] *Sen. Ira* 1, 3. Ferae in quasdam voluptas intemperantiores homine sunt. *Aurel. Vict.* *it.* 6. Ad vescendum intemperans. *Liv.* 24, 25. *f.* idi atque intemperantes animi. *Appul. Met.* 1. quam tibi lingua intemperante noxam contras. *Petr. fragm. Trag.* 57. *Burm.* Intemperans entia. ℙ Saepe dicitur de incontinente voluptam. *Cic. Verr.* 2, 3, 68. *extr.* Inter impudicas ulieres, et intemperantes viros versari. *Id. Pis.* Impurissima atque intemperantissima pecus. *Id. Sen.* 9. Libidinosa et intemperans adolescen. *Nep. Alc.* 1, 4. luxuriosus, dissolutus, libidisus, intemperans reperiebatur: ubi v. *Brem.* qui *intemperans* ad voluptates cum virili sexu exerndas referendum docet. *Suet. Hor.* Ad res Vereas intemperantior traditur.] ℙ Proprie. *Ap-ul. Dogm. Plat.* 1. *f.* Aequalitas ista sicci, huidi, ferventis, ac frigidi sanitatem largitur: sicut a intemperans atque immoderata permixtio anial celeri exitio corrumpit.

INTEMPĔRANTER, adv. ἀκρατῶς, ἀκολάστως, temperate, incontinenter, immoderate. *Cic. Phil.* 5. Nimis iracunde hoc quidem, et valde intemranter; et *ib.* 5, 18. Ne honoribus nostris elas, intemperantius suis opibus utatur. [*Id. Tusc.* 3. Mandare quemquam litteris cogitationes suas, i eas nec disponere, nec illustrare possit, nec lectatione aliqua allicere lectorem, hominis est temperanter abutentis et otio et litteris.] *Plin.* 1, 5. Intemperanter lacerare aliquem. *Liv.* 37. Aviditate caedis intemperantius insecuti, cohortes Romanas incidere. [*Cf. 23, 1.] *Plin. an.* 68. *extr.* Intemperantius amare. [*Suet. Claud.* Quod ille adversus privatum se intemperantius fuisset, i. e. nimio, quam par est studio.] *Ap-ul. Apol.* Intemperantissime gloriari.

INTEMPĔRANTĬA, ae, f. ἀκρασία, idem quod temperies. *Sen. Const. sap.* 9. et *Colum. prooem.* 1. Intemperantia coeli. *Cato R. R.* 141. Camitates intemperantiasque prohibessis. Al. leg. *temperiasque.* V. h. v. §. 1. ℙ Saepius est inntinentia, immoderatio, ἀκράτεια. *Cic. Tusc.* 4, Omnium perturbationum fontem esse dicunt temperantiam, quae est a tota mente, et a rea ratione defectio, sic aversa a praescriptione tionis, ut nullo modo appetitiones animi nec rei, nec contineri queant; et *mox.* Menti inimica temperantia omnem animi statum inflammat, conrbat, incitat. *Id. Agr.* 2, 36. *f.* Haec ego vos oncupisse, pro vestra stultitia, atque intemperana, non miror. *Id. Coel.* 11. Is multa de inconnentia intemperantiaque disseruit. *Id. Dom.* 9. 'anta fuisti intemperantia, ut illius tui sceleris tionem occultare non posses. *Id. Off.* 1, 34. Inmperantia libidinum. [*Id. P. Red.* in *Sen.* 5. ui ne a sanctissima quidem parte corporis pouisset hominum impuram intemperantiam propulare. *Liv.* 44, 30. Violentiam insitam ingenio ntemperantia vini accendebat, i. e. nimius vini sus. *Suet. Tib.* 62. Quem quum morbo et intemerantia periisse existimaret; adde *ib.* 72.] *Nep. Eum.* 8. Periculum est, ne faciant sua intempeantia, nimiaque licentia, ut omnia perdant, *h. e.* mmodestia, et incivili insolentia, παρανομίᾳ. [*Ut 1. v. intemperantia* de militibus dicitur, qui miitaris disciplinae ita leges ludibrio habent, ut imerare etiam ducibus velint; ita pertinet ap. *Eund. Arist.* 2, 3. ad superiores, qui insolentia, superia, crudelitate erga inferiores se gerunt: opp. equitas. Verba sunt ap. *Nep.:* Tum autem et inemperantia Pausaniae et justitia factum est Aritidis, etc. ubi v. *Brem.*] *Plin.* 11, 37, 80. Inemperantia risus. *Sen. ep.* 106. *f.* litterarum. *Tac. H.* 4, 18. linguae. [*Cf. *Liv.* 35, 48.] *Tac. H.* 2, Intemperantia civitatis, donec unus eligatur, multos destinantis. Eleganter *Val. Max.* 2, 1. *n.* secundas nuptias *legitimam intemperantiam* voat. V. ILLEGITIMUS. Hinc etiam Christiani monogamiam laudabant, digamiam vero vituperaant.

INTEMPĔRĀTĒ, adv. idem ac intemperanter. *Cic. Univ.* 12. Qui autem immoderate et intemerate vixerit, eum secundus ortus in figuram muiebrem transferet. V. INTEMERATE.

INTEMPĔRĀTUS, a, um, adj. ἄκρατος, ἀκραής, non temperatus, immoderatus, intemperans. *Sen. Consol. ad Helv.* 6. Quid ad ipsum loci situm horribilius? quid ad coeli naturam intemperatius? *Cic. Amic.* 20. *med.* Ne intemperata quaedam benevolentia impediat magnas utilitates amicorum. *Id. Pis.* 10. Intemperatissimae perpotationes. Al. leg. *intemperantissimae.* [*Ita *Orell.*] ℙ *Intemperatum vinum*, ap. *Coel. Aurel. Acut.* 3, 17. *med.* est non temperatum, merum, ἄκρατος.

INTEMPĔRĬAE, arum, f. plur. intemperies. *Cato R. R.* 141. Calamitates intemperiasque prohibessis. [*Formula lustrandi agros.] ℙ Cum referuntur ad animum, insaniam, furorem significant, qui ex intemperie cerebri nascitur. Quidam Furias intelligunt, quae mentem agitant et corrumpunt: alii Deas, quae vim habeant per intemperantiam nocendi. *Capell.* 2, 40. jungit cum Furina, et Mania. *Pl. Mil.* 2, 5, 24. quae te intemperiae tenent, Qui me perperam perplexo nomine appelles? *Id. Aul.* 1, 1, 32. Nescio pol, quae illunc hominem intemperiae tenent: Pervigilat noctes totas; et 4, 4, 15. Larvae hunc atque intemperiae, insaniaeque agitant senem. *Gell. praef. med.* Qui intemperiarum, negotiorumque pleni sunt, abeant a Noctibus his procul, *h. e.* insanis curis, quibus eorum mens distinetur, et quasi a Furiis agitatur. ℙ De intemperantia, et morum difficultate, qua quis ab injuriis, quasi furens, abstinere nescit. *Id.* 1, 17. Xantippe Socratis uxor morosa admodum fuisse fertur, et furiosa. Has ejus intemperias in maritum Alcibiades demiratus, etc. Ita legit *Non.* 8, 78. Alii *intemperies.*

INTEMPĔRĬES, ei, f. ἀκρασία, δυςκρασία, mala rerum mixtarum temperatura, ut *intemperies coeli*, cum aer immoderate aut calidus est, aut frigidus, aut humidus, aut siccus. *Liv.* 8, 18. et *Colum. in. praef.* Coeli noxia frugibus intemperies. *Id.* 11, 2. *med.* Intemperies solis, aut anni. *Liv.* 3, 31. Annona propter aquarum intemperiem laboratum est. [*Adde 22, 2. Ex verna primum intemperie variante calores frigoraque.] *Pl. Capt.* 4, 4, 3. Clades calamitasque, intemperies modo in nostram advenit domum. [*V. *Lindem.*] ℙ Transfertur ad mores. *Cic. Att.* 4, 6. Video stulte illius amici intemperiem non tulisse. Sic *Gell.* 18, 7. *med.* Intemperies ista, quae μελαγχολία dicitur, non parvis nec abjectis ingeniis accidit; et 1, 23. Senatores ingredientes curiam, quid illa mulierum intemperies sibi vellet, mirabantur. *Tac. H.* 1, 64. Benigne excepti, modestia certavere: sed brevis laetitia fuit, cohortium intemperie, quas, etc. ℙ Pro intemperantia. *Justin.* 12, 13. *extr.* Amici causam morbi, intemperiem ebrietatis disseminaverunt.

INTEMPESTĪVĒ, adv. ἀκαίρως, παρακαίρως, extra tempus, importune, incommode. *Cic. Off.* 1, 25. Si irascamur aut intempestive accedentibus, aut impudenter rogantibus. [*Id. Fam.* 11, 16. Quemadmodum coram qui ad nos intempestive adeunt, molesti saepe sunt, sic epistolae offendunt, non loco redditae.] *Ov. Pont.* 4, 11, 19. vulnera mentis Intempestive qui fovet, ille novat. *Phaedr.* 3, 19. *extr.* Intempestive qui occupato alluserit. *Tac. A.* 2, 23. Miles pavidus turbat nautas, vel intempestive juvat. Adde *Colum.* 11, 2. *med.* [*Vell.* 1, 14, 1. Huic rei per idem tempus civitates propagatas — — haud intempestive subtexturi videmur, i. e. apto loco; et 2, 50, 3. intempestive principalium armorum arbitria captans. *Liv.* 45, 21. Tum inter praetorem tribunosque omnia intempestive agendi certamen erat.]

INTEMPESTĪVĬTAS, atis, f. inopportunum tempus, ἀκαιρία. *Gell.* 3, 16. *f.* Octavi mensis (*ad partum*) intempestivitas.

INTEMPESTĪVĬTER, adv. intempestive. In *lemmate* ap. *Gell.* 4, 20. Qui dixerant joca quaedam intempestiviter.

INTEMPESTĪVUS, a, um, adj. ἄκαιρος, ἄνωρος, qui praeter tempus fit, inopportunus. *Cic. Amic.* 6. *f.* Amicitia nunquam intempestiva, nunquam molesta est. *Id. Att.* 4, 14. Intempestiva epistola. *Pl. Most.* 3, 2, 141. Postes intempestivos excisos credo: id eis vitium nocet. [*Ap. *Lucr.* legitur 2, 873. 929. 6, 1101.] *Ov. Met.* 10, 689. Intempestiva cupido. *Id. Trist.* 5, 6, 45. Intempestivi timores. [*Id. Met.* 4, 33. Intempestiva turbantes festa Minerva, i. e. alieno tempore operam dantes lanificio, cui Minerva praeerat. *Vell.* 2, 68, 4. Immodica et intempestiva libertas.] *Val. Max.* 7, 8. *extr.* Quid hoc joco intempestivius? [*Suet. Vit.* 13. Intempestiva gula, i. e. quam praeter tempus in sacrificiis quoque et itineribus expleret. ℙ *Intempestivus* dicitur etiam is, qui intempestive, i. e. inopportuno tempore aliquid facit, i. q. molestus. Huc pertinet locus, quem Noster perperam mixtum cum ceteris sine discrimine posuerat. *Plin.* 18, 35, 87. Anseres continuo clangore intempestivi, i. e. intempestive clangentes.] ℙ Intempestiva convivia. V. TEMPESTIVUS.

INTEMPESTUS, a, um, adj. ἄκαιρος, ἄνωρος, intempestivus. Fere est epithetum noctis, quae rebus agendis idoneum tempus non habet, ut *Macr. Sat.* 1, 3. *f.* loquitur. *Virg. G.* 1, 247. Illic, ut perhibent, aut intempesta silet nox Semper, et obtenta densantur nocte tenebrae, etc. Est hoc nomine certum noctis tempus, scilicet inter concubiam noctem, et mediam (V. CONCUBIUS) ut *Macr. ib.* et *Censor. de die nat.* 24. docent. *Serv.* ad illud *A.* 3, 587. Et lunam in nimbo nox intempesta tenebat: ipsam mediam noctem *intempestam* dici tradit. *Varro L. L.* 5, 2. cum *concubio*, et *silentio* noctis, seu conticinio confundit. Omnes tamen in eo conveniunt, ut significet altiorem noctis partem, cum tempus agendi nullum est. Consentit *Festus*, qui noctem intempestam diei ait incertius noctis tempus, quia non tam facile noctis horae, quam diei possunt intelligi. V. *Sidon. ep.* 2, 2. *med.*, qui convenire videtur cum *Appulejo*, cujus locum lege in CONCUBIUS. Porro noctis tempora eo incertiora sunt, quo magis ab initio ejus, et fine distant. *Cic. Phil.* 1, 3. Cum intempesta nox esset, mansissemque in villa P. Valerii. *Id. Pis.* 38. Domum se abdidit: inde nocte intempesta, crepidatus, veste servili, navem conscendit. [*Cf. *Drak.* ad *Liv.* 37, 14, 3. et *Kritz.* ad *Sall. Cat.* 27, 3.] ℙ Refertur etiam ad intemperiem aeris. Hinc *intempestas Graviscas* dixit *Virg. A.* 10, 184. quod oppidum illud gravitate coeli laboraret, ut *Cato* et *Plin.* ap. *Serv. ad eum loc.*, itemque *Diomed.* 1, 407. docent. *Stat. Th.* 2, 153. quibus ipse per imbres Fulminibus mixtos, intempestumque tonantem Has meus usque domos vestigia fecit Apollo.

INTEMPŎRĀLIS, e, adj. qui est extra tempus, hoc est aeternus. *Appul. Dogm. Plat.* 2. Praeteriti, futurique aevi ultimas partes attingere, et esse quodammodo intemporalem. *Prud.* περὶ στεφ. 10, 316. Intemporalis ante, quam primus dies. ℙ Item intempestivus, inopportunus. *Coel. Aurel. Acut.* 2, 10. *med.* Intemporalis cibus. Adde *ib.* 3, 17. et *August. in Psalm.* 39. *n.* 13.

INTEMPŎRĀLĬTAS, atis, f. intempestivitas. *Coel. Aurel. Acut.* 1, 9. *med.* Somni intemporalitatem interrumpere. Adde 15.

INTEMPŎRĀLĬTER, adv. intempestive. *Coel. Aurel. Acut.* 1, 9. *med.* Intemporaliter uti cataplasmatibus.

[INTENDĪTUS, a, um. V. v. seq. *F.*]

INTENDO, is, di, tum, et sum, a. 3. ἐκτείνω, idem quod tendo, aut valde tendo, extendo, porrigo. *Plin.* 26, 10, 62. Nervos intendere, aut remittere. *Cic. Att.* 16, 15. *med.* Et simul dextram intendit ad statuam. *Colum.* 6, 17. Folia malagmatis more scarificationi intenduntur. *Val. Fl.* 8, 68. Jamque manus Colchis, crinemque intenderat astris. *Ov. Pont.* 4, 4, 36. Intendere aures ad verba. [*Tac. A.* 4, 70. Quo intendisset oculos, i. e. convertisset.] Et *Sen. Clem.* 1, 25. Intendere alicui manus. Al. leg. *intentare.* *Cic. Tusc.* 4, 17. Acrem in omnes partes aciem intendit; et *Acad.* 4, 25. Intendi longius acies non potest. *Virg. A.* 8, 704. arcum intendebat Apollo; et *ib.* 3, 683. vela ventis. *Pl. Bacch.* 4, 4, 58. ballistam in aliquem. *Virg. A.* 5, 34. Zephyri intendunt vela. *Plin.* 8, 35, 53. Histrici longiores aculei, et cum intendit cutem, missiles. *Liv.* 1, 57. *med.* Intendentibus se tenebris; et 7, 28. Nox interdiu visa intendi. ℙ Item dirigere, injicere, intentare. *Virg. A.* 9, 590. Intendere sagittas. *Plin. ep.* 3, 9. *med.* telum in jugulum. *Tac. A.* 16, 9. ictus. [*V. *Heyn.* ad *Virg. A.* 9, 623.] ℙ Pro illigare, innectere. *Virg. ib.* 2, 206. et stupea vincula collo Intendunt; et *ib.* 5, 403. duroque intendere brachia tergo, *h. e.* corio caestuum. ℙ Pro circumdare. *Id. ib.* 4, 506. Intenditque locum sertis, et fronde coronat. [*V. *Burm.*] ℙ Translate est augere, quia quae intenduntur, majorem vim habent. *Virg. A.* 7, 513. cornuque recurvo Tartaream intendit vocem. *Val. Flacc.* 8, 362. moestas altis intendere voces Puppibus. *Tac. A.* 2, 38. Languescet industria, intendetur socordia. *Id. H.* 2, 54. Intendere formidinem; et *ib.* 1, 12. cupiditates hiantes facilitate; et *A.* 4, 26. gloriam. *Plin. Pan.* 19. studium et laborem. *Sall. Jug.* 78. officia. *Tac. A.* 13, 15. odium, [*et *ib.* 14, 45. Ne mos antiquus per saevitiam intenderetur. Ita dicitur ap. *eund.* intendere socordiam; intendere vera; omnia conquirere et intendere, et plura his consim., quae collegit *Boettich.* in *Lex. Tac.* p. 281. sq.] ℙ Item tendere. *Cic. Mur.* 9. *f.* Ut eo, quo intendit, cum exercitu mature perveniat. ℙ *Intendere iter* est dirigere. *Liv.* 31, 33. Ad explorandum, quonam hostes iter intendissent. *Id.* 36, 21. A porta ad praetorem iter intendit. *Id.* 21, 29. Coeptum iter in Italiam intendere. ℙ Absolute. *Sall. or. ad Caes.* 2. *med.* Avaritia, bellua fera, intoleranda est: quo intendit, oppida, agros vastat. *Ter. Andr.* 2, 2, 6. Ubi quaeram? aut quo nunc primum intendam? ℙ *Intendere fugam* est fugae se enixe dare. *Liv.* 7, 37. *f.* Neque, utrum castra peterent, an longiorem intenderent fugam, constare poterat. ℙ *Intendere animum* est adhibere, convertere, sed cum conatu et studio. *Cic. fr.* ap. *Non.* 4, 256. Quaero enim, non quibus intendam rebus animum, sed quibus relaxem. *Id. Acad.* 4, 15. Parum defigunt animos, et intendunt in ea, quae perspicua sunt. *Id. Verr.* 1, 3. Quid iste speret, et quo animum intendat, facile perspicio. *Liv. praef. med.* et *Sall. Jug.* 47. et *Plin. ep.* 7, 27. Acriter intendere animum ad aliquid. *Hor. Ep.* 1, 2, 35. Intendere animum

studiis et rebus honestis. *Sall. Jug.* 23. In regnum Atherbalis animum intendit. *Cic. Inv.* 2, 33. *extr.* Intendere considerationem in aliquam rem. *Sall. Cat.* 50. ingenium. *Liv.* 40, 5. omnes cogitationes ad aliquid; et 37, 36. *extr.* totam curam in belli apparatum. [*Passive. *Id.* 9, 31. Omnium eo curae sunt intentae; et 25, 9. In cetera adeo nihil ob id intenta cura est. Porro hic poterant commemorari *Id. ib.* 24, 37. Intenderant eum ad cavendi omnia curam tot auditae proditiones; et 21, 49. Intendere aliquem ad custodiae curam, i. e. hortari ad intentiorem custodiam.] *Quint.* 10, 7. *med.* Vis omnis intendenda rebus, et remittendum aliquid ex cura verborum, *h. e.* vis animi adhibenda in rebus, et verborum cura remittenda. ℙ *Intendere* absolute, pro intendere animum. *Cic. Or.* 2, 42. Quod est tibi ante explicandum, quam illuc proficiscare, quo te dicis intendere. Sic *Sall. Jug.* 27. Quod ubi secus procedit, neque quod intenderat, efficere potest, etc; et 77. Quocumque intenderat, res advorsae erant. *Plin. ep.* 8, 19. Intende libro, quem cum hac epistola accipies. *Quint.* 10, 1. Nunc genera ipsa lectionum, quae praecipue convenire intendentibus, ut oratores fiant, existimem, persequar, *h. e.* enitentibus, conantibus. *Justin.* 13, 6. Ad nuptias Cleopatrae intendit. *Val. Fl.* 6, 600. campis intendere suadet, Dum datur, ardentesque viri percurrere pugnas. *Lactant.* 7, 27. *f.* Intendamus justitiae, quae ad Deum sola perducet. [*V. *Burm.* ad *Virg. A.* 1, 18.] ℙ Cum infinito. *Sall. Jug.* 115. *extr.* Quo ire intenderant, perventum est; et 97. Quem locum Marius summa vi capere intendit; et *or. ad Caes.* 2. *med.* Neque ullam rem agere intendit, nisi illi auctores fierent. *Liv.* 36, 44. Dolonibus erectis altum petere intendit; et 45. Postero die hostem persequi intenderunt. Adde 38, 2. ℙ *Intendere se* est animo, et viribus parare se, eniti, intentum se praebere. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 4. Qui se intenderant adversarios in ejus tribunatum. *Quint* 4, 1. *med.* Intendere se in rem. *Cic. Tusc.* 2, 23. Ne ingemiscit quidem vir fortis, nisi forte ut se intendat ad firmitatem, *h. e.* vires suas colligat. ℙ *Intendi animo* est intentum adhibere animum. *Liv.* 1, 25. Erecti suspensique in minime gratum spectaculum animo intenduntur. ℙ *Intendere animo* est statuere, propositum habere. *Cic. Phil.* 10, 4. Si C. Antonius, quod animo intenderat, perficere potuisset. ℙ Est etiam intente agere, contendere, affirmare. *Cic. Quint.* 29. Quem, quo modo nunc intendit, ne in vivorum quidem numero tum demonstrat fuisse. *Pl. Mil.* 2, 4, 27. Pergin', sceleste, intendere, atque hanc arguere? *Ter. Eun.* 3, 3, 19. Nisi si illa forte, quae olim periit parvula Soror, hanc se intendit esse, ut est audacia. *Sen. Const. sap.* 4. Cum potentes, et consensu servientium validi nocere ei intendent. ℙ Item inferre, intentare. *Cic. Mil.* 14. Intendere alicui actionem perduellionis. *Liv.* 9, 26. crimen in aliquem; et *Cic. Or.* 1, 10. alicui litem. *Suet. Vit.* 7. alicui injuriarum formulam. *Vell.* 2, 13. *f.* Intendere injurias. *Tac. A.* 1, 28. Spem offerre, metum intendere. *Cic. Har. resp.* 1. alicui periculum judicii; et *Rosc. Am.* 3. periculum in omnes. *Tac. A.* 3, 36. probra et minas alicui. [*Plura v. ap. *Boettich.* in *Lex. Tac.* p. 281.] *Liv.* 21, 6. *f.* bellum in Hispaniam, et Annibalem. *Auct. ad Her.* 4, 27. Intendere orationem, *h. e.* dirigere in aliquem: oratione et criminatione quempiam aggredi. ℙ *Intendere in se* est ad se respicere, in se ipsum animo et cogitatione converti. *Sen. Q. N. praef. l.* 1. Quid sit Deus: totus in se intendat, an ad nos aliquando respiciat. ℙ *Intendere leges* ap. *Plin. ep.* 4, 9. *med.* est earum severitatem sequi: ducta translatione ab intendendo arcu. Cui contrarium est mitigare. ℙ *Intendere alicui* converti ad aliquem, aliquem spectare. *Stat. praef. Silv.* 3. *f.* Cum scias hanc destinationem quietis meae tibi maxime intendere. ℙ *Intendere consilium* est parare, translatum, inquit *Donat.*, a venatoribus, qui retia intendunt ad feras captandas. *Ter. Andr.* 4, 3, 18. Repudio quod consilium primum intenderam. Simile est illud *ejusd. Heaut.* 3, 2, 2. Intendenda est in senem fallacia. ℙ Apud rhetores *intendi* dicitur, quod in prima argumentationis propositione (quae et *intentio* vocatur) exprimitur. *Quint.* 5, 14. *med.* In qua idem concluditur, quod intenditur. ℙ Apud grammaticos *intendere* aliquando est producere. *Gell.* 13, 22. *f.* Primam syllabam intendit, tertiam corripuit ℙ [Part. *Intenditus* ap. *Front. de fer. Alsiens.* (ed. *A. Maio*) 3. Quis arcus perpetuo intenditus? *F.*]

INTENSĔ. V. INTENTE.

INTENSĬO, onis, f. ἐπίτασις, vis rei intentae, extensio, intentio. *Sen. Q. N.* 2, 6. Intensionem aeris ostendent tibi inflata, nec ad ictum cedentia; et *mox.* Quid est vox, nisi intensio aeris? et 8. Nihil non intensione vehementius est. *Scrib. Comp.* 255. Cervix rigida cum intensione oculorum et maxillarum.

INTENSUS, a, um, part. ab *intendo*, idem quod intentus, contentus, vehemens. *Sen. Ira* 2, 13. Qui meditatus est per intensos funes ire: et 35. Acrior spiritus est, intensior impetus, rupturus se, nisi eruperit. *Nazar. Pan. ad Constant.* 23. Virtus in parvis remissa, in mediocribus modice intensior. ℙ Tribuunt et *Ciceroni*, sed apud eum rectius leges *intentus*, quod frequentius est, et magis Latinum.

[INTENTĀBĬLIS, e, adj. qui tentari non potest. *Gloss. Phil.* Intentabilis, ἀπείραστος. *F.*]

*INTENTĀLIS, e, adj. *Gloss. Gr. Lat.* ἀπείραστος. *B. A.*

INTENTĀTĬO, onis, f. actus intentandi. *Sen. Ira* 2, 4. Oculi ad intentationem subitam digitorum comprimuntur. Est qui legit *intentionem.* *Tert. Apol.* 46. Intentatio criminum, *h. e.* objectio. Al. leg. *intentio.*

INTENTĀTUS, a, um; part. ab *intento*, objectus. *Liv.* 9, 6. Gladii etiam plerisque intentati, et vulnerati quidam, necatique. [*Cf. INTENTO.] ℙ Item adj. non tentatus, non expertus, ab *in* privativa, et *tento*. *Hor. Od.* 1, 5, 12. miseri, quibus Intentata nites. *Id. A. P.* 285. Nil intentatum nostri liquere poetae. *Gell.* 9, 4. Notavi quaedam mirabilia, et scriptoribus fere nostris intentata. *Virg. A.* 10, 39. Nunc etiam Manes (hanc intentata manebat Sors rerum) movet. *Tac. A.* 1, 50. Iter intentatum. *Sen. Med.* 62. Vacca intentata jugo.

INTENTĔ, adv. ἐντόνως, intentis viribus, intento animo, acriter, impense, vehementer. *Auct. ad Her.* 4, 56. Alia meliora sunt, quae multo intentius petimus in vita. Est qui leg. *intensius.* *Plin. ep.* 5, 19. Dum intente instanterque pronunciat, sanguinem rejecit. *Quint.* 2, 2. *med.* Intente et modeste audire aliquem. *Liv.* 8, 17. Cum delectus intentius, quam adversus finitima bella, haberetur; et *ib.* 1. *f.* Intentius apparare bellum; et 25, 30. Quo intentius custodiae serventur. *Tac. A.* 3, 35. Intentius se excusare; et *ib.* 11, 11. Intentius adesse alicui rei; et *ib.* 15. 13. Intentius premere obsessos. *Lampr. Elag.* 14. Exspectans intentissime. ℙ [Comp. *Intensius* legitur apud *Front. de fer. Als.* (ed. *A. Maio*) 3. *med.* *F.*]

INTENTĬO, onis, f. ἔντασις, ἐπίτασις, actus intendendi, extensio: contentio: cui opponitur laxatio, remissio, languor. *Cic. Tusc.* 1, 10. Ipsius corporis intentionem quandam, velut in cantu, et fidibus, quae harmonia dicitur. *Colum.* 6, 6. Cruditatis signa sunt fastidia cibi, nervorum intentio, hebetes oculi. *Cels.* 5, 26. *n.* 34. Quidquid aridum est, et intentione quadam proximum quoque locum male habet, concidere. (Adde 8, 18.) *Plin.* 28, 4, 14. Intentio vocis. *Gell.* 5, 16. aeris; et 18, 10. *extr.* et remissio motus. *Tac. A.* 16, 34. vultus. ℙ Translate est cura, studium, conatus, contentio. *Cic. Tusc.* 2, 23. Ut onera contentis corporibus facilius feruntur, remissis opprimunt; simillime animus intentione sua depellit pressum omnem ponderum, remissione autem sic urgetur, ut se nequeat attollere; et 27. Patientiam dolorum animi intentione firmare. *Plin. Pan.* 71. Intentio humanitatis, *h. e.* contentio, qua se aliis ostentare studebat. *Id. ep.* 1, 3. Intentio rei familiaris obeundae. *Cic. Tusc.* 4, 2. Mentem a cogitationum intentione, cantu fidibusque ad tranquillitatem traducere; et *Inv.* 2, 14. Cum animus hac intentione omnes totius negotii partes considerabit *Quint.* 6, 3. Risus animum ab intentione rerum frequenter avertit. *Id.* 10, 3. *med.* Quae delectant, necesse est, avocent ab intentione operis destinati. *Liv.* 4, 17. Non aversus ab intentione lusus animus. *Sen. ep.* 113. Dicam, si mihi accommodaveris subtilitatem et intentionem tuam. *Plin. Pan.* 78. Haec nempe intentio tua, ut libertatem revoces ac reducas. ℙ In plurali num. *Gell.* 15, 2. Animos ad intentiones rursum capiendas fieri habiliores. ℙ Aliquando est objectio, accusatio, actio. *Quint.* 3, 9. Judiciale genus officiis constat duobus, intentionis ac depulsionis. *Id.* 7, 1. Intentio simplex: *occidit Saturninum Rabirius:* conjuncta: *lege de sicariis commisit L. Varenus.* *Ulp. Dig.* 11, 6, 1. Si ex locato fuerit actum, dicendum erit, non tenere intentionem. Adde *Cic. Inv.* 1, 10. et *ib.* 2, 43. et *Auct. ad Her.* 1, 16. ℙ Nonnunquam propositio, seu prima pars argumentationis. *Quint.* 5, 14. Ita erit prima intentio, secunda assumptio, tertia connexio. [*V. *Ernest. Lex. technol. lat. rhet.* p. 222.] ℙ Item augmentum. *Sen. ep.* 78. Summi doloris intentio invenit finem. *Gell.* 16, 5. *Ve* particula tum intentionem significat, tum minutionem; et 7, 7. *Ad* praeverbium significat ἐπίτασιν, quam nos intentionem dicimus. ℙ Raro est voluntas, mens, consilium; [hinc Itali nunc habent *intenzione.* *F.*] *Papin. Dig.* 34, 1, 10. Intentionem quidem defuncti prima facie refragari.

[INTENTĬOSĔ, adv. cum intentione, ut *contentiose* est cum contentione. *Vet. Schol.* ad *Juven.* 11, 15. Intentiose emunt, quae carius distrahuntur. *F.*]

INTENTĪVUS, a, um, adj. intendendi, et augendi vim habens, ut Intentiva adverbia, *Prisc.* 15, 1022.

INTENTO, as, avi, atum, a. 1. προτείνω, frequentativum ab *intendo*. *Liv.* 3, 47. Virginius i
tentans in Appium manus, Icilio, inquit, non ti
filiam despondi. *Petr. fr. Trag.* 70. *Burm.* Inte
tavimus oculos in proeliantes, notavimusque, et
et *Sat.* 122. Intentans cum voce manus ad sider
ℙ Saepe est injicere, objicere terrendi, et nocen
causa. *Id. ib.* 95. Veru extis stridentibus plenu
in oculos ejus intentat. *Auct. B. Hisp.* 22. Et
manus intentare coeperunt. *Cic. Mil.* 14. Ha
sica intentata nobis est. *Id. Tusc.* 5, 27. Dol
ardentes faces intentat. *Tac. H.* 1, 69. Tela,
manus in ora legatorum intentant; et *ib.* 3, 3
Ingerebant probra, intentabant ictus. *Justi*
2, 5. Intentare verbera. *Liv.* 6, 27. arma La
nis, Hernicis. [**Suet. Caes.* 14. Etiam strict
gladios intentans perseveranti. *Curt.* 9, 7, 2
Stipitem intentans, elisurusque eo victum, ni pr
hibitus esset a rege. V. *Drakenb.* ad *Liv.* 38,
Virg. A. 1, 95. Praesentemque viris intenta
omnia mortem. *Tac. A.* 3, 28. Terror omnib
intentatur. *Quint.* 3, 10. *extr.* Intentare invice
crimen. [**Liv.* 42, 12. Nisi discussa res per pa
cos, Romanum imperium intentantes, esset, i.
ad terrorem ostentantes. Plura v. in *Lex. Liv.*
349. ℙ Hinc absolute dicitur de eo, qui actione
intendit, accusat. *Cic. Inv.* 2, 43. Tum ipsu
adversarium, quasi intentantis loco, producen
h. e. interrogando, utrum scriptum neget, etc.
e. quasi ejus qui actionem intendat s. intentet
teri, loco assumto. Al. leg. *intendentis*, cui, li
aeque bene dicatur, illud ut rarius praeferendu
e nset *Orell.*]

INTENTUS, a, um, part. ab *intendo:* ἐντεν
ἔντονος, extensus, [*porrectus, expansus. Ex
cis, quos Noster cum ceteris mixtos laudaver
huc pertinent. *Cic. Or.* 3, 57. Intentae chorda
et *Virg. A.* 5, 136. Intentaque brachia rem
Adde *Tac. A.* 2, 42. Tandem — claudae naves
ro remigio, aut intentis vestibus — revertere: qu
vix simili ap. alios exemplo legitur. ℙ Tum
gnif. id, quod tectum, instructum, ornatum
scil. intendendo: nostr. *bespannt*, *bezogen.*] C
Verr. 2, 5, 12. et 31. Tabernacula carbaseis
tenta velis. *Quint.* 6, 3. Sella intenta loris.
Pont. 1, 2, 21. intentus nervo levis arcus equi
ℙ Item intentatus, illatus, [*terroris injicien
damni inferendi causa elatus.] *Cic. Prov. cons.*
Cum omnia tela undique esse intenta in patri
viderem. *Id. Pis.* 2. Tela intenta jugulis civita
[*Adde *Sext.* 7. et 19.] *Val. Fl.* 5, 340. Inte
nex. ℙ Translate. [*Nostr. *verbreitet.*] *Cic.*
D. 1, 11. Animum esse per naturam rerum omn
intentum, et commeantem. ℙ Saepe est acer,
hemens. *Cic. Or.* 2, 52. *extr.* Oratio, quae s
cipitur ab oratore ad commutandos animos, int
ta et vehemens esse debet. *Ov. Pont.* 1, 5,
Intentus labor. *Val. Fl.* 3, 103. intentae vi
ℙ Item attentus, diligens. [*V. *Schütz. cl. Cic.*
h. v.] *Cic. Phil.* 11, 9. Intentus animus tuus
ad fortissimum virum liberandum. *Caes. B. G.*
80. Militum intenti animi pugnae eventum exs
ctabant; et *ib.* 3, 26. Omnium oculi mentesq
ad pugnam intentae; et 22. Atque in ea re omni
nostrorum intentis animis. [**Suet. Caes.* 65. mi
paratus et intentus: ubi v. *B. Crus.*] *Tibull.*
1, 132. Intentaque tuis precibus se praebuit au
Sall. Cat. 2. *extr.* Aliquo negotio intentus. (Ab
tivus hic regitur a praepositione, quae inest
ipso adjectivo.) [*V. *Kritz.* ad h. l. qui recte c
structionis rationem ita explicat, ut ablativum t
tantum posse cum dativo permutari dicat, qu
verbum ejusmodi sit, ut possit et cum objecto t
tii casus conjungi, et absolute poni, ea re
ablativum adjuncta, qua id, quod verbum sign
cat, efficitur. Absolute positi vocabuli exem
laud. *Sall. Cat.* 6, 5. At Romani domi militiaec
intenti festinare, parare cet. et *ib.* 16, 5. Sena
nihil sane intentus; et *Jug.* 40, 3. et *Caes. B.*
1, 58.] *Val. Fl.* 4, 351. Intentis canere. *Vi*
A. 5, 137. Intenti exspectant signum. *Cic. Fl.*
Totam causam quam maxime intentis, quod aju
oculis contemplari. *Liv.* 29, 35. *med.* Cum int
tissima conquisitione ad triginta millia peditum c
fecisset. *Id.* 39, 19. Intentiore custodia asserva
aliquem. *Id.* 25, 22. et *Quint.* 10, 1. *f.* Quae
singula quisquam intentissima cura consequi poss
Val. Fl. 4, 257. Intenta silentia. ℙ [*Huc p
tinent insolentius dicta *a*) ubi *intentus* idem f
est, quod adductus, i. e. severus. *Tac. A.* 12,
Intentiorem fore disciplinam; et 11, 18. intent
et magnis delictis in exorabilem scias; cf. *Liv.*
17. Intentius delectum habere; *b*) ubi *intentus*
signat eum, qui cum cura alicui rei praeest. *T*
A. 5, 10. Is Macedoniae tum intentus Achaiam q
que curabat. *Boettich.* in *Lex. Tac.* p. 281.]
Item auctus. *Tac. H.* 1, 89. Intenta alimentor
pretia.

INTENTUS, us, m. extensio. *Cic. Sext.*
Voces quidem, et palmarum intentus, et male
ctorum clamorem omnes profuderunt.

INTĔPĔO, es, ui, n. 2. idem ac tepeo, vel
pidus fio. *Sen. ep.* 67. Ver quo tempore calere
bebat, intepuit. *Prop.* 4, 1, 124. Et lacus ae

intepet Umber aquis. *Ov. Fast.* 5, 215. Rosci- cum primum foliis excussa pruina est, Et va- ae radiis intepuere comae. *Stat. Th.* 2, 376. am- staque sontibus alte Intepet Hydra vadis.

INTEPESCO, is, n. 3. idem fere ac intepeo. n. ep. 78. f. Ne quis intepescat cibus. *Colum.* 1. Intepescente frigore. *Id.* 11, 2. *in.* Intepe- it annus, permittitque clementior dies opera mo- i. ℙ Translate. *Petr. Sat.* 94. Paulatim inte- scente saevitia.

INTER, μεταξύ, [*ἐν] praepositio accusativum gens, et significans medium quiddam: [*inter* est *o intera*, quod etiam contractum fuit in *intra;* ἔντερος nempe derivatur inusit. *interus*, pro quo mparativum *interior* in usu est. *F.*] Refertur locum, ad tempus, ad personas. [*Triplicem jus praepositionis rationem *B. Crus.* in *cl. Suet.* 440. ita constituit, ut *medium* aliquem vel ali- id esse *in pluribus*, vel *numero*, vel *loco* vel *tem- re* eodem conjunctis significari dicat, nostr. *un- r, zwischen, während.* Quem secuti ita recte jus loci a Nostro perperam institutum ordinem melius redegisse videmur. Primum pertinet ad merum, nostr. *unter*, Gr. ἐν. Ex locis a *Forc.* ud. huc ref. ista.] *Nep. Milt.* 4. Inter quos ma- a fuit contentio, utrum, etc. *Cic. Or.* 28. *f.* rere apud sanos, et quasi inter sobrios bacchari olentus videtur. *Cic. Or.* 2. In oratoribus vero, mirabile est, quantum inter omnes unus excel- t. *Liv.* 2, 46. Inter primores genus Fabium in- gne spectaculo civibus erat. *Plin.* 21, 7, 19. Iris ricana amplissima inter omnes. *Id.* 25, 9, 70. ter primas celebratur peucedanum. *Id.* 29, 4, . Inter praecipua laudant. *Liv.* 22, 7. Nobilis Trasimenum pugna, atque inter paucas memo- ta populi R. clades. [*Ubi comparationibus in- rvire dixerat praepos. *inter*. Alia haec sunto: *c. Rosc. Am.* 6. Propter quos ipse honestissimus ter suos numerabatur: ubi *Matth. comp. Heus.* onentem, raro superlativis addi *inter*, et ita tan- m, si positivo jam addi potuerit, ut ap. *Just.* , 7. Acerrimus inter recusantes Callisthenes fuit. *n. Contr.* 2, 9. Croesus inter reges opulentissi- us. *Mela* 2, 2. Borysthenes inter Scythiae amnes oenissimus. *Liv.* 10, 11. Quum exerceretur in- r equites, i. e. quum in equitum numero exer- ia faceret. Cf. ingentem exemplorum numerum, em ex *Suet.* collegit *B. Crus.* in *cl. Suet.* l. l. orum pauca hic adscribamus. *Caes.* 17. Inter cios Catilinae nominatus; et 42. inter pastores bere aliquem. *Aug.* 17. inter heredes nuncupare iquem. *Caes.* 49. Inter cetera carmina — etiam ud. *Tib.* 1. inter cognomina et Neronis assum- . *Aug.* 100. inter alia complura. ℙ Huc per- ent etiam intendendi, exaggerandi formulae ex- pla. *Quint. Inst.* 10, 3. Inter paucos disertus. *in. H. N.* 27, 7. de usu ejus (absynthii) convenit cere, herba facillimae atque inter paucos utilis- nae. ℙ Tum ponitur de loco, nostr. *zwischen, ter*, mixta plerumque numeri et loci notione, plures eodem sunt loco, in quorum medio ali- id est positum. Noster haec exempla cum cete- s miscuerat.] *Caes. B. G.* 1, 2. Mons Jura qui t inter Sequanos et Helvetios. [*Adde *Liv.* 2, 5. ger Tarquiniorum, qui inter urbem ac Tiberim it. *Cic. Or.* 1, 46. Orator potest incolumis vel ter hostium tela versari. *Suet. Vit.* 2. Socculum inter togam tunicamque gestavit; et *Caes.* 58. ter oppositas classes transmisit; *Vitell.* 11. In- oit inter signa atque vexilla. Plura v. in *cl. Suet.* orro huc pertinent quaedam ex iis, in quibus No- r praepos. *inter* pro *in* pos. dixerat:] *Cic. Verr.* 5, 11. *f.* Ut alius inter manus e convivio au- rretur. [*V. *Drak.* ad *Liv.* 3, 13, 3.] *Gell.* 1, . Tibicines inter exercitum positi canere incoe- abant, i. e. in medio exercitu. [*Suet. Vesp.* 24. ter manus sublevantium exstinctus. ℙ Ita sae- ssime i. q. *apud.*] *Plin.* 8, 42, 65. Et fere in- r omnes constare video. [*Adde *Suet. Claud.* 26. ote inter Auspices consignata. *Caes.* 34. Profes- s ante inter suos. *Aug.* 61. Domi et inter suos. *c. A.* 2, 85. more inter veteres recepto. *H.* 1, . Credula fama inter gaudentes et incuriosos; et . V. exempla e *Livio* allata ap. *Tursellinum.* ℙ onitur etiam de coloribus ad significandum discri- en quo distent. *Suet. Aug.* 79. Color inter aqui- m candidumque, i. e. cui medium locum tribuas ter aquilum candidumque, mixtus ex utroque. Porro hic debebat commemorari usus, quo *Ta- tus* saepe hanc praepos. adhibet, et haud raro aegn. constr., ad ambiguitatem vel dubitationem iquam exprimendam. *A.* 2, 3. Armenia inter Par- orum et Romanas opes infida; cp. 66. inter me- m et iram cunctatus. Plura v. ap. *Boettich.* in *x. Tac.* s. h. v.] ℙ Ponitur pro *ad. Virg. A.* , 436. nunc te mea dextera bello Defensum da- , et magna inter praemia ducet. Ubi *Servius: ter* veteres pro *ad* ponebant. *Cicero* (*Cat.* 1, 4.) co, te priore nocte venisse inter falcarios, id , ad falcarios. Haec *Serv.* ℙ Et pro *invicem.* Docet *Brem.* ad *Nep. Dion.* 4, 1. esse in his el- s. pronominis reciproci: coll. *Olivet. Eclog.* p. .] *Cic. Att.* 6, 1. *med.* Cicerones pueri amant inter se. *Id. Cat.* 3, 5. *extr.* Furtim nonnunquam inter se aspiciebant. *Nep. Arist.* 1. Obtrectarunt inter se. *Cic. Div.* 1, 28. Nos inter nos esse com- plexos. *Id. Amic.* 22. Neque solum colent inter se, et diligent, sed etiam verebuntur. *Id. Off.* 1, 16. Latissime quidem patens hominibus inter ipsos, omnibus inter omnes, societas haec est. *Id. ad Anton. post ep.* 13. *l.* 14. *ad Att. f.* Ut nosmetipsi inter nos conjunctiores simus. ℙ *Inter nos dicere liceat* ap. *Cic.* est familiariter, et arcano: *Att.* 2, 4. Serapionis librum ad me misisti, ex quo quidem ego (quod inter nos liceat dicere) millesimam par- tem vix intelligo. Sic *Sen. ep.* 12. Quod inter nos sit; ego illas platanos posueram. Alii leg. *intra*, alii aliter; sed nihil mutandum. ℙ Repetitur in- terdum. *Cic. Par.* 1. *f.* Sic te ipse abjicies, atque prosternes, ut nihil inter te atque inter quadru- pedem aliquam putes interesse? *Id. Fin.* 1, 9. In- teresse enim inter argumentum conclusionemque rationis, et inter mediocrem animadversionem at- que admonitionem. *Id. Amic.* 25. Quid intersit in- ter popularem, idest assentatorem et levem civem, et inter constantem, severum et gravem. *Id. Fat.* 9. *med.* Sed interest inter causas fortuito ante- gressas, et inter causas cohibentes in se efficien- tiam naturalem. In l. c. ex *Par.* al. alterum *inter* omitt. [*Ita *Orell.*] *Virg. A.* 9, 556. inter et ho- stes, Inter et arma. *Tibull.* 4, 1, 165. Fertilis hanc inter posita est, interque rigentes. *Prop.* 2, 23, 15. inter matrem Deus ipse, interque sororem. *Hor. Ep.* 1, 2, 11. Nestor componere lites Inter Peliden festinat, et inter Atriden. Adde *Sat.* 1, 7, 12., [*V. *Heindf.*] *Tibull.* 2, 1, 67., *Val. Fl.* 5, 13. et 6, 509., *Sil.* 11, 180. et *Claud. in Ruf.* 2, 195., quae omnia congessit *Cuningam.* in *Bentlej. Horatii* loca sollicitantem. [*De hac re- petitione v. *Burm.* ad *Suet. Aug.* 71.] ℙ Postpo- nitur interdum, aut interponitur suis casibus. *Cic. Amic.* 22. Si quos inter societas aut est, aut fuit. *Hor. Sat.* 1, 1, 116. extremos inter euntem. *Phaedr.* 2, 8. Haec inter ipse dominus a coena redit. *Liv.* 22, 3. Qui Faesulas inter, Arretiumque jacent. *Tac. Agr.* 31. Verbera inter, ac contumelias. *Id. A.* 1, 10. Paucos inter senum regum; et *ib.* 14. 33. Medios inter hostes. ℙ Poetice a suo etiam casu, interjecto verbo, disjungitur. *Virg. Ecl.* 9, 36. argutos inter strepere anser olores. *Hor. Od.* 3, 27, 51. utinam inter errem Nuda leones; et *ib.* 15, 5. inter ludere virgines. ℙ Adverbii ritu, sine casu. *Val. Fl.* 6, 219. Quis tibi fatales unquam metuisset Amyclas, Oebaliamque manum, tot, Rhyndace, montibus inter Diviso, totidemque fre- tis? *h. e.* tot montibus interpositis. Hinc cum ver- bis quoque jungi posse ait *Prisc.* 14, 991., ut si dicas *Tu dextrorsum, ille sinistrorsum, ego curro inter.* Nullo id tamen Latino auctore confirmat. ℙ [*De tempore significat medium aliquod temporis momentum post initium et ante finem, itaque quod adhuc durat, ut nostr. *unter, während*, Gr. μεταξύ, v. *Goerenz.* ad *Cic. Acad.* 1, 7, 29.] *Cic. Verr.* 2, 2, 52. *extr.* Ut dies quadragintaquinque inter binos ludos tollerentur. ℙ Pro *in* aliquando ponitur. [*Cf. *Boettich. Lex. Tac.* p. 282.] *Pl. Cist.* 2, 1, 28. Inter novam rem verbum usurpabo vetus. *Cic. Q. Fr.* 3, 1, 6. Haec inter coenam Tironi dictavi. *Ter. Eun.* 4, 2, 1. coepi egomet mecum inter vias Aliam rem ex alia cogitare; et *Gell.* 9, 4. Plus cernant oculis per noctem, quam inter diem; et 13, 7. Leaenas inter omnem vitam semel parere. ℙ Huc pertinent illa *Virg. Ecl.* 9, 24. inter agendum Occursare capro, cornu ferit ille, caveto. *Gell.* 1, 26. Vociferari inter vapulan- dum incipit; et *ib.* 12. *f. Amata* inter capiendum a pontifice appellatur. *Justin.* 11, 8. Inter biben- dum. [*Suet. Caes.* 4. inter jocum, h. est, in jo- cando, dum jocabatur. Al. *per jocum.* V. *Oudend.* et *Duk.* ad *Flor.* 2, 6, 41. *Drak.* ad *Liv.* Plur. v. ap. *B. Crus.* in *cl. Suet.* p. 441.] ℙ Illa etiam huc trahi possunt *Celsi* 3, 8. Inter initia sanguis mitti debet, *h. e.* in ipsis initiis; et 7, 27. Cibus inter principia non nisi humidus dari debet. Adde *Tac. H.* 3, 18. ℙ Et pro *intra.* [*Cic. Verr.* 1, 13, 37. inter decem annos, postquam, i. e. per decem illos annos, quibus etc. Adde *Manil.* 23, 67. Qui inter annos tot unus inventus sit. V. *Gro- nov.* ad *Liv.* 1, 10, 7.] *Titin.* ap. *Non.* 1, 3. In- ter decem annos nequisti unam togam detexere. *Cic. Quint.* 14. Qui inter tot annos ne appellarit quidem Quintium. *Pl. Stich.* 1, 3, 61. Quot pran- dia inter continuum perdidi triennium! ℙ *Inter haec, inter quae* est interea. *Liv.* 2, 23. *f.* Inter haec major alius terror. *Cels.* 4, 2. *n.* 4. Inter quae unctione, et consueto cibo nihilominus uti licet. [*Suet. Caes.* 26. Inter quae: ubi male *Burm. interimque.* V. *Oudendorp.*] ℙ *Inter id* idem valet. *Varr. L. L.* 5. *f.* Inter id cum cir- cum muros mittitur, etc. ℙ In compositione cum omnibus litteris jungitur, et fere vim suam reti- net. Aliquando tamen augere videtur, ut in *inter- bibo* omnino bibo, *intertraho* penitus extraho, *in- terficio*, penitus conficio; aliquando significat con- tra, ut in *interdico;* aliquando cum, ut in *inter- primo*, comprimo. ℙ [*De confusione praepos. *inter* et intra v. *Oudendorp.* ad *Suet. Tib.* 16. et *Claud.* 17., *Drak.* ad *Liv.* 1, 10. et 5, 27., *Schwarz.* ad *Plin. Pan.* 30, 4.]

*INTERAESTIMATIO, onis, f. i. q. aestimatio vel pretium. *Pomp.* in *Pandect. l.* 21. *tit.* 1. *leg.* 65. Interaestimationem servorum proinde fieri de- bere, atque etc. ubi legendum *in aestimatione* con- tendunt quidam. *B. A.*

INTERAESTUANS, antis, adj. per intervalla aestuans. *Plin. ep.* 6, 16. *f.* Stomachus illi na- tura invalidus, et angustus, et frequenter inter- aestuans erat.

INTERALBICANS, antis, adj. albicans per in- tervalla. *Plin.* 37, 10, 62. Leucochrysos fit chry- solitho interalbicante. *Hard.* ex MSS. emendat: Leucochrysos sicut crystallus albicat.

INTERAMENTUM, i, n. quidquid ad aliquid interius muniendum, vel instruendum requiritur: ab *inter*, vel *intra.* *Liv.* 28, 45. *med.* Populo- nienses ferrum, Tarquinienses lintea in vela, Vo- laterrani interamenta navium, et frumentum polli- citi sunt, *h. e.* interiorem navium apparatum. Ali- quis legit *inceramenta*, h. e. picem, et ceram, et similia ad naves oblinendas. V. CERA.

INTERAMNANUS. V. INTERAMNUS.

INTERAMNAS, atis, adj. omn. gen. qui est ex oppido Interamna, quo nomine plura fuerunt in Italia, ex eo sic appellata, quod *inter* duos amnes sita essent, ut *Varro L. L.* 4, 5. docet. Ex his unum fuit Umbriae, in agro Sabino, nunc *Terni*, quod Nare fluvio circumfluum est. *Id. R. R.* 3, 2. De controversiis Interamnatium et Reatinorum. *Plin.* 3, 14, 19. Interamnates cognomine Nartes. *Id. ib.* 12, 17. Fidenates, Interamnates, Nursini. *Cic. Att.* 4, 15. Reatini me ad sua τέμπη duxe- runt, ut agerem causam contra Interamnates apud consulem, et decem legatos. *Inscr.* ap. *Grut.* 422, 7. L. Julio L. F. Pal. Juliano, curatori civitatis Interamnatium Nartium. ℙ Item qui est ex oppido nunc exciso Volscorum in novo Latio, ubi nunc locus est, qui ex *Romanelli Topogr. Napol. T.* 3. p. 384. dicitur *Terame:* ejus incolae appellantur *Interamnates Lirinates*, quia inter fluvios Lirim, nunc *Garigliano*, et alterum, qui nunc *Sogne* di- citur; quin et *Succasini* sunt vocati, quia infra seu sub Casinum oppidum siti sunt. *Plin.* 3, 5, 9. In- teramnates Succasini, qui et Lirinates vocantur. *Inscr.* ap. *Grut.* 431, 7. L. Luccejo L. F. Ter. Hi- bero Cur. R. P. Interamnat*ium* Lirinat*ium* Casina- tes publ. ob merita ejus. ℙ Item qui est ex oppido Frentanorum, nunc *Termoli in Capitanata*, ad mare Adriaticum, inter fluvios Tifernum, et alte- rum, qui nunc *Sinarco* dicitur. *Inscr.* ap. *Mur.* 1050, 7. M. Blavio Q. F. IIII. V. I. D. aedili, cu- ratori viar. Valeriae Claudiae, et Trajanae Fren- tanae Interamnates, Histonienses, Bucani bene me- renti. V. *Romanelli ib.* p. 27, 41. et 632. ℙ Item qui est ex oppido mediterraneo Praetutianorum in Piceno, quod nunc *Teramo in Abruzzo* dicitur, inter fluvios Albulatem, nunc *Vezzola*, et Bati- num, nunc *Tordino:* ejus meminit *Front. de colon.* p. 118., 125. et 142. *Goes. Id. ib.* p. 41. Sicut in Piceno, inter montium Praecutianorum (lege *In- teramnatium Praetutianorum*) quandam oppidi par- tem Asculanorum fine circumdari. Hoc concilia- bulum fuisse fertur, et postea in municipii jus re- latum. *Inscr.* ap. *Delfico, Interamn. Pretuz.* p. 125. Collegio centonariorum Interamnitium (ita legit pro *Interamnatium*) Praetutianorum. Alia ap. *eund. ib.* p. 126. P. Fadius P. F. Vel. Gratus Inter*amnas.* V. *Romanelli ib.* p. 297. [*Hujus loci, quem *Forc.* paucis absolverat, curam egregie gessit *F.*]

INTERAMNIS, e, adj. qui est ex Interamna. *Cic. Mil.* 17. C. Cassius cognomento Schola, In- teramnis. Alii melius leg. *Interamnas.*

INTERAMNUS vel Interamnanus, a, um, adj. qui inter duos amnes jacet, μεσοποτάμιος. *Lamprid. Alex. Sev.* 56. Terras interamnas (Mesopotamiae *scil.*) recepimus. Alii leg. *interamnanas.* *Solin.* 32. *in.* Nilus scissus a loco, cui Delta nomen est, ad insulae faciem spatia amplectitur interamna. [**Jul. Valer. res gest. Alex. M.* (ed. *A. Maio*) 3, 70. Scito etiam primum colere nos interamnanum a Machonico (*an* Machelonico) flumine locum omnem, quo etc. *B. A.*] ℙ [*Interamnanus* est et- iam cogn. R. *Inscr.* ap. *Donat.* 161, 3. C. Cassius Interamnanus Pisibanus Priscus praetor. V. v. praec. *F.*]

INTERANEA, orum, n. plur. ἔντερα, intestina: ab *intra*. *Colum.* 9, 14. *med.* Exemptis interaneis occisas aves intus includunt. *Plin.* 30, 7, 20. Oc- culti interaneorum morbi; et 22, 25, 70. Lens glutinat interanea procidentia. ℙ In singulari num. *Id.* 32, 9, 33. Procidentis interanei morbum coer- cere. ℙ Adjective. *Id.* 20, 11, 46. Hipposelinum, poto semine, torminibus interaneis medetur. *Hard.* ex MSS. *torminibus, et interaneis* corrigit. *Scrib. Comp.* 96. Purgat etiam interaneas vomicas.

INTERANEUS, a, um, adj. internus. V. v. praec.

[INTERANNIENSIS, e, adj. ad Interannium pertinens, Lusitaniae oppidum. *Plin.* 4, 22, 35. In Lusitania Colarni, Interannienses, Lancienses.

Inscr. ap. *Grut.* 162, 3. Municipia provinciae Lusitaniae, stipe conlata quae opus pontis perfecerunt: Icaeditani, Lancienses, Talori, Interannienses, Colarni etc. *F.*]

[INTERĂPĔRĬO, is, a. 4. adaperio. *Gloss. Philox.* Interaperio, διανοίγω. *F.*]

INTERĀRESCO, is, n. 3. διαξηραίνομαι, est penitus arescere, *h. e.* omnino aridum fieri. *Vitr.* 7, 8. Hae glebae, propter humoris plenitatem, conjiciuntur in fornacem, ut interarescant. *Id. prooem. l.* 8. Animalia sine humoris potestate interarescent, *h. e.* exstinguentur. Sic *Cic. Tusc.* 5, 14. Nihil enim interarescere, nihil exstingui, nihil cadere debet eorum, in quibus vita beata consistit.

INTERĀTIM. V. INTERDUATIM.

*INTERĀTUS, a, um, adj. *Gloss.* Interata, ἐξεντερισθέντα. *B. A.*

INTERBĬBO, is, n. 3. ἐκπίνω, totum bibo, plane ebibo. *Pl. Aul.* 3, 6, 22. Quae mihi interbibere sola, si vino scatet, Corinthiensem fontem Pyrenen potest.

INTERBĪTO, is, n. idem quod intereo, pereo. *Pl. Most.* 5, 1, 47. Ne illi huc confugere possint, quaestioni quos dabo, Hic ego tibi praesidebo, ne interbitat quaestio. Eadem significatione usurpatur *Perbito* ab eodem *Plauto*, et aliis ap. *Non.* 2, 654.

[INTERBLANDĬENS, entis, part. ab inusit. *interblandior*, idem fere ac blandiens. *August. Confess.* 9, 12. Obsequiis meis interblandiens appellabat me pium. *F.*]

INTERBROMĬUM, i, n. Italiae oppidum, in Pelignis. *Anton. Itin. B. A.*

INTERCĂLĀRIS, e, adj. ἐμβολιμαῖος, ἐμβόλιμος, qui intercalatur, seu interponitur. *Intercalaris dies* est, qui quinto quoque anno inseritur inter Terminalia et Regifugium, seu inter vigesimum quartum fere, et vigesimum quintum diem Februarii mensis, ut temporum ratio solis itineri congruat, uti loquitur *Plin.* 2, 8, 6., seu, quod idem est, ut annus civilis ad naturalem exaequetur, ut est ap. *Censor. de die nat.* 20. et *Solin.* 1. *med.* ubi multa hac de re, sumpta fere ex *Macr. Sat.* 1, 13. et 14. V. INTERCALO. ℙ Quod *Plinius* ait *quinto quoque anno*, alii dicunt *quarto.* Conveniunt tamen. Nam ille intelligit quinto quoque anno incipiente: alii quarto quoque anno transacto, ut est ap. *Macr. l. c.* ℙ *Intercalaris mensis* olim fuit, qui ceteris anni mensibus interponebatur ad solis cursum exaequandum: postea ita dictus est mensis Februarius, quod in eo dies addi coeptus, ut dictum est. *Macr.* et *Censor. l. c.* ℙ *Intercalares Calendae* sunt ejus mensis, cujus praecedenti dies inseritur. *Liv.* 45, 44. Intercalatum eo anno: postridie Terminalia intercalares fuerunt; et 43, 11. *f.* Hoc anno intercalatum est: tertio die post (al. *postridie*) Terminalia calendae intercalares fuere. ℙ *Intercalares Calendae priores*, aut *posteriores* (idem dic de Nonis, atque Idibus) dictae sunt primi et secundi mensis, quos Jul. Caesar, ut anni perversam rationem emendaret, interseruit ante mensem Decembrem, anno U. C. DCCVII. ut *Suet. Caes.* 40. docet. *Cic. Fam.* 6, 14. Cum a. d. V. cal. intercalares priores venissem mane ad Caesarem. De his *Manut. de quaes. per epist. n.* 3. [*V. *Ernest.* in *cl. Cic.* s. h. v.] ℙ *Intercalaris annus* est, in quo dies additur Februario mensi. *Plin.* 2, 47, 48. ℙ Translate *intercalaris versus* est, qui inter aliquot versus interponitur, ut in *Ecl. Virg.* 8. illud *Incipe Maenalios*, etc. Et *Ducite ab Urbe domum*, etc. *Servius ib.* 21.

INTERCĂLĀRĬUS, a, um, adj. idem quod intercalaris. *Cic. Verr.* 2, 2, 52. *extr.* Cephaloeditani decreverunt intercalarium *(mensem)* quadraginta dies longum, ut reliqui menses in suam rationem reverterentur. *Liv.* 37, 59. et *Suet. Caes.* 40. Intercalarius mensis. *Plin.* 18, 25, 57. Ad CCCLXV. adjiciunt etiamnum intercalarios diei noctisque quadrantes.

INTERCĂLĀTĬO, onis, f. interpositio. *Plin.* 2, 47, 47. Competit ferme et hoc omnibus, quos deinde ponam, per singulas intercalationes uno die anticipantibus. *Macr. Sat.* 1, 13. Omni intercalationi mensis Februarius deputatus est.

INTERCĂLĀTOR. V. INTERCALO.

INTERCĂLĀTUS, a, um, part. ab *intercalo:* interpositus, insertus, ut Intercalati dies, *Macr. Sat.* 1, 14. *f.* ℙ Translate dilatus, prorogatus. *Liv.* 9, 9. Hanc jam ut intercalatae poenae usuram habeant.

INTERCALCO. V. INTERCULCO.

INTERCĂLO, as, avi, atum, a. 1. παρεμβάλλω, interpono, intersero: et dicitur proprie de diebus, qui interponuntur alicui mensi, ut anni civilis cursus naturalem annum exaequet. Quia enim olim apud Romanos, rudes, et rerum coelestium ignaros, anni spatium brevius, quam par esset, institutum fuerat, necesse habuerunt identidem dies aliquot interponere, ut solis annuam circuitionem ac quo dierum anni numero plene complecterentur. Quod cum varie, neque satis certa ratione factitatum esset, C. Jul. Caesar, qui annum civilem emendavit, inter alia instituit, ut quarto quoque anno dies unus Februario mensi adderetur, ut in INTERCALARIS dictum est. Id porro ideo *intercalare* appellarunt, quod mos erat vetus, ut a pontificibus cujusque mensis novae, idus, calendae populo *calarentur*, h. e. indicerentur. V. CALO, as. Ex eo, si dies interponeretur, intercalare dictum est. Fere usurpatur passiva voce, et impersonaliter. *Cato R. R.* 159. Si intercalatum erit cal. Majis. *Plin.* 18, 25, 57. Ut duodecim annis continuis non intercalaretur. *Suet. Caes.* 40. Ut unus dies quarto quoque anno intercalaretur. ℙ Intercalandi arbitrium ante correctionem C. Caesaris penes pontifices maximos erat, qui non semper habita temporum ratione, sed privatis frequenter inducti rationibus, vel id faciebant, vel omittebant; modo plures, modo pauciores dies interponebant: quod ex *Cic. Leg.* 2, 12., *Suet. l. c.* et *Macr. Sat.* 1, 14. licet cognoscere. Unde ambitu, et potentia, saepe cuja interarat, annum brevi excurrere, obtinebat, ne intercalaretur: cuja longius protrahi, ut pluribus diebus intercalaretur. *Cic. Att.* 5, 9. Memento curare, ut annus noster maneat suo statu, ne quid novi decernatur, hoc tibi ita mando, ut dubitem, an etiam te rogem, ut pugnes, ne intercaletur. Adde *ib.* 13. et *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 6. *f.* ℙ *Intercalantes dies* ap. *Macr. l. c.* 13. *med.* sunt dies intercalati. Est qui leg. *intercalatores.*

INTERCĂPĔDĬNANS, antis, part. ab inusit. *intercapedino*, intermittens, omittens, cessans, vel cessare faciens. *Fulgent. Mythol. l.* 1. *in.* Intercapedinante pavoris prolixitate. *Abstineas.*

INTERCĂPĔDĬNĀTUS, a, um, part. ab inusit. *intercapedino*, intervallo distinctus, divisus. *Capell.* 9, 312. Vanescentia intercapedinatae prolixitatis oblivia. *Coel. Aurel. Tard.* 1, 1. Nunc continuae, nunc intercapedinatae exacerbationes.

INTERCĂPĒDO, inis, f. διαχώρημα, διάστημα, spatium, interstitium, interruptio. *Festus:* Intercapedo, tempus interceptum, cum scilicet mora est ad capiendum. *Cic. Fam.* 16, 21. Me non poenitebat intercapedinem scribendi fecisse; et *Fin.* 1, 18. *f.* Quas ob causas in eorum vita nulla est intercapedo molestiae: nunquam molestia vacant. *Suet. Vesp.* 10. Litium series majorem in modum excreverant, intercapedine jurisdictionis. *Id. Aug.* 38. Post longam intercapedinem reducto more transvectionis. *Plin. ep.* 4, 9. *med.* Dicentis calor et audientis intentio continuatione servatur: intercapedine, et quasi remissione languescit. *Turpil.* ap. *Non.* 8, 12. et 12, 30. Videre mihi aegre id pati, quia hos dies complusculos intercapedo sumpti faciundi fuit. *Id. ib.* 4, 279. Intercapedo amicitias levat, *h. e.* interruptio consuetudinis minuit amicitias. ℙ In recto casu singulari interdum habet obscenum sensum: ei que affinis est *divisio.* *Quint.* 8, 3. *med.* Sed *divisio* quoque affert injuriam pudori, ut si *intercapedinis* nominativo casu quis utatur. *Cic. Fam.* 9, 22. *med.* Non honestum verbum est divisio? at inest obscenum: cui respondet intercapedo. V. DIVISIO.

[INTERCĂPĬO, is, a. 3. idem ac intercipio. Agnoscitur a *Prisc.* 4, 624. Ut intercapio, intercapis, intercapedo; torpeo, torpes, torpedo. *F.*]

INTERCARDĬNĀTUS, a, um, adj. ut Intercardinatae trabes, *h. e.* cardine simul colligatae, ap. *Vitr.* 10, 20.

[INTERCATĬENSIS, e, adj. qui est ex Intercatia, oppido Hispaniae Tarraconensis in confinio Asturiae, nunc *S. Maria de Rebilla*, cujus meminit *Inscr.* ap. *Don.* 298, 2. Pintajus Pedilici F. Astur transmontanus castello Intercatia. *Plin.* 37, 1, 4. Intercatiensem illum, cujus patrem Scipio, etc. *Inscr.* ap. *Grut.* 324, 10. L. Antonius Modestus Intercatiensis ex gente Vaccaeorum. ℙ *Intercatienses, ium*, sunt incolae illius oppidi ap. *Plin.* 3, 5, 4. *F.*]

INTERCĒDO, is, essi, essum, n. 3. ἐπέρχομαι, proprie est intervenire, advenire, accedere; ab *inter*, et *cedo*, quod proprie ire significat. [*Primum locum teneat exemplum, quod *Forc.* tertio posuerat. *Plin.* 2, 11, 8. Non posset totus sol adimi terris, intercedente luna, i. e. medium inter terram et solem locum occupante.] *Pl. Most.* 5, 1, 56. Huc si quis intercedat tertius, pereat fame. *Id. Curc.* 1, 1, 5. Si status condictus cum hoste intercedit dies. *Cic. Brut.* 47. Etsi nemo intercedebat, qui se illi anteferret: et *Fam.* 15, 2. *med.* Cum vestra auctoritas intercessisset, ut ego regem tuerer. *Gell.* 4, 1. Cumque nimis odiose sibi placeret, intercessit placide Favorinus, et Jam, inquit, bone magister, etc. *h. e.* interpellavit; et 15, 9. Cum homo vultum intorqueret, et non hisceret, tum ego intercessi, et, Vade, inquam, etc. ℙ Item *stare*, ἐνίστασθαι, medium esse inter duo quaedam, interjacere, interesse. *Caes. B. G.* 7, 26. Longe ab oppido castra Vercingentorigis aberant: et palus, quae perpetua intercedebat, Romanos ad insequendum tardabat; et *ib.* 2, 17. Inter singulas legiones impedimentorum magnum numerum intercedere. *Plin.* 2, 83, 84. Pratis, oleisque, intercedente via publica, in contrarias sedes transgressis. ℙ Refertur ad tempus, quod medium inter duo quaedam transit. *Cic. Or.* 2, 21. Vix annus intercesserat ab hoc sermone, cum iste accusavit, etc. *Nep. Att.* 2[illegible] Nullus dies temere intercessit, quo non ad e[illegible] scriberet. [*Adde *Cic. Verr.* 2, 2, 36. Una nox [illegible]tercesserat.] ℙ Ponitur et pro intervenire, ac[illegible]dere. [*ἐντυγχάνειν.] *Ter. Andr.* 5, 5, 4. Nam mi[illegible] immortalitas parta est, si nulla aegritudo h[illegible] gaudio intercesserit. *Caes. B. C.* 1, 21. Saepe [illegible] bello parvis momentis magni casus intercedu[illegible] *Cic. Fam.* 1, 9. *med.* Nullum meum minimum [illegible]ctum, non modo factum, pro Caesare intercess[illegible] quod ille non illustri gratia exceperit, *h. e.* n[illegible] exstitit. ℙ Saepe de iis dicitur, per quae alt[illegible] jungimur, aut alienamur. *Cic. Fam.* 13, 23. [illegible]ter nosmetipsos vetus usus intercedit; et *ib.* [illegible] Multa et magna inter nos officia, paria et mut[illegible] intercedunt; et *Quint.* 15. Is, quicum tibi affi[illegible]tas, societas, omnes denique causae, et necessi[illegible]dines veteres intercedebant. *Id. Fin.* 3, 20. [illegible] ei cum genere humano quasi civile jus interce[illegible]ret; et *Coel.* 13. *f.* Quod quidem facerem ve[illegible]mentius, nisi intercederent mihi inimicitiae c[illegible] istius mulieris viro. *Ter. Hec.* 3, 1, 25. Magn[illegible] nescio quid necesse est evenisse, unde ira in[illegible] eas intercessit, quae tam permansit diu. *Caes.* [illegible] *G.* 5, 11. *extr.* Huic cum reliquis civitatibus c[illegible]tinentia bella intercesserant. *Nep. Att.* 20. [illegible]trectatio tanta intercedebat, quantam fuit inter[illegible]dere necesse inter Caesarem, atque Antonium. [illegible] *dest. Dig.* 20, 1, 25. Cum vitiose, vel inutili[illegible] contractus pignoris intercedat. ℙ Saepe etiam [illegible]gnificat opponere se, ne aliquid fiat: Veneti dic[illegible] *intromettere.* Apud Romanos fuit proprium tri[illegible]norum plebis, qui cum legem, aut senatuscons[illegible]tum, aut quippiam ejusmodi perferri nolebant, v[illegible] *veto* (ut ap. *Liv.* 6, 35.) utebantur, et rem im[illegible]diebant, donec ferretur ad populum, ejusque a[illegible]trio permitteretur. Haec intercedendi potestas [illegible] concessa fuit, ut auxilii lationem pro plebe adv[illegible]sus consules, aliosque omnes magistratus habere[illegible] ut ap. *Liv.* 2, 33. habetur. *Cic. Or.* 2, 47. *e*[illegible] Vi pulsum ex templo Cottam, et Didium, cum [illegible]tercedere vellent rogationi. *Id. Leg.* 3, 8. Q[illegible] genus legationis ego consul, approbante senatu, [illegible] mihi levissimus tribunus plebis intercessisset, s[illegible]tulissem. *Id. Fam.* 1, 7. *med.* Ea, quae de [illegible]ductione regis scripta est, auctoritas, cui scis [illegible]tercessum esse, ut ne quis omnino regem redu[illegible]ret, tantam vim habet, ut, etc. *Id. Prov. cons*[illegible] Ea lege, qua intercedi de provinciis non lice[illegible] *Liv.* 38, 60. Pronunciavit, praetori non interced[illegible] tribunos, quo minus sua potestate utatur. [*S[illegible] *Caes.* 30. Si quid de Tribunis pl. intercedenti[illegible] pro se gravius a Senatu constitutum esset.] Etiam reliquis magistratibus intercedendi jus fui[illegible] colligitur ex *Varr.* ap. *Gell.* 14, 7., ubi docet, [illegible]tercedendi, ne senatusconsultum fieret, jus fu[illegible] iis solis, qui eadem potestate, qua ii, qui sena[illegible] consultum facere vellent, majoreve essent. I[illegible] ex *Ascon. in Pison.* 26. ubi narrat, Q. Scaevol[illegible] consulem intercessisse senatusconsulto, quo tri[illegible]phus Crasso collegae decernebatur. Denique [illegible] *Liv.* 5, 9., ubi tradit, duos tribunos militum [illegible]sulari potestate intercessisse senatusconsulto de [illegible] rogando sibi magistratu. ℙ Universim pro op[illegible]nere se, obstare, et impedire, ne quid fiat. [*S[illegible] *Tib.* 26. Intercessit et, quominus in acta sua [illegible]raretur, et, ne mensis September Tiberius etc. [illegible]carentur; et *ib.* 17. De cognomine intercessit [illegible]gustus.] *Tac. Agr.* 46. Non quia intercedend[illegible]putem imaginibus, sed, etc. Est qui malit *in*[illegible] *dicendum.* *Plin. Pan.* 4. Parens noster priv[illegible] gratiarum actiones cohibet, intercessurus et[illegible] publicis, si, etc. et 25. *extr.* Intercedere casi[illegible] occursare fortunae; [*et 80, 4. Intercedere [illegible]quitatibus magistratuum.] *Plin. alter* 32, 1, 1. echeneide: Invenere adhaerentem gubernaculo, os[illegible]deruntque Cajo indignanti, hoc fuisse, quod se [illegible]vocaret, quadringentorumque remigum obseq[illegible] contra se intercederet. *Appul. Met.* 11. Plurim[illegible] duritia paupertatis intercedente. ℙ Et pro in[illegible]ponere se, mediumque se offerre spondendo et [illegible]dejubendo. *Cic. Att.* 1, 16. *med.* Biduo per un[illegible] servum confecit totum negotium: arcessivit ad [illegible] promisit, intercessit, dedit. *Id. Phil.* 2, 18. C[illegible]bat, ut te contra suum patrem, si sestertium se[illegible]gies peteret, defenderem: tantum enim se pro[illegible] intercessisse. *Id. Att.* 6, 1. *med.* Adscribit eti[illegible] et quasi calcar admovet, intercessisse se pro [illegible] magnam pecuniam, *h. e.* spondendo impetra[illegible] Al. leg. *intercessisse a se.* Adde *Ulp.*, *Paul.*, [illegible]*jum*, *et alios* toto fere *Dig. t.* 1. *l.* 16. ℙ Qui [illegible]tant, poni etiam pro deprecari, *intercedere;* qu[illegible] vis ea significatio facile ab antecedenti descen[illegible] nondum tamen plane probare potuerant. V. [illegible]TERCESSOR. ℙ [Part. *Intercedendus* ap. *Fr*[illegible] *ad Anton. Imp.* 2. (ed. *A. Maio*) *ep.* 7. Quae [illegible] mora intercedenda alia mihi scripsit. *F.*]

INTERCEPTĬO, onis, f. διάληψις, actus inte[illegible]piendi. *Cic. Cluent.* 60. Quae deinde interce[illegible] poculi?

INTERCEPTOR, oris, m. μεσολαβῶν, qui in[illegible]cipit, interversor. *Liv.* 4, 50. Praedaene in[illegible]ceptorem fraudatoremque, etiam malum mini[illegible]

litibus? *Id.* 3, 72. Populus R. quadruplatoris, interceptoris litis alienae personam laturus. *Tac.* 3, 10. Interceptor donativi.

INTERCEPTUS, a, um, part. ab *intercipio.* Noster sine ordine exempla posuit. Nos, secundum eam quam in v. *intercipio* recte videmus initutam significationum seriem, ita collocavimus:] *aes. B. G.* 2, 27. Ut ex tumulo tela in nostros njicerent, pilaque intercepta remitterent, *h. e.* cepta. *Cic. Q. Fr.* 3, 9. Ne cujusquam animum eae litterae interceptae offendant. *Hirt. B. Afr.*). Intercepti hostium complures. *Liv.* 29, 9. um ipsum ab suis interceptum et seclusum hostiter lacerant. [*Cf. 29, 18.] *Rut. Itin.* 1, 101. tercepta tuis conduntur flumina muris, *h. e.* in edio cursu derivata in aliam partem, et inter uros tuos inclusa. *Tac. A.* 4, 45. Interceptae e iblico pecuniae. [*Plin. Pan.* 52, 7. Intercepti stiarum greges. *Liv.* 21, 1. Sardiniam inter otum Africae fraude Romanorum — interceptam.] *ic. Agr.* 2, 2. Ut vester honos ad mei temporis em petitus, non ad alienae petitionis occasionem terceptus esse videatur. *Ov. Met.* 6, 379. Terga iput tangunt; colla intercepta videntur. [*Plin. an.* 16, 5. Interceptum mare, i. e. ablatum, reotum.] *Rut. Itin.* 1, 411. Sola manent intercetis vestigia muris, *h. e.* vetustate absumptis, ditis. *Plin. ep.* 10, 50. Rex mortalitate intercetus. *Tac. A.* 3, 12. Interceptus veneno. [*Plura ap. *Boettich.* in *Lex. Tac.* p. 283.] *Stat. Theb.* , 87. exstincto tamen interceptus in ore Augurii rdurat honos, *h. e.* subtractus, subductus injuae leti. Sic *Ov. Met.* 10, 476. Myrrha fugit, tebris et caecae munere noctis Intercepta neci.

INTERCEPTUS, us, m. interceptio. In sexto isu singul. *Fulg. Myth.* 3, 10. Quae quidem rpentis ictu moritur, quasi astutiae interceptu cretis velut inferis transmigratur.

INTERCESSĬO, onis, f. interventus, intercessus. *ell.* 14, 2. Probari debere pecuniam datam conetis modis, expensi latione, mensae rationibus, irographi exhibitione, testium intercessione. ℙ em saepius ἀντιπαράστασις, actus intercedendi, oppositio, quae fit a tribuno plebis, quo minus quipam perferatur. V. INTERCEDO. *Caes. B. C.* 1, Sullam, nudata omnibus rebus tribunicia postate, tamen intercessionem liberam reliquisse. *ic. Agr.* 2, 12. Cum intercessio stultitiam interessoris significatura sit, non rem impeditura. *Liv.* , 54. *extr.* Remittentibus tribunis intercessionem, nnes tribus, uti rogas, jusserunt. *Gell.* 7, 19. *tr.* Intercessionem facere pro aliquo. *Val. Max.* , 1. *n.* 10. Tribuni intercessionem suam interpore noluerunt. ℙ Item fidejussio in re pecunia. *Cic. Att.* 1, 4. Utile est, te aliquando transire: mea intercessio parata et est, et fuit. *Id. ur.* 6, 2. Intercessiones pecuniarum in coitionis candidatorum. *Ulp. Dig.* 16, 1, 8. Pignoris atio intercessionem facit. ℙ Item exsecutio, in *od. Justin.* 12, 22, 1. et in *Cod. Theod.* 6, 28, 4. 8, 9, 1.

INTERCESSOR, oris, m. διαπρεσβευόμενος, qui intercedit, et quippiam fieri vetat: et proprie de trino plebis dicitur. *Cic. Agr.* 2, 12. Cum interessio stultitiam intercessoris significatura sit, non em impeditura. *Id. Sull.* 23. Agrariae legi interessorem fore professus est. *Liv.* 4, 53. Tribuni m ante praeparati intercessores legis agrariae. Item universim qui rem aliquam impedit. *Cic. osc. Am.* 38. Postremo isto hortatore, auctore, tercessore, ad Sullam legati non adierunt. *Id. eg.* 3, 4. et 19. Intercessor rei malae, salutaris vis esto. ℙ Item fidejussor, vel proxeneta. *Sec. ep.* 119. Ut negotiari possis, aes alienum faas oportet: sed nolo per intercessorem mutueris. Possit videri etiam mediator, consiliator, derecator, ap. *Appul. Apol.* Res acta est in Rufini ujusdam domo, intercessoribus et deprecatoribus so Rufino, etc. sed ibi quoque de pecuniaria re gitur. Nihilominus locus est *Ciceronis Fam.* 7, 7. ubi *intercessoris* vocem, ludens in ambiguo, et ro tribuno intercedente, et pro deprecatore usurari posse ostendit: quod et *Manut.* et *Graev.* et *ellar.* adnotarunt. En ejus verba *l. c. ad Gallum.* tinam semper esses tribunus: intercessorem non uaereres. Petierat enim a Cicerone Gallus, ut ro se restituendo apud Caesarem verba faceret. tiam *Sidon.* hoc sensu usurpat *ep.* 7, 9. in conione: Praeterea pro conciliatore pacis, et diriente lites ponitur a *Quint. decl.* 300. *med.* Non xistimabam tam asperam illam dissensionem, nec eram esse litem, quae ad filium ducebatur. Videamini mihi quaerere intercessorem. ℙ Denique *Cod. Just.* non semel ponitur pro executore, ut , 42, 8. et 8, 17, 7. et pro fidejussore *ib.* 8, 3, l. in *Authent.*

INTERCESSUS, us, m. interventus. In sexto asu sing. *Val. Max.* 5, 4. *n.* 2. Consulem graiter saucium intercessu suo servavit. [*Impp. Diolet.* et *Constant.* inter *fragm. juris antejustin.* (ed. *Maio*) p. 75. Praeses provinciae, ne qua tibi egitime possidenti fiat injuria, intercessu auctoriatis suae providebit. *F.*]

INTERCĪDO, is, īdi, isum, a. 3. διακόπτω, in medio seco: ab *inter*, et *caedo.* *Plin. ep.* 6, 22. Corrupto scribae servo, interceperat commentarios, intercideratque. *Colum.* 4, 32. Arundinetum densatum potest intercidi, et disrarari: quod opus rustici castrationem vocant. *Plin.* 5, 29, 31. Intercidi planitiem eam jusserat, ut duos sinus jungeret, *h. e.* fossam duci per mediam planitiem. ℙ Et universim praecidere, dividere. *Caes. B. G.* 2, 9. Ut castellum expugnarent, pontemque intercinderent. Al. leg. *interscinderent.* *Plin.* 18, 19, 49. *n.* 2. Intercidere radices. *Id.* 11, 87, 65. venas. *Ulp. Dig.* 9, 2, 49. Qui incendii arcendi gratia vicinas aedes intercidit. *Gell.* 13, 30. Intercidere sententias, et verba corrupte pronunciare. *Cels.* 5, 26. *n.* 21. Venae duobus locis deligandae, intercidendae sunt.

INTERCĬDO, is, ĭdi, n. 3. διαπίπτω, inter aliqua cado: ab *inter*, et *cado.* *Liv.* 26, 39. Ita in arcto stipatae erant naves, ut vix ullum telum in mari vanum intercideret. Est qui leg. *incideret.* *Id.* 21, 8. *extr.* Nullo inter arma corporaque vano intercidente telo. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 231, 5. . . . . Hadrianus viam Juliam Aug. a flumine Trebia, quae vetustate interciderat, sua pecunia restituit. ℙ Translate. *Cic. Fam.* 5, 8. Si qua interciderunt, non tam re, quam suspicione violata, ea cum fuerint falsa et inania, sint evulsa ex omni memoria, *h. e.* intervenerunt. ℙ Item universim cado, concido, pereo. *Plin.* 9, 51, 74. Polypi ova excludunt quinquagesimo die: e quibus multa propter numerum intercidunt. *Id.* 4, 12, 20. Oppida Coressus, Poeessa interciderunt. ℙ Translate est perire, interire, deficere. *Cic. Dejot.* 9. ex Graeco poeta: Pereant amici, dum una inimici intercidant. *Liv.* 2, 8. Credo, quia nulla gesta res insignem fecerit consulatum, memoria intercidisse. Al. leg. *memoriam.* *Sen. Ben.* 3, 1. *med.* Utrum pejorem vocas, apud quem gratia beneficii intercidit, an apud quem etiam memoria? *Ov. Fast.* 2, 443. Augur erat: nomen longis intercidit annis. *Plin.* 14, 6, 8. *n.* 1. Caecubum jam intercidit, et incuria coloni, locique angustia. *Id.* 35, 8, 34. Et opera (*pictorum*) ipsa conveniet attingere, sive exstant, sive intercidere. *Quint.* 1, 5, *f.* Quamquam haec sequenti tempore interciderunt. Sic 10, 2. Cum verba intercidant, invalescantque temporibus. *Justin.* 6, 9. Hujus morte etiam Atheniensium virtus intercidit. *Id.* 3, 4. Quantum juventutis bello intercidat, mulierum fecunditate suppleri. *Papin. Dig.* 5, 3, 49. Si periculum erit, ne inter moras rationes intercidant. *Id. ib.* 40, 5, 26. *med.* Quaestionis est, an fideicommissa libertas non debeat intercidere: et putem, dici debere, salvam esse. *Hor. Sat.* 2, 4, 6. Quod si interciderit tibi nunc aliquid, repetes mox, *h. e.* si oblitus fueris.

INTERCĪDŌNA. V. DEVERRA.

[INTERCĪLĬUM, ii, n. locus medius inter supercilia. *Gloss. Philox.* Intercilium, μεσόφρυον. *Isid. Orig.* 11, 1. Intercilium est medium illud inter supercilia, quod sine pilis est. Suppresso nomine idem describit *Claud. Nupt. Honor. et Mar.* 267. Quam juncto leviter sese discrimine confert Umbra supercilii! et *Capell.* 2. p. 34. Ubi pubem ciliorum discriminat glabella medietas; et *Ov. A. Am.* 3, 201. Supercilii confinia nuda. Hinc *Aristaen. l.* 1. *ep.* 1. Τὸ μεσόφρυον ἐμμέτρως τὰς ὀφρῦς διορίζει. *F.*]

INTERCINCTUS. V. INTERSTINCTUS.

INTERCĬNO, is, a. 3. παρᾴδω, cantum immisceo, interpono, insero. *Hor. A. P.* 194. neu quid medios intercinat actus, Quod non proposito conducat, *h. e.* nihil immisceat, quod non ad rem faciat.

INTERCĬPĬO, is, epi, eptum, a. 3. μεσολαβέω, [*ante capere, quam ad dominum, locum, usum destinatum quid veniat. Hinc primo loco ponenda erant exempla, quae Noster tertio adscripserat:] *Pl. Asin.* 1, 1, 93. Tu redimes me, si me hostes interceperint? *Caes. B. C.* 1, 55. Inopinantes aggressi magnum numerum jumentorum atque hominum intercipiunt. *Hirt. B. G.* 8, 48. Complures hostium partim in fuga proteruntur, partim intercipiuntur. *Tac. H.* 4, 75. Hostes discretos intercipere. [*Cf. *Brem.* ad *Nep. Iphicr.* 2, 3. et *Drak.* ad *Liv. Epit.* 117.] *Ter. Eun.* 1, 1. *extr.* Quod nos capere oportet, haec intercipit. *Hirt. B. G.* 8, 47. Infestisque itineribus, commeatus complures, qui comportabantur in hiberna Romanorum, intercipiebat. *Liv.* 36, 3. Classem paratam ad commeatus intercipiendos habebat. *Cic. Cluent.* 60. Venenum cum daretur in mulso, Balbutium quendam intercepisse, bibisse, statimque esse mortuum. *Id. Att.* 1, 13. Litterae non sunt committendae ejusmodi periculo, ut aut interire, aut aperiri, aut intercipi possint; et *ib.* 10, 8. De iis rebus, quas intercipi periculosum esset, finem inter nos scribendi fieri tempus esse. [*Liv.* 9, 43. Opportuna loca hostes inter consulum castra interceperunt, i. e. praeoccuparunt. Huc pertinet etiam locus, quem *Forc.* in f. posuerat. *Plin.* 29, 3, 12. In sublime jactari sagoque intercipi, ne tellurem attingat.] ℙ Eleganter *Virg. A.* 10, 401. Ilo namque procul validam direxerat hastam, Quam medius Rhoeteus intercipit, *h. e.* in alium directam ipse corpore excipit, et quasi alieno ictu concidit. ℙ Tum in universum significat, auferre, rapere, furari. *Liv.* 3, 71. *f.* Intercipere aliquid ab aliquo. *Ov. Pont.* 4, 7, 25. aliquid alicui. *Plin.* 9, 8, 8. quaestus alicujus. *Plin. alter Pan.* 75. Quae vos, ne qua intercipere oblivio, in acta mittenda censuistis, *h. e.* deleret, tolleret. *Phaedr.* 4, 11. dives arca veram laudem intercipit, *h. e.* pecunia sibi sumit eam laudem, quae uni virtuti deberetur. *Suet. Gr.* 3. Quum liberum soceri nondum editum fraude intercepisset; et 5. Commentarios, quorum tamen pars maxima intercepta dicitur, i. e. ex aliis clam desumpta, detracta. ℙ Hinc spectat ad eos, qui subito interficiuntur, praematura morte abripiuntur. *Colum.* 9, 3. Apes saepe morbis intercipiuntur. *Quint. prooem. l.* 6. Si me, quod aequum fuit, fata intercepissent. [*V. in INTERCEPTUS. ℙ Denique ponitur omnino pro impedire, quominus procedere res qualescunque bene possint.] *Curt.* 4, 2. Praeceps in salum murus pedestre interceperat iter, i. e. interciderat; et 4, 13. *f.* Intercipiente usum aurium fremitu duorum agminum. *Quint.* 6, 4. *med.* Ut obstrepant ingenti clamore, et medios sermones intercipiant, et omnia tumultu confundant.

INTERCĪSE, adv. ἀποτόμως, per incisa, et divisim: cui opponitur continuate, conjunctim, perpetua oratione. *Cic. Part.* 7. Ut cum semel dictum sit directe, sicut natura ipsa tulerit, invertatur ordo, et idem quasi sursum versus retroque dicatur; deinde idem intercise, atque permixte, *h. e.* naturalem verborum ordinem, alio verbo interposito, abrumpendo: ut *nullum intermisi diem; ab heroicis ducta temporibus.* *Gell.* 11, 2. Ex eodem libro Catonis haec etiam sparsim et intercise commeminimus. *Id.* 15, 3. *Autumo* dictum intercise, quasi *abaestumo*, *h. e.* per syncopen, intercidendo mediam syllabam.

*INTERCISĪMEN, inis, n. *Gloss. Gr. Lat.* διακοπή. *B. A.*

INTERCĪSĬŌ, onis, f. διάκοψις, actus intercidendi, sectio, abscissio. *Varro* ap. *August. C. D.* 6, 9. Intercidonam nuncupari a securis intercisione. V. DEVERRA.

INTERCĪSĪVUS. V. INTERSECIVUS.

INTERCĪSUS, a, um, part. ab *intercīdo*, διακοπείς, abscissus, dissectus. *Cic. Att.* 4, 15. Lacus a Curio emissus, interciso monte. *Tac. A.* 16, 14. Intercisae venae. *Plin.* 16, 34, 62. Hedera etiam pluribus locis intercisa vivit tamen, duratque. ℙ Item separatus, divisus. *Hirt. B. G.* 8, 14. Jugum mediocri valle a castris intercisum. *Id. B. Alex.* 72. Colles intercisi vallibus. *Sen. Cons. ad Marc.* 17. Insula ab Italia angusto intercisa freto. ℙ Translate. *Stat. Th.* 2, 184. Non fugeret diras lux intercisa Mycenas, *h. e.* interrupta, cum sol condidit se die medio, ne Thyestae coenam videret. Adde *Claudian. Cons. Prob. et Olybr.* 171. ℙ *Intercisi dies* apud Romanos sunt Deorum hominumque communes, *h. e.* partim festi, partim profesti, quod quibusdam eorum horis fas est, quibusdam fas non est jus dicere. Nam cum hostia caeditur, fari nefas est: inter caesa et porrecta fari licet: rursus cum adoletur, non licet. Haec *Macr. Sat.* 1, 16. Paulo distinctius *Varr. L. L.* 5, 4. Intercisi dies sunt, per quos mane et vesperi est nefas; medio tempore, inter hostiam caesam et exta porrecta, fas: a quo quod fas tum intercedit, intercisi dies: aut quod tum intercisum nefas. Hactenus *Varro*, cujus posterius etymon verius est, quam primum. *Ov.* tacito nomine, eosdem *Fast.* 1, 49. describit. ℙ Quod in veteri quodam Calendario ap. *Grut.* 133. non semel legitur *en*, ea nota hos dies designat, leguntque *endotercisus*, quod *endo* olim pro *in* usurpatum fuit; [alii *entercisus*, quod et *en* pro *in* dictum fuerit: quod confirmatur ex *Fragm. Fastor. Verrii Flacci* a *Fogginio* editis, ubi ad diem IV. Id. Jan. quaedam leguntur mutila verba idipsum declarantia. ℙ *Intercisa* nempe *saxa* memorat *Itin. Hierosol.* et *Tab. Peut.*, quae ab *Aur. Victore Epitom.* 9. vocatur *Petra pertusa*, in via Flaminia inter Fanum et Forum Sempronii, ubi Vespasianus Aug. montem intercidit ad viam complanandam in loco, qui nunc *il Furlo* appellatur: et a *Claud.* VI. *Cons. Honor.* 500. describitur. *F.*]

INTERCLĀMANS, antis, part. ab inusit. *interclamo*, clamore obstrepens. *Ammian.* 31, 13. Cedentes nostri multis interclamantibus restiterunt.

INTERCLŪDO, is, usi, usum, a. 3. διακλείω, inter eundum quippiam claudo, intersepio, obsto ne quis progrediatur, prohibeo. *Cic. Att.* 7, 20. Illum ruere nunciant, non ut manum conserat, sed ut fugam intercludat. *Id. Rosc. Am.* 38. Hisce, aliqua fretus hora, semper omnes aditus ad Sullam intercludere. *Id. Rabir. perduell.* 1. Omnes seditionum vias intercludere. [*Huc pertinet locus, quem Noster in f. posuerat. *Cic.* ad *Quir.* 5. Inimici mei flumine sanguinis meum reditum intercludendum putaverunt.] *Pl. Mil.* 2, 2, 68. Intercludito inimicis commeatum. ℙ [*Tum pertinet ad eos, quos removemus, arcemus ab aliqua re.] *Caes. B.*

G. 3, 23. Nostros commeatibus intercludere instituunt. *Id. B. C.* 1, 72. Quod re frumentaria adversarios interclusisset; et *ib.* 2, 20. Ne itinere, aut transjectu intercluderetur. *Liv.* 27, 42. Intercludi a castris. [*Huc referendum exemplum, quod *Forc.* alieno loco infra adscripserat, *Caes. B. C.* 1, 43. Ab oppido, et ponte, et commeatu omni se interclusurum adversarios confidebat. Adde *Liv.* 8, 24. Quum interclusissent trifariam exercitum a mutuo inter se auxilio. Plura praebet *Lex. Liv.* s. h. v. ℙ Hinc i. q. includere.] *Caes. B. G.* 3, 69. Veriti, ne angustiis intercluderentur. Sic *Cic. Caec.* 29. In iis ipsis intercludere insidiis, quas mihi conaris opponere. *Liv.* 23, 7. Comprehensos balneis includi jussit, ubi fervore atque aestu anima interclusa, foedum in modum exspirarent. Sic *Curt.* 7, 5 Qui intemperantius hauserant, intercluso spiritu exstincti sunt. *Stat. Silv.* 5, 1, 131. Amazonia latus intercludere pelta, *h. e.* claudere, tegere, ne tela feriant. [*Virg. A.* 2, 111. Saepe illos aspera ponti Interclusit hiems, *h. e.* impediit, ne discederent. Noster ab initio h. l. posuerat. ℙ Ponitur in universum cum notione impediendi.] *Cic. Att.* 8, 8. Intercludor dolore, quominus ad te plura scribam, *h. e,* impedior, prohibeor.

INTERCLŪSIO, onis, f. ἀπόληψις, actus intercludendi, impedimentum. *Cic. Or.* 3, 46. Clausulas enim, atque interpuncta verborum animae interclusio, (*das Ausbleiben des Athems*) atque angustiae spiritus attulerunt. ℙ Παρένθεσιν quam Graeci vocant, figuram dicendi, tum *interpositio*, tum *interclusio* Latine dicitur, teste *Quint.* 9, 3. *med.*

INTERCLŪSUS, a, um, part. ab *intercludo*, κατάκλειστος, seclusus, inclusus, prohibitus, impeditus. *Cic. Coel.* 18. Via deserta et inculta, atque interclusa frondibus et virgultis. [*Ex ordine, quem recte videmur constituisse in *intercludo*, hic collocavimus locum, quem Noster in f. posuerat. *Suet. Aug.* 16. Interclusi commeatus, famesque ingravescens.] *Cic. Att.* 9, 6. Plane interclusi captique sumus. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 1. *med.* Ipsum apud Bellovacos circumsederi, interclusum ab reliquo exercitu. Sic *Caes. B. G.* 7, 59. Legiones a praesidio et impedimentis interclusas flumen distinebat. [*Huc pertinent ista:] *Caes. B. C.* 2, 20. Omni interclusus itinere; et *ib.* 3, 42. Pompejus interclusus Dyrrachio. *Cic. Agr.* 2, 28. Cum totam Italiam suis opibus obsidebunt, vestram libertatem suis praesidiis interclusam tenebunt; et *Prov. cons.* 4. Cum Byzantii Mithridaticos impetus, totumque Pontum erumpentem, aegre repulsum, et cervicibus interclusum suis, sustinerent. *Liv.* 23, 7. et *Tac. A.* 6, 50. Interclusa anima.

INTERCŎLUMNIUM, ii, n. μεσόστυλον, spatium inter columnas. *Cic. Q. Fr.* 3, 1, 2. Hedera convestit intercolumnia ambulationis. *Id. Verr.* 2, 1, 19. Signa omnibus intercolumniis disposita. Adde *Vitr.* 3, 1. et 2. et 4, 3.

INTERCONCĬLIO, as, a. 1. idem ac concilio, idest benevolum reddo. *Quint.* 12, 10. *med.* Sive aliud interconciliandi videtur praestare officium. [*Ejiciendum ex finibus Latii hoc vocabulum censet *Burmannus*, quod nusquam praeterea occurrat, quum ope optimorum cdd. manifestorumque in ceteris vestigiorum ab altera sede, quam olim in sequentibus mox sequentibus occupaverit, deturbatum sit; quodque ejus significatio, *alios inter se conciliandi*, parum cum loci sententia faciat.]

[INTERCREĀTUS, a, um, adj. ab *inter*, et *creatus*, intra generatus. *Coel. Aurel. Tard.* 5, 1. *med.* Denique augmento passionis intercreatus humor in saniem transit. *F.*]

INTERCULCO, as, a. 1. calco in medio, vel inter aliqua: ex *inter*, et *calco*. *Colum.* 12, 43. *f.* Ita distantes, ut interculcari possint vinacea. [*Schneiderus* ex MS. legit *intercalcari*. *F.*]

INTERCURRO, is, ri, rsum, n. 3. παρεμπίπτω, inter aliqua curro. *Plin.* 3, 11, 13. Latitudine intercurrentis freti. *Liv.* 5, 19. Indicto delectu in diem certam, ipse interim Vejos ad confirmandum militum animos intercurrit, i. e. medio tempore currit. ℙ Item intercedo, intersum: et dicitur saepe de iis, quae inter aliqua porriguntur in longum. *Lucr.* 2, 373. intercurrit quaedam distantia formis. *Plin.* 37, 5, 18. Quibusdam smaragdis intercurrit umbra, surdusque fit color; et *ib.* 10, 59. Gemma candida intercurrentibus sanguineis venis; et 12, 3, 7. Folium ejus est unedonis, intercurrentibus spinis. ℙ Item intervenio. *Cic. Phil.* 8, 6. Pugnatur acerrime: qui intercurrerent, misimus tres principes civitatis: hos contempsit Antonius. *Id. Tusc.* 2, 15. Ergo his laboriosis exercitationibus et dolor intercurrit. *Auct. ad Her.* 1, 8. Alterum genus narrationis est, quod intercurrit nonnunquam, aut fidei, aut criminationis causa. ℙ Tmesis est in illo *Lucr.* 5, 1373. olearum Caerula distinguens inter plaga currere posset Per tumulos, etc.

INTERCURSO, as, avi, atum, n. 1. frequentativum ab *intercurro*. *Plin.* 5, 18, 16. Intercursant, cinguntque has urbes tetrarchiae, regionum instar singulae. *Liv.* 21, 25. Postero die, jam segnius intercursantibus barbaris, junctae copiae, [*i. e. incursantibus.] *Plin.* 14, 3, 4. *n.* 9. Acinos foliis intercursantibus. ℙ Tmesis est in illo *Lucr.* 3, 263. Inter enim cursant primordia principiorum.

INTERCURSUS, a, um, part. ab *intercurro*, intercurrendo peragratus. *Ammian.* 15, 10. *med.* Navigatione veloci intercurso spatio maris haud longo.

INTERCURSUS, us, m. cursus inter aliqua. In sexto casu singul. *Liv.* 37, 42. Ibi perturbati ordines, et impeditus intercursu suorum usus praelongarum hastarum. *Id.* 2, 29. Cum conversus in patres impetus esset, consulum intercursu rixa sedata est.

INTERCUS, ŭtis, adj. omn. gen. intra cutem positus. *Aqua intercus* est hydrops, qua intra cutem aqua colligitur, unde corpus turgescit. *Pl. Men.* 5, 4, 3. Num eum veternus, aut aqua intercus tenet? *Cic. Off.* 3, 24. Medicamentum alicui dare ad aquam intercutem. *Suet. Ner.* 5. *extr.* Decessit morbo aquae intercutis. ℙ Absolute *Hieron. Vita Hilar. n.* 37. De primoribus quidam, tumens morbo intercutis. Alii tamen ex MSS. leg. *aquae intercutis*. ℙ Translate est intestinus, occultus. *Lucil.* ap. *Non.* 1, 166. Aquam te in animo habere intercutem. *Gell.* 13, 8. *extr.* Vitia facundissime accusant intercutibus ipsi vitiis madentes. ℙ Habet etiam obscenum sensum. *Cato* ap. *Prisc.* 6, 719. V. FLAGITATUS.

INTERCUSSUS, us, m. ab *inter* et *quatio*. In sexto casu singul. *Sen. Q. N.* 3, 27. *med.* Quod olim fuerat nubilum, nox est, et quidem horrida intercussu luminis diri, *h. e.* lumine in tenebris intermicante. Est qui leg. *intercursu*.

INTERCŬTĪTUS, a, um, adj. vehementer cutitus, id est valde stupratus. Ita *Festus:* nam, teste *eodem*, inter cutem flagitatos dicebant antiqui mares, qui stuprum passi aliquando essent. V. FULLO.

INTERDĀTUS, a, um, adj. *Lucr.* 4, 866. Propterea capitur cibus, ut suffulciat artus, Et recreet vires interdatus, *h. e.* interjecto convenienti temporis spatio datus: vel, inter corporeos meatus divisus.

INTERDĬĀNUS, a, um, adj. interdius, diurnus. *Coel. Aurel. Tard.* 3, 6. *f.* Post interdianum cibum ambulatio adhibenda.

[INTERDĬĀRIUS, ii, m. fur diurnus, qui interdiu furatur: opponitur autem nocturno, qui etiam dormitator appellatur. *Gloss. Philox.* Interdiarius, ἡμεροκλέπτης. *F.*]

INTERDĪCO, is, xi, ctum, a. 3. παραγγέλλω, est interponere auctoritatem, ut, vel ne aliquid fiat: et proprie ad magistratus pertinet, qui jus dicunt, cum edicto, sententiave jubent aliquid, aut vetant. Praesertim vero praetoris proprium est jus *inter* duos *dicentis:* quae etymologia a *Just. Inst.* 4, 15. traditur. *Cic. Caec.* 8. Praetor interdixit de vi, hominibus armatis, sine ulla exceptione, tantum ut, unde dejecisset, restitueret; et 13. Praetor qui de fossis, de cloacis, de minimis aquarum itinerumque controversiis interdicit; et 28. Praetor interdixit, ut unde dejectus esset, eo restitueretur. *Ulp.* recitans verba praetoris *Dig.* 43, 13, 1. Ut per lacum, fossam, stagnum publicum navigare liceat, interdicam. [*Caj. Inst.* 4. (ed *Goesch.*) §. 166. Quae adversus edictum praetoris interdicentis nobis facta essent. *F.*] ℙ Apud JCtos interdum significat interdicto uti. *Ulp. Dig.* 43, 18, 1. *med.* An noceat tibi exceptio, si adversus eum velis interdicere! et *ib.* 10, 1. Neque latiorem, neque humiliorem viam, sub nomine refectionis, is, qui interdicit, potest facere; et *Paul. ib.* 16, 1. *med.* Jus projectionis interdico tecum, *h. e.* ago tecum de jure projectionis ex interdicto, *sicuti nunc possidetis*, etc. Huc pertinet illud *Catonis* ap. *Charis.* 2, 178. Donicum ille tibi interdixit rem capitalem, *h. e.* tecum egit ex interdicto, et rei capitalis reum fecit, damnavitque. [*V. *Spalding.* ad *Quint.* 3, 6, 71.] ℙ Quia vero interdicendo saepius vetatur aliquid, hinc universim ponitur pro prohibere, vetare. *Ter. Hec.* 4, 1, 48. Interdico, ne extulisse extra aedes puerum usquam velis. *Caes. B. G.* 5, 22. *extr.* Interdicit atque imperat Cassivellauno, ne Mandubratio noceat; et 58. Praecipit atque interdicit, omnes unum peterent Indutiomarum, neu quis quemquam prius vulneraret, quam, etc. *Cic. Or.* 1, 49. *extr.* Neque enim est interdictum aut a rerum natura, aut a lege aliqua, aut more, ut singulis hominibus ne amplius quam singulas artes nosse liceat. ℙ Cum ablativo rei, quae alicui prohibetur. *Caes. B. G.* 6, 12. Si quis eorum decreto non stetit, sacrificiis interdicunt. *Cic. Coel.* 20. Qui etiam meretriciis amoribus interdictum juventuti putet. *Id. Sen.* 7. Male rem gerentibus patribus, bonis interdici solet. [*Liv.* 9, 43. Anagninis — et magistratibus, praeterquam sacrorum curatione, interdictum.] ℙ *Aqua et igni interdicere* est in exsilium pellere: nam cui illa duo subducuntur elementa ad vitam necessaria, solum vertere cogitur. *Caes. B. G.* 6, 44. Quibus cum aqua et igni interdixisset, etc. *Cic. Phil.* 6, 4. Tanquam si illi aqua et igni interdictum sit. *D. Brut.* ad *M. Brut. et Cass. Fam.* 11, 1. Futurum puto, ut hostes judicemur, aut aqua et igni nobis interdicatur. Al. leg. *aut aqua et igni interdicamur. Flor.* 3, 16. Cum abnuentibus aqua et igni se interdicturum minaretur. ℙ Etiam absolute *interdicere alicui* idem est ac *interdicere alicui aqua et igni*. *Ampel.* 42. Quo terrore victus senatus Mario totique factioni ejus interdixit, *h. e.* eos omnes *exsules fecit*, ut de eadem re ait *Vell.* 2, 19. ℙ Et addita praepositione, *Cato* ap. *Plin.* 29, 1, 7. Interdixi tibi de medicis. ℙ Regit etiam accusativum rei cum dativo personae. *Liv.* 34, 7. Feminis dumtaxat purpurae usum interdicemus. Al. leg. *usu*. *Suet. Ner.* 32. Cum interdixisset usum amethystini coloris. [*V. *Oudendorp.*] *Id. Dom.* 7. Interdixit histrionibus scenam. *Just.* 16, 4. Interdicere alicui patriam; et 41, 3. feminis convivia et conspectum virorum. *Sen. ep.* 87. *med.* alicui admirationem rerum. Hinc passive. *Liv.* 8, 14. Interdictum est mare Antiati populo. Al. leg. *mari*. *Sen. contr.* 1. *med.* Nulli interdici misericordiam. *Plin.* 30, 10, 25. Interdicitur vini potus quinis diebus. ℙ [*Dici etiam potest, licet rarissimum sit, *interdicere aliquem aliqua re*. Pertinent huc ista, quae Noster cum antecedentis §. exemplis perperam miscuerat. *Gell.* 15, 11. *extr.* Philosophi urbe et Italia interdicti sunt. *Nep. Hamilc.* 3. Quod moribus eorum interdici non poterat socero gener: [ubi v. *Bremi* qui laud. *Herzog.* ad *Caes. B. G.* 6, 44. Adde *Perizon.* ad *Sanct. Min.* p. 345. *Ruddim.* 2, 143.] Cum infinito. *Suet. Galb.* 6. Interdixit commeatum peti. *Paul. Dig.* 48, 19, 43. Interdicere alicui aliquid, te sua uti. ℙ Pro obstare, resistere. *Cic. Verr.* 2, 2, 12. Si praetor improbus, cui nemo interdicere possit, det, quem velit, judicem. Al. leg. *intercedere* rectius. ℙ Est etiam interloqui, seu inter alium sermonem aliud *dicere*, qui est sensus verbi primitivus. *Auct. ad Her.* 2, 11. In praesentiarum hoc interdicere non alienum fuit. Alii *interpretantur*, obiter dicere. *F.*] ℙ *Interdixem* syncope pro *interdixissem* habetur in quodam carmine *Q. Catuli* ap. *Gell.* 19, 9.

INTERDICTĬO, onis, f. ἀπόῤῥησις, interdictum. *Cic. Dom.* 30. Non ademptione civitatis, sed tecti et aquae et ignis interdictione. *Liv.* 41, 24. *f.* Nos interdictione finium nostrorum et nos quoque regno arceamus. *Mart. Dig.* 48, 22, 5. Exsilium est aut certorum locorum interdictio, aut lata fuga etc. *Tert. Spect.* 17. Habes igitur et theatri interdictionem de interdictione impudicitiae.

INTERDICTOR, oris, m. qui interdicit. *Tert. adv. Marc.* 2, 9. *extr.* Delicti interdictor, immo condemnator.

*INTERDICTORĬUS, a, um, adj. qui interdicit. *Salv. contr. avar.* 3. *med.* p. 130. *Rittersh. B. A.*

INTERDICTUM, i, n. παράγγελμα, proprie est decretum, quod praetor *inter* duos aliquos *dicit*, quippiam jubendo, aut vetando. V. INTERDICO. Item universim prohibitio, vetitum. *Pl. Asin.* 1, 1. Nequeon' ego te interdictis facere mansuetem meis? *Cic. Agr.* 3, 3. Ergo hac lege jus civile, causae possessionum, praetorum interdicta tollentur. *Id. Caec.* 3. *extr.* Possessionem per interdictum repetere. *Id. Or.* 1, 10. Interdicto contendere cum aliquo. *Id. Pis.* 21. Numen, interdictum que Deorum immortalium, responsa sacerdotum regi Aegyptio vendidit. *Petr. Sat.* 13. et 83. Venire ad interdictum, *h. e.* venire ad praetorem jus: jure agere, et praetoris interdictum experiri. *Spart. Pesc.* 2. *f.* Ex interdicto agere cum aliquo de re quapiam, *h. e.* ex decreto et formula praetoris, Uti possidetis. V. POSSIDEO. [*Cf. *Ernest. cl. Cic.* et *Heindf.* ad *Hor. Sat.* 2, 3, 217.]

INTERDICTUS, a, um, part. ab *interdico:* ἀπαγορευόμενος, vetitus, prohibitus. *Cic. Balb.* 10. *extr.* Non modo nullo proposito praemio, sed etiam interdicto. *Hor. Ep.* 1, 6, 64. Interdicta voluptas et *Ov. Met.* 10, 336. Spes interdictae discedit. *Plin.* 19, 4, 19. *n.* 2. Exquisita poma pauperibus interdicta. *Id.* 9, 35, 58. Interdicta amicitia. *Suet. Claud.* 25. *med.* Druidarum religio interdicta civibus. *Id. Aug.* 27. Interdicta urbs.

*INTERDIDIUM, i, n. locus Alexandriae, si credendus *Jul. Valer. rer. gest. Alex. M.* 1, 20. ed. *Maio. B. A.*

*INTERDIGITALĬA, um, n. plur. morbi species, de quo *Plin. Valer.* 2, 52. *B. A.*

INTERDĪGĬTĬA, orum, n. plur. loca inter digitos manuum et pedum, et rhagades ibi enascentes. *Marc. Empir.* 34. [Interdigitia sanat cera in oleo cyprino remissa, et imposita. *Gloss. Philox.* Interdita (lege *interdigitia*) μεσοδάκτυλα. *F.*]

INTERDĬU, adv. μεθ' ἡμέραν, per diem: cui opponitur noctu. [*Gronovio* explicante est quasi interim dum diust. V. ad *Liv.* 29, 14.] *Caes. B. G.* 7, 69. *extr.* In quibus interdiu stationes disponebantur: haec eadem noctu firmis praesidiis tenebantur. *Cato R. R.* 124. Canes interdiu clausos esse oportet, ut noctu acriores sint. [*Oppon. etiam nocti. *Liv.* 1, 47. Nec nocte, nec interdiu; et 8, 34. et 4. nocte et interdiu; et 21, 32. interdiu nocte.]

INTERDĬUS, idem quod interdiu, ap. *Pl. Aul.* 1, 1, 33. Pervigilat noctes totas: tum autem interdius, Quasi claudus sutor, domi sedet totos dies. *Id. Most.* 2, 2, 14. Occlusa est janua interdius. *Id. Merc.* 5, 2, 21. Neque quiescam usquam noctu

ue interdius. [*Addatur *Cato R. R.* 83. itemque *rro R. R.* 2, 10. *ed. Schneid.* ubi *ed. Gesner.* et interdiu. *B. A.* Cf. *Ruddim.* 1, 120. *n.* 49.]

NTERDUATIM et Interatim dicebant antiqui, d nunc *interdum* et *interim*. *Festus.* Hinc *Pl.* c. 4, 4, 29. Id quoque interduatim nomen commorabitur. Al. leg. *interim futatim.* V. FUTA-.

NTERDUCA. V. DOMIDUCUS.

NTERDUCTUS, us, m. διαστολή, interpunctio distinctio, quae inter sententias a librariis duci t. *Cic. Or.* 68. Ne infinite feratur, ut flumen, tio, quae non aut spiritu pronunciantis, aut inductu librarii, sed numero coacta debet insistere.

NTERDUM, adv. ἐνίοτε, ὅτε, aliquando, nonquam: ab *inter* et *dum*. *Cic. Or.* 59. Interdum sus est in oratione incitatior, interdum modea ingressio. *Id. Brut.* 67. Saepe stomachosum, nunquam frigidum, interdum etiam facetum. *Or.* 3, 54. Habet interdum vim, leporem alias. *s.* 1, 1. Interdum quiescere, sed frequentius se rcere debet. [*Suet. Cal.* 43. Modo — inter-n; et *Aug.* 75. *Ner.* 49. modo — modo — interu. ℙ *Interdum* semel positum bis intelligendum ap. *Vell.* 2, 110, 1. Rumpit, interdum moraproposita hominum fortuna: ubi v. quae laud. *hnk.*] ℙ Significat etiam interea, interim, qua-*interea dum.* *Sil.* 4, 491. Dumque vada et moladitus per devia flexo Circuitu petit, et stagni guentia quaerit, Interdum rapta, etc. (Adde 30.) *Appul. Met.* 3. *in.* Haec identidem mecum licans, fortunas meas ejulabam. Quati fores indum, etc. et *ib.* 9. Ille nocturnas tenebras cauatur sibi obsistere. Interdum Philesietaerus, coto strepitu, etc. *Modest. Dig.* 40, 5, 15. Ideo nec vendere eum interdum alii potest, ut ab cui traditus est, manumittatur. ℙ Huc alii hunt et illud *Just.* 11, 9. Movebat haec multio hostium respectu paucitatis suae, Alexandrum; interdum reputabat, etc. et *Vell.* 2, 74. L. Anius vitiorum fratris sui consors, sed virtutum, e interdum in illo erant, expers; et *Tac. A.* 1, Acribus custodiis domum, et vias sepserat Li-: laetique interdum nuncii vulgabantur, donec, [*Refellunt hanc Acidalii ad *Vell.* l. c. proitam sententiam *Grut. ib.*, assentiente *Ruhnk.*, *Duk.* de *Lat. Vett. Ict.* 375.]

NTERDUO, is, a. 3. pro interdo, as, a. 1. idem e ac do, aestimo, facio. *Pl. Capt.* 3, 5, 36. m pereat, nihil interduo. [*V. *Lindem.* ad h. *Pl. Trin.* 4, 2, 152. Ciccum non interduim. le *Rud.* 2, 7, 22. Porro *interduim* simile est ; *faxim, ausim.*

NTEREA, adv. ἐν τούτῳ, ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ, erim: ex *inter* et *ea*. Habet ultimam longam, i accusativus *ea* corripitur, quia adverbium est, *praeterea, antea*, et similia. [*Zumpt. Gr. Lat.* 270. p. 246. docet, non sine dubitatione fieri sse, ut *interea* compos. ex praepos. *inter* et ac. neutr. plur. pronom. demonst. *ea* dicatur. *Lü*n. in *Lex. Lat.* s. h. v. *ea* ablat. singul. intelli-] *Ter. Hec.* 1, 2, 82. Quid interea? ibatne ad cchidem? *Pa.* quotidie. *Cic. Quint.* 6. *extr.* ec dum Romae geruntur, Quintius interea de o detruditur. *Id. Or.* 1, 42. *extr.* Atque intertamen, dum haec, quae dispersa sunt, cogun-, licet, etc. *Caes. B. C.* 1, 10. Interea quoad es esset data, non intermissuros consules delels. *Virg. Ecl.* 1, 58. Nec tamen interea rau-, tua cura, palumbes, etc. ℙ Apud comicos ditur genitivus *loci*, et significationem nihil mu-*Ter. Eun.* 2, 2, 24. Dum haec loquimur, inea loci ad macellum, etc. *Pl. Men.* 3, 1, 1. us annis triginta natus sum, cum interea loci nquam quicquam feci pejus, quam hodie, cum, ℙ Significat etiam interdum. *Sil.* 7, 395. terea (crede experto: non fallimus) aegris, Nil visse, salus rebus. *Interim* quoque nonnunquam nç vim habet. V. hanc vocem ipsam.

INTEREMPTIBILIS, e, adj. qui interimi potest. *rt. adv. Marc.* 3, 6. [Non eas scripturas evolm, quae interemptibilem Christum edicentes utie et ignorabilem affirmant. *F.*]

INTEREMPTIO et Interemtio, onis, f. καθαίρε-, actus interimendi, occisio. *Cic. Manil.* 11. er Gallorum interemptione patefactum est. Ita git *Gruter.* Alii *interitione*, vel *internecione.* Ita *Orell.* q. v. Ceterum ubique fere *interemptio* bstituerunt in MSS. librarii. V. *Duk.* ad *Flor.* 17, 16. *Drak.* ad *Liv.* 36, 34, 2. *Garaton.* ad c. 1. 1.] *Porcius Latro decl. in Cat.* 10. Hastam ntorquere in omnium nostrum ruinam atque interemptionem. *Gloss. Philox.* Interemptio, καταιρή.

INTEREMPTOR, oris, m. qui interimit. [*Vell. 129, 1. Interemptor fratris.] *Sen. ep.* 70. *med.* terremptorem sui neri. *Val. Max.* 6, 1. *n.* 2. Virnius filiae pudicae interemptor.

INTEREMPTRIX, icis, f. quae interimit. *Lact.* 10. Fratris interemptrix. *Tert. Spect.* 17. Ipsae lae (*feminae*) pudoris sui interemptrices.

INTEREMPTUS et Interemtus, a, um, part. ab *terimo.* [*Immutavimus exemplorum ordinem, ita a Nostro institutum, ut ea primo loco posita videres, quae interficiendi notionem continent.] Ademptus, sublatus. *Ulp. Dig.* 40, 7, 3. *f.* Quatenus dilatione interempta, illico accipiat, quod post tempus consequi poterat. V. INTERFICIO. ℙ Interfectus. *Hor. Od.* 4, 4, 72. Asdrubale interempto. *Justin.* 26, 2. Obversantibus ante oculos Manibus interemptorum. [*Liv.* 25, 28. Hippocrate interempto (de peste). ℙ Saepissime *interemptus* per *interfectus* ab *interpr.* explic. V. *Wund. Varr. Lectt. praef.* p. 114.]

INTEREO, is, ii, itum, n. 4. διαφθείρομαι, intercido, pereo, morior, occido. *Cic. N. D.* 3, 14. Non intelligo, quomodo calore exstincto, corpora intereant, non intereant humore aut spiritu amisso; praesertim cum intereant etiam nimio calore: et *ib.* Ignem interiturum esse, nisi alatur. *Id. Fin.* 3, 14. Ut interit magnitudine maris Aegaei stilla muriae. *Id. Arch.* 4. Tabulas publicas, incenso tabulario, interisse, scimus omnes. *Ov. Met.* 2, 305. omnia fato Interitura gravi. *Virg. G.* 1, 152. intereunt segetes: subit aspera silva, Lappaeque, tribulique. *Sall. fragm.* ap. *Non.* 6, 9. Multi commeatus interierant insidiis latronum. *Varr. R. R.* 2, 11. *med.* Tegeticulis subjectis oves tondere solent, ne qui flocci intereant. *Cic. Dom.* 13. Sacra gentis Clodiae cur intereunt, quod in te est? *Id. Verr.* 2, 3, 55. Vectigalia sunt deminuta: res frumentaria, commeatus, copiae, salus urbis atque exercituum nostrorum istius avaritia interiit. *Id. Att.* 1, 13. Litterae aut interire, aut aperiri, aut intercipi possunt. *Nep. Them.* 2. Cum pecunia publica largitione magistratuum quotannis interiret. *Caes. B. C.* 2, 16. Tormentorum usum spatio propinquitatis interire; et *ib.* 3, 27. Naves naufragio intereunt; et *B. G.* 5, 30. Ferro aut fame interire. *Cic. Acad.* 1, 7. *med.* Omnes res intereunt, non in nihilum, sed in suas partes: et *mox.* Nihil esse valentius, a quo ratio perfecta intereat, *Hor. Od.* 2, 18, 15. Truditur dies die, Novaeque pergunt interire lunae, *h. e.* condi et confici. Sic *ib.* 4, 7, 9. ver proterit aestas Interitura, simul Pomifer Autumnus fruges effuderit. *Ov. A. Am.* 1, 374. interit ira mora, *h. e.* desinit, sedatur. *Paul. Dig.* 27, 3, 10. Actiones morte tutoris intereunt, *h. e.* exstinguuntur, finiuntur. *Papin. ib.* 41, 2, 44. Interit possessio, *h. e.* amittitur. ℙ *Interii* (ut *perii*) familiaris et frequens exclamatio est, apud comicos, ejus, qui de se actum putat. *Ter. Hec.* 3, 1, 42. Interii! cur mihi id non dixti? *Pl. Most.* 4, 3, 36. Hei mihi disperii! vocis non habeo satis: Vicini, interii, perii. *Id. Bacch.* 5, 1, 7. Omnibus exitiis interii. ℙ Differt a *pereo* magno discrimine. Nam *perire* levius est, et habet inventionis spem, et non omnium rerum finem. Ita *Non.* 5, 4. Hinc *Pl. Capt.* 3, 5, 32. Qui per virtutem peritat, non interit. [*Lindem.* exhibet; qui per virtutem periit at non interit. Cf. *Doederl.* 3, 177.] ℙ Proprie est ire, vel positum esse inter aliqua: quo sensu *Sever. Aetn.* 450. disjectaque saxa Intereunt venis, *h. e.* eunt inter venas, seu venis immiscentur. Hinc *Gloss. Philox.* Intereo, ὑπεισέρχομαι.

INTEREQUITO, as, n. 1. per medios equito. *Liv.* 35, 5. *med.* Obstabant duces, caedentes terga trepidantium, et redire in ordines cogentes: sed interequitantes alarii non patiebantur. *Id.* 34, 15. Ipse interequitans sparo percutit. ℙ Cum accusativo, qui a praepositione ipsi verbo praefixa regitur, *Id.* 6, 7. Ordines interequitans. *Curt.* 4, 13. Praetores agmina sua interequitantes.

INTERERRO, as, n. 1. inter aliquid erro. *Prud. Cath.* 6, 43. Nunc splendor intererrat, Qui dat futura nosse. *Minuc. Fel. Octav.* 10. Deus locis omnibus intererrat.

INTEREST, impers. anom. n. διαφέρει, refert, pertinet: ab *inter* et *sum*. *Cic. Q. Fr.* 2, 4. Hoc vehementer interest reipublicae; et *Phil.* 1, 9. Quis enim est hodie, cujus intersit istam legem manere? *Id. Fam.* 4, 10. Multum interest rei familiaris tuae, te quamprimum venire. *Id. Att.* 10, 4. *med.* Quid illius interest, quoniam in senatum non venis, ubi sis? ℙ Et sequente alia particula. *Id. Fam.* 13, 10. In omnibus novis conjunctionibus interest, qualis primus aditus sit. *Caec.* ad *Cic. Fam.* 6, 7. Non tam interest, quo animo scribatur, quam quo accipiatur. *Liv.* 26, 31. *f.* Ea vos rata habeatis, nae magis reipublicae interest, quam mea. *Cic. Fam.* 16, 1. Magni ad honorem nostrum interest, me venire. ℙ *Mea, tua, nostra interest*, est e re mea, tua, etc. quasi *est in re mea*, etc. *Id. ib.* 16, 4. *med.* Tua, et mea maxime interest, te valere. *Tac. H.* 1, 30. Vestra interest, ne imperatorem pessimi faciant. [*Cf. *Ramsh. Gr. Lat.* §. 114. p. 334. sqq. et *Zumpt. Gr. Lat.* §. 449. p. 373.] ℙ Omittitur in illo *Bruti ad Brut.* 1, 17. *med.* Quid enim nostra, victum esse Antonium, si victus est, ut, etc.? ℙ Loco genitivi *cujus* potest *cuja* usurpari. V. CUJUS. ℙ Habet etiam genitivos pretii, *magni, parvi, tanti*, etc. *Cic. Att.* 11, 22. *extr.* Illud mea magni interest, te ut videam. *Id. Fam.* 13, 10. Malui facere, quod meus familiaris tanti sua interesse arbitraretur. *Ulp. Dig.* 2, 13, 8. Vel minoris, vel pluris interesse coepit. ℙ Cum adverbiis quantitatem significantibus. *Cic. Or.* 16. Si in philosophia tantum interest, quemadmodum dicas; quid in causis, etc.? *Id. Fam.* 12, 9. Multum interest, te venire; et *ib.* 3, 11. Ad rem nihil interest. *Id. Sull.* 28. Vestra enim, qui summa integritate vixistis, hoc maxime interest. *Id. Mil.* 21. Semper ille, quantum interesset P. Clodii se perire, cogitabat. *Id. Mur.* 2. *f.* Ostendam quantum salutis communis intersit, duos consules esse. *Id. ad Brut.* 1, 5. Quantopere intersit, opprimi Dolabellam. ℙ Sunt aliae hujus verbi notiones, quas vide in INTERSUM.

INTERFACIO, is, a. 3. interim, vel per intervalla facio. *Liv.* 25, 11. [Reliquit tamen modicum praesidium, ut simul interfaciendo muro adjuvaret, *h. e.* dum murus fieret. Plerique tamen rectius leg. ut *simul in faciendo muro.* *F.*]

INTERFARIS, atus sum, dep. 1. διακόπτω, interpello, loquentem interrumpo. *Liv.* 3, 47. Priusquam ille postulatum perageret, interfatur Appius. *Plin. ep.* 1, 23. Quem (*tribunum plebis*) interfari nefas esset, hunc etiam convicia audire. *Liv.* 7, 36. Interfante Decio, distulit concionem. *Virg. A.* 1, 390. medio interfata dolore est. *Liv.* 32, 34. Orsum eum dicere Phaeneas interfatus, etc.

INTERFATIO, onis, f. actus interfandi, brevis sermo interpositus, interlocutio, μετάβασις. *Cic. Sext.* 37. Itaque fretus sanctitate tribunatus, cum se non modo contra vim et ferrum, sed etiam contra verba et interfationem legibus sacratis esse armatum putaret. Alii perperam leg. *intercessionem.* [*Alii *interfectionem.* Retinuit quidem *Orell. interfationem*, sed dubiam dicit hanc *Turnebi* conjecturam, quod non habeat, unde constet, nisi locum Quintiliani, a Nostro mox laudatum, ubi *Spalding.* ad eam recurrat; quodque in oratione tam foede corrupta *interfectionem* oriri possit etiam ex *interpellationem*, q. v. sit Tullianum. Accedit, quod *interfatio* ap. *Quint.* quidem non est, illa, quam μετάβασιν Graeci dixerunt, quae latius patet, v. *Ernest. Lex. techn. Gr. rhet.* s. h. v.; sed formam dicendi significat, qua orator ab una parte narrationis ad alteram progreditur.] *Quint.* 4, 2, 50. Interim expediet expositiones brevi interfatione distinguere: *audistis, quae ante acta sunt; accipite nunc, quae insequantur.*

INTERFECTIBILIS, e, adj. qui interfectionem cohibet. *Appul. Herb.* 89. Ruta interfectibilis viperarum.

INTERFECTIO, onis, f. caedes, φόνος. *Brut.* ad *Cic.* ad *Brut.* 2, 3. Interfectio Trebonii. *Ascon.* in *argum. Milon.* Interfectio Clodii. *Lampr. Commod.* 4. Compulit ad ejus interfectionem consilia inire.

INTERFECTIVUS, a, um, adj. letalis, ut Interfectivus morbus, ap. *Coel. Aurel. praef.* et *Tard.* 5, 10.

INTERFECTOR, oris, m. φονεύς, qui interfecit. *Cic. Mil.* 27. Quorum interfectores implerunt orbem terrarum nominis sui gloria. *Sen. ep.* 7. *med.* Interfectores interfecturis jubentur objici. ℙ Translate. *Tert. Carn. Christ.* 5. Interfector veritatis, *h. e.* destructor.

INTERFECTRIX, icis, f. *Tac. A.* 3, 17. Interfectricem nepotis aspicere. **Hyg. fab.* 122. *B. A.*

INTERFECTUS, a, um, part. ab *interficio:* [*i. q. finitus, perditus. *Imppp. Grat., Valent. et Theod. Cod. Theod.* 4, 22, 2. Ut neuter reparationem interfecti hoc pacto negotii audeat postulare, *h. e.* finiti, exstincti. *Appul. Met.* 5. Novam nuptam interfectae virginitatis curant. V. INTERFICIO. ℙ Tum signif. occisus, Gr. κτεινόμενος.] *Cic. Manil.* 5. Vos legatum populi R. omni supplicio interfectum inultum relinquetis? ℙ [*Insolentius de voluntaria morte usurpatur. *Tac. A.* 1, 2. interfecto Antonio, — Eadem ratio est v. *occidere.* *Id. H.* 1, 53. Occiso Nerone; cf. *Suet. Ner.* 49. ferrum jugulo adegit juvante Epaphrodito. V. INTERFICIO. ad f. ℙ Permutantur *interfectus* et *interceptus.* V. *Tzschuck.* ad *Eutrop.* 7, 18. p. 501.]

INTERFEMINIUM, ii, n. pudendum muliebre, ita appellatum, quia inter femina jacet. *Gloss. Philox.* Interfeminium, τὸ γυναικεῖον. *Appul. Apol.* de Venere: Interfeminium tegat et femoris objectu, et palmae velamento. V. SEMIREDUCTUS. [*Plura addidit *F.*]

[INTERFEMUS, oris, n. spatium medium inter femora, idem ac περίναιον. *Gloss. Philox.* Interfemus, μεσομήριον. *F.*]

INTERFICIO, is, eci, ectum, a. 3. [*Compositum ex *inter* et *facere* proprie signif. medium aliquid facere; quod aut miscendi, jungendi, aut separandi, dirimendi causa fieri possit. Illuc referendus est locus, quem Noster laudaverat addita inficiendi, imbuendi notione: *Plin.* 2, 100, 104. Terrae natura medicatas aquas interficit. — Huc pertinet aliud ab *Eod.* allat. exemplum, ubi cum interrumpendi notione positum voluit *interficere.* *Appul. Met.* 11. Singultu crebro sermonem interficiens. ℙ Hinc, quoniam rei, cujus turbato ordine aut dirimantur partes aut coeant, propria natura,

faciesque perit, ita ut existere, adesse amplius dici nequeat, orta est, a) in bonam partem, consumendi, finiendi significatio, cujus haec Noster exempla posuerat: *Lucil.* Piscium magnam, atque altilium vim interfecisti. Ita *Non.* 4, 263. interpretatur. *Accius* ap. *eund.* 1, 51. Fati internecionem fore Meleagro, ubi torris esset interfectus flammeus. *Lucil.* ap. *eund.* 6, 9. Durum, molle voras, fragmenta interfici' panis. Tum b) in malam partem ponitur pro perdere, pessumdare. Huc refer ex iis, quae Noster laudaverat, ista: (de rebus inanimis). *Virg. G.* 4, 330. Fer stabulis inimicum ignem, atque interfice messes. *Cic. fragm.* ap. *Non.* 6, 9. Herbas arescere et interfici. ¶ Comice *Pl. Merc.* 5, 1, 4. Usus, fructus, victus, cultus jam mihi harunc aedium interemptus est, interfectus est, alienatus est. ¶ Neque aliter intelligenda videntur, in quibus ablativus rei, cujus quis damnum accipiat, vel afferat, additur, ubi privandi notionem inesse *Forc.* voluit. *Gell.* 12, 7. Mulier virum, et filium, venenis clam datis, vita interfecerat. *Pl. Truc.* 2, 6, 37. Qui me interfecisti paene et vita, et lumine. ¶ Porro huc pertinet, cujus nulla a Nostro facta erat mentio, dicendi ratio, *interficere exercitum*, i. e. ita hostium aciem caedere, ut maxima eorum pars morti detur. *Nep. Arist.* 2, 1. Idem praetor fuit Atheniensium apud Plataeos in proelio, quo Mardonius fusus Barbarorumque exercitus interfectus est: ubi v. *Brem.*; et *Eutrop.* 3, 20. Is in Africa contra Hannonem, ducem Afrorum pugnat, exercitum ejus interficit. ¶ Tum denique sensu praegnante usurpatur de quovis mortis genere pro occidere, interimere, conficere, Gr. κτείνειν. V. *Doederl.* 3, 186. sq. Exempla Noster haec posuerat:] *Cic. Dom.* 23. Eum toties per insidias interficere voluistis. *Nep. Dat.* 9. Eum insidiis interficere studuit. *Caes. B. G.* 3, 6. Undique circumventos interficiunt. *Pl. Most.* 1, 3, 35. Dii, Deaeque omnes me pessumis exemplis interficiant, Nisi ego illam anum interfecero siti, fameque, atque algu. *Lucr.* 5, 1248. feras interficere, et ditescere praeda. *Val. Max.* 9, 2. *n.* 1. Quinque millia Praenestinorum interficienda curavit. *Liv.* 40, 14. Capta domo dominum interfecturus eram.

INTERFĪO, is, n. pass. anom. ἀναιρέομαι, plane tollor, consumor, intereo. *Lucr.* 3, 886. Post mortem fore, ut aut putrescat corpore posto, Aut flammis interfiat, malisve ferarum. *Pl. Trin.* 2, 4, 131. Istic oportet obseri mores malos, si in obserendo possint interfieri.

INTERFLŬO, is, xi, n. 3. διαῤῥέω, per medium fluo. *Liv.* 27, 29. *f.* Per fretum, quod Naupactum, et Patras interfluit. [*V. *Ramsh. Gr. Lat.* §. 128 a. p. 379.] *Plin.* 3, 5, 11. Angusto freto interfluente. ¶ Translate. *Cic. Sen.* 6. Cum inter duos consulatus anni decem interfluxissent. Al. leg. *interfuissent.* ¶ Passive. *Appul. de Mundo.* Insulae interfluuntur, *scil.* mari. ¶ Tmesis est in illo *Lucr.* 4, 228. Nec mora, nec requies inter datur ulla fluendi.

INTERFLŬUS, a, um, adj. μεσοῤῥὸς, qui interfluit. *Plin.* 6, 26, 30. Interfluo Euphrate. *Pall.* 10, 10. *extr.* Interfluus humor. **Solin.* 66. *in.* Scinditur amne interfluo. *B. A.*

INTERFŎDĬO, is, ōdi, ossum, a. 3. idem ac fodio, pungo. *Lucr.* 4, 720. Pupillas interfodiunt.

INTERFOR. V. INTERFARIS.

INTERFOSSUS, a, um, part. ab *interfodio*, effossus. *Pall.* 11, 12. Cuneum salicis interfossis radicibus premi.

[INTERFRĪGESCO, is, n. 3. interea frigesco. Translate, interea elanguesco, cesso. *Fragm. jur. civ. antejustin.* (ed. *A. Maio*) p. 45. Nec in infinitum captiosi silentii tempus, per quod res interfrigescat, concessum sibi credat. *F.*]

INTERFRINGO, is, ēgi, actum, a. 3. idem quod infringo. *Cato R. R.* 44. Et si quid ventus interfregerit, ea omnia eximito. Adde *Plin.* 17, 18, 30. *n.* 1.

INTERFŬGĬO, is, a. 3. inter aliqua fugio. Per tmesin dividit *Lucr.* 6, 331. Inter enim fugit, ac penetrat per rara viarum.

INTERFULGENS, entis, part. ab inusit. *interfulgeo*, inter aliqua fulgens. *Liv.* 28, 23. Aurum argentumque cumulo aliarum rerum interfulgens.

INTERFUNDO, is, ūdi, usum, a. 3. διαχέω, per medium fundo. *Avien. Perieg.* 255. Sic vasti moles pelagi interfunditur oras. *Id. ib.* 1110. Et tentis procul interfunditur undis.

INTERFŬRO, is, n. 3. in medio duorum insanio. *Stat. Achill.* 1, 395. Et alternum Mavors interfurit orbem.

INTERFŪSĬO, onis, f. actus interfundendi. *Lact.* 7, 3. *f.* Maris opulenta et copiosa interfusio.

INTERFŪSUS, a, um, part. ab *interfundo. Plin.* 3, 8, 14. Sicilia Bruttio quondam agro cohaerens, mox interfuso mari avulsa. *Virg. A.* 4, 643. maculisque trementes Interfusa genas. *Id. G.* 4, 480. quos novies Styx interfusa coercet. ¶ Translate. *Stat. Th.* 3, 677. Haec alterna ducum nox interfusa diremit.

INTERFŪTŪRUS. V. INTERSUM.

INTERGANNĪTUS. V. v. sq.

INTERGARRĪTUS, a, um, part. ab inusit. *intergarrio*, inter aliqua garritus, garriendo interpositus, effutitus. *Appul. Apol.* Dein pauculis verbis intergarritis, etc. Al. leg. *intergannitis*, simili sane sententia, sed prius praestat.

[INTERGĔRĬES, ei, f. *Gloss. Philox.* Intergeries, paries, τοῖχος ὁ δύο κτήσεις διορίζων, *h. e.* murus duas possessiones separans. *F.*]

INTERGĔRĪNUS. V. v. sq.

INTERGĔRĪVUS, a, um, adj. interjectus. Intergerivi parietes, inquit *Festus*, dicuntur, qui inter confines struuntur, et quasi intergeruntur. *Plin.* 35, 14, 49. Sesquipedalis paries non plus, quam unam contignationem tolerat: cautumque est, ne communis crassior fiat, nec intergerivorum ratio patitur. ¶ Transfertur ad alia. *Plin.* 11, 10, 10. de apib.: Ruentes ceras fulciunt, pilarum intergerivis sic a solo fornicatis, ne desit aditus ad sarciendum, *h. e.* interstruendo quasi pilas, quae favos per intervalla sustineant. ¶ Tribuunt quidam etiam *Vitr.* 5, 12., sed dubia est lectio. ¶ Sunt, quibus placet *intergerinus* ubique legi. *Scaliger* mallet etiam *intergerrivus*, a gerris, *h. e.* cratibus.

INTERGĔRĬUM, ii, n. quidquid alicui rei interjicitur, seu intergeritur. Itaque *Plin.* 13, 12, 26. intergerium vocat glutinamentum quoddam, quod inter duas chartas inseritur in earum confectione: ducta metaphora ab intergerivo pariete.

INTERGĔRO, is, a. 3. interpono, intersero. Exemplum *Festi* V. in INTERGERIVUS.

INTERGRESSUS, us, m. interventus. In sexto casu sing. *Minut. Fel. Octav.* 15. Vires actionis meae intergressu gravissimae disputationis infringere.

INTĔRHĪO, as, n. 1. in medio hio. *Tert. Apol.* 48. *f.* Finis et limes medius, qui interhiat.

INTERJĂCĔO, es, n. 2. παρέγκειμαι, in medio jaceo. *Liv.* 37, 41. Interjacebat campus: colles imminebant nudi. *Plin.* 5, 4, 4. Regio, quae duas syrtes interjacet. [**Liv.* 7, 29. Samnites descendunt in planitiem, quae Capuam Tifataque interjacet. V. *Ramsh. Gr. Lat.* §. 128. a p. 379.] *Id.* 4, 12, 20. Interjacet haec inter eam et Rhodum. *Colum.* 11, 3. Spatium, quod sulcis interjacet. *Liv.* 21, 30. *extr.* Campus interjacens Tiberi, ac moenibus Romanis. [*Huc pertinet locus quem *Forc.* v. seq. adscripserat *Plin. ep.* 2, 17. Transitu interjacente.]

INTERJĂCĬO et Interjicio, is, jeci, jectum, a. 3. παρεμβάλλω, inter aliqua jacio, interpono, intersero, admisceo. *Caes. B. C.* 1, 73. Crebras stationes disponunt equitum, legionariasque interjiciunt cohortes. [*V. in INTERJECTUS.] *Tac. A.* 2, 10. Pleraque sermone Latino interjaciebat. *Cic. Univ.* 7. Tertium materiae genus ex duobus in medium admiscuit, idque interjecit inter individuum, atque id, quod, etc. [**Suet. Caes.* 40. Inter *Nov.* et *Dec.* mensem interjicit duos alios, *h. e.* intercalavit.] *Tac. A.* 1, 23. *extr.* Ni miles preces et minas interjecisset. *Id. H.* 3, 81. Si moram interjecissent. *Inscr.* ap. *Mur.* 575, 2. Proposito eorum restitit provocatione interjecta.

INTĔRĪBI, adv. interea, interim. *Pl. Pers.* 1, 3, 85. Abi, et istuc cura: interibi ego puerum volo mittere, etc. *Gell.* 3, 7. Interibi, dum ea pugna fit. Adde *Afran.* ap. *Non.* 13, 14.

INTĔRĪBĪLIS, e, adj. qui interire potest, mortalis. *Tert. adv. Herm.* 34. *f.* Nihil Deus interibile fecisset. *Arnob.* 2, 65. Animae passivae atque interibiles.

INTERJECTĬO, onis, f. παρένθεσις, interpositio, insertio. *Auct. ad Her.* 1, 6. Et tamen occulte dicemus interjectione verborum. V. INTERJECTUS, us. ¶ Ap. grammaticos est pars orationis indeclinabilis, quae varios animi affectus ostendit, ut *Euge*, *malum*, *vah*, etc. *Charis.* 2, 171. *Quint.* 1, 4. etc. ¶ Item figura rhetorica, eadem ac parenthesis, seu interruptio. *Quint.* 8, 2, 15. Etiam interjectione, qua et oratores et historici frequenter utuntur, ut medio sermone aliquem inserant sensum, impediri solet intellectus, nisi quod interponitur, breve est. [*V. *Gesner.* ad h. l. et *Ernest. Lex. technol. lat. rhet.* p. 222. sq.]

INTERJECTĪVĒ, adv. ad modum interjectionis. *Prisc.* 15. *f.* [Aliae quoque partes orationis singulae vel plures solent interjective proferri, ut Virgilius (*Aen.* 1, 251.) Navibus, infandum! amissis, unius ob iram Prodimur. *F.*]

INTERJECTĪVUS, a, um, adj. qui interjicitur, seu interponitur. *Simplic. de re agrar.* p. 78. *Goes.* Interjectivi rigoris incessus.

[INTERJECTŪRĂ, ae, f. idem ac interjectio. *Frontin. de colon.* p. 135. *Goes.* Sunt et per recturas positae interjecturae. *F.*]

INTERJECTUS, a, um, part. ab *interjacio*, interpositus. [**Lucr.* 4, 413. Interjectaque sunt terrarum millia multa. Amat *Caes.* h. v. V. *B. G.* 2, 17, ubi *Oudendop. Intertextis.* Adde *ib.* cp. 22. et 7, 36. *Tibull.* 4, 1, 150. Interjecto mundi pars altera sole: intellige terras ultra tropicum.] *Cic. N. D.* 2, 57. Nasus ita locatus est, ut quasi murus oculis interjectus esse videatur. *Id. Off.* 1, 26. Aut interjecti inter philosophos, et eos
rempublicam administrarent. *Id. Somn. Scip.* 6.
ipsis quasi maculis, ubi habitatur, vastas solitu
nes interjectas vides. *Id. Prov. cons.* 8. An
interjectus; et *Off.* 1, 9. Quasi longo interva
interjecto. *Liv.* 1, 58. Paucis interjectis dieb
[*Adde *Vell.* 2, 99, 1. et *ib.* 2, 1. *Suet. Caes.*
ubi *interjectis diebus* oppon. continuis diebus. *A.*
26. Tertium consul. anno interjecto gessit:
pon. sequentes continuavit; et *Cal.* 18. Edidit
Circenses — interjecta modo Afric. venatione,
do Trojae decursione, *h. e.* exhibita per diei int
valla. ¶ *Interjecta* absolute signif. *loca interje*
ap. *Liv.* 9, 13. Interjecta inter Romam et Ar
cf. 21, 54. it. 34, 28.] ¶ Dividitur per tmesi
Lucr. 3, 873. Inter enim jecta est vitai pausa.
Interjectus, disjectus. *Claud. Epith. Pall. et Ce*
28. Utque erat interjecta comas, turbata capil
h. e. comam habens non in unum collectam,
divisis, disjectisque capillis solutam.

INTERJECTUS, us, m. idem ac interjectio.
N. D. 2, 40. Luna interpositu interjectuque ter
repente deficit. *Tac. A.* 3, 51. *extr.* Interje
temporis; et *ib.* 6, 39. Interjectu noctis; et *ib*
67. Petito paucorum dierum interjectu. *Col*
3, 21. *med.* Si vero interjectibus capere cujus
generis fructum aveat, etc. *h. e.* per intervalla t
poris. Al. leg. *interjectionibus* eod. sensu. ¶
actu interjacendi. *Appul. Flor. n.* 23. Velut
maceria lapides temerario interjectu poni necesse

INTERJICĬO. V. INTERJACIO.

INTĔRIM, adv. μεταξὺ, interea: ab *inter*, et
pro *eum.* V. IM. *Cic. Fam.* 10, 12. Interim
me venit Munatius noster. *Id. Or.* 2, 86.
interim spatio conclave illud concidisse. *Ter. A.*
1, 1, 100. Funus interim procedit. *Id. Eun*
2, 3. interim, Dum ante ostium sto, notus
quidam obviam venit. *Cic. Rosc. Am.* 29. Inte
mihi videris, Eruci, una mercede duas res asse
velle, *h. e.* dum ista dicis. ¶ Significat etiam
terdum, modo, quemadmodum etiam *interdum*
quando pro *interim* ponitur. [*V. *Spald.* ad *Qu*
1, 1, 8. et *Frotsch.* ad *Eund.* 10, 3, 7. *Bött*
Lex. Tac. p. 281.] *Sen. Ira* 1, 16. Interim o
mum misericordiae genus est, occidere. *Sen. a*
Herc. Oet. 481. Interim scelus est fides. *Qu*
9, 3. *med.* Ut in cibis interim acor ipse jucun
est. *Id.* 5, 10. *med.* Haec interim necessario fi
interim plerumque, sed non necessario. *Tra*
ad *Plin. ep.* 10, 27. Prudenter constituis inte
navibus, interim vehiculis uti. Scripserat *P*
ep. praeced. destinasse se partim navibus, par
vehiculis provinciam petere. Adde *Melam* 3,
¶ [*Est etiam i. q. aliquando, aliquamdiu,
ap. solum, ut videtur, *Tac. A.* 1, 4. Serviend
adolescentibus, qui rempublicam interim prem
quandoque distrahant; et 14, 41. Pari ignomi
Valerius Ponticus afficitur, quod reos — detulis
interim specie legum, mox praevaricando ultio
elusurus. *Böttich. Lex. Tac.* p. 281.]

INTĔRĬMO, is, ēmi, emptum, a. 3. ἀφαιρέω
medio tollo, adimo, intercipio: ab *inter* et *e*
quod sumere, tollere significat: ut in *abemere*,
mere, *eximere*, etc. [*V. *Döderl.* 3, 187.]
Mur. 12. *f.* Senes ad coemptiones faciendas, in
imendorum sacrorum causa, reperti sunt. *Pl. E*
4, 2, 24. et *Cas.* 3, 5, 29. Interimere ait v
vitam. *Lucr.* 3, 288. Interimere sensum. [*
que differunt quae Noster tertio loco adscripser
Lucr. 1, 215. ubi quaeque in sua corpora rurs
Dissolvat natura, neque ad nihilum interimat
Colum. 11, 3. Hunc veprem manifestum est in
imi non posse, nisi radicitus effodere velis. [*Fr*
ad M. Caes. 3. (ed. *A. Maio*) *ep.* 13. *med.* Ne
na occidat, ne ventus lucernam interimat. *F.*]
Saepe est διαφθείρειν, e vivis tollere, interfic
occidere. *Pl. Cist. a.* 3. *v.* 13. Accurrite ama
ne se interimat. *Cic. N. D.* 1, 19. Si quae
terimant, innumerabilia sint, etiam ea quae c
servent, infinita esse debere. *Hor. Sat.* 2, 3,
Cum laqueo uxorem interimis, matremque vene
[**Ov. Met.* 13, 245. Ausum eadem, quae
Phrygia de gente Dodona Interimo. *Id. Fast.*
809. Interimam famulum.] *Liv.* 1, 3. *f.* Ad
sceleri scelus: stirpem fratris virilem interim
Just. 14, 4. Ipsum Alexandrum interempturi. [**V*
2, 85, 4. Interimere ferro. Suetonii exempla
ap. *B. Crus.* in *cl. Suet.* p. 443. Discrimen in
interimere et *interficere* in eo potissimum cernit
quod illud, ut nostr. *aus dem Wege räumen*,
xime de interfectione clam et sine ostentati
perpetrata, nunquam fere de supplicio publice su
pto dicitur. *Doederl.* 3, 187.] ¶ Translate.
Merc. 3, 4, 22. Disperii! illaec interemit me
do hic oratio. *Cic. Mil.* 34. Me quidem, judic
exanimant et interimunt hae voces Milonis.

INTĔRĬOR, ius, oris, adj. ἐνδότερος, qui
magis intus. *Cic. Sext.* 10. Quibuscum homini
in interiore aedium parte vivebat. [**Ov. Met.*
670. Phocus in interius spatium, pulchrosque
cessus Cecropidas ducit. *Liv.* 40, 8. Secessit
partim interiorem cum amicis. *Ter. Eun.* 3, 5,
In interiore parte ut maneam solus cum sola, i.

yneconitide.] *Cic. N. D.* 1, 11. Nihil est in- us mente. *Id. Manil.* 22. Regna interiorum onum, i. e. a mari remotiorum. [*V. *Matth.* h. l.] Sic *Liv.* 42, 39. Ab Dio Perseus in in- ora regni se recepit. Adde *Varr. R. R.* 1, 2. aes. *B. G.* 2, 2. In interiorem Galliam qui de- eret, i. e. interiorem Galliae partem, ut inde us et in ulteriorem Galliam penetraret. Ita *Moeb.* leg. *ulteriorem.* V. *intpp.* Adde *Tac. A.* 2, Multos Angrivarii nuper in fidem accepti red- as ab interioribus reddidere, i. e. remotis, Ro- is ignotis. V. *Böttich. Lex. Tac.* p. 281. *Eu-* . 8, 18. Arabas interiores: ubi v. *Tzschuck.*] *nteriora* absolute pro interaneis. *Veg. Vet.* 1, Torsiones vocant, et interiorum incisiones. s. 1, 1. Facilius omnium interiorum morbi, cu- onesque in notitiam venient, si prius eorum es breviter ostendero. ℙ *Interior homo* ap. *Pl.* n. 3, 3, 66. est ipsa anima et vita. ℙ [*Inte- *es* ap. *Caes. B. G.* 7, 82. sunt oppido inclusi.] n cursu circensi *interior* est sinister: ita enim am adibant quadrigis, ut a dextra ad laevam tem flecterent, eam circumituri. Hinc *interior* a est sinistra: *interior equus* sinister. Ex quo m fit, ut *interior* sit propinquior, quia sinistra s propius ad metam accedit, et minorem gyrum, a eam flectendo, facit. Contrarium *dexter* et *erior* significant. *Ov. Amor.* 3, 2, 12. Nunc ngam metas interiore rota. *Id. A. Am.* 2, 426. erior curru meta terenda meo est. *Virg. A.* 5, . Radit iter laevum interior; et 202. dum pro- ad saxa suburget Interior; et *ib.* 11, 694. de nilla: magnumque agitata per orbem Eludit gy- interior, sequiturque sequentem. [*Sil.* 16, 362. laevo interior stringebat tramite metam, i. e. a metae fines manebat, hosque tantum leviter ngebat.] Sic *Hor. Sat.* 2, 6, 26. bruma niva- interiore diem gyro trahit. [*Cic. N. D.* 2, Cursu interiore brevi convertitur orbe.] ℙ Hinc pe idem est, quod propinquior, vicinior. *Liv.* 7, 10. *l.* Cum scuto scutum imum perculisset, totoque cor- e interior periculo vulneris factus, insinuasset se er corpus armaque, [*i. e. tutus, quia nimis pro- quus est infestanti se;] et 24, 34. *med.* Propius edam subibant naves; quo interiores ictibus tor- ntorum essent. [*Ad nostrae militiae linguacque ionem est: *Unter die Kanonen.*] *Cic. Or.* 2, *f.* Timor incutitur aut ex ipsorum periculis, ex communibus: interior ille est proprius, sed quoque communis, etc. et *Off.* 3, 17. Socie- latissime patet hominum inter homines: inte- r eorum, qui ejusdem gentis sunt: propior eo- n, qui ejusdem civitatis. ℙ In ambulando *in- ior* est, qui a media via est remotior, et parieti pior (sive dexter sit, sive sinister), et honora- rem locum tenet: contra exterior, qui minus ho- rato loco ambulat, scilicet mediam viam versus, a pariete longius. Hic dicitur latus tegere, aut udere. *Ov. Fast.* 5, 68. Et medius juvenum *nior)*, non indignantibus ipsis, Ibat; et interior, comes unus erat. [*V. *Gierig.*] *Hor. Sat.* 2, 16. ne tamen illi Tu comes exterior, si postu- , ire recuses. ℙ *Lectus interior* est ejus pars janua remotior, et parieti cubiculi propior: in cubabant pueri, et mulieres. *Ov. Amor.* 3, 14, Cur pressus prior est, interiorque torus? *h. e.* aque lecti sponda. Sic *Suet. Caes.* 49. Interior onda regiae lecticae. ℙ *Interior epistola* ap. c. *Q. Fr.* 3, 1, 7. *med.* est pars epistolae remo- r a principio, *h. e.* vel media, vel mediae pro- na. Manutio placet, esse eam, quae a fine pro- us absit, nimirum a consuetudine complicandi istolas in volumen, ita ut quae ultima scripta in gina pars erat, involveretur prima; quae prima, ima. Sic enim volumine confecto, postrema rs interior remanebat. ℙ Translate est occul- s, reconditus, non vulgatus. *Cic. Div.* 2, 60. d haec quoque in promptu fuerint: nunc interio- videamus. *Id. N. D.* 3, 16. Qui interiores utantur et reconditas litteras. [*V. *Ernest. cl.* c. s. h. v.] *Ov. A. Am.* 3, 239. pars maxima um Offendat, si non interiora tegas. *Nep. Ann.* Cum se ab interioribus consiliis segregari vidis- . *Suet. Tib.* 54. Patefacta interiore animi sui ta; et *Aug.* 61. Referam nunc interiorem ac fa- liarem ejus vitam. *Hor. Od.* 2, 3, 8. Interiore ta Falerni, *h. e.* magis recondita, ac diligentius servata. ℙ Item familiaris, intimus. *Liv.* 42, . Litteris spem amicitiae interioris, magnaeque le fortunae facientibus. *Tac. H.* 1, 2. Alii sa- rdotia et consulatus adepti, procurationes alii, interiorem potentiam, *h. e.* gratiam familiarita- apud principem et ex ea potentiam. [*Suet.* *l.* 19. Interiores aulici. ℙ *Interior cura* ap. *l.* 16, 339. At, quis interior cura, et prudentia rci Altior, etc.: est accuratior. *Liv.* 23, 19. In- iore custodia cautum, i. e. aretiore, diligentiore. ii tamen legunt: *intentiore.*]

INTĔRĬTĬO, onis, f. interitus. *Cic. Verr.* 2, 3, . Tamen aratorum interitio facta nulla est. Ita . *Non.* 3, 112. et alii: alii *internecio*, [*vel *ernicio.*] *Auct. B. Hisp.* 24. *extr.* Ita pridie orum centurionum interitio hac adversariorum poena litata est. *Arnob.* 2, 87. Christus in hoc missus a Deo est, ut infelices animas ab interitio- nis exitio liberaret. Adde *Auson. perioch. Odyss.* 24. ℙ *Interitio rerum* est, cum penitus destructae in nihilum rediguntur. *Vitr. praef. l.* 8. Quae de aere nascerentur, item in coeli regiones reverti, neque interitiones recipere, sed dissolutione muta- ta, in eandem recidere, in qua ante fuerant, pro- prietatem.

INTĔRĬTUS, a, um, part. ab *intereo*: διεφθαρ- μένος. *Claud. Quadrig.* ap. *Prisc.* 9, 869. Pugna acriter commissa, et multis utrinque interitis. *Si- don. ep.* 2, 10. Eam brevi abolitam defleamus, in- teritamque.

INTĔRĬTUS, us, m. ἀναίρεσις, διάλυσις, quasi discessus, et secretio, ac diremptio earum rerum, quae junctione aliqua tenebantur, ut *Cic. Tusc.* 1, 29. definit. *Id. N. D.* 1, 25. *extr.* Individuorum corporum concretionem fugit, ne interitus et dissi- patio consequatur. *Id. Div.* 2, 16. *f.* Natura omnium rerum interitus, atque obitus conficit. *Id. Cat.* 3, 8. Caedes, atque incendia, et legum in- teritum, atque imperii occasum appropinquare. *Id. Sull.* 11. Ad occasum interitumque reipublicae. *Nep. Ep.* 8. Uno proelio Thebas ab interitu retra- xit. *Cic. Div.* 1, 32. Cum interitum exercitus nun- ciavisset. (Adde *Off.* 2, 6.) et *Fin.* 2, 9. Qualis ista philosophia est, quae non interitum afferat pravitatis, sed sit contenta mediocritate vitiorum? *Id. Brut.* 33. Damnum enim, illius immaturo in- teritu, Latinae litterae fecerunt. *Gell.* 15, 7. Se- xagesimum tertium vitae annum cum periculo ve- nire aut morbi gravioris, aut vitae interitus, aut animi aegritudinis. *Lucr.* 5, 875. Redigere ali- quid ad interitum. *Sen. Troad.* 489. Ab interitu arcere aliquem. [*Plin. Pan.* 50, 4. Ab interitu vindicare ingentia opera.] *Cic. Marc.* 5. Ad in- teritum ruere voluntarium. [*Differunt *obitus* et *interitus*, ita quidem ut illud mortem fatalem, si- cut *exitus;* hoc plerumque fere vi illatam mortem denotet, eo discrimine distans ab *exitio*, quo nostr. *Untergang* a *Vernichtung.* V. *Döderl.* 3, 176.]

INTERJUNCTUS, a, um, part. ab *interjungo*, jugo junctus inter alia jumenta. Ita sumitur a *Stat. Th.* 6, 307. Saepe per Ionium, Libycumque natantibus ire Interjunctus equis. (De Arione ce- lebri equo Neptuni filio loquitur.) V. v. sq.

INTERJUNGO, is, unxi, unctum, a. 3. ἐφίσταμαι, est equos, intermisso paulum itinere, a cur- ru disjungere, et cibo ac quiete recreare. *Mart.* 3, 67. et hora lassos Interjungit equos meridiana. *Id.* 2, 6. Lassus tam cito deficis viator: Et cum currere debeas Bovillas, Interjungere quaeris ad Camenas. ℙ Translate est intermittere, quiescere. *Sen. Tranqu.* 15. *med.* Quidam medio die interjun- xerunt, et in postmeridianas horas aliquid levioris operae distulerunt. *Id. ep.* 83. Brevissimo somno utor, et quasi interjungo. Al. leg. *intervigilo.* ℙ Pro jungere. *Liv.* 22, 30. Tum dextrae interjun- ctae, militesque benigne invitati.

INTĔRĬUS, adv. ἐνδοτέρω, compar. ab *intra.* *Ov. Met.* 6, 306. Ipsa quoque interius cum duro lingua palato Congelat. *Plin.* 3, 26, 29. In eo sinu duo maria: Ionium in prima parte, interius Adriaticum. *Juven.* 11, 15. Interius si attendas. [*Virg. G.* 3, 137. Sed rapiat sitiens Venerem, interiusque recondat. ℙ Saepe dicitur de terris mediterraneis et a mari remotis. *Mela* 1, 6, 2. Interius, et longe satis a litore — esse invenirique narrantur; et *ib.* 19, 1. Interius Bithyni sunt et Mariandyni: in ora Grajae urbes, etc. et 2, 1, 12. Interius habitantium ritus asperior. *Vell.* 2, 120, 2. Penetrat interius, aperit limites, etc. V. in INTERIOR.] ℙ Translate a cursu circensi. *Sen. Tranqu.* 9. Non in cursu tantum, circique certa- mine, sed in his spatiis vitae interius flectendum est, *h. e.* breviore circuitu, et propius metam. V. INTERIOR. Sic *Cic. Or.* 3, 49. Ne fluat oratio, ne vagetur, ne insistat interius, ne excurrat lon- gius.

INTERLĀBOR, eris, apsus sum, dep. 3. παρεμ- πίπτω, inter aliquid labor. *Stat. Th.* 2, 649. Par- ce per has stellis interlabentibus umbras. *Virg. G.* 2, 349. per tmesin: Inter enim labentur aquae. [*Sil.* 6, 18. Nervis interlabentibus, i. e. vacillan- tibus.]

INTERLĀTĔO, es, n. 2. inter aliqua lateo. *Se- nec. Q. N.* 6, 16. *f.* Non est dubium, quin mul- tum spiritus interlateat, et caeca sub terra spatia aer latus obtineat. *Al. leg. *lateat intus. B. A.*

INTERLATRANS, antis, part. ab inusit. *interla- tro. Paul. Nol. ep.* 4. (al. 41.) *med.* Inter nos et Deum peccatis interlatrantibus.

INTERLECTĬO, onis, f. lectio, quae in opere aliquo interponitur. *Tert. ad Uxor.* 2, 6. Ubi fo- menta fidei de Scripturarum interlectione? ℙ [Item conjectio ad scopum. *Gloss. Philox.* Interlectio, στοχασμός. *F.*]

INTERLĔGO, is, egi, ectum, a. 3. inter aliqua lego, seu colligo, decerpo. *Pall.* 3, 25. *med.* Si spissa poma ramos onerabunt, interlegenda sunt quaeque vitiosa. Adde 7, 5. et 8, 3. ℙ Tmesis est in illo *Virg. G.* 2, 366. uncis Carpendae mani- bus frondes, interque legendae.

INTERLĪDO, is, isi, isum, a. 3. idem fere ac illido. *Paul. Nol. carm.* 10, 261. gravem interli- dere dentem.

INTERLĬGO, as, a. 1. *Stat. Th.* 7, 571. alterno maculas interligat ostro.

INTERLĬNO, is, interlevi, itum, a. 3. καταλεί- φω, est scripturam, vel picturam atramento, vel aliqua alia re superinducta corrumpere, destruere, abolere. *Cic. Cluent.* 44. Qui tabulas publicas municipii sui corrupisse judicatus sit, qui testa- mentum interleverit. ℙ Item illinere, seu allinere. *Curt.* 5, 1. Constat Babylonios muros hujus fontis bitumine interlitos fuisse. *Plin.* 28, 9, 34. Caseus oleo interlinitur.

INTERLĪSUS, a, um, part. ab *interlido*, in me- dio elisus. *Gabius Bassus* ap. *Macr. Sat.* 2, 14. Jovis glans, litteris interlisis, juglans nominatur.

INTERLĬTUS, a, um, part. ab *interlino. Cic. Cluent.* 33. In eo codice non haberet, qui tum in- terlitus proferebatur, *h. e.* deletus. *Id. Verr.* 2, 2, 42. Corruptae atque interlitae tabulae. ℙ Item illitus. *Curt.* 5, 1. Murus instructus laterculo coctili, bitumine interlitus. *Liv.* 21, 11. Caementa non calce durata erant, sed interlita luto. ℙ Item madefactus. *Hieron. ep.* 14. *n.* 1. Litterae lacri- mis interlitae.

*INTERLŎCO, as, a. 1. *Mela* 2, 1. *B. A.*

INTERLŎCŪTĬO, onis, f. διαλογισμός, sermonis interpositio, interpellatio. *Quint.* 5, 7. *med.* Brevi interlocutione patroni refutandus est. *Gell.* 14, 2. *med.* Nisi is, qui judicat, crebris interrogationi- bus, et necessariis interlocutionibus et suos sensus aperiat, et litigantium deprehendat. ℙ Ap. JCtos *interlocutio* est pronunciatio judicis initio, medio ve litis, quae totam causam non perimit, finitque, sed ex parte solum definit, et judicat: quae *sententia interlocutoria* hodie in scholis appellatur. *Paul. Dig.* 1, 15, 3. Aut fustibus castigat eos, qui negligentius ignes habuerunt, aut severa interlocu- tione comminatus, fustium castigationem remittit. *Impp. Diocl. et Maxim. Cod.* 7, 45, 9. Nec cau- sam ullam interlocutiones plerumque perimunt. Ad- de *Imp. Gordian. Cod.* 2, 12, 17. etc.

INTERLŎQUOR, eris, quutus, seu cutus sum, dep. 3. διαλέγομαι, διακόπτω, est alio loquente ser- mones intermiscere, ac quodammodo interturbare loquentem. *Ter. Heaut.* 4, 3, 13. Siccine mihi in- terloquere? *Gell.* 14, 2. *med.* Aliter atque aliter eadem in causa, eodemque in tempore sentire, et interloqui videatur. ℙ Ap. JCtos *interloqui* dicitur judex, cum quippiam inter cognoscendum pronun- ciat: ut in v. praec. explicatum est. *Ulp. Dig.* 48, 19, 32. Si judex ita interlocutus sit, Vim fecisti. *Id. ib.* 38, 3, 6. *med.* Si de decurione puniendo praeses, scribendum principi, interlocutus est. ℙ [Translate. *Auct. Itin. Alex. M.* (ed. *A. Maio*) 51. Interscatentibus lymphis, et interloquentibus rivulis, *h. e.* interstrepentibus. *F.*]

INTERLŪCĀTĬO, onis, f. collucatio, recisio ra- morum inutilium. *Plin.* 17, 27, 45. Interlucatio arboribus prodest, sed omnium annorum trucidatio inutilissima.

INTERLŪCĀTUS. V. INTERLUCO.

INTERLŪCĔO, es, uxi, n. 2. παρεμφαίνω, in medio luceo, inter aliquid luceo. *Liv.* 29, 14. Duos soles visos, et noctu interluxisse. ℙ Trans- late ponitur pro apparere, conspici. *Auct. ad Her.* 3, 19. Ut loci distincte interlucere possint. ℙ [Item prae aliis eminere. *Liv.* 2, 42. Servius con- ditor omnis in civitate discriminis, ordinumque, quibus inter gradus dignitatis fortunaeque aliquid interlucet. *F.*] ℙ Dicitur et de iis, quae rara sunt, et intervalla habent, per quae visus transit. *Virg. A.* 9, 508. Qua rara est acies, interlucet- que corona Non tam spissa viris. *Quint. decl.* 12, 2. Rari per vias interlucent. *Front. Strat.* 2, 3. *med.* Ea ipsa intervalla velitibus implevit, ne in- terluceret acies. [*Veg. Mil.* 1, 26. Ita rariores *(milites)* atque interlucentes aditum perrumpendi hostibus praestant. *F.*]

[INTERLŪCESCO, is, n. 3. idem ac interluceo. *Gloss. Philox.* Interlucesco, διαφαίνω. *F.*]

INTERLŪCO, as, a. 1. διακαθαίρω, ramos, seu plantas inutiliter pullulantes cum intervallo reseco, superfluos ramos amputo: a *lucus:* vel a *luce*, quod cum caeduntur rami, lux fiat ipsi arbori amplior. *Plin.* 17, 23, 35. *n.* 28. Deputantur enim pariter cum vite, interlucata densitate ramorum, qui sint supervacui; et *ib.* 12, 19. *extr.* Adultas arbores interlucare justo plus, et in senectam praecipitare.

INTERLŪDO, is, usi, usum, a. 3. inter aliquid ludo. *Auson. Idyll.* 10, 76. Interludentes examina lubrica pisces.

INTERLŪNIS, e, adj. ut Nox squalida et inter- lunis, ap. *Ammian.* 19, 6. cum scilicet interlu- nium est.

INTERLŪNĬUM, ii, n. σύνοδος, συμμηνία, lunae silentium, luna silens, cum luna est in conjunctio- ne solis, id spatium temporis, quo nec amplius lu- na vetus apparet, nec adhuc nova videtur, quia radiis solaribus superne illustratur, non autem ab

ea parte, quae nobis conspicua est: ab *inter*, et *luna*, quasi aliquod tempus sit inter veterem, novamque lunam. *Plin.* 18, 32, 75. In coitu vero (quod interlunium vocant) cum luna apparere desierit. *Id.* 7, 5, 4. Septimo non nisi pridie, posterove plenilunii die, aut interlunio concepti nascuntur. *Id.* 16, 39, 74. Inter omnes convenit, utilissime in coitu lunae sterni, quem diem alii interlunii, alii silentis lunae appellant. *Hor. Od.* 1, 25, 11. Thracio bacchante magis sub interlunia vento. [*Gloss. Philox.* Interlunium, μεσοσέληνον. *F.*]

INTERLŬO, is, a. 3. [*Primum significat lavare, abluere aliquid inter alia, quae ordine fiunt. Huc pertinet locus, quem *Forc.* in fine laudaverat, ubi pro simplici *abluo* positum voluit *interluere*. *Cato R. R.* 132. Manus interluito, postea vinum sumito. V. integrum locum. ¶ Hinc transfertur ad aquas, quae molem circumdatam alluendo excavant, perforant, donec compagibus laxatis, opus corruat; nostr. *unterwaschen.* Huc referendus locus, quem Noster laudavit. *Curt.* 4, 3, 6. Saxaque interluens unda medium opus rupit. ¶ Tum in universum ad mare, flumina, cet. quae quibus includuntur, litora, ripas, alia fluctibus, undis suis interlabendo, interfluendo quasi lavant, abluunt, Gr. διακλύζω. Hinc saepissime confunduntur *interluere* et *interfluere.*] *Liv.* 41, 23. Quantum interluit fretum? [*Pro *interluit* al. scrib. censent *interfluit*. V. *adnotatt. Kreyss.* Cf. *Tac. A.* 6, 1. Quod Capreas et Surrentum interluit fretum.] *Virg. A.* 3, 418. de freto Siculo: arvaque et urbes Litore diductas angusto interluit aestu. [*Adde *ib.* 7, 717. Quosque secans infaustum interluit Allia nomen.]

INTERLŬVĬES, ei, f. ὁ μεταξὺ πορθμὸς, fretum interluens seu interfluens. *Solin.* 22. *med.* Hebudes insulae angusta interluvie dividuntur.

INTERMĀNĔO, es, ansi, n. 2. inter, vel in medio maneo. *Lucan.* 6, 47. Defessus Caesar mediis intermanet agris.

INTERMĔDĬUS, a, um, adj. ἔμμεσος, medius inter aliqua, interjectus, interpositus, interjacens. *Varr. R. R.* 3, 5. *med.* Porticus, primoribus columnis lapideis, intermediis arbusculis humilibus ordinatae.

INTERMENSTRŬUM, i, n. interlunium. [*Cic. de Rep.* (ed. *A. Maio*) 1, 16. Itaque etsi non omni intermenstruo, tamen id fieri non posse, nisi intermenstruo tempore. *F.*] *Varr. R. R.* 1, 37. Quoad veniat ad intermenstruum, a quo die dicitur luna esse extrema, et prima.

INTERMENSTRŬUS, a, um, adj. inter duos menses interjectus. *Plin.* 18, 32, 78. Maxime autem luna intermenstrua, dimidiaque stercorato, *h. e.* interlunio. V. v. praec.

INTERMĔO, as, avi, atum, n. 1. διαῤῥέω, interfluo, per medium meo. *Plin.* 5, 30, 33. Longeque clarissimum Asiae Pergamum, quod intermeat Selinus.

INTERMESTRIS, e, adj. interjectus inter menses, ut Luna intermestris, idest interlunium, coitus lunae. *Cato R. R.* 37. et *Plin.* 16, 39, 75. Nisi intermestri luna, atque dimidiata, ne tangas materiam. Adde *Varr. L. L.* 5, 2.

[INTERMĔTĬUM, ii, n. spatium inter duas metas. *Gloss. Philox.* Intermetium, τὸ μεταξὺ τῶν καμπτήρων. V. EURIPUS. *F.* *Cf. *Salmas. Exerc. Plin.* p. 460.]

INTERMĬCO, as, icui, n. 1. διαστίλβω, in medio splendeo. *Claud. Rapt. Pros.* 1, 183. rutilum squamis intermicat aurum. *Stat. Th.* 12, 252. e speculis moriens intermicet ignis. *Val. Flacc.* 4, 662. tenebras, nimbosque intermicat ignis. [*Lact.* 6, 20. Intermicantibus astrorum luminibus. *F.*]

INTERMĬNĀBĬLIS, e, adj. ἄορος, sine termino, interminatus. *Tert. adv. Marc.* 2, 3. Immensa et interminabilis aetas. *Sid. ep.* 2, 7. *extr.* Jurgium prope interminabile. **Salv. de avar.* 2. *med.* p. 84. *Rittersh.* Longa et interminabilia vitate. *B. A.*

INTERMĬNĀTĬO, onis, f. comminatio. *Imppp. Valentin., Theodos. et Arcad. Cod. Theod.* 16, 5, 18. De hac urbe pellantur sub interminatione judicii; et *ib.* 8, 7, 21. Quos etiam monuimus sub viginti interminatione librarum auri.

INTERMĬNĀTUS, a, um, adj. ἀπέραντος, non terminatus, termino carens, indefinitus. *Cic. N. D.* 1, 20. Si immensam et interminatam in omnes partes magnitudinem regionum videretis. *Vell.* 2, 33. Interminata cupiditas imperii. ¶ [*Item comminatus, *angedroht.* part. ab intermino.] *Impp. Honor. et Theodos. Cod. Theod.* 5, 16, 60. Interminatae poenae erunt obnoxii. ¶ [*Hinc minis interpositis vetitus, prohibitus.] *Hor. Ep.* 5, 39. Interminato cum semel fixae cibo Intabuissent pupulae.

[INTERMĬNIS, e, adj. idem ac interminus. *Jul. Val. res gest. Alex. M.* (ed. *A. Maio*) 1, 30. Mundumque istum interminem regis. *Gloss. Philox.* Interminis, ἀπέραντος. *F.*]

INTERMĬNO, as, avi, atum, a. 1. idem ac interminor. *Pl. Mil.* 2, 3, 42. Quis homo interminat?

INTERMĬNOR, aris, atus sum, dep. 1. διαπειλέω, interpositis minis aliquid veto. *Ter. Andr.* 3, 2, 15. edixin' tibi? Interminatus sum, ne faceres? num veritus? *Id. Eun.* 5, 1, 14. Istuccine interminata sum tibi? *Pl. As.* 2, 2, 95. Mihi, tibique interminatus est, nos futuros ulmeos, Nisi, etc. *Id. Cas.* 3, 5, 28. Viro suo interminatur vitam, *h. e.* se vitam viro ablaturam minatur. *Id. Capt.* 4, 2, 11. Eminor, interminorque, ne quis mi obstiterit obviam. **Jul. Valer. res gest. Alex. M.* (ed. *A. Maio*) 3, 88. *in.* Interminaturque (*Alexander*) quam sancte nisi ex fide dixerint (*prodigiorum interpretes*). *B. A.*

INTERMĬNUS, a, um, adj. idem ac interminatus. *Avien. Perieg.* 74. Oceanus interminus. *Prud. in Symm.* 2, 106. longis intermina saeclis. *Auson. ep.* 16, 38. Perge, o libelle, et utere Felicitate intermina. [*Appul. de Mundo:* Agens stellarum choros intermino lapsu. *F.*]

INTERMISCĔO, es, iscui, ixtum, a. 2. παρεμμίγνυμι, misceo in medio. *Col.* 11, 3. *f.* Quibus et aliquod saturejae semen intermiscendum erit. *Virg. Ecl.* 10, 5. Sic tibi cum fluctus subterlabere Sicanos, Doris amara suam non intermisceat undam. *Liv.* 4, 56. Turbam indignorum intermiscendo dignis.

INTERMISSĬO, onis, f. διάλειψις, vacatio ab aliquo munere per aliquod tempus. [**Ernest. n.* 486. *Cessatio* pigrum et cessantem arguit, *intermissio* est operis destinati, ut quiescas aut aliud agas.] *Cic. Div.* 2, 68. Nunc quidem propter intermissionem forensis operae et lucubrationes detraxi, et meridiationes addidi. *Id. N. D.* 1, 41. Cum sine ulla intermissione pulsetur agiteturque atomorum incursione sempiterna. *Id. Off.* 1, 6. Virtutis laus in actione consistit, a qua tamen saepe fit intermissio, multique dantur ad studia reditus. *Liv.* 5, 5. Ipsi per intermissiones et intervalla lentiorem spem nostram facimus. *Cels.* 2, 10. *med.* Intermissio febris. *Cic. Fam.* 7, 13. epistolarum; et *ib.* 5, 17. consuetudinis; et *Amic.* 2. *med.* Intermissionem officii facere. Al. aliter leg. *Id. Part.* 6. Verba disposita aut circumscriptione conclusa, aut intermissione, aut concisione verborum, *h. e.* vel per periodos, vel per membra, vel per incisa. *Ulp. Dig.* 28, 1, 20. *med.* Si furiosus habet intermissionem: [**einen lichten Zwischenraum.* ¶ *Macr. Sat.* 6, 6. eodem vocabulo ἀποσιώπησιν Graecorum interpretatur, qualis est illa *Virg. A.* 1, 135. Quos ego — *Ernest. Lex. techn. Lat. rhet.* p. 223.]

INTERMISSUS, a, um, part. ab *intermitto*, [*Primum pertinet ad ea, quae media inter alia sita sunt, i. q. interpositus, interjectus. a) De loco: Noster laudaverat:] *Caes. B. G.* 7, 70. Planities intermissa collibus, [*i. e. media inter colles, interjecta. Adde *ib.* 7, 72. Hoc intermisso spatio, i. e. intervallo; et 8, 9. valle intermissa, i. e. intermedia. b) De tempore:] *Id. ib.* 4, 34. Brevi tempore intermisso, in castra legiones reduxit. [*Adde *Cic. Mur.* 17. Dies intermissus unus aut nox interposita saepe perturbat omnia. *Caes. B. G.* 1, 27. Nocte intermissa. V. quae laud. *Moeb.* ¶ Tum *intermissa* dicuntur etiam ea, quae cingendo, circumeundo excluduntur, non tanguntur, i. q. in medio relictus, non occupatus, vacuus. a) De loco: *Caes. B. G.* 7, 17. Castris ad eam partem oppidi positis, quae intermissa a flumine et a palude aditum angustum habebat, i. e. non obducta flumine et palude. *Liv.* 24, 35. Intermissa custodiis loca. Cf. 7, 36. b) De tempore:] *Cic. N. D.* 1, 20. Nullo puncto temporis intermisso. *Caes. B. G.* 5, 11. Ne nocturnis quidem temporibus ad laborem militum intermissis. [*V. *Moeb.* ¶ Unde signif. id, quod cum intervallis, discrimine interposito exhibetur; oppon. continens, continuus.] *Plin. ep.* 2, 17. Litus ornant nunc continua, nunc intermissa tecta villarum; [**Caes. B. G.* 7, 23. Ut — neque inter se contingant trabes, sed paribus intermissae spatiis arte contineantur, i. e. sejunctae, distantes. Huc spectat etiam locus, quem *Forc.* in fine laudaverat, *Sen. Q. N.* 1, 3. *med.* de iride: Incipit facies esse non multarum imaginum intermissarum, sed unius longae atque continuae: ubi *intermissus* per *separatus*, *distinctus* interpretatus erat. ¶ Hinc omnino denotat id, cujus ratio, ordo ad tempus omittitur, cessat, interrumpitur, Gr. διαλελειμμένος.] *Cic. Or.* 3, 38. Verba prisca et ab usu quotidiani sermonis jamdiu intermissa. *Id. Off.* 2, 7. Acriores morsus sunt intermissae libertatis, quam retentae. *Caes. B. G.* 1, 26. Nullam partem noctis itinere intermisso. *Ov. Pont.* 1, 4, 16. Non intermissis cursibus ibit equus. *Plin.* 7, 12, 10. Intermissus ordo, *h. e.* non continuatus. *Plin. alter ep.* 9, 13. *f.* Intermissum morem reducere. *Curt.* 4, 3. Sacrum multis saeculis intermissum repetere. [**Ov. Met.* 1, 746. metuitque loqui, ne more juvencae mugiat; et timide verba intermissa retentat. *Vell.* 2, 17, 2. qui bello Pyrrhi inter celeberrimos fuerat duces, cum familiae ejus claritudo intermissa esset, diu ita se gessit, etc. et cp. 28, 2. Cujus honoris usurpatio per annos CXX intermissa.] *Liv.* 34, 37. *extr.* Per intermissa moenia urbem intrarunt. ¶ Omissus. *Hieron. praef. ad Chron. Euseb. f.* Nonnulla, quae mihi intermissa videbantur, adjeci.

INTERMISSUS, us, m. idem quod intermissio. In sexto casu singul. *Plin.* 10, 29, 43. Luscin[...] diebus ac noctibus quindecim garrulus sine int[...] missu cantus.

INTERMITTO, is, isi, issum, a. 3. [*Prim[...] significat medium aliquid interponere. V. INTE[...] MISSUS. Quod quum fieri etiam possit, non [...] cupando, in medio quasi intactum relinquendo, [...] empla v. in INTERMISSUS), hinc denotat vacu[...] aliquod spatium relinquere, loco vel re aliqua [...] opus constitutum, non uti. Ita *Caes. B. G.* 1, [...] Reliquum Spatium, quod est non amplius ped[...] DC, qua flumen intermittit, etc. i. e. qua spati[...] aqua non offusum relinquit. *Plin. H. N.* 17, [...] 35. *n.* 9. Marsi ad vicenos pedes intermittunt a[...] tionis gratia: ubi Noster explicationem adscrip[...] rat: vitem non serunt, intervalla relinquunt. [...] Imprimis de tempore ponitur, quod quis sine la[...] re, sine opera praetermittit.] *Pl. Bacch.* 2, 2, [...] Non tantulum unquam intermittit tempus, q[...] eum nominet; et *Ter. Ad.* 3, 1, 6. Nunquam in[...] mittit diem, quin semper veniat. *Cic. Att.* 9, [...] Ne quem diem intermitterem, has dedi litte[...] *Id. Div.* 1, 34. Gallos gallinaceos sic assidue [...] nere coepisse, ut nihil intermitterent. [*Cae[...] qui prae ceteris hanc dicendi rationem amat, c[...] jungere solet v. *intermittere* c. praepos. *a.* [...] *B. C.* 1, 32. Ut reliquum tempus a labore in[...] mitteretur. *B. G.* 7, 24. Ne quod omnino tem[...] ab opere intermitteretur. — Interdum vero et[...] c. praepos. *ad* construit. *B. G.* 5, 40. Nulla p[...] nocturni temporis ad laborem intermittitur. [...] Hinc in universum, ad tempus omitto, interim [...] linquo, differo, interrumpo, Gr. διαλείπω, παύο[...] Differt *omitto*, quod eum spectat, qui vere fi[...] alicujus rei facit, sine consilio resumendi, re[...] ctandi operis. *Cessare* vituperationis notionem [...] bet. V. *Doederl.* 3, 300. sq.] *Cic. Or.* 10. In [...] ximis occupationibus nunquam intermittis stu[...] doctrinae. *Id. Fam.* 7, 12. Mirabar, quid es[...] quod tu mihi litteras mittere intermisisses. [...] *Tusc.* 1, 28. Non intermittit suo tempore coel[...] mitescere, arbores frondescere. *Caes. B. G.* 4, [...] Obsides dare intermiserant. *Id. B. C.* 3, 13. [...] termittere iter. *Id. B. G.* 3, 5. paulisper proeli[...] et 29. opus. *Tac. A.* 4, 13. curam rerum; et [...] 1, 16. solita munia. *Ov. Met.* 3, 154. labor[...] *Quint.* 11, 1. *med.* dolorem. *Plin. ep.* 7, 31. In[...] mittere et ponere otium. *Plin. alter* 10, 46, [...] Aves, quibus longa colla, intermittentes bib[...] *Caes. B. C.* 1, 10. Non intermissuros consu[...] Pompejumque delectus. *Cels.* 3, 22. Post cib[...] intermittenda hora.

INTERMIXTUS et Intermistus, a, um, part. [...] *intermisceo*, παρεμμεμιγμένος. *Liv.* 21, 46. Tu[...] bant equos pedites intermixti. *Id.* 10, 20. In[...] mixti hostibus. *Scrib. Comp.* 207. Ubi his adje[...] et intermixtis intepuerit medicamentum. [*Re[...] Concub. Mart. et Ven.* 19. Dumque intermixti [...] ptatur spiritus oris, *h. e.* junctis osculis ani[...] miscent. *F.*]

INTERMŎRĬOR, eris, tuus sum, dep. 3. ἀ[...] θνήσκω, idem quod morior, intereo, pereo: q[...] in media re morior. [*Nunquam idem est, q[...] *morior:* neque locus esse videtur, cui conveni[...] quae Noster posuit: *quasi in media re morior.* [...] gnificat *intermori* proprie transitum a vita ad m[...] tem, non uno temporis puncto, sed viribus pa[...] tim decrescentibus factum, nostr. *absterben*, *u[...] der Hand sterben*, *unvermerkt sterben.* Sed n[...] hac significatione nonnisi translate positum e[...] beri. V. *Döderl.* 3, 182.] *Cato R. R.* 161. A[...] ragum vellito ab radice: nam si defringes, sti[...] fient, et intermorientur. *Plin.* 21, 18, 69. Rad[...] omnibus annis intermoriuntur. *Curt.* 6, 6. *med* [...] qua intermoreretur ignis, effugere tentabant: [...] qua flamma dederat locum, hostis obstabat. [...] 34, 49. Satius visum esse, tyrannum debilita[...] relinqui, quam intermori vehementioribus, q[...] quae pati posset, remediis civitatem sinere. *Bi[...] nicus* ad *Cic. Fam.* 6, 16. Peto, ut absentem [...] tueare, si nullum officium tuum apud me inter[...] riturum existimas, [*i. e. oblivione deletum i[...] *Ulp. Dig.* 43, 7, 3. Viarum vicinalium pars in [...] litares vias exitum habet, pars sine ullo exitu [...] termoritur. ¶ Est etiam deficere, spiritu lin[...] morientis modo. [*Quasi in tempus, in praes[...] ad interim mori.] *Cels.* 5, 26. *n.* 25. Multi ex [...] fluvio sanguinis intermorientes, ante ullam cura[...] nem vino reficiendi sunt.

INTERMORTŬUS, a, um, part. ab *intermor[...]* inter mortem vitamque veluti positus, exspir[...] proximus. *Liv.* 37, 53. Cum Boeotos ad soci[...] tem vestram hortaretur, in ipsa concione intern[...] tuus, paulo post exspiravit. [*V. *Duk.* ad h. [...] *Plin.* 32, 10, 46. Vituli marini adeps instill[...] naribus intermortuarum vulvae vitio. [*Huc [...] tinent etiam ista:] *Suet. Ner.* 42. Collapsus, [...] moque male fracto, diu et sine voce, et prope [...] termortuus jacuit. *Plin.* 37, 7, 27. Anthraciti[...] gemmae jactatae in ignem, velut intermortuae, [...] stinguuntur: contra aquis perfusae exardescunt [...] *e.* igneum colorem amittunt. [**Doederl.* 3, [...] melius hoc loco legi putat: jactatae in ignem

nortuae velut exstinguuntur, ubi Noster perpe- intermortuus idem esse dixerat, quod mortuus. erum hoc notandum multis in locis, multisque dicendi rationibus perquam esse difficile dijudi- paulatimne an in tempus factam mortem in- igas.] ℙ Translate. *Cic. Mil.* 5. Declarant us ambusti tribuni plebis illae intermortuae con- nes, *h. e.* incendii coorti flamma intermissae, ue abruptae, atque adeo fractae et perditae. *Trin.* 1, 1, 7. Mores boni plerique omnes jam t intermortui: sed dum illi aegrotant, interim res mali, quasi herba irrigua, succreverunt uber- e. *Cic. Pis.* 7. *f.* Intermortuae Catilinae re- iae. *Ov. Pont.* 2, 5, 5. Candor, in hoc aevo intermortua paene. *Cic. Mur.* 7. *extr.* Memo- m prope intermortuam generis sui, virtute reno- e, *h. e.* abolitam.

INTERMŎVĔO, es, a. 2. inter duco. *Sym- ch. ep.* 8, 69. Rusticari te asseris, et ducendis ibus aut arboribus inserendis crudam senectutem ere: non hoc litterae tuae sapiunt; alios sulcos o intermoves, alios ordines pangis. *F.*]

NTERMUNDĬUM, ii, n. [*Gr. μετακόσμιον.*] spa- m medium inter plures mundos. Voluit enim icurus, infinitos esse mundos, et inter eos spa- magna inania, per quae atomi volitantes alios ue alios mundos coagmentarent. [*Schütz.* in *Cic.* s. h. v. Intermundia sunt loca vacua er mundos, quae Epicurus sedes esse Deorum gebat. *Cic. Div.* 2, 17. Deos ipsos jocandi cau- induxit Epicurus perlucidos et perflabiles et ha- antes tanquam inter duos lucos, sic inter duos ndos propter metum ruinarum.] *Cic. Fin.* 2, 23. ividua cum dicitis, et intermundia, quae nec it ulla, nec possunt esse, intelligimus. *Id. N.* 1, 8. Tanquam modo ex Epicuri intermundiis scendisset.

NTERMŪRĀLIS, e, adj. qui est inter muros. *v.* 44, 46. Divisa est intermurali amni, et eadem nte juncta.

INTERMŪTĀTUS, a, um, part. ab inusit. *in- muto*, invicem mutatus. *Tert. Baptism.* 8. Ne- tes suos Jacob, capitibus impositis, et intermu- tis manibus, benedixit, *h. e.* decussatis.

INTERNASCOR, eris, dep. 3. παρεμφύομαι, in edio nascor. [*Sen. V. B.* 9. In arvo, quod se- ti proscissum est, aliqui flores internascuntur. *F.*] *in.* 18, 16, 43. Internascentesque herbas excludi, us est.

INTERNĀTUS, a, um, part. ab *internascor.* *iv.* 28, 2. Angustiae et internata virgulta ordi- s dirimebant. *Tac. H.* 4, 60. Internatas saxis rbas vellentes. *Plin.* 17, 27, 42. Dilatatae cica- ices, et internato corpore expletae. [*Hunc lo- m exemplis vocis antecedentis a *Forc.* adscriptum cte huc traxit *F.*] Adde *Colum.* 4, 24.

INTERNĒ, adv. intra, interius, ἔνδον. *Auson. clar. urb.* 14, 14. Distinctas interne vias mirere omorum. Alii aliter leg. *Id. ep.* 5, 21. Implici- m quam te nostris interne medullis, etc. ℙ troque loco ultima corripitur: quod in *inferne* et *perne* fecit etiam *Lucretius.*

INTERNĔCĀTUS, a, um, part. ex *interneco:* *l. Amph.* 1, 1, 34. Internecatis hostibus.

INTERNĔCĬĀLIS vel Internicialis, e, adj. leti- r. *Liv.* 27, 23. Pestilentia magis in morbos lon- os, quam interneciales evasit. Ita leg. *Rhenanus* x vet. cod. Alii melius *in perniciales.*

[INTERNĔCĬDĂ, ae, m. est qui falsum testa- entum fecit, et ob id hominem occidit. Haec *sid. Orig.* 10. V. etiam INTERNECIVUS. *F.*]

[INTERNĔCĬES, ei, f. idem ac internecio. *Gloss. Isid.* Internecies, mors, jactura. ℙ *In- ernecium, ii,* n. eodem sensu habent *Not. Tir.* p. 23. *F.*]

INTERNĔCĪNUS. V. INTERNECIVUS.

INTERNĔCĬO, onis, f. πανωλεθρία, actus inter- ecandi, occisio, nex illata, excidium, exitium. *Prisc.* 4, 623. ab *internectus* deducit, extrito *t* eu- honiae causa; [sed eadem ratione rectius ab *in- ernectio* deducitur. *F.*] *Cic. Dom.* 24. Vicissem um magna internecione improborum. *Id. Att.* 2, 0. Neque enim resisti sine internecione posse ar- itramur. *Id. Cat.* 3, 10. Illae dissensiones non econciliatione concordiae, sed internecione civium ijudicatae. *Sall. ep. Pomp. ad senat.* Hispaniam d internecionem vastavimus. *Nep. Eum.* 3. Bel- a, quae ad internecionem, post Alexandri mor- tem, gesta sunt. Sic *Liv.* 9, 26. Lucerini ad in- ternecionem caesi; et *Vell.* 2, 119. Exercitus ad internecionem trucidatus. *Liv.* 9, 45. *f.* Nomen Aequorum ad internecionem deletum. *Tac. A.* 2, 21. Solam internecionem gentis finem bello fore. *Caes. B. G.* 2, 28. Prope ad internecionem gente ac nomine Nerviorum redacto. *Colum.* 4, 22. Ad internecionem vineta perducere; et 1, 3. *med.* In- terneciones hostium facere. *Curt.* 4, 11. *med.* Per- sequi aliquem ad internecionem; et *Suet. Oth. f.* Multi, accepto nuncio, prae dolore, armis inter se ad internecionem concurrerunt. [*Liv.* 25, 26. de pestilentia: Ad internecionem omnes perie- runt.] ℙ In illo *Plinii* 18, 6, 7. *n.* 4. In gloria internecionem ergo, famemque censebimus? *inter- necio* est, neglectus culturae, quo agri fertilitas interimitur quodammodo, et utilia sata intereunt. *Id. pronem. l.* 14. Internecionem memoriae indu- cere, *h. e.* oblivionem. ℙ Legitur et *internicio.*

INTERNĔCĪVĒ, adv. cum internecione, ad in- ternecionem. *Ammian.* 27, 9. Internecive cuncta disperdere.

[INTERNĔCĬUM, ii, n. V. INTERNECIES. *F.*]

INTERNĔCĪVUS, a, um, adj. πανώλεθρος, ad internecionem pertinens: ut *internecivum bellum*, quod ad internecionem alterius partis suscipitur: *internecivum odium*, quod, nisi internecione et ex- cidio, non satiatur. *Cic. Phil.* 14, 3. et *Liv.* 9, 25. *extr.* Internecivo bello certare. *Justin.* 6, 6. Assidua bellorum interneciva odia. *Gell.* 2, 1. Pe- stilentia Atheniensium civitatem internecivo genere morbi depopulata est. ℙ *Internecivum testamen- tum* est, propter quod dominus ejus necatus est. *Festus.* Hinc *internecivi actio* ap. *Imppp. Gratian., Valent. et Theodos. Cod. Theod.* 9, 1, 14. ubi alii intelligunt actionem de veneficio, qua vitae homi- nis internecio infertur. Et *internecivi judicium* ap. *Isid. Orig.* 5, 26. Internecivi judicium in eum daba- tur, qui falsum testamentum fecerat, et ob id ho- minem occiderat. ℙ Scribitur et *internecinus*, quod a nonnullis etiam praefertur: a nobis stat, prae- ter alios, *Dausquius*, qui probe ex analogia eam scriptionem confirmat. Non tamen alteram damna- verim.

INTERNĔCO, as, a. 1. interimo, exstinguo. *Prud. prooem. Apoth.* 61. Ne forte culmum fibra inanis spiceum Simul revulsa internecet. V. IN- TERNECATUS.

INTERNECTĬO, vitae privatio: a nece denomi- nato vocabulo. *Festus.*

INTERNECTO, is, a. 3. συμπλέκω, inter aliqua necto, annecto. *Virg. A.* 7, 816. ut fibula crinem Auro internectat. *Stat. Th.* 8, 168. et efflantes li- bet internectere plagas, *h. e.* hiantium vulnerum oras sutura jungere.

INTERNĬDĬFĬCO, as, n. 1. inter aliqua nidifico. *Plin.* 10, 33, 49. Ripas excavant, atque ita inter- nidificant.

INTERNIGRANS, antis, part. ab inusit. *inter- nigro:* inter aliqua nigricans. *Stat. Th.* 6, 336. noctemque diemque Assimilant maculis internigran- tibus albae.

INTERNĬTĔO, es, n. 2. καταλάμπομαι, συλλάμπω, inter aliqua niteo. *Curt.* 5, 4. Etiam si qua sidera internitebant. *Plin.* 37, 5, 17. Tellure internitent smaragdi. *Curt.* 5, 4. Gemmae internitentes.

[INTERNOCTĀTĬO, onis, f. pervigilium. *Gloss. Philox.* Pernoctatio, excubiae, παννυχίδες. *F.*]

INTERNŌDĬUM, ii, n. γόνυ, ὑποκώλιον, spa- tium medium inter duos nodos, quale videmus in arundinibus, et culmis. *Plin.* 7, 2, 2. Arundines vero tantae proceritatis, ut singula internodia al- veo navigabili ternos interdum homines ferant. *Colum. arbor.* 3. Brevia internodia habent. *Ov.* ad crura transtulit *Met.* 6, 256. Mollia nervosus facit internodia poples. *Varr. R. R.* 2, 9. de ca- nibus: Crassis cervicibus, internodiis articulorum longis, cruribus rectis, etc. *Calpurn. Ecl.* 1, 26. Longa internodia, *h. e.* longa crura. *Virg. Cir.* 491. de vitello ovi in pullum abeunte: internodia membris Imperfecta novo fluitant concreta calore, *h. e.* internodia membrorum. ℙ *Internodius, ii,* masc. gen. *Colum.* 3, 2. Internodius quoque ra- rior. Al. melius leg. *internodiis.*

INTERNOSCO, is, ovi, otum, a. 3. διαγινώσκω, inter alios nosco, sive discerno. *Cic. Acad.* 4, 18. Mater geminos internoscit consuetudine oculo- rum. *Id. Amic.* 25. Secerni blandus amicus a ve- ro, et internosci potest, adhibita diligentia. *Id. Acad.* 4, 7. *extr.* Geometres cernere ea potest, quae internosci a falsis non possunt; et 15. *f.* Ut internoscat, visa vera illa sint, anne falsa. *Pacuv.* ap. *Auctor. ad Her.* 2, 23. Fortuna dignum atque indignum nequit internoscere. *Varr. L. L.* 8, 38. Propter domesticos usus, quod internovimus, ap- pellatur mas columbus, femina columba.

INTERNUCŬLUS a quibusdam legitur ap. *Petr. Sat.* 7. pro puero meritorio. Sed dici vix potest, quam varie is locus a variis legatur. Meliores edi- tiones habent *inter titulos.*

INTERNUNDĬNĬUM, ii, n. spatium novem die- rum, inter quos fiunt nundinae. *Mar. Victorin.* ut Latinum agnoscit, *artis Gramm.* 1. p. 2469. V. NUNDINAE.

INTERNUNTĬĂ. V. INTERNUNTIUS.

INTERNUNTĬO, as, a. 1. est nuntios vicissim mittere. *Liv.* 42, 39. Paulisper internuntiando cun- ctatio fuit.

INTERNUNTĬUS et Internuncius, ii, m. διάκτωρ, qui inter aliquos medius est ad aliquid tractandum, et modo illi per vices nuntiat. *Ter. Eun.* 2, 2, 56. Ne quis forte internuntius clam a milite ad istam curset. *Pl. Mil.* 4, 1, 16. Egone ut ad te ab li- bertina esse auderem internuntius? *Id. Amph. prol.* 71. Sive qui ipsi ambissent, seu per internuntium. *Tac. A.* 15, 56. Internuntium esse inter aliquos. *Nep. Alc.* 5. Colloqui per internuntium cum ali- quo. *Caes. B. C.* 1, 20. Internuntiis ultro citro- que missis. *Cic. Verr.* 2, 5, 6. *extr.* Ut ab eo vi- ta, vel ipso carnifice internuntio, redimeretur. *Id. Phil.* 13, 5. Utrum igitur augurem Jovis optimi maximi, cujus interpretes internuntiique constituti sumus, etc. [*Liv.* 33, 28. Totius internuntius et minister rei.] ℙ Femininum. *Cic. Div.* 2, 34. Hae sunt aves internuntiae Jovis. *Pl. Mil.* 4, 1, 39. Haec celox illius est, quae hic egreditur, inter- nuntia. *Plin.* 10, 37, 53. Columbae internuntiae in rebus magnis fuere. ℙ Neutrum. *Appul. Dogm. Plat.* 1. *f.* Ea, quae sunt internuntia sentiendi. ℙ Cum genitivo more adjectivi. *Appul. Met.* 9. Anus quaedam adulteriorum internuntia.

INTERNUS, a, um, adj. ὁ ἐντός, interior, in- testinus: ab *intus*, vel *intra*. *Sen. Q. N.* 6, 27. Aer corruptus internorum ignium vitio. *Plin.* 2, 1, 1. Interna mundi; et *ib.* 68, 68. Oceanus infu- sus in multos sinus, adeo vicino accessu interna maria allatrat, ut, etc. *Sil.* 8, 21. Internae ta- bes, et civica invidia. *Tac. A.* 2, 26. Internae discordiae; et 54. Provinciae internis certamini- bus fessae; et *H.* 2, 69. Internum simul exter- numque bellum; et *A.* 4, 32. Si quando ad inter- na praeverterent. ℙ *Interna boum*, sunt viscera, ap. *Veg. Vet.* 3, 2. *med.*

INTĔRO, is, trivi, itum, a. 3. ἐντρίβω, idem quod tero, tritumque alteri rei immisceo. *Cato R. R.* 156. *med.* Infundito in catinum: eo interi- to, etc. *Plin.* 28, 19, 80. Aridi, ut potioni interi possint. *Id.* 30, 9, 23. Cochleae illinuntur cum helxines herbae succo: quidam ex aceto intrivisse contenti sunt. ℙ Notum est illud *Ter. Phorm.* 2, 2, 4. Tute hoc intristi: tibi omne exedendum est. Ubi *Donatus: Παροιμία* apta parasito, quae de ci- bo est: hoc autem inter rusticos de alliato more- tario dici solet. Et bene *intristi*, proprie enim *intrita* dicitur hujusmodi cibus. Haec *Donat.* Por- ro hoc proverbium significat: tu te in hoc pericu- lum conjecisti: tu quoque te expedire debes. [*Nos: Du hast dies eingebrockt* etc.]

INTĔRORDĬNĬUM, ii, n. μεσοστίχιον, μετόρχιον, spatium quod est inter ordines arborum. *Colum.* 3, 13. Minimum est quinque pedum interordinium, septem maximum. *Id.* 4, 14. Cum terra vitibus detrahitur, et in media spatia interordiniorum con- fertur.

INTERPĀTĔO, es, n. 2. patesco, apertus sum. *Macr. Sat.* 1, 18. Ei Deo aedes dicata est specie rotunda, cujus medium interpatet tectum; et *ib.* 7, 15. *med.* Pulmo tot meatibus distinctus est, et in- terpatet rimis. *Veg. Mil.* 3, 15. Senos pedes in- ter singulas acies in latum diximus interpatere debere.

INTERPĔDĬO, is, ivi, tum, a. 4. impedio. *Macr. Sat.* 7, 12. *extr.* Gustatum linguae fervor interpedit.

INTERPELLĀTĬO, onis, f. διακοπή, interruptio. *Cic. Fam.* 6, 18. Itaque ne litterae quidem meae impediuntur, in quibus sine ulla interpellatione versor. *Id. Part.* 8. Si interventus alicujus, aut interpellatio dederit occasionem. *Id. Or.* 2, 10. Cursum orationis interpellatione impedire. *Id. Prov. cons.* 8. Orationem interpellatione interrumpere. ℙ Item judiciaria persecutio. *Paul. Dig.* 5, 1, 23. Non potest videri in judicium venisse id, quod post judicium acceptum accidit: ideoque alia interpella- tione opus est. *Ulp. Dig.* 50, 16, 188. Obtinere aliquid sine interpellatione.

INTERPELLĀTOR, oris, m. ὁ ὑποβάλλων, in- terventor, qui interrumpit sermonem, aut aliquid aliud agentem. *Cic. Off.* 3, 14. Et ubi se oble- ctare sine interpellatoribus posset. *Auct. ad Her.* 2, 11. Dialectici alieni sermonis molesti interpel- latores. *Suet. Aug.* 97. Cum interpellatores aliis atque aliis causis in jure dicendo (*eum*) detinerent. ℙ Item qui de re turpi aliquam appellat. *Paul. Dig.* 74, 11, 1. Sollicitatores alienarum nuptia- rum, itemque matrimoniorum interpellatores.

INTERPELLĀTRIX, icis, f. quae interpellat. *Hieron. ep.* 60. *n.* 11. Vidua interpellatrix duri judicis.

INTERPELLĀTUS, a, um, part. ab *interpello:* interruptus, impeditus. *Cic. Att.* 1, 19. *med.* Haec tota res interpellata bello refrixerat. *Caes. B. C.* 3, 105. Senatores ex provincia vocasse, sed inter- pellatum adventu Caesaris profugisse. *Liv.* 9, 14. *f.* Infensi milites ob interpellatam dulcedinem irae. Adde *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 23. *med. Suet. Claud.* 15. Interpellatus ab adversariis de propria lite. ℙ Item appellatus, ut debitum solvat. *Papin. Dig.* 22, 1, 32. Si interpellatus opportuno loco, non solverit. *Paul. ib.* 36, 2, 24. Cum interpellatus heres fundum non dederit.

[INTERPELLĀTUS, us, m. idem ac interpella- tio. *Auct. Itin. Alex. M.* (ed. *A. Maio*) 31. *in.* Post id magnae curae Alexandro fuit, Ciliciam quo- que omni hostium interpellatu purgare. *F.*]

INTERPELLO, as, avi, atum, a. 1. ὑποβάλλω, διακόπτω, est loquentem interrumpere, interfari: ab obsoleto *pello, as*, quod ex compositis conjici- mus, pro *loqui* usurpatum fuisse. V. COMPELLO, as. *Cic. Tusc.* 1, 8. *extr.* Nihil te interpellabo: continentem orationem audire malo. *Id. Q. Fr.*

2, 10. Tu vero, ut me et appelles, et interpelles, et obloquare, et colloquare, velim. [*Suet. Tib. 27. Si quid in sermone vel in continua oratione blandius de se diceretur, non dubitaret interpellare ac reprehendere et commutare continuo.] ℙ Item alloqui aliud agentem, cogitantemve. Curt. 6, 10. med. Id me, cum a Cebalino interpellatus sum, movere non poterat; et 9, 4. med. Si quis arti tuae intentum, et exta spectantem sic interpellet. [*Suet. Ter. 3. Petiisse ab ea, ne interpellaretur. ℙ Unde id quod precibus aliquem adire adjuncta importunitatis notione. Id. Tib. 34. Interpellari se toto mense ab iis, qui potestatem sui die festo non habuissent. (Nostr. stören, bestürmen, überlaufen.) Id. ib. 40. Urbe egrediens, ne quis se interpellaret, edixerat. ℙ Ponitur etiam sine importunitatis notione. Id. ib. 75. Nemo exstabat, qui adiri interpellarique posset; et Vesp. 23. Interpellanti mox ministro.] ℙ *Interpellare aliquam*, est de re turpi appellare. Paul. Dig. 47, 11, 1. Qui mulierem, puellamve interpellaverit. Id. Sent. 5, 4. Interpellari de stupro. ℙ *Interpellare debitorem*, est in, vel extra judicium ab eo debitum petere. Paul. Dig. 26, 7, 44. Improbe alterum illius nomine conabitur interpellare; et 50, 1, 21. Post mortem patris in reliqua collegarum interpellari coepit. Pomp. ib. 22, 2, 2. Si nemo sit, qui ex parte promissoris interpellari trajecticiae pecuniae possit. ℙ Pro dicere, alloqui. Lucil. 28. Verum tu quid agis? interpella me ut sciam. Ita Non. 4, 264. ℙ Translate est aliquid agentem impedire, remorari, mediam rem turbare, intercipere. Brut. ad Cic. Fam. 11, 10. Interpellent me, quo minus honoratus sim, dum ne interpellent, quo minus respubl. a me administrari possit. Matius ad eund. ib. 28. f. Caesar nunquam interpellavit, quin, quibus vellem, uterer. Cic. ad Anton. post ep. 13. l. 14. ad Att. f. Interpellantibus enim his inimicitiis, animus tuus mihi magis patuit, quam domus. Liv. 4, 43. Tribunis interregem interpellantibus, ne senatusconsultum fieret. Caes. B. G. 1, 44. Nos esse iniquos, quod in suo jure se interpellaremus. [*Suet. Caes. 20. M. Catonem interpellantem extrahi curia per lictorem — jussit, i. e. obloquentem, resistentem.] ℙ Ad inanima etiam refertur. Caes. B. C. 3, 73. Sive ipsorum perturbatio, sive error aliquis, sive etiam fortuna partam jam victoriam interpellassent. [*Vell. 1, 9, 6. Cum Anicii Octaviique triumphum nemo interpellaret, i. e. impedire conaretur.] Liv. 3, 57. Stupro interpellato magis, quam caede motus. Curt. 6, 6. Otium bello interpellare. Hirt. B. Alex. 50. Sibi, quod rapuerant, acceptum ferebant: quod interciderat, aut erat interpellatum, Cassio assignabant, h. e. interceptum. [*Intercidit id, quod aliquis casu non potest redigere in suam potestatem: *interpellatur* id, quod quominus quis in potestatem redigat, impeditur ab altero. Morus ad h. l.] Curt. 4, 6. Nec saxa, cotesque, quae interpellent specus, obstabant, h. e. intercidant, obstruant, impediant. Sic 6, 4. Amnis saxo, quod alveolum interpellat, repercussus, duo itinera aperit. ℙ Cum infinito. Hor. Sat. 1, 6, 127. Pransus non avide, quantum interpellet inani Ventre diem durare, h. e. quantum impediat, ne ventre jejuno totum diem durem. ℙ Huc pertinent illa JCtorum, Tryphon. Dig. 23, 5, 16. Lex Julia non interpellat eam possessionem, quae per longum tempus fit, h. e. interrumpit, tollit. Paul. ib. 8, 6, 18. Interpellare jus alicujus; et 41, 5, 2. extr. usucapionem. Julian. ib. 17, 1, 30. manumissionem servi, h. e. impedire. Modest. ib. 40, 5, 36. extr. jurisdictionem.

INTERPENDIUM. V. INTERPONDIUM.

INTERPENSĪVA, orum, n. plur. scilicet tigilla, ap. Vitr. 6, 3., aliis sunt tigilla ab angulis parietum ad angulos tignorum, ad imbres in colliquias derivandos, vel alium quemvis usum interlocata, quasi ea, quae a pendendo Graeci κρεμαστήρια appellant. Aliis sunt fulcra stillicidiorum, quae uno capite trabes projectas sustinent, altero infiguntur parieti. Aliis trabes a pariete in parietem trajectae ad easdem trabes sustinendas. Eorumdem interpensivorum dispositionem, et usum demonstrare conatus est Jos. Riva, in opere, cujus mentionem habes in V. DISPLUVIATUS, p. 38. quem consule sis. [*Plura addidit F.]

INTERPLĬCO, as, a. 1. παρεμπλέκω, implico, involvo, internecto. Stat. Th. 2, 282. raptumque interplicat atro Tisiphones de crine ducem; et ib. 4, 218. Albaque puniceas interplicat infula cristas.

[INTERPOLĀMENTUM, i, n. id quod miscetur, interpolatur. Claud. Mamert. de stat. anim. praef. Sicque adjectis nostris aliquot sine alienorum interpolamento finem liber accepit. F.]

INTERPOLĀTIO, onis, f. ἀνακαίνισις, actus interpolandi, renovatio. Plin. 13, 12, 23. de charta: Excepit hanc Fannii sagax officina, tenuatamque curiosa interpolatione, principalem fecit e plebeja.

INTERPOLĀTOR, oris, m. ἐπισκευαστής, qui interpolat, reficit, renovat: et praesertim qui renovando fucum facit, et corrumpit. Tert. Spect. 2. Multum interest inter corruptelam, et integritatem, quia multum est inter institutorem, et interpolatorem. Id. Testim. anim. 3. Satanas totius saeculi interpolator; et Apol. 46. extr. Interpolator veritatis.

INTERPOLĀTRIX, icis, f. quae interpolat, et rei veteri novam speciem inducit. Afferunt quidam hoc fragmentum Pomponii. Interpolatricem arcessire oportet, quae huic vestem adducet. ℙ Translate, quae fucum facit, et corrumpit. Nazar. Pan. Constant. 15. de historia: Neque in hoc veri interpolatrix tenenda. Tert. adv. Haeret. 7. f. Sapientia humana affectatrix, et interpolatrix veritatis.

INTERPOLĀTUS, a, um, part. ab *interpolo*: renovatus, refectus. Plin. 36, 26, 67. Ex quo apparet antiquior materiae origo, et nunc vitri similitudine interpolata. ℙ Item interruptus, abruptus. Sen. ep. 47. Magno malo ulla voce interpolatum silentium luitur. Al. leg. *interpellatum*. ℙ Item depravatus, corruptus. Minuc. Fel. Octav. 34. Interpolata veritas.

INTERPOLIS, e, adj. qui interpolari potest: item interpolatus, refectus. Plin. 19, 2, 8. Est sparti natura interpolis, rursumque quam libeat vetustum novo miscetur. [Front. de or. (ed. A. Maio) ep. 3. Peritia opus est, ut vestem interpolem a sincera discernas. F.] ℙ Translate. Plin. 29, 1, 5. de medicina: Mutatur ars quotidie, toties interpolis. Pl. Most. 1, 3, 117. Istaec veteres, quae se unguentis unctitant, interpoles, Vetulae, edentulae, h. e. quae se pigmentis oblinunt, ut faciem renovent.

INTERPŎLO, as, avi, atum, a. 1. ἀνασκευάζω, est immittere, interponere, et novam formam e vetere fingere in vestibus. Est enim proprium artis fulloniae, quae poliendo diligenter vetera quaeque, quasi in novam speciem mutat. Cic. Q. Fr. 2, 12. Quod nolit, inquam, renovare honores eosdem, quo minus togam praetextam quotannis interpolet. ℙ Translate ponitur pro, rebus quibuslibet vetustis novam formam inducere, immutare, renovare, instaurare, nova veteribus miscendo. Cic. Verr. 2, 1, 61. de tabulis: Semper aliquid demendo, mutando, curando, ne litura appareat, interpolando. Pl. Amph. 1, 1, 161. Illic homo me interpolabit, meumque os finget denuo. Plin. 12, 14, 32. At hercle Alexandriae, ubi tura interpolantur, *idest* rudia cum sint, poliuntur. Convehebatur enim illuc tus rude, aspectu simile cortici; et 35, 16, 56. Tectoriorum albaria interpolare. Ulp. Dig. 21, 1, 37. Quia igitur venaliciarii sciunt, facile decurri ad novitiorum emptionem, idcirco interpolant veteratores, et pro novitiis vendunt. ℙ Est etiam addendo corrumpere. Prud. praef. Apoth. 2, 45. qui laeta Christi culta fur interpolat, Addens avenas aemulas. ℙ Item interpellare, interrumpere. Curt. 4, 6. f. Vincam tamen silentium, et si nihil aliud, certe gemitu interpolabo. Al. leg. *interpellabo*. Id. 6, 2. Satietatem epularum ludis interpolabat, h. e. intermiscebat, nam et qui interpolant, miscent nova veteribus. ℙ [Part. *Interpolans* ap. Jul. Valer. res gest. Alex. M. (ed. A. Maio) 3, 57. Ebeno plurima interpolante. F.]

INTERPŎLUS, a, um, adj. interpolatus, refectus. Mart. Dig. 18, 1, 45. Si vestimenta interpola quis pro novis emerit, Trebatio placere, ita emptori praestandum quod interest, si ignorans interpola emerit. ℙ Qui *interpollus* scribunt, male scribunt.

[INTERPONDĬUM, ii, n. idem ac aequipondium, cum nempe in utraque librae lance paria sunt pondera. Gloss. Philox. Interpondium, παράλληλον, Salmas. in Solin. p. 708. *interpendium* legendum putat. F.]

INTERPŌNO, is, sui, situm, a. 3. παρεντίθημι, inter aliqua pono, interjicio, intersero. Cic. Amic. 1. Quasi ipsos induxi loquentes, ne *inquam*, et *inquit* saepius interponeretur. Hirt. B. Afr. 13. Inter eos levis armaturae Numidas interposuerant. Id. B. G. 8, 17. Equitatui interponit praesidia levis armaturae. Plin. 28, 4, 14. Cibis frigidam interponere, h. e. bibere inter cibos. ℙ Translate. Cic. Phil. 6, 1. Nullam moram interponendam insequendi Antonium putavi. Id. Acad. 1, 1. Nullam moram interponendam putavimus, quin, etc. Caes. B. C. 3, 74. Interponere spatium ad recreandos animos. Tac. A. 13, 46. cunctationem. Hirt. prooem. l. B. G. 8. Qui me mediis Caesaris scriptis interposuerim. Cic. Phil. 13, 7. Interponere auctoritatem. Liv. 34, 25. jusjurandum. Cic. Q. Fr. 2, 3. querelas; et Verr. 2, 3, 57. nomen alicujus in re turpi. ℙ *Interponere fidem*, est sua fide confirmare, in suam fidem recipere, polliceri. Cic. Rosc. Am. 39. et Caes. B. G. 5, 36. Inque eam rem fidem suam interponeret. Hirt. B. Alex. 63. Fidem suam in re omni interponit. ℙ *Interponere se*, est se immiscere. Cic. Fam. 10, 27. Sapientius facies, si te in istam pacificationem non interpones. Id. Div. Verr. 6. Cur te interponis invitissimis his, quibus, etc.? Id. Q. Fr. 3, 4. f. Tu vero, quod voles, facies: nihil me interpono. Flor. 3, 10. med. Num me interpono Romanis? Cic. Vat. 15. f. Num quem putas posse reperiri, qui se interponat, quo minus, etc.? ℙ Aliqua[ndo] est adhibere, admittere. Suet. Cal. 39. Pr[o]vincialem locupletem ducenta HS. numerasse [...] catoribus, ut per fallaciam convivio interpone[re]tur. Id. Ner. 22. Interponere aliquem epulis fa[mi]liaribus. ℙ Item interfari, interloqui. Cic. Qui[nct.] 4. Neque interea verbum ullum interposuit N[ae]vius. Quint. 6, 3. Augustus praefecto, quem cu[m] ignominia mittebat, subinde interponenti precib[us:] *quid respondebo patri meo?* dixit, *dic, me t[ibi] displicuisse.* ℙ Item intercedere, opponere. C[ic.] Phil. 2, 4. Quid enim me interponerem audaci[ae] tuae? Ulp. Dig. 44, 1, 2. Exceptionem acti[oni] interponere. [*Liv. 35, 35. Qui suum consili[um] meo interponet, i. q. opponet. Cf. ep. 48.] [ℙ] Item adhibere, uti. Cic. Div. Verr. 19. extr. P[ro] sociis, pro salute provinciae operam, studiu[m,] laborem interponere. ℙ Item proferre, propo[ne]re. Id. Att. 7, 15. Interponere postulata. Id. D[iv.] 2, 72. f. Cum proprium sit Academiae, judiciu[m] suum nullum interponere. ℙ Item edicere, indice[re,] facere. Id. Verr. 2, 2, 48. Ob decreta interponenda [pe]cuniam accipere; et ib. 2, 3, 19. Acerbiorem lege[m,] duriora edicta interposuit; et 27. Iste, poenis co[n]promissisque interpositis, HS CCC. extorquen[da] curavit. ℙ Item afferre. Nep. Them. 7. Dedit opera[m,] ut quam longissime tempus duceret, causam inter[po]nens, se collegas exspectare. [*Thucyd. 1, [...] Οὐ προςῄει πρὸς τὰς ἀρχὰς, ἀλλὰ διῆγε καὶ προυφ[α]σίζετο.] ℙ Item submittere. Cic. Verr. 2, 1, [...] Interposuistis accusatorem, qui etc.

INTERPŌSĬTĬO, onis, f. παρένθεσις, insert[io,] interjectio. [*Primo loco ponendum erat exe[m]plum, quod Noster secundo collocaverat. V[itr.] 6, 5. Interpositiones columnarum.] Cic. Inv. [...] 6. Quaestionem autem eam appellat, quae hab[et] in se controversiam in dicendo positam sine cer[to]rum personarum interpositione. ℙ De iis, qu[ae] lineis superscribi, et interscribi solent, dum a[li]quid emendatur. Cic. Fam. 16, 22. Tu istic, [si] quid librarii mea manu non intelligent, monst[ra]bis. Una omnino interpositio difficilior est, qua[m] ne ipse quidem facile legere soleo, de quadri[ga] Catone. ℙ Dicitur et de parenthesi, figura rh[e]torica. Quint. 9, 3. med. V. INTERCLUSIO.

INTERPŌSĪTUS, a, um, part. ab *interpono*: [in]terjectus. Cic. Cluent. 2. Spatio interposito, [...] causa cognita consenescat. Id. Mur. 17. Dies i[n]termissus unus, aut nox interposita saepe pertu[r]bat omnia. Ulp. Dig. 44, 5, 1. med. Parvi refe[rt,] protinus libertus patrono cogatur dare, an per i[n]terpositam fidejussoris personam. Caes. B. G. [...] 11. Tridui mora interposita. Cels. 3, 3. Illo ta[n]tum interposito discrimine, quod, etc.

INTERPŌSĪTUS, us, m. idem quod interposit[io,] et interventus. Cic. N. D. 2, 40. Luna interposi[tu] interjectuque terrae repente deficit. Plin. 2, 10, [...] Solis radios luna interpositu suo auferens terrae.

INTERPRES, ĕtis, m. et f. μεσίτης, internunci[us,] qui in aliqua re agenda medium se interponit, qu[a]si consiliator, et auctor. Alii ab *inter* ducunt [et] *pretium*, quod praesertim locum habeat in contr[a]hendo: alii a *pars*, quod sit quasi inter parte[s;] alii a *paro*: alii aliunde. Cic. Verr. 1, 2, 12. ex[tr.] Qui aut deponere, aut recipere, aut polliceri, a[ut] sequestres, aut interpretes corrumpendi judicii s[o]lent esse. Ubi Ascon. per quos inducitur pacti[o.] Planc. ad Cic. Fam. 10, 11. f. Utor in hac re a[d]jutoribus interpretibusque fratre meo, et Laterens[e.] Pl. Curc. a. 3. v. 64. Quod te praesente istic eg[i,] teque interprete. Id. Mil. 4, 1, 6. Quae tibi co[n]ditio nova, et luculenta fertur per me interpreten[...] Liv. 21, 12. Se pacis ejus interpretem fore poll[i]cetur. Val. Fl. 6, 690. Regius interpres ut fo[e]dera jungat. Cic. ad Brut. 1, 10. Caesarem qu[i]dam improbissimis litteris, fallacibusque interpret[i]bus ac nunciis impulerunt in spem certissimam co[n]sulatus. [*Fallaces interpretes ac nuncios dicit eo[s,] qui res gestas ac non gestas interpretationibus su[is] in partem aliam detorquent, ut spem metumve i[n]jiciant, aut incitent aliquem in alterum, de qua [...] verbi v. Schwarz. ad Plin. Pan. 19, 4. Ernest. c[lav.] Cic.] Virg. A. 4, 377. Jove missus ab ipso I[n]terpres Divum fert horrida jussa per auras, h. [e.] Mercurius, qui est Deorum internuncius. [*I[...] saepissima Gr. ἑρμηνεὺς pro κῆρυξ. Cf. Musgr. a[d] Eurip. Iphig. Taur. 1302.] Et 608. Tuque h[a]rum interpres curarum, et conscia Juno, h. [e.] quae has nuptias conciliasti. ℙ Quoniam v[e]ro hujusmodi homines eorum animos sciscitantu[r,] quibuscum agunt; hinc *interpres* accipitur etia[m] pro eo, qui obscura exponit, ἐξηγητής. Cic. Top. [...] Interpres juris. Id. Div. 1, 18, Grammatici inte[r]pretes poetarum. Id. Div. 2, 44. Interpretes coe[li,] h. e. astronomi. Id. Leg. 1, 10. extr. Inter[pres] est mentis oratio. [*Lucret. 6, 1148. Inter[pres] animi lingua. Prop. 3, 10, 27. Sit sors e[t] nobis tatorum interprete jactu.] Hor. A. P. 11[1.] effert animi motus interprete lingua. Plin. 3[...] 6, 5. Menander diligentissimus interpres luxuriae. Liv. 27, 44. extr. Metus interpres semper in dete[riora] inclinatus. ℙ [*Ap. Cic. N. D. 2, 4. Inter[pre]tes comitiorum dicuntur Haruspices, qui sci[...]

rent, utrum justa comitia fuerint, an vitiosa. : *Phil.* 5, 4. Sunt *interpretes* armorum, qui ju-:ant an aliquis arma ceperit contra rempubli-m.] ¶ Saepe dicitur de auguribus, et somnio-m conjectoribus. *Virg. A.* 3, 359. Trojugena erpres Divum. *Cic. Div.* 2, 28. *f.* Quod etiam njector quidam et interpres portentorum non in-te respondisse dicitur; et *ib.* 35. Avis illa vide-posset interpres et satelles Jovis; et *Phil.* 13, 5. gures interpretes internunciique Jovis. *Liv.* 1, *med.* Mater veridica interpres Deum. Adde *Ov. nor.* 3, 5, 45. ¶ Item de eo, qui ex una in am linguam convertit. *Cic. opt. gen. Or.* 5. Nec nverti, ut interpres, sed ut orator. *Id. Fin.* 3, *med.* Nec tamen exprimi verbum e verbo ne-sse erit, ut interpretes indiserti solent. ¶ Item i duorum diversa lingua utentium sermonem ex-cat. Hujusmodi homines habere solebant in pro-nciis Romani magistratus. *Caes. B. G.* 1, 19. vitiacum ad se vocari jubet, et quotidianis in-rpretibus remotis, per C. Valerium, familiarem um cum eo colloquitur. *Cic. Fam.* 13, 54. M. arcilius, amici atque interpretis mei filius. *Id. iv.* 2, 64. Tanquam si Poeni, aut Hispani in se-tu nostro loquerentur sine interprete. *Plin.* 25, 2. Appellare aliquem per interpretem. *Cic. Fin.* 29. *f.* Audire aliquem cum interprete. *Gell.* , 17. Per interpretem colloqui. *Liv.* 27, 43. tteraeque lectae per interpretem sunt. ¶ [**In-rpres* etiam dicitur artis alicujus magister. *Cic. m.* 7, 19. Cogitare debebis nullam artem litte-*(blos aus Büchern)* sine interprete et sine ali-a exercitatione praecipi posse. *Schütz. Cl. Cic.* h. v.]

INTERPRĔTĀBĬLIS, e, adj. qui explicari pot-. *Tert. adv. Valent.* 14. V. ININTERPRETA-LIS.

INTERPRĔTĀMENRUM, i, n. ἑρμήνευμα, idem interpretatio. *Gell.* 6, 2. Si cui istud interpre-nentum videbitur obscurius. [*Id.* 13, 9. Pro-erea suculas appellarint Romani, quod eas ὑάδας aeci vocant; tanquam id verbum Latinum Graeci erpretamentum sit. *F.*] *Petr. Sat.* 10. Interpre-nenta somniorum.

INTERPRĔTĀTĬO, onis, f. ἑρμηνεία, expositio, njectura, judicium. *Cic. Off.* 1, 10. Exsistunt am saepe injuriae calumnia quadam, et nimis llida, sed malitiosa juris interpretatione. *Liv.* 8. Nec traditur certum, nec interpretatio est cilis. *Plin.* 2, 53, 54. Interpretatio fulgurum; 7, 56, 57. ostentorum et somniorum; et 2, 107, l. naturae; et 3, 17, 21. nominis; et 18, 5, 6. ngula magnas interpretationes habent. *Suet. Caes.* . Consulem non piguit sententiam suam, quia ntare turpe erat, interpretatione lenire. [*i. e. ntentiae mitiorem sensum subjicere.] ¶ Spe-tim *interpretatio* est figura rhetorica, eadem ac a, quae Graeco vocabulo synonymia vocatur. *ct. ad Her.* 4, 28. Interpretatio est, quae non rans idem redintegrat verbum, sed id commutat, od positum est, alio verbo, quod idem valeat: c modo: Rempubl. radicitus evertisti, civitatem nditus dejecisti, item: Patrem nefarie verberasti, renti manus scelerate intulisti.

INTERPRĔTĀTĬUNCŬLĂ, ae, f. brevis inter-etatio. *Hieron. ep.* 112. *n.* 19. Miror, quod ristiani hominis interpretatiunculam non se-aris.

INTERPRĔTĀTOR, oris, m. explicator, inter-es. *Tert. adv. Prax.* 19. Ipse interpretator est, omodo coelum solus extenderit. *Id. Monog.* 6. postolus edocet interpretator utriusque testamenti.

INTERPRĔTĀTUS, a, um, part. ab *interpretor:* positus, explicatus in passiva significatione. *Cic. g.* 2, 12. Vesta quasi focus Urbis, ut Graeco mine est appellata, quod nos prope idem Grae-m interpretatum nomen tenemus. *Id. Har. resp.* . Quae nunc ex Etruscis libris in te conversa que interpretata dicuntur. [**Suet. Nero* 13. Ver-supplicis interpretata praetorio viro multitudini onuntiante. *Liv.* 23, 11. Ex graeco carmina in-rpretata; cf. 45, 29.]

INTERPRĔTĬUM, ii, n. lucrum, vel damnum ter emptum et venditum; saepius tamen accipitur o lucro: ut si quid pretio unius solidi sive aurei nptum, tribus postea solidis sive aureis vendam, terpretium erit duo solida. *Ammian.* 28, 1. Ve-m quoniam, denis modiis *(tritici)* singulis soli-s indigentibus venundatis, emerat ipse tricenos, terpretii compendium ad principis aerarium misit, *e.* cum tritici decem modios uno solido vendi-sset, triginta modios eodem solido comparaverat, eoque interpretii compendium, quod erat duorum lidorum in singulum solidum, ad publicum aera-um misit. [*Gloss. Philox.* Interpretium, παράλ-λον, *h. e.* τίμημα. Adde *Cass. Variar.* 2, 26. *F.*]

INTERPRĔTOR, aris, atus sum, dep. 1. ἑρμη-νεύω, interpretem ago, expono, explico rem obscu-m. *Cic. Off.* 2, 2. Nec quidquam aliud est phi-sophia, si interpretari velis, quam studium sa-entiae. *Id. Leg.* 1, 4. Qui jus interpretari po-ulo, et responsitare soliti sunt; [**V. Spalding.* ad *uint. prooem.* 23.] et *ib.* 2, 5. In ipso nomine legis interpretando inest vis et sententia justi. ¶ *Interpretari somnium, prodigium,* etc. est, quid illa portendant, explicare: quod est augurum, conjectorum, et hujusmodi. *Cic. Div.* 1, 6. Monstra, aut fulgura interpretantes; et 2. In monstris interpretandis, aut procurandis; et 41. Etruria interpretatur, quid quibusque ostendatur portentis. [**Suet. Caes.* 7. Conjectores — arbitrium orbis terrarum portendi interpretantes. Plura v. ap. *B. Crus.* in *cl. Suet.* p. 445.] ¶ Est etiam in bonam aut malam partem accipere. *Cic.* ad *Planc. post ep.* 16. *l.* 16. *ad Att. f.* Sic velim existimes, me de tua liberalitate ita interpretaturum, ut tuo summo beneficio me affectum judicem. *Id. Mur.* 31. Mitiorem in partem aliquid interpretari. *Id. Brut.* 1. *extr.* Grato animo alicujus felicitatem interpretari. *Id. N. D.* 3, 31. Bene dicta male interpretari. *Plin. ep.* 2, 13. *med.* Beneficia mea ipse tam grate interpretatur, ut, dum priora accipit, posteriora mereatur. *Sen. ep.* 63. *med.* Beneficium fortunae male interpretari. [**Tac. Agr.* 15. Conferre injurias et interpretando accendere, i. e. singularum causas rationesque invidiose exponendo, enarrando.] ¶ Pro colligere, eruere, intelligere. *Cic. Inv.* 2, 47. Cogitationem alicujus assequi, et voluntatem interpretari. *Id. Tusc.* 3, 17. *med.* Numquid est aliud? rectene interpretor sententiam tuam? *Id. Att.* 15, 28. Bruti epistolae, quam interpretari vix ipse poteram, exemplum tibi miseram. *Colum.* 11, 2. *med.* Vindemiarum maturitatem alii aliter interpretati sunt: quidam cum vidissent partem aliquam uvarum virescere: quidam cum coloratas animadvertissent, etc. [**Tac. H.* 2, 39. Miles alacer, qui tamen jussa Ducum interpretari, quam exsequi mallet. Laudandus hic etiam alius *ejusd.* locus *Agr.* 40. Ut plerique — viso asdpectoque Agricola quaererent famam, pauci interpretarentur: qui optime a *Walch.* explicatur: *Sie vermissten den äusseren Glanz, welchen der Ruf von Agrikola's Grösse erwarten liess. Wenige (Tieferschauende) begriffen ihn.*] ¶ Cum infinito. *Cic. Off.* 3, 32. Reditu enim in castra, liberatum se esse jurejurando, interpretabatur. *Liv.* 3, 36. Nec attinuisse demi securim, cum sine provocatione creati essent, interpretabantur. *Plin.* 2, 25, 23. Interiore gaudio sibi illum natum, seque in eo nasci, interpretatus est. [*Adde *Plin. Pan.* 33, 4. ¶ Dicitur etiam de iis, qui prava cum vaniloquentia, inani superbia aliorum merita, virtutes sibi vindicant. Ita *Vell.* 2, 80, 2. de Lepido: Dicendo totam victoriam ut suam interpretaretur, audebatque denuntiare Caesari, excederet Sicilia; et 83, 2. Clementiam victoris pro sua virtute interpretabatur: ubi *Ruhnk.* laud. *Sulp. Sev.* 2, 40. Quin etiam Synodum Nicaenam pro se interpretantes. ¶ Item pro dijudicare. *Cic. Rab. Post.* 10. Nolite — consilium ex necessitate nec voluntatem ex vi interpretari; et *Brut.* 2. Summam ejus felicitatem non satis grato animo interpretamur.] ¶ Pro definire, pronunciare. *Liv.* 1, 23. Cupido imperii duos cognatos populos ad arma stimulat: neque, recte, an perperam, interpretor. ¶ *Interpretari memoriae alicujus* ap. *Pl. Epid.* 4, 1, 25. est divinare, et dicere, quid quis meminerit. ¶ *Interpretari diabolo, h. e.* tribuere, acceptum ferre, dixit *Tert. virg. vel.* 15. ¶ Divisit more suo per tmesin *Lucr.* 4, 830. Cetera de genere hoc inter quaecumque pretantur. ¶ Passiva significatione. [**Cf. Duk. de Lat. Vett. Ictt.* 334. qui praeter alia laudat *Cic. Div.* 1, 25. Ex quo ita illud somnium esse interpretatum, ut, etc.: unde apparet v. *interpretari* non solum part. perf. apud bonos scriptores passive ursurpari. *Ramsh.* hujus loci mentionem non facit. *Ruddim.* et *Zumpt. Gr. L.* §. 207. p. 198. ne vocabulum hoc quidem in iis deponentium exemplis commemorant, quae passive posita exhibent.] *Ammian.* 24, 6. Flumen Naarmalcha, quod amnis regum interpretatur. (nam Hebr. נָהָר *naàr* est amnis, et מֶלֶךְ *mélech* rex.) *Julian. Dig.* 28, 5, 37. Haec verba sic interpretanda sunt, ut, etc. *Macer Dig.* 49, 1, 4. An jure interpretatum sit. Adde *Paul. ib.* 50, 17, 12. et *August. in Psalm.* 126. *n.* 3.

INTERPRĬMO, is, essi, essum, a. 3. διαπιέζω, comprimo, vel premendo collido, re aliqua compressa spiritum intercludo. *Pl. Rud.* 3, 2, 46. Qui sacerdoti scelestus fauces interpresserit. ¶ Pro occultare. *Minuc. Fel. Octav.* 10. Quod colunt, et interprimunt.

[INTERPROMINĬUS pagus Marrucinorum, a Corfinio XII. mill. pass. dissitus, ubi nunc est urbs *S. Valentino*, in via Valeria Claudia. *Inscr.* ap. *Romanelli, Topogr. Napol. T.* 3. p. 117. . . . Sulmonii Primus, et Fortunatus ponderarium pagi Interprominii vi terraemotus dilapsum a solo restituerunt. In *Itinerar. Antonini* legitur *Interpromium*, in altero *ejusd. Interbromium;* in *Tab.* vero *Peut.* est *Inter primum*, ubique mendose. *F.*]

INTERPUNCTĬO, onis, f. διαστολὴ, actus interpungendi, distinctio. *Cic. Mur.* 11. Res enim sunt parvae prope in singulis litteris, atque interpunctionibus verborum occupatae.

INTERPUNCTUM, i, n. idem ac interpunctio. *Cic. Or.* 3, 46. *f.* Clausulas et interpuncta verborum animae interclusio et angustiae spiritus attulerunt.

INTERPUNCTUS, a, um, part. ab *interpungo:* διεσταλμένος, distinctus. *Cic. Or.* 2, 80. Sed et festivitatem habet narratio distincta personis, et interpuncta sermonibus. *Id. Or.* 16. Flumen aliis verborum, volubilitasque cordi est: distincta alios, et interpuncta intervalla, morae, respirationesque delectant.

INTERPUNGO, is, a. 3. punctis distinguo, διαστέλλω, διαστίζω. *Sen. ep.* 40. *med.* Nos etiam cum scribimus, interpungere consuevimus. ¶ De ratione interpungendi agunt *Diomed.* 2, 432., *Lips. epist. cent. miscell.* 3. *n.* 39., *Manut.* et *Cellar.* in *Orth.* et *Emman. Alvar.* 3, 18.

INTERPURGO, as, avi, atum, a. 1. idem fere quod purgo. *Plin.* 18, 26, 65. *n.* 3. Herbas malas radicitus erui, ficus interpurgari, *h. e.* interputari.

INTERPŬTO, as, a. 1. idem quod puto, per intervalla amputo. *Cato R. R.* 50. Ficos interputare. *Varr. R. R.* 1, 30. oleam. *Colum. arbor.* 30. rosas.

INTERQUĔROR, eris, estus sum, dep. 3. in media aliqua re queror. *Liv.* 33, 35. *f.* Aetolorum principes interquesti sunt, quod, etc. [*Sunt qui legere malint *leniter questi sunt.* V. *intpp.*]

INTERQUĬESCO, escis, evi, etum, n. 3. inter aliquid agendum quiesco. *Cic. Brut.* 23. Cum haec dixissem, et paululum interquievissem. *Cato R. R.* 159. Adde vini Coi cyathum unum, bibe, interquiesce: deinde iterum eodem modo, deinde tertium. *Plin. ep.* 8, 21. Julio mense, quo maxime lites interquiescunt, *h. e.* cessant. *Sen. ep.* 78. Dolor interquiescit.

INTERRĀDO, is, asi, asum, a. 3, διαξέω, per intervalla rado, ita ut aliquid politum, aliquid vero sit perforatum. *Plin.* 33, 11, 49. Vasa *(argentea)* repositoriis imponimus, et ad sustinenda opsonia interradimus latera; et interest, quam plurimum lima perdiderit. ¶ Item stolones arborum hac illac interputo. *Id.* 15, 1, 2. Oleae tondentur, cum et vites, atque etiam interradi gaudent. Sic *Colum.* 11, 2. Oleae putantur, et emuscantur. ¶ Item intervello. *Colum. arbor.* 19. Arbores si spisse posueris, fructuosae non erunt, nisi eas interraseris. *Id.* 5, 10. eadem verba repetens habet *intervulseris.*

INTERRĀSĬLIS, e, adj. rasus, limatus per intervalla. *Plin.* 12, 19, 42. Coronas cinnamo interrasili auro primus omnium in templis Capitolii, atque Pacis dicavit Vespasianus Aug. [*Hieron.* in *Ezech.* 12, 41, 16. Fenestrae quoque erant factae in modum retis, instar cancellorum, ut non speculari lapide, nec vitro, sed lignis interrasilibus et vermiculatis clauderentur. *Venant. carm.* 1, 13, 15. Hic sculptae camerae decus interrasile pendet. *Vulg. Interpr. Exod.* 25, 25. et 37, 12. Corona aurea interrasilis; et *Reg.* 3, 7, 28. Opus basium interrasile erat. *Anastas.* vero *bibliothec.* in *Vit. pontif. Leonis III.* Hic idem praesul fecit crucem anaglypham interrasilem ex argento purissimo. *F.*]

[INTERRĀSOR, oris, m. artifex operum interrasilium. *Gloss. Philox.* Interrasor, διακρινητής. *F.*]

INTERRĀSUS, a, um, part. ab *interrado*, idem ac interrasilis. *Plin.* 35, 1, 1. Interraso marmore, vermiculatisque ad effigies rerum et animalium crustis. [*Paul. Nol. carm.* 24, 254. *(de virgis a Jacobo per intervalla decorticatis*, ex *Genes.* 30, 37.) Ut de interrasa variatis cortice virgis Insignita gregis sancti fetura probetur. *Lact.* ad illud *Stat. Th.* 7, 658. et fibula rasilis auro; haec habet. Ad luxuriam retulit pulcritudinem fibulae; erat enim foraminibus multis exornata, quas vulgo interrasas appellant. *F.*]

INTERREGNUM, i, n. μεσοβασιλεία, regni intervallum, tempus illud, quo regnum rege vacat: ab *inter*, et *rex*, quia inter regem defunctum, et regem eligendum interpositum est. Ejus originem *Liv.* 1, 17. tradit. *Id. ib.* Id ab re, quod nunc quoque tenet nomen, interregnum appellatum. ¶ Translate dicebatur, cum consulum loco, quod abessent reipubl. causa, aut vitio creati fuissent, si dictatorem dici non placeret, interrex creabatur, per quem consularia comitia haberentur. *Cic. Att.* 9, 9. Nam permagni ejus interest, rem ad interregnum non venire; et *ib.* 7, 9. Rem adduci ad interregnum. ¶ *Interregnum inire*, est interregis potestatem capere. *Liv.* 3, 8. Tertio die, quam interregnum inierat, consules creat.

INTERREX, ēgis, m. μεσοβασιλεὺς, qui regis mortui munere fungitur, donec novus creatus sit. Apud Romanos primnm interrex creatus fuit post mortem Romuli. Hinc mos exstitit, ut quando rex mortuus esset, interrex constitueretur. Creatus est a patribus, et ex patribus. Patres enim illi, ex quibus senatus a Romulo constitutus est, Romulo mortuo, decem factis decuriis eorum senatorum, qui prima electione ex Albanis electi fuerant, (nam *Livius* 1, 8. quidem centum senatores a Romulo creatos esse scripsit: sed *Dionysius l.* 2.

ducentos duabus electionibus, prima ex Albanis, altera ex Sabinis) singulos ex singulis legerunt, qui summae rerum praeessent, et ex his unum decreverunt, qui esset cum fascibus et reliquis regiae potestatis insignibus. Primi illius interregni imperium quinque dierum spatio finiebatur. Nam singulos imperare oportebat eo ordine, quo sors unicuique obtigisset. Transacto quinquaginta dierum spatio, quo illi decem primi regnarant, rursus decem decuriis factis ex secundae electionis senatoribus, qui ex Sabinis erant, decem alii creati eum magistratum suscepere. Atque ita imperium per omnes in orbem ibat. Regni intervallum annuum fuit, rege deniqûe constituto Numa Pompilio. Vide *Dionys. l.* 2., *Liv.* 1, 17. ℙ Etiam reipubl. tempore interrex creari solitus fuit. Cum enim consules abessent reipubl. causa, aut vitio creati fuissent, si dictatorem comitiorum causa dici non placeret, res deducebatur ad interregem, et per eum consularia comitia habebantur. Ejus imperium similiter quinque dierum erat, ut tradit *Asconius* in *Milonian.* 5. ℙ Interregem patricium esse, et a patricio prodi necesse erat. *Cic. Dom.* 14. *Id. Agr.* 3, 2. L. Flaccus interrex legem de Sulla tulit, ut omnia quaecumque ille fecisset, rata essent. *Cic. Dom. l. c.* Interregem prodere. ℙ Moris non fuit, ut qui primus interrex proditus esset, ab eo consularia comitia haberentur, sed a secundo, aut tertio, etc. *Ascon. l. c.*

INTERRĪTĒ, adv. intrepide. *Capell.* 1, 7. Dum sola (*Virtus*) cunctos interrite transmearet.

INTERRĪTUS, a, um, adj. ἀδεής, non territus, imperterritus, intrepidus. *Virg. A.* 11, 737. spectatque interrita pugnas. *Quint.* 1, 3. Haec vultu interrito, nulla tardati verecundia, proferunt. *Ov. Met.* 5, 506. nec adhuc interrita vultu. *Tac. A.* 1, 64. Secundarum, ambiguarumque rerum sciens: eoque interritus. *Vell.* 2, 70. Cervicem interritus praebuit. *Gell.* 19, 1. Scire cupiens, quo statu animi, et an interritus intrepidusque esset. *Quint.* 5, 7. Plus deprehensi nocent, quam firmi et interriti profuissent. *Sen. ep.* 41. Homo interritus periculis, intactus cupiditatibus. ℙ Cum genitivo *Ov. Met.* 10, 616. et mens interrita leti.

INTERRĪVĀTĬO, onis, f. derivatio aquarum inter duo loca. *Capell.* 6, 213. Quas angustias Hellespontum dicunt: verum haec angustiora quadam interrivatione per octoginta sex millia distenduntur.

INTERRĪVĀTUS, a, um, adj. inter duo loca derivatus. *Capell.* 6, 191. Quae tamen immenso, quo cingitur illa profundo, Interrivata marmore tellus erat.

[INTERRŎGĀMENTUM, i, n. idem ac interrogatio. *Gloss. Philox.* Interrogamentum, πεῦσις. *F.*]

INTERRŎGĀTĬO, onis, f. ἐρώτησις, πεῦσις, actus interrogandi, percontatio. *Quint.* 8, 5. Sententia per interrogationem; et 5, 7. Contra testes duplici acie confligitur, actionum, et interrogationum; et *ib. med.* Interrogationi instare; et 6, 3. *med.* Instare interrogatione. ℙ Item quaestio, inquisitio. *Mart. Dig.* 48, 3, 6. Cum apprehenderint latrones, interrogent eos de sociis et receptoribus, et interrogationes litteris inclusas atque obsignatas ad cognitionem magistratus mittant. *Tac. A.* 6, 47. Interrogatio testium. [*Est actoris, cum testem, sive suum, sive adversarii interrogat: cujusmodi est oratio in Vatinium. V. *Argum. Or. in Vat.* ad *Fam.* 1, 9. Tota vero interrogatio mea nihil habuit, nisi reprehensionem tribunatus ejus. — Ex interrogatione hac Vatinii intelligitur, etiam objecta esse testibus interrogando, quibus fides eorum infirmari posset. Cf. de h. genere *Casaub.* ad *Suet. Aug.* 33. et *Grut.* ad *Tac.* locum modo laud. *Ernest.* in *cl. Cic.* s. h. v.] ℙ Apud rhetoras est figura sententiarum, cum non simpliciter sciscitandi gratia quidpiam interrogamus, sed instandi et urgendi. *Quint.* 9, 2. et 3. [*V. *Ernest. Lex. technol. Lat. rhet.* p. 223.] ℙ Quia veteres dialectici saepe per interrogationem, et responsionem argumenta disponebant: rogabant enim aliquid, quo admisso conficeretur id, quod argumentatione probare conabantur: (qua de re *Gell.* 16, 2.) hinc aliquando *interrogatio* argumentum significat, licet interrogando non efferatur. *Cic. Fat.* 12. *extr.* Si fatum tibi est ex hoc morbo non convalescere, sive tu medicum adhibueris, sive non, non convalesces. Medicum ergo adhibere nihil attinet. Recte genus hoc interrogationis ignavum ac iners nominatum est. *Sen. ep.* 87. *med.* Volo paucissimas interrogationes nostrorum tibi reddere: Quod bonum est, bonos facit: fortuita bonum non faciunt: ergo non sunt bona. Adde *ib. f.* et *ep.* 82, 83. et 85. et *Q. N.* 2, 37. V. INTERROGO. ℙ Pro stipulatione, quia et haec per interrogationem fit. *Sen. Ben.* 3, 15. Ille per tabulas plurium nomina, interpositis parariis, facit: ille non est interrogatione contentus, nisi reum (al. minus recte *rem*) manu sua tenuit. V. STIPULATIO.

INTERRŎGĀTĪVĒ, adv. ἐρωτηματικῶς. *Ascon. in Verr.* 2, 1, 56. Hucusque interrogative pronunciandum est: et contra responsive, *omnes rejecti sunt.* Adde 42. *et *Tert. adv. Marc.* 4, 41. *extr. B. A.*

INTERRŎGĀTĬUNCŬLA, ae, f. ἐρωτημάτιον, brevis interrogatio: item breve argumentum, ut in INTERROGATIO dictum est. *Cic. prooem. Par.* Minutis interrogatiunculis, et quasi punctis, quod proposuit, efficit. *Sen. ep.* 82. *f.* Verba mihi captiosa componis, et interrogatiunculas nectis. *Adde *Cic. de Fin.* 4, 3. *extr.* *Martian. Capell.* 4. *in.* p. 95. ed. *Grot. B. A.*

INTERRŎGĀTĪVUS, a, um, adj. πευστικὸς, interrogationem continens. *Prisc.* 17, 1059. Adverbia quo, ubi, unde, qua, et quando possunt et interrogativa, et relativa, et infinita esse. *Diomed.* 2, 432. Interrogativa particula.

INTERRŎGĀTOR, oris, m. ἐπερωτητής, qui interrogat. *Ulp. Dig.* 11, 1, 11. *med.* An obscure respondeat, ut incertum dimittat interrogatorem.

INTERRŎGĀTŌRĬUS, a, um, adj. ἐρωτηματικός, ad interrogandum pertinens, interrogativus. *Callistrat. Dig.* 11, 1, 1. Interrogatoriae actiones. *Tert. adv. Marc.* 2, 25. Interrogatorio sono legendum est.

INTERRŎGĀTUS, a, um, part. ab *interrogo:* ἐρωτηθείς. *Cic. Or.* 2, 54. A Philippo interrogatus, quid latraret? furem se videre respondit. *Id. Or.* 40. Ut interrogando urgeat, ut rursus, quasi ad interrogata, sibi ipse respondeat. *Paul. Dig.* 45, 1, 83. §. 2. et *Cajus ib.* 141. §. 3. Respondere ad interrogatum. *Suet. Tib.* 71. Miles interrogatus testimonium. *Vell.* 2, 35. Paene inter ultimos interrogatus sententiam. Sic *Tac. H.* 2, 53. Interrogatus causam digressus; et 72. Interrogatus quisnam mortalium esset. *Id. A.* 12, 22. Interrogatum Apollinis simulacrum super nuptiis imperatoris. *Suet. Caes.* 74. *extr.* Interrogatus, cur, etc.; et *Aug.* 54. Interrogatus, an, etc. ℙ Item accusatus. *Sall. Cat.* 18. Legibus ambitus interrogati, poenas dederant. Adde 32. et *Vell.* 2, 13. et V. v. seq.

INTERRŎGO, as, avi, atum, a. 1. ἐρωτάω, percontor, sciscitor, quaero, rogo. *Pl. Merc.* 1, 2, 70. Hoc quod te interrogo, responde. *Cic. Part.* 1. Ut tu me Graece soles ordine interrogare, sic ego te vicissim eisdem de rebus Latine interrogem. *Id. Q. Fr.* 2, 3. Interrogabat suos, quis esset, etc. *Id. Cat.* 1, 5. *extr.* Interrogas me, num, etc. *Nep. Iphicr. f.* Cum interrogaretur, utrum, etc. *Caes. B. C.* 3, 71. *extr.* Magna verborum contumelia (eos) interrogans, solerentne, etc. *Pl. Curc.* 2, 3, 61. Me interrogat, ecquem trapezitam noverim? *Id. Poen.* 3, 4, 20. Censetis, hominem interrogem, meus servus si ad eum venerit, necne? *Suet. Vesp.* 23. Interrogavit, quanti calceasset; et *Ner.* 49. Interrogavit, quale id genus poenae esset; et *Caes.* 21. et *Liv.* 45, 25. Interrogare sententias, *h. e.* petere a senatoribus, ut in senatu, quid sentiant, expromant. Quo sensu absolute, *Plin. Pan.* 76. Quis antea loqui, quis hiscere audebat, praeter miseros illos, qui primi interrogabantur? *Id. ep.* 1, 5. *med.* Interrogare testes in reos. *Id. Pan.* 41. Interrogandus videris, satisne, etc. [*Quint. Inst.* 9, 2, 6. Quid enim tam commune, quam interrogare, vel percontari? Nam utroque utimur indifferenter, quamquam alterum noscendi, alterum arguendi gratia videtur adhiberi: ubi *Spalding.*, cum *interrogare* ad arguendum, ad noscendum *percontari* plerumque referatur, remoto usu, tantummodo ratione etymi habita, non dubitat, quin *interrogare* potius sit noscendi, *percontari* vero arguendi ejus, qui curiosius excutatur, cum videatur celare velle, quae noverit. ℙ *Cic. Fl.* 10. *Bene testem interrogavit:* — Moris erat, cum testis ab aliquo in judicio producebatur, ut et ipse, qui eum produceret, de iis rebus, quas vellet testimonio ejus confirmari, eum interrogaret, et patronus ejus, contra quem producebatur, si forte responsiones elicere posset ejusmodi, quibus se impediret ipse, quibusque testimonium ejus convinci posset, falsitatis: in quo imprimis ingenium et artificium patroni cernebatur. Atque hoc est *bene interrogare.* V. INTERROGATIO. *Ernest.* in *cl. Cic.*] ℙ Pro accusare, inquirere in aliquem. *Liv.* 38, 50. Neminem civem tantum eminere debere, ut legibus interrogari non possit. *Cic. Dom.* 29. Quis me unquam ulla lege interrogavit? quis postulavit? quis diem dixit? *Tac. A.* 13, 14. Pepigerat Pallas, ne cujus facti in praeteritum interrogaretur; et *ib.* 14, 46. Damnatus Priscus repetundarum, Bithynis interrogantibus. ℙ Pro argumentari. (V. INTERROGATIO.) *Sen. ep.* 87. *f.* Posidonius sic interrogandum ait: Quae neque magnitudinem animo dant, nec securitatem, non sunt bona: divitiae nihil horum faciunt: ergo non sunt bona. ℙ *Interrogandi casus*, est genitivus. *Nigid.* ap. *Gell.* 13, 25. et ipse *Gell.* 20, 6.

INTERRUMPO, is, upi, uptum, a. 3. διαῤῥήγνυμι, in medio rumpo, divido, abrumpo. *Cic. N. D.* 2, 45. Contingere idem terrae necesse est, ut omnibus ejus partibus in medium vergentibus, nihil interrumpat, quo labefactari possit. *Caes. B. C.* 1, 48. et *Liv.* 2, 10. Pontes ambos, quos Fabius fecerat, uno die interrupit. [*Id.* 44, 41. Aciem hostium interrupit.] ℙ Item interpellare, dirimere. *Caes. B. C.* 3, 19. Quorum mediam or[...] tionem interrumpunt undique subito tela immiss[...] *Cic. Att.* 4, 2. Occupatio nulla esse potest tant[...] ut interrumpat iter amoris nostri, et officii m[...] *Colum.* 11, 2. *med.* et *Tac. H.* 2, 27. Ordinem c[...] ptum interrumpere. [*Liv.* 41, 50. Interrumpi t[...] norem rerum; et 9, 34. Connubia patrum et pl[...] bis interrupit.] *Plin.* 28, 4, 14. somnos. *Pl. Tr[...]* 5, 2, 25. sermonem. *Ov. Met.* 11, 420. Singult[...] que pias interrumpente querelas. *Cajus Dig.* 4[...] 3, 5. Interrumpitur possessio, cum quis de posse[...] sione dejicitur. *Curt.* 5, 1. Interrumpendae su[...] res Asiae. ℙ Tmesis est in illo *Lucret.* 5, 28[...] et radios inter quasi rumpere lucis.

INTERRUPTĒ, adv. incise, divise. *Cic. Or.* 80. *extr.* Si verbis usitatis, si ordine temporu[...] conservato, si non interrupte narrabitur.

INTERRUPTĬO, onis, f. actus interrumpen[...] *Paul. Dig.* 41, 3, 2. Usurpatio est usucapion[...] interruptio. ℙ Est hoc nomine figura rhetoric[...] *Quint.* 9, 2. *med.* Ἀποσιώπησις, quam idem Cice[...] reticentiam, Celsus obticentiam, nonnulli inter[...] ptionem appellant.

[INTERRUPTOR, oris, m. qui interrump[...] *Gloss. Philox.* Interruptor, διαφθορεύς. *F.*]

INTERRUPTUS, a, um, part. ab *interrump[...]* abruptus, diremptus. *Sisenn.* ap. *Non.* 4, 157. ([...] hors una, qua murus erat interruptus, evas[...] *Caes. B. G.* 7, 34. et *Tac. H.* 3, 70. Interrupti [...] minum pontes. *Id. A.* 3, 31. Itinera interrupta [...] impervia. *Id. ib.* 16, 15. Venae quamquam int[...] ruptae parum sanguinis effundebant. *Cic. Som[...] Scip.* 6. Hos qui incolunt terram, interruptos [...] esse, ut nihil inter ipsos ab aliis ad alios mana[...] possit, i. e. dissiti. *Virg. A.* 9, 239. Interru[...] ignes, *h. e.* rari, nec totis castris continuati. *Pl[...]* 6, 14, 17. Interruptis angusto transitu jugis. [*L[...]* 40, 40. Turbatae legiones sunt, prope interru[...] acies.] ℙ Tmesis est in illo *Lucr.* 5, 300. [...] loca lux inter quasi rupta relinquit. ℙ Item [...] termissus. *Cic. Fam.* 5, 8. Multa varietate tem[...] rum interruptum officium, cumulate reddidi; et [...] 15, 14. Amicitia, quae longis intervallis tem[...] rum interruptam consuetudinem habuit. *Id. L[...]* 1, 3. Neque tam facile interrupta contexo, qu[...] absolvo instituta. *Id. Coel.* 24. Interruptis at[...] morientibus vocibus significabat, quanta imp[...] deret procella urbi. *Virg. A.* 4, 88. Pendent o[...] ra interrupta. *Quint.* 11, 2. *f.* Interruptus act[...] nis impetus; et 9, 2. *med.* Interrupta silentio [...] ctio. *Tac. H.* 2, 41. Interruptus sermo; et *A.* [...] 25. Interruptus tumultus, *h. e.* tantisper sedatu[...]

INTERSCALMĬUM, ii, n. μεσοσκάλμιον, spati[...] illud in navi, quod est inter duos scalmos. [...] *truv.* 1, 2.

[INTERSCALPTUS, a, um, adj. in medio sc[...] ptus. *Jul. Valer. res gest. Alex. M.* (ed. *A. Ma[...]* 3, 58. Quod una de gemma scalptum templu[...] indidemque columnas cerneret interscalptas. *F.*]

INTERSCĂPĬLĬUM, ii, n. μετάφρενον, spati[...] illud in dorso, quod inter scapulas est. *App[...] Flor. n.* 14. Cum interscapilium Crates retexiss[...] quod erat aucto gibbere. Optimae edition. utro[...] que habent *interscapulum*, et *interscapulo*, ut [...] ap. *Coel. Aurel. Tard.* 1, 4. Cucurbitulae ap[...] nendae stomacho atque thoraci, et interscapu[...] atque praecordiis. Adde *Gloss. Philox.*; at in *N[...] Tir.* p. 128. legitur *interscapulium.* [*Ul ima [...] jecit *F.*]

[INTERSCĂTENS, entis, adj. in medio scate[...] V. INTERLOQUOR. *F.*]

INTERSCINDO, is, ĭdi, issum, a. 3. διακόπ[...] medium discindo, sive abrumpo, divido. *Cic. L[...]* 2, 4. A tergoque pontem interscindi juberet. *C[...] B. G.* 7, 24. *extr.* Alii turres reducerent, ag[...] remque interscinderent. *Hirt. B. G.* 8, 43. Op[...] flamma comprehensa partim restinguunt, part[...] interscindunt. *Liv.* 28, 7. Chalcis arcto intersc[...] ditur freto, *h. e.* separatur, dirimitur. *Tac.* [...] 15, 35. Brachiorum venas Torquatus intersci[...] *Sen. Q. N.* 3, 11. Saepe ruina interscindit aqu[...] *h. e.* fontium iter interrumpit. ℙ Translate. *G[...]* 12, 1. *f.* Vinculum illud animi atque amoris, q[...] parentes cum filiis natura consociat, interscindu[...] *Sen. ep.* 72. *med.* Imperfectis adhuc interscindi[...] laetitia: sapienti vero contexitur gaudium: nu[...] rumpitur causa.

INTERSCRĪBO, is, ipsi, iptum, a. 3. παρεγγρά[...] in medio scribo, inter versus scribo, interpo[...] intersero. *Plin. ep.* 7, 9. Multa retinere, pl[...] transire, alia interscribere, alia rescribere. [...] Translate. *Solin.* 33. *med.* de phoenice: In ca[...] roseis pennis caeruleus interscribitur nitor, *h.* [...] intermiscetur. *Id.* 5. *f.* de achate lapide: Qui[...] interscribentes eum venae naturalibus sic not[...] formis, ut varias praeferat rerum imagines, *h.* [...] intercurrentes et distinguentes.

INTERSĔCĪVUS, a, um, adj. intersectus, di[...] sus: ab *interseco.* In agris *intersecivi termini* su[...] qui interciduntur montibus, vel alio soli gene[...] quod culturam non patitur. *Front. de colon.* p. 1[...] 119. et 123. *Goes.* Al. leg. *intercisivus*, quod [...] ab *intercido*, eodem sensu.

INTERSĔCO, as, ecui, ectum, a. 1. διατέμνω, r medium seco, in partes seco. *Auct. ad Her.* 14. Ut ipsa pronunciatione res ipsas, quas de-onstravimus, inserere, aut intersecare videamur animis auditorum, [*i. e. per partes inculcare.] ii aliter leg. *Ammian.* 29. *f.* Tiberis media in-rsecans moenia.

INTERSECTĬO, onis, f. actus intersecandi, δια-μή. *Vitr.* 3, 3. *med.* Intersectio, quae Graece τοχή dicitur, sic est dividenda, etc., *h. e.* spa-um inter denticulos, qui sunt supra zophorum.

INTERSĒMĬNĀTUS, a, um, adj. in medio, vel r intervalla seminatus. *Appul. Apol.* Remedia ne sunt plurima in omnibus rebus naturae mu-re interspersa atque interseminata.

INTERSĔPĬO, is, epsi, eptum, a. 4. [*Primum gnificat sepibus quibusdam, munimentis interpo-tis aliquid munire, ne quis adire vel egredi pos-t. Ex locis quos Noster laudaverat huc perti-nt:] *Cic. Tusc.* 1, 20. Foramina illa, quae pa-nt ad animum a corpore, terrenis concretisque rporibus sunt intersepta quodammodo; et *Liv.* , 40. Nunc proeliis lacessendo, nunc operibus tersepiendo quaedam, ne exitus ad fugam esset. Cf. 24, 23. it. 31, 46. V. *Drak.* ad 6, 3. Adde , 7. Intersepientibus cuniculum — nunc ciliciis raetentis etc. ℙ Tum intercludere aliquid ab ali-o.] *Liv.* 25, 11. Vallo urbem ab arce inter-pire statuit. ℙ [*Hinc in universum impedire, ferre, Gr. διείργω.] *Liv.* 1, 27. *med.* Id factum agnae parti peditum Romanorum conspectum ab-ntis exercitus intersepsit.

INTERSEPTUS, a, um, part. ab *intersepio*: in-rclusus. *Cic. Balb.* 18. Ne interseptum sit his r perpetuo ad hoc amplissimum praemium civi-tis. [*Cf. *Liv.* 6, 9. Adde 42, 63. Incendio tersepti ab hostibus.] *Tac. H.* 3, 53. Intersepta ermanorum auxilia; et 21. Legio densis arbustis tersepta. ℙ [*Interseptum, i*, n. absolute idem t ac diaphragma. *Gloss. Philox.* Interseptum, ιάφραγμα. *F.*]

INTERSĔRO, is, evi, itum, a. 3. παρεμφυτεύω, ter aliqua sero. *Colum.* 3, 9. *med.* Quemnam itur existimas vitium numerum interseri posse iorum jugerum malleolis? et 16. Malleolus ordi-riis vitibus interserendus est. *Pall.* 1, 41. Ser-lae manubriatae, quibus facile est, quod per ser-m fieri non potest, resecando trunco arboris, aut tis interseri. ℙ Translate est interponere, inter-iscere, interjicere. *Nep. Milt.* 4. Causam inter-rens, se hostem esse Atheniensibus. *Ov. Met.* , 559. mediis interserit oscula verbis. *Pall.* 9, 11. se vallis interserat. *Stat. Th.* 6, 781. et mani-s necopinum interserit ictum, *h. e.* inter manus tum caventes plagam infligit.

*INTERSIGNĬUM, i, n. locus inter duo signa. *Salm.* in *Plin. Exerc.* p. 460. *ed. sec. B. A.*

INTERSISTO, is, stiti, statum, n. 3. διΐσταμαι, medio immoror. Translate. *Quint.* 8, 3. In-rsistere nos indecentissime cogit, *h. e.* in medio rmone consistere; et 9, 4. *med.* Vocalium con rsu hiat, et intersistit, et quasi laborat oratio. Passive impersonaliter. *Id. ib.* Longae syllabae iquid etiam medii temporis inter vocales, quasi tersistatur, assumunt; et *med.* Ubi cursus ora-nis exigitur, et clausulis non intersistitur. [*V. rnest. Lex. techn. Lat. rhet.* p. 224.]

INTERSĬTUS, a, um, part. ab *intersero*: inter iqua satus. *Colum.* 8, 15. *med.* Eaque conte-ntur intersitis buxeis, aut myrteis fructibus. *ucr.* 5, 1376. pomis intersita dulcibus. ℙ Trans-te, interpositus. *Plin.* 9, 15, 17. Nullis ossi-s spinisve intersitis, carne praedulci. *Plin. alter* . 3, 19. Habet multum jucunditatis soli coelique utatio, ipsaque illa peregrinatio intersita. *Gell.* , 22. *med.* Quatuor venti intersiti inter primores os. *C. Aelius Gallus* ap. *eund.* 16, 5. Janua rocul via est, area vacanti intersita.

INTERSŎNO, as, n. 1. in medio sono. *Stat. h.* 5, 344. mediis intersonat Orpheus Remigiis.

INTERSPERSUS, a, um, adj. sparsus per inter-lla. *Appul. Met.* 5. Interspersus rara canitie.

. INTERSEMINATUS.

INTERSPĪRĀTĬO, onis, f. διαπνοή. *Cic. Or.* 3, . Interspirationis enim, non defatigationis no-rae, neque liberariorum notis, sed verborum et ntentiarum modo interpunctas clausulas in ora-nibus esse voluerunt. *Plin.* 23, 1, 18. Mustum ptim, et sine interspiratione potum.

INTERSPIRO, as, avi, atum, n. 1. διαπνέω, de edio, seu per medium spiro. *Cato R. R.* 112. perculum imponito, relinquito, qua interspiret.

INTERSTERNO. V. INTERSTRATUS.

INTERSTES, itis, adj. interjectus, interpositus, edius: ab *inter*, et *sto*. *Tert. adv. Marc.* 4, 33. *f.* esierunt vetera, et coeperunt nova, interstite anne.

INTERSTINCTĬO, onis, f. distinctio, divisio. *rnob.* 6, 191. Sidereos evomunt variata interstin-ione fulgores. Alii leg. *interstitione.*

INTERSTINCTUS, a, um, part. ab *interstinguo*, stinctus, divisus, διάστικτος. *Stat. Silv.* 3, 5, 90. atia interstincta columnis. *Tac. A.* 4, 57. Ul-cerosa facies, ac plerumque medicaminibus inter-stincta. *Plin.* 37, 10, 54. Candor interstinctus co-loribus; et 36, 8, 36. *n.* 2. Lapis interstinctus au-reis guttis. Est qui *intertinctus* hoc loco malit. Quidam etiam *intercinctus.*

INTERSTINGUO, is, inxi, inctum, a. 3. est pe-nitus exstinguere. Nam propositio *inter* hic vim habet φθαρτικήν, idest corruptivam, ut *interficio, interimo.* [*Tenet primariam praepos. *inter* signi-ficationem suam, et *interstinguere* proprie, est in-ter aliqua, in medio aliquo fundere, infundere; unde factum, ut signandi, distinguendi, etiam divi-dendi notionem acciperet, scil. notis quasi tingen-do, infundendo factis. Exempla v. in INTER-STINCTUS. ℙ Hinc infundendo delere, quae prae-gnans est in simpl. v. *stinguo* significatio.] *Lucr.* 5, 760. Quae faciunt ignes interstingui atque pe-rire. *Appul. Met.* 4. Jamque protinus oblisis fau-cibus interstinguere eam debuisset.

INTERSTĬTĬO, onis, f. μεταπαυσωλή, interval-lum, cessatio, vacatio: ab *inter*, et *sto*. *Gell.* 20, 1. *med.* Velut quoddam justitium, idest juris in-ter reos quasi interstitionem quandam et cessatio-nem. *Id. praef.* Quando animus eorum, intersti-tione aliqua negotiorum data, laxari indulgerique potuisset! ℙ Item discrimen, dissimilitudo. *Arnob.* 6, 198. Interstitio fieri quae poterit singulorum, cum qui Juppiter fuerat, idem possit existimari Mars esse?

INTERSTĬTĬUM, ii, n. διάστημα, διαχώρημα, τὸ μεταξὺ, distantia, spatium, intervallum, quod in-ter aliqua interjectum est: ab *inter*, et *sto*. *Macr. Somn. Scip.* 1, 6. Ex quatuor elementis, et tri-bus eorum interstitiis absolutionem corporum con-stare. ℙ Dicitur etiam de spatio seu intervallo temporis. *Tac. A.* 5, 4. Dandum interstitium poe-nitentiae. Al. aliter leg. *Capell.* 6, 195. Quan-tum interstitii dies habet, cum coeli culmine sol elatus illustrat, tantum spatii longior nox, cum sol in brumam decidens repraesentat. *Id. ib. paulo ante.* Aequinoctialis temporis interstitia.

INTERSTO, as, intersteti, n. 1. διΐστημι, inter aliquid sto, seu intercedo. *Ammian.* 22, 11. Cum tempus interstetisset exiguum. *Avien. Perieg.* 849. de Tauro monte: Interstatque jugo mediam, *scil.* Asiam: hic accusativus regitur a praepos. *inter*, quae inest in ipso verbo.

INTERSTRĀTUS, a, um, part. ab inusit. *inter-sterno*, inter aliqua stratus. *Plin.* 29, 2, 9. Assu-lis taedae subjectis, et subinde interstratis. *Just.* 1, 2. Murum urbi cocto latere circumdedit, are-nae vice bitumine interstrato.

INTERSTRĔPO, is, n. 3. διαψοφέω, est strepi-tum inter alios, vel inter rem aliquam emittere. *Virg. Ecl.* 9, 36. argutos interstrepere anser olo-res. Potest etiam divisim legi. Non sic tamen ap. *Claud. in Rufin.* 2, 303. mediis Nereus interstre-pat undis.

INTERSTRINGO, is, xi, ictum, a. 3. διασφίγ-γω, idem quod stringo, comprimo, interprimo. *Pl. Aul.* 4, 4, 31. Ibo intro, atque illi tuo so-cienno jam interstringam gulam.

INTERSTRŬO, is, xi, ctum, a. 3. διαδομέω, συνάπτω, simul inter se struo. *Sil.* 10, 149. Te-lesinus, ad ossa Illiso saxo, qua spina interstruit artus, Occumbit, *idest* ubi spina, quae est in me-dio dorso, artus connectit. *Tert. adv. Marc.* 4, 39. *med.* Nullam hic poteris interstruere distinctio-nem, *h. e.* interponere.

INTERSUM, es, fui, n. anom. διαγίγνομαι, μέτ-ειμι, inter aliqua sum, intercedo, medius sum. *Cic. Cat.* 3, 2. Ut Tiberis inter eos, et pons in-teresset. *Liv.* 22, 4. Via tantum interest peran-gusta. *Mela* 3, 5. *extr.* Emensosque quae inter-erant, tandem in Germaniae litora exiisse. *Plin.* 6, 30, 35. Fertilissima regio, quae interest, auri. ℙ Refertur ad tempus. *Cic. Sen.* 17. Cujus inter primum et sextum consulatum sex et quadraginta anni interfuerunt. ℙ Est etiam distare. *Cato R. R.* 4. Clathros interesse oportet pede. ℙ Item dif-ferre, discrepare, διαφέρειν. *Cic. Acad.* 4, 17. *f.* Ut inter eos, ne minimum quidem intersit; et *mox.* Nihil differat, nihil intersit; et *Off.* 1, 4. Inter hominem et belluam hoc maxime interest, quod, etc. *Id. Div. Verr.* 11. Vide, quantum interfutu-rum sit inter meam atque tuam accusationem; et *Acad.* 4, 15. In his rebus nihil omnino interest. *Pl. Bacch.* 3, 3, 57. Triduum non interest aeta-tis, uter major siet; et *Ter. Ad.* 1, 1, 51. Hoc pater ac dominus interest: τούτῳ πατὴρ καὶ δεσπό-της διαφέρει. *Liv.* 26, 11. *extr.* Tantum id inter-est, veneritne eo itinere ad urbem, an ab urbe in Campaniam redierit. *Cic. Acad.* 4, 13. Quae visa sunt ejusmodi, ut in iis nihil intersit. ℙ Cum ab-lativo, et *a* vel *ab* praepositione. *Id. ib.* 9. Qui illa visa, e quibus omnia decreta sunt nata, ne-gant quidquam a falsis interesse; et 26. Nullum esse visum verum, a sensu profectum, cui non ap-positum sit visum aliud, quod ab eo nihil intersit. ℙ Cum dativo. *Hor. A. P.* 231. Effutire leves in-digna tragoedia versus, Ut festis matrona moveri jussa diebus, Intererit Satyris paulum pudibunda protervis. ℙ Cum genitivo. *Cic. Att.* 5, 19. *extr.* Sed plane gaudeo: quoniam τὸ νεμεσᾶν interest τοῦ φθονεῖν, *h. e.* indignatio differt ab invidentia. ℙ Saepe significat adesse, παρεῖναι. *Cic. Inv.* 1, 54. Perinde illi videatur indignum, ac si ipse inter-fuerit, ac praesens viderit. [*Cf. *Suet. Dom.* 12. Interfuisse me adolescentulum memini, quum, etc.] *Cic. Att.* 14, 22. Quod et plura audis, et interes consiliis. *Id. Rosc. Am.* 14. Hunc ne in convivio quidem ullo fere interfuisse. *Id. Cluent.* 59. Ne-que hic in testamento faciendo interfuit. *Id. Att.* 9, 5. *extr.* Melioris viri putabam, quovis suppli-cio affici, quam illi crudelitati non solum praeesse, verum etiam interesse. *Id. Fam.* 1, 6. Omnibus negotiis non interfuit solum, sed etiam praefuit. *Caes. B. G.* 9, 12. Interesse rebus divinis; et *ib.* 7, 87. *extr.* proelio. *Liv.* 36, 4. Interfuturus bel-lo. *Auct. ad Her.* 1, 9. Quibus in rebus alicujus firma auctoritas videbitur interfuisse. [*Liv.* 10, 39. Absentis collegae consilia omnibus gerendis intererant rebus.] *Arnob.* 7, 255. Bellicas res amat, interque esse desiderat pugnis: τμῆσις. ℙ [*Dicitur non solum *interesse rei, quae fit*, sed et-iam *interesse homini, qui rem facit.* Ita ap. *Suet. Oth.* 6. Etiam sacrificanti interfuit, i. e. adfuit: quod *B. Crus.* in *cl. Suet.* p. 443. non magis reji-ciendum esse censet, quam *interesse Curiae et Se-natui.* V. ejus Notam ad h. l. *Wolf.* haec ani-madvertit: *Interfuit* bene interpretantur *inter alios affuit.* Certe non nimis offendere debet, quod *in-teresse* alias dicitur rebus, non hominibus, Dati-vus in hoc genere quasi casus commodi est, nec proprie pendet a verbo: ut dicitur *operam dare* alicujus *sermoni*, et *narranti alicui.* Sed propior est similitudo duplicis regiminis in verbo *interve-nire.* ℙ Refertur etiam ad tempus. *Vell.* 2, 114, 2. Quisquis illis temporibus interfuit: hinc locutio-nem sumsit *Sulpic. Sever. Dial.* 3, 3. Cui quidem tempori hic etiam Saturninus interfuit. Quem lo-cum indicavit *Wopkens. Misc. Obs.* 8. p. 75.] ℙ Item referre, e re esse, pertinere. V. supra IN-TEREST s. l.

INTERTĀLĔO, as, a. 1. interseco. *Non.* 4, 473. Taleas scissiones lignorum vel praesegmina Varro dicit de R. R. lib. 1; [nam etiam nunc ru-stica voce intertaliare dicitur dividere vel exscin-dere ramum] ex utraque parte aequabiliter praeci-sum, quas alii clavolas, alii taleas appellant. Ita *Non. Pontedera* vero *Antiqq. Gr. et Lat.* p. 134. pu-tat, verba uncis hic inclusa glossema esse, et ex margine in *Nonii* textum irrepsisse; ergo verbum *intertaleo* perperam Latinitate donatum fuisse. [Quaedam addidit *F.*]

INTERTEXO, is, xui, xtum, a. 3. διϋφαίνω, te-xo, contexo, intexo. *Macr. Somn. Scip.* 1, 6. Fa-bricator mundanae animae Deus partes ejus ex pari et impari intertexuit.

INTERTEXTUS, a, um, part. ab *intertexo*, παρ-υφής, inter aliqua textus, et aliquid in medio te-xtum habens. *Quint.* 8, 5. *med.* Neminem deceat intertexta pluribus notis vestis. *Ov. Met.* 6, 128. Nexilibus flores hederis habet intertextos.

INTERTIGNĬUM, ii, n. spatium inter tigna, et ornamentum in eo spatio factum. *Vitr.* 4, 2. An-tiqui fabri quodam in loco aedificantes, cum ita ab interioribus parietibus ad extremas partes tigna prominentia habuissent collocata, intertignia stru-xerunt; et *ib. med.* Quod inter duas opas est in-tertignium, id metopa apud eos est nominatum.

INTERTINCTUS. V. INTERSTINCTUS.

INTERTORTUS, a, um, adj. legitur a quibus-dam apud *Petr. Sat.* 124. Atque intertorto lacera-tam pectore vestem. Sed ea lectio valde incer-ta est.

INTERTRĂHO, is, axi, actum, a. 3. ἐξέλκω, de medio traho, eripio, aufero. *Pl. Amph.* 2, 2, 41. Nae ego illi puteo, si occepso, animam omnem intertraxero.

[INTERTRĬGĬNOSUS, a, um, adj. qui intertri-gine laborat. *Not. Tir.* p. 180. Intertrigo, inter-triginosus. Perperam hic leg. *intestigo, intestigi-nosus. F.*]

INTERTRĪGO, iginis, f. παράτριμμα, morbus, cum femina sive equitando, sive alia de causa at-trita sunt, adusta, excoriata: item cum in genere veterinario pes pedem, ungula ungulam terit. *Varr. L. L.* 4, 36. Intertrimentum ab eo, quod duo, quae inter se trita, etiam deminuta sunt: a quo et-iam intertrigo. *Cato R. R.* 159. Intertrigini reme-dium, in viam cum ibis, absinthii Pontici surculum sub anulo habeto. *Colum.* 6, 32. Intertrigo bis in die subluitur aqua calida, mox decocto, ac trito sale cum adipe defricatur. Adde 7, 5. *Plin.* 20, 14, 53. Intertrigines menta prohibet.

INTERTRĪMENTUM, i, n. παράτριμμα, detri-mentum, deminutio ex re detrita, aut absumpta. V. locum *Varronis* in v. praec. [*Cf. *Brisson. de Verb. signif.*] *Liv.* 34, 7. In purpura, quae teri-tur absumiturque, aliquam causam tenacitatis vi-deo: in auro vero, in quo, praeter manus pretium, nihil intertrimenti fit, quae malignitas est? *Id.* 32, 2. Id argentum, quia, probum non esse, quae-stores renunciaverant, experientibusque pars quarta decocta erat, pecunia Romae mutua sumpta inter-

trimentum argenti suppleverunt. *Scaevola Dig.* 13, 7, 43. Intertrimentum culleorum. ¶ Item universim jactura, damnum. *Cic. Verr.* 2, 1, 50. *f.* Is pupilli tutor erat, cum eo, sine ullo intertrimento, convenerat jam, quemadmodum traderetur. Ubi *Ascon.* Detrimentum vel unius partis dici potest: intertrimentum non ad unius partis spectat, sed dantis, et accipientis. Hoc tamen *Asconii* discrimen non servatur. *Ter. Heaut.* 3, 1, 39. Paululo tum erat contenta etc., nunc sine magno intertrimento non potest haberi. [*Cic. Fr. orat. pro Font. ed.* a *Niebhurio* p. 59. Nullum in iis nominibus intertrimenti, aut deminutionis vestigium reperietur, *h. e. nessun calo, nessuna diminuzione nella moneta. F.*]

INTERTRĪTŪRĂ, ae, f. intertrimentum. *Scaevola Dig.* 13, 7, 43. Quaero intertrituram culleorum, quae ex operis facta est, utrum debitor, an creditor agnoscere debeat.

INTERTURBĀTĬO, onis, f. status ambiguus inter turbationem, et animi constantiam. *Liv.* 23, 8. Patre animi quoque ejus haud mirabilem interturbationem causante.

INTERTURBO, as, a. 1. διαταράττω, valde turbo, in media re turbas cieo. *Ter. Andr.* 4, 1, 39. Quis homo istuc interturbat? *Pl. Bacch.* 4, 4, 81. Ne interturba: jam imperatum in cera inest.

[INTERTURRĬUM, ii, n. castri moenia, quae turres jungunt. *Inscr.* sub Constantino M. sculpta ap. *Donat.* 220, 3. Milites turrim cum interturrio fecerunt. *F.* Cf. *Orell. Corp. Inscr. Lat.* 1086.]

INTERVĂCANS, antis, adj. inter aliqua vacans. *Colum.* 4, 32. Bulbus tripedaneis intervacantibus spatiis obrutus, anno celerius maturam perticam praebet.

INTERVALLĀTUS, a, um, adj. περιοδικὸς, per intervalla disjunctus, ut intervallata febris, quam intermittentem, et revertentem vocamus. *Gell.* 1, 12. *extr.* Haec biduo medio intervallata febris. *Ammian.* 26, 1. Intervallato brevi tempore.

INTERVALLUM, i, n. διάστημα, proprie est spatium inter capita vallorum, idest stipitum, quibus castrense vallum fit, ut ex *Varrone* docet *Ann. Cornutus* ap. *Cassiod. de orthograph.* p. 2284. Ex quo per synecdochen de quovis loci spatio vacuo, et distantia dicitur. *Caes. B. G.* 7, 23. Trabes directae, paribus intervallis distantes inter se binos pedes, in solo collocantur. Ea autem intervalla grandibus saxis effarciuntur; et *ib.* 1, 43. Legionem Caesar passibus ducentis ab eo tumulo constituit: itemque equites Ariovisti pari intervallo constiterunt. *Liv.* 1, 25. Respiciens videt magnis intervallis sequentes. *Sall. fr.* ap. *Prisc.* 6, 680. Flumen, quod Valentiam parvo intervallo praeterfluit. *Cic. N. D.* 2, 20. *f.* Mercurii stella nunquam a sole longius unius signi intervallo discedit. *Hor. Ep.* 2, 2, 70. Intervalla vides humane commoda. *Plin.* 14, 21, 27. Intervalla doliis dare. *Suet. Dom.* 19. Sagittas tanta arte direxit, ut omnes per intervalla digitorum innocue evaderent. *Cic. Tusc.* 1, 18. Harmoniam ex intervallis sonorum nosse possumus, quorum varia compositio etiam harmonias facit plures. ¶ Saepe refertur ad spatium temporis, quo aliquid intermittitur. *Cic. Fam.* 1, 7. Quoniam intervallo locorum et temporum disjuncti sumus. *Id. Fin.* 2, 29. Dolor si longus, levis, dat enim intervalla, et relaxat; et *Or.* 16. Flumen aliis verborum volubilitasque cordi est, qui ponunt in orationis celeritate eloquentiam: distincta alios et interpuncta intervalla, morae, respirationesque delectant; et 57. *med.* Ne spondeum quidem intelligit esse aequalem dactylo; syllabis enim metiendos pedes, non intervallis existimat: quod idem facit in trochaeo, qui temporibus et intervallis est par iambo; et *Fam.* 7, 18. Si intervallum longius erit mearum litterarum, ne sis admiratus; eram enim abfuturus mense Aprili, *h. e.* intermissio, cessatio. *Pl. Men.* 1, 1, 28. Sed mihi intervallum jam hos dies multos fuit, *h. e.* cessavi, intermisi coenare foris. *Cic. Fam.* 15, 14. Ut te tanto intervallo viderem; et *Arch.* 4. Interim satis longo intervallo, cum esset in Siciliam profectus, venit Heracleam. *Liv.* 3, 38. Cur ex tanto intervallo rem desuetam usurparent. *Gell.* 15, 12. *f.* Atque ibi ex intervallo, Itaque inquit, etc. et *Cic. Or.* 66. *Missos faciant patronos: ipsi prodeant;* nisi intervallo dixisses *ipsi prodeant;* sensisset profecto, effugisse senarium. *Varr. R. R.* 2, 1. *med.* Statim sine intervallo cibum dare. *Liv.* 2, 2. Ne intervallo quidem facto. *Suet. Claud.* 41. Subinde ex intervallo reminisci. *Liv.* 28, 44. Multa quae ex intervallo non apparent, bellum aperiet. *Plin.* 8, 42, 66. Dare quippiam alicui per intervalla, *h. e.* non continuate, sed per interruptas vices. Sic *Tac. A.* 4, 73. Per intervallum adventantes; et *Agr.* 44. *extr.* Domitianus non jam per intervalla ac spiramenta temporum, sed continuo et veluti uno ictu rempublicam exhausit. *Id. Ann.* 4, 3. Dolus intervalla scelerum poscebat, *h. e.* ut per interjectum tempus scelera fierent. *Vell.* 1, 13. *med.* Intervalla negotiorum otio dispungere. ¶ Interdum est differentia, dissimilitudo, discrimen. *Cic. Agr.* 2, 33. Videte, quantum intervallum sit interjectum inter majorum consilia, et istorum dementiam. *Id. Rabir. perduell.* 5. Cum vero his rebus omnibus Gracchus omnes vicerit, quantum intervallum tandem inter te et illum interjectum putas?

[INTERVECTUS, a, um, adj. erectus. *Jul. Valer. res gest. Alex. M.* (ed. *A. Maio*) 3, 38. Duas vero viseres arbores coelum proceritudine intervectas. *F.*]

INTERVELLO, is, ulsi, ulsum, a. 3. διατίλλω, inter aliqua evello, e medio evello. *Sen. ep.* 114. *med.* Quod vides istos sequi, qui aut vellunt barbam, aut intervellunt, qui labra pressius tondent et abradunt, servata et submissa cetera parte. *Tert. cult. fem.* 8. Barbam acrius caedere, intervellere. *Plin.* 17, 27, 47. Poma intervelli melius est, ut quae relicta sint, grandescant. *Colum.* 5, 10. Arbores si spisse posueris, nec infra serere quid poteris, nec ipsae fructuosae erunt, nisi intervulseris. *Quint.* 12, 9, 17. *med.* [*V. *Spald.* ad h. l.] Inviti recedunt a praeparatis, et tota actione respiciunt, num aliquid ex illis intervelli, atque ex tempore dicendis inseri possit; et 10, 7. Quae ita sunt natura copulata, ut mutari aut intervelli sine confusione non possint. *Solin.* 1. *med.* Tres Lepidi, intervulsa tamen serie, ex eadem domo, obducto membrana oculo similes. [*Addidit quaedam *F.*]

INTERVĔNĬENS, entis, part. ab *intervenio:* interpositus, interjectus. *Colum.* 4, 29. *f.* Plaga laevis relinquitur; quae facilius omni parte sedentem surculum contingat, nulla interveniente lanugine; et 9, 1. Stipes in circuitu vivarii, certis intervenientibus spatiis, defixus erigitur.

INTERVĔNĬO, is, ēni, entum, n. 4. ἐπέρχομαι, inter aliqua venio, in media re venio, intercedo, intersum. *Cic. Or.* 2, 3. *f.* Verens ne molesti vobis interveniremus. *Id. Cluent.* 16. *f.* Multi boni viri cum ex occulto intervenissent. *Caes. B. G.* 6, 37. Casu Germani equites interveniunt. *Liv.* 23, 18. Plures cecidissent, ni nox proelio intervenisset; et 1, 48. Huic orationi Servius cum intervenisset, etc. *Quint.* 9, 3. *med.* Graeci παρένθεσιν vocant, dum continuationi sermonis melius aliquis sensus intervenit. V. INTERJECTIO. ¶ Cum accusativo sine praepos., quae inest in ipso verbo. *Tac. A.* 3, 23. Ludorum diebus, qui cognitionem intervenerant. [*Ap. unum *Tacitum.*] ¶ Pro intercedere, medium esse. *Jabol. Dig.* 33, 3, 4. Medius paries, qui utrasque aedes distinguat, intervenit. *Paul. ib.* 8, 1, 14. Interveniente via publica. *Plin.* 37, 7, 25. Carbunculi varii intervenientibus maculis albis. ¶ Pro interesse, adesse. *Cic. Q. Fr.* 1, 2, 1. Statius intervenit nonnullorum querelis, quae apud me de illo habebantur. *Suet. Tib.* 33. Eatenus interveniebat, ne quid perperam fieret. *Ulp. Dig.* 3, 3, 33. *extr.* Si quis in rem suam procurator interveniat. *Paul. ib.* 4, 4, 24. Intervenire negotiis alicujus. ¶ Translate pro accidere, contingere. *Cic. Fin.* 1, 19. Epicurus exiguam dicit fortunam intervenire sapienti. *Id. Fam.* 7, 5. Casus mirificus quidam intervenit. *Ter. Heaut.* 4, 3, 1. Nulla mihi res posthac potest jam intervenire tanta, quae, etc. ¶ Pro intercedere, fidejubere, alterius nomine se obligare, se interponere, et auctorem fieri alicujus rei. *Ulp. Dig.* 15, 1, 3. Si filiusfamilias, vel servus pro aliquo fidejusserint, vel alias intervenerint, vel mandaverint. *Papin. ib.* 50, 1, 17. *extr.* Fidejussores poenalibus actionibus non adstringuntur, in quas inciderunt hi, pro quibus intervenerunt. [*V. *Duk. de Lat. Vett. Ict.* 442.] ¶ Et sese opponere. *Suet. Claud.* 38. Quod inquilinos praediorum suorum, contra vetitum cocta vendentes, multasset, villicumque intervenientem flagellasset. *Calp. Ecl.* 3, 23. quis vestro Deus intervenit amori? ¶ Et auctoritatem suam interponere, quod est magistratus jus dicentis. *Paul. Dig.* 4, 4, 23. Si in eventu damnum minor passurus sit, sine dubio praetor interveniet; et *Suet. Caes.* 30. Cum adversariis pepigit, ut, etc. verum neque senatu interveniente, et adversariis negantibus, etc. ¶ Translata sunt illa quoque *Sall. Jug.* 119. Cognationem, affinitatem, praeterea foedus intervenisse., *Liv.* 1, 6. *f.* Intervenit his cogitationibus avitum malum regni cupido, [*i. e. accessit. Cf. 3, 45. *it.* 9, 14.] *Pl. Amph.* 3, 2, 59. Irae interveniunt: redeunt rursum in gratiam. *Ov. Met.* 11, 708. Plura dolor prohibet: verboque intervenit omni Planctus. *Afric. Dig.* 10, 3, 9. Si neutrius culpa intervenerit. *Ter. Hec.* 3, 2, 15. Omnem rem narrabit, quae inter vos intervenerit. ¶ Passive impersonaliter. *Cic. Top.* 20. Si interventum est casu. *Ter. Heaut.* 2, 3, 40. Ubi de improviso est interventum mulieri.

INTERVĔNĬUM, ii, n. locus vacuus, et permeans intra terram, per quem aqua, aut ignis discurrit. *Vitr.* 2, 6. Penitus ignis per intervenia permanans et ardens, efficit levem eam terram; et 7. Ignis interveniorum vacuitates occupans; et 8, 7. *f.* Per intervenia fistulosa terrae; et *Pall.* 9, 8. Ne aquae inventae inter rimas refugiant, et per intervenia dilabantur. [*Gloss. Philox.* Intervenium, τὸ μεσοφλέβιον. *F.*]

INTERVENTĬO, onis, f. actus interveniendi, i
tercessio, fidejussio. *Ulp. Dig.* 4, 4, 7. Non s
lum autem in his eis succurritur, sed etiam in i
terventionibus, ut puta si fidejussorio nomine s
vel rem suam obligavit.

INTERVENTOR, oris, m. ὁ ἐπελθών, qui aliqu
agenti supervenit. *Cic. Fat.* 1. *extr.* Quodam lib
riore, quam solebat, et magis vacuo ab interve
toribus die. ¶ Item qui pro altero intervenit,
fidem suam interponit. *Ulp. Dig.* 15, 1, 3. *me*
Si filius fidejussor, vel quasi interventor accept
sit; et 37, 15, 7. *extr.* Honor his personis habe
tur ipsis, non autem interventoribus eorum. [*
Duk. de Lat. Vett. Ict. 442.] ¶ Item deprecato
Lampr. Comm. 4. Paternum autem hujus caedis a
ctorem et interventorem, ne conjuratio latius p
niretur, a praefecturae administratione submov
Paul. Nol. carm. 23, 195. Tunc velut Ezechiae fu
Interventor Isajas.

INTERVENTUS, us, m. ἐπέλευσις, superventu
Caes. B. G. 3, 15. Perpaucae (*naves*) noctis inte
ventu, ad terram pervenerunt. *Cic. Part.* 8. *f.*
quando tempus, aut res, aut locus, aut interve
tus alicujus, aut interpellatio dederit occasione
etc. *Id. Att.* 16, 11. Caleni interventum, et Calv
nae cavebis. *Id. Cat.* 3, 3. Interventu Pompti
pugna sedatur. [*Liv.* 23, 41. Ne cujus interve
tus coepta impediret. Cf. 3, 45.] *Just.* 11, 1.
rebus veluti medela quaedam interventus Alexan
fuit. ¶ Item interpositio. *Plin.* 29, 3, 12. Don
arceantur amnis alicujus interventu. *Id.* 2, 10,
Solem interventu lunae occultari. *Ulp. Dig.* 4,
26. *med.* Dies, quibus actor agere voluit, et int
ventu feriarum impeditus est. *Cic. N. D.* 1,
Quae ergo vita? suppeditatio, inquis, bonoru
nullo malorum interventu. ¶ Item interpositio
ctoritatis, aut fidei. *Trajan.* ad *Plin. ep.* 10,
Statui alicujus subvenire interven u principis. *Po*
Dig. 33, 1, 7. *extr.* Interventu judicis haec om
debent ad effectum perduci. *Marc. ib.* 46, 3,
Conditio potest impleri citra interventum tuto
Suet. Caes. 18. Retinentes creditores interventu sp
sorum removit.

INTERVERSĬO, onis, f. eversio, subversio, t
batio. *Tert. adv. Marc.* 1, 20. O Christe patient
sime, qui tot annos interversionem praedicatio
tuae sustinuisti. ¶ Item interceptio, fraus, av
sio. *Impp. Arcad. et Honor. Cod.* 10, 70, 12.
interversione convictus.

INTERVERSOR, aris, pass. 1. usurpatur pr
sertim de piscibus, qui coitus tempore inter se c
liduntur. *Plin.* 9, 50, 74. de piscib.: Nec satis
generationi per se coitus, nisi, editis ovis, int
versando mares vitale asperserint virus. Alii l
nisi inter se versando mares ac feminae, etc.

INTERVERSOR, oris, m. qui ex pecunia pu
ca aliquid intervertit, interceptor. *Impp. Vale*
et Valens Cod. 10, 1, 8. Qui in contractibus sce
stis, ac fisco perniciosis interversorum maculo
se fraudibus implicuerint.

INTERVERSŪRĂ, ae, f. versura, et flexus a
in obliquum extensi, antequam ad ejus finem p
venias. *Hyg. de limit.* p. 178, 198. et 218. *Goe*

INTERVERSUS, a, um, part. ab *interverto*,
terceptus, praereptus, fraudatus. *Cic. Verr.* 2,
30. *f.* Si intellexerunt, interverso hoc regali do
graviter vos tulisse. *Tac. A.* 16, 10. Interve
patroni rebus, ad accusationem transgrediens lib
tus. *Aurel. Vict. vir. illustr.* 33. Cum interve
pecuniae argueretur. *Cic. Dom.* 43. Interversa
dilitas, *h. e.* alio conversa, cum praetextu aed
tatis in rem suam quis vertit, quod populo R.
bebatur. *Sen. Consol. ad Marc.* 22. Neque e
recta ingenia, qualem in adolescentia spem sui
cerant, usque in senectutem pertulerunt: sed in
versa plerumque sunt.

INTERVERTO (antique Intervorto) is, rti, rs
a. 3. rem alio directam alio verto, averto, ἀπο
πτω. *Vitr.* 4, 3. In extremis partibus triglyphi
micanaliculi intervertantur. *Scaev. Dig.* 43,
8. Cui per fundum iter aquae debetur, quacum
vult, in eo rivum faciat, licet: dum ne aqua
ctum intervertat. ¶ Translate *Imp. Alex.* ap. *P*
Dig. 31, 1, 87. §. 3. Ob intervertendam inoffic
querelam. Sic *Papin. ib.* 36, 1, 54. Interverte
fideicommissi gratia. V. et l. *Sen.* in v. praec.
Saepe est rem alteri debitam ad dominum perv
re non sinere, et in rem suam convertere, sibi
retinere, surripere, intercipere, ὑπεξαιρέω, πα
κλέπτω. *Cic. Phil.* 2, 32. Ille induxit, ut pete
et receptum intervertit, ad seque transtulit. *S*
Vit. 7. Quorum publica vectigalia interverte
Marc. Dig. 16, 3, 22. Rem depositam dolo in
vertere. *Celsus JCtus* ap. *Ulp. Dig.* 43, 2,
med. Res non intervertitur ei, qui eam sponte
cit. *Paul. ib.* 4, 5, 5. Ea capitis deminutione,
salva civitate accidit, per quam publica jura
interverti constat, *h. e.* adimi. *Marc. ib.* 41, 2,
Cujuspiam rei possessionem alicui intervertere.
Absolute est etiam absumere. *Tac. H.* 2, 95.
tellius novies millies sestertium paucissimis me
bus intervertisse creditur. *Fulg. Myth.* 2, 15.
etiam nudus Bacchus, quod omnis ebriosus in

rtendo nudus remaneat. ℙ *Intervertere aliquem quapiam* est spoliare, fraudare. *Pl. As.* 2, 1, . Unde sumam? quem intervortam? *Id. Ps.* 3, 2, 0. Ut me, si posset, muliere intervorteret. *Gell.* , 18. *med.* Condemnatum furti colonum, qui fun-, quem conduxerat, vendito, possessione ejus do-inum intervertisset.

INTERVIBRANS, antis, adj. *Capell.* 6, 191. ethra intervibrans.

*INTERVIGILIUM, i, n. *Sarisb.* 2, 15. Quo-m quasi intervigilio. *B. A.*

INTERVIGILO, as, avi, atum, n. 1. idem ac gilo, vel per intervalla vigilo. *Lampr. Alex.* v. 61. Dormientibus cunctis, solo tantum im-ratore intervigilante. *Sen. ep.* 83. Somno bre-ssimo utor, et quasi intervigilo. Optimae edit. ab. *interjungo:* q. v. v.

INTERVIREO, es, n. 2. in medio vireo. *Claud. apt. Pros.* 2, 2, 100. de Iride: Semita discretis in-rviret humida nimbis. *Stat. Th.* 4, 98. de an-e: laetisque minax interviret herbis.

INTERVISO, is, si, sum, a. 3. inviso, aliquem ter negotia, vel per intervalla viso, ἐπισκέπτο-αι. *Pl Stich.* 3, 2, 3. Nunc interviso jamne a rtu advenerit. *Id. Aul.* 2, 7, 1. Intervisam, quid ciant coci. *Id. Stich.* 1, 2, 90. Intervisam prius omum, si a viro tibi forte veniet nuncius. *Cic.* . *Fr.* 3, 1, 2. *extr.* Urbanam expolitionem urget e quidem: sed etiam ipse crebro interviso. *Id. am.* 7, 1. *f.* Quod nos minus intervisis, fero nimo aequiore. [*Suet. Aug.* 24. Uxorem inter-sere.]

INTERŬLA, ae, f. vestis interior, et corpori dhaerens, ut tunica, subucula, indusium. Est ui a tunica sic distinguit, ut sub toga tunica sit, ub pallio interula: alii hoc discrimen non agno-unt. *Appul. Met.* 8. Discissaque interula, decora rachia saevientibus palmulis converberat. [*Gloss. hilox.* Interula, χιτωνίσκος. *F.*] Adde *Tert. Pall.* ℙ Revera est adjectivum. V. v. seq.

INTERŬLUS, a, um, adj. interior, internus. *apell.* 9. *in.* Quin etiam interulos gaudens dis-olvere nexus. *Valer. Imp. in ep.* ap. *Vopisc. Prob.* Tunicas russulas duas, interulas paragaudias uas. *Appul. Flor. n.* 9. Habebat indutui ad cor-us tunicam interulam, tenuissimo textu, triplici cio, purpura duplici, *h. e.* purpura bis tinctam. . v. praec.

INTERUNDĀTUS, a, um, adj. in undarum figu-am distinctus. *Solin.* 17. Hoc fulvum nigrantibus egmentis interundatum, varietate apprime decet.

INTERVŎCĀLĬTER, adv. *Appul. Met.* 9. Inter-ocaliter clamare, *h. e.* magna voce.

INTERVŎLĬTO, as, n. 1. in medio volito. *Liv.* , 10. Carne pluit: quem imbrem ingens numerus vium intervolitando rapuisse fertur.

INTERVŎLO, as, avi, atum, n. 1. in medio olo. *Val. Fl.* 2, 614. Immittitque ratem, medias-ue intervolat urbes; et 5, 27. Ille recens oculis ntervolat Idmon. *Stat. Th.* 2, 539. fuscas inter-olat auras Hasta. Adde *Colum.* 8, 10.

INTERVOMO, is, ui, itum, n. 3. inter aliqua omo. Translate *Lucr.* 6, 894. Quod dulces inter alsas (*aequor*) intervomit undas, *h. e.* interfundit.

INTERŪSŪRIUM, ii, n. commodum, vel usura nedii temporis. *Ulp. Dig.* 15, 1, 9. *f.* Ut medii emporis interusurium creditor consequatur.

INTERVULSUS, a, um. V. INTERVELLO.

INTESTĀBĬLIS, e, adj. ἀδόκιμος, ἀμάρτυρος, ui testari, h. e. testis esse non potest. *Cajus Dig.* 28, 1, 26. Cum lege quis intestabilis esse ubetur, eo pertinet, ne ejus testimonium recipia-ur: et eo amplius, ut quidam putant, neve ipsi icatur testimonium. Lex *XII. Tab.* ap. *Gell.* 6, . et 15, 13. *extr.* Improbus, intestabilisque esto. Item qui testamentum facere non potest. *Ulp. Dig.* 28, 1, 18. Si quis ob carmen famosum da-nnetur, senatusconsulto expressum est, ut inte-tabilis sit, ergo nec testamentum facere poterit, ec ad testamentum adhiberi testis. ℙ Translate st detestabilis, exsecrandus, infamis. *Hor. Sat.* , 3, 180. uter aedilis fueritve Vestrum praetor, s intestabilis et sacer esto. [*V. *Heindf.*] *Gell.* , 18. *extr.* Eos, qui ad Annibalem non redissent, usque adeo intestabiles invisosque fuisse, ut tae-lium vitae ceperint, necemque sibi consciverint. *Sall. Jug.* 71. Quia illi in tanto malo turpis vita ntegra fama potior fuit, improbus intestabilisque idetur. *Id.* in *or. Lepidi.* Cum illi spes omnis in celere atque perfidia sit, neque se aliter tutum utet, quam si pejor atque intestabilior metu ve-tro fuerit. *Tac. H.* 4, 42. *f.* Neronem extremum dominorum putatis, cum interim intestabilior et aevior exortus est. *Id. A.* 6, 40. Lepida crebris riminibus maritum insecuta, quamquam intestabi-is, tamen impunita agebat; et *ib.* 51. Intestabi-is saevitia; et *ib.* 15, 55. Intestabilis et consce-eratus. *Plin.* 30, 2, 6. Ars magica intestabilis, rrita, inanis; et 28, 8, 24. Reliqua intestabi-ia, et infanda. [*Liv.* 37, 57. Intestabili perjurio ncessere: ubi v. *Gronov.*] ℙ Ludit in ambiguo *Pl. Curc.* 1, 1, 30. et *Mil. a.* 5. *v.* 24.: intestabilis enim est etiam, cui adempti sunt testes. V. DE-TESTATIO et INTESTATUS.

INTESTĀTO. V. v. seq.

INTESTĀTUS, a, um, adj. ἀδιάθετος, est non solum qui testamentum non fecit, sed etiam cujus ex te-stamento hereditas adita non est, ut *Paul. Dig.* 50, 16, 64. docet. Sed praecipue dicitur de eo, qui nullo facto testamento decessit. *Cic. Verr.* 2, 2, 22. Mulier ita propinqua, ut etiam si intestata esset mortua, Epicratem, Bidinorum legibus, he-redem esse oporteret. *Labeo* ap. *Gell.* 1, 12. *extr.* Virgo Vestalis neque heres est cuiquam intestato, neque intestatae quisquam. *Trajan.* ad *Plin. ep.* 10, 88. Nicenses, qui intestatorum civium suorum concessam vindicationem bonorum a divo Augusto affirmant. ℙ Ablativus *intestato*, et *ab intestato*, adverbii ritu, est, nullo testamento facto, ἀδια-θέτως: sed posterius fere ad heredem refertur. *Cic. Or.* 1, 40. Paterfamilias cum uxorem prae-gnantem reliquisset, mortuusque esset intestato. *Ulp. Dig.* 37, 7, 1. *f.* Filia, quae ab intestato patri heres fit. *Mart. ib.* 29, 7, 8. Ab intestato succedere. *Ulp. ib.* 36, 1, 17. *extr.* Bonorum pos-sessor ab intestato. ℙ Est praeterea *intestatus*, cujus verbis fides non habetur, si *Nonio* est fides habenda, qui 4, 23. haec affert verba *Pomponii:* Ipsus cum uno servo senex intestato proficiscitur. ℙ Item nullis testibus convictus. *Pl. Curc.* 5, 3, 17. Hoccine pacto indemnatum atque intestatum me arripi? ℙ Et cui adempti sunt testes. Itaque in ambiguo jocatur *Id. Mil. a.* 5. *v.* 24. Si intestatus non abeo hinc, bene agitur pro noxia. V. INTE-STABILIS.

INTESTĪNĀ, orum. V. INTESTINUS.

INTESTĪNĀRĬUS, a, um, adj. ad intestinum opus pertinens. Hinc Faber intestinarius, qui in-testinum opus facit, λεπτουργός. *Inscr.* ap. *Mur.* 929, 6. M. Atius Atiae L. Faustus fabr. intest. Alia ap. *eund.* 939, 7. M. Avidius M. L. Aesopus fabr. intestin. ℙ *Intestinarius, ii*, absolute, idem significat. *Imp. Constant. Cod. Theod.* 13, 4, 2. Intestinarii, statuarii, musicarii.

INTESTĪNUS, a, um, adj. ὁ ἔνδοθεν, interior, internus, intimus: ab *intus. Cic. Acad.* 4, 15. *med.* Nihil ut esset, qui distingueretur tremor ille et pallor, neque ut quidquam interesset in-ter intestinum, et oblatum. *Id. Verr.* 2, 1, 15. Occultum, intestinum ac domesticum malum. *Id. Cat.* 2, 13. Bellum intestinum ac domesticum. *Liv.* 4, 52. *f.* Nihil eo biennio intestini externive incommodi fuit. *Sulpic.* ad *Cic. Fam.* 4, 5. Inte-stinus dolor. *Just.* 20, 5. Intestina discordia. *Curt.* 6, 7. Intestino facinore peti. Sic 9, 6. *f.* Intestina fraus. ℙ *Intestinum opus* est, quod sub tecto, et intra domum subtiliore, et elegantiore artificio fit, praesertim e ligno, λεπτουργία. *Varr. R. R.* 3, 1. *f.* Cum villam haberes opere tectorio, et intestino, ac pavimentis nobilibus lithostrotis spe-ctandam. *Plin.* 16, 42, 82. Abies valvarum repa-gulis, et ad quaecumque libeat intestina opera aptissima. *Vitr.* 4, 4. Intercolumnia pluteis mar-moreis, sive ex intestino opere factis intercludan-tur. *Id.* 5, 2. Praecingendi sunt parietes medii coronis ex intestino opere, aut albario. ℙ *Inte-stinum, i*, et *Intestina, orum* sunt interanea, h. e. ductus cibi, et excrementorum in ventre anima-lium, qui a ventriculo alimenta excipiunt, et lon-gis anfractibus per inferna dejiciunt, ἔντερα, ἐν-τόσθια. Differunt a visceribus (apud medicos) quae in superiore parte usque ad ventriculum locum ha-bent. *Lucr.* 4, 114. animalia sunt tantula, eorum Tertia pars nulla ut possit ratione videri: Harum intestinum quodvis quale esse putandum est? *Cic. N. D.* 2, 55. Reliquiae cibi depelluntur, tum ad-stringentibus se intestinis, tum relaxantibus. *Id. Fam.* 7, 26. Cum decimum jam diem graviter ex intestinis laborarem. *Pl. Cas.* 4, 3, 6. Mihi ina-nitate jamdudum intestina murmurant; et *Men.* 5, 5, 26. Quando esurio, intestina tum crepant. ℙ Intestinorum nomina, ap. *Cels.* 4, 1., sunt *jeju-num, tenue, caecum:* deinde quod anatomici *colon* vocant, late fusum atque sinuatum: postremo loco *rectum. Jejunum* inde nomen habet, quia nunquam quod accepit, continet, sed protinus in inferiores partes transmittit: *caecum*, quia ab altera parte non est pervium: *rectum* dicitur a figura. Anato-mici plura intestina faciunt, quae persequi non est nostri muneris. ℙ Intestinum medium ap. *Cic. N. D.* 2, 55. est μεσεντέριον, seu μεσάραιον, h. e. mem-brana in mediis intestinis sita, de qua v. anato-micos. ℙ *Intestinus, i*, m. usurpatum fuit a *Var-rone* (V. HYDRAGOGIA) teste *Non.* 3, 114. et praeterea *Hard.* ex MSS. ita legit locum *Plinii* 11, 37, 78. Sanguine carentibus intestinus ab ore in-cipit, et quibusdam eodem reflectitur, ut saepiae, polypo. In homine adnexus infimo stomacho, si-milis canino, etc.

INTESTIS, is, adj. ὁ σπάδων, qui testibus ca-ret, cui testes sunt adempti. *Arnob.* 5, 160. de Attide: Caeremoniis annuis, et sacerdotum inte-stibus honoratur. Alii minus recte leg. *investibus*, ut probat *Salmas.* in *not.* ad *Tert. Pall.* 3.; etenim Gallos, Matris Deum sacerdotes, appellatos esse ait intestes, quia sine testibus erant. V. INTE-STATUS.

INTEXO, is, xui, xtum, a. 3. ἐνυφαίνω, in ali-qua re texo, implico, innecto, contexo. *Ov. Met.* 6, 577. Purpureasque notas filis intexuit albis. *Plin.* 8, 48, 74. Diversos colores picturae intexere. *Virg. Ecl.* 2, 49. casia, atque aliis intexens sua-vibus herbis, Mollia luteola pingit vaccinia cal-tha; et *ib.* 5, 31. Et foliis lentas intexere molli-bus hastas. *Id. G.* 2, 221. laetis intexit vitibus ulmos. *Claud. Rapt. Pros.* 2, 128. lilia fuscis in-texit violis. ℙ Pro simplici texo, contexo. *Plin.* 10, 33, 50. Acanthyllis nidum ex lino intexens. ℙ Pro assuere. *Ulp. Dig.* 10, 4, 7. Si purpuram vestimento intexueris. ℙ Translate. *Tibull.* 4, 1, 5. Nec tua praeter te chartis intexere quisquam Facta queat, *h. e.* describere. [*Laud. *Heyn.* ad h. l. *Virg. Cir.* 39. Naturae rerum magnis intexere chartis.] *Petr. Sat.* 118. Ut quisque versum pedi-bus instruxit, sensumque teneriorem verborum am-bitu intexuit, putavit se continuo in Heliconem venisse. ℙ Pro immiscere, inserere. *Cic. Part.* 4. Cum parva magnis, simplicia conjunctis, ob-scura dilucidis, laeta tristibus inteximus. *Id. Or.* 2, 16. Aliquid in causa prudenter intexere. *Id. Att.* 13, 12. Scis, me ante orationes, aut aliquid id genus solitum scribere, ut Varronem nunquam possem intexere.

INTEXTUS, a, um, part. ab *intexo:* intus tex-tus, in aliqua re textus. *Auct. ad Her.* 4, 47. Chlamys purpurea, coloribus variis intexta. *Suet. Ner.* 50. Stragula alba, auro intexta. *Ov. Met.* 6, 166. Intextum vestibus aurum. *Virg. G.* 3, 25. Purpurea intexti tollant aulaea Britanni, *h. e.* intexti in ipsis aulaeis. *Lucan.* 5, 517. domus ste-rili junco, cannaque intexta palustri. *Cic. N. D.* 2, 55. Venae et arteriae crebrae, multaeque toto corpore intextae. *Virg. A.* 10, 785. Opus tribus tauris intextum, *h. e.* scutum triplici taurino corio contextum. *Claud. IV. cons. Honor.* 605. Liber Erythraeis intextus nebrida gemmis, *h. e.* nebrida habens gemmis intextam; et *Nupt. Honor. et Mar.* 167. diademа gravibus baccis intextum. *Id. Epith. Pallad. et Celer.* 2. Antrum intextum vitibus. [*Liv.* 7, 2. Inventus — ipsa inter se more antiquo ridi-cula intexta versibus jactitare etc.]

INTEXTUS, us, m. *Plin.* 2, 8, 50. Aeterna est coelestibus natura, intexentibus mundum, in-textuque concretis.

*INTHRONIZO, as, a. 1. *Sarisb. Ep.* 299. Sol-lemniter inthronizatus est. *B. A.*

*INTIBILI, oppidum Hispaniae Tarraconensis, trans Iberum flumen, cujus ad ostium situm est. *Liv.* 23, 49. et *Anton. Itin.* ℙ *Indibile* audit *Fron-tin. Strateg.* 2, 3. *in. B. A.*

INTĬBUS. V. INTUBUS.

INTĬMĀTĬO, onis, f. denunciatio. *Capell.* 9, 304. Doctae intimationis excursus. *Imp. Antonin. Cod.* 9, 40, 1. Si reus post intimationem suam fuerit defunctus.

INTĬMĀTOR, oris, m. qui aliquid introducit, atque insinuat. *Capitol. Pert.* 10. Velut stultum intimatorem nonnullarum rerum reprehendebat.

INTĬMĀTUS, a, um, part. ab *intimo:* edictus, propositus, insinuatus. *Spart. Ael. Ver.* 7. Quod contrarium est his, quae de adoptionis poenitentia per auctores plurimos intimata sunt. *Trebell. Poll. Gallien.* 16. Haec vita Gallieni fuit, breviter a me litteris intimata. *Imp. Justin. Cod.* 1, 2, 19. Ut donationes, licet minus in actis intimatae essent, tamen valerent, *h. e.* insertae. *Arnob.* 5, 180. Unde est vobis cognitum, vel unde intimatum?

INTĬMĒ, adv. ἐνδοτάτω, intrinsecus, intus. *Ap-pul. Met.* 2. Si te meus igniculus afflaverit, ure-ris intime. *Id. Dogm. Plat.* 2. Summus Deorum cuncta haec comperta intime providae ordinationis constantia regit. ℙ Refertur ad amicitiam et fa-miliaritatem. *Nep. Att.* 5. Utebatur intime Q. Hor-tensio. *Appul. Apol.* Arcto contubernio intime jun-ctus. ℙ Enixe, vehementer, ex animo. *Cic. Q. Fr.* 1, 2, 2. Quem scribis certissimum matricidam tibi a me intime commendari.

INTĬMĬDĒ, adv. non timide. *Ammian.* 26, 6. Huic intimidius incedenti nec resistebat populus, nec favebat. *Hadrian. Valesius* exponit, valde ti-mide, ut *in* augeat.

INTĬMO, as, avi, atum, a. 1. intimum reddo, insinuo, introduco, infundo. *Solin.* 32. *med.* Ni-lus mari intimatur; et 5. Quartam sui partem gurgiti intimaverit, tantam it perditum. *Appul. de Mundo in.* Ut cum ipsius intervalli conditione a mundi vicinia natura nos secretos esse voluisset, immensitati tamen ejus cogitationum nos pernicitas intimaret. *Id.* Ἀνεχόμ. 15. Carpant papillas, atque amplexus intiment. ℙ Item immittere, adigere. *Tert. Hab. mul.* 5. *f.* Nullus bidens aurum demer-git in terram: nullus clavus argentum intimat ta-bulis. ℙ Translate. *Id. adv. Valent.* 17. Imagi-nem aliquam imbibere, et sibi intimare, *h. e.* in intimum animum inducere, et altius imprimere. ℙ Saepe est docere, significare, indicare, et quasi in intimos sensus inducere, apud sequioris aevi scriptores. *Symmach. ep.* 10, 33. (al. 40.) Prae-

decessor meus perennitati vestrae rationem dicitur intimasse. *Sidon. ep.* 7, 10. Qui, quid negotii ferat, praesentaneo compendiosius potest intimare memoratu. *Firm. Math.* 8, 5. Breviter tibi promissi operis intimabo decreta. *Imp. Leo Cod.* 8, 54, 30. Donationem suam apud magistratum intimare. *Impp. Theodos. et Valent. Cod.* 10, 10, 5. Rerum nobis notitia intimetur. Adde *Capell.* 6, 192. et 7, 236., *Spart. Jul.* 2. et *Prud.* περὶ στεφ. 10, 1111. ℙ Item edicere, indicere. *Imp. Constant. Cod.* 14, 3, 1. Cunctis pistoribus intimari oportet, quod si quis, etc. Sic *Impp. Honor. et Theodos. ib.* 15, 3, 6. Quam legem provinciarum judicibus intimari conveniet.

*INTIMORATE, adv. ἀφόβως, sine metu. *Vet. Interpr. Iren.* 1, 1. Intimorate omnia operantur. *B. A.*

INTĬMUS, a, um, adj. ἐνδότατος, qui maxime intus est, internus, reconditus: superlat. ab *intra*, ut *extimus* ab *extra*. *Massur. Sabin.* ap. *Gell.* 10, 15. Tunica intima. V. INTERULA. *Cic. Verr.* 2, 4, 45. In eo sacrario intimo fuit signum Cereris perantiquum, *h. e.* in intima sacrarii parte. *Id. Fam.* 13, 29. *med.* Abdidit se in intimam Macedoniam. [*Liv.* 34, 47. In intima finium; et 36, 21. Emporium — in intimo sinu Corinthiaco retractum.] *Pl. Truc.* 2, 7, 41. Traxit ex intimo ventre suspirium. *Plin.* 11, 37, 65. Ranis lingua prima cohaeret, intima absoluta a gutture, *h. e.* interior linguae pars. *Cic. Leg.* 1, 5. Penitus ex intima philosophia hauriendam juris disciplinam putas: [*Id. Or.* 53. Disputatio est artis intimae;] et *Verr.* 1, 6. *extr.* Ad intima alicujus consilia pervenire. [*Id. N. D.* 2, 27. dea (Vesta) quae est custos rerum intimarum, i. e. ararum et focorum.] ℙ Refertur saepe ad amicitiam et familiaritatem. *Nep. Alcib.* 5. Cum in intimam regis amicitiam pervenisset; et *Att.* 12. Intima familiaritate conjunctus Caesari. *Cic. Cat.* 2, 5. Qui se non intimum Catilinae esse fateatur. *Nep. Dion.* 1. Erat intimus Dionysio priori. *Cic. Att.* 4, 16. Itaque in intimis est meis, cum antea notus non fuisset. *Id. Fam.* 13, 27. M. Aemilius unus est ex meis familiarissimis atque intimis. *Ter. Eun.* 1, 2, 47. tute scis, quam intimum Habeam te, et mea consilia, ut tibi credam omnia. *Id. Andr.* 3, 3, 44. Davus, qui intimus est eorum consiliis. *Pl. Mil.* 2, 1, 30. Facere se intimum apud aliquem.

INTINCTĬO, onis, f. actus intingendi. *Hieron. ep.* 125. *n.* 1. Judas nec familiaritate convivii, nec intinctione buccellae, nec osculi gratia frangitur. *Tert.* de baptismo usurpat, *Poenit.* 2, 6. et 7. Sic intinctionem secundam, martyrium intelligit, *Patient.* 13. *med.*

INTINCTUS, a, um, part. ab *intingo*, βαπτὸς, tinctus, madefactus, imbutus. *Vitr.* 1, 5. Intinctus in aqua. *Id.* 8, 2. *extr.* Sapor *(aquae)*, et odor, et color intinctus, et commixtus propter naturae raritatem. *Ov. Met.* 7, 260. Faces intinctae sanguine. *Cels.* 2, 24. Oleae aceto intinctae. *Plin.* 28, 17, 70. Sevum oleo intinctum. *Tert. Poenit.* 6. *f.* absolute *intinctus* est baptizatus. V. INTINCTIO. ℙ Item conditus, condimento imbutus. *Ov. Fast.* 2, 634. Nutriat intinctos missa patella cibos. Al. rectius leg. Nutriat incinctos missa patella Lares.

INTINCTUS, us, m. ἔμβαμμα, condimentum liquidum, jusculum, quo intinguntur cibi saporis gratia. *Plin.* 20, 7, 26. Oxypori obolis asperitatem, addito dulci, ad intinctum aceti temperantes; et *ib.* 9, 33. Vel cum his trita sorbenda est brassica, vel ex hoc intinctu sumenda. *Id.* 15, 29, 35. Eadem origine aprorum sapor commendatur, plerumque ad intinctus additis myrtis.

INTINGO et Intinguo, is, nxi, nctum, a. 3. ἐμβάπτω, in aliqua re tingo, madefacio. *Quint.* 10, 3. *f.* Membranae ut juvant aciem, ita crebra relatione, quod intinguntur calami, morantur manum, et cogitationis impetum frangunt. [*Hermannus* ap. *Frotsch.* legendum conjecit *crebra relictionis — repetione*, quod nihil aliud est quam *crebra relictione*. Mihi *crebra relictione, quoad instinguntur calami, et repetione* scribendum videtur, intellige *membranarum*, quas manus crebro et relinquit et repetit. *Zumpt. Suppl. annotat.* ad *Quint.* p. 423.] ℙ Refertur ad cibos, qui intinctu condiuntur. *Cato R. R.* 156. Brassicam si crudam edes, in acetum intinguito. *Plin.* 20, 17, 72. Anisum omnibus, quae condiuntur, quaeque intinguntur, desideratum.

INTŎLĔRĀBĬLIS, e, adj. ἄτλητος, δύςοιστος, qui ferri et tolerari non potest, intolerandus, non ferendus. *Cic. N. D.* 2, 50. *extr.* Intolerabilis odoris foeditate insectantes depellunt. *Id. Rosc. Am.* 45. Intolerabile frigus. *Id. Acad.* 4, 8. Intolerabilis dolor. *Liv.* 1, 53. saevitia. *Pl. Aul.* 3, 5, 59. Intolerabiles sumptus. *Cic. Or.* 65. *extr.* Intolerabile vitium est; et 8. Verba dura, odiosa, intolerabilia. *Id. Fam.* 3, 7. Intolerabilia tributa exigere; et *ib.* 4, 3. Multo intolerabiliorem futurum. *Juven.* 6, 459. Intolerabilius nihil est, quam femina dives. *Cic. Att.* 11, 13, Mihi cum omnia sunt intolerabilia ad dolorem, tum maxime, quod etc. [*Vell.* 2, 120, 4. Difficultates intolerabiles. *Quint. Inst.* 6, 2, 16. Namque eos graves et intolerabiles id ipsum demonstrat.] ℙ Active est intolerans. *Afran.* ap. *Non.* 2, 435. Quod si fecissem id saepius, didicissèt is ferre, et non esset intolerabilis.

[INTŎLĔRĀBĬLĬTAS, atis, f. intolerantia. *Gloss. Philox.* Intolerabilitas, ἀνυποιστότης. *F.*]

INTŎLĔRĀBĬLITER, adv. ita ut ferri non possit. *Colum.* 1, 4. *f.* Quaedam loca frigoribus hiemis intolerabiliter horrent.

INTŎLĔRANDUS, a, um, part. ab *intolero*: intolerabilis. *Cic. Vat.* 9. Intolerandus tyrannus. *Liv.* 22, 1. Intoleranda frigora. *Cic. Verr.* 2, 4, 35. *f.* Res indigna atque intoleranda. *Id. Agr.* 1, 5. Omnium rerum infinita atque intoleranda licentia. *Id. Font.* 16. Immanis atque intoleranda barbaria. *Id. Rosc. Am.* 13. Perniciosa atque intoleranda potentia. *Tac. H.* 3, 26. Intolerandus tam longi itineris labor. *Id. A.* 12, 10. Dominatio nobilitati plebique juxta intoleranda. *Gell.* 10, 12. Multa vana atque intoleranda auribus. *Sall. Cat.* 61. Res foedae atque intolerandae; et 10. *extr.* Crudele intolerandumque factum. ℙ *Intolerandum* adverbii more. *Gell.* 17, 8. Olla, ut video, intolerandum fervit.

INTŎLĔRANS, antis, part. ab *intolero*, δυςανάσχετος, qui tolerare non potest, impatiens. *Liv.* 9, 18. Et loquimur de Alexandro nondum merso secundis rebus, quarum nemo intolerantior fuit; et 10, 28. Corpora intolerantissima laboris atque aestus. *Tac. H.* 4, 80. Superbia viri, aequalium quoque, adeo superiorum, intolerantis; et *A.* 2, 75. Omnium, quae ultionem morarentur, intolerans. ℙ Item intolerandus. *Id. ib.* 11, 10. Vir ingens gloria, atque eo ferocior, et subjectis intolerantior; et *ib.* 3, 45. Quanto intolerantior servitus iterum victis. (Utroque loco *Grotius* malebat *intoleratior.*) [*V. Gron.* et *Ernest.* ad utrumque locum; *Rupert.* ad 3, 45.] *Flor.* 4, 12. *med.* Nihil insultatione Barbarorum intolerantius fuit. *Gell.* 13, 8. Nihil posse fieri indignius, atque intolerantius, quam quod homines ignavi, etc. *Laev.* ap. *eund.* 19, 7. Curis intolerantibus.

INTŎLĔRANTER, adv. δυςανασχέτως, intolerabiliter. *Cic. Tusc.* 2, 9. *extr.* Intoleranter dolere. *Caes. B. G.* 7, 51. Intolerantius Gallos insequentes legio tardavit. *Cic. Or.* 2, 52. Intolerantius se jactare; et *Vat.* 12. De divitiis intolerantissime gloriaris.

INTŎLĔRANTĬA, ae, f. ἀδυναμία, impotentia, insolentia, superbia quae ferri ac tolerari non potest. *Cic. Cluent.* 40. *f.* Quis eum cum illa superbia atque intolerantia ferre potuisset? *Id. Agr.* 2, 13. Perspicite quanta potestas permittatur: non privatorum insaniam, sed intolerantiam regis esse dicetis. *Suet. Tib.* 51. Acerbitas et intolerantia morum. ℙ Item impatientia. *Gell.* 17, 19. *f.* Intolerantia, cum injurias, quae sunt ferendae, non toleramus, neque ferimus.

INTŎLĔRĀTUS, a, um, adj. Intoleratus aeger ap. *Coel. Aurel. Acut.* 2, 19. *f.* est nullis cibis recreatus. V. INTOLERANDUS.

[INTŎLĔRO, as, a. 1. impatienter fero. *Not. Tir.* p. 140. Tolerat, intolerat. *F.*]

INTOLLO, is, a. 3. extollo, ut Clamores absonos intollere, *Appul. Met.* 8.

INTŎNĀTUS, a, um, part. ab *intono*. *Hor. Epod.* 2, 51. Si quos Eois intonata fluctibus Hiems ad hoc vertat mare, *h. e.* procellosa tempestas in Eoum mare cum tonitru et ventis immissa.

INTONDĔO, es, ondi, onsum, a. 2. κείρω, tondeo. *Colum.* 11, 3. *med.* Et fibrarum summas partes intondeas.

INTŎNO, as, ui, *raro* avi, n. 1. idem quod tono, aut valde tono. *Cic. Div.* 1, 47. Partibus intonuit coeli Pater ipse sinistris. *Virg. A.* 2, 693. subitoque fragore Intonuit laevum; et *ib.* 1, 94. Intonuere poli; et *ib.* 8, 527. iterum atque iterum fragor intonat ingens. *Non.* 4, 258. leg. *increpat:* alii, fragor intonat aures. *Sidon. ep.* 9, 14. Praeparare aures fragoribus intonaturis, *h. e.* plausibus, qui personabunt. ℙ Translate dicitur de quovis sono ac voce vehementiore. [*Cf. Cort.* ad *Lucan.* 1, 210.] *Petr. fr. Trag.* 78. *Burm.* Consonuere cornicines funebri strepitu: unus praecipue servus tam valde intonuit, ut, etc. *Sen. Agam.* 328. chelys Nil acre velim, Magnumque modis intonet altis. *Plin.* 8, 40, 61. Intonuit ingenti latratu canis. *Virg. A.* 7, 515. Contremuit nemus, et silvae intonuere profundae. *Val. Fl.* 2, 365. magnis cum fratribus Eurus Intonat Aegaeo. *Paul. Nol. carm.* 21, 903. Cum prima signum suscitandis mortuis Coelo tuba intonaverit. [*Sil.* 14, 298. Armis intonat urbi; et 2, 211. Et concussa procul membris velocibus arma Letiferum intonuere, etc.] ℙ Et praesertim de eo, qui impetu quodam, clamoseque loquitur, ut fit in ira, aliove animi impetu. *Cic. Mur.* 38. Jam hesterna concione intonuit vox perniciosa tribuni. *Liv.* 3, 48. Cum haec intonuisset plenus irae. *Ov. Amor.* 1, 7, 45. Nonne satis fuerat timidae inclamasse puellae, Nec nimium rigidas intonuisse minas? *Prop.* 2, 1, 39. Phlegraeos Jovis Enceladique tumultus Intonet an[...] gusto pectore Callimachus. *Sen. Agam.* 544. fur[...] bundum intonat, Superasse nunc se pelagus atqu[...] ignes. *Tac. A.* 12, 1. Claudius coelibi vitae int[...] nans, *h. e.* invehens. Alii rectius leg. *coelibis v[...] tae intolerans*. *Val. Fl.* 3, 168. Occupat os ba[...] bamque viri, clavaque superne Intonat, *h. e.* qua[...] tonitru, et fulmine, sonantes ictus infligit. Al. le[...] *clavamque*, et est, clavam intentando inclamat, [...] tonanti voce percellit. ℙ [*Confunduntur in c[...] *intonare* et *insonare*. V. intpp. ad *Virg. Aen.* [...] 515. et 8, 239. et *increpare*. V. *ib.* 12, 332.]

INTONSUS, a, um, adj. ἄκουρος, non tonsu[...] *Accius* ap. *Cic. Tusc.* 3, 26. Scindens dolore ide[...] tidem intonsam comam. *Hor. Epod.* 15, 9. I[...] tonsi capilli. *Ov. Fast.* 4, 655. Intonsum capu[...] *Virg. A.* 9, 181. Ora intonsa, *h. e.* nondum ras[...] Sic *Curt.* 8, 22. *med.* Mentum intonsum. *Colu[...]* 7, 3. Intonsae oves. *Virg. Ecl.* 5, 63. Inton[...] montes, *h. e.* nemorosi, et incaedui. *Id. A.* [...] 681. quercus intonsa coelo attollunt capita, *h.* [...] frondosa. *Stat. Silv.* 4, 7, 10. intonsa myrtus. [...] Saepe dicitur de antiquis Romanis, qui cum nulli[...] dediti deliciis essent, ne comam quidem tondeban[...] unde et *hirsuti* dicti sunt. *Plin.* 7, 59, 59. To[...] sores in Italiam venere post R. C. anno CCCCLIV[...] antea intonsi fuere. *Tibull.* 2, 1, 34. et *Ov. Fa[...]* 2, 30. Intonsi avi; et *ib.* 6, 264. intonsi regia m[...] gna Numae. [*Idem omnino, quod priscus. Add[...] *Hor. Od.* 2, 15. Intonsus Cato.] ℙ Et universi[...] de incultis hominibus, et pauperem asperamque [...] tam agentibus. *Liv.* 21, 32. de Alpinis incoli[...] Homines intonsi et inculti. *Tibull.* 1, 8, 16. C[...] lices. *Ov. Pont.* 4, 2, 2. Getae. ℙ *Intonsus De[...]* est Apollo. *Ov. Trist.* 3, 1, 60. et *Prop.* 3, 1[...] 52. ℙ Cum accus. Graeco more. [*Ov. Met.* [...] 87. Intonsamque comas Elycen — Sternit.] *S[...]* 15, 674. Rhodanique comas intonsa juventus.

[INTORPĔO, es, n. 2. maxime torpeo. *No[...] Tir.* p. 94. Torpet, intorpet. *F.*]

INTORQUĔO, es, orsi, ortum, a. 2. ἐπιστρέφ[...] idem quod torqueo, contorqueo, inflecto. *Cic. O[...]* 2, 66. Mentum in dicendo intorquens. *Virg.* [...] 4, 451. Ardentes oculos intorsit lumine glauc[...] *Plin.* 19, 6, 34. Debet intorqueri caulis, ut cap[...] validius fiat. *Claud. II. cons. Stil.* 363. Intorqu[...] re clavum. *Colum.* 5, 10. *med.* ramulos. *Val. F[...]* 8, 287. Intorquere undas remis. *Lucr.* 6, 12[...] Cum subito validi venti collecta procella Nubib[...] intorsit sese, *h. e.* se involvit, et induit. *Auct. [...] Hisp.* 38. Huc accedebat, ut etiam talum into[...] sisset. ℙ Item jaculari, conjicere, vibrare, qu[...] torquendo brachio fit. *Cic. Att.* 9, 7. Vereor, [...] Pompejo quid oneris imponam, μή μοι Γοργείην [...] φαλὴν δεινοῖο πελώρου intorqueat. *Virg. A.* 2, 23[...] et tergo sceleratam intorserit hastam; et *ib.* 1[...] 322. et *ib.* 11, 637. Intorquere jaculum, hasta[...] alicui, *h. e.* in aliquem; et 882. et *Sen. ep.* 45. *me[...]* telum in hostem. *Tac. A.* 14, 36. Ita se ad into[...] quenda pila expedierat vetus miles. ℙ Translat[...] *Cic. Tusc.* 4, 36. Alternis versibus intorquent[...] inter fratres gravissimae contumeliae. *Sil.* 11, 34[...] Intorquere vocem diram. ℙ [*Permutantur *into[...] quere* et *contorquere*. V. *Burm.* ad *Virg. A.* 2, 5[...] et *attorquere*. V. *Eund. ib.* 9, 52.]

INTORTĒ, adv. contorte. *Plin.* 16, 16, 2[...] Bruscum intortius crispum, molluscum simplici[...] sparsum.

INTORTĬO, onis, f. contortio. *Arnob.* 3, 10[...] Hos capillorum intortionibus crispulos.

INTORTUS, a, um, part. ab *intorqueo*, εἰλιγμ[...] τώδης, contortus, flexus, involutus. *Catull. car[...]* 64, 235. Intorti rudentes. *Petr. Sat.* 131. De [...] nu licium protulit varii coloris filis intortum; [...] 80. Intorto circa brachium pallio, composui a[...] proeliandum gradum. *Liv.* 25, 16. *f.* Paludame[...] to circa laevum brachium intorto, in hostes imp[...] tum fecit. [*Sil.* 5, 367. Intortos de more adst[...] ctus amictus, i. e. complicatos.] *Hor. Od.* [...] 13, 35. Angues intorti capillis Eumenidum. *Va[...] Fl.* 6, 563. et *Mart.* 8, 33. Intorti capilli. *Li[...]* 28, 30. *f.* Navis repente intorta, in proram c[...] cumagebatur. *Val. Fl.* 4, 452. niger intorto tu[...] bine nimbus. ℙ Translate. *Pl. Cist.* 4, 2, 6[...] Intorta oratio [*i. e. obscura propter turbatu[...] verborum ordinem, et insolentem vocum significa[...] tionem.] *Pers.* 5, 38. Intorti mores, *h. e.* min[...] recti, pravi. *Plin.* 10, 29, 43. Sonus concisu[...] intortus. V. LUSCINIA. *Appul. Flor. n.* 13. N[...] ctuae intorto carmine occinunt, ℙ Est etiam j[...] ctus, vibratus. *Virg. A.* 10, 382. hunc, magn[...] vellit dum pondere saxum, Intorto figit telo. *Si[...]* 1, 304. verba ocius acer Intorto sancit jaculo.

*INTORTUS, us, m. vox nitens auctoritate *Ha[...] duini* ad *Plin.* 8, 12. ubi legendum censet: Quan[...] obrem in amnibus mersos *(dracones)* insidia[...] *(elephantis)* bibentibus: intortuque illigata manu i[...] aurem morsum defigere, h. e. *spirarum volumin[...]* ut exponit ipse. Sed vix Lexicis Latinis inserend[...] vox est. Omnes edd. *arctatisque* pro *intortuqu[...] Salmasius* conjicit *arctiusque*, nimis frigide, ut p[...] tat *Harduinus*. Metuo ne alterum illud sit frig[...] dius. Vulgatum retinuerim, mutata paululum inte[...]

nctione, *arctatisque, illigata manu, in aurem* ›rsum *defigere. In aurem arctatis* idem videtur es-ac *in aurem arctatorum.* Dativus est pro geni-o positus per Colophoniam, quam dicunt, fi-ram. *B. A.*

INTRĀ, ἐντὸς, ἔντοσθι, in, intus, inter: praepo-io regens accusativum: ab *in*, ut *citra* a *cis*, *ul-a* ab *uls*, ut *Gell.* 12, 13. et *Prisc.* 14, 991. do-nt. [*Contractum est ex *interā*, scil. *parte*, et gnificat finem loci vel temporis, quo quis, vel id continetur. V. *Gronov.* ad *Liv.* 1, 10. nostr. *nerhalb.* Hinc primo loco exempla ponenda sunt, quibus *intra* sine casu adverbii more adhibetur. *rc.* §. 2. laudaverat ista:] *Cels.* 7, 15. Pars, ae intra, longior esse debet, quam quae extra. *lum.* 12, 43. *med.* Vasa extrinsecus, et intra ligenter picata. *Petr. Sat.* 22. Idem tota intra, risque familia fecerat. [*Adde *Suet. Caes.* 84. traque lectus eburneus, etc. Ita saepissime usur-tur in rebus geographicis de terris a mari remotis, regionibus regni alicujus internis, in medio asi positis. *Mela* 1, 4, 4. Intra vix jam homi-s magisque semiferi — habent potius terras quam bitant; et *ib.* 6, 2. Interius, et longe satis a li-re, etc. V. *Interior* et cf. *Tzschuck.* ad *Eutrop.* 18. ℙ Refertur ad mare mediterraneum. *Mela oem.* 2. Deinde rursus óras omnium et litora, út tra extraque sunt, etc. et 1, 4, 5. Intra extra-e circumvectus orbem. *Plin. H. N.* 6, 32. Ab-de orbe terrarum extra intraque indicato: ubi in-a de mari mediterraneo, Gr. ἡ εἴσω θάλασσα, et *tra*, Gr. ἡ ἔξω θάλασσα, de Oceano intelligen-m.] Refertur saepe ad locum. *Cic Att.* 3, 10. *ed.* Nisi intra parietes meos de mea pernicie nsilia inirentur. *Id. ad Brut.* 1, 18. Cum tan-m resideat intra muros mali. *Auct. ad Her.* 3. Intra carceres stare. *Virg. A.* 11, 608. mque intra jactum teli progressus uterque. *Pl. erc.* 1, 2, 75. Ubi eam vidit? *Acanth.* Intus in-a navim. *Cic. Sext.* 27. Antiochum intra mon-m Taurum regnare jusserunt, *h. e.* intra fines ontis Tauri, ita ut cis eum montem transgredi n liceret. (V. *Liv.* 38, 38.) *Flor.* 3, 10. et 4, . Intra ripam, *h. e.* in ulteriore ripa. *Cic. Verr.* , 3, 89. Locus intra oceanum jam nullus est, o, etc. *h.* e. in omnibus terris, quas ambit ocea-s: quod est, in toto terrarum orbe. *Liv.* 5, 35. tra Apenninum tamen sese tenuere, *h. e.* cis enninum transgressi non sunt, neque propius mam accessere. *Cels.* 3, 18. Quidam phreneti-intra verba desipiunt: alii insurgunt, et vio-nter quaedam manu faciunt, *h. e.* verbis tantum sipiunt, neque ulterius progrediuntur. [*Curt.* 1, 25. Intra verba peccare, i. e. sic ut ultra rba et ad facta non transscendas.] *Plin.* 12, 21, . Ea intra se consumunt Arabes, *h. e.* inter se si consumunt, neque extra fines suos exportant; 9, 51, 75. Torpedo intra se parit ova, in alium cum uteri transferens; et 10, 42, 59. Picae me-tantes intra se, *h. e.* secum ipsae. *Quint.* 11, 3. uae intra nosmet ipsos componimus. *Plin. ep.* 3, . Praecipue cum affirmetis, intra vos futura, do-c placeat emittere; et *Flor.* 1, 3. Abstulit vir-s parricidam, et facinus intra gloriam fuit, *h. e.* tra gloriae fines: adhuc fuit gloriosum. *Plin. ep.* 16. *med.* Paulisper se intra silentium tenuit. *Vell.* 2, 111, 4. Quanto opere inclusus custodiis ercitus nostri, ne qua posset erumpere, inopsque piarum, et intra se furens, viribus hostis elan-uesceret: ubi *intra se* non debebat sollicitari ab *einsio* et *Burmanno*, ut recte notat *Ruhnk.*, qui ud. *Flor.* 3, 21, 1. Hoc deerat unum populi omani malis, jam ut ipse intra se parricidale bel-m domi stringeret: coll *Duk.* ad h. l.] *Sil.* 14, 66. At princeps generis quanto majora paravit In-a pastorem sibi nomina: ubi bene *intra pastorem* detur explicare *Barthius*, pastoritia vita et fortu-a contentus. Conjecturam *Heinsii inter* non im-robat *Drakenb.* ℙ Nota dicendi usum, quo *Sue-nius* saepius praepos. *intra* utitur, ubi alii *in* po-ere solent. Ita *Cal.* 27. Stans intra porticum me-iam: ubi v. *Brem.* qui comparat *Galb.* 8. Quum acrificaret intra aedem publicam; et 14. una et in-a Palatium habitantes. ℙ Interdum etiam pro *ter* videtur exhiberi. *Curt.* 4, 4, 15. Multis ta-en saluti fuere Sidonii, qui intra Macedonum raesidia erant, i. e. quae in numero erant praesi-iorum, quae Macedones circa urbem obsessam col-ocaverant.] ℙ Refertur etiam ad motum ad lo-um. *Cic. Caec.* 8. Ingrediens intra finem ejus lo-. *Id. Or.* 2, 34. *extr.* Nosse regiones, intra uas venias. *Caes. B. G.* 1, 32. *extr.* Qui intra nes suos Ariovistum recepissent. *Liv.* 34, 33. ompulsus intra moenia hostis. *Pl. Cist. a.* 3. *v.* 9. Ferre aliquid intra limen. *Id. Truc.* 1, 1, 23. a intra pectus se penetravit potio. ℙ Item ad mpus. *Caes. B. G.* 1, 36. *extr.* Qui intra annos uatuordecim tectum non subiissent. *Pl. Curc. a.* . *v.* 77. Dimidiam partem nationum subegit so-s intra viginti dies. *Tac. A.* 2, 71. Quod Dii e intra juventam praematuro exitu raperent. ℙ equente *quam.* *Liv.* 36, 10. Intra decimum diem, uam Pheras venerat, *h. e.* in spatio dierum decem, postquam venerat. *Sen. Tranqu.* 11. *med.* Quem populus R. intra annum, quam timuerat, spectavit. *Colum.* 12, 23. Intra quartum diem, quam de la-cu sublatum est. [*Suet. Caes.* 35. Intra quintum, quam affuerat, diem, *i. e.* nondum exactis quinque diebus.] ℙ *Gell.* 12, 13. multa disserit de senten-tia horum verborum *intra calendas:* et quidem ex vi verborum esse ait in ipsis calendis: ex consue-tudine autem significare totum illud tempus, quod ante calendas futurum est. Utrum autem et ipsae calendae comprehendantur, non statuit: at ipsas quoque comprehendi, aperte significat *Ulp. Dig.* 38, 9, 1. *med.* et 50, 16, 133. Verba ejus priore loco sunt: Quod dicimus, intra dies centum bono-rum possessionem peti posse, ita intelligendum est, ut et ipso die centesimo bonorum possessio peti possit: quemadmodum intra calendas, etiam ipsae calendae sint. *Plin.* 16, 25, 42. *extr.* Deflorescunt omnia septenis diebus: quaedam tardius, sed nulla pluribus bis septenis: omnia et intra VIII. Id. Jul. *h. e.* antequam ille dies elabatur. ℙ Ponitur et pro citra. *Liv.* 1, 43. Secunda classis intra cen-tum, usque ad quinque et septuaginta millium cen-sum instituta. Translate. *Cic. Fam.* 9, 26. *f.* Epu-lamur una non modo non contra legem, sed etiam intra legem, et quidem aliquanto, *h. e.* ut ne omne illud quidem mensae inferamus, quod lex permittit, sed aliquanto minus; et *ib.* 4, 4. *med.* Modice hoc faciam, aut etiam intra modum. [*V. *Manut.* ad h. l.] *Gell.* 12, 13. *med.* Modice, id est cum mo-do aequo et pari: intra modum, minus quam mo-dice, id est non ad ipsum modum, sed retro pau-lulum, et citra modum. *Quint.* 11, 3. Hortensii scripta intra famam sunt, *h. e.* sunt minora fama. [*V. *Spald.* ad h. l. et ad 3. *prooem.* 1. Intra quem modum plerique scriptores artium constite-runt.] *Flor.* 4, 11. *f.* Cleopatrae pulcritudo intra pudicitiam principis fuit, *h. e.* minus potuit, quam principis pudicitia. *Cels.* 3, 24. *f.* Oportet carnis aliquid esse, intraque aquam manere, *h. e.* solam aquam bibere vino abdicato. [*Prop.* 3, 9, 2. In-tra fortunam qui cupis esse tuam, i. e. limites for-tunae tuae non egredi, contentum esse fortuna tua; nec plus nec minus sapere.] ℙ Postposuit suo casui *Tac. A.* 4, 48. Dum populatio lucem intra sisteretur. ℙ Quid differant *intra*, et *infra*, V. in INFRA.

INTRĀBĬLIS, e, adj. qui adiri potest. *Liv.* 22, 19. *f.* Intrabile os amnis. Ita legit *Gronov.* cum aliis.

[INTRACLŪSUS, a, um, adj. qui intra est clu-sus. *Aggen. Urb. de limit.* p. 49. *Goes.* Quidquid enim inter quatuor limites minus, quam intraclu-sum est, fuerit assignatum. ℙ Etiam divisim *in-tra clusus* scribitur. *F.*]

INTRACTĀBĬLIS, e, adj. qui tractari non pot-est, durus, asper, indomabilis, ἀδάμαστος, ἀμετα-χείριστος. *Sen. Hippol.* 229. et 271. Tentemus ani-mum tristem et intractabilem, i. e. qui commoveri non potest. *Sen. ep.* 25. Respice aetatem ejus jam duram et intractabilem: non potest reformari, i. e. quae corrigi nequit. *Virg. A.* 1, 343. genus in-tractabile bello. *Plin.* 19, 5, 25. Pastinacae virus intractabile est, i. e. quod gustare sine damno nemo potest. *Grat. Cyneg.* 159. Ira intractabilis. *Virg. G.* 1, 211. Intractabilis bruma. Sic *Justin.* 24, 4. Loca frigore intractabilia, i. e. inhabitabilia. *Gell.* 18, 7. Domitius, cui cognomen Insano factum est, quoniam erat natura intractabilior, et moro-sior. ℙ Apud eundem *Gell.* 4, 15. *f.* quidam leg. *intrectabilis.*

INTRACTĀTUS, a, um, adj. ἄδμητος, non tra-ctatus, indomitus. *Cic. Amic.* 19. Nemo est, qui non equo eo, quo consuevit, libentius utatur, quam intractato et novo. *Grat. Cyn.* 134. intractatus de-cor, *h. e.* nativus, non arte elaboratus, nullo arti-ficio politus. *Virg. A.* 8, 205. Caci mens effera, ne quid inausum, Aut intractatum scelerisve, doli-ve fuisset, Quatuor tauros avertit, *h. e.* intactum a furtis suis.

INTRACTĬO, onis, f. *Plin.* 7, 12, 6. Rictum in loquendo, intractionemque linguae, et sermonis tumultum piscator quidam reddidit. Al. leg. *con-tractionem.*

INTRĂHO, is, axi, actum, a. 3. traho. *Appul. Met.* 11. Sol inclinatus intrahebat vesperam. *Id. ib.* 5. Sulcatos intrahens gressus. ℙ Ap. *Festum* intrahere, est contumeliam intorquere.

[INTRĀMEĀTUS et Intromeatus, us, m. actus meandi intra. *Not. Tir.* p. 85. Meatus, intramea-tus, intromeatus. V. EXTRAMEATUS. *F.*]

INTRĀMŪRĀNUS, a, um, adj. qui est intra muros, urbanus. [*Inscr.* ap. *Fea*, *Framm. de' Fast. cons. tav.* 7. *n.* 12. M. Herennio M. F. Picenti Cos. municipes municipii Augusti Vejentis intramu-rani patrono. Haec *Inscr.* pertinet ad an. U. C. 720. *Ascon.* in *Verr.* 2, 2, 6. Magistratus, qui intramuranus non est, nec urbanus, etiamsi admi-nistrator ejus Romae est, ad urbem dicitur. V. EXTRAMURANUS. ℙ Quandoque *intra murum* idem significat. *Inscr.* in *Antol. Rom. n.* 41. p. 321. Tabernarii intra murum negotiantes. Alia ap. *Viscont. Monum. Gab.* p. 35. Decurionibus sing. ⳩ V., item ⳩ VI. Aug. sing. ⳩ II., item tabernariis intra murum negotiantibus ⳩ I. *F.*]

[INTRANSĬBĬLIS, e, adj. is, quo intrari non potest. *Hieron.* in *Isaj.* 4, 11, 15. Nilus aqua-rum multarum, qui prius uno fluebat alveo, et in-transibilis erat, in septem valles humillimas, et ri-vos divisus est atque concisus. *F.*]

INTRANSĬTĪVĒ, adv. *Prisc.* 18, 1134. Quae ha-bent passivam terminationem impersonalia, non possunt infinitis adjungi, ut *statur, curritur, sede-tur*, et intransitive intelliguntur.

INTRANSĬTĪVUS, a, um, adj. non transiens. *Prisc.* 14, 982. Per intransitivam dicuntur elocu-tionem, id est non transeuntem ab alia ad aliam personam, ut *percurrit homo excelsus.*

INTRĀTUS, a, um, part. ab *intro*, *as.* *Ov. Pont.* 2, 8, 56. Intrata est Superis quod domus una tribus. *Vell.* 2, 105. Intrata protinus Germa-nia. *Liv.* 21, 25. *med.* Ubi rursus silvae intratae, tum postremos adorti, etc. *Sil.* 12, 323. Phoebo jam intrata sacerdos, *h. e.* afflata. *Sidon. carm.* 2, 147. cum bellua ferrum Ferret, et intratos exirent arma per armos, *h. e.* transfixos.

INTRĔMĬDUS. V. TREMIDUS.

INTRĔMISCO, is, n. 3. contremisco. *Plin.* 2, 79, 81. Terrae intremiscunt, sopito mari. *Id.* 8, 4, 5. Elephas, vestigio hominis animadverso, prius-quam homine, intremiscere insidiarum metu, cir-cumspectare, etc. *Cels. praef.* 7. *med.* Manu sta-bili esse, nec unquam intremiscente. **Jul. Valer. res gest. Alex. M.* (ed. *A. Maio*) 3, 26. Ludebat oculos intremiscentium. *B. A.*

INTRĔMO, is, mui, n. 3. idem quod tremo. *Cels.* 3, 8, 3. Totum corpus intremit. *Virg. A.* 3, 581. intremere omnem Murmure Trinacriam. *Ov. Met.* 2, 180. subito genua intremuere timore. ℙ Transitive. *Sil.* 16, 664. Annibalem ecce senectus Intremit, aut aegros simulat mentita timores. Al. leg. *Annibali.* Et 8, 60. Intremuit regum even-tus. V. TREMO.

INTRĔMŬLUS, a, um, adj. tremens, tremulus. *Auson. Epit.* 34. Intremulam baculo non subeunte manum.

[INTRĔPĬDANS, antis, adj. non trepidans, fir-mus, validus. *Inscr.* ap. *Paulovich. Marm. Maca-rens.* p. 61. Licinia Prima, et Licinius Gerontius, Crescenti conjux et filius, adhuc intrepidantis ae-tatis patri, cui non licuit infantiam ejus ad suos annos perducere, pio et bene merenti, et omnium amatori suorum et amicorum, digno hunc titulum posuerunt. *F.*]

[INTRĔPĬDANTER, adv. idem ac intrepide. *Non.* 12, 44. Festine et intrepidanter adscendere. *F.*]

INTRĔPĬDĒ, adv. ἀδεῶς, sine pavore, audacter. *Liv.* 26, 4. Postquam assuetudine quotidiana satis intrepide visum est fieri. *Gell.* 9, 11. Progreditur intrepide modesteque obviam.

[INTRĔPĬDO, as, avi, atum, a. 1. trepidanter, seu festinanter moveo. *Symmach.* ap. *Jornand. de reb. Get.* 15. Imperator, equo adacto in cursum cal-caribus incitatum, multos orbes huc atque illuc us-que ad suam fatigationem variis inflexibus intrepi-davit. Hoc idem narrans ait *Capitol. Maxim.* 3. Equum admisit multis circuitionibus. V. TREPI-DIARII. *F.*]

INTRĔPĬDUS, a, um, adj. ἀδεής, non trepidus, impavidus, imperterritus. *Ov. Met.* 13, 478. Per-tulit intrepidos ad fata novissima vultus. *Val. Fl.* 1, 503. non intrepidus genitor discrimine nati. *Tac. H.* 1, 35. *extr.* Intrepidus minantibus, adversus blan-dientes incorruptus. *Just.* 24, 4. Ptolemaeus ad-ventum Gallorum intrepidus audivit. *Gell.* 1, 11. *extr.* Intrepida modulatio. *Id.* 19, 1. Interritus in-trepidusque; et 12. Tranquillus, intrepidus, immo-bilis. *Sen. Hipp.* 593. Intrepida verba. *Curt.* 8, 11. *f.* Saluti fuit, quod sensim, et intrepidi se re-ceperunt. *Tac. Agr.* 22. Ita intrepida ibi hiems, et sibi quisque praesidio, *h. e.* hiberna quieta ac tuta ab hostibus. ℙ [*Ponitur etiam c. accus. Gr. more. *Lucan.* 5, 317. stetit aggere fultus Cespidis, intrepidus voltum, meruitque timeri, etc.]

[*INTRESECUS. V. INTRINSECUS.]

[INTRĬBŬLĀTUS, a, um, adj. tribulo tusus: a *tribulo, as.* *Cato R. R.* 127. Vini sextarium ori-ganiti dato jejuno et puero pro aetate intribulatum, et viro heminam. Ita legendum probat *Pontedera Op. posth.* T. 1. p. 282. pro *triobolum et vini he-minam.* *F.*]

INTRĬBŬO, is, a. 3. εἰσφέρω, contribuo, confe-ro, tributum solvo. *Trajan.* ad *Plin. ep.* 10, 33. Modo ne quid ideo intribuant.

INTRĬBŪTĬO, onis, f. εἰσφορά, actus intribuen-di, collatio, pensio, contributio. *Ulp. Dig.* 49, 18, 4. Nec ab intributionibus veteranos esse excusatos, palam est; et 50, 1, 22. *extr.* Omnibus patrimonii intributionibus fungi debent. Adde *Arcad. ib.* 4, 6. *med.*

INTRĪCĀTUS, a, um, part. ab *intrico*, impedi-tus, implicatus. *Pl. Pers.* 4, 1, 9. Nunc ego leno-nem ita hodie intricatum dabo, Ut ipsus sese, qua se expediat, nesciat.

INTRĪCO, as, avi, atum, a. 1. implico, involvo, ἐμπλέκω: a tricis. *Afran.* ap. *Non.* 1, 26. Ita in-

tricavit hanc rem temeritas. *Ulp. Dig.* 11, 3, 1. *f.* Is quoque deteriorem facit, qui servo persuadet, ut injuriam faceret, vel furtum, vel ut peculium intricaret. *Id. ib.* 15, 1, 21. Intricare peculium in necem creditorum, *h. e.* obligare, aeri alieno subjicere. *Cic. fragm.* ap. *Gell.* 6, 2. *extr.* Chrysippus aestuans laboransque, quonam pacto explicet, et fato omnia fieri, et esse aliquid in nobis, intricatur hoc modo.

INTRIGO, inis, f. idem ac intertrigo. *Varr. L. L.* 4, 36.

INTRĪMENTUM, i, n. conditura ex rebus tritis, et in cibos condiendi gratia infusis. *Appul. Met.* 10. Sapidissimis intrimentis succuum pulmenta condita.

INTRINSĔCUS, adv. ἔσωθεν, in interiore parte: ab *intra*, et *secus*, qua notat juxta, prope. *Varr. R. R.* 2, 11. Eam intrinsecus eadem re perungunt. *Colum.* 12, 43. Lata vasa intrinsecus et exterius crasse picari jubebat. *Id.* 8, 3. Aviaria intrinsecus et extrinsecus poliantur opere tectorio. *Lucr.* 6, 1145. Sudabant etiam fauces intrinsecus atro Sanguine. *Suet. Aug.* 95. Immolanti omnium victimarum jocinora replicata intrinsecus ab ima fibra paruerunt. ¶ [*In *inscr.* ap. *Orell.* 3327. leg. *intresecus* pro *intrinsecus.* ¶ Confund. *intrinsecus* et *extrinsecus.* V. *Heindf.* ad *Cic. N. D.* 3, 14, 36.]

INTRĪTĂ. V. v. sq.

INTRĪTUS, a, um, part. ab *intero,* in aliqua re tritus. *Plin.* 24, 3, 3. Glans intrita duritias cum salsa axungia sanat. *Id.* 30, 9, 23. *extr.* Cantharides cum uva taminia intritae. ¶ Item aqua, aliove humore mollitus, maceratus, subactus. *Varr. R. R.* 3, 9. *f.* Panis triticeus intritus in aquam; et *ib.* 10. Hordeum intritum in aqua. *Plin.* 17, 10, 11. Grandissimis baccarum tusis leviter, ne grana frangantur, eaque intrita reste circumlini, atque ita seri. ¶ Ap. *Scrib. Comp.* 201. *acetum intritum* est quod rebus contusis, et intritis infunditur. ¶ *Intrita, ae,* f. ὑπότριμμα, res aliqua intrita. *Plin.* 35, 14, 49. de confectione laterum: Quin et intritam ipsam eorum, priusquam fingantur, macerari oportet; et 36, 23, 55. Intrita quo vetustior, eo melior; et 17, 15, 25. Atque ita ligatum insitum, intritaque illitum operire terra, *h. e.* luto paleis mixto, et subacto, ut ipse *ib.* 14, 24. *f.* et *Colum. arbor.* 26. docent. *Col.* 12, 55. Semen sinapis in mortarium conjicito, et pistillis conterito: cum contritum fuerit, totam intritam ad medium mortarium contrahito, et comprimito manu plana. V. INFUSURA. *Phaedr.* 1, 26. intrito cibo Plenam lagonam posuit. *Plin.* 9, 8, 9. et *Cels.* 3, 19. *med.* Intrita panis e vino: [*Weinkalteschale.*] *Cels. ib.* 6. *med.* Dari potest intrita ex aqua calida; et 4, 3. *f.* Incipiendum erit a pulticula, vel intrita bene madida. Docet *Donat.* ad *Ter. Ph.* 2, 2, 4. a rusticis *intritam* vocari alliatum moretarium. V. MORETUM. ¶ Dicitur etiam *intritum, i,* n. *Appul. Met.* 11. Et insuper fluctus libant intritum lacte confectum. ¶ Denique *intritus, a, um,* adj. est non tritus, non fractus. *Col.* 12, 49. Deinde intrita oliva novo fisco includitur, et prelo subjicitur, *h. e.* integra. *Caes. B. G.* 3, 26. Eductis quatuor cohortibus, quae, praesidio castris relictae, intritae ab labore erant, etc. Alii leg. *integrae.* [*Male! v. *Gronov.* ad *Liv.* 22, 39. Gr. ἀκραιφνεῖς.]

INTRO, adv. [*Contractum est ex *intero,* scil. *loco.* Hinc primo loco ponenda exempla sunt, quae Noster in f. adscripserat, in quibus *intus* signif.] *Cato R. R.* 157. Omnia sana faciet, intro quae dolitabunt. *Pall.* 1, 40. Ut si pilam miseris, intro stare non possit. [*Quint. Inst.* 1, 5, 50. Eo tamen *intus* et *intro sum* soloecismi sunt. Sed v. *Spald.* ad h. l.] ¶ Maxime servit verbis motus ad locum, Gr. ἔσω. Frequentissimum est apud comicos: et fere ad aedes refertur. *Pl. Truc.* 3, 2, 19. Sequere intro me, amabo. *Cic. Verr.* 2, 1, 26. Cur ad nos filiam tuam non intro vocari jubes? V. INTROVOCO. *Ter. Eun.* 5, 7, 2. Modo senex intro ad nos venit. *Pl. Most.* 2, 2, 39. In hasce aedes pedem nemo intro tetulit. *Id. Merc.* 2, 1, 20. Respondet, ni properem illam ab sese abducere, Ad me intro domum ad uxorem ducturum meam. *Id. Ps.* 2, 2, 59. Huc quidem hercle haud ibis intro, ne quid harpax feceris. *Hirt. B. Afr.* 88. Cum dormitum isset, ferrum intro clam in cubiculum tulit.

INTRO, as, avi, atum, a. 1. εἰσέρχομαι, intro eo, ingredior. *Cic. Phil.* 2, 27. Tu ingredi illam domum ausus es? tu illud sanctissimum limen intrare? *Id. N. D.* 2, 4. Cum pomoerium postea intrasset. *Id. Rabir. Post.* 8. Una reprehensio est, quod regnum intrarit. *Petr. Sat.* 139. Mulier quaedam januam intravit. *Hirt. B. G.* 8, 16. Cum equites intrare fumum et flammam densissimam timerent. *Virg. A.* 6, 59. Tot maria intravi, duce te; et *ib.* 8, 390. medullas intravit calor. *Val. Fl.* 2, 11. Amnis intrans aequora. *Ov. Met.* 14, 656. cultosque intravit in hortos; et *ib.* 7, 492. in portusque intrat amicos. *Cic. Dom.* 3. In Capitolium intrare non debuisti. *Liv.* 9, 36. Abhorrebat ab fide, quemquam Ciminios saltus intraturum. *Id. ib.* Regio, quae intranda erat. *Caes. B. G.* 7, 73. Quo qui intraverant, etc. *Plin.* 6, 29, 35. Intravere eo arma Romana. *Caes. B. G.* 7, 8. Intrare intra praesidia. *Mart.* 11, 98. Intrare per rimas. *Hirt. B. Afr.* 79. Ne hostes intrare ad se possent. *Phaedr.* 5, 9. Cum vix intrare posset ad praesepia. *Stat. Th.* 5, 355. vultu galeas intrare soluto Non pudet, *h. e.* capiti induere. [*Prop.* 4, 11, 3. Quum semel infernas intrarunt funera leges.] ¶ Poetice dativum regit. *Val. Fl.* 1, 590. mediis intrarent montibus undae. *Sil.* 9, 289. discordia demens Intravit coelo; et 11, 473. Intrare ponto; et *Stat. Th.* 1, 255. septis et turribus aureus intres. Adde *Sil.* 7, 464., dubia tamen lectione. ¶ Passive. *Tac. A.* 2, 5. Si mare intretur; et *ib.* 16, 25. Intrari curiam placebat. *Id. H.* 3, 20. Non, si pateant portae, nisi explorato, nisi die, intrandum. ¶ Impersonaliter. *Caes. B. G.* 2, 17. Quo non modo intrari, sed ne perspici quidem possit. ¶ Interdum est aggredi. *Stat. Th.* 6, 774. Saepe etiam injustis collatum viribus hostem Ultro audax animis, intrat, etc. ¶ Item penetrare, transfigere. *Mart.* 7, 27. Quem *(aprum)* meus intravit splendenti cuspide Dexter; et 14, 30. de venabulis: Intrabunt ursos, sit modo firma manus. ¶ Translate est se insinuare, penetrare. [*V. *Cort.* ad *Lucan.* 7, 246.] *Cic. Acad.* 4, 39. Nulla acies humani ingenii tanta est, quae penetrare in coelum, terram intrare possit. *Id. Fin.* 5, 16. Intrandum est igitur in rerum naturam, et penitus quid ea postulet, pervidendum. *Id. Fl.* 10. Querendum est ergo de omni accusationis iniquitate, etc. propius accedo: nego esse ista testimonia, etc. intrabo etiam magis: qui gessit, non adest; etc. et *Or.* 2, 25. *extr.* Definitio in sensum et in mentem judicis intrare non potest. *Id. Q. Fr.* 1, 1, 5. Intrare penitus in alicujus familiaritatem. *Sil.* 1, 124. Intravit mentes Superum, *h. e.* exploravit et intellexit consilia et voluntatem Deorum. *Id.* 3, 697. Ecce intrat subitus vatem Deus, *h. e.* invadit, impletque oestro ejus animum. *Tac. Agr.* 5. Intravit animum militaris gloriae cupido. *Id. A.* 1, 39. Pavidos et conscientia vecordes intrat metus, venisse patrum jussu, etc. ¶ Ad forum et judicia aliquando pertinet. *Plin. ep.* 5, 4. Alio senatu Vicetini sine advocato intraverunt; et *ep.* 6, 31. A parte heredum intraverunt duo, omnino postularunt, etc.

INTROCĒDO, is, essi, essum, n. 3. introeo. *Appul. Met.* 5. Post opimas dapes quidam introcessit, et cantavit invisus; et *ib.* 10. Super has introcessit alia visendo decore praepollens.

[INTROCLŪDO, is, a. 3. idem ac intracludo. *Gloss. Philox.* Introcludo, ἐγκατακλείω. V. INTRACLUSUS. *F.*]

INTROCURRO, is, n. 3. curro intro, incurro. *Nov.* ap. *Non.* 3, 92. Per fretum introcurrimus.

INTRODŪCO, is, xi, ctum, a. 3. εἰσάγω, duco intro, induco. *Sall. Jug.* 12. Noctu milites introducit. *Caes. B. G.* 2, 5. Copias in fines hostium introducere; [*Liv.* 40, 25. In Ligures exercitum introduxit, i. e. in fines Ligurum. Cf. 41, 10. Forma dicendi Livio alibi non usurpata; sed *inducere, traducere exercitum* dici ab eo solet, sine mentione finium. *Ernest. Lex. Liv.* s. h. v.] *Caes. B. C.* 3, 26. Eo naves introduxerunt. *Curt.* 6, 7. Opperiens aliquem, quo introduceretur ad regem. [*Suet. Oth.* 2. Non dubitaret in Senatum ad agendas gratias introducere.] *Pl. Aul.* 3, 3, 4. Etiam huc introduce, si vis, vel gregem venalium. *Paul. Dig.* 25, 5, 2. Introducere aliquem in possessionem. *Cic. Tusc.* 5, 4. Philosophiam devocavit e coelo, et in urbibus collocavit, et in domos etiam introduxit. ¶ Translate. *Id. N. D.* 1, 8. Non modo natum mundum introduxit, sed etiam paene manu factum, *h. e.* docuit, posuit, mundum natum esse. *Id. Acad.* 4, 42. *f.* Introducebat enim Carneades, non quo probaret, sed ut opponeret Stoicis, summum bonum esse, frui, etc. *Id. Amic.* 1. Quasi ipsos introduxi loquentes. Al. leg. *induxi.* [*Ita *Orell.* coll. *Garaton.* ad *Coelian.* p. 449.] *Quint.* 9, 2. *med.* Et nostros cum aliis sermones, et aliorum inter se introducimus. [*Lucr.* 3, 630. Pictores itaque, et scriptorum saecla priora, sic animas introduxerunt sensibus auctas.] *Cic. Phil.* 11, 8. Introducere ambitionem in senatum. ¶ Novum aliquid instituere, et in usum inducere. V. locum *Cic. fil.* in INTRODUCTUS. *Paul. Dig.* 13, 2, 1. Si obligatio nova lege introducta sit. *Id. ib.* 9, 4, 26. Id enim praetor introduxit, ne eluderetur actio. *Ulp. ib.* 29, 5, 1. Ideo senatusconsulta introducta sunt de publica quaestione habenda.

INTRODUCTĬO, onis, f. actus introducendi, εἰσαγωγή. *Cic. Att.* 1, 16. *med.* Noctes certarum mulierum, atque adolescentulorum introductiones nonnullis judicibus pro mercedis cumulo fuerunt. V. DEDUCO.

INTRODUCTOR, oris, m. εἰσαγωγεύς, qui introducit. *Ruf. invectiv. in Hieron.* 2, 7. Porphyrius, quem iste introductorem et instructorem ad logicam habere gloriatur.

[INTRODUCTORĬUS, a, um, adj. qui introducit. Translate. *Cassiod. Instit. div. litt.* 24. Post introductorios libros auctoritatem cum expositori bus suis sedula intentione curramus. *F.*]

INTRODUCTUS, a, um, part. ab *introduco* inductus, invectus. *Cic. Att.* 2, 24. Introductu Curio filius dixit ad ea, quae Vettius dixerat. *Ci fil. Fam.* 16, 21. Introducta consuetudo. [*Ic Coel.* 15. Jam ipse tecum nulla introducta person loquar.]

INTRŎĔO, is, ivi, et ii, itum, n. 4. εἰσέρχομα eo intro, ingredior. *Cic. Phil.* 5, 8. Ad urbe venturum, introiturum, quotiescumque vellet. *I Att.* 7, 7. Quod scribis in urbem introisse; et *i* 16, 11. Ut etiam in Sicae domum introeat. *Ne Alcib.* 7. Primus in Thraciam in roiit. *Sall. Ju* 74. In tabernaculum introit, epistolam sumit a perlegit. *Cic. Pis.* 23. Cum ego Coelimonta porta introisse dixissem. *Sall. Cat.* 29. et *Te Hec.* 4, 1, 36. Introire ad aliquem. [*Front.* ■ *amic.* 2. (ed. *A. Maio*) *ep.* 6. Cum ei jus intr eundae curiae non esset ut relegato. *F.* **Sue Cal.* 47. Triremes, quibus introierat Oceanum. ¶ Cum accusativo. *Cic. Phil.* 2, 28. An tu ill spolia cum aspexisti, domum tuam te introire p tas? *Suet. Caes.* 81. *f.* Introiit curiam; et I Nisi privatus introisset urbem; et 80. Consule the trum introeunte. ¶ Cum ablat. et praepos. *Ca R. R.* 157. *f.* Si polypus in naso introierit. Sequente infinito. [*Cf. de hac constructione *Krit* ad *Sall. Cat.* 52, 24.] *Ter. Hec.* 3, 2, 10. Tu filius introiit videre, quid agat. ¶ Passive impe sonaliter. *Varr. R. R.* 1, 63. Cum periculo i troitur recenti apertione. *Cato R. R.* 66. Cavea quam minimum in cellam introeatur. *Sall. fragn* ap. *Serv.* ad *A.* 10, 628. Castra sine vulnere i troitum. *Ulp. Dig.* 47, 10, 5. Si in fundum ali num introitum sit. ¶ Translate. *Cic. Amic.* Quem fuerat aequius, ut prius introieram, sic pri exire de vita. ¶ *Introiet* pro *introibit* habetur i *Dial. Hieron. in Lucifer. n.* 5. *f.* V. in EO, is.

INTRŎFĔRO, ers, tuli, latum, anom. a. infer in aliquem locum porto, εἰσφέρω, εἰσκομίζω. *Ci Verr.* 2, 5, 13. Lectica in urbem introferri sol tus est ad mulierem. *Liv.* 43, 7. Princeps eoru pedibus captus, lectica est introlatus. *Suet. Ti* 30. Lectica quondam introlatus aeger comites se removit.

INTROGRĔDĬOR, eris, essus sum, dep. 3. εἰσέ χομαι, introeo. *Virg. A.* 1, 524. Postquam intr gressi, et coram data copia fandi.

[INTROĬTORĬUS, a, um, adj. qui in ingress adhiberi potest. *Gloss. Philox.* Introitorius, εἰσ διος. *F.*]

INTROĬTUS, a, um, part. ab *introeo. Ulp. Di* 47, 10, 5. Quod se pulsatum verberatumve, d mumve suam vi introitam esse dicat.

INTROĬTUS, us, m. εἴσοδος, actus introeund ingressus. *Cic. Phil.* 11, 2. Nocturnus introitu Smyrnam, quasi in hostium urbem. *Id. Dom.* 2 *med.* Adventus meus, atque introitus in urbe *Colum.* 11, 2. *med.* Sol in Geminos introitum fa cit; et *paulo post:* Sol introitum in Cancro faci *Lucr.* 2, 407. introituque suo perrumpere corpu *Tac. H.* 1, 31. Primo statim introitu. *Cic. Cae* 13. *extr.* Aliquem introitu prohibere. *Plin.* 20, 39. Introitum alicujus rei pellere, *h. e.* repelle quippiam ne introeat. *Plin. alter ep.* 10, 113. A qui deinde buleutae leguntur, certum aliquid d beant pro introitu dare. *Suet. Claud.* 9. Seste tium octogies pro introitu novi sacerdotii coactu impendere. [*Nostr. *Antritt.*] *Scaev. Dig.* 32, 102. *f.* Militiam illam cum introitu comparari v lo, *h. e.* cum pecunia, quae pro introitu in mili tiam erogari solet. [*Sil.* 5, 52. Introitu facile piscem, i. e. qui facile introit.] ¶ Est etiam adi tus, seu locus, qua introitur. *Cic. N. D.* 2, 57 Aures duros et quasi corneolos habere introitus *Id. Verr.* 2, 5, 31. Litus propter ipsum introitu atque ostium portus. *Caes. B. G.* 5, 9. Omne introitus erant praeclusi; et *Cic. Caec.* 8. Ad omne introitus, qua adiri poterat in eum fundum, arma tos homines opposuit. *Suet. Ner.* 48. Dum clan destinus ad villam introitus pararetur. *Plin.* 4, 12 23. In Euripo Euboico, primo fere introitu, qua tuor insulae, etc. *Id.* 12, 12, 25. Primo stati introitu amnis. ¶ Translate est principium, in tium. *Cic. Att.* 1, 18. Primus introitus fuit i causam fabulae Clodianae. *Id. Coel.* 2. Mihi qui dem videtur hic introitus defensionis adolescentia M. Coelii maxime convenire. *Plin.* 6, 27, 31. I introitu hujus operis. ¶ [*In *inscript.* ap. *Orel* 2103. leg. *introito* pro *introitu.*]

INTROJŬGUS, a, um, adj. *Introjugus equus* i *Inscr.* ap. *Grut.* 337. imperante Antonino Pio, i qua Dioclis, circensium agitatoris, victoriae enu merantur, est, opinor, qui sub jugum ab interior parte junctus est, et *interior* etiam appellatur. V INTERIOR. Legitur ibi: *duobus introjugis, C tyno et Pompejano, vicit:* et *introjugis tribus, Ab gejo, Lucido, Parato vicit:* et *Cotyno, Galata, Ab gejo, Lucido, Pompejano, introjugis quinque vicit* etc.: quibus verbis et nomina equorum indicantur et quo loco sub currum juncti essent. Numeru autem ipsorum equorum non significat duos, au

s, aut quinque simul introjugos uno cursu ad-ıitos fuisse; sed duobus cursibus v. gr. primum tyno, deinde Pompejano victoriam esse partam. li autem *introjugi* nominabantur, quamvis qua-ɔr, aut sex sub currum irent, quia in his maxi-ım erat victoriae momentum, propter flexum me-; ideoque eisdem titulus palmae adscribebatur, eorum tota quadriga designari solita fuit, ut ırimis probat *Salm. in Solin. c.* 45.

NTROLĀTUS, a, um. V. INTROFERO.

NTROMISSUS, a, um, part. ab *intromitto:* ad-ssus. *Cic. Sull.* 18. *extr.* Ut cum prima luce nsulem salutatum veniret, intromissus meo more, jure amicitiae, me in meo lectulo trucidaret.

NTRŌMITTO, is, isi, issum, a. 3. εἰςπέμπω, tto intro, immitto. *Caes. B. G.* 7, 11. Legio-s, portis accensis, intromittit, atque oppido po-ur. *Auct. B. Hisp.* 34. Legatos ad Caesarem ttunt, ut sibi legiones subsidio intromitteret. ıc. *A.* 15, 61. *extr.* Intromisit ad Senecam unum centurionibus, qui necessitatem ultimam denun-ıret. *Ulp. Dig.* 48, 2, 4. Qui cum bestiis de-gnandi causa in arenam intromissi sunt. *Varr. R.* 3, 12. Quatuor lepores intromittere in le-rarium. [**Liv.* 24, 13. Sex millia peditum — i praesidio senatui essent, Nolam intromisit.] Saepe est εἰςδέχομαι, in domum admitto, reci-o. *Ter. Eun.* 3, 1, 52. Phaedriam comissatum tromittamus. *Pl. Truc.* 4, 2, 6. Nec quemquam terim istoc ad vos, qui sit odio, intromittam; *ib.* 53. Quid si me jubeat intromittier? et *Aul.* 2, 20. in aedes meas, me absente, neminem ɔlo intromitti: atque etiam hoc praedico tibi: Si na Fortuna veniat, ne intromiseris. ℙ Aliquan-est introducere, inducere. *Gell.* 19, 13. Verba, ıae a Laberio ignobilia nimis, et sordentia in um linguae Latinae intromissa sunt. *Id.* 1, 13. tromittere exemplum.

[INTROPONO, is, a. 3. *Not. Tir.* p. 38. Po-t, imponit, introponit. *F.*]

[INTROPORTO, as, a. 1. *Not. Tir.* p. 11. Por-t, importat, introportat. *F.*]

INTRORĔPO, is, n. 3. rependo, ingredior. *Ap-l. Met.* 2. Repente introrepens mustela; et *ib.* 9. de tenebrarum contectus introrepere posset. ℙ ɔtest etiam divisim scribi.

INTRORSUM et Introrsus, adv. introversus, *h.* versus interiora. [**Lucr.* 3, 533. Ipsam natu-m se posse per artus introrsum trahere, etc.] ıes. *B. G.* 2, 18. Collis infimus apertus, ab su-riore· parte silvestris, ut non facile introrsus ɪrspici posset; et *ib.* 7, 22. Introrsus reducere iquid. *Sall. fr.* ap. *Serv.* ad *A.* 5, 373. Igitur trorsus prima Asiae Bithynia est. *Tac. A.* 2, 25. promptior Caesar pergit introrsus, populatur, scindit; [*i. e. ad interiores regni partes;] et *ib.* 33. Pulso introrsus freto, brevia litorum nu-ntur. ℙ Cum accus. *Id. H.* 2, 81. Quantum trorsus Pontum, et Armenios patescit. Al. re-ius leg. *in Pontum.* ℙ [*Continet etiam quietis ɔtionem, i. q. intus, in interiore alicujus rei par-. Huc pertinent exempla, quae cum ceteris mix-Noster laudaverat:] *Hor. Ep.* 1, 16, 44. Sed det hunc omnis domus, et vicinia tota Introrsus ɪrpem; et *Liv.* 10, 33. Cedunt primo, et hostem trorsum in media castra accipiunt; et *Sen. V.* 3. Ista, quae spectantur, foris nitent, intror-ım misera sunt. [*Adde *Ov. Met.* 13, 539. La-imasque introrsus obortas Devorat ipse dolor; *Fast.* 4, 845. *Liv.* 25, 21. Clamantibus tribu-, nihil introrsus roboris, ac virium esse. ℙ In *scr.* ap. *Orell.* 4354. leg. *introrursus* pro *intror-s.* V. *Hagenb. Diptych. Quir.* p. 197. In al. ap. *und.* 4034. INTROSUS.]

INTRŌRUMPO, is, upi, uptum, n. 3. εἰςβάλλω, ruo, cum impetu introeo. *Caes. B. G.* 5, 49. uod ea non posse introrumpere videbantur, *h. e.* er portas. Al. leg. *eas*, scil. portas, ut sit accu-tivus verbi. *Gell.* 15, 22. Cerva emissa in cubi-ılum Sertorii introrupit. *Ter. Eun.* 5, 6, 26. Ces-huc introrumpere? Al. leg. *intro irrumpere. Pl. Mil.* 2, 5, 50. Introrumpam recta in aedes. *Gell.* 5, 4. *f.* Parthos in Syriam introrumpentes tribus roeliis fusos.

*INTROSPECTĬO, onis, f. *Mart. Capell. B. A.*

INTROSPECTO, as, a. 1. introspicio. *Pl. Most.* 2, 27. Quid volunt? quid introspectant? Al. g. divisim *intro spectant.*

*INTROSPECTOR, oris, m. *August. B. A*

INTROSPĬCĬO, is, exi, ectum, a. 3. εἰςοράω, ıtro aspicio. *Cic. Har. resp.* 15. Ne quis meo-um imprudens introspicere possit domum tuam, ɔllam altius tectum. ℙ Translate est perspicere, iligenter considerare, animadvertere. *Cic. Font.* 5. Inserite oculos in curiam, introspicite penitus omnes reipubl. partes. *Id. Sull.* 27. Penitus ntrospicite Catilinae, Cethegi, ceterorumque men-es. *Id. Fin.* 2. *ult.* Tute introspice in mentem uam ipse: eamque omni cogitatione pertractans, ercunctare ipse te, etc. *Tac. A.* 11, 38. Tum rimum fortunam suam introspexit. *Gell.* 17, 2. i quis ea verba non incuriose introspiciat. *Tac.* 1, 7. Ad introspiciendas etiam procerum vo-luntates. ℙ Et simpliciter pro intueri. *Id. H.* 2, 20. Insita hominum natura, recentem aliorum fe-licitatem aegris oculis introspicere. [*Plura de hoc verbo v. in *Böttich. Lex. Tac.* p. 285.]

INTROTRŪDO, is, a. 3. intrudo. *Cato R. R.* 157. Turundam introtrudito. Al. scribunt divisim *intro trudito.*

*INTROVENĬO, is, a. 4. introgredior. *Jul. Ob-seq. de Prodig. c.* 126. Lunae fulgore, qui intro-venerat, Calpurnia excitabatur. *B. A.*

INTROVERSUS, adv. introrsus. *Lucil.* ap. *Non.* 4, 188. Quid sibi vult? quare fit, ut introversus, et ad te Spectent, atque ferant vestigia se omnia prorsus? *Hor.* eandem sententiam his verbis retu-lit *Ep.* 1, 1, 74. quia me vestigia terrent Omnia te adversum spectantia, nulla retrorsum. *Varr. R. R.* 2, 7. Genua equi nec magna, nec introver-sus spectantia sint. ℙ Potest etiam divisim scribi *intro versus.*

INTROVŎCĀTUS, us, m. [**Das Hineinrufen.*] *Ammian.* 29, 1. Primo introvocatu.

INTRŌVŎCO, as, a. 1. εἰςκαλέω, in domum ad-voco. *Liv.* 10, 24. *extr.* Priusquam introvocaren-tur ad suffragium tribus. *Cic. Verr.* 2, 1, 26. Cur ad nos filiam tuam non introvocari jubes? ℙ Part. *Introvocatus* ap. *Appul. Met.* 8. Introvocata Cha-rite invadit, ac supersistit sicarium. ℙ Potest et-iam divisim scribi. V. INTRO adv.

INTRŪDO, is, usi, a. 3, εἰςωθέω, intro trudo, et quasi vi quadam. *Cic. Caec.* 5. Atque etiam se ipse inferebat et intrudebat [**drang sich auf.*]

INTŬBĀCĔUS, a, um, adj. qui est ex intubo. *Plin.* 27, 12, 82. Intubacea folia.

INTŬBUS vel Intybus, i, m. vel f. vel Intubum, seu Intybum, i, n. ἔντυβον, σέρις, herba eadem ac cichorea, ut *Servius* ait in *G.* 1, 120. Sed aliis herba est ex cichoriorum genere, radice capillata, quam vulgo vocant endiviam. [*Ap. *Virg. G.* 1, 120. herba eadem est, ac cichorea, in agris cres-cens, flore caeruleo, Cichorium Intybus, *L.*; et *ib.* 4, 120. est quam in hortis alimus, endivia, Ci-chorium Endivia, *L.*] *Plin.* 20, 8, 29. Intubi quoque non extra remedia sunt: succus eorum cum rosaceo, et aceto capitis dolores lenit. *Id.* 19, 8, 39. Intubi hiemis patientiores: sed caule non mi-nus grati. *Virg. G.* 4, 120. Quoque modo potis gauderent intuba rivis. *Colum.* 10, 110. et torpenti grata palato Intyba. *Pomp.* ap. *Non.* 3, 111. Ru-stici edunt libenter paedidos, tristes, acres inty-bos. ℙ Qui per *y* scribunt, Graecae scriptioni ad-haerent: qui per *u*, Latinae. In *Edict.* tamen *Dioclet.* p. 16. scribitur intiba, ut et in *Gloss. Philox.*

INTŬĔOR, ēris, ĭtus sum, dep. 2. εἰςοράω, βλέ-πω, in aliquid oculos conjicio, aspicio, contueor. *Cic. Tusc.* 5, 21. Tum ad mensam pueros delectos jussit consistere, eosque nutum ejus intuentes, di-ligenter ministrare. Al. leg. *ad nutum. Id. Somn. Scip.* 5. Intueri solem adversum nequitis. *Id. Univ.* 10. In speciem rerum intuens. *Id. Tusc.* 2, 13. Dumque in ea intueberis, te continebis. *Id. Brut.* 97. Sed in te intuens, Brute, doleo; et *Or.* 1, 2. Mihi quidem in summos homines in-tuenti, visum est, etc. *Id. Fam.* 5, 17. *f.* Nec minus nostra sunt, quae animo complectimur, quam quae oculis intuemur. *Id. Prov. cons.* 9. Intueor coram haec ornamenta reipubl. *Id. Or.* 1, 40. *f.* Huc atque illuc intuens. *Id. Planc.* 1. Cum in-tueor et contemplor unumquemque vestrum. *Id. Or.* 2. *extr.* Eam intuens, in eaque defixus. ℙ Translate, [*i. q. considerare, *(betrachten, beobach-ten.)*] *Id. Tusc.* 1, 30. Mentis acies seipsam in-tuens nonnunquam hebescit. *Id. Or.* 1, 32. Com-monens oratorem, quo quidque referat, et quo in-tuens, ab eo, quodcumque sibi proposuerit, minus aberret; et *Agr.* 2, 28. Intentis oculis omnes rei-publ. partes intueri; et *Or.* 1, 34. Intuendi nobis sunt non solum oratores, sed etiam actores. *Quint.* 5, 10. Intuendum etiam quid affectet quisque, etc. [*V. *Spald.* ad *Eund. ib.* 5. *prooem.* 4.] *Nep. Att.* 9. *f.* Potius, quid se facere par esset, intuebatur, quam quid alii laudaturi forent, i. e. spectabat. *Cic. Planc.* 43. Quos enim ego tum alios animo intuebar? et *Tusc.* 5, 3. *f.* Rerum naturam stu-diose intueri. *Plin. Pan.* 55. Ac mihi intuenti in sapientiam tuam, minus mirum videtur, etc. ℙ [*Rationem alicujus habere, (*Rücksicht nehmen.*) *Cic. Phil.* 11, 15. Non tam vetera nos intuendos vobis arbitror, quam quid tirones milites, flos Ita-liae — quid cuncta Italia de vestra gravitate sen-tiat. *Schütz.* in *cl. Cic.*] ℙ Interdum est cum admiratione aspicere, admirari, suspicere. *Id. Manil.* 14. Pompejum, sicut aliquem, non ex hac urbe missum, sed de coelo delapsum intuentur. [**Id. Sext.* 45. Quid est igitur propositum his reip. gubernatoribus, quod intueri, et quo cursum suum dirigere debeant? *Fam.* 1, 9. Hic meae vitae cursus offendit eos fortasse, qui splendorem et spe-ciem hujus vitae intuentur, sollicitudinem autem et laborem perspicere non possunt.] *Liv.* 37, 54. *med.* Genus humanum vestrum numen imperium-que, juxta ac Deos immortales, jampridem intue-tur. *Petr. Sat.* 85. Ut me mater praecipue, tan-quam unum ex philosophis, intueretur. ℙ [*Con-templari aliquid imitandi causa. *Cic. Or.* 2, 21. Omnino in illud genus eum (Sulpicium) Crassi ma-gnificum atque praeclarum natura ipsa ducebat; sed ea non satis proficere potuisset, nisi eodem studio atque imitatione intendisset, atque ita dicere consuesset. ut tota mente Crassum atque omni ani-mo intueretur. ℙ De ejus quod proxime instat praevisione. *Id. Sext.* 9. qui non modo tempesta-tem impendentem intueri tumulentus, sed ne lu-cem quidem insolitam aspicere posset. *Schütz.* in *cl. Cic.* Adde *Nep. Alc.* 4, 1. Sed instabat tem-pus ad bellum proficiscendi. Id ille intuens, etc. Ita leg. *Brem.* q. v.] ℙ Pro versum esse, pro-spectum habere, *Plin. ep.* 5, 6. *med.* Cubiculum, quod hippodromum, vineas, montes intuetur. ℙ Passive. *Ammian.* 23, 5. Hoc modo contacta lo-ca nec intueri, nec calcari debere. ℙ Divisit per tmesin *Lucr.* 4, 713. Nenu queunt rapidi contra constare leones, Inque tueri. ℙ *Intui* in infinitivo V. CONTUEOR.

INTŬĬTUS, us, m. actus intuendi, aspectus, ἔποψις. *Quint.* 10, 1. *med.* Non ad intuitum rei, pugnamque praesentem. Al. rectius leg. *actum. Plin.* 16, 10, 19. Abies hilarior intuitu. Al. re-ctius leg. *in totum.* ℙ Translate. *Modest. Dig.* 34, 1, 14. Pietatis intuitu, *h. e.* ratione, gratia. Sic *Papin. ib.* 46, 1, 47. Intuitu humanitatis. *Try-phon. ib.* 23, 2, 68. Affectionis intuitu.

INTŬMESCO, is, intumui, n. 3. turgesco, inflor, ὀγκύλλομαι. [*Vox ap. poetas tantum et seriores scriptores usitata.] *Plin.* 2, 81, 83. Fluctus flatu intumescens. [**Lucan.* 6, 470. Aequor intumuit: ubi v. *Cort.* Adde *Curt.* 9, 9, 10. Identidem in-tumescens mare. Ita *Zumpt.* Al. leg. *intumescere.*] *Colum.* 1, 4, *f.* Loco tamen ipso paululum intu-mescente, *h. e.* altius surgente. *Ov. Fast.* 6, 700. Vidi virgineas intumuisse genas; et *ib.* 1, 215. de hydropicis: quibus intumuit suffusa venter ab unda. *Plin.* 20, 6, 23. Si partes corporis in vesicas in-tumuerint. [**Curt.* 4, 6, 19. Vulnus, quod re-cens adhuc dolorem non moverat, frigente sangui-ne intumuit; et 6, 11, 17. Intumescens corpus vulneribus. *Quint. Decl.* 6, 23. p. 150. Per tot flu-ctus volutatum corpus intumuit. ℙ Jam sequi po-terant, quae in f. Noster exempla posuit, in qui-bus crescere, augeri significat. Cf. *Ruhnk.* ad *Ov. Her.* 16, 136.] *Tac. A.* 1, 38. Intumescente motu, *h. e.* seditione crescente. *Id. G.* 3. Affectatur praecipue asperitas soni, et fractum murmur, ob-jectis ad os scutis, quo plenior et gravior vox re-percussu intumescat. ℙ Translate sumitur pro ef-ferri, superbire. *Quint.* 1, 1. Jure quodam po-testatis intumescere. *Tac. H.* 4, 19. Intumuere statim superbia ferociaque. *Sen. Consol. ad Polyb.* 36. *f.* Supra humanum modum intumescere. ℙ Item pro irasci. *Ov. Fast.* 2, 607. Juppiter intu-muit, quaque est non usa modeste, Eripit huic linguam. *Id. Pont.* 4, 14, 34. Intumuit vati non tamen Ascra suo, *h. e.* in vatem ira non exarsit. *Stat. Th.* 1, 412. Irae intumuere.

INTŬMŬLĀTUS, a, um, adj. insepultus, inhu-matus. *Ov. Her.* 2, 136. Occurramque oculis in-tumulata tuis.

INTUNDO, is, a. 3. idem quod tundo, aut valde tundo. *Scrib. Comp.* 71. Haec omnia intunduntur, cribrantur.

INTŬOR, ĕris, dep. 3. intueor. *Turpil.* ap. *Non.* 7, 20. Tamen oculis longa intercapedine appetunt cupide intui. *Pl. Most.* 3, 2, 150. Nullam equi-dem cornicem intuor. *Sen. Hippol.* 898. Quod fa-cinus cerno? quod monstrum intuor? *Ter. Heaut.* 2, 4, 23. Quisnam hic adolescens est, qui intui-tur nos? [**Nep. Chabr.* 3, 3. Neque animo aequo pauperes alienam opulentium intuuntur fortunam.] ℙ Hinc infinitus *intui.* V. CONTUEOR.

INTURBĀTUS, a, um, adj. ἀτάραχος, non tur-batus. *Plin. Pan.* 64. Et sedit inturbatus, inter-ritus, et tanquam ita fieri soleret. [*Observat *Schwarz.* non facile alibi obviam esse h. v.; *Taci-tum* pro ea dixisse *inturbidus.*]

INTURBĬDUS, a, um, adj. non turbidus, quie-tus, tranquillus. [*Ap. solum *Tac.*] *Tac. A.* 3, 52. Inturbidus externis rebus annus. *Id. ib.* 14, 22. Esse illi per Asiam avitos agros, in quibus tuta et inturbida juventa frueretur. *Id. H.* 3, 39. Vir sanctus, inturbidus, nullius repentini honoris ap-petens.

INTURGESCO, is, n. 3. idem quod turgesco. *Veg. Vet.* 1, 56. *med.* Pridie infundas in calidam, ut inturgescat.

INTUS, adv. ἔνδον, εἴσω, intra: ab ἐντὸς, quod idem significat: vel ab *in*, ut *Gellio* 12, 13. et *Prisc.* 15, 991. placet. *Cic. Sull.* 5. *f.* Ille reli-ctus intus, exspectatus foris. *Pl. Rud.* 3, 3, 27. Signum in fano hic intus. *Id. Capt.* 1, 2, 89. Ibo intro, atque intus subducam ratiunculam. *Cic. Cat.* 2, 5. Intus insidiae sunt: intus inclusum periculum est: intus est hostis. *Id. Or.* 2, 68. Nasica sen-sit, illum intus esse. Sic *Ter. Ad.* 4, 2, 30. Estne frater intus? et *Cic. Sen.* 4. *f.* Nec vero ille in luce modo atque oculis civium magnus, sed intus do-mique praestantior. *Plin.* 3, 4, 5. Regio Anatilic-

rum, et intus Desuviatium; et *Cic. Fin.* 3, 5. *med.* Ea, quae sunt intus in corpore; et *Univ.* 10. Omne animal in mundo intus incluserat. *Pers.* 3, 30. ego te intus et in cute novi. *Varr. R. R.* 1, 7. In Gallia transalpina intus ad Rhenum. ℙ Cum genitivo. *Appul. Met.* 8. Intus aedium audito ruditu meo, *h. e.* intra aedes. ℙ Cum accusativo more praepositionis. [*V. *Ramsh. Gr. Lat.* §. 136. 1. p. 403.] *Pl. Mil.* 2, 6, 55. Vide, sitne istaec vostra intus domum. *Liv.* 27, 11. Romae intus cellam Fortunae signum prolapsum. Al. leg. *intra:* alii *intus in cellam*, vel *in cella.* [*Plin. H. N.* 33, 1. Tellurem intus. ℙ Cum ablativo. *Lucr.* 4, 1085. Nam cibus atque humor membris assumitur intus: ita saepius ap. hunc poetam. V. *ind. Eichstadt. Virg. A.* 7, 192. Intus templo divum. *Liv.* 25, 11. naves sinu exiguo intus inclusae.] ℙ *Intus et foris canere* quid sit, V. in ASPENDIUS. ℙ [*Quod intus est*, dicitur id, quod domesticum est. *Cic. Dejot.* 21. de servis in dominum sollicitatis: Ubi id, quod intus est, atque nostrum impune evolare potest contraque nos pugnare, fit in dominatu servitus, in servitute dominatus. *Schütz. cl. Cic.* s. h. v.] ℙ Cum verbis, et casibus motus ad locum pro *intro.* [*Quint. Inst.* 1, 5, 50. Eo tamen *intus* et *intro* sum, soloecismi sunt. Sed v. *Spald.* ad h. l.] *Caes. B. C.* 3, 26. Quo simul atque intus est itum, etc. *Lucr.* 2, 710. Nam sua cuique cibis ex omnibus intus in artus Corpora discedunt. *Cels.* 7, 4. Si recta intus tendunt. *Pl. Cas.* 5, 2, 7. Intus novam nuptam deduxi via recta. *Scrib. Comp.* 46. Injicere autem intus narem oportebit cochleae vivae carnem; et 121. Non patitur late fieri, nec intus vulnus converti. [*Albinov. Eleg.* 114. Lacrimas intus agit, i. e. comprimit, compescit. *Ov.* dicit *devorare; Stat. resorbere* lacrimas.] ℙ Et de loco, ap. comicos. *Pl. Epid.* 5, 2, 43. Abeamus intro hinc ad me. *Stratip.* atque aliquanto lubentius, quam abs te sum egressus intus. *Id. Amph.* 2, 2, 137. Tu intus pateram proferto foras; et *Bacch.* 1, 1, 63. Ego tibi argentum jubeo jam intus efferri foras; et *Most.* 3, 1, 144. Evocato aliquem intus ad te; et *Cist. a.* 3. *v.* 8. Aliquis intus prodeat propere. ℙ Sunt plurima *Plauti* loca, in quibus *intus* hac ratione effertur: quae alii ita accipiunt, ut per ὑφ' ἓν dictum sit, v. gr. *argentum intus efferri*, quod est domi in arca: *evocato aliquem intus*, aliquem eorum, qui intus sunt domi, etc. ℙ *Intus equum agere* est breviore gyro circumagere, ac metam propius accedendo: sumptum a cursu equorum in circo, de quo V. INTERIOR. Hinc translate *Ov. Fast.* 6, 585. Tertia causa mihi spatio majore canenda est: Nos tamen adductos intus agemus equos.

INTŪSIUM, etc. V. INDUSIUM.

INTŪTUS, a, um, adj. ἐπισφαλής, minime tutus, non securus, incustoditus, indefensus. *Liv.* 5, 45. Castra Gallorum intuta neglectaque ab omni parte nacti invadunt. *Sall. or. Phil. contra Lep.* Quousque cunctando rempubl. intutam patiemini? *Tac. H.* 3, 76. Intuta moenium firmare. *Id. A.* 2, 42. Intuta amicitia. [*Plura habet *Boettich.* in *Lex. Tac.* p. 286.] *Plin.* 34, 14, 39. Intutum est scribere stylo. *Nazar. Pan. Constant.* 26. Non intutior tempore, quam Deo tectior.

INTYBUS. V. INTUBUS.

INVĀDO, is, si, sum, n. 3. ἐπέρχομαι, in aliquem locum vado, ingredior (et fere cum aliqua vi, aut impetu) aggredior, irrumpo, irruo. *Cic. N. D.* 2, 15. Ignis quocumque invasit, cuncta disturbat ac dissipat. *Id. Phil.* 2, 31. Cum mulier fleret uberius, homo misericors ferre non potuit: caput aperuit, in collum invasit. *Petr. Sat.* 91. Invadere amplexibus pectus alicujus; et 85. Invadere aliquem basiolis. *Prop.* 3, 6, 5. Invadere capillos alicujus. [*Suet. Caes.* 71. Ut Jubae, regis filio, in altercatione barbam invaserit; nostr: *Einem in den Bart fahren.*] *Virg. A.* 6, 260. Tuque invade viam, vaginaque eripe ferrum; et *ib.* 3, 382. Vicinosque, ignare, paras invadere portus; et *ib.* 2, 265. Invadunt urbem somno vinoque sepultam. *Colum.* 7, 12. *med.* Canes constantius appropinquantem violenter invadunt. *Nep. Them.* 2. Xerxes Europam cum tantis copiis invasit, quantas neque ante, neque postea habuit quisquam. *Cic. Phil.* 11, 2. In Galliam invasit Antonius, in Asiam Dolabella. *Id. Verr.* 2, 1, 20. *f.* Si in eas urbes vi cum exercitu invasisses. *Id. Caec.* 9. *f.* Invadere cum ferro in aliquem. *Virg. A.* 12, 710. Procursu rapido, conjectis eminus hastis, Invadunt Martem clypeis atque aere sonoro. *Liv.* 10, 35. Jam invasurum castra Samnitem credentibus. *Id.* 33, 44. Spes orta Aegypti invadendae. ℙ Passive. *Sall. Jug.* 92. Sperans, mox effusos hostes invadi posse; et 121. *extr.* Signo dato, undique simul ex insidiis invaditur. *Pl. Asin.* 5, 2, 58. In oculos invadi nunc est optimum. ℙ De iis, qui alienum per vim, et nefas occupant. *Petr. Sat.* 15. Nescio qui calvus invaserat pallium, exhibiturumque crastino die affirmabat. [*Lucan.* 1, 242. Invadunt clypeos, i. e. corripiunt, celeriter aut avide comprehendunt. Comparat *Mart. Laguna* Gr. δύνειν, coll. *Apollon.* 1, 627. 635. 1025. τεύχεα δύντες, i. e. arma invadentes.] *Cic. Phil.* 2, 16. In multas praeterea pecunias alienissimorum hominum, ejectis veris heredibus, tanquam heres esset, invaserat. *Id. Rosc. Am.* 5. Accusant ii, qui in fortunas hujus invaserunt. *Suet. Caes.* 9. Invadere dictaturam. [*Sil.* 7, 540. Invasit nostros fasces, i. e. illegitime sibi impetravit.] *Cic. Phil.* 1, 2. Uncus impactus est fugitivo illi, qui in C. Marii nomen invaserat. ℙ Translate. *Cic. Fam.* 1, 9. *med.* Num potui magis in arcem illius causae invadere? [*i. e. magis adversari Caesaris ac Pompeji voluntati: cf. *Off.* 1, 22. Illud optimum est, invadi solere ab improbis et invidis audio: ubi *invadere* est carpere aliquid et cum irrisione reprehendere.] *Virg. A.* 4, 265. Continuo invadit, *h. e.* verbis aggreditur, alloquitur. ℙ Pro corripere. *Sall. Jug.* 39. *f.* Ne reliquos populares metus invaderet. *Lucr.* 6, 658. arripit acer Saepe dolor dentes: oculos invadit in ipsos. *Caes. B. C.* 1, 14. Tantus repente terror invasit, ut etc. [*V. *Held.* ad *Eund. ib.* cp. 25. et *Walch.* ad *Tac. Agr.* 4. cf. similem usum vocis *incedere.* *Kritz.* ad *Sall. Cat.* 10, 6.] *Pl. As.* 1, 1, 40. Eum morbus invasit gravis. *Cic. Off.* 3, 7. *med.* Negat ullam pestem majorem in vitam hominum invasisse, quam, etc. ℙ Pro suscipere, aggredi. *Virg. A.* 9, 186. aliquid jamdudum invadere magnum Mens agitat mihi. ℙ Cum dativo personae. *Cic. Fam.* 16, 12. Mirus invaserat furor non solum improbis, sed etiam his, qui boni habentur. Al. leg. *improbos, sed etiam hos*, etc. [*Orell. leg. *improbis, sed etiam iis.* Consimili ratione loquitur *Plutarch. Pomp* 19. Πομπηΐῳ δ' ἀνὴρ μέγας πεζὸς ἐφώρμησε.] *Pl. Epid.* 5, 2, 5. Lassitudine invaserunt misero in genua flemina. *Lucr.* 6, 1210. Usque adeo mortis metus his invaserat acer. Al. aliter leg. *Varr.* ap. *Non.* 9, 7. Tanta porro invasit cupiditas honorum plerisque, ut, etc. *Gell.* 19, 4. Quibus invasit repentinus rei magnae timor. ℙ Pro irruere, incidere. *Accius* ap. *Non.* 4, 238. Ut profugiens hostem, inimici invadam manus. ℙ Pro ire, inire, iter conficere. *Tac. A.* 11, 8. Ille, ut erat magnis ausis promptus, biduo tria millia stadiorum invasit, ignarumque et exterritum Gotarzen proturbat. ℙ *Invasse* syncope pro *invasisse*, est *Lucilii* ap. *Non.* 4, 154., ubi al. leg. *involasse.* ℙ *Est et forma *invado, as*, si qua fides *Jul. Valer. rer. gest. Alex. M.* (ed. *A. Maio*) 3, 85. Contenderunt rem sacram esse, neque contemnendo periculo invadari a quopiam posse. *B. A.*

INVĂLENTĬA, ae, f. idem quod invaletudo. *Gell.* 20, 1. *med.* Vitium aliquod imbecillitatis atque invalentiae demonstratur. *Appul. Dogm. Plat. f.* Alioquin invehit aegritudinem, atque invalentiam, et foeditatem.

INVĂLĔO, es, ui, n. 2. idem quod valeo, aut valde valeo, invalesco. *Lucr.* 2, 300. Et quae consuerunt gigni, gignentur eadem Conditione, et erunt, et crescent, inque valebunt. *Cic. Mur.* 15. Tantum ipse opibus conatuque invaluit, ut, etc. *Tac. H.* 2, 98. Haec, illave defensurus, prout invaluissent. ℙ Translate. *Suet. Vesp.* 11. Libido atque luxuria, coercente nullo, invaluerat. [*Nostr: *über Hand nehmen.*] *Id. Gramm.* 4. Appellatio grammaticorum Graeca consuetudine invaluit: sed initio litterati vocabantur. *Plin. ep.* 6, 8. Amor hic mansit, nec refrixit judicio, sed invaluit.

INVĂLESCO, is, n. 3. ἐπιῤῥώννυμαι, vires ac firmitatem acquiro. *Quint.* 2. *in.* Tenuit consuetudo, quae quotidie magis invalescit. *Id.* 10, 2. *med.* Verba intercidunt, invalescuntque temporibus. *Ulp. Dig.* 33, 7, 12. *med.* Quam sententiam quotidie increscere et invalescere videmus. *Suet. Ner.* 27. Paulatim invalescentibus vitiis. [*Cf. *Aug.* 19. Tumultus, rerum novarum initia, conjurationesque priusquam invalescerent — compressit: nostr. *mächtig, stark werden.*]

INVĂLĒTŪDĬNĀRĬUS, a, um, adj. idem ac valetudinarius, saepius aegrotans. *Sen. praef. Q. N. l.* 1. Non video, quare sibi placeat, qui robustior est invaletudinario. Sed rectius alii leg. *in valetudinario.*

INVĂLĒTŪDO, inis, f. ἀῤῥωστία, imbecillitas. *Cic. Att.* 7, 2. Invaletudo tua me valde conturbat.

INVĂLĬDĒ, adv. debiliter. *Arnob.* 7, 250. Quam infirmiter invalideque dicatur. Legitur etiam in *Cic. Att.* 10, 8. An invalide solus tuli scelus? Alii rectius leg. *invalidi.*

INVĂLĬDUS, a, um, adj. ἄῤῥωστος, infirmus, debilis, aegrotus. *Liv.* 6, 8. Qui ubi videre Camillum, jam ad munera corporis senecta invalidum, valentem in hostes. *Colum.* 2, 11. Ne alterius generis herba invalidam Medicam perimat. *Plin.* 8, 36, 54. Invalidissimum urso caput, quod leoni fortissimum. *Liv.* 23, 16. Calones, lixaeque, et invalidi milites. *Val. Fl.* 5, 24. Pueri invalidi, et adhuc genitoris egeni. *Just.* 41, 6. Ad postremum ab invalidioribus Parthis oppressi sunt. *Suet. Aug.* 13. Invalidus atque aeger. [*Illud minus, hoc majus.] *Tac. A.* 1, 46. Invalidus et inermis. *Plin.* 7, 37, 37. Ne medicus crederetur, si unquam invalidus ullo modo fuisset ipse; et *Tac. A.* 12, 16. Invalida moenia adversus irrumpentes; et *ib.* 1, 65. Invalidi ignes. *Gell.* 20, 1. *med.* Si homo mo[...] bo, aut aetate aeger, ad ingrediendum invalid[...] est. *Claud. Cons. Mall. Theod.* 170. Invalidum v[...]nenum. *Ulp. Dig* 48, 18, 1. *med.* argumentum[...] *Lucan.* 7, 67. Addidit invalidae robur facundi[...] causae. [*Liv.* 41, 2. Stationes invalidas esse p[...] castris, i. q. infrequentes. Sic 7, 37. Consul p[...] latos per agros quum vidisset hostes, stationes i[...] frequentes relictas, etc.] ℙ Item valde validu[...] *Lucr.* 1, 969. Telum invalidis contortum viribu[...] Al. leg. *id validis.* [*Ita *Eichstadt.*] *Sil.* 1, 55[...] Invalidam duris evellit ab ossibus hastam. Al. le[...] *et validam* rectius. Huc trahunt quidam et illu[...] *Virg. A.* 6, 113. de Anchise: Atque omnes pel[...] gique minas coelique ferebat Invalidus, vires ult[...] sortemque senectae. [At *Heynius* interpretatur *f*[...] *rebat, licet esset invalidus*, quod probandum. *F.*]

*INVĀNUS, a, um, adj. i. q. vanus. *Tertu*[...] *adv. Herm.* c. 37. Invanum laborare. Adde *F*[...] *gent. ad Prob. de Orat. Vulgat. Exod.* 20. 7. M[...] lius forte distinguitur. *B. A.*

INVĀSĬO, onis, f. actus invadendi, occupati[...] *Gloss. Philox.* Invasio, ἐφόρμησις, ἔφοδος. *Sy*[...] *mach. ep.* 10, 41. (al. 48.) Ut in examen cleme[...] tiae vestrae invasionis indignitas perveniret.

INVĀSOR, oris, m. qui invadit et occupat. *A*[...] *rel. Vict. Epit.* 35. Romanum orbem triennio [...] invasoribus receptavit. *Imp. Constant. Cod.* 7, 4, [...] Invasor locorum poena teneatur legitima. Ad[...] *August. in. Tract. in Ep. Joann.* 4.

INVĀSUS, a, um, part. ab *invado*, occupatu[...] [*Impp. Valent. et Valens Cod. Theod.* 4, 18, [...] Praedoni quidem ratio a die invasi loci usque [...] exitum litis habeatur. *F.*] *Pall. de Insit.* 12[...] Persuadet moris tetrum mutare colorem Ficus, [...] invasis dat sua jura comis, *h. e.* ramis, quos in[...]tione invasit.

INVĀSUS, us, m. occupatio, aggressio. *Co*[...] *Aurel. Tard.* 1, 4. *n.* 82. Primo invasu affici pa[...]sione.

ĬNŪBER, eris, adj. non uber. *Gell.* 20, [...] Ostreae cum appositae fuissent, et multae quide[...] iouberes macraeque essent.

*INUCA, ae, f. oppidum Africae Propriae, [...] Zeugitana. *Tab. Peut. B. A.*

[ĬNŪDO, as, a. 1. valde udo, humidum faci[...] *Paul. Nol. carm.* 18, 418. de juvencis: lambuntq[...] vicissim Mulcentem, labrisque manus palpantis i[...] udant. Alii minus recte leg. *inundant. F.*]

INVECTĪCĬUS, a, um, adj. qui invehitur aliu[...] de. *Plin.* 10, 29, 41. Cum Theophrastus trada[...] invecticias esse in Asia etiam columbas. *Sen.* [...] 23. Quodcumque invecticium gaudium est, fund[...] mento caret.

INVECTĬO, onis, f. invehendi actus. *Cic. O*[...] 2, 3. *med.* Jam vero et earum rerum, quibus a[...] undaremus, exportatio, et earum, quibus egeremu[...] invectio certe nulla esset. ℙ Ponitur etiam p[...] insectatione, et impetu animi in aliquem. *Cic. I*[...] 2, 54. Clementia, per quam animi temere in odiu[...] alicujus concitati invectiones comitate retinentu[...] Ita locum legendum putat *Garatonius* in *Curae* [...] *cundae* ad orat. *Cic. pro Planc.* p. 136. *Ascon.* [...] illud *Cic. Verr.* 1, 10. Quid est, quaeso, Metell[...] judicium, corrumpere, etc. Invectio est ad Met[...] lum consulem.

INVECTĪVĀLĬTER, adv. *Sidon. ep.* 1, 11. Q[...] satis invectivaliter abusi nominum nuditate carp[...] bant plurimum vitia, plus homines.

INVECTĪVUS, a, um, adj. στηλιτευτικὸς, quo [...] aliquem invehimur, hoc est maledictis eum ins[...] ctamur. Unde *invectivae orationes* dicuntur adve[...] sus aliquem scriptae, quibus in illius mores, [...] ingenium, aut vitam, invehimur. *Ammian.* 21, [...] Orationem acrem, et invectivam, probra quaeda[...] in eum explanantem et vitia, scripserat ad senatu[...] *Id.* 22, 14. In eos volumen composuit invectivu[...] quod Misopogonem appellavit. Hinc grammati[...] dum citant orationes *Ciceronis* in Catilinam, sae[...] *invectivas* appellant, ut *Diomed.* 1, 318. et *Pri*[...] 16, 1023. etc.

INVECTOR, oris, m. qui aliquid invehit. *Sy*[...] *mach. ep.* 10, 27. (al. 34.) *med.* Lanati pecoris i[...] vector.

[INVECTRIX, icis, f. quae invehit. *Ambr*[...] *ep.* 63. (al. 71.) *n.* 3. Etsi Epicurus neget inv[...] ctricem mali esse voluptatem. *MSS.* habent min[...] recte *inventricem. F.*]

INVECTUS, a, um, part. ab *invehor*, pro *fer*[...] *Cic. Somn. Scip.* 2. Cum eris curru in Capitoliu[...] invectus. *Id. Fin.* 5, 24. Rex Perses eodem fl[...] mine invectus. *Liv.* 4, 29. Ipse triumphans in[...]ctus Urbem dictatura se abdicavit. *Id.* 22, [...] Concitatis equis invectus. *Plin.* 6, 22, 24. Ca[...] maniae portum invectus. *Id.* 9, 8, 8. Delphin[...] in arenam invectus expiravit. ℙ Item importatu[...] illatus. *Plin.* 33, 1, 3. Commercia victus grat[...] invecta, et 18, 10, 20. *n.* 4. Externa omnia [...] Oriente invecta; et 5, 5, 5. Gemma ex Aethiop[...] invecta; et 18, 7, 10. *n.* 3. Milium ex India [...] Italiam invectum. *Suet. Aug.* 41. Invecta ur[...] Alexandrino triumpho regia gaza, tantam copia[...]

mmariae rei effecit, ut, etc. [*Curt. 8, 9, 16. vecta animalia, i. e. aliunde importata.] ℙ *Inta et illata*, et omissa coujunctione *invecta*, *ilta* apud JCtos sunt res mobiles, quae a condu-ribus in aedes conducticias invehuntur, et inferun-r, utendi causa. *Paul. Dig.* 2, 14, 4. Placet, in urbas habitationibus locandis, invecta illata pignori esse catori. *Mart. ib.* 20, 2, 2. Invecta et illata pignori unt obligata. Adde *Ulp. ib.* 3. et 13, 7, 11. Sic ducta, invecta, importata, *Scaevola ib.* 20, 1, 32. uo spectat illud *Tert. Patient.* 13. Rector animus cile communicat spiritus invecta cum habitaculo o, *h. e.* bona, seu dona spiritualia cum corpore. Est etiam pro, maledictis insectatus. *Ov. Trist.* 133. Tristibus invectus verbis.

INVECTUS, us, m. idem quod invectio. *Plin.* 1, 2. Et Artemiram insulam assiduo terrae inctu continenti annectens. *Id.* 2, 85, 87. Terrae scuntur fluminum invectu, sicut Echinades insue ab Acheloo amne congestae. *Varr. R. R.* 1, . Quae praedia vicinitatis evectus habent idoos, quae nascuntur, ut ibi vendant; et illinc inctus opportunos, ut ea, quae in fundo opus sunt, nant. Ita legend. monet *Schneiderus*.

INVĚHO, is, exi, ectum, a. 3. ἐμφορέω, ἐπάγω, tro veho, importo, infero. *Cic. Off.* 2, 22. Tanm in aerarium pecuniae invexit, ut unius impetoris praeda finem attulerit tributorum. *Plin.* 18, , 33. Frumenta invehere: *scil.* in horreum. *Id.* , 17, 45. Limum non invehunt Euphrates, Tiisque: *scil.* in agros. *Id.* 33, 11, 53. Victoria chaica signa et tabulas pictas invexit: *scil.* Roam. *Plin.* 29, 1, 8. Invehi peregrinas merces splicuit majoribus. *Sen. Oedip.* 79. Vitia, quae cum invehis, infaustus hospes; et *Hippol.* 1032. ori invexit malum majus timore. *Liv. praef. f.* ivitiae avaritiam invexere. *Cic. Tusc.* 4, 17. Ut lemcumque casum fortuna invexerit, hunc quiete rat, *h. e.* attulerit. *Suet. Claud.* 18. Nihil non cogitavit ad invehendos etiam in tempore hiber-commeatus. [*Liv. 22, 5. Terrae motus mare minibus invexit; et 39, 8. Nulla cum arte eam, quas multas ad animorum corporumque culm nobis eruditissima omnium gens invexit.] ℙ ro inducere, *h. e.* in aliquem locum ducere. *Val. l.* 2, 624. Ogygii quam (*urbem*) nec trieterica acchi Sacra, neque arcanis Phrygius furor invehit atris. ℙ Passive de iis dicitur, qui equo, curru, t navi feruntur aliquo. *Liv.* 2, 31. Dictator iumphans urbem invehitur; et 1, 59. *med.* Invea corpori patris nefando vehiculo filia. *Ov. Trist.* 3, 19. aetherias meritis invectus es arces; et *ib.* 10, 54. Invehitur celeri barbarus hostis equo; *Met.* 14, 597. Perque leves auras junctis invea columbis. *Virg. A.* 6, 785. Invehitur curru hrygias turrita per urbes. ℙ Absolute. *Cic. N.* 1, 28. Qualis ille maritimus Triton pingitur, tantibus invehens belluis; pro *invectus*. [*Laut ad h. l. *Heindf. Brut.* 97. Cujus in adolescenam per medias laudes quasi quadrigis vehentem ansversa incurrit misera fortuna rei publicae; aure jubens *Vechner. Hellenol.* 1, 1, 6. p. 68. ibiae *Heus.* V. etiam *Ellendt.* ad hunc *Cic.* locum *Heindf.* laud.] ℙ *Invehi in aliquem* est infeum inferri pugnandi causa. *Liv.* 5, 8. *med.* Cum eraque castella oppugnata, superatas munitiones, rinque invehi hostem, nunciaretur. [*Curt. 8, , 18. Invehitur eques: nostr. *bricht ein.*] Sic *vehere se*, ap. *eund.* 28, 15. Cum eo ipso acrius, bi inclinatam sensere rem, victores se undique inherent. [*Frequens haec ap. *Liv.* est locutio. dde *Curt.* 9, 4, 10. Invehunt se fluctus.] ℙ ranslate est asperioribus verbis aggredi, increpa-, maledictis incessere; et plerumque passiva voce. *ic. Phil.* 2, 29. *f.* De quo Caesar in senatu, aper- in te invehens, quaestus est. *Id. fr.* ap. *Non.* , 259. In eum palam vehementer est invectus; et *Or* 275. Si in homines caros acerbius et contumeosius invehare. ℙ Cum accusativo communi, raeco more. *Nep. Timol.* 5. Cum nonnulla invehretur in Timoleonta. *Id. Ep.* 6. Cum in oratioe sua multa invectus esset in Thebanos. *Liv.* 3, . Ignosce patrio dolori, si quid inclementius in sum invectus.

INVĒLĀTUS, a, um, adj. non velatus, intectus, udus. *Capell.* 1, 3. de Mercurio: Chlamyde induus parva, invelatus cetera.

[INVĒNĀLIS, e, adj. non venalis, invendibilis. *loss. Phil.* Invenalis, ἄπρατος. *F.*]

[INVĒNĀTĬCUS, a, um, adj. non venaticus, ui venatum non exercet. Vox jlocaliter efficta a *l. Capt.* 1, 1, 17. Item parasiti rebus prolatis atent. In occulto, miseri victitant succo suo, Dum uri rurant homines, quos liguriant. Prolatis reus parasiti invenatici Sumus; quando rure redieunt, molossici, Odiosicique, et multum incommoisticí. Ita recte edidit *Bothe*, alii leg. *venatici*; erperam profecto, nam canes molossici sunt quam ui maxime venatici, minime vero iisdem opponunur. *F.* *At v. *Lindem.* qui nihil h. l. mutandum enset.]

INVENDĬBĬLIS, e, adj. qui non potest facile vendi. *Pl. Poen.* 1, 2, 128. Invendibili merce oportet ultro emptorem adducere.

INVENDĬTUS, a, um, adj. non venditus, ut Praedia invendita, *Scaevola Dig.* 18, 5, 10.

INVĔNIO, is, ēni, entum, a. 4. εὑρίσκω, reperio, quasi *in rem venio*: et dicitur de rebus omnibus, quae vel data opera quaesita, vel casu oblata, quocumque modo comperimus. *Caes. B. G.* 5, 5. Naves reliquas paratas ad navigandum, atque omnibus rebus instructas invenit. *Nep. Dion.* 8. Quem si invenisset idoneum, facile omnium animos cogniturum, etc. *Ter. Andr.* 2, 2, 1. Ubi inveniam Pamphilum? *Pl. Amph.* 4, 1, 2. Neque domi, neque in urbe invenio quemquam, qui illum viderit. *Id. Merc.* 2, 4, 24. unde erit argentum, quod des? *Cha.* Invenietur, exquiretur, aliquid fiet. *Id. Bacch.* 2, 2, 41. Quod ames, paratum est: quod des, invento est opus, *h. e.* invenire oportet. *Phaedr.* 3, 2. Quasi inventuri mortuam postridie. *Ov. Fast.* 1, 556. spelunca Abdita, vix ipsis invenienda feris. *Virg. G.* 1, 139. laqueis captare feras, et fallere visco Inventum. *Cic. Or.* 1, 2. Cum vix singulis aetatibus singuli tolerabiles oratores invenirentur. *Liv.* 3, 23. *f.* Eodem anno descisse Antiates, apud plerosque auctores invenio. [*Ita saepissime. V. *intpp.* ad *Eund.* 9, 15.] *Plin.* 10, 21, 25. Invenitur in Annalibus, in Ariminensi agro locutum gallinaceum; et 14, 13, 14. Invenimus inter exempla, uxorem, quod vinum e dolio bibisset, interfectam fusti a marito, etc. *Id.* 28, 1, 1. Pleraque inventu rara ac difficilia. ℙ Qui discrimen statuunt inter *invenio*, et *reperio*, ut illud de re quaesita, hoc de casu oblata dicatur, frustra sunt. Neque enim quidquam probat, quod mutilum ex *Ov.* afferunt *Met.* 1, 654. *tu non inventa reperta es.* Integrum enim sic legi debet: *tu non inventa reperta Luctus eras levior*, h. e. levius te lugebamus non inventam, quam postquam reperiimus. Deprehendimus enim buculam factam, quae eras puella. Itaque hic ipse locus satis ostendit promiscue utrumque usurpari. Sic *Cic. Rosc. Am.* 15. Ille, quomodo crimen commenticium confirmaret, non inveniebat: ego res tam leves qua ratione infirmem, reperire non possum. *Quint.* 5, 10. *f.* Hoc reperire, difficilius, quam cum inveneris, argumentis adjuvare. *Pl. Aul.* 4, 2, 13. Perscrutabor fanum, si inveniam uspiam aurum: sed si reperero, o Fides! [*Vice versa *invenire*, ut recte vocis significationem ab initio constituit *F.*, in universum denotat rem aliquam quocumque modo comperire; *reperire* spectat id quod reconditum, clandestinum in lucem dedita opera, adhibito consilio ponitur. V. *Doederl.* 3, 142. sq. et 149.] ℙ Ponitur et pro cognoscere, comperire, intelligere. *Caes. B. G.* 2, 16. Inveniebat ex captivis, Sabin flumen ab suis castris non amplius millia passuum decem abesse, [*i. e. quaerendo comperit. Ceterum notanda videtur h. l. dicendi varietas; cp. 15. *Caes.* scripsit *reperiebat*; et 17. *cognitum est ex captivis.*] *Ter. Ph.* 5, 3, 34. Gnatam inveni nuptam cum filio tuo. ℙ Pro excogitare, comminisci. *Cic. Dom. in.* Multa divinitus a majoribus nostris inventa atque instituta sunt. *Ter. Heaut.* 3, 3, 35. Inveni quandam nuper fallaciam. *Tibull.* 1, 9, 35. At Venus inveniet puero succumbere furtim, *h. e.* inveniet locum, ubi possis furtim etc. [*V. *Heyn.*] *Plin.* 27, 11, 61. Inventum est, ut cum pisce sumerentur; et 37, 12, 75. Inventum est, traducere, etc. ℙ Pertinet hoc sensu ad artem rhetoricam, cum excogitamus res veras, aut verisimiles, quae causam probabilem reddant, ut est ap. *Cic. Inv.* 1, 7. Sic *Quint.* 10, 1. *med.* Tanta in eo inveniendi copia, et eloquendi facultas. ℙ Pro comparare, acquirere. *Cic. Fin.* 1, 7. Eum Torquatum, qui primus hoc cognomen invenit. [*Nomen invenire* dicendi genus Ciceroni usitatissimum, significat casu vel occasione participem nominis fieri. V. INVENTUS. Adde *Suet. Tib.* 3. Drusus sibi posterisque suis nomen invenit, i. e. auctor fuit dati cognominis. Semel tantum ap. *Cic. Fin.* 1, 10, 16. legitur *reperire nomen.* V. *Doederl.* 3, 144.] *Plin.* 7, 43, 45. Pecuniam magnam bono modo invenire. *Ter. Andr.* 2, 1, 34. si quid potes aut tu, aut hic Byrrhia, Facite, fingite, invenite, efficite, qui detur tibi. [*Liv.* 1, 53. Se — sua praesentia ardoris aliquid ad bellum — inventurum, i. e. excitaturum.] *Tac. A.* 1, 74. Perniciem aliis, ac postremo sibi invenere. [*Virg. A.* 2, 645. Ipse manu mortem inveniam, i. e. a manu hostium accipiam, ut cum aliis explicat *Burm.*, qui laudat *Sil.* 4, 140. Sic elanguescens, ac jam casura, petitum Invenit vulnus, caedemque invenit ab hoste.] ℙ Pro scire, aut videre. *Ov. Pont.* 4, 12, 45. Nec quid agam, invenio, nec quid nolimve, velimve. ℙ Pro deprehendere, detegere. *Cic. Cat.* 3, 7. *f.* Haec tanta in rempublicam conjuratio manifesto inventa atque deprehensa est. *Ter. Hec.* 3, 1, 19. Invenire aliquem in culpa. *Quint.* 2, 10. *med.* Quae nos, quamlibet per alia in scholis exercitati simus, tirones in foro inveniunt. *Ter. Eun.* 5, 9, 6. Scis, Pamphilam meam inventam civem? ℙ *Non invenire se*, dicuntur, qui aliquando eas in se vires, aut facultatem non agnoscunt, quam alias habere se, probe sciunt, quique cum se putent posse aliquid, in re praesenti nihil possunt. *Sen. Ben.* 5, 12. *f.* Felicissimis itaque opulentissimisque plurimum aestus subest, minusque se inveniunt, quo in majorem materiam inciderunt. *Petr. fragm. Trag.* 47. *Burm.* Multis jam diebus venter mihi non respondet: nec medici se inveniunt; et *Ov. Her.* 16, 113. Postquam se dolor invenit, nec pectora plangi, Nec puduit scissis exululare comis. ℙ *Inveniri* aliquando est esse. *Pl. Capt.* 3, 4, 49. Quia tu te ipse eges in patria, nec tibi, qui vivas, domi est; Omnes inveniri similes tibi vis. ℙ *Invenibit* pro *inveniet*, antiquum est. *Pompon.* ap. *Non.* 7, 96. Saepe annuit, invenibit saepe.

INVENTĀRĬUM, ii, n. ἀναγραφή, idem quod repertorium. *Ulp. Dig.* 26, 7, 6. Tutor, qui repertorium non fecit, quod vulgo inventarium appellatur, dolo fecisse videtur. Ex quo colligas, *Ulpiani* temporibus vocem hanc minus receptam apud doctos fuisse, et *repertorium* elegantius usurpari. *Id. ib.* 27, 3, 1. Inventaria proferre; et 37, 8, 1. *f.* Inventarium rerum facere. *Scaev. ib.* 26, 7, 56. Ex inventario convenire aliquem. [*Cf. *Duk.* de *Lat. Vett. Ict.* 441.]

INVENTĬO, onis, f. εὕρεσις, εὕρημα, actus inveniendi. *Cic. Tusc.* 1, 25. Quid? illa vis quae tandem est, quae investigat occulta, quae inventio atque excogitatio dicitur? *Petr. Sat.* 88. Chrysippus, ut ad inventionem sufficeret, ter helleboro animum detersit. *Plin. Pan.* 72. *f.* Alia tristium inventio, alia gaudentium, *h. e.* alia sunt, quae a tristibus inveniuntur, alia, quae a gaudentibus. ℙ Speciatim *inventio* est pars officii oratorii. *Cic. Inv.* 1, 7. et *Auct. ad Her.* 1, 2. Inventio est excogitatio rerum verarum, aut verisimilium, quae causam probabilem reddant. *Quint.* 12, 10. *med.* Quo minus adjuvat sermo, rerum inventione pugnandum est. *Just.* 9, 8. Ut nec ornatui facilitas, nec facilitati inventionum deesset ornatus, *h. e.* rerum inventarum. [*Cf. *Ernest. lex techn. lat. rhet.* p. 224. sqq.]

INVENTĬUNCŬLĂ, ae, f. dimin. parva inventio. *Quint.* 8, 5. *med.* Ad hoc plerique minimis etiam inventiunculis gaudent.

INVENTOR, oris, m. εὑρετής, qui quippiam primus invenit. *Cic. N. D.* 3, 18. Aristaeus, qui olivae dicitur inventor; et *Fin.* 1, 10. Ille inventor veritatis, et quasi architectus beatae vitae; et *Or.* 1, 11. Harum disputationum inventor, et princeps omnium in dicendo gravissimus et eloquentissimus, Plato. *Caes. B. G.* 6, 16. Galli Mercurium omnium artium inventorem ferunt. [*Liv.* 2, 56. Ut inventor legis Volero, sic Laetorius — auctor, quum recentior, tum acrior erat.] *Ter. Eun.* 5, 9, 5. o mearum voluptatum omnium Inventor, inceptor, perfector. *Virg. A.* 2, 164. scelerumque inventor Ulysses. [*V. *Burm.*] *Stat. Silv.* 1, 1, 78. auctor ego, inventorque salutis. ℙ *Inventor*, cognominatus est Juppiter ab Hercule ob inventas boves, quas Cacus abduxerat, ap. *Solin.* 1. *in.* et in *Inscr.* ap. *Gud.* 2, 7. Juppiter *inventor* dicitur quod Trajano Decebali Daciae regis victori ejusdem thesauros in flumine Sargetia absconditos indicaverit.

INVENTRIX, icis, f. εὑρέτρια, quae invenit. *Cic. Or.* 1, 4. Atque illas omnium doctrinarum inventrices Athenas. *Id. N. D.* 3, 21. Qui genuisse Minervam dicitur, quam principem et inventricem belli ferunt. *Virg. G.* 1, 18. oleaeque Minerva Inventrix.

INVENTUM, i, n. εὕρημα, commentum, res inventa. *Cic. Mur.* 29. Aemuli inventorum Zenonis. [*Liv.* 7, 3. Eoque Minervae templo dicatam legem, quia numerus Minervae inventum sit.] *Virg. G.* 4, 283. Memoranda inventa. *Ter. Heaut.* 4, 6, 7. Ut te omnes Dii cum istoc invento atque incepto perduint. *Ov. Met.* 1, 521. Inventum medicina meum est. *Id. Fast.* 6, 696. Estque sub inventis haec quoque turba meis.

INVENTUS, a, um, part. ab *invenio*: εὑρημένος, repertus. *Ov. Met.* 1, 654. Tu non inventa reperta Luctus eras levior. (V. INVENIO.) *Virg. G.* 1, 184. Inventusque cavis bufo. *Ter. Ph.* 3, 3, 26. Inventas reddam, *h. e.* inveniam. *Cic. Cat.* 3, 7. Conjuratio inventa atque deprehensa. [*Tac. G.* 2. Ut omnes primum a victore (*Tungurorum s. Germanorum natione*) ob metum (*Gallis injiciendum*), mox a se ipsis, invento nomine, Germani vocarentur: Ita recte locum, ubi *inventum nomen* opponitur gentis appellationi hereditate acceptae, explicat *Hess.*] ℙ Excogitatus. *Virg. A.* 6, 663. Inventas aut qui vitam excoluere per artes. *Cic. Or.* 2, 41. Nequaquam satis est, reperire quid dicas, nisi id inventum tractare possis. ℙ [Est etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 404, 2. L. Egnatius Inventus. Alia in *Effem. letter. Rom. T.* 11. p. 47. Inventae animulae dulcissimae Quintilius Classicus, et Sulpicia Nice vernae suae fecerunt. Vixit an. VIII. *F.*]

INVENTUS, us, m. idem ac inventio. *Plin.* 17, 10, 13. Ex eodem inventu est surculos abscissos serere. Al. leg. inventum; et *ib.* 21, 35. *n.* 5. Inventu novitio finditur malleolus, etc.

INVĔNUSTĒ, adv. ἀμούσως, ἀχαρίτως, illepide, inepte. *Quint.* 1, 6. Quare mihi non invenuste dici videtur. *Gell.* 17, 12. Inibi in eisdem laudibus non hercle hac sententiola invenuste lusit. *Appul. de Mundo:* Qui in ligneolis hominum figuris gestum movent, quando filum traxerint, torquebitur cervix, nutabit caput, etc. nec invenuste totus videbitur vivere.

INVĔNUSTUS, a, um, adj. ἄμουσος, illepidus, et sine Venere (ut ait *Donatus* ad *Terentii* l. c. in §. 2.) id est sine gratia. *Cic. Brut.* 67. Non invenustus actor, sed iners et inimicus fori. *Catull.* 10, 3. scortillum Non sane illepidum, nec invenustum; et 12, 5. Sordida res et invenusta. *Colum.* 5, 6. Arbustum invenustum. ℙ Proprie significat eum, cui amores male procedunt, ἀναφρόδιτος; atque hinc sumitur pro infelici. *Ter. Andr.* 1, 5, 10. Adeone hominem esse invenustum, aut infelicem quemquam, ut ego sum? Ubi *Donatus:* Invenustus, cui displicens objicitur: infelix, cui placens negatur.

INVĔRĔCUNDĒ, adv. impudenter, ἀναισχύντως. *Sen. ep.* 114. Aliqua aetas fuerit, quae translationis jure uteretur inverecunde. *Quint.* 7, 4. Non inverecunde dicet. *Ulp. Dig.* 3, 1. *med.* Inverecunde postulans, et magistratum inquietans. *Hieron. ep.* 128. *n.* 2. Cum quo multo inverecundius, quam cum marito, egisti.

INVĔRĔCUNDĬĂ, ae, f. impudentia, ἀναισχυντία. *Arnob.* 4, 150. Obduratus inverecundia. *Tert. Poenit.* 6. *f.* Praesumptio inverecundiae portio est.

INVĔRĔCUNDUS, a, um, adj. ἀναιδὴς, impudens, omnis verecundiae expers. *Cic. Inv.* 1, 45. Sin inverecundum animi ingenium possidet, etc. *Pl. Rud.* 3, 2, 43. Legirupa, impudens, impurus, inverecundissimus. *Val. Max.* 7, 7. *n.* 1. Quid enim illis inverecundius? *Quint.* 2, 4. *med.* Inverecunda frons. *Sall.* ap. *Suet. Gramm.* 15. Os improborum, inverecundus animus. *Paul. Dig.* 32, 1, 23. Ex imperfecto testamento legata vindicare, inverecundum est. ℙ *Inverecundus Deus* ap. *Hor. Epod.* 11, 13. est Bacchus, quia in vino verecundiam abjicimus. ℙ Tertiam syllabam licenter corripit *Venant. de Vit. S. Mart.* 1, 393. Irruit in medios clamoribus inverecundus.

INVERGO, is, a. 3. ἐπιχέω, inverto fundendi gratia. *Virg. A.* 6, 244. frontique invergit vina sacerdos. Ubi *Serv.:* Vergere est, conversa in sinistram partem manu ita fundere, ut patera convertatur: quod in infernis sacris fit. *Pl. Curc.* 1, 2, 12. Invergere in me liquores tuos sino ductim. *Ov. Met.* 7, 247. invergens tepidi carchesia lactis. *Val. Fl.* 2, 611. pelago vina invergens, dux talibus infit.

INVERSĬO, onis, f. actus invertendi. *Quint.* 8, 6. *med.* τὴν ἀλληγορίαν interpretatur *inversionem*, quia invertitur verborum sensus, dum aliud dicimus, aliud significamus. Propter eandem causam *ironia* inversio appellatur a *Cic. Or.* 2, 65. [*V. *Ramsh. Gr. Lat.* §. 207. 3. N.]

*INVERSO, as, a. 1. *Fulg. de Contin. Virg.* p. 241. ed. *Munk. B. A.*

INVERSOR, aris, dep. 1. in aliqua re versor. *Lucil.* ap. *Lact.* 6, 5. Queis inversamur, queis vivimu' rebus adesse.

INVERSŪRĂ, ae, f. *Vitr.* 5, 3. Aditus directus, et sine inversuris.

INVERSUS, a, um, part. ab *inverto*, ἀνεστραμμένος, in contrarium versus, perversus. *Hor. Ep.* 2, 63. Videre fessos vomerem inversum boves Collo trahentes languido. *Sall. Jug.* 21. Alveos navium inversos pro tuguriis habuere. *Plin.* 12, 25, 54. Inversa manus: cui *supina* opponitur. *Id.* 2, 10, 7. Figura umbrae terrae similis metae, aut turbini inverso. *Id.* 32, 10, 48. Inversa rana; et 15, 17, 18. *n.* 3. Inversa vasa; et 19, 8, 47. Inversos ramos serere. *Juven.* 14, 187. Inversae pelles. *Mart.* 4, 87. Inversa charta, *h. e.* aversa, seu ab ea parte, qua scripta non est: in tergo, inquit *Juven.* 1, 6. Ap. *Hor. Sat.* 1, 1, 36. inversus annus, *h. e.* revolutus ad suum principium: quod fit Januario mense: *cum se verterit annus* dixit *Juven.* 7, 242. ℙ Translate. *Hor. Od.* 3, 5, 7. Pro curia, inversique mores! *h. e.* in pejus versi. *Val. Fl.* 3, 646. potioribus ille Deteriora fovens, semperque inversa tueri Durus. *Quint.* 3, 9. *extr.* Inversa consuetudo. *Prop.* 1, 15, 30. Inversae anni vices. *Lucr.* 1, 642. Inversa verba, *h. e.* translata, in alium a proprio sensum detorta, atque adeo obscura. Sic *Appul. Apol.* Voluntatem meam inversis verbis periclitabundus, etc. *Ter.* quoque *inversa verba* dixit *Heaut.* 2, 3, 131. praepostere, ac inversis syllabis pronunciata ab amatoribus, quae solae amicae intelligant, non item ceteri, qui forte adsunt. ℙ *Inversum* adverbii more. *Solin.* 8. Surculis inversum superpositis.

INVERTO, is, rti, rsum, a. 3. ἀναστρέφω, in contrariam partem verto, perverto, immuto. *Cic. Part.* 7. Ut cum semel dictum sit directe, invertatur ordo, et idem quasi sursum versus retroque dicatur. *Hor. Ep.* 10, 5. Invertere mare. *Lucan.* 6, 390. Boreas invertit ornos. *Virg. A.* 11, 202. nox humida invertit coelum. Ubi *Serv.* ut ea pars, quae noctem haberet, sub terra esset. *Plin.* 9, 30, 48. Si polypus invertatur, elanguescit vis. *Hor. Sat.* 2, 8, 39. Invertunt Allifanis vinaria tota. *Sil.* 16, 569. serva albentes invertere lanas Murice Gaetulo docta ℙ *Invertere terram*, est arare, quia tunc in solem glebae vertuntur. *Virg. G.* 1, 64. Pingue solum fortes invertant tauri; et *ib.* 3, 525. Vomere terras invertere. ℙ Translate. *Cic. Q. Fr.* 3, 2. Nisi noster Pompejus, Diis hominibusque invitis, negotium inverterit. Al. leg. *everterit.* [*Ita *Orell.*] *Hor. Sat.* 1, 3, 55. At nos virtutes ipsas invertimus, *h. e.* male interpretamur. *Cic. Har. resp.* 24. Videant ii, quam se cito inverterit. ℙ In illo *Tac. A.* 15, 63. de Seneca moriente: Advocatis scriptoribus, pleraque tradidit, quae in vulgus edita ejus verbis, invertere supersedeo: *invertere* est sententias aliis verbis exprimere. Est tamen qui mallet *innectere.* ℙ *Ascon. in Verr.* 2, 1, 69. Vertumnus Deus invertendarum rerum est, id est mercaturae, *h. e.* permutandarum.

INVESPĔRASCIT, ebat, impers. 3. ἑσπεράζει, vesper fit. *Liv.* 39, 50. Jam invesperascebat.

INVESTĪGĀBĬLIS, e, adj. qui investigari potest. *Lact.* 3, 27. Res non investigabiles quaerere. Al. leg. *vestigabiles.* *Tert. in Herm.* 43. *extr.* Quae nec inveniri, nec investigari, nisi a solo Deo possent: alioqui investigabilia, si, etc.

INVESTĪGĀTĬO, onis, f. ἐξιχνιασμὸς, indagatio, inquisitio. *Cic. Fin.* 5, 4. Qua ex cognitione facilior facta est investigatio rerum occultissimarum. *Id. Off.* 1, 4. Veri inquisitio, atque investigatio.

INVESTĪGĀTOR, oris, m. ἀνιχνευτής, inquisitor. *Cic. Univ.* 1. Acer investigator et diligens earum rerum, quae natura involutae videntur, et *Sull.* 30. Conjurationis investigator atque ultor.

INVESTĪGATRIX, icis, f. quae investigat. *Capell.* 5, 141. Investigatrix comprehensio.

INVESTĪGĀTUS, a, um, part. ab *investigo*, indagatus, perquisitus, et deprehensus. *Rut. Itin.* 1, 255. flagrantia taurus, Investigato fonte, lavacra dedit. *Ov. Met.* 15, 146. Magna, nec ingeniis investigata priorum, Quaeque diu latuere, canam. Al. leg. *evestigata.* [*Ita *Gierig.* recte secutus *Heins.*, qui hanc vocem rarissimam quidem, sed ob id ipsum h. l. probe tenendam e codicibus haud contemnendis recepit. V. *Evestigatus*, ubi bene doctissimus *Wüstemannus* hunc *Ov.* locum laudavit.]

INVESTĪGO, as, avi, atum, a. 1. ἐξιχνεύω, per vestigia quaero, vestigiis insequor, et deprehendo: pertinetque ad rem venatoriam. *Cic. N. D.* 2, 63. Canum tam incredibilis ad investigandum sagacitas narium. ℙ Deinde universim perquirere, inquirere, indagare. *Cic. Verr.* 2, 4, 21. Immittebantur illi continuo Cibyratici canes, qui investigabant, et perscrutabantur omnia. *Q. Cic. Petit. cons.* 8. Perquirere et investigare homines. *Cic. Att.* 12, 17. Ut investiges ex consponsorum tabulis, sitne ita. ℙ Item reperire, deprehendere. *Cic. Att.* 9, 1. Ubi Lentulus sit, investigare non possum *Id. Verr.* 1, 16. Habeo certam viam atque rationem, qua omnes illorum conatus investigare et consequi possim. [*Huc pertinet locus, quem Noster in INVESTIGATUS laudaverat, *Cic. Lig.* 1. Diligentia inimici investigatum est, quod latebat.] *Pl. Merc.* 4, 5, 4. Nihil investigo quicquam de illa muliere. *Id. Rud.* 5, 2, 52. Si vidulum illum, quem ego in navi perdidi, Cum auro atque argento salvum investigavero, Isque in potestatem meam pervenerit. *Id. Aul.* 4, 9, 4. Equidem quo eam, aut ubi sim, aut qui sim, nequeo cum animo Certum investigare. *Ter. Heaut.* 4, 2, 8. Nihil tam difficile est, quin quaerendo investigari possiet. *Curt.* 8, 4. Tecta barbarorum, quae in ultimo saltu abdita, necessitas investigaverat. ℙ *Investigandum* pro *investigandorum* dixit *Pacuv.* ap. *Non.* 9, 1.

INVESTĬO, is, a. 3. κοσμέω, veste tego, orno. *Plin.* 35, 7, 33. Publicas porticus investivit pictura. ℙ Non est imitandum illud *Maecenatis* ap. *Sen. ep.* 114. Focum mater, aut uxor investiunt, *h. e.* circumsident, cingunt: vel, ut alii minus recte interpretantur, veste obducta tegunt. V. *Lips. in h. l.*

INVESTIS, e, adj. ἄχιτων, sine veste, nudus. *Tert. Pall.* 3. Homo nudus certe, et investis figulo suo constitit ℙ Item imberbis, impubes, qui necdum pubertate vestitus est, ἄνηβος. *Festus* in *Vesticeps:* Investis puer, qui necdum pubertate vestitus est. *Macr. Sat.* 3, 8. Romani pueros et puellas nobiles et investes, camillos et camillas appellant, flaminicarum, et flaminum praeministros. *Pall.* 11, 14. *f.* Ut quoties vinum movetur, investis puer hoc, aut aliquis satis purus efficiat. Adde 8, 7. ℙ Item quia impuberes Venerem nesciunt, *investis* accipitur etiam pro eo, qui Venerem expertus non est, ἄφθορος. Minus placet *Non.* qui 1, 220. scripsit, investem dici quasi *in Vesta*, hoc est pudicitia, seu castitate, quam amat Vesta, cujus nempe virginibus nubere non licebat. Igitur idem est, *mas investis*, et *mas virgo.* Sed tamen *virgo* proprie de muliebri sexu dicitur, *investis* de virili. *Tert. Virg. vel.* 8. Si virgo mulier non est, nec vir investis est. Si non operitur virgo, quia mulier non sit, operiatur investis, quia vir non sit; et 11. *extr.* Mater familiae vocatur licet virgo, et pater familiae licet investis. ℙ Translate est spoliatus
privatus. *Id. ad uxor.* 2, 9. An ideo sit investi
dotalibus, cui Deus censum suum credidit.

INVESTĪTUS, a, um, adj. vestitus, tectus, ob
situs. *Enn.* ap. *Fest.* in *Scrupi, de ceto:* Scrupe
investita saxo, atque ostreis. V. SCRUPEUS *Pru*
in Symm. 2, 38. Nec tumidas fluitante sinu in
vestita papillas. Al. leg. *vestita.*

INVĔTERASCO, is, n. 3. περιγηράσκω, vetusta
tem acquiro. *Cic. Tusc.* 5, 14. Nihil inveterasce
re, nihil exstingui, nihil cadere debet eorum, i
quibus vita beata consistit. Al. leg. *interarescere*
[*Ita *Orell.*] *Caes. B. G.* 2, 1. Populi R. exer
citum hiemare atque inveterascere in Gallia molest
ferebant. *Nep. Att.* 2. Neque indulgendo invetera
scere eorum aes alienum patiebatur, neque mul
tiplicandis usuris crescere. ℙ Metaleptice sumitu
pro invalescere, confirmari. *Cic. Cat.* 3, 11. Re
nostrae litterarum monumentis inveterascent et co
roborabuntur. *Caes. B. G.* 5, 40. Ut hanc inve
terascere consuetudinem nolint. *Lucr.* 4, 106
Ulcus enim vivescit, et inveterascit alendo.
Praeteritum *inveteravi* ad *Invetero* pertinet.

INVĔTĔRĀTĬO, onis, f. παλαιότης, vetustas, an
tiquitas. *Cic. Tusc.* 4, 37. *extr.* Inveteratio auter
ut in corporibus aegrius depellitur, quam pertu
batio, *h. e.* morbus, qui inveteravit.

INVĔTĔRĀTUS, a, um, part. ab *invetero:* πε
παλαιωμένος, antiquus. *Cic. Phil.* 5, 11. *extr.* Omn
malum nascens facile opprimitur, inveteratum f
plerumque robustius. *Id. Sen.* 20. Conglutinati
recens aegre, inveterata facile dissolvitur. *Id. Fam*
3, 9. *med.* Pro nostra non instituta, sed jam in
veterata amicitia. *Plin.* 14, 2, 4. *n.* 2. Invetera
tum vinum *Nep. Eum.* 8. Inveterata licentia
gloria. *Curt.* 3, 10. Macedones inveteratae virt
tis admonebantur.

INVĔTĔRO, as, avi, atum, a. 1. ad vetustate
servare, curare, ut aliquid vetus fiat. *Col.* 12, 1
Quibus curae non fuit inveterare aquam coelesten
recentem sumunt. *Plin.* 19, 6, 34. Si diutius a
lium, coepamque inverterare libeat, aqua salsa te
pida ungenda sunt. *Id.* 23, 2, 29. Aquae marina
sextarios pariter coquebant, atque ita diffundeban
inveterabantque. *Curt.* 10, 3. *f.* Inveteravi peregr
nam novitatem, *h. e.* quasi veterem et consueta
reddidi. ℙ *Inveterari* est vetus fieri, et aetate
ferre. *Plin.* 31, 10, 36. *n.* 3. Ad ea, quae invete
rari volunt, nitro utuntur. *Id.* 28, 9, 37. Adep
inveteratur duobus modis, aut cum sale, aut si
cerus; et 19, 4, 19. *n.* 2. Inveterari vina, saccis
que castrari. ℙ Pro passiva voce saepe acti
usurpatur eodem sensu, neutrorum more, sed fe
in praeteritis. *Cels.* 3, 13. Si res inveteraverit. *I*
ib. Si malum inveteravit, nonnisi magna mole d
scutitur. *Plin.* 12, 12, 26. Nardo color qui inv
veteraverit, nigriori melior. ℙ Translate. *Ci*
Fam. 14, 3. Spes reliqua est in novis tribunis pl
bis, et in primis quidem diebus: nam si invetera
rit, actum est. ℙ Saepe est invalescere, corrobo
rari, obtinere. *Cic. Verr.* 1, 1. Inveteravit ja
opinio perniciosa reipublicae, vobisque periculos
Id. Man. 3. Illa macula, quae penitus jam insedi
atque inveteravit in populi R. nomine. *Id. Sull.*
Si tibi nos peregrini videmur, quorum jam et no
men, et honos inveteravit et huic urbi, et homi
num famae, ac sermonibus. ℙ Impersonalite
Id. Off. 2, 16. *f.* Intelligo in nostra civitate inv
terasse a bonis temporibus, ut splendor aedilita
tum ab optimis viris postuletur. ℙ Active pr
abolere, antiquare. *Lact.* 2, 16. *f.* Hac versuti
et his artibus notitiam veri Dei apud omnes inv
teraverunt.

INVĔTĬTUS, a, um, adj. non vetitus. *Sil.*
441. It liber campis pastor, cui fine sine ullo In
vetitum saltus penetrat pecus.

[**INVĬĀBĬLIS**, e, adj. invius. *Jul. Valer. r*
gest. Alex. M. (ed. *A. Maio*) 1, 38. Agminibus mi
litaribus inviabiles aditus. *Id. ib.* 61. Palus aspe
ra satis, et inviabilis prae rigore. *F.*]

INVĬCEM, adv. ἀλλήλων, πρὸς ἀλλήλους, alternis
vicissim, per vices, in vicem alterius altero succe
dente, et paria paribus reponente. *Caes. B. G.*
1. Quot annis singula millia armatorum suis ex f
nibus educunt: reliqui domi manent, pro se atqu
illis colunt. Hi rursus invicem anno post in arm
sunt: illi domi remanent. [*Comparat *Moeb.* ad
l. praeter alia Gr. ἂν πάλιν, et *Aristoph. Nub.* 97
εἶτ᾽ αὖθις αὖ πάλιν.] *Caes. B. G.* 7, 85. Defatiga
tis invicem integri succedunt. *Hirt. B. Afr.* 7
Equitatu suo extremo agmine remoto, legiones in
vicem ad extremum agmen evocabat. *Liv.* 2, 5
Cum timor atque ira invicem sententias variassen
et *ib.* 44. *extr.* Multis invicem casibus victi, vict
resque. *Col.* 4, 26. Pedamenta submovenda, qua
cariosa sunt; eorumque invicem idonea reponend
(Al. divisim leg. *in vicem:* quod fere fit cum casu
regit.) *Cels.* 3, 2. *med.* Bibenda aqua: postero d
etiam vinum: deinde invicem alternis diebus mod
aqua, modo vinum. ℙ Item mutuo inter se, co
tra. *Plin. ep.* 7, 20. *extr.* Ut invicem ardentius d
ligamus. *Tiber.* ap. *Suet. Tib.* 28. Invicem odiss
Quint. 9, 4. *f.* Ut homines, qui manibus invice

prehensis gradum firmant, continent, et continen-r. *Cic. Att.* 5, 10. *f.* Et tamen propter vicinita-m totos dies simul eramus invicem. Al. leg. *era-us juncti. Quint.* 4, 1. *med.* Haec invicem ob-ant; et 3, 10. Litigatores idem crimen invicem tentant; et 1, 4. O atque U permutatae invicem. *uet. Aug.* 66. Exegit et ipse invicem ab amicis be-ævolentiam mutuam. *Tac. H.* 3, 46. Cuncta invi-m hostilia, *h. e.* ultro citroque. ¶ Dividitur per nesin, interjecto verbo. *Stat. Th.* 2, 149. inque cem dextras junxere. Adde 7, 817. et *Ov. Pont.* , 2, 86. et *Virg. G.* 4, 166. ¶ *Ad invicem*, in-ar. Est *Veg. Vet.* 2, 7. *extr.*, sed non imitandi. *Ininvicem.* V. s. l.

INVICTE, adv. *August. ep.* 28. *f.* Ut abs te li-uidissime, atque invictissime defendatur, *h. e.* ita tuam defensionem avertere nemo possit.

INVICTRIX, icis, f. invicta. *Inscr.* incertae au-oritatis ap. *Grut.* 1065, 6. Invictricis Fortunae ius. *Reines.* legit *victricis.*

INVICTUS, a, um, adj. ἀνίκητος, qui victus non t, aut qui vinci non potest. *Cic. Marcell.* 4. *extr.* ecte igitur unus invictus es, a quo etiam ipsius ctoriae conditio visque devicta est. *Id. Off.* 1, Animi excelsi atque invicti magnitudo ac robur. *ac. A.* 15, 21. Invictus adversum gratiam animus. *ic. Off.* 1, 20. Invictum se a labore praestare. *iv.* 22, 26. Invictus a civibus hostibusque animus. *ic. Agr.* 2, 35. Luxuries Annibalem, armis invi-um, voluptate vicit. *Ov. Met.* 7, 792. ambo in-cti certamine cursus. *Just.* 12, 15. In hostem et mortem invictus animus. *Plin.* 8, 25, 37. Cro-dilus contra omnes ictus cute invicta. Sic *Ov. et.* 12, 167. invictum ad vulnera corpus. *Plin.* , 2, 7. Spartum in aquis, marique invictum; et 16, 15. Dentes invicti ignibus; et 20. *in prooem:* lamas infragilis omni cetera vi, et invictus. Ad- *Ov. Pont.* 4, 12, 32. *Lucan.* 10, 322. Invicti ictus, *h. e.* qui nullo obice frangi, et contineri ssunt. *Sen. ep.* 30. *med.* Necessitas invicta. *Liv.* , 16. Sed invicta sibi quaedam, patientissima ju-i imperii civitas fecerat, *h. e.* quibus contraire n auderet. *Cic. in Sen.* 12. Constans, perpetua, rtis, invicta defensio. *Id. Verr.* 2, 4, 38. Invi-issimus imperator. *Pl. Mil.* 1, 1, 57. Pyrgopoli-ces virtute, et forma, et factis invictissumis. *Id. pen.* 5, 4, 17. Invicta pietas, *h. e.* constans, per-tua, quae nunquam defecit. *Hor. A. P.* 123. Sit edea ferox invictaque, *h. e.* indomabilis. *Id. Od.* 27. *f.* Uxor invicti Jovis, *h. e.* omnipotentis. Cum genit. et infin. *Sil.* 3, 326. Cantaber hie-isque, aestusque, famisque Invictus, palmamque omni ferre labore. *Tac. A.* 1, 20. Invictus ope-s ac laboris. Al. melius leg. *vetus.* ¶ Proprium it epithetum Herculis, ut videre est in multis In-riptionibus ap. *Grut.* 46. 7. 8. 9. 10. 11. et 12. 47. 1. 2. 3. 4. 5. 8. 9. 10. et 11. et 48. 1. 2. 3. 5. 6. et 11. et 49. 1. etc. Hinc *invictum juve-m* appellat *Prop.* 1, 20, 23. ¶ Item Solis Mi-rae. *Grut.* 33. et 34. et *Reines. cl.* 1. *n.* 45. et . ¶ Comp. *Invictior* est *Augustini de immortal. im.* 8. Quae sententia invictiore ratione approba-r. Adde *de morib. Manich.* 2, 11. ¶ [*Confund. *victus* et *invitus.* V. *Cort.* ad *Lucan.* 6, 607.]

INVIDENS, entis, part. ab *invideo*, invidus. *Cic. usc.* 4, 8. Nocere invidenti. *Vell.* 2, 73. Specio-s invidens. ¶ Item nolens, invitus. V. INVI-EO.

INVIDENTIA, ae, f. φθόνος, βασκανία, aegritu- animi, quam describit *Cic. Tusc.* 4, 8. Invi-ntiam esse dicunt aegritudinem susceptam pro-er alterius res secundas, quae nihil noceant invi-nti; et *ib.* 3, 10. Atqui quemadmodum misericor-a aegritudo est ex alterius rebus adversis, sic in-dentia aegritudo est ex alterius rebus secundis; 9. Posset sapiens incidere in invidentiam. Non xi, in invidiam, quae tum est, cum invidetur: ab videndo autem invidentia recte dici potest, ut ef-giamus ambiguum nomen invidiae, quod verbum ctum est a nimis intuendo fortunam alterius; et . 4, 7. Subjicitur aegritudini invidentia. Uten-m est enim docendi causa verbo minus usitato, oniam invidia non in eo, qui invidet, solum di-tur, sed etiam in eo, cui invidetur. [*Doederl. 68.]

INVIDEO, es, idi, isum, a. 2. φθονέω, βασκαίνω, alicujus rebus secundis dolore afficior: ab *in*, et *deo*, quod oculos, et animum in eos, quibus in-demus, assidue intentos teneamus. Suapte natu-activum est primi ordinis, et accusativum postu-t vel personae, vel rei, ut simplex *video*, unde ctum est. Ex consuetudine fere usurpatur in 3. dine neutrorum, aliquando in 3. activorum. *Quint.* 3. *in.* Paene jam quidquid loquimur, figura est, ut *hic rei* (optimae edit. habent *hac re*) *invidere:* non, omnes veteres, et Cicero praecipue, *hanc rem.* Placuit argenteae aetatis scriptoribus structura lativi in re, quam per accusativum efferebant icero et veteres. Cf. *Spald.* ad h. l.] *Cic. Tusc.* , 9. Ut effugiamus ambiguum nomen invidiae, uod verbum ductum est a nimis intuendo fortu-m alterius, ut est in Menalippo: Florem quis-m liberum invidit meum? Male Latine videtur. Sed praeclare *Accius.* Ut enim videre, sic invidere florem rectius, quam flori dicitur. Nos consuetudine prohibemur; poeta jus suum tenuit, et dixit audacius. [*Cf. de hac obsoleta dicendi ratione *Burm.* ad *Ov. Her.* 13, 137. et *Oberl.* ad *Tac. A.* 1, 22.] *Cic. Or.* 2, 52. Invident autem homines maxime paribus, aut inferioribus. *Id. Tusc.* 3, 2. Ut nobis optimam naturam invidisse videantur. Al. leg. *optimae naturae.* [*Varie hunc locum tentarunt. *Arntzen.* ad *Plin. Pan.* 364. leg. *optima natura. Bentl.* conj. *optimam magistram. Orell.*, q. v., ex praestantissimis cdd. *ut nobis* [optime] *naturam invidisse videantur*, recepit.] Sic *Hor. Sat.* 2, 6, 84. neque illi Sepositi ciceris, nec longae invidit avenae. Al. tamen leg. *ille.* [*Ita recte *Heindf.* qui graeco more genitivos *sepositi ciceris* et *longae avenae* positos docet, ut φθονεῖν τινί τινος: coll. *Od.* 2, 9, 17. desine querelarum, λῆγε ὀδυρμῶν. *Epod.* 17. *extr.* plorem artis, οἰμώξομαι τῆς τέχνης. *Virg. A.* 11, 126. Justitiaene prius mirer belline laborum. *Vechner. Hellenol.* 1, 2, 24. *Gron. aliquid* supplendum censet.] *Cic. Agr.* 2. *f.* Qui honori inviderunt meo. *Hor. Sat.* 1, 6, 50. Invidere honorem alicui. *Val. Fl.* 5, 508. Tu modo ne claros Minyis invideris actus. *Hor. Od.* 2, 10, 7. caret invidenda Sobrius aula. ¶ Cum dat. et abl. et praep. *in. Cic. Fl.* 29. In qua tibi invideo, quod unis vestimentis tandiu lautus es. *Id. Or.* 2, 56. Nisi interdum in hoc Crasso paullum inviderem. ¶ Passive. *Hor. A. P.* 56. ego cur, acquirere pauca Si possum, invideor? Impersonaliter. *Cic. Or.* 2, 51. Invidetur enim commodis hominum ipsorum. ¶ Reperitur etiam usurpatum pro inspicio. *Sall. or.* 2. *ad Caes. de rep. ord. f.* Mihi pro vero constat, omnium mortalium vitam divino numine invideri. Al. leg. *invisi.* Huc pertinet et illud ex *Acc.* in *Menalippo*, quod affertur a *Cic. cit.* ¶ Item pro nolo, invitus sum. *Hor. Od.* 1, 37. *f.* de Cleopatra: Saevis Liburnis scilicet invidens Privata deduci superbo Non humilis mulier triumpho. ¶ *Invidere cuipiam aliquid* dicitur is, qui ab illo aufert, et habere non sinit. *Virg. Ecl.* 7, 57. Liber pampineas invidit collibus umbras; et *A.* 11, 42. Tene, inquit, miserande puer, cum laeta veniret, Invidit Fortuna mihi, ne regna videres Nostra? *Tac. A.* 1, 22. Responde, ubi cadaver abjeceris? ne hostes quidem sepulturae invident (optimae edit. habent *sepultura). Plin.* 15, 2, 3. Africae solo oleum et vinum Natura invidit. ¶ Cum ablat. *Lucan.* 7, 798. Invidet igne rogi miseris, *h. e.* comburi, et sepeliri prohibet. [*V. *Cort.* ad h. l.] ¶ Cum infinito. *Id.* 2, 550. his te quoque jungere, Caesar, Invideo, *h. e.* invitus te his jungo: nolim te his jungere. [**Hor. Sat.* 1, 2, 100. Plurima, quae invideant pure apparere tibi rem, i. e. prohibeant. Laudat *Heindf.* praeter *Lucani* locum modo laud. *Hom. Od.* 2, 346. μῆτερ ἐμή, τί τ' ἄρα φθονέεις ἐρίηρον ἀοιδὸν τέρπειν, ὅππῃ οἱ νόος ὄρνυται;] ¶ Pro non video. *Appul. Apol.* Qui cum adversum me eas litteras promeret, invidit profecto, cupiditate laedendi, si quid mihi ex illis fieret criminosum, id mihi secum esse commune.

INVIDIA, ae, f. φθόνος, βασκανία, moeror ex aliena prosperitate: ab *in*, quod hic auget, et *video*, idest a nimis intuendo fortunam alterius. Differt ab invidentia, quia invidentia active sumitur, invidia tum active, tum passive, idest, dicitur et de eo, qui invidet, et de eo, cui invidetur. *Quintil.* 6, 2. Invidia duplex: altera invidum, altera invidiosum facit. V. INVIDENTIA. Differt etiam ab odio. Nam invidemus fortunato, odimus vitiosum. Invidemus et in iis, quae non laedunt, odimus quae laedunt. Deinde invidia hominum tantum est, odium reliquorum etiam animantium. ¶ De invidia cum pro invidentia usurpatur, haec exempla sunto. *Nep. Eum.* 10. Invidia ducum, cum quibus erat, perfidiaque militum Antigono est deditus. *Cic. Phil.* 14, 6. *f.* Digna imitatione, non invidia, excellentium hominum virtus est. *Hor. Ep.* 1, 2. 58. Invidia Siculi non invenere tyranni Majus tormentum. γνώμη. ¶ *Sine invidia* est libenti animo, et non invidente aut repugnante. *Mart.* 3, 65. Quid, si tota dares illa *(basia)* sine invidia? ¶ Saepius vero usurpatur passive pro odio, et malevolentia, cum scilicet quis invidetur, ut dictum est. Hinc invidiam facere alicui, ap. *D. Brut.* ad *M. Brut. Fam.* 11, 1. *f. Sen. Herc. Oet.* 1861. [*De formula *invidiam facere diis Cort.* ad *Lucan.* 2, 36., ubi nubem exemplorum collegit, haec docet: Invidiam faciunt diis supplices, quando orantes et venerantes eos non exaudiuntur, eo enim fit, ut homines deos non esse, aut humanum et pietatem non curare, aut saltem male agere, quod pietatem non honorent, precantes non audiant, conquerantur.] Et *Ov. Met.* 4, 547. Invidiam subire. *Cic. Div. Verr.* 14. In invidia esse. *Id. Att.* 2, 9. et *Sall. Jug.* 27. (Utroque loco alii tollunt *in.* Sic *Cic. ib.* 21. *med.* Bibulus admirabili gloria est; et *Plin. praef. H. N. f.* Ob id magna invidia fuere omnia ea.) In invidia magna esse, *Plin.* 18, 6, 8. *n.* 2. Invidiam quaerere in aliquem, *Cic. Rab. Post.* 17. Habere invidiam, *h. e.* invidia laborare, *Id. Agr.* 2, 26. In summam invidiam adducere, *Id. Fam.* 1, 1. *f.* Invidiam exstinguere, *Id. Balb.* 6. *f.* Venire in invidiam, *Suet. Tib.* 8. Invidia onerare quemquam, *Id. Ner.* 34. Cumulare alicui invidiam, *Liv.* 3, 12. *f.* Conflare, *Cic. Cat.* 1, 9. Invidiae alicui esse, *Liv.* 4, 49. *med.* Invidia rumpi, *Mart.* 9, 98. Opprimi, *Quint.* 7, 2. *med.* Invidiam a se removere, *Ov. Met.* 12. *f.* Sedare, *Cic. Verr. in.* Lenire, *Sall. Cat.* 23. *extr.* Pati, *Ov. Her.* 20, 67. Macerat me invidia, *Lucr.* 3, 75. ¶ *Absit verbo invidia*, formula est, qua deprecamur invidiam, cum aliquid dicturi sumus, quod superbiam jactationemque sapiat: ne scil. laudatio fraudi esset illis, qui laudabantur; veteres enim putabant, invidendo malum aliquod afferri posse iis, quibus invidemus. *Liv.* 9, 19. *f.* Absit verbo invidia: nunquam ab equite hoste, nunquam a pedite laboravimus. Al. leg. *vero. Id.* 36. 7. Hoc ego adjuncto (absit verbo invidia) qui dubitare de eventu possim? ¶ *Γνώμη* est illud *Liv.* 45, 35. Intacta invidia media sunt: ad summa ferme tendit. ¶ In plur. numero. *Cic. Cluent.* 56. Vita remota a procellis invidiarum. *Vatin.* ad *Cic. Fam.* 5, 9. Malevolorum obtrectationes et invidias prosternere. ¶ In fabulis Invidia Dea est, filia Stygis et Pallantis gigantis. *Hyg. praef. fab.*

INVIDIOLA, ae, f. dimin. ab *invidia*, *Cicero:* Cum nescio quid invidiolae inter eos exortum fuisset. Ita *Sipontin.* in *Cornucop.* nullo designato loco. In *Thesaur. Nizol.* designatur *Cic.* ad *Att.* Mihi adhuc haec verba incomperta sunt.

INVIDIOSE, adv. ἀπεχθῶς, odiose, ut Invidiose aliquid dicere, vel facere, idest, eo animo quippiam dicere, vel facere, ut aliquem in invidiam, hoc est in odium adducamus. *Cic. Acad.* 4, 47. *med.* Num minus haec invidiose dicuntur? *Id. Mil.* 5. Conciones illae, quibus invidiose potentiam meam criminabatur. *Vell.* 2, 45. de Ciceronis exsilio: Neque quisquam aut expulsus invidiosius, aut restitutus laetius. ¶ Passive. *Auct. ad Her.* 4, 20. *f.* Invidiose vivere. *Sen. ep.* 87. Tantum suburbani agri possidet, quantum invidiose in desertis Appuliae possideret.

INVIDIOSUS, a, um, adj. qui invidet, invidus, φθονερός. *Propert.* 2, 21, 12. illa peraeque Prae se formosis invidiosa Dea est. *Ov. Met.* 15, 234. Tempus edax rerum, tuque invidiosa vetustas, Omnia destruitis. ¶ Item cui invidetur, ἐπίφθονος. *Cic. Agr.* 2, 26. Qui possessiones invidiosas tenebant. *Id. Balb.* 25. Pecunia non invidiosa ¶ In bonam partem *Prop.* 2, 1, 83. Maecenas nostrae spes invidiosa juventae, Et vitae, et morti gloria justa meae. ¶ Item invisus, odium creans. *Cic. Cluent.* 58. Etiam si is invidiosus ac multis offensus esse videatur; et 37. Quod fuit in illo judicio invidiosissimum. *Id Verr.* 2, 2, 17. Putabant absentis damnationem multo invidiosiorem fore, quam si, etc. *Id. Att.* 8, 3. *f.* Triumphum accipere, invidiosum ad bonos; et *Coel.* 9. Neque id ego dico, ut invidiosum sit in eos, quibus gloriosum esse debet. *Q. Cic. Petit. cons.* 3. Qui ex eo judicio tam invidiosus discessit, ut aliud in eum judicium quotidie flagitetur. Adde *Prop.* 2. 23, 102.

INVIDUS, a, um, adj. φθονερός, βάσκανος, qui invidet, hoc est ex alterius prosperitate tristatur et dolet. Hinc *Hor. Ep.* 1, 2, 57. Invidus alterius macrescit rebus opimis: γνώμη. Sic *Curt.* 8, 12. *f.* Invidos homines nihil aliud quam ipsorum esse tormenta. *Nep. Timoth.* 3. Populus acer, suspicax, invidus etiam potentiae. *Cic. Fl.* 1. Si forte aut beneficii obtrectator, aut virtutis hostis, aut laudis invidus exstitisset. *Id. Tusc.* 4, 12. Invidi, malevoli, et lividi. *Hor. Od.* 4, 3, 16. Et jam dente minus mordeor invido. *Sen. Herc. Fur.* 524. O Fortuna viris invida fortibus! *Varr.* ap. *Non.* 9, 1. Invidum tabes: pro *invidorum.* ¶ Interdum substantivi more usurpatur, ut *amicus. Cic. Fam.* 7, 2. *med.* Persuaserat nonnullis invidis meis; et *ib.* 1, 4. A tuis invidis et obtrectatoribus. ¶ *Invida* etiam translate dicuntur, quaecumque quippiam nobis auferunt, aut habere non sinunt. *Phaedr.* 5, 6. Invidum fatum. *Lucr.* 1, 320. Sed quae corpora decedant in tempore quoque, Invida praeclusit speciem natura videndi. *Hor. Ep.* 1, 10, 18. Est ubi divellat somnos minus invida cura? *Id. Od.* 4, 8, 24. Invida taciturnitas, *h. e.* quae silet res praeclare gestas, ne veniant ad posteros, et famam extendant. *Id. ib.* 1, 11, 7. dum loquimur, fugerit invida Aetas, *h. e.* tempus cito praeteriens, et voluptatibus diu frui non sinens. *Ov. Met.* 9, 485. Noxque fuit praeceps, et coeptis invida nostris; et *ib.* 10, 330. et quod natura remittit, Invida jura negant. *Calpurn. Ecl.* 4, 156. Invida paupertas. [**Lucan.* 1, 70. Invida fatorum series, summisque negatum Stare diu: ubi v. *Cort.*]

INVIGILATUS, a, um, part. ab *invigilo:* evigilatus, elucubratus. *Cinna* ap. *Isid. Orig.* 6, 12. Haec tibi Arateis multum invigilata lucernis Carmina.

INVIGILO, as, avi, atum, n. 1. ἐπαγρυπνέω, in aliqua re vigilo: et translate curam in aliqua re pono, diligenter incumbo. *Ov. Fast.* 4, 530. Nec capiat somnos, invigiletque malis. *Sil.* 10, 331.

Sed mens invigilat curis, noctisque quietem Ferre nequit. *Stat. Th.* 3, 4. Curae invigilant animo; et *ib.* 8, 624. Cura invigilat quieti. *Val. Fl.* 2, 374. Invigilans rati Hercules. *Virg. G.* 4, 158. de apib.: Namque aliae victu invigilant; et *A.* 9, 605. Venatu invigilant pueri, silvasque fatigant. *Columm.* 10, 159. Invigilate, viri, tacito nam tempora gressu Diffugiunt. *Ov. Trist.* 1, 5, 43. Invigiles igitur nostris pro casibus oro, Diminui si qua numinis ira potest. [*Lucan.* 7, 766. Invigilat cunctis saevum scelus, i. e. instat sine intermissione. V. *Cort.*] ℙ Cum infinito. *Val. Fl.* 5, 257. Ergo omnes prohibere minas praedictaque Phrixi Invigilat.

[INVĪLESCO, is, ui, n. 3. non vilesco. *Not. Tir.* p. 66. Vilescit, invilescit, inviluit. *F.*]

[INVĪLĪTO, as, a. 1. valde vilito. *Gloss. Philox.* Invilitat, εὐτελίζει. *F.*]

INVINCĪBĪLIS, e, adj. qui vinci non potest, invictus, ἀνίκητος. *Appul. Apol.* Cum haec ab illis quasi gravia et invincibilia dicerentur, *h. e.* quibus responderi non posset. *Tert. adv. Herm.* 11. Invincibile et insuperabile malum.

INVINCĪBĪLĪTER, adv. invicte. *Appul. Flor.* *n.* 18. Ratio conclusa acriter et invincibiliter videbatur.

INVINCTUS, a, um, adj. valde vinctus. Nam praeposit. *in* interdum negat, interdum auget. *Callistrat. Dig.* 48, 15, 6. Qui hominem ingenuum invitum celaverit, invinctum habuerit. Ita *Torrentin.*, at *Haloand.* habet *in vinculis*.

INVĪNĬUS, a, um, adj. ἄοινος, abstemius. *Appul. Met.* 11. Praecipit, neque ullum animal essem, et invinius essem. [Adde *Gloss. Philox. F.*]

[INVĬO, adv. V. INVIUS. *F.*]

INVĬO, as, avi, atum, a. 1. viam facio, vel viam ingredior, calco, ἐνοδίζω. *Solin.* 2. Parcius depavita levibus vestigiis inviare.

INVĬŎLĀBĬLIS, e, adj. qui violari non potest, ἀνεκβίαστος. *Lucr.* 5, 306. Inviolabilia haec ne credas forte vigere. *Sil.* 16, 16. caput inviolabile telis. [*Tac. A.* 3, 62. Dianae Leucophrynae perfugium inviolabile foret.]

INVĬŎLĀBĬLĬTER, adv. inviolate, ἀνεκβιάστως. *Marcellin. et Faustin. in libello ad Imppp. Valent., Theodos. et Arcad.* p. 46. ed. *Sirmondi.* Fidem integram inviolabiliter possidere.

INVĬŎLĀTĒ, adv. integre. *Cic. Sen.* 22. *extr.* Memoriam nostri pie inviolateque servabitis. *Gell.* 7, 18. Jusjurandum apud Romanos inviolate sancteque habitum servatumque.

INVĬŎLĀTUS, a, um, adj. ἀνεκβίαστος, non violatus, illaesus, integer, incorruptus. *Cic. Sext.* 67. Invulnerati inviolatique vixerunt. *Id. Coel.* 5. Praestare aliquid integrum atque inviolatum. *Id. Sull.* 17. *extr.* Inviolata amicitia. *Liv.* 28, 28. *med.* Nihil divinarum humanarumque rerum inviolatum vobis est. *Ov. de nuce* 52. quae longius absunt, Nativum retinent inviolata decus. *Sil.* 13, 875. Vita inviolata, *h. e.* felix, prospera; et 11, 309. Mens inviolata mero. *Varr. R. R.* 2, 1. Cum viverent homines ex iis rebus, quae inviolata ultro ferret terra, *h. e.* nullo ferramento exculta.

[INVĬŎLENTUS, a, um, adj. non violentus. *Not. Tir.* p. 88. Violentus, inviolentus. *F.*]

[INVĬŎLO, as, a. 1. non violo. *Not. Tir.* p. 88. Violat, inviolat. *F.*]

INVISCĔRĀTUS, a, um, part. ab. *inviscero*, in viscera immissus. *August. serm.* 24. *edition. recent.* Ejus sanctam caritatem invisceratam sentimus in cordibus nostris. Adde *ep.* 57. *f.*

INVISCĔRO, as, avi, a. 1. indo, intus gigno, in viscera immitto. *Nemes. Cyn.* 214. hoc canibus blandis inviscerat aestus.

[INVISCO, as, a. 1. visco oblino. *Not. Tir.* p. 160. Viscum, inviscat. *F.*]

[INVĪSĒ, adv. invisibiliter. *Fulg. Myth.* 3, 6. Ut invise vespertinus advenerat, ita in crepusculo incognitus etiam discedebat. Loquitur de Cupidine, qui ad Psychen vesperi invisus se conferebat. Sunt qui legend. putent *invisus*, sed V. INVIDEO. *F.*]

INVĪSĬBĬLIS, e, adj. ἀόρατος, qui videri non potest. *Cels. praef. med.* Si manantia corpuscula, per invisibilia foramina subsistendo iter claudant. *Lactant.* 7, 9. Deus incorporalis, invisibilis, aeternus.

INVĪSĬBĬLĬTAS, atis, f. *Tert. adv. Prax.* 14.

INVĪSĬBĬLĬTER, adv. ἀθεωρήτως. *Tert. adv. Valent.* 14.

INVĪSĬTĀTUS, a, um, adj. non visitatus. *Liv.* 27, 39. Galli invisitati ante alienigenis, nec videre ipsi advenam in sua terra assueti. *Quint. decl.* 12, 18. Nulla celebris civitas invisitata transitur. *Vitr.* 9, 4. Omnia visitata et invisitata, temporum necessitudine sunt constituta, *h. e.* quae videntur, et quae non videntur. Adde *Liv.* 4, 33., 5, 17. et 34. et alibi: quib. loc. *inusitatus* al. leg., quod criticis plerisque minus placet. [*Jul. Valer. res gest. Alex. M.* (ed. *A. Maio*) 3, 23. Hominum nescias invisitatius, an inauditius genus. *F.*] [*Adde *ib.* 10. Ante belli tempus hostibus invisitatae (statuae). V. quae laudat *B. Crus.* in *cl. Suet.* p. 448. Exhibent hanc vocem etiam cdd. aliq. ap. *Cic. Div.* 2, 67. ubi tamen *Orell. inusitata.*]

[INVĪSĬTO, as, a. 1. frequent. saepius inviso. *Jul. Valer. res gest. Alex. M.* (ed. *A. Maio*) 1, 50. Sed inter haec jam Alexandrum juxtim posuisse castra noscit, propterque vicinum fluvium invisitare. *F.*]

INVĪSO, is, si, sum, a. 3. ἐπισκέπτομαι, idem quod viso, nisi si quid addit praepositio vehementiae. *Cic. Or.* 1, 58. Cui nostrum non licet fundos nostros obire, aut res rusticas vel fructus causa, vel delectationis invisere? *Id. Att.* 1, 20. *extr.* Ut jam invisas nos, non rogo. *Id. Dom.* 40. Quid tibi necesse fuit sacrificium, quod alienae domi fieret, invisere? *Virg. A.* 4, 144. Delum maternam invisit Apollo. *Catull.* 66, 20. Invisente novo praelia torva viro. *Pl. Stich.* 1, 2, 9. Ad meam majorem filiam inviso domum; et *Men.* 1, 1, 32. Nunc ad eum inviso; et *Merc.* 3, 2, 12. Huc intro ad me invisam domum. ℙ Pro visere, perlustrare inspiciendi causa, et imperii administrandi. *Virg. G.* 1, 25. urbesne invisere, Caesar, Terrarumque velis curam. ℙ Pro simplici video, cerno. *Catull.* 64, 333. simul ac nostros invisent lumina colles. *Appul. Apol.* Speculum invisere.

INVĪSOR, oris, m. invidens, invidus. *Appul. Flor. n.* 9. Si quis forte in hoc pulcherrimo coetu ex illis invisoribus meis malignus sedet.

INVĪSUS, a, um, adj. ἀόρατος, non visus. *Cic. Har. resp.* 27. Sacra occulta, et maribus non invisa solum, sed etiam inaudita. *Caes. B. C.* 2, 4. Communi fit vitio naturae, ut invisis, latitantibus, atque incognitis rebus magis confidamus. *Cato R. R.* 141. Uti tu morbos visos invisosque prohibessis. ℙ Saepius est odiosus, displicens, quem aequo animo videre non possumus, μισητός. *Ter. Hec.* 3, 1, 48. Invisos omnes non esse illis sentio. *Id. Ad.* 5, 9, 32. Si ob eam rem vobis mea vita invisa est. *Cic. Man.* 16. Ne aut invisa Diis oratio nostra, aut ingrata esse videatur. *Id. Off.* 2, 9. *f.* Quo quis versutior, et callidior est, hoc invisior, et suspectior. *Plin. ep.* 2, 20. Cujus marito inimicissimus, ipsi invisissimus fuerat. *Suet. Tib.* 13. Contemptior in dies, et invisior. *Quint.* 3, 7. *med.* Quosdam claritas ipsa notiores circa vitia, et invisos magis fecit. *Justin.* 36, 2. *f.* Ne eadem causa invisi apud incolas forent. *Tac. H.* 4, 70. Invisus avunculo, infensusque. *Cic. Rosc. Com.* 7, Persona lutulenta, impura, invisa. *Plin.* 22, 13, 15. Urtica quid esse invisius potest? *Hor. Ep.* 1, 14, 17. invisa negotia me trahunt Romam. *Id. Od.* 2, 14, 23. Invisae cupressus. *Sen. ep.* 51. *extr.* Voluptates praecipue exturba, et invisissimas habe. *Mart.* 7, 21. O Nero crudelis, nullaque invisior umbra, *h. e.* nulla re magis invisus, quam caede Lucani, de quo est epigramma. [*Lucan.* 1, 9. Gentibus invisis Latium praebere cruorem: ubi v. *Cort.*, qui gentes invisas dici docet, quascunque ob veterem aliquam noxam odio haberemus. ℙ Confunduntur *invisus* et *injussus*. V. *Cort.* ad *Lucan.* 7, 38.]

INVĪTĀBĬLIS, e, adj. ἐπαγωγός, blandus, delectabilis, jucundus. *Gell.* 13, 11. Sermones jucundos et invitabiles, et cum quadam illecebra et voluptate utiles. Adde *Not. Tir.* p. 50.

INVĪTĀMENTUM, i, n. invitatio. *Appul. Apol.* Filia autem per adolescentulos ditiores invitamento matris suae circumlata, quibusdam etiam procis ad experiundum permissa. ℙ Translate est illecebra. *Cic. Hortens.* ap. *Non.* 4, 232. Voluptates nulla ad res necessarias invitamenta afferunt senibus. *Id. Fin.* 5, 6. *extr.* Fons reperiendus est, in quo sint prima invitamenta naturae.

INVĪTĀTĬO, onis, f. πρόκλησις, invitamentum. *Cic. Att.* 9, 12. In Epirum vero invitatio quam suavis, quam liberalis, quam fraterna! *Id. Tusc.* 3, 34. Aegritudo non natura exoritur, sed judicio, sed opinione, sed quadam invitatione ad dolendum. *Id. Verr.* 2, 2, 34. Quae studiose compararat, non tam suae delectationis causa, quam ad invitationes adventusque nostrorum hominum, amicorum suorum atque hospitum; et *ib.* 3, 26. Fit sermo inter eos, et invitatio, ut Graeco more biberetur. *Gell.* 15, 2. Largior paulo jucundiorque vini invitatio, quae fit, etc.

INVĪTĀTĬUNCŬLA, ae, f. levis, aut brevis invitatio. *Gell.* 15, 2. in lemmate: Largiores laetioresque in conviviis invitatiunculae vini.

INVĪTĀTOR, oris, m. qui invitat, praesertim ad coenam. *Mart.* 9, 92. Ad coenam si me diversa vocaret in astra Hinc invitator Caesaris, inde Jovis. *Sidon. ep.* 9, 13. Quos undique ascitos invitator in unam coenam contraxerat. ℙ Fuisse inter officia domus Augustae etiam invitatores, colligitur tum ex allato loco *Mart.*, tum ex *Cod. Justin.* 12, 60 / 10., tum ex *Inscr.* ap. *Viscont. Op. var.* T. 1. p. 182. ed. *Mediol.* P. Aelius Aug. Lib. Melitinus invitator fecit sibi etc., et ex alia apud *Grut.* 598, 6. Agathopus Augg. Lib. invitator, et Junia Epictesis etc. V. VOCATOR.

INVĪTĀTŌRĬUS, a, um, adj. ad invitandum pertinens. *Tert. Anim.* 57. Invitatoria operatio. *Hieron. ep.* 1. *n.* 15. Invitatoria scripta transmittere ad aliquem.

[INVĪTĀTRIX, icis, f. quae invitat. *Symm. e*[...] 1, 59. *in.* Placet hortatio invitatrix religionis. *F.*]

INVĪTĀTUS, a, um, part. ab *invito*, vocatu[s] *Cic. Att.* 8, 11. Haec a te invitatus breviter e[x]posui; et *ib.* 2, 19. *f.* Cosconio mortuo, sum ejus locum invitatus. *Liv.* 1, 9. Invitati hospit[a]liter per domos. *Curt.* 9, 7. Invitatus ad epula[s] *Suet. Cal.* 22. *extr.* Invitatus in contuberniu[m] *Cic. Acad.* 1, 2. *extr.* Jucunditate quadam ad [...]gendum invitati; et *Caes. B. G.* 4, 6. Invitati, u[t] ab Rheno discederent; et *ib.* 6, 34. Invitati pra[e]da longius procedunt. *Suet. Cal.* 59. Invitatus l[...]cro. *Plin.* 8, 17, 23. Feras dulcedine invitat[a]s corripiunt. *Plin. alter ep.* 8, 17. Anio, delicati[s]simus amnium, ideoque adjacentibus villis vel invitatus, retentusque.

INVĪTĀTUS, us, m. invitatio. *Cic. Fam.* 7, [...] Ut initio mea sponte, postea invitatu tuo mitte[n]dum duxerim.

INVĪTĒ, adv. non libenter, coacte, ἀκουσίω[ς] *Cic. Att.* 8, 3. *med.* Invite cepi Capuam. *Id. O*[...] 2, 89. Quem ego paulo sciebam vel pudentius, v[el] invitius ad hoc genus sermonis accedere. *Id. Fa*[...] 3, 10. Qui cum maximis rebus suis coactus a [...] invitissime discessisset. Melius tamen legitur *in*[...]*tissimo.* [*Ita *Orell.*]

INVĪTĬĀBĬLIS, e, adj. qui vitiari, et corrum[pi] non potest. *Prud. Psych.* 626. spes invitiabilis ae[...]

INVĪTO, as, avi, atum, a. 1. προςκαλέω, voc[o] advoco: et fere ad hospitalitatem refertur, et co[n]vivia. *Cic. Fam.* 7, 9. Is me crebro ad coena[m] invitat. *Id. Att.* 13, 2. Invito eum per litter[as] ut apud me diversetur. *Id. Phil.* 12, 9. *extr.* T[o]ta familia occurret, hospitio invitabit. *Liv.* [...] 18. Utrumque in hospitium invitat. *Cic. Verr.* 5, 11. Ecquis est, qui senatorem tecto ac do[mo] non invitet? et *ib.* 4, 36. Eum domum suam st[a]tim invitant. *Just.* 1, 6. Eosdem postero die [...]paratis epulis invitat. ℙ Absolute. *Caes. B. C.* [...] 74. Alii suos in castra, invitandi causa adducu[nt] *h. e.* coena excipiendi. [*Adire jubet *Moebi*[...] *Graevium* ad *Just.* 1, 6. Eosdem — apparatis ep[u]lis invitat; et 12, 13. Instaurata commessatio[ne] et ipsum et sodales ejus invitat.] *Cic. fr.* a[p.] *Macr. Sat.* 2, 12. Cum Scipio unum et alteru[m] invitasset, et plures invitaturus esset. ℙ [**Invi*]*tare* pertinet ad pares; *evocare* est superioris er[ga] inferiorem; *arcessere* utrumque spectat. V. *Döde*[*rl.*] 3, 283. Originem vocis *Id.* 1, 161. hanc statu[it] compositam esse ex *in* et *vitare*, quod aut frequen[s] sit v. *videre*, eodem modo formatum, quo *refuta*[*re*] francogall. *refuser*, a *refundere*, igitur contractio[ne] vel per syncopen factum ex *viditare* (ut *cette*[...] *cedite* et *stipendium* ex *stipipendium*) aut secundar[ia] quaedam forma v. *visere*, qua signif. *provider*[*e*] *circumspectare*, ἀθρῆσαι. Hinc *invitare*, assum[pta] causativa notione, proprie esse *facere*, *ut aliqu*[*is*] *visat aliquem*, ut Gr. θεωρεῖν, ex *Hermanni* ap. *Sop*[*h.*] *Oed. Col.* 1085. expl.] ℙ *Invitare aliquem pocu*[*lis*] est praebibere, et ad bibendum provocare. [...] *Rud.* 2, 3, 31. perit potando, opinor. Neptun[us] magnis poculis hac nocte eum invitavit. ℙ Hi[nc] *invitare se* est ad bibendum se excitare. *Id. Amp*[*h.*] 1, 1, 126. Credo edepol dormire solem, atque a[d]potum probe. Mira sunt, nisi invitavit sese in c[oe]na plusculum. *Suet. Aug.* 77. Quoties largissi[me] se invitaret, senos sextantes non excessit. *Sa*[...] *fr.* ap. *Non.* 4, 232. Cum se ibi cibo vinoque la[u]ti invitarent. Adde *Turpil.*, *Lucil.*, *Varron.* ap[.] *Non.* 4, 232. ℙ Refertur et ad alia. *Cic. Att.* [...] 18. *med.* A Caesare liberaliter invitor in legati[o]nem illam, sibi ut sim legatus. *Hirt. B. G.* 8, [...] Invitare hostes ad deditionem; et *B. Afr.* 73. [...] dimicandum. *Suet. Cal.* 22. lunam in amplexus; [...] 53. *extr.* aliquem ad audiendum; et *Ner.* 12. [...] spectaculum. *Id. Caes.* 3. Lepidi societate, qua[m] quam magnis conditionibus invitaretur, abstinu[it] *Cic. Ligar.* 4. *extr.* Praemiis invitare ad quippia[m] agendum. *Suet. Cal.* 41. Misit circum fora, [...] basilicas nomenclatores ad invitandos in libidine[m] juvenes, senesque. ℙ Translate est allicere, a[t]trahere, incitare. *Cic. ad. Brut* 1, 15. *med.* Pra[e]clara illa quidem ingenia, quae gloria invitantu[r] *Id. Sen.* 16. *f.* Ad agrum fruendum non modo n[on] retardat, verum etiam invitat atque allectat sen[e]ctus. *Id. Amic.* 26. Assentationem ipsi allecta[nt] et invitant. *Id. Fin.* 5, 6. *f.* Invitare et allice[re] appetitum animi. *Pl. Trin.* 1, 1, 5. Ni me id i[n]vitet, ut faciam, fides. *Vell.* 2, 129. Invitare l[u]xuriam. *Virg. G.* 1, 302. Invitat genialis hiem[s] curasque resolvit. *Ov. Met.* 11, 604. Invitat s[o]mnos crepitantibus unda lapillis. *Id. Her.* 17, 1[...] invitant omnia culpam, *h. e.* ut culpam admitta[m] *Sil.* 8, 327. si qua interea invitaverit aura, Ann[ue] ritque Deus, velox accede secundis. *Plin.* 33, [...] 22. Spes invitat. *Id.* 23, 1, 22. Invitatur vi[s] appetentia ciborum; et 22, 24, 52. Aqua mul[sa] invitat vomitiones. *Solin.* 2. *f.* Marius factis m[a]nu fossis invitavit mare, *h. e.* viam fecit, ut p[os]set influere, adduxit. [*Quid differant in his *irrita*[*re*] *incitare*, *instigare* a nostro verbo v. ap. *Döderl.* [...] 156. sqq.] ℙ Cum infinito. *Virg. G.* 4, 23. V[i]cina invitet decedere ripa calori. *Liv.* 22, 31. [...]

ium sanguinem invitantes haurire. Al. leg. *jutes.* ℙ Pro vita privare, ut *evitare*, (V. EVI-.) est illud *Pl. Cas.* 3, 6, 21. gladium Ancilla sinam intus habere ait, qui me atque te invitet. i minus recte putant, allusisse *Pl.* ad coenam, qua antea verba fecerat: vel potius ad illud *inire aliquem poculis*, quod supra ex eodem attuus: sed prior interpretatio unice vera est; nam c habet *Id. ib.* 3, 5, 49. Casina gladium ha-. *Pa.* Et duos: altero te occisurum ait, Altero icum. Sic *invitare aliquem clava* dixit, quasi in lem ambiguo ludens, *Rud.* 3, 5, 31. (ubi *invisitis* ἀγχαϊκῶς habet pro *invitaveritis*) quod Itali unt, *far un invito di bastonate.*

NVĪTŬPĔRĀBĬLIS, e, adj. non vituperabilis. *rt. adv. Marc.* 2, 10. et *ib.* 4, 1.

INVĪTUS, a, um, adj. ἀκούσιος, non libens, regnans, recusans, iniquo animo faciens. [**Doe-l.* 1, 161. *invitus* formam dicit secundariam actie significationis ab *invisus*, ita ut *me invito* m sit, quod *me invidente*.] *Cic. Par.* 5, 1. Soli c contingit sapienti, ut nihil faciat invitus, nidolens, nihil coactus; et *Fam.* 13, 63. Ego m a me invitissimus dimisi; et *Att.* 5, 21. *med.* ntendam a Q. fratre, ut se praefici patiatur: od et illo et me invitissimo fiet; et *Sen.* 12. *f.* vitus feci, ut L. Flamininum e senatu ejicerem; *Verr.* 2, 2, 62. *extr.* Pecunia coacta ab invisimis; et 67. Statuas inviti per vim atque impem dederunt; et *Or.* 2, 4. *extr.* Hoc nos ab istis olescentibus facere, inviti et recusantes, heri acti sumus. *Id. Rosc. Com.* 13. Fannium invim, et huc atque illuc tergiversantem, testimoum contra se dicere cogo. *Id. Quint.* 14. Exrquendum est invito atque ingratiis, quod non bet. *Id. Q. Fr.* 3, 2. Diis hominibusque invi-; et *Att.* 7, 13. Delectus adhuc quidem invitom est, et a pugnando abhorrentium; et *N. D.* 35. Invita in hoc loco versatur oratio: videtur im auctoritatem afferre peccandi. *Nep. Eum.* 4. ercitus in ea loca erat deductus, ut invito Eune elabi non posset. *Caes. B. G.* 1, 8. Si, se vito, transire conarentur; et *B. C.* 3. *f.* Ne puare invitus cogeretur. *Hirt. B. G.* 8. *in prooem.*: tinam scire possent, quam invitus susceperim, etc. *v. Pont.* 2, 1, 16. invita saepe juvamur ope, *h.* quae proficiscitur ab eo, qui juvare nollet. *Val.* *l.* 3, 391. invito maduerunt sanguine dextrae, *h.* quem fundere noluissent, qui caedem fato casuadmiserunt. [**Lucan.* 6, 931. Mors invita, i. e. acta et admota, ante tempus facta. V. *Cort.*] Praecedente negativa particula. *Cic. Fin.* 1, 2. um iidem fabellas Latinas non inviti legant. *Id.* *mic.* 1. Itaque feci non invitus, ut prodessem ultis tuo rogatu; et *Hor. A. P.* 311. Verbaque ovisam rem non invita sequentur. [*Pl. fragm. istell.* (ed. *A. Maio*) p. 19. Nam sola nulla intior solet esse. *F.*] ℙ *Invita Minerva* V. MIERVA. ℙ Cum genitivo. *Ulp. Dig.* 16, 3, 11. edidit, dominum non invitum fore hujus solutios, *h. e.* se non facturum hanc solutionem invito omino. ℙ [*Confunduntur *invitus* et *invictus*. V. h. v. Adde *Burm.* ad *Quint. Decl.* 377. p. 773. *eund.* ad *Calp.* 22. p. 819.]

INVĬUS, a, um, adj. ἄνοδος, ἄβατος, qui est ne via. [*Jam sequi poterunt ista, quae Noster erperam cum ceteris miscuerat:] *Virg. A.* 4, 51. Altos ventum in montes, atque invia lustra. *iv.* 9, 14. Invii saltus. ℙ Substantivi more. *Sil.* , 306. Dimittit passim dumosa per invia pestem. *iv.* 21, 35. In jugum Alpium perventum est, per via pleraque, et errores; et 38, 23. Ruunt caeci er vias, per invia. *Lucan.* 9, 386. tentare invia. [*Invio* adverbii more. *Front. de oration.* (ed. *A. Maio*) *ep.* 1. *f.* Ut, ubi quaesitis (*verbis*) opus it, per viam potius ad vestigandum, quam invio rogrediamur, *h. e.* eo, ubi nulla via est. *F.*] *Hinc dicitur id, quod adiri non potest, ad quod ulla via patet.] *Virg. A.* 6, 154. lucos Stygios, egna invia vivis; et *ib.* 9, 130. maria invia Teuris, Nec spes ulla fugae. *Ov. Fast.* 5, 582. Gens ircumfusis invia fluminibus. *Plin.* 12, 14, 30. Reio rupibus invia. *Flor.* 3, 20. Invius exitus. *Ov.* *Met.* 14, 113. Invia virtuti nulla est via: γνώμη. ic *Tac. Agr.* 27. Nil virtuti invium. Ap. *Ov.* *Met.* 11, 414. facere locum aliquem invium, est ditus praecludere, qua ad illum accedi potest. Cum infinito. *Sen. Herc. Fur.* 715. Acheron inius renavigari. ℙ Translate. *Sil.* 14, 639. tot ellis invia tecta, *h. e.* urbs non expugnata. *Mart.* , 2. Invia Sarmaticis domini lorica sagittis.

INŬLA, ae, f. ἑλένιον, herba eadem ac heleium, pastinaca et sisere brevior, sed radice toroior, amariorque, per se stomacho inimicissima, ed dulcibus mixtis saluberrima. [**Alant*, Inula Helenium, *L.*] Ejus condiendae rationes non unas radunt *Plin.* 19, 5, 29. et *Colum.* 12, 46., usus n medicina enumerat *Plin.* 20, 5, 19., culturam *d.* 19, 5, 29., *Colum.* 11, 3. *med.* et *Pall.* 3, 24. docent. *Hor. Sat.* 2, 8, 51. Erucas virides, nulas ego primus amaras Monstravi incoquere. V. HELENIUM.

INULCĔRO, as, a. 1. ulcus facio. *Veg. Vet.* 2, 59. Ne aliquid asperitatis inhaereat, quod sub pondere inulceret pellem (*jumenti.*)

ĬNULTĒ, adv. *Curt.* 4, 4. Nonnulli ruunt in hostem, haud inulte tamen perituri. Alii leg. *inulti.* [*Ita *Zumpt.*]

ĬNULTUS, a, um, adj. ἀνεκδίκητος, qui acceptam injuriam ultus non est. *Cic. Sext.* 23. Marius vitam suam, ne inultus esset, ad incertissimam spem reservavit. *Sall. Cat.* 61. *extr.* Cavete, ne inulti animam amittatis. *Id. fr.* ap. *Prisc.* 6, 699. Dedecores, inultique ab hostibus caedebantur. *Liv.* 25, 37. Ne inultos imperatores suos jacere sinerent. *Virg. G.* 3, 227. gemens quos amisit inultus amores. *Id. A.* 10, 739. non me quicumque es, inulto Victor, nec longum laetabere. *Hor. Sat.* 2, 8, 34. Nos, nisi damnose bibimus, moriemur inulti. *Id. Od.* 1, 28, 33. precibus non linquar inultis, *h. e.* non exauditis: non exoratis Diis, quin te ulciscantur, quod me precantem neglexeris. ℙ Passive est impunis, impunitus, seu is, de quo ultio sumpta non est. *Cic. Cluent.* 62. Cur hunc Asellium esse inultum tamdiu sinis? *Hor. Epod.* 17, 56. Inultus ut tu riseris Cotyttia Vulgata? *Sall. Jug.* 73. Ne ager inultis hostibus vastaretur. *Hor. Od.* 3, 3, 40. Dum Priami Paridisque busto Insultet armentum, et catulos ferae Celent inultae. Adde *Pl. Epid.* 3, 1, 6. ℙ Item res ea, quae non punitur. *Cic. Div. Verr.* 16. Ut ceterorum quoque injuriae sint impunitae atque inultae. *Ter. Andr.* 3, 5, 4. Sed id inultum nunquam auferet. *Val. Max.* 9, 7. *n.* 2. Tantumque scelus curia inultum habuit, *h. e.* ulta non est. *Sen. Agam.* 220. Victrix inultum Graecia hoc facinus feret? ℙ De eo, qui est ab injuria tutus. *Curt.* 3, 4. Jugum itineri imminens obtinere, unde inultus subeuntem prohibere potuisset.

ĬNUMBRĀTĬO, onis, f. umbra, obscuratio, tenebrae. *Capell.* 1, 20. de Plutone: Lucifuga inumbratione pallescens.

ĬNUMBRĀTUS, a, um, part. ab *inumbro*, ἐπίσκιος, umbra tectus, umbrosus. *Curt.* 3, 4. Amnis multa riparum amoenitate inumbratus. *Appul. Flor. in.* Spelunca frondibus inumbrata. ℙ Translate. *Cels. Dig.* 41, 2, 18. Si furioso, quem mentis suae existimasti, eo quod in conspectu inumbratae quietis fuerit constitutus, etc.

ĬNUMBRO, as, avi, atum, a. 1. ἐπισκιάζω, umbram induco, umbra tego, opaco. *Virg. A.* 11, 66. Exstructosque toros obtentu frondis inumbrant. *Id. G.* 4, 20. Palmaque vestibulum, aut ingens oleaster inumbret. *Lucr.* 5, 290. Terraque inumbratur, qua nimbi cumque feruntur. *Plin.* 19, 1, 6. Velis forum inumbravit. ℙ Absolute. *Tac. H.* 3, 19. Inumbrante vespera, universum exercitus robur advenit. ℙ Pro tegere. *Lucr.* 3, 927. et inumbrant ora coronis. *Claud. Rapt. Pros.* 2, 25. stridentia colla Gorgonos obtentu pallae fulgentis inumbrat. *Id. Cons. Prov. et Olybr.* 69. metasque tenetis Ante, genas dulces quam flos juvenilis inumbret. *Appul. Met.* 5. Juvenis lanoso barbitio genas inumbrans. *Id. ib.* 10. Venus tenui pallio inumbrabat pubem. *Plin. ep.* 2, 6. Areola, quae quatuor platanis inumbratur. ℙ Est etiam solarium, quod plerumque apertum, Italice *loggia scoperta*, erat, addita porticu, ita integere, ut fiat quod Itali dicunt *loggia coperta*. *Varr. L. L.* 5, 2. Ut Praeneste incisum in solario vidi, quod Cornelius (*Sulla*) in basilica Aemilia, et Fulvia inumbravit. Hinc *Pompeja umbra* dicta est porticus a Pompejo Romae facta. V. UMBRA. ℙ Translate est obscurare. *Plin. Pan.* 19. Parva et exilia sidera validiorum exortus obscurat: similiter imperatoris adventu legatorum dignitas inumbratur.

ĬNUNCĀTUS, a, um, part. ab *inunco*, unco apprehensus. *Colum.* 7, 3. *med.* Lana obnoxia est rubis, quibus, velut hamis inuncata, a pascentium tergoribus avellitur.

ĬNUNCO, as, avi, atum, a. 1. ἁρπάζω, unco apprehendo, traho, rapio, arripio. *Appul. Flor. n.* 2. Aquila de coelo improvisa, campis pecua cernens, unde rostro transfodiat, unde unguibus inuncet vel agnum, vel leporem. *Id. Apol.* Instrumenta non falcibus metenda, sed hamis inuncanda. *Paul. Nol. carm.* 20, 267. quem (*oculum*) diducebat inuncans Suffixo clavus cilio. ℙ Translate, *Lucil.* ap. *Non.* 2, 42. aut qui nummos tristis inuncas.

ĬNUNCTĬO, onis, f. ἄλειψις, actus inungendi, illitus. *Cels.* 7, 7. *n.* 14. *extr.* Opus est lenium medicamentorum inunctionibus. *Colum.* 6, 33. Omnis dolor oculorum inunctione succi plantaginis levatur. *Plin.* 28, 8, 29. Felle glaucomata et suffusiones corrigi, tridui inunctione. *Id.* 29, 6, 38. *med.* Accipiter decoctus in rosaceo, efficacissimus ad inunctiones omnium vitiorum putatur.

ĬNUNCTUS, a, um, part. ab *inungo*: illitus. *Hor. Sat.* 1, 3, 25. Cum tua praevideas oculis mala lippus inunctis. *Plin.* 25, 13, 109. Succus inunctus hyoscyami; et 28, 11, 47. Ungulae asininae cinis inunctus e suo lacte. *Mart.* 7, 78. Et bene si coenas, conchis inuncta tibi est, *h. e.* condita.

ĬNUNDĀTĬO, onis, f. κατακλυσμός, aquarum exuberantia, exundatio. *Colum.* 3, 11. *f.* Valles, quae fluminum alluvie, et inundationibus concreverint. *Suet. Aug.* 28. Urbs inundationibus obnoxia; et 30. Inundationes coercere. *Plin.* 5, 13, 14. Ioppe Phoenicum antiquior terrarum inundatione.

ĬNUNDĀTUS, a, um, part. ab *inundo*: aquarum vi obrutus. Translate. *Curt.* 5, 7. Exercitus, quibus Europa inundata est. *Id.* 9, 2. *med.* Cilicia inundata cruore Persarum. ℙ Metaphorice. *Petr. Sat.* 101. Inundatus hac Eumolpus invidia, jurat, etc., *h. e.* obrutus; et 118. Mens ingenti flumine litterarum inundata.

ĬNUNDO, as, avi, atum, a. 1. πλημμυρέω, aquis extra ripas diffluentibus obruo, redundo, exundo, superfluo. *Cic. N. D.* 1, 37. Ut terra infimum locum teneat: hanc inundet aqua. *Liv.* 8, 24. Imbres continui, campis omnibus inundantes. ℙ Translate. *Virg. A.* 12, 280. Hinc densi rursus inundant Troes. *Just.* 38, 4. Cimbros more procellae inundasse Italiam. *Liv.* 24, 38. Crastino die aut vestro, aut Ennensium sanguine Enna inundabitur. *Petr. Sat.* 21. Vino etiam Falerno inundamur, *h. e.* abunde proluimur; et 113. Inundavere pectus lacrimae, dolore paratae. ℙ Est etiam abundo, plenus sum. *Virg. A.* 10, 24. et inundant sanguine fossae. *Val. Max.* 1, 7. *n.* 5. Quod in quiete viderat, urina ejus omnes Asiaticas gentes inundasse. [*Codd. aliq. *urinam* exhibent.]

ĬNUNGĬTO, as, a. 1. frequent. ab *inungo. Cato* ap. *Charis.* 1, 78. Mulieres nostrae capillum cinere inungitabant, ut rutilus esset crinis. *Serv.* hoc idem referens ad *A.* 4, 698. habet *unctitabant.* Alii leg. *ungitabant.*

ĬNUNGO, is, nxi, nctum, a. 3. ἐναλείφω, in aliquo loco ungo, illino: et dicitur de oculis ungendis medicinae causa. *Cels.* 7, 7. *n.* 3. Si intus plaga est, inungendum primo lenibus, deinde acrioribus. *Plin.* 29, 6, 38. Cinere mustelarum cum melle inungi caligines, utilissimum est. *Hor. Ep.* 1, 1, 28. Non possis oculos quantum contendere Lynceus: Non tamen idcirco contemnas lippus inungi. *Varr. L. L.* 4, 8. Inungere oculos. ℙ De aliis rebus. *Plin.* 18, 30, 73. Lentem siccatam oleo inungunt. *Id.* 13, 3, 4. Aquilae, ac signa inunguntur festis diebus. ℙ Legitur et *inunguo.*

ĬNŪNĪTUS, a, um, adj. unitus, conjunctus. *Tert. adv. Valent.* 29. Triformem naturam professi, et tamen inunitam in Adam. *Appul. Apol.* Radii lumini extrario mixti atque inuniti. Al. leg. *ei uniti.*

INVŎCĀTĬO, onis, f. ἀνάκλησις, actus invocandi, nominatio, appellatio. *Ascon. in Div. Verr.* 13. Incipiebant veteres ab invocatione Deorum. *Quint.* 10, 1. *med.* Benevolum auditorem facit invocatione Dearum, quas, etc. Adde 6, 1. *med.*

INVŎCĀTUS, a, um, adj. ἄκλητος, non vocatus. *Cic. N. D.* 1, 38. *extr.* Quid, quod imagines rerum etiam ad dormientem veniunt invocatae? *Pl. Capt.* 1, 1, 1. Juventus nomen indidit scorto mihi, Eo quia invocatus soleo esse in convivio. *Nep. Cim.* 4. Quotidie sic ei coena coquebatur, ut quos invocatos vidisset in foro, omnes devocaret. Adde *Vitr.* 6, 8. et *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 8. et *Ter. Eun.* 5, 9, 29. ℙ Item vocatus, nominatus, part. ab *invoco.* Mos fuit Graecorum, ut talis ludentes scorta invocarent, fausti ominis et jactus causa. Hinc parasitus in verbis *Plauti* allatis, sibi scorto nomen impositum ait, quod *invocatus* esset in convivio: alio tamen sensu, nam scorta *invocata* quidem erant, et appellata; parasiti vero vel non vocati aderant ultro, aliena quadra viventes. *Id. ib.* 4. in convivio sibi Amator, talos cum jacit, scortum invocat. Estne invocatum, an non est? est planissime. Verum, hercle, verum nos parasiti planius, Quos nunquam quisquam neque vocat, neque invocat. *Plin. Pan.* 80. Omnia invisere, omnia audire, et undecumque invocatum statim, veluti numen, adesse. *Just.* 18, 6. Diu viri nomine cum multis lacrimis invocato. *Sen. Hippol.* 944. Et invocata munus hoc sanxit Styge. *Mamert. Pan. ad Maxim.* 3. Ad restituendam rempublicam invocatus. [INVŎCĀTUS, us, m. ἀκλητῶς, sine vocatu. *Front. ad Verum* (ed. *A. Maio*) *ep.* 1. An verba, si ultro, si injussu atque invocatu meo venerint, quidem recipi jubes? *F.*]

INVŎCO, as, avi, atum, a. 1. εἰςκαλέω, ἐπικαλέω, idem quod voco, aut intro voco. *Naevius* ap. *Isid. Orig.* 1, 26. Alium invocat, cum alio cantat. *Sall. or. ad Caes.* 1. *med.* Neque quisquam te ad crudeles poenas, aut acerba judicia invocat. *Sen. Hippol.* 888. Te, te, creator coelitum, testem invoco. *Curt.* 4, 10. *f.* Ille quaestioni corpus offerre, Deos testes invocare, etc. *Id.* 5, 12. Deos patrios testes fidei suae invocanti, etc. *Liv.* 2, 45. *f.* Si fallat, Jovem patrem, Gradivumque Martem, aliosque iratos invocat Deos. ℙ Item nominare, appellare. *Enn.* ap. *Cic. N. D.* 2, 2. Aspice hoc sublime candens, quem invocant omnes Jovem. Ap. *Fest.* in *Sublime* leg. *vocant. Curt.* 10, 5. Persae justissimum ac mitissimum dominum, Macedones optimum ac fortissimum regem invocantes, certamen quoddam moeroris edebant. *Appul. Met.* 11. *in.* Quoquo nomine, quoquo ritu, quaqua facie te fas est invocare. ℙ Saepe est ap-

146 *

pellare ad auxilium ferendum. *Cic. N. D.* 2, 27. Junonem Lucinam in pariendo invocant. *Id. Or.* 2, 47. Invocare aliquem ad communem fortunam defendendam. *Pl. Merc.* 5, 2, 23. Invoco vos, Lares viales, ut me bene juvetis. *Id. Amph.* 5, 1, 9. Ubi parturit, Deos sibi invocat. *Quint. prooem. l.* 4. Invocare Deos in auxilium. *Tac. A.* 16, 31. Deos precibus; et *ib.* 2, 71. leges; et *ib.* 15, 56. auxilia libertati; et *ib.* 2, 46. arma alicujus adversus alium. *Id. H.* 2, 9. fidem suorum militum. *Quint. decl.* 321. *med.* Quem Deorum, hominumque invocaturus? ¶ Cum conjunctivo, omissa *ut* particula. *Tac. H.* 4, 79. Justae preces invocantium, ad ultionem accingerentur. ¶ De more invocandi amicas in jaciendis talis, quem tradit *Pl. Curc.* 1, 1, 4. et tangit *Asin.* 4, 1, 36. et 5, 2, 60. et *Curc.* 2, 3, 77. dictum est in v. praec.

*INVOLĀTOR, oris, m. *Gloss. Gr. Lat.* κλέπτης, Fur, involator. *B. A.*

INVŎLĀTUS, us, m. idem ac volatus, verbum est augurum ex avium volatu omen captantium. *Cic. Fam.* 6, 6. *med.* Non igitur ex alitis involatu, nec e cantu oscinis, etc.

*INVOLENTĬA, ae, f. involuntas. *Salvian. de gub. Dei* 7. Etsi involentia non carent, malevolentia carent. *Baluz.* legit p. 166. *vinolentia. B. A.*

INVŎLĬTO, as, avi, atum, n. 1. frequent. ab involo. *Prud.* περὶ στεφ. 13, 100. Nec minus involitat terris. ¶ Translate. *Hor. Od.* 4, 10, 3. Et quae nunc humeris involitant, deciderint comae. *Paul. Nol. ep.* 32. (al. 12.) *n.* 6. *in carm.* involitare Superis.

INVŎLO, as, avi, atum, n. 1. ἐφίπταμαι, intro volo. *Varr. R. R.* 3, 7. At in villam intro involant columbae. *Colum.* 8, 3. Neque enim debent ipsis nidis involare, ne pedibus ova confringant. ¶ Translate sumitur pro irruere in aliquem, manus violenter alicui injicere, caedendi, aut auferendi causa: translatione ab avibus in escam irruentibus. *Ter. Eun.* 5, 2, 20. Vix me contineo, quin involem in capillum. *Pl. Amph.* 1, 1, 89. Equites parent citi: ab dextera maxumo cum clamore involant impetu alacri. *Lucil.* ap. *Non.* 1, 139. Involare oculis. *Hirt. B. Alex.* 52. *extr.* Involare ad aliquem, eumque sauciare. *Cic. Or.* 3, 31. Nostra est omnis ista prudentiae doctrinaeque possessio, in quam homines, quasi caducam atque vacuam, abundantes otio, nobis occupatis involaverunt. ¶ Cum accus. sine praeposit. *Plin.* 9, 59, 85. Piscator singulos involat verius, quam capit. *Tac. H.* 4, 33. Adeo improvisi castra involavere, ut, etc. *Id. A.* 1, 49. Truces etiam tum animos cupido involat eundi in hostem, *h. e.* incessit. [*Involare* c. quarto casu satis vindicavit *Heins.* ad *Ov. Met.* 13, 560. Atque ita correptum captivarum agmine matrum Involat. Adde *Lucan.* 6, 588. Quos Caesaris involet artus.] ¶ Hinc *involare aliquid* est auferre, furari. *Catull.* 25, 6. Remitte pallium mihi meum, quod involasti. *Petr. Sat.* 43. Hereditatem accepit, ex qua plus involavit, quam illi relictum est; et *fragm. Trag.* 56. *Burm.* Anuli, quos amicae tuae involasti. *Callistr. Dig.* 47, 9, 6. Ancorae involantur de mari. ¶ *Serv.* ad *A.* 3, 233. et ad *G.* 2, 88. ducit a *vola* manus.

INVŎLŬCRE, is, n. ὠμόλινον, linteum illud, quo tonsores humeros tondendorum involvunt, ne vestes capillorum segmentis sordidentur: ab *involvo*. Ita *Turneb. adv. l.* 28. *c.* 38. et *l.* 14. *c.* 7. interpretatur. *Pl. Capt.* 2, 2, 17. Ne id quidem, involucre injicere, voluit, vestem ut ne inquinet. Al. melius leg. *involucrum*.

INVŎLŬCRIS, e, adj. ἄπτερος, qui volare non potest. *Gell.* 2, 29. Pulli tunc involucres erant.

INVŎLŬCRUM, i, n. εἴλημα, quidquid aliquid involvendo tegit ac circumplectitur. *Cic. Verr.* 2, 4, 28. Candelabrum involutum attulerunt, involucrisque rejectis constituerunt. *Plin.* 13, 12, 23. Emporetica inutilis scribendo involucris chartarum usum praebet. *Ulp. Dig.* 47, 2, 21. Involucrum solvere. ¶ Translate. *Cic. Or.* 1, 35. Divitias ac ornamenta ejus ingenii per quaedam involucra atque integumenta perspexi. *Id. Q. Fr.* 1, 1, 5. Multis simulationum involucris, et quasi velis quibusdam obtenditur uniuscujusque natura. ¶ Male corripuit paenultimam *Prud. Cath.* 5, 36., *Hamart.* 929. et *praef. in Symmach. l.* 1, 54.

[INVŎLŪMEN, inis, n. idem ac involumentum. *Gloss. Philox.* Involumen, ἐνείλημα. *F.*]

INVŎLŪMENTUM, i, n. involucrum. *August. C. D.* 4, 8. Geniculis nodisque culmorum praefecerunt Deum Nodotum, involumentis folliculorum Deam Volutinam.

INVŎLUNTĀRĬUS, a, um, adj. *Coel. Aurel. Acut.* 2, 3. Urinae involuntaria emissio.

INVŎLUNTAS, atis, f. non voluntas. *Tert. Apol.* 45. Ex involuntate, vel necessitate delinquere.

INVOLVO, is, olvi, utum, a. 3. ἐνειλέω, in aliquo loco, vel super aliquid volvo, voluto, convolvo, volvendo injicio. *Virg. G.* 1, 281. Ter sunt conati imponere Pelio Ossam Scilicet, atque Ossae frondosum involvere Olympum. *Ov. Met.* 12, 507. Saxa trabesque super, totosque involvite montes. *Virg. A.* 12, 687. Fertur in abruptum mons, silvas, armenta virosque Involvens secum; et 291. ruit ille recedens, Et miser oppositis a tergo involvitur aris In caput, inque humeros. [*Porro hic poterat commemorari alius Ejusdem locus 15, 627. Exiguum involvunt orbem, i. e. exiguo in orbe feruntur, eunt.] *Sen. Herc. Fur.* 683. flexibus multis gravem Involvit amnem. [**Lucan.* 3, 631. Vicinum involvens contorto vertice pontum: ubi v. *Cort.*] ¶ Item circumvolvo, circumplico. [*Hic ponendus locus erat, quem Noster sequentibus adscripserat: *Plin.* 11, 23, 27. Involvere aliquid corpori. Adde *Sil.* 8, 637. Apium se involvere nubes aquilis (Romanis), i. e. adhaeserunt examina. ¶ Hinc volvendo tegere.] *Caes. B. C.* 1, 75. Sinistras sagis involvunt, gladiosque distringunt. *Petr. Sat.* 26. Caput flammeolo involverat. *Phaedr.* 4, 1. mustela Involvit se farina, et obscuro loco Abjecit negligenter. *Tibull.* 3, 1, 9. Lutea sed niveum involvat membrana libellum. *Plin.* 11, 24, 28. de araneis: Namque et lacertarum catulos venantur, os primum tela involventes. *Paul. Dig.* 33, 10, 5. Pelles, quibus involvuntur vestimenta. *Ov. Fast.* 4, 705. Captivam vulpem stipula foenoque involvit. *Sen. Thyest.* 624. Nube aliquem involvere. [**Lucr.* 6, 443. Involvat nubibus se venti vortex.] *Ov. Met.* 2, 232. Involvi fumo. *Virg. G.* 2, 308. Ignis totum involvit flammis nemus. [**Lucan.* 4, 489. Cum permixtis acies sua tela tenebris Involvunt.] *Virg. A.* 3, 198. Involvere diem nimbi; et *ib.* 2, 251. nox Involvens umbra magna terramque polumque. [**Lucan.* 1, 542. Involvitque orbem tenebris: ubi v. *Cort.*] *Sil.* 7, 460. assuetum casside crinem involvere. *Cels.* 2, 17. Curiose involvendus vestimentis is est. *Tac. A.* 1, 70. de obruto exercitu vi tempestatis: Nihil strenuus ab ignavo, consilia a casu differre: cuncta pari violentia involvebantur. Sic *Virg. A.* 6, 336. quos Obruit auster, aqua involvens navesque virosque. [*Cf. *Sen. Q. N.* 3, 27.] ¶ Translate. *Cic. Fam.* 9, 20. *f.* Ubi salutatio defluxit, litteris me involvo. *Hor. Od.* 3, 29, 54. mea Virtute me involvo. *Plin. ep.* 7, 3. Involvere se otio. *Id. ep.* 1, 5. se laqueis insidiosae interrogationis. [**Sil.* 3, 312. Involves bello Italiam.] *Plin. alter* 2, 7, 5. *med.* Quae singula improvidam mortalitatem involvunt. *Lucan.* 7, 89. Involvat populos una Fortuna ruina, *h. e.* simul opprimat. [*V. *Cort.*] ¶ Interdum est tegere, obscurare. *Virg. A.* 6, 99. horrendas canit ambages, Obscuris vera involvens. *Ov. Ib.* 57. historiis involvam carmina caecis. [**Lucan.* 1, 638. Flexa sic omina Tuscus involvens, multaque tegens ambage canebat. V. *Cort.*] *Tac. A.* 3, 63. Ut perspecto jure, et si qua iniquitas involveretur, etc., *h. e.* lateret.

INVOLVŎLUS. V. INVOLVULUS.

INVŎLŪTĒ, adv. obscure. *Spart. Caracall.* 2. Questus est de fratris insidiis involute et incondite.

INVŎLŪTĬO, onis, f. actus involvendi, vel res involuta, ἕλιγμα. *Vitr.* 10, 11. Tabulae pertegant etiam involutionem.

INVŎLŪTO, as, a. 1. frequentat. ab involvo. *Apic.* 2, 1. Singula involutantur folia lauri.

INVŎLŪTUS, a, um, part. ab *involvo:* volutus. *Caes. B. C.* 2, 11. Cupas de muro in musculum devolvunt: involutae labuntur. [*Poetarum est haec dicendi ratio, ap. prosae orationis scriptores rarissima. V. *intpp.* ad h. l.] *Sen. Herc. Oet.* 731. Involutos fluctus frangit Leucas opposita. ¶ Item circumplicatus, obvolutus, εἰλητός, ἑλικτός. *Cic. Verr.* 2, 4, 28. Ut candelabrum id involutum quam occultissime deferrent; et *ib.* 2, 5, 60. Qui capitibus involutis in piratarum numero producebantur, ut securi ferirentur. *Iust.* 15, 3. Manum amiculo involutam in os leonis immersit. [**Liv.* 1, 21. Manuque ad digitos usque involuta.] *Suet. Aug.* 83. Lodicula involutus. *Plin.* 31, 9, 45. Sal in linteolo involutus; et 28, 4, 11. Clavus lana involutus. ¶ Translate est tectus, implicatus, intricatus, obscurus. *Cic. Phil.* 7, 6. Pacis nomine bellum involutum reformido. *Plin.* 2, 15, 13. Res multis involuta miraculis. *Tac. A.* 16, 32. *extr.* Homo involutus fraudibus. *Cic. Fin.* 1, 9. Occulta quaedam, et quasi involuta aperire. *Id. Or.* 29. Res involutas definiendo explicare. *Sen. Q. N.* 2, 41. Adhibitis in consilium Diis, quos superiores et involutos vocant: *nempe* antiquitus Deorum simulacra vestibus circumvolvebantur, ut Diana Ephesia; et plures Aegyptiorum Dii, quin et ipsa Venus; eam enim primus Praxiteles nudam (teste *Plin.* 36, 5, 4. *n.* 5.) exsculpit. *Id. ib.* 6, 5. Res omnium maxima atque involutissima.

INVOLVŬLUS vel Involvolus, i, m. ἴψ, ἴουλος, vermiculus, qui et *convolvulus* dicitur, qui sese foliis arborum et vitium involvit et implicat. *Festus. Pl. Cist.* 4, 2, 63. Imitatur nequam bestiam, et damnificam. *P.* quamnam, amabo? *L.* Involvulam, quae in pampini folio intorta implicat sese. **Festi* verba sunt: Involvus vermiculi genus, qui se involvit pampino, ubi corrigendum videtur *involvulus. B. A.*

INURBĀNĒ, adv. non urbane, illepide, invenuste. *Cic. N. D.* 3, 19. Apud quos non inurbane Stratonicus, ut multa, etc. *Plin. ep.* 2, 14. Non inurbane Σοφοκλεῖς vocantur. *Quint.* 8, 3. *me* Emendavit hoc non inurbane in Hirtio Cicero.

INURBĀNUS, a, um, adj. ἄγροικος, illepidu infacetus. *Cic. Brut.* 63. Expedita erat, et perf cile currens oratio: et erat ejus quidem tanqua habitus non inurbanus. *Id. Or.* 2, 90. Non esse tam inurbanus, ac paene inhumanus, uti eo gr varer, quod vos cupere sentirem. *Quint.* 6, 3. *me* Aspectus et habitus oris, et gestus non inurbanu *Hor. A. P.* 273. Scimus inurbanum lepido sep nere dicto.

INURGĔO, es, ursi, a. 2. ἐπισπέρχω, contra al quem urgeo. *Lucr.* 5, 1034. petit, atque inurg vitulus cornibus. *Appul. Met.* 8. Pergit lingua sauciantis susurros improbos inurgere.

INŪRĪNO, as, n. 1. in aliquo loco urino, aqua subeo. *Colum.* 8, 14. de anserib: Lacus piscin que manu fiant, ut sint, quibus inurinare possi aves.

INŪRO, is, ussi, ustum, a. 3. ἐγκαίω, in al qua re uro, exuro; deuro. *Cels.* 1, 3. *med.* E tenuat corpus balneum, inurens sol, et omnis c lor. *Colum.* 11, 3. *med.* Solum, quod vere co serere destinaverimus, post autumnum patien effossum jacere, brumae frigoribus et pruinis i urendum. *Id.* 4, 29. *f.* Terebra Gallica sic exc vat truncum, ne foramen inurat, *h. e.* ne ina qualiter caedat instar ignis amburentis. ¶ I encaustico picturae genere. *Plin.* 35, 4, 10. N cias scripsit, se inussisse, *h. e.* pinxisse causti ratione; et *ib.* 7, 31. Cerae tinguntur iisdem c loribus ad eas picturas, quae inuruntur. ¶ Saep est ignito ferro inscribere, notam, vel stigma i primere, ut fit in armentorum coxis, et servoru frontibus. *Virg. G.* 3, 158. de vitulis: Continu que notas et nomina gentis inurunt. ¶ Translat *Cic. Sull.* 31. Ne qua generi, ac nomini suo no nefariae turpitudinis inuratur. [**Vell.* 2, 64, Haec sunt tempora, quibus M. Tullius continu actionibus aeternas Antonii memoriae inussit n tas: ubi v. *Ruhnk.*] *Cic. Mil.* 12. Quas ille leg fuit impositurus nobis atque inusturus? *h. e.* p vim perlaturus. *Id. Or.* 23. *f.* Inurere aliquid c lamistris. *Id. Cluent.* 46. Censoriae severitatis no inuri. *Id. Phil.* 11, 15. Acerbissimum alicui dol rem inurere. *Id. Mur.* 4. Inurere alicui famam perbiae et crudelitatis, *h. e.* imponere. *Id. Phi* 2, 46. plurima mala reipublicae, *h. e.* infliger *Id. Prov. cons.* 7. alicui ignominiam. *Liv.* 3, 5 eam maculam Claudiae genti, ut carcere et vinc lis digni videantur. *Mart.* 6, 64. At si quid n strae tibi bilis inusserit ardor, Vivet et haerebi *Arnob.* 4, 149. Illud acerbissime vulnerat, quo inurit innoxius. [**Liv.* 9, 3. Vivet semper in p ctoribus illorum quidquid istuc praesens necessit inusserit.]

INŪSĬTĀTĒ, adv. ἀήθως, praeter consuetud nem. *Cic. Q. Fr.* 1, 2, 3. Absurde et inusitat scriptae epistolae. *Id. Brut.* 75. Inusitate loqu *Id. Or.* 46. Poeta inusitatius contraxerat. *Mac Sat.* 1, 4. *med.* Inusitatissime *nox* pro *noctu* dix runt. Al. leg. *inusitate..*

INŪSĬTĀTO, adv. inusitate. *Plin. Pan.* 5. I usitato enituit. Al. leg. *inusitato indicio enituit.*

INŪSĬTĀTUS, a, um, adj. ἀήθης, insolitu praeter consuetudinem, raro visus, inauditus. *Cae B. C.* 3, 47. Nova et inusitata belli ratio. *Ci Off.* 3, 9. Hominis mortui vidit corpus magnit dine inusitata. *Id. Or.* 2, 23. Alter leporem quen dam inusitatum nostris oratoribus est consequ tus. *Accius* ap. *Non.* 3, 231. Pro Dii immortale speciem humanam inusitatam, egregiam, indigna clade et squalitudine. *Plin. Pan.* 3. Magna inusitata principis gloria. *Caes. B. G.* 4, 25. Sp cies navium inusitatior. ¶ [*Confund. fere sen per in cdd. *inusitatus* et *invisatus.*]

INŪSQUĒ, adv. pro usque in, ut *hucusque* pr usque huc. *Stat. Th.* 1, 439. neque enim meus a deat istas Civis inusque manus. ¶ Est etiam prae positio. *Avien. Ora marit.* 525. tum jugum Cel bandicum Inusque salsam dorsa porrigit Theti Adde 606. et 641. Scribitur et divisim *in usque.*

[INŪSTĬO, onis, f. exustio. *Jul. Valer. re gest. Alex. M.* (ed. *A. Maio*) 3, 59. Cui (*saxo* cum sint igneae quaedam maculae, vel inustione *h. e.* notae inustae. *F.*]

INŪSTUS, a, um, part. ab *inuro*: deustus, com bustus. *Ov. Met.* 12, 275. vulnere sanguis inustu Terribilem stridore sonum dedit. [**V. Gierig.* a h. l.] *Colum.* 7, 5. *med.* Vetus hominis urin testis candentibus inusta. *Lucan.* 9, 852. Ire libe qua zona rubens, atque axis inustus Solis equi *Plin.* 22, 14, 16. Medetur contusis, incussisqu inustis, et strumis; 18, 28, 68. *n.* 3. Qos inu stus sole acri. ¶ Item igne adhibito inscriptu impressus. *Lucr.* 6, 219. quali natura praedit constent Fulmina, declarant ictus, et inusta va pore Signa. [**Id. ib.* 1165. Ulceribus quasi in ustis, omne rubere corpus. *Curt.* 5, 5, 6. quos dam manibus auribusque amputatis, inustisque ba bararum litterarum notis, — reservaverant. V. intrp ad h. l.] ¶ Et translate quocumque modo impre sus, inflictus. *Catull.* 25, 10. Ne laneum latu

um, natesque mollicellas Inusta turpiter tibi ella conscribillent. *Claud. in Ruf.* 2, 504. en tus inustae Deformant maculae, vitiisque inoit imago. *Cic. Pis.* 13. Lex inusta per servos, isa per vim, imposita per latrocinium. *Prop.* 11, 70. Nunc tibi commendo communia pignonatos: Haec cura et cineri spirat inusta meo. . *Or.* 2, 45. Nisi omnes ii motus, quos orator ibere volet judici, in ipso oratore impressi esse ue inusti videbuntur. *Id. Har. resp.* 25. *f.* Odiinsitum penitus et inustum animis hominum. *Cat.* 1, 6. Quae nota domesticae turpitudinis inusta vitae tuae est? *Id. Prov. cons.* 7. Ignoia inusta alicui. *Id. Cat.* 2, 9. *extr.* Inustus or. [*Inuri dicuntur, quae duratura sunt, ut nuit *Gronov.* ad *Liv.* 9, 3, 13. qui addit etiam osita a necessitate, *Matth.*] ℙ Videtur esse, ustus, in illo *Lucani* 8, 786. semiusta rapit, olutaque nondum Ossa satis nervis, et inustis na medullis. [*Non respuit loci sententia solin vocis significationem. *Cort.*]

INŪSUS, us, m. desuetudo, ignavia. *Pl. Most.* 2, 65. Ego sum inusu factus nimio nequior. i rectius leg. divisim *in usum:* respondent enim , quae leguntur supra *ib.* 42. Ut et in usum boet in speciem populo sint.

INŪTĬLIS, e, adj. ἄχρηστος, non utilis, ad nul rem utilis, vanus. *Cic. Off.* 3, 6. *med.* Homo rs atque inutilis. *Id. Fin.* 1, 4. Ad usus civium inutile. *Hor. Ep.* 2, 13. Inutilesque falce ras amputans, Feliciores inserit. *Caes. B. G.* 2, Quique per aetatem ad pugnam inutiles videtur; et *ib.* 7, 78. Qui valetudine aut aetate inus sunt bello; et *ib.* 4, 29. Naves ad navigandum tiles; et *ib.* 7, 27. Non inutilem hanc ad capien consilium tempestatem arbitratus. *Col.* 3, 10. m et inutilissimus quisque, et qui nullum alium orem ferre queat, huic officio applicatur. ℙ m perniciosus, incommodus, noxius. *Cic. Off.* 13. *f.* Nonne inutile est, vitiorum subire nomi? et *ib.* 2, 14. Seditiosus et inutilis civis. *Liv.* , 14. *f.* Orationem habuit invisam senatui, inumque sibi et civitati suae. *Sen.* 6, 27. Aquae tiles pestilentesque in abdito latent. *Cels.* 5, *n.* 17. Si fungos inutiles quis assumpsit. *Ov.* *t.* 13, 37. solertior isto, Sed sibi inutilior. *Plin.* , 27, 45. Interlucatio arboribus prodest: sed nium annorum trucidatio inutilissima. Adde .5, 5. *f.* [*V. *Spald.* ad *Quint.* 5, 10, 82.]

INŪTĬLĬTAS, atis, f. ἀχρηστία. *Lucr.* 5, 1272. m fuit in pretio magis aes, aurumque jacebat, pter inutilitatem, hebeti mucrone retusum. *Cic.* . 2, 52. Ut appetendarum rerum partes sint hotas, et utilitas, vitandarum turpitudo, et inutis.

INŪTĬLĬTER, adv. sine utilitate, ἀχρήστως. *Liv.* 51. Non inutiliter respondere. *Quint.* 2, 4. *med.* rrationibus non inutiliter subjungitur opus deuendi confirmandique eas. ℙ Item perniciose. *t. B. Alex.* 65. Multa Romae male et inutiliter ninistrari. *Varr. R. R.* 3, 5. Late diffusa aqua inquinatur facilius, et bibitur inutilius.

INVULGĀTUS, a, um, part. ab *invulgo*, vulus, vulgaris. *Gell.* 11, 7. Culpatius esse arbir, verba nova, incognita, inaudita dicere, quam ulgata et sordentia. *Id. praef. med.* Non asperntur, quasi nova invulgataque.

INVULGO, as, avi, atum, a. 1. idem ac vulgo, ulgo. *Gell.* 20, 5. Non recte eum fecisse, quod sciplinas ἀκροατικὰς, libris foras editis, invulgas. *Id.* 4, 9. *med.* Reformidanda sunt magis, quam ulganda. ℙ Antique est *involgo*. *Cic. Att.* 2, Septima oratio, qua Catilinam emisi: octava, am habui ad populum postridie, quam Catilina ofugit: nona in concione, quo die Allobroges inlgarunt, *h. e.* conjurationem in vulgus ediderunt, tefecerunt: alii minus recte leg. *invocarunt*, vel *dicarunt*. Consule *Cic. Cat.* 3, 4.

INVULNĔRĀBĬLIS, e, adj. ἀτραυμάτιστος, qui lnerari non potest. *Sen. ep.* 9. et *Cons. ad Helv.* . Virtus animum undique invulnerabilem praestat. . *Ben.* 5, 5. Hostis invulnerabilis.

INVULNĔRĀTUS, a, um, adj. ἄτρωτος, non vulratus. *Cic. Sext.* 67. Aut omnino invulnerati inolatique vixerunt.

ĬNŬUS, i, m. Πὰν, Deus idem qui Pan: ab inndo passim cum omnibus animalibus sic dictus, placet *Servio* ad illud *Virg. A.* 6, 775. Pomes, Castrumque Inui. Ita etiam sentit *Isid. Orig.* 11. *f. Liv.* 1, 5. Lyceum Pana venerantes, quem mani deinde vocarunt Inuum. *Arnob.* 3, 113. rmentorum et pecorum gregibus Pales praesunt, uusque custodes. Adde *Macr. Sat.* 1, 22. V. FAUELLUS. ℙ *Voss.* in *Etym.* in v. *Eo* notat, in tiquis *Livii* codicibus legi *Inivum:* id fortasse faum, quia ut a *vaco* facta sunt *vacuus* et *vacivus*, c ab *ineo inuus* et *inivus*. ℙ *Castrum Inui*, Lai urbs maritima, prope Antium. *Virg. A.* 6, 775. *astrum* nude audit *Ov. Met.* 15, 727. *Sil.* 8, 761. Ap. *Rutil.* 1, 232. oppidum Hetruriae est. V. *ellar.* T. 1. p. 583. *B. A.*

INUXŌRUS, a, um, adj. coelebs, ut Inuxora rginitas, ap. *Tert. Exhort. ad castit.* 9. *med.*

IO

ĬŌ, ἰώ, dolendi interjectio exclamantis in aliquo affectu: ut in dolore. *Tibull.* 2, 4, 6. Uror! io, remove saeva puella faces? *Ov. Met.* 3, 442. Ecquis, io silvae, crudelius, inquit, amavit? ℙ In laetitia, et plausu. *Tibull.* 2, 5, 121. lauro devinctus agresti Miles, io, magna voce, triumphe, canet; et 83. Laurus, io, bona signa dedit: gaudete coloni. *Ov. A. Am.* 2, 1. Dicite, io Paean, et io, bis dicite, Paean. *Plin. ep.* 3, 9. Io, io, liber ad te venio. ℙ In invocatione. *Tibull.* 1, 1, 27. Agna cadet vobis, quam circum rustica pubes Clamet, io, messes, et bona vina date. *Pl. Cas.* 4, 3, 3. Io hymen hymenaee, io hymen. ℙ In admonendo, de re magni momenti. *Ov. Her.* 5, 118. io, prohibe! Graja juvenca venit. [*V. *Ruhnk.*] *Virg. A.* 7, 400. Clamat, io matres, audite, ubicumque Latinae. Ubi *Servius* adscribit, vocem esse Bacchantium propriam. *Mart.* 5, 25. Ecquis, io, revocat? V. IOBACCHUS. ℙ In admiratione. *Id.* 8, 4. Quantus, io Latias mundi conventus ad aras Suscipit, et solvit pro duce vota suo! ℙ Est etiam instanter vocantis. *Ov. Met.* 5, 625. Et bis, io Arethusa, io Arethusa, vocavit. ℙ Raro monosyllabon est. *Mart.* 11, 2. Clamant ecce mei, io Saturnalia! versus. Rectius fortasse dixeris, omissa ultimae vocalis in *mei* elisione, eademque more Graecorum correpta, anapaestum pro dactylo fuisse usurpatum, sic *meĭ*, īŏ. V. FLUVIUS.

IO, Ius, f. contract. Ἰώ, filia Inachi primi Argivorum regis. Hanc Juppiter amavit, fugientemque nube remoratus compressit. Cum Juno inusitatas tenebras diurnis horis, aspexisset, suspicans, aliquid fraudis a conjuge admitti, e coelo delapsa caliginem discussit. Juppiter praesentiens Junonis adventum, puellam, ne agnosceretur, in juvencam transformavit. Sed Juno suspicata id, quod res erat, vaccam eam a Jove sibi dono dari postulavit, quam cum accepisset, apposuit ei custodem Argum, a quo molestissima custodia servabatur. Id aegre Juppiter ferens per Mercurium eum interficiendum curavit. Quam ob rem irata Juno Argi oculos pavonis caudae affixit, oestrum pellici immisit, cujus aculeis exagitata in Aegyptum usque perfugit. Ibi implorato Jovis auxilio pristinam formam recuperavit, regique Osiridi nupsit. Aegyptiis omnibus adeo cara fuit, ut post mortem Dea habita sit: quam illi Isidem appellarunt, sacraque ejus Isiaca, quibus anser immolari consuevit. Dicitur Aegyptiis usum lini, agriculturam, litteras, et alia multa tradidisse. *Suidas* scribit, Jovem Isim ex Argo Graeciae urbe rapuisse, et, cum Junonem timeret, mutasse nunc in bovem candidam, nunc in nigram, nunc in violaceam, cumque ea oberrantem in Aegyptum venisse. Mythologici Isidis in vaccam metamorphosin de navi interpretantur, qua Juppiter in Aegyptum navigavit, quod vacca navis insigne fuerit. *Ov. Met.* 1, 588. et *sqq.* et 724. et *sqq.*, *Val. Fl.* 4, 351. et *sqq.*, *Lact.* 1, 11., *Hyg. fab.* 145. et *Serv.* ad *A.* 7, 790. qui ad *G.* 3, 153. et ad *A.* 3, 211. tradit, Ionio mari nomen dedisse, in quod se praecipitaverat. ℙ [*Jablonsk. Panth. Aegypt. l.* 3. *c.* 1. §. 2. et 3. probat, Aegyptios hoc nomine primum coluisse Lunam, eandemque vaccam finxisse, quia bina cornua Lunae tribui solent; eam vero deinde, mutato nomine, Isidem nuncupasse. *F.*] ℙ Ad nominis declinationem quod attinet, eadem est hujus ratio, et nominis *Dido:* scilicet et *Io, Ius* dicitur, et *Io, Ionis*, sed est prior illa usitatior. *Ov. l. c.* Viderat a patrio redeuntem Juppiter Io Flumine. *Nemes. Cyn.* 31. Stellatumque oculis custodem virginis Ius. *Prop.* 2, 23, 19. Ut Semela est combustus, ut est deperditus Io; et *ib.* 24, 7. Tu certe Jovis occultis in amoribus, Io, Sensisti, multas quid sit inire vias. *Pl. Aul.* 3, 6, 20. Argus, quem quondam Ioni Juno custodem addidit. *Actius* ap. *Charis.* 1, 47. Custodem assiduum Ioni apposuit virgini. *Serv.* ad *G.* 3, 153. Ionem dicit Inachi filiam. Confirmat *Prisc.* 6, 685. ℙ Raro primam syllabam brevem habet. *Ov. Her.* 14, 103. Quae tibi causa fugae? quid Io freta longa pererras? *Id. Ib.* 624. Quem memor a sacris nunc quoque pellit Io. Al. legunt *Ion*, a recto Graeco Ἰών.

ĪŎBACCHUS, i, m. cogn. R.: ex *Io* Bacchantium exclamatione et *Bacchus*. *Inscr.* ap. *Passion. cl.* 4. *n.* 4. P. Aelius Aug. Lib. Iobacchus fecit, etc. *F.*]

JŎCĀBUNDUS, a, um, adj. joci plenus, jocans, ludibundus. *Val. Max.* 2, 4. *n.* 4. Juventus rudi atque incomposito motu corporum jocabunda; et 3, 2. *n.* 6. *extr.* Veneni potionem non dubitanter hausit, quodque ex ea superfuerat, jocabundus illisum humo clarum edere sonum coegit. *Lact.* 2, 7. Cum jocabundus ac ludens interrogaret.

JŎCĀLĬTER, adv. jocose, joculariter. *Ammian.* 15, 12. Quos jocaliter murcos appellant. Al. leg. *jocculariter*, alii rectius *localiter*. V. MURCUS.

ĬŎCASTĂ, ae, f. Ἰοκάστη, filia Menoecei (ut est ap. *Hyg. fab.* 67. et 242.) soror Creontis Thebanorum regis, et uxor Laii. Post mariti necem Oedipo filio imprudens nupsit, ex quo Eteoclem, et Polynicen genuit: qui cum se mutuis vulneribus confecissent, ipsa quoque sibi manus intulit. *Stat. Th.* 1, 681. Et genitrix Iocasta mihi. Adde *Sen.* in *Phoeniss.* et in *Oedip. Hyg. fab.* 66. 67. 242. (ubi et *Iocaste, es* legitur, Graeca positione) et 243.

JŎCĀTĬO, onis, f. τὸ γελοῖον, actus jocandi, jocosum dictum, jocus. *Cic. Fam.* 9, 16. *med.* Nunc venio ad jocationes tuas. Adde *Att.* 2, 8.

JŎCĬNOR, oris. V. JECUR.

JŎCO, as, n. 1. activa forma pro jocor. *Pl. Cas.* 4, 4, 10. Quasi jocabo.

JŎCOR, aris, atus sum, dep. 1. παίζομαι, joco utor, venuste et facete aliquid dico, ac per ludum, risus causa. *Cic. Off.* 1, 29. *med.* Duplex jocandi genus, unum illiberale, petulans, flagitiosum, obscenum; alterum elegans, urbanum, ingeniosum, facetum. *Id. Fam.* 9, 14. Quamquam, mi Dolabella, (haec enim jocatus sum) libentius omnes meas laudes ad te transfuderim. *Id. N. D.* 2, 17. Hic quam volet Epicurus jocetur, homo non aptissimus ad jocandum. *Id. Or.* 1, 7. Eaque esset in homine jucunditas, et tantus in jocando lepos, ut, etc. *Ter. Heaut.* 4, 4, 7. Tu hanc jocari credis? faciet, nisi caveo. Sic *Cic. Att.* 16, 5. Jocari me putas? moriar, si quisquam me tenet praeter te. *Id. Fam.* 2, 4. Jocari cum aliquo per litteras. *Id. Att.* 2, 1. *med.* Familiariter cum aliquo cavillari ac jocari. *Id. Fam.* 7, 11. Jocari cum aliquo de re gravissima. *Hor. Sat.* 1, 5, 62. Campanum in morbum, in faciem permulta jocatus. *Cic. Acad.* 4, 19. *med.* Me quoque (jocansne, an ita sentiens) coepit hortari, etc. *Ov. Trist.* 2, 497. Quid, si scripsissem mimos obscena jocantes? [*Suet. Ner.* 33. Nam et morari eum inter homines desisse, producta prima syllaba, jocabatur.] ℙ Dicitur etiam de facete et ridicule factis, et pro *ludo*, *is* ponitur. *Juven.* 3, 39. Quales ex humili magna ad fastigia rerum Extollit, quoties voluit Fortuna jocari. ℙ Sic *ludere* de festive dictis, pro *jocari*. *Cic. N. D.* 3, 1. Cum vero, Deos nihil agere, nihil curare, confirmat, ludere videtur. [*V. *Döderl.* 2, 34.] *Plin. ep.* 1, 11. Ludere me putas? serio peto. *Cic. Or.* 3, 43. *f.* In me quidem lusit ille, ut solet. V. JOCUS.

JŎCŌSĒ, adv. παιδικῶς, cum joco, per jocum, et risum, joco, festive. *Cic. Q. Fr.* 2, 12. Eumque lusi jocose satis. *Id. Fam.* 9, 24. *f.* Cave existimes, me, quod jocosius scribam, abjecisse curam reipublicae. *Nep. Alcib.* 2. *extr.* Odiosa multa delicate, jocoseque fecit. *Hor. Sat.* 1, 4, 104. liberius si Dixero quid, si forte jocosius, hoc mihi juris Dabis.

JŎCŌSUS, a, um, adj. εὐτράπελος, ad jocum pertinens, ludicrus, per jocum facetus. *Cic. Off.* 1, 37. *f.* Si seriis de rebus loquatur, severitatem adhibeat; si jocosis, leporem. *Ov. Met.* 3, 332. arbiter sumptus de lite jocosa. *Id. Fast.* 5, 183. Mater ades florum, ludis celebranda jocosis; et *ib.* 6, 692. Jocosa verba. *Hor. Od.* 1, 10, 7. Jocosum furtum. *Id. Sat.* 1, 10, 11. Jocosus sermo. ℙ De eo, qui jocis abundat, et delectatur. *Varr. R. R.* 2, 5. Q. Lucienus homo quamvis humanus et jocosus. *Hor. Epod.* 3, 20. si quid unquam tale concupiveris, Jocose Maecenas. *Ov. Trist.* 2, 354. Vita verecunda est, Musa jocosa mihi. ℙ *Jocosa imago* dicitur ab *Hor. Od.* 1, 12, 3. Echo, quae veluti per jocum verba reddere videtur. ℙ *Jocosum Nilum* dixit *Ov. Trist.* 1, 2, 80. propter mores Alexandrinorum, quos otio et luxui, hilarique ac delicatae vitae deditos fuisse legimus.

JŎCŬLANS, antis part. ab inusit. *joculor:* jocos agens, ludens, joculabundus. *Liv.* 7, 10. *f.* Inter carminum prope modum incondita quaedam militariter joculantes.

JŎCŬLANTER, adv. jocose. *Sidon. ep.* 1, 2. *med.* Joculanter compellare.

JŎCŬLĀRIS, e, adj. παιγνιώδης, per jocum dictus, aut factus, joco, aut risu dignus. *Cic. Leg.* 1, 20. Joculare istuc quidem, et a multis saepe derisum. *Id. Fat.* 8. O licentiam jocularem! *Ter. Phorm.* 1, 2, 84. Jocularis audacia. *Hor. Sat.* 1, 1, 23. ut qui jocularia ridens Percurram. *Sen. Constant. sap.* 12. Joculare convicium. *Gell.* 12, 12. Joculari responso quippiam eludere. *Liv.* 7, 2. Inconditis versibus jocularia fundere.

JŎCŬLĀRĬTER, adv παιγνιωδῶς, per jocum, jocose. *Ascon. in Div. Verr.* 11. Joculariter irridere. *Plin.* 22, 22, 38. Aristophanes Euripidi objicit joculariter, matrem ejus ne olus quidem legitimum venditasse. *Suet. Aug.* 75. Festos dies joculariter celebrare. *Id. Caes.* 49. Carmina jocularia canere.

JŎCŬLĀRĬUS, a, um, adj. jocularis *Ter. Andr.* 4, 4, 43. Jocularium in malum insciens paene incidi.

JŎCŬLĀTĬO, onis, f. jocus, facetiae, festivitas. *Firm. Math.* 5, 5. Joculationes cantusque exercebunt.

JŎCŬLĀTOR, oris, m. qui jocos facit. *Cic. Att.* 4, 16. *med.* Reliqui libri τεχνολογίαν habent, ut scis. Huic joculatorem senem illum, ut noras, interesse sane nolui. [Ita recte *Schutzius*, alii aliter

leg. V. v. sq. *F.*] [*Etiam *Orell.* ita locum exhibet. *Schütz.* quidem susp. *cavillatorem senem.* Sed *Orell.*, licet v. *joculator* hoc uno loco nitatur, neque ipse videat, quomodo Scaevolae conveniat, *cavillatoris* tamen nomen consentaneum esse negat viro, de quo *Cic. Or.* 1, 9, 35. Scaevola comiter, ut solebat, Cetera, inquit, etc. *Capularem senem* si Cd. aliquis offerret, neminem putat, de lect. veritate dubitaturum.]

JŎCŬLĀTORĬUS, a, um, adj. idem ac jocularis. *Cic. Att.* 4, 16. Huic joculatoriae disputationi senem illum, ut noras, interesse sane nolui. Alii aliter leg. V. v. praec. *Diomed.* 3, 486. Hi (primi poetae comici) veteris disciplinae joculatoria quaedam minus scite et venuste pronunciabant.

JŎCŬLUS, i, m. brevis jocus. *Pl. Most.* 3, 3, 20. Egone te joculo modo ausim, dicto, aut facto fallere? *Id. Truc.* 1, 2, 11. Per joculum et ludum oblectare aliquem. *Id. Rud.* 3, 4, 24. Occipito modo illis afferre vim joculo pauxillulum: Ita hinc ego te ornatum amittam, tu ipsus te ut non noveris. *Id. Merc.* 5, 4, 33. Joculo dicere aliquid. ¶ Item res, quibus ad jocum pueri et puellae utuntur, ludrica. *Vitr.* 4, 1. Post sepulturam ejus (virginis), quibus ea viva joculis delectabatur, nutrix collecta et composita in calatho pertulit ad monumentum, et ad summum collocavit. Ita leg. *Salmas.* in *Solin.* p. 790. Alii minus recte *poculis.*

JOCUNDUS. V. JUCUNDUS.

JŎCUS, i, m. et in plur. num. etiam Joca, orum, n. [*Utrumque ponitur sine discrimine; hoc tamen observa, praeter *Ciceronem* et *Lucretium* ab omnibus fere scriptoribus mascalinum praeferri.] παιδιά, dictum, aut factum non serium, sed ludicrum, et risu dignum, ludus, lepor, facetia. Derivant alii a ἰάκχος, vel ἰαχός, clamor: alii a *juvo.* [*Hoc unice probandum: *jocus* enim a *juvare* eodem modo factum, quo *focus* a *fovere*, et *nix*, *ninguis* a *nivere.*] *Quint.* 6, 3. Jocum accipimus, quod est contrarium serio. Nam et fingere, et terrere, et promittere interim, jocus est. *Cic. Or.* 2, 54. Suavis est, et vehementer saepe utilis jocus et facetiae. *Id. Fin.* 2, 26. *f.* Quicum joca, seria, ut dicitur, quicum arcana, quicum occulta omnia; et 20. *f.* Risus et jocus comes levitatis. *Id. Att.* 14, 15. Joca tua plena facetiarum. *Ov. Trist.* 2, 444. Historiae turpes inseruisse jocos. *Sall. Jug.* 101. Joca, atque seria cum humillimis agere. *Ov. Met.* 3, 320. agitare jocos cum aliquo. *Cic. Phil.* 2, 17. Joci causa magistrum adhibes. *Sall. Cat.* 26. *extr.* et *Hor. Ep.* 1, 19, 20. Movere alicui jocum. *Suet. Cal.* 27. Provocare aliquem ad hilaritatem et jocos. *Id. Aug.* 99. Cachinnum sustulit, atque in jocos effusus est; et 67. Rem non minimi periculi in jocum vertit; et *Claud.* 21. Immiscere frigidos et arcessitos jocos. *Id. Ner.* 28. Non inscitus jocus. *Id. Cal.* 27. ambiguus. *Id. Aug.* 56. Lacessere aliquem invidiosis ac petulantibus jocis. *Petr. Sat.* 17. *extr.* Religionem risum jocumque facere; et *fragm. Trag.* 57. *Burm.* Spero me sic vivere, ut nemini jocus sim. Sic *Prop.* 2, 18, 64. Fallaci dominae jam pudet esse jocum; et *Hor. Sat.* 2, 5, 36. haec mea cura est, Ne quid tu perdas, neu sis jocus, *h. e.* ne fabula fias, ut *Id.* ait *Ep.* 1, 13, 9. Rursus *Id. Sat.* 1, 5, 98. Dare alicui risus et jocos. *Catull.* 42, 3. Jocum me putat esse moecha turpis. ¶ *Joco*, et *per jocum* est cum joco, jocose, festive. *Ter. Heaut.* 3, 2, 30. Jocon' an serio illaec dicat, nescio; et *Nep. Ep.* 3. Adeo veritatis amator, ut ne joco quidem mentiretur; et *Pl. Amph.* 3, 2, 39. Si quid dictum est per jocum, non aequum est, id te serio praevortier. *Cic. Fam.* 4, 4. Quem tu per jocum (sic enim accipio) divitias orationis habere dicis. ¶ *Extra jocum*, *remoto joco*, est sine joco, serio. [**Scherz bei Seite!*] *Cic. Fam.* 7, 16. Sed mehercules, extra jocum, homo bellus est; et 11. Remoto joco, tibi hoc amicissimo animo praecipio, ut, etc. ¶ *Ludus*, et *jocus* hoc differunt, quod ille in factis, hic in verbis est. *Cic. Off.* 1, 29. Neque enim ita generati a natura sumus, ut ad ludum et jocum facti esse videamur: et *mox.* Ludo et joco uti licet, sed sicut somno et quietibus ceteris. [*Recte quidem in universum hoc discrimen statuunt *Valla*, aliique. Cf. *Popm.* p. 418., sed illud notandum, *lusus* et *ludus* fieri remittendi, relaxandi animi causa, *Zeitvertreib*, *Zerstreuung*; *jocus* pertinere ad eum, qui delectandi, exhilarandi gratia facete, cum festivitate rem seriam tractet: *Scherz*, *Spass.* V. *Doederl.* 2, 33. sq.] ¶ Interdum sic in oratione junguntur, ut nulla ejus discriminis ratio habeatur. *Cic. Verr.* 2, 1, 60. Paucos homines, hoc adjutore, Q. Opimium, per ludum et jocum fortunis omnibus evertisse. *Plin. ep.* 5, 14. *extr.* Cum alii divinum me; alii meis rapinis occursum, per ludum ac jocum dictitant. *Ter. Eun.* 2, 3, 8. Hic vero si occeperit, ludum jocumque dices fuisse illum alterum, praeut hujus rabies quae dabit. Adde *Liv.* 28, 42. et *Mart.* 4, 49. [*Haec fere proverbii more dicta sunt. V. *Longol.* ad *Plin. Ep.* 5, 14. *Ruhnk.* ad *Ter. Eun.* 2, 3, 8.] ¶ Aliquando *ludus* pro *joco* ponitur. *Hor. Sat.* 1, 1, 27. Sed tamen amoto quaeramus seria ludo. ¶ Sic *ludere* pro *jocari.* V. JOCOR. ¶ Contra *jocus* pro *ludo. Ov. A. Am.* 3, 367. Mille facesse jocus: turpe est nescire puellam Ludere. ¶ Hinc *jocus* pro turpi actu et lascivo. *Id. ib.* 796. *Plin.* 8, 40, 61. et *Just.* 7, 3. [**V. Ruhnk.* ad *Ov. Her.* 15, 48. ¶ Confunduntur *jocus* et *locus* V. *Burm.* ad *Quint. Inst.* 6, 3. p. 527.]

JOGĀLIS. V. JUGALIS.

ĬŌHĬĀ, interjectio renuentis, aut negantis. *Pl. Merc.* 4, 3, 31. Illa quidem est. *Do.* quae illa est? *Ly.* illa. *Do.* iohia, illa! *Bothe* monstrum verbi esse putat, ideoque edidit *io*, *hias?* h. e. eja, quid hias? senex enim Lysimachus os subinde aperiens ad loquendum, nec quidquam proferens, recte *hiare* dicitur.

ĬŎLĀUS, i, m. Ἰόλαος, Iphicli filius (al. Aristaei) fratris Herculis. Herculi hydram interficienti adfuit, ferroque candenti cruorem restrinxit atque cohibuit. Cum ad decrepitam aetatem pervenisset, Herculis precibus juventuti restitutus est. Ad extremum cum Thespiadis in Sardiniam venit, eam ad pacem reduxit, priorem illius partem tenuit, et Ioleam a se denominavit, populosque Iolenses: ubi plures urbes condidit. *Ov. Met.* 9, 399. Ora reformatus primos Iolaus in annos. *Id. ib.* 8, 310. Hyanteus Iolaus.

ĬŎLCHĬĀCUS et Iolciacus, a, um, adj. ad Iolchon pertinens. *Prop.* 2, 1, 56. Colchis Iolciacis urat ahena focis. (Alludit ad fabulam Aesonis regis Thessaliae a Medea recocti.) *Virg. Cir.* 377. Regis Iolchiacis animum defigere votis, *h. e.* Thessalicis, magicis. *Ov. Met.* 7, 158. Victor Iolciacos tetigit cum conjuge portus.

ĬOLCHOS et Iolcos, i, m. Ἰωλχὸς, et Ἰωλκὸς, oppidum, et portus Thessaliae, in Magnesia, ad sinum Pelasgicum, unde Iason cum Argonautis solvisse dicitur. *Plin.* 4, 9, 16.

ĬOLCI, orum, m. plur. Ἰωλκοὶ, populi Thessaliae, seu Magnesiae, quorum oppidum Iolcos. *Serv.* ad *Virg. Ecl.* 4, 34.

ĬŎLĒ, es, f. Ἰόλη, Euryti Oechaliae regis filia fuit, ab Hercule adamata, quam cum Eurytus jam victus ei tradere recusasset, licet certaminis lege debitam, ira accensus Hercules Eurytum interfecit, urbeque direpta Iolen abduxit. Postea Hylo filio suo uxorem tradidit. Sed ab aliis scriptum est, Hylum patre mortuo, Iolen in uxorem duxisse. *Ov. Met.* 9, 140. Amphitryoniaden Ioles ardore teneri. *Id. A. Am.* 3, 156. capta vidit ut urbe Alcides Iolen, hanc ego, dixit, amo. *Hyg. fab.* 35. ¶ Apud *Prop.* 4, 5, 35. est ancillae nomen.

ĬŎN, ii, n. ἴον, viola. *Plin.* 21, 6, 14. Ex iis (*violis*), quae sponte apricis et macris locis proveniunt, purpureae, latiore folio, statim ab radice carnoso, exeunt, solaeque Graecó nomine a ceteris discernuntur, appellatae ia, et ab his hiantina vestis. *Id. ib.* 11, 38. Florum prima ver nunciantium viola alba: postea quae ion appellatur, et purpurea: proxime flammea. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 284. *n.* 186. Hic jacet Optatus pietatis nobilis infans, Cui precor ut cineres sint ia, sintque rosae. ¶ Item gemma violacei coloris, sed dilutioris. *Plin.* 37, 10, 61. Ion apud Indos violacea est, sed raro saturo colore lucet. V. IONIUS. ¶ *Ion*, ŏnis, m. fuit vir Atheniensis Zuthi, |seu Xuthi et Creusae filius, quo duce Athenienses, ex oraculo Apollinis, tredecim uno tempore in Asiam colonias deduxerunt, qui tractus inde *Ionia* dictus est. *Vitr.* 4, 1. V. IONES.

JŌNAEUS, a, um, adj. ad Jonam prophetam pertinens. *Juvenc.* 2, 711. Hinc et Jonaeis monitis potiora jubentur.

JŌNAS, ae, m. Ἰωνᾶς, propheta Dei celebris in sacra Scriptura. Disyllabum faciunt, Latino more, *Prud. Cath.* 7, 101., *Sidon. carm.* 16, 26. et *Paul. Nol. carm.* 21, 169. Jonas ut olim ventre navis abditus.

ĬŌNES, um, m. plur. Ἴωνες, populi Ioniae. *Plin.* 5, 29, 31. et 13, 8, 16., *Cic. Fl.* 27., *Vitr.* 4, 1. et *Claud. in Eutrop.* 2, 239.

ĬŌNĬĀ. V. IONIUS.

ĬŌNĬĀCUS, a, um, adj. Ἰωνιακὸς, Ionius. *Ov. Her.* 9, 73. Inter Ioniacas calathum tenuisse puellas.

ĬŌNĬCĒ, adv. Ἰωνικῶς, more, vel lingua Ionum. *Gell.* 6, 15. Ἔσχον, καὶ ἔσκον Ionice, a verbo ἔχω.

ĬŌNĬCUS, a, um, adj. Ἰωνικὸς, ad Ioniam, seu Iones pertinens. *Hor. Epod.* 2, 54. et *Mart.* 13, 61. Attagen Ionicus. *Plin.* 6, 2, 2. Ionica gens. ¶ Quia Iones deliciis maxime dediti fuisse dicuntur: nempe a Graecia in regionem mollioris ac fertilioris soli translati, facile moribus corrupti sunt ex affluentia rerum; hinc *Hor. Od.* 3, 6, 21. Motus doceri gaudet Ionicos Matura virgo, et fingitur artibus. *Pl. Stich.* 5, 7, 1. Qui Ionicus, aut cinaedicus, qui hoc tale facere possiet? *h. e.* saltator, nam peculiare fuit saltationis genus, molle ac lascivum (de quo etiam *Hor.* loquitur) ab Ionibus profectum. Idem *Pl. Ps.* 5, 1, 27. Orant me, uti saltem: quippe ego, qui probe Ionica perdidici, etc. Adde *Varr.* ap. *Non.* 1, 15. ¶ *Ionica lingua* Graeca est quidem, sed propria dialecto differens in multis: de qua V. grammaticos. Ion enim ab Attica illo profecti, genuinum illud At cum paulatim vertere. *Quint.* 8, 3. *med.* Ut Atticis Dorica, Ionica, Aeolica etiam dicta co fundas. ¶ *Ionicas columnas* primi erexere in As in templo Dianae Ephesiae Athenienses illi tred cim, qui duce Ione Zuthi, vel Apollinis filio cu tredecim coloniis in Asiam profecti sunt, et tre cim urbes condiderunt; qui a suo duce Iones a pellati fuere. Hoc genus columnae factum fuit similitudinem pedis muliebris, sed crassitudo e octava (*Plin.* 36, 23, 56. est nona) pars altitu nis. Adhibuere autem ornamenta. Nam basi su posuere spiram, quasi pro calceo, in capitulo de tera et sinistra collocaverunt volutas, seu conc spatos cincinnos praependentes, a fronte cymat et encarpos ad instar capillorum, toto corpore d miserunt strias, quasi pro rugis stolarum. Plac hoc genus columnae, appellare Ionicum, eo qu secundum suum exemplum, non alienum effec sent. *Vitr.* 4, 1.

ĬŌNIS, ĭdis, f. Ἰωνὶς, mulier ex Ionia. *S* *Troad.* 362. quo jugari Thessalae cultu solent, nidesve, vel Mycenaeae nurus. ¶ *Ionides insu* sunt, quae in mari Aegaeo prope litus Ioniae jace *Avien. Perieg.* 722. Nec minus attolluntur Ioni insulae ab alto, etc.

ĬŌNĬUS, a, um, adj. Ἰώνιος et Ἰόνιος, ad Ionia seu Iones pertinens. *Plin.* 10, 48, 68. Attagen nius. ¶ *Ionia, ae*, f. est Ionum regio, Ἰω nempe regio Asiae minoris maritima in ora ma Aegaei, dicta ab Ione Atheniensi (V. ION.) in Aeoliden, et Cariam, ubi tredecim coloniae At niensium fuerunt. Ejus caput fuit Miletus. R qua oppida enumerant *Plin.* 5, 29, 31. et *M* 1, 17. *Ov. Fast.* 6, 175. Nec Latium norat, qu praebet Ionia dives, Nec, quae Pygmaeo sangu gaudet, avem, *h. e.* attagenem. *Prop.* 1, 6, 31. m lis qua tendit Ionia. ¶ *Ionium mare* primo est p Aegaei, Ioniam alluens, qui et *Ionius sinus* dicit et sane ita appellatur in tabulis a geographis. cundo poetice per synecdochen ita dicitur ips Aegaeum. *Val. Fl.* 1, 22. Aemoniam primis Pel frenabat ab annis, etc. illius amnes, Ionium q cumque petunt. ¶ Tertio, et quidem saepissi est mare illud, quod Italiam, et Graeciam inte cet, a faucibus Adriatici incipiens, alluensque in riora Italiae et Siciliam, ab oriente item Mace niam, Epirum, Peloponnesum. (*Ionium sinum* pellat *Avien. Perieg.* 141.) Dictum est vel ab Ion naufragio; vel ab Ione Italo Adriae patre; vel Ionio Illyrico; vel ab alio ejusdem nominis, D rachii filio, quem Hercules, cum imprudens o disset, in hoc mare projecit; vel denique ab seu Ione filia Inachi: quod postremum *Serv.* ad 3, 211. et *Hyg. fab.* 145. tradunt: qui tamen nium mare latius extendunt, ut Cretam usque que etiam ultra pertineat, ex more Graecorum, c teste *Plin.* 4, 11, 18. *f.* illud in Siculum, et Cr cum dividunt. Si *Solin.* 23. audias, iidem Gra mare Tuscum, seu Tyrrhenum, Ionium appella ¶ Cum de mari sermo est, secunda syllaba I corripitur, prima producitur. *Virg. G.* 2, 108. N se quot Ionii veniant ad litora fluctus; et *A.* 3, 2 Insulae Ionio in magno. *Ov. Met.* 4, 534. Jact quos cernis in Ionio immenso. *Hor. Ep.* 10, Ionius udo cum remugiens sinus Noto carinam perit. Sic semper aliis in locis, et *Prop.*, *V* *Fl.*, *Lucr.*, *Catull.* etc. ¶ *Ionius magister* *Val. Fl.* 7, 83. est, qui Ionio mari navigat. *Ioniae naves* eadem ratione ap. *Sen. Thyest.* 1 ¶ In genere ardentium gemmarum una est q *Ionia* appellatur a colore. V. ION. *Plin.* 37, 29. Secunda bonitate similis est Ionia, appellat praelatis floribus.

ĬŌNUS, a, um, adj. Ἴωνος, Ionius. Quidam leg. ap. *Hor. Ep.* 2, 51. Si quos Ionis inton fluctibus, etc., ubi plerique alii *Eois.* Hinc *Io* *ae* pro Ionia. *Prop.* 2, 21, 53. Et quot Iona tu vetus et quot Achaia formas. Al. minus recte I *Troja:* nam *v.* 54. Et Thebae, et Priami diruta gna senis.

[ĬOPPĬCUS et rectius Ĭŏpĭcus, a, um, adj. Ioppen, seu Iopen pertinens, Judaeae urbem ma timam, quae Hebr. יָפוֹא *iaphò*, in nummo ap. *E* *hel. D. N. V. T.* 3. p. 433. Ἰόπη, nunc vero *Ja* Ejus meminere *Prisc. Perieg.* 852. Hi muros Io Gazam, quoque Elaida complent; et *Avien. Peri* 1069. Urbs Iope, sterilisque dehinc habitatur El *Plin.* 5, 14, 15. Reliqua Judaea dividitur in top chias decem: Hiericuntem, Emmaum, Lydda Ioppicum, etc. *F.*]

[ĬOSEPH et Jōseph, indecl. Ἰωσὴφ, ab He יוֹסֵף, addens; ita appellatus fuit filius Jacob Rachele ejus matre, quia illa, nato Ioseph, De precata est, ut alium adderet. *Genes.* 30, 24. Alius fuit *Ioseph* conjux Mariae Virginis. *Mat* 1, 18. ¶ Alius senator ab Arimathae. *Juve* 4, 720. Hic ab Arimathia nomen gestabat Iose ¶ Item alius *Justus* cognominatus, qui meruit, una cum Matthia in Judae proditoris locum so Apostolus eligeretur. *Arat. Act. Apost.* 1, 104. tu

mma precantes Constituere duos, Joseph cognoine Justum, Matthiamque. ¶ Etiam Latina terinatione *Ioseplus* vel *Josephus*, *i*, m. nobilis hioricus Graecus, Hierosolymae Flavii Vespasiani ig. captivus, qui ei imperium, sibi libertatem vaeinatus est, quique ideo *Flavius Josephus* est apllatus. V. *Fl. Joseph. B. Jud.* 3, 14. *Suet. Vesp.* Unus ex nobilibus captivis, Josephus, cum coneretur in vincula, constantissime asseveravit, fout ab eodem brevi solveretur, verum jam impetore. *F.*]

IOTA, n. indecl. nomen Graecum ejus litterae, qua ipsa haec vox incipit, ἰῶτα. Vox est trisylba, sed Latino more disyllaba fit. *Cic. Or.* 3, . Ut iota litteram tollas, et e plenissimum dicas. *art.* 2, 93. Unum de titulo tollere iota potes. Si quando feminino genere effertur, littera subinlligitur. *Auson. Idyll. in monosyllab. de litteris*, , 23. Ansis cincta duabus erit cum jota, leges Θ. *Id.* declinavit etiam in casus *ib.* 7. Littera sum tae similis, vox plena jubens I.

IOTACISMUS, i, m. ἰωτακισμός, vitium sermonis, im i littera supra justum decorem in dictionibus ronunciando extenditur: vitium oris, et linguae, iod demonstrari scripto non potest. Ita *Quint.* , 5. *med.* et *Diomed.* 2, 448. ¶ Ap. *Capell.* 5, 17. est, cum in oratione saepius, quam par est, littera recurrit, ut si dicas, Junio Juno Jovi jure ascitur. ¶ Graeca vox est, et Graece melius ihibetur.

JOVIALIS, e, adj. ad Jovem pertinens. *Macr. omn. Scip.* 1, 19. *f.* Veneria, et Jovialis stella, *e.* planeta Veneris, et Jovis. *Id. Sat.* 5, 16. *med.* anymedes Jovialium poculorum minister. *Arnob.* 162. Jovialis incontinentia; et 171. pellacia. *Call.* 6, 190. majestas.

[JOVIANUS, a, um, adj. ad Jovium, seu Dioetianum Aug. pertinens, qui Jovius dictus fuit. . JOVIUS. Hinc *Joviani* sunt appellati milites gionis, quae in honorem ejusdem imperatoris *Joa* etiam fuit nuncupata. *Ammian.* 22, 3. Qui raesentibus Jovianorum, Herculianorumque prinpibus, et tribunis, causas vehementius aequo boique spectaverunt. *Inscr.* ap. *Grut.* 495, 3. eamque emendatior ap. *Maff. Antiq. Gall.* p. 55. *lavio* Memorio V. P., qui militavit inter Jovianos mos XXVIII. ¶ Theodosio vero imperante fuent *Joviani seniores*, qui in Italia; et *juniores*, ui in Illyrico militabant. *Notitia dignit. utr. imer.* Hinc *Inscr.* ap. *Labusium* in *Monum. epigraf. hrist.* p. 37. Derdio ex tribuno militavit an. XL. iter Jovianos *seniores*, vixit an. LXXV. *F.*]

[JOVINUS, a, um, adj. ad Jovem pertinens. st cogn. R. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 121, 4. . Burchius Jovinus. Alia ap. *Donat.* 275, 7. Sarnina Jovina. *F.*]

JOVIS, is, m. qui nunc Juppiter dicitur, olim ecto casu ita dicebatur, teste *Varr. L. L.* 7, 38. *ctr.* Nam, ut ait *Gell.* 5, 12., quod elisis, aut nmutatis litteris est Juppiter, id plenum atque ingrum est Jovis pater. Videtur deductum ab Heraeo יְהֹוָה Iehovà. *Appul. Met.* 4. *f.* in *carm.* uem tremit ipse Jovis. *Ennius* ap. *eund. de Deo ocr.* Mercurius, Jovi', Neptunus, Vulcanus, Apol. . Adde nummos Othonis et Vespas. in quibus est *ovis custos*: item *Hyg. fab.* 54., *Caecil.* atque *Acium* ap. *Prisc.* 6, 695. et *Petr. fr. Trag.* 58. *Burm.* In plurali num. *Pl. Cas.* 2, 5, 26 Repente ut noriantur humani Joves. ¶ [*Jovis flos*, Διὸς ἄνος, flos aestivus et inodorus, colore purpureo, ujus gratia coronamentis expetitur. *Plin.* 21, 10, 3. ¶ *Jovis gemma*, Διὸς λίθος, gemmae species, andida, non ponderosa, tenera. *Id.* 37, 10, 61. *F.*]

JOVISJURANDUM, juramentum per Jovem. *Enn.* p. *Appul. de Deo Socrat.*

JOVISTAE, compositum a *Jove*, et *justae*. *Feus*: quae verba critici suspecta habent, et aliter, tque aliter legenda putant.

JOVIUS, a, um, adj. ad Jovem pertinens, Joialis. *Arnob.* 6, 194. Nec erubuit, cum vocabuim templo daret, ex Oli capite Capitolium, quam x nomine Jovio nuncupare. ¶ [*Jovia Venus* est ppellata a pago Jovo prope Capuam. *Inscr.* ap. *Daniel. Numism. Cap.* p. 78. Hisce magistris Veerus (ἀρχαϊκῶς pro *Veneris*) Joviae murum aedifiandum coiraverunt. Alia *ib.* p. 102. Pagus Herulaneus scivit, uti conlegium, sive magistri Jovi ompagi, etc. *F.*] ¶ *Jovia cohors* fuit legio intituta ab Diocletiano Aug., qui et Jovius cognominatus est, hinc *Inscr.* ap. *Grut.* 280, 3. Diocleianus Jovius, et Maximianus Herculeus Caes. Augg. *t nummus* ap. *Eckhel. D. N. V. T.* 8. p. 9. Jovio Diocletiano Aug., Herculio Maximiano Aug. *Aurel. Vict. Caes.* 39. Huic (*Maximiano*) postea cultu numinis Herculei cognomentum accessit, uti Valerio (*Diocletiano*) Jovium; unde etiam militaribus auxiiis longe in exercitum praestantibus nomen impoitum. *Claud. B. G.* 418. Herculeam suus Alcides, Joviamque cohortem Rex ducit Superum. ¶ [Item *Jovia porticus* fuit Romae in honorem ejusdem imperatoris. *Inscr.* ap. *Grut.* 111, 6. Genio Jovii Aug. Jovia porticus ejus a fundamentis absoluta exculaque. ¶ Item *Jovia porta* fuit Mediolani et Gratianopoli in honorem ejusdem appellata. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 772. Collegium jumentariorum portae Vercellinae, et Joviae. Alia ap. *Grut.* 167, 1. D. N. Imp. Caes. Cajus Aurelius Valerius Diocletianus Cularonensibus portam Romanam Jovianam vocari jussit. ¶ Ipsa etiam Roma eadem de causa *Jovia* est dicta. *Mamert. Pan. in Maxim.* 13. Utere quaeso, felix Roma, tuorum principum utroque cognomine, cum non cogaris eligere. Licet nunc simul et Herculea dicaris, et Jovia. *F.*]

IP

[IPARGENSIS, e, adj. ad Ipargum pertinens Hispaniae Baeticae urbem inter Angellas et Uliam ex *Itin. Anton.* ¶ *Ipargenses*, *ium*, sunt incolae illius urbis. *Inscr.* ap. *Mur.* 1052, 3. Ipargenses pii in suis. *F.*]

IPHIANASSA, ae, f. Ἰφιάνασσα, eadem quae Iphigenia. *Lucr.* 1, 86. Aulide quo pacto Triviai virginis arma Iphianassai turparunt sanguine foede Ductores Danaum, genit. antiquus *Lucretio* usitatus. Al. leg. *Iphianassaeo*, ut sit adjectivum. [*Illud *Eichstadt.* exhibet.] ¶ Aliis est nomen alterius ex filiabus Proeti, quae in vaccas conversae sunt. V. PROETIDES.

IPHIANASSAEUS. V. v. praec.

IPHIAS, ădis, f. patronym. Ἰφιάς, Iphidis filia. *Ov. Trist.* 5, 14, 38. Ausaque in accensos Iphias ire rogos. V. EVADNE.

IPHIGENIA, ae, f. Ἰφιγένεια, Agamemnonis et Clytaemnestrae filia. Cum Agamemnon in Aulide cervum Dianae ignarus occidisset, Dea irata ventorum flatus amovit, ut Graeci navigare in Troadem non possent. Quapropter cum oraculum consulerent, responsum est, Agamemnonio sanguine Deam esse placandam. Missus igitur Ulysses Iphigeniam astu a matre abduxit, sub praetextu facti cum Achille matrimonii. Sed cum jam immolanda esset, Dea ejus miserta, cervam pro ea supposuit, virginem autem in Tauricam regionem transtulit, ubi a Thoante rege ejusdem Deae sacris praefecta est, quae humano sanguine fieri solebant. Quo cum postea Orestes a furiis agitatus, et ab incolis captus venisset, jamque esset immolandus, a sorore agnitus et liberatus est, cum quo non multo post, occiso Thoante rege, aufugit, ablato secum Dianae simulacro in lignorum fasce abscondito, propter quod illam Fascelidem vocarunt. Tandem venerunt in Italiam, et in Aricino nemore simulacrum locaverunt, aedificato Deae insigni templo. *Ov. Met.* 12, 27. et *Trist.* 4, 4, 63. et *Pont.* 3, 2, 45., *Serv.* ad *A.* 2, 116. et ad *ib.* 3, 331. et *Hyg. fab.* 98. et 120. Meminit etiam *Cic. Tusc.* 1, 48. et *Or.* 22. item *Off.* 3, 25. Ubi tamen non navigandi causa, sed voti implendi infantem, non nubilem, ab Agamemnone immolatam Iphigeniam dicit. ¶ In illo *Ov. c. l. Pont.* 3, 2, 61. liquidas fecisse per auras Nescio quam dicunt Iphigenian iter: *Iphigenian* quartus est casus Graece positionis.

IPHIMEDIA, ae, f. Ἰφιμέδεια, uxor fuit Aloei, quae compressa a Neptuno filios geminos peperit, Oetum, et Ephialtem, qui singulis mensibus novem digitorum longitudinem staturae suae adjiciebant, cumque paucis annis in summam corporis molem excrevissent, una cum ceteris gigantibus adversus Superos bellum moventes, Apollinis, et Dianae telis confixi sunt. *Serv.* ad *Virg. A.* 6, 582. et *Hyg. fab.* 28.

[IPHINOE, es, f. Ἰφινόη, Proeti Argivorum regis filia, quam cum sororibus Iphianassa, et Lysippe, cum se Junoni pulcritudine praeferrent, furiis agitatam Melampus sanitati restituit. *Virg. Ecl.* 6, 48. et *Ov. Met.* 5, 326. ¶ Item mulier Lemnia, quae cum reliquis consilium cepit viros ab expeditione Thracica reduces trucidandi. *Val. Fl.* 2, 162. et 327. *F.*]

[IPHINOUS, i, m. Ἰφίνοος, unus ex Centauris, de quo *Ov. Met.* 12, 210. *F.*]

IPHIS, is, m. Ἶφις, puer fuit formae venustate conspicuus, qui cum Anaxareten puellam efflictim amaret, neque illa ejus amori responderet, impatientia amoris vitam laqueo finivit, cumque jam ad sepulturam afferretur, Anaxarete e fenestra prospiciens in saxum mutata est. *Ov. Met.* 14, 698. et sqq. ¶ *Iphis*, *idis*, f. fuit puella quaedam Cretensis ex Phaesto oppido, Lygdi et Telethusae filia, quam mater inscio viro (qui, si filia sibi nasceretur, occidi eam imperarat) virili habitu Isidis jussu educaverat. Qua ratione cum ad annos pubertatis patrem fefellisset, Lygdus Ianthen puellam ei despondit. Quapropter inops consilii Telethusa Isidis auxilium imploravit, quae ipso nuptiarum die Iphidem transformavit in marem. *Ov. Met.* 9, 665. et sqq. ¶ Denique Iphis unus fuit Argonautarum. *Val. Fl.* 1, 441.

[IPHITUS, i, m. Ἴφιτος, Euryti filius ex Antiopa, unus ex Argonautis. *Hyg. fab.* 14. ¶ Item vir Trojanus. *Virg. A.* 2, 435. ¶ Item rex Elidis, a quo certamen Olympicum est restauratum. *Val. Fl.* 1, 363. *F.*]

[IPORCENSIS, e, adj. ad Iporcum pertinens, Hispaniae Baeticae oppidum. Hinc *Iporcenses*, *ium* sunt illius oppidi incolae. *Inscr.* ap. *Grut.* 325, 10. Ordo Iporcensium.

IPSE, a, um, αὐτός, pronomen demonstrativum primae, secundae, ac tertiae personae, quod cum alio pronomine junctum, ejus vim ac significationem accipit, et vicissim majorem demonstrandi vim addit. [*Compos. ex *is* et *pse*.] *Cic. Tusc.* 1, 17. Ego ipse cum eodem ipso non invitus erraverim. *Id. Att.* 2, 1. *f.* Me, illum ipsum vindicem aeris alieni, aere circumforaneo obruerunt. *Ter. Andr.* 1, 1, 124. Tute ipse his rebus finem praescripsti pater. *Cic. Div.* 2, 28. Quarum causas si a Chrysippo quaeram, ipse ille divinationis auctor nunquam illa dicet facta fortuito. *Id. Or.* 3, 32. Ipse ille Gorgias in illo ipso Platonis libro profitetur, etc. *Id. Manil.* 12. Ejus ipsius liberos, qui cum praedonibus bellum gesserat, a praedonibus esse sublatos; et 11. Africa, quae magnis oppressa hostium copiis, eorum ipsorum sanguine redundavit. *Id. Att.* 4, 1. *med.* Natali suo ipso die. *Id. Tusc.* 5, 9. Nisi idem hoc ipsum ad voluptatem referret. *Id. Att.* 7, 3. *med.* Cur respublica, consule isto ipso, defensa non est? *Id. Fin.* 1, 16. Hoc ipso, quod adest. *Plaut. Bacch.* 5, 2. *f.* Lepide ipsi hi sunt capti. *Cic. Or.* 2, 6. Meque, cum huc veni, hoc ipsum nihil agere et plane cessare, delectat. *Id. Or.* 1, 16. In orationibus hisce ipsis. *Id. Acad.* 1, 1. Ad hunc eum ipsum quaedam institui, quae, etc. *Id. in Senat.* 2. Illo ipso tempore; et *Att.* 4, 1. Illo ipso die, quo lex est lata; et *Fam.* 7, 23. *med.* Ea ipsa hora. *Id. Div.* 1, 46. Id ipsum est, Deos non putare, quae ab iis significantur, contemnere. *Ter. Adelph.* 4, 4, 17. Ipsum id metuo ut credant. ¶ Jungitur passim ipsis nominibus, atque emphasin addit. *Cic. Amic.* 23. A multis ipsa virtus contemnitur. *Id. Fam.* 6, 10. Neque enim ipse Caesar est alienus a nobis. *Ter. Eun.* 5, 2, 66. Adest optime ipse frater. *Hor. Od.* 1, 16, 12. nec tremendo Juppiter ipse ruens tumultu. *Sall. Jug.* 94. Naturam serpentium, ipsa perniciosa, siti magis, quam alia re, accenditur. *Virg. G.* 3, 239. fluctus immane sonat per saxa neque ipso Monte minor. ¶ Cum pronominibus *me*, *te*, *se*, sed fere in alio casu. [*Nomina virorum doctorum, qui de hoc pronominis *ipse* usu dixerunt, exhibet ad *Sall. Cat.* 20, 6. *Kritz.*, cujus veram sententiam hic ponimus: *Ipse* nominativo poni, si enunciationis subjectum, quo significetur is, qui aliquam rem faciat, ita extollatur, ut alteri, qui eandem rem facere potuisse videatur, sed non fecerit, opponatur: eundem vero casum habere atque pronomen personale, si verbi actio sive praedicatum ita ad objectum enunciationis pertinere dicatur, ut id cuivis alii opponatur.] *Cic. Fam.* 6, 10. Agam per me ipse, et moliar; et *ib.* 3, 11. Mihi ipse assentor fortasse. *Sulpic.* ad *Cic. Fam.* 4, 5. Medici ipsi se curare non possunt. *Sen. Ben.* 3, 23. Illos quoque ad suos redisse, et dominam sibi ipsos dedisse. *Varr. R. R.* 2, 4. Ut se ipsa stans sustinere non possit. *Ter. Adelph. prol.* 4. Indicio de se ipse erit. *Plin. ep.* 3, 4. Factum S. C., ut darer provincialibus patronus, si ab ipso me impetrassent. ¶ *Per se ipsum* est ipsum solum. *Cic. Har. resp.* 17. Hoc quid sit, per se ipsum non facile interpretor; sed ex eo, quod sequitur, suspicor, etc. ¶ [*Significat etiam *per se*, *sua sponte*. *Cic. Coel.* 19. Valeat tamen ipsum suis viribus. *Div.* 1, 34. Valvae se ipsae aperuerunt. *Or.* 1, 24. Non ipse aliquid a me promsisse, sed fortuito in sermonem vestrum incidisse. Huc pertinet illud *Off.* 1, 22. Delapsa arma ipsa ceciderunt, i. e. sponte, sine vi externa, ubi male *Gron.* v. *ipsa* deleri vult. Sic Graeci utuntur v. αὐτός. *Callim. hym.* in *Appoll.* 1. Ita *Ernest.* et *Schütz.* in *cl. Cic.* s. h. v. Legendum conjecit *Gron. fil. impia*, ex cdd. alqq. scriptura *ipia* et *ipa*, cui conjecturae, qua recte dicit *Orell.* debilitari oppositionem inter *consilia* et *arma*, suffragatur *Gernhard*, perperam censens interpretationem v. ipsa, quam *Ernest.* dederit, minus convenire ad ablativos *consiliis diligentiaque nostra*. V. *Beier.*, cujus alia quidem explicatio, quam ex *Or.* 2, 24, 84. verbis *arma ipsa* accommodari posse putat, nimirum: *quibus adeo tentata res sit*, *ne solveretur*, gravem loci sententiam parum auget. Nonnulla exempla laudat etiam *Matth.* ad *Cic. Cat.* 2, 1.] ¶ Cum relativo *qui*, *quae*, *quod*. *Cic. Mur.* 25. Cum miserorum fidelem defensorem negasset inveniri posse, nisi eum, qui ipse miser esset. *Id. Att.* 12, 21. *f.* Quod ipsum erat fortis aegroti, accipere medicinam. *Just.* 1, 9. *f.* Quibus ne ipsis quidem animus defuit. ¶ Absolute. *Cic. Amic.* 22. Amicum habere talem volunt, quales ipsi esse non possunt: quaeque ipsi non tribuunt amicis, haec ab iis desiderant. Par est autem, ipsum esse virum bonum, tum alterum similem sui quaerere. Sic *Div.* 2, 40. Hoc est ipsum esse contra se copiosum et disertum. ¶ Interdum vim relativi habet. *Ter. Eun.* 2, 2, 32. Tanquam philosophorum habent disciplinae ex ipsis vocabula, *h. e.* ipsis philosophis. ¶ Et reciproci. *Nep. Annib.* 2. Ut Annibalem in suspicionem regi adduceret, tanquam ab ipsis corruptum, *h. e.* a se. Sic *Sen. Ben.* 3,

23. Quaerentibus, quaenam esset, dominam, et quidem crudelissimam, ad supplicium ab ipsis duci, professi sunt. *Curt.* 8, 12. *f.* Invidos homines nihil aliud, quam ipsorum esse tormenta. *Plin.* 7, 56, 57. Medicinam Aegyptii apud ipsos volunt repertam. ℙ Pro *ego*, *me*, *nos*, *Cic. Q. Fr.* 3, 1, 2. *extr.* Urbanam expolitionem urget illam quidem et Philotimus, et Cincius; sed etiam ipse crebro interviso. *Virg. Ecl.* 1, 10. et ipsum Ludere, quae vellem, calamo permisit agresti, *h. e.* me. *Quint.* 11, 1. Ipsos erubescere, etiam cum ab aliis laudabimur, decet, *h. e.* nos. ℙ Eleganter adhibetur ad designandum determinatum tempus, aut numerum. *Cic. Sext.* 63. Cum ipsis nonis Sext. idem dies adventus mei fuisset, natalis idem carissimae filiae; et *Att.* 3, 21. Triginta dies erant ipsi, cum has dabam litteras, per quos nullas a vobis acceperam; et *Caec.* 10. Cum dixisset, minus abesse LIII., populus cum risu acclamavit, ipsa esse; et *Brut.* 15. *extr.* Qui L. Marcio, M. Manilio Coss. mortuus est, annis octoginta tribus ipsis ante me consulem: *Ter. Andr.* 5, 6, 10. O Charine, in tempore ipso mihi advenis! ℙ Interdum *ipse* (quemadmodum et *ille*) dicitur de eo, qui satis notus est, et licet non nominetur, statim tamen, quis sit, intelligitur. *Pl. Cas.* 4, 2, 10. Quid tu hic agis? *Ancilla.* ego eo, quo me ipsa misit, *h. e.* hera. Huc pertinet illud *ipse dixit*, αὐτὸς ἔφα, quod de Pythagora magistro suo discipuli usurpabant, ap. *Quint.* 11, 1. *med.* ℙ *Ipsus* in recto casu est comicis frequens. *Pl. Ps.* 4, 7, 43. Te is ipsus coram praesens praesentem videt. *Ter. Hec.* 3, 5, 5. Ipsus est, de quo hic agebam tecum. *Cato R. R.* 70. et 71. Bos ipsus sublimiter stet. *Cic.* quoque usurpavit, si *Diomedi* credimus, qui 1, 318. Ipsus: inquit, quod est in comoediis, est et apud Tullium. ℙ Hinc neutrum *ipsud* legitur in *Gloss. Philox.* Ipsud, αὐτό. ℙ Et *ipsi* pro *ipsius*. *Afran.* ap. *Prisc.* 6, 694. Ipsi me velle vestimenta dicito. *Sever. Aetn.* 218. in promptu est operis natura, solique Una ipsi, et venti. ℙ Superlat. *ipsissimus*, ut Graece αὐτότατος, est *Pl. Trin.* 4, 2, 146. Ergo ipsusne es? *Char.* ipsissimus. ℙ Genitivus *ipsius* in prosa oratione paenultimam producit: poetice interdum corripit. *Virg. G.* 1, 452. Ipsius in vultu varios errare colores. *Id. A.* 1, 118. Ipsius ante oculos. ℙ Particula *ce* addita vim addit demonstrandi. *Macr. Sat.* 5, 22. Quod epitheton ipsiusce legerat, sociae ejus imposuit.

[IPSEPLEX, ĭcis, m. qui ipse per se plicatur: ut *multiplex*, qui multum plicatur. *Gloss. Phil.* Ipsiplices, αὐτόπτυκτα φύλλα. *F.*]

IPSIPE, ipsi, neque alii. *Fest.* ubi notant critici, *ipsipte* legi posse, ut *mihipte*, *eopte*. At *Nic. Ignarra* in *Opusc.* p. 65. putat legendum *ipsipse*, atque etiam in *Gloss. Phil.* pro mendoso *Iosipse*, αὐτός, reponendum *ipsipse*, αὐταυτός. Haec enim vox in Graeca inscriptione ibidem ab eodem allata legitur.

IPSŬLAE. V. in SALISUBSULUS.

IPSULLĪCES, vel Ipsilices, bracteae in virilem, muliebremque speciem expressae. *Festus.* ubi quidam suspicantur, intelligi imagunculas, quibus magi in amatoriis sacrificiis utebantur, ut eos, quos referebant, ad amandum illicerent: ab *ipse*, et *illex*. Dicuntur et *ipsilles*, et *subsilles*. De quibus *Festus:* Subsilles sunt, quas aliter ipsilles vocant, lamellae necessariae sacris, quae ad rem divinam conferre dicuntur maxime, specie virum ac mulierum.

I R

IR. V. HIR.

ĪRĂ, ae, f. ὀργή, dolor animi vehemens ob injuriam, unde est cupido vindictae. De ea scripsit *Seneca* libris tribus: in quorum 1.° c. 1., 2.° c. 35. et 3.° c. 4. irati hominis habitum ipse depingit. *Cic. Tusc.* 4, 9. Ira est libido puniendi ejus, qui videatur laesisse injuria. *Hor. Ep.* 1, 2, 62. Ira furor brevis est. *Cic. Tusc.* 4, 23. quam bene Ennius iram initium esse dixit insaniae. *Id. Off.* 1, 38. Ira procul absit, cum qua recte nihil fieri potest. *Id. Tusc.* 4, 37. Facere aliquid per iram. [*Cic. N. D.* 1, 17, 45. Neque ira neque gratia teneri, Gr. οὔτε ὀργαῖς οὔτε χάρισι συνέχεσθαι.] *Hirt. B. Afr.* 46. Ira percitus; et 85. et *Nep. Pelop. f.* Ira et dolore incensus. *Ter. Hec.* 3, 5, 35. Quibus iris impulsus, etc. *Cic.* vertens *Homeri* locum *Tusc.* 3, 9. Corque meum penitus turgescit tristibus iris. *Sall. Cat.* 32. Ira commotus. *Virg. A.* 2, 594. quis indomitas tantus dolor excitat iras? et 316. furor iraque mentem Praecipitant. *Id. ib.* 12, 590. Iram acuere. *Sil.* 11, 7. iras servare repostas; et 1, 38. cunctas sibi induere; et 17, 443. accendere. [*Lucan.* 3, 133. in iram accendi: ubi v. *Cort.*] *Tac. H.* 2, 48. asperare. *Virg. A.* 2, 381. attollere. *Ter. Hec.* 3, 1, 33. concire; et 4, 1, 47. ira incendi. *Val. Fl.* 7, 294. aestuare. *Just.* 5, 10. *f.* Iram concipere. [*Lucan.* 1, 207. Totam dum colligit iram: de qua dicendi ratione v. *Cort.* et quos laudat ad 2, 93.] *Val. Fl.* 6, 556. cassa ira frendere; et 3, 637. ira fluctuare; et 1, 748. irarum ignes concipere. *Ov. Pont.* 4, 14, 41. iram concitare. *Ter. Ad.* 3, 2, 14. evomere in aliquem. *Hor. Ep.* 5, 54. vertere in aliquem. *Petr. Sat.* 139. satiare. *Liv.* 23, 3. Indulgere irae. *Val. Fl.* 1, 673. consurgere in iras. *Virg. A.* 12, 499. irarumque omnes effundit habenas; et 314. Iram cohibere. *Petr. Sat.* 94. exstinguere. *Sen. Med.* 381. comprimere; et 866. frenare. *Colum.* 6, 2. contundere. *Tibull.* 1, 7, 64. et *Just.* 9, 8. vincere. *Val. Fl.* 2, 315. et *Quint.* 6, 3. frangere; et 3, 8. lenire. *Virg. A.* 1, 61. temperare. *Hor. A. P.* 160. ponere. *Id. Ep.* 1, 2, 59. moderari irae. *Cic. Tusc.* 4, 36. Ira defervescit. *Liv.* 40, 8. deflagrat. *Ter. Hec.* 3, 5, 55. decedit. *Id. Andr.* 3, 3, 20. Irae sunt inter aliquos. *Id. Hec.* 3, 1, 25. Ira inter eas intercessit. *Val. Fl.* 7, 34. talique effunditur ira, *h. e.* hujusmodi voces iratas profert. *Ov. Amor.* 1, 8, 81. Sed nunquam dederis spatiosum tempus in iram. [*Poterant hic commemorari et ista: *Lucan.* 1, 146. Quoque ira vocasset: ubi plura laudat *Cort. Val. Fl.* 4, 483. Jam tandem cessere irae. *Sen. de Ira* 1, 8. Ira evanescit et sua sponte discedit. *Lucan.* 4, 284. Paullatim fugit ira ferox. *Claud. Get.* 585. Immanique oculos infecerat ira. *Sil.* 5, 673. stant in vultibus irae. *Sid. Carm.* 7, 260. ira sibi facies facit.] ℙ *Irae esse alicui*, iram movere. *Virg. A.* 10, 714. Haud aliter justae quibus est Mezentius irae. *Macr. Sat.* 6, 6. Odio esse aliquem, usitatum: irae esse, inventum Maronis est. ℙ [*Epithetorum, quae v. *irae* addi solent haec exempla sunto: *Lucan.* 3, 614. Plus nobilis irae truncus habet; ad quem locum *Cort.* laudat *Vet. Epigramma de Leone:* sic nobilis ira leonis. *Lucan.* 3, 141. Acrior ira; et 4, 284. ira ferox. *Claud. Get.* 585. Immanis ira. *Suet. Claud.* 30. ira turpior. *Prop.* 3, 15, 44. ira ruens; et 4, 5, 31. utilis; et 2, 9, 35. feminea; et *al.*] ℙ Cum infinito. *Virg. A.* 2, 575. subit ira cadentem Ulcisci patriam. ℙ Translate. *Sall. fr.* ap. *Prisc.* 10, 887. Nisi cum ira belli desenuisset. *Val. Fl.* 7, 149. ipsum horrisoni quatit ira flagelli. *Id* 1, 37. Ira maris. [*De usitatissima hac dicendi ratione multa collegit *Cort.* ad *Lucan.* 5, 600.] *Grat. Cyn.* 418. morbi. *Claud. Cons. Prob. et Olybr.* 25. tunc fulva Leonis Ira perit, *h. e.* splendor, aut calor sideris Leonis. *Id. Rapt. Pros.* 1, 146. caput inde Pachyni Respuit Ionias praetentis rupibus iras, *h. e.* fluctus et procellas. [*Huc pertinent et ista: *Prop.* 2, 16, 52. ira fulminis. *Sil.* 17, 254. ira ventorum; et 12, 610. grandinis ira.] ℙ Metonymia est in illo *Ov. Pont.* 4, 3, 21. dic aliquam, quae te mutaverit, iram; et *Grat. Cyn.* 374. commissam ulciscitur iram, *h. e.* injuriam, ex qua ira orta est; et *Sil.* 7, 344. renovant tela . . . . . et dant mucronibus iras, *h. e.* saxo asperant. ℙ *Ira alicujus rei* est, quae ob rem aliquam oritur. *Liv.* 27, 7. *f.* Qui ex praetoris exercitu ob similis iram fugae missi eo ab senatu fuerant. [*Id.* 1, 5. Ob iram praedae amissae. Plura v. in *lex. Liv.* s. h. v.] ℙ Passive. *Liv.* 2, 61. Nunquam ante tam invisus plebi reus ad judicium vocatus populi est: plenus suarum, plenus paternarum irarum. ℙ *Irai* pro *irae* more suo dixit *Lucr.* 3, 304.

ĪRĀCUNDĒ, adv. cum iracundia, irate, ὀργίλως. *Cic. Phil.* 8, 5. Vehementer me tecum agere fateor; iracunde nego. *Just.* 12, 6. Iracunde accipere aliquid. *Cic. Rosc. Com.* 11. Quo quisque est ingeniosior, eo docet iracundius et laboriosius.

ĪRĀCUNDĬA, ae, f. ὀργιλότης, proclivitas in iram. *Verrius*, sive *Festus*, sive *Paulus*, dicit iracundiam dictam esse, quod iram accendat, quasi conflata sit ex *ira*, et veteri *cando*, unde *accendo*, et *incendo*. Sed hoc ineptum videtur. Quid enim fiet *facundia?* Differt ab ira, quia iracundia est vitium, ira est motus animi ad tempus. *Cic. Tusc.* 4, 12. Ex quo in aliis anxietas, unde anxii, in aliis iracundia dicitur, quae ab ira differt: estque aliud iracundum esse, aliud iratum, ut differt anxietas ab angore. Neque enim omnes anxii, qui anguntur aliquando, neque anxii semper anguntur, ut inter ebrietatem et ebriositatem interest, aliudque est esse amatorem, aliud amantem. Haec *Cic.* (Adde *Suet. Claud.* 38.) Sed haec differentia non observatur: ac saepe pro ira ponitur. *Id. Acad.* 4, 44. Ipsam iracundiam fortitudinis quasi cotem esse dicebant. *Id. Har. resp.* 2. Qui hesterno die dolore me elatum, et iracundia longius prope digressum arbitrabantur, quam sapientis hominis cogitata ratio postularet. *Ter. Ad.* 3, 2, 12. Ardere iracundia. *Id. Heaut.* 5, 1, 47. Prae iracundia vix sum apud me. *Id. Ad.* 5, 3, 8. Iracundiam reprimere; et 4, 7, 37. omittere. *Cic. Phil.* 8, 6. remittere. *Id. Marcell.* 3. cohibere. *Caes. B. C.* 1, 8. suam reipubl. dimittere; et *ib.* 3, 16. Esse summa iracundia. *Cic. Or.* 2, 75. Iracundia efferri. *Id. Verr.* 2, 2, 20. exardescere, et stomacho; et *Tusc.* 4, 22. inflammari. *Curt.* 10, 5. *f.* Iracundiam irritare, aut mitigare. *Petr. Sat.* 97. satiare. *Sall. Cat.* 50. Quae apud alios iracundia dicitur, ea in imperio superbia atque crudelitas appellatur. *Appul. Dogm. Plat.* 2. Iracundias domitas habere. ℙ [*Iracundia* est etiam figura eloc. Gr. ἀγανάκτησις, ap. *Cic. Or.* 3, 53.]

ĪRĀCUNDĬTER, adv. idem ac iracunde. *Caecil.* ap. *Non.* 11, 45. Temere rem agere, et iracunditer. Adde *Enn.* ap. *Prisc.* 15, 1010.

ĪRĀCUNDUS, a, um, adj. ὀργίλος, qui natur ad iram proclivis est, et ex parva, vel nulla caus irascitur. Differt ab *iratus*, quia *iratus* dicitur qui ira concitatus est, *iracundus*, qui facilis es ad iram, etiamsi tunc nulla ira movetur. V. IRACUNDIA. *Cic. Sen.* 18. Sunt morosi, et anxii et iracundi, et difficiles senes. *Id. Phil.* 5, 9. Impotens, iracundus, contumeliosus, superbus. *Id. Planc.* 26. Iracundum esse in aliquem. *Just.* 7. *f.* adversus aliquem. *Caes. B. G.* 1, 31. Homo barbarus, iracundus, temerarius. *Hor. Od.* 1, 3. *f.* neque Per nostrum patimur scelus, Iracunda Jovem ponere fulmina. *Ov. Met.* 15, 86. Armeniaeque tigres, iracundique leones. *Hor. Sat.* 1, 3, 2[9]. Iracundior est paulo. *Sen. Ira* 2, 6. *extr.* Aut iniquus erit sapiens, si aequaliter irascetur delicti inaequalibus; aut iracundissimus, si etc.

ĪRASCENTĬA, ae, f. iracundia. *Appul. Dogm. Plat.* 1. Irascentiam ad domicilium cordis deductam esse; et *ib. f.* Irascentiam subigere.

ĪRASCĪBĬLIS, e, adj. qui facile irascitur, iracundus. *Firm. Math.* 5, 9. Irascibilem effici.

[ĪRASCĪTĪVUS, a, um, adj. idem ac irascibilis. *Hieron. in Ezech.* 1, 1, 7. Plerique juxta Platonem, rationale animae, et irascitivum, et concupiscitivum, quod ille λογικὸν, et θυμικὸν et ἐπιθυμητικὸν vocat, ad hominem, et leonem ac vitulum referunt. Quod *Hieron. l. c.* vocat *irascitivum*, i *Tert. Anim.* 16. appellat *indignativum; Cic.* ver *Div.* 1, 29. vocat *eam animi partem, in qua irarum exsistit ardor. F.*]

ĪRASCOR, ĕris, dep. 3. ὀργίζομαι, iram concipio, ira incendor, succenseo. *Cic. Tusc.* 3, 9. Nunquam sapiens irascitur, nam si irascitur, etiam concupiscit. *Id. Phil.* 8, 5. *f.* Omnino irasci amicis non temere soleo. *Id. Att.* 15, 17. Arabioni de Sitio nihil irascor. *Caes. B. C.* 1, 8. Graviter irasci inimicis. *Pl. Truc.* 4, 2, 56. de nihilo. *Id. Merc. prol.* 37. alicui ob multiloquium. *Cic. Rosc. Com.* 16. Ex perfidia et malitia Dii immortales hominibus irasci et succensere consuerunt. *Ov. Her.* 1, 68. Irascor votis, heu! levis ipse meis. *Quint.* 2, 6. Admonitioni alicujus irasci. *Prop.* 3, 22, 12. Irascor, quoniam es, lente, moratus heri. *Virg. A.* 12, 104. taurus irasci in cornua tentat, Arboris obnixus trunco. *Pl. Capt.* 4, 2, 60. Noli irascier. *Quint. decl.* 9, 3. Hic irascendo pertinax erat: ille incendendo contumax. *Gell.* 1, 26. Haec super irascendo sentio. *Cic. Brut.* 95. Saepe videbam cum irridentem, tum etiam irascentem, et stomachantem Philippum. *Petr. Sat.* 139. *extr.* Vix fieri posse, ut rabies irascentis sine verbere considat. *Ov. Met.* 6, 269. Mirantem potuisse, irascentemque, quod ausi Hi essent Superi. ℙ Cum accusativo. *Cato* ap. *Gell.* 7, 3. *med.* Idne irascimini, si quis superbior est quam nos? *Gell.* 19, 12. *extr.* Nihil dolent, nihil irascuntur. *Liv.* 34, 32. Remittimus hoc tibi ne nostram vicem irascaris. *In Suppositis Mercatoris Plautini, Scena, quae incipit:* Syra non redit; *v.* 15. Istuc dictum tibi non amplius irascor. ℙ Translate. *Petr. Sat.* 104. *extr.* Cum pelago ventus irascitur. *Plin.* 9, 36, 60. Color irascentis similis mari. ℙ *Irascere* activa forma, pro *irasci*, usi sunt *Pompon.* et *Nigid.* ap. *Non.* 2, 446.

ĪRĀTĒ, adv. χαλεπῶς, ἐπικότως, cum ira. *Phaedr.* 4, 24. ne irate dimissum te sentiam, Ad coenam mihi promitte. Al. aliter leg. *Colum.* 7, 12. Ut nonnunquam etiam conservos iratius intueantur.

ĪRĀTUS, a, um, adj. ὀργισθείς, ira commotus. Irati descriptionem habes ap. *Sen. Ira* 1, 1., 2, 35. et 3, 4. Hinc *Cic. Tusc.* 4, 36. *extr.* Archytas cum villico factus esset iratior, Quo te modo, inquit, accepissem, nisi iratus essem? *Id. Phil.* 8, 6. Caesar illis fuerat iratissimus. *Id. Att.* 14, 19. Habere aliquem iratum. *Id. Or.* 1, 51. Iratum adversario judicem facere. *Id. Fl.* 4. Quam iratus de judicio, et de villico! *Pl. Pseud.* 5, 2, 3[?]. Numquid iratus es mihi propter has res? *Plin. ep.* 3, 9. *med.* Iratus, quod evocatus esset invitus. *Nep. Cat.* 2. Neque hoc per senatum efficere potuit: qua ex re iratus, etc. *Prop.* 4, 8, 57. Iratos ungues in vultum alicujus conjicere; et 3, 23, 30. irata janua fracta manu. *Phaedr.* 4, 19. *extr.* Diis iratis natus. ℙ Translate. *Hor. Epod.* 2, 6. Iratum mare. *Id. Sat.* 2, 8, 5. Quae prima iratum ventrem placaverit esca. *Prop.* 4, 9, 62. Irata sitis; et *ib.* 6, 28. Irati venti. *Petr. Sat.* 114. fluctus. [*Occurrit hoc dicendi genus etiam ap prosae orationis scriptores. Ita *Plin. Pan.* 35, 1. iratosque fluctus sequi: ubi v. *Gierig.*] *Claud. IV. Cons. Honor.* 426. vultus Lunae, *h. e.* rubentes.

IRCĒUS ap. *Fest.* est genus farciminis. Putant autem esse ab *hircus*, omissa aspiratione, et farcimen ex hircino sanguine significare.

[IRCUS, i, m. pro *hircus*, omissa aspiratione dixerunt veteres Latini, teste *Quint.* 1, 5. *med. F.*]

[ĪRĒNAEUS, i, m. εἰρηναῖος, pacis studiosus

cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 709, 7. C. Julius
aeus. *F.*]
RĒNARCHĂ vel Irenarches, ae, m. εἰρηνάρχος,
gistratus ad id constitutus, ut ad provincialium
llam, quietis et pacis per singula territoria
cordiam stare faciat, ut habetur in *Cod.* 10, 75.
εἰρήνη, pax, et ἀρχὸς, princeps. *Arcad. Dig.*
4, 18. Irenarchae, qui disciplinae publicae,
corrigendis moribus (al. leg. *motibus*) praeficiun-
Mart. ib. 48, 3, 6. Ut Irenarchae, cum ap-
henderint latrones, interrogent eos de sociis,
receptoribus, etc.

IRĒNĒ, es, f. εἰρήνη, pax. Et cogn. R. *Inscr.*
Grut. 719, 2. Alfidia Irene. *F.*]

IRĒNĬCUS, i, m. εἰρηνικὸς, pacificus. Est cogn.
Inscr. ap. *Fabr.* p. 717. *n.* 389. Claudius Ire-
us. *F.*]

RI, et IRĬER. V. in EO, is.

IRĬĀTES et Irienses, ium, m. plur. incolae
is Liguriae, decem mill. pass. a Dertona dissi-
, quae olim *Julia Iria*, a *Ptolem. l.* 3. *c.* 1.
la, a *Plin.* 3, 5, 7. Iria, deinde *Vicus Iriae*,
nc *Voghera* est appellata. *Liv.* 31, 10. Insu-
s, Cenomanique, et Boji, excitis Statiellibus,
tibusque, et ceteris Ligusticis populis Placen-
n invaserunt. *Inscr.* ap. *Mur.* 1108, 4. C. Me-
o C. Fil. Pomp. Marcellino patrono coloniae Fo-
ulii Iriensium etc. Adde aliam ap. *eund. ib.* 5.,
qua pro *Deccoleor. Juliiriens.* legendum *Dec. Col.*
ii Iriens. V. plura huc pertinentia ap. *Labus.*
tiz. del P. Recagni p. 24. et sqq. ℙ *Iria Fla-*
fuit urbs Gallaeciae in Hispania, cujus memi-
Ptolem. l. 2. *c.* 6., quamque alii putant esse
dron, alii *S. Maria di Finisterra.* Hinc *Inscr.*
Grut. 305, 8. Sex. Allio M. F..... flamini Di-
um August. concilii Iriensis etc. *F.*]

RĬCŎLOR, oris, adj. Iridis colores referens.
son. ep. 3, 15. Iricolor pluma columbae.

RĪNUS, a, um, adj. ἴρινος, ad iridem herbam
tinens, ut *irinum oleum*, seu *unguentum*, et
num absolute, quod ex ejus radice fit. *Plin.* 30,
43. Irino succo perunctus. Adde 13, 1, 2.
20, 17, 71. et 21, 7, 19. et *Cels.* 2, 33. *f.* V.
S.

RĬO, onis, m. ἐρύσιμον, genus frugis sesamae
ile, fruticosum, foliis erucae, semine nastur-
ut *Plin.* 22, 25, 75. describit. *Id.* 18, 7, 10.
l. et *ib.* 10, 22. enumerat inter aestiva frumen-
h. e. quae aestate seruntur.

RIS, is, *saepius quam* idis, f. ἶρις, colores varii
nubibus impressi, et in modum ingentis arcus
formati, qui ex radiis solis uvidis nubibus im-
ssis fiunt. De ea multa *Sen. Q. N.* 1, 3. et sqq.
n. 2, 59, 60. et *Ammian.* 20, 11. *med.* ℙ In
ulis est filia Thaumantis et Electrae, ut est ap.
g. praef., nuncia non solum Junonis et Dearum,
etiam Jovis et ceterorum Deorum, ut docet
v. ad *A.* 5, 606. ubi *Virg.* Irim de coelo misit
urnia Juno Iliacam ad classem; et ad *A.* 9, 16.
Virg. 803. aeriam coelo nam Juppiter Irim De-
it; et 18. Iri, decus coeli, quis te mihi nubi-
actam Detulit in terras? *Id. ib.* 4. *f.* Iris ero-
per coelum roscida pennis, Mille trahens va-
adverso sole colores Devolat. *Ov. Met.* 1, 270.
ios induta colores Concipit Iris aquas, alimen-
ue nubibus affert; et *ib.* 14, 830. Irin ad Her-
am descendere limite curvo Imperat. *Auson. in*
ioch. Iliad. 2. Iride ita monente; et *perioch.* 15.
naciter per Iridem conterritus. ℙ Est etiam *Iris*
rba, gladioli foliis, sed majoribus, radice odo-
a (ex qua irinum unguentum fit) flore colorum
ietate coelestem arcum referente. [*Fortasse
strum *Schwertlilie.*] *Plin.* multa de ea 21, 7,
, item *ib.* 20, 83. ubi varios ejus usus tradit
medicina. *Pall.* 1, 37. Hyacinthus, qui iris,
gladiolus dicitur similitudine foliorum. *Cato*
R. 107. Iris aridae contusae heminam infundi-
, et sertam Campanicam una cum iri contundas.
lum. 12, 27. Irim bene pinsitam addito; et 51.
nci radicis, tum etiam iridis Graecae pari pon-
re. ℙ Item gemma (*cristallo ad iride*), quae
tecto percussa sole, species et colores arcus
lestis in proximos parietes ejaculatur, subinde
tans, magnaque varietate admirationem sui au-
s. *Plin.* 37, 9, 52. ℙ Est etiam fluvius in
ntum Euxinum influens. *Plin.* 6, 3, 3.

IRNĔĂ. } V. HIRNEA et HIRNELLA.
IRNELLĂ. }

IRŌNĬĂ, ae, f. εἰρωνεία, Latine *inversio*, *dissi-*
ulatio, et *illusio*, figura est rhetorum, allegoriae
ecies, qua non solum aliud verbis, aliud sensu
enditur, ut in allegoria, sed omnino contrarium
gnificatur. Duplex est, alia tropi, seu verborum:
a schematis, seu sententiarum, ut *Quint.* 9, 1.
3. docet. Illa in paucis verbis, haec in tota
ntentia conspicitur. Plures ejus species enume-
t *Id. c.* 2. *med.* monetque, et jocos, et totam in-
rdum causae conformationem, tum etiam vitam
cujus universam, ironiam habere, qualis est visa
cratis, qui ideo dictus εἴρων, id est agens im-
ritum, et admirator aliorum, tanquam sapien-
m. *Cic. Or.* 2, 67. Socratem opinor in hac iro-
a, dissimulantiaque longe lepore et humanitate
omnibus praestitisse; et *Brut.* 85. Ironiam illam,
quam in Socrate dicunt fuisse, facetam et elegan-
tem puto; et 87. Nec in hoc ironiam duxeris esse,
quod eam orationem mihi magistram fuisse dixe-
rim. *Id. Q. Fr.* 3, 4. Sine ulla mehercule ironia
loquor. ℙ Triplex est ratio detegendae ironiae,
nam aut pronunciatione intelligitur, aut persona,
aut rei natura. Si qua enim illarum dissentit ver-
bis, apparet, diversam esse orationi voluntatem.
Quint. 8, 6. *med.*

IRŌNĪCĒ, adv. εἰρωνικῶς, per ironiam. *Ascon.*
in *Verr.* 2, 13. Et *honeste* ironice dictum est.

IRPEX, icis, m. ἅρπαξ, ἁρπάγη, genus rastri fer-
rei, plures dentes habentis, ad exstirpandas herbas
in agris, ut *Festus* docet. *Varr. L. L.* 4, 31. Ir-
pices, regula cum pluribus dentibus, quam item
ut plaustrum boves trahunt, ut eruant, quae in
terra sunt. *Cato R. R.* 10. Irpicem unum, crates
stercorarias quatuor. *Serv.* ad illud *Virg. G.* 1,
95. Vimineasque trahit crates, etc. instrumenta
rustica, ad agrorum scilicet exaequationem, quam
rustici irpicem vocant. Ap. *Cat.* al. leg. *urpicem*:
alii mallent aspirationem *h* appingere, quod sit a
Graeca voce allata. *Varr. l. c.* videtur a *serpo*
deducere.

IRPĪNI. V. HIRPINI.

IRQUĪTALLUS. V. HIRQUITALLUS.

IRRĂDĬĀTUS et Inradiatus, a, um, part. ab
irradio, radiis illustratus. *Capell.* 8, 273. Candore
luminis propinquantis plures irradiati refulsere Divi.

IRRĂDĬO et Inradio, as, a. 1. ἀκτιβολέω, radiis
illustro. *Stat. Th.* 6, 64. teretes hoc undique gem-
mae Irradiant. *Claud. Cons. Mall. Theod.* 84. Gra-
jorum obscuras Romanis floribus artes Irradias,
h. e. Latino eloquio illustras. ℙ Item neutra si-
gnificatione resplendeo, radios emitto. *Sedul.* 5,
315. in *Matth. c.* 28. Coeperat interea post tristia
sabbata felix Irradiare dies.

IRRĀDO et Inrado, is, a. 3. aliquid in aliquam
rem rado. *Cato R. R.* 157. Eodem silphium in-
radito: bonum est, *h. e.* rade et insperge.

IRRĀSUS et Inrasus, a, um, part. ab *irrado*,
ξεστὸς, in aliquam rem rasus, et immixtus. *Cato*
R. R. 157. Sic et laserpitium inrasum cum bras-
sica ex oxymeli. ℙ Item simpliciter rasus. *Pl.*
Rud. 5, 2, 16. Dii te ament cum irraso capite.
De naufrago loquitur. Mos enim erat, ut post
naufragii periculum caput raderent. Hinc *Juven.*
12, 81. gaudent ibi vertice raso Garrula securi
narrare pericula nautae. Est tamen, qui putat,
hoc *Plauti* loco, non rasum, significare, ut in §.
3., crispum nempe. ℙ Item rudis, non rasus, ἄξοος,
αὐτοφυής. *Sil.* 8, 584. Aptabat dextris irrasae ro-
bora clavae, *h. e.* ferro non polita, sed ut e silva
decisa fuerat.

IRRĂTĬŌNĀBĬLIS et Inrationabilis, e, adj. ἄλο-
γος, ratione, aut causa carens. *Quint. decl.* 9, 16.
Sive coelestis providentia, sive irrationabilis casus.
Id. decl. 325. *med.* Sunt quidam irrationabiles im-
petus animorum. *Cels. praef. med.* Irrationabile
animal hanc artem posse praestare. [*Pertinet
hic locus ad v. *irrationalis* nempe pro *irrationabile*
irrationale legendum: v. *Spald.* ad *Quint.* 2, 16,
16., ubi vix adduci posse fatetur, ut *rationabi-*
lem et *irrationabilem Celso*, *Sen.* aliisque latini-
tatis auctoribus tribuat, quas voces vix Appulejo
imputet.] *Lact. Ira D.* 7. Rationale animal cum
mutis et irrationabilibus coaequare.

IRRĂTĬŌNĀBĬLĬTAS et Inrationabilitas, atis,
f. *Appul. Trismeg.* Talis senectus veniet mundi,
irreligio, inordinatio, irrationabilitas bonorum
omnium. Al. leg. *hominum.*

IRRĂTĬŌNĀBĬLĬTER et Inrationabiliter, adv.
ἀλόγως, sine ratione. *Tert. Poen.* 1. In poeniten-
tiae actu irrationabiliter deversari. Adde *Charis.*
1, 41.

IRRĂTĬŌNĀLIS et Inrationalis, e, adj. ἄλογος,
ratione carens. *Sen. ep.* 92. Bonum rationalis ani-
mi ex irrationabilis nectere. *Quint.* 8, 6. Secan-
tur haec in plures, ut a rationali ad rationale, et
idem de irrationalibus. ℙ [*Quam Gr. ἄλογον τρι-
βὴν vocarunt, *Quint.* 10, 7, 11. *usum irrationalem*
interpretatus est, habitum quendam, quo manus in
scribendo decurrit, quo oculi simul in lectione
versus, flexusque eorum et transitus intuentur, et
ante sequentia vident, quam priora dixerunt: *die*
Routine, *die sich auf lange Uebung gründet.* In
ea re nempe nec ars nec ratio cernitur, sed natu-
rali quodam membrorum impetu omnia fieri viden-
tur; cf. *Cic. Or.* 2, 30. ubi ejusdem rei quaedam
vestigia notat: neque enim, *inquit*, quoties verbum
aliquod est scribendum nobis, toties ejus verbi lit-
terae sunt cogitatione conquirendae. *Ernest. Lex.*
technol. lat. rhet. p. 229.]

IRRĂTĬŌNĀLĬTER et Inrationaliter, adv. ἀλό-
γως, sine ratione. *Tert. adv. Marc.* 2, 6. Irratio-
naliter bonum; et *adv. Prax.* 3. Unitas irrationa-
liter collecta.

IRRAUCĔO et Inrauceo, es, ausi, n. 2. βραγ-
χιάω, raucus sum, aut fio. *Cic. Or.* 1, 61. At
Aesopum, si paulum irrauserit, explodi. Ita legit
etiam *Prisc.* 10, 904. Sunt tamen, qui minus re-
cte malunt *irraucuerit.*

IRRĔCĪTĀBĬLĬTER et Inrecitabiliter, adv. in-
effabiliter. *Venant. carm.* 3, 9, 49. Irrecitabiliter
manans de corde Parentis.

IRRĔCŌGĬTĀTĬO et Inrecogitatio, onis, f. in-
cogitantia. *Tert. exhort. ad cast.* 4. Irrecogitatio-
nem excessus sui passa. Alii minus recte leg. *re-*
cogitationem.

IRRĔCORDĀBĬLIS et Inrecordabilis, e, adj.
cujus meminisse quis nequit. *Arnob.* 2, 62. Ali-
quid irrecordabili oblitteratione deperdere.

IRRĔCŬPĔRĀBĬLIS et Inrecuperabilis, e, adj.
ἀνεπισκεύαστος, irreparabilis. *Tert. Pud.* 14. Im-
munditi irrecuperabili tabiosum cadaver, *h. e.* quae
elui non potest.

[IRRĔCŬPĔRĀBĬLĬTER, adv. irremisse. *Acron.*
ad *Hor. A. P.* 452. Mali poetae carmina ab
omnibus excipiuntur, et irrecuperabiliter deriden-
tur. *F.*]

IRRĔCŪSĀBĬLIS et Inrecusabilis, e, adj. qui
recusari non potest. *Imp. Just. Cod.* 3, 1, 13. *med.*
Irrecusabilis occasio.

IRRĔDĪVĪVUS et Inredivivus, a, um, adj. non
redivivus, qui reviviscere non potest. *Catull.* 17,
2. sed vereris inepta Crura ponticuli adsulitantis,
inredivivus Ne supinus eat, cavaque in palude re-
cumbat, *h. e.* irreparabilis.

IRRĔDUX et Inredux, ŭcis, adj. omn. gen. qui
redux esse non potest. *Lucan.* 9, 408. Irreducem-
que viam deserto limite carpit, *h. e.* qua non erat
rediturus.

IRRĔFORMĀBĬLIS et Inreformabilis, e, adj.
qui reformari, et in melius mutari non potest. *Tert.*
Virg. vel. 1. Regula Fidei una omnino est, sola
immobilis et irreformabilis. *Id. adv. Valent.* 29.
Immutabilis et irreformabilis natura.

IRRĔFŪTĀBĬLIS et Inrefutabilis, e, adj. qui
refutari non potest. *Arnob.* 4, 139. Si mendaces
illi, vos, veritas quae sit, exponite, et irrefutabile
aperite secretum.

IRRĔFŪTĀTUS et Inrefutatus, a, um, adj. non
refutatus. *Lact.* 5, 16. *f.* Irrefutata haec, tanquam
foveam, praetergressus est.

IRRĔGĬBĬLIS et Inregibilis, e, adj. qui se re-
gere, vel regi ab alio non potest. *Veg. Vet.* 2, 3.
Animal freneticum repente salit, et velut effugere
velit, parietibus se tanquam irregibilis impingit.
Coel. Aurel. Acut. 1, 14. Corporis fluxa et irregi-
bilis laxitas, *h. e.* immoderata.

IRRĔGRESSĬBĬLIS et Inregressibilis, e, adj. qui
regredi non potest. *Irregressibilis transgressio* ap.
August. C. D. 8, 22. a qua regredi quis non potest.

*IRRĔGŬLĀRIS, e, adj. *irregular. Guil. Tyr.*
l. c. 13, 26. Irregularis ventorum concursus. *Sa-*
risb. l. c. 7, 26. Irregularem regulam profiteri. *B. A.*

IRRĔLĬGĀTUS et Inreligatus, a, um, adj. non
religatus, solutus. *Ov. A. Am.* 1, 530. Nuda pe-
dem, croceas irreligata comas. *Albinov.* 2, 5. Ir-
religata ratis, *h. e.* non ligata ripae.

IRRĔLĬGĬO et Inreligio, onis, f. irreligiositas.
Appul. Trismeg. Irreligio, inordinatio, irrationabi-
litas.

IRRĔLĬGĬŌSĒ et Inreligiose, adv. ἀσεβῶς, sine
religione. *Tac. A.* 2, 50. Si qua de Augusto ir-
religiose dixisset. *Arnob.* 1, 13. Vestra sunt haec
irreligiose opinata, et irreligiosius credita.

IRRĔLĬGĬŌSĬTAS et Inreligiositas, atis, f. ἀσέ-
βεια, religionis defectus, impietas. *Tert. Appol.*
24. Committitis crimen verae irreligiositatis.

IRRĔLĬGĬŌSUS et Inreligiosus, a, um, adj.
ἀσεβής, religionis expers, impius. *Liv.* 5, 4. *f.*
Irreligiosum ratus, sacerdotes sacraque populi R.
pedibus ire ferrique; se, ac suos in vehiculo con-
spici. *Plin. ep.* 4, 1. Templi dedicationem differre,
irreligiosum est. *Arnob.* 5, 185. Potest irreligio-
sius quidpiam existimari? *Tert. Or.* 12. *extr.* Fa-
ctum istud irreligiosissimum est.

IRRĔMĔĀBĬLIS et Inremeabilis, e, adj. un-
de remeare non licet. *Virg. A.* 5, 590. de laby-
rintho: qua signa sequendi Falleret indeprensus,
et irremeabilis error. *Id. ib* 6, 425. ripam irremea-
bilis undae, *h. e.* Stygis. *Sen. Herc. Fur.* 548. ire
vias irremeabiles. *Sil.* 5, 41. Irremeabile litus.

IRRĔMĔDĬĀBĬLIS et Inremediabilis, e, adj.
ἀνήκεστος, cui remedium adhiberi non potest. *Plin.*
25, 13, 95. Cicuta in vino pota irremediabilis ex-
istimatur. *Maecenas* ap. *Sen. ep.* 114. Irremedia-
bilis factio, *h. e.* implacabilis.

[IRRĔMISSĒ, adv. sine indulgentia. *Ammian.*
29, 2. *med.* Inremisse ab extremis regionum in-
tervallis exhibitis omnibus, quos accusator perduci
debere mandarat, suscipi quaestionem criminose
praecepit. *F.*]

IRRĔMISSĬBĬLIS et Inremissibilis, e, adj. qui
remitti, seu condonari non potest. *Tert. Pudic.* 2.
et 13. Irremissibilia peccata. *Hieron. ep.* 42. *n.* 1.
Irremissibilis blasphemia.

IRRĔMŌTUS et Inremotus, a, um, adj. non
remotus. *Prud.* περὶ στεφ. 5, 407. Hoc munus
implet sedule, Et inremotus excubat.

IRRĔMŪNĔRĀBĬLIS et Inremunerabilis, e, adj.
ἀνανταλλακτος, quem remunerari non possumus. *Ap-*
pul. Met. 3. et 11. Irremunerabile beneficium.

IRRĔMŪNĔRĀTUS et Inremuneratus, a, um,

adj. cui nihil repensum est. *Cassiod. Variar.* 2, 16. *extr.* Soboles irremunerata.

IRRĔPĂRĂBĬLIS et Inreparabilis, e, adj. ἀνεπισκεύαστος, qui reparari, seu recuperari non potest. *Sen. ep.* 123. *med.* Fluunt dies, et irreparabilis vita decurrit. *Colum.* 11, 1. *f.* Temporis fuga irreparabilis. *Virg. G.* 3, 284. et *A.* 10, 467. breve et irreparabile tempus Omnibus est vitae.

*IRREPARABILĬTER, adv. *Sarisb.* 2, 27. Irreparabiliter stratus. *B. A.*

IRRĔPERCUSSUS et Inrepercussus, a, um, adj. non repercussus. *Tert. Apol.* 16. *extr.* Ne quid rumoris irrepercussum praeterissemus, *h. e.* irrefutatum. Al. leg. *impercussum.*

IRRĔPERTUS et Inrepertus, a, um, adj. ἀνεύρετος, non repertus. *Hor. Od.* 3, 3, 49. Aurum irrepertum, et sic melius situm, Cum terra celat, spernere fortior. *Sen. Med.* 648. Herculi magno puer irrepertus.

IRREPLĒTUS et Inrepletus, a, um, adj. non repletus. *Paul. Nol. carm.* 17, 60. Cogimur victo, licet irrepleti, Cedere voto.

IRRĔPO et Inrepo, is, psi, n. 3. προσέρπω, ὑπεισέρχομαι, rependo introeo, illabor, sensim, aut clam me infero. Proprie dicitur de iis, quae repunt: late de aliis. *Plin.* 29, 4, 23. Salamandra si arbori irrepsit, omnia poma inficit veneno. *Suet. Aug.* 94. Draconem repente irrepsisse ad eam. *Colum.* 4, 1. Ut sit inferior tenera terra, quae non arceat, nec duritie sua repellat novas irrepentes radiculas. *Id.* 3, 18. *f.* Irrepentibus aquis, praedictisque animalibus, celeriter senescunt. *Flor.* 2, 12. Summa arte et industria ducis, cum alia minatus, alia irrepsisset. *Appul. Met.* 3. et 8. Summa cum trepidatione irrepit cubiculum; et *ib.* 4. Caveam festinus irrepsit; et *ib.* 9. Latenter irrepit hospitium. ℙ Translate. *Cic. Or.* 28. Eloquentia modo perfringit, modo irrepit in sensus. *Id. Or.* 3, 53. Irrepere in mentes hominum. *Id. Har. resp.* 24. *extr.* in opinionem gratiae. *Id. Arch.* 5. in tabulas municipiorum. *Id. Off.* 3, 19. in testamenta locupletium. *Sen. Consol. ad Polyb.* 26. *f.* Dolor requiescenti animo paulatim irrepet. *Colum. prooem. l.* 12. *f.* Cum in totum exoleverit vetus ille matrum familiarum mos, necessaria irrepsit villicae cura, quae tueretur officia matronae. *Gell.* 1, 6. Ad movendos animos hominum qualicumque astu irrepere *Stat. Th.* 5, 60. lentoque irrepunt agmine poenae. *Plin.* 26, 1, 3. Irrepsit haec lues in Italiam. *Pomp.* ap. *Non.* 9, 11. Quot laetitias insperatas mihi irrepsere in sinum! ἐλλησπισμός. ℙ De iis, qui paulatim, aut clam ad alicujus familiaritatem perveniunt. *Tac. A.* 13, 12. Adolescentuli, ignara matre, dein frustra obnitente, penitus irrepserant per luxum et ambigua secreta. *Id. H.* 2, 63. Vitellius irrepentibus dominationis magistris, superbior et atrocior.

IRRĔPOSCĬBĬLIS et Inreposcibilis, e, adj. qui reposci non potest. *Appul. Apol.* Vidua nihil affert irreposcibile, jam ab alio praeflorata. *Sidon.* 8, 15. Quod mihi insolubile videtur, tibi quoque videatur irreposcibile.

IRREPRĔHENSĬBĬLIS et Inreprehensibilis, e, adj. qui reprehendi non potest. *Tert. Resurr. carn.* 23. *f. ex Timoth.* 1, 6. Mandatum immaculatum irreprehensibile. *Firm. Math.* 1, 3. *med.* Post dictaturae irreprehensibiles actus. *Arnob.* 2, 53. Inculpabiles, et ideo irreprehensibiles vivimus.

IRREPRĔHENSUS et Inreprehensus, a, um, adj. ἀνέλεγκτος, non reprehensus, irreprehensibilis. *Ov. Trist.* 5, 14, 22. Et laudem probitas irreprehensa tulit. *Id. Met.* 3, 340. Irreprehensa dabat populo responsa petenti, *h. e.* vera, et non simulata.

*IRREPROBABĬLIS, e, adj. *Vet. Interpr. Iren.* 4, 45. Sanum et irreprobabile. *B. A.*

*IRREPTĬO, onis, f. *August. ep.* 107. *B. A.*

IRREPTO et Inrepto, as, n. 1. frequent. ab *irrepo*, et ejusdem fere significationis. Cum dativo. *Stat. Th.* 4, 386. Pampineumque jubes nemus irreptare Lycurgo, *h. e.* circumfundi, et circumvincire. *Id. Silv.* 3, 1, 177. grexque protervus Nunc humeris irreptet avi. ℙ Cum accusativo. *Id. Th.* 11, 731. Argos eat, hostilesque Mycenas Squalidus irreptet.

IRREPTOR et Inreptor, oris, m. qui irrepit. *Imp. Constant. Cod. Theod.* 2, 26, 2. Irreptor agrorum, *h. e.* qui alienos agros sine jure invasit.

IRRĔQUĬĒBĬLIS et Inrequiebilis, e, adj. irrequietus. *Scrib. Comp.* 105. Stomachi vitium, quod cum siccitate, et irrequiebili, ut ita dicam, et inexstinguibili siti consistit. Eadem verba habet *Marc. Emp.* 20.

IRRĔQUĬES et Inrequies, etis, adj. irrequietus. *Auson. Idyll. de membr.* 12, 5. Palpitat irrequies, vegetum, teres, acre calens cor; et *de inconnex.* 11. pervigil, irrequies gens. *Paul. Nol. carm.* 5, 16. Irrequies cuncta ipse movens.

IRRĔQUĬĒTUS et Inrequietus, a, um, adj. ἀπαύστος, qui requiem non habet, qui nunquam cessat. *Ov. Met.* 2, 386. ab aevi Sors mea principiis fuit irrequieta; et *ib.* 13, 730. irrequieta Charybdis; et *Trist.* 2, 236. Bellaque cum multis irrequieta geris. *Plin.* 2, 5, 4. Irrequietus mundi circuitus.

[IRRĔQUĪSĪTUS, a, um, adj. non quaesitus. *Sidon. ep.* 9, 3. Custodias aggerum publicorum nequaquam tabellarius transit irrequisitus. *F.*]

IRRĔSECTUS et Inresectus, a, um, adj. non resectus. *Hor. Epod.* 5, 47. Hic irresectum saeva dente livido Canidia rodens pollicem.

IRRĔSOLŪBĬLIS et Inresolubilis, e, adj. non resolubilis. *Appul. Dogm. Plat.* 2. Pares paribus irresolubili nexu junguntur.

IRRĔSOLŪTUS et Inresolutus, a, um, adj. non resolutus, contentus. *Ov. Pont.* 1, 2, 21. At semel intentus nervo levis arcus equino, Vincula semper habens irresoluta manet.

IRRĔSPĪRĀBĬLIS et Inrespirabilis, e, adj. qui respirari non potest. *Tert. Idol.* 24. Inenatabile excussis profundum est, inextricabile impactis naufragium, irrespirabile devoratis hypobrychium.

IRRESTINCTUS et Inrestinctus, a, um, adj. inexstinctus. *Sil.* 3, 29. Irrestincta focis servant altaria flammae.

IRRĔTĬO et Inretio, is, ivi, itum, a. 4. σαγηνεύω, πεδάω, reti involvo, circumretio, implico, illaqueo. *Cic. Acad.* 4, 29. Quid enim ad illum, qui te captare vult, utrum tacentem irretiat, an loquentem? *Colum.* 4, 2. Vitis toto prostrata corpore inferius solum quasi cancellavit, atque irretivit. ℙ Translate. *Cic. Tusc.* 5, 21. *extr.* Iis enim se adolescens irretierat erratis, ut, etc. *Id. Cat.* 1, 6. Quem adolescentulum corruptelarum illecebris irretisses. *Id. Vat.* 5. Cum homines negotia gerentes judiciis iniquissimis irretires. ℙ Part. *Irretiens* ap. *Ammian.* 19, 8. Festinandi studio aliis irretientibus alios.

IRRĔTĪTUS et Inretitus, a, um, part. ab *irretio*: reti implicatus, illaqueatus, captus, detentus. *Colum.* 3, 11. Solum pluribus radicibus impeditum, et quasi irretitum. ℙ Translate. *Lucil.* ap. *Non.* 4, 313. Si laqueis, manicis, pedicis mens irretita est. *Cic. Har. resp.* 4. Illaqueatus omnium legum periculis, irretitus odio bonorum omnium, exspectatione supplicii implicatus. *Id. Fin.* 5, 18. *f.* Si cantiunculis tantus vir irretitus teneretur. *Id. Or.* 1, 10. *med.* Stoici disputationum suarum, atque interrogationum laqueis te irretitum tenerent. *Id. Vat.* 1. Ut istam loquacitatem paucissimis interrogationibus irretitam retardarem.

*IRRĔTORQUĬBĬLIS, e, adj. *Augustin. B. A.*

IRRĔTORTUS et Inretortus, a, um, adj. non retortus, non reflexus, rectus. *Hor. Od.* 2, 2, 23. Quisquis ingentes oculo irretorto Spectat acervos, *h. e.* rectis, et nil curantibus oculis: sapiens enim divitias securus spectat, neque iis capitur, sed contemnit; contra insipiens aurum videns, cupide miratur, et etiam si praetereat, retorquet vultum, et visu fruitur, quamdiu licet. Alii interpretantur, oculo recto, non limo, ut invidi solent.

IRRĔTRACTĀBĬLIS et Inretractabilis, e, adj. qui retractari, seu revocari non potest. *August. Confess.* 10, 33. *med.* Magisque adducor, non quidem irretractabilem sententiam proferens, etc.

IRRĔVĔRENS et Inreverens, entis, adj. ἀνευλαβής, qui non veretur, aut metuit. *Plin. ep.* 8, 21. Sum deprecatus, ne quis ut irreverentem operis argueret, quod, etc. *Spart. Caracall.* 2. Matri irreverentem esse. *Tert. adv. Marc.* 2, 14. *extr.* Immisit pueris ursos irreverentibus in prophetam; et *Or.* 12. *f.* Irreverens est assidere sub conspectu ejus, quem maxime reverearis.

IRRĔVĔRENTER et Inreverenter, adv. sine reverentia, aut metu, ἀναιδημόνως. *Plin. ep.* 2, 14. Audaces huc transeunt tam irreverenter et temere, ut, etc. *Id. ep.* 6, 13. Egit Claudius Capito irreverenter magis, quam constanter, ut qui ipsum senatusconsultum apud senatum accusaret.

IRRĔVĔRENTĬA et Inreverentia, ae, f. ἀναίδεια, defectus reverentiae, quae Deo, dominis, legibus, magistratibus, et majoribus debetur. *Tac. A.* 13, 26. Quibusdam, coalitam libertate irreverentiam eo prorupisse, frementibus; et *ib.* 3, 31. Majores juventutis irreverentiam gravibus decretis notaverunt. *Id. H.* 3, 51. Tantam victoribus adversus fas nefasque irreverentiam fuisse, ut gregarius eques, occisum a se proxima acie fratrem professus, praemium a ducibus petierit.

IRRĔVŎCĀBĬLIS et Inrevocabilis, e, adj. ἀναπότρεπτος, qui revocari non potest. *Lucr.* 1, 468. Aetas praeterita irrevocabilis. *Hor. Ep.* 1, 18, 71. Et semel emissum volat irrevocabile verbum. *Liv.* 42, 62. Ut secunda fortuna in conditione honestae pacis uteretur, potius quam spe vana evectus in casum irrevocabilem se daret. *Lucan.* 1, 509. ruit irrevocabile vulgus. *Plin. ep.* 3, 7. Morbi taedio ad mortem irrevocabili constantia decucurrit. *Plin. alter* 32, 1, 1. Ancorae pondere irrevocabili jactae, *h. e.* quae propter pondus reduci et retrahi vix possunt, cum semel jactae sunt. *Id.* 16, 36, 65. Hamus irrevocabilis. *Paul. Dig.* 39, 5, 35. Donatio irrevocabilis. ℙ Translate. *Tac. Agr.* 42. Domitiani natura praeceps in iram, et quo obscurior, eo irrevocabilior, *h. e.* implacabilior.

IRRĔVŎCĀBĬLĬTER et Inrevocabiliter, adv. ita ut non sit revocandi locus. *August. ep.* 120, 24. Superbia, qua diabolus irrevocabiliter progre[ssus est.]

IRRĔVŎCANDUS et Inrevocandus, a, um, par[t.] ab inusit. *irrevoco*, irrevocabilis. *Claud. B. G.* 12[.] ferro ne largius acto, Irrevocandus eat sectis [v]talibus error.

IRRĔVŎCĀTUS et Inrevocatus, a, um, adj. n[on] revocatus. *Hor. Ep.* 2, 1, 223. Cum loca jam r[e]citata revolvimus irrevocati. V. REVOCO. *O[v.] Met.* 11, 401. sed enim irrevocatus ab acri Caed[e] lupus perstat.

*IRRHESĬA, ae, f. maris Aegaei insula, n[on] procul a sinu Thermaico. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

IRRĪDENTER et Inridenter, adv. irridendo. *L[a]ber.* ap. *Charis.* 1, 181. Irridenter petit, *Augu[st.] ep.* 5. *med.* Irridenter admonere. [*Front. de elo[q.]* (ed. *A. Maio*) p. 235. Irridentius aliquem cont[e]mnere. *F.*]

IRRĪDĔO et Inrideo, es, isi, isum, a. 3. κατ[α]γελάω, in, seu super aliqua re rideo. *Cic. A[tt.]* 12, 6. Caesar mihi irridere visus est. *Ter. Hea[ut.]* 5, 2, 29. Irrides in re tanta, neque me quidqua[m] consilio adjuvas? *Phaedr.* 5, 3. Calvi momord[it] musca nudatum caput: Quam opprimere captan[s] alapam sibi duxit gravem. Tunc illa irridens, et[c.] *Tac. A.* 1, 8. Multum irridentibus, qui ipsi vid[e]rant, etc. ℙ Et derideo, ridendo contemno, l[u]dibrio habeo. *Pl. Trin.* 2, 4, 45. Bonis tuis [...]bus meas res irrides malas. *Id. Amph.* 2, 1, 4[.] Venis ultro irrisum dominum. *Cic. Agr.* 2, 3[.] Irridere aliquid et contemnere. *Id. Fam.* 9, 2[.] An tu id melius, qui etiam in philosophum irri[de]ris? Est qui omittit [*fin.*] *Id. Acad.* 4, 39. me[.] Vos ab illo irridemini, et ipsi illum vicissim el[u]ditis. *Id. N. D.* 2, 3. Per jocum Deos irride[re.] *Plin. Pan.* 63. Perpessus es non irridendam m[o]ram. ℙ Olim fuit etiam *irrido, is. M. Brut[.]* ap. *Diomed.* 1, 378. Irridunt horum lacrymas.

IRRĪDĪCŬLĒ et Inridicule, adv. non ridicu[le,] infacete. *Caes. B. G.* 1, 42. Non irridicule quida[m] ex militibus dixit, etc. [*V. *Moeb.*]

IRRĪDĪCŬLUM et Inridiculum, i, n. idem ac d[e]ridiculum, irrisio. *Irridiculo habere* est irride[re.] *Pl. Poen.* 5, 4, 8. Praepotentes, pulcrae, pac[...] que potentes, soror fuimus, neque ab juvent[ute] ibi irridiculo habitae. ℙ *Irridiculo esse* est ir[ri]deri, ludibrio, seu irrisui esse. *Id. Cas.* 5, 2, [.] Atque ita irridiculo sumus ambo. Al. leg. *ridicu[lo.]*

IRRĪGĀTĬO et Inrigatio, onis, f. ἀρδευσις, act[io] irrigandi. *Varr. R. R.* 1, 35. Pulvinos irrigati[o]nes et pluviae tempestates abluunt. *Cic. Off.* 2, [.] Ductus aquarum, derivationes fluminum, agroru[m] irrigationes. *Plin.* 36, 12, 17. *n.* 3. Irrigatio[ne] fluminis diluere aliquid.

IRRĪGĀTOR et Inrigator, oris, m. qui irrig[at.] *August. ep.* 95. *med.* Plantator et irrigator e[x]trinsecus.

IRRĪGĀTUS et Inrigatus, a, um, part. ab *ir[ri]go*: ἀρδόμενος. *Colum.* 2, 14. Melius habetur f[oe]num, quod suapte natura succoso gignitur so[lo,] quam quod irrigatum aquis elicitur. *Phaedr.* 4, [.] Ubi irrigatus multo venas nectare. *Liv.* 7, 3. C[um] medios forte ludos circus Tiberi superfuso irrig[a]tus impedisset. ℙ Jlocaliter. *Pl. Epid.* 1, [.] 18. Quem quidem ego hominem irrigatum pla[gis] pistori dabo.

IRRĪGO et Inrigo, as, avi, atum, a. 1. ἀρδ[εύω,] in aliquem locum rivos deduco. *Cic. N. D.* 2, [.] Aegyptum Nilus irrigat; et *ib.* 1, 43. Fontib[us] irrigare hortulos. *Cic. Q. Fr.* 3, 1. *med.* Juge[ra] quinquaginta prati Caesius irrigaturum facile te [ar]bitrabatur. *Just.* 11, 10. Cum operam obloca[sset] ad puteos exhauriendos, hortosque irrigandos [...]litus esset. ℙ Translate. *Virg. A.* 3, 511. fess[os] sopor irrigat artus. *Lucr.* 4, 905. somnus p[er] membra quietem Inriget. (Hinc *irriguus somn[us]* ap. *Pers.* 5, 56.) *Lucr.* 5, 282. Largus item [li]quidi fons luminis aetherius sol Irrigat assidue c[ae]lum candore recenti. *Pl. Poen.* 3, 3, 86. C[um] vino edentulo aetatem irriges, *h. e.* madefaci[as] foveas, et quasi virides reddas annos tuos. *Luc[il.]* ap. *Non.* 9, 5. Si voles per aures pectus irrig[a]rier. ℙ Pro madefacere. *Sen. Phoen.* 441. Ir[ri]gare fletu genas. *Id. Thyest.* 44. Irrigat terra[m] cruor. ℙ *Irrigare aquam* est derivare, et di[du]cere agri irrigandi causa. *Cato R. R.* 151. [...] quando non pluet, aquam irrigato leniter in are[...] *Virg. G.* 4, 115. et amicos irriget imbres. *Co[l.] R. R.* 36. Amurcam spargas, vel irriges ad a[r]bores. ℙ Translate. *Virg. A.* 1, 695. At Ven[us] Ascanio placidam per membra quietem Irrig[at.] *Accius* ap. *Serv.* ad *A.* 12, 605. Et lanugo flor[e] nunc demum irrigat.

IRRĬGŪUS et Inriguus, a, um, adj. καταῤῥυτ[ος,] aquis abundans, unde facile irrigari potest. *H[or.] Sat.* 2, 4, 16. Irriguus hortus. *Pl. Trin.* 1, [.] 9. Herba irrigua. *Plin.* 5, 14, 15. Regio ir[ri]gua fontibus. ℙ Translate. *Hor. Sat.* 2, 1, [.] Irriguumque mero sub noctem corpus habento, [h.] *e.* madens, perfusum. V. IRRIGATUS et IRR[I]GO. ℙ Active *irrigua aqua* quae irrigat. *Vi[rg.] G.* 4, 32. irriguumque bibant violaria fontem. *[Ov.] Amor.* 2, 16, 2. irriguis ora salubris aquis. Ad[...]

ull. 2, 1, 44. ℙ Translate. *Pers.* 5, 56. Hic ur irriguo mavult turgescere somno. Sic *Lucr.* 905. somnus per membra quietem Irrigat. ℙ *iguos ignes* dixit *Sever. Aetn.* 28. qui per octos terrae meatus more aquae manant, et dis-runt. ℙ *Irriguum carmen* dixit *Id. ib.* 295. nificans sonos, qui per organa hydraulica ope iae eduntur. Addit *Scalig.* similem locum *Mai* 3, 4., ubi alii aliter leg.

RRIMOR et Inrimor, aris, dep. 1. idem quod ior, investigo. *Pacuv.* ap. *Non.* 4, 395. Cum ultos pervestigans inrimarer sinus.

RRIO. V. HIRRIO.

RRISIBILIS et Inrisibilis, e, adj. qui irrideri est, vel irrideri dignus. Est *August. Serm.* 87. 9. *(al. c.* 7.)

RRISIO et Inrisio, onis, f. καταγέλως, μυκτηρισ-, actus irridendi, derisio, ludibrium. *Cic. Acad.* 39. *med.* Liber igitur a tali irrisione Socrates. *Or.* 1, 12. Haec oratio omnium irrisione ludi-. *Id. Off.* 1, 38. *extr.* Deforme est, de se o praedicare, et cum irrisione audientium imi-i militem gloriosum, *h. e.* ut ab audientibus dearis.

RRISIVE, irridendo. V. INJURIE.

RRISOR et Inrisor, oris, m. χλευαστής, qui irri-. *Cic. Par.* 1, 4. Veniant igitur isti irrisores us orationis ac sententiae. *Prop.* 1, 9, 1. Di-am tibi venturos, irrisor, amores.

RRISORIUS et Inrisorius, a, um, adj. ad irri-ndum pertinens. *Capell.* 8, 273. Irrisoria lepi-que versutia inter insana semper deridebas.

RRISUS et Inrisus, a, um, part. ab *irrideo:* risus, contemptus. *Pl. Epid.* 3, 4, 81. Perdam tius, quam sinam, me impune irrisum esse ha-um. *Virg. A.* 5, 272. Irrisam sine honore ra-n Sergestus agebat. *Tac. A.* 4, 9. Ad vana et ies irrisa revolutus.

RRISUS et Inrisus, us, m. irrisio. *Caes. B. C.* 15. Suam virtutem irrisui fore, perdoluerunt. v. 7, 10. Gallus linguam ab irrisu exserens. n. 28, 8, 29. Irrisu coarguere aliquid. *Id.* 37, 40. Non sine irrisu et contemptu generis hu-ani. *Tac. A.* 13, 15. Nero Britannico jussit, urgeret, et cantum aliquem inciperet: irrisum eo sperans pueri sobrios convictus ignorantis. pul. *Met.* 5. *f.* Ego nunc irrisui habita quid am?

IRRITABILIS et inritabilis, e, adj. ὀργιστικός, θιστικός, qui facile irritatur. *Cic. Att.* 1, 17. d. Irritabiles animos esse optimorum saepe ho-num, et eosdem placabiles. *Hor. Ep.* 2, 2, 102. ulta fero, ut placem genus irritabile vatum. ℙ m qui facile irritat, et provocat. *Lactant.* 6, . Diabolus objicit oculis irritabiles formas, sug-ritque fomenta.

IRRITABILITAS et Inritabilitas, atis, f. vis ira-endi. V. EXCANDESCENTIA.

IRRITAMEN et Inritamen, inis, n. irritamentum. . *Met.* 13, 434. opes, animi irritamen avari; et 12, 102. Haud secus exarsit, quam circo tau-s aperto Cum sua terribili petit irritamina cornu, niceas vestes.

IRRITAMENTUM et Inritamentum, i, n. ἐρέθισ-, id, quo quispiam irritatur, lacessitur, provo-tur. *Liv.* 40, 27. Quibuscumque irritamentis pot-at, iras militum acuebat; et 30, 11. Quod irri-mentum certaminum equestrium est. *Ov. Met.* 1, 0. Effodiuntur opes, irritamenta malorum. *Val. ax.* 2, 6. *n.* 1. Irritamenta luxuriae. *Sall. Jug.* . gulae. *Tac. A.* 3, 9. invidiae. *Id. Agr.* 20. cis. *Just.* 31, 6. *extr.* belli. *Plin. Pan.* 8. ira-m. ℙ [Translate est impedimentum fluvio op-situm, quod ille quasi irritatus superare cona-r. *Plin.* 5, 9, 10. Sic quoque Nilus, Siris nomi-tus per aliquot millia, subinde insulis impactus, tidem incitatus irritamentis non fluere immenso agore creditur, sed ruere. V. INDIGNOR. *F.*]

[IRRITATE, adv. cum frequenti irritatione. *Am-ian.* 22, 15. *med.* Trochilus, avicula brevis, dum carum minutias captat, circa cubantem feram rocodilum) volitans blande, genasque ejus irrita-s titillando pervenit adusque ipsam viciniam gut-ris. *F.*]

IRRITATIO et Inritatio, onis, f. ἐρεθισμός, actus ritandi. *Liv.* 31, 14. *med.* Et irritatio animorum prima fuit. *Sen. ep.* 9. *med.* Ad amicitiam fert lum sapientem nulla sua utilitas, sed naturalis ritatio. (Adde *Consol. ad Helv.* 6.) *Gell.* 7, 16. eperire irritationes edendi, *h. e.* gulae irritamen-. *Tac. G.* 19. Feminae nullis spectaculorum il-cebris, nullis conviviorum irritationibus corruptae.

IRRITATOR et Inritator, oris, m. ἐρεθιστής, qui ritat, provocat, lacessit. *Sen. ep.* 108. Omnibus atura fundamenta dedit, semenque virtutum: omnes d ista nati sumus: cum irritator accessit, tunc la animi bona, velut sopita, excitantur.

IRRITATUS et Inritatus, a, um, part. ab *irri-: provocatus, lacessitus, ad iram incitatus, com-otus. *Ter. Ph.* 2, 1, 10. Ita sum irritatus, ani-um ut nequeam ad cogitandum instituere. *Pl. apt.* 3, 1, 25. Canis irritata. *Just.* 12, 6. *f.* Infestae et irritatae bello gentes. *Ov. Met.* 13, 967. furit ille, irritatusque repulsa, etc. *Suet. Galb.* 21. Maxime irritati ad talem jocorum petulantiam, quod, etc. *h. e.* stimulati, invitati. *Sen. ep.* 97. *med.* Laetatur ille adulterio, in quod irritatus est ipsa difficultate, *h. e.* invitatus. *Gell.* 19, 9. Animo irritato indignabundus; et 15, 9. Atque ego his ejus verbis irritatior, Audi, inquam, etc.

IRRITO et Inrito, as, avi, atum, a. 1. ἐρέθω, παροργίζω, παροξύνω, ad iram provoco, lacesso, incendo. *Irritari*, inquit *Non.* 1, 131. et *Donat.* ad *Ter. Ad.* 2, 4, 18. et ad *Andr.* 3, 4, 18. proprie dicuntur canes, qui ante latrandum, restrictis dentibus, R litteram sono asperiore imitantur. Hinc *Lucil. de littera R.* Irritata canes quod, homo quam, planiu' dicit. Alii tamen etymologi aliunde derivant. [*Unice probanda videtur ratio, quam *Doederl.* 1, 157. refert, qui *irritare* frequentativum dicit v. *irruere.*] *Cic. Mil.* 31. Ut vi irritare, ferroque lacessere fortissimum virum auderet. *Liv.* 29, 15. et *Stat. Th.* 11, 716. Irritare iram alicujus. *Liv.* 33, 46. sibi simultates. *Sall. fragm.* ap. *Non. l. c.* bellum. *Varr. ib.* ventos et procellas. *Ov. Met.* 8, 418. hostem ad iram. *Just.* 9, 2. animos. *Vell.* 2, 66. aliquem ad necem cujuspiam. [*Liv. fragm. l.* 91. (ed. Romae *Niebuhrio*) p. 91. Eadem virtus, quae inritantes oppugnaverat, victorem placabiliorem fecit. *Sen. Ira* 3, 8. Fugere debebit omnes, quos irritaturos iracundiam sciet. *Liv.* 31, 5. Opportune irritandis ad bellum animis litterae allatae. ℙ *Irritare crabrones*, proverb. V. CRABRO. *F.*] ℙ Translate. *Hor. Od.* 3, 29, 40. Cum fera diluvies quietos Irritat amnes. *Tac. A.* 13. *in.* Ingenii violentia exitum (al. leg. *exitium*) irritavit. ℙ Est etiam excitare, commovere. *Quint.* 1, 1. *med.* Irritare infantiam ad discendum. *Ov. Fast.* 2, 649. sicco cortice irritare flammas. *Id. Am.* 2, 4, 9. forma meos irritat amores; et *ib.* 3, 4, 11. vitia irritare vetando. *Tac. H.* 3, 4. suspiciones. *Sen. ep.* 7. *med.* cupiditatem. *Hor. A. P.* 180. Segnius irritant animos demissa per aurem, Quam quae sunt oculis subjecta fidelibus, *h. e.* tardius, lentius, minus movent, afficiunt, excitantque. *Lucr.* 1, 70. Irritare virtutem animi. *Prop.* 4, 6, 75. Ingenium potis irritat Musa poetis. *Sen. Ben.* 6, 29. Irritare ac provocare naturam per se pronam ad humanitatem. *Sil.* 13, 355. Poculaque Eoa luxum irritantia gemma. ℙ *Irritassis* antique pro *irritaveris* ap. *Pl. Amph.* 1, 1, 298. Num si me irritassis, hodie lumbifragium hinc auferes? ℙ *Irrito, as*, pro irritum reddo, parum Latinum est. *Imp. Theodos. Cod.* 3, 12, 2. *extr.* Et quod contra hoc factum fuerit, omnibus modis irritatur.

IRRITUS et Inritus, a, um, adj. ἄθετος, ἄκυρος, non ratus, vanus, inanis, inutilis, effectu carens. *Ter. Ph.* 5, 7, 58. Quod dictum, indictum est: quod modo erat ratum, irritum est. *Cic. Verr.* 2, 2, 26. Ut omnes istius injurias, quas modo posset, rescinderet et irritas faceret; et 57. Ea, quae in magistratu gessisti, sustulit atque irrita jussit esse. *Id. Leg.* 2, 8. *extr.* Quae augur injusta, vitiosa, dira defixerit, irrita infectaque sunto. *Pl. As.* 1, 2, 10. Ingrata atque irrita esse omnia intelligo, Quae dedi, et quod bene feci. *Cic. Phil.* 2, 42. *f.* Testamentum irritum facere. *Suet. Tib.* 51. Testamentum pro irrito habere. *Gell.* 13, 14. Remus aves irritas habuit. *Quint.* 12, 1. et *Ov. Met.* 1, 273. irritus labor. *Tac. H.* 4, 81. irritum remedium. *Virg. G.* 4, 519. irrita dona. *Id. A.* 2, 459. tela; et *ib.* 10, 95. jurgia. *Catull.* 30, 9. tua dicta omnia factaque Venti irrita ferunt; et 64, 142. Quae cuncta aerii discerpunt irrita venti; et 59. irrita promissa. *Plin. Pan.* 26. Irritis precibus surdas principis aures adstrepere. *Liv.* 29, 35. *f.* Ab irrito incepto abscedere. *Id.* 28, 31. Spes ad irritum redacta. Al. leg. *in irritum. Id.* 2, 6. Incensus dolore tantae ad irritum cadentis spei. *Tac. H.* 3, 53. *extr.* In irritum cecidere labores; et 26. Victoria ad irritum revolvebatur; et *ib.* 3, 34. irrita paeda, *h. e.* quae nullum emolumentum affert. *Prop.* 3, 11. *extr.* irrita lingua, *h. e.* quae in cassum loquitur. ℙ Irritus contractus, irrita emptio, venditio, solutio, pactio, et hujusmodi, h. e. nullius valoris, aut roboris, frequentissima sunt apud JCtos. ℙ *Irrita ova*, quae Graece hypenemia et zephyria, sunt, ex quibus incubando nihil gignitur. *Plin.* 10, 58, 79. et *ib.* 60, 80. [**Sil.* 4, 17. irrita vulnera, i. e. ictus vulnera non facientes.] ℙ *Irritus alicujus rei*, est, qui frustra et sine effectu quippiam egit. *Tac. H.* 4, 32. *extr.* Irritus legationis. *Vell.* 2, 63. consilii. *Curt.* 5, 6, 5. *f.* spei. *Sil.* 7, 131. incepti. *Nazar. Pan. Const.* 2. cupitorum. *Ammian.* 20. *f.* propositi. ℙ Et absolute. *Virg. A.* 5, 441. Nunc hos, nunc illos aditus, omnemque pererrat Arte locum, et variis adsultibus irritus urget; et *Sen. Ben.* 6, 11. Domum non minus lassus, quam irritus rediit. *Tibull.* 2, 3, 22. Venit et e templis irrita turba domum, *h. e.* sine ullo oraculi responso: inconsulta. *Tac. A.* 15, 25. Irriti legati remittuntur, cum donis tamen; et *Cato* ap. *Gell.* 11, 2. Sumptuosus, cupidus, vitiosus, irritus qui habebatur, is laudabatur, *h. e.* inutilis, nequam. ℙ Videtur *irrito*, adverbii ritu usurpari in illo *Eumen. Grat. act. ad Constant.* 11. In eo quod irrito petebatur.

IRROBORO et Inroboro; as, avi, atum, a. 1. robur addo, vires do. Neutrorum more adhibetur a *Gell.* 1, 22. Irroboravit inveteravitque falsa atque aliena verbi significatio.

IRROGATIO et Inrogatio, onis, f. actus irrogandi, constitutio, impositio, inflictio. *Cic. Rabir. perduell.* 3. Quod est in eadem multae irrogatione praescriptum. *Plin. Pan.* 40. *f.* Tarditatem solvendi dupli vel quadrupli irrogatione multare.

IRROGATUS et Inrogatus, a, um, part. ab *irrogo:* impositus, constitutus, inflictus. *Tac. A.* 13, 23. Irrogatum accusatori exsilium; et *ib.* 16, 5. Tenuioribus irrogata supplicia. *Gell.* 7, 19. *f.* Multa irrogata Scipioni.

IRROGO et Inrogo, as, avi, atum, a. 1. ὑποτιμάω, constituo, impono, infligo: quasi contra aliquem rogo. Nam in irrogandis alicui legibus, multa, tributo rogabatur populus contra eos, in quos leges ferebantur, multa dicebatur, tributum imponebatur, rogabatur, inquam, ut suo suffragio ea confirmaret. *Cic. Dom.* 17. Leges privatis hominibus irrogare; et 42. privilegia tyrannica; et 22. et *Mil.* 14. multam alicui. *Plin. Pan.* 37. alicui tributum. *Tac. A.* 13, 28. poenam; et *ib.* 16, 5. supplicium; et *ib.* 4, 10. *extr.* sibi mortem. *Quint.* 10, 3. *med.* Labori non plus irrogandum est, quam quod somno supererit, *h. e.* assignandum, tribuendum. *Id. decl.* 10, 15. Religionem alicui irrogare, *h. e.* injicere, imponere. *Plin.* 2, 7, 5. Irrogare imperium in aliquem, *h. e.* imponere, tribuere. ℙ Pro rogare, petere. *Eum. Restaur. Schol.* (si sanus est locus) 4. Cum obsessa civitas auxilium Romani principis irrogaret. ℙ *Irrogassit* pro *irrogaverit*. *Cic. Leg.* 3, 3.

IRRORATUS et Inroratus, a, um, part. ab *irroro:* rore aspersus. *Cels.* 5, 26. *n.* 8. Sudores tenues, malique odoris, tanquam irrorato corpore oriuntur. *Colum.* 9, 14. *med.* Irroratis floribus apes mella conficiunt.

IRRORO et Inroro, as, avi, atum, a. 1. δροσίζω, rore aspergo, perfundo, madefacio. *Colum.* 12, 24. Noctibus vas tegendum erit, ne irroretur. *Id.* 10, 147. Primitiis plantae modicos tum praebeat imbres Sedulus irrorans olitor. *Ov. Met.* 7, 189. ter sumptis flumine crinem Irroravit aquis; et *ib.* 1, 371. irrorare liquores Vestibus et capiti. *Sil.* 11, 303. Bacchi liquorem mensis; et 2, 123. oculos lacrimis. *Colum.* 12, 47. Plusculum mellis adjiciunt, oleoque viridi irrorant, *h. e.* guttatim perfundunt. *Pers.* 6, 21. irrorans patinae piper. *Cels.* 7, 19. *med.* Bis die tantum aceto irroranda lana, vel spongia. ℙ Translate. *Sil.* 10, 355. de Somno: quatit inde soporas Defexo capiti pennas, oculisque quietem Irrorat, tangens Lethaea tempora virga. *Claud. Rapt. Pros.* 2, 75. Zephyrus assiduis irrorat flatibus annum. ℙ Absolute et impersonalium more. *Colum.* 10, 331 de Jove: Saepe etiam gravidis irrorat pestifer undis; et 11, 2. *med.* Africus (*spirat*), interdum Auster irrorat. *Val. Fl.* 7, 359. cum viscere vultur adeso Tollitur e scopulis, et rostro irrorat aperto, *h. e.* stillat guttas sanguinis. *Ov. Met.* 9, 369. Lacrimae irrorant foliis.

IRROTO et Inroto, as, a. 1. rotando, seu circumagendo impello. *Minuc. Fel. Octav.* 3. de puerili lusu, qui Graece dicitur ἐποστρακισμός, Gallice *ricochet*. Testam super undas irrotare, *h. e.* libratam manu ita projicere, ut summam aquam stringat, et in ea velut rotetur.

IRRUBESCO et Inrubesco, is, ui, n. 3. ἐρυθριάω, ruber fio. *Stat. Th.* 6, 230. nec sanguine ferrum Irrubit. *Id. Silv.* 5, 3, 31. tuus ut mihi vultibus ignis Irrubuit. *Solin.* 5. *extr.* Haemachates sanguineis maculis irrubescit.

IRRUCTO et Inructo, as, a. 1. ἐνερεύγω, est ructu afflare. *Pl. Pseud.* 5, 2, 6. Quid tu, malum, ergo in os mihi ebrius irructas?

[IRRUDIS, e, adj. non rudis. *Not. Tir.* p. 123. *F.*]

IRRUFATUS et Inrufatus, a, um, adj. rufus factus. *Tert. Apol.* 22. *extr.* Barba tactu irrufata. *Id. Jejun.* 17. Lenticula defruto irrufata.

IRRUFO et Inrufo, as, a. 1. rufum facio, ἐρυθραίνω. *Hieron. ep.* 107. *n.* 5. Nec caput gemmis oneres, nec capillum irrufes.

IRRUGATIO et Inrugatio, onis, f. rugarum contractio. Est *Serv.* ad *A.* 1, 652.

IRRUGO et Inrugo, as, a. 1. in rugas contraho, corrugo, ῥυτιδόω. *Gell.* 12, 1. *med.* Ne aequor illud ventris irrugetur. *Stat. Th.* 4, 266. Undantemque sinum nodis irrugat Iberis, *h. e.* vestem laxam fibula contrahit, vel balthei fascia.

IRRUMATIO et Inrumatio, onis, f. actus irrumandi. *Catull.* 21, 8. Tangam te prius irrumatione.

IRRUMATOR et Inrumator, oris, m. qui irrumat. *Firm. Math.* 8, 20. Prima pars Tauri irrumatores faciet, et cinaedos. ℙ Translate qui alios pecunia et bonis defraudat. *Catull.* 10, 12. Praesertim quibus esset irrumator Praetor, nec faceret pili cohortem. V. IRRUMO.

IRRUMATUS et Inrumatus, a, um, part. ab *ir-*

rumo. Catull. 21, 13. Ne finem facias, sed irrumatus. ℙ Translate *irrumata unda* est aqua publicei balinei a lavantium mentulis polluta. *Mart.* 2, 70. Undis ne fovearis irrumatis.

IRRŬMO et Inrumo, as, avi, atum, a. 1. rumam, seu mammam praebeo: paenultima brevis est, licet sit longa in *ruma*. Translato et obsceno sensu est mentulam alicui fellitandam praebere. *Catull.* 16, 1. Paedicabo ego vos, et irrumabo. *Auct. Priap.* 36, 5. Paedicaberis, irrumaberisque. Adde *Mart.* 2, 47. et 83. ℙ Est etiam ludibrio habere, contumelia afficere, bonis aliquem defraudare. *Catull.* 29, 9. O Memmi, bene me, ac diu supinum Tota ista trabe lentus irrumasti, *h. e.* sordide et illiberaliter mecum egisti: verbis enim obscenis, et imagine impudica ex trivio et lupanari petita rem non obscenam, sed turpem et inhonestam expressit. Adde 37, 8. et 74, 5. V. IRRUMATOR.

[IRRUMPĬBĬLIS, e, adj. qui rumpi non potest. *Gloss. Philox.* Irrumpibilis, ἄῤῥηκτος. *F.*]

IRRUMPO et Inrumpo, is, upi, uptum, n. 3. εἰσπίπτω, introrumpo, irruo, vi atque impetu ingredior, invado, irruptionem facio. *Ter. Eun.* 5, 7, 26. Cesso huc intro irrumpere? *Cic. Div.* 1, 24. Syracusanos improviso in castra irrupisse. *Caes. B. G.* 5, 43. Et quae pars hostium confertissima visa est, in eam irrumpit. *Sall. Cat.* 49. *f.* Cethegus libertos suos orabat, uti, grege facto, cum telis ad sese irrumperent. *Plin.* 6, 23, 28. Mare in terras irrumpit; et *ib.* 13, 15. Mare irrumpit e Scythico oceano in aversa Asiae. *Sen. Octav.* 732. Irrumpere intra tecta. *Virg. A.* 9, 728. qui Rutulum in medio non agmine regem Viderit irrumpentem. *Tac. Agr.* 25. Interim cognoscit, hostes plurimis agminibus irrupturos. ℙ Et omissa praeposit. quae inest in ipso verbo. *Sall. Jug.* 62. Portam irrumpit. *Caes. B. C.* 3, 111. Primo impetu domum ejus irrumpere conatus est. *Tac. H.* 3, 9. Repentino incursu stationes hostium irrumpit; et *ib.* 5, 20. irrumpere pontem; et *ib.* 4, 13. Italiam; et *ib.* 1, 82. convivium. ℙ Poetice cum dativo. *Virg. A.* 6, 528. Irrumpunt thalamo. *Sil.* 2, 378. attoniti, ceu templo irrumperet hostis; et 9, 365. irrupit trepidis hostis; et 10, 368. sacris irrumpere muris. ℙ Immanis hyperbole est in illo *ejusd.* 15, 167. Tellurem procul irrumpentem in sidera cernunt, Aerias Alpes. ℙ *Irrumpere se*, est impetu ferri. *Varr.* ap. *Non.* 4, 76. Quidam navicularius irrupit se in curiam. Sic *erumpere se*, dixere *Caes.*, *Virg.* et alii. ℙ Translate. *Cic. Acad.* 4, 44. Atrocitas ista quo modo in Academiam irruperit, nescio; et 40. Imagines extrinsecus in animos nostros per corpus irrumpunt. *Id. Or.* 3, 27. *extr.* Qui in nostrum patrimonium irruperunt; et 42. Luxuries in domum irrupit. *Sen. ep.* 117. *med.* Quomodo istas calamitates removeam, quae ad me irruperunt, quomodo illas, ad quas ego irrupi. *Tac. H.* 1, 15. Irrumpet adulatio. *Ov. Trist.* 5, 1, 78. Irrumpunt curae, quoque vetantur, eunt. *Lucan.* 1, 470. Fama irrupit animos populi. *Quint.* 2, 1. Grammatici ad prosopopoeias usque, et ad suasorias irrumpunt, *h. e.* accedunt ad ea tradenda, quae non sunt artis suae, quasi in alienam provinciam irrumpentes. *Stat. Achill.* 1, 508. Eja, irrumpe Deos, *h. e.* scrutare, explora Deorum mentem: *intrare mentes Superum*, hoc sensu dixit *Sil.* 1, 124. Rursus *Stat. Th.* 10, 341. Phoebe veni: saepe hanc dignare irrumpere mentem, *h. e.* numine et afflatu invadere. ℙ [*Confunduntur *irrumpere* et *irrepere*. V. *Heindf.* ad *Cic. N. D.* 2, 57, 144.]

IRRŬO et Inruo, is, ui, n. 3. ἐφορμάω, in aliquid ruo, impetu me infero, vi me immitto, invado, irrumpo. *Ter. Eun.* 4, 7, 18. Quam mox irruimus? Ubi *Donat.* irruere proprie dicuntur, qui cum furore proelium ineunt. *Cic. Fin.* 2, 19. Et equo admisso, in mediam aciem Latinorum irruebant. *Ter. Ad.* 1, 2, 8. Fores effregit, atque in aedes irruit alienas. *Virg. A.* 3, 222. Irruimus ferro. *Claud. Cons. Mall. Theod.* 194. Irruet intrepidus flammis; et *Cic. Dom.* 45. *extr.* Omni impetu furoris irruere in aliquem. *Curt.* 10, 9. Ut non modo nullus ex omnibus irruenti regi restiterit. ℙ *Irruere se*, dicitur, ut *irrumpere*, aut *erumpere se.* *Ter. Ad.* 4, 2, 11. Vide, ne ille huc prorsus se irruat. [*V. *Ruhnk.* ad h. l.] ℙ Translate. *Cic. Or.* 1, 10. In alienas possessiones temere irruere; et *ib.* 3, 41. Verecunda debet esse translatio, ut deducta esse in alienum locum, non irruisse videatur. *Id. Verr.* 1, 12. De industria in odium alicujus et offensionem irruere. *Lucan.* 7, 60. Cladibus irruimus, nocituraque poscimus arma.

IRRUPTĬO et Inruptio, onis, f. ἐπιδρομή, εἰσβολή, actus irrumpendi, incursio. *Cic. Manil.* 6. Cum hostium copiae non longe absunt, etiam si irruptio facta nulla sit, tamen pecora relinquuntur, agricultura deseritur. *Plin. Pan.* 81. Submovere campis irruptionem ferarum. *Flor.* 2, 12. Regem securum subita belli irruptione terruit. *Pl. Poen. prol.* 42. Irruptionem facere in popinam. *Pall.* 10, 17. Botryones in loco obscuro sine luminis irruptione suspendere.

IRRUPTUS et Inruptus, a, um, adj. ἄῤῥηκτος, non ruptus. *Hor. Od.* 1, 13, 17. Felices ter et amplius, Quos irrupta tenet copula.

IRTĬŎLA vel Irciola, ae, f. genus est vitis, atque uvae, Umbriae, Mevanatique et Piceno agro peculiaris. *Plin.* 14, 3, 4. *n.* 7. ℙ Hanc nuper sibi cognitam ait *Colum.* 3, 2. *f.*, nobis vero prorsus incognita est: etsi non desunt, qui *uvam passam* esse putant.

ĪRUS, i, m. Ἶρος, mendicus fuit Ithacensis, assecla procorum Penelopes, quem Ulysses domum reversus pugno interfecit. Hujus paupertas abiit in proverbium, ut hominem extremae inopiae Iro pauperiorem dicamus. *Ov. Trist.* 3, 7, 42. Irus et est subito, qui modo Croesus erat. *Prop.* 3, 3, 39. Lydus Dulichio non distat Croesus ab Iro. *Mart.* 6, 77. Cum sis tam pauper, quam nec miserabilis Irus. *Id.* 5, 39. Croeso divitior licet fuissem, Iro pauperior forem, Charine, Si, etc. ℙ Binominem appellat *Ov. Ib.* 419., quia et Arnaeus appellatus est ab ejus matre. V. *Homer. Odyss.* *l.* 18. *v.* 5.

IS

IS, ea, id, οὗτος, ἐκεῖνος, αὐτός, pronomen demonstrativum, et relativum, tertiae personae, mediam vim habens inter *hic* et *ille*: nam pro utroque ponitur. [*De significatione hujus pronom. v. *Zumpt. Gr. Lat.* §. 127. p. 118.] Vult *Voss.* esse a Graeco ὅς, quamvis usu differat, *o* in *i* converso. [Rectius tamen *Scheid.* in *Animadv.* ad *Sanctii Minerv.* p. 43. putat, esse ab antiquissimo pronomine *i*, ac terminatione adjecta *us*, ex Gr. ος derivata, factum fuisse *ius*; deinde per syncopen scriptum *is* masc., *ea* fem. pro *ia*, et *id* neutr. pro *ide*, ex *i* nempe, et Gr. δέ. V. ibi reliqua huc spectantia. *F.*] *Cic. Att.* 2, 1. Venit mihi obviam tuus puer: is mihi litteras abs te reddidit. *Ter. And.* 1, 3, 16. fuit quidam senex Mercator: navem is fregit apud Andrum insulam: Is obiit mortem. *Caes. B. G.* 1, 3. Constituerunt ea, quae ad proficiscendum pertinerent, comparare. *Ter. Eun.* 4, 4, 56. Id modo dic, abiisse Dorum; et *ib.* 3, 4, 7. quisnam hinc a Thaide exit? Is est, an non est? ipsus est. ℙ De *id*, et *eo*, et *ea* suo loco egimus. ℙ Saepe adjective ponitur, *h. e.* cum ipso nomine jungitur. *Caes. B. G.* 1, 4. Ea res ut est Helvetiis enunciata, etc. *Cic. Off.* 3, 13. Ea re, quia turpe sit, faciendum non esse, *h. e.* ob eam rem. *Plin.* 6, 17, 21. *med.* Quam urbem is rex condidit. *Ter. Ad.* 5, 6, 5. Is mihi profecto est servus spectatus satis, Cui dominus curae est. *Liv.* 2, 17. Cum jam in eo res esset, ut in murum evaderet miles, *h. e.* in eo statu. Al. leg. *cum jam in eo esset*, *ut*, etc. ℙ Saepe est talis, hujusmodi. *Cic. Fam.* 5, 12. Neque enim tu is es, qui, quid sis, nescias. *Id. Att.* 7, 8. Itaque ego is in illum sum, quem tu me esse vis. *Id. Fl.* 15. Est enim, credo, is vir iste, ut civitatis nomen sua auctoritate sustineat. *Ter. Heaut.* 2, 3, 118. In eum jam res rediit locum, ut, etc. [*V. *Ramsh. Gr. Lat.* §. 203. 1, 4. *n.* *)] ℙ Omittitur plerumque pronomen *is*, quando eodem casu cum relativo suo positum est; rarius, si exhibetur alio casu. *Cic. Am.* 22. Maximum ornamentum amicitiae tollit, qui ex ea tollit verecundiam. V. *Zumpt. Gr. Lat.* §. 765. *Ramsh.* §. 177. 4. p. 734. sq. et §. 265. 2. p. 980. Quod fieri saepissime solet praeced. pronom. relat. ubi *is* nonnisi cum gravitate quadam sequitur. *Cic. Off.* 2, 6. Male se res habet, quum quod virtute effici debet, id tentatur pecunia. V. *Zumpt. l. l.* Omittitur etiam tum, cum pronom. *is* eundem casum obliquum requirit, quo antecedens nomen, ad quod spectat, positum est. *Sen. ep.* 79. multos illustrat fortuna, dum vexat. *Zumpt.* §. 766.] ℙ Cum secunda persona. *Cic. Phil.* 2, 30. *f.* Qui magister equitum fuisse tibi viderere, in proximum annum consulatum peteres, is per municipia coloniasque Galliae cum gallicis et lacerna cucurristi, *h. e.* cum talis esses. ℙ Interdum refertur ad primam. *Pl. Merc.* 3, 4, 47. Egomet credidi homini docto rem mandare: is lapidi mando maximo. *Cic. Fam.* 12, 14. *f.* Atque haec omnia is feci, qui sodalis Dolabellae eram. Adde *Sen. ep.* 63. *f.* ℙ Interdum emphasin habet. [*V. *Ramsh. Gr. Lat.* §. 157. 1. i. p. 528. sq.] *Cic. Phil.* 3, 12. Antonius cum una legione, eaque vacillante. *Id. Att.* 5, 1. In primis nobis sermo, isque multus, de te fuit; et *ib.* 12, 10. Tuus dolor, humanus is quidem, sed magnopere moderandus. *Id. Cat.* 4, 4. Vincula, eaque sempiterna. *Id. Phil.* 2, 18. Certa flagitii merces, nec ea parva. *Sall. Cat.* 50. Silanum certe scio, quae dixerit, studio reipubl. dixisse, neque illum in tanta re gratiam, aut inimicitias exercere: eos mores, eam modestiam viri cognovi. ℙ Interdum vim habet reciproci. [*V. *Zumpt. Gr. Lat.* §. 604. p. 475. *Ruddim.* 2. p. 54.] *Caes. B. G.* 1, 5. Helvetii persuadent Rauracis, ut una cum iis proficiscantur, *h. e.* secum; et 12. *f.* Caesar etiam privatas injurias ultus est, quod ejus soceri avum Tigurini interfecerant. Sic 11. Liberi eorum, *h. e.* sui. [*Est *Caesari* haec dicendi us[illegible] tatissima ratio, ut se ipsum cogitatione substitu[illegible] in locum subjecti, quod totius elocutionis sente[illegible] tia continetur.] ℙ Aliquando redundat. *Cic. Aca[illegible]* 4, 25. Quod ne id facere posses, idcirco, et *Ter. Eun.* 1, 2, 70. Id, amabo, adjuta me, q[illegible] id fiat facilius. *Pl. Trin.* 4, 3, 16. Quorum e[illegible] rum unus surripuit currenti cursori solum. *Ci[illegible] Tusc.* 4, 36. Quid est enim, quo non progredi[illegible] tur eodem ira, quo furor? *Id. Sen.* 15. Malleo[illegible] plantae, sarmenta, viviradices, propagines, non[illegible] ea efficiunt, ut quemvis cum admiratione delecten[illegible] *Liv.* 1, 19. Urbem novam, conditam vi et armi[illegible] jure eam, legibusque de integro condere parat. A[illegible] omitt. *eam.* *Plin.* 16, 4, 5. de corona civica: Qu[illegible] tuordecim eas accepit Siccius Dentatus. ℙ [**Is* p[illegible] nitur cum substantivo eodem genere, numero et c[illegible] su, licet partem ejus tantummodo significet. *Ci[illegible] Mil.* 7. Antequam ad eam orationem venio, qu[illegible] est propria vestrae questionis, i. e. ad eam orati[illegible] nis partem.] ℙ Aliquando assumit syllabicam a[illegible] jectionem. *Pl. Merc. prol.* 91. Iisce confectis, n[illegible] vim solvimus. *Id. Truc.* 2, 6, 15. Alios colla[illegible] dat, eapse se vero non potest. *Id. Curc.* 4, 3, eapse illa, qua, etc.; et *ib.* 6. eopse illo, quo, e[illegible] et *Cist.* 1, 3, 22. Eampse vos audistis. ℙ genitivo *eiius* primo, deinde *ejus* fuisse usurpatu[illegible] docet *Prisc.* 1, 545., qua ratione prima producit[illegible] ℙ In dativo *eii* pro *ei* scriptum. *Pl. Curc.* 4, 12. eii reddidi; et *Cas. prol.* 35. eii est filius; 37. est eii quidam servus. *Lucr.* 2, 1134. Nec [illegible] cile in venas cibus omnis dicitur eii. *Ei* monosy[illegible] labum ap. *Catull.* 82, 3. Eripere ei noli, mul[illegible] quod carius illi Est oculis. ℙ *Eae* pro *ei.* *Co[illegible] R. R.* 46. Quam simillimum genus terrae eae, u[illegible] semina positurus eris. Sic *eo* pro *ei*, in *vet. T[illegible]* mox citanda. Eam semitam eo aedificio contine[illegible] tem constratam recte habeto, *h. e.* aedificio adha[illegible] rentem. ℙ In recto plurali *ei*, *iei*, et *ieis* dictu[illegible] est olim pro *ii.* *Cic. Brut.* 54. Ut ex nervoru[illegible] sono in fidibus, quam scienter ei pulsi sint, int[illegible] ligi solet. Al. leg. *ii.* [*Illud *Orell.*] *Enn.* a[illegible] *Fest.* in *Sos*, ex lectione *Scalig.* hortantur ei n[illegible] *Vet. Inscr.* ap. *Mur.* 582, 1, 8. Queive abs i[illegible] progńati sunt, erunt, iei omnes postereique eoru[illegible] etc. Alia ap. *Grut.* 207, 3. Quod ieis improb[illegible] rint, improbum esto. ℙ Pro *eorum* antiqui di[illegible] runt *eum*, teste *Festo*: et habetur in *vet. T[illegible] aen.* ap. *Mur.* 582, 2. *lin.* 11. ℙ Dativus, et a[illegible] lat. pluralis est *eis* et *iis*: et hoc est illo usitatiu[illegible] item *ieis.* *Pl. Amph. prol.* 92. Auxilio eis fuit; *As.* 2, 2, 3. Triumphum eis affero. Adde *Ca[illegible]* 4, 2, 36. *Curc.* 2, 1, 35. et al. Sic *Plin.* 23, 67. Nec est alius eis pomis innocentior cibus. *Iis* frequentius est, quam ut exemplis firmari op[illegible] teat. Pro quo *iibus* et *ibus*, apud antiquos inve[illegible] tur. *Pl. Curc.* 4, 2, 20. Parissimi estis iibus. [illegible] leg. *hibus* pro *his.* *Id. Mil.* 1, 1, 74. Ibus din[illegible] merem stipendium. *Non.* quoque ita legit 8, 2[illegible] ubi *Pompon.* Fac, voluptati sies ibus. *Titin. ib.* moratae sitis ambae ibus. Adde *Pl. Truc.* 1, 14. et *Rud. prol.* 73. ℙ *Eabus* pro *eis*, dixit *C[illegible] to R. R.* 152. Facito scopas virgeas ulmeas: eab[illegible] latera doliis perfricato. ℙ Putant aliqui ita oli[illegible] declinatum fuisse: *Is*, *is*, *i*, *im*: unde in pl[illegible] num. *ii*, *iis* et *ibus.* *Plaut. fragm.* ap. *Non.* 2, 5[illegible] Boni im miserantur, irrident mali. Alii aliter le[illegible] In vet. epitaph. anno 1739. Romae via Salaria [illegible] fosso, ap. *Mazzoch.* in *ep. de Ascia*, p. 130. A[illegible] plexus vitae i reddere post obitum. ℙ *Eum*, *ea[illegible] eos*, in fine versus pentametri improbari solet: n[illegible] caret tamen exemplis. *Prop.* 2, 22, 8. Arripi[illegible] hunc, inquit: nam bene nostis eum. *Mart.* 5, 4[illegible] Non coenat, quoties nemo vocavit eum. *Auso[illegible] epigr.* 104. Te tamen et cultus damnat, et act[illegible] eam. ℙ In medio versu tolerari potest. *Ov. Fa[illegible]* 1, 721. Utque domus, quae praestat eam, cum p[illegible] ce perennet; et *ib.* 4, 521. Terque manu permul[illegible] eum, tria carmina dixit. Adde *Met.* 5, 521. et [illegible] 10, 235. ℙ Ne *ejus* quidem in medio, aut fi[illegible] versus caret exemplis. *Hor. Od.* 3, 11, 17. qua[illegible] vis furiale centum Muniant angues caput ejus, a[illegible] que, etc. *Prop.* 4, 2, 35. Est etiam aurigae sp[illegible] cies Vertumnus, et ejus, etc. et *ib.* 6, 67. Acti[illegible] hinc traxit Phoebus monumenta, quod ejus, et *Tibull.* 1, 7, 25. Saepe velut gemmas ejus, signu[illegible] ve probarem. *Ov. Met.* 8, 16. saxo sonus ejus i[illegible] haesit. *Id. Trist.* 3, 4, 27. Non foret Eurymed[illegible] orbus, si filius ejus, etc. *Grat. Cyn.* 224. si q[illegible] est, qua fallitur, ejus Turba loci. Ceterum ill[illegible] *ejus* languidos reddit versus et prosae oration[illegible] similiores: quare in toto *Virgilio* nusquam legit[illegible] V. *Bentl.* ad *Hor. l. c.* ℙ [*Confunduntur *is* *his.* V. *Cort.* ad *Lucan.* 1, 171.]

*ISAAC, indecl. vel Isaacus, i, m. Abrahami [illegible] lius. *Prud. Peristeph.* carm. 10. *(de S. Roman[illegible])* v. 748. Isaac fuisse parvulum patri unicum. *B.*[illegible]

ISAEUS, i, m. Ἰσαῖος, rhetor Graecus, Chal[illegible] densis, Demosthenis praeceptor, cujus memi[illegible] *Quint.* 12, 10. Alius item Graecus *Plinii* aequal[illegible] laudatur impense ab *eod. ep.* 2, 3. a summa fac[illegible] tate, copia, ubertate dicendi. De hoc intellige[illegible] dus videtur *Juven.* 3, 74. sermo promptus, et Isa[illegible]

entior. ¶ [*Isaeus* item, ab ἰσαῖος, poet. pro aequalis. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 548, C. Julius Isaeus. *F.*]

ĀGOGĒ, es, et Isăgōgă, ae, f. εἰςαγωγὴ, inuctio, prima scientiae artisve alicujus ruditā, quae ad majora altioraque veluti introdu-: ab εἰςάγω, introduco. *Gell.* 1, 2. Se in rematibus tantum nugalibus, et puerilium isaarum commentationibus oblectantes.

ĀGOGĬCUS, a, um, adj. εἰςαγωγικὸς, ad isaen pertinens. Graece legitur ap. *Gell.* 14, 7., n lemmate ejus capitis, Latine: Dedit commenum, quem appellavit isagogicum.

SAJAS, ae, m. propheta Hebraeus, unus ex tuor majoribus. *Paul. Nol. carm.* 23, 195. c velut Ezechiae fuit interventor Isajas. *F.*]

ĂRĂ, ae, m. fluvius Galliae, qui ex Alpibus s, Gratianopolim alluit, et in Rhodanum in-. *Lucan.* 1, 399. Hi vada liquerunt Isarae, gurgite ductus Per tam multa suo, famae ma- in amnem Lapsus, ad aequoreas nomen non ulit undas. Adde *Plin.* 3, 4, 5. **Planc.* in *Fam. ep.* 10, 23. ¶ Item flumen Galliae Bele, in Sequanam illabens, hodie *l'Oise.* *Anton.* . ubi *Brivaniseram* impressum pro *Brivam Isa-* *B. A.*

SARCI, orum, m. populi Alpini, in Rhaetica entes. *Plin.* 3, 20. *B. A.*

ISARGYRUS, i, m. aequalis argento: ab ἴσος, ualis, et ἄργυρος, argentum. Est cogn. libert. *Inscr.* ap. *Spon. Miscell. antiq.* p. 257. Julius gyrus libertus. *F.*]

SĀRI, orum, m. populi Indiae, cis Gangem. . 6, 17. *B. A.*

ĂTIS, is, et idis, f. ἴσατις, genus herbae silris, lacteo succo praeditae, cujus folia trita polenta prosunt vulneribus. *Plin.* 20, 7, 25. lias est sativa, alio nomine glastum, et vitrum, s usus est lanis caeruleo colore tingendis. *Id.* et 22, 1, 2.

SAURA, orum, oppidum Isauriae. *Plin.* 5, 27. *sauros* (Isaurus) audit *Flor.* 3, 6. qui *arcem Ciae* vocat. *B. A.*

SAURĬCUS, a, um, adj. Ἰσαυρικὸς, ad Isauriam tinens, quae regio est Asiae prope Taurum mon-, pars Galatiae, Pisidiae contermina, inter caoniam, et Ciliciam. *Plin.* 5, 27, 23. Isaurigens. *Cic. Att.* 5, 21. Isauricum forum. ¶ *uricus* cognominatus est P. Servilius Vatia, qui consul eam provinciam subegit. *Epit. Liv.* 93. *Fasti cons.* ap. *Grut.* 294.

SAURUS, a, um, adj. Ἰσαυρὸς, Isauricus. *Ov.* *t.* 1, 593. alter Isauras, Aut Cretum domitas ificatur opes. Al. leg. *Isaurum*, h. e. *Isauro-*. ¶ *Isauri, orum,* sunt Isauriae populi. *Claud.* *Eutr.* 1, 217. Indomitos curru Servilius egit uros. Adde *Epit. Liv.* 93. et *Melam* 1, 2. *f.*

ISAURUS, i, m. flumen Piceni. *Lucan.* 2, 406. fluctuat lectio. ¶ Item oppidum Isauriae. V. *ura, orum.* *B. A.*

ISCA, ae, f. Britanniae oppidum. *Anton. Itin.* *A.*

SCHAEMON, ŏnis, n. ἰσχαίμον: ab ἴσχω, sisto, αἷμα, sanguis, herba a Thracibus primum inven- qua ferunt sanguinem sisti, non aperta modo a, verum etiam praecisa. Serpit e terra milio ilis, foliis asperis et lanuginosis. *Plin.* 25, 8, et 26, 12, 82.

SCHĬĂCUS et

SCHĬĂDĬCUS, a, um, adj. ἰσχιακὸς, et ἰσχιαὸς, ischiadis morbo laborans. *Cato R. R.* 123. num ad ischiacos sic facito. *Gell.* 4, 13. Ischiacum maxime doleant, etc. *Plin.* 28, 2, 4. Carne ischiadicos sanari; et 30, 8, 22. Ischiadicis chleas crudas tritas prodesse. ¶ *Ischiadici dοes*, sunt *Hüftschmerzen.* *Plin.* 26, 7, 27. Ischiaos dolores, et spinae levat agaricum potum. ¶ *chiadicus, i,* absolute, est is qui ischiade labo-. *Id.* 25, 13, 106. Ischiadicis drachmam (*seionis*) cum oxymelite ab ambulatione propinare.

SCHĬAS, ădis, f. ἰσχιάς, morbus coxendicum, caput ossis ejus, quod ἴσχιον dicitur, Latine a *lso* 8, 1. femur. *Plin.* 27, 5, 16. Arction biur propter ischiada, et stranguriam. ¶ Item rba, quae et leucacantha, radice cyperi. *Plin.* , 16, 28.

ISCHNON ĔRŌMĔNĬON, ἰσχνὸν ἐρωμένιον, *h. e.* acilis amicula. Graecae voces in quibusdam edinibus Latine scriptae. *Lucr.* 4, 1159. Ischnon omenium tum fit, cum vivere non quit Prae macie.

ISCHŎMĂCHE, es, f. Ἰσχομάχη, Hippodamia, racii, seu Atracis filia, uxor Pirithoi, ex Atra- Thessaliae parva regione, quam cum Centauri rithoo praeripere conarentur, ingenti clade ab rcule, et Theseo profligati sunt. Dicta est ab ω, cohibeo, et μάχη, pugna. *Propert.* 2, 2, 61. chomache Lapithae genus heroinae. V. HIPPO-AME.

ISCHŪRĬĂ, ae, f. ἰσχουρία, integra urinae in sica suppresio. Vox Graeca ab ἴσχω, reprimo, sto, et οὖρον, urina. *Veg. Vet.* 3, 15.

*ISCĬA, ae, f. Italiae insula, in mari Hetrusco, e regione Veliae, alio nomine Oenotria dicta. *Plin.* 3, 7. *B. A.*

ISCORPĬO. V. SCORPIO.

ĪSĔLASTĬCUS, a, um, adj. εἰςελαστικὸς, ab εἰςελαύνω, invehor, ingredior: ut *Iselastica certamina,* in quibus victores cum magna pompa coronati quadrigis, diruta murorum parte, introducebantur quisque in patriam suam. *Plin. ep.* 10, 119. Quae pro iselasticis certaminibus constituisti. ¶ Haec autem certamina erant Olympia, Pythia, Isthmia, Nemea, quibus qui vicissent, Graecorum majores ita magnos honores constituerant, uti non modo in conventu, stantes cum palma et corona, ferrent laudes, sed etiam cum revertebantur in suas civitates cum victoria, triumphantes quadrigis in moenia, et in patrias inveherentur, e reque publica, perpetua vita, constitutis vectigalibus fruerentur: quae sunt verba *Vitruvii* in *praef. l.* 9. *in.* ¶ *Iselasticum*, absolute, pro eo quod Iselasticis victoriae nomine dabatur. *Trajan.* ad *Plin. ep.* 10, 120. Iselasticum tunc primum mihi videtur incipere debere, cum quis in civitatem suam εἰςήλασεν.

ĪSĒUM, i, et Isīum, ii, n. Ἴσειον, templum Isidis. *Plin.* 5, 9, 10. Crocodilus Caesareae in Iseo dicatus. *Eutr.* 7, 23. narrat, Domitianum Romae Iseum, et Serapeum fecisse, *h. e.* instaurasse, nam *Dion. l.* 66. *c.* 24. affirmat, utrumque incendio fuisse dirutum, Tito imperante. *P. Victor de region. Urb. Romae* ibidem Iseum ponit in regione nona. *Lampr. Alex. Sev.* 26. Isium, et Serapium decenter ornavit, additis signis, et deliacis, et omnibus mysticis. V. GERUSIA.

ĪSĬĂCUS, a, um, adj. Ἰσιακὸς, ad Isim pertinens. *Enn.* ap. *Cic. Div.* 1, 58. Isiaci conjectores. *Ov. Pont.* 1, 1, 51. Vidi ego linigerae numen violasse fatentem Isidis, Isiacos ante sedere focos. *Juven.* 6, 488. Isiacae sacraria lenae. *Manil.* 1, 916. Isiacum sistrum. ¶ *Isiacus, i,* absolute, est sacerdos Isidis. *Suet. Dom.* 1. Isiaci celatus habitu, interque sacrificulos vanae superstitionis ita latuit, ut, etc. *h. e.* linteo amictu, quo illi utebantur. [*Inscr.* Pompejis reperta, ap. *Rosin. Dissert. isag.* p. 63. *tab.* 7. *n.* 7. Cn. Helvium Sabinum aed*ilem* Isiaci universi rog*ant.* *Plin.* 27, 7, 29. Seriphii ramum Isiaci praeferre solemne habent. *F.*]

[ĪSĬĀRĬUS, ii, m. ad Isidem pertinens. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Winckelm. Saggio sull' alleg.* p. 33. Plaetorius Rhodo sacerdos Isiarius D. D. *F.*]

[ĪSĬAS, ădis, f. patronym. ab *Isis*, filia Isidis. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 578, 3. Juliae Isiadi Primigenius Aug. *servus* conjugi optimae. *F.*]

ĪSĬCĬUM, etc. V. INSICIA.

[ĪSĪDŌRUS, i, m. Isidis donum: ab Ἴσις, Isis, et δῶρον, donum. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 1578, 10. C. Lucretius C. L. Isidorus. *F.*] ¶ **Isidorus, i,* m. Ἰσίδωρος, Characenus (Charax urbs Parthiae ortum ei ac nomen dedit), tempore Augusti claruit. Parthiam descripsit eo libro qui hodieque exstat, Σταθμοὶ Παρθικοὶ inscriptus. De eo *Plin.* 4, 4. V. *Voss. de Hist. Graec.* 4, 10. ¶ Isidorus Cordubensis, sive *senior*, sub Honorio et Theodosio juniore vixit anno 412. ¶ Isidorus Pelusiota, cujus epistolae hodie exstant, obiit anno 440. ¶ Isidorus Hispalensis, cujus *Originum* libri XX doctorum manibus teruntur, anno Christi 598. Episcopus factus, praecipuum eo tempore Hispaniae sidus fuisse dicitur. ¶ Ceterum de omnibus hisce et pluribus ejusdem nominis V. *Fabric. B. G.* ¶ Isidorum statuarium meminit *Plin.* 34, 8. *B. A.*

[ĪSĬGONUS, i, m. Ἰσίγονος (ab Ἴσις, Isis, et γόνος, filius) scriptor Nicaeensis, laudatus a *Plin.* 7, 2, 2. et *Gell.* 9, 4., a quo inter scriptores haud parvae auctoritatis censetur. ¶ Item nobilis statuarius ap. *Plin.* 34, 8, 19. *F.*]

[ISINDENSIS, e, adj. ad Isindum pertinens, Pamphyliae urbem, in cujus nummis ap. *Mionnet, Descr. des méd. ant.* T. 3. p. 456. *ΙΣΙΝΔΕΩΝ.* *Liv.* 38, 15. Valenti consuli causa in Pamphyliam divertendi oblata est; adveniens obsidione Isindenses exemit. ¶ In *Livii* editionibus perperam legitur *Isiondenses.* *F.*]

*ISINISCA (*Anton. Itin.*), et Isunisca (*Tab. Peut.*), oppidum fuit Vindeliciae, *Cluverio* vulgo appellatum *München.* *Mannertio* est hodiernum *Iser.* *B. A.*

ISIONDENSIS. V. ISINDENSES.

ĪSIS, is, et ĭdis, f. Ἶσις, Dea Aegyptiorum. V. IO, Ius, *ab in.* *Ov. Amor.* 2, 13, 7. et *Met.* 9, 772. Isi, Paraetonium, genialiaque arva Canopi Quae colis, et Memphin, palmiferamque Pharon. *Stat. Silv.* 3, 2, 101. Isi, Phoroneis quondam stabulata sub antris, Nunc regina Phari. *Ov. Amor.* 1, 8, 74. Et modo quae causas praebeat, Isis erit. *Id. Ib.* 623. Isidis hospes. *Lucan.* 9, 158. Evolvam busto jam numen gentibus Isin. ¶ Utrumque genitivum, ut posuimus, ponit etiam *Val. Prob. in Cathol.* p. 1473. Etiam *Varro* in genit. *Isis* dixit, teste *Charis.* 1, 69. ¶ *Isidis crinis,* arbor est peregrina, et ignota, de qua *Juba* ap. *Plin.* 13, 25, 52. ¶ *Isidis sidus*, a quibusdam appellatur stella Veneris. *Id.* 2, 8, 6. ¶ *Isis* est etiam appellatus fluvius in Colchide. *Id.* 6, 4, 3. ¶ **Ad Pontem Isidis,* nomen loci fuit in Norico. *Tab. Peut.* ¶ *Isis, is,* f. Urbis Romae pars tertia, conjuncta Coelimontanae, sita in ea Esquiliarum parte, quae latus australe respicit. Describunt illam *Rufus* et *Victor.* Cf. *Nardin. Rom. Vet.* 3, 8. *B. A.*

ĪSĪTĬĂ. V. INSICIA.

ĪSĪUM. V. ISEUM.

[ISMĀĔLĪTĬCUS, a, um, adj. ad Ismaelem pertinens, filium Abrahami, ex Agar ancilla. *Not. Tir.* p. 193. Ismael, Ismaeliticus. *F.*]

ISMĂRĬCUS, a, um, et

ISMĂRĬUS, a, um, adj. ad Ismarum pertinens. *Avien. Perieg.* 33. Ismaricique riget semper flabris Aquilonis. *Ov. Met.* 10, 305. Gentibus Ismariis, et nostro gratulor orbi. *Id. ib.* 9, 641. Ismariae celebrant repetita triennia Bacchae. *Id. Fast.* 3, 410. Fertur in Ismariis Bacchus amasse jugis. *Prop.* 2, 24, 32. Tu quoque, o Eurytion, vino, Centaure, peristi, Nec non Ismario tu, Polypheme, mero, *h. e.* in Ismariis collibus nato; nam *Virg. G.* 2, 37. juvat Ismara Baccho Conserere. Hoc autem vinum, quo Polyphemus periit, Ulyssi dederat Maron, Apollinis Ismarii sacerdos. *Prop.* 2, 10, 6. Ismaria vallis, *h. e.* ubi Orpheus in Thracia feras lyrae sono traxit.

ISMĂRUS, i, m. et Ismara, orum, n. plur. mons Thraciae, partim asper, partim olivetis ac vinetis cultus (atque adeo Baccho gratus) apud Hebrum fluvium, et Maroneam urbem, quem Orpheus incoluit: cujus accolae ab Homero Cicones dicuntur, ubi palus, et Ismara vel Ismarum urbs quondam fuit. *Virg. Ecl.* 6, 30. Nec tantum Rhodope miratur, et Ismarus Orphea. *Lucr.* 5, 30. Thracen, Bistoniasque plagas, atque Ismara propter. *Virg. G.* 2, 37. juvat Ismara Baccho Conserere. ¶ Graeca positione. *Sabin.* 1, 60. Ismaron errantes cum tenuere rates. ¶ De oppido. *Virg. A.* 10, 351. Et tres, quos Idas pater, et patria Ismara mittit. Ubi *Serv.*: Hic feminino genere, quia patriam dixit: ibi (*G. cit.* 2.) neutrius est.

*ISMĒNE, ēs, f. Ἰσμήνη, Oedipi filia. *Stat. Th.* 8, 623. Agenorea Ismene. *B. A.*

*ISMENĪAS, ae, m. Ἰσμηνίας, nomen Thebani, optimi tibicinis. *Appul. de deo Socr.* p. 53. Nescio, ut Ismenias tibiis canere, ut Apelles pingere, ut Lysippus fingere. Adde *Plin.* 37, 1. Cf. *Aelian. V. H.* 4, 16. ibique *Perizonium.* Adde *Voss. Inst. Orat.* 2. p. 271. *B. A.*

ISMĒNIS, ĭdis, f. Ἰσμηνὶς, Thebana: ab Ismeno fluvio. *Ov. Met.* 3, 732. Talibus exemplis monitae nova sacra frequentant, Turaque dant, sanctasque colunt Ismenides aras; et 169. Ismenis Crocale.

ISMĒNĬUS, a, um, adj. Ἰσμήνιος, Thebanus. *Ov. Met.* 13, 682. Hospes ab Aoniis Therses Ismenius oris. *Stat. Th.* 2, 307. et *ib.* 1, 673. Ismenius heros, *h. e.* Polynices rex Thebanus. *Id. ib.* 8, 498. Haemon.

ISMĒNUS, i, m. Ἰσμῆνος, fluvius Boeotiae cum oppido et monte cognomine, qui ex Cithaerone monte oritur, Thebas alluit circa Dircen fontem, et apud Saganeum oppidum in Euripum labitur, non procul ab Aulide. Dictus est ab Ismeno Pelasgi filio. Graeca positione. *Stat. Th.* 9, 404. At pater arcano residens Ismenos in antro; et *ib.* 1, 40. Horruit ingenti venientem Ismenon acervo.

*ISMUC, oppidum Numidiae distans a Zama XX. mill. pass. *Vitr.* 8, 4. *in.* *B. A.*

ĪSŎCINNĂMON, i, n. ἰσοκίνναμον, frutex, al. daphnois, praestantissimi odoris, in iisdem fere locis nascens, in quibus cinnamomum, et casia, ita dictus, quod cinnami praestantiam adaequare videatur: nempe ab ἴσος, par, aequalis. *Plin.* 12, 20, 43.

[ĪSOCHRYSUS, a, um, adj. aequalis auro, seu auro contra carus: ab ἴσος, aequalis, et χρυσὸς, aurum. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 990, 3. Cn. Pompejus Pompejae Cn. Magni F. Lib. Isochrysus. Alia ap. *eund.* 835, 5. Vagia Isochrysa. ¶ *Isochryson, i,* n. est collyrium a *Galeno de compos. pharm. l.* 4. memoratum. *Inscr.* ap. *Tôchon, Cach. des ocul.* p. 31. Junii Tauri isochryson ad scabritias, et claritatem. Alia ap. *eund. ib.* p. 62. M. Jul. Charitonis isochrys. ad clar. *F.*]

ĪSŎCŌLON, i, n. ἰσόκωλον, Latinis *compar*, figura verborum per similitudinem, per quam membra periodi ex pari ferme numero vocabulorum constant: ab ἴσος, aequalis, et κῶλον, membrum. *Quint.* 9, 3. et *Capell.* 5, 174. Graece scribunt. V. COMPAR.

ĪSŎCRĂTES, is, m. Ἰσοκράτης, praestantissimus rhetor et orator Atheniensis. Adolescens senem Gorgiam audivit, et Platonem. Plato exagitator omnium rhetorum illum unum mirabatur. Pudore et timiditate abstinuit a dicendo. Aristoteles ei invidens una cum philosophia etiam rhetoricam docere coepit, dicens, turpe sibi esse tacere, cum Isocratem dicere pateretur. Appellatur pater eloquentiae; sed ejus eloquentia non est apta ad forum. ¶ Scripsit in senectute, idest anno aetatis 94., Panathenaicum ad Philippum Macedonem: vi-

xitque annos septem et nonaginta. Unam orationem vendidit viginti talentis. Haec ex *Cic.* variis in locis: postremum vero tradit *Plin.* 7, 30, 31.

ISOCRATEUS, et

ISOCRATIUS aut Isocratius, a, um, adj. Ἰσοκράτιος, et Ἰσοκράτειος, ad Isocratem pertinens. *Cic. Or.* 61. Placet omnia dici Isocrateo more. *Id. Fam.* 1, 9. *med.* Isocrateam rationem oratoriam complecti. *Lucil.* ap. *Gell.* 18, 8. Si minu' delectat, quod ἄτεχνον Isocratium est, etc. Al. leg. τέχνιον Isocrateum: alii aliter. *Gell. ib.* Qui se Isocratios videri volunt.

ISODOMON, i, n. ἰσόδομον, Graeca vox, ab ἴσος, par, aequalis, et δομέω, struo, aedifico. *Plin.* 36, 22, 51. Graeci e lapide duro aut silice aequato construunt veluti latericios parietes. Cum ita fecerint, isodomon vocant genus structurae: at cum inaequali crassitudine structa sunt, pseudisodomon. Tertium genus est emplecton, tantummodo frontibus politis: reliqua fortuito collocant. Haec *Plin.* cui similia habet *Vitruv.* 2, 8. ℙ Structurae genus *isodomon* appellatum, simile est illi, quod Romani vocabant *reticulatum*, quia nempe retis quodammodo speciem exhibebat; quadratis enim, nec ideo jacentibus, sed in latus stantibus lapidibus construebatur. *Pseudisodomon* vero, quod Romani *opus incertum* appellabant; hoc non ordinatim dispositis, sed fortuito collocatis lapidibus struebant, ita ut impares et inaequales choriorum ordines exhiberet. Tertium vero genus, quod et *emplecton* et *diamicton* vocitabant (V. EMPLECTON et DIAMICTON), erat hujusmodi, ut in frontibus tantum politis saxis, reliqua, ita ut nata erant, cum materia, *h. e.* calce, collocata alternis alligarent in muri crassitudinem coagmentis, nec ullum intrinsecus cavum facerent, sed in unam crassitudinem murum consolidarent.

ISOËTES, is, n. ἰσοετὲς: ab ἴσος, par, et ἔτος, annus. Ita dicitur aizoi genus minusculum, quod semper vireat, ac toto sit anno sui simile. *Plin.* 25, 13, 102.

ISOPLEURON, i, n. ἰσόπλευρον: ab ἴσος, aequalis, et πλευρὰ, latus, adjunctum trianguli tria latera aequalia habentis. *Auson. praef. ad Idyll.* 13. *qui est cento nuptialis.*

ISOPYRON, i, n. ἰσοπυρὸν, herba, quam aliqui vocant phasiolum, quoniam ejus folium, quod est aniso simile, in pampinos torquetur. Capitula habet in summo caule tenuia plena seminis melanthii. *Plin.* 27, 11, 70.

ISOSCELES, is, m. ἰσοσκελὴς: ab ἴσος, aequalis, et σκέλος, crus, adjunctum est trianguli duo tantum latera aequalia habentis. *Auson. cit. in voce* Isopleuron.

ISRAEL, elis, m. Ἰσραὴλ, nomen alterum patriarchae Jacobi, et totius populi ex eo nati. *Prud. Psych.* 650. respectans victor hiantem Israel rabiem ponti post terga minacis. ℙ Corripuit *Sidon. carm.* 16, 7. rapiens cum tympana siccus Israel appensi per concava gurgitis iret. ℙ Ab *Isid. Orig.* 7, 7. perperam exponitur *vir Deum videns*, sed reapse est compositum ab Hebr. שׂוּר, vel שָׂרָה, principem, seu fortem se gessit, et אֵל, Deus, *h. e.* fortem se gessit cum Deo. Hinc

ISRAELITA, ae, m. et

[ISRAELITICUS, a, um, ad Israelem pertinens. Licenter secundam et tertiam corripuit *Juvenc. Act. Apost.* 1, 208. Israelitarum cumulatae gloria plebis. *Not. Tir.* p. 192. Israel, Israeliticus. *F.*]

[ISRAELITIS, idis, f. patronym. ab Israele, femina Haebrea. *Hieron. ep.* 70. *n.* 2. Quid ergo mirum, si et ego de ancilla et captiva Israelitidem facere cupio? *F.*]

*ISSA, ae, opp. V. v. sq. *B. A.*

ISSAEUS et Issaicus, a, um, et Issensis, adj. ad Issam pertinens, nunc *Lissa*, insulam maris Adriatici, prope Tragurium in Illyrico. *Liv.* 31, 45. Issaeorum viginti lembi classi Romanorum adjuncti sunt. *Id.* 32, 21. Triginta Issaici lembi maritimam oram vastarent. *Id.* 43, 9. Senatus censuit mittendas ad C. Furium legatum Issam, qui cum praesidio duarum Issensium navium insulae praeerat. ℙ *Issenses, ium*, absolute, sunt populi Issam insulam incolentes. *Liv.* 45, 26. Non solum liberos, sed etiam immunes fore Issenses, pronunciavit. *F.*]

*ISSATIS, oppidum Parthiae. *Plin.* 6, 15. *B. A.*

[ISSE, es f. filia Macarei, cum qua Apollo, sub forma pastoris, concubuisse fertur. *Ov. Met.* 6, 124. ut pastor Macareida luserit Issen. *F.*]

ISSICUS, a, um, adj. ab Isso oppido Ciliciae, ut Issicus sinus, *il golfo di Lajazzo*, qui id oppidum alluit, ap. *Ammian.* 26, 8. *f.* et *Plin.* 2, 108, 112. et 5, 27, 22.

ISSULUS. V. v. sq.

ISSUS et diminut. Issulus, a, um, adj. videtur esse vox derivata ab *ipsus* pro *ipse*, et *ipsulus*, quibus efferendis cum frustra laborarent apud Romanos pupi, pupulaeque, eorum parentes ita eosdem blandimenti causa appellasse recte putat *Fabrett.* ad hanc *Inscr.* p. 45. *n.* 255. Cineribus Terentiae Melitinae: Issa have. Alia ap. *Cardinali, Iscriz. Velit.* p. 119. *n.* 55. Claudiae Veneriae Gellius Valens, et Fulvius Secundus fecerunt, et Gellius Zoilus Issae suae B. M. Alia ap. *Fabrett. l. c. n.* 254. L. Aponius Abascantus Vixit Annos III. Menses VI. T. Flavius Anicetus, et Aponia Syrilla Issulo et delicio suo fecerunt. ℙ *Issa* est etiam nomen catellae ap. *Mart.* 1, 110. Issa est deliciae catella Publi. **Curt.* 3, 7. *Mela* 1, 3. init. ℙ Scribitur et *Issos.* ℙ Notandus locus *Plin. alt. ep.* 10, 42. Nicomediae vastissimum incendium multas privatorum domos, et duo publica opera, quamquam — via interjacente, Gerusiam et Isson absumsit: ubi quid sit *Isson*, difficile est dictu; nisi forte legendum *Iseon* vel *Iseum*, *h. e.* templum Isidis, ut credunt nonnull. *B. A.*

ISSUS, i, f. Ἰσσὸς, *Lajazzo*, urbs Ciliciae extrema, in Syriae confinio, prope Amanum montem, ad mare mediterraneum. Hic Darius rex primo fusus fuit ab Alexandro M. *Plin.* 5, 27, 6. et *Ammian.* 26, 8. *f.*

ISTAC, adv. τῇδε, per istum locum. *Ter. Heaut.* 3, 3, 27. Abi sane istac, istorsum, quovis.

ISTACTENUS, adv. usque ad istum locum, aut terminum. *Pl. Bacch.* 1, 2, 58. Istactenus tibi, Lyde, libertas data est.

ISTAEC. V. ISTIC.

*ISTAEVONES, um, m. gens Germaniae perantiqua, Rhenum accolens. *Tac. G.* 2. *Plin.* 4, 14. *B. A.*

ISTE, a, ud, οὗτος, pronomen demonstrativum ad ea ostendenda, quae ad eum quoquo modo pertinent, quocum loquimur. Discrimen inter *hic*, et *iste* in voce HIC posuimus. Videtur esse compositum ex *is*, et syllaba *te*, sicut Graeci ex pronom. ὁ, et δὲ componunt ὅδε, ἥδε, τόδε. *Sen. ep.* 43. Non est quod te ad hunc locum respiciens metiaris: ad istum respice, in quo moraris. *Cic. Quint.* 5. Tum iste vir optimus, qui, etc. *Id. Att.* 7, 3. Ut jam ne istius quidem rei culpam sustineam. *Nep. Epam.* 4. Istud faciam, neque tua causa, sed mea, *h. e.* hoc, quod tu petis. Sic *Cic. Amic.* 2. *med.* Nec enim ab isto officio abduci debui, *h. e.* hoc, quod tu dicis. Adde *Acad.* 1, 4. ℙ Jungitur et aliis pronominibus. *Cic. Or.* 2, 29. Istius ipsius in dicendo facultatis. *Id. Tusc.* 5, 25. Transeat idem iste sapiens ad rempubl. tuendam. *Pl. Amph.* 2, 2, 125. Scio ista haec facta, proinde ut proloquor. ℙ Post relativum *qui. Auct. ad Her.* 4, 16. Necesse est, eam, quae suum corpus addixerit turpissimae cupiditati, timere permultos. Quos istos? virum, parentes, ceteros, ad quos, etc. ℙ Interdum pro *hic* ponitur. *Quint.* 11, 1. Nos institutionem professi, non solum scientibus ista, sed etiam discentibus tradimus. *Cic.* non semel *hic pro iste* posuit; ut *Fam.* 3, 10. *med.* Ni purgare me tibi hoc tuo tempore, quam accusare te mallem. Adde *ib.* 10, 25. et *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 10., quae loca congessit *Manut. ad cit. l. Fam.* 3. V. HIC. ℙ Aliquando pertinet ad augendum, et vim habet v. *tantus*, aut *talis. Cic. Mur.* 6. Quare cum ista sis auctoritate, non debes, M. Cato, arripere maledictum ex trivio. [**Id. Rosc. Am.* 53. Homines sapientes et ista auctoritate praeditos, qua vos estis, his rebus mederi convenit. Adde *Off.* 2, 2. *extr.* Qui ista praeclara, philosophiam, peperisset: ubi cit. *Heus. N. D.* 2, 29. cf. *Sext.* 26, 57.] ℙ Aliquando ad contemptum. *Cic. Dom.* 26. Quin ab isto nihil legibus, nihil religionibus, nihil jure esset actum; et *mox*: Scripto illo istius, sententiam dicere vetabatur; et *mox*: Lex, quam idem iste tulerat. [*Ita saepissime Cicero hanc vocem usurpat de Verre. Pertinet huc etiam locus *Cic.*, quem Noster supra posuerat. *N. D.* 1, 44. Non erit ista amicitia, sed mercatura. Adde *Caes. B. G.* 7, 77. Animi est ista mollities, non virtus, inopiam paullisper ferre non posse.] *Stat. Th.* 1, 455. tecto prohibere quis iste Arcuit? Adde *Petr. Sat.* 9., *Ov. Amor.* 1, 8, 57. et *Stat. Th.* 11, 287. ℙ *O isti*, quemadmodum ap. Graecos ὦ οὗτοι, appellatio est urgentis, irridentis, et contemnentis, frequens ap. *Arnob.* ut 1, 23. et 36., 2, 51. et 67., 4, 138., 5, 155., 6, 197. et 205. et 7, 222. Exemplum unum sit ex *cit. lib.* 4. Quid dicitis, o isti, qui ad Deorum nos cultum membrorum laniatibus invitatis? ℙ Recipit et syllabicam adjectionem. *Pl. Rud.* 3, 4, 40. Argentum pro istisce ambabus dedi. ℙ Genitivus *istius* a poetis interdum in paenultima corripitur. *Virg. A.* 12, 648. Sancta ad vos anima, atque istius inscia culpae. ℙ Olim *isti pro istius* dictum fuit. *Cato* ap. *Prisc.* 6, 694. Pecunia mea reipubl. profuit, quam isti modi, uti tu es. *Subaudi* magis. *Pl. Truc. a.* 5. *v.* 38. Quae ames hominem istimodi? ℙ In dativo *isto* pro *isti*, est qui legit ap. *Appul. Met.* 7. *f.* Caput pessimo isto asino demere. Sed plerique omnes *isti* agnoscunt. ℙ Reperitur et *istae* in feminino. *Pl. Truc.* 4, 3, 16. Istae dedi. ℙ *Isto* ablat. propter istam causam. *Pl. Rud.* 4, 7, 8. Isto tu pauper es, cum nimis sancte pius. ℙ [*Confund. *istud* et *illud.* V. *Cort.* ad *Lucan.* 8, 870. *iste* et *esse. Heindf.* ad *Cic. N. D.* 1, 31, 86.]

ISTER et Hister, tri, m. fluvius Germaniae de quo V. in DANUBIUS. *Virg. G.* 3, 350. Tur[bi]dus et torquens flaventes Ister arenas. *Ov. Po[nt.]* 1, 8, 11. Stat vetus urbs, ripae vicina binomi[s] Istri. ℙ De gentibus hujus fluvii accolis. *Clau[d.] VI. Cons. Honor.* 648. Colla triumphati procul[c]... Honorius Istri. ℙ *Istro fallacior* dicitur Marci[on] a *Tert. adv. Marc.* 1, 1., quia is fluvius propt[er] aquarum impetum, tortuosos meatus, et multip[li]cia ostia valde fallax et periculosus habetur. ... *Istrus*, vel *Histrus* pro *Ister*, quidam leg. ap. ... *bull.* 4, 1, 146. quin *Istrum* pro *Istrus*, olim us[ur]pavere teste *Prisc.* 5, 658. ℙ Ad scriptionem qu[od] attinet, aspirationem asserunt *Cassiod. de orthog.* 2313. et *Terent. de litter.* 2338., quibus favere ... detur *Dausq.* in *Orthogr.* Contra sine aspiratio[ne] est in Inscr. optimae notae ap. *Grut.* 236, 5. ... bri editi variant. Neutram praetulerim, aut i... probaverim.

ISTHMIA, orum, n. plur. τὰ Ἴσθμια, certami[na] ac ludi solemnes, in Graecia celebrati, in Isth[mo] Corinthiaco, prope Neptuni templum, pari dig[ni]tate cum Olympiis, Nemeaeis, et Pythiis: instit[uti] a Sisypho Corinthi rege, Athamantis fratre, ... ab ipso Athamante, cum Melicerta filius in m[are] sese projiciens, Deus factus est, et Palaemon ... pellatus, ut in ATHAMANTEUS dictum est. ... ludos diu intermissos, instauravit, et Neptuno ... cavit Theseus, ut est ap. *Plutarch.* in ejus vi[ta]. *Pindari* aevo, tertio quoque anno incipiente ... bant, ut ex ipso constat *Nemeor. od.* 6. *v.* 69. Graeco ibi Scholiaste. Quinquennales tamen fuis[se] tradunt *Plin.* 4, 5, 9., *Solin.* 7. et *Auson. Ecl.* *f.* Fortasse ab initio trium, postea quinque an[norum] intervallo celebrati sunt. In iis victores pi[nea] coronabantur, teste *Plin.* 15, 10, 9. illa, opin... de causa, quod ex ea arbore maxime naves fiu[nt], in quas Neptunus summum jus habet. *Liv.* 33, ... Isthmiorum statum ludicrum aderat, semper q... dem et alias frequens, cum propter spectaculi s... dium insitum genti, quo certamina omnis gene[ris] artium, viriumque, ac pernicitatis visuntur; t... quia propter opportunitatem loci, per duo dive[rsa] maria, omnium Graecorum undique conventus er...

ISTHMIACUS, et Isthmicus, et Isthmius, a, u[m], adj. Ἴσθμιος, Ἰσθμιακὸς, ad Isthmum pertine[ns] et ad ludos ibi factos. *Stat. Th.* 6, 557. ... bis in Isthmiaca victor clamatus arena. *Cla[ud.] Ruf.* 1, 252. Isthmiaca pinus. (V. SINIS.) ... *IV. Cons. Honor.* 463. Isthmiacum litus. *V[al.] Max.* 4, 8. *n.* 5. Isthmicum spectaculum. *Liv.* ... 32. Ludi Isthmii. *Hor. Od.* 4, 3, 3. Isthm[ius] labor. ℙ Quod Syracusarum urbs in Sicilia ... advenis Isthmi, et Corinthi fundata fuit, ut ... 14, 50. docet et *Tert. Pall.* 2. *f.*, hinc *Is[th]miacus* interdum pro Syracusano ponitur. ... *ib.* 341. Vir fuit Isthmiacis decus immortale co[lo]nis, *h. e.* Archimedes; et *ib.* 642. Tunc sese Is[th]miacis aequassent oppida tectis. ℙ *Isthmia Di[va]* ap. *Stat. Silv.* 2, 7, 2. est Venus, quae in ... Corinthi templum habuit. ℙ *Isthmiacae favil[lae]* ap. *eund. ib.* 2, 68 incendium, quo Corinthus ... sumpta est.

[ISTHMIONICES, ae, m. Ἰσθμιονίκης, victor ... ludis Isthmiis: ab Ἴσθμιος, et νίκη, victoria, ... *Olympionices*, qui victor fuit in ludis Olymp[icis]. *Not. Tir.* p. 174. Isthmus, Isthmia, Isthmionices. ...

ISTHMUS, et Graeca positione *Isthmos*, *i*, ... ἰσθμὸς, proprie apud Graecos collum significat: cujus similitudine terra oblonga et angusta in[ter] duo maria, duas continentes jungens, *Isthmus* ... citur. *Ov. Met.* 7, 406. bimarem pacaverat Is[th]mon. ℙ Isthmi multi numerantur. Primus ... Peloponnesi, qui et Corinthiacus et Achaicus vo[ca]tur, et Peloponnesum reliquae Graeciae connec[tit]. In hujus isthmi faucibus Corinthus sita est, tot[ius] Peloponnesi urbs clarissima. Hunc multi perfod[ere] tentavere, Demetrius rex Asiae, cognomento P[o]liorcetes, C. Caesar dictator, Cajus princeps, ... Nero, infausto, ut omnium patuit exitu, incep[to]. *Plin.* 4, 4, 5. et *Suet. Ner.* 19. V. ISTHMIA. ... Alius Isthmus est in Thracia Chersoneso, tertius ... Aegypto, inter mare Mediterraneum, et sin[um] Arabicum, quartus Tauricae Chersonesi, quin[tus] in Macedonia, etc. de quibus consulendi geograp[hi]. ℙ Est etiam angustum fretum inter duas terr[as]. *Prop.* 3, 21, 1. Frigida tam multos placuit t... Cyzicus annos, Tulle, Propontiaca qua fluit Is[th]mos aqua: (*die Dardanellen*). Aliter *Passeri* ... qui et peccare aliquid videtur in geographia. ... *Appul. Met.* 1. *in.* feminino genere extulit, *Isthm[on] Ephyraea*: videturque ad ipsam circa regionem ... spexisse. Eadem est ratio de *Hymettos Attica*, *Taenaros Spartiaca*, quae *ib.* leguntur: et *ap[ud] Taenaros* ap. *Lucan.* 9, 36.

*ISTIAEA, ae, f. opp. Euboeae insulae. *M[ela]* 2, 7. *med. B. A.*

ISTIC, aec, oc, et uc, pronom. οὗτος, id[em] quod *iste, a, ud. Ter. Ph.* 5, 8, 6. Quid is[tic] narrat? *Pl. Capt.* 5, 3, 10. Isne istic fuit, qu[em] vendidisti? *Id. Truc.* 2, 6, 40. Istic labor. ... *Ps.* 2, 4, 47. Istic servus. *Id. Amph.* 2, 1, ... Miserrima istaec miseria est servo bono. *Id. Bac[ch.]* 3, 1, 15. Priusquam malum istoc addis, dic...

tri. *Varr. R. R.* 1, 2. *med.* Si istuc ita est. . *Curc.* 1, 1, 32. Quid istuc est verbi? *Id. Mil.* 1, 24. et *Ter. Heaut.* 1, 1, 58. Istuc aetatis ho-o. *Cic. Acad.* 1, 4. Istuc quidem considerabo. . *Curc.* 1, 1, 2. Cum istoc ornatu. *Id. Amph.* 1, 222. Ergo istoc magis, quia vaniloquus es, pulabis, *h. e.* hoc magis. *Ter. Hec.* 4, 2, 17. ihil mihi istaec res voluptatis ferunt. *Pompej.* *Dom.* 2. post. *ep.* 12. *l.* 8. *ad Att.* Si ille circum taec loca commoraretur. *Cic. Att.* 14, 1. Non posse taec sic abire. ℙ Recipit syllabicam adjectio-m. *Ter. Eun.* 5, 1, 14. Istuccine interminata m hinc abiens tibi? *Pl. Ps.* 3, 2, 58. Istaccine usa tibi hodie nummum dabo? *Id. ib.* 1, 1, 81. toccine pacto me adjutas? *Id. As.* 5, 2, 82. toscine patrem aequum mores est liberis largi-er? *Id. Truc.* 3, 2, 16. Istaecce ridicularia. Sunt quibus placet aspirationem inserere, *isthic*, *haec*, *isthuc*, etc. quod ab *iste*, et *hic* conflata it. Opponit *Manut.* in *Orthogr.* libros veteres, Virgilium Carpensem: cui favere videtur *Dausq.* quis tamen sic scribat, ne damnaveris.

ISTIC, adv. αὐτόθι, in isto loco: et refertur locum in quo tu es. *Cic. Att.* 3, 12. Intelligo, istic prodesse: hic ne verbo quidem levare me sse. *Id. Fam.* 1, 10. Ibi malis esse, ubi aliquo mero sis, quam istic, ubi solus sapere videare. er. *Andr.* 5, 2, 8. Quid istic tibi negotii est? . *Eun.* 5, 2. *f.* Tu istic mane, ut Chremem in-oducas. ℙ Urbane *Cic. Fin.* 5, 26. *extr.* Istic m, inquit, exspectoque, quid respondeas, *h. e.* m animo in ista re, quam tu dicis: istud ago. c *Ter. Hec.* 5, 2, 39. Ausculta. *Phi.* istic sum. Pro in ista re. *Ter. Andr.* 2, 5, 9. Neque istic, que alibi tibi usquam erit in me mora. ℙ Cum jectione syllabica. *Pl. Rud.* 1, 2, 22. Isticcine s habitatis? ℙ Scribitur et *isthic*. V. v. praec.

ISTIM, pro Istinc, V. ILLIM.

ISTIMODI, istiusmodi. V. ISTE.

ISTINC, adv. αὐτόθεν, ex isto loco. *Cic. Fam.* 10. Qui istinc veniunt, superbum te esse dicunt. . *Capt.* 3, 4, 71. Istinc loquere, si quid vis: ocul tamen audiam. *Id. Mil.* 2, 3, 72. Serva tas fores, ne tibi clam se subterducat istinc. *Id.* *ud.* 3, 5, 28. Age, alter istinc, alter hinc assi-te. ℙ Item ex ista re. *Id. Ps.* 4, 7, 68. Me-ento dimidium istinc mihi de praeda dare, *h. e.* ista praeda. Sic *Rud.* 4, 4, 33. Neque ego rtem posco mihi istinc de istoc vidulo. ℙ Scri-tur et *isthinc*. V. ISTIC, aec.

ISTIUSMODI, istius modi, formae, generis. *er. Heaut.* 2, 4, 7. Et vos esse istiusmodi, et s non esse, haud mirabile est. *Cic. Verr.* 1, 11. Necesse est istiusmodi rationi aliquo consilio sistere. *Pl. Epid.* 1, 2, 16. istiusmodi amicos. . *Rud.* 2, 2, 15. Cum istiusmodi virtutibus.

ISTO, δεῦρο, adv. motus versus istum locum, i tu es. *Cic. Fam.* 9, 16. *f.* Liceat modo isto nire. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 15. Si minima causa t properandi isto mihi. *Plin. ep.* 4, 12. *extr.* Si gnoverit, factum suum isto usque penetrasse. V. *Ruhnk.* ad *Ov. Her.* 18, 205.] ℙ Item in tam rem. *Cic. Q. Fr.* 3, 1, 3. Trebatium meum iod isto admisceas, nihil est.

ISTOC, adv. idem quod *isto*. *Pl. Truc.* 4, 2, 6. ec quemquam interim istoc ad vos intromittam. . *Mil.* 2, 5, 45. Do fidem, istoc me intro ituram. Item ab isto loco, istinc. *Ter. Adelph.* 2, 1, 15. ccede illuc, Parmeno: nimium istoc abisti. ℙ ro *istuc*, V. ISTIC, aec.

*ISTONIUM, i, n. Ἰστόνιον, Italiae opp., in agro rentanorum. *Histonium* appellat *Mela* 2, 4. *med.* *lin.* 3, 12. *B. A.*

ISTORSUM, πρὸς τόνδε τὸν τόπον, adv. motus rsus locum, idest, versus eum locum, ubi tu es. *er. Phorm.* 5, 1, 14. Concede hinc a foribus ulum istorsum, sodes, Sophrona. Adde *Heaut.* 3, 27.

ISTRI, orum, m. plur. populi extremi Italiae, iburnis finitimi, quorum regio Istria. Hos fama t originem a Colchis duxisse, missis ab Aeeta ge ad Argonautas persequendos, qui ut a mari traverunt Istrum fluvium, nec raptores invenere, e metu regis, sive taedio longae navigationis, xta Aquilejam consederunt, Istrique ex amnis omine, quo a mari concesserant, sunt appellati. *iv.* 41, 11., *Pl. Men.* 2, 1, 10., *Plin.* 3, 19, 23. Al. scribunt *Histri*. V. v. sq.

ISTRIA, ae, f. Ἰστρία, regio Italiae in confinio lyrici, in mare Adriaticum, ut paeninsula, ex-rrens. *Plin.* 3, 19, 23. ℙ Scribitur et *Histria*. radit enim *Festus*, dictos *histriones*, quod pri-um ex *Histria* venerint: quae etymologia, licet inus vera sit, id tamen ostendit, aspirationem iquando huic verbo appingi consuevisse. Confir-ant Inscriptiones ap. *Maff. Mus. Ver.* 88, 2. et . *Grut.* 285, 2., 402, 4., 433, 4., sed in hac osteriore etiam per *y* scribitur, *Hystria*; quod non t imitandum: tandem ea, quae Patavii reperta . 1819. servatur adhuc ibidem in *Mus. Lapidar.* spirationem vero abjiciunt libri quamplurimi, raeci, *Ammian.*, *Plin.* et al. Utraque igitur ad-ittenda est.

ISTRIANI, orum, m. plur. Istri. *Just.* 9, 2. Cum bello Istrianorum premeretur.

ISTRICUS, a, um, adj. ad Istriam pertinens. *Liv.* 41, 1. et 11. Istricum bellum. *Plin.* 32, 6, 21. Istrica ostrea. ℙ Scribitur et *Histricus*. V. ISTRIA. ℙ *Item ad Istrum sive Danubium pertinens. Hinc *Istrici*, *orum*, m. audiunt Istrum accolentes. *Mela* 2, 1. *med.* *B. A.*

*ISTROPOLIS, is f. Ἰστρόπολις, oppidum Moesiae inferioris, ad Pontum Euxinum Istrique ostium. *Mela* 2, 2. *med.* *Plin.* 4, 11 et 12. ℙ *Istrus* appellatur ab *Eutr.* 6, 8. (al. 10.) et *Anton.* in *Itiner.* *B. A.*

ISTRUS, a, um, adj. Istricus. *Mart.* 12, 63. Uncto Corduba laetior Venafro, Istra nec minus absoluta testa, *h. e.* oleo Istrico in testis condito, quod et *Plin.* laudat 15, 2, 3. ℙ Scribitur et *Histrus*. V. ISTRIA.

ISTUC, adv. δεῦρο, in, vel ad istum locum. *Pl. As.* 3, 3, 56. Concedite istuc. *Id. Merc.* 4, 1, 25. Istuc eo, quantum potest. *Id. Poen.* 3, 3, 1. Jam istuc ego revortar. ℙ Pro *istud*, V. ISTIC, aec. ℙ Scribitur et *Isthuc*. V. *ib.*

ISTUCCINE. V. ISTIC, aec.

*ISURA, ae, f. insula Arabiae. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

IT

*IT pro Id scriptum interdum reperitur in MSS., v. g. in cod. rescript. *Cic. de re publ.* (ed. *A. Maio*) 1, 6. p. 21. Cf. *Set*; item *Apud* ad f. *B. A.*

ITA, οὕτως, οὕτω, sic: adv. similitudinis. Primitiva vox est, teste *Prisc.* 15, 1007. non composita. *Cic. Verr.* 2, 4, 52. Est, judices, ita, ut dicitur. *Id. Off.* 1, 44. *f.* Non est ita. *Id. Att.* 12, 17. Des operam, ut investiges, sitne ita; et *ib.* 7, 8. Quod putasti fore, ut Pompejum viderem, factum est ita. *Id. Rabir. perduell.* 2. Quae cum ita sint. *Id. Div.* 2, 32. Itane censes, ante coronam herbae exstitisse, quam conceptum esse semen? et *ib.* 1, 13. Casu, inquis: itane vero? ℙ [*Amat auctor *Decl.*, quae *Quintiliano* adscribi solent, interrogationem per *ita non*, cum rem haud dubiam esse, significare vult. V. *Decl.* 1, 9. p. 24. Ita non ille percussus est homo, quem Caecus occidit? ubi *Schulting.* nubem exemplorum laudat. ℙ *Ita non* est etiam ironiae elegans forma. V. *Quint. Decl.* 12, 23. p. 264. Tempestate, inquit, adpulsus sum. Ita plane: infelix navigator es, et cujus votis aurae non respondeant? ubi *Burm.* eandem formulam bis in *seq. decl.* exhiberi dicit.] ℙ Servit conjunctioni, et complexioni. *Cic. Div.* 2, 39. Ita nobis sinistra videntur, Grajis dextra, meliora. *Id. Or.* 1, 25. *med.* Ita quidquid est, in quo offenditur, id etiam illa, quae laudanda sunt, obruit. *Id. Off.* 1, 45. Ita fit, ut agere considerate pluris sit, quam cogitare sapienter. *Id. N. D.* 1, 40. Virtus actuosa est; et Deus vester nihil agens: expers virtutis igitur: ita ne beatus quidem. ℙ Est etiam optantis et jurantis. *Cic. Cat.* 4, 6. Ita mihi salva republica vobiscum perfrui liceat, ut, etc. *Balb.* ad *Cic. post ep.* 8. *l.* 9. *ad Att.* Ita, incolumi Caesare, moriar. *Ter. Eun.* 4, 1, 1. Ita me Dii bene ament, non nihil timeo; et *Cic. Att.* 5, 15. Ita vivam, ut maximos sumptus facio. *Id. Fam.* 16, 20. Sollicitat, ita vivam, me tua, mi Tiro, valetudo. *Prop.* 1, 7, 3. Atque, ita sim felix, primo contendis Homero. *Quidam disertus* ap. *Sen. ep.* 117. *med.* Ita quamprimum moriar. ℙ Et respondentis cum affirmatione. *Ter. Andr.* 1, 2, 20. Omnes, qui amant, graviter, sibi dari uxorem, ferunt. *Da.* Ita ajunt; et 1, 1, 27. Nam antea qui scire posses, dum aetas, metus prohibebant? *So.* Ita est; et 5, 2, 9. Quid istic tibi negotii est? *Da.* mihin'? *Si.* ita; et *Pl. Most.* 4, 2, 31. *Pha.* Herus hic noster potat. *Theu.* herus hic vester potat? *Pha.* ita loquor. *Id. Men.* 5, 9, 37. Menaechmum, opinor, te vocari dixeras. *Me.* Ita vero. ℙ Ponitur et pro valde, multum, vel tam, idque fere post negationem. *Cic. Or.* 8. Non ita lato interjecto mari; et *Or.* 2, 19. Mihi quidem non ita molesti sunt: facile omnes perpetior; et *Brut.* 66. Fimbria non ita diu jactare se potuit. *Id. Fin.* 2, 13. *med.* Accessione utuntur non ita probabili. *Id. Verr.* 2, 4, 49. *f.* Simulacra praeclara, sed non ita antiqua. *Id. N. D.* 1, 31. Quibus homines non ita valde moventur. *Liv.* 5, 19. Praedae pars maxima ad quaestorem redacta est: haud ita multum militi datum. *Id.* 3, 20. *f.* Non ita civitatem aegram esse, ut consuetis remediis sisti possit. *Nep. Cim.* 3. Post, neque ita multo, Cyprum missus. *Cic. Quint.* 4. Nec ita multo post in Galliam proficiscitur Quintius. *Id. Fam.* 4, 7. *med.* Cum ita late pateat ejus potestas. ℙ Et pro adeo, et servit epiphonemati. *Pl. Amph.* 5, 1, 46. uxorem tuam Neque gementem, neque plorantem nostrum quisquam audivimus: Ita profecto sine dolore peperit. *Cic. Fam.* 2, 5. Non quo verear ne tua virtus opinioni hominum non respondeat; sed ne cum veneris, non habeas jam, quod cures: ita sunt omnia debilitata, et jam prope exstincta. ℙ Et pro talis. *Ter. Ad.* 1, 2, 63. Nam ita est homo; et 4, 7, 21. Ita est vita hominum, quasi cum ludas tesseris. ℙ Frequentissime particulam *ut* post se habet: interdum *quasi*, *quemadmodum*, *si*, etc. *Ter. Eun.* 1, 2, 36. Coepit studiose educere, ita uti si esset filia; et 4, 2, 1. Coepi egomet mecum inter vias, ita ut fit, aliam rem ex alia cogitare; et *Andr.* 3, 3, 10. Oro te, ut me adjuves in re hac, atque ita ut nuptiae Fuerant futurae, fiant; et *Cic. Att.* 5, 9. *med.* Hoc tibi ita mando, ut dubitem, etc. et *Fam.* 13, 21. Mihi ita benevole praesto fuit, ut si a me manumissus esset; et *ib.* 1, 7. *med.* Ita fore, ut per te restituatur. *Caes. B. G.* 1, 12. Arar influit incredibili lenitate, ita ut, in utram partem fluat, judicari non possit. *Liv.* 22, 61. Ita admissi sunt, ne tamen iis senatus daretur; et *Just.* 11, 4. *f.* Bellum deprecantibus ita demum remisit, ut duces sibi dederentur, i. e. hac conditione. *Cic. Phil.* 5, 17. Senatui placere, ejus rationem ita haberi, prout, etc. *Id. Verr.* 2, 4, 22. Neque enim ita se gessit in his rebus, tanquam rationem aliquando esset redditurus, sed ita, quasi reus nunquam esset futurus; et *Fam.* 13, 4. *med.* Ut ita defendere possem Volaterranos, quemadmodum consuevi tueri meos; et *Agr.* 2, 1. *extr.* Me consulem ita fecistis, quomodo pauci facti sunt. *Just.* 12, 2. Ita cupide profectus est, veluti sibi Occidens sorte contigisset. *Cajus Dig.* 35, 2, 1. *med.* Aut ita ratio habeatur, tanquam pure debeatur; aut ita tanquam nihil debeatur. *Cic. Fam.* 15, 20. Crebris nos litteris appellato: atque ita, si idem fiat a nobis. *Prop.* 2, 4, 11. Non ita Carpathiae variant Aquilonibus undae, Quam facile irati verbo mutantur amantes. Adde *Lucr.* 2, 1035. ℙ Seq. *atque*. *Ulp. Dig.* 29, 1, 1. Ita judicandum, atque in propriis servis, senatus censuit. *Paul. ib.* 5, 3, 36. *f.* Ita condemnatur, atque si possideret. ℙ [*Ita*, Seq. part. *ut*, non semper gradationi, sed etiam deminutioni sententiae inservit. *Cic. Manil.* 3. Vestri imperatores ita triumpharunt, ut ille (Mithridates) pulsus superatusque regnaret, i. e. duces vestri tam exiguo successu triumphum de Mithridate egerunt, ut ejus opes non debilitatae sed auctae firmataeque viderentur. V. *Zumpt. Gr. Lat.* §. 281. p. 254. ubi plura laudantur.] ℙ Seq. infinito. [*Non habet secum *ita* infinitivum, sed sequitur infinitivus elocutionem, cui *ita* cum abundantia quadam additum est, quod saepissime fieri solet, ut lectoris vel auditoris animus ad ea, quae sequantur, advertatur. V. *Ramsh. Gr. Lat.* §. 204. 4. b. p. 975. *Zumpt. Gr. Lat.* §. 748.] *Cic. Fam.* 6, 2. Velim ita statutum habeas, me tui memoriam cum summa benevolentia tenere. *Id. Cluent.* 19. Collegi me aliquando, et ita constitui, fortiter esse agendum. [*Adde *Fam.* 13, 10. Quum sibi ita persuasisset ipse, meas de se accurate scriptas litteras maximum apud te pondus habituras, cet.; et 24. Ita enim scripsit ad me, sibi meam commendationem maximo adjumento fuisse.] *Liv.* 1, 55. Id omen ita acceptum est, non motam Termini sedem firma stabiliaque cuncta portendere. [*Suet. Caes.* 30. Cnejus Pompejus ita dictitabat, quod neque opera consummare, quae instituerat, etc. — turbare omnia ac permiscere voluisse. Adde cp. 56. De iisdem commentariis Hirtius ita praedicat: adeo probantur omnium judicio, ut etc.] ℙ Aliquando redundat. *Cato R. R.* 144. Scalae ita uti datae erunt, ita reddito. ℙ [*Notanda est etiam constructio, qua poni cum superlativo solet, antecedente *ut*, nostr. *je — desto*. V. *Ramsh. Gr. Lat.* 155. 4. p. 503. ubi nubem exemplorum invenies, quorum pauca hic sufficiant: *Cic. Cluent.* 21. In morbis corporis ut quisque est difficillimus, ita medicus nobilissimus atque optimus quaeritur. *Quint. Fr.* 1, 1, 4. Ut quisque est vir optimus, ita difficillime esse alios improbos suspicatur. *Caes. B. G.* 6, 15. Gallorum equites omnes in bello versantur: atque eorum ut quisque est genere copiisque amplissimus, ita plurimos circum se ambactos clientesque habent.] ℙ *Quid ita* est cur? *Cic. Rosc. Am.* 12. Accusatis Sex. Roscium: quid ita? quia de manibus vestris effugit. *Liv.* 32, 21. Quid ita passus est, Eretriam capi? quid ita tot Thessaliae urbes? quid Locridem, etc.? Adde 27, 34. ℙ Pro deinde usurpari putat *Brisson. de V. S.* congestis pluribus JCtorum locis: sed non est necesse a prima ejus notione discedere.

[ITAEOMELIS, is vel itis, m. vini facticii species, cujus nominis ratio ignoratur. *Plin.* 14, 16, 19. *n.* 6. Vocarunt et scyzinum, et itaeomelin, et lectisphagiten, quorum jam oblitterata ratio est. *F.*]

ITALIA, ae, f. Ἰταλία, regio Europae pulcherrima, inter Alpes a septentrione, fretum Siculum a meridie, Adriaticum et Ionium ab oriente, et Tyrrhenum ab occasu. Dicta putatur vel ab Italo rege Siciliae, vel Ligurum; vel advena Molossio; vel a quodam hujus nominis augure; vel a filia Minois Cretensis; vel denique (quod *Varr. R. R.* 2, 5., *Festus*, et *Colum. prooem. l.* 6. docent) a bubus, quibus abundat, quos Graeci ἰταλοὺς vocant: unde *vituli*: quae omnia leges ap. *Serv.* ad illud *Virg. A.* 1, 536. nunc fama, minores Italiam dixisse, etc. V. ITALICUS. ℙ De ejus laudibus V. *Plin.* 3, 5, 6. et 37, 13, 67. ℙ Prima syllaba

brevis est, sed a poetis ex metri necessitate producitur. *Virg.*, *Hor.*, *Ov.*, etc. ℙ Adjective *Italia terra* dixit *Cato* ap. *Gell.* 2, 6. V. dicta in ARABIA. ℙ *Italia* est etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Marin Iscriz. Alb.* p. 78. Claudia Italia.

ITĂLĬCĂ, ae, f. *Sevilla la veja*, col. et urbs Hispaniae Baeticae condita a Scipione Africano, ad Baetim fl. Hispali vicina. Aliis est *Alcalà del Rio*, opp. inter Hispalim et Castrum Album. *Plin.* 3, 1, 3. ℙ *Italica* item urbs Pelignorum in Aprutio cit., ita dicta bello Italico, seu Marsico, seu sociali, quod Marsi, Picentes, Peligni, Vestini, Marrucini, Frentani, Hirpini, Pompejani, Picentini, Venusini, Iapyges, Lucani, Samnites, atque omnis ora a Liri fl. usque ad Ionium sinum cum populo R. gesserunt. Hi enim Corfinium communem patriam, et belli caput legere, et *Italicum* appellavere. *Vell.* 2, 16. ℙ Utra ex his patria Silii Italici poetae fuerit, non satis constat. Posteriorem fuisse, censet *Voss.*, priorem alii: neutram *Cellar.* in *dissert. de Sil. Ital. sect.* 7., sed cognomen illud non patriam designare, sed casu impositum, fortasse quia majores ejus olim ab Italica Hispana venerint.

ĬTĂLĬCĒ, adv. Italorum more. *Messala Corvin.* incertae, et fortasse nullius auctorit. scriptor *de progen. Aug.* 11. Troja namque vulgo Italice, Latineque scrofa, vel sus dicitur.

ĬTĂLĬCENSIS, e, adj. ad Italicam pertinens. *Hirt. B. Alex.* 52. Italicenses homines. *Inscr.* ap. *Grut.* 385, 1. Colonia Italicensis in provincia Baetica. *Gell.* 16, 13. D. Hadrianus in oratione, quam de Italicensibus, unde ipse ortus fuit, in senatu habuit.

ĬTĂLĬCUS, a, um, adj. ad Italiam pertinens. Cum de hominibus dicitur, Italos omnes significat, sed extra Latium, et Galliam Cisalpinam. *Ulp. Dig.* 28, 5, 35. Quidam duos heredes scripsit, unum rerum provincialium, Italicarum rerum alterum. *Plin. ep.* 9, 23. Italicus es, an provincialis? *Plin. alter* 3, 21, 25. Jus Italicum habere. *Id.* 28, 28, 67. Italicum genus falcium; et *ib.* 7, 12. *n.* 1. Italicum triticum. *Tac. A.* 3, 71. Italica oppida; et 6, 12. Italicae coloniae, *h. e.* extra Italiam ex Italis hominibus deductae. *Id. H.* 1, 59. Italica legio, *h. e.* ex Italicis hominibus conscripta. (V. *Suet. Ner.* 19.) *Id. A.* 15, 13. Italicus populus. *Plin.* 36, 13, 19. *n.* 4. labyrinthus, *h. e.* factus a Porsenna Etruriae rege sub urbe Clusio. *Id.* 17, 12, 19. De qua *(olea)* Catonis Italica sententia, etc. *h. e.* Italico coelo accommodata. *Cic. Verr.* 2, 5, 15. Italicum bellum. V. de hoc (quod et sociale, et Marsicum dicitur) *Flor.* 3, 18., *Vell.* 2, 15. et 16. et *Eutrop.* 5, 3. ℙ Scribunt *Dionys. Halicarn. l.* 1. et *Strabo l.* 6. eam primum regionem, quae Oenotria, et postea Magna Graecia appellata est, *Italiam* dictam esse. Ejus autem incolae luxus et deliciarum studiosi fuere: unde *Tarentinae deliciae*, et *Sybaritici cibi*, etc. Huc referuntur illa *Cic. Sen.* 21. Pythagorei, qui essent Italici philosophi quondam nominati: *scil.* quia Pythagoras Crotone diu vixit, et docuit; et *Tusc.* 5, 35. Italicae, et Syracusiae mensae. *Liv.* 24, 47. de Arpinis: Quam ob noxam Romanorum pro alienigenis Italici bellum gererent. ℙ De Silio Italico V. in ITALICA.

ĬTĂLIS, idis, f. Itala, Italica. *Virg. A.* 11, 655. Larinaque virgo, Tullaque, et aeratam quatiens Tarpeja securim, Italides. *Mart.* 11, 53. Italides matres. *Sil.* 7, 429. Nympharum maxima natu Italidum. *Ov. Pont.* 2, 3, 84. Italis ora.

ĬTĂLĬUS, a, um, adj. Italus. Tribuunt *Lucretio* et *Ov.* non uno in loco: sed utrobique lectio variat. V. dicta in ARABIA.

ĬTĂLUS, a, um, adj. Ἰταλός, ad Italiam pertinens. *Cic. Har. resp.* 9. *extr.* Itali ac Latini. *Virg. A.* 1, 256. Prodimur, atque Italis longe disjungimur oris; et *ib.* 6, 92. Quas gentes Italum, aut quas non oraveris urbes! pro *Italorum*; et *ib.* 7, 643. quibus Itala jam tum Floruerit terra alma viris; et *ib.* 12, 827. Itala virtus. ℙ *Italus sermo* ap. *Arnob.* est sermo Latinus, 4, 135. Tam sermone Italo explicuere, quam Graeco; et 147. Euhemeri libellos Ennius sermonem in Italum transtulit. ℙ *Italus, antiquus Italiae rex, a quo nomen traxisse dicitur. *Serv.* ad *Virg. A.* 1, 2. (al. 6.) *Hyg. fab.* 127. et *Festus.* V. *Italia. B. A.*

*ITANI, orum, m. populi Hispaniae Tarraconensis, cis Iberum flumen, in Ausetanorum Lacetanorumque regione. *Plin.* 3, 3. Ita ed. *Elzev. Harduinus* vocem expungit, eo scilicet quod nusquam alias memorantur hi populi. Haud probaverim. *B. A.*

*Itanum, i, n. Cretae promontorium, ab orientali insulae parte. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

ĬTĂQUĔ, οὖν, τοιγαροῦν, conjunctio similem vim habens v. ergo, et igitur: item v. quamobrem. Concludentis enim est, et ex praecedentibus deducentis, continuantisque sermonem. *Cic. Amic.* 1. *med.* Itaque ipse mea legens, sic afficior interdum, ut, etc. *Nep. Milt.* 7 Itaque quoniam ipse pro se dicere non posset, verba pro eo facit frater ejus. *Caes. B. G.* 1, 9. Itaque rem suscipit, et a Sequanis impetrat, etc. *Plin.* 18, 6, 8. *n.* 2. Omnium sententiis absolutus itaque est. ℙ Interdum ponitur in ipso ingressu orationis. *Cic. Part.* 7. Est itaque id genus totum situm in commutatione verborum. ℙ Non raro valet simpliciter *et ita*, ex quibus conflatur, et connectendae tantummodo orationi inservit: accentumque transfert in secundam syllabam. *Cic. Div. Verr.* 1. Cum quaestor in Sicilia fuissem, itaque ex ea provincia discessissem, ut Siculis jucundam memoriam nominis mei relinquerem. [*Id. fragm. or. pro Font.* (ed. *Niebuhrio*) 1. Nam ita ego defendo M. Fontejum, judices, itaque contendo, etc. *F.*] *Caes. B. G.* 1, 52. Ita nostri acriter in hostes, signo dato, impetum fecerunt: itaque hostes repente celeriterque procurrerunt, ut spatium pila in hostes conjiciendi non daretur. *Cic. Cluent.* 19. Collegi me aliquando, et ita constitui, fortiter esse agendum, itaque feci: sic pugnavi, etc. Sic *Dejot.* 7. Eodem te, cum coenavisses, rediturum dixeras; itaque fecisti. Adde *Att.* 15, 20. *extr. Ter. Hec.* 2, 1, 10. et 4, 2, 3. et 28. et *Liv.* 3, 30. *med.* ℙ *Itaque ergo* est atque ita igitur. *Ter. Eun.* 2, 3, 24. Tametsi bona natura est, reddunt curatura junceas. Itaque ergo amantur. *Liv.* 9, 31. *f.* Loca difficilia hosti quaesita, ipsos tum sua fraude impediebant. Itaque ergo perpaucis effugium patuit. Adde 39, 25. et alibi.

ĬTARGUS, i, m. nunc *Weser*, fluv. Germaniae, quem nonnulli Visurgim vocant. *Albinov.* 1, 386. Decolor infecta testis Itargus aqua. ℙ Alii rectius *Ilargus* scribendum putant; ita enim vocabatur fluv. Sueviae, qui Campodunum rigat, deinde in Danubium labitur, nunc vero *Iler* dicitur. *F.*]

[ĬTĂTĔNUS, adv. ex *ita* et *tenus*. *Claud. Mamert. stat. anim.* 10. Duoque ista itatenus uniuntur, ut sint indiscriminabilia. ℙ Saepius utitur hac voce hic auctor, cujus loco rectius quispiam usurpavit *illatenus*, vel *illactenus*.

*ĪTĔA, ae, f. unus ex quinquaginta Danai filiabus. *Hygin. fab.* 170. *B. A.*

ĪTEM, adv. ὁμοίως, similiter, eodem modo, etiam, quoque: ab *itidem* per syncop.; vel ab ἔτι, insuper; vel ab *ita*. *Cic. Div.* 1, 48. Romulus augur cum fratre item augure; et 52. Item igitur, si sine divinatione non potest, etc.; et *ib.* 2, 6. Solis defectiones, itemque lunae praedicuntur in multos annos. *Id. Leg.* 2, 21. Placuit Scaevolae, et Coruncanio, itemque ceteris, qui, etc. *Varr. L. L.* 5, 5. Democritus, secuti et item alii, qui infinita principia dixerunt. *Vet. Tab. aen.* ap. *Mur.* 582. *in.* Is eadem omnia item, eisdemque diebus ad Cos. profitemino. *Ter. Andr.* 1, 1, 49. Postquam amans accessit unus, et item alter. *Id. Ad.* 1, 1, 24. solum id est carum mihi: Ille ut item contra me habeat, facio sedulo. *Sall. Jug.* 105. Ipse armatus intentusque, item milites cogebat, *h. e.* ut similiter armati essent milites, et intenti. *Cic. Att.* 2, 21. Spectaculum uni Crasso jucundum, ceteris non item. *Varr. R. R.* 2, 5. *med.* His lapides substernendi, aut quid item. Sic *ib.* 9. *med.* Substernitur eis acus, aut quid item aliud. ℙ Habet post se particulas *ut*, *atque*, *quasi*, *quemadmodum*. *Cic. Or.* 60. Ita fit, ut non item in oratione, ut in versu, numerus exstet. *Id. Verr.* 2, 4, 9. *f.* Fecisti item, uti praedones solent. *Varr. L. L.* 9, 4. Analogia non item ea definienda, quae dirigitur ad naturam verborum, atque illa, quae ad usum loquendi. (Adde 8, 40. *extr.*) *Liv.* 39, 19. *med.* Uti Feceniae tutoris optio item esset, quasi ei vir testamento dedisset. *Cic. Verr.* 2, 2, 22. Ut item palaestritae Bidenses peterent ab Epicrate hereditatem, quemadmodum palaestritae Syracusani ab Eraclio petissent. ℙ Pro iterum. *Suet. Tib.* 6. Parentes vagitu suo paene bis prodidit: semel, cum a nutricis ubere; item cum a sinu matris raptim auferretur.

ĬTER, itineris, n. πορεία, ὁδεία, actus eundi, profectio, via. *Cic. Att.* 13, 23. Cum illi iter instaret et subitum, et longum. *Id. ad Pompej.* 2. *post ep.* 11. *l.* 8. *ad Att.* Confestim cum Q. fratre iter ad te in Apuliam facere coepi, et *mox.* Caesarem iter habere Capuam. *Ulp. Dig.* 47. *tit.* 5. §. 6. Iter agentes. *Cic. Planc.* 40. *extr.* Iter a Vibone Brundisium terra petere contendi. *Id. Rosc. Am.* 34. *f.* Contendere iter, *h. e.* quod dixit *Liv.* 21, 29. intendere, *h. e.* celerare. *Caes. B. C.* 1, 63. maturare. *Tac. A.* 15, 12. properare. *Ov. Fast.* 6, 520. urgere. *Nep. Alcib.* 10. comparare; et *Cic. Mil.* 10. Iter est mihi Lanuvium. *Id. Att.* 5, 14. Iter conficere pulverulenta via. *Ov. Met.* 2, 715. agere in aliquam partem. *Caes. B. G.* 7, 56. convertere in aliquem locum. *Virg. A.* 7, 35. flectere. *Stat. Th.* 12, 232. frangere, *h. e.* minuere, vel deflectere. *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 11. dirigere ad Mutinam. *Cic. Sen.* 10. *f.* ingredi pedibus. *Id. Planc.* 41. praestare tutum alicui. *Caes. B. G.* 1, 9. Itinere prohibere aliquem. *Cic. Att.* 15, 24. Ex itinere redire; et *Inv.* 1, 30. venire; et *Div.* 1, 15. revertere. *Brut.* ad *Cic. Fam.* 11, 13. Esse in itinere. *Sall. Cat.* 35. Catilina ex itinere plerisque consularibus litteras mittit: postquam ex urbe discesserat. *Caes. B. G.* 1, 3. Ut in itinere copia frumenti suppeteret. *Cic. Phil.* 12, 10. Committere se itineri infesto, et periculoso. *Caes. B. G.* 5, 11. Desistere itinere. *Id. B. C.* 3, 36. Continuare iter die a nocte. *Ov. Met.* 2, 598. coeptum dimittere. *Vir A.* 7, 810. ferre per medium mare. *Stat. Th.* 326. ferre Inachias urbes, *h. e.* ad Inachias urbe *Virg. A.* 6, 384. inceptum peragere. *Ter. Hec.* 2, 119. et *Tac. A.* 4, 20. pergere. *Sall. Jug.* 8 et *Hirt. B. Afr.* 69. Maturavere iter pergere. *C Fam.* 15, 4. Cum abessem ab Amano iter uni diei; et *Caes. B. G.* 6, 24. Cum dierum iter qu draginta processerit. ℙ Etiam de brevi ambul tione dicitur. *Ter. Ph.* 3, 3. *f.* Dicam in itiner *h. e.* dum ad Phormionem imus. *Plin. Pan.* Iter illi saepius in forum, frequenter tamen et campum. *Liv.* 1, 28. *f.* In diversum iter eq concitati. ℙ *Justum iter diei* non est, ut aliq tradunt ex *Veg. Mil.* 1, 9., viginti, vel vigi quatuor mill. pass., sed satis magnum viae spati pro diei longitudine. *Caes. B. C.* 3, 76. Confec justo itinere ejus diei, quod proposuerat Caesa V. *Oberl.* in *not.* ad *l. c.* ℙ Notat aliquando m dum itineris faciendi. *Id. B. G.* 1, 7. Qua maximis itineribus potest, in Galliam contendi et *ib.* 38. Magnis diurnis nocturnisque itinerib contendere. *Brut.* ad *Cic. Fam.* 11, 13. Biduo antecessit, itinera multo majora fugiens, quam e sequens. *Ov. Pont.* 4, 5, 8. Ut festinatum n faciatis iter. *Ter. Hec.* 3, 4, 1. Ain' tu, tibi h in commodum evenisse iter? *h. e.* navigatione ℙ Saepe sumitur pro via; et proprie in re agra significat viam angustiorem, qua pedes, vel equ tantummodo ire quis potest: unde ab *actu* diffe quo etiam jumentum et vacuum vehiculum, et *via*, qua etiam vehiculum onustum agitur, ut VIA dicetur. Hinc *Plin. praef. H. N. med.* Pra terea iter est, non trita auctoribus via. *Varr. L.* 4, 3. Qua ibant, ab itu iter appellarant. *Ins* in *Giorn. Arcad. T.* 18. p. 100. Iter privatum A nii Largi: precario utitur Antonius Australis. Item jus, quod quis habet, ut pedes ire aliqua p sit. *Cic. Caec.* 26. Aquaeductus, haustus, iter, act a patre sumitur. *Paul. Dig.* 8, 3, 7. Qui sella a lectica vehitur, ire, non agere dicitur; jument vero ducere non potest, qui iter tantum habet. Universim vero de quacumque via dicitur. *Ca B. G.* 1, 6. Erant omnino itinera duo, quibus i neribus domo exire possent; et *ib.* 3, 9. Pedestr itinera concisa aestuariis; et *B. C.* 1, 27. Aditus a que itinera duo, quae extra murum ad portum fe bant, defixis trabibus praesepit; et *B. G.* 1, Dare iter alicui per provinciam; et *Cic. Manil.* Patefacere alicui iter in aliquem locum. *Sall. C* 61. Ferro iter aperire. *Ov. Her.* 20, 144. sepem alterius quis tibi fecit iter? et *Met.* 15, 1 Facere iter sceleri; et *Cels. Dig.* 8, 1, 10. F diendo, substruendo iter facere: viam munire. *C Att.* 14, 10. Itineribus deviis proficisci in provi ciam; et *Ulp. Dig.* 9, 3, 1. Sine metu et pe culo per itinera commeare. ℙ In aedibus est cus, per quem ex uno in alium domus membru transitur. Hoc sensu adhibetur a *Vitruv.* 6, 9. ℙ De quocumque meatu, et via. *Cels.* 7, 25. 26. Iter urinae. *Virg. A.* 7, 734. vocis. *Colu* 8, 17. Itinera aquae. ℙ Translate est via, rat institutum. *Cic. Q. Fr.* 3, 3. *f.* Ipse puer dec matorio illo genere delectari videtur: in quo q niam ipsi quoque fuimus, patiamur illum ire nost itineribus. *Id. Att.* 4, 2. Nulla occupatio es potest tanta, ut interrumpat iter amoris nost et officii mei. *Plin. ep.* 8, 10. Iter pronum honores. *Virg. A.* 2, 387. fortuna salutis Monstr iter. Adde *Prop.* 2, 24, 22. ℙ *Itiner* integer casus, a quo *iter* per syncop. factum videtur. *Lu* 6, 338. Obvia discutiat plagis, itinerque sequat *Pl. Merc.* 5, 2, 72. Inceptum hoc itiner perfice exsequar. *Manil.* 1, 88. Fecit et ignotis itin commercia terris. *Varr.* ap. *Non.* 8, 2. Itin longum sermone levare. Adde *Acc.* et *Turpil.* item *Enn.* et *Pacuv.* *ib.* 54. et *Juvenc. in.* 2. *Apost.* ℙ In obliquis pro *itineris* reperitur *iter* etc. *Prop.* 2, 10, 40. memento hoc itere ad ci res cana venire meos. Al. aliter leg. *Lucr.* 5, 6 Concussos itere, et labefactos aere multo. ap. *Non. ib.* 13. Te longo itere cerno vade *Varr. ib.* Properans citus itere. *Naev. ib.* et 428. et ap. *Prisc.* 6, 695. Ignotae iteris sum Adde *Jul. Hygin.* ap. *Charis.* 1, 108. ℙ In pl num. *itinera* semper habet, non *itera*. *Charis* p. 63.

ĬTĔRĀBĬLIS, e, adj. quod iterari potest. *tricii Epithal. v.* 21. (in *Anthol. Lat. T.* 2. p. *Burm.*) ducitque canendo Aetherias Siren iterab carmen ad auras. *Tert. adv. Marc.* 2, 28. Ite bilem injuriam facere.

ĬTĔRĀTĬO, onis, f. ἀνάληψις, repetitio, resu ptio, redintegratio, geminatio. *Cic. Or.* 25. Ite que si quae verborum iterationes contentionem quam et clamorem requirent. *Id. Or.* 3, 53. reditus ad propositum, et iteratio, et rationis a conclusio, *h. e.* repetitio, figura rhetorum, sumpta, quae et ἐπανάληψις dicitur. ℙ Perti ad rem rusticam. *Plin.* 18, 20, 49. *n.* 3. Aratio per transversum iterata, occatio sequitur, ubi poscit, crate, vel rastro, et sato semine iterat

e. occationis repetitio operiendorum seminum tia. *Colum.* 11, 2. *med.* Iterationem arationis ngere. *Id.* 2, 12. *f.* Iteratio sarritionis; et *ib.* Compluribus iterationibus resolvatur vervactum pulverem. *Id.* 12, 50. *med.* Plurimum refert miscere iterationem cum prima pressura, *h. e.* undam olei pressuram. ℙ Latini, inquit *Ulp.* 4. *Regular. de Latinis*, jus Quiritium consentur his modis: beneficio principali, liberis, iteione, militia, etc. et *paulo post:* Iteratione fit s R., qui post Latinitatem, quam acceperat jor triginta annorum, iterum juste manumissus ab eo, cujus ex jure Quiritium servus fuit.

TĚRĀTĪVUM Verbum, *h. e.* frequentativum, *Diomed.* 1, 335. et 336. et *Charis.* 3, 226.

TĚRĀTO, adv. αὖθις, iterum. *Justin.* 43, 4. rato petiit. *Id.* 22, 7. Iterato Carthaginienses erat; et 16, 3. Iterato ad oraculum decurrunt. *dest. Dig.* 49, 16, 3. *med.* Si iterato hoc aderint.

TĚRĀTUS, a, um, part. ab *itero*, δευτερωθεὶς, rum factus, repetitus. *Cic. Part.* 15. Augent am relata verba, iterata, duplicata, et ea, quae endunt gradatim, *h. e.* per figuram repetitionis; *ib.* 6. Verba geminata, atque duplicata, vel am saepius iterata ponantur. *Id. Or.* 2, 30. er non semel aratus, sed novatus, et iteratus. *t.* 29, 4. Iterato proelio victi. *Suet. Ner.* 23. rata certamina. *Hor. Epod.* 12, 21. Muricibus nis iteratae vellera lanae, *h. e.* bis tinctae. *Met.* 8, 172. de labyrintho: Utque ope virgi-, nullis iterata priorum Janua difficilis, filo est enta relicto, *h. e.* quae ingredientibus reperta rat, non reperta iterum egredi volentibus. ℙ *ratus* dicitur miles, qui honesta missione dimis-, iterum ad militiam revocatur. *Inscr.* ap. *ut.* 538, 9. C. Cornelius Memor Q. Mil. Coh. Pr. 7. Patroni mil*itavit* an. XXVIII., iteratus it an. LXXX.

TERDŪCĀ. V. DOMIDUCUS.

[ĪTĔRĪNUS, i, m. a vetusto *iter*, *iteris:* ad iter rtinens. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Don.* 233, 2. C. rtius Iterinus. *F.*]

[ĪTĔRO, adv. idem ac iterum. *Inscr.* ap. *Fea*, *amm. di Fast. cons. tav.* 10. *n.* 26. Consulibus c natus eram, iteroque Severo, Et Fulvo pari-, quo coepi dulcis haberi, *h. e.* an. a Chr. n X. C. Catilio Severo II., et T. Aurelio Fulvo Cos. *Nummus* Hadriani Aug. ap. *Eckhel. D. V. T.* 6. p. 477. Aug. Ger. Dac. Par. P. M. P. Cos. itero. *F.*]

ĪTĔRO, as, avi, atum, a. 1. δευτερόω, iterum quid facio, repeto. *Enn.* ap. *Cic. Acad.* 4, 27. *Tusc.* 2, 19. et *Att.* 14, 14. Itera dum eadem a mihi, non enim satis intelligo, etc.; et *Or.* Cum duplicantur, iteranturque verba, *h. e.* r figuram repetitionis. *Hor. Od.* 2, 19, 11. trun-Lapsa cavis iterare mella, *h. e.* semel et item cantare. *Ov. Fast.* 6, 199. Mane ubi bis fue-, Phoebusque iteraverit ortus, *h. e.* iterum retuit diem. *Pl. Poen.* 4, 2, 99. Quae audistis, si dem hic iterem, inscitia est. *Ov. Met.* 3, 495. otiesque puer miserabilis eheu Dixerat, haec renis iterabat vocibus eheu. *Hor. Od.* 1, 34, 3. nc retrorsum Vela dare, atque iterare cursus gor relectos. Sic *ib.* 1, 7, 32. Cras ingens iteramus aequor, *h. e.* rursus navigabimus. *Liv.* 6, Iterare pugnam. *Plin.* 7, 55, 56. vitam morte, e. post mortem iterum vivere. *Lampr. Alex.* v. 22. causas. ℙ *Bis iterare* pleonasmus est ap. *Ps.* 1, 3, 154. Sic *iterum iterare* ap. *eund.* *ud.* 4, 8, 1. Quamquam est interdum simpliciter ferre, memorare, narrare. *Id. Amph.* 1, 1, 56. aec ubi Telebois ordine iterarunt, etc. *Id. Cas.* 2, 5. Operam date, dum mea facta itero: est erae auribus percipere: Ita ridicula auditu, iteitu ea sunt. *Sempron. Asell.* ap. *Gell.* 5, 18. Scire bellum, et quae in eo gesta sint, iterare. ℙ *erare calceamentum, anulos*, ap. *Lampr. Elagab.* est bis gestare; et *iterare mulierem* ap. *eund.* 24. est iterum inire. ℙ *Stat. Th.* 12, 775. ultiplicem tenues iterant thoraca catenae, *h. e.* uplicant, et densiorem faciunt. ℙ Est rusticom verbum. *Colum.* 2, 4. *med.* Siccitatibus cen-o, quod jam proscissum est, iterare, pluviamque peririr; et *paulo post:* Colles pinguis soli Februao statim proscindendi sunt, deinde ab Aprili meo iterandi, tertiandique Septembri; et 11, 3. Los exherbandus, stercorandus, et diligenter fosone iterandus; et *ib.* 2. *med.* Iterare sarrituram. *lin.* 18, 27, 67. *n.* 2. segetes, *h. e.* iterum sarrire.

ĪTĔRUM, adv. αὖθις, secunda vice, rursus, deuo. Volunt etymologi esse ab *iter:* quasi eadem a rursum ineatur. *Cic. Brut.* 18. Livianae fabulae non satis dignae, quae iterum legantur. *Id. Div.* 1, 35. C. Flaminius consul iterum. (V. BIS.) *Hor. Ep.* 1, 5, 4. Vina bibes, iterum Tauro difsa, *h. e.* iterum consule. *Caes. B. G.* 1, 31. Cum is Aeduos semel atque iterum armis contendisse. *ic. Dom.* 52. *med.* Se a me bis salutem accepis-e, separatim semel, iterum cum universis. *Id. nv.* 1, 39. *f.* Primo quidem decipi, incommodum st: iterum, stultum: tertio, turpe. *Pl. Men.* 2, 3, 58. In Sicilia, ubi rex Agathocles regnator fuit, et iterum Phinthias, tertium Liparo. *Cic. Div.* 2, 59. Nemo est, quin saepe talos jactans, Venerium jaciat aliquando, nonnunquam etiam iterum ac tertium; et *Rosc. Am.* 22. Iterum ac tertio nominavi. *Liv.* 3, 19. Seditiosi homines iterum atque tertium tribuni. *Cic. Fam.* 13, 42. Iterum ac saepius te rogo. *Id. Div.* 1, 25. *f.* Quod semel ille iterumque neglexit. *Id. Font.* 8. Pecuniam semel, atque iterum, ac saepius dare coacti sunt. *Cels.* 4, 4. *f.* Iterum tertioque. *Plin.* 14, 22, 28. Iterum tertiumque. *Varr. R. R.* 1, 18. *f.* Iterum et tertio. *Quint.* 2, 13. Id maxime praecipiam, ac repetens iterumque iterumque monebo. *Virg. A.* 3, 435. praeque omnibus unum Praedicam, et repetens iterumque iterumque monebo. *Hor. Sat.* 1, 10, 39. iterum atque iterum spectanda. ℙ Pro vicissim, vel itidem. *Caes. B. G.* 1, 44. *med.* Ut sibi concedi non oporteret, si in nostros fines impetum faceret; sic iterum nos esse iniquos, quod in suo jure se interpellaremus.

ĬTHĂCA, ae, f. *Isola del Compare, Val di Compare*, Ἰθάκη, insula maris Ionii, regnum Laertae et Ulyssis, inter Cephaleniam ad Occ. et Echinadas ad Or. *Virg. A.* 3, 272. Effugimus scopulos Ithacae, Laertia regna. ℙ *Ithace* pro Ithaca *Hor. ep.* 1, 7, 41. ed. *Bentl. B. A.*

ĬTHĂCENSIS, e, adj. ad Ithacam pertinens. *Hor. Ep.* 1, 6, 63. Ithacensis Ulysses.

*ITHACESĬA, ae, f. insula inferioris Italiae, in mari Hetrusco, in Bruttiis, exadversum Vibonem oppidum. *Plin.* 3, 7. Contra Vibonem parvae *(insulae)*, quae vocantur Ithacesiae, ab Ulyssis specula. ℙ Ex *Plinii* loco apparet plures ejus nominis fuisse insulas. Unam tantum meminit *Solin.* 9. (al. 3.) Ithacesiam, quae Ulyxis proditur specula. *B. A.*

ĬTHĂCĒSĬUS, a, um, adj. Ithacensis. *Sil.* 8, 541. Ithacesia sedes, *h. e.* Bajae, quae dicuntur nomen habere a Bajo, Ulyssis gubernatore, ut *Id.* 12, 113. significat. *Macr. Somn. Scip.* 1, 12. Ithacesium antrum.

ĬTHĂCUS, a, um, adj. ad Ulyssem, et Ithacam pertinens. *Ov. Amor.* 3, 12, 29. Aeolios Ithacis inclusimus utribus Euros. *Id. Pont.* 2, 7, 60. Ithaca puppis. *Id. Met.* 13, 512. Ithacae matres. Adde *Prop.* 3, 10, 29.

ĬTHĂCUS, i, m. Ulysses, rex Ithacae ins. *Virg. A.* 2, 104. Hoc Ithacus velit. *Prop.* 1, 35, 9. At non sic Ithaci digressu mota Calypso.

[ĬTHĂRUS, i, m. ἰθαρὸς, liquidus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 69, 5. G. Sejus Itharus. *F.*]

*ITHOME, es, f. Ἰθώμη, oppidum Peloponnesi, in Messenia. *Plin.* 4, 5. *Stat. Th.* 4, 179. Al. leg. *Ithone. B. A.*

ĬTHŌNAEUS, a, um, adj. possess. ab Ithone urbe Boeotiae. Hinc *Ithonaei* ejus urbis incolae, ap. *Stat. Theb.* 7, 330. ℙ *Scribitur et *Itonaeus. B. A.*

*ITHŌNE et Itōne, es, f. Boeotiae opp. V. v. praeced. *B. A.*

ĬTHYPHALLĬCUM Carmen (dictum, quod eo Athenis in mysteriis utebantur, rectum stipitem in modum fascini tenentes) ἰθυφαλλικὸν μέτρον, constat dimetro brachycatalecto, ut *Bacche junge tigres. Serv. in Centim.* p. 1819. et *Atil. Fortunatian.* p. 2698. ℙ Etiam Phalaecium aliquando Ithyphallicum appellatur. *Mar. Victor.* 3. p. 2566.

ĬTHYPHALLUS, i, m. ἰθύφαλλος, lignum effictum in modum fascini, *h. e.* τοῦ αἰδοίου ἐντεταμένου: ab ἰθὺς pro εὐθὺς, rectus, et φαλλὸς, veretrum. Item ipse Priapus talium turpitudinum turpissimus Deus. *Colum.* 10, 31. truncum forte dolatum Arboris antiquae, numen venerare Ithyphalli. *Arnob.* 5, 176. In Liberi honorem patris Ithyphallos subrigit Graecia, et simulacris virilium fascinorum territoria cuncta florescunt. *Inscr.* ap. *Grut.* 95, 5. Ἰθυφάλλῳ κορυνηφόρῳ, κηποφύλακι, κλεπτομάστιγι, etc.

ĪTĬDEM, adv. παραπλησίως, similiter, eodem modo, pariter, item: ab *ita*, et *dem* adjectione syllabica: vel ab *iterum*, et *idem*. *Cic. Part.* 22. Temperantia in suas itidem res, et in communes distributa est. *Caes. B. G.* 1, 36. Itidem populum R. victis ad suum arbitrium imperare. *Varr. L. L.* 8, 38. Nullius nostrum filium, et filiam, non apte discerni marem ac feminam: contra Deorum liberos non itidem. ℙ Sequente *quasi*, vel *ut* ap. *Pl. Most.* 1, 3, 119. Ubi se sudor cum unguentis consociavit, illico Itidem olent, quasi cum una multa jura confundit cocus. *Id. Curc.* 5, 3, 12. Ita te nervo torquebo, itidem uti catapultae solent. *Ter. Eun.* 1, 2, 13. Utinam hoc tibi doleret itidem, ut mihi dolet.

ĪTĬNER. V. ITER.

*ITĬNĔRANS, antis, part. iter faciens. *Salv. de Gub. Dei* 1. p. 33. (22. *Baluz.*) *B. A.*

ĪTĬNĔRĀRĬUM, ii, n. ὁδοιπορικὸν, descriptio itineris. V. HODOEPORICON. *Veg. Mil.* 3, 6. Primum itineraria omnium regionum, in quibus bellum geritur, plenissime dux habere debet perscripta; usque eo, ut solertiores duces itineraria provinciarum, in quibus necessitas geritur, non tantum adnotata, sed etiam picta habuisse firmentur, ut non solum consilio mentis, verum adspectu oculorum viam profecturis eligerent. *Itineraria perscripta*, et *adnotata* sunt ea, quae loca, eorumque distantias habent notata, ut *Itinerarium Antonini*, et *Hierosolymitanum:* sunt autem *picta*, quae ipsa loca oculis repraesentant, Itali dicunt *carte topografiche*, ut *Tabula Peutingeriana.* ℙ Item itineris signum. *Ammian.* 24, 1. Itinerarium sonare lituus jubet.

ĪTĬNĔRĀRĬUS, a, um, adj. ὁδοιπορικὸς, ad iter pertinens. *Lampr. Commod.* 9. Sumptus itinerarius. *Ammian.* 21, 15. Ratus, itinerario motu imminutae valetudinis excuti posse discrimen. *Id.* 19, 8. Tanquam itinerario aggere, vel superposito ponte complanatum spatium, *h. e.* summo viae dorso, media viae eminentia.

ĬTĬO, onis, f. πορεία, profectio, actus eundi: a sup. *itum. Cic. Att.* 11, 16. De obviam itione ita faciam, ut suades. *Ter. Phorm.* 5, 8, 23. Haeccine erant itiones crebrae, et mansiones diutinae Lemni?

[ĪTIS, is, f. vox Tusca, de qua sic *Macr. Sat.* 1, 15. Iduum nomen a Tuscis, apud quos is dies *Itis* vocatur, sumptum est. *Item* autem illi interpretabantur Jovis fiduciam. Nam cum Jovem accipiamus lucis auctorem, unde et Lucetium Salii in carmine canunt, et Cretenses Δία τὴν ἡμέραν vocant; ipsi quoque Romani Diespitrem appellant, ut diei patrem; jure hic dies Jovis fiducia vocatur. *F.*]

ĬTĬTO, as, frequent. ab *ito. Naevius* ap. *Calp. Pison.* MS. referente *Merula ad fr. Ennii* p. 417. Caesum funera agitant, exsequias ititant, Temulentiamque tollunt festam.

ĬTO, as, n. 1. φοιτάω, frequenter eo. In *edicto censorum* ap. *Suet. Rhet.* 1. Et quos in ludos itare vellent. *Cic. Fam.* 9, 24. Te ad coenas itare desisse, moleste fero. *Gell.* 3, 18. Pedibus itare in curiam. ℙ Pro simplici *eo*, *is*, *Pl. Most.* 1, 2, 48. Ad legionem cum itant, adminiculum eis danunt, *h. e.* cum proficiscuntur in militiam.

ĬTŌNĬDA vel Itonia, Minerva, a loco sic appellata. *Fest.* V. v. sq.

ĬTŌNUS, i, et Iton, onos, m. et f. urbs Boeotiae, in qua antiquissimum Palladis templum. Item mons, et urbs Thessaliae, in qua itidem Pallas culta fuit. *Catull.* 64, 228. sancti incola Itoni. ℙ Scribitur et *Ithonus.*

*ITUCCI, oppidum Hispaniae Baeticae, Virtus Julia cognominatum. *Plin.* 3, 1. *B. A.*

ĬTŪRAEUS, a, um, adj. Ἰτουραῖος, ad Ituraeam pertinens, quae provincia est Coeles Syriae, teste *Plin.* 5, 23, 19., cujus populi Ituraei a sagittandi peritia laudantur. *Virg. G.* 2, 447. et bona bello Cornus: Ituraeos taxi curvantur in arcus. *Servius* falso Parthos intelligit. *Lucan.* 7, 230. Ituraeis cursus fuit inde sagittis. *Cic. Phil.* 2, 44. Cur homines omnium gentium maxime barbaros, Ituraeos, cum sagittis deducis in forum? ℙ Scribitur et *Ityraeus. Inscr.* ap. *De-Vita AA. BB.* p. 232. Praef. Coh. III. Ityraeor. Eadem ap. *Grut.* 444, 5. mendose habet *Itureos.* Alia ap. *eund.* 533. 9. Eq. Alae Aug. Ityraeorum, domo Ityraeus. ℙ Rectius tamen legitur *Itouraeus* ex Graeco fonte Ἰτουραῖος. *Inscr.* ap. *eund.* 519, 5. Lucanus Dec. Alae Aug. Itouraeorum.

*ITURISSA, ae, f. Hispaniae Tarraconensis oppidum. *Mela* 3, 1. ℙ *Iturisa* est *Anton. Itiner. B. A.*

ĬTUS, us, m. idem ac itio: a sup. *itum. Cic. Att.* 15, 5. Quis porro noster itus, reditus, vultus, incessus inter istos? *Inscr.* ap. *Grut.* 73, 9. Pro salute, itu, ac reditu DD. NN. M. Aur. Antonini Pii Aug. et P. Septimii Getae. *Alia* 63, 9. Pro salute itus ac reditus Imp. Caes. Divi F. Augusti. *Suet. Tib.* 38. Vota pro itu et reditu suo suscipi passus. *Lucr.* 3, 389. Nec repentis itum cujusviscumque animantum Sentimus, *h. e.* incessum. *Titin.* ap. *Non.* 2, 419. Itum, gestum, amictum qui videbant ejus. ℙ Jus eundi in aliquem locum, v. gr. ad sepulcrum. V. AMBITUS, us. ℙ In plur. num. *Pall.* 7, 2. *extr.* Ita per paucos itus ac reditus, brevi horarum spatio, tota messis impletur.

ĪTȲLUS, i, m. filius Zethi ex Aedone conjuge. Itylum mater noctu per errorem interfecit, putans eum esse Amalea Amphionis filium. Invidebat enim uxori Amphionis, eo quod ei essent sex filii masculi. Quae cum errorem suum cognovisset, optavit mori, sed Deorum commiseratione in carduelem versa, Itylum deflet. V. AEDON. Facile autem cum Ity confunditur. De Ity enim est illud *Catull.* 65, 13. Qualia sub densis ramorum concinit umbris Daulias, absumpti fata gemens Ityli. Contra de Itylo videtur esse illud *Senecae Agam.* 671. Ramo cantat tristis aedon, Ityn in varios modulata sonos.

ĪTYRAEUS. V. ITURAEUS.

ĪTYS, ityos, ityn, m. Ἴτυς, Terei et Prognes filius fuit, qui (ut est in fabulis) a Progne matre discerptus, et patri epulandus appositus, in pha-

sianum mutatus est. Aliqui dicunt mutatum fuisse in carduelem. V. PROGNE, et DAULIAS. *Ov. Met.* 6, 652. Tantaque nox animi est: Ityn huc arcessite, dixit; et *ib.* 658. Prosiliit, Ityosque caput Philomena cruentum Misit in ora patris. ₽ *Itys* pro *Itylo*. V. ITYLUS.

JU

JŪBĂ, ae, f χαίτη, crines, qui a collo animalium pendent, ut leonum, et equorum: a φόβη, crinis. *Cic. Div.* 1, 33. Et equum alacrem laetus aspexit, cujus in juba examen apum consederat. *Virg. A.* 11, 497. Luduntque jubae per colla, per armos. ₽ *Colum.* 8, 2. *med.* jubas vocat etiam plumas exstantes in collo gallinaceorum; et *Virg. A.* 2, 206. usurpat de serpentum cristis. Sic *Val. Fl.* 8, 88. de dracone vellus aureum servante. *Id.* 3, 196. et *Virg. A.* 2, 412. et *ib.* 7, 785. de coma, seu crista galeae; et *Val. Fl.* 6, 111. de villosis canum collis. De crinibus cometae, qui pogonias dicitur, *Plin.* 2, 25, 22. et de frondibus arborum, *Id.* 6, 22, 24. Denique de coma, et capillis humanis, *Sen. Br. V.* 12. et *Mart.* 1, 32. ₽ Ad orationem modeste transtulit *Plin. ep.* 5, 8. *med.* Hanc (*historiam*) saepius ossa, musculi, nervi; illam (*orationem*) tori quidam, et quasi jubae decent. ₽ *Est et *Juba, ae*, m. Ἰόβας *Plutarcho*, nomen proprium, Numidiae, ut videtur, regibus commune. V. *Tac. H.* 2, 58. ₽ Juba I. rex Numidiae et Mauretaniae partis, post patrem Hiempsalem, Pompeii partes secutus, Curionem a Caesare in Africam missum cum omnibus copiis delevit. Mox, victo Pompeio, cum Scipione copias junxit, commissoque proelio superatus, cum nulla jam spes reliqua esset, magnifice epulatus, cum Petreio mutuis vulneribus concurrens cecidit, regno in provinciam a Caesare redacto, cujus primus praefectus Sallustius. Hujus meminerunt *Hor. Od.* 1, 22, 15. *Caes. B. C.* 2, 25. et alibi, *Auct. B. Afr.* in variis locis, e. g. c. 25. et 43. *extr. Flor.* 4, 2. *Suet. Caes.* 35. *Tac. A.* 4, 5. et 23. *Lucan.* 3, 309. 9, 213. 300. 301. 869. et 10, 475. *Mela* 1, 6. *Tert. Apol.* 24. *Minuc. Fel.* in *Octav.*, *Isid. Orig.* 8, 11. ₽ Juba II. Jubae I. filius, Romam patris defuncti vice in triumphum ductus a Caesare: qua occasione Romanis institutus disciplinis, *factus est*, inquit *Plinius*, *studiorum claritate mirabilior etiam, quam regno.* Scripsit de expeditione Arabica ad C. Caesarem Augusti filium, de rebus Assyriorum, de pictoribus, historiam theatricam, et alia plura. Antonii et Cleopatrae filiam duxit uxorem, ex qua Ptolemaeum filium tulit, Mauritaniae utriusque regem, Caligulae jussu postmodum occisum. *Plin.* 5, 1. et 6, 27. *Tac. A.* 4, 5. et 23. *Suet. Calig.* 26. et 35. V. *Voss. de Hist. Graec.* 2, 4. Alius (*Hofmannum* cito) est Juba, ex quo *Prisc.* in *l. de versibus Comicis* aliqua refert de Iambicis cacometris. Grammaticus is fuit, ac Latine scripsit. ₽ De Juba patre ac filio V. *Spanhem. de usu et praest. num. diss.* 8. p. 539. sq. *B. A.*

JŬBAR, ăris, n. *raro* m. σέλας, radii et splendor stellarum, jubae quandam similitudinem referens. Primo dici coeptum est de radiis luciferi. *Varr. L. L.* 6, 4. Jubar dicitur stella lucifer, quae in summo habet diffusum lumen, ut leo jubam; et *ib.* 5, 2. Inter vesperuginem, et jubar dicta nox. *Festus:* Jubar, stella quam Graeci appellant φωσφόρον, vel ἕσπερον, hoc est lucifer, quod splendor ejus diffunditur in modum jubae leonis. [*Recte *Doederl.* 2, 68. hanc vocis *jubar* originationem ita videtur improbare, ut solis radiorum cum juba leonis comparationem, si vere Veteres cogitaverint, infelicissime quidem factam dicat, cum quae in sole prae ceteris constet, a medio quodam radiorum quasi emanatio, ea ne significetur quidem in leone vel equo, ut in hominis capite. Hinc, licet fortasse audacius factum, praeferendum esse a *dies* etymon (*diuar*). Litterae *d* elisionem comprobari in vv. *Janus* et *Diana*, *Jupiter* et *Diespiter*; ad insertionem litt. *b.* conferenda esse vv. *puer* et *pubes*, *duo* et *dubius*. V. *Eund.* 1, 6.] Eadem habet *Servius* ad illud *Virg. A.* 4, 130. It portis, jubare exorto, delecta juventus. *Ov. Fast.* 2, 149. Quintus ab aequoreis nitidum jubar extulit undis Lucifer. *Calvus* ap. *Prisc.* 5, 658. Hesperium ante jubar quatiens. ₽ Deinde de splendore ac radiis cujusvis sideris, aut alterius rei fulgorem habentis. De sole *Lucr.* 5, 696. Sub terris ideo tremulum jubar haesitat ignis. De luna *Ov. Fast.* 4, 944. Sustulit immenso ter jubar orbe suum. De astro quolibet *Id. Met.* 15, 840. Hanc animam interea, caeso de corpore raptam, Fac jubar. *Id. Fast.* 1, 77. Flamma nitore suo templorum verberat aurum, Et tremulum summa spargit in aede jubar. *Val. Fl.* 5, 411. Tale jubar per tecta micat, *h. e.* auri splendor. *Stat. Theb.* 3, 223. cristarum galeae jubar. ₽ Transfertur ad mejestatem hominis. *Sen. Troad.* 448. de Hectore: Non ille vultus flammeum intendens jubar, Sed fessus ac dejectus, et fletu gravis. *Mart.* 8, 65. Purpureum fundens Caesar ab ore jubar. ₽ In masc. genere. *Enn.* ap. *Prisc.* 5, 658. Interea fugit albu' jubar Hyperioni' cursum, *h. e.* luna, vel lucifer. *Sev. Aetn.* 332. Purpureoque rubens surgat jubar aureus ostro, *h. e.* sol.

JŪBĀTUS, a, um, adj. χαιτήεις, jubam, aut cristam habens. *Plin.* 8, 16, 20. Jubati leones; et *ib.* 34, 52. Jubata cervix. *Liv.* 41, 21. *extr.* et *Pl. Amph.* 5, 1, 56. Jubati angues. *Varr. L. L.* 5, 2. Jubata stella, *h. e.* radios, seu jubar habens.

JŬBĔO, es, jussi, jussum, a. 2. κελεύω, impero, mando, praecipio. *Ter. Eun.* 2, 3, 97. Jubesne? *Chae.* jubeo, cogo, atque impero. *Juven.* 6, 222. Hoc volo, sic jubeo: sit pro ratione voluntas. *Virg. A.* 2, 3. Infandum, regina, jubes renovare dolorem. *Caes. B. G.* 1, 27. Eos in eo loco suum adventum exspectare jussit. *Ter. Eun.* 2, 3, 16. Jubete istos foras exire. ₽ Elegantem habet usum pro firme aliquid velle, aut serio et intente hortari. *Pl. Pers.* 2, 5, 2. Jubeto, habere bonum animum; et *Cic. Fam.* 14, 1. Sperare nos amici jubent; et *ib.* 7, 2. *f.* Valde jubeo, gaudere te; et *Att.* 12, 6. *f.* Caesar te sine cura esse jussit; et *ib.* 4, 14. Dionysium jube salvere. (Et omisso infinito, qui facile subintelligitur. *Ter. Andr.* 3, 3, 1. Jubeo Chremetem.) et *ib.* 5, 2. Illum salutavi, postea jussi valere. ₽ Sequente conjunctivo, cum, vel sine particula *ut*, aut *ne*. [*Lis est inter viros doctos, v. quos mox laudavimus, an *jubeo te ut facias* Latine dicatur. Et negant quidem *Voss. Constr. c.* 36. et *Burm.* ad *Petr.* 71., itemque *Sciopp. Styl. Hist.* p. 118. quemquam de meliore nota scriptorem sic loqui. *Saturnius* etiam, 1, 18. *extr.* hoc loquendi genus usque adeo rarum, ut vix aliud quidquam rarius, pronunciat. V. *Ruddim.* 2, 133.] *Pl. Amph.* 1, 1, 50. jubet, sententiam ut dicant suam. *Suet. Vesp.* 23. Jussit, ut continuo ponerent. [*V. *B. Crus.* ad h. l. item *Oudend.* ad h. l. et ad *Tib.* 22., *Duk.* ad *Liv.* 23, 21. et *Drak.* ad *Liv.* 32, 16.] Jussitque, ut quae venissent naves, Euboeam peterent. *Hor. Sat.* 1, 4, 121. sive jubebat, Ut facerem quid. *Ov. Amor.* 1, 11, 19. rescribat multa, jubeto. *Ter. Eun.* 4, 4, 24. Jube, mihi denuo respondeat. *Hirt. B. G.* 8, 52. *extr.* Quod ne fieret, consules jusserunt, [*i. e. κατὰ σύνεσιν vel ad sensum, ut recte *Herz.*, i. q. vetuerunt, obstiterunt.] Al. leg. *intercesserunt*. ₽ Regit etiam dativum personae. [*Multis exemplis firmare hunc dicendi usum conantur, *Sanct.* p. 183. *Perizon. ib. n.* 6. *Munck.* ad *Hyg. fab.* 196. *Saturn.* 1, 18. *Davis.* ad *Caes. B. C.* 96. *Sciopp. Gramm. Phil. Praef. Rhenius*, p. 361. *Ursin.* 240. etc. In contrarium tamen nituntur *Voss. Constr. c.* 36. *Gronov. Observ.* 1, 17. et ad *Liv.* 27, 24. *Cellar. Antibarb.* p. 268. et *Cur. poster.* p. 98. *Burm.* ad *Petr.* 71. *Drak.* ad *Sil.* 12, 607. *Cort.* ad *Sall. Jug.* 84, 1., qui vel infinitivum in his intelligi, vel corrupta loca, aut sequioris aetatis esse contendunt. *Ruddim.* 2, 132. sq.] *Cic. Att.* 9, 13. Quamquam hae mihi litterae Dolabellae jubent ad pristinas cogitationes reverti. [*Corradi* susp. *me.* In sequenti *Caesaris* loco optimae notae et codices et editiones exhibent *commendavit.*] *Caes. B. C.* 3, 98. Militibus suis jussit, ne qui eorum violarentur, neu quid sui desiderarent. *Tac. A.* 13, 40. Quibus jusserat, ut instantibus resisterent; et *ib.* 15. Britannico jussit, exsurgeret, et cantum aliquem inciperet. *Ascon. in Verr.* 2, 1, 16. Sulla mihi jussit. *Claud. in Ruf.* 2, 154. regit Italiam, Libyenque coercet, Hispanis Gallisque jubet. Adde *in II. cons. Stilich.* 85. ₽ Item accusativum vel personae, vel rei. [*Sunt qui accusativum non a v. *jubere* regi, sed ad infinitivum omissum quidem esse referendum censeant, ita ut proprie constructio accus. c. inf. sit. V. *Ruddim.* 2, 132.] *Cic. Fam.* 13, 26. *med.* Litterae, non quae te aliquid juberent, sed quodam modo commendaticiae. *Pl. Stich.* 2, 2, 71. Jube famulos, rem divinam mihi apparent. *Appul. Flor. n.* 22. Aegrum jubet, uti sit animo bono. *Suet. Vesp.* 23. Nunciantes legatos, decretam ei publice statuam, jussit, ut continuo ponerent. Al. leg. *nunciantibus*. *Mart.* 9, 66. Sed tu jussisses Eurysthea. *Tac. A.* 13, 15. Neque jubere caedem fratris palam audebat. *Id. Agr.* 45. Nero jussit scelera, non spectavit. *Stat. Th.* 7, 373. Jubere silentia alicui. Sic *Lucan.* 2, 528. secuturo jussurus classica Phoebo; et 8, 684. Jubere bella; et *ib.* 832. sistra jubentia luctus. ₽ Et accusativum rei cum dativo personae. *Tac. A.* 4, 72. Tributum iis Drusus jusserat modicum; et *Stat. Th.* 7, 32. aspiciam terras, pacemque jubebo Omnibus, *h. e.* cogam pacem servare. ₽ Passive. *Caes. B. G.* 3, 6. Quod jussi sunt, faciunt. *Hor. Ep.* 1, 7, 75. jubetur Rura suburbana indictis comes ire Latinis. *Liv.* 3, 30. Consules jubentur scribere exercitum. *Petr. Sat.* 120. Inferni manes coelum sperare jubentur. *Plin.* 28, 2, 5. Pollices, cum faveamus, premere, etiam proverbio jubemur. *Plin. alter ep.* 6, 29. *f.* Opto, ut ea potissimum jubear, quae, me deceat vel sponte fecisse. *Just.* 19, 1. Poeni mortuorum corpora cremare a rege jubebantur. *Tac. H.* 4, 76. Germanos non juberi, non regi; sed cuncta ex libidine agere. [*Quaedam laudat *Ruddim.* 2, 132. *n.* 57. Sequitur etiam infinitivus pass. *Suet. Tib.* 11. Jussi sunt omnes ae-
gri — deferri. *Vesp.* 15. interfici jussum; et *Cla*
37. arcessi statim ac mori jussus est.] ₽ *Jub*
legem, *magistratum*, *pacem*, *foedera* ad eum p
tinet, quem penes suprema aucturitas, jus, ac p
testas est: et significat sciscere, creare, firma
Romae mos fuit, ut magistratus quidem (in reb
gravioribus) ac senatus censerent, decernerentqu
at populus juberet, quo jubente, tum demum ra
et firma erant, quae proponebantur. *Cic. Balb.*
Legem populus R. jussit de civitate tribuenda. *L*
1, 22. Tullum Hostilium regem populus juss
Cic. Or. 1, 14. Dicere apud populum de legib
jubendis, aut vetandis. *Id. Verr.* 2, 2, 67. Sen
tus decrevit, populusque jussit, ut, etc. *Sall. Ju*
44. Sed plebs, incredibile memoratu est, quan
vi rogationem jusserit, decreverit, voluerit. *L*
3, 30. Id modo excepere, ne postea eosdem t
bunos juberent. *Sall. Jug.* 85. Postquam ei pr
vinciam Numidiam populus jussit. ₽ Hinc illa
litis, *jubeatis*, quibus rogabat populum magistr
tus, cum perferri quippiam volebat. In *formu*
arrogationis ap. *Gell.* 5, 19. Velitis, jubeatis, Q
rites, uti L. Valerius L. Titio jure legeque fili
siet. *Liv.* 31, 6. Rogationem promulgavit: v
lent, juberent, Philippo regi bellum indici. ₽ H
pertinet illud *Ov. Fast.* 5, 461. ex persona Rem
Qui modo, si volucres habuissem regna jubent
In populo poteram maximus esse meo, *h. e.* bo
auspicio regnum mihi portendentes. [*V. *Gieri*
ad h. l.] ₽ *Jubere de manufactis*, V. in JUSSU
a, um. ₽ *Jubere fide*, V. in FIDEJUBEO.
Jusso syncope est v. *jussero*, poetis concedend
Virg. A. 11, 467. Cetera, qua jusso, mecum m
nus inferat arma. Adde *Sil.* 12, 175. Sic *ju*
pro *jussisti.* *Ter. Eun.* 5, 1, 15. Ita ut tu jus
soli credita est. ₽ *Jussitur* antiquum est pro *j*
betur. *Cato R. R.* 14. Faber haec faciat oporte
parietes omnes, uti jussitur, calce et caementi
pilas ex lapide, etc. ₽ *Jusit* olim pro *jussit* scr
ptum fuisse affirmat *Quint.* 1, 7. Atqui paulu
superiores etiam illud, quod nos gemina *s* dicimu
jussi, una dixerunt.

JŪBERNĂ vel Juverna, ae, f. eadem quae H
bernia, insula Angliae proxima ad occidentem. *J*
ven. 2, 159. arma quidem ultra Litora Jubern
promovimus, etc. ₽ *Ierne*, vel *Hiberne*, *es*, dic
tur a *Claudiano*. V. HIBERNIA.

JŪBĬLAEUS seu Jubelaeus, i, m. ap. Hebrae
dicebatur annus quinquagesimus exclusive, scilic
quadragesimus nonus, quo fiebat remissio a serv
tute, et fundi redibant ad veterem dominum,
servi fiebant sui juris: hinc et annus remission
vocatus. Est dictus ab Hebr. יוֹבֵל *jobèl* buccin
seu cornu arietinum, cujus clangore hujus an
initium populo Hebraico nunciabatur. *Arat. A*
Apost. 2, 677. quinquagesimus annus Cum Jub
laeus adest, proprii distractio ruris Antiquo dou
tur hero, etc. Graece est Ἰωβηλαῖος, vel Ἰωβιλαῖο
quare medias rectius syllabas *Arator* produxisse
Sed non est is valde solicitus de prosodiae legibu

JŪBĬLĀTĬO, onis, f. ὀλολυγμὸς, clamor inco
ditus pastorum, jubilum. *Appul. Met.* 8. Pastor
canes rabidos et immanes, quos ad tutelae praes
dia curiose fuerant alumnati, jubilationibus soliti
et cujuscemodi vocibus nobis inhortantur, *h. e.* co
tra nos incitant.

[JŪBĬLĀTUS, us, m. idem ac jubilatio, et j
bilum. *Gloss. Philox.* Jubilatus, ὀλολυγμὸς, κραυ
ἀγροίκων. *F.*]

JŪBĬLO, as, avi, atum, a. 1. ὀλολύζω, rustic
voce inclamo, ut ait *Festus:* ab ἰοὺ, ἰὼ rusticoru
inclamationes. *Varr. L. L.* 5, 7. Vicinaque h
rum quiritare, et jubilare: quiritare dicitur is, q
Quiritium fidem clamans implorat; et *mox:* Ut qu
ritare urbanorum, sic jubilare rusticorum. Itaqu
hos imitatus apte *Accius*, ait in Bacchis: Quis m
jubilat? vicinus antiquus tuus. [*M. Aurel.* ap. *Fron*
ad M. Caes. 4. (ed. *A. Maio*) *ep.* 6. Deinde uv
metendis operam dedimus, et consudavimus, et j
bilavimus. *F.*]

JŪBĬLUM, i, n. κραυγὴ, clamor inconditus r
sticorum, cantus pastoralis. *Sil.* 14, 475. Et la
tus scopulis audivit jubila Cyclops, *h. e.* cant
Daphnidis pastoris. *Calpurn. Ecl.* 1, 30. nihil a
mentale resultat: Non montana sacros distinguun
jubila versus; et *Ecl.* 7, 3. Et tua moerentes e
spectant jubila tauri. [*M. Aurel.* ap. *Front. a*
M. Caes. 4. (ed. *A. Maio*) *ep.* 5. Venator, au
vindemiator, qui jubilis suis cubiculum meum pe
strepunt. *F.*]

JŪCUNDE, adv. ἡδέως, ἀλύπως, suaviter, dulc
ter, laete. *Cic. Coel.* 6. Cum tristibus sever
cum remissis jucunde vivere. *August. in ep.* a
Suet. Aug. 71. Quinquatriis satis jucunde egimu
Gell. 20, 9. Jucunde lepideque fictum. *Plin.* 2
17, 69. Herba jucunde olet. *Suet. Tit.* 3. Ca
tare, et psallere jucunde, et scienter. *Cic. Tus*
5, 34. Darius in fuga, cum aquam turbidam b
bisset, negavit, unquam se bibisse jucundius. *Va*
Max. 7, 2. *n.* 8. *extr.* Jucundissime loqui. *Ci*
Fin. 1, 22. vivere.

[JŪCUNDILLĂ, ae, f. dimin. jucundae. Es

n. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 704, 8. Vettia Jucun-a. *F.*]

JUCUNDINUS, i, m. dimin. jucundi. Est cogn. *Inscr.* ap. *Grut.* 1153, 6. C. Abienus Jucundi-; *F.*]

JUCUNDITAS, atis, f. ἡδονή, suavitas, volu-s, res grata sensum aut animum movens, et uptate afficiens. *Cic. Fin.* 1, 18. Corporis mor-vitae jucunditas impeditur. *Id. Agr.* 2, 29. ibus ista agri spes et jucunditas ostenditur. *Id. Fr.* 2, 10. Epistola plena jucunditatis. *Id.* gm. ap. *Gell.* 12, 2. Suaviloquens jucunditas. *Or.* 3, 38. Delectatio et jucunditas. *Id. Marc.* Fructus et jucunditas. *Id. Off.* 1, 3. Vitae com-ditas et jucunditas; et *ib.* 34. Relaxare animum, dare se jucunditati. *Id. Fin.* 2, 3. Jucunditate fundi. *Id. Or.* 1, 7. Ea est in homine jucun-as, et tantus in jocando lepos, ut, etc. Et in r. num. *Cic. Att.* 10, 8. *f.* Nihil mihi ex plu-is tuis jucunditatibus gratius accidit, quam quod am Tulliam suavissime diligentissimeque colui-, *h. e.* jucundis officiis. *Quint. prooem. l.* 6. *med.* cis jucunditas et claritas.

JUCUNDO, as, a. 1. ἡδύνω, jucunditatem affero, uptate afficio, gaudio perfundo. *August. de Gen. litt.* 12, 34. ex *Psalm.* 94, 19. Consolationes i jucundant animam. *Lact.* 4, 6. ex *Prov.* 8, 30. otidie autem jucundabar ante faciem ejus. ℙ rt. *Jucundans* ap. *Oros. praef. c.* 4. Infantes ju-ndantes, *h. e.* ludentes.

JUCUNDUS, a, um, adj. ἡδύς, τερπνός, suavis, atus, dulcis: a *juvo*, ut *Cic.* docet *Fin.* 2, 4. *f.*, enim id omne jucundum, quod sensum aut ani-m movet et juvat: praesertim vero quod tristi-e opponitur, et hilaritatem in eo ac laetitiam nit. Differt a *gratus*, quia *grata* accepta sunt, *unda* etiam delectabilia. Omne jucundum est atum, sed non contra: ut medicina aegro grata dem est, sed non jucunda. *Id. Cat.* 4, 1. Est hi jucunda in malis, et grata in dolore vestra a me voluntas; et *ib.* 6. Comes alicui carus at-e jucundus; et *ib.* 7. *extr.* Commune patriae so-n cum sit carum, tum vero est dulce et jucun-m. *Caes. B. C.* 1, 86. Id vero militibus fuit gratum et jucundum. *Cic. Manil.* 1. Conspectus ster est mihi multo jucundissimus. *Id. Fam.* 5, Amor tuus est mihi gratus et optatus: dice-n, jucundus, nisi id verbum in omne tempus didissem. *Id. Att.* 3, 14. *f.* Ista veritas, et-si jucunda non est, mihi tamen grata est; et *m.* 4, 6. Cujus officia jucundiora scilicet mihi nper fuerunt, nunquam tamen gratiora. *Id. Arch.* et *Nep. Att.* 16. Homo alteri jucundissimus. *st.* 2, 10. Jucunda convivia habere. *Cic. Or.* 1, Verba ad audiendum jucunda. *Id. Tusc.* 5, 43. hil visum est illo pane jucundius. *Plin.* 6, 32, Aqua potui jucunda. *Cels.* 5, 26. *n.* 27. Aqua temperanda est, ut manu contingenti jucunda . *Cic. Agr.* 2, 16. Agri jucundi, et fertiles; *Verr.* 2, 3, 9. *extr.* Odor suavis et jucundus. *tull.* 46, 3. Jucundae aurae Zephyri. *Pl. Poen.* 1, 78. Jucundissimi ludi. *Val. Fl.* 7, 236. O nium jucunda dies! *Virg. A.* 6, 363. coeli ju-ndum lumen. *Ov. Trist.* 3, 3, 24. Jucundum mpus agere. *Hor. Epod.* 1, 5. Quid nos, qui-s te vita si superstite, Jucunda; si contra, gra-s? *Gell.* 19, 9. Jucundum in modum canere. ℙ gitur et *jocundus* tum in antiquis libris non unis, m in lapidib. ap. *Grut.* 331, 7. et 871, 2. etc., defenditur ab his, qui a *jocus* deducunt. Jure nen improbant *Manut.*, *Dausq.*, *Cellar.*

JUDAEA, ae, f. Ἰουδαία, regio Palaestinae, di-a Juda filio Jacob, vel potius a tribu Juda. *in.* 5, 14, 15. et 12, 25, 54.

JUDAEUS, a, um, adj. Ἰουδαῖος, ad Judaeam rtinens. *Plin.* 13, 4, 9. Judaea gens. *Id.* 31, 44. sacra. *Id.* 14, 20, 25. resina. ℙ *Judaei, um*, Hebraei, qui a Juda primogenito Jacob ori-nem trahebant. Sed postquam eorum regnum in o divisum fuit, Judae, et Israel, duarum tri-um populi, Judae, et Beniamin, Judaei appel-ri coepti sunt: progressu temporis omnes Hebraei daei dicti. De his multa fabulosa *Just.* 36, 2. *Tac. H.* 5. Veriora et S. Scripturis consona *ct.* 4, 10.

JUDAICE, adv. Judaeorum more, vel supersti-ne. V. APOSTATICE.

JUDAICUS, a, um, adj. dicitur fere de rebus Judaeos pertinentibus. *Cic. Fl.* 28. Judaicum rum. *Quint.* 3, 7. *med.* Judaica superstitio. *ac. H.* 2, 4. Judaicum bellum; et *ib.* 78. Ju-ica victoria, *h. e.* de Judaeis reportata; et *ib.* Judaicus exercitus, *h. e.* in Judaea militans; *ib.* 5, 4. panis, *h. e.* azymus; et *ib.* 7. Judai-m mare. *Juven.* 14, 101. Judaicum ediscunt, servant, et metuunt jus.

JUDAISMUS, i, m. Judaeorum religio. *Tert. v. Marc.* 1, 20. et *ib.* 4, 11.

***JUDAIZO**, as, n. 1. Judaeorum more vel legi-us vivo. *Vulg. Gal.* 1, 13. sq. *B. A.*

***JUDAS**, ae, m. Ἰούδας, cognomento Ischario-s, unus ex duodecim Apostolis, Jesu Christi Domini sui ac nostri proditor. *Sedul. Carm.* 5, 38. et 117. *B. A.*

JUDEX, icis, m. et f. κριτής, qui litigantium causas cognoscit, et sententiam fert. '*Varr. L. L.* 5, 7. Judex, quod jus dicat, accepta potestate. *Cic. Rosc. Am.* 30. Verissimus et sapientissimus judex. *Id. Verr.* 2, 2, 12. Judex nequam et levis. *Id. Planc.* 13. Plurimarum rerum judex sanctissimus et justissimus. *Id. Verr.* 1, 10. Severissimi atque integerrimi judices. *Id. Fin.* 3, 2. Aequissimus eorum studiorum aestimator et judex. *Brut.* ad *Cic. inter ep.* 1. *ad Brut.* 6. Sumere aliquem judicem de controversia hereditaria. *Cic. Or.* 2, 48. *extr.* Apud judicem causam agere. *Id. Caec.* 17. Habere aliquem de re quapiam. *Id. Cluent.* 38. Sedere judicem in aliquem; et *ib.* 43. Esse judicem de re pecuniaria; et *Fam.* 9, 10. inter aliquos; et *Dom.* 13. Judicem de quaque re constituere. *Id. Fam.* 5, 2. *f.* Aequum se judicem rei alicui praebere. *Petr. Sat.* 80. Judici litem committere. *Ter. Ad. prol.* 4. vos eritis judices Laudin', an vitio duci id factum oporteat. *Phaedr.* 3, 13. Lis ad forum deducta est, vespa judice. *Ov. Met.* 2, 427. de caespite virgo Se levat, et, salve numen, me judice, dixit, Audiat ipse licet, majus Jove. *Id. Fast.* 4, 322. Morte luam poenas, judice victa Dea. *Lucan.* 10, 368. Et sumus, ut fatear, tam saeva judice, sontes. *Plin.* 14, 13, 14. Judex pronuntiavit, videri, etc. ℙ De *judicum decuriis.* V. in DECURIA. ℙ *Judicem ferre alicui* dicebatur accusator reum citans ad judicium subeundum; aut ipse nominando judicem, aut jubendo reum nominare, quem sumeret; sequente *ni* particula. *Liv.* 3, 24. Ni ita esset, multi privatim ferebant Volscio judicem; et *ib.* 57. Proinde ut ille iterum ac saepius provocet, sic se iterum ac saepius judicem illi ferre, ni vindicias ab libertate in servitutem dederit. *Cic. Or.* 2, 70. Cum ei M. Flaccus, multis probris objectis, P. Mucium judicem tulisset. Adde *ib.* 65. et *Rosc. Com.* 15. et *Liv.* 8, 33. ℙ *Judicem dicere* erat ipsius rei judicium se subire profitentis. *Liv.* 3, 56. Omnium tibi, quae impie per biennium es ausus, gratiam facio: unius tantum criminis ni judicem dices, te ab libertate in servitutem, contra leges vindicias non dedisse, in vincula te duci jubeo. Ita *Gronov.*, alii aliter leg. ℙ *Dare judicem* est praetoris, cum causae cognitionem cuipiam committit. Nam Romae non erant certi causis cognoscendis assignati judices, sed certus ordo solummodo (modo senatorius, modo equestris, etc.), ex quo a praetore deligebantur, vel sorte ducebantur, qui res disceptarent, judicarentque, cum praetor prae copia causarum non omnia per se posset cognoscere. Licebat autem tum actoribus, tum reis hunc, vel illum ejerare, rejicere, excludere. Etiam senatus, aut princeps judices dabat, cum suae cognitionis res non esse censebat. Horum omnium exempla habes ap. *Cic. Verr.* 2, 2, 12. et *Or.* 2, 70., *Plin. ep.* 2, 11. et *Pan.* 36., *Ulp. Dig.* 4, 4, 18. etc. Hinc *judices petere* ap. *Plin. c. l.* 2. est postulare, ut causa non in senatu, sed apud ordinarios judices agatur. ℙ *Judices* aliquando dicti sunt ipsi consules. *In commentariis consularib.* ap. *Varr. L. L.* 5, 9. Accensus dicit sic: Omnes Quirites, inlicium visite huc ad judices; et *mox:* Omnes Quirites, ite ad conventionem huc ad judices. Adde *Liv.* 3, 55. *f.* ℙ De *judice quaestionis* V. QUAESTIO. ℙ *Lusus ad judices* est ludus puerilis, quo pueri inter se ludentes, unum aliquem judicem constituebant, qui medius inter eos incederet, et fictam jurisdictionem exerceret. *Spart. Sev.* 1. et *Vopisc. Proc.* 13. Simile est illud *Suet. Ner.* 35. Ducatus, et imperia ludere.

JUDICABILIS, e, adj. qui judicio est subjectus. *Capell.* 5, 149. Hic illud judicabile posse versari, etc.

JUDICATIO, onis, f. κρίσις, actus judicandi, cognitio, disceptatio. *Cic. Fam.* 3, 9. Longi subsellii (ut noster Pompejus appellat) judicatio, et mora si quem tibi item unum, alterumve diem abstulerit, tamen, etc. *Quint.* 6, 5. Consilium est ratio quaedam alte petita, et plerumque plura perpendens et comparans, habensque in se et inventionem, et judicationem. *Vet. tabula aenea sub Vespas.* ap. *Grut.* 242. *f.* Neve cui de ea re actio, neve judicatio esto. ℙ Apud rhetores *judicatio* τὸ κρινόμενον est quaestio nata ex conflictione, et quasi concursu inter rationem rei, et infirmationem accusatoris: in qua quaeritur, quid veniat in judicium, et de quo disceptetur: v. gr. Orestes matrem occidit, et se juste fecisse dicit: status est qualitatis: quaestio an juste fecerit: ratio illa, quod patrem Orestis occiderit: judicatio, an oportuerit vel nocentem matrem a filio occidi. Quod si Orestes alteram afferat matris necatae causam, quod responsis sit impulsus, altera ratio erit, indeque judicatio altera, an responsis parere debuerit. Quot enim causae faciendi afferuntur, tot sunt judicationes. *Auct. ad Her.* 1, 16. et *Quint.* 3, 11. ℙ *Cic. Part.* 30. *disceptationem* vocat: et *Top.* 24. *quaestionem juridicialem:* et *ib.* 25. *qua de re agitur*, JCtorum more; et *Inv.* 1, 13. *quaestionem.* [*V. *Ernest. Lex. techn. Lat. rhet.* p. 231. sq.]

JUDICATO. V. JUDICATUS, a, um.

[**JUDICATORIUS**, a, um, adj. δικαστικός, ad judicandum pertinens. *August. ep.* 54. *med.* Judicatorius rigor, *h. e.* severitas judicum. ℙ *Judicatorium, ii*, n. judicii locus. *Gloss. Philox.* Judicatorium, δικαστήριον. *F.*]

JUDICATRIX, icis, f. quae judicat. *Quint.* afferens verba eorum, qui *Theodori Gadarei* definitionem rhetoricae ex Graeco transtulerunt, 2, 15. *med.* Ars inventrix, et judicatrix, et enunciatrix, decente ornatu, etc.

JUDICATUS, a, um, part. ab *judico*, κρινόμενος, disceptatus, cognitus, dijudicatus, sententia judicis constitutus. *Cic. Rabir. Post.* 4. Causa judicata, atque damnata. *Id. Phil.* 11, 5. Ut intelligamus, illos, quorum res judicatas irritas fecimus, bene et e republica judicavisse. *Id. Verr.* 2, 2, 48. Ut aliquando de rebus ab isto cognitis judicatisque dicere desistamus. *Id. Fl.* 21. Re judicata stari ostendit placere. (De re judicata est *tit.* 1. *l.* 42. *Dig.*) *Id. Sen.* 21. Socrates omnium sapientissimus oraculo Apollinis judicatus. *Id. Fam.* 7, 33. Mihi judicatum est deponere illam personam, *h. e.* certum est, deliberatumque. ℙ Item damnatus. *Pl. As.* 5, 2, 87. Judicatum me uxor adducit domum. *Liv.* 6, 14. Centurionem judicatum pecuniae cum duci vidisset. (Adde *leg. XII. Tab.* ap. *Gell.* 20, 1. *f.*) et *ib.* 34. Fama, et corpore judicati atque addicti creditoribus satisfaciebant. ℙ *Judicatum, i*, est res judicata. *Auct. ad Her.* 2, 13. Judicatum est id, de quo sententia lata est, aut decretum interpositum. *Cic. Inv.* 1, 30. Judicatum est res assensione, aut auctoritate, aut judicio alicujus, aut aliquorum comprobata; et *ib.* 44. Solitarium aliquod, aut rarum judicatum afferre. *Id. Fl.* 21. Decrevit, ut si judicatum negaret, in duplum iret, *h. e.* negaret rem judicatam esse, vel se debere id, quod ex sententia judicis debebat: atque adeo sententiae judicis non pareret. *Id. ib.* 20. *extr.* Cum judicatum non faceret, addictus Hermippo, et ab hoc ductus est, *h. e.* non praestaret id, quod ex sententia judicis praestare debuit. *Papin. Dig.* 27, 3, 21. Quamvis postea judicatum fiat, tamen actio data non intercidit. *Id. Dig.* 31, 1, 80. Qui post dictam sententiam judicatum solvere supersederunt: *judicatum solvere*, est aestimationem litis solvere, aut rem, quae actione petita est, restituere. Porro quicumque in rem actione conveniebatur, cavere cogebatur actori, *judicatum solvi:* qua stipulatione tres clausulae continentur, ut docet *Ulp. ib.* 46, 7. qui inscribitur *Judicatum solvi, l.* 6. h. e. de re judicata, de re defendenda, et de dolo malo. *Cic. Quint.* 8. Postulat a praetore, ut sibi Quintius judicatum solvi satisdet, *h. e.* sponsores det, a quibus quod judicatum fuerit, solvatur, si Quintius damnetur. Hinc illa ap. JCtos, *stipulari, promittere, spondere, cavere, judicatum solvi; teneri ex stipulatu judicatum solvi; satisdare stipulatione judicatum solvi:* quae habentur ap. *Ulpian.*, *Cajum*, *Paul.*, *Modest. et alios c. tit.* 7. Sic *judicatum solvi satisaccipere* ap. *Ulp. Dig.* 3, 3, 28. ℙ *Judicati actio* est, quae ex sententia datur. *Id. ib.* 3, 3, 28. et 31. etc. Hinc *judicati agere*, *Id. c. l.* 28. et *judicati conveniri*, *Modest. ib.* 46, 1, 41. [*V. *Ernest. Lex. techn. Lat. rhet.* p. 232.] ℙ *Judicatum* pro judicatione. *Gell.* 14, 2. *f.* Juravi, mihi non liquere: atque ita judicato illo solutus sum. Alii leg. *judicatu.* ℙ *Judicato*, adverbii ritu, ponitur pro considerate, maturo judicio, κεκριμένως. *Id.* 14, 1. Exercendine gratia ingenii, an quod ita serio judicatoque existimaret, non habeo dicere.

JUDICATUS, us, m. κρίσις, facultas judicandi, judicatio, judicis munus. *Cic. Phil.* 1, 8. Isti ordini judicatus lege Julia patebat. *Gell.* 14, 2. Juravi, mihi non liquere: atque ita judicatu illo solutus sum. V. DECURIA.

JUDICIALIS, e, adj. δικαστικός, ad judicium pertinens. *Cic. Arch.* 12. Judicialis consuetudo. *Id. Verr.* 2, 4, 47. Legibus et judiciali jure aliquem persequi. *Id. Brut.* 69. Illius judicialis anni severitatem non tulit. [*Judicialis annus* est is, quo lege Pompeja binae ad accusandum, ternae ad defendendum horae datae sunt, oratoresque brevi interposita hora, sine comperendinatione dici jussi: quod cum minus exercitati non possent, ab agendo desistere coacti sunt. *Ellendt.*] *Id. Att.* 13, 6. Judiciali molestia carere. ℙ *Judiciale genus* ap. rhetores est, in quo accusatur et defenditur, vel petitur et negatur. *Cic. Inv.* 1, 5. Judiciale est, quod positum in judicio, habet in se accusationem et defensionem, aut petitionem et recusationem. *Id. Div.* 2, 26. Judiciales causae. [*Lege *Ernest. Lex. techn. Lat. rhet.* p. 233.]

[**JUDICIALITER**, adv. cum judicio. *Sidon. ep.* 5, 156. Bibliopolam vestrum non gratiose, sed judicialiter expertus insinuo. *F.*]

JUDICIARIUS, a, um, adj. δικαστικός, ad judicem, vel judicium pertinens. *Cic. Pis.* 39. Ecquid sentis, lege judiciaria lata, quos posthac judices simus habituri? *Id. Cluent.* 26. *med.* Quaestu judiciario pastus. *Id. Verr.* 2, 1, 2. Judiciariae controversiae finem constituere. *Capitol. M. Au-*

rel. 10. Judiciarii dies, h. e. quibus judicia exercentur, dies actui rerum accommodati, ut Suet. Aug. 32. loquitur. Id. ib. 56. Judiciariae leges.

JŪDĬCĬOLUM, i, n. dimin. parvum judicium. Ammian. 27, 11. Juste, an secus, non judicioli est nostri. Adde 28, 4.

JŪDĬCĬUM, ii, n. κρίσις, κρῖμα, legitima causae seu rei controversae, apud judicem inter duos aut plures litigantes, contentio et disceptatio. Cic. Caec. 2. f. Omnia judicia aut distrahendarum controversiarum, aut puniendorum maleficiorum causa reperta sunt. Id. Quint. 2. Praetor judicium prius de probro, quam de re fieri maluit. Id. Fl. 38. Gravia judicia pro reipubl. dignitate, multa de conjuratorum scelere fecistis. Id. Rosc. Am. 4. Judicium inter sicarios hoc primum committitur. Id. Coel. 1. Crimen, quod versatur in judicio. Id. opt. gen. Or. 7. Adducere causam aliquam in judicium. Id. fr. contra C. Anton. ap. Ascon. Judicio aequo certare cum aliquo. Id. Quint. 20. Judicio aliquid defendere. Plin. 9, 35, 58. Judicium agere. Cic. Q. Fr. 2, 16. exercere, h. e. agere, facere. Id. Balb. 28. et Coel. 1. in. Vocare aliquem in judicium. Id. Fl. 6. Judicio quempiam arcessere. Id. Rosc. Am. 39. condemnare. Ulp. Dig. 2, 6, 1. sistere; et ib. 5, 4. Sistere in judicium. ¶ *Judicium dare* dicitur praetor, cum agendi potestatem facit, et in eam rem dat actionem, et judices. Cic. Fl. 35. In Lurconis libertum judicium ex edicto dedit. Adde Verr. 2, 2, 12. ¶ Etiam *exercere judicium* aliquando ad praetorem pertinet. Id. Arch. 12. Ea, judices, a vobis spero esse in bonam partem accepta: ab eo, qui judicium exercet, certe scio. ¶ *Accipere*, et *suscipere judicium* est litigatorum: quod fit litis contestatione. Cic. Quint. 20. Judicium quin acciperet, non recusavit. Ulp. Dig. 5, 3, 7. Nolebat ad liberale judicium ire, dicens, suscepturum se de inofficioso testamento judicium. ¶ *Judicium pati* est rei, ὑπομένειν δίκην. Cic. Quint. 20. ¶ Accipitur et pro ipsa causae actione, quae in judicio fit. Cic. Fam. 9, 21. Quid enim simile habet epistola aut judicio aut concioni? ¶ Item pro loco, ubi judicium fit. Nep. Ep. 8. At ille in judicium venit: nihil eorum negavit, quae, etc. Quint. 4, 2. med. Pompejus judicium militibus armatis clauserat. ¶ Item pro ipsis judicibus. Val. Max. 2, 10, 1. Cum tabulae ad nomen inspiciendum circa judicium ferrentur. Quint. 12, 5. Cum in basilica Julia diceret primo tribunali, quatuor autem judicia, ut moris est, cogerentur, etc. ¶ Extra rem forensem est mens, sententia, existimatio, opinio. Cic. Tusc. 1, 1. Meum semper judicium fuit, omnia nostros aut invenisse per se sapientius, quam Graecos; aut accepta ab illis fecisse meliora. Anton. ad Cic. post. ep. 13. l. 14. ad Att. Si bonitas tua respondebit judicio meo, quod semper habui de te. Hirt. B. Alex. 15. Nos proelium sustinebimus, neque tuum judicium fallemus. Caes. B. G. 1, 41. Decima legio per tribunos militum ei gratias egit, quod de se optimum judicium fecisset. Cic. Fam. 13, 29. Ut primum per aetatem judicium facere potueris, quanti quisque sibi faciendus esset; et ib. 1, 7. med. Facti tui judicium non tam ex consilio tuo, quam ex eventu homines esse facturos. Ter. Phorm. 5, 8, 56. Ejus judicio permitto omnia: quod is jubebit, faciam. Cic. Or. 1, 27. Grave judicium in dicendo subire. Id. Q. Fr. 1, 1, 15. Non est tibi his solis utendum existimationibus ac judiciis, qui nunc sunt hominum, sed iis etiam, qui futuri sunt. Id. Off. 3, 30. Non enim suo judicio stetit, sed suscepit causam, ut esset judicium senatus. Id. fr. ap. August. contra Acad. 3, 7. Eum recte primum esse judicio suo, qui omnium ceterorum judicio sit secundus. Id. Brut. 8. Intra parietes aluit eam gloriam, quam nemo quidem, meo judicio, est poeta consecutus, i. e. ut ego sentio. Sic Quint. 9, 3. med. Similia sunt illa, meo quidem judicio, in quibus, etc. Nep. Att. 9. extr. Ille autem sui judicii, potius quid se facere par esset, intuebatur, quam quid alii laudaturi forent, i. e. semper sui arbitrii, contentusque se uno, ut Suet. Tib. 18. loquitur. Tac. A. 6, 22. Mihi haec audienti in incerto judicium est, fatone res mortalium, an forte volvantur. ¶ De testamento: quia ibi testator judicium facit de iis, quos dignos aut indignos bonis suis existimat. Val. Max. 7, 7. n. 4. Testamento utrumque filium praeteriit, a quibus aditus D. Augustus, et nuptias mulieris, et suprema judicia improbavit. Adde Just. 5, 11., Suet. Aug. 66. et Sen. Ben. 4, 11. f. ¶ Item vis et facultas discernendi, et solertia judicandi de re qualibet. Cic. Or. 7. extr. Sed tamen eos, studio optimo, judicio minus firmo praeditos, docere, quae sit propria laus Atticorum, non alienum puto. Id. opt. gen. Or. 4. Qui teretes aures habent, intelligensque judicium. Hor. Ep. 2, 1, 242. Judicium subtile videndis artibus. Cic. Fin. 2, 12. Si quid mei judicii est, h. e. si quid ego video, et judicare possum. Caes. B. C. 1, 35. Neque sui judicii, neque suarum esse virium discernere, utra pars justiorem habeat causam. (Hinc formula *si quid mei judicii est*, qua utebantur judices, cum sententiam pronunciabant, teste Cic. Fin. 2, 12.) Nep. Att. 15. extr. Ex quo judicari poterat, non inertia, sed judicio fugisse reipubl. procurationem. Sic Cic. Q. Fr. 3, 1, 5. extr. Videor id judicio facere. Tac. H. 1, 83. Saepe honestas rerum causas, ni judicium adhibeas, perniciosi exitus consequuntur. Lucr. 2, 1040. Acri judicio perpendere aliquid. [*Cf. quae de hujus vocabuli usu et significatione disputat Schütz. in cl. Cic.]

JŪDĬCO, as, avi, atum, a. 1. κρίνω, jus dico, judicium exerceo, statuo, decerno, sententiam fero: a *jure dicendo*, ut docet Varr. L. L. 7. Sed tamen proprie loquendo aliud est *judicare*, aliud *jus dicere*. (V. DICO, as, et DĪCO, is.) Nam judex pedaneus proprie *jus* non *dicit*, quamquam cognoscendi habet judicandique facultatem: at praetor, aliusve magistratus *jus dicere*, non *judicare* dicendus est, quando judici a se dato jus quasi constituit, et formulam juris atque aequitatis praescribit, a qua in cognoscendo judicandoque recedere non possit. Hoc discrimen valide firmat, quod interdum ut diversa conjunguntur, quomodo titulus est in Cod. Just. 3. tit. 5. Ne quis in sua causa judicet, vel jus sibi dicat. Argumento quoque est, quod, cum possit quis in sua causa judicare, jus tamen dicere non possit. African. Dig. 5, 1, 77. In privatis negotiis pater filium, vel filius patrem judicem habere potest; et Ulp. ib. 2, 1, 10. Qui jurisdictioni praeest, neque sibi jus dicere debet, neque uxori, vel liberis suis, neque libertis, vel ceteris, quos secum habet. ¶ Varie usurpatur. Cic. Rosc. Am. 48. Si recte et ordine judicaris; et Flacc. 20. extr. Itaque recuperatores contra istum rem minime dubiam prima actione judicarunt. Vet. Poeta ap. Cic. Div. 1, 50. judicavit inclutum judicium inter Deas aliquis. Cic. Caec. 25. extr. Nunquam auderet judicare, deberi viro dotem, quam mulier nullo auctore dixisset. Just. 5, 7. Miseriorem incolumium, quam amissorum fortunam judicantes. Caes. B. G. 1, 40. De itinere ipsos brevi tempore judicaturos. Cic. Verr. 1, 10. Homo in rebus judicandis spectatus et cognitus. ¶ Cum genitivo: *judicare capitis, pecuniae alicui* est judicium intendere, dicam impingere. Liv. 26, 3. Seu legibus, seu moribus mallet, anquireret, quoad vel capitis vel pecuniae judicasset privato. Tum Sempronius, perduellionis se judicare Cn. Fulvio, dixit. ¶ Interdum est adjudicare, addicere. Pl. Men. 1, 1, 20. Nam ego ad Menaechmum nunc eo, cui jam diu Sum judicatus. Alii leg. *quo*, h. e. in quam domum. V. Plaut. l. c. in JUDICATUS. ¶ Item damnare. Gell. 20, 1. f. Quantae pecuniae judicati essent. V. JUDICATUS. ¶ Item declamare, et in numero habere. Cic. Phil. 3, 6. Judicetur non verbo, sed re, non modo non consul, sed etiam hostis, Antonius. Nep. A. 7. extr. Bona ejus publicarunt, ipsum exsulem judicarunt. ¶ Judicare inedia de seipso ap. Tert. Apol. 4. est inedia sibi mortem consciscere. ¶ Extra forum interdum est aestimare. Cic. Off. 2, 22. f. Non enim numero haec judicantur, sed pondere. ¶ Saepe existimare, putare, judicium facere. Cic. Div. 2, 43. Oculorum fallacissimo sensu judicant ea, quae ratione atque animo videre debebant. Id. Or. 2, 42. Plura homines judicant odio, aut amore, aut cupiditate, quam veritate, aut praescripto, aut legibus. Id. Fam. 3, 4. Quod egomet multis argumentis jam antea judicaram. Brut. ad Cic. Fam. 11, 10. Exploratum habes, malle me tuum judicium, quam ex altera parte omnium istorum; tu enim a certo sensu et vero judicas de nobis. Ter. Eun. 1, 2, 118. Ex aliorum ingeniis judicare aliquem. Caes. B. G. 7, 52. Temeritatem militum reprehendit, quod sibi ipsi judicavissent, quo procedendum, aut quid agendum videretur. Cic. Amic. 25. Concio judicare solet, quid intersit inter, etc. Id. Fam. 12, 3. Cetera cujusmodi sint, ex hoc judica, quod, etc. Id. Or. 2, 28. Sic statuo et judico, neminem tot habuisse ornamenta dicendi. ¶ *Judicassit*, ἀρχαϊκῶς pro *judicaverit* ap. Cic. Leg. 3, 3. ubi XII. Tabularum more loquitur.

JŪGĀ JŪNO. V. JUGARIUS.

JŪGĀBĬLIS, e, adj. qui est jugo habilis, qui conjungi potest. Macr. Somn. Scip. 1, 6. med. Per jugabilem competentiam foederari. Adde 2, 2.

JŪGĀLIS, e, adj. ζύγιος, ad jugum pertinens, ut *jumentum jugale* aptum jugo, et trahendo currui. Curt. 9, 10. Cum equorum jumentorumque jugalium vim ingentem misissent. ¶ *Jugale os*, ζυγῶδες, appellari potest os illud capitis supra aures, quod transversum a genis tendens, ab inferioribus ossibus initur, inquit Cels. 8, 1. med. Habet enim jugi figuram. ¶ *Jugales* absolute apud poetas sunt equi jugales. Virg. A. 7, 280. Absenti Aeneae currum, geminosque jugales. Sil. 16, 401. sociosque trahit prior ipse jugales. ¶ Saepe transfertur ad conjugii vinculum. Virg. A. 4, 16. Ne cui me vinclo vellem sociare jugali; et ib. 496. Jugalis lectus. Catull. 64, 302. taedas celebrare jugales. Val. Fl. 8, 222. Jugale foedus. Ov. Met. 3, 309. Jugalia dona. Sen. Agam. 239. Jugalis amor. Mart. 10, 38. Jugales anni, h. e. in conj gio transacti. Virg. A. 7, 319. nec face tantu Cisseis praegnans ignes enixa jugales, h. e. Pa dem, ex cujus conjugio incendium Trojae exstit ¶ [*Jugalis* absolute usurpatur pro marito. V carm. 6, 2, 76. O virgo miranda mihi, placitu jugali! Loquitur Venus de Brunichilde regina n ptias jam jam initura. V. JUGUM. F.] ¶ Co R. R. 10. et 14. in instrumento villici recenset lam jugalem (seu potius, ut habent libri, jog lem) unam telas jogales duas: ubi Popma intelli ipsum jugum textorium, cui tela imponitur. [Schneiderus in Indice ad Script. R. R. in V. T recte putat, *telam jugalem*, quae et plana dicitu opponi *telae rectae* seu *pendulae*. V. RECTA, et TELA. F.]

[**JŪGĀLĪTAS**, atis, f. conjunctio. Fulg. My 1, 15. Quae una eademque fervoris humorisq jugalitate gignuntur. Adde 3, 7. F.]

JŪGĀMENTO. V. IUGUMENTO.

JŪGĀMENTUM. V. JUGUMENTUM.

JŪGĀRĬUS, a, um, adj. idem ac jugalis. Hy fab. 183. de Solis equis: Feminae jugariae: Br te, quae nos tonitrua appellamus; Sterope, qu fulgitrua. ¶ *Jugarius* vicus fuit Romae in regio octava, ita dictus, ut ait Festus, quia ibi Ju nis Jugae ara erat, quam putabant matrimo conjungere. At Nibbyus, del Foro Rom. p. putat, ita fuisse appellatum, quia prope jug montis Capitolini erat: haec enim narrat Liv. 21. Saxum ingens sive imbribus, sive motu ter labefactatum in vicum Jugarium ex Capitolio p cidit, et multos oppressit. ¶ *Jugarius, ii*, solute est bubulcus, Italice *bifolco*, qui boves gales curat et jungit. Colum. 1, 6. Lata bubi esse oportebit ad procumbendum pecori, et ju rio ad circumeundum. [*Probe immutatum ctumque hunc locum debemus F.]

JŪGĀTĪNUS, i, m. Deus conjugii praeses ap veteres Ethnicos. August. C. D. 6, 9. Cum n et femina conjunguntur, adhibetur Deus Ju tinus.

JŪGĀTĬO, onis, f. in modum jugi alliga Varr. R. R. 1, 8. de vitibus. Jugationis spec duae, una directa, altera compluviata, in longi dinem et latitudinem jugata. Adde Cic. Sen. ¶ Item jugum, seu par boum. Hinc sumitur mensura agrorum, et possessionum, a jugis bo quibus exercentur. Impp. Honor. et Theod. C 10, 48, 1. Universi pro portione suae possessio jugationisque, ad haec munia coarctentur. A Cod. Theod. 11, 28, 4.

JŪGĀTOR, oris, m. qui jugo jungit. Arnob. 174. Boum jugator Triptolemus. V. JUGARI

JŪGĀTŌRĬUS, a, um, adj. ὑποζυγιώδης, pe nens ad jugum, ut *jugatorius bos*, qui jugo s ditur. Varr. R. R. 2, 5. Boni enim generis Italia, plerique Gallici ad opus, contra jugato Ligustici. Alii rectius leg. *nugatorii*. V. NUG TORIUS.

JŪGĀTUS, a, um, part. a *jugo*: ἐπεζευγμέν conjunctus, alligatus. Cic. Tusc. 3, 8. Om enim inter se nexae et jugatae sunt. ¶ *Juga vites* dicuntur, quae pedamentis, quibus stant, tra versae alligantur. Varr. R. R. 1, 8., cujus ve V. in JUGATIO. Colum. arbor. 4. Vinearum nera tria, jugata, humi projecta, et quae es terra subrecta, more arborum in se consistens. Translate. Sen. Herc. Fur. 852. Virgines nond thalamis jugatae. ¶ Jugata ap. Quint. 6, 3. m sunt conjugata, ut *justus, justitia, juste*. V. CO JUGATIO.

JŪGĒ, adv. jugiter. Prud. 10. περὶ στεφ. 472. juge durans *(anima)* dispares casus subit.

JŪGĔRĀLIS, e, adj. ad jugerum pertinens. P 3, 9. med. et 2, 12. Jugeralis tabula, h. e. qu vis area quadrata, jugeri modum explens.

JŪGĔRĀTIM, adv. κατὰ πλέθρα, per singula gera. Colum. 3, 3. Ut primae vineae cente amphoras jugeratim praeberent.

JŪGĔRĀTĬO, onis, f. divisio et assignatio ag rum per jugera. Front. colon. p. 146. Goes. Item modus, et mensura agrorum, ut *juga* Impp. Constantin. et Constans. Cod. Theod. 12 33. Minorem jugerationis modum studio cultio exercet.

JŪGĔRUM, i, n. πλέθρον, mensura ex ducen et quadraginta pedibus in longitudinem, centum viginti in latitudinem. Nam fit ex duobus actil quadratis, seu ex actu quadrato duplicato in l gitudinem, actus autem quadratus centum et ginti pedes ex omni parte continet. Ita describ Plin. 18, 3, 3., Varr. L. L. 4, 4. et R. R. 1, Colum. 5, 1. et Quint. 1, 10. f. Dictum est, qu sit e duobus actibus quadratis simul junctis, Varr. et Colum. l. c. docent. Nam quod quid afferunt ex Plin. l. c. *Jugerum vocabatur, quod jugo boum in die exarari possit*: alii plerique n *jugerum*, sed *jugum* legendum putant. Sic enim ap. Varr. R. R. 1, 10. habetur. V. JUGUM. ¶ num. sing. frequentius est 2. decl., in plurali s pius per 3. inflectitur, ab antiquo nominativo *jug* vel potius *jugus, eris*. Reperitur tamen in sin

ablat. *jugere*, et in plur. legitur *jugeris* pro *ribus*. [*Cf. *Ruddim.* 1, 111.] *Varr. R. R.* 0. In Hispania ulteriore metiuntur jugis, in pania versibus, apud nos in agro Romano ac ino jugeris. *Tibull.* 2, 6, 24. Ut multo innuam jugere pascat ovem. *Cic. Verr.* 2, 3, 47. Medimnum ex jugere decumano dari poterat. *Att.* 12, 33. Is partes fecit in ripa, nescio enorum jugerum. *Id. Q. Fr.* 3, 1, 2. Jugera quaginta prati facile irrigabis. *Pl. Men.* 5, 5, Non potest haec res hellebori jugere obtinerier, . tanta hellebori copia, quanta ex agri jugere i potest. *Juven.* 9, 60. donare clientem Jugeri paucis.

ÚGES, ejusdem jugi, pares: unde conjuges, et ges. *Festus.* Graece sunt ὁμόζυγες.

ÚGIFLŪUS, a, um, adj. jugiter fluens. *Paul.* . *carm.* 35, 439. Jugifluus semper biberis.

ÚGIS, e, adj. συνεχής, διηνεκής, perpetuus, conus, perennis. [*Etymon a *diu*: ita *Doederl.* 5. sqq. et solennis est ap. aureae aetatis scrires, ut exempla docent, epitheton aquae fonta-, nunquam exarescentis, perennis: oppon. aquae erninae. A *perennis* vix differre putat *Doederl.* 11. nisi, quod *jugis* aquam spectare videatur uscunque generis manentem; *perennis* ad fluvios tum pertineat et rivos.] *Cic. N. D.* 2, 10. Ex eis jugibus aquam calidam trahi. *Hor. Sat.* 2, 2. Hortus ubi, et tecto vicinus jugis aquae s. [*V. *Heindf.*] *Sall. Jug.* 94. Capsenses modo jugi aqua, cetera pluvia utebantur. *Pl.* 1, 1, 82. Is mihi thesaurus jugis in nostra est io. *Gell.* 12, 8. *extr.* Postea jugi concordia ssime amicissimeque vixerunt. *Impp. Valent. et lens Cod. Theod.* 12, 6, 11. Biennio jugi. *Eutr.* 13. Juge triennium. ℙ In genitivo plur. habet *ium*, pro quo *jugerum* dixit *Lucil.* ap. *Charis.* 40. ℙ *Juge auspicium*, inquit *Fest.*, est, cum ctum jumentum stercus facit. Hinc *Cic. Div.* 36. Huic simile est, quod nos augures praeciius, ne juge auspicium obveniat, ut jumenta junt dijungere. *Serv.* ad *A.* 3, 537. Juge augus dicitur augurium, quod ex junctis jumentis . Observant enim, ne prodituro magistratui junctis bobus plaustrum obviam veniat. Sunt recte legendum putant *nisi disjunctis*. [*Est c *Dacerii* conjectura, qua propius quidem accee *Servii* sententiam ad Ciceronis explicationem, ime vero parem cum ea fieri docet *Doederl.* 1, sq. qui ob rerum auguralium ab ipso Cicerone pissime notatam perturbationem utrumque fal- arguens, *juge* et *perenne auspicium*, nisi idem, onym. tamen censet.] *Id. l. c. mox* habet genium *jugetis*, quasi sit *juges*, *etis*, sed fortasse endum *jugitis*: etenim legitur in *Gloss. Philox.* ites, συνεζευγμένοι. ℙ Corripuit primam syllan *Sedul.* 1, 18. et 2, 255. et alibi, non imidus.

ŪGĬTAS, atis, f. perpetuitas, diuturnitas. *Mar. l. Empir.* 8. Lacrimarum jugitatem sedare. *Imp. nstant. Cod.* 5, 17, 7. Post tam magni tempo- jugitatem. Adde *Capell.* 5, 150.

ŪGĬTER, adv. διηνεκῶς, assidue, continue. *pul. de Mundo.* Machina jugiter per circuitum s legibus terminata. *Mamert. Gen. Maxim.* 15. inde salutares spiritus jugiter manant. *Auson. rent.* 19, 4. Conjugium sancti jugiter haec hait. *Imppp. Grat., Valent. et Theod. Cod. Theod.* , 7, 3. Jugiter atque perpetuo. Adde *Prud. th.* 4, 54. ℙ Item continenter. *Auson. ep.* 19, Et nonas decimas ab se nox longa calendas Juer acciri celebranda ad festa jubebat. ℙ Qui *auto* quoque hanc vocem tribuunt, *Mil.* 3, 1, 62., stra faciunt.

JUGLANS, andis, f. κάρυον, fructus nucis arbo-, gemino protectus operimento, pulvinati prim calycis, mox lignei putaminis, quod compale est ex bifidis veluti carinis: nucleus vero quapartita distinctione divisus, lignea intercursante mbrana. Dicitur tum de fructu, tum de arbore. *rr. L. L.* 4, 21. Haec glans optima, et maxi-, ab Jove et glande juglans appellata est. *Gas Bassus* ap. *Macr. Sat.* 2, 14. Juglans arbor inde dicta est, ac Jovis glans. Nam quia id oris genus nuces habet, quae sunt suaviore sare, quam glans est, hunc fructum antiqui illi, i egregium, glandique similem, ipsamque arbon Deo dignam existimabant, Jovis glandem aplaverunt: quae nunc, litteris interlisis, juglans minatur. *Cloatius Verus ib.* a Graecis trahit. glans, inquit, *di* praetermissum est, quasi dijuans, idest Διὸς βάλανος. Hanc Graeci etiam baicam nominant. Ipse *Macr. ib.* addit, secundum nnullorum opinionem a *juvando* et *glande* dictam istimari. Sed primum etymon verius est. *Cic. sc.* 5, 20. Ut candentibus juglandium putamious barbam sibi et capillum adurerent. *Plin.* , 12, 18. Juglandium umbra gravis et noxia, etm capiti humano, omnibusque juxta satis. ℙ citur et *nux juglans*. *Plin.* 15, 22, 24. Ab his cum amplitudine vindicaverunt nuces juglandes. . 14, 21, 27. Defruta coquere nucibus juglandis additis.

JŬGO, as, avi, atum, a. 1. ζεύγνυμι, in modum jugi conjungere et colligare. *Colum.* 12, 39. Furcas, vel palos, qui cannas sustineant, inter quaternos pedes figere, et perticis jugare. *Id.* 4, 26. Adminiculare, et jugare vineam. *Is. Or.* 18, 35. Primus Clisthenes Sicyonius tantum medios equos jugavit. ℙ Translate est matrimonio jungere. *Virg. A.* 1, 349. Cui pater intactam dederat, primisque jugarat Ominibus. *Catull.* 64, 21. Tum Thetidi pater ipse jugandum Thesea sensit. *Stat. Silv.* 1, 2, 183. Quas ego non gentes, quas non face corda jugavi? Adde *Sen. Troad.* 362. ℙ Pro simplici *jungo*. *Naev.* ap. *Macr. Sat.* 1, 18. Sol vagus igneas habenas Immittit propius, jugatque terrae. *Terent. de syllab.* p. 2392. Y sibi tantum jugantes.

JUGO, is, n. 3 *Festus.* Jugere milvi dicuntur, cum vocem emittunt. *Varr.* ap. *Non.* 2, 846. Jugere volitans milvus visus, aquam e nubibus tortam indicat fore. Ita leg. *Scaliger* ex conjectura. *Gloss. Phil.* Jugit, ἰκτὶν βοᾷ, *h. e.* milvus clamat. V. LIPIO. ℙ Tribuitur et aliis. *Appul. Met.* 5. Jubet tibias jugere, sonatur. Alii rectius leg. *agere*.

JŪGŌSUS, a, um, adj. acclivis, jugis abundans. *Ov. Amor.* 1, 1, 9. Quis probet, in silvis Cererem regnare jugosis? [*Adde *Eund. Her.* 4, 85.]

JŪGŬLA, ae, et Jugulae, arum, f. ὠρίων, signum coeleste, quod et Orion vocatur. [*Etym. est *jugulus*, *a*, *um*, i. q. junctus, juxta positus.] *Varr. L. L.* 6, 3. *med.* Jugula signum est, quod Accius appellat Oriona, cum ait, Citius Orion patent. Hujus signi caput dicitur ex stellis quatuor, quas infra duae clarae, quas appellant humeros, inter quas quod videtur, jugulum, unde Jugula dicta. Hactenus *Varro.* Alii dicunt, hoc nomen esse Orioni a gladio, quo armatus fingitur, quasi jugulum petens. Alii a jugi aqua, quia Orion aquosus est. (*Voss.* in *Etym.*) *Festus* nominis rationem hanc affert, quod hoc signum sit amplius ceteris, quasi nux juglandis. Sed hoc futile est. *Pl. Amph.* 1, 1, 119. Nec Jugulae, neque Vesperugo, neque Vergiliae occidunt. *Manil.* 5, 175. Nunc Cancro vicina canam, cui parte sinistra Consurgunt Jugulae. Sed *Manilio* Jugulae dicuntur, quos alii Asellos in signo Cancri interpretantur. ℙ In loco allato *Plauti* al. leg *jugula*, singulari num.

JŪGŬLĀTĬO, onis, f. ἀπόσφαξις, actus jugulandi. *Auct. B. Hisp.* 16. Jugulatione oppidanorum facta. Adde *ib.* 18. *extr.*

[JŪGŬLĀTOR, oris, m. qui jugulat. *Gloss. Philox.* Jugulator, φονεὺς, σφάκτης. *F.* *Salv.* ad *Eccles.* 3. Adulationes gladii sunt jugulatores tui. *B. A.*]

JŪGŬLĀTUS, a, um, part. a *jugulo*, jugulo perfosso interfectus. *Nep. Eum.* 12. *extr.* Insciente Antigono jugulatus est a custodibus. *Val. Fl.* 7, 277. totque ora simul jugulata procorum Respiciens. ℙ Translate. *Cic. Verr.* 2, 3, 54. His te litteris, homo audacissime, jugulatum esse non sentis? *M. Anton.* ap. *Cic. Phil.* 13, 18. Quo facilius reviviscat Pompejanorum causa toties jugulata.

JŪGŬLO, as, avi, atum, a. 1. σφάττω, jugulum praecido, incido, et generatim interficio. [*V. *Döderl.* 3, 189.] *Cic. Tusc.* 5, 40. Ne stridorem quidem serrae tum audiunt, cum acuitur, aut grunnitum, cum jugulatur sus. *Id. Phil.* 3, 2. In hospitis tectis Brundusii fortissimos viros, cives optimos jugulari jussit. *Id. Mil.* 11. Se alicui tradere jugulandum. ℙ Saepe translate usurpatur. *Cels.* 3, 15. *extr.* Quartana neminem jugulat. *Cic. Verr.* 2, 2, 26. Posteaquam tam multis eum factis, decretisque jugulasset. ℙ Jugulare hominem, est convincere. *Ter. Eun.* 3, 1, 27. Pulchre mehercle dictum, et sapienter! papae! jugularas hominem. *Cic. Verr.* 2, 5, 64. Jugulari sua confessione. ℙ *Jugulari suo gladio*, *suoque telo* dicitur, qui suis verbis, suo invento, dolove capitur. *Ter. Ad.* 5, 8. *f.* ℙ *Jugulare gladio plumbeo*, est futili levique argumento, et nullo negotio aliquem convincere. *Cic. Att.* 1, 16. Cum illum plumbeo gladio jugulatum tamen iri diceret. ℙ *Jugulare falernum* ap. *Mart.* 1, 19. est depravare, corrumpere, deteriore vino immixto. ℙ *Jugulare curas*, ap. *eund.* 8, 51. est conficere, abstergere. V. BIBO.

JŪGŬLUM, i, n. et Jugulus, i, m. σφαγή, λαιμὸς, pars colli anterior supra pectus, ad gulam. Hoc nomine veniunt tum duo illa ossa, quae sunt supra summas costas, unde collum incipit, ut est apud *Cels.* 8, 1. *med.*, et *claviculae* dicuntur ab anatomicis: tum vero, et quidem saepius, cavum illud, quod circa gulam, supra illa duo ossa, utrinque conspicitur: unde et *jugula* plurali numero saepe vocantur. Item universim tota ipsa gula. Dicitur proprie de homine. *Cic. Fat.* 5. Zopyrus stupidum esse Socratem dixit, quod jugula concava non haberet. *Plin.* 11, 43, 98. Uni homini juguli, humeri: ceteris armi. *Tac. A.* 3, 15. Jugulum perfodere. *Ov. Met.* 1, 227. resolvere. *Pl. Merc.* 3, 4, 28. Demittere gladium in jugulum. *Sen. Agam.* 973. Jugulo ferrum mergere. *Ov. Met.* 13, 458. condere. ℙ Saepe refertur ad vitam, et sanguinem. *Plin.* 14. 22, 24. Alii mortifera loquuntur, rediturasque per jugulum voces non continent. *Juven.* 4, 110. tenui jugulos aperire susurro. *Lucan.* 2, 317. Hic dabit, hic pacem jugulus, finemque laborum. *Quint. decl.* 9, 21. Jam praebendus erat jugulus, et fundenda vita cum sanguine. *Cic. Mil.* 11. Optabilius fuit Miloni dare jugulum P. Clodio, non semel ab illo petitum, quam jugulari a vobis, quia se illi non jugulandum tradidisset. *Id. Att.* 1, 16. *med.* Ut aperte jugula sua pro meo capite P. Clodio ostentarint. *Tac. H.* 1, 41. Offerre alicui jugulum. *Hor. Sat.* 1, 3, 89. amaras Porrecto jugulo historias, captivus ut, audit. *Cic. Phil.* 14, 9. Qui Antonii immanem crudelitatem non solum a jugulis nostris, sed etiam a membris et visceribus avertit. *Manil.* 4, 128. In jugulumque dabit fructus, *h. e.* in necem, vel exitium. [*Lucan.* 7, 182. Sed mentibus unum Hoc solamen erat, voti quod turba nefandi Conscia, quae patrum jugulos, quae pectora fratrum Spirabat etc., i. e. perfodiendos jugulos et percutienda pectora spirabant. V. *Cort.* Poterant hic commemorari ejusdem et ista: 7, 644. Teximus aut jugulos, i. e. timide adversariorum ictus, belli pericula vitavimus? Sumpta dicendi ratio a gladiatoribus, qui subducta cervice, demisso capite, aut aliis modis defendere se ab adversario studebant. Contrarium legitur ap. *Eund.* 4, 541. Volteius jugulo poscens sibi fata retecto, i. e. sponte, absque omni timoris signo morti se offerre.] ℙ Eleganter dicitur orator *jugulum petere*, quando, quod est in causa potissimum, id invadit, ac premit adversarium, videturque illum jugulare argumentis. *Quint.* 8, 6. *med.* Nam illa in agendis causis jam detrita, pedem conferre, et jugulum petere, et sanguinem mittere, inde sunt, nec offendunt tamen.

JŬGUM, i, n. ζυγὸς, ligneum instrumentum recurvum quod duorum boum collo transversum impositum, eos simul jungit, et colligat: a voce Graeca allata. *Cic. N. D.* 2, 60. Nos onera quibusdam bestiis, nos juga imponimus. *Ov. Fast.* 4, 216. leones Praebent insolitas ad juga curva jubas. *Plin.* 8, 16, 20. Leones jugo subdere, et ad currum jungere; et 10, 45, 62. Leones jugum subeunt. *Tibull.* 4, 1, 170. colla jugo didicit submittere taurus. *Virg. G.* 3, 57. Bos juga detrectans. *Id. Ecl.* 4, 41. Solvere juga tauris. *Hor. Od.* 3, 6, 42. Demere juga tauris fatigatis. *Id. ib.* 3, 3, 14. Collo tigres jugum trahentes. *Ov. Her.* 6, 97. tauros juga ferre coegit. ℙ Hinc interdum accipitur pro pari boum. *Plin.* 33, 10, 47. Juga boum tria millia. *Cic. Verr.* 2, 3, 51. Ager decumanus, propter istius avaritiam desertus est: neque id solum accidit, uti minus multis jugis ararent, si qui in agris remanserunt, sed etiam, etc. Adde *ib.* 52. et *Ov. Fast.* 1, 564. ℙ Immo et pro pari cujuscumque generis rerum. *Plin.* 10, 4, 5. Jugum aquilarum. *Val. Max.* 5, 5. *n.* 3. Fraternum jugum Claudiae gentis. ℙ Item pro modo et mensura agri. *Plin.* 18, 3, 3. Jugum vocabatur, quod uno jugo boum in die exarari posset. Al. leg. *jugerum*; sed *Hard.* tuetur *jugum*. Nam et *Varr. R. R.* 1, 10. In Hispania ulteriore metiuntur jugis, in Campania versibus, apud nos in agro R. ac Latino jugeris. Jugum vocant, quod juncti boves uno die exarare possint. Hinc ap. *Colum.* 2, 13. uno jugo aliquid facere, est una opera unius bubulci cum jugo boum. ℙ Non bubus solum, sed equis etiam, mulis, asinis sub currum junctis jugum imponebatur. Et in quadrigis quidem, ubi equi quaterni aequa fronte juncti erant, duo medii jugum habebant, duo reliqui funibus ac loris alligabantur. Hinc illi *jugales*, hi *funales* dicti. Est tamen discrimen inter boum, et equorum juga. In bobus enim quorum cervix ad trahendum apta est, tria sunt jugi officia, ipsos inter se jungendi; temonis sustinendi regendique; et plaustri trahendi: in equis, qui non cervice, sed pectore trahunt, duo priora tantum: quare praeter jugum helcia quoque habebant, queis axi currus alligarentur. De asinorum, mulorumque jugo testes *Cato*, qui *R. R.* 11. jugum asinarium memorat: et *Mart.* 9, 58. Nec ruptae recutita colla mulae: *scil.* jugo ferendo. Adde *Phaedr.* 3, 6. De equis vero poetae passim, et alii. *Virg.* de his loquens *A.* 3, 541. iidem olim curru succedere sueti Quadrupedes, et frena jugo concordia ferre. *Ov. Met.* 12, 77. tum colla jugo candentia pressos Exhortatur equos; et 2, 314. Consternantur equi et saltu in contraria facto, Colla jugo eripiunt. *Curt.* 3, 11. Equi jugum quatere, et regem curru excutere coeperant; et 4, 15. Equi jactatione cervicum jugum excusserant. *Claud. Cons. Prob. et Olybr.* 81. hic sub juga ferrea mittit Cornipedes. ℙ Ad equos itidem pertinet illud *Stat. Theb.* 6, 416. nunc avidi prono juga pectore tangunt, *h. e.* aurigae proni, et prope tangentes pectore jugum equorum decurrentium. ℙ Juga pro equis jugalibus, sunt in illo *Virg. A.* 5, 146. Nec sic immissis aurigae undantia lora Concussere jugis. ℙ Praeterea *jugum* dicitur in re militari, cum transversa hasta duabus stantibus imponitur (uti docent *Liv.* mox citandus, et *Festus.* Hinc *Auson. Technopaegn. de litt. monosyllab.* 15.

Hostilis quae forma jugi est, hanc efficiet *II.*) ita tamen demissa, ut qui subter transire velit, curvare se, et corpus duplicare necesse sit. Sub hoc jugum victos hostes a victoribus mitti ignominiae causa mos fuit, demptis armis, et veste detracta. *Cic. Off.* 3, 30. Cum male pugnatum apud Caudium esset, legionibus nostris sub jugum missis, etc. V. *Liv.* 3, 28. *extr.* et 9, 4. et sqq. et *ib.* 15. et 10, 36. ℙ Translate. *Sen. Prov.* 4. Calamitates, terroresque mortalium sub jugum mittere, proprium magni viri est. ℙ A similitudine est jugum in vitibus, cum duobus, aut pluribus pedamentis transversa earum brachia alligantur; vel pluribus perticis terrae fixis, aliae super eas transversae imponuntur, super quas ipsae vites flexae alligantur. *Varr. R. R.* 1, 8. quatuor jugorum genera enumerat, perticam, arundinem, restes, vites: jugationis duo, directum, et compluviatum: et singula describit. *Colum.* quoque multa disputat hac de re 4, 16. *f.* et *ib.* 17. et 19. Adde *Plin.* 17, 21, 35. *n.* 10. Hinc illa *Colum.* 4, 22. Vineam sub jugum mittere. *Plin. ib.* 22, 35. *n.* 11. Palmes in jugum insilit.: et *mox.*; Vineam ad jugum perducere. ℙ Ex allatis *Varr.* et *Colum.* locis satis patet, *jugum* dici tum ipsam jugatam vitem, tum perticam transversam, qua jugum fit. Sunt qui putant, ab hoc vineatico jugo ad militare deductam appellationem: alii contra. ℙ Etiam scapus staterae, vel librae transversus, *jugum* dicitur. Hinc de Libra, signo coelesti, *Cic. Div.* 2, 47. Romam, in jugo cum esset luna, natam esse dicebat. *Solin.* enim c. 1. Romulus fundamenta murorum jecit, Jove in piscibus, Luna in Libra constitutis. *Manil.* 1, 609. Et juga Chelarum medio volitantia coelo, *h. e.* extrema Scorpii brachia, quae adeo extenta sunt, ut Librae signum occupent. ℙ Item lignum teres transversum in textorio instrumento, cui tela imponitur, et circumvolvitur. *Ov. Met.* 6, 55. Tela jugo vincta est: stamen secernit arundo. V. JUGALIS. ℙ Item transtrum, quo transverso remiges sedent: quod et Graeci ζυγὸν appellant, teste *Servio* ad illud *Virg. A.* 6, 411. Inde alias animas, quae per juga longa sedebant, Deturbat, laxatque foros. ℙ Item baculus incurvus, quem rustici collo seu humeris imponunt ad singulas utrinque corbes, seu sirpiculos, sustinendas: Graeci ἀνάφορον, et ἄσιλλαν. *Varr. R. R.* 2, 2. *med.* Cum inter haec bina loca, ut jugum continet sirpiculos, sic calles publicae distantes pastiones. ℙ Denique saepissime est cacumen, vertex, et universim ipse mons. *Virg. Ecl.* 5, 76. Dum juga montis aper, fluvios dum piscis amabit. *Cic. Or.* 3, 19. Ut ex Apennino fluminum, sic ex communi sapientum jugo sunt doctrinarum facta divortia. *Ov. Her.* 5, 138. in immensis qua tumet Ida jugis. *Id. R. Am.* 202. Nunc tua frondosis retia tende jugis. ℙ Praecipue vero dici videtur de continuo montis cacumine. *Caes. B. C.* 1, 70. Ut mutato itinere, jugis Octogesam perveniret. ℙ Neque tamen summum verticem proprie significat, sed dorsum montis vertice inferius, et colles minus assurgentes. *Ov. Met.* 4, 656. Quantus erat, mons factus Atlas: jam barba comaeque In silvas abeunt: juga sunt humerique, manusque: Quod caput ante fuit, summo est in monte cacumen. *Prop.* 2, 25, 78. Quo seges in campo, quo viret uva jugo. ℙ Translate a jugo boum est alienum imperium, servitus, tyrannis. *Cic. Phil.* 1, 2. Cujus a cervicibus jugum servile dejecerant. *Hor. Sat.* 2, 7, 91. eripe turpi Colla jugo: liber, liber sum, dic age. *Id. Od.* 3, 9, 18. Venus diductos jugo cogit aeneo. *Just.* 44, 5. Nec prius, perdomita provincia, jugum Hispani accipere potuerunt, quam, etc. *Tac. Agr.* 31. Exuere jugum. *Ov. R. Am.* 90. Colla jugo subtrahere. *Plin. Pan.* 11. Hostes sustulerant animos, et jugum excusserant. *Sen. Octav.* 250. Orbem turpi jugo premere; et *Agam.* 134. Animum jugo premit Cupido turpis. *Id. Herc. Fur.* 432. Servire, et jugum pati. *Stat. Theb.* 1, 19. Rhenus jugo adactus. ℙ De calamitate et incommodis. *Hor. Od.* 1, 35, 26. diffugiunt, cadis Cum faece siccatis, amici, Ferre jugum pariter dolosi. *Juven.* 13, 21. felices, qui ferre incommoda vitae, Nec jactare jugum vita didicere magistra. ℙ De conjugii vinculo. *Hor. Od.* 2, 5, 1. Nondum subacta ferre jugum valet Cervice. Ait enim *Isid. Orig.* 9, 7. Jugo in nuptiis conjuges copulantur, ne resolvi, aut separari possint. *Serv.* ad *Virg. A.* 4, 16. Jugali autem, propter jugum, quod imponebatur matrimonio conjungendis. ℙ *Pari jugo niti* est aequali contentione ac studio una cum altero quippiam agere. *Plin. ep.* 3, 9. et *Sen. ep.* 109. *f.*

JŬGŪMENTO, as, a. 1. est transversa materia aliquid munire, et colligare, ut in jugo vineatico, et militari fit. *Vitr.* 2, 1. Luteas glebas arefacientes, struebant parietes, materia eos jugumentantes: et *paulo post*: Alternis trabibus angulos jugumentantes. Al. leg. *jugamentantes*.

JŬGŪMENTUM, i, n. colligatio in modum jugi vineatici, aut militaris. *Cato R. R.* 14. Limina, postes, jugumenta: et *paulo post*: Jugumenta, et antepagmenta, *h. e.* limina superiora januarum, fenestrarum, et hujusmodi, quae transversa erectos postes continent, ac firmant. Al. leg. *jugamenta* eod. sensu.

JŬGURTHĪNUS, a, um, adj. ad Jugurtham pertinens, qui Numidiae rex fuit, et cum populo R. diu bellum gessit: tandem a socio rege proditus, et Mario consuli traditus, ab eoque Romam in triumpho ductus, in carcere interiit: quae omnia in historia sua *Sallustius* narrat. *Cic. N. D.* 3, 30. Jugurthina conjuratio. *Hor. Epod.* 9, 23. Jugurthinum bellum. *Ov. Pont.* 4, 3, 45. Ille Jugurthino clarus, Cimbroque triumpho. *Gell.* 16, 10. *f.* Sallustii historia Jugurthina.

[JŬGUS, a, um, adj. conjunctus. *Cato R. R.* 10. Vasa juga quinque. *Varr. R. R.* 1, 22. haec eadem *Catonis* verba repetit. *F.*]

*IVIA, ae, fluvius Hispaniae Tarraconensis, hodie *Juvia*, ut ait *Cellarius*. *Mela* 3, 1. *med. B. A.*

ĬŪLEUS, a, um, adj. pertinens ad Iulum, vel ad aliquem e gente Julia: et praecipue ad C. Caesarem, aut Augustum. Est quadrisyllabum. *Prop.* 4, 6, 17. Actia Iuleae pelagus monumenta carinae, *h. e.* navium, quibus Augustus apud Actium Antonii classem devicit. *Ov. Fast.* 6, 797. Tempus Iuleis cras est natale calendis, *h. e.* Julii mensis, a C. Julio Caesare dicti; et *ib.* 4, 124. Magnus Iuleos Caesar haberet avos. ℙ Item universim ad Caesarem pertinens. *Mart.* 9, 36. Cujus Iuleae capiti nascantur olivae, *h. e.* corona ex olea danda a Domitiano victoribus ludorum. Sic *ib.* 102. Solus Iuleas cum jam retineret habenas, *h. e.* imperium Romanorum. *Id.* 13, 109. Iuleus mons, *h. e.* Albanus. Iulus enim Aeneae filius Albam ibi condidit, ut est ap. *Liv.* 1, 3. ℙ De Iuleis vocibus V. in IULUS.

*JULIACUM, i, n. oppidum Galliae Belgicae, hodie *Jülich*. *Ammian.* 17, 4. et *Anton. Itin. B. A.*

JŪLĬĀNUS, a, um, adj. ad C. Julium Caesarem pertinens. *M. Anton. in ep.* ap. *Cic. Phil.* 13, 15. Vectigalia Juliana Lupercis ademistis, *h. e.* a C. Julio Caesare constituta. ℙ *Juliani* ap. *Suet. Caes.* 75. sunt milites, qui civili bello a C. Julio Caesare stabant. Sic *Vellej.* 2, 55. Julianarum partium dux. Adde *ib.* 63. et 68. et *Hirt. B. Afr.* 15. et 78. ℙ *Anni Juliani* ap. *Censorin. de die nat.* 20. *f.* et *ib.* 21. dicti sunt, qui post ordinatum ab eodem C. Julio annum secuti sunt. ℙ [Fuit et *Julianus*, *i*, m. nomen proprium R., ut M. Didius Severus Julianus Aug., Petronii Didii Severi filius, et Salvii Juliani JCti ex fratre nepos, cujus prosapiam illustravit *Labusius* in *Ant. Monum. Bresc.* p. 25. et sqq. Hic Pertinace Aug. mortuo, a militibus praetorianis imperium turpiter mercatus est, sed cum solvendo non esset, ab iisdem est interfectus, postquam imperasset diebus sexaginta sex, anno a Chr. n. CXCIII. V. *Spart. in ejus Vita.* ℙ Alter fuit *Julianus Aug.*, qui et Apostata dictus est, quia a Christiana in Ethnicam religionem descivisset: obiit an. a Chr. n. CCCLXIII., aetatis XXXII., imperii VII. et mens. fere octo. V. *Ammian.* 25, 3. et *Eutr.* 10, 16. *F.*]

JŪLĬENSIS, e, adj. a Julium pertinens, ut Julienses cognominantur in Hispania Tarraconensi Teari populi, ab eorum oppido Teara Julia ap. *Plin.* 3, 3, 4. ℙ Item *Julienses Aretini* in Tuscia ap. *eund. ib.* 5, 8. ℙ Item *Julienses Carnorum*, qui et *Forojulienses*: horum fuit oppidum Julium Carnicum, nunc *Zuglio*, ap. *eund. ib.* 19, 23. ℙ Item *Julienses* coloni in fine Cenotaphii L. Caesaris sunt Pisani, quia Pisas coloniam vel C. Jul. Caesar, vel successor ejus Augustus, qui C. Julius Caesar Octavianus dictus est, deduxit. ℙ [Item *Julienses* fuere populi Phrygiae majoris in conventu Cibyratico, quorum urbs Julia, vel Juliopolis dicta ap. *eund.* 5, 29, 29. ℙ Item *Julienses* incolae foro Julii in Gallia Narbonensi, nunc *Frejus*. *Inscr.* ap. *Grut.* 1090, 21. Respublica Juliensium. *F.*]

*JULIOBONA, ae, Ἰουλιόβονα *Ptolemaeo*, oppidum Caletarum primarium, in Gallia Belgica, ad Sequanam amnem, hodie *Lilebone* ad Sequanae ostium. *Anton. Itin.* ℙ De quantitate paenultimae V. quae dicenda in *Vindobona*. *B. A.*

[JŪLĬOBRĪGENSIS, e, adj. ad Juliobrigam pertinens, Hispaniae citerioris urbem, nunc *Logrono*. *Inscr.* ap. *Grut.* 354, 4. C. Annius C. F. Quir. Flavus Juliobrigensis ex gente Cantabrorum, provincia Hispania citeriore. *Plin.* 4, 20, 34. Portus Juliobrigensium. *F.*]

*JULIOMAGUS, i, urbs Galliae Celticae sive Lugdunensis, Andegavorum (ubi nunc *Anjou*) metropolis. Hodie *Angers* appellatur. *Tab. Peut. B. A.*

[JŪLĬŎPŎLĪTA, ae, m. et f. et

[JŪLĬŎPŎLĪTĀNUS, a, um, adj. ad Juliopolin pertinens, Bithyniae urbem ad Galatiae confinia prope fluv. Scopam, et Sangarium, nunc *Bey-Bazar*. *Plin.* 5, 32, 43. Agrippenses, Juliopolitae, Bithynion. ℙ Altera quoque fuit urbs Bithyniae eodem nomine, quae prius Gordiucome appellata, cujus meminit *Id. ib.* 32, 40. Hujus incolae *Julio politani* dicuntur ab altero *Plin. ep.* 10, 81. *F.*]

ĬŪLIS, idis, f. Ἰουλὶς, oppidum in Ceo insula. *Plin.* 4, 12, 20. et *Val. Max.* 2, 6. *n.* 8. ℙ Item genus piscis saxatilis. *Plin.* 32, 9, 31.

JŪLIUS, a, um, adj. idem quod Iuleus. J
gens patricia, Romae nobilissima, et vel un
Caesare dictatore celeberrima fuit. V. CAES
In ejus familiam (quae ab Iulo Aeneae filio or
nem ducere putabatur) et nomen Octavius Cae
qui postea Augustus cognominatus fuit, testame
ejusdem dictatoris cooptatus est, ut *Suet. Caes.*
narrat. *Ov. Fast.* 4, 40. Unde domus Teucros
lia tangit avos. *Id. Pont.* 4, 5, 21. patres in
lia templa vocati, *h. e.* in curiam Juliam. V.
STILIUS. *Hor. Od.* 1, 12, 47. micat inter om
Julium sidus, *h. e.* C. Jul. Caesar inter divos
latus. Alludit ad cometem, qui post ejus obi
per septem dies Romae visus fuit, ut *Augu*
ap. *Plin.* 2, 25, 23. et *Suet. Caes.* 88. narr
Hor. Od. 4, 14, 22. Julia edicta, *h. e.* jussa,
leges ab Augusto latae. *Virg. G.* 2, 163. J
unda, *h. e.* Bajanus sinus: de quo *Suet. Aug.*
Portum Julium apud Bajas immisso in Lucri
et Avernum lacum mari, effecit. *Plin. ep.* 5,
et *Quint.* 12, 5. Basilica Julia, *h. e.* a Julio C
sare dedicata: tametsi alii aliam intelligunt.
ea agebantur causae centumvirales. ℙ *Julius n*
sis, et *Julius* absolute est Quinctilis; ita di
in honorem C. Julii Caesaris, legem ferente
Antonio M. F. consule, quod a. d. IV. Id. eju
natus esset, ut ap. *Macr. Sat.* 1, 12. *med.* legi
Mart. 12, 32. O Juliarum dedecus calendar
(His calendis mos erat Romae novas aedes co
cere, ut tum ex hoc loco, tum ex *Suet. Tib.*
colligitur.) *Id.* 10, 62. Testamque fervens Ju
coquit messem. ℙ *Juliae leges* plurimae fuer
celebriores referam. De civitate Italis danda,
bello Italico in fide populi R. permanserant.
fuit a L. Julio Caesare solo consule, cum
collega P. Rutilius Lupus in proelio esset occi
Cic. Balb. 8. ℙ De damnatis de vi, ut iis a
et igni interdiceretur. Tulit C. Jul. Caesar
victum Pompejum. Meminit *Cic. Phil.* 1, 9.
De adulteriis, ne quis stuprum adulteriumve fa
sciens dolo malo: de sumptibus coenarum, ut
festis diebus permitterentur ducenti aeris in
nam; calendis, idibus, nonis, et aliis quibus
festivis trecenti; in nuptiis, et repotiis mille
Gell. 2, 24.): de pudicitia, ut insigniter impu
poenis coercerentur (*Hor. Od.* 4, 5, 22.): de
bitu, ut candidatus, qui turbam suffragiorum
sa conduxerit, servos advocaverit, ut vis publi
reus, in insulam deportetur (*Paul. Sentent.* 5, 3
de maritandis ordinibus, ut coelibem vitam du
tibus certa poena infligeretur, ducentibus uxo
certa praemia essent. Has omnes tulit Augus
teste *Suet. Aug.* 34. V. *Lips.* in *Excurs. ad*
A. 3, 25. De majestate, ut qui reus majest
sit, vitam amittat, ejusque memoria etiam
mortem damnetur. Haec C. ne Caesarem, an
gustum auctorem habeat, incertum est. *Jus*
Institut. 4, 18. §. 3. ℙ Repetundarum; lata a
Julio Caesare, ne quis ob judicem dandum, ho
nem in vincula conjiciendum, litem aestimand
judicium faciendum quippiam accipiat. *Cic.*
64. *extr.* et *Marc. Dig.* 84, 11. qui inscribitur
legem Juliam repetundarum, *l.* 7. ℙ Ab eo
latae sunt de peculatu, de vi publica, et priv
de annona, de paricidis, de pecuniis creditis,
quae percensere, longum esset. ℙ *Julia tri*
una fuit ex antiquis XXXV. Romanis tribubus,
mutato nomine, Julia dicta a senatu in honor
Augusti, ut *Dio l.* 44. tradit. *Inscr.* ap. *G*
924, 15. Q. Titienus Q. F. Julia Quadratus,
Alia *ib.* 549, 4. Q. Junius Q. F. Julia Valens
leg. V. etc.

ĬŪLUS, i, m. ἴουλος, lanugo quaedam arbor
florem antecedens, vel floris loco. *Plin.* 16,
52. Ferunt et avellanae iulos compactili callo,
nihil utiles. ℙ Ap. *Polluc.* 1, 1. *f.* ἴουλος est
nus cantilenae, quae in honorem Cereris cane
tur. Huc igitur fortasse pertinet illud *Lact. ca*
de Phoenice 45. Incipit illa sacri modulamina
dere cantus, Et mira lucem voce ciere nova
Quam nec Iuleae voces, nec tibia possit Mus
Cyrrhaeis assimilare modis. Al. rectius leg. *ae*
niae voces. ℙ Fuit hoc nomine filius Ascanii,
neae nepos, quem gens Julia auctorem sui sang
nis credi voluit. *Virg. A.* 1, 290. Nascetur pul
Trojanus origine Caesar Julius, a magno den
sum nomen Iulo. *Val. Fl.* 1, 8. Caledonius p
quam tua carbasa vexit Oceanus, Phrygios p
indignatus Iulos, *h. e.* Julium Caesarem, cujus c
sis Britanniam petens tempestate disjecta fuit,
est ap. *Flor.* 3, 10. *med.* ℙ Alii ipsum Ascani
binominem fuisse putant, et *Iulum* quoque dict
Virg. l. c. 271. At puer Ascanius, cui nunc cog
men Iulo Additur: Ilus erat, dum res stetit
regno. Ἰουλὸς Graece est prima lanugo pubesc
tis pueri. Inde ergo dictum Iulum putat *Serv*
ad hunc loc. ex *Catone*, quod prima pubert
Mezentium singulari certamine vicerit. ℙ Est
iam disyllabum. *Hor. Od.* 4, 2, 1. Pindar
quisquis studet aemulari, Jule, ceratis ope Dae
lea Nititur pennis.

JŪMENTĀRIUS, a, um, adj. ad jumenta pe
nens. *Jabolen. Dig.* 33, 7, 27. Molas manua

pellectilis, jumentarias instrumenti esse, Ofilius t. *Appul. Met.* 9. Jumentarium contubernium. *scr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 62. Ap. Quintius). L. Nicephorus medicus jumentarius. ₽ *Collegi jumentariorum* mentio fit in *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 7. *n.* 276. Locum sepulturae donavit C. Valgius iscus conlegio jumentariorum portae Gallicae, sterisque eorum, *h. e.* eorum, qui jumenta cunt: fortasse *vetturali*, vel *mulattieri*. Adde aliam . *eund.* p. 91. *n.* 179. et ap. *Mur.* 525, 2.

JUMENTUM, i, n. ὑποζύγιον, quadrupes majus, eorum genere, quibus utimur ad gerendum, trahendumve, ut equi, muli, boves, asini, cameli, c. a *jungo*, ut docet *Gell.* mox citandus, per ncop. a *jugumentum*: vel a *juvo*, quasi *juvamentum*, quod nostrum laborem vel onera subvectant, vel arando juvant, ut *Colum. praef. l.* 6. loitur. [*Illud praeferendum.] *Cic. Tusc.* 1, 47. um illam curru vehi jus esset, morarenturque juenta. *Nep. Timol.* 5. Vectus jumentis junctis, vehiculo ea, quae videbantur, dicebat. *Caes.* . *C.* 1, 60. Undique conquisitis jumentis, fruentum in castra deportant. *Sall. Jug.* 78. Juenta sarcinis levare. *Nep. Ann.* 5. Sarmenta in rnibus jumentorum deligata incendit. *Cato R.* . 5. *f.* Scabiem pecori et jumentis caveto. ₽ nterdum ita usurpatur, ut equos, mulos, asinosve gnificet, boves non significet. In vet. *Tab. aen.* p. *Mur.* 582. *f.* Plostra bubus jumentisve juncta *olum.* 6, 19. Machina fabricanda est, qua clausa menta, bovesque curentur; et *ib.* Firmum juum, ad quod jumenta capistrantur, vel boum corua religantur. *Ulp. Dig.* 21, 1, 38. *med.* Juentorum appellatione non contineri boves, verius t: sed pecoris appellatione continebuntur. Hinc *lart. Dig.* 32, 1, 63. *f.* Jumentis legatis, boves on continentur. ₽ Interdum dicitur de solis cur junctis. *Plin. ep.* 2, 17. Iter arenosum jumens paulo gravius et longius, equo breve et molle. lii melius leg. *junctis* pro *jumentis.* ₽ Praeterea iam ipsum vectabulum, quod adjunctis pecoribus ahitur, jumentum veteres a jungendo dixerunt, quit *Gell.* 20, 1. *med.* exponens illud *ex Legib. II. Tab.* Si in jus vocat; si morbus aevitasve itium escit, qui in jus vocabit, jumentum dato. *Malam rem jumento suo arcessere*, proverb. ap. *l. Amph.* 1, 1, 171., *h. e.* sui mali ipsum sibi au torem ac fabrum esse. ₽ Servus a jumentis, qui menta curat. *Inscr.* ap. *Spon. Misell.* p. 209. T. allustio Eutycho a jumentis Caesaris N. Flavia oraea conjugi B. M.

*JUNCARIA, ae, f. oppidum Hispaniae Tarraconensis, juxta montes Pyrenaeos. *Anton. Itin.* ₽ Ιεδίον Ἰουγγάριον, Campum Juncarium, meminit *trabo*, illic loci situm. Sic dictus est a copia uncorum, quasi nos diceremus *Rushfield. B. A.*

JUNCETUM, i, n. σχοινών, locus juncis consitus. *Varr. R. R.* 1, 8. Primum genus maxime uaerit salicta, secundum arundineta, tertium juneta.

JUNCEUS, a, um, adj. σχοινώδης, qui est e junco. *Colum.* 12, 6. Sporta juncea, vel spartea. *Ov. Fast.* 4, 870. juncea vincula. *Plin.* 21, 14, 9. cratis. *Id.* 11, 23, 27. Junceus fusus. ₽ tem junco similis. *Id.* 25, 8, 47. Herba caule unceo pedali. *Ter. Eun.* 2, 3, 23. Si qua est habitior paulo, pugilem esse ajunt: deducunt cibum: Tametsi bona est natura, reddunt curatura junceas, *h. e.* graciles, tenues, macras: Sic *Prud.* περὶ στεφ. 9, 132. juncea pectora. V. LIGNEUS. [Translate et jocose *Pl. Stich.* 4, 2, 56. Nam mihi intus potione juncea onerabo gulam, *h. e.* aqueo junceo mihi gulam frangam. Ita habet *Cod. Ambros.* ap. *A. Maium*, *Pl. fr.* p. 30.: editiones minus recte *vincea. F.*]

JUNCIDUS. V. EJUNCIDUS.

JUNCINUS, a, um, adj. junceus. *Plin.* 15, 7, 7. uncinum oleum.

JUNCOSUS, a, um, adj. juncis abundans. *Plin.* 8, 6, 8. *n.* 3. Juncosus ager. *Ov. Met.* 7, 231. uncosa litora.

JUNCTIM, adv. ζυγάδην, conjunctim, contigue. *Gell.* 12, 8. Ut apud eandem mensam duo illi unctim locarentur. *Mamert. Genethl. Maxim.* 11. unctim sedere. ₽ Refertur ad tempus. *Suet. Claud.* 14. Consulatus quatuor gessit: ex quibus duos primos junctim, sequentes per intervallum.

JUNCTIO, onis, f. ζεῦξις, conjunctio, junctura. *Cic. Tusc.* 1, 29. *med.* Est enim interitus quasi discessus earum partium, quae ante interitum junctione aliqua tenebantur. **Id. de amicit.* 7. in. ed. *Graev.* Junctionem benevolentiae, ubi ed. *Ernest.* habet *conjunctionem. B. A.*

[JUNCTOR, oris, m. qui mulas jungit ad rhedam, vel mulio tantum, et lecticarius. *Alfen. Dig.* 50, 16, 203. Quo in genere junctores, cubicularii, coci numerantur. Alii leg. *unctores*, sed cum voces *adjunctor*, et *junctura* recte usurpentur, quippini etiam *junctores*? *Gloss. Phil.* Junctor, ζευκτής. Pro hujusmodi voce pugnat etiam *Marin. Frat. Arv.* p. 824. V. ZEUGNITA. *F.*]

JUNCTURA, ae, f. ζεῦξις, junctio, conjunctio. *Colum.* 2, 2. *med.* In opere boves arcte junctos habere convenit, quo speciosius ingrediantur, etc., hoc enim genus juncturae maxime probatum est. *Ov. Met.* 2, 823. Genuum junctura; et *ib.* 12, 288. Terque quaterque gravi juncturas verticis ictu Rupit, et in liquido sederunt ossa cerebro; et *ib.* 2, 375. digitosque ligat junctura rubentes, *h. e.* pellis, quae pedes ligat avium aquaticarum. *Plin.* 16, 40, 79. Ut humor teneat juncturas. Sic 13, 15, 29. Mensa commissa ex orbibus dimidiatis duobus latente junctura. *Virg. A.* 12, 273. tertius qua sutilis alvo Balteus, et laterum juncturas fibula mordet, *h. e.* oras, quibus balteus committitur. *Vitr.* 5, 12. Quadrato saxo murus ducatur juncturis quam longissimis, uti maxime medii lapides coagmentis contineantur, *h. e.* lapidibus transversis longioribus, qui alios minores per muri crassitudinem jungunt, et continent. ₽ Item copulae, habenae, lora, vel juga, quibus jumenta currui junguntur. *Capitol. Ver.* 5. Data et vehicula cum mulabus, et mulionibus, cum juncturis argenteis. ₽ Item ipsa jugalia jumenta. *Paul. Sent.* (3, 7.) *de legat. f.* Carruca cum junctura legata, mulae quoque legatae, nec non et mulio videtur, propter quotidianam loquendi consuetudinem. ₽ Translate. *Ov. Her.* 4, 135. Junctura generis, *h. e.* conjunctio sanguinis. ₽ Saepe dicitur de compositione oratoria verborum. *Quint.* 9, 4. In omni compositione tria sunt necessaria, ordo, junctura, numerus; et *paulo post:* Junctura est in verbis, incisis, membris, periodis. *Hor. A. P.* 242. tantum series juncturaque pollet. *Pers.* 1, 64. carmina molli Nunc demum numero fluere, ut per laeve severos Effundat junctura ungues. ₽ Et de compositione grammatica. *Hor. A. P.* 47. Dixeris egregie, notum si callida verbum Reddiderit junctura novum. Hinc *verba juncta* ap. *Cic.* sunt composita. V. v. sq. [*V. *Ernest. lex. techn. Lat. rhet.* p. 233.]

JUNCTUS, a, um, part. a *jungo:* ἐζευγμένος, unitus, conjunctus, vicinus. Dicitur proprie de jumentis jugo colligatis: universim de re qualibet. *Virg. A.* 3, 113. Et juncti currum dominae subiere leones; et *ib.* 12, 735. cum prima in proelia junctos Conscendebat equos, *h. e.* currum equis junctis tractum. *Id. G.* 4, 388. Proteus magnum qui piscibus aequor, Et juncto bipedum curru metitur equorum. *Liv.* 42, 65. Juncta vehicula mille capiuntur. *Cic. Att.* 6, 1. *f.* Rheda equis juncta. *Caes. B. C.* 1, 54. Naves carris junctis devehere, *h. e.* binis carris inter se junctis; et *ib.* 61. Navibus junctis pontem imperat fieri, *h. e.* binis navibus inter se colligatis. *Hor. Od.* 1, 25, 1. Fenestrae junctae. *Cic. N. D.* 2, 45. Corpora inter se juncta; et *ib.* 11. Natura cum alio juncta atque connexa; et *ib.* 45. Aer mari continuatus et junctus est. *Id. Or.* 3, 35. Sapientia juncta eloquentiae. *Id. Inv.* 2, 11. Indignatio juncta conquestioni. *Hor. Od.* 1, 4, 6. Junctaeque Nymphis Gratiae decentes. *Cic. Fat.* 16. Causa fuit propior, et cum exitu junctior. *Id. Div.* 2, 72. Religio, quae est juncta cum cognitione naturae. *Quint.* 11, 3. *med.* Junctae manus, *h. e.* quae simul ambae gestum faciunt. *Lucan.* 4, 209. Juncti amplexibus. *Calpurn. Ecl.* 6, 4. hoedos Juncta matre dedit, *h. e.* simul cum matre. ₽ Cum solo ablativo. *Cic. Or.* 2, 58. *f.* Insignis improbitas, et scelere juncta. *Id. Brut.* 44. Defensione juncta laudatio. ₽ *Verba juncta* ap. *Cic. Part.* 15. sunt composita. V. JUNGO. ₽ Refertur ad conjunctionem sanguinis. *Ov. Fast.* 2, 738. Comiter excipitur, sanguine junctus erat. *Liv.* 30, 14. Puellam matrimonio junctam accipere. *Ov. Met.* 2, 368. materno a sanguine junctus alicui. ₽ Et amicitiae. *Hor. Sat.* 1, 3, 54. Haec res et jungit, junctos et servat amicos. *Suet. Aug.* 56. Arcte junctus alicui. *Pl. Cist.* 1, 1, 28. Amicitiam bene junctam inter se habent. *Ov. Pont.* 1, 7, 31. frater tanto tibi junctus amore. *Id. Trist.* 4, 10, 46. Jure sodalitii qui mihi junctus erat. *Id. Met.* 5, 60. junctissimus illi Et comes, et veri non dissimulator amoris; et *ib.* 10, 70. Junctissima pectora. *Tac. H.* 4, 52. Principum prosperis et alii fruuntur: adversa ad junctissimos pertinent. ₽ Interdum est continuatus, connexus. *Plin. ep.* 1, 9. Mirum est, quam singulis diebus in urbe ratio constet, pluribus junctisque non constet. [*Lucan.* 4, 105. rerum discrimina miscet Deformis coeli facies, junctaeque tenebrae: ubi *Cort.* laudat *Ov. Met.* 11, 96. festum genialiter egit Per bis quinque dies, et junctas ordine noctes. Hoc *Claud.* 9, 4. vocat epulis continuare dies; et *Ov. Fast.* 3, 810. junctis quinque diebus.] *Ov. Met.* 12, 316. junctis sine fine jacebat Sopitus vinis, et inexperrectus Aphidas. Alii rectius leg. *ductis.* [*Illud conjecit *Gronov.* in *Ep.* ad *N. Heins.* 286. T. 3. p. 351. *Syllog. Burm.* et in *Obss.* 2, 3. p. 233. quae eodem modo dicta esse monet, quo alibi *juncti cyathi*, poculis ad pocula additis. Probant hanc correct. *Heins. Ep.* ad *Gronov.* 287. T. 3. p. 353. et *Bothius.* — At *Jahn.*, cujus verba sequimur, nescit an vulgata lectio *(cunctis venis sopitus)*, quam codices ad unum omnes tueantur, revocanda sit, quamvis paulo insolentius dictum videatur.] *Stat. Silv.* 2, 6, 11. cui major stemmate juncto Libertas ex mente fuit; et *Th.* 7, 81. nec longa moratus, Sicut anhelabant, juncto sudore, volantes Mars impellit equos. ₽ [*Conf. *junctus* et *vinctus.* V. *Cort.* ad *Lucan.* 5, 461. *Spald.* ad *Quint.* 9, 4, 6. et ad 9, 4, 19.]

JUNCTUS, us, m. junctio. In ablat. *Varr. L. L.* 4, 8. Ceroliensis a carinarum junctu dictus Carinae.

JUNCULUS, i, m. dimin. dulciariae placentae genus, ad similitudinem junci effictum. *Appul. Met.* 10. His panes, crustula, junculos, hamos, etc. Ita legit, et explicat *Beroaldus.* Alii melius leg. *lucunculos.*

JUNCUS, i, m. σχοῖνος, frutex longi viminis, texendo, vinciendoque utilis: unde et nomen traxisse putant, nempe a *jungendo.* Varia ejus genera, varios item in medicina usus *Plin.* 21, 18, 69. recenset. *Pl. Rud.* 3, 4, 27. Quasi murteta juncis, item ego vos virgis circumvinciam. *Colum.* 10, 306. contorti stamina junci, *h. e.* calathum e junco. *Tibull.* 2, 3, 15. Tum fiscella levi detexta est vimine junci. *Virg. Ecl.* 1, 49. Limosoque palus obducat pascua junco. *Ov. Met.* 8, 336. juncique palustres; et *ib.* 4, 299. Nec steriles ulvae, nec acuta cuspide junci, ὀξύσχοινος. V. *Plin. l. c.* ₽ Est etiam nomen commune virgis flexilibus cujusque plantae, junci similibus. *Plin.* 26, 8, 46. Apios ischas juncos duos sive tres spargit in terra rubentes.

JUNGO, is, nxi, nctum, a. 3. ζεύγνυμι, proprie est jumenta sub currum, plaustrumve jugo copulare. *Virg. G.* 3, 169. Junge pares, et coge gradum conferre juvencos; et *ib.* 113. Primus Erichthonius currus, et quattuor ausus Jungere equos. *Id. A.* 7, 724. Curru jungere equos. *Plin.* 33, 3, 16. ad currum. *Virg. Ecl.* 3, 91. Atque idem jungat vulpes, et mulgeat hircos. ₽ Universim est duo vel plura simul unire, nectere, committere, conjungere. [*Jungere* et *nectere* differunt: illud in universum significat *conferre ea, quae distant,* quovis vel modo vel consilio fiat; oppos. *separare:* hoc impediendi, coercendi notionem continet; opp. *solvere; copulare* ea spectat, quae ejusdem generis sunt, eodem pertinent; opp. *dissipare, divellere.* V. *Doederl.* 3, 274.] *Caes. B. G.* 4, 17. Tigna bina sesquipedalia intervallo pedum duorum inter se jungebat. *Claud. B. G.* 17. Jungere robora; *scil.* exstruendae navi. *Hirt. B. G.* 8, 48. *med.* Incensum calcaribus equum jungit equo Quadrati. *Virg. A.* 8, 485. Mortua quin etiam jungebat corpora vivis. *Sil.* 4, 374. Jungere gradus, *h. e.* ire pariter. *Juven.* 9, 105. junge ostia, i. e. claude portas. *Cic. Or.* 1, 51. *f.* Quaedam inter se jungere et copulare. *Id. Brut.* 97. Decus omne virtutis cum summa eloquentiae laude junxisses. *Id. Fin.* 5, 14. *med.* Ad illa, quae semper habuit, junget ea, quae postea accesserint. *Id. Tusc.* 5, 2. Philosophia homines inter se primo domiciliis, deinde conjugiis, tum litterarum et vocum communione junxit. *Petr. Sat.* 86. *extr.* Cervicem alicujus amplexui jungere. *Val. Fl.* 1, 163. et *Quint. decl.* 10, 5. amplexus, *h. e.* mutuo amplecti. *Ov. Met.* 2, 357. oscula, *h. e.* mutuo osculari. [**Lucan.* 7, 493. Junxerat in seriem nexis umbonibus arma: tam arctis ordinibus constiterant milites, ut unum quasi corpus conjunctis etiam armis esse viderentur. Laudat *Cort.* ad h. l. *Liv.* 23, 27. Armaque armis jungunt in arctum conculsi.] ₽ Jungere pontem, quia sic altera alteri ripae conjungitur: vel quia ex pluribus trabibus, aut navibus junctis fit. *Virg. A.* 9, 170. pontesque et propugnacula jungunt. *Tac. A.* 1, 49. Junctoque ponte, milites transmittit. ₽ Dicimus etiam jungere ponte urbem, ut *Plin.* 5, 24, 21. et amnem ponte jungere, ut *Curt.* 4, 9. Simile est illud *Stat. Ach.* 2, 423. ingenti saltu jungere fossas, *h. e.* superare. Et *Plin. Pan.* 12. Cum Danubius ripas gelu jungit. ₽ [**Junxisse ratem* ap. *Sil.* 5, 553. explicat *Heins.* de ponte ex ratibus facto ad transeundum flumen.] ₽ Aliquando significat continuare. *Plin. ep.* 4, 9. *med.* Difficilius est laborem repetere, quam jungere. *Just.* 12, 13. *med.* Cum diei noctem pervigilem junxisset. *Petr. Sat.* 79. *med.* Somnum morti jungere. *Stat Silv.* 1, 5, 10. Junge puer cyathos: sed ne numerare labora. *Lucan.* 1, 167. longos jungere fines agrorum, [*i. e.* interjacentia praedia et agros deinceps coemere, ut junctis finibus ager continuetur et unius domini sint, quae antea ad plures pertinebant. *Liv.* 34, 4. dicit: *continuare agros.* *Arnob. adv. Gent.* 1. p. 15. *Canter. Proferre imperii fines.* — *Sil.* 3, 628. Noctem operi jungunt, i. e. nocte opus non intermittunt, continuant opus per noctem.] ₽ Refertur eleganter ad conjugium. *Virg. A.* 4, 192. Cui se pulcra viro dignetur jungere Dido; et *ib.* 1, 77. Connubio jungam stabili. *Curt.* 5, 3. Jungere aliquam secum matrimonio; et 10, 3. *med.* in matrimonio. *Stat. Silv.* 3, 4, 54. Jungere taedas. ₽ Item ad amorem, societatem, foedera. *Cic. Dejot.* 9. *f.* Cum hominibus nostris consuetudines, amicitias, res, rationesque jungebat. *Plin. ep.* 10, 11. Rosianum Geminum arctissimo vinculo mecum tua in me beneficia junxerunt. *Liv.* 1, 1. Latinum pa-

151 *

rem cum Aenea, deinde affinitatem junxisse. *Virg. A.* 1, 408. dextrae jungere dextram; et *ib.* 3, 83. Jungimus hospitio dextras; et *ib.* 10, 154. Tarchon jungit opes, foedusque ferit; et *ib.* 4, 212. et *Liv.* 7, 30. Jungere foedera. *Id.* 26, 24. Foedere jungi alicui. *Id.* 1, 2. Socia arma alicui jungere. *Id.* 24, 6. Per hos juncta societas Annibali, ac Syracusano tyranno. [*Tib.* 1, 1, 69. jungamus amores; cf. *Catull.* 63, 372. *Tibull.* 1, 9, 76. Jungere Venerem cum feris.] ¶ Pro adjungere. *Cic. Rosc. Am.* 47. Se ad aliquem jungere. *Virg. A.* 8, 476. Sed tibi ego ingentes populos, opulentaque regnis Jungere castra paro. ¶ [*Ponitur etiam *jungere* pro *se jungere, jungi. Virg. A.* 10, 240. Ne castris jungant (Etruscus et Arcas eques).] ¶ *Jungere vulnera* est conducere, obducere, claudere et sanare. *Stat. Th.* 10, 732. ego vulnera doctum Jungere, supremique fugam revocare cruoris Eetiona petam. ¶ *Jungere verba* est grammatice componere. *Quint.* 1, 5. *f.* Junguntur autem aut ex duobus Latinis integris, ut *superfui;* aut ex corrupto, et integro, ut *malevolus,* etc. Adde 8, 6. *med.* ¶ Item oratoria compositione collocare. *Id.* 9, 4. Tantum interest, verba eadem qua compositione vel in exitu jungantur, vel fine claudantur. ¶ Pro loqui. *Mart.* 6, 54. junget vix tria verba miser. ¶ *Jungere colloquium,* est habere, ap. *Sil.* 13, 734. ¶ Part. *Jungens* ap. *Sil.* 5, 252. urgebat jungens convicia linguae. *Juncturus* ap. *Liv.* 29, 5. Satis scire, Sp. Lucretium se cum M. Livio juncturum. *Jungendus* ap. *Just.* 29, 4. Jungendae amicitiae causa. ¶ [*Saepissime confunditur *jungere* cum compositis suis. Ita cum *conjungere.* V. *Tzschuck.* ad *Eutrop.* 3, 8. cum *adjungere.* Cf. *Eund. ib.*]

JŪNĬĀNUS, a, um, adj. ad Junium (nomen viri) pertinens, ut Junianum judicium, in quo scil. C. Junius quaesitor, ap. *Cic. Cluent.* 1., et Junia na cerasa, grati saporis, sed paene tantum sub arbore sua, adeo tenera, ut gestatum non tolerent ap. *Plin.* 15, 25, 30. ¶ [*Latini Juniani* sunt cives Romani. V. LATINUS. *F.*]

JŪNĬCŬLUS, i, m. palmes vetus in magnam longitudinem, et ad quartum usque pedamentum porrectus, quem alio nomine draconem vocant, ad masculeta conficienda idoneum. *Plin.* 17, 22, 35. *n.* 14. Nec veterem placet palmitem in longum, et ad quartum usque pedamentum emitti, quod alii dracones, alii juniculos vocant, ut faciant, quae masculeta appellant. Alii leg. *funiculos;* etenim *juniculus* videtur esse diminut. a *junior,* quo quidem nomine minus recte appellaveris palmitem veterem: qui tamen *juniculus* appellari posse aliis videtur, quia ex eo vitis renovatur, seu juvenescit.

JŪNĬOR. V. JUVENIS.

JŪNĬPĔRUS, i, f. ἄρκευθος, arbuscula, quae in locis arenosis frequens nascitur, pro foliis spinas habens perpetuo virentes, unde et topiario operi idonea est: a *junior,* et *pario,* quod juniores, et novellos fructus pariat antiquis maturescentibus. Parit enim usque ad tertium annum, arbori suae inhaerente fructu. Materiam habet cariei non obnoxiam. *Plin.* 16, *c.* 21. 25. 26. etc. *Virg. Ecl.* 10, 76. Juniperi gravis umbra: nocent et frugibus umbrae.

JŪNĬUS, a, um, adj. ad Junium pertinens: quod est nomen Romani hominis, a *Junio* Aeneae comite ductum, ut quidam putant. *Tac. A.* 3, 24. D. Silanus Juniae familiae redditus. ¶ *Junia gens,* Romae nobilis, duplex fuisse traditur: patricia, in qua L. Junius Brutus regum exactor, primusque Romae consul, quique pro libertate tuenda, quam asseruerat, filios suos securi percussit, ut est ap. *Liv.* 1. *f.* et 2. *in.;* plebeja, quae in plures familias propagata est, in qua celeberrimus D. Junius Brutus, princeps fuit conjuratorum in C. Caesarem. V. *Suet. Caes.* 80. et sqq. et *Vell.* 2, 56. ¶ *Juniae leges* multae fuere. De abrogandis legibus, quibus stipendia militaria minuebantur, lata est a M. Junio Silano (qui consul fuit cum Q. Caecilio Metello Numidico circa A. U. DCXLIV.) teste *Ascon. in or. pro C. Cornel.* De peregrinis Urbe ejiciendis lata a M. Junio Penno trib. pleb. circa A. U. DCXXVII. Hujus meminere *Fest.* in *Respublicas,* et *Cic. Off.* 3, 11. *Junia Licinia* lata a D. Junio Silano, et L. Licinio Muraena Coss. circa A. U. DCXCI. de poenis irrogandis in eos, qui trinum nundinum in ferenda lege aliqua non servassent. *Cic. Phil.* 5, 3. *Junia Norbana* lata a M. Junio Silano, et L. Norbano Coss. sub Tib. Imp., qua servi Latinam libertatem consequebantur. *Ulp. Regular. tit.* 3. *Junia Petronia* de judiciis lata est a C. Junio Caesonio, et Petronio Turpiliano Coss. circa A. U. DCCCXIII., ut si sententiae judicum pari numero discreparent, pro libertate pronunciaretur. *Hermogen. Dig.* 40, 1, 24. *Junia Vellea* de testamentis, cujus fit mentio non semel in libris Digestorum, ut 26, 2, 10. et 28, 3, 13. *extr.* etc., varia capita habet, de quibus JCtos consule.

JŪNĬUS, ii, m. Ἰούνιος, sextus ex mensibus anni, a *junioribus,* quos Romulus voluit regio corpori adesse, et armis rempubl. defendere. Aliqui censent vocatum esse a Juventute, seu Hebe, filia Junonis, uxore Herculis, quam Romani in Deorum numero venerati sunt. Alii volunt, a Junone esse appellatum, et primo dictum fuisse Junonialem, vel Junonium, deinde Junium, per syncop. Alii a L. Junio Bruto, qui primus consul fuit, et civitatem regio dominatu liberavit, vel simpliciter in ejus honorem, vel etiam quod die prima hujus mensis, pulso Tarquinio, sacrum Carnae Deae in Coelio monte voti reus fecerit. Alii a *jungo* extrito *g,* in memoriam illius unionis, qua Romulus et T. Tatius rex Sabinorum regnum et populum junxerunt. V. *Ov. Fast.* 6. *in., Macr. Sat.* 1, 12. *med.* et *Fest.* ¶ Dicimus, *Calendis Junii, Idibus Junii,* etc. et adjective *Calendis Juniis, Idus Junias,* etc. Utramque loquendi rationem leges ap. *Col.* 11, 2. Sic *Cic. Att.* 6, 2. Ibi cum Junium mensem consumpsissem.

JŪNIX, īcis, f. δάμαλις, juvenca aetate viridior, quae jam vitula esse desiit, necdum tamen ad summam magnitudinem pervenit: syncop. pro *juvenix. Pers.* 2, 47. Tot tibi cum in flamma junicum omenta liquescant. [*Paul. Nol. carm.* 27, 18. geminos dedit una Cum junice sues. *Inscr.* mendosa quidem ap. *Mur.* 21, 5., quae, ut affirmat *J. R. Carli* in *Antiq. Ital. T.* 1. p. 75. et 2, 135. Piquentii, nunc *Pinguente,* in Histria reperta, nunc vero prope Patavium exstat in *Mus. Obiciano.* Saluti Aug. pro incolumitate Piquent. L. Ventinaris Lucumo adject. junic. V. L. L. S. Alia ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 212. Felix publicus pontific*um* Bonae Deae Agresti Felici votum solvit junicem alba*m* libens animo. ¶ Usurpatur etiam de vacca provectioris aetatis. *Sever. Sanct. de cura boum* 62. vidi ego cernuam Junicem gravidam. ¶ Translate de meretricula. *Pl. Mil.* 2, 3, 32. hic te opperiar; eâdem *(opera)* illi insidias dabo, Quam mox horsum ad stabulum junix recipiat se a pabulo, *h. e.* tanquam juvenca Io ab Argo custodita ad stabulum a pabulo, ad fornicem ab amatore redeat. *F.*]

JŪNO, onis, f. Ἥρα, filia Saturni et Opis, soror et conjux Jovis: ita dicta a *juvando,* ut *Cic.* ipse putat *N. D.* 2, 26. Physici ajunt per Junonem intelligi aerem, idcirco autem Jovis conjugem et sororem putari, quod summa sit aeris cum aethere similitudo. *Cic. l. c. Serv.* autem ad *G.* 2, 325. dicit, Jovem fere accipi pro aethere, interdum vero pro aethere simul et aere, Junonem item plerumque pro aere, interdum pro terra et aqua. ¶ Narrabant veteres, Junonem a Thetide educatam fuisse. Aer enim aquae humore alitur, et instauratur. Dicebant reginam esse Deorum, vel quia et ipsi aerem daemonum refertum esse noverant, vel quia credebant, etiam Deos ex terra ortum habuisse. Praesidem censebant esse regnorum, et divitiarum, quia regna in terrarum orbe sita sunt, divitiae ex terra eruuntur. Eam nuptiis praeficiebant, et *pronubam Junonem* saepe nuncupabant: matrimonium enim proprium est hominum, qui terrestrem vitam vivunt. Existimabant praeesse partui mulierum: hinc *Juno Lucina* cognominata est, in *Inscr.* ap. *Grut.* 24, 16. et *pronuba, ib.* 25, 3. et *jugalis, ib.* 24, 15. Eadem enim ac Luna vulgo habita est, Luna autem magnam vim in fetum hominum et bestiarum, et aliarum rerum habet. Curru per aerem ferri fingebant, quod aer perpetuo in motu versetur. Pavones ejus currui adjungebant, quod illae aves superbae sunt, vario pennarum colore; et Juno Dearum superbissima fingitur: et ut illae in terra degunt, et facile alta petunt; sic aer et ima et sublimia loca percurrit. ¶ Ex Jove Vulcanum peperit. Praeterea Heben, et Martem absque Jove, aut alio viro genuisse dicitur. ¶ Ap. veteres mulierum Genius erat. *Plin.* 2, 7, 5. Singuli quoque ex semetipsis totidem Deos faciunt, Junones, Geniosque adoptando sibi. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 369. Junoni Historiae Telephus et Priscus L. D. I. *h. e.* Junoni Musae Clius, quae historiae praeerat. Alia ap. *eund. ib.* p. 370. Junonibus sacrum L. Vitruvius Euthetus V. S. L. M. *h. e.* Junonibus Dearum omnium. Hinc *Junones Augustae, Juno Claudia, Julia, Junia,* etc. in *Inscr.* ap. *Grut.* 24, 4. et 14., et 25, 9. et 10. Hinc per Junonem jurabant mulieres, ut est ap. *Petr. Sat.* 25. Proinde *Juven.* 2, 98. reprehendit quendam per Junonem jurantem, tanquam effeminatum et mollem. ¶ Juno infera, et inferna est Proserpina. *Stat. Silv.* 2, 1, 147., *Virg. A.* 6, 138. ¶ Per antonomasiam interdum pro uxore accipitur. *Pl. Cas.* 2, 3, 14. Eja, mea Juno, non decet te esse tam tristem tuo Jovi. ¶ *Junonis sacra ferre,* proverb. de eo, qui tarde incedit, et magno fastu, βαδίζειν Ἡραῖον ἐμπεπλεγμένον. *Hor. Sat.* 1, 3, 9. Nil aequale homini fuit illi, saepe velut qui Currebat fugiens hostem, persaepe velut qui Junonis sacra ferret.

JŪNŌNĀLĬS, e, adj. Junonius. *Ov. Fast.* 6, 63. Junonale leges tempus.

JŪNŌNĬCŎLA, ae, m. et f. qui Junonem colit. *Ov. Fast.* 6, 49. Adde senem Tatium, Junonicolasque Faliscos.

JŪNŌNĬGĔNA, ae, m. Vulcanus, filius Junonis. *Ov. Met.* 4, 173. Junonigenaeque marito Furta tori, furtique locum monstravit.

JŪNŌNĬUS, a, um, adj. Ἡραῖος, ad Junonem
pertinens. *Val. Fl.* 8, 231. Junonia Hebe, *h.*
Junonis filia. *Virg. A.* 1, 675. hospitia, *h. e.* Ca
thago, ubi Juno colebatur. Sic *Ov. Met.* 8, 22
Samos. *Id. Amor.* 2, 6, 55. ales, *h. e.* pavo. *I*
Met. 14, 85. Iris, *h. e.* Junone missa, quae *Sta*
Silv. 5, 1, 103. est Junonia virgo. Sic Junoni
anguis, ap. *Sil.* 6, 184. est draco, quem Juno c
stodem apposuerat hortis Hesperidum, irata, qu
Hesperides aurea mala decerperent, quae in hon
rem nuptiarum suarum cum Jove Tellus edidera
ut *Serv.* ad *A.* 4, 484. docet. Sic *Ov. Met.* 1, 67
Junonius custos, *h. e.* Argus a Junone appositu
Id. Fast. 6, 61. mensis, *h. e.* Junoni sacer.
[*Junonia insula* ap. *Plin.* 6, 32, 37. est una e
Fortunatis. ¶ *Junonia colonia* est urbs Falisc
rum III. mill. pass. ab hodierna *Civita Castellan*
ut ex lapidibus constat ibidem repertis an. 182
Front. de colon. p. 113. Colonia Junonia, quae a
pellatur Faliscos. *F.*] ¶ *Auct. ep. ad Octav. me*
appellat *Junonium puerum* ipsum Octavium, v
quasi alterum Martem, qui Junonis filius est; v
generosissimum, ac divinae originis, ut Junonis a
Jovis filii sunt.

JUPPĬTER et Jupiter, Jovis, Jovi, Jovem, Jov
m. rex Deorum et hominum, secundum fabulas; a
antiquo nominativo *Jovis* et *pater,* quasi Jovis p
ter, ut Saturnus pater, Neptunus pater, Janus p
ter, Maspiter, idest Mars pater, etc. *Gell.* 5, 1
Sed *Cic. N. D.* 2, 25. dictus videtur quasi *juva*
pater. [*Doederl.* 1, 6. factum nomen dicit e
diespiter. Alii ex Ζεὺς πατήρ.] ¶ Secundum *Pris*
6, 695. habet genitivum proprium *Juppiteris,* v
Juppitris. Nam genit. *Jovis* est ab antiquo nom
Jovis, de quo V. *sup. s. l.* Sed hodie nullus ali
genitivus, quam *Jovis,* usitatus est. ¶ Joves tr
ab antiquis numerantur, duo primi Arcades, te
tius Cretensis. Primus filius fuit Aetheris ex Di
secundus Coeli; tertius Saturni et Opis. Suos qui
que filios habuit, sed hic fuit fecundissimus. V
Cic. N. D. 3, 21. Quidam posuere Jovem unu
universalem mundi totius opificem, et insuper tr
sub illo opifices particulares. Denique multi al
reges hoc nomine appellati sunt, ut Corythus re
Etruriae, Tantalus rex Phrygiae, qui jussit Gan
medem rapi, etc. ¶ De Jove tertio narrant, i
Creta insula eodem cum Junone partu, sed post
riorem editum fuisse: cum Saturnus ex paction
cum Titano fratre inita filios suos omnes devora
ret, pro Jove lapidem ei datum esse devorandun
Jovem autem fuisse educatum clam patre a Cur
tibus, et ab Amalthea et Melissa virginibus lact
caprino et melle, in Ida monte: cum Titanes con
perissent, Jovem servatum fuisse, bellum Saturn
intulisse, Saturnum et Opim victos esse; captos e
conjectos in vincula, a filio, ubi adolevit, liber
tos esse: Saturnum etiam tunc vitae Jovis insidia
tum esse, sed cognitis insidiis a Jove expulsu
fuisse ex regno: Jovem mundi imperium cum fr
tribus Neptuno et Plutone divisisse; Jovi coeli, e
terrae regnum obtigisse, idest Cretae; Neptun
maris, idest insularum maris Aegaei; Plutoni inf
rorum, idest partis inferioris Graeciae, nempe Ep
ri; Jovem sororem suam uxorem duxisse, quae e
Vulcanum peperit. ¶ Habuit amplum templum i
Peloponneso, in Elide, apud Olympiam, quinge
tis passibus ab urbe, ubi ludi Olympici in ejus h
norem celebrabantur. Celebre etiam est templu
illud Jovis, quod exstitit apud Dodonam urbe
Molossiae, seu Thesprotiae in Epiro, in silva juxt
Dodoneum fluv., ubi oracula fundebat; item quo
Romae in Capitolio, Praeneste, etc. ¶ A Roma
nis optimus et maximus vocabatur. *Cic. Dom.* 5
Quo circa te, Capitoline, quem propter benefici
populus R. optimum, propter vim maximum nom
navit. *Id. N. D.* 2, 25. A majoribus nostris opti
mus maximus dicitur; et quidem ante optimus, id
est beneficentissimus, quam maximus, quia maju
est, certeque gratius prodesse omnibus, quam ope
magnas habere. ¶ **Jupiter optimus,* non addit
sollemni illo *maximus,* ap. *Cic. de re publ.* (ed. A
Maio) 1, 33. et 3, 14. *B. A.* ¶ Aliis quoqu
honorificis epithetis decoratur, ut *magnus, aeter*
nus, salutaris, hospitalis, servator, conservator, cu
stos, depulsor, fulgurator, tonans, stator, qua
habentur ap. *Cicer.* et in *Inscr.* multis ap. *Grut*
p. 17. et sqq., item *altus, arduus, summus, invi*
ctus, omnipotens, altitonans, etc. ap. poetas. *Ov*
Met. 13, 91. Ecce ferunt Troes ferrumque, ignem
que, Jovemque In Danaas classes, *h. e.* Jovem fa
ventem, Jovis auxilium. V. *Homer. Iliad.* 15. v
693. Rursus *Ov. l. c.* 384. de Ajace: qui ferrum
ignemque, Jovemque Sustinuit toties, *h. e.* Joven
adversum. ¶ *Stygius,* et *Tartareus,* et *niger Jup*
piter est Pluto ap. *Virg., Ov., Val. Fl.* et *Sen*
tragic. et in *Inscr.* ap. *Grut.* 23, 6. et 7. at *Aequo*
reus Juppiter est Neptunus ap. *Claud. Cons. Mal*
Theod. 282. ¶ Jovis nomine aether significatur
coelum, aer. *Cic. N. D.* 1, 15. Chrysippus dis
putat, aethera esse eum, quem homines Jovem ap
pellarent. *Enn.* ap. *Cic. ib.* 2, 25. Aspice ho
sublime candens, quem invocant omnes Jovem
Hor. Od. 1, 1, 25. manet sub Jove frigido Vena
tor, tenerae conjugis immemor; et *ib.* 22, 19. Quo

us mundi nebulae, malusque Juppiter urget. *aud. in Eutr.* 1, 4. nimboque minacem Sangui-o rubuisse Jovem. *Virg. G.* 2, 419. Et jam ıturis metuendus Juppiter uvis, *h. e.* pluvium elum; et *ib.* 1, 418. uvidus. *Juven.* 5, 78. ver-s. *Stat. Th.* 3, 26. hibernus. ℙ Hinc *sub Jove* t sub dio. *Ov. Fast.* 2, 299. Sub Jove durabant, corpora nuda gerebant; et *ib.* 3, 527. Sub Jove rs durat: pauci tentoria ponunt. Adde *Met.* 4, 0. ℙ *Chrysippus* ap. *Cic. N. D.* 1, 15. etiam gis perpetuae, et aeternae vim, Jovem dicit esse, ndemque fatalem necessitatem appellat, sempi-rnam rerum futurarum veritatem. ℙ Est etiam us ex planetis, secundus ordine. *Cic. N. D.* 2, . Infra hanc (*Saturni stellam*) Jovis stella fer-r, quae φαέθων dicitur, eaque eundem XII. signo-m orbem annis XII. conficit; easdemque, quas turni stella, efficit in cursu varietates. *Lucan.* , 207. Sub Jove temperies, et nunquam turbi-s aer. ℙ *Jovis dies* est appellatus, quem nunc lli *Giovedì* dicunt. V. DIES. *Inscr.* ap. *Labus. Monum. epigr. Crist.* p. 6. Matrona Restuta *de-ssit* III. Kal. Julias *die Jovis*, Cons. D. N. *Magno aximo Aug. h. e.* an. a Chr. n. CCCLXXXVIII., o nempe III. Kal. Jul. in diem Jovis concurre-t. ℙ *Juppiter!* exclamatio est admirantis. *Pl. erc.* 5, 2, 24. Juppiter! estne illic Charinus? *tull.* 1, 7. Doctis Juppiter! et laboriosis. Adde , 30. et 48. ℙ *Pro Juppiter!* V. PRO interject. *Jovem lapidem jurare*, dicebantur, qui (uti do-t *Fest.* in *Lapidem*) juraturi per Jovem, tenebant icem, haec verba dicentes: Si sciens fallo, tum Diespiter, salva urbe arceque, bonis ejiciat, ego hunc lapidem. *Cic. Fam.* 7, 12. Quomo-autem tibi placebit Jovem lapidem jurare, cum ias, Jovem iratum esse nemini posse? *Gell.* 1, . Jovem lapidem, quod sanctissimum jusjuran-m est habitum, paratus sum ego jurare, Virgi-m hoc nunquam scripsisse. ℙ De tunica Jovis PALMATUS. ℙ *Juppiteres* in plurali. *Tert. pol.* 14. Varro trecentos Joves (sive Juppiteres cendum) introducit. ℙ Duplici *p* scribi placet *anutio*, et *Cellar.* in *Orthogr.* ex veteribus libris, mmis et lapidibus: simplici *Dausquio* ex etymo-gia, nonnullis nummis, ac libris antiquis: quod *Pierius* adnotaverat ad *Virg. A.* 7, 799. Prior que scribendi modus tutior. [*V. *Schneid. Gr. t.* 1, 426.]

*JURA, ae, mons Galliae, hodie *Mont St. Claude. Jurensis. B. A.*

JURAMENTUM, i, n. ὅρκος, sacramentum, jus-randum. *Paul. Dig.* 22, 3, 25. *med.* Judex jura-nti fidem secutus. (*Cujac.* et al. putant, haec serta a *Triboniano* esse, qui fuit *Justiniani* ae-alis.) *Ammian.* 21, 5. Juramento, quaeso, con-rdiam spondete mansuram. *Sulpic. Sever. H. S.* 8. ex *Genes.* 21, 32. Pulsus apud puteum jura-nti consedit. *Imp. Justin. Cod.* 2, 56, 4. Quod ipse arbiter juramentum praestiterit super lite rimenda. Adde *ib.* 59, 1. et al. Usi sunt etiam *eron.* et *August.* Latiniores qui usurpaverint, n facile invenies, nam illud *Sen. Clem.* 2, 1. spectum merito criticis est: *in cujus* verba *prin-es, regesque juramentum faciant*, legendum est im *jurarent*, vel *jurent*.

JURANDUM, i, n. jusjurandum. *Pl. Cist.* 2, 1, . Abi quaerere, ubi jurando tuo satis sit subsidii.

JURATIO, onis, f. actus jurandi, juramentum. *acr. Sat.* 1, 6. *extr.* Verba jurationis concipit, lla esse in villa sua scropham. Adde *August.* . 154. et *Tert. Idol.* 21.

JURATIVUS, a, um, adj. ad jurandum perti-ns. *Prisc.* 15, 1020. Jurativa adverbia, *h. e.* r quae juramus.

JURATO. V. JURATUS.

JURATOR, oris, m. qui jurat. *Macr. Sat.* 5, . *med.* Mox in lacu amittebat vitam falsus jura-r. ℙ Juratores etiam dicuntur testes jurati. *Sen. pocol. in.* Quis unquam ab historico juratores egit? Ita legit, et tuetur *Lips. ib.* et *l.* 2. *epi-ol. quaest. ep.* 24. Sic *Pl. Poen. prol.* 58. Vos ju-tores estis: quaeso, operam date. Ubi *Turneb. lv. l.* 19. *c.* 12. per translationem interpretatur ectatores, veluti arbitros et censores Fabulae. oprie autem dicit intelligi censores, qui eum, em censebant, jurejurando adigebant. Quo tra-t illud *ejusd. Trin.* 4, 2, 30. Census cum sum, ratori recte rationem dedi, etc. Confirmat haec udite *Gronov. Observ.* 4, 1. Ceterum ap. *Sen.* . leg. *jurato res exegit*: quod est multo planius: posteriorem quoque *Plauti* locum non desunt ii sollicitent. *Symmach. or. pro Synes.* 1. Preca-r potius, quam testis adsum: et *mox*: Dum ju-toribus (*Synesius*) abundat, dum meriti sui cer-s est, adhibuit petitorem, quem testem sibi alius servasset.

JURATORIUS, a, um, adj. ad jurandum perti-ns. *Imp. Anastas. Cod.* 12, 19, 12. Juratoriae utioni committatur.

JURATUS, a, um, part. a *juro*: jurejurando rmatus. *Cic. Off.* 3, 29. *med.* Quod enim ita ratum est, ut mens conciperet, fieri oportere, servandum est. *Lucan* 4, 228. Sacramenta sce-leri jurata nefando. *Sil.* 11, 145. Juratum bellum; et 1, 9. Jovi foedus. *Stat. Silv.* 2, 1, 53. jurataque multum Barba tibi, *h. e.* Diis promissa. *Lucan.* 9, 850. In gladios jurata manus, *h. e.* devota, addicta, conjurata. ℙ Item jurando invocatus, testis jurisjurandi adhibitus. *Ov. Her.* 2, 25. nec te jurata reducunt Numina. *Sen. Agam.* 755. Jurata Superis unda, *h. e.* Styx. ℙ Active est qui juravit. *Cic. Sull.* 11. *extr.* An me existimasti haec injuratum in judicio non esse dicturum, quae juratus in maxima concione dixi? *Hor. Ep.* 1, 17, 60. per sanctum juratus dicat Osirim. *Stat. Silv.* 3, 2, 98. tumidoque nihil juratus Atridae. *Ov. Met.* 13, 50. ille eadem nobis juratus in arma. *Liv.* 32, 22. Juratus, se eum sua manu interempturum, pervicit, ut, etc. ℙ Est etiam jurejurando adstrictus, obligatus. *Cic. Off.* 3, 26. Regulus juratus missus est ad senatum, ut, etc. *Sil.* 6, 346. At nova Elissaei jurato foedera patres Consultant mandare duci. ℙ *Juratissimi auctores* ap. *Plin. praef. H. N. med.* sunt fidelissimi, et qui, tanquam jurati sint, se vera scripturos, nunquam mentiuntur. ℙ Ablativus *jurato* adverbii more. *Paul. Dig.* 2, 8, 16. Qui jurato promisit judicio sisti, non videtur pejerasse, si, etc.

JURE. V. JUS.

JURECONSULTUS. V. JURISCONSULTUS.

JUREJURO, as, a. 1. idem ac juro. *Liv.* 41, 15. *f.* Praetores ambo in eadem verba jurejurarunt. Suspecta alicui critico haec lectio est, minime vero *Ernesto.* [*V. Annotatt. *Kreyss.*]

JURENSIS, e, adj. ad montem Juram pertinens, qui in Gallia est, inter Sequanos et Helvetios, ut *Caes. B. G.* 1, 8. docet. *Sidon. ep.* 4, 25. Jurensia monasteria, *h. e.* in eo monte sita.

JUREPERITUS. V. JURISPERITUS.

JUREUS, a, um, adj. juruleutus. *Pl. Pers.* 1, 3, 15. Quasi juream esse jus decet collyricum. Subintellige, *placentam*.

JURGATIO, onis, f. juris actio, ut *Fest.* exponit. V. JURGO.

JURGATORIUS, a, um, adj. ad jurgium pertinens. *Ammian.* 27, 1. Vocis jurgatorio sono.

JURGATRIX, icis, f. quae jurgat. *Hieron. ep.* 117. *n.* 4. Illa jurgatrix: ergo iste placabilis.

JURGIOSUS, a, um, adj. φιλόνεικος, contentiosus, seu contumeliosus. *Gell.* 1, 17. de Xantippe Socratis uxore: Mulier morosa admodum fuisse fertur, et jurgiosa. *Id.* 19, 9. Jurgiosa facundia. [*Front. ad M. Caes.* (ed. *A. Maio*) 4. *ep.* 12. Accipe aliud rixatorium jam hoc et jurgiosum. *F.*]

JURGIUM, ii, n. φιλονεικία, ἔρις, contentio, concertatio, dissensio, et levior quaedam lis, qualis nonnunquam etiam inter propinquos, et amicos solet accidere: aliquando et inter infensos: a *jurgo*. *Cic. de Rep.* 4. ap. *Non.* 5, 34. Si jurgant, benevolorum concertatio, non lis inimicorum, jurgium dicitur. *Id. Sen.* 3. Ut Themistoclem ferunt Seriphio cuidam in jurgio respondisse. *Id. Amic.* 21. Ex inimicitiis jurgia, maledicta, contumeliae gignuntur. *Id. Brut.* 70. Ut non cum adversario solum, sed etiam (quod mirabile) cum judice ipso, cujus delinitor esse debet orator, jurgio saepe contenderet. *Id. Coel.* 13. Non crimina, sed maledicta jurgii petulantis. *Id. Div.* 1, 45. Litibus et jurgiis se abstinere. *Pl. Men.* 1, 2, 18. Jurgio tandem uxorem abegi ab janua. *Id. Pers.* 5, 2, 19. Jurgium hinc auferas, si sapias. *Id. Merc.* 3, 2, 14. Uxor me jurgio enicabit, si intro rediero. *Sall. Cat.* 32. et *Tac. A.* 14, 49. Optimum quemque jurgio lacessere. *Tac. H.* 2, 53. quempiam invadere; et *ib.* 3, 32. Petulantibus jurgiis illudere. *Virg. A.* 10, 95. irrita jurgia jactare. *Ov. Amor.* 2, 2, 35. nectere cum aliquo. *Id. Trist.* 5, 11, 1. per jurgia dicere aliquid. *Plin.* 16, 44, 89. Jurgia facere. *Val. Fl.* 3, 638. saevisque furens in jurgia dictis. *Just.* 10, 2. Erumpere in jurgia. *Suet. Galb.* 5. Jurgio aliquem corripere. *Tac. H.* 1, 64. Jurgia primum, mox rixa inter Batavos, et legionarios, prope in proelium evasere; et *ib.* 4, 6. Acrè jurgium. *Sen. Herc. Fur.* 172. clamosi rabiosa fori jurgia vendere. *Plin. ep.* 8, 5. Vixit cum uxore XXXIX. annis, sine jurgio, sine offensa, *h. e.* sine querela. ℙ Pro lite inter propinquos, ut dictum est, vel etiam inter extraneos. *Papin. Dig.* 10, 2, 57. Licet arbiter sententiam, jurgio perempto, non dixerit. *Ascon.* in *Verr.* 2, 1, 45. Nihil se deterius in possessione facturum, de qua jurgium esset. [*Sen.* in *fragm.* (ed. Romae *Niebuhrio*) p. 100. Familiare jurgium non judicem, sed arbitrum quaerit. *F.*]

JURGO, as, avi, atum, a. 1. et Jurgor, aris, atus sum, dep. 1. ἐρίζω, ζυγομαχέω. Si *Varronis* sententia placeat *L. L.* 6, 5. a *jure*, et *ago*: et proprie significat, jure litigare. Unde et *Festus* jurgationem, *juris actionem* interpretatur; et *Cic. fragm.* ap. *Non.* 5, 34. docet, cum vicini inter se de re aliqua judicio contendunt, non *litigare* dici, sed *jurgare*. V. JURGIUM. Fere significat verbis contendere, concertare, vicissim queri, verbis lacessere. *Ter. Andr.* 2, 3, 15. Cedo, quid, jurgabit tecum? *Liv.* 8, 33. *f.* Haec simul jurgans, querens, Deum hominumque fidem implorans, plurimis cum lacrimis agebat. *Hor. Ep.* 2, 2, 22. ne mea saevus Jurgares ad te quod epistola nulla veniret; et *Sat.* 2, 2, 100. Transius istis Jurgatur verbis. *Suet. Ner.* 5. Equiti R. liberius jurganti oculum eruit. *Appul. Apol.* Utrum putas, majorem curam decoris in asseveranda oratione suscipiendam rhetori jurganti, an philosopho objurganti. ℙ Pro litigare. *Just.* 21, 5. Apud aediles adversus leones jurgari. *Imppp. Gratian., Valentin. et Theodos. Cod. Theod.* 2, 1, 6. Omnes jacturam litis incurrant, qui non ante in proprio foro jurgaverint. *Impp. Arcad. et Honor. ib.* 11. *tit.* 33. Ne aetates jurgantium veternosis litibus consenescant. ℙ [Part. *Jurgaturus* in *fragm. Cod. Theod.* (ed. *Clossio*) 1, 16, 6. Jurgaturus conveniendi eos (*praesides*), nisi pretio, facultatem impetrare non possit. *F.*]

JURIDICATUS, us, m. juridici auctoritas et dignitas. *Inscr.* ap. *Grut.* 1093, 3. C. Cornelio C. F. Quirin. Felici Thrallo juridico per Flam. et Umbr. Vicani vicorum VII. et Colleg. Fab. Cent. Dendr. Urb. juridicatus ejus ob eximiam moderationem, et in sterlitate annonae laboriosam erga ipsos fidem, etc.

JURIDICIALIS, e, adj. *Juridicialis constitutio*, seu *quaestio* est, in qua quaeritur, jurene, an injuria quippiam sit factum. *Auct. ad Her.* 1, 14. Juridicialis constitutio est, cum factum convenit, sed jure, an injuria factum sit, quaeritur. *Cic. Inv.* 1, 11. et *ib.* 2, 23. Juridicialis constitutio est, in qua aequi et iniqui natura, et praemii aut poenae ratio quaeritur. *Id. Top.* 24. *extr.* Accusator personam arguat facti: defensor aliquid opponat de tribus, aut non esse factum: aut si sit factum, aliud ejus facti nomen esse: aut jure esse factum. Itaque aut infitialis, aut conjecturalis prima appelletur: definitiva, altera: tertia, quamvis molestum nomen hoc sit, juridicialis vocetur.

JURIDICINA, ae, f. ipsa jurisdictio. *Tert. Pall.* 3. *f.* Cato juridicinae suae in tempore humerum exsertus haud minus palliato habitu Graecis favit, *h. e.* cum praetor esset, et jus diceret.

JURIDICUS, a, um, adj. ad jus dicendum pertinens. *Juridicus conventus* est locus, in quo magistratus in provinciis jus dicunt, quoque provinciales conveniunt, jure experturi. *Plin.* 1, 3, 3. de Baetica provincia: Juridici conventus ei quatuor, Gaditanus, Cordubensis, Astigitanus, Hispalensis. ℙ [*Juridicus dies* est, quo jus dicere licet. *Imppp. Valentin., Theod. et Arcad. Cod.* 3, 12, 7. Omnes dies jubemus esse juridicos: illos tantum manere feriarum dies fas erit, quos geminis mensibus ad requiem laboris indulgentior annus excepit; aestivos fervoribus mitigandis, et autumnos fructibus decerpendis, etc. *F.*] ℙ *Juridicus* absolute est, qui juri dicundo praeest, judex. *Sen. Herc. Fur.* 581. Flentes Eurydicem juridici sedent. *Capitol. M. Aurel.* 11. Datis juridicis Italiae consuluit, ad id exemplum, quo Hadrianus consulares viros reddere jura praeceperat. Adde *Ulp. Dig.* 1, *tit.* 20. qui est *De officio juridici*, *l.* 1. et 2., ubi praecipue sermo est de eo, qui principis nomine Alexandriae Aegypti jus dicebat. *Inscr.* ap. *Grut.* 373, 4. L. Baebius L. F. Gal. Juncinus juridicus Aegypti, [*h. e.* qui in Aegypto judicibus, ut Romae praetor, praeerat, quique a *Strabone l* 17. δικαιοδότης dicitur, et distinguitur a praefecto: hic enim ibidem erat loco Caesaris, qui tamen ab *Eutr.* 7, 7. minus proprie *judex*, et ab *Ammian.* 17, 4. *procurator*, ejusque administratio *procuratio* a *Suet. Ner.* 35. appellatur; at ab *eod. Vesp.* 6. *praefectus*, et ab *Ulp. Dig.* 1. *tit.* 17. *praefectus Augustalis*, ejusque administratio a *Suet. Aug.* 66. et *Ner.* 47. *praefectura*: suberant porro illi primum *juridicus*, deinde *procurator*, qui fiscum Caesaris in Aegypto procurabat, tum ceteri ministri. V. *Morc. de Stil. Inscr. Lat. T.* 1. p. 272. *edit. Pat.* ℙ *Juridicus de infinito* is dicebatur, cui licebat judicare de quacumque pecuniae summa: nam in *Tab. legisl. Gall. Cisalp.* a *P. De-Lama* edita, judici municipali potestas non est judicandi ultra HS. XV. mill. N. *Inscr.* ap. *Grut.* 1090, 13. M. Aelio Aurelio Theoni Aug. juridico de infinito per Flam. et Umbriam, Picenum, etc. Ordo Ariminensium patrono. *F.*]

*JURISCONSULTOR, oris, m. *Rufus Breviar.* 16, 8. de Ulpiano. *B. A.*

JURISCONSULTUS et Jureconsultus, i, m. νομικός, juris et legum consultus: qui legum, et consuetudinis ejus, qua privati in civitate utuntur, et ad respondendum, et ad agendum, et ad cavendum peritus est, ut *Cic. Or.* 1, 48. *extr.* definit. *Id. Mur.* 11. *f.* Ab ipsis cautis jurisconsultis eorum sapientiam compilavit; et *ib.* 12. Ea jureconsultorum ingeniis corrupta sunt; et *ib.* 13. Triduo me jurisconsultum esse profitebor. *Gell.* 4, 2. Jureconsulti veteres. *Quint.* 5, 14. *f.* Jurisconsultorum summus circa verborum proprietatem labor est. ℙ Cum vero jurisconsultorum cavillationes et fraudes plurimum molestiae afferrent etiam priscis Romanis, hinc in suis ipsi sepulcralibus titulis, ut eae longe abessent, sibi precabantur. *Inscr.* ap. *Grut.* 662, 5. et fidelius ex ipso lapide ap. *Marin. Iscriz. Alb.* p. 63. Hujus (pro *huic*) mo-

num. dolus malus abesto, et juris consult. Huic formulae gemina est ea, quae legitur in alio lapide ap. *eund. ib.* Ab iis omnibus dolus malus abesto, et jus civile. In alio vero ap. *Grut.* 903, 12. Lis abeat. ℙ Scribitur et *consultus juris.* V. CONSULTUS et divisim *juris consultus.* V. supra §. 2.

JURISDICTIO, onis, f. δικαιολογία, ipse actus juris dicundi. *Cic. Har. resp.* 26. Justitium edici oportere, jurisdictionem intermitti. *Sulpic.* ad *Cic. Fam.* 4, 12. Ut ab Athenis in Baeotiam irem, reliquamque jurisdictionem absolverem. *Cic. Fam.* 2, 13. *f.* Mihi erat in animo, quoniam jurisdictionem confeceram, proficisci in Ciliciam. Edictum praetoris ap. *Gell.* 10, 15. *extr.* Flaminem Dialem in omni mea jurisdictione jurare non cogam, *h. e.* toto tempore, quo mea jurisdictio exercebitur. *Colum.* 12, 3. *f.* Assidua jurisdictione vim legum custodire. ℙ Per tmesin aliquando dividitur. *Liv.* 41, 9. *extr.* Haec causa jurisque dictio consuli decreta est. ℙ Item facultas, seu potestas jurisdictionis exercendae. *Cic. Agr.* 2, 36. Ut sub vestrum jus, jurisdictionem, potestatem urbes, nationes, provincias subjungeretis. *Sen. Clem.* 1, 1. Quas nationes funditus excidi, quibus libertatem dari, quibus eripi, quae ruant urbes, quae oriantur, mea jurisdictio est. *Suet. Cal.* 16. Magistratibus liberam jurisdictionem, et sine sui appellatione concessit. ℙ Item ipse locus, ubi jurisdictio exercetur. *Plin.* 5, 28, 29. Sed prius mediterraneas jurisdictiones indicasse conveniat.

JURISONUS, a, um, adj. jura sonans, leges crepans. *Sulpic. Luperc.* in *Anthol. Lat.* T. 1, 515. Ut post jurisonae famosa stipendia linguae, etc.

JURISPĔRITUS et Jureperitus, i, m. idem ac jurisconsultus. Divisim *Cic. Brut.* 21. Fabius Pictor et juris, et litterarum, et antiquitatis bene peritus. *Id. Cluent.* 38. Quis jure peritior? Adde *Lucil.* ap. *Charis.* 1, 62. ℙ Conjunctim *Gell.* 4, 2. *f.* In libris jurisperitorum scriptum est. *Inscr.* ap. *Mar. Iscriz. Alb.* p. 143. . . . . adsumpto in consilium ad HS. L̅X̅. M. N̅. Jurisperito Antiates publice. ℙ Sup. *Jurisperitissimus* ap. *Cic. Brut.* 39. Ut eloquentium jurisperitissimus Crassus, jurisperitorum eloquentissimus Scaevola putaretur.

[JURISPRUDENS, entis, m. idem ac jurisperitus, qui jurisprudentiam callet. *Inscr.* ap. *Marin. Iscriz. Alb.* p. 143. *n.* 149. . . . nus jurisprudens scriba aedilium curulium V. A. LIIII. M. IIII. D. X. *F.*]

JURISPRUDENTĬA, ae, f. νομικὴ τέχνη, juris ac legum scientia. *Ulp. Dig.* 1, 1, 10. Jurisprudentia est divinarum humanarumque rerum notitia, justi atque injusti scientia. ℙ Scribitur et divisim.

JŪRO, as, avi, et juratus sum, atum, a. 1. ὀμνυμι, jurejurando confirmo, jusjurandum do: videturque esse a *jure*, quia qui jurat, inquit *Voss.*, religiose spondet, se aliquid, ceu jus sit, servaturum. *Cic. Fl.* 36. *med.* Qui si aram tenens juraret, crederet nemo. *Id. Inv.* 2, 43. *extr.* Judici demonstrandum est, quid juratus sit, quid sequi debeat; et *ib.* 45. Ex lege, in quam jurati sitis. *Pl. Rud.* 5, 3, 16. non tu juratus mihi es? *La.* Juratus sum, et nunc jurabo. *Cato R. R.* 144. Oleam qui legerint, omnes juranto ad dominum, non ad custodem, sese oleam non surripuisse. *Pl. Pers.* 3, 2, 2. Qui mihi juratus est, sese hodie argentum dare. *Sil.* 2, 351. flammis urere gentem Jurabat Phrygiam. *Calpurn. Ecl.* 6, 58. Hunc dare, si vincar, coelestia numina juro. *Claud. B. G.* 81. patrii numen juraverat Istri, Non nisi calcatis loricam ponere rostris. *Caes. B. C.* 3, 13. Jurat, se eum non deserturum; et *ib.* 87. Juravit, se, nisi victorem, in castra non reversurum. *Hor. Ep.* 2, 1, 114. Boeotum in crasso jurares aere natum. *Cic. Acad.* 4, 47. et *Liv.* 22, 53. *f.* Ex mei animi sententia, inquit, juro, ut ego rempubl. populi R. non deseram, etc. Alii omittunt v. juro. *Cic. Acad.* 4, 20. Jurarem per Jovem, Deosque Penates, me ea sentire, quae dicerem, (*jurare per aliquem* frequentissimum est apud quosque scriptores.) *Id. Off.* 3, 29. *f.* Jurare falsum. *Id. Fam.* 5, 2. *med.* vere; et *ib.* verissimum pulcherrimumque jusjurandum. *Petr. Sat.* 117., *Sil.* 10, 448. et *Lucan.* 4, 228. sacramentum in verba alicujus. ℙ Notandum illud *Propertii* 3, 4. *extr.* Jurabo bis sex integer esse dies. Simile est illud *Horatii Ep.* 1, 7, 22. dignis ait esse paratus. Et *Catulli* 4, 2. Ait fuisse navium celerrimus. Quae poetica sunt, et Graecorum propria. Etenim *Homer. Iliad. l.* 18. *v.* 364. Ἥρη μὲ θεάων ἔμμεν᾽ ἀρίστη. ℙ *Jurare Deos*, est per Deos jurare. *Cic. Fam.* 7, 12. Quomodo tibi placebit Jovem lapidem jurare, cum scias, etc? (V. JUPPITER.) *Ov. Her.* 21, 2. Juraret ne quos inscia lingua Deos; et *ib.* 16, 319. Tunc ego jurabo quaevis tibi numina. Sic *Virg. A.* 12, 197. Haec eadem, Aenea, terram, mare, sidera juro, Latonaeque genus duplex, Janumque bifrontem, Vimque Deum infernam, et duri sacraria Ditis. Ubi *Serv.* Et ornatior elocutio, et crebra, apud majores, quam si velis addere praepositionem ut dicas, *juro per maria, per terras*: et *ib.* 6, 323. Stygiamque paludem, Dii cujus jurare timent, et fallere numen; et *ib.* 351. maria aspera juro. Adde *Tibull.* 4, 13, 15., *Propert.* 1, 15, 35., *Sil.* 8, 105. ℙ *Jurare alicui*, est jurejurando fidem alicui polliceri. *Plin. Pan.* 68. Scis, tibi ubique jurari, cum ipse juraveris omnibus. ℙ *Jurare aliquid alicui*, jurejurando promittere. *Stat. Theb.* 4, 396. alium tibi, Bacche, furorem Juravi. *Sil.* 3, 83. Et cineri juret patrio Laurentia bella. ℙ *Jurare conceptis verbis.* V. CONCEPTUS, a, um. ℙ *Jurare calumnia.* V. CALUMNIA. ℙ *Jurare bonam copiam.* V. EJURO. ℙ *Jurare in verba alicujus*, est ad praescriptam ab aliquo jurisjurandi formulam jurare, quod *jurare alio praeeunte*, h. e. dictante verba, *Plin. Pan.* 64. *extr.* dixit. *Caes. B. C.* 1, 76. Petrejus princeps in haec verba jurat. *Liv.* 28, 29. Milites in verba P. Scipionis jurarunt. *Hor. Ep.* 1, 1, 14. Nullius addictus jurare in verba magistri, *h. e.* credere ea certa ac vera habere quae a magistro dicta sunt. Adde *Sen. ep.* 12. *f.* ℙ *Jurare in se*, est jurando sibi mala imprecari. *Liv.* 2, 45. *f.* Idem deinceps omnis exercitus in se quisque jurat. ℙ *Jurare in litem* est jurare ad litem obtinendam. *Cic. Rosc. Com.* 1. *f.* Quod nomen in codicem injuratus referre noluit, id jurare in litem non dubitet? *h. e.* jurare, nomen illud revera exstare, pecuniamque illam sibi jure deberi, ut judex secundum hoc jusjurandum sententiam ferat. ℙ *Jurare in litem*, apud JCtos (de quo toto *Dig.* 3, 12. et alibi) est, jurejurando interposito, aestimationem facere ejus rei, de qua lis est: quod jusjurandum fere a judice defertur actori rem suam repetenti, quando ob dolum, aut contumaciam adversarii difficilis est probatio, quanti res aestimari oporteat: tunc enim ratio exigit, ut jurejurando actoris lis aestimetur. Habet autem locum praecipue in bonae fidei judiciis. Sed de his fusius JCti. *Paul. Dig.* 4, 3, 18. Ut possit per contumaciam suam tanti reus condemnari, quanti actor in litem juraverit. ℙ *Jurare in rem*, est de re jurare, quae in judicium deducta est. *Ulp. Dig.* 44, 5, 1. Si fidejussor de persona sua tantum juravit, quasi non esset ipse obligatus, nihil reo proderit: si vero in rem juravit, dabitur exceptio reo quoque. ℙ *Jurare in nomen alicujus*, jurare alicui. *Suet. Claud.* 10. *extr.* Armatos pro concione jurare in nomen suum passus est. ℙ *Jurare in legem*, est secundum legem, eam ratam habendo. *Cic. Sext.* 16. Cum unus in legem per vim latam jurare noluit. ℙ *Jurare morbum*, est jurare, se morbo laborare; jurejurando morbum excusare. *Cic. Att.* 12, 13. Veniam, et ipse perpetuum morbum jurabo. Adde *ib.* 1, 1. ℙ Aliquando est conjurare. *Cato* ap. *Plin.* 29, 1, 7. Jurarunt inter se, barbaros necare omnes medicina. *Ov. Her.* 10, 117. In me jurarunt somnus, ventusque, fidesque. *Id. Met.* 1, 242. In facinus jurasse putes. ℙ Passive. *Stat. Th.* 7, 102. Inachias nec tantum culta per urbes Numina: captivis etiam jurabere Thebis. *Claud. IV. Cons. Honor.* 447. juratur Honorius absens. *Lucan.* 5, 396. Et laetae jurantur aves, bubone sinistro, *h. e.* jurant augures, aves esse laetas, cum tamen solus bubo sinister et mali ominis visus sit. *Gell.* 5, 19. Jusjurandum, quod in arrogando juraretur. ℙ Passive impersonaliter. *Suet. Tib.* 26. et 67. Ne in acta sua juraretur. *Plin. Pan.* 68. Scis, tibi ubique jurari. ℙ [Part. *Jurans* ap. *Ov. A. Am.* 3, 457. Parcite, Cecropidae, juranti credere Theseo. *Juraturus* ap. *Front. ad M. Caes.* 2. (ed. *A. Maio*) *ep.* 11. Quid est autem, quod juraturus sum me consulatu abire? *Jurandus* ap. *Ov. Met.* 2, 46. Diis juranda palus. *F.*]

JŪRŬLENTĬA, ae, f. liquor eorum, quae coquuntur. *Tert. Jejun.* 1. Siccantes cibum ab omni carne, et omni jurulentia.

JŪRŬLENTUS, a, um, adj. ζωμώδης, cum jure coctus, juris plenus. *Cels.* 2, 18. *med.* Tum res eadem magis alit jurulenta, quam assa; magis assa, quam frixa.

JUS, juris, n. ζωμός, liquor eorum, quae coquuntur. Sunt qui dictum putant a *juvo*, quod alimonia sua juvat corpus humanum, ut *pus* est a *puteo*: etenim *Pl. Capt.* 1, 2, 33. Neque unquam quidquam me juvat, quod edo domi. *Cic. Fam.* 9, 20. *med.* Hirtio coenam dedi; sine pavone tamen; in ea coena cocus meus praeter jus fervens nihil potuit imitari. *Ter. Eun.* 5, 4, 17. Ex jure hesterno panem atrum vorare, *h. e.* sordidum, et atro jure diei hesternae maceratum. *Cic. Tusc.* 5, 34. Negavit, se jure illo nigro delectatum. *Pl. Most.* 1, 3, 120. Itidem (*mulieres*) olent, quasi cum una multa jura confundit cocus: Quid oleant, nescias; nisi id unum, ut male olere intelligas. *Varr. R. R.* 3, 9. In jus vocat pisces cocus. ℙ *Jus Verrinum*, dixit *Cic. Verr.* 2, 1, 46. ludens in ambiguo, ut Verrem jus dicentem irrideret; est enim *verres* porcus masculus. Negabant, *inquit*, mirandum esse, jus tam nequam esse Verrinum. ℙ In plur. numero. *Seren. Samm.* 46, 847. gallinae jura vetustae. Adde 48, 902. ℙ Dicitur etiam de liquore, qui non sit cibus, ζέμα. *Plin.* 35, 6, 26. de purpurae sanie: Addita creta in jus idem.

JUS, juris, n. δίκη, τὸ δίκαιον, a *jubeo*, quia jubetur ab eo, qui summam habet potestatem: ju[s] enim apud Romanos fuit, quod a populo jussum fuerat, cujus proprium erat jubere; porro antiquis[si]simi *jousa* dixerunt, (quippe *jous* per diphthongum plurics scribitur in vetusto marmore ap. *Mur.* 58[.] et al.) nec litteras geminabant, nec utebantur lit[]tera canina R; postea abjecta diphthongo, et sibi[]lante littera in caninam versa *jura* dixerunt: es[t] autem universim id, quod legibus constitutum es[t] sive naturalibus, sive divinis, vel gentium, vel ci[]vilibus. Alio nomine vocatur aequitas communis aequum universale, legitimum, id est adaequatum legi, tanquam norma ac regula actionum humana[]rum. *Ter. Heaut.* 4, 1, 29. Quid cum illis aga[s] qui neque jus, neque bonum, neque aequum sciunt *Cic. Tusc.* 1, 26. Jus hominum situm est in gene[]ris humani societate. *Pl. Epid.* 3, 4, 85. omnium legum, atque jurium fictor, conditor cluet. ℙ A[t]que haec est notio juris universalis. Est enim ju[s] etiam particulare seu privatum, quod collectum es[t] ex naturalibus praeceptis aut gentium aut civilibus ut ait *Just. Inst.* 1, 1. §. 4. ℙ Jus Latium V. [] LATIUS. ℙ Jus Quiritium. V. QUIRITES. ℙ Jus trium, vel quatuor, vel quinque liberorum quid sit, V. LIBERI. ℙ Sumitur praeterea spe[]ciatim pro aequo et justo, quod alicui ex justiti[a] debetur. *Cic. Caec.* 11. Ut per interdictum j[us] meum teneam. *Id. Quint.* 9. Ubi nostrum jus co[n]tra ipsos obtineremus. ℙ *Jure suo agere* est lib[e]re agere, nemine impediente. *Flor.* 3, 17. Equit[es] Romani tanta potestate subnixi peculabantur su[o] jure rempubl. ℙ Significat etiam, et quidem sae[]pius, pro auctoritate et facultate, seu potestate legibus seu jure concessa agere. *Ter. Ad.* 1, [] 27. Non necesse habeo omnia pro meo jure ager[e] Hinc *Sui juris facere*, Italice *far suo*. *Vell.* 2, 6[] Decem legiones in eo tractu sui juris fecerat; [] *ib.* 108. *extr.* Finitimos omnes aut bello domui[t] aut conditionibus sui juris fecit. ℙ Sumitur ite[m] jus pro justitia legali, seu pro ipsis legibus. *Ci[c.] Or.* 2, 33. De jure alicui respondere; et *Leg.* 1, [] Respondere jus. Italice *dar consulti in materia l[e]gale.* ℙ De variis juris divisionibus in civile, n[a]turale, etc. V. JCtos *Dig.* 1. toto *tit.* 1. ℙ Ite[m] pro loco, in quo jus redditur. *Ter. Ph.* 5, 7, 4[] In jus ambula. *Nep. Att.* 6. In jus de sua re nu[n]quam ivit. *Cic. Quint.* 25. Ut statim de jure al[i]quis cucurrerit. ℙ Item pro sententia a judi[ce] prolata. Hinc praetor cum sententiam pronuncia[t] jus dicere, aut reddere dicitur. *Cic. Fam.* 13, 1[] Ea res a Volcatio, qui Romae jus dicit, rejecta [] Galliam est. *Paul. Dig.* 1, 1, 11. Praetor quoqu[e] jus reddere dicitur, etiam cum inique decernit. Item pro eo, quod vim habet sanctionis et legi[s] *Cic. Leg.* 3, 3. Quod is, qui bellum geret, imp[e]rassit, jus ratumque esto. *Ulp. Dig.* 1, 1, 9. N[on] ambigitur, senatum jus facere posse. ℙ *Sui jur[is] esse*, est liberum esse, suique arbitrii. *Sen. ep.* 1[] Nihil adversus haec sapientia promittit; sui jur[is] sunt, injussa veniunt. *Brut.* ad *Cic. inter ep.* 1. [] *Brut.* 16. *med.* Ut esset sui juris ac mancipii re[s] publica. ℙ Item pro conditione, seu statu. *Ci[c.] Verr.* 2, 3, 6. Ut eodem jure essent, quo fuissen[t] *Id. Off.* 2, 8. Universas provincias uno calamit[atis] jure comprehenderet. ℙ Item pro necessitud[i]ne, aut conjunctione. *Ov. Met.* 6, 536. conjugal[ia] jura. *Suet. Cal.* 26. Jus necessitudinis. *Pom[p.] Dig.* 50, 17, 8. sanguinis. ℙ Item pro potestat[e] licentia, facultate. *Ov. Met.* 2, 47. currus rog[at] ille paternos, Inque diem alipedum jus, et mod[e]ramen equorum. *Plin.* 2, 7, 5. Nullum Deus hab[et] in praeterita jus, praeterquam oblivionis. *Cic. Le[g.]* 2, 12. *f.* Cum plebe agendi jus aut dare, aut n[on] dare, augurum est. *Liv.* 5, 55. *f.* Materiae ca[e]dendae unde quisque vellet, jus factum. *Cic. To[p.]* 3. Si compascuus est ager, jus est compascer[e] *Lucan. in.* Jusque datum sceleri. *Plin.* 18, 34, 7[] *n.* 3. Zephyrus vires putandi, fruges curandi, a[r]bores serendi jus dabit. ℙ Item pro justitia, s[eu] cum legibus, ac jure convenientia. *Liv.* 1, 26. Absolverunt admiratione magis virtutis, quam ju[ris] causae. ℙ *Jus summum* dicitur, cum leges sever[e] et sine ulla mitigatione observantur. *Cic. Verr.* 5, 2. Non agam summo jure tecum. *Id. Off.* 10. Ex quo illud, *Summum jus, summa injuria*, [f]ctum est jam tritum sermone proverbium. *Te[r.] Heaut.* 4, 5, 48. Jus summum saepe summa est m[a]litia. *Col.* 1, 7. Jus summum antiqui summam p[u]tabant crucem. ℙ *Jus summum* a civili distingu[i]tur ap. *Cic. de re publ.* (ed. *A. Maio*) 5, 3. Sum[]mi juris peritissimus, sine quo justus esse non potest, civilis non imperitus. V. notam *Maii* [] i. *B. A.* ℙ Jus petere, orare, postulare, est re[m] justam petere. *Pl. Ps.* 5, 2, 16. Quid dubitas da[re] mihi argentum? *S.* jus petis, fateor. Adde *Tri[n.]* 5, 2, 37. ℙ *Jus est* pro justum est, vel lic[et] *Pl. Pers.* 1, 3, 26. Jus est apponi pernam frigida[m] Sic *jus fasque est*, ap. *eund. Cist.* 1, 1, 22. Aequo jure agere, disceptare, h. e. ex aequo, [] bono, leniter, remisse. *Cic. Verr.* 2, 2, 15. Ablativus *jure* eleganter ponitur more adverbii, [] significat juste. *Cic. Verr.* 2, 5, 8. Quamobre[m] jure in eum animadverteretur. *Id. Cat.* 3, 6. Pra[]

res merito ac jure laudantur. *Juven.* 2, 34. Non- igitur jure ac merito vitia ultima fictos Conte- nunt Scauros? *Sen. Clem.* 1, 12. Jure meritoque aeferri multis potest. *Pl. Most.* 3, 2, 24. Te se, jure optimo, merito incuses licet. Ubi nota eonasmum. ℙ Huic opponitur *injuria*. *Cic. Verr.* 2, 61. Non quaero, jure, an injuria sint inimici. *er. Andr.* 1, 3, 9. Quo jure, quaque injuria prae- pitem me in pistrinum dabit. Ubi *Donat.* Pro- rbiale hoc est, qualia sunt *fas et nefas, nolis ve-* . Al. leg. cum *Prisc.* 18, 1190. (non tamen in nnibus editionibus) Quo jure, quave injuria. ℙ *so jure* est per se, citra aliud factum, vel pa- um, vi sola legis, stricto et solo jure. Passim currit ap. JCtos in *Digestor.* libris. ℙ In geni- o plur. pro *jurium* dixit *jurum* ap. *Charis.* 1, 9. *Cato* in *Orig.* 7. Eodem loco *Charis. juribus* ci negat: quod tamen ex *Ulp. l.* 27. *ad Edict.* as- rit *Voss. de Grammat.* 3, 46. *f.*

[JUSCELLĀRIUS, ii, m. qui juscellum parat. *loss. Philox.* Juscellarius, ζωμετής. V. JUSCULA- IUS. *F.*]

JUSCELLUM, i, n. jusculum. *Theod. Prisc.* 2, . Juscellum gallinarum. *Venant. carm.* 6, 10, 18. us juscella coci, quam mea jura, valent.

JUSCŬLĀRIUS, ii, m. ζωμοποιός, jurulenti cibi, u jusculi opifex. *Inscr.* ap. *Mur.* 305. Felix Aug. jusculárius.

JUSCŬLUM, i, n. ζωμίδιον, liquor eorum, quae quuntur, et quilibet liquidior cibus. *Cato R. R.* 6. *f.* Postea inde jusculum frigidum sorbere, et sam brassicam esse oportet.

*JUSCUM, i, n. i. q. jus volunt esse, et laudant *ppul. Met.* 2. p. 117. ubi *Elmenh.* Parabat viscum rtim concisum. *B. A.*

JUSJŪRANDUM, jurisjurandi, jurijurando, jus- randum, jurejurando, n. ὅρκος, juramentum, sa- amentum. *Cic. Off.* 3, 29. Est enim jusjurandum firmatio religiosa. *Id. Fam.* 5, 2. *med.* Maxima ce juravi verissimum pulcherrimumque jusjuran- m. *Caes. B. C.* 1, 76. Ipse idem jusjurandum igit Afranium. *Pl. Most.* 5, 1, 36. Jusjurandum llicitus est dare mihi, neque se hasce aedes ven- disse, neque sibi esse argentum datum. *Cic. Off.* , 31. Juravit, se illum statim interfecturum, nisi sjurandum sibi dedisset, se patrem missum esse cturum. *Caes. B. C.* 3, 28. Tirones, jurejuran- accepto, nihil iis nocituros hostes, se Otacilio ediderunt; et *B. G.* 1, 3. *f.* Inter se fidem et jus- randum dant. *Quint.* 5, 6. Deferre jusjurandum icui. V. DEFERO. *Id. ib.* offerre; et *ib.* reci- re; et, exigere ab aliquo; et, jurejurando stare. *aul. Dig.* 12, 2, 6. Jusjurandum remittere, *h. e.* atiam facere. *Ulp. ib.* 3, 4. *med.* Jurijurando odum statuere; et *mox:* Taxationem jurijuran- dicere. *Tac. H.* 4, 41. Jusjurandum concipere. *iv.* 34, 25. interponere. *Cic. Off.* 3, 27. et 28. nservare; et *ib.* 29. violare. *Id. Inv.* 1, 29. *f.* egligere. *Caes. B. G.* 1, 31. Jurejurando civita- m obstringere; et *ib.* 30. *extr.* sancire, ne quis nunciet; et *ib.* 7, 2. ac fide sancire. *Cic. Leg.* 2, firmare aliquid. *Id. Off.* 3, 27. teneri. *Caes.* . *G.* 4, 11. alicui fidem facere. *Cic. Fl.* 6. *extr.* sephismata jurejurando constricta. *Id. Coel.* 22. Jurejurando devincta auctoritas. *Caes. B. C.* 3, 3. Contra religionem jurisjurandi crudelissime in- rficiuntur. ℙ Divisim. *Cic. Coel.* 22. Socius ve- trae religionis, jurisque jurandi. *Ov. Her.* 21, 133. uid prodest jurandi formula juris? ℙ *Jusjurandi* genitivo pro *jurisjurandi*, qui *Caesari* et *Tacito* ribuunt, non probant. ℙ *Jurajuranda* dixit *Pa- uv.* ap *Fest.* in *Manticularum.* ℙ Invertit *Pl. Ps.* , 2, 63. Qui jurando jure malo quaerunt rem.

JUSQUĪAMUS, corrupta vox ex HYOSCYAMUS, . v. V.

JUSSĬO, onis, f. πρόσταγμα, actus jubendi, jus- um. *In Epit. Livii* 67. Secundum populi R. jus- ionem Caepionis bona publicata sunt. Al. aliter g. *Modest. Dig.* 40, 4, 44. *extr.* Testatricis jus- ioni parere. *Lact.* 4, 15. *med.* Haec omnia verbo c jussione faciebat. *Arnob.* 2, 49. Unius imperii ussione maris insanias compescere.

JUSSĪTUR, et

JUSSO. V. JUBEO.

[JUSSOR, oris, m. qui jubet. *Gloss. Philox.* ussor, κελευτής. *F.*]

JUSSŬLENTUS, a, um, adj. idem ac jurulen- us. *Appul. Apol.* Qualiter quisque piscium assus, ut jussulentus optime sapiat.

JUSSUM, i, n. idem ac jussio, vel jussus. *Cic. Rosc. Am.* 24. Cum praesertim Deorum immorta- ium jussis atque oraculis id fecisse dicantur. *Sall. ug.* 25. *extr.* Jussa efficere; et *ib.* 35. Jussis ali- ujus obedientem esse. *Tac. A.* 3, 17. Jussa ali- ujus detrectare; et *ib.* 11, 19. exuere; et *ib.* 14, . spernere; et *ib.* 37. *extr.* abnuere; et *H.* 4, 81. xsequi; et *ib.* 83. patrare. *Virg. A.* 1, 81. capes- ere; et *ib.* 306. facere; et *ib.* 4, 295. facessere; t *ib.* 538. sequi, *h. e.* exsequi. *Val. Fl.* 5, 660. ira tyranni subire; et 7, 61. perficere; et *ib.* 95. ati. *Ov. Met.* 2, 119. peragere; et *ib.* 1, 385. jus- is parere. ℙ Aliquando ponitur pro lege. *Cic. Leg.* 2, 5. Perniciosa et injusta jussa populis de- scribere. *Id. Balb.* 18. Cum scita ac jussa nostra sua sententia comprobat. Huc pertinet quod *Fe- stus jussa* exponit, *jura:* ubi tamen quidam scri- bendum putant *jusa* ex more veteri ponendi *s* pro *r* ut *Fusius*, *Furius: Lases*, *Lares*, etc. ℙ In singulari num. *Ov. Met.* 4, 509. Sic victrix, jussi- que potens, ad inania magni Regna redit Ditis. V. POTENS. *Cic. Caec.* 33. Putasne, si populus jusserit, id jussum ratum atque firmum futurum? *Sisenn.* ap. *Non.* 2, 472. Tudertibus populi jusso dat civitatem. *Gell.* 11, 18. Ejus leges non de- creto jussoque, sed tacito consensu oblitteratae sunt. *Sil.* 9, 602. nec jusso mora.

JUSSUS, a, um, part. ab *jubeo:* impositus, prae- ceptus, ἐπιτεταγμένος. *Ov. Trist.* 4, 10, 90. Er- rorem jussae, non scelus, esse fugae. *Hor. Epod.* 17, 37. jussas cum fide poenas luam. *Val. Fl.* 3, 508. Obsequitur tamen, et jussas petit ocius oras. *Tac. A.* 16, 17. Accepto jussae mortis nuncio, se- met interfecit. *Sil.* 14, 395. Puppes jussam pro- ram incurrunt. ℙ Saepe refertur ad personam, sequente fere infinitivo. *Caes. B. G.* 5, 36. Jus- sus arma abjicere, imperatum facit. *Liv.* 1, 5. Aliis alio itinere jussis ad regiam venire pastori- bus. *Val. Fl.* 5, 482. cui non jusso tot adire vo- luptas Monstra maris? et 4, 523. agnoscunt moni- tus, jussaeque recedunt. *Virg. A.* 3, 236. Haud secus ac jussi faciunt. ℙ Eleganter refertur ad res inanimas, quae non sponte, sed artificio et in- dustria coguntur praeter naturam quippiam effice- re. *Prop.* 4, 1, 144. Gutta quoque ex oculis non nisi jussa cadet. *Colum.* 10, 48. Tum jussi ve- niant declivi tramite rivi. *Laurea Tullius* ap. *Plin.* 31, 2, 3. Silva loco melius surgere jussa viret. *Plin. alter* 7, 9. *in carm.* Ut laus est cerae, mol- lis cedensque sequatur Si doctos digitos, jussaque fiat opus. *Ov. Her.* 16, 362. Figitur in jusso no- stra sagitta loco.

JUSSUS, us, m. jussum, jussio. *Cic. Manil.* 9. *f.* Vestro jussu coactus, partem militum dimisit. *Pl. Curc.* 2, 3, 50. Tuo jussu profectus sum. *Nep. Timoth.* 4. Populi jussu bellum gessit. *Sall. Jug.* 120. Uti jussu populi R. foedus fieret. ℙ Extra ablativum casum non facile invenies. ℙ Pro *jus- sui* in dativo *Augustus de Vita sua* ap. *Serv.* ad *A.* 8, 696. Antonium jussisse, ut legiones suae apud Cleopatram excubarent, ejusque nutu et jussu pa- rerent.

JUSTĒ, adv. δικαίως, jure, recte, legitime. *Cic. Off.* 1, 4. *med.* Juste et legitime imperare. *Id. Marcell.* 3. Clementer, mansuete, juste, moderate, sapienter facere. *Tac. Agr.* 9. Agricola naturali prudentia facile justeque agebat. *Curt.* 10, 5. *med.* Juste aestimare aliquid. *Hirt. B. Alex.* 25. postu- lare. *Ov. Her.* 17, 168. timere. *Phaedr.* 4, 25. Saepe impetravit veniam confessus reus: Quanto innocenti justius debet dari? *Hor. Sat.* 2, 4, 86. Justius reprehendi. *Plin. ep.* 8, 14. *med.* Quo ju- stius poto, ut errori tribuas veniam. *Brut.* ad *Cic. inter ep. ad Brut.* 1, 4. At hoc ipsum, inquies, inique facis: immo justissime.

*JUSTĬDĬUM, i, n. Tempus XXX. dierum, ju- dicato faciendo destinatum. V. *Salmas. de Modo Usur.* p. 810. qui provocat ad *Vet. Gloss.* itemque ad *Gell.* 20, 1. Confessi aeris ac debiti judicatis triginta dies sunt dati, conquirendae pecuniae cau- sa, quam dissolverent. Eosque dies decemviri ju- stos appellaverunt, velut quoddam justidium (*sic ait in veteri libro esse: sed describtur a* Gronoviis, *qui* justitium *retinent recte*), id est juris inter eos quasi interstitionem quandam et cessationem, qui- bus diebus nihil cum his agi jure posset. *B. A.*

[JUSTĬFĬCĀTĬO, onis, f. actus justificandi. *Salv. in Avarit.* 3, 2. Unusquisque hominum aut sua ju- stificatione salvandus, aut sua iniquitate periturus. *Gloss. Phil.* Justificatio, δικαίωσις. *F.*]

JUSTĬFĬCATRIX, icis, f. quae justum facit. *Tert. adv. Marc.* 4, 36. Disciplina justificatrix hu- militatis.

JUSTĬFĬCĀTUS, a, um, part. a *justifico*, justus factus. *Prud. Apoth.* 881. Baptismate justificatus. *Tert. Or.* 13. Publicanus Pharisaeo justificatior discessit.

JUSTĬFĬCO, as, a. 1. juste facio. *Tert. adv. Marc.* 19. et *ib.* 4, 17. et 29. *f.* ex *Isaj.* 1, 17. Ju- dicate pupillo, et justificate viduam. *Id. Tert.* hunc ipsum locum ita refert *ad Uxor.* 1, 8. juste facite viduae: et *adv. Marc.* 4, 14. juste tractate viduam. ℙ Item justum reddo. *Coripp. Laud. Ju- stini jun.* 2. *f.* Deus est, cui verbo competit uno Justificare malos.

JUSTĬFĬCUS, a, um, adj. δίκαιος, justitiam fa- ciens. *Catull.* 64, 407. Justifica mens Deorum.

*JUSTĪNA, ae, f. prius uxor Magnentii, deinde Valentiniani senioris, mater Valentiniani junioris. *Ammian.* 30, 10. *B. A.*

*JUSTĬNĬANĒUS, a, um, adj. ad Justinianum spestans, ut *Corpus Juris Justinianeum. Justin.* in *Novell. praef.* 28. Justinianea urbs. *B. A.*

JUSTĬNĬĀNUS, a, um, adj. ad Justinum II. Ju- stiniani I. Imp. ex sorore nepotem pertinens. *Co- ripp. Laud. Just.* 1, 263. Justinianorum series ubi tota laborum. Hic *Coripp.* licenter secundam cor- ripuit, ut etiam supra 223. et 237. ℙ *Justiniana felix* cognominata fuit Carthago celeberrima Afri- cae urbs ab Imp. Justiniano I., qui, teste *Procopio de aedific. restaur. c.* 5., ejus muros passim ruino- sos reparavit, novaque eam fossa circumdedit. *Co- ripp. Johann.* 5, 58. Johannem Plausibus assiduis felix Carthago magistro Justiniana favens geminis excepit in ulnis.

JUSTĬNĬĀNUS, i, m. Justini maj. Imp. ex sorore nepos, imperator R. celeberrimus, qui JCtis usus praestantissimis, jus civile in eum redegit ordinem, quo nunc utimur. Obiit an. a Chr. n. DLXV. *Is per Belisarium contra Persas Vandalosque, capto Gilimero, victor, Africam recuperavit, Gothos in Italia subegit, Vitige Rege in potestatem redacto, Mauros superavit, Samaritanisque subjugatis, pri- stinum Romano Imperio splendorem restituit. Per totam fere vitam Christianus, paulo ante mortem in Severitarum haeresin prolapsus est, qui nega- runt Christi corpus corruptibile fuisse. ℙ Justini- anus II. cognomine Rhinotmetus, Rom. Imp. Con- stantino Barbato patri successit, A. C. 685. *B. A.*

*JUSTĬNOPŎLUS, is, f. sic medio aevo appel- lata est Aegida, Istriae urbs primaria, a Justino Caesare instaurata. Hodie est *Capo d' Istria. Plin.* 3, 19. *B. A.*

JUSTĪNUS, i, m. historicus, qui Trogi Pompeji libros historiarum in epitomen redegit. Floruit An- tonini Imp. aetate, si *Vossio* credimus: praesertim cum in praefatione ejus nomen hujus imperatoris his verbis legatur: *quod ad te, Imperator Antoni- ne, non tam cognoscendi*, etc. Monent tamen cri- tici illam compellationem in MSS. non exstare. Alii ipsius Trogi discipulum putant, qui tempore Augusti floruit. Sunt etiam qui cum D. Justino martyre, sed perperam, confundunt. Stilus certe ejus aurea magis aetate dignus videtur, quam ae- nea, in quam a plerisque conjicitur. Et vero vix est credibile, ipsum non passim et verba, et di- cendi modos ab eo exscripsisse, a quo rerum nar- rationem descripsit. ℙ [*Justinus I.* Imp. obscuro genere natus, e subulco factus miles, an. a Chr. n. DXVIII. Anastasio successit, et per novem an- nos imperavit. ℙ *Justinus II.* Imp. Justiniani I. ex Vigilantia sorore nepos, avunculo successit an. a Chr. n. DLXV., et post tresdecim fere imperii annos moritur. Hujus laudes adulatorio carmine celebravit *Flavius Cresconius Corippus. F.*]

JUSTĬTĬA, ae, f. δίκη, δικαιοσύνη, virtus, qua suum cuique tribuimus, quae et particularis dici- tur. Est enim et universalis, quae obedientia est erga leges, et virtutes omnes morales complecti- tur. *Cic. Fin.* 5, 23. Quae animi affectio suum cuique tribuens, atque hanc, quam dico, societa- tem conjunctionis humanae munifice et aeque tuens, justitia dicitur: cui adjuncta sunt pietas, bonitas, liberalitas, benignitas, comitas, quaeque sunt ge- neris ejusdem. *Id. Off.* 2, 10. Justitia, ex qua una virtute boni viri appellantur. *Id. Part.* 22. *extr.* Justitia erga Deos religio, erga parentes pietas, vulgo autem bonitas, creditis in rebus fi- des, in moderatione animadvertendi lenitas, amici- tia in benevolentia nominatur. *Flor.* 1, 2. *extr.* Ut quod vi et injuria occupaverat imperium, reli- gione atque justitia gubernaret. *Virg. A.* 1, 527. Justitiaque dedit gentes frenare superbas. ℙ Pro bonitate vitae, lenitate, mansuetudine. *Ter. Heaut.* 4, 1, 32. nunc hoc te obsecro, Quanto tuus est animus natu gravior, ignoscentior; Ut meae stul- titiae in justitia tua sit aliquid praesidii. *Caes. B. G.* 5, 4. Legatos ad Caesarem mittant: sperare se, pro ejus justitia, quae petierint, impetraturos. *Ov. Pont.* 3, 6, 23. Principe nec nostro Deus est moderatior ullus: Justitia vires temperat ille suas. ℙ Pro aequitate civilis animi, et nihil se supra alios efferentis. *Nep. Arist.* 2. Tum autem et in- temperantia Pausaniae, et justitia factum est Ari- stidis, ut, etc. Dixerat *paulo sup.* Ejus aequitate factum est, ut summa imperii, etc. Adde *Caes. B. C.* 1, 32. *extr.*, ubi justitiam, et aequitatem conjungit; et *Cic. Marcell.* 4., ubi justitiam, et lenitatem. ℙ Pro ipsis legibus. *Flor.* 1, 24. Or- dinataque erat in duodecim tabulis tota justitia. ℙ A Romanis *Justitia*, ut Dea, culta fuit: ejus imaginem affabre descriptam habes ap. *Gell.* 14, 4. et passim exsculptam in antiquis Romanorum nummis.

JUSTĬTĬUM, ii, n. ἀπραξία, juris dicendi inter- missio, quae fieri solet in publico luctu, et rei- publicae calamitatibus: quasi *juris statio*, hoc est silentium, per translationem. *Gell.* 20, 1. Velut quoddam justitium, idest juris inter eos quasi in- terstitionem quandam et cessationem, quibus die- bus nihil agi cum his jure posset. *Cic. Phil.* 5, 12. Justitium indici, saga sumi dico oportere. *Id. Har. resp.* 26. Justitium edici oportere, jurisdi- ctionem intermitti, claudi aerarium, judicia tolli. *Liv.* 3, 5. Justitium per aliquot dies servatum est. ℙ *Justitium lustrale* vocat *Pacat. Pan. ad Theod.* 24. quinquennium illud, quo imperavit Ma- gnus Maximus Aug., quasi vero per illud tempus calamitosum jus redditum minime fuerit. ℙ *Ju- stitium remittere* est pristinam facultatem tractan-

darum litium publice restituere. *Liv.* 10, 21. ¶ Interdum pro luctu publico ponitur. *Sidon. ep.* 2, 8. Decessit nudius tertius, non absque justitio, matrona Philimatia, morigera conjux, domina clemens, utilis mater, pia filia. ¶ Justitii tempore non juris solum administrandi, sed aliorum etiam publicorum munerum cessatio erat, ut ex *Tac. A.* 1, 16. et 50. et *ib.* 2, 82. aperte colligitur. V. etiam *Suet. Cal.* 24. et *Liv.* 26, 26.

JUSTUS, a, um, adj. δίκαιος, qui jus servat, qui juste facit, qui justitia praeditus est, aequus, innocens. *Cic. Off.* 2, 12. Justus et bonus vir. *Id. Planc.* 26. Liberalis in publicanos, justus in socios. *Id. Sext.* 67. Qui omnium justissimus fuisse traditur. ¶ Item debitus, meritus. *Cic. Cat.* 1, 8. Dubitas vitam istam, multis suppliciis justis debitisque ereptam, fugae mandare? *Id. Phil.* 2, 29. Propemodum aequa et justa dicebas. *Ov. Pont.* 4, 3, 22. Nam nisi justa tua est, justa querela mea est. *Hirt. B. G.* 8, 48. *extr.* Quam postulationem cum judicaret ab justo nasci timore, veniam petenti dedit. *Ov. Met.* 8, 58. Justa bella facere. ¶ Item legitimus. *Caes. B. G.* 4, 16. Justissima causa faciendi aliquid; et *ib.* 1, 45. Populi R. justissimum esse in Gallia imperium. *Sall. in ep. Mithrid. f.* Pauci libertatem, pars magna justos dominos volunt. *Cic. Tusc.* 1, 35. Septem et decem filii justa uxore nati. *Liv.* 39, 53. Hunc justa matrefamilias, illum pellice ortum esse. *Just.* 15, 2. *f.* Justus heres. ¶ De justa libertate V. MANUMISSIO. ¶ *Justa, orum* sunt quae in quoque genere debita sunt, quae secundum leges, aut morem fieri debent. *Cic. Har. resp.* 10. *extr.* Omnia solemnia ac justa ludorum, omnibus rebus observatis, summa cum caeremonia esse servata. *Liv.* 9, 6. Justis omnibus hospitalibus, privatisque et publicis funguntur officiis; et *ib.* 8. Nec prius ingredi hostium fines, quam omnia justa in deditionem nostram perfecta erunt. *Colum.* 6, 14. et 30. Jumentum ad justa perducere, *h. e.* ad solitum et debitum opus praestandum. *Sic.* 1, 8. *med.* Justa reddere. ¶ Praecipue vero dicuntur de parentalibus, et exsequiis, quia haec maxime defunctis debentur. *Sall. Jug.* 11. Postquam illi more regio justa magnifice fecerant. *Caes. B. G.* 6, 18. *extr.* Justis funebribus confectis. *Cic. Rosc. Am.* 8. *f.* Paterno funeri justa solvere. *Plin.* 2, 109, 112. Justa peragere. *Curt.* 10, 8. *med.* praestare; et 6, 6. persolvere. *Sidon. ep.* 2, 8. *in carm.* Atque in temporibus vigentis aevi Injuste tibi justa persoluta. *Flor.* 4, 2. *med.* Justa dare Manibus alicujus. *Ov. Fast.* 5, 480. ferre avis positis. *Fragm. Inscr.* nuper effossum in *Giorn. Arcad.* T. 18. p. 100. Et memores nostris semper date justa sepulchris. ¶ De cibariis, et de menso servorum. *Colum.* 1, 8. *med.* Diligens dominus ab ipsis vinctis quaerat, an ex sua constitutione justa percipiant. *Cic. Off.* 1, 13. *f.* Servis justa praebere. ¶ Translate. *Colum.* 4, 3. Novella vitis, dum adolescit, nisi omnia justa perceperit, ad ultimam redigitur maciem. ¶ Est etiam *justus* integer, plenus, perfectus, cui ad naturalem magnitudinem, aut quantitatem nihil deest. *Liv.* 39, 2. *med.* Eos primo levibus proeliis fatigavit: postremo coactos in aciem descendere justo proelio devicit. *Id.* 1, 4. Ad justi cursum amnis. *Cic. Fam.* 2, 10. *med.* Justa victoria imperator appellatus. *Caes. B. C.* 1, 23. et *ib.* 3, 76. Justum iter conficere, *h. e.* quantum a militibus agmine euntibus, uno die confici potest, quae fere viginti mill. pass. sunt, ut ex *Veg. Mil.* 1, 9. *Lipsius l.* 5. *de milit. R. dial.* 14. docet. Sed vide ITER. *Caes. B. G.* 7, 23. Dum justa muri altitudo expleatur. *Vell.* 2, 119. Ordinem atrocissimae calamitatis justis volŭminibus conabimur exponere: nunc summa deflenda est. *Hirt. B. Alex.* 44. Magnitudo navium non satis justa ad proeliandum. *Ov. Medic. fac.* 76. Sed justum tritis uncia pondus erit. *Id. Met.* 10, 36. cum justos matura peregerit annos; et *ib.* 2, 732. Forma justa; et *Pl. Rud.* 5, 3, 23. si vidulum Justum redegissem in potestatem ejus, juratus dare Mihi talentum, *h. e.* cum omnibus quae infuere. *Suet. Tib.* 68. Justa statura; et *Nerat. Dig.* 12, 4, 8. Si inter eas personas, quarum altera nondum justam aetatem habeat, nuptiae factae sint. *Cic. Brut.* 90. Justa eloquentia, *h. e.* vera, absoluta, perfecta. ¶ Interdum est aequus, facilis, humanus, lenis. *Cic. Fin.* 1, 1. Ut propemodum justioribus utamur iis, qui omnino avocent a philosophia, quam iis, qui, etc. *Ter. Andr.* 1, 1, 9. Ut semper tibi apud me justa et clemens fuerit servitus. ¶ In illo *Tac. A.* 2, 5. Fundi Germanos acie et justis locis: juvari silvis, paludibus: *justa loca* sunt aequa, et in quibus neuter exercitus habet subsidii quidquam praeter virtutem: quibus *iniqua* opponuntur. ¶ *Justum vadem* interpretatur *Festus* idoneum sponsorem. ¶ *Justi dies*, inquit idem *Fest.* et *Macr. Sat.* 1, 16., dicebantur triginta continui dies, cum exercitus esset imperatus, et vexillum russi coloris in arce positum. Hos dies eosdem esse ait *Macr.* ac proeliales, quibus fas est res repetere, vel hostem lacessere. ¶ In re civili *justi* dicebantur triginta dies, qui dabantur confessi aeris, ac debiti judicatis, conquirendae pecuniae causa, quam dissolverent: eos decemviri *justos* appellaverunt, velut quoddam justitium, id est juris inter eos quasi interstitionem quandam, et cessationem, quibus diebus nihil cum his agi jure posset. Post deinde ad praetorem vocabantur, et ab eo addicebantur, etc. *Lex. XII. Tab.* ap. *Gell.* ex quo haec sumpta sunt, 20, 1. Aeris confessi ac debiti judicatis triginta dies justi sunto: post deinde manus injectio esto, in jus ducito, etc. ¶ Universim *justi dies* sunt stati ac certi, quos ab omnibus servari, justum est. *Cic. Leg.* 2, 9. Praeter Idaeae matris famulos, eosque justis diebus, ne quis stipem cogito. ¶ *Justum* absolute est ipsum jus, justitia. *Cic. Leg.* 2, 5. Justum ac jus colere. *Hor. Sat.* 1, 3, 98. utilitas justi prope mater et aequi. *Id. Od.* 3, 7, 24. Ne vicinus Enipeus Plus justo placeat, cave; et *Ov. Met.* 6, 470. rogare ulterius justo; et *ib.* 3, 333. gravius justo dolere. *Quint.* 9, 4. *med.* Justo longior. *Vell.* 2, 49. ferocior. *Lucr.* 4, 1234. Semen liquidum praeter justum.

JUSUM. V. SUSUM.

JŪTURNĂ, ae, f. Ἰουτούρνη, Dauni filia, et Turni Rutulorum regis soror, quam Juppiter pro erepta virginitate immortalitate donavit, Numiciique fluminis Nympham fecit. Haec in bello fratrem adversus Aeneam multum adjuvit: sed videns fratri necem instare, in Numicium se fluvium occultavit. Alii dicunt eam rem habuisse cum Latino rege, eoque flagitio palam facto, sua sponte se in Numicium praecipitavisse. Frequens est ejus mentio ap. *Virg. A.* 12., ubi ad 139. *Serv.* tradit, esse hoc nomine fontem saluberrimum juxta Numicium fluvium: a *juvando* dictum: ex quo Romam ad omnia sacrificia aqua afferri consueverat. Huic fonti ac Nymphae propter aquarum inopiam sacrificari, morem fuisse: eique primum Lutatium Catulum in campo Martis templum fecisse: nam et Juturnae ferias celebrasse, qui artificium aqua exercebant, eumque diem festum Juturnalia fuisse appellatum. Haec *Servius.* Nunc *lacus Juturnae* vocatur *Lago di Torno.* [**Doederl.* 1, 6. non a *juvando*, sed a *diu* hujus vocis originationem fecit, ita ut in *juturna* eodem modo, quo in *Juppiter* littera *d* elisa, *turnus* terminationis sit genus adjectivis temporalibus proprium.] ¶ *Fuit et Juturna fons Romae, prope templum Castoris Pollucisque, forte in Foro Romano. *Ov. Fast.* 1, 708. Cf. *Varr. L. L.* 1, 10. *B. A.*

JŪTURNĀLĬA. V. in v. praec.

JŪTUS, a, um, part. a *juvo:* adjutus. *Tac. A.* 14, 4. Solertia tempore juta. *Pall.* 4, 10. *f.* Rami stercorati, et humoribus juti.

JŬVĀMEN, inis, n. ὠφέλημα, auxilium. *Aemil. Macer*, c. de Betonica: Fert haemophthisicis cum posca sumpta juvamen.

JŬVĀMENTUM, i, n. juvamen. Tribuunt *Veg. Vet.* 3, 4. *f.*, sed rectius ibi *jumentum* leges.

JUVAVIA. V. v. sq.

[JUVĀVĪENSIS, e, adj. ad Juvaviam pertinens, Norici urbem in *Itin. Anton.*, et in *Tab. Peut.* memoratam, nunc *Inscr.* ap. *Grut.* 265, 4. Col*onia* Hadr*iana* Juvav*ia*. Alia ap. *Gud.* 122, 10. Ordo Juvaviensium. Alia ap. *Grut.* 375, 2. Decurio Juvavenisium (corrige *Juvaviensium*). Alia ap. *Reines. cl.* 6. *n.* 36. Dec*urio* Juvav. *F.*]

[JŬVĔNĂ, ae, f. juvenis. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 369, 5. Quod si juvenae non fecerint, restituere debeb. Agitur de donatione in puellae octennis honorem a parentibus facta. *F.*]

JŬVĔNĀLIS, e, adj. idem ac juvenilis. *Appul. de Mundo:* Valenti habitudine, pubertate juvenali. *Auson. Profess. Burdigal.* 15. Animo juvenali senex. *Virgilio* quoque et *Ovidio* tribuunt non uno in loco ex probatis MSS., ut videre est ap. *Pier.* ad illud *A.* 5, 475. *juvenali in corpore vires:* quod in *juvenili* passim mutatum fuit: sed *juvenali* legit etiam *Charis.* 1, 108., assignatque discrimen inter hoc adjectivum, et nomen viri proprium, quod adj. in sexto casu in *i* desinat, nomen vero proprium in *e*. Praeterea *Prisc.* 4, 631. ita ponit *juvenalis*, et *juvenilis* a *juvenis* deducta, ut satis significet *juvenalis* esse usitatius. *Plin.* 33, 2, 8. Dum juvenalem famam apud principem aucupatur. Ita ex omnibus suis MSS. *Hard.;* al. leg. *juvenilem.* ¶ Hujus vocis frequentem usum satis probant et quae sequuntur. Nam *Juvenalis* dictus fuit festus dies a Caligula institutus, et Saturnalibus adjectus, a juvenibus praecipue celebrandus, unde et nomen. *Suet. Cal.* 17. Ut laetitiam publicam in perpetuum quoque augeret, adjecit diem Saturnalibus, appellavitque Juvenalem. ¶ *Juvenales ludi* a Nerone instituti, cum primum barbam deposuit, et Jovi Capitolino dicavit, ut *Dio* 59, 16. et *Xiphilin.* 61, 19. scripsere, scenici fuerunt, et imperativi, non stativi, privatimque per domos aut in hortis agitabantur. In hisce Nero primum suae vocis tirocinium posuit. *Tac. A.* 14, 15. Ne tamen adhuc publico theatro dehonestaretur, instituit ludos, Juvenalium vocabulo, in quos passim nomina data. *Id. ib.* 15, 33. Acriore in dies cupidine adigebatur Nero promiscuas scenas frequentandi: nam adhuc per domos aut hortos cecinerat Juvenalibus ludis, quo ut parum celebres, et tantae voci angustos sperne bat. *Suet. Ner.* 11. Juvenalibus senes quoque con sulares, anusque matronas recepit ad lusum. ¶ Progressu vero temporis eorum ludorum solemni tatem recepisse Italiae provincias apparet ex vetu stis monumentis, et scriptoribus, apud quos etiam *lusus Juvenalis*, et *collegii Juvenum* mentio est *Capitol. Gord.* 4. Cordus dicit, in omnibus civita tibus Campaniae, Etruriae, Umbriae, Flaminiae Piceni de proprio illum per quatriduum ludos sce nicos, et Juvenalia edidisse. *Inscr.* ap. *Cardinal Iscriz. Velit.* p. 20. Juvena*lia* Velite*rna* feli*citer* Alia ap. *eund. ib.* p. 13. Curator lusus Juven*alis* Alia ap. *Maff. Mus. Ver.* 321, 2. Sodales lusus Ju venalis. Alia ap. *eund. ib.* 321, 1., emendatio vero ap. *Oderic. Dissert.* p. 88. P. Juliae A. F. Olym piadi sodali juvenum L. D. D. D. et p. 104. Colle gia juvenum Brixian*orum;* et *ib.* Mag*ister* juv*enum* et *ib.* Sacerdos collegii juvenum Brixian*orum;* e *ib.* 106. M. Silio Epaphrodito magistro iterum ju venum juvenes Lucoferonenses patrono. Alia ap *Fabrett.* p. 685. *n.* 88. Collegium juvenum Pute lanorum. Alia ap. *Grut.* 262, 2. Juvenes Nep sini Vianenses. ¶ Alii fuerunt ludi eodem nomin nuncupati, quos Kalendis Januarii privatim in pa latio celebrabant imperatores, qui tamen circense non scenici fuerunt. *Sidon. carm.* 23, 307. Janus forte suas bifrons Kalendas Sumendas referebat a curules. Mos est Caesaribus die bis uno, Priva tos vocitant, parare ludos. Tunc coetus juvenu sed aulicorum Elei simulacra torva campi Exerce spatiantibus quadrigis; et *mox.* 428. Jam vero Ju venalibus peractis. ¶ *Juvenalia*, inquit *Festus* (al leg. *juvenilia)* fingebantur Dianae simulacra, qui ea aetas fortis est ad tolerandam viam. Dian enim viarum putabatur Dea. ¶ *Juvenalis* fuit et iam cogn. R. V. v. sq.

JŬVĔNĀLIS, is, m. D. Junius Juvenalis, poet satyricus, satyras, quibus in corruptissimos sae culi sui mores acerrime invehitur, sexdecim scri psit varietate, ubertate, et acumine pulcherrima spurcas tamen multis in locis, et sine pudore. I exsilio mortuus creditur, ob Paridis histrionis in vidiam, quem non semel versibus suis perstrinxe rat. Vixit sub Domitianò, teste *Suida*, vel su Trajano, ut alii volunt, quod et contra ipsum Do mitianum liberius scripserit, quae eo vivo scriber non potuisse videtur. Auctor vitae ejus, qui nonnullis *Suetonius* creditur, narrat per honore militiae, quamquam octogenarius esset, missu fuisse in Aegyptum, ad praefecturam cohortis: ibi que brevi angore confectum periisse. Eum lauda *Mart.* 7, 24. et alibi.

JŬVENCĂ, ae, f. δάμαλις, πόρτις, vacca junior quae jam vitula esse desiit, nondum tamen in ju stam magnitudinem excrevit. *Virg. G.* 3, 21 Pascitur in magna silva formosa juvenca. ¶ Di citur etiam de puella, vel florentis aetatis mulier *Ov. Her.* 5, 117. Graja juvenca venit, quae te patriamque domumque Perdat: io prohibe, Graj juvenca venit. ¶ Revera est adj. et juniorem si gnificat: unde et aliis quoque adjungi potest. *Plin* 10, 53, 74. de gallinis: Ex iis juvencae plura, qua veteres pariunt.

[JŬVENCILLĂ, ae, f. dimin. juvencae. Es cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 1247, 12. Octavidia Ju vencilla. *F.*]

JŬVENCŬLĂ, ae, f. dimin. juvencae, quatenu puellam significat. *Tert. Monog.* 13. Vult, juven culas nubere, filios suscipere, matres familiae age re; et *mox:* Juvenculas viduas, quae in viduitate etc. *Hieron. in Isaj.* 3, 7, 14. Sin autem juaven cula, vel puella, et non virgo pariat.

JŬVENCŬLUS, i, m. dimin. juvenci, quatenu puerum significat. *Catull.* 24, 1. O qui flosculu es juvenculorum! Sed plerique omnes rectius leg *Juventiorum*, ut qui ex nobili gente Juventia esset cujus mentio est ap. *Cic. Planc.* 8.

JŬVENCUS, i, m. μόσχος, πόρταξ, bos juvenis qui jam vitulus esse desiit, nondum tamen ad ju stam magnitudinem pervenit. *Varro* enim *R. R.* 2, 5. quatuor aetatis gradus in bubulo genere di stinguit: primus est vitulorum, secundus juvenco rum, tertius boum novellorum, quartus vitulorum Dictus est autem, si eidem credimus *L. L.* 4, 19 a *juvando*, quia jam juvare ad agrum colendu potest. Alii a *juvenis* derivant. *Virg. Ecl.* 2, 6 Aspice, aratra jugo referunt suspensa juvenci. *Id G.* 3, 50. fortes ad aratra juvenci. ¶ De iis jugum domandis praeclare *Col.* 6, 2. ¶ Dicitu et de hominibus adolescentibus. *Hor. Od.* 2, 8, 21 Te suis matres metuunt juvencis, Te senes parc etc. ¶ Per synecdochen est corium bubulum. *Sta Th.* 3, 591. Nec pudor emerito clypeum vestiss juvenco. ¶ Adjective de equo. *Lucr.* 5, 1073 ubi equus florenti aetate juvencus, etc. V. JUVEN CA. ¶ *Juvencum* pro *juvencorum* est *Virg. A.* 9 609. et *Stat. Th.* 4, 409.

JŬVENCUS, i, m. Presbyter Hispanus, qui Evan gelia quatuor libris heroico carmine complexus paene ad verbum transtulit. Vixit sub Constantin

circa saeculum Christi IV., scripsitque pro illis
poribus non infeliciter.
JUVĔNESCO, is, ui, n. 3. νεανίζω, juvenis fio,
ntutem acquiro. *Hor. Od.* 4, 2, 54. Me tener
et vitulus, relicta Matre qui largis juvenescit
is. ¶ Item rursus juvenis fio, ad juventutem
o. *Ov. Am.* 3, 7, 41. Pylius juvenescere pos-
Plin. 21, 11, 40. Rosa recisa juvenescit. *Id.*
57, 82. Glires aestate juvenescunt. *Id.* 17, 18,
n. 3. Alia arbore ex eadem juvenescente. ¶
nslate. *Stat. Th.* 3, 583. Horrentesque situ gla-
in saeva recurvant Vulnera, et attrito cogunt
nescere saxo. *Claud. Laud. Stil.* 2, 20. te so-
e fas est Vexatum laceri corpus juvenescere re-
Id. VI. cons. Honor. 534. Quam pax intule-
bello discussa senectus, Erexit subitas turres,
tosque coegit Septem continuo montes juvene-
e muro. ¶ Praeterit. *juvenui* est *Tert. exhort.*
Castit. 6. *f.*
ŬVĔNĪLIS, e, adj. νεανικός, ad juvenem perti-
s. *Cic. Brut.* 91. *f.* Juvenilis quaedam dicendi
unitas et licentia. *Id. Or.* 30. *f.* Juvenilis red-
antia. *Ov. Trist.* 2, 339. Juvenilia carmina.
leg. *juvenalia*. V. JUVENALIS. *Id. Met.* 8,
. Juveniles anni; et *ib.* 1, 564. meum intonsis
ut est juvenile capillis; et *ib.* 14, 314. Juvenile
num; et *Amor.* 1, 5, 22. femur; et *Trist.* 2, 167.
ue tui faciunt, sidus juvenile, nepotes, *h. e.*
enes, Augusti nepotes, instar sideris inter Ro-
nam juventutem fulgentes; et *Met.* 14, 639. Sil-
usque suis semper juvenilior annis, *h. e.* qui
mvis sit senex, tamen amoribus et lascivia ae-
em vincit. *Id. Trist.* 5, 1, 7. Integer et laetus
a et juvenilia lusi. ¶ *Juvenile* adverbii ritu
juveniliter adhibet *Stat. Silv.* 3, 5, 25. et ad-
juvenile vagantem. ¶ Ut Graecum νεανικὸς
gnum aliquando, vehementem, validum signifi-
; sic videtur accipi posse *juvenilis* in illo *Stat.*
v. 1, 4, 50. Ipsa etiam cunctos gravis inclemen-
fati Terruit, et subiti praeceps juvenile pericli,
e. magnum praecipitium, ingens periculum.
ŬVĔNĪLĬTAS, atis, f. νεότης, aetas juvenilis.
rr. ap. *Non.* 2, 418. et 5, 42. Quam dereliquit
lticupida juvenilitas.
ŬVĔNĪLĬTER, adv. νεανικῶς, more juvenum.
. *Sen.* 4. Et Annibalem juveniliter exsultantem
ientia sua molliebat, *h. e.* juvenili audacia, et
onsiderantia. *Ov. Met.* 7, 804. Sole fere radiis
iente cacumina primis Venatum in silvas juveni-
r ire solebam, *h. e.* alacritate juvenili; et *ib.*
675. Jecit ab obliquo nitidum juveniliter aurum,
e. vi magna atque impetu. Quaedam MSS. ha-
t *juvenaliter* teste *Burmanno*. [*V. *Gierig.* ad
l.] Rursus *Id. Trist.* 2, 117. Ingenio videor ni-
um juveniliter usus, *h. e.* inconsiderate, more
enum. Hic quoque alii *juvenaliter*.
JŬVĔNILLA, ae, f. dimin. juvenis. Est cogn.
Inscr. ap. *Grut.* 670, 11. Asinia C. F. Juvenil-
F.]
JŬVĔNĬO, onis, m. dimin. juvenis. Est cogn.
ert. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 310, 3. Juniae C. Silani
Torquatae Vir. Vest. maximae Juvenio L. *F.*]
JŬVĔNĬOR, oris, m. comparat. juvenis, pro
saepissime *junior* per syncop. usurpatur. Est
gn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 706, 1. C. Herennius C.
Juvenior. *F.*]
ŬVĔNIS, is, adj. νέος, qui ad eam aetatem,
statum pervenit, ut juvare possit: a *juvando*
im *Varr.* ap. *Censorin. de die nat.* 14. derivat.
. *Met.* 7, 295. juvenes nutricibus annos Posse
is reddi. *Col.* 7, 3. *med.* Ovis juvenis habetur,
inquennis. *Calp. Ecl.* 7, 6. juvenis Deus. *Ap-*
l. Met. 8. Unus prae ceteris et animo fortior, et
tate juvenior, et corpore validior. *Plin. ep.* 4,
Multo etiam juvenior, quam ille. Al. hic leg.
nior: quod certe est usitatius: et *juvenior* paene
solevit. *Liv.* 3, 4. In hanc sententiam ut disce-
retur, juniores patrum evincebant. *Hor. Ep.* 2,
44. Qui vel mense brevi, vel toto est junior an-
. ¶ Absolute *juvenis* de homine dicitur, qui ad
s annos pervenit, qui sunt inter adolescentiam,
virilem aetatem: qua de re V. AETAS. *Plin.*
36, 36. Cornelia juvenis est, et parere adhuc
test. ¶ Saepe cum adolescente confunditur.
atull. 62, 6. Cernitis, innuptae, juvenes? consur-
te contra. *Phaedr.* 2, 2. Animosque ejus pulcra
venis ceperat. *Cic. Sen.* 10. *med.* Infirmitas pue-
rum, et ferocitas juvenum, et gravitas jam con-
antis aetatis, etc. *Id. Off.* 2, 13. Quorum prima
tas in hominum ignoratione versatur, hi simul
juvenes esse coeperunt, magna spectare debent.
l. Att. 2, 12. juvenem appellat Curionem, cujus
tatem *Fam.* 2, 1. *extr.* adolescentiam vocat: cum
men, ut adnotavit *Manut.*, trigesimum annum
cederet. *Liv.* 3, 41. Edicitur delectus: juniores
nomina respondent. *Quint.* 2, 2. Adulti fere
ueri ad hos praeceptores transferuntur, et apud
os, juvenes etiam facti, perseverant. *Claud. IV.*
ns. Honor. 385. sed proelia differ In juvenem, *h.*
in juventutis tuae tempus. ¶ *Juvenis* pro *ju-*
entus, h. e. juvenum manus. *Sil.* 4, 219. consul
rahit undique lectum Divitis Ausoniae juvenem,
arsosque, Coramque, etc.

JŬVĔNOR, aris, dep. 1. νεανίζω, temere et inconsiderate, et juvenum more aliquid dico, vel facio. *Hor. A. P.* 246. Aut nimium teneris juvenentur versibus unquam. *Gloss. Philox.* Jŭvenor, νεωτερίζω.

JŬVENTĂ, ae, f. νεότης, aetas juvenilis, adolescentia, florens aetas. *Liv.* 35, 42. Non ita se a juventa eum gessisse. *Plin.* 10, 55, 76. Livia, prima sua juventa ex Nerone gravida. *Id.* 7, 2, 2. In juventa candido capillo, qui in senectute nigrescat. *Id.* 8, 10, 10. Elephantorum juventa a sexagesimo anno incipit. *Id.* 16, 23, 25. Huic arbori in juventa folia circinatae rotunditatis sunt. *Virg. G.* 3, 437. de angue: Cum positis novus exuviis, nitidusque juventa, etc. [*Inscr.* ap. *Mur.* 185, 1. A prima juventa in sac. Minerv. adscriptus. *F.*] ¶ Differt a *juventate* et *juventute*. Nam *juventa* est aetas, *Juventas* Dea, (quae tamen et *Juventa* dicitur. V. v. sq.) *juventus* multitudo juvenum, uti praeter alios *Non.* 5, 42. docet. Sed hoc discrimen non observatur. Igitur *juventa* invenitur etiam pro juventute. *Mart.* 2, 90. Quintiliane, vagae moderator summe juventae.

JŬVENTAS, atis, f. Ἥβη, Dea, quae juventuti seu florenti aetati praeesse putabatur, illi aedem in circo maximo (teste *Liv.* 36, 36.) dedicavit L. Licinius Lucullus, quam sexdecim annis ante, *h. e.* an. U. C. 547., voverat M. Livius Salinator consul, quo die Asdrubalem, exercitumque ejus cecidit. *Cic. N. D.* 1, 40. At poetae quidem nectar, ambrosiam, epulas comparant, et aut Juventatem, aut Ganymedem pocula ministrantem. Hinc *Ov. Pont.* 1, 10, 11. Nectar, et ambrosiam, laticesque, epulasque Deorum Det mihi formosa nava Juventa manu. V. HEBE. ¶ Metonymice accipitur pro aetate juvenili. *Hor. Od.* 2, 11, 6. fugit retro levis juventas, et decor. *Virg. A.* 5, 398. si nunc foret illa juventas. [*Plura addidit *F.*]

*JUVENTĬUS vel Juvencius, a, um, adj. ad Juventium seu Juvencium aliquem pertinens; et Juventius nomen Romanum. Sic *Juventia familia* ap. *Cic. Planc.* 8. *in.* quae fuit consularis ex municipio Tusculano. M. Juventium Pedonem, Senatorem justissimum, meminit *Cic. Cluent.* 38. et juventium Thalnam *Liv.* 39, 31 et 38. et 43, 8. etc. ed. *Drakenb.* ubi aliae edd. (e. g. *Gronovii*) habent *Juvencius*. *B. A.*

JŬVENTUS, utis, f. νεολαία, multitudo juvenum. *Cic. Or.* 3, 24. Ob eamque causam juventus nostra dedisceret paene discendo. ¶ Saepe sumitur pro aetate. *Cic. Sen.* 6. An iis, quae geruntur juventute, et viribus? ¶ Item pro Dea, quae praeesse putabatur aetati juvenili. *Cic. Tusc.* 1, 26. Non enim ambrosia Deos, aut nectare, aut Juventute pocula ministrante laetari arbitror. *Liv.* 36, 36. Juventutis aedem in circo maximo C. Licinius Lucullus duumvir dedicavit. V. v. praec. Adde *Plin.* 35, 10, 36. *n.* 22. Sed his tribus locis alii legunt *juventatis*.

JŬVERNĂ. V. JUBERNA.

JŬVO, as, juvi, jutum, a. 1. ὠφελέω, βοηθέω, prosum, adjuvo, opem fero, auxilior. *Cic.* ad *Capiton. Att.* 16. *f.* Multum potes nos apud Plancum juvare. *Id. Tusc.* 1, 14. Qui se natos ad homines juvandos, tutandos, conservandos arbitrantur. *Id. Fin.* 1, 21. Nullam eruditionem esse duxit, nisi quae beatae vitae disciplinam juvaret. *Ov. Met.* 7, 505. juvit facundia causam. *Id. A. Am.* 1, 647. imbres arva juvantes. *Cic. Fam.* 11, 17. Si omnibus tuis opibus, omni studio Lamiam in petitione juveris; et *ib.* 13, 22. Juvare aliquem quibuscumque rebus honeste possis. *Id. Balb.* 9. Qui nostros duces auxilio laboris, commeatus, periculo suo juverit. *Ov. Met.* 9, 780. auxilio juvare aliquem. *Id. Her.* 2, 55. portuque, locoque, *h. e.* portu et domo excipiendo. *Id. Pont.* 1, 6, 18. pectora alloquio. *Caes. B. G.* 1, 26. hostes frumento; et *B. C.* 3, 35. opibus enixe aliquem; et *ib.* 1, 15. exercitum Caesaris omnibus rebus; et *B. G.* 7, 78. aliquem cibo. *Hirt. B. Afr.* 97. armis, militibus, pecunia. *Ter. Heaut.* 1, 1, 34. aut consolando, aut consilio, aut re. *Ov. Amor.* 3, 6, 23. et *Catull.* 68, 41. quempiam in re aliqua. ¶ Refertur ad medicum, et medicinam. *Hor. Carm. saecul.* 63. de Phoebo: Qui salutari juvat arte fessos. *Ov. Amor.* 2, 9, 8. medica ope juvare aliquem. *Id. Trist.* 2, 270. Quaeque juvans, monstrat (*medicina*), quaeque sit herba nocens. *Plin.* 23, 1, 10. Decoctum vinaceorum dysentericus et coeliacos juvat et potione, et fotu. *Id.* 28, 12, 53. Graveolentiam halitus butyrum efficacissime juvat. ¶ Impersonaliter. *Virg. G.* 2, 37. juvat Ismara Baccho Conserere, atque olea magnum vestire Taburnum. ¶ *Diis juvantibus*, σὺν θεῷ. *Cic. Fam.* 7, 20. Meque, Diis juvantibus, ante brumam exspecta. *Liv.* 25, 38. *f.* Ite, Diis bene juvantibus, corpora curate, ut, etc. *Cic. N. D.* 2, 66. Quorum neminem, nisi juvante Deo, talem fuisse credendum est. ¶ Passive. *Cic. Verr.* 2, 1, 47. Lex Cornelia proscriptum juvari vetat. *Ov. Pont.* 2, 7, 71. Temperie coeli corpusque animusque juvantur. *Id. ib.* 4, 12. *extr.* precor, quaeras, qua sim tibi parte juvandus. *Liv.* 44, 22. Viatico a me juvabitur. ¶ Saepe est delectare, placere: quia quae prosunt, eadem fere voluptati sunt. *Cic. Fin.* 2, 4. *f.* Juvare in sensu et in animo dicitur: ex eoque jucundum. *Id. Fam.* 5, 21. Juvit me, tibi tuas litteras profuisse. *Phaedr.* 4, 6. Si nec fabellae te juvant, nec fabulae. *Liv.* 28, 27. Nec me vita juvaret, invisa civibus et militibus meis. *Ov. A. Am.* 2, 159. auremque juvantia verba. *Hor. Od.* 1, 1, 23. Multos castra juvant, et lituo tubae Permixtus sonitus, bellaque matribus Detestata. ¶ Saepe impersonaliter ponitur, sequente infinito. *Virg. A.* 1, 207. forsan et haec olim meminisse juvabit; et *ib.* 9, 615. juvat indulgere choreis; et *ib.* 3, 606. Si pereo, manibus hominum periisse juvabit. *Plin. ep.* 8, 6. *f.* Quam juvat, quod in illa tempora non incidi! *Sen. ep.* 106. Quae sint haec interrogas? quae scire magis juvat, quam prodest. V. PROSUM. ¶ Passive. *Cic. Or.* 48. Refer ad aures, probabunt: quaere, cur? ita se dicent juvari. ¶ Cum dativo perrarum est, et incertum. *Pl. Cist.* 1, 1, 118. Quando ita tibi juvat, vale, et salve. Al. leg. *lubet*. ¶ Primam in *juvi* corripuit *Catull.* 66, 18. Non, ita me Divi, vera gemunt, juverint! At potius cum *Doeringio* aliisque legendum *juerint*, extrita nempe *v* consonante, ut *Ennius* ap. *Cic. Sen. in.* O Tite, si quid ego adjuero, *h. e. adjuvero*. ¶ *Juvavi* pro *juvi* certo caret idonei scriptoris exemplo. Nam quod afferunt ex *Pall.* 13, 6., incertae lectionis est. *Voss.* quoque ex *Manilio* citat *juvavi*, sed neque locum designat, neque ego invenire adhuc potui. Legitur tamen a quibusdam *juvaturus* ap. *Sall. Jug.* 51. et *Plin. ep.* 4, 15. *f.*, fortasse quia *juturus* non ita juvaret aures: quod tamen nonnulli critici legunt *Colum.* 10, 121. Rutaque Palladiae baccae jutura saporem.

JUXTĂ, παρά, πρὸς, apud, prope: praeposit. regens accusat. A *jugo* pro *jungo* esse volunt: idcirco de iis dici, quae juncta aut vicina sunt. *Virg. A.* 6, 605. Furiarum maxima juxta Accubat. *Ov. Met.* 8, 809. neque enim est accedere juxta Ausa. *Caes. B. G.* 2, 26. Cum legionem, quae juxta constiterat, urgeri ab hoste vidisset; et *B. C.* 1, 16. Ad oppidum constitit, juxtaque murum castra posuit. *Nep. Dat.* 1. Pars Ciliciae juxta Cappadociam. *Tac. G.* 17. Totos dies juxta focum atque ignem agunt. ¶ Postponitur et suo casui. *Virg. A.* 3, 506. vicina Ceraunia juxta. *Plin.* 14, 19, 23. Vitis, quam juxta, etc. *Nep. Paus.* 4. Hanc juxta locum fecerunt sub terra, etc. *Tac. A.* 13, 15. *extr.* Cubiculum Caesaris juxta. Sic alibi saepe. ¶ Translate. *Tac. G.* 30. *extr.* Velocitas juxta formidinem, cunctatio propior constantiae est, *h. e.* similis formidini; et *A.* 6, 13. Gravitate annonae juxta seditionem ventum. *Suet. Cal.* 10. Tanti fuit in avum, et qui juxta erant, obsequii, ut, etc. *h. e.* qui cognationis jure avum prope contingebant: vel qui circa avum erant, puta amici, liberti, et hujusmodi, οἱ περὶ αὐτόν. ¶ Significat etiam statim post, quia quae statim post sunt, prope ac vicina sunt. *Cels.* 2, 16. Neque enim convenit, juxta inediam protinus satietatem esse. *Tac. H.* 2, 76. Juxta Deos in tua manu positum est. *Gell.* 4, 9. Nigidius Figulus, homo, ut ego arbitror, juxta M. Varronem doctissimus. *Id.* 7, 3. *med.* Quae deinde Cato juxta dicit, ea confessionem faciunt, non defensionem. ¶ Item simul, conjunctim. *Varr.* ap. *Non.* 4, 233. Cum interea lucubrando faceret juxta ancillas lanam. *Tac. G.* 21. Periculosiores sunt inimicitiae juxta libertatem, *h. e.* quae geruntur inter eos, qui liberi sunt. ¶ Item secundum. *Justin.* 2, 12. *f.* Iones juxta praeceptum Themistoclis pugnae se paulatim subtrahere coeperunt. *Nazar. Pan. Constant.* 23. Virtus juxta magnitudinem exantlandi laboris erigitur. *Solin.* 9. Juxta responsum dictum Deo. *Hieron. ep.* 125. *n.* 18. Juxta illud poeticum: Prima leo, etc. ¶ Est etiam aeque, similiter, pari modo. *Sall. Cat.* 2. Eorum ego vitam mortemque juxta aestimo; et *ib.* 61. Ita cuncti suae hostiumque vitae juxta pepercerant. *Liv.* 24, 5. *f.* Adjectique poenae ceteri juxta insontes; et *ib.* 19. Fabius omittendam rem parvam, ac juxta magnis difficilem censebat. *Tac. A.* 1, 6. Juxta periculosum, seu ficta, seu vera promeret. *Id. H.* 1, 10. Vir secundis adversisque juxta famosus. ¶ Sequentibus particulis *ac*, *atque*, *et*, *quam*, *cum*. *Cic. in Sen.* 8. Qui me omnibus rebus, juxta ac si meus frater esset, sustentavit. *Liv.* 21, 33. Juxta in via, ac devia assueti discurrunt. *Id.* 1, 54. *f.* Absentium bona juxta, atque interemptorum divisa fuere. *Id.* 9, 13. *med.* Juxta obsidentes, obsessosque inopia vexavit. *Sall. Cat.* 51. Juxta bonos et malos interficere. *Id. Jug.* 100. Litteris Graecis atque Latinis juxta atque doctissume eruditus. *Liv.* 10, 6. *f.* Juxta eam rem aegre passi patres, quam cum consulatum vulgari viderent. *Pl. Trin.* 1, 2, 160. Juxta eam curo cum mea. *Id. Pers.* 4, 3, 75. Juxta tecum aeque scio. *Sall. Cat.* 60. *extr.* Quo in loco res nostrae sint, juxta mecum omnes intelligitis. ¶ Ultima syllaba longa est. *Virg. A.* 4, 480., *Ov. Met.* 12, 235. etc. Corripuit *Catull.* 66, 66. Callisto juxta Lycaonida, ubi *juxta*

antiquo ritu in multis libr. scriptum est: alii melius leg. *juncta Lycaonidi* vel *Lycaoniae*.

JUXTIM, πλησίον, idem quod juxta, prope. *Sisenn.* ap. *Non.* 2, 451. Juxtim Numicium flumen obtruncatur. *Liv. ib.* In sedes collocat se regias: Clytaemnestra juxtim: tertias natae occupant. *Lucr.* 4, 503. Cur ea, quae fuerint juxtim quadrata, procul sint Visa rotunda. **Jul. Valer. res gest. Alex. M.* (ed. *A. Maio*) 1, 27. *B. A.*

IX

IXĪĂ, ae, f. ἰξία, herbae genus, ab ἰξὸς, viscum, quod quibusdam in locis circa radicem ejus invenitur, quo pro mastiche utuntur mulieres. Cum terra colorem mutat. Unde et chamaeleon appellatur. Hujus duae sunt species candido et nigro colore distinctae. *Plin.* 22, 18, 21. V. CHAMAELEON.

*IXINOS AGRIOS, herba, de qua *Appul. de herb.* 81. *B. A.*

IXĪON, Ixiŏnis, m. Ἰξίων, filius Phlegyae, rex Lapitharum in Thessalia. Sed aliqui Aetionis, alii Jovis filium faciunt. Uxorem duxit Diam filiam Deionei, seu Eionei, quae illi Pirithoum peperit. Socero cum multa pro compensatione dotis pollicitus esset, et ob id ille ad hunc venisset, ut munus reciperet, Ixion facta scrobe, eaque lignis et stramentis intecta, illum in ea fraude peremit. Ab hac caede cum neque homines, neque Dii eum lustrare vellent, diuque incertus vagaretur, Juppiter illius misertus in coelum assumptum expiavit. Cum jam purgatus apud Superos degeret, Junonem amare coepit, eamque de stupro interpellavit. Quod cum Juppiter ab uxore intellexisset, nubem illi sub Junonis effigie opposuit, ex qua ille Centauros genuit. Dejectus deinde in terram, cum passim gloriaretur, se cum Deorum regina rem habuisse, Juppiter indignatus, fulmine ad inferos detrusit, curavitque, ut ibi rotae volubili anguibus alligatus, perpetuo volutaretur. *Ov. Met.* 4, 460. Volvitur Ixion, et se sequiturque, fugitque. *Virg. A.* 6, 601. Quid memorem Lapithas, Ixiona, Pirithoumque? V. *Hyg. fab.* 62. et *Serv.* ad *Virg. l. c.* et alibi.

IXĪŎNĔUS et Ixīŏnĭus, a, um, adj. ad Ixionem pertinens. *Virg. G.* 4, 484. Atque Ixionei vento rota constitit orbis. *Lampr. Elag.* 24. Parasitos ad rotam aquariam ligabat: eosque Ixionios amicos vocavit.

IXĪŎNĪDES, ae, m. filius Ixionis, idest Pirithous. *Prop.* 2, 1, 38. Hic Ixioniden, ille Menoetiadem. *Lucan.* 6, 386. Illic semiferos Ixionidas Centauros, etc. Adde *Ov. Met.* 8, 566.

IXĪŎNĬUS. V. IXIONEUS.

*IXOS, i, m. genus avis. *Vulg. Deut.* 14, 13. *B. A.*

IY

ĪYNX, iyngis, f. ἴυγξ, avis est linguam serpentibus similem habens, quam longitudine quatuor digitorum exserit, rursumque contrahit intra rostrum. Collum circumagit in adversum reliquo quiescente corpore. Ungues ei grandes, ceu graculis. *Plin.* 11, 47, 107. Ajunt vim habere in amatoriis. Sane *Theocrit.* in *Idyll.* 2. saepe repetit intercalarem illum versum, Ἴυγξ ἕλκε τὺ τῆνον ἐμὸν ποτὶ δῶμα τὸν ἄνδρα: ad cujus exemplum *Virg. Ecl.* 8, 68. Ducite ab urbe domum, etc. *Servius ib. Laevius* poeta ap. *Appul. Apol.* Philtra omnia undique eruunt: Trochisci, iynges, taeniae, etc.

IZ

*IZGI, orum, m. populi Indiae, cis Gangem. *Plin.* 6, 17. *B. A.*

K

K Graecorum littera est, non Latinorum, qui ejus loco *c* habent ejusdem potestatis. V. CALUMNIA.

KALENDAE. V. CALENDAE.

KALO. V. CALO.

[KOPPĂ, n. indecl. nomen litterae K. *Quint.* 1, 4. Et K, quae et ipsa quorundam nominum nota; et Q, cujus similis effectu specieque, nisi quod paulum a nostris obliquatur, Koppa apud Graecos nunc tantum in numero manet. Haec porro nonaginta significat, quemadmodum et ק ap. Hebraeos, quae non solum potestate, sed etiam sono perquam simillima est. *F.* ℙ *Cf. VV. DD. ad *Aristoph. Nub.* 23. *Montfauc. Palaeograph. Gr.* p. 569. *Frid. Jac. Bast. Comment. Palaeograph.* (in *Greg. Corinth.* ed. *Schaefer.*) p. 853. collato ipso *Gregorio* p. 82. *B. A.*

L

L littera Latinorum est, Graecorum λάμβδα sono et potestate respondens, una ex iis, quae a Graecis ἀμετάβολα, hoc est immutabiles, a Latinis *liquidae*, et *semivocales* appellantur. Quo fit, ut mutam immediate subsequens in eadem syllaba, praecedentem syllabam, si brevis fuerit, reddat indifferentem. ℙ In notis numeralibus quinquaginta significat: idque ex antiquo Latinorum more pro Graeco N scribentium L. Graeci autem per N quinquaginta significant, ut *Prisc.* 1, 561. docet. Propriis nominibus praefixa, *Lucius*, ut *L. Cornelius Sulla.* ℙ [*Porro signif. in notis inscriptionum *Latum.* V. ap. *Orell.* 4500. *Leuga.* V. *ib.* 1019. *Libens. ib.* 1411. *Libertus. ib.* 18, 17. *al. Liberta.* 86. *Longum.* 4500. 4562. *Lyciorum* 3674. *Loco ib.* 72, 4083. *al. Laribus* 1665. 2825. cet. ℙ De varia hujus litterae in libris MSS. et in notis inscriptionum forma; deque ejus cum aliis litteris cognatione et inde orta commutatione doctissimam scripsit disputationem *Schneiderus* in *Gr. Lat.* 1, 297.]

LA

LĂBANS, antis, part. a *labo*, qui labat, qui casui est proximus, nutans, vacillans. *Plin.* 24, 13. 73. Cauliculi decocti in vino labantes dentes firmant. *Virg. A.* 2, 463. qua summa labantes Juncturas tabulata dabant, *h. e.* non apte cohaerentes. *Val. Fl.* 3, 150. taboque labantia terga, *h. e.* lubrica. Al. aliter leg. ℙ Translate ad animum refertur dubium, inconstantem, ac varium. *Virg. A.* 4, 22. Solus hic inflexit sensus, animumque labantem Impulit; et *ib.* 12, 223. vulgi variare labantia corda. *Hor. Od.* 3, 5, 45. Donec labantes consilio patres Firmaret auctor nunquam alias dato; [*i. e. qui consilium nondum ceperunt. Cf. *Cic. Att.* 8, 14.] *Lucan.* 2, 244. tu mente labantem Dirige me: dubium certo tu robore firma. *Tac. Germ.* 8. Aciem inclinatam jam et labantem restituere, *h. e.* jam jam fugam spectantem. *Id. H.* 2, 86. Labantibus Vitellii rebus, Vespasianum secutus; et *ib.* 14, 22. *extr.* Labante jam Aggrippina, *h. e.* deficiente ejus potentia. [*Ciceronis exempla *Schütz.* in *cl. Cic.* haec laudat. *Phil.* 2, 21. Labantem et prope cadentem rempublicam fulcire; et *Mil.* 25. Quis non intelligit omnes tibi (Cn. Pompejo) reip. partes aegras et labantes, ut eas his armis sanares et confirmares, esse commissas? ℙ *Labans spiritus* ap. *Appul. Met.* 8. *med.* p. 203, 38. *ed. Elmenh.* Labanti spiritu totum se super corpus effudit: est qui modo cessat, modo redit, ita ut dijudicari nequeat, utrum vita restet, necne. ℙ *Labantes languore oculi* ap. *Catull.* 63, 37. sunt dormitantis, qui somnum propulsaturus palpebrat.]

LĂBĂRUM, i, n. λαβαρὸν, vexillum militare auro intextum, gemmisque intermicantibus splendidissimum, quod imperatori praeferri, ac a militibus paene adorari solebat a λάφυρον, *υ* in *α* abeunte, ut calix a κύλιξ, et *φ* in *β*, ut ambo ab ἄμφω, quia primitus labarum fuerit λάφυρον, *h. e.* exuviae, seu spolia hosti vivo detracta, v. gr. paludamentum imperatorium, quod vexilli loco gestabatur. [Sunt qui a λάβω, capio, unde λάβρος pro λάψερος, vorax, praeceps, fluens, atque hinc λαβαρὸν deducunt, quia sit vexillum fluens. *F.*] Quidam a *labore* deducunt, quod *laborum* vulgo diceretur. Et sane *Sozomenus* 1, 4. λάβωρον per *ω* scribit. Sed *Prudentius* mediam syllabam corripit *in Symmach.* 1, 487. Christus purpureum gemmanti textus in auro Signabat labarum. Erat autem labarum hasta longa cum ligno in apice transverso; a quo pendebat pretiosus pannus cum imperatoris icone. Huic Constantinus M. coronam imposuit cum cruce et litteris initialibus nominis IESU CHRISTI, quod contra Maxentium pugnaturus crucem in aere vidisset cum verbis ἐν τούτῳ νίκα. [Ceterum cum eadem labari forma appareat in nummis familiarum, stante adhuc Rom. republica, et priorum imperatorum, ac in iis praesertim, qui victorias de Germanis, Sarmatis, et Armeniis relatas repraesentant, existimandum videtur, eam non Romanorum, sed illarum gentium devictarum fuisse propriam; ac propterea etiam *labari*, vel *labori* nomen, quod demum Constantino M. imperante primitus usurpari coepit, barbaricum esse, minimeque ejus etymon in Graeca lingua requirendum. Plura de hoc habes apud *Ducangium* in *Glossar. med. et inf. Latin.*, ubi et illud docet, posteriori aevo labarum pro cruce, seu crucis vexillo usurpari. *Ignat.* vero *Rossius* in *Etym. Egypt.* p. 351. putat, *labarum*, seu *laburo* esse vocem Egyptiacam, nempe a *labo*, velum, seu siparum, et *uro*, rex; *h. e.* velum, seu vexillum regis, vel imperatoris. Hinc *Tert. Apol.* 16. *med.* habet *sipara vexillorum. F.*] ℙ In *Cod. Just.* 12, 18. et *Cod. Theod.* 6, 25., ubi legitur *de praepositis laborum*, quidam leg. *labororum*, vel *labarorum*, et sermonem haberi ajunt de iis, qui ejus vexilli custodiae addicebantur, quod verosimile videtur *Gothofredo* multa ibidem hac super re docte disputanti.

LĂBASCO, is, n. 3. et Labascor, eris, dep. 3. καταφέρομαι, casum minor, ruinae vicinus sum: inchoativum a *labo, as. Lucret.* 4, 1280. Nam leviter quamvis, quod crebro tunditur ictu, Vincitur in longo spatio tamen, atque labascit. ℙ Per translationem accipitur pro animo concidere, frangi, et de pristina constantia excidere. *Ter. E* 1, 2, 98. Labascit victus uno verbo quam ci *Id. Ad.* 2, 2, 31. Labascit: unum hoc habeo, Ubi *Donat.* Proprie dixit *labascit*, ut cunctatior tarde incipientis consentire monstraret. Et metaphora ab arbore facta, quae multis succ ictibus ferri, tandem incipit in casum pend ruinamque minitari. *Varro* ap. *Non.* 7, 41. P quam vidit, misericordia labasci mentem infirm populi. *Accius ib.* Nullum est ingenium tant neque cor tam ferum, Quod non labascatur gua, mitescat malo. ℙ Producitur prima in *Virg. Cir.* 450. Marmorea adductis labascunt l chia nodis. *Scalig.* tamen vult legi *adductisque bascunt*, etc.; [alii leg. *tabescunt. F.* *V. *H* notam ad h. l. *Döderl.* 1, 132. retinendum ce *labascunt*, producta prima syllaba, accipiens ni rum aliam inchoativam formam *labascere* a *la* V. quae in hanc rem disputat Vir doctissim

LABDĂ, ae, m. λάβδα, dictus est flagitiosus mo, qui id agit, quod *Varro* in *Marcipore* a *Non.* 4, 335. dixit buccam offendere, *Suet. Tib.* ore morigerari. *Varro* in *Margopoli* ap. *Non* 13. Depsistis, dicite labdae? *Auson. epigr.* Cui ipse linguam cum dedit suam, labda est: *ut alii scribunt*, *Λ* est. Haec ita congerit, et terpretatur *Voss.* in *Etymol.* et *Scalig.* in *Pri* quae in eo praecipue nituntur, quod λάβδα λάμβδα saepe dicunt Graeci εὐφωνίας ἕνεκα: h autem littera prima est in λείχειν, vel λαικάζειν, λεσβιάζειν, quibus flagitium illud significatur. terum in allatis auctorum locis non ubique c est lectio.

[LABDĂCE, es, f. nom. prop. puellae, q λεσβιάζειν solet. V. v. praec. *Auct. Priap.* 79 nunc misella Labdace Vix posse jurat ambul prae fossis. *F.*]

LABDĂCĪDES, ae, m. patronym. Labdaci fili vel nepos. *Stat. Th.* 6, 450. nec verbera palli addit Labdacides, *h. e.* Polynices, cujus avus La Labdaci filius fuit. ℙ *Labdacidae, arum* s Thebani, quorum fuit rex Labdacus. *Id. ib.* 777. indignantesque coibant Labdacidae. Adde 10, 36. et *Sen. Oedip.* 710.

LABDĂCISMUS, i, m. λαβδακισμὸς, vitium s monis, cum *l* littera nimium saepe repetitur, λάβδα pro λάμβδα) ut si dicas, *Sol. et luna luce cebant alba, levi, lactea.* Ita *Capell.* 5, 167. *Isid. Or.* 1, 32. est cum pro uno *l* duo pronunci tur, ut *colloquium* pro *conloquium:* vel cum un *l* exilius, duo largius proferimus: quod contra e nam unum largius, duo exilius proferre debem ℙ [Haec eadem clarius docet *Consentius* (ed. *G. Cramero*) *de barbar.* 12. Labdacismus viti in eo est, quod eadem littera vel subtilius quib dam, vel pinguius effertur. Nam Graeci subtili hunc sonum efferunt; ut enim dicunt, *ille m dixit*, sic sonant duo *ll* primae syllabae, quasi unum *l* sermo ipse consistat. Contra alii sic p nunciant, ut aliquid illic soni etiam consonanti miscere videantur, quod pinguissimae prolatio est. Romani linguae emendationem habent in h quoque distinctione; nam pinguius proferri deb cum alia consona sequitur, ut in *albo*, *alga*, et exilius, ubicumque ab ea verbum incipit, ut in *na*, *lepore*, vel ubi in eodem verbo et prior syl ba in hac finitur, et sequens ab ea incipit, *ille*, *allia.* Ita *Consentius.* Ex his patet, t Gallos, tum Italos duplex *ll* eodem nunc profe sono, quo utebatur olim Romanum vulgus, que que improbat hic auctor, et pinguissimum app lat: Galli enim ita pronunciant *ll* in voce *batai* in qua *mouiller la douple ll* dicunt; Itali vero cem *egli*, quae ab *ille* derivatur, per *g* loco pr ris *l* scribunt, ut hujus litterae sonum, quem i *schiacciato* appellant, legentium oculis repraes tent. *F.* *Cf. *Schneid. Gr. Lat.* 1, 297, 2 et 455.]

LABDĂCĬUS, a, um, adj. ad Labdacum Th barum regem pertinens. *Stat. Th.* 2, 210. Lab cius dux, *h. e.* Etheocles, cujus avus Laius f Labdaci filius.

LABDĂCUS, i, m. Λάβδακος, filius Agenor qui, cum Cadmus ejus frater regno Thebano p sus esset, Amphion suis manibus sibi mortem c scivisset, Lycus interfectus esset ab Hercule, gatus ab amicis, ut Syria relicta in Graeciam niret, quod propter senectutem itineri se minus i neum cerneret, Laium filium misit, qui regni s tim potitus est. Alii dicunt, Labdacum filium fu se Phoenicis, senem Thebas a Thebanis vocatu venisse, ibi aliquandiu regnavisse, et Laium g nuisse. *Sen. Herc. Fur.* 495. et *Phoeniss.* 53.

LĂBĔAE, arum. V. LABIAE.

[LABĔĀTAE, arum, m. plur. et

LABĔĀTES, ium, m. plur. populi Illyrici, q asperam et montuosam regionem incolebant, qu nunc *Montenegro* appellatur, quorum urbs primar fuit Scodra, nunc *Scutari:* videntur nomen habu se a voce Illyrica *lavvi*, quae nunc montes praer ptos significat. *Plin.* 3, 22, 26. Eo tractu fue Labeatae, Enderoduni, etc. *Liv.* 44, 31. Ad Sc dram ventum est, id quod belli caput fuerat: n

o solum, quod Gentius eam sibi ceperat veluti re-
ni totius arcem, sed etiam quod Labeatium gen-
s munitissima longe est, et difficilis aditu. Id. ib.
2. Medeonem Labeatium gentis urbem profectus.
d. 45, 26. Illyricum in tres partes divisit; unam
am fecit, quae supra dicta est, alteram Labeatas
mnes, tertiam Agravonitas, et Rhizonitas, et Ol-
niatas, accolasque eorum. Hic Labeatas est accu-
tivus plur. Graecae positionis. F.]

[LABĔĀTIS, ĭdis, f. patronym. ad Labeates per-
nens: hinc Labeatis palus ap. Liv. 44, 31., quae
b eod. ib. lacus Labeatium dicitur, est lago di
cutari, et Labeatis terra ap. eund. ib. 23. est ager
abeatium. F.]

*LABECĬA, ae, f. oppidum Arabiae. Plin. 6,
8. B. A.

LĀBĔCŬLĂ, ae, f. κηλὶς, dimin. labis. Cic. Vat.
7. Et clarissimo viro nonnullam tua laudatione la-
eculam aspergas. V. LABES.

LĀBĔFĂCĬO, is, eci, actum, a. 3. ἀποσφάλλω,
εταχινέω, moveo ut evertam, vel eruam, dimo-
eo, percello, concutio, quasi labare facio. Ter.
d. 2, 2, 36. omnes dentes labefecit mihi: Prae-
rea colaphis tuber est totum caput. Ov. Met. 3,
9. fixumque hastile momordit: Idque ubi vi multa
artem labefecit in omnem, etc. ℙ Translate.
ic. Sext. 47. Quem nulla unquam vis, nullae mi-
ae, nulla invidia labefecit, h. e. a constantia et
de demovit. Laber. ap. Macr. Sat. 2, 7. Quem
ulla ambitio, nulla unquam largitio Movere po-
uit in juventa de statu; Ecce, in senecta ut fa-
ile labefecit loco Viri excellentis blandiloquens ora-
o! Tac. A. 6, 29. Nihil hunc amicitia Sejani, sed
befecit haud minus validum ad exitia Macronis
dium. ℙ Labefacere fidem suam dicitur debitor,
m tardius solvendo efficit, ne quis ei in poste-
m quippiam credat. Suet. Vesp. 4. Ut qui, prope
befacta jam fide, omnia praedia fratri obligarit.
l. leg. labefactata. ℙ Est etiam corrumpere, vi-
are; quasi de statu bonae valetudinis deturbare
t evertere. Sunt qui exponunt, quasi labem facio.
olum. 6, 5. Segregandi a sanis morbidi, ne quis
ntagione ceteros labefaciat. Tac. H. 2, 93. Ob-
oxia morbis corpora fluminis aviditas, et aestus im-
atientia labefecit. ℙ Translate. Id. A. 15, 51.
rimores classiariorum labefacere, et conscientia
ligare connixa est, h. e. ad conjurandum impellere.

LĀBĔFACTĀTĬO, onis, f. actus labefactandi,
befactio. Quint. 8, 4. med. Mediocris labefacta-
o caedi, et incendiis, et vastationi comparatur.
. LABEFACTIO.

LĀBĔFACTĀTUS, a, um, part. a labefacto:
εταχινηθεὶς, motus, concussus, perculsus, ever-
ndi causa. Cic. Har. resp. 4. Urbem a multis
nperatoribus obsessam, oppugnatam, labefacta-
m, paene captam aliquando, solus evertit. Suet.
er. 38. Horrea bellicis machinis labefactata, at-
ue inflammata. ℙ Translate. Cic. Sen. 6. f. Ma-
imas respublicas ab adolescentibus labefactatas, a
nibus sustentatas et restitutas reperietis. Al. leg.
befactas; [*Ita Orell.] et Fam. 5, 2. Labefa-
tata societas; et ib. 13. Quae cogitatio cum mihi
n omnino excidisset: etenim penitus insederat;
tamen tempestatum erat aliquantum labefactata
tque convulsa. [*Cf. Manil. 7. Ut haec non eo-
em motu labefactata concidant.] Sall. or. Lepidi
ntra Sull. f. Res secundae labefactatae, h. e.
fflictae, eversae. Tac. A. 13, 21. Cohortes in urbe
entatae, provinciarum fides labefactata, h. e. ten-
ta, corrupta.

LĀBĔFACTĬO, onis, f. actus labefaciendi, con-
ussio. Plin. 23, 1, 27. Acetum tussim veterem
hibet, orthopnoeam, dentium labefactionem. Hard.
g. labefactationem. Sic Ter. omnes dentes labe-
cit mihi. V. LABEFACIO.

LĀBĔFACTO, as, avi, atum, a. 1. παρακινέω,
equent. a labefacio, ejusdemque fere vis, atque
sus. Cic. Verr. 2, 4, 43. Demoliri signum, ac
ectibus labefactare conantur. Plin. 29, 4, 27.
halangii morsus genua labefactat. ℙ Item lae-
ere, perstringere, corrumpere. Colum. 2, 2. med.
opere boves arcte junctos habere convenit, quo
inus colla eorum labefactentur. Ov. Amor. 2, 13,
labefactat onus gravidi temeraria ventris. Lu-
et. 1, 694. Labefactare sensus. ℙ Translate.
d. 6, 798. animum. Cic. ad Brut. 1, 10. f. Hoc
raesidium adhuc firmum esse confido: sed ita multi
befactant, ut, ne moveatur, interdum extime-
am, h. e. vexant, urgent, impellunt; et Fam.
2, 25. Nec vero postea destiti labefactare eum,
ui summa cum tua injuria provinciam absens ob-
nebat. Liv. 24, 20. Spe labefactandae fidei. ℙ
em imminuere, affligere. Cic. Rabir. Post. 16.
abefactare alicujus dignitatem. ℙ Item debilita-
e, infirmare, ac veluti prosternere. Cic. Fin. 1,
3. Ne invidia verbi labefactetur oratio mea. Id.
luent. 2. Si quam opinionem mentibus compre-
endistis, eam ratio labefactabit. Id. Acad. 1, 9.
ristoteles primus species labefactavit, quas miri-
ce Plato erat amplexatus. Id. Caec. 25. Labefa-
tare leges ac jura. Id. Cat. 4, 10. extr. Perstrin-
ere, et labefactare conspirationem. Id. Rosc.
om. 4. f. Cum causam labefactari animadvertunt,
h. e. vacillare, laborare. ℙ Item de statu depellere, evertere, dissolvere. Cic. Fin. 1, 13. med. Universas familias evertunt: totam etiam labefactant saepe rempublicam. Id. Dom. 11. Desinant iisdem machinis sperare me restitutum posse labefactari, quibus antea stantem perculerunt. Flor. 3, 23. Labefactare compositam civitatem. Cic. Fin. 3, 21. Amicitiam, aut justitiam labefactare, atque pervertere. Id. Verr. 2, 3, 18. extr. Labefactarat vehementer aratores superior annus: proximus vero funditus everterat. ℙ Item de constantia demovere, a recto proposito avertere. Ter. Eun. 3, 3, 3. Ita me video ab ea astute labefactarier. ℙ Hinc labefactare donis quempiam. Cic. Cluent. 68. Quorum fidem pretio labefactare conata sit. Catull. 69, 3. Non illam rarae labefactes munere vestis.

LĀBĔFACTUS, a, um, part. a labefacio: παρακινηθεὶς, loco motus, concussus, labefactatus, prope ad ruinam deductus. Caes. B. C. 2, 22. Dejecta turris, labefacta magna pars muri. Tac. A. 1, 75. Mole publicae viae, ductuque aquarum labefactae aedes. Ov. Met. 8, 774. labefactaque tandem Ictibus innumeris, adductaque funibus arbor Corruit; et ib. 12, 329. Et quatit huc illuc, labefactaque robora jactat. Id. Pont. 3, 8, 5. Nostra quid apportet, jam nostis, epistola, quamvis Charta sit a vinclis non labefacta suis. Val. Fl. 8, 357. fluctu puppis labefacta reverso Solvitur, effunditque viros. Sic Lucr. 5, 652. ignes labefacti aere multo. ℙ Translate. Cic. Har. resp. 27. extr. Etenim vix haec, si undique fulciamus, jam labefacta; vix, inquam, innixa in omnium nostrum humeris cohaerebunt. Tac. A. 4, 60. Drusum traxit in partes, spe objecta principis loci, si priorem aetate, et jam labefactum demovisset. Ov. Met. 10, 375. Sic animus vario labefactus vulnere nutat. Virg. A. 4, 395. Multa gemens, magnoque animum labefactus amore, h. e. agitatus, perculsus, turbatus. Sil. 3, 557. ancipiti mentem labefacta timore. Sen. Troad. 950. Labefacta mens succubuit, h. e. de constantiae statu depulsa. Eodem sensu Val. Fl. 7, 175. mota loco labefactaque cessit. ℙ Notanda sunt illa Virgiliana G. 2, 264. Et labefacta movens robustus jugera fossor. Ubi Servius: hypallage: movens, et labefaciens; et A. 8, 389. notusque medullas Intravit calor, et labefacta per ossa cucurrit, h. e. commota, concussa impetu amoris. Sunt qui exponunt, liquefacta. Simile est illud Lucr. 4, 1107. Membra voluptatis dum vi labefacta liquescunt; et Seren. Sammon. 32. extr. Obruit hic morbum, labefactaque saxa remittit, h. e. calculos in vesica liquefactos, mollitos, diffractos. Sic ap. Sen. Q. N. 4, 5. nix tenera et labefacta opponitur fixae et durae.

LĀBĔFĪO, is, actus sum, passivum v. labefacio. Sen. Const. Sap. 6. Munimenta incussu arietis labefieri.

LĀBELLUM, i, n. χειλάριον, parvum labrum. Cic. Div. 1, 35. Cum Platoni in cunis parvulo dormienti apes in labellis consedissent. Juven. 14, 325. Haec quoque si rugam trahit, extenditque labellum. ℙ Adhibetur saepe blandimenti causa. Virg. Ecl. 2, 34. Ne te poeniteat calamo trivisse labellum. Prop. 2, 10, 29. Osculaque in gelidis ponas suprema labellis. Ov. A. Am. 1, 575. Fac, primus rapias illius tacta labellis Pocula. Pl. Poen. 2, 1, 153. Meus ocellus, meum labellum, mea salus. [Id. Asin. 3, 3, 78. Prehende auriculis, compara labella cum labellis, baciami in bocca, quod osculi genus Itali alla Franciosa, nostrates vulgo alla Fiorentina dicunt. F.] ℙ Item parvum vas aquarium, ad similitudinem labri, quo in balneis utebantur. [Nostrates nunc vulgo lavello dicunt. F.] Cic. Leg. 2, 26. extr. Super tumulum noluit quid statui, nisi columellam, aut mensam, aut labellum, [*i. e. lapidem excavatum in labri formam, quam et Arcam vocabant. V. Guther. Iur. Man. 2, 23. 24. qui et figuras exhibet; item solium Liv. 44, 6. Adde intpp. ad Suet. Ner. 50. extr. unde etiam sarcophagi solia dicuntur. Plin. H. N. 35, 12. Graeci vocant πύελον. Ernest. in cl. Cic.] Colum. 12, 43. Labellum fictile novum impleto paleis quam siccissimis, tum labello altero operito; et ib. 28. Gypsum, et medicamentum in labello permisceto. Cato R. R. 88. Eam muriam in labella, vel in patinas in sole ponito. Catull. 55, 3. Te quaesivimus in minore campo, Te in circo, te in omnibus labellis, h. e. balneis: synecdoche. Al. leg. libellis, h. e. tabernis librariis.

LĀBENS, entis, part. a labor: ruens, cadens. Hor. Od. 3, 6, 2. Aedes labentes Deorum reficere. Virg. G. 2, 133. folia haud ullis labentia ventis. Id. A. 4, 77. Nunc eadem, labente die, convivia poscit. Val. Fl. 3, 218. trepidi singultibus agri Labentum, h. e. morientium. ℙ Labentes oculi dicuntur in morte, aut somno, h. e. languentes, et visum jam jam amissuri. Ov. Trist. 3, 3, 44. Labentes oculos condet amica manus; [*cf. Quint. Inst. 6. prooem. 12.] (oculos fugientis, h. e. morientis, dixit Ov. Amor. 3, 9, 49. et morte cadentes Stat. Silv. 3, 5, 39.) [*Manil. 1, 879. Labentesque rapit populos. Sil. 14, 609. Cumulantur acervo Labentum.] Prop. 1, 10, 7. Quamvis labentes premeret mihi somnus ocellos. [*Labentes oculi sunt h. l., qui vel volente, vel invito somniculoso clauduntur.] ℙ Labentes malae sunt morbo absumptae, et barba obsitae. De Augusto aegrotante Suet. Aug. 99. Petito speculo capillum sibi componi, ac malas labentes corrigi praecepit. Fiebat hoc barbam tondendo, aut radendo, aut etiam componendo pectendoque. [*Frustra defendit Casaub. labantes, quod nullo modo ferri potest. Perquam commode affert ad hujus loci sententiam explicandam Gronov. Claud. Bell. Gild. 22. Vox tenuis tardique gradus oculique jacentes; Interius fugere genae: ubi nunc legitur: oculique latentes Interius. Sedere genae.] ℙ Est etiam fluens, decurrens. Virg. A. 3, 281. Exercent patrias oleo labente palaestras. Id. G. 4, 366. sub magna labentia flumina terra. Prop. 1, 20, 19. Labens ratis. Virg. A. 3, 515. sidera tacito labentia coelo; et ib. 2, 695. Stella labens super culmina tecti; et ib. 14. tot jam labentibus annis; et ib. 1, 287. veniet lustris labentibus aetas, Cum, etc. ℙ Translate. Cic. Phil. 2, 21. Cum labentem et prope cadentem rempubl. fulcire cuperetis. Id. ad Brut. 1, 18. Ferre praesidium labenti et inclinatae reipublicae. Id. Rabir. Post. 16. Veterem amicum suum labentem excepit, corruere non sivit, fulsit et sustinuit re, fortuna, fide, h. e. excidentem de statu fortunarum suarum. Virg. A. 4, 318. miserere domus labentis. Val. Max. 3, 2. n. 19. Labentem belli fortunam restituit; et 4, 8. extr. n. 2. Labentis annonae subsidia. [*Liv. prooem. p. m. Labente deinde disciplina, velut desidentes primo mores sequatur animo: deinde ut magis magisque lapsi sunt: ubi Doederl., qui 1, 131. h. l. laudat, Gronovii conjecturam, etiam Drakenb. probatam, labante, ideo recte videtur rejicere, quod oppositionem inter disciplina et mores turbet.]

LĀBĔO, onis, m. χειλὼν, idem ac chilo, qui labia habet justo majora, ut Charis. 1, 79. ex Verr. Fl. docet. Plin. 11, 37, 60. Labra, a quibus Brocchi labeones dicti. Arnob. 3, 108. Esse quosdam capitones, silunculos, frontones, labeones. ℙ Cognomen id fuit familiarum Romanarum Atiniae, Fabiae, Antistiae. Ex hac fuit Antistius Labeo, celebris praecipue in Juris civilis scientia, de qua publice consulentibus responsitavit, et multa volumina scripsit, ceterarum quoque bonarum artium non expers: nam et in grammaticam sese, atque dialecticam, litterasque antiquiores, altioresque penetraverat, Latinarumque vocum origines, rationesque percalluerat: eaque praecipue scientia ad enodandos plerosque juris laqueos utebatur. Haec Gell. 13, 10. Floruit sub Augusto, a quo oblatum consulatum recusavit, (ut est ap. Pomp. Dig. 1. tit. 2. f.) quo liberius vacaret studiis, nam totum annum ita diviserat, ut Romae sex menses cum studiosis esset, sex mensibus secederet, et conscribendis libris operam daret. Multa ex his afferuntur a JCtis in libris Digestorum. ℙ Alius certe fuit is, de quo Plin. 35, 4, 7. Parvis gloriabatur tabellis, exstinctus nuper in longa senecta, Antistius Labeo praetorius, etiam proconsulatu provinciae Narbonensis functus. ℙ [Alius fuit Accius Labeo poeta, de quo sic Vet. Schol. ad Pers. 1, 4. Labeo transtulit Iliada, et Odysseam verbum ex verbo, ridicule satis, quod verba potius quam sensum secutus sit. Ejus est ille versus: Crudum manduces Priamum, Priamique pisinnos, (ex Homer. Iliad. Δ. v. 35. ὠμὸν βεβρώθοις Πρίαμον, Πριάμοιό τε παῖδας). Id. ib. 50. Accius Labeo Iliadem Homeri versibus foedissime composuit. F.]

LĀBĔRĬĀNUS, a, um, adj. ad Laberium pertinens. Sen. Ira 2, 11. Occurrat tibi Laberianus ille versus.

LĀBĔRĬUS, ii, m. Decimus Laberius, eques R. asperae libertatis mimographus floruit sub C. Caesare: a quo jam sexagenarius, quingentis millibus invitatus fuit, ut in scenam prodiret, et mimos ipse ageret, quos scriptitabat: quod quidem fecit, sed adeo dictis non abstinuit, ut ne ipsi quidem parceret, qui produxerat. V. Macr. Sat. 2, 7., Suet. Caes. 39. et Sen. Ira 2, 11. ℙ Exstant ejus Mimorum fragmenta solum, tum apud citatos auctores, tum ap. Gell., Charis., Non. etc. In iis nimiam ejus licentiam in fingendis Latinis vocibus notat Gell. 16, 7. nonnulla ejus verba insolentiora referens. Hor. Sat. 1, 10, 6. Et Laberi mimos, ut pulcra poemata, mirer. ℙ Si quid tolerabile habent, (inquit Sen. Controv. 3, 18. f.) jocos, et dicta habent. Ab eadem asperitate eum laudat etiam Hor. l. c. ℙ Rem de eo lepidam narrat Sen. ib. Divus Julius, inquit, ludis suis mimum produxit: deinde equestri illum ordini redditum, jussit ire sessum in equestria. Omnes ita se coarctaverunt, ut venientem non reciperent: multosque tunc in senatum legerat Caesar, et ut repleret exhaustum bello civili ordinem, et ut his, qui bene de partibus meruerant, gratiam referret. Cicero in utramque rem jocatus misit ad Laberium transeuntem: recepissem te, nisi anguste sederem. Laberius ad Ciceronem remisit: atqui soles duabus sellis sedere; quia Cicero male audiebet, tanquam

nec Pompejo certus amicus, nec Caesari, sed utriusque adulator.

LĀBES, is, f. πτῶμα, lapsus, casus, ruina, vitium quodlibet, quo res de suo statu labitur, deformaturque et corrumpitur: a *labor, eris*, ut *caedes* a *caedo*, et *nubes* a *nubo*, inquit *Voss.* Hanc originem *Serv.* quoque ad *A.* 2, 97. ei tribuit. *Cic. Div.* 1, 43. Delata ad senatum labes agri Privernatis, cum ad infinitam altitudinem terra desedisset; et *ib.* 35. *extr.* Tantos terrae motus in Italia factos esse, ut multa oppida corruerint, multis locis labes [*Erdfälle*] factae sint, terraeque desederint. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 400. *n.* 292. Imp. Caes. Trajanus substructionem contra labem montis fecit. *Just.* 30, 4. Motus terrae multas civitates ruinarum labe concussit, quasdam solidas absorbuit. *Lucr.* 2, 1143. magni moenia mundi Expugnata dabunt labem putresque ruinas. *Labeo Dig.* 19, 2, 62. Si rivum labes corrupit. *Ulp. ib.* 15. Si labes facta sit, omnemque fructum tulerit, *h. e.* e coelo calamitas. *Arnob.* 5, 185. Labes imbris e coelo. ℙ Universim est damnum, exitium, pernicies, corruptio, vitium, malum. *Pl. Capt.* 4, 3, 3. Quanta pernis pestis veniet! quanta labes larido! *Val. Fl.* 5, 237. Tunc tibi regnorum labes, luctusque supersunt. *Cic. Fl.* 10. *extr.* Innocentiae labes ac ruina. *Quint. decl.* 12, 4. Labes frumenti. ℙ Speciatim est morbus, pestis, lues. *Grat. Cyn.* 468. praecipitem, qua spes est proxima, labem Aggredere. *Seren. Samm. de morbo comit.* 57, 1018. Concilium populi labes horrenda dirimit. ℙ De cive pernicioso. *Cic. Har. resp.* 22. Non sinit eadem ista labes: eas habet conciones, ut, etc.; et *Dom.* 1. Illa labes ac flamma reipublicae; et *Verr.* 1, 1. Labes atque pernicies provinciae Siciliae. ℙ Est etiam macula, sordes, illuvies: quia quae lapsa sunt, deformia fiunt et sordida. *Hor. Ep.* 2, 1, 235. tractata notam labemque relinquunt Atramenta. *Pers.* 3, 25. purum et sine labe salinum. *Ov. A. Am.* 1, 514. Sit bene conveniens, et sine labe toga; et *ib.* 291. de tauro: Signatus tenui media inter cornua nigro: Una fuit labes, cetera lactis erant. *Virg. A.* 6, 746. Concretam exemit labem, purumque reliquit Aetherium sensum. *Suet. Aug.* 38. Senio vel aliqua corporis labe insignes. *Ov. Met.* 15, 130. Victima labe carens, et praestantissima forma. *Lact.* 7, 27. Homo subtractus his labibus terrae. ℙ Translate est turpitudo, infamia, ignominia, dedecus. *Festus:* Labes macula in vestimento dicitur: et deinde μεταφορικῶς transfertur in homines vituperatione dignos. *Cic. Leg.* 2, 10. Animi labes nec diuturnitate vanescere, nec amnibus ullis elui potest. *Id. Dom.* 20. *extr.* Labes atque eluvies civitatis. *Id. Balb.* 6. Est hujus saeculi labes quaedam et macula, virtuti invidere. *Id. Vat.* 6. Ne qua ex tua indignitate labes illius dignitati adspersa videatur. *Id. Coel.* 18. Probrum castis, labem integris, infamiam bonis inferre. *Id. Dom.* 38. Labem turpitudinis et inconstantiae sustinere *Curt.* 7, 7. *med.* imponere felicitati alicujus. *Tac. H.* 3, 24. abolere prioris ignominiae. *Prop.* 4, 8, 20. famae non sine labe meae. *Ov. Amor.* 3, 5, 44. Pectus adulterii labe carere negant. *Id. Pont.* 4, 8, 20. Mores labe carent; et *ib.* 2, 2, 49. vita sine labe peracta. *Cic. Off.* 3, 21. *f.* Hunc tu quas conscientiae labes in animo censes habuisse? quae vulnera? et *Lact.* 4, 26. et *Ira D.* 19. Peccatorum labibus, ac vitiorum maculis inquinati. ℙ De cive vitiis infami. *Cic. Sext.* 8. *f.* Habeo quem opponam labi illi atque coeno. ℙ *Labi* pro *labe*, ut *colli* pro *colle*, dixit *Lucr.* 5, 928. Nec novitate cibi, nec labi corporis ulla. ℙ [*Discrimen quo distent *labes, macula, nota, Doederl.* 1, 131. ita vult constitui: Labes depravat; Macula variat; Nota insignit. ℙ Confund. *labes* et *tabes*. V. *Gronov.* ad *Liv.* 38, 38. *Drak.* ad *Sil.* 8, 21. et qui hos laudat *Burm.* ad *Quint. Decl.* 12, 4. p. 244. *Labibus* et *lapidibus*. V. *Heindf.* ad *Cic. N. D.* 2, 5, 14.]

LĀBĬAE, arum, f. plur. labra, χεῖλη. Vox antiqua, et usus exigui. *Pl. Stich.* 5, 4, 41. Age tibicen: refer ad labias tibias. *Nigid.* ap. *Gell.* 10, 4. Labias sensim primores emovemus. *Poeta quidam Gellii aequalis* ap. *eund.* 19, 11. Animula aegra et saucia Cucurrit ad labias mihi. *Appul. Met.* 3. Nares hiantes, et labiae pendulae. Adde *ib.* 10. et *Naev.* ac *Lucil.* ap. *Non.* 3, 120. ℙ Etiam *labeae, arum*, legitur. *Pomp.* ap. *Non.* 6, 43. Rictum et labeas cum considero. *Gell.* 18, 4. Rictu oris, labearumque ductu contemni a se ostendens hominem ipsum, etc. ℙ In singulari num. *Appul. Met.* 3. Postrema dejecta labia. *Cato R. R.* 20. de axe trapeti: Labiam bifariam facito.

LĀBĬCĀNUS, a, um, adj. Λαβικανὸς, ad Labicos pertinens. *Liv.* 26, 9. *f.* Labicanus ager. ℙ *Via Labicana* Roma Labicos ferebat, ab Exquilina porta incipiens, simul cum Praenestina. *Id.* 4, 41. ℙ [Absolute *Labicanum, i*, n. est ager Labicanus. *Cic. Par.* 6, 31. Habuit fundum in Labicano. ℙ *Labicani, orum*, sunt incolae oppidi Labici, qui et *Labici* dicuntur. *Liv.* 4, 45. Tum Labicanis bellum indictum. V. QUINTANENSIS. ℙ Primam licenter producit *Mart.* 1, 89. Alcime, quem ruptam domino crescentibus annis Labicana levi caespite velat humus. *F.*] ℙ Scribitur et *Lavicanus.*

LĀBĬCI, orum, m. et Lābĭcum, i, n. Λαβικοί, oppidum nunc dirutum, in loco, qui modo *la Colonna* dicitur, et colonia Latii, inter Tusculum et Praeneste: quod Glaucus Minois filius vel con didit, vel primus in eo regnavit. Dictum est ἀπὸ τῆς λαβῆς, ansa: quod scutum cum ansa iis civibus monstravit. Haec *Serv.* ad *A.* 7, 796. innuere videtur. *Liv.* 2, 39. Corbionem, Trebiam, Labicos, Pedum cepit. *Sil.* 12, 534. campos ingressus, et arva Labici. ℙ *Labici, orum* sunt etiam ejus oppidi cives. *Virg. l. c.* et picti scuta Labici. *Sil.* 8, 368. atque habiles ad aratra Labici. V. QUINTANENSES. ℙ Scribitur et *Lavicum.*

LĀBĬDUS, a, um, adj. ὀλισθηρὸς, in quo labi quis facile potest, lubricus. *Vitr. prooem. l.* 6. Labidis itineribus vadens.

LĀBĬĒNĬĀNUS, a, um, adj. ad Labienum pertinens, ut Labieniani milites, *Hirt. B. Afr.* 29. V. v. sq.

*LĀBĬĒNUS, i, m. Caesaris partes primum secutus, et in Gallia legatione fungens, bello civili ad Pompeium defecit. *Lucan.* 5, 345. Fortis in armis Caesareis Labienus erat, nunc transfuga vilis. Adde *Caes. B. C.* 3, 13. *Hirt. B. G.* 8, 52. *Auct. B. Hisp.* 31. ℙ Alius hoc nomine, declamator nobilis, quem *magnum oratorem* nominat *Seneca* pater, ceterum tantae libertatis, ut libertatis nomen excederet, et, quia passim ordines hominesque laniabat, *Rabienus* vocaretur. V. plura de eo apud *eund. praefat. Controvers.* 5. *B. A.*

LĀBĬLIS, e, adj. qui facile labitur, ὀλισθηρός. *Ammian.* 27, 10. *med.* Per labilem limum incitato jumento digressus. ℙ Translate. *Arnob.* 7, 213. Et quisquam est, qui Deos sibi persuadeat dulcedinis labilis volucri titillatione mulceri?

*LĀBĬLĬTAS, atis, f. *Sarisb.* 2, 21. Labilitas subjectorum. *B. A.*

LĀBĬO, onis, m. labiosus. *Verr. Fl.* ap. *Charis.* 1, 79. V. LABEO.

LĀBILLISCO. V. LAPILLISCO.

[LĀBĪNA, ae, f. moles saxorum, ac praecipue nivium conglobatarum, et e monte descendentium. *Isid.* 16, 1. Labina, eo quod ambulantibus lapsum inferat, dicta per derivationem a labe. Hinc nostrates vulgo nunc *lavina* aut *slavina* dicunt. *F.*]

[LĀBĬONILLA, ae, f. dimin. labionis: quae habet labia aliquantulum justo majora. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 1149, 1. Sessia Labionilla. *F.*]

LĀBĬŌSUS, a, um, adj. μακρόχειλος, παχύχειλος, qui magna labra habet, labeo, labrosus. *Lucr.* 4, 1162. Simula, Silena ac Satura est: labiosa, Philema.

LĀBĬUM, ii, n. χεῖλος, extremitas oris, seu membrum, quo supra infraque os aperitur, et clauditur: a λάβω, capio, quia labiis cibum apprehendimus. Dicitur etiam *labrum* eadem origine: sed discrimen aliqui commenti sunt, ut *labium* inferius sit, *labrum* superius: quod *Donat.* refert ad *Ter. Eun.* 2, 3, 44. Alii, contra rem se habere, putant. Ipse autem hoc statuere videtur, ut *labia* immodica sint, unde *labeones*: modica vero *labra*: quod idem ex *Verr. Fl.* tradit *Charis.* 1, 79., qui tamen recte docet, *labia* et *labra* indistincte dici. Inanissimum vero est, quod alii *labia* mulierum, *labra* virorum putarunt, quos et *Serv.* ad *Ecl.* 2, 34. reprehendit. Illud certo statui potest, *labium* minoris esse usus, et in prosa oratione vix usurpandum. *Ter. l. c.* Incurvus, tremulus, labiis demissis. *Sil.* 8, 114. volvens vix murmur anhelum Inter singultus, labiisque trementibus Anna. *Plin.* 29, 3, 11. Labiorum fissuris mederi. *Appul. Apol.* Salivosa labia. ℙ *Ducture aliquem labiis* est irridere distorquendo os, sannis illudere. *Pl. Mil.* 2, 1, 14. Itaque hic meretrices, labiis dum ductant eum, Majorem partem videas valgis saviis, *h. e.* pars major meretricum, quia illum labiorum obtortione solent insectari, habet ora prave distorta. V. LABIAE. ℙ In singulari num. *Seren.* ap. *Non.* 3, 120. labiumque insigne revellit. ℙ [*Nota, Ciceronem vocabulo *labium* nusquam uti: quamquam *N. D.* 1, 8, 20. *Edd. Marsi* et *Ascens.* hanc formam exhibent.]

[LĀBO pro *labores*. V. LABOR, oris. *F.*]

LĀBO, as, n. 1. ἀστατέω, παραπταίω, σφάλλομαι, labefactor, nuto, vacillo, ruinam minor. Unde discrimen patet inter *labentem*, et *labantem*: ille enim cadit, ruit: hic labefit, nutat, instabilis est ac dubius, non tamen labitur. [*V. quae disputat *Doederl.* 1, 128. De reliquis hujus verbi synonymis agit *id.* 3, 62. sq.] *Cic. Verr.* 2, 4, 43. *f.* Signum illud nulla lababat ex parte, cum alii vectibus subjectis conarentur commovere, etc. *Virg. A.* 2, 492. labat ariete crebro Janua; et *ib.* 5, 432. tarda trementi Genua labant; et 10, 283. egressisque labant vestigia prima. *Cels.* 7, 1. *n.* 1. Si ex ictu vel alio casu labant dentes. *Val. Fl.* 3, 163. magna juvenum cum densa securi Silva labat. *Ov. Met.* 2, 163. Utque labant curvae justo sine pondere naves, Perque mare instabiles nimia levitate feruntur; Sic, etc. *Id. Fast.* 6, 678. dubii stantque, labantque pedes. *Id. A. Am.* 2, 85. de Icaro: Vincla labant, et cera Deo propiore liquescit. *Id. Her.* 10, 140. Litteraque articulo pressa tremente labat, *h. e.* tremente manu scripta, ipsa quoque, inaequalibus lineis exarata, tremere videtur. ℙ Translate est dubitare, incertum esse, a constantia decedere. *Cic. Att.* 8, 14. Scito, labare meum consilium, illud, quod satis jam fixum videbatur. *Id. Phil.* 7, 10. Cum ei labare M. Antonius videretur; et *Tusc.* 1, 32. Labamus, mutamusque sententiam clarioribus etiam in rebus. *Liv.* 22, 61. Qui sociorum ad eam diem firmi steterant, tum labare coeperunt; et 32, 30. Suberat suspicio animis, labare fidem sociorum. *Ov. Her.* 17, 178. in dubio pectora nostra labant. *Id. Met.* 6, 629. ex nimia matrem pietate labare, Sensit; et *Trist.* 4, 3, 12. Cur labat ambiguo spes mihi mixta metu? *Val. Fl.* 3, 75. aegra virorum Corda labant. *Plin.* 14, 22, 28. de insigni potore vini: Torquato rara gloria, non labasse sermone, non levatum vomitione, etc. [*Sil.* 2, 392. Quis lababat fides, i. e. qui fide erant dubia et incerta. Cf. *Boettich. Lex. Tac.* p. 290.] ℙ Item esse in ancipiti, et proximum casui. *Ov. Trist.* 2, 232. pars nulla est, quae labet, imperii. *Id. Met.* 15, 438. cum res Trojana labaret. ℙ Pro deficere. *Liv.* 5, 18. Memoria labat, vigor animi obtusus. *Cels.* 3, 19. Mens in illis (*phreneticis*) labat, in hoc (*cordiaco*) constat. *Appul. Met.* 8. Labanti spiritu totam se super corpus effudit. ℙ Pro dissolvi, turbari, misceri, confundi. *Cic. Fin.* 3, 22. Quid in philosophia non sic aliud ex alio nectitur, ut non, si ullam litteram moveris, labent omnia? ℙ V. alia in LABANS. ℙ [*Dicitur etiam de mortuis aut occisis. *Lucan.* 6, 93. Inde labant populi, coeloque paratior unda Omne pati virus, duravit viscera coeno.] ℙ Qui in praeteritis usurpaverit, adhuc non legi.

LĀBOR, eris, psus sum, dep. 3. ἀποῤῥέω, ὀλισθαίνω, deorsum feror, cum aliqua velocitate descendo, delabor, defluo, cado. [*Labi* denotat adjecta lenitatis significatione terminum, a quo; *cadere* terminum, ad quem. Hinc recte *Popma: cadere* plus est quam *labi*. Plura v. ap. *Doederl.* 1, 128. sqq.] *Cic. Tusc.* 4, 18. Sunt in lubrico, incitataque semel, proclive labuntur. *Ov. Ib.* 513. Lapsuram domum subire. *Virg. A.* 11, 588. Labere, Nympha, polo, finesque invise Latinos. *Val. Fl.* 7, 259. Cum levis a superis ad te modo laberer auris. *Hor. Od.* 1, 13, 7. Humor in genas furtim labitur. *Virg. G.* 1, 366. stellas praecipites coelo labi; et *A.* 2, 262. Demissum lapsi per funem. *Ov. Her.* 7, 185. Perque genas lacrimae strictum labuntur in ensem. *Cic. Fat.* 3. Naufragum illum in rivo esse lapsum. *Ov. Trist.* 1, 3, 4. Labitur ex oculis gutta. *Id. Met.* 13, 954. lapsi de fontibus amnes; et *ib.* 3, 410. lapsus ab arbore ramus; et *ib.* 699. Catenae lapsae lacertis, sponte sua, nullo solvente; et *ib.* 11, 51. medio dum labitur amne. *Lucr.* 4, 445. splendida signa videntur Labier adversum nimbos: *Ov. Met.* 13, 477. super terram defecto poplite labens. *Virg. A.* 11, 818. Labitur exsanguis: labuntur frigida leto Lumina. *Val. Fl.* 5, 2. morbis fatisque rapacibus Idmon Labitur. ℙ Item decurro, serpo, lubrico ac facili motu feror, quamvis non deorsum, unde proprie de anguibus dici, notat *Serv.* ad illud *Virg. A.* 2, 225. At gemini lapsu delubra ad summa dracones Effugiunt. *Id. ib.* 8, 91. Labitur uncta vadis abies. *Ov. Her.* 10, 65. Ut rate felici pacata per aequora labar; et *ib.* 21, 83. de insula Delo: quid me fugis, insula? dixi: Laberis in magno numquid, ut ante, mari? et *Amor.* 2, 13, 13. Pigraque labatur circa donaria serpens. *Cic. Acad.* 1, 8. Res subjectae sensibus essent ita mobiles et concitatae, ut nihil unquam unum esset constans, quia continenter laberentur et fluerent omnia. [*Adde ejusd. *Univ.* 10. Sidera, quae vaga et mutabili ratione labuntur. ℙ Item *mutari*. *Id. Or.* 3. Cetera nasci, occidere, fluere, labi; nec diutius esse uno et eodem statu. *Schütz. cl. Cic.* ℙ Hinc i. q. dilabi, dissipari. V. *Tibull.* 1, 8, 53. Labentur opes, etc.] ℙ Translate. *Pl. Trin.* 2, 1, 21. Illico res foras labitur. *Ov. Amor.* 1, 8, 49. Labitur occulte, fallitque volubilis aetas. [*Cf. *Tibull.* 1, 8, 48.] *Cic. Or.* 57. Brevitate et celeritate syllabarum labi putat verba proclivius. [*Alius locus, ubi de numero oratorio dicitur, est *ib.* 56. Circuitus ille — incitatior numero ipso fertur et labitur, quoad perveniat ad finem et insistat.] *Id. Leg.* 1, 19. *extr.* Videtisne, ut ex alio alia nectantur? Quin labebar longius, nisi me retinuissem, *h. e.* sensim ac paulatim digrediebar, et declinabam dicendo. [*Div.* 2, 37. Sed labor longius; ad propositum revertor. ℙ Labi dicitur etiam de populis eodem modo, quo alias *jacere* hac vel illa regione usurpatur. *Lucan.* 8, 363. Quidquid ad Eoos tractus mundique teporem Labitur, etc.: ubi v. *Cort.*] ℙ Aliquando ponitur pro excidere. *Virg. Ecl.* 1, 64. Quam nostro illius labatur pectore vultus. ℙ Item pro deficere. *Tac. A.* 6, 50. Labi spiritum, nec ultra biduum dura-

n. [*Labi h. l. paulatim decrescere, donec peni-
bsumpta vita sit.] ℙ Item pro effugere, elabi.
.APSUS, a, um. ℙ Item pro sensim irrepere.
Met. 11, 631. labique somnum ut sensit in ar-
Effugit. *Petr. Sat.* 21. et 22. Labi in somnum.
t pro sensim devenire, paulatim abire. *Ov.*
2, 628. labi in cineres. ℙ Et pro se demit-
Tac. A. 4, 6. Labi in adulationem. ℙ Et
ferri. *Val. Fl.* 6, 662. Labi in gaudia. ℙ
o inclinare, incidere. *Cic. Ac. pr.* 2, 45. La-
eo ut assentiar Epicuro; et *ib.* Vos — veremini
abar ad opinionem, et aliquid asciscam, et
probem incognitum. Sunt haec a *Schütz.* laud.
Cic. Poterat hic etiam commemorari locus,
n noster supra posuerat *Att.* 4, 5. Nec, qua
liceret labi ad illos, qui etiam, tum, cum
reri mei debent, non desinunt invidere, *h. e.*
ectere, accedere, adjungi, transire.] ℙ Et pro
dere, prolabi. [*Cic. Coel.* 12. Serpit res;
perclivius ad perniciem, quum semel coepit,
tur.] *Justin.* 1, 7. Labi in luxuriam; et 21,
n segnitiem. *Hor. Ep.* 2, 1, 93. in vitium.
B. G. 5, 53. Labi spe. *Ulp. Dig.* 27, 8, 1.
facultatibus. Et absolute. *Paul. ib.* 26, 7, 13.
doneus contutor subito lapsus sit. ℙ Et sae-
ime pro errare, peccare, falli, decipi. *Cic. Off.*
Labi, errare, nescire, decipi, et malum et
e ducimus. *Id. Brut.* 49. In aliqua re labi et
re. *Phaedr.* 5, 5. Pravo favore labi mortales
nt. *Caes. B. G.* 5, 3. Ne plebs propter im-
lentiam laberetur. *Cic. Q. Fr.* 3, 9. Lapsus
per errorem. *Modest. Dig.* 33, 2, 19. errore.
Men. ib. 49, 16, 6. *f.* per vinum, aut lasci-
Ulp. ib. 2, 13, 1. *extr.* ob aetatem, vel ru-
tatem, vel sexum. *Cic. Agr.* 2, 3. et *Phil.* 7,
onsilio; ἀτυχεῖν, *h. e.* consilium quidem adhibe-
et rem pensitare, sed errare tamen: cui oppo-
r ap. *eund. Agr. c.* 2. labi casu. *Id. Rabir.*
9. imprudentia. *Id. Brut.* 69. ambitione; et
13, 4. opinione. *Papin. Dig.* 3, 5, 31. impe-
Paul. ib. 24, 3, 17. ignorantia juris. *Cels.*
6. *n.* 13. mente. *Ov. Amor.* 2, 8, 7. in verbo
uo, *h. e.* cum imprudenter verbum aliquod in-
effluit. *Cic. Tusc.* 2, 4. *extr.* Philosophus in
one vitae peccans, in officio, cujus magister
vult, labitur. *Plin. ep.* 2, 3. Ne verbo qui-
labi, *h. e.* ne verbum quidem omittere eorum,
e dicenda sunt. [*Huc pertinent et ista *Cic. Or.*
37. in minimis tenuissimisque rebus labi; et
2, 7. Nunquam labere si te audies.]
LĀBOR (antique etiam Labos) oris, m. πόνος,
ris functio, ex qua vires labuntur, opera, de-
gatio, contentio, afflictatio: est a *labo.* *Cic.*
2, 15. Interest aliquid inter laborem, et do-
m: sunt finitima omnino, sed tamen differt ali-
. Labor est functio quaedam vel animi, vel
oris, gravioris operis et muneris: dolor autem
us asper in corpore, alienus a sensibus. Haec
Graeci uno nomine appellant (πόνον): itaque
ustrios homines illi studiosos, vel potius aman-
doloris (φιλοπόνους) appellant, nos commodius
oriosos. *Id. Coel.* 17. Omnem vitae cursum in
re corporis, atque in animi contentione transi-
e. *Id. Or.* 1, 33. Res est magni laboris. *Pl.*
1, 3, 7. Hoc est mihi labori. *Plin.* 26, 11,
Lethargicos excitare, labor est; et 11, 17, 17.
labore esse. *Cic. Mur.* 18. Laborem sibi sume-
et alteri imponere. *Quint. prooem. l.* 1. alicui
ngere. *Cic. Inv.* 2, 38. Sumptum et laborem
mere in rem aliquam. *Id. Verr.* 2, 3, 98. La-
em et sumptum ad incertum casum impendere.
G. 2, 61. alicui rei laborem impendere. *Cic.*
1, 55. Multum operae laborisque consumere.
Att. 1, 17. *med.* Laborem sustinere; et *Acad.*
34. exantlare. *Id. opt. gen. Or.* 5. suscipere.
A. 1, 14. adire. *Cic. Att.* 3, 15. *f.* subire.
Rosc. Com. 16. *extr.* capere, *h. e.* subire, sen-
Nep. Eum. 18. *f.* ferre. *Liv.* 1, 54. Pericu-
et labores obire. *Ter. Hec.* 2, 1, 29. Labori
d parcere. *Plin. ep.* 3, 1. *f.* Laboribus conteri.
Brut. 69. Labores magnos excipere. *Id. Fam.*
8. *med.* Laboribus maximis perfunctus. *Id. Arch.*
f. Se in magnis laboribus exercere; et *mox:* Se
gnis laboribus frangere; et *N. D.* 2, 23. Cum
ore operoso moliri aliquid. *Id. Font.* 1. *f.* Mul-
sudore ac labore quippiam facere. *Ter. Ad.* 5,
17. Sine labore potiri aliquid; et *Heaut. prol.* 4.
ere (*in scena*) cum labore maximo. *Plin.* 2, 63,
Veneni haustu exstinguimur, nullo labore. *Plin.*
er ep. 2, 19. Quae scripsimus cum labore, etiam
n labore audiri putamus. *Cic. Or.* 34. Laborem
are alicui. *Id. Fam.* 3, 6. *med.* detrahere. *Ov.*
7, 208. minuere; et *ib.* 8, 154. intermittere.
rt. 5, 13. relaxare. *Sil.* 4, 820. labori incumbe-
Caes. B. G. 3, 5. Ex labore se reficere; et *ib.*
11. Ne nocturnis quidem temporibus ad laborem
litum intermissis. *Sall. or. ad Caes.* 2. *med.* Cor-
s in laboribus habui. ℙ Metonymice est mole-
a, calamitas, incommodum. *Cic. Fam.* 15, 8.
jus erga me singularem benevolentiam vel in la-
re meo, vel in honore perspexi. *Virg. A.* 4, 78.
acos iterum demens audire labores Exposcit; et
2, 11. Trojae supremum audire laborem; et *ib.*
5, 617. taedet pelagi perferre laborem. *Nep. Ann.*
13. Multis variisque perfunctus laboribus. *Virg.*
G. 1, 150. Mox et frumentis labor additus, ut ma-
la culmos Esset rubigo, etc. *h. e.* malum; et *ib.* 4,
340. primos Lucinae experta labores, *h. e.* nisus
ac dolores pariendi; et *ib.* 2, 478. et *Ov. Met.* 7,
208. Lunae labores, i. e. defectus tunc enim *labo-
rare* creditur. *Ter. Andr.* 5, 2. *f.* Tantum laborem
capere ob talem filium! ℙ Item res gestae belli-
cae, quae maxime laborem postulant. *Virg. A.* 11,
126. et *Val. Fl.* 5, 133. Belli labores. *Claud. Laud.
Stil.* 1, 21. Decertati labores. Hinc *Herculis labo-
res*, de quibus V. in HERCULES. ℙ Item opus
rusticum. *Virg. G.* 2, 514. et *Hor. Od.* 3, 24, 15.
ℙ Item morbus. *Pl. Curc.* 2, 1, 4. Valetudo de-
crescit, accrescit labor. *Vitr.* 8, 3. Sulphurosi fon-
tes nervorum labores reficiunt. ℙ Item dolor. *Scrib.
Comp.* 227. *f.* Hoc medicamentum sine magno la-
bore cadere cogit haemorrhoidas. ℙ Item discri-
men, periculum. *Col* 9, 13. de apibus: Maximus
autem earum labor est initio veris, quo tithymali
floret frutex, etc. tali nocente cibo: quo cum se
affatim repleverint, profluvio alvi intereunt. ℙ
Item pondus. *Plin.* 36, 22, 48. Hi lapides tracta-
biles in opere, laborem quoque tolerant. *Vitr.* 2,
7. Saxa si sint in locis tectis, sustinent laborem;
sin autem in apertis, friantur et dissolvuntur. ℙ
Item vis, violentia, conatus. *Val. Fl.* 2, 617. Has
etiam terras, consertaque gentibus arva Sic, pela-
go pulsante, reor Neptunia quondam Cuspis, et
adversi longus labor abscidit aevi; et *ib.* 285. Vi-
sa ratis saevae defecta laboribus undae. *Virg. A.*
9, 404. Tu Dea, tu praesens nostro succurre labo-
ri. ℙ Item artificium. *Val. Fl.* 1, 143. Pocula-
que, insignis veterum labor; et 5, 453. nondum
noscentibus, ille Quis labor. *Virg. A.* 1, 459. Ar-
tificumque manus inter se, operumque laborem Mi-
ratur; et *ib.* 6, 27. Hic labor ille domus, et inex-
tricabilis error, *h. e.* ingeniosum opus labyrinthi.
Val. Fl. 2, 409. Dona duci promit, chlamydem,
textosque labores. ℙ Item cura, sollicitudo. *Virg.
A.* 4, 379. Scilicet is Superis labor est: ea cura
quietos Sollicitat; et *ib.* 1, 80. tuus, o regina,
quid optes, Explorare labor. ℙ Metaphorice. *Id.
ib.* 746. Hic canit errantem lunam, solisque labo-
res, Unde hominum genus, et pecudes, etc. *h. e.*
errores, seu vagos lunae cursus, et celerem sta-
tumque solis circuitum, ex quo laborare videtur.
V. LABORO. ℙ *Labores uteri* sunt filii. *Claud.
Rapt. Pros.* 1, 193. tibi gaudia nostri Sanguinis,
et caros uteri commendo labores. ℙ Inter ceteras
Pestes, quas in vestibulo Ditis habitare fingunt
poetae, Laborem recenset *Virg. A.* 6, 277. ℙ
[Etiam *labo*, decurtata nempe voce pro *labores*,
utebantur veteres, ut *coel, do, gau* pro *coelum, do-
mum, gaudium*. *Front. de fer. Als.* (ed. *A. Maio*)
ep. 3. Qua malum! volup? Immo, si dimidiatis ver-
bis verum dicendum est, ubi tu animo faceres vi-
gil, vigilias dico: aut ut faceres labo, aut ut face-
res mole, labores et molestias dico. *F.*] ℙ *La-
bos* legitur ap. *Pl. Merc. prol.* 72. et *Trin.* 2, 1,
35., *Ter. Hec.* 3, 1, 6., *Catull.* 55, 13., *Sall. Jug.*
105. et *in or. Macri trib. pleb.*, *Virg. l.* modo *c.*,
Val. Fl. 7, 361. et *Non.* 8, 27. etc., tametsi in his
aliquando libri variant. Hac de re ita *Quint.* 1, 4.
Nam ut *Valesii* et *Fusii* in *Valerios, Furiosque* ve-
nerunt, ita *arbos, labos, vapos* etiam, et *clamos*,
ac *lases* aetatis fuerunt. *Serv.* ad *A.* 1, 257. obser-
vat, *Sallustium* paene ubique *labos* dixisse. ℙ
**Ad labores* locus fuit Pannoniae inferioris. *Tab.
Peut. B. A.* ℙ [*Confund. *laborum, malorum, do-
lorum*. V *Cort.* ad *Lucan.* 2, 317.]
[LĀBŌRĀTĬO, onis, f. labor. *Front. hist.* (ed.
A. Maio) *ab in.* Tantas res a te gestas, quantas
et Achilles gessisse cuperet, et Homerus scripsis-
se: laborationibus his vereor, ne quando, etc. *F.*]
*LĀBŌRĀTOR, oris, m. ap. *Augustin. B. A.*
LĀBŌRĀTUS, a, um, adj. διαπεπονημένος, labo-
re ac studio factus, elaboratus. *Cic. Coel.* 22. Sed
haec, quae sunt oratoris propria, quae mihi fru-
ctum aliquem ferre potuissent, cum a me ipso la-
borata proferri viderentur, etc. *Plin.* 5, 1. *med.*
Laborata Herculi et Perseo. *Virg. A.* 1, 643. Ar-
te laboratae vestes; et *ib.* 8, 180. onerantque cani-
stris Dona laboratae Cereris. *Ov. Met.* 3, 158. an-
trum Arte laboratum nulla. *Quint.* 12, 6. Actio la-
borata dierum ac noctium studio. *Mart.* 4, 33.
Laborati libri. *Id.* 9, 19. Curva laboratas antlia
tollit aquas, *h. e.* magno labore haustas. *Tert.
Virg. vel.* 10. Continentia laboratior, *h. e.* major
labore, ac difficultate custodita. ℙ Item per labo-
res et aerumnas actus, laboriosus, exercitus. *Val.
Fl.* 5, 225. Fata laborati Phryxus compleverat aevi.
Stat. Th. 1, 341. Grata laboratae referens oblivia vitae.
LĀBŌRIAE. V. LABORINI.
LĀBŌRĬFER, a, um, adj. ἐπίπονος, ferens labo-
rem, laboris patiens, laboriosus. *Ov. Met.* 9, 285.
laboriferi cum jam natalis adesset Herculis; et *ib.*
15, 129. Laboriferi juvenci caedes. *Stat. Th.* 6,
25. Clara laboriferos coelo Tithonia currus Extule-
rat. *Auson. Idyll.* 4, 6. Grajo schola nomine dicta
est Justa laboriferis tribuantur ut otia Musis.
LĀBŌRĪNI campi, qui et Laboriae appellantur,
nunc *il territorio di Gaudo*, in Campaniae tractu,
qui a viis consularibus, quae a Puteolis, et quae
a Cumis Capuam ducit, et Vulturno amne finitur,
hinc tota Campania nunc *Terra di Lavoro* dicitur,
quia ingens sit labor in eo colendo, quod agrorum
genus Itali nunc *di terren forte* vocant. *Plin.* 17,
4, 3. Inter argumenta (*optimae terrae*) stipulae
crassitudo est, tanta alioqui in Laborino Campa-
niae nobili campo, ut ligni vice utantur; sed idem
solum ubicumque arduum opere, difficile cultu,
bonis suis acrius paene, quam vitiis posset, affligit
agricolam. *Id.* 3, 5, 9. Ibi Laborini campi ster-
nuntur. *Id.* 18, 11, 29. *n.* 1. Quantum universas
terras campus Campanus antecedit, tantum ipsum
pars ejus, quae Laboriae vocantur, quem Phle-
graeum Graeci appellant. Finiuntur Laboriae via
ab utroque latere consulari, quae a Puteolis, et
quae a Cumis Capuam ducit. [*Hunc locum egre-
gie ampliavit *F.*]
LĀBŌRĬŌSE, adv. ἐπιπόνως, cum labore. *Catull.*
38, 1. Male est, Cornifici, tuo Catullo; Male,
mehercule, et laboriose. Et *Cels.* 5, 17. *n.* 2. La-
boriose conteruntur ea, ex quibus emplastra pastil-
lique fiunt. *Cic. Rosc. Com.* 11. Quo quisque est
ingeniosior, hoc docet iracundius et laboriosius.
Id. Verr. 1, 21. Itaque semper hi diligentissime,
laboriosissimeque accusarunt.
LĀBŌRĬŌSUS, a, um, adj. ἐπίπονος, qui multo
cum labore fit, difficilis, molestus. *Ter. Heaut.* 4,
6, 2. vel me haec deambulatio, Quam non labo-
riosa, ad languorem dedit. *Cic. Leg.* 3, 8. Ni-
hil erit his domo sua dulcius, nec laboriosius mo-
lestiusque provincia. *Liv.* 5, 19. *f.* Operum longe
maximum, ac laboriosissimum. *Catull.* 1, 6. Omne
aevum tribus explicare chartis, Doctis, Juppiter!
et laboriosis. *Nep. Att.* 12. *extr.* Quod utrum ei
laboriosius, an gloriosius fuerit, difficile fuit judi-
care. *Gallus* ap. *Non.* 2, 491. Durum rus fugite,
et laboriosum. ℙ Item qui in labore libenter ver-
satur, qui multum laboris subit, et sustinet, φι-
λόπονος. *Cic. Tusc.* 2, 15. Industrios homines
Graeci studiosos, vel potius amantes doloris appel-
lant: nos commodius laboriosos. *Nep. Timoth.* 1.
Fuit enim disertus, impiger, laboriosus. *Colum.
prooem. l.* 6. *f.* Bos laboriosissimus hominis so-
cius in agricultura ℙ Item laboris plenus, *h. e.*
multis laboribus exercitus. *Cic. Mil.* 2. Quid enim
nobis duobus laboriosius? quid magis sollicitum,
magis exercitum dici potest? *Auct. Priap.* 62. Sed
quod carmina pessimi poetae Ramis sustineo labo-
riosis. ℙ Item qui multos dolores perfert. *Cic.
Phil.* 11, 4. Dolores Trebonius pertulit magnos:
multi ex morbi gravitate majores: quos tamen non
miseros, sed laboriosos dicere solemus.
LĀBŌRO, as, avi, atum, n. 1. πονέω. Primo
neutrorum vim ac significationem habet, scilicet
laborem sentio, cum labore ago: et refertur ad
corpus. *Cic. Tusc.* 2, 15. Aliud est dolere, aliud
laborare. Cum varices secabantur C. Mario, do-
lebat: cum aestu magno ducebat agmen, laborabat.
Est inter haec tamen quaedam similitudo. *Id. Phil.*
5, 6. *extr.* Non quo ille scuta occulta esse vellet,
sed ne familiares, si scuta ipsi ferrent, laborarent.
Id. Verr. 2, 3, 52. Quamdiu intelligebant, sese
sibi, et populo R. non Verri, et Apronio serere,
impendere, laborare. *Quint.* 11, 3. *med.* Jumenta
onere et jugo laborantia. ℙ Saepe est morbo, aut
dolore aliquo male habere. *Cic. Att.* 7, 2. Inva-
letudo tua me valde conturbat: significant enim
tuae litterae, te prorsus laborare; et *Fam.* 7, 26.
Cum decimum jam diem graviter ex intestinis la-
borarem; et *ib.* 9, 23. Laborare ex pedibus; et
Tusc. 2, 25. ex renibus. *Ter. Andr.* 1, 5, 34. e
dolore. Sic *Hor. Od.* 3, 22, 2. laborantes utero
puellae. *Colum.* 2, 10. frigore; et *Plin.* 32, 10, 47.
a frigore; et 24, 10, 47. torminibus; et 17, 24,
37. *n.* 2. fame et cruditate. *Suet. Claud.* 44. abun-
dantia. *Mart.* 1, 99. podagra. *Marcell. Empir.* 36.
Constat, eum non laboraturum podagrae dolore.
ℙ Hinc ad alia quoque mala refertur sive corporis,
sive animi, quibus urgemur ac premimur. *Cic.
Cluent.* 71. Laborare ex invidia; et *Liv.* 6, 2. odio
apud hostes, contemptu inter socios. *Caes. B. C.*
3, 9. a re frumentaria. *Suet. Aug.* 47. aere alie-
no; et *Caes. B. C.* 3, 22. ex aere alieno. *Just.*
16, 3. pestilentia. *Suet. Ner.* 2. obsidione. *Cic.
Fam.* 16, 11. ex desiderio. *Id. Inv.* 2, 2. ex in-
scientia. *Hor. Sat.* 1, 4, 26. ab avaritia, aut am-
bitione. *Just.* 4, 3. discordia. *Quint.* 12, 9. *med.*
crimine temeritatis. Sic 4, 1. opinione arrogantiae.
Id. 12, 9. fastidio. *Liv.* 34, 4. Diversis duobus
vitiis, avaritia et luxuria, civitas laborat. *Hor. Od.*
1, 17, 19. laborantes in uno Penelopen, vitream-
que Circen, *h. e.* flagrantes amore unius Ulyssis.
Liv. 22, 39. Laborare a veritate, *h. e.* deficere,
abesse. Al. aliter leg. *Mart.* 5, 78. Si tristi do-
micoenio laboras. *Cels.* 2, 7. *med.* Quibus causa
doloris, neque sensus ejus est, his mens laborat.
Hic *Targa* reposuit *labat*, quod aliis *Celsi* locis ci-
tatis confirmat. V. LABO. ℙ Absolute dicitur
de iis, qui aliqua re inferiores sunt, et a validiore
premuntur. *Quint.* 4, 1. Est enim naturalis fa-
vor pro laborantibus qui causa laborant, ut *Id. ib.*

loquitur. Hinc saepe adhibetur in re militari. Caes. B. G. 4, 26. Quos laborantes conspexerat, iis subsidia submittebat; et ib. 7, 67. Si qua in parte nostri laborare, aut gravius premi videbantur; et B. C. 2, 6. Suis laborantibus succurrere. ¶ Passive impersonaliter. Id. B. G. 7, 85. Maxime ad superiores munitiones laboratur. ¶ Laborare alicui, laborando inservire. Sil. 8, 116. Nigro forte Jovi, cui tertia regna laborant. ¶ Tribuitur et rebus inanimis. Caes. B. C. 2, 6. Triremes adeo graviter inter se incitatae conflixerunt, ut vehementissime utraeque ex concursu laborarent. Prop. 2, 25, 52. Nec cur fraternis Luna laboret equis, h. e. defectum patiatur ob lumen Solis terrae interventu interceptum. V. LABOR. Petr. Sat. 23. Detectus paries nimbo laborat. Hor. Od. 2, 9, 6. Aquilonibus laborant querceta Gargani; et ib. 1, 9, 1. Vides, ut alta, stet nive candidum Soracte, nec jam sustineant onus Silvae laborantes. Id. Sat. 1, 4, 19. conclusas hircinis follibus auras, Usque laborantes, dum ferrum molliat ignis. Colum. 11, 2. med. Oleis laborantibus, circum radices amurcam conveniet infundere. Ov. Pont. 2, 6, 22. laborantem ratem deserere. Quint. 9, 4. med. Vocalium concursu hiat, et intersistit, et quasi laborat oratio. Petr. Sat. 115. Sinite, me sententiam explere: laborat carmen in fine. Flor. 1, 12. extr. Laborat animalium fides, ut, Vejos fuisse credamus, h. e. annales vix fidem faciunt, ut credamus, etc. ¶ Saepe refertur ad animum, et significat laborem ac studium impendere, contendere, curare, niti, conari. Cic. Par. 2. Quid enim ego laboravi, aut quid egi, aut in quo evigilaverunt curae et cogitationes meae? Caes. B. G. 7, 31. Animo laborabat, ut reliquas civitates adjungeret; et ib. 1, 31. Non minus se id contendere et laborare, ne ea enunciarentur, quam uti ea, quae vellent, impetrarent. Cic. Verr. 2, 3, 57. extr. Sponsio illa ne fieret, laborasti. Id. Prov. cons. 11. Ut vos decerneretis, laboravi. Id. N. D. 3, 24. et Brut. 8. extr. Laborare in re aliqua. Id. Caec. 1. et Fam. 13, 26. f. de re aliqua. Id. Dom. 11. extr. pro salute alicujus. Sen. Ira 3, 41. Nil in famam laboremus: sequatur vel mala, dum bene merentes, h. e. de fama. Quint. 6, 4. circa memoriam, et pronunciationem. Id. 8, 2. med. In hoc etiam malum a quibusdam laboratur, h. e. labor ac studium impenditur, ut hoc malum adsciscant. ¶ Cum infinito. Nep. Pelop. 3. Ut ne quaerere quidem de tanta re laborarint. Hor. Od. 2, 3, 11. obliquo laborat Lympha fugax trepidare rivo. Id. A. P. 434. Reges dicuntur multis urgere culullis, Et torquere mero, quem perspexisse laborant, An sit amicitia dignus, h. e. nosse curant. Ov. Her. 15, 77. cui placuisse laborem? Id. Met. 13, 285. quae nunc quoque ferre laboro. Plin. ep. 1, 10. Amarique ab eo laboravi. Just. 21, 5. f. Laborabat invidiam demere. Adde Stat. Theb. 1, 489. [*Cf. Heindf. ad Hor. Sat. 2, 8, 19.] ¶ Non laboro, nihil laboro, non curo, non sum anxius. Cic. Rosc. Am. 34. Cujus manu sit percussus, non laboro. Id. Rosc. Com. 15. Quorsum recidat responsum tuum, non magnopere laboro. Id. Phil. 8, 9. Tironi prospicit: de se nihil laborat. Id. Fam. 16, 4. Nihil laboro, nisi ut salvus sis. ¶ Secundo habet vim activam, et accusativum regit, et significat elaborare, facere. [*Est haec rarissima inter prosae orationis scriptores dicendi ratio. De discrimine inter elaborare et laborare eruditissime egit Gernhard. ad Cat. 7, 24. Omnia autem in eo conveniunt, ut elaborare dicatur, cum ad effectum labore consequendum spectetur, laborare de quovis labore, corporis, animi, valetudinis, ut πονεῖν et ἐκπονεῖν, quorum illud cognatum est τῷ πάσχειν. Ellendt. ad Cic. Brut. 7, 25. Cf. Beier. ad Off. 1, 1, 3.] Hor. Epod. 5, 60. quale non perfectius Meae laborarint manus. Prop. 4, 3, 33. Noctibus hibernis castrensia pensa laboro. Tac. G. 45. Frumenta ceterosque fructus patientius, quam pro solita Germanorum inertia, laborant. Stat. Silv. 5, 1, 10. Sed mortalis honos, agilis quem dextra laborat. Sil. 16, 411. Et nobis, et equis letum commune laboras, h. e. paras, struis. Plin. prooem. l. 23. Ex me parata omnia, nec curvo laboranda, sed se porrigentia ultro, h. e. cum labore colligenda.

LĀBOS. V. LABOR.

LĀBŌSUS, a, um, adj. idem quod laboriosus: a labos. Ita Non. ap. quem 8, 46. Lucilius: Praeterea omne iter hoc est labosum, atque lutosum. Id. ib. labosas Tantalu' qui poenas ob facta nefantia luvit.

LABRĂDĒUS, i, m. Λαβράδεος, cognomen Jovis, qui in Caria colebatur. Hujus simulacrum primum dicitur consecrasse Arselis rex, cum Gygi adversus Candaulem Lydorum regem suppetias tulisset, indeque securim, Lydorum regum gestamen, in Cariam retulisset. Securim autem Lydi λάβρυν appellant. Unde Jovi Labradeo cognomen factum est. V. Coel. 6, 11. ¶ Jovis Labradei meminit etiam Plin. 32, 2, 7., ubi tamen Hard. ex Aeliano legit Labrandeus, Λαβράνδεος ex Labranda Cariae vico ducta appellatione. Ita etiam Lact. 1, 22. Sic constituta sunt templa Jovi Atabyrio, Jovi Labrandeo: Atabyrius enim, et Labrandeus hospites ejus, atque adjutores in bello fuerunt.

*LABRĀTUM. Vet. Gloss. Labratum, ἀσπαστικὸν βασιλέως. Labratum, φίλημα βασιλικόν. Nempe est Osculum labratum. B. A.

*LABRO, onis, videtur locus fuisse in Hetruria cum portu. Cic. Q. Fr. 2, 6. med. ubi probabile est hodiernum esse Livorno, si lectio certa. Wesselingius legit Salebrone. B. A. [*V. Orell.]

LABRŌS, i, m. nomen canis ap. Ov. Met. 3, 224. ita dicti a voracitate: nam λάβρος voracem sonat. ¶ Indidem dictus est labrus, piscis marini genus, cauda placens, ap. Plin. 32, 11, 54. *ubi Dalechampius legerit labracem (a recto labrax, acis, λάβραξ, i. e. lupum. B. A.

LABRŌSUS, a, um, adj. πρόχειλος, extremitates habens prominentes, veluti quaedam labra. Cels. 7, 26. n. 2. f. Ferramentum fecit in summa parte labrosum.

LABRUM, i, n. χεῖλος, extrema oris pars in animali, de cujus notatione in LABIUM dictum est. Fere adhibetur in plurali numero. Cic. Div. 2, 31. Apes, quas dixisti in labris Platonis consedisse pueri. Plin. 6, 28, 32. f. Arabes mitrati degunt, aut intonso crine: barba abraditur, praeterquam in superiore labro. Caes. B. G. 5, 14. Britanni capillo sunt promisso, atque omni corporis parte rasa, praeter caput et labrum superius. Virg. Ecl. 3, 43. Poculo labra admovere; et A. 11, 572. teneris immulgens ubera labris. Hor. Ep. 1, 16, 60. Labra movet metuens audiri. Id. Sat. 1, 4, 137. haec ego mecum Compressis agito labris, h. e. tacitus considero. Valer. Aedituus ap. Gell. 19, 9. Quid mi abs te quaeram? verba labris abeunt. Quint. 1, 11. med. Observandum ut recta sit facies dicentis, ne labra distorqueantur; et 11, 3. med. Labra male porrigere, scindere, adstringere, diducere, replicare, in latus trahere. Sen. Ben. 2, 24. Vix labra diduxit. Juven. 6, 622. longa manantia labra saliva. Cn. Matius ap. Gell. 20, 9. Labra labris conserere, h. e. osculari: quod, Labra labellis ferruminare, Pl. Mil. 4, 8, 25. dixit; et Pseud. 5, 1, 14. Labra ad labella adjungere. Petr. Sat. 132. Osculis collisa labra crepitabant; et ib. 26. Labra valgiter commovere; et fragm. Trag. 52. Burm. Demisso labro orare. Nigid. ap. Gell. 10, 4. Projectis labris pronunciare. Lucr. 5, 1406. Et supera calamos unco percurrere labro. ¶ Urbane Pl. Trin. 4, 2, 63. et 65. Devoravi nomen imprudens modo: Atqui etiam modo versabatur mihi in labris primoribus. V. INERRO. ¶ Linere alicui labra proverbiali locutione ap. Mart. 3, 42. est decipere, verba dare: quod os sublinere dixit Pl. Merc. 2, 4, 17. ¶ Primis aut primoribus labris gustare, aut attingere est leviter quid attingere, addiscere, cognoscere. Cic. N. D. 1, 8. Hunc censes primis, ut ajunt, labris gustasse physiologiam, qui quidquam, quod ortum sit, putet aeternum esse posse? et Or. 1, 19. Quae isti rhetores ne primoribus quidem labris attigerunt. Id. Coel. 12. Qui primoribus labris gustassent hoc vitae genus, et extremis, ut dicitur, digitis attigissent. ¶ Simile est illud Sen. ep. 10. Non a summis labris ista venerunt: habent hae voces fundamentum, h. e. dicta sunt haec ex intimo animi sensu, et non ore solum prolata. ¶ Similem habent labra lactucam, proverb. ap. Hieron. ep. 7. n. 5. dictum a M. Crasso, cum vidisset asinum carduos comedentem: quod illi risum elicuit, qui neque antea, neque post ridens visus est unquam, teste Lucilio ap. Cic. Fin. 5, 30. et Tusc. 3, 15. Proverbium habet locum, ubi similia similibus contingunt, ut perforatae navi debilis gubernator, et caecus caeco dux viae, et talis sit rector, quales illi, qui reguntur. ¶ Per similitudinem labrum est extrema ora cujusque rei. Caes. B. G. 7, 72. Ut ejus fossae solum tantundem pateret, quantum summa labra distabant: (Adde Liv. 37, 37. extr.) et ib. 6, 27. Cornua ab labris argento circumcludunt, atque pro poculis utuntur. Cato R. R. 107. Labra doliorum circumlinere. Petr. Sat. 102. Vos in duas pelles conjiciam, apertis aliquatenus labris, quibus spiritum recipere possitis. Plin. 22, 22, 46. Boleti rancido aspectu, livido colore, pallido per ambitum labro. Sisenna ap. Non. 6, 8. Innoxios trementibus artubus repente extrahit, sistitque in labro summo fluminis. Plin. 31, 2, 19. Herba in labris fontis virens. Id. 21, 5, 11. Lilium resupinis per ambitum labris. Id. 17, 22, 35. n. 7. Scrobes pulvinatis a devexitate labris. ¶ Labrum pro fossa cum aggere positum est in illo Auson. de clar. Urbib. 5, 9. Moeniaque in valli formam circumdata labro. ¶ Denique labrum est vas grande, latique oris, diductas habens oras, et in exteriorem partem, in modum labrorum, repandas. Hinc labrum lupinarium, et aquarium est ap. Caton. R. R. 10. et 11. eluacrum, ib. 11. olearium, ib. 13. et ap. Colum. 12, 50. med. fictile, aut lapideum condendis ficis, ap. eund. ib. 15. De vinario labro est illud Virg. G. 2, 6. spumat plenis vindemia labris. De aquario A. 12, 417. hoc fusum labris splendentibus amnem Inficit; et Plin. ep. 5, 6. med. Marmoreo labro aqua exundat. De balneario Ov. Fast. 4, 761. Nec Dryadas, nec nos videamus labra Dianae; et Cic. Fam. 14, 20. Labrum si in balineo non est, etc. ¶ Labrum Venerium herba est in fluminibus nascens, de qua Plin. 25, 13, 108. V. DIPSACOS. *Labrum Veneris herbam hanc appellat Seren. Sammon. v. 1038. B. A.

LABRUS. V. LABROS.

LABRUSCĂ, ae, f. ἀγριάμπελος, vitis agrestis: ita dicta, inquit Serv. ad Virg. Ecl. 5, 7. et Non. 6, 8. quod in labris, h. e. extremitatibus agrorum, seu in sepibus nascatur, quod et Isid. Orig. 17, 5. exscripsit. Virg. l. c. antrum Silvestris raris sparsit labrusca racemis. ¶ Adjective. Colum. 8, 5. f. Uva labrusca, de vepribus immature lecta. Plin. 12, 13, 28. Labrusca vitis.

LABRUSCUM, i, n. fructus labruscae vitis. Virg. Cul. 52. Densaque virgultis avide labrusca petuntur.

LĀBUNDUS, a, um, adj. labens. Accius ap. Non. 10, 4. Unda sub undis labunda sonit.

LABURNUM, i, n. arbor Alpina, dura, candidaque materia, aquas refugiens, cujus florem cubitali longitudine non attingunt apes, ut Plin. 16, 18, 31. tradit. Id. 17, 22, 35. n. 10. optimos ex eo palos pedandis vitibus fieri docet: nunc vero plurimus est ejus ligni usus apud nostros tornatores.

LĂBYRINTHĒUS, a, um, adj. ad labyrinthum pertinens, λαβυρίνθειος. Catull. 64, 114. Ne labyrintheis e flexibus egredientem Tecti frustraretur inobservabilis error.

LĂBYRINTHĬCUS, a, um, adj. labyrintheus. Sidon. ep. 9, 13. in carm. Iter asperum, viasque Labyrinthicas cucurrit. Id. ep. 11, 4. Quaestionum insolubilitas labyrinthica.

LĂBYRINTHUS, i, m. λαβύρινθος, locus multis viarum ambagibus inflexus, ex parietibus, vel ex arboribus: a λάβιρος, fovea, vel a λαβεῖν, et ῥινᾶν, quod prehendendo decipiat, vel a λαβεῖν θύρας, quasi λαβίνθυρος, quod varia ab ingressu aperiuntur, et quasi prehenduntur ostia, nec tamen exitus invenitur. Ceterum J. G. The Water ad Jablonskii Opusc. T. 1. p. 122. omnes has, aliasque ex Graeca lingua derivationes merito improbat, cum nomen istiusmodi ex Aegyptio potius sermone deducendum sit; de recto tamen ejusdem etymo una cum Jablonskio addubitare videtur. Sen. ep. 44. extr. Quod evenit in labyrintho properantibus, ipsa illos velocitas implicat. ¶ Quatuor praecipue labyrinthi celebrantur a Plin. 36, 13, 19. Primus fuit Aegyptius, in urbe Heliopoli, omnium maximus, portentosissimum humani ingenii opus, lapideis e Paro columnis in introitu, reliquis Syenitis. Secundus Creticus, apud Gortynam urb. perplexis parietibus, factus a Daedalo (qui exemplar ab Aegyptio sumpsit) jussu Minois, in quo Minotaurus monstrum inclusum est. Centesimam tantum portionem ejus, qui in Aegypto erat, continebat, itinerum tamen ambagibus, occursibus, et recursibus multo admirabilior fuit. Tertius fuit Lemnius columnarum nitore insignis. Centum enim et quinquaginta columnas habebat. Quartus fuit Italicus, quem Porsena Etruscorum rex sepulchri causa sibi exstruxit. V. Plin. l. c. De Aegyptio multa habet et Mela 1, 9. med. De Cretico Ov. Met. 8, 159. Daedalus ingenio fabrae celeberrimus artis, Ponit opus: turbatque notas, et lumina flexum Ducit in errorem variarum ambage viarum. etc. Virg. A, 5, 588. Ut quondam Creta fertur labyrinthus in alta, Parietibus textum caecis iter ancipitemque Mille viis habuisse dolum, qua signa sequendi Falleret indeprensus et irremeabilis error.

LAC, lactis, n. γάλα, succus maternus, quo statim a partu animal nutritur: a genitivo γάλακτος Graecae vocis allatae. Caret autem plurali numero. [*Occurrit tamen ap. Jul. Valer. res gest. Alex. M. (ed. A. Majo) 3, 20. Lactorum feminam laevi uberis primum alimenta praestare, etc. Ita Cod. ni legendum lactantem. B. A.] Lucr. 5, 811. femina quaeque, Cum peperit, dulci repletur lacte. Virg. Ecl. 4, 21. Ipsae lacte domum referent distenta capellae Ubera. Cic. Tusc. 3, 1. Ut paene cum lacte nutricis errorem suxisse videamur. Caes. B. G. 4, 1. Maximam partem lacte atque pecore vivunt. Virg. Ecl. 7, 15. Agni a lacte depulsi. Ov. Fast. 3, 444. Lac dare alicui; et A. Am. 3, 627. Lac recens, quod Virg. dixit Ecl. 2, 22. Lac novum; et G. 3, 463. concretum. ¶ In sacris lac, ut vinum, mel, far, sal, saepe locum habuit. V. Virg. Ecl. 5, 67., A. 3, 66., ib. 5, 78., G. 1, 344. et Hor. Ep. 2, 1, 143. Praecipue vero rustici, et pauperiores lacte Diis supplicabant, quod majoris pretii hostias habere non possent, ut Plin. adnotavit in praef. H. N. ¶ Tam simile est, quam lac lacti, proverb. de rebus simillimis. Pl. Mil. 2, 2, 85., Amph. 2, 1, 54. et Merc. 5, 9, 30. ¶ Lac gallinaceum item proverbio dicitur de re admodum rara, et singulari, ὀρνίθων γάλα. Petr. fr. Trag. 38. Burm. et Plin. praef. H. N. ¶ Lac etiam dicitur succus quarundam herbarum et arborum, lacti simile. Cels. 5, 7. Lac caprifici. Colum. 7, 8. Ficulneum lac. Ov. Met. 11, 606. Innumeraeque herbae, quarum de lacte soporem Nox legit. ¶ Item lacteus color. Ov. A. Am. 1, 290

tauro: Signatus tenui media inter cornua nigro: a fuit labes, cetera lactis erant. ℙ Translate. . *Truc.* 1, 2, 77. In melle sant linguae sitae strae, atque orationes, Lacteque: corda felle nt lita. *Quint.* 2, 4. Satiari velut quodam jundioris disciplinae lacte. ℙ In masculino gene- . *Petr. fr. Trag.* 71. *Burm.* Servi homines sunt, aeque unum lactem biberunt. *Pl. Bacch.* 5, 2, . Quae nec lactem, nec lanam habent. *Gell.* , 1. *med.* Praesertim si ista, quam ad praebenm lactem adhibetis, aut serva, aut servilis est. *ppul. Met.* 8. Vini cadum, et lactem, et caseos nare. ℙ Olim declinabant *lacte, is.* *Pl. Merc.* 9, 30. Neque aqua aquae, neque lacte est la- usquam similius. Adde *Enn.*, *Cass. Hemin.*, *ecil.* et *Varr.* ap. *Non.* 8, 4. et 19. et *Cato* ap. *aris.* 1, 79. Sic *Appul. l. c.* Eum rogavit, haretne vaenui lacte liquidum. Ap. *Plin.* 15, 15, . dicitur *lacte* succus pirorum, quae Falerna coominantur, et magna vi succi abundant. ℙ Quim, inquit *Capell.* 3, 81., cum *lac* dicunt, adjiunt *t*, propter quod facit *lactis.* Sed Virgilius *Ecl.* 2, 22.) *Lac mihi non aestate novum, non igore defit.* Quippe cum nulla apud nos nomina duas mutas exeunt: et ideo veteres *lacte* in noinativo dixerunt. Haec *Capella*, quae lucem afrunt loco illi *Auson. Technopaegn. in Grammatimast.* 12. Vox solita, et cunctis notissima, si emores, lac: Cur condemnetur, ratio magis ut ciat lact? *Val. Prob. Cathol.* p. 1445. monet, *ct* ap. solum *Varr. de L. L.* reperiri. ℙ *Lactes* infra suo loco.

LĂCAENĂ, ae, f. Lacedaemonia, Spartana. *rg. G.* 2, 487. et virginibus bacchata Lacaenis ygeta; et *A.* 6, 511. Scelus exitiale Lacaenae, *e.* Helenae. *Val. Fl.* 7, 150. fervere caede Laenae, *h. e.* Clytaemnestrae. *Mart.* 9, 104. Cycno pta Lacaena, *h. e.* Leda. ℙ Lacaenae canes emorantur a *Claud. Laud. Stil.* 3, 300. V. LACO.

LACCĂ, ae, f. tumor morbosus in cruribus juntorum, ad similitudinem vesicae. *Veg. Vet.* 1, . et *ib.* 3, 19. ℙ Item genus herbae succum entis ad ictericos utilis. *Appul. Herb.* 3. *f.*

LACCĀRĬUS, ii, m. qui λάκκους, *h. e.* fossas, puteos fodit. Legunt nonnulli *Laccarii* ap. *p. Constant. Cod.* 10, 64, 1., ubi alii melius *lerii*, vel *lecticarii.*

LĂCĔDAEMON, onis, m. Λακεδαίμων, filius Jo- secundi ex Taygeta filia Agenoris regis Phoeum. Alii dicunt filium fuisse Semeles ex patre erto. Regnavit in Laconia, in urbe Sparta. nc urbs *Lacedaemon* dicta est, populi *Lacedaenii.* De urbe *Ov. Her.* 16, 129. quidquid Laceemone tota Ostendi dignum, conspicuumque fuit. *rg. A.* 7, 363. Phrygius penetrat Lacedaemona stor. *Nep. Lys.* 3. Legatos Lacedaemona miunt. *Cic. Leg.* 2, 15. *extr.* Illa severa Laceemon. *Hor. Od.* 1, 7, 10. Patiens Lacedaemon. *in.* 16, 8, 13. Circa Elin, et Lacedaemonem. Ultima longa est: sed corripitur a *Sidon. carm.* 44. *(fert)* Atthis mel, Phoenix palmas, Laceemon olivum. ℙ *Lacedaemones, um*, sunt Sparni. *Mamert. Pan. ad Maxim.* 9. Gemini illi res Lacedaemones Heraclidae. ℙ [In Codice papsesto *Cic. de Republ.*, ed. *A. Maio*, constanter riptum est *Lacaedemon*, et *Lacaedemonius.* Vaanae scripturae, inquit *Maius*, favet gentile *Laena*, et vocis etymologia, si qua est, ex δῆμος. d frustra, inquit *Baileyus* in *Append. Lex. Forlin.*, scripturam hanc defendit, exceptoris, credo, scitiae prorsus debitam. *F.*]

LĂCĔDAEMŎNĬUS, a, um, adj. Λακεδαιμόνιος, Lacedaemonem pertinens, Spartanus. *Hor. Od.* 5, 56. et *Ov. Met.* 15, 50. Lacedaemonium Tantum, *h. e.* a Spartanis conditum. Sic de eod. *tr. Sat.* 5. Seu Lacedaemonio tellus habitata co- o. *Mart.* 2, 43. Lacedaemonius Galesus, *h. e.* i prope Tarentum fluit, ut *Serv.* ad *G.* 4, 126. cet. *Lucan.* 3, 269. Heniochi Lacedaemonii, *h.* a Lacedaemoniis, Castore et Polluce, oriundi, ap. *Plin.* 6, 5, 5. legitur. *Grat. Cyn.* 101. Ladaemoniae Amyclae, *h. e.* quae in Laconia sunt, Amycla Lacedaemonio conditae, ut *Steph. de bib.* docet: ad discrimen alterius urbis cognonis in Italia. *Plin.* 36, 7, 11. Lacedaemonium rmor viride, cunctisque hilarius: hinc *Mart.* 6, . Illic Taygeti virent metalla. V. HERBOSUS. *ven.* 11, 173. ille fruatur Vocibus obscenis, omnie libidinis arte, Qui Lacedaemonium pytismate bricat orbem, *h. e.* qui exspuit supra marmor cedaemonium, quo stratum est pavimentum, ut *Vet. Schol.* ad *l. c.*; vel qui Lacedaemonum re παιδικοῖς χρῆσθαι solet, quique ideo Graece σολάκων dicitur. V. alias hujus loci interpretanes in voce PYTISMA. ℙ *Lacedaemonii, orum* nt Spartani. *Cic.*, *Nep.*, *Sall.*, *Liv.*, *Plin.*, *Just.*, *or.*, *Tac.*, etc.

LĂCER, a, um, adj. πηρὸς, ἀνάπηρος, amputas, truncatus, mutilatus, abscissus, mutilus: [vitur esse a λακέω, cum strepitu frangor, hinc λαρὸς ap. *Hesych.* est lacer. *F.*] *Festus:* Lacerare, idere, comminuere est. Lacer, quod auribus rtatis est. Lacerum, quodcumque est in corpore imminutum. *Ascon. in Verr.* 1, 6. Lacer dicitur amputatis a corpore sensuum membris, hoc est auribus oculisque. *Virg. A.* 6, 490. laniatum corpore toto Deiphobum vidit, lacerum crudeliter ora, Ora, manusque ambas. [*Cf. *Sil.* 12, 547. lacerae umbrae, i. e. mortui, qui etiam ut *Drakenb.* notat, vulnera servabant.] *Ov. Met.* 9, 97. Caput lacerum cornu. ℙ Hinc metaphorice *lacera castra* dixit *Sil.* 15, 9. de exercitu, qui ducem in proelio amisit. ℙ Item discissus, discerptus, distractus, ῥακώδης, τρυχηρός. *Liv.* 1, 28. *f.* In diversum iter equi concitati, lacerum in utroque curru corpus portantes. [*Cf. *Plin. H. N.* 2, 63. et *Plin. Pan.* 52. laceros artus.] *Ov. Met.* 3, 522. Mille lacer spargere locis; et *ib.* 2, 318. Sparsaque sunt late laceri vestigia currus. *Id. Her.* 2, 45. Laceras puppes reficere. *Just.* 21, 4. *f.* Corpus verberibus lacerum. *Sen. Phoeniss.* 162. Lacerae unguibus venae. *Mart. Spectac.* 7. Vivebant laceri membris stillantibus artus. *Stat. Th.* 10, 8. inhonora cohors laceris insignibus. *Id. Silv.* 3, 3, 133. Laceri crines. *Ov. Met.* 11, 509. Cum laceras aries, ballistave concutit arces. *Tac. H.* 3, 10. Lacera vestis. *Id. A.* 15, 40. *extr.* Tectorum vestigia lacera et semiusta. *Grat. Cyn.* 408. deformis lacerum dulcedine corpus Persequitur scabies. ℙ Active, lacerans. *Ov. Met.* 8, 878. Ipse suos artus lacero divellere morsu Coepit. ℙ Translate. *Plin. Pan.* 39. Sparsas, atque, ut ita dicam, laceras gentilitates colligere atque connectere. *Sen. Thyest.* 432. Lacerae domus artus componere. *Rut. Itin.* 1, 331. Lacera urbs. Sic *ib.* 29. laceri post longa incendia fundi. [*Praeter Livii locum haec vox nonnisi apud poetas et argent. aetatis scriptores legitur.]

LĂCĔRĀBĬLIS, e, adj. qui lacerari potest. *Auson. Idyll.* 15, 17. ipsa senectus Objicit innumeris corpus lacerabile morbis.

LĂCĔRĀTĬO, onis, f. ἄμυξις, σπαραγμὸς, actus lacerandi, laniatus. *Cic. Pis.* 18. Si te, et Gabinium cruci suffixos viderem, majore afficerer laetitia ex corporis vestri laceratione, etc. *Id. Tusc.* 3, 26. Muliebres lacerationes genarum. Adde *Liv.* 7, 4.

LĂCĔRĀTOR, oris, m. δάπτριος, qui lacerat. *August. Mor. Ecclesiae Cathol.* 1.

*LACERATRIX, icis, f. quae lacerat. *Macer. carm.* 2, 6. Scabies cutis laceratrix. *B. A.*

LĂCĔRĀTUS, a, um, part. a *lacero*, discerptus, discissus, laniatus, ἀμυττόμενος. *Liv.* 3, 58. *med.* Scissa veste tergum laceratum virgis ostendit. *Phaedr.* 2, 3. Laceratus morsu canis. *Ov. Trist.* 5, 7, 35. et *Curt.* 4, 3. Navis lacerata fluctibus. *Curt.* 4, 10. Lacerata vestis. *Id.* 10, 5. et 3, 11. Lacerati crines. [*Cf. *Sil.* 4, 776. Lacerata crines.] *Suet. Aug.* 91. Lectica confossa atque lacerata. [**Sil.* 2, 562. vidi lacerato vulnere Murrum.] ℙ Translate. *Suet. Caes.* 75. *extr.* Lacerata existimatio alicujus carminibus maledicentissimis. *Quint.* 12, 10. Nihil est tot ac tam variis affectibus concisum atque laceratum, quam mala mens.

LĂCERNĂ, ae, f. τρίβων, φαινόλη, vestis exterior ex panno crassiore, quae togae superinduebatur, vel tunicae sine illa: habebatque usum contra pluvias ac frigus, ut pallium et paenula, ac tum domi, tum militiae adhibebatur a Romanis. De vocis origine nihil certi affertur ab etymologis. Gestabatur tum in Urbe, tum extra: sed in Urbe, sine causa frigoris aut pluviae, lacernatum esse turpe fuit: ut ex *Cic. Phil.* 2, 30., *Suet. Aug.* 40. *extr.* et *Gell.* 13, 21. colligitur. Quin et honoris causa solebant, superveniente principe, eam deponere, v. gr. in spectaculis, in quibus, quod sub dio fierent, lacernis uti ad frigus arcendum, et subita coeli, fas erat: quod factum in honorem Claudii, *Suet. Claud.* 6. narrat. De usu ejus in spectaculis est et illud *Mart.* 14, 137. cujus lemma est; *Lacernae albae:* Amphitheatrales nos commendamur ad usus, Cum tegit algentes nostra lacerna togas. Quod frequentissima esset in militia, satis, praeter cetera, ostendunt illa *Ov. Fast.* 2, 745. de Lucretia: Mittenda est domino (nunc, nunc properate puellae) Quamprimum nostra facta lacerna manu; et *Prop.* 4, 3, 18. Texitur haec castris quarta lacerna tuis. Adde *Vell.* 2, 70. et 80., ex quo utroque loco, cum de ducibus sermo sit, confirmari fortasse potest, quod quidam putant, lacernam militarem eandem ac chlamydem omnino fuisse. Quod vero etiam inter domesticas vestes enumeranda sit, indicare videtur locus *Prop.* 4, 8, 85. quem integrum V. ℙ Forma lacernae fuit chlamydi similis, scil. aperta et laxa, fibula in humero, vel ad pectus connexa, longior tamen, quam chlamys, et fluxior, ut quae frigori et pluviae arcendae, totique amiciendo corpori instituta fuit. Ejus usus sero apud Romanos coepit, cum primus *Cicero* credatur ejus mentionem fecisse. Materia fuit crassior lana, ut dictum est: color fere vel nativus lanae, vel pullus: sed procedente luxu, et frequente ejus usu in ipsa Urbe, ex pretiosiore materia et colore a ditioribus gestari coepta est. Hinc Tyrias, auratas, coccineas, et purpureas lacernas legimus apud *Juven.* 1, 27. et 10, 212. et *Mart.* 14, 131. et 13, 87. et 5, 8. V. de his plura apud *Ferrar. de re Vestiar. P.* 2. *l.* 1. etc. et *T. VI. Antiquit. R. Graev.* et *Pitisc. in Lex.* ℙ An et mulieres lacernis uterentur, V. in sq. v.

LĂCERNĀTUS, a, um, adj. lacerna indutus, χλαμυδωτός. *Vell.* 2, 80. Cum inermis, et lacernatus esset. *Petr. fragm. Trag.* 69. *Burm.* Lacernatus cum flagello mulionum fata egit. *Juven.* 1, 62. Ipse lacernatae cum se jactaret amicae, *h. e.* virili veste indutae, qualis erat lacerna. Quidam recte putant, indicari hic Sporum spadonem a Nerone adamatum, et ab eo muliebri Augustarum habitu adornatum, ut est ap. *Suet. Ner.* 28., atque inde colligi, etiam feminas lacernis usas fuisse.

LĂCERNŬLĂ, ae, f. χλαμύδιον, parva lacerna. *Arnob.* 2, 56. Laenas, lacernulas, trabeas.

LĂCĔRO, as, avi, atum, a. 1. ἀποκόπτω, vi abscindo, amputo, divido. *Fest.* Lacerare, dividere, comminuere est. *Hor. Od.* 3, 27, 46. lacerare ferro, et Frangere enitar modo multum amati Cornua monstri. V. LACER. ℙ Item consumere, absumere. *Vell.* 2, 21. Cum utrumque exercitum, velut parum bello exhaustum, laceraret pestilentia. ℙ Item discindere, discerpere, distrahere, σπαράττω, ἀμύσσω. *Ov. Fast.* 2, 695. mea crudeli laceravit verbere terga. *Id. Met.* 11, 726. Ora, comas, vestem lacerare. *Sen. Oedip.* 968. oculos unguibus. *Val. Fl.* 7, 636. exsectos lacerat Bellona comatos. *Suet. Tib.* 60. Lacerare alicui os locusta. *Phaedr.* 1, 12. Morsibus canum lacerari. *Ov. Trist.* 3, 3, 51. Parce tamen lacerare genas: ne scinde capillos; et *Pont.* 3, 6, 19. Neptunus navem laceravit Ulyssis. *Petr. Sat.* 36. Lacerare obsonium. *Lucan.* 9, 133. Vidi ego magnanimi lacerantes pectora patris. ℙ Translate est distrahere, dissipare, absumere. [*Plane respondet vernaculo *zerrütten.*] *Lucan.* 10, 44. de Alexandro: nulloque herede relicto. Totius fati lacerandas praebuit urbes. *Pl. Merc. prol.* 48. Lacerare rem suam. *Sall. Cat.* 14. manu, ventre bona patria. *Id. Or. Philippi contra Lepid.* rempublicam largitionibus. *Cic. Off.* 1, 17. *med.* omni scelere patriam. [*Cf. *Vell.* 2, 12, 5. 90, 1.] *Cato* ap. *Serv.* ad *Virg. Ecl.* 6, 76. Cum Annibal terram Italiam laceraret atque vexaret. *Pl. Curc.* 4, 2, 22. Vos fenore, illi male suadendo lacerant homines. Hinc *lacerare diem* ap. *eund. Asin.* 2, 2, 25. et *Stich.* 3, 1. *f.* est male terere, male consumere: quod supra 32. *excruciare* dixerat. ℙ Item obtrectare, detrahere, conscindere, maledicere. [*Respondet nostr. vulg. serm. v. *herunterreissen.*] *Cic. Brut.* 42. Obtrectatio invidiae, quae solet lacerare plerosque. *Id. Phil.* 11, 2. *med.* Verborum contumeliis optimum virum incesto ore lacerare; et *ib.* 2, 34. Haec te lacerat, haec cruentat oratio. *Liv.* 31, 6. *f.* Lacerare aliquem probris. *Id.* 38, 54. famam cujuspiam. *Ov. Pont.* 4, 16, 1. alicujus carmina. *Suet. Dom.* 23. quempiam acclamationibus. *Id. Gramm.* 15. Acerbissima satyra lacerari. *Tac. A.* 15, 73. Crebro vulgi rumore lacerabatur, tanquam insontes ob invidiam exstinxisset. ℙ Item vexare, affligere, excruciare. *Cic. Dom.* 23. Uxorem meam vexavistis, raptavistis, omni crudelitate laceravistis. *Id. Att.* 3, 8. Meus me moeror quotidianus lacerat et conficit. *Id. Tusc.* 3, 13. Aegritudo lacerat, exest animum, planeque conficit. *Ov. Her.* 15, 212. quid laceras pectora nostra mora? *Id. Met.* 8, 784. lacerare aliquem fame. *Vell.* 2, 130. animum alicujus magnis doloribus. ℙ Interdum est spoliare bonis. *Ter. Hec.* 1, 1, 7. Te moneo, et hortor, ne cujusquam misereat, Quin spolies, mutiles, laceres, quemque nacta sis. *Cic. Quint.* 15. *extr.* Bonorum emptores, ut carnifices, ad reliquias vitae lacerandas et distrahendas. ℙ [*Permutantur *lacerare* et *laxare.* V. *Brem.* ad *Nep. Paus.* 4, 1.]

LĂCERTĂ, ae, f. et Lacertus, i, m. σαῦρα, serpens quadrupes satis nota. *Plin.* 8, 39, 60. Lacertae, inimicissimum genus cochleis, negantur semestrem vitam excedere. Lacerti cubitales Arabiae: in Indiae vero Nysa monte vigintiquatuor in longitudinem pedum, colore fulvi, aut punicei, aut caerulei. *Virg. G.* 4, 13. Absint et picti squalentia terga lacerti. *Mart.* 14, 172. Reptans lacerta. *Hor. Od.* 1, 23, 6. virides rubum Dimovere lacertae. ℙ *Lacerta* tam de mare, quam de femina dici videtur, sed vulgaribus ac minoris formae: *lacertus* item, sed de majoribus, et coloris varii. ℙ Γνώμη est quaedam illud *Juven.* 3, 230. Est aliquid quocumque loco, quocumque recessu Unius sese dominum fecisse lacertae, *h. e.* parvi cujuslibet loci, qui vel ad lacertam receptandam sufficiat. ℙ *Lacerta* idem est ac lacertus piscis marinus. V. LACERTUS. *Ulp. Dig.* 33, 9, 3. §. 3. Mella certe semper esculentae penui cedere, lacertas quoque cum muria sua contineri nec Labeo negavit.

LĂCERTŌSUS, a, um, adj. μυώδης, magnos lacertos habens, nervosus, torosus: atque adeo robustus, validus. *Cic. Phil.* 8, 9. Centuriones pugnaces, et lacertosi. *Colum.* 1, 9. Vineae non sic latos et lacertosos viros exigunt. *Ov. Met.* 11, 33. Dura lacertosi fodiebant arva coloni. *Varr. R. R.*

2, 7. *med.* Equum tum maxime crescere, ac lacertosum fieri. *Id. ib.* 3, 9. Lacertosi galli.

LACERTŬLUS, i, m. parvus lacertus. De pistorio opere, lacerti figura, usurpat *Appul. Met.* 10., ubi tamen al. leg. *laterculos.*

LACERTUS, i, m. μυών, βραχίων, pars brachii musculosa, quae est ab humero ad cubitum: et per synecdochen ipsum brachium. [*Ov. Met.* 1, 500. laudat digitosque, manusque, Brachiaque, et nudos media plus parte lacertos. *Curt.* 8, 9. Brachia quoque, et lacertos auro colunt. *Id.* 9, 1. Lacerti quoque et brachia margaritis ornata erant. *Ov. Met.* 14, 303. de sociis Ulyssis humanam formam recipientibus: Erigimur, setaeque cadunt, bifidosque relinquit Rima pedes, redeunt humeri, subjecta lacertis Brachia sunt. *F.*] *Plin.* 32, 10, 50. Dens crocodili annexus brachio, vel nervi rubetae dextro lacerto adalligati. (V. BRACHIUM.) *Cic.* vertens carmen *Sophoclis*, *Tusc.* 2, 9. O pectora, o terga, o lacertorum tori! *Auct. Dial. de Or.* 10. Immanes lacerti, et ad pugnam nati. *Sen. Ben.* 2, 6. Excusso lacerto telum torquere. *Virg. A.* 11, 561. adducto contortum hastile lacerto Immittit; et *ib.* 693. laevo dependet parma lacerto. *Val. Fl.* 8, 93. fusis circum projecta lacertis, Seque, suumque simul flevit crudelis alumnum. *Prop.* 2, 18, 37. Cupidis lacertis tenere et fovere aliquem. *Ov. Amor.* 2, 18, 8. lacertos circum colla implicare. Sic *Her.* 16, 219. collo imponere; et *Met.* 11, 240. lacertis colla innectere; et *ib.* 10, 407. complecti; et *Amor.* 3, 8, 11. amplecti; et *A. Am.* 2, 457. cingere. *Id. Amor.* 3, 12, 27. jaculari. *Id. Met.* 4, 706. sudantibus acta Navis. ¶ *Lacertus auratus* ap. *Prop.* 3, 11, 57. est aurea armilla cultus, ut *Petr.* loquitur *Sat.* 32. *Burm.* Solebant enim non feminae solum, sed viri quoque molliores, armillis lacertos ornare, ut *ib.* et *fragm. Trag.* 67. videre est. ¶ Lacertos suos in dolore et fletu percutere, frequens est. *Ov. Met.* 4, 138. Percutit indignos claro plangore lacertos; et *ib.* 9, 635. tum vero a pectore vestem Deripuit, planxitque suos furibunda lacertos. Adde *ib.* 3, 493. et *Lucan.* 2, 37. ¶ [**Lacerti* non modo pars brachii humeris proxima — sed ii, quos medici musculos appellant. — Nec absurdum fortasse fuerit putare eadem similitudine et figura hos *lacertos* primum a *lacerto* pisce vel quadrupede dictos, qua deinde *musculi.* Firmat haec non *Gorraeus* modo, qui μῦν *lacertum* vocat, in *Definitionibus medicis* p. 417.; sed *Gloss. Vet. Lacerti* μύες βραχιόνων. Ita *Gesnerus*, laudante *Spaldingio*, ad *Quint. Inst.* 8. *prooem.* 19. Namque et colorata, et adstricta et lacertis expressa sunt, etc.] ¶ Translate robur, vires, nervos, potentiam significant. *Cic. Brut.* 16. *f.* In Lysia sunt saepe lacerti, sic ut fieri nihil possit valentius. [*V. quae laudat *Ellendt.* ad h. l.] *Id. Or.* 1, 57. Ab aliquo amentatas hastas accipere, easque oratoris lacertis viribusque torquere. *Ov. Her.* 1, 37. quid prodest vestris disjecta lacertis Ilios? *Hor. Ep.* 2, 2, 47. civilisque rudem tulit aestus in arma, Caesaris Augusti non responsura lacertis. *Flor. prooem. f.* Imperium inertia Caesarum quasi consenuit, atque decoxit: nisi quod sub Trajano principe movet lacertos. ¶ Eleganter *Virg.* ad apes transtulit, *G.* 4, 74. Spiculaque exacuunt rostris, aptantque lacertos. ¶ Metonymice est ictus. *Sil.* 16, 562. Et Glagus insignis ventos anteire lacerto. *Id.* 1, 262. et famam letalis amare lacerti. [*Non opus esse videtur metonymia, ut *lacertus* pro *ictu* positum intelligamus. In primo Silii a Nostro hic allato loco *lacerto* est vi et robore lacerti; ad secundum optime *Drak.* confert *v.* 641. *fatifera dextra:* ita ut *lacertus* in universum pro brachio sit accipiendum.] ¶ De lacerto serpente V. LACERTA. ¶ Est etiam hoc nomine piscis marinus, plurium generum, terrestrem specie referens. [**Cic. Att.* 2, 6. Nam ad captandos lacertos tempestates non sunt idoneae: ita *Orell.* Al. *captandas.*] *Juven.* 14, 131. conchem aestivi cum parte lacerti. *Mart.* 10, 48. Secta coronabunt rutatos ova lacertos. Adde 12, 19., *Plin.* 32, 11, 53., *Colum.* 8, 17. et *Cels.* qui 2, 18. inter eos recenset, ex quibus salsamenta fiunt, et quorum cibus gravissimus est. V. LACERTA. ¶ *Lacertum* neutr. genere dixit *Accius* ap. *Non.* 3, 121. Tribuit verubus lacerta in focos.

*LACESCO. V. LACESSO in *f. B. A.*

LĂCESSIO, is, a. 4. V. LACESSO.

LACESSĪTIO, onis, f. irritatio, provocatio. *Ammian.* 19, 3. Lacessitionibus crebris occupare obsidioni adhaerentes.

[LĂCESSĪTOR, oris, m. qui lacessit. *Is. Or.* 10. in *litt. L.* Lacessitor per translationem dictus a canibus, vel a feris, quae solent lacerando provocare. *F.*]

LĂCESSĪTUS, a, um, part. a *lacesso*, πρόκλητος, provocatus, irritatus. *Cic. Or.* 1, 8. Tenere arma, quibus possis vel provocare integros, vel ulcisci lacessitus. *Id. Att.* 1, 10. Lacessitus ad scribendum. *Id. Off.* 1, 7. injuria. *Sall. Cat.* 32. jurgio. *Hor. Ep.* 2, 1, 150. dente cruento. ¶ Translate. *Virg. A.* 7, 526. aeraque fulgent Sole lacessita. *Lucan.* 3, 194. Inde lacessitum primo mare, cum rudis Argo Miscuit ignotas temerato litore gentes. [*V. *Cort.* ad h. l.]

LĂCESSO, is, ivi, et ii, itum, a. 3. προκαλέω, προπηλακίζω, provoco, irrito, tento: a *lacero*, cujus est frequentat., ut *Charis.* 3, 227. et *Diomed.* 1, 375. docent: vel a *lacio*, ut *Fest.* in *Lacit.* In praeteritis fere est quartae conjugationis: in infinito passivo aliquando. *Cic. Mil.* 31. Ut vi irritare, ferroque lacessere fortissimum virum auderet. *Brut. et Cass.* ad *Anton. Fam.* 11, 3. Nos, Antoni, te nulla lacessimus injuria. *Cic. Phil.* 2, 1. Ultro me maledictis lacessisti. *Id. Pis.* 23. Sponsione me homo promptissimus lacessivit. *Colum.* 9, 15. Neque convenit, aestu medio exasperatas apes lacessiri. *Caes. B. G.* 4, 11. *extr.* Mittit, qui nunciarent, ne hostes proelio lacesserent: et si ipsi lacesserentur, sustinerent; et *ib.* 1, 35. Aliquem injuria lacessere; et *ib.* 6, 5. bello. *Liv.* 2, 45. ad pugnam. *Curt.* 6, 5. hostem occultis telis. *Suet. Ner.* 39. dictis et carminibus. *Id. Tib.* 61. probris. *Id. Aug.* 56. jocis petulantibus. *Liv.* 38, 33. jurgiis. *Virg. A.* 5, 429. Immiscentque manus manibus, pugnamque lacessunt; et *ib.* 11, 254. ignota lacessere bella. [*V. *Cort.* ad *Lucan.* 3, 553.] ¶ Translate. *Quint.* 6, 3. Non solum facto aliquo, dictove, sed etiam corporis tractu risus lacessitur. *Hor. Od.* 1, 35, 7. Quicumque Bithyna lacessit Carpathium pelagus carina, *h. e.* tentat. *Id. ib.* 2, 18, 12. nihil supra Deos lacesso, *h. e.* precibus non fatigo, et ad iram provoco. *Ov. Trist.* 5, 9, 29. fores nondum reserati carceris acer Nunc pede, nunc ipsa fronte lacessit equus, *h. e.* icit, et reserare tentat. *Virg. A.* 12, 85. Circumstant properi aurigae, manibusque lacessunt Pectora plausa cavis, *h. e.* blande percutiunt, et equorum ardorem veluti provocant. [*Addi poterant hic et ista: *Lucan.* 2, 42. his se stimulis dolor ipse lacessit, i. e. auget, exasperat.] ¶ Illa quoque translata sunt, et poetica. *Claud. Cons. Prob. et Olybr.* 94. Et formidato clypeus Titana lacessit Lumine, *h. e.* quasi ipsum solem provocat de splendore. *Lucan.* 10, 320. Nilus spuma astra lacessit. *Stat. Th.* 12, 604. Taurus lacessit campum. *Sil.* 17, 387. Invadunt acies pugnam, et clamore lacessunt Sidera. *Virg.* eadem ratione dixit *A.* 2, 488. ferit aurea sidera clamor. ¶ Pro tentare, nocere. *Colum.* 9, 8. Ex vicinia potius, quam ex peregrinis regionibus petantur apes, quoniam solent coeli novitate lacessiri. *Id.* 3, 21. Vindemia praecox populationibus volucrum, pluviisque aut ventis lacessita dilabitur; et 10, 320. Exurat sata ne resoluti pulveris aestus, Parvulus aut pulex irrepens dente lacessat. *Catull.* 15, 16. Insidiis lacsssere caput alicujus. *Plin. ep.* 1, 5. quempiam capitaliter apud centumviros, *h. e.* accusare. ¶ Pro titillare, movere. *Lucret.* 4, 598. Haec loca per voces veniant, auresque lacessant; et *ib.* 693. Quae feriunt oculorum acies, visumque lacessunt. ¶ Pro commovere, excitare. *Cic. Fam.* 3, 8. *med.* Hos ego sermones lacessivi nunquam: sed non valde repressi, *h. e.* nunquam in causa fui, cur haberentur, mentionem ejus rei faciendo. *Virg. A.* 10, 10. Aut hos arma sequi, ferrumque lacessere suasit. ¶ Accipitur etiam in bonam partem, pro invitare, allicere. *Cic. Fam.* 12, 20. Me amabis et scripto aliquo lacesses, ego enim respondere facilius possum, quam provocare. *Val. Fl.* 5, 572. Aesonidem magno cratere lacessit. Adde *Cic. Att.* 13, 18. et *Tusc.* 5, 41. *f.* ¶ Part. *Lacessens* ap. *Liv.* 21, 11. Saguntini nec lacessentes, nec lacessiti per aliquot dies. *Lacessiturus* ap. *eund.* 28, 28. Nec socios populi R. ultro lacessituri bello. *Lacessendus* ap. *Caes. B. G.* 8, 14. At Caesar neque cedentes tanto collis ascensu lacessendos judicabat. ¶ **Lacesco* pro lacesso ap. *Coripp.* 3, 396. *B. A.*

*LACETĀNI, orum, m. populi Lacetaniae. *Liv.* 21, 60. seq. et 38, 34. *Plin.* et c. 3. *Caes. B. C.* 1, 60. in edd. vett. ubi tamen et *Oudend.* habet *Jacetani.* Ἰακκετανοὶ sunt *Ptolemaeo. B. A.*

*LACETANĬA, ae, f. regio Hispaniae Tarraconensis, ad montes Pyrenaeos. *Liv.* 21, 23. *Plin.* 25, 2. *B. A.*

LĂCHĂNISSO, as, n. 1. λαχανίζω, langueo, vacillo: a λάχανον, olus. *Suet. Aug.* 87. Ponit betissare pro languere, quod vulgo lachanissare dicitur. Al. scrib. *lachanizare.* V. dicta in BADIZO.

LĂCHĂNUM, i, n. λάχανον, olus, generatim. *Hor. Sat.* 1, 6, 115. Ad porri, et ciceris refero, lachanique catinum. Plerique al. leg. *laganique.* V. LAGANUM.

[LACHĒ, es, f. λαχή, sors. Est cogn. *R. Inscr.* apud *Marin. Frat. Arv.* p. 251. Popillia A. L. Lache. *F.*]

LĂCHĔSIS, is, f. Λάχεσις, una Parcarum, quam Latine sortem interpretari possumus: a λαγχάνω, sortior. Fingunt enim eam praeesse tempori futuro, sortiri de hominibus, quid futurum sit, nere vitam, prosperitatem, et calamitatem hominum. V. PARCAE. *Ov. Trist.* 5, 10, 45. O diram Lachesim, quae tam grave sidus habenti Fila dedit vitae non breviora meae! *Claud. B. Get.* 54. Ferrea Lachesis. *Juven.* 3, 27. Dum superest Lachesi, quod torqueat. *Mart.* 4, 54. Nil adicit penso Lachesis, fusosque sororum Explicat, et semper d tribus una necat.

[LACHNĒ, es, f. λάχνη, lana, lanugo. Es cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 187, 3. Claudia Antonia Lib. Lachne. *F.*]

LACHRYMA. V. LACRYMA.

*LACIACUM, i, n. oppidum Norici. *Anton. Itin* et *Tab. Peut.*

[LACĬĂDES, ae, m. Λακιάδης, qui est ex Lacia uno ex Atheniensium vicis, seu δήμοις. *Cic. Off* 2, 18. *f.* Theophrastus scribit, Cimonem Atheni etiam in suos curiales Laciadas hospitalem fuisse ita enim instituisse, et villicis imperavisse, u omnia praeberentur, quicumque Laciades in villam suam devertisset. *F.*]

*LACĬBI, oppidum Hispaniae Baeticae. *Plin* 3, 1. *B. A.*

[LĀCĬDĬTAS, atis, f. natura hebes, qua qui facile laci, seu decipi potest. *Varr. R. R.* 2, 4 *med.* Oves primum assumptae et propter utilita tem, et propter laciditatem. Ita legend. puta *Pontedera* in *Op. posth.* T. 1. p. 217. pro *placidi tatem*, quam vocem hic retinent omnes editiones quamque recte ibidem se habere putat *Schnei derus. F.*]

LĂCĪNĬA, ae, f. dicitur proprie de fimbriis, se segmentis, quae ad oram vestis assuuntur, et alte rum ab altero divisa pendent: κράσπεδον: a λακ ίδος, scissura, fragmentum: quod a λακῶ, lancin lacero, scindo: vel a *lacio, is.* Quod vero a *Fest.* in *Lacerare*, inde *laciniam* dici legitur, pla cet aliis *lanienam* reponi: tametsi ad significatio nem eodem recurrunt. Hinc per similitudinem d aliis rebus dicitur, quae veluti segmentum a rel quo corpore dependent, aut prominent. *Plin.* 5 32, 43. Promontorium in quo Megarice oppidum fuit: unde Craspedites sinus vocabatur, quoniam id oppidum velut in lacinia erat; et 15, 30, 3 Excrescente in medio folio parvulo, veluti lacini folii. *Id.* 8, 50, 76. de capris: Feminarum gene rositatis insigne, laciniae corporibus a cervice bi nae dependentes, *h. e.* carunculae illae duae, qua *Varro R. R.* 2, 3. mammulas pensiles, *Colum.* 6. verruculas, *Festus* neneolas vocant. *Plin.* 1 7, 36. Porrum, et allium serunt in laciniis colliga tum: quia *Col.* 11, 3. *med.* de re simili verba fa ciens, linteolum nominat. Porro ex hoc *Plinii* lo co discimus, etiam particulam resectam et separa tam, *laciniam* dici posse. ¶ Translate. *Col.* 5. de ovib. aegrotantib.: Cum grex ad locum fu rit perductus, in lacinias colonis distribuatur: na particulatim facilius, quam universus, convalesci *h. e.* in minores partes. Sic *ib.* 6. de capris: Ne in pastione separatim laciniae diducantur. ¶ *La ciniae* etiam dicebantur partes agri alicujus colo niae, quae post assignationem colonis factam re manebant indivisae, ideoque juris adhuc public *Front. de colon.* p. 103. *Goes.* Ager ejus in lacinii est assignatus. *Id. ib.* p. 107. Ceterum ager ejus i laciniis remansit. ¶ Est etiam limbus, seu extre ma ora vestis, sive in fimbrias diducta sit, siv non. *Petr. Sat.* 100. Eumolpi jam in soporem la bentis laciniam duxi. *Suet. Cal.* 35. *f.* Ita se pro ripuit, ut calcata lacinia togae, praeceps per gra dus iret. *Id. Ner.* 19. Cum in aede Vestae rese disset, consurgenti ei lacinia obhaesit. *Pl. Merc* 1, 2, 16. Sume laciniam, atque absterge sudorem tibi. Hic *laciniam* quidam sudarium intelligunt sed potest commode de ima veste explicari. Ider dic de illo *Cic. fil. Fam.* 16, 21. *f.* Videor vider ementem te rusticas res, cum villico loquentem in lacinia servantem ex mensa secunda semina, *h. e.* sinu facto extrema vestis parte. ¶ *Laciniam prehendere* ejus, quem abeuntem retinere quis vel let, mos fuit. *Suet. Cal.* 15. Ut descendentem tribunali non solum voce revocarent, sed et lacini togae retenta, interdum pede apprehenso detinerent *Pl. As.* 3, 2, 41. Lacrimantem lacinia tenet lacri mans. ¶ Urbane, ac lepide *Cic. Or.* 3, 28. Nam illud alterum genus, quod est temporibus, locis reis definitum, obtinent, atque id ipsum lacinia *h. e.* leviter, ac vix, et quasi brevi tempore elapsu rum. ¶ Ab *Appul.* multis in locis *lacinia* sumitu pro tota veste: quae significatio vel per synecdo chen est totius pro parte, vel proprie locum habe in veste viliori, et quasi variis laciniis, segmentis que consuta: tametsi *Appul.* universim de qualibet etiam pretiosa, usurpat, ut *Met.* 6. Lacinias aur litteratas, ramis arborum, postibusque suffixas; *ib.* 11. Sacerdos praecipit, tegendo mihi lintean dari laciniam; et *ib.* 1. Unam e duabus lacinii meis exuo, eumque propere vestio; et *ib.* 3. Omni bus laciniis se devestit; et *ib.* 2. Lacinias omne exuunt, amicula dimovent.

LĂCĬNĬĀTIM, adv. per lacinias, particulatim Translate *Appul. Met.* 8. Ut non laciniatim disper so, sed cuneatim stipato commeatu difficultates il las transabiremus, *h. e.* agmine non diviso in par ticulas, sed junctim universo incedente.

*LACINIENSES, ium, incolae videntur fuisse op pidi cujusdam Liburniae, quae Lacinia forte ve Lacinium audiebat. *Plin.* 3, 1. *B. A.*

LĂCĬNĬO, as, a. 1. verbum est *Appul. Met.* 10

t ventus adhaerens pressule, membrorum volutatem graphice laciniaret, *h. e.* membra per lacinias distingueret, et singulorum pulcritudinem exrimeret. Alii leg. *liciniaret*, alii *liniaret* pro *lieare*t, vel *delinearet*. ¶ Translate pro, in lacinias secare. *Tertull. adv. Marc.* 1, 1. Deus blashemiis laciniatur. Alii leg. lancinatur. *Sen. ep.* 2. Vitam deducimus in particulas, ac laciniamus. l. leg. lancinamus.

LĂCĪNĬŌSĒ, adv. in laciniarum modum. *Plin.* 6, 43, 83. Laciniose crispa. Ita legit *Hard.* alii *icunose*, alii *lacrymose*.

LĂCĪNĬŌSUS, a, um, adj., in extrema ora disectus in particulas, fimbriatus. *Tert. Cult. fem.* 9. uid prodest faciem quidem frugi, et expeditam xhibere, cetera vero corporis laciniosis pomparum, t deliciarum ineptiis occupare? *Plin.* 32, 6, 21. strea spondylo brevi, atque non carnoso, nec firis lacinioso. *Id.* 25, 10, 21. Folia erant planaginis, nisi angustiora essent, et magis laciniosa. *d.* 5, 10, 11. de figura Alexandriae: Ad effigiem lacedonicae chlamydis, orbe gyrato laciniosa. ¶ ranslate est impeditus, implicatus: quasi laciniis ncessum impedientibus. *Appul. Apol.* Namque anii, ita ut corporis, sanitas expedita, imbecillitas aciniosa est. *Tert. adv. Marc.* 4, 29. *med.* Sucingere debemus lumbos, id est expediti esse ab npedimentis laciniosae vitae, et implicitae; et *ib.* . A legis laciniosis oneribus expeditus. ¶ Item imis diffusus, supervacuus, redundans, quasi lainiis instructus. *Id. Virg. vel.* 4. *med.* Compenium sermonis et gratum, et necessarium est, quoiam sermo laciniosus et onerosus, et vanus est. *lieron.* in *Daniel.* 11, 22. Haec Porphyrius seraone laciniosissimo prosecutus est, quae nos brei compendio diximus. Est qui legit *latissimo*.

LĂCĪNĬUM, ii, n. *Λακίνιον*, promont. Brutioum, in Magna Graecia, in eo tractu, ubi nunc ars Borealis Calabriae ulterioris, inter mare Adriaicum, et Ionium. Dictum est a Laceno, seu Laino latrone ibi ab Hercule interempto, qui parem illam Italiae infestabat. Nonnulli causam aferunt, quod latro ille boves quasdam ab Herculis armento abegisset, et praedatus esset. Vulgo utem dicitur *Capo delle Colonne*, ab exstantibus olumnis templi Junonis Laciniae. Nam prope hoc romontorium Hercules occiso latrone praedicto, uperbissimum templum exstruxit in honorem Junonis, quam Laciniam appellavit. *Serv.* ad *A.* 3, 52. (ubi et alias, sed incertas hujus appellationis rigines tradit.) et *Plin.* 3, 10, 15. ¶ Videtur ita uisse appellatum a *λακὶς*, scissura, quia hujusmodi romontorium octo mill. pass. in mare protenditur. Hinc etiam *Craspedites sinus* ap. *Plin.* 5, 32, 53. ocatus est a *κράσπεδον*, lacinia, cujus locum vide n LACINIA. ¶ Re vera haec vox adjectiva est: nde Juno Lacinia, *Cic. Div.* 1, 24. et *Plin.* 35, , 36. *n.* 2. quae et Diva Lacinia, *Virg. l. c.* Sic Lacinia litora, *Ov. Met.* 15, 13. et *ib.* 701. praeerque Lacinia templo Nobilitata Deae, Scylaceaue litora fertur. ¶ *Lacinium* est etiam vestis geus, quae eadem videtur fuisse ac lacinia. *Not. Tir.* p. 157. Epitogum, lacinium. V. LACINIA.

LĂCĪNĬUS, a, um. V. v. praec.

LĂCĬO, is, a. 3. decipio, ab inusit. *λάκω* vel *ακίω*, ex *λάω*, capio. *Festus.* Lacit, in fraudem nducit: lax enim fraus est. Inde est allicere, et acessere; inde lactat, illectat, delectat, oblectat. *Lucr.* 4, 1200. Quae lacere in fraudem possent, inctosque tenere. ¶ Praeteritum *lixi* legitur in *Not. Tir.* p. 149. Lixit, illixit. V. ILLICIO.

LĂCO et Lacon, ōnis, m. adj *Λάκων, ωνος*, ad Laconiam pertinens, Lacedaemonius. *Hor. Od.* 2, , 11. Flumen et regnata petam Laconi Rura Phaanto. *Nep. Timoth.* 1. A quo cum Laco pecuniam numeratam accepisset, etc. Adde *Ages.* 2. et 3. ¶ Ex Laconia canes generosissimi erant: de quius *Nemes. Cyn.* 107. Seu Lacedaemonio natam, eu rure Molosso, Non humili de gente canem. Hinc *Hor. Epod.* 6, 5. Molossus, aut fulvus Lacon, Amica vis pastoribus. *Sil.* 3, 295. pernix um densa vagis latratibus implet Venator dumeta Lacon. Ap. *Ov.* quoque nomen est canis, *Met.* 3, 219. Praevalidusque Lacon et cursu fortis Aello. Adde *Colum.* 7, 12. *f.* Laudant hos canes etiam *Virg. G.* 3, 405., *Grat. Cyn.* 211., *Senec. Hippol.* 35., *Claud. Laud. Stil.* 3, 300. ¶ *Lacōnes, um* sunt populi Laconiae, Lacedaemonii. *Prop.* 3, 12, 33. Quod si jura fores, pugnasque imitata Laconum, etc. *Stat. Th.* 6, 739. nuda de plebe Laconum. *Mart.* 1, 37. Qualia Ledaei facta Lacones habent, *h. e.* Castor et Pollux filii Ledae Lacaenae: quos *Id.* vocat 9, 4. pios Laconas. Sic *Spectac.* 26. Et gratum nautis sidus fulgere Laconum. ¶ Fuit et cogn. R., ut Cornelius Laco, cujus meminit *Tac. H.* 1, 13. ¶ De duplici positione recti casus. V. RUBICO.

*LACOBRĪGA, ae, f. oppidum Lusitaniae. *Mela* 3, 1. *med.* Cf. *Festus*, cujus dicta sunt *Lacobrigae nomen compositum a lacu et briga Hispaniae oppido.* ¶ Fuit et oppidi nomen in Hispania Tarraconensi, in agro Vaccaeorum, quo spectare potest locus *Festi* citatus. *Anton. Itin.* ¶ Hinc

*LACOBRIGENSES, ium, m. incolae Lacobrigae. *Plin.* 3, 3. *B. A.*

LĂCŌNĬĂ, ae, f. regio Peloponnesi, in ora australi, ad sinum Laconicum, inter Argiam, Arcadiam, et Messeniam: cujus metropolis Sparta, sive Lacedaemon. *Plin.* 6, 34, 39.

LĂCŌNĬCĂ, ae, et Laconicē, es, f. *Λακωνικὴ*, eadem quae Laconia. Prior positio est ap. *Nep. Timoth.* 2., *Vellej.* 1, 3. et *Plin.* 25, 8, 53., altera ap. *Mel.* 2, 3., ubi tamen alii *Laconica* legunt.

LĂCŌNĬCUM. V. v. seq.

LĂCŌNĬCUS, a, um, adj. *Λακωνικὸς*, ad Laconiam pertinens, Lacedaemonius. *Hor. Od.* 2, 18, 7. Laconicae purpurae. (V. TAENARIUS.) Al. leg. *Laconiae*. *Plin.* 10, 63, 83. canes. (V. LACO.) *Symm. ep.* 1, 8. (al. 14.) Laconicae brevitati studere. (V. LACONISMUS.) *Pl. Most.* 2, 1, 57. Laconica clavis, *h. e.* qua foris aedes claudebantur, et intus aperiebantur: Laconum inventum: ad discrimen earum, quae intus tantummodo claudebant, quales olim primo claves apud Graecos fuisse, ex *Theone* probant *Scalig.* et *Meurs.* (*l.* 2.) *miscell. Laconic. c.* 17. Alii putant, ita fuisse compositas, ut foris quidem clauderent, at intus aperire non possent. Verba sunt *Plauti:* clavem mihi harunce aedium Laconicam Jam jube efferri intus: hasce ego aedes occludam hinc foris. ¶ *Laconicum balneum*, quod *Laconicum* absolute dicitur, Romae primus exstruxit M. Agrippa sub Augusto, teste *Dione l.* 53., et ita appellavit, quoniam Lacones nudare corpora, et oleo inungi, maxime solebant. Erat enim locus cameratus, in quo depositis vestibus, sicco calore sudorem provocabant. Accenso enim igne sub ipso pavimento, quod eam ob rem vacuum erat, et suspensum (et *hypocaustum* dicebatur), flamma et calor per tubulos in ipsum Laconicum ascendebat, et ad summam camerae curvaturam: in cujus medio erat foramen, clypeo aeneo catena apto obstructum, quo clypeo remisso, patebat calori aditus, ut ad superiora conscenderet, aestumque Laconici minueret: reducto, omnis calor in Laconico inclusus vim suam augebat: atque hac ratione perficiebatur tempera tura sudationis, qua cruditates digeri et solvi putabant. V. *Vitr.* 5, 10. *f.* *Assam sudationem* appellat *Cels.* 3, 27. *n.* 3. et *siccum calorem*, 2, 17. Siccus, inquit, calor est et arenae calidae, et Laconici, et clibani. *Colum. praef. med.* Ut apti veniamus ad ganeas, quotidianam cruditatem Laconicis excoquimus, et exsucto sudore sitim quaerimus. Meminit et *Cic. Att.* 4, 10. ¶ **Laconicum* etiam est cognominatum Ossigi, oppidum Hispaniae Baeticae. *Plin.* 3, 1. *B. A.*

*LACONIMURGI, oppidum Hispaniae, dictum et Constantia Julia. *Plin.* 3, 1. *B. A.*

LĂCŌNIS, idis, adj. f. Lacaena, *Λακωνίς*. *Ov. Met.* 3, 223. Et patre Dictaeo, sed matre Laconide nati. ¶ Absolute *Laconis* est ipsa Laconia. *Mela* 2, 3. *med.*

LĂCŌNISMUS, i, m. *λακωνισμὸς*, breviloquentia, a Laconum seu Lacedaemoniorum moribus, sive quod illis prolixa loquacitate nihil esset odiosius, quippe qui factis magis, quam eloquentia praecellerent; sive quod in apophthegmatis praecipue valerent, quorum praecipua est gratia, ut paucissimis verbis plurimas sententias complectantur. Graece usurpat *Cic. Fam.* 2, 25. Sed quid ago? non imitor *λακωνισμὸν* tuum: altera jam pagella procedit.

LĀCŌNĬUS. V. LACONICUS.

LĂCŌTŎMUS, i, f. *λακότομος*, linea recta meridianum circulum secans: a *λακὶς*, frustum, et *τέμνω*, seco. *Vitr.* 9, 8. *f.* V. *Bald.* in *Lex. Vitr.* ¶ Ceterum aliter definit eam lineam *Steph. Piale* in *Mem. encicl. Rom.* T. 5. p. 105., quem consule.

LACRYMĂ et Lacrima, ae, f. *δάκρυ, δάκρυμα*, humor ex oculis fluens ex fletu, vel morbo: a Graeca voce allata. *Cic. Part.* 17. Cito arescit lacryma, praesertim in alienis malis. *Ov. Met.* 11, 720. Lacrimam dare ignoto, *h. e.* ignotum lugere. *Ter. Ad.* 4, 1, 20. Homini illico lacrymae cadunt, quasi puero, gaudio. *Id. Heaut.* 2, 3, 65. Lacrymis opplet os totum sibi. *Lucr.* 2, 975. Et lacrymis spargunt rorantibus ora genasque. *Virg. A.* 9, 251. vultum lacrymis atque ora rigabat; et *ib.* 1, 232. lacrymis oculos suffusa nitentes; et *ib.* 4, 30. sinum lacrymis implevit obortis. *Cic. Mil.* 38. Neque enim prae lacrymis jam loqui possum. *Id. Verr.* 2, 5, 67. Lacrymas in morte misera navarchorum non tenebamus. *Id. Fam.* 5, 14. Tradere se lacrymis et tristitiae; et *ib.* 14, 4. Lacrymis confici. *Curt.* 7, 2. temperare. *Val. Fl.* 4, 169. absumi. *Virg. A.* 8, 384. quempiam flectere. *Just.* 11, 15. prosequi mortem alicujus. *Caes. B. G.* 1, 20. Multis cum lacrimis obsecrare. *Curt.* 7, 8. Manantibus prae gaudio lacrymis. *Plin. ep.* 3, 16. Diu cohibitae lacrymae prorumpunt. *Lucan.* 7, 707. lacrymas luctusque remitte. *Just.* 1, 8. *f.* Dolorem in lacrymas effundere. *Val. Fl.* 3, 395. fatiscere in lacrymas. *Virg. A.* 4, 413. ire. *Tac. A.* 3, 23. effundi. *Ov. Ib.* 208. cogere aliquem. *Id. Amor.* 3, 6, 57. lacrymis madidos corrumpere ocellos. *Id. Met.* 9, 142. indulgere. *Cic. Planc.* 42. Lacrimas effundere. *Id. Font.* 17. profundere. *Ov. Met.* 11, 458. emittere. *Virg. A.* 6, 455. demittere. *Sen. ep.* 76. *med.* mittere. *Prop.* 1, 19, 23. siccare cadentes; et 2, 8, 8. supprimere. *Virg. A.* 4, 370. dare, *h. e.* fundere; et *ib.* 6, 468. ciere, *h. e.* movere, fletum excitare. *Quint.* 11, 3. alicujus concitare. Eod. sensu, *Id.* 4, 2. *med.* movere; et *Curt.* 5, 5. commovere; et *Albinov.* 1, 466. alicui elicere. *Prop.* 1, 16, 32. Surget et invitis spiritus in lacrymis, *h. e.* inter lacrymas suspirium dabit, licet invita. ¶ Transfertur ad significandum humorem, qui ex nonnullis plantis emanat. *Plin.* 11, 6, 5. E lacrymis arborum, quae glutinum pariunt. *Id. prooem. l.* 23. Lacryma vitium, quae veluti gummi est. *Colum.* 10, 103. lacryma medica panaces. *Prud. Cath.* 5, 22. *lacrimas olentes* dixit guttas stillantes cerae ardentis. ¶ Ad scriptionem quod attinet, per *y* recte scribitur, quia a *δάκρυμα*, ut dictum est: (unde *dacrymas* saepe *Liv. Andron.* posuit, teste *Festo*) itaque placet *Manut.* et *Dausq.*, satisque illud probat, quod in multis veterum monumentis, quae *Manut.* collegit, *lacruma* legitur, *y* in *u* converso, usitato more Latino, ut in *Sulla* pro *Sylla*, *sus*, a *οὖς*, *Cumae*, *inclutus*, etc. *Cellar.* videtur per *i* magis probare. Sane Graecae voces, quando longo usu sunt Latinae factae, Latinas quoque litteras assumere solent, ut *fama*, *silva*. Veteres etiam Inscriptiones plurimae pro hac scriptione stant, et *Pier.* ad *Virg. A.* 6, 1. Prisci aspirationem adhibuerunt, *lachryma* scribentes: quod eos factitasse ait *Gell.* 2, 3. firmandae vocis causa, et roborandae, ut ejus esset sonus vividior vegetiorque. Sed haec scribendi ratio jam obsolevit. V. *Cic. Or.* 48. [*Cf. *Schneider. Gr. Lat.* 1, 44., qui triplicem hujus v. scriptionem ferri posse docet.]

LACRYMĀBĬLIS, e, adj. *δακρυτέος, πολύδακρυς*, lacrymas commovens, dignus lacrymis, miserabilis. *Virg. A.* 3, 39. gemitus lacrymabilis imo Auditur tumulo; et *ib.* 7, 604. Getis inferre manu lacrymabile bellum. *Ov. Met.* 2, 796. de Invidia: Vixque tenet lacrymas, quia nil lacrymabile cernit. ¶ Item lacrymae similis. *Arnob.* 7, 233. Viscum est ex corticibus profluens, ita ut ex amygdalo, ceraso, lacrymabili destillatione coalescens.

LACRYMĀBĬLĬTER, adv. cum lacrymis. *Hieron. ep.* 140. *n.* 15. Unde et Propheta lacrymabiliter deprecatur, etc.

LACRYMĀBUNDUS, a, um, adj. multum lacrymans, *δακρυόεις*. *Liv.* 3, 46. *f.* Atque ille lacrymabundus, gratum est, inquit.

LACRYMANS, antis, part. a *lacrymo*, flens, *δακρύων*. *Caes. B. G.* 7, 38. Convocatis militibus, lacrymans, quo proficiscimur, inquit, milites? *Cic. Sext.* 69. Video hunc praetextatum filium oculis lacrymantibus me intuentem. *Virg. A.* 2, 790. lacrymantem, et multa volentem Dicere deseruit. ¶ [*Active c. accus. *Rut. Lup.* 2, 7, 110. Oculi vinum lacrymantes: ubi v. *Ruhnk.*] ¶ De plantis humorem remittentibus, *Plin.* 17, 14, 24. Lacrymantes calamos inseri non oportet, non hercule magis, quam aridos.

LACRYMĀTĬO, onis, f. *δάκρυσις*, actus lacrymandi. *Plin. prooem. l.* 23. *f.* Omphacium emendat oculorum lacrymationes. *Id.* 11, 37, 54. Natura oculos composuit tunicis callosis, quas subinde purificant lacrymationum salivis.

*LACRYMĀTOR, oris, m. ap. *August. B. A.*

LACRYMĀTUS, a, um, part. a *lacrymo*, emissus per modum lacrymae. *Ov. Fast.* 1, 339. Nondum pertulerat lacrymatas cortice myrrhas.

LACRYMO et Lacrĭmo, as, avi, atum, n. 1. *saepius quam* Lacrymor, aris, atus sum, dep. 1. *δακρύω*, [**δακρυχέω*,] lacrymas fundo, fleo. *Cic. Att.* 15, 27. Te, ut a me discesseris, lacrymasse, moleste ferebam. *Id. Verr.* 2, 5, 46. Ecquis fuit, quin lacrymaretur? *Sen. ep.* 63. Nec sicci sint oculi, amisso amico, nec fluant: lacrymandum est, non plorandum. [**Ov. A. Am.* 3, 291. Quo non ars penetrat? discunt lacrymare decenter, Quoque volunt plorant tempore quoque modo.] *Ter. Ad.* 3, 4, 46. Lacrymo gaudio. [*Cf. 4, 1, 20. et *Liv.* 17, 17.] *Ter. Hec.* 3, 3, 45. Lacrymo, quae posthac futura est vita, cum in mentem venit; et 3, 2, 20. Quid tu igitur lacrymas? [*Verba, quibus affectuum vim significari lacrymis videmus, conjuncta posuit *Ennius* ap. *Auct.* ad *Her.* 4, 2. Flentes, plorantes, lacrymantes, obtestantes. De discrimine inter *lacrymare* et *flere* v. h. v.: *plorare*, Gr. *κωκύειν*, in eo discrepat a *lacrymare*, quod illud cum ejulatione conjunctum est, nostr. *heulen und schreien;* hoc lacrymas emittere ob animi commotionem etiam laetam aliquam significat. V. *Doederl* 3, 153.] ¶ Regit aliquando accusativum, vi praepos. *ob* vel *propter*, quae subintelligitur. [*V. de hac constructione *Ruddim.* 2, 160.] *Ter. Eun.* 5, 1, 13. Num id lacrimat virgo? *Nep. Alc.* 6. Ut nemo tam ferus fuerit, quin ejus casum lacrymarit. *Stat. Th.* 9, 99. ne non moerentibus Argos Exsequiis lacrymandus eat. ¶ De plantis humore manantibus. *Venant. carm.* 3, 9, 18. Caudice desecto lacrimat sua gaudia palmes. [*Cf. *Ruhnk.* ad *Rut. Lup.* 2,

7, 110.] V. LACRYMANS. ℙ Scribitur et *lacrumo.* V. LACRYMA. ℙ Part. *Lacrymans* V. s. l.

LACRYMOSE, adv. cum lacrymis. *Gell.* 10, 3. Dicere quippiam lacrymose atque miserantur. [*Vet. Schol.* in *Cic. Planc.* 31. (ed. *A. Maio*) Ut pro reis multo lacrymosius peroraret. *F.*]

LACRYMOSUS, a, um, adj. δακρυώδης, lacrymis manans, lacrymabilis. *Hor. Od.* 1, 8, 14. Lacrymosa Trojae Funera; et *ib.* 21, 13. Lacrymosum bellum. *Ov. Trist.* 5, 1, 35. carmen. *Id. Amor.* 1, 8, 111. lacrymosaque vino Lumina. *Id. Fast.* 2, 387. Jussa recusantes peragunt lacrymosa ministri. *Stat. Th.* 6, 164. Lacrymosus risus. *Hor. Sat.* 1, 5, 80. et *Ov. Met.* 10, 6. fumus, *h. e.* ex oculis lacrymas exprimens. Sic *Plin.* 19, 6, 32. Caepis omnibus odor lacrimosus; et *Lucil.* ap. *Non.* 3, 67. Flebile caepe simul, lacrymosaeque ordine thallae. ℙ De plantis humore manantibus. *Plin.* 17, 28, 47. Vitium radicibus aquam salsam affundi, si sint lacrymosae.

LACRYMŬLA, ae, f. δακρύδιον, parva lacryma. *Cic. Planc.* 31. Non modo lacrymulam, sed multas lacrymas et fletum videre potuisti. *Ter. Eun.* 1, 1, 22. Haec verba una mehercle falsa lacrymula, Quam oculos terendo misere, vix vi expresserit, Restinguet. *Catull.* 66, 16. parentum Frustrantur falsis gaudia lacrymulis.

LACT. V. LAC.

LACTĂ, ae, f. barbarum nomen est, quo casiae genus quoddam appellant, teste *Plin.* 12, 19, 43. Quod huc addunt ex *Tert. Pud.* 6. *med.* dubiae admodum lectionis est.

LACTĀNEUS, a, um, adj. lactans. *Nutritores lactanei*, in quadam *Inscr.* incertae aetatis ap. *Maff. Mus. Ver.* p. 293. *n.* 1. et 2. sunt pueri lactentis educatores. *Lactaneus color* ap. *Theod. Prisc.* 4, 2. est idem ac lacteus.

LACTANS, antis, part. a *lacto*, θηλάζων, lac habens, aut praebens. *Gell.* 12, 1. *med.* Nam plerumque sine discrimine, quaecumque id temporis lactans est, adhiberi solet. Al. rectius leg. *lactens. Seren. Samm.* 20. Ubera fecundo multum lactantia succo. Al. melius leg. *lactentia.* Et observant eruditi, passim haec duo confundi, ut et in illo *Ov. Met.* 6, 342. Uberaque ebiberant avidi lactantia nati. ℙ Item lac sugens. *Varr. R. R.* 2, 7. *med.* Equis anniculis dandum hordeum, usque quo erunt lactantes. Al. rectius leg. *lactentes. Liv. Andron.* in *Tereo* ap. *Non.* 2, 654. Ego puerum interea ancillae subdam lactantem meae. Al. leg. *laetantem.* ℙ *Lactantia, um*, cibi ex lacte facti, ap. *Cels.* 2, 28. et 29. et *Apic.* 7, 11. Ap. *Cels.* quidam leg. *lactentia*; sed, teste *Targa*, omnes *Codd.* et primae editt. habent *lactantia.* ℙ *Lactantes anni* ap. *Auson. Idyll.* 4, 67. sunt anni pueritiae; nisi forte hic quoque *lactentes* reponendum est. ℙ *Lactantes metae* ap. *Mart.* sunt metae lactis: 1, 44. Rustica lactantes nec misit fiscina metas. ℙ *Lactans Deus*, qui se infundit segetibus, et eas facit lactescere. *Varro* ap. *Serv.* ad *G.* 1, 315., ubi *Serv.* discrimen addit inter *lactantem* et *lactentem*, quod illud lac praebentem; hoc, cui praebetur, significet. V. LACTURCIA. ℙ [*Est etiam part. frequent. *lacto*, i. q.] mulcens, inducens, illectans decipiendi causa. [*V. LACTO.] *Accius* ap. *Non.* 1, 54. Frustrando lactans. *Cic. Tusc.* 4, 7. *f.* Malevolentia lactans alieno malo. Ita *Non.*, sed al. rectius aliter leg. [*V. quos laudat *Orell.* qui *laetans* exhibet.]

LACTANTIUS, L. Coelius (al. Caecilius) Lactantius Firmianus, patria Afer quibusdam fuisse videtur, aliis Italus ex Firmio, seu Firmo Piceni oppido. Ex Pagano Christianus factus, in Africa litteris operam dedit, praeceptore usus Arnobio: ubi cum valde profecisset, Nicomediam Bithyniae accitus fuit, ibique rhetoricam aliquandiu docuit. Deinde ad scribendum se contulit, pluraque emisit, quorum adhuc exstant multa. Floruit circa initium saeculi Christi IV. sub Diocletiano, et Constantino Impp., hujusque filium Crispum Caesarem jam senex in Gallia litteris erudiit. Omnium sui temporis, cunctorumque Christianorum scriptorum eloquentissimus habitus est, et magistrum ipsum suum elegantia, suavitate, ac puritate sermonis longe vicit: quod et ipsa ejus scripta ostendunt, propter quae merito Christianus Cicero est appellatus. *Hieron. ep.* 58. *n.* 10. Lactantius quasi quidam fluvius eloquentiae Tullianae, utinam tam nostra affirmare potuisset, quam facile aliena destruxit. ℙ Alius fuit *Lactantius Placidus.* V. LUTATIUS.

LACTĀRIS, e, adj. lac habens, lactens. Capra lactaris est, quae lac habet, et fetus lactat. *Marcell. Empir.* 23. *med.*

LACTĀRIUS, a, um, adj. ad lac pertinens, ut Lactaria herba Latine est, quae tithymalus, Italice *lattajuola*, a succo lacteo, quem copiose continet, appellata. *Plin.* 26, 8, 39. ℙ *Lactarium opus*, cibus e lacte confectus, γαλάκτινον. *Lampr. Elag.* 32. Ut coenam exhiberet alia die de pomis, alia de dulciis, alia de opere lactario. ℙ *Lactarium* absolute idem significat. *Id. ib.* 27. Dulciarios, et lactarios tales habuit, ut quaecumque coci de diversis edulibus exhibuissent, vel structores, vel pomarii illi modo de dulciis, modo de lactariis exhiberent. ℙ *Lactarius, ii*, qui cibos e lacte conficit, aut vendit. V. *Lampr. l. c.* supra in §. 3. *Gloss. Philox.* Lactarius, γαλακτοπώλης. ℙ Est etiam *lactarius*, qui lac sugit. *Varr. R. R.* 2, 1. *med.* Dandum bubus lupinum, et lactariis Medica, et cytisum. ℙ *Lactaria columna* ponitur Romae a *P. Vict.* in regione undecima, in foro olitorio, ad quam infantes lacte alendos deferebant. Eadem habet *Festus.* ℙ *Lactarius mons* vocabatur collis prope Stabias in Campania, ubi vaccae plurimae herbis salubribus saginatae optimum aegris lac praebebant. *Cassiod. Variar.* 11, 10. Remedia Lactarii montis expetere.

*LACTATIO, onis, f. i. q. lactatus, ap. *August. B. A.*

[LACTĀTUM, i, n. idem ac lactarium. *Isid. Orig.* 20, 3. Lactatum est potio ex lacte. *F.*]

LACTĀTUS, us, m. actus lactandi. *Plin.* 32, 2, 5. de muraenis: Sibilo a piscatoribus, tanquam serpentibus, evocari, et capi, pinguescere lactatu. *Hard.* rectius leg. *jactatu* ex MSS.

LACTE. V. LAC.

LACTENS, entis, part. a *lacteo*: θηλάζων, qui lac sugit. *Cic. Cat.* 3, 8. Romulus parvus, atque lactens, uberibus lupinis inhians. *Id. Leg.* 2, 12. Lactentes hostiae. *Liv.* 37, 3. Lactentibus rem divinam facere. *Varr. R. R.* 2, 4. *med.* Porci lactentes; et *ib.* 11. agni. *Colum.* 10, 343. lactens catulus. *Ov. Fast.* 6, 137. Carpere dicuntur (*striges*) lactentia viscera rostris: sc. puerorum lactentia. ℙ Item lac habens. *Virg. G.* 1, 315. Frumenta in viridi stipula lactentia turgent. *Ov. Fast.* 1, 351. sata vere novo teneris lactentia succis. *Plin.* 20, 7, 26. Lactuca lactens. ℙ Item ex lacte confectus. *Cels.* 2, 28. Facile intus corrumpuntur omne pistorium opus, lac, mel, itemque lactentia; et *ib* 29. Alvum movent mel crudum, lac, lactentia omnia, mulsum, vinum dulce. ℙ Translate *lactens annus*, dicitur vernum tempus, ab *Ov. Met.* 15, 201. Cum tener et lactens, puerique simillimus aevo Vere novo est. ℙ V. Alia in LACTANS.

LACTĔO, es, n. 2. lactens fio, γαλακτιάω. *Pall.* 3, 26. Verno tempore, cum lactent novella virentia. V. similem *Colum.* locum in LACTO. ℙ Item lac sugo. *Vet. Schol.* ad *Pers.* 3, 17. Aut dormi, aut lacte. V. LALLO. ℙ Part. *Lactens* V. in v. praec.

LACTĔŎLUS, a, um, adj. dimin. a *lacteus*, candidulus. *Catull.* 55, 17. Num te lacteolae tenent puellae? Alii leg. *lacteolae papillae. Auson. ep.* 7. Viscus lacteolum, *h. e.* caro candida testae marinae inclusa. *Lacteolos agnos*, dixit *Prud.* περὶ στεφ. 11, 245. *h. e.* lactantes. *Id. ib.* 3, 161. Emicat inde columba nive candidior; Spiritus hic erat Eulaliae Lacteolus, celer, innocens.

LACTES, ium, f. plur. tenuiora intestina in animalibus, in quae primo cibus e ventriculo illabitur, lacteo pingui obducta, mollia, esui teneriora et delicatiora: dicta vel a lacteo colore, vel quia lactis instar suavia sunt, vel quia in his cibus in lacteum humorem vertitur. *Plin.* quidem 11, 37, 79. in homine tantum ponit, et in ove: sed de aliis quoque animalibus dici, mox patebit. Verba ejus sunt: Ab hoc ventriculo lactes in homine, et ove, per quas labitur cibus: in ceteris hillae: a quibus capaciora intestina ad alvum, etc. *Prisc.* 6, 686. Hae lactes partes sunt intestinorum, a Graeco γαλακτίδες dictae: et servaverunt apud nos quoque idem genus: cujus singulare *haec lactis* est. Titinius in Ferentinati: *Cerebellum, lactis agnina.* Pomponius in Lare familiari: *Oro te, Basse, per lactes tuas.* Hactenus ille. *Pers.* 2, 30. qua tu mercede Deorum Emeris auriculas? pulmone et lactibus unctis? *Pl. Curc.* 2, 3, 40. Ita cibi vacivitate venio laxis lactibus. [*V. *Schneid. Gr. Lat.* 2, 1. p. 417.] ℙ *Alligare canem fugitivam agninis lactibus*, ap. *eund. Ps.* 1, 3, 85. proverbium est de levi inutilique remedio ad magnum malum. **Gloss. Lat. Gr.* Lactes, λοβοὶ τῶν σπλάγχνων, λεπτὰ ἔντερα, τῶν ἰχθύων. *B. A.*

LACTESCO, is, n. 3. γαλακτόομαι, in lac convertor, lac fio. *Cic. N. D.* 2, 51. In iis animantibus, quae lacte aluntur, omnis fere cibus matrum lactescere incipit. ℙ Item lactens fio. *Plin.* 11, 41, 96. Asinae praegnantes continuo lactescunt.

LACTĔUS, a, um, adj. γαλακτικὸς, ad lac pertinens, e lacte confectus. *Lucr.* 1, 258. et *Ov. Met.* 15, 79. candens lacteus humor Uberibus manat distentis. *Virg. G.* 2, 525. ubera vaccae Lactea demittunt, *h. e.* lacte plena. ℙ Item lactens. *Mart.* 3, 58. Cingunt serenum lactei focum vernae; et *ib.* 47. Nondumque victa lacteus faba porcus. ℙ Item lactis colorem referens. *Virg. A.* 8, 660. lactea colla; et *ib.* 10, 137. cervix. *Mart.* 8, 45. hanc lucem lactea gemma notet. ℙ *Orbis lacteus, via lactea*, est veluti fascia in coelo, in meridiem porrecta, candidior ceteris partibus: ob id ita nuncupata: de qua *Ov. Met.* 1, 168. Est via sublimis, coelo manifesta sereno, Lactea nomen habet, candore notabilis ipso. Hac iter est Superis ad magni tecta Tonantis. *Cic. Somn. Scip.* 3. *f.* Splendidissimo candore iter flammas circus elucens, quem vos, ut a Grajis accepistis, orbem lacteum nuncupatis. V. quae in hunc locum adnotavit *Macr. Somn. Scip.* 1, 15., ubi de causis ejus candoris plu[ra] disserit. Graeci vocant γαλαξίαν κύκλον, Ita[l.] *via lattea*, et *galassia.* [*Nos. *Milchstrasse.*]

[LACTĬCĬNĂ, orum, n. plur. γαλάκτινα, cibi e lacte, et ovo. *Gloss. Phil.* Lacticina, ὠόγαλα, a[b] ὠὸν, ovum, et γάλα, lac. *F.*]

*LACTĬCĬNĬUM, i, n. ὠόγαλα, cibus ex lact[e] *Apic.* 7, 11. *B. A.*

LACTĬCŎLOR, oris, adj. lactei coloris. *Auso[n.] ep.* 7, 54. Aut cunctis pariter versibus oblinat Fu[l]vam lacticolor spongia sepiam. *Lacticolorem* v[o]cat, quia mos erat spongias arte candidas facer[e] e mollissimis recentes per aestatem salis spum[a] tingendo, et ad lunam ac pruinas sternendo, u[t] *Plin.* docet 31, 11, 47.

[LACTĬCŬLĀRIUS et Lacticulosus, a, um, ad[j.] modo remotus ab ubere. *Gloss. Phil.* Lacticula[rius], lacticulosus, λιπογάλακτος. *F.*]

[LACTĬDĬACUS, a, um, adj. qui calcibus pe[r]cutit: a λακτίζω, calce ferio. *Gloss. Phil.* Lact[i]diaci, λελακτισμένοι. *F.*]

*LACTĬDĬO, as, a. 1. lapsae Latinitatis verbu[m] e Graeco λακτίζειν, calcibus petere, ap. *Cornutu[m] Persii Scholiasten*, laudante *Gronov. Obs.* 4, 13. [p.] 210. Inde est, quod lactidiatum dicimus, qui mal[e] sit calce percussus. *B. A.*

LACTĬFER, a, um, adj. lac ferens. *Inscr.* a[p.] *Mur.* 70, 6. Silvano Sancto Patri et custodi pec[u]difero, lactifero, gladifero, etc.

LACTĬLĀGO, inis, f. herba eadem, quae cha[]maedaphne: a jucundo sapore, ceu lactis, appell[a]ta. *Appul. Herb.* 27.

[LACTILLA, ae, f. dimin. lacteae. Est cogn[omen] R. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 616. *n.* 134. Atilia M. F. Lactilla. *F.*]

LACTĪNEUS, a, um, adj. lacticolor, lacteus. *Venant. carm.* 8, 1, 27. Regia lactineo commutan[s] pallia cultu.

LACTĬTO, as, a. 1. frequent. a *lacto*, lac prae[]beo. *Mart.* 7, 102. Cur sit ager sterilis, cur uxo[r] lactitet, edam.

LACTO, as, avi, atum, a. 1. θηλάζω, lac prae[]beo. V. LACTANS. ℙ Item lac sugo. *Colum.* 7, 9. *med.* Suibus leguminum facienda est potestas, et utique vere, dum adhuc lactant. Al. rectiu[s] leg. *lactent*, et conjungunt cum sequentibus, *viri[]dia pabula*, [*h. e. mentre sono per anche latticinos[e] le verdi pasture.* V. LACTEO. *F.*] *Auson. Epi[]taph.* 32. Infans lactavit, pubes et virgo adolevit.

[*LACTO, as, avi, atum, a. 1. frequent. v. *la[]cio*, (quod trahere, allicere significat,) blanditii[s] trahere, spe, promissis allicere, mulcere, induce[]re, et frustrari, decipere. *Ter. Andr.* 5, 4, 7. Adolescentulos imperitos rerum in fraudem illicis, Sollicitando et pollicitando eorum animos lactas; et 4, 1, 23. nonne tibi satis esse hoc visum sol[i]dum est, gaudium, Nisi me lactasses amantem, e[t] falsa spe produceres? *Pl. Cist.* 2, 1, 9. Ita m[e] amor lassum animi ludificat, fugat, raptat, retinet, lactat. *Accius* ap. *Non.* 1, 54. Dictis lenibus la[]ctare aliquem. *Id. ib.* Frustrando lactare. *Varr. ib.* Aviditatem speribus lactet suis. Huc pertine[t] illud *Lucr.* 5, 1067. Aut ubi eos lactant pedibus morsuque petentes. Est qui leg. *jactant.* ℙ Part. *Lactans* V. s. l.]

*LACTODŪRUM, i, n. opp. Britanniae. *Anton. Itin. Cellario* est *Bedford. B. A.*

*LACTŌRA, ae, f. opp. Galliae Aquitanicae, ho[]die *Leictoure* vel *Lectoure. Tab. Peut.* ℙ *Lactu[]ra* audit *Ant. Itin. B. A.*

[LACTŌRĀTENSIS, e, adj. ad Lactoram perti[]nens. *Inscr.* ap. *Grut.* 30, 1. Pro salute Imp. M. Antonii Gordiani P. F. Aug. et Sabinae Tranquil[]linae Aug., totiusque domus divinae, proque statu civitatis Lactoratensium ordo Lact. etc. *F.*]

*LACTŌRATES, ium, dicti sunt incolae e[t] *civitas Lactoratium* ipsa *Lactora* in *Not. Gall. B. A.*

LACTŌRIS, f. herba est oleae folio, sed mino[]re, et flore luteo, intus plena lactis, quod gusta[]tum vomitiones concitat. *Plin.* 24, 18, 104. ℙ **Lacteris* est *Appul. de herb.* 111. ubi al. leg. *la[c]thoris*, vel *lateris*, vel *laceris. B. A.*

[LACTŌSUS, a, um, adj. id. ac lacteus. *Gloss. Phil.* Lactosus, γαλακτώδης. *F.*]

LACTŪCĂ, ae, f. θρίδαξ, herba, cujus tria ge[]nera Graeci fecere: unum lati caulis, adeo ut ostiola olitoria ex his factitari, prodiderint. Fo[]lium his paulo majus herbaceo, et angustissimum, ut alibi consumpto incremento. Alterum rotundi caulis: tertium sessile, quod Laconicon vocant. Alii colore, et tempore satus genera discrevere. Esse enim nigras, quarum semen mense Januario seratur: albas, quarum Martio: rubentes, quarum Aprili. Diligentiores plura genera faciunt, purpu[]reas, crispas, Cappadocas, Graecas. In Italia olim illa solum nota erat, quae meconis vocatur, a co[]pia lactis soporiferi: unde et *lactuca* nomen indi[]tum. Est autem natura omnibus refrigeratrix, et ideo aestate gratae stomacho fastidium auferunt, cibique appetentiam faciunt. Haec ex *Plin.* 19, 8,

., ubi alia plura de his. V. etiam, si lubet, *lum.* 10, 79. et 11, 3. *med.* et *Pall.* 2, 14. etc. *ls.* 2, 32. Lactuca, maximeque aestiva, cujus uliculus jam lacte repletus est, somno apta est. *art.* 13, 14. Claudere quae coenas lactuca solet avorum, Dic mihi cur nostras inchoat illa dapes? *Virg. Mor.* 76. Grataque nobilium requies ctuca ciborum, *h. e.* finis coenae. *Mart.* 11, 53. ima tibi dabitur ventri lactuca movendo Utilis. *l.* 10, 48. Lactuca sedens, *h. e.* sessilis. ℙ *Similem habent labra lactucam*, proverb. de quo V. ABRUM. ℙ Alia est quae *Lactuca marina* dicitur, Graece τιθύμαλος. *Cels.* 5, 7. Lac lactucae arinae, quae τιθύμαλος a Graecis nominatur, exe- t. *Colum.* 6, 15. Item si vomer crus sauciavit, arina lactuca, quam Graeci τιθύμαλον vocant, adixto sale, imponitur.

LACTŪCĀRIUS, ii, m. qui lactucas emit, aut ndit. Agnoscitur ut Latinum a *Diom.* 1, 313.

LACTŪCĪNUS. Lactucini cognominati sunt Roae quidam in Valeria familia, a studio colendae ctucae. *Plin.* 19, 4, 19. *n.* 3.

LACTŪCŌSUS, a, um, adj. lactucis abundans. nitur ut Latinum a *Diomed.* 1, 316.

LACTŪCŬLA, ae, f. θριδακινὶς, parva lactuca. *lum.* 10, 111. teneris frondens lactucula fibris. *ll.* 1, 30. Lactuculas serere. *Suet. Aug.* 77. actuculae thyrsum pro potione sumebat.

LACTURCĬA, ae, f. Dea lactescentium frumenrum, ap. Latinos. *August. C. D.* 4, 8., ubi al. g. ex MSS. *Deum Lacturnum.* V. LACTANS.

LACTURNUS. V. v. praec.

[LACŬLĀTUS, a, um, adj. *Isid. Orig.* 19, 22. aculata vestis est, quae lacus quadratos quosdam n pictura habet intextos, aut additos acu, *h. e.* avis intexta. V. CLAVATUS et MAPPA. *F.*]

LĀCŪNA, ae, f. τέλμα, τέναγος, collectio aquae, fossa, in qua aqua collecta stare consuevit. *Festus:* Lacuna aquae collectio a lacu derivatur. *Lucr.* 551. ubi in magnas aquae, vastasque lacunas eba vetustate e terra provolvitur ingens. *Virg.* . 1, 117. cavae tepido sudant humore lacunae. *ll.* 1, 17. Lacunas cisternarum sarcire. *Stat. lv.* 4, 3, 54. Hi siccant bibulas manu lacunas. *art.* 4, 4. Quod siccae redolet palus lacunae. *Salsas lacunas*, dixit *Lucr.* aquas maris, 3, 1045. 5, 792., eodemque sensu *Auct. ad Her.* 4, 10. eptunias lacunas. ℙ Pro quacumque fossa. *Cic. at.* 431. caecas lustravit luce lacunas, E quibus genti exsistit cum corpore prae se Scorpius, etc. *ucr.* 1, 115. Aut tenebras Orci visat, vastasque cunas. ℙ Et pro quacumque cavitate. *Vitr.* 7, *med.* Pavimenta testacea sunt diligenter exigen-, ut non habeant lacunas, nec exstantes tumus. *Varr. R. R.* 2, 7. Cum supercilia cana, et b ea lacunae, dicunt, eum equum habere annos decim; et *ib.* 1, 29. Qua aratrum vomere lacum facit, sulcus vocatur. *Mart.* 8, 59. de lusco. ppa sub attrita fronte lacuna patet. *Lact. Op.* . 10. Labrum superius sub ipsa medietate naum lacuna quadam levi, quasi valle, signavit eus. *Appul. Flor.* 15. Cervix succi plena, malae eres, genae teretes, ac medio mento lacuna. Dicitur et de loco vacuo, in quo quippiam deest. inc translate *lacunam explere*, est damnum sarre. *Cic. Verr.* 2, 2, 55. Illi censores fecerunt em, quod in nostra republ. solent ii, qui per rgitionem magistratus adepti sunt: dederunt opem, ut ita potestatem gererent, ut illam lacunam i familiaris explerent. Sic *Varr. R. R.* 2, 1. *f.* st, qui expleas duplicem istam lacunam, *h. e.* ec duo, quae desunt, et pro his alia reponas. *ell.* 1, 3. *med.* Minima illa labes, et quasi lacu- famae imminentis, partarum amico utilitatum tione solidatur. (Al. leg. *munimentis* pro *imminentis*, et v. *ratione* omittunt,) *h. e.* quasi vacuum nestate locum: vel interruptae bonae existimanis intervallum, quasique fractura. *Cic. Att.* 12, Vide, quaeso, ne qua lacuna sit in auro, *h. e.* quod detrimentum, ne quid minus probum in ro sit: translatione, inquit *Manut.*, ducta a funs, quos lacunae deteriores faciunt. ℙ Pro lage-. V. LAGENA.

LĀCŪNAR, āris, n. σανίδωμα, φάτνωμα, intersti- um tignorum in coelo cubiculi, seu alterius aedium embri, quod cameratum non sit: ex eo dictum, ia inter tignum et tignum veluti lacuna est: item sum coelum seu tabulatum, sive contignatione nstet, sive tabulis suffixis, et inter plana inter- lla cavitates seu lacus habentibus, sive etiam quato opere coagmentatis. Hujusmodi lacuna- a, quae et *laquearia* dicuntur, picturis, aliisque namentis apud ditiores, ut hodieque fit, expoliri lebant. *Vitr.* 7, 2. *extr.* Camerarum dispositio- s in conclavibus expediantur, nisi lacunaribus fuerint ornata. *Hor. Od.* 2, 18, 1. Non ebur, que aureum Mea renidet in domo lacunar. *Cic. usc.* 5, 21. Gladium e lacunari, seta equina aptum, mitti jussit, ut impenderet illius beati cervicibus. . LAQUEAR. ℙ *Spectare lacunar* proverbiali cutione de eo dicitur, qui alias res tum maxime it, cum sua res agitur, et omni attentione opus t. *Juven.* 1, 56. doctus spectare lacunar, Doctus et ad calicem vigilanti stertere naso. V. DORMIO. ℙ In genit. plur. *lacunariorum* pro *lacunarium* habet *Vitr.* 4, 3. et 6, 4. et in dativo *lacunaribus* 7, 2. *extr.* et *lacunariis* 5, 2. et 6, 5. et 10.

LĀCŪNĀRĬUM, ii, n. idem quod lacunar. *Vitr.* 4, 3. Impedita est distributio in opere triglyphorum, et lacunariorum.

LĀCŪNĀRĬUS, ii, m. qui lacunas fodit *Firm. Math.* 8, 21. *Gloss. Philox.* Lacunarius, λακκοποιός.

LĀCŪNĀTUS, a, um, adj. ad lacunae formam depressus. *Plin.* 15, 10, 9. Intus exiles nucleos lacunatis includit toris.

LĀCŪNO, as, avi, atum, a. 1. σανιδόω, lacunaris similitudinem alicui rei induco. *Ov. Met.* 8, 561. Pumice multicavo, nec levibus atria tophis Structa subit: molli tellus erat humida musco: Summa lacunabant alterno murice conchae.

LĀCŪNŌSUS, a, um, adj. lacunis plenus, inaequalis. *Cic. N. D.* 2, 18. Quid pulcrius ea figura, quae sola omnes alias figuras complexa continet, quaeque nihil asperitatis habere, nihil offensionis potest, nihil incisum angulis, nihil anfractibus, nihil eminens, nihil lacunosum? *Appul. Met.* 1. Avia, et lacunosa convallis; et *ib.* 9. Via lacunosis incilibus voraginosa. Adde *Vitr.* 8, 6. *f.*

LĂCUS, us, m. δεξαμένη, λίμνη, locus profundus cum aquis perpetuis ibidem natis, unde rivi, et flumina oriuntur: a λάκκος, vel λάκος, fossa. Differt a *stagno*, quod hoc temporalem habet aquam stagnantem, quae plerumque hieme colligi solet, aestate siccari: sed *lacus* aqua perpetua et perennis est. *Cic. Verr.* 2, 5, 72. Deae, quae illos Ennenses lacus, lucosque colitis. *Id. Agr.* 3, 2. Agros, aedificia, lacus, stagna. ℙ *Varr. L. L.* 4, 5. lacum definit, lacunam magnam, ubi aqua contineri potest. Hinc *lacus* Romae fuerunt capaces alvei, in quibus aquae recipiebantur ex aquaeductibus in usum publicum, jumentorum potui, lotionibus, exstinguendis incendiis, et fortasse etiam usibus fullonum, coriariorum, aliorumque opificum, etc. *Frontin. Aquaed.* 3. Ponam quot castella publica privataque sint, et ex his quantum publicis operibus, quantum muneribus, quantum lacubus. *Liv.* de his intelligendus, 39, 44. ubi lacus lapide sternendos memorat. Sic *Horatii* illud huc pertinet *Sat.* 1, 4, 36. Et quodcumque semel chartis illeverit, omnes Gestiet a furno redeuntes scire, lacuque, Et pueros, et anus. Plurimos in Urbe fuisse hujusmodi lacus constat ex *Frontin. Aquaed.* 78., ubi summam eorum colligit ad DXCI. *Plin.* vero 36, 15, 24. *n.* 9. DCC. enumerat ab Agrippa factos. Itaque saepissime eorum meminit *P. Vict. de reg. Urb. R.* ℙ Quod *Pl. Curc.* 4, 1, 16. enumerans varia loca urbis Romae, in quibus varia hominum genera agitare solent: confidentes ait, garrulosque, et malevolos *supra lacum* solere consistere; varie a variis is locus designatur, cum alii lacum Curtium intelligant, alii lacum Juturnae, nam utrumque ponit *P. Pictor* in regione Urbis octava, quae et *Forum Romanum* appellatur. ℙ *Siccus lacus*, proverb. de re nullius usus, aut pretii. *Prop.* 2, 11, 11. At dum demissis supplex cervicibus ibam, Dicebar sicco vilior esse lacu. Hic quidam interpretantur *lacum sine aqua*, ideoque etiam *sine pisce*, ex *eod. ib.* 12, 34. Aridus et sicco gurgite piscis erit: *Vulpius* vero *vas vinarium epotum*, *vacuumque.* ℙ Translate dicitur de vase amplo, in quo mustum prelo, vel pedibus expressum recipitur. *Ov. Fast.* 4, 888. Praemia, de lacubus proxima musta tuis. *Cic. Brut.* 83. *f.* Sic ego istis censuerim et novam istam, quasi mustum de lacu, fervidam rationem fugiendam. [Ita legit *Schütz.* at *Schneidero* placet *quasi musteam de lacu*, *ac*, etc. [*Orell.* exhibet: *quasi de musto ac lacu fervidam orationem fugiendam:* haec notans, esse videndum etiam atque etiam, ne hoc proverbium quasi fuerit Latinorum: *de musto ac lacu.*] *Cato R. R.* 25. Vinaceos conculcato in dolia picata, vel in lacum vinarium picatum. *Colum.* 12, 18. Aptandi sunt lacus vinarii, et torcula. *F.*] ℙ Item de musti quantitate, quae una pressura pedibus aut torculari exprimitur. *Plin.* 18, 31, 74. Pressura una culeos viginti implere debet. Ad totidem culeos et lacus viginti jugeribus unum sufficit torculum. ℙ Item de vase, in quo amurca recipitur, in olei confectione. *Colum.* 12, 50 *med.* ℙ Item dicitur de conceptabulo aquae fabrorum, in quam metallum candens demergunt. *Virg. G.* 4, 173. alii stridentia tingunt Aera lacu. ℙ Item de loco, ubi calx rutro subigitur maceraturque. *Vitr.* 7, 2. ℙ Item de loco, quo distinguitur granarium ad legumina separanda. *Colum.* 1, 6. Sed et lacubus distinguuntur granaria, ut separatim quaeque legumina ponantur. ℙ Item de tignorum, sive trabium interstitio, ut idem sit ac lacunar. *Lucil.* ap. *Serv.* ad *A.* 1, 730. resultant aedesque lacusque. ℙ *Lacus leonum* ap. *Prud. Cath.* 4, 65. locus est depressus, et septus, in quo custodiuntur leones, vivarium. ℙ Etiam *lacus*, *i*, m. dicitur. *Vet. Poeta* in *Anthol. Lat. T.* 2. p. 359. *Burm.* Fundit at October vina Falerna lacis. Alii rectius leg. *Fundi- tat October vina Falerna lacu*, vel *lacus:* ita ut *October lacus* dicatur, quomodo *October equus* ap. *Festum.*

LĂCUSCŬLUS, i, m. parvus lacus. *Colum.* 4, 8. Hiemalis aqua, quae ex pluviis consistit in lacusculis ablaqueationis. ℙ De loculis in tabulato, ubi reponuntur olivae. *Id.* 12, 50. Quia interdum immodica multitudo baccae torculariorum vincit laborem, esse oportet pensile horreum, et habere lacusculos tam multos, quam postulabit modus olivae, ut separetur, et seorsum reponatur uniuscujusque diei coactura.

LĂCŪTURRIS, e, adj. cognomen caulis, de quo *Plin.* 19, 8, 41. *n.* 3. Nuper subiere lacuturres (*caules*), ex convalle Aricina, ubi quondam fuit lacus, turrisque, quae remanet: capite praegrandes, folio innumeri, alii in orbem porrecti, alii in latitudinem torosi. De iisdem loquitur *Colum.* 10, 137. Quae (*cymata*) duri praebent cymosa stirpe Sabelli, Et Turris lacus, et pomosi Tiburis arva. Alii leg. *Turis*, alii *Turni.*

*LACYDES, Λακύδης, academicus, discipulus Arcesilae, magister Evandri. *Cic. Acad.* 4, 6. et *Tusc.* 5, 37. Hunc tradit *Plin.* 10, 22. tantopere ab ansere quodam fuisse adamatum, ut ei perpetuo comes adhaeserit, nusquam ab eo, non in publico, non in balneis, non noctu, non interdiu digressus. *B. A.*

*LACYDON, onis, portus Galliae Narbonensis, prope Massiliam. *Mela* 2, 5. *B. A.*

LĀDĀ, ae, f. λῆδον, herba in Cypro ex cisti, vel cisthi generibus, longioribus foliis, et nigrioribus, quae verno tempore pingue quiddam roscidum contrahunt, quod caprarum barbis adhaerescit, indeque depexum colatur, cogiturque in offas, et ladanum appellatur. *Plin.* 26, 8, 50., ubi *Hard.* ex MSS. *ledon* pro *lada* reponit.

LĀDĂNUM, i, n. λήδανον, pingue illud roscidum, de quo dictum est in v. praec. *Plin.* 26, 8, 30. et 12, 17, 37.

LĀDAS, ae, m. Λάδας, Alexandri Macedonis cursor, qui traditur fuisse tanta pedum velocitate, ut vestigia ejus in arena non apparerent. Quo nomine statuam meruit apud Argos in templo Veneris, quam νικοφόρον cognominabant. Hinc *Mart.* 10, 100. Habeas licebit alterum pedem Ladae, Inepte frustra crure ligneo curres. Adde 2, 86., *Catull.* 55, 25., *Juven.* 13, 97., *Auct. ad Her.* 4, 3. et *Sen. ep.* 85.

*LADE, es, f. Λάδη, insula Ioniae vicina, prope Miletum. *Plin.* 5, 31. *B. A.*

[LADĪCUS, i, m. cogn. Jovis, qui ita est appellatus a *monte Ladico*, nunc *los Codos de Ladoco*, ad flumen Bibrium in Gallaecia. *Inscr.* ap. *Grut.* 1065, 1. Jovi Ladico M. Ulpius Aug. Lib. Gracilis ex voto. *F.*]

LĀDON, onis, m. Λάδων, fluv. Peloponnesi, qui per Arcadiam in Alpheum influit. *Ov. Met.* 1, 702. arenosi placidum Ladonis ad amnem. ℙ In Fabulis dicitur fuisse pater Daphnes. *Serv.* ad *Ecl.* 3, 63. et ad *A.* 2, 513., quamquam alii Peneum dicunt. *Id.* ad *A.* 3, 91. ℙ Est etiam nomen canis Actaeonis. *Ov. Met.* 3, 216.

*LAEĀNA, Arabiae oppidum, dictum et Aelana. *Plin.* 6, 28. ℙ Hinc

*LAEANTĬCUS, a, um, adj. ad Laeanam spectans, Aelaniticus. *Plin. ib.* Laeanticus sinus. V. AELANA. *B. A.*

[LAEBACTES, ium, m. plur. incolae pagi in agro urbis Belluni, qui olim Laebactum, nunc *Pieve di Lavazzo* dicitur. *Inscr.* ap. *Grut.* 237, 6. et *Fabrett.* p. 684. *n.* 80. In honorem *Neronis* Claudii Caesaris Augusti Germanici Sex. Paeticius Q. F. Tertius, et C. Paeticius Sex. F. Firmus horilogium cum sedibus paganis Laebactibus dederunt. *F.*]

[LAECĀ, ae, m. scortator, est cogn. R., fortasse a λαικάζω, scortor, hinc λαικάστρια, meretrix, quae scilicet pudicitiam suam publicat; λαϊκὸς enim est popularis. *Sall. Cat.* 17. M. Porcius Laeca; et *nummus* ap. *Eckhel. D. N. V.* T. 5 p. 286. P. Porcius Laeca. *F.*]

LAEDO, is, si, sum, a. 3. βλάπτω, aliquid mali alicui infero, violo, noceo. Volunt esse per metathesim a δηλέω, quod idem significat. *Tac. Agr.* 42. Proprium humani ingenii est, odisse quem laeseris. *Γνώμη. Pl. Curc.* 4, 3, 9. Lora laedunt brachia. *Ov. Fast.* 6, 150. Frondes laedit hiems. *Id. Her.* 4, 21. teneros laedunt juga prima juvencos. *Id. Met.* 4, 601. Laedere aliquem vulnere. *Phaedr.* 4, 7. dente. *Virg. G.* 2, 301. ferro retuso plantas; et *ib.* 220. rubigine ferrum. *Ov. Met.* 13, 926. herbas morsu laesere juvencae. *Plin.* 27, 11, 71. Grana lathyridis stomachum laedunt. *Hor. Ep.* 1, 17, 7. si te pulvis, strepitusque rotarum, Si laedet caupona, Ferentinum ire jubebo; et *ib.* 2, 38. Quae laedunt oculum, festinas demere: si quid Est animum, differs curandi tempus in annum? *Virg. Ecl.* 10, 48. ah, ne te frigora laedant! et *ib.* 9, 64. Cantantes licet usque (minus via laedet) eamus; et *A.* 7, 809. per summa volaret Gramina, nec teneras cursu laesisset aristas. *Plin.* 21, 10, 31. Thymum laeditur imbribus, amittitque florem; et 37, 5, 18. Smaragdi sole laeduntur; et 13, 15, 30. Mensae splendescunt manu sic-

ca fricatae, nec a vinis laeduntur, *h. e.* si vino perfundantur, nihil gratiae amittunt. *Paul. Dig.* 9, 2, 30. *f.* Si ignis alienam segetem, vel vineam laeserit. ¶ Pro allidere, affligere. *Lucr.* 5, 999. turbida ponti Aequora laedebant naves ad saxa virosque. ¶ Illa sunt urbana, et elegantia, *Ter. Ad.* 5, 4, 10. Clemens, placidus: nulli laedere os, arridere omnibus, *h. e.* in faciem nemini male dicere. *Suet. Caes.* 49. Laedere famam alicujus gravi opprobrio. *Metell.* ad *Cic. Fam* 5, 1. ludibrio aliquem. *Quint.* 7, 2. *med.* infamia. *Hor. Sat.* 2, 1, 21. tristi versu. *Pl. Capt.* 2, 2, 53. dicto aut facto. *Lucan.* 7, 848. superos crimine. *Ov. Pont.* 3, 9, 25. animum lento curarum frigore. *Cic. Rosc. Am.* 38. *med.* fidem. *Mart. Dig.* 48, 2, 3. majestatem publicam. ¶ Speciatim *laedere* dicitur testis, qui contra reum dicit. *Cic. Caec.* 10. Cum ita vehemens acerque venisset, ut non modo Caecinam perjurio suo laederet, sed etiam mihi videretur irasci. *Id. Or.* 2, 70. *med.* Cum laesisset testis Silus Pisonem, quod se in eum audisse dixisset. Adde *ib.* 74. et *Quint.* 6, 3. *med.* ¶ Vete res *laedere* res rapere dicebant, etiam si rapinae nullum crimen exsisteret: similiter *satisfacere* res reddere. *Serv.* ad *A.* 10, 14. ¶ Absolute pro injuriam facere, *Nep. Att.* 10. Nullas inimicitias gessit, quod neque laedebat quemquam, neque, etc. ¶ Et pro dictis pungere, maledicere. *Sall. Jug.* 86. Marius antea infestus nobilitati, tum vero multus atque ferox instare, singulos modo, modo universos laedere. ¶ [*Laedere saepe idem est, quod *ludibrio habere*. V. *Cort.* ad *Lucan.* 5, 151. Haud aeque laesura ducem, cui falsa canebat, Quam tripodes, Phoebique fidem. ¶ De discrimine inter *laedere*, *violare* et *offendere* *Doederl.* 3, 139. haec habet: *laedere* spectat objectum, in quo adhuc aliquid est, quod perdi possit; *violare* pertinet ad id, quod injuria affici nefas est; *offendere* nonnisi ad mentem et animum referendum.] ¶ Part. *Laedens* ap. *Ov. Rem. Am.* 293. laedentia pectus Vincula qui rupit. *Laesurus* ap. *eund. ib.* 90. Et tua laesuro subtrahe colla jugo. ¶ [*Confunduntur *laedere* et *ludere*. *Cort.* ad *Lucan.* 5, 151. *Burm.* ad *Quint. Inst.* 6, 3. p. 535.]

LAELAPS, ăpis, m. λαῖλαψ, canis nomen, quod signat procellam, aut turbinem. *Ov. Met.* 7, 772. et *ib.* 3, 211. altero hoc loco inter canes Actaeonis enumerans: priore ita appellans canem Cephali, qui cum vulpem feram, infestamque incolis persequeretur, una cum ipsa in lapidem versus est.

*LAELĬA, ae, f. mater uxoris L. Crassi, cujus sermo patris sui elegantia tinctus erat, ut ait *Cic. Brut.* 58. ¶ Item virgo Vestalis, cujus meminit *Tac. A.* 15, 22. *B. A.*

LAELĬĀNUS, a, um, adj. ad Laelium pertinens: ut Laelianae naves, ap. *Caes. B. C.* 3, 100. *h. e.* quibus D. Laelius imperabat.

*LAELĬUS, i, m. C. Scipioni Africano familiarissimus, orator insignis, Romanis *Sophos* vel *Sapiens* appellatus. Consul semel fuit, et quidem cum repulsa A. DCXIII. *Hor. Sat.* 2, 1, 72. Mitis sapientia Laeli. *Lucil.* ap. *Cic. de Fin.* 2, 8. In quo Laeliu' clamores Sophos ille solebat Edere. *Cic.* pro *Mur.* 31. *Id. Brut.* 21. de *Off.* 1, 30. 2, 11. 3, 4. de *Amic.* (qui et *Laelius* inscriptus liber est) 1. et 2. *Tusc.* 5, 19. et alibi pluries. Adde *Liv.* 30. passim et *Quint.* 8, 6. ¶ Decimus Laelius, orator. V. *Burm.* ad *Quint.* 10, 1. ¶ Laelius Archelaus, Grammaticus insignis, memoratur a *Suet. de Ill. Gramm.* *B. A.*

LAENĂ, ae, f. χλαῖνα, genus vestis, quae aliis superinduitur; a voce Graeca allata, quam ducunt a χλιαίνω, calefacio: tametsi sunt apud *Fest.* qui Tuscae originis esse arbitrantur. Certe non est audiendus *Varro*, qui *L. L.* 4, 30. dictam putat, quod de *lana* multa, quia duarum togarum instar erat. Multiplex ejus fuit usus. Legimus enim, a sacerdotibus in sacrificio adhibitam fuisse, apud *Cic. Brut.* 14. (V. v. sq.) eaque usos flamines, a flaminicis suis texta (sic enim oportebat) etiam *Serv.* ad *A.* 4, 262. tradit. Item a regibus et principibus viris, ut ex *Virg. ib.* et *Sil.* 15, 424. colligitur. Item a ditioribus, et denique a vulgo. *Pers.* 1, 30. ecce inter pocula quaerunt Romulidae saturi, quid dia poemata narrent. Hic aliquis, cui circum humeros hyacinthina laena est, etc. *Juven.* 5, 130. plurima sunt, quae Non audent homines pertusa dicere laena. Ex loco *Persii* colligimus, domesticam quoque et coenatoriam vestem fuisse: quod confirmatur illo *Mart.* de lusco furante in convivio, 8, 59. Et tectus laenis saepe duabus abit. ¶ Etiam militare vestimentum fuisse, docet *Non.* 14, 26., sed non probat. ¶ Praecipua ejus utilitas, postquam passim adhiberi coepta est, frigori arcendo: unde ex crassiore panno (quare et *duplex* dicitur a *Serv. l. c.* et *Festo*) et villosa fuit. *Mart.* 14, 136. cui titulus *Laena*: Tempore brumali non multum laevia prosunt: Calfaciunt villi pallia vestra mei. Hinc Graecum proverb. ἐν θέρει τὴν χλαῖναν κατατρίβεις: de eo, qui rebus necessariis in tempore uti nescit. ¶ Propria fuit virorum, ut ricinium mulierum, teste *Varr. l. c.* ¶ Formam fuisse putant similem lacernae, aut pallio, aut chlamydi, apertam scilicet et toga breviorem: aptam proinde, quae superinduceretur tunicae, et aliquando etiam togae, fibula ad humeros, aut collum adstringente. Plura V. ap. *Ferrar.* et alia *in T. VI. Antiquitat. R. Graevii.*

LAENAS, atis, m. et f. In Popilia gente Romana, familia fuit cognomine *Laenas*, inde ducto, ut fertur, quod cum M. Popilius consul esset, eodemque tempore sacrificium publicum cum laena faceret, quod erat flamen Carmentalis, plebis contra patres seditione nunciata, ut erat laena amictus, ita venit in concionem, seditionemque cum auctoritate, tum oratione sedavit. Ita *Cic. Brut.* 14. ¶ *M. Popilium Laenatem meminit *Liv.* 41, 28. ¶ C. Popilius Laenas, Consul Romanus, Antiocho legatus missus. *Liv* 42, 9. et 45, 12. ¶ Pluralem *Laenates* usurpat *Quint.* 1, 4. *B. A.*

[LAENILLĂ, ae, f. dimin. laenae. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 44, 5. Aristides Mummiae Laenillae C. F. *servus* actor. *F.*]

*LAEPA, ae, f. oppidum Hispaniae Baeticae, dictum et Ilipa, ut probabile est. *Mela* 3, 1. *med.* ¶ Hodie est *Lepe*. *B. A.*

*LAEROS vel Laerus, i, m. Hispaniae Tarraconensis amnis. *Mela* 3, 1. *med.* *B. A.*

LAERTES, ae, m. Λαέρτης, filius Acrisii, seu Arcesii. Ex uxore Anticlia filia Autolyci Ulyssem suscepit, et Echimenen. Hinc Ulysses dicitur *Laertiades*, et *Laertius Heros*. *Ov. Her.* 1, 113. Respice Laerten: ut jam sua lumina condas, etc. ¶ In recto casu est etiam *Laerta* Latina positione. *Sen. Troad.* 699. Annosque, tum te recipit, extendat suos Laerta. ¶ In genitivo etiam *Laertis*, ut *Prisc.* docet 6, 705.

LAERTĬĂDES, ae, m. Λαερτιάδης, filius Laertae, aut nepos. *Ov. Met.* 13, 48. Saxa moves gemitu, Laertiadaeque precaris, Quae meruit. *Hor. Sat.* 2, 5, 59. O Laertiade, quidquid dicam, aut erit, aut non; et *Od.* 1, 15, 21. Non Laertiaden, exitium tuae Gentis, non Pylium Nestora respicis?

LAERTĬUS, a, um, adj. ad Laerten spectans, ut Laertia regna, Ithaca insula, ubi Laertes regnavit. *Virg. A.* 3, 272. Effugimus scopulos Ithacae, Laertia regna. *Ov. Trist.* 5, 5, 3. Laertius heros, *h. e.* Ulysses. ¶ *Laertius* est quoque incola Laertis, urbis maritimae in Trachea Ciliciae, quam *Strabo l.* 14. statuit Hamaxiam inter, et Selinuntem fluvium, ex qua *Diogenes Laertius* philosophorum historicus, qui vixit Severo imperante, cognominatus est.

LAESĬO, onis, f. δήλησις, actus laedendi, damnum, injuria. *Papin. Dig.* 10, 3, 28. *extr.* Si quid, absente socio, ad laesionem ejus fecit. *Lactant. Ira D.* 17. *med.* Irritat laesio dolorem. *Inscr.* ap. *Grut.* 422, 10. et 428, 10. Conjugi rarissimi exempli, quae vixit mecum an. XXIII. sine ulla animi laesione. ¶ In re oratoria enumerat *Cic. Or.* 53. *extr.* inter figuras sententiarum. Verba sunt: Purgatio, conciliatio, laesio, optatio, atque exsecratio. Videtur autem esse, cum reum ob alias causas, quam ob quas accusatur, dictis, obtrectatione, detractione pungit orator, et lacerat, ut ei aversiores judices faciat.

LAESTRYGŎNES, um, m. plur. Λαιστρυγόνες, pop. Latii novi circa Formias urbem excisam incolentes, ubi Laestrygonia regio, cum urbe cognomine, quae et Lamus dicta est, nunc *Gaeta*. Immanissimi fuisse dicuntur, et humana carne victitasse. *Plin.* 7, 2, 2. et 3, 5, 9. et *Gell.* 15, 21. Hinc *Juven.* 15, 18. Fingentem immanes Laestrygonas, et Cyclopas. ¶ In sing. num. *Ov. Met.* 14, 233. Inde Lami veterem Laestrygonis, inquit, in urbem Venimus. *Id. Pont.* 2, 9, 41. Quis non Antiphaten Laestrygona devovet? ¶ Fuere Laestrygones etiam in Sicilia in Leontinis campis. *Sil.* 14, 125. Prima Leontinos vastarunt proelia campos, Regnatam diro quondam Laestrigone terram. ¶ Scribitur et *Lestrigones*, sine diphthongo.

LAESTRYGŎNĬUS, a, um, adj. ad Laestrygones pertinens. *Ov. Ib.* 390. Laestrygoniae domus, *h. e.* Formiae. *Sil.* 7, 276. de Italia: Hinc Laestrygoniae rupes, *h. e.* Formiana saxa, ut *Liv.* 22, 16. appellat; et *ib.* 410. Litora Cajetae, Laestrygoniosque recessus, *il golfo di Gaeta*. *Hor. Od.* 3, 16, 34. Nec Laestrygonia Bacchus in amphora Languescit mihi, *h. e.* Formianorum collium, quos a vini bonitate laudat *Id. ib.* 1, 20. *extr.* ¶ De Sicilia: *Plin.* 3, 8, 14. Flumina Symaethum, Terias: intus Laestrygonii campi.

LAESŪRĂ, ae, f. laesio. *Tert. Patient.* 7. Laesura divitiarum, *h. e.* detrimentum, jactura. *Inscr.* ap. *Grut.* 567, 8. Vixit mecum annis XVII. sine ulla animi laesura. Adde 828, 10. V. LAESIO.

LAESUS, a, um, part. a laedo, δεδηλημένος. *Cic. Verr.* 2, 3, 1. Nulla laesus injuria. *Ov. Met.* 12, 421. parvo cor vulnere laesum. *Id. R. Am.* 608. Laese vir a domina, laesa puella viro; et *ib.* 159. Aetola Venus a cuspide laesa; et *Fast.* 4, 120. Laesus cuspide. *Id. Amor.* 1, 7, 40. Laesae genae. *Id. Met.* 2, 408. laesae silvae, *h. e.* incendio corruptae. *Id. Fast.* 5, 322. grandine laesa Ceres. *Id. A. Am.* 2, 376. vipera laesa pede; et *ib.* 3, 207. laesa figura. *Mart.* 3, 47. Leporemque laesum Gallici canis dente. *Id.* 9, 5[illegible] Non jaculo, non ense fuit, laesusve sagitta; et 1[illegible] 54. lumine laesus. *Id. ib.* 29. Nuper cum Myrin[illegible] peteretur missio laeso, *h. e.* gladiatori vulnerat[illegible] ¶ Absolute. *Ov. R. Am.* 615. Dum spectant oc[illegible] li laesos laeduntur et ipsi. ¶ Translate. *Ci[c.] Cluent.* 42. Laesa dignitas. *Ov. Her.* 5, 104. pu[illegible] dicitia. *Quint.* 1, 2. opinio. *Tac. A.* 3, 24. rel[i]gio. *Hor. Od.* 1, 33, 4. fides. *Nep. Timol.* 1. pi[e]tas. *Ulp. Dig.* 4, 6, 1. Laesum jus alicuju[s.] *Virg. A.* 12, 496. foedus; et *ib.* 1, 12. nume[n.] *Ov. Trist.* 5, 12, 21. ingenium longa rubigin[e.] *Lucan.* 5, 456. Laesus nube dies. ¶ Ap. JCt[os] *laesus* dicitur, qui est damnum passus, deceptu[s,] fraudatus. *Paul. Dig.* 4, 6, 44. In aliqua par[te] laesus, non restituitur. ¶ *Laesae res* ap. *Sil.* 1[illegible] 6. sunt accisae, attritae, adversae.

LAETĂ, orum. V. LAETUS, i.

LAETĀBĬLIS, e, adj. laetitia dignus. *Cic. Tus[c.]* 1, 21. Quid habet ista res aut laetabile, aut gl[o]riosum? et *ib.* 4, 17. Is est beatus, cui nihil hu[]manarum rerum aut intolerabile ad demittendu[m] animum, aut nimis laetabile ad efferendum vide[ri] potest. *Ov. Met.* 9, 255. cunctisque meum laetab[i]le factum Dis fore confido. *Val. Fl.* 6, 606. S[e]dus laetabile alicui. *Mamert. Genethl.* 18. Qua[n]to hoc laetabilius, ac melius?

LAETĀBUNDUS, a, um, adj. laetans, val[de] laetus. *Gell.* 11, 15. *f.* Laetabundus is dicitu[r,] qui abunde laetus est.

LAETĀMEN, inis, n. κόπρος, fimus, qui p[er] agros jacitur: quod facit laetas segetes, *h. e.* pi[n]gues ac fertiles, votisque agricolae respondente[s.] *Plin.* 18, 16, 46. Secale nascitur qualicumque so[]lo, ipsumque pro laetamine est. *Id.* 17, 9, [illegible] Haec sunt laetamina, quibus ad tellurem alenda[m] utuntur homines. Editiones omnes male habe[nt] *certamina*. *Pall.* 1, 23. Anserum laetamen sat[is] omnibus inimicum est. *Id.* 3, 1. Prata spars[a] laetamine saturare.

LAETANS, antis, part. a *laetor*. *Cic. Cluen[t.]* 9. *f.* Itaque nubit Oppianico continuo Sassia, la[e]tanti jam animo, et spe optima confirmata. *Vir[g.] A.* 1, 397. laetantes agmine cygni. *Catull.* 64, 3[illegible] oppletur laetanti regia coetu. *Pl. Stich.* 3, 1, [illegible] Olim quos abiens affeci aegrimonia, Eos nunc la[e]tantes faciam adventu meo. *Lucret.* 2, 344. volu[]cres, laetantia quae loca aquarum Concelebran[t,] *h. e.* amoena et laetitiam inducentia.

LAETANTER, adv. laete. *Lampr. Commod.* [illegible] Quod Commodus laetanter accepit.

LAETASTER, tri, adj. χαριεντιζόμενος, aliqua[n]tum laetus. Prisca vox *Titinii* ap. *Fest.* in *O[b]strudant.*

LAETĀTĬO, onis, f. laetitia. *Caes. B. G.* [illegible] 50. *extr.* Neque hostibus diutina laetatio, nequ[e] ipsis dolor longior relinquatur.

[LAETĀTUS, a, um, part. a *laeto*, laetus fa[]ctus. *Virg. A.* 12, 841. Adnuit his Juno, et men[]tem laetata retorsit. *Sall. Jug.* 69. Ita Vagense[s] biduum modo ex perfidia laetati. *F.*]

LAETĒ, adv. γηθοσύνως, ἱλαρῶς, jucunde, hila[]riter. *Cic. Phil.* 9, 3. Laete atque insolenter tu[]lit. *Gell.* 3, 15. Laetissime gaudere. *Vell.* 2, 4[illegible] de Cicerone: Neque quisquam aut expulsus inv[i]diosius, aut receptus est laetius. *Quint.* 8, [illegible] *med.* Concitate dicere, aut moderate; laete, au[t] severe; abundanter, aut presse. ¶ Translat[e.] *Colum.* 5, 9. *med.* Truncus laetius frondet, *h. [e.]* uberius. *Plin.* 16, 31, 56. Laurus recisa laeti[us] fruticat; et 33, 5, 27. Seges laete virens.

[LAETĬCŬLOSUS, a, um, adj. laetitia plus a[e]quo gestiens. *Petr. fr. Trag.* 57. *Burm.* Tu lae[]ticulosus nec mu, nec ma argutas. Alii perperam leg. *febriculosus* contra fidem codicis, qui hab[et] *laeticulosus*: alii vero fortasse rectius leg. *lactic[u]losus*, *h. e.* modo e lacte depulsus, *slattato.* V[.] LACTICULARIUS. *F.*]

LAETĬCUS, a, um, adj. ad laetos servos, se[u] milites pertinens. V. LAETUS, i. *Impp. Arca[d.] et Honor. Cod. Theod.* 13, 11, 9. Quoniam ex mul[]tis gentibus sequentes Romanam felicitatem, se a[d] nostrum imperium contulerunt, quibus terrae laet[i]cae administrandae sunt, nullus ex his agris al[i]quid, nisi ex nostra adnotatione, mereatur.

LAETĬFĬCANS, antis, part. a *laetifico*: pro la[e]to posuit *Pl. Pers.* 5, 1, 8. Omnes hilaros, lube[n]tes, laetificantes faciam ut fiant.

*LAETĬFĬCĀTĬO, onis, f. ap. *Arnob.* *B. A.*

*LAETĬFĬCĀTOR, oris, m. ap. *Tertull.* *B. A.*

LAETĬFĬCĀTUS, a, um, part. a *laetifico*. *Se[]dul.* 1, 41. Laetificata seges, spinis mundatu[r] ademptis.

LAETĬFĬCO, as, avi, atum, a. 1. εὐφραίνω, lae[]tum, facio. *Lucan.* 3, 48. non illum gloria puls[i] Laetificat Magni. *Pl. Aul.* 4, 9, 15. nunc alii e[]laetificantur Meo malo et damno. ¶ Translate. *Cic. N. D.* 2, 40. Sol quasi tristitia quadam con[]trahit terram, tum vicissim laetificat, ut cum co[e]lo hilarata videatur. ¶ Pro stercorare. *Id. ib.* 52[.] Indus non aqua solum agros laetificat et mitigat[,] sed etiam eos conserit. *Plin.* 18, 13, 30. Fab[a] solum laetificat stercoris vice. *Id.* 17, 9, 6. de fi[illegible]

: Apud Homerum regius senex agrum ita suis ibus laetificans reperitur. ℙ Part. *Laetificans* etiam s. l.

LAETĪFĬCUS, a, um, adj. χαρτὸς, laetum fans, laetus. *Lucr.* 1, 192. uti sine certis imbri- anni Laetificos nequeat fetus submittere tellus. . *Troad.* 597. Laetifica referre alicui. *Stat.* . 8, 261. Laetifici tumultus; et *ib.* 12, 521. usus.

LAETĪNUS, a, um, adj. ad laetum pertinens. cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 418, 7. M. Herens M. F. Galeria Laetinus. *F.*]

LAETISCO, is, n. 3. εὐφραίνομαι, laetus fio, lae- . *Sisenn.* ap. *Non.* 2, 494. Utrumne Divi culerga se mortalium laetiscant, an superna agenhumana negligant. ℙ Translate. *Vet. Poeta Cic. Tusc.* 1, 28. Coelum nitescere, arbores ndescere, Vites laetiscere, pampinis pubescere. rectius leg. *laetificae pampinis.*

LAETĬTĬA, ae, f. χαρά, γηθοσύνη, est opinio re- s boni praesentis, in quo efferri rectum esse vi- ur, ut ap. *Cic. Tusc.* 4, 7. definitur: vel, ut ap. *Gell.* 2, 27., exsultatio quaedam animi cum dio efferventiore rerum expetitarum. Differt a *udio*, ut in ea voce dictum est. Nam in gaudio nihil animus, vel certe moderate diffunditur: laetitia effuse exsultat et gestit: tametsi hoc ab torie loquentibus non servatur. *Cic. Or.* 1, 44. rcipere laetitiam et voluptatem ex re quapiam; *ib.* 57. Itaque hilaritatis plenum judicium ac laeae fuit. *Id. Tusc.* 4, 32. Efferri laetitia. *Id.* . 14, 6. exsultare. *Id. Cat.* 1, 10. perfrui; et *l.* 28. afficere aliquem; et *Fam.* 2, 10. Comitia a praeclara me laetitia extulerunt; et *ib.* 9. Rente incessi omnibus laetitiis. *Id. Att.* 14, 14. etitiam capere oculis. *Id. Planc.* 42. dare ali- , *h. e.* laetandi occasionem. Sic *Ter. Heaut.* 1, 12. objicere; et *Hec.* 5, 3, 18. offerre. *Plin.* 30, 40. afferre. *Pl. Merc. prol.* 72. parere ali- . *Liv.* 4, 40. Tantam ex metu laetitiam fecere, etc. *Ter. Heaut.* 2, 3, 51. Ne me in laetitiam stra conjicias. *Sall. Jug.* 109. Magna laetitia bis est, cum te Dii monuere, ut aliquando pa- n malles. *Nep. Timoth.* 2. Victoria tantae fuit icis laetitiae, ut, etc. *Pl. Stich.* 3, 2, 13. Prae titia lacrymae praesiliunt mihi. *Just.* 12, 13. tus in laetitiam effusus. *Ter. Ad.* 4, 1, 6. Diem petuum in laetitia degere. ℙ Facile convenit n voluptate. *Cic. Fin.* 2, 4. Huic verbo (*volu- tis*) omnes qui Latine sciunt, duas res subjiciunt, titiam in animo, commotionem suavem jucundi- is in corpore; et *ib.* 1, 7. *f.* Recta et honesta e sint, ea facere ipsa per se laetitiam, idest uptatem. *Ov. Met.* 10, 443. de Myrrha cum pa- concumbente: infelix non toto corpore sentit etitiam virgo. ℙ Translate est venustas, pul- tudo, quia videndo laetos facit. *Stat. Th.* 6, . Effulsere artus, membrorumque omnis aperta Laetitia, insignesque humeri, nec pectora nu- Deteriora genis: latuitque in corpore vultus. aepe de satis, et plantis dicitur, quae fertiliter ubertim proveniunt et gignunt. *Col.* 4, 24. *med.* es ita se induunt uvis, ut nequeant maturitatem ere, si benignitas terrae, atque ipsius trunci titia non adsit; et *Just.* 44, 4. *med.* In hac insu- tanta pabuli laetitia est, ut, etc. ℙ Item de o ipso, ubi laetae segetes, plantaeque prove- nt. *Col.* 4, 21. Loci laetitia plures palmites, litas pauciores desiderat. ℙ Item de ratione endi ornata, luminibus verborum distincta. *Auct. al. de Or.* 20. Laetitia et pulcritudo orationis.

LAETĬTŪDO, inis, f. laetitia. Antiqua vox *Ac-* ap. *Non.* 2, 487. Me excitasti ex luctu in laeti- linem. *Id. ib.* Quanta in venando affectus es lae- udine?

LAETO, as, avi, atum, a. 1. εὐφραίνω, laetum io, laetitia afficio. [*Factum a *laetus*.] *Liv.* *Non.* 2, 494. Jamne oculos specie laetavisti abili? *Acc. ib.* Te ut triplici laetarem bono. ℙ *etare arbores* est stercorare. V. v. sq.

LAETOR, aris, atus sum, dep. 1. γηθέω, χαίρω, tus sum, laetitiam capio. [*Laetum fieri: est m proprie passiva forma v. *laeto*.] Differt a *udeo*, quia *gaudere* est interno animi motu ex- tare: *laetari* est extrinsecus signa gaudii profer- et effundi exsultatione liberius. Hinc *Varr. L.* 5, 6. *extr.* *laetari* dictum putat, *quod latius udium* propter magni boni opinionem diffusum. *Martinius* et *Vossius*, a λάω, volo, unde λαύω, or; At v. *Laeto* et *laetus*.] Quamquam promi- e saepissime usurpantur. *Cic. Rosc. Am.* 47. ae perfecta esse, gaudeo, judices, vehementer- laetor. *Id. Div.* 2, 9. An Cn. Pompejum cen- tribus suis consulatibus, tribus triumphis, ma- arum rerum gloria laetaturum fuisse, si scis- , se in solitudine Aegyptiorum trucidatum iri? *Fam.* 2, 9. Laetor tum praesenti, tum sperata dignitate. *Id. Marcell.* 11. Nam laetari omnes, ut de unius solum, sed ut de communi omni- salute, sentio. *Id. Verr.* 2, 5, 46. Laetaris in omnium gemitu, et triumphas. *Id. Phil.* 11, *f.* In hoc est semper laetatus, quod ea faceret, e, etc. *Id. Man.* 1. *f.* Illud in primis mihi lae- tandum jure esse video, quod, etc. *Id. Fam.* 7, 1. Utrumque laetor, et sine dolore corporis te fuisse, et animo valuisse. *Sall. Jug.* 17. Laetandum magis, quam dolendum puto casum tuum. ℙ Etiam cum genitivo loco ablativi more Graecorum. *Virg. A.* 11, 280. Nec veterum memini, laetorve malorum. ℙ Translate pro delectari, juvari. *Suet. Ner.* 46. Asturconem, quo maxime laetabatur, etc. *Col.* 3, 9. *f.* Omne vitis genus naturaliter laetatur tepore potius, quam frigore. *Pall.* 1, 6. *med.* Frumenta omnia maxime laetantur patenti campo, et ad solem reclivi. *Id. ib.* Loca sterilia beneficio laetantur incendii; et *f.* In laetandis arboribus crates faciemus, terram prius trunco admoventes, et mox laetamen, *h. e.* stercorandis. ℙ Part. *Laetans* V. s. l.

LAETŌRĬUS, a, um, adj. [*Laetoria lex*, quam a M. Laetorio Planciano trib. pleb. an. U. C. CCCCXC. latam fuisse affirmat *Ernest.* in *Clavi Cicer.* *F.*] vetabat, minorem annis vigintiquinque stipulari, h. e. ἐπερωτᾶσθαι, ut *Suet. fragm.* ap. *Prisc.* 8, 794. docet. Curatores dabat vel propter lasciviam, vel propter dementiam: vindicabatque adolescentium circumscriptiones, ut est ap. *Cic. Off.* 3, 15. Adde *N. D.* 3, 30. et *Imp. Constant. Cod. Theod.* 8, 12, 2. *V. et *Capitol.* in *M. Antonio Phil.* etc. ℙ *Laetorius*, *i*, m. nomen proprium ap. *Mart. epigr.* 12, 6, 13. *B. A.*

LAETUS, a, um, adj. γηθόσυνος, εὔοχθος, qui hilaritatem, quam intus habet, vultu et aliis signis ostendit. *Varr.* ducit a *latus*, ut in LAETOR dictum est. Alii ad Graecum λαῖτος referunt, quod integrum, incolumem significat. [*Laetus* contractum est ex *laevigatus*. V. *Doederl.* 3, 240.] *Cic. Mur.* 24. Catilina alacer atque laetus. *Id. Font.* 11. Vagantur laeti atque erecti passim toto foro. *Id. Att.* 8, 9. Laeto vultu gratulantes. *Plin.* 8, 17, 21. Laeta atque gestiens. *Caecil.* ap. *Cic. Fin.* 2, 4. Laetus omnibus laetitiis. *Ter. Andr.* 2, 2, 3. Laetus est nescio quid. *Id. Ph.* 5, 4, 1. Laetus sum, fratri obtigisse quod vult. *Id. Eun.* 3, 1, 2. ain' tu, laeta est? *Gn.* non tam ipso quidem Dono, quam abs te datum esse. *Id. Ad.* 2, 2, 45. Sed Ctesiphontem video: laetus est de amica. *Virg. A.* 6, 863. Frons laeta parum. *Tac. Agr.* 39. Fronte laetus, pectore anxius. *Virg. A.* 3, 524. Laetus clamor. *Sil.* 11, 370. laeta convivia. *Sen. Herc. Oet.* 1675. Diem laetum ducere. *Ov. Met.* 9, 242. Laeto ore quempiam alloqui. *Vell.* 2, 127. Vir severitatis laetissimae, hilaritatis priscae. *Tac. A.* 2, 75. Luctum laeto cultu mutare. *Quint.* 11, 3. *bis.* Res laetae. *Plin.* 23, 1, 16. Laetior color. [*Differunt *Laetus* et *hilaris*: illud, ut participium, Nostr. *erfreut*, significat affectum, statum, quem quis certis quibusdam rebus comparatum in tempus tenet; cernitur fronte exhilarata, rugis non contracta; minus est, quam *hilaris*; oppon. *tristis*, *moestus*: — hoc, nostr. *fröhlich*, habitum denotat manentem, cujus posita in rei natura causa est; spectatur oculis; majus est quam *laetus*; oppon. *austerus*, *severus*. *Doederl.* 3, 240. sq.] ℙ Metonymice *laetus* est, qui prompte, et lubenti animo quidpiam facit. *Sall. Jug.* 86. Senatus supplementum etiam laetus decreverat. *Virg. A.* 9, 88. Has ego Dardanio juveni, cum classis egeret, Laeta dedi. *Hor. Ep.* 1, 7, 39. Inspice, si possum donata reponere laetus. *Stat. Th.* 2, 396. Fortunam exuere, et laetum descendere regno, *h. e.* ultro. ℙ Item qui contentus est. *Sen. ep.* 92. *med.* Mutis aggregetur animal pabulo laetum. Est qui leg. *natum*. *Mart.* 4, 77. Nunquam divitias Deos rogavi, Contentus modicis, meoque laetus. ℙ Item qui delectatur. *Hor. Od.* 3, 4, 33. Visam Britannos hospitibus feros, [Et laetum equino sanguine Concanum. *Sil.* 1, 170. saevis gens laeta. *Id.* 9, 223. et ferro vivere laetum Vulgus. ℙ Item gratus, acceptus. *Val. Fl.* 1, 30. virtus haud laeta tyranno. *Tac. H.* 1, 71. Laeta primoribus civitatis Celsi salus, ne militibus quidem ingrata fuit; et *ib.* 4, 68. Laetum militibus id nomen. *Id. A.* 12, 8. Veniam exsilii pro Seneca impetrat, laetum in publicum rata, ob claritudinem studiorum ejus. *Grat. Cyn. in.* laetae venantibus artes. ℙ Item prosper, secundus. *Val. Fl.* 4, 31. Jam socii laetis rapuerunt vincula ventis. *Id.* 5, 69. primo laetos sic tempore rector Ingreditur cursus. *Sall. or. ad Caes.* 1. Qui clementia imperium temperavere, his laeta et candida omnia visa. *Sil.* 10, 552. Primitias pugnae, et laeti libamina belli. ℙ Item favens, propitius. *Pl. Amph. prol.* 1. Ut vos in vostris voltis mercimoniis Emundis vendundisque me laetum lucris Afficere, *h. e.* ut vos vultis me propitium afficere lucris in mercimoniis vestris emendis, etc. Verba sunt Mercurii. *Val. Fl.* 4, 540. Omnis adhuc sors laeta quidem. ℙ Item faustus, felix. *Suet. Caes.* 77. Eo arrogantiae progressus est, ut haruspice tristia exta nunciante, futura diceret laetiora, cum vellet. *Plin.* 11, 37, 77. Laetum prodigium. *Tac. H.* 1, 62. augurium. *Plin.* 8, 46, 71. Delubra ei gemina: alterum intrasse, laetum est, in altero dira portendit. ℙ Item universim de iis dicitur, quae laetitiam afferunt. *Cic. Att.* 7, 26. Omnia erant facta hoc biduo laetiora. *Tac. A.* 2, 48. Ceteris haud laeta memoria Quirini erat. ℙ Saepe de agris pinguibus, de satis, plantisque, in quibus fertilitas et ubertas est, quia hujusmodi et laeta sunt visu, et fructu laetos faciunt. *Cato R. R.* 6. et *Varr. R. R.* 1, 23. Ubi ager crassus et laetus est sine arboribus, eum agrum frumentarium esse oportet. *Cic. Sen.* 15. *med.* Vite quid potest esse cum fructu laetius, tum aspectu pulcrius? *Virg. G.* 1, 1. Laetae segetes; et *ib.* 74. laetum siliqua quassante legumen; et *ib.* 101. hiberno laetissima pulvere farra; et *ib.* 3, 385. laeta pabula. *Sen. Herc. Fur.* 698. prata viridi laeta facie germinant. ℙ Translate. *Quint.* 2, 4. Laeta indoles, *h. e.* quae fructum eloquentiae spondet. ℙ Pro bene habito, et pingui. [*Synonym. est *nitidus*: ita *Nep. Eum.* 5, 6. Jumenta nitida. Differunt *laetus* et *nitidus* in eo, quod illud plerumque naturae, hoc artis notionem involvat. *Doederl.* 2, 73.] *Virg. A.* 3, 220. Laeta boum passim campis armenta videmus. *Id. G.* 2, 520. Glande sues laeti redeunt. *Plin. Pan.* 82. Et laetum opere corpus, et crescentia laboribus membra mirabor. *Nemes. Cyn.* 286. laetae redeunt in pectora fortia vires. ℙ Pro copioso, fluenti. *Virg. G.* 3, 310. Laeta magis pressis manabunt flumina mammis. ℙ Pro venusto, gratiae pleno. *Id. A.* 1, 595. et laetos oculis afflarat honores. ℙ Pro superbo, fidenti, jactanti. *Id. ib.* 2, 417. Confligunt Zephyrusque, Notusque, et laetus Eois Eurus equis. ℙ Pro ornato figuris dicendi, florido, amoeno. *Quint.* 9, 4. Dicendi genus tenue laetioribus numeris corrumpere; et 8, 3. *f.* Copia dicendi floribus laeta. *Id.* 10, 1. de Homero: Idem laetus ac pressus, jucundus et gravis, etc. *Plin. ep.* 3, 18. *f.* Laetior stilus. Sic *Auct. dial. de Or.* 20. Laetitia, et pulcritudo orationis. ℙ Graeco more genitivo jungitur ab historicis et poetis. *Vell.* 2, 93. et *Tac. A.* 2, 26. Juvenis ingenuarum virtutum, laetusque animi et ingenii. *Virg. A.* 11, 73. laborum *Sil.* 17, 308. irae. *Id.* 7, 338. incepti. *Val. Fl.* 3, 659. laetus opum pacisque meae, *h. e.* contentus. *Virg. A.* 1, 445. Lucus laetissimus umbrae. Al. leg. *umbra*. *Sil.* 14, 279. plebs facilis impelli, et laeta tumultus. *Sall. fragm.* ap. *Serv. ib.* Frugum pabulique laetus ager, *h. e.* fertilis, copiosus. ℙ Et poetis cum infinito. *Sil.* 9, 453. laetus uterque Spectari Superis; et 16, 565. laetus bellare Latinis; et 3, 575. Gens ferri patiens, et laeta domare labores. ℙ *Laetum* adverbii modo, laete. *Stat. Ach.* 1, 323. laetumque rubet.

[LAETUS, i, m. ita appellatus fuit sequiori Latinitatis tempore ille, qui ex barbaris gentibus potioris erat conditionis, quam servus infimi ordinis, cui praedium aliquod incolendum dabatur, ut statum tributum domino suo persolveret: ita cognominatus fuisse videtur ob laetitiam, animique alacritatem, qua proelia inire solebat, cum ad bellum aliquod vocatus esset; hinc apud Saxones *lassen*, apud Sicambros *lathen*, apud Frisios *liten* iidem dicti sunt a verbo Theutonico *lassen*, servare, qui *servi* apud Romanos. V. *Gloss. med. et inf. Latin. Ducangii* in V. *Litus*, qui eum *adscripticium servum glebae* vocat. *Eumen. Pan. Const.* 21. Sicut postea tuo, Maximiane Auguste, nutu Nerviorum, et Treverorum arva jacentia laetus postliminio restitutus, et receptus in leges Francus excoluit. *Ammian.* 20, 8. Equos praebebo curules Hispanos, et miscendos gentilibus atque scutariis adolescentes laetos quosdam, cis Rhenum editam barbarorum progeniem, vel certe ex dediticiis, qui ad nostra desciscunt. *Imppp. Valentin., Valens et Gratian. Cod. Theod.* 7, 20, 10. Si quis praepositus fuerit aut fabricae, aut classi, aut laetis. ℙ Sunt qui perperam huc spectare putant locum *Hesychii*. Λαῖτων, τῶν δημοσίων τόπων, ita ut λαῖτα, seu *laeta* sint agri publici, a λαῖτος, popularis; cum certo constet, ibidem sermonem esse de archiis, sive archivis. *F.*]

LAEVĂ, ae, f. sinistra manus. V. LAEVUS.

LAEVĀTUS. V. LĒVATUS.

LAEVĒ, adv. male, stulte, contra ac fieri debet. *Hor. Ep.* 1, 7, 52. Puer hic non laeve jussa Philippi Accipiebat. V. LAEVUS.

LAEVĬĀNUS, a, um, adj. ad Laevium pertinens, quod est nomen Romani poetae antiqui, cujus fragmenta aliquot *Gell.* servavit, 19, 7., 2, 24., 12, 10. etc., item *Prisc.* 6, 9, 11. etc., sed ejus nomen saepe in *Livius* a librariis mutatum esse, critici jam adnotarunt, ita ut *Livius Andronicus* pro *Laevio* accipiatur. Scripsit Erotopaegnia obsceno Lyrico carmine, teste *Auson. f. Centonis nupt.* et alia. *Voss. de Poet. Lat.* c. 8. recenset inter antiquos incertae aetatis. *Gell. c. l.* 19, 7. Laevianum carmen, et *ib.* Laeviana verba.

[LAEVĬCUS, a, um, adj. ad laevam pertinens. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 596, 2. Messius Laevicus, Ovia Laevica. *F.*]

LAEVĪGĀTĬO. V. LEVIGATIO.

*LAEVĪGĀTOR, oris, m. ap. *Mart. Capell. B. A.*

LAEVĪNUS, i, m. scaeva, qui laeva manu pro dextra utitur. Est cogn. R. *Hor. Sat.* 1, 6, 12. Laevinus, Valeri genus. *Liv.* 13, 1. P. Valerius Laevinus.

LAEVIS. V. LĒVIS.

LAEVĬTAS. V. LĔVITAS.

LAEVĬUS. V. LAEVIANUS.

LAEVORSUM et Laevorsus, adv. ἐπ' ἀριστερᾷ, ad laevam, sinistrorsum. *Fest.* in *Laeva. Appul. Flor.* 2. Aquila nutu clementi laevorsum, vel dextrorsum tota mole corporis labitur. *Ammian.* 31, 10. Laevorsus flexus itinere.

LAEVUS, a, um, adj. λαιός, sinister: a Graeca voce allata. *Cic. Acad.* 4, 47. Laevam manum admovere. *Hor. Ep.* 1, 15, 12. Laeva habena; et 16, 6. et *Ov. Met.* 12, 415. Laevum latus; et *ib.* 336. Laeva auris. *Id. Ib.* 101. Laevus pes. *Id. Her.* 9, 62. humerus; et *ib.* 12, 28. Ponti qua plaga laeva jacet. *Id. Fast.* 4, 834. laevo fulmina missa polo, *h. e.* laeva coeli parte. *Id. Pont.* 4, 9, 119. laevus Pontus, *h. e.* ad laevam situs. *Virg. A.* 5, 170. radit iter laevum interior. ¶ Laeva manus saepe *laeva* absolute dicitur. *Virg. A.* 1, 615. Ilionea petit dextra, laevaque Serestum. *Ov. Met.* 15, 163. Cognovi clypeum laevae gestamina nostrae. ¶ Item locus, pars ad laevam manum sita. *Liv.* 4, 32. Dextra montibus, laeva Tiberi amne septus. *Id.* 21, 43. Dextra laevaque duo maria claudunt. *Ov. Met.* 3, 642. dextra mihi lintea danti, Quid facis? inquit: laevam pete. *Plin.* 14, 6, 8. *n.* 2. Falernus ager a ponte Campano, laeva petentibus coloniam Sullanam, incipit. ¶ *Laeva*, neutr. plur. laeva loca. *Ov. Fast.* 5, 257. Thracen, et laeva Propontidos intrat. *Plin.* 6, 32, 37. Insulae Fortunatae contra laeva Mauritaniae. ¶ Ad laevam, in laevum, in laevam. *Cic. Univ.* 13. Ante, et pone; ad laevam, et ad dexteram. *Ov. Trist.* 1, 10, 17. Fleximus in laevum cursus. *Plin.* 28, 8, 27. Si in laevam detorserit. ¶ *Laevi boves* qui sint, V. CAMURUS. ¶ Quia laeva manus ad officia tardior est, et veluti stupidior, *laevus* aliquando tardum, stupidum, fatuum significat. *Virg. A.* 2, 54. si mens non laeva fuisset. *Hor. A. P.* 301. o ego laevus, Qui purgor bilem sub verni temporis horam. ¶ Item inopportunus. *Hor. Sat.* 2, 4, 4. Peccatum fateor, cum te sic tempore laevo Interpellarim. ¶ In re augurali *laeva* felicia habentur, et fausta: quia Romani captaturi auguria, ad meridiem se vertebant: atque ita a laeva orientem, a dextera occidentem habebant: cujus rei exemplum est ap. *Liv.* 1, 18. in auguratione Numae. Porro nobilior plaga est oriens, ex qua dies incipit, quam occidens, in qua desinit. *Plin.* 2, 54, 55. Laeva prospera existimantur, quoniam laeva parte mundi ortus est. *Id. ib.* In sedecim partes coelum divisere Tusci: has iterum in quaternas: ex quibus octo ab exortu sinistras, totidem e contrario appellavere dextras. *Varr.* ap. *Fest.* in *Sinistrae.* A Deorum sede cum in meridiem spectes, ad sinistram sunt partes mundi exorientes, ad dexteram occidentes: hinc factum arbitror, ut sinistra meliora auspicia, quam dextra esse existimentur: *a Deorum sede* est a septentrione: illa enim pars, quia est altior, vicinior est domicilio Deorum, uti docet *Serv.* ad illud *Virg. A.* 2, 693. subitoque fragore Intonuit laevum. Porro *Serv. ib.* et ad *ib.* 9, 631. aliam affert causam, cur *laeva* fausta sint: quod quae nobis coelum intuentibus sinistra sunt, Diis sunt dextera. *Phaedr.* 3, 18. Laeva cornici omina. *Ov. Fast.* 4, 833. Ille precabatur: tonitru dedit omina laevo Juppiter, et laevo fulmina missa polo. Augurio laeti jaciunt fundamina cives. *Virg. G.* 4, 7. si quem Numina laeva sinunt, auditque vocatus Apollo. *Gell.* 5, 12. *extr.* hoc loco *laeva* interpretatur adversa et laedentia: quod magis placet. Nam contra interdum *laevus* infaustum, infelicem, adversum significat: idque vel more Graecorum augurum, qui se ad septentrionem convertebant: vel habita ratione Deorum, a quibus auguria mittuntur, quorum sunt dextera, quae nobis laeva apparent, ut ex *Serv.* modo est dictum: vel denique habita ratione laevae manus, quae incommoda est agentibus, et impeditior. *Hor. Od.* 3, 27, 15. Teque nec laevus vetat ire picus. *Val. Fl.* 6, 70. laevum omen. *Stat. Th.* 1, 634. laevus ignis, *h. e.* pestilentia. Adde *Senec. Thyest.* 698. et *Mart.* 6, 85. ¶ *Laevi (Levi) Ligures, antiqua gens Italiae, a Gallis expulsa, qui ipsi postea id nominis subiere. *Liv.* 5, 35. ¶ Laevi (Levi) nude audiunt *Liv.* 33, 37., *Plin.* 3, 17. *B. A.*

*LAGANĬA, ae, f. oppidum Galatiae. *Tab. Peut. B. A.*

LĂGĂNUM, i, n. λάγανον, genus placentae conditae ex simila et oleo in sartagine cocto, ut est ap. *Hesych.*, vel cibus ex siligine quasi membrana compositus, et cum piperis liquamine coctus, ut est ap. *Acron.* ad illud *Hor. Sat.* 1, 6, 115. inde domum me Ad porri et ciceris refero, laganique catinum. Al. leg. *lachani*, h. e. oleris, quod melius cum porro, et cicere conjungi videtur. Describunt alii *lagana*, membranulas ex farina et aqua, quae jure pingui coctae, caseo, pipere, croco, et cinnamomo condiuntur. Illud certum est, cibum esse teneriorem, et qui nullo labore mandi potest. Nam *Cels.* 8, 7. *extr.* praecipit maxillam fractam habenti humidum cibum diu assumere: atque etiam, cum tempus processit, in lagano similibusque aliis perseverare: neque quicquam edere, donec ex toto maxillam callus firmaverit. Ap. *Apic.* 4, 2. laganum substernitur patinae Apicianae, quae sumine cocto; pulpis piscium et pulli, ficedulis coctis, ovis, oleo, pipere, vino, passo constat. Unde colligitur, simile esse iis, quae Itali vocant *lasagne*, quae hodieque multis delicatioribus impensis, quas dicunt *torte, basticci*, substerni solent, continendi gratia.

*LAGARĪNUS, a, um, adj. ad Lagariam spectans: fuit autem Lagaria, Λαγαρία, urbs Lucaniae in monte excisa, nunc *Lagara. Plin.* 14, 6. Lagarina vina. *B. A.*

LĂGEĂ Vitis. V. LAGEOS.

*LAGECĬUM, i, n. oppidum Britanniae. *Anton. Itin.* ¶ *Legeolium* audit *ib. B. A.*

LĂGĒNĂ, ae, f. λάγηνος, vas fictile capax, collo instructum et ore angustiore, et ut *Appul. Met.* 2. loquitur, cessim dehiscente, in usum praesertim defundendi vina in pocula. *Quint.* 6, 3. Juvenes Tarentini multa de Pyrrho rege securius inter coenam locuti, cum rationem facti reposcerentur, et neque negari res, neque defendi posset, risu et opportuno joco elapsi sunt. Namque unus ex his, immo, inquit, nisi lagena defecisset, occidissemus te. *Colum.* 10, 385. de cucurbita: sobolem dabit illa capacem Naryciae picis, etc. Aut habilem lymphis hamulam, Bacchove lagenam. *Hor. Sat.* 2, 8, 41. imi Convivae lecti nihilum nocuere lagenis. *Plin.* 28, 11, 48. Urina caprae calfacta, vapore per lagenae collum subeunte: (*cógoma* vulgo apud nostrates). *Petr. Sat.* 22. Lagenam expilare; et *ib.* frangere. *Mart.* 14, 116. in *lemmate.* Lagena nivaria, *h. e.* in qua frigida decocta servatur vino miscenda. *Id.* 7, 61. Nulla catenatis pila est praecincta lagenis, *h. e.* quas simul colligatas in pilis caupones exponebant ad ostendendum ibi esse vinum venale. ¶ Obsignandi lagenas vini plenas, fuit mos passim, ut ex *Hor.* colligitur *Ep.* 2, 2, 134. et *Mart.* 9, 88. Quin et inanes matrem suam obsignare fuisse solitam, ne dicerentur inanes aliquae fuisse, quae furtim essent exsiccatae, scribit ad Tironem *Q. Cicero Fam.* 16, 26. ¶ Habet etiam usum condendis pomis, defruto, et hujusmodi. *Colum.* 12, 45. Cydonea maturissima legantur, et in lagena nova, quae sit patentissimi oris, componantur leviter et laxe, ne collidi possint; et *ib.* 11. Aquam mulsam decoctam, cum tam crassa fuerit, quam defrutum, bene picatis lagenis condere. ¶ Fiunt et ex alia materia. *Plin.* 16, 31, 56. E fici radicibus montani praetenuia fila decerpentes, spectabiles lagenas, et alia vasa nectunt. *Mart.* 4, 46. Et nigri Syra defruti lagena, *h. e.* vitrea, ut quidam volunt, quia in Syria primum inventum est vitrum, teste *Plin.* 36, 26, 65. ¶ Quia Graece non solum λάγηνος, sed et λάγυνος, per υ scribitur; hinc pro *lagena* etiam *laguna* in vett. MSS. vidisse se, testantur eruditi, ex more scil. Latinorum Graecam υ vertendi in *u*: unde *laguncula.* Hinc in *Inscr.* ap. *Grut.* 578, 1. M. Ulpio Aug. Lib. Phaedimo, Divi Trajani Aug. a potione, item a laguna. (Adde *ib.* 4.) *h. e.* qui lagenae curam habebat, ex qua bibebat princeps. Quodnam sit discriminis inter servum *a potione*, et *a laguna*, V. in POTIO. Quia vero interdum Graeca υ in *o* Latine mutatur, ut νύξ, nox, μύλη, mola; hinc etiam *lagona* in probatis libris reperitur bis ap. *Phaedr.* 1, 26. Denique etiam *lagoena* alicubi scriptum fuit, ut adnotavit *Dausq.* in *Orthogr.*, item *lacuna*, propter affinitatem litterarum *C* et *G*, ut ap. *Grut.* 578, 4.

LĂGĔOS, i, f. genus vitis: est a λάγειος pro λαγῷος, leporinus. *Virg. G.* 2, 93. Et passo Psithia utilior, tenuisque Lageos. Ubi *Servius:* Lageos est, quae Latine leporaria dicitur. *Plin.* 14, 3, 4. *n.* 7. *Lageam vitem* appellat, et peregrinam esse dicit.

LĂGĒUS, a, um, adj. ad Lagum pertinens, qui fuit pater Ptolemaei Aegypti regis: et pro Aegyptio ponitur. *Val. Fl.* 6, 118. Et centumgeminae Lagea novalia Thebes. Al. aliter leg. *Lucan.* 1, 684. Qua mare Lagei mutatur gurgite Nili. *Sil.* 10, 322. Lagea ratis. *Id.* 1, 196. Lageus amnis, *h. e.* Nilus. *Mart.* 10, 26. Lagea litora. *Marcell. carm. de Medic.* 67. cataplus. Ita leg. *Salm.*, alii *Lelegea*, alii minus recte *Lalagea.* ¶ Scribitur et *Lagaeus*, sed minus recte.

*LAGĬA, ae, f. Sic a quibusdam appellata est Delos insula. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

*LAGNUS, i, sinus maris Baltici, vulgo *Beltz. Plin.* 4, 13. *B. A.*

LAGO, inis, f. herba, quae et scammonia tenuis dicitur, ramis bipedalibus, foliosis, non dissimilibus scammoniae: in vineis et arvis nascens. Estur, ut olus, cum oleo ac sale. *Plin.* 24, 15, 89.

LĂGOENA. V. LAGENA.

LĂGŌIS, idis, f. λαγωΐς, vel λαγώς, aut λαγωὸς θαλάσσιος, lepus marinus, genus piscis: a λαγώς, lepus. *Hor. Sat.* 2, 2, 22. Nec scarus, aut poterit peregrina juvare lagois. Aliqui dicunt, *lagoidem* etiam avem esse, quae leporinas habet carnes, et eadem videtur esse, quam Itali nunc *chiurlo*, Latini etiam *lagopodem* vocant. V. LAGOPUS

*LAGON, onis, m. celebratae formae puer, quo *Mart. epigr.* 9, 51. (ubi pro *Lagona* legu[nt] nonnulli *Langona*) et *epigr.* 14, 171. *Plin.* 34, Lyciscus (*statuarius*) fecit Lagonem puerum su[b]dolae et fucatae vernilitatis. *B. A.*

LĂGŌNĂ. V. LAGENA.

LĂGŌNŎPŎNOS, i, m. iliorum dolor, τῶν λ[α]γόνων πόνος. *Plin.* 20, 4, 13. Semen raphani co[m]manducatum prodest ad lagonoponon.

LĂGOPHTHALMOS, i, m. λαγωφθαλμός, ocul[o]rum vitium, cum superior palpebra non descend[it] et oculum semiapertum relinquit: a λαγώς, lep[us] et ὀφθαλμός, oculus, quia lepores apertis ocu[lis] dormire dicuntur. *Cels.* 7, 7. *n.* 9. habet, s[ed] Graecis litteris scriptum.

LĂGŌPUS, ŏdis, f. Λαγώπους, avis Alpina ca[n]dida, magnitudine columbae, habens pedes vil[lo] leporino: a λαγώς, et πούς, pes, quasi leporip[es] ut *Plin.* 10, 28, 68. describit. *Mart.* 7, 87. meus aurita gaudet lagopode Flaccus. *Scalig[er]* tamen ad *Prop.* 4, 3. legendum contendit *glau[co]pide*, *h. e.* bubone, upupa, ita appellata a γλαυκ[ός] glaucus, et ὤψ, ὠπός, oculus, quia glaucos hab[et] oculos: quod probandum est pro *lagopode*, qu[ia] hujus syllaba prima brevis est, nec ea avis int[er] monstrosas annumeranda, nec aurita est, quod [...] innuit poeta. ¶ Est et herba quaedam a pe[dis] leporini similitudine sic dicta. *Plin.* 26, 8, 34. 10. Lagopus sistit alvum e vino pota, aut in [fe]bri ex aqua. Nascitur in segetibus.

*LAGOS, i, f. Phrygiae majoris oppidum. *L[iv.]* 38, 15. *B. A.*

LĂGŎTRŎPHĪON, ii, n. λαγωτροφεῖον, loc[us] conclusus, in quo aluntur lepores, leporarium: λαγώς, lepus, et τρέφω, nutrio. Item universi[m] pecudum silvestrium, quae nemoribus claudunt[ur] vivarium. Sic enim interpretatur *Colum.* 8, 1. *ext[r.]* ubi ipsam vocem Graece usurpat.

*LAGOUS, i, Asiae amnis, ultra Maeotidem p[a]ludem. *Plin.* 6, 7. *B. A.*

LĂGŪNĂ. V. LAGENA.

LĂGUNCŬLĂ, ae, f. λαγήνιον, parva lagun[a] seu lagena. *Plin. ep.* 2, 6. Vinum parvulis lagu[n]culis in tria genera descripserat. *Colum.* 12, 38. Liquatum succum lagunculis bene picatis conde[re].

*LAGUNCULĀRIS, e, adj. ad lagunculam pe[r]tinens. *Marc. Empir.* 36. Laguncularis pix. *B. A.*

LĂGUNCŬLUS, i, m. genus dulciarii panis a[p.] *Stat. Silv.* 1, 6, 17. Al. melius leg. *lucunculus.*

*LAGUS, i, m. Ptolemaei, Aegyptii regis, pate[r] unde Aegyptii reges omnes, qui inter Alexandru[m] M. et Augustum Caesarem fuerunt, *Lagidae* appe[l]labantur. *Lucan.* 10, 527. Non omnis regia Lag[i]. *Sil.* 17, 596. Flumina Lagi, *h. e.* Nilus. V. *La[]geus, a, um. B. A.*

*LAGŪSA, ae, f. insula maris Mediterranei, pr[o]pe Lyciam. *Plin.* 5, 31. *B. A.*

*LAGUSSAE, arum, f. (Λαγοῦσσαι, sc. Λαγόεσσαι i. e. leporum plenae,) maris Aegaei insulae, pro[pe] Troadem. *Plin.* 5, 31. *B. A.*

*LAGYRĀNI, orum, m. incolae Lagyrae, oppi[di] in Chersoneso Taurica, cujus meminit *Ptolemaeu[s]*. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

LĀĪĂDES, ae, m. Λαϊάδης, filius Laii, *h.* [e.] Oedipus. *Ov. Met.* 7, 759. Carmina Laiades n[on] intellecta priorum Solverat ingeniis. V. LAIU[S]. ¶ Alii leg. *Naiades*, et *solvunt.*

LĀĬCUS, a, um, adj. λαϊκός: a λαός, populu[s] ap. *Tertull.* significat quempiam e populo, qui s[a]cerdos non sit: in *exhort. ad castit.* 7. Vani e[ri]mus, si putaverimus, quod sacerdotibus non licea[t] laicis licere. Nonne et laici sacerdotes sunt? Ad[de] *Sulpic. Sev. H. Sacr.* 2, 47. et *dial.* 1. *f.* *Vul[g.] Reg.* 1, 21, 4. *B. A.*

[LĀĬDUS, i, m. popularis, abjectus, obscenu[s] a λαός, populus, unde etiam nomen Laidis mer[e]tricis famosae. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 53 1. P. Avonius Laidus. *F.*]

LĀIS, ĭdis, et idos, f. Λαΐς, famosa meretri[x] natione Sicula, domicilio Corinthia, quae suae s[i] pulcritudinis conscia, immenso pretio vendebat [se] procis, et Demosthenem quoque ipsum, mil[le] drachmarum petita mercede, deterruit, dicente[m] cum recederet, οὐκ ὠνοῦμαι δραχμῶν μυρίων μεταμ[έ]λειαν. *Ov. Amor.* 1, 5, 12. Dicitur et multis La[is] amata viris. *Prop.* 2, 5, 1. Non ita complebat Ephyreae Laidos aedes, Ad cujus jacuit Graec[ia] tota fores. *Auson. epigr.* 17. Canus rogabat La[i]dis noctem Myron; et *epigr.* 18. Laidas et Gl[y]ceras lascivae nomina famae.

LĀĪUS, ii, m. filius Labdaci, Thebarum regi[s] *Stat. Th.* 2, 7. Pone senex trepida succedis Lai[i] umbra; et *ib.* 66. gemuit prope limina nati Laiu[s] etc. Adde *ib.* 1, 296. ¶ In vocativo est *Lai* a[p.] *eund. ib.* 7, 355. tuus, o mitissime Lai, etc.

[LĂLĂGE, es, f. λαλαγή, clamor, garrulita[s]. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 1367, 1. Livia L[a]lage. *F.*]

LĂLĂGEUS. V. LAGEUS.

[LĂLĒMĂ, ae, f. a λάλημα, ατος, loquacita[s], garrulitas. Latini enim saepe Graecorum nomin[a] neutra in μα, ατος, declinant per *a*, *ae*, in gener

eminino. V. SCHEMA. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 362. . 101. Velia Lalema. *F.*]

LĀLĔTĀNUS, a, um, adj. Laletani, orum, populi sunt Hispaniae citerioris, seu Tarraconensis, nter Gerundam et Tarraconem. *Plin.* 3, 3, 4. ℙ ,aletana vina *Id.* 14, 6, 8. *n.* 6. copia nobilitari, cribit. Bonitate non item commendabantur. Unde *Mart.* 1, 27. A caupone tibi faex Laletana petaur; et 7, 53. Et Laletanae nigra lagena sapae: *faecem* et *sapam* vocat, quia turbidum id vinum rat. ℙ Regio illa est *Laletania* ap. *eund.* 1, 50. t *Sall. ep. Pompeji ad Senat.*

LĀLĬSIO, onis, m. Africana vox, qua significaur pullus asini silvestris. *Plin.* 8, 44, 69. Onari in Phrygia et Lycaonia praecipui. Pullis eoum, ceu praestantibus sapore, Africa gloriatur, uos lalisiones appellant. *Mart.* 13, 97. Cum teer est onager solaque lalisio matre Pascitur, hoc nfans, sed breve nomen habet.

[LĀLĬSUS, i, m. videtur esse nomen positivum, nde diminutivum *lalisio*, quod V. in v. praec. Est ogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 1142, 8. Ti. Claudius ,alisus. *F.*]

[LALLĂ, ae, f. λάλλη, lapillus litoris marini ut fluviatilis cum strepitu agitatus. Est cogn. R. *nscr.* ap. *Donat.* 376, 3. Acceptius Verusius, et 'otila Lalla patres. ℙ *Lalla* pro *Lallum.* V. in ,ALLO. *F.*]

[LALLĀTĬO, onis, f. actus lallandi. *Quint.* 1, 0. Chrysippus nutricum, quae adhibetur infantius, allectationi suum quoddam carmen assignat. *Spalding.* ex conjectura *Hemsterhusii* pro *allectaioni* reponendum putat *lallationi.* *F.*]

LALLO, as, n. 1. verbum est exprimens voces utricum, quibus somnum infantibus conciliant: uia litteram *l* facile puelli pronunciant. *Pers.* 3, 7. Et similis regum pueris, pappare minutum Pocis, et iratus mammae, lallare recusas, *h. e.* fatidis et respuis cantilenam nutricis ad soporem initantis. *Vet. Schol.* ad *Persii l. c.* Nutrices inantibus, ut dormiant, solent dicere saepe: Lalla, alla, lalla; aut dormi, aut lacte. *Auson.* eandem antilenam *lallum* vocat *ep.* 16, 90. Nutricis inter emmata, Lallique somniferos modos. *Pers.* autem ro ipso nomine verbum posuit: quae figura *enalage* est, ut ap. *Cic. Att.* 13, 28. Quam turpis st assentatio, cum vivere ipsum turpe sit nobis? ro *vita ipsa.* Imitatus *Persium* est *Hieron. ep.* 4. *n.* 3. Mater, antiquum referens mammae lalare, congeminet. *Gloss. Phil.* Lallare, βαβάζειν. ' *Turneb.* 18, 34. Lallum sibi videri scribit, fuisse utricum Deum: sed non probat.

LALLUM vel Lallus. V. in dictione praec.

[LĂLUS, i, m. et Lălis, ĭdis, f. est cogn. R. a άλος, garrulus, loquax. *Inscr.* ap. *Mur.* 1464, 9. 'lorus (lege *Florius)* Lalus Floriae Lalidi fil. *F.*]

LĀMĂ, ae, f. locus humidus, palustris, voraginosus, ubi pes non consistit. *Fest.* Lacuna, quae collectio, quam alii lamam, alii lustrum diunt. *Gloss. Phil.* Lamae, πηλώδεις τόποι, *h. e.* oci lutosi. *Hor. Ep.* 1, 13, 10. Viribus uteris er clivos, flumina, lamas. *Porphyr.* ad *Hor. l. c.* ,ama est vorago: λάμος enim est ingluvies. *Enn.* p. *vet. Schol. Hor. ib.* Silvarum saltus, latebras, amasque lutosas. Hinc *Dante Inf. c.* 20. *v.* 79. *Non molto ha corso, che truova una lama, Nella ual si distende, e la 'mpaluda.* ℙ Est etiam geus masticheS. *Plin.* 12, 17, 36.

[LAMBĂSENSIS, e, adj. ad Lambasam, seu ,ambaesam, seu Lambesam (tot enim modis scriitur) haud obscuram Numidiae coloniam inter Taugadim et Dianam, a *Ptolem.* 4, 3. et *Intin. Anonini* memoratam, in qua legio III. Augusta staionem habuit. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 458, 6. mp. Caes. M. Aurelio Antonino Armeniaco Lamasensium *Decurionum Decreto.*

LAMBDĂCISMUS, i, m. λαμβδακισμός, vitium ronunciationis, quo *l* littera pleniore sono efferur, quam par est. *Diomed.* 2, 448. V. LABDACISMUS.

LAMBĔRO, as, a. 1. secundum *Festum* est scinere, atque laniare. *Pl. Ps.* 2, 4, 53. Lepide, harine, me meo ludo lamberas, *h. e.* me meo laessis ludo, inquit *Scalig.* in *Conjectan. ad Varron.*

LAMBĬTO, as, a. 1. frequent. a *lambo. Solin.* 5. *med.* Aegyptii canes e Nilo nunquam nisi currentes lambitant.

LAMBĬTUS, us, m. actus lambendi. *Aurel. Vict. de orig. gentis R.* 20. Lupam primo lambitu pueros detersisse, dein mammas praebuisse.

LAMBO, is, bi, a. 3. λάπτω, λείχω, lingua leviter tango, lingo: videturque factum a sono, quem edunt lingentes, v. gr. canes, dum bibunt. *Cic. Verr.* 2, 3, 11. *f.* Hi canes, quos tribunal meum vides lambere. *Phaedr.* 1, 26. Cum vulpes lagonae frustra collum lamberet. *Mart.* 4, 30. pisces Qui norunt dominum, manumque lambunt. *Id.* 14, 67. Lambere quae turpes prohibet tua prandia muscas. *Colum.* 8, 17. *med.* Pisces, quia dentibus carent, aut lambunt cibos, aut integros hauriunt. *Luc.* ap. *Prisc.* 10, 884. Jucundasque puer qui lamberat ore placentas. ℙ Translate. *Plin. Pan.* 48. Cum illa immanissima bellua (*Domitianus*) nunc propinquorum sanguinem lamberet, nunc se ad clarissimorum civium strages caedesque proferret. ℙ Dicitur de fluminibus, quae leni cursu ripas alluunt, non abradunt. *Hor. Od.* 1, 22, 7. vel quae loca fabulosus Lambit Hydaspes. ℙ Item de igne, qui leviter tangit, nec dum comburit. *Hor. Sat.* 1, 5, 73. flamma summum properabat lambere tectum. *Virg. A.* 2, 684. tactuque innoxia molli Lambere flamma comas: ὑπερβολικῶς. *Id. ib.* 3, 574. Attollitque globos flammarum et sidera lambit. ℙ De aliis rebus. *Pers. prol.* 5. quorum imagines lambunt hederae sequaces, *h. e.* circumdant. De Phoebo Delum accedente *Claud. Cons. Prob. et Olybr.* 189. tunc insula notos Lambit amica pedes, *h. e.* ad ejus pedes advolvitur quasi osculatura. ℙ Est etiam obsceno sensu idem ac fellare. *Auson. ep.* 120. Lambere cum vellet mediorum membra virorum Castor. Adde *Juven.* 2, 49. ℙ *Lambui* in praeterito legitur in vulgata versione S. Scripturae, *Judic.* 7. *v.* 5. 6. et 7. et in *Not. Tir.* p. 112., sed non est facile imitandum. ℙ Supinum *lambitum* a vetustissimis usurpatum fuisse, scribit *Prisc. l. c.*, appellat tamen neminem. ℙ Pro *lambo* vero *Cassiod. de Orthogr.* p. 2309. ex *Adamantio*, agnoscit *lambio, is, ivi:* sed neque hoc, sine graviori auctoritate, usurpandum.

LĀMELLĂ, ae, f. parva lamina. *Vitr.* 7, 3. *med.* Speculum argenteum tenui lamella ductum, *Sen. Br. V.* 12. Qui Corinthia anxia subtilitate concinnat, et majorem dierum partem in aeruginosis lamellis consumit. *Id. V. B.* 21. *med.* M. Cato cum laudaret Curium, et Coruncanium, et saeculum illud, in quo censorium crimen erat, paucae lamellae argenti, *h. e.* argentum factum parvi pretii. Sic *Ov. Fast.* 1, 208. Jura dabat populis, posito modo consul aratro: Et levis argenti lamina crimen erat.

LĀMELLŬLĂ, ae, f. parva lamella. *Petr. fr. Trag.* 57. *Burm.* Glebulas emi, lamellulas paravi, *h. e.* parvas massas auri, aut argenti infecti, ad cudendam pecuniam: vel etiam facti, ut in dictione praecedenti. Al. aliter leg., sed nihil mutandum.

[LĀMENSIS, e, adj. ad Lamam pertinens, Lusitaniae urbem a *Ptol.* 2, 5. memoratam, quae nunc *Lamegal* esse putatur. *Inscr.* ap. *Grut.* 845, 4. L. Attius Natalis Lamensis. *F.*]

LĀMENTĂ, ae, f. lamentatio apud veteres. *Pacuv.* ap. *Non.* 2, 493. Lamentas, fletus facere compendi licet.

LĀMENTĀBĬLIS, e, adj. πολύθρηνος, lamentis plenus, queribundus. *Cic. Tusc.* 2, 13. *f.* Afflictus et jacens, et lamentabili voce deplorans. *Id. Leg.* 2, 25. Sumptuosa funera, et lamentabilia. *Stat. Silv.* 5, 3, 1. Lamentabile carmen. ℙ Item lamentatione dignus. *Virg. A.* 2, 4. Trojanas ut opes, et lamentabile regnum Eruerint Danai. *Ov. Met.* 8, 263. jam lamentabile Athenae Pendere desierant, Thesea laude, tributum.

LĀMENTĀRĬUS, a, um, adj. θρηνώδης, qui ingerit lamentationem. *Pl. Capt.* 1, 1, 28. quae aedes lamentariae Mihi sunt: quas quotiescumque conspicio, fleo.

LĀMENTĀTĬO, onis, f. θρῆνος, actus lamentandi, querimonia, questus, lamentum. *Cic. Tusc.* 4, 8. Lamentatio est aegritudo cum ejulatu; et *ib.* 1, 13. *f.* Lugubris lamentatio, fletusque moerens. *Id. Verr.* 2, 4, 21. Hic quos putatis fletus, quas lamentationes fieri solitas? *Id. Or.* 38. Plangore et lamentatione complere forum. *Id. in Sen.* 7. Lamentatio et gemitus urbis. *Id. Inv.* 2, 26. Sponsi nomen appellans cum gemitu et lamentatione. *Pl. Merc.* 5, 2, 29. Aegritudo, lacrimae, lamentatio. *Liv.* 37, 7. Inutili lamentatione complorare fortunam suam. *Id.* 25, 37. Lamentationem sedare. *Justin.* 18, 6. Viri nomine cum multis lacrimis, et lamentatione flebili invocato. *Sen. Hippol.* 852. Moesta lamentatio. *Plin.* 8, 7, 7. Elephanti quadam sese lamentatione complorantes.

[LĀMENTĀTOR, oris, m. qui lamentatur. *Gloss. Philox.* Lamentator, θρηνητής. *F.*]

[LĀMENTATRIX, icis, f. quae lamentatur. V. *Pomponii* locum in CEREBRUM. *F.*]

LĀMENTĀTUS, a, um, part. a *lamentor.* Active. *Appul. Met.* 8. Diu lamentatus lacrimis inefficacibus. ℙ Passive. *Sil.* 13, 711. Armipotens ductor, quam sunt tua fata per urbem Lamentata diu! *Stat. Theb.* 12, 224. Nocte velut Phrygia cum lamentata resultant Dindyma, *h. e.* clamoribus, et ululatibus se vulnerantium completa.

LĀMENTOR, aris, atus sum, dep. 1. θρηνέω, voce querula, tristique oratione dolorem ac damnum suum testari. *Pacuv.* ap. *Cic. Tusc.* 2, 21. Conqueri fortunam adversam, non lamentari decet. Id viri est officium: fletus muliebri ingenio additus. *Pl. Mil.* 4, 2, 41. Lamentari, cruciari et lacrimantem se afflictare. *Suet. Ner.* 49. et *Oth.* 8. Lamentari, ac plangere. *Cic. Or.* 1, 57. *extr.* Lapides mehercule omnes flere ac lamentari coegisset. *Id. Tusc.* 5, 38. Lamentari caecitatem alicujus. *Suet. Vit.* 3. aliquem pro afflicto. *Ter. Phorm.* 1, 2, 46. matrem mortuam. *Pl. Pers.* 4, 9, 7. se ipsum. *Hor. Ep.* 2, 1, 224. Cum lamentamur, non apparere labores nostros. *Pl. Merc.* 1, 2, 105. Quid ego hic in lamentando pereo? et *Ps.* 1, 3, 79. Quod nunc lamentare, non esse argentum tibi. *Id. Pers.* 4, 9, 5. Quid cesso infelix lamentarier minas sexaginta? *Cic. Cat.* 4, 2. *extr.* Ut nemo ad lamentandam tanti imperii calamitatem relinquatur. *Gracch.* ap. *Cic. Or.* 3, 56. Matrem ne ut miseram, lamentantemque videam, et abjectam? *Gell.* 12, 5. *med.* Ejulans, atque lamentans, ac miserum sese, et infelicem appellans. *Enn.* ap. *Donat.* ad *Ter. Ph.* 5, 4, 2. Sed quid ego haec animo lamentor? ℙ *Lamentari vitam* est ostendere, lamentatione dignam esse. *Cic. Tusc.* 1, 31. Nam haec quidem vita mors est: quam lamentari possem, si liberet. *A.* Satis tu quidem in Consolatione es lamentatus: quam cum lego, nihil malo, quam has res relinquere. ℙ Passive impersonaliter. *Appul. Met.* 4. Moeretur, fletur, lamentatur diebus plusculis.

LĀMENTUM, i, n. θρῆνος, lamentatio. [*Doederl.* 3, 150. sq. docet: *lamentum* factum ex *lacmentum:* ut *jumentum* ex *jugmentum*, *semita* ex *secmita*, *examen* ex *exagmen;* radicem vias esse, *lacere* quod in *lacit* ap. *Fest.*, in *lacerare*, *lacessere*, *lancinare*, *laniare*, *allicere* reservatum videamus. Hinc non ejulatus primam esse significationem, sed pertinere proprie ad eum, qui cum ejulatu ora, comas, vestem laceret.] Usurpatur fere in plurali numero. *Cic. Sen.* 20. Solonis quidem sapientis elogium est, quo se negat velle suam mortem dolore amicorum, lamentisque vacare. *Id. Tusc.* 2, 21. Si se lamentis muliebriter, lacrimisque dedet. *Id. Pis.* 36. Diffidens ac desperans rebus tuis, in sordibus, lamentis, luctuque jacuisti. *Virg. A.* 4, 667. Lamentis, gemituque, et femineo ululatu Tecta fremunt. *Gell.* 7, 5. Luctu atque lamentis opplere omnia. *Tac. H.* 4, 45. Planctum, et lamenta, et supremorum imaginem praesenti sibi circumdata. *Id. G.* 27. Lamenta ac lacrimas cito; dolorem et tristitiam tarde ponunt. *Id. Agr.* 28. Filium amisit: quem casum neque ambitiose, neque per lamenta ac moerorem muliebriter tulit. *Appul de Mundo.* Lamentis et ploratibus ejulare. ℙ Translate. *Plin.* 10, 55, 76. Lamenta gallinarum.

LĀMĬAE, arum, f. plur. λάμιαι, veneficae mulieres, quae strigum instar infantium sanguinem sugunt, sive ipsae striges. Hae cum foris essent egregie oculatae, domi prorsus caecutiebant, ut scribit *Plut. de curiosit.* V. plura ap. *Coel. Rhodig.* 29, 5. Dictae sunt a λαιμὸς, vel λάμος, ingluvies, ut quae infantes et adolescentes devorarent. *Hor. A. P.* 340. Neu pransae Lamiae puerum vivum extrahat alvo. V. DEVORATRIX. *Appul. Met.* 1. At ille colore spurcissimi humoris percussus, quo me Lamiae illae infecerant, aspernatur. ℙ Lamiae turres, et pectines solis apud *Tert. adv. Valent.* 3. sunt fabellae nutricularum, quibus conciliare solebant somnum infantibus. ℙ Fuit hoc nomine nobilis familia Romae in gente Aeliorum, ortum habens a Lamo Antiphatis patre, et rege Laestrygonum, qui Formiis regnavit. Ex hac familia fuit Aelius ille Lamia senator, de quo *Hor. Od.* 3, 17, 1. Aeli, vetusto nobilis ab Lamo, etc. *Juven.* 4, 154. hoc nocuit Lamiarum caede madenti. ℙ Denique *lamia* nomen est piscis plani, pro spina cartilaginem habentis, quem Itali nunc *carcaria* vocant. *Plin.* 9, 24, 40.

LĀMĬĀNUS, a, um, adj. a Lamiis familia Rom. *Suet. Cal.* 59. Cadaver in hortos Lamianos asportatum *Cic. Att.* 12, 21. *(Horti)* venales sunt fortasse et Lamiani.

LĀMĬNĂ, et per syncop. Lamna, ae, f. λεπὶς, ἐλασμὸς, metalli, aut ligni, aut marmoris frustum in latitudinem ductum, crassius tamen, quam bractea. *Cic. Leg.* 2, 23. Cum lamina esset inventa, et in ea scriptum, Honoris. *Caes. B. C.* 2, 10. Eo super tigna bipedalia injiciunt, eaque laminis, clavisque religant. *Ov. Met.* 5, 172. extrema percussae parte columnae Lamina dissiluit. *Virg. G.* 1, 143. argutae lamina serrae. *Tac. H.* 1, 79. Cataphractorum tegmen ferreis laminis, aut praeduro corio consertum. *Petr. Sat.* 32. Brachium armilla aurea cultum, et eboreo circulo lamina splendente connexum. *Plin.* 34, 18, 50. Lamina plumbi pectori imposita. *Id.* 18, 26, 64. Doliorum laminas scabendo purgare. *Quint.* 2, 4. Tenuem nimium laminam ducere, et quam caelatura altior rumpat. *Plin.* 8, 3, 4. Ossa in laminas secare. *Id.* 34, 8, 20. Aes in laminas tenuare; et 33, 9, 45. Ex argento laminas ducere. *Ov. de nuce* 93. laminam vocat tenerae adhuc nucis putamen, quod membranae simile est. *Sen. Agam.* 855. lamnam crepitantem dixit folium aureae arboris, quam bracteam appellat *Virg. A.* 6, 209. *Appul. Met.* 3. Lamina litterata; et *ib.* 3. Videt dona pretiosa, et laminas auro litteratas ramis arborum, postibusque suffixas, quae nomen Deae, cui fuerant dicata, testabantur. ℙ Dicitur de vasis e tenui lamina factis. *Ov. Fast.* 1, 209. Et levis argenti lamina crimen erat. V. LAMELLA et LAMELLULA. ℙ Item de serra. *Sen. Ben.* 4, 6. Tenues crustas, et ipsa, qua secantur, lamina graciliores. *Val. Fl.* 1, 123. pinus gracili dissolvere lamna. ℙ Item de massis tenuibus auri et argenti ad faciendam

pecuniam: et universim de auro et argento infecto. *Ulp. Dig.* 34, 2, 28. *extr.* Argentum factum recte quis ita definierit, quod neque in massa, neque in lamina, neque in signato, etc. sit. *Hor. Od.* 2, 2, 2. inimice lamnae, Crispe Sallusti. *Sen. Ben.* 7, 10. Laminae utriusque materiae. *Ov. Met.* 11, 124. Lamina fulva. ¶ In cruciatibus laminae usus erat, cum ferrea, aut aerea candens corpori admovebatur. *Cic. Verr.* 2, 5, 63. Cum ignes, ardentesque laminae, ceterique cruciatus admovebantur. *Pl. Asin.* 3, 2, 4. Advorsum stimulos, laminas, crucesque, compedesque. Adde *Lucr.* 3, 1031., *Hor. Ep.* 1, 15, 36., *Pacat. Pan. ad Theod.* 42. et *Quint. decl.* 18, 11. et 15. ¶ Non soli poetae, sed et *Vitr.* 7, 9. bis habet *lamna* pro *lamina.* ¶ Aurium laminae sunt imae partes cartilaginosae auricularum. *Arnob.* 2, 72. Gemmas, lapillos, margaritas compararent: innecterent his colla, laminas pertunderent aurium. Adde *Coel. Aurel. Tard.* 2, 1. et 14.

LĀMĬUM, ii, n. urticae genus prorsus innoxium, quam urticam mortuam herbarii appellant: ita appellatur, quia ad lamas nascitur. *Plin.* 21, 15, 55. Quae innoxia est, morsu carens, lamium vocatur. Adde 22, 14, 16.

LAMNĂ. V. LAMINA.

LAMNŬLĂ, ae, f. lamella. *Tert. Cor. mil.* 12. Triumphi laurea lamnulis ornatur. Alii leg. *lamnis.*

LAMPĂDĂ, ae, f. idem ac lampas: ab accusativo Graeco λαμπάδα, ut *hebdomas*, et *hebdomada*, et alia. *Pl. Cas.* 4, 4, 16. Tene hanc lampadam. Ac ne quis putet *lampadem* legendum esse, accedit auctoritas *Prisc.* 7, 758. affirmantis *lampadam* dixisse *Plautum.* Sic *Manil.* 1, 352. cui tertia lampada dispar Conspicitur, etc. Alii leg. *quod terna lampade.* *In *Plauti* loco *lampadam* habent edd. *Taubm. Buchner. Douz.* et *Parei* (ut patet ex margine), quanquam *Gronov.* et *Camerar.*, quibus adstipulatur ed. *Juntina* (1514.), legunt *lampadem.* Addi potest *Ter. Ad.* 5, 7, 9. *Schellero* judice. Sed nihil opus. ¶ Expungenda e Lexicis esse, quae pro forma *lampada* afferuntur, facile intelligat, qui *Bentl.* ad *Manil.* 1, 359. in consilium vocarit. Ceterum *Santenius* noster Manilii versum felicius, quam *Bentl.*, sic sanavit: Succedit, iniquo Divisum spatio, quod terna lampade dispar Conspicitur paribus. Haec *Ruhnk. B. A.*

LAMPĂDĀRĬUS, ii, m. δᾳδοῦχος, qui lampada, seu funale praefert magistratui, vel imperatori, de quo plura habet *Ducangius* in *Gloss. med. et inf. Latin.* Ejus quoque mentionem faciunt *Impp. Leo et Zeno Cod.* 12, 60, 10. *Inscr.* ap. *Mur.* 888, 5. Aprilis lampadarius Ti. Caesaris ser. vix. annis XX. etc. Adde aliam ap. *Fabrett.* p. 307. *n.* 309. *Suet. Aug.* 29. eundem *servum praelucentem* appellat.

LAMPĂDĬAS, ae, m. λαμπαδίας, genus cometae, ardentes faces imitantis, ut *Plin.* 2, 25, 22. docet.

[LAMPĂDĬFER, a, um, adj. idem ac lampadarius, qui lampadem fert. *Not. Tir.* p. 165. Lampas, lampadius, lampadifer. *F.*]

LAMPADĬON, ii, n. λαμπάδιον, parva lampas, facula. Hoc nomine amatores vocant suas puellas loquaculas, audaculas, et petulantiores, ut vitii speciem imminuant. *Lucr.* 4, 1157. Balba loqui nequit; traulizi: muta; pudens est: At flagrans, odiosa, loquacula; lampadion sit. *Varr.* ap. *Non.* 2, 906. Quid tristiorem video te esse? num angit haec lampadion? Nos dicimus, *è un fuoco.* Quod *haec lampadion* dicit, ad vocem *puella* refertur, ut ap. *Ter. Eun. prol.* 32. *Eunuchum suam*, hoc est *fabulam.*

[LAMPĂDĬUS, ii, m. ad lampadem pertinens, idem ac lampadarius. V. LAMPADIFER. ¶ Est etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 126, 1. Aurelius Lampadius. *F.*]

LAMPAS, ădis, f. λαμπὰς, fax, ignis: a λάμπω, luceo. *Acc.* ap. *Cic. N. D.* 3, 16. Ille, cui in monte Oetaeo illatae lampades fuerunt. *Virg. A.* 9, 535. Princeps ardentem conjecit lampada Turnus, Et flammam affixit lateri. *Ov. Pont.* 3, 3, 59. ad Cupidinem: At tu sic habeas ferientes cuncta sagittas: Sic nunquam rapido lampades igne vacent. *Id. Met.* 12, 247. Lampadibus densum rapuit funale coruscis. *Val. Fl.* 3, 124. gravem nodis, pinguique bitumine quassant Lampada. *Petr. Sat.* 124. Sumite, et in medias immittite lampadas urbes. Adde *Stat. Th.* 8, 776. ¶ Splendor. *Id. ib.* 10, 121. de Somno: ipse autem nec lampade clara, Nec sonitu, nec voce Deae perculsus, eodem More jacet. ¶ Lychnuchus, lucerna. *Ov. Her.* 14, 25. Undique collucent praecinctae lampades auro. *Colum.* 12, 18. Dolia, quae demersa sunt, ferreis lampadibus ardentibus calefiunt, et cum pix in fundo destillavit, sublata lampade, etc. *Juven.* 3, 285. aenea lampas. *Lucr.* 2, 25. lampades igniferae. ¶ Ignes in coelo apparentes. *Plin.* 2, 26, 25. Emicant et faces, non, nisi cum decidunt, visae. Duo genera earum: lampades vocant plane faces, alterum bolidas. Distant, quod faces vestigia longa faciunt, priore ardente parte: bolis vero perpetua ardens, longiorem trahit limitem. *Lucan.* 1, 532. Nunc jaculum longo, nunc sparso lumine lampas Emicuit coelo. Adde 10, 502. et *Sen. Q. N.* 1, 15. ¶ Poetice solis, lunae, diei splendor. *Virg. A.* 7, 148. Postera cum prima lustrabat lampade terras Orta dies; et *ib.* 3, 637. Phoebaeae lampadis instar. *Val. Fl.* 7, 366. decima sub lampade Phoebes, *h. e.* nocte decima Lunae. *Nemes. Cyn.* 130. cum se bina formavit lampade Phoebe, *h. e.* post duos menses. *Lucr.* 6, 1196. nona reddebant lampade vitam, *h. e.* nono die. ¶ Alio sensu *Stat. Silv.* 4, 8, 59. Quippe et opes, et origo sinunt, hanc lampade prima Patricias intrare fores, *h. e.* primis nuptiis: nam in his lampades, seu faces praeferebantur. Unde *Ter. Ad.* 5, 7, 9. Missa haec face, hymenaeum, turbas, lampadas, tibicines, [*i. e. faces nuptiales *Ov. ep.* 12, 137. ut subito nostras Hymen cantatus ad aures Venit et accenso lampades igne micant: ubi v. *Burm.*] *Stat. Silv.* 1, 2, 4. Demigrant Helicone Deae, quatiuntque novena Lampade solemnem thalamis coeuntibus ignem. ¶ *Lampada cursu tradere*, proverbialis locutio, *h. e.* partes suas, quasi successione, et per manus in alium transferre: ducta a ludo juvenum Atheniensium, in quo lex erat, ut lampada, seu taedam ardentem ab uno ad alium locum, atque inexstinctam, non intermisso cursu, perferrent: si enim intermisissent, fax exstinguebatur, cursus agitatione cessante. Itaque primus aliquis cursum inibat: qui defessus alteri integro tradebat lampada: hic deinceps tertio, etc. donec ad statam metam perveniretur. *Auct. ad Her.* 4, 46. Non enim, quemadmodum in palaestra qui taedas candentes accipit, celerior est in cursu continuo, quam ille, qui tradit; ita melior imperator novus, qui accipit exercitum, quam ille, qui decedit: propterea quod defatigatus cursor integro facem, hic peritus imperator imperito exercitum tradit. *Varr. R. R.* 3, 16. *med.* Quod de fructu nihil dixi, nunc (lege *non*) cursu lampada tibi trado; et *Lucr.* 2, 77. Inque brevi spatio mutantur saecla animantum, Et quasi cursores, vitai lampada tradunt. ¶ De re praepostera. *Pers.* 6, 61. Qui prior es, cur me in decursu lampada poscis?

*LAMPE, es, f. oppidum Arcadiae. *Plin.* 4, 6. *B. A.*

[LAMPĔTĬE, es, f. Λαμπετίη, Solis filia, Phaethontis soror, in arborem succi feracem mutata. *Ov. Met.* 2, 349. et *Hyg. fab.* 154. ¶ Eadem Phoebi patris juvencos paverat, quos, dum Ulyssis socii verubus assarentur, mugitus edidisse narrat *Prop.* 3, 10, 29. *F.*]

[LAMPETRĂ, ae, f. eadem ac muraena: ita appellata, quia petris plerumque adhaerens, easdem lambere videtur. *Gloss. Philox.* Lampetra, μύραινα. *F.*]

*LAMPEUS, i, m. mons Arcadiae, teste *Plin.* 4, 6. *B. A.*

*LAMPĪA, ae, Arcadiae amnis, cujus meminit *Stat. Th.* 4, 290. Cadensque jugis Lampia nivosis. Al. leg. *Lampea. B. A.*

[LAMPĪCUS, a, um, adj. splendidus: a λάμπω, splendeo. Est nomen serv. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 620, 6. Lampicus agitator. *F.*]

[LAMPON, onis, m. nomen equi: a λάμπων, splendens, candidus. *Sil.* 16, 334. Evolat ante omnes, rapidoque per aera cursu Callaicus Lampon fugit. *F.*]

*LAMPONĬĂ, ae, f. Λαμπωνία, insula maris Aegaei, prope Thraciam. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

LAMPRIDIUS. V. CAPITOLINUS, i.

*LAMPRUS, i, m. musici nomen, de quo *Nepos* in *Epaminonda* 2. V. ibi *Lambinum. B. A.*

LAMPSĂCĒNUS et

LAMPSĂCĬUS, a, um, adj. ad Lampsacum pertinens, quae est urbs Asiae minoris, in primis clara et nobilis (ut ait *Cic. Verr.* 2, 1, 24.) in Mysia, ad Hellespontum et ostia Granici amnis: ubi Priapus praecipuo cultu adorabatur, tanquam conditor oppidi, et gentis auctor. *Val. Max.* 7, 3. *n.* 4. *extr.* Lampsacenae urbis salus. *Mart.* 11, 16. Non mea Lampsacio lascivit pagina versu, *h. e.* obsceno, et Priapi digno; et *ib.* 51. Lampsaciae puellae. *Inscr.* ap. *Grut.* 95, 4. Lampsacios melior non imbuet hostia cultros, *h. e.* quibus mactantur Lampsaci Priapo victimae. ¶ *Lampsaceni, orum* ejus urbis cives. *Cic. l. c.*

LAMPSĂCUM, i, n. ap. *Cic. Verr.* 2, 1, 24. et Lampsacus vel Graeca positione Lampsacos, f. ap. *Val. Fl.* 2, 624. et *Ov. Trist.* 1, 10, 26. urbs Asiae minoris, de qua V. v. praec.

LAMPSĀNĂ. V. LAPSANA.

*LAMPSEMANDUS, i, insula prope Cariam, in sinu Ceramico. *Plin.* 5, 32. *B. A.*

*LAMPSUS, i, oppidum Thessaliae. *Liv.* 32, 14. *B. A.*

*LAMPTER, eris, sic dictum est Phocaea oppidum, vel forte pars ejus. *Liv.* 37, 31. *B. A.*

[LAMPUS, i, m. unus ex canibus Actaeonis. *Hyg. fab.* 181. ¶ Item unus ex quatuor Solis equis. *Fulg. Myth.* 1, 11. *F.*]

[LĂMUS, i, m. Λάμος, antiquus Laestrygonum rex, Neptuni filius, Cajetae, et Formiarum conditor. Hinc ap. *Ov. Met.* 14, 233. *urbs Lami* est Formiae. V. LAMIAE. ¶ Alius fuit Lamus Herculis filius ex Omphale. *Ov. Her.* 9, 54. ¶ Item equus generosus ap. *Sil.* 16, 474. *F.*]

LAMPYRIS, ĭdis, f. λαμπυρὶς, πυγολαμπὶς, genus insecti noctu lucens. *Plin.* 11, 28, 34. Lucen[t] ignium modo noctu, laterum et clunium colo[re] (leg. *candore*, vel *fulgore*) lampyrides, nunc pe[n]narum hiatu refulgentes, nunc vero compress[is] ob[umbratae], non ante matura pabula, aut post des[e]cta conspicuae. V. CICINDELA.

LĂMYRUS, i, m. λάμυρος, piscis marinus e l[a]certorum genere. *Plin.* 32, 11, 53. et *Ov. Ha[l.]* 120. ¶ [*Lamyros, a, um*, adj. λάμυρος, facetu[s]. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mar. Frat. Arv.* p. 40. Fla[]vius Lamyrus. Alia apud *Grut.* 1045, 5. Cati[a] Lamyra. *F.*]

LĀNĂ, ae, f. ἔριον, pili ovium. Vox est Grae[]ca, inquit *Varr. L. L.* 4, 23. ut Polybius, et Cal[]limachus scribunt. Itaque *Scalig.* ducit a λῆνο[ς] et Dorice λᾶνος, quod idem significat. *Ov. Met.* [] 34. Aut ducunt lanas, aut stamina pollice ve[r]sant. *Pl. Men.* 5, 2, 46. Inter ancillas seder[e] lanam carere. *Lucr.* 4, 376. carmine trahere. *I[d.]* 5, 1353., *Varr.* ap. *Non.* 4, 133. et *Ov. Met.* 6, 3[] facere. *Ulp. Dig.* 7, 8, 12. *f.* expediendam co[] ducere, *h. e.* carendam, et faciendam. *Just.* 1, [] tractare. *Ov. A. Am.* 2, 220. rudem excolere. *I[d.]* *Met.* 6, 19. glomerare. *Id. Fast.* 3, 817. mollir[e] *Virg. G.* 2, 465. fucare veneno Assyrio. *Ov. Me[t.]* 6, 9. tingere murice. *Hor. Od.* 3, 5, 28. medicar[e] fuco. ¶ Laudatiores lanas recenset *Colum.* 7, [] Milesias, Calabras, Apulasque, et inter has Ta[]rentinas: item Gallicas, et praecipue Altinates item Parmenses, et Mutinenses. *Mart.* quoque 1[4,] 155. Velleribus primis Apulia, Parma secund[is] Nobilis: Altinum tertia laudat ovis. *Id.* 12, 6[] Baeticas commendat; et *Juven.* 8, 15. Euganeas; [] *Hor. Od.* 3, 15, 14. Lucerinas, quae sub Apuli[a] comprehenduntur. Adde *Tert. Pall.* 3. ¶ Mulie[]rum apud Romanos maxima laus fuit, si sua man[u] lanam facerent, argumento, frugi eas esse, et do[]mesticae rei intentas, et a nugis abhorrentes. Ta[]lis fuit Lucretia, quam scribit *Liv.* 1, 57. noct[e] sera deditam lanae, inter lucubrantes ancillas in[]ventam fuisse. Sic *Ter. Andr.* 1, 1, 47. haec pu[]dice vitam parce ac duriter Agebat, lana ac tel[a] victum quaeritans. *Inscr.* ap. *Grut.* 769, 9. Do[]mum servavit, lanam fecit; dixi: abi. Adde qua[e] ex *Festo* de more sedendi novas nuptas in lanat[a] pelle referemus in LANATUS. ¶ Mos erat, vul[]nera et affecta membra lana obligare et obteger[e] fovendi causa. *Mart.* 12, 90. Quod lana caput al[li]gas, Charine, Non aures tibi, sed dolent capilli. *Suet. Dom.* 17. Sinisteriore brachio, velut aegro, lanis fasciisque per aliquot dies, ad evertendam su[]spicionem, obvoluto. *Pl. Mil. a.* 5. *v.* 37. Ill[e] qui lanam ob oculos habebat, nauta non erat. V[.] *ib.* 4, 4, 42. et 4, 7, 23. Hinc *lanoculus.* V. [] Dicitur etiam *lana* de pilis aliorum animalium: ite[m] de pluma quarundam avium, praesertim interiore[.] *Ulp. Dig.* 32, 1, 70. Lana legata, etiam lepori[]nam lanam, et anserinam, et caprinam credo con[]tineri, et de ligno, quam Graeci ἐριόξυλον appel[]lant. *Mart.* 14, 161. Lassus Amyclaea poteris re[]quiescere pluma, Interior cycni quam tibi lana de[]dit. ¶ Item de lanugine fruticis cujusdam, se[u] gossipio. *Virg. G.* 2, 120. nemora Aethiopum mol[]li canentia lana. V. *Plin.* 12, 10, 21. et sqq. e[t] 19, 1, 2. *n.* 3. ¶ De lanugine foliorum, malorum etc. *Mart.* 10, 42. Celantur simili ventura cydo[]nia lana. ¶ De filis herbaceis colocasiae. *Id.* 13[,] 57. Niliacum ridebis olus, lanasque sequaces. [¶] De nubibus tenui quasi vellere expansis. *Virg. G.* 1, 397. Tenuia nec lanae per coelum vellera ferri. *Plin.* 18, 35, 82. Si nubes, ut vellera lanae, spargentur multae ab oriente, aquam in triduum praesagient. Itali vocant *pecorelle.* ¶ *Rixari de lana caprina*, *h. e.* de re nullius pretii, aut momenti proverb. ap. *Hor. Ep.* 1, 18, 15. ¶ *De lana sua cogitare*, h. e. rem suam curare, aliud proverb. ap. *Ov. A. Am.* 2, 686.

LĀNĀMENTUM pro *linamentum* quidam perperam leg. ap. *Veg. Vet.* 2, 56. *h. e.* penicillus laneus. V. LINAMENTUM.

LĀNĀRIS, e, adj. ἐριώδης, laniger, lanatus. *Varr. R. R.* 2, 9. Nos, qui pecus pascimus lanare.

LĀNĀRĬUS, a, um, adj. ad lanam pertinens. *Lanaria herba* alio nomine *radicula*, Graece στρούθιον, Ital. *saponata*, [*Seifenkraut,] lavendis lanis succum habet, mirum quantum conferens candori, mollitiaeque. Caule est ferulaceo et lanuginoso, folio oleae. Floret aestate, grata aspectu, verum sine odore, spinosa, semine nullo, radice magna. Ovibus jejunis data, lactis abundantiam facit. *Plin.* 19, 3, 18. et 24, 18, 10. *Colum.* 11, 2. *med.* Oves Tarentinae radice lanaria lavari debent, ut tonsurae praeparentur. ¶ *Lanarius, ii*, est artifex lanae faciendae, ἐριουργός. *Pl. Aul.* 3, 5, 34. Stat fullo, phrygio, aurifex, lanarius. Quidam hic interpretantur de eo, qui laneas vestes facit, et vendit; non enim lana, sed veste opus erat illis nuptiis. *Arnob.* 2, 70. Fullones, lanarii, phrygiones, coci. *Firm. Math.* 3, 9. Eorum artes sunt sordidae, et squalidae, aut gravis odoris, quales sunt

nfectores coriorum, fullones, lanarii, pictores, co- Adde *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 701. *n.* 233. ¶ [*Lanarius coactiliarius.* V. h. v. ¶ *Lanarius pectinarius.* h. v. s. l. ¶ *Lanarius carminator.* V. CAR-INATOR. *F.*] ¶ *Lanaria, ae,* f. subaudi *officina*, in qua lana fit. *Inscr.* ap. *Grut.* 173, 4. La-rias, et quae in iis sunt, sua pecunia fecerunt. [*Lanarius* est etiam cogn. R. ap. *Cic. Off.* 3, . P. Calpurnius Lanarius. *F.*]

*LANASSA, ae, f. Herculis neptis, a Pyrrho hillis filio rapta, cui octo liberos peperit. *Just.* , 3. ¶ V. *Pyrrhus. B. A.*

LĀNĀTUS, a, um, part. a *lano*, ἐριώδης, lanam bens. *Colum.* 6, 2. Lanatae pelles. *Id.* 7, 3. anatae oves, *h. e.* intonsae. *Plin.* 8, 49, 75. La-ta animalium stultissima. *Mart.* 14, 65. in lem-ate: Lanatae soleae. ¶ In pelle lanata (inquit est. ad vocem *In pelle*) nova nupta considere so-t, vel propter morem vetustum, quia antiquitus omines pellibus erant induti: vel quod testetur nificii officium se praestaturam viro. ¶ *Lanatas* bsolute pro ovibus dixit *Juven.* 8, 155. lanatas, rvumque juvencum More Numae caedit Jovis an-altaria. ¶ Item lanuginosus. *Plin.* 14, 2, 4. 1. et *Colum.* 3, 2. *med.* Lanata vitis, *h. e.* quae nuginem habet in foliis. *Plin.* 15, 14, 14. mala. *l.* 9, 17, 28. Lanatus lupus. (V. LANEUS.) *d.* 21, 20, 84. Folia molliora, et lanatiore cani-e. ¶ Proverb. est *Dii lanatos pedes habent*, ap. *etr. fr. Trag.* 44. *Burm. extr.* V. LANEUS. ¶ *anatus* est cogn. R. in gente Menenia, ut T. Me-nius T. F. Lanatus. Fasti *Capitol.* ap. *Grut.* 289.

LANCĔĂ, ae, f. *Varr.* ap. *Gell.* 15, 30. *extr.* xit non Latinum, sed Hispanicum verbum esse. *est.* ducit a Graeco λόγχη, hasta. *Isid. Orig.* 18, Lancea est hasta habens amentum in medio: cta quia aequa lance, id est aequali amento pon-erata vibratur. Sed, ut cetera admittantur, *Isi-ori* notatio frigida videtur: verum potius est a eltico *lang*, longus, unde et ap. *Hesych.* Λαγγὶς, όρυ: quia nempe inter hastilia sit omnium longis-ma. *Sisenn.* ap. *Non.* 18, 26. dicit, esse Suevo-m, sicut materes Gallorum. Est certe in anti-o usu Latinis, videturque fuisse longior pilo, et asta. Inventam primo fuisse scribit *Plin.* 7, 56, 7. ab Aetolis. ¶ Quod missile telum fuerit, pa-t ex illo *Virg. A.* 12, 374. hunc lata retectum ancea consequitur, rumpitque infixa loricam: *la-m* dixit, *h. e.* lato ferro. *Mart. Spectac.* 11. Nec olet excussa lancea torta manu. Unde et venato-um telum fuisse, colligitur. Sic *Val. Fl.* 3, 587. elut refugi quem contigit improba Mauri Lancea, anguineus vasto leo murmure fertur. ¶ Ejus sum passim in militia ostendunt haec, quae sub-cio. *Sisenn.* ap. *Non.* 18, 26. Galli materibus, uevi lanceis configunt. *Flor.* 3, 3. *med.* de uxo-b. Cimbror.: Objectis undique plaustris, altae de-uper, quasi e turribus, lanceis contisque pugna-ant. *Tac. H.* 3, 27. Disjectam testudinem lan-eis contisque scrutantur; et *ib.* 1, 79. Romanus iles missili pilo, aut lanceis assultans. *Hirt. B.* . 8, 48. Lanceaque infesta femur ejus transjicit. *ucan.* 7, 472. Cujus torta manu commisit lan-ea bellum. *Sil.* 1, 318. impulsa levi torquetur lan-ea nodo, *h. e.* levi amento. *Curt.* 6, 5. *med.* de mazone: Equo ipsa desiliit, duas lanceas dextra raeferens. *Just.* 24, 5. Caput ejus amputatum, t lancea fixum, tota acie circumfertur. Adde *Val. Fl.* 6, 124. ¶ Fuit gestamen satellitum, seu cu-todum corporis. *Suet. Claud.* 35. Spiculatores um lanceis circumstabant. *Id. Galb.* 18. Spicu-ator, impulsu turbae, lancea prope vulneravit. ¶ ranslate. *Appul. Met.* 1. Mihi quoque non par-am incussisti sollicitudinem, immo vero formidi-em, injecto non scrupulo, sed lancea, ne, etc. . *e.* gravi timore, quo animum meum quasi trans-degisti.

LANCĔĀRĬUS. V. LANCIARIUS.

LANCĔO, as, a. 1. lanceam tracto, lanceae ma-um admoveo: vel lancea ferio, lanceam mitto. *Tert. adv. Jud.* 9. *med.* Qui ante norint lanceare, uam lancinare. Eadem verba habet *adv. Mar-ion.* 3, 8.

LANCĔŎLĂ, ae, f. σιβύνιον, parva lancea. *Ca-pitol. Maxim. jun.* 4. Lanceola sic fissa est fulmi-e, ut tota, etiam per ferrum, scinderetur. *Appul. Met.* 8. Tunicae albae, in modum lanceolarum uoquo versum fluente purpura, depictae; *ubi dd. *Elmenh. Vulcan. Pricaei* et *Oudend.* habent *anciolarum.* Tunicae in modum lanciolarum de-ictae, sunt *vestes virgatae*, ut loquitur *Sil.* 4, 155. *B. A.*

[LANCĔŎLĀTUS, a, um, adj. lanceola armatus. *Macer de plantagine* 5. Altera vero minor, quam ulgo lanceolatam Dicunt, quod foliis, ut lancea, urgat acutis. *F.*]

LANCES. V. LANX.

LANCIA. V. LANCIENSIS.

LANCĬĀRĬUS, ii, m. λογχοφόρος, lancea arma-us, hastatus. *Ammian.* 21, 13. *f.* Cum lanciariis, t mattiariis, et catervis expeditorum. Adde 31, 3. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver. praef. IX.* Prae-ositus lanciariorum. Alia ap. *Mar. Frat. Arv.* p. 630. In prima Minerves militavit ann. V., in un-decima ann. IIII., in lanciaria ann. V., in praeto-rio ann. V. ¶ *Valesius* ad *Ammian. l. c.* adnotavit in *Codd.* non *lancearii*, sed *lanciarii*.

LANCĬCŬLĂ, ae, f. parva lanx. *Arnob.* 2, 59. Trulla, lancicula, candelabrum.

LANCĬENSIS, e, adj. ad Lanciam pertinens, Lusitaniae urbem, cujus meminit *Flor.* 4, 12. *med.* Gemina fuerunt in Lusitania hujus nominis muni-cipia. In *Inscr.* ap. *Grut.* 162, 5. memorantur *Lancienses Oppidani*, et *Lancienses Trascudani*, et *Plinius* 4, 22, 35. duplices agnoscit *Lacienses*, quo-rum primi sine cognomine, alteri Occlenses sunt cognominati. *F.*]

*LANCINATĬO, onis, f. apud *Celsum. B. A.*

LANCĬNĀTOR, oris, m. qui lancinat et discerpit. *Prud.* περὶ στεφ. 10, 1057. Lancinatores gregum.

LANCĬNĀTUS, a, um, part. a *lancino*: scissus, laceratus, discerptus. *Arnob.* 1, 20. Conjux mem-bratim lancinatus. ¶ Translate usurpatur a *Ca-tull.* 29, 18. V. v. sq.

LANCĬNO, as, avi, atum, a. 1. ἀμύσσω, λακίζω, κατακνίζω, in frusta scindo, lacero, lanio. A λα-κίζω censet esse *Voss.*, ut a πήγω, pango, *n* inser-ta. Alii a *lance*, quasi primo significet dividere, distribuere, deinde laniare. *Sen. Ira* 1, 2. Alium inter sacra mensae ira percussit: alium inter ce-lebris spectaculum fori lancinavit. *Sen. alter Thyest.* 778. lancinat gnatos pater, Artusque mandit ore funesto suos. *Plin.* 9, 6, 5. Morsu lancinare ali-quem. ¶ Translate. *Catull.* 29, 18. Paterna pri-ma lancinata sunt bona, *h. e.* dissipata, distracta, absumpta. *Sen. ep.* 32. Vitam diducimus in par-ticulas, ac lancinamus. Al. leg. *lanciniamus. Plin.* 4, 5, 9. *f.* Tot sinus Peloponnesi oram lancinant. *Arnob.* 2, 47. Credulitatem facetiis jocularibus lancinare.

LANCŬLĂ, ae, f. parva lanx. *Vitruv.* 10, 8. de statera: Cum ansa propius caput, unde lancula pendet, etc. ¶ Ap. *Varr. L. L.* 4, 25. *f.* legitur *langula*: quod idem cum lancula esse videtur.

[LANDĪCĂ, ae, f. κλειτορὶς, pars pudendi mu-liebris, quae ita describitur in *Ep. Sorani ad Cleo-patr.* inter *op. Petronii, edit. Antonid.* p. 81. Intus quod a superiore parte descendit in medio dicta est landica, motum saepe titillationis habens ex libidine. *Gloss. Phil.* Landica, ἐσχαράδιν. *Vulca-nius* suspicatur legendum ἐσχάρα γυναικεία: sed ter-minatio άδι est diminutiva novae Graeciae. *Lan-dira* legendum conjicit *Martinius*, non improbante *Vossio de vit. sermon.* Contra sunt, qui vocem hanc tribuunt *Cic. Fam.* 9, 22. Hanc culpam ma-jorem, an *illam dicam?* potuit obscenius? Non, in-quis: non enim ita sensit. Non ergo in verbo est obscenitas. [*V. *Orell.*] ¶ Aliis recentis Barba-riae nomen videtur, nec id significare, quod dici-mus, sed ἐσχάραν proprie dictam foculum, ferra-mentum nempe, cui tanquam crati, imposita ligna propter aeris ab inferiori parte accessum facilius ardeant, scribendumque *landiram*, cum sit Gallo-rum *landier*, Italorum *alare*, quem *subicem*, seu *subjicem focarium* interpretatur *Bodaeus.* Sed pot-erat alicui etiam *landie* Gallorum, et Italorum *landra* in mentum venire. Haec fere ex *Bailleyo* in *Auctario. F.*]

LĀNĔĀ seu Lānĭa pro laniena legitur a quibus-dam ap. *Liv.* 44, 16.

LĀNĔRUM, vestimenti genus ex lana succida confectum. *Fest.*

LĀNESTRIS, e, adj. lancus. *Vopisc. Aurel.* 29. Lanestre pallium.

LĀNĔUS, a, um, adj. εἰρίνεος, qui est ex lana. *Cic. N. D.* 3, 34. Aureum ei detraxit amiculum, etc. eique laneum pallium injecit. *Prop.* 3, 4, 30. Lanea vitta. *Virg. G.* 3, 487. infula. *Suet. Aug.* 82. Subuculae thorax laneus. *Macr. Sat.* 1, 8. La-neum vinculum. *Stat. Silv.* 5, 3, 183. Lanea cui Phrygii est coma flaminis, *h. e.* filum laneum in capite flaminis. ¶ Laneae effigies, Compitalibus, noctu dabantur in compita, quod lares, quorum is erat dies festus, animae putabantur esse hominum, redactae in Deorum numerum. *Festus.* ¶ Item lanatus, lanosus, lanuginosus. *Plin.* 15, 15, 16. Pira laneo corio. ¶ Translate est mollis. *Catull.* 25, 10. Laneum latusculum. *Mart.* 13, 89. la-neus lupus, *h. e.* piscis, de quo *Plin.* 9, 17, 28. Luporum laudatissimi, qui appellantur lanati, a candore mollitiaque carnis. [*Front. ad Verum Imp.* (ed. *A. Maio*) *ep.* 1. *med.* Haud multi militum vibran-tes hastas, pars major sine vi et vigore, tanquam la-neas, jacere. ¶ *Dii irati laneos pedes habent* pro-verb. ap. *Macr. l. c.*, *Petr. fragm. Trag.* 44. *extr. Burm.* et *Porphyr.* ad *Hor. Od.* 3, 2. *extr.*, quo significatur, pedes Deorum esse vinculo veluti la-neo constrictos, et tarde quidem venire ad punien-da scelera; venire tamen, et quidem tacitos et in-opinantibus. Quod *Hor. ib.* dixit: Raro anteceden-tem scelestum Deseruit pede poena claudo; et *Ti-bull.* 1, 10, 4. Sera tamen tacitis poena venit pe-dibus. *Macr.* ex *Apollodoro* tradit inde ortum esse proverbium, quod Saturnum mos esset alligari per annum laneo vinculo, solvi autem Saturnalibus. *F.*]

LANGĂ, ae, f. lacertae genus: a Celtico *lang*, longus, quia longam habet caudam. V. LANGU-RIA.

LANGĬĂ, ae, f. fluvius Peloponnesi in Arcadia, qui ex Nemeaea silva per Sicyoniam in sinum Co-rinthiacum fluit. Postea Archemorus dictus est ab Archemoro filio Lycurgi Thracum regis, quem ibi cum Hypsipyle nutrix Argivis fluvium hunc osten-sura, in gramine reliquisset, serpens interemit. *Stat. Theb.* 4, 717. et sqq. ¶ In hujus honorem Nemeaea certamina celebrata sunt ab Argivis, ut describit *Id.* 6. *in.*

[LANGŎBARDI, orum, m. plur. Germaniae se-ptentrionalis populi, siti inter Albim, nunc *Elba*, vel Viandrum, nunc *Oder*, et Vistulam, nunc *Vi-stola*, fluvios (olim Rhenum accolebant, ut refert *Ptolomaeus*) qui paulatim progredientes Pannoniam primum, mox anno DLXVIII., duce Alboino, ma-gnam Italiae septentrionalis partem occuparunt; hinc Galliae Cisalpinae pars maxima nunc *Lom-bardia* appellatur. Eorum meminere *Tac. G.* 40. et *Ann.* 2, 45. et *ib.* 11, 17., *Vell.* 2, 106. et *Stra-bo l.* 7. ¶ Quoad vocis etymon, *Isid. Orig.* 9, 2. et *Paul. Diac. de reb. Longob. l.* 1. *n.* 9. eos ita vocatos putant a Germanico *lang*, longus, et *bart*, barba, quia longam pascebant barbam. *F.*]

*LANGOBRĪGA, ae, oppidum Lusitaniae. *Anton. Itin. B. A.*

LANGUĔFĂCĬO, is, eci, actum, a. 3. languere facio, languorem affero. *Cic. Leg.* 2, 15. Incitare languentes, et languefacere excitatos. Est qui le-git *languere facere.*

LANGUENS, entis, part. a *langueo*: ἄτονος, νω-θρὸς, languidus. *Cic. Leg.* 2, 15. Incitare languen-tes. *Id. Or.* 2, 44. Facilius est currentem incita-re, quam commovere languentem. *Id. Fam.* 10, 28. Senatum jam languentem et defessum ad pri-stinam virtutem revocavi. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 13. Languenti stomacho esse. *Caes. B. C.* 2, 14 Nostri languentes, atque animo remissi. *Val. Fl.* 4, 388. languentia lumina somno. *Petr. Sat.* 101. Languentem visere officii causa. *Phaedr.* 4, 25. Languens aevum. *Cic. Off.* 1, 37. Vox nec lan-guens, nec canora. *Catull.* 64, 99. Quantos illa tulit languenti in corde timores. *Virg. A.* 11, 69. Seu mollis violae, seu languentis hyacinthi. Ubi *Serv.*: aut postquam decerptus sit; aut quia non est acuti coloris; aut quanto demittit caput. *Id. ib.* 10, 289. Languens pelagus, *h. e.* remittens se ad litus. *Lucan.* 3, 692. ictus. *Val. Fl.* 7, 24. cum languentes levis erigit imber aristas. *Suet. Aug.* 92. Veterrimae ilicis demissos ad terram, lan-guentesque ramos convaluisse. *Auct. Priap.* 83. Licebit, aeger, aut languentior cubes. Alii multo rectius leg. *aeger angue lentior cubes.*

LANGUĔO, es, gui, n. 2. ἀτονέω, ἀσθενέω, vi-ribus deficior, vigore careo, flaccesco, infirmus sum. Refertur tum ad corpus, tum ad animum: a λαγγέω, cesso: etenim *Hesych.* Λαγγάζει, ὀκνεῖ: οἱ δὲ, Λαγγεῖ. *Cic. Phil.* 1, 5. Cum de via lan-guerem, et mihimet displicerem. *Ov. Her.* 18, 161. Saepe per assiduos languent mihi brachia motus. *Id. Pont.* 1, 4, 3. Jam vigor, et quasso languent in corpore vires. *Prop.* 4, 2, 46. ¶ Translate. Flos languet. *Stat. Th.* 6, 12, 305. Lunae lan-guet jubar, *h. e.* lumen amittit. *Val. Fl.* 7, 466. Languent ignes. *Sever. Aetn.* 427. lapis languet in ignes, *h. e.* in cinerem, igni ustus, dilabitur. ¶ De aegrotantibus. *Virg. G.* 4, 252. tristi langue-bunt corpora morbo. *Tibull.* 3, 5, 28. Languent ter quinos sed mea membra dies. *Suet. Aug.* 81. Sub natale suum plerumque languebat. *Id. Ner.* 51. Ter omnino per quatuordecim annos languit. Adde *Mart.* 5, 9. ¶ Saepe refertur ad animum. *Cic. Pis.* 33. Languet juventus, nec perinde at-que debet, in laudis cupiditate versatur. *Id. Off.* 3, 1. *med.* Neque solitudinem languere patior, [*i. e. fieri, ut ea solitudo languorem mihi afferat, patior. *Beier.*] *Id. N. D.* 1, 4. Languere otio. *Id. Acad.* 4, 2. *f.* In otio hebescere et languere. *Gell.* 19, 12. Languet animus, et torpet. *Ov. A. Am.* 2, 436. Et, si nulla subest aemula, languet amor. *Sall. Cat.* 56. Si paululum modo vos lan-guere viderint, jam omnes feroces aderunt, *h. e.* remisse ac timide agere. *Quint.* 9, 3. *med.* Haec schemata et convertunt in se auditorem, nec lan-guere patiuntur, subinde aliqua notabili figura ex-citatum. *Lucr.* 5, 1144. genus humanum defessum vi colere aevum, Ex inimicitiis languebat. *Sil.* 17, 361. mihi gratia languet, Et cecidit jam primus amor. ¶ *Languere* dicitur mare, cum nulla aura movetur: quod valde incommodum est naviganti-bus. *Mart.* 10, 30. Nec languet aequor, viva sed quies Ponti Pictam phaselon adjuvante fert aura. *Lucan.* 8, 471. Flectit iter: nec Phoebus adhuc, nec carbasa languent, *h. e.* nec sol adhuc occasu lucem amittit, nec vela lentiora fiunt cessante vento. ¶ Praeteritum trisyllabum est. *Lucan.* 7, 245. Illa quoque in ferrum rabies promptissima, paulum Languit, et casus, etc. *Ov. Met.* 6, 291. moribunda relanguit ore. Ceterum rarus est hujus verbi usus in praeteritis. ¶ Part. *Languens* V. in v. praec.

LANGUESCO, is, n. 3. καταμαλθακίζομαι, ἰσχνό-

μαι, languere incipio, languidus fio, langueo. *Cic. Fin.* 4, 24. Hebes acies est cuipiam oculorum: corpore alius languescit. *Id. Sen.* 9. Senectute languescere. *Catull.* 64, 188. languescunt lumina morte. *Virg. A.* 9, 436. flos succisus aratro Languescit moriens. *Hor. Od.* 3, 16, 34. Nec Laestrygonia Bacchus in amphora Languescit mihi, *h. e.* asperitatem et vim amittit, vetustate molliente. *Ov. Fast.* 2, 775. Ut solet a magno fluctus languescere flatu, *h. e.* cessare, minui post flatum. *Val. Fl.* 3, 236. Deficit: infracti languescunt frigore cursus. *Plin.* 18, 15, 27. Vites languescunt, si vicia in arbusto seratur. *Id.* 27, 13, 109. Color in luteum languescens, *h. e.* qui dilutior fit, et ad luteum accedit. *Tac. A.* 1, 28. Luna claro repente coelo visa languescere. ℙ Pro aegrotare. *Ov. Trist.* 3, 3, 39. Nec mea consueto languescent corpora lecto? ℙ Translate. *Plin. ep.* 3, 9. *med.* Ne, si longius extracta esset cognitio, satietate et taedio quodam justitia cognoscentium severitasque languesceret. *Id. Pan.* 18. Militaria studia languescunt. *Id. ep.* 8, 20. Omnium rerum cupido languescit, cum facilis occasio est, *h. e.* minuitur. *Quint.* 11, 3. Affectus omnes languescant necesse est, nisi voce, vultu, totius prope habitu corporis inardescant.

LANGUĬDĒ, adv. cum languore, remisse, lente, ἀνειμένως, ῥαθύμως. *Plin.* 18, 7, 10. *n.* 3. Panicum cacumine languide nutante. *Colum.* 11, 1. *med.* Ne statim a prima luce familia cunctanter et languide procedat. *Petr. Sat.* 98. Languide agere. *Caes. B. G.* 7, 27. Suosque languidius in opere versari jussit. *Plin.* 13, 4, 7. Palmae languide dulces; et 37, 7, 25. Carbunculi languidius ac lividius lucent. *Cic. Tusc.* 5, 9. Theophrastus vexatur scholis omnium philosophorum, quod laudarit illam sententiam: *Vitam regit fortuna, non sapientia.* Negant ab ullo philosopho quidquam dictum esse languidius, *h. e.* mollius, et magis abhorrens a constantia et severitate philosophiae.

LANGUĬDŬLUS, a, um, adj. dimin. languidi. *Catull.* 64, 331. Languiduli somni. *Cic. fragm.* ap. *Quint.* 8, 3. Humus erat immunda, lutulenta vino, coronis languidulis, et spinis cooperta piscium.

LANGUĬDUS, a, um, adj. ἀσθενής, ἀνειμένος, languens, remissus, viribus defectus, debilitatus, tardus, lentus. *Cic. Fin.* 2, 13. Tarda et languida pecus. *Id. Cat.* 2, 5. et *Verr.* 2, 3, 12. Vino languidi, conferti cibo, sertis redimiti. *Hor. Epod.* 2, 63. Videre fessos vomerem inversum boves Collo trahentes languido; et *ib.* 5, 55. latent in silvis ferae Dulci sopore languidae. *Id. Od.* 2, 14, 17. ater flumine languido Cocytos errans; [**Liv.* 1, 4. Posse quamvis languida mergi aqua, spem ferentibus dabat.] *Hor. Od.* 3, 21, 8. Promere languidiora vina, *h. e.* vetustiora, atque adeo minus austera, mitiora. *Ov. Pont.* 2, 1, 2. et *ib.* 4, 10, 44. Ventus languidus. *Lucan.* 5, 421. languida carbasa, *h. e.* vela non contenta, vento cessante. *Plin.* 12, 12, 26. Languidus color. *Id.* 34, 8, 19. *n.* 17. Sufflare languidos ignes. *Id.* 22, 20, 24. Teneriora folia et languidiora; et 17, 2, 2. Arbores foliorum amissione languidae. *Id.* 11, 37, 88. Venarum languidus ictus. *Alter Plin. ep.* 6, 20. *med.* Dubius, et quasi languidus dies. *Quint.* 11, 3. *med.* Vultus non moestus, nec stupens, nec languidus. ℙ Aegrotus. *Mart.* 9, 86. Languidior noster si quando est Paulus. *Laurea Tull.* ap. *Plin.* 31, 2, 3. Languida quae infuso lumina rore levant. *Pall.* 3, 25. Si languida arbor est piri, ablaqueatae radicem terebras. ℙ Translate. *Ov. Amor.* 3, 4, 10. Semina laetitiae languidiora facit. *Cic. Or.* 1, 52. *f.* Philosophus mollis, languidus, enervatus, omnia ad voluptatem corporis referens. *Id. Sen.* 8. Senectus non modo languida atque iners non est, verum etiam operosa, et semper agens aliquid et moliens. *Id. Ligar.* 9. Languidiore studio in causa fuistis. *Id. Q. Fr.* 1, 2. *f.* Si qui antea aut alieniores fuerant, aut languidiores, *h. e.* negligentiores. *Plin.* 15, 29, 36. Languida auctoritas patrum. *Lucan.* 4, 699. languida segni Cernit cuncta metu. ℙ Metonymice. *Virg. A.* 12, 908. oculos ubi languida pressit Nocte quies. *Tibull.* 4, 1, 181. Languida otia.

LANGUĬFĬCUS, a, um, adj. languidum faciens. *Auson. Ecl. in versib. Q. Cic.* Languificusque Leo proflat ferus ore calores.

*LANGUĬTAS, atis, et

*LANGUITŪDO, inis, f. *Gloss. Gr. Lat.* ἀῤῥωστία, Languitudo, languitas. *B. A.*

LANGŬLA. V. LANCULA.

LANGUOR, oris, f. ἀσθένεια, ῥαθυμία, defectio virium, remissio vigoris, lassitudo, infirmitas. *Ter. Heaut.* 4, 6, 3. Haec deambulatio me ad languorem dedit. *Catull.* 55, 30. Defessus tamen omnibus medullis, Et multis languoribus peresus Essem te, mi amice, quaeritando. *Id.* 63, 37. Piger his labantes languores oculos sopor operit. *Ov. Met.* 11, 648. de Somno: et rursus molli languore solutus Depositque caput, stratoque recondidit alto. ℙ Morbus. *Cic. Div.* 2, 62. Animus cum languore corporis nec membris uti potest, nec sensibus. *Ov. Met.* 9, 766. Nunc ficto languore moram trahit. *Hor. Od.* 2, 2, 15. Languor aquosus. *Mart.* 9, 86. Tu languore quidem subito, fictoque laboras. *Suet. Tib.* 72. In languorem incidere. *Id. Ner.* 41. Excusato languore faucium, propter quem non adesset. ℙ Translate est torpor, ignavia, debilitas animi. *Cic. Off.* 1, 34. Nihil magis cavendum est senectuti, quam ne languori se desidiaeque dedat; et *ib.* 3. *in.* Otium et solitudo languorem afferunt. *Id. Att.* 14, 6. Vides languorem bonorum. *Tac. H.* 2, 42. Attonitas subito terrore mentes falsum gaudium in languorem vertit. ℙ De mari omnino tranquillo. *Sen. Agam.* 160. Redemit illa classis immotae moras, Et maria pigro fixa languore impulit. V. LANGUEO. ℙ Refertur et ad colores. *Plin.* 37, 9, 46. Gemmarum vitia, languor, et alienis turbari coloribus.

[LANGŬRĬA, ae, f. lacertae viridis genus, quod nostrates vulgo *languro* vocant: vox composita ex Celtico *lang*, longus, et οὐρά, cauda, quia longam habet caudam; ceterum quidam ex Graecis scriptoribus falso putarunt, ita eam appellatam fuisse, quia ejus urina in succinum concresceret, etenim οὖρον urinam significat. *Plin.* 37, 2, 11. *n.* 1. Demostratus *(succinum)* lyncurium vocat, et fieri ex urina lyncum bestiarum, e maribus fulvum et igneum, e feminis languidius et candidum. Alii dixere langurium, et esse in Italia bestias langurias. Zenothemis langas vocat easdem, et circa Padum iis vitam assignat. *F.*]

LANGŬRĬUM, ii, n. idem ac succinum, quod et lyncurium dicitur. V. v. praec.

LĂNĬĀRĬUM, ii, n. κρεωπώλιον, idem quod laniena. *Varr. R. R.* 2, 4. Ignavum et sumptuosum esse, qui succidiam in carnario suspenderit potius ab laniario, quam ex domestico fundo. Sunt qui putant hoc loco ablativum *laniario* esse a recto *laniarius*, Italice *beccajo*: [sed minus recte; nam laniena, non lanius, opponitur fundo: adde *laniarius* esse vocem nihili. *F.*]

LĂNĬĀRĬUS, ii, m. idem ac lanius. *Inscr.* ap. *Grut.* 1035, 4. C. Nigidius Primus laniarius. [*Ead.* tamen rectius legitur ap. *Mur.* 967, 2. Q. Nigidius Primus lanarius. Itaque *laniarius* e Latio amandandus. *F.*]

LĂNĬĀTĬO, onis, f. ἄμυξις, σπάραξις, κρεουργία, actus laniandi. *Sen. Clem.* 2, 4. In caedes hominum, et laniationes pervenit.

[LĂNĬĀTOR, oris, m. idem ac lanius. *Gloss. Philox.* Laniator, μακελλάριος. *F.*]

[LĂNĬĀTŌRĬUM, ii, n. idem ac laniena. *Gloss. Philox.* Laniatorium, μακελλεῖον, κρεωπωλεῖον. *F.*]

LĂNĬĀTUS, a, um, part. a *lanio*. *Ov. Met.* 7, 349. laniatum mersit in undis. *Virg. A.* 6, 494. laniatum corpore toto Deiphobum vidit. *Id. ib.* 12, 606. Laniata genas. *Ov. Met.* 4, 139. comas; et *ib.* 2, 335. sinus. *Tac. H.* 3, 85. Vestis laniata. [**Liv.* 21, 46. laniatis obviis ipse intactus evaserat.] ℙ Translate. *Ov. Her.* 7, 135. laniataque classis Postulat exiguas semirefecta moras.

LĂNĬĀTUS, us, m. idem ac laniatio. *Cic. Tusc.* 1, 43. Quid igitur mihi ferarum laniatus oberit nihil sentienti? *Just.* 41, 3. de Parthis: Sepultura vulgo, aut avium aut canum laniatus est. *Val. Max.* 1, 6. *n.* 11. Avium ferarumque laniatibus objectus; et 9, 2. *f.* Laniatui esse animalibus, quae corporibus innasci solent. ℙ Translate. Apud *Tac. A.* 6, 6. Si recludantur tyrannorum mentes, posse aspici laniatus, et ictus: quando ut corpora verberibus, ita saevitia, libidine, malis consultis animus dilaceratur.

LĀNĬCĬA, ae, f. et

LĀNĬCĬES, ei, f. lana, lanicium. *Laber.* ap. *Non.* 3, 13. Nil refert, mollem ex lanicia Attica, an ex hircorum pecore vestitum geras. *Tert. in carm. adv. Marc.* 2, 24. Sed quia lanicies renovata haec corpora vestit. ℙ Sunt qui scribunt *lanitia*, et *lanities*.

LĀNĬCĬUM, ii, n. ἔριον, idem quod lana, vel lanae proventus. *Virg. G.* 3, 384. Si tibi lanicium curae, primum aspera silva, Lappaeque, tribulique absint. *Plin.* 6, 17, 20. Seres lanicio silvarum nobiles. *Id.* 8, 47, 72. Cujus coloris arietes sub lingua habuere venas, ejus et lanicium est in fetu. ℙ [Item pecus lanatum. *Arnob.* 1, 8. Ovilibus insidiatur lupus, numquid in culpa natura est, quod lanitiis extulit importunissimam beluam? *Id. ib.* p. 12. Dii lanitia curent vestra numerosis fetibus multiplicari. *F.*]

*LĀNĬCĬUS, a, um, adj. lanatus. *Arnob.* 5, 174. Custos gregis lanicii. *B. A.*

LĀNĬCUS, ūtis, adj. omn. gen. qui cutem lanosam habet. *Laber.* ap. *Tert. Pall.* 1. *med.* Aries reciprocicornis, lanicus, testitrahus.

LĂNĬĒNA, ae, f. κρεωπώλιον, macellum, officina, in qua laniantur ac venduntur carnes. *Pl. Epid.* 2, 2, 15. Per myropolia, et lanienas circumque argentarias Rogitando sum raucus factus. Adde *Varr.* ap. *Non.* 2, 281. ℙ Accipitur etiam pro ipsa laceratione. Hinc *Prud.* περὶ στεφ. 10, 497. Num mitiores sunt manus medentium, Laniena quando saevit Hippocratica? ℙ *Tabernae lanienae* adj. dixit *Varr.* ap. *Non.* 12, 55., ubi perperam alii legunt *ligneae*; male item nonnulli *lanigna* tanquam a *lanius*.

LĀNĬFER, a, um, adj. ἐριοφόρος, lanam fere(ns). *Plin.* 13, 14, 28. Aethiopia Aegypto contermi(na) insignes arbores fere non habet, praeter lanifera(s).

LĀNĬFĬCĬUM, ii, n. ἐριουργία, lanae opificiu(m). *Vitr.* 6, 10. Oeci, in quibus matresfamiliarum cu(m) lanificiis habent sessiones. Est qui rectius leg. (la)nificis. *Aurel. Vict. Vir. illustr.* 9. Lucretiam (in)ter ancillas in lanificio offendunt. *Colum. prae(f.)* 12. *med.* Ut ne lanificii quidem curam suscipe(re) dignentur. *Just.* 2, 6. Athenienses primi usum (la)nificii docuere.

LĀNĬFĬCUS, a, um, adj. ἐριουργός, qui lan(ae) artem exercet. *Mart.* 6, 58. Si mihi lanificae d(u)cunt non pulla sorores Stamina, *h. e.* tres Parca(e). *Tibull.* 2, 1, 10. Manum lanificam imponere pe(n)sis. *Claud. in Eutrop.* 2, 382. Lanificae doctis(si)mus artis. ℙ Lanificae mulieres non solum lana(m) facere, sed texere etiam, et vestem ex ea con(fi)cere solebant. *Ulp. Dig.* 33, 7, 12. *med.* Item (la)nificae, quae familiam rusticam vestiunt. *Ov.* qu(o)que *Met.* 6. *in.*, ubi de Arachne loquitur celet (?) *lanificae laudibus artis*, non solum subigendae (...)nendae, sed et texendae lanae, et conficienda(e) inde vestium artificio mirabilem fuisse dicit.

LĀNĬGER, a, um, adj. ἐριοφόρος, qui lana(m) fert. *Accius* ap. *Cic. Div.* 1, 22. Pecus lanigeru(m) eximia pulcritudine. *Plin.* 12, 10, 21. Ejusde(m) insulae excelsiore suggestu lanigerae arbores al(io) modo, quam Serum, *h. e.* quae gossipion feru(nt). *Ov. Met.* 7, 312. innumeris effetus laniger anni(s), *h. e.* aries. *Phaedr.* 1, 1. Laniger timens, *h.* (*e.*) agnus. *Virg. G.* 3, 287. Lanigeri greges. *Pli(n.)* 11, 24, 28. de araneo: Est quaedam intus lan(i)gera fertilitas. *Manil.* saepissime *lanigerum* (de) Ariete signo coelesti dixit.

LĀNĬGNUS, a, um. V. LANIENA.

*LĀNĬLŪTOR, oris, m. ἐριοπλύτης *Gloss. La(t.) Gr. B. A.*

LĂNĬO, as, avi, atum, a. 1. ἀμύσσω, in frus(ta) seco, scindo, lacero. *Cic. Fam.* 7, 1. *med.* Cu(m) homo imbecillus a valentissima bestia laniatu(r). *Liv.* 9, 1. *med.* Nisi hauriendum sanguinem, [la]niandaque viscera nostra praebuerimus; [*et 3(,) 29. Duo lupi oppidum ingressi obvios aliquot la()niaverant.] Adde *Ov. Met.* 4, 456., *Virg. G.* (3,) 514. Discissos nudis laniabant dentibus artus. *Ta(c.) H.* 1, 41. Ceteri crura brachiaque foede laniaver(e). [**Quint. Inst.* 11, 3, 174. Vestes laniare.] *O(v.) A. Am.* 2, 171. Laniare tunicam; et *Met.* 5, 39(8). vestem ab ora summa; et *ib.* 2, 350. crinem m(a)nibus; et *A. Am.* 3, 678. ora digitis. ℙ Tran(s)late. *Ov. Met.* 1, 60. Venti mundum laniant. *I(d.) R. Am.* 367. Et tua sacrilegae laniarunt carmin(a) linguae. [**Sen. ep.* 51. Vitia cor laniant.] ℙ Par(t.) *Lanians* ap. *Cic. Div.* 1, 47. Se intorquentem la(-)nians.

LĂNĬO, onis, m. idem ac lanius. *Petr. fragm. Trag.* 39. *Burm.* In Libra laniones, et unguen(tarii) nascuntur. *Paul. Dig.* 33, 7, 18. Cum de la(nionis) instrumento quaeritur. *Pompon. ib.* 1, 2, (?) *med.* Arrepto cultro de taberna lanionis. *Flav. Ca(-)per de Orthogr.* p. 2245. *Lanius* nomen est: ve(r)bum autem *lanio*, as: at dixerunt tamen et *lani(o)* in nomine. ℙ [*Lanio* dicitur etiam carnifex. *Se(-) dul. carm.* 2, 127. ad Herodem: Quis tibi nunc lanio, cernenti talia sensus? *F.*]

[LĂNĬŎLUM, i, n. dimin. lanii, parva laniena. *Fulg. Myth. praef.* 1. *med.* Galeni curia exclusis set, quae paene cunctis Alexandriae ita est insert(a) angiportis, quo chirurgicae carnificinae laniola plu(-)riora habitaculis numerentur. *F.*]

LĂNĬŌNĬUS, a, um, adj. ad lanium pertinens κρεουργικός. *Suet. Claud.* 15. Carnificem statim ac(-)ciri cum machaera, mensaque lanionia flagitavit *h. e.* mensa, in qua scinditur caro.

[LĀNĬPENDENS, entis, part. ab inusit. *lani(-) pendo*, qui lanam pendit, lanipendius. *Gloss. Phi(-) lox.* Lanipendens, σταθμοῦχος, γυνὴ ἡ τὸν σταθμὸ(ν) παρέχουσα ταῖς ἄλλαις. *F.*]

[LĀNĬPENDĬUM, ii, n. locus, in quo pens(a) distribuuntur lanificis mulieribus. *Inscr.* ap. *Ro(-) manelli Topogr. Napol.* T. 2. p. 273. Philodespo(-) tos Adjutoris Ti. Claudii Caesaris Aug. *servus* vi(-) carius Zosimeni conservae lanipendii *ministrae* fe(-) cit. *F.*]

LĀNĬPENDĬUS, a, um, adj. qui lanam pendit et distribuit lanariis nendam, aut carminandam. *Paul. Dig.* 24, 1, 38. *in.* In ea re uxor tanquam lanipendia fuerit, et viri negotium procuraret. **Vet. Schol.* ad *Juven. sat.* 6, 476. *libraria* exponit lanipendia, *h. e.* quae lanam librat, et quasillariis adpendit, vel pensa lanificis ancillis distribuit, ut interpretatur *Rupertus. B. A. Gloss. Phil.* Lanipendius σταθμοῦχος ἐριδίων. ℙ [Scribitur etiam *lanipendus, a, um. Inscr.* ap. *Spon. Miscell. antiq.* p. 223. D. M. Irenes lanipendae V. A. XXXVIII. Olympus benemerenti fecit. Alia in *Mus. Acad. Mant.* p. 22. T. Flavius Aug. L. Zosimus lanipendus. Adde aliam ap. *Don. cl.* 8. *n.* 57. *F.*]

LĀNĬPES. V. PLANIPEDES.

*LANISE, maris Aegaei insula. *Plin.* 4, 12. *. A.*

LĀNISTĂ, ae, m. μονομαχοτρόφος, qui ludo raeest gladiatorio, et gladiatores exercet in arte ugnandi, ut publice mutuo lanientur. Lanistae quorum artificium probrosum erat) familias domi abebant, (V. *Suet. Aug.* 42.) quas in gladiatura istituebant, (V. *eund. Caes.* 26.) et mox paratas endere solebant munerariis. *Cic. Rosc. Am.* 40. *f.* um aut ille lanista omnino jam a gladiis recesisse videtur, aut iste discipulus magistro tantuum de arte concedere? *Id. Att.* 1, 16. Cum accusator, tanquam censor bonus, homines nequissimos rejiceret: reus: tanquam clemens lanista, frugalissimum quemque secerneret. *Juven.* 6, 215. 'estandi cum sit lenonibus, atque lanistis Libertas; et 11, 8. Scripturus leges, et regia verba anistae. ℙ Translate de eo dicitur, qui alios ommittit, et causa est rixae et demicationum. *Anton.* in *ep.* ap. *Cic. Phil.* 13, 19. Ne videret inius corporis duas acies, lanista Cicerone, dimiantes. *Liv.* 35, 33. Populum R. cum Antiocho, anistis Aetolis, non sine pernicie Graeciae dimiare. ℙ *Rixosarum avium lanistas*, appellat eleanter eos *Colum.* 8, 2., qui ferocissimum quemue alitem certaminibus, et pugnae praeparabant: ua de re *Plin.* 10, 21, 24. de gallis gallinaceis: am ex his quidam ad bella tantum, et proelia assidua nascuntur, quibus etiam patrias nobilitarunt, Rhodum aut Tanagram, etc.

LĀNISTĀTŪRĂ, ae, f. lanistae artificium. In *et. Tab. aen. Heracl.* ap. *Mazoch.* p. 424. *n.* 49. Queive lanistaturam, artemve ludicram fecit, feceit. Ubi *Mazoch.* p. 443. Vox Lexicis ignota, nunc rimum in Latium, unde aevo optimo prodierat, pe aeris hujus revocatur.

LĀNISTĪCIUS, a, um, adj. ad lanistam pertiens, ut Lanisticia familia, ap. *Petr. fr. Trag.* 5. *Burm.*, quae a *Suet. Aug.* 42. lanistarum famiia dicitur.

LĀNĪTĬĂ, et

LĀNĪTĬES, et

LĀNĪTĬUM. V. LANICIA, LANICIES, et LAICIUM.

*LANITONDĬUM, i, n. *Scholiasta Hor. Epod.* , 16. Oves aestate lanitondium patiuntur. Cf. *Barbitondium. B. A.*

LĀNĪVĪNUS. V. LANUVINUS.

[LĀNIUM, ii, n. idem ac laniena. *Phaedr.* 3, . Pendere ad lanium quidam vidit simium. Alii amen ita locum interpretantur, ut *lanium* sit accusativus a *lanius*. V. tamen LANIOLUM. *F.*]

LĀNĬUS, ii, m. κρεωπώλης, κρεουργός, qui carnes in carnario vendit populo: a laniandis pecudibus, quod eas concidat lanietque. *Varr. R. R.* 2, . Lanii, qui ad cultrum bovem emunt. *Cic. Off.* , 42. Cetarii lanii, coqui, ut ait Terentius. (*Eun.* , 2, 26.) *Phaedr.* 3, 4. Pendere ad lanium quidam vidit simium. V. LANIUM. ℙ [*Lanius* dicitur etiam victimarius. *Varr. R. R.* 2, 5. Lanii, qui ad cultrum bovem emunt, et qui ad altaria, hostiae sanitatem non solent stipulari. *F.*] ℙ De discrimine inter lanium, et macellarium, V. MACELLARIUS. ℙ [*Lanius* dicitur etiam carnifex. *Pl. Ps.* 1, 3, 98. Lanios inde arcessam duos cum tintinnabulis. *F.*]

LANNA pro *lamna*, quae syncope est pro *lamina* legitur in quibusdam MSS. *Arnob.* 2, 72. teste *Heins.* ad *Petr.* 58. *Burm.* Et *Gloss. Phil.* Lannae, λοβοί.

[LĀNO, as, n. 1. lanosus fio, lanam porto. *Gloss. Phil.* Lano, as, ἐριοφορέω. *F.*]

LĀNŎCŪLUS, i, m. qui lana tegit oculi vitium. *Festus.* V. dicta in LANA.

*LANOS, i, fluvius Asiae ulterioris, in Serum regione. *Plin.* 6, 17. *B. A.*

LĀNŌSĬTAS, atis, f. lanicies, lana. *Tert. Pall.* 3. Muscosae lanositatis conchae. V. BULBUS.

LĀNŌSUS, a, um, adj. ἐριώδης, lana abundans. *Colum.* 7, 3. *med.* Prolixi villi, nec asperi, lanosi et ampli uteri. [*Appul. Met.* 5. Confingit, esse juvenem quendam et speciosum, et commodum, lanoso barbitio genas inumbrantem. *F.*]

LANTERNĂ. V. LATERNA.

[LANTHĂNŪSĂ, ae, f. λανθάνουσα, latens, part. a λανθάνω, lateo. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 685, 7. Disidia Lanthanusa. *F.*]

*LANUENSES, ium, incolae urbis cujusdam Italiae, in Frentanis, quae Lanua forte audiebat. *Plin.* 3, 12. *B. A.*

[LĀNŪGĬNĔUS, a, um, adj. idem ac lanuginosus. *Appul. Herb.* 62. Foliis paulo majoribus, atque floccosis, vel lanugineis adnationibus. *F.*]

LĀNŪGĬNŌSUS, a, um, adj. λαχναῖος, lanuginem habens. *Plin.* 29, 4, 27. Lanuginosus araneus. *Id.* 30, 15, 47. vermiculus. *Id.* 25, 8, 45. Aspera et lanuginosa folia. *Id.* 22, 20, 24. Herba lanuginosior.

LĀNŪGO, inis, f. ἴουλος, λάχνη, tenera quasi lanae tenuioris mollities, qualis in puerorum genis, in pullis avium pennas emittere incipientibus, in herbis, in pomis quibusdam, ut in malis cotoneis, et similibus. *Virg. A.* 10, 324. flaventem prima lanugine malas Dum sequeris Clytium. *Ov. Met.* 13, 753. octonis iterum natalibus actis Signarat dubia teneras lanugine malas. *Virg. Ecl.* 2, 51. cana legam tenera lanugine mala. *Lucr.* 5, 814. herba cubile Praebebat, multa et molli lanugine abundans. *Ov. Amor.* 1, 14, 23. Comae graciles, et lanuginis instar. *Colum.* 3, 2. *med.* Aminea vitis praecipue canescit lanugine. *Plin.* 24, 11, 50. Arundinum lanugo illita auribus. *Id.* 19, 1, 2. *n.* 3. Gosipion similem barbatae nucis defert fructum, cujus ex interiore bombyce lanugo netur. *Id.* 24, 12, 66. Folia araneosa lanugine obducta. *Id.* 8, 32, 50. Cervorum cornua arundineas in paniculas molli plumata lanugine. *Id.* 32, 10, 44. Linea lanugo, *h. e.* quae ex lineis pannis deraditur. ℙ De scobe. *Colum.* 4, 29. *f.* Plaga laevis relinquitur, nulla interveniente lanugine, quam excitabat antiqua terebra.

LĀNŬLĂ, ae, f. dimin. lanae. *Cels.* 6, 9. *f.* Alumen involutum in lanula. *Id.* 7, 27. Tenues carunculae lanulis similes.

LĀNŬVĬĀNUS, a, um, adj. ad Lanuvium pertinens, ut Lanuviana templa, ap. *Capitol. Anton.* 8., ubi alii rectius *Lanuvina* legunt. *Inscr.* apud *Fabr.* p. 603. *n.* 37. Juno Lanumviana. [Fortasse hic quoque *Lanuvina* legendum. *F.*]

LĀNŬVĪNUS, a, um, adj. ad Lanuvium pertinens, quod est oppidum Latii prope viam Appiam, inter Ariciam et Ardeam, nunc corrupto nomine *Civita Lavinia* appellatur. *Hor. Od.* 3, 27, 3. ab agro Rava decurrens lupa Lanuvino. *Cic. Fam.* 9, 22. *f.* Colei Lanuvini, *h. e.* familia Coleorum Lanuvii. V. CLITERNINUS. ℙ [*Lanuvini, orum*, absolute sunt incolae Lanuvii. *Liv.* 8, 14. Lanuvinis civitas data. ℙ Etiam *Lanivinus* scribitur in *Inscr.* ap. *Mar. Frat. Arv.* p. 224. Senatus *Populus Que* Lanivinus Ti. Claudio Caesari Aug. Germanico; et in alia ap. *Grut.* 381, 1. Curator *Rei Publicae* Lanivinorum. Hinc patet, vulgus imperitum id oppidum sequiori tempore *Civita Lavinia* pro *Lanivia* appellasse. *F.*]

LANX, lancis, f. πίναξ, vas escarium latum, et cavum ex aliquo nobiliori metallo plerumque factum, in quo cibi reponuntur, et mensae inferuntur. Videtur *Varr. L. L.* 4, 25. a *latitudine* ducere: sed est ab inusit. λάνω pro λάω, seu τλάω, fero, cujus praet. perf. λέλαγκα, unde prius *lancs* deinde *lanx*: nisi mavis esse a λάω, *n* inserto, ut saepissime alias ap. Latinos; hinc etiam *lagena*, quod capiat. *Cic. Att.* 6, 1. *med.* In filicatis lancibus, et splendidissimis canistris, olusculis nos soles pascere: quid te in vasis fictilibus appositurum putem? *Hor. Sat.* 2, 4, 40. rotundas Curvet aper lances; et *ib.* 2, 4. inter lances mensasque nitentes. *Mart.* 11, 31. Sic implet gabatas, paropsidasque, Et leves scutulas, cavasque lances. *Id.* 10, 29. Quam mihi mittebas Saturni tempore lancem, Misisti dominae, Sextiliane, tuae. *Pl. Curc.* 2, 3, 42. *Phae.* Si scias, reliquiae quae sint. *Cur.* scire nimis lubet. *Phae.* Pernam, abdomen, sumen, suis glandium. *Cur.* ain' tu omnia haec? In carnario fortasse dicis. *Phae.* immo in lancibus. *Juven.* 5, 80. Aspice quam longo distendat pectore lancem, Quae fertur domino squilla. *Ov. Pont.* 3, 5, 19. Et magis adducto pomum decerpere ramo, Quam de coelata sumere lance juvat. ℙ Insignis magnitudinis lances in luxu Romanorum fuisse, legimus. *Plin.* 33, 11, 52. Lances e centenis libris argenti, quas tunc super quingentas numero Romae fuisse constat; et *mox.* Claudii principatu servus ejus Drusillanus quingenariam lancem habuit, cui fabricandae officina prius exaedificata fuerat: et comites ejus octo octingentarum quinquaginta librarum, *h. e.* quingentis libris argenti: comites vero ejus octo universae, non singulae ex octingentis quinquaginta. ℙ Lancium usus etiam in sacris frequens fuit, impositis victimae carnibus, aut ture, etc. *Virg. G.* 2, 194. Lancibus et pandis fumantia reddimus exta; et *ib.* 394. Baccho lances et liba feremus; et *A.* 8, 284. cumulantque oneratis lancibus aras. *Ov. Pont.* 4, 8, 39. Nec quae de parva Dis pauper libat acerra Tura, minus, grandi quam data lance, valent. *Auson. Technopaegn. de monosyllab. per interrogat.* 5. Turibula, et paterae: quae tertia vasa Deum? lanx. ℙ Etiam quadratas lances memorat *Ulp. Dig.* 34, 2, 20. et *Paul. ib.* 6, 1, 6. ℙ *Per lancem et licium furta concipere* ap. *Festum* in *Lance*, et *Gell.* 11, 18. prisci Romani ex jure Attico (V. *Aristoph. Nub. v.* 497.) hoc modo solebant. Qui furti quaerendi causa domum alienam, in qua illud latere suspicio erat, nudus intrabat, ne rem furtivae similem sub veste habere videretur, sed propter matrumfamilias aut virginum praesentiam licio seu linteo virilia tectus erat, lancem vero manibus tenebat. Hac ratione si furtum inventum esset, fur perinde multabatur, ac si manifestum furtum fecisset, poena autem manifesti furti ex lege XII. Tabularum capitalis erat. *Cajus Institut.* (ed. *Goeshen.*) 3. §. 192. Qui furtum quaerere velit, nudus quaerat, linteo cinctus, lancem habens; qui si quid invenerit, jubet id lex furtum manifestum esse. Quid sit autem linteum, quaesitum est, sed verius est, consuti genus esse, quo necessariae partes tegerentur; et *mox:* Deinde lex lancem ideo haberi jubet, ut manibus occupantis nihil subjiciatur, sive ideo, ut quod invenerit, ibi imponat. His similia habet *Schol. Aristoph.* ad *loc. cit.* et *Plato de legib. l.* 12. ubi *licium* vel *linteum* χιτωνίσκον appellat, qui tamen, ut et *Aristophanes*, nullam lancis mentionem facit. ℙ Hunc quaerendi furti ritum sustulisse videtur lex Aebutia; ait enim *Gell.* 16, 10. Cum furtorum quaestiones cum lance et licio evanuerint, omnisque illa XII. Tabularum antiquitas, lege Aebutia lata, consopita sit, etc. Sed ex eo tempore non amplius ab ipsis dominis, iisque nudis, requirebantur res furtivae, sed a praecone, et servo publico, adhibitis testibus, ut patet ex *Pl. Merc.* 3, 4, 78. et *Petr. Sat.* 97. ℙ A similitudine *lances* sunt in libra duo illa vascula, in quorum altero pondus, in altero res ponderanda imponitur: unde bilanx dicta, *bilancia.* *Cic. Acad.* 4, 12. Ut enim necesse est lancem in libra, ponderibus impositis, deprimi; sic animum perspicuis cedere. *Id. Tusc.* 5, 17. *extr.* Critolaus cum in alteram lancem animi bona imponat, in alteram corporis et externa; tantum propendere illam boni lancem putat, ut terram et maria deprimat. ℙ Hinc translate. *Virg. A.* 12, 725. Juppiter ipse duas aequato examine lances Sustinet, et fata imponit diversa duorum. *Pers.* 4, 10. Scis etenim justum gemina suspendere lance Ancipitis librae. *Plin.* 7, 7, 5. Is demum profecto vitam aequa lance pensitabit, qui semper fragilitatis humanae memor fuerit. *Modest. Dig.* 42, 1, 20. Quod et in persona mulieris aequa lance servari, aequitatis ratio suggerit, *h. e.* pari, eodemque modo.

[LĀŎCŎŌN, ontis, m. Λαοκόων (ex λᾶας, λᾶος, lapis, et κέω, seco), fuit Priami regis, et Hecubae filius, vel Acoetis filius, et Anchisae frater, vel tandem Antenoris filius, Thymbraei Apollinis sacerdos. Hic, cum Trojanos frustra admonuisset de fraude lignei equi a Graecis relicti, in eundemque hastam intorsisset, dum sacrificaturus cum duobus filiis ad aram accederet, a binis draconibus e Tenedo per maris fluctus egressis, jussu Palladis, interemptus cum filiis est. *Virg. A.* 2, 41 et 201., *Hyg. fab.* 135. ℙ Mirabile ejusdem Laocoontis marmoreum symplegma, quod *Plin.* 36, 5, 4. *n.* 11. trium artificum Rhodiorum opus fuisse narrat, Romae adhuc servatur in *Mus. Vaticano*, ejusque desriptionem habes ap. *Viscont. Mus. Pio-Clem.* T. 2. p. 135. — 253. *tab.* XXXIX. *ed. Mediol. F.*]

LĀŎDĂMĪĂ, ae, f. Λαοδάμεια, Bellerophontis filia ex Achaemene conjuge, quam cum forma excelleret, Juppiter amavit, suscepitque Sarpedonem, qui postea Lyciae rex factus est. Verum cum Bellerophon rerum successu elatus in coelum evolare Pegaso insidens conaretur, Juppiter hominis temeritatem aegre ferens, oestrum equo immisit, quo exagitatus sessorem excussit. Diana quoque Laodamiae infensa suis eam telis confixit. *Homer. Iliad.* 6, 196. ℙ Altera fuit Laodamia, Acasti et Laodothea filia, quae tanto amore Protesilaum virum suum adamavit, ut cum ab Hectore occisum cognovisset, superstes ei esse noluerit. Priusquam tamen interiret, in solatium moeroris optaverat, ut mortui umbram videret, qua visa in illius amplexibus exspiravit. *Hyg. fab.* 243., *Catull* 68, 74. etc. et *Ov. Pont.* 3, 1, 110. V. *ejusd. Her.* 13.

*LAODĪCE, es, f. Λαοδίκη, Priami filia, quae Helicaoni, Antenoris regis Thraciae filio, nupsit. *Hygin. fab.* 90. ℙ Altera hoc nomine (quae autem fuerit, incertum, certe non Agamemnonis ex Clytaemnestra filia, ut *Fabro Gesneroque* placet,) memoratur ab *Ov. Her. ep.* 19. *v.* 135. *B. A.*

LĀŎDĪCENSIS, e, et

LĀŎDĪCĒNUS, a, um, adj. ad Laodiceam urbem pertinens, ut *Laodicensis civitas*, ap. *Cic. Fam.* 5, 20. et *Laodiceni, orum*, ejus urbis cives, ap. *Cass.* ad *Cic. Fam.* 12, 13. et *Plin.* 5, 23, 19. Porro *Laodicea*, Λαοδίκεια, multiplex fuit: altera in Coelesyria ad Libanum montem, et Orontem fluvium: altera Syriae metropolis, in ora maris Phoenicii: tertia in Lydia, ad Lycum fluvium. De aliis V. geographos. ℙ *De variis Laodiceis plenius rectiusque sic statuas: Una, urbs in Coelesyria, ad Libanum montem. *Mela* 1, 12. ℙ Altera, ad mare sita, in Seleucide fuit. *Lentul.* in *Cic. Fam.* 12, 14. *med.* et 15. *f.* *Cass. ib.* 15. *Plin.* 5, 20. *Anton. Itin.* ℙ Tertia, in Media, vel in Mediae Persidisque confinibus. *Plin.* 5, 26. ℙ Quarta, in Mesopotamia. *Id.* 6, 26. ℙ Quinta, quae et Laudicea, urbs Phrygiae majoris, ad Lycum flumen, non procul ab Apamea; de qua (ait *Ernestus*) capiendus est *Cicero*, quoties de Laodicea provinciae suae attributa loquitur. *Cic. Fam.* 2, 17. *med.* et 3, 7. *in.* *Id. Att.* 5, 15. et 20. *in.* et *f.* *Plin.* 5, 29. ℙ Laodicea, *Combusta* dicta, in Lycaonia fuit. *Strabo* et *Steph. Byzant. B. A.*

*LAOMĂCHE, es, f. Λαομάχη, Amazonum una. *Hyg. fab.* 163. *B. A.*

LĀŎMĔDON, ontis, m. Λαομέδων, filius Ili, nepos Trois, pronepos Erichthonii, abnepos Dardani, rex Troadis, pater Priami. Cum de aedificandis Trojae moenibus cogitaret, Apollini et

Neptuno id negotii dedit, pactus mercedem, quam mox exstructis moenibus se soluturum jurejurando affirmavit. Verum perfecto opere, perjurus pactam mercedem negavit. Propter quod Dii irati, Neptunus aquam, Apollo pestem urbi immisere. Duplici igitur calamitate affectus, de remedio oraculum consuluit. Responsum est, non aliter Deos placari posse, quam si singulis annis virgo Trojana ceto dilaceranda exponeretur. Institutum itaque est, virginem quotannis exponi, eamque sorte eligi. Sed cum tandem sors in Hesionem Laomedontis filiam cecidisset, (quam tamen alii solam ab Apolline et Neptuno postulatam tradunt) et jam scopulo alligata monstrum exspectaret, Hercules forte illac transiens, vel, ut alii scripsere, in Colchos cum Argonautis proficiscens, liberaturum se filiam Laomedonti pollicitus est, si equos divino semine procreatos, quos habere eum constabat, in praemium sibi traderet. Rex pollicitus est, et jurejurando se obstrinxit. Hunc igitur in modum pactione facta, Hercules interfecta bellua, virginem liberavit. Sed cum Laomedon promissis non staret, indignatus Hercules, collecto undecumque exercitu, Ilium expugnavit, Laomedontem occidit, Hesionem Telamoni uxorem dedit, quod primus murum conscendisset, Priamum regis filium captivum abduxit, qui postea auro a vicinis redemptus fuit. *Prop.* 2, 11, 2. Cum caderent magni Laomedontis opes. *Ov. Met.* 6, 96. nec profuit Ilion illi, Laomedonve pater. *Hor. Od.* 3, 3, 21. ex quo destituit Deos Mercede pacta Laomedon.

LAŎMĔDONTĒUS, a, um, adj. Λαομεδόντειος, ad Laomedontem spectans, Trojanus. *Virg. A.* 4, 542. necdum Laomedonteae sentis perjuria gentis? *Ov. Met.* 11, 196. Laomedontea arva. *Val. Fl.* 2, 474. Laomedontei penates. *Sil.* 1, 543. Laomedonteae flammae, *h. e.* ignis Vestae ab Aenea Romam translatus.

LĀŎMĔDONTĬĀDES, ae, m. patronym. Priamus, vel alius ex filiis Laomedontis. *Virg. A.* 8, 158. Laomedontiadem Priamum Salamina petentem. ℙ *Laomedontiadae, arum* sunt Trojani. *Virg. A.* 3, 248. Laomedontiadae, bellumne inferre paratis?

LĀŎMĔDONTĬUS, a, um, adj. Laomedonteus. *Virg. A.* 8, 18. Talia per Latium: quae Laomedontius heros Cuncta videns, etc. *h. e.* Aeneas Trojanus; et *ib.* 7, 105. Laomedontia pubes, *h. e.* Trojana juventus.

LĂPATHĬUM, ii, n. idem quod lapathum. *Varr.* ap. *Non.* 17, 3. Eandem voluptatem consequi lapathio, et ptisana possum.

LĂPATHUM, i, n. λάπαθον, herba duplicis generis, sativi et silvestris. Sativum, cujus varii sunt usus in medicina. Silvestre sapore proximum sativo, foliis acutis, colore betae candidae, radice minima: Latina appellatione *rumex* dictus. *Plin.* 20, 21, 85., ubi et alias ejus species recenset. *Seren. Sammon.* 20, 369. calami radix, lapathique legumen.

LĂPATHUS, i, f. λάπαθος, herba eadem quae lapathum. *Colum.* 10, 373. Lubrica jam lapathos, jam rhamni sponte virescunt: *lubrica* dicitur, quia ventrem ciet. *Hor. Sat.* 2, 4, 29. teste. ℙ Est etiam masc. gen. *Lucil.* ap. *Cic. Fin.* 2, 8. O lapathe, ut jactere necesse est, cognitu' cui sis. Innuit *Lucil.* fuisse inter hortensia in deliciis mensarum. Unde *Hor. Epod.* 2, 54. Non attagen Ionicus Jucundior, quam lecta de pinguissimis Oliva ramis arborum, Aut herba lapathi prata amantis, et gravi Malvae salubres corpori.

*LAPATHUS, untis, f. castellum in Thessalia, juxta Tempe. *Liv.* 44, 2. et 6. *B. A.*

*LAPETHOS, i, oppidum Cypri. *Plin.* 5, 31. ℙ Λάπηθος est *Steph. Byz.* Λάπιθος *Ptolem.* Λάπαθος *Straboni. B. A.*

[LAPHRĬA, ae, f. cognomen Dianae, quae hoc nomine templum habuit Patris, ubi servabatur ejus signum, quod ademptum Aetolis Augustus Patrensibus concessit, venatricis habitu effictum, ut *Pausan.* 7, 18. narrat: est per syncop. a λάφυρον, praeda. In nummis Neronis, et Domitiani ap. *Eckhel. D. N. V.* T. 2. p. 257. Diana Laphria. *F.*]

LĂPĬCAEDĪNĀ. V. LAPICIDINAE.

LĂPĬCĬDĂ, ae, m. λιθουργός, λιθοξόος, qui lapides caedit, et polit. *Varr. L. L.* 7, 33. Qui lapides caedunt, lapicidas: qui ligna, lignicidas non dici. ℙ Scribitur et *lapidicida*, quamvis *lapicida* rectius, ut *homicida* dicitur, non *hominicida*; est autem idem ac quadratarius. *Sidon. ep.* 3, 12. de epitaphio: Vide, ut vitium non faciat in marmore lapidicida: quod factum sive ab industria, seu per incuriam mihi magis, quam quadratario, lividus lector adscribat.

LĂPĬCĬDĪNAE, arum, f. plur. λατομία, locus, ubi exciduntur lapides. *Cic. Div.* 1, 13. *f.* In Chiorum lapicidinis saxo diffisso, caput exstitisse Panisci. *Pl. Capt.* 5, 1, 24. In lapicidinas compeditum condidi, Ubi rescivi mihi data esse verba. *Plin.* 36, 7, 11. Quantislibet molibus caedendis sufficiunt lapicidinae. *Id.* 7, 56, 57. Lapicidinas invenit Cadmus Thebis, aut, ut Theophrastus, in Phoenice. ℙ Sunt quibus placet *lapidicina*, quod etiam ex *Festo* probari posse videtur, si ordinem ibi litterarum spectes, atque ita etiam scribitur in *Not. Tir.* p. 93. et in *Gloss. Philox.*, idque sic adprobat *Consentius de barbar.* (ed. *A. G. Cramero*) 9. Simile est, ut cum dicit quis *lapidicinas* et *lapicidinas*; in utroque enim metaplasmus non est per transmutationem, quoniam utrumque certa etymologia recte et Latine dicitur. Haec *Consentius*. Ceterum si a *lapicida* derivatur, hoc autem a *lapis* et *caedo*, *lapicidina* est praeferendum, ut *ruina* est a *ruo*, *fodina* a *fodio*. Quin etiam in *Inscr.* ap. *Grut.* 1035, 2. et in alia ap. *Labus. Epigr. Lat. Egiz.* p. 5. *lapicaedinae* scribitur. ℙ *Servus a lapicidinis*, fuit inter officia domus Augustae. *Inscr.* ap. *Grut.* 593, 8. Hymeneus Caesaris N. ser. Thamyrianus a lapicidinis Carystiis. [*Quaedam addidit *F.*]

LĂPĬCĪDĪNĀRĬUS, ii, m. qui lapicidinis praeest. *Inscr.* ap. *Mur.* 751, 2. T. Tremelius T. L. Nestor lapicidinarius, et tabularius Portuensis a ratione marmorum. ℙ Etiam *lapidicinarius* scribitur in *Gloss. Philox.* Lapicidinarius, λαξευτής; et *mox*: Lapidicinarius, λιθοξόος. V. LAPICIDINAE.

*LAPICĪNI, orum, populi Liguriae. *Liv.* 41, 19. *B. A.*

LĂPĬDĀRĬUS, a, um, adj. ad lapides pertinens. *Pl. Capt.* 3, 5, 65. Inde ibis porro in latomias lapidarias. *Petr. Sat.* 117. Quid vos, inquit, me jumentum putatis esse, aut lapidariam navem? *h. e.* qua vehuntur lapides. *Id. fragm. Trag.* 58. *Burm.* Lapidarias litteras scio, *h. e.* quae in lapidibus quadratae et grandiores inscribi solent. *Inscr.* ap. *Spon. Miscell. antiq.* p. 223. Opifices lapidarii. ℙ *Lapidarius* absolute, subaudi *faber*, lapicida. *Id. ib.* 65. Habinnas sevir est, idemque lapidarius, qui videtur monumenta optime facere. *Mela* ap. *Ulp. Dig.* 13, 6, 5. *med.* Si servus lapidario commodatus sub machina perierit. ℙ *Lapidarii campi*, ap. *Solin.* 2., sunt lapidosi. V. LAPIDEUS.

LĂPĬDAT. V. LAPIDO.

LĂPĬDĀTĬO, onis, f. jactus lapidum, actus lapidandi. *Cic. Verr.* 2, 4, 43. *f.* Fit magna lapidatio. *Aurel. Vict. Vir. illustr.* 73. Intercedentem Baebium collegam facta per populum lapidatione submovit. *Flor.* 3, 8. Non diu lapidatione terruere Romanos. ℙ Lapidatio fuit etiam supplicii genus apud Hebraeos, tum etiam apud Macedones. Nam *Curt.* 6, 11. *f.* Omnes ergo a Nicomacho nominatos, more patrio, dato signo, saxis obruerunt. Sed nullus est auctoris Latini locus, in quo ea vox hac significatione fuerit usurpata. ℙ De casu grandinis, *Imp. Constant. Cod.* 9, 18, 4. Ne vindemiae ventis, grandinisque lapidatione quaterentur.

LĂPĬDĀTOR, oris, m. λιθοβόλος, lapides jaciens. *Cic. Dom.* 5. Percussor, lapidator, fori depopulator, obsessor curiae.

LĂPĬDĀTUS, a, um, part. a *lapido*, lapidibus ictus. *Macr. Sat.* 2, 6. Lapidatus a populo Vatinius. ℙ Translate. *Id. ib.* 2, 7. Notantes impotentiam ejus hac dicacitate lapidatam.

LĂPĬDESCO, is, n. 3. λιθόομαι, in lapidem convertor, seu in lapideam duritiem. *Plin.* 32, 2, 11. de coralio: Ajunt, tactu protinus lapidescere. *Id.* 24, 13, 73. Spongiae ipsae lapidescunt. *Id.* 16, 6, 8. Glans, cujus in balano utrinque ex longitudine, extrema lapidescit duritia.

LĂPĬDĔUS, a, um, adj. λίθινος, ad lapidem pertinens, ex lapide constans. *Cic. Div.* 2, 28. Lapideus, aut sanguineus imber. *Liv.* 1, 38. *f.* Muro lapideo urbem cingere. *Plin.* 27, 11, 74. Lapidea duritia. *Id.* 34, 18, 50. In lapideo mortario terere. *Varr. R. R.* 3, 5. Flumen marginibus lapideis. *Id. ib.* Lapideae columnae. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 423, 4. Porticus lapideae marmoratae, *h. e.* e lapide structae, et opere tectorio marmorato ornatae. *Curt.* 5, 2. *med.* Pons lapideus, flumini impositus, jungit urbem. *P. Syrus* ap. *Petr. Sat.* 55. Quo Carchedonios optas ignes lapideos? *h. e.* gemmas ignei coloris. *Pl. Truc.* 4, 3, 44. Lapideus sum: commovere me miser non audeo, prae stupore et metu. ℙ Est etiam lapidosus. *Plin.* 3, 4, 5. et 21, 10, 31. Lapidei campi. Priore loco designat campum saxis plenum, in quo Hercules contra Neptuni liberos pugnans, cum tela omnia consumpsisset, ab Jove imbre lapidum adjutus dicitur. Credas, pluisse, inquit *Mela* 2, 5., adeo multi passim, et late jacent. Is est in Gallia Narbonensi, non longe ab ostiis Rhodani. *Solin.* 2. in Liguria locat.

[LĂPĬDĬCAESOR, oris, m. idem ac lapicida. *Gloss. Philox.* Lapidicaesor, λατόμος. *F.*]

[LĂPĬDĬCĪDĂ. V. LAPICIDA. *F.*]

LĂPĬDĬCĪNĂ. V. LAPICIDINAE.

LĂPĬDO, as, avi, atum, a. 1. λιθάζω, lapides jacio, lapidibus aliquem peto. *Petr. Sat.* 93. Per fidem, saltem nobis parce, qui te nunquam lapidavimus. *Auct. B. Hisp.* 22. Ab oppidanis concursu facto, eum, qui legatos jugulasset, lapidare coeperunt. *Flor.* 1, 22. Exercitus imperatorem, facta seditione, lapidavit. *Suet. Cal.* 5. Quo defunctus est die, lapidata sunt templa, subversae Deum arae. [*V. *Casaub.* ad h. l., *Gesner.* ad *Plin. Pan.* 40, 3. *Kirchmann. de fun. Rom.* 2, 12.] ℙ Item saxa congero, saxis tego. *Petr. Sat.* 114. Si voluerit misericors ad idem litus expellere, aut praeteriens aliquis tralaticia humanitate lapidabit, aut imprudens arena componet. ℙ Impersonaliter est lapidibus pluere. *Liv.* 27, 37. Novendiale sacrum fuit, quia Vejis de coelo lapidaverat. *Id.* 29, 14. Novendiale sacrum, quod de coelo lapidatum esset, factum. *Id.* 29, 10. Libris Sibyllinis, propter crebrius eo anno de coelo lapidatum inspectis. *Id.* 43, 13. Reate imbri lapidavit.

LĂPĬDŌSĬTAS, atis, f. durities similis lapidi. *Tert. Hab. mul.* 6. In piscium cerebris lapidositas quaedam est.

LĂPĬDŌSUS, a, um, adj. λιθώδης, lapidibus abundans. *Varr. R. R.* 1, 9. Lapidosa terra. *Ov. Met.* 1, 44. Fronde tegi silvas, lapidosos surgere montes; et *ib.* 8, 799. Lapidosus ager; et *ib.* 15, 23. fluvius. *Id. Fast.* 3, 273. rivus. ℙ Item durus instar lapidis. *Claud. B. G.* 240. lapidosos grandinis ictus. *Virg. G.* 2, 34. Lapidosa corna, *h. e.* quae nucleum intus habent durissimum. Sic *Colum.* 10, 15. lapidosa poma pruni. *Pall.* 3, 25. Lapidosi generis pira. *Hor. Sat.* 1, 5, 91. Lapidosus panis. *Sen. Ben.* 2, 7. Fabius beneficium ab homine duro aspere datum, panem lapidosum vocabat, quem esurienti accipere, necessarium sit, esse acerbum. *Plin.* 37, 10, 54. Aromatites gemma lapidosa. *Id.* 34, 12, 30. Sory splendescit, ut misy, et est lapidosius. ℙ Podagram *lapidosam* appellat *Pers.* 5, 58., quia in articulis lapidosam duritiem creat.

[LĂPILLISCO vel Lapillesco, is, n. lapillus fio, et translate turgeo in modum lapilli. *Tert. ad nat.* 2, 12. Denique simul coepit et Coelo vox insolescere, et ubera Terrae lapilliscere, faciunt nuptias inter se, *h. e.* ubi coepit pubescentis Coeli vox immutari, et Terrae papillae durae stantesque, seu sororiantes et horridulae fieri coeperunt, quales solent esse puellarum nuptias appetentium.

LĂPILLŬLUS, i, m. dimin. lapilli. *Solin.* 10. Grues sublatis lapillulis saburrantur.

LĂPILLUS, i, m. λιθάριον, parvus lapis. *Ov. Met.* 11, 604. Invitat somnos crepitantibus unda lapillis. *Plin.* 10, 23, 30. de gruib.: Lapillum pede sustinentes, qui laxatus somno, et decidens, indiligentiam sono coarguat. *Id.* 28, 4, 9. Lapillus ejectus calculoso. *Mart.* 9, 53. diesque nobis Signanda melioribus lapillis, *h. e.* albis. Ita enim notabant faustos dies: infaustos vero atris. Sic *Pers.* 2, 1. Hunc, Macrine, diem numera meliore lapillo. De hoc more verba facit et *Plin.* 7, 40, 41. V. CALCULUS. ℙ Mos erat antiquis (inquit *Ov. Met.* 15, 41.) niveis atrisque lapillis, His damnare reos, illis absolvere culpae. ℙ Saepe de gemmis dicitur, et fere quidem de margaritis. *Hor. Sat.* 1, 2, 80. inter niveos, viridesque lapillos: *nivei* sunt margaritae: *virides* smaragdi. Sic *Sen. Hippol.* 391. nec niveus lapis Deducat aures, Indici donum maris. V. LAPIS. Rursus *Hor. Ep.* 1, 10, 19. Lapilli Libyci, *h. e.* tesserulae e marmore Numidico. *Mart.* 1, 110. Indici; et 5, 37. Erythraei. *Prop.* 1, 15, 7. Eoi. *Ov. de nuce* 141. peregrini. *Id. A. Am.* 3, 129. caris aures onerare lapillis. ℙ *Servius JCtus* ap. *Ulp. Dig.* 34, 2, 20. *f.* ita lapillos a gemmis distinguit, ut hae sint pellucidae materiae, lapilli non item: margaritas autem nec gemmis, nec lapillis contineri, ibidem *Sabinus* ait. ℙ [Lapillus idem etiam est ac lapis sepulcralis. *Inscr.* mendosa ap. *Mur.* 1530, 6. et 2058, 4., emendata vero in *Anthol. Lat.* T. 2. p. 269. *Burm.* Parva sub hoc, titulo Festi, sunt ossa lapillo, Quae moerens fato condidit ipse pater. *F.*]

LĂPĬO, is, ivi, itum, a. 4. λιθόω, durum efficio, et quasi in lapidem converto, apud veteres. *Pacuv.* ap. *Non.* 1, 87. Lapit cor cura, aerumna corpus conficit, *h. e.* perstringit, et veluti indurat. *Voss.* in *Etymol.* verbum neutrum putat, et haec verba ita exponit: cor lapit, *h. e.* lapidescit cura et moerore. *Festo* lapire, est dolore afficere.

LĂPIS, ĭdis, m. λίθος, πέτρα, petra, saxum. Differt a silice, quia silex est proprie lapis sectilis: est a λαΐς pro λᾶας, deinde λάϜις cum digamma Aeolico, unde *lapis*. *Plin.* 36, 18, 29. Lunensem silicem serra secari. *Id. ib.* 22, 51. Graeci e lapide duro, aut silice aequato construunt veluti latericios parietes. Eodem fere modo *Vitr.* 2, 8. *med.* loquitur. Lapis autem est petra suae formae, et nulla arte elaborata. *Cic. Or.* 47. et *Dom.* 5. *med.* A quibus ille se lapidibus appetitum, etiam percussum esse dixit. *Petr. Sat.* 90. Lapidibus aliquem prosequi; et *ib.* Lapides in quempiam mittere. *Sall. Jug.* 61. Lapidibus pugnare. *Pl. Stich.* 4, 2, 33. Lapide percutere. *Nep. Reg.* 2. ictus. ℙ Differt a marmore, quod et rarius est, et solidius, et pretiosius, et ad subtiliora artis opera aptius. *Plin.* 36, 6, 5. Fuit tamen inter lapidem, atque marmor differentia jam et apud Homerum. Dicit enim marmoreo saxo percussum. *Id. ib.* 22, 46. In Cappadocia lapis repertus est duritia marmoris. *Lampr. Elag.* 25. Parasitis in secunda mensa saepe ceream coenam, nonnunquam vel marmoream, vel lapideam exhibuit, *h. e.* vel cibis e marmore sculpto, vel e naturalibus lapidi-

vario colore cibos imitantibus. Praeterea *lapis* ius est, *marmor* species, ita ut omne marmor is sit, non contra. V. *Plin.* 36. *in.* Differt et- a saxo, quod durius est, et asperius quid si- ficat: lapis autem nitidioris est significationis. *in.* 36, 22, 49. Est et viridis silex, vehementer i resistens, sed nunquam copiosus: et ubi inve- ur, lapis, non saxum est. ℙ Haec tamen discri- na passim negliguntur. *Cic. Or.* 1, 57. *f.* La- les mehercule omnes flere coegisset. *Curt.* 5, 1. *d.* Supra pilas lapide quadrato solum stratum . *Virg. G.* 2, 348. Lapis bibulus, *h. e.* arena- s, vel pumex; et *ib.* 1, 275. incusus, *h. e.* mola lendo asperata. *Quint.* 2, 19. molaris. *Virg.* 1, 593. Parius. *Plin.* 36, 19, 30. vivus. *Catull.* , 148. Quo lapide illa diem candidiore notet, *e.* albo calculo. V. CALCULIS. *Pl. As.* 1, 1, Num me illuc ducis, ubi lapis lapidem terit? *e.* in pistrinum, et molam. ℙ *Lapidem ferre era manu, altera panem ostentare*, proverb. ap. *nd. Aul.* 2, 2, 18. de iis, qui palam blandiuntur, clam deinde noceant. ℙ *Verberare lapidem,* ud proverb. de eo, qui ludit operam, et in eo orat, in quo plus est damni, quam utilitatis. *Curc.* 1, 3, 41. Noli, amabo, verberare lapi- m, ne perdas manum. ℙ *Lapides loqui*, res ditu molestas, duras, et acerbas dicere. *Id. Aul.* 1, 29. mihi misero cerebrum excutiunt Tua di- , soror: lapides loqueris. Contra *Aristoph. Nub.* 907. Ῥόδα μ᾽ εἴρηκας. ℙ *Omnem movere lapi- m*, proverb. omnia experiri, nihil intentatum re- quere. Graece *Plin. ep.* 1, 20. Omnia pertento, nia experior, πάντα denique λίθον κινῶ. ℙ La- saepe est limes in agro positus. *Tibull.* 1, 3, non fixus in agris, Qui regeret certis finibus va, lapis. Hic etiam *sacer* dicebatur, vel quia epe Dei alicujus; vel quia nefas erat illum vio- re; vel denique quia Terminus ipse Deus habe- tur. *Liv.* 41, 13. In Crustumino avem fangua- n sacrum lapidem rostro cecidisse. [*Sunt, qui tuas deorum intelligant; alii de ceteris lapidibus ligiose cultis capiunt; *Drakenborchius* denique de ide coelitus lapso et cp. 9. memorato. Media ntentia tutior videtur. *Ern.* in *Lex. Lib.* s. v. *is.*] *Sen. Hippol.* 528. Nullus in campo sacer visit agros, arbiter populis, lapis. *Lactant.* 1, *f.* Lapidem colunt informem atque rudem, cui men est Terminus. ℙ Item sepulcri tegumen. *bull. l. c.* 54. Fac, lapis his scriptus sit super sa notis. *Prop.* 3, 1, 37. Ne mea contempto pis indicet ossa sepulcro. *Lapidem ultimum*, vo- t *Id.* 1, 17, 20. ℙ Item lapillus, seu gemma. *tull.* 69, 3. Non illam rarae labefactes munere stis, Aut pelluciduli deliciis lapidis. Adde *Tac.* 3, 53. ℙ Saepe autem margaritam significat. *. A. Am.* 1, 432. Elapsusque cava fingitur aure pis. *Sen. Herc. Oet.* 661. Nec gemmiferas de- hit aures Lapis Eoa lectus in unda; et *Hippol.* 1. nec niveus lapis Deducat aures Indici donum aris. Adde *Hor. Od.* 3, 2, 48., *Sil.* 12, 231. et *art.* 11, 50. et V. LAPILLUS. Huc etiam pleri- e trahunt locum *Catulli* modo allatum. [*Cf *indf.* ad *Hor. Sat.* 1, 2, 80.] ℙ Fuit Romae cus eminens, seu lapideus suggestus, ad quem nales servi prostabant, et a praeconibus procla- abantur. Hinc homo de lapide emptus, scil. ab- ctus, vilissimus. *Pl. Bacch.* 4, 7, 17. nescis nunc, nire te: Atque in eo ipso astas lapide, ubi prae- praedicat. *Colum.* 3, 3. *med.* Vel de lapide xium comparare. *Cic. Pis.* 15. Praeter duos lapide emptos tribunos plebis, *h. e.* pretio cor- ptos, et quasi mercede conductos. [*Cf. *Schütz.* *Cic.*] V. MENSA. ℙ Metonymice *lapis* est atium mille passuum in viis: quia Romanis sin- la passuum millia in viis militaribus lapide, seu lumella distinguebantur, in qua inscriptum erat, oto milliario ab Urbe distaret. *Rutil. ib.* 2, 7. tervalla viae fessis praestare videtur, Qui notat scriptus millia crebra lapis. *Varr. R. R.* 3, 2. *ed.* Fundus in Sabinis, qui est ad quartum et cesimum lapidem, via Salaria, a Roma. *Plin.* 10, 24. *f.* Municipium et agri sunt ultra cen- simum et quinquagesimum lapidem. *Plin. alter* , 12, 56. Effoditur ad vigesimum ab Urbe lapi- m. *Liv.* 5, 4. *f.* Intra vicesimum lapidem. *Tac.* 3, 45. Duodecimum apud lapidem. *Just.* 22, Castra deinde in quinto lapide a Carthagine sta- it. Al. omittunt *in*. *Flor.* 2, 6. *med.* Moventi stra a tertio lapide Annibali Deos restitisse; et Jam non a tertio lapide, sed ipsas Carthaginis rtas obsidione quatiebat. *Ov. Fast.* 6, 682. Sa- a videt fieri sextus ab urbe lapis. [*V. magnam ijus generis copiam exemplorum ap. *Ruddim.* 2, 7. *n.* 52.] ℙ Interdum lapis omittitur. *Tac. H.* 24. Ad duodecimum a Cremona locus Castorum catur; et *ib.* 3, 15. Ad octavum a Bedriaco ogressus. *Marmor* posuit *Mart.* pro *lapis*. V. ARMOR. [*V. *Boettich. Lex. Tac.* p. 291.] ℙ ujusmodi lapidum exempla multa habes ap. *Grut.* 153. 154. 155. 156. et 158. ℙ Metaphorice di- tur de homine tardo, stulto, stupido, bardo, navo, ut et λίθος Graecis. *Ter. Heaut.* 4, 7, 3. quid stas, lapis? quin accipis? et 5, 1, 43. Quot res dedere, ubi possem persentiscere, Ni essem lapis! *Tibull.* 1, 11, 59. Ah lapis est ferrumque, suam quicumque puellam Verberat. [*Adde *Ov. Her.* 10, 50.] ℙ Per synecdochen. *Hor. Sat.* 1, 6, 116. Coena ministratur pueris tribus, et lapis albus Pocula cum cyatho duo sustinet, *h. e.* mensa, vel repositorium ex albo marmore. *Mensam vinariam* intelligit. V. MENSA. ℙ Reperitur et in genere feminino: ad *Homeri* similitudinem, inquit *Non.* 3, 123., qui et ἡ λίθος dixit. *Enn. ib.* Tanto sublatae sunt agmine tunc lapides. ℙ Olim *lapis, is*, declinatum fuit. Hinc in ablat. *lapi* pro *lapide*, ut *Prisc.* 6, 708. docet. *Enn. ib.* Obcumbunt multi leto, ferroque, lapique. ℙ *Lapiderum* pro *lapidum* dixit *Cn. Gell.* ap. *Charis.* 1, 40. Sed haec jampridem obsolevere. ℙ [*Confund. *lapidibus* et *labibus*. V. h. v. in f.]

Tom. II.

LAPITHAE, arum, m. plur. Λάπιθαι, populi Thessaliae circa Olympum montem, et Larissam urbem incolentes: dicti a Lapitha filia Apollinis, teste *Isid. Orig.* 9, 2., qui primi omnium equos domuisse, eorumque frenos et strata invenisse creduntur. Eorum rex aliquando Pirithous Ixionis filius fuit, in cujus nuptiis cum Centauris, Hippodamen sponsam rapere conantibus, certaverunt, quam pugnam graphice describit *Ov. Met.* 12, 210. et sqq. Hinc *Hor. Od.* 1, 18, 8. Ac ne quis modici transiliat munera Liberi, Centaurea monet cum Lapithis rixa super mero Debellata. *Id. ib.* 2, 12, 5. Lapithae saevi. *Virg. A.* 7, 304. Mars perdere gentem Immanem Lapithum valuit: pro *Lapitharum*. ℙ Confundit hos cum Centauris (nam Thessali omnes fuerunt) *Id. G.* 3, 115. Frena Pelethronii Lapithae, gyrosque dedere Impositi dorso, etc. simulque docet, sive Centauros, sive Lapithas, primos domandorum equorum rationem invenisse: quod et *Lucan.* 6, 399. confirmat. *Plin.* 7, 56, 57. ubi de rerum inventoribus agit, frenos et strata equorum inventa dicit a Pelethronio: pugnam ex equis a Thessalis, qui Centauri dicti sunt. ℙ In singulari num. *Ov. Met.* 12, 250. Illisit fronti Lapithae Celadontis. *Val. Fl.* 5, 516. His Lapithes adsuerat eques. ℙ In feminino gen. *Prop.* 2, 2, 61. Qualis et Ischomache, Lapithae genus heroinae.

LĂPĬTHAEUS, a, um, adj. ad Lapithas pertinens. *Ov. Met.* 12, 530. O salve dixit, Lapithaeae gloria gentis.

LĂPĬTHĒĬUS, a, um, ad Lapithas spectans. *Ov. Met.* 14, 670 nec quae Lapitheia movit Proelia.

LĂPĬTHŌNĬUS, a, um, adj. ex stirpe Lapitharum. *Stat. Theb.* 7, 297. Confudere modos, puerum Lapithonia Nympha, etc. Alii leg. *Lapithaona*; accusativus nempe Graecae positionis, nomenque proprium pueri.

LAPPĂ, ae, f. ξάνθιον, tribuli genus, capitula habens leviter hamata, ideoque vestibus adhaerentia: a λαβεῖν, prehendere, quod vestes prehendat. *Virg. G.* 1, 152. intereunt segetes: subit aspera silva, Lappaeque, tribulique. *Ov. Pont.* 2, 1, 14. Mixta tenax segeti crescere lappa solet. Hinc *Plin.* 18, 17, 44. *n.* 2. eam numerat inter frugum morbos. *Id.* 21, 17, 64. Notabile et in lappa, quae adhaerescit, quoniam in ipsa flos nascitur, non evidens, sed intus occultus, et intra seminat, velut animalia, quae in se pariunt. *Id.* 24, 19, 116. Lappa, quae canaria appellatur. *Id.* 26, 11, 66. *n.* 4. boaria. ℙ [Fuit etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 482, 2. T. Pompullius L. F. Lappa. *Juven.* 7, 72. mentionem facit Rubreni Lappae, poetae tragici. *F.*]

LAPPĀCĔUS, a, um, adj. lappae formam habens. *Plin.* 22, 17, 19. de helxine: Semina in capitibus lappaceis adhaerentia vestibus.

LAPPĀGO, inis, f. herbae species: a *lappa*, quia lappae similis est: ut *cunilago*, quia similis cunilae. *Plin.* 26, 10, 65. Et lappago similis anagallidi, nisi esset ramosior, ac pluribus foliis aspera, rugosa, asperioris succi, gravis odoris.

LAPRĪUS, ii, m. cogn. Jovis ap. *Lactant.* 1, 22. *med.* Quidam *Elaphrum* intelligunt, secundum *Hesych.* in Creta cultum.

LAPSĀBUNDUS, a, um, adj. labascens. *Sen. ep.* 52. *med.* Puta duo aedificia excitata esse, ambo paria, aeque excelsa, aeque magnifica: alterum puram aream accepit, illic protinus opus crevit; alterius fundamenta lapsabunda, in mollem ac fluidam demissa humum, multumque laboris exhaustum est, dum pervenitur ad solidum. Alii leg. *laxabunda.* Alii rectius leg. *alterum fundamenta laxa habet.*

LAPSĀNĂ, ae, f. λαψάνη, et λαμψάνη, genus oleris, seu cymae silvestris, pedalis altitudinis, hirsutis foliis, napi simillimis, nisi candidior esset flore. [*Fortasse Sinapis arvensis. *L.*] Coquitur in cibo: alvum lenit, et mollit. Ita *Plin.* 20, 9, 37. ubi inter silvestres brassicas recenset. *Celsus* vero refert inter ea, quae stomacho sunt aliena, 2, 25., et quae urinam movent *ib.* 31. *Varro* inter ea, quae triplicem fructum praebent, *R. R.* 2, 16. *med.*, scilicet cibum, mel, ceram. Creat enim florem apibus amicissimum, ut est ap. *Colum.* 9, 4. *f.* Hic denique inter ea, quae conditura servantur, 12, 7. ℙ Etiam *lapsanium, ii*, n. usurpatur ab *Hieron.* in *Reg. S. Pachom.* 52. Sed reddere poterit ei, qui attulit, sive lapsania, quod genus herbarum est viliorum, sive panes, sive olera praemordica. ℙ Proverbium est *lapsana vivere* de victu praeparco minimique sumptus: quod tangere videtur *Plin.* 19, 8, 41. *n.* 3, ubi narrat exercitum Julii Caesaris inter jocos militares alternis versibus exprobrasse ei, lapsana se vixisse apud Dyrrachium, praemiorum parcimoniam cavillantes. ℙ Sunt qui *lampsana* scribunt, haerendo Graecis litteris.

*LAPSĬAS, ae, fluvius Bithyniae. *Plin.* 5, 32. *B. A.*

LAPSĬLIS pro *Dapsilis* legunt in pluribus MSS. *Plauti Pareus* et *Lipsius antiquar. lect.* 1, 15. V. DAPSILIS. ℙ Est etiam idem ac lubricus. *Gloss. Philox.* Lapsilis, γλίσχρος.

LAPSĬO, onis, f. ὀλίσθημα, πτῶσις, casus, lapsus, ruina, praecipitium. *Cic. Tusc.* 4, 12. Haec in bonis rebus facilitas nominetur, in malis proclivitas, ut significet lapsionem.

LAPSO, as, n. 1. frequentat. a *labor*: ὀλισθαίνω, saepe labor, nutanti incertoque gradu incedo. *Flor.* 2, 10. Cum subinde crapula, et capitis errore lapsaret. *Virg. A.* 2, 551. Priamum trementem, et in multo lapsantem sanguine nati. *Tac. Ann.* 1, 65. Equi sanguine suo, et lubrico paludum lapsantes. *Sil.* 3, 631. tumulis delatus iniquis, Lapsantem dubio devexa per invia nisu Firmabat gressum. ℙ Pro cadere. *Stat. Theb.* 5, 223. Gyan vidi lapsare cruentae Vulnere Myrmidonis. ℙ Translate. *Gell.* 1, 15. Qui sunt leves, et futiles, et importuni locutores, quique nullo rerum pondere innixi, verbis humidis et lapsantibus diffluunt, *h. e.* ultro, et facile ex ore excidentibus.

LAPSUS, a, um, part. a *labor*: πεσών, ὀλισθήσας. [*Cic. Harusp.* 28. Aliquis lapsus de coelo.] *Hor. Sat.* 2, 8, 72. si patinam pede lapsus frangat agaso. *Val. Fl.* 6, 366. Galea lapsa solo insonuit. *Sen. Thyest.* 701. regium capiti decus bis terque lapsum est. *Val. Fl.* 4, 503. de Harpyiis: Hoste novo turbata lues, lapsaeque rapinae Faucibus. *Ov. Fast.* 3, 29. cum lapsa capillis Decidit ante sacros lanea vitta focos. *Virg. A.* 2, 693. stella de coelo. *Hor. Od.* 2, 19, 11. mella cavis truncis. *Prop.* 1, 3, 23. lapsos formare capillos. et 2, 12, 5. somno lapsi ocelli. *Tac. H.* 4, 22. Lapsus in somnum. *Sen. Hippol.* 364. Lapsae genae. Sic *Suet. Aug.* 99. Malae labentes; et *Stat. Silv.* 3, 5, 39. oculi jam morte cadentes; et *Claud. B. Gild.* 21. Vox tenuis, tardique gradus, oculique jacentes, Interius fugere genae. ℙ Translate. *Ov. Pont.* 2, 9, 11. Regia, crede mihi, res est succurrere lapsis, *h. e.* qui statu exciderunt, afflictis, miseris. *Prop.* 1, 1, 25. Et vos, qui sero lapsum revocatis, amici, Quaerite non sani pectoris auxilium, *h. e.* qui in morbum amoris incidit. *Caes. B. G.* 5, 53. Lapsus spe. *Just.* 20, 4. Populum in luxuriam lapsum, auctoritate sua ad usum frugalitatis revocavit. *Id.* 21, 2. In segnitiem lapsus. *Tac. A.* 4, 6. in adulationem. *Ov. Amor.* 2, 8, 7. verbo lapsus in uno, *h. e.* cui imprudenti verbum unum excidit: vel qui in verbo peccavit. *Lucr.* 2, 176. Lapsus a vera ratione. *Cic. Marcell.* 6. *f.* Boni viri non cupiditate, aut pravitate aliqua lapsi, sed opinione officii, et specie quadam reipublicae; et *Dejot.* 3. Errore communi lapsus; et *Phil.* 7, 6. consilio; et *ib.* 10, 2. inopia verbi. *Suet. Caes.* 56. memoria. *Ulp. Dig.* 27, 8, 1. *med.* facultatibus. *Cic. Off.* 2, 3. in re aliqua. *Suet. Caes.* 48. mente. Sic *Val. Max.* 5, 3. *n.* 2. Lapsae mentis error. *Virg. G.* 4, 449., *Ov. Trist.* 1, 5, 35. et *Sen. Herc. Fur.* 646. Lapsae res, *h. e.* afflictae, accisae, adversae. *Virg. G.* 4, 249. generis lapsi sarcire ruinam. *Plin. Pan.* 18. Disciplinam castrorum lapsam exstinctamque refovisti. *Ov. Her.* 2, 102. Lapsa fides. *Curt.* 6, 2. *in.* Omnia in externum morem lapsa. [*Liv.* 9, 12. Samnites inter consilia media lapsi, i. e. qui, dum consulerent, perverso consilio usi sunt.] ℙ Dicitur et de iis, quae descendunt, defluunt, decurrunt, ut aquae, aves, angues, et hujusmodi. *Val. Fl.* 1, 399. anguis lapsus ab arbore. *Ov. Met* 13, 954. lapsi de fontibus amnes. *Val. Fl.* 5, 254. lapsus montibus anguis. *Mart.* 4, 64. Lapsae per Tiberim volant carinae. *Virg. A.* 2, 262. Demissum lapsi per funem; et *G.* 3, 457. ima dolor balantum lapsus ad ossa; et *A.* 7, 374. penitusque in viscera lapsum Serpentis furiale malum. *Tac. H.* 3, 71. *f.* Ignis lapsus in porticus. ℙ Pro elapsus. *Id. A.* 5, 10. Lapsus custodia; et *ib.* 11, 31. *extr.* Seu forte lapsa vox in praesagium vertit. *Curt.* 3, 13. E manibus custodientium lapsus. ℙ De iis, quae sensim, ac tacite praetereunt. *Ov. Trist.* 4, 6, 17. cuncta potest tacito pede lapsa vetustas. *Ulp. Dig.* 3, 2, 6. Lapsa tempora. ℙ Sunt qui scribunt *labsus*: quod in aliquib. MSS. vidisse se, testatur *Pier.* ad *G.* 2, 305. et *ib.* 3, 448., sed improbant *Dausq.* et vulgatior usus. ℙ [*Confund. *lapsus* et *lassus*. V. *Cort.* ad *Lucan.* 1, 695. 3, 623. 7, 840.]

LAPSUS, us, m. idem quod lapsio, prolapsio,

[*Cic. Div. 1, 11. Atque ea, quae lapsu tandem cecidere vetusto, i. e., ut recte expl. *Holting.*, strues collapsa est, ruina diu ante praestituta.] *Virg. A.* 10, 750. infrenis equi lapsu jacens. *Appul. Met.* 9. Assiduis lapsibus contusa crura. *Plin.* 22, 17, 20. Contra ulcera, rupta, lapsusque. *Id.* 9, 35, 56. Nullo lapsu franguntur. *Id.* 7, 37, 37. Lapsu scalarum exanimatus. *Liv.* 21, 35. *f.* Sustinere se a lapsu. ℙ Translate est error, culpa per imprudentiam admissa, σφάλμα. *Cic. Acad.* 1, 12. Cohibere, et ab omni lapsu continere temeritatem. *Id. Or.* 2, 83. Cum sint populares multi variique lapsus. *Plin.* 5, 1, 1. Haud alius fidei pronior lapsus, quam ubi falsae rei gravis auctor exsistit. ℙ Est etiam cursus, decursus; et dicitur de aquis, stellis, avibus, et hujusmodi. *Cic. Div.* 1, 44. Si lacus emissus lapsu, et cursu suo ad mare profluxisset. *Id. ib. in carm. de suo consul.* 11. Sic stellae certo lapsu, spatioque feruntur. *Virg. A.* 4, 524. medio volvuntur sidera lapsu. *Id. ib.* 3, 243. Harpyiae celeri fuga sub sidera lapsae. *Cic. N. D.* 2, 39. Volucrum lapsus, atque cantus. *Val. Fl.* 1, 91. Deae celeri per aethera lapsu Diversas petiere vias. *Ov. Met.* 8, 163. de Maeandro: ambiguo lapsu refluitque, fluitque. *Colum.* 1, 5. Aqua palustris, quae pigro lapsu repit. *Hor. Od.* 1, 12, 10. rapidos fluminum lapsus morari. *Virg. A.* 2, 225. gemini lapsu delubra ad summa dracones Effugiunt. *Id. ib.* 7, 349. anguis inter vestes lapsus. *Cic. fr.* ap. *Lactant.* 3, 19. Castos animos, puros, integros levi quodam et facili lapsu ad Deos pervolare. *Id. Sen.* 15. Vitis serpens multiplici lapsu, et erratico. ℙ *Lapsus rotarum* ap. *Virg. A.* 2, 235. sunt ipsae rotae, aut cylindri labentes, quibus subjectis facilius moles aliqua movetur, et traducitur.

*LAPURDENSIS. V. v. sq. *B. A.*

*LAPURDUM, i, n. opp. Galliae Aquitanicae, ad Aturrum flumen, hodie *Bayonne. Notit. Imber.* ℙ Hinc *Lapurdensis*, e, adj. ut *locustae Lapurdenses* ap. *Sidon.* 8, 12. *f. B. A.*

LĂQUEAR, āris, n. idem quod *lacunar*, ejusdemque originis, per ἀντίστοιχον. *Virg. A.* 1, 730. dependent lychni laquearibus altis; et *ib.* 8, 25. summi laquearia tecti. *Sen. ep.* 90. Versatilia coenationum laquearia ita coagmentat, ut subinde alia facies atque alia succedat, et toties tecta, quoties fercula, mutentur. V. LAQUEATUS. *Plin.* 33, 3, 18. Laquearia, quae nunc et in privatis domibus auro teguntur, post Carthaginem eversam primo inaurata sunt in Capitolio, censura L. Mummii. *Id.* 12, 1, 5. Laetior quam marmorum nitore, picturae varietate, laquearium auro. *Appul. Met.* 5. *in.* Summa laquearia citro et ebore curiose cavata, subeunt aureae columnae. *Claud. B. Get.* 223. Laquearia auro fulta. ℙ *Laquear*, recti casus positio est a *Prisc.* 6, 691. Alii ponunt *laqueare*, alii *laquearium*. *Virg. Cul.* 62. si nitor auri Sub laqueare domus animum non tangit avarum. In *Gloss. Philox.* Lequear, καλάθωσις; Laqueare, σανίδωμα: Laquearium, ὀρόφωσις, ὀροφή. Hanc postremam habent etiam *Isid. Orig.* 19, 12. et *Serv.* ad *c. A.* 1. Quamvis autem tribus diversis Graecis vocibus reddantur, eae tamen eandem fere significationem habent.

LĂQUEĀRĬUM, ii. V. v. praec.

LĂQUEĀRĬUS, ii, m. qui laquearia facit. *Imp. Constant. Cod. Theod.* 13, 4, 2. Architecti, laquearii, albarii, tignarii, etc. ℙ Item gladiator. V. v. sq.

LĂQUEĀTOR, oris, m. qui laqueum injicit. *Isid. Orig.* 18, 56. fuisse ait gladiatores *laqueatores* dictos, quorum pugna erat ejusmodi, ut adversarium injecto laqueo captare studerent, atque irretitum confodere. Hos Latini *retiarios* dicunt. *Isid.* tamen ab his diversos laqueatores facit, cum de retiariis *ib.* 54. verba faciat. Alii ap. *Isid.* legunt *laquearii*.

LĂQUEĀTUS, a, um, part. a *laqueo*, ἐμπαγιδευθείς, laqueo irretitus, ligatus. *Col.* 6, 19. *extr.* Ceterum corpus laqueatum et distentum temonibus obligatur. *Paul. Nol. carm.* 20, 74. Fit laqueus laqueatus homo, et sua praeda latronem Decipit. ℙ Item laquearibus ornatus, φατνωτός. *Enn.* ap. *Cic. Tusc.* 1, 35. et *Hor. Od.* 2, 16, 11. Tecta caelata, laqueata. *Lucr.* 2, 28. laqueata aurataque templa. *Suet. Ner.* 31. Coenationes laqueatae tabulis eburneis versatilibus, ut flores; fistulatis, ut unguenta desuper spargerentur. V. LAQUEAR. *Ov. Fast.* 2, 315. Antra subit tophis, laqueataque pumice vivo.

[LĂQUĔO, as, avi, atum, a. 1. παγιδεύω, laqueo irretio. *Manil.* 5, 659. extentis laqueare profundum Retibus, et pontum vinclis arctare furentem. *Grat. Cyn.* 29. cassem Per senos circum usque sinus laqueabis, *h. e.* nectes. *Lact.* ad *Stat. Th.* 11, 644. Erigone se nimio luctus dolore laqueavit. ℙ Translate. *Juvenc.* 1, 537. Si te forte oculi dextri laqueaverit error. Adde *Palaemon.* p. 1384. ℙ Part. *Laqueans* ap. *Manil.* 1, 532. Haec igitur texunt aequali sidera tractu Ignibus in varias coelum laqueantia formas, *h. e.* in modum laquearis coelum conformantia. V. LAQUEAR. *F.*]

LĂQUĔUS, i, m. πάγη, βρόχος, vinculum ita nexum, ut pondere magis claudatur. Ducunt a *lax*, quod fraudem significat, teste *Festo* in *Lacit*: unde *lacio*, in fraudem induco. *Virg. G.* 1, 139. Tum laqueis captare feras, et fallere visco. *Phaedr.* 4, 1. mus, Qui saepe laqueos et muscipula effugerat. *Liv.* 1, 26. Duumvir inquit, i lictor, colliga manus: accesserat lictor, injiciebatque laqueum. *Caes. B. G.* 7, 22. Laqueis falces avertebant. *Cic. Verr.* 2, 4, 17. Collum inserere in laqueum. *Sall. Cat.* 58. Laqueo gulam alicui frangere. *Sen. Hipp.* 259. vitam finire. *Ov. Met.* 7, 604. claudere animam; et *ib.* 10, 378. innectere fauces; et *ib.* 6, 132. ligare guttura. *Hor. Ep.* 1, 16, 37. premere collum. *Id. Sat.* 2, 3, 131. aliquem interimere. *Sen. Hipp.* 1086. Implicare laqueo tenaci corpus. *Prop.* 2, 25, 48. in validis laqueis haerere. *Suet. Vit.* 17. Injicere cervicibus laqueum. *Plin.* 36, 5, 4. *n.* 2. Quempiam ad laqueum compellere. [*Inscr. ap. *Orell.* 4404. Quei sibi laqueo manus attulissent.] ℙ Translate est fraus, insidiae. *Ov. A. Am.* 3, 591. Captus amator cadit in laqueos; et *ib.* 2, 595. rivali laqueos disponere. ℙ Et universim quidquid capere potest, et constringere. *Cic. Mil.* 15. *med.* Cum illam belluam, judicii laqueos declinantem, jam irretitam teneret. *Id. Cluent.* 55. Laquei legum, et conditionum, ac judiciorum. *Plin. ep.* 2, 8. Numquam ne hos arctissimos laqueos, si solvere negatur, abrumpam? *h. e.* occupationes, negotia. ℙ Praesertim vero captiosum argumentum, aut verbum. *Cic. Or.* 1, 10. *med.* Stoici disputationum suarum, atque interrogationum laqueis te irretitum tenerent. *Id. Fat.* 4. Ad Chrysippi laqueos revertamur. *Id. Caec.* 29. Verbi laqueo capere. *Quint.* 5, 10. *med.* In laqueos inexplicabiles incidere. *Plin. ep.* 1, 5. Involvere se laqueis insidiosae interrogationis. *Gell.* 13, 10. Enodare laqueos juris.

LAR vel Lars, tis, m. praenomen civis Romani, aut Tusci. *Liv.* 3, 64. Lar Herminius consul. *Id.* 4, 17. Ad Lartem Tolumnium, Vejentium regem. *Id.* 2, 9. Ad Lartem Porsenam Clusinum regem perfugerant. Adde 4, 58. ℙ Alii docent, ductum esse a Laribus, et Tuscum praenomen esse. Ita *Auct.* libelli *de nominib. et praenominib.* etc., qui a nonnullis *Valerio Max.* tribuitur. *Charis.* 1, 110. et *Prisc.* 5, 645. Lar, quando significat κατοικίδιον Θεὸν, Laris facit genitivum: sin autem imperatorem Vejentum, Lartis. ℙ De Deo domestico V. LARES. ℙ De signo coelesti, V. ARA.

LĀRĂ, ae, et Lărunda, ae, f. una Naiadum Tiberis, filia Almonis. Cum Juppiter Juturnam amaret, illique vim pararet, Lara admonuit Juturnam de Jovis insidiis; insuper Junonem adiit, et Jovis amorem narravit. Juppiter Larae linguam eripuit, (hinc Dea muta appellata est) et jussit a Mercurio ad Inferos adduci, et Stygiae paludis Nympham esse. Mercurius in itinere eam compressit. Illa gravida facta geminos peperit, qui a nomine matris Lares dicti sunt, et a Romanis tanquam compitorum praesides, et urbis Romae custodes, seu patroni culti. Ita *Ov. Fast.* 2, 585. et sqq. *Id. ib.* 599. Forte fuit Nais, Lara nomine: prima sed illi Dicta bis antiquum syllaba nomen erat Ex vitio positum (*h. e.* Lala, nempe a loquacitate: quasi a λαλέω, loquor: subdit enim *Ov.* saepe illi dixerat Almo: Nata tene linguam: nec tamen illa tenet. *Varr.* tamen *L. L.* 4, 10. *f. Laram* et *Larundam* Sabinas voces esse, docet.) *Lact.* 1, 20. *med.* Quis cum audiat Deam mutam, tenere risum queat? Hanc esse dicunt, ex qua sint nati Lares: et ipsam Laram nominant, vel Larundam. *Auson. monosyllab. de Deis* 9. Nec Genius domuum Larunda progenitus, Lar. Hic *Auson.* licenter primam in *Larunda* produxit.

LĀRĀLĬĂ, ium, n. plur. dies festi in honorem Larium. In *vet. Kalendario Maffaeor.* ap. *Grut.* 133. in mense Decembri legitur LAR. NP., quod perperam quidam interpretati sunt LAR*alia* N*efastus* P*rimo*, cum potius LAR*entalia* legendum sit; quam vocem vide.

LĀRĀRĬUM, ii, n. ἱερέστιον, sacrarium domesticum, locus, in quo Dii tutelares domus reponebantur, et adorabantur: a *Lare* vel *Laribus*. Scribit *Lampr. de Alex. Sever.* 29. et 31. eum in larario suo sanctiore et majore rem divinam matutinis horis factitasse ad effigies Deorum, in quibus habebat Apollonium, Orpheum, Abrahamum, et Christum: in secundo Larario habuisse simulacrum Virgilii, et Ciceronis, et aliorum. Sic L. Vitellius Auli Vitellii Imp. pater, Narcissi, et Pallantis imagines aureas inter Lares coluit, uti narrat *Suet. Vit.* 2. *extr.*

*LARBĀSON, i, n. stibium. *Plin.* 33, 6. *B. A.*

*LARCIUS, i, m. Λάρκιος, nomen Romanum, ut T. Larcius, de quo *Cic. de re publ.* 2, 32. ed. *A. Maio.* V. *Maium* ad l. *B. A.*

LARDĀRĬUS, ii, m. qui lardum vendit. *Inscr.* ap. *Grut.* 647, 4. L. Neffinius Potiti L. Primus lardarius. ℙ [*Lardarium, ii*, est lardi frustum. *Not. Tir.* p. 161. Lardum, lardaria. Itali dicunt *lardelli*. *F.*]

[LARDĬO, onis, m. dimin. lardi. Est nomen unius ex septem testibus, qui subscripserunt testamento M. Grunii Corocottae Porcelli, ap. *Grut.* inter spuria p. 18., de quo V. in BUBULARIUS. *F.*]

LARDUM V. LARIDUM.

*LARENDĀNI, orum, populi Arabiae Felic *Plin.* 6, 28. *B. A.*

LĀRENTĀLĬĂ et Larentinalia, ium, n. plur. riae in honorem Accae Larentiae vel Larentina cui pontifices in Velabro X. Kal. Januar. sacrific bant: ut constat ex *Cic. ad Brut.* 1, 15. et *Kale dar. Maffaej.* et *Praenestin.* ap. *Fogginium* in *Fa Verrii Flacci* p. 116. *Ov. Fast.* 3, 55. Non ego tantae nutrix Larentia gentis, Nec taceam vestra Faustule pauper, opes. Vester honos veniet, cu Larentalia dicam: Acceptus geniis illa decemb habet. *Varr. L. L.* 5, 3. *med.* Feriae publicae L rentinae: is dies, quem quidam in scribendo Lare talia appellant, ab Acca Larentina nominatur, c sacerdotes nostri publice parentant; et hinc a eum diem dicunt parentalia Accae Larentinae. H sacrificium fit in Velabro, qua in novam viam ex tur, ut ajunt quidam, ad sepulcrum Accae. locum emendat *Fogginius l. c.* p. 81. *Lact.* 1, 2 Hujus (*Larentinae*) nomini etiam dies festus dic tus est, et Larentinalia constituta. ℙ Quida etiam *Laurentalia* vel *Laurentinalia* perperam scr bunt.

LĀRENTĬĂ. V. ACCA.

*LARES, is, Λάρης *Ptol.*, opp. Numidiae. *Sal B. Jug.* 90. (al. 95.) Ad oppidum Laris, ubi *La ris* (Lares) pro accusativo sumit *Cort. Ant. Iti* et *August. adv. Donat.* 6, 28. est *Laribus colonia* ut patrius casus videatur esse τὸ *Laris* ap. *Sal* nempe a recto *Lar. B. A.*

LĀRES, ium, et um, m. (in sing. num. *La āris*) duo filii Larae, seu Larundae Nymphae, q compita, et vicos servare, et pro Urbis conserva tione vigilare putabantur. *Ov. Fast.* 2, 615. d Lara: Fitque gravis, geminosque parit, qui com pita servant, Et vigilant nostra semper in Urb Lares. ℙ De origine vocis ita *Arnob.* 3, 124. La res arbitratur vulgus vicorum atque itinerum Deo esse, ex eo quod Graeci vicos cognominant *λαύ ρας*: (*λαῦρα*, vicus, platea, a *λαῦρος*, latus.) Ali vero putant, Etruscam esse vocem, quae principem et praesidem significat. ℙ De ipsis vero Laribu non una est opinio. Nam praeter eos, qui Lara duos filios fuisse dicunt, ut modo positum est; ali putant eosdem esse cum manibus, alii tres Idaeo Dactylos, Damnameneum, Acmonem, Celmonem alii aerios Deos et Heroas, alii larvas, hoc est ge nios, et functorum animas mortuorum. *Diomed* 3, 475. et *Arnob. l. c.* V. LARVA. ℙ Omnium aedium ac familiarum Dii erant, iisque focus pe culiariter sacer erat; et praeterea apud ditiore sacrarium habebant (V. LARARIUM), in quo eo rum sigilla servabantur. Sacra iis fiebant public quidem in compitis, nam, teste *Plin.* 36, 27, 70. rex Servius Tullius Laribus compitalia et ludos primus instituit. V. COMPITALIS. Augustus vero, ut affirmat *Suet. Aug.* 31., instituit, ut compitales Lares bis anno vernis et aestivis floribus colerentur, *h. e.* Kal. Maji, ut constat ex *Ov Fast.* 5, 130., et V. Kal. Jul., ut probat *Fogginius* ad *Verr. Fl. Fast.* p. 119. Idem Augustus an. U. C. 747. (quod multis confirmat *Marinius* in *ep.*, quam *Viscont.* inseruit *Mus. Pio-Clem.* T. 4. p. 298 *ed. Mediol.*) spatium Urbis in regiones, vicosque divisit, instituitque, ut illas annui magistratus sortito tuerentur, hos magistri e plebe cujusque viciniae lecti, ut ait *Suet. Aug.* 30., qui magistri vicorum, seu vicomagistri sunt appellati. Hi vero Lares et *Augusti*, et *publici*, et *compitales*, et *viales*, et *praestites* cognominati sunt. ℙ Ex urbe Roma Larum cultus etiam in municipiis et coloniis in Italia, et in provinciis invaluisse videtur ex Inscriptionibus, quae passim repertae sunt, ut in Hispania ap. *Mur.* 1990, 5. C. Marcius Αφilus magister Larum Augustor*um*, et Genii Caesaris Augusti. Alia Celejae ap. *Grut.* 107, 6. Genio Aug., et Laribus. Aliam vide in V. DOMINUS, quae Patavii exstat. ℙ Erant praeterea Lares urbium, agrorumque, habiti custodes et praestites omnium locorum, quae ab hominibus incolerentur. *Pl. Aul. prol.* 2. Ego sum Lar familiaris, ex hac familia, Unde exeuntem me aspexistis. *Id. Merc.* 5, 1, 5. Dii Penates meum parentum, familiaeque Lar pater, Vobis mando, meum parentum rem bene ut tutemini: Ego mihi alios Deos Penates persequar, alium Larem; et 5, 2, 24. invoco Vos, Lares viales, ut me bene juvetis. *Tibull.* 1, 1, 23. Vos quoque felicis quondam, nunc pauperis agri Custodes, fertis munera vestra, Lares. ℙ Quod Penates et Lares distinguit *Pl. cit. Merc.* 5, 1., in eo discrimen est, quod Lares communes erant omnium aedium, et vulgo ab omnibus colebantur: Penates erant singularum proprii, quos sibi quaeque familia custodes tutoresque adsciscebat. Laribus in foco, Penatibus in atrio, aut interiore aedium parte sacra fiebant. Lares denique in compitis quoque ac vicis, Penates domi solummodo colebantur. Haec tamen discrimina non ubique certa sunt. ℙ Eorum signum cum ara in compitis constituebantur antiquitus Kal. Maji cum cane ante pedes, quia, ut ait *Ov. Fast.* 5, 134. Servat uterque domum: domino quoque fidus uterque: Compita grata Deo, compita grata cani. Exagitant et Lar, et

urba Diania fures. Horum effigiem videre est in ummo gentis Caesiae ap. *Morell. Num. Famil.* ℙ llud vero paulo immutatum fuisse videtur ab Auusto, cum vicis omnibus eos colendos proposuit; unc enim praeter geminos Lares lauro coronatos, unicis alticinctis velatos, et cornu manu tenentes, dstabat etiam Genius Augusti, ut videre est ap. *Viscont. l. c. tab.* 45. Hinc *Ov. Fast.* 5, 145. Mille ares, Geniumque ducis, qui tradidit illos, Urbs abet; et vici numina trina colunt. ℙ Praeter foum in privatis aedibus, et aram in compitis, etam aedem Romae habuere in summa sacra via ab ugusto conditam, ut constat ex *monum. Ancyrao*, et *Ov. Fast.* 6, 791. V. infra. ℙ Laribus sara fiebant ture, floribus, mola salsa, horna frue, agna, porca, vitula. Testimonia habes apud *Hor. Od.* 3, 23. et *Sat.* 2, 3, 164., *Tibull. l. c.* t *ib.* 3, 34., *Pl. Aul.* 2, 8, 15., *Fest.* in *Donaicae*, *Suet. Aug.* 31. etc. ℙ De *Laribus marinis* V. PERMARINUS. ℙ Per metonymiam Lares pountur pro aedibus, atque etiam pro patria urbe. *Sall. Cat.* 21. Illos binas aut amplius domos coninuare: nobis larem familiarem nusquam ullum sse? *Hor. Od.* 1, 12, 43. avitus apto Cum lare undus. *Ov. Trist.* 1, 3, 30. Capitolia cernens, Quae nostro frustra juncta fuere lari. *Id. Fast.* , 478. Deserit Arcadium, Parrhasiumque larem. *Mart.* 11, 82. Lar conductus; et 1, 77. Flacce, Antenorei spes, et alumne Laris, *h. e.* urbis Pataii. *Sen. Med.* 20. per urbes erret ignotas egens, Exsul pavens, invisus, incerti Laris. ℙ De nido vium. *Val. Fl.* 4, 44. Fluctus ab undisoni ceu orte crepidine saxi Cum rapit alcyones miserae etumque larem que. ℙ Genitivus plur. est *Larum* t *Larium:* sed illud frequentius. *Cic. N. D.* 3, 5. Fanum Orbonae ad aedem Larum. Al. leg. *Larium. Id. Leg.* 2, 8. Lucos in agris habento, t Larum sedes. Al. *Larium. Liv.* 40, 52. Deicavit aedem Larium Permarinum. *Varr. L. L.* , 8. Lucus Larum. *In monum. Ancyrano* apud *Grut. tab.* 4. p. 232. Aedem Larum in summa sara via. [*Probe hujus loci augendi curam gessit *F.*]

LARGĒ, adj. δαψιλῶς, εὐπόρως, copiose, abune, liberaliter. *Cic. Mur.* 4. *f.* Quod dandum est micitiae, large dabitur a me. *Sall. Cat.* 16. Pleique Sullani milites largius suo usi. *Hor. Od.* 1, , 5. ligna super foco Large reponens. *Hirt. B. Alex.* 1. *extr.* Aquam large praebere. *Plin. ep.* , 2. Varietas rerum largissime suppetit. *Phaedr.* , 6. Large dapem dividere cuipiam. *Cic. Verr.* , 1, 61. Cujus mihi copiam quam largissime faam oportebat. *Id. Rosc. Am.* 8. *f.* Large effueque donare. *Suet. Dom.* 21. Convivari frequener ac large. *Cic. Verr.* 2, 3, 88. Large liberaiterque aestimare. *Id. N. D.* 2, 47. Pastum animantibus large et copiose natura comparavit. *Q. Cic. Petit. cons.* 11. *f.* Large atque honorifice proittere. *Pl. Aul.* 2, 2, 19. Nemini credo, qui arge blandus est dives pauperi. *Colum.* 8, 14. *f.* t *Plin.* 10, 34, 52. Large bibere. *Id.* 12, 14, 32. Deos adorare, *h. e.* nulla turis parcimonia adhiita. *Id.* 7, 50, 51. Quibus *(vita)* largissime conigit; et 5, 17, 15. Large frequentare locum aliuem; et 21, 10, 31. Thymum large florescens. *Hor. Ep.* 2, 2, 215. Largius aequo. *Gell.* 4, 17. *f.* litteram, quae in vocabulo quoque gemina esse lebet, paulo uberius largiusque pronunciabat, *h. e.* najore et longiore sono. *Tac. A.* 6, 15. Senausconsultum large factum. ℙ Pro facile. *Plin.* 17, 19, 30. *n.* 7. Juxta oleam seri ficum jubet, on ampliore intervallo, quam ut contingi large ossit ramo oleae quam maxime sequaci, atque obedituro. ℙ Pro late, ut videtur. *Id.* 2, 11, 8. Sol montem Idam exoriens dextra laevaque large amplectens. *Id.* 36, 15, 24. *n.* 3. Amplitudinem cavis eam fecisse proditur, ut vehem foeni large onustam transmitteret. *Pall.* 1, 30. Anseribus large vagandi licentia prohibetur.

LARGIĀNUS, a, um, adj. ad Largum pertinens, ogn. C. Caecinae consulis ordinarii an. U. C. DCCXCV. una cum collega Cornelio Lentulo Lupo ui fortasse Kal. Mart. suffectus fuit Claudio Aug., ut probat *Barpt. Borghesius* in *Osserv. numism. dec.* 9. *n.* 6. Hinc *Largianum senatusconsultum* de libertorum successione, cujus meminit *Imp. Justin. Inst.* 3, 7. *f.* et *Cod.* 7, 6. §. 12. Haec autem habet *Cajus Inst.* 3. (ed. it. *Goesch.*) §. 63. Postea Lupo et Largo consulibus senatus censuit, ut bona Latinorum primum ad eos pertinerent, qui eos liberassent; deinde ad liberos eorum non nominatim exheredatos, uti quisque proximus esset: tunc antiquo jure ad heredes eorum, qui liberassent, pertinerent.

LARGĬFĬCUS, a, um, adj. copiosus, abundans. *Lucr.* 2, 627. Stipe largifica aliquem ditare.

LARGĬFLŪUS, a, um, adj. large et abundanter fluens. *Pacuv.* ap. *Cic. Or.* 3, 39. Grando mixta imbri largifluo, subita et praecipitans cadit. *Lucr.* 5, 597. Largifluus fons.

LARGĬLŎQUUS, a, um, adj. πολυλόγος, large loquens, multiloquus, verbosus. *Pl. Cist.* 1, 2, 2. quae ubi saburratae sumus, Largiloquae extemplo sumus: plus loquimur, quam sat est. *Id. Mil.* 2, 3, 47. Nonne tibi istam praetruncari linguam largiloquam jubes?

[LARGĬMENTUM, i, n. idem ac largitas. *Fulg. Myth. praef.* 1. Quae ampliora eveniunt, non hominis, sed divinum est largimentum. *F.*]

LARGĬO. V. v. sq.

LARGĬOR, iris, itus sum, dep. 4. προΐεμαι, χορηγέω, large praebeo: item simpliciter, dono: a *largus. Cic. Rosc. Com.* 10. Largitus est scilicet homo liberalis et dissolutus, et bonitate affluens Fannius Roscio. *Id. Quint.* 2. Hortensio summam copiam facultatemque dicendi natura largita est. *Id. Har. resp.* 25. Utrisque secunda fortuna regnum est largita, adversa mortem. *Hor. Ep.* 2, 1, 15. Largiri honores alicui. *Tac. A.* 16, 11. pecuniam in servos; et *ib.* 1, 28. agros emeritis. *Mart.* 5, 19. opes veteri fidoque sodali. *Pl. Pers.* 2, 3, 13. Amico homini mea ex crumena largiar. *Caes. B. G.* 6, 23. Gallis autem propinquitas, et transmarinarum rerum notitia, multa ad copiam, atque usus largitur. *Hirt. B. Afr.* 87. *extr.* De sua pecunia largitus est. *Cic. Fam.* 3, 8. *f.* Cum natura semper ad largiendum ex alieno fuerim restrictior. *Id. Balb.* 22. Largiri civitatem. *Id. Leg.* 3, 17. libertatem istam populo, ut, etc. *Pl. Amph.* 1, 1, 155. coenam esurientibus. ℙ Non raro de iis dicitur, qui pecuniam donant corrumpendi causa, et coemendorum suffragiorum, unde *largitio. Sall. Cat.* 39. Senatum criminando, plebem exagitare, dein largiundo et pollicitando magis incendere. *Id. Jug.* 13. Quemcumque possint largiundo parare, ne cunctentur. *Liv.* 3, 1. Largiendo de alieno, popularem fieri. ℙ Translate. *Just.* 6, 7. Tanto pàtriae, et penatium conspectus praesentia, quam recordatione sui, majores spiritus largiuntur. *Pl. As.* 5, 2, 82. Istoscine patrem aequum mores est liberis largirier? *Id. Mil.* 4, 6, 28. Tu te vilem feceris, si te ultro largiere, *h. e.* te offeres, copiam tui facile et saepe facies. *Cic. Or.* 1, 15. *med.* Duo illa relinquamus: idque largiamur inertiae nostrae. Sic *Fam.* 5, 12. Amori nostro plusculum etiam, quam concedit veritas, largiare. *Tac. A.* 3, 70. Sane lentus in suo dolore esset: reipublicae injurias ne largiretur, *h. e.* remitteret, condonaret. *Plin.* 2, 23, 21. Largiri cuipiam occasionem impudentiae, *h. e.* praebere. *Pl. Capt.* 4, 2, 49. laetitiam alicui. *Plin.* 17, 23, 35. *n.* 26. Si largiatur crassitudo. Sic *Colum.* 5, 9. *med.* Si tempus non largitur. *Scaevola Dig.* 35, 2, 25. Reditus largitur annuam praestationem. *Cic. Sen.* 23. Si quis Deus mihi largiatur, ut ex hac aetate repuerascam. *Virg. A.* 10, 493. Quisquis honos tumuli, quidquid solamen humandi est, Largior. ℙ *Largibor* in futuro pro *largiar:* quod in verbis quartae prisci factitarunt. *Pl. Bacch.* 4, 7, 30. Libertatem Chrysalo largibere. ℙ Et *largibar* pro *largiebar. Prop.* 1, 3, 25. largibar munera somno. ℙ Etiam *largio* dictum fuit olim, positione activa. *Accius* ap. *Non.* 7, 19. Benigne, et pro beneficio largito, atque ampliter. *Lucil. ib.* Quod viscus dederas tumidum, hoc in viscera largi, *h. e.* largito. Confirmat haec *Prisc.* 8, 797. Hinc *largitus* passiva significatione. *Tibull.* 4, 1, 129. Cum largita tuis sunt muta silentia votis. ℙ Hinc *Inlargio*, *is*, et *Dilargitus:* quae v. *ss. ll.*

LARGĬTAS, atis, f. μεγαλοδωρία, largitio, liberalitas. *Ter. Heaut.* 3, 1, 31. Vehemens in utramque partem et nimis, Aut largitate nimia, aut parcimonia. (Adde *Adelph.* 5, 9, 28. *Cic. Brut.* 4. Ut impendiis augere possimus largitatem tui muneris. *Id. N. D.* 2, 62. Terra fruges cum maxima largitate fundit. *Macr. Sat.* 7, 3. *med.* Aliquem continua largitate ditare.

LARGĬTER, adv. δαψιλῶς, large, abunde, valde, affatim. *Caes. B. G.* 1, 18. Dumnorigem non solum domi, sed etiam apud finitimas civitates largiter posse. [*Gr. πλεῖστον δύνασθαι.] *Brut.* ad *Att. inter ep. ad Brut.* 1, 17. Persuade tibi, de voluntate mea propria nihil esse remissum, de judicio largiter. *Pl. Truc. a.* 5 *v.* 11. Opus nutrici, utrem ut habeat veteris vini largiter. *Hor. Sat.* 1, 4, 132. fortassis et istinc Largiter abstulerit longa aetas, liber amicus, Consilium proprium. [*V. *Heindf.*] *Pl. Ep.* 3, 4, 49. argentum stulte datum Reor, atque peccatum largiter. *Suet.* in *Vita Lucani*, *f.* Largiter epulatus. *Id. Aug.* 89. Largiter praestare alicui. *Hirt. B. Afr.* 72. *f.* Ut jumenta bestiarum odorem, stridorem, speciem non reformidarent, largiter erat consecutus, etc. *Lucr.* 6, 1110. facies hominum distare videntur Largiter. ℙ Interdum vim habet substantivi. *Pl. Rud.* 4, 4, 144. Credo, illic inesse auri et argenti largiter; et 5, 2, 28. Largiter mercedis indipiscar. *Appul. Apol.* Largiter aquae superest mihi.

LARGĬTĬO, onis, f. δώρημα, δαψιλὴς, χορηγία, actus largiendi, distributio donorum, liberalitas. *Caes. B. C.* 1, 39. *extr.* Duas res consecutus est, quod pignore animos centurionum devinxit, et largitione redemit militum voluntates. *Auct. B. H.* 1. *f.* Ut ex ejus pecunia latronum largitio fieret, *h. e.* in latrones. *Hirt. B. Alex.* 4. Largitionem in milites auget; et *Caes. B. C.* 3, 31. *extr.* Maximas largitiones fecere. [**Liv.* 25, 2. Largitio aedilitia: (de ludis ab aedilibus edi solitis munerum nomine).] ℙ *Largitiones* imperatorum tempore sunt fiscus, seu aerarium principis, ex quo scilicet congiaria populo distribui solebant. Hinc *Impp. Constant. et Constans Cod.* 7, 62, 21. Triginta auri pondo largitionibus nostris cogatur inferre. *Imppp. Valentin., Valens et Gratian. Cod. Theod.* 9, 21, 7. Quidquid ex auro hominum privatorum in monetis publicis repereris figuratum, id omne nostris scias largitionibus vindicandum. *Impp. Honor. et Theodos. Cod.* 10, 23, 2. Sacrarum vel privatarum largitionum palatina officia. ℙ Saepe *largitio* in malam partem accipitur pro distributione pecuniae, quae fit ad aucupandum favorem in petitione honorum, et ad benevolentiam conciliandam potentiae comparandae causa. *Cic. Or.* 2, 25. De ambitu raro illud datur, ut possis liberalitatem ac benignitatem ab ambitu atque largitione sejungere. *Id. Planc.* 15. Tribum turpi largitione corrumpere. *Caes. B. G.* 1, 9. Dumnorix gratia et largitione apud Sequanos plurimum poterat. *Liv.* 4, 48. *med.* Largitione pessimi exempli seditionem concire. *Sall. Cat.* 3. Pro pudore, abstinentia, virtute; audacia, largitio, avaritia vigebant. *Id. Jug.* 18. *extr.* Largitio famosa et impudens. *Vell.* 2, 20. Corrupti spe largitionis milites. *Nep. Milt.* 6. Populus largitione magistratuum corruptus. *Id. Amilc.* 3. Largitione vetustos pervertit mores Carthaginiensium. *Just.* 1, 9. Regnum, quod fraude quaesierant, indulgentia et largitionibus confirmant. *Suet. Caes.* 13. Pontificatum maximum petiit, non sine profusissima largitione. ℙ Item universim pro quacumque prodigentia. *Sen. Ben.* 1, 2. Nullius rei, minime beneficiorum, honesta largitio est. ℙ Est etiam concessio. *Cic. Balb.* 13. *med.* Nunquam est intermissa a majoribus nostris largitio et communicatio civitatis. ℙ Item administratio. *Cic. Mur.* 20. In jure dicundo gloriam conciliat magnitudo negotii, gratiam aequitatis largitio.

LARGĬTĬŌNĀLIS, e, adj. ad largitiones, seu fiscum principis pertinens, ut *Largitionales officiales*, qui eum fiscum curant, *Impp. Valentin. et Valens Cod. Theod.* 12, 6, 13. Adde *ib.* 8, 7, 6. etc. ℙ *Largitionalis*, *is*, absolute est largitionum minister. *Vopisc. Carin.* 19. Cum ei (*Diocletiano*) quidam largitionalis suus editionem Cari laudaret, etc.

LARGĬTOR, aris, dep. 1. frequentat. a *largior. Pl. Trin.* 3, 3, 14. Ex ea largitari te illi, etc.

LARGĬTOR, oris, m. μεγαλόδωρος, qui libenter, et multa donat. *Liv.* 6, 16. *med.* Seditionis leniendae causa, postulante nullo, largitor voluntarius repente senatus factus; et *ib.* 2. *f.* Praedam militi dedit, quo minus speratam a minime largitore duce, eo militi gratiorem. *Sil.* 7, 164. Bacche, sacri largitor laticis. Adde *Liv.* 9, 42. ℙ Interdum in malam partem sumitur pro eo, qui per ambitum pecunia coemit suffragia et favorem multitudinis, ut in LARGITIO, dictum est. *Cic. Off.* 1, 19. Exsistunt in republica plerumque largitores et factiosi, ut opes quam maximas consequantur, et sint vi potius superiores, quam justitia pares. *Id. Cat.* 4, 5. Lentulum largitorem et prodigum non putat, cum de pernicie populi R. tam crudeliter cogitarit.

LARGĬTŪDO, inis, f. largitas. *Charis.* 1, 78. Largitudo nusquam invenitur, nisi apud Nepotem.

LARGĬTUS, adv. largiter, affatim. *Afran.* ap. *Non.* 11, 44. Quid lacrymas? largitus proloquere.

LARGĬTUS, a, um, part. a *largior.* Translate. *Sil.* 15, 724. totas largitus habenas Livius acer equo. ℙ Passive usurpatum V. in LARGIOR.

LARGĬUSCŬLUS, a, um, adj. aliquantum copiosus, largus. *Solin.* 7. Galactites subnexus parvulis, largiusculos haustus facit salivarum.

LARGUS, a, um, adj. εὔπορος, δαψιλής, copiosus, abundans, amplus, multus. Dictum putant, quasi λάεργον, a λά, valde, et ἔργον, res: alii a λαῦρος, copiosus. *Cic. N. D.* 2, 19. Cum sol terras larga luce compleverit. *Virg. A.* 12, 721. sanguine largo Colla, armosque lavant; et *ib.* 6, 699. largo fletu ora rigare. *Id. G.* 2, 390. largo pubescit vinea fetu; et *ib.* 3, 308. largi copia lactis; et *ib.* 1, 23. Largus imber. *Ov. Fast.* 4, 617. Larga messis. *Id. A. Am.* 3, 408. Largae opes. *Id. Met.* 4, 758. Largi odores. *Tac. A.* 1, 31. Largiora stipendia exposcere. *Suet. Tit.* 7. Munus edidit apparatissimum, largissimumque. *Hor. Sat.* 1, 8, 44. Largior ignis ardet. *Petr. Sat.* 82. Largiore cibo excitare vires. *Lucr.* 4, 892. Largus aer penetrat foramina. *Liv.* 40, 14. Die festo inter aequales largiore vino uti. *Val. Fl.* 4, 551. Largus honor, *h. e.* amplus, multa oris dignitas. *Plin.* 11, 39, 94. Pili equis in juba largi, in armis leoni. *Lucr.* 5, 156. Quae tibi posterius largo sermone probabo. *Pl. Asin.* 2, 2, 24. Largior lingua. *Plin.* 34, 14, 43. Metallorum omnium vena ferri largissima est. ℙ Cum genitivo. *Virg. A.* 11, 338. Largus opum. Ubi *Servius:* abundans, dives: non qui multa donaret. *Lucan.* 9, 608. fons largus aquae. *Mart.* 8, 70. Cum siccare sacrum largo Permesside posset Ore, verecundam

maluit esse sitim, *h. e.* amplo et facundo ob divitem venam carminum. [**Sil.* 7, 601. Largus comae; et 8, 250. largus rapinae.] ¶ Cum ablat. *Plin.* 25, 13, 102. Folia carnosa, pinguia, larga succo. ¶ Est etiam liberalis, profusus, pronus ad donandum. *Cic. Off.* 2, 16. Duo sunt genera largorum, quorum alteri prodigi, alteri liberales. *Id. Verr.* 2, 3, 50. Si largissimus esse vellet, cumulatiore mensura uteretur. *Pl. Asin.* 3, 3, 8. Audin' tu hunc, opera ut largus est? *h. e.* facile pollicens operam suam. *Tac. H.* 2, 59. Vir largus animo, et par opibus; et *ib.* 3, 58. Largus promissis. *Sil.* 8, 250. largusque rapinae, *h. e.* de alieno largiens; et *ib.* 15, 498. Poenus mercandi dextras largus, *h. e.* facilis et largus in conducendis militibus. *Stat. Th.* 3, 603. largusque animae, modo suaserit ira, *h. e.* vitam facile periculis objiciens, vitae prodigus. *Lucan.* 7, 225. et largus *habenae* Ponticus ibat eques, *h. e.* qui equitando solet equo habenas laxare. Al. leg. *habenis*: al. *habena*. Ita *Sil.* 7, 696. Ferrata calce, atque effusa largus habena Cunctantem impellebat equum. Sic 15, 724. totas largitus habenas Livius acer equo. ¶ Cum infinito. *Hor. Od.* 4, 12, 19. Spes donare novas largus. ¶ Fuit cognomen familiae Romanae non unius. De horum uno *Ov. Pont.* 4, 16, 17. Ingeniique sui dictus cognomine Largus, Gallica qui Phrygium duxit in arva senem. Ap. *Tac. A.* 11, 33. legitur P. Largus Caecina. V. LARGIANUS.

LĀRĬDUM, et per syncop. Lardum, i, n. 2. caro suilla cum suo pingui sale condita et siccata: item ipsum pingue. *Macr.* dici putat, quasi *large aridum*. Ejus verba sunt *Sat.* 7, 12. Saepe apposita salita carne, quam laridum vocamus, ut opinor, quasi large aridum, quaerere mecum constitui, qua ratione carnem, ad diuturnitatem usus, admixtio salis servet. *Pl. Capt.* 4, 3, 3. Quanta pernis pestis veniet! quanta labes larido! *Hor. Sat.* 2, 6, 85. semesaque lardi Frusta dedit. *Ov. Fast.* 6, 169. Pinguia cur illis gustentur larda calendis. *Mart.* 5, 78. Et pallens faba cum rubente lardo. *Juven.* 11, 84. Et natalicium cognatis ponere lardum. *Plin.* 28, 16, 65. Lardum elixum, atque circumligatum mira celeritate ossa fracta solidat. *Pall.* 13, 6. Pernas etiam et lardum conficimus non solum mense hoc, sed omnibus, quos hiemalis algor adstringit. ¶ Adjective *laridus, a, um*, usurpatur ab *Imppp. Valent., Theodos. et Arcad. Cod. Theod.* 8, 4, 17. Pro octoginta libris laridae, pro octogenis etiam libris olei, et pro duodenis modiis salis singuli solidi proferantur.

LĂRĬFŪGĂ, ae, m. et qui Lares suos deserit, erro, vagabundus. *Petr. fragm. Trag.* 57. *Burm.* Larifuga nescio quis, non valet lotium suum.

LĂRIGNUS, a, um, adj. πεύκινος, qui est ex larice. *Vitr.* 2, 9. *f.* Larigna materies.

LĀRĪNAS, atis, m. et f. qui est ex oppido Larino, nunc quoque *Larino*, quod est in finibus Apuliae in Frentanis. *Cic. Cluent.* 7. Larinas socrus Oppianici. *Sil.* 8, 404. Ac Larinatum dextris socia hispidus arma Commovet, etc. *Plin.* 3, 11, 16. Larinates cognomine Frentani. *Sil.* 12, 174. Larinatia signa. *Cic. Cluent.* 13. In foro Larinatium.

*LARĪNE, es, f. fons in Attica. *Plin.* 4, 7. *B. A.*

[LĀRĪNUS, i, m. λαρινὸς, saginatus, pinguis. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 849, 3. M. Aurelius M. F. Ulp. Larinus. *F.*]

[LĂRISCŎLUS, i, m. qui Lares colit. Est cogn. R. in nummo gentis Accolejae ap. *Morell. Fam. Rom.* P. Accolejus Lariscolus. Ita vocem interpretatur *Barpt. Borghesius* in *Osserv. numism. dec.* 7. *n.* 10., quia ipse ejusdem nummi exemplar habet, in quo *Lar*Iscolus ἀρχαϊκῶς pro *Lareiscolus* legitur, tum quia tres effigies in postica parte exstantes non Phaethontiadas, sed Nymphas Querquetulanas, luco Larum praesides, referre putat, quod confirmat altero nummo ap. *Fr. Neumannum* in *Numi vet. pop. et reg. P.* 2. p. 188. *tab.* 7. *n.* 17., qui caput Augusti in antica, et easdem Nymphas in postica refert; Augustus enim, ut est in *Monum. Ancyrano*, aedem Larum in summa sacra via fecit. V. QUERQUETULANUS. ¶ *Eckhel.* vero *D. N. V.* T. 5. p. 118. putat, hic repraesentari tres Heliades, quae non in populos, aut in alnos, ut plerique perhibent auctores, sed in larices transformatae fuerint, iisque alludi ad Accoleji cognomen, quod ille *a laricibus colendis* derivat, quam tamen derivationem improbat idem *Borghesius l. c.*, quia a laricibus colendis *Lariciscolus* diceretur: illud insuper animadvertit, circa ripas Padi populos quidem et alnos, nusquam vero larices viguisse. V. LARIX. ¶ At *Aloys. Lanzius* in *Sagg. di ling. Etr.* T. 2. p. 283. arbitratur, *Lariscolus* pro *Lariscul*us esse diminutivum Laris; nam si a *Lare colendo* deducatur, *Lariscola*, ut *Poplicola* a *populo colendo*, dictus fuisset. *F.*]

[LĀRISCUS, i, m. dimin. a λάρος, larus, gavia. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 648, 4. M. Ballonius M. L. Lariscus. *F.*]

LĀRISSĂ, ae, f. Λάρισσα, urbs Thessaliae mediterranea, in confinio Macedoniae, ad Peneum fluvium. *Plin.* 4, 8, 15. et *Mela* 2, 3. *Hor. Od.* 1, 7, 11. Larissae campus opimae. *Lucan.* 6, 355. Atque olim Larissa potens. ¶ *Larissa alia, in Phthiotide, dicta et Cremaste. *Liv.* 31, 46. Larissam, non illam in Thessalia nobilem urbem, sed alteram, quam Cremasten vocant, subito adventu, praeter arcem (*legatus*) cepit. *Straboni* est ἡ Κρεμαστὴ Λάρισσα, qui et *Pelasgiam* appellat, quod forte condita fuit a Pelasgis, quamvis sita extra Pelasgiotidem. Adde 42, 56. et forte 32, 33. *extr.* ¶ Alia in Asia, in Aeolide. *Plin.* 5, 30. ¶ Alia in Troade. *Id. ib.* ¶ Alia in Syria, in Seleucide, medio inter Epiphaneam et Apameam loco. *Anton. Itin.* ¶ Item alia, in Arabia, Graecorum urbs. *Plin.* 6, 28. ¶ Denique sic dicta est arx Argivorum. *Liv.* 32, 25. V. LARISSAEUS, a, um. *B. A.*

LĀRISSAEUS, a, um, adj. ad Larissam pertinens. *Virg. A.* 2, 197. Quos neque Tydides, nec Larissaeus Achilles, etc. *Serv.* ad h. l. dicit, Achillem Ph hium fuisse, sed Larissaeum cognominari a vicinitate. *Ov. Met.* 2, 542. Larissaea Coronis. *Seren. Samm.* 46, 836. Larissaea sanatus Telephus hasta, *h. e.* Achillis. ¶ Quia etiam arx Argivorum *Larissa* dicta est, a Larissa Pelasgi Argivorum regis matre, ut est ap. *Serv.* ad *A.* 1, 628., sic ad eam pertinet illud *Stat. Th.* 4, 5. Prima manu rutilam de vertice Larissaeo Ostendit Bellona facem. ¶ **Larissaei, orum*, incolae sunt Larissae, urbis Syriae, ap. *Plin.* 5, 23. quo nomine etiam appellantur Larissae, Thessaliae urbis, incolae ap. *Caes. B. C.* 3, 81. V. *Larissenses. B. A.*

[LĀRISSENSIS, e, adj. idem ac Larissaeus. *Larissenses, ium*, absolute sunt incolae urbis Larissae ap. *Liv.* 31, 31. *F.*]

*LARISSUS (Larisus), i, Achaiae amnis, agrum Elaeum a Dymaeo secernens. *Liv.* 27, 31. *extr.* ubi ed. *Drakenb.* habet *Larisum.* Adde *Plin.* 3, 19. *B. A.*

[LĀRISTUS, i, m. λάριστος, superlat. a λαρὸς, jucundus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 143. *n.* 162. P. Julius P. L. Laristus. *F.*]

LĀRĬUS, ii, m. lacus amplus Insubriae, per quem fluit Addua amnis. In vocativo *Lari* habet. *Virg. G.* 2, 159. Anne lacus tantos, te, Lari maxime, teque Fluctibus, et fremitu assurgens, Benace, marino? ¶ Adjective *Catull.* 35, 4. Novi relinquens Comi moenia, Lariumque litus.

LĂRIX, icis, m. et f. λάριξ, arboris genus cognatum abieti, et pino: a λαρὸς, suavis, nempe ab odoris suavitate. Resinam enim fundit, et vere flores gignit odoratos. *Plin.* 16, 10, 19. Laricis materies praestantior longe, incorrupta vis, mori contumax, rubens praeterea, et odore acrior; et *mox*: Excepta larice, quae neque ardet, nec carbonem facit, nec alio modo ignis vi consumitur, quam lapides. *Id. ib.* 18, 30. Montes amant cedrus, larix, taeda, et ceterae, e quibus resina gignitur. *Id. ib.* 39, 74. Tiberius Caesar, concremato ponte naumachiario, larices ad restituendum caedi in Rhaetia praefinivit. *Vitr.* 2, 9. *med.* Larix, qui non est notus nisi his municipibus, qui sunt circa ripam fluminis Padi, et litora maris Adriatici, non solum ob succi vehementem amaritatem ab carie aut a tinea non nocetur, sed etiam flammam ex igne non recipit, nec ipse per se potest ardere, nisi, uti saxum in fornace ad calcem coquendam aliis lignis uratur; et *mox*: Materies autem larigna per Padum Ravennam deportatur, in colonia Fanestri, Pisauri, Anconae, reliquisque, quae sunt in ea regione, municipiis praebetur. ¶ Quod negant *Plin.*, *Vitr. l. c.* et *Pall.* 12, 15. hanc arborem igne corripi, inter fabulas rem hujusmodi amandandam esse, nunc nemo ignorat.

[LARNENSIS, e, adj. ad Larnum pertinens, Hispaniae Tarraconensis fluvium, nunc *Tordera.* Hinc *Larnenses, ium,* sunt qui Larnum fluvium accolunt, ap. *Plin.* 3, 3, 4. *F.*]

*LARNOS, i, maris Aegaei insula. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

*LARNUM, i, n. sc. flumen, vel Larnus, i, m. sc. fluvius, s. amnis. V. LARNENSIS. *B. A.*

LARS. }
LARTES. } V. LAR.

*LARONĬA, ae, f. nomen mulieris impudicae et dicacis, de qua *Juven.* 2, 36. *Mart.* 2, 32. *B. A.*

*LARTIDĬUS, i. e. imitator Ulyssis, Ulysseus. *Cic. Att.* 7, 1. Mirus est φυράτης, germanus Lartidius. ¶ *Sensus est:* Ulysses, qui Lartides vel Laertides erat, astutissimus et callidissimus veterator habitus est: talem Philotimum dicere possum, et Lartidium, id est Ulysseum appellare. V. *Turneb. Adv.* 20, 16. *B. A.*

LARVĂ et Larŭă, ae, f. μορμολύκειον, genius malus ac noxius defunctorum. Dictam putant a *Lare*, a quo ita differat, ut *Lar* certis aedibus curam gereret posterorum, *larva* vagaretur incertis sedibus, et perterreret homines horribili visu: atque hac poena plecteretur ob vitam male actam. *August. C. D.* 9, 11. Dicit (*Plato*), animas hominum daemones esse, et ex hominibus fieri Lares, si boni meriti sunt; Lemures, si mali, seu larvas: manes autem Deos dici, si incertum est, bonorum eos, seu malorum esse meritorum. *Appul. de Deo Socr. med.* Est et secundo significatu species daemonum, animus humanus, emeritis stipendiis vitae, corpore suo abjurans. Hunc vetere lingua Latina reperio Lemurem dictitatum. Ex hisce ergo Lemuribus, qui posterorum suorum curam sortitus, placato et quieto numine domum possidet, Lar dicitur familiaris: qui vero ob adversa vitae merita, nullis bonis sedibus, incerta vagatione, ceu quodam exsilio, punitur, inane terriculamentum bonis hominibus, ceterum noxium malis; id genus plerique larvas perhibent. Cum vero incertum est, quae cuique eorum sortitio evenerit, utrum Lar sit, an Larva, nomine Manem deum nuncupant. Hucusque *Appul. Pl. Amph.* 2, 2, 145. Haec quidem aedepol laruarum plena est. *Id. Aul.* 4, 4, 15. Laruae hunc, atque intemperiae agitant senem. *Id. Capt.* 3, 4, 66. Jam deliramenta loquitur: larvae stimulant virum. *Sen. Apocoloc. med.* Qui contra hoc SC. Deus factus erit, eum dedi larvis, et proximo munere ferulis vapulare placet. *Plin. praef. H. N. f.* Nec Plancus illepide, cum diceretur Asinius Pollio orationes in eum parare, quae ab ipso, aut liberis post mortem Planci ederentur, ne respondere posset: *cum mortuis non nisi larvas luctari.* Haec *Plin.* Eo autem dicto Plancus Asinium, at insanientem, praestringebat. Nam est etiam convicium in hominem insanum, aut stupidum. *Pl. Merc.* 5, 4, 20. Etiam loquere larua tu? Adde *Cas.* 3, 4, 2. Utroque autem loco trisyllabum est, ut et *Amph.* 2, 2, 145. et *Aul.* 4, 4, 15. ¶ Est etiam *larva* persona, πρόςωπον, προςωπίς. *Hor. Sat.* 1, 5, 64. Nil illi larva, et tragicis opus esse cothurnis. ¶ Translate. *Petr. fragm. Trag.* 44. *Burm.* vocat *larvas* aediles, aut similes magistratus, qui personam quidem illam gerunt, ceterum alia omnia curant, quam res civium, et utilitatem reipublicae, privato solum lucro intenti. Al. aliter leg. ¶ Est etiam sigillum, imaguncula, ita quodam occulto artificio compacta, ut moveri per se videatur. *Petr. fr. Trag.* 34. *Burm.* Larvam argenteam attulit servus sic aptatam, ut articuli ejus, vertebraeque laxatae in omnem partem verterentur. Ap. *Appul. Apol.* adversarii ejus *larvam* appellabant et *sceletum* imaguncùlam Mercurii, quam ille religionis causa sibi fabricari jusserat, ipsi autem magicis artibus paratam calumniabantur.

LARVĀLIS, e, adj. μόρμος, terribilis, deformatus, pallens, emaciatus, ac prorsus horrendus: a *larva*. *Ammian.* 31. *in.* Larvale simulacrum. *Sen. ep.* 24. *med.* Nemo tam puer est, ut Cerberum timeat, et tenebras, et larvalem habitum nudis ossibus cohaerentium. *Appul. Apol.* Macilenta forma diri cadaveris, prorsus horribilis, et larvalis. ¶ In *Priap. carm.* 33. legitur *larvialis* epenthesi l. *i.* Pallorem, maciemque larvialem. Al. leg. *larualem*, quadrisyllabum. V. v. praec.

LARVĀTUS, a, um, part. a *larvo:* furiosus, mente motus, quasi a larvis exterritus, ut *Festus*, vel in larvas incurrerit, ut *Non.* 1, 213. exponit. *Pl. Men.* 5, 4, 1. Quid esset illi morbi, dixeras? num larvatus, aut cerritus? *Id. fr.* ap. *Serv.* ad *A.* 6, 229. Pro larvato te circumferam. *Appul. Apol.* Hunc denique qui larvam putat, ipse est larvatus. ¶ Priore loco al. leg. *laruatus* quadrisyllabum, quod ita ratio carminis postulet. V. simile exemplum in v. praec. et in LARVA.

LARVĬĀLIS. V. LARVALIS.

LARVO, as, a. 1. larvis infesto, terreo. *Firm. Math.* 3, 14. *med.* Fascinantes mulieres, quae etiam ipsos artus larvari, ac fascinari faciant.

LĀRUNDĂ. V. LARA.

[LĂRUS, i, m. λάρος, avis aquatica, eadem ac gavia, quam vulgo nunc Veneti *cocale* dicunt; et ob ejus stupiditatem eodem nomine stupidos etiam homines appellant. *Gloss. Phil.* Larus, λάρος; et *ib.* Λάρος, larus, gavia. Hujus avis mentio est etiam ap. *Fulg. interpr. Levit.* 11, 16. et *Deut.* 14, 15. *F.*]

*LARYMNA, ae, f. oppidum Cariae. *Mela* 1, 16. ¶ Item aliud, Boeotiae, olim Locridis, Cephisso amni et Euripo vicinum. *Id.* 2, 3. *med. Plin.* 4, 7. *B. A.*

*LAS, ae, Λᾶς, vicus, *Scylaci* autem et *Steph. Byzant.* πόλις, Peloponnesi, ad mare. *Liv.* 38, 30. ubi accusativus *Lan* occurrit. *B. A.*

*LASAEA, ae, f. Λασαία, oppidum Cretae. *Act. Apost.* 27, 8. *B. A.*

LĀSĂNUM, i, n. λάσανον, vas evacuando ventri accommodatum: a Graeca voce allata, quam *Hesychius* familiaricam sellam interpretatur. *Hor. Sat.* 1, 6, 109. Cum Tiburte via praetorem quinque sequuntur Te pueri, lasanum portantes, oenophorumque. *Petr. fragm. Trag.* 41. *Burm.* Ab hoc ferculo Trimalchio ad lasanum surrexit. V. SCAPHE.

LASCĪVĒ, adv. ἀσελγῶς, ἀκολάστως, petulanter, molliter. *Mart. in ep. ad Domit.* 8. *in.* Illis non permisi tam lascive loqui, quam solent. *Appul. Apol.* Versus amatorios fecit etiam mulier Lesbia, lascive illa quidem, tantaque gratia, etc. *Avien. Arat.* 514. Et si persultans aries lascivius herbas Appetit.

LASCĪVĬĂ, ae, f. ἀσέλγεια, animi incontinentia, ex saturitate fere et otio nascens, quae vel in pro-

citatem, vel in libidinem erumpit. *Cic. Fin.* 2, . Non enim hilaritate, nec lascivia, nec risu, aut co comite levitatis, sed saepe etiam tristes firmite et constantia sunt beati. ℙ Saepe tamen est ne malitia. *Sen. Consol. ad Helv.* 16. *med.* de blanssimo puero: Cujus non lacrymas ejus hilaritas pprimat? cujus non contractum solicitudine anium illius argutiae solvant? quem non in jocos cabit illa lascivia? Sic *Plin. ep.* 9, 33. lasciviam cat ludicros cursus decursusque delphini; et *Pav.* ap. *Cic. Div.* 1, 14. Ut provectione laeti piium lasciviam intuerentur. Sic *Tac. G.* 24. saltionem inter gladios audacem lasciviam dixit. Sic *ucr.* 5, 1397. de priscis temporib.: agrestis enim m musa vigebat: Tum caput atque humeros ples redimire corollis, Floribus, et foliis lascivia eta monebat. ℙ Interdum pro libidine ponitur. *uet. Cal.* 36. Cum maxime placitam sevocasset, ulo post, recentibus adhuc lasciviae notis, reveris, etc. ℙ Item pro petulantia, et procacitate. *uint.* 9, 2. *med.* Assistentes oderint hanc maledindi lasciviam. Sic *Tac. A.* 11, 13. theatralem sciviam vocat jocos impudentes, et probra a polo in theatro jactata in consulares viros, et ilstres feminas. ℙ Est etiam lascivia in oratione, m scilicet intemperanti stilo quis utitur. *Quint.* , 6. *med.* Ne recentis hujus lasciviae flosculis cai, voluptate quadam prava deleniantur, ut illud raedulce genus adament. ℙ Et in operibus natue. *Plin.* 11, 37, 45. de cornib.: Nec alibi mar naturae lascivia: lusit animalium armis. Spart haec in ramos, ut cervorum: aliis simplicia triit, etc. Similiter vertitur illud *Tac. A.* 11, 31. ectius Valens lascivia in praealtam arborem consus; et *H.* 3, 33. Faces in vacuas domos per laiviam jaculabantur. ℙ Passive. *Pl. Asin* 2, 2, . O catenarum colone. *L.* o virgarum lascivia, *e.* in cujus tergum virgae lascivire solent.

LASCĪVĪBUNDUS, a, um, adj. lasciviens. *Pl. tich.* 2, 1, 16. Quidnam dicam, Dinacium Lascibundum tam libenter currere?

LASCĪVIO, is, ii, itum, n. 4. ἐξυβρίζω, est pelanter agere, ut equi indomiti solent, et qui diu otio fuerunt, qui aut calcitrant, praeter solim, aut lusitant, exsultantque. *Liv.* 2, 29. Et scivire magis plebem, quam saevire. *Colum.* 6, . Nimietate verni pabuli pecudes exhilaratae laiviunt. *Ov. Met.* 7, 321. Fuga lascivit agnus. *l.* 13, 329. Dextera lascivit caesa Tegeatide caa, *h. e.* hos, illos percutiens pelle caprae. De upercis loquitur, qui nudi per urbem discurreut, et obvios quosque percutiebant. ℙ Transte. *Claud. Rapt. Pros.* 2, 145. Insolitisque dot galeam mitescere sertis: Ferratus lascivit apex, orrorque recessit Martius, et cristae pacato fulre vernant. ℙ Refertur et ad orationem molliom, et stili delicatioris. *Quint.* 9, 4. Pedes in atione simili paene licentia lascivientes; et *ib. f.* uotidie magis lascivimus syntonorum modis saltantes. *Id.* 12, 10. *f.* Corruptum dicendi genus, uod aut verborum licentia resultat, aut puerilis sententiolis lascivit.

LASCĪVĪTAS, atis, f. lascivia, petulantia. *Firm. lath.* 1, 1. Nec Asiana lascivitas sobria Jovis moratione corrigitur. Adde *Coel. Aur. Tard.* 3, 8. *Vet. Schol.* in *Juven.* 6, 293. *B. A.*

LASCĪVĪTER, adv. lascive. *Laevius* ap. *Charis.* , 183. Lasciviterque ludunt.

LASCĪVŬLUS, a, um, adj. dimin. lascivi. *Laeius* ap. *Prisc.* 10, 903. Manu lascivula ac tenellula.

LASCĪVUS, a, um, adj. ἀκόλαστος, ἀσελγής, βριστικὸς, petulans, procax, protervus, nimia liintia exsultans ex hilaritate quadam animi, rerum opia, atque otio. Quidam ducunt a *lacio*, unde *acesso*, quasi *lacessivus*, quia sine ulla causa laessere alios solet. Alii alias assignant origines, Graeco petitas. [*V. *Doederl.* 3, 43. sqq.] *Varr. R.* 1, 14. Naturale sepimentum, quod habet adices, ac praetereuntis lascivi non metuit facem rdentem. *Virg. Ecl.* 2, 64. Florentem cytisum equitur lasciva capella; et *ib.* 3, 64. Malo me alatea petit, lasciva puella, Et fugit ad salices, t se cupit ante videri. *Hor. Sat.* 1, 3, 133. vellnt tibi barbam Lascivi pueri, quos tu ni fuste erces, etc. *Ov. Met.* 13, 791. tenero lascivior oedo. *Rut. Itin.* 1, 379. Ludere lascivos inter ivaria pisces. *M. Coel.* ap. *Quint.* 6, 3. *med.* Siuli quidem, ut sunt lascivi et dicaces, ajebant, delphino sedisse, etc. *Id. ib.* Lascivum et hire dictum. *Hor. A. P.* 105. tristia moestum Vulm verba decent, iratum plena minarum, Ludenm lasciva, severum seria dictu. *Id. Ep.* 2, 2, 15. ne potum largius aequo Rideat, et pulset lasciva decentius aetas. *Plin.* 10, 42, 58. de psittao: Imperatores salutat, et quae accipit verba, ronunciat: in vino praecipue lasciva. *Tibull.* 2, , 87. jam Nox jungit equos, currumque sequunur Matris lascivo sidera fulva choro. *Spart. Harian.* 14. *extr.* Idem severus, laetus; comis, grais; lascivus, cunctator, *h. e.* nimis festinus, et raeceps, προπετής. ℙ Saepe ad res turpes referur. *Ov. Amor.* 3, 7, 10. et *A. Am.* 1, 523. et alii. Sic *Mart.* 5, 2. Lascivi libelli; et *Suet. Tib.* 43. Lascivissimae picturae. ℙ Transfertur et ad inanima. *Hor. Od.* 1, 36, 20. Lascivae hederae, *h. e.* quae erratico et libero cursu passim adhaerescunt. *Mart.* 11, 45. Lasciva acus, *h. e.* comatoria, calamistrum. Sic *Tert. Virg. vel.* 12. Acu lasciviore comam sibi inferunt. *Mart.* 8, 78. Nunc veniunt subitis lasciva nomismata nimbis, *h. e.* huc illuc vage super populum cadentia, et illius aviditatem ac proterviam in colligendo excitantia. *Prop.* 4, 8, 76. cum lascivum sternet arena forum, *h. e.* cum propter gladiatorium ludum convenientibus in forum puellis, licentiae et amoribus locus erit. *Claud. Cons. Mall. Theod.* 331. lascivi confligunt aequore lembi, *h. e.* agiles, leves ludunt in undis pugnae simulacro. ℙ *Lasciva oratio* est nimis compta, et ornata. *Gell.* 12, 2. *med.* Ciceronem haec (*Enniana*) interposuisse ad effugiendam infamiam lascivae orationis, et nitidae.

LĀSER, ĕris, n. λασάριον, ὀπὸς, succus sirpis, seu silphii. *Plin.* 19, 3, 15. Auctoritate clarissimum laserpitium, quod Graeci silphion vocant, in Cyrenaica provincia repertum, cujus succum vocant laser, magnificum in usu, medicamentisque, et ad pondus argentei denarii pensum. (V. ibi plura de eo, et locum *Solini* in LASERPITIUM.) *Id.* 22, 23, 49. Laser e silphio profluens, inter eximia naturae dona numeratum, pluribus compositionibus inseritur. (V. ibi plurimos ejus usus in medicina.) *Colum. Arbor.* 23. Laser Cyrenaicum vino diluere. *Marcell. carm. de medic.* 54. Zingiber et calidum, mordax piper, et laser algens. *Pall.* 3, 29. ὀπὸν Κυρηναϊκὸν vocat. ℙ Sumitur et pro ipso silphio. *Plin.* 19, 8, 43. Condiuntur aceto, addita laseris radice. Adde *Scrib. Comp.* 192. et 196.

LĀSĔRĀTUS, a, um, adj. lasere mixtus, seu conditus. *Plin. Valer.* 1, 21. Cinis cum aceto laserato mixtus. ℙ *Laseratum* absolute, est condimentum ex lasere. *Apic.* 1, 30. *in lemmate.*

LĀSERPĪTĬĀRĬUS, a, um, adj. ad laserpitium pertinens. *Petr. fragm. Trag.* 35. *Burm.* Ipse etiam teterrima voce de laserpitiario mimo canticum extorquet, *h. e.* ex mimo laserpitii laudes celebrante. Alii aliter legunt, et interpretantur.

LĀSERPĪTĬĀTUS, a, um, adj. laserpitio mixtus. *Cato R. R.* 116. Permisceto lentim aceto laserpitiato. *Plin.* 18, 30, 73. Sunt qui lentem aceto laserpitiato respergant.

LĀSERPĪTĬFER, a, um, adj. laserpitii ferax, ut Laserpitiferae Cyrenae, ap. *Catull.* 7, 4.

LĀSERPĪTĬUM, ii, n. σίλφιον, idem quod silphium, herba radice multa, crassaque, et nigri corticis, caule ferulaceo, aut simili crassitudine, foliis apio maxime similibus, semine foliacio. [*Ferula Asa foedida, *L.*] Vesci pecora solita, primoque purgari, mox pinguescere, carne mirabilem in modum jucunda. Post folia amissa, caule ipso et homines vescebantur decocto, asso, elixoque, eorum quoque corpora quadraginta primis diebus purgante a vitiis omnibus. Haec ex *Plin.* 19, 3, 15., ubi addit, ex inciso tubere, seu radice manare succum, qui laser dicitur (V. LASER) qui et ipse aliquando laserpitium vocatur. *Laserpitium* videtur *Salmasio* in *Solin.* p. 249. esse ὀπὸς σιλφίου succus silphii, quasi *lac serpicium*, quod in modum lactis manat; *laser* vero est ὅλος ὁ θάμνος σὺν τῇ ῥίζῃ, totus caulis cum radice. V. SIRPE. *Plin.* 20, 13, 51. Nonnulli laserpitium una illini jubent. *Pl. Rud.* 3, 2, 16. si speras tibi Hoc anno multum futurum sirpe, et laserpitium. ℙ De hoc succo ita *Solin.* 27. *med.* Apud Cyrenenses sirpe gignitur, odoratis radicibus, virgulto herbido magis, quam arbusto: cujus e culmo exsudat stato tempore pingue roscidum, idque pascentium hircorum inhaeret barbulis: ubi cum arefactum inolevit guttis stiriacis, legitur ad usum mensarum, vel medelis. Dictum est primo lac sirpicum, quoniam manat in modum lacteum: deinde usu derivante laser nominatum. Ita *Solin.*, qui tamen laserpitium cum ladano confundit, ut et *Salmas.* monet. ℙ Scribitur et *laserpicium.*

LĀSES olim dicebantur, qui nunc Lares, teste *Terent. Scaur. de Orthogr.* p. 2252., sed temporum mutatione transierunt, uti monet *Quint.* 1, 4. Hinc in *carm. Arval.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 603. Enos Lases juvate, *h. e.* Nos, Lares, juvate.

*LĂSĬA, ae, f. insula maris Aegaei, ad oram Peloponnesi, e regione Troezenis. *Plin.* 4, 12. ℙ Item alia, in mari Mediterraneo, exadversus Lyciam. *Id.* 5, 31. ℙ Porro Lasia etiam dicta est Lesbos insula. *Id. ib.* ℙ Dicta est et Andros insula hoc nomine a Callimacho, teste *Plin.* 4, 12. *B. A.*

*LASOS, i, Cretae oppidum. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

*LASSĀTIO, onis, f. ap. *Mart. Capell. B. A.*

*LASSĀTOR, oris, m. ap. *August. B. A.*

LASSĀTUS, a, um, part. a *lasso:* κοπωθεὶς, defatigatus. *Ov. Met.* 9, 648. lassata sequendo; et *ib.* 1, 308. In mare lassatis volucris vaga decidit alis. *Val. Fl.* 1, 419. Assidua Tiphys vultum lassatus ab Arcto. *Pall.* 4, 12. *extr.* Bos siti ac fame lassatus. *Manil.* 2, 852. Lassatae vires. *Id.* 4, 853. Astra lassata, *h. e.* quae deficiunt, et absconduntur. ℙ Translate. *Plin.* 6, 13, 14. Lassata cum siderum vi Riphaeorum montium deficiunt juga. *Lucan.* 5, 703. lassatum fluctibus aequor, *h. e.* quasi tempestate fessum, et ad tranquillitatem rediens. *Id.* 2, 727. lassata triumphis Descivit fortuna tuis.

LASSESCO, is, n. 3. ἐκκάμνω, lassus fio. *Plin.* 7, 40, 41. Ne lassescat fortuna, metus est. *Id.* 14, 2, 4. *n.* 5. Vitis fertilitas absumitur, si non praepinguis soli ubertas lassescentem sustineat. *Prud. in Symm.* 2, 101. victo lassescere visu; et *Hieron. ep.* 22. *n.* 39. Arma sumere, lassescere sub lorica.

LASSĪTŪDO, inis, f. κόπος, molestia, quam ex labore suscipimus. *Cic. Inv.* 2, 4. Postquam illos arctius ex lassitudine dormire sensit. *Id. Fam.* 12, 25. *f.* Sed nulla lassitudo impedire officium et fidem debet. *Nep. Dat.* 11. A lassitudine acquiescere. *Caes. B. C.* 2, 41. Nostros vires lassitudine deficiebant: et *ib.* 3, 92. et 95. Lassitudine confici; et *B. G.* 2, 23. Cursu ac lassitudine exanimati. *Sen. Ira* 3, 9. Citra lassitudinem exercere aliquid. *Plin.* 28, 9, 37. Itinerum lassitudines et fatigationes levare. *Id.* 23, 1, 24. Lassitudinem auferre; et 37, 5, 16. mulcere; et *ib.* 10, 54. solvere; et 24, 9, 38. dissolvere; et 31, 10, 46. *n.* 4. reficere; et 22, 13, 15. recreare. *Nep. Eum.* 9. et *Pl. Bacch.* 1, 1, 75. sedare; et *Merc.* 1, 3, 17. eximere; et *ib.* 45. alicui addere. *Plin.* 23, 1, 26. Lassitudo armorum, equitandive, *h. e.* quae oritur ex armorum, aut equitandi labore. *Id.* 22, 24, 51. In lassitudine homines proniores sunt ad iracundiam. ℙ Active. *Titin.* ap. *Fest.* in *Rediviа.* Lassitudo conservûm, reduviae flagri, *h. e.* qui conservos lassas, ab eis vapulando: et est convicium in flagritribam. ℙ Lassitudo minus est, quam fatigatio, ut colligitur ex illo *Cels.* 1, 2. *med.* Exercitationis plerumque finis debet esse sudor, aut certe lassitudo, quae citra fatigationem sit.

LASSO, as, avi, atum, a. 1. κοπόω, lassum reddo, fatigo, defatigo. Verbum est poetarum magis, quam prosae scriptorum. *Prop.* 4, 8, 67. nostris lassavit brachia plagis. *Curt.* 9, 5. Jamque laevam, qua clypeum ad ictus circumferebat, lassaverat. *Cels.* 1, 3, *n.* 1. Fatigato quotidianum cubile tutissimum est, insolitum contra lassat. *Ov. Her.* 20, 241. Longior infirmum ne lasset epistola corpus. *Val. Fl.* 3, 661. vacuos lassant aequora visus; et 1, 707. visu lassatur inani. *Lucan.* 9, 452. Ventus annosa robora torquens Lassatur. *Id.* 5, 695. Lassare numina: *scil.* votis, aut precibus. Sic *Mart.* 8, 31. supplicibus dominum lassare libellis. [*Lucan.* 3, 19. Lassant rumpentes stamina Parcas: ubi v. *Cort.*, qui laudat *Stat. Th.* 5, 483. Lassavit euntes Lux oculos.] ℙ Eleganter *lassare* dicitur, qui constanter quippiam tolerat. *Mart.* 4, 3. de Domitiano: Sidus Hyperborei solitus lassare Bootae, Et madidis Helicen dissimulare comis. ℙ In re turpi. *Juven.* 6, 129. Et lassata viris, nec dum satiata recessit. Adde *Tibull.* 1, 10, 55. [*Plura v. ap. *Cort.* ad *Lucan.* 8, 404.] ℙ Absolute. *Sen. ep.* 52. *med.* Puta, duo aedificia excitata esse, ambo paria: alterum dura area accepit: alterius fundamenta lassarunt, in mollem ac fluidam demissa humum, *h. e.* lassarunt se, et desederunt. [*Lucan.* 2, 340. Visceribus lassis, partuque exhausta revertor; v. *Cort.* ℙ Dicitur etiam de fluminibus. *Lucan.* 5, 465. At Genusum nunc sole nives, nunc imbre solutae Praecipitant: neuter longo se gurgite lassat, etc. V. *Cort.*, qui similem comparat usum verbi *fatigandi* ap. *Eund.* 6, 45. Flumina tot cursus illic exorta fatigant. — Item de mari. *Id.* 6, 265. mare lassatur. Plura v. in *Lassus.* ℙ Confund. *lassatur* et *laxatur.* V. *Cort.* ad *Lucan.* 4, 624. et 6, 265.]

LASSŬLUS, a, um, adj. dimin. lassi. *Catull.* 63, 35. Itaque, ut domum Cypelles tetigere, lassulae Nimio e labore somnum capiunt sine Cerere.

LASSUS, a, um, adj. κοπωθεὶς, ex labore languens, fatigatus, fessus, defessus, corporis vel animi labore fractus. [*De discrimine inter *lassus, fessus, fatigatus, languidus, laxus* v. *Döderl.* 1, 102. sqq.] *Sall. Jug.* 57. Romani itinere, atque opere castrorum, et proelio fessi lassique erant. *Pl. As.* 5, 2, 23. Lassus opere faciundo. *Hor. Sat.* 2, 2, 10. Lassus ab equo indomito. *Lucr.* 6, 1246. lacrymis lassi, luctuque redibant. *Plin.* 37, 1, 1. Lassus assiduo gaudio. *Ter. Andr.* 2, 1, 4. Animus lassus, cura confectus. *Ov. A. Am.* 2, 712. ab hoste. *Pl. Ps.* 2, 2, 66. de via. *Colum.* 6, 38. Lassae et aestuanti mulae adeps in fauces demittitur. *Just.* 28, 4. Lassos milites reficere. *Hor. Sat.* 1, 10, 10. verba onerantia lassas aures; et *ib.* 2, 8, 8. Acres cibi pervellunt lassum stomachum. ℙ [*Nota elegantem hujus v. usum de fluvii marisque fluctibus, qui impetu suo ulterius pergere nequeunt. Ita *Lucan.* 2, 618. lassasque refunderet undas; et 5, 703. Lassatum fluctibus aequor. Simili ratione usurpant v. *fessus*, q. v.] ℙ *Lassus* absolute. *Ov. Amor.* 3, 11, 8. Saepe tulit lassis succus amarus opem. ℙ Translate. *Ov. Pont.* 1, 4, 14. Fructibus assiduis lassa senescit humus. *Plin. ep.* 6, 21. Lassa et effeta natura. *Pl. Stich.* 4, 1, 16. Ut cuique homini res parata est, firmi

amici sunt: si res lassa labat, Itidem amici collabascunt, *h. e.* si facultates dilabuntur, si pecuniae angustia laboratur. *Virg. A.* 9, 436. lassoque papavera collo, *h. e.* inclinato. *Stat. Th.* 1, 330. qua molle Cithaeron Porrigitur, lassumque inclinat ad aequora montem, *h. e.* declive fit, et paulatim in plana descendit. ¶ Cum genitivo, ut *fessus. Hor. Od.* 2, 6, 7. lassus maris, et viarum, militiaeque. *Pl. Cist.* 2, 1, 8. Ita me amor lassum animi ludificat. ¶ Cum accusativo, Graecorum more. *Sen. Herc. Oed.* 1599. Lassus an pondus titubavit Atlas? *h. e.* ob pondus. Hinc *Ov. Met.* 9, 273. Sensit Atlas pondus. ¶ Cum infinito. *Prop.* 2, 10, 28. Nec fueris nomen lassa vocare meum. Adde *ib.* 12, 46. et *ib.* 24, 26. ¶ Proverbium est vetus *a lasso rixam quaeri*, ap. *Sen. Ira* 3, 10. quia lassi facile irascuntur: et aegra nunquam tanguntur sine querela, ut *Id. ib.* ait. Sic *Plin.* 22, 24, 51. In lassitudine proniores esse ad iracundiam, et in siti. [*Confund. *lassus* et *lapsus.* V. *Cort.* ad *Lucan.* 1, 690. 3, 623. 7, 840.]

LASTAURUS, i, m. λάσταυρος, Graeca vox a λα intensiva particula, et ταῦρος, qua partem corporis significat sub ipsis feminibus: vel ab eadem voce, et λάσιος, hirsutus, hispidus. Aliis est catamitus, et turpiter effeminatus: aliis magni peculii, et salax, atque adeo scortator: aliis denique pravus, et cruce dignus. Certe convicium est in hominem infamem, libidinosum, turpem. *Suet. Gramm.* 15. Mores ejus sigillatim expressit, nebulonem, lurconem, popinonem, et lastaurum appellans.

[LĂTĂCE, es, f. herba quaedam magica, de qua *Plin.* 25, 4, 9. Latacen dari solitam a Persarum rege legatis, ut quocumque venissent, omnium rerum copia abundarent. *F.*]

LĀTĒ, adv. πλατέως, εὐρὺ, magno spatio. *Cic. Agr.* 2, 26. Sullanus ager latissime continuatus. *Id. Marc.* 9. Vagabitur nomen tuum longe atque late; et *Leg.* 1, 12. Late longeque diffusus. *Caes. B. G.* 4, 35. Omnibus longe lateque aedificiis incensis; et *ib.* 1, 2. Minus late vagari; et *ib.* 6, 25. Rami quam late diffunduntur. *Ov. Met.* 5, 130. Latius possidere agros. [*Etiam absolute latius *possidere*, hac significatione ponitur. Cf. *Quint. Decl.* 252. p. 457. Latius possidebitis, et numerosiores familias vestras ignorabitis: ubi *Burm.* laudat *Barth. Adv.* 10, 3. et suam ipsius notam ad *Petr.* 82.] *Virg. G.* 4, 515. moestis late loca questibus implet. *Ov. Her.* 7, 119. Moenia late patentia. *Hirt. B. G.* 8, 9. Vallis late patens. *Phaedr.* 3, 1. Odorem late spargere. *Pl. Most.* 3, 2, 156. Latius ire. *Virg. A.* 8, 671. Haec inter tumidi late maris ibat imago, *h. e.* erat, extendebatur imago lati maris. *Trajan. ad Plin. ep.* 10, 33. Latius imperare. *Just.* 13, 7. *f.* Late regnare. *Virg. A.* 1, 25. Populus late rex. *Hor. Od.* 4, 4, 23. diu lateque victrix. *Tac. H.* 3, 23. Late cladem inferre. *Virg. A.* 9, 517. moles stravit Rutulos late, *h. e.* multos Rutulos. *Id. G.* 4, 358. alta jubet discedere late Flumina, *h. e.* amplo spatio dehiscere. *Id. A.* 5, 760. lucus late sacer, *h. e.* lucus amplus, et totus sacer; et *ib.* 7, 681. hunc legio late comitatur agrestis, *h. e.* magno militum numero. *Hor. Od.* 4, 6, 10. impulsa cupressus Euro Procidit late, *h. e.* amplum spatium cadendo occupavit. *Id. A. P.* 15. late splendere, *h. e.* valde. *Tac. A.* 12, 43. Dum latius metuitur, *h. e.* a pluribus. *Ov. Her.* 9, 127. Ingreditur late lato spectabilis auro, *h. e.* late conspicua, ut ait *Hor. Od.* 3, 16, 19. a multis spectata. Alii interpretantur superbe et cum fastu. V. LATUS, a, um, adj. *Ov. Amor.* 2, 6, 53. Illic innocui late pascuntur olores. *Flor.* 3, 9. Quae res latius aerarium populi R., quam ullus triumphus implevit, *h. e.* majore pecunia; et *ib.* 21. *med.* Ad nomen tanti viri late concurritur. ¶ Translate. *Hor. Sat.* 2, 2, 113. Latius uti opibus. *Ov. Her.* 17, 57. Phrygiae late refer primordia gentis, *h. e.* multis verbis, fuse, magnifice. *Plin. ep.* 4, 20. In quo tu ingenii simul, dolorisque velis latissime vectus es. *Cic. Inv.* 1, 46. Hoc genus majorem quandam vim continet, et latius patet, quam hic exponitur. *Id. Or.* 1, 55. Ars magna est, et late patet, et ad multos pertinet. *Id. Off.* 3, 17. Fidei bonae nomen latissime manat. *Id. Fin.* 2, 6. Latius loquuntur rhetores, dialectici compressius. *Caes. B. C.* 2, 17. Haec ad eum latius, atque inflatius Afranius perscribebat. *Cels. Dig.* 45, 1, 99. Stipulatori liberum fuit, verba late concipere.

LĂTEBRĂ, ae, f. κεῦθος, φωλεὸς, locus in quo quippiam latet, et absconditur. *Cic. Coel* 26. Cur balneas publicas potissimum constitueras? in quibus non invenio, quae latebra togatis hominibus esse possit. *Id. Manil.* 3. Mithridates se Cappadociae latebris occultare non vult. *Lucan.* 2, 494. Non satis est muris latebras quaesisse pavori? *Ov. Met.* 5, 460. latebram petere. *Cic. Rabir. perd.* 8. Cum ignaviae ratio te in fugam, atque in latebras impelleret. *Just.* 34, 4. Cum in latebris ageret, a filio interficitur. *Pl. Aul.* 4, 2, 2. aurum Non metuo ne quisquam inveniat: ita probe in latebris situm est. *Lucan.* 5, 743. Cedendum est bellis, quorum tibi tuta latebra Lesbos erit. *Ov. Met.* 1, 216. Maenala latebris horrenda ferarum. *Virg. G.* 3, 544. curvis frustra defensa latebris vipera. *Id. A.* 4, 424. At Scyllam caecis cohibet spelunca latebris. *Id. ib.* 12, 389. Ense secent lato vulnus, telique latebram, *h. e.* ubi telum latet infixum corpori; et *ib.* 10, 601. Tum latebras animae, pectus mucrone recludit. *Lucr.* 5, 750. solis defectus, lunaeque latebras, *h. e.* cum per eclipsin luna latet. ¶ Translate. *Id.* 1, 408. caecasque latebras Insinuare omnes, et verum protrahere inde. *Cic. Div.* 2, 54. Adhibere latebram obscuritatis, ut iidem versus alias in aliam rem posse accommodari videatur. *Id. Marc.* 7. Cum in animis hominum tantae latebrae sint, et tanti recessus. *Id. Sext.* 4. Cum illa conjuratio ex latebris atque ex tenebris erupisset, palamque armata volitaret. *Id. Coel.* 22. Omnes latebras suspicionum peragrare dicendo. *Id. Fam.* 3, 12. Mirandum est, nullam ne in tabellae quidem latebra fuisse absconditam malivolentiam, quae te impugnare auderet. *Id. fr. pro Tull.* (ed. *A. Peyronio*) 10. Necesse putavit esse, illam latebram tollere *Damnum injuria*, quod in aliis causis debet valere. ¶ *Latebra scribendi* ap. *Gell.* 17, 9. est modus scribendi occultus, qui omnes latet, eo excepto, qui illius modi conscius est. ¶ Interdum ponitur pro excusatione, refugio, et quasi asylo, quo se quis tuetur, ne arguatur. *Cic. Fin.* 2, 33. Si tuam dicerem, latebram haberes: ad corpus diceres pertinere. *Id. Div.* 2, 20. Te mirificam in latebram conjecisti. *Id. Off.* 3, 28. Quaerere latebram perjurio. *Ov. A. Am.* 3, 754. latebram dare vitiis.

LĂTEBRĪCOLĂ, ae, m. φωλητὴρ, latebras incolens. *Pl. Trin.* 2, 1, 14. Latebricolarum hominum corruptor.

LĂTEBRŌSĒ, adv. κρύβδην, occulte, clam. *Pl. Trin.* 2, 2, 2. Neque latebrose me abs tuo conspectu occultabo.

LĂTEBRŌSUS, a, um, adj. φωλεώδης, latebras multas habens, ad latendum aptus, occultus, absconditus. *Cic. Sext.* 59. Illa via latebrosa, qua spectatum ille veniebat. *Liv.* 21, 54. Ad equites quoque tegendo satis latebrosus locus. *Virg. A.* 8, 713. Latebrosa flumina. *Sil.* 5, 192. Latebrosi colles. *Lucan.* 6, 120. latebrosae tempora noctis. *Claud. in II. Cons. Stil.* 313. frondes. *Virg. A.* 12, 587. Inclusas ut cum latebroso in pumice pastor Vestigavit apes, *h. e.* cavernulis abundanti, fistuloso. ¶ *Latebrosa loca* dicit *Pl. Bacch.* 3, 3, 26. tabernas, popinas, lupanaria, ubi adolescentes vitiis dediti degere solent, et latere, vitantes gymnasia, palaestras, campum, ubi in omnium oculis se exerceant. ¶ Translate. *August. Retractat.* 1, 19. *med.* Latebrosissima quaestio.

LĂTENS, entis, part. a *lateo:* λαθραῖος, κρυφαῖος, abditus, occultus, absconditus, obscurus. *Hirt. B. Afr.* 66. Insidiatores in convallibus latentes. *Pl. Cas.* 3, 5, 32. omnes sub arcis, sub lectis Latentes metu mussitant. *Hor. A. P.* 437. Nunquam te fallant animi sub vulpe latentes. *Plin.* 35, 10, 35. *n.* 12. Apelles post ipsam tabulam latens. *Ov. Ib.* 625. Latens tenebris. *Id. Met.* 11, 775. herba coluber; et *ib.* 13, 106. Latentem manifestare. *Virg. A.* 1, 112. Saxa latentia. *Ov. Fast.* 2, 701. Tarquinius mandata latentia nati Accipit. *Stat. Theb.* 10, 242. Latens dolus. *Plin.* 13, 15, 28. junctura. *Cic. Brut.* 41. Rem latentem explicare definiendo, obscuram explanare interpretando. *Virg. A.* 3, 32. causas penitus tentare latentes. *Val. Fl.* 1, 128. latentia lumina, *h. e.* occultae rimae. *August. de Gen. ad litt.* 12, 18. Latentior origo. ¶ *In latenti* est clam, in abdito. *Pompon. Dig.* 1, 2, 2. *med.* In latenti jus civile retinere cogitabant: solumque consultatoribus potius, quam discere volentibus se praestabant.

LĂTENTER, adj. λάθρα, clam, occulte. *Cic. Top.* 17. Latenter efficitur. *Ov. Pont.* 3, 6, 59. Tu modo quem poteras vel aperte tutus amare, Si res est anceps ista, latenter ama. *Gell.* 2, 18. *f.* Epicteti versus, ex quibus latenter intelligas, non omnes Diis exosos esse.

LĂTĔO, es, ui, n. 2. λανθάνω, clam sum, in occulto sum, delitesco: a λάθω, Dorice pro λήθω, quod idem significat. *Cic. Rabir. perduell.* 7. *f.* Inclusus atque abditus latet in occulto. *Id. Verr.* 2, 2, 73. *med.* Abdite latere. *Ov. R. Am.* 437. clam. *Cic. Agr.* 2, 16. occulte. *Id. Q. Fr.* 1, 1, 2. Istam virtutem non latere in tenebris, neque esse abditam, sed in luce Asiae, in oculis clarissimae provinciae, etc. *Id. Acad.* 4, 48. Omnia latere censebant in occulto. *Virg. Ecl.* 3, 93. latet anguis in herba; et *ib.* 20. tu post carecta latebas. *Hor. Epod.* 9, 19. Naves latent portu. *Virg. A.* 10, 805. tuta latet arce viator; et *ib.* 4, 582. latet sub classibus aequor. *Cic. Phil.* 12, 7. Quoniam sub nomine pacis bellum lateret. *Nep. Attic.* 10. Latebat apud P. Volumnium. *Mart.* 5, 58. Numquid apud Parthos, Armeniosque latet? *Pl. Trin.* 4, 2, 80. Intra labra atque dentes latuit. *Cic. Rosc. Am.* 40. Ibi scelus quoque latere inter tot flagitia putatote. *Pl. Trin.* 3, 2, 35. nisi me auscultas, atque hoc, ut dico, facis, Tute pone te latebis facile, ne inveniat te honor, *h. e.* tute ti[bi] impedimento eris. ¶ In jure *latere* dicuntur ii, quibus aliquid petitur, ne praestent, solvant[ve] quod debent. *Cic. Quint.* 23. Ubi erant creditores quis est, qui, fraudationis causa latuisse, dicat V. LATITO. ¶ Item qui tuti sunt, et minus ob[n]jecti periculis. *Phaedr.* 4, 5. Periclitatur magn[i]tudo principum: Minuta plebes facili praesidio la[]tet. *Liv.* 34, 9. Latere sub umbra Romanae am[i]citiae. ¶ Item qui privatam vitam agunt, et [a] publico, et rerum administratione abstinent. *O[v.] Trist.* 3, 4, 25. Crede mihi, bene qui latuit, ben[e] vixit: et intra Fortunam debet quisque maner[e] suam. Quo pertinet tritum illud, λάθε βιώσας. Item *latere* dicuntur, quae ignorantur. *Nep. Ly[]sandr.* 1. Id qua ratione consecutus sit, late[t]. *Virg. A.* 5, 5. quae tantum accenderit ignem, Cau[]sa latet. Hinc *me, te, illum hoc latet*, h. e. m[e] te fugit, a me ignoratur, non cognoscitur, no[n] intelligitur. *Plin.* 2, 20, 18. Latet plerosque, s[i]derum ignes esse, qui decidui, etc. *Virg. A.* [] 134. Nec latuere doli fratrem Junonis. *Va[l.] Fl.* 6, 703. Nec latuere diu saevum spolia ill[] Syenen. *Ov. Pont.* 4, 9, 126. Nil illum, tot[] quod fit in orbe, latet. *Just.* 13, 8. Res Eum[e]nem non latuit. *Varr. R. R.* 1, 40. Semen du[]plex: unum, quod latet nostrum sensum: alterum quod apertum. ¶ Cum dativo personae pro accu[]sativo. *Id. L. L.* 8, 52. Vis et potestas, quae [] oculis et auribus latere soleat. *Lucan.* 1, 418. [] mihi semper Tu, quaecumque moves tam crebro causa meatus, Ut Superi voluere, late. *Sil.* 1[] 614. hostique propinquo Roma latet. *Cic. in Se[n.]* 6. Ubi nobis haec auctoritas tamdiu tanta latuit (v. *nobis* potest etiam videri casus communis) *I[d.] Cat.* 1, 6. Nihil agis, nihil assequeris, quod mi[hi] latere valeat in tempore. Al. leg. *quod me:* al[] omittunt.

LĂTER, ĕris, m. πλίνθος, terra in quadratam formam durata, sive igni percocta sit, sive non in usum aedificandi. *Cic. Div.* 2, 47. In latere aut in caemento, ex quibus urbs effecta est. *Caes. B. C.* 2, 10. Lateres, qui super musculo struan[]tur. *Pl. Truc.* 2, 2, 49. Maceria illa, in horto quae est, in noctes singulas Latere fit minor. *Curt.* 7, 3. Tuguria latere struere. *Varr. R. R.* 1, 14 Sepimentum, quod e lateribus coctilibus, ut in agro Gallico: quod e lateribus crudis, ut in agro Sabino. *Colum.* 9, 1. Paries crudo latere ac luto con[]structus. *Luc.* ap. *Non.* 5, 97. et *Vitr.* 2, 3. Lateres de terra ducere. *Plin.* 2, 82, 84. Et later[]terreno facti parietes minore noxa quatiuntur. *Vitr. l. c.*, *Plin.* 35, 14, 14. et *Pall.* 6, 12. eorum du[]cendorum rationem tradunt. Tria etiam eorum ge[]nera faciunt, a mensurae discrimine petita. V[.] DIDOROS. ¶ *Lateres aurei, argentei* sunt mas[]sae auri, aut argenti in formam laterum confla[]tae, ex quibus moneta cuditur. *Plin.* 33, 3, 17 C. Caesar primo introitu Urbis, in civili bello, su[] ex aerario protulit laterum aureorum XXV. M. argenteorum XXXV., et in numerato HS. CCCC[] Adde *Varr.* ap. *Non.* 2, 481. et 12, 9. ¶ *Laterem lavare*, proverb. de opera vana, et inutili; nam quo magis abluitur later, eo magis aquam conspur[]cat. *Ter. Phorm.* 1, 4, 9. Loquarne? incendam[] taceam? instigem: purgem me? laterem lavem. ¶ Neutro genere *Varr.* ap. *Non.* 2, 481. et 12, 9 Aureum later, quod conquadravit religio. ¶ Rect[i] casus positio procul dubio est *later*, quamvis olim in dubium revocata sit, vel in usu esse negata *Varr.* ap. *Charis.* 1, 109. Later, lutum, caementa. *Vitr.* 1, 5. *f.* Sive silex, aut coctus later, sive crudus.

*LATĔRA, castellum Galliae Narbonensis, a[d] Ledum flumen, juxta Nemausum urbem. *Mela* 2, 5. *med.* ¶ Fuit et nomen paludis in agro Nemausiensi. *Plin.* 9, 8. *B. A.*

LĂTĔRĀLIS, e, adj. ad latus pertinens, πλευρίτης. *Lucil.* ap. *Maxim. Victorin.* p. 2963. Tum laterali' dolor certissimu' nunciu' mortis, *h. e.* pleuritis. *Plin.* 21, 21, 89. Si lateralis dolor sit. *Hard.* ex MSS. legit *si lateris dolor. Calpurn. Ecl.* 6, 40. a dorso quae totam circuit alvum, Alternat vitreas lateralis cingula bullas. ¶ *Lateralia* absolute sunt sacculi, seu crumenae, ad latera ephippii pendentes, in quibus necessaria itineri recondimus. *Scaevola Dig.* 32, 1, 102. Chirographa praediorum, et pecuniam in lateralia condidit.

LĂTĔRĀMEN, inis, n. opus latericium. *Lucr.* 6, 232. Conlaxat, rareque facit lateramina vasi, *h. e.* vas ipsum latericium. Loquitur enim de doliis, quae apud veteres lateritia fuere: nisi malis *lateramina* interpretari vasis latera: quod tamen minus placet.

LĂTĔRĀNUS, a, um, adj. Lateranorum familia Romae fuit nobilissima, ex qua Plautius Lateranus consul designatus, a Nerone interfectus fuit, ut est ap. *Tac. A.* 15, 49. et 60. et innuit *Juven.* 10, 17. Dictos quidam putant, quod eorum princeps libenter in otio lateret. Habitarunt in Coelio monte, ubi nunc templum magnificentissimum S. Joannis in Laterano. Nam eorum aedes (quas egregias vocat *Juven. l. c.*) successu temporis Constantinus

M. possedit, qui Miltiadi Papae, vel Silvestro donavit. Hinc adjective *Prud. in Symm.* 1, 587. Laterenas currit ad aedes. ¶ Praeterea *Lateranus* Deus est focorum, et Genius; dictusque hoc nomine, quod ex laterculis crudis ab hominibus caminorum istud exaedificatur genus. Ita *Arnob.* 4, 130.

LĂTĔRĀRĬUS, a, um, adj. πλίνθινος, ad lateres pertinens. *Plin.* 19, 8, 45. Ruta apricis gaudet, et siccis, terra quam maxime lateraria. ¶ *Lateraria*, absolute, est locus ubi fiunt lateres. *Id.* 7, 56, 57. Laterarias, ac domos constituerunt primi Euryalus et Hyperbius fratres Athenis. ¶ *Laterarius, ii*, est laterum artifex, πλινθευτής. Usurpatur a *Non.* 5, 97. ¶ *Lateraria*, subaudi ligna, (a *latus, eris*) sunt in testudine militari, quae ad latera capreolorum in ejusdem summitate fixa, ipsos continent, et firmant. *Vitr.* 10, 20.

*LATERĀTIM, adv. ex utroque latere. *Guil. Brito Phil.* 7, 112. Has facit in medio lateratim lumine mergi. *B. A.*

LĂTERCŬLENSES dicti qui laterculi dignitatum curam habebant. *Imp. Justin. Cod.* 12, 34, 5. *f.* V. v. sq.

LĂTERCŬLUM, i, n. πλίνθιον, album, codex, liber, in quo memoriae causa perscribebatur notitia omnium officiorum, dignitatum, et administrationum tam civilium, quam militarium: ita dictum a figura oblonga, et quadrata, qualis est in laterculo coctili. Duplex fuit majus, et minus. Illud continebat omnes dignitates, quae a principe mandabantur ac deferebantur, sacroque memoriae scrinio conditum asservabatur sub cura primicerii notariorum. Hoc habebat praefecturas, tribunatus, et praeposituras castrorum, aliasque id genus dignitates: pertinebatque ad curam quaestoris. Ejus mentio fit in *Cod.* 1, 27, 1. §. 7. et *ult.* et *ib.* 30, 1. et 2. Utitur et *Tert. adv. Valent.* 29. *f.* Habes praeterea ejus fragmenta ap. *Grut.* p. 301. et ap. *Mur.* p. 1095. ¶ De genere ne ambigas, neutrum facit *Isid. Orig.* 6, 17. item *Cedren.* λατέρκουλον παρὰ Ῥωμαίοις λέγεται: nam ex locis ex *Codice*, et *Tertull.* citatis colligi non potest.

LĂTERCŬLUS, i, m. πλίνθιον, πλινθίς, dimin. a later, et ejusdem saepe significationis. *Caes. B. C.* 2, 9. Hanc insuper contignationem laterculo adstruxerunt. *Colum.* 8, 14. Sub porticibus quadratae harae caementis, vel etiam laterculis extruuntur. *Plin.* 30, 7, 20. Sacellum factum crudis laterculis, ad formam camini. *Id.* 7, 56, 57. Observationes siderum coctilibus laterculis inscriptae. *Id.* 31, 7, 41. Sal, qui in laterculis affertur, *h. e.* in patinis. aut tubulis latericiis. *Hard.* ¶ Item opus pistorium quadratum et oblongum, laterculi forma. *Pl. Poen.* 1, 2, 112. laterculos, sesamum, papaveremque, triticum, et frictas nuces. *Appul. Met.* 10. Panes, crustula, lucunculos, laterculos, et complura scitamenta mellita. Al. leg. *lacertulos*, eodem sensu. *Cato R. R.* 109. De ervo farinam facito: conspergito sapa: postea facito laterculos. ¶ In re agraria est certa agri forma referens figuram laterculi, et certum numerum jugerum continens. *Siculus Fl. de condit. agror.* p. 2. *Goes.* V. PLINTHUS.

LĂTĔRENSIS, e, adj. ad latus pertinens, ut Laterensis absolute, est honorarius comes, qui et a *latere* dicitur. V. LATUS, eris; *latero* vero, seu *latro* est minister, qui latera principum virorum custodit. V. LATRO, onis. *Tert. adv. Marc.* 4, 43. de duob. angelis Christum comitantib.: Tot fere laterensibus uti solebat. ¶ Est etiam cogn. R. *Cic. Planc.* 1. M. Juventius Laterensis. Adde *Fam.* 10, 21. et 23. [*Auxit hunc locum *F.*]

LĂTĔRĪCĬUS, a, um, adj. πλίνθινος, ex lateribus factus. *Caes. B. C.* 2, 15. Latericii muri; et *ib.* 14. Latericia turris; et *ib.* 9. Ne saxa ex catapultis latericium discuterent: subaudi *opus*. *Suet. Aug.* 28. Urbem excoluit adeo, ut jure sit gloriatus, marmoream se relinquere, quam latericiam accepisset. ¶ Scribitur et *lateritius*.

LĂTĔRĪNĂ, ae, f. πλινθεία, laterum fictio, latericium opus. *Tert. adv. Marc.* 4, 43. Allegantes Hebraei, mercedes restitui oportere illius operariae servitutis pro laterinis deductis, pro civitatibus et villis aedificatis. ¶ Sunt qui minus recte putant, hic *laterinis* esse pro *latrinis*, et cloacas interpretantur, cum e contrario constet ex *Exod.* c. 1. v. 14., Hebraeos ab Aegyptiis oppressos fuisse *operibus duris luti et lateris*, h. e. laterum e luto, ad urbes aedificandas. [*Plura h. l. debentur *F.*]

LĂTĔRĪTĀNĂ pira inter generosissima enumerat *Colum.* 5, 10. *med.* et 12, 10., ubi al. leg. *lateritiana*: videnturque esse eadem, quae *lateriana* dicuntur a *Plin.* 15, 15, 16. et *lateresiana* a *Macr. Sat.* 2, 15. ex *Cloatio*. ¶ [Videntur esse pira ex fundo Laterio, ubi villam habebat Q. Cicero in agro Arpinate, cujus mentio est ap. *Cic. Q. Fr.* 2, 7. et *Att.* 4, 7. *F.*]

*LATERĬUM, i, n. fuit Q. Ciceronis villa in ipsius patria Arpino: quam quum vellet vendere, Arpinatum erat fremitus excitatus. *Cic. Att.* 4, 7. Arpinatum fremitus est incredibilis de Laterio. *Id. Q. Fr.* 3, 1. *med.* In Laterio fui. *B. A.*

LĀTERNĂ, ae, f. λυχνοῦχος, instrumentum ex laminis corneis, vel ex alia materia, in quo candela accensa, vel ignis oleo ardens includitur, ne a vento exstinguatur: a *lateo*, quia in ea ignis latet. Primam syllabam longam habet, etsi prima in *lateo* brevis est. *Cic. Att.* 4, 3. *med.* Pauci in vestibulo pannosi sine laterna. Alii leg. *linea laterna*, h. e. lineo velo obvoluta. [*Ita *Orell.* de *Manutii* sententia.] *Val. Max.* 6, 8. *n.* 1. M. Antonius incesti reus agebatur. Cujus in judicio accusatores servum in quaestionem perseverantissime postulabant, quod ab eo, cum ad stuprum iret, laternam praelatam contenderent. V. v. sq. *Mart.* 14, 61. Dux laterna viae clausis feror aurea flammis: Et tuta est gremio parva lucerna meo. ¶ *Pareus* in *Lex. Crit.* testatur, se in quodam MS. legisse *lanterna*, in illo *Pl. Aul.* 3, 6, 29. de agno macro: Ita is pellucet, quasi lanterna Punica. In *Veg.* quoque similem lectionem adstruit, *Mil.* 4, 18. *f.* In lanternis portant lucernas. Quin apud *Cic.* ex alio MS. legit (*Pis.* 9.) Altero Catilinae lanternario. Etiam *Gloss. Philox.* Lanterna, φανός. Nihilominus certior est prior lectio, quae *n* exterit. ¶ *Sen. Contr. praef.* 3. *med.* de Albutio Silo verba faciens, Splendidissimus erat, inquit: idem res dicebat omnium sordidissimas, acetum, et pulejum, et laternas, etc., nihil putabat esse, quod dici in declamatione non posset.

LĀTERNĀRĬUS, ii, m. λυχνουχοφόρος, qui alteri laternam praefert. *Cic. Pis.* 9. An cum altero, barbaro Epicureo; cum altero, Catilinae laternario? Al. leg. *lanternario.* V. *Val. Maximi* locum cit. in v. praec.

LĀTERNĬO, onis, m. V. LAVERNA.

LĂTESCO, is, n. 3. πλατύνομαι, latus fio. *Colum.* 2, 10. *f.* Napi non in ventrem latescunt, sed tenuem radicem deorsum agunt. *Manil.* 1, 680. bis sex latescit fascia partes. *Cels.* 8, 1. *med.* Ossa paulatim latescentia. ¶ Item condor, latito, abscondor; a *lateo*: prima brevi. *Cic. Arat.* 385. Hic equus a capite, et longa cervice latescit.

LĂTET. V. LATEO.

LĂTEX, icis, m. νᾶμα, fons, aqua decurrens: vox poetica. *Festus*: Latex a lapsu, profluens aqua dicitur. *Serv.* ad *Virg. A.* 1, 690. Latex proprie aqua est, ab eo, quod intra terrae venas lateat. Alii ducunt a Graeco λάταξ, liquor cum sonore cadens: ita ut λα, vocula intentiva, frequentiam actionis aquae fluentis, et τὰξ sonum liquoris delabentis significet. V. TAX. *Virg. A.* 4, 512. latices simulatos fontis Averni; et *ib.* 6, 715. Lethaei ad fluminis undam Securos latices, et longa oblivia potant. *Ov. Pont.* 3, 1, 17. de tellure Pontica: Nec tibi sunt fontes, laticis nisi paene marini. *Id. Met.* 4, 353. Desilit in latices; et *ib.* 5, 636. In laticem mutor. *Lucr.* 4, 1086. expletur laticum frugumque cupido. ¶ Saepe dicitur de vino. *Virg. A.* 1, 690. Regales inter mensas, laticemque Lyaeum; et *ib.* 740. in mensam laticum libavit honorem. *Ov. Pont.* 1, 10, 11. Nectar et ambrosiam, latices epulasque Deorum; et *Met.* 13, 653. Latex meri. *Lucr.* 5, 15. liquoris vitigeni latex. ¶ Item de aliis liquoribus. *Lucr.* 4, 16. perpotare amarum absinthii laticem. *Ov. Met.* 8, 274. Palladii latices, *h. e.* oleum. *Prud. Cath.* 3, 67. nivei latices, *h. e.* lac. *Appul. Met.* 1. lacteum fontis laticem dixit, aquam intelligens gustatus suavissimi. ¶ In feminino genere *Accius* ap. *Prisc.* 5, 658. Non calida latice lautus.

[LATHRICUS, i, m. occultus, clandestinus: a λάθριος. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 682. Q. Titius Lathricus. *F.*]

LATHYRIS, idis, f. λαθυρίς, herba folia habens multa lactucae similia, ut capparis: quae cum inaruere, eximuntur grana piperis magnitudine, candida, dulcia, facilia purgatu. *Plin.* 27, 11, 71. [*Euphorbia Lathyris. *L.*] ¶ [Scribitur etiam *lathyr*, et prima syllaba longa. *Seren. Sammon.* 1099. Aut herbae succus, quae fertur nomine lathyr. Alii leg. *lichen. F.*]

[LATHYROS, i, f. herba, quae et leontopodion, leontopetalon, leontospermon, etc. dicta, Latine autem flammula, teste *Appul. Herb.* 7. *F.*]

[LATHYRUS, i, m. cogn. Ptolemaei octavi, regis Aegypti, qui et Soter II. et Physton est appellatus. Ejus meminere *Mela* 3, 9. et *Plin.* 2, 67, 67. et 6, 30, 35. ¶ Scribitur et *Lathurus. F.*]

LĂTĬĀLIS, e, adj. ad Latium pertinens, Latinus. *Ov. Met.* 15, 481. Accepisse Numam populi Latialis habenas. *Plin.* 3, 1, 3. Latialis sermo. *Lucan.* 1, 198. Et residens celsa Latialis Juppiter Alba; et *ib.* 535. fulmen percussit Latiale caput, *h. e.* signi Jovis Latialis.

LĂTĬĀLĬTER, adv. Latine. *Sidon. carm.* 23, 235. Et te seu Latialiter sonantem, etc. Alii leg. *Latiariter*, quod idem est. *Capell.* 5. *in.* Peplo circa humeros involuto Latialiter tegebatur. *Id.* 6, 192. Latialiter atticissant.

LĂTĬAR, aris, n. *Macr. Sat.* 1, 16. docet ita appellatum fuisse ab Romanis solemne sacrificium, quod a Latinis populis tempore Latinarum feriarum Jovi Latiali fiebat. *Cic. Q. Fr.* 2, 4. *f.* Dies erant duo, qui post Latinas habentur religiosi; ceterum, quî confectum erat Latiar, erat exiturus. V. LATINUS.

LĂTĬĀRIS, e, adj. idem ac Latialis. *Cic. Mil.* 31. Tuque ex tuo edito monte, Latiaris sancte Juppiter, etc. Al. leg. *monte Latiari, sancte Juppiter*, h. e. *monte Albano.* [*Illud *Orell.*] *Lactant.* 1, 21. Latiaris Juppiter etiam nunc sanguine colitur humano. *Macr. Sat.* 1, 2. Doctrinae Latiaris haud inscius. Al. leg. *Latialis.* Quod de sacrificio humano hic a *Lactant.* dicitur, confirmatur a *Tert. adv. Gnost.* 7., *Minuc. Fel. Octav.* 30. et *Prud. in Sym.* 1, 397.

LĂTĬĀRĬTER. V. LATIALITER.

LĂTĬĀRĬUS, a, um, adj. Latiaris. *Plin.* 34, 7, 18. Juppiter Latiarius.

LĂTĬBŬLO, as. V. in v. sq.

LĂTĬBŬLOR, aris, dep. 1. lateo, delitesco: ap. veteres. *Naevius* ap. *Non.* 2, 496. Nocte ut opertus amictu latibuletur. *Accius ib.* Progredere: ne quis latibuletur, prospice. ¶ Etiam *latibulo, as*, ponitur a *Non. ib.* et *Perott.* in *Cornucopia* affert hoc fragmentum *Varronis*: Vide, ne servus domino latibulet.

LĂTĬBŬLUM, i, n. κεῦθος, locus in quo aliquis latet, latebra: et saepe de ferarum cubilibus dicitur. *Cic. Rabir. Post.* 15. Cum etiam ferae latibulis se tegant. *Id. Vat.* 2. Repente enim te, tanquam serpens e latibulis, intulisti. Adde *Off.* 1, 4., *Catull.* 63, 54. et *Phaedr.* 2, 8. et 1, 30. ¶ De hominibus. *Cic. Fl.* 13. *extr.* de praedonib.: Defendendi facilis est cautio, non solum latibulis occultorum locorum, sed etiam tempestatum moderatione et conversione. *Id. Att.* 12, 13. *extr.* Volo aliquod emere latibulum et perfugium doloris mei. *Appul. Apol.* Quaerere occoepit ex diffidentia latibulum aliquod temeritati. ¶ In *Not. Tir.* p. 94. legitur *latibulae.*

LĀTĬCLĀVĬĀLIS, e, adj. qui laticlavia tunica est indutus. *Inscr.* ap. *Grut.* 180, 3. Tribunus laticlavialis.

[LĀTĬCLĀVĬUM, ii, n. dignitas ejus, qui laticlavo insignitus est. *Cajus Dig.* 24, 1, 42. Si uxor viro laticlavii petendi causa donet, vel ut equestris ordinis fiat, vel ludorum gratia. *Lampr. Commod.* 4. Paternum per laticlavii honorem a praefecturae administratione submovit. Alii leg. *laticlavi. Schol.* ad *Juven.* 1, 106. Purpura major, laticlavium. *Gloss. Phil.* Laticlavium, πλατύσημον. V. LATICLAVUS. *F.*]

LĀTĬCLĀVĬUS, a, um, adj. qui latum clavum habet. *Val. Max.* 5, 1. *n.* 7. Et tunica laticlavia donatum ad Masinissam remisit. *Suet. Dom.* 10. Laticlavius tribunus. *Petr. Sat.* 32. Laticlavia mappa. V. MAPPA. ¶ *Laticlavii* absolute dicti sunt senatores, et patricii, quorum insigne erat latus clavus in tunica: quam *tunicam potentem* dixit *Stat. Silv.* 4, 2, 29. *Suet. Ner.* 26. A quodam laticlavio caesus. *Id. Aug.* 38. Binos laticlavios praeposuit singulis alis. V. CLAVUS.

[LĀTĬCLĀVUS, i, m. idem ac disjunctim latus clavus. V. CLAVUS. *Inscr.* ap. *Ph. Borker. Vebb.*, *Osserv. sull' agro Troj.* p. 108. Sex. Quinctilius Sex. F. Annius Valerius Maximus laticlavo exornatus a Divo Aug. Nerva, quaestor, etc. *Impp. Valent.* et *Valens Cod. Theod.* 6, 4, 17. Etsi injustum enim, atque dedecus videtur, mulieres ad laticlavum, atque insignia procedere, etc. V. LATICLAVIUM. *F.*]

[LĀTĬFĬCO, as, a. 1. late diduco. *Gloss. Phil.* Latifico, πλατύνω. *F.*]

LĀTĬFŎLĬUS, a, um, adj. πλατύφυλλος, lata folia habens. *Plin.* 15, 7, 7. Optima laurus ad id latifolia, silvestris, nigra baccis.

LĀTĬFUNDĬUM, ii, n. εὐρυχωρία, latus fundus, ampla possessio agri. *Plin.* 18, 6, 7. *n.* 3. Verum confitentibus, latifundia perdidere Italiam, jam vero et provincias. *Petr. fr. Trag.* 77. *Burm.* Latifundia possidere. *Sen. ep.* 88. Latifundia metiri me geometres docet. *Val. Max.* 8, 6. *n.* 1. Amplam pecuniam latifundiaque festinanter consumpsit. Adde *Flor.* 3, 19.

[LĀTĬLŎQUENS, entis, m. qui late, seu multum loquitur. *Gloss. Philox.* Latiloquens, πλατυλόγος. *F.*]

LĂTĪNAE, arum, f. plur. subaudi *feriae*, tempus sacrificii solemnis a Latinis populis faciendi. V. LATINUS.

LĂTĪNE, adv. Λατινιστί, more Latinorum. *Liv.* 40, 42. *f.* Cumanis petentibus permissum, ut publice Latine loquerentur, et praeconibus Latine vendendi jus esset. ¶ *Latine loqui*, est loqui proprie et eleganter. *Cic. Brut.* 45. Eodem tempore M. Herennius in mediocribus oratoribus Latine, et diligenter loquentibus numeratus est. ¶ Interdum est loqui aperte, clare, plane, nullo astu, nulla malitia, nulla fraude, nulla metaphora, nullo verbi ambigui praetextu. *Cic. Verr.* 2, 4, 1. Latine me scitote, non accusatorie loqui. *Id. Phil.* 7, 6. Quem gladiatorem non ita appellavi, ut interdum etiam M. Antonius gladiator appellari solet, sed ut appellant ii, qui plane et Latine loquuntur. *Quint. Decl.* 3, 6. De injuria nostra Latine queri non possumus; parcendum verbis est, *h. e.* de stu-

pro militi a tribuno intentato. ¶ *Latine scire*, est scire Latine loqui. *Cic. Caec.* 19. Quid enim facilius est, quam probari iis, qui Latine sciant in uno servulo familiae nomen non valere? Adde *Brut.* 37. ¶ *Latine reddere*, Latino sermone vertere. *Cic. Or.* 1, 34. Cum ea, quae legerem Graece, Latine redderem. ¶ Quod ait *Paul.* ex *Festo*: Latine loqui a Latio dictum est: quae locutio adeo est versa, ut vix ulla pars ejus maneat in notitia: illa verba *quae locutio*, etc. ipse *Paulus* de suo protulit, sua nimirum, non *Festi* tempora respiciens, scil. saeculum Christi VIII. ¶ [Comp. *Latinius* ap. *Hieron. in Isaj.* 8, 10. 26, 7. Hujus justi semita recta est, sive, ut verbum novum fingam, rectitudines, quas Graeci vocant εὐθύτητας, et nos aequitates Latinius possumus appellare. *F.*]

LĂTĪNI, orum, m. plur. Latii incolae, qui olim Aborigines appellati fuerant: dicti a regione, quam incolebant. Et hoc nomen aeque antiquum est, ac nomen Latii, usitatum usque ab eo tempore, quo Saturnus in Italia latitavit. *Virg. A.* 12, 820. et sqq. Sed *Dionys. Rom. antiq. l.* 1. scripsit, vetus Aboriginum nomen usque ad bellum Trojanum servatum fuisse, idest usque ad expeditionem Graecorum in Asiam; a Latino rege Fauni filio, qui belli Trojani temporibus regnavit, Latinos dici coepisse, statim cum regni potitus est. *Just.* 20, 1. dicit, Latinos populos ab Aenea conditos videri. *Liv.* 1, 2. narrat, Aborigines vocatos fuisse Latinos post bellum Trojanum, facta permixtione ex Aboriginibus, et Trojanis, auctorem nominis Aeneam fuisse, eum utramque gentem Latinos appellavisse, non Trojanos, ante bellum cum Mezentio, ut animos Aboriginum sibi conciliaret. *Virg. l. c.* fabulatur, cum Juno a Jove prohibita esset ulterius pro Turno, et adversus Aeneam progredi, eam petiisse, ut nomen Trojae sempiterna hominum oblivione deleretur, ne Latini vetus nomen, vestem, loquendi rationem mutarent: idque Jovem annuisse. ¶ Latini etiam, ut populi foederati reipubl. Rom. spectantur. Hac acceptione sic definiuntur: Latini erant Latii incolae, populi Rom. foederati, jure Latii donati. Vel Latini erant illi, qui Latium incolebant, et habebant jus census, jus tributorum, jus militiae, jus suffragii, jus honorum. Cives autem jure Latii erant, qui donati fuerant eo jure, quod ante legem Juliam Latinorum proprium fuerat, etsi extra Latium habitarent; cujus generis erant ex gr. Galli, Hispani, etc.

LĂTĪNIENSIS, e, adj. *Plin.* 3, 5, 9. Latinienses populos recenset inter eos, qui ad quinquaginta tres in Latio interiere. Eorum agrum vino nobilem fuisse dicit 14, 6, 8. *n.* 5. quod Latiniense cognominabatur. Hujus agri mentio fit in verbis haruspicum, ap. *Cic. Har. resp.* 10. et in Latio quidem fuisse constat: sed nihil praeterea certi habetur. Veri tamen simile est, quod ad eum locum adnotavit *Manut.*, fuisse in agro Romae suburbano. Ceterum ap. *Cic.* al. leg. *Latiensis*, al. *Latinensis*. [*Retinet vulgatam lectionem *Latiniensi Orell.*, cui tamen *Laviniensi*, quod cd. sive conjectura *Puccii* praebet, vehementer probatur, quam formam, licet *Lavinates*, non *Lavinienses* in *Inscr.* appellentur Lavinii cives, satis esse probam censet: coll. *ib.* cp. 28. §. 62. ubi *Junt. ed.* iterum *Lavinienses* pro vulg. *Latinienses* exhibet.] ¶ [*Latiniensis* est etiam cogn. R., ut Q. Coelius Latiniensis ap. *Cic. Manil.* 19. *F.*]

[LĂTĪNILLĂ, ae, f. dimin. Latinae. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 838, 16. Veneri (lege *Veneriae*) Latinillae Spedius Maternianus maritus. *F.*]

LĂTĪNĬTAS, atis, f. locutio Latina, sermo Latinus. *Cic. Att.* 7, 3. *med.* Secutusque sum, non dico Caecilium, mane ut ex portu in Piraeeum (malus enim auctor Latinitatis est), sed Terentium, cujus fabellae propter elegantiam sermonis putabantur a C. Laelio scribi. ¶ Accipitur etiam pro jure Latii. *Cic. Att.* 14, 12. *in.* Scis quam diligam Siculos. Multa illis Caesar, neque me invito; etsi Latinitas erat non ferenda, *h. e.* jus Latii, Siculis a Caesare concessum. *Suet. Aug.* 47. Urbium quasdam merita erga populum Rom. allegantes, Latinitate, vel civitate donavit. V. LATIUS.

LĂTĪNĬZO, as, a. 1. in Latinum verto. *Coel. Aurel. Acut.* 2, 1. *extr.* Soranus vero, cujus haec sunt, quae latinizanda suscepimus.

LĂTĪNO, as, a. 1. idem quod latinizo. *Coel. Aurel. Tard.* 5, 4. *med.* Cataclysmo utendum, cujus nominis vim praescriptis libris saepius latinavimus.

LĂTĪNUS, a, um, adj. Λατῖνος, ad Latium pertinens, ut Latinus sermo, quo utebantur in Latio. *Virg. A.* 1, 10. genus unde Latinum. *Cic. Fin.* 1, 3. *f.* Latinam linguam non modo non inopem, ut vulgo putarent, sed locupletiorem etiam esse, quam Graecam. *Col. praef.* 12. Haec in Oeconomico Xenophontis, et deinde Cicero, qui eum Latinae consuetudini tradidit, *h. e.* vertit in Latinum sermonem. ¶ Vertere in Latinum, est in linguam Latinam. *Quint.* 10, 5. Vertere Graeca in Latinum veteres nostri oratores optimum judicabant. ¶ Latini, populi Latii incolae. V. supra LATINI. ¶ Comp. *Latinior*, et Sup. *Latinissimus*. *Hieron. ep.* 58. *n.* 9. Nihil Latinius tuis voluminibus. *Id. ep.* 50. *n.* 2. Homo Latinissimus. ¶ *Casus Latinus* interdum dictus est a *Varrone* ablativus, quia Latinae linguae proprius est, ejusque vis apud Graecos per genitivum explicatur. *Diomed.* 1, 277. ¶ *Latinae feriae* dicebantur, cum ex populis Latinis viri simul et mulieres in montem Albanum hostias adducebant, et quatriduano sacrificio noctu (*Lucan.* 1, 550. et 5, 402.) facto in honorem Jovis Latialis, accepta carne in suam quique civitatem digressi revertebantur. Ea dicta visceratio, quoniam ex hostiis carnes in partes caesae distribuerentur. Ferias autem Latinas maximo Romanorum, Latinorumque magistratuum conventu, consules procurabant, cum interea cum populo agere non liceret, ut ob eam causam Latinae aliquando a consulibus instaurarentur, cum tribunis pleb. obsistere vellent, populares leges, et reipubl. perniciosas ferre cupientibus. Itaque *Cic. Q. Fr.* 2, 6. Consul Lentulus dies comitiales exemit omnes. Nam etiam Latinae instaurantur. Nec tamen deerant supplicationes. Sic legibus perniciosissimis obsistitur, maxime Catonis. Haec *Cic.* Instaurabant Latinas etiam pontifices, ut *Liv.* 32, 1. tradit. Id autem fiebat, quasi jam faciendis iis aut praetermissum aliquid esset, aut, quod non oporteret, commissum. ¶ Primus eas in unum diem Tarquinius Superbus instituit, secundus dies additus pulsis regibus, tertius post secessionem in Aventinum, quartus plebe et patribus a Dictatore Camillo in concordiam reductis. Non habebant certum statumque diem, ideoque *conceptivae* dicebantur: nam legimus ap. *Liv.* 41, 16. celebratas fuisse III. Nonas Maji; et 44, 22. prid. Idus Aprilis; et 45, 3. a. d. IV. Id Novemb. In iis quadrigae certabant in Capitolio, victorque absinthium bibebat: credo, inquit *Plin.* 27, 7, 28., sanitatem praemio dari honorifice arbitratis majoribus. V. *Marin. Frat. Arv.* p. 140. ¶ *Latinorum concilium* erat congregatio populorum Latii veteris, idest Albanorum,[1] et Rutulorum, in lucum Ferentinae, qui erat sub monte Albano, ubi de negotiis publicis consultabant, et peracta consultatione duos praetores creabant, qui rempubl. Latinam administrarent. Fuit simile concilio Amphictyonum in Graecia. *Liv.* 8, 2. et 3. et 7, 25. V. *Sigon. de antiq. jure Italiae* 1, 3. ¶ Celebratum fuit usque ad consulatum M. Valerii Maximi, et P. Decii Muris, idest usque ad annum Urbis CCCCXLII. *Festus* in voce *Praetor* ex *cincio*. *Sigon. l. c.* ¶ *Latina via* (quae et *Latina* absolute, ap. *Juven.* 1. *extr.*) a porta ejusdem nominis in Latinos populos ducebat inter Appiam, et Labicanam, *h. e.* per Ferentinum, Aquinum, Casinum, Teanum Sidicinum, et Casilinum, ubi cum Appia jungebatur. *Cic. Cluent.* 59. Binnius quidam, copo de via Latina. ¶ *Porta Latina*, Romae fuit in I. Reg. in Coeliolo, prope Capenam, ubi nunc Aedes S. Joannis ante portam Latinam. ¶ [*Latini Juniani* dicti sunt, qui ex lege Junia Norbana, quae lata est an. U. C. 772. Junio, et Norbano Coss., cum servi antea fuissent, inter amicos manumissi fuerint: hi tamen patria libertate minime gaudebant, eorumque bona in censum non ferebantur. *Cajus Instit.* (ed. *Goesch.*) 3. §. 56. Per legem Juniam ii omnes, quos praetor in libertate tuebatur, liberi esse coeperunt, et appellati Latini Juniani: Latini ideo, quia lex eos liberos perinde esse voluit, atque si essent cives R. ingenui, qui ex urbe Roma in Latinas colonias deducti Latini coloniarii esse coeperunt; Juniani ideo, quia per legem Juniam liberi facti sunt, etiamsi non cives R. *Plin. ep.* 10, 105. *ad Trajan.* Valerius, Domine, Paullinus, excepto uno, jus Latinorum suorum mihi reliquit: ex quibus rogo tribus interim jus Quiritium des. ¶ Comp. *Latinior* ap. *M. Aurel.* inter *Front. ad M. Caes.* (ed. *A. Maio*) 2. *ep.* 6. Nihil ego unquam cultius, nihil Latinius legi. V. et §. 4. *F.*]

LĂTĪNUS, i, m. Λατῖνος, rex Aboriginum, seu Laurentium. Stupro procreatus est ex Hercule, et filia Fauni, eo tempore, quo ille, exstincto Geryone, armenta victoriae praemia per Italiam ducebat. *Just.* 43, 1. Sed *Dionys. Rom. Antiq. l.* 1. tradit, fuisse filium Herculis et mulieris Hyperboreae; Herculem, cum ex Italia discederet, mulierem Hyperboream jam praegnantem Fauno in matrimonium reliquisse. *Virg. A.* 7, 47. tradit, Latinum filium fuisse Fauni ex Marica Nympha Laurente, nepotem Pici, pronepotem Saturni. *Serv. ib.* et ad *ib.* 12, 164. ex *Hesiodo* narrat, fuisse filium Ulyssis, et Circes filiae Solis, Circen a nonnullis Maricam appellari, Maricam Deam fuisse litoris Minturnensium prope Lirim fluvium, poetica licentia Laurentem dici pro Minturnensem: alios Maricae nomine Venerem intelligere, cujus fanum fuerit ad Maricam silvam Latii apud Minturnas, et ad Lirim fl. *Hyg.* ap. *Serv. ib.* vult, Latinos plures fuisse. Similiter alii Maricas plures fuisse suspicantur. Uxorem habuit Amatam sororem Dauni regis Ardeatium. *Virg. A.* 7, 343. et 401., etc. Sed quidam ap. *Varr. L. L.* 4, 8. dicunt, Latino uxorem fuisse Pallantiam Evandri filiam. Hoc tenente regnum Aeneas, Troja a Graecis expugnata, in Italiam venit, cui pars agri Laurentis, et Lavinia in matrimonium data est. Latinus interiit in proelio cum Rutulis. *Liv.* 1, 2., *Just.* 43, 1.

LĂTĬO, onis, f. actus ferendi. *Cic. Att.* 3, 26. Mihi in animo est, legum lationem exspectare. *Liv.* 38, 36. Pronunciavit, ut iis suffragii latio esset. [*cf. 45, 15. et 2, 33. Latio auxilii.] *Gell.* 14, 2. Expensi latio, [*i. e. solutae pecuniae inscriptio in tabulas.]

LĂTĬPES, ĕdis, adj. qui latos pedes habet. *Avien. progn. Arat.* 358. Latipedemque anatem cernes excedere ponto.

LĂTĬTĀBUNDUS, a, um, adj. qui latet. *Sid. ep.* 1, 6. *f.* Nobilem latitabundum pauperis honorati sententia premet.

LĂTĬTANS, antis, part. a *latito*, qui saepe latet: vel idem quod latens. *Cic. Cluent.* 13. *med.* Extrahitur domo latitans Oppianicus a Manilio. *Caes. B. C.* 2, 4. Communi fit vitio naturae, ut invisis, latitantibus, atque incognitis rebus magis confidamus, vehementiusque exterreamur. [*Moebius v. *latitantibus*, ut parum convenientem loci sententiae, aut glossam censet v. *invisis*, aut corruptam ex *late distantibus*; coll. *ib.* cp. 3. *extr.*] *Hor. Od.* 3, 12, 10. Celer alto latitantem Fruticeto excipere aprum. *Ov. Met.* 10, 449. tegunt nigrae latitantia sidera nubes. *Lucan.* 6, 712. Latitans in antro.

LĂTĬTĀTĬO, onis, f. actus latitandi. *Quint.* 7, 2. *med.* Sonus, clamor, gemitus, latitatio, metus, similia.

*LATITĀTOR, oris, m. ap. *August. B. A.*

[LĀTĬTĬĂ, ae, f. latitudo. *Inscr.* ap. *Marin. Iscriz. Alb.* p. 119. L. Septimus Severinus Aug. Lib. fecit munimentum a solo cum agello concluso sibi et suis libertis libertabusque posterisque eorum: habet autem agellus conclusus latitiae P. LXXV., longitiae P. CXXXVII. H. L. E. N. H. *h. e.* hic *locus externum non habet*, scilicet, non recipit, non admittit. *Auct. rei agrar.* p. 222. *Goes.* Casa fines quam maxime in longum habens, in latitia breviores. Adde p. 241. *F.*]

LĂTĬTO, as, avi, atum, n. 1. διαλανθάνω, frequent. a *lateo*, et ejusdem fere significationis. *Cic. Dom.* 31. Jube adesse: latitat omnino: sed si requiri jusseris, invenient. *Lucr.* 1, 888. latitare in terris. *Ov. Met.* 4, 405. Fumida jamdudum latitant per tecta sorores. *Pl. Trin.* 4, 2, 81. Ille ignavissimus mihi latitabat. *Petr. Sat.* 116. Quisquis suos heredes habet, omnibus prohibetur commodis, inter ignominiosos latitat, *h. e.* jacet neglectus et abjectus. ¶ Peculiariter de iis dicitur, qui se abscondunt vitandi judicii causa, et secum jure agendi potestatem non faciunt. *Cic. Quint.* in verbis edicti praet. 19. Qui fraudationis causa latitarit. *Id. ib.* 17. Si latitare, ac diutius ludificare videatur. De allatis praetoris verbis multa *Ulp. Dig.* 42, 4, 7. ¶ *Latitare aliquem*, occultare se ab aliquo. *Pomp. Dig.* 35, 1, 8. Si ea latitans patronum de medio discesserit. ¶ *Cato* ap. *Fest.* posuit *lātĭtāvērunt* pro saepe tulerunt, frequent. a supino *latum*, verbi *Fero*.

LĂTĬTŪDO, inis, f. πλατύτης, πλάτος, spatiositas. *Cic. N. D.* 1, 20. In hac immensitate latitudinum, longitudinum, altitudinum. *Id. Agr.* 2, 26. Qui latitudinem possessionum tueri, qui invidiam Sullanorum agrorum ferre non possunt. *Col. Arb.* 17. Crescere in latitudinem. *Plin. prooem.* 3. Fauces Oceani quinque millia passuum in latitudinem patent. *Id.* 18, 13, 34. Aut in latitudinem fundi, aut in rotunditatem globari. ¶ Translate. *Plin. ep.* 1, 10. Frequenter Platonicam illam sublimitatem et latitudinem effingit, *h. e.* amplitudinem, ubertatem dicendi. ¶ *Latitudo verborum* est eorum lato ore prolatio. *Cic. Or.* 2, 22. Nervos in dicendo C. Fimbriae, quos tamen habuit ille, non assequitur: oris pravitatem, et verborum latitudinem imitatur.

LĂTĬUM, ii, n. regio Italiae, ab Occ. habens Etruriam, a Mer. mare, ab Or. Campaniam, a Sept. Sabinos, et Samnites. Dictum est a *latendo*, quod ibi Saturnus latitarit. *Virg. A.* 8, 322., *Ov. Fast.* 1, 238., *Arnob.* 4, 143., *Lact.* 1, 13. et *Minuc. Fel. Oct.* 22. Sed *Varro L. L.* 4, 4. a Latino rege dictum asserit. ¶ Triplex est, antiquissimum, antiquum seu vetus, et novum sive adjectum. *Antiquissimum* est, quod una cum Rutulis, Aeneae, et posteris ejus paruit. At partim sub regibus Romanis, partim post illos *vetus Latium* Circejos habuit terminos; teste enim *Plin.* 3, 5, 9., Latium antiquum a Tiberi Circejos servatum est. *Novum* vero adjectum est, cum Aequi, Volsci, Hernici, Aurunci devicti Latinorum nomine Latio contributi sunt: tandem, ut ait *Plin. ib.* nomen Latii processit ad Lirim amnem: oppidum Sinuessa extremum in adjecto Latio. ¶ Latii descriptionem geographicam, et aliarum circa regionum, poeticis coloribus depictam habes a *Virg. A.* 7. a *v.* 647. et *Sil.* 8. a *v.* 358.

LĂTĬUS, a, um, adj. ad Latium pertinens, Latinus, Romanus. *Colum. prooem. l.* 1. *med.* Latiae Musae. *Ov. Fast.* 1, 1. Latius annus. *Id. Trist.* 3, 12, 46. Juppiter. *Id. Fast.* 5, 91. Latii agri.

l. Fl. 2, 245. fasti. *Ov. Met.* 1, 560. duces; et , 832. Latia gens. *Id. Fast.* 4, 879. Amata. *Pont.* 2, 3, 75. lingua. *Id. A. Am.* 1, 414. lnera, *h. e.* Romanis militibus inflicta. *Id. Trist.* 4, 4. Latium forum, *h. e.* ubicumque Romae usae aguntur. Sed ap. *Stat. Silv.* 1, 1, 2. est um Romanum. ℙ *Latium jus*, et *jus Latii* t, quo utebantur populi Latini nominis in adnistratione publica, in adipiscenda civitate R., in ffragiis ferendis, in honoribus petendis, in conbiis, etc., de quo V. *Sigon. de antiq. jure Ital.* 1. *c.* 4. fuse disserentem. *Ascon. Argum. Pisonae.* Pompejus veteribus incolis jus dedit Latii, possent habere jus, quod ceterae Latinae coloe. ℙ Absolute *Latium* idem est ac *jus Latii.* *c. H.* 3, 55. Foedera sociis, Latium externis argiri. *Plin.* 5, 2, 1. Latio dato. *Id.* 3, 1, 3. tio donata oppida.

LATMĬUS, a, um, adj. a Latmo monte. *Ov. Am.* 3, 84. Latmius Endymion non est tibi, ma, rubori. *Val. Fl.* 8, 28. Latmius venator.

LATMUS, i, m. *Λάτμος*, mons Cariae, in Ioniae nfinio, apud Maeandri fl. ostia, et Miletum b., juxta quem Heraclea urbs inter Maeandrum, Miletum sita est. Celebris est fabula Endymios, quem cum Luna adamaret, in hoc monte ab sopitum narrant, ut unum ab eo osculum auret. *Cic. Tusc.* 1, 38. *Mela* 1, 17. *Plin.* 5, ℙ Latmus etiam dicta est prius Heraclea, a tmo sc. monte vicino. *Plin. ib.* V. et *Strab.* 14. 942. ed. *Almelov. B. A.*

LĀTŌ, *Λητώ*, hoc est Latona. V. CELATO.

[LĀTŌBĬUS, ii, m. Deus in *Carintia* veneratus, i sanitati praeerat. Creditur Apollo, idest Larius, sive Latoius. *Inscr.* ap. *Grut.* 87, 7. Labio sacr*um* pro salute Nam. Sabiniani. Alia ap. *nd. ib.* 8. Latobio Aug. sacr*um*. *F.*]

*LATOBRĬGI, orum, populi Galliae Belgicae, in ro Helvetico. *Caes. B. G.* 1, 5. 28. et 29. *B. A.*

LĀTŌĬDES, ae, m *Λατωίδης*, Latonae filius, *h.* Phoebus. Poetica licentia secunda syllaba corpitur. *Stat. Th.* 1, 695. Latoiden votis iterume iterumque canamus. Adde *ib.* 663. et *Capell. in.* ℙ *Latoidae* in plur. sunt Phoebus, et Dia-, Latonae filii. *Auson. epitaph. n.* 27. de Niobe: si numina Latoidum, pro *Latoidarum.*

LĀTŌIS, idis, f. *Λατωίς*, Diana filia Latonae. *Her.* 21, 153. timeo saevae Latoidos iram. ℙ gitur et *Letōis*, quia Graecum *η* in *Λητὼ* saepe Latinum *e* transit. *Ov. Met.* 8, 278. Praeterie cessasse ferunt Letoidos aras. ℙ Adjective. *ib.* 7, 384. Inde Calaureae Letoidos adspicit va, *h. e.* quae Latonae sacra est. ℙ Sic *Letoius* o *Latoius* ap. *eund. ib.* 15. proles Letoia; et *ib.* , 196. Laomedonteis Letoius adstitit arvis, *h. e.* oebus.

LĀTŌĬUS, a, um, adj. *Λατώϊος*, ad Latonam rtinens, Latonius. *Ov. Trist.* 3, 2, 3. stirps toia; et *ib.* 5, 1, 57. Latoia proles. Al. utroe loco leg. *Latonia. Capell.* 2. *f.* Chelys Laia. ℙ Legitur et *Letoius*, et *Letous.* V. in v. aec. et in LETHAEUS. ℙ **Letoia*, sc. insula, mari fuit Ionio, prope Cephalleniam. *Plin.* 4, *B. A.*

LĀTŌMĬAE, arum, f. plur. V. LAUTUMIAE.

LĀTŌNĂ, ae, f. *Λητώ*, filia Cei Titanis. A Jo tertio amata et compressa geminam concepit olem, Apollinem, et Dianam secundam. Quod no adeo aegre tulit, ut pellici omni terra ad paendum interdixerit, et immisso contra illam Pyone serpente per totum terrarum orbem persecu- sit, donec errando ad sororem Asterien in insum Ortygiam pervenit, a qua suscepta est, ibique ianam peperit, quae e vestigio obstetricis officium nascituro fratre matri praestitit, et Apollinem scentem suscepit, qui adultus mox Pythonem inrfecit, et petentibus coepit dare responsa. Deinps haec insula Delos vocari coepit, quod cum ana aquis mersa fuisset, subito Jovis jussu conspia fuerit reddita. Nam *δηλοῦν* Graeci dicunt, quod s *ostendere.* Dicta etiam est Latonia, quod in Latona enixa sit. Fabulantur etiam, cum Lana per Lyciam Apollinem, et Dianam adhuc inntes ferret, et ad lacum quendam siti laborans cessisset, rusticos quosdam aquam turbavisse, atonam rusticis interitum precatam esse, rusticos ranas versos lacum incolere coepisse. *Cic. err.* 2, 1, 18. et *N. D.* 3, 23., *Hyg. fab.* 14., *v. Met.* 6, 331. et *sqq.* etc. *Virg. A.* 1, 506. atonae tacitum pertentant gaudia pectus. *Catull.* ad Dian.: Latonae laudes persequitur. ℙ *Lanas* in genit. sing. ut *Monetas*, *Familias*, etc. *ivius Andron.* in *Odyss.* ap. *Prisc.* 6, 679. Merrius, cumque eo filius Latonas. [*Cf. *Schneid. r. Lat.* 2, 1. p. 21. sq.]

LĀTŌNĬGĔNĂ, ae, m. et f. Latona genitus. *v. Met.* 6, 160. Et date Latonae, Latonigenisque uobus Cum prece tura pia, *h. e.* Apollini, et Diaae. Sic *Sen. Agam.* 320. Latonigenae Dii.

LĀTŌNĬUS, a, um, adj. ad Latonam pertinens. *irg. G.* 3, 6. Latonia Delos. *Id. A.* 11, 557. irgo, *h. e.* Diana. *Tibull.* 3, 4, 29. Luna. *Colum.* 0, 288. Phoebe. *Stat. Th.* 1, 701. Cynthus Latonius, *scil.* mons Deli, ubi Latona peperit. ℙ *Latonia*, absolute, est Diana. *Virg. A.* 9, 405. Astrorum decus, et nemorum Latonia custos; et *ib.* 11, 534. et has tristi Latonia voces Ore dabat. *Catull.* 34, 5. O Latonia, maximi Magna progenies Jovis. Adde *Ov. Met.* 1, 696. et *Stat. Th.* 9, 679.

*LATOPŎLIS, is, f. *Λητοῦς πόλις* *Ptolemaeo*, urbs Aegypti inferioris. Hinc *Latopolites nomos*, regio circa Latopolim, ap. *Plin.* 5, 9. ℙ Latopolis, *Λατόπολις*, urbs Aegypti superioris, a *λάτῳ* pisce sic dicta. Meminit *Strabo* et *Ant.* in *Itin.* ubi *Lato* dicitur, vocabulo breviato. Similiter truncata leguntur vocabula *Cyno*, *Lyco*, etc. pro *Cynopolis*, *Lycopolis*, etc. *B. A.*

LĀTOR, oris, m. qui fert. *Sen. Tranqu.* 5. Debet plus virium esse in latore, quam in onere. Al. rectius leg. *actore.* ℙ *Lator legis* est, qui legem vel instituit, vel promulgat. *Liv.* 3, 31. *f.* Cum de legibus conveniret, de latore tantum discreparet; et *ib.* 9. Lator rogationis. *Cic. Cat.* 4, 5. legis Semproniae.

LĀTOUS, i, m. Apollo dictus est, Latonae filius. *Hor. Od.* 1, 31, 18. Frui paratis et valido mihi, Latoe, dones. Adde *Ov. Met.* 6, 384.

*LATOVĪCI, orum, *Λατοβῖκοι*, populi Pannoniae, de quibus *Plin.* 3, 25. *B. A.*

LATRĀBĬLIS, e, adj. ad latratum pertinens. *Coel. Aurel. Acut.* 3, 11. Vox latrabilis, *h. e.* quae latrare videtur.

LATRANS, antis, part. a *latro.* Pro cane. *Ov. Met.* 8, 411. Misit et Aesonides telum, quod casus ab illo Vertit in immeriti fatum latrantis; et *ib.* 344. de apro: obliquo latrantes dissipat ictu. *Phaedr.* quoque eodem modo fortasse usurpat 5, 10. et *Petr. fr. Trag.* 72. *Burm.*

*LATRATIO, onis, f. *Mart. Capell. B. A.*

LATRĀTĬUNCŬLĂ, ae, f. Est fragmentum *Afranii* ap. *Non.* 4, 89., ubi haec vox legi videtur. Sed cum nulla subsit sententia, alii reponunt *de ratiuncula.*

LATRĀTOR, oris, m. *θωϋκτήρ*, qui latrat. *Virg. A.* 8, 698. Et latrator Anubis. *Mart.* 12, 1. latratoresque Molossi. V. in VENATOR similia loca. ℙ Translate est rabula molestus, et maledicus. *Quint.* 12, 9. *med.* Super omnia perit illa, quae plurimum oratori et auctoritatis, et fidei affert, modestia, si a viro bono in rabulam latratoremque convertitur.

LATRĀTUS, a, um, part. a *latro. Stat. Achill.* 1, 451. juxtaque Caphareus Latratum pelago tollens caput, *h. e.* fragore et quasi latratu fluctuum pulsatum, et circumsonum. *Mart.* 4, 53. Cui dat latratos obvia turba cibos, *h. e.* latratu petitos.

LATRĀTUS, us, m. *ὑλαγμός*, *ὑλακή*, vox canum, latrandi actus. *Plin.* 8, 40, 61. Laniatu et latratu adactum, ut cogeretur fateri scelus; et *ib.* Ingenti latratu intonuit. *Virg. G.* 3, 411. apros Latratu turbabis agens. *Id. A.* 12, 751. Venator cursu canis, et latratibus instat. *Colum.* 7, 12. Canis vasti latratus canorique. *Ov. Met.* 7, 414. implevit latratibus auras; et *ib.* 7, 362. latratu terrere agros; et *ib.* 4, 450. latratus edere.

LATRĪNĂ, ae, f. *λουτρὸν*, *ἀπόλουτρον*, olim notabat balneum privatum, a *lavando*, quasi *lavatrina*, ut *tonstrina* a *tondeo. Lucil.* ap. *Non.* 3, 131. ℙ Aliis locum notat, in quem saturi eunt. Qua significatione fortassis a latendo dicitur, quod in eam sese homines abdant, ne conspiciantur. Item locum in aedibus, in quem sordes confluunt, et differt a cloaca, quae publica est. *Pl. Curc.* 4, 4, 24. Non pluris facio, quam ancillam meam, quae latrinam lavat. Ubi *Lambinus* locum excrementorum, sed *Turneb.* 21, 20. privatum intelligit balneum. *Suet. Tib.* 58. Capitale esset, nummo, vel anulo effigiem (*Tiberii*) impressam latrinae, aut lupanari intulisse. Adde *Ner.* 24. *Appul. Met.* 1. de homine lotio perfuso: Apage te, foetorem extremae latrinae; et *ib.* 9. Omnia prorsus ut in quandam coenosam latrinam, in ejus animum confluxerant vitia. *Colum.* 10, 85. Immundis quaecumque vomit latrina cloacis. ℙ [Translate accipitur pro fornice meretricio. *Tert. Pall.* 4. *med.* Adspice lupas popularium libidinum nundinas: et cum latrinarum antistes sericum ventilat, et immundiorem loco cervicem monilibus consolatur, etc. *F.*]

LATRĪNUM, i, n. latrina, balneum. *Laber.* et *Lucil.* ap. *Non.* 3, 131.

[LATRIS, idis, f. *λάτρις*, serva, ancilla: a *λατρεύω*, servio. Nomen proprium muliebre ap. *Prop.* 4, 7, 75. Deliciaeque meae Latris, cui nomen ab usu, Ne speculum dominae porrigat ille novae. *F.*] **Latris*, *is*, f. insula Germaniae septentrionalis. *Plin.* 4, 13. ℙ *Harduino*, *Cluverio*, *Cellario*, hodierna insula est *Oesel*; *Mannertio* aliisque *Zealand. Nigerus* putabat hodiernum *Groszwerder* esse; *Ortelius* autem *Frischnarung.* ℙ *Latris*, *is*, m. dux Iberorum, in auxiliis Persae contra Aeeten. *Val. Fl.* 6, 121. *B. A.*

LATRO, as, avi, atum, n. 1. *ὑλακτέω*, proprium est canis, cum vocem edit, terrens et in aliquem impetum faciens: a sono, ob liquidam *r. Cic. Rosc. Am.* 20. Si luce quoque canes latrent, cum Deos salutatum aliqui venerint. *Hor. Epod.* 5, 57. Senem adulterum Latrent Suburanae canes. *Plin.* 25, 10, 78. *med.* Hanc habentes negant latrari a canibus. ℙ Impersonaliter. *Ov. Trist.* 2, 459. Scit, cui latretur, cum solus obambulat ipse. ℙ Translate. *Cic. Brut.* 15. Latrant jam quidam oratores, non loquuntur, *h. e.* aspere loquuntur, et suaviloquentia carent. ℙ Latrare aliquem, est maledicere. *Pl. Poen.* 5, 4, 64. Etiam me meae latrant canes? Al. leg. *in me.* [*Eodem modo *latrare* pro *allatrare*, c. quarto casu positum est ap. *Hor. Epod.* 5, 57. et *Ep.* 1, 2, 66. Laudat haec *Heindf.* ad *Ejusd. Sat.* 2, 1, 85. ubi nunc pro *latraverit* ex optimis cdd. leg. *laceraverit*, duce Bentlejo, qui probe docet, v. *latrare*, ut de canibus timidis, nonnisi voce persequentibus, usitatum, translata significatione ad eos tantum pertinere, qui invidiose et ignave in bonos viros fortesque invehantur.] ℙ Sumitur et pro poscere. *Lucr.* 2, 17. nonne videre est, Nil aliud sibi naturam latrare, nisi, ut, etc.? *Festus* quoque notat, *Ennium* latrare pro petere usurpasse. Hinc et stomachus *latrare* dicitur, cum est jejunus, et cibum poscit, veluti fame irritatus. *Hor. Sat.* 2, 2, 17. cum sale panis Latrantem stomachum bene leniet. ℙ Saepe de mari dicitur, quod fluctus allidens ad litora et scopulos, fragorem edit. *Sil.* 5, 396. Ceu pater Oceanus exesa in viscera montis Contortum pelagus latrantibus ingerit undis. *Claud. Rapt. Pros.* 1, 148. Hinc latrat Gaetula Thetis, Lilybaeaque pulsat Brachia consurgens. *Id. Epithal. Pallad. et Celer.* 61. rubris quae fluctibus insula latrat. *Sil.* 3, 470. de amne: Alpibus ortus, Avulsas ornos, et adesi fragmina montis Cum sonitu volvens, fertur latrantibus undis. In illo *Lucani* 6, 66. *rabidum nescit latrare Pelorum*, alluditur tum ad strepitum maris, tum ad Scyllae fabulam, quam ibi esse ajunt, Candida succinctam latrantibus inguina monstris, ut est ap. *Virg. Ecl.* 6, 75. ℙ Item de curis, et angore animi. *Stat. Silv.* 2, 1, 13. stat pectore demens Luctus, et admoto latrant praecordia tactu. *Id. Th.* 2, 338. et magnas latrantia pectora curas. *Petr. Sat.* 119. labes tacitis concepta medullis, Intra membra furens curis latrantibus errat. *Enn.* ap. *Varr. L. L.* 6, 5. *f.* Animus cum pectore latrat, *h. e.* irascitur, et vociferatur. Al. leg. *in pectore.* ℙ *Latrare nubila*, ap. *Stat. Th.* 1, 551. potest habere speciem proverbii, ut apud nos, *den Mond anbellen.* ℙ Prima syllaba perraro a poetis corripitur. *Phaedr.* 5, 10. cui senex contra latrans. *Avien. Arat.* 283. et cura latrantis Anubis. Haec tamen observatio in derivatis, et compositis locum non habet.

LATRO, onis, m. Latrones primo fuere conducti satellites, et custodes corporis, *σωματοφύλακες*, qui regis latus custodiunt, ipsumque prodeuntem comitantur: quasi *laterones*: a *latus*, *eris. Varr. L. L.* 6, 3. *med.* Latrones dicti ab latere, qui circum latera erant regi, atque ad latera habebant ferrum, quos postea a stipatione stipatores appellarunt, et quia conducebantur mercede. Ab eo veteres poetae nonnunquam milites appellant latrones, *μίσθαρνοι. Enn.* ap. *Non.* 4, 196. Haec effatus ubi, latrones dicta facessunt. *Festus:* Latrones, eos antiqui dicebant, qui conducti militabant, *ἀπὸ τῆς λατρείας*, *h. e.* a servitute. Al. leg. *ἀπὸ τοῦ λάτρον*, a stipe. *Serv.* ad *Virg. A.* 12, 7. Graeci *λατρεύειν* dicunt obsequi et servire mercede. Unde latrones vocantur conducti milites. Moris autem erat, ut hos imperator et circa se haberet, et eos primos mitteret ad omne discrimen. *Pl. Mil.* 4, 1, 2. ad Seleucum regem misi parasitum meum, Ut latrones, quos conduxi, hinc ad Seleucum duceret, Qui ejus regnum tutarentur. ℙ Dicti sunt etiam *latrones* milites, qui nullo legitimo duce, suis auspiciis injustum bellum gerebant, incursionesque, et cetera hostilia faciebant. *Pomp. Dig.* 50, 16, 118. Hostes hi sunt, qui nobis, aut quibus nos publice bellum decrevimus: ceteri latrones, aut praedones sunt. *Ulp. ib.* 49, 15, 24. A latronibus captus, servus latronum non est, nec postliminium est illi necessarium: ab hostibus captus, et servus est hostium, et postliminio statum recuperat pristinum. *Auct. B. Hisp.* 1. Ut ex ejus pecunia latronum largitio fieret. *Caes. B. C.* 3, 109. *extr.* Ut potius privatorum paucorum, et latronum consilio, quam regio susceptum bellum videretur; et *ib.* 110. Collecti ex praedonibus latronibusque Syriae. Adde *Cic. Off.* 2, 11. et *Hor. Epod.* 4. *extr.* ℙ Nunc, inquit *Festus sup. cit.*, viarum obsessores dicuntur, *ὁδοιδόκοι*: quod a latere adoriuntur, vel quod latenter insidiantur. Confirmat *Serv. l. c. Cic. Mil.* 21. Non semper viator a latrone: nonnunquam etiam latro a viatore occiditur. *Hor. Ep.* 1, 2, 32. Ut jugulent homines, surgunt de nocte latrones: ut te ipsum serves, non expergisceris? *Juven.* 10, 22. Cantabit vacuus coram latrone viator. ℙ Est etiam sicarius. *Val. Max.* 5, 9. *n.* 4. de filio vitae patris insidias molienti: Nec veneno, nec latrone ei ad peragendum parricidium opus esse affirmans. ℙ Etiam venatores *latrones* dici possunt, quia quod hi cum hominibus, illi cum feris

faciunt. *Virg. l. c.* de leone: fixumque latronis Impavidus frangit telum, et fremit ore cruento. ¶ *Phaedr.* 1, 1. latronem vocat lupum, quia insidiatur ovilibus. ¶ Denique *latrones* sunt iidem qui latrunculi, seu calculi lusorii; de quibus V. CALCULUS. *Ov. A. Am.* 3, 357. Cautaque non stulte latronum proelia ludat. *Mart.* 7, 72. Mandris, et vitreo latrone clausos. *Id.* 14, 20. Insidiosorum si ludis bella latronum. ¶ Est etiam cogn. R. V. LATRONIANUS.

LATRŎCĬNĀLIS, e, adj. ad latrones pertinens. *Appul. Met.* 2. Id omne latrocinalis invasit manus; et *ib.* 4. Capto noctis latrocinali momento, prorepit cavea, custodes gladio conficit. *Ammian.* 27, 2. Latrocinalia castra perrupit.

LATRŎCĬNĀLĬTER, adv. latrocinando. *Capell.* 6, 206. Hercules Ionam Naulochi filiam obsidentem viam latrocinaliter interemit.

LATRŎCĬNĀTĬO, onis, f. idem ac latrocinium. *Plin.* 19, 4, 19. *n.* 3. Multitudinis innumerae saeva latrocinatio.

*LATROCINĀTOR, oris, m. i. q. latro, in *Digest. B. A.*

LATRŎCĬNĀTUS, a, um. V. LATROCINOR.

LATRŎCĬNĬUM, ii, n. militia latronum, qui corpus principis custodiunt, ut in LATRO dictum est. *Pl.* ap. *Non.* 2, 508. Qui apud regem in latrocinio fuisti, stipendium acceptitasti. ¶ Item eorum qui illegitimum bellum privata auctoritate collecta manu, nullo duce publice dato, movent, et incursiones, direptiones, ceteraque hostilia admittunt, ut itidem in LATRO diximus: item eorum, qui vias obsident, palam aggrediuntur homines, spoliant, occidunt, ληστήριον. *Cic. Cat.* 2, 1. Cum illum ex occultis insidiis in apertum latrocinium conjecimus. *Id. Dejot.* 8. Fines suos ab excursionibus hostium, et latrociniis tueri. *Caes. B. G.* 6, 34. In bello et latrociniis nati. *Tac. A.* 12, 27. Catti latrocinia agitantes. *Plin.* 6, 28, 32. In latrociniis degere. *Sall. Jug.* 102. Pugna latrocinio magis, quam proelio similis. *Cic. Q. Fr.* 1, 1, 8. Sublata Mysiae latrocinia, caedes repressas; et *mox:* Oppidorum et fanorum furta et latrocinia esse depulsa. *Caes. B. G.* 6, 15. In furto aut latrocinio comprehensi. ¶ De ipsis latronibus, ut *servitium* de servis. *Cic. Cat.* 1, 13. Si ex tanto latrocinio iste unus tolletur. ¶ Dicitur et de piratica. *Just.* 43, 3. Latrocinio maris vitam tolerabant. *Vell.* 2, 73. Latrociniis ac praedationibus infestatum mare. ¶ Translate est fraus, insidiae, vis, violentia. *Sall. Jug.* 4. Furtim et per latrocinia potius, quam bonis artibus, ad imperia et honores niti. *Cic. Rosc. Am.* 22. Confitere, huc ea spe venisse, quod putares hic latrocinium, non judicium futurum. ¶ De ludo latrunculorum. *Ov. A. Am.* 2, 207. Sive latrocinii sub imagine calculus ibit, Fac, pereat vitreo miles ab hoste tuus, *h. e.* sub imagine pugnae: nam latrunculi dicti, quia instar parvorum militum proelium ineunt.

LATRŎCĬNOR, aris, atus sum, dep. 1. mercede conductus milito. V. LATRO. *Pl. Trin.* 2, 4, 198. Ibit latrocinatum aut in Asiam, aut in Ciliciam. *Id. Mil.* 2, 6, 19. An quia latrocinamini, arbitramini, Quidvis licere facere vobis, verbero? *Id. fr.* ap. *Varr. L. L.* 6, 3. *med.* Qui regi latrocinatus annos decem Demetrio. ¶ Item latrocinium exercere, vias obsidendo, aggrediendo aperta vi homines, spoliando, occidendo, praedas agendo, ληστεύω. *Cic. Cat.* 2, 7. *f.* Catilina latrocinantem se interfici mallet, quam exsulem vivere. *Id. Mil.* 7. Nisi forte Appius viam munierit, ubi impune sui posteri latrocinarentur. *Hirt. B. G.* 8, 32. Liberam vagandi latrocinandique facultatem habere. ¶ Pro venari. *Plin.* 9, 42, 57. Pastinaca latrocinatur ex occulto, transeuntes *(pisces)* radio figens. ¶ Part. *Latrocinans* ap. *Cels. praef.* 1. *med.* Itaque demum mortui praecordia, et viscus omne in conspectum latrocinantis medici dari, *h. e.* vivorum corpora secantis.

LATRŌNĬĀNUS, a, um, adj. ad Latronem oratorem pertinens. *Sen. Contr.* 1, 7. *f.* Latroniano colore usus est. *M. Porcius Latro*, genere Hispanus, carissimus M. Annaei Senecae sodalis, ut ipse dicit *Contr.* 1. *praef.*, primus clari nominis professor, ut ait *Quint.* 10, 5. *med.* et clarus inter dicendi magistros, ut est ap. *Plin.* 20, 14, 57. miris extollitur laudibus ab eodem *Sen. l. c.* Nihil enim, inquit, illo viro gravius, nihil suavius, nihil eloquentia sua dignius. V. ibi plura, et in *praef. l.* 4. et 5. et alibi saepe. Exstat ejus nomine declamatio contra Catilinam, quam tamen *Voss. de vit. serm.* 3, 6. non Latronis, sed alius non insulsi rhetoris esse putat, qui posteriore tempore vixerit. Nam praeter declinantis Latinitatis argumenta non una, legitur c. 2. vox *coaetaneus*, quae auream Augusti aetatem, qua Latro floruit, minime sapit.

*LATRUM, i, n. Moesiae inferioris oppidum. *Tab. Peut.* ¶ *Latris* occurrit in *Notit. Moesiae Secundae*, sexto, ut videtur, casu numeri pluralis. *B. A.*

LATRUNCŬLĀRĬUS, a, um, adj. ad latrunculos, seu calculos pertinens. *Sen. ep.* 117. *f.* Latruncularia tabula.

LATRUNCŬLĀTOR, oris, m. ληστοδιώκτης, qui ad conquirendos, et persequendos latrunculos a principe mittitur. *Ulp. Dig.* 5, 1, 61. *extr.* Latrunculator de re pecuniaria judicare non potest. ¶ [Ap. *vet. Schol.* ad *Juven.* 8, 144. videtur significare latrunculum. *F.*]

LATRUNCŬLUS, i, m. dimin. latronis, et ejusdem fere significationis. *Cic. Prov. Cons.* 7. Res in Sardinia cum mastrucatis latrunculis a propraetore una cohorte auxiliaria gesta. *Ulp. Dig.* 49, 15, 24. Hostes sunt, quibus bellum publice populus R. decrevit, vel ipsi populo R. ceteri latrunculi, vel praedones appellantur. *Paul. ib.* 39, 5, 35. Si quis aliquem a latrunculis, vel hostibus eripuit. ¶ De eo, qui legitimus imperator non est. *Vopisc. Firm.* 2. Cum ille diceret, Firmum latrunculum fuisse, non principem: contra ego, illum et purpura usum, et percussa moneta Augustum esse vocitatum. ¶ Calculus lusorius, (V. CALCULUS), sic dictus, quod est veluti parvus miles certans. *Sen. ep.* 106. *f.* Latrunculis ludimus: in supervacuis subtilitas teritur.

LĀTŪMĬA. V. LAUTUMIAE.

[LĀTŪRĂ, ae, f. opera bajuli: a sup. *latum. August. Serm.* 345, 3. *f.* Non faciet imposturam, faciet insuper et laturam. *Vet. Schol.* ad *Juven.* 8, 144. Lecticarios, ait, quorum laturas locem. *Gloss. Phil.* Latura, φόρετρον. *F.*]

[LĀTŪRĀRĬUS, ii, m. qui laturas facit humeris, bajulus. *August. Serm.* 18, 4. *f.* de divitibus: Minimos meos egentes quando vobis in terra posui, laturarios vobis institui. Adde *eund. Serm.* 38, 9. et 60, 8. *F.*]

*LATŪRUS SINUS prope Numidiam fuit. *Mela* 1, 6. *Vossio* hodiernum nomen est *Golfo de Zereni. B. A.*

LĀTUS, a, um, adj. εὐρὺς, πλατὺς, amplus, spatiosus: cui contrarium est angustus: a posteriore Graeca voce allata, abjecta priore littera, ut a χλαῖνα est laena. [*Doederl.* 1, 154. utrum *latus* a *levare*, et, comparato verbo *dilatare*, per *dilatus*, ut *celsus* per *excelsus*, explicandum, an pro forma secundaria vv. *laxus, lassus* accipiendum sit, pro certo constituere non audet.] *Cic. Verr.* 2, 4, 46. Latum mare; et *ib.* 53. Lata via. *Caes. B. G.* 6, 22. Latissimae solitudines; et *ib.* 2, 27. Latissimum flumen. *Virg. A.* 9, 725. Obnixus latis humeris; et *ib.* 12, 165. hastilia lato ferro. *Id. ib.* 2, 482. et ingentem lato dedit ore fenestram. *Plin.* 36, 13, 19. *n.* 4. Latera pedum lata tricenum. *Colum.* 2, 11. Areas latas pedum denum facito. *Caes. B. G.* 7, 72. Fossae quindecim pedes latae; et *ib.* 19. Palus non latior pedibus quinquaginta. *Pall.* 2, 10. Scrobes latae pedibus duobus semis. *Juven.* 12, 58. Confisus ligno, digitis a morte remotus Quatuor, aut septem, si sit latissima taeda. *Virg. G.* 4, 94. latamque trahens inglorius alvum; et *ib.* 2, 468. Lati fundi: latifundia. *Ov. Met.* 1, 336. Crescere in latum. *Colum.* 1, 9. Vineae non sic altos, quemadmodum latos, et lacertosos viros exigunt. Sic *Tac. A.* 2, 21. Latos Barbarorum artus fodere. Ubi *Davanzati* vertit, *quelle membrona.* ¶ *Latum sarmentum.* V. in SARMENTUM. *Latum aurum*, apud poetas interdum est multum aurum. *Virg A.* 5, 312 pharetra, lato quam circumplectitur auro Balteus. *Ov. Met.* 6, 567. velamina auro fulgentia lato. *Juven.* 6, 481. latum pictae vestis considerat aurum. Adde *Pers.* 4, 44. ¶ De lato clavo. V. CLAVUS. ¶ Translate. *Cic. Acad.* 4, 41. Erigimur, latiores fieri videmur, humana despicimus. [*Orell.* exhibet *elatiores.* Al. *altiores.*] *Sen. ep.* 76. *f.* de histrionib. Cum, praesente populo, lati incesserunt et cothurnati; simul exierunt, excalceantur, et ad staturam suam redeunt. [*Alii leg. *elati.*] *Hor. Sat.* 2, 3, 183. Latus ut in circo spatiere. *Latum incedere*, his locis est subnixis alis, et ansatum (ut *Pl.* loquitur *Pers.* 2, 5, 6. et 7.) superbe, et cum fastu ambulare: sic enim homo latior fieri videtur. [*De dictione *latum incedere* v. *Bentl.* ad h. l. *Markland. in ep. crit.* p. 80. sqq. *largus* i. q. munificus, liberalis leg. censet pro *latus;* quam recte *Heindf.* ut frustra factam conjecturam vituperat.] Quo spectat illud *Ov. Her.* 9, 127. Ingreditur late lato spectabilis auro. Nisi malis v. *late* ad *spectabilis* referre. ¶ Poetae frequenter summis ducibus et heroibus magna membra tribuunt, et *latos humeros*, ut staturae moles animi magnitudini virtutique bellicae respondere videatur. Exempla habes ap. *Virg. A.* 5, 376., *Stat. Theb.* 1, 489., *Val. Fl.* 2, 490. et *Sil.* 4, 417. et 2, 454. Hoc sensu *latum hostem* dixit *Id. Sil.* 1, 499. de Annibale: lato Murrus caligat in hoste. ¶ Refertur aliquando ad orationem. *Cic. Brut.* 31. *med.* Ut Stoicorum adstrictior est oratio, aliquantoque contractior, quam aures populi requirunt: sic Academicorum liberior et latior, quam patitur consuetudo judiciorum et fori. *Quint.* 12, 10. *med.* Aeschines nonne his latior, et audentior, et excelsior? *h. e.* fusior, ornatior. *Id.* 5, 14. *f.* Sermone lato ornatoque argumenta dicere. *Tac. H.* 1, 90. Genus orandi, ad implendas populi aures, latum et sonans. ¶ *Lata gloria*, quae ad plures notitia diffunditur, et late pervagatur. *Plin. ep.* 4, 12. *extr.* Nescio quo pacto magis homines juvat lata gloria, quam magna. ¶ *Lata culpa* ap. JCtos est magna culpa et manifesta, ex nimia negligentia, id est non intelligere, quod omnes intelligunt, ut loquitur *Ulp. Dig.* 50, 16, 213., ideoque, teste *eod. ib.* 11, 6, 1. *f.*, dolo comparatur. *Id. ib.* 43, 25, 8. *f.* In restitutionem venit dolus et culpa lata dumtaxat. Sic *Id. ib.* 26, 7, 6. Solam latam negligentiam eos praestare debere. ¶ *Lata fuga*, est genus exsilii, interdictionem habenti omnium locorum, praeter certum locum, ut docet *Mart. Dig.* 48, 22, 5. ¶ *Lata interpretatio*, quae plura complectitur, et ex aequo et bono fit. *Papin. Dig.* 22, 1, 1. Circa tutelae restitutionem pro favore pupillorum latior interpretatio facta est.

LĀTUS, a, um, part. a *fero:* [*Doederl.* 1, 152. argumentis exemplisque satis probabilibus docet, *latum* contractum esse ex *levatum.*] *Cic. Phil.* 2, 41. Operta lectica latus est per oppidum. *Tac. A.* 14, 64. Caput amputatum, latumque in urbem Poppaea vidit. *Caes. B. C.* 1, 32. Latae conditiones. *Cic. Sext.* 16. In legem per vim latam jurare noluerat. *Hor. Ep.* 2, 1, 153. Poena lata. *Liv.* 23, 14. Latoque, ut solet, ad populum, ut equum ascendere liceret, etc.

LĂTUS, ĕris, n. πλευρὰ, in corpore animalis est pars sinistra, et dextera inter ventrem et dorsum, ab armis, vel alis ad crura posteriora, vel femina: in corpore hominis a brachiis ad genu: ductumque a *latendo*, quia sub axillis lateat. In aliis rebus pars est inter frontem et posticum. *Virg. A.* 2, 51. In latus, inque feri curvam compagibus alvum. *Id. ib.* 6, 53. de tauro: latus niveum molli fultus hyacintho. *Id. ib.* 2, 393. laterique accommodat ensem. *Cic. Phil.* 3, 13. A fronte, a tergo, a lateribus tenetur. *Id. Cluent.* 62. *f.* Cecidisse ex equo dicitur, et latus offendisse vehementer. *Suet. Ner.* 13. Perductum in theatrum, juxta se latere dextro collocavit. *Caes. B. G.* 2, 5. Latus unum castrorum ripis fluminis muniebat; et *ib.* 5, 13. Insula, cujus unum latus est contra Galliam; et *ib.* 2, 8. Ab utroque latere collis. *Virg. A.* 1, 109. tum prora avertit, et undis Dat latus. *Hor. Od.* 1, 22, 19. latus mundi. *Plin. ep.* 2, 17. *med.* Ex alio latere est cubiculum. *Hirt. B. Alex.* 28. Tribus ex lateribus variis genere munitionibus tegebatur: unum latus erat adjectum flumini. *Plin.* 37, 2, 9. Crystallus sexangulis nascitur lateribus. *Virg. A.* 1, 85. cuspide montem Impulit in latus; et *ib.* 3, 581. mutare latus: de jacente. *Cic. Or.* 3, 2. Dolor lateris, πλευρῖτις. (Adde *Hor. Sat.* 1, 9, 32. et *Cels.* 2, 7. et 8.) *Virg. A.* 12, 507. Excipere aliquem in latus; et *ib.* 10, 314. gladio latus haurit apertum. *Cic. Ligar.* 3. Cujus latus ille mucro petebat? *Ov. Met.* 3, 187. Adstitit in latus obliquum. ¶ [*Vet. Schol.* ad illud *Hor. Sat.* 1, 2, 93. *Depygis, nasuta, brevi latere ac pede longo* haec habet: Deforme est in feminis, furcam latere habere minorem. Ex quo loco apparet, *latus* sumi pro superiore corporis parte, nempe a capite ad inguen, quemadmodum furca significat utrumque femur et crus, quae in homine furcam assimilant. Hinc apud *Petr. Sat.* 4, 62. ea pars corporis inferior vocatur bifurcus. V. BIFURCUS. At ap. *Hor. l. c. latus* significat *il fianco;* nam ea mulieris forma laudatur, quae lato est latere, contra quae brevi, dicitur *stretta di fianchi. F.*] ¶ In exercitu saepe locum habet. *Caes. B. G.* 6, 7. Reliquos equites ad latera disponit; et *ib.* 1, 25. Ex itinere nostros latere aperto aggressi; et *ib.* 3, 29. Ne quis inermibus militibus ab latere impetus fieri posset. ¶ Pertinet et ad gladiatores. Eorum enim sunt in pugna *tegere*, aut *praebere latus*, pro vario corporis habitu, quo cum adversario utuntur. Hinc translate *Tibull.* 1, 4, 46. Saepe dabis nudum, vincat ut illa, latus. *Sen. Q. N. praef.* 4. Nec adulatoribus latus praebeas: artifices sunt ad captandum. *Flor.* 3, 5. Nudum imperii latus ostentabant procul Marius, Sulla, Sertorius. *Ter. Heaut.* 4, 2, 5. Triumpho, si licet me latere tecto abscedere, *h. e.* evadere infortunium. [*Adde *Hor. Sat.* 1, 3, 59. Hic fugit omnis Insidias nullique malo latus obdit apertum: ubi *Heindf.* praeter *Lips. Sat. Serm.* 2, 20. *extr.* laudat *Schol. Cruq.* nulli dat sese irridendum idque agit, ne lingua malevola feriatur.] ¶ *Artifices lateris* ap. *Ov. A. Am.* 3, 351. sunt qui alios saltandi arte instituunt, et movendi lateris, jactandique corporis rationem docent. ¶ In lateribus sunt vires, et robur. *Cic. Sen.* 9. Neque enim ex te unquam es nobilitatus, sed ex lateribus et lacertis tuis; et *ib.* 5. *f.* Cum legem Voconiam voce magna et bonis lateribus suasissem. *Quint.* 9, 2. *med.* Illa adhuc audaciora, et majorum, ut Cicero existimat, laterum. *Hor. Ep.* 1, 6, 26. forte latus. *Id. Od.* 2, 7, 18. longa fessum militia. *Ov. Amor.* 3, 11, 14. invalidum. *Quint. prooem. l.* 1. *f.* patiens laboris. *Plin. ep.* 2, 11. *med.* Ut saepius admoneret, voci, laterique consulerem. Hinc nos de fesso et anhelo dicimus. *Juven.* 6, 36. Et lateri parcas, *h. e.* parce utaris Venere. [*Nota h. l. verecundam et elegantem concubitus descriptionem ap. *Ov. Her.* 2, 58. Lateri conseruisse latus: ubi *Ruhnk.* laudat *Ejusd.*

p. 19, 138. Molle latus lateri composuisse tuo; ap. *Lucil. fragm.* p. 42. Tum compone latus teri et cum pectore pectus; et *Broukh.* ad *Tibull.* 5, 8.] ℙ Notat interdum stirpem, familiam, enus. *Plin. ep.* 8, 10. Neque enim ardentius tu ronepotes, quam ego liberos cupio: quibus videor meo, tuoque latere pronum ad honores iter, et on subitas imagines relicturus. ℙ A JCtis dicitur e cognatione, quae ex transverso procedit: ad fferentiam ejus, quae est inter ascendentes, et escendentes. *Paul. Dig.* 38, 10, 10. Sunt et ex teribus cognati, ut fratres sororesque, etc. *Id.* 23, 2, 68. Qui ex latere eam duxerit, quae etatur. *Stat. Silv. praef.* 5. Latus omne divinae omus semper demereri connitor. ℙ Saepe significat conjunctionem amicitiae et consuetudinis. Hinc *latere alicujus esse* est semper cum aliquo versari, familiarem esse, ab aliquo nunquam discere. *Liv.* 24, 5. *f.* Avertit ab consciis in insones indicium, ab latere tyranni. *Curt.* 3, 5. *f.* um ab latere pecunia sollicitaret hostis. Sic *Mart.* 6, 68. ille tuum, Castrice, dulce latus. ℙ *Adjungere aliquem lateri filii* ap. *Quint.* 1, 2. est ustodem apponere, qui adsiduus adhaereat. ℙ *Adhaerere lateri*, ap. *Liv.* 39, 25. est vicinum esse, mminere, instare, urgere. Ejus verba sunt: Procul abesse libertatis auctores Romanos: lateri adhaerere gravem dominum prohibentem, etc. ℙ *Tegere*, aut *claudere latus alicui*, aut *alicujus* dicitur, qui ad latus alicujus incedit, et quidem loco inisteriore, aut certe exteriore, et minus honorato: honoratior enim est ad parietem, aut dexter: idque ideo, quia incedentis ad parietem latus lterum tectum est quodammodo, nudum alterum. *Hor. Sat.* 2, 5, 16. ne tamen illi Tu comes exterior, si postulet, ire recuses. Ut ne tegam spurco Damae latus? [*V. *Heindf.*] *Juven.* 3, 131. Divitis hic servi claudit latus ingenuorum Filius. Ade *Suet. Claud.* 24. *extr.* ℙ *Dare latus alicui*, idem ere quod *latus tegere*, ap. *Sen. Q. N.* 7, 32. ℙ *Latus fodere.* V. FODIO. ℙ *Latus vellere, vellicare.* V. VELLO. ℙ *Ulp. Dig.* 19, 1, 13. *f.* Si uis a pupillo sine tutoris auctoritate emerit, ex no latere constat contractus: nam qui emit, obligatus est pupillo, pupillum sibi non obligat. Sic *d. ib.* 3, 5, 5. *med.* Nulla ex utroque latere nascitur actio.

LĀTUSCŬLUM, i, n. parvum latus. *Catull.* 25, 0. Ne laneum latusculum, natesque mollicellas nusta turpiter tibi flagella conscribillent. *Lucr.* , 311. Quin etiam quaecumque latuscula sunt speculorum, etc.

LĀVACRUM, i, n. λουτρὸν, balneum, in quo uis lavare commode potest: a sup. *lavatum*, ut *nvolucrum* ab *involutum*. *Gell.* 1, 2. Lucorum mbra ingentium, longis ambulacris et mollibus, edium posticum refrigerantibus lavacris. *Claud. Eutr.* 2, 410. Assiduus ludis, avidus splendere lavacris. *Spart. Hadr.* 18. Lavacra pro sexibus separavit. ℙ *Alcim. Avit.* 5, 712. et 6, 191. item *Venant. carm.* 5, 5, 96. qui paenultimam corripuere, cave imiteris.

[LĀVANDĀRĬA, ae, f. locus in quo panni eluntur, lavatio. *Not. Tir.* p. 184. Lavat, lavandaria. *F.*]

LĀVANDRĬA, ium, n. plur. supellex ad lavandum. Vox est *Laberii*, quae inter obsoletas, et maculantes ex sordidiore vulgi usu, refertur a *Gell.* 16, 7.

LĀVĀTĬO, onis, f. κλύσις, lavandi actus. *Cic. fragm.* ap. *Colum.* 12, 3. Post quae ad cibum conciendum, vasa, ut assolent, constituebantur: inde uae ad lavationem, quae ad exornationem, etc. *Cels.* 1, 3. *med.* Lavatio calida et pueris et seniius apta est. *Plin.* 8, 45, 70. Boves lavatione alidae aquae traduntur pinguescere. Adde *Pl. Most.* 1, 3, 4. ℙ Item supellex ad lavandum, instrumentum balneare. *Cic. Fam.* 9, 5. *extr.* Ante e certiorem faciam, ut lavatio parata sit. *Phaedr.* , 4. Seponit moechae vestem, mundum muliebrem, Lavationem argenteam, etc. *Ulp. Dig.* 34, , 26. Mundo muliebri continentur specula, matulae, vasa unguentaria, et si qua similia dici possunt, ut lavatio, riscus. Al. leg. *lavationis riscus.* Item locus ad lavandum. *Vitr.* 5, 11. In porcu collocentur haec membra: ephebeum in medio: ub dextro coryceum, deinde proxime conisterium: n versura porticus frigida lavatio, quam Graeci ουτρὸν vocitant. *Alfen. Dig.* 19, 2, 30. Posse um balneatore ex conducto agere, ut pro portione emporis, quo lavationem non praestitisset, pecuiae contributio fieret. *Inscr.* ap. *Grut.* 444, 8. avationem gratuitam municipibus, incolis, hospiibus dedit. Adde 473, 1. et 181, 1.

[LĀVĀTOR, oris, m. qui lavat. *Gloss. Philox.* avator, πλύτης. V. LAVERNA. *F.*] *Lavator, ris*, m. i. q. lavernio. *Acron* ad *Hor. Ep.* 1, 16, 0. Laverna, via salaria lucum habet. Est autem ea furum: et simulacrum ejus fures colunt, aut ui consilia sua volunt tacita. Dicta a lavando. Nam fures lavatores dicuntur. ℙ Corruptus locus, t videtur. *Vossius* conjicit *levando* et *levatores*; ujus tamen suspicio (ait *Gesnerus*) non satis convenit ad *Lavernae* nomen, quod declarare vult Grammaticus. *B. A.*

[LĀVĀTŌRĬUM, ii, n. *Gloss. Philox.* Lavatorium, πλύσιμον. *F.*]

LĀVĀTRĪNA, ae, f. prisca vox, qua balineum privatum significabatur, ut *Varr. L. L.* 8, 41. et *Non.* 3, 131. docent. Ab ea per syncopen *latrina* facta est. Sed et ipsa *lavatrina* pro *latrina*, h. e. pro loco domus, ubi sordes confluunt, adhibita fuit. *Varr. L. L.* 4, 25. Truae, quae a culina in lavatrinam aquam fundunt.

*LAVATŪRA, ae, f. i. q. lavatio. *Const. Afer* 5, 9. Lavatura carnis recentis. *B. A.*

LĀVĀTUS, a, um, part. a *lavo:* lotus. Tribuitur *Pl. Poen.* 1, 2, 22. et *Colum.* 7, 2., sed utroque in loco lectio est dubia.

*LAUD, flumen Mauretaniae Tingitanae. *Plin.* 5, 2. *B. A.*

LAUDĀBĬLIS, e, adj. qui laudari potest, dignus laudari, laudandus, αἰνετός. *Auct. ad Her.* 3, 4. Laudabile est, quod conficit honestam et praesentem, et sequentem commemorationem. *Cic. Off.* 1, 4. *extr.* Honestum etiam si a nullo laudetur, natura est laudabile. *Id. Brut.* 97. Vix singulis aetatibus binos oratores laudabiles exstitisse. *Id. Par.* 1. *f.* Voluptas melioremne efficit, aut laudabiliorem virum? *Hor. A. P.* 408. laudabile carmen. *Ov. Trist.* 5, 14, 35. longo laudabilis aevo Penelopaea fides. ℙ Item in pretio habitus, optimus. *Plin.* 11, 15, 15. de melle: Maxime laudabile est etiam omne rutilum: in aestimatu est e thymo, etc. *Id.* 17, 4, 3. Nec fluminibus aggesta terra semper laudabilis. *Id.* 14, 3, 4. *n.* 7. Laudabilius vinum.

LAUDĀBĬLĬTAS, atis, f. id, quo quis laudabilis est. In *Cod. Theod.* est titulus, quo appellatur Comes metallorum. Sic enim ibi *Impp. Valent. et Valens* 10, 19, 3. Si qui sponte confluxerint, eos laudabilitas tua cogat exsolvere, etc.

LAUDĀBĬLĬTER, adv. ἐπαινετῶς, cum laude. *Cic. Tusc.* 5, 5. Ad recte, honeste, laudabiliter, postremo ad bene vivendum satis ne est praesidii in virtute? *Inscr.* ap. *Grut.* 484, 6. Honorem aedilitatis laudabiliter administravit. *Gell.* 7, 3. *med.* Judices conciliandos esse, ac propitiandos laudabiliter ac placabiliter, et leniter existimationi, salutique ejus, qui apud eos accusatus est, *h. e.* adhibitis laudibus. *Val. Max.* 5, 1. *n.* 2. *extr.* In hunc modum filiae injuriam tulit, suam multo laudabilius.

LAUDĀTĒ, adv. laudabiliter. *Plin.* 36, 6, 5. Regias domos laudatissime ebore adornans.

[LAUDĀTĪCĬUS, a, um, adj. idem ac laudativus. *Not. Tir.* p. 47. Laus, laudabilis, laudaticiae, *h. e.* litterae commendaticiae. *F.*]

LAUDĀTĬO, onis, f. αἴνεσις, ἐγκώμιον, laudantis oratio, commendatio. *Cic. Fam.* 15, 6. Quam lauream cum tua laudatione conferrem? *Id. Coel.* 2. Lectissimos viros cum legatione ad hoc judicium, et cum gravissima atque ornatissima laudatione miserunt. *Id. Fin.* 2, 35. Lege laudationes non eorum, qui sunt ab Homero laudati, etc. *Sen. ep.* 102. Aliud est laus, aliud laudatio. Haec et vocem exigit. Itaque nemo dicit laudem funebrem, sed laudationem, cujus officium oratione constat. Cum dicimus aliquem laude dignum, non verba illi benigna hominum, sed judicia promittimus. Haec *Seneca*. Nihilo tamen secius *laudes funebres* pro *laudationibus* legimus ap. *Liv.* 8, 40. Vitiatam memoriam funebribus laudibus reor, falsisque imaginum titulis, dum familia ad se quaeque famam rerum gestarum honorumque, fallente mendacio, trahunt. Porro saepe *laudatio* dicitur de laudatione funebri. *Liv.* 5, 50. Matronis honos additus, ut earum, sicut virorum, post mortem solemnis laudatio esset. *Cic. Mil.* 13. Cadaver Clodii spoliatum imaginibus, exsequiis, pompa, laudatione, etc. *Id. Sen.* 4. Est in manibus laudatio, quam cum legimus, etc. ℙ Item de laudatione judiciali, de qua est locus *Cic.* supra allatus pro *Coel.* V. LAUDATOR.

LAUDĀTĪVUS, a, um, adj. ἐγκωμιαστικός, laudans, laudationi accommodatus. Unde *Laudativum genus* orationis a rhetoribus dicitur demonstrativum. *Quint.* 2, 15. *med.* Laudativam totam, quae est pars rhetorices tertia. *Id.* 3, 4. *med.* Est unum genus, quo laus et vituperatio continetur: sed est appellatum a meliore parte laudativum: idem alii demonstrativum vocant: utrumque nomen ex Graeco creditur fluxisse, nam et ἐγκωμιαστικὸν, et ἐπιδεικτικὸν dicunt.

LAUDĀTOR, oris, m. ἐπαινετής, ἐγκωμιαστής, qui laudat, testis innocentiae, vel virtutis alicujus. *Cic. ad Quir.* 6. *extr.* Qui rerum mearum gestarum laudatores fuerunt. *Id. Att.* 6, 2. *med.* Laudator integritatis et elegantiae. *Hor. A. P.* 433. Derisor vero plus laudatore movetur. *Ov. Her.* 21, 33. Haec nobis formae, te laudatore, superbae, Contingit merces? *Plin. ep.* 2, 1. Laudatus est a consule Cornelio Tacito. Nam hic supremus felicitati ejus cumulus accessit, laudator eloquentissimus. *Liv.* 2, 47. *f.* Funera deinde duo, collegae fratrisque, ducit: idem in utroque laudator, *h. e.* funebrem laudationem utriusque habuit. [*Front. ad Anton. Imp.* (ed. *A. Maio*) 2. *ep.* 2. Nec laudatoris verba, sed laudati facta laudasti. *F.*] ℙ In causis judicialibus *laudatores* aderant reo (praeter advocatos, et patronos) testes innocentiae, et commendatores. *Cic. Balb.* 18. Proferam testes, proferam legatos, excitabo laudatores, quos ad hoc judicium summos homines ac nobilissimos, deprecatores hujus periculi missos videtis. *Id. Verr.* 2, 5, 22. In judiciis qui decem laudatores dare non potest, honestius est ei nullum dare. [*Front. ad amicos* (ed. *A. Maio*) *ep.* 1, 3. Iste in ipsis judiciis mos inveteratus erat, causa perorata, laudatores adhibere, qui id, quod de reo existimarent, pro sua opinione cum fide expromerent. *F.*] Hinc *laudatio judicialis* ap. *Suet. Aug.* 56. *f.* et *Cic. Fam.* 1, 9., ubi de Vatinio agit.

LAUDĀTŌRĬUS, a, um, adj. laudativus. *Fulg. Myth.* 1. *in.* Illa exhilarata versiculis, laudatorio palmulae tactu meam mulsit caesariem.

LAUDĀTRIX, icis, f. quae laudat. *Cic. Tusc.* 3, 2. Vitiorum laudatrix fama popularis. *Ov. Her.* 17, 126. Laudatrix Venus est invidiosa mihi.

LAUDĀTUS, a, um, part. a *laudo:* ἐπαινετός, laudibus ornatus, laudabilis, spectatus, probatus. *Cic. Fam.* 5, 12. *med.* et *Tusc.* 4, 31. *f.* et *Fam.* 15, 6. Laetus sum, laudari me (inquit Hector, opinor ap. Naevium) abs te, pater, laudato viro. Ea est enim profecto jucunda laus, quae ab iis proficiscitur, qui ipsi in laude vixerunt. *Sall. Jug.* 8. Scipio donatum, atque laudatum magnifice pro concione Jugurtham in praetorium adduxit. *Tac. A.* 4, 57. *extr.* Germanicus cunctis laudatus, *h. e.* a cunctis. *Plin.* 22, 22, 43. Herba laudata Eratostheni. *Cic. Or.* 1, 3. Laudatarum omnium artium procreatrix philosophia. *Ov. Pont.* 4, 2, 35. Excitat auditor studium: laudataque virtus Crescit, et immensum gloria calcar habet. *Plin.* 2, 26, 24. Hipparchus nunquam satis laudatus. *Id.* 35, 11, 40. *n.* 27. Inter pauca laudatus. ℙ Item qui in aestimatu est, optimus, eximius, pretiosus. *Ov. Met.* 9, 715. Inter Phaestiadas quae laudatissima formae Dote fuit virgo. *Plin.* 12, 8, 17. Saccharon et Arabia fert, sed laudatius India. *Id.* 11, 42, 97. Laudatissimus caseus. *Id.* 20, 23, 96. Foeniculum pulmonibus et jocineribus laudatissimum, *h. e.* ad sanandos pulmonum, et jecoris morbos probatissimum. *Id.* 22, 22, 33. Olus laudatum in cibis. ℙ Pro nominatus. *Imp. Alex. Cod.* 5, 44, 2. Qui laudatus per te defendi debeat. Adde 8, 45, 7. V. LAUDO.

LAUDĔA vel Ludea, ae, f. idem ac laus. Quidam sic leg. ap. *Pl. Cist.* 1, 3, 53. Parite laudeam, et lauream. Alii leg. *laudem*, et *ludeam*. Sed incerta admodum res est. *Isid.* quidem *Orig.* 17, 7. tradit, apud antiquos *laudeam* dictum esse pro *lauream:* sed nullo exemplo confirmat.

[LAUDENSIS, e, adj. ad Laudem Pompejam pertinens, Insubriae urbem, quae, ut narrat *Plin.* 3, 17, 21., a Bojis condita est, postea a Cn. Pompejo Strabone illuc colonia est deducta: nunc *Lodi vecchio* dicitur, Mediolanum versus, tribus circiter pass. mill. ab ea urbe distans, quae nunc *Lodi* appellatur. *Inscr.* ap. *Don. cl.* 5. *n.* 205. Collegium fabrum Laudensium. *F.*]

[LAUDĬCA, ae, f. λαοδίκη, a populo judicata. Est cogn. muliebre Romanum. V. *Inscr.* in CULTRIX et v. sq.

LAUDĪCĒNUS, i, m. qui laudat, ut ad cenam invitetur: vox localiter ficta. *Plin. ep.* 2, 14. Sequuntur auditores actoribus similes, conducti et redempti; manceps convenitur in media basilica; tam palam sportulae, quam in triclinio, dantur: ex judicio in judicium pari mercede transitur. Inde jam non inurbane Σοφοκλεῖς vocantur, iisdem Latinum nomen impositum est Laudiceni; et tamen crescit in dies foeditas utraque lingua notata. Hic *Plin.* ait, Σοφοκλεῖς, nempe a σοφῶς, sapienter, (V. SOPHOS.) et καλεῖν, clamare, eos esse per jocum appellatos, qui indisertis oratoribus, spe captandae cenae, acclamabant; eosdem vero non Athenienses quidem, qualis fuit celeberrimus ille Sophocles tragicus, sed Laudicenos esse, ita enim Romani appellabant eos, qui e Laodicea seu Laudicea essent, ut probat *Eckhel. D. N. V.* T. 3. p. 320., quemadmodum etiam *Laudica* pro *Laodica*, *Laudicianus* pro *Laodicianus*, et *lautumiae* pro *laotomiae* (V. has voces suo loco), et *Laumedonteus* pro *Laomedonteus* scribitur in vetustis Codd. ap. *Virg. G.* 1, 502., ubi perperam *Burmannus*, et *Heynius* ex vitio saeculi ita scriptum fuisse ab imperito librario affirmant. Hinc *Mart.* 6, 48. Quod tam grande sophos clamat tibi turba togata; Non tu, Pomponi, cena diserta tua est. Porro ex allato *Plinii* loco comprobatur, olim Romanos non *caena*, aut *coena*, sed *cena* scribere solitos fuisse, ut diximus in V. COENA. [*Totum fere hunc locum debemus *F.*]

[LAUDĪCĬĀNUS, a, um, adj. ad Laudiceam pertinens, sive Laodiceam, Phrygiae urbem. *Symm. ep.* 4, 64. Quatuor ex grege Laudicianorum quadrigas, quas tua defloret electio, ad me opto deduci, *h. e.* equorum e Laudicea Phrygiae, unde optimi erant equi curules. V. PHRYGISCUS. *F.*]

[LAUDĬDIGNUS, a, um, adj. qui laudem merentur. *Gloss. Philox.* Laudidignus, ἐπαίνου ἄξιος. *F.*]

[LAUDĬFĬCO, as, a. 1. idem ac laudo. *Gloss. Philox.* Laudifico, ὑμνῶ. *F.*]

LAUDO, as, avi, atum, a. 1. αἰνέω, honorificis verbis prosequor, laudibus orno, laudem tribuo, commendo, extollo, effero. *Cic. Or.* 2, 9. Vituperare improbos asperius, laudare bonos ornatius; et *ib.* 75. Laudare et efferre aliquid. *Id. Sext.* 34. Approbare et laudare sententiam alicujus. *Id. Fam.* 5, 20. *med.* Quam rationem omnes non solum probant, sed etiam laudant. *Nep. Att.* 9. *extr.* Potius quid se facere par esset, intuebatur, quam quid alii laudaturi forent. *Cic. Leg.* 3, 1. Laudare legem ipsam veris et propriis generis sui laudibus. *Id. Phil.* 4, 3. Exquisitissimis verbis laudare quempiam. *Id. Rosc. Am.* 12. Satis pro dignitate laudare. *Id. Sen.* 1. Nunquam satis laudari digne poterit philosophia. *Petr. fragm. Trag.* 64. *Burm.* Laudare effuse. *Hor. Ep.* 2, 1, 209. maligne. *Cic. Leg.* 3, 1. nimis valde. *Id. Off.* 1, 18. *f.* ore pleniore. *Cato prooem. R. R.* amplissime. *Cic. Brut.* 73. magnifice. *Sil.* 4, 260. Laudabat leti juvenem, *h. e.* ob letum: ἐμακάριζε τοῦ θανάτου. Eodem modo locutus est 1, 395. et 5, 561. *Ov. Trist.* 1, 9, 62. istos, Ut non laudandos, sic tamen esse jocos. ℙ Pertinet ad laudationem funeris. *Cic. Q. Fr.* 3, 8. *f.* Serrani filii funus perluctuosum fuit. Laudavit pater scripto meo. *Id. Mur.* 36. Quem cum supremo ejus die Maximus laudaret, etc. V. LAUDATIO. ℙ In illo *Virg. G.* 2, 412. laudato ingentia rura, Exiguum colito; *Turneb. advers.* 20, 14. putat, *laudato* positum esse pro rejicito, vituperato: quod et Graecis ἐπαινεῖν eadem interdum ratione adhibeatur. Sed non est necesse ad insolentem significationem confugere. *Serv.:* Hoc etiam Cato ait in libris ad filium de Agricultura: quod ideo dictum est, quia majores, agros incultos *rura* dicebant, idest silvas et pascua: *agrum* vero, qui colebatur: ut intelligamus, Laudato ingentes silvas, colito agrum minorem: vel quod melius est, cum Virgilius praecipiat alternis cessare novales (*G.* 1, 71.), hoc fieri non potest, nisi fuerint spatia majora terrarum: ita ut una parce cessante, alia coli possit. ℙ Est etiam *laudare,* probare, in pretio habere, optimum putare. *Plin.* 29, 3, 12. Ovum anguinum ad victorias litium mire laudatur; et 28, 10, 42. Apri cerebrum contra serpentes laudatur. ℙ Item nominatim appellare, citare; praesertim cum de testibus, sermo est: hos enim cum citamus, non sine laude citare solemus. *Gell.* 2, 6. *med.* Laudare significat prisca lingua, nominare appellareque. Sic in actionibus civilibus auctor laudari dicitur, quod est nominari. *Pl. Capt.* 2, 3, 66. Idque ut scias, Jovem supremum testem laudo. *Cic. Brut.* 11. Quem rerum Romanarum auctorem laudare possum religiosissimum. Adde *Or.* 3, 18. *f.* et *ib.* 49. et *Festum.* ℙ [Part. *Laudans* ap. *Ov. A. Am.* 1, 742. Cum tibi laudanti credidit, ipse subit. *F.*]

LĂVER, ĕris, n. σίον, herba, alio nomine sion, in aqua nascens, latiore folio, quam apium, pinguiore, et nigriore; copiosa semine, sapore nasturtii. Condita, et cocta torminibus medetur. *Plin.* 22, 22, 41. et 26, 8, 32.: ita est appellata a *lavo,* quia in locis aquaticis nascitur.

LĀVERNĂ, ae, f. Πραξιδίκη, Dea, in cujus tutela fures esse putabantur: a λαβεῖν, accepisse, quasi Laberna, β converso in *v. Hor. Ep.* 1, 16, 60. Labra movet, metuens audiri: pulcra Laverna. Da mihi fallere, da justum, sanctumque videri. [*Acron* ad *Hor. l. c.* Laverna via Salaria lucum habet: est autem Dea furum, et simulacrum ejus fures colunt, aut quia consilia sua volunt tacita, aut quia cum silentio preces ejus exercentur. Dicta Laverna a lavando; nam fures lavatores dicuntur. *Vet.* vero *Schol. Cruq.* ad *eund. loc.* Sic dicta fortasse a latendo; nam fures olim laterniones, et laverniones dicebantur. *F.*] *Novius* ap. *Non.* 8, 6. Per Deam sanctam Lavernam, quae cultrix quaestuis siet. ℙ Ponitur et pro fure ipso. *Auson. ep.* 4. *extr.* Hic est ille Theo poeta falsus, Bonorum mala carminum Laverna. Al. leg. *taberna.*

LĀVERNĀLIS Porta, una ex portis urbis Romae, ita dicta, quod ibi ara Lavernae Deae fuerit. *Varr. L. L.* 4, 34. et *Fest.* in *Laverniones.*

LĀVERNĬO, onis, m. fur. *Festus:* Laverniones, fures antiqui dicebant, quod sub tutela Deae Lavernae essent, in cujus luco obscuro abditoque soliti furta praedamque inter se luere.

*LAVERNĬUM, i, n. locus Italiae, in Campania. *Cic. Att.* 7, 8. *med.* Ad Lavernium me consecutus est: una Formios venimus, et — collocuti sumus. ℙ Caeterum quid sit hic loci Lavernium, utrum oppidi nomen, an vici, an fani, an denique signi simulacrive, videtur incertum. *Ernestus* ait nomen loci esse aut fani a *Laverna* Dea dicti. In edd. quibusdam legitur *Ad L.* (*i. e.* lacum) *Avernum. B. A.*

*LAUGŌNA, ae, Germaniae amnis, in Rhenum sese exonerans, hodie *the Lahn. Venant. Fortun.* 7, 7. Laugona dum vitreis terminus esset aquis. ℙ Dicitur et *Logana. B. A.*

[LAVĪNAS, atis, et *F.*]

LĀVĪNĬENSIS, e, et

LĀVĪNIUS, a, um, et

LĀVĪNUS, a, um, adj. ad Lavinium pertinens, oppidum Latii prope Ardeam, ab Aenea conditum, appellatumque nomine Laviniae uxoris ejus, filiae Latini Laurentium regis, et Amatae: hoc vero oppidum, postquam Laurenti incolae in idem sunt translati, Laurolavinium est appellatum. V. LAUROLAVINIUM. *Lavinas, atis,* qui ex Lavinio est, V. LAURENS, et qui ibidem sacerdotium exercet, V. *ib.* ℙ *Lavinienses, ium,* sunt ejus oppidi incolae ap. *Varr. R. R.* 2, 4. *med.* ℙ *Lavinius, a, um,* ut *Virg. A.* 4, 236. Lavinia respicit arva; et *ib.* 1, 6. Lavinia venit littora. *Prop.* 2, 25, 64. Jactaque Lavinis moenia litoribus. *Lavinis* est ἀρχαϊκῶς pro *Laviniis.* V. de littera I §. 3. *Lucan.* 9, 991. Lavinia sedes, *h. e.* Lavinium. ℙ Sunt qui ap. *Virg. A.* 1, 6. legunt *Lavinaque,* cum etiam *Lavinum* pro *Lavinium,* sed tamen prima syllaba brevi, usurpaverit *Juven.* 12, 71. Atque novercali sedes praelata Lavino. **Ov. Met.* 15, 728. Donec Castrumque Sacrasque Lavini sedes, Tiberinaque ad ostia venit. *B. A.*

LĀVĬTO, as, a. 1. frequent. a *lavo.* V. CEREBRUM.

[LAUMELLENSIS, e, adj. ad Laumellum pertinens, oppidum in Insubria prope Ticinum, nunc *Lomello,* unde tractus Italiae in agro Ticinensi nunc *la Lomellina* dicitur. *Not. Tir.* p. 137. Laumellum, Laumellensis. *F.*]

LĂVO, as, et is, lāvāvi, et saepius lāvi, lāvātum, et lautum, a. 1. et 3. λούω, νίπτω, πλύνω, abluo, aqua purgo: a priore Graeca voce allata. [De proprietate vocis ita *Front. ad M. Caes.* (ed. *A. Maio*) 4. *ep.* 3. Os colluere dicam; pavimentum autem in balneis pelluere, non colluere; lacrimis vero genas lavere dicam, non pelluere, neque colluere; vestimenta autem lavare, non lavere; sudorem porro et pulverem abluere, non lavare; sed maculam elegantius eluere, quam abluere. Si quid vero magis haeserit, nec sine aliquo detrimento exigi possit, Plautino verbo elavere dicam. Tum praeterea mulsum diluere, fauces proluere, ungulam jumento subluere. *F.*] *Cic. Or.* 2, 60. Manus lava et coena. *Id. Off.* 1, 35. *extr.* Cum soceris generi non lavantur. *Caes. B. G.* 4, 1. *extr.* Lavantur in fluminibus. *Hor. Od.* 4, 6, 26. Phoebe, qui Xantho lavis amne crines. *Val. Fl.* 4, 229. lavitur patrios ubi victor ad amnes. *Ov. Fast.* 4, 340. sacerdos Almonis dominam, sacraque lavit aquis; et *Her.* 21, 177. in umbroso cum velles fonte lavari; et *Fast.* 3, 12. Sacra lavaturas mane petebat aquas. *Titin.* ap. *Non.* 10, 2. Manus lavite mulieris, et capita velate. *Pomp. ib.* Jampridem volo latrinam lavi. Sic *Cato R. R.* 65. Si inquinata erit, lavito. ℙ Saepe cum de balneis sermo est, usurpatur activa voce pro passiva, sine casu, qui tamen facile subauditur. *Pl. Truc.* 2, 3, 1. Pisces ego credo, qui usque dum vivunt, lavant, Minus diu lavere, quam haec lavat Phronesium; et 1, 2, 95. Opperire ibi: jam exibit: nam lavavit. *Ter. Andr.* 3, 2, 48. Ubi nos laverimus, si voles, lavato; et *Heaut.* 4, 1, 42. Ea lavatum dum it, servandum mihi dedit. *Liv.* 44, 6. Lavanti regi dicitur nunciatum, hostes adesse. Adde *Lucil.* ap. *Non.* 2, 76. et *Suet. Ner.* 35. et *Tit.* 8. Affert quidem *Varr. L. L.* 8, 61. discrimen inter *lavamur* et *lavamus,* quod illud de toto corpore dicatur, hoc de corporis partibus; itaque illud ad balinei lavationem pertineat, hoc ad alias: sed contra sunt allata exempla. ℙ Feminae (*Juven.* 6, 447.), et pueri (*Id.* 2, 152.) gratis; viri autem quadrante lavabantur. V. QUADRANS. ℙ Est etiam madefacere, aspergere. *Pl. Ps.* 1, 1, 8. Gestas tabellas tecum: eas lacrimis lavis. *Ov. Met.* 7, 267. Et quas Oceani refluum mare lavit arenas. *Lucr.* 5, 948. proluvie larga lavere humida saxa. *Virg. A.* 10, 727. lavit improba teter Ora cruor. *Val. Fl.* 4, 153. ut misero lavet arma cerebro. Adde *Enn.* et *Varr.* ap. *Non.* 6, 106. et 10, 2. ℙ Translate. *Hor. Od.* 3, 12, 2. dulci mala vino lavere, *h. e.* abstergere, delere, tollere. *Ter. Ph.* 5, 7, 80. Venias nunc precibus lautum peccatum tuum, *h. e.* ad purgandum, excusandum, deprecandum. ℙ Jocus videtur esse illud *Varr.* ap. *Non. cit.* 10, 2. Et Hymenaeus, qui primo lavere alvum marsupio solet. ℙ Part. *Lavandus* ap. *Ov. Fast.* 4, 136. tota lavanda Dea est.

[LAURĀGO, inis, f. arbor quaedam lauro similis, alias chamaedaphne, daphne Alexandrina, hypoglossion, Danae, mustellago terrestris, victoriola, etc. nuncupata. *Appul. H.* 58. *F.*]

LAURĔĂ, ae, f. proprie de lauri foliis dicitur: sed et de ipsa arbore. *Plin.* 15, 30, 40. de lauro: Unius arborum Latina lingua nomen imponitur viris (ut *Laurea Tullius* Ciceronis libertus), unius folia distinguuntur appellatione: lauream enim vocamus. *Liv.* 32, 1. Laurea in puppi navis longae enata. *Hor. Od.* 2, 15, 9. Tum spissa ramis laurea fervidos Excludet ictus. ℙ Pro corona ex lauro; quam gestare dicitur Apollo, cui laurus sacra est (V. DAPHNE), et eximii poetae. *Ov. Rem. Am.* 75. Te precor, o vates, adsit tua laurea nobis, Carminis, et medicae Phoebe repertor opis. *Id. Pont.* 2, 5, 67. Thyrsus enim vobis, gestata est laurea nobis. *Hor. Od.* 4, 2, 9. de Pindaro: Laurea donandus Apollinari. ℙ Etiam triumphantes lauream in capite gerebant, ut *Plin.* 15, 30, 39. et 40. docet. Hinc saepe de victoria dicitur, et gloria militari. *Ov. Pont.* 2, 7, 67. Praestat et exsulibus pacem tua laurea, Caesar. *Cic. Off.* 1, 22. Cedant arma togae, concedat laurea linguae. [*V. *Beier.*] *Id. Fam.* 15, 6. Quem ego currum, aut quam lauream cum tua laudatione conferrem? ℙ Translate. *Plin.* 7, 30, 31. de Cicerone: Salve primus in toga triumphum, linguaeque lauream merite, *h. e.* principatum eloquentiae. ℙ Aliquando imperatores triumpho abstinentes, id solum victoriae signum populo R. ostendebant, quod lauream publice in Capitolium in sinum Jovis ferebant. *Suet. Dom.* 6. De Cattis, Dacisque duplicem triumphum egit: de Sarmatis lauream modo Capitolino Jovi retulit. Adde *Ner.* 13. et *Plin. Pan.* 8.

[LAURĔĀCENSIS, e, adj. ad Laureacum pertinens Norici urbem, in *Anton. Itin.*, in *Notitia Imper.*, et in *Cod. Theod.* 8, 2, 1., nunc pagum *Lorck. Inscr.* ap. *Grut.* 164, 3. Milites auxiliares Laureacenses. *F.*]

LAURĔĀTUS, a, um, adj. δαφνοφόρος, laurea coronatus, vel ornatus. *Suet. Aug.* 58. Plebs laureata. *Vitr.* 2, 8. *med.* Naves laureatae. *Cic. Mur.* 41. Imaginem parentis sui, quam paucis ante diebus lauretam in sua gratulatione conspexit, etc. *Id. Att.* 7, 10. Laureati lictores. *Id. Div.* 1, 28. fasces. *Sen. Consol. ad Polyb.* 35. Laureatae fores. *Liv.* 45, 1. litterae. *Tac. Agr.* 18. *extr.* Ne laureatis quidem gesta prosecutus est: subaudi *litteris,* et V. LAURUS. *Plin.* 18, 3, 4. Gaudens terra vomere laureato, et triumphali aratore.

LAURENS, entis, adj. a Laurendo oppido, quod fuit in Latio versus oram maris Tyrrheni, inter Ardeam, et ostia Tiberina, appellatumque vel a silva laurea, qua excisa exaedificatum fuit, vel quod ibi laurus primum inventa est. Notat autem non illud oppidum solum, sed et omnem circa regionem, quae Aboriginum fuit: nunc vero is locus *Paterno,* vel *Torre di Paterno* dicitur. *Virg. A.* 5, 797. liceat Laurentem attingere Tibrim; et *ib.* 7, 661. Laurentia arva; et *ib.* 650. excepto Laurentis corpore Turni; et *ib.* 10, 706. Laurens ora. *Plin. ep.* 2, 17. Laurens meum: subaudi *rus, aut praedium. Ov. Fast.* 6, 60. populus. ℙ *Laurentes, um,* sunt ejus oppidi, et circa regionis incolae. *Virg. A.* 8, 537. Heu quantae miseris caede Laurentibus instant! et *ib.* 12, 137. Laurentum Troumque acies. [*Inscr.* ap. *Fabr.* p. 682. *n.* 67 Divo Antonio Aug. senatus populusque Laurens, quod privilegia eorum non modo custodiverit, sed etiam ampliaverit, curatore M. Annio Sabino Libone C. V., curantibus Ti. Julio Nepotiano, et P. Aemilio Donatiano (corrige ex *Nibbyo, Viagg. Antiq. T.* 2. p. 264. Egnatiano) praetoribus II. QQ. Laurentium. *F.*] ℙ Usurpatur etiam pro Romanis. *Sil.* 3, 83. Et cineri juret patrio Laurentia bella. *Id.* 17, 282. Laurens praeda, *h. e.* ab Annibale in Latio acta. ℙ [Porro *Laurentes Lavinates,* et aliquando *Lavinates Laurentes* dicti sunt *Laurolavinii* incolae. *Inscr.* ap. *Grut.* 1101, 8. L. Valerio L. F. Cl. Poblicio Balbino Maximo curatori reipublicae Laurentium Lavinatium L. Junius Septimius Hemogenes pontifex *Laurens Lavinas.* Alia ap. *Fabr.* p. 710. *n.* 314. Q. Fabio Q. F. Esquilina Calatino patrono municipii Lavinatium Laurentium. V. LAUROLAVINIUM. ℙ Praeter municipes eo nomine appellatos, pontifices etiam erant, et sacerdotes, qui et absolute *Laurentes Lavinates* dicti fuerunt, de quibus quidem, etsi nemo fortasse scripsit, dubitare tamen haud possit, qui cum alias inscriptiones mox citandos, tum Faleriensem legerit ap. *Morcell. de stil. Inscr. Lat. T.* 2. p. 62. *edit. Patav.*, in qua T. Cornasidius Sabinus pater et *Augur* et *Laurens Lavinas* appellatur; filius vero T. Cornasidius Clemens *Equo Publ.* et *Laurens Lavinas* dicitur; quo sane loco patriam eorum cieri nemo dixerit. Cujus tamen numinis id sacerdotium esset, ignoratur omnino; illud tantummodo suspicari quis possit, fuisse institutum in honorem vel Apollinis, cui silva Laurentina sacra erat, vel Veneris, quae celebre templum habuit prope Lavinium, vel tandem Deorum Penatium, qui praecipuum Lavinii cultum habuere. V. PENATES. *Inscr.* ap. *Grut.* 484, 3. T. Vennonio T. F. Stell. Aebutiano curatori *Laurentium Lavinatium,* pontifici ejusd. sacerdotii, etc. Alia ap. *eund.* 43, 10. Q. Manilius Philumenus sacerd. Laur. Lavin. etc. Adde alias 347, 1. et 409, 8. et aliam supra. *F.*]

LAURENTĀLĬĂ. V. LARENTALIA.

LAURENTĪNUS, a, um, adj. ad Laurentum oppidum pertinens, de quo V. in LAURENS. *Mart.* 10, 37. Laurentinum litus. *Plin. ep.* 2, 17. Miraris cur me Laurentinum, vel, si mavis, Laurens meum tantopere delectet: subintellige *praedium, seu rus, quod habeo in agro Laurente. Id. ib.* et *Val. Max.* 8, 5. *f.* Laurentina via, *h. e.* quae Roma Laurentum ferebat. ℙ [*Laurentinus* est etiam

ogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 250. *col.* 3. L. Faenius . L. Laurentinus. *F.*]

LAURENTIS, idis, adj. f. Laurentina, Laurens. *Enn.* ap. *Prisc.* 7, 762. Quos homines quondam Laurentis terra recepit.

[LAURENTIUS, a, um, adj. idem ac Laurentius. *Virg. A.* 10, 708. multos Vesulus quem pinifer annos Defendit (*aprum*) multosve palus Laurentia.

LAURENTUM. V. LAURENS.

*LAUREO, as, a. 1. *Chrysol. Serm.* 66. Postes uos suis ulceribus laureavit. *Sarisb. Ep.* 298. Ecclesia martyrum sanguine laureatur. *B. A.*

LAUREOLA, ae, f. dimin. laureae, et pro corona triumphali sumitur. *Cic. Fam.* 2, 10. Velles enim, tantummodo ut haberem negotii, quod esset ad laureolam satis. ℙ *Laureolam in mustaceo quaerere*, est rem frustra aggredi, vanam operam in re aliqua collocare; ducta translatione a lauri foliis, quae, ut constat ex *Catone R. R.* 121. et *Plin.* 15, 30, 39., mustaceis subjiciuntur, quaeque propterea quod in mustaceis coquendis corrumpi solent, frustra quis quaesiverit. *Cic. Att.* 5, 20. *med.* Venit interim Bibulus. Credo, voluit appellatione hac inani (*imperatoris*) nobis esse par. In eodem Amano coepit laureolam in mustaceo quaerere. [At ille cohortem primam totam perdidit, etc. *h. e.* voluit victoriae lauream sibi comparare, sed eam, veluti in mustaceo, corruptam invenit. *F.*]

LAUREOLUS, i, m. latro sceleratissimus, qui in cruce sublatus, et a feris devoratus fuisse fertur. Quae fabula aliquoties Romae in spectaculis acta est mimographo Q. Lutatio Catullo. *Juven.* 8, 184. Consumptis opibus vocem, Damasippe, locasti Sipario, clamosum ageres ut Phasma Catulli. Laureolum velox etiam bene Lentulus egit, Judice me, dignus vera cruce. Domitianus vero hanc fabulam repraesentandam curavit, in qua nocentissimum quendam, ultimo supplicio damnatum, in crucem erigi jussit, et immisso urso dilacerari, atque ita rei verae, non fictae spectaculum populo exhibuit. *Mart. Spectac.* 7. Nuda Caledonio sic pectora praebuit urso Non falsa pendens in cruce Laureolus.... In quo, quae fuerat fabula, poena fuit. *F.*]

LAURETANUS, a, um, adj. Lauretanus portus, in Etrusca ora, memoratur a *Liv.* 30, 39., ubi al. leg. *Laurentinum*, alii aliter.

LAURETUM et Loretum, i, n. δαφνὼν, locus lauris consitus. *Varr. L. L.* 4, 32. et *Plin.* 15, 30, 40. Loretum in Aventino vocatur, ubi silva lauri fuit. ℙ Duplex fuit Romae loretum, majus, et minus: uterque in regione decimatertia, ut est ap. *P. Victor. de region. Urb. Romae*, et in *Inscr.* ap. *Grut.* 134. et 250. Porro *loretum* pro *lauretum* ea ratione dicitur, qua *codex*, *coda*, *plodo*, pro *caudex*, *cauda*, *plaudo*, etc.

LAUREUS, a, um, adj. δάφνινος, qui est e lauro. *Cato R. R.* 31. Vectes laurei; et *ib.* 76. Laurea folia. *Liv.* 23, 11. corona. *Ov. Trist.* 2, 172. serta. *Mart.* 10, 92. Laureum nemus. *Plin.* 20, 13, 51. oleum, *h. e.* e baccis lauri, vel folio, vel folio simul, et cortice baccarum, ut *Id.* 15, 7, 7. docet. *Id. ib.* 15, 16. et *Colum.* 12, 10. Laurea vira, *h. e.* odorem lauri habentia, ut *Plin. ib.* tradit. *Id.* 15, 25, 30. cerasa, *h. e.* in lauro insita, non ingratae amaritudinis.

*LAURI, orum, oppidum Galliae Belgicae, vel in insula Batavorum, non procul a Lugduno. *Tab. Peut. B. A.*

LAURICES, um, m. plur. fetus cuniculorum a matre exsecti, vel uberibus ablati, qui olim cum interaneis non repurgatis cocti gratissimi in cibis habebantur. Vox est Balearica. *Plin.* 8, 55, 81.

LAURICOMUS, a, um, adj. ornatus comas lauro. *Lucr.* 6, 151. Lauricomos ut si per montes fama vagetur.

LAURIFER, a, um, adj. δαφνηφόρος, ferens laurum. *Plin.* 15, 30, 40. Lauriferam tellurem illam osculatus ex responso. *Lucan.* 5, 332. Lauriferos nullo comitetur vulnere currus; et 8, 25. Laurifera juventa.

LAURIGER, a, um, adj. laurifer, laureatus. *Ov. A. Am.* 3, 389. laurigero sacrata palatia Phoebo. *Prop.* 4, 6, 54. Laurigera manus. *Sil.* 5, 112. Laurigeri avi. *Mart.* 10, 10. fasces. *Id.* 7, 5. Laurigera cuspis, *h. e.* hasta laureata.

[LAURILLA, ae, f. dimin. lauri. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Donat.* 348, 9. Plautia Laurilla. Italice *Lauretta. F.*]

LAURINUS, a, um, adj. δάφνινος, laureus. *Plin.* 12, 8, 18. Laurinum folium. *Id.* 23, 4, 43. oleum. V. LAUREUS.

LAURIOTIS, is, f. λαυριῶτις, spodos in argenti fornacibus: ita dicta ἀπὸ τοῦ Λαυρίου, qui Atticae mons est, ubi argenti metalla Atheniensibus aliquando fuerunt, ut *Pausan. l.* 1. *c.* 1. tradit. *Plin.* 34, 13, 34.

LAURIPOTENS, entis, epitheton Apollinis ap. *Capell.* 1, 10. *in carm.*

[LAUROLAVINIUM, ii, n. ita est appellata urbs Latii, quae prius Lavinium dicta fuit, postquam nempe Laurenti incolae huc translati fuerant, et cum Laviniis habitarunt, quod quidem circa Antoninorum tempora accidisse videtur; nam ex eo nulla amplius Laurenti mentio est apud auctores. Laurolavinium vero meminit, praeter *Serv.* ad *Virg. A.* 7, 59. et *Frontin. de colon.* p. 105. *Goes.*, omnium postremus *Symm. ep.* 1, 71., qui anno a Chr. n. CCCCIV. in vivis adhuc fuisse videtur ex *Prud. in Symmach.*, quicum ipse tanquam vivo loquitur. Insecutis temporibus ex ejus urbis ruinis crevit pagus, qui nunc *Pratica* vocatur. V. LAURENS. ℙ Hinc *Laurentes Lavinates* dicti sunt ejus oppidi incolae, et sacerdotes quidam, de quibus V. LAURENS. *F.*]

LAURONENSIS, e, adj. ad Lauronem pertinens, ut Lauronensia vina, ap. *Plin.* 14, 6, 8. *n.* 6. Est autem Lauro, vel Lauron oppidum Hispaniae Tarraconensis, in regno *di Valenza. Flor.* 2, 22. et 4, 2.

LAURUS, i, f. δάφνη, arbor perpetuo virens: cujus plura genera *Plin.* 15, 30, 39 et 40. recenset ac describit. In fabulis est arbor dilecta Phoebo propter Daphnen puellam ab eo adamatam, et in eam conversam. V. DAPHNE. In magno honore apud Romanos fuit, quod pluribus ostendit *Plin. l. c.* Ipsa, inquit, pacifera, ut quam praetendi, etiam inter armatos hostes, quietis sit indicium. Romanis praecipue laetitiae victoriarumque nuncia, additur litteris, et militum lanceis, pilisque: fasces imperatorum decorat (adde *et navium proras in victoriae signum*) ex his in gremio Jovis optimi maximique deponitur, quoties laetitiam nova victoria attulit; idque non ideo, quia perpetuo viret, nec quia pacifera est, sed quia spectatissima in monte Parnasso, ideoque etiam grata Apollini, assuetis eo dona mittere jam et regibus Romanis, teste L. Bruto: et quia manu satarum sola fulmine non icitur. Laurus (teste *Catone R. R.* 8. et 133., et *Plin.* 15, 30, 39.) duplicis generis: Delphica seu triumphalis, et Cypria: prior mas sine baccis, ideoque sterilis, altera femina, et baccarum fertilissima. *Id.* 16, 29, 52. Laurus uvas suas gignit, maximeque sterilis, quae non gignit aliud; ob id a quibusdam mas existimatur. Haec *Plin.* Ob quas causas equidem crediderim, honorem ei habitum in triumphis, potius quam quia suffimentum sit caedis hostium, et purgatio, ut tradit Masurius (item *Fest.* in *Laureati*): Tiberium principem, tonante coelo, coronari ea solitum ferunt, contra fulminum metus. *Id. ib.* Laurus triumphis proprie dicatur, vel gratissima domibus, janitrix Caesarum, pontificumque, sola et domos exornat, et ante limina excubat. Haec *Plin.* quorum exempla non una habes in LAUREATUS. Praeterea lauro utebantur in ominibus capiendis, si nimirum in ignem conjecta crepitaret, boni; si taceret, mali augurii signum putantes. Hinc opinor praescia venturi a *Claud. Rapt. Pros.* 2, 109. appellatur. *Tibull.* 2, 5, 81. et sqq. et *Prop.* 2, 21, 36. ℙ Ea item coronabantur in certis sacris flamines, ut est ap. *Liv.* 23, 11. et *Ov. Fast.* 3, 137. Item imagines majorum domesticae, in gratulatione solemni, cum quis honorem esset adeptus, ut ex *Cic. Mur.* 41. colligitur. Poetae quoque et vates eam gestare dicebantur, ut qui Apollinis tutelae assignati, et ab eo vim carminis accipientes. *Hor. Od.* 2, 7, 19. Quin et ea vesci. *Juven.* 7, 19. et *Tibull.* 2, 5, 63. quod vaticinandi scientiam parere credebatur: item *Mart.* 5, 4. ad discutiendam ebrietatem. Ipse Juppiter in nummis Capuanis ap. *Daniele*, *Num. Cap.* p. 1. cernitur laurea corona circumdatus, cujus rei causam hanc affert *Serv.* ad *Virg. A.* 1, 398., quia nec aquila, aut laurus dicitur fulminari, ideo Jovis ales aquila, Jovis coronam lauream accepimus. ℙ Ante januam domus Augusti, et deinde aliorum imperatorum duae lauri hinc inde ponebantur, supra vero corona quernea, quasi perpetuus hostium victor, et civium servator esset. Has videre est in nummo gentis Caniniae ap. *Morell. Num. Fam.* V. et *Eckhel. D. N. V.* T. 6. p. 88. Hunc morem memorat *Tert. Apol.* 35. Unde Cassii, et Nigri, et Albini? unde qui inter duas lauros obsident Caesarem? ℙ Metonymice sumitur pro victoria. *Plin. Pan.* 14. et *Stat. Silv.* 4, 1, 41. ℙ In quibusdam casibus est etiam quartae declinationis. Dixerunt enim *ab hac lauru*, et *lauruum* teste *Charis.* 1, 110. et *Hor. Od.* 2, 7, 19. et *laurus* in primo et quinto plurali legitur apud poetas non semel, ut *Tibull.* 2, 5, 63. Sic *Plin. l. sup. c.* Nullum genus laurus in Corsica fuisse. Dixi *in quibusdam casibus*, quia *laurui*, et *laurubus*, vel *lauribus*, in utroque dativo non facile usurpaverim: quod monet etiam *Serv.* ad *A.* 10, 689.

LAUS, laudis, f. ἔπαινος, commendatio, praeconium, verba, quibus alicujus virtutem testamur. Volunt esse vel a λάω, eloquor, vel a λαὸς, populus. *Cic. Fam.* 15, 6. Ea est profecto jucunda laus, quae ab iis proficiscitur, qui ipsi in laude vixerunt; et *ib.* 9, 14. Summis aliquem laudibus ad coelum efferre; et *ib.* 2, 15. Divinis laudibus ornare aliquem; et *Att.* 13, 38. Habere laudes quotidianas et assiduas de aliquo. *Id. Off.* 2, 13. *f.* Laude quempiam afficere. *Id. Or.* 1, 26. Omni laude cumulare; et *Fam.* 5, 2. Summam alicui laudem tribuere. *Id. Mur.* 7. Illustri laude celebrari; et *Verr.* 1, 17. Esse in laude et in gratia cum populo R. *Id. Marcell.* 2. Laudem consequi. *Id. Off.* 2, 13. maximam ex re aliqua sibi parere. *Virg. A.* 12, 321. afferre cuipiam. *Cic. Phil.* 2, 11. Ornare quempiam suis laudibus, et onerare alienis. *Val. Fl.* 5, 83. implere. *Plin.* 5, 1, 8. et 15, 8, 8. celebrare; et 25, 5, 18. praedicare; et 20, 3, 9. ferre. *Hor. Ep.* 1, 17, 35. Principibus placuisse viris, non ultima laus est. *Id. Sat.* 2, 3, 99. et *Ov. Fast.* 5, 290. Hoc mihi est laudi. *Sen. Herc. Oet.* 1561. Laudis est, purum tenuisse ferrum. *Gell.* 4, 9. *f.* Haec dicuntur in laudem, *h. e.* laudandi gratia. *Cic. Verr.* 2, 3, 91. Neque ego hoc in tua laude pono: alia sunt tua facta summa laude digna. *Id. Tusc.* 1, 2. Fabio laudi datum est, quod pingeret. *Id. Or.* 1, 23. Tibi nunquam eloquentiae majorem tribui laudem, quam humanitatis. *Id. Brut.* 13. Brevitas laus est interdum in aliqua parte dicendi: in universa eloquentia laudem non habet. *Virg. Ecl.* 6, 6. Dicere alicujus laudes. *Cic. Planc.* 39. celebrare; et *Ov. Pont.* 4, 13, 23. laudes de Caesare dixi. *Stat. Th.* 8, 553. et *Val. Fl.* 1, 105. longa laude canere aliquem. *Plin.* 7, 43, 45. Supremae laudes, i. e. oratio funebris, laudatio. ℙ Metonymice dicitur de recte factis et virtute, quia his laudem meremur. *Cic. Att.* 2, 25. Plena manu nostras laudes in astra sustulit. *Id. Off.* 1, 22. *f.* Vir abundans bellicis laudibus Cn. Pompejus. *Virg. A.* 1, 465. sunt hic etiam sua praemia laudi; et *ib.* 5, 355. primam merui qui laude coronam; et *ib.* 9, 252. Quae vobis, quae digna, viri, pro laudibus istis Praemia posse rear solvi? *Plin. Pan.* 70. A laude aliquem deterrere. Adde *Prop.* 3, 1, 15. ℙ *Laus dicendi*, aut *oratoria* est ipsa dicendi facultas, qua laudem adipiscimur. *Cic. Brut.* 7. Pericles cum floreret omni genere virtutis, hac tamen fuit laude clarissimus. ℙ Notat etiam aestimationem et pretium cujuspiam rei, quae ad usum aliquem optima habetur. *Plin.* 35, 12, 46. Cois amphoris laus maxima. *Id.* 22, 22, 38. Peculiaris laus ejus, quod fatigato corpori succurrit. *Id.* 9, 41, 65. Coccum Galatiae in maxima laude est. *Id.* 36, 22, 47. Creticae cotes diu maximam laudem habuere. ℙ In genit. plurali *laudium* pro *laudum* dixit *Sidon. carm.* 23, 31. Hoc centesima laudium tuarum est. [*V. *Schneid. Gr. Lat.* 2, 1. p. 257.] ℙ **Laus Pompeja* oppidum fuit Galliae Transpadanae. *Plin.* 3, 17. Vulgo putant *Lodi* esse, quod oppidum Adduae est adpositum: verum aliter Itineraria tradunt, quae aliquot millibus *Laudem* Mediolanum versus reducunt a *Lodi* nostrae aetatis, circa quem locum vicus *Lodeve* occurrit, quod nomen Holstenius *Lodi Vecchio* interpretatur, unde haud dubie contractum est. Oppidum autem *Lodi* ex illius ruinis in ulteriori loco ortum fuit. Haec *Cellarius.* Meminit et *Tab. Peut.* et *Anton.* in *Itin.* ubi *Laus* nude audit. ℙ *Laus* etiam cognominata est Ilipula, oppidum Hispaniae Baeticae. *Plin.* 3, 1. ℙ Quin et *Colonia Laus Julia Corinthus* dicta est Corinthus, a Caesare Julio in splendorem pristinam restituta. *Nummus* apud *Vaillant.*: Laus. Juli. Corint. Adi *Spanhem. de us. et praest. num.* p. 236. cujus verba sunt: Pegasus frequens in nummis Corinthiorum insigne, vel solus vel cum sessore Bellerophonte modo cum leone modo cum chimaera depugnante, inscriptis COL. L. IULIA. COR. *B. A.*

*LAUS (disyllab.), i, m. Λᾶος, flumen cum oppido cognomine, in Lucania, Bruttiis conterminum. *Plin.* 3, 5. ℙ Notandum in ed. *Hard.* (Lips. 1778.) impressum *Laiis*, errore, ut videtur, operarum. *B. A.*

LAUSUS, us, m. planctus, ejulatus, lugubris lamentatio. *Varr.* ap. *Non.* 1, 235. Funus exsequiati, cum lausu ad sepulcrum antiquo more silicernium confecimus. Alii leg. *plausu*: al. *exsequiati laute. Pl. Truc.* 4, 2, 18. Thetis quoque lamentando lausum fecit filio. Al. leg. *lessum*, quod idem significat. Qui lausum defendunt, ducunt a Graeco κλαῦσις, h e. fletus, priore littera abjecta: et pro *lausus* etiam *losus* reperiri ajunt, ut pro *plaudo*, *plodo*, etc. [In vetustissima L. Cornelii Scipionis *Inscr.* ap. *Viscont. Op. Var.* T. 1. p. 50. *tab.* 5. ed. *Mediol.* Is lausis mandatus, *h. e.* fletibus funebribus. ℙ Est etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 333, 7. L. Laberius Lausus. Alia ap. *Mur.* 102, 1. M. Sanquinius M. F. Pal. Lausus. *F.*] ℙ *Fuit et *Lausus*, *i*, m. filius Numitoris, frater Iliae seu Rheae Sylviae, ab Amulio Albanorum rege per dolum necatus. *Ov. Fast.* 4, 55. ℙ Alius fuit Mezentii filius, quem Aeneas interfecit, cum parentem vulneratum defenderet. *Virg. A.* 7, 649. et 10, 790. *B. A.*

LAUTE, adv. λαμπρῶς, splendide, eleganter. *Pl. Cas.* 4, 1, 10. Candide vestitus, laute exornatusque ambulat. *Ter. Ad.* 5, 1, 2. Laute munus administrasti tuum. *Nep. Chabr.* 3. Quod vivebat laute, et indulgebat sibi liberalius. *Suet. Cal.* 55. Quo lautius invitati acciperentur. *Cic. Leg.* 2, 1. Villa lautius aedificata. Al. leg. *latius.* [*Ita *Orell.*] *Id. Tusc.* 1, 1. Mores et instituta vitae, resque domesticas melius tueri, et lautius. ℙ Translate. *Vet. Poeta* ap. *Cic. Amic.* 26. Lautis-

sime ludere aliquem. *Pl. Mil.* 4, 4, 25. Militem lepide et facete et laute ludificari, *h. e.* ample, valde, insigniter. *Ter. Eun.* 3, 1, 37. Facete, lepide, laute, nihil supra, *h. e.* ornate: formula plaudentium. *Pl. Mil.* 4, 2, 11. Loquitur laute, et minime sordide, *h. e.* ornate et amplis verbis, ac magnificis. *Plin. ep.* 2, 5. Si quis exstiterit, qui putet, nos lautius fecisse, quam orationis severitas exigat, *h. e.* ornatiore et delicatiore dicendi stilo usos esse.

LAUTIA, orum, n. plur. ξένια, exponuntur a *Festo*, epularum magnificentia (tametsi al. ibi leg. *lautitia*), a *Charis.* 1, 21. supellex: rursus ab eodem *Festo* in *Dautia*, ea quae dantur legatis hospitii gratia (V. XENIUM.), ab aliis verius esculenta, et poculenta ad lautiorem victum accommodata, quae a quaestoribus Romae legatis exterarum nationum, quibuscum amicitia et societas esset, publice praebebantur, hospitii gratia: unde et hospitale jus vocantur a *Liv.* mox afferendo. Alii ducunt a lavatione (nempe a *lautus*), quia apud antiquos hae elegantiae, quae nunc sunt, inquit *Festus*, non erant, et raro aliquis lavabat. Quare et *lotia* alicubi scriptum legimus, ut *lotus* pro *lautus*. Alii derivant a Graeco δώτια a δίδωμι, do: unde et *dautia* olim dicta sunt, teste eodem *Festo*. Fortasse paenultima producenda est, quia *Plutarch. in Quaest. Rom. n.* 43. λαύτεια scribit. Proprius ejus usus apud unum fere *Livium* habetur, ut 28, 39. *f.* Locus inde, lautiaque legatis praeberi jussa; et 30, 17. *extr.* Legatis dona in singulos ne minus quinum millium aeris, et vestimenta bina. Ad hoc aedes liberae, loca, lautia legatis decreta. In veteri SCto, quod Graece et Latine habetur ap. *Grut.* p. 503. Munusque eis ex formula, locum, lautiaque quaestorem urb. eis locare, mittereque. Ξένιά τε αὐτοῖς κατὰ τὸ διάταγμα, τόπον, παροχήν τε τὸν ταμίαν τὸν κατὰ πόλιν τούτοις μισθῶσαι, etc. Rursus *Liv.* 45, 20. Consulti a M. Junio patres, stantibus in comitio legatis, an locum, lautia, senatumque darent, nullum hospitale jus in iis servandum censuerunt. Adde 33, 24., 35, 23., 42, 26. et 44, 16. In his *lautia praebere* est publice alicui coenam parare. ¶ Translate. *Appul. Met.* 9. Mihi, ne rudimentum servitii perhorrescerem, novus dominus loca, ac lautia prolixe praebuit. Adde *eund. ib.* 3.

[LAUTITAS, atis, f. eadem ac lautitia. *Gloss. Phil.* Lautitas, πολυτέλεια. *F.*]

LAUTITIA, ae, f. πολυτέλεια, magnificentia, elegantia, et munditia in victu et vestitu, et habitatione: sed in victu praecipue: a *lautum*, quia lautitiae initium Romani a lavando, et balneis fuisse videtur, ut est ap. *Fest. Suet. Caes.* 46. Munditiarum lautitiarumque studiosissimus. *Id. Aug.* 71. Lautitiarum invidiam facile refutavit, cum Alexandria capta, nihil sibi, praeter unum murrhinum calicem, retinuit, et vasa aurea conflavit omnia. *Plin.* 36, 6, 5. Columnis utebantur in templis, nec lautitiae causa. ¶ Quam late hoc verbum pateat, disce ex his *Senecae* verbis *ep.* 114. *med.* Ubi luxuriam late felicitas fundit, cultus primum corporum esse diligentior incipit: deinde supellectili laboratur: deinde in ipsas domos impenditur cura, etc. deinde ad coenas lautitia transfertur: et illi commendatio ex novitate, et soliti ordinis commutatione captatur, etc. Haec *Sen.* Praecipue tamen habet locum in apparatu, et pretio ciborum, ut dictum est. *Cic. Fam.* 9, 16. *f.* Fama ad te de mea nova lautitia veniet. *Petr. Sat.* 21. Tres lecti strati erant, et reliquus lautitiarum apparatus splendidissime expositus; et *ib.* 34. Accuratissimae lautitiae; et *ib.* 32. Esse in lautitiis. *Plin.* 9, 35, 58. Lautitiam Cleopatrae, apparatumque obtrectans Antonius. *Id.* 35, 12, 46. Tripatinum, inquit Fenestella, appellabatur summa coenarum lautitia. *Sen. B. V.* 12. Elegantiae, lautitiaeque famam captare. ¶ *Lautitia farina* ap. *Festum* est ex tritico aqua consperso.

LAUTIUSCULUS, a, um, dimin. lauti, aliquantum lautus. *Appul. Met.* 7. Vestem lautiusculam proferunt.

LAUTULAE et Lautolae, arum, f. plur. θερμαί, locus Romae ad Janum geminum, ubi aquae calidae fuerunt, ut *Varr. L. L.* 4, 32. docet. Fabulam addit *Serv.* ad *A.* 8, 361. Cum Romani a Sabinis urgerentur fugientes, subita eruptione aquae ferventis et ipsos a periculo liberatos, et hostes ab insequendo repressos fuisse: unde loco Lautulae nomen factum. ¶ Extra urbem quoque *lautulae* fuerunt, prope Anxur. *Liv.* 7, 39. et 9, 23. Sic *Festus:* Lautulae, locus extra urbem, quo loco, quia aqua fluebat, lavandi usum exercebant.

LAUTUMARIUS, ii, m. qui lautumias incolit. *Cic. Pis.* 9. Juxta codices antiquos, ut *Turnebus* monet *Advers.* 21, 15. At in vulgatis est *laternarius*, quod praestat.

LAUTUMIAE et Lātŏmĭae, arum, f. plur. λατομίαι, et λατομίαι, a λᾶας, lapis, genit. λάαος, contr. λᾶος, et λᾶον ap. *Sophocl. Oedip. Colch. v.* 196., et τέμνω, seco; lingua Siculorum locum significant, ubi caeduntur lapides, ut *Ascon.* docet in *Verr.* 2, 1, 5. V. LAUDICENUS. In eas, ut in ergastula, servi vincti compingebantur, ad opus faciendum. *Pl. Poen.* 4, 2, 5. vel in lautumiis, vel in pistrino mavelim Agere aetatem, quam, etc. *Id. Capt.* 3, 5, 65. Inde ibis porro in latomias lapidarias. Ibi cum octonos alii lapides effodint; Nisi quotidianus sesquiopus confeceris, Sexcentoplago nomen indetur tibi. ¶ Speciatim ita dictus est carcer publicus Syracusis, quia totus e vivo lapide excisus erat. De eo *Cic. Verr.* 2, 5, 27. Lautumias Syracusanas omnes audistis, plerique nostis; opus est ingens, magnificum, regum ac tyrannorum: totum est ex saxo in mirandam altitudinem depresso, et multorum operis penitus exciso: nihil tam clausum ad exitus, nihil tam septum undique, nihil tam tutum ad custodias nec fieri, nec cogitari potest. *Varr. L. L.* 4, 32. *med.* Carcer Syracusis vocatur latomiae; et de latomia translatum, quod hic quoque lapicidinae fuerunt. V. de his lautumiis *Thucyd.* 7, 87. et *Aelian. V. H.* 12, 44. ¶ Inde transfertur ad carcerem, qui Romae erat, quique *Tullianus* dicebatur; quam v. v. *Liv.* 32, 26. *f.* Triumviri carceris lautumiarum intentiorem curam habere jussi. *Id.* 37, 3. Principes Aetolorum Romam deducti, et in lautumias conjecti sunt. Adde 26, 27. et 39, 44. Ubique autem alii leg. *latumiae*, aut *latomiae.* Sed prior scribendi ratio videtur Latinis usitatior, qui Siculum *latomiae* pro *laotomiae* in *lautumiae* mutarunt. Inde enim est cujusdam Sabini jocus, ap. *Sen. Excerpt. contr.* 9. *n.* 4. *extr.* qui, cum reus rogaret, ut in lautumias transferretur, Non est, inquit, quod quemquam vestrum decipiat nomen lautumiae: illa animo meo lauta res est. Ap. *Fest.* est *latumiae*, ita litterarum ordine postulante: *latomiae* autem est a Graeco λατομίαι, et a Siculis, ut dictum est, et *Varr.* docet *L. L.* 4, 32., ubi et *latomia* singulari numero legitur, V. supra. ¶ [Etiam *lautumius, a, um,* adjective usurpatur a *Sen. Consol. ad Marc.* 17. Tot millia captivorum ille, excisis in infinitam altitudinem saxis, lautumius carcer incluserat. Alii minus recte *Nablius*, alii aliter leg. *F.*]

LAUTUS, a, um, part. a *lavo, is*, mundus, lotus. *Hor. Sat.* 2, 3, 381. qui circum compita siccus Lautis mane senex manibus curreba t. *Cic. Dejot.* 7. Cur te lautum voluit, coenatum noluit occidere? *Pl. Pers.* 1, 3, 10. et *Ter. Phorm.* 2, 2, 25. Lautum credo a balneis jam hic affuturum. *C. Gracch.* ap. *Gell.* 10, 3. Parum cito sibi balneas traditas esse, et parum lautas fuisse, *h. e.* parum instructas supellectili balnearia. *Acc.* ap. *Non.* 4, 280. Volnere tetro deformatum, suo sibi lautum sanguine tepido, *h. e.* aspersum, inquinatum. ¶ Quia vero initium deliciarum ab usu saepe lavandi Romanis fuit, quem prisci illi et rustici omnino nesciebant, factum est, ut *lautus* sumi coeperit pro nitido, eleganti, delicato, magnifico, sumptuoso, εὔδειπνος, δαψιλής: et tum de cetero cultu, tum praecipue de victu et conviviis dicitur. *Cic. Pis.* 27. *f.* Nihil apud hunc lautum, nihil elegans, nihil exquisitum. *Id. Or.* 1, 36. Lauta supellex. *Gell.* 1, 14. Lautus paratus. *Plin.* 16, 15, 26. Acer crispius ad lautiora opera. *Cic. Fam.* 9, 16. *f.* Nec tamen eas coenas quaero, ut magnae reliquiae sint: quod erit, magnificum sit et lautum. *Id. fr.* ap. *Non.* 4, 280. Lautum victum, et elegantem colere. *Catull.* 47, 5. Convivia lauta sumptuose facere. *Plin. ep.* 9, 17. et *Mart.* 12, 48. Lautissima coena. *Stat. Silv.* 1, 6, 32. Epulae lautiores. *Plin.* 14, 13, 15. Lautissima apud priscos vina erant, myrrhae odore condita. *Id.* 18, 12, 30. Fabae radix perquam lauta incolarum cibis. ¶ Cum Romanae mulieres post Veneris usum aqua ablui solerent, ideo lauta dicebatur mulier, quae virum jam passa esset. *Pl. Mil.* 3, 1, 192. Lautam vis, aut quae nondum sit lauta? V. AQUA. ¶ Item pro copioso, amplo, divite. *Cic. Rabir. Post.* 14. Lautum et copiosum patrimonium. *Id. Fam.* 13, 32. Civitas Halaesina tam lauta, quam nobilis. *Ter. Heaut.* 4, 5, 50. Omnes te in lauta et bene aucta parte putant. *Plin.* 8, 45, 70. Hinc victimae opimae et lautissima Deorum placatio. ¶ *Lautus* etiam dicitur, qui laute vivit, splendidus est, deliciis et sumptuoso victu cultuque utitur. [*Gr. πολυτελής.] *Cic. Fam.* 7, 14. Valde jam lautus es, qui gravere litteras ad me dare. *Nep. Att.* 13. Cum in primis lautus esset eques Romanus, et liberaliter homines invitaret. *Cic. Att.* 13, 52. Libertis minus lautis, servisque nihil defuit: nam lautiores eleganter accepti. *Afran.* ap. *Non. l. c.* Lautus conviva. *Mart.* 13, 7. Lautorum coenae. *Cic. Verr.* 2, 1, 6. Homines lauti et urbani. *Pl. Poen.* 5, 4, 27. Est lepida et lauta. Et cum infinito *Pers.* 6, 23. rhombos libertis ponere lautus. ¶ *Lautae Carinae* dicuntur a *Virg. A.* 8, 361. propter elegantiam et lautitiam aedificiorum. V. *Serv.* alias hujus appositi rationes afferentem. ¶ Translate. *Cic. Off.* 2, 15. Beneficentiae ac liberalitatis est ratio duplex: nam aut opera benigne fit indigentibus, aut pecunia: facilior est haec posterior, locupleti praesertim: sed illa lautior ac splendidior, et viro forti claroque dignior. [*Id. de Rep.* (ed. *A. Maio*) 11. Lautus sermonis auctor. *Plin.* 19, 8, 42. Omnium hortensiorum lautissima cura asparagis, *h. e.* maxime exquisita, diligens, et quasi delicata. Nam lauti conquirendis cibis intentissimi sunt. *F.*] *Cic. Att.* 6, 1. *med.* Lautum negotium, *h. e.* splendidum, illustre, magnificum. ¶ *Inachis lauta* dicitur ab *Ov. Fast.* 1, 454. quia in ejus sacris jecur anseris adhibebatur, qui erat lautiorum mensarum cibus, quod observat *Voss. Institut. Orator.* 4, 13. §. 8. V. ANSER. ¶ In illo *Lucil.* Malis necesse est lautum *(esse eum, qui)* e mensa pure capturus cibum: *Non.* 4, 280. pro nudo, et carente accipit.

LAX, fraus: unde lacit, in fraudem inducit. *Fest.* in *Lacit.*

LAXABUNDUS. V. LAPSABUNDUS.

LAXAMENTUM, i, n. spatium, ἔνδοσις, λώφημα, laxitas, dilatatio. *Vitr.* 4, 7. *f.* Alii removentes parietes aedis efficiunt amplum laxamentum cellae. *Id.* 5, 9. Choragia laxamentum habeant, ad chorum parandum, uti sunt porticus Pompejanae. *Sen. Q. N.* 6, 18. Nec ventum tenet ulla compages: solvit enim quodcumque vinculum, infususque per minima laxamentum sibi parat. ¶ *Laxamentum ventris*, cum laxantur intestina, et retrimenta non continent. *Macr. Sat.* 7, 11. *f.* Laxamentum ventris comitatur timorem. ¶ Translate est interruptio, et remissio laboris, operis, curae, qua relaxatur animus, spatiumque habet colligendi se et recreandi. *Trebon.* ad *Cic. Fam.* 12, 16. *med.* Nactus in navigatione pusillum laxamenti, concinnavi tibi munusculum ex instituto meo. *Gell.* 5, 1. Laxamentum atque otium prolixe laudandi non habet. *Just.* 41, 5. Dato laxamento regnum Parthicum format. *Liv.* 7, 38. Eo laxamento cogitationibus dato, quievit in praesentia seditio. *Id.* 9, 41. *med.* Legati ad consulem missi, ut si quid laxamenti a bello Samnitium esset, in Umbriam exercitum duceret. *Id.* 22, 37. *med.* Ut et hostes in terra sua bellum haberent, minusque laxamenti daretur iis ad auxilia Annibali submittenda. ¶ Item remissio severitatis, juris, aut hujusmodi, ἄφεσις. *Cic. Cluent.* 33. Non modo causae, sed ne legi quidem quidquam per tribunum laxamenti datum est. Adde *Liv.* 2, 3. et 24.

LAXATIO, onis, f. ἀνευρισμὸς, actus laxandi, spatium interjectum. *Vitr.* 4, 7. Trabes ita sint compactae, ut compactura duorum digitorum habeat laxationem. *V. *eund.* 9. et *Coel. Aurel. Tard.* 2, 1. *B. A.*

LAXATIVUS, a, um, adj. χαλαστικὸς, ad solvendum et laxandum pertinens. *Coel. Aurel. Tard.* 2, 3. Laxativa cataplasmata. **Appul. H.* 66. virtus. *B. A.*

LAXATUS, a, um, part. a *laxo:* ἀνειμένος, laxus factus, apertus, dilatatus. *Liv.* 21, 32. *f.* Ubi primum degressos tumulis montanos, laxatasque sensit custodias, raptim angustias evadit. *Petr. Sat.* 112. Ut viderunt laxatam custodiam, etc. *Plin.* 19, 1, 3. de lino: Virgas maceratas indicio est membrana laxatior. *Virg. A.* 11, 150. Et via vix tandem voci laxata dolore est. *Ov. Halieut.* 27. laxata foramina retis. *Tac. H.* 3, 25. et *Sil.* 9, 364. Laxati ordines *(aciei)* abrumpuntur. *Senec. Oedip.* 582. Subito dehiscit terra, et immenso sinu Laxata patuit. ¶ Item solutus, ἄνετος. *Cic. Somn. Scip.* 3. *med.* Qui jam vixerunt, et corpore laxati illum incolunt locum, quem vides. *Plin.* 10, 23, 30. de gruib.: Lapillum pede sustinentes, qui laxatus somno, etc. *Cic. Sen.* 3. Libidinum vinculis laxati. *Id. Tusc.* 1, 19. curis. ¶ *Laxata temeritas* ap. *Petr. Sat.* 82. est deposita. ¶ *Laxata nox* ap. *Sil.* 13, 550. est discussis tenebris illustrata, et veluti aperta. ¶ *Laxata pugna* ap. *Liv.* 21, 59. est intermissa.

LAXE, adv. εὐρὺ, ἀνέτως, laxo spatio, late, ample, cui *anguste* opponitur. *Cic. Dom.* 44. Habitare laxe et magnifice voluit. *Plin.* 2, 97, 99. Vis sideris laxe grassantis. *Id.* 17, 14, 24. de insitione: Ne hiscat nimium rima, laxeque capiat, aut ne parum. *Id.* 13, 4, 7. Laxe distans. *Id.* 33, 3, 19. Aurum laxius dilatatur. *Id.* 2, 16, 13. Mercurii stella laxissime vagatur. *Varr. R. R.* 2, 10. *f.* De numero pastorum alii angustius, alii laxius constituere solent, *h. e.* pauciores, aut plures. *Liv.* 28, 24. In hostico laxius rapto suetis vivere, arctiores in pace res erant, *h. e.* liberius, licentius. *Sall. Jug.* 92. Romanos, remoto metu, laxius licentiusque futuros, *h. e.* late dispersos, solutis ordinibus, et remissa disciplina. *Cic. Att.* 13, 14. Si laxius volent proferre diem, *h. e.* longius. Al. leg. *latius.* ¶ Item remisse, non adducte. *Lucan.* 4, 450. medio suspendit vincula ponto, Et laxe fluitare sinit.

LAXITAS, atis, f. εὐρυχωρία, amplitudo, latitudo, spatium: cui *angustia* opponitur. *Cic. Off.* 1, 39. In domo clari hominis, in quam et hospites multi recipiendi, et admittenda hominum cujusquemodi multitudo, adhibenda est cura laxitatis. *Sall. fragm.* ap. *Non.* 2, 492. Laxitas loci. *Plin.* 4, 12, 24. maris; et *prooem. l.* 14. mundi; et 8, 43, 68. spatiosa. *Colum.* 4, 18. Vindemiatoribus hae semitae opportunam laxitatem praebent, per quam vel fructus, vel statumina portentur. *Pall.* 1, 5. *f.*

llis cum quadam moderatione, et aeris laxitate ımissa. ℙ Item remissio, languor. *Arnob.* 6, 7. Liber membris cum mollibus fingitur, et lioris feminei dissolutissimus laxitate.

LAXO, as, avi, atum, a. 1. εὐρύνω, χαυνόω, um facio, dilato, aperio. *Cic. Att.* 4, 16. *f.* forum laxaremus, et usque ad atrium Libertaexplicaremus. *Caes. B. G.* 2, 25. Manipulos are jussit, quo facilius gladiis uti possent. *Pers.* 110. Jam nunc adstringas, jam nunc granaria es. *Plin.* 21, 5, 11. Lilium ab angustiis in ladinem paulatim se laxans. *Id.* 32, 2, 5. Lare fores; et *ib.* maculas retis. *Lucan.* 6, 270. uso tentoria campo; et *ib.* 567. ora. *Claud. ns. Prob. et Olybr.* 74. Alpes. *Virg. A.* 2, 259. ıea furtim Laxat claustra Sinon. *Id. G.* 2, 330. phyrique tepentibus auris Laxant arva sinus. *Id.* 6, 411. Inde alias animas, quae per juga lonsedebant, Deturbat, laxatque foros. *Plin.* 26, , 90. Hyssopum suffocationes laxat. *Id.* 8, 36, . Laxare intestina, *h. e.* alvum ciere. *Id.* 19, 26. *n.* 1. ructum, *h. e.* ciere. *Stat. Th.* 12, 254. laque nigrantes laxabant astra tenebras, *h. e.* quantum minuebant. ℙ Est etiam solvere; quia i solvit, aperit. *Nep. Paus.* 4. Vincula episto- laxavit. [*Alii *laceravit.* At v. *Brem.*] *Val. ax.* 3, 3. *n.* 5. *extr.* Fidiculas laxavit, solvit uuleum. *Lucan.* 4, 632. Laxare nodos Herculs. *Sil.* 11, 17. jugum, *h. e.* detrectando solvere abjicere. De bobus indomitis loquitur. Huc et ud pertinet, *Just.* 42, 4. *f.* Ubi dolor vocem laverat, nihil aliud, quam Pacorum vocabat. ℙ *ıxare ferrum* igne mollire et extendere. *Stat. hill.* 1, 129. ferrum laxatur ad usus Innumeros, od rostra liget, quod muniat arma, Belligeros od frenet equos, etc. ℙ Item remittere, quod ntentum erat. *Plin.* 23, 8, 80. Oleum ad ners laxandos utile est: *scil.* cum vitiose intendun-, ut in opisthotono. *Ov. A. Am.* 3, 73. Quam o (me miserum!) laxantur corpora rugis: *scil.* ante se cute ex macie, quae, pleno corpore in venta, intenta erat. *Virg. A.* 3, 266. excussose jubet laxare rudentes. *Val. Fl.* 2, 35. Laxare benas. *Lucan.* 7, 125. frenos. ℙ *Laxare arcum* . *Phaedr.* 3, 14. et huc pertinere potest, quia *tendere arcum* dicimus; et ad notionem primam, ia remisso nervo, cornua arcus aperiuntur ac diantur. Hinc *Auct. Pan. ad Pison.* 130. nec semr Gnosius arcu Destinat, exempto sed laxat cora nervo. ℙ Translate *laxare* est remittere, inmittere: quia curis ac labore animus intenditur. *v.* 6, 9. Ut oppidanis pugnando fessis laxaretur ɔor, et ipse spatium intrandi moenia haberet. *rs.* 5, 44. Atque verecunda laxamus seria mensa. *rg. A.* 9, 224. somno laxare curas. ℙ Item reare, indulgere. *Liv.* 9, 16. *med.* Equites ausos eo petere, ut sibi pro re bene gesta laxaret aliid laboris. *Gell.* 1, 3. *med.* Laxare paulum, et mittere subtile examen justitiae. ℙ Item levare, reare. *Cic. Or.* 3, 61. A contentione disputanis animos, curamque laxemus. *Id. Brut.* 93. *f.* ıxare judicum animos, atque a severitate ad hiitatem traducere. *Liv.* 32, 5. Laxare animum assiduis laboribus. *Sen. Tranqu.* 15. Cato vino abat animum curis publicis fatigatum. *Mart.* 8. Et bonus aetherio laxatur nectare Caesar. Item solvere. *Cic. Att.* 6, 2. Dixerim, me vel ırima vincula tecum summae conjunctionis opta-: etsi sunt amoris arctissima: tantum abest, ut o ex eo, quo adstricti sumus, laxari aliquid ve-. *Virg. A.* 5, 857. quies laxaverat artus. *Petr. t.* 82. Si quid habueram virium, perdidi, totoe corpore velut laxato, etc. Sic *Pers.* 3, 58. ertis adhuc, laxumque caput compage soluta citat hesternum dissutis undique malis. *Flor.* 2, Alpina corpora, ut caluere pugna, statim in surem eunt, et laxantur. ℙ Item liberare, eripere. *ccej.* ad *Cic. Fam.* 5, 14. *med.* Ut istis te mostiis laxes. ℙ Item aperire. *Stat. Achill.* 1, 508. a irrumpe Deos, et fata latentia laxa. ℙ Item oducere. *Quint.* 10, 5. *f.* Longiore dierum spao laxabit dicendi necessitatem. *Sen. Med.* 420. ıxare tempus fugae. ℙ Item levare. *Id. Herc. t.* 787. Posuitque clavae pondus, et pharetra aves laxavit humeros. ℙ *Laxare iram* est remitre, et sedare. *Stat. Th.* 6, 831. armiferas lare adsueverat iras. *Petr. Sat.* 108. Plures cruenti lneribus referunt veluti ex proelio pedem: nec men cujusquam ira laxatur. Sic *ib.* 82. Paulan temeritate laxata, *h. e.* deposita. ℙ *Laxare nonam* est ciborum pretium minuere, cui contraım est *arctare.* V. ANNONA. [*Corrumpitur xare* in *relaxare*, V. *intpp.* ad *Eutr.* 9, 8. Perutatur *laxare* et *lacerare*, v. h. v. in f.]

LAXUS, a, um, adj. εὐρύς, latus, spatiosus, nplus. De notatione nihil certi habemus. [*Eom quae *Doederl.* 1, 105. sq. de h. v. disputat mma haec est: *laxus* et *lassus* ejusdem esse orinationis vocabula, eodem modo cognata, quo *nis* et *nixus*, *coxim* et *cossim*, *Ulyxes* et *Ulysses*: ll. *Schneid. Gr. Lat.* 1. p. 355. Utrumque partipii formam referens obsoleti verbi *laco* vel *lago*, jus usum ipsa frequentativa *lassare*, *laxare* ex *lassus* et *laxus* facta abrogarint, proprie quidem denotare *remissum*, opp. *adstricto*; sed discrepare ita, ut *laxus* de eo dicatur, quod propter remissionem majus spatium occupet; *lassus*, quod firmitatem, robur amiserit: *illud* spectare res vita carentes, *hoc* ad animata pertinere. *Plin.* 11, 24, 28. quam laxus ad flatus ac non respuenda quae veniant sinus? Derelicta lasso (araneo) praetendi summa parte arbitrere licia. Hinc posse paria vel similia eodem modo *laxa* et, quasi personae notione adhibita, etiam *lassa* dici. *Pers.* 3, 58. Testis adhuc laxumque caput compage soluta Oscitat hesternum, dissutis undique malis? V. *Ruhnk.* ad *Rut. Lup.* 2, 7. p. 158. b. *ed. Frotsch.* et *Virg. A.* 9, 436. Lassove papavere collo Demisere caput, pluvia quum forte gravantur.] *Sall.* ap. *Non.* 4, 3. Socordius ire milites occepere, et laxiore agmine. *Virg. G.* 3, 166. laxos tenui de vimine circlos Cervici subnecte; et *ib.* 4, 247. Laxos in foribus suspendit aranea casses. *Hor. Sat.* 2, 3, 171. nuces ferre sinu laxo; et *ib.* 1, 3, 32. male laxus in pede calceus haeret. *Tibull.* 1, 7, 46. Laxa toga. *Sen. ep.* 88. *med.* Laxum spatium. *Vell.* 2, 81. Laxior domus. *Ov. Amor.* 1, 8, 77. Laxa janua; et *ib.* 2, 15, 14. Laxus anulus. *Virg. A.* 1, 126. Laxae compages. *Mart.* 5, 79. Laxa cutis, *h. e.* laxata ex sudore, et meatus apertos habens. ℙ Item remissus, ἀνειμένος. *Hor. Sat.* 2, 7, 20. Qui jam contento, jam laxo fune laborat. *Ov. Amor.* 3, 4, 16. Laxa frena. *Virg. A.* 1, 67. Laxae habenae. ℙ *Laxus arcus* ap. *Virg. A.* 11, 874., *Hor. Od.* 3, 8, 23. et *Ov. Rem. Am.* 702. et remissus intelligi potest, et latus diductusque, ut in LAXO diximus. ℙ Est etiam dilatatus, productus, longus. *Cic. Att.* 6, 1. *med.* Diem statuo satis laxam, quam ante si solverint, dico, me centesimas ducturum. *Plin. ep.* 4, 9. *med.* Tempus sibi, et quidem laxius, postulavit. Adde *Procul. Dig.* 45, 1, 113. ℙ Item amplus, magnus, multus. *Mart.* 2, 30. Et cujus laxas arca flagellat opes. ℙ Translate. *Cic. Amic.* 13. Commodissimum est quam laxissimas habenas habere amicitiae, quas vel adducas, cum velis, vel remittas, *h. e.* non est amicitia nimis arcte jungenda. *Sall. Jug.* 68. Milites in hibernis laxiore imperio, quam antea, habere. *Liv.* 24, 8. Si bellum cum eo hoste haberemus, in quo negligentiae laxior locus esset. ℙ Laxa annona, cui opponitur *arcta*. V. ANNONA. ℙ *Laxa vox* est, quae laxo ore fit, ut cum *a* pronunciamus. *Gell.* 13, 20. Si dicas *Quam das finem* (ap. *Virg. A.* 1, 245.) injucundum nescio quo pacto, et laxiorem vocis sonum feceris. ℙ *Laxioribus verbis dicere aliquid* ap. *eund.* 16, 1. est latius, et fusius rem explicantibus. ℙ *Laxum caput* ap. *Pers.* 3, 58. est solutum, somni plenum, et languidum. V. LAXO. ℙ *Laxa mulier* est amplo interfeminio praedita apud *Mart.* 11, 21. et *Auct. Priap.* 18, 2.

*LAZI, orum, m. Λαζοὶ, populi Asiae, Colchorum pars. *Plin.* 6, 4. *B. A.*

LE

LĔĀ, ae, f. idem quod leaena: sed non aeque usitatum, et fere poeticum. *Varr. fr.* ap. *Philargyr.* ad *Virg. Ecl.* 2, 63. Sicut nocet panthera et lea. *Lucr.* 5, 1317. Irritata leae jaciebant corpora saltu. *Ov. Fast.* 5, 176. Audet et hirsutas cominus ire leas. *Id. Met.* 14, 255. mixtaeque lupis ursaeque, leaeque. *Id. Fast.* 4, 102. Lea saeva. Adde *Trist.* 4, 7, 14. et *Sen. Agam.* 740. ℙ In aliis casibus non facile usurpaverim. ℙ *Fuit et Lea, Λεία, insula maris Aegaei. *Plin.* 4, 12. ℙ Item oppidum Aethiopiae. *Plin.* 6, 29. *B. A.*

LĔAENĂ, ae, f. λέαινα, leo femina. *Cic. fr.* ap. *Philarg.* ad *Virg. Ecl.* 2, 63. Statuerunt aeream leaenam. *Gell.* 13, 7. Leaenas inter omnem vitam semel parere, eoque partu nunquam edere plures, quam unum, Herodotus scriptum reliquit. *Plin.* 8, 16, 17. Aristoteles tradit, leaenam primo fetu parere quinque catulos, ac per annos singulos uno minus, ab uno sterilescere. *Catull.* 64, 154. De homine crudeli et feris moribus: Quaenam te genuit sola sub rupe leaena? *Hor. Od.* 3, 20, 2. Getulae catulos leaenae. *Virg. G.* 3, 245. et *Val. Fl.* 6, 148. Leaena saeva. *Virg. G.* 4, 408. fulva. et *Ecl.* 2, 63. torva. *Ov. Fast.* 5, 371. Libyca; et *ib.* 177. feta; et *Met.* 13, 547. Utque furit catulo lactente orbata leaena. Adde *Tibull.* 3, 4, 90. et *ib.* 6, 15. ℙ [*Leaenae* nomine Athenis appellata et meretrix fuit, quae, quia Harmodium, et Aristogitonem tyrannicidas torta non indicavit, statua ob id animalis cognominis elingui honorata est, cum nefas esset simulacrum meretricis constitui in templo. *Plin.* 7, 23, 23. et 34, 8, 19. *n.* 12. et *Lact.* 1, 20. *F.*] Veteres grammatici ap. *Philarg. l. c.* hanc vocem negabant Latinam esse, quia ad significandum sexum *leo femina* dicebatur, ut *Pl.* in *Vidul.* Nam audivi in feminam ego leonem semel parire. Sane *leaena* tota Graeca est, potiusque *lea* dicendum esset: quod et *Isid.* adnotavit *Orig.* 12, 2. Verum contra haec omnia stat usus.

LEANDER et Leandrus, i, m. Λείανδρος, juvenis nomen, ex Abydo Asiae oppido in litore Hellesponti sito, qui cum Herus puellae amore captus esset, quae in oppositi litoris oppido Sesto habitabat, noctu ad eam transnabat. Quod ubi aliquoties non infeliciter cecidisset, jam audacior factus, cum mari tumido et impacato sese commisisset, vi ventorum fluctuumque victus, in Hellesponto submersus est. Fabulam hanc, aut fortassis historiam elegantissimo carmine apud Graecos prosequutus est *Musaeus*, a quo *Ov.* mutuatus est argumentum Epistolarum 18. et 19. Herus ad Leandrum, et Leandri ad Hero. Ubique autem primam producit syllabam. Sic *Mart.* 14, 181. Clamabat tumidis audax Leander in undis. ℙ Dicitur et *Leandrus. Id. Spectac.* 25. Cum peteret dulces audax Leandrus amores.

LĔANDRĬCUS et

LĔANDRĬUS, a, um, adj. ad Leandrum pertinens, ut Hellespontus Leandrius, *h. e.* a Leandro natatus. *Sil.* 8, 622. Mille rates vidit Leandrius Hellespontus. *Fulg. Myth.* 1. *in.* Leandrici natatus.

*LEANĪTAE, arum, m. populi Arabiae, ad sinum Arabicum, quorum urbs Laeana dicta. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

LĔARCHĒUS, a, um, adj. Λεάρχειος, ad Learchum pertinens. *Ov. Fast.* 6, 491. Moesta Learcheas mater tumulaverat umbras.

LĔARCHUS, i, m. Λέαρχος, Athamantis et Inus filius, quem pater furore correptus occidit. Quod cum vidisset Ino, arrepto Melicerta altero filio in mare se praecipitavit. Atque Ino quidem in Deam maris mutata est, quam Graeci Leucotheam, Latini Matutam vocant, Melicertes autem in Deum marinum, quem Graeci Palaemona, Latini Portunum. *Ov. Fast.* 6, 479. et sqq. *Hyg. fab.* 1. et 2.

*LEBĂDE, es, f. urbs Lydiae. *Plin.* 5, 29. Interiere intus Daphnus et Hermesia, et Sipylum, quod ante Tantalis vocabatur, caput Maeoniae, ubi nunc est stagnum Sale: ob id et Archaeopolis substituta Sipylo, et inde illi Colpe, et huic Lebade. *B. A.*

*LEBADIA, ae, f. Λεβάδεια et Λεβαδία, urbs Boeotiae, ad quam fanum et antrum Trophonii. *Cic. de Div.* 1, 34. *Liv.* 45, 27. *Gell.* 12, 5. *in. Plin.* 9, 58. ℙ Est et forma *Lebadēa*, paenultima producta. *Stat. Th.* 7, 345. Et valles, Lebadea, tuas. Adde *Plin.* 4, 7. *B. A.*

LĔBĔDUS, i, f. Λέβεδος, urbs Asiae minoris, in Ionia, in ora sinus Ionici, inter Teon ad Bor. et Colophonem ad Aust. Hic scenicorum histrionum collegium fuit, qui ludos, et certamina Libero Patri quotannis celebrabant. *Hor. Ep.* 1, 11, 6., *Plin.* 5, 29, 31., [*Mela* 1, 17. *F.*]

*LEBĔNA, ae, oppidum Cretae. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

LEBER olim pro *liber* a priscis scriptum fuit, teste *Quint.* 1, 4.

LĔBES, ētis, m. λέβης, pelvis, malluvium, vas aereum, in quod aqua, dum manus abluuntur, decidit, ut *Serv.* docet ad illud *Virg. A.* 3, 466. stipatque carinis Ingens argentum, Dodonaeosque lebetas. *Id. ib.* 5, 266. Tertia dona facit, geminos ex aere lebetas. *Ov. Her.* 3, 31. Viginti fulvos oporoso ex aere lebetas, Et tripodas septem. ℙ Dictus est a λείβω, fundo, quoniam in eum aqua funditur. Quod vero allatis locis in muneribus locum habet, facile intelligitur, non vilis ministerii vas fuisse. Hinc et convivis inserviebat, cum manus ante cibum lavabant, ut colligitur ex *Ov. Met.* 12., ubi narrat, orta inter epulas rixa inter Centauros et Lapithas, *v.* 242. prima pocula pugna Missa volant, fragilesque cadi, curvique lebetes. ℙ *Isid. Orig.* 20, 8. culinae vas esse ait, coquendis cibis aptum: et ita adhibetur ab *Homer. Il.* φ. etc. *Servius* quoque *l. c.* ollam aeream exponit.

*LEBŪNI, orum, m. populi Hispaniae Tarraconensis. *Plin.* 3, 3. *B. A.*

*LEBYNTHOS vel Lebynthus vel Lebinthos (us), i, f. Λέβινθος, maris Mediterranei insula, Sporadum una. *Mela* 2, 7. *med.* ed. *Gron. Ov. A. Am.* 2, 81. et *Met.* 8, 222. edd. *Heins.* et *Burm.* quibus omnibus in locis est *Lebynthos.* In *Plin.* 4, 12. *Lebinthus* (os) est. *B. A.*

LECHAEUM, i, n. et Lechaeae, arum, f. plur. 1. Λέχαιον et Λέχη, opp. et navale Corinthiorum in Isthmo ad sinum Corinthiacum, Cenchreis alteri oppido, et navali ad sinum Saronicum sito, adversum. *Plin.* 4, 4, 5. Corinthiacus hinc, illinc Saronicus appellatur sinus: Lechaeae hinc, Cenchreae illinc, etc. *Stat. Silv.* 2, 2, 34. Qualis si subeas Ephyres Baccheidos altum Culmen ab Inoo fert semita tecta Lechaeo. *Id. Th.* 2, 381. Curva Palaemonio secluditur unda Lechaeo. *Prop.* 3, 20, 19. Deinde per Ionium vectus, cum fessa Lechaeo Sedarit placida vela phaselus aqua, etc. ℙ [Adjective usurpat *Grat. Cyn.* 227. Spatia Lechaea. *F.*] ℙ Paenultima in *Lechaeae* corripi potest, si Graecae diphthongi priorem exteras. *Stat. Silv.* 4, 3, 59. His parvus, Lechiae nisi vetarent, Inous freta miscuisset Isthmos. Al. aliter leg.

*LECHIĒNI, orum, m. populi Arabiae. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

LECTĀRĬUS, ii, m. κλινοποιός, qui lectos facit. *Inscr.* ap. *Murt.* 956, 7. L. Hostilius L. L. Amphio faber lectarius. *Gloss. Philox.* Lectarius, κλινοποιός.

LECTĒ, adv. λογάδην, eligendo. *Varr. L. L.* 5, 5. Ab lego lecte, lectissime. *Id. R. R.* 1, 54. Uva lectius defertur in forum vinarium. Al. melius *lecta* legunt. *Cic. Or.* 68. Optimis sententiis verbisque lectissime dicere.

LECTĪCĂ, ae, f. 1. κλινίδιον, φορεῖον, sella cum pulvinari et lectulo, qua ditiores cubantes, seu jacentes, servorum humeris vel duorum, ut tenuiores, vel quatuor, aut sex, aut octo, ut ditiores, ferebantur: primo quidem itineris causa extra Urbem, deinde paulatim etiam in ipsa Urbe, deliciarum causa. *Varr. L. L.* 4, 35. a *legendo* ducit, quod olim herbis et stramentis collectis sterneretur. Commodius tamen a *lectus*, *i*, duci videtur. Quae de ejus usu ac forma dici possunt, ex subjectis scriptorum locis apparent. *Cic. Verr.* 2, 5, 11. Nam, ut mos fuit Bithyniae regibus, lectica octophoro ferebatur, in qua pulvinus erat. Melitensi rosa fartus. (Dicuntur Bithyni lecticae inventores fuisse. *Vet. Schol.* ad *Juven.* 1, 121., *Catull.* 10, 14.) *Id. Phil.* 2, 24. Vehebatur in essedo tribunus plebis: lictores laureati antecedebant, inter quos, aperta lectica, mima portabatur. *Id. Q. Fr.* 2, 10. Cum ille ignarus sui comitatus, repente aperuit lecticam, etc. *Juven.* 3, 240. turba cedente vehetur Dives, et ingenti curret super ora Liburno, Atque obiter leget, aut scribet, vel dormiet intus. Namque facit somnum clausa lectica fenestra. *Suet. Aug.* 43. Accidit votivis Circensibus, ut correptus valetudine, lectica cubans, thensas deduceret. *August.* ipse apud *eund. ib.* 82. Dum lectica ex regia domum redeo, panis unciam cum paucis acinis uvae duracinae comedi. *Suet. Tib.* 27. Adulationes adeo aversatus est, ut neminem senatorem, aut officii, aut negotii causa ad lecticam suam admiserit. *Id. Aug.* 35. Ipse jus dixit assidue: si parum corpore valeret, lectica pro tribunali collocata. *Id. Caes.* 43. Lecticarum usum, item conchyliatae vestis et margaritarum, nisi certis personis et aetatibus, perque certos dies, ademit. *Id. Dom.* 8. Probrosis feminis lecticae usum ademit. *Petr. Sat.* 28. Lecticae quempiam imponere. *Tac. A.* 3, 14. et *ib.* 12, 69. Indere lecticae. *Sen. ep.* 110. *f.* Lectica formosis imposita calonibus. *Hor. Sat.* 2, 3, 214. Lectica gestare aliquem. *Tac. A.* 2, 2. Lecticae gestamine uti. *Sulpic.* ad *Cic. Fam.* 4, 12. *med.* Lectica deferri. *Catull.* 10, 15. comparare homines ad lecticam, *h. e.* lecticarios. ℙ Cadavera lectica efferri solita, testis *Nep.*, de quo V. in LECTICULA., et *Sulpic.* ad *Cic. Fam.* 4, 12., et *Suet. Caes.* 82. ℙ In militia quoque lecticae usus fuit, teste *Liv.*, de quo V. in LECTICULA., item *Suet. Aug.* 91., et *Val. Max.* 2, 8. *n.* 2. ℙ De lectica lucubratoria V. LECTICULA. ℙ A sella quid differat, vide in SELLA. ℙ A similitudine *lecticas* appellat *Plin.* 17, 14, 22. in arboribus loca, unde rami e trunco exeunt, et planitiem quandam, et quasi sedem efficiunt.

*LECTĪCĀLIS, is, m. Qui lectulos facit. *Gloss. Isidor. B. A.*

LECTĪCĀRĬŎLĂ, ae, f. mulier quae lecticariorum (id erat vilissimum servorum genus) amores sectatur, ut *ancillariolus*, qui ancillarum insanit amore. *Mart.* 12, 58. Ancillariolum tua te vocat uxor, et ipsa Lecticariola est: estis, Alauda, pares.

LECTĪCĀRĬUS, ii, m. κλινοφόρος, φορειοφόρος, qui lecticam defert. *Sulpic.* ad *Cic. Fam.* 4, 12. *med.* Coactus sum in eadem illa lectica, qua ipse delatus eram, meisque lecticariis in urbem eum referre. Adde *Cic. Rosc. Am.* 46. et *Suet. Cal.* 58. ℙ *Lecticariorum* fuere *corpora*, ut et ceterorum artificum, nempe hominum infimae plebis, aut libertorum, qui operam suam quibusvis, vel etiam certis dominis locabant. Hinc *P. Vict. de regionib. Urbis Romae* in regione decimaquarta trans Tiberim bis ponit *castra lecticariorum*, h. e. certum locum, ubi parati multi stabant ad hujusmodi ministerium. V. CASTRA. *Inscr.* ap. *Grut.* 599, 11. Ti. Claudio Aug. Lib. Tigrano ex corpore lecticariorum Caesaris. Alia ap. *Mur.* 897, 8. Faustus Ti. Claudii German. lecticarius. In alia ap. *Grut.* 600, 1. Decurio lecticariorum. ℙ *Adjective *Non.* 14, 5. Plagae, grande linteum tegmen, quod nunc torale, vel lecticariam sindonem dicimus. Al. leg. *lectuariam.* V. *Lectuarius, a, um. B. A.*

[LECTĪCĬĀRĬUS, ii, m. servus, qui analecta colligit. Ita ap. *Petr. Sat.* 34. legendum putat *Fr. Oriolius* in *Opusc. lett. Bologn.* T. 1. p. 60. pro *lecticarius.* Verum, cum nulla alia praesto sit Latini scriptoris auctoritas, qui vel simplex vocabulum *lecticius*, nec inde derivatum *lecticiarius* usurpaverit, commodius fortasse erit, *analectarius* ibidem legere, quam v. v. s. l.

LECTĪCŬLĂ, ae, f. κλινίδιον, parva lectica. *Cic. Div.* 1, 26. Lecticula in curiam esse delatum. *Liv.* 24, 42. Scipio lecticula in aciem illatus. *Nep. Att.* 22. Elatus est in lecticula, sine ulla pompa funeris. ℙ Lecticulae lucubratoriae in aedibus fixae et stabiles, erant parvi lecti in augusta cella positi, in quibus cubantes lucubrabant. *Suet. Aug.* 78. A coena lucubratoriam se in lecticulam recipiebat: ibi, donec residua diurni actus conficeret, ad multam noctem permanebat. In lectum inde transgressus, etc. De his intelligendum et illud *Plin. ep.* 5, 5. Visus est sibi per nocturnam quietem, jacere in lectulo, compositus in habitum studentis, habere ante se scrinium, etc. et *Ov. Trist.* 1, 11, 37. Non haec in nostris, ut quondam scribimus hortis: Nec consuete meum lectule corpus habet; et *Sen. ep.* 72. Quaedam sunt quae possis et in cisio scribere: quaedam lectum, et otium, et secretum desiderant; et *Pers.* 1, 52. non quidquid denique lectis Scribitur in citreis; et *Juven.* 7, 28. Qui facis in parva sublimia carmina cella. ℙ [Etiam de cubile in quo gallinae ova deponere solent. *Appul. Met.* 9. Gallina consuetae lecticulae spreto cubili, ante ipsos pedes domini praematurum prodidit partum. Paulo ante, *calathum foetui gallinaceo destinatum* vocaverat. *F.*]

LECTĬO, onis, f. ἀνάγνωσις, actus legendi. *Cic. Acad.* 4, 2. Delectabatur mirifice lectione librorum. *Nep. Att.* 14. Neque unquam sine aliqua lectione apud eum coenatum est. ℙ Aliquando est ipsum illud, quod legitur. Hinc *lectio juris*, ipsa lex, verba juris. *Ammian.* de malis JCtis loquens 30, 4. Et si voluntate matrem tuam finxeris occidisse, multas tibi suffragari absolutionem lectiones reconditas pollicentur; et *ib.* Ut pervulgati juris proferatur lectio vana, septem vendibiles introitus praeparant. *Macr. Sat.* 7, 7. Lectio tamen docet, eo tempore solitos, etc. *Impp. Leo, et Anth. Cod.* 6, 61, 5. Cum mulier diversis juris lectionibus, idem intelligi maritum et sponsum, niteretur probare. ℙ Est etiam συλλογή, actus legendi, seu colligendi, collectio. *Col.* 2, 2. *med.* Saxosum solum facile est expedire lectione lapidum. *Arnob.* 5, 173. Cum illam (*Proserpinam*) per floream messem huc atque illuc lectionis cupiditas avocaret. ℙ Item electio, αἵρεσις. *Cic. Phil.* 5, 6. Illud os, illam impuritatem coeni fecisse, ut hos judices legere auderet, quorum lectione duplex imprimeretur reipubl. dedecus. ℙ Lectio senatus fiebat, stante reipublica a censoribus; ea mutata, fere ab imperatoribus ipsis. In ea qui dignissimus visus esset, princeps senatus pronunciabatur: si qui indigni eo ordine essent, praeteriebantur, eoque silentio ejecti e senatu censebantur. *Liv.* 9, 29. Ob infamem atque invidiosam senatus lectionem, verecundia victus collega, magistratu se abdicaverat. *Suet. Aug.* 35. Senatorum affluentem numerum ad modum pristinum redegit duabus lectionibus. Adde *Liv.* 27, 11.

*LECTĪPES, edis, κλινοπόδιον, herba serpyllo similis, surculosa, palmi altitudine. *Plin.* 24, 15. *B. A.*

[LECTISPHĀGĪTES. V. ITAEOMELIS. *F.*]

LECTĪSTERNĬĀTOR, oris, m. qui mensam ac lectulos discubitorios sternit. *Pl. Ps.* 1, 2, 29. Tu esto lectisterniator; tu argentum eluito, idem exstruito.

LECTĪSTERNĬUM, ii, n. διασκευή, sacrificii genus, in quo Diis in templis pulvinaria, sive lecti sternebantur, conviviumque iis apponebatur. Idem vocatum est *daps*, aut *epulum*, quia cibi apponebantur. Appositis epulis septem sacerdotes, qui dicti sunt *Epulones*, fruebantur. *Liv.* 22, 10. Curatum lectisternium, et per triduum habitum, decemviris sacrorum curantibus: sex pulvinaria in conspectu fuere, Jovi et Junoni unum, alterum Neptuno ac Minervae, tertium Marti et Veneri, quartum Apollini ac Dianae, quintum Vulcano ac Vestae, sextum Mercurio ac Cereri. *Id.* 5, 13. Duumviri sacris faciundis, lectisternio tunc primum in urbe Romana facto, per dies octo Apollinem, Latonamque et Dianam, Herculem, Mercurium, atque Neptunum, tribus, quam amplissime tum apparari poterat, stratis lectis, placavere. *Id.* 40, 59. In foris publicis, ubi lectisternium erat, Deorum capita, quae in lectis erant, averterunt se, lanaque cum integumentis, quae Jovi opposita fuit, decidit: de mensa quoque oleas praegustasse mures, in prodigium versum est. *Id.* 22, 1. Ad aedem Saturni Romae immolatum est, lectisterniumque imperatum (senatores straverunt) et convivium publicum, etc. *Id.* 21, 62. Lectisternium Cere, ubi sortes attenuatae erant, imperatum. Adde 7, 2. et 42, 30. et 29, 14. ℙ Est etiam locus, ubi homines in templo sedere consueverunt, si *Servio* credimus ad *A.* 12, 199. ℙ [Sequiori vero tempore *lectisternium* item dicebatur epulum, quod tempore parentaliorum, seu charistiorum propinquis et cognatis dabatur; quin et in dedicatione ecclesiae alicujus, seu baptisterii. *Inscr.* ap. *Grut.* 753, 4. Item lectisternium tempore parentaliorum ex ✠. CC. memoriis ejusdem Valerianae, et Appii Valerianae filii ejus per officiales tesserariorum quotannis ponatur, et parentetur. *Sid. ep.* 4, 15. Epulum multiplex, et capacissima lectisternia para: pluribus viis, pluribus turbis ad te venitur: ita bonorum contubernio sedit, quippe postquam omnibus tempus futurae dedicationis inclaruit. Nam baptisterium, quod olim fabricabamini, scribitis, jam posse consecrari. *F.*]

[LECTISTĪTĬUM, ii, n. lecti statio. *Gloss. Isid. F.*]

LECTĪTĀTUS, a, um, part. a *lectito*, saepe lectus. *Tac. A.* 14, 51. Libros conquisitos lectitatosque, donec cum periculo parabantur.

LECTĪTO, as, avi, atum, a. 1. ἐπαναγινώσκω, saepe lego, assidue et studiose percurro. *Cic. Fam.* 9, 25. Pyrrhi te video libros lectitasse. *Id. Att.* 12, 18. Habeo nonnullos ex iis, quos nunc lectito, auctores, qui, etc. *Plin. ep.* 2, 17. *med.* Parieti ejus (*cubiculi*) in bibliothecae speciem armarium insertum est, quod non legendos libros, sed lectitandos capit, *h. e.* non assidue et attente legendos, sed identidem et cursim lectitandos. ℙ Est etiam saepe colligo. *Val. Max.* 8, 8. *n.* 1. Conchulas et umbilicos in litore lectitasse. *Arnob.* 5, 183. In nemore Hennensi quondam flores Proserpina lectitabat.

LECTĪUNCŬLĂ, ae, f. dimin. brevis lectio. *Cic. Fam.* 7, 1. Quin per eos dies matutina tempora lectiunculis consumpseris.

LECTO, as, avi, atum, a. 1. frequent. a *lego*, inde est *lectito*. *Hor. Sat.* 1, 6. *f.* aut ego lecto, Aut scripto, quod me tacitum juvet. *Bentlej.* vult *lecto* et *scripto* esse ablativos participiorum, absolute positos, *h. e.* postquam legi, aut scripsi. Sic *Liv.* 23, 14. Lato ad populum, ut equum ascendere liceret. Adde *Tac.* saepe et *Just.* Quod si verum est, exsulent, oportet, in perpetuum a Latio tum *lecto*, *as*, tum *scripto*, et inter barbara amandentur: quod tamen utrumque, ut Latinum agnoscitur a *Mar. Victorino Gramm.* 1. p. 2472. et se ipsum quoque satis analogia defendit.

*LECTON vel Lectum, i, n. Λέκτον, promontorium Troadis. *Liv.* 37, 37. *Plin.* 5, 32. et 9, 17. ℙ Idae montis pars fuit, teste *Hom. Il.* Ξ. v. 284. *Strab.* 13. *B. A.*

LECTOR, oris, m. ἀναγνώστης, qui legit. *Cic. Fam.* 5, 12. *med.* Nihil est aptius ad delectationem lectoris, quam fortunae vicissitudines. *Nep. Pelop.* 1. Mederi cum sacietati, tum ignorantiae lectorum. *Hor. Ep.* 2, 1, 214. qui se lectori credere malunt, Quam spectatoris fastidia ferre superbi, *h. e.* scripta sua legenda edere. *Ov. Trist.* 4, 10, 132. Jure tibi grates, candide lector, ago. *Virg. Ecl.* 3, 85. Pierides, vitulam lectori pascite vestro. ℙ Apud Romanos erant servi litterati (*anagnostae* Graeca appellatione, item *a studiis* dicti) qui legebant dominis, quae jubebantur. *Plin. ep.* 9, 17. Cum lector, aut lyristes, aut comoedus inductus est, calceos poscunt. Adde *ep.* 1, 15. V. ANAGNOSTES. ℙ Lector est etiam secundus inter minores ordines Ecclesiasticos gradus. *Tert. adv. haeretic.* 41. Itaque hodie diaconus, qui cras lector: hodie presbyter, qui cras laicus. *Inscr.* ap. *Guarin. Osserv. sopra Eclano* p. 11. Hic requiescit in somno pacis Coelius Laurentius lector sancte Glesiae Aeclanensis, qui vixit annos plus minus XLVIII., depositio ejus die VIII. Idus Majas, Flaviis Asterio et Presidio VV. CC.: nempe an. a Chr. n. CCCCXCIV., quo consules fuerunt. Turcius Rufius Apronianus Asterius, cui ex hac inscriptione *Flavii* nomen addendum videtur, et Flavius Praesidius. Observandum praeterea est, ex corrupto nomine *Glesia* pro *Ecclesia* Italos recentiores suum *Chiesa* effinxisse. *F.*]

LECTOSIA. V. LEUCOSIA.

LECTRIX, icis, f. quae legit. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 311. *n.* 347. Colit ossa ejus Cnide lectrix conjunx ejus. *Cledonius* in *Arte*, p. 1893. Dictor facit dictrix, lector facit lectrix, auctor non facit auctrix, quia est communis generis. Adde *Servium* ad *A.* 12, 159.

LECTŬĀLIS, e, adj. *Spart. Hadrian.* 23. In morbum incidit lectualem, *h. e.* qui diu in lecto aegrotum detinet, ut exponit *Salmas.* Al. melius leg. *letalem.* Tabem vocat *Aurel. Vict. Caesar.* 14. *f.*

[LECTŬĀRĬUS, a, um, adj. ad lectum pertinens. *Non.* 14, 5. Plagae, grande linteum tegmen, quod nunc torale, vel lectuariam sindonem dicimus, quorum diminutivum est plagulae. *F.*]

LECTŬLUS, i, m. κλινίδιον, diminut. parvus lectus: item saepissime lectus quicumque. *Cic. Att.* 14, 13. *f.* A ducenda uxore sic abhorret, ut quidquam libero lectulo neget esse jucundius. *Id. Cat.* 1, 4. Qui sese illa ipsa nocte me in meo lectulo interfecturos pollicerentur. *Id. Fin.* 2, 30. Philosophi in suis lectulis plerumque moriuntur; cui opponitur mori in proelio, aut alia quapiam externa vi. *Mart.* 10, 38. O quae proelia, quas utrinque pugnas Felix lectulus, et lucerna vidit! ℙ Lectulus lucubratorius. V. in LECTICULA exempla *Plin. jun.* et *Ov.* ℙ De lectulis coenatoriis. *Pl. Pers.* 5, 1, 6. Hic volo ante ostium meos participes bene accipere. Statuite hic lectulos: ponite hic quae assolent, etc. *Cic. Mur.* 36. Cum epulum populo R. daret, stravit pelliculis hoedinis lectulos Punicanos, et exposuit vasa Samia. De funebribus. *Tac. A.* 16, 11. Tres modo lectulos ad suprema retineri jubet.

LECTŬRĬO, is, a. ἀναγνωσείω, cupio legere. *Sidon. ep.* 9, 7. Cum merito lecturiremus. *Id. ep.* 2, 10. *med.* Opus est, ut sine dissimulatione lectites, sine fine lecturias. *Serv. in art.* 2. *Donati*,

1789. Meditativa forma in rio desinit, ut scri-urio, lecturio.

LECTUS, a, um, part. a *lego*, ἀναγνωσθεὶς, le-endo percursus. *Ov. Pont.* 2, 5, 20. versus Et gis, et lectos ore favente probas. *Flor.* 4, 2. ed. Lecto ad lucernam Platonis libro. ℙ Item electus, delectus, ἐκλεχθεὶς, atque adeo singularis, eximius, praestans, praecipuus, insignis. *Cic. Rosc. Am.* 41. *med.* Pueruli ex tot elegantissimis miliis lecti. *Virg. A.* 9, 48. Viginti lectis equi-m comitatus. *Plin.* 8, 22, 34. Sorte lectus. *ic. Or.* 3, 37. Lectis atque illustribus verbis uti. *d. Verr.* 2, 1, 6. Lectissimi atque ornatissimi ri. *Id. Inv.* 1, 31. *med.* Ut neque vir melior, eque femina lectior in terris sit. *Hor. Od.* 3, 21, lectum Massicum servare. *Stat. Silv.* 5, 1, 247. venum lectissime. *Pl. Ps.* 4, 7, 50. Hic sunt uinque argenti lectae numeratae minae, *h. e.* pro-ae et justi ponderis. Sic. *Ter. Ph.* 1, 2, 3. Ac-ipe, hem! lectum est (*argentum*), conveniet nu-erus, quantum debui. ℙ Cum infinito. *Stat. h.* 1, 530. eadem fidissima custos Lecta, sacrum stae Veneri occultare pudorem. ℙ Item colle-tus. *Plin.* 18, 15, 37. Vicia, si lecta matura st, praefertur. *Quint.* 6, 1. *med.* Lecta e vul-eribus ossa. *Prop.* 4, 4, 40. Cum patuit lecto tamine torta via. V. LEGO, is.

LECTUS, i, m. κλίνη, εὐνή, λέκτρον, cubile stra-m jacendi, et dormiendi causa. *Festus:* Lectus ictus vel a collectis foliis ad cubitandum, vel quod tigatos ad se alliciat, vel a Graeco λέκτρον. riorem notationem confirmat ipse *Varr.*, qui *L.* . 4, 35. lecticam dictam ait, quod legebant, un-e eam facerent, stramenta atque herbas. *Id. ib.* , 16. Si esset analogia petenda in supellectile, mnes lectos haberemus domi ad unam formam, et ut cum fulcro, aut sine eo, nec tum ad triclinia-em gradum, non item ad cubicularem. *Cic. Div.* , 65. Somniasse se, ovum pendere ex fascia lecti ii cubicularis. *Cato R. R.* 10. Lecti loris sub-enti. *Hor. Sat.* 1, 3, 90. Comminxit lectum po-s. *Nep. Dion.* 9. Cubare in lecto. *Cic. Fam.* , 23. Dixit, te in lecto esse, quod ex pedibus borares. *Prop.* 2, 18, 31. surgere lecto; et *ib.* , 41. recipere se lecto. *Tibull.* 1, 2, 19. descen-ere lecto. (*Broukus.* hic notat, pluribusque osten-it antiquorum lectos cubiculares altos fuisse, ad uos scabello, aut scamno ascenderetur.) *Cic. Verr.* 2, 5, 7. teneri. *Hor. Sat.* 1, 2, 129. desili-; et *ib.* 1, 81. casus te lecto affixit. ℙ *Lectus enialis* est qui in nuptiis parari solet. *Cic. Cluent. f.* Lectum illum genialem, quem biennio ante liae suae nubenti straverat, in eadem domo sibi rnari et sterni jubet. ℙ Post nuptias *adversus* di-ebatur, quia fere in thalamo ex adverso ante ja-uam positus erat. In eo sedebant matresfamilias, nae operam dantes. Mortua conjuge, idem muta-atur, et alius novae nuptae sternebatur. V. JA-ITRIX. *Prop.* 4, 11, 85 Seu tamen adversum utarit janua lectum, Sederit et nostro cauta no-erca toro, etc. ℙ Hinc *Ov. Her.* 13, 107. Le-tus coelebs. Sic *Prop.* 2, 2, 5. vacuo vivere le-to. ℙ Nam saepe refertur ad conjugium. *Virg.* . 4, 496. lectumque jugalem, Quo perii. *Ov. Her.* 5, 101. temerati foedera lecti. ℙ Est etiam ectus tricliniaris, in quo mensae accumbebant. . ACCUMBO. *Cic. Verr.* 2, 2, 74. *f.* Non quae-o, unde habueris quinquaginta tricliniorum lectos, nde tot candelabra. *Id. Tusc.* 5, 21. Collocari ussit hominem in aureo lecto, strato pulcherrimo, extili stragulo magnificis operibus picto. *Hor. Sat.* 2, 6, 102. rubro ubi cocco Tincta super le-tos canderet vestis eburnos, Multaque de magna uperessent fercula coena. *Id. Ep.* 1, 5, 1. lecto ecumbere. *Suet. Aug.* 64. *extr.* In imo lecto as-idere. ℙ Item lucubratorius. *Sen. ep.* 72. V. LECTICULA. ℙ Item funebris, in quo compone-antur efferenda cadavera. *Pers.* 3, 103. tandem-ue beatulus alto Compositus lecto, crassoque lu-atus amomo, In portam rigidos calces extendit. *Tibull.* 1, 1, 75. Flebis et arsuro positum me, Delia, lecto. *Petr. Sat.* 114. Lecto funebri apta-us. *Prop.* 2, 8, 33. Omnia, crede mihi, secum no munera lecto Auferet extremi funeris atra dies; t 3, 11, 17. ubi mortifero jacta est fax ultima le-to. ℙ In illo *Ov. Met.* 8, 655. in medio torus st de mollibus ulvis Impositus lecto, sponda pedi-usque salignis: *lectus* sunt ipsi asseres et tabulae ompactae, super quibus lectus sternitur: torus utem est pulvinus spondae impositus: ulva conci-a (ap. pauperiores et in castris) est tomentum, tc. ℙ *Lectum* neutro gen. *Ulp. Dig.* 32, 50. *extr.* Legatum lectum continet et fulcra. Adde *ib.* 34, , 20. et *Glossas.* ℙ *Lectus*, *us*, decl. *Pl. Amph.* , 3, 15. Prius abis, quam lectus, ubi cubuisti, oncaluit locus. *Cornific.* ap. *Prisc.* 6, 711. Ipsis ero, ad Cereris memoriae renovandae gratiam, le-tus sternuntur.

LECTUS, us, m. συλλογή, electio, sive collectio. n ablativo sing. *Tac. H.* 4, 70. Tutor Treviro-um copias recenti Vangionum, Caracatium, Tri-occorum lectu auctas veterano pedite atque equi-e firmavit. Al. leg. *delectu.* ℙ Pro *cubili* V. v. praec.

Tom. II.

LECYTHĪNUS, a, um, adj. ad lecythum perti-nens, ut Lecythinum oleum, quod in lecytho ser-vatur. *Petr. Sat.* 21. Nos lecythino perfusos oleo refecerunt. Alii leg. *legitimo*, alii *lecythi*. Est au-tem *lecythus*, *i*, f. ampulla olearia, ut est in *Gloss. Isid.* Graeca vox λήκυθος, ἡ. Adhibetur autem Graece, atque translate a *Cic. Att.* 1, 14. Quid multa? totum hunc locum, quem ego varie meis orationibus soleo pingere, de flamma, de ferro (nosti illas ληκύθους), valde graviter pertexuit, *h. e.* nosti locos illos oratorios. *Plin. ep.* 1, 2. Non tantum Marci nostri ληκύθους fugimus, quoties, etc. *h. e.* ampullas.

LĒCYTHUS. V. in v. praec.

LĒDA, ae, f. Λήδη, Tyndari Laconiae regis uxor, Thestii filia, quam cum Juppiter adamaret, transformatus in cygnum, ad Eurotam fluvium cum ea concubuit: ex quo congressu Leda duo peperit ova, unum immortale, ex quo nati sunt Pollux et Helena, alterum mortale, ex quo Castor et Clytae-mnestra. *Hyg. fab.* 77. *Ov. Her.* 17, 55. Dat mihi Leda Jovem, cygno decepta, parentem. ℙ Dicitur et *Lede*, *es*, Graeca positione. *Id. Amor.* 1, 10, 3. et *A. Am.* 3, 251. ℙ Tradit *Lact.* 1, 21. *med.* Ledam post mortem Deam factam, et Nemesim dictam esse, sicut Romulus Quirinus, Circe Marica, Ino Leucothea, etc.

LĒDAEUS, a, um, adj. Ληδαῖος, ad Ledam per-tinens. *Virg. A* 7, 364. Ledaea Helena. *Ov. Fast.* 1, 706. Haec sunt Ledaeis templa dicata Deis, *h. e.* Castori, et Polluci, Ledae filiis, quos Lacones Ledaeos *Mart.* 1, 37. vocat. *Id. ib.* 54. Ledaei olores. *Id.* 8, 33. Ledaeum ovum, *h. e.* cygni. V. LEDA. *Id.* 4, 25. Ledaeus Timavus: *scil.* quia redeunte Castore cum Argonautis, Cylla-rus ejus equus eo fluvio sitim depulit. *Virg. A.* 3, 328. Ledaea Hermione, *h. e.* Ledae neptis, nem-pe nata ex Helena et Menelao. *Lucan.* 4, 526. nam sol Ledaea tenebat Sidera, *h. e.* signum Ge-minorum, qui sunt Castor et Pollux. (*Ledaeum astrum* vocat *Mart.* 8, 21.) *Stat. Silv.* 1, 1, 54. Cyl-larus Ledaeus, *h. e.* equus Castoris. *Mart.* 4, 55. Ledaeae palaestrae, *h. e.* in quibus se studiose Lacedaemone Pollux exercuit. *Id.* 8, 28. Ledaeum Phalantum, *h. e.* Tarentum a Phalanto Lacone conditum. *Sil.* 2, 434. Ledaeae Amyclae: *scil.* Laconiae urbs, et in qua Castor et Pollux nati sunt. *Id.* 4, 358. Ledaeus Xantippus, *h. e.* Amy-claeus. *Stat. Silv.* 2, 6, 45. gurges, *h. e.* Eurotae fluvii Laconiae.

*LEDUS, i, m, fluvius Galliae Narbonensis. *Mela* 3, 5. *med. Sid. carm.* 5, 208. Rhenus, Arar, Rhodanus, Mosa, Matrona, Sequana, Ledus. *Fest. Avien.* At nuncce Ledus, nunc et Orobis flumina. Respondet nomini, haud procul a Montepessulano (*Montpellier*) decurrens, *le Lés* sive *le Lez.* *B. A.*

LĒGĀLIS, e, adj. νομικὸς, ad leges pertinens. *Quint.* 3, 5. Legale genus quaestionis; et *ib.* 8. Legales tractatus. ℙ *Legalis vita* ap. *Tert. adv. Marc.* 4, 25. *med.* est, quae secundum legem divi-nam traducitur.

LĒGĀLĬTER, adv. νομικῶς, secundum leges. *Cassiod. ep.* 4, 37. Adversarium provocare lega-liter.

LĒGĀRĬUM, ii, n. idem quod legumen. *Varr. R. R.* 1, 32. Ceteraque, quae alii legumina, alii (ut Gallicani quidam) legaria appellant; utraque dicta a legendo.

LĒGĀTĀRĬUS, a, um, adj. ad legatum perti-nens, testamento heredi mandatus. *Tert. Spectac.* 6. Privatorum memoriis legatariae editiones paren-tant. ℙ Hinc *legatarius* absolute, is, cui ex te-stamento aliquid legatum est, *legatario.* *Suet. Galb.* 5. Cum praecipuum inter legatarios habuis-set. *Paul. Dig.* 41, 3, 14. In re legata legatarius quodammodo quasi heres est. ℙ *Legataria*, *ae*, mulier, cui legatum relictum est. *Ulp. Dig.* 19, 1, 43. Cum legataria fidei commissum ad se per-tinere noluisset. Adde *ib.* 33, 4, 2. ℙ *Legataria provincia*, quae cuipiam legata, seu mandata est, legitur a nonnullis ap. *Cic. Att.* 15, 9., sed alii *legatoriam* (*h. e.* in quam aliquis tanquam legatus mittitur) alii *locatoriam* legunt.

LĒGĀTĪCIUM. V. LEGATIVUM.

LĒGĀTĬO, onis, f. πρεσβεία, actus legandi, le-gatorum missio, itemque ipsum munus et officium legati. *Caes. B. G.* 6, 2. A Treviris Germanos crebris legationibus sollicitari. *Cic. opt. gen. Or.* 7. Capitis accusatus, quod legationem ementitus esset. *Caes. B. G.* 1, 3. Is sibi legationem ad ci-vitates suscepit; et *B. C.* 1, 33. Munus legationis recusare; et *ib.* 3, 103. Legationis officium confi-cere. *Nep. Dion.* 1. Legationem administrare. *Liv.* 45, 10. peragere. *Quint.* 7, 4. *med.* gerere. *Cic. Fam.* 15, 7. obire. *Id. Phil.* 9, 1. renunciare. *Id. Att.* 4, 2. *f.* sumere. *Just.* 8, 4. audire. *Phaedr.* 4, 17. dimittere. *Tac. A.* 15, 22. Legatione fun-gi. *Quint.* 7, 1. *med.* In legatione esse. *Cic. Verr.* 2, 4, 5. Cum imperio aut legatione in provinciam proficisci. *Liv.* 21, 63. In legationem proficisci. *Tac. A.* 2, 45. Per legationes aliquid petere. ℙ *Legatio libera* erat, quae ornamenti et commodi tantum causa ab senatu impetrabatur, quemadmo-dum honorarii magistratus a principibus honesta-menti causa conceduntur, tituloque tenus obeun-tur, et geruntur. Has autem ii senatores impetra-bant, quibus negotia futura erant in provinciis, ut qui hereditates persequi, aut legata, aut qui no-mina exigere volebant, aut vota solvere. Nam le-gatorum persona accepta, commendatiores contro-versias habebant, atque favorabiliores. Ideo autem *liberae* dicebantur, quia introire in Urbem, et rur-sus exire licebat: cum ceteri magistratus, qui ex-tra Urbem gerebantur, ingredientibus in Urbem de-ponendi essent. *Cic. Fam.* 12, 21. Negotiorum suorum causa legatus est in Africam legatione li-bera. *Id. Att.* 15, 11. *f.* Habent, opinor, liberae legationes definitum tempus lege Julia, etc. *h. e.* quinquennium. *Ulp. Dig.* 50, 7, 14. Qui libera legatione abest, non videtur reipublicae causa ab-esse: hic enim non publici causa, sed sui abest. *Cic. Leg.* 3, 8. Jam illud apertum profecto est, nihil esse turpius, quam quemquam legari, nisi reipublicae causa. Omitto quemadmodum isti se gerant, qui legatione hereditates, aut syngraphas suas persequuntur. In hominibus est hoc fortasse vitium: sed quaero, quid reapse sit turpius, quam sine procuratione senator, legatus sine mandatis, sine ullo reipublicae munere. Quod quidem genus legationis ego consul, quamquam ad commodum senatus pertinere videatur, tamen approbante sena-tu frequentissimo, nisi mihi levissimus tribunus plebis tum intercessisset, sustulissem. Tamen mi-nui tempus, et quod erat infinitum, annuum feci. Ita turpitudo manet, diuturnitate sublata. Haec *Cic.*, qui tamen *Fl.* 34. *f.* causae suae inserviens, legationes liberas excusat ac defendit. ℙ *Legatio votiva* species est legationis liberae voti extra Ur-bem solvendi causa impetratae. *Cic. Att.* 4, 2. *f.* et *ib.* 15, 8. ℙ Interdum *legatio* sunt ipsi legati. *Caes. B. G.* 3, 8. *extr.* Communem legationem ad Crassum mittunt; et *ib.* 2, 35. Quas legationes Caesar, inita aestate, ad se reverti jubet; et *ib.* 1, 13. Cujus legationis Divico princeps fuit. *Liv.* 45, 13. Et ab Eumene legatio de victoria gratula-tum venit.

LĒGĀTĪVUM, i, n. dicebatur id, quod dabatur legato nomine viatici, et impensae. *Arcad. Dig.* 50, 4, 18. §. 12. Legati quoque, qui ad sacrarium principis mittuntur, quia viaticum, quod legativum dicitur, interdum solent accipere, personale mu-nus ineunt; et *ib.* 7, 2. His, qui non gratuitam legationem susceperunt, legativum ex forma resti-tuitur. Est qui legit *legaticium.*

[LĒGĀTĪVUS, a, um, adj. qui ex legato reli-ctus alicui est. *Inscr.* ap. *Don. cl.* 5. *n.* 222. et *Mur.* 614, 2. Impendium bigae, quam populus ex conlatione legativi epuli offerebat, remisit. Haec eadem mendosa legitur ap. *Grut.* 421, 1. V. DO-NATIVUM. ℙ Est etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 1448, 4. L. Calventius Legativus. *F.*]

LĒGĀTOR, oris, m. qui aliquid legat per testa-mentum. *Suet. Tib.* 31. Quin rata voluntas lega-toris esset.

LĒGĀTŌRĬUS, a, um. V. LEGATARIUS.

LĒGĀTUM, i, n. delibatio hereditatis, qua te-stator ex eo, quod universum heredis foret, alicui quid collatum velit, ut *Florent. Dig.* 30. 113. defi-nit. *Cic. Att.* 7, 3. *med.* Hortensii legata cogno-vi. *Petr. Sat.* 141. Omnes, qui in testamento meo legata habent, hac conditione percipient, quae de-di, si, etc. *Suet. Tib.* 76. Dare legata alicui; et *Dom.* 8. Jus capiendi legata alicui adimere; et *ib.* 9. Legatum alicujus irritum facere. *Tac. A.* 1, 36. *extr.* petere, exsolvere, duplicare. *Scaevola Dig.* 32, 103. praestare.

[LĒGĀTUS, a, um, part. a *lego*, legato reli-ctus. *Cels. Dig.* 32, 1, 79. §. 3. Servus quoque legatus, si interim manumittatur, et postea servus factus sit, postea peti potest. *Scrib. Comp.* 120. Ut ab ejus (*M. Cassii*) servo Atimeto accepi, le-gato Tiberio Caesari. Ita leg. *Lipsius* pro *Tiberii Caesaris*, ut perperam legitur in editionibus. *F.*]

LĒGĀTUS, i, m. πρεσβευτὴς, qui legatione fun-gitur, sive qui refert mandata alterius, a *legando*, idest mittendo, quia legati a senatu, vel a rege legantur seu mittuntur. *Cic. Vat.* 15. Ne hoc quidem senatui relinquebas, quod nemo unquam ademit, ut legati ex ejus ordinis auctoritate lega-rentur; et *ib.* Legati nuncii pacis ac belli, cura-tores, interpretes, bellici consilii auctores, mini-stri muneris provincialis. *Id. Or.* 2, 37. Cum Athenienses ad senatum legatos de suis maximis rebus mitterent. *Liv.* 2, 18. *f.* Itaque legatos de pace mittunt. *Cic. Manil.* 12. Legatos deprecato-resque mittere. *Liv.* 31, 8. Legatos mittere ad indicendum bellum. Adde *Nep. Them.* 6, 7. et 8. ℙ *Legatus* item in bello dicebatur, ἀντιστρατηγὸς, ὕπαρχος, vicarius imperatoris, qui ejus vice funge-batur, aut ejusdem locum tenebat. Maximam im-peratore absente in exercitu obtinebat auctorita-tem, et ab illo cum parte copiarum in expeditio-nem mittebatur, aut praesidio praeficiebatur. *Caes. B. C.* 2, 17. Neque se ignorare, quod sit officium legati, qui fiduciariam operam obtineret: *fiducia-riam operam* obtinere dixit, quia redeunte impera-

tore, aut consule, cedere eum oportebat. *Cic. Cluent.* 36. Qui M. Aemilio clarissimo viro legati, et praefecti, et tribuni militares fuerunt. ℙ Praeterea *legati* dicebantur, quos proconsules, et praetores ituri in provincias sibi adjungebant, vel a senatu accipiebant consiliorum atque officii adjutores. *Nep. Att.* 6. Praefecturas delatas sic accepit, ut neminem in provinciam sit secutus: qui ne cum Q. quidem Cicerone voluerit ire in Asiam, cum apud eum legati locum obtinere posset; non enim decere se arbitrabatur, cum praeturam gerere noluisset, asseclam esse praetoris. ℙ Item qui decem plerumque numero a senatu legabantur ad imperatorem post gentem aliquam ab ipso domitam, qui una cum imperatore res subactae provinciae componerent. V. DECEM *f.* ℙ Denique temporibus Augustorum *legati*, vel *legati pro praetore* dicebantur, qui una cum proconsule, vel praetore mittebantur ad eas provincias administrandas, quae senatoriae erant; *legati* vero *Augusti*, vel *Caesaris*, vel *legati Augusti pro praetore* ii appellabantur, qui soli eas provincias administrabant, quae Caesaris erant. *Inscr.* ap. *Marin. Iscriz. Alb.* p. 51. L. Fabio M. F. Gal. Ciloni Septimino Procos. itemq*ue* Leg. Prov. Narbon. Alia *ib.* p. 50. Leg. Pr. Pr. Prov. Narb. Alia ap. *Grut.* 1091, 5. Q. Atrio Clonio Leg. Aug. Pr. Pr. provinciarum Thraciae, ex Cappadociae, etc. Alia ap. *eund.* 457, 4. Legatus Pro Pr. iterum ex S. C. et ex auctorit. Ti. Caesaris. V. *Marin. Frat. Arv.* p. 741. et sqq.

LĔGENS, entis, part. a *lego*, lector. *Ov. Trist.* 1, 7, 25. Nunc precor, ut vivant, et non ignava legentum Otia delectent, admoneantque mei. *Plin.* 8, 16, 17. Quae a me collecta, quaeso, ut legentes boni consulant.

*LEGEOLĬUM, i, n. opp. Britanniae. *Ant. Itin.* Dictum et *Lagecium*. *Id. ib. B. A.*

LĔGĬBĬLIS, e, adj. qui legi potest. *Ulp. Dig.* 28, 4, 1. Sufficit, si legibilia sint inconsulto deleta.

LĒGICRĔPĂ, ae, m. rabula, qui leges crepat, seu inculcat. *Varr. Atacinus* ap. *Fulg.* Legicrepae tundunt, latrant fora, classica turbant. Ita *Basil. Faber in Thes.* et *Taubman. ad Pl. Mil.* 3, 1, 57. ℙ Sed si *Burmannum* consulas in *Anthol. Lat.* T. 2. p. 322. certo certius tibi constabit, auctorem, atque adeo hujus versus, et vocis non esse *Varronem Atacinum*, sed *Sisebutum* Visigothorum in Hispania regem, qui an. DCXII. Gundemaro successit, et octo ferme annos regnavit. *Gloss. Phil.* Legicrepa, νομοδίφας.

LĒGĬFER, a, um, adj. νομοθέτης, qui legem fert. *Ov. Amor.* 3, 10, 41. Optavit Minos similes sibi legifer annos. *Virg A.* 4, 58. Legifera Ceres Haec enim inventis frugibus, leges prima dicitur condidisse, et homines ad societatem collegisse. Hinc ejus sacra a Graecis θεσμοφόρια appellata. *Appul. Met.* 10. Quale autem et illud judicium apud legiferos Athenienses, catos illos et omnis scientiae magistros?

LĔGĬO, onis, f. τάγμα, certa militum manus, in qua cives R. militabant: a *legendo* dicta, quod milites in delectu leguntur. *Varr. L. L.* 4, 16. Dividebatur in decem cohortes peditum: cohors in quinquaginta manipulos. His adjungebantur equites in tres centurias divisi, ac subinde in turmas. De singulis hisce nominibus V. suis locis. ℙ Numerus militum in legionibus non semper idem fuit. Nam sub Romulo legio fuit trium millium peditum, et trecentorum equitum; vel potius, ut alii volunt, tres legiones fuere ex mille peditibus, et equitibus centum, ut *Varr.* docet *l. c.* Deinde post Sabinos in civitatem receptos, scribit *Plutarch.* in *Romulo*, duplicatum eum numerum fuisse: qui tamen non semper idem deinceps stetit, sed varie aut imminutus, aut auctus est. Legimus enim ap. *Liv.* 6, 22. Volsco bello quatuor legiones quaternum millium scriptas; et 7, 25. decem quaternum millium, et ducenorum peditum, equitumque trecenorum. Bello Punico secundo quatuor millia fere singulis legionibus data esse, colligitur ex *eod.* 21, 17., sed aliquando, eodem bello, ita is numerus mutatus est, ut una legio essent quinque millia peditum, et equites quadringenti, teste *eod.* 23, 34. *f.*, interdum, ut ex duabus legionibus una legio quinque millia peditum, et trecenti equites essent, ut *Id.* tradit 26, 28. Deinde Macedonico bello, scribit *Id.* 42, 31., id praecipue provinciae Macedoniae datum, ut cum alterius consulis legionibus quina millia, et duceni equites, ex vetere instituto, darentur in singulas legiones, in Macedoniam sena millia peditum, equites treceni scriberentur. Sed jam antea Scipio in Africam trajecturus, legiones senis millibus, et ducenis peditibus supplevetat, et equitibus trecenis, ut est ap. *eund.* 29, 24. *extr.* Bello autem Antiochi quina millia et quadringentos legio habuit, teste *eod.* 37, 39. Praeterea aliquando legio quinque millium, et ducentorum peditum cum equitibus quadringentis in Hispaniam missa legitur, ap. *eund.* 40, 36. Tradit *Paul.* ex *Festo* in *Sex*, primum C. Marium legionem conscripsisse sex millium et ducentorum, cum antea quatuor millium fuisset: unde etiam appellabatur quadrata. Temporibus *Vegetii* legio constabat fere sex millibus militum, interdum amplius, ut videre est *Mil.* 2, 2., *ib.* autem 6., ubi singillatim omnium decem cohortium numerum militum exsequitur, summam totius legionis colligit ad sex mille centum pedites, equites septingentos viginti sex. ℙ Varius quoque legionum numerus in Romanis exercitibus fuit, pro varia reipublicae copia, et bellorum gravitate. Nam primo una tantum ab Romulo scripta fuit: deinde crescentibus opibus, usque ad decem, et amplius crevere. Tertiamdecimam legionem memorat *Liv.* 30, 18., undevicesimam et vicesimam 27, 14. et 38., majorem etiam numerum sub imperatoribus leges ap. *Tac. A.* 1, 31. et 45. etc. ℙ Legiones ex solis civibus R. constabant: auxilia ex sociis. Quod si aliquando servi adsciti, necessitate factum est, ut post Cannensem cladem, bello Punico secundo, ut est ap. *Liv.* 22, 57. Interdum tamen et de auxiliis, et de externis quoque gentibus legio dicitur. *Id.* 8, 24. Cum saepe Bruttias, Lucanasque legiones fudisset; et 37, 39. Duae legiones Romanae, duae socium, ac Latini nominis erant. *Pl. Amph.* 1, 1, 62. Teleboae ex oppido legiones educunt suas. ℙ Variis nominibus Romanae legiones vocabantur, vel ab ordine et tempore, quo scriptae sunt, ut prima, secunda, tertia, vicesima, *Liv.* 10, 18. et 27, 14.; vel ab institutoribus, aut ducibus, ut Claudiana, Galbiana, *Tac. H.* 2, 85. et 86.; vel a locis ubi militaverant, ut Caudina, Cannensis, Actiaca, *Liv.* 9, 12. et 29, 24. et *Tac. A.* 1, 42.; vel a Deorum nominibus, ut Martia, Minervia, Primigenia, *Cic. Phil.* 4, 2. et *Inscr.* ap. *Grut.* 561, 10.; aut avium, ut Alauda, *Cic. Att.* 16, 8. et *Plin.* 11, 37, 44.; vel denique ab eventu, ut Victrix, Adjutrix, Fulminatrix, Rapax, *Tac. H.* 2, 43., *Inscr.* ap. *Grut.* 391, 4. et 547, 6. etc. V. *Claud. B. G.* a *v.* 418., ubi alia legionum nomina poetice enumerantur. ℙ In carmine quoque usum habet. *Hor. Sat.* 1, 6, 48. Quod mihi pareret legio Romana tribuno. ℙ Sumitur et pro quocumque exercitu, aut ejus parte. *Virg. A.* 7, 681. hunc legio late comitatur agrestis; et *ib.* 9, 368. Cetera dum legio campis instructa moratur. *Val. Fl.* 7, 573. Horruit Argoae legio ratis. ℙ Translate. *Pl. Cas. prol.* 50. Sibi nunc uterque contra legiones parat, Paterque, filiusque, *h. e.* dolos, artes, insidias, fallacias, tanquam instructum exercitum. ℙ [Est etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 1075, 2. Q. Numisius Q. L. Legio. *F.*]

LĔGĬŌNĀRĬUS, a, um, adj. ad legionem pertinens. *Caes. B. C.* 1, 73. Stationes disponunt equitum, et cohortium alariarum, legionariasque interjiciunt cohortes; et *B. G.* 1, 42. Legionarii milites legionis decimae. *Plin. ep.* 10, 82. Centurio legionarius. [*Veg. Mil.* 2, 2. Legio proprios equites legionarios tenet. *F.*]

LĒGĬRŬPĂ, ae, et Lēgĭrŭpĭo, onis, et Lēgĭrŭpus, a, um, adj. qui rumpit, et violat legem. *Pl. Ps.* 1, 3, 130. Perjure, legirupa, pernicies adolescentum. *Id. Pers.* 1, 2, 16. Legirupam damnare. *Id. Rud.* 3, 4, 3. Jube modo accedat prope legirupionem hunc. Ita recte *Bothe* leg. *Prud. Hamart.* 239. ruuntque Omnia, legirupis quassantia viribus orbem.

*LEGISDOCTOR, oris, m. i. q. legislator. *Vulg. Act.* 5, 34. ubi et divisim legi potest. *B. A.*

LĒGISLĀTOR et Legumlator, oris, m. νομοθέτης, qui leges fert, qui jura statuit. Fere divisim adhibetur, a *Cic.* praesertim. V. *Cat.* 4, 5., *Mur.* 2. et *N. D.* 3, 38. Sed et conjunctim scribi potest, ut *agricultura*, *jurisconsultus*, *respublica*, etc. *Liv.* 34, 31. *f.* Noster legumlator non in paucorum manu rempubl. esse voluit. *Val. Max.* 6, 5. *n.* 3. *extr.* Se inter misericordem patrem, et justum legislatorem partitus.

*LEGISPERĪTUS, i, m. jurisconsultus. *Vulg. Interpr. Luc.* 7, 30. *B. A.*

LĒGĬTĬMĒ, adv. νομίμως, juste, ratione legum observata. *Cic. Caec.* 20. Is, qui legitime procurator dicitur. *Id. Off.* 1, 4. Juste et legitime imperanti. *Id. Dom.* 29. In ea adoptione legitime factum est nihil. *Juven.* 10, 338. Non nisi legitime vult nubere. ℙ Translate est rite, ex ordine. *Id.* 12, 100. Legitime fixis vestitur tota tabellis Porticus. *Auct. dial. de Or.* 32. Ut legitime studuisse, ut per omnes eloquentiae numeros isse fateatur. *Plin.* 23, 2, 31. Faex legitime cocta, *h. e.* quantum satis est, quantum res postulat.

LĒGĬTĬMUS, a, um, adj. νομικὸς, νόμιμος, qui secundum leges est, legibus constitutus, justus, verus, aequus, conveniens. *Sall. Cat.* 6. Romani imperium legitimum, nomen imperii regium habebant. *Cic. Verr.* 2, 2, 52. Dies is erat legitimus comitiis habendis. *Id. Phil.* 11, 10. *extr.* Legitimum imperium habere: (huic opponitur *extra ordinem.*) *Id. Tusc.* 1, 30. *f.* Tanquam a magistratu, aut ab aliqua potestate legitima. *Id. Dom.* 13. *f.* Jure Quiritium legitimo tutelarum et hereditatum relicto. *Id. Inv.* 2, 43. Si legitimum scriptum proferetur, idest aut lex ipsa, aut ex lege aliquid. *Id. Or.* 34. Legitimae et civiles controversiae, *h. e.* quae sub leges cadunt, et legibus dirimuntur. Sic *Arch.* 2. Legitima quaestio. *Id. opt. gen. Or.* 7. Theatrum, qui locus non est concionis legitimae. *Id. Off.* 3, 29. *f.* Cum justo et legitimo hoste rem gerere, *h. e.* quem persequi leges permittunt. *Liv.* 25, 2. Aetas legitima ad petendam aedilitatem. *Ov. Met.* 10, 437. conjux. *Quint.* 7, 7. *f.* Legitimus filius: (cui *nothus* opponitur.) *Cic. Agr.* 2, 9. Legitimum impedimentum. *Id. Verr.* 2, 1, 9. Legitimae horae, *h. e.* quae legibus alicui ad agendum conceduntur. *Frontin. Aquaed.* 112. Legitima mensura. *Ov. Fast.* 3, 130. legitimo equo merere, *h. e.* publico, et legibus dato; et *ib.* 2, 662. de Termino: Legitima servas credita rura fide, *h. e.* quae legibus praecipitur. *Suet. Claud.* 14. Legitima poena, *h. e.* legibus imposita. *Ulp. Dig.* 47, 20, 3. Legitimum crimen, *h. e.* legibus expressum. ℙ Aliquando est idem quod legalis. *Gell.* 11, 1. Ita Varro verba haec legitima, quibus multa diceretur, concepit. *Id.* 14, 2. In comperendinationibus, et aliis quibusdam legitimis ritibus. *Justin. prooem. Institut. med.* Ut sint totius legitimae scientiae prima elementa. [*V. *Spalding.* ad *Quint.* 3, 6, 71.] ℙ *Legitima*, *orum*, sunt solemnes ritus legum et judiciorum. *Nep. Phoc.* 4. Inde judicio, legitimis quibusdam confectis, damnatus est. ℙ **Legitima* etiam sunt praecepta. *Vulgat. Interpr. Levit.* 18, 26. Custodite legitima mea. Adde *ib.* 3. *B. A.* ℙ Translate de iis dicitur, quae certa quadam lege, et consuetudine fiunt. *Cic. Verr.* 2, 5, 22. Illum quasi legitimum consuetudinis numerum non explere. *Id. Fam.* 7, 6. In omnibus meis epistolis, quas ad Caesarem mitto, legitima quaedam est accessio commendationis tuae, *h. e.* quam a me amicitiae leges postulant, debita, justa: nisi malis ad sequentem notionem trahere. ℙ Saepe enim est plenus, perfectus, justus, cui nihil deest. *Suet. Claud.* 21. Munus gladiatorium anniversarium exhibuit in castris praetorianis, sine venatione apparatuque: justum atque legitimum in septis. *Hor. Ep.* 2, 2, 109. Legitimum poema facere. *Plin.* 21, 31, 105. Trychos legitimam insaniam facit. ℙ Item necessarius. *Quint.* 9, 2. Praecisa, veluti ante legitimum finem, oratio. *Ov. A. Am.* 3, 293. cum legitima fraudatur littera voce, Blaesaque fit jusso lingua coacta sono. *Cic. Brut.* 21. Illa oratorum propria, et quasi legitima tractavit, ut delectaret, ut moveret, ut augeret, etc. ℙ Item concessus, permissus, conveniens. *Ov. Trist.* 2, 249. Nil nisi legitimum, concessaque furta canemus; et *ib.* 536. non legitimo foedere junctus amor, *h. e.* inconcesso hymenaeo. *Suet. Aug.* 32. Collegia, praeter antiqua et legitima, dissolvit. ℙ Item certus, solemnis, certa formula, quasi lege, constans. *Ov. Fast.* 2, 527. Curio legitimis nunc Fornacalia verbis Maximus indicit. ℙ Item verus, genuinus. *Hor. A. P.* 273. Scimus inurbanum lepido secernere dicto, Legitimumque sonum digitis callemus, et arte. *Plin.* 22, 22, 38. Ne olus quidem legitimum venditasse, sed scandicem. *Petr. Sat.* 117. Tanquam legitimi gladiatores, domino corpora animasque religiosissime addicimus, *h. e.* veri, et proprie dicti, et qui in leges et regia verba lanistae juravimus. Simile est illud *Suet. Aug.* 45. Spectavit studiosissime pugiles, non legitimos et ordinarios modo, sed et catervarios oppidanos inter angustias vicorum pugnantes, *h. e.* qui more, legibus, atque ordine pugilatus servato pugnant. ℙ Item consuetus, ordinarius. *Suet. Vesp.* 8. Legitima praemia sero militibus persolvit. *Id. Aug.* 35. Legitimus senatus (V. INDICTUS.) *Plin.* 8, 43, 68. de asinis: Partus a tricesimo mense ocissimus, sed a trimatu legitimus. *Id.* 17, 22, 35. *n.* 19. Operarum in latifundiis ista computatio est, non legitima naturae festinatio. ℙ *Legitimus Deus* is est, ad quem proprie pertinet cura rei alicujus, ut ad Aesculapium valetudinis restitutio, ad Neptunum naufragorum tutela, etc., seu potius ita appellabatur, qui legibus in Urbem esset receptus. *Auct. Priap.* 38, 5. Diis me legitimis, nimisque magnis, Ut Phoebo, puta, filioque Phoebi, Curatum dare mentulam verebar. Huic, dixi, fer opem, Priape, parti. ℙ *Legitima uxor* ap. *Mart.* 5, 75. est, quam metu legis Juliae moechus duxit. ℙ *Legitimum est*, aequum, justum est. *Plin.* 33, 3, 20. Aes inaurari argento vivo, aut certe hydrargyro legitimum erat: de quibus excogitata fraus est. *Id.* 31, 6, 30. Fistulas denum pedum longitudinis esse, legitimum est, *h. e.* conveniens est: et 19, 8, 31. de lactucis: Seruntur lactucae anno toto: legitimum tamen, a bruma semen jacere, *h. e.* aptum, conveniens: et sic postulat quaedam veluti lex ejus herbae serendae. ℙ *Legitimus* est etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Malvas. Marm. Fels.* p. 253. L. Casinius L. F. Pom. Legitimus.

LĔGĬTO, as, pro *lectito*, ut *rogito* a *rogo*, *agito* ab *ago*, agnoscit *Prisc.* 8, 825., sed sine exemplis.

LĔGĬUNCŬLĂ, ae, f. ταγμάτιον, parva legio. *Liv.* 35, 49. *med.* Videretis vix duarum male plenarum legiuncularum instar in castris regis.

LĒGO, as, avi, atum, a. 1. ἀποστέλλω, mitto aliquem ad quempiam nunciandi, petendi, indicen-

i gratia: et fere dicitur de legatis, qui publice ıittuntur: ejus etymon videtur esse a *lege*, qua uis aliquo mittitur. *Catull.* 66, 57. Ipsa suum ephyritis eo famulum legarat. *Cic. Verr.* 2, 3, 8. Hominem suae civitatis in primis honestum ac obilem legarunt ad Apronium. *Id. Fam.* 3, 8. *ned.* Privatae rei causa legari. *Sall. Jug.* 24. *extr.* Tres adolescentes in Africam leguntur, qui reges deant, etc. *Gell.* 7, 14. Quos Athenienses Roıam ad senatum legaverant impetratum, ut, etc. *d.* 15, 19. in lemmate: Quae verba legaverint Rhoii ad hostium ducem, *h. e.* per legatos dicenda ıiserint. ¶ In re provinciali, et militari *legare licui aliquem*, est legatum ei assignare. *Cic. Att.* , 15. *f.* Messius defendebatur a nobis, e legaone revocatus: nam eum Caesari legarat Appius; t *ib.* 2. *f.* Ego me a Pompejo legari ita sum pasus, ut, etc. et *ib.* 10, 1. *extr.* Istum legatum iri, on arbitror. *Id. Manil.* 19. Ne legaretur Gabiius Pompejo expetenti. ¶ *Legare sibi aliquem,* gatum assumere in administratione belli, aut proinciae. *Sall. Jug.* 30. Calpurnius, parato exeritu, legat sibi homines nobiles, factiosos, quorum uctoritate, quae deliquisset, munita fore sperabat. *ic. Att.* 15, 11. *f.* Dolabella me sibi legavit. ¶ nterdum accipitur pro committere, mandare. *Pl. 'as. a.* 1. *v.* 12. Quin potius quod legatum est bi negotium, id curas? ¶ Item imputare, adcribere, dare. *Liv.* 28, 42. *med.* Patere, nos mnia, quae prospera tibi evenere, tuo consilio asgnare, adversa casibus incertis belli et fortunae gare. Al. leg. *relegare*, al. *delegare.* ¶ Saepe st testamento relinquere. *Luc.* ap. *Gell.* 4, 1. egavit quidam uxori mundum omne penumque. *ic. Caec.* 4. *med.* Usumfructum omnium bonorum aesenniae legat. *Id. Top.* 3. Fabiae pecunia leata est a viro. *Suet. Aug.* 101. Heredes instituit iberium, et Liviam: legavit populo R. quadrinenties, tribubus tricies HS. ¶ *Legare*, aut *renquere quippiam alicui ab aliquo*, est ita legare, t legatarius non ipse per se possideat statim post ıortem testatoris rem legatam, sed ab eo accipiat, ui heres est factus. V. gr. Pecuniam uxori legare filio, est, filio herede facto, ei committere, ut ecuniam matri praestet. Hoc autem ideo fiebat, t uxor, defuncto viro, majorem filii curam geret, ut quae ab eo pecuniam acciperet. *Cic. Cluent.* . Uxori testamento legat grandem pecuniam a fio, si qui natus esset: ab secundo herede nihil leat. *Id. Top.* 4. Si paterfamilias uxori ancillarum sumfructum legavit a filio, neque a secundo heree legavit. *Scaevola Dig.* 35, 2, 25. A liberto, ui fundum legaverat per fideicommissum Sejae anıa decem dedit. Adde *ib.* 20. et alibi non semel. imile est *ab aliquo solvere. Cic. Att.* 7, 18. Quins frater laborat, ut tibi ab Egnatio solvat.

LĔGO, is, gi, ctum, a. 3. λέγω, colligo: a voce raeca allata. *Virg. Ecl.* 3, 92. Qui legitis flores, humi nascentia fraga. *Sen. Herc. Fur.* 910. Araesque odoris quidquid arboribus legunt. *Ov. Met.* , 606. legit de lacte soporem. *Id. ib.* 14, 650. cturum poma putares. Sic *Tibull.* 1, 8, 32. Poaque non notis legit ab arboribus. *Id.* 2, 4, 27. pereat quicumque legit viridesque smaragdos, c. *Cic. Or.* 2, 66. Legere nuces. *Ov. Met.* 14, 17. herbas collibus. *Id. Fast.* 5, 218. flores in cathos. *Id. Her.* 10, 150. ossa, *h. e.* post cremaım cadaver colligere, et in sepulcrum inferre. V. S, ossis. *Cato R. R.* 144. oleam. *Liv.* 5, 39. aesorum spolia. *Sen. Herc. Oet.* 1341. ore spiri ım fugientem morientis. *Ov. Fast.* 2, 254. ficus on erat apta legi, *h. e.* nondum erat matura; et *Met.* 14, 251. sorte legi. ¶ *Legere vestigia* est jus, qui praecessit, vestigia observando, quasi in odum e terra legentis quippiam, eadem via sequi. *irg. A.* 9, 392. et vestigia retro Observata legit. *v. Met.* 3, 17. Subsequitur, pressoque legit vestiia gressu. Adde *Val. Fl.* 1, 711. Huc pertinet et lud *Virg. A.* 12, 481. Haud minus Aeneas tortos git obvius orbes, Vestigatque virum. Ubi *Serv.:* anslatio a canibus, qui per vestigia feram indaant. ¶ Saepe ad navigationem pertinet, nam *leere vela*, est contrahere, et in volumen colligere: uod fit navigandi fine: cui contrarium est *dare, xplicare*, etc. *Ov. Her.* 15, 215. Ipse gubernabit esidens in puppe Cupido: Ipse dabit tenera vela, getque manu. *Val. Fl.* 2, 13. Vela legunt: remis isurgitur. *Virg. G.* 1, 373. atque omnis navita onto Humida vela legit. ¶ *Legere funem*, est olvere, quod fit, cum nautae funem a ripa trahunt, colligunt. *Val. Fl.* 1, 312. hi celso cornua ma- Expediunt: alii tonsas in marmore summo Praentant: prora funem legit Argus ab alta. Sic *anoram legere*, est tollere, et in navem adducere. *l.* 2, 428. legitur piger uncus arenis: Jam remi apuere ratem. *Sen. Troad.* 759. ancoras classis git. ¶ *Legere locum aliquem*, est percurrere, raeterire, obire: ut qui poma legunt, huc illuc iscurrunt colligendi studio: et fere de navigantius dicitur. [*Doederl.* 3, 209. docet, v. *legere* in locutione *litus*, *oram*, etc. *legere*, non praetereun, sed tenendi notionem involvere, ita ut res, vel ocus ex oculorum conspectu discedere nequeat.] *Virg. A.* 2, 207. pars cetera pontum Pone legit. *Ov. Fast.* 4, 289. Aequoraque Afra legit, Sardoaque regna sinistris Prospicit a remis; et *ib.* 566. Ioniumque rapax, Icariumque legit. *Virg. G.* 2, 44. primi lege litoris oram. Sic *Liv.* 21, 51. *extr.* Navibus oram Italiae legens. *Ov. Met.* 15, 709. Inde legit Capreas, promontoriumque Minervae; et *ib.* 5, 578. Legere saltus, *h. e.* percurrere venando. *Sen. Med.* 791. Luna coelum freno propiore legit. ¶ Saepe est oculis scripta percurrere, quasi verba colligendo, ἀναγινώσκω. *Cic. Top.* 1. Ut eos libros per te ipse legeres. *Id. Brut.* 51. Cum, convocatis auditoribus, legeret eis magnum illud volumen suum, et eum legentem omnes, praeter Platonem, reliquissent, legam, inquit, nihilominus, etc. *Id. Acad.* 4, 45. Legi apud Clitomachum, A. Albium jocantem dixisse, etc. *Plin. ep.* 9, 13. Studiose intenteque legere aliquid. *Id. ep.* 5, 29. Libertus meus tam commode orationes et historias, et carmina legit, ut, etc. *Id. ep.* 9, 34. Audio, me male legere dumtaxat versus: orationes enim commodius: sed tanto minus versus. *Gell.* 17, 9. *med.* Epistola incorrupta, et legi facilis. *Ov. Trist.* 4, 4, 14. Ipse pater patriae Sustinet in nostro carmine saepe legi. *Id. ib.* 5, 14, 5. Dumque legar, mecum pariter tua fama legetur. *Petr. fragm. Trag.* 75. *Burm.* Librum ab oculo legit. ¶ Significat etiam docere, enarrare, interpretari: quia olim omnis grammaticorum industria in eo versabatur, ut poetas alta voce discipulis legerent atque interpretarentur, ut *Suet. Gramm.* 2. tradit. *Id. ib.* Lucilii satyras legisse se apud Archelaum Pompejus Lenaeus, apud Philicomum Valerius Cato praedicant. *Vet. poeta* ap. *eund. ib.* 11. Cato grammaticus, Latina Siren, Qui solus legit, ac facit poetas. ¶ Pro percurrere oculis, et videre, quasi qui scripta legit. *Virg. A.* 6, 754. Et tumulum capit, unde omnes longo ordine possit Adversos legere, et venientum discere vultus. ¶ Pro furari, quasi clam colligere: unde *sacrilegium*, de sacro furtum. *Lucil.* ap. *Non.* 4, 271. Omnia viscatis manibus leget. *Virg. A.* 10, 79. soceros legere, et gremiis abducere pactas. *Hor. Sat.* 1, 3, 117. Et qui nocturnus sacra Divum legerit. Adde *Auct. ad Her.* 2, 30. *f.* ¶ Et pro clam aucupari, furtim excipere. *Pl. Ps.* 1, 4. *extr.* Huc concedam, ut horum sermonem legam. ¶ *Legere fila*, est adducere, et colligere obvolvendo: quod fecisse dicitur Theseus, qui e labyrintho Cretensi, Ariadnae admonitu, expedivit se, filum in introitu explicando, in reditu colligendo. *Ov. Fast.* 3, 462. Quae dedit ingrato fila legenda viro. *Prop.* 4, 4, 40. Cum patuit lecto stamine torta via. ¶ Parcae quoque *fila legere* dicuntur, cum ea veluti ad se trahunt, et vitae nostrae finem imponunt. *Virg. A.* 10, 814. extremaque Lauso Parcae fila legunt. ¶ Saepissime est eligere, seligere. *Cic. Fin.* 4, 15. Nisi omnia, quae leget, quaeque rejiciet, unam referantur ad summam. *Id. Phil.* 5, 6. Ut hos judices legeret, quorum lectione duplex imprimeretur reipubl. dedecus. *Id. Coel.* 15. *extr.* Legere conditiones nubendi. *Ov. A. Am.* 1, 357. Illa legat tempus, Quo facilis dominae mens sit, et apta capi; et *Trist.* 1, 3, 9. Non mihi servorum, comitis non cura legendi. *Id. Met.* 13, 242. de tot millibus unum legere. *Virg. A.* 8, 79. geminasque legit de classe biremes. *Ov. Met.* 1, 27. summaque locum sibi legit in arce. *Phaedr.* 2, 2. Capillos homini legere coepere invicem, *h. e.* canos a nigris secernere et evellere. *Pompej. ad Coss. post ep.* 12. *l.* 8. *ad Att.* Legere milites. Sic *Ov. Met.* 7, 669. viros ad bella. *Gell.* 14, 2. aliquem in judices, *h. e.* creare judicem. *Cic. Cluent.* 45. Ut scribam jurati legerent eum, quem, etc. *h. e.* crearent. *Liv.* 23, 22. Legere cives in patres; et *ib.* Ut bini in demortuorum locum in senatum legerentur. ¶ *Legere senatum* munus censorum fuit, qui recitabant in curia nomina senatorum, qui in eum ordinem tunc primum adsumebantur, et qui jam ante eo munere functi erant: ac si quis nota dignus esset, praetereuntes, senatu movebant. Quem primum legendo nominabant, is princeps senatus habebatur. *Liv.* 40, 51. Censores fideli concordia senatum legerunt: princeps electus est ipse censor M. Aemilius Lepidus pontifex max.: tres ejecti de senatu: retinuit quosdam Lepidus a collega praeteritos. (Adde 43, 15. et 9, 29. 30. et 46. *f.*) *Cic. Dom.* 31. Ubi cavisti, ne meo me loco censor in senatum legeret? *Gell.* 4, 10. et 14, 7. *med.* Primum rogari solitum *(sententiam)* qui princeps in senatum lectus esset. *Plin. ep.* 10, 113. Eos, qui in bulen a censoribus leguntur, etc. ¶ *Vir virum legere*, dicitur, cum unus civis alterum eligit. *Suet. Aug.* 35. Senatum ad modum pristinum redegit duabus lectionibus: prima ipsorum arbitratu, quo vir virum legit: secunda suo et Agrippae. Adde *ib.* 54. Hoc autem ab antiquo pugnandi more sumptum est. *Virg. A.* 11, 632. totasque Implicuere inter se acies, legitque virum vir, *h. e.* quasi destinavit, elegitque hostem quem occideret. Ita milites, quisque pro se cum hostibus conserueре manum, ut haberent singuli, quocum pugnarent. Ita *Liv.* 8, 8. *f.* Nec vexilla cum vexillis tantum, universi hastati cum hastatis, principes cum principibus, sed centurio quoque cum centurione, si ordines turbati non essent, concurrendum sibi esse sciebat. *Id.* 22, 14. *f.* Armari copias oportet deducendas in aequum, ut vir cum viro congrediaris. Porro ex *Tac. H.* 1, 18. colligitur, moris olim aliquando fuisse etiam in faciendo exercitu, ut aliquot primum deligerentur ab iis, quibus habendi delectus cura demandata esset: hi vero singulos quisque, vel binos, vel etiam plures nominarent, quos militari virtute praestare nossent: quo in delectu *vir virum legere* dicebatur. Verba *Taciti* sunt: Apud militum concionem, adoptari a se Pisonem, more divi Augusti, et exemplo militari, quo vir virum legeret, pronunciat. Fortasse huc pertinet illud *Pl. Amph.* 1, 1, 160. Alia forma oportet esse, quem tu pugno legeris, *h. e.* feriendum elegeris, et percusseris. ¶ [*Permutantur *legere* et *eligere.* V. *Tzschuck.* ad *Eutrop.* 1, 2.]

LĔGŬLA, ae, f. pars auris concava exterior, quae apparet, quae Graece in *Gloss. Philox.* μύστρον dicitur, *h. e.* cochlear, quia ejus similtudinem habet: vel potius ima pendens auriculae pars, quae et *lamina* dicitur: quasi *ligula. Sidon. ep.* 1, 2. Aurium legulae, sicut mos gentis est, crinium superjacentium flagellis operiuntur.

LĔGŬLEJUS, ii, m. δικανικὸς, κύβρις, qui legum studia sectatur: et fere in contemptu ponitur. *Cic. Or.* 1, 55. *f.* Ita tibi jurisconsultus ipse per se nihil nisi legulejus quidam cautus et acutus, praeco actionum, cantor formularum, anceps syllabarum. [*V. *Schütz. cl. Cic.* s. h. v.]

LĔGŬLUS, i, m. συλλογεύς, qui uvas, aut oleas colligit. *Calpurn. Ecl.* 3, 49. extremas legulus cum sustulit uvas. *Varr. L. L.* 5, 7. A legendo leguli, qui oleam, aut uvas legunt. ¶ Videtur tamen magis proprie dici de eo, qui oleas legit, et quidem caducas: nam qui pendentes, dicuntur strictores. *Id. ib.* 4, 18. Vocabula aperta, ut legulus, et vindemiator: alter ab oleis, alter ab uvis. *Cato R. R.* 144. de olea legenda: Legulos, quot opus erunt, praebeto, et strictores; et *ib.* 64. Leguli volunt, ut olea caduca quam plurima sit, quo plus legatur. [V. *Pontedera Antiq. Rom. et Gr.* p. 77. *F.*]

LĔGŪMEN, inis, n. ὄσπριον, quicquid ex terrae satis in siliquis nascitur, ut sunt fabae, pisum, cicer, lens, et similia, quae evelluntur e terra, non subsecantur: unde a *legendo* dicta sunt, ut *Varr. R. R.* 1, 23 et 32. et *Plin.* 18, 17, 46. docent, quia vellendo colliguntur: cum frumenta sectione metantur. Eorum varia genera enumerat *Colum.* 2, 7 et 10., nempe fabam, lentem, pisum, phaselum, cicer, cannabim, milium, panicum, sesama, lupinum, linum, hordeum. *Cic. N. D.* 2, 62. Terra feta frugibus, et vario leguminum genere. *Caes. B. C.* 3, 47. *extr.* Milites non, illis hordeum cum daretur, non legumina recusabant. *Plin.* 18, 7, 10. *n.* 2. Legumina omnia singulas habent radices, praeter fabam, easque surculosas: frumenta multis radicantur fibris, sive ramis. ¶ Per synecdochen dicitur de faba, quae insigniores siliquas habet, in illo *Virg. G.* 1, 74. laetum siliqua quassante legumen, Aut tenues fetus viciae, tristesque lupini.

LĔGŪMENTUM, i, n. idem quod legumen. *Gell.* 4, 11. Nullo saepius legumento Pythagoram dicit usum, quam fabis.

LĔGŪMĬNĀRIUS, a, um, adj. ad legumrna pertinens. *Inscr.* ap. *Mur.* 935, 3. Negotiatrix frumentaria, et leguminaria. ¶ [*Leguminarius, ii,* absolute, est qui legumina vendit. *Gloss. Philox.* Leguminarius, ὀσπριοπώλης. V. OSPRATURA. *F.*]

*LEGUMINOSUS, a, um, adj. ut *epulae leguminosae* ap. *Celsum. B. A.*

LEIOSTRĔA vel Līostrea, ae, f. λειόστρεον, ostrea levi cortice: a λεῖος, laevis. *Lampr. Elag.* 19. Primus fecit de piscibus isicia, primus de ostreis, leiostreis, et aleis marinis conchis. *Salmas.* omnino vult legi *lithostreis*, h. e. Quae testis concreta suis, ceu saxa cohaerent, ut *Auson. ep.* 9, 6. loquitur: a λίθος, lapis. [Ceterum *leiostreis* retinendum videtur; *Aristoteles* enim *Hist. anim.* 4, 4. memorat κόγχας λειοστράκους, alias vero τραχυοστράκους, *h. e.* laeves, et asperas, et ap. *Plin.* 32, 11, 53. memorantur *chamae laeves*, et *striatae. F.*]

[LEĪTUS, i, m. λήϊτος et λεῖτος, publicus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 1151, 4. M. Fulvius M. F. Leitus. *F.*]

*LELANTUS, i, m. flumen Euboeae. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

LĔLĔGĒIS, ĭdis, f. adj. ad Lelegas, Asiae minoris populos, pertinens, Λελεγηΐς. *Ov. Met.* 9, 651. Saepe etiam Nymphae teneris Lelegeides ulnis Tollere conantur. ¶ Miletus quoque urbs, Ioniae caput, olim Lelegeis dicta est, teste *Plin.* 5, 29, 31., quia a Lelegibus habitata. V. LELEGES.

LĔLĔGĒIUS, a, um, adj. ad Lelegas pertinens, Λελεγήϊος. *Ov. Met.* 8, 8. Interea Minos Lelegeia litora vastat, *h. e.* Megarensia; et *ib.* 7, 443. Lelegeia moenia, *h. e.* Megaram.

LĔLĔGES, um, m. plur. Λέλεγες, genus hominum ex variarum gentium colluvie mixtum, quae laribus carentes diu erraverant, quasi λελεγμένοι,

idest collecti, quod diversis e locis collecti sint: a λέγω, colligo. Quidam dicunt, Leleges fuisse populos Acarnaniae, et eorum appellationem ad Lelegem quendam Leucadium referri, cujus nepotem ex filia tradunt fuisse Teleboum. Hoc nomine speciatim appellati fuere populi Achaiae apud Locros Epicnemidios. Aliqui dicunt, Lelegas olim appellatos fuisse, quos postea Locros Epicnemidios nominarunt, per quos Cephissus amnis in mare labitur. *Plin.* 4, 7, 12. ¶ Item pop. Thessaliae, fortasse quia Locri sunt Thessaliae proximi. *Lucan.* 6, 383. [*V. *Cort.*] ¶ Item populi Asiae Caribus contermini, vel ipsi Cares. Horum originem nonnulli ad Thessalos referunt. Alii narrant, Leleges Asiae populos origine Graecos fuisse, qui primum insulas tenuerunt, indeque in continentem transgressi, partim in Mysia ad Adramyttenum sinum consederunt, ubi et Homerus majorem Lelegum partem videtur collocare, partim in eo Ioniae tractu, qui Cariae est proximus, unde etiam *Plin.* 5, 29, 31. tradit, Miletum Ioniae totius caput Lelegeida olim fuisse appellatam. *Virg. A.* 8, 725. Hic Lelegas, Carasque, sagittiferosque Gelonos Finxerat. *Ov. Met.* 9, 644. Caras, et armiferos Lelegas, Lyciamque pererrat. ¶ In singulari numero. *Id. ib.* 8, 566. Hac Ixionides, illa Troezenius heros Parte Lelex. nom. propr.

LĒMA, ae, f. λήμη, humor in angulis oculorum concrescens, et lippitudinem inducens: vox Graeca. *Plin.* 23, 1, 24. Si cruore suffunduntur oculi, aut si lemae in oculis erunt. V. GRAMIAE.

*LEMANIS PORTUS in Britannia fuit. *Anton. Itin.* Hodie, credunt, est *Lynn. B. A.*

LĒMANNUS, i, n. lacus Allobrogum, per quem Rhodanus fluit: in cujus fine Geneva urbs sita est. *Lucan.* 1, 396. Deseruere cavo tentoria fixa Lemanno. Adde *Plin.* 2, 103, 106. et 3, 4, 5. Putat *Serv.* ad *G.* 4, 278. inde Alemannos nomen sumpsisse: quod cave homini credas. ¶ Etiam *Lemanus*, sed minus recte, scribitur.

LEMBĀRIUS, ii, m. miles classiarius, qui in lembis pugnat. Ita perperam legit *Salmas.* ap. *Vopisc. Aurel.* 38., ubi alii recte leg. *monetarius.*

LEMBŬLUS, et

LEMBUNCŬLUS, i, m. parvus lembus, cymba. *Tac. A.* 14, 5. *extr.* Occursu lembunculorum Lucrinum in lacum vecta, villae suae infertur. Al. leg. *lenunculorum. Prud.* περὶ στεφ. 5, 455. Levique vectus lembulo Amplum per aequor auferas. Adde *Paul. Nol. ep.* 49. (al. 36.) *n.* 1.

LEMBUS, i, m. λέμβος, naviculae exiguae genus, sed mirae velocitatis, cujusmodi ante classem explorandi gratia solent praemitti. Pro *lembus* reperias *limbus* ap. *Isid. Orig.* 19, 1., item in *Gloss. Isid.*, inque *Gloss. Arabicolat.* Qui primi lembum invenere, fuerunt Cyrenenses, teste *Plin.* 7, 56, 57. *f.* Erant autem et majores lembi bello utiles. *Liv.* 45, 10. Antenor, qui cum classe lemborum ad Phanas stabat, Cassandriam inde trajecit. ¶ Erant et minores, scapharum instar, quibus fiebat a litore ad onerarias advectio. *Pl. Merc.* 1, 2, 81. Dum haec aguntur, lembo advehitur pater tuus pauxillulo; et 2, 1, 35. Ascendi in lembum, atque ad navim advehor. ¶ Lembi etiam inter naves actuarias annumerantur. *Liv.* 34, 35. Neve ipse navim ullam praeter duos lembos, qui non plus quam sexdecim remis agerentur, haberet. ¶ Item inter lintres fluviatiles. *Virg. G.* 1, 201. Non aliter, quam qui adverso vix flumine lembum Remigiis subigit. ¶ Et inter naviculas piscatorias. *Accius* ap. *Non.* 13, 5. Eo autem, nocte extrema retia ut proveherem et statuerem: forte aliquanto, quam solitus, lembo sum progressus longius.

LEMMĂ, ătis, n. λῆμμα, materia, seu argumentum, quod sumimus enarrandum, ornandumve epigrammate, ode, ecloga, aliove scripto: et quod solet ipsi carmini praescribi ad ostendendum, quid in eo disseratur: a λαμβάνω, sumo. *Plin. ep.* 4, 27. Lemma sibi sumpsit, quod ego interdum versibus ludo. *Mart.* 14, 2. Lemmata si quaeris cur sint adscripta, docebo: Ut, si malueris, lemmata sola legas. *Auson. praef. parental.* Aliquoties fortasse lectorem solum lemma sollicitat tituli. ¶ Ipsum quoque epigramma *lemma* dici potest. *Plin. ib.* Si mihi ex hoc ipso lemmate secundus versus occurrerit. *Mart.* 10, 59. Consumpta est uno si lemmate pagina, transis, Et breviora tibi, non meliora placent. ¶ *Nutricis lemmata* ap. *Auson. ep.* 16, 90. sunt fabellae, quibus infantes oblectari solent. ¶ Apud dialecticos est sumptio, seu assumptio in syllogismo. Graece hoc sensu habet *Cic. Div.* 2, 53., at Latine *Gell.* 9, 16. Est vitium insidiosum, et sub falsa lemmatis specie latens.

*LEMINCUM, i, n. oppidum Galliae Narbonensis, hodie, ut suspicantur quidam, *Chambery* in Sabaudia. *Anton. Itin. B. A.*

[LEMNAEUS, a, um, adj. idem ac Lemnius. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 749, 4. Sex. Terentius Lemnaeus. *F.*]

LEMNĬACUS, a, um, adj. ad Lemnum pertinens, Λημνιακός. *Stat. Silv.* 3, 1, 131. nec major ab antris Lemniacis fragor est, ubi flammeus aegida caelat Mulciber. *Id. Th.* 3, 274. et *Mart.* 5, 7. Lemniacae catenae, *h. e.* quas Vulcanus in Lemno fecit Marti et Veneri deprehendendis.

LEMNĬAS, ădis, f. Λημνιάς, mulier Lemnia. *Ov. A. Am.* 3, 672. Lemniadi gladios in mea fata dabo. Al. melius leg. *Lemniasi*, ταῖς Λημνιάσι. V. CHARITES. *Id. Her.* 6, 52. Lemniadesque viros nimium quoque vincere norunt. *Stat. Th.* 5, 500. Lemnias exsul, *h. e.* Hypsipyle. V. LEMNIUS.

[LEMNĬCŎLĂ, ae, adj. comm. gen. qui Lemnum colit, habitat. Sic vocatur Vulcanus, qui in ea insula officinam habere putabatur, ibique colebatur in primis. *Ov. Met.* 2, 756. cum sine matre creatam Lemnicolae stirpem contra data foedera vidit, *h. e.* Erichthonium Vulcani filium. *F.*]

[LEMNIENSIS, e, adj. qui ex Lemno est, Lemnius. *Pl. Cist.* 1, 1, 99. Sua cognata Lemniensis, quae habitat hic in proxumo. *F.*]

LEMNISCĀTUS, a, um, adj. lemnisco ornatus. V. v. sq. *Cic. Rosc. Am.* 35. Multas esse infames palmas, hanc primam tamen esse lemniscatam, quae Romae deferatur, *h. e.* ceteris ornatiorem, et nobiliorem, et quae magnam trium fundorum mercedem attulit: cum aliae non tantum lucri contulerint. [*Cf. *Ernest. cl. Cic.* s. h. v.] Adde *Tert. Anim.* 1.

LEMNISCUS, i, m. λημνίσκος, fasciola, quae coronae circumvolvitur, et ab ea dependet, ornatus gratia: solebant enim et coronae, et palmae ad majorem honorem lemniscis ornari. Hos designare videtur *Virg.* cum ait *A.* 5, 269. Puniceis ibant evincti tempora taenis. Ubi *Serv.*: Significat lemniscatas coronas, quae sunt de frondibus, et discoloribus fasciis, et sicut *Varro* dicit, magni honoris sunt. *Fest.* Lemnisci, idest fasciolae coloriae, dependentes ex coronis, propterea dicuntur, quod antiquissimum fuit genus coronarum lanearum. *Plin.* 16, 14, 25. de tilia: Inter corticem ac lignum tenues tunicae multiplici membrana, e quibus vincula, tiliae vocantur: tenuissimae earum, philyrae, coronarum lemniscis celebres, antiquorum honore; et 21, 3, 4. Crassus dives, primus argento auroque folia imitatus, ludis suis coronas dedit: accesseruntque et lemnisci, quos adjici ipsarum coronarum honos erat, propter Etruscas (V. ETRUSCUS), quibus jungi nisi aurei non debebant. Puri diu fuere ii: caelare eos primus instituit P. Claudius Pulcher, bracteasque etiam philyrae dedit. *Capitol. Ver.* 5. Coronas quin etiam datas, lemniscis aureis interpositis, et alieni temporis floribus. ¶ Usus lemniscorum fuit etiam separatim a coronis. Huc fortasse retrahendus locus *Plin.* 21, 3, 4. in §. 1., in quo apparet, lemniscis inscriptas fuisse argutias in alicujus laudem, quin et figuras rei accommodatas. *Suet. Ner.* 25. Incedenti passim victimae caesae, sparso per vias identidem croco: ingestaeque aves, ac lemnisci, et bellaria. *Liv.* 33, 33. Ruente turba adire, contingere dextram cupientium, coronas, lemniscosque jacientium. ¶ Etiam palmae, quae dabantur ludorum victoribus, et poetis, lemniscis ornabantur. Colligitur id ex *Cic. Rosc. Am.*, cujus verba V. in LEMNISCATUS, et ex *Auson. ep.* 20, 5. Et quae jamdudum tibi palma poetica pollet, Lemnisco ornata est, quo mea palma caret. ¶ Ex his patet, laneos primum fuisse lemniscos, postea et ex metallis in tenues laminas ductis factos. *Festus* in allatis verbis a *lana* deducere videtur: nec defuere, qui *laniscus* inde ubique legendum arbitrarentur, inter quos sunt etiam ii, qui a λῆνος, *lana*, derivant. Alii a *lamna* esse putant, quasi *lamniscos.* Sed verius est, esse totam Graecam. *Hesychius:* Λημνίσκους. τὰς στενὰς Συρακούσιοι ταινίας. Λημνίσκος vero est dimin. ab inusit. λῆμνος syncop. pro λημένος, a part. λελημένος verbi λάω, capio: nam lemnisci, capiendi et obstringendi causa, coronis praecipue sunt additi. ¶ Denique *lemniscus* est linamentum, quod tinctum medicamine chirurgi in vulnera indunt. Graece usurpat *Cels.* 7, 28., Latine *Veg. Vet.* 2, 14. et 48.

LEMNĬUS, a, um, adj. Λήμνιος, ad Lemnum pertinens. *Virg. A.* 8, 454. Lemnius pater, *h. e.* Vulcanus: qui *Lemnius* absolute ab *Ov. Met.* 4, 185. dicitur. *Plin.* 36, 13, 19. *n.* 3. labyrinthus. *Id.* 28, 8, 24. Lemnia rubrica. V. LEMNOS. *Stat. Th.* 5, 131. classis. *Ov. Trist.* 5, 1, 61. in gelido quare Paeantius antro Voce fatigaret Lemnia saxa sua, *h. e.* Philoctetes sagitta Herculis vulneratus, et in Lemno a Graecis relictus: quod et *Cic. Fin.* 2, 29. tangit. V. PHILOCTETES. *Ov. Ib.* 398. Quosque ferae morti Lemnia turba dedit, *h. e.* Lemniae mulieres, quae una nocte viros omnes jugularunt: qua de re *Val. Fl. l.* 2. et *Stat. Th. l.* 5. et *Hyg. fab.* 15. ¶ *Lemnii, orum,* absolute, sunt incolae insulae Lemni. *Nep. Milt.* 1. Idque Lemnii sua sponte facerent.

LEMNOS et Lemnus, i, f. *Stalimene*, Λῆμνος, insula Graeciae in mari Aegaeo, satis fertilis et plana, in qua colebatur Vulcanus Deus ignis. Unde et Lemnius ardor, λήμνιον πῦρ, dicitur a poetis. Nam, ut est in fabulis, cum Juno eum peperisset, eumque turpem conspexisset, e coelo in eam insulam dejecit, in collem quendam Hephaestiadi urbi imminentem. Hujus fabulae occasionem praestitit collis ejus color et sterilitas. Nam et exusto simillimus est, et nullam omnino plantam gignit. *Serv.* ad *A.* 8, 454. At *Val. Fl.* 2, 87. et sqq. ab Jove dejectum scribit. *Stat. Th.* 5, 49. Aegaeo premitur circumflua Nereo Lemnos. *Ter. Ph.* 5, 8, 15. In Lemno clam te uxorem duxit; et 5, 7, 49. Lemni aliam uxorem habuit. ¶ In ea quotannis terra illa effoditur, quae Lemnia terra dicitur. Hujus tres a *Galeno de simpl. medicam. l.* 9. enumerantur species, quarum una fullonibus in usu est ad extergendas vestes: altera fabris, quae a Graecis μίλτος, a Latinis rubrica vocatur: tertia medicis, quae a Graecis σφραγὶς λημνία, hoc est sigillum Lemnium appellatur. Lemniam rubricam memorat *Plin.* 28, 8, 24. et 29, 5, 33.

LEMŌNĬA, ae, f. nomen unius ex tribubus rusticis Romanis, dicta a pago Lemonio, qui est extra portam Capenam, via Latina, ubi posita erat, ut *Festus* docet. *Inscr.* ap. *Grut.* 23, 2. Jovi optumo servatori M. Ruspius M. F. Lemonia Ulpianus, miles veteranus S. P. et 339, 3. Q. Rapidio Q. F. Lem. Mulioni, moratori ludi circensis, etc. et 520, 7. M. Annius M. F. Lemo. Paullinus, etc.

LĔMŌNĬUM et Limonium, ii, n. λειμώνιον, ap. *Plin.* 25, 9, 6. herba est succum lacteum emittens, concrescentem gummi modo. Nascitur in humidis locis, ἐν λειμῶσι, unde nomen. Ap. *eund.* 20, 8, 28. eadem limonium, et Latine beta silvestris dicitur. V. LIMONION.

*LEMOVĪCES, um, m. Λεμοβίκες, populi Galliae Aquitanicae. *Caes. B. G.* 7, 4. et 75. *Plin.* 4, 19. ¶ Λεμοβίκοι audiunt *Metaphr. Graec. Caesaris.* ¶ Eorum tractus nunc *Limosin* vocatur: et urbs primaria *Limoges*, olim Augustoritum. *Ant. Itin. B. A.*

*LEMOVĬI, orum, m. populi Germaniae septentrionalis, ubi nunc *Pomerania*. *Tac. G.* 43. *extr.* Protinus deinde ab oceano Rugii et Lemovii. *B. A.*

*LEMUNCŬLUS, i. q. lembunculus. *Gloss. Lat. Gr.* Lemunculus, πίτυλος, σκαφίδιον. *B. A.*

LĔMŪRES, um, m. plur. μορμολύκεια, Lemures animas dixere silentum, inquit *Ov. Fast.* 5, 483 Hinc ponuntur pro umbris, spectris, et hujusmodi nocturnis terriculamentis, quae se in tenebris videre quis putat, et timore inani percellitur: cui avertendo, umbrisque mortuorum placandis sacra Romanis instituta fuere *Lemuria* appellata, quorum originem, ac ritum *Ov. ib. a v.* 421. describit. An a Larvis differant, V. loca *Platonis* et *Appuleji* in LARVA. De notatione vocis V. v. sq. *Pers.* 5, 185. Tunc nigri Lemures, ovoque pericula rupto. *Hor. Ep.* 2, 2, 208. Somnia, terrores magicos, miracula, sagas, Nocturnos Lemures, portentaque Thessala rides. *Varr.* ap. *Non.* 2, 513 Quibus temporibus in sacris fabas jactant noctu et dicunt, se Lemures domo extra januam ejicere.

LĔMŪRĬA, orum, n. plur. festa placandorum Lemurum causa instituta, et VII. V. III. id. Maj per tres dies, qui ideo nefasti erant, a Romanis celebrata: ut est in veteri Calendario ap. *Grut.* p. 133., quasi *Remuria*, quia sunt primum facta a Romulo ad placandos manes Remi fratris occisi, qui credabatur Faustulo nutricio, et Accae ejus uxori apparuisse, et id sacri genus postulasse. Fiebat autem id noctu nudis pedibus, ter manus lavando, et nigras fabas post terga novies jaciendo: qua re redimere ac liberare se suosque putabant ab umbrarum, seu Lemurum terroribus. Cum hoc sacrum peragebatur, cuncta Deorum templa clausa erant, et nuptiae infaustae habebantur. *Ov. Fast.* 5, 421. Ritus erit veteris nocturna Lemuria sacri: Inferias tacitis Manibus illa dabunt. V. ibi quae sequuntur.

LĒNĂ, ae, f. πορνοβοσκὸς, μαστρωπὸς, quae mulieres quaestuarias alit, prostituit et conciliat, quaeque mediam se illicitis amoribus praebet, nuncia, quae tabellas amatorias portat ultro citroque. *Ulp. Dig.* 23, 2, 43. §. 2. Lenas eas dicimus, quae mulieres quaestuarias prostituunt. Lenam accipiemus et eam, quae alterius nomine hoc vitae genus exercet. Si qua cauponam exercens, in ea quaestuaria corpora habet, dicendum, hanc quoque lenae appellatione contineri. *Tibull.* 1, 6, 11. quod adest huic dives amator, Venit in exitium callida lena meum. *Id.* 2, 6, 45. Lena necat miserum Phryne, furtimque tabellas Occulto portans, itque, reditque, sinu. *Ov. Amor.* 1, 15, 17. improba. *Mart.* 11, 61. obscena. *Id.* 9, 30. Quae sciet hos illos vendere lena toros. *Prop.* 4, 5, 1. Terra tuum spinis obducat, lena, sepulcrum, etc.; et *ib.* 73. Sit tumulus lenae curto vetus amphora collo. ¶ Dicitur et de rebus inanimis, quae amorem conciliare valent. *Ov. A. Am.* 3, 316. discant cantare puellae: Pro facie multis vox sua lena fuit. *Cic. N. D.* 1, 27. Non vides, quam blanda conciliatrix, et quasi sui sit lena natura? ¶ Adjective. *Ov. Amor.* 3, 5, 40. Ingenium dominae lena movebit anus. *Claud. Nupt. Honor. et Mar.* 24. ut nuncia formae Lena per innumeros iret pictura penates.

LĒNAEUS, i, m. Bacchus et Lenaeus, a, um, adj. ληναῖος, ad vinum, vel ad Bacchum pertinens: a λήνη, lacus preli vinarii. *Virg. G.* 2. 7. Huc, pater o Lenaee, veni; et *ib.* 529. Te libans, Lenaee, vocat. Adjective *ib.* 3, 510. Lenaei latices;

t *A.* 4, 207. Lenaeum honorem libare Jovi. *Stat. Silv.* 4, 6, 80. Lenaea dona. ¶ Fuit et hoc nomine rex quidam, quem alii Anium dicunt Bacchi pronepotem, alii Mithridatem (qui et Dionysii nomen sumpserat); incerta enim admodum historia est. *Ov. Ib.* 331. Aut ut Amastriacis quondam Lenaeus ab oris, Nudus Achillea destituaris humo. ¶ [*Lenaeus* fuit etiam nomen serv. R.: hinc Cn. Pompejus Lenaeus Pompeji Magni libertus, qui illustris fuit grammaticus, cujus mentio est ap. *Suet. Gramm.* 15. et *Plin.* 15, 30, 39. *F.*]

[LENATUS, a, um, part. a *leno*, a lenone expositus. *Vet. epigr.* in *Anthol. Lat.* T. 2. p. 587. *Burm.* At tu fornice turpius vacabas, Exercens aliis, quod ipse possis Lenatis melius tibi puellis Scortandi solito labore ferre. *F.*]

LENE, adverbii loco pro leniter. *Ov. Fast.* 2, 704. Sectus humum rivo lene sonantis aquae. *Avien. descr. Orb.* 857. Vel qua lene Notus spirat, qua perstrepit Auster. *Nemesian. Ecl.* 4, 47. Lene fluens fons. *Calpurn. Ecl.* 7, 25. clivi lene acentes, *h. e.* colles leniter acclives, ut loquitur *Ov. Fast.* 5, 154. ¶ Gradus V. in LENITER.

LENIMEN, inis, n. et

LENIMENTUM, i, n. ἤπίασμα, μείλιγμα, id, quo quippiam lenitur, mitigatio, mulcedo. *Hor. Od.* 1, 32, 14. Testudo laborum dulce lenimen. *Ov. Met.* 11, 450. addidit illis Hoc quoque lenimen, quo solo flexit amantem; et *ib.* 6, 500. sollicitae lenimen dulce senectae. *Plin.* 25, 5, 24. Nuper invenere, dissectis raphanis inserere helleborum, rursusque comprimere raphanos, ut transeat vis, atque eo lenimento dare. *Tac. H.* 2, 67. Addito honestae missionis lenimento. [*Lenimentum* vox est nonnisi poetis et argenteae aetatis scriptoribus usitata.]

LENIO, is, ivi, et ii, itum, a. 4. ἡμιάω, κηλέω, lenem facio, mulceo, mitigo, placo, flecto, minuo. *Cic. Marc.* 10. Vicit is, qui non fortuna inflammaret odium suum, sed bonitate leniret. *Id. Att.* 6, 2. Illum saepe lenivi iratum. *Id. Phil.* 2, 45. *f.* Muneribus, congiariis, epulis multitudinem imperitam lenierat. *Id. Fin.* 1, 14. Temperantia animos quasi concordia quadam placat ac lenit. *Id. Mur.* 31. de Catone: Te ipsum, nunc animi quodam impetu concitatum, usus flectet, dies leniet, aetas mitigabit. *Liv.* 2, 45. *med.* Diem tempusque forsitan ipsum leniturum iras. *Suet. Vitell.* 10. Ad leniendam gravitatem odoris. *Nep. Eum.* 11. Adeo erat incensus, ut, nisi magna spe maximarum rerum, leniri non posset. *Sall. Jug.* 11. *extr.* Lenire animum ferocem. *Virg. A.* 6, 467. dictis ardentem animum; et *ib.* 4, 393. dolentem solando. *Cic. Q. Fr.* 3, 5. se multa consolatione. *Liv.* 2, 45. iras; et 6, 16. *med.* seditionem. *Ov. Pont.* 4, 8, 3. superos rogando. *Cic. Fam.* 15, 21. desiderium crebris et longis epistolis. *Ov. Met.* 13, 317. requie dolores. *Virg. A.* 4, 528. somno curas. *Ter. Heaut.* 1, 1, 75. miseriam alicui. *Tac. A.* 2, 29. crimina, aut asperare. *Id. H.* 3, 61. decus. *Id. A.* 1, 71. memoriam cladis comitate. *Nep. Dion.* 6. invidiam obsequio. *Sall. Jug.* 29. atrocitatem facti. *Virg. A.* 1, 454. nova res oblata timorem Leniit; et *ib.* 8, 86. Tibris ea fluvium, quam longa est, nocte tumentem Leniit. *Prop.* 3, 20, 32. Lenire vulnera, *h. e.* fovere, eorumque dolorem minuere. *Ov. Her.* 19, 210. moras, *h. e.* dolorem dilationis. *Sall. Jug.* 96. inopiam frumenti. *Hor. Sat.* 2, 2, 17. cum sale panis Latrantem stomachum bene leniet. *Plin.* 23, 8, 77. Nuces leniunt saporem caeparum; et 21, 15, 102. Colocasia acria corporis leniri. *Id.* 20, 9, 37. Lapsana alvum lenit et mollit, *h. e.* leniter ciet. *Hor. Od.* 1, 27, 7. Lenire clamorem, *h. e.* clamoris vocem demittere et minuere. ¶ De morbis dictum, minuere, et vires adimere significat. *Plin.* 20, 17, 73. Lenire articulares morbos. *Id.* 22, 23, 49. podagras. *Id.* 33, 6, 35. tumores. *Id.* 23, 4, 47. dyspnoeas, collectiones, duritiasque; et 20, 13, 51. epiphoras; et *ib.* 8, 29. dolores capitis; et 22, 25, 58. collectiones impetusque. ¶ Neutrorum more. *Pl. Mil.* 2, 6, 99. [*ap. *Lindem.* 102.] Occultabo me aliquot dies, dum hae consilescunt turbae, atque irae leniunt. [*V. quae laudat *Lindem.* ad h. l.] ¶ *Lenibam*, et *lenibo* pro leniebam et *leniam* (quod in quarta conjugatione non raro usuvenit) habes ap. *Virg. A.* 5, 527. et *ib.* 6, 468. et *Prop.* 3, 20, 32.

LENIS, e, adj. λεῖος, laevis, et tactu nullam asperitatem habens. Ducunt a mollitie lanae, quae ληνος dicitur: vel a λεῖος. *Cic. Fin.* 2, 12. Sensus judicat dulce, amarum; lene, asperum; prope, longe; stare, movere; quadratum, rotundum. *Plin.* 28, 4, 14. Vehemens fricatio spissat, lenis mollit. ¶ Transfertur ad alia multa, et significat mitem, levem, placidum, minime acrem, non vehementem. *Cic. N. D.* 2, 58. Vocis genera permulta, canorum, fuscum; lene, asperum; grave, acutum; flexibile, durum. Al. leg. *lēve*, sed lenem vocem asperae contrarium, etiam *Quint.* 11, 3. appellat. [*V. *Heindf.* ad *Cic.* locum laud. *Orell.* habet *leve.* De notione v. *lenis*, cum de voce usurpatur, v. *Ernest.* l. infra l.] *Cels.* 2, 22. Lenes sunt sorbitio, pulticula, laganum, etc. item lac, defrutum, passum. Acria sunt omnia nimis austera, acida, salsa, etc. *Ter. Heaut.* 3, 1, 48. Vinum hoc asperum est: aliud lenius, sodes, vide. *Cic. Att.* 2, 21. Ita lenibus uti videbantur venenis, ut posse videremur sine dolore interire. *Hor. Od.* 3, 21, 13. Lene tormentum. *Caes. B. G.* 4, 28. et *Cic. Att.* 7, 2. Belle nobis flavit ab Epiro lenissimus ventus. *Ov. Met.* 12, 527. Lenis volatus. *Quint.* 11, 3. *med.* laterum motus, *h. e.* compositus et gravis. *Plin.* 5, 9, 10. Nilus; et 21, 18, 63. Leni igni coquere. Sic 21, 17, 68. Leni sole siccare. *Id.* 16, 36, 64. de arundine: Gracilitas nodis distincta leni fastigio tenuatur in cacumina. *Caes. B. C.* 2, 24. Jugum directum, utraque ex parte praeruptum atque asperum, sed paulo tamen leniore fastigio ab ea parte, quae, etc. *Hor. Od.* 3, 1, 21. Lenis somnus. *Plin.* 16, 35, 63. sonus. *Id.* 9, 41, 65. Color suavior et lenior. [*Discrimen inter *lenis* et *blandus* *Doederl.* 2, 176. ita constituit, ut, illud subjective intelligendum censeat de eo, quod cum tangitur nullam asperitatem habeat; hoc objective dicatur id, quod alia tangendo placidam, mitem vim exserat.] ¶ Saepissime ad animum, et mores, et est qui non irascitur, qui parcit, qui impetum animi cohibet, qui a severitate et crudelitate abhorret, indulgens, clemens, facilis, mitis, placidus, πρᾶος, ἤπιος. *Cic. Fam.* 5, 2. *med.* Lenis a te, et facilis existimari debeo, qui nihil tecum de his ipsis rebus expostulem. *Id. Rosc. Am.* 53. Populus R. in hostes lenissimus. *Suet. Cal.* 3. Obtrectatoribus lenis et innoxius. *Caes. ad Opp. post ep.* 8. *l.* 9. *ad Att.* Ut quam lenissimum me praeberem. *Ter. Heaut.* 3, 1, 29. Si te tam leni, et victo animo esse ostenderis; et 1, 1, 99. Leni ingenio esse in liberos. *Ov. Trist.* 5, 2, 36. Saepe suo victor lenis in hoste fuit. *Caes. B. C.* 1, 2. Dixerat aliquis leniorem sententiam, ut, etc.; et *ib.* 5. Lenissima postulata. *Cic. Fam.* 5, 15. Lenissimis et amantissimis verbis utens, re graviter accusas. *Pl. Capt.* 2, 1, 5. Servitutem lenem reddere. *Hor. Od.* 3, 4, 41. Lene consilium dare. [*Cic. *Brut.* 56, 204. ut Isocratem in acerrimo ingenio Theopompi, et lenissimo Ephori dixisse traditum est, etc.: ubi *Ellendt. lentissimo* susp., veritus, ut *acre ingenium* et *lene* nisi de motibus animi dicatur, possent componi. Nam sic fieri, certum esse, v. *Goer.* ad *Acad.* 2, 4, 12. Sed *lene* ingenium, quod in studiis tardius sit, non dici.] ¶ Regit etiam infinitum, Graecorum more. *Hor. Od.* 1, 24, 17. Mercurius Non lenis precibus fata recludere. ¶ Saepe etiam ad genus dicendi, et orationem. Est autem lenis oratio, quae impetu, vehementia, ac nervis caret; et stilo sedato utitur, et conciliandis auditorum animis accommodato, ut docet *Cic. Or.* 2, 29. V. LENITAS. Ducta est metaphora a fluminibus, quae placido ac leni cursu feruntur. *Auct. ad Her.* 1, 7. In exordienda causa servandum est, ut lenis sit sermo, et usitata verborum consuetudo. *Cic. Or.* 2, 13. Tractu orationis leni et aequabili perpolivit illud opus; et *ib.* 43. Non enim semper fortis oratio quaeritur, sed saepe placida, submissa, lenis, quae maxime commendat reos. *Quint.* 10, 1. *med.* Quosdam elatior dicendi vis, et magis concitata, et plena spiritus capit: sunt et lenis, et nitidi, et compositi generis non pauci amatores. *Id.* 9, 4. *med.* Lenis et fluens contextus orationis. *Id.* 10, 2. *f.* Etiam hoc solet incommodi accedere iis, qui se uni alicui generi dediderunt, ut si asperitas his placuit alicujus, hanc etiam in leni ac remisso causarum genere non exuant. *Id.* 9, 4. Lenia spatium, sublimia et ornata claritatem quoque vocum poscunt, *h. e.* longas syllabas; et *ib. f.* Sublimia debent ingredi, lenia duci, acria currere, delicata fluere. *Id.* 11, 3. *med.* Prooemio frequentissime lenis convenit pronunciatio: nihil est enim ad conciliandum gratius verecundia. *Id.* 9, 4. Syllabae acres sunt, quae ex brevibus ad longas insurgunt: leniores quae a longis in breves descendunt. V. *Bentl.* ad illud *Hor. A. P.* 26. sectantem lenia, etc. [*Cf. *Ern. lex. techn. lat. rhet.* p. 239. sq.] ¶ *Lenis jocus* ap. *Quint.* 6, 3. *med.* est, qui risum quidem movet, sed asperitate caret. ¶ *Lenis spiritus* ap. grammaticos quid sit, V. in ASPER. ¶ [*Lenis* fuit etiam cogn. R. *Suet. Oth.* 10. Interfuit huic bello pater meus Suetonius Lenis. *F.*] ¶ [*Confund. *lenis* et *lentus.* V. *Ellendt.* ad *Cic. Brut.* 56, 204. Item *lenis* et *levis.* V. *Spald.* ad *Quint.* 10, 1, 121., *intpp.* ad *Curt.* 9, 9, 8., *Burm.* ad *Virg. A.* 2, 682.]

LENIS, is, m. genus vasis: a ληνός, lacus torcularis. *Afran.* et *Laber.* ap. *Non.* 15, 13. ¶ Item genus navigii, a similitudine ληνοῦ, idest vasis torcularis. *Mart.* 1, 50. Tepidum natabis lene Congedi vadum. Al. ad *vadum* referunt: vel *lene* accipiunt pro leniter: quod longe est rectius.

LENITAS, atis, f. λειότης, lēvitas, mollities rerum, quae lēvem tactum habent: cui *asperitas* opponitur, ut in LENIS dictum est. *Plin.* 13, 12, 26. Minimum hoc modo intergerii: atque etiam lini lenitas superatur. ¶ Item rerum, quae acres non sunt, et gustu suaves, et esu concoctuque faciles redduntur. *Plin.* 14, 19, 24. Africa gypso mitigat vini asperitatem: Graecia sale, aut mari lenitatem excitat. *Id.* 27, 8, 40. Differentia intelligitur lenitate gustus. ¶ Item colorum, qui visu sunt faciles, et oculos acri splendore non percellunt. *Id.* 37, 5, 16. Smaragdi viridi lenitate lassitudinem mulcent; et *ib.* 3, 12. de succinis: Sunt et, in quibus decocti mellis lenitas placeat. ¶ Est etiam tarditas, placiditas. *Caes. B. G.* 1, 12. Arar in Rhodanum influit incredibili lenitate, ita ut oculis, in utram partem fluat, judicari non possit. [*V. *Moeb.*] ¶ Transfertur ad genus dicendi, et significat quandam veluti placiditatem et aequabilitatem orationis, quae sedate, molliter, remisse, et nullo impetu fertur, et nervis caret, ac vehementia: pertinet autem ad stilum medium, et conciliandis animis apta est, ut *Cic. Or.* 2, 29. docet. *Id. Or.* 16. Elaborant alii in lenitate et aequabilitate, et puro quasi quodam et candido genere dicendi. *Id. Brut.* 48. Sunt ejus aliquot orationes, ex quibus, sicut ex ejusdem tragoediis, lenitas ejus sine nervis perspici potest. *Id. Or.* 2, 15. de historico stilo: Genus orationis fusum atque tractum, et cum lenitate quadam aequabili profluens, sine hac judiciali asperitate persequendum est. *Quint.* 9, 4. *f.* Aspera iambis maxime concitantur, quod sunt e duabus modo syllabis, eoque frequentiorem quasi pulsum habent: quae res lenitati contraria est. [*Cf. *Ern. Lex. tech. lat. rhet.* p. 239. sq.] ¶ *Lenitas vocis* est moderata ejus remissio, acri clamore remoto: respondetque lenitati orationis. *Cic. Or.* 2, 43. Sed haec adjuvant in oratore, lenitas vocis, vultus, verborum comitas. [*Cf. *Ern.* l. l.] ¶ Transfertur etiam ad animum et mores, et est mansuetudo, indulgentia, facilitas, moderatio, et quaedam quasi mollitia, et suavitas naturae, quae iram vel nescit omnino, vel moderatur, ἠπιότης, πρᾳότης. *Cic. Or.* 1, 12. In hominum mentibus vel ad iram, aut ad odium, aut dolorem incitandis; vel ab hisce iisdem permotionibus ad lenitatem misericordiamque revocandis. *Id. Fam.* 13, 1. Dare se ad lenitatem. *Id. Cat.* 2, 4. Non est jam lenitati locus: severitatem res ipsa flagitat. *Id. Sull.* 6. Qua mollitia sum animi, ac lenitate, nunquam illius lacrymis ac precibus restitissem. *Id. Part.* 22. *extr.* Lenitas animadvertendi. *Hirt. B. Afr.* 86. et 92. Lenitas et clementia; et *ib.* 54. Lenitas, modestia, patientia. *Ter. Ad.* 3, 4, 26. Inepta lenitas patris, et facilitas prava. *Gell.* 11, 18. Remissa nimis lenitate uti. *Cic. Rabir. perd.* 3. *extr.* Qui vestram libertatem non acerbitate suppliciorum infestam, sed lenitate legum munitam esse voluerunt. [*Vell.* 2, 98, 3. esse mores ejus vigore ac lenitate mixtissimos.] ¶ Ad locum citatum *Terentii* quidam ap. *Donatum* ita inter lenitatem, et facilitatem distinguunt, ut illa in permittendo, haec in ignoscendo versetur. ¶ [*Confund. *lenitas* et *bonitas.* V. *intpp.* ad *Eutrop.* 7, 19.]

LENITER, adv. λίγδην, ἠρέμα, modice, leviter, placide, non acriter, non aspere, sine impetu, aut vi. *Cic. Somn. Scip.* 2. Leniter arridens. *Plin.* 2, 18, 16. Nox leniter illustrans. *Id.* 17, 22, 35. *n.* 20. Pampinos teneros alligato leniter. *Id.* 18, 34, 77. *n.* 2. Ventus leniter pluvius. *Caes. B. G.* 7, 19. Collis leniter acclivis. [*V. quae laudat *Moeb.* ad 2, 8. et *Heindf.* ad *Cic. N. D.* 2, 57, 143. ubi de *Walk.* Sententia pro vulg. *leviter eminentes* optimae edd. *leniter eminentes* habent.] Sic *Liv.* 2, 50. Leniter editus collis. *Hirt. B. Afr.* 70. Placide leniterque procedere. *Ov. Amor.* 1, 6, 7. per excubias custodum leniter ire; et *Met.* 3, 568. Torrens lenius decurrit. *Plin.* 26, 8, 54. Herba odorata, suavis, leniter acuta. *Id.* 27, 3, 2. Folia leniter hirsuta. *Id.* 12, 16, 35. Stacte gustu leniter amara. *Id.* 37, 9, 40. Color aspectu leniter blandus. ¶ Transfertur ad animum pro placide, moderate, remisse, sine ira, aut severitate, aequo animo, facile, ἠπίως, πρᾴως. *Pl. Stich.* 1, 2, 20. Tentem leniter, an minaciter? *Id. Bacch.* 3, 3, 4. Leniter saevire. *Id. Amph. prol.* 25. Petere quippiam leniter ab aliquo dictis bonis. *Cic. Fam.* 5, 2. *f.* Sedens iis assensi, qui mihi lenissime sentire visi sunt. *Ov. Her.* 5, 7. Leniter, ex merito quidquid patiare, ferendum est. ¶ In malam partem pro languide, remisse, segniter. *Caes. B. C.* 1, 1. Pompejo esse in animo, reipublicae non deesse, si senatus sequatur: sin cunctetur, atque agat lenius, nequicquam ejus auxilium imploraturum. ¶ Item ad orationem. (V. dicta in LENIS et LENITAS.) *Cic. Brut.* 44. Multa in illa oratione graviter, multa leniter, multa aspere, multa facete dicta sunt. *Quint.* 9, 4. *med.* et 10, 2. *med.* Alia lenius, alia concitatius, alia sublimius dicenda sunt. ¶ *Leniter agere versum* ap. *Cic. Or.* 3, 26. est leni gestu. ¶ *Leniter traducere aevum* ap. *Hor. Ep.* 1, 18, 97. est placide, tranquille, aequo animo. ¶ [*Confund. in edd. *leniter* et *leviter.* V. *Moeb.* ad *Caes. B. G.* 2, 8. Intrpp. ad *Cic. N. D.* 2, 57, 143. Imprimis cf. quae laudantur a *Tschuck.* ad *Eutrop.* 7, 20. Adde *Spald.* ad *Quint.* 11, 3, 103. *Burm.* ad Ejusd. *Decl.* 1. p. 8. et 19, 9. p. 371.]

*LENITIES, ei, f. lenitas, lenitudo. *Comment.*

Antiq. (fortasse Ascon. Ped.) in Cic. Or. in Clod. et Cur. p. 20. ed. Mediol. ed. A. Maio: Mixta responsio et facetiis urbanitatis et asperitatis aculeis non sine lenitie. B. A.

LĒNĬTŪDO, inis, f. idem quod lenitas; idest mollitudo expers asperitatis. Cic. Tusc. 5, 16. Lenitudo orationis, mollitudo corporis, ea si bona dicemus, quid erit in philosophi gravitate, etc? ¶ Item mansuetudo, facilitas. Cic. Verr. 2, 4, 61. Virorumque, quibuscum nuptae erant, nimia in istum non lenitudine, sed etiam liberalitate oppugnarer. Turpil. ap. Non. 2, 486. Mira lenitudine ac suavitate abundat. Adde Cic. Off. 1, 25. med., ubi al. recte leg. altitudine. [*Ita Gernh. et Beier., quos v. cf. etiam quae dicta sunt in v. altitudo. Orell. lenitudo retinuit, non improbans lentitudo, quod Facc. susp., quo melius intelligatur, cur adjunxerit, QUAE DICITUR. Altitudinem autem animi, eo, quo alias utatur Cic., significatu hic nimiam esse: mireque omnino componi cum facilitate. Id vero prorsus incredibile, altitudinem hoc uno loco idem significare, atque ap. Sall. Jug. 100. Ad simulanda negotia altitudo ingenii.] ¶ De nimia facilitate, qua quis, ne cum oportet quidem, irasci solet. Cic. Tusc. 4, 19. Virum videri negant, qui irasci nescit: eamque, quam lenitatem nos dicimus, vitioso lenitudinis nomine appellant. Al. leg. lentitudinis. [*Hoc unice probandum.]

LĒNĪTUS, a, um, part. a lenio: placatus, deminutus. Pl. Bacch. 5, 2, 31. aliquem lepide lenitum reddere. Petr. Sat. 107. Flectite ergo mentes satisfactione lenitas. Ov. Pont. 1, 2, 151. precibus lentio Caesare vestris; et ib. 3, 6. Lenitum vulnus. Liv. 1, 16. extr. desiderium. Suet. Aug. 34. Adempta, vel lenita pars poenarum. Sall. ap. Prisc. 9, 871. Lenita ira. Tac. H. 4, 44. invidia. Varr. R. R. 2, 4. Post meridiem rursus, lenito fervore, pascunt.

*LĒNĬUM, i, n. oppidum Lusitaniae. Auct. B. Hisp. 35. B. A.

LĒNO, as, a. 1. lenocinor, concilio. Vet. epigr. in Anthol. Lat. T. 1. p. 611. Burm. Graecule, consueta lenandi callidus arte, Coepisti adductor conjugis esse tuae. Aliud ib. p. 614. Nam si formosas redeas lenare puellas. Vet. Schol. ad Juven. 6, 232. Socrus filiam suam lenat, et docet moechis suis caute rescribere. [*Quaedam addidit F.]

LĒNO, onis, m. μαστρόπος, qui scortorum prostitutione quaestum facit: quique illicitos amores conciliat. Festus: Lenones ab alliciendo adolescentulos appellati. [*Cf. Doederl. 3, 44. et 152.] Prisc. 4, 623. a leniendo ducit: nempe quod mentes deliniendo seducit. Ter. Ad. 2, 1, 34. Leno sum, fateor, pernicies communis adolescentium. Id. Phorm. 3, 2, 23. Eja, ne parum leno sies, h. e. ne parum calleas lenonias artes; qua ratione etiam ironice Pl. Pers. 4, 6, 4. Ne non sat esses leno, id metuebas miser. Cic. Rosc. Com. 7. Improbissimus et perjurissimus leno. Ov. Amor. 3, 12, 10. Vendibilis culpa facta puella mea est: Me lenone, placet, h. e. me ejus formam versibus commendante. Pl. Ps. 1, 3, 1. et sqq. et Pers. 3, 3, 1. et sqq. Lenonum mores, et vitam graphice describit, quem consulesis. ¶ Cum genitivo. Prud. Hamart. 261. ornatus solvendi leno pudoris. ¶ Est convicium impuri hominis, et aliorum aetati insidiantis. Cic. in Sen. 5. Cum equites Romani se ad lenonis impudicissimi pedes abjecissent. ¶ In bonam partem est medius alicujus rei conciliandae. Just. 2, 3. Primus Scythis bellum indixit Sesostris rex Aegyptius, missis primo lenonibus, qui hostibus parendi legem dicerent. Mox legatos appellat. [Optimae tamen editiones etiam primo loco legatis habent. ¶ Etiam adjective usurpatur, et cum substantivo generis feminini. Pentad. in Anthol. Lat. T. 1. p. 102. Burm. Se Narcissus amat captus, lenonibus undis, h. e. lenocinantibus. F.]

LĒNŌCĬNĀMENTUM, i, n. lenocinium. Sidon. ep. in conc. 7, 9. med. Pro omni gratiarum privilegio, docoramento, lenocinamento. Quint. decl. quae inscribitur Tribunus Marianus, 5. med. Nihil omnino, quod ad lenocinamentum spectare possit lasciviae.

LĒNŌCĬNĀTOR, oris, m. πορνοβοσκὸς, conciliator, leno. Tert. adv. Marc. 1, 22. f. Gratiae lenocinator.

LĒNŌCĬNĬUM, ii, m. μαστροπεία, lenocinandi actus, exercitium lenonis. Cic. in Sen. 5. Qui egestatem domestico lenocinio sustentavit. Ulp. Dig. 3, 2, 4. Lenocinium facit, qui quaestuaria mancipia habuerit, sed et qui in liberis hunc quaestum exercet. Scaevola ib. 24, 3, 47. Lenocinium praebere uxori, h. e. lenocinium de uxore facere. ¶ Translate ponitur pro delinimento, illecebra. Cic. Mur. 35. Utrum lenocinium a grege delicatae juventutis, an orbis terrarum imperium a populo R. petebas? Id. Sext. 66. Et se vitiorum illecebris, et cupiditatum lenociniis dediderunt. ¶ Item pro quovis nimis exquisito ornamento, quod alicui rei adhibetur ad conciliandam ei gratiam. Suet. Aug. 79. Quanquam et omnis lenocinii negligens, et in capite comendo incuriosus. Cic. N. D. 2, 58. Perspicuum est, quo compositiones unguentorum, quo ciborum conditiones, quo corporum lenocinia processerint. Manil. 5, 516. Hinc lenocinium formae, cultusque repertus Corporis. Plin. 35, 11, 40. n. 41. In lenocinio commendationis dolor est, h. e. ipse dolor facit ad commendationem augendam, addens operi gratiam, et pretium. Sen. Ben. 1, 11. Lenocinium est muneris antecedens metus. ¶ In oratione lenocinia dicuntur fucata ornamenta, et illecebrae verborum, in malam partem. Suet. Cal. 39. Cui instrumento distrahendo nihil non fraudis ac lenocinii adhibuit. Tac. H. 1, 18. Nec ullum orationi aut lenocinium addit, aut pretium. Quint. prooem. l. 8. med. Nos quibus sordent omnia, quae natura dictavit: qui non ornamenta quaerimus, sed lenocinia.

LĒNŌCĬNOR, aris, atus sum, dep. 1. lenocinium facio: et translate demisse blandior, inservio, gratificor. Cic. Div. Verr. 15. Tibi serviet, tibi lenocinabitur: minus aliquanto contendet, quam potest. Quint. decl. 12, 19. Itane infelicitas mea negotianti tibi lenocinata est? h. e. tanquam leno emptores tibi conciliavit. Sen. Controv. 1. med. Lenocinatur gloriae meae, ut videar etiam prohibitus aluisse, h. e. inservit. [*V. Schulting. ad h. l.] Plin. 20, 14, 57. Lenocinari alicui captatione testamenti, h. e. inservire, et blandiri cupiditati cujuspiam testamentum tuum captantis. Tac. G. 43. Populi truces, insitae feritati arte ac tempore lenocinantur: nigra scuta, tincta corpora, atras ad proelia noctes legunt. ¶ Item gratiam conciliare. Plin. ep. 2, 19. med. Ut libro isti novitas lenocinetur. Id. ep. 1, 8. med. Anceps hic et lubricus locus est, etiam cum illi necessitas lenocinatur, h. e. inevitabilem esse ostendit, atque adeo venia dignum. Symm. ep. 9, 87. Ergo parce verbis lenocinantibus, et fuco oblitis, et ad gratiam comparatis.

LĒNŌNĪCĒ, adv. lenonum more. Lampr. Commod. 15. Quae gladiatorie, quae lenonice faceret.

LĒNŌNĪUS, a, um, adj. μαστροπικὸς, ad lenonem pertinens. Pl. Truc. 1, 1, 30. Lenoniae aedes. Id. Pers. 3, 1, 1. Lenonia servitus. Id. fragm. ap. Fest. in Muneralis: lex. Id. Rud. 5, 3, 30. fide uti. Id. Curc. 4, 2, 13. Lenonium genus. Appul. Apol. Lenonia illectamenta. ¶ Lenonii pueri sunt, quos lenones aliorum libidini prostituebant. Verr. Fl. fragm. Fast. Praenest. ad VII. K. Majas. Ludi cursoribus majoribus minoribusque fiunt. Festus (dies) est puerorum lenoniorum, quia proximus superior meretricum est. ¶ Lenonium lutum, ap. Pl. Pers. 3, 3, 2. est convicium in lenonem impurissimum, et vilissimum: tanquam lenonum coenum.

[LĒNOSTRIS, is, m. idem ac leno. Pl. Poen. in Supposit. 19. Aurum, argentum, collum, lenostris, te nunc debes simul. Alii rectius leg. leno, tria tu nunc, etc. F.]

LENS, lendis, f. κόνις, ovum pediculorum, capillis adhaerens, ex quo postea pediculi generantur. Plin. 29, 6, 35. Lendes tolluntur adipe canino, vel anguibus in cibo sumptis anguillarum modo. Seren. Sammon. 5, 72. Unda maris lendes capiti deducit iniquas, Et quidquid crebri denfendit silva capilli.

LENS, lentis, f. φακὸς, genus leguminis folio viciae, granis parvis, rotundis, et jacentibus, ternis, aut quaternis in siliqua. Virg. G. 1, 228. Nec Pelusiacae curam aspernabere lentis. Plin. 18, 12, 31. Lens amat solum tenue magis, quam pingue. Id. ib. Invenio apud auctores, aequanimitatem fieri lente vescentibus. Ex his Plinii verbis quidam vocis notationem eruunt, ut sit a lenis, vel lentus. Id. 22, 25, 70. persequitur ejus utilitates in medicina. ¶ In plurali num. Scrib. Comp. 114. In vino rosa, et lentes incoquuntur. ¶ In accusativo habet lentem, et lentim, et in ablativo lente, et lenti: atque olim fuit etiam generis masculini. Cato R. R. 35. Lentim serito in rudecto, et rubricoso loco; et ib. 116. Lentim servare; et ib. oleo perfricare. (Adde Varr. ap. Charis. 1, 101.) Colum. 2, 10. med. Lentem solo tenui seri convenit. Titin. ap. Non. 3, 117. Lenti calido. ¶ Olim et lentis dixere in recto casu, teste Prisc. 7, 764. ¶ In pretio fuit lens Aegyptia, praecipue circa Pelusium: quam praeter Virg. l. c. laudat Mart. 13, 9., memorat et Gell. 17, 8.

LENTĀTUS, a, um, part. a lento: dilatus. Trebell. Claud. 6. Videntur fata Romana boni principis occupatione lentata. Sidon. carm. 22, 191. lentatus vapor, h. e. remissus calor.

LENTĒ, adv. βραδέως, cum mora, tarde, cunctanter. Caes. B. C. 1, 80. Tali dum pugnatur modo, lente ac paulatim proceditur; et ib. 2, 40. Ipse cum reliquis copiis lentius subsequitur. Ov. Amor. 1, 13, 40. Lente currite noctis equi. Colum. 2, 15. Asinus lentissime mandit, ideoque facilius concoquit. Tac. Agr. 3. Corpora lente augescunt, cito exstinguuntur. Ov. R. Am. 650. Lente desinere. Sic Plin. 18, 18, 47. Nilus evagari incipit, lente primo, deinde vehementius. Petr. Sat. 140. Ille (Corax) lente parebat imperio: et mox: Clara Eumolpus voce exhortabatur Coraca, ut spissaret officium. Alii minus recte leg. lento; ni fors lento adverbialiter positum sit, ut manifesto, dubio pro manifeste, dubie. ¶ De proverb. festina lente V. FESTINO. ¶ Item diu, longo tempore. Cic. Att. 2, 1. Quem librum non essem ausus mittere, nisi eum lente ac fastidiose probavissem. ¶ Item segniter, remisse, oscitanter, leniter, sine ira, aut impetu animi. Liv. 1, 10. Lente agere iis Tatius, Sabinique visi sunt. Suet. Ner. 40. Neapoli de motu Galliarum cognovit die ipso, quo matrem occiderat: adeoque lente et secure tulit, ut gaudentis etiam suspicionem praeberet. Cic. Or. 2, 45. Neque enim facile est perficere, ut irascatur, cui tu velis, judex, si tu ipse id lente ferre videare. Id. fragm. ap. Non. 4, 281. Cum publicas injurias lente tulisset, non tulit suam. ¶ Lente dicere, aut disputare est sine vi et acrimonia, sedate, placide. Cic. Par. 1, 3. Sed haec videri possunt obscuriora, cum lentius disputantur. Id. Or. 2, 71. Salsum est etiam quaerentibus et quasi percunctantibus, lente respondere, quod nollent. Id. fragm. ap. Non. l. ... Lentius dicere. Gell. 1, 26. Tum Plutarchus lente et leniter, quid, inquit, verbero, nunc ego tibi irasci videor? ¶ Lente cedere est ignaviter, et nulla vi resistendo. Plin. 16, 43, 83. Arida ligna lentius serrae cedunt, viridia pertinacius resistunt.

LENTĔO, es, n. 2. γλισχραίνομαι, lentus sum. Lucil. ap. Prisc. 8, 800. Lentet opus: idest lente procedit.

LENTESCO, is, n. 3. γλισχραίνομαι, lentus fio. Ov. A. Am. 2, 357. lentescunt tempore curae. ¶ Interdum est tenerum, et glutinosum fieri. Virg. G. 2, 250. Sed picis in morem ad digitos lentescit habendo. Colum. 2, 11. f. de cicera: Paulum aqua maceratur, dum lentescat. Plin. 37, 10, 70. Gemma, si quis terat in vino, cerae modo lentescit. Colum. 11, 2. med. Salix si minus lenta est in stercore obruenda, ut lentescat. Hieron. ep. 24. n. 3. Metallum in virgulas lentescens.

*LENTĬA, ae, f. oppidum Norici, hodie Linz in Austria, ad confluentem Anisi ac Danubii. Notit. Imper. B. A.

LENTĪCŬLĂ, ae, f. φακῆ, idem quod lens. Cels. 2, 18. med. Ex leguminibus valentior faba, vel lenticula, quam pisum. Pall. 3, 4. Hoc mense lenticulam seres solo tenui. ¶ Significat etiam ipsam lentis figuram, quae in re quapiam est. Plin. 37, 12, 75. Figura oblonga maxime probatur in gemmis, deinde quae vocatur lenticula, postea cycloides, et rotunda. ¶ A similitudine figurae tribuitur cuidam vasorum generi. Cels. 2, 17. f. Calido oleo replentur utriculi, et in vasa fictilia (quas a similitudine lenticulas vocant) aqua conjicitur. Isid. Orig. 20, 7. inter olearia vasa recenset. V. v. sq. ¶ Item maculis in cute nascentibus, quae et lentigines, φακός. Plin. 26, 1, 5. Elephantiasis a facie saepius incipit, in nare primum veluti lenticula. Cels. 6, 5. Lenticulam tollunt galbanum, et nitrum. ¶ Est cogn. R., a maculis fortasse subrufis, quibus nonnullorum cutem adspersam videmus, derivatum. V. supra et LENTIGO. Cic. Phil. 2, 23. Licinius Lenticula. Alii leg. Denticula. Ejusdem meminit et Dion. 45, 47. et Lenticulum appellat.

LENTĪCŬLĀRIS, e, adj. φακοειδὴς, ad lenticulam spectans. Appul. Flor. n. 9. Ampullam oleariam, quam gestabat, lenticulari forma, etc.

LENTĪGĬNOSUS, a, um, adj. φάκοψις, lentiginem habens. Val. Max. 1, 7. n. 6. extr. Vir flavi coloris, lentiginosi oris.

LENTĪGO, inis, f. φακὸς, vitium cutis ita dictum, quia ad lentis similitudinem maculis subrufis ac nigris faciem foedat. Plin. 30, 2, 5. Lentiginem habentibus non obsequi numina. Id. 29, 4, 23. Faciem lentigine obducit. Id. 20, 2, 4. Lentigines e facie tollere. Id. 22, 25, 74. corrigere; et 23, 1, 16. emendare; et 24, 9, 39. sanare. ¶ Dicitur et de aliis maculis. Id. 29, 4, 28. Stellio plenus lentigine; et 13, 12, 25. Deprehenditur chartae lentigo oculis.

LENTĬPES, ĕdis, adj. qui lentus est pedibus. Auson. ep. 21, 40. Spondeus illi lentipes ibat comes.

LENTISCĬFER, a, um, adj. σχινοφόρος, ferens lentiscos. Ov. Met. 15, 713. lentisciferumque tenetur Linternum.

LENTISCĬNUS, a, um, adj. ex lentisco factus. Plin. 23, 2, 32. Tunc addito oleo lentiscino illita, una nocte rufat capillum. Id. 24, 6, 22. Lentiscina resina. Adde Pall. 2, 20.

LENTISCUS, i, f. σχῖνος, [*Pistacia lentiscus, L. Mastixbaum] arbor magnitudine roboris, sorbi folio, terebinthi odore, acinis, dum maturescunt, rufis, ubi maturuerint, nigris, mastichen exsudans in modum gummi: quae perpetuo viret, terque in anno fructus profert: ita dicta, quod folia ejus lentescant, vel potius quod ipsa arbor lentescat, dum resinam, idest mastichen fundit. Nascitur praecipue in Chio, item in Italia, et in Gallia Narbonensi. Cic. Div. 1, 9. ex prognost. suis: quos versus affert etiam Plin. 18, 25, 61. Jam vero semper viridis, semperque gravata Lentiscus triplici solita grandescere fetu, Ter fruges fundens, tria tempora monstrat arandi. ¶ Ex arboris hujus li-

gno praestantissima fiunt dentiscalpia. *Mart.* 14, 22. Lentiscus melius, sed si tibi frondea cuspis Defuerit, dentes penna levare potest. Al. leg. *lentiscum.* Adde 3, 82. et 6, 74. ¶ Ipsum quoque oleum, quod ex tali arbore exprimitur, eodem nomine appellatur. *Cato R. R.* 7., *Varr. R. R.* 1, 60. et *Plin.* 15, 6, 6. Condi olivas optime vel virides in muria, vel fractas in lentisco. [At *Colum.* 12, 49. Foeniculi seminibus, et lentisci cum cocto sale olivam modice permixtam reconde in fideliam, et mustum quam recentissimum infunde. Ex his patet, lentisci nomine intelligendum non oleum, sed semen lentisci. *F.*]

LENTĬTĬA, ae, f. γλισχρότης, flexibilitas. *Plin.* 16, 37, 68. Virgas sequacis ad vincturas lentitiae; et *ib.* 40, 77. Est lentitia platano, sed madida. ¶ Item viscosa qualitas, tenacitas. *Id.* 20, 7, 26. Lactucae lentitiam pituitae digerunt.

LENTĬTĬES, ei, f. lentitia. *Sever. Aetn.* 540. Lentitiem plumbum non exuit.

LENTĬTŪDO, inis, f. βραδύτης, tarditas. *Tac. A.* 15, 51. Epicharis accendere et arguere conjuratos: ac postremo lentitudinis eorum pertaesa, etc. et *ib.* 64. Durante tractu et lentitudine mortis. *Tibull.* in *Priap.* 83, 37. Quid est, iners? pigetne lentitudinis? Adde *Vell.* 2, 11. ¶ Transfertur ad lenitatem, et languorem dicendi. *Auct. dial. de Or.* 21. Ceterosque ejusdem lentitudinis ac teporis libros legit. ¶ Item ad nimiam lenitatem animi, qua quis nunquam irascitur, etiam cum opus est. *Cic. Q. Fr.* 1, 1, 13. Omnino non irasci non solum est gravitatis, sed nonnunquam etiam lentitudinis. *Id. Tusc.* 4, 19. Eam, quam lenitatem nos dicimus, vitioso lentitudinis nomine appellant, ἀναλγησίας. Al. hic leg. *lenitudinis.* Adde *Off.* 1, 25. *med.* cum eadem lectionis varietate. [*V. quae dicta sunt in *lenitudo.*]

LENTO, adv. V. LENTE.

LENTO, as, avi, atum, a. 1. lentum, mollem, et flexibilem reddo. Hinc *lentare arcum* est intendere; tunc enim cornua inflectuntur, cum adducto nervo, attrahuntur. *Stat. Th.* 1, 703. Tela tibi, longeque feros lentandus in hostes Arcus; et *ib.* 3, 587. alii Gortynia lentant Cornua. *Id. Ach.* 1, 436. Nec modus aut arcus lentare, aut fundere glandes, Aut torrere sudes, galeasque attollere conis. ¶ *Lentare remos* est remigare: impulsu enim remi flectuntur. *Virg. A.* 3, 384. Ante et Trinacria lentandus remus in unda, Et salis Ausonii lustrandum navibus aequor. *Claud. Cons. Mall. Theod.* 42. exsertus lentandis navita tonsis. *Sen. Agam.* 437. Properat juventus omnis adductos simul Lentare remos. ¶ Translate est retardare, lentius trahere. *Sil.* 8, 11. de Fabio: lentando fervida bella Dictator, cum multa adeo, tum, miles egenus Cunctarum ut rerum Tyrius foret, arte sedendi Egerat.

[LENTO, onis, m. qui maxime lentus est. Est cogn. R., ut Caesennius Lento septemvir dividendis agris a M. Antonio praefectus, ap. *Cic. Phil.* 12, 9. *F.*]

LENTOR, oris, m. γλισχρότης, qualitas rei viscosae, ac tenacis. *Colum.* 6, 17. Cuminum conteritur, eique adjicitur exiguum picis liquidae et axungiae, ut lentorem malagmatis habeat. *Plin.* 13, 6, 12. Lentor resinosus, qui cortice erumpit. *Id.* 16, 11, 22. Lentor picis. *Id.* 17, 14, 24. Argillae arenam, fimumque bubulum admisceri, atque ita usque ad lentorem subigi jubet. ¶ Item flexibilitas. *Id.* 16, 43, 84. Ad rotarum axes lentore fraxinus utilis, sicut duritia ilex.

LENTŬLI, orum, m. plur. nomen familiae Romanae nobilissimae in gente Cornelia: a *lente*, teste *Plin.* 18, 3, 3., sicut *Pisones* a pisis, a cicere *Cicerones*, etc. V. LENTULUS.

LENTŬLĬTAS. V. APPIETAS.

LENTŬLUS, a, um, adj. dimin. lenti. *Cic. Att.* 10, 11. An existimas illum in isto genere lentulum, aut restrictum? Al. leg. *lentum.* [*Non improb. *Orell.*] ¶ Fuit hoc cognomine familia in gente Cornelia, summis honoribus in republica illustris. Sed P. Cornelius Lentulus Sura tempore Ciceronis Catilinariae conjurationis particeps, in carcere laqueo necatus est. *Sall. Cat.* 58., *Vell.* 2, 34., *Flor.* 4, 1. et *Cic. Cat.* 3, 3. V. LENTULI.

LENTUS, a, um, adj. λυγώδης, flexibilis: cui opponitur rigidus, durus: fortasse a *lenitus* per syncop., vel a λεπτός, tenuis. *Virg. Ecl.* 1, 26. Lenta viburna; et *ib.* 3, 38. vitis; et *G.* 2, 12. Lentae genistae; et *ib.* 4, 558. Lenti rami. *Phaedr.* 3, 6. Lentum flagellum. *Virg. G.* 3, 208. Verbera lenta pati, et duris parere lupatis, *h. e.* lentis virgis inflicta; et *ib.* 4, 34. Lentum vimen; et *A.* 7, 634. leves ocreas lento ducunt argento. *Ov. Met.* 13, 800. Lentior et salicis virgis. ¶ Item mollis, tener. *Virg. G.* 4, 170. lentis Cyclopes fulmina massis Cum properant, *h. e.* igne mollitis. *Hor. Epod.* 15, 6. Arctius, atque hedera procera adstringitur ilex, Lentis adhaerens brachiis, *h. e.* inflexis, et corpus arcte circumplectentibus. Sic *Pl. Men.* 1, 1, 18. Lenta vincula, *h. e.* arcte constringentia. ¶ Item viscosus, tenax. *Virg. G.* 4, 41. gluten visco et pice lentius. *Pl. Men.* 1, 1, 18. Vincla nimis lenta. ¶ Translate est remissus, tardus. *Cic. Brut.* 48. T. Juventius, nimis ille quidem lentus in dicendo, et paene frigidus, sed et callidus, etc. *Ov. Her.* 15, 169. lentissima pectora, *h. e.* frigida, et tarda ad concipiendum amorem. *Phaedr.* 1, 15. Suadebat asino fugere, ne possct capi: At ille lentus, etc. *Plin.* 36, 26, 65. Lentus amnis. *Virg. A.* 7, 28. in lento luctantur marmore tonsae, *h. e.* mari tranquillo, et nullis ventis impulso. *Prop.* 4, 1, 96. Pondera lenta, *h. e.* quae lentos ac tardos faciunt ferentes. Sic *ib.* 3, 39. Tellus lenta gelu. *Tibull.* 4, 1, 90. lento perfregerit obvia pilo, *h. e.* gravi, adeoque tardius eunte. ¶ Item placidus, lenis, qui non facile irascitur, aut movetur. *Cic. Or.* 2, 69. Genus ridiculi patientis ac lenti; et *ib.* 75. In quo ego nimium patiens, et lentus existimor. *Prop.* 3, 6, 20. Hostibus eveniat lenta puella meis. *Ov. Her.* 17, 249. tam justa lentum Menelaon in ira. *Tac. A.* 3, 70. Sane lentus in suo dolore esset: reipublicae injurias ne largiretur. *Cic. fragm.* ap. *Ammian.* 19, 12. *f.* Quod judicis lenti, et considerati est proprium. ¶ Item securus, otiosus, negligens, qui parvi pendit, et contemnit. *Virg. Ecl.* 1, 4. Nos patriam fugimus: tu Tityre lentus in umbra, etc. *Tibull.* 4, 11, 6. Nostra potes lento pectore ferre mala? *Liv.* 22, 14. Tendentem ad moenia Romanae coloniae Annibalem lenti spectamus. *Ov. Her.* 19, 81. Certe ego tum ventos audirem lenta sonantes: Et nunquam placidas esse precarer aquas. *Sen. Troad.* 896. de Helena: Tibi fluxit Asiae, fluxit Europae cruor, Cum dimicantes lenta prospiceres viros, Incerta voti; et *ib.* 253. Minasque tumidi lentus Aeacidae tuli. *Ov. Pont.* 3, 1, 66. Haec est pro miseri lenta salute viri. ¶ Item remissus, lenis, moderatus, non vehemens. *Plin* 16, 11, 22. Coquere aliquid lento igne; et 24, 14, 79. Lento vapore decoctus; et 16, 10, 19. Liquor melleo colore, atque lentiore. ¶ Item durus, aut resistens. *Plin.* 24, 16, 92. Herba durior, et in coquendo lentior. ¶ Item tenax, cohaerens. *Id.* 8, 27, 41. Fera vivacitatis adeo lentae, ut ejectis interaneis diu pugnet. ¶ Item tardus, et in longum differens. *Cic. Cat.* 2, 10. Hos ego non tam milites acres, quam infitiatores lentos esse arbitror. *Id. Att.* 1, 12. et *ib.* 13. *extr.* Teucris illa lentum sane negotium, *h. e.* Antonius collega solutionem differens. ¶ Cum genitivo. *Sil.* 3, 176. Dum lentus coepti terra cunctaris Ibera. ¶ Cum infinito. *Id.* 5, 19. Nympha nec Idalia lenta incaluisse sagitta. ¶ Item protractus, longus. *Sen. ep.* 70. Venti segnes tranquillitatis lentissimo taedio lassant. *Tibull.* 1, 3, 82. Optavit lentas et mihi militias; et *ib.* 4, 81. lento amore torqueri, *h. e.* longo, et diu macerante: ita tamen, ut vehemens et veluti furiosus non sit. Sic *Ov. Met.* 7, 82. Sic jam lentus amor, jam quem languere putares. *Id. Her.* 2, 9. Spes lenta. ¶ Item diuturnus. *Id. Rem. Am.* 243. Nec satis esse puta discedere: lentus abesto. ¶ Facilis: ducta metaphora ab iis, quae flectuntur. *Lucil.* ap. *Non.* 1, 85. et 4, 281. Magnu' fuit trico nummariu', solvere nulli Lentus. ¶ [*Confund. *lentus* et *laetus.* V. *Burm.* ad *Virg. G.* 2, 12. 262.]

LĒNULLUS, i, m. parvus leno, dimin. lenonis. *Pl. Poen. a.* 2. *v.* 24. Ita ut occoepi dicere, Lenulle, de illa pugna. Apud *Prisc.* 3, 614. est *lenūlus.*

LĒNUNCŬLĀRĬUS, ii, m. qui lenunculo, quod parvi navigii genus est, utitur. *Inscr.* ap. *Grut.* 398, 7. Patrono corporis lenunculariorum auxiliariorum Ostiensium; et p. 1077. M'. Acilio Glabrione M. Valerio Homulo Coss., Ordo Corporatorum lenunculurior. tabularior. auxiliar. Ostiens. etc. Adde alias ap. *Don. cl.* 8. *n.* 47. et 48. ¶ [*Lenuncularii* alii erant a scaphariis, nam in *Inscr. Ostiensi* ap. *Fabrett.* p. 731. *n.* 450. Patronus corpor. scaphurior. et lenuncularior. *F.*]

LĒNUNCŬLUS, i, m. parvus leno. *Pl. Poen.* 5, 5, 7. Aere militari tetigero lenunculum. Adde *Prisc.* 3, 614. ¶ Item genus parvi navigii, σκαφίδιον: quales erant cymbae, quibus Tiberi Ostiam commeabant, ut videre est in *Inscriptt.* in v. praec. allatis. *Non.* 13, 8. piscatorium navigium esse, definit. *Gell.* navium appellationes enumerans 10, 25. Lembi, oriae, lenunculi, actuariae, etc. *Sall. fragm.* ap. *Non. l. c.* Incidit forte per noctem in lenunculo piscantis. *Caes. B. C.* 2, 43. Pauci lenunculi ad officium, imperiumque conveniebant. Adde *Tac. A.* 14, 5. His autem locis al. *remunculi* reponunt, al. *lembunculi:* sed constantior pro *lenunculis* criticorum sententia est. Ducunt autem etymologi a *lene*, quod item parvum navigium est. V. LENIS substant. [Num a ληνή lacus praeli vinarii? *F.*]

LĔO, es, a. 2. obsoletum verbum: cujus unum praeteritum *levi* V. in LINO. Volunt esse a λεῖος, lēvis, levigatus. Ab hoc est *deleo*, ut docet *Prisc. l.* 9. *f.*

LĔO, onis, m. λέων, animal quadrupes, jubatum, omnium fere generosissimum, et fortissimum. *Phaedr.* 4, 12. Cum se ferarum regem fecisset leo, etc. (V. 1, 5. 11. et 21. et 2, 1.) *Plin.* 8, 16, 17. Leoni praecipua generositas, tunc cum colla, armosque vestiunt jubae. *Id. ib.* Leoni tantum ex feris clementia in supplices: prostratis parcit. *Id. ib.* Leonum animi index cauda, sicut et equorum aures. Immota placidus, clemens, blandientique similis. Iracundiae principio terra verberatur: incremento terga, ceu quodam incitamento flagellantur. V. ibi alia plura in hanc rem. *Virg. A.* 12, 4. Poenorum qualis in arvis, Saucius ille gravi venantum vulnere pectus, Tum demum movet arma leo, gaudetque comantes Excutiens cervice toros, fixumque latronis Impavidus frangit telum, et fremit ore cruento. *Val. Fl.* 2, 458. Qualiter, implevit gemitu cum taurus acerbo Avia, frangentem morsu super alta leonem Terga ferens. *Ov. Trist.* 3, 5, 33. Corpora magnanimo satis est prostrasse leoni. *Id. Her.* 10, 85. Fulvus leo; et *Met.* 7, 373. ferus. *Lucret.* 5, 983. validus. ¶ Lepidam de leone hominis hospite fabulam habes apud *Gell.* 5, 14. V. et *Sen. Ben.* 2, 19. ¶ Pro *leaena* olim *leo femina* dicebatur. *Plaut. fr.* ap. *Philārg.* ad *Virg. Ecl.* 2, 63. Nam audivi feminam ego leonem semel parire. *Val. Fl.* etiam absolute dixit 6, 346. ceu septus in arcto Dat catulos post terga leo. *Stat. Silv.* 2, 1, 9. citius me tigris abactis Fetibus, orbatique velint audire leones. ¶ Per synecdochen sunt leonis exuviae. Has gestare mos fuit Herculi post devictum leonem Nemaeum. *Val. Fl.* 8, 126. aptans humeris, capitique leonem. ¶ Currum Cybeles leones trahere dicuntur. V. CYBELE. ¶ Translate dicitur de homine forti et audente, sicut cervus de timido et imbelli. *Tert. Cor. mil.* 1. *med.* Novimus pastores eorum in pace leones, in proelio cervos. *Sidon. ep.* 5, 7. *med.* In praetoriis leones, in castris lepores. ¶ *Domi leones, foris vulpes*, proverb. ap. *Petr. fr. Trag.* 44. *Burm.* de loquacibus, et timidis, qui extra periculum multa minantur, in periculo fugiunt. Quo pertinet lepida fabula de viatoribus et latrone ap. *Phaedr.* 5, 2. Similia habes in *Liv.* 4, 28. 7, 15. et 35, 49. et in *Justin.* 2, 10. *f.* ¶ Est etiam *Leo* signum coeleste, ex duodecim, per quae sol Zodiaco decurrit, in quod cum ingreditur, maximi calores sunt. In fabulis est leo silvae Nemaeae, quem ab Hercule occisum, tanquam primi ejus laboris monumentum, Juppiter in coelum transtulit. Alii dicunt, a Junone translatum, ut Herculi inviso sibi dolerent oculi, cum a se occisam feram tam honoratam videret. Constat ex stellis decem et novem secundum *Hyg. Astr.* 3, 23., secundum alios viginti septem. *Plin.* 24, 17, 102. Cum sol in Leone est. *Id.* 18, 26, 64. VIII. Cal. Februar. stella regia appellata Tuberoni, in pectore Leonis occidit. *Hor. Ep.* 1, 10, 15. ubi gratior aura Leniat et rabiem Canis, et momenta Leonis. ¶ Etiam cancrorum quoddam genus, leones appellantur, teste *Plin.* 9, 31, 51., qui alio nomine astaci maximi dicuntur: brachia habentes cancris similia, reliquum corpus locustae, ut *Id.* docet 32, 11, 53. ¶ Denique in illo *Colum.* 10, 260. Oscitat et leo, et ingenuo confusa rubore, etc., *leo* est herba, quam alii leontopodion, alii antirrhinon esse contendunt, flore in modum hiantis oris leonini hiscente. Sic *ib.* 98. Narcissique comas, et hiantis saeva leonis Ora feri. ¶ *Leo* est etiam cogn. R. in gente Valeria, ut P. Valerius Leo. *Ascon. f. Milonianae.*

*LEOCHĀRES, is, m. Λεωχάρης, insignis statuarius, de quo *Plin.* 34, 7. *B. A.*

[LĔOCŌRĬON, ii, n. Λεωκόριον, delubrum Athenis honoris causa exstructum, cum Leos filias puellas, quas κόρας Graeci vocant, immolandas exhibuisset, ut sic ex oraculi responso annonae caritas tolleretur. *Cic. N. D.* 3, 19. Itemque Leonaticum, est delubrum Athenis, quod Leocorion nominatur. Hic *Cic.* vocabulum *Leonaticum* Latine finxisse videtur, ut Graeco *Leocorion* opponeret; alii tamen leg. *Leo natarum.* *F.* *Heindf. non *Ciceronis*, nec prosae omnino stilum referre opinatur hoc *Leo natarum* pro *Lei filiarum.* Expungendum potius censet *Leonaticum* ut ab inepto glossatore Graeco nomini *Leocorion* adscriptum; vv. autem: *itemque est delubrum Athenis*, etc. jungenda esse cum praecedd., ut ad haec quoque pertineant illa, *ob eam enim ipsam causam.* De *Wyttenb.* conjectura (prob. *Schütz.* in ed. maj.) *Orell.* exhibet: *Itemque Leoidum est delubrum Athenis, quod Leocorion nominatur.*] ¶ *De *Leocorio* v. *Aelian. V. H.* 12, 28. *Thucyd.* 1, 20. 6, 57. ibique *Schol. Harpocrat. Suid. Etymol. Mag.* et *Phot.* in v. *Lex. Seguer.* ap. *Bekker. Anecd. Gr.* T. 1. p. 277. *Strab.* 9. p. 607. ed. *Almelov. Meurs.* in *Ceramico* c. 17. *Leopard. Emendat.* 19, 23. *B. A.*

LĔOCRŎCOTTĂ, ae, m. fera pernicissima in India, asini fere magnitudine, cruribus cervinis, collo, cauda, pectore leonis, capite melium, bisulca ungula, ore ad aures usque rescisso, dentium loco osse perpetuo, quam humanas voces tradunt imitari. Haec *Plin.* 8, 21, 30. quae exscripsit more suo *Solin.* 52. *med.* *Salmasius* putat, esse belluam ex leaena, et crocotta genitam; crocottam vero ex leaena, et hyaena. Sunt qui scribunt *leucro-*

cotta, more Latinorum, qui etiam *lao* in *lau* saepe mutant. V. LAUDICENUS.

*LEON, ontis, *Λέων*, loci nomen vel vici prope Syracusas. *Liv.* 24, 39. Hibernacula quinque millia passuum ab Hexapylo (Leonta vocant locum) communiit. ℣ *Leontos oppidum* fuit in Phoeniciae *Plin.* 5, 20. *Λεόντων πόλις*, *leonum urbs*, est *Straboni*. ℣ Fuit et Leon pictor eximius. *Plin.* 35, 11. *B. A.*

*LEONICENSES, ium, incolae Leonicae, quod Hispaniae Tarraconensis oppidum fuit. *Plin.* 3, 3. *B. A.*

*LEONĪDAS, ae, m. *Λεωνίδας*. Lacedaemoniorum rex, ex genere Heraclidarum, qui ap. Thermopylas, quum angustias adversus Xerxis copias tueretur, fortissime pugnans occubuit. *Nepos Themist.* 3. Cf. *Aelian. V. H.* 3, 25. *Pausan.* in *Lacon. Herod.* etc. *B. A.*

*LEONĪDES, ae, m. Alexandri M. paedagogus, de quo *Plin.* 12, 14. *Quint.* 1, 1. quem ad locum V. *Burmann. B. A.*

[LEONĪDIĀNUS, a, um, adj. ad Leonidam quendam pertinens. *Inscr.* ap. *Viscont. Op. var.* T. 1. p. 188. *ed. Med.* Hospiti Divi Claudii liberto tabulario Leonidiano Polybius Lib., et sibi fecit, et suis posterisque eorum. Hic *Hospes* fuit tabularius rationis alicujus hereditatis, quam ex quodam Leonida Imp. Claudius consecutus fuerat. *F.*]

LEŌNĪNUS, a, um, adj. *λεοντώδης*, *λεόντιος*, ad leonem pertinens. *Varr. R. R.* 2, 9. *med.* Canis sit colore potissimum albo, quod in tenebris specie leonina. *Plin.* 37, 10, 54. Leonina pellis; et *ib.* Leoninae jubae. *Id.* 24, 17, 102. Leoninus adeps. ℣ *Cassius JCtus* ap. *Ulp. Dig.* 17, 2, 29. societatem leoninam appellabat, in qua alter ex duobus lucrum tantum, alter damnum sentiret. Quod lucem habet ex *Phaedr.* 1, 5. ℣ *Leonina lex* ap. *Justin. Cod.* 1, 3, 50. est lex Leonis Imp. R. ℣ *Leonini versus* dicti putantur a quodam Leone poeta Gallo, qui vixit ineunte saeculo Christi XIII., non quod eorum auctor inventorque fuerit, (nam et antea eorum aliquis usus fuit) sed quia maxime in suis carminibus frequentavit: quem postea plures alii male sunt imitati. Fiunt autem ea lege, ut in medio, et in fine voces sint, quae similiter desinant. Summis quidem poetis unus aut alter hujusmodi aliquando excidit, ut *Virg. A.* 9, 634. Trajicit: i, verbis virtutem illude superbis. *Prop.* 3, 1, 32. Troja bis Oetaei numine capta Dei (Adde 1, 8, 11.) *Ov. Fast.* 3, 746. Quaerebant flavos per nemus omne favos; et *ib.* 1, 706. Hac sunt Ledaeis templa dicata Deis; et *Ib.* 286. Cui nihil Hercei profuit ara Dei. Adde *Sil.* 14, 652. et *Prop.* 1, 17, 5. Verum de industria si quaerantur, et toto carmine fundantur, vitiosi sunt profecto, et a Latina gravitate maxime abhorrentes: quod jam censuit *Scalig. Poet. l.* 2. *c.* 29. *extr.* V. RHYTHMUS *f.*

*LEONNATUS, i, m. unus e ducibus Alexandri Magni. *Nep. Eumen.* 2. *Plin.* 6, 23. *B. A.*

LEONTĪCE, es, f. *λεοντική*, herbae genus. V. CACALIA.

LEONTĪCUS, a, um, adj. *λεοντικός*, ad leonem pertinens, ut *Leontica sacra*, quae fiebant in honorem Mithrae Persarum Dei, (quo nomine sol intelligebatur) quicum Aeon, sive Saeculum, Croni filius, forma humana et facie leonina in speleaeo colebatur. V. *Zoega*, *Bassiril. ant.* T. 2. p. 32-40. et *Labus.* in *Bibliot. Ital.* T. 2. 192-211. Hinc *Arnob.* 6, 196. Inter Deos videmus vestros leonis torvissimam faciem, mero oblitam minio, et nomine Frugiferi nuncupari; et *Tert. adv. Marc.* 1, 13. Aridae et ardentis naturae sacramenta leones Mithrae philosophantur, *h. e.* mysteria seu symbola solaris naturae. Porro haec sacra etiam a Romanis recepta fuere, ut videre est in *Inscr.* ap. *Grut.* 303, 1. Constantio IX. et Juliano II. Cons. (*h. e.* an. a Chr. n. CCCLVII.) Nonius Victor Olympius, et Aurel. Victor Augentius tradiderunt Leontica IIII. Id Aug. feliciter. Adde aliam ap. *eund.* 1087, 5. V. MITHRAS. [*Immutavit haec atque ampliavit *F.*]

LEONTĪNI, orum, m. plur. *Λεοντῖνοι*, populi Siciliae ad oram orientalem, quorum urbs eodem nomine dicta, Laestrygonum sedes fuit. *Plin.* 3, 8, 14. Intus Laestrygonii campi: oppida Leontini, Megaris, amnis Pantagies. *Cic. Verr.* 2, 2, 66. Leontinis, misera in civitate, atque inani, tamen istius, in gymnasio, statua dejecta est. ℣ Adjective. *Plin.* 18, 10, 21. et *Sil.* 14, 126. Leontini campi. *Cic. Div.* 1, 33. Leontinus ager.

*LEONTION, onis, m. pictor ap. *Plin.* 35. 10. *B. A.*

LEONTIOS, ii, m. *λεόντιος*, gemma, a leoninae pellis similitudine nominata, quemadmodum pardalios a similitudine pellis pantherae. *Plin.* 37, 11, 73.

*LEONTISCUS, i, pictor eximius, de quo *Plin.* 35, 11. *B. A.*

*LEONTIUM, i, f. *Λεόντιον*, meretrix Atheniensis, Epicuri amica, scito (ait *Cicero*) sermone et Attico, contra Theophrastum scribere ausa. *Cic. N. D.* 1, 33. Cf. *Laert.* 10, 4. seq. *B. A.*

[LEONTIUS, a, um, adj. *λεόντιος*, leoninus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Don.* 335, 5. Julius Leontius. Alia ap. *Mur.* 370, 4. Aelia Januaria, quae et Leontia. *F.* ℣ **Leontius*, *i*, m. nobilis statuarius, de cujus operibus *Plin.* 34, 8. *B. A.*

*LEONTOCĀRON, i, n. *λεοντόκαρον*, herba polium. *Appul. Herb.* 57. *B. A.*

LEONTOPĔTĀLON, i, n. *λεοντοπέταλον*, herba caulem emittens dodrantalem, seu semipedalem, lenem, plurimis alis concavum, et in cacumine semina parva duo, aut tria, eaque in siliquis, ciceris modo, flores punicei coloris, anemonae similes, folia brassicae, sed papaveris divisura, radicibus nigris, grandibus, rapae similibus. Vulgus pedem leonis appellat, quia folia habet similia pedi leonis. [*Leontice Leontopetalum. *L.*] Nascitur vulgo in arvis. *Plin.* 27, 11, 72. V. LATHYROS.

LEONTOPHŎNOS, i, m. *λεοντοφόνος*, exiguum est animal, in iis tantum regionibus nascens, in quibus leones gignuntur: a *λέων*, leo, et *φόνος*, caedes. Leonibus enim tam praesens est venenum, ut gustato leontophono statim exspirent. *Plin.* 8, 38, 57.

LEONTŎPŎDĬON, ii, n. *λεοντοπόδιον*, herba eadem, quae leontopetalon. *Plin.* 26, 8, 34. Adde *Appul. Herb.* 7.

*LEONTOPŎLIS, is, f. *Λεοντόπολις*, *Λεόντων πόλις*, urbs Aegypti inferioris, in Delta. *Plin.* 5, 10. ℣ Hinc

*LEONTOPOLĪTES NOMOS, praefectura, eujus caput Leontopolis. *Plin.* 5, 9. *B. A.*

*LEOOMNE, es, f. mons Macedoniae, in Pallene paeninsula. *Plin.* 4, 10. *B. A.*

LEŎPARDĪNUS, a, um, adj. ad leopardum pertinens, ut Leopardina adeps, *Marcell. Emp.* 28. *in.*

LEŎPARDUS, i, m. *λεοπάρδαλος*, animal ex pardo et leaena natum, jubis carens, nigris maculis leoninam pellem distinguentibus. *Vopisc. Prob.* 19. Editi deinde centum leopardi Libyci, centum leaenae, etc. *Lampr. Elag.* 21. Habuit et leones, et leopardos exarmatos in deliciis.

*LEOTYCHĪDES, ae, m. *Λεωτυχίδης*, Agidis regis Spartani filius, Agesilai frater. *Nep.* in *Ages.* 1. *B. A.*

LĔPĂRENSES, ium, m. plur. iidem qui Liparenses, h. e. Liparitani cives. *Festus.*

LĔPAS, ădis, f. *λεπάς*, genus conchae marinae, edulis, exteriore parte testa contectum, interiore carnosa firmissime petris adhaerescens. *Pl. Rud.* 2, 1, 8. Echinos, lepadas, ostreas, balanos captamus. *Id. Cas.* 2, 8, 56. Abi, opsonia propera: sed volo molliculas escas: emito sepiolas, lepadas, etc. ℣ Videtur eadem esse cum *lopade*: de qua *Non.* 17, 9. Lopades genus conchae marinae (*λοπάς*, a *λέπω*, decortico) Plaut. in Parasito: Addite lopades, echinos, ostreas. Al. leg. *lepades.*

LĔPASTĂ. V. LEPISTA.

*LEPETHYMNUS, i, mons Lesbi insulae. *Plin.* 5, 31. *B. A.*

LĔPĬDĀNUS, a, um, adj. ad Lepidum pertinens, quod est nom. propr. civis R. *Sall. fragm.* ap. *Arusian. Mess.* Post reditum eorum, quibus senatus belli Lepidani gratiam fecerat. ℣ Dicitur et *Lepidianus*, et quidem rectius, ut a *Crasso Crassianus*. *Macr. Sat.* 1, 13. Lepidianus tumultus. Significant autem tum *Sall.* tum *Macr.* tumultum excitatum a M. Aemilio Lepido (qui consul fuit cum Q. Lutatio Catulo an. U. C. DCLXXVI.) qui Sulla mortuo, ejus acta rescindere volebat: sed a Pompejo M. et Catulo repressus, et Roma pulsus fuit. Tangit haec *Lucan.* 2, 547. et 8, 808.

LĔPĬDE, adv. *ἐπιδεξίως*, *κομψῶς*, *λαμπρῶς*, venuste, festive, apposite, commode, eleganter, apte, scite. Dicitur non solum de verbis et sermone, sed de factis, deque aliis rebus, quae apte fiunt, et gratae sunt. *Cic. Or.* 3, 43. et *Or.* 44. In quo lepide soceri mei persona lusit is, qui elegantissime id facere potuit, Lucilius: Quam lepide lexes compostae, etc. *Pl. Poen.* 1, 2, 84. Satis nunc lepide te ornatam credo; et 3, 3, 84. Lepide stratus lectus. *Id. Curc. a.* 3. *v.* 15. Ego hoc effectum lepide tibi tradam: tace. *Id. Cas.* 2, 8, 46. Lepide reperi, *h. e.* callide, astute, et ad rem; et 3, 2, 27. Jam hic est lepide ludificatus; et *Bacch.* 5, 2, 33. Meum pensum lepide accurabo. *Id. Most.* 1, 3, 15. Ut lepide res omnes tenet! et *Truc.* 3, 2, 13. Lepide intellexisti. *Id. ib.* 3, 1, 22. facis; et *Truc.* 1, 2, 15. referre gratiam. *Id. Bacch.* 1, 1, 35. memoras. *Id. Mil.* 3, 3, 50. Nimis lepide fabulare: eo potuerit lepidius pol fieri. ℣ *Lepide esse*, commode et laute tractari. *Id. Bacch.* 1, 1, 50. Ubi lepide voles esse tibi, mea rosa, mihi dicito. ℣ Jungitur cum aliis adverbiis. *Id. Mil.* 3, 1, 21. Loquere lepide et commode. *Id. Ps.* 2, 1, 1. Mihi omnia lepide pro pereque eveniunt. *Id. Cist.* 1, 1, 12. Ita in prandio nos lepide atque nitide accepisti. *Id. Mil.* 3, 3, 65. Dare operam lepidissime et comissime. ℣ In acclamatione et plausu. *Ter. Eun.* 3, 1, 37. Facete, lepide, laute, nihil supra. *Pl. Mil.* 2, 2, 85. Euge, euge, lepide: laudo commentum tuum. ℣ In responsionibus, affirmando et probando. *Id. Bacch.* 1, 1, 1. Quid, si hoc potis est, ut taceas, ego loquar? *Ba.* lepide: licet.

LĔPĬDĬĀNUS. V. LEPIDANUS.

[LĔPĬDILLĂ, ae, f. dimin. lepidae. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 726, 1. Claudia Lepidilla. *F.*]

[LĔPĬDĪNUS, a, um, adj. ad Lepidum pertinens. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 357. *n.* 73. et emendatior ap. *Spon. Miscell. Antiq.* p. 257. Turma Gaji Lepidini. Alia ap. *Grut.* 343, 3. Acilia L. F. Lepidina. *F.*]

LĔPĬDĬUM, ii, n. *λεπίδιον*, herba duplicis generis, sativi et silvestris, altitudine cubitali, foliis lauriñis, sed mollibus. [*Lepidium sativum, *L. Pfefferkraut, Gartenkresse.*] Usus ejus in cibis non sine lacte est. *Plin.* 19, 8, 51. ℣ Adhibetur etiam ipsi lacti condiendo, et oxygalae faciendae. *Col.* 12, 8. ℣ Habet in medicina urendi vim, et cutis emendandae. *Plin.* 20, 17, 70. V. dicta in FUCAE.

LĔPĬDŌTIS, is, f. *λεπιδωτίς*, squamosa, a *λεπίς*, squama, nomen est gemmae, variis coloribus squamas piscium imitantis. *Plin.* 37, 10, 62.

LĔPĬDŬLE, adv. Tribuitur a multis *Pl. Ps.* 1, 5, 115. Eam circumducam lepidule. Sed plerique omnes leg. *Ea circumducam lepide lenonem.*

LĔPĬDŬLUS, a, um, adj. dimin. lepidi. *Capell.* 7, 235. Ne infacetus, et impar lepidulis videretur; et 8, 272. Satyra lepidula.

LĔPĬDUS, a, um, adj. *χαρίεις*, *δεξιός*, *κομψός*, is in quo leporis est plurimum, festivus, venustus, urbanus, concinnus, commodus, aptus: et dicitur de sermone, de homine, deque rebus aliis, quae gratiam habent utcumque. *Don.* ad *Ter. Eun.* 3, 1, 37. ducit a *λεπίς*, lamina, quia lepidus homo, quasi lamina, politus est. *Cic. Cat.* 2, 10. *med.* Hi pueri tam lepidi et delicati, non solum amare et amari, neque cantare et saltare; sed etiam sicas vibrare, et spargere venena didicerunt. *Auct. ad Her.* 4, 23. Quae sunt ampla et pulcra, diu placere possunt: quae lepida et concinna, cito satietate afficiunt aurium sensum fastidiosissimum. *Pl. Capt.* 5, 2, 3. Fui ego bellus lepidus, bonus vir nunquam, neque frugi bonae. *Id. Curc.* 4, 1, 1. Lepidus nugator. *Ter. Eun.* 5, 7, 17. Itane lepidum tibi visum est, scelus, nos irridere? et *Heaut.* 5, 5, 16. Lepida puella. *Pl. Epid.* 1, 1, 41. Forma lepida et liberalis. *Ter. Eun.* 3, 3, 25. O capitulum lepidissimum. *Pl. Most.* 2, 3, 12. Lepidi mores. *Id. Mil.* 3, 1, 65. Non invenies alterum lepidiorem ad omnes res. *Id. Stich.* 5, 4, 19. Cantio lepida et suavis. *Hor. A. P.* 273. Scimus inurbanum lepido seponere dicto. *Catull.* 6, 16. volo te, ac tuos amores Ad coelum lepido vocare versu. *Pl. Trin.* 2, 2, 98. Eo pacto addideris nostrae lepidam famam familiae. *Id. Poen.* 1, 2, 95. Facinus lepidum et festivum. *Id. Bacch.* 1, 1, 51. Ubi bene sit, tibi locum lepidum dabo. *Id. Stich.* 2, 1, 2. Lepidum nuncium nunciare. *Id. Cas.* 2, 3, 10. Myropolas omnes sollicito: ubicumque est lepidum unguentum, ungor. *Id. Aul.* 4, 8, 4. O lepidum diem! ℣ Illustris fuit Romae *Lepidorum* familia in gente Aemilia, quae in duas postea divisa, celebres utraque viros habuit. Primus qui hujusmodi cognomen habuit, ab ipso ipsius nomine est cognominatus, nam *αἱμύλος*, sive *αἱμύλιος* lepidum ac festivum significat.

LĔPIS, ĭdis, f. squama, *λεπίς*. *Plin.* 34, 11, 24. Ex panibus aeris fit, quam vocant lepida, et sic adulteratur flos, ut squama veneat decussa vi clavis, etc.

LĔPISTĂ seu Lepasta, ae, f. *λεπαστή*, genus vasis aquarii. *Fest.* et *Non.* 15, 35. Est a voce Graeca allata, quae Dolopum est, et dicitur, teste *Eustathio*, *διὰ τὸ λεπτόν, καὶ ἐκπέταλον εἶναι κατὰ λεπάδας*, idest, quod vas illud tenue, ac patulum foret ad modum conchae. *Varro* ap. *Non. ib.* Lepistae etiam nunc Sabinorum fanis pauperioribus plerisque aut fictiles sunt, aut aeneae. [*Naevius* ap. *Mar. Vict.* p. 2587. Ferunt pulchras crateras, aureasque lepistas. *F.*]

*LEPONTĪCUS, a, um, adj. ad Lepontios spectans. *Sil.* 4, 235. *B. A.*

*LEPONTII, orum, m. *Ληπόντιοι*, *Λεπόντιοι*, populi Alpini, in Italia transpadana, prope Rhaetiam, ubi nunc fere lacus Verbanus (hodie *lago maggiore*) situs. *Caes. B. G.* 4, 10. *Plin.* 3, 20. ℣ Horum pars una *Lepontii Vibri* cognominati. *Plin. ib. B. A.*

LĔPOR et Lepos, ōris, m. *καλλιέπεια*, sermo nitidus, et quasi lautitia quaedam sermonis, venustas, urbanitas, ornatus, concinnitas, elegantia in loquendo. *Cic. Verr.* 2, 5, 54. *f.* Lepore ac venustate affluens. *Id. Or.* 1, 7. Multa erat in homine jucunditas, et magnus in jocando lepos. *Id. Acad.* 4, 6. Quanquam floruit acumine ingenii, tum admirabili quodam lepore dicendi. *Id. Brut.* 38. Erat cum gravitate junctus facetiarum, et urbanitatis oratorius, non scurrilis lepos. [*V. *Ernest. Lex. technol. lat. rhet.* p. 241. Adde *Nep. Att.* 4, 1. Nativum quemdam leporem esse: nostr. *Naturtalent.* V. *Brem.*] ℣ Sumitur etiam generatim pro gratia, et amoenitate cujuscumque rei, pro festivitate, urbanitate. *Cic. Or.* 27. *f.* In quo omnes verborum, omnes sententiarum illigantur lepores. *Lucr.* 2, 501. Aurea pavonum ridenti imbuta lepore Saecla. *Id.* 5, 1258. de metallis: nitido capti, levique lepore; et 4, 1126. medio de fonte leporum Surgit amari aliquid, quod in ipsis

loribus angat. *Plin.* 31, 7, 41. Omnis vitae lepos, et summa hilaritas, laborumque requies, etc. ℙ *Agraetius de Orthogr.* p. 2272. hoc distare putat inter *lepor* et *lepos*, quod ille sit in jucunditate voluptatis, hoc in eloquio. ℙ Ap. *Hor. Sat.* 2, 6, 72. est *Lepos* histrionis nomen. [*Schol. Cruq.* nomen insignis saltatoris Caesari grati, Archimimi, qui sic appellatus est, quod jucunde et molliter saltaret eloqueretur que.]

LĔPŌRĀRĬUM, ii, n. λαγωτροφεῖον, locus ubi lepores aluntur, et generatim, secundum *Varronem*, omne septum villae affixum, quod habet inclusa animalia, quae inibi pascuntur. *Varr. R. R.* 3, 3. Leporaria te accipere volo, non ea, quae avi nostri dicebant, ubi soli lepores sint, sed omnia septa, affixa villae, quae sunt, et inclusa habent animalia, quae pascuntur. *Id. ib. f.* In leporario apri fuere multi. *Id. ib.* 12. Nomine antiquo a parte quadam leporarium appellatum: nam neque solum lepores includuntur, sed etiam cervi, ut capreae. Adde *Gell.* 2, 20.

[LĔPŌRĀRĬUS, a, um, adj. *Serv.* ad *Virg. G.* 2, 93. Lageos (*vitis*) est, quae Latine leporaria dicitur: nam λαγὼς, lepus. *F.*]

LĔPŌRĪNUS, a, um, adj. λαγῷος, qui est ex lepore. *Plin.* 28, 11, 46. Leporinus cinis. *Varr. R. R.* 2, 11. Leporinum coagulum. Adde *Cels.* , 5. *Ulp. Dig.* 32, 70, 9. Leporina lana.

LĔPOS. V. LEPOR.

LEPRAE, arum, f. plur. λέπρα, scabiei genus est, cutem deformi obducens crusta, corpusque vehementi prurītu infestans. Alii usurpant pro elephantiasi, quod morbi genus superiore multo est perniciosius, ut quod non solum cutem infestet, verum etiam carnem ipsam usque ad ossa depascatur. Ab aliis duplex ponitur, una, quae potest curari, alia, quae incurabilis est, quam malam scabiem *Hor. A. P.* 453. nominat. Aliis eadem est ac impetigo, vel depetigo, vel sane species ejus. Dicta est a λέπος, vel λεπὶς, squama, sive a λέπω, desquamo, decortico. Leprae enim cutem scabram et asperam reddunt, inque squamas resolvunt. *Plin.* 24, 8, 33. Corticis interior tilia lepras sedat. *Id.* 20, 21, 86. Lapathi radice lepras curant. *Id.* 22, 25, 74. Lupini lepras emendant; et 32, 9, 31. Lepras sanare; et 20, 17, 70. tollere. ℙ In singulari num. usurpat *Juvenc.* 1. *f.* et *Scrib. Comp.* 250.

*LEPRĒUM vel Leprĕon, i, n. vel Lepreos (us), i, f. oppidum Peloponnesi, in Elide. *Cic. Att.* 6, 2. *med.* ℙ *Leprion* audit *Plin.* 4, 5. ℙ Fuit et Lepreon urbs Arcadiae. *Plin.* 4, 6. *B. A.*

*LEPRIA, ae, f. insula maris Aegaei, prope Cariam. *Plin.* 5, 31. *B. A.*

LEPRŌSUS, a, um, adj. qui leprarum morbo laborat, λεπρώδης. *Sedul.* 4, 191. decem maculosa ferentes Leprosi portenta viri. *Prud.* περὶ στεφ. 2, 285. Peccante nil est tetrius, Nil tam leprosum ut putridum.

[LEPTĀ, ae, m. λεπτὸς, tenuis, macer. Est cogn. R. *Cic. Fam.* 3, 7. Q. Leptam, praefectum fabrum meum, tibi obviam misi. *F.*]

*LEPTE ACRA vel Lepteacra, promontorium in sinum Arabicum incurrens, dictum et Drepanum. *Plin.* 6, 29. *B. A.*

LEPTĪCUS, a, um. V. LEPTITANUS.

[LEPTĪMAGNENSIS, e, adj. ad Leptim magnam pertinens, urbem provinciae Tripolitanae in Africa, ut Leptis minor in provincia Byzacena ibidem. *Imp. Justin. Cod.* 1, 27, 2. Sancimus itaque, ut dux militum Tripolitanae provinciae in Leptimagnensi civitate sedes interim habeat; dux vero Byzacenae provinciae et in Capsa, et altera Lepte civitatibus interim sedeat. V. v. sq. *F.*]

*LEPTIS, is, f. duarum in Africa urbium nomen fuit: quarum una *magna* cognominata, prope Syrtem majorem, in regione Tripolitana, hodie *Tripoli. Mela* 1, 7. *med. Plin.* 5, 4. ℙ Altera *parva*, prope Adrumetum. *Mela* 1, 7. *med. Plin.* 5, 4. *Liv.* 30, 25. et 34, 62. *Auct. B. Afric.* 7. 9. 10. et 62. *Cic. Verr.* 2, 3, 59. V. et *Lepticus* et *Leptimagnensis.* ℙ Fuit et oppidum hoc nomine in Hispania, si modo sanus sit locus *Hirt. B. Alex.* 59. ed. *Oudend.* ubi accusativus *Leptin* occurrit. Al. leg. *Ilurgim*, al. *Laepam* vel *Ilipam:* etenim oppidi, cui nomen fuerit *Leptis*, nusquam alibi mentio facta est in Hispania siti. *B. A.*

LEPTĪTĀNUS, a, um, adj. ad Leptim pertinens, quae urbs est Africae in Byzacena provincia, prope Adrumentum, ut est ap. *Plin.* 5, 4, 4.: item alia cognomine magna prope Syrtes et Neapolim, (nunc *Tripoli* dicta) teste *eodem ib.* Hinc Leptica ostrea, *Id.* 32, 6, 21. et Leptitani, ejus cives, *Tac. H.* 4, 50., *Caes. B. C.* 2, 38. et *Sall. B. Jug.* 80. et 81.

*LEPTOMĔRES. V. v. seq. *B. A.*

*LEPTOMERĬCUS, a, um, adj. λεπτομερικὸς, qui minutas habet particulas et vim adeo subtilem. *Theod. Prisc. de diaeta* 10. Acori radix virtutem habet leptomericam. ℙ *Leptomeres* neut. gen. V. *ib. l. c. B. A.*

LEPTON Centaurium, n. κενταύριον λεπτὸν, centaurium minus, herba, quam Latini *fel terrae* vocant, propter summam amaritudinem, Galli vocant *exacum*, eo quod potum omnia medicamenta mala per alvum exigat. Dicta est a minutis foliis: nam λεπτὸς tenuem significat. *Plin.* 25, 6, 31.

LEPTOPHYLLON, i, n. λεπτόφυλλον, tithymali species, in petris nascens: ita dicta a tenuitate foliorum. *Plin.* 26, 8, 45.

LEPTŎRAX, agis, f. λέπτοραξ, uva quaedam, quae dulces quidem habet acinos, sed tenues tamen, et minutos, cujusmodi sunt, quas uvas Corinthiacas appellamus: a λεπτὸς, tenuis, et ῥάξ, ῥαγὸς, acinus. *Plin.* 14, 1, 3.

LEPTOPSEPHOS, h. e. minutus lapis, seu calculus: a λεπτὸς, tenuis, et ψῆφος, calculus: species est marmoris porphyritae rubei, albis punctis distincti ap. *Plin.* 36, 7, 11., ut quidem legit *Hard.*, nam alii rectius *leucostictos*, q. v. v. s. 1.

*LEPTYNTĬCUS, a, um, adj. λεπτυντικὸς, attenuatorius. *Theod. Prisc. de diaeta* 10. Caeparum virtus leptyntica. *B. A.*

LĔPUS, ŏris, m. λαγὼς, animal notum, timidissimum, velocissimum, fecundissimum: a λέπορις, Aeolica, et Sicula voce idem significante, ut *Varr. L. L.* 4, 20. et *R. R.* 3, 12. *f.* docet. Est enim a λέπω *decortico, exdorsuo;* leporem enim plures pelles habere, quae una post aliam detrahi possint notissima vel culinariis res est. *L. Aelius* ap. *Gell.* 1, 18. dictum putavit quasi *levipes:* sed *Varr. ib.* improbat. *Pl. Pers.* 3, 3, 30. argentarii, Ubi quid credideris, citius extemplo a foro Fugiunt, quam ex porta, ludis cum emissus est lepus. *Cato* ap. *Diomed.* 1, 358. Lepus multum somni affert, qui illum edit. *Virg. G.* 1, 308. Auritosque sequi lepores. *Plin.* 8, 55, 81. Lepores in Alpibus candidi, quibus hibernis mensibus pro cibatu nivem credunt esse. *Varr. R. R.* 3, 12. Lepores in Gallia ad Alpes toti candidi sunt. *Id. ib.* tria leporum genera enumerat: Italicum seu communium; Alpinum candidorum, Hispanicum cuniculorum. ℙ Usurpatur masculino genere, licet de femina sermo sit. *Varr. ib.* Qui lepus dicitur, cum praegnans sit, tamen concipere. *Plin. l. c.* Lepus solus, praeter dasypoden, superfetat. ℙ Et in feminino. *Prisc.* enim 5, 658. recenset inter ea, quae utroque genere efferuntur; et *Bentl.* ex duob. MSS. ita legit illud *Hor. Sat.* 1, 4, 44. Fecundae leporis sapiens sectaberis armos. Ubi plerique omnes *fecundi.* ℙ *Aliis leporem excitare*, proverb. ap. *Petr. Sat.* 131., h. e. bonum aliquod reperire, quo alii, non is, qui reperit, fruantur. Huc facit illud *Ov. A. Am.* 3, 661. Credula si fueris, aliae tua gaudia carpent: Et lepus hic aliis exagitatus erit. ℙ *Lepus tute es, et pulpamentum quaeris*, aliud ap. *Ter. Eun.* 3, 1, 36. (et est dictum *Livii Andronici*, teste *Vopisc. Numerian.* 13.) *h. e.* cum te multi insectentur, ipse vis insectari alios? nempe, cum cinaedus ipse sis, scortum quaeris? [*V. quos laudat *Ruhnk.* ad h. l.] ℙ Adhibetur etiam in blanditiis amantium. *Pl. Cas.* 1, 1, 50. Meus pullus passer, mea columba, mi lepus! Hic *Plaut.* salacissima et venustissima animalia commemorat. ℙ Veteres existimabant, pulcros fieri homines, qui lepore per septem continuos dies vescerentur, fortasse quia lepus lepōrem conciliare falso putaretur. Huc pertinent loca *Plin.* 28, 19, 79., *Mart.* 5, 29. et *Lampr. Alex. Sev.* 38. ℙ Est etiam hoc nomine marinus piscis e lacertorum genere, inter venena numeratus, praesertim in Indico mari, ubi etiam tactu pestilens est, et vomitum dissolutionemque stomachi protinus creat: in nostro offa informis, colore tantum lepori similis: in Indis et magnitudine, et pilo, duriore tantum. Haec *Plin.* 9, 48, 72. V. et 32, 1, 3. [*Aplysia depilans, *L.* nostr. *Giftkuttel.*] ℙ Item coeleste signum, sex habens stellas, secundum *Hyg. Astron.* 3, 22. Situs est infra sinistrum pedem Orionis, videturque fugere ante canem ipsius, ut in CANIS dictum est. Exoritur cum Leone, occidit post exortum Sagittarii. *Hyg. ib.* qui 2, 33. fabulam narrat hujusmodi: in Lero insula (quae una est inter Sporadas in Aegaeo mari, teste *Plin.* 4, 12, 23.) nullos olim fuisse lepores: a quodam adolescente alibi captos invectos fuisse: eorum fecunditate celeriter repleta insula, coepisse fruges ab iis absumi, ita ut fame incolae laborarent: inito consilio, omnes tandem diligenter venando, sustulisse: ob id figuram leporis in coelo positam, ut discerent homines, suarum ipsos fere calamitatum auctores esse. *Manil.* 5, 159. Septima pars Leporem tollit: quo sidere natis Vix alas Natura negat, volucresque meatus: Tantus erit per membra vigor referentia ventos.

LĔPUSCŬLUS, i, m. λαγώδιον, parvus lepus: sed et pro quocumque lepore ponitur. *Cic. N. D.* 1, 31. *extr.* In qua insula lepusculos et vulpeculas saepe vidisses. *Colum.* 9, 9. *f.* Hordeum, et cicercula non nimis ab lepusculis appetuntur. ℙ [Translate. *Cic. Verr.* 2, 4, 21. Cibyratici canes, si minus grande vas venari potuerant, illa quidem certe pro lepusculis capiebantur, patellae, paterae, turibula, *h. e.* cum homines, quibus tanquam canibus venaticis Verres Siciliam expilabat, non potuerint aprum aut cervum venari, certe lepusculos afferebant. *F.*] ℙ Per syncopen est *lepusclus.* In quodam epigram. ap. *Lampr. Alex. Sev.* 38. Tantum tu comedas velim lepusclos.

LERĬA, orum, n. plur. ap. *Fest.* sunt ornamenta tunicarum aurea. Cui lucem addit illud *Hesychii: Λῆροι τὰ περὶ τοῖς γυναικείοις χιτῶσι κεχρυσωμένα:* ut praecipue de mulierum ornamentis dicantur. V. NUGAE.

*LERĪNA, ae, f. insula maris Mediterranei, prope Gallicum littus, contra Antipolim (*Antibes*), nunc *St. Honorat* vel *St. Honore* appellata. *Plin.* 3, 5. *Anton. Itin.* ℙ *Lirinus* est *Sidon. carm.* 16, 104. *B. A.*

LERNĀ, ae, et *Graeca positione* Lernē, es, f. *Λέρνη*, palus Argiae in Peloponneso, apud Argos urbem, ubi Lernaeus, al. Amymonius fons et fluvius, qui ex palude egreditur. Poetae fabulati sunt, ibi hydram fuisse, serpentem septem capitibus, quorum uno rescisso, alia septem nascebantur; et hoc monstrum ab Hercule clava et igne interfectum esse. Veteres mythologi non conveniunt in numero capitum ejus. V. HYDRA. Palus haec cum noxia esset incolis, quod aquam multis ex partibus effunderet, quae, si uno loco clausa fuisset, ex pluribus aliis erumpebat, ab Hercule exsiccata est, aliorsum versis fluviis, qui in eam influebant. Hinc Graec. adagium, *Laerna malorum. Λέρνη κακῶν*, de malis multis in unum congestis. V. HYDRA. *Cic.* vertens carm. *Sophocl. in Trachin. Tusc.* 2, 9. Haec dextra Lernam tetram, mactata excetra, Placavit. *Virg. A.* 6, 287. bellua Lernae. *Stat. Silv.* 2, 181. anguifera Lerna. *Id. Th.* 9, 340. fecunda veneno. *Prop.* 2, 20, 48. et Lerne pulsa tridente palus. Al. leg. *Lernae.* Sed *Lerne* habetur etiam ap. *Plin.* 4, 5, 9. et *Mel.* 2, 3. *med.*, ubi docet ita appellari oppidum in Argolica regione.

LERNAEUS, a, um, adj. *Λερναῖος*, ad Lernam pertinens. *Virg. A.* 8, 300. Lernaeus anguis. *Stat. Th.* 1, 385. Lernaei stagna atra vadi. *Lucr* 5, 26. Lernaea pestis. *Prop.* 2, 19, 9. hydra. *Ov. Met.* 9, 130. mixtus Lernaei tabe veneni. *Lucan.* 6, 392. Lernaeae sagittae, *h. e.* quibus Lernaeam hydram peremit Hercules. ℙ Cur *Lernaeus* dicatur a *Colum.* Cancer, signum coeleste, V. CANCER. ℙ Sumitur et pro Graeco, ut Argolicus. *Stat. Th.* 4, 638. Lernaeosque trahit fatalis alumnos Gradivus stimulis; et *ib.* 5, 499. Lernaei reges; et *ib.* 3, 461. coloni.

LERNĬFER, a, um, adj. Lernaeus. Tribuunt quidam *Ov. Her.* 9, 141., sed plerique alii multo rectius aliter.

*LERO, onis, insula Mediterranei maris, Galliae vicina, exadversus Antipolim (*Antibes*). Hodie vocatur *Isle de St. Marguerite. Plin.* 3, 5. ℙ *Lerus* audit *Ennod. in vita Epiphan.* (ap. *Cellarium*), ubi accusativum *Lerum* habes. *B. A.*

*LEROS vel Lerus, i, f. insula maris Aegaei littoralis, prope Cariam, Sporadum una. *Plin.* 4, 12. et 5, 31. *B. A.*

LESBĬĂCUS, a, um, adj. ad Lesbum spectans. *Lesbiaci libri*, dicti sunt tres libri Dicaearchi contra animae immortalitatem, quia de Mitylene urbe Lesbi sermo habetur. *Cic. Tusc.* 1, 31. ℙ *Lesbiacum metrum* est Sapphicum, quia Sappho ex Lesbo insula fuit. *Sidon. ep.* 9, 13. *in carm.* 1.

[LESBĬĀNUS, a, um, adj. ad Lesbium pertinens. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 589, 10. T. Flavius Aug. Lib. Chrysogonus Lesbianus. *F.*]

LESBĬAS, ădis, f. *Λεσβιὰς*, et

LESBIS, ĭdis, f. *Λεσβὶς*, adj. ad Lesbum pertinens. *Ov. Fast.* 2, 82. de Delphino: Lesbida cum domino seu tulit ille lyram, *h. e.* cum Arione, qui e Lesbo fuit. *Id. Her.* 15, 199. Lesbides, Aeolia nomina dicta lyra; et *ib.* 16. Nec me Lesbiadum cetera turba juvat. *Id. Amor.* 2, 18, 26. Aeoliae Lesbis amica lyrae, *h. e.* Sappho. *Id. Her.* 15, 100. Et modo dixisses, Lesbi puella vale. ℙ *Lesbias*, gemma ap. *Plin.* 37, 10, 62. a loco, ubi invenitur, nomen habet.

LESBĬUS, a, um, adj. *Λέσβιος*, ad Lesbum pertinens. *Hor. Od.* 1, 26, 11. Lesbium plectrum, *h. e.* Alcaicum. Alcaeus enim Lesbius fuit; et *ib.* 32, 5. Lesbius civis, *h. e.* ipse Alcaeus; et *ib.* 4, 6, 35. pes, *h. e.* lyricum carmen. *Ov. Trist.* 3, 7, 20. Lesbia vates, *h. e.* Sappho. ℙ *Lesbium vinum* laudant *Plin.* 14, 7, 9. et *Gell.* 13, 5., et *innocens* appellat *Hor. Od.* 1, 17, 21. ℙ *Lesbium marmor* memoratur a *Plin.* 36, 6, 5. inter maculosa. ℙ *Lesbium* denique genus est vasis caelati, a Lesbiis inventum. *Festus.*

LESBOS, i, f. *Λέσβος*, insula Asiae minoris, in mari Aegaeo, versus oram Troadis et Mysiae majoris. Dicta est ab urb. Metr. nomine, quae alias Mitylene appellatur, sive a Lesbo Iapeti filio, qui in eam insulam navigavit. Soli fertilitate, et vini generositate inter alias praestat, nec non puellarum formositate. Unde est nomen puellae a *Propertio* et *Catullo* celebratae. Olim universae Troadis imperium obtinuisse dicitur. Ex hac insula Pittacus unus ex septem sapientibus, Alcaeus, Sappho, Theophrastus philosophus, et alii viri scientia clarissimi orti fuere. *Plin.* 5, 31, 39. ℙ In illo *Ov. Met.* 11, 55. Et Methymnaeae potiuntur

litore Lesbi, al. leg. *Methymnaei*, ut sit mascul. quomodo dixit *Virg. G.* 1, 207. ostriferi fauces teutantur Abydi. Ceterum *Lesbos* feminine sine controversia usurpant *Hor. Ep.* 1, 1, 1., *Ov. Fast.* 4, 281. et *Val. Fl.* 3, 7. ℙ *Lesbus* positione Latina legitur ap. *Tac. A.* 2, 54.

LESBOUS, a, um, adj. ex Lesbo. *Hor. Od.* 1, 1, 34. Lesboum refugit tendere barbiton, *h. e.* Lyricum carmen, quale fuit Alcaei, et Sapphus e Lesbo.

[LESCHĒ, es, f. λέσχη, garrulitas, *ciarleria*, et [LESCHUS, i, m. λέσχης, garrulus, *ciarliere.* Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 805, 7. Marcia Lesche. Alia ap. *Fabr.* p. 10. *n.* LI. C. Avillius Leschus. *F.*]

LESSUS, i, vel us, m. θρηνῳδία, ἰάλεμος, fletus cum gemitu, ejulatio. *Lessum facere alicui* est ejus mortem lamentis, gemituque, et femineo ululatu (ut *Virg.* loquitur *A.* 4, 667.) prosequi. *Pl. Truc.* 4, 2, 18. Thetis quoque etiam lamentando lessum fecit filio. *In leg. XII. Tab.* ap. *Cic. Leg.* 2, 23. Mulieres genas ne radunto, neve lessum funeris causa habento. Hoc (subdit *Cic.*) veteres interpretes Sex. Aelius, L. Acilius, non satis se intelligere, dixerunt, sed suspicari vestimenti aliquod genus funebris: L. Aelius lessum, quasi lugubrem ejulationem, ut vox ipsa significat: quod eo magis judico verum esse, quia lex Solonis id ipsum vetat. Haec *Cic.* qui in eo, quod ait, *ut vox ipsa significat*, ejus notationem ostendit. Est enim per ὀνοματοποιΐαν facta a sono ejulantium, qui est similis τῷ *le, le*, cui Graecorum ἒ, ἒ respondet, ut *Voss.* docet. Sunt tamen, qui aliunde trahunt. In vet. script. ap. *Pl. l. c.* habetur *lausum* et *losum*, teste *Lips. epistolic. quaest.* 4, 12. V. LAUSUS.

LESTRYGŎNES. V. LAESTRYGONES.

*LESŪRA, ae, mons Galliae, ubi nunc *Languedoc*, hodie *Losere* dictus. *Plin.* 11, 42. ℙ *Lesora* audit *Sidon. carm.* 24, 44. ℙ Item Galliae Belgicae fluvius, in Mosellam illabens. *Auson.* in *Mosell. (Idyll.* 10.) 365. *B. A.*

LĒTĀBĬLIS, e, adj. letalis. *Ammian.* 19, 4. Lues volucri velocitate letabilis. ℙ Scribitur et *lethabilis.*

LĒTĀLIS, e, adj. θανάσιμος, letum afferens, mortalis. *Virg. A.* 9, 580. et *Suet. Caes.* 82. Spiramenta animae letali vulnere rumpit; et *A.* 4, 73. haeret lateri letalis arundo. *Ov. Met.* 13, 392. Letalis ensis; et *ib.* 2, 827. hiems. *Stat. Th.* 6, 40. serpens. *Plin.* 11, 35, 41. Letale venenum. *Val. Fl.* 2, 155. Letales dapes. *Plin.* 11, 41, 96. Lac gustasse, letale est. ℙ *Letale* pro *letaliter. Stat. Silv.* 4, 4, 84. necdum letale minari Cessat apex. *Id. Th.* 12, 760. Jam letale furens. ℙ Scribitur et *lethalis.* V. LETUM.

LĒTĀLĬTER, adv. mortifere, καιρίως. *Plin.* 11, 37, 81. Letaliter circum renes concreto pingui. ℙ Scribunt et *lethaliter.*

*LETANDROS, i, insula maris Aegaei, Sporadum una. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

LĒTĀTUS, a, um, part. a *leto:* interfectus. *Ov. Met.* 3, 55. Ut nemus intravit, letataque corpora vidit.

*LETE, es, f. Λήτη, oppidum Macedoniae, in Mygdonia, ad sinum Thermaicum, non procul a Chalastra. *Plin.* 4, 10. ℙ *Litae, arum,* audit *Plin.* 31, 10. ed. *Hard.* ubi antea, v. g. in ed. *Elzev.*, legebatur *in Clytis. B. A.*

LĒTHAEUS, a, um, adj. Ληθαῖος, ad Lethen pertinens. *Virg. A.* 6, 705. Lethaeumque, domos placidas qui praenatat, amnem. *Catull.* 64, 5. Lethaeus gurges. *Prop.* 4, 7, 91. Lethaea stagna. *Tibull.* 3, 3, 10. et *ib.* 5, 24. ratis, *h. e.* quae per Lethen commeat. *Colum.* 10, 271. Lethaeus tyrannus, *h. e.* Pluto, in cujus ditione Lethes est. *Lucan.* 6, 685. Lethaei Dii, *h. e.* Inferi. *Stat. Silv.* 3, 2, 112. Lethaeus janitor, *h. e.* canis Cerberus, qui ad januam Ditis excubat, et, ut ait *Virg. A.* 6, 401., aeternum latrans exsangues terret umbras. Sed *Statius* hoc loco de Aegypto loquitur, et Anubin significat, qui canino capite pingitur, et Aegyptiorum Deorum custos habetur, ut canis hominum, et Cerberus Inferorum. *Virg. A.* 8, 698. Omnigenumque Deum monstra, et latrator Anubis. ℙ Saepe ad somnum pertinet, et oblivionem. *Virg. G.* 1, 78. Lethaeo perfusa papavera somno. *Id. A.* 5, 854. ramum Lethaeo rore madentem. Sic *Val. Fl.* 8, 84. Cunctaque Lethaei quassare silentia rami. *Ov. Met.* 7, 152. Lethaei gramina succi. *Id. A. Am.* 3, 648. Sunt quoque, quae faciant altos medicamina somnos, Victaque Lethaea lumina nocte premant, *h. e.* gravi sopore. *Sen. Oedip.* 230. Lethaea vates, *h. e.* plena Deo, et oblita sui. Sed omnino legend. *Letoa* pro *Latoia, h. e.* Phoebea. *Ov. R. Am.* 551. Lethaeus amor, *h. e.* amoris oblivia ingerens. ℙ *Hor. Od.* 4, 7. *extr.* Lethaea vincula alicui abrumpere, *h. e.* ab inferis ad superos et ad vitam reducere. ℙ **Lethaeus*, fluvius Cretae. *Vibid. Sequest. B. A.*

LĒTHĀLIS, etc. V. LETALIS.

LĒTHARGĬA, ae, f. idem ac lethargus, ληθαργία. *Plin.* 24, 9, 38. Semen instillatur in oleo decoctum capiti in lethargia, et phrenesi.

LĒTHARGĬCUS, a, um, adj. ληθαργικὸς, ad lethargum spectans. *Plin.* 23, 1, 6. Gravedinem enim, morbumque lethargicum patitur. *August. ep.* 48. *ad Vincent.* Lethargicus somnus. ℙ *Lethargici* sunt, qui lethargo laborant. *Plin.* 24, 6, 16. Spondylion infunditur capitibus phreneticorum, et lethargicorum. *Id.* 26, 11, 72. Lethargicos excitare labor est. *Hor. Sat.* 2, 3, 30. Ut lethargicus hic cum fit pugil, et medicum urget.

LĒTHARGUS, i, m. λήθαργος, veternus, marcor, et inexpugnabilis paene dormiendi necessitas (ut *Cels.* 3, 20. loquitur) cum mentis alienatione, et oblivione rerum: a λήθη, oblivio, et ἀργὸς, piger, iners. *Hor. Sat.* 2, 3, 145. Quondam lethargo grandi est oppressus. *Sever. Sulpic.* ap. *Quint.* 4, 2. *med.* Somnone te languidum, an gravi lethargo putem pressum? *Plin.* 30, 11, 29. Lethargus olfactoriis excitatur. *Id.* 32, 10, 38. In lethargum vergere. ℙ Etiam plurali num. *Id.* 20, 12, 48. Ocimum insaniam facit, et lethargos, et jocinoris vitia. *Id.* 28, 8, 29. Lethargos resolvere.

LĒTHĒ, es, f. Λήθη, fluvius Inferorum, quem fabulantur filium esse Phlegethontis. Ex eo bibere dicuntur, qui ad Manes transeunt, et omnium inde rerum praeteritarum oblivionem haurire. Unde est ei nomen: λήθη enim oblivio est. Locus fabulae hinc datus, quod morientes vulgo putantur omnium rerum mortalis vitae oblivisci: et posset etiam in causa esse illud, quod mortuorum facile obliviscuntur, qui supersunt. *Ov. Pont.* 2, 4, 23. Non ego, securae biberes si pocula Lethes, Excidere haec credam pectore posse tuo; et *ib.* 4, 1, 17. Da mihi, si quid ea est, hebetantem pectora Lethen: Oblitus potero non tamen esse tui. *Id. Trist.* 4, 1, 47. soporiferae biberem si pocula Lethes. *Lucan.* 5, 221. Immittere Lethen Stygiam alicui in viscera, *h. e.* oblivionem. *Sen. Herc. Oet.* 936. Stabo ante ripas, immemor Lethe, tuas. *Id. Herc. Fur.* 680. Placido quieta labitur Lethe vado, Domitque curas.

*LETHON, onis, m. Λάθων *Ptolemaeo*, flumen Cyrenaicae. *Plin.* 5, 5. *B. A.*

*LETHŪSA, ae, f. papaper soporiferum. *Appul. de herb.* 53. *B. A.*

*LĒTĬFĬCUS, a, um, adj. mortiferus. *Stat. Th.* 8, 2. Domus letificae. Al. leg. *letiferae. B. A.*

LĒTĬFER, a, um, adj. θανατικὸς, letum afferens, mortiferus. *Colum.* 7, 12. *extr.* Rabies, letifer morbus canibus. *Virg. A.* 10, 169. arcus; et *ib.* 3, 139. annus. *Ov. Met.* 8, 362. ictus; et *ib.* 12, 606. letifera dextra. *Stat. Th.* 5, 628. letifer anguis. *Catull.* 64, 390. in letifero belli certamine. *Ov. Met.* 5, 133. locus: loquitur de membro corporis, in quo vulnus letale est. ℙ Scribitur et *lethifer.* V. LETUM.

LĒTO, as, avi, atum, a. 1. θανατόω, leto do, interficio. *Ov. Ib.* 505. Quique Lycurgiden letavit, et arbore natum, Idmonaque audacem, te quoque rumpat aper. ℙ Translate. *Cic. Leg.* 3, 8. Deinde cum esset cito letatus (*tribunatus plebis*) tanquam ex XII. tabulis insignis ad deformitatem puer, brevi tempore recreatus, multoque taetrior et foedior natus est. [**Orell.* mavult *leto datus.* E XII. tabulis non tam verbum istud, quam definitionem *insignis ad deformitatem puer* videri petitam. (Cfr. *Dirksen* XII. *Tab.* p. 264. sqq.)] Etiam *Virgilio* tribuunt *Cul.* 324. Rursus acerba fremunt, Paris hunc quod letat. Ita *Scalig.* Alii *laedat.*

LĒTOIS, et | LĒTOIUS. } V. in LATOIS.

LĒTUM, i, n. θάνατος, mors: a λήθη, oblivio, ut *Varr. L. L.* 6, 3. *med.* et *Fest.* docent: vel a supino verbi *leo, es*, inusitati (unde *deleo*), ut *Prisc.* 5, 665. et 10, 898., quia mors aufert ac delet omnia. [**Letum*, ut Gr. ἄρης ex αἴρω, originem ducit a *levare*, ex part. *levatum* eodem modo quo *laetus* contractum ex *laevatus.* Hinc *letum*, per auream aetatem sublimioris orationis et poetarum fere vocabulum, proprie dici id, quod homines e terra auferat; *nex* ap. aureae aetatis scriptores non nisi de morte per caedem facta dici solitum, significare supremam necessitatem, ultimam fati vim, omnes mortales aequo jure manentem; *mors*, ad cujuscumque generis exitum pertinens, involvere notionem putredinis. *Doederl.* 3, 173. sqq.] *Cic. Div.* 1, 26. Eodem sibi leto, quo ipse interiisset, esse pereundum. *Id. Att.* 10, 10. *f.* Vide, quam turpi leto pereamus. *Nep. Reg.* 3. Pari leto affectus est Lysimachus a Seleuco. *Pl. Aul.* 4, 5, 1. Emortuum ego me mavelim leto malo, quam, etc. *Id. Mil.* 4, 6, 26. et *Lucr.* 3, 81. Letum sibi consciscere. *Virg. A.* 6, 434. sibi manu parere; et *ib.* 11, 872. ferre alicui. *Plin.* 24, 17, 100. Insanabili leto perire. *Hor. Od.* 3, 22, 3. adimere aliquem. *Val. Fl.* 7, 314. demittere. et 1, 633. segni occumbere. *Ov. Her.* 2, 147., *Phaedr.* 3, 16., *Virg. A.* 5, 806. et *Cic. Leg.* 2, 9. *extr.* dare. *Virg. A.* 2, 134. se eripere; et *ib.* 8, 566. quempiam sternere. *Lucr.* 3, 1055. offerre caput. *Stat. Th.* 9, 280. Mille modis leti miseros mors una fatigat. [*Front. de fer. Alsiens.* (ed. *A. Maio*) ep. 3. *med.* Securitatis et voluptatis herbae de coel. nemore advectae; de Acherunti autem pratis let. herba petita. *F.*] ℙ *Mortem*, et *letum* jungit *Lucr.* 4, 767. eum mortis, letique potitum Jampridem, quem mens vivum se cernere credit. ℙ In funeribus indictivis formula erat, *ollus leto datus est*, teste *Varr. l. c.* Libentius enim eam vocem adhibebant, quam *mortem*, ne cogerentur δυςφημεῖν, et verbum mali ominis pronunciare: qua de re in ABEO et ABITIO et alibi quoque dictum est. *Cic. Leg.* 2, 9. *extr.* Deorum Manium jura sancta sunto. Hos leto datos, divos habento. ℙ Ponitur et pro excidio, ac ruina rerum inanimatarum. *Virg. A.* 5, 689. da flammam evadere classi Nunc, pater, et tenues Teucrum res eripe leto. *Serv.* hic super fluam acyrologiam agnoscit. ℙ Sunt qui scribunt *lethum* addita aspiratione, quae est in Graeco λήθη, unde *Varr.* et *Fest.* derivant: sed praeterquam quod iidem illi *Varr.* et *Fest.* aspiratione abstinent; et saepe fit ut vox Latina Graecae quidem originis sit, sed Latina consuetudine scribatur, ut *fama*, a φήμη; non est absurda notatio *Prisciani*, et, quod multo est gravius, in antiquis libris, et lapideis monumentis nulla est aspiratio, testibus *Manut.* et *Cellar.* in *Orthogr.*, ut nec in *Cod. palimps. Frontonis l. c.* §. 1., ubi pluries *letum* sine aspiratione scribitur. Hoc idem et *Dausquius* praefert.

*LETUS, i, m. mons Liguriae. *Liv.* 41, 18. Leti jugum. *Id. ib.* Se Letum capturum. *Val. Max.* 1, 5. Leto cognomen: ubi unus Cod. MS. cum vet. ed. *Venet.* habet *Letum* (nominativ.), ut sit et *Letum, i*, neutrius generis. Sed probabilior forma est *Letus*, cum nomen montis sit. *B. A.*

*LEVA, ae, dea quaedam, a Batavis venerata. Hinc *Levae Fanum* in *Tab. Peutinger.* templi sive loci nomen in Gallia Belgica, idque in Batavorum insula. *B. A.*

LĔVĀBĬLIS, e, adj. qui levari potest. *Coel. Aurel. Acut.* 3. 7. Levabilis es passibilis motus.

*LEVĂCI, orum, populi Galliae Belgicae, Nerviorum clientes. *Caes. B. G.* 5, 39. *B. A.*

LĔVĀMEN, inis, n. levamentum. *Cic. Att.* 12, 16. Quod si esset aliquod levamen, id esset in te uno, et cum primum ab aliquo poterit esse, a te erit. Adde *Catull.*, *Virg.*, *Ov.*, *Tac.* et alios.

LĔVĀMENTĀRĬUS, ii, m. qui parvo navigio navi onerariae majori adjungitur, ejus levandae causa, si portum, aut flumen intrare cum toto onere non possit, ut *Callistrat. Dig.* 14, 2, 4. §. 1. loquitur, [quique etiam lenuncularius auxiliarius dicitur in *Inscript.* ap. *Grut.* 398, 7., quia levamentum sive auxilium praestat: hujusmodi navigium Veneti nunc vulgo dicunt *barca da libo*, Itali vero *alleggio. F.*] *Imp. Constantius Cod. Theod.* 13, 5, 1. Si navicularius originalis levamentarius fuerit, etc.

LĔVĀMENTUM, i, n. κουφισμὸς, consolatio, id, quod levat et minuit, aut tolerabilius malum aliquod facit. *Cic. Fin.* 5, 19. Nos autem non solum beatae vitae istam oblectationem videmus, sed etiam levamentum miseriarum. *Plin. ep.* 8, 19. Ad unicum doloris levamentum, studia confugio. *Tac. A.* 4, 66. Accusatorum major in dies, et infestior vis sine levamento grassabatur. *Id. H.* 1, 8. Levamentum tributi in posterum. *Plin.* 30, 3, 7. Praestare levamentum. *Cic. Att.* 12, 43. Haec res est mihi levamento.

LĔVĀNA, ae, f. Dea, quae recens natos de terra levabat. *August. Civ. D.* 4, 11.

LĔVĀTĬO, onis, f. ἄρσις, actus levandi, elatio. *Vitr.* 10, 8. Onerum levationes facere. ℙ Item levamentum. *Cic. Fam.* 6, 4. *f.* Non dubito, quin magnae tibi levationi solitus sit esse quotidianus congressus familiarissimi hominis. *Id. Tusc.* 1, 49. *extr.* Ea potissimum agamus, quae levationem habeant aegritudinum, formidinum, cupiditatum; et 5, 41. *extr.* Nostris acerbissimis doloribus, variisque molestiis alia nulla potuit inveniri levatio. *Id. Att.* 12, 23. *med.* Levatio quaedam est, si minus doloris, et officii debiti. *Id. Fin.* 4, 24. Progressionem ad virtutem fieri ajunt, levationem vitiorum fieri negant. *Vell.* 2, 130. *extr.* Cujus potentiam nemo sensit, nisi aut levatione periculi, aut accessione dignitatis.

LĔVĀTOR, oris, m. fur, qui aliquid aufert. *Petr. Sat.* 140. *f.* Unde plani autem, unde levatores viverent, nisi aut locellos, aut sonantes aere sacellos pro hamis in turbam mitterent? Al. aliter leg.

LĔVĀTUS, a, um, part. a *levo:* in altum sublatus, elatus, κουφισθεὶς, ἀερθεὶς. *Liv.* 21, 58. *med.* Aqua levata vento. *Hor. Epod.* 16, 25. simul imis saxa renarint Vadis levata. *Ov. Met.* 2, 159. pennisque levati Praetereunt Euros; et *ib.* 8, 693. baculisque levati, Nituntur longo vestigia ponere clivo; et *ib.* 14, 302. tellure levati erigimur. *Petr. Sat.* 29. Lavatum mento in tribunal excelsum Mercurius rapiebat. *Plin.* 32, 2, 5. Levatus arundine extra aquam. *Quint.* 2, 12. *med.* Nam et clamant ubique, et omnia, levata, ut ipsi vocant, manu, emugiunt. ℙ Item ablatus, sublatus. *Ov. Trist.* 2, 186. Pars erit e poena magna levata

mea. Hirt. B. Afr. 34. Annonae levata sollicitudo. ¶ Item recreatus. Ov. Met. 5, 500. Levatus curis. Cic. Att. 5, 2. med. Multae civitates aere alieno liberatae, multae valde levatae. Virg. A. 4, 538. auxilio levatus. Plin. 17, 26, 39. Arbores putatione levatae onere. Id. 14, 22, 28. Levatus vomitione.

LĒVĀTUS et Laevatus, a, um, part. a levo: ὁμαλιζόμενος, levigatus, politus. Varr. R. R. 3, 6. Cubilia tectorio levata, quo neque serpens, neque bestia accedere ulla possit. Sen. Consol. ad Helv. 11. med. Magni, levatique mensarum orbes. Virg. A. 5, 306. Gnossia bina dabo levato lucida ferro Spicula. Quint. 2, 5. med. Vulsi levatique, et inustas comas acu comentes, et non suo colore nitidi. Gell. 17, 8. f. Faciliora ad coeundum videntur, quae levatiora, levioraque sunt. ¶ De scribendi ratione V. in LĒVIS.

LEUCĂ et Leuga, ae, f. mensura itineraria apud Gallos, ut parasanga apud Persas, milliarium apud Latinos: a Celtico leak, lapis; nam hujusmodi spatia lapide distinguebantur. Hesych. Λεύγη, μέτρον τι Γαλακτικόν. Ammian. 15, 11. f. Qui locus (Lugdunum) exordium est Galliarum: exindeque non millenis passibus, sed leugis itinera metiuntur. Id. 16, 12. A loco, unde Romanorum promota sunt signa, ad usque vallum barbaricum, quarta leuga signabatur et decima, id est, unum et viginti millia passuum. Hieron. in Joel. 3, 18. Nec mirum, si unaquaeque gens certa viarum spatia suis appellet nominibus, cum et Latini mille passus vocent, et Galli leucas, et Persae parasangas, et rastas universa Germania, atque in singulis nominibus diversa mensura sit. Isid. Orig. 15, 16. Leuca finitur passibus mille quingentis. Inscr. ap. Mur. 456, 4. quae ad tempora Septimii Severi pertinet, et alia ap. eund. 457, 2., quae ad Caracallae, et alia ap. Grut. 1078, 7., quae ad Elagabali tempora, habent leugas; earum vero prima et secunda in Gallia, tertia in Germania sunt repertae. ¶ Nunc ea mensura itinerum, quae in Gallia, Hispania, et Germania usurpatur, lega quidam dicitur, sed in singulis provinciis mirum quantum inter se differt, et major est vetere illa Gallorum propria. ¶ *Item littoris (forte promontorii, cf. Leucate in Auctario) nomen, in Caria. Mela 1, 16. extr. Trans Halicarnasson illa sunt, litus Leuca, urbes Myndus cet. ¶ Et Calabriae oppidum (Straboni τὰ Λευκά), in promontorio Salentino seu Iapygio. Lucan. 5, 376. Secretaque litora Leucae. ¶ Leucae, arum, insulae quinque maris Aegaei, ad littus Asiaticum, non longe a Lesbo insula. Plin. 5, 31. ubi ad rectum singularem Leuce, es, provocare possis; quod eodem fere redit. V. Leuce in Auctario. ¶ Denique Leucae, arum, oppidum fuit Laconiae, ad sinum Laconicum. Liv. 35, 27. in. B. A.

LEUCĂCANTHĂ, ae, f. λευκάκανθα, herba, al. rhamnus, in cacumine aculeum habens, radice cyperi, quae commanducata dentium dolores sedat. Plin. 22, 16, 18., qui 21, 16, 56. leucacanthon appellat. Dicta est autem a λευκὸς, albus, et ἄκανθα, spina. ¶ Est hoc nomine et alia, quae phalangites dicitur. Id. 27, 12, 98.

LEUCACHĀTES, ae, m. λευκαχάτης, gemma candida ex genere achatarum, ap. Plin. 37, 20, 54.: a λευκὸς, albus.

LEUCĂDĬĂ, ae, et Leucas, ădis, f. S. Maura, Λευκαδία, paeninsula in mari Ionio, Acarnaniae adjuncta, in qua Leucas oppidum, totius quondam Acarnaniae caput: opere accolarum abscissa quondam a continenti. Plin. 4, 1, 2., Liv. 33, 17. et Mela 2, 7. Hinc Ov. Met. 15, 289. Leucada continuam veteres habuere coloni: Nunc freta circueunt. ¶ Postea reddita continenti est, ventorum flatu congeriem arenae accumulante, ut Plin. tradit l. c.

LEUCĂDĬUS, a, um, adj. Λευκάδιος, ad Leucadiam, seu Leucadem pertinens. Ov. Her. 15, 166. Leucadium aequor. Plin. 4, 1, 2. litus. Id. 14, 7, 9. vinum. Ov. Fast. 5, 630. quotannis Tristia Leucadio sacra peracta modo, h. e. more Leucadiorum, qui quotannis in sacris Apollinis sontium aliquem e specula montis in mare praecipitabant, circumdatum omnis generis alis, et avibus, quo levior casus esset, et volatui similis, dispositisque in orbem naviculis in subjecto mari ad eum excipiendum, quantum poterant, servabant, et extra fines eductum demittebant, ut est apud Strab. l. 10. med., quem morem Id. Ov. tangit Trist. 5, 2, 76. et Her. 15, 165. et sqq. Narrat Serv. ad A. 3, 279. Leucaten puerum ab Apolline adamatum, ex eo monte se in mare abjecisse: inde ortum morem homines inde praecipitandi; et ad Ecl. 8, 59. tradit, solitos fuisse inde praecipites in pelagus dare se, qui aut suos parentes invenire cupiebant, aut amari desiderabant. Unde Sappho idem Phaoni minitatur, si minus illi in amore responderit, ut est apud Ov. cit. ep. 15. et revera id fecit, teste Menandro ap. Strab. l. c. ¶ Leucadius Deus est Apollo Leucade cultus. Ov. Trist. 5, 2, 76. et ib. 3, 1, 42. et Prop. 3, 9, 69. V. LEUCATE. ¶ De Leucadia a Varrone Atacino adamata, cujus meminit Prop. 2, 25, 86. V. in ATACINUS. ¶ Leucadia comoedia fuit Turpilii antiqui poetae, quam memorat Cic. Tusc. 4, 34., et saepe citat Nonius. Fortasse in ea inducebatur puella prae amore in mare se Leucade projiciens. ¶ Leucadii, orum, sunt Leucadiae populi. Liv. 33, 17. f. ¶ Leucadius est etiam incola Leucadis, urbis Coelesyriae ad Chrysorrhoam fluvium, in cujus nummis ap. Eckhel. D. N. V. T. 3. p. 337. ΛΕΥΚΑΔΙΩΝ. Plin. 5, 23, 19. Coelesyria habet ad orientem Laodicenos, qui ad Libanum cognominantur, Leucadios, Larissaeos.

LEUCAETHĬŎPES, um, m. plur. λευκαιθίοπες, pop. inferioris Libyae, qui supra Getulos meridiem versus primi occurrunt, Libyaegyptiis proximi: ita dicti a λευκὸς, albus, quia sunt ceteris Aethiopibus candidiores. Plin. 5, 8, 8. ¶ Ap. Mel. 1, 4. legitur Leucoaethiopes.

LEUCANTHĒMIS, ĭdis, f. λευκανθεμὶς, herba quae et anthemis dicitur. Plin. 22, 21, 26.

LEUCANTHĔMOS, i, m. λευκάνθεμος, eadem herba, quae leucanthemis. Plin. 22, 21, 26. ¶ Item eadem, quae phalangites. Id. 27, 12, 98. ¶ Item alia, abrotoni similis odore. Id. 21, 10, 34.

LEUCANTHES, i, n. λευκανθὲς, herba, quae et parthenium vocatur: a λευκὸς, albus, et ἄνθος, flos, quia florem album edit. Plin. 21, 30, 104.

[LEUCANTHUS, i, m. λεύκανθος, herba quaedam ap. Appul. H. 92. F.]

LEUCARGILLOS, i, f. λευκάργιλλος, genus cretae albae in agro Megarico: a λευκὸς, albus, et ἄργιλλος, argilla. Plin. 17, 7, 4.

LEUCAS, ădis, f. S. Maura, Λευκὰς, eadem quae Leucadia. Ov. Met. 15, 289. ¶ Item saepius oppidum ipsum Leucadiae. Liv. 33, 17. et Plin. 4, 1, 2. ¶ Item Leucates promontorium. Ov. Her. 15, 171. pete protinus altam Leucada, nec saxo desiluisse time. Adde Sen. Herc. Oet. 732.

LEUCĀSIA. V. LEUCOSIA.

LEUCASPIS, ĭdis, f. adj. λευκασπὶς, albis scutis armata: a λευκὸς, albus, et ἀσπὶς, scutum. Liv. 44, 41. Secundam legionem L. Albinus ducere adversus leucaspidem phalangem jussus.

LEUCĀTE, es, f. et Leucates, ae, m. Λευκάτας, promontorium, et mons Epiri, seu Acarnaniae, prope Leucadem, nobile Apollinis templo: a λευκὸς, albus, quia albescentes petras in cacumine habet. Serv. ad Virg. A. 3, 279. nomen accepisse ait a puero Apollinis, de quo V. in LEUCADIUS. Virg. ib. 274. Mox et Leucatae nimbosa cacumina montis, Et formidatus nautis aperitur Apollo: formidatum dicit, vel quia scopulosa ea loca sunt: vel quia ibi Apollini humana victima faciebant, ut in LEUCADIUS dictum est. Id. A. 8, 676. totumque instructo Marte videres Fervere Leucaten, auroque effulgere fluctus. Claud. B. G. 185. nec nubifer Actia texit Litora Leucates. Adde Plin. 4, 1, 2. et Liv. 26, 26. ¶ *Ap. Melam 2, 5. Leucate litus appellatur. Cf. Leuca. B. A. ¶ Ap. Serv. ad cit. A. 3. est Leucate, is.

LEUCĒ, es, f. λεύκη, herba Mercuriali similis, per medium folium candida linea transcurrente: unde ei nomen: λευκὸς enim albus est. Plin. 27, 11, 77. [*Lamium maculatum L. die gefleckte Taubnessel.] ¶ Item populus alba. In fabulis est Oceani filia, a Plutone adamata, et ad Inferos ducta: post mortem in albam populum ab eodem versa, et in Elysiis campis collocata: ex qua postea Hercules se, revertens ab Inferis, coronavit. Serv. ad Virg. Ecl. 7, 61. ¶ Item nomen aliquot insularum, de quibus adi geographos. ¶ *Una prope Cretam fuit, e regione urbis Cydoniae. Plin. 4, 12. ¶ Altera, priori vicina, juxta Itanum promontorium. Id. ib. ¶ Tertia in ponto Euxino, ad Borysthenis fluvii ostium, etiam Achillea vel insula Achillis denominata. Mela 2, 7. Plin. 4, 13. ¶ Leucae, arum, insulae quinque maris Aegaei. V. Leuca in Auctario. B. A. ¶ Item raphani silvestris genus. Plin. 19, 5, 25. n. 3. ¶ Item species vitiliginis albidae serpentis, quam Cels. 5, 28. n. 19. describit. Id. ib. Leuce quem occupavit, non facile dimittit.

[LEUCĒŌRON, i, n. λευκήορον, herba eadem, ac leontopodion. Plin. 26, 8, 34. Adde Appul. H. 7. F.]

[LEUCETĬUS, ii, m. cogn. Martis a Leucis fortasse deductum, Galliae Belgicae populis, a Caes. B. G. 1, 40. memoratis. Inscr. ap. Grut. 58, 3. Marti Leucetio pro salute Imp. Domini N. Aug. Pii. F.]

*LEUCI, orum, Λεῦκοι, populi Galliae Belgicae. Caes. B. G. 1, 40. Plin. 4, 17. Tac. H. 1, 64. ¶ Leucus, i, num. sing. habet Lucan. 1, 424. B. A.

*LEUCIMNE, es, Λευκίμνη, vel Leucimna, ae, f. Corcyrae insulae promontorium, inter Corcyram urbem et Phalacrum promontorium. Plin. 4, 12. ed. Hard. ubi ed. Elzev. cum vetustioribus aliis pro ante Leucimnam omnino habet ante Leucadiam Sybota. B. A.

[LEUCIPPE, es, f. λευκίππη, candidos equos habens: a λευκὸς, candidus, et ἵππος, equus. Est cogn. R. Inscr. ap. Grut. 761, 7. Aurelia Leucippe. ¶ Item Testoris filia. Hyg. fab. 190. ¶ Item Ili uxor, mater Laomedontis. Id. fab. 250. ¶ Item uxor Testii. Id. fab. 14. F.]

LEUCIPPIS, ĭdis, f. patron. Leucippi filia. Duae fuerunt Leucippo Messenio genitae, Phoebe, et Hilaira (Φοίβη et Ἱλάειρα) desponsae Idae, et Lynceo Messeniis, Apharei filiis, quae cum essent sacerdotes, illa Minervae, haec Dianae, et pulcritudine excellerent, a Castore, et Polluce raptae sunt. Quam ob rem orto bello, Lynceus Castorem (teste Ov. Fast. 5, 709.), Pollux Lynceum interfecit. Lact. 1, 10. scribit, alterum eorum tantum ab Ida interfectum esse. Hyg. autem fab. 80. a Castore Lynceum interemptum tradit, ab Ida Castorem, et a Polluce Idam. Prop. 1, 2, 15. Non sic Leucippis succendit Castora Phoebe: Pollucem cultu non Hilaira soror. Ov. Her. 16, 327. Te rapuit Theseus, geminas Leucippidas illi.

[LEUCIPPUS, i, m. Λεύκιππος, Messenius. V. v. praec., et Ov. Met. 8, 306. ¶ Item Herculis filius, ex filiarum una regis Tespii. Hyg. fab. 162. ¶ Item philosophus, qui omnia ex pleno, et inani, et ex atomis constare dixit. Cic. Acad. 4, 3. et N. D. 1, 24. F.]

[LEUCĪTĀNUS, a, um, adj. ad Leucos pertinens, Galliae Belgicae populos, V. LEUCETIUS; vel ad Leucam, seu Leucen, quo nomine binae insulae appellantur, quarum altera sub ostro Borysthenis, altera in mari Cretico, a Plin. 4, 12, 20. et 4, 13, 27. memorata. Inscr. ap. Mur. 2080, 9. Crescentia Vincentiae Leucitanae B. M. F.]

LEUCOCHRYSOS, i, m. λευκόχρυσος, gemma in crystalli morem albicans. Plin. 37, 10, 62. ¶ Item alia ex chrysolithorum genere, aureo colore candori mixto: a λευκὸς albus, et χρυσὸς, aurum. Plin. 37, 9, 44.

LEUCŎCŎMOS, λευκόκομος, cogn. mali Punici, cujus frondes albescunt: a λευκὸς, albus, et κόμη, coma. Plin. 13, 19, 34.

LEUCŎCOUM, i, n. λευκόκῳον, Coum vinum album: a λευκὸς, albus. Plin. 14, 8, 10.

LEUCŎGAEĂ, ae, f. λευκογαῖα, gemma eadem quae galactitis, quasi terra alba: a λευκὸς, albus, et γαῖα, terra. Plin. 37, 10, 59.

LEUCŎGAEI Colles, l' Alumera, locus Campaniae, inter Neapolim, et Puteolos, ubi sulphur praestantissimum effoditur, et cretae genus optimum, quod alicae admixtum candorem simul affert, et teneritatem: a λευκὸς, albus, et γαῖα, terra. Plin. 18, 11, 29. n. 2. et 35, 15, 50. Ibi etiam Leucogaei fontes, qui firmitatem dentibus, oculis claritatem, et vulneribus sanitatem afferunt. Plin. 31, 2, 8.

LEUCOGRAPHĬĂ, ae, f. λευκογραφία, gemma eadem quae leucogaea. Plin. 37, 10, 59.

LEUCOGRAPHIS, ĭdis, f. λευκόγραφις, herba quaedam utilis sanguinem excreantibus. Plin. 27, 11, 78. [*Carduus Leucographus, L.]

LEUCOĬON, ii, n. λευκόϊον, Graeca vox, quae violam albam significat: ab ἴον, viola, et λευκὸς, albus. Plin. 34, 12, 32. Ex eo candidum colorem sentientem violam, leucoion appellant. Hard. ex MSS. legit lonchoton, h. e. chalcanthi, seu atramenti genus ex stalagmia factum, λογχωτόν: quasi lanceolae, aut cuspidi similem: a λόγχη, lancea, cuspis. ¶ Sed et Colum. hanc vocem habet non semel, ut 9, 4. In hortensi lira nitent candida lilia, nec his sordidiora leucoia, tum puniceae rosae, etc. et 10, 97. Candida leucoia, et flaventia lumina calthae: candida quod dicit, appositum perpetuum esse videtur, ut humida vina ap. Virg. G. 3, 364., trisyllabum vero facit leucoja.

*LEUCOLITHI, orum, m. populi Asiae minoris, in Lycaonia. Plin. 5, 27. B. A.

*LEUCOLLA, ae, Pamphyliae promontorium. Plin. 5, 27. ¶ Et insulae nomen, quae prope Lyciam fuit. Id. 5, 31. B. A.

LEUCON, i, n. λευκὸν, h. e. album, genus ardeolarum, a candore pennarum dictum. Plin. 10, 60, 79. ¶ [Leucon, ōnis, m. populetum, locus populis albis consitus, Graecis λευκών. Est cogn. R. Inscr. ap. Grut. 689, 9. Q. Acutius Leucon. ¶ Item qui multum candidus est, Italice biancone, quo nomine vocatur unus ex canibus Actaeonis ap. Ov. Met. 3, 218. Et niveis Leucon, et villis Asbolus atris. ¶ Item rex Ponti, a fratre Oxylocho necatus, quod cum ejus uxore adulterii, et incestus consuetudinem haberet. Id. Ib. 312.

LEUCŎNĬCUM, i, n. genus lanae seu tomenti, quo culcitae farciuntur. Tribuitur Mart. 11, 21. Culcita leuconico quam viduata suo. Al. leg. leuconio, eod. sensu; et ib. 56. Leuconicis, agedum, tumeat tibi culcita lanis. Al. leg. Lingonicis. Qui vero Leuconicus retinent, ducunt a Leuconibus Galliae populis, qui iidem cum Leucis fuisse dicuntur (ubi nunc Toul), et Lingonibus proximi. Utcumque legas, veri est simile, cum dicat Plin. 8, 48, 73. tomenta Gallicis nominibus discerni. V. LINGONICUS.

LEUCŎNŎTUS, i, m. λευκόνοτος, ventus Africae occidentalis, inter Notum, et Favonium spirans: a

λευκὸς, albus, et νότος, Notus: de quo *Hor. Od.* 1, 7, 15. Albus ut obscuro deterget nubila coelo Saepe Notus. *Auson. Technopaegn. de Deis*, 12. Velivolique maris constrator leuconotus Libs.

*LEUCOPETRA, ae, f. (i. e. *the white rock*, a λευκὸς, *albus*, et πέτρα, *petra*, *saxum*) promontorium fuit Rheginorum, in mare Siculum incurrens. *Cic. Phil.* 1, 3. et *Attic.* 16, 7. *in.* ℙ *Leucopetra Tarentinorum*, cujus meminit *Cic. Attic.* 16, 6. ignota prorsus est Geographis. Unde hic loci *Rheginorum* pro *Tarentinorum* legere malunt quidam post *Cluverium*. *B. A.*

LEUCOPHAEĀTUS, a, um, adj. leucophaeo colore indutus. *Mart.* 1, 97. Amator ille tristium lacernarum, Et baeticatus, atque leucophaeatus.

LEUCOPHAEUS, a, um, adj. λευκόφαιος, color cinericius, seu ex albo, et fusco mixtus: a λευκὸς, albus, et φαιὸς, fuscus. *Plin.* 32, 10, 38. Jecur rubetae, vel cor adalligatur in panno leucophaeo, et quartanis prodest. *Vitr.* 8, 3. *med.* Fontes, et flumina sunt, quorum potu pecora, quamvis alba sint, aliis locis procreant vellera leucophaea, aliis locis pulla, aliis coracino colore.

LEUCOPHŎRON, i, n. λευκοφόρον, glutinum, quo aurum ligno inducitur. Fit ex sinopidis Ponticae selibra, salis lucidi libris decem, et melini Graeciensis libris duabus, mixtis, et per dies duodecim una tritis. *Plin.* 35, 6, 17. et 33, 3, 20.

LEUCOPHRYNĂ, ae, f. λευκοφρύνη, candida supercilia habens: a λευκὸς, albus, et ὀφρὺς, supercilium. Est cogn. Dianae ap. Magnesios. *Tac. A.* 3, 62.

LEUCOPHRYS, os, (i. e. candida supercilia habens,) nomen antiquum Tenedi insulae. *Plin.* 5, 31. *B. A.*

LEUCOPHTHALMOS, i, m. Itali vocant *occhio-di-gatta*, λευκόφθαλμος, gemma, quae candidam nigramque oculi speciem continet, alias rutila. *Plin.* 37, 10, 62.

[LEŪCŎPIS, idis, f. λευκῶπις, albus aspectu: a λευκὸς, candidus, et ὤψ, facies. Ita appellatur herba eadem ac artemisia ap. *Appul. Herb.* 10. *F.*]

LEUCŎPOECĬLOS, i, λευκοποίκιλος, gemma, quae candorem lineis ex auro distinguit: a λευκὸς, albus, et ποικίλος, varius. *Plin.* 37, 10, 62., ubi al. leg. *leucopetalos.*

*LEUCOPŎLIS, is, f. oppidum Cariae. *Plin.* 5, 29. *B. A.*

LEUCŌSĬĂ, ae, f. Λευκοσία et Λευκωσία, insula maris Tyrrheni, in sinu Paestano, contra Lucaniam, quae a *Festo*, et *Dionys. Halic. l.* 1. a cognomine consobrina Aeneae ibi defuncta, a *Plin.* 3, 7, 13. a Sirene ibidem sepulta ita appellata dicitur; nunc vero aquis marinis mill. pass. circiter a continenti sic obruta jacet, ut petram potius, quam insulam dixeris, et *Licosa* nuncupatur. *Ov. Met.* 15, 708. Leucosiamque petit, tepidique rosaria Paesti. *Sil.* 8, 578. Leucosiae e scopulis. ℙ *Plin. ib.* 6, 13. et *Mela* 2, 7. Leucotheam eandem appellant. ℙ Sunt qui *Leucasiam*, aut *Lectosiam*, eandem dicunt, sed prius nomen praestat a λευκὸς, candidus, nempe a petrae candore derivatum. [*Immutavit h. l. et auxit *F.*]

LEUCOSTICTOS, i, m. λευκόστικτος, albis punctis, seu maculis distinctus: a λευκὸς, albus, et στικτὸς, notis compunctus, quod a στίζω, pungo. *Plin.* 36, 7, 11. Rubet porphyrites in eadem Aegypto: ex eo candidis intervenientibus punctis leucostictos vocatur; quantislibet molibus caedendis sufficiunt lapicidinae. Alii perperam leg. *leptopsephos.* [*Pluribus instruxit h. l. *F.*]

*LEUCOSYRI, orum, m. Λευκόσυροι, i. e. Syri albi, prius dicebantur, qui postea Cappadoces. *Curt.* 6, 4. *Plin.* 6, 3. *B. A.*

LEUCOTHĔĒ, es, f. Λευκοθέη, Dea maris, eadem, quae Matuta Latinis. *Ov. Fast.* 6, 545. Leucothee Grajis, Matuta vocabere nostris. V. INO. ℙ Dicitur et *Leucothĕa*, *ae*, positione Latina, quasi alba Dea, a λευκὸς, albus, et θεά, Dea. *Cic. Tusc.* 1, 12. *extr.* Ino Leucothea nominata a Graecis: Matuta habetur a nostris. Adde *N. D.* 3, 15. *f.* et *Stat. Th.* 9, 402. Quidam eandem faciunt ac Auroram: unde ratio nominis clarius patet, quia aurora alba est. V. MATUTA. ℙ *Fuit et Leucothea insula maris Hetrusci. *Mela* 2, 7. *Plin.* 3, 6. ℙ Et fons in Samo insula. *Plin.* 5, 31. *B. A.*

LEUCOTHŎĒ, es, f. Orchami regis Babyloniorum filia fuit ex Eurynome, quae a Phoebo, qui ei matris specie primum apparuit, gravida facta est. Clytie, quae antea a Phoebo amata fuerat, Leucothoae invidit, ejusque crimen patri indicavit. Ille vivam defodit. Sed puella Phoebi miseratione mutata est in arborem turiferam. *Ov. Met.* 4, 208. et sqq., ubi al. leg. *Leucothee*, et cum praecedenti confundunt.

LEUCOZOMUS, a, um, adj. λευκόζωμος, albo jure conditus, ut Pullus leucozomus, ap. *Apic.* 6, 9. *extr.* a λευκὸς, albus, et ζωμὸς, jus esculentum.

[LEUCRĬON, ii, n. herba quae et cynoglossa. *Appul. Herb.* 96. *F.*]

LEUCROCOTTA. V. LEOCROCOTTA.

LEUCTRĬCUS, a, um, adj. Λευκτρικὸς, ad Leuctra pertinens. Sunt autem *Leuctra* neutr. plur. τὰ Λεῦκτρα (ap. *Solin.* 7. Leuctrae, arum) pagus Boeotiae in confinio Megaridis, inter Plataeas et Thespias, ubi ingens planities est, in qua Boeoti, duce Epaminonda Thebano, Lacedaemonios ingenti proelio fuderunt, adeoque eorum opes attrivere, ut qui cunctae Graeciae terribiles fuerant, satis haberent, si salvi esse possent. *Nep. Epam.* 8. Eos coegit apud Leuctra superare Lacedaemonios. *Cic. Tusc.* 1, 46. Prius Boeotia Leuctra tollentur, quam pugnae Leuctricae gloria. *Id. Div.* 1, 34. Leuctrica calamitas. *Nep. Ag.* 7. Sine dubio post Leuctricam pugnam Lacedaemonii se nunquam refecerunt, neque pristinum imperium recuperarunt. ℙ [Translate *Leuctrica pugna* dicitur, qua Clodius a Milone occisus fuit; quia libertas et securitas Romae sic per Milonem est restituta, ut illa Leuctrica Graeciae, a Lacedaemoniorum dominatione per Epaminondam liberatae. *Cic. Att.* 5, 1. *f.* Post Leuctricam pugnam die septingentesimo sexagesimo quinto. *F.*] Sunt Leuctra et in Laconia, ap. *Plin.* 4, 5, 8.

[LEUCUS, a, um, adj. λευκὸς, candidus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 2092, 10. L. Geminius L. L. Leucus. Alia ap. *eund.* 94, 8. Anspasia Leuca. *F.*]

LĒVENNĂ, ae, m. idem ac levis, vel levium annorum. *Laber.* in *Saturn.* ap. *Gell.* 16, 7. Homo levenna. Id, ut nimis licenter dictum, improbat *Gell. l. c.*

LEUGĂ. V. LEUCA.

*LEVIATHAN, anis, m. bellua marina. *Job.* 40. et 41. V. *Bocchart. Hieroz.* 2, 5. *B. A.*

LĒVĬCŌMIS, tribuitur *Fulg. Myth.* 1, 1. *f.* Levicomes lateris refugo, etc. Sed legendum *laevi comes lateri.*

LĒVĬCŬLUS, a, um, adj. ὑπόκουφος, dimin. levis. Translate. *Cic. Tusc.* 5, 36. Leviculus sane noster Demosthenes, qui illo susurro delectari se dicebat aquam ferentis mulierculae, etc. *Gell.* 13, 39. *f.* Quid significet prandium caninum, rem leviculam diu et anxie quaesivimus.

LĒVĬDENSIS, e, adj. ἀραιὸς, qui est ex tela leviter densata, cui *pavitensis* opponitur; a *levi*, et *denso*. *Is. Or.* 19, 22. Levidensis vestis dicta, quod raro filo sit, leviterque densata. Pavitensis contraria levidensi, dicta, quod graviter pressa, atque calcata sit. ℙ Translate. *Cic. Fam.* 9, 12. Sed ego hospiti veteri, et amico munusculum mittere volui levidense, crasso filo, cujusmodi ipsius solent esse munera, *h. e.* munus vile, et minimi pretii, scil. orationem parum elaboratam, atque expolitam.

[LĒVĬFĂCĬO, is, a. 3. ἐξουθενέω, nihili facio. *Gloss. Philox.* Levifecit, ἐξουθένησεν. *F.*]

LĒVĬFĬDUS, a, um, adj. εὐρίπιστος, ἄπιστος, qui habet levem fidem, cui secretum non possis tuto committere, qui facile fidem violat. *Pl. Pers.* 2, 2, 61. Omnes sunt lenae levifidae.

LĒVĬGĀTĬO et Laevigatio, onis, f. actus levigandi et poliendi. *Vitr.* 7, 1. Levigationibus et polituris cum fuerint perfecta.

LĒVĬGĀTUS et Laevigatus, a, um, part. a *levigo*, politus, complanatus. *Macr. Sat.* 1, 12. *med.* Oleum levigatius et spissius est. ℙ Item in pulverem redactus, comminutus, maceratus. *Col.* 6, 17. Semina trifolii collecta, et levigata, cum vino dantur potanda. *Id.* 9, 13. Omnia eadem in unum levigata, et fictili vase cum Amineo vino infervefacta. *Id.* 7, 5. *med.* Galla cum austero vino levigata.

LĒVĬGO et Laevigo, as, avi, atum, a. 1. λειόω, λειαίνω, lēvem facio, complano, polio, scabritiem et asperitatem aufero. *Varr. R. R.* 3, 11. et *Col.* 9, 7. Parietes tectorio levigantur, ne feles introire ad nocendum possit. *Plin.* 36, 6, 9. Aethiopica arena nulla scabritie secat marmora: Indica non aeque levigat. *Id.* 17, 14, 23. Levigatur falce truncus. *Id.* 20, 3, 10. Ad levigandam cutem in facie. *Pall. de insit.* 81. Spiniferas prunos, armataque robora sentes Levigat. ℙ Item comminuo, contundo, ita ut tactu mollissima res sit. *Col.* 12, 41. *f.* Quae in colo subsiderunt, diligenter contrita levigantur. V. LEVIGATUS. ℙ *Levigare alvum* est ciere, quod fit intestinorum rugis veluti complanatis. *Gell.* 4, 11. Aristoxenus nullo saepius legumento Pythagoram dicit usum, quam fabis, quoniam is cibus et subduceret sensim alvum, et levigaret. ℙ De ratione scribendi V. in LEVIS.

LĒVĬPES, edis, m. et f. ἀερσίπους, celer, et pedibus levis. *Varr. R. R.* 3, 12. *f.* Dictum leporem a celeritudine, quod levipes esset. *Cic. Arat.* 120. subterque pedes, quos diximus ante, Orioni' jacet levipes Lepus.

LĒVIR, iri, m. ἀνδράδελφος, δαήρ, uxoris meae frater, secundum *Fest.*, vel frater mariti mei, secundum *Non.* 19, 5. Posterior haec interpretatio est etiam JCtorum. *Modest. Dig.* 38, 10, 4. *med.* Viri frater levir est, apud Graecos δαήρ appellatus, ut est apud Homerum relatum: sic enim Helena ad Hectorem dicit: Δᾶερ ἐμοῖο κυνὸς κακομηχάνου, ὀκρυοέσσης. ℙ Est ab allato δαήρ, δ in l mutando, ut ex δάκρυμα lacryma, digamma Aeolicum vocalibus interserendo, et α in e convertendo: neque audiendus *Nonius*, a quo quasi *laevus vir*, dictus creditur: unde et *laevir* quidam scripsere. [*Ultima emendavit *F.*]

LĒVIS, e, adj. κοῦφος, ἀβαρής, qui pondere caret, vel, licet pondus habeat, facilis est portatu, et facilius sursum fertur, quam deorsum: cui opponitur *gravis*. Vellent etymologi esse a λεπίς, cortex. *Pl. Men.* 3, 2, 23. Levior, quam pluma. *Virg. G.* 1, 289. Leves stipulae; et *ib.* 2, 449. tiliae; et *A.* 5, 558. pharetrae. ℙ Dicitur etiam de eo, qui pondere liber est. *Pl. Capt.* 5, 4, 22. compedibus quaeso ut tibi sit levior filius, Atque hic gravior servus. ℙ Hinc *levis miles* est, qui paucioribus et levioribus armis utitur, γυμνής, ἦτος, ψιλὸς στρατιώτης, cujusmodi erant apud Romanos, qui hastam tantum, et gaesa gerebant, ut *Liv.* 8, 8. docet: cum alii scuta, pila, aliaque haberent. Hi dicuntur etiam *levis armaturae milites*, item *levis armatura*. V. ARMATURA. ℙ De cibis, qui parvi alimenti sunt, et facile coquuntur in stomacho, et ventrem facile exonerant. *Cels.* 1, 18. Quae in aqua degunt, leviorem cibum praestant. Inter domesticas quadrupedes levissima suilla est, gravissima bubula. *Hor. Od.* 1, 31, 15. me pascunt olivae, Me cichorea, levesque malvae. Hinc *Id. Epod.* 2, 57. et gravi Malvae salubres corpori. ℙ Est etiam agilis, celer, velox; quia quae pondere carent, cito feruntur. *Nep. Iphicr.* 1. Peltam pro parma fecit, ut ad motus, concursusque essent leviores. *Phaedr.* 1, 12. de cervo: Per campos coepit currere, et cursu levi Canes elusit. *Sil.* 7, 645. levibus flexo per devia gyris Ludificatus equo. Al. leg. *brevibus*. *Virg. A.* 12, 489. Messapus cursu levis. *Id. G.* 4, 55. Leves apes; et *ib.* 314. Parthi; et *Ecl.* 1, 60. cervi. *Val. Fl.* 1, 389. Et levis Elis equis. Sic *Id.* 6, 210. Levis equus. ℙ Cum infinito. *Sil.* 16, 488. Omnes ire leves, atque omnes vincere digni. Adde 10, 605. ℙ Translate est exiguus, parvus. *Virg. Ecl.* 1, 56. Saepe levi somnos suadebit inire susurro. *Caes. B. G.* 7, 36. Leve proelium. *Id. B. C.* 2, 32. *med.* Mea in vos merita sunt adhuc et mea voluntate, et vestra exspectatione leviora. *Ter. Hec.* 3, 1, 30. Pueri inter sese quam pro levibus noxiis iras gerunt! *Cic. Fin.* 1, 12. Dolor in longinquitate levis, in gravitate brevis solet esse. *Caes. B. C.* 3, 26. Levius periculum. *Pl. Capt.* 2, 1, 2. Levior labor. *Val. Fl.* 3, 257. leve lumen; et *ib.* 627. pretium. *Sil.* 10, 592. levior numerus. *Ov. Trist.* 2, 339. Ad leve rursus opus, juvenilia carmina, veni. ℙ *Levis aura* in re nautica interdum est secundus flatus ventorum. *Sil.* 15, 162. levis inde secunda Aspirans aura propellit carbasa flatus. ℙ Item tenuis, vanus, parvi momenti, aut fidei. *Cic. Rosc. Com.* 2. Quod apud omnes leve et infirmum est, id apud judices grave et sanctum esse judicetur? *Id. Planc.* 26. Inania et levia conquirere. *Caes. B. G.* 7, 42. Levem auditionem habere pro re comperta; et *ib.* 4. *f.* Leviore de causa. *Tac. H.* 2, 21. In levi habere aliquid, *h. e.* parvi facere, negligere. ℙ [*De hominibus tenui auctoritate praeditis. *Cic. Agr.* 2, 17. grave est nomen imperii atque id etiam in levi persona extimescitur. ℙ *Contemptus*. *Id. Rosc. Com.* 5. Cui levissima pecunia semper fuit. *Schütz. cl. Cic.*] ℙ Item placidus, lenis, gratus; sicut *gravis* ingratus. *Sall. fragm.* ap. *Philarg.* ad *G.* 4, 49. Amomum, et alii leves odores gignuntur. *Hor. Epod.* 2, 27. Fontesque lymphis obstrepunt manantibus, Somnos quod invitet leves. ℙ Item facilis. *Liv.* 5, 23. *f.* Tandem eo, quod levissimum videbatur, decursum est, ut, etc. ℙ Item mitis, non asper. *Cic. Tusc.* 1, 40. Relinquamus igitur has ineptias: quod enim levius huic levitati nomen est imponam? *Id. Acad.* 4, 32. Levior reprehensio. ℙ *Leviora loca* ap. *Varr. R. R.* 1, 4. et 6. sunt salubriora, et opponuntur gravioribus. ℙ Mustum leve, *di poca forza e durata*, ap. *Pall.* 11, 14. ℙ *Levis terra* pingui contraria. *Virg. G.* 2, 92. ℙ *Levem terram* precabantur sepultis. *Tibull.* 2, 4, 50. Terraque securae sit super ossa levis. Hinc illae notae in inscriptionibus sepulcr. S. T. T. L. *h. e.* sit tibi terra levis, ut ap. *Grut.* 582, 2. Contra *Tert. Testim. anim.* 4. Terram gravem imprecaris, et cineri penes Inferos tormentum. ℙ *Levis homo* est comis, facilis. *Pl. Trin.* 3, 2, 58. Nunquam erit alienis gravis, qui suis se concinnat levem. ℙ Item saepius inconstans, animo et fide mobilis, vilis, nullo honore dignus. V. LĒVITAS. *Pl. Men.* 3, 2, 23. Quid ais, homo levior, quam pluma, pessime et nequissime? *Liv.* 5, 15. *extr.* Auctorem levem, nec satis fidum super tanta re patres rati. *Cic. Amic.* 17. Quidam saepe in parva pecunia cognoscuntur, quam sint leves: quidam, quos parva movere non potuit, cognoscuntur in magna; et *ib.* 26. *f.* Leves amicitiae, *h. e.* levium hominum. *Ov. Met.* 12, 53. veniunt leve vulgus, euntque. *Id. A. Am.* 1, 159. Parva leves capiunt animos. *Ter. Hec.* 3, 1, 32. Mulieres sunt ferme, ut pueri, levi sententia. *Caes. B. G.* 5, 28. *extr.* Quid levius, aut turpius, quam auctore hoste de summis rebus capere consilium? ℙ [*Negligens officii. *Cic. Cluent.*

28. Leves ac nummarii judices. *Att.* 4, 16. Consules qui illud levi brachio egissent. *Schütz. cl. Cic.*] ℙ Item vaniloquus, mendax. *Tibull.* 1, 7, 61. Et tibi nescio quas dixit, mea Delia, poenas. Si tamen admittis, sit precor illa levis. ℙ Cum genitivo, Graeca ratione. *Sil.* 2, 102. opum levior, venatu extendere vitam Abnuit, atque arctae res exegere per aequor; et 5, 363. Haud levior famae Synhalus. Al. leg. *fama.* Similiter leg. *Heins.* illud *Stat. Th.* 7, 84. vidit pater altus, et irae Jam levior, *h. e.* ira jam remissa. Alii *ira.* ℙ [*Confund. *levis* et *lenis.* V. h. v. in f. *Levior* et *melior.* V. *Cort.* ad *Lucan.* 8, 395.]

LEVIS et Laevis, e, adj. λεῖος, planus, complanatus, non scaber, non asper, politus. *Cic. N. D.* 1, 24. Corpuscula quaedam levia, alia aspera, rotunda alia. *Id. Part.* 10. Loci plani, an montuosi; leves, an asperi; opaci, an aprici. *Id. Univ.* 6. *med.* Deus levem mundum fecit, et undique aequabilem. *Ov. Met.* 13, 792. Levior assiduo detritis aequore conchis. *Id. ib.* 12, 409. coma pectine levis; et *ib.* 4, 221. levia stamina. *Mart.* 14, 136. pallia, *h. e.* panno non villoso. *Virg. A.* 5, 91. pocula. *Id. Ecl.* 7, 31. Leve marmor. *Id. A.* 8, 624. Leves ocreae; et *ib.* 7, 626. clypei; et *ib.* 5, 259. levibus hamis conferta lorica. *Id. G.* 4, 45. Apum cubilia levi limo ungere. *Cato R. R.* 157. Levis brassica, *h. e.* quae extenta folia habet: cui opponitur crispa. *Lucr.* 4, 660. levissima corpora. ℙ Est etiam imberbis, glaber. *Hor. Od.* 2, 11, 5. fugit retro Levis juventas, et decor. *Tibull.* 1, 9, 31. levia ora. *Juven.* 8, 115. crura; et *ib.* 35. canes scabie vetusta leves. *Ov. Fast.* 3, 745. levis senex. ℙ Item nitidus, candidus. *Virg. A.* 11, 40. levi patens in pectore vulnus; et *ib.* 7, 815. leves humeri. *Id. Ecl.* 6, 51. levis frons. *Ov. Met.* 10, 698. levia colla. ℙ Item lubricus. *Virg. A.* 5, 328. levi sanguine Nisus labitur. ℙ *Levia* nonnunquam dicuntur, quae bene trita sunt et macerata, et mollia tactu. *Scrib. Comp.* 201. Acetum interitum consumatur ad omnia, quae teri debeant, dum levia habuerint mellis spissitudinem; et *Comp.* 228. Haec terere oportet, donec levia passi habeant temperamentum. Adde *Comp.* 204. Huc pertinet illud *Celsi* 2, 8. *med.* Si quod excernitur, leve est, et mali odoris. ℙ *Leve* absolute est res levigata. *Pers.* 1, 64. ut per leve severos Effundat junctura ungues. *Hor. Sat.* 2, 7, 87. Externi ne quid valeat per leve morari. *Varr. R. R.* 3, 7. Levissimum marmoratum. ℙ Translate *levis oratio* est delicata, et aequabiliter fluens. *Hor. A. P.* 26. sectantem levia nervi Deficiunt. *Bentl.* tamen *lenia* legit, et copiose defendit. ℙ Est etiam mollis, effeminatus: ductum ab his, qui pilos vellunt, et cutem levigant. *Ov. A. Am.* 3, 437. Femina quid faciat, cum vir sit levior ipsa? *Pers.* 1, 82. Trossulus exsultat tibi per subsellia levis. ℙ Ad scriptionem quod attinet, sunt quibus placet per diphthongum scribi, ad differentiam v. *lĕvis*, quia saepe fit, ut amphibologia suboriatur, si aliter fiat: contra stant critici fere omnes cum *Dausquio*, et probatior consuetudo, tum etymologi, qui a λεῖος ducunt: Graeca autem diphthongus ει in *e* simglex Latine verti solet.

LĒVISOMNUS, a, um, adj. qui levi somno est. *Lucr.* 5, 862. Et levisomna canum fido cum pectore corda: ἐπιπολαίου ὕπνου.

[LEVĪTA. V. LEVITES. *F.*]

LĔVĬTAS, atis, f. κουφότης, qualitas gravitati contraria, privatio ponderis. *Caes. B. G.* 5, 34. Levitas armorum. *Lucr.* 3, 387. plumas avium, papposque volantes, Qui nimia levitate cadunt plerumque gravatim. *Plin.* 13, 22, 42. de ferula arbore: Nulli fruticum levitas major. ℙ Item agilitas, velocitas. *Lucr.* 4, 203. ubi tam volucri haec levitate feruntur. Adde *ib.* 746. ℙ Item mobilitas. *Ov. Fast.* 2, 673. Termine, post illud levitas tibi libera non est: Qua positus fueris in statione, mane. ℙ Transfertur ad animum, et significat mobilitatem atque inconstantiam, qua quis levi quacumque de causa quippiam aut suscipit, aut omittit. *Cic. Phil.* 7, 3. Quid est inconstantia, mobilitate, levitate, cum singulis hominibus, tum vero universo senatui, turpius? [*Id. Acad.* 4, 38. Levitas temere assentientium. *Brut.* 27. Carbo propter perpetuam in populari ratione levitatem morte voluntaria se a severitate judicum vindicavit.] *Caes. B. G.* 2, 1. Mobilitate et levitate animi novis imperiis studebant. *Phaedr. prol.* 4. non levitas mihi, Sed certa ratio causam scribendi dedit; et 7, 3. Facile ad derisum stulta levitas ducitur. *Cic. Fin.* 1, 18. *f.* Amatoriis levitatibus dediti. *Ov. Trist.* 5, 8, 18. de Fortuna: Et tantum constans in levitate sua est. ℙ Item nequitia, vilitas, ut docet *Gell.* 7, 11., *h. e.* vilis abjectique hominis, nulli rei, neque frugis bonae, nulloque honore digni conditio. *Cic. Phil.* 2, 31. At videte levitatem. Cum hora diei decima, etc. *Id. Off.* 1, 26. Ut adversas res, sic secundas immoderate ferre, levitatis est. ℙ Item vanitas. *Cic. N. D.* 2, 17. Cujus opinionis levitas, confutata a Cotta, non desiderat orationem meam. [*Plura *Cic.* exempla v. ap. *Schütz.* in *cl. Cic.*]

LĒVĬTAS et Laevitas, atis, f. λειότης, aequalitas, laevor: cui contraria est asperitas, scabrities. *Cic. Univ.* 14. Speculorum levitas. *Id. ib.* 6. Omni autem totam figuram mundi levitate circumdedit Deus. *Id. Or.* 3, 25. *med.* In ipso tactu est modus mollitudinis, et levitatis. *Plin.* 2, 3, 3. Mundi corpus levitate continua lubricum. ℙ *Levitas intestinorum* est, cum eorum rugae aperiuntur, extenduntur, et veluti complanantur; quo fit, ut continere nihil possint, et quidquid assumptum est, inconfectum protinus reddant. *Cels.* 4, 16. et 2, 8. *med.* ℙ Translate in oratione est aequabilitas. *Quint.* 10, 1. *med.* de Hesiodo: Levitas verborum, et compositionis probabilis: ὀνομάτων λειότης. ℙ De ratione scribendi V. in LĒVIS.

LĔVĬTER, adv. κούφως, sine pondere, exiguo pondere. *Curt.* 4, 13. *med.* et 8, 11. Thraces leviter armati. V. LĔVIS et ARMATURA. ℙ Item parum, exigue, modice, tenuiter. *Caes. B. G.* 2, 8. Collis leviter fastigiatus. Al. leg. *leniter. Flor.* 3, 1. Atqui non leviter se Numidia concussit. *Suet. Claud.* 15. *extr.* Genam non leviter perstrinxit. *Caes. B. C.* 3, 92. Levius casura pila sperabat, in loco retentis militibus, quam si ipsi immissis telis occurrissent, *h. e.* leviore ictu. *Curt.* 4, 10. *med.* Porta castrorum, quae levius custodiebatur, *h. e.* indiligentius. *Cic. Inv.* 2, 51. Leviter saucius. *Id. Verr.* 2, 3, 76. *med.* Non leviter lucra ligurriens. *Id. Div.* 1, 17. Leviter a summo inflexum bacillum. *Id. N. D.* 2, 57. Genae leviter eminentes. *Id. Off.* 1, 24. Leviter aegrotans. *Id. Or.* 3, 6. Homines leviter eruditi. *Id. Fin.* 2, 11. Aliquid leviter agnoscere. *Suet. Ner.* 41. Leviter recreata mens. *Id. Gramm.* 9. Studia non leviter attigerat. *Quint.* 7, 3. *med.* Quae libro quinto leviter in transitu attigeram. ℙ *Leviter ferre* est facile, et aequo animo ferre. *Cic. Prov. cons.* 20. Sed levissime feram, si forte iis minus probaro, etc. *Id. Fam.* 4, 3. *med.* Quod a tuis abes, id eo levius ferendum est, quod, etc. ℙ *Levius*, minus. *Hor. Sat.* 2, 7, 18. quanto constantior idem In vitiis, tanto levius miser. *Ov. Pont.* 1, 9, 30. Levius dolere. ℙ Urbane, et per figuram μείωσιν. *Pl. Poen.* 3, 3, 9. Quamquam bene volumus leviter lenonibus, *h. e.* odio habemus; et 3, 3, 35. Ego faxo hospitium hoc leviter laudabitis, *h. e.* vituperabitis, abominabimini. ℙ *Ut levissime dicam*, formula, cum mitiore vocabulo utimur, quam rei atrocitas postulat. *Cic. Cat.* 3, 7. *f.* Si Catilina in urbe remansisset, ut levissime dicam, dimicandum nobis cum illo fuisset. ℙ [*Confund. *leviter* et *leniter.* V. h. v. in f.]

LĔVĪTES, ae, m. sacer ordo ecclesiasticus dignitate sacerdoti proximus: dictus a levitis Hebraeorum, qui ministri erant rerum sacrarum, ex tribu Levi assumpti. *Sidon. ep.* 9, 2. Albiso Antistes, Proculusque Levites. *Arat. Act. Apost.* 553. Levitas vocitare placet, quam splendida coepit, etc. ℙ [Scribitur et Levita. *Prud.* περὶ στεφ. 2, 39. Levita sublimis gradu; et *ib.* 5, 30. Levita de tribu sacra. *F.*]

*LEVĪTĬCUS, a, um, adj. *Levitical*, ad Levi vel Levitas spectans. *Vulg. Interpr. Deut.* 17, 9. Genus Leviticum. *Id. Jos.* 3, 3. Stirps Levitica. ℙ *Leviticus* inscriptus est tertius liber Moysis. *Is. Or.* 6, 2. Cf. *Tert. adv. Gnost.* 2. et *adv. Marc.* 4, 23. ℙ In eo libro Levitarum ministeria et diversitas victimarum tractatur, totusque ordo Levitarum annotatur. Inde nomen. *B. A.*

LĔVĪTIS, idis, f. ut *gens Levitis*, ipse Levitae. *Prud. Psych.* 502. gentis Levitidis una Semper fida comes.

[LEVĪTONĀRIUM, ii, n. λεβιτωνάριον, monachorum vestis: a *Levites*, quia Levitarum propria est. *Hieron. praef.* in *Reg. S. Pachom. n.* 4. Nihil habent *(monachi)* in cellutis praeter psiathium, et duo levitonaria, (quod Aegyptiis monachis genus vestimenti est sine manicis) et unum jam attritum ad dormiendum, vel operandum. *Isid. Orig.* 19, 22. Levitonarium est colobium sine manicis, quali monachi Aegyptii utuntur. *F.*]

LĒVĪTŪDO et Laevitudo, inis, f. idem quod lēvitas, lēvor. *Lactant. Ira D.* 10. Si quis milium velit in unam coagmentationem constringere, levitudo granorum in massam coire non sinat.

LĒVĬUSCŬLUS, a, um, adj. dimin. levis. *Plin. ep.* 1, 16. Inserit versus data opera molliusculos leviusculosque, duriusculos quosdam. Al. melius leg. *mollibus levibusque duriusculos quosdam.*

[LĔUNCŬLUS, i, m. dimin. leonis. *Not. Tir.* p. 174. Leo, leunculus. *F.*]

*LEUNI, orum, m. populi Hispaniae Tarraconensis. *Plin.* 4, 20. *B. A.*

LĔVO, as, avi, atum, a. 1. αἴρω, tollo, elevo, in altum fero: a *lĕvis*. *Virg. A.* 4, 690. Ter sese attollens, cubitoque adnixa levavit. *Val. Fl.* 6, 89. densique levant vexilla Coralli. *Ov. Met.* 2, 427. de caespite virgo Se levat. *Id. Fast.* 4, 528. Seque levat saxo, subsequiturque senem. *Id. Trist.* 1, 3, 94. gelida membra levavit humo. *Colum.* 9, 12. Apis se confestim levat sublimius. *Plin.* 2, 16, 13. Ignea vi levantur in sublime. *Id.* 36, 15, 24. *n.* 10. de aquaeduct: Ad eam excelsitatem, ut in omnes Urbis montes levarentur. *Claud. Cons. Prob. et Olybr.* 39. nunquamque levantibus alte Intumuit rebus. ℙ Item erigo, excito. *Cic. Q. Fr.* 2, 9. Illum neque ursi, neque levavi. ℙ Translate. *Id. Att.* 12, 50. Ut me levarat tuus adventus, sic discessus adflixit. ℙ Item aufero, adimo. *Virg. A.* 2, 146. Ipse viro primus manicas, atque arcta levari Vincla jubet Priamus. *Pall.* 3, 25. Levare terram ab radicibus. *Id.* 7, 5. corticem scalpro. *Ov. Met.* 8, 647. furca levat ille bicorni Sordida terga suis, nigro pendentia tigno. Et translate. *Quint.* 11, 3. *med.* Consuetudine difficultas omnis levatur. ℙ Item exonero, relevo. *Virg. Ecl.* 9, 65. Cantantes ut eamus, ego hoc te fasce levabo. *Id. G.* 2, 400. omne levandum Fronde nemus. *Spart. Caracall.* 7. Cum levandae vesicae gratia ex equo descendisset. *Ov. Met.* 8, 798. serpentum colla levavit, *h. e.* e curru a draconibus fracto descendit. ℙ Cum genitivo. *Pl. Rud.* 1, 4, 27. Ut me omnium jam laborum levas! Simile est illud *Virg. A.* 11, 126. Justitiaene prius mirer, belline laborum: quod Graeci dicunt θαυμάζω τῶν πόνων: tametsi sunt codices, in quibus *justitia* et *labore* legitur, et in quibus *justitiam* et *laborem*, teste *Pierio.* Sic, Fastidit mei, *Pl. Aul.* 2, 2, 67. et, Uxor, quae non vereatur viri, *Afran.* ap. *Non.* 9, 3. ℙ Dicimus autem, levare paupertatem alicui, ut ap. *Pl. Epid.* 4, 1, 20., et levare quempiam aere alieno, ut ap. *Cic. Att.* 6, 2. *med.* ℙ Levare dentes, *h. e.* purgare. *Mart.* 14, 22. si tibi frondea cuspis Defuerit, dentes penna levare potest. ℙ Levare se vita. *Varr.* ap. *Non.* 4, 279. Qui manu corporis fervidos aperis lacus sanguinis, teque vita levas ferreo ense. ℙ Item elevare, detrahere, minuere. *Plin.* 35, 6, 26. Quoties id factum est, levatur bonitas pro numero, dilutiore sanie. *Tac. A.* 2, 59. Levavitque, apertis horreis, pretia frugum. *Accius* ap. *Non. l. c.* Cave, lassitudo poplitum cursum levet. *Id. ib.* Tu laudes illorum levas. *Cic. Verr.* 2, 3, 59. *f.* Levare suspicionem, et a se removere. *Hor. Ep.* 2, 2, 10. Multa fidem promissa levant. *Just.* 12, 10. *extr.* Ut communi facto crimen regis levaretur. (Adde *Liv.* 4, 17.) *Caes. B. C.* 1, 9. Levare injurias. *Turpil.* ap. *Non.* 4, 279. Intercapedo amicitias levat. ℙ Et recreare. *Ov. Fast.* 6, 328. Pars jacet, et molli gramine membra levat. *Cic. Fam.* 3, 8. *med.* Levare miseriis perditas civitates. *Id. Att.* 6, 2. *med.* Liberare, aut levare se aere alieno. *Id. Verr.* 2, 3, 61. se infamia. *Id. Q. Fr.* 3, 9. aliquem cura domestica. ℙ Et sedare. *Ov. R. Am.* 230. Arida nec sitiens ora levabis aqua. *Id. Trist.* 4, 8, 26. fonte levare sitim. *Id. Her.* 14, 96. fronde famem. *Caes. B. C.* 3, 48. inopiam. ℙ Et levem facere et tolerabilem. *Virg. A.* 8, 309. varioque viam sermone levabant. ℙ Et auferre, avertere. *Virg. A.* 3, 36. Rite secundarent visus, omenque levarent. ℙ Et curare, medendo relevare. *Pl. Mil.* 4, 6, 57. Levando morbum mulieri video. *Hor. Epod.* 11, 17. Fomenta vulnus nil malum levantia. *Id. Carm. saecul.* 63. Qui salutari levat arte fessos Corporis artus. *Curt.* 3, 6. Morbi vim levaturus. ℙ Et infirmare. *Cic. Acad.* 4, 22. Inconstantia levatur auctoritas. ℙ Et capere, auferre. *Ulp. Dig.* 50, 15, 4. Agri tributum in eam civitatem debet levari, in cujus territorio possidetur. ℙ Saepe refertur ad animum, et significat lenire, levamen afferre. *Cic. Fam.* 4, 3. Haec tibi ad levandas molestias magna esse debent. *Catull.* 2, 10. Et tristes animi levare curas. *Cic. Att.* 1, 18. Qui saepissime curam et angorem animi mei sermone et consilio levasti tuo. *Quint.* 8, 3. Levare taedium. ℙ Et sublevare. *Virg. A.* 2, 452. et *Just.* 5, 2. *f.* Auxilio levare aliquem. ℙ Et liberare. *Liv.* 21, 62. Magna ex parte levaverunt animos religione. *Id.* 2, 22. Levare aliquem metu. *Cic. Tusc.* 2, 24. *f.* metum alicui. ℙ Et eruere, eripere. *Cic. Amic.* 20. Qui hac opinione non modo verbis, sed etiam opere levandi sunt. ℙ Et reficere, recreare. *Id. Sen.* 11. Et corpora quidem exercitatione ingravescunt: animi autem exercitando levantur. ℙ *Levaris* sync. pro *levaveris.* *Auct. Priap.* 38, 11. Ponetur tibi picta *(mentula)*, quam levaris, Compar, consimilisque, concolorque. ℙ *Levasso* antique pro *levavero.* *Enn.* ap. *Cic. Sen.* 1. O Tite, si quid ego adjuro, curamve levasso, Quae nunc te coquit.

LĒVO et Laevo, as, avi, atum, a. 1. λειόω, lēvem facio, complano, polio, levigo. *Cels.* 5, 13. Levant id, quod exasperatum est, spodium, hebenus, gummi. *Id.* 8, 3. *f.* Os radere et levare satis est. *Lucr.* 5, 1266. levare et radere tigna. *Stat. Th.* 1, 519. Pars teretes levare manu, ac disponere mensas. *Colum. Arbor.* 8. Vitem quam insiturus es, resecato, plagam levato. *Cic. fr. or. in Clod.* (ed. *A. Peyronio*) p. 115. Tu vero festivus, tu elegans, tu solus urbanus, quem decet muliebris ornatus, quem incessus psaltriae, qui effeminare vultum, attenuare vocem, levare corpus potes. ℙ Translate. *Hor. Ep.* 2, 2, 122. Luxuriantia compescet, nimis aspera sano Levabit cultu, *h. e.* molliet, suaviora reddet. ℙ De ratione scribendi V. in LĒVIS.

LEVOR et Laevor, oris, m. idem quod lēvĭtas, lēvitudo. *Cic. Univ.* 13. *extr.* Multis modis concors et aptus redditus in levore consedit. *Plin.* 13, 12, 24. Spectantur in chartis tenuitas, densitas, candor, levor. *Id.* 30, 14, 43. Cochleae arefactae tusaeque in farina candoremque, et levorem corpori afferunt. *Id.* 37, 4, 15. Adamas laterum sexangulo, levore turbinatus in mucrone. *Lucr.* 4, 452. Asperitas autem voci fit ab asperitate Principiorum, et item levor levore creatur.

*LEUPHITORGA, opp. in Aegypti Aethiopiaeque confinibus. *Plin.* 6, 29. *B. A.*

*LEUPOS, portus Arabiae. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

[LEUS, a, um, adj. λεῖος, laevis. *Plin.* 20, 9, 33. Brassica lea, latis foliis e caule exeuntibus, unde caulodem vocavere. His similia habet *Cato R. R.* 157. Brassica, laevis quae nominatur, ea est grandis, latis foliis, caule magno. ℙ Ex his patet ap. *Plin.* fortasse *lia*, vel *leia* esse legendum, quemadmodum *liostrea*, vel *leiostrea*. V. LĒVIS. *F.*]

*LEUSIN, inis, locus vicusve Aegypti. *Liv.* 45, 12. ubi tamen volunt eruditi legere *Eleusinem*, ut vicus sit Aegypti inferioris, non procul ab Alexandria ac Nicopole, teste *Strabone* 17. *B. A.*

LEUSON. V. AEGIS.

LEX, lēgis, f. νόμος, recta ratio rerum agendarum: a *legendo*, quia cum ferretur, proponebatur legenda omnibus. Ita *Varr. L. L.* 5, 7. *Cic.* vero *Leg.* 1, 6. a *legendo*, h. e. eligendo ducit. At quis fortasse rectius a λέγειν, dicere, duxerit; hinc dictator, edictum, quae vocabula jubendi et imperandi vim habent. *Id. ib.* 15. Lex est recta ratio imperandi, atque prohibendi: quam qui ignorat, is est injustus, sive est illa scripta uspiam, sive nusquam. *Quint.* 7, 5. Omnis lex aut tribuit, aut adimit, aut punit, aut jubet, aut vetat, aut permittit. *Cic. Leg.* 3, 1. Ut magistratibus leges, ita populo praesunt magistratus: vereque dici potest, magistratum legem esse loquentem, legem autem mutum magistratum. ℙ Ap. Romanos *lex* erat, quod populus R. magistratu senatorio interrogante constituebat: quo pacto a plebiscito distinguebatur: tametsi et hoc aliquando *lex* dicitur. Ac primis quidem temporibus, regum, vel etiam consulum responsa et decreta pro legibus habebantur: postea vero missis Athenas legatis (decemvirum magistratu ad id constituto) descriptae leges Solonis in XII. Tabulis, et ad rempubl. regendam adhibitae, additis successu temporum quamplurimis aliis, quas proponente aliquo populus R. acceptabat. Porro qui legem erat laturus, eam prius domi describebat; deinde promulgabat, hoc est proponebat in publicum per trinundinum; tum populum rogabat per formulam, *velitis, jubeatis*, etc. quae si acciperetur, lata et perlata dicebatur; si displiceret, antiquata. Perlata lex in aerea tabula describebatur et publice figebatur, ut ab omnibus de plano perlegi posset. *Cic. Att.* 14, 12. Antonius fixit legem, a dictatore comitiis latam, qua Siculi cives Romani, etc. *Id. Dom.* 27. De me retulisti, legem promulgasti, tulisti; et *in Senat.* 5. Legem tulit, ne auspiciis obtemperaretur. *Id. Dom.* 30. *f.* Legem de injuriis publicis tulisti Anagnino nescio cui; et *Liv.* 33, 46. Legem promulgavit, pertulitque, ut, etc. *Cic. Off.* 2, 21. Cum legem agrariam ferret: quam tamen antiquari facile passus est. *Id. Dom.* 18. Hanc tibi legem Clodius scripsit; et *Phil.* 2, 29. Ego leges perniciosas rogavi; et *Planc.* 14. *f.* Legem sciscere de re aliqua. *Id. Balb.* 17. Populus R. legem jussit de civitate tribuenda. *Id. Leg.* 1, 22. Populis leges vivendi, et disciplinam dare. *Id. Off.* 3, 30. Legem accipere. *Id. Amic.* 25. *med.* repudiare. *Id. Acad.* 4, 8. gravem cuipiam imponere. *Id. Phil.* 5, 3. facere. *Id. Caec.* 14. constituere alicui. *Id. Amic.* 12. sancire. *Hor. Sat.* 1, 3, 105. ponere. *Liv.* 3, 34. condere. *Ov. Pont.* 1, 1, 22. servare. *Id. Her.* 12, 39. et *Virg. A.* 11, 322. dicere alicui. *Cic. Cat.* 1, 7. *f.* negligere, evertere, perfringere. *Id. Leg.* 1, 15. negligere, perrumpere. *Id. Caec.* 25. Leges ac jura labefactare. Adde *Hor. Ep.* 1, 16, 41. ℙ *Legibus aliquem solvere* est cuipiam concedere, ut legibus parere non teneatur. *Ascon.* in *argum. or. Cic. pro C. Cornel.* Promulgavit legem, ne quis, nisi per populum, legibus solveretur. *Cic. Phil.* 11, 5. Ille homo summo ingenio, summa potentia, solvatur legibus: quamquam leges eum non tenent. ℙ *Lege agere* dicitur, qui actionem in judicio intendit, litem movet, et jus suum persequitur. *Cic. Or.* 1, 36. Alter plus, lege agendo petebat, quam quantum lex in XII. Tabulis permiserat; et *ib.* 38. *f.* Lege egit in hereditatem paternam testamento exheres filius. Adde *Nep. Timol.* 5. ubi et *legibus experiri* habetur, eodem sensu. Huc pertinet illud *Ov. Fast.* 1, 47. Ille nefastus erit, per quem tria verba silentur: Fastus erit, per quem lege licebit agi. ℙ Item *lege agito* dicebatur ei, cujus intentio contemptibilis adversario videbatur, ut ait *Donat.* ad illud *Ter. Ph.* 5, 7, 90. una injuria est Tecum. *Chre.* lege agito ergo. Adde *Pl. Mil.* 2, 5, 43. ℙ Praeterea lege agere dicitur lictor, qui judicis sententiam exsequitur. *Liv.* 26, 15. Fulvius praeconi imperavit, ut lictorem lege agere juberet. ℙ *Lege*, et *legibus* est secundum leges. *Ter. Andr.* 4, 5, 4. Ejus morte ea ad me lege redierunt bona. *Id. Ph.* 4, 3, 21. An legibus daturum poenas dices, si illam ejecerit? *Nep. Phoc.* 3. *extr.* Athenas deductus est, ut ibi de eo legibus fieret judicium. *Id. Cim.* 1. Cimon eadem custodia tenebatur, neque legibus Atheniensibus emitti poterat. ℙ Leges XII. Tabularum per decemviros a Graecis petitae, quibus Romani uterentur, (V. *Liv.* 3, 33. et 34. etc.) fontes omnis publici privatique juris, impense laudantur a *Cic. Or.* 1, 43. et 44. Harum fragmenta hodieque exstant, ab eruditis collecta. ℙ Legis pro plebiscito positae exemplum est Manilia, quae revera plebiscitum fuit, et lex appellatur a *Cic. Manil.* 24. ℙ Interdum *lex* est pactum, conditio. *Nep. Timoth.* 2. Pacemque his legibus constituerunt, ut, etc. *Ter. Andr.* 1, 2, 28. in pistrinum te dedam, Ea lege atque omine, ut si te inde exemerim, ego pro te molam. *Phaedr.* 3, 13. Legem duabus hanc proposuit partibus. *Liv.* 33, 30. Pax data Philippo in has leges est. *Cato R. R.* 145. Oleam faciundam hac lege oportet locare: Facito recte arbitratu domini, etc. *Cic. Or.* 1, 39. Cum aedes vendidisset, neque servire quandam earum aedium partem in mancipii lege dixisset. *Id. Fam.* 5, 16. Homines nos ea lege natos, ut omnibus telis fortunae proposita sit vita nostra. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 724. *n.* 443. Lex collegii Esculapii, et Hygiae. Adde *Vitr.* 1, 1. et 7, 5. ℙ Item *lex loci* est conditio, natura, qualitas. *Ov. Halieut.* 32. de Polypo: Et sub lege loci sumit, mutatque colorem, *h. e.* ad similitudinem loci, ut *Plin.* 9, 29, 46. loquitur. *Id. Amor.* 3, 2, 20. Haec ex lege loci commoda Circus habet. ℙ Item regula, norma. *Cic. Or.* 3, 49. Hanc igitur ad legem cum exercitatione, tum stilo formanda vobis oratio est. *Id. Or.* 58. Difficilius est oratione uti, quam versibus, quod illis certa quaedam et definita lex est, quam sequi sit necesse; in dicendo autem nihil est propositum. ℙ Item artis praeceptum. *Suet. Ner.* 24. In certando ita legi obediebat, ut nunquam exscreare ausus, sudorem quoque frontis brachio detergeret. *Gell.* 13, 20. *med.* Secundum grammaticam legem. ℙ Item stata ratio, status ordo. *Ov. Met.* 15, 71. qua sidera lege mearent. ℙ *Sine lege* est sine ratione, modo, ordine. *Id. Her.* 15, 73. jacent collo sparsi sine lege capilli. (Contra, *dare legem rudibus capillis* dixit *Sen. Hipp.* 320.) *Id. Met.* 2, 202. Exspatiantur equi, quaque impetus egit, Hac sine lege ruunt; et *ib.* 11, 489. quae dum sine lege geruntur, Aspera crescit hiems. *Val. Fl.* 6, 445. Datque alias sine lege colus, *h. e.* sine certo fatorum ordine.

*LEXIANAE, arum, m. populi Arabiae. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

LEXĪDĬUM, ii, n. dimin. λεξίδιον, vocula: a λέξις, dictio. *Gell.* 18, 7. Vox philosophi mera estis, ut M. Cato ait, mortuaria glossaria: namque colligitis lexidia, res tetras, et inanes, et frivolas tanquam mulierum voces praeficarum.

LEXĪPYRĔTOS, i, m. et f. adj. ληξιπύρετος, ὁ, καὶ ἡ; Graeca vox a λήγω, cessare facio, et πυρετός, febris: dicitur de medicamentis, quae febrem fugant. *Plin.* 20, 18, 76. et *Marcell. Empir.* 16. *med.* ℙ *In *Plinii* loco *lexipyretos* est ed. *Hard.*, ed. *Elzev.* habente *lexipyretas*. *Compositio lexipyretos* in loco *Marcell. Empir.* est quod nos dicimus *a febrifuge*. *B. A.*

*LEXIPYREXĪA, ae, f. ληξιπυρεξία, cessatio febris. *Marcell. Empir. c.* 20. Sanare lexipyrexias. *B. A.*

LEXIS, is, f. λέξις, verbum, dictio, vox: a λέγω, dico. *Lucil.* ap. *Cic. Or.* 3, 43. et *Or.* 44. et *Quint.* 9, 4. *med.* Quam lepide lexes compostae, ut tesserulae omnes Arte pavimento, aut emblemate vermiculato. *Sen. praef. Controv.* 3. *med.* Splendor orationis, quantus nescio an in ullo fuerit. Non lexis magna, sed phrasis.

*LEXOBII vel Lexovii, orum, m. populi Galliae Celticae sive Lugdunensis, ad Sequanae fluvii ostium, pars tractus illius quem hodie *Normandy* vocant. *Caes. B. G.* 3, 9. 11. et 17. et 7, 75. *Plin.* 4, 18. ℙ *Metaphrast. Caes.* sunt Λεξόβιοι, *Strab.* Ληξοούιοι, *Ptol.* Λεξούβιοι. *B. A.*

L I

[LĪA, ae, f. λεία, praeda. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 617. *n.* 147. Cotteja (lege *Cocceja* ex *Passion. Inscr.* p. 106. *n.* 4.) T. L. Lia. *F.*]

LĪĀCŬLUM, i, n. instrumentum, quo levigantur tectoria: a λειαίνω, polio. *Gloss. Philox.* Liaculum, λειαντήρ. V. *Vitr. l. c.* in BACULUS.

[LĪARUS, i, m. λιαρός, egelidus. Est nomen servile R. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 58. *n.* 335. Liarus Antoniae Drusi glaber ab cyatho. *F.*]

LIBA. V. LIBS.

LĪBĀCUNCŬLUS, i, m. parvum libum. *Tert. Spect.* 27. *extr.* Omnia illic proinde habe, ac si stillicidia mellis de libacunculo venenato. Al. leg. *lucunculo* rectius.

LĪBĀDĬON, ii, n. λιβάδιον, centaurii genus minutis foliis, circa fontes nascens, origano simile, angustioribus et longioribus foliis, anguloso caule, paululum alto, fruticante, flore lychnidis, radice tenui et supervacua. A λιβάς, άδος, rivus, et irriguus locus. *Plin.* 25, 6, 31.

LĪBĀMEN, inis, n. et

LĪBĀMENTUM, i, n. λοιβή, σπονδή, id, quod Diis libatur in sacrificiis. V. LIBO. Prior vox est fere poetica. *Virg. A.* 6, 246. Et summas carpens media inter cornua setas, Ignibus imponit sacris, libamina prima, Voce vocans Hecaten, etc. *Val. Fl.* 1, 204. Sic fatus pingui cumulat libamine flammam; et 5, 193. Ipse gravi patera sacri libamina Bacchi Rite ferens. *Appul. Flor. n.* 1. Caespes libamine humigatus, *h. e.* ara e caespite madefacta vino effuso. *Cic. Leg.* 2, 12. Ut sacrificiorum libamenta serventur, *h. e.* fruges et baccae, quae sacerdotes publice libant, ut *ib.* 8. habetur. *Just.* 12, 10. Oceano libamenta dare; et 18, 5. Veneri solvere. *Stat. Silv.* 3, 1, 163. Haec ego nascentes laetus bacchatus ad aras Libamenta tuli. ℙ A Libero Patre, qui primus, devictis Indis, Jovi in ara obtulerit cinnama et tura, dicta esse *libamina*, et *liba*, docet *Ov. Fast.* 3, 733. Nomine ab auctoris ducunt libamina nomen, Libaque: quod sacris pars datur inde focis. ℙ Translate. *Ov. Her.* 4, 27. Tu nova servatae capies libamina famae. *Gell. praef. med.* Primitias quasdam, et quasi libamenta ingenuarum artium dedimus; et 16, 8. *f.* Hoc breve ex dialectica libamentum dedisse nunc satis erit. [*Cic. de Rep.* (ed. *A. Maio*) 2, 24. *Tarquinius Superbus* dona magnifica, quasi libamenta praedarum, Delphos ad Apollinem misit. *F.*] ℙ *Stat. Th.* 6, 224. libamen dicit quidquid in rogum injicitur, cum cadavere arsurum, ex. gr. frena, cingula, jacula, cristas, in funere militari.

LĪBĀNĬOS, ii, f. vitis genus apud Thasios, turis odore (a λίβανος, tus) unde ex ea Diis prolibant. *Plin.* 14, 18, 22.

[LĪBĀNĪTIS, idis, f. herba eadem ac polion. *Appul. H.* 57. *F.*]

LĪBĀNOCHRUS, λιβανόχρους, ὁ, καὶ ἡ, gemma, quae turis similitudinem ostendit, sed succum mellis: a λίβανος, tus, et χρόα, color. *Plin.* 37, 10, 62. *Sic ed. *Hard.* Al. leg. *libanochnes*. *B. A.*

LĪBĀNŌTIS, idis, f. λιβανωτὶς, frutex odorem turis habens: a λίβανος, tus, et ὄζω, oleo. *Plin.* 19, 12, 61. Libanotis radicem habet olusatri, nihil a ture differentem. Usus ejus post annum stomacho saluberrimus. Quidam eam alio nomine rosmarinum appellant. Adde 20, 16, 64.

LĪBĀNUS, i, m. Λίβανος, mons Syriae, unde Jordanis oritur, excelsus, fertilis, amoenus, et cedro arbore abundans. *Plin.* 5, 20, 17. *Auson. Techn. Idyll.* 12, 5. *de vere primo.* Florum spirat odor, Libani ceu montis honor tus. ℙ In Vulgata *Eccli.* 24, 21. Libanus est ipsum tus. ℙ Adjective, et prima producta *Sedul.* 4, 55. et tanquam Libana cedrus.

LĪBĀRĬUS, ii, m. qui liba vendit. *Sen. ep.* 56. *med.* Jam libarii varias exclamationes, et botularium, et crustularium, et omnes popinarum institores, mercem suam quadam et insignita modulatione vendentes. Fuit qui *librarii* legeret, [sed prius praestat. *F.*]

*LIBARNA, ae, f. oppidum Italiae, in Liguria. *Plin.* 3, 5. ℙ *Liburnum* audit *Anton. Itin.* et *Tab. Peut.* *B. A.*

[LIBARNENSIS, e, adj. ad Libarnam pertinens, excisam Liguriae urbem, Vellejae conterminam, a *Plin.* 3, 5, 7. memoratam. *Tab. alim. Vellej.* (ed. *P. De-Lama*) *col.* 7. *lin.* 45. L. Cornelius Severus professus est saltum Blaesiolam, qui est in Libarnense, et Vellejate. *F.*]

[LĪBAS, ădis, f. λιβὰς, gutta. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 749. *n.* 560. Caesiae Libadi fecit M. Ulpius Januarius etc. *F.*]

LĪBĀTĬO, onis, f. λοιβή, actus libandi in sacris. *Cic. Har. resp.* 10. Tui sacerdotii sunt tensae, curricula, praecentio, ludi, libationes, epulaeque ludorum.

[LĪBĀTOR, oris, m. qui libat. *Front. de fer. Als.* (ed. *A. Maio*) *ep.* 3. Numa epulorum dictator, cenarum libator, feriarum promulgator. V. PRAEGUSTATOR. *F.*]

*LIBATORĬUM, i, n. crater, quo funditur libamen in sacris. *Vulgat.* 1. *Maccab.* 1, 23. et 3. *Esdr.* 2, 13. ℙ Proprie est adjectivum n. g. subaudito *vas*. *B. A.*

LĪBĀTUS, a, um, part. a *libo*: fusus, sparsus, oblatus in honorem Deorum in sacris. *Virg. A.* 1, 741. Primaque libato summo tenus attigit ore. *Ov. Fast.* 5, 637. Falcifero libata seni duo corpora, gentes Mittite. *Tibull.* 1, 1, 17. Et quodcumque mihi pomum novus educat annus, Libatum agricolae ponitur ante Deo. ℙ Item degustatus. *Ov. Amor.* 1, 4, 33. Si tibi forte dabit, quos deliberavit ipse, Rejice libatos illius ore cibos. ℙ Item imminutus. *Id. Her.* 2, 115. et *ib.* 16, 159. Libata

virginitas. *Liv.* 21, 29. *f.* Libatae vires ¶ Item decerptus, excerptus. *Cic. Div.* 2, 11. Ex divinitate animos omnes haustos, aut acceptos, aut libatos habemus.

LĬBELLĂ, ae, f. dimin. librae: parvus nummus argenteus, decimam denarii partem valens, ut *Varr.* docet *L. L.* 4, 36., ita dictus, quod libram aeris valebat, quod fuit pretium assis, qui primo libralis fuit: hic autem aereus erat, libella argentea. *Plin.* 33, 3, 13. Librales (unde etiam nunc libella dicitur) appendebantur asses. *Cato R. R.* 15. Parietes villae, uti conductor sublinat, locare libellis in pedes quinque. ¶ Dicitur de minima pecuniae summa, quia nullus erat argenteus nummus libella minor. *Pl. Cas.* 2, 5, 7. Vobis invitis atque amborum ingratiis, Una libella liber possum fieri. *Id. Capt.* 5, 1, 27. Ob eam rem mihi libellam pro eo argenti ne duis: Gratis a me abducito. *Cic. Verr.* 2, 2, 10. Et quis Volcatio, si sua sponte venisset, unam libellam dedisset? ¶ *Ad libellam* idem est quod ad assem, ad nummum. *Cic. Rosc. Com.* 4. Nisi planum facit, HS IↃↃↃ ad libellam sibi deberi, causam perdit, *h. e.* ita ut ne libella quidem illae summae desit. ¶ *Ex libella* est ex asse, ut exponit *Manut.* in illo *Cic. Att.* 7, 2. Fecit te palam ex libella, me ex teruncio: subaudi *heredem*, *h. e.* te omnium bonorum fecit heredem, ea tamen lege, ut mihi teruncium, seu quadrantem, ex illa summa restitueres. Aliter tamen, et rectius, *Gron. de pec. Vet.* 2, 1., ubi libellam non pecuniam, sed nomen tantummodo fuisse dicit, significans decimam partem sestertii, *h. e.* quatuor uncias, tres sicilicos, et scriptulum. V. ibi plura. Sunt etiam qui ap. *Cic.* aliter leg. ¶ *Don.* ad *Ter. Ph.* 1, 1, 9. libellam dicit partem esse unciae duodecimam. Fortasse quia saepe pecuniae valor, et ratio mutata est. ¶ Praeterea est *libella* instrumentum fabrile, quo utuntur ad examinandas planae superficiei inclinationes: quemadmodum norma angulos metiuntur; perpendiculo erecti operis directam aut obliquam positionem. Constat autem libella duabus regulis ita junctis ab altera parte, ut angulum efficiant, in ima vero parte alia recta regula pro basi: in summo angulo filum habet plumbo pendente, ex quo inclinatio omnis deprehenditur: estque figura litterae A in imo clausae. Dicta est a *libra*, quia ad modum librae hinc illinc pendet aequaliter, et quae inclinata sunt fili inclinatione detegit. *Plin.* 7, 56, 57. Daedalus serram, asciam, perpendiculum invenit; normam autem et libellam, et tornum Theodorus Samius. *Id.* 36, 22, 51. Structuram *(parietis)* ad normam et libellam fieri, et ad perpendiculum respondere oportet; et *ib.* 25, 63. Materia (*in pavimentis*) ad regulam, et libellam exigitur. *Varr. R. R.* 1, 6. *f.* Campester locus is melior, qui totus aequabiliter in unam partem vergit, quam is, qui est ad libellam aequus. *Lucr.* 4, 514. ut in fabrica si prava est regula prima. Normaque si fallax rectis regionibus exit, Et libella aliqua si ex parti claudicat hilum, Omnia mendose fieri, atque obstipa, necessum est. *Vitruv.* 1, 6. *med.* Collocare et expolire aliquid ad regulam, et libellam. ¶ Est etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Mazois, Ruines de Pompei P.* 1. *tab.* 17. M. Allejus Luccius Libella pater, et M. Allejus Libella F. *F.*]

LĬBELLĀRIS, e, adj. ad librum, seu libellum pertinens. *Sidon. ep.* 9, 11. *med.* Libellare opus conficere.

LĬBELLĀRĬUM, ii, n. loculus, seu cista, in qua libri asservantur. *Cic. Mil.* 12. Exhibe quaeso, Sexte Clodi, libellarium illud legum vestrarum, quod te ajunt eripuisse e domo, tanquam Palladium, etc. Al. leg. *librarium* rectius.

[**LĬBELLĀTĬCUS**, i, m. ita appellatus est in veteri Ecclesia, imperante Decio Aug., qui libellum a magistratibus pecunia impetrabat, quo in libello perscriptum erat, illum Diis sacrificasse, quamquam revera a tanto scelere abstinuerat. *Cyprian. ep.* 55. Cum ergo inter ipsos, qui sacrificant (*idolis*), multa sit diversitas, quae inclementia est, et quam acerba duritia, libellaticos cum iis, qui sacrificarint, jungere? quando is, cui libellus acceptus est, dicat, etc. *F.*]

LĬBELLENSES, ium, m. plur. in *Cod.* 7, 62, 32. *med.* et 12, 19, 14. et 3, 24, 3. sunt qui in scrinio Palatino libellis ad principem datis excipiendis, et in acta referendis inserviunt: quibus qui praeest *libellorum magister* appellatur.

LĬBELLĬO, onis m. a veteribus dictus putatur, quem nos tabellionem vocamus: a *libellus*. *Varr.* ap. *Non.* 2, 499. Tum ad me fuerunt, quod libellionem esse sciebant. ¶ Accipitur interdum pro paupere librario, qui libros scribit et vendit, βιβλιογράφος, βιβλιοπώλης. *Stat. Silv.* 4, 9, 21. Sed Bruti senis oscitationes, De capsa miseri libellionis, Emptum plus minus asse Caiano, Donas.

LĬBELLŪLUS, i, m. parvus libellus. *Capell.* 3, 71. *in carm.* Quantumque solo inditum libellulo Potest probare serium fastidium.

LĬBELLUS, i, m. γραμμάτιον, βιβλίον, parvus liber *Cic. Or.* 1, 21. Scripsi etiam illud quodam in libello, qui me imprudente et invito excidit. Ap. *Liv.* 29, 9. *f.* crimini dabant nonnulli P. Scipioni, quod cum in Sicilia esset, jam jam in Africam trajecturus, cum pallio et crepidis in gymnasio inambularet, *libellis etiam*, *palaestraeque operam daret:* ubi *libelli* sunt Graecorum litterulae, quae tunc temporis ab Romanis contemnebantur. ¶ [*Commentarius publicus, *Denkschrift*, *Memorial. Cic. Cluent.* 69. Non illi in libellis laudationum decreta miserunt. *Schütz. cl. Cic.*]. ¶ Aliquando etiam ponitur pro commentario, pro scripto memoriae causa facto. *Cic. Phil.* 1, 8. Nisi forte si quid memoriae causa retulit in libellum, id numerabitur in actis. [*Adde *ib.* 1, 7. In commentariolis et chirographis et libellis.] *Quint.* 6, 2. Ubi animis judicum vis afferenda est, ibi proprium oratoris opus est. Hoc non docet litigator: hoc libellis non continetur. ¶ Pro tabella proscriptionis. *Sen. Ben.* 4, 12. Suspensum amici bonis libellum dejicio. *Cic. Quint.* 6. *f.* Libellos Alphenus, procurator Quintii, dejicit. ¶ Pro delatione scripto proposita cum subscriptione accusatoris. *Juven.* 6, 243. Componunt ipsae per se, formantque libellos. *Paulus Dig.* 48, 2, 3. rationem tradit, qua hujusmodi libelli formandi sunt. ¶ Libellus famosus, [*Schmähschrift.*] *Suet. Aug.* 55. [*Plura v. ap. *B. Crus.* in *cl. Suet.*] ¶ Pro libello simpliciter, etiam *libellum memorialem* dicimus. *Suet. Caes.* 56. *med.* Epistolae quoque ejus ad senatum exstant, quas primum videtur ad paginas et formam memorialis libelli convertisse. ¶ Aliquando sumitur pro tabella sive epistola, [*quae ad aliquem mittitur, in qua ei negotium aliquod commendatur. Huc pertinet locus, quem Noster supra laudaverat, perperam adscripta notione commentarii publici, *Cic. Att.* 6, 1. libellum ipsius (Brutti) habeo *(ich habe ein Promemoria von ihm)* in quo est: Salaminii pecuniam debent M. Scaptio et P. Matinio familiaribus meis, eos mihi commendat, adscribit etiam etc. — Omnino breviores epistolae, quae non complicabantur, dicuntur libelli.] *Brut.* ad *Cic. Fam.* 11, 11. Ne de Planco quidem spem adhuc abjecit, ut ex libellis ejus animadverti, qui in me inciderunt. ¶ Aliquando pro epistola assertoria, quam vulgo *Certificat* vocamus. *Paul. Dig.* 39, 4, 4. Significent id libello manu sua subscripto, eumque ad publicanum mittant. ¶ Aliquando pro scripto, quod continet supplicationem, vel accusationem, vel aliud simile. Tales principibus dari solent ad negotia explicanda, in quibus petitiones continentur. *Cic.* ad *Planc. Att.* 16, 10. Ut primum Buthrotium agrum proscriptum vidimus, commotus Atticus libellum composuit, eum mihi dedit, ut darem Caesari: eram enim coenaturus apud eum illo die. Cum libellum Caesari dedi, probavit causam, rescripsit Attico, aequa eum postulare. [*Adde *Arch.* 10.] *Suet. Caes.* 81. Libellumque indicem insidiarum ab obvio quodam porrectum libellis ceteris, quos sinistra tenebat, quasi mox lecturus, commiscuit. ¶ Hic etiam *supplex libellus* nominatur. *Mart.* 8, 31. supplicibus dominum lassare libellis. ¶ Hinc *libellos signare*, sive *subnotare* dicuntur, qui libellis supplicibus principum nomine respondent. *Suet. Aug.* 50. In diplomatibus, libellisque, et epistolis signandis initio sphinge usus est, mox imagine Magni Alexandri. *Plin. ep.* 1, 10. Sedeo pro tribunali, subnoto libellos, conficio tabulas. Hinc *libellos agere*, quod est libellis praefectum esse. *Tryphon. Dig.* 20, 5, 12. Rescriptum est ab imperatore, libellos agente Papiniano. ¶ *A libellis* ministri illi esse dicuntur, qui principi in hoc negotio subserviunt, ut supplices libellos accipiant, evolvant, illisque respondeant. *Suet. Dom.* 14. Epaphroditum a libellis capitali poena condemnavit. *Inscr.* ap. *Grut.* 587, 9. Hermeros Aug. Lib. a libellis. Alia *ib.* 7. M. Aurelius Aug. Lib. a libellis adjutor. ¶ Accipitur etiam pro scripti genere, quo aliquis in judicium vocatur. *Pl. Curc.* 1, 3, 6. Ubi tu es, qui me libello Venereo citasti? ecce me: Sisto tibi me. ¶ Vel quo invitantur recitantem audituri, aut gladiatorium munus spectaturi. *Auct. Dial. de Or.* 9. *med.* Domum mutuatur, et auditorium exstruit: et subsellia conducit et libellos dispergit. *Cic. Phil.* 2, 38. Quorum (*chirographorum*) etiam imitatores sunt, qui ea, tanquam gladiatorum libellos, palam venditent. [*V. *Lips. Saturn.* 2, 18.] *Trebell. Claud.* 5. At ego scio, saepius inter gladiatores bonis pugnatoribus hoc nomen *(Aureoli)* appositum. Habuit proxime tuus libellus munerarius hoc nomen in indice ludorum. ¶ Pro taberna libraria; res enim venales ex Attico loquendi genere, teste *Polluce Onom.* 9, 5., pro ipsis locis, ubi prostant, ponuntur. *Mart.* 5, 20. Sed gestatio, fabulae, libelli, Campus, porticus, umbra, virgo, thermae: Haec essent loca semper, hi labores. Adde *Catulli l. c.* in LABELLUM. *f.* ¶ Est etiam interior corticis pars, quae ligno adhaeret. V. LĬBER, bri. *Cinna* vetus poeta ap. *Isid. Orig.* 6, 12. carmina Laevis in aridulo malvae descripta libello.

LĬBENS et Lubens, entis, part. a *libet*, ἑκών, volens, alacris, animo libenti: cui *invitus* opponitur. *Cic. Att.* 1, 14. Res nostrae, quae tam libenti senatu laudabantur. *Id. Fam.* 13, 65. Consecutus es, ut libentissimis Graecis, nutu, quod velis, consequare. *Id. Mil.* 14. *extr.* Cum totius Italiae concursus facti illius gloriam libens agnovisset. *Id. Har. resp.* 5. *extr.* Non modo patienti, sed etiam libenti animo parebo. *Id. Att.* 2, 4. Cum Musis nos delectabimus animo aequo, immo vero etiam gaudenti ac libenti; et *ib.* 10, 4. *med.* Me libente eripies mihi hunc errorem. *Pl. Men.* 2, 1. *extr.* Cape atque serva: me lubente feceris. *Tac. A.* 4, 12. Populus habitum dolentum, simulatione magis, quam libens induebat. *Ter. Andr.* 2, 1. *f.* fugin' hinc? *Byr.* ego vero ac lubens; et *Adelph.* 5, 6, 7. Tibi ob eam rem, siquid usus venerit, Lubens bene faxim. ¶ *Libens*, vel *Lubens merito*, formula solventis vota, et gratias Diis agentis. *Pl. Pers.* 2, 3, 1. Jovi opulento, inclyto, etc. lubens meritoque vitulor. Hinc notae illae in vet. *Inscr.* votivis, passim ap. *Grut.*, *Reines.*, *Gud.* et *Mur.* monum. Diis dedicator. V. S. L. M., h. e. *votum solvit libens merito:* quae expressae habentur ap. *Grut.* 19, 3. et ap. *Gud.* p. 51. *n.* 3. et 6. et p. 61. *n.* 2. V. DAMNATUS. ¶ V. *libens*, vel *lubens* aliquando refertur ad *votum* et cum eo concordat. Sic enim expresse habetur ap. *Grut.* 36, 1. Soli sanctissimo sacrum. Ti. Claudius Felix, et Claudia Helpis votum solverunt libens merito; et 41, 7. P. Cornelius Trophimus, et Lania conjux ejus votum libens solverunt. Sic 63, 2. Cn. Cornelius Charito, A. Timinius Januarius Silvano libens animo don. deder. ¶ Contra ad solventem refertur in aliis quamplurimis: v. gr. in his ap. *eund.* 46, 10. Quod proficiscentes expeditionibus sacris voverant, regressi cum commanipulis libentes votum solverunt; et 49, 1. L. Cornelius L. F. Pal. Terentianus, et Lemnius libertus merito libentes fecerunt. Reperiuntur etiam alio ordine inscriptae: ut ap. *eund.* 88, 5. A. L. V. S., *h. e.* animo libenti (vel libens) votum solvit; et 93, 2. V. L. A. S., *h. e.* votum libens (vel libenti) animo solvit; et 94, 8. V. L. S., *h. e.* votum libens solvit; et 97, 6. V. S. A. L. P., *h. e.* voto suscepto (vel votum susceptum) animo libens (vel libenti) posuit; et ap. *Fabr.* p. 690. *n.* 111. Votum solvit laetus libens. Sic *Pl. Trin.* 4, 1, 1. Jovis fratri laetus libens gratias ago. Ap. *Grut.* 87, 6, 7, 8. V. S. L. L. M., Votum solvit laetus libens merito. ¶ In alia ap. *eund.* habetur expressis verbis 1066, 3. voto solenni libero munere. ¶ Lubens pro hilari, laeto. *Pl. As.* 2, 2, 1. Ubi ego nunc Libanum requiram, aut familiarem filium, Uti ego illos lubentiores faciam, quam Lubentia est? Maximam praedam et triumphum eis affero adventu meo. *Id. Pers.* 5, 1, 8. ego omnes hilaros, lubentes, laetificantes faciam. *Ter. Ad.* 4, 7, 37. Hilarum ac lubentem fac te in gnati nuptiis.

LĬBENTER et Lubenter, adv. ἀσμένως, προθύμως, ἀσπαστῶς, libenti, aequo animo, studiose, sponte, cupide. *Cic. Div. Verr.* 12. Ut homines te non solum audiant, verum etiam libenter studioseque audiant. *Id. fr.* ap. *Non.* 4, 107. Cui ego, quibuscumque rebus potero libentissime commodabo. *Caes. B. G.* 3, 18. Libenter homines id, quod volunt, credunt. *Nep. Ag.* 7. Eoque libentius, quod latere arbitrabantur. *Ter. Ph.* 3, 2, 3. Nunc dicam, quod lubenter audias. *Pl. Most.* 1, 3, 1. Jampridem ecastor frigida non lavi magis lubenter. *Cato R. R.* 156. Si voles in convivio multum bibere, coenareque libenter; et *Cic. Fam.* 9, 19. Adjurans, nusquam se unquam libentius: subaudi *coenasse;* et *Ter. Eun.* 5, 9, 44. Cum illa libenter vivis: etenim bene libenter victitas, *h. e.* bonorum ciborum edax es, ut *Donat.* exponit. *Hor. Sat.* 1, 1, 63. jubeas miseram esse libenter.

LĬBENTĬĂ et Lubentia, ae, f. voluptas, gratia. *Gell.* 15, 2. *f.* Cui libentiae, gratiaeque omnes conviviorum incognitae sint. *Pl. Stich.* 2, 1, 3. onustum pectus porto laetitia, lubentiaque. ¶ Fuit laetitiae, et voluptatis Dea. *Pl. As.* 2, 2, 2. Illos lubentiores faciam, quam Lubentia est.

LĬBENTĪNĂ et Lubentina, ae, f. Dea libidinis, Venus. *August. C. D.* 4, 8. et *Varr. L. L.* 5, 6. et *Cic. N. D.* 2, 23., ubi Lubentina Venus appellatur. Adde *Non.* 1, 324. ¶ *Adjectivum proprie videtur esse, subintellecto *dea*. *Arnob. l.* 1. *med.* p. 19. *Herald.* (al. p. 15.) Libentinos: sc. deos. *B. A.*

LĪBER, a, um, adj. ἐλεύθερος, qui sui juris est, qui aut ingenuus natus est, aut a domino libertatem assecutus, cui contrarius est *servus*. Ducunt quidam a *libet*, quia liberi, quod libet facere possunt. (V. *Voss.*) Hinc *Pers.* 5, 83. An quisquam est alius liber, nisi ducere vitam Cui licet, ut voluit? licet, ut volo, vivere: non sim Liberior Bruto? *Cic. N. D.* 3, 18. In jure civili, qui est matre libera, liber est. [*V. *Schütz. cl. Cic.*] ¶ Translate est, qui nullius habito respectu, quod sentit, dicit, et facit. *Cic. N. D.* 1, 44. Ludimur ab homine non tam faceto, quam ad scribendi licentiam libero. *Id. Sull.* 31. Vos, Dii patrii, ac penates, testor, integro me animo, ac libero P. Sullae causam defendere. *Pl. Cist.* 1, 2, 9. Libera uti lingua col-

libitum est mihi. *Id. Ep.* 1, 2, 43. Facile tu istuc sine periculo et cura, corde libero fabulare. *Liv.* 35, 32. Vocem liberam mittere adversus aliquem. *Cic. Att.* 1, 13. Hominibus Epiroticis paulo liberiores litteras committere non audeo. *Id. Brut.* 67. Hominum ineptias iracundius respuebat ingenuo liberoque fastidio. *Hor. Ep.* 4, 10. Liberrima indignatio. *Mart.* 1, 68. Liber homo es nimium, dicis mihi, Choerile, semper: In te qui dicit, Choerile, liber homo est. ¶ Item expeditus, solutus, nulla re impeditus: tum de personis, tum de rebus. *Cic. Dom.* 4. *f.* Liberum senatus judicium propter metum, non fuit. *Id. Acad.* 4, 3. Hoc liberiores et solutiores sumus, quod integra nobis est judicandi potestas. *Id. Agr.* 1, 9. Soluti a cupiditatibus, liberi a delictis. *Id. Att.* 1, 13. Sum et ab observando homine perverso liber, et ad dignitatem retinendam solutus. *Ov. Pont.* 1, 6, 32. Libera a ferro crura. *Cic. Har. resp.* 6. Quamquam vestrae domus multo maxima ex parte sunt liberae religione. *Liv.* 2, 36. Liber religione animus; et 7, 34. Omni liber metu. *Val. Fl.* 3, 470. amictu. *Ov. Amor.* 2, 9, 20. carcere equus. *Cic. Fin.* 1, 15. Robustus animus omni est liber cura, et angore. *Liv.* 30, 4. *med.* Itaque tollit inducias, ut liber a fide incepta exsequeretur. Al. rectius leg. *libera fide.* *Hor. Ep.* 1, 7, 36. nec Otia divitiis Arabum liberrima muto. *Ov. Met.* 15, 301. Liberiore frui coelo. *Id. Fast.* 4, 292. Tiberis campo liberiore natat. *Lucan.* 3, 522. Liber nubibus aether. *Cic. Att.* 15, 16. Loca abdita, et ab arbitris libera. ¶ *Liberum est mihi*, licet, possum, integrum est. *Plin. ep.* 1, 8. Erit enim et post emendationem liberum nobis vel publicare, vel continere. Adde *Plin. alter* 30, 2, 6. ¶ *Libera omnia sibi servare* integra. *Plin. ep.* 1, 5. ¶ Cum genitivo. *Virg. A.* 10, 154. tum libera fati Classem conscendit jussis gens Lydia Divum. Al. leg. *fatis.* *Stat. Silv.* 4, 2, 24. liberior campi, *h. e.* majus campi spatium habens. *Hor. A. P.* 212. Liber laborum. *Lucan.* 4, 384. curarum. *Ov. Her.* 1, 80. revertendi. *Sen. Hippol.* 492. spei metusque. ¶ Refertur etiam ad licentiam morum. *Cic. Coel.* 18. Sit adolescentia liberior: non omnia voluptatibus denegentur. *Ter. Eun.* 3, 1, 40. Dolet dictum adolescenti imprudenti et libero. *Pl. Amph. prol.* 104. de Jove: vos novisse credo, jam, ut sit pater meus: Quam liber harum rerum multarum siet: Quantumque amator siet, quod complacitum est semel, *h. e.* intemperans, immoderatus, licentior. *Cic. Verr.* 2, 3, 76. Consuetudo peccandi libera. ¶ *Cic. de Or. 2, 62. Quartum genus, obscoenitas, non solum non foro digna, sed vix convivio liberorum. Hic *liberorum*, tanquam alienum, *Ernestus* delet, *Schellerus* mutat in *Lupercorum:* ut satis appareat, neutrum vocis vim cepisse. *Liber* est *libere scortans, potans, dissolutus, perditus.* Ipse *Cic. fr.* p. 1103. Convocata de hortulis in auxilium quasi libera turba temulentorum. *Id. pro Coel.* 18. Quorum partim nimia libertas in adolescentia, partim profusa luxuries nominaretur. *Nep. Them.* 1. Cum minus esset probatus parentibus, quod liberius vivebat. Aliquando ad res refertur. *Pl. Asin.* 5, 2, 17. Is apud scortum corruptelae, et liberis lustris studet. *Id. Poen.* 3, 2, 25. Liberum ut commonstraremus tibi locum et voluptarium, ubi ames, potes, pergraecere. *Hor. A. P.* 85. Et juvenum curas, et libera vina referre, i. e. compotationes, in quibus quicquid libet, facere licet. V. *Gronov. Obs.* 3, 4. Haec ex *Ruhnkenio. B. A.* ¶ Est item immunis, non obnoxius. *Cic. Verr.* 2, 4, 10. Mamertini soli vacui, expertes, soluti ac liberi fuerunt ab omni sumptu, molestia, munere. *Liv.* 37, 55. *f.* Ut civitates, quae vectigales Antiochi fuissent, eae liberae atque immunes essent. *Cic. Verr.* 2, 2, 69. Agri immunes et liberi. *Id. Cat.* 1, 7. Tibi vexatio direptioque sociorum impunita fuit ac libera. *Pl. Trin.* 4, 3, 26. Ambitio jam more sancta est: libera est a legibus. *Cic. Acad.* 4, 39. Liber a tali irrisione Socrates, liber Aristo Chius, *h. e.* extra periculum. ¶ *Libera mandata*, quae liberam ac plenam rei agendae facultatem permittunt. *Liv.* 38, 8. Legati ab Aetolis cum liberis mandatis ad consules venerunt. Adde 37, 56. ¶ *Liberum arbitrium* est animi voluntas ac sententia libera. *Liv.* 31, 11. Liberum arbitrium alicui cujuspiam rei permittere. *Id.* 37, 1. de re quapiam. ¶ *Liberae aedes* ap. *Liv.* 30, 17. et 35, 23. et 42, 6. Romae assignari solebant hospitii gratia legatis eorum, quibuscum societas, aut amicitia erat. Dicebantur liberae, *Turnebo* interprete *advers.* 30, 32., quia nulli alii vel inquilino, vel habitatori serviebant, ut eis libere legati, nullo impediente, uterentur. Sic liber locus: *Pl. Cas.* 3, 2, 4. ne qua ignavissimis Liberi loci potestas sit. *Id. Poen.* 1, 1, 1, 49. dicat, Locum sibi velle liberum praeberier, Ubi nequam faciat clam, ne quis sit arbiter. Adde 3, 2, 25. ¶ De *libera custodia,* V. CUSTODIA. De *legatione libera*, V. LEGATIO. ¶ *Libera toga* est virilis, quae pueris dabatur post XVI. annum aetatisi, quia ex eo tempore liberioris vitae genus ingrediebantur: et quia liberi hominis gestamen est. *Ov. Fast.* 3, 771. et 777. ¶ [*Confund. *liber* et *uber.* V. *Burm.* ad *Quint. Decl.* 309. p. 607.]

LĪBĔR, ĕri, m. Διόνυσος, Bacchus, vini inventor, et praeses: quo nomine quidam solem ipsum significari voluerunt, sicut Cerere lunam, ut est ap. *Macr. Sat.* 1, 18., idque ipsum dixisse *Virg.* docet *Serv.* in illo *G.* 1, 5. vos o clarissima mundi Lumina, labentem coelo, quae ducitis annum, Liber et alma Ceres. Alii Liberum cum Marte conjungunt, unum Deum esse monstrantes, teste *Macr. ib.* 19. Alii plures Liberos faciunt, et duos quidem *Cic. N. D.* 2, 24., alterum Semele, et Jove natum, alterum genitum ex Cerere, et cum sorore Libera ex homine consecratum: quinque autem *ib.* 3, 23., ut in BACCHUS dictum est. Celeberrimus est Semeles filius, cui poetae ea fere omnia tribuunt, quae de aliis dicuntur: de quo V. in BACCHUS. Vocatur autem Liber, vel a *liberis*, idest filiis, quia cum (ut ait *Cic. N. D.* 2, 24.) ex nobis natos liberos appellemus, idcirco Cerere nati nominati sunt Liber, et Libera: vel a *liberando*, quia pro Boeotiae libertate pugnasse fertur: vel (ut ait *Sen. Tranqu.* 15.) quod vinum, cujus inventor fuit, liberat servitio curarum animum: vel (ut ait *Fest.*) quod vino nimio usi omnia libere loquuntur. Aliam nominis causam affert *August. C. D.* 6, 9. Liberum a liberamento appellatum volunt, quod mares in coeundo per ejus beneficium emissis seminibus liberentur: hoc idem in feminis agere Liberam, quam etiam Venerem putant, quod et ipsas perhibeant semina emittere; et ab hoc Libero eandem virilem corporis partem in templo poni, femineam Liberae. V. ELEUTHERIUS. ¶ Saepe dicitur *Liber pater.* V. PATER. *Hor. Ep.* 2, 1, 5. Romulus, et Liber pater, et cum Castore Pollux. *Varr. R. R.* 1, 2. *med.* Libero patri repertori vitis hirci immolantur. *Plin.* 4, 10, 17. Per vestigia Liberi patris, et Herculis. Adde *Curt.* 8, 2. et 10. et 9, 2. ¶ Metonymice, ut *Bacchus*, ita et *Liber* pro vino ponitur. *Cic. N. D.* 2, 23. Illud, quod erat a Deo natum, nomine ipsius Dei nuncupabant, ut cum fruges Cererem appellamus; vinum aut Liberum: ex quo illud Terentii (*Eun.* 4, 5, 6.) Sine Cerere et Libero friget Venus. *Hor. Sat.* 1, 4, 89. Condita cum verax aperit praecordia Liber. *Quint.* 8, 6. *med.* Liberum et Cererem pro vino et pane licentius dicimus, quam ut fori severitas ferat. *Pl. Cist.* 1, 2, 8. Me complevi flore Liberi. *Id. Curc.* 1, 2, 4. Salve anime mi, Liberi lepos.

LĪBĔR, ĕri, m. filius. [*Cic. N. D. 2, 24. Sed quod ex nobis natos liberos appellamus, idcirco Cerere nati nominati sunt Liber et Libera: quod in libero servant, in libera non item: ubi v. *Heindf.*] *Quint. decl.* 2, 8. Liberi ac parentis non alius mihi videtur affectus, quam quo rerum natura, quo mundus ipse constrictus est. *Imp. Justin. Cod.* 3, 28, 33. Si quis maximam portionem libero relinquat. Adde *ib.* 5, 9, 8. *f.* ¶ Fere usurpatur in plurali numero. V. infra LIBERI, orum.

LĪBĔR, bri, m. βίβλος, φλοιὸς, λέπος, pars interior corticis, quae ligno adhaeret, medium illud inter lignum, et corticem, quod in plures phyliras dividi potest. V. CORTEX. *Serv.* ad *Ecl.* 10, 67., *Isid. Orig.* 17, 6. Dictus est quasi *leper*, ab Aeolico λέπορ pro λέπος, cortex, π converso in *b*, et *e* in *i*, veteri more, quo dicebant *magester* pro *magister.* *Cic. N. D.* 2, 47. Obducunturque libro, aut cortice trunci, quo sint a frigoribus, et a caloribus tutiores. ¶ Indifferenter tamen pro quovis cortice positum invenitur. *Virg. G.* 2, 76. Huc aliena ex arbore germen Includunt, udoque docent inolescere libro. *Id. A.* 11, 554. libro et silvestri subere clausam. V. ENDIADYS. ¶ Et quoniam primo in palmarum foliis scriptitatum est, deinde in quarundam arborum libris, teste *Plin.* 13, 11, 21., et praecipue in libris, quae papyris in Aegypto detrahebantur; hinc factum est per metonymiam materiae, ut et *folium* et *liber* poneretur pro charta scripta; obtinuitque usus, ut, quamvis mutata re, aliisque jam inventis chartarum generibus, priscum tamen manserit nomen, liberque dicatur, qui ex pluribus concinnatus est chartis, ex quacumque materia praeparatae fuerint, βίβλος, βιβλίον. Sic universa Virgilii opera simul compacta unum dicimus librum. *Cic. Att.* 8, 12. *extr.* Demetrii librum de concordia velim mihi mittas. *Plin. ep.* 1, 20. *med.* Postea recisa ac purgata, in unum librum, grandem quidem, unum tamen coarctasse. *Cic. Sen.* 15. Dixi in eo libro, quem de rebus rusticis scripsi. *Id. Att.* 5, 12. Libros pervolutare. *Id. Tusc.* 1, 11. *med.* evolvere. *Id. Brut.* 87. volvere. *Id. Fam.* 6, 5. legere. *Id. Fat.* 1. edere. *Quint. in ep. ad Tryphon.* emittere. *Id. ib.* componere. *Cic. Sen.* 1. et *Nep. Att.* 18. *extr.* conficere. *Nep. Lys.* 4. conscribere. *Phaedr. prol.* 3. exarare. ¶ Quandoque libros vocamus operis alicujus partes, certaque segmenta, in quae totum opus distinguitur, quae et volumina dicuntur, ut cum dicimus, Virgilii Aeneidem in duodecim libros distinctam esse. *Cic. Div.* 2, 1. Quibus rebus editis tres libri perfecti sunt de natura Deorum. ¶ [*Omittitur v. *liber* ad numeralia more ap. Latinos quidem non insolenti, sed Graecis trito. *Quint. Inst.* 9, 2, 37. ut in T. Livii primo statim, Urbes quoque etc. ubi v. quae laudat *Spalding.* ¶ Porro locus est ap. *Eund. ib.* 1, 10, 18. Aristophanes quoque non uno libro sic institui pueros antiquitus solitos esse demonstrat: ubi *liber*, in quo v. consentiunt omnes et *cdd.* et *edd.*, pro *fabula* positum jure in suspicionem a *Gesnero* tractum proque eo substitutum *loco* dicit *Spalding.*] ¶ Liber praeterea dicitur, qui publicanorum, et mercatorum litteras tum missas, tum allatas continet. *Cic. Verr.* 2, 3, 71. Misit litteras ad Carpinatium, cum esset magister scripturae, et ejus societatis publicanorum, quas ego Syracusis apud Carpinatium in litterarum allatarum libris, Romae in litterarum missarum apud Tullium magistrum, familiarem tuum inveni. *Id. ib.* 2, 1, 71. 74. et 75. *libellum* appellat. V. LITTERA. ¶ Item pro ratione. *Cic. Att.* 2, 1. Iisdem ex libris perspicies, quae gesserim. V. integr. locum. *Plin. ep. 5, 20. Egi pro Vareno, non sine eventu: nam bene, an male, liber indicabit. *Id. ib. f.* hunc eund. librum *oratiunculam* appellat. *Id. ep.* 3, 18. *librum* et *volumen* vocat panegyricum suum ad Trajanum. ¶ Item pro rescripto, decreto. *Id. ep.* 5, 14. *med.* Liber principis severus, et tamen moderatus. ¶ Item commentarius recte, aut prave factorum alicujus, testimonii causa confectus. *Nep. Lys.* 4. Librum gravem multis verbis conscripsit, in quo summis eum effert laudibus. [*V. *Brem.*] ¶ Per antonomasiam *libri* dicuntur de Sibyllinis, qui apud Romanos in summa religione erant: item de aliis ad sacra populi pertinentibus. *Liv.* 3, 1. Libri per duumviros sacrorum aditi. *Id.* 21, 62. Ob cetera prodigia libros adire decemviri jussi. *Cic. N. D.* 2, 4. Litteras ad collegium misit, se, cum legeret libros, recordatum esse, etc. *Id. Att.* 9, 9. *med.* Nos autem in libris habemus, non modo consules a praetore, sed ne praetores quidem creari jus esse, idque factum esse nunquam. Hic *augurales* videtur intelligere. ¶ [*Confund. *liber* et *locus.* V. *Spald.* ad *Quint.* 1, 10, 18.]

LĪBĔRĂ, ae, f. Περσεφόνη, filia Jovis primi et Cereris, soror Liberi, quae et Proserpina dicitur. *Cic. N. D.* 2, 24. Non eum, quem nostri majores auguste sancteque Liberum cum Cerere, et Libera consecraverunt. *Liv.* 33, 25. Signa aenea Cereri, Libero, Liberaeque posuerunt. *Id.* 41, 28. Supplicatio ad Cereris, Liberi, Liberaeque fuit. Adde *Cic. Verr.* 2, 5, 14. ¶ Hanc colebant mulieres (quam eandem ac Venerem putabant) fecunditatis causa, ut Liberum viri. V. *August. l. c.* in LIBER, eri, *Bacco*, §. 1. *f.* Ejus templum fuit juxta Circum max. *Tac. A.* 2, 49. ¶ Hoc nomine etiam appellatur Ariadna ab *Ov. Fast.* 3, 512., quod Liberi Patris uxor fuerit.

LĪBĔRĀLĬĂ, ium, vel orum, n. plur. Διονύσια, Liberi, seu Bacchi sacra. Celebrabantur XVI. K. Aprilis, ut *Ov. Fast.* 3, 713. docet. *Varr. L. L.* 5, 3. Liberalia dicta, quod per totum oppidum eo die sedent sacerdotes liberi. Hedera coronatae anus cum libis et foculo pro emptore sacrificant; et in libris Saliorum, quorum cognomen Agonensium, forsitan hic dies ideo appellatur potius Agonia. Ita legit *Fogginius* ad *Verii Flacci Fast.* p. 118. *Macr. Sat.* 1, 4. Liberalium dies a pontificibus Agonium Martiale appellatur. *Cic. Fam.* 12, 25. Liberalibus litteras accepi tuas. *Id. Att.* 14, 10. Liberalia tu accusas? ¶ Pro *Liberalia* dicimus etiam ludos Liberales. *Naev.* ap. *Fest.* Libera lingua loquuntur ludis Liberalibus. *August. C. D.* 7, 21. narrat, quanta turpitudinis licentia agerentur hujusmodi ludi. ¶ Hoc die togam virilem, et liberam pueris, qui jam ad decimum sextum aetatis annum pervenissent, dare solebant: cujus rei causam non unam affert *Ov. l. c.* 771.

LĪBĔRĀLIS, e, adj. ἐλευθέριος, ingenuus, nobilis, non servilis: a *liber.* *Cic. Coel.* 21. Huic tanto facinori tua mens liberalis conscia esse non debuit. ¶ *Liberali ingenio* dicitur esse, qui est, ut vulgus loquitur, bonae naturae. *Ter. Ad.* 4, 5, 50. nam ingenium novi tuum Liberale. ¶ *Liberale responsum* est ingenuum, humanum, benignum. *Cic. Att.* 3, 15. *med.* Qui me Pompeji minus liberali responso perterritum a turpissimo consilio revocaret. Sic *Sall. fragm.* ap. *Prisc.* 9, 871. Dein lenita jam ira, postero die liberalibus verbis permulcti sunt. ¶ *Liberalis fortuna* est libero homine digna, a servili ministerio, et turpi quaestu abhorrens. *Liv.* 22, 26. Ubi pecunia a patre relicta animos ad spem liberalioris fortunae fecit: togaque et forum placuere. ¶ *Liberalia nomina*, h. e. liberorum hominum. *Varr. L. L.* 7, 18. *extr.* ¶ *Liberale conjugium* est, quod libere, et inter liberos fit. *Ter. Andr.* 3, 3, 28. spero consuetudine et Conjugio liberali devinctum, Chreme, Dehinc facile ex illis sese emersurum malis. ¶ *Liberale judicium*, et *liberalis causa*, ἐλευθερία δίκη, dicitur, in qua de alicujus agitur libertate. *Quint.* 6, 3. *med.* Contra quem judicio liberali aderat. ¶ Et *liberali causa manu asserere*, est asserere in libertatem judicio, seu causa, seu actione de libertate. *Ter. Ad.* 2, 1, 40. nam ego illam liberali

ausa assero manu. Ubi *Donat.* Ordo est, Ego iberali causa assero illam manu: et sunt juris vera, a quibus etiam *assertores* dicuntur vindices aliemae libertatis: quin et causa ipsa liberalis dicitur, uae actionem in se continet libertatis. ℙ [*Liberalis actio* ap. *Cic. Brut.* 80. est apta, decens, enusta, sine argutiis.] ℙ *Liberales artes*, ἐλευθέριοι παιδεῖαι, ἐλευθέρια μαθήματα, quae solius ingenii, non manuum ministerio exercentur, ut grammatica, rhetorica, dialectica, geometria, ut *Ulp. Dig.* 50, 13, 1. docet, ceteraeque id genus, ita dictae, quod dignae sint liberis hominibus, seu quod liberum hominem potissimum deceant. Aliter dicuntur liberales doctrinae, liberalis eruditio, liberalia studia, ingenuae artes, etc. *Cic. Inv.* 1, 25. Quos habuerit artium liberalium magistros, quos vivendi praeceptores. *Id. Or.* 3, 32. Liberales atque ingenuae doctrinae. *Id. Arch.* 3. Liberalissima studia. ℙ Accipitur etiam pro pulcro et eleganti, uti docet *Fest.* Nam egregia forma hominis, liberi propria vulgo existimatur. *Ter. Eun.* 3, 2, 20. Quam liberali facie, quam aetate integra! ℙ Item pro benigno, munifico, eo, qui virtute liberalitatis praeditus est: cui opponuntur parcus, tenax, sordidus, ἐλευθέριος, δαψιλής. Virtus enim haec est hominis non servili vel conditione, vel animo, sed vere liberi. *Cic. Off.* 2, 16. Liberales sunt, qui suis facultatibus aut captos a praedonibus redimunt, aut aes alienum suscipiunt amicorum, aut in filiarum collocatione adjuvant, aut opitulantur vel in re quaerenda, vel augenda. *Id. Rosc. Com.* 8. Roscius semper liberalissimus munificentissimusque fuit. *Liv.* 22, 26. Animum ad spem liberalioris fortunae adjecit. *Id. Dejot.* 9. Largus, beneficus, liberalis. *Id. Off.* 2, 15. Gratificandi liberalis voluntas. *Sall. Cat.* 7. Laudis avidi, pecuniae liberales erant; et *ib.* 55. Sint sane, quoniam ita se mores habent, liberales ex sociorum fortunis. *Suet. Vesp.* 17. In omne genus hominum liberalissimus. ℙ Item pro copioso, largo, abundanti. *Cels.* 8, 10. *n.* 7. Primis diebus fames, deinde liberalius alimentum: fomentum quae calidae, dum inflammatio est, liberale. *Cic. Fl.* 6. Largum et liberale viaticum. *Cels.* 3, 6. *f.* Potio liberalis. ℙ Pertinet etiam ad Liberum patrem. Unde *Liberales ludi* ap. *Naev.*, h. e. *Liberalia.* V. v. praec. ℙ [*Confund. *liberalis* et *exilis.* V. *Spalding.* ad *Quint.* 10, 3, 13.]

LĪBĔRĀLĬTAS, atis, f. ἐλευθεριότης, ingenuitas, humanitas, bonitas. *Ter. Ad.* 1, 1, 32. Pudore et liberalitate liberos retinere satius est, credo, quam metu. ℙ Fere accipitur pro munificentia, benignitate. Est autem liberalitas virtus nobilissima in pecuniis, ceterisque rebus donandis decorum servans. Huic opponitur avaritia, cum minus datur, quam oporteat; et prodigalitas, cum magis datur, quam oporteat. Virtutem porro in recte dando consistentem, liberalitatem vocant, quod virtus haec sit hominibus non servili vel conditione, vel animo, sed vere liberi. *Cic. Off.* 1, 7. Justitiae est conjuncta beneficentia, quam eandem vel benignitatem, vel liberalitatem appellare licet. *Id. ib.* 14. Videndum est igitur, ut ea liberalitate utamur, quae prosit amicis, noceat nemini. ℙ Hinc et ipsa ea, quae per liberalitatem in alios conferuntur, *liberalitates* vocantur, [*Schenkungen.*] *Suet. Claud.* 29. Ne sigillatim enumerem revocatas liberalitates. *Tac. H.* 1, 20. Appellari singulos jussit, decima liberalitatis parte apud quemque relicta. ℙ In nummis quoties *liberalitas Aug.* legitur, fere congiarium intelligitur.

LĪBĔRĀLĬTER, adv. ἐλευθερίως, ingenue, ut libero homine dignum est. *Cic. Fin.* 3, 17. Esse hominis ingenui, et liberaliter educati velle bene audire a parentibus. ℙ *Liberaliter eruditus*, vel *instructus* is dicitur, qui optimis artibus institutus est. *Cic. Tusc.* 2, 2. *extr.* Qui liberaliter eruditi, adhibita etiam disserendi elegantia, ratione et via philosophantur. ℙ *Liberaliter servire*, est bono animo, et libero, libenter obsequendo. *Ter. Andr.* 1, 1, 11. Propterea quod servibas liberaliter. ℙ Frequenter accipitur pro large, munifice, δωρηματικῶς. *Cic. Att.* 16, 6. Fui libenter apud Talnam nostrum, nec potui accipi liberalius. *Id. Verr.* 2, 3, 85. Benigne ac liberaliter; et *ib.* 8. Large et liberaliter. *Varr. R. R.* 1, 17. Liberalius tractare aliquem. *Id. Q. Fr.* 2, 6. *med.* Vivo paulo liberalius, quam solebam. *Caes. B. C.* 1, 61. Quod erant honesto loco nati, et instructi liberaliter. *Appul. Met.* 10. Dotem largiri liberalissime. ℙ Item ample, prolixe. *Cic. Att.* 5, 13. Liberalissime erat pollicitus tuis omnibus. *Nep. Lys.* 4. Petiit a Pharnabazo, ut ad Ephoros sibi testimonium daret, deque ea re accurate scriberet. Huic ille liberaliter pollicetur. [*Cf. *Brem.* ad h. l. Nota hic singularem hujus v. cum v. *odisse* conjunctionem ap. *Plin. Pan.* 68., 7. Et alioqui cum sint odium amorque contraria, hoc perquam simile habent, quod ibi intemperantius amamus bonos Principes, ubi liberalius malos odimus. Ita *Gierig.* auctoritate MSS. omnium, multarumque edd. haec putans: velle Plinium declarare copiam verborum, quibus amor et odium prorumpat domi, eamque verbis *intemperanter* et *liberaliter*, i. e. *largiter* bene exprimi. *Schwarz.*, q. v., exhibet *liberius*, quod magis huc quadrare, meliusque respondere putat v. *intemperantius.*] ℙ Item comiter, benigne, civiliter. *Caes. B. G.* 2, 5. Caesar Rhemos cohortatus, liberaliterque oratione prosecutus; et *ib.* 4, 18. Legatis pacem petentibus liberaliter respondit.

LĪBĔRĀTĬO, onis, f. διάλυσις, actus liberandi, remissio, absolutio. *Cic. Pis.* 36. Quid ego rerum capitalium quaestiones, reorum pactiones, redemptiones, acerbissimas damnationes, libidinosissimas liberationes proferam? *Id. Lig.* 1. Cum a te non solum liberationem culpae, sed etiam errati veniam impetravissent. *Id. Fin.* 1, 11. Cum privamur dolore, ipsa liberatione et vacuitate omnis molestiae gaudemus. *Just.* 5, 8. *f.* Ne iterum rempubl. sub obtentu liberationis invaderet. ℙ Liberationis verbum, inquit *Paul. Dig.* 50, 16, 47. eandem vim habet, quam solutionis. Hinc *liberatio* dicitur a *Paulo ib.* 46, 3, 62. cum debitor, soluta pecunia, aere alieno liberatur. *Ulp. ib.* 34, 3, 3. Liberationem debitori legare, *h. e.* legato in testamento debitum ei remittere. Hinc *liberatio legata* inscribitur titulus tertius *lib. Dig.* 34. h. e. remissio, et condonatio debiti legato relicta.

LĪBĔRĀTOR, oris, m. ἐλευθερωτής, λυτρωτής, vindex libertatis. *Cic. Phil.* 1, 2. Patriae liberatores urbe carebant ea, cujus a cervicibus jugum servile dejecerant. [*Cf. *Liv.* 1, 60. 6, 14.] *Curt.* 3, 10. Terrarum orbis liberatores. *Inscr.* ap. *Grut.* 281, 10. Liberatori orbis Romani, restitutori libertatis, D. N. Magnentio. ℙ Ap. *Tac. A.* 15, 64. et *ib.* 16, 35. est epitheton Jovis.

[LĪBĔRĀTRIX, icis, f. libertatis vindex. In nummo argenteo L. Clodii Macri, qui, cum Africam provinciam legatus pro praetore regeret, audita Vindicis adversus Neronem seditione, ipse quoque imperium arripuit, ap. *Eckhel. D. N. V.* T. 6. p. 288. L. Clodi Macri liberatrix scil. Africa, cujus caput in eodem nummo profertur. *F.*]

LĪBĔRĀTUS, a, um, part. a *libero:* ἀφεθείς, in libertatem assertus, dimissus, absolutus. *Cic. Fam.* 14, 4. *med.* De familia liberata nihil est, quod te moveat. *Id. N. D.* 2, 3. Cum cavea liberati pulli non pascerentur. *Id. Tusc.* 1, 1. Defensionum laboribus, et senatoriis muneribus liberatus; et *ib.* 4, 1. dominatu regio. *Id. Marc.* 5. a scelere. *Id. Rosc. Am.* 50. culpa. *Id. Att.* 6, 2. *med.* aere alieno; et *ib.* 10, 15. *f.* a quartana. *Caes. B. G.* 5, 47. obsidione. *Just.* 5, 9. metu. *Suet. Aug.* 29. periculo. ℙ Liberata, inquit *Fest.*, ponebant pro effata. *Cic. Leg.* 2, 8. *extr.* Sacerdotes urbem, et agros, et templa liberata, et effata habento, *h. e.* certis verbis, quibus eorum termini statuebantur ab auguribus, definita, et consecrata. V. EFFARIS et EFFATUS. ℙ *Liberatum flumen* est superatum. *Hyg. fab.* 257. Vix tandem Moerus, liberato flumine, consequitur carnificem. *Scheffer.* hic male putat legendum *librato.*

LĪBĔRĒ, adv. ἐλευθέρως, liberaliter, ingenue, quemadmodum liberum hominem decet. *Ter. Andr.* 5, 4, 7. Tune hic homines adolescentulos, imperitos rerum, educatos libere in fraudem illicis? ℙ Item nullo timore, nullo impediente, nulla assentatione, etc., μετὰ παῤῥησίας. *Cic. Div.* 2, 48. Animus somno relaxatus solute movetur et libere. *Id. Quint.* 11. Quem tu respirare libere non sinis. *Id. Att.* 4, 16. Constanter et libere me gessi. *Id. Or.* 23. Ut ingredi libere oratio, non errare licenter videatur. ℙ *Libere vivere* est licenter, et suo more vivere, neque subjici alicujus voluntati. *Ter. Andr.* 1, 1, 24. Nam is postquam excessit ex ephebis, Sosia, Liberius vivendi fuit potestas. ℙ *Libere loqui*, vel *dicere*, est confidenter, ut nihil gratiae tribuas, aut potentiae alicujus. *Cic. Verr.* 2, 2, 72. Ne quis hoc me magis accusatorie, quam libere dixisse arbitretur. *Id. Planc.* 13. Asperius, inquit, locutus est: imo fortasse liberius. ℙ Pro liberaliter, large, copiose. *Virg. G.* 1, 127. ipsaque tellus Omnia liberius, nullo poscente, ferebat. Possis etiam interpretari, ultro, sponte, quia terra sine labore hominum, ultro fruges fundebat.

LĪBĔRI, orum, m. plur. τὰ τέκνα, οἱ παῖδες, filii, vel filiae. Romani filios dixere liberos, non simpliciter, sed ad discrimen servorum, vernarumque. *Cic. Att.* 8, 2. Vagamur egentes cum conjugibus et liberis; et *ib.* 16, 11. Ut sciant, eum ex C. Fadii filia liberos habuisse. *Id. Verr.* 2, 3, 69. Susceperas enim liberos non solum tibi, sed etiam patriae. *Id. Tusc.* 5, 37. *extr.* Procreare liberos. *Suet. Aug.* 48. educare et instituere. *Tac. A.* 4, 3. gignere ex aliqua. ℙ Hoc nomine etiam utimur, cum de uno tantum filio, aut filia loquimur. *Cajus Dig.* 50, 16, 148. Non est sine liberis, cui vel unus filius, unave filia est. *Sulpic.* ad *Cic. Fam.* 4, 5. *med.* Malum est liberos amittere. De Tulliola loquitur. Adde *Pl. Aul.* 4, 10, 5. ℙ Liberorum appellatione etiam nepotes et pronepotes, ceterique ex iis descendentes continentur. *Paul. Dig.* 38, 10, 10. Liberi vocantur usque ad trinepotem. *Callistrat. ib.* 50, 16, 220. Liberorum appellatione nepotes et pronepotes, ceterique, qui ex his descendunt, continentur. Hos enim omnes liberorum appellatione lex XII. Tabul. comprehendit. *Cic. Verr.* 2, 1, 15. Habitus sis in liberum loco, sicut mos majorum ferebat. ℙ *Dare operam liberis*, est procreandorum liberorum causa cum uxore rem habere. *Cic. Off.* 1, 35. *med.* Liberis dare operam, re honestum est, nomine obscenum. ℙ *Jus trium liberorum* Romae, et *quatuor* in Italia, et *quinque* in provinciis, privilegium quoddam ejus erat, qui totidem liberos ex legitima uxore procreasset, et incolumes haberet: si vero tres, sive unum duosve bello amisisset, pro superstitibus cedebant, ut ait *Auct. fr. juris antejust.* (ed. *A. Maio*) p. 49. Itaque si quis in hac conditione esset, in magistratu petendo aliis praeferebatur, in ipso magistratu priorem locum tenebat, et ante annum aetatis vigesimum quintum poterat ad honores admitti; gaudebat insuper munerum personalium vacatione, quae *Arcadius Charis. Dig.* 50, 4, 18. §. 2. — §. 20. fuse persequitur; in agri publici divisione portionem habebat, teste *Suet. Caes.* 20.; si vero damnatus esset, pluribus ejus liberis bona paterna concedebantur, ut affirmat *Paul. Dig.* 48, 20, 7. §. 3. *Impp. Sever.* et *Anton. Cod.* 5, 66, 1. Qui ad tutelam, vel curam vocantur, Romae quidem trium liberorum incolumium numero, de quorum etiam statu non ambigitur; in Italia vero quatuor; in provinciis autem quinque habent excusationem. *Fr. juris antejust.* p. 47. Numerus quoque liberorum a tutela excusationem tribuit: civibus quidem Romanis earum tutelarum, quae Romae sunt injunctae, a trium filiorum; earum vero, quae in municipiis Italicis injunguntur, a quattuor numero liberorum; sed et si in provincia delata fuerit tutela, licet Romae excusatio allegetur, a quinque liberis debet recipi. ℙ Qui hujusmodi liberorum numero carebant, idem jus a principe impetrabant. *Plin. ep.* 2, 13. Nuper ab optimo principe (*Trajano Aug.*) trium liberorum ei (*Voconio Romano*) jus impetravi. *Suet. Galb.* 14. Jura trium liberorum vix uni atque alteri, ac ne his quidem, nisi ad certum praefinitumque tempus, dedit. *Mart.* 3, 95. Praemia laudato tribuit mihi Caesar uterque, Natorumque dedit jura paterna trium. Hinc jocatur *Id.* 10, 60. Jura trium petiit a Caesare discipulorum, Assuetus semper Munna docere duos. *Inscr.* ap. *Donat.* 456, 13. L. Appulejo Brasidae habenti IIII. liberorum jus, datum ab Imp., etc. ℙ Feminae etiam *jus trium*, vel *quatuor liberorum*, vel *jus commune liberorum*, vel *jus liberorum* habentes, vel quae impetravissent, a tutela excusabantur, maritorum ac filiorum hereditatem consequi, et testamentum pro lubito facere poterant. *Paul. recept. sentent.* 4, 9. Libertina ut jus liberorum consequi possit, quatuor eam peperisse sufficit. Latina ingenua jus Quiritium consecuta, si ter peperit, ad legitimam filii hereditatem admittitur. Jus liberorum mater habet, quae tres filios aut habet, aut habuit, aut neque habet, neque habuit. Habet, cui supersunt; habuit, quae amisit; neque habet, neque habuit, quae beneficio principis jus liberorum consecuta est. *Inscr.* ap. *Grut.* 631, 2. Corneliae Zosimae habenti jus quattuor liberorum beneficio Caesaris, etc. Alia ap. *Fabr.* p. 597. *n.* 1. Abejenae C. F. Balbinae, cui Imp. . . . . jus commune liberorum concessit, etc. Alia ap. *Grut.* 1081, 1. Statia Irene jus liberorum habens; et *mox:* Statia Irene I. L. H. V. plura huc pertinentia ap. *Oliver. Marm. Pisaur.* p. 63. — 91. ℙ *Liberum* pro *liberorum* praeter *Cic. l. c.* §. 3. habent praeterea *Accius* ap. *eund. Tusc.* 3, 9., *Turpil.* ap. *Non.* 9, 1., *Tac. A.* 2, 38., *ib.* 3, 25. et 35. et alii: immo fuit usitatius, ut ex *Cic. Or.* 46. colligitur. ℙ In singulari num. perrarum est. V. LĪBER, eri. ℙ *Liberi* pro masculis tantum. *Hyg. fab.* 9. Procreavit liberos septem, totidemque filias. ℙ De pecudum fetu. *Pl. Capt.* 4, 2, 38. Lanii, qui concinnant liberis orbas oves, *h. e.* oves pluries jam fetas occidunt, deinde eisdem decoriatis vervecum testiculos dolose ita aptant, ut verveces esse videantur, eoque pluris veneant: quod etiam apud nos non raro usuvenit. [*Pluribus instruxit h. l. *F.*]

*LIBERĪNI, i. q. Iliberi, oppidum Hispaniae Baeticae. *Plin.* 3, 1. Iliberi, quod Liberini (*cognominatur*): ubi forte legendum *Iliberini* vel *Eliberini. B. A.*

LĪBĔRĪNUS, i, m. ad liberum, vel liberos pertinens. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 1333, 8. Q. Julius Liberinus.

LĪBĔRO, as, avi, atum, a. 1. ἐλευθερόω, ex servo liberum facio, libertatem do, manumitto: et proprium est domini servum de sua potestate emittentis. *Pl. Most.* 1, 1, 22. Amicas emite, liberate; pascite Parasitos. *Caes. B. C.* 3, 9. Servos omnes puberes liberaverunt. *Plin. ep.* 7, 16. Si voles vindicta liberare, quos proxime inter amicos manumisisti. *Cic. Or.* 1, 40. Si quis apud nos servisset, seseque liberasset. [*Cic. *Caecil.* 17. liberare se a Venere, i. e. pecunia redimere onus a majoribus acceptum, sumptus certis Veneris sacris suppeditandi, quod qui sustinebant, servi Veneris, Vene-

rii, dicebantur. V. *Graev.*] ¶ Translate est liberare dimittere, permittere, ut quippiam quis agat. *Id. Fam.* 3, 7. Ut eos quamprimum, ne in hiemem inciderent, ad facultatem aedificandi liberarem. [*Schütz.* in *cl. Cic.* s. h. v. subintelligendum censet *ab interdicto.*] ¶ Et universim extricare, solvere, ex impedimento, damno, molestia eripere. *Cic. Div.* 2, 46. Quorum linguae sic inhaererent, ut loqui non possent, eae scalpello resectae, liberarentur. *Ov. Met.* 6, 551. vagina liberat ensem; [*et *ib.* 11, 158. Aures liberat arboribus. *Virg. Mor.* 22. Liberat veste lacertos.] *Cic. Univ.* 6. Eum ab omni erratione liberavit. *Id. Verr.* 2, 5, 9. Multos ex his incommodis pecunia se liberasse. [**Vell.* 2, 33, 1. Egregia Cyzicum liberarat victoria.] *Plin.* 7, 50, 51. Liberari febri quartana. *Hirt. B. Afr.* 48. a terrore. *Phaedr.* 3, 2. Panthera saltu fovea sese liberat. *Cic. Att.* 13, 22. Liberare aliquem culpa. *Id. N. D.* 1, 6. invidia. *Id. Fam.* 1, 2. suspicione cupiditatis. *Id. Att.* 6, 1. *med.* magna sollicitudine. *Caes. B. C.* 3, 83. periculo; et *ib.* 1, 9. et *Ter. Andr.* 2, 2, 14. metu. *Caes. B. G.* 4, 19. obsidione. *Auct. B. Hisp.* 42. provinciam vectigalibus. *Curt.* 8, 4. militem damno et fame. *Just.* 11, 11. infamia matrem. *Liv.* 32, 10. Respondit, quas (*urbes*) ipse cepisset, eas liberaturum. [*Adde 6, 20. Nisi oculos quoque liberassent ab tanti memoria decoris, i. e. removissent ab oculis, quod in memoriam revocare decus illud, et impedire posset, quominus ex vero judicaretur. Cf. locum *Curt.* 10, 2, 27. Neminem teneo: liberate oculos meos, ingratissimi cives: nos: *gehet mir aus den Augen.* ¶ Emittere. *Cic. Tusc.* 1, 22. Divinus animus liberatus a corpore. *Prop.* 4, 7, 89. Nox clausas liberat umbras.] ¶ Cum genitivo, subintellecto ablativo *crimine*, aut ejusmodi. *Liv.* 41, 19. Senatus nec liberavit ejus culpae regem, neque arguit. *Id.* 5, 28. Quin sine mora voti liberaretur. [**Ulp. L.* 50. §. 2. ff. *de leg.* 3. Quo curae et tutelae liberetur. V. *Ruddim.* qui h. l. laudat 2, 120.] ¶ Pertinet etiam ad judicia, pro absolvere: cui contrarium est condemnare. *Cic. Cluent.* 22. Qui ceteros ex ipsâ causa condemnassent, hunc, quem bis condemnatum jam acceperant, liberarent. *Id. Verr.* 2, 2, 29. Qui antea Sopatrum eodem illo crimine liberarant. *Id. Mil.* 18. Videte, judices, quantae res his testimoniis sint confectae. Primum certe liberatur Milo, non eo consilio profectus esse, ut insidiaretur. ¶ *Liberare fidem* est praestare promissum. *Cic. Fl.* 20. Fusiis satisfacit absentibus, et fidem suam liberat. *Suet. Claud.* 9. Cum obligatam aerario fidem liberare non posset, in vacuum lege praediatoria venalis pependit. ¶ *Liberare nomina* est impedita extricare, et aequare. *Liv.* 7, 21. *f.* ¶ *Liberare promissa* est abrogare, irrita reddere. *Cic. Off.* 1, 10. Quae promissa pleraque jure praetorio liberantur, nonnulla legibus. ¶ *Liberare se aere alieno* est se expedire aes alienum persolvendo. *Cic. Att.* 6, 2. His ego duobus generibus (*civitatum*) facultatem ad se aere alieno liberandas aut levandas dedi. Adde *Sall. Cat.* 41. Sic *liberari* dicitur *debitor*, cum quod debebat, solutum est. *Ulp. Dig.* 46, 3, 58. Et universim *liberari* dicuntur, qui obligationis cujusquemodi vinculo solvuntur, quo adstringebantur. *Paul. ib.* 44, 7, 46. et 46, 4, 11. ¶ [*A vectigalibus immune facere. *Cic. Agr.* 2, 21. Privata publicare, publica liberare; et *ib.* 1, 4. Jubet eosdem decemviros omnibus agris publicis pergrande vectigal imponere, ut iidem possint et liberare agros quos commodum sit, et quos ipsis libeat publicare. *Verr.* 2, 2, 31. Liberet Byzantios. *Prov. cons.* 4. Civitas Byzantiorum libera et proximis suis beneficiis a senatu et populo Romano liberata; et *ib.* 5. Vectigales multos ac stipendiarios liberavit. ¶ *Att.* 16, 6. Buthrotios quum Caesar liberavisset, scil. ne agri eorum ex lege agraria dividerentur. ¶ *Har. resp.* 8. liberare domum, i. e. a religione. *Ernest.* in *cl. Cic.*] ¶ *Liberare impensam* est liberare aliquem ab impensa. *Col.* 3, 3. *med.* Cum ea res omnem impensam terreni pretio suo liberet. [*Ejusdem generis constructio esse videtur in loco *Livii* 26, 8. Liberare urbis obsidionem, i. e. urbem obsidione: ubi v. *Gronov.*] ¶ Refertur et ad inanima. [**Cic. Fam.* 5, 20. Volusii liberandi meum fuit consilium.] *Julian. Dig.* 18, 1, 41. Fundum alii obligatum liberare. *Caj. ib.* 33, 4, 15. Pignoratas res, vel in publicum obligatas liberare. ¶ *Liberare flumen* est superare ac transire. *Front. Strat.* 1, 5. *n.* 3. Cum unam spem salutis haberet, si flumen liberasset. Adde *ib.* 4, 7. *n.* 28. *Petr. Sat.* 136. Collectoque cultu meo, ire extra casam coepi: necdum liberaveram cellulae limen, cum animadverto, etc. Sunt quidem, qui lectionem sollicitant, sed vano conatu. ¶ *Liberasso* antique pro *liberavero* est *Pl. Most.* 1, 3, 66.

LĪBERTA, ae, f. mulier, quae ex justa servitute in libertatem manumissa est. *Hor. Sat.* 1, 1, 99. at hunc liberta securi Divisit medium fortissima Tyndaridarum. *Modest. Dig.* 50, 16, 105. His verbis, *libertis libertabusque meis*, libertum libertae testatoris non contineri. *Libertabus* dixit ad distinctionem, qua si non sit opus, habet in dat. plur. *libertis*, ut in ANIMA et ASINA adscripsimus. Hinc *Plin. ep.* 10, 4. Rogo, des jus Quiritium libertis Antoniae Maximillae, ornatissimae feminae, Heliae, et Antoniae Harmeridi. Adde *ep.* 22. Ceterum *libertis libertabusque* saepissime in sepulcrorum antiquis epitaphiis legitur.

LĪBERTAS, atis, f. ἐλευθερία, status et conditio liberi hominis. In nummis duobus Cassiae gentis ap. *Patin. de Fam. Rom.* p. 69. *leibertas* scriptum est. *Cic. Par.* 5, 1. Quid est enim libertas? potestas vivendi, ut velis. *Id. Rabir. perduell.* 11. Servo libertatem dare. *Id. Or.* 2, 33. *extr.* In libertatem se vindicare. *Id. Att.* 15, 13. Libertatem retinere. *Id. Dom.* 9. alicui adimere. *Id. Rabir. Post.* 9. perdere. *Id. Leg.* 3, 17. largiri alicui. *Id. Off.* 1, 20. *extr.* Libertate uti. *Suet. Ner.* 24. aliquem donare. *Lucan.* 2, 282. pro legibus arma Ferre juvat patriis, libertatemque tueri. [**Sall. Cat.* 58, 8. Vos divitias, decus, gloriam, praeterea libertatem atque patriam in dextris vestris portare; et *ib.* §. 11. Nos pro patria, pro libertate, pro vita certamus.] *Cic. Manil.* 5. et *Caecin.* 12. *extr.* Libertatem imminuere, *h. e.* injuriam quamlibet alicui inferre. Nam qui injuriam accipit, in ea re libertatem amittit, cum libertatis proprium sit laedi in vita a nemine, aut impediri, quominus possit se ipso et rebus suis uti, ut libuerit. [**Libertas* significat hoc loco jura liberi populi, hominis alienae ditioni non subjecti; et *imminuere libertatem* est contemnere ista jura, ita aliquem tractare, quasi non liber, non civis, nullis denique legibus munitus sit. Ita dicitur etiam *jus libertatis imminuere* ap. *Sall. Cat.* 37, 11. ubi v. *Cort.*] *Papin. Dig.* 38, 2, 41. *extr.* et *Julian. ib.* 40, 2, 4. et *Ulp. ib.* 4, 4, 11. alicui imponere, *h. e.* dare: ductum a virga, quae capiti manumissi a praetore imponebatur. ¶ Item status liberae reipublicae, democratia. [**Cic. Leg.* 3, 10. Aut exigendi reges non fuerunt, aut plebi re, non verbo danda libertas. Plura exhibet *Schütz.* in *cl. Cic.*] *Tac. A.* 1, 1. Urbem Romam a principio reges habuere: libertatem, et consulatum L. Brutus instituit. *Quint.* 6, 5. Asserere libertatem reipublicae. ¶ Item immunitas agrorum, domuum, et hujusmodi, qua liberantur servitute. *Paul. Dig.* 8, 6, 18. Non potest vicinus usucepisse libertatem aedium suarum. Adde *Pomp. ib.* 2, 6. ¶ Universim est libera facultas faciendi quidlibet. *Virg. A.* 11, 346. Dare libertatem fandi. *Cic. Planc.* 14. Quae fuit olim praeconi in ridendo, nunc equiti R. in plorando non est concessa libertas. *Id. Verr.* 2, 3, 1. *extr.* Praecidere sibi licentiam libertatemque vivendi. *Id. Acad.* 4, 10. Ne majorem largiar ei, qui contra dicturus est, libertatem et licentiam. *Id. Planc.* 6. Tabella dat populo eam libertatem, ut, quod velint, faciant. [**Sall. Cat.* 39, 4. Neque illis, qui victoriam adepti forent, diutius ea uti licuisset, quin defessis et exsanguibus qui plus posset, imperium atque libertatem extorqueret.] *Hor. Sat.* 1, 4, 5. multa cum libertate notare. ¶ [*Est etiam eorum, qui liberi sunt a negotiis publicis, ut otio frui possint prout libeat. *Cic. Or.* 2, 33. Nam hercle, inquit Antonius, si haec vere a Catulo dicta sunt, tibi mecum in eodem est pistrino, Crasse, vivendum, et istam oscitantem et dormitantem sapientiam Scaevolarum, et ceterorum beatorum otio concedamus. Arrisit hic Crassus leniter, et, Pertexe modo, inquit, Antoni, quod exorsus es. Me tamen ista oscitans sapientia, simulatque ad eam confugero, in libertatem vindicabit. *Schütz.* l. l.] ¶ Cum infinito. *Val. Fl.* 1, 601. Nec mihi libertas imis freta tollere arenis. *Prop.* 1, 1, 28. Sit modo libertas, quae velet ira, loqui. ¶ Speciatim est libere loquendi facultas, παῤῥησία. *Ov. Her.* 15, 67. Me quoque, quod monui bene multa fideliter, odit. Hoc mihi libertas, hoc pia lingua dedit. [**Vell.* 2, 71, 2. Nam Varro ad ludibrium moriturus Antonii, digna illo ac vera de exitu ejus magna cum libertate ominatus est; adde 68, 4. Immodica et intempestiva libertas adversus aliquem.] *Just.* 15, 3. Non culpae, sed libertatis poenas pendens. ¶ Interdum a licentia ita distinguitur, ut in bonam partem accipiatur, licentia in malam. *Liv.* 34, 2. *extr.* Feminae omnium rerum libertatem, immo licentiam, si vera dicere volumus, desiderant. ¶ In plur. numero *Pl. Cas.* 2, 8, 70. Tribus non conduci possim libertatibus, Quin ego illis hodie comparem magnum malum. *Paul. Dig.* 49, 14, 45. Libertates in fraudem datas retrahere. *Caj. Instit.* (ed. *Goesch.*) 2. §. 228. In libertatibus quoque dandis nimiam licentiam compescuit lex Furia Caninia. *Ulp. ib.* 38, 1, 13 Libertatium conservandarum causa. V. CIVITAS. ¶ *Libertatum Vicesima.* V. VICESIMUS. ¶ Dea fuit Romanis hoc nomine, cui templum in Aventino a quodam Graccho ex multaticia pecunia constructum fuit, ut *Liv.* 24, 16. *f.* narrat. *Cic. N. D.* 2, 23. Quid Opis? quid Salutis? quid Concordiae, Libertatis, Victoriae? quarum omnium rerum quia vis erat tanta, ut sine Deo regi non posset, ipsa res Deorum nomen obtinuit. ¶ Ejus templi atrium peramplum fuit, et multis etiam membris ac cellis instructum. *Liv.* 25, 7. Obsides Tarentini custodiebantur in atrio Libertatis. *Cic. Mil.* 22. Quaestiones urgent Milonem, quae sunt habitae nunc in atrio Libertatis. *Tac. H.* 1, 31. Praeceptum, ut Germanicos milites e Libertatis atrio arcesserent. *Liv.* 45, 15. Ex quatuor urbanis tribubus unam palam in atrio Libertatis sortirentur, in quam, etc. Adde 34, 44. et *Suet. Aug.* 29. ¶ Hinc eleganter et invidiose templum Licentiae vocat *Cicero*, quod in ejus domo P. Clodius exaedificaverat Libertatis templum, *Dom.* 51. Tu simulacrum non Libertatis publicae, sed Licentiae collocasti; et *Leg.* 2, 17. Vexati nostri Lares familiares: in eorum sedibus exaedificatum templum Licentiae.

LĪBERTĪNĬTAS, atis, f. conditio libertinorum. *Ulp. Dig.* 22, 3, 14. Qui se ex libertinitate ingenuum dicit. *Paul. ib.* 4, 8, 32. Sive de ingenuitate, sive de libertinitate quaestio sit. Adde *Macr. ib.* 49, 4, 2. *med.*

LĪBERTĪNĬUM, ii, n. bona, quae libertus consequitur in morte patroni. *Calpurn. decl.* 14. *f.* Ego postulo tenue libertinium, quod, etc. Al. melius leg. *tenue, libertinum.*

LĪBERTĪNUS, i, m. et Libertina, ae, f. ἀπελευθερικὸς, qui, et quae aliquo pacto se ex servitute in libertatem vindicavit. *Cic. Phil.* 3, 6. Ipse ex libertini filia suscepit filios. *Hor. Sat.* 1, 2, 48. Merx tutior libertinarum. ¶ *Libertinus*, et *libertus* significatione idem sunt, differunt usu loquendi; nam *libertus* ad patronum refertur, *h. e.* ponitur, cum patroni mentio est, ut *libertus Ciceronis*, *Caesaris*, *meus*, *tuus*, etc. *Libertinus* ad conditionem refertur, et designat statum ejus, qui antea servus, nunc liber est, sine respectu ad eum, qui liberavit, ut *libertinus homo*, *libertina mulier*, *conditio*, etc. *Cic. Verr.* 2, 1, 47. P. Trebonius viros bonos et honestos fecit heredes: in his libertum suum; et paulo post, de eodem loquens: Equiti Romano libertinus homo sit heres? *Caes. B. C.* 1, 34. Naves actuariae, quas Domitius servis, libertis, colonis suis compleverat. *Cajus Instit.* 3. (ed. *Goesch.*) §. 51. Quod autem ad libertinarum bona pertinet, siquidem intestate decesserint, nihil novi patronae liberis honoratae lex Papia praestat: itaque si neque ipsa patrona, neque liberta capite deminuta sit ex lege XII. Tab. ad eam hereditas pertinet, et excluduntur libertae liberi. *Liv.* 10, 21. Nec ingenui modo, aut juniores sacramento adacti sunt, sed seniorum etiam cohortes factae, libertinique centuriati. *Plin.* 14, 4, 5. Libertina plebs. *Hor. Sat.* 1, 6, 6. libertino patre natus. *Modest. Dig.* 1, 3, 21. Libertina conditio. *Suet. Aug.* 25. Libertino milite bis usus est. *Mart.* 5, 13. Et libertinas arca flagellat opes. ¶ Discrimen modo traditum servasse non videtur *Pl.* ubi ait *Pers.* 5, 2, 56. Ita pars libertinorum est: nisi patrono qui adversatus est, Nec satis liber sibi videtur, nec satis frugi; *libertorum* enim dicere debuit. Sic *Florent. Dig.* 38, 2, 28. Si in libertinum animadversum erit, patronis ejus eripiendum non est. [*Omnino notandum, hoc discrimen ab argenteae aetatis scriptoribus non admodum servari, ita tamen, ut *libertus* tantum dicatur pro *libertino*, non contra *libertinus* pro *liberto*. V. quae laudat *Boettich.* in *Lex. Tac.* p. 293.] ¶ App. Claudii aetate, et aliquandiu post *libertini* dicebantur non iidem ac liberti, sed libertorum filii: qui tamen inter ingenuos postea habiti sunt. *Suet. Claud.* 24. Etiam App. Caecum censorem (anno scil. U. C. CCCCXLII.) libertinorum filios in senatum allegisse docuit ignarus temporibus Appii, et deinceps aliquandiu libertinos dictos, non ipsos, qui manumitterentur, sed ingenuos ex his procreatos. [*V. *Brem.* et *Wolf.* ad h. l.] *Liv.* 9, 46. App. Claudius in censura senatum primus libertinorum filiis lectis inquinaverat. [*Cf. *Drakenb.*] At *Aurel. Vict. vir. illustr.* 34. App. Claudius Caecus in censura libertinos quoque in senatum legit. Libertini non plus quam in urbanis tribubus suffragium ferebant. P. autem Clodius legem ferre proposuerat, ut possent in rusticis quoque, quae propriae ingenuorum sunt, ferre. *Ascon.* in *Milonian.* 32.

LĪBERTUS, i, m. ἀπελεύθερος, e servitute in libertatem vindicatus: et refertur ad patronum, ut in v. praec. dictum est. *Ter. Andr.* 1, 1, 10. Feci, e servo ut esses libertus mihi. *Cic. Fam.* 13, 23. Tota Cossinii domus me diligit, in primisque libertus ejus L. Cossinius Anchialus. *Id. Mil.* 33. Servos nostros libertos suos fecit. *Id. Sext.* 35. Seque servorum, et libertorum corporibus obtexit. *Hor. Sat.* 2, 3, 122. Filius, aut etiam haec libertus ut ebibat heres. ¶ In vet. lapidibus *liberti libertorum* saepe nominantur, qui nempe ab aliquo libertatem consecuto a servitute liberati fuissent vel in iisdem bis *L.* h. e. *libertus* dicitur, ut nempe primi domini libertus a secundario, ut ita dicam, liberto distingueretur, cujus rei exempla plura suppeditant *Fabr.* ad *Inscr.* p. 7. *n.* XXIV., et *Mar. Frat. Arv.* p. 565. et sq. *Inscr.* ap. *Grut.* 378, 1. Volo, ut liberti mei, item libertorum meorum libertarumque liberti, quos honor seviratus contigerit, etc. Alia paucis ab hinc annis Patavii reperta, quaeque ibidem exstat in *Mus. lapid.* C. Petillius C. L. Anteros sibi, et Petilliae C. L. Staphi L. testamento fieri jussit. Hic *Petillia Staphis* di-

tur primo *Caji Liberta*, deinde iterum *Liberta*; uia nempe non C. Petillii, cujus Anteros libertus uerat, sed ipsius Anterotis liberta erat. Alia ap. larin. *Frat. Arv.* p. 631. M. Antonius Panerotis ugusti *Liberti Libertus* Amethystus. ¶ [*Confund. berti et *liberi*. V. *B. Crus.* in *cl. Suet.* p. 478. berti et *libertini*. *Id. ib.*]

LIBET et Lubet, ebat, buit, vel libitum est, npers. δοκεῖ, ἀρέσκει, φίλον ἐστί, placet. *Pl. Ps.* , 3, 114. Cur id ausus facere? *B.* lubuit. *Id.* lsin. 1, 1, 97. Ubicumque libitum erit animo neo. *Cic. Quint.* 30. *f.* Sin et poterit Naevius l, quod libet, et ei libebit, quod non licet. *Id.* Att. 2, 18. Sed de republ. non libet plura scribe- c. *Pl. Merc.* 1, 2, 19. Lubet scire ex hoc me, t sim certior. *Suet. Caes.* 20. Cetera item, quae uique libuissent, dilargitus est. *Pl. Amph.* 1, 1, 7. Quodcumque homini accidit libere, posse re- ur. *Cic. Att.* 14, 19. *med.* Cui facile persuasi, nihi id, quod rogaret, ne licere quidem non modo on lubere. ¶ *Ut lubet*, formula est assentientis, ermittentis, concedentis. *Ter. Heaut.* 4, 4, 16. tqui jam dabitur. *Ba.* ut lubet: num ego insto? dde 4, 5, 32. et alibi. ¶ *Caper* ap. *Prisc.* 11, 22. testatur, in usu veterum *libeo*, *es*, personale uisse; sic *pigeo*, *taedeo*, *pudeo*, et alia id genus. *Lubet* pro *libet*, et *lubido*, *lubentia*, etc. prisco- um sunt, ut et *Prisc.* monet 1, 553. et apud co- nicos praecipue frequentia. ¶ Part. *Libens*. V. s. l.

LIBETHRA, ae, f. Λείβηθρα, fons Magnesiae n Macedonia. *Plin.* 4, 9, 16. et *Mela* 2, 3. Ali- ui dicunt, esse cavernam ad radices Libethri mon- is, fontem Pimpleam vocari. Aliqui eum consti- uunt in Thessalia, alii in Thracia, alii in Boeo- ia. Sed Thessalia et Thracia sunt partes Macedo- iae, Boeotia Thessaliae contermina est. Fuit Mu- is sacer. Apud *Serv.* ad *Ecl.* 7, 21. est *Libe- hros*, *i*, m.

LIBETHRIDES, um, f. plur. Λειβηθρίδες, Musae Libethra fonte Magnesiae Musis sacro. *Mela* , 3. *Strabo* 10. auctor est, Musas appellatas esse ibethridas a Libethro Thraciae monte, quem postea Macedones tenuerunt, sub quo et antrum fuisse ait Musis Libethridibus a Thracibus consecra- um. *Virg. Ecl.* 7, 21. Nymphae, noster amor, ibethrides, aut mihi carmen, Quale meo Codro, oncedite, etc. Ubi *Serv.* aliam quoque opinionem radit, nempe dictas esse a Libethro poeta, qui rimus harmoniam tradiderit, et arcem Musis consecraverit.

***LIBICI**, orum, populi Galliae transpadanae, quorum urbs Vercillae dicta. *Plin.* 3, 17. ¶ *Cluverio* sunt qui *Libui* audiunt *Liv.* 21, 38. etc. *B. A.*

LIBIDINITAS et Lubidinitas, atis, f. libido. *Laber.* ap. *Non.* 8, 61. Lubidinitate labitur.

LIBIDINOR et Lubidinor, aris, dep. 1. ἡδυπαθέω, libidini indulgeo, libidine agor. *Mart.* 7, 57. et *Suet. Ner.* 28.

LIBIDINOSE et Lubidinose, adv. ἀκολάστως, ἀσελγῶς, secundum animi libidinem, cupide, intemperanter, nimis appetenter, licenter. *Sall. Cat.* 51. Ubi paulatim licentia crevit, juxta bonos et malos lubidinose interficiunt. *Cic. Div. Verr.* 12. Quae ille libidinose, quae nefarie, quae crudeliter fecerit. *Id. Off.* 1, 4. *f.* Caveatque in omnibus et opinionibus, et factis, ne quid libidinose aut faciat, aut cogitet, [**h. e.*, ut recte interpretatur *Heusingerus*, ex libidine quae est temeraria cupiditas non voluptatis tantum, sed et gloriae et pecuniae et vindictae. *Beier.* explicat: sic ut nec certum ordinem quis conservet, nec perpetuam legem sequatur, faciatque, quidquid venit in appetitum, i. e. licenter.] *Liv.* 3, 36. *f.* Abstinebatur a patribus: in humiliores libidinose, crudeliterque consulebatur. *Tert. Monog.* 16. *f.* Libidinosius saevire.

LIBIDINOSUS et Lubidinosus, a, um, adj. ἀσελγής, ἀκόλαστος, intemperans, cupidus, secundum animi libidinem, voluptatis causa factus: sive illa Venerea sit, sive alterius generis. *Cic. Pis.* 36. Quid ego rerum capitalium quaestiones, reorum pactiones, acerbissimas damnationes, libidinosissimas liberationes proferam? *Id. Dom.* 2. Quos ab inconstantia gravitas, a libidinosa sententia certum et definitum jus religionum, vetustas exemplorum deterret. *Sen. Consol. ad Marc.* 10. *f.* Fortuna, ut varia et libidinosa, mancipiorumque suorum negligens domina, et poenis et muneribus errabit. *Arnob.* 4, 138. Libidinosa fictio; et *Colum. prooem. l.* 10. Cum nostra aetas dapibus libidinosis pretia constituerit, coenaeque non naturalibus desideriis, sed censibus aestimentur. *Cic. Pis.* 27. Scitote, nihil isto esse luxuriosius, nihil libidinosius, nihil posterius, nihil nequius: *luxuriosus* nimius est in effundendo, *libidinosus* in appetendo. *Nep. Alc.* 1. Luxuriosus, dissolutus, libidinosus, intemperans reperiebatur. [*V. *Brem.* ad h. l.] *Cic. Verr.* 2, 2, 78. Homo flagitiosissimus, libidinosissimus, nequissimusque. *Hor. Ep.* 10, 23. Libidinosus caper. ¶ Translate. *Quint.* 5, 12. *med.* Quapropter eloquentiam, licet hanc (ut sentio enim, dicam) libidinosam resupina voluptate auditoria probent, nullam esse existimabo, quae ne minimum quidem in se indicium masculini, et incorrupti ostendet. ¶ *Libidinosus eloquentiae et gloriae*, ap. *Tert. Apol.* 48. et *Virg. vel.* 13. est vehementer cupidus.

LIBIDO et Lubido, inis, f. ἐπιθυμία, cupiditas, voluntas, impetus animi quippiam appetentis, et fere sine ratione: a *libet*. *Lucr.* 4, 780. Quaeritur in primis, quare, quod cuique lubido Venerit, extemplo mens cogitet ejus idipsum. *Cic. Tusc.* 4, 6. Ex bonis libidinem et laetitiam, ut sit laetitia praesentium bonorum, libido futurorum: ex malis metum, et aegritudinem nasci censent, metum futuris, aegritudinem praesentibus; et *ib.* 3, 5. Iracundia libidinis est pars: sic enim definitur iracundia, ulciscendi libido. *Id. Fin.* 3, 9. *f.* Timere, moerere, in libidine esse, peccatum est. *Plin.* 30, 2, 5. de Nerone: Quippe non citharae, tragicique cantus libido illi major fuit. *Gell.* 19, 4. Libido urinae lacessit; et *Cato R. R.* 156. Ubi libido veniet nauseae. *Cic. Leg.* 3, 15. *f.* Suffragandi nimia libido in non bonis causis eripienda fuit potentibus. *Id. Fam.* 9, 16. *med.* Nec praestari quidquam potest, quale futurum sit, quod positum est in alterius voluntate, ne dicam libidine. *Id. Inv.* 2, 45. Ex ea ratione, quae in mentem, aut in libidinem venerit, rem administrare. *Id. Rosc. Am.* 49. Ad libidinem suam vexare aliquem; et *Font.* 12. aliorum judicare; et *Fin.* 1, 6.. Fingere aliquid ad libidinem. Sic *Liv.* 25, 21. Instruitur acies ad libidinem militum forte procurrentium: deinde per libidinem, aut metum deserentium locum. *Tac. A.* 4, 46. Ne regibus quidem parere, nisi ex libidine, soliti. *Sall. Cat.* 8. Fortuna res cunctas ex lubidine magis, quam ex vero celebrat, obscuratque. *Pl. Pers.* 5, 2, 26. Hunc irridere lenonem lubido est. *Crassus* ap. *Cic. Or.* 3, 1. Spiritu ipso libidinem tuam libertas mea refutabit. ¶ Saepe ad voluptates corporis Venereas refertur. *Cic.* saepe, *Sall.*, *Petron.*, *Hor.*, *Plin.*, *Suet.*, *Tac.* etc. tum in singulari num., tum in plurali. ¶ *Libidines* absolute dicuntur lascivae imagines, quae in tabulis, vel in poculis pingebantur, aut sculpebantur, quales fuisse dicuntur, quae Philaenidis, aut Elephantidis schemata obscena repraesentabant. *Plin. praef. l.* 33. In poculis libidines caelare juvit, et per obscenitates bibere. V. DRILOPOTA. *Id.* 35, 10, 36. *n.* 5. Parrhasius pinxit et minoribus tabellis libidines, eo genere petulantis joci se reficiens. Huc etiam spectare videtur locus *Cic. Leg.* 3, 13. Quis enim ferret istos, cum videret eorum villas signis et tabulis refertas, partim publicis, partim etiam sacris et religiosis? Quis non frangeret eorum libidines, nisi illi ipsi, qui eas frangere deberent, cupiditatis ejusdem tenerentur? ¶ In bonam partem. *Sall. Cat.* 7. Juventus magis in decoris armis, et militaribus equis, quam in scortis, atque conviviis, lubidinem habebat; [*Laudat *Kritz.* ad h. l. *Pl. Epid.* 1, 1, 87. Nequam homo es, Epidice; qui tibi lubido est male loqui?] et *in f. or. ad. Caes.* 2. Si tibi bona lubido fuerit patriae, parentibus gratificandi.

[***LIBISONA**, ae, opp. ap. *Ant. Itin.* V. v. sq.]

[**LIBISOSANUS**, a, um, adj. pertinens ad Libisosam, seu Libisosonam, ut habet *Plin.* 3, 3, 4., seu Libisocam, ut Λιβισώκα est ap. *Ptol.* 2, 6., Hispaniae citerioris urbem in Oretanis, nunc *Lebazuza*, vel *Lezuza*, pagum in *Castiglia nuova*. *Inscr* ap. *Grut.* 260, 3. Colonia Libisosanorum. *F.*]

[***LIBISOSANA**, ae, opp. V. v. praec.]

***LIBISTOS**, i, Thraciae oppidum, non longe a Propontide vel Ponto Euxino. *Plin.* 4, 11. *B. A.*

LIBITINA, ae, f. Dea, in cujus templo vendebantur, et locabantur ea, quae ad sepulturam pertinebant. Aliqui censent, esse Proserpinam Plutonis uxorem. Quia enim Inferorum credebatur regina, eam mortuis praeesse putaverunt. Ideoque etiam ea, quibus mortui veluti exornati ad Inferos deducuntur, in ejus templo Romani voluerunt asservari. Romanorum eruditissimi arbitrati sunt, Venerem esse, quemadmodum tradit *Plut. in Numa*. Ap. eundem in *Quaest. Roman. n.* 23. problema est, cur in templo Libitinae, quae eadem ac Venus putaretur, funebria venderentur. Respondetur, id forte factum, ut indicaretur, eandem Deam et ortui, et interitui praesidere, et eo ipso humanae fragilitatis homines admonerentur, certo scientes, exitum ab ortu non procul abesse, cum eadem Dea morientibus praeesset, et vitam ingredientibus, atque id eo firmari, quod Delphis sit imaguncula Veneris ἐπιτυμβίας, sive sepulcralis, ad quam manes eorum evocant, quibus libant. Etiam *Dionysius Halicarnass.* 4, 79. scribit, Servium Tullium, quo numerum nosset quotannis obeuntium, imperavisse, ut nummus in templum Veneris cognomento Libitinae ferretur, quoties quis naturae concederet. *Liv.* 40, 19. Pestilentia in urbe tanta erat, ut Libitina vix sufficeret; et 41, 21. Ne liberorum quidem funeribus Libitina sufficiebat. *Suet. Ner.* 39. Pestilentia unius autumni triginta funerum millia in rationem Libitinae venerunt. ¶ Metonymice ponitur pro morte. *Juven.* 14, 122. si Libitinam evaserit aeger. *Hor. Od.* 3, 30, 6. multaque pars mei Vitabit Libitinam. *Id. Sat.* 2, 6, 19. Autumnusque gravis, Libitinae quaestus acerbae. *Phaedr.* 4, 19. *f.* Libitina ne quid de tuo faciat lucri. ¶ Significat et feretrum, seu pyram, in qua mortui collocantur. *Ascon.* in *argum. Milonianae*. Fasces ex lecto libitinae raptos attulit ad domum Scipionis. *Mart.* 10, 97. Dum levis arsura struitur libitina papyro. *Plin.* 37, 3, 11. *n.* 2. Arma vero, et libitina, totusque unius diei apparatus erat e succino, *h. e.* lectus, quo in arena mortui gladiatores statim efferebantur. ¶ Denique pro sepeliendi arte, seu vendendi ea, quae ad sepulturam pertinent. *Val. Max.* 5, 2. *n.* 10. Qui tunc libitinam exercebant, tum rerum suarum usum, tum ministerium suum gratuitum polliciti sunt. *In Tab. aen.* ap. *Mazoch.* p. 415. et 420. Praeconium, dissignationem, libitinam facere.

LIBITINARIUS, ii, m. κτεριστής, ἐνταφιαστής, qui locat, aut vendit ea, quae ad pompam funebrem sunt necessaria, vel qui curam habet sepeliendorum hominum: a Libitina Dea, in cujus aede asservabantur ea, quae ad instructionem funebris pompae erant necessaria. Honestior erat libitinarii conditio, quam pollinctoris. Nam pollinctor servus erat libitinarii, hic pollinctoribus praeerat. Igitur cum libitinario transigi solebat de sumptibus, quos funeri impendi oporteret. Hic deinde pollinctorum, praeficarum, vespillonum opera administrabat, quaecumque ad justa ac parentationem pertinerent. *Sen. Ben.* 6, 38. An tu Arruntium, et Aterium, et ceteros, qui captandorum testamentorum artem professi sunt, non putas eadem habere, quae designatores et libitinarios, vota? [*Ulp. Dig.* 14, 3, 5. §. 8. Si libitinarius, quos Graece νεκροθάπτας vocant, servum pollinctorem habuerit, isque mortuum spoliaverit, danda in eum quasi institoria actio. *F.*]

LIBITINENSIS, e, adj. ut Libitinensis porta, ap. *Lamprid. Commod.* 16. Galea ejus, inquit, bis per portam Libitinensem elata est. Ubi intelligendam esse portam amphitheatri, qua interfectorum gladiatorum cadavera efferebantur, censet *Kirchman. de fun. Rom.* 2, 20.

LIBITUM, i, n. quod libet. *Tac. A.* 6, 1. Sua ipsi libita, velut in captos exercebant. *Id. ib.* 12, 6. Vidisse ipsos, arripi conjuges ad libita Caesarum. Adde *ib.* 14, 2., sed hic quoque in plur. numero. [*Apud solum Tacitum.]

LIBITUS, a, um, part. a *libet*, qui placuit, cujus libido et cupido fuit. *Tert. Idol.* 4. *med.* Omnes vani, qui faciunt libita sibi, quae illis non proderunt.

LIBO, as, avi, atum, a. 1. λείβω, spargo, fundo: a voce Graeca allata, quae idem significat. Habet autem locum praecipue in sacris, in quibus *libare* est partem vini, alteriusve liquoris, vel etiam rei cujuslibet, quae oblata sit, in aram, vel in aerem, vel in mare fundere, ut significetur, totum illud Deo sacrum esse, cujus prima portio in ejus honorem funditur. *Liv.* 39, 43. Libare Diis dapes. *Val. Fl.* 1, 666. Hac (*patera*) libat latices, et talibus infit. *Virg. A.* 5, 77. duo rite mero libans carchesia Baccho; et *ib.* 1, 740. in mensam laticum libavit honorem; et *ib.* 12, 174. Dant fruges manibus salsas, et tempora ferro Summa notant pecudum, paterisque altaria libant, *h. e.* pateras altaribus: hypallage. *Ov. Met.* 3, 27. jubet ire ministros, Et petere e vivis libandas fontibus undas. ¶ Pro sacrificare. [**Cic. Leg.* 2, 8. Certasque fruges, certasque bacas sacerdotes publice libanto.] *Tibull.* 1, 11, 21. libare uvam. *Ov. Met.* 8, 274. frugem Cereri. *Id. Pont.* 4, 8, 39. tura Diis de acerra. *Id. Fast.* 1, 389. exta canum Triviae; et *ib.* 588. ovis viscera flammis. *Gell.* 12, 8. Cum solemni die Jovi libaretur. ¶ Translate. *Ov. Pont.* 1, 9, 41. Jure igitur Celso lacrimas libamus adempto. *Prop.* 4, 6, 8. Libare carmina aris. ¶ Pro fundere, simpliciter. *Val. Fl.* 4, 15. arcano redolentem nectare rorem Detulit, inque vagi libavit tempora nati. ¶ Translate est gustare, degustare. [*Differunt *libare* et *gustare*, in eo, quod illud rei ad os vel admovendae, vel ingerendae in os notionem contineat: hoc saporis significationem simul involvat. *Doederl.* 3, 127.] *Virg. A.* 3, 354. Aulai in medio libabant pocula Bacchi. *Id. G.* 4, 54. de apib.: et flumina libant Summa leves. *Id. Ecl.* 5, 26. nulla neque amnem Libavit quadrupes, nec graminis attigit herbam. *Calpurn. Ecl.* 6, 51. pullus equi, qui gramina, matre relicta, Nunc primum teneris libavit dentibus. ¶ Item leviter attingere. *Ov. A. Am.* 1, 577. Libare cibos digitis. *Id. Met.* 10, 653. summam celeri pede libat arenam. *Petr. Sat.* 136. Necdum libaveram cellulae limen. *Virg. A.* 1, 256. Oscula libavit natae, *h. e.* summis labris sumpsit. *Sen. Phoen.* 174. *dextra* timida tum parvo caput Libavit haustu. ¶ Item decerpere, excerpere. *Cic. Inv.* 2, 2. Ex variis ingeniis excellentissima quaeque libavimus. *Id. Tusc.* 5, 29. Libasque ex omnibus quodcumque te maxime specie veritatis movet. *Id. Or.* 1, 50. *f.* Est boni oratoris multa legendo percurrisse, neque ea, ut sua possedisse, sed, ut aliena, libasse. *Auct. ad Her.* 4, 3. Vide, ne imprudenter facias, qui nomini tuo velis ex aliorum laboribus libare laudem. ¶ Item imminuere, absumere. *Lucr.* 5, 261. Ergo terra tibi libatur, et aucta recrescit; et *ib.* 569. Illa

ipsa intervalla nihil de corpore libant. Alii leg. *limant.* *Prop.* 4, 5, 57. ne quid cras libet ab ore dies, *h. e.* aetas de forma detrahat. V. LIBATUS.

[LĬBO, onis, m. qui libat: est a *libo, as,* ut *edo, onis* ab *edo, is,* et *bibo, onis* a *bibo, is:* quamquam, cum paenultima in *libo, onis* brevis sit, longa vero in *libo, as,* videtur esse ab aor. 2. ἔλιβον verbi λείβω; nam ap. *Dion.* 57, 15. Σκριβώνιος Λίβων scribitur. Est itaque cogn. R. in gente Marcia, et Scribonia in nummis ap. *Eckhel. D. N. V.* T. 5. p. 248. Q. Marcius Libo, et p. 301. C Scribonius Libo. *Hor. Ep.* 1, 19, 8. forum, putealque Libonis Mandabo siccis. Adde *Prop.* 4, 11, 31. et *Sil.* 5, 411. *F.*]

LĪBŎNŎTUS. V. AUSTROAFRICUS.

LIBRĂ, ae, f. λίτρα, σταθμὸς, ζυγὸς, pondus duodecim unciarum. Est a Siculis, qui obolum dixere λίτραν. Aequivalet assi, et inter minora pondera maximum est, inter majora minimum. Fuit autem libra Romana aliquanto major, quam mina Attica. *Varr. L. L.* 4, 36. As erat librae pondus. *Liv.* 4, 20. Coronam auream librae pondo Jovi donum posuit. Al. leg. *libram pondo.* *Plin.* 26, 8, 56. Libra radicis in vini congio decocta. *Id.* 9, 17, 30. Mulli binas libras ponderis raro exsuperant; et *ib.* 15, 17. Thynnus pinguescens ad mille aliquando libras. ¶ Librae partes eaedem sunt atque assis. V. AS. ¶ Erat etiam libra mensurae genus constans duodecim partibus aequalibus, quas similiter uncias vocabant. *Suet. Caes.* 38. Frumenti denos modios, et totidem olei libras. ¶ Erat autem libra haec, teste *Gal. de composit. med. per gen. l.* 1. *c.* 17. et *l.* 6. *c.* 8., mensura cornea, qua oleum admetiebantur, intersecta lineis quibusdam dividentibus ipsam in duodecim partes. Corneis autem mensuris oleum apud Romanos vendi consuevisse, ostendit etiam *Hor. Sat.* 2, 2, 61. ¶ Est item instrumentum, quo res ponderantur, habens duas lances, ex quarum depressione, vel elevatione justum rei pondus deprehenditur. Unde etiam bilancem vocant, *bilancia.* Statera vero instrumentum est, quo res sine lancibus, vel unica lance ponderantur. *Cic. Tusc.* 5, 17. *extr.* Quo in loco quaero, quam vim habeat libra illa Critolai, qui, cum in alteram librae lancem animi bona imponebat, in alteram corporis et externa, tantum propendere illam boni lancem putat, ut terram et maria deprimat. *Pers.* 4, 10. Scis etenim justum gemina suspendere lance Ancipitis librae. *Plin.* 10, 33, 50. Surculo super bina ova imposito, ac ferruminato alvi glutino, subdita cervice medio, aequa utrinque libra deportant alio. ¶ Translate. *Claud. Laud. Stil.* 1, 75. animi cunctantis libra, *h. e.* examen, disquisitio. ¶ *Facere aliquid per aes, et libram.* V. MANCIPIUM. ¶ *Libra* etiam instrumentum est fabrile, seu potius geometrica machina, qua exploramus altitudinem maris, fontium, lacuum, vel fluviorum, num scilicet altiora sint eo loco, quo ea ducere constituimus, quae et *libella* appellatur. Quamquam etiam non raro librae vocabulum usurpamus pro ipsa altitudine, quam machina hujusmodi deprehendimus. Unde lacum dicimus esse pari libra cum mari, idest aequali altitudine. Item fontem dicimus esse infra libram montis, cujus scaturigo monte est inferior. *Colum.* 8, 17. Sin autem locus, ubi vivarium constituere censemus, pari libra cum aequore maris est, in pedes novem defodiatur piscina: et *mox:* Modus aquae jacentis infra libram maris. *Caes. B. C.* 3, 40. Alteram navem pluribus aggressus navibus, in quibus ad libram fecerat turres, *h. e.* pari libra hinc et hinc, ne navis inclinet. Al. expon. *aequalis altitudinis.* [*V. *Moeb.*] ¶ Ponitur quoque pro libramento. *Plin.* 16, 36, 65. Contra flatus quoque pervicax libra Bononiensibus calamis, *h. e.* pondus aequilibratum. ¶ Est et *Libra* coeleste signum, constans ex octo stellis, quod Caesaris aetate octavo, hodie decimo tertio Cal. Octobris, sole ipsum ingrediente, aequinoctium facit autumnale. *Virg. G.* 1, 208. Libra die somnique pares ubi fecerit horas. Aliqui dicunt, Libram esse imaginem Astraeae filiae Astraei et Aurorae, vel Jovis et Themidos, ut alii malunt, quae a gentibus Dea justitiae antistita habita est. V. ASTRAEA. Porro veterum nonnulli hoc signum non agnovere; ejus enim spătium a Scorpii chelis occupari faciebant: et Caesaris demum aetate, qui vetus Kalendarium reformavit, videtur *Libra* locum occupasse chelarum Scorpionis, quae et jugum appellatur (V. JUGUM.) ob similitudinem. Hanc ita describit *Manil.* 4, 545. Sed cum autumnales coeperunt surgere Chelae, Felix aequato genitus sub pondere Librae Judex extremae sistet vitaeque necisque, Imponetque jugum terris, legesque rogabit. *Virg. G.* 1, 33. Qua locus Erigonen inter, chelasque sequentes; et *Ov. Met.* 2, 195. Est locus, in geminos ubi brachia contrahit ardens Scorpios, et cauda, flexisque utrinque lacertis Porrigit in spatium signorum membra duorum. *Macr. Somn. Scip.* 1, 18. *med.* Libram, idest Scorpii chelas, oriri videmus. *Serv.* ad *Virg. l. c.* Aegyptii duodecim esse asserunt signa: Chaldaei vero undecim: nam Scorpium, et Libram unum signum accipiunt. Chelae enim Scorpii libram faciunt.

LIBRĀLIS, e, adj. λιτραῖος, qui est unius librae. *Plin.* 19, 2, 11. Excedunt saepe magnitudinem mali cotonei etiam librali pondere. *Colum.* 6, 2. et *Pall.* 4, 12. *med.* Libralesque offas in praesulsae adipis liquamine tinctas in gulam demittito.

LIBRĀMEN, inis, n. libramentum, vis librandi, et ejaculandi. *Liv.* 42, 65. Huic spiculo ad libramen pinnae tres, veluti sagittis solent, circumdabantur. ¶ Translate. *Claud. Mamert. Stat. anim.* 3, 13. *in.* Adhibito judicii libramine.

LIBRĀMENTUM, i, n. ἰσοῤῥοπία, aequamentum. *Colum.* 1, 5. *med.* Temperatum libramentum ventorum hiemalium, et aestivorum. *Sen. Ben.* 5, 6. *med.* de eclipsi solari: Modo excludit *(luna)* totius solis aspectum, si recto libramento inter solem terrasque media successit. Sic *Cic. Acad.* 4, 36. *med.* extremitatem mathematicam, *h. e.* superficiem, *quasi libramentum* dicit, ob summam aequalitatem. ¶ In aquaeductibus libramentum aquae est collatio altitudinis loci, unde deducitur, cum altitudine loci, quo ducitur, ut aqua commode vel ascendere, ubi opus sit, vel descendere possit, [**Das Gefälle.*] *Plin.* 31, 6, 31. Libramentum aquae in centenos pedes sicilici minimum erit, *h. e.* descensus, seu declivitas aquae, quae deducenda est. *Vitr.* 8, 7. Si canalibus *(fiat deductio)*, structura fiat quam solidissima, solumque rivi libramenta habeat fastigiata, *h. e.* positiones, non quidem aequas, sed initio quidem sublimes, in fine declives. *Plin. ep.* 4, 30. *f.* de aqua in parvo quodam fonte crescente, et decrescente: An nescio quod *(inquit)* libramentum abditum et caecum, quod cum exinanitum est, suscitat et elicit fontem, cum repletum, moratur et strangulat? *h. e.* cavea quaedam naturalis ad librandam ipsius fontis aquam, ita ut haec per ipsam facile defluere, et emergere possit. *Plin.* 11, 37, 65. de ranis coaxantib.: Inferiore labro demisso ad libramentum modicae aquae receptae in fauces, palpitante ibi lingua, ululatus elicitur, *h. e.* ad libram modicae aquae demerso labro. ¶ In bellicis tormentis libramenta sunt pondera, quae ballistis illigantur, ut majore impetu, ac facilius missilia jacere possint. *Tac. H.* 3, 23. Nisi vincla, ac libramenta tormentorum abscidissent. Hinc simpliciter pro pondere, seu magno pondere usurpavit *Liv.* 38, 5. In arietes tollenonibus libramenta plumbi, aut saxorum, stipitesque robustos incutiebant. Ubi tamen adverte, ideo pondera illa dici *libramenta,* quia tollenonibus dejiciebantur. Sic 42, 63. Arietem admotum, libramento plumbi gravatum, ad terram urgebant.

LIBRĀRĬĂ, ae, f. βιβλιοπωλεῖον, taberna, in qua libri prostant. *Gell.* 5, 4. Apud Sigillaria forte, in libraria ego, et Julius Paulus poeta, vir memoria nostra doctissimus, consederamus. Adde 13, 30. ¶ *Librārĭă* est etiam mulier, quae libros scribit, versat et custodit. *Capell.* 1, 17. Clotho vero, Lachesis, Atroposque, quoniam sententias Jovis orthographae studio veritatis excipiunt, utpote librariae Superum, archivumque custodes. ¶ ¶ Est et *librārĭa* a *libra,* quo nomine significatur ancilla, quae praeficitur partiendis pensis, eadem ac lanipendia, ut habet *Vet. Schol.* ad illud *Juven.* 6, 475. si nocte maritus Aversus jacuit, periit libraria, ponunt Cosmetae tunicas. Hoc eodem sensu librariam intelligit in aliquot *Inscr. Fabrettus* p. 214. *n.* 542. 544. 545. etc.

LIBRĀRĬŎLUS, i, m. dimin. librarii. *Cic. Att.* 4, 4. Et jam velim, mihi mittas de tuis librariolis duos, quibus Tyrannio utatur glutinatoribus. Adde *ib.* 15, 7., *Balb.* 6. et *Leg.* 1, 1.

LIBRĀRĬUM, ii, n. βιβλιοθήκη, locus seu cista, ubi domi asservantur scripta privata. *Cic. Mil.* 12. Exhibe quaeso, S. Clodi, librarium illud legum vestrarum. *Ammian.* 29, 2. Libraria omnia exurerent.

LIBRĀRĬUS, a, um, adj. γραφικὸς, ad libros pertinens. *Varr. R. R.* 3, 2. *med.* Scriba librarius libertus ejus, qui apparuit Varroni. *Hor. A. P.* 354. Ut scriptor si peccat idem librarius usque. *Cic. Phil.* 2, 9. Libraria taberna. *Plin.* 27, 7, 28. Atramentum librarium. ¶ Item *librārĭus* ad libram pertinens, libralis. *Colum.* 12, 53. *med.* Caro in libraria frusta conciditur. *Vitr.* 8, 7. *f.* Caementum de silice frangatur, ne gravius, quam librarium. *Gell.* 20, 1. *med.* Librariis assibus in ea tempestate populus usus est. *Cato R. R.* 21. *med.* Insuper foramen librarium ferreum (lege *ferrum)* digitos sex latum indito, pertusum utrumque (lege *utrinque)* secus, qua clavus eat, [*sul fero porrai un ferro del peso d' una libra, largo sei dita. F.*]

LIBRĀRĬUS, ii, m. βιβλογράφος, qui libros manu sua describit, pretio ad id conductus. Nam qui eos vendit, Graeco potius nomine *bibliopola,* βιβλιοπώλης, dicitur. *Hieron. ep.* 8. Rudes illi Italiae homines, quos cascos Ennius appellat, qui sibi ritu ferino victum quaerebant, ante chartae, et membranarum usum aut in dedolatis e ligno codicillis, aut in corticibus arborum mutuo epistolarum alloquia missitabant; unde et portitores earum tabellarios, et scriptores a libris arborum librarios vocavere. *Cic. Agr.* 2, 5. *extr.* Concurrunt jussu meo plures uno tempore librarii, descriptam legem ad me afferunt. *Cic. fil. ad Tiron. Fam.* 16, 21. *f.* Peto a te, ut quam celerrime mihi librarius mittatur, maxime quidem Graecus; multum enim mihi eripitur operae in exscribendis hypomnematis. *Liv.* 38, 55. Malim librarii mendum, quam mendacium scriptoris esse. *Cic. Phil.* 2, 4. Litterae sunt librarii manu. *Inscr.* ap. *Grut.* 563, 1. Librarius legionis, *h. e.* qui ejus milites ac rationes perscribit. *Veg. Mil.* 2, 7. Librarii ab eo, quod in libros referant actiones ad milites pertinentes. Sic in *Inscr.* ap. *Reines. cl.* 8. *n.* 44. Librarius manipularis, *h. e.* qui sui manipuli rationes scribit, et conficit. *Aurel. Arcad. Dig.* 50, 6, 6. Librarii quoque, qui docere possunt, et horreorum librarii, et librarii depositorum, et librarii caducorum. ¶ Legitur et *scriba librarius* ap. *Varr. R. R.* 3, 2. *med.* et in *Inscr.* ap. *Grut.* 585, 2. 3. 4. 5., et videtur idem esse ac *librarius* simpliciter. Sic *scriptor librarius* habetur ap. *Hor. A. P.* 354. *Festus* quoque scribas cum librariis confundit, in voce *Scribas.* Est tamen ubi distinguuntur. In senatusconsulto apud *Front. Aquaed.* 100. Curatores aquarum lictores binos, et servos publicos ternos, architectos singulos, et scribas, et librarios habere. *Cic. Agr.* 2, 13. Decemviros ornat apparitoribus, scribis, librariis, praeconibus, architectis. His locis *librarii* sunt scribis subjecti, iisque in publicis rebus conscribendis operam suam praebent: [ita ut *scriba* sit, quem Itali nunc *cancelliere*, *librarius* vero, quem iidem *scrivano*, vel *scritturale* appellant. *F.*] ¶ Est etiam *librarius* qui libris negotiatur, βιβλιοπώλης. *Sen. Ben.* 7, 6. Libros dicimus esse Ciceronis: eosdem Dorus librarius suos vocat: et utrumque verum est. Alter illos, tanquam auctor, sibi: alter, tanquam emptor, asserit. Adde *Gell.* 5, 4. et 18, 4. ¶ In illo *Juven.* 9, 109. Et quae finxerunt librarius, archimagiri, etc., quidam dictum putant a *libra*, et poni pro eo, qui praeficitur partiendis pensis: cujusmodi officium in LIBRARIA posuimus.

LIBRĀTE, adv. re ponderata et perspecta. *Serv.* ad *Virg. A.* 2, 713. Et librate Aeneas et Cereris templum, et vetustum elegit.

LIBRĀTĬO, onis, f. ταλάντωσις, actus librandi, seu ad libellam exigendi. *Vitr.* 8, 6. *med.* Qui Archimedis libros legit, dicet, non posse fieri veram ex aqua librationem, quod ei placet, aquam non esse libratam, sed sphaeroides habere schema. *Minut. Fel. Octav.* 17. *med.* Coelum ipsum vide, quam late tenditur, quam rapide volvitur: jam scies, quam sit in eo summi moderatoris mira et divina libratio. ¶ [Est etiam eadem ac jaculatio. *Diomed.* p. 473. Idcirco ex brevi et longa pedem hunc (iambum) esse compositum, quod ii qui jaculantur, ex brevi accessu in extensum passum proferuntur, ut promptiore nisu telis (fortasse legend. *teli)* ictum confirment. Auctor hujus librationis Arctinus Graecus his versibus perhibetur, etc. *F.*]

LIBRĀTOR, oris, m. qui librat, et praesertim qui in deducendis aquis expendit altitudinem fontium, quanto scilicet altiores sint eo loco, quo eos ducere constituimus. *Plin. ep.* 10, 50. Superest, ut tu libratorem, vel architectum mittas, qui diligenter exploret, sitne lacus altior mari. ¶ *Libratores* erant inter ministros curatoris aquarum, et in aquaeductuum curatione iis inserviebant, v. gr. in metiendis calicibus, ut est ap. *Front. Aquaed.* 105. Procurator calicem ejus moduli, qui fuerit impetratus, adhibitis libratoribus, signari cogitet, etc. ne sit in arbitrio libratorum, interdum majoris luminis, interdum minoris, pro gratia personarum, calicem probare. ¶ Item qui librat, hoc est tormentis torquet, et jacit. *Tac. A.* 2, 20. Funditores libratoresque excutere tela, et proturbare hostem jubet. Adde *ib.* 13, 39. Utroque autem loco al. leg. *libritores*, ut *librilis* dicitur pro *libralis.* [Ap. *Catonem R. R.* 22. *librator* est, qui trapeti partes recte concinnat, et librat. *F.*]

LIBRĀTŪRĂ, ae, f. aequatio superficiei. *Veg. Vet.* 2, 22. Medicamento libraturam cutis consumis.

LIBRĀTUS, a, um, part. a *libro:* ad libram collocatus, aequatus. *Cic. Tusc.* 5, 24. *f.* Quibus terra librata ponderibus, [**im Gleichgewichte erhalten,*] quibus cavernis maria sustineat. [*Huc pertinent et ista: *Lucan.* 1, 58. Librati pondera coeli Orbe tene medio, i. e. tene mediam circuli partem in coelo justo pondere suspenso; et 5, 94. Aere libratum vacuo quae sustinet orbem.] *Vitr.* 8, 6. *med.* Aquam non esse libratam, sed sphaeroides habere schema. *Plin.* 36, 13, 19. *n.* 3. Columnarum turbines in officina ita librati pependerunt, ut puero circumagente tornarentur. [**Appul. Met.* 9. p. 203. defixum rigore librato suspenderat corpus: ubi v. *Pricae.*] *Lucan.* 9, 528. cum cardine summo Stat librata dies, truncum vix protegit arbor, *h. e.* cum meridie sol rectis radiis terram ferit: quod fit sub tropicis, et aequinoctiali

circulo. Eo igitur tempore lux solis, quasi ad libram, recta delabitur. ¶ *Librata* etiam dicuntur, quae dum moventur, jaciunturque, certo et aequabili cursu feruntur. *Tac. H.* 2, 22. Ingerunt desuper Othoniani pila, librato magis, et certo ictu, adversus temere subeuntes. *Liv.* 30, 10. *med.* Poeni vana pleraque tela in superiorem locum mittebant: gravior, ac pondere ipso libratior superne ex onerariis ictus erat, [*i. e. validior. Cf. 42, 65. Adde 38, 29. Librata quum sederit (glans): ubi *Ernest.* in *Lex. Liv.* haec notat: Librare eleganter dicitur, praesertim ap. poetas, pro *ei*, *quo ferire velis*, *aliquo motu vim majorem addere*, ut alte attollendo, torquendo, circumagendo. Hinc in loco cit. *glans* dicitur *librari*, quum circumactu fundae nisum majorem accipit. *Ov. Met.* 2, 311. et dextra libratum fulmen ab aure misit in aurigam; et *v.* 624. malleus dextra libratus ab aure. Adde 10, 178. Quem (discum) prius aerias libratum Phoebus in auras Misit. V. 8, 408. et 5, 142. *Lucan.* 6, 198. tortilibus librata phalarica nervis: ita recte invitis omnibus libris scribendum censet *Cort.* ad h. l. quem v. quae laudat ad *Eund.* 4, 386.] *Plin.* 8, 2, 2. de elephantis: Plenis homine tricliniis accubitum iere per lectos, ita libratis vestigiis, ne quis potantium attingeretur. *Id.* 37, 6, 22. Opalis falsis contra radios libratis, unus atque idem translucet color, *h. e.* certa ratione motis, et versatis. *Sil.* 15, 429. per nubes aquila librata volatu.

*LIBRICŎLA, ae, m. *Sarisb.* in *Carm.* Nummipetae cum libricolis nequeunt simul esse. *B. A.*

LIBRĬGER, ri, m. qui librum gerit. *Paul. Nol. ep.* 28. (al. 9.) *n.* 4. Postulasti per eundem librigerum, ut, etc.

LIBRĪLIS, e, adj. libralis. *Caes. B. G.* 7, 81. Nostri fundis librilibus, sudibusque, ac glandibus Gallos perterrent, *h. e.* quae libralia saxa jaciebant. [*Metaphr. Gr. vertit λίθους μεγάλους.] ¶ *Librilia* ap. *Festum* (ita enim ibi legendum, non *librilla*, monent critici) appellantur instrumenta bellica, saxa scilicet ad brachii crassitudinem, in modum flagellorum loris revincta. ¶ *Librile, is*, est scapus librae, ut docet *Festus*, hoc est transversa illa linea, ex qua lances dependent; et accipitur etiam pro ipsa libra. *Gell.* 1, 1. *med.* Ut talionem in eo vel ad amussim aequiperarent, vel in librili perpenderent.

LIBRĬPENS, endis, m. ζυγοστάτης, qui ante argentum signatum, cum Romani adhuc aere gravi uterentur, pecuniam pendebat: a *libra* et *pendo*. *Plin.* 33, 3, 13. Populus R. ne argento quidem signato ante Pyrrhum regem devictum usus est. Libralis (unde etiam nunc libella dicitur) et dipondius appendebatur assis. Quare *aeris gravis poena* dicta, et adhuc *expensa* in rationibus dicuntur, item *impendia*, et *dependere*. Quin et militum *stipendia*, hoc est stipis pondera, *dispensatores* libripendes dicuntur. Qua consuetudine in his emptionibus, quae mancipii sunt, etiam nunc libra interponitur. Haec *Plinius*. ¶ In mancipationibus quoque, et in testamentis, libripendis opera utebantur. V. MANCIPIUM. ¶ *Libripendes* etiam magistratus quidam videntur fuisse in municipiis et coloniis, quorum munus esset monetam ad trutinam revocare, vel ponderibus publicis praeesse. V. PONDERARIUM. *Inscr.* Nolae reperta, ap. *Grut.* 1115, 1. T. Vedius T. F., T. Vitorius Cn. F. II. viri libripendes ex *Decreto Decurionum*.

LIBRO, as, avi, atum, a. 1. ad libram exigo, aequo, complano. *Cato R. R.* 18. *med.* Pavimenta ad hunc modum facito: ubi libraveris, de glarea, et calce arenato primum corium facito. ¶ Translate. *Colum.* 10, 42. Et paribus Titan orbem libraverit horis, *h. e.* aequaverit nocti diem. *Pers.* 1, 85. crimina rasis Librat in antithetis, *h. e.* respondet ille quidem criminibus, sed affectata verborum cura, antitheta congerens paribus incisis, et quasi libra appensis, aliisque verborum figuris nimia arte elaboratis. ¶ *Librare aquam* est ejus altitudinem explorare, et deducere ad libram ejus loci, quo ducenda est. *Vitr.* 8, 6. Libratur autem aqua dioptris, aut libris aquariis, aut chorobate. V. ibi librandi rationem. ¶ Est etiam sustinere, suspendere; quemadmodum in libra suspenduntur, quae ponderantur. *Sil.* 17, 274. de navi naufraga: Et fluctus supra, vento librante, pependit. *Plin.* 2, 5, 4. Aeris vi suspensam librari medio spatio tellurem. *Id.* 19, 5, 24. de cucurbitis: Mire tenui pediculo libratur pondus immobile aurae. *Gell.* 5, 3. Acervum illum, et quasi orbem caudicum, brevi vinculo comprehensum, ratione quadam quasi geometrica librari continerique animadvertit. *Ov. Fast.* 3, 585. Vela cadunt primo, et dubia librantur ab aura, *h. e.* non intenduntur, sed suspensa antennis laxe agitantur. *Plin.* 2, 5, 4. Terram universi cardine stare pendentem, librantem per quae pendeat, *h. e.* sustinentem circum se fusa corpora, per quae ipsa vicissim sustinetur, h. e. aquam, et aerem. [*V. in *Libratus*.] ¶ Item perpendere, examinare. *Stat. Th.* 9, 165. paulum stetit anxius heros, Librabatque metus. *Nazar. Pan. ad Constant.* 7. Illa majestas, fandi ac nefandi discriminatrix, quae omnia meritorum momenta perpendit, librat, examinat. *Impp. Honor. et Theodos. Cod. Theod.* 8, 4, 26. Si quas coelestes praescriptiones super reddenda militia elicuerit provincialis apparitor, quas non ante praecelsa sedes tua libravit. ¶ Significat etiam vibrare, jaculari, et quasi libra, idest directo jaciendo emittere: vel quia quae jaculari volumus, prius ad nos adducimus, et retrahimus, et in aequilibrio quodammodo constituimus, ut emissa citius ferantur. [*Discrimen inter *librare* et *vibrare*, quorum solemnis est in libris manuscriptis confusio, v. *in f.*, *Cort.* ad *Lucan.* 4, 386., ubi v., hoc facit, ut illud ad tela referat, quando justo suo pondere, justoque modo emittantur aut infligantur, aut ad certum ictum manu praeparentur: *vibrare* sit agitare ferrum in manu, ita ut splendorem emittat, oculosque videntium praestringat: quomodo solis radii, ipsique gladii *vibrare* dicantur, et qui proludant pugnam, tela manu agitare, adeoque vibrare soleant. Cf. *Eund. ib.* 7, 289. V. etiam *Arntzen.* et *Schwarz.* ad *Plin. Pan.* 13. Adde *Ruhnk.* ad *Ov. Her.* 3, 125.] *Ov. Met.* 7, 787. Ad jaculi vertebar opem, quod dextera librat Dum mea, dum digitos amentis indere tento, Lumina deflexi, etc. *Virg. A.* 9, 417. summa telum librabat ab aure; et *ib.* 10, 479. ferro praefixum robur acuto In Pallanta diu librans jacit; et *ib.* 5, 478. durosque reducta Libravit dextra media inter cornua caestus. *Lucan.* 3, 433. raptam librare bipennem Ausus, et aeriam ferro proscindere quercum. *Stat. Achill.* 2, 419. librare vulnera. *Sen. Agam.* 900. Sic huc et illuc impiam librat manum. *Quint. decl.* 1, 10. Sic ergo libravit manum caecus, ut ipsam protinus feriret animam. ¶ *Librare se* dicuntur volucres, cum expansis utrinque alis, quasi libra, tolluntur ad volandum. *Plin.* 10, 3, 3. Haliaeetos librans ex alto sese. Sic *Ov. Met.* 8, 201. de Daedalo: geminas opifex librabit in alas Ipse suum corpus; et *A. Am.* 2, 68. de eod.: Inque novum timide corpora librat iter; et *Amor.* 2, 6, 11. quae liquido libratis in aere cursus. *Virg. G.* 4, 196. de apib.: saepe lapillos Tollunt, his sese per inania nubila librant. Sic *Plin.* 11, 10, 10. de iisd.: Si cooriatur procella, apprehensi ponduscolo lapilli se librant. ¶ *Librare iter* est dirigere. *Sen. Oed.* 899. Callidus medium senex Daedalus librans iter, Nube sub media stetit. ¶ *Librare corpus in herba*, ap. *Ov. Fast.* 1, 429. est paulatim, et aequali descensu quasique ad libram demittendo se, decumbere. Simile est illud *Plinii* 12, 25, 54. Incidentis manus libratur artifici temperamento, ne quid ultra corticem violet, *h. e.* temperato ictu leviter demittitur. ¶ [*Confund. *librare* et *vibrare*. V. *Cort.* ad *Lucan.* 3, 433. 4, 40. et 386. *Ruhnk.* ad *Ov. Her.* 3, 125.]

*LIBRŌSUS collis fuit nomen in Chersoneso Taurica. *Plin.* 2, 103. ed. *Hard.* Antea, v. g. in ed. *Elzev.*, pro *Libroso* impressum *Beroso*. *B. A.*

LIBS, ibis, adj. Λίψ, ad Libyam pertinens, Africus. *Sidon.* enumerans labores Herculis, *carm.* 9, 94. Nessus, Libs, juga, poma, virgo, serpens, *h. e.* Antaeus. ¶ Item ventus Africus, *Ponente-Garbino*. *Auson. Technopaegn. de Deis* 12. Velivolique maris constrator leuconotus Libs. *Gell.* 2, 22. *med.* Africus, qui Graece vocatur Λίψ. *Plin.* 2, 47, 69. A meridie Auster, et ab occasu brumali Africus: Noton, et Liba nominant.

*LIBŬI, orum, vel Libui Galli, populi Galliae Transpadanae, circa Brixiam, Veronam, etc. degentes. *Liv.* 5, 35. 21, 38. et 33, 37. ¶ Iidem sunt, qui *Libici* audiunt *Plinio*, judice *Cluverio*. *B. A.*

LĪBUM, i, n. πέλανος, θύον, genus cibi, cujus conficiendi rationem sic tradit *Cato R. R.* 75. Libum hoc modo facito. Casei P. II. bene disteras in mortario: ubi bene distriveris, farinae siligineae libram, aut, si voles tenerius esse, selibram similaginis solum eodem indito, permiscetoque cum caseo bene: ovum unum addito, et una permisceto bene. Inde panem facito: folia (*laurea*) subdito: in foco caldo sub testu coquito leniter. *Ov. Fast.* 3, 670. Fingebat tremula rustica liba manu: Atque ita per populum fumantia mane solebat Dividere. *Mart.* 3, 77. Nec te liba juvant, nec sectae quadra placentae. ¶ Etiam ex aliis rebus liba fiebant. *Virg. A.* 7, 109. Instituuntque dapes, et adorea liba per herbam Subjiciunt epulis. *Ov. Fast.* 3, 761. liboque infusa calenti Jure repertori candida mella damus. ¶ Dicta sunt a *libando*, quia praecipuus eorum usus erat in sacris. *Varr. R. R.* 2, 8. Dum haec loqueremur, venit libertus, qui dicat, liba absoluta esse, et rem divinam paratam: venirent, et ipsi pro se sacrificarentur. *Id. L. L.* 4, 22. Libum, quod libaretur, priusquam essent, (*h. e. comederent*) coctum. Al. leg. *priusquam esset coctum*. In aliis enim sacris crudum libabatur, in aliis coctum, ut in Matralibus. Adde *Ov. l. c.* 735., *Virg. Ecl.* 7, 33. et *G.* 3, 394., *Hor. Ep.* 1, 10, 10., *Tibull.* 1, 8, 54. etc. Sic *Juven.* 16, 38. Aut sacrum effodit medio de limite saxum, Quod mea cum vetulo coluit puls annua libo. Hinc *quinquagesima liba* dixit *Mart.* 10, 24. quae quinquagesimo suae aetatis anno, natali die, sacra faciens obtulerat. ¶ *Ov. l. c.* 733. a Libero Patre liba, et libamina dicta esse putat, quia illi primum fieri et offerri coepta. V. LIBAMEN. ¶ *Libus, i*, m. *Nigid.* ap. *Non.* 3, 127. Deinde surgat, faciat libos quatuor, etc.

LĪBURNĀ et Liburnicā, ae, f. genus navigii velocioris, variae magnitudinis: nam minima unum habebat remorum ordinem: paulo major binos: idoneae mensurae ternos, vel quaternos, interdum quinos, ut *Veg. Mil.* 5, 7. docet, de suis loquens temporibus: nam primo biremis fuit, ut ex *Lucano* colligitur mox afferendo. Dicta est a Liburnis populis Illyrici: quorum auxiliis cum usus fuisset Augustus bello Actiaco contra Antonium, et Cleopatram; et experimento didicisset, eorum naves ceteris aptiores esse, classem Romanam ad illarum exemplum instituit, et ceteri deinceps imperatores. *Veg. ib.* Sunt tamen qui et ante Augustum Liburnarum usum fuisse Romanis putant. *Suet. Aug.* 17. Tempestate conflictatus, parte Liburnicarum demersa. *Id. Cal.* 37. Fabricavit et de cedris (al. leg. *deceres*) Liburnicas, gemmatis puppibus, versicoloribus velis. *Tac. G.* 9. Signum ipsum in modum Liburnae figuratum, docet, advectam religionem. *Lucan.* 3, 534. Ordine contentae gemino crevisse Liburnae. [*V. *Cort.*] *Sil.* 13, 240. Quanta est vis agili per caerula summa Liburnae. *Plin.* 10, 23, 32. Olores Liburnicarum modo, rostrato impetu feruntur, facilius ita findentes aera, quam si recta fronte impellerent.

LĪBURNI, orum, m. plur. Λιβυρνοί, populi Liburniae, quae regio est Illyrii inter Istriam, et Dalmatiam, ad sinum et mare Dalmaticum, de qua *Plin.* 3, 22, 26. Liburniae finis, et initium Dalmatiae Scardona. *Virg. A.* 1, 148. Regna Liburnorum, et fontem superare Timavi.

LĪBURNĬCUS, a, um, adj. Λιβυρνικός, ad Liburnos pertinens, ut Liburnicae insulae, *Plin.* 3, 25, 30. Liburnicum oleum. *Pall.* 12, 18. Liburnici cuculli. *Mart.* 14, 139. in lemmate. ¶ De Liburnicis navibus V. LIBURNA.

LĪBURNUS, a, um, adj. ad Liburnos et Liburniam pertinens. *Lucan.* 8, 38. Liburnae terrae. *Prop.* 3, 9, 44. Liburna rostra, *h. e.* Liburnicae naves. ¶ *Liburni* Romae multi erant servili conditione, quod ea gens proceros et validos homines habebat. *Juven.* 3, 239. Si vocat officium, turba cedente vehetur Dives, et ingenti curret super ora Liburno, *h. e.* lecticario. *Id.* 6, 476. periit libraria, ponunt Cosmetae tunicas, tarde venisse Liburnus Dicitur. *Id.* 4, 75. primus clamante Liburno, Currite, jam sedit; rapta properabat abolla Pegasus, attonitae positus modo villicus Urbi.

LĪBUS, i, m. V. LIBUM.

LĬBYA, ae, et Libye, es, f. Λιβύη, Africae pars ea, quae ad septentriones est, et mediterraneo alluitur mari, inter Aethiopiam, et mare Atlanticum, et magis stricte, quae est inter Aegyptum, et Syrtes: quae Libya Mareotis a *Plin.* 5, 6, 6. appellatur: ubi nunc est *il regno di Barca*. *Hor. Sat.* 2, 3, 100. Graecus Aristippus, qui servos projicere aurum In media jussit Libya. ¶ Dicta est a Libye filia Epaphi (ap. *Hyg. fab.* 160. est *Palamedis*) et matre Busiridis: vel a Libye Afro, Herculis filio, ut est ap. *Capell.* 6, 215. ¶ Item Africa universa. *Virg. G.* 1, 240. Mundus, ut ad Scythiam, Rhiphaeasque arduus arces Consurgit, premitur Libyae devexus in Austros. *Val. Fl.* 7, 607. campos Libyes, ac pinguia Nili arva. *Sil.* 1, 194. Aestifero Libye torretur subdita Cancro. ¶ Adjective. *Varr.* ap. *Non.* 2, 132. In quibus Libya citrus fasce cingit fores. *Tac. A.* 3, 60. Diversum ad mare, terramque Libyam devectus. V. his similia in ARABIA.

*LĬBYAEGYPTĬI, orum, m. populi Libyae, ex Aegyptiis oriundi. *Plin.* 5, 8. *Mela* 1, 4. *med.* ¶ Cf. *Libyphoenices*. *B. A.*

LĬBYCUS, a, um, adj. Λιβυκός, ad Libyam pertinens, Africus. *Plin.* 5, 1, 1. Mare Libycum. *Petr. Sat.* 120. aequor, mare Aegyptium ubi Pompejus occisus a Ptolemaeo est. *Virg. A.* 1, 343. Libyci fines; et *ib.* 6, 338. Libycus cursus, *h. e.* navigatio per mare Libycum; et *ib.* 4, 320. Libycae gentes. *Hor. Od.* 1, 1, 10. areae, *scil.* quia feracissima frumenti est Africa. Hinc *Sen. Thyest.* 356. Non quidquid Libycis terit Fervens area messibus. Sic *Colum.* 3, 8. Mysiam, Libyamque largis abundare frumentis. Rursus *Hor. Ep.* 1, 10, 19. Libyci lapilli, *h. e.* segmenta e Numidico marmore, quibus parietes incrustabantur, et consernebantur pavimenta. *Ov. Fast.* 5, 178. Libyca fera, *h. e.* leaena, qua frequens est Africa. *Id. Met.* 4, 616. Libycae arenae, *h. e.* Libyae deserta, ut est ap. *Virg. A.* 1, 388. Hinc *Lucan.* 1, 368. per calidas Libyae sitientis arenas. Rursus *Ov. Ib.* 315. Libycus Juppiter, *h. e.* qui in Ammonis templo in Libya colebatur. *Sen. Herc. Oet.* 908. axis, *h. e.* Africum coelum, Africae regio. *Colum.* 3, 2. Libycae uvae, *h. e.* quae inter eas sunt, quibus ad escam utimur magis, quam ad vinum. *Pl. Cas.* 3, 5, 16. meraco se percussit flore Liybco, *h. e.* vino Mareotico se inebriavit. Al. leg. *flore Liberi*. *Colum.* 5, 10. *med.* Libycae ficus, *h. e.* de quibus *Mart.*

4, 46. Et ficus Libyca gelata testa. V. AFRICANUS. *Stat. Silv.* 3, 1, 157. et *Mart.* 5, 65. Libycae palaestrae, *h. e.* quibus Hercules cum Antaeo luctatus est. *Lucan.* 7, 880. Libyca succensae lampade Cannae, *h. e.* rogo ab Annibale exstructo cremandis Romanis, qui Cannensi proelio ceciderant. *Id.* 10, 129. Libyci crines, *h. e.* torti, crispi, quales sunt Afris. *Id.* 9, 805. Libycae pestes, *h. e.* serpentes venenatae, quarum ferax est Libya. *Mart.* 14, 3. Libycus dens, *h. e.* elephanti ex Libya. *Id.* 2, 43. Libycus orbis, *h. e.* mensa rotunda e citro, quo abundat Atlas mons Libyae. *Festus:* Libycus campus in agro Argeo (*Romae*) appellatus, quod in eo primum fruges ex Libya allatae sunt: quam ob causam etiam Ceres ab Argeis Libyssa vocata est. ℙ *Libyci, orum,* Libyae populi. *Macr. Sat.* 1, 17. Cum Libyci invasuri Siciliam classem appulissent.

LĪBYPHOENĪCES, um, m. plur. *Λιβυφοίνικες,* populi Libyae, ex Phoenicibus oriundi, et cum Afris mixti: quorum regio nunc est *il regno di Tunisi,* fertilitatis eximiae, cum centesima fruge agricolis fenus reddente terra, ut *Plin.* loquitur 5, 4, 3. Horum meminit et *Liv.* 21, 22. et 25, 40.

LĪBYS, yos, et ys, adj. *Λίβυς,* qui est ex Libya. *Ov. Met.* 4, 570. Hinc Libys, hinc Meroe, siccaque terra subest. *Stat. Silv.* 4, 2, 27. Mons Libys. *Sen. Herc. Oet.* 24. Antaeus; et *ib.* 41. Indusque Phoebo subditus, Cancro Libys. *Virg. Cir.* 440. Nec Libys Assyrio sternetur lectulus ostro, *h. e.* citreus, e citro factus. V. CITRUS et CITRUM. *Lucan.* 6, 221. Cum jaculum parva Libys amentavit habena. *Sall. Jug.* 21. Africam initio habuere Gaetuli, et Libyes. Adde *Sil.* 12, 644.

LĪBYSCA Ficus, Libyca. *Colum.* 10, 418., ubi alii mallent *Libyssa.*

*LIBYSONIS TURRIS, oppidum Sardiniae. *Plin.* 3, 7. *B. A.*

LĪBYSSĪNUS. V. LIBYSTINUS.

LĪBYSSUS, a, um, adj. qui est ex Libya. *Catull.* 7, 3. Quam magnus numerus Libyssae arenae. *Sil.* 8, 206. Libyssa gens. *Lucan.* 9, 666. terraeque in fine Libyssae. ℙ De Cerere Libyssa V. LIBYCUS, *f.*

LĪBYSTĬCUS, a, um, adj. ad Libyn quendam pertinens, qui fabulas scripsit. Hujus scriptoris meminit *Hesych. Λιβυκοὶ λόγοι. Χαμαιλέων φησὶ, Λίβυν εὑρεῖν τοὺς λόγους τούτους.* V. AESOPICUS.

LĪBYSTĪNUS, a, um, adj. Libys, Libycus. *Catull.* 60, 1. Num te leaena montibus Libystinis, etc. Al. leg. *Libyssinis,* minus recte. ℙ *Libystinus Apollo* colebatur a Siculis, qui pestilentia immissa, eos a Libycorum bello defenderat. *Macr. Sat.* 1, 17.

LĪBYSTIS, idis, f. adj. *Λιβυστὶς,* Libyssa. *Virg. A.* 5, 37. Horridus in jaculis, et pelle Libystidis ursae. Ubi *Serv.:* Aut revera ursae, aut ferae Africanae, idest leonis, aut pardi. Adde *A.* 8, 368., ubi quo *Servius* quamlibet feram accipi posse ait. V. URSUS, *f.*

[LĪCATES, ium, m. plur. populi Vindeliciae: ita appellati, quod prope Licum amnem incolerent. Horum meminit *Plin.* 3, 20, 24. *F.*]

LĪCENS, entis, part. a *licet, ἀνειμένος,* qui licet, aut liber est, *παῤῥησιαστικός.* *Ov. A. Am.* 1, 569. Hic tibi multa licet sermone licentia tecto Dicere. *Stat. Silv.* 1, 6, 93. Joci licentes. *Mart.* 4, 8. egressu timet ire licenti Ad matutinum nostra Thalia Jovem. *Cic. Or.* 3, 48. Inde ille licentior, et divitior fluxit dithyrambus. *Val. Max.* 9, 1. *n.* 3. Licentior vita, *h. e.* dissoluta. *Id.* 6, 4. *n.* 2. Mala licentis imperii magistra inopia, atque avaritia. ℙ De hominibus. *Gell.* 15, 9. Audacem et licentem esse. *Sen. Hippol.* 780. Turba licens Naides improbae. ℙ Item qui licetur, part. a *liceor.* *Plin. Pan.* 29. *f.* Annona, de qua inter licentem, vendentemque conveniat. *Curt.* 5, 12. Hominem mercede conductum ad nutum licentium circumferri.

LĪCENTER, adv. *ἀδεῶς, ἀνειμένως,* cum licentia, nimis libere, immoderate. *Cic. N. D.* 1, 39. Vos non modo oculis imagines, sed etiam animis inculcatis: tanta est impunitas garriendi. At quam licenter? etc. *Id. Or.* 23. Solutum quiddam sit, nec vagum tamen, ut ingredi libere, non ut licenter videatur errare. *Id. Coel.* 23. Servos licentius, liberius, familiarius cum domina vivere. *Hor. A. P.* 265. idcircone vager, scribamque licenter? *Liv.* 26, 10. Licenter et otiose facere aliquid. *Val. Max.* 5, 4. *n.* 3. Excedere omnes jussit cubiculo, quo licentius, remotis arbitris, indicium perageret. *Tac. A.* 6, 13. Gravitate annonae juxta seditionem ventum: multaque in theatro licentius efflagitata, quam ut, etc.

LĪCENTĬA, ae, f. *ἄνεσις,* facultas, venia, libertas, qua licet nobis quippiam facere, nullo impediente. Est a *licet* formula affirmantis, ut ap. *Pl. Rud.* 4, 6, 21. videre est. *Cic. Off.* 3, 4. *extr.* Nobis nostra Academia magnam licentiam dat, ut quodcumque maxime probabile occurrat, id nostro jure liceat defendere; et *ib.* 1, 29. *med.* Pueris non omnem licentiam ludendi damus. *Id. Sen.* 13. Tantum licentiae dabat gloria. *Phaedr.* 3, 7. Si quo abire est animus, est licentia? Non plane est, inquit. *Tac. A.* 14, 49. Licentia absolvendi; et *ib.* 1, 26. bene faciendi; et *Julian. Dig.* 24, 3, 6. Licentiam habet mulier ad alias migrare nuptias. [**Suet. Caes.* 67. Licentiam omnem passim lasciviendi permittebat (militibus). *Aug.* 98. Permissa, immo exacta jocandi licentia. *Tib.* 42. Secreti licentiam nactus: *licentia* in his est potestas libere aliquid faciendi, sine metu et verecundia. Adde *Caes.* 40. Per intercalandi licentiam. (Nostr. *Willkührlichkeit*). ℙ *Licentia* tribuitur etiam philosophis, qui aut nullis argumentis, aut certe haud idoneis usi aliquid pronuntiant. *Cic. N. D.* 1, 38. Quae autem istae imagines vestrae aut unde? A Democrito omnino haec licentia; et 44. Trudimur ab (Epicuro) homine non tam faceto, quam ad scribendi licentiam libero. *Schütz.* in *cl. Cic.*] ℙ Ap. rhetores est figura sententiarum, *παῤῥησία,* cum apud eos, quos aut vereri, aut metuere debemus, tamen aliquid pro jure nostro dicimus, quod eos minime offendat, aut quos hi diligunt, cum in aliquo errato vere reprehendi posse videantur. *Auct. ad. Her.* 4, 36. Orationem liberam appellat. *Quint.* 9, 2. *med.* [*V. *Ernest. lex. technol. lat. rhet.* p. 243.] ℙ Saepissime in malam partem sumitur, estque intemperans et immoderata libertas, quam sibi quis arrogat faciendi quidquid libuerit, sine verecundia, aut metu aut legum, aut hominum. [*Nostr. *Ungebundenheit, Ausgelassenheit,* etc.] *Phaedr.* 1, 2. Athenae cum florerent aequis legibus, Procax libertas civitatem miscuit, Frenumque solvit pristinum licentia. *Tac. H.* 2, 10. Civitas discors, et ob crebras principum mutationes, inter libertatem ac licentiam incerta. *Ter. Heaut.* 3, 1, 74. Deteriores omnes sumus licentia. *Cic. Agr.* 1, 5. Nunc prospicite omnium rerum infinitam atque intolerandam licentiam. *Id. Att.* 10, 4. Qui nisi me civitate expulissent, obtinere se non posse putaverunt licentiam cupiditatum suarum. *Id. Verr.* 2, 3, 94. Dare alicui infinitam licentiam pecuniarum eripiendarum. *Id. Off.* 2, 8. *med.* Nisi multorum impunita scelera tulissemus, nunquam ad unum tanta pervenisset licentia; et *Font.* 14. Habere magnam licentiam ad maledicendum. *Id. Amic.* 22. In iis perniciosus est error, qui existimant, libidinum, peccatorumque omnium patere in amicitia licentiam. [**Vell.* 2, 100, 3. Magnitudinemque fortunae suae peccandi licentia metiebatur, quidquid liberet, pro licito vindicans.] *Cic. Mil.* 31. Quem si vicisset, habiturus erat impunitatem et licentiam sempiternam. *Id. Coel.* 20. Hujus saeculi licentia: quam *Plin. ep.* 3, 3. vocat licentiam temporum. [*Adde *Suet. Gr.* 11. licentia Sullani temporis, nostr. *Gesetzlosigkeit.*] *Nep. Eum.* 8. militum. *Tac. H.* 4, 72. Licentia saevitiaque imbuere militem. *Cic. Verr.* 2, 3, 12. Licentiam alicui permittere, ut, etc. et *ib.* 1. *extr.* praecidere; et *Div.* 2, 72. Licentiae cujuspiam resistere. *Id. Acad.* 4, 10. Libertatem et licentiam largiri. *Id. Mur.* 9. concedere. *Hor. Od.* 3, 24, 29. indomitam refrenare. *Tac. H.* 1, 35. coercere; et *ib.* 2, 84. *extr.* habere in aliqua re facienda; et *ib.* 3, 66. in aliquem. *Petr. Sat.* 17. Licentia juvenili impulsus. *Tac. H.* 4, 22. Paucis diebus per licentiam absumpta sunt, quae adversus necessitates in longum suffecissent. ℙ Eleganter refertur ad orationem, cum sibi indulget orator, aut scriptor, et leges, aut consuetudinem loquendi excedit. *Cic. Brut.* 91. *f.* Dedit operam, ut nimis redundantes nos et superfluentes, juvenili quadam dicendi impunitate et licentia, reprimeret. *Id. Or.* 3, 38. Verba prisca ac vetusta, quae sunt poetarum licentiae liberiora, quam nostra. [*Plura v. ap. *Schütz.* in *cl. Cic.* s. h. v.] *Quint.* 10, 1. *med.* Non per omnia poetas esse oratori sequendos, nec libertate verborum, nec licentia figurarum. ℙ Tribuitur et rebus inanimis. *Ov. Met.* 1, 309. de diluvio: Obruerat tumulos immensa licentia ponti. [**Vell.* 2, 22, 2. Gladiorum licentia, i. e. immodicus caedendi mos. *Cic. Fam.* 4, 9, 12. Magna gladiorum est licentia.] ℙ Tanquam Deam *Cic. Leg.* 2, 17. *Licentiam* nominat. V. LIBERTAS.

LĪCENTĬĀTUS, us, m. idem ac licentia. *Laber.* ap. *Non.* 3, 130. Meo licentiatu.

LĪCENTĬŌSE, adv. licenter. *Petr. Sat.* 140. *f.* Unde plani, unde licentiose viverent? Alii rectius leg. *levatores.* V. LEVATOR.

LĪCENTĬŌSUS, a, um, adj. *παῤῥησιαστής,* qui nimia utitur licentia. *Quint.* 1, 6. Nam *ebor* dicere non minus est licentiosum, quam si *sulphuri,* et *gutturi* subjicerent *o* mediam in genitivo. *Appul. Met.* 4. Lamentationes licentiosae; et *ib.* 5. Licentiosa temeritas; et *ib.* 9. fortuna. *Sen. Excerpt. contr.* 6, 8. Conversatio cum viris licentiosior. *August. contr. Pelag.* 2, 7. Libidini licentiosissimum spatium praebere.

LĪCĔO, es, cui, citum, 2. n. *πλειστηριάζομαι,* est in auctione aestimari: a *licet,* quia licet emere, et vendere quae in auctione aestimata sunt. A grammaticis in neutris passivis numeratur. Construitur vel absolute, vel cum communibus casibus. Si ablativus personae agentis exprimendus sit, ad verbum *liceor* confugiendum est. *Pl. Men.* 5, 9, 97. omnia Venibunt, quiqui licebunt, praesenti pecunia. *Cic. Att.* 12, 23. *med.* De Drusi hortis quanti licuisse t[e] scribis, etc. *Hor. Sat.* 1, 6, 12. Contra Lavinum Valeri genus, unde Superbus Tarquinius regno pu[l]sus fuit, unius assis Non unquam pretio pluris li[]cuisse. *Mart.* 6, 66. Parvo cum pretio diu liceret etc. ℙ Est etiam rem venalem aestimare, pretiu[m] indicare: et ad venditorem pertinet. *Plin.* 35, 1[] 36. *n.* 13. Percontanti quanti liceret opera effecta parvum nescio quid dixerat. Ita *Hard.* ex MS[S]. Alii *licitaretur.*

LĪCĔOR, eris, licitus sum, dep. 2. *ἀλτωνέομαι,* pretium offero in auctione alicujus rei. *Cic. Verr.* 2, 3, 33. Liciti sunt usque eo, quoad effice[re] posse arbitrabantur. *Id. Caec.* 6. Licetur Aebutius, deterrentur emptores multi, fundus addicitu[r] Aebutio. *Id. Off.* 3, 15. Non licitatorem vendi[tor], nec qui contra asse liceatur, emptor appone[t]. *Id. Att.* 12, 38. Heredes Scapulae istos hortos li[]ceri cogitant. *Pers.* 5, 191. Et centum Graeco[s] curto centusse licetur. *Paul. Dig.* 10, 2, 29. Nis[i] si objiciatur creditori, quod animose licitus si[t]. *Caes. B. G.* 1, 18. Omnia vectigalia parvo preti[o] redempta habebat, propterea quod, illo licente contra liceri audebat nemo. V. *licente* ad hoc ver[]bum pertinet, non ad *liceo.* *Plin. Pan.* 50. Illo[s] hortos, illud suburbanum licemur, emimus, imple[]mus. ℙ Mos erat, ut in auctionibus, qui liceretu[r] in turba, et pretium augeret, digitum tolleret. *Cic. Verr.* 2, 3, 11. Utrum est aequius, eum qui man[] quaesierit, an eum qui digito licitus sit, possidere[?] Adde *ib.* 2, 1, 54. ℙ Translate. *Plin.* 14, 22, 28. Tunc avidi matronam oculi licentur, *h. e.* in ebrie[]tate oculi veluti destinant, quo pretio, aut ration[e] matronae amoribus potiantur.

*LICERIANA PIRA, dicta a Licerio Galliae Aqui[]tanicae urbe. *Plin.* 15, 15. *B. A.*

LĪCESSIT. V. licet, ebat, etc.

LĪCET, *κἄν, καίτοι, εἰ καὶ,* conjunctio adver[]sativa, quae significat *etsi, quamquam, quamvis.* [*Originem habet ex constructione impers. v. *lice[t]* cum conjunctivo. V. *Zumpt. Gr. Lat.* §. 601. p. 473. Hinc recte videtur *Ramsh. Gr. Lat.* §. 19[] *n.* 3. p. 886. *licet* ubique pro verbo impersonali ac[]cipere.] *Cic. Rosc. Am.* 11. Licet hercule undi[]que omnes in me terrores, periculaque impendean[t] omnia. *Id. Leg.* 3, 10. *f.* Quamvis enumeres mul[]tos licet, nullos reperies, etc. *Id. Amic.* 20. Quan[]tumvis licet excellas. [*Cf. *Heindf.* ad *N. D.* 3, 36, 88.] *Virg. A.* 6, 400. licet ingens janitor antro Aeternum latrans exsangues terreat umbras. ℙ Eodem modo, ac significatione usurpatur *licebit.* *Ov. Trist.* 5, 14, 3. Detrahat auctori multum fortuna licebit. *Hor. Epod.* 15, 19. Sis pecore, et multa dives tellure licebit. ℙ Quamquam hujusmodi, quae conjunctiones a grammaticis appellantur, nihil aliud quam verba sunt, post quae particula *ut* subauditur: est tamen, ubi vim propriam habent adversantis particulae, sequente tamen. *Brut.* ad *Cic. ad Brut.* 1, 17. *med.* Licet ergo patrem appellet, tamen illud apparebit, etc. *Cic. Att.* 3, 12. Licet tibi significarim, ut ad me venires, tamen intelligo, etc. ℙ Sequente indicativo. *Ulp. Dig.* 2, 15, 8. *f.* Licet ruinae, vel incendio subjecta transactio est. *Julian. ib.* 29, 7, 2. Licet directae libertates deficiunt, attamen, etc. *Ulp. Dig.* 30, 73. Licet imperator rescripsit, etc. tamen, etc. Adde *Coripp. Laud. Just.* 1, 3. et 85., *Macr. Sat.* 1, 11. *med.* et *Ammian.* 22, 8. ℙ [*Cum adjectivis nonnisi ap. poetas legitur. *Prop.* 2, 34, 72. Huic licet ingratae Tityrus ipse canat.]

LĪCET, ebat, licuit, vel licitum est, imp. 2. *θέμις ἐστὶ, ἔξεστι, ἔνεστι,* fas est, honestum est, rectum est: a *δίκη,* jus, *δ* in *l* abeunte, ut *δάκρυμα,* lacryma, *Ὀδυσσεὺς,* Ulysses. Alii vero putant, *licet* esse a *λίπω* seu *λείπω,* linquo (ut ab *ἕπομαι* est *sequor,* unde et *sequutus* et *secutus*), ex quo Latinorum prius *lico* activum, deinde intransitivum *liceo* (ut a *pendo* est *pendeo*); ita ut impersonale *licet* idem sit ac linquitur, permittitur: *licet* autem idem fere est ac *liquet,* quemadmodum tum *colliciae,* tum *deliciae* scribitur aeque ac *colliquiae,* et *deliquiae.* *Cic. Phil.* 13, 6. Neque enim, quod quisque potest, id ei licet. *Id. ib.* Licet autem nemini contra patriam ducere exercitum, si quidem licere id dicimus, quod legibus, quod more majorum, institutisque conceditur. *Sen. Clem.* 1, 18. In servos omnia licent. *Pl. Amph.* 2, 1, 70. Introire in aedes nunquam licitum est. *Inscr.* ap. *Grut.* 629. Viatoribus, praeconibus, qui ex hac lege lecti erunt, vicarium dare, subdere jus esto, licetoque. ℙ Saepe significat, possibile est, conceditur, potestas datur. *Cic. Mur.* 4. Neque enim jam mihi licet, neque est integrum, ut meum laborem hominum periculis sublevandis non impertiam. *Id. Rabir. Post.* 5. Quid deceat vos, non quantum liceat vobis, spectare debetis. *Id. Att.* 2, 1. *med.* Nihilo magis ei liciturum esset plebejo rempublicam perdere, quam similibus ejus, me consule, patriciis esset licitum. *Id. Off.* 1, 29. Licet ora ipsa cernere iratorum. *Id. Div.* 1, 7. Mirari licet, quae sint animadversa a medicis herbarum genera. Dum licet. *Hor. Od.* 2, 11, 16.

et *Sat.* 2, 6, 96. ℙ Cum verbo *licet* infinitivus usurpari potest etiam passive. *Cic. Tusc.* 1, 12. Idque cum multis aliis rebus, tum e pontificio jure, et caeremoniis sepulcrorum intelligi licet. *Caes. B. C.* 3, 28. Hinc cognosci licuit, quantum, etc. ℙ Si conjugatur cum infinitivo *esse*, vel alio ex neutris primi ordinis, ut *vivere*, *redire*, etc., [*addito adjectivo*,] post illum infinitivum modum potest habere tum dat., tum accus. *Cic. Tusc.* 1, 15. Licuit enim esse otioso Themistocli, licuit Epaminondae. [*Att.* 1, 17. *med.* Quo in genere mihi negligenti esse non licet; et *Fl.* 29. cur his esse liberis non licet? *Off.* 2, 18, 63. ut iis ingratis esse non liceat. *Liv.* 3, 50. Sibi vitam filiae sua cariorem fuisse, si liberae ac pudicae vivere licitum fuisset; et 26, 41. Hannibal nihil jam majus precatur deos, quam ut incolumi cedere atque abire ex hostium terra liceat.] *Id. Balb.* 12. Quod si civi Romano licet esse Gaditanum sive exsilio, sive rejectione hujus civitatis. *Pl. Ps.* 1, 1, 14. Licet me id scire, quid sit? *Cic. Off.* 1, 26. *extr.* Haec praescripta servantem licet magnifice, graviter, animoseque vivere. Sed hic locus *Jacobo Facciolato* magistro meo valde suspectus est νοθείας. *Id. ib.* 2, 19. *med.* Licet opera prodesse multis beneficia petentem, commendantem judicibus, vigilantem, etc. Sed non videntur vv. *petentem, commendantem* a *licet* pendere. [*Recte! V. *Beier.*] ℙ Regit etiam conjunctivum sine conjunctione *ut*, quemadmodum *oportet*. *Cic. Or.* 1, 44. Fremant omnes, licet: dicam, quod sentio: *idest*, fremere possunt. *Id. Inv.* 1, 51. Sequatur Hermagoram, licebit. [**Curt.* 7, 4, 16. Licet strenuum metum putes esse, velocior tamen spes est.] ℙ Frequenter ponitur cum accus. et praeposit. *per*, ut *Si per te licebit:* idest si permiseris, vel si potero, a te non impeditus. *Non licet mihi per te hinc abire:* idest, tu non vis, seu pateris, me hinc abire. *Licet hoc mihi per leges facere*, vel *non licet per leges facere:* idest, legibus approbantibus, vel improbantibus. *Cic. Fl.* 29. Cur his per te frui libertate sua, cur denique esse liberis non licet? *Id. Rosc. Am.* 44. Id quod postea, si per vos, judices, licitum erit, aperietur. *Plin.* 11, 6, 5. Nullus, cum per coelum licuit, otio perit dies. ℙ In responsionibus *licet* est affirmantis, assentientis. *Pl. Cas.* 3, 3, 30. Propera ergo. *Cle.* licet. *Id. Rud.* 4, 6, 8. *Dae.* Eum rogato, ut huc veniat. *Tra.* licet. *Dae.* Dicito, daturum illi meam filiam uxorem. *Tra.* licet. *Dae.* Sed propera. *Tra.* licet. Lege integram scenam. ℙ *Licet rogare?* formula interrogandi testes in judicio, ap. *Cic. Or.* 2, 60. *Licet consulere?* petendi consilium domi a jurisconsultis, ap. *eund. Mur.* 13. *Licet antestari?* citandi quempiam, ut apud judicem testis sit. V. ANTESTOR. ℙ *Licetne?* petendi cum verecundia. *Ter. Heaut.* 5, 2, 20. Here, licetne? *Chre.* loquere. ℙ Habet locum in precationibus. *Hor. Od.* 3, 27, 13. Sis licet felix, ubicumque mavis, Et memor nostri, Galatea, vivas. *Ov. Met.* 3, 404. manus aliquis despectus ad aethera tollens, Sic amet iste licet, sic non potiatur amato, Dixerat. ℙ Servit et ironiae. *Ov. A. Am.* 2, 31. Dixerat haec: sed et haec, et multo plura licebat Dicere: regressus non dabat ille viro. ℙ *Licet*, necesse est, oportet, cogor. *Prop.* 2, 13, 71. Nunc licet in triviis sicca requiescere luna; et *ib.* 8, 3. Quam mihi si liceat media pugnare puella; et *ib.* 31. Scribant de te alii, vel sis ignota, licebit. ℙ *Licessit* pro *licuerit* est ap. *Pl. Asin.* 3, 3, 13.

*LICHĂDES, um, Λιχάδες, insulae tres in mari Aegaeo, prope Graeciam. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

LICHĂNOS, i, m. λιχανός, unus ex phthongis musicis mobilibus, qui inter stantes, et immotos sunt in tetrachordo dispositi. Est autem duplex, alter a recentioribus musicis vocatur *G sol re*, alter *D sol re*. Primus est mediarum chordarum, secundus summarum. *Vitr.* 5, 4. V. ibi *Bald. in Lexico.* ℙ Est etiam hoc nomine digitus, qui Latine index ab indicando, Graece λιχανὸς a lingendo, *h. e.* ἀπὸ τοῦ λείχειν, est dictus. V. HYPATE.

[LICHAS, ae, m. Λίχας, famulus Herculis in mare projectus, et in sui ipsius nominis petram mutatus; λιχὰς enim rupem significat. *Hyg. fab.* 36. et *Ov. Met.* 9, 155. et sqq. *F.*]

LICHEN, ēnis, m. λειχήν, morbus cutis, praecipue in facie serpens, atque asperitate et pustulis foedans: Latine mendagra, et impetigo. *Mart.* 11, 98. Non triste mentum, sordidique lichenes. *Plin.* 23, 7, 63. Foliorum fici usus est in fricando lichene, alopeciis, etc. Adde 26, 1, 2. ℙ Etiam equi, asini, mulae eo laborant in facie, et super pedum ungulas. *Id.* 28, 11, 49. Equi lichene vexati. Adde 28, 17, 67. et 30, 10, 27. ℙ Est etiam herba in saxosis locis nascens, folio uno ad radicem lato, caule uno parvo, longis foliis dependentibus, quaeque inter alia etiam ad lichenas prodest. *Plin.* 26, 4, 10.

LICIĂ, orum. V. LICIUM.

[LICIĀMENTUM, i, n. nexus plurium liciorum. *Not. Tir.* p. 160. Licium, liciamentum. *F.*]

[LICIĀTORIUM, ii, n. ἀντίον, insubulum, lignum, in quo telae licia involvuntur. *Vulg. interpr.* 1. *Reg.* 17, 7. Hastile autem hastae ejus erat quasi liciatorium texentium. V. INSILIA et INSUBULUM. *F.*]

LICIĀTUS, a, um, part. ab inusit. *licio. August. C. D.* 22, 14. Ipsa jam membra omnia sunt latenter in semine, in qua ratione jam quodam modo, ut ita dicam, liciatum esse videtur, quod nondum est, immo quod latet, sed accessu temporis erit, *h. e.* inchoatum, ut tela inchoata dicitur, cum liciis adjuncta sunt stamina, necdum tamen texta subtemine. *Id. Gen. ad litt.* 3, 14. Quasi praeseminata, et quodammodo liciata primordia futurorum animalium. Al. leg. *initiata.*

LICINIĀNUS, a, um, adj. ad Licinium pertinens, quod est nomen propr. R. civis. *Cato R. R.* 6. Oleam Licinianam serere, *h. e.* quam primum bonitatis locum obtinere, tradit *Colum. Arbor.* 17, Dicta est autem a quodam Licinio, qui eam vel apprime coluit, vel invexit. *Colum. R. R.* 1, 3. *med.* Liciniana illa jugera, quae plebis tribunus viritim diviserat, *h. e.* C. Licinius Stolo, qui tribunus plebis legem tulit, ne quis plus quingentis jugeribus possideret: et primus post reges exactos septena jugera plebi viritim divisit. Sed idem postea decem millibus aeris a M. Popillio Laenate, ipsa sua lege damnatus est, quod mille jugerum agri cum filio possideret, emancipandoque filium fraudem legi fecisset, uti narrant *Liv.* 6, 35. et 7. 16., *Varr. R. R.* 1, 2. *Plin.* 18, 3, 4., *Colum.* 1. 3. *f.* et *Val. Max.* 8, 6. *n.* 3. ℙ *Liciniani* cognominati sunt filii posterique Catonis censorii ex Licinia priore ejus conjuge: sicut ex posteriore, filia Salonii, Saloniani, quos inter Uticensis fuit. *Plin.* 7, 14, 12. ℙ *Liciniani* etiam sunt appellati milites, qui Licinii Imp. partes sunt secuti. *Lactant. Mort. persecut.* 46. Liciniani scuta deponunt. ℙ *Licinianus* fuit etiam cogn. R. Hinc Valerius Licinianus vir praetorius, cujus mentio est ap. *Plin. ep.* 4, 11.

LĬCĬNIO. V. LACINIO.

LĬCĬNĬUM, ii, n. linamentum, licium medicamine illitum plagis sanandis. *Veg. Vet.* 2, 22. et 48. Sunt qui rectius legend. putant *licium.* ℙ *Est et *licinium* vestis nomen ap. *Is.* 19, 22. Licinium vocatum, quod textura ejus ligata sit in totum, quasi diceres Liginum, *c* litera in *g* mutata. ℙ *Id. Is.* 19, 19. Lignum vocatur Graeca etymologia (*ad λύχνον respicit, quam bene non disputo*) quia incensum in lumen convertitur et in flammam. Unde et Licinium dicitur, quod lumen det. Nempe *Idem* 20, 10. Lucerna a Licinio dicta est — Licinius autem quasi Lucinius. Est enim candela lucernae. *Gloss. Isid.* Licini, candelae, lucernae, cicindilia. *B. A.*

LĬCĬNĬUS, a, um, adj. ad Licinium pertinens. Est autem *Licinius* nomen propr. civis R. Licinia gens plebeja perillustris Romae fuit, et in plures familias abiit, quarum praecipuae Crassorum, Lucullorum, et Muraenarum. V. LICINUS. ℙ De *Licinio Proculo* V. PROCULUS. ℙ Licinia olea ap. *Colum.* 5, 8. et 12, 49. et 52. eadem est ac Liciniana. ℙ *Licinia lex* agraria itidem in V. LICINIANUS explicata est. ℙ Alia fuit de sacerdotibus creandis, lata a C. Licinio Crasso, sed non perlata, ut sacerdotum cooptatio ab ipsorum collegio ad populum transferretur, ut est ap. *Cic. Amic.* 25. ℙ Sumptuaria, lata a P. Licinio Crasso Divite, qui fuit consul cum Cn. Cornelio Lentulo an. U. C. DCLVII., certis diebus centenos aeris in coenam impendi permittebat, nuptiis ducenos: ceteris diebus statuebat tricenos: carnis aridae, et salsamenti certa pondera in singulos dies constituebat: si quidquam esset natum e terra, vite, arbore, promiscue et indefinite largiebatur. Ita *Gell.* 2, 24. ℙ Alia fuit de consulatu lata a C. Licinio Stolone trib. pleb. una cum L. Sextio, ut alter consul de plebe crearetur. *Liv.* 6, 35. et *Gell.* 17, 21. ℙ Alia de sodalitiis ap. *Cic. Planc.* 15., qua sanciebatur, ut in causa de sodalitiis (quod erat gravissimum crimen ambitus) accusator ederet reo judices quos vellet, ex quibus vellet tribubus, qui sine rejectione judicarent: ne ab reo pecunia corrumpi possent. ℙ Alia fuit *Licinia Mucia* de peregrinis, quam tulit L. Licinius Crassus orator, cum esset consul cum Q. Mucio Scaevola itidem oratore et jurisconsulto, de regendis in sua civitate sociis. Cum enim summa cupiditate civitatis R. Italici populi tenerentur, et ob id magna pars eorum pro civibus R. se gererent, lata est lex, ut in suae quisque civitatis jus redigeretur, quae lex maxima causa fuit belli Italici, quod post triennium exortum est. *Ascon. in fr. or. pro C. Cornel.* Quo pertinet illud *Cic. Brut.* 16. Lysias est Atticus, quoniam certe Athenis est et natus, et mortuus, et functus omni civium munere: quamquam Timaeus eum, quasi Licinia et Mucia lege, repetit Syracusas. Adde *Balb.* 21. et 24. et *Off.* 3, 11. ℙ Praeterea *Licinia Junia*, cujus auctores fuerunt L. Licinius Muraena, et D. Junius Silanus Coss. quae graviores poenas statuebat in eos, qui contra Caeciliam Didiam fecissent, quae lex erat de servando trinundino in legibus ferendis. *Cic. Vat.* 14., *Sext.* 64., *Phil.* 5, 3., *Att.* 4, 16. et *ib.* 2, 9. ℙ Denique alia fuit de legumlatoribus, quae non modo eum, qui legem tulisset de aliqua potestate, aut procuratione mandanda, sed etiam collegas ejus, cognatos, affines excipiebat, ne eis ea potestas curatiove mandaretur. *Cic. Agr.* 2, 8. et *Dom.* 20. ℙ *Atria Licinia* ap. *Cic. Quint.* 3. et 6. Romae fuere auctionaria, ut appellat *Id. Agr.* 1, 3. *h. e.* in quibus praecones versabantur, et auctiones fiebant: dicta fortasse a L. Licinio Crasso, quem narrat *Plin.* 17, 1, 1. et 36, 3, 3. primum in atrio domus suae in Palatio, columnas marmoreas habuisse.

LĬCĬNUS, a, um, adj. qui cornua habet sursum versum reflexa, ut ait *Serv.* et *Philarg.* ad *Virg. G.* 55. Hinc *Licini boves* ap. *Virg. l. c.* V. CAMURUS. *Hesych.* Λίξ, πλάγιος, καμπτὴρ. Videtur esse ab ἕλιξ, intortus. Hinc ad homines translatum, quibus crines retro reflexi per se surgunt, unde et *relicinus* quam vocem vide suo loco. *Gloss. Phil.* Licinus ἀνάθριξ. ℙ Fuit etiam cogn. R. in gente Fabia, et Porcia; ut M. Fabius Licinus cos. an. U. C. DVIII., et L. Porcius Licinus cos. an. U. C. DLXX. in *Fast. Capitol.* ap. *Grut.* 292. et 293. ℙ Licinus fuit item tonsor, et libertus Augusti ditissimus, de quo mentio est ap. *Hor. Art. P.* 301., *Mart.* 8, 3. ac praecipue *Dion.* 54, 21. Exstat in eundem *Varr. Atac. epigr.* in *Anthol. Lat.* T. I. p. 205. *Burm.* Marmoreo Licinus tumulo jacet, at Cato parvo, Pompejus nullo: credimus esse Deos? Inde nomen accepit gens Licinia, ex qua fuit L. Licinius Varro Muraena, cujus meminit *Hor. Od.* 2, 10, 1. Rectius vives, Licini, neque altum Semper urgendo, etc.

[LĬCĬO, is, ixi, a. 3. V. LICTOR. *F.*]

LĬCĬTĀTĬO, onis, f. ἀντώνησις, oblatio pretii in auctione, vel in quacumque emptione. Habet enim locum etiam in hereditatibus dividendis, ubi cum partes omnes aequabiliter secari non possunt, pecuniae oblatione aequantur, quae minoris pretii sunt. *Cic. Verr.* 2, 2, 53. *med.* Exquisitis palam pretiis, et licitationibus factis, describebat censores binos in singulas civitates. *Id. Att.* 11, 15. *f.* Cum ea pars, quae videtur esse minor, licitatione expleri posset. *Suet. Ner.* 26. Praedam ad licitationem dividere. *Id. Cal.* 22. Ambitione et licitatione maxima comparare aliquid. *Ulp. Dig.* 10, 2, 6. Ad licitationem rem deducere, ut qui licitatione vicerit, hic habeat instrumenta hereditaria, non placet. *Marc. ib.* 4, 7, 12. Ut potentior emptor per licitationem rem accipiat. *Paul. ib.* 10, 3, 19. Penes quem licitatio remansit, *h. e.* qui plus licitatus superavit.

LĬCĬTĀTOR, oris, m. ἀντωνούμενος, qui licitatur, et pro re emenda, conducendave pretium alio majus offert. *Licitatorem apponere* est subornare aliquem, qui coram emptore majus pretium proponat, ut res pluris vendatur. *Cic. Off.* 3, 15. Tollendum est ex rebus contrahendis, omne mendacium: non licitatorem venditor; nec qui contra asse liceatur, emptor apponet. (Ita leg. *Muretus*, *Graevius* et *Heumannus*: alii *contra se*, sed delendum videtur *Heusingero* pronomen, et *contra liceatur* legendum) *Id. Fam.* 7, 2. Nunc cum tuum pretium novi, licitatorem potius apponam, quam illud minoris veneat. [*Utroque *Cic.* loco *Orell.* cum aliis quibusdam praestantissimis edd. exhibet *illicitatorem*, quem *F. Heusing.* intelligit emptorem simulatum, qui alios licitantes licitando superet, ut rerum venalium pretia accendat.]

LĬCĬTĒ, et

LĬCĬTO, adv. θεμιτῶς, per leges, per jus, eo modo, quo licet. *Mart. Dig.* 30, 111. *med.* Si quid alicui licite fuerit relictum. *Solin.* 11. Aedem numinis, praeterquam nudus vestigia, nullus licito ingreditur.

LĬCĬTOR, aris, atus sum, dep. 1. ἀντωνέομαι, frequentativum a *liceor*, ejusdemque fere significationis, atque usus, rarioris tamen. *Pl. Merc.* 2, 3, 104. Potin' ut ne licitere adversum animi mei sententiam? *Paul. Dig.* 39, 4, 9. Locatio vectigalium, quae color licitantis ultra modum solitae conductionis inflavit, etc. ℙ Translate. *Curt.* 4, 1. Impia bella suscipitis, et cum habeatis arma, licitamini hostium capita, *h. e.* pretium offertis hostium capita afferentibus. ℙ Pro contendere, pugnare. *Ennius* ap. *Non.* 2, 505. pars Ludicre jactant saxa, inter se licitantur. *Caecil. ib.* Machaera licitari adversum cum coepisti sciens. *Festus:* Licitati, in mercando, sive pugnando contendentes.

LĬCĬTUS, a, um, part. a *licet*, θεμιτὸς, qui licet, legi consentaneus. *Virg. A.* 8, 467. Congressi jungunt dextras, mediisque residunt Aedibus, et licito tandem sermone fruuntur. *Tac. A.* 15, 37. Per licita atque illicita foedatus. *Petr. fr. Trag.* 683. *Burm.* Licitus torus. *Stat. Th.* 11, 123. Licitae acies. *Ulp. Dig.* 37, 14, 2. Licita negotiatio. *Id.* 50, 14, 3. Liciti contractus. *Tac. A.* 3, 24. Idque jure licitum.

LĬCĬUM, ii, n. μίτος, filum lanae contortum. De etymo res est valde incerta. *Vossius* tamen putat, esse a λίξ, de quo V. *Hesychii l. c.* in LICINUS: prima autem in *licium* longa est, licet

brevis sit in *licinus*, ut etiam a *rĕgo* est *rĕgula*. V. LICTOR. Sunt autem *licia*, quibus textores induunt, atque implicant stamina, et jugo adnectunt: eaque cum tela pertexta est, recidunt. Itaque vel unico filo, vel etiam pluribus constare possunt. *Virg. G.* 1, 285. licia telae addere, *h. e.* texturam incipere. *Plin.* 11, 24, 28. de araneo: Derelicta lasso praetendi summa parte arbitrere licia. *Id.* 8, 48, 74. Plurimis vero liciis texere, quae polymita appellant, Alexandria instituit, *h. e.* in plures ordines, quam duos, diviso stamine: qui ordines plura licia postulant, quibus jugo adnectantur. ¶ Item ipsa stamina, quibus tela texitur. *Auson. epigr.* 38. Licia qui texunt et carmina, carmina Musis, Licia contribuunt, casta Minerva, tibi. *Id. ep.* 23, 14. per licia texta querelas Edidit, et tacitis mandavit crimina telis. De Philomela loquitur. ¶ Sic etiam appellatur quodcumque filum, seu stamen. *Ov. Fast.* 3, 267. Licia dependent longas velantia sepes: Et posita est meritae multa tabella Deae, *h. e.* funiculi, quibus vota pendent. Sic *Plin.* 23, 7, 63. Cinerem fici cum aluta illigatum licio e collo suspendere. *Auson. Idyll.* 6, 31. Licia fert glomerata manu deserta Ariadne. *Petr. Sat.* 135. Ut solvit licio pannum, partem leguminis super mensam effudit. *Tiro* ap. *Gell.* 12, 3. Licio enim transverso, quod limum appellatur, qui magistratibus praeministrabant, cincti erant. V. LIMOCINCTUS. ¶ *Per lancem et licium furta concipere*, quid sit, V. in LANX. Habet saepe usum in incantamentis. *Virg. Ecl.* 8, 73. Terna tibi haec primum triplici diversa colore Licia circumdo. Ubi *Serv.*: bene utitur liciis, quae ita stamen implicant, ut haec adolescentis mentem implicare contendit. *Petr. Sat.* 131. De sinu licium protulit, varii coloris filis intortum, cervicemque vinxit meam. *Ov. Fast.* 2, 575. Tum cantata ligat cum fusco licia rhombo. *Id. Amor.* 1, 8, 8. Scit bene, quid gramen, quid torto concita rhombo Licia, quid valeat virus amantis equae. *Plin.* 28, 4, 12. Licium telae detractum alligantes novenis, septenisque nodis: ad singulos nominantes viduam aliquam. V. RHOMBUS et STAMINEUS. ¶ Erant demum *licia* ornamenta capitis feminarum. *Prud. in Sym.* 2, 1104. de Vestalib.: Perfundunt quia colla comis bene, vel bene cingunt Tempora taeniolis, et licia crinibus addunt.

LICTOR, oris, m. ῥαβδοῦχος, minister publicus consulum, aliorumque magistratuum, qui fascem virgarum cum securi, humero sinistro nixum, laeva manu ferens praecedit. *Festus*, quod fasces virgarum ligatos fert; at *Valgius Rufus* ap. *Gell.* 12, 3. et *Non.* 1, 257., quod, cum magistratus populi R. virgis quempiam verberari jussissent, crura ejus et manus ligari a viatore solita sint: isque, qui, ex collegio viatorum, officium ligandi haberet, lictorem appellatum fuisse putant. *Tiro* autem ap. *eund. Gell. ib.* lictorem vel a limo, vel a licio dictum scripsit. (V. locum in LICIUM *f.*) At cum in *Not. Tir.* p. 149. habeatur *lixit*, *illixit*, *prolixit;* praeteritum *lixi* a *licio*, non a *lacio*, derivatum videtur, indeque etiam fortasse *licium*, et *lictor*, praecipue cum *Gell. l. c.* affirmet, primam syllabam in *lictore*, sicut in *licio*, productam esse: quamquam rectius cum *Festo*, *Gellio* et *Nonio* quispiam existimet, *lictor* esse per syncopen pro *ligator*, ut *frictor* est a *fricator;* littera vero *g* in *c* mutata est, ut in *lector* a *lego*, nam *g* ante *t* nunquam a Latinis usurpatur: unde *Cic. Rabir. perduell.* 4. et *Liv.* 1, 26. I lictor, colliga manus; et *Liv.* 8, 7. I lictor, deliga ad palum. ¶ Lictorum origo repetenda est ex Vetulonia, Etruriae urbe primaria. *Sil.* 8, 484. Maeoniaeque decus quondam Vetulonia gentis; Bissenos haec prima dedit praecedere fasces, Et junxit totidem tacito terrore secures. Hinc in nummis Vetuloniae ap. *Lanzi*, *Sagg. di ling. Etr.* T. 2. p. 110. *tab.* 7. *n.* 7. et 8. securis insculpta est. *Liv.* 1, 8. Romulus cum cetero habitu se augustiorem, tum maxime lictoribus duodecim sumptis *(a finitima Etruria)* fecit. At *Macr. Sat.* 1. idipsum Tullo Hostilio tribuit. ¶ Lictores antiquitus ingenui e plebe Romana fuere, teste *Liv.* 2, 5., temporibus vero *Taciti* etiam e libertinorum genere, ut est ap. *eund. A.* 13, 27.; post autem bellum Punicum secundum e Bruttiis, qui in provincia magistratibus apparerent, sumptos fuisse, quidam ex loco *Gellii*, quem vide in BRUTTIANUS, falso putant, cum Bruttianos alios fuisse a lictoribus constet: nam hi e libertino saltem genere, ut diximus, erant, et virgis reos verberabant; illi servorum vice, ut ait *Id. l. c.*, et flagro, ut lorarii servos in scenis publicis, eosdem caedebant. Adde, ex *Dione* 48, 43., ann. U. C. DCCXVI. edicto vetitum fuisse, ne quis servus lictor esset, quod fortasse factum videtur, quia paulatim e servili conditione homines in lictorum numerum contra leges intrusi essent. ¶ Reges Romani, ut diximus, deinde etiam singuli consules, XII. lictores habuerunt, sed tamen L. Junius Brutus prior, ut ait *Liv.* 2, 1., vel P. Valerius Publicola, ut affirmat *Cic. de Rep.* (ed. *A. Maio*) 3, 31., instituit primus, ut uni tantum ex consulibus alternis mensibus lictores praeirent, ne, si ambo consules fasces haberent, duplicatus terror videretur: quae tamen consuetudo deinceps aliquantulum est immutata, nam *Liv.* 22, 41. narrat, secundo bello Punico alternis diebus idem factitatum, quod fortasse locum habuit in bello tantummodo, quoties nempe uterque consul in acie simul esset: antiquum vero morem retulisse C. Julium Caesarem, memorat *Suet. Caes.* 20. Idem lictorum numerus praeiverat decemviris consulari potestate, quibus tamen singulis, teste *Liv.* 3, 33., alternis tantum diebus XII. lictores, collegis vero novem singuli accensi apparebant; altero autem decemviratus anno singuli decemviri per summam injuriam cum XII. lictoribus secures fascibus illigatas praeferentibus prodiere, ut narrat *Id. ib.* 36. Idem quoque numerus tribunis militum consulari potestate, ex *Liv.* 4, 7., fuit; idemque etiam interregi, ex *eod.* 1, 17.; dictator autem XXIV. habuit, ut patet ex *Dione* 54, 1., *Polyb.* 3, 87. et *Plut.* in *Fabio* 4. Caesari vero ann. U. C. DCCIX., cum dictator III. esset, concessum a senatu est, ut triumphum Gallicum, Alexandrinum, Ponticum, et Africanum quatuor diversis eodem mense diebus ageret cum LXXII. lictoribus, ut refert *Dio* 43, 14. et 19. Magister equitum VI. tantum lictores habebat, ex *eod.* 42, 27. At II. praetor urbanus priscis quidem temporibus, ut constat ex plebiscito ap. *Censor. de die natal.* 24. Praetor urbanus duos lictores apud se habeto. *Pl. Epid.* 1, 1, 25. At unum a praetura tua, Epidice, abest. *Ep.* quidnam? *The.* scies: Lictores duo, duo fasces virgarum; et ex nummo gentis Livinejae ap. *Morell. Fam. R.* *tab.* 1. *n.* 3. in cujus parte antica est caput virile imberbe, circa autem haec est inscriptio: L. Livinejus *Praetor ;* in postica vero sella curulis intra duos fasces sine securibus (quas a praetorum urbanorum fascibus abfuisse docet *Spanhem. Dissert.* T. 2. p. 106.) cum hac inscriptione: Regulus *Filius* Prae*fectus Urbis*. Transacto vero tempore praetores tum urbani, tum provinciales lictoribus VI. usi sunt, ut constat ex *Polyb.* 3, 40., ubi praetor dicitur ἑξαπέλεκυς ὑπάρχων, et 2, 24. ἑξαπέλεκυς ἡγεμών; et ex nummo ejusd. gentis Livinejae ap. *Morell. ib. n.* 5., in quo eadem est pars antica sine inscriptione, postica vero sellam curulem intra sex fasces, et hanc inscriptionem habet: L. Livinejus Regulus. Ex quo patet, in altero hoc nummo praeturam provincialem L. Livineji Reguli, in priore urbanam significari. Etiam proconsules, si prius praetores tantum fuissent, VI. lictores habebant; si vero consulatum gessissent, XII. utebantur, ut patet ex *Ulp. Dig.* 1, 16, 14. et ex *Dione* 53, 13. Hinc *Cyprian. ep. ad Mosem et Maxim.* Eant nunc magistratus et consules, sive proconsules, annuae dignitatis insignibus et duodecim fascibus glorientur. At tribuni plebis, aediles, quaestores urbani nullis lictoribus utebantur, quia sine imperio erant; quaestores tamen provinciales, stante republ. R., si eorum proconsules, vel praetores mortui essent, vel aliqua de causa abessent, dicebantur *quaestores pro praetore*, et VI. fasces praeferebant, qualis fuit ex *Inscr.* ap. *Grut.* 383, 5. Cn. Calpurnius Cn. F. Piso quaestor pro pr. ex S. C. provinciam Hispaniam citeriorem obtinuit. Idem confirmat *Sall. Cat.* 19. *Cicero* vero *Planc.* 41. de quaestore Macedoniae: Statim ad me, lictoribus dimissis, insignibus abjectis, veste mutata, profectus est; et in nummo ap. *Eckhel. D. N. V.* T. 4. p. 127. A. Pupius quaestor pro praetore Cyrenaicae sellam curulem cum fascibus ostentat. Sub Augustis vero, ut ait *Cajus Institut.* 1. (ed. *Goesch.*) §. 6., in provincias Caesaris omnino quaestores non mittuntur. Quaestoris autem loco erat procurator Caesaris, qui fascibus abstinebat, quippe qui nullum imperium exercebat, sed fiscum tantum Caesaris procurabat: qualis fuit Lucilius Capito Asiae procurator sub Tiberio, de quo *Tac. A.* 4, 15.; aliquoties tamen procurator auctoritate praesidis pollebat, ut in Judaea Pontius Pilatus sub eod. Tiberio, cujus meminit *Id. ib.* 15. 44. Contra in provinciis populi R. seu senatus, non quaestores, sed legati vicem proconsulis gerebant, si ipse absens, vel mortuus esset, ut constat ex *Inscr.* ap. *Grut.* 381, 3. L. Caesonius C. F. Lucillus legatus prov. Africae, eodem tempore vice proconsulis. Hi porro legati, stante republica, in provinciis fasces habebant, quoties proconsul, vel propraetor eos ipsis praeferendos permittebat. Hinc *Cic. Fam.* 12, 30. Illud non nimium probo, quod scribis, quo illi animo aequiore ferrent, te tuis etiam legatis lictores ademisse. Sub Augustis vero in provinciis Caesaris his legatis summum jus erat, ideoque VI. etiam lictores aderant, ut affirmat *Dio* 53, 13. At in provinciis populi R. seu senatus, proconsules erant, sub iisque legati pro praetore, qui eadem, qua prius, auctoritate pollebant. ¶ Augusto tandem a senatu concessum fuisse, ut consularis potestas perpetuo esset, et XII. lictores semper et ubique, dum viveret, eidem praeirent, narrat *Dio* 54, 10.; Domitiano vero, ut XXIV. lictoribus, et veste triumphali, quoties in senatum veniret, uteretur, *Id.* 67, 4. Eidem etiam a senatu concessum est, ex *Suet. Dom.* 14., ut quoties gereret consulatum, equites R., quibus sors obtigisset, trabeati et cum hastis militaribus praecederent eum inter lictores, apparitoresque; quod ille tamen recusavit. ¶ Ex his patet, lictoribus usos eos magistratus, qui potestatem et imperium simul habebant, caruisse, qui sola potestate praediti erant. Quamquam et aliis aliquando tributi sunt honoris aut praesidii causa, ut unus flamini Diali, teste *Ov. Fast.* 2, 23., aliis vero flaminibus, et pontificibus, et sacerdotibus calatores aderant; item unus designatoribus (V. DESIGNATOR.) item unus Liviae Aug., teste *Tac. A.* 1, 14.; item duo Agrippinae Claudii, teste *eod. ib.* 13, 2.; item unus Vestalibus in publicum prodeuntibus concessus est a Numa, si *Plut.* in *Numa* fides habenda, vel, si *Dioni* 43, 19., a III. viris Augusto, Antonio et Lepido; item duo senatoribus legationem liberam obeuntibus, ut docet *Manut.* ad *Cic. Quint.* 2. et publicanis exigendorum vectigalium causa, ut scribit *Hotoman.* ad *Cic. Prov. cons.* 5.; item magistris vicorum duo permissi sunt ab Augusto, quotiescumque publice sacra facerent, teste *Suet. Aug.* 30.; item duo curatoribus aquarum, cum ejus rei causa extra Urbem essent, teste *Frontin. Aquaed.* 100. In municipibus vero et coloniis duos lictores habebant duumviri juri dicundo tempore Ciceronis, ut de Capuanis ille affirmat *Agr.* 2, 34., deinde vero VI., ut patet ex *Mart.* 8, 72. et *Impp. Honor.* et *Theod. Cod. Theod.* 12, 1, 174.; item duumviri quinquennales ex *Appul. Met.* 10.; item quatuorviri juri dicundo ex *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 116, 2.; item aediles ex *Appul. Met.* 1., ubi lictores *lixas* vocat; item seviri Augustales, ut patet ex *Petr. Sat.* 30. Scriptorum vero auctoritatem confirmant vetusta monumenta sepulcralia quamplurima, et praecipue duo lapides seviris Augustalibus inscripti L. Safinio Rufo, et C. Cornelio Hannoni, in quibus sex fasces laureati cum sella curuli sunt insculpti, ap. *Maff. Mus. Ver.* 117, 2. et 3. ¶ Itaque cum pluribus magistratibus lictores apparerent, in unum quasi corpus contributi sunt, et unam ex tribus decuriis apparitorum constituebant, quarum alteram viatores, tertiam scribae occupabant. Qui vero lictores in eam decuriam adscripti erant, *lictores decuriales* dicebantur. Hinc etiam factum est, ut quoties quis *lictor*, vel *viator*, vel *scriba tribum decuriarum* absolute appellatur, in eas decurias contributus esse significetur, ex quibus Caesares, et consules, et praetores, et quaestores, et tribuni unum vel plures, prout cujusque jus erat, sibi adsciscendum curabant. *Inscr.* ap. *Grut.* 391, 1. et *Mur.* 318, 1. et 760, 6. Lictor decurialis. Alia ap. *Fea*, *Framm. de' Fast. cons.* p. 35. Lictor Imp. Alia ap. *Mur.* 886, 10. Lictor Augusti Caesaris; et ap. *Grut.* 630, 5. Lictor Aug. III decuriar. et ap. *Mur.* 669, 7. Decurialis decuriae lictoriae castrium (lege *cos. trium)* decuriarum; et ap. *Grut.* 630, 10. Lictor III decur; et 631, 2. Exercuit decurias duas viatoriam et lictoriam consulares; et ap. *Don. cl.* 8. *n.* 35. Viator qui Caes., et Cos., et Pr. apparuit; et ap. *Grut.* 627, 2. Viator consularis et praetorius; et 1116, 1. Viator tribunicius decuriae majoris; et 626, 7. Scrib. libr. Q. III. dec.; et 627, 7. Scriba librarius quaestorius trium decuriarum; et 627, 8. Scriba libr. tribunicius. ¶ Cum vero post Trajani tempora consules non amplius pedibus, sed quadrigis vel sejugibus vectos in Capitolium Kal. Jan. processisse constet (V. PROCESSUS), etiam viatores, qui consuli tunc apparebant, equo vectos fuisse probat *Inscr.* ap. *Marin. Iscriz. Alb.* p. 56. Decurialis decuriae viatoriae equestris consularis. Hinc corrige, quod in DECURIA dictum est. ¶ Lictorum munus fuit praeire publice magistratui cum fascibus, inclamando: *date viam*, *de via discedite*, submovere turbam (V. SUBMOVEO), monere occurrentes, ut animadverterent (V. ANIMADVERTO), ut nempe pedites semita cederent, equites equo desilirent, utrique autem caput adaperirent, ut ait *Sen. ep.* 64., ac tandem prehendere homines, quoties id jussi essent, eosque virgis aut securi caedere. Praeibant vero non bini, sed singuli: unde *primus lictor*, qui omnibus antecedebat, primusque obvios submovebat, *(Cic. Q. Fr.* 1, 1, 7. Apud quem primus lictor quievit, tacuit accensus. Alii tamen rectius leg. *primum*. [*Minime! V. *Orell.* ad h. l.]) et *proximus lictor*, ἀρχιραβδοῦχος, qui postremus praeibat magistratui, atque adeo prior inter lictores et ceteris honoratior erat. *Liv.* 24, 44. Pater filio *(consuli)* legatus in castra venit. Cum obviam filius progrederetur, lictoresque verecundia majestatis ejus taciti anteirent, praeter undecim fasces equo praevectus senex, ut consul, animadvertere proximum lictorem jussit, et is, ut descenderet ex equo, inclamavit, tum demum desiliens, etc. Eadem ferme habent *Val. Max.* 2, 2. *n.* 4. et *Gell.* 2, 2. *Val. Max. l. c.* Maxima diligentia hunc honorem retinuerunt, ne quis se inter consulem, et proximum lictorem, quamvis officii causa una progrederetur, interponeret. Filio dumtaxat, et ei puero, ante patrem consulem ambulandi jus erat. *Inscr.* ap. *Grut.* 578, 1. M. Ulpio Aug. Lib. Phaedimo Divi Trajani Aug. lictori proximo, etc. Adde aliam 630,

6. ℙ Lictoria insignia fuere sagum extra Urbem, et idem purpureum in pompa triumphali; in Urbe, et in municipiis coloniisque toga; fasces praeterea in humero sinistro, qui interdum laureati, interdum coronati erant (V. FASCIS.) et virga in dextera ad submovendum, et pulsandas fores. *Cic. Pis.* 23. Togulae lictoribus ad portam praesto fuerunt, quibus illi acceptis, sagula rejecerunt, et catervam imperatori suo novam praebuerunt. *Appian. de reb. Punicis* 66. Αὐτοῦ δ' ἡγοῦνται τοῦ στρατηγοῦ ῥαβδοῦχοι φοινικοῦς χιτῶνας ἐνδεδυκότες. Togis vero lictores usos fuisse, praeter *Cic. l. nuper c.*, probant vetustum marmor ap. *Visc. Mus. Pio-Clem.* T. 5. *tab.* 32., tum et virga in dextera manu alia marmora ap. *Maff. Mus. Ver.* 117, 1. et 139, 5. et 8. Videre etiam est lictores togatos cum fascibus et securibus in nummis gentis Juniae ap. *Morell. Fam. Rom. tab.* 1. *n.* 2. et A. E. F. ℙ Lictores, qui flamini Diali, Vestalibus, magistris vicorum, aliisque apparebant honoris tantum causa, de quibus supra dictum est, videntur fuisse sine fascibus, quod idem dicendum de lictoribus curiatis numero triginta, quorum mentio est apud *Cic. Agr.* 2., *Gell.* 15, 27. et in *Inscr.* ap. *Grut.* 33, 4. et 630, 9. ℙ Translate. *Plin.* 9, 35, 56. Uniones digitis suspendere, et binos ac ternos auribus, feminarum gloria est: siquidem cum id fecere, crotalia appellant, ceu sono quoque gaudeant, et collisu ipso margaritarum: affectantque jam et pauperes, lictorem feminae in publico unionem esse dictitantes, *h. e.* propter unionem decedi, assurgi feminis, et reverentiam conciliari. ℙ Haec fere ex *Morcell. Dissert. de' littori con annotaz. del D. Gio. Labus. Milano* 1828, 8. [*Hunc locum *F.* ita immutavit totque ampliavit additamentis, ut eorum, quae *Forc.* scripsisset, et qui paucis rem absolvisset, nihil fere intactum reliquerit.]

LICTŌRĬUS, a, um, adj. ῥαβδουχικός, ad lictorem pertinens. *Plin.* 7, 30, 31. Fasces lictorios januae summisit, cui se oriens occidensque summiserat. *Hard.* ex MSS. leg. *litterarum januae.* Sed *lictorius* habetur etiam in *Inscr.* ap. *Grut.* 631, 1., emendatior ap. *Fea, Fast. cons.* p. 33. *D. M.* L. Roscii Encolpii decurialis decuriae lictoriae. *Flor.* 1, 26. Virga lictoria.

[LĪCUS, i, m. *Lech*, fluvius Vindeliciae, qui in Danubium influit. *Venant. Vit. S. Mart.* 4, 641. Pergis ad Augustam, quam Vindo, Licusque fluentant. V. LICATES. *F.*]

*LIDERĬCUS, i, fluvius parvulus Galliae, hodie *le Loir* (non *la Loir*, Latine *Liger*, in quem incidit). *Guil. Brito* 3, 73. *B. A.*

*LIDŪNA, ae, f. recessus maris, olim Salacia. *Marcell. Empir.* 25. Liduna ante prandium. Cf. *Malina.* V. *Rosin. Ant. Rom.* 2, 14. *B. A.*

LĪEN, ēnis, et Liēnis, is, m. σπλήν, viscus est in humano corpore, Graeco nomine *splen*, quod vide. *Plin.* 11, 37, 80. Ventriculo adnectitur lien in sinistra parte adversus jecur, cum quo locum aliquando permutat, sed prodigiose. *Cato R. R.* 157. Lienes turgent. *Cels.* 4, 9. At lienis, ubi affectus est, intumescit; et *ib. med.* Lienis bubulus utiliter esui datur. Adde 5, 25. *n.* 3. ℙ Cursu lien intumescere solet, et dolorem afferre. *Pl. Merc.* 1, 2, 14. genua hunc cursorem deserunt: seditionem facit lien, occupat praecordia. *Plin.* 26, 13, 83. Equisetum lienes cursorum exstinguit; et *ib.* 8, 48. Argemonia lienem consumere dicitur. *Id.* 23, 1, 17. Asparagos (*bryoniae*) Diocles praetulit veris asparagis in cibo, urinae ciendae, lienique minuendo. *Cels.* 4, 9. Aqua a ferrario fabro lienem coercet; et *ib.* Eruca, et nasturtium lienem extenuant. ℙ Fiscum *lienem* appellabat Trajanus, ap. *Aurel. Vict. Epit.* 42. *extr.* quia sicut, crescente liene, reliqui artus tabescunt, sic, aucto fisco improbis exactionibus, civium paupertas augetur. ℙ *Serv.* ad *A.* 6, 647. male docet, *Lien* esse neutrius generis.

LĪĒNĬCUS, a, um, adj. lienosus. Tribuitur *Plin.* 29, 3, 11. sed *Hard.* correxit *lientericus*, h. e. levitate intestinorum laborans. V. LIENTERIA et LIENTERICUS.

LĪĒNŌSUS, a, um, adj. σπληνικός, σπληνώδης, qui liene turgente laborat. *Plin.* 7, 2, 2. Sicut Pyrrho regi pollex in dextro pede, cujus tactu lienosis medebatur. *Pl. Cas.* 2, 6, 62. Cor lienosum, opinor, habeo: jamdudum salit, de labore pectus tundit, *h. e.* ad instar lienis intumescit, ac laborat. [*Cels.* 2, 8. Lienosis bono tormina sunt. *F.*]

LĪENTĔRĬĂ, ae, f. λειεντερία, levitas intestinorum, de qua V. in LĒVITAS: a λεῖος, levis, et ἔντερα, intestina. *Cels.* 2, 1. Graece usurpat.

LĪENTĔRĬCUS, a, um, adj. λειεντεριώδης. *Theod. Prisc.* 2, 2, 18. *f.* Ex dysentericis lienterici facti. V. LIENICUS.

LĪGĀMEN, inis, n. et

LĪGĀMENTUM, i, n. δεσμός, ligatura, vinculum. *Prop.* 2, 22, 15. cum Sidoniae nocturna ligamina mitrae Solverit. *Ov. Met.* 14, 230. demissae ligamina ventis. *Colum.* 11, 2. *med.* Possit etiam salix decisa expurgari, et ad vitium ligamina praeparari. ℙ De fasciis, quibus obligantur vulnera. *Colum.* 6, 6. *med.* Sanguis inhibetur papyri ligamine. *Tac. A.* 15, 54. Vulneribus ligamenta, quibusque sistitur sanguis, parare. *Quint.* 11, 3. *med.* Fasciae, et focalia, et aurium ligamenta sola excusare potest valetudo.

LĪGĀRĬĀNUS, a, um, adj. ad Ligarium civem R. pertinens, ut *Ligariana oratio*, qua Cicero Q. Ligarium nobilem Romanum defendit apud Caesarem, quod in civili bello a Pompejo stetisset. *Id. Att.* 13, 19. Ligarianam praeclare auctoritas tua commendavit.

LĪGĀTĬO, onis, f. δέσις, actus ligandi, ligamentum. *Scrib. Comp.* 255. Malagma facit ad omnem tensionem et contractionem nervorum, et ligationem.

LĪGĀTŪRĂ, ae, f. περίαμμα, ligamen. *Pall.* 1, 6. *med.* Ligatura in vitibus locum debet mutare, ne unum semper assiduitas conterat vinculorum. ℙ De amuleto ad collum suspenso, aliive cui membro corpori alligato ad depellendum morbum. *August. tractat. in Joann.* 7. *med.* Qui seducunt per ligaturas, per praecantationes, etc. Adde *Isid. Orig.* 8, 9. ℙ [De nexibus athletarum. *Ambros. Enarrat.* in *psalm.* 36. Alii sunt, qui simplici quodam et legitimo genere luctantur, et ligaturis tantum corporis certant, verberare non norunt, qui palaestrae (lege *palaestritae*) vocantur. *F.*]

LĪGĀTUS, a, um, part. a *ligo*: vinculo obstrictus, illigatus, vinctus, δετός. *Catull.* 2, 13. Quod zonam solvit diu ligatam. *Tibull.* 1, 7, 73. vitta ligatos Impediat crines. *Colum.* 11, 2. *med.* Vineae palatae, et ligatae. *Plin.* 18, 28, 65. *n.* 5. Cornu, propter oleum, ad crus ligato foenisex incedebat. *Id.* 9, 33, 52. Brevi nodo ligatus. *Lucan.* 8, 61. funis litoribus. *Ov. Trist.* 3, 10, 49. Vidimus in glacie pisces haerere ligatos. *Id. Met.* 3, 575. manus post terga ligatae. *Suet. Ner.* 51. Ligato circum collum sudario. [*Tac. H.* 4, 53. Vittas quîs ligatus lapis. *G.* 39. Nemo nisi vinculis ligatus ingreditur.] *Plin.* 17, 15, 25. Ligatum insitum, intritaque illitum operire terra. *Sen. Med.* 742. Tartari ripis ligati specus, *h. e.* cincti, circumdati. *Petr. Sat.* 123. turmae nimbos fregere ligatos, *h. e.* glaciem.

*LIGAUNI, orum, m. populi Galliae Narbonensis, nusquam alias memorati, nisi ap. *Plin.* 3, 4. *B. A.*

*LIGDUS, i, m. homo Cretensis, Telethusae maritus, pater Iphidis, ipso nuptiarum die in marem mutatae. *Ov. Met.* 9, 669. *Lact. Plac.* in *narrat. fab. (Ov. Met.) l.* 9. *fab.* 10. ℙ Scribitur et *Lygdus. B. A.*

LĪGĒĂ, ae, f. Λιγεία, Nympha, filia Nerei et Doridis: a λιγύς, stridulus, sonorus, nempe a cantus suavitate. *Virg. G.* 4, 336. Drymoque Xanthoque, Ligeaque, Phyllodoceque. ℙ [*Ligea* item fuit insula, contra Tempsam Bruttiorum oppidum, ab ejecto ibi corpore Sirenis cognominis ita, ut ait *Solin.* 2.: est autem appellata a λιγύς, εῖα, argute sonans; Sirenibus enim tribuitur suavitas vocis. Hujus quoque Sirenis, et insulae cognominis mentionem facit *Lycophron* in *Cassandra v.* 726.—731., quae nunc aquis submersa jacet, et scopulum repraesentat ab incolis *Pietra della nave* appellatum. *F.*]

LĪGELLUM, i, n. καλύβη, οἰκίδιον, breve domicilium, tuguriolum. *Pl. Aul.* 2, 4, 22. Divum atque hominum clamat continuo fidem, De suo ligello fumus si qua exit foras. Ita *Non.* 2, 504., sed alii multo rectius legunt *tigillo.* Al. *ligillo*, *h. e.* parvo ligno.

LĪGER, ĕris, m. *Loire*, flumen nobile Galliae Celticae, quod in Arvernorum finibus oriens, aliquot deinceps fluviis auctus in oceanum Aquitanicum influit. *Caes. B. G.* 7, 55. Quod Liger ex nivibus creverat. *Tibull.* 1, 8, 12. Carnuti et flavi caerula lympha Liger. *Sidon. carm.* 5, 209. Ligerimque bipenni Excisum per frusta bibit. *Caes. B. G.* 7, 59. Caesar Ligere interclusus; et *ib.* 3, 9. Naves aedificari in flumine Ligeri jubet; et *ib.* 7, 5. Cum ad flumen Ligerim venissent.

LĪGĔRĬCUS, a, um, adj. ad Ligerim pertinens. *Inscr.* ap. *Grut.* 472, 1. L. Tauricio Florenti, patrono nautarum Araricorum, et Ligericorum.

[LĪGITĀNI, orum, m. plur. populi Hispaniae Baeticae in agro Cordubensi, ut quidam putant. *Inscr.* ap. *Grut.* 421, 7. Ordo municip. ampl. Ligitanorum. Alia ap. *eund.* 479, 7. Ordo municipii Fravason. Ligitanorum. *F.*]

LĬGNĀRĬUS, a, um, adj. ad lignum pertinens, ξυλικός. *Capitol. Pert.* 1. Lignaria negotiatio. *Pall.* 1, 6. Lignarius faber, ξυλοκόπος. Hinc locus Romae extra portam Trigeminam ap. *Liv.* 35, 41. *f. inter lignarios* dictus. [*Ita *Crevierius* locum cepit. Melius tamen adhuc *Ernest.* opinatur in *Gloss. Liv.* s. h. v., *B.* Patruum illa verba intelligi voluisse de negotiatoribus ex eo genere; coll. *Clav. Cic.* in v. *falcarius.*] *Scrib. Comp.* 141. Cornu cervinum limatum lima lignaria. ℙ [*Lignarii* absolute dicuntur, quos ligna in usum sacrificiorum caedere coegit Josue, ut liquet ex *Jos. c.* 9. *v.* 27. *Hieron. ep.* 108. *n.* 8. Josue Gabaonitas ob dolos et insidias foederis impetrati in aquarios, lignariosque damnavit. *F.*]

*LIGNARIUS, i, m. *Gloss. Lat. Gr.* ξυλοκόπος, ὁ κόπτων ξύλα. V. in *Lignarius, a, um. B. A.*

LIGNĀTĬO, onis, f. ξυλοφορία, lignorum desectio, vel deportatio. *Vitr.* 5, 9. *f.* Lignatio maxime necessaria est ad cibum excoquendum. *Caes. B. G.* 5, 38. Qui lignationis, munitionisque causa in silvas discessissent. ℙ Sumitur etiam pro loco, unde ligna accipi possunt. *Colum.* 1, 5. Sit autem vel intra villam, vel extrinsecus inductus fons perennis, lignatio, pabulumque vicinum.

LIGNĀTOR, oris, m. ξυλεύς, ξυλευτής, miles, qui lignatum vadit. *Liv.* 10, 25. Paucis citra millibus lignatores ei cum praesidio occurrunt. Adde *Caes. B. G.* 5, 26.

LIGNĔOLUS, a, um, adj. dimin. lignei. *Cic. Q. Fr.* 3, 7. Hanc scripsi ante lucem ad lychnuchum ligneolum. *Lucil.* ap. *Prisc.* 3. *f.* Scutam ligneolam cerebro infixit. *Appul. de Mundo:* Qui in ligneolis hominum figuris gestus movent.

LIGNĔUS, a, um, adj. ξύλινος, qui est e ligno. *Cic. Tusc.* 5, 20. Ligneus ponticulus. *Id. Inv.* 2, 57. Lignea materia. *Sall. Jug.* 78. vasa. *Ov. Met.* 10, 694. simulacra. *Tibull.* 1, 11, 20. Stabat in exigua ligneus aede Deus. *Caes. B. C.* 3, 9. Ligneae turres. [*Nep. Them.* 2, 7. moenia lignea; et *ib.* murus ligneus. *Quint. Inst.* 6, 3, 61. Oppida lignea.] *Plin.* 34, 12, 32. piscinae. *Id.* 15, 8, 8. Lignea supellex. *Pl. Poen.* 5, 6, 28. custodia, *h. e.* lignei compedes. V. CODEX. Jocular iter *Id. Ps.* 1, 1, 45. salus, *h. e.* quae per tabellas alicui dicitur. ℙ Item lignosus. *Plin.* 15, 22, 24. Ligneum putamen. *Id.* 16, 26, 46. semen. ℙ Eleganter dicitur de membris corporis exsuccis, duris, aridis. *Lucr.* 4, 1154. nervosa, et lignea, Dorcas. [*σῶμα ὑπόξυλον in eadem re dixit *Alexis.* Haec *Eichstedt.* in *ind. Lucr.* s. h. v.] *Catull.* 23, 6. Lignea conjux. V. JUNCEUS.

LIGNĪCĪDĂ, ae, qui ligna caedit. Affertur a *Varr. L. L.* 7, 33. et simul damnatur. Qui lapides (inquit) caedunt, lapicidas: qui ligna, lignicidas non dici.

[LIGNĪFER, i, m. qui lignum seu arborem fert. V. DENDROPHORUS. *Inscr.* ap. *Mur.* 2016, 2. Deo Mercurio Julius Certus censor sigillorum collegii ligniferorum cultorum ejus de suo dedit. *F.*]

*LIGNĪTES, ae, m. gemma quaedam. *Jul. Valer. res gest. Alex. M.* (ed. *A. Maio*) 3, 59. Cujus (*lapidis*) quidem fulgor ignitus est (nam lignitem etiam vocant): ubi fortasse legendum *ignitem*, ut sensus loci postulare videtur. *B. A.*

LIGNOR, aris, atus sum, dep. 1. ξυλεύομαι, verbum est castrense, sicut *aquor*, *pabulor*, *frumentor*, et similia, et significat ad capienda ligna ire, ligna colligere et congerere. *Liv.* 10, 25. Respondentibusque, lignatum se ire. *Auct. B. Hisp.* 27. Dum lignantur, interfecti sunt. *Caes. B. C.* 3, 15. Neque lignandi, neque aquandi potestas fiebat.

LIGNŌSUS, a, um, adj. ξυλώδης, ligni similis, ligneam duritiem habens, *holzig.* *Plin.* 24, 9, 42. Lignosus fructus. *Id.* 25, 6, 29. caules. *Id.* 13, 19, 34. nucleus. *Id.* 28, 17, 71. Lignosum glutinum; et 19, 5, 27. Lignosiora sunt reliqua.

LIGNUM, i, n. ξύλον, pars, et veluti caro arboris sub cortice: item tota arborum materia, operi, aut igni apta. *Varr. L. L.* 5, 7. *med.* ducit a *legendo*, quod ligna caduca, inquit, legebantur in agro, quibus in foco uterentur. Alii a *ligando*, alii a λιγνύς, fumus. *Cato R. R.* 130. Ligna neque fumosa erunt et ardebunt bene. *Cic. Verr.* 2, 1, 27. Ligna et sarmenta circumdare, ignem subjicere. *Hor. Od.* 1, 9, 5. Ligna super foco large reponere. *Plin.* 15, 3, 3. vocat *lignum* olivae nucleum; et 13, 4, 9. semen in pomo palmae; et 15, 28, 34. nucleum in olivis, cerasis, persicis, prunis; et *ib.* corticem, seu putamen nucum: item corticem siliquarum praedulcium, quas Itali appellant *carrube.* Denique 17, 21, 35. *n.* 5. vinacea uvarum. ℙ *In silvam ligna ferre* proverb. ap. *Hor. Sat.* 1, 10, 34. est quod Itali dicunt, *portar legna al bosco*, et similiter, *portar acqua al mare*, Graeci γλαῦκ' εἰς Ἀθήνας. V. NOCTUA. ℙ Aliquando ligni nomine intelligitur quidquid comburendi causa paratum est: et sic distinguitur a *materia*, quae significat ligna ad aedificandum et fulciendum apta. Ita *Ulp. Dig.* 32, 53. Unde *Labeo* ap. *eund.* 7, 1, 12. Nec materia eum pro ligno usurum, si habet unde utatur ligno. (Ubi notandus usus singularis numeri: nam hoc sensu fere in plurali effertur. Sic *Cato* ap. *Charis.* 1, 55. Vehes ligni.) *Plin. ep.* 10, 50. Per lacum ligna, materiae modico labore devehuntur. ℙ Inter vitia mensarum *lignum* dicitur materia surda, et indigesta simplicitas, aut platani foliorum modo digesta. *Plin.* 13, 15, 30. ℙ Per synecdochen ponitur pro tabella, in qua scribitur. *Juven.* 16, 41. Vana supervacui dicens chirographa ligni.

LĪGO, as, avi, atum, a. 1. δέω, vincio, colligo, jungo, constringo. Volunt esse a λυγόω, quod idem significat. *Phaedr.* 5, 7. Fascia ligare crus; et 4, 5. capitibus cornua suis ligarant. *Hor. Sat.* 1, 5, 13. dum mula ligatur. *Gell.* 12, 3. Ligare, et vincire crura, et manus. *Plin.* 36, 27, 68. Igne cremato lapide, caementa in tectis ligantur. *Val.*

Fl. 4, 94. Balteus loricam ligat. Ov. Met. 2, 375. digitosque ligat junctura; et ib. 6, 134. laqueo ligare guttura; et ib. 7, 849. vulnera veste. Sen. Thyest. 686. caput vitta; et Hippol. 1003. equorum ora frenis; et ib. 1087. nodos sequaces. Seren. Sammon. 63. Aut cineres alni tardo cum melle ligentur. [*Sil. 7, 589. Ligat Poenorum terga corona, i. e. circumdat.] ¶ Translate. Sen. Oed. 455. Vivaces hederas remus tenet: Summa ligat vitis carchesia. Ov. Met. 1, 25. Dissociata locis concordi pace ligavit; et ib. 9, 548. quae cum tibi sit junctissima, junctior esse Expetit, et vinclo tecum propiore ligari. Quint. 5, 14. med. Quae (argumenta) apprehensa Graeci magis in catenas ligant, et inexplicabili serie connectunt, h. e. ita jungunt, ut quasi catenam faciant. Prop. 4, 4, 80. Ligare pacta. Stat. Silv. 4, 3, 74. de flumine: Et ripas habitare nescientem Recti legibus alvei ligasti. Sen. Herc. Oet. 452. artibus magicis fere Conjugia nuptae precibus admixtis ligant, h. e. conjugum amorem jungunt, firmantque. Ov. Pont. 1, 6, 39. Haec Dea (Spes) quam multos laqueo suo colla ligantes Non est proposita passa perire nece. Isid. Orig. 8, 9. In rebus suspendendis, atque ligandis.

LIGO, onis, m. δίκελλα, μάκελλα, instrumentum rusticum lato ferro, herbis ac radicibus evellendis, purgandoque agro, et terrae fodiendae aptum. Ov. Pont. 1, 8, 59. longis purgare ligonibus arva. Hor. Epod. 5, 30. Ligonibus duris humum exhaurire. Id. Od. 3, 6, 38. ligonibus versare glebas. Ov. Amor. 3, 10, 31. Cum bene jactati pulsarant arva ligones. Mart. 4, 64. Centeno ligone domare arva. Stat. Th. 3, 589. incurvi ligones. Juven. 7, 33. aetas Et pelagi patiens, et cassidis, atque ligonis, h. e. agriculturae, metonymia. Colum. 10, 88. cum glebis vivacem caespitis herbam Contundat marrae, vel fracti dente ligonis. *Fractum* dicit, quia inflexum et curvum ferrum habet, praesertim qua parte in dentes deducitur. Sic *infractus remus, infracti radii*, ap. Cic. et Plin.

LIGULA seu Lingula, ae, f. γλωσσάριον, γλωσσίς, diminut. parva lingua. In veteribus libris promiscue reperitur *ligula* et *lingula*. Sed Mart. 14, 120. *lingula* indoctorum grammaticorum appellationem facit. Nempe ad originem vocis respexere, non cogitantes, uti ab *offa* est *ofella*, a *mamma mamilla*, a *curru curulis*, prima correpta, sic a *lingua* dici potuisse *ligula*, prout senatores, et equites loquebantur. Verba *Martialis* sunt: Quamvis me ligulam dicant equitesque patresque, Dicor ab indoctis lingula grammaticis. ¶ Translate ita dicebatur pars in calceis linguae exsertae instar fastigiata, Fest. Sed *Juvenalis* vetus interpres ligulas in calceis ait esse ansas calceorum, neque hanc notionem a *linguae* similitudine fluxisse, ut diximus ex *Festo*, sed a *ligando*: at fortasse ligula est corium in soleis ita positum, ut sonitum faciant. V. FOLLEO et FOLLEATUS. Juven. 5, 20. propter quod rumpere somnum Debeat, et ligulas dimittere, etc. Mart. 2, 29. Non extrema sedet lunata lingula planta. Ubi *lingula* scripsit, etsi in grammaticis id alibi damnat. ¶ Praeterea ita in tibiis vocabant, a similitudine linguae infra dentes coercitae, quod γλωττὶς a Graecis, simili metaphora, dicitur. Fest. et Plin. 16, 36, 66. ¶ Item instrumentum est cavum et oblongum, quale est, quo aromatarii educunt unguentum e vasis: quia habet figuram linguae ad palatum retractae, atque ita cavae. Plin. 21, 14, 49. Inde ligulis eligunt florem. ¶ Item instrumentum ad purgandam e vase spumam. Colum. 9, 5. f. Isque saepius ligula est purgandus. ¶ Item genus mensurae, quarta pars cyathi. Plin. 20, 5, 18. Item opisthotonicis, et jecinorum vitiis, et torminibus, et stranguriae, duarum, aut trium ligularum mensura. ¶ Idem creditur, ac cochleare. Sed tamen ab eo distinguitur saltem ut pars a parte. [Hinc Cato R. R. 84. postquam savilli conficiendi rationem docuisset, monet ponendum convivis cum catillo et lingulis, h. e. coi cucchiaj. F.] Mart. 8, 33. ligulam cum mittere possis, Mittere cum possis vel cochleare mihi. V. COCHLEAR. ¶ Ad haec, ligula est gladiolus oblongus in speciem linguae factus. Varr. L. L. 6, 6., Gell. 10, 25. ubi Naev. in Hesion. Sine, mihi morem gerere videar, haud lingua, verum lingula. ¶ [Item examen in libra. Vet. Schol. ad Pers. 1, 6. Examen est ligula vel lignum, quod mediam hastam ad pondera adaequanda tenet. F.] ¶ Similitudo quoque linguae nomen in architectura dedit lingulis vectium, quae et *linguae* dicuntur. Vitruv. 10, 8. Si sub onus vectis lingula subjecta fuerit. Sic Cato R. R. 18. de lingula praeli. ¶ Item extremitatibus paxillorum quae transversis foratis perticis inducuntur. Colum. 8, 11. med. In solo figuntur breves paxilli, eorumque partes summae lingulas edolatas habent, quae transversis foratis perticis inducantur. ¶ Item tubulorum, quibus aqua ducitur, in modum linguae conformatis, ut alter in alterum convenire possit; quos *lingulatos* idcirco appellat Vitruv. 8, 7. ¶ Item ossiculis loliginum instar cultelli aut scalpelli. Appul. Apol. Cancrorum furcas, echinorum caliculos, loliginum ligulas. ¶ Est etiam convicium in hominem nullius pretii: ductum a ligulis calceorum. Pl. Poen. 5, 5, 30. Ligula, i in malam crucem.

LIGUR et Ligus, ŭris, m. et f. Λίγυς, qui est e Liguria. Cic. Sext. 31. Intercessit Ligus iste nescio qui. Lucan. 1, 442. tonse Ligur. Pers. 6, 6. mihi nunc Ligus ora Intepet. Tac. H. 2, 13. Femina Ligus. Sall. fr. ap. Prisc. 6, 715. mulier. Virg. G. 2, 168. Assuetumque malo Ligurem. Id. A. 10, 185. Ligurum fortissime. ¶ *Ligures, um*, sunt Liguriae populi, olim admodum bellicosi. Plin. 3, 5, 7. et Liv. saepe et Flor. 2, 3. ¶ Olim Ligures male audivisse, patet ex Virg. A. 11, 715. Vane Ligus, frustraque animis elate superbis, Nequidquam patrias tentasti lubricus artes. Ubi Serv. haec affert loca Cat. Or. 2. Sed ipsi (*Ligures*) oriundi unde sunt, exacta memoria inliterati, mendacesque sunt, et vera minus meminere: et Nigid. Nam et Ligures, qui Apenninum tenuerunt, latrones, insidiosi, fallaces, mendaces. V. §. sq. ¶ *Ligur* fuit etiam cogn. R. in gente Aelia, ut patet ex Cic. Cluent. 26., qui narrat, C. Aelium Stalenum, natione Ligurem, judicem improbissimum, Paeti, non Liguris sibi cognomen ex imaginibus Aeliorum delegisse (utrumque enim et Paetus, et Ligus fuit in ea gente), ne si se Ligurem fecisset, nationis magis suae, quam generis uti cognomine videretur. [*Immutavit haec et auxit F.]

LIGURIA, ae, f. regio Italiae Alpibus maritimis, Apennino, Etruria et Ligustico mari circumscripta: cujus magna pars nunc est *il Genovesato*. Plin. 3, 5, 7. Flor. 2, 3.

LIGURINUS, a, um, adj. Ligusticus. Grat. Cyn. 510. Garganumque trucem aut Ligurinas desuper Alpes. ¶ [Est quoque cogn. R. a patria deductum. Inscr. ap. Mur. 1115, 3. M. Nemonius M. F. Ligurinus. F.]

LIGURIO et Ligurrio, is, ivi et ii, itum, a. 4. λιχνεύω, lingo, leviter degusto, libo. Volunt quidam esse a *ligo* pro lingo. Fere simplici *r* scribitur. Manut. tamen et P. Victor duplicem praeferunt ex veterib. libris. Utraque scriptio proba. Ter. Eun. 5, 4, 12. Meretrices dum foris sunt, nihil videtur mundius: Quae cum amatore cum coenant, liguriunt, etc. Quam inhonestae solae sint domi, atque avidae cibi, etc. Ubi Donat. Ἀπὸ τοῦ λιγυροῦ, quod secundum Graecos suave intelligitur: *ligurire* dicitur, qui eleganter, et more senum multo fastidio suaviora quaeque degustat. Varr. R. R. 3, 16. med. de apib.: Itaque his unctus qui accessit, pungunt, non, ut muscae, ligurriunt. Hor. Sat. 1, 3, 80. Si quis eum servum, patinam qui tollere jussus, Semesos pisces, tepidumque ligurrierit jus, In cruce suffigat: et ib. 2, 4, 79. puer unctis Tractavit manibus calicem, dum furta ligurrit. Pl. Capt. 1, 1, 14. Parasiti, rebus prolatis, latent, Dum ruri rurant homines, quos ligurriant, h. e. quorum cibos lingant, quorum invitatu coenent. ¶ Sunt, qui in locis *Horatii* allatis *ligurire* exponunt devorare, avide intemperanterque comedere: quasi quis ita vescatur, ut et reliquias lingat in patina. V. LIGURITIO et LIGURITOR. ¶ Translate. Cic. Verr. 2, 3, 76. Non reperietis hominem timide, nec leviter haec improbissima lucra ligurrientem: devorare omnem pecuniam publicam non dubitavit. Id. Fam. 11. 21. f. Cum quidam de collegis nostris agrariam curationem ligurrirent, disturbavi rem, h. e. appeterent, inhiarent, velut si quis cibi cupidus patinas lambat. ¶ Habet interim obscenum sensum, ut ap. Cic. Dom. 18. et Suet. Tib. 45. extr. et λείχειν et λειχάζειν ap. Graecos et Mart. 11, 58. [In quibus locis mulierum pudenda lingere significat, quod exprimit vox cunnilingus. F.]

LIGURITIO et Ligurritio, onis, f. λιχνεία, actus liguriendi. Cic. Tusc. 4, 11. Aegrotationi talia quaedam subjecta sunt, avaritia, ambitio, mulierositas, pervicacia, liguritio, vinolentia, cupedia.

LIGURITOR et Ligurritor, oris, m. λίχνος, delicatioris cibi avidus, cupide comedens, vorax. Macr. Sat. 2, 12. f. de lupo pisce: Lucilius ostendit, scire se hunc piscem egregii saporis, qui inter duos pontes captus esset: eumque, quasi liguritorem, catillonem appellat. ¶ Obscenum sensum habet ap. Auson. ep. 128. in lemmate. V. LIGURIO.

*LIGURIUS, Gulosus, catillo, λίχνος Vet. Gloss. B. A.

LIGUS. V. LIGUR.

LIGUSCUS. V. in v. sq.

LIGUSTICUS, a, um, adj. Λιγυστικὸς, ad Liguriam pertinens. Plin. 3, 6, 10. In Ligustico mari est Corsica; et ib. 5. med. Portus Herculis Monoeci, Ligustica ora. Juven. 3, 257. Nam si procubuit, qui saxa Ligustica portat, Axis, etc. Varr. R. R. 1, 18. med. Ligusticus ager. Id. ib. 3, 9. med. Ligustici montes. Adde ib. 2, 5., quibus locis alii ex MSS. leg. *Liguscus*: nam ut ab *Etruria Etruscus*, sic a *Liguria Liguscus* fieri, ait Scalig. ¶ *Ligusticum, i*, n. herba est (alio nomine siler montanum) in Liguriae montibus frequens: seritur ubique: suavius sativum, sed sine viribus. Panacem aliqui vocant: Cratenas apud Graecos cunilam bubulam eo nomine appellat: ceteri vero conyzam, id est cunilaginem. Stomacho utile est: item convulsionibus, et inflationibus. Haec Plin. 19, 8, 50. et 20, 15, 60. Meminit et Colum. 12, 57. [*Ligusticum Levisticum, L. Liebstöckel.] ¶ Habet in condimentis usum piperis, memoraturque ab Apic. 1, 29. et 4, 5. ¶ Apud Veg. Vet. 3, 52. appellatur *Libysticum*, vel *Levisticum*.

LIGUSTINUS, a, um, adj. Ligusticus, Ligurinus. Liv. 42, 4. Ligustinus ager. Id. 34, 8. Ligustini montes. Id. 31, 10. populi. (Hos *Ligustinos* absolute vocat Plin. 10, 24, 34.) Id. 44, 35. f. Cominus stabilior et tutior, aut parma, aut scuto Ligustino, Romanus erat.

LIGUSTIS, idis, f. Λιγυστὶς, Ligustica. Sidon. ep. 9, 15. carm. f. Humo, atque gente cretus in Ligustide.

LIGUSTRUM, i, n. frutex, seu arbor est, de qua ne sibi quidem Plin. constare ait, quae sit. Scribit enim tum 12, 24, 55., tum 24, 10, 45. credi a quibusdam eandem esse ac cyprum, quae orientis planta est. Ipse tamen nihil affirmat. Solum 16, 18, 31. inter eas recenset, quae non nisi in aquosis locis proveniunt: additque, esse tesseris utilissimam. ¶ Alius est frutex, alio nomine *oleastellus*, quia folio est oleae simili, et ab Italis *levistico* et *libistico*, a nostratibus vulgo *conestrella*, a botanicis *ligustrum vulgare* dicitur, [*Hartriegel, Rainweide] adeo passim nascens, ut *dare ligustra colono* ap. Mart. 9, 27. eo sensu dicatur, quo *noctuas mittere Athenas*. Florem gignit album. Virg. Ecl. 2, 18. Alba ligustra cadunt, vaccinia nigra leguntur. Ubi Serv. Ligustrum flos est candidus, sed vilissimus. Sic Ov. Met. 13, 789. Candidior nivei folio Galatea ligustri. Mart. 1, 116. Toto candidior puella cycno, Argento, nive, lilio, ligustro. Claud. Rapt. Pros. 2, 130. Haec graditur comitata rosis, haec alba ligustris. Colum. tamen 10, 300. Ter calathis violam, et nigro permixta ligustro Balsama cum casia nectens, croceosque corymbos. Sed Parrhas. quia plures album dicunt, *niveo* hic legendum censet. Recentiorum conjecturas V. ap. botanicos.

*LILAEA, ae, f. Λίλαια, Graeciae oppidum, in Phocide, ad Cephisi amnis fontes. Plin. 4, 3. Stat. Th. 7, 348. B. A.

*LILAEUS, i, m. fluvius Bithyniae. Plin. 5, 32. B. A.

LILIACEUS, a, um, adj. λείρινος, e liliis factus. Pall. 6, 14. in lemmate: De oleo liliaceo.

LILIETUM, i, n. locus liliis consitus. Pall. 3, 21. f. Nova lilieta formabimus.

LILIUM, ii, n. λείριον, flos est rosae nobilitate proximus, ceterorum excelsissimus, interdum cubitorum trium, languido semper collo, et non sufficiente capitis oneri. Candor ejus eximius, foris striati, et ab angustiis in latitudinem paulatim sese laxantis, effigie calathi, resupinis per ambitum labris, tenuique filo, et semine, stantibus in medio crocis. Ita odor, colorque duplex, et alius calycis, alius staminis, differentia angusta. Haec ex Plin. 21, 5, 11., qui ib. 19, 74. varios ejus usus in medicina describit. Virg. Ecl. 10, 25. grandia lilia. Id. A. 6, 709. candida. Prop. 3, 11, 30. lucida; et 4, 4, 23. argentea. Ov. Met. 12, 411. candentia. Id. A. Am. 2, 115. hiantia. Hor. Od. 1, 36, 16. breve lilium, i. e. per breve tempus florens. Sic Val. Fl. 6, 492. Lilia per vernos lucent velut alba colores Praecipue, queis vita brevis, totusque parumper Floret honor. Tibull. 3, 4, 33. Ut cum cotexunt amaranthis alba puellae Lilia. Prop. 1, 20, 37. lilia Candida purpureis mixta papaveribus. Virg. A. 12, 67. Indum sanguineo veluti violaverit ostro Si quis ebur, aut mixta rubent ubi lilia multa Alba rosa. Mart. 5, 37. Cui nec lapillos praeferas Erythraeos, Nivesque primas, liliumque non tactum. ¶ Sunt et rubentia lilia, quae Graeci crina vocant: item purpurea, aliquando gemino caule, carnosiore tantum radice, majorisque bulbi, sed unius: narcissum vocant. Plin. cit. 21, 5, 12. ¶ A similitudine *lilium* est militaris machina ad impediendum hostem: de quo Caes. B. G. 7, 73. Obliquis ordinibus, in quincuncem dispositis, scrobes trium in altitudinem pedum fodiebantur, paulatim angustiore ad summum fastigio. Huc teretes stipites feminis crassitudine, ab summo praeacuti, et praeusti demittebantur, ita ut non amplius quatuor digitis ex terra eminerent, etc. Id ex similitudine floris lilium appellabant. [*Lips. Poliorc. IV, 2. p. 519. Meo nunc sensu adspicit similitudo totam foveam superne expansam jacentemque *in* orbem: cui medius deinde stipes inseritur, atque id est velut lilium patens, cum stamine suo et stilo.]

LILYBAETANUS, a, um, adj. Lilybeius. Cic. Fam. 13, 34. Lyso Lilibaetanus. Id. Div. Verr. 17. Lilibaetana mulier. Ascon. ib. 1. Lilybaetanus quaestor, h. e. qui Lilybaei quaesturam gerebat.

LILYBAEUM, i, n. *capo Coco*, Λιλύβαιον, pro-

montorium Siciliae, Africam spectans. *Plin.* 3, 8, 14. ℙ Item urbs prope eum locum, nunc *Marsala*. *Cic. Div. Verr.* 17. ℙ Adjective *Lucan.* 4, 583. Lilybaeo litore solvit.

LĪLYBĒ, es, f. Lilybaeum. *Prisc. Perieg.* 482. Eminet ad Zephyrum Lilybe, Pachynusque sub ortum.

LĪLYBĒĪUS, a, um, adj. ad Lilybaeum pertinens. *Virg. A.* 3, 706. Et vada dura lego saxis Lilybeia caecis.

LĪMA, ae, f. ῥίνη, instrumentum fabrile, densis, minutisque dentibus, quo ferrum, aliudve quid terendo expolitur. *Phaedr.* 4, 7. Vipera limam momordit. *Plin.* 33, 11, 49. Interest, quamplurimum lima perdiderit. *Id.* 37, 8, 32. Topazius limam sentit. *Id.* 9, 35, 54. Lima aliquid avellere; et 28, 9, 41. polire. *Pl. Men.* 1, 1, 9. proterere. *Id. fr.* ap. *Varr. L. L.* 6, 3. *f.* adradere. ℙ Translate dicitur de censura, emendatione, expolitione scripti alicujus. *Ov. Pont.* 1, 5, 19. incipiam lima mordacius uti, Et sub judicium singula verba vocem; et *ib.* 2, 4, 17. meus lima rasus liber esset amici; et *Trist.* 1, 7, 30. Defuit et scriptis ultima lima meis. *Hor. A. P.* 291. poetarum limae labor, et mora. *Mart.* 5, 80. Quem *(libellum)* censoria cum meo Severo Docti lima momorderit Secundi. *Id.* 10, 2. Carmina rasa lima recenti. *Vell.* 2, 9. Clara fuere ingenia Afranii, Pacuvii, atque Actii, etc. ut in illis limae, in hoc paene plus videatur fuisse sanguinis. [*Scripta ἀκριβῶς ἐκπεπονημένα, studiose elaborata, stiloque accuratiore perculta intelliguntur.] *Appul. Met.* 8. Sed Charite ad limam consilii desiderium petitoris distulit, *h. e.* ut desiderium petitoris perpenderet ac libraret. ℙ Fuit et *Lima* Dea apud Romanos, quae una cum Limentino gerebat custodiam liminum. *Arnob.* 4, 132., ubi alii aliter *Limentina*, alii *Jana* leg. Et sane quid isti sit *Limae* cum *limine*, non satis video.

LĪMĀCĔUS, a, um, adj. e luto factus. *Tert. Resurr. carn.* 49. Primus homo de terra choicus, id est limaceus.

*LĪMAEAS vel Limaea, ae, fluvius Hispaniae Tarraconensis, sub Gallicia, inter Minium et Durium amnes, hodie *Lima*. *Plin.* 4, 22. (al. 21.) ℙ Appellatur et *Limia*. *Mela* 3, 1. *med. Plin.* 4, 20. ℙ Λήθη audit *Straboni*, huc respiciente *Plin.* in priore loco. Ejus verba sunt: Erratum et in amnibus inclytis. Ab Minio, quem supra diximus CC. M. P. (ut auctor est Varro) abest Aeminius, quem alibi quidam intelligunt, et Limaeam vocant, oblivionis antiquis dictus, multumque fabulosus. *B. A.*

LĪMĀRĬUS, a, um, adj. ad limum pertinens. *Frontin. Aquaed.* 15. Interposita est limaria piscina, *h. e.* in quam aqua defluens, et cursum remittens, limum deponit.

LĪMĀTĒ, adv. polite, ornate, perfecte. *Cic. Fin.* 5, 5. Duo genera librorum, unum populariter scriptum, alterum limatius. *Ammian.* 15, 13. Cum limatius superstitionum quaereret sectas, *h. e.* accuratius.

*LĪMĀTĬO, onis, f. ap. *Augustin. B. A.*

[LĪMĀTOR, oris, m. qui limat. *Gloss. Phil.* Limator, ῥινητής. *F.*]

LĪMĀTŬLUS, a, um, adj. ὑπεξῥινισμένος, diminut. limati. *Cic. Fam.* 7, 33. Opus est hic limatulo et polito tuo judicio, *h. e.* terso et subtili.

*LĪMĀTŪRA, ae, f. ῥίνημα, Pulvisculus limando detractus. *Onomast. Vet. B. A.*

LĪMĀTUS, a, um, part. a *limo*, κατεξῥινημένος, lima rasus, politus. *Plin.* 8, 20, 29. Cornu ad saxa limato, praeparat se pugnae. ℙ Item lima detractus, abrasus. *Id.* 34, 18, 50. Limatum plumbum; et *ib.* Limata scobs. ℙ Translate est perfectus, politus, elaboratus. *Cic. N. D.* 2, 29. Vir moribus domesticis ac nostrorum hominum urbanitate limatus. *Plin. ep.* 1, 20. *f.* Limatius ingenium. *Hor. Sat.* 1, 10, 65. Comis, et urbanus, fuerit limatior idem. *Cic. Or.* 1, 39. Vir oratione maxime limatus. *Id. Brut.* 24. Limatius dicendi genus. [*Cf. de oratorio hujus vocis usu *Ernest. lex. technol. lat. rhet.* p. 244. sq.] *Mart.* 7, 51. varioque togae limatus in usu, *h. e.* exercitatione perfectus, peritus.

LĪMAX, acis, m. et f. κοχλίας, cochlea terrestris, tum quae testa operitur, tum quae nuda est. [*Gloss. Philox.* Limax, γυμνοκοχλίας, κοχλίας: *F.*] a *limo*, in quo vivit, ut *Varr. L. L.* 6, 3. *med.* et *Fest.* docent. *Colum.* 10, 323. teneras audent erodere frondes Implicitus conchae limax, hirsutaque campe. *Plin.* 32, 1, 1. Eum limaci magnae similem esse, dicunt. *Id.* 29, 6, 36. Limacis inter duas orbitas inventae ossiculum. *Id.* 30, 11, 30. Quatuor limacum capita. *Id.* 19, 10, 57. Lactucis innascuntur limaces, et cochleae. *Id.* 18, 17, 44. *n.* 3. Limaces nascuntur in vicia, et aliquando e terra cochleae minutae, mirum in modum erodentes eam. ℙ Translate. *Pl. fr.* ap. *Varr. l. c.* meretrices appellare videtur *limaces lividas*, quia amatorum bona corrodunt. Quo fortasse pertinet aliud ejusdem fragmentum ap. *Non.* 4, 274. *limaces viri.* Utrumque autem vel a *limacibus*, qui lactucas et viciam erodunt, vel a *limando* duci potest.

LIMBĀTUS, a, um, adj. limbo praetextus et ornatus. *Gallien. in ep.* ap. *Trebell. Claud.* 17. Misi ad eum chlamydes veri luminis limbatas duas.

LIMBŎLĀRĬUS, ii, m. qui vestium limbos consuit. *Gloss. Philox.* Limbolarius, θυσανοποιός. *Pl. Aul.* 3, 5, 45. Textores, limbolarii, arcularii. *Pareus* legit *limborarii*, ut sit a *limbus*, et *ora*. Sed hoc frigidum est. *Inscr.* ap. *Don. cl.* 8. *n.* 27. M. Antonio M. Lib. Apollonio limbolario M. Antonius M. L. Patroclus solearius amic. optim. P.

LIMBUS, i, m. κρόσσος, fascia, qua extrema vestis ora praetexitur: quae et *instita* vocatur. [*Doederl.* 3, 150. *limbus* deducendum putat a ligare.] *Virg. A.* 4, 137. Sidoniam picto chlamydem circumdata limbo. *Ov. Met.* 5, 51. Indutus chlamydem Tyriam, quam limbus obibat Aureus; et *ib.* 6, 127. Ultima pars telae, tenui circumdata limbo, Nexilibus flores hederis habet intertextos. *Stat. Achill.* 1, 330. Et picturato cohibet vestigia limbo. ℙ Pro fascia, seu vitta. *Claud. cons. Mall. Theod.* 118. frontem limbo velata pudicam. *Arnob.* 2, 72. Lapillis innecterent colla, laminas pertunderent aurium, imminuerent frontes limbis. V. NIMBUS *f. Varr. R. R.* 2, 3. Limbus XII. Signorum, *h. e.* Zodiacus. V. STELLIMICANS. ℙ Pro zona. *Stat. Th.* 6, 367. picto discingit pectora limbo. ℙ A *Non.* 14, 30. dicitur limbus muliebre vestimentum, quod purpuram in imo habet, allato *Plauti* loco, quem V. in v. praec. ℙ Est etiam linea seu funiculus ex lini filis quadruplicibus ad capiendas feras: Graeci περίδρομον vocant. *Grat. Cyn.* 25. Prima jubent tenui noscentem jungere filo Limbum, et quadruplici tormento adstringere limbos. Illa operum patiens, illa usus linea longi. *F.*]

LĪMEN, inis, n. βηλός, οὐδός, lignum, aut lapis transversus in janua, aut porta, tum superius, tum inferius: a *limus*, h. e. transversus, *Festus* ducit. [*Doederl.* 2, 101. docet, *limen* contractum esse ex levimen.] *Novius* ap. *Non.* 4, 278. Limen superum, quod mihi misero saepe confregit caput: Inferum autem, ubi ego omnes digitos defregi meos. *Pl. Merc.* 5, 1, 1. Limen superum inferumque salve. *Plin.* 36, 14, 21. Imponere limen foribus. *Inscr.* ap. *Grut.* 207. *col.* 1. Insuper ostium limen robustum longum P. VIII. imponito. *Juven.* 6, 226. pendentia linquit Vela domus, et adhuc virides in limine lauros; et *ib.* 52. densos per limina tende corymbos. (*Vitr.* quoque 6, 9. et 11. de superiori usurpat.) *Pl. Cas.* 4, 4, 1. Sensim superattolle limen pedes, nova nupta. *Virg. G.* 3, 317. gravido superant vix ubere limen. *Cic. Dom.* 23. Non existimo, illos tam cupidos liminum meorum, et columnarum, et valvarum fuisse. [*Famuli ad limina* ap. *Sil.* 1, 66. bene *Dan. Heins.* intelligit *janitores*, θυρωρούς, ferri etiam posse, quod vult *Dausq. ad lumina*, censet *Drakenb.*, modo non intelligantur λυχνοῦχοι, sed qui famulantur nocte, accensis luminibus.] ℙ Per synecdochen est ipsa janua, ingressus, aditus. *Cic. N. D.* 2, 27. Fores in liminibus profanarum aedium, januae nominantur. *Caes. B. C.* 3, 105. Simulacrum Victoriae ad valvas se templi limenque convertisse. *Pl. Cist. a.* 3. *v.* 19. occludite aedes pessulis, Ubi hanc ego tetulero intra limen. *Id. Men.* 2, 3, 63. Intrare limen: et *Mil.* 3, 1, 11. cohibere se. *Juven.* 2, 88. Limen intrare; et 14, 220. subire; et 3, 124. submoveri limine. *Virg. Ecl.* 5, 56. insuetum miratur limen Olympi. [*Ita dicitur etiam *limen solis*, quum agitur de loco aut regione, unde sol oritur, vel de plaga coeli. V. *Burm.* ad *Virg. A.* 6, 255.] *Id. G.* 2, 504. penetrare aulas et limina regum: et *ib.* 4, 188. de apib.: mussantque oras et limina circum. *Id. A.* 9, 647. hic Dardanio Anchisae Armiger ante fuit, fidusque ad limina custos, *h. e.* atriensis. *Sil.* 1, 66. Famuli ad limina. ℙ *Salutare a limine* est a longe, et translate leviter attingere. *Sen. ep.* 49. *med.* Nec ego nego prospicienda ista, sed prospicienda tantum, et a limine salutanda. ℙ Item aedes ipsae et tecta. *Virg. G.* 2, 511. Exsilioque domos, et dulcia limina mutant. *Juven* 15, 153. laribus conjungere nostris Tectum aliud, tutos vicino limine somnos Ut collata daret fiducia. *Virg. A.* 7, 579. Stirpem admisceri Phrygiam, se limine pelli. *Sen. Med.* 22. limen alienum expetere. [*Liv.* 2, 48. Jussi armati postero die ad limen consulis adesse, domos inde discedunt; et 43, 1. Matronae nulla nec auctoritate, nec verecundia, nec imperio virorum, contineri limine poterant, i. e. domi. Porro huc poterat referri locus *Plin. Pan.* 83, 2. Sunt quidem praeclara, quae in publicum profers; sed non minora ea, quae limite tenes, i. e. in rebus domesticis.] ℙ Item carceres, *h. e.* initium cursus, quia limen domus viae initium est. *Virg. A.* 5, 316. signoque repente Corripiunt spatia audito, limenque relinquunt. ℙ Metaphorice est principium. *Sen. Herc. Fur.* 1132. quas in primo Limine vitae scelus oppressit. *Tac. A.* 3, 74. In limine belli. *Sil.* 5, 423. in limine mortis. *Lucr.* 2, 258. leti limine ab ipso ad vitam reverti. ℙ Item finis, quia limen domus viae finis est. *Appul. Met.* 11. Transactis vitae temporibus, jam in ipso finitae lucis limine constituti. Huc pertinet illud *Justin. Instit.* 1, 12. *med.* Limina sicut in domo finem quendam faciunt, sic et imperii finem esse limen, veteres voluerunt. Ab eo postliminium dictum est. ℙ Religiosum erat limen aedium, quod propterea abeuntes, redeuntesque salutare solebant, ut est ap. *Pl. Merc.* 5, 1, 1. Cautio quoque erat, ut dextro semper pede prolato transiretur, ut ex *Petr.* colligitur *Sat.* 30. ℙ Limen interni maris multi appellavere ipsa ostia freti Gaditani, per quae ab oceano in mare mediterraneum patet aditus. *Plin. prooem. l.* 3. [*Permutantur *limen* et *limes*. V. h. v. *in f.*, *limina* et *litora*, V. *Burm.* ad *Virg. A.* 2, 321. 557. 8, 555. et *moenia*. *Id. ib.* 3, 347. et *lumina*. *Id. ib.* 6, 255.]

LĪMĔNARCHA, ae, f. λιμενάρχης, qui portui praeest, et inspicit solventes, et appellentes: a λιμὴν, portus, et ἀρχὸς, princeps. *Arcad. Dig.* 50, 4, 18. *med.* Logographi, vel tabularii, vel xenoparochi, vel limenarchae, vel curatores ad exstruenda aedificia publica, muneribus personalibus adstringuntur. *Paul. ib.* 11, 4, 4. Limenarchae, et stationarii fugitivos deprehensos recte in custodiam retinent.

LĪMENTĪNUS, i, m. Deus praeses, et custos liminis aedium. *Tert. Idol.* 15. et *Cor. Mil.* 13. *f.*, *Arnob.* 1, 15. et 4, 132. et 133. et *August. C. D.* 4, 8. et *ib.* 6, 7. Unde simile fit veri, dictum fuisse olim *limentum* pro *limen*, (ut *lenimentum* pro *lenimen*, *ligamentum* pro *ligamen*, et plura hujusmodi) ut inde *limentinus* formaretur.

*LĪMĒRA, ae, f. (ἡ Λιμηρὰ) cognominatum est Epidaurus, Laconiae oppidum. *Plin.* 4, 5. *B. A.*

[LĪMĔRUS, i, m. λιμηρός, famelicus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Don.* 85, 2. Q. Vajanus Limerus. *F.*]

LĪMES, itis, m. ἀτραπός, semita transversa, militari via angustior, tum in agris, tum in urbibus: a *limus*, obliquus. *Festus*. Aliqui derivant a *limen*. Quemadmodum enim limen introitum, exitumque loco praestat, ita per limitem ingressus in agrum, et ex eo egressus patet. Nam agrorum divisores in singulis centuriis singulos limites constituebant, ut agri et mensurae, et itineris causa pervii essent. [*Doederl.* l. in v. *limen* ab in laud. *limes* ejusdem originis esse docet ac *limen*. *Ernest. Synonym.* 1093. a Gr. λεῖμμα, reliquiae, locus divisionis, deducit.] *Colum.* 1, 8. *med.* Semitas, novosque limites in agro fieri non patiatur. *Varr. R. R.* 2, 4. de suib.: Prodigunt in lutosos limites ac lustra, ut volutentur in luto. ℙ Antiqui Latini quatuor genera limitum in agris habebant, duo latiorum, duo angustiorum. Ex latioribus unus ab oriente in occidentem spectabat, qui *Decumanus* est appellatus: alter a meridie in septentrionem, qui *Cardo*. Angustiorum unus ab occidente in orientem intuebatur, qui *Prorsus*, alter a septentrione in meridiem, qui *Transversus* nuncupabatur. Progressu temporis alia limitum nomina invenere, vel ex natura loci, ut *Maritimum*, *Montanum*, vel ex limitum ordine, ut *Actuarium*, vel ex modo latitudinis, ut *Linearium*. *Hyg. de limit. constit.* et *Plin.* 18. *c.* 33. et 34. Sed de his, et aliis limitum generibus consule Auctores de limitibus, quos uno libro edidit *Goesius*. ℙ Limites item in agris dicuntur etiam ipsi termini, teste *Festo*, quibus agrorum fines distinguuntur. *Virg. G.* 1, 126. Nec signare quidem, aut partiri limite campum Fas erat. *Id. A.* 12, 897. Saxum antiquum ingens, campo quod forte jacebat, Limes agro positus, litem ut discerneret arvis. ℙ Item quibus imperii, et ditionis fines notantur. Quia vero interdum hujusmodi limites aggere excitato signantur, pro aggere nonnunquam ponuntur. [*Ponitur autem v. *limes* hac significatione nonnisi ap. *Tacitum* et eos omnino *scriptores*, qui temporibus imperatorum floruerunt. Adde *Tac. A.* 2, 7. Cuncta inter castellum Alisonem ac Rhenum novis limitibus aggeribusque permunita; *Germ.* 29. Limite acto promotisque praesidiis. Cf. *Vell.* 2, 120. Penetrat interius, aperit limites; *Spart. Hadr.* 12. per ea tempora et alias frequenter in plurimis locis, in quibus barbari non fluminibus, sed limitibus dividuntur, stipitibus magnis in modum muralis sepis funditus jactis atque connexis barbaros separavit. Ita *Ammian.* 30, 9. Valentinianum vocat oppidorum et limitum conditorem tempestivum. *Boettich. Lex. Tac.* p. 294.] *Tac. A.* 1, 50. Romanus limitem a Tiberio coeptum scindit. [*V. *Gron.* ad h. l.] *Stat. Silv.* 4, 3, 40. inchoare sulcos, et rescindere limites. ℙ Translate. *Id. Theb.* 1, 16. limes mihi carminis esto Oedipodae confusa domus. ℙ Interdum est differentia, discrimen, intervallum. *Ov. R. Am.* 325. Quam potes in pejus dotes deflecte puellae, Judiciumque brevi limite falle tuum. ℙ Sumitur et pro quavis via. *Liv.* 31, 34. Intra eam portam, extraque latae sunt viae, etc. et extra limes in gymnasium ferens. Eo limite Athenienses signa extulerunt. *Liv.* 31, 39. Profectus inde transversis limitibus, terrorem praebuit subitum hosti. [*Plura v. in *Gloss. Liv.* s. h. v.] *Virg. A.* 9, 323. et lato te limite ducam. *Sil.* 9, 379. Limitem agere. *Ov. Trist.* 5, 6, 39. gracili terre-

na sub horrea ferre Limite formicae grana reperta solent; et *Met.* 2, 19. Limes acclivis; et *ib.* 7, 782. limite recto fugere; et *ib.* 8, 559. solito dum flumina currant Limite, *h. e.* alveo, quae est fluminum via. [*Cf. *Prop.* 1, 4, 50. Lubrica tota via est, et perfida: quippe tacentes Fallaci celat limite semper aquas; et 9, 60. Haec lympha puellis Avia secreti limitis una fluit. *Ov. Met.* 14, 371. caecisque vagantur Limitibus comites, i. e. viis tenebricosis et ignotis.] ¶ Translate. *Sen. Ben.* 1, 14. Benignitatis fines introrsus referre, et illi minus laxum limitem aperire. *Pl. Poen.* 3, 3, 18. Si benedicetis, vostra ripa vos sequar: Si maledicetis, vostro gradiar limite. *Cic. Somn. Scip.* 8. Bene meritis de patria quasi limes ad coeli aditum patet. ¶ Item pro vestigio in longum tracto, et veluti orbita, aut sulco, quem faces decurrentes, aliaque post se relinquunt. *Ov. Her.* 18, 133. Jam patet attritus solitarum limes aquarum: ὑπερβολή; et *Met.* 15, 849. Flammiferumque trahens spatioso limite crinem, Stella micat. *Virg. A.* 2, 697. tum longo limite sulcus Dat lucem. [*Laud. *Burm.* ad h. l. *Sen. Thyest.* 698. E cavo aethere cucurrit limitem sidus trahens.] *Plin.* 2, 26, 25. Bolis perpetua ardens, longiorem trahit limitem. ¶ De zona, seu fascia in coelo. *Ov. Met.* 2, 130. Sectus in obliquum est lato curvamine limes, *h. e.* Zodiacus. [*V. *Gierig.* ad h. l.] Pro linea. *Plin.* 37, 10, 69. de gemma Vejentana: Nigram materiam distinguente limite albo. ¶ *Limites circi* ap. *Tert. Spectac.* 20. sunt viae recta serie inter sedilium ordines relictae. *Salmas. in Solin.* 45 p. 918. ¶ [*Confund. *limes* et *litus.* V. *Burm.* ad *Virg. A.* 6, 901. Item saepissime fieri solet in vv. *limen* et *limes.* V. *Intpp.* ad *Virg. A.* 2, 697. ad *Prop.* 4, 9, 60. ad *Sil.* 4, 105. ad *Tibull.* 2, 1, 17. Permutantur *limite* et *milite.* V. *Cort.* ad *Lucan.* 4, 740.]

[**LĪMĔTĀNUS**, i, m. idem ac limitanus. Est cogn. R. In nummo ap. *Eckhel. D. N. V.* T. 5. p. 242. C. Mamil*ius* Limetan*us.* Hic ann. U. C. DLXXXIX. tribunus pl. legem tulit de limitibus, cujus tria fragmenta exstant edita a *Goesio* in *Auct. rei agrar.* p. 339. *F.*]

LĪMĒUM, i, n. herba, de qua V. in CERVARIUS.

***LIMIA**, ae, opp. et fluv. V. *Limicus. B. A.*

LĪMĬCŎLĂ, ae, m. qui limo habitat. *Auson. ep.* 7, 36. Junctus limicolis musculus ostreis.

[**LĪMĬCUS**, a, um, adj. ad Limiam, seu Limaeam, vel forum Limicorum pertinens, Lusitaniae urbem, nunc *Ponte di Lima.* Hujus meminit *Plin.* 4, 20, 34. et *ib.* 22, 35. *Inscr.* ap. *Grut.* 411, 9. M. Flavius Quir. Sabinus Limicus. ¶ *Limici, orum,* sunt incolae illius urbis ap. *Plin.* 3, 3, 4. *F.*]

LĪMĬGĔNUS, a, um, vel Limigena, ae, m. et f. in limo genitus. *Auson. Mosell.* 45. Limigenis ripam praetexeris ulvis.

LĪMĬNĀRIS, e, adj. ad limen pertinens, ut *Lapis liminaris*, qui in domus aditu transversus jacet. *Liminares trabes* ap. *Vitr.* 6, 4. *August ad. Hieron.* inter *ep. ejusd. ep.* 67. *n.* 2. Non enim hoc codex ipse, ut assolet, in liminari pagina praetendebat.

***LĪMĬNĬUM**, i, n. V. locum *Cic. Topic. c.* 36. citatum in *Postliminium.* ¶ Ineptiunt (ait *Gesnerus*) *Glossae Isid.* Liminium, servitium mortiferum, captivitas. Paulo melius *Papias:* Liminium captivitas, servitium, quando quis de limine absportatur. ¶ Nempe finxerunt hoc minuti Grammatici ex voce *Postliminium. B. A.*

LĪMIS, e. V. LIMUS, a, um.

LĪMĬTĀNĔUS, a, um, adj. ad limites spectans, ut *Agri limitanei*, qui in limitibus alicujus provinciae proxime hostes sunt siti: *Limitanei milites*, qui sunt in limitibus, idest in finibus imperii, in praesidio constituti, ad incursus vicinorum arcendos. *Impp. Theodos. et Valent. Cod.* 11, 59, 3. Agros limitaneos universos cum paludibus, omnique jure, quos ex prisca dispositione limitanei milites ab omni munere vacuos ipsi curare pro suo compendio, atque arare consueverunt. *Spart. Nigr.* 7. Cum apud Aegyptum ab eo limitanei milites vinum peterent. *Lamprid. Alex. Sev.* 58. Sola, quae de hostibus capta sunt, limitaneis ducibus, et militibus donavit, dicens, attentius eos militaturos, si etiam sua rura defenderent.

LĪMĬTĀNUS. V. LIMETANUS.

LĪMĬTĀRIS, e, adj. ad limitem pertinens. *Varr. L. L.* 4, 4. Limitare iter, *h. e.* limes, qui inter agrorum confinia relinquitur.

LĪMĬTĀTIO, onis, f. ὁρισμός, limitum descriptio: et translate definitio, determinatio. *Colum.* 3, 12. Commemorabimus Julii Graecini conscriptam veluti formulam, ad quam posita est limitatio terrae vinealis, *h. e.* qua praescribitur, qualis terra vinealis esse debeat. *Vitr.* 10, 22. *med.* Ex eo intellectum est, qua regione adversarii specus agentes intra penetrare cogitabant. Sic limitatione cognita, etc.

LĪMĬTĀTUS, a, um, part. a *limito:* metatus, limitibus distinctus. *Festus:* Limitatus ager est in centurias dimensus. Adde *Ulp. Dig.* 43, 12, 1. et V. CENTURIA. ¶ Translate. *Varr. R. R.* 2, 2. Nos nostrum pensum absolvimus, et limitata est pecuaria quaestio, *h. e.* infra limites constituta.

LĪMĬTO, as, avi, atum, a. 1. ἀφορίζω, limitibus, seu semitis distinguo, ut *Colum.* 3, 20. et 4, 18. loquitur, limites assigno. *Plin.* 17, 22, 35. *n.* 7. Vineas limitari decumano XVIII. pedum latitudinis, ad contrarios vehiculorum transitus, aliisque transversis limitibus X. pedum distingui per media jugera. Aut si major modus sit, totidem pedum cardine, quot decumano, limitari. ¶ Item limites, seu fines assigno, circumscribo. Hinc translate *limitare quaestionem* ap. *Varr. R. R.* 2, 2. est quaestioni finem imponere, eamque absolvere. V. LIMITATUS. ¶ Part. *Limitandus* ap. *Auct. Itin. Alex. M.* (ed. *A. Maio*) 49. Limitandae humo ferunt pulverem defuisse. *F.*]

LĪMĬTŎTRŎPHUS vel Līmĭtrophus, a, um, adj. vox hybrida, ex *limes*, et τροφέω, nutrio. Hinc Limitotrophus, vel per syncopen Limitrophus fundus dicebatur, ex quo convehebatur annona ad limites imperii, ut miles limitaneus, qui ejusdem imperii fines tuebatur contra barbarorum incursus, opportuna haberet vectigalia in horreis congregata: quare non *limitrophus*, sed *limitotrophus* scribendum, ab alendis nempe militibus limitaneis; quandoque enim ejusmodi fundi a limitibus imperii distabant aliquot dierum itinere. Quamquam, si novam *A. Peyronii* conjecturam in *Fragm. Cod. Theod.* mox citand. proponere licet, fundi alii erant limitotrophi, de quibus modo dictum est, alii limitrophi, quos militibus limitaneis colendos permiserant principes; de his lege *Perezium* ad *lib.* 11. *tit.* 59. *Cod. Justin.* ¶ Porro *limitrophi* fundi omni erant munere et canone vacui (V. *Impp. Theod. Valentin. Cod.* 11, 59, 3.): *limitotrophi* vero canonem utique pendebant, atque erant huic praestationis oneri obnoxii. *Impp. Honor.* et *Theod.* in *Fragm. Cod. Theod.* (ed. *A. Peyronio*) 5, 13, 38. Nulli penitus liceat salvo canone privato jure, sive cum imminutione canonis patrimoniali jure limitotrophos sive saltuenses per orientem fundos patrimoniales postulare. V. LIMITANEUS. [*Totum h. l. ex suis dedit *F.*]

LIMMĂ, ătis, n. λεῖμμα, reliquium, defectus: a λείπω, linquo. *Macr. Somn. Scip.* 2, 1. *f.* Plato semitonium limma vocitavit, *h. e.* cui aliquid deest, scilicet pars dimidia. Adde *Capell.* 1, 6.

***LIMNAEA**, ae, f. Λιμναία, Thessaliae oppidum in Estiaeotide, ut videtur. *Liv.* 36, 13. 14. *B. A.*

[**LIMNĀTIS**, idis, f. Λιμνῆτις, vel Dorice Λιμνᾶτις, ita cognominata est Diana, a λίμνη, lacus, cujus fanum in Laconia ideo λιμνεῖον est appellatum: hujus meminit *Strabo l.* 8. *Tac. A.* 4, 43. Auditae deinde Lacedaemoniorum, et Messeniorum legationes de jure templi Dianae Limnatidis, quod suis a majoribus, suaque in terra dicatum, Lacedaemonii firmabant annalium memoria, vatumque carminibus. *F.*]

LIMNĒ, es, f. λίμνη, vox Graeca stagnum lacumve significans. *Vitr.* 8, 3. *med.* Lacus, qui limne asphaltitis appellatur.

[**LIMNESTIS** vel Limnetis, idis, f. λιμνῆστις vel λιμνῆτις, herba eadem ac centaurea major: ita appellata a λίμνη, palus. Ejus mentio est apud *Appul. H.* 34. *F.*]

***LIMNICE**, es, f. gladiolus. *Appul. de H.* 78. *B. A.*

***LIMNUS**, i, Λίμνος, insulae nomen inter Britanniam et Juvernam. *Plin.* 4, 16. *B. A.*

LĪMO, adv. V. LIMUS, a, um.

LĪMO, as, avi, atum, a. 1. ῥινέω, lima tero, levigo, polio. *Plin.* 36, 7, 10. Gemmis scalpendis atque limandis. *Id.* 18, 1, 1. Arbore exacuunt, limantque cornua uri. ¶ Joculariter *limare caput cum aliquo* dixit *Pl. Merc.* 3, 1, 40. et *Poen.* 1, 2, 79. ad eos referens, qui amplectuntur invicem, et osculantur. Adde *fragm.* ap. *Non.* 4, 274. et *Caecil. Turpil.* et *Liv.* in *Tereo*, *ib.* ubi et *limassis* pro *limaveris* legitur. ¶ Translate est expolire, et redundantia detrahere. *Cic. Acad.* 1, 1. Quaedam institui, quae limantur a me politius. *Id. Or.* 1, 25. Neque haec ita dico, ut ars aliquid limare non possit: neque enim ignoro, quae bona sunt, fieri meliora doctrina; et *ib.* 3, 49. Stilus et alia, et hoc maxime ornat ac limat. *Ov. Pont.* 4, 6, 36. Tenui cura limare aliquid. ¶ *Limare se ad aliquid* est studio, ac diligentia idoneum se reddere. *Cic. opt. gen. Or.* 3. *extr.* Videtur esse jejunior, quoniam se ipse consulto ad minutarum genera causarum limaverat. [*De oratorio hujus verbi usu egit *Ernest.* in *Lex. techn. Lat. rhet.* p. 244. sq.] ¶ Item auferre, detrahere, imminuere. *Cic. Or.* 3, 9. *extr.* Tantum alteri affinxit, de altero limavit. *Id. Fam.* 3, 8. *f.* Etsi de tua prolixa beneficaque natura limavit aliquid posterior annus, propter quandam tristitiam temporum. *Hor. Ep.* 1, 14, 37. Non istic obliquo oculo mea commoda quisquam Limat, *h. e.* deterit invidendo. *Prud. Cath.* 7, 205. de jejunio: Quod limat aegram pectoris rubiginem. ¶ Item detegere, scrutari, eruere, examinare: quia lima superficiem aufert, et quod subter latebat, detegit. *Cic. Off.* 2, 10. Veritas ipsa limatur in disputatione, [*i. e. ad vivum resecatur. V. *Beier.*] *Phaedr.* 3, 10. si mendacium Subtiliter limasset, a radicibus Non evertisset scelere funesto domum. *Impp. Honor. et Theod. Cod. Theod.* 13, 5, 32. Quae tuae cognitionis limavit examen. ¶ Posset etiam a *limo* duci, ut significet limo aspergere, et conspurcare. *Pl. Poen.* 1, 2, 80. *Mi.* Curram aliquo ad piscinam, aut ad lacum: limum petam. *Ag.* Quid eo opust? *Mi.* ut tibi, et illi limem caput. Sed haec joci causa ibi dicuntur.

[**LĪMO**, onis, m. λειμών, pratum: hoc nomine Cicero librum quendam suum appellavit, in quo, ut nonnulli putant, elogia illustrium virorum carmine complexus est. Illius ita meminit *Suet.* in *vita Terentii.* Cicero in Limone hactenus laudat, Tu quoque, qui solus lecto sermone, Terenti, Conversum expressumque Latina voce Menandrum In medio populi sedatis vocibus effers, Quiddam come loquens, atque omnia dulcia dicens. ¶ *Limo* fuit etiam cogn. R. apud *Ascon.* in *Cic. or. pro Scauro.* C. Apronius Limo. *F.*]

LĪMOCINCTUS, i, m. minister magistratus, ut viator, lictor, licio cum transversa, seu obliqua purpura, ceu insigni, cinctus. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 116, 2. Honori M. Gavii M. F. Pob. Squilliani Eq. Pub. IIII. Vir. I. D., IIII. Vir. A. P. V. B. (*aedilicia potestate Veronensium bis*), curatori Vicetinorum apparitores, et limocincti tribunalis ejus. ¶ At *Morisan. Inscr. Reg.* p. 106. putat, hic non lictores, sed victimarios intelligendos esse, qui limo ab umbilico usque ad pedes tegebantur. V. LIMUS, i, species cinguli. Porro *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 450. *n.* XIII. Collegium victimariorum, qui ipsi (*Hadriano*), et sacerdotibus, et magistratibus, et senatui apparent. [*Plura addidit *F.*]

LĪMŎDŌRON, i, n. λιμόδωρον, herba statim ab radice cumino adnascens, unicaulis, radice bulbo simili, nonnisi in solo gracili proveniens. *Plin.* 19, 10, 57. ut quidem legit *Hard.*, nam alii aliter.

LĪMŌNĬĂ, ae, f. λειμωνία, a λειμών, ῶνος, pratum: frutex est, alio nomine scolymos, nunquam cubitali altior, cristisque foliorum, ac radice nigra, sed dulci: quam in cibos recepit Oriens. *Plin.* 22, 22, 43., ubi alii leg. *limonion.* ¶ Item genus anemones hortensis, et coronariae. *Id.* 21, 11, 38.

LĪMŌNĬĂDES, um, f. plur. Λειμωνιάδες, Nymphae florum, et pratorum, quas aliquando mori et deficere dicit *Aristoteles*, sicut Faunos et Satyros: a λειμών, pratum. *Serv.* ad *Ecl.* 10, 62.

LĪMŌNĬĀTES, ae, f. λειμωνιάτης λίθος, lapis nomen habens a virore pratorum, quae λειμῶνες dicuntur. *Plin.* 37, 10, 62. videtur eadem esse, quae smaragdus.

LĪMŌNĬŎN, ii, n. λειμώνιον, beta silvestris, minoribus, tenuioribusque, ac densioribus foliis, quam sativa, undecim saepe, caule lilii: a λειμών, pratum, quia in pratis nascitur. *Plin.* 20, 8, 28. ¶ *Item frutex, alio nomine scolymos. *Plin.* 22, 22. ed. *Elzev.* ubi *Hard.* habet *limoniam*, vulgo autem legitur *lemoniam.* V. LEMONIA. *B. A.*

***LIMONUM**, i, n. Λίμωνον, urbs Galliae Aquitanicae, in Pictonum regione. *Hirt. B. G.* 8, 26. *B. A.*

LĪMŌSUS, a, um, adj. ἰλυώδης, limo abundans. *Virg. Ecl.* 1, 49. Limosoque palus obducit pascua junco. *Id. A.* 2, 135. Limosus lacus. *Front. Aquaed.* 15. Flumen limosum et turbulentum. *Cels.* 2, 21. *extr.* Limosi rivi. *Ov. Amor.* 3, 6, 1. Limosae ripae. *Id. Trist.* 4, 1, 7. Limosa arena. *Plin.* 27, 5, 17. radix. *Id.* 16, 36, 64. Ubi limosiore calle induruit. Al. leg. *lignosiore;* et 9, 42, 66. Pinna nascitur in limosis.

[**LIMPĬDE**, adv. clare. *August. Princip. rhet.* p. 328. *Capperon.* Sed ut limpidius hoc genus principiandi deprehendatur, dabo exemplum. *F.*]

***LIMPIDITAS**, atis, f. *Octav. Hor.* 4. Usque ad limpiditatem contere. *B. A.*

[**LIMPĬDO**, as, a. 1. limpidum reddo. *Veg. Vet.* 2, 18. Est et aliud vitium ejusmodi, ut interdum oculo album inducat, interdum limpidet. *Id. ib.* 4, 28. Chlora medicamentum, quod facit ad omnia vulnera complete limpidanda, vel sine difficultate claudenda. *F.*] **Macer. carm.* 2, 5. Appositum humores limpidat omnes. *B. A.*

LIMPĬDUS, a, um, adj. διειδής, lucidus, splendidus, nitidus, purus, perspicuus: a λάμπω, luceo: vel a *lympha:* unde *lympidus* quidam scribunt. [*Utriusque vocis *lympha* et *limpidus* cognationem et a Gr. λείβω deducendam originem agnoscit *Doederl.* 2, 16. Proprie de aquae splendore, claritate, de aliis nonnisi translata significatione dicitur. *Id. ib.* p. 85.] *Catull.* 4, 24. Limpidus lacus. *Plin.* 35, 15, 52. Limpidum alumen. *Id.* 37, 9, 42. Limpidae chrysolithi. *Id.* 34, 18, 55. Sandaracha vocem limpidam ac canoram facit. *Hard.* in nullo suorum MSS. haec verba exstare testatur. *Vitr.* 8, 7. Limus cum habuerit quo subsidat, limpidior aqua fiet. *Colum.* 12, 28. *med.* Vinum defaecatum quam limpidissimum.

LIMPĬTŪDO, inis, f. λαμπυρία, puritas, perspicuitas, nitor. *Plin.* 32, 11, 54. Limpitudo maris.

LĪMŬLA, ae, f. ῥίνιον, parva lima. *Terent. de syllab.* p. 2390. Perpolite, quam potestis, crebriore limula.

LĪMŬLUS, a, um, adj. dimin. limi, h. e. transversus, obliquus. *Pl. Bacch.* 5, 2, 12. Viden', limulis, obsecro, ut intuentur! subaudi *oculis.*

LĪMUS, a, um, et interdum Limis, e, adj. πλάγιος, obliquus, transversus. [*Etym. est a *livere.* V. *Doederl.* 2, 36.] *Limis oculis aspicere,* ὑποβλέπειν, παραβλέπειν, est non recta, et conversa ad ipsam rem facie, sed conversis tantummodo oculis, et, ut ait *Virg. Ecl.* 3, 8., transversa tueri, obliquis oculis aspicere: quod strabones naturaliter faciunt. *Pl. Mil.* 4, 6, 2. Aspicito limis oculis, ne ille, nos se videre, sentiat. [*Omittendum est metro, ita postulante, vocabulum *oculis.* Ceterum solemnis est in hac locutione voc. *oculorum* omissio. Cf. *Parei lex.* s. v. *limus.* Haec *Lindem.*] *Plin.* 8, 16, 19. Leones dolis carent et suspicione, nec limis intuentur oculis, aspicique simili modo nolunt. *Ov. Amor.* 3, 1, 33. limis subrisit ocellis. *Ter. Eun.* 3, 5, 53. Ego limis aspicio sic per flabellum clanculum. Ubi *Donat.*: *Limis* si nominativus singularis est, transversus significat: si sextus pluralis, deest *oculis.* Cum igitur dissimulant homines se videre, quod vident, et non recta facie, sed transversa intuentur, *limis* dicuntur *aspicere.* Haec *Donat.*, ubi al. leg. *limes dicuntur*, etc. [*Laudat *Ruhnk.* ad h. l. *Ov. Amor.* 3, 1, 33. Limis subrisit ocellis; et *Appul.* 2. p. 27. ad me conversa limis et morsicantibus oculis: ibique *Pricaeum.*] *Ammian.* 20, 9. Limibusque oculis eos adusque metum contuens mortis, egredi jussit. Al. leg. *limisque. Id.* 17, 7. Climatiae (*genus terrae motus*) limes ruentes et obliqui, urbes, aedificia, montesque complanant. ℙ *Limo*, adverbii ritu, est limo oculo. *Solin.* 27. *med.* Leones nunquam limo vident, minimeque sic volunt aspici. ℙ *Limus* etiam dici videtur is ipse, qui limis oculis aspicit. *Varr.* ap. *Non.* 2, 500. et 5, 85. Neque post respiciens, neque ante prospiciens, sed limus intra limites culinae. ℙ Distinguit *Plin.* 11, 37, 54. *limos* a *transversis* oculis: fortasse quia *limi* voluntate, *transversi* natura sunt: vel quia *limi* turpe quid aut subdolum notant, *transversi* non item. Unde *Quint.* 11, 3. *med.* Limi, et ut sic dicam, venerei. ℙ *Limi Dii* ap. *Arnob.* 4, 132. sunt obliquitatum custodes. ℙ De *limo cincto* V. LIMUS, i, species cinguli. ℙ *Limum sidus,* h. e. obliquum, et sinistrum, quidam intelligunt in illo *Pedon.* ap. *Sen. Suasor.* 1. jam sidere limo Navigia, et rapido desertam flamine classem. Alii v. *sidere* pro subsidere accipiunt: alii v. *limo* ea ratione usurpari volunt, qua *Solin.* §. 2. allatus, scilicet in obliquum subsidere, atque adeo mergi.

LĪMUS, i, m. ἰλὺς, coenum illud mollius, quod ab aquis deferri solet, et ex liquoribus subsidit. Differt a luto, quod e terra aqua macerata fit, ac tenacior est: limus autem madentis arenae similior est. Ducunt vel a λειμὼν, locus irriguus, vel a λήμη, sordes, vel a λίμνη, palus. [*Hoc probatur *Kärchero.* At *Doederl.* 2, 35. sq. a *linere* deducit, quam rationem ideo censet praeferendam, quod *limus* proprie dicatur de calce aliisque rebus conglutinandae materiae inservientibus.] *Cic. fr.* ap. *Non.* 3, 132. Luta et limum aggerebant. *Virg. G.* 1, 115. amnis abundans Exit, et obducto late tenet omnia limo. [*Lucr.* 5, 498. Atque omnis mondi quasi limus in imum Confluxit gravis, et subsedit funditus, ut faex.] *Hor. Sat.* 1, 1, 59. Haurire aquam limo turbatam; et *ib.* 2, 4, 80. gravis veteri craterae limus adhaesit. *Virg. G.* 4, 45. Tu tamen e levi rimosa cubilia limo Unge, fovens circum; et *ib.* 2, 188. amnes limum felicem trahunt, *h. e.* arva fecundantem. [*Ita saepius ap. *Ov. Met.* 1, 424. 6, 365. et 1, 347. al. *Liv.* 2, 5. in vadis haesitantis frumenti acervos sedisse illitos limo; et 31, 27. Profundo limo cum ipsis equis hausti sunt; cf. 33, 29. *Vell.* 2, 19, 2.] ℙ Pro luto. *Ov. Fast.* 3, 769. Ridet et ipse Deus, limumque inducere monstrat: Hic paret monitis, et linit ora luto. [*Differt a *luto,* quod proprie de argilla dicitur. V. etiam *coenum.*] ℙ Translate. *Id. Pont.* 4, 2, 17. Scilicet ut limus venas excaecat in undis, etc. Pectora sunt mea sic limo vitiata malorum. Et carmen vena pauperiore fluit. ℙ De intestinorum faecibus. *Pall.* 3, 31. Quod vinum solet fluorem ventris adstringere, limum dysentericae passionis medicabiliter asperare.

LĪMUS, i, m. species cinguli: a *limus, a, um,* obliquus, quod purpuram transversam haberet. [*Ortum habet a *ligare.* V. *Doederl.* 2, 36.] *Aggen. de limit. constit.* p. 151. *Goes.* Limum cinctum, ideo, quod purpuram transversam habeat. *Serv. ad A.* 12, 120. Limus autem est vestis, qua ab umbilico usque ad pedes teguntur pudenda poparum. Haec autem vestis in extremo sui purpuram limam, idest flexuosam habet. Unde et nomen accepit. Nam limum obliquum dicimus: *Virg. l. c.* Velati limo, et verbena tempora vincti. Al. leg. *lino.* At *Heynius limo* legendum multis ibidem probat. *Tiro* ap. *Gell.* 12, 3. Licio transverso, quod limum appellatur, qui magistratibus praeministrabant, cincti erant. Hinc *limocinctus.*

*LIMYRA, ae, fluvius cum oppido cognomine, in Lycia. *Mela* 1, 15. *Plin.* 5, 27. ℙ *Limyre,* Graeco more, est *Ov. Met.* 9, 645. ℙ *Limyra, orum,* audit oppidum *Vell.* 2, 102. *extr.* τὰ Λίμυρα *Straboni.* ℙ Scribitur et *Lymir. B. A.*

[LĪNABRUM, i, n. locus, in quo linum ponitur, ut candelabrum, in quo candela. V. LINARIA. *F.*]

[LĪNĀMEN, inis, n. idem ac linamentum. V. LINARIA. *F.*]

LĪNĀMENTUM, i, n. quidquid e lino constat. *Plin.* 32, 10, 46. Delphini adipe linamenta accensa excitant vulvae strangulatu oppressas. ℙ Item speciatim, λημνίσκος, μοτὸς, penicillus ex lino, lana, aut spongia, qui medicamento illitus imponitur vulneri. *Colum.* 6, 11. Suppurationis sinus linamentis oleo imbutis colligatur; et *ib.* 12. Linamenta sale atque aceto imbuta applicantur; et *ib.* 38. Suppurationem linamentis curare. *Cels.* 8, 9. Linamentum demittere; et 5, 26. *n.* 23. indere; et *n.* 30. imponere; et *n.* 21. Siccis linamentis vulnus implere. [*Veg. Vet.* 2, 56. Ubicumque pulmunculus fuerit, radis ad vivum, et adjicies linamentum ex oleo, et aceto, et sale, et stercore ipsius. Alii male leg. *lanamentum. F.*]

[LĪNĀRĬA, ae, f. officina, seu taberna, in qua linum carminatur, seu venditur. *Not. Tir.* p. 178. Linum, linaria, linabrum, linamen, linamentum. *F.*]

LĪNĀRĬUS, ii, m. λινοπλόκος, qui lini artem exercet. *Pl. Aul.* 3, 5, 34. ubi al. leg. *lanarius. Inscr.* ap. *Grut.* 649, 3. C. Cassius Sopater linarius sibi et Cassiae C. L. Domesticae linar. patronae, etc. *F.*]

[LINCTOR, oris, m. qui lingit. *Gloss. Philox.* Linctor, λίκτης. *F.*]

LINCTUS, a, um, part. a *lingo:* lingendo gustatus. *Plin.* 35, 15, 50. Sulphur prodest et suspiriosis linctum.

LINCTUS, us, m. lingendi actus. *Plin.* 31, 9, 45. Multi tussim veterem linctu salis discussere. *Id.* 36, 17, 28. Prodest et phthisicis linctu.

LINDĪUS, a, um, adj. ad Lindum pertinens, urbem olim Rhodi insulae, ut *Plin.* docet 5, 31, 36. ut Lindia Minerva, *Id.* 33, 12, 55. Chares Lindius, *Id.* 34, 7, 18. Cleobulus Lindius (unus ex VII. Sapientibus), *Auson. sept. Sap. in.* et *f.*

*LINDUS, urbs Rhodi. V. in *Lindius, a, um.* ℙ Fuit et *Lindus, i,* m. frater Ialysi, conditor Lindi in Rhodo insula. *Cic. N. D.* 3, 21. *extr. B. A.*

LĪNĔA, ae, f. λίνον, λινάριον, filum, funiculus ex lino, cannabe, etc. [*Doederl.* 2, 36. *linea* deducit a *linere.* Hinc prima vocis ea videtur significatio, qua de ductu longo ac tenui dicitur, qui calamo aut penicillo, aut scalpro signatur.] *Varr. R. R.* 1, 23. *f.* Nectere lineas, restes, funes. *Colum.* 8, 11. *f.* Ligato pede longa linea gallina custoditur. *Plin.* 9, 17, 26. Mugilem linea longinqua per os ad branchias religata emissum in mare. *Scaev. Dig.* 35, 2, 26. Lineam margaritarum triginta quinque legavit. Sic *ib.* 34, 2, 40. Lineae duae ex margaritis; et *Ulp. ib.* 9, 2, 27. *f.* Si, cum maritus uxori margaritas extricatas dedisset in usum, ea invito viro perforasset, ut pertusis in linea uteretur. *Tert. Habit. mul.* 9. Uno lino decies sestertium inseritur. Quidam huc trahunt illud *Mart.* 8, 78. Omnis habet sua dona dies, nec linea dives Cessat, et in populum multa rapina cadit. Loquitur enim de muneribus, quae in populum per ludos spargebantur: inter quae et margaritas spargi aliquando consuevisse, testis est *Suet. Ner.* 11. ℙ Translate dicitur de serie cognationis, quae Graece σειρά. *Paul. Dig.* 38, 10, 9. Στέμματα cognationum directo limite in duas lineas separantur, quarum altera est superior, altera inferior: ex superiore autem, et secundo gradu transversae lineae pendent. *Imp. Justin. Cod.* 5, 9, 10. Ex paterna, vel materna linea venientes. *Stat. Silv.* 3, 3, 43. Non tibi clara quidem, senior placidissime, gentis Linea, nec proavis demissum stemma. ℙ Speciatim est filum, ex quo hamus pendet. *Mart.* 3, 58. Tremulave captum linea trahit piscem. Adde 10, 30. *Pl. Most.* 5, 1, 22. Mittam lineam, *h. e.* dolo captabo. ℙ Item funiculus, quo fabri materiam dirigunt. *Richtschnur. Cic. Q. Fr.* 3, 1, 1. *extr.* Columnas neque rectas, neque e regione Diphilus collocarat: eas scilicet demolietur: aliquando perpendiculo, et linea discet uti. *Vitr.* 5, 3. Uti linea cum ad imum gradum, et ad summum extenta fuerit, omnia cacumina graduum, angulosque tangat. *Id.* 7, 3. *med.* Ut longitudines ad regulam et lineam, altitudines ad perpendiculum, anguli ad normam respondentes exigantur; et *Pall.* 3, 9. *med.* Lineam candidis signis notabimus; tunc tensa per tabulam linea, in eis locis surculos figemus. ℙ Ad lineam, et recta linea. *Plin.* 19, 8, 42. Ad lineam grana bina aut terna paxillo demitti. *Cic. Fin.* 1, 6. Solida corpora ferri suo deorsum pondere ad lineam; et *Tusc.* 1, 17. Ignis rectis lineis in coelestem locum subvolat. *Lucan.* 10, 306. Linea tam rectum mundi ferit illa Leonem, *h. e.* adeo regio illa recta linea Leoni subjicitur. Adde *Caton. R. R.* 161. ℙ De *alba linea,* V. ALBUS. ℙ In plagis, seu retibus *lineae* sunt funiculi crassiores, quibus maculae continentur. *Plin.* 11, 24, 28. de tela aranei: Licia difficile cernuntur: atque ut in plagis lineae offensae, praecipitant in sinum. ℙ Item funiculus varii coloris pinnis intextus, ad terrendas aves et feras. V. FORMIDO. *Sen. Clem.* 12. Sic feras lineis, et pinna clusas contineas. *Sen. Hippol.* 46. Picta rubenti linea penna, Vano cludat terrore feras. ℙ Item ductus longus ac tenuis calamo, aut penicillo, aut scalpro signatus, γραμμή. *Plin.* 35, 10, 36. *n.* 12. Apelli fuit perpetua consuetudo, nunquam tam occupatam diem agendi, ut non, lineam ducendo, exerceret artem: quod ab eo in proverbium venit. (*Proverb. est,* nulla dies sine linea, *de iis, qui nullam diem praeterire sinunt, quin agant aliquid.*) *Id. ib.* Arrepto penicillo lineam ex colore duxit summae tenuitatis per tabulam, *h. e.* vultus lineamentum. *Pers.* 3, 4. quinta dum linea tangitur umbra, *h. e.* in horologio solari picta. Sic *Plin.* 7, 60, 60. Nec congruebant ad horas ejus lineae. *Id.* 2, 81, 83. Tenuis linea nubis in longum porrectae. *Id.* 18, 33, 76. Lineam cinere ducere; et 27, 11, 77. Linea candida per medium folium transcurrens. *Id.* 36, 6, 9. de sectione marmorum: Serra in praetenui linea premente arenas. *Stat. Silv.* 3, 3, 200. te lucida saxa, Te similem doctae referet mihi linea cerae: Nunc ebur, et fulvum vultus imitabitur aurum, *h. e.* imago e cera referens lineamentis effigiem tui. ℙ Geometrae *lineam* accipiunt longitudinem sine latitudine, et altitudine, ut *Varr.* ap. *Gell.* 1, 20. definit; brevius alii, magnitudinem tantum longam. *Quint.* 1, 10. *med.* Quorum locorum extremae lineae eandem mensuram colligunt, eorum spatium quoque, quod his lineis continetur, par esse; et *mox:* Circumcurrens linea si efficiat orbem; et *mox:* Areae quatuor lineis divisae. *Plin.* 2, 65, 65. Lineae, quae emittuntur ex centro; et *ib.* 16, 13. Lineas deductas ab summa abside coarctari ad centrum necesse est. *Id.* 18, 34, 77. Omnes lineae currunt per eundem umbilicum. *Id.* 33, 3, 19. et *ib.* 6, 31. Lineas producere. *Id.* 35, 10, 36. *n.* 12. secare. ℙ Solent pictores, priusquam colores adhibeant, figuram totam solis lineis unicoloribus describere, quod Itali dicunt *disegnare, abozzare.* Hinc sunt illa *Quint.* 2, 6. Quidam materias latius dicendo prosequebantur: alii cum primas modo lineas duxissent, etc. et 4, 2. *f.* Aliquid velut primis lineis designare; et *Gell.* 17, 20. *f.* Ea, quae in Platonis oratione demiramur, non aemulari quidem, sed lineas umbrasque facere quaesivimus. ℙ De lineamentis faciei, *Arnob.* 5, 179. Scituli pusiones, atque adulti venustissimis lineis. ℙ Sunt *lineae* in agris limites angustiores, qui tanquam lineae in longum producti, mensurae disterminandae causa sunt constituti, et aliquando itineris, aut asportandorum fructuum: qui et *limites linearii,* seu *lineales* appellantur, teste *Hyg. de limit.* p. 151. 152. *Goes.* Ad harum similitudinem *linea* dici potest quicumque trames et via. *Prud. Cath.* 7, 48. Curvos viarum qui retorsit tramites, Et flexuosa corrigens dispendia, Dedit sequendam calle recto lineam. ℙ [In circo, theatro, et amphitheatro *Forcellinus,* aliique tum lexicographi, tum Latinorum scriptorum interpretes *lineam* fuisse putarunt repagulum quoddam, seu loricae genus a tergo imminens gradibus marmoreis, quod humeros sedentium spectatorum ita coerceret, ut ab uno in alterum sedilium ordinem ultro citrove transitus impediretur. At omnium primus *J. R. Carlius* in *Antich. Ital. P.* 2. p. 196. 243. et *P.* 3. p. VII. suspicatus est, hujusmodi lineas fuisse quosdam in superiore graduum parte transversim cavatos sulcos, qui cujuslibet sessoris spatium certo definirent. Ejus autem opinionem confirmavit septem abhinc annis *Petr. Stancovichius* in *Saggio dell' anfiteat. di Pola* p. 33. et sqq., ubi plurium Polensis amphitheatri graduum ibidem recens repertorum figuras aere caelato expressas exhibuit, et insuper docuit, harum linearum intervallum esse unciarum XIII. pedis Veneti, *h. e.* partium 1669. $\frac{5}{12}$ pedis Parisiaci, qui, ut notum est, constat ex partibus 1440. Illius inventum infirmare conatus est anno insequente *Ang. Uggerius* in *Effem. letter. di Roma* T. 12. p. 144-153. Verum cum ipse mense decembri ann. MDCCCXXV. Neapolim profectus essem, et amphitheatrum, quod Pompejis fere incorruptum adhuc exstat, attente perlustrassem, deprehendi non in superiore quidem, sed in anteriore graduum parte, id est in crassitie, minime vero in eorumdem latitudine, easdem illas lineas maxime conspicuas, quarum omnium intervallum est partium 1620 pedis Parisiaci. Ex his porro interpretanda sunt verba, quibus amicam suam juxtim in circo sedentem ita alloquitur *Ov. Amor.* 3, 2, 19. Quid frustra refugis? cogit nos linea jungi: Haec in lege loci commoda circus habet. Tu tamen, a dextra quicumque es, parce puellae, Contactu lateris laeditur ista tui. Tu quoque, qui spectas post nos, tua contrahe crura, Si pudor est, rigido nec preme terga genu. *Id. A. Am.* 1, 136. Multa capax populi commoda circus habet; et *mox.* 139. Proximus a domina, nullo prohibente,

sedeto: Junge tuum lateri, quam potes, usque latus. Et bene, quod cogit, si nolit, linea jungi, Quod tibi tangenda est lege puella loci. *Quint.* 11, 3. *med.* Transire in aliena subsellia, parum verecundum est. Nam et Cassius Severus urbane, adversus hoc facientem lineas poposcit. *F.*] ¶ *Extrema linea amare*, est e longinquo amicam diligere, non adire, aut tangere. *Ter. Eun.* 4, 2, 10. si non tangendi copia est, Eho, ne videndi quidem erit? si illud non licet, Saltem hoc licebit: certe extrema linea Amare haud nihil est. *Don.* ad *Ter. l. c.* quinque esse statuit lineas ad amoris perennitudinem: visum nempe, colloquium, tactum, osculum, coitum: harum prima hic a *Terentio* dicitur extrema. [*V. etiam, quos laudat *Ruhnk.* ad h. l. *Salmas.* in *exercitt. Plin.* p. 648. et *Heins.* ad *Ov. Amor.* 3, 2, 19.] Huc nonnulli retrahunt illud *Hor. Od.* 1, 13, 15. oscula, quae Venus Quinta parte sui nectaris imbuit. Alii illud ad lineas in circo aut stadio respici putant: alii ad lineamenta pictorum: alii mathematicorum, qui extremam lineam ultimas oras figurarum appellant: alii ad lineas in lusoria tabula, quarum ultima, ἱερὰ γραμμὴ dicta, ludo finem imponebat, calculis eo promotis: alii ad lineas horologii solaris, quarum ultima finem diei significat. Ad unum horum aliquod referenda sunt et quae subjicio. *Sen. ep.* 49. Non solebat mihi tam velox tempus videri: nunc incredibilis cursus apparet, sive quia admoveri lineas sentio, sive quia etc. *Hor. Ep.* 1, 16, 79. mors ultima linea rerum est. ¶ *Transilire lineas* est ulterius progredi, quam licet aut decet. *Cic. Par.* 3, 1. Peccare est tanquam transilire lineas: quod cum feceris, culpa commissa est: quam longe progrediare, cum semel transieris, ad augendam transeundi culpam nihil pertinet. Sic *Varr. L. L.* 8, 1. *med.* Orator non debet in omnibus uti, etc. cum poetae transilire lineas impune possint. ¶ [In vetustis monumentis et codicibus *linia* pro *linea* scriptum fuisse affirmat. *Marin. Frat. Arv.* p. 281. et 302. *F.*]

LĪNĔĀLIS, e, adj. linearis. *Ammian.* 22, 16. Alexandriae omnes ambitus lineales farina respersit Dinocrates architectus.

[LĪNĔĀLĬTER, adv. in modum lineae. *Capell.* 8, 28. Quorum (*circulorum*) unus Signifer, non ut ceteri, quos linealiter feci, sed latissimus omnium comprobatur: *scil.* ceteros circulos unica linea descripsi, Signiferi vero, sive Zodiaci latitudini duodecimam illius longitudinis partem adscripsi. *F.*]

LĪNĔĀMENTUM, i, n. γραμμή, linearum descriptio, productio, conformatio: et fere in plurali num. adhibetur. *Cic. Or.* 1, 41. In geometria lineamenta, formae, intervalla, magnitudines. [*Singulari numero positum legitur ap. *Eund. Acad. Pr.* 2, 36, 116. lineamentum, longitudinem latitudine carentem: ubi v. *Orell.*] ¶ Saepe de figuris, formisque rerum dicitur: a pictura ductum, in qua per solas lineas effigies hominum dignoscitur, ὑπογραφή, διατύπωσις. *Cic. Verr.* 2, 2, 36. Contemnere etiam signum illud Himerae jam videbatur, quod cum multo magis figura et lineamenta hospitae delectabant. *Id. N. D.* 1, 27. Cedo mihi istorum adumbratorum Deorum lineamenta atque formas. *Id. Div.* 1, 13. Lineamenta oris effingere. [*Adde *N. D.* 1, 18. Quae compositio membrorum, quae conformatio lineamentorum! *Liv.* 21, 4. habitum oris lineamentaque intueri; et 26, 41. Similitudo oris vultusque et lineamenta corporis. Hinc transfertur ad opera pictorum et statuariorum.] *Cic. Verr.* 2, 4, 44. *med.* Operum lineamenta solertissime perspicere. *Id. Brut.* 87. Lineamenta Catonis. [*Lineamenta Catonis* sunt ejus libri, qui res nudas, sine ornatu tradebant, sed recte tamen subtiliterque, adeoque similes vel picturae lineari, qualis olim fuit, vel delineationi pictoris, ex qua, qualis pictura futura sit intelligi potest, et quae est fundamentum bonae picturae. *Ernest.* in *cl. Cic.* et in *lex. techn. lat. rhet.* p. 245. sq. Ceterum hic locus, qui translate v. *lineamenta* positum refert, ad sequentem §. pertinet.] ¶ Translate. *Id. Fin.* 3, 22. Animi lineamenta sunt pulcriora quam corporis. *Id. Or.* 56. Numerus quasi quandam palaestram, et extrema lineamenta orationi attulit, [*i. e. perfectionem et venustatem summam. V. *Ernest. cl. Cic.* s. h. v. Paulo aliter explicatur locus in *lex. techn. lat. rhet.* p. 245. sq.]

LĪNĔĀRIS, e, adj. ad lineam pertinens, linealis, ex lineis constans, γραμμικός. *Linearis pictura*, μονόγραμμος, dicta est initio ejus artis, cum nullis adhibitis coloribus, per solas lineas rerum figuram exprimebant. Huic successit, quae singulis coloribus res expressit, monochromatos dicta. *Plin.* 35, 3, 5. Inventam linearem dicunt a Philocle Aegyptio. ¶ *Scalptor linearis aere caelando* dici nunc posset χαλκογράφος, qui nempe vericulo post varios linearum ductus, sive punctorum ordines aliquid in aere repraesentat, ut ex aereis tabulis prelo suppositis in chartis postea referatur imago. Sed cum ars haec proavorum nostrorum inventum sit, ut vulgo creditur, non occurrit haec formula aut alia huic similis apud veteres scriptores. Quamvis autem artis hujus nomen ignoremus, eam tamen a veteribus non ignoratam, et a *M. Varrone* primum repertam suspicatus est *Jo. Lud. Bianconius* in *ep. ad. Th. Puccinum inter ejusd. opera* T. 4. p. 94., et deinde etiam auctor allatae formulae *Morcell. Inscr. comm. subject.* p. 109. *ed. Patav.* ex quodam *Plinii* loco 35, 2, 2. Imaginum amore flagrasse quondam testes sunt et Atticus ille Ciceronis edito de his volumine, et M. Varro benignissimo invento, insertis voluminum suorum fecunditati non nominibus tantum septingentorum illustrium, sed et aliquo modo imaginibus: non passus intercidere figuras, aut vetustatem aevi contra homines valere, inventor muneris etiam Diis invidiosi; quando immortalitatem non solum dedit, verum etiam in omnes terras misit, ut praesentes esse ubique et claudi possent. ¶ *Linearis ratio* ap. *Quint.* 1, 10. *med.* est scientia ac disciplina geometriae. Et *linearis probatio*, γραμμικὴ ἀπόδειξις, quae per lineas a geometris fit. *Id. ib. f.*

LĪNĔĀRĬUS, a, um, adj. linearis. De *leneariis limitibus* V. in ACTUARIUS, a, um.

LĪNĔĀTĬO, onis, f. lineae ductio, seu productio. *Vitr.* 9, 4. *med.* Solis radii paribus lateribus, forma, lineationibus extenduntur. *Firm. Math.* 1, 4. Unde sese singuli propria corporis lineatione cognoscunt, *h. e.* lineamentis.

LĪNĔĀTUS, a, um, part. a *lineo:* ad lineam factus, directus. *Pl. Mil.* 3, 3, 40. ubi probus est architectus, Bene lineatam si semel carinam collocavit, Facile est navem facere. *Hieron. ep.* 117. *n.* 6. Inter lascivas puellas, et comatos lineatosque juvenes furvarum vestium puella gradieris?

LĪNĔO, as, avi, atum, a. 1. ad lineam dirigo, εὐθύνω. *Cato R. R.* 14. Succidet, dolabit, lineabit, secabitque materiam dumtaxat conductor. *Vitr.* 9, 4. *med.* Si radii per omnem mundum fusi circinationibus vagarentur, neque extentionibus porrecti ad trigoni formam linearentur.

LĪNĔŎLA, ae, f. dimin. parva linea. *Gell.* 10, 1. *f.* Numerus consulatus tribus lineolis significatus est.

LĪNĔUS, a, um, adj. λίνεος, qui est ex lino. *Virg. A.* 5, 510. Linea vincula. *Tac. G.* 17. Lineis amictibus velari. *Cels.* 8, 10. *n.* 1. Pannis lineis involvere. *Plin.* 12, 6, 13. Lineae vestes. *Id.* 32, 10, 12. Linea lanugo. *Virg. A.* 10, 784. linea terga, *h. e.* tergora scutum obducentia, quae, ut ait *Servius*, lineo panno tegebantur, ut posset inhaerere pictura.

LINGO, is, nxi, nctum, a. 3. λείχω, lingua molliter tango, et delibo: a verbo Graeco allato (ut *Varr.* docet *L. L.* 5. *f.*) inserto *n*, quomodo a θίγω est tango. *Pl. Cas.* 2, 8, 21. Mel mihi videor lingere. *Catull.* 98, 5. crepidas lingere carbatinas. *Plin.* 31, 9, 45. Sal pecoribus datur lingendus. Adde *Mart.*, qui 12, 35. obsceno sensu usurpat pro λειχάζειν.

LINGŎNES, um, m. plur. populi Galliae Celticae, Aeduis, Sequanis, et Leucis vicini, quorum urbs item Lingones, *Langres*, antiquissima ad Vogesi montis radices. *Caes. B. G.* 1, 26. et *Plin.* 4, 17, 31. ¶ In accusat. plur. *Lingonas* ultima brevi more Graecorum ap. *Lucan.* 1, 398. Pugnaces pictis cohibebant Lingonas armis. [*V. *Cort.* et *M. Lag.* ad h. l. in *ed. Web.*] ¶ In singulari num. *Tac. H.* 4, 55. Miscuere sese Julius Tutor, et Julius Sabinus: hic Trevir, hic Lingon. ¶ *Alii fuere Lingones, quos *Liv.* 5, 35. cum Boiis transiisse Alpes consedisseque cis Padum narrat. *B. A.*

LINGŎNĬCUS, a, um, adj. ad Lingones spectans. *Eumen. Pan. ad Constant.* 6. Lingonica victoria; et *Pan. ad Constant.* 6. Lingonicum solum. ¶ *Lingonicum tomentum* erat e lanae rasae floccis. Differebat a Leuconico, quod nomen habuit a Leuconibus, qui iidem erant ac Leuci, quos *Ptolemaeus* Lingonibus vicinos facit. *Plin.* enim 8, 48, 73. dicit, suo tempore tomenta Gallicis discerni nominibus. *Mart.* 14, 159. Accipe Lingonicis vellera rasa sagis. Al. leg. *Leuconicis.* ¶ *Bardocucullus Lingonicus* erat vestimenti vilissimi genus, quod Lingonibus praecipue fuit in usu. *Mart.* 1, 54. Sic interpositus vitio contaminat uncto Urbica Lingonicus Tyriantina bardocucullus.

LINGŎNUS, a, um, adj. ex Lingonibus. *Mart.* 8, 75. Lingonus a Tecta Flaminiaque recens.

*LINGOS vel Lingus, i, mons Epiri. *Liv.* 32, 13. *in.* In montem Lingon perrexit: ubi *Lyncon* (oppidum Epiri, fortasse cum monte cognomine) legi vult *Sigonius. B. A.*

LINGUĂ, ae, f. γλῶσσα, γλῶττα, pars corporis voci formandae, dignoscendisque saporibus destinata: a *lingo*, quia unicum est linctus instrumentum. *Cic. N. D.* 2, 59. Deinde in ore sita lingua est, finita dentibus. Ea vocem immoderate profusam fingit, et terminat, quae sonos vocis distinctos et pressos efficit, cum et ad dentes, et ad alias partes pellit oris. Itaque plectri similem linguam nostri solent dicere, chordarum dentes, nares cornibus iis, quae ad nervos resonant in cantibus. *Crassus* ap. *eund. Or.* 3, 1. Haec tibi est excidenda lingua, qua vel evulsa, spiritu ipso libidinem tuam libertas mea refutabit. *Cic. Or.* 1, 25. Sunt quidam aut ita lingua haesitantes, aut ita voce absoni, etc.; et *ib.* 18. Quidam operarii lingua celeri et exercitata; et *ib.* 25. Linguae solutio; et *Ov. Met.* 3, 261. linguam solvere ad jurgia; [*cf. *Lucan.* 1, 472. (de fama:) Innumeras solvit falsa in praeconia linguas: ubi v. *Cort.*, qui *linguas*, *ora solvere* de iis dici docet, qui loquantur.] *Ov. Pont.* 3, 5, 9. lingua properanti legere. *Id. Trist.* 3, 1, 21. titubante loqui. *Plin.* 11, 37, 65. Linguae inexplanatae esse. *Id.* 10, 33, 51. Lingua exserta; et *Cic. Or.* 2, 66. ejecta. *Lucan.* 4, 755. projecta. *Plin.* 11, 47, 107. Linguam porrigere. *Phaedr.* 5, 2. condere. *Catull.* 55, 18. tenere in ore clauso. Et eod. sensu *Ov. Fast.* 2, 602. saepe illi dixerat Almo, Nata, tene linguam, nec tamen illa tenet; et *ib.* 608. alicui eripere. [*Front. de eloquent.* (ed. *A. Maio*) p. 229. Si linguam quis uni homini exsecet, immanis habeatur; eloquentiam humano generi exsecari mediocre facinus putas? *F.*] *Pl. Asin.* 3, 3, 105. Fac proserpentem me bestiam, duplicem ut habeam linguam: *scil.* hic illud osculi genus innuitur, de quo ait *Ov. Amor.* 3, 14, 23. Illic purpureis condatur lingua labellis. Hoc Graeci vocant μακδαλωτόν. [*Poterant et haec adscribi: *Ov. Her.* 15, 111. Deerat lingua palato, i. e. lingua torpebat, deficiebat: ubi laud. *Ruhnk. Trist.* 3, 3, 21. Si jam deficiat suppresso lingua palato. *Ter. Eun.* 5, 5, 7. Perii lingua haeret metu: ubi *Ruhnk.* laud. *Ov. Amor.* 1, 7, 20. Pavido lingua retenta metu. Porro *Lucan.* 1, 269. vicinaque signa petentis Audax venali comitatur Curio lingua: ubi laud. *Cort. Liv.* 45, 10. Eos venalem linguam habentes decreta plena regiae assentationis fecisse. — *Sall. Jug.* 10. Aliud clausum in pectore, aliud in lingua habere. V. *Havercamp. ind. Sall.* in h. v.] ¶ *Linguam exserere* ludibrii causa in aliquem mos fuit antiquis Latinis, qui etiannum apud nostrates viget, quo quidem obsceni aliquid adversus alium, quicum contendis, significatur; nam lingua ita exserta similitudinem quandam penis exhibet, quae tum viris, tum feminis, tum pueris stupri contumeliam minitari videtur. *Liv.* 7, 10. Armatum adornatumque adversus Gallum stolide laetum, et linguam etiam ab irrisu exserentem, producunt. Idem vero Gallus in tabula pictus pro signo positus deinde fuerat sub tabernis argentariis in foro Romano, ut narrant *Cic. Or.* 2, 66., *Plin.* 35, 4, 8. et *Quint.* 6, 3. *med.* Hanc subsannandi consuetudinem memorant etiam *Pers.* 1, 60. et *Hieron. ep.* 125. *n.* 18. (quem locum vide in CICONIA.) et *Vulg. interpr.* in *Isaj.* 57, 4. ¶ *Homo malae linguae* obsceno et ambiguo sensu dicitur fellator. *Mart.* 3, 80. Rumor ait, linguae te tamen esse malae. *Minuc. Fel. Octav.* 28. Qui scortorum licentiae invident, qui medios viros lambunt, libidinoso ore inguinibus inhaerescunt, homines malae linguae, etiam si tacerent. ¶ Metonymice est sermo, locutio, oratio. *Ov. Trist.* 3, 11, 9. Nulla mihi cum gente fera commercia linguae. *Cic. Pis.* 13. Mens oppressa praemio, lingua adstricta mercede. *Plin.* 32, 6, 21. Dicemus et de nationibus, sed dicemus aliena lingua. ¶ Item facultas dicendi, eloquentia. *Virg. A.* 11, 338. Largus opum, lingua melior. *Hor. Ep.* 2, 2, 120. vehemens, et liquidus, puroque simillimus amni Fundet opes, Latiumque beabit divite lingua. ¶ Item licentia loquendi, obtrectatio. *Cic. Fl.* 23. Lingua quasi flabello seditionis, concionem ventilare. *Id. Q. Fr.* 1, 1, 13. Linguam diligentissime continere. *Sall. Jug.* 84. moderari. *Cic. Fam.* 9, 2. Ut vitemus oculos hominum, si linguas minus facile possumus. *Virg. Ecl.* 7, 28. ne vati noceat mala lingua futuro. [*Adde *Ov. Her.* 21, 205. Si mihi lingua foret, i. e. si conviciari, maledicere possum: ubi *Ruhnk.* laud. *Liv.* 33, 3. Si Aetolorum linguas retundere vellent: quem locum minus bene a VV. DD. sollicitatum dicit. V. *B. Crus. cl. Suet.* s. h. v.] ¶ Item differentia sermonum. [*Gr. γλῶσσα, διάλεκτος, nostr. *Sprache*, *Zunge.*] *Virg. A.* 8, 723. gentes Quam variae linguis, habitu tam vestis et armis. *Ov. A. Am.* 2, 122. ediscere linguas. *Cic. Fin.* 1, 3. *f.* Latinam linguam non modo non inopem, sed locupletiorem etiam esse, quam Graecam. *Caes. B. G.* 1, 1. Qui ipsorum lingua Celtae, nostra Galli appellantur; et *ib.* 47. Gallicae linguae scientiam habere. [**Sall. Cat.* 6, 2. dispari genere, dissimili lingua.] *Hor. Sat.* 1, 10, 23. et *ib.* 3, 8, 5. Utraque lingua, *h. e.* Graeca et Latina. ¶ Item in una lingua diversitas sermonis. *Cic. Fl.* 26. de Massilia: Quae tam procul a Graecorum regionibus, disciplinis, linguaque divisa, etc. ¶ Item vox, sonus. *Phaedr.* 1, 23. si, canis inquit, linguam vis meam praecludere, Ne latrem pro re domini, multum falleris. *Virg. A.* 3, 361. et *ib.* 10, 177. Volucrum linguae, *h. e.* cantus, garritus. ¶ Item signum vocis, ut littera. *Lucan.* 3, 224. Sculptaque servabant magicas animalia linguas. V. HIEROGLYPHICUS. ¶ A similitudine dicitur de herba, quae alio nomine lingulaca. *Plin.* 24, 19, 104. ¶ Sic *lingua bubula* est buglossa [*Ochsenzunge*], lata folia linguae bovis similia gerens. *Cato R. R.* 40. et *Plin.* 17, 14, 24. ¶ *Lingua canis* ap. *Appul. H.* 96., et *lingua canina* ap. *Cels.* 3, 27. *n.* 13. est herba eadem ac

cynoglossa. ¶ Item de promontoriis, aut terrarum prominentiis in mare excurrentibus. *Festus.* Lingua dicitur promontorii quoque genus non excellentis, sed molliter in planum devexi. *Ov. Met.* 13, 724. intrant Sicaniam: tribus haec excurrit in aequora linguis. *Caes. B. G.* 3, 12. Oppida posita in extremis linguis, promontoriisque. *Lucan.* 2, 614. tenuem producit in aequora linguam. [*V. *Cort.*] *Liv.* 44, 11. Eminet in altum lingua, in qua urbs sita est. (Adde 37, 31. *f.*) *Pacuv.* ap. *Gell.* 4, 17. *f.* Lingua promontorii. ¶ Sumitur et pro lingula, seu ligula, qua mensuram significat. *Plin.* 26, 11, 73. Semen lonchitidis duabus linguis ex aqua potum. ¶ Item pro tenui lamina in tibiis, qua diviso spiritu sonus efficitur. *Plin.* 10, 29, 43. Qui sonum lusciniarum, addita in transversas arundines aqua, foramen inspirantes, linguaeque parva aliqua opposita mora, indiscreta redderent similitudine. ¶ *Lingua vectis* est pars extrema, quae oneri subjicitur. *Vitr.* 10, 8. Vectis lingua sub onus subdita, caput ejus unius hominis viribus pressum, onus extollit. ¶ *Linguai* pro *linguae* more suo *Lucr.* 4, 628.

LINGUĀRIUM, ii, n. pretium, vel tributum pro temeraria locutione. *Sen. Ben.* 4, 36. Ecce ut doleat, ut postea consideratius loquaris: quod dicere solemus, linguarium dabo, *h. e.* pendam aliquid ob linguam temere locutam: ut columnarium pro columnis; q. v. v. *in.*

LINGUĀTUS, a, um, adj. linguam habens, facundus. *Tert. Anim.* 3. Apostolus Athenis expertus linguatam civitatem.

LINGUAX, acis, adj. omn. gen. λάλος, verbosus, multum loquens, qui nimis et stulte loquitur. *Gell.* 1, 15. *f.* Hoc genus homines in verba projectos, locutulejos, et blaterones, et linguaces dixerunt. Plerique tamen alii legunt *lingulacas*, q. v. v.

LINGŬLĂ· V. LIGULA.

LINGŬLĀCĂ, ae, f. herba est circa fontes nascens, capillo confirmando apta, *Plin.* 25, 11, 84. [*Ranunculus lingua, *L. Sumpf-Hahnenfuss.*] ¶ Item genus piscis, a linguae similitudine: qui idem esse creditur cum solea. [*Zungenfisch.*] *Varr. L. L.* 4, 12. et *Fest.* ¶ Lingulaca etiam dicitur locutulejus, loquax, garrulus. *Fest.* Lingulaca, mulier argutatrix. (Ita enim ibi legi volunt, non *auguratrix.*) *Pl. Cas.* 2, 2, 63. Vin' lingulacas? *Sta.* quid opus est, quando uxor domi est? Ea lingulaca est nobis: nunquam tacet. *Gell.* 1, 15. *f.* Hoc genus homines in verba projectos, locutulejos, et blaterones, et lingulacas dixerunt. *Varr.* ap. *Non.* 1, 105. Lingulacae obtrectatores.

LINGŬLĀTUS, a, um, adj. ad modum lingulae factus, ut Lingulati tubi, quorum alius ad modum lingulae acuminatus in alium intrat ap. *Vitr.* 8, 7. Lingulati calcei, ap. *Isid. Orig.* 19, 34. qui et folleati dicuntur. V. LIGULA.

[LINGŬLUS, i, m. idem ac lingulaca, garrulus, rixosus. *Vet.* carmen, cui titulus *Vespae judicium* ap. *Wernsdorf. Poet. Lat. min.* T. 2. p. 237. Cervinam Actaeon tollit, Meleager aprunam, Agninam Pelias, taurinam lingulus Ajax. *F.*]

LINGŬŌSUS, a, um, adj. lingua, seu verbis abundans. *Petr. fr. Trag.* 43. *Burm.* Durae buccae fuit, linguosus, discordia, non homo. Adde *ib.* 63. *Hieron. ep.* 108. *n.* 20. Linguosam *(adolescentulam)*, garrulam, et procacem ad fores triclinii orare faciebat. [*Cassiod. Variar.* 4, 51. Orchestarum linguosi digiti. V. ORCHESTA. *F.*] Adde *August. Confess.* 1, 9.

[LĪNĬĀTŪRĂ, ae, f. eadem ac linimentum: a *linio.* *Gloss. Philox.* Liniatura, χρῖσις. *F.*]

LĪNĬFER, a, um, adj. Epithetum est Silvani in *Inscr.* ap. *Mur.* 70, 6. V. CANNABIFER.

*LINIFĬCUS, i, m. i. q. linteo. *L. Cod.* 13. *de Murileg. et Gynaec.* item *Cod. Theod.* 8. et 16. *B. A.*

LĪNĬGER, a, um, adj. lineam vestem gerens. De Iside, ejusque sacerdotibus maxime dicitur: quia Isis Aegyptiis lini usum monstrasse credita est. *Ov. Pont.* 1, 1, 51. Vidi ego linigerae numen violasse fatentem Isidis. *Id. A. Am.* 1, 77. Neu fuge linigerae Memphitica templa juvencae. *Id. Met.* 1, 747. Nunc Dea linigera colitur celeberrima turba. *Juven.* 6, 532. grege linigero circumdatus. V. LINUM.

*LĪNĬMEN, inis, n. linimentum. *Theod. Prisc.* 1, 18. Pro linimine adhibere. *B. A.*

LĪNĬMENTUM, i, n. actus liniendi, et res ipsa, quae illinitur. *Pall.* 11, 14. *f.* Linimentum quoque dolii non gypso, sed sarmentorum cinere debebis inducere. Adde *Petr. Sat.* 79. ubi al. leg. *liniamenta*, eod. sensu. *Cels.* 5, 25. *Octav. Hor.* 1, 21. *B. A.*

LĪNĬO, is, ivi, itum, a. 4. idem quod *lino* (sed minoris usus) illino, oblino, ungo. *Colum.* 6, 17. *med.* Liquida pice cum oleo linire. *Id.* 12, 44. *f.* Si qua rimam creta facit, luto liniunt. Al. leg. *linunt*; et *ib.* 45. Creta liniunt mala. Al. leg. *linunt.* *Id.* 6, 26. *f.* Oleo ulcera linire. Al. leg. *linere.* *Plin.* 17, 28, 47. Falces sanguine ursino liniri volunt. *Colum.* 4, 24. Allevatas plagas terra, quam prius amurca madefeceris, linire. Al. leg. *lenire.* *Id.* 6, 30. Caput et spina tenui adipe liniuntur. *Id.* 7, 13. Aures canum contritis nucibus liniendae sunt. *Prop.* 3, 10, 11. Neve tua Medae liniantur caede sagittae. Plerique alii rectius *laetentur.* *Vitr.* 7, 3. *f.* Tectoria luto cum liniuntur. *Liv.* 21, 8. *f.* Ferrum stuppa circumligabant, liniebantque pice. Al. leg. *linebantque.* [*Illud *Drakenb.*] *Mart.* 7, 20. Dulci placenta sordidam linit mappam, *h. e.* inquinat. ¶ [*Pertinet etiam ad ea, quae illinuntur. *Pall.* 4, 10. *med.* Bitumen, et oleum, aut calcem latebris vermium liniunt: ita melius separatim collocasse videmur locum, quem Noster antecedentibus adscripserat.] ¶ In futuro facit et *ibo*, *is*: quod in verbis quartae saepe usuvenit. *Pall.* 3, 31. Vas cooperies ac linibis. ¶ Confirmant hujus verbi usum composita *allinio*, *circumlinio*, *illinio*, *oblinio*, etc. Quare non audiendi, qui ex albo Latinorum verborum expungere conati sunt. [*Recte quidem! Sed *Ramsh. Gr. Lat.* §. 59. p. 119. et *Ruddim.* 1, 247., uterque Burmanno duce usus, docent, post Augusti demum tempora hoc verbum ejusque composita quartae conjugationis regulam sumpsisse: hinc omnes locos, qui hanc verbi formam ap. priores scriptores referant, esse corrigendos.]

LĪNĬPHĬĀRĬUS, ii, m. et Liniphio, et Liniphus. V. LINYPHIARIUS etc.

LĪNĬTĔUS. V. LINTEUS.

*LINITIMA, oppidum Aethiopiae, vel in Aethiopiae Aegyptique confinibus. *Plin.* 6, 29. *B. A.*

LĬNĪTUS, a, um, part. a *linio*: illitus, litus. *Plin.* 29, 6, 35. Porrigines tolluntur felle ovillo cum creta Cimolia, linito capite, donec inarescat. Ita *Hard.* ex MSS. Alii *illito.*

[LĬNĪTUS, us, m. illitus. In ablat. sing. *Plin.* 20, 12, 47. Praevalere *(buselinon)* contra serpentes potu et linitu. *F.*]

LĬNO, is, līvi, et līni, et lēvi, lĭtum, a. 3. ἀλείφω, χρίω, ungere, illinere, rem aliquam liquidam aut mollem alteri superinducere, ungendi, aut obturandi causa. Tria habet praeterita: ex quibus *levi* est ab obsoleto *leo*, quod V. s. l. *Virg. G.* 4, 39. certatim tenuia cera Spiramenta linunt. *Hor. Od.* 1, 20. Vile potabis modicis Sabinum Cantharis, Graeca quod ego ipse testa Conditum levi. *Colum.* 12, 16. *f.* Picata opercula diligenter gypso linunt, ne possit spiritus introire. *Juven.* 9, 58. Nam quis plura livit victuro dolia musto? Ita *Prisc.* 10, 898. Al. leg. *linit.* *Ov. Pont.* 1, 2, 18. Omnia vipereo spicula felle linunt. *Quint. decl.* 13, 5. Livit flores maleficis succis. *Ov. Medic. fac.* 81. linere medicamenta per corpora. *Colum.* 12, 50. *med.* Cum nova dolia crassa gummi liverunt. *Juven.* 6, 480. Linere faciem. *Mart.* 7, 39. Linere, et obligare plantas. *Sen. Med.* 711. succis linere sagittas. ¶ Est etiam obducere, obtegere. *Ov. Medic. fac.* 7. auro sublimia tecta linuntur. *Mart.* 9, 62. Et linit Hesperium bractea viva pecus. ¶ Item delere, inducere. *Ov. Pont.* 1, 5, 15. Cum relego, scripsisse pudet, qui plurima cerno, Me quoque, qui feci, judice digna lini. ¶ Item foedare, conspurcare, collinere, oblinere. *Mart.* 9, 23. Ut lutulenta linat Tyrias mihi mula lacernas. *Ov. Fast.* 3, 760. linit ora luto. *Hor. Ep.* 2, 1, 136. scriptores carmine foedo Splendida facta linunt. ¶ *Linere alicui labra.* V. LABRUM. ¶ Part. *Linendus* ap. *Hor. A. P.* 331. speramus carmina fingi Posse linenda cedro. ¶ *Lisse* pro *livisse* quidam leg. ap. *Spartian. Hadrian.* 4. ¶ *Lini* in praeterito, inquit *Prisc.* 10, 898. pro *livi* vetustissimi protulisse inveniuntur: unde Varro rerum rusticarum: *Cum oblinerunt vasa.* Etiam *Voss. de Grammat. l.* 5. *c.* 29. affert illud ex *Quint. decl.* 1, 15. *Mariti tui cruore parietem linisti.* Sed alii leg. *Mariti tui* (vel *tu*) *cruore lusisti*, omisso *parietem*: Alii etiam aliter.

[LĪNOSTĒMĂ, ătis n. *mezzalana, accellana*, vestis nomen: a λίνον, linum, et στῆμα, stamen. *Isid. Orig.* 19, 22. Linostema est vestis ex lana linoque contexta: et dicta linostema, quia in stamine linum, in trama lanam habet. *F.*]

LĪNOSTROPHON, i, n. λινόστροφον, Graeca appellatio marrubii herbae. *Plin.* 20, 22, 89.

LĪNOZOSTIS, is, et idis, f. λινόζωστις, herba eadem, quae mercurialis. *Plin.* 25, 5, 18. et 26, 12, 76. et *ib.* 14, 89.

LINQUO, is, līqui, a, 3. desero, relinquo, destituo, omitto. Est a λείπω, seu λίπω, linquo, inserta littera *n*, ut in *pango* a πήγω; et mutata π in *qu*, ut in *quotus* a πότος. [*Cf. *Doederl.* 3, 291.] *Cic. Planc.* 10. *f.* Eum linquentem terram eam, quam servaverat, lacrymis prosecuti sunt. [*Adde *Or.* 3, 10. Linquamus igitur haec; et ep. 46. Linquamus naturam; et *de Fato* 16. ut is in insula Lemno linqueretur. Adde *Vell.* 1, 9. quam ille linquens; et *Tac. H.* 3, 25. filium domi liquerat.] *Pl. Most.* 3, 1, 69. Urbem exsul linquat factus hic causa tui? *Id. As.* 2, 2, 14. Herum in obsidione linquet. *Id. Ps.* 1, 2, 8. Malo lupos apud oves linquere, quam hos domi custodes. *Prop.* 4, 9, 54. Cede agedum, et tuta limina linque fuga. *Sil.* 11, 327. me linque meae menti. *Catull.* 64, 59. Irrita ventosae linquens promissa procellae. *Hor. Od.* 3, 8, 28. Dona praesentis cape laetus horae, et Linque severa. *Id. ib.* 1, 28, 33. precibus non linquar inultis. *Id. A. P.* 285. Nil intentatum nostri liquere poetae. *Val. Fl.* 1, 560. linquere habenas; et *ib.* 631. spem. *Sen. Oedip.* 78. lacrymas. *Lucan.* 9, 162. has mihi poenas Terra dabit: linquam vacuos cultoribus agros, *h. e.* vastabo, et vastatos relinquam. *Sen. Med.* 618. Tiphys Liquit indocto regimen magistro. *Val. Fl.* 5, 229. at vellera Martis in umbra Ipse sui Phrixus monumentum insigne pericli Liquerat. *Hor. Od.* 2, 14, 21. Linquenda tellus. [*Sil.* 5, 38. Nec Poenum liquere doli, i. e. suis dolis usus est. ¶ Dicitur etiam de fluminibus, quibus decrescit fluctuum vehementia. *Plin. H. N.* 3, 16. Augetur (Padus) ad canis ortus liquatis nivibus, ac his quam nativis torrentior, nihil tamen ex rapto sibi vindicans, atque ubi linquit, ubertatis largitor; ubi *Voss.*, qui h. l. citat ad *Mel.* 2, 4.: *linquit* hic accipitur pro defluit, decrescit, λείπει, ut saepe. ¶ Impers. *Sil.* 4, 628. et vix cernere linquitur undas, i. e. datur, est facultas; *Lucr.* 2, 914. Linquitur, ut toteis animalibus assimilentur; et 5, 793. Linquitur, ut, etc. id quod plenius expressit id. *Lucr.* 1, 874. linquitur latitandi copia, i. e. restat, reliquum est.] ¶ *Linqui*, et *linqui animo* dicitur is, quem vires et spiritus deficiunt. *Suet. Caes.* 45. Fuisse traditur valetudine prospera: nisi quod tempore extremo repente linqui animo, atque etiam per somnum exterreri solebat. *Ov. Her.* 2, 130. Linquor, et ancillis excipienda cado. Sic *Sen. Troad.* 623. Me liquit animus: membra quatiuntur, labant, Torpetque vinctus frigido sanguis gelu. [*Virg. A.* 3, 140. Linquebant dulces animas, aut aegra trahebant Corpora; ubi v. *Burm.* Adde *Sil.* 11, 400. linquentes vitam olores. *Lucr.* 3, 541. Lumina quei linquunt moribundei particulatim; cf. 5, 987.] *Ov. Met.* 8, 363. trepidantem et terga parantem Vertere, succiso liquerunt poplite nervi. *Tac. A.* 3, 46. Jacentesque nullo et resurgendum nisu, quasi exanimes linquebantur. *Curt.* 6, 1. Linquente spiritu, moribundus procubuit. ¶ *Lictus* part. quidam putant legi ap. *Capitol. M. Aurel.* 7. Tunc primum Romanum imperium duos Augustos habere coepit, lictum cum alio participasset. At *Salmas.* legend. putat, *id quum cum alio* etc.

LINTĔĀMEN, inis, n. idem quod linteum. *Lampr. Elagab.* 26. Linteamen lotum nunquam attigit. *Appul. Met.* 11. Candido linteamine cinctum pectorale.

[LINTĔĀMENTUM, i, n. idem ac linteamen. *Not. Tir.* p. 158. Linteum, linteamentum. *F.*]

LINTĔĀRĬUS, a, um, adj. ad lintea pertinens. *Ulp. Dig.* 14, 4, 5. *med.* Duas negotiationes exercebat, puta sagariam, et lintheariam. *Inscr.* ap. *Grut.* 649, 4. Lintearia ars. ¶ *Lintearius*, *ii*, est, qui lintea vendit. *Ulp. l. c.* 4, 5. Institores quibus vestiarii, vel lintearii dant vestem circumferendam et distrahendam. *Impp. Theod. et Valent. Cod. Theod.* 10, 20, 16. Lintheariorum corpus. ¶ [Scribitur et *lintiarius* in *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 346. et in *Effemer. Letter. di Roma* T. 10. p. 67. *F.*]

LINTĔĀTUS, a, um, adj. lineis vestibus indutus. *Liv.* 10, 38. *f.* Ea legio linteata, ab integumento consepti, quo sacrata nobilitas erat, appellata est. *Sen. V. B.* 27. Linteatus senex.

LINTĔO, onis, m. qui lintea texit. *Pl. Aul.* 3, 5, 38. Propolae, linteones, calceolarii. *Serv.* ad *A.* 7, 14. Apud majores, stantes texebant, ut hodie linteones videmus. *Inscr.* ap. *Grut.* 38, 15. L. Posthumius Facilis, T. Karejus Valens linteones Apoll. D. P. S. D.

LINTĔŎLUM, i, n. ὀθόνη, parvum linteum. *Pl. Epid.* 2, 2, 46. Tunicam rallam, tunicam spissam, linteolum caesicium. *Colum.* 6, 16. Praefractis cornibus linteola sale atque aceto imbuta superponuntur. *Plin.* 14, 16, 19. *n.* 5. Rosae folia tusa in linteolo. *Id.* 31, 8, 44. In linteolis concerptis imponitur; et *ib.* 9, 45. Sal in linteolo involutus. *Appul. Apol.* Habuit quaepiam linteolo involuta. *Id. paulo prius:* Ais enim, me habuisse quaedam sudariolo involuta. Hinc patet *linteolum* idem esse ac *sudariolum.* ¶ Adjective *Prud.* περὶ στεφ. 3, 180. Palliolum linteolum.

LINTER, tris, f. Graece λυντήρ, ut docet *Prisc.* 5. p. 647. (quamquam *Voss. de Gramm. l.* 3. *c.* 26. minime id ei credendum putat) cymba parva ex cavata arbore, vel etiam ex pluribus asseribus compactis, in usum trajiciendi fluminis. *Liv.* 21, 26. *f.* Novas lintres inchoantes cavabant ex singulis arboribus; et *ib.* 27. *med.* Paratas aptatasque habebat lintres. *Ov. Fast.* 6, 779. Ferte coronatae juvenum convivia lintres. *Caes. B. G.* 7, 60. Conquirit etiam lintres: has magno sonitu remorum incitatas, etc.; et *ib.* 1, 12. Flumen ratibus ac lintribus junctis transire. *Cic. Mil.* 27. Lintribus materiam in insulam convehere. ¶ Allegorice. *Ov. Fast.* 2, 864. Venimus in portum, libro cum mense peracto. Naviget hinc alia jam mihi linter aqua. *Tibull.* 1, 7, 37. Nescio quid furtivus amor parat: utere quaeso, Dum licet: in liquida nat tibi

linter aqua. ¶ Festivus est jocus, quo notavit C. Julius Curionem, in dicendo in utramque partem toto corpore vacillantem, quaerens per risum, *quis loquerctur e lintre.* Refert *Cic. Brut.* 60. ¶ *Lintris* in recto singulari. *Sidon. carm.* 5, 283. Hercynii nemoris si stipite lintris Texta Nabathaeum pro Rheno sulcat Hydaspem. *Not. Tir.* p. 178. Lembus, lintris. ¶ In gen. mascul. *Tibull.* 2, 5, 34. ire solebat Exiguus pulsa per vada linter aqua. ¶ Est etiam genus vasis vinarii, convehendis, calcandisque uvis apti: a similitudine fluviatilis cymbae. *Cato. R. R.* 11. *extr.* enumerat inter instrumenta vineae. *Tibull.* 1, 5, 23. Aut mihi servabit plenas in lintribus uvas. *Virg. G.* 1, 262. durum procudit arator Vomeris obtusi dentem: cavat arbore lintres. ¶ Est qui scribit *Lynter.*

LINTERNUM, etc. V. LITERNUM.

LINTEUM, i, n. ὀθόνη, pannus lineus. *Pl. Most.* 1, 3, 109. Linteum cape, atque exterge tibi manus. *Catull.* 12, 3. Tollis lintea negligentiorum, *h. e.* sudaria, vel mappas. Ipse mox *sudaria* appellat. *Cic. Rabir. Post.* 14. Merces fallaces et fucosae, chartis, et linteis, et vitro delatae. *Plin.* 21, 18, 73. Folia trita per linteum spissum in aereum vas. *Id.* 25, 13, 103. Succus linteo colatur. *Id.* 34, 18, 52. Spodium lavatur in linteis raris aqua coelesti. *Id.* 28, 16, 62. Fel suum linteo calefacto impositum. *Suet. Cal.* 26. Quosdam summis honoribus functos sibi coenanti ad pedes stare succinctos linteo, passus est, *h. e.* lintea tunica succinctos, epheborum more, quos delicatiores Romani libidinis causa sibi coenantibus adsistere jubebant sola tunica tenuissima ita alticinctos, ut per eandem totum eorum corpus pelluceret. *Mart.* 2, 57. Recensque sella linteisque, lorisque, *h. e.* velis, seu plagulis lineis, quibus fenestrae ejus claudebantur. *Liv.* 28, 45. *med.* Populonienses polliciti sunt ferrum, Tarquinienses lintea in vela. Hinc pro ipsis velis navium. *Virg. A.* 3, 686. certum est dare lintea retro. *Val. Fl.* 4, 83. Fluctibus intulerant placido cava lintea cursu. *Ov. Amor.* 2. 11, 41. Zephyri veniant in lintea pleni. *Sever. A.* 243. Quo rapiant nautae, quo sidere lintea tendant. [*Plin.* 35, 7, 33. Nero jusserat se pingi in linteo. V. PINGO. ¶ Significat etiam cingulum, quo veteres nudi pudenda protegebant. Hinc *Cajus Instit.* (ed. *Goesch.*) 3. §. 192. Nudus quaerat linteo cinctus, lancem habens; linteum autem est consuti genus, quo necessariae partes tegerentur *F.*] ¶ Dicitur et de tela ex alia materia. *Plin.* 12, 11. 22. Circa fruticem lanugines esse, tradit, linteaque ea Indicis praestantiora.

LINTĔUS, a, um, adj. lineus, *Cic. Verr.* 2, 5, 56. Lintea vestis. *Liv.* 9, 4. tunica. *Id.* 10, 38. Linteus liber. *Id.* 4, 20. thorax. *Nep. Iphicr.* 1. Genus loricarum mutavit, et pro ferreis atque aeneis linteas dedit. Quo facto expeditiores milites reddidit: nam pondere detracto, quod aeque corpus tegeret, et leve esset, curavit. ¶ *Lintei libri*, quos *l. c.* et 4, 7. *extr.* et *ib.* 20. et alibi *Livius* memorat, pro charta spisso linteo, et fortasse etiam leviter cerato aut gypsato, confecti erant. Hos annalibus magistratuum conscriptos, et in aede Monetae repositos, idem affirmat. *Plin.* 13, 11, 21. In palmarum foliis primo scriptitatum, deinde quarundam arborum libris: postea publica monumenta plumbeis voluminibus, mox et privata linteis confici coepta, aut ceris. *Symm. ep.* 4, 34. Sibyllina etiam carmina linteis textis scripta fuisse significat. Adde *Vopisc. Aurel.* 1. et 8. Non tamen crediderim, fuisse hos libros ex multis lineis paginis compactos, sed ex linteo oblongo, quod in volumen complicaretur. *Mappae* enim aliquando dicti sunt, ut videre est in *Cod. Theod.* 11, 27, 1. et ap. *Var. Auctor. de limit.* p. 145. 263. et 266. *Goes.* [Horum meminit et *M. Aurel.* ap. *Front. ad Caes.* (ed. *A. Maio*) 4. 4., ubi *lintei libri* legitur. *F.*] ¶ *Linteae loricae*, de quibus *l. c. Nep.* §. 1. non solum a militibus, sed etiam a venatoribus gestari solebant, adversus ungues ac morsus ferarum. Quidam putant, factas fuisse ex funiculis seu toris multiplici filo lineo contortis, et in telam contextis. *Plin.* 19, 1, 2. *n.* 2. narrat, in thorace Amasis Aegypti regis fila singula tercentis sexaginta quinque filis constitisse. Alii ex lino coacto, et aceto, aut vino austero macerato, ut soliditatem, et crassitiem acquireret ad ictus repellendos. Alii denique ex tela linea multis plicaturis octies, aut decies complicata. *Sil.* 3, 272. Tempora multiplici mos est defendere lino, Et lino munire latus. *Id.* 4, 292. fugit hasta per oras Multiplicis lini, subtextaque tegmina nervis; et 9, 587. laevum qua tegmine thorax Multiplicis lini claudit latus. De his *Casaub.* ad *Suet. Galb.* 19. *Scalig.* et *Ferrar. de re vestiar. l.* 4. *part.* 2. *c.* 11.

LINTIĀRIUS. V. LINTEARIUS.

LINTRĀRIUS, ii, m. qui lintre commeat. *Ulp. Dig.* 4, 9, 1. et *Inscr.* ap. *Grut.* 345, 4. et *Mur.* 1096, 2.

LINTRĬCŬLUS, a, um, parva linter. *Cic. Att.* 10, 10. *f.* Ego vero vel lintriculo, si navis non erit, eripiam me ex istorum parricidio.

LINTRIS. V. LINTER.

LĪNUM, i, n. λίνον, herba, quae macerata, et in lanae mollitiem contusa, netur in usum vestium, candore maxime commendabilis, si diligenter purgetur. Primam syllabam Graeci corripiunt, Latini vero producunt. Multa de eo *Plin.* 19. *prooem.*; et *ib.* 1, 1., ubi habentur haec etiam: lini tenuitas, splendor, candor, firmitas: linum tundere, pectere, depectere, digerere, carminare, nere, texere, etc. De lino vivo V. ASBESTINUM. *Cic. Verr.* 2, 5, 11. Reticulum ad nares sibi admovebat, tenuissimo lino, minutis maculis. *Virg. G.* 1, 77. Urit enim lini campum seges, urit avenae. *Ulp. Dig.* 32, 68. Linum tam factum, quam infectum, quodque netum, quodque in tela est. *Grat. Cyn.* 57. linorum messes. ¶ Per synecdochen dicitur de lineo filo, vel funiculo. *Cels.* 7, 14. *med.* Ad imum acu trajectatur, duo lina ducente. *Cic. Cat.* 3, 5. Tabellas proferri jussimus: ostendimus Cethego signum: cognovit: nos linum incidimus: legimus. *Linum* intelligit, quo epistolae obligabantur, tabellis ita circumvoluto, ut incidere necesse esset aperire volenti. Quatuor enim erant epistolae scribendae instrumenta, tabellae ceratae, in quibus scribebatur; stilus, quo scribebatur; linum ad obligandum, et claudendum; cera ad obsignandum, qua linum nodo colligabatur. *Pl. Bacch.* 4, 4, 64. effer cito Stilum, ceram, et tabellas, et linum; et *ib.* 96. Cedo tu ceram, ac linum actutum: age, obliga, obsigna cito. *Id. Ps.* 1, 1, 40. Per ceram, et linum, litterasque interpretes salutem mittit. Hinc illud *Nep. Paus.* 4. Vincula epistolae laxavit, signoque detracto cognovit, etc. Idem fiebat in tabulis testamentorum, et hujusmodi, quas arcanas et legitimas esse volebant. *Suet. Ner.* 17. Adversus falsarios tunc primum repertum, ne tabulae nisi pertusae, ac ter lino per foramina trajecto, obsignarentur. *Paul. recept. sentent.* 5, 25. Amplissimus ordo decrevit, eas tabulas, quae publici, vel privati contractus scripturam continent, adhibitis testibus ita signari, ut in summa marginis ad mediam partem perforatae, et triplici lino constringantur, atque impositum supra linum cerae signa imprimantur. ¶ De linea piscatoria, ex qua hamus pendet. *Ov. Met.* 13, 923. Nunc in mole sedens moderabar arundine linum. ¶ Item saepe de lineo panno, aut veste. *Virg. A.* 12, 120. Velati lino, et verbena tempora cincti. *Hor. Sat.* 2, 4, 54. Massica Integrum perdunt, lino vitiata, saporem, *h. e.* sacco lineo colata. *Ov. Fast.* 5, 519. flumineam lino celantibus ulvam Incubuere toris. ¶ Lineae vestis usus praecipue fuit apud sacerdotes Isidis. *Appul. Apol.* Lineum textum purissimum est rebus divinis velamentum. Quippe lana, segnissimi corporis excrementum, pecori detracta, jam inde Orphei, et Pythagorae scitis, profanus vestitus est. Sed enim mundissima lini seges inter optimas fruges terra exorta, non modo indutui et amictui sanctissimis Aegyptorum sacerdotibus, sed opertui quoque in rebus sacris usurpatur. V. LINIGER. ¶ De lino in thoracibus militaribus. V. LINTEUS. ¶ Item de velis, quae et *lintea* dicuntur. *Sen. Med.* 320. nunc lina sinu Tendere toto: nunc prolato Pede transversos captare Notos. ¶ Item de fune, quamvis e lino non sit. *Ov. Fast.* 3, 587. parant torto subducere carbasa lino. ¶ Item de retibus venatoriis, aut piscatoriis. De illis *Ov. Met.* 7, 768. et 807. et *ib.* 3, 153. De his *Virg. G.* 1, 142., *Ov. Met.* 14, 931. et *Juven.* 4, 45. (ubi *lini magister* est piscator) et 5, 102., item *Sil.* 7, 503., ubi *sinuatum linum* est recte contractum in modum sinus: quod fit, cum ejus cornua contrahuntur, et ducuntur ad litus.

LĪNUS, i, m. Λίνος, filius Apollinis ex Psammate Crotopi Argivorum regis filia. Cum enim Apollo, occiso Pythone serpente, ad Crotopum venisset, ab eodem hospitio susceptus est, ubi clam cum Psammate filia concubuit. Quae cum concepisset et tempore debito secus Nemeum flumen occulte peperisset, filium suum Linum appellavit, eumque, ut quorundam est opinio, exposuit, qui sic repertus, a canibus devoratus est: quod innuit *Stat. Th.* 6, 64. Alii dicunt, hanc pastori infantem alendum tradidisse, pastorem eum ex incuria in herba jacentem neglexisse, a canibus inventum dilaniatum esse. Apollo monstrum in eam regionem immisit, quod omnia vastaret, quod postea a Choroebo interfectum fuit. *Id.* 1. a *v.* 570. ¶ Alius fuit Linus Apollinis et Terpsichores filius, lyrae peritissimus, in qua discipulos habuit Orpheum, Thamyram, et Herculem. Hunc ab Hercule plectro, et cithara occisum ferunt, cum eum rusticius canentem nimis petulanter corripuisset. *Virg. Ecl.* 4, 56., ubi *Serv.* hunc cum priore videtur confundere: item *Prop.* qui 2, 10, 8. Inachium vocat, id est Argivum. Alii dicunt Linum Mercurii ex Musa Urania filium fuisse, et Thebis genitum, fuisse poetam antiquissimum, scripsisse de mundi generatione, item de solis et lunae cursu, animaliumque et fructuum generatione. Hic in principio sui operis omnia simul nata dixit, quem secutus est Anaxagoras. Occubuit in Euboea sagitta ab Apolline transfixus. *Hyg. fab.* 161. et *Mart.* 9, 87. Lini ab Hercule occisi tacite meminit etiam *Pl. Bacch.* 1, 2, 47. Aliqui addunt, hunc primum e Phoenicia ad Graecos litteras attulisse. ¶ Alius fuit Linus Hypermnestrae maritus, Aegysthi filius (al. Aegypti), quem tamen *Ov. Her.* 14. Lynceum appellat, non Linum. ¶ *Fuit et Linus fons Arcadiae. *Plin.* 31, 7. *B. A.*

LĪNYPHĪĀRĪUS, ii, m. et
LĪNYPHĪO, onis, m. et
LĪNYPHUS, i, m. λινόυφος, vel λινοῦφος, vel λίνυφος, lini textor, linteo: a λίνον, linum, et ὑφαίνω, texo. *Hadrian.* in *ep.* ap. *Vopisc. Firm. Saturn.* etc. Alexandria civitas opulenta, dives, fecunda: in qua nemo vivat otiosus; alii vitrum conflant, ab aliis charta conficitur, alii linyphiones sunt. *Imppp. Valent., Valens et Gratian. Cod. Theod.* 10, 20, 8. Non minore circa eos etiam mulctae comminatione proposita, qui obnoxios Scythopolitanos linyphos publico canoni in posterum suscipere conabuntur. *Impp. Theodos. et Valent. ib.* 16. Si quis ex corpore gynaeciariorum, vel linteariorum sive linyphiariorum, monetariorum, ac murilegulorum, vel aliorum similium ad divinas largitiones nexu sanguinis pertinentium voluerint posthac de suo collegio liberari, etc. In *Cod. Justin.* 11, 7, 13. eadem haec lex legitur, ubi male lymphariorum pro linyphariorum, vel *linyphiariorum* est. ¶ Sunt qui scribunt *liniphiarius, liniphio*, et *liniphus*, sed perperam.

*LINX, opp. Mauretaniae, ad Lixum flumen. *Mela* 3, 10. ¶ *Lixus* vel *Lixos* audit *Plin.* 5, 1. *B. A.*

LĪO, as, a. 1. λειαίνω, polio, levigo: a λεῖος. *Tert. Idol.* 5. Scit albarius tectoria inducere, et cisternam liare, *h. e.* tectorio polire. V. LEUS et LIACULUM.

LĪOSTRĔĂ. V. LEIOSTREA.

[LĪOTHĀSĪUS vel Leiothasius, (ut *liostrea* et *leiostrea* scribitur) a, um, adj. a λεῖος, levis, glaber, et Θάσιος, Thasius, epitheton napi, qui fortasse a Thaso provenit, ceteris laevior. *Plin.* 19, 3, 25. Iidem naporum quinque genera fecere: Corinthium, Cleonaeum, Liothasium, Baeticum, et quod per se viride dixerunt; et *mox:* Liothasium quidam Thracium appellant, frigorum patientissimum. Haec eadem fere leguntur ap. *Theophrast. Hist. plant.* 7, 3. et *Athenaeum* 2, 48., unde *Plin.* sumpsisse videtur. *F.*]

LĬPĂRĂ, ae, et Lipare, es, f. *Lipari*, Λιπάρη, insula maris Tyrrheni, Aeoliarum princeps: dicta a Liparo rege Ausonis filio, qui successit Aeolo, ut *Plin.* 3, 9, 14. tradit. Sacra Vulcano habita est, quia quibusdam locis flammam et fumum evomit. *Val. Fl.* 2, 96. nec fama notior Aetne, Aut Lipares domus. *Claud. III. cons. Hon.* 196. Ignifluisque gemit Lipare fumosa cavernis. ¶ *Lipara, ae*, (a Graeco λιπαρὸς, ά, ὸν, pinguis, unctus) dicitur de emplastro leni, quod constet adipis, pinguedinis oleive mixtura quadam. Graece usurpat *Cels.* 5, 19. *n.* 25. Latine *Plin.* 23, 9, 81., 33, 6, 36. et 34, 18, 53. et *Scrib. Comp.* 220. et 222. ¶ Est etiam nomen gemmae, qua suffita omnes bestias evocari tradunt. *Plin.* 37, 10, 62.

LĬPĂRAEUS, a, um, adj. Λιπαραῖος, ad Liparam insulam pertinens. *Juven.* 13, 45. et jam siccato nectare tergens Brachia Vulcanus Liparaea nigra taberna. *Plin.* 3, 8, 14. Liparaeorum insulae. [*Hor. Od.* 3, 12, 5. Liparaei nitor Hebri, *h. e.* pulcritudo Hebri pueri formosi e Lipara. *F.*]

LĬPĂRENSIS, e, adj. ad Liparam pertinens. *Cic. Verr.* 2, 3, 37. Liparensis ager; et *ib.* Liparensium testimonium. *Liv.* 5, 28. Liparenses piratae.

LĬPĂRIS, ĭdis, f. λιπαρὶς, nomen piscis, a pinguitudine dicti: nam λιπαρὸς pinguis est. *Plin.* 32, 11, 53. ¶ Item fluvius Ciliciae, ad Solos urbem, in quo lavantes non aliter unguntur, quam si oleo, aut adipe lavarentur, teste *Vitr.* 8, 3., quia per pingues terrae venas profluit. ¶ Item Lipara insula. Ita enim dicitur ab *Appul. de Mundo:* Liparis, Aetna, Vesuvius.

LĬPĂRĪTĀNUS, a, um, adj. Liparensis. *Val. Max.* 2, 7. *n.* 4. Quem obsidioni Liparitanae praefecerat. *Id.* 1, 1. *n.* 4. *extr.* Thymasitheus Liparitanorum princeps.

[LĬPĂRUS, i, m. λιπαρὸς, pinguis, oleosus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 1158, 2. C. Valgius C. L. Liparus. *F.*]

LĪPĬO, is, n. 3. verbum est milvii vocem exprimens. *Auct. carm. Philom.* 24. Accipiter pipat, milvus hiansque lipit. V. JUGO, is.

*LIPPĬDUS, a, um, adj. γλαμώδης *Gloss. Gr. Lat. B. A.*

[LIPPĪNUS, i, m. ad lippum pertinens. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 1498, 9. P. Sextius Lippinus Tarquitianus. *F.*]

LIPPĬO, is, ivi, itum, n. 4. λημάω, lippus sum, *h. e.* oculos lacrymantes aut pituita offusos, et sordentes habeo. *Cic. Att.* 7, 14. Cum fluenter lippirem, has litteras dedi. *Plin.* 29, 6, 37. Ciconiae pullum qui ederit, negatur annis continuis lippiturus. *Id.* 28, 8, 27. Ne omnino lippiatur. *Cels.* 1, 9. Calor adjuvat lippientes, si nec dolor, nec lacrymae sunt. De arida lippitudine loquitur, de qua V. in v. sq. ¶ Translate, et jocolariter

Pl. Curc. 2, 3, 37. Os amarum habeo, dentes blennos: lippiunt fauces fame, *h. e.* crassiore saliva, et concretiore veluti obductae sunt, ad instar lippientium oculorum.

LIPPĬTŪDO, inis, f. λήμη, vitium oculorum lippientium. *Cic. Tusc.* 4, 37. *extr.* Citius repentinus oculorum tumor sanatur, quam diuturna lippitudo depellitur. *Id. Att.* 8, 12. Mihi molestior lippitudo erat, quam ante fuerat: dictare tamen hanc epistolam malui. *Plin.* 28, 11, 47. Sicca lippitudo lumbulis suum exustis tollitur. *Cels.* 6, 6. *n.* 29. Est etiam genus aridae lippitudinis, quod ξηροφθαλμίαν Graeci appellant. Sub hoc neque tument, neque fluunt oculi, sed rubent tantum, et cum dolore quodam fere levi, ac prurigine graves sunt, et palpebrae citra duritiem ullam noctu praegravi pituita inhaerescunt. *Plin.* 28, 4, 7. Lippitudines arcere; et 31, 11, 47. abstergere.

LIPPŬLUS, a, um, adj. aliquantum lippus. *Arnob.* 7, 240. Quod possent adscribere Diis morbos, non dubitarent eos lienosos, lippulos, atque enterocelicos dicere.

LIPPUS, a, um, adj. λημῶν, oculos habens lacrymantes, aut crassa pituita, et adhaerescenti offusos: unde visus acies obfuscatur. [*Doederl. 2, 17. vero putat simile, originem hujus vocis repetendam esse a Gr. λείβω.] *Hor. Sat.* 1, 5, 30. Hic oculis ego nigra meis collyria lippus Illinere. *Id. Ep.* 1, 1, 28. Non possis oculis quantum contendere Lynceus; Non tamen idcirco contemnas lippus inungi. *Id. Sat.* 1, 3, 25. Cum tua praevideas oculis mala lippus inunctis. *Pl. Bacch.* 4, 8, 72. Lippus oculus. *Id. Mil.* 4, 3, 15. Lippa mulier, atque oculis turgidis. *Juven.* 10, 130. ardentis massae fuligine lippus. Interdum enim universim *lippus* dicitur qui oculorum et visus vitio aliquo laborat. *Pers.* 1, 79. Hos pueris monitus patres infundere lippos. *Mart.* 8, 59. Lippa sub attrita fronte lacuna patet, *h. e.* cavum oculi amissi assidue lacrymans. ¶ *Hor. Sat.* 1, 7, 3. opinor Omnibus et lippis notum, et tonsoribus esse. In proverb. abiit hic versus, cum de re loquimur, quam nemo non videt, aut ignorat: lippi enim, quo minus vident, quoque magis domi continere se coguntur, eo sunt diligentiores in quaerendo, quid novi in urbe eveniat. Tonsores vero in suis officinis, quo confluunt omne genus homines, facile norunt quaecumque aguntur in urbe. Ceterum ipsum quoque *Horatium* lippum fuisse, ex *Sat.* 1, 5, 30. et 49. satis colligitur: et se ipsum quoque his verbis notare voluisse, vero est non absimile. ¶ Transfertur ad animum, ut *caecus*. *Pers.* 5, 76. hic Dama est non tressis agaso, Vappa, et lippus. *Hor.* quoque hac ratione fortasse usurpat *Sat.* 1, 1, 120. Crispini scrinia lippi compilare. *Bentl.* tamen aliter legit. [*Praeter *schol. Cruq.* nemo hic *lippus* ad animum translata significatione positum dixerit. V. *Heindf.* et *Wieland.* qui emendationem Bentleji *lippum* pro *lippi* legentis, ut frustra, immo contra loci sententiam factam, omnique ratione carentem jure meritoque abjiciunt, recte v. *lippi* propria significatione intelligentes.] ¶ *Lippa ficus* ap. *Mart.* 7, 20. est valde matura, et dulci humore fluens instar oculi lippientis.

LIPTŎTES. V. LITOTES.

LĬQUĀBĬLIS, e, adj. τηκτὸς, qui liquari potest. *Appul. Apol.* Laurus fragilis, limus durabilis, cera liquabilis. *Prud. Hamart.* 744. saxum liquabile vocat statuam salis, in quam uxor Lot conversa est, *Genes.* 19, 26.

LĬQUĀMEN, inis, n. χύλισμα, materia liquefacta. *Colum.* 7, 4. *f.* Succus excocti lupini, veteris vini faex, et amurca pari mensura miscentur, eoque liquamine tonsa ovis imbuitur. ¶ Speciatim dicitur de pinguitudine animalis ad ignem liquefacta, et adhuc magis speciatim de garo, quod est genus condimenti liquidi ex putrefactis piscium intestinis, aliave ratione confectum, et in usum coquinarium servatum ad condiendos cibos. *Id.* 6, 2. Libralesque offas, in praesulsae adipis liquamine tinctas, lingula demittito. *Pall.* 3, 25. *med.* Liquamen de piris facere. Habet etiam saepe *Apicius.*

LĬQUĀMENTUM, i, n. liquamen. *Veg. Vet.* 3, 66. Adde *Not. Tir.* p. 183.

[LĬQUĀMĬNĀRĬUS, ii, m. qui liquamina vendit. *Gloss. Phil.* Liquaminarius, γαροπώλης. *F.*]

LĬQUĀMĬNĀTUS, a, um, adj. ut Liquaminatus porcellus, ap. *Apic.* 8, 7. est liquamine conditus.

LĬQUĀMĬNŌSUS, a, um, adj. liquamine abundans. *Marc. Emp.* 5. *f.* Res salsae et liquaminosae.

LĬQUĀRĬUS, a, um, adj. ut *Liquariae mensurae* in *Inscr.* ap. *Grut.* 1020, 10. sunt mensurae liquidorum.

LĬQUĀTĬO, onis, f. τῆξις, actus liquandi. *Vopisc. Aurel.* 46. Aurum per varios bractearum, filorum, et liquationum usus perit.

LĬQUĀTŌRĬUM, ii, n. vas ad liquandum aptum. *Coel. Aurel. Acut.* 2, 39. *med.* Si vinum sine faece per liquatoria fundatur, *h. e.* per colum.

LĬQUĀTUS, a, um, part. *a liquo*, liquidus factus. *Cic.* vertens carmina *Aeschyli Tusc.* 2, 10. Liquatae solis ardore excidunt guttae. *Ov. Fast.* 4, 152. expressis mella liquata favis. *Plin.* 34, 13, 36. Liquatum aes. ¶ Item percolatus. *Id.* 15, 29, 37. Liquatum vinum; et 30, 13, 39. oleum. *Id.* 31, 3, 22. Liquatae aquae; et 28, 9, 39. medullae per cribrum. *Col.* 12, 38. *f.* Succus per colum junceum liquatus. ¶ Translate. *Quint.* 12, 6. Quae deferbuisse tempore, et annis liquata jam senior idem fatetur. ¶ Item clarus, purus. *Hostius* ap. *Macr. Sat.* 6, 3. non si mihi linguae Centum, atque ora sient totidem, vocesque liquatae.

*LĬQUAX, acis, adj. i. q. liquidus vel liquens. *Nic. Heins.* e quibusdam libris attulit ad *Ov. Rem. Am.* 177. ubi ex MS. Adspice jucundo liquaces murmure rivos. Item ad *Met.* 8, 457. Flagrantem mater ab igne Eripuit torrem, sparsitque liquacibus undis: ubi vulgo editur *liquentibus.* Sic scribendum censet *Met.* 3, 486. Quae simul adspexit liquaci rursus in unda: pro *liquefacta.* (De quantitate cf. *Liquidus* ad init.) Et *Prud. Cath.* 5, 89. Cui jejuna eremi saxa liquacibus Exundant scatebris: pro vulg. *loquacibus.* ¶ Sed *N. Heinsio* (id quod et *Salmasio*, *Barthio*, atque aliis quibusdam contigit) nimia in Latium inducendi nova vocabula libido infuisse videtur. *B. A.*

LĬQUĔFĂCĬO, is, eci, actum, a. 3. τήκω, ἀντήμι, liquidum facio, fluidum reddo, solvo, mollio ignis aut solis calore. *Catull.* 88, 6. Omentum in flamma pingue liquefaciens. *Plin.* 21, 14, 49. Sol ceram ne liquefaciat, protegunt tenui linteo. ¶ Translate est mollire, effeminatum reddere. *Cic. Tusc.* 5, 6. Illi beati, quos nulli metus terrent, nullae aegritudines exedunt, nullae futiles laetitiae exsultantes languidis liquefaciunt voluptatibus. ¶ Secunda syllaba brevis est, sed necessitate produci potest, quoties brevis est item, quae sequitur: quod fecit *l. c. Catullus.* V. TEPEFACIO.

LĬQUĔFACTUS, a, um, part. a *liquefacio*, liquidus ac fluens factus. *Cic. Cat.* 3, 8. Legum aera liquefacta. *Id. N. D.* 2, 10. Glacies liquefacta et dilapsa. *Virg. G.* 1, 473. saxa; et *ib.* 4, 36. mella calor liquefacta remittit; et *A.* 9, 588. Liquefactum plumbum. [*Suet. Cal.* 37. Margaritas aceto liquefactas.] *Quint.* 10, 1. Cibos mansos, et prope liquefactos demittimus, quo facilius digerantur. *Ov. Met.* 13, 829. Lac mihi semper adest niveum; pars inde bibenda Servatur: partem liquefacta coagula durant; et *ib.* 9, 175. caeca liquefactae tabe medullae, *h. e.* corruptae. Sic *Virg. G.* 4, 555. liquefacta boum per viscera toto Stridere apes utero. ¶ Translate. *Sil.* 11, 416. Bacchi dona volunt, epulasque, et carmina rursus Pieria liquefacta lyra, *h. e.* mollita, fracta, fluentia, et liquida. ¶ Secundam syllabam produxit *Id.* 1, 178. Ossa liquefacta fumarunt fervida membris.

LĬQUĔFĪO, is, actus sum, anom. 3. τήκομαι, ἀντίεμαι, liquidus ac fluens fio, solvor, liquesco. *Ov. Met.* 7, 160. congestaque flamma Tura liquefiunt. Al. leg. *liquefaciunt.* *Plin.* 28, 9, 38. Sevum liquefieri prius jubent. *Gell.* 17, 10. *f.* Saxa et scopulos liquefieri. ¶ Translate. *Ov. Pont.* 1, 2, 57. Sic mea perpetuis liquefiunt pectora curis, Ignibus admotis, ut nova cera solet. Al. leg. *liquescunt*: sed hoc est a *liqueo*, et primam corripit. Sunt etiam, qui pro *solet* reponunt *liquet.*

LĬQUENS, entis, part. a *liqueo*, et prima corripitur; vel a *liquor*, et producitur: liquidus, fluidus. *Varr. R. R.* 2, 11. Lac est omnium rerum, quas cibi causa capimus, liquentium maxime alibile. *Virg. A.* 5, 238. et vina liquentia fundam; et *ib.* 6, 724. coelum ac terras, camposque liquentes, *h. e.* mare; et *ib.* 9, 679. Quales aeriae liquentia flumina circum Consurgunt geminae quercus; et *G.* 4, 442. fluviumque liquentem; et *A.* 1, 436. aut cum liquentia mella Stipant. ¶ Translate est purus, clarus, liquidus. *Gell.* 18, 5. *f.* Ut non turbidae fidei, nec ambiguae, sed, ut purae liquentisque esset. Alii leg. *pure, liquentiusque:* tanquam sit comparativum a *liquenter:* quae minus apte cohaerent. *Prud.* περὶ στεφ. 1, 88. per poli liquentis axem.

*LĬQUENTĬA, e, Italiae fluvius, in Venetis. *Plin.* 3, 18. ¶ Hodie est *Liquenza.* *B. A.*

LĬQUĔO, es. Usurpatur fere in tertiis personis. V. LIQUET. [*De etym. cf. LIQUO.]

LĬQUESCO, is, n. 3. τήκομαι, liquidus fio, liquor, liquefio. *Virg. Ecl.* 8, 80. Limus ut hic durescit, et haec ut cera liquescit. *Id. A.* 8, 446. Vulnificusque chalybs vasta fornace liquescit. *Liv.* 21, 36. Tabes nivis liquescentis. *Plin.* 37, 10, 59. Galaxia in ore liquescit. ¶ Translate. *Ov. Ib.* 425. Sic tua nescio quo semper fortuna liquescat, Lapsaque per medias effluat usque manus. *Id. Pont.* 1, 1, 67. Nil igitur murum, si mens mihi tabida facta, De nive manantis more liquescit aquae, i. e. perditur, consumitur: nam quae liquescunt, semper aliquid perdunt, et paulatim imminuuntur, et evanescunt. *Id. Met.* 7, 550. de cadaverib. lue defunctorum: dilapsa liquescunt, Afflatuque nocent, et agunt contagia late. *Sen. ep.* 26. Incommodum summum est minui, et deperire, et, ut proprie dicam, liquescere. *Prud. Cath.* 6, 146. ad Diabolum: Hic Christus est: liquesce. ¶ Alia translatione *Cic. Tusc.* 2, 22. Cum voluptate liquescimus, fluimusque mollitia, apis aculeum sine clamore ferre non possumus. ¶ Significat etiam liquidum ac purum fieri, ut ea, quae liquantur et percolantur. *Hirt. B. Alex.* 5. Alexandria specus habet ad Nilum pertinentes, quibus aqua in privatas domos inducitur, quae paulatim spatio temporis liquescit ac subsidit: nam quae flumine Nilo fertur, adeo est limosa atque turbida, ut, etc. ¶ A grammaticis liquescere dicuntur consonantes *l*, *m*, *n*, *r*, quando aliis consonantibus postpositae, ab iis quodammodo molliuntur, et tenuantur. *Val. Prob.* 1, 1389.

LĬQUET, ebat, liquit, vel liquivit, aut licuit, n. 2. σαφὲς, δῆλον ἐστὶ, φαίνεται, liquidum, manifestum, exploratum est, clare patet, constat, compertum est. Videtur esse a *liquor*, vel a *liquo, is.* Nam *liquere* proprie dicuntur, quae fluida sunt et clara, atque adeo perlucida quodammodo, ut videre est in metallis liquefactis, et in aqua glacie soluta: vel quae percolata et defaecata sunt, atque adeo pura et minime turbida. Quo spectare videtur illud *Pl. Ps.* 2, 4, 69. Quidquid incerti mihi in animo prius, aut ambiguum fuit, Nunc liquet, nunc defaecatum est: cor mihi nunc pervium est. *Id. Most.* 2, 1, 69. ego efficiam, quae facta hic turbabimus, Profecto ut liqueant omnia, et tranquilla sint. *Id. Trin.* 2, 1, 3. Hoc non liquet, nec satis cogitatum est, utram potius, etc.; et *ib.* 7. De hac re mihi satis haud liquet. *Ter. Eun.* 2, 3, 39. Illum liquet mihi dejerare, hic mensibus Sex non vidisse. *Ov. Trist.* 1, 1, 62. Dissimulare velis: te liquet esse meum. *Cic. N. D.* 1, 12. Protagoras sese negat omnino de Diis habere, quod liqueat. *Id. Caecin.* 11. Utrum his testibus non credidistis, cum quid liqueret, non habuistis? *Id. N. D.* 1, 42. Cui neutrum liquerit, nec esse Deos, nec non esse. *Quint.* 9, 3. *f.* Relationem quid accipi velit, non mihi liquet. *Gell.* 14, 1. *med.* Mirabatur, id cuiquam pro percepto liquere, stellas non esse plures, etc. *Id.* 1, 3. Quod rectene, an perperam fecerim, nondum mihi plane liquet. *Ulp. Dig.* 29, 3, 2. Si liquerit eum vivere. Hoc praeteritum habet et *Tert. Car. Christ.* 17., *adv. Marc.* 5, 13. et *adv. Gnost.* 6., quibus locis alii malunt scribi *liquivit*, ut *pluvit*, *fuvit.* Alii vero ubique vellent *licui*, quod in compositis *deliquesco* dicatur *delicui*, et *colliquo*, *is*, *collicui.* Et sane *Cujac. Observ.* 11, 1. in libris suis legit *licuerit*, ap. *Ulp. l. c.*, tametsi *Torrent.* et *Haloander* ediderunt *liquerit.* ¶ *Non liquet*, formula erat judicialis, cum significare volebant judices, non satis sibi constare de causa, nec utrum damnandus, an absolvendus esset reus, vel qua poena puniendus, ideoque ampliatione opus esse, et de integro rem agi, in aliud tempus rejiciendo. Haec verba inscripta erant in tabella per notas N. L. ut in AMPLIATIO dictum est. *Cic. Cluent.* 28. Homines sapientes, qui neque absolvere hominem nocentissimum possent, neque eum, de quo esset orta suspicio, pecunia oppugnatum, re illa incognita, primo condemnare vellent, non liquere dixerunt. *Id. Caecin.* 10. *med.* Cum causam non audisset, et potestas esset ampliandi, dixit, sibi liquere. *Gell.* 14, 2. *f.* Juravi, mihi non liquere. ¶ Part. *Liquens* V. s. l. ¶ [*Confund. *liquet* et *licet.* V. *Spald.* ad *Quint.* 4, 2, 83.]

LĬQUĬDĒ. V. LIQUIDO.

LĬQUĬDĬTAS, atis, f. *Appul. de Mundo:* Aeris liquiditas ad modum tegminis.

LĬQUĬDĬUSCŬLUS, a, um, adj. dimin. lenis, mollis. *Pl. Mil.* 3, 1, 70. leniorem dices, quam mutum est mare: Liquidiusculusque ero, quam ventus est Favonius.

LĬQUĬDO et Liquide, adv. φανερῶς, σαφῶς, clare, manifeste, aperte, certo. [*Cum fiducia quadam, sine haesitatione ac dubitatione.] *Cic. Verr.* 2, 3, 59. Manifesta res est, cum nemo esset, quin hoc se audisse liquido diceret; et *ib.* 2, 4, 56. Confirmare hoc liquido, judices, possum. *Ter. Andr.* 4, 3, 14., *Sen. Ben.* 7, 9. et *Ov. Pont.* 3, 3, 49. liquido jurare. *Cic. Fam.* 11, 27 negare; et *ib.* 10 10. Tuis litteris lectis, liquidius de sensu tuo judicavi. *Id. Fin.* 2, 12. *extr.* Quod eo liquidius faciet, si perspexerit, etc. [*Liv.* 39, 47. Nihil horum neque Demetrium docere dilucide, nec se satis liquido discere ab eo senatus quum cerneret posse.] *Plin.* 10, 69, 88. Aquilae clarius cernunt: liquidius audiunt talpae. *Id.* 6, 33, 38. Liquido patet. *Gell.* 2, 21. Coelum liquide serenum. *Id.* 14, 1. Siderum observatio haudquaquam liquide consistit. *Ulp. Dig.* 44, 5, 1. *med.* Si liquido appareat. *Id. ib.* 29, 4, 4. Si liquido constiterit. *Pomp. ib.* 22, 2, 42. Si liquido approbari non potest. *Macr. Somn. Scip.* 1, 20. Obscuritatem definitionis liquidius absolvens. *August. ep.* 28. *f.* Liquidissime atque invictissime defendere.

LĬQUĬDUS, a, um, adj. ὑγρὸς, fluidus, liquens, mollis: cui opponitur durus, crassus, spissus, cohaerens. Unde *Ov. Met.* 1, 23. Et liquidum spisso secrevit ab aere coelum. Item purus, clarus, sine sordibus: talia enim sunt fere, quae fluunt. Hinc *Cato R. R.* 73. Aquam bonam et liquidam bibant boves, semper curato. [*Liquida aqua est

diffluens, nihil limi et sordium continens, opp. concreta, rigens: *fluida* aqua est libere, nullo impedimento obstricta profluens. V. *Doederl.* 2, 3. sq.] Si ducas a *liqueo*, primam corripit (quod est frequentius) si a *liquor*, producit. Utrumque simul fecit *Lucr.* 4, 1252. Crassaque conveniant liquidis, et liquida crassis. *Id.* 2, 452. fluido quae corpore liquida constant. *Plin. Pan.* 82. Flumina nunc rigentia gelu, nunc liquida et deferentia. *Lucr.* 6, 266. Ignis item liquidum facit aes, aurumque resolvit. *Hor. Od.* 1, 35, 20. liquidum plumbum; et *ib.* 5, 2. liquidi odores, unguenta. *Lucr.* 6, 404. liquida moles, *h. e.* mare; et 5, 273. humor liquido pede detulit undas, *h. e.* fluenti. *Ov. Met.* 1, 704. Liquidae Nymphae, *h. e.* fontium. *Cels.* 2, 6. *med.* Liquida alvus; et *ib.* 8. *med.* Venter liquidus. V. LIQUO. ¶ *Liquidum, i*, absolute, est aqua, humor. *Hor. Sat.* 1, 1, 54. tibi si sit opus liquidi non amplius urna. [*V. *Heindf.*] *Ov. Met.* 5, 453. neque adhuc epota parte loquentem Cum liquido mixta perfudit Diva polenta. ¶ Item fluidus simul, et purus, clarus, limpidus, defaecatus, εὐκρινής. *Hor. Ep.* 1, 14, 34. Liquidum Falernum. *Mart.* 12, 60. merum. *Colum.* 12, 38. vinum, et sine faece. *Virg. Ecl.* 2, 59. liquidis immisi fontibus apros. *Id. G.* 4, 101. Dulcia mella premes; nec tantum dulcia, quantum Et liquida. *Lucr.* 5, 282. Liquidum lumen. *Curt.* 7, 11. Liquidior lux. *Virg. Ecl.* 6, 33. Liquidus ignis. *Id. G.* 1, 404. aer. *Id. A.* 7, 65. aether. *Hor. Od.* 4, 8, 7. color. *Varr.* ap. *Non.* 4, 2. et 275. Phrygios per ossa cantus liquida canit anima. ¶ Item serenus. *Virg. A.* 10, 272. liquida si quando nocte cometae Sanguinei lugubre rubent. *Id. G.* 4, 59. de apib.: Nare per aestatem liquidam suspexeris agmen. *Lucr.* 4, 168. modo cum fuerit liquidissima coeli Tempestas, perquam subito fit turbida. ¶ Translate. *Cic. Caecin.* 27. *f.* Cujus tantum est ingenium, ita prompta fides, ut quidquid inde haurias, purum liquidumque te haurire sentias. ¶ *Liquida vox* ap. *Lucr.* 2, 145., *Virg. G.* 1, 410. et *Hor. Od.* 1, 24, 3. est pura, clara, mollis, et apte suaviterque fluens. Sic *liquidum citharae carmen*, ap. *Lucr.* 4, 978. ¶ *Liquida mens* ap. *Catull.* 63, 46. i. e. clara, furore non turbata. ¶ *Liquida fides* est pura, sincera, nullis permixta dolis. *Ov. Pont*, 1, 9, 10. Seria cum liquida saepe peracta fide. *Val. Max.* 6, 5. *n.* 1. Quia parum liquida fide id gestum ab imperatore videbatur. ¶ *Liquida voluptas*, itidem pura, sincera, nullo dolore admixto. *Cic. Fin.* 1, 18. Animus a se ipse dissidens gustare partem ullam liquidae voluptatis et liberae non potest. *Lucr.* 3, 40. Voluptas liquida et pura. ¶ *Liquidus homo*, placidus et minime turbatus ira. *Pl. Most.* 3, 2, 64. nunquid increpavit filium? *Tra.* Tam liquidus est, quam liquida esse tempestas solet. Sic *liquidus animus*, tranquillus, serenus. *Id. Epid.* 5, 1, 36. Animo liquido et tranquillo es: tace. ¶ *Liquidus somnus* ap. *Val. Fl.* 4, 16. est tranquillus, placidus, atque adeo altus, profundus. Vel ea ratione dicitur, qua *irriguus somnus* ap. *Pers.* 5, 56. et, sopor irrigat artus, *Virg. A.* 3, 511. adludendo ad cornu, quo Somnus Deus perfundere membra fingitur: de quo *Stat. Th.* 2, 144. et *Val Fl.* 8, 72. ¶ *Liquida oratio*, pura. *Cic. Brut.* 79. Oratio ita pura erat, ut nihil liquidius, ita libere fluebat, ut nusquam adhaeresceret. [*Aliter intelligendum v. *liquidus* ap. *Eund. Or.* 2, 38. et genus sermonis affert non liquidum, non fusum ac profluens, sed exile, aridum, concisum ac minutum: ubi *liquidum sermonis genus*, ut facile ex oppositis apparet, pertinet ad oratoris perpetuam orationem, eamque concinnam, ornatam et copiosam. V. *Ern. Lex. technol. lat. rhet.* p. 247.] ¶ *Liquidum iter* ap. *Virg. A.* 5, 217. est, quod per acra habetur: ap. *Prop.* 3, 20, 14. quod mari. [*Cf. *Sil.* 3, 156.] ¶ *Liquida palaestra* dicitur a *Lucan.* 9, 661., quia oleo perungebantur. ¶ *Liquidum auspicium*, manifestum, certum: vel quod sereno coelo accidit, atque adeo propitium est. *Pl. Ps.* 2, 4, 72. Avi sinistra, auspicio liquido, atque ex sententia. ¶ *Liquidum* adverbii ritu. *Ov. Amor.* 1, 13. 8. Et liquidum tenui gutture cantat avis. *Calpurn. Ecl.* 4, 150. Tam liquidum, tam dulce canunt. ¶ *Ad liquidum*, usque ad rem exploratam et manifestam. [*Vell.* 1, 16, 1. Nequeo tamen temperare mihi, quin rem saepe agitatam animo meo, neque ad liquidum ratione perductam, signem stilo.] *Liv.* 35, 8. *f.* Si quid vani afferret, argui posset, donec ad liquidum veritas explorata esset. *Sen. ep.* 71. *f.* Quid erit haec virtus? judicium verum et immotum: ab hoc omnis species, quae impetum movet, redigetur ad *liquidum*. *Quint.* 5, 14. *med.* Ad liquidum confessumque perducere aliquid. *Curt.* 9, 2. *med.* Nunquam ad liquidum fama perducitur: omnia, illa tradente, majora sunt vero. ¶ *Liquidae consonantes* a grammaticis dicuntur, quae sunt quodammodo molliores, et ab aliis consonantibus comprimi, et frangi possunt ut *l* et *r* apud Latinos, et hae ipsae, atque *m* et *n* apud Graecos. *Diom. Prisc.* 2, 2. *Val. Prob.* 1. etc.

[LIQUIRITIA, ae, f. γλυκυῤῥίζα, glycyrrhiza. Ita corrupte scribitur haec vox, unde nunc suum *liquirizia* habent Itali, ap. *Theod. Prisc. de diaeta* 9. Liquiritia frigida est, et dulcis. Adde *Veg. Vet.* 4, 9. *F.*]

LĪQUIS, e, adj. idem quod *obliquus*, quod inde factum videtur. Hinc *Hesych.* λίξ, et λίγξ, πλάγιος. *Front.* in *exposit. formar.* p. 32. *Goes.* Omnium summitatum metiundi observationes sunt duae enormis, et liquis. V. ibi reliqua.

LĬQUO, as, avi, atum, a. 1. τήκω, διαλύω, liquentem reddo, liquefacio, fundo, solvo. [*Ejusdem originis sunt *liquo*, *liqueo* et *liquor*, quam *Voss.* in Etym. s. v. *liquo*, a *lix* s. *liquis*, quod in veteri lingua fluidum significat, v. in *Lix*, derivandam arbitratur.] *Plin.* 36, 26, 66. Vitrum continuis fornacibus, ut aes, liquatur; et *ib.* 8, 13. Lapis liquatur igni, ac funditur ad usum vitri. *Id.* 22, 20, 23. Anchusa liquari non potest in aqua: oleo dissolvitur. *Lucan.* 7, 158. de fulmine: Excussit cristas galeis, capulosque solutis Perfudit gladiis, ereptaque tela liquavit. ¶ *Liquare alvum* est liquidam reddere. *Cels.* 4, 4. *n.* 2. Liquanda alvus, interdum etiam ducenda: quibus extenuatum corpus incipit spiritum trahere commodius. ¶ Est etiam colare, defaecare, purgare, διηθέω, διϋλίζω. *Colum.* 9, 15. *f.* Tenui vimine rarius contextus saccus, qualis est, quo vinum liquatur. *Front. Aquaed.* 15. Interposita est piscina limaria, ubi consisteret, et liquaretur aqua. *Manil.* 5, 534. et silicem rivo saliente liquabit. *Hor. Od.* 1, 11, 6. Sapias, vina liques, *h. e.* saccis eorum vires frangas, et defaeces, ut mitiora sint, et suavius bibantur. Metonymice autem est, defundas, et bibas.

LĪQUOR, eris, passiv. 3. τήκομαι, liquefio, liquesco, dissolvor, labor, diffluo. [*Etym.* V. in *liquo.*] *Virg. G.* 1, 43. Vere novo, gelidus canis cum montibus humor Liquitur. *Id. A.* 9, 813. tum toto corpore sudor Liquitur; et *ib.* 3, 27. Nam quae prima solo ruptis radicibus arbos Vellitur, huic atro liquuntur sanguine guttae. *Lucan.* 9, 772. femorum quoque musculus omnis Liquitur, et nigra distillant inguina tabe. *Stat. Th.* 5, 618. cui nunc venit irritus ori Lactis, et infelix in vulnera liquitur imber. *Plin.* 15, 6, 6. Oleum e cortinis in labra fundendum, ut fraces et amurca liquentur. ¶ Translate. *Lucr.* 2, 1130. Inde minutatim vires, et robur adultum Frangit, et in partem pejorem liquitur aetas, *h. e.* labitur, defluit, deficit. *Pl. Trin.* 2, 1, 17. Illico res foras labitur, liquitur, *h. e.* res familiaris dissolvitur, absumitur. ¶ Part. *Liquens* v. s. l.

LĬQUOR, oris, m. ὑγρότης, ἰδρώς, humor liquidus. *Cic. N. D.* 2, 39. Liquores perlucidi amnium. *Lucr.* 1, 936. Liquor mellis. [*Tibull.* 1, 7, 37. Ille liquor, scil. uvae. cf. 2, 1, 45. Aurea tunc pressos pedibus dedit uva liquores.] *Lucr.* 2, 846. Sicut amaracini blandum, stactaeque liquorem. *Id.* 5, 14. liquoris vitigeni latex. *Ov. Ib.* 594. Liquor Stygius. *Id. Pont.* 1, 8, 38. Virgineus, *h. e.* aquae Virginis. *Cic. Prognost. Div.* 1, 7. Saxaque cana, salis niveo spumata liquore. *Virg. G.* 3, 484. fluidus liquor, *h. e.* tabes. *Sen. Oedip.* 565. niveus lactis. [*Prop.* 3, 7, 56. Quum moribunda niger clauderet ora liquor; et 1, 2, 47. Prolapsum leviter facili traxere liquore, i. e. lympha facile cedente; et 2, 25, 16. teritur robigine mucro Ferreus, et parvo saepe liquore silex.] *Plin.* 35, 15, 51. oleaceus. *Stat. Silv.* 3, 3, 212. Assyrius, *h. e.* amomum. *Cels.* 7, 21. *n.* 2. de hernia aquosa: Liquoris ejus major modus prohibet. *Scrib. Comp.* 8. Liquor e naribus. *Sen. Oedip.* 955. Hactenus fundent levem oculi liquorem. ¶ De mari. *Hor. Od.* 3, 3, 46. qua medius liquor Secernit Europen ab Afro. ¶ Item liquiditas. *Cic. Univ.* 14. Causae, quae vim habent frigoris et caloris, concretionis et liquoris. *Id. N. D.* 2, 10. Atque aquae etiam admixtum esse calorem, primum ipse liquor, tum aquae declarat effusio. *Lucr.* 1, 453. Pondus uti saxis, calor ignibu', liquor aquai. Prima syllaba hoc loco producitur, ut in *Liquidus* et *Liquens*. *Plin.* 33, 6, 32. Vomica liquoris aeterni argentum vivum appellatur.

LĪRA, ae, f. eadem est ac porca, latior tamen: videtur esse a λειρὸς, ἃ, ὃν ap. *Hesych.* Λειρὸς, ὁ ἰσχνός. *Colum.* 2, 4. *med.* In liram jugerum satum redigitur. Liras autem rustici vocant easdem porcas, cum sic aratum est, ut inter duos latius distantes sulcos medius cumulus siccam sedem frumentis praebeat; et *ib.* 8. Cavebitur tamen, ut patentes liras, crebrosque sulcos aquarios, quos nonnulli elices vocant, faciamus; et *ib.* 10. *med.* Prius jaciemus semina, deinde proscindemus terram, proscissamque in liram revocabimus. *Id.* 11, 3. *med.* Ulpici spicae cum sint divisae, liratim seri debent, ut in pulvinis positae minus infestentur hiemis aquis. Est autem lira similis ei porcae, quam in sationibus campestribus rustici faciunt, ut uliginem vitent: sed haec in hortis minor est facienda, et per summam partem ejus, id est in dorso inter palmaria spatia spicae ulpici disponendae sunt: sulci lirarum inter se distent semipedali spatio. ¶ *Nonius* tamen 1, 62. et *Isid. Orig.* 15, 15. ita liram a porca distinguunt, ut hanc dicant quod in arando exstat, liram quod defossum est, scilicet sulcum. Etiam *Gloss. Philox.* Lira, αὖλαξ, et *Festus* porcam, sulcum definit. Sed magis a *Columella* standum est, qui liram et porcam, idem fere facit. V. PORCA.

*LIRAMENTUM, i, n. deliramentum, delirium. *Vet. Interpr. Irenaei* 2, 42. Liramenta confirmare. *B. A.*

LĪRĀTIM, adv. per liras, secundum liras. *Colum.* 11, 3. *med.* Habet ulpicum plures cohaerentes spicas, eaeque cum sint divisae, liratim seri debent, ut in pulvinis positae minus infestentur hiemis aquis. V. LIRA.

*LIRĬA, ae, flumen Galliae Narbonensis. *Plin.* 3, 4. ¶ Vulgo, ait *Harduinus*, est *Lez. B. A.*

[LĪRINAS, atis, adj. omn. gen. ad Lirim fluvium pertinens, ut Interamnates Lirinates ap. *Plin.* 3, 5, 9. V. INTERAMNAS. *F.*]

[LĪRĪNENSIS, e, adj. ad Lirinum pertinens, Galliae Narbonensis insulam contra Antipolim, nunc *Antibes*, a Graecis Ληρίνην, a *Plin.* 3, 5, 11. Lerinam appellatam, quae nunc *Isola di S. Onorato* dicitur; is enim ann. a Chr. n. CCCXCI. celeberrimum totius Galliae monasterium in illa insula condidit. Ejus ita meminit *Sidon. carm.* 16, 104. Seu te Lirinus priscum complexa parentem, etc. *Id. ep.* 8, 14. Satis in illo quondam coenobio Lirinensi spectabile caput, concellita Luporum, Maximorumque. *F.*]

LĪRĪNON, i, n. oleum, seu unguentum est, quod ex liliis conficitur, quae λείρια Graeci appellant, λείρινον. *Plin.* 21, 5, 11. et 23, 4, 49.

*LĪRĪNUS, i, insula. V. in *Lirinensis. B. A.*

[LĪRĬON, i, n. λείριον, lilium. *Appul. Herb.* 107. *F.*]

LĪRĬŎPĒ, es, f. Nympha fontana, quae a Cephiso amne compressa Narcissum peperit: a λείριος, floridus, et ὀπή, oculi pupilla. *Ov. Met.* 3, 342. Caerula Liriope, quam quondam flumine curvo implicuit, clausaeque suis Cephisos in undis Vim tulit: enixa est utero pulcherrima pleno Infantem, Nymphis jam nunc qui posset amari, Narcissumque vocat.

LĪRIS, is, m. *Garigliano*, Λεῖρις, fl. Italiae, olim Clanis seu Glanis ap. *Plin.* 3, 5, 9. qui Latium a Samnio separat. Supra Soram apud Antinum, nunc *Antina* oritur, Minturnas urbem excisam praeterlabitur, et in mare Tyrrhenum inter Formias et Sinuessam desinit. *Plin.* 2, 103, 106. *Lucan.* 2, 424. et umbrosae Liris per regna Maricae Vestinis (lege *Vescinis*) impulsus aquis.

LĪRO, as, avi, atum, a. 1. liras facio, in liram satum redigo: quod fit post jacta semina, ut terra obruantur. *Varr. R. R.* 1, 29. Terram cum primum arant, proscindere appellant: cum iterum, offringere: tertio cum arant jacto semine, lirare dicuntur: id est, cum tabellis additis ad vomerem, simul et satum frumentum operiunt in porcis, et sulcant fossas, quo pluvia aqua delabatur. Haec *Varro. Plin.* 18, 20, 49. *n.* 3. Aratione per transversum iterata, occatio sequitur; ubi res poscit, crate, vel rastro: et sato semine, iteratio. Haec quoque, ubi consuetudo patitur, crate dentata, vel tabula aratro adnexa, quod vocant lirare, operiente semina: unde primum appellata deliratio est. *Colum.* 11, 2. *med.* Si facilis est terra, proscinditur jugerum duabus operis, iteratur una, lirantur una jugera quatuor: cum in subacta jam terrae latiores porcae sulcantur. ¶ Qui *liram* sulcum interpretantur, *lirare* intelligunt sulcum facere. Metaphorice pro delirare posuit *Auson.*, hoc est a recta via declinare, aberrare a veritate: *ep.* 10, 8. Phoebus jubet verum loqui. Et si Pierias patitur lirare Sorores, Nunquam ipse torquet αὔλακα. ¶ *Lirare alicui labias*, lacerare. *Pompon.* ap. *Non.* 1, 62. Num quis hic resistit, qui nondum labias lirarit mihi?

LĪROE, λῆροι, Graeca vox, idest deliria, gerrae, nugae. Interdum enim nomina secundae declinationis per diphthongum *oe* more Graecorum usurpata reperiuntur. Sic *Adelphoe* inscribitur Terentii comoedia, quae Graece Ἀδελφοί. *Pl. Poen.* 1, 1, 9. Nam tuae blanditiae mihi sunt, quod dici solet, Gerrae germanae, atque aedepol liroe, liroe. Sunt qui Graece legunt λῆροι λῆροι, vel λῆροι λήρων.

LIS, itis, f. ἔρις, δίκη, res quae est in controversia, et ipsa controversia. Quidam volunt primum dictam *sistlitem* a *sistendo*; deinde *stlitem*, demum *litem*. Alii ducunt ab ἔλις pro ἔρις, per aphaeresim. [*Prima vocis significatio, et primo loco ponenda est, qua dicitur de cujuscunque generis controversia, certamine, contentione, jurgio. *Cic. Leg.* 1, 20. Philosophi aetatem in litibus conterunt. Noster h. l. ad finem laudaverat.] *Hor. A. P.* 77. Quis tamen exiguos elegos emiserit auctor, Grammatici certant, et adhuc sub judice lis est. *Prop.* 4, 5, 39. Semper habe morsus circa tua colla recentes, Litibus alternis quos putet esse datos. *Sen. Troad.* 223. Et causa litis regibus, Chryse jacet. [*Adde *Ov. Met.* 6, 71. Pingit antiquam de terrae nomine litem: ubi v. quae laudat *Gierig.*] ¶ Translate dicitur de discrepantia et contrarietate rerum inani-

matarum. *Ov. Fast.* 1, 108. Ut semel haec rerum secessit lite suarum, Inque novas abiit massa soluta domos, [*i. e. pugna, s. fermentatione elementorum contrariorum, quam describit *Id. Met.* 1. *in.*] *Id. Her.* 16, 288. Lis est cum forma magna pudicitiae. ℙ [*Tum notat, controversiam generis judicialis, maxime quidem, in materia, quam dicunt, civili. *Cic. Fin.* 2, 12. lites privatae. Noster exempla parum apto loco haec posuerat.] *Cic. Or.* 3, 28. Superius illud genus causam, aut controversiam appellant, eamque tribus, lite, aut deliberatione, aut laudatione definiunt, *h. e.* controversia judiciali. *Id. Verr.* 2, 3, 13. Ferre nemo posset, te, etc. bona tua repetere, ac persequi lite atque judicio. *Id. Or.* 1, 10. Litem alicui intendere; et *Rabir. Post.* 4. et *Cluent.* 41. inferre in aliquem. *Id. Att.* 16, 15. contestari. *Id. Rosc. Com.* 4. obtinere, aut amittere. *Id. Offic.* 3, 10. *med.* orare. *Hor. Sat.* 1, 9, 37. perdere. *Quint.* 4, 2. *med.* suscipere. *Id.* 6, 1. *f.* agere adversus aliquem. *Ter. Eun.* 4, 5, 8. Lites factae sunt inter eos maxumae. *Festus:* Liti cecidisse dicitur, qui ejus rei, de qua agebat, causam amisit. Ubi nota *liti* pro *lite*, ut *igni* pro *igne*, et alia. *Quint.* 3, 11. *f.* Scire, quid litem faciat, *h. e.* instituat. *Hermogenian. Dig.* 48, 10, 20. Litem instruere advocatione, aut testibus. *Tryphonin. ib.* 5, 2, 22. instituere de re quapiam. *Papin. ib.* 3, 5, 30. in judicium deducere; et *ib. f.* Sumptus in lite facere. *Paul. ib.* 3, 30. Facere impensas in litem. *Virg. A.* 12, 898. litem discernere agris. *Id. Ecl.* 9, 14. incidere novas lites. *Cic. Verr.* 2, 3, 57. *extr.* sedare. *Hor. Ep.* 1, 16, 42. secare. *Id. Sat.* 1, 7, 5. molestas habere cum aliquo. *Id. Ep.* 1, 2, 11. et *Virg. Ecl.* 3, 108. componere inter aliquos. *Ov. Fast.* 6, 89. in litem studio certaminis ire. [*Adde 1, 73. Lite vacent aures.] *Ter. Ad.* 2, 2, 40. lites sequi. *Id. Ph.* 2, 3, 61. sectari; et 4, 3, 29. litibus desistere. ℙ *Litem suam facere*, dicitur orator, cum, relicta causa, se ipsum defendit, et oblitus rei, pro se dicit. *Cic. Or.* 2, 75. Quid, si cum pro altero dicas, litem tuam facias, aut laesus efferare iracundia, causam relinquas; nihilne noceas? ℙ Item judex, in quem litis damnum transfertur, quia vel dolo malo, vel pecunia corruptus, vel gratia, vel ex ignorantia male judicavit, ut est ap. *Ulp. Dig.* 5, 1, 15. Adde *Cajum ib.* 44, 7, 4. *med.* Hinc translate *Gell.* 10, 1. Nam et Varro satis aperte, quid dici oporteret, edocuit; et ego adversus eum, qui doctus esse dicebatur, litem meam facere absens nolui. ℙ Item qui ad constitutum tempus ad causam disceptandam in foro non adfuit, cum judex esset datus, aut sumptus. *C. Titius* ap. *Macr. Sat.* 2, 12. Inde ad comitium vadunt, ne litem suam faciant. ℙ Litis nomen, inquit *Ulp. Dig.* 50, 16, 36., omnem actionem significat, sive in rem, sive in personam sit. Quare etiam de capitali judicio dicitur. *Cic. Cluent.* 41. Judices, quod sibi eum, quem semel condemnarunt, inimicum putant esse, si qua in eum lis capitis illata est, non admittunt. ℙ [*Hinc usurpatur de re ipsa, quae est in controversia. Ita recte collocasse videmur, quae Noster §. 1. adscripserat.] *Varr. L. L.* 6, 5. *med.* Quibus res erat in controversia, ea vocabatur lis: ideo in actionibus videmus dici, *Quam rem, sive litem dicere oportet.* Ad hanc formulam alludit *Cic. Mur.* 12. *extr.* de JCtis: Illud mihi mirum videri solet, tot homines, tam ingeniosos, per tot annos etiam nunc statuere non potuisse, utrum rem, an litem dici oporteret. *Id. ib.* 20. Lites severe aestimatae. V. AESTIMO. *Id. Rosc. Com.* 1. Quo minus secundum eas tabulas lis detur, non recusamus; et *ib.* 14. De tota lite pactionem facere. *Liv.* 3, 72. Judices in suam rem litem vertunt. [*V. *Gron.* ad 23, 4.] ℙ Proverbii species est illud *Hor. Sat.* 2, 3, 103. Nil agit exemplum, litem quod lite resolvit, [*i. e. rem litigiosam obscuram per aliam pari modo dubiam, jurgiisque plenam velle ad liquidum perducere.]

LĪTĀBĬLIS, e, adj. qui litari potest. *Lact.* 1, 21. Priapo litabilis victima est asellus, *h. e.* justa et grata, qua illud numen placari potest. *Minut. Fel. Octav.* 32. Litabilis hostia. Rursus *Lact. Epit.* 7. Litabilior victima. Priore Lactantii loco alii leg. *litalis.*

LĪTĀMEN, inis, n. sacrificium, quo litatur. *Stat. Th.* 10, 610. Audite, o sontes, extrema litamina Divum, [*h. e.* ut ait *Lact.* Sacrificiorum signa, post quae sacrificare iterum non licet. *F.*] *Prud. praef. Hamart.* 50. de Cain immolante: Cujus litamen sordet, et terram sapit.

[LĪTĀNĂ Silva, et absolute Litana, ae, f. in Gallia fuit Cispadana, Liguriam Etruriamque percurrens, circa Mutinam urbem, nunc *Selva del luogo.* Hujus silvae arboribus viae finitimis caesis ab hostibus Bojis, et subito impulsu ruentibus L. Posthumi consulis exercitus tam foeda strage est obrutus, ut ex viginti quinque millibus vix decem homines superfuerint. *Liv.* 23, 24. et 34, 22. et *Front. Strat.* 1, 6. *F.*]

LĪTĀNĬĂ, ae, f. λιτάνεια, supplicatio, preces, a λιτή, unde λιτανεύω, supplico. Vox Graeca est, quam tamen usurpat *Sidon ep.* 5, 7. et *Impp. Arcad.* et *Honor. Cod.* 1, 5, 3., ubi *litanias facere* est preces simul cum aliis habere.

[LĪTĀRĪNUS, i, m. fortasse is dicitur qui litare est solitus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 648, 13. L. Braetius Litarinus solearius. *F.*]

LĪTĀTĬO, onis, f. καλλιέρησις, καλλιέρημα, actus litandi, sacrificii peractio rite facta, voti per caesam victimam impetratio. *Liv.* 27, 23. Per dies aliquot hostiae majores sine litatione caesae, diuque non impetrata pax Deorum. *Id.* 41, 15. Cum relatum esset, jecur hostiae defluxisse; senatus majoribus hostiis usque ad litationem sacrificari jussit, [*i. e. plurimas deinceps victimas caedi, donec bona exta reperiantur.] *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 587. Aquam opimam immolarunt, et hostiae litationem inspexerunt, *h. e.* observarunt, num caesae hostiae exta recte se haberent, ex haruspicinae praescripto: nam nisi id ita esse reperissent, aliis iisque majoribus hostiis Deorum iram placare studebant. V. LITO. Adde *Pl. Ps.* 1, 3, 99.

[LĪTĀTO, adverbialis vox, qua significatur hostiis litatis, *h. e.* ex more inspectis, et recte se habentibus. *Liv.* 5, 38. Non Deorum saltem, si non hominum, memores, ne auspicato, nec litato instruunt aciem, *senza prendere gli auspizj, senza osservare, se propizie fossero le interiora delle vittime. F.*]

LĪTĀTUS, a, um, part. a *lito.* *Festus:* Litatum alii solutum, deditum Deo, quasi luitatum; alii ex Graeco, a precibus, quas illi λιτὰς dicunt. *Virg. A.* 4, 50. Tu modo posce Deos veniam, sacrisque litatis Indulge hospitio. Ubi *Serv.:* Diis litatis debuit dicere: non enim sacra, sed Deos sacris litamus, idest placamus. Ergo nove dixit. Sed distinguendum est, ut dicamus *sacris*, id est per sacra: *litatis* scilicet Diis. Hoc *Servii* postremum, ut nihil dicam de reliquis, minime placet. Nam et violentum est, et in aliis hujusmodi locis locum habere non potest, ut ap. *Ov. Met.* 14, 156. Euboicam emergit in urbem Troius Aeneas, sacrisque e more litatis, Litora adit, etc. [*Just.* 20, 2. Litatis hostiis, obtentoque, ut rebantur, quod petebant. *F.*]

[LĪTĒ, es, f. λιτή, tenuis. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 662, 10. Caecilia Lite. *F.*]

LĬTĔRĂ. V. LITTERA.

LĪTERNĪNUS, a, um, adj. ad Liternum pertinens, ut Literninum rus, *Plin.* 14, 4, 5. et 16, 44, 85. Liternina villa, *Val. Max.* 2, 10. *n.* 2. ℙ *Literninum* absolute, *h. e.* praedium. *Liv.* 38, 52. Scipio in Literninum concessit.

LĪTERNUM, i, n. *Torre di Patria*, Λείτερνον, oppidum Campaniae in ora maris Tyrrheni prope fluvium cognominem, inter Vulturnum et Cumas. *Plin.* 3, 5, 9. et *Sil.* 6, 654., ubi *stagnosum* appellat, et *Ov. Met.* 15, 714., ubi *lentisciferum* a lentisci copia. De flumine *Liv.* 32, 19. ℙ Literni rus Scipionis Africani superioris fuit, qui ibidem in exsilio diem obiit extremum, teste *eod.* 38, 53. et *Sen. ep.* 86. ℙ Scribitur et *Linternum:* sed *Liternum* critici magis probant.

LĪTERNUS, a, um, adj. ad Liternum pertinens, ut Literna palus, *Sil.* 7, 278. Liternus ager, *Cic. Agr.* 2, 25.

[LĬTHĀNĬCUS, i, m. qui calculo laborat: a λιθιάω, calculo laboro. *Plin.* 20, 22, 87. Utuntur *(sinapi)* ad alopecias cum rubrica, psoras, lepras, phthiriases, lithanicos, opisthotonicos. *Harduinus* adnotat: Ita libri omnes; alii *tetanicos*, ego *lichenas* malim. *F.*]

LĬTHARGYRUM, i, n. λιθάργυρος: a λίθος, lapis, et ἄργυρον, argentum, scoria est argenti in lapidis duritiem compacta, usum habens in medicina. *Plin.* 26, 10, 64. [*Steinsilber*, i. e. *Silberglätte.*]

LĬTHIZONTES, um, m. plur. λιθίζοντες, gemmae quaedam ex genere carbunculorum languidius lucentes: a λιθίζω, lapidesco, quod ad lapidum potius, quam gemmarum naturam accedant. *Plin.* 37, 7, 25.

LĬTHOSPERMON, i, n. λιθόσπερμον: a λίθος, lapis, et σπέρμα, semen: herba est quincuncialis fere, foliis duplo majoribus, quam rutae, ramulis surculosis, crassitudine junci. Gerit juxta folia singulas veluti barbulas, et earum in cacuminibus lapillos candore et rotunditate margaritarum, magnitudine ciceris, duritia vero lapidea. Ipsi qua pediculis adhaereant, cavernulas habent, et intus semen. Nascitur et in Italia: sed laudatissimum in Creta. Nec quicquam inter herbas majore miraculo aspexi: tantus est decor, velut aurificum arte alterne inter folia candicantibus margaritis: tam exquisita difficultas lapidis ex herba nascentis. Haec *Plin.* 27, 11, 74. [*Steinsamen, Steinhirse.*]

LĬTHOSTRŌTUM, i, n. λιθόστρωτον: a λίθος, lapis, et στρώννυμι, sterno. Lithostrotum proprie differt ab opere musivo sive tessellato, quia illud e crustulis marmoreis diversi coloris, hoc parvis lapillis quadratis, seu tessellis constat. *Plin.* 36, 25, 60. Pavimenta originem apud Graecos habent elaborata arte, picturae ratione, donec lithostrota expulere eam; et *mox:* Lithostrota acceptavere jam sub Sulla, parvulis certe crustulis. *Varr. R. R.* 3, 2. Emblema, aut lithostrotum. *Id. ib.* 1. *f.* Villa opere tectorio, et intestino, ac pavimentis nobilibus lithostrotis spectanda. Adde *Capitol. Gord.* 32. [*Immutavit nonnulla *F.*]

LĪTĪCEN, inis, m. σαλπιγκτής, qui lituo canit, ut *tubicen*, qui tuba. *Varr. L. L.* 4, 16. *f.* Tubicines a tuba, et canendo: similiter liticines. *Stat. Silv.* 4, 7, 19. liticenve notus Hectoris armis, *h. e.* Misenus. Adde *Cat.* ap. *Gell.* 20, 2. et *Ammian.* 14, 2. *Inscr.* ap. *Don. cl.* 6. *n.* 118. M. Aurelius M. Aur. L. Crestus liticen Leg. III. Parthic. Adde aliam ap. *Mur.* 798, 1., ubi litui figuram videre est.

LĪTĬGANS, antis, part. a *litigo:* litigator. *Gell.* 2, 12. *extr.* Litigantes destituere; et 14, 2. *med.* Sensus litigantium deprehendere. *Plin.* 19, 1, 6. Velis forum adumbravit, ut salubrius litigantes consisterent.

LĪTĬGĀTĬO, onis, f. lis, litigium. *Lact.* 3, 8. Omissis litigationibus furiosis ac pertinacibus, veniamus ad judicem. Al. rectius leg. *litigatoribus.* [*Gloss. Philox.* Litigatio, μάχη ἡ διὰ λόγων. *F.*]

LĪTĬGĀTOR, oris, m. ἐριστής, qui litigat. *Cic. Dom.* 44. Emit domum litigatoribus fatigatis. Al. leg. *licitatoribus.* [*Ita *Orell.*, q. v.] *Quint.* 2, 21. Litigator rusticus, illitteratusque, de sua causa melius, quam orator, qui nescit, quid in lite sit, dicet. *Id.* 10, 1. *med.* Ne orator omnia testimonia expetat a litigatore, sed pleraque ex vetustate diligenter sibi cognita sumat. *Suet. Aug.* 33. Appellationes urbanorum litigatorum. *Tac. A.* 13, 42. Sponte litigatoris, praemium honestae operae assequi.

[LĪTĬGĀTRIX, icis, f. quae litigat. *Not. Tir.* p. 34. Litigat, litigatrix. *F.*]

LĪTĬGĀTUS, us, m. lis, litigium. In sexto casu sing. *Quint. decl.* 6, 19. Quamquam in hoc litigatu quodammodo tibi ipsa excidisti.

LĪTĬGĬŌSUS, a, um, adj. φιλόδικος, qui frequens in litibus versatur, vel quavis de causa litem movet. *Cic. Verr.* 2, 2, 14. Hominemque id aetatis minime litigiosum, quam tumultuosissime adoriantur. *Sidon. ep.* 8, 3. Duae anus, quibus nihil unquam litigiosius, bibacius, vomacius erit. *August. ep.* 68. Homines pertinacissimi, et litigiosissimi. ℙ Interdum idem est ac controversus, seu de quo lis est, ἐριστικός, ἀμφισβητητικός. *Cic. Or.* 3, 27. In parvo, et eo litigioso praediolo relicti sumus. ℙ Dicitur etiam de re plena litibus, seu de loco, in quo lites agitantur. *Ov. Fast.* 4, 188. Fora litigiosa. ℙ Item de oratione contentiosa. *Cic. Fin.* 5, 26. Habent enim et bene longam, et satis litigiosam disputationem.

LĪTĬGĬUM, ii, n. ἔρις, litis actio, lis, controversia. *Pl. Cas.* 3, 2, 31. Ego quid contrahere cupio litigii inter eos. *Id. Men.* 5, 2, 15. Cum viro litigium natum.

LĪTĬGO, as, avi, atum, n. 1. ἀμφισβητέω, ἐρίζω, discepto, contendo: a *lis*, quasi litem ago. *Cic. Fam.* 9, 25. Noli pati, litigare fratres, et judiciis turpibus conflictari. *Id. Att.* 13, 36. Hirtium cum Quinto acerrime litigasse. *Pl. Rud.* 4, 4, 16. Qua de re litigatis inter vos? *Mart.* 11, 35. Quare non veniam vocatus a te, Miraris, quererisque, litigasque. *Petr. Sat.* 132. Quid? non et Ulysses cum corde litigat suo? et *ib.* 83. Litigare cum ventis, *h. e.* inani contentione certare, et operam perdere, εἰς ἀέρα λαλεῖν. ℙ [Part. *Litigans* V. s. l. *Litigaturus* ap. *Tert. ad Uxor.* 2, 5. Apud arbitrum speculatorem litigaturi. *F.*]

LĪTO, as, avi, atum, a. 1. καλλιερέω, sacrificio facto Deos placo, votumque impetro, frequentat. a *luo*, quod est solvo. Nam ut *optimus* pro *optumus*, *maximus* pro *maxumus* dixere posteriores, sic *litare* pro *lutare*. Igitur *litare*, est sacra persolvere. Ideo autem sumitur pro placare, quia qui solvit, quod debet, is a creditoris se molestia liberat. [*Kärch.* facit etym. a Gr. λιτή, i. e. preces.] *Varro* ἑκατόμβη περὶ θυσιῶν. Habes, qui, et cujus rei causa fecerim hecatomben: in quo ego, ut puto, quoniam est luere, solvere, lutavi. Haec citat *Non.* 2, 482. Tunc autem litasse credebant veteres, cum exta hostiarum luculenta et notis felicibus insignita essent. *Lact.* ad *Stat. Th.* 10, 610. Inter litare, et sacrificare hoc interest: sacrificare est hostias immolare, litare vero post immolationem hostiarum impetrare, quod postules. *Suet. Caes.* 81. Pluribus hostiis caesis cum litare non posset, introiit curiam spreta religione. [*V. *B. Crus.* ad h. l. Adde *Ner.* 56. Attendit et extispicio, nec unquam litavit, i. e. nunquam exta felicia invenit. *Curt.* 7, 7, 29. Nunc prorsus egregie litatum esse.] *Pl. Poen. a.* 2. *v.* 41. Si istuc unquam factum est, tum me Juppiter Faciat, ut semper sacrificem, nec unquam litem. [**Liv.* 27, 23. Consules religio tenebat, quod, prodigiis aliquot nunciatis, non facile litabant; adde 8, 9. Manlium egregie litasse. ℙ Jam sequi debebant ea exempla, in quibus additum videmus dativum Dei, quae Noster in f. hujus §. posuerat.] *Cic. Div.* 2, 17. Cum pluribus diis immolatur, qui tandem evenit, ut litetur aliis, aliis non litetur? *Plin.* 10, 28, 40. Litatum est ei deo. ℙ [*Additur et-

iam ablativus sacrificii. Cic. Div. 2, 15. Proxima hostia litatur saepe pulcherrime.] Plin. 8, 45, 70. Victimarum probatio in vitulo, ut articulum suffraginis cauda contingat: breviore non litant. [*Inscr. ap. Orell. 736. — et ut praetor, cui haec regio sorte obvenerit, litaturum se sciat, aliusve quis magistratus volcanalibus X. Cal. Sept. omnibus annis vitulo robio et verre. ₱ Pertinet etiam ad ipsum sacrificium, quod Deos nobis propitios ostendit, ubi litare idem fere est, quod felicem esse.] Suet. Aug. 96. Cum sacrificio non litante, augeri hostias imperasset. [*Adde Oth. 8. Victima Diti patri caesa litavit. Cf. Brem. V. etiam B. Crus. in cl. Suet. p. 482. ubi Graeca exempla laudat.] Mart. 10, 73. Non quacumque manu victima caesa litat. [*V. Gronov. ad Liv. 8, 9. sed maxime Schwarz. ad Plin. Pan. p. 226.] ₱ Cum accusat. est sacrificare, mactare, Diis offerre. Ov. Fast. 4, 630. Pontifices forda sacra litate bove. [*V. Gierig. ad h. l.] Stat. Th. 10, 338. et Lucan. 1, 632. tibi enim haec ego sacra litavi. Flor. 3, 4. Litare Diis sanguinem humanum. Prop. 4, 1, 24. Pastor et ad calamos exta litabat ovis. [*Tac. G. 9. Germani Mercurium colunt, cui certis diebus humanisque hostiis litare fas habent.] ₱ Ponitur interdum pro Deo offerre, sacrificare. Tert. Patient. 10. Quem autem honorem litabimus Domino Deo. Prud. Cath. 7, 5. litare victimam. ₱ Et pro parentare sacrificando. Cic. Fl. 38. Litemus Lentulo, parentemus Cethego. Sen Agam. 577. Postquam litatum est Ilio, Phoebus redit. ₱ Translate. Sen. Med. f. Plura non habui, dolor, tibi quae litarem. Appul. Met. 3. De latronis hujus sanguine legibus vestris, et disciplinae publicae litate, h. e. hujus morte legum vim tuemini, et servate. Plin. Pan. 52. Statuae aureae strage et ruina publico gaudio litaverunt, h. e. satisfecerunt. [*V. intpp. ad h. l. Adde Auct. B. Hisp. 24. f. Ita pridie duorum centurionum interitio hac adversariorum poena est litata, i. e. ulta, expiata.] ₱ Illud Plinii praef. H. N. med. Mola tantum salsa litant, qui non habent tura, proverbii speciem habere potest, de iis scilicet, qui, ut possunt, vivunt, quando, ut vellent, non licet, ut est apud Ter. Andr. 4, 5, 10. vel qui quod habent, libenter largiuntur, plura daturi, si haberent. ₱ [Part. Litaturus in Inscr. ap. Grut. 162, 1. Sacra litaturo fecit honore Lacer. F.]

LĪTŎRĀLIS, e, adj. ἀκταῖος, ad litus pertinens, litoreus. Plin. 9, 17, 30. Litorales pisces. Just. 12, 10. Indi. Catull. 4, 22. Vota facta litoralibus Diis, h. e. qui praesunt litoribus, et in iis templa habere solent, quae adeunt nautae vota soluturi pro felici navigatione. Virg. G. 1, 436. Votaque servati solvent in litore nautae Glauco, et Panopeae, et Inoo Melicertae. V. PERMARINUS.

[**LĪTŎRĀRĬUS**, a, um, adj. litoreus. Coel. Aurel. Tard. 5, 11. med. Convenit etiam arenae litorariae adhibendus fervor. F.]

LĪTŎRĔUS, a, um, adj. ἀκταῖος, ad litus pertinens, maritimus. Vox est fere poetica. Ov. Met. 15, 725. Litorea arena. Mart. 10, 78. Ibis litoreas, Macer, Salonas; et 58. Litorea domus. Virg. A. 12, 248. Litoreae aves; et ib. 8, 43. ilices. Ov. Met. 15, 369. et ib. 10, 127. Litoreus cancer, h. e. qui prope litus degere amat. [*Sil. 8, 434. Litorea Cupra, i. e. sita in litore.]

LĪTŎRŌSUS, a, um, adj. litoralis, litoreus. Plin. 37, 10, 56. Callais sapphirum imitatur, candidior, et litoroso mari similis, h. e. eum aquae marinae colorem referens, qui est circa litus. Fab. Max. ap. Serv. ad A. 1, 7. Ager macerrimus, et litorosissimus.

[**LĪTOS**, i, m. λιτὸς, tenuis. Est cogn. R. Inscr. ap. Grut. 240. col. 2. M. Coccejus Litos. F.]

LĪTŎTES, f. λιτότης, h. e. tenuitas: a λιτὸς, tenuis, exiguus. Nomen est figurae, qua negando contrarium, plus significamus, quam dicimus: et est species synecdoches. Exempla ejus non una Serv. in Virgilio observavit, ut G. 2, 129. Miscueruntque herbas, et non innoxia verba, h. e. nocentissima; et ib. 125. Et gens illa quidem sumptis non tarda pharetris, h. e. strenuissima; et ib. 3, 56. Nec mihi displiceat maculis insignis et albo, h. e. valde placeat; et A. 5, 39. non immemor ille parentum; et ib. 7, 261. Munera nec sperno. Sulpic. ad Cic. Fam. 12, 4. Etsi scio non jucundissimum nuncium me vobis allaturum, h. e. tristissimum. ₱ Etiam sine negatione fit, cum res magna verbis extenuatur, ut Virg. A. 1, 81. mihi jussa capessere fas est, h. e. oportet, necesse est omnino. V. plura ap. Voss. Institut. or. l. 4. c. 10. n. 8., ubi statim monet, male a quibusdam liptotes dici.

***LITTĂMUM**, i, n. opp. Rhaetiae. Anton. Itin. H. A.

LITTĔRĂ et Litera, ae, f. γράμμα, elementum, minima ac individua pars orationis, ex qua syllaba constituitur, ut, a, b, c. Cic. Div. 1, 13. Sus rostro si humi A litteram impresserit. Id. ib. 2, 41. Sortes in robore insculptae priscarum litterarum notis. Id. Verr. 2, 2, 33. extr. Maximis litteris incisum. (Sic littera quadrata ap. Petr.) et Fam. 2, 17. med. Ille cum ad Thermum de Parthico bello scriberet, ad me litteram nunquam misit: [*nos: keinen Buchstaben.] et Plin. 37, 9, 51. Reliquas gemmas litterarum ordine explicabimus: [*nach dem Alphabet.] Sic Sen. ep. 68. med. Digerere in litteram, h. e. per ordinem litterarum, ut singula sub sua littera perscribantur. Plin. 13, 12, 25. de charta: Inserta mediis glutinamentis taenia, vix, nisi littera fundente se, h. e. ductu litterae per atramentum facto. Ov. Met. 1, 649. Litteram ducere in pulvere. Cic. Brut. 74. Lenis appellatio litterarum. ₱ Litteras invenisse primi dicuntur Assyrii, vel Aegyptii, vel Syri. In Graeciam intulit Cadmus e Phoenice, sexdecim numero: quatuor adjecit Palamedes Trojano bello Θ, Ξ, Φ, Χ: totidem postea Simonides Melicus Ζ, Η, Ψ, Ω. Haec Plin. 7, 56, 57. ₱ Homo trium litterarum ap. Pl. Aul. 2, 4, 46. est fur. ₱ Litteram ex se longam facere, est se suspendere: quia scilicet I longam, qui laqueo pendent, referunt. Id. ib. 1, 1, 37. neque quidquam est melius mihi, Ut opinor, quam ex me ut unam faciam litteram Longam, meum laqueo collum quando obstrinxero. ₱ Littera salutaris dicitur a Cic. Mil. 6. A: tristis vero C: quia in tabellis judicum illa absolvo, hac condemno significatur. ₱ Sumitur et pro verbo. Hinc ad litteram est: [*nach dem Buchstaben, wörtlich.] Quint. 9, 1. med. Quem duobus ab eo libris tractatum locum, ad litteram subjeci. ₱ Interdum pro ratione scribendi, quae propria cuiusque est: [*Hand, Züge.] Cic. Att. 7, 2. Alexidis manum amabam, quod tam prope accedebat ad similitudinem tuae litterae: non amabam, quod indicabat, te non valere. ₱ Facere litteram, vel litteras est scribere. Pl. Asin. 4, 1, 22. Ne illi sit cera, ubi facere possit litteras. Cic. Acad. 4, 2. f. Ne litteram quidem ullam facimus, nisi forensem. ₱ Nescire litteras est neque legendi neque scribendi artem callere. Sen. Clem. 2, 1. et Suet. Ner. 10. Cum de supplicio cujusdam ut ex more subscriberet, admoneretur: Quam vellem, inquit, nescire litteras! Idem significat nescius litterarum ap. Col. 1, 8. Et scientia litterarum ap. Paul. Dig. 29, 2, 92. est peritia scribendi. ₱ Aliquando nescire litteras est indoctum, seu ineruditum esse. Cic. Brut. 74. Flamininus existimabatur bene Latine, sed litteras nesciebat. ₱ Per synecdochen accipitur pro scripto, seu scriptura: et fere in plur. numero: [*Aufsatz, Schrift, Schriften, Schreiben, Papiere.] Cic. Verr. 2, 4, 63. Mihi litteras publicas, quas in aerario sanctiore conditas habebant, proferunt, in quibus ostendunt omnia, quae dixi ablata esse, perscripta; et ib. 16. Ab hoc abaci vasa omnia abstulit. Dicat, se emisse: etenim his propter magnitudinem furti sunt, ut opinor, litterae factae. ₱ Et speciatim pro scripto, quo absentes alloquimur. [*Ei, quod ap. Lat. v. littera, praeter poetas, nonnisi plurali numero significationem epistolae habet, respondet nostr. Zeilen.] Cic. Att. 1, 13. Litterae non sunt committendae ejusmodi periculo, ut aut interire, aut aperiri, aut intercipi possint. Liv. 26, 15. Litteras resolvere. Pl. Trin. 3, 3, 65. resignare. Cic. Cat. 3, 4. dare alicui ad aliquem. Id. Att. 5, 21. mittere; et ib. accipere; et ib. reddere alicui; et ib. 11, 16. f. remittere; et ib. 12, 1. exarare. Id. Fam. 3, 7. Unis litteris totius aestatis res gestas ad senatum perscribere. Planc. ad Cic. Fam. 10, 18. Binis continuis litteris, ut venirem, rogavit. Cic. Att. 5, 21. f. Queri apud aliquem per litteras; et ib. 13, 2. Invitare per litteras. Just. 27, 2. Inde ad Antiochum fratrem litteras facit, quibus auxilium ejus implorat. Cic. Att. 1, 20. Ei nunc epistolae litteris his respondebo. Id. Q. Fr. 3, 1, 3. Venio ad tuas litteras, quas pluribus epistolis accepi. V. EPISTOLA. ₱ Litterae missae eae sunt, quas tu ad aliquem scripseris; allatae, quas ab aliquo tibi scriptas acceperis. Hinc liber litterarum missarum, et allatarum fuit tabularium, quo utebantur publici magistratus, et publicani, quodque nos vulgo Copierbuch vocamus. Cic. Font. 4. Quod vos ex litteris quidem nostris, quas exscripsistis, et missis et allatis, certe scire potuistis. Quas si antea non legistis, nunc ex nobis, quid de iis rebus Fontejus ad legatos suos scripserit, quid ad eum illi rescripserint, cognoscite. L. M. (h. e. litterae missae) ad C. Annium Leg., ad C. Fontejum Leg. L. A. (h. e. litterae allatae) a C. Annio Leg., a C. Fontejo Leg. Adde eund. Verr. 2, 2, 71. Quas ego (litteras) Syracusis apud Carpinatium in litterarum allatarum libris; Romae, in litterarum missarum apud magistrum Tullium inveni. V. LIBER, bri. ₱ Hoc sensu in singulari num. adhibere poeticum est. Ov. Her. 3, 1. Quam legis, a rapta Briseide littera venit. [*Cf. Ruhnk. ad h. l.] Adde ib. 6, 9. et Trist. 4, 7, 23. et Mart. 10, 73. etc. ₱ [*Saepe hac significatione omittitur v. literae ap. Cic. et alias. V. Ruhnk. ad Ov. Her. 1, 1. ubi laudat Sanct. Minerv. 4, 4. p. 599.] ₱ Et pro historia, et monumentis rerum gestarum. Nep. praef. Expertes litterarum Graecarum. [*Brem. ad h. l. litteras intelligit eam, quam quis legendis scriptis comparat, scientiam morum, institutorum, indolis atque ingenii alicujus. Eadem significatione positum videtur Themist. 10, 1. Ille omne illud tempus litteris sermonique Persarum dedit. At facile praetulerim alteram interpretationem, qua v. literae id. Brem. dictum putat pro eo, quod nos dicimus Lectüre.] Adde Pelop. 1. [*Literae Graecae h. l. signif. historiam graecam. Eodem modo intell. ap. Eund. Cat. 3, 1. Cupidissimus literarum fuit.] Liv. 6, 1. ₱ Et pro tabulis accepti, et expensi. Cic. Quint. 11. Ad te ipsum venit in agrum communem: eo denique, ubi non modo res erat, sed ratio quoque omnis, et omnes litterae. Adde Verr. 2, 4, 12. ₱ Et pro edicto, et jussis magistratus. Id. Verr. 2, 5, 22. Cedo mihi ejusdem praetoris litteras et frumenti imperati, et tritici empti. [*Adde Suet. Vesp. Literas revocavit: ubi literae sunt, dati officii codicilli, quod nos dicimus Ernennungsdiplom.] ₱ Et saepe pro libris, et scriptionibus doctrinam et eruditionem continentibus. [*Schriftliche Litteratur. Comparari poterant hic ista: Cic. Leg. 1, 2. Abest historia litteris nostris; et Div. 2, 2. Graecae de philosophia literae; Brut. 64. Genus hoc scriptionis nondum satis latinis literis illustratum; et Fam. 7, 19. Nullam artem literis (blos aus Büchern) sine interprete, percipi posse. — Omnes, quas Noster dicendi rationes affert, significant, conscribere, perscribendo servare alicujus rei memoriam.] Cic. Tusc. 1, 3. Mandare litteris cogitationes suas; et Acad. 1, 1. Litteris consignamus, quae monumentis mandare volumus. Id. Tusc. 1, 16. Sed quod litteris exstet, Pherecydes primum dixit, animos hominum esse sempiternos. Id. Or. 2, 2. Custodire aliquid litteris. Macr. Sat. 5, 19. med. Dare aliquid in litteras, h. e. mandare litteris. Sic Spart. Sever. 16. Ut plerique in litteras tradunt; et Vopisc. Aurel. 1. f. mittere aliquem in litteras, h. e. ejus vitam scribere. ₱ [*Est etiam id, quod nos dicimus Schriftstellerey. Ita recte explicat Brem. locum Nep. Hann. 13, 2. Atque hic tantus vir tantisque bellis districtus non nihil temporis tribuit literis.] ₱ Et pro ipsa eruditione et doctrina; praesertim quae ex grammatica arte hauritur: unde litteratura et litterati dicti sunt. V. GRAMMATICA et GRAMMATICUS. Cic. Or. 2, 20. Sit mihi orator tinctus litteris: audierit aliquid, legerit, ista ipsa praecepta acceperit. Id. Brut. 76. Erant in eo plurimae litterae, nec eae vulgares, sed interiores quaedam et reconditae. Id. Or. 2, 17. Homo communium litterarum, et politioris humanitatis non expers. Id. Verr. 2, 4, 44. Homo sine ingenio, sine litteris. Id. Att. 9, 10. Mihi nihil libri, nihil litterae, nihil doctrina prodest; et ib. 4, 16. med. Refero me ad litteras et studia nostra. Id. Leg. 2, 1. In litteris aetatem agere; et Arch. 2. Studia humanitatis et litterarum; et Har. resp. 9. In studio litterarum versari. Id. Brut. 42. Dialecticam attulit: sed adjunxit etiam et litterarum scientiam et loquendi elegantiam. Id. Or. 3, 32. Geometriam, musicam, litterarum cognitionem, et poetarum. ₱ Etiam altiores disciplinae, philosophia, theologia, et hujusmodi, litterarum nomine intelligi possunt. Cic. Tusc. 5, 36. f. Quid est enim dulcius otio litterato? iis dico litteris, quibus infinitatem rerum, atque naturae, et in hoc ipso mundo coelum, terras, maria cognoscimus. Plin. 14, 4, 5. Altiores litterae, h. e. magica ars. ₱ Etymologi quidam ducunt a supino litum, verbi lino, unde et litura: et simplici t scribi volunt: quam scriptionem probat Dausq., et fulciunt libri non pauci. Verum gravior antiquitas stat pro duplici tt, quam lapides, Pandectae Florentinae, et libri veteres, testib. Manut. et Cellar. confirmant. [*Utrumque ferri posse, praeferendum tamen litera, docet Schneid. Gr. L. 1. p. 445. ubi v. — Etym. vocis Doederl. 3, 210. non a linere sed a legere ducit, coll. Prisc. 1, 2, 3. Dicitur autem litera vel quasi legitera, quod legendi iter praebeat.]

LITTĔRĀLIS, e, adj. litterarius. Symm. ep. 4, 54. Litterale commercium, h. e. epistolarum. Al. leg. tale. Coel. Aurel. Tard. 1, 5. Litteralis lectio, h. e. librorum. Diomed. 2, 414. Grammatica litteralis dicta, quod a litteris incipiat. [Prisc. 2, 565. Syllaba est vox litteralis. F.]

LITTĔRĀRĬUS, a, um, adj. γραμματικὸς, ad litteras pertinens. Quint. 1, 4. med., Suet. Cal. 45., Tac. A. 3, 66. et Plin. 9, 8, 8. Litterarius ludus; et Vopisc. Pertin. 8. magister.

LITTĔRĀTĒ, adv. erudite, docte, cum litterarum peritia, scite, eleganter, πεπαιδευμένως. Cic. Or. 2, 62. Belle et litterate dicta laudantur. [*Geistreiche Einfälle. V. Ernest. cl. Cic.] Cic. Har. resp. 8. f. Litterate respondere, [*i. e. ad literam: buchstäblich antworten. Graev. dictum putat pro polite, eleganter, per ironiam: Quod minus convenit. V. Ernest. cl. Cic. s. h. v.] Cic. Pis. 25. f. Rationes ad aerarium retuli continuo: quas si cognoris, intelliges, nemini plus quam mihi, litteras profuisse: ita enim sunt perscriptae scite et litterate, ut, etc. [*i. e. litteris accuratissime pictis.] Cic. Brut. 56. Antiquitatis, scriptorumque veterum litterate peritus, [*i. e. ut nunc dicunt, more et subtilitate criticorum.] et ib. 28. Perbene Latine

loqui putabatur, litteratiusque, quam ceteri, [*i. e. accuratius, magis ex regulis artis, doctius.]

LITTĔRĀTĬO, onis, f. quaedam velut infantia grammaticae, scilicet ratio et scientia litterarum, ex quibus voces fiunt: quae pertinet ad primam partem, et rudimenta litteraturae, et ad librariorum artem et calculonum, qui pueros legere, scribere, et supputare docent. Ita enim appellata est a *Varr.*, testib. *August. de Ordine* 2, 12. et *Isid. Orig.* 1, 3. Adde *Capell.* 3, 50.

LITTĔRĀTOR, oris, m. γραμματικὸς, idem qui *litteratus*, h. e. qui litteras profitetur, et qui aliquid diligenter, et acute, scienterque potest aut dicere, aut scribere: proprie autem qui poetarum interpres est. Ita ex *Nepote*, *Suet. Gramm.* 4., ubi subdit: Messala Corvinus in quadam epistola, non esse sibi dicens rem cum litteratore Catone, significat haud dubie Val. Catonem poetam simul, grammaticumque notissimum. Hoc sensu usurpat *Catull.* 14, 9. Munus dat tibi Sulla litterator, *h. e.* L. Cornelius Epicadus Sullae libertus, de quo *Suet. Gramm.* 12. V. LITTERATUS. ¶ Sunt qui litteratum a litteratore distinguant, ut Graeci grammaticum a grammatista; et illum quidem, absolute, hunc mediocriter doctum existiment, quorum opinionem Orbilius etiam exemplis confirmat. Nam apud majores, ait, cum familia alicujus venalis produceretur, non temere quem litteratum, in titulo, sed litteratorem inscribi solitum esse, quasi non perfectum litteris, sed imbutum. *Suet. ib.* Sic *Gell.* 18, 9. Ex his, qui aderant, alter litterator fuit, alter litteras sciens; *mox. ib.* appellat *grammaticum*, grammatistam intelligens. *Id.* 16, 6. Quispiam Latinae linguae litterator, Roma a Brundusinis arcessitus, experiundum sese vulgo dabat; *mox* barbare insciteque legisse dicit, et *indoctum hominem* vocat. ¶ Litterator est, qui pueros legere et scribere docet, ap. *Appul. Flor.* 20. Litterator ruditatem eximit, grammaticus doctrina instruit.

LITTĔRĀTŌRĬUS, a, um, adj. ad litteratorem pertinens, litterarius. Videtur excludi ab usu Latino illis *Quint.* verbis 2, 14. Grammatice litteratura est, non litteratrix, quemadmodum oratrix: nec litteratoria, quemadmodum oratoria. *Tert.* tamen *Idol.* 10. Videamus necessitatem litteratoriae eruditionis.

LITTĔRĀTRIX. V. l. *Quint.* in v. praec.

[LITTĔRĀTŬLUS, i, m. dimin. litterati. *Hieron. ad Ruf.* 1. n. 31. En tu, qui videris tibi litteratulus, et Rabbi, responde, cur, etc. *F.*]

LITTĔRĀTŪRA, ae, f. litterarum formatio in tabella stilo, vel in charta atramento. *Cic. Part.* 7. *extr.* Litteratura constat ex notis litterarum, et ex eo, in quo imprimuntur illae notae. ¶ Item γραμματική, scientia litterarum, quae Graeca appellatione *grammatica* dicitur. *Quint.* 2, 1. Grammatice, quam in Latinum transferentes, litteraturam vocaverunt. *Sen. ep.* 88. *med.* Prima illa, ut antiqui vocabant, litteratura, per quam pueris elementa traduntur. *Cic. Phil.* 2, 45. de C. Caesare: Fuit in illo ingenium, ratio, memoria, litteratura, cogitatio, diligentia. *Litteratura* hic est plena litterarum cognitio, et peritia, qua quis potest aliquid diligenter, et acute, scienterque aut dicere, aut scribere, ut in LITTERATOR dictum est. ¶ [*Litteratura Graeca* ap. *Tac. A.* 11, 13. de litterarum serie et ordine, quod vulgo alphabetum dicitur. Ita nusquam alibi, quod sciam. *Böttich. Lex. Tac.* p. 294.]

LITTĔRĀTUS, a, um, adj. litteras inscriptas habens. *Pl. Rud.* 4, 4, 112. Ensiculus aureolus litteratus; et 2, 5, 21. Litterata urna. *Appul. Met.* 3. Laminae litteratae; et *ib.* 6. Laciniae auro litteratae, *h. e.* aureis litteris intextae. ¶ *Servus litteratus*, est stigmate notatus, v. gr. si fugitivus esset, aut furax. Solebant enim hujusmodi inscribere frontem, inurendo litteras ferro candenti. *Pl. Cas.* 2, 6, 49. Hoc age sis, Olympio. *Ol.* si hic litteratus me sinat. *Appul. Met.* 9. Homunculi frontes litterati, et capillum semirasi, et pedes anulati. In verbis *Plauti* allatis, alii intelligunt servum, qui tergus cicatricosum, et virgarum notis, quasi litteris inscriptum habeat. Unde *Id. Ps.* 1, 5, 131. Quasi in libro cum scribuntur calamo litterae, Stilis me totum usque ulmeis conscribito. Ap. *Appul.* al. leg. *frontes liturati:* quod eodem fere recidit. ¶ Item qui scribere scit, scriptor, amanuensis. *Cic. Brut.* 22. *med.* Omnibus exclusis, commentatum in quadam testudine cum servis litteratis fuisse, etc. Addebat etiam, scriptores illos male mulcatos exisse cum Galba. ¶ Item litteris praeditus, eruditus, doctus, πεπαιδευμένος. *Cic. Off.* 3, 14. Canius nec infacetus, et satis litteratus. *Id. Brut.* 21. Albinus et litteratus, et disertus fuit. *Id. Mur.* 7. Tua nobilitas hominibus litteratis, et historicis est notior: populo vero et suffragatoribus obscurior. *Sen. Q. N.* 4, 13. Quid istas ineptias, quibus nec litteratior fit quisquam, nec melior, tam operose persequeris? *Cic. Fam.* 9, 16. *med.* Frater tuus, quem litteratissimum fuisse judico, facile diceret, hic versus Plauti non est: quod tritas haberet aures notandis generibus poetarum, et consuetudine legendi. Ex hoc *Ciceronis* loco colligimus, *litteratos* proprie dictos, qui interpretes essent poetarum. *Suet. Gramm.* 4. Appellatio grammaticorum Graeca consuetudine invaluit: sed initio litterati vocabantur. Cornelius quoque Nepos, in libello, quo distinguit litteratum ab erudito, litteratos quidem vulgo appellari ait eos, qui aliquid diligenter, et acute, scienterque possint aut dicere, aut scribere: ceterum proprie sic appellandos poetarum interpretes. Haec *Sueton.* [*V. locum *Nep. Att.* 13, 3. ubi *pueri literati*, *Brem.* intp., sunt, qui bene de aliqua re possunt et scribere et dicere. Porro huc facere videntur et ista: *Cic. N. D.* 3, 9. Hoc si placet, efficies, ut mundus optime librum legere videatur. Zenonis enim vestigiis hoc modo rationem poteris concludere. Quod literatum est, id est melius quam quod non est literatum. Nihil autem mundo melius. Literatus igitur est mundus. Apte comparavit *Davis. Sext. Empiricum adv. Math.* p. 318. *B.* τὸ ποιητικὸν τοῦ μὴ ποιητικοῦ καὶ τὸ γραμματικὸν τοῦ μὴ γραμματικοῦ κρεῖττον ἐστι — ποιητικὸν ἄρα καὶ γραμματικὸν ἐστιν ὁ κόσμος. *Off.* 1, 37. Nihil aliud fuit in Catulis, ut eos exquisito judicio putares uti literarum; quamquam erant literati; sed et alii, hi autem optime uti lingua Latina putabantur. *Schütz. cl. Cic.*] ¶ Est etiam *litteratus* litterarius. *Cic. Tusc.* 5, 36. Quid est enim dulcius otio litterato? iis dico litteris, quibus infinitatem rerum, atque naturae cognoscimus.

LITTĔRĬO, onis, m. contemptus litterator, sciolus, grammatista. *Ammian.* 17, 11. Ut hirsutum, Julianum carpentes, appellantesque loquacem talpam, et purpuratam simiam, et litterionem Graecum.

LITTĔRŌSUS, a, um, adj. litteratus, antique. *Cassius Hemina* ap. *Non.* 2, 495. Homo mere litterosus.

LITTĔRŬLA, ae, f. γραμμάτιον, parva littera. *Cic. Att.* 6, 9. Admiratus sum σύγχυσιν litterularum, quae solent tuae compositissimae et clarissimae esse. *Id. Fam.* 16, 15. Accepi tuam epistolam vacillantibus litterulis: nec mirum tam gravi morbo. ¶ De studiis levioribus litterarum vel modestiae causa, vel per contemptum. *Id. Att.* 7, 2. *f.* Chrysippum vero, quem ego propter litterularum nescio quid, libenter vidi, in honore habui. *Id. Fam.* 16, 10. Litterulae meae, sive nostrae, tui desiderio oblanguerunt; et *ib.* 5, 21. Utor eodem perfugio, quo tibi utendum censeo, litterulis nostris. *Hor. Ep.* 2, 1, 7. Litterulis Graecis imbutus. ¶ De epistola. *Cic. Att.* 12, 1. Postquam a te discesseram, hoc litterularum exaravi.

LITTUS. V. LITUS.

*LITUBĬUM, i, n. opp. Liguriae. *Liv.* 32, 29. *B. A.*

LĪTŪRA, ae, f. ἄλειψις, litus, unctio: a sup. *litum* verbi *lino*. *Columb.* 4, 24. *med.* Solem etiam, et pluvias arcet ejusmodi litura. ¶ Fere sumitur pro superinductione illa, et complanatione, qua scriptura in tabula cerata deletur, ἐξάλειψις. *Cic. Arch.* 5. Et unius nominis litura se commotum esse dixerit. *Hor. A. P.* 292. carmen reprehendite, quod non Multa dies, et multa litura coercuit. *Caecin.* ad *Cic. Fam.* 6, 7. Mendum scripturae litura tollitur. *Cic. Verr.* 2, 2, 76. Erant acceptae pecuniae a *C. Verrutio C. F.*, sic tamen ut usque ad alterum *r* litterae constarent integrae, reliquae omnes essent in litura; et *ib.* 78. Videtis Verrutium? videtis primas litteras integras? videtis extremam partem nominis, caudam illam Verris, tanquam in luto, demersam esse in litura? *Mart.* 7, 17. Haec illis *(libellis)* pretium facit litura. ¶ Translate. *Sen. V. B.* 8. Fiducia ejus non sine scientia sit, scientia non sine constantia: maneant illi semper placita, nec ulla in decretis ejus litura sit, *h. e.* nulla mutatio, aut poenitentia. *Mart.* 7, 18. corpus nulla litura notat, *h. e.* nulla ruga signat. ¶ Est etiam macula, quae scribendo fit. *Prop.* 4, 3, 4. Si qua tamen tibi lecturo pars oblita deerit, Haec erit e lacrimis facta litura meis. *Ov. Trist.* 3, 1, 15. Littera suffusas quod habet maculosa lituras, etc.

LĪTŪRĀRĬUS, a, um, adj. ad liturandum, seu delendum pertinens. *Auson. praef. Idyll.* 13. Hoc cum inter liturarios meos reperissem, *h. e.* codicillos, in quibus concepta carmina perscribimus, et subinde, qua displicent, delemus. V. ADVERSARIA, DELETICIUS, et PALIMPSESTUS.

LĪTŪRĀTUS, a, um, part. a *lituro*, deletus. *Inscr.* ap *Grut.* 208. Cum pater Rufini, et postea Rufinus, quamquam non jure facta emptione, semper in possesionem fuerint, nullo jure eum locum vindicare sibi Patulcii possunt, plane cum in re praesenti inspexerim lituratum AG., et erasum. V. LITTERATUS.

LĪTURGUS, i, m. λειτουργὸς, servus publicus, seu qui ab homologis seu dediticiis colonis publico ministerio praestandus est: a λεῖτος seu λέϊτος, publicus, et ἔργον, opus. *Impp. Honor. et Theodos. Cod. Theod.* 11, 24, 6. Possessores pro antiquitate census functiones publicas, et liturgos, quos homologi coloni praestare noscuntur, pro rata sunt absque dubio cognituri, *h. e.* agnituri, soluturi. *Capell.* 2, 45. Cum octoginta quatuor liturgos coelo miraretur adstare. Hinc ap. *Varr. L. L.* 6, 3. *med.* Legitur *Scytha liturgus*, titulus nempe Plautinae comoediae deperditae, in qua Scytha quidam carnificis ministerio usus inducebatur. V. LAETUS, i, et LAETICUS.

LĬTŪRO, as, avi, atum, a. 1. περιγράφω, deleo. *Sidon. ep.* 9, 3. *extr.* Tunc enim certius te probasse reliqua gaudebo, si liturasse aliqua cognovero.

LĬTUS, a, um, part. a *lino*, κεχρισμένος, illitus, aspersus, inspersus. [*Front. ad M. Caes.* (ed. *A. Maio*) 4, 3. Faciem medicamento litam, coeno corpus oblitum, calicem melle delitum, mucronem veneno, radium visco illitum rectius dixerim. *F.*] *Virg. G.* 4, 99. elucent aliae, et fulgore coruscant Ardentes auro, et paribus lita corpora guttis. In *Inscr.* optimae notae ap. *Grut.* 207. *col.* 2. *f.* Eosque parietes marginesque omnes, quae lita non erunt calce arenato, lita, politaque, et calce uda dealbata recte facito. *Ov. Pont.* 4, 9, 83. litae serpentis felle sagittae; et *Mart.* 10, 68. Deque coloratis nunquam lita mater Etruscis; et *Suet. Ner.* 31. In ceteris partibus *(domus Neronis)* cuncta auro lita, distincta gemmis, etc.

LĪTUS, oris, n. αἰγιαλὸς, ἀκτὴ, terra adjacens mari, quae fluctibus alluitur. *Cels. Dig.* 50, 16, 96. Litus est, quousque maximus fluctus a mari pervenit: idque M. Tullium ajunt, cum arbiter esset, primum constituisse. *Cic. Top.* 7. Solebat Aquilius quaerentibus, quid esset litus, ita definire, qua fluctus alluderet. *Id. Rosc. Am.* 26. Quid tam commune, quam mare fluctuantibus, litus ejectis? *Catull.* 11, 4. Litus tunditur unda. *Virg. Ecl.* 9, 43. Huc ades: insani feriant, sine, litora fluctus. *Id. A.* 7, 10. Proxima Circaeae raduntur litora terrae. *Hor. Epod.* 16, 40. praetervolare litora; et *ib.* 10, 21. curvum litus. *Val. Fl.* 2, 451. sinuosum legere. [*V. *Cort.* ad *Lucan.* 5, 513. et *Doederl. l.* ad *f. l.*] *Ov. Met.* 2, 844. petere; et *ib.* 14, 104. intrare, *h. e.* portum; et *ib.* 6, 520. exire in litus; et *Trist.* 1, 5, 36. Et date naufragio litora tuta meo. ¶ *Arare litus* est operam perdere. Sterilis est enim arena litorum. *Ov. Trist.* 5, 4, 48. ¶ *In litus arenas fundere* est idem quod *noctuas Athenas*, *ligna in silvam*, et hujusmodi. *Id. ib.* 6, 44. in litus arenas, In segetem spicas, in mare fundat aquas. ¶ *Cic. Att.* 1, 18. Abest enim frater ἀφελέστατος, et amantissimus: Metellus non homo, sed litus, atque aer, et solitudo mera: tu autem, etc. *Schützius* ita legend. recte conjicit: *et amantissimus mei, et illius nunc domus est litus* etc. [*V. *Orell.* ad h. l.] ¶ Late accipitur pro terra vicina litori. *Virg. A.* 4, 212. cui litus arandum, Cuique loci leges dedimus. *Tac. H.* 3, 63. De numero servorum et electione litorum loqui, *h. e.* secessuum amoenorum in litoribus. ¶ Differt a *ripa*, quae de flumine dicitur. *Ov. Met.* 1, 42. de fluminibus: campoque recepta Liberioris aquae, pro ripis litora pulsant. ¶ Reperitur tamen *litus* pro ripa, ut monet *Serv.* ad illud *Virg. A.* 3, 389. et *ib.* 8, 43. Litoreis ingens inventa sub ilicibus sus; et *ib.* 83. viridique in litore conspicitur sus. *Prud. Cath.* 5, 45. rex Niliaci litoris. Sic de ripa lacuum *Ov. Fast.* 6, 765. et *Sil.* 15, 818. Trasimeni litora: et *Catull.* 35, 4. Larium litus. [*Cic. Inv.* 2, 31, 97. Redemtor — hostias constituit omnes in litore, ut qui trans flumen (Eurotam) essent, videre possent. Laud. h. l. *Doederl.* 3, 208. ubi v.] ¶ Et contra *ripa* pro litore. *Hor. Od.* 3, 27, 23. Aequoris nigri fremitum, et trementes Verbere ripas. ¶ *Litus pro *promontorio*. *Mela* 1, 16. *extr.* et 2, 5. *B. A.* [*Exposuerunt de hac utriusque vocabuli significatione apud poetas saepissime permutata *Heins.* ad *Ov. Her.* 6, 54. et *Duk.* ad *Flor.* 4, 11. p. 779. quos laud. *Ruhnk.* ad *l. Ov. c.* ¶ *Litus* dicitur etiam locus, ad quem appellere naves possunt: *Landungsplatz*. *Suet. Tib.* 40. Praecipue delectatus insula, quod uno parvoque litore adiretur: ubi v. *Brem.*] ¶ Variant etymologi in assignanda origine, nec afferre videntur quidquam probabile: a *lido* pro laedo, a *luo*, a *ludo*, *is*, a *lino*, *is*, a *lito*, *as*, a λιτή, preces, a λισσὸς, glaber: sed a λιτὸς, tenuis, attritus, videtur potius vox derivanda, quia, ut ait *Is. Or.* 14, 8. fluctu eliditur, vel aqua alluitur. Nec obstat quantitas prioris syllabae, quae in λιτὸς brevis est, in *litus* longa; nam id etiam in *linum* a λίνον usuvenire observavimus. [*Doederl. 3, 209. a *legere* derivat.] Ne in scribendi quidem ratione conveniunt, quia *tt* geminare nonnullis placet. Sed plerique alii simplici *t* scribunt ex veterib. libris et lapidibus, cum *Pierio* ad *Virg. A.* 7, 1., *Manutio*, *Cellar.*, *Dausq.* et aliis. [*Praeferenda cum simpl. *t* scribendi ratio. V. *Schneid. Gr. Lat.* 1. p. 446. ¶ Confund. *in litora* et *in litore*. V. *Cort.* ad *Lucan.* 8, 133.]

LĬTUS, us, m. unctio: a *litum* supino verbi *lino*. *Plin.* 33, 6, 35. Usus ejus ad collyria, et litu ad muliebrium cicatricum foeditates tollendas. *Cels.* 6, 6. *n.* 20. Sed ante litum, hoc ungendum est. Ita *Lindenius*, sed *Targa* ex *Codd.* ubi legitur *lenitum hoc inungendum*, acute legend. conji-

cit: *leni, tum hoc inungendum est,* h. e. ante leni collyrio, tum hoc acri, etc.

LĬTŬUS, i, m. λίτυος, genus tubae minoris, incurvum, gracilem edens sonum, quo in bello utebantur: a λιτὸς, tenuis, acutus, nempe ob sonum: litui figuram vide ap. *Mur. Inscr.* 798, 1. *Ov. Fast.* 3, 216. Jam lituus pugnae signa daturus erat. *Hor. Od.* 1, 1, 23. Multos castra juvant, et lituo tubae Permixtus sonitus. *Id. ib.* 2, 1, 18. Jam litui strepunt. *Stat. Th.* 6, 228. Et lituis aures circum pulsantur acutis. *Lucan.* 1, 237. stridor lituum, clangorque tubarum (pro *lituorum:* quod habet et *Val. Fl.* 6, 166.) *Sen. Thyest.* 575. Jam tacet stridor litui strepentis; et *Oedip.* 734. Lituusque adunco stridulos cantus Elisit aere, *h. e.* spiritu per aduncum, seu inflexum cavum emisso. ℙ *Lituum* a *tuba Acron.* ad *Hor. Od.* 1, 1, 23. ita distinguit: Litui acutus est sonus, tubae gravis: inter lituum, et tubam hoc distare inveni; lituus equitum est et incurvus; tuba vero peditum est, et directa. His similia habet *Porphyr. ib.* ℙ Item baculus incurvus, quo augures sedentes avibus templum designabant: ita dictus a similitudine litui. *Liv.* 1, 18. Dextra manu baculum sine nodo aduncum tenens, quem lituum appellaverunt. *Cic. Div.* 1, 17. Quid lituus iste vester, quod clarissimum est insigne auguratus, unde vobis est traditus? Nempe eo Romulus regiones direxit, tum cum urbem condidit. Qui quidem Romuli lituus, idest incurvum et leviter a summo inflexum bacillum, quod ab ejus litui, quo canitur, similitudine nomen invenit, cum situs esset in curia Saliorum, quae est in Palatio, eaque deflagrasset, inventus est integer. Hactenus *Cicero.* Sed quis credat, Ciceronem putasse opus, ut, quid lituus esset, exponeret? Omnino interpretatio illa e glossemate in textum irrepsit, ut jam *Lips. variar. lect. l.* 1. *c.* 20. observavit. [*Adde *Lambinum*, *Ernestium*, *Hottingerum*, quos secuti sunt *Schütz.* al. Contra *Orell.* cum iis se facere dicit, qui haec: *id est — invenit*, pro Ciceronis ipsius verbis habeant. Interpolatorem sane hujusmodi explicationem potius inseruisse primo loco post illa: *lituus iste vester.*] Interim tamen vera dicuntur. Nam et *Gell.* 5, 8. et *Porphyr.* ad *Hor. l. c.* in §. 2. lituum auguralem a lituo militari dictum docet, non hunc ab illo, ut quidam putabant. Similis lituo est nunc episcoporum baculus. *Virg. A.* 7, 187. Ipse Quirinali lituo, parvaque sedebat Succinctus trabea, laevaque ancile gerebat Picus. *Ov. Fast.* 6, 375. lituo pulcher, trabeaque Quirinus. *Serv.* ad *Virg. l. mod. c.* adscribit, posse ibi intelligi etiam regium baculum, in quo potestas esset dirimendarum litium; et ad *G.* 3, 183. etiam Mercurii virgam *lituum* appellari. ℙ Translate. *Cic. Att.* 11, 12. Q. Fratrem lituum meae profectionis fuisse, *h. e.* impulsorem. Est qui legit *illicium.*

LĪVĔDO, inis, f. livor. *Appul. Met.* 9. Quales illic homunculi, vibicibus livedinis totam cutem depicti! Alii rectius leg. *lividinis* pro *lividineis.* V. LIVIDINEUS.

LĪVENS, entis, part. a *liveo*, lividus, plumbei coloris, pallens. *Virg. A.* 7, 687. pars maxima glandes Liventis plumbi spargit. *Sil* 8, 383. Liventes coeno per squalida turbidus arva Cogit aquas Ufens. *Ov. Met.* 13, 817. Prunaque non solum nigro liventia succo, Verum etiam generosa. *Prop.* 4, 2, 13. Prima mihi variat liventibus uva racemis. *Albinov.* 1, 273. Aspiciam regum liventia colla catenis. *Ov. Amor.* 2, 2, 47. compedibus liventia crura. *Stat. Th.* 1, 617. liventes in morte oculi. *Paul. Petrocor.* 4, 192. Liventes fracto nigrescunt gutture fauces. [*Lucan.* 2, 37. quarum una madentis Scissa genas, planctu liventis atra lacertos, etc. ubi v. *Cort. Sil.* 6, 282. de serpente: exhalavit in auras Liventem nebulam fugientis ab ore veneni; et 2, 707. Deformata feret liventi membra veneno; et 7, 685. liventia equorum tergora; et 9, 577. de elephanto: liventi dorso.] ℙ Translate est invidens. *Mart.* 8, 61. Quid imprecabor, o Severe, liventi?

LĪVĔO, es, n. 2. πελιδνόομαι, lividus sum, hoc est plumbei coloris. *Ov. Met.* 2, 776. livent rubigine dentes. *Prop.* 4, 7, 65. Haec sua maternis queritur livere catenis Brachia. ℙ Translate sumitur pro invidere, quia invidi aliena felicitate pallent, et livescunt. *Tac. A.* 13, 42. Livere iis, qui eloquentiam exercent. Al. aliter leg. *Mart.* 6, 86. Et potet calidam, qui mihi livet, aquam. Al. leg. *laudat. Id.* 9, 24. Albanae livere potest pia quercus olivae, Quod, etc. *Id.* 8, 61. Livet Carinus, rumpitur, furit, plorat. *Stat. Th.* 11, 211. Liveat infandum licet Argos, et aspera Juno. *Id. Silv.* 1, 2, 150. rupesque nitent, queis purpura saepe Oebalis, et Tyrii moderator livet aheni. ℙ *Livere* ab *invidere* distinguitur. V. LIVIDUS. ℙ Part. *Livens.* V. in v. praec.

LĪVESCO, is, n. πελιδνόομαι, lividus fio. *Lucr.* 3, 529. Digiti livescunt in pedibus. ℙ Translate sumitur pro invidere. *Claud. Rapt. Pros.* 3, 27. nec enim livescere fas est, Vel nocuisse Deos. [*Scrib. Comp.* 181. Livescentibus membris eorum. *F.*]

*LĪVĬA, ae, f. nomen proprium mulierum R. ut *Livia Drusilla*, uxor Augusti, fecunda antea, cum Augusto sterilis. *Plin.* 7, 13. De ea V. *Sueton. Aug.* 29. et 63. *Tiber.* 4. et *Claud.* 1. *Ov. Fast.* 5. 157. et al. Prima omnium mulierum a Romanis consecrata est, et inter divas relata. *Ov. Fast.* 1, 536. Sic Augusta novum Livia numen erit. *Ulyssem stolatum* appellabat eam Caligula ap. *Suet. (in vita)* 23. ℙ Fuere et aliae plures, ut Livia uxor Drusi, quae *Livilla* audit *Suetonio;* Livia Orestilla, uxor Caligulae; Livia Medullina; etc. *B. A.*

LĪVĬĀNUS, a, um, adj. ad Livium, vel Liviam familiam Rom. pertinens, ut Livianae fici, ap. *Colum.* 5, 10. Livianum aes, *Plin.* 34, 2, 2., *h. e.* a Livia Augusti conjuge, metalli domina, appellatum. Liviana charta, *Id.* 13, 12, 23. ab eadem Livia dicta: secundae notae, et bonitatis, cum primae Augusta diceretur, postea tamen principatum obtinuit Claudia, ita dicta a Claudio Aug. *Liv.* 28, 9. Livianus exercitus, *h. e.* a M. Livio Cos. ductus. ℙ In Euganeis montibus, inter Tauriliam, et Titulum, parvus est vicus, qui Livianum dicitur, *Luvigliano*, ubi T. Livii fuisse villam, vulgo ferunt.

*LĪVĬAS, adis, f. (a *Livia*) oppidum Palaestinae, trans Asphaltidem lacum, in honorem Liviae Augusti uxoris sic nuncupatum ab Herode. *Plin.* 13, 4. *B. A.*

[LĪVĬDĒ, adv. subobscure. *Plin.* 37, 7, 25. Qui (*carbunculi*) languidius, ac lividius ex Indicis lucent, lithizontas appellari. *F.*]

LĪVĬDĬNANS, antis, part. ab inusit. *lividinor*, qui invidet, et livore tabescit. *Petr. Sat.* 138. Ipse Paris Dearum lividinantium judex. Alii leg. *libidinantium*, alii *litigantium.*

LĪVĬDĬNĔUS, a, um, adj. lividus, ut Vibices lividinei, ap. *Appul. Met.* 9. Ita leg. *Salmas.* V. LIVEDO.

LĪVĬDO, as, a. 1. πελιδνόω, lividum reddo. *Paul. Nol. carm.* 21, 619. Decoctus humor sobriis laboribus Pallore vultum lividet.

LĪVĬDŬLUS, a, um, adj. sublividus. *Juven.* 11, 110. Quibus invideas, si lividulus sis.

LĪVĬDUS, a, um, adj. πελιδνὸς, color idem qui plumbeus, subniger: a voce Graeca allata, per metathesin. *Virg. A.* 6, 320. illae remis vada livida verrunt. *Catull.* 17, 11. lividissima vorago paludis. *Hor. Od.* 2, 5, 10. jam tibi lividos Distinguet autumnus racemos. ℙ Speciatim lividus dicitur, qui fuscum colorem in cute ex ictu contraxit, exilibus venis collisis, sanguineque ad cutem diffuso. *Hor. Od.* 1, 8, 10. neque jam livida gestat armis Brachia. *Ov. Her.* 20, 82. Oraque sint digitis livida facta tuis. ℙ Translate dicitur invidus. *Mart.* 1, 41. Omnibus invideas, livide, nemo tibi. *Cic. Tusc.* 4, 12. Ergo et invidi, et malevoli, et lividi, et timidi, et misericordes, quia proclives ad eas perturbationes, etc. Distinguit hic *Cic.* lividos ab invidis, ut livere ab invidere *Auct. dial. de Or.* ubi ait 25. Nam et Calvum et Asinium, et ipsum Ciceronem credo solitos et invidere, et livere, et ceteris humanae infirmitatis vitiis affici. Discrimen fortasse est, quod *invidus* intra se potest invidiam continere, *lividus* manifestat aut verbis, aut signo aliquo, quemadmodum livida sunt membra, quae suffuso sanguine ictum ostendunt. [*Doederl.* 3, 67. discrimen in eo vidit, quod *invidus*, in universum mentem, voluntatem quacumque de causa alicui minus propitiam nonnisi oculis ostendat; *lividus*, ut longe gravius vocabulum, ita animum ab omni parte affectum ex alicujus rebus secundis dolore habeat, ut etiam corpus totum quasi veneno perfusum pallore foedet.] *Ov. Fast.* 1, 74. differ opus, livida lingua, tuum. *Hor. Sat.* 1, 4, 93. Lividus et mordax videor tibi. Adde *Ep.* 2, 1, 89. Haec tamen differentia non est perpetua. ℙ *Lividae obliviones*, quibus recte facta tacentur ex invidia, ne laude merita fruantur. *Id. Od.* 4, 9, 30. non ego te meis Chartis inornatum silebo, Totve tuos patiar labores Impune, Lolli, carpere lividas Obliviones. ℙ *Livida sententia*, invida et mordax. *Sen. Controv.* 2, 14. *f.* Agrotas longe lividiorem sententiam dixit. Al. rectius leg. *vividiorem.*

[LĪVILLĂ, ae, f. dimin. Liviae. Ita est appellata Germanici, et Agrippinae filia, soror Caligulae, et uxor M. Vinicii. Illius *Suet. Cal.* 7. meminit. *F.*]

*LĪVĬŎPŎLIS, is, f. Ponti oppidum. *Plin.* 6, 4. *B. A.*

LĪVĬUS, a, um, adj. ad Livium aliquem pertinens. *Colum.* 10, 413. Livia arbos, *h. e.* Liviana ficus. *Tac. A.* 6, 51. familia. *Cic. Leg.* 2, 6. Liviae leges, *h. e.* a M. Livio Druso trib. pleb. latae per vim: de quibus in *Epit. Livii l.* 71. mentio fit.

LĪVĬUS, ii, m. nomen propr. civis R. Liviorum gens Romae tres habuit celebres familias, Dentrum, Salinatorum, Drusorum, ex quibus prodiere clari viri, summisque honoribus usi. ℙ *Titus Livius* Patavii natus circa exsilium Ciceronis, Romae diu vixit sub Augusto, et Tiberio: obiitque demum in patria septuagenario major, anno quarto imperii Tiberii, U. C. DCCLXX. a Christo nato XVII. Scripsit Romanam historiam, ab initio ad sua usque tempora libris CXL. ex quibus vix XXXV. supersunt: periere ceteri magno damno historiae et litterarum, et simul cum his dialogi quidam, aliique libri philosophiam ex professo continentes, quos teste *Sen. ep.* 100. confecerat. Eum *Id. Ira* 1, 16. *med.* disertissimum virum, *Plin. praef. H. N.* auctorem celeberrimum, *Tac. A.* 4, 34. eloquentiae ac fidei praeclarum in primis, et *A.* 14. veterum auctorum eloquentissimum, appellant. *Quint.* autem 10, 1. ejus lacteam ubertatem laudat, et Herodoto aequat: et cum in narrando mirae jucunditatis, clarissimique candoris, tum in concionibus, supra quam enarrari possit, eloquentem praedicat. Mirum vero, quod narrat *Plin. ep.* 2, 3. fuisse, qui usque a Gadibus illius visendi causa Romam veniret, visoque abiret statim: quasi in Urbe domina terrarum et populorum majus esset miraculum vir unus, quam opes reliquae, et potentia: qua de re verba facit etiam *Hieron. ep.* 53. *n.* 1. ℙ De Livio Andronico. V. ANDRONICUS.

LĪVOR, oris, m. πελίωμα, color ex pallido nigrescens, quem et plumbeum nonnulli appellant, qualem in contusis corporis partibus videre est, cum exiles venae contusae sanguinem ad extremam cutem diffundunt. *Plin.* 20, 22, 87. Illinitur et livoribus, sugillatisque cum melle. *Colum.* 12, 47. Quia haec candidior est oliva, quam ea, quae contusione livorem contrahit. *Ov. Amor.* 3, 5, 26. Sed niger in vaccae pectore livor erat; et *Juven.* 2, 81. Uvaque conspecta livorem ducit ab uva. [*Tibull.* 1, 6, 13. Tum succos herbasque dedi, queis livor abiret, Quem facit impresso mutua dente, Venus.] ℙ Translate est invidia, odium, quod saepe in obtrectationem erumpit. *Brut.* ad *Cic. Fam.* 11, 10. Tu a certo sensu et vero judicas de nobis: quod isti ne faciant, summa malevolentia et livore impediuntur. *Suet. Cal.* 34. Nec minore livore ac malignitate, quam superbia saevitiaque paene adversus omnis aevi homines grassatus est. [*Differunt *livor* et *malignitas:* illud certum hominem, certam rem, certum tempus spectat; hoc ad eum pertinet, qui naturali quadam animi pravitate, omnibus omnino et hominibus et rebus semper invidet. Cf. *Doederl.* 3, 69.] *Phaedr. epil.* 2. Si livor obtrectare curam voluerit, Non tamen eripiet laudis conscientiam. *Ov. Amor.* 1, 15, 39. Pascitur in vivis livor: post fata quiescit. *Id. Pont.* 3, 4, 73. Scripta placent a morte fere, quia laedere vivos Livor, et injusto carpere dente solet. *Id. ib.* 4, 16, 47. Ergo submotum patria proscindere, livor, Desine. *Id. R. Am.* 389. Rumpere, livor edax: jam magnum nomen habemus. [*Prop.* 1, 8, 29. Falsa licet cupidus deponat gaudia livor.] *Tac. H.* 1, 1. Ambitionem scriptoris facile adverseris: obtrectatio et livor pronis auribus accipiuntur. *Nemes. Ecl.* 1, 84. praesens tibi fama benignum Stravit iter, rumpens livoris nubila plena.

LIUS. V. LEUS ab in.

LIX, licis, m. *Varr.* ap. *Plin.* 36, 27, 69. Lix est cinis foci. *Non.* 1, 309. Lix est cinis, vel humor cineri admixtus. Haec posterior interpretatio plenior videtur et verior, nam apud *Plin. l. c.* de cinere potando est sermo. Ceterum veteribus Latinis *lix* fluidum significasse videtur, unde et *licidus*, et *licor*, et *licet*, quae litteris mutatis *liquidus*, *liquor*, et *liquet* facta sunt: unde etiam *lixivia*, *lixivius*, vel *lixivus*, et *lixa.* [*Plura addidit *F.*]

LIXĂ, ae, m. ἀγοραῖος, qui quaestus gratia exercitum sequitur, et cibos, ac praecipue carnes, coquit ac vendit. V. CALO, onis. Tres affert *Festus* notationes, omnes ineptas: vel quod extra ordinem sit militiae, eique liceat, quod libuerit: vel a Licha, qui Herculem secutus fuit: vel a liguriendo quaestum. *Non.* 1, 309. rectius ducit a *lixa*, qua voce veteres aquam appellaverint: lixarum autem proprium officium fuisse militibus aquam subvehere. *Liv.* 39, 1. Inops regio, quae parsimonia adstringeret milites, praedae haud multum praeberet: itaque non lixa sequebatur, non jumentorum longus ordo agmen extendebat. *Val. Max.* 2, 7. *n.* 2. Lixas e castris submovit, cibumque coctum venalem proponi vetuit. *Hirt. B. Afr.* 75. Lixarum, mercatorumque, qui plostris merces portabant, interceptis sarcinis. *Justin.* 38, 10. Luxuriae non minor apparatus, quam militiae fuit: nam LXXX. millia armentorum secuta sunt CCC. millia lixarum; ex quibus coquorum, pistorum, scenicorumque major numerus fuit. Vides hic *lixarum* nomine pistores quoque, scenicosque comprehendi. *Sil.* 5, 31. et inutile Marti Lixarum vulgus. ℙ [*Adde *Suet. Aug.* 19. et *Galb.* 20. et *B. Crus.* qui in *cl. Suet.* s. h. v. comparat Gr. σκευοφόρος. De *lixis* disp. *Cort.* in III. *Dissert. de usu Orthogr.* 3, 11, 10. ℙ Ponitur etiam pro homine cujuscumque sortis vilioris. *Liv.* 21, 63. Lixae modo, sine insignibus, sine lictoribus profectum esse, etc.] ℙ Item minister, et servus magistratus, lictor. *Appul. Met.* 1. Nam lixas, et virgas, et habitum prorsus magistratui congruentem in te video.

LIXĀBUNDUS, a, um, adj. lixarum more. *Festus.* [Lixabundus, iter libere ac prolixe faciens. *Isid. Gloss.* Lixabundus ambulat, qui voluptatis

causa ambulat. Fortasse utrobique legend. *luxabundus*, quasi luxu ambulans. *F.*]

[LIXIO, onis, m. idem ac lixa. *Isid. Gloss.* Lixiones, aquarum portitores. *F.*]

LIXIVIA, ae, f. κονία, aqua, in qua eluendi causa cinis incocta est. V. LIX. Est autem vox adjectiva: et ubi substantivum reticetur, *aqua*, aut *cinis* subintelligitur. V. v. sq. *Colum.* 12, 22. Infundito cineris lixiviae congios duos; cum requieverit, eliquato lixiviam; et *ib.* 16. Praeparatam lixiviam cineris sarmenti calefieri convenit; et *ib.* 50. *med.* Dolia, et seriae, in quibus oleum reponitur, non calidissima lixivia, ne vasa ceram remittant, eluantur.

LIXIVIUS, a, um, adj. dicitur de cinere in aqua cocto. *Plin.* 14, 20, 25. Vina concinnari cineris lixivii cum defruto cocti parte quadragesima in culeum; et 15, 17, 18. *n.* 4. Uvas in cinere lixivio tingere. *Id.* 28, 18, 75. Cinere lixivio abluere. ¶ Absolute. *Pall.* 12, 7. *med.* Ossa prunorum prius lixivio sunt maceranda per biduum, ut cito germinare cogantur. ¶ De musto lixivio V. in v. sq.

LIXIVUS, a, um, adj. pro *lixivius* aliquando legitur. *Pall.* 2, 15. *med.* Nucem lixivo per annum continuum ter rigabis in mense, *h. e.* lixivia. ¶ *Colum.* 12, 50. *med.* Longe melioris saporis est oleum, quod minore vi preli, quasi lixivum defluxerit, (Al. leg. *lixivium,*) *h. e.* more lixiviae aquae ex pannis sponte defluentis. Sic *Cato R. R.* 23. Defrutum de musto lixivo coctum, *h. e.* quod ante pressuram uvarum sponte defluxit, ut *Colum.* 12, 27. interpretatur: vel quod distillaverit, antequam nimium calcetur uva, ut *Id. ib.* 41. exponit. Primum musti genus *protropum* dicitur a *Plin.* 14, 9, 11. ab Italis quibusdam *presmone*.

[LIXO, as, a. 1. idem ac elixo. *Gloss. Philox.* Lixo, as, ἑψέω. *F.*]

LIXULAE, arum, f. plur. dicebantur vocabulo Sabino circuli ex farina, caseo, et aqua incondite facti: iidemque semilixulae. *Varr. L. L.* 4, 22.

*LIXUS vel Lixos, i. Λίξος, flumen Africae, in Mauritania Tingitana. *Plin.* 5, 1. *Mela* 3, 10. *extr. Sil.* 3, 258. et 5, 400. ¶ Fuit et Lixus colonia a Claudio Caesare facta in Mauritania. *Plin. ib. Sil.* 5, 400. ¶ Dicta est et *Linx. Mela* 3, 10. *extr. B. A.*

LO

LOBA, ae, f. culmus milii Indici ap. *Plin.* 18, 7, 10. *n.* 3., ubi tamen rectius *phoba* scripseris; nam eandem *Theophr. H. plant.* 8, 3. φόβην vocat. ¶ *Hanc vocem usurpat etiam *Appul. de Herb.* 74. de strychno: Semine in cannis, quas Graeci lobas adpellant, croceo. *B. A.*

LOCALIS, e, adj. τοπικὸς, ad locum pertinens. *Tert. adv. Marc.* 4, 34. *med.* Esse aliquam localem determinationem, quae sinus dicta sit Abrahae. *Id. ad Scapul.* 3. locale universali opponit. *Id. Apol.* 20. Locales clades, *h. e.* locorum. Sic *Ammian.* 14, 7. Principum diffusa potestas localibus subinde medetur aerumnis. ¶ *Localia adverbia* ap. grammaticos sunt, quae locum adsignificant. *Charis.* 2, 182.

[LOCALITAS, atis, f. necessaria corporis affectio ap. *Claud. Mamert. Stat. anim.* 3, 3. et 4. *F.*]

LOCALITER, adv. ratione loci. *Tert. Pall.* 2. Mutat et nunc localiter habitus. *Ammian.* 19, 12. Besae Dei localiter appellati oraculum, *h. e.* ab incolis loci. *Cassiod. Variar.* 1, 35. Cum siccitas praesentis anni, quae localiter certis solet desaevire temporibus, etc. V. JOCALITER.

LOCARIUM, ii, n. ἐνοίκιον, pretium, quod datur in stabulo et taberna, ubi consistant. *Varr. L. L.* 4, 2.

LOCARIUS, ii, m. qui loca prius occupabat in spectaculis, ut eadem aliis sero venientibus certo pretio cederet. *Mart.* 5, 24. Hermes divitiae locariorum, *h. e.* qui cum esset gladiator magni nominis, ideoque ingens hominum multitudo in amphitheatrum conveniret, grande lucrum sedes ibidem locantibus procurabat.

LOCATARIUS et Locatorius, a, um, adj. qui mercede locatur, idem ac locaticius. *Gloss. Philox.* Locatarius, ὁ μισθούμενος. Locatorius, μισθωσιμαῖος.

LOCATICIUS, a, um, adj. μισθώσιμος, qui locatur. *Sidon. ep.* 6, 8. Mercenariis prosecutionibus, et locaticia fatigatione. [*Salvian. ep.* 1. Mercenario opere victum quaeritans uxoribus barbarorum locaticias manus subdit. *F.*]

LOCATIM, adv. per loca. *Val. Max.* 5, 3. *n.* 3. *extr.* Locatim dispersos cives suos in unam urbem contraxit. Alii rectius leg. *vicatim*.

LOCATIO, onis, f. ἐκμίσθωσις, actus locandi, *h. e.* rem alteri vel committendi faciendam, vel utendam concedendi, pretio pacto: cui *conductio*, et *redemptio* respondent. *Cic. Att.* 4, 3. Disturbata porticus Catuli, quam ex S. C. consulum locatione reficiebatur. In *vet. edict. praetor.* ap. *Gell.* 11, 17. Ex lege locationis. *Colum.* 1, 7. Mea fert opinio, rem malam esse frequentem locationem fundi. ¶ *Locatio aedium* Romae fiebat Cal. Juliis. V. JULIUS. Fundorum vero Kal. Martiis. V. *Brisson. de formul. pop. R. l.* 6. *c.* 70. Attamen Pompejis iidem factitatum fuisse Idibus Augustis, probat *Rosin. Dissert. isagog.* p. 64. Ubique autem in quinquennium locationes tum aedium, tum fundorum factas fuisse, arguit idem *Brisson. l. c.* Item vectigalium, et ultrotributorum. V. LUSTRUM. ¶ [*Locationes praediorum rusticorum* ap. *Liv.* 45, 18. *Crevierius* putat intelligendas eas esse de praediis, quae proprium fuissent regum Macedonicorum patrimonium, eaque, olim locata a regibus, Romanos vel vendidisse postea, vel donasse.] ¶ Item collocatio, dispositio. *Quint.* 7, 1. Partitio est rerum singularum in partes discretus ordo, et recta quaedam locatio, prioribus sequentia adnectens. *Id.* 9, 4. Amphiboliam fieri vitiosa locatione verborum.

LOCATOR, oris, m. ἐργοδότης, qui pretio rem aliquam utendam, aut faciendam dat alteri: cui *conductor*, et *redemptor* respondent. *Plin.* 7, 52, 53. Locator funeris. *Labeo Dig.* 19, 2, 60. domus. *African. ib.* 35. insulae, et fundi. *Flor. ib.* 36. operis. *Firm. Math.* 4, 6. Locatores meretricum. [*Inscr.* ap. *Pratill. Via App.* p. 279. Locator thermarum. ¶ *Locator scaenicorum*, vel *a scaena* dicebatur, qui ludorum theatralium editoribus corpus histrionum, gregem appellatum cum omni supellectile, mercede pacta, pro ludis faciendis locabat. *Inscr.* ap. *Gor. Symbol. litter. Flor.* T. 2. p. 161. P. Caesennius Gratus loc. scaenicorum. Alia ap. *eund. ib.* p. 167. A Mammius A. F. Severinus locator scaenicorum. V. *ib.* plura huc spectantia. *F.*]

LOCATUS, a, um, part. a *loco*: positus. *Cic. Brut.* 57. Membra suo quaeque loco locata. *Enn.* ap. *eund. Off.* 2, 18. Benefacta male locata malefacta arbitror. *Cic. Coel.* 28. Fortes viri in insidiis, atque in praesidio balnearum locati. *Curt.* 3, 9. *med.* Equites ab utroque cornu locati. *Hirt. B. Afr.* 36. Castellum in montis loco munito locatum vi expugnare. *Sall. Jug.* 14. Castra locata. *Ov. Met.* 14, 89. sterilique locatae Colle Pithecusae. *Id. Fast.* 3, 615. Dii nuper hac sede locati. *Id. Pont.* 4, 9, 129. inter convexa locatus Sidera. ¶ Translate. *Cic. Att.* 6, 1. *med.* Civitatem in Catonis et Bruti fide locatam, meisque beneficiis ornatam funditus perdidissem, [*h. e. Catonis patrocinio nixam, quod esset in ejus clientela.] et *Amic.* 12. Eo loco, Fanni, locati sumus, ut nos longe prospicere oporteat futuros casus reipublicae. [*Or. 1, 31. — deinde, esse omnem orationem aut de infinitae rei quaestione, sine designatione personarum et temporum; aut de re certis in personis ac temporibus locata.] ¶ Est etiam pretio faciendus, vel utendus datus. *Plin.* 7, 52, 53. Locatum funus. *Paul. Dig.* 14, 2, 2. Ex locato agere cum aliquo, *h. e.* ex contractu locationis. Adde *ib.* 19, 2. qui *Locati et conducti* inscribitur. *Juven.* 9, 143. duo fortes De grege Moesorum, qui me cervice locata Securum jubeant clamoso insistere circo.

LOCELLUS, i, m. βαλλάντιον, parvus loculus, capsula. *Caes.* ad *Pison.* ap. *Charis.* 1, 60. Locellum tibi signatum remisi. *Mart.* 14, 13. cujus lemma est *Loculi lignei*. Si quid adhuc superest in nostri faece locelli, Munus erit: nihil est, ipse locellus erit. *Id.* 10, 88. Omnes persequeris praetorum, Cotta, locellos. *Petr. Sat.* 140. Unde plani viverent, nisi aut locellos, aut sonantes aere sacellos pro hamis in turbam mitterent? *Val. Max.* 7, 8. *n.* 9. Annulos in locellum repositos heredibus reddidit.

[LOCHIA, ae, f. λοχεία, obstetrix: ita est appellata Diana, quia a parturientibus invocata, eisdem opem fert, ideoque et opifera, et Ilithyia etiam dicta fuit. V. *Callimach. Hymn. in Dian.* v. 19. Hinc *Inscr.* ap. *Grut.* 1011, 3. Dianae Lochiae Ginecceja P. F. Rufa Pomponia. *F.*]

[LOCHUS, i, m. λόχος, manipulus, cohors, item insidiae. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 1007, 8. Ossa C. Julii Augusti L. Lochi Quinctiliani. *F.*]

LOCITO, as, a. 1. frequent. verbi *loco, as*, quo significat utendum, aut faciendum dare. *Ter. Ad.* 5, 8, 26. Agelli est hic sub urbe paulum, quod locitas foras.

LOCO, as, avi, atum, a. 1. καθίστημι, in loco pono, constituo, colloco. *Cic. Fam.* 15, 2. Castra ad Cybistra locavi. *Quint.* 2, 13. Locare equites pro cornibus. *Caes. B. C.* 3, 46. Crates ad extremum tumulum contra hostem proferri, et adversas locari jubet. *Sall. Jug.* 105. Milites super vallum in munimentis locare. *Just.* 2, 8. Juventutem in insidiis locat. *Pl. Rud.* 2, 5, 17. et *Curc.* 1, 1, 25. Locare insidias alicui. *Cato R. R.* 14. Villam aedificandam si locabis novam ab solo. *Virg. A.* 1, 701. aulaeis jam se regina superbis Aurea composuit sponda, mediamque locavit; et *ib.* 2, 525. recepit Ad sese, et sacra longaevum in sede locavit; et *ib.* 8, 176. gramineoque viros locat ipse sedili; et *ib.* 4, 508. Effigiemque toro locat; et *ib.* 266. Locare fundamenta urbis; et *ib.* 1, 251. urbem Patavi, sedesque locavit Teucrorum. *Tac. G.* 16. Vicos locant non in nostrum morem, connexis aedificiis: suam quisque domum spatio circumdat. *Sall. Jug.* 95. Ad oppidum Laris, ubi stipendium et commeatum locaverat, ire jubet. ¶ Translate. *Cic. Acad.* 1, 10. Inter recte factum, atque peccatum media locabat quaedam. *Id. Mur.* 14. Artes, quae possunt locare homines in amplissimo gradu dignitatis. *Lucr.* 5, 11. Fluctibus e tantis vitam, tantisque tenebris In tam tranquillo, et tam clara luce locavit. *Cic. Fam.* 2, 6. Omnia mea studia, omnem operam, curam, industriam, cogitationem, mentem denique omnem in Milonis magistratu fixi, et locavi, [*i. e. eum Miloni obtinendum summa attentione complexus sum.] *Pl. Amph.* 1, 1, 122. Operam pulcre locare. *Liv.* 7, 20. beneficium apud gratos. *Cic. Amic.* 27. Vos hortor, ut ita virtutem locetis, ut, ea excepta, nihil amicitia praestabilius putetis, *h. e.* eo loco habeatis, ea existimatione et pretio dignam putetis, ut, etc. *Graev.* suspicatur legendum *colatis*. [*Probb. *Lall.* et *Ernest.* et *Schütz.* al. Sed nihil mutandum. Quod enim contra vulg. docent, *locare*, i. e. eo loco ponere, hunc locum illi tribuere, de virtute dici non esse solitum, id perquam refutat apposite *Gernhard.* cit. *Cic. Ac.* 1, 10. ¶ Locari est etiam in aliqua re consistere. *Cic. Off.* 3, 17, 71. Prudentia est enim locata in delectu bonorum et malorum.] ¶ *Locare puellam* est nuptui dare. *Pl. Aul.* 2, 2, 14. Virginem habeo grandem, Neque eam queo locare cuiquam. *Id. Trin.* 3, 3, 52. Locare in matrimonium. *Id. Cist.* 2, 3, 18. aliquam in luculentam familiam. *Ter. Ph.* 5, 1, 25. nuptum virginem adolescenti. *Cic. Phil.* 2, 18. in matrimonio stabili et certo, [*i. e. suae tantum libidini exclusis aliis obsequi coegit. De adolescente loquitur, qui pudicitiam alteri prostituit.] *Enn.* ap. *Auct. ad Her.* 2, 24. Cur me huic locabas nuptiis? ¶ Est etiam mercede pacta quippiam alicui utendum concedere, ἐκμισθόω, ἀπομισθόω: cui respondet *conducere*. *Cic. Inv.* 1, 30. Si Rhodiis turpe non est portorium locare, ne Hermacreonti quidem turpe est conducere. *Id. Agr.* 1, 3. Censoribus vectigalia locare, nisi in conspectu populi R., non licet. *Liv.* 27, 3. Agrum omnem locavit frumento, [*i. e. pro vectigali frumentario.] *Plin. ep.* 9, 37. Praedia locare non nummo, sed partibus. *Suet. Ner.* 37. tabernas civitatibus ad stationem. ¶ Item aliquid faciendum committere, pretio proposito: [*veraccordiren.] cui respondet *suscipere, redimere*. *Cic. Phil.* 9, 7. Ut quaestores eam basim, statuamque faciendam, et in rostris statuendam locent: quantique locaverint, tantam pecuniam redemptori solvendam curent. *Id. Verr.* 2, 1, 59. Qui majore pecunia quatuor columnas dealbandas, quam ille omnes aedificandas locaverit; et *ib.* 2, 5, 45. *extr.* Palam vivorum funera locabantur. *Pl. Aul.* 3, 6, 30. tu idem optimum est Loces efferendum: nam jam credo, mortuus est, *h. e.* pecuniam des alicui, qui curam funeris suscipiat. *Cic. Rosc. Am.* 20. Anseribus cibaria publice locantur: *scil.* praebenda. Sic *Liv.* 27, 10. *extr.* Vestimenta praesenti pecunia locare exercitui, *h. e.* facienda pro exercitu. *Pers.* 6, 47. ingentesque locat Caesonia Rhenos, *h. e.* Rhenanos, vel Rheni accolas. *Suet. Claud.* 9. Quod fratrum Caesaris statuas segnius locandas ponendasque curasset. *Sulpic.* ad *Cic. Fam.* 4, 12. *f.* Monumentum ei marmoreum faciendum locarunt. *Cic. Verr.* 2, 2, 67. Centuripinorum senatus decrevit, populusque jussit, ut eas (statuas Verris) quaestores demoliendas locarent. [*Liv. 5, 23. Junoni templum locavit, i. e. exstruendum curavit; adde 40, 34. is erat, qui ipse eam aedem voverat, locaveratque idem ex senatusconsulto.] ¶ *Locare se*, aut *operam suam* est pretio accepto alteri addicere. *Pl. Rud.* 2, 6, 51. Quid, si aliquo ad ludos me pro manduco locem? *Id. Trin.* 4, 2, 1. ego operam meam Tribus nummis hodie locavi ad artes nugatorias. *Gell.* 3, 3. *f.* Plautus ob quaerendum victum ad circumagendas molas operam pistori locavit. *Juven.* 8, 185. Consumptis opibus, vocem, Damasippe, locasti, *h. e.* ut praecones ageres. ¶ [*Locare se dicitur res, e qua certae cujusdam pecuniae est proventus (*sich verzinsen*). *Cic. Rosc. Com.* 10. Disciplina (scil. histrionis comoedi) opus erat, (Panurgo) ab hoc (Roscio) tradita, locabat se non minus CCCIↃↃↃ.] ¶ Eleganter causidici, et rabulae dicuntur a *Sen. Herc. Fur.* 173. jurgia vendere, iras et verba locare. ¶ *Locare noctes* meretricum est, pretio amatoribus se addicentium. *Ov. Amor.* 1, 10, 30. Sola viro mulier spoliis exsultat ademptis: Sola locat noctes, sola locanda venit. ¶ *Locare nomen* est fidejussoris fidem suam interponentis, et se pro alio obligantis, ita ut patiatur nomen suum poni pro nomine debitoris. *Phaedr.* 1, 16. Fraudator nomen cum locat sponsu improbo, etc. Alii rectius leg. *Fraudator hominem cum vocat sponsum improbum.* ¶ *Locare pecuniam* est ponere, impendere. *Pl. Most.* 1, 3, 141. Triginta minas pro capite tuo dedi: Nec quidquam argenti locavi jamdiu usquam aeque bene. ¶ Item fenori dare. *Id. ib.* 3, 1, 4. Locare argenti nemini nummum queo. ¶ [Part.

Locaturus ap. *Liv.* 23, 48. Quaeque alia opus essent navalibus sociis, esset locaturus. *F.*] ¶ *Locassim, is, it*, pro *locaverim* antique habetur ap. *Cic. Leg.* 3, 4. et *Pl. Aul.* 2, 2, 51. ¶ *De vi et potestate verborum *locandi* et *conducendi* V. *Rostium* singulari libello, *De Locat. et Conduct. ad Plautum. Lips.* 1810. *B. A.*

LOCRENSIS, e, adj. ad Locros in Italia pertinens. *Cic. Verr.* 2, 5, 34. Philarchus, quem a praedonibus Locrenses redemerunt. *Plin.* 11, 27, 32. Locrensis ager.

LOCRI, orum, m. plur. *Λοκροὶ*, populi Boeotiae, Epicnemidii cognominati, per quos amnis Cephissus alluens in mare fluit; Leleges olim dicti. Horum oppida Opus et Cynos. *Plin.* 4, 7, 12. ¶ Alii sunt proximi Aetolis, qui cognominantur Ozolae; quorum oppidum Oeanthe. *Id. ib.* 3, 4. ¶ Alii in Italia, in extrema provincia Bruttiorum cognominati a promontorio Zephyrio, nunc *capo Bruzzano;* quorum urbs item *Locri* dicitur, nunc *Geraci*, condita a Locris Boeotiae, qui Ajacem Oileum secuti ad Trojam, post eversionem ejus in Italiam pars pervenere, iisque locis posuere sedem: pars in Africam tempestate delati, Pentapolim Cyrenaicae regionis, vel loca Syrtibus proxima, vel Nasamonum regionem, vel insulam Africae, quae nunc Cercina dicitur (tam enim sunt variae sententiae) tenuere. Qui in Italiam venere, hos *Narycios* cognominant *Virg.*, quia Narycium oppidum fuit Locrorum Epicnemidiorum, Haec ex *Plin.* 3, 5, 10. et *Virg.* et *Serv.* ad *A.* 3, 399. et *ib.* 11, 265. et *Sol.* 2. ¶ De urbe ipsa *Liv.* 29, 7. Haud procul is amnis ab urbe Locris abest. **Liv.* 28, 6, 7, 9, 17, 18, 19, 20. *Plin.* 2, 96. et 7, 47. *Mela* 2, 4. *med. B. A.* ¶ De populis *Cic. N. D.* 2, 2. Cum Crotoniatas Locri maximo proelio devicissent.

LOCRIS, idis, f. *Λοκρὶς*, regio Lacrorum in Graecia. *Liv.* 26, 26. *Avien. Perieg.* 587. Et Locris, et patuli sulcator Thessalus agri.

LŎCŬLĀMENTUM, i, n. *σηκὸς, γλωσσοκομεῖον*, loculus; cellula, capsula, seu potius loculorum plurium distinctorum series, qualia in favis ad receptaculum apum, et in columbariis, ubi columbae nidificant, etc. *Colum.* 8, 8. Paxillis adactis tabulae superponantur, quae vel loculamenta, quibus nidificent aves, vel fictilia columbaria recipiant. *Veg. Vet.* 2, 32. Loculamenta dentium. *Sen. Tranq.* 9. *f.* Apud desidiosissimos videbis quidquid orationum historiarumque est, et tecto tenus exstructa loculamenta. *Colum.* 8, 9. Custos novum loculamentum in hoc praeparatum perliniat intrinsecus. *Vitr.* 10, 14. loculamentum appellat thecam, cavum, in quo aliquid recipitur et includitur.

LŎCŬLĀRIS, e, adj. qui in loculis servatur, ut Locularis resina ap. *Pall.* 3, 25. *med.*, ubi eam pici liquidae mixtam, in arborum morbis, jubet adlini truncis. Haec eadem ap. *Veg. Vet.* 2, 23. dicitur *resina aeronalis* (in quibusdam tamen *Codd.* et *edd.* perperam *acronalis*) quia nempe in aeronibus, et ap. *eund. ib.* 3, 54. et *ib.* 4, 14. *resina cavealis*, quia in caveis servabatur. Huc fortasse spectat locus *Plin.* 16, 11, 22., ubi memoratur resina ferventibus cocta lapidibus, in alveis validi roboris. Ceterum voces *aeronalis*, et *cavealis* utpote quae a Latinis scriptoribus, licet sequioris aevi, usurpatae fuerint, suo erunt loco inserendae in nova editione Lexici Latini. [*Plurima addidit *F.*]

LŎCŬLĀTUS, a, um, adj. loculos habens, seu loculamenta crebra, et distincta. *Varr. R. R.* 3, 17. Ut pictores loculatas magnas habent arculas, ubi discolores sint cerae; sic hi loculatas habent piscinas, ubi dispares disclusos habeant pisces.

LŎCŬLŌSUS, a, um, adj. loculis, seu cellulis, alia ab alia distinctis, abundans. *Plin.* 15, 22, 24. de nucib.: Differentia generum in putamine duro fragilive, et tenui ac crasso, loculoso et simplici.

LŎCŬLUS, i, m. *στενοχωρία*, parvus locus. *Pl. Mil.* 3, 2, 38. in cella est paulum nimis loculi lubrici: Ibi erat bilibris aqualis, etc. ¶ Speciatim est locus in sepulcro, ubi cadavera conduntur. *Plin.* 7, 16, 16. M'. Maximum, et M. Tullium equites R. binum cubitorum fuisse, auctor est M. Varro: et ipsi vidimus in loculis asservatos; et *ib.* 2, 2. Pollicem cremari cum reliquo corpore non potuisse tradunt, conditumque loculo in templo. Adde *Just.* 39, 1. ¶ De feretro, seu sandapila, qua effertur ad sepulturam cadaver, usurpat *Fulg. Planc. initio exposit. serm. antiqui.* ¶ Item loculamentum in piscinis, aviariis, aliorumque animalium stabulis, in quibus unaquaeque seorsum degunt, et aluntur. *Varr. R. R.* 3, 17. Cum piscinas haberet magna pecunia aedificatas, ac loculos. Alii rectius leg. *ad Baulos.* ¶ Item capsula, cista. *Pall.* 4, 10. *f.* Pulpae ficorum duplicatae in cistellis serventur, aut loculis. ¶ Item locus in praesepi, ubi jumenta separatim cibum capiunt. *Veg. Vet.* 1, 56. Loculi vel marmore, vel ligno facti distinguendi sunt, ut singula jumenta hordeum suum ex integro, nullo praeripiente, consumant. ¶ Item capsula continendae pecuniae, et hujusmodi pretiosis rebus, quae diligenter custodiri solent; adhibeturque semper in plurali num., fortasse quia hujusmodi capsulae pluribus constabant loculamentis ad varia pecuniarum genera distinguenda. *Hor. Ep.* 2, 1, 175. Gestit enim nummum in loculos demittere. *Juven.* 1, 89. neque enim loculis comitantibus itur Ad casum tabulae, posita sed luditur arca; et 13, 138. gemmaque princeps Sardonyches, loculis quae custoditur eburnis. *Ov. Fast.* 6, 749. Gramina continuo loculis depromit eburnis. *Mart.* 5, 39. Excussi loculosque, sacculumque. Adde 14, 13. cujus lemma est *Loculi lignei.* *Plin.* 14, 13, 14. Quod loculos, in quibus erant claves vinariae cellae, resignavisset. *Auson. Grat. act.* 5. Consul ego munere tuo, non passus septa, neque campum, non suffragia, non puncta, non loculos, *h. e.* largitionem pecuniae. In illo *Hor. Sat.* 1, 6, 74. Laevo suspensi loculos, tabulamque lacerto: *loculi* sunt capsulae calculorum plenae, vel arculae loculatae, quibus ad supputandum utebantur. ¶ Jlocaliter, et convicii gratia *stimulorum loculi* dicitur de malo servo, ita stimulis perfosso, ut hi in ejus corpore, sicut pecunia in loculis, servari videantur. *Pl. Cas.* 2, 8, 11. At candidatus cedit hic mastigia Stimulorum loculi.

LŎCUPLES, etis, adj. *πλούσιος*, multa possidens, dives. Proprie est is, qui multas habet agrorum possessiones: quasi a *locus*, et *pleo* pro *impleo.* Quo sensu locuples esse potest aliquis, nec tamen dives: ut si magno in aere alieno sit, majores tamen fundos habeat. *Nigid.* ap. *Gell.* 10, 5. Locuples dictus ex compositis vocibus, qui pleraque loca, hoc est qui multas possessiones, teneret. [*Cic. de Rep.* (ed. *A. Maio*) 2, 9. et ap. *Non.* 1, 204. Quod tum res erat in pecore, et in locorum possessionibus: ex quo pecuniosi, et locupletes vocabantur. *F.*] *Ov. Fast.* 5, 279. Cetera luxuriae nondum instrumenta vigebant: Aut pecus, aut latam dives habebat humum. Hinc etiam locuples, hinc ipsa pecunia dicta est. *Plin.* 18, 3, 3. Locupletes dicebant, loci, hoc est agri, plenos. *Id.* 33, 10, 47. Crassus negabat, locupletem esse, nisi qui reditu annuo legionem tueri posset. *Cic. Cat.* 2, 8. Unum genus est eorum, qui magno in aere alieno, majores etiam possessiones habent: quarum amore adducti, dissolvi nullo modo possunt. Horum hominum species est honestissima: sunt enim locupletes: voluntas vero et causa impudentissima. Adde *Quint.* 5, 10. *med.* ¶ Universim autem pro divite, copioso, opulento adhibetur, tum de personis, tum de rebus ipsis. *Cic. Rosc. Com.* 8. Egebat? immo locuples erat: debebat? immo in suis nummis versabatur. *Id. Div. Verr.* 17. Mulier copiosa plane et locuples. *Id. Or.* 1, 35. Locuples, et referta domus. *Hirt. B. Alex.* 2. Locupletiores domini. *Caes. B. C.* 3, 31. *extr.* Locupletissimae urbes. *Nep. Ag.* 3. Ea regio multo putabatur locupletissima; et *Thras.* 4. Parva munera diutina; locupletia, non propria esse consueverunt. *Pers.* 3, 73. multa fidelia putet In locuplete penu. *Hor. Ep.* 1, 6, 39. Mancipiis locuples, eget aeris Cappadocum rex. *Sall. Jug.* 86. Sese quisque praeda locupletem fore sperabat. *Hor. Ep.* 2, 1, 137. annus locuples frugibus. *Pl. Rud.* 2, 1, 4. Nos de ornatu propemodum ut locupletes sumus, scitis. *Appul. Met.* 8. *in.* Juvenis praenobilis, equo clarus, pecuniae simul satis locuples. *Juven.* 14, 197. Ut locupletem aquilam tibi sexagesimus annus Afferat, *h. e.* gradum in militia, qui te locupletem reddat: qualis fuit centurionis qui aquilam servabat. ¶ Translate. *Cic. N. D.* 1, 40. Locupletior igitur hominum natura ad beate vivendum est, quam Deorum, quod pluribus generibus fruitur voluptatum, *h. e.* magis instructa, atque adeo magis idonea. *Id. Fin.* 5, 5. Lysias oratione locuples, rebus ipsis jejunior; et *ib.* 1, 3. *extr.* Latina lingua locupletior, quam Graeca. ¶ *Locuples auctor*, aut *testis* est plenus fidei, et dignissimus, cui credatur, *ἀξιόπιστος*: quemadmodum locupleti homini fides habetur in rebus creditis. *Cic. Div.* 2, 58. Pythagoras et Plato locupletissimi auctores, jubent, etc. *Id. Off.* 3, 2. *f.* Accedit eodem testis locuples Posidonius, qui, etc. ¶ *Locuples reus*, qui cum se obligarit, habet unde solvat, et idoneus est implendo promisso. *Liv.* 9, 9. *f.* Samnitibus sponsores nos sumus, rei satis locupletes in id, quod nostrum est. ¶ *Locuples tabellarius*, cui tuto committi litterae possunt de rebus magni momenti. *Cic. Q. Fr.* 3, 9. *med.* Habeo absolutum suave *ἔπος* ad Caesarem: sed quaero locupletem tabellarium, ne accidat, quod Erigonae tuae. ¶ Duplicem habet in sexto singulari positionem, in *e* et *i*. *Cic. Verr.* 2, 3, 19. In provincia tam locupleti ac referta/ Ita legebat *Prisc.* 7, 765. Alii *locuplete.* ¶ Hinc in genitivo plur. et *um*, et *ium*, sed hoc videtur esse frequentius. *Cic. Att.* 1, 19. *med.* Exercitus hominum locupletium; et *ib.* 7, 7. *f.* In pecuniis locupletum. *Caes. B. C.* 3, 110. Bona locupletum diripere. *Cic. Par.* 6, 2. Proscriptiones locupletium. *Tac. A.* 6, 16. Ex libidine locupletium. In *tabula aerea Lugdun.* ap. *Grut.* 502. Bonorum scilicet virorum, et locupletium. In non uno ex allatis locis al. leg. *locupletum.*

LŎCUPLĔTĀTOR, oris, m. ditator. Nummus Hadriani, in quo ipse togatus sedet in suggestu, cui adstat Liberalitas, quae ex cornucopia opes in sinum duorum civium infra stantium effundit, cum hac inscriptione ap. *Eckhel. D. N. V.* T. 6. p. 505. Locupletatori orbis terrarum. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 447. *n.* 57. Imp. Caesari Divi Nervae F. Nervae Trajano Aug. propagatori orbis terrarum, locupletatori civium etc. Alia in *Novell. letter. di Firenze* T. 4. p. 6. Hadriano Augusto Cos. III. P. P., Sabinae Augustae, locupletatoribus municipii ex D. D. publice. *Eutr.* 10, 15. Julianus Aug. familiarium etiam locupletator. [*Plurima addidit *F.*]

LŎCUPLĔTĀTUS, a, um, part. a *locupleto:* ditatus. *Cic. Verr.* 2, 5, 31. Hac tanta praeda auctus, mancipiis, argento, veste locupletatus. *Nep. Ag.* 3. Magna praeda milites locupletati.

LŎCUPLĔTE, adv. dite. *Spart. Hadr.* 3. Ob hoc se a Trajano locnpletissime muneratum. *Aurel. Vict. Epit.* 9. Filia locupletissime dotata. ¶ [Translate. *Front. ad Anton. Imp.* (ed. *A. Maio*) 1, 3. Vidi pullulos tuos tam simili facie tibi, ut nihil sit hoc simili similius: tamen vidi te non ex advorsum, sed locupletius, sive me ad dexteram, sive ad laevam convertissem. *F.*]

LŎCUPLĔTO, as, avi, atum, a. 1. *πλουτίζω*, locupletem facio, dito. *Cic. Agr.* 2, 26. Haec lex eos homines fortunis locupletat. *Nep. Amilc.* 4. Equis, armis, viris, pecunia totam locupletavit Africam. *Colum. praef. l.* 6. Quam partem rei rusticae exercendo, celeriter locupletari posset. *Accius* ap. *Gell.* 14, 1. *f.* Auro locupletare domum. ¶ Translate. *Cic. Fin.* 2, 28. Sapientem locupletat ipsa natura. *Id. Brut.* 97. Ipsam eloquentiam locupletavisti graviorum artium instrumento. *Id. Inv.* 2, 1. Templum Junonis egregiis picturis locupletare voluerunt.

LŎCUS, i, m. et in plur. num. etiam Loca, orum, n. *τόπος*, quidquid continet aliquid, sive, ut ait *Varro L. L.* 4, 2., ubi quidquam consistit. Est a *λόχος*, locus insidiis aptus, quod a *λέχω* pro *λέγω*, unde *λέγομαι*, cubo; Romani vero dempta, ut saepissime alias, aspiratione, situm seu positionem quamlibet *locum* dixerunt; constat enim, eos, utpote qui rem militarem apprime coluerint, ex militia plurimas hausisse voces, quas in communi linguae usu postea usurparunt. *Pomp.* ad *Cos.* ap. *Cic. Att.* 8, 6. Omnes copias in unum locum convenire. *Ov. A. Am.* 2, 210. Facere alicui locum in turba. *Liv.* 22, 38. *f.* Locorum situm, naturam regionis nosse. *Ov. Met.* 8, 805. de Fame: Ventris erat pro ventre locus. *Quint.* 6, 3. *med.* Locum perdere, *h. e.* spectandi in ludis. *Sall. Cat.* 46. Postquam ad id loci legati cum Vulturtio venere. *Caes. B. G.* 1, 49. Ultra eum locum, quo in loco Germani consederant; et *ib.* 2, 4. Galli, qui ea loca incolerent. *Virg. A.* 1, 310. exire, locosque Explorare novos, quas vento accesserit oras; et *ib.* 369. Devenere locos, ubi nunc ingentia cernes Moenia. *Pl. Trin.* 4, 2, 86. Quos locos adiisti? *Sall. Jug.* 21. Proximos nostro mari locos occupavere; et *ib.* 32. Romae per omnes locos. *Tac. A.* 1, 61. Incedunt moestos locos. Adde *ib.* 2, 20. et 54. et alibi saepe. [*V. *Ruddim.* 1, 108. *n.* 6.] Ceterum apud oratores, Ciceronem praesertim, hoc sensu frequentius est *loca*, quam *loci*, et *locos:* tametsi *Cic.* in aliis casibus efferens, masculina adjectiva adjunxit, ut *Part.* 10. In locis illa naturalia, maritimi, an remoti a mari; plani, an montuosi; leves, an asperi; salubres, an pestilentes; opaci, an aprici: et illa fortuita, culti, an inculti; celebres, an deserti; coaedificati, an vasti; obscuri, an rerum gestarum vestigiis nobilitati; consecrati, an profani. Adde *Fat.* 4. ¶ [**Locus* dicitur etiam pro situ et conditione loci. *Lucan.* 4, 36. His virtus ferrumque locum promittit: at illis ipse locus. V. *Cort.* ad *Cic. Fam.* 1, 7, 14. ¶ *Primus locus aedium* ap. *Nep. Praef.* 6. est quod alias dicitur atrium. Nos diceremus: *die Zimmer unten im Hause, im ersten Stock.* V. *Brem.*] ¶ Speciatim dicitur de pago, seu vico. *Cic. Att.* 7, 3. *med.* Magis reprehendendus sum, quod Pireaea scripserim, quam quod *in* addiderim: non enim hoc ut oppido praeposui, sed ut loco. ¶ Ap. *Plin.* non raro (quod adnotavit *Hard.*) *locus* est, ubi quondam fuit oppidum, cujus vestigia tantummodo, et situs manent, ut 4, 5, 6. Intus Cleonae, Hysiae, Patrae: locus Pherae; et *mox:* Ultra Patras oppidum Olenum, colonia Dyme: loca Buprasium, Hyrmine. *Ov. Fast.* 2, 280. Hic, ubi nunc urbs est, tunc locus urbis erat. ¶ *Locus* pro agro V. in LOCUPLES. ¶ Stricte loquendo *locus* non est fundus, inquit *Ulp. Dig.* 50, 16, 60., sed pars aliqua fundi: tametsi et pro fundo accipi potest. *Pomp. ib.* 41, 2, 26. Locus certus ex fundo possideri potest. *Ulp. ib.* 8, 5, 2. Per ea loca fundi, per quae, etc. [*V. *Duk.* de *Lat. Ict. Vett.* 81. p. 73. sq.] ¶ Quando ap. *Liv.* 30, 17. *extr.* et 35, 23. *extr.*, tum etiam in locis ad V. LAUTIA ab in. citatis legitur, aedes liberas, loca, lautia legatis exterarum gentium a senatu decreta, *loca* sunt sedes in circo, in foro, in theatro, ubi publicis spectaculis ipsi commode interesse possent: quemad-

modum tum patroni municipiorum et coloniarum clientibus suis, tum magistratuum candidati amicis et tribulibus eadem loca officii causa comparare solebant. Hinc Clodius ap. *Cic. Att.* 2, 1. ait, se novum patronum Siculis, clientibus suis, locum gladiatoribus esse daturum, si tribunus plebis fieret. *Cic. Mur.* 34. At spectacula sunt tributim data, et ad prandium vulgo invitati. Quod enim tempus fuit, quo locus et in circo et in foro non daretur amicis et tribulibus? et *mox:* Num senatus crimen putat, locum ad spectandum dare, aut ad prandium invitare? *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. CXXX. Loca adsignata in amphitheatro fratribus Arvalibus. ¶ *Loca publica* erant, ut ait *Labeo Dig.* 43, 8, 2. §. 3., areae, insulae, agri, viae publicae, et itinera publica; quae quidem ab operibus publicis distinguebantur, hoc enim nomine publica aedificia, ut templa, basilicae, theatra, porticus, etc., significantur. V. *Aggen. de limit.* p. 60. *Goes.*, ubi de locis publicis plura. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 773. Curator operum, locorumque publicorum. Alia ap. *eund. ib.* 220. Curator aedium sacrarum, locorumque publicorum. *Tab. Heracl.* ap. *Mazoch.* p. 375. Quae loca publica, porticusque publicae in urbe Roma erunt, quorum locorum, cujusque porticus aedilium, eorumve magistratuum, qui viis locisque publicis purgandis praeerunt, procuratio erit. ¶ Ab hujusmodi *curatoribus locorum publicorum* distinguendi sunt *III. Viri locorum publicorum persequendorum*, vel *curatores locorum publicorum judicandorum*, quorum munus erat loca publica a privatis usurpata persequi, et publico iterum restituere. *Inscr.* ap. *Grut.* 398, 6. T. Julius T. F. Corn. Valerianus III. vir locorum *publicorum* persequendor. Alia ap. *eund.* 200, 6. Curatores locor. publicor. judicand. ex S. C. causa cognita ex privato in public. restituer. Alia ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 776. Loca publica a privatis possessa T. Suedius Clemens tribunus causis cognitis, et mensuris factis, reipublicae Pompejanorum restituit. [*Suet. Aug.* 32. loca in Urbe publica juris ambigui possessoribus adjudicavit: ubi *Brem. loca publica amb. juris* intelligit possessiones publici quidem juris habitas, sed in controversia positas, utrum ad rempublicam, an ad privatos homines pertinerent.] ¶ *Locus* pro sepulcro frequens est in vet. *Inscr.*, ut ap. *Grut.* 807, 12. P. Memisianae uxori Q. Herculanius maritus locum consecravit. Alia mendosa ap. *Reines. cl.* 17. *n.* 137., quaeque ita adhuc legitur in *Mus. Patav.* Loc. C. Volumnii C. L. Privati, et ap. *eund. ib.* 169. Locus adsignatus ab Ti. Claudio Hilaro patrono, in fr. P. V. etc. Ap. *Fabr.* p. 154. *n.* 238. Anniae Galittae uxori T. Statilius Calocerus loco sibi concesso a patronis suis, etc. *August. C. D.* 1, 1. Martyrum loca. ¶ *Ex loco superiore agere* dicitur orator, qui e rostris ad populum verba facit, et magistratus, qui jus dicit; *ex aequo*, qui in senatu, item qui familiariter cum aliis colloquitur; *ex inferiore loco*, qui ad judices. *Cic. Or.* 3, 6. Sive de coeli natura loquitur, sive de terrae; sive de divina vi, sive de humana; sive ex inferiore loco, sive ex aequo, sive ex superiore. *Id. Tusc.* 1, 49. Magna eloquentia est utendum, atque ita velut superiore e loco concionandum. *Id. Verr.* 2, 2, 42. Ipse in Sicilia saepe et palam de loco superiore dixerat, et in sermone multis demonstrarat. *Id. Fam.* 3, 8. Meos multos et illustres, et ex superiore, et ex aequo loco sermones habitos cum tua summa laude. ¶ *Loci* et *loca* speciatim dicuntur de utero. *Cic. N. D.* 2, 51. Cum in locis semen insederit. *Cels.* 2, 8. *med.* Quae locis laborat. *Coel. Aurel. Acut.* 3, 17. Indecenter enim mulieres ipsa in loca manus mittunt, prurientibus verendis. *Colum.* 8, 11. *med.* Saepiusque digitis loca feminarum tentanda sunt: nam in promptu gerunt ova. *Cato R. R.* 157. *med.* Si eo lotio locos fovebit, nunquam ii virosi fient. *Plin.* 11, 37, 84. Vesicae junctus utriculus, unde dictus uterus: quod alio nomine locos appellant: in aliis animalibus vulvam. *Plin.* hic innuit, *locos* in humana specie tantum dici. Tamen *Colum. l. c.* de pavonibus, et 6, 27. de equis usurpavit. ¶ Ponitur etiam *locus* pro tempore et spatio. *Ter. Heaut.* 2, 1, 6. Et cognoscendi, et ignoscendi dabitur peccati locus. *Sall. Jug.* 67. Tamen is ad id locorum talis vir, consulatum appetere non audebat. *Liv.* 22, 38. *f.* Temeritatem infelicem ad id locorum fuisse. *Pl. Cas. a.* 1. *v.* 32. Post id locorum, quando ad villam veneris, dabitur, etc. *Lucr.* 5, 438. inde loci. V. INDE. (*Interea loci.* V. INTEREA.) *Tert. Pall.* 4. *med.* Si tunc locorum Diogenes de dolio latraret. [*Cf. *Zumpt. Gr. Lat.* §. 434. p. 364. ¶ Similis est construendi ratio, cum genitivi *loci*, *locorum*, eodem modo, quo *gentium* et *terrarum*, ponuntur cum adverbiis: *ubi*, *ubicunque*, *usquam* etc. V. *Zumpt. l. l.* p. 363. Huc pertinet *Hor. Ep.* 1, 3, 34. Ubicunque locorum: quem locum Noster §. 1. laudaverat.] ¶ Refertur et ad ordinem. *Cic. Fam.* 1, 6. Facile secundo loco me consolatur recordatio meorum temporum. ¶ Designat et gradum honoris. *Cic. fragm. contra C. Anton.* ap. *Ascon. f.* Te ex me petisse, cum praeturam peteremus, ut tibi primum locum concederem; et *mox:* Te e postremo in tertium locum esse sublectum. *Liv.* 4, 16. *med.* Pervicerunt, ut tribunorum militum comitia haberentur: haud dubii, quin sex locis (tot enim jam creari licebat) et plebeji aliqui crearentur. *Id.* 10, 15. Ut patricii recuperarent duo consularia loca. ¶ *Priore loco causam dicere*, ante defendere, quam quis accusatus sit. *Cic. Quint.* 2. et 8. [*De loco dicendi, i. e. ordine orandi, exposuit *Spalding.* ad *Quint.* 4, 2, 28.] ¶ Significat etiam opportunitatem, occasionem, facultatem. *Cic. Att.* 1, 18. *med.* Nactus, ut mihi videbar, locum resecandae libidinis, et coercendae juventutis; et *ib.* 9, 7. *f.* Valde gaudeo: si est nunc ullus gaudendi locus. ¶ *Loco*, et *in loco* est opportune, commodum, in tempore. [*Nos: *am rechten Orte.*] *Cic. Fam.* 9, 16. *med.* Oenomao tuo nihil utor: etsi posuisti loco versus Accianos; et *ib.* 11, 16. Quemadmodum coram qui ad nos intempestive adeunt, molesti saepe sunt; sic epistolae offendunt non in loco redditae. *Ter. Ad.* 2, 2, 8. Pecuniam in loco negligere, maximum interdum est lucrum. *Hor. Od.* 4, 12, 28. Dulce est desipere in loco. [*Usurpatur ita etiam ablat. plur. *locis*. *Quint. Inst.* 12, 10, 23. Non insurgit locis? non figuris gaudet? ubi v. *Buttmannum.*] ¶ *Loco dicere* est senatoris, qui non nisi rogatus sententiam in senatu dicit. *Cic. Leg.* 3, 18. Senatori jussa tria sunt: ut adsit; nam gravitatem res habet, cum frequens ordo est: ut loco dicat, id est rogatus: ut modo, ne sit infinitus. ¶ Saepe accipitur pro genere, conditione, statu. *Cic. Fl.* 11. Si quem infimo loco natum, nullo splendore vitae, nulla commendatione famae defenderem. *Liv.* 1, 34. Tanaquil summo loco nata. *Sall. Cat.* 24. Natus haud obscuro loco. ¶ Item pro gradu dignitatis, auctoritatis, aestimationis, gratiae, etc. *Cic. Cluent.* 55. Qui in summum locum civitatis non potuerunt ascendere. *Q. Cic. Petit. cons.* 1. *f.* Prodest, quorum in locum ac numerum pervenire velis, ab his ipsis illo loco ac numero dignum putari. *Cic. Fin.* 3, 16. Secundum locum obtinere. *Id. Planc.* 15. Esse ex equestri loco. *Id. Fam.* 3, 9. Tua dignitas suum locum obtinebit. *Id. Phil.* 2, 29. Quem locum apud ipsum Caesarem obtinuisti? *Id. Brut.* 36. Qui hoc munere in civitate functi sunt, ut tenerent oratorum locum. *Ter. Ad.* 3, 2, 46. Pejore loco res non potis est esse, quam in quo nunc sita est. *Cic. Att.* 11, 13. *med.* Meliore loco erant res nostrae. *Id. Sext.* 31. Res erat et causa nostra eo jam loci, ut erigere oculos, et vivere videretur. *Id. Fin.* 2, 28. Socrates voluptatem nullo loco numerat; et *ib.* 15. *f.* Honestatem eo loco habet, ut sine ea jucunde neget posse vivi. ¶ Item pro vice. *Brut.* ad *Cic.* 1. *ad Brut.* 13. Meque his in patris locum successisse existimes. *Cic. Att.* 2, 19. *f.* Cosconio mortuo, sum in ejus locum invitatus. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 166. M. Sosius Laelianus Pontius Falco loco L. Annii Ravi exaugurati. ¶ Vim habet interdum *pro* praepositionis. *Cic. Fam.* 7, 3. *f.* Criminis loco putant esse, quod vivam, *h. e.* pro crimine habent. *Id. Inv.* 2, 49. Haec filium suum sibi praemii loco deposcit. [*Huc pertinent ex §. anteced. ista: *Cic. Dom.* 14. ut vel filii tibi loco per aetatem esse potuerit. *Ter. Andr.* 1, 5, 57. Si te in germani fratris dilexi loco. *Brut.* ad *Cic.* 1. ad *Brut.* 17. *med.* Habere aliquem loco patris. Cf. etiam *Ramsh. Gr. Lat.* §. 97. *n.* 1. et §. 130, 4. *n.* 1.] ¶ *Movere loco*, expellere, depellere: tractum a gladiatoribus, vel luctatoribus, in quibus qui adversarium loco movit, in quo consistebat, facile et cito propellit ac superat. [*De constructione V. *Ramsh.* 147. *B.*] *Ter. Ph. prol.* 32. Cum per tumultum noster grex motus loco est. *Hor. Ep.* 2, 2, 111. Audebit, quaecumque parum splendoris habebunt, Verba movere loco, quamvis invita recedant. Adde *Cic. Q. Fr.* 2, 3. et *Cat.* 2, 1. Sic *loco dejicere* ap. *Hor. l. c.* 30. Praesidium regale loco dejecit. ¶ *Locum dare* est cedere. *Brut.* ad *Cic. Fam.* 11, 1. Dandus est locus fortunae, cedendum ex Italia. *Cic. Quint.* 16. *med.* Avaritia paululum aliquid loci rationi et consilio dedisset. Sic *loco cedere*, eodem sensu. *Sall. Cat.* 9. Qui signa relinquere, aut pulsi loco cedere, ausi erant. ¶ *Loco excidere* metaphorice est a vero discedere, errare, falli. Usurpatur ab *Hieron. Vir. illustr. de S. Luca*, *c.* 7. quo sensu *Tert. Baptism.* 17. dixit, *loco decedere.* ¶ Praeterea *locum dare* est dare causam, ansam, opportunitatem, facultatem. *Cic. Fam.* 3, 6. *f.* De tuo in me animo iniquis secus existimandi videris nonnihil dedisse loci. *Id. N. D.* 3, 8. Repente avertis orationem, nec das respondendi locum. [*Nep. Ham.* 1, 2. Neque locum nocendi dedit: ubi v. *Brem.*] *Id. Coel.* 4. Dare suspicioni locum. *Id. Balb.* 6. *extr.* dubitationi. *Val. Fl.* 4, 451. de Harpyiis: Fallere quas nunquam misero locus, *h. e.* nunquam misero facultas et opportunitas datur. ¶ Item admittere, recipere. *Cic. Or.* 1, 26. Haec turba et barbaria forensis dat locum vel vitiotissimis oratoribus. ¶ *Locum habere* res dicitur, cujus vis, et usus est aliquis. *Cic. Or.* 2, 54. In hoc altero genere dicacitatis quid habet ars loci, cum ante illud facetum dictum emissum haerere debeat, quam cogitari potuisse videatur? *Id. Off.* 3, 34. Qui dolorem summum malum dicit, apud eum quem habet locum fortitudo, quae est dolorum laborumque contemptio? *Ulp. Dig.* 36, 4, 5. *med.* Si remissa sit satisdatio, rescriptum locum habebit. ¶ Similiter *locus esse alicui rei*, est eam rem usum, ac vim habere. *Paul. Dig.* 37, 10, 6. Huic edicto locus est, etiam si ab intestato ad bonorum possessionem liberi veniant. *Ulp. ib.* 9, 2, 27. Legi Aquiliae locus est adversus te, si tua voluntate fecit. ¶ Eodem modo *locum esse alicui* est admitti, vel recipi. *Cic. Planc.* 33. *extr.* Si in mea familiaritate locus esset nemini, nisi litigioso, aut nocenti. *Id. Mur.* 5. *extr.* Maledicto nihil in hisce rebus loci est, quod omnia laus occupavit. *Id. Or.* 1. In poetis non Homero soli locus est, aut Archilocho, aut Pindaro, sed, etc. ¶ *Locum non relinquere*, non admittere, excludere. *Cic. Fam.* 1, 1. Nec precibus nostris, nec admonitionibus relinquit locum, *h. e.* adeo est bene animatus, ut non sit opus preces adhibere. (Alio sensu *Ter. Andr.* 3, 4, 21. Nihil est preci loci relictum: jam pertubavi omnia, *h. e.* prece nihil possum proficere.) *Id. Quint.* 15. Vita turpis ne morti quidem honestae locum relinquit. [*Rut. Lup.* 11. §. 4. p. 143. ed. *Frotsch.* quem sciam tantum facinus in me admisisse, ut in reliquum tempus neque beneficio locum, neque benivolentiae spem relinqueret: ubi *Ruhnk.* contra *Pricaeum* qui ad *Appul. Apol.* p. 215. pro *beneficio* leg. *beneficii*, dativum defendit, coll. *Drak.* ad *Liv.* 3, 46. et *Duk.* ad *Eund.* 3, 50.] ¶ *Si isto loco essem*, si meum esset negotium, si mea res ageretur. *Pl. Bacch.* 4, 9, 116. Si ego in istoc siem loco, dem potius aurum, quam, etc. et *Cic. Fam.* 4, 4. Is enim, si eo loco esset, negavit se facturum. ¶ [*Servare locum rerum* ap. *Lucan.* 4, 126. Servatoque loco rerum, discessit ab astris Humor, etc. est, servare discrimen omnium rerum, ut montes, colles, valles essent, quae una adhuc palus condiderat. V. *Cort.*] ¶ Apud rhetores *locus*, et *loci* sunt sedes argumentorum, de quibus fuse *Cic.* in Topicis (nam Graece quoque τόποι) ex quibus ea, tanquam ex promptuario, petuntur. [*V. *Ruddim.* 1, 108. *n.* 6. *Zumpt. Gr. Lat.* §. 99. p. 90.] *Cic. Top.* 2. Cum pervestigare argumentum aliquod volumus, locos nosse debemus; et *mox:* Itaque licet definire, locum esse argumenti sedem. *Id. Or.* 35. Traditi sunt, ex quibus argumenta ducantur, duplices loci, uni e rebus ipsis, alteri assumpti. *Id. prooem. Parad.* Illa ipsa, quae vix in gymnasiis Stoici probant, ludens conjeci in communes locos. [*De locis rhetorum, quales sint, satis larga disputatione exposuit *Ernest.* in *Lex. technol. lat. rhet.* p. 247. sq.] Item quaestio, pars alicujus doctrinae, vel operis. *Cic. Div.* 2, 1. Cum fundamentum esset philosophiae positum in finibus bonorum et malorum, perpurgatus est is locus a nobis quinque libris; et *mox:* Magnus locus, philosophiaeque proprius, a Peripateticorum familia tractatus uberrime. *Id. Or.* 48. *extr.* Est enim hic locus late patens, de natura, usuque verborum; et *ib.* 33. Habeat omnes philosophiae notos et tractatos locos: de religione, de morte, de pietate, de caritate patriae, de virtutibus, etc. *Plin. ep.* 1, 8. *med.* Cogimur cum de munificentia parentum nostrorum, tum de nostra disputare. Anceps hic et lubricus locus est, etiam cum illi necessitas lenocinatur. *Gell.* 1, 21. *f.* Non verba autem sola, sed versus prope totos, et locos quoque Lucretii plurimos sectatum esse Virgilium videmus. *Hor. Ep.* 2, 1, 223. Cum loca jam recitata revolvimus irrevocati. ¶ [*Significat *locus* etiam *caput quaestionis* in rebus judicialibus. *Cic. Rosc. Am.* 27. Ita quaero abs te, C. Eruci, quomodo, et sic tecum agam, ut in eo loco vel respondendi vel interpellandi tibi potestatem faciam, etc. i. e. in eo capite quaestionis, dum haec res tractatur. V. *Matth.*] ¶ *Locum, i*, n. etiam in num. sing. *Inscr.* ap. *Grut.* 129, 14. Ex jusso hoc locum fecerunt. ¶ [*Confund. *locus* et *lucus*. V. *Ruhnk.* ad *Rut. Lup.* 1. §. 3. p. 92. a. ed. *Frotsch.* *Loco* et *solo*. *Cort.* ad *Lucan.* 5, 28. *Locus* et *jocus*. V. *Burm.* et *Spalding.* ad *Quint.* 6, 3, 29.]

LOCUSTA, ae, f. ἀττέλαβος, ἀκρίς, genus insecti pennis instructum, extremis pedibus longioribus. In India ternum pedum longitudinis esse traduntur, cruribus, et feminibus serrarum usum praebere, cum inaruerint. Gregatim volant infestae messibus, multa contactu adurentes, omnia vero morsu erodentes. Parthis et ipsae in cibo gratae. Haec et alia *Plin.* 11, 29, 35. Indos quoque, et Aethiopum partem quandam locustis ali *Id.* tradit 7, 2, 2. et 6, 30, 35. Earum multitudine immensa agris involante integram civitatem in Africa sedibus suis pulsam narrat *Id.* 8, 29, 43. ex M. Varrone. ¶ Dicuntur carere palpebris, ideoque praeduros habere oculos, eminentesque, ut est ap. *eund.* 11, 37, 55. Hinc *Pl. Men.* 5, 5, 24. Dic mihi hoc etiam: solent tibi unquam oculi duri fieri? *Men.* Quid? tu me locustam censes esse? ¶ *Prius locusta pariet*

lucam bovem, proverb. *Ennii* ap. *Varr. L. L.* 6, 3. de re, quae nunquam fiet. ℙ Est etiam piscis marinus, ex genere eorum, qui carent sanguine, crusta fragili obtectus, reptantis modo fluitans, cornibus, quae sunt propria rotunditate praepilata, porrectis. Vivit petrosis locis. Haec et alia *Plin.* 9, 30, 50. ℙ Fuit hoc nomine mulier veneficiis insignis, cujus opera Nero Britannicum, Agrippina Claudium veneno sustulit, teste *Tac. A.* 12, 66. et *ib.* 13, 15. et *Suet. Ner.* 33. Hinc *Juven.* 1, 71. Instituitque rudes melior Locusta propinquas, Per famam et populum nigros efferre maritos. ℙ De locusta insecto terrestri loquens *Juvenc.* primam corripit, *in Matth.* 3. 1, 339. Arvis qui solitus ruralibus esse locustas. *Alcim.* 5, 193. Exin restantem surgit consumere fructum Bruchus, et excusso confidens crure locusta.

LŎCŪTIO vel Loquutio, onis, f. φράσις, sermo, vel ipse loquendi actus. *Auct. ad Her.* 3, 13. Sermo est oratio remissa, et finitima quotidianae locutioni. *Cic. Or.* 3, 19. Quamquam enim omnis locutio oratio est, tamen unius oratoris locutio hoc proprio signata nomine est. *Id. Brut.* 74. Locutio emendata, et Latina. ℙ Item loquendi modus. *Gell.* 1, 7. *f.* Multam apud veteres scriptores locutionum talium copiam offendimus. ℙ Quidam *locutiones* dixere voces, dictiones, ut est apud *Quint.* 1, 5.

LŎCŪTĬUS. V. AJUS.

LŎCŪTOR vel Loquutor, oris, m. λάλος, qui nimium loquitur. *Gell.* 1, 15. Qui sunt leves, et futiles, et importuni locutores. *Appul. Met.* 1. *in.* Si quid exotici sermonis rudis locutor offendero.

LŎCŪTŬLĒĬUS, ii, m. ἀθυρόγλωσσος, homo in verba projectus, quem et blateronem, et linguacem dicimus. *Gell.* 1, 15. *extr.* ℙ Item adjective *lŏcūtŭlēus*, *a*, *um*, ap. *Alcim.* 5, 160. Atque locutuleis frendet succumbere ranis. Alii leg. Atque premens homines. ℙ *Adjective *Alcim. Avit. carm.* 5, 148. Sueta locutuleis fundet succumbere ranis: ubi extrita vocali *i*, corripitur paenultima. *B. A.*

LŎCŪTUS vel Loquutus, us, m. loquela, locutio, sermo. *Appul. Flor. n.* 15. Passis versibus, soluto locutu, libera oratione.

LŌDĪCŬLA, ae, f. dimin. lodicis. *Suet. Aug.* 83. Ita ut in extremis spatiis subsultim decurreret, segestri, vel lodicula involutus. [*Gr. ἐπιβλημάτιον. V. *Casaub.*] *Petr. Sat.* 20. Lodiculam in pavimento diligenter extendit.

LŌDIX, icis, f. στρῶμα, τύλη, lecti operimentum. *Juven.* 6, 194. Ζωὴ καὶ ψυχὴ modo sub lodice relictis Uteris in turba. ℙ Masculino genere *hos lodices* dixit Pollio, sed non est imitandus, ut est ap. *Quint.* 1, 6. *f.*

LOEBASĬUM Sabini dicebant Liberum patrem, ut est ap. *Serv.* ad *G.* 1, 7. Nam

LOEBERTATEM, et

LOEBĔSUM, antiqui dicebant, libertatem, et liberum: ita Graeci λοιβὴ et λείβω. *Festus.* Ceterum *Vossius* putat *Sebazium* legend.

LOEDŎRĬA, ae, f. λοιδορία, mordax convicium. Differt a scommate, quod hoc sit mordacitas quadam urbanitate et joco adumbrata; loedoria vero apertum amarulentumque est convicium, nulla urbanitatis specie velatum. Ita *Macr. Sat.* 7, 3. Sed haec Graeca sunt, et vix Latine adhibenda.

[LOEMODES, is, m. λοιμώδης, species luis pestilens. V. EPIDEMUS. *F.*]

LŎGĀRĬON, ii, n. λογάριον, leviores minutioresque rationes, quales iis de rebus, quae quotidie in usum familiae erogantur, in adversariis solent conscribi. *Ulp. Dig.* 33, 9, 3. *f.* Sed et chartas ad ratiunculam, vel ad logarion paratas contineri appellatione penoris. Ita *Torrent.*, et *Haloand.* Graecis litteris edidit. Est enim Graeca vox, a λόγος, ratio.

[LŎGAS, ădis, f. λογάς, electio. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 80, 7. Laelia Logas. *F.*]

LŎGĒUM, i, n. λογεῖον, pulpitum in scena, in quo chorus tragoediarum et comoediarum (quoad comoediae chorum habuerunt), ceterique personam non habentes, fabulae subserviebant. *Vitr.* 5, 8. semel Graece scribit, semel Latine: sed ubi Latine, dubia est lectio.

LŎGĬCE, es, f. λογική, disciplina rationalis, ars disserendi, quae et dialectica dicitur. *Cic. Fin.* 1, 7. Jam in altera philosophiae parte, quae est quaerendi ac disserendi, quae λογικὴ dicitur, iste vester, ut mihi quidem videtur, plane inermis ac nudus est. *Id. Fat.* 1. Totaque est logice, quam rationem disserendi voco.

LŎGĬCUS, a, um, adj. λογικὸς, ad logicam pertinens. *Cic. Tusc.* 4, 14. Habes ea, quae de perturbationibus enucleate disputant Stoici, quae logica appellant, quia disseruntur subtilius. [*Sidon. carm.* 15, 100. dum primus et unus Physica vel logico, logicum vel jungit ad ethos. *F.*]

[LŎGISMUS, i, m. λογισμός, ratiocinium. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 1134, 4. L. Arrius Logismus. *F.*]

LŎGISTA, ae, m. λογιστής, qui rationes conficit. Dicitur et de curatore publico alicujus civitatis, qui ejus vectigalia, et publicos reditus colligendo, impendendoque, et rationes conficiendo, curat. *Inscr.* ap. *Grut.* 389, 2. Logista civitatis splendidissimae Nicomedensium. *Imp. Gordian. Cod.* 1, 54, 3. Curator rei publicae, qui Graeco vocabulo logista nuncupatur, multandi jus non habet.

LŎGISTŎRĬCUM, i, n. λογιστορικὸν, vel Logistoricus, titulus est cujusdam libri M. Varronis, in quo perscripta fuisse videntur dicta et doctrinae scitu dignae, historiaeque memorabiles: per varia capita, suis lemmatis distinctae: a λόγος, sermo, et ἱστορία, historia, vel cognitio, peritia. *Gell.* 20, 11. Sculnam scriptum esse in Logistorico M. Varronis, qui inscribitur *Cato*, idem P. Lavinius admonet. *Id.* 4, 19. *extr.* M. Varro in Logistorico scripsit, quae inscripta est *Cato, aut de libris educandis*, h. e. historia, vel sectio, vel doctrina ejus libri inscripta est de liberis educandis.

LŎGŎDAEDĂLĬA, ae, f. λογοδαιδαλία, ingeniosa nimis et curiosa sermonis elaboratio: a λόγος, sermo, et δαίδαλος, ingeniosus. *Auson. Idyll.* 12, 1. E logodaedalia strides modo qui nimium trux.

LŎGŎGRAPHUS, i, m. λογογράφος, rationarius, qui in municipiis libros rationum scribit, quique in acta refert quae ad rempubl. pertinent: a λόγος, ratio et γράφω, scribo. *Arcad. Dig.* 50, 4, 18. *med.* Qui custodes aedium, vel logographi, vel tabularii, etc. muneribus personalibus adstringuntur. Adde *Imp. Alex. Cod.* 10, 69. qui *De tabularis, scribis, logographis* inscribitur, 1.

LŎGOS vel Logus, i, m. λόγος, Graece est verbum, vox, dictum, sermo. Fere adhibetur in plur. numero. *Pl. Men.* 5, 2, 29. Loquere, uter meruistis culpam, paucis: non longos logos; et *Petr. Sat.* 126. Procedentibus longius logis. Al. leg. *jocis.* ℙ Accipitur et pro dicto ridiculo, futili, vano, contemnendo. *Pl. Stich.* 1, 3, 68. Logos ridiculos vendo: agite, licemini. *Id. Pers.* 3, 1, 66. Dabuntur dotis tibi sexcenti logi. *Ter. Ph.* 3, 2, 7. *Phae.* Non mihi credis? *Do.* hariolare. *Phae.* Sin fidem do. *Do.* fabulae. *Phae.* Feneratum istuc beneficium tibi pulcre dices. *Do.* logi. *Cic. fragm.* ap. *Non.* 1, 318. Ego certe scio, omnes logos, qui ludis dicti sunt, animadvertisse. ℙ Item pro fabula. *Sen. Consol. ad Polyb.* 27. Fabellae et Aesopei logi, intentatum Romanis ingeniis opus. ℙ *Logos* Graece est etiam ratio. Hinc *Auson. Idyll.* 11, 67. triplex quoque forma medendi, Cui logos, aut methodos, cuique experientia nomen, *h. e.* medicina rationalis. V. *Cels. praef.* Sic *Marcell. carm. de Medicina*, 6. Quod loges, aut methodus, simplexque empirica pangit.

LŎLĬĀCEUS, a, um, adj. αἴρινος, qui ex lolio est. *Varr. R. R.* 3, 9. *f.* Turundae admixtae ex farina loliacea.

LŎLĬĀRĬUS, a, um, adj. αἰρικὸς, ad lolium pertinens. *Col.* 8, 5. *med.* Cribro viciario, vel loliario pulli superponantur.

LŎLĪGO, inis, f. τευθὶς, τεῦθος, piscis genus: fortasse ab atro succo, quem habet. Sane ater iste succus in sepia vocatur θολὸς pro θολός. Itali hodie a thecae calamariae similitudine calamarium appellant. [*Sepia loligo, *L. Blackfisch, Tintenfisch.*] Habet enim cruorem nigrum atramenti similitudine. Unde succus loliginis pro livore hominis atri, idest malevoli, ponitur. *Hor. Sat.* 1, 4, 100. hic nigrae succus loliginis, haec est Aerugo mera. ℙ *Varr. L. L.* 4, 13. dictam putat a volando, quasi *voligo.* Volitat enim interdum, extra mare efferens se, ut *Plin.* 9, 29, 45. tradit. Instructa est octonis quasi pediculis, quibus natat ac venatur: ac praeterea duobus pedibus longioribus et asperis, quibus ad os cibum admovet: caret ossibus sed corpus habet circulis carnis vinctum, ut *Id.* docet *ib.* 28, 44. 11, 37, 87.; additque 9, 30, 48. in nostro mari loligines quinum cubitorum capi, sepias binum. ℙ Scribitur et *lolligo.*

LŎLĪGUNCŬLA seu Loliguncula, ae, f. parva loligo, τευθίς. *Pl. Cas.* 2, 8, 58. volo molliculas escas: Emito sepiolas, lepadas, loliguneulas, Hordeias.

LŎLĬUM, ii, n. αἶρα, ζιζάνιον, herba in segetibus nascens, iisque inimica, hordeo similis, cujus etiam vitium esse putatur, quasi δόλιον, hoc est adulterinum. Fit enim e corruptis tritici ac hordei seminibus. [*Lolium temulentum, *L. Lolch, Schwindelhafer, Trespe.* Secundum alios: *die rothblühende Rade.* V. *Voss.* ad *Virg. G.* 1, 154.] *Plin.* 18, 17, 44. *n.* 2. Nam lolium, et tribulos, et carduos, lappasque, non minus, quam rubos, inter frugum morbos potius, quam inter ipsius terrae pestes numeraverim. *Virg. G.* 1, 153. interque nitentia culta Infelix lolium et steriles dominantur avenae. ℙ *Lolio victitare* dicitur, qui visu est imbecillo. Nocet enim oculis lolium propter vapores acres, quos in cerebrum attollit. *Ov. Fast.* 1, 691. Et careant loliis oculos vitiantibus agri. *Pl. Mil.* 2, 3, 50. Mirum est, lolio victitare te, tam vili tritico. *Pa.* Quid jam? *Sce.* quia luscitiosus.

*LOLLĬA PAULLĪNA, M. Lollii Consularis filia, a Callisto liberto Claudii ad nuptiarum Imp. spem accensa. Ab Agrippina demum eversa, et immisso tribuno ad mortem adacta. *Tac. A.* 12, 1. 22. et 14, 12. *Suet. Cal.* 25. et *Claud.* 26. *Plin.* 5, 35. ℙ Fuit et Lollia, A. Sabinii uxor, quam corrupisse fertur Caesar, auctore *Suet. Caes.* 50. *B. A.*

LOLLĬĀNUS, a, um, adj. ad Lollium pertinens, quod est nomen Romani civis. *Tac. A.* 1, 10. Lolliana clades, *h. e.* quam M. Lollius legatus in Germania sub Augusto accepit: de qua *Vell.* 2, 97. et *Suet. Aug.* 23. ℙ *Lollianus, i*, m. Consul cum Arbitrione. *Suet. Ner.* 13. *Cal.* 25. et *Claud.* 26. ℙ Alius Lollianus, unus ex tyrannis tempore Gallieni exortis. *Trebell. Pollio in XXX. tyrannis. B. A.*

*LOLLĬUS, i, m. praenomine Marcus, Galatiae, postmodum autem Galliae, legatus, cui Caesar Augustus omnia indulsit, avarus, maximas opes congessit. Caio Caesari moderator juventae fuit. Magnam cladem in Germania sub Augusto accepit. De eo V. *Hor. Od.* 4, 9. *Suet. Tib.* 13. *Vellei* 2, 97. *Tac. A.* 3, 48. V. et *Lollianus, a, um.* ℙ Cum filio hujus natu maximo agit *Hor. Ep.* 1, 2, et 18. ℙ *Lollius Urbicus*, historicus Latinus, historiam sui temporis condidit. *Lampr.* in *Diadumeno*, *J. Capitol.* in *Antonino Pio. B. A.*

[LŌMENTĀRĬUS, ii, m. qui lomentum vendit. *Gloss. Philox.* Lomentarius, σμηγματοπώλης. *F.*]

LŌMENTUM, i, n. σμῆγμα, farina fabacea, qua ad rugas e cute tollendas usa est antiquitas: a *lotum*, ut *fomentum* a *fotum*, quod ea ad lavandum uterentur. *Mart.* 3, 42. Lomento rugas uteri quod condere tentas. *Pall.* 11, 14. *med.* Ex faba lomentum factum vino adjicere. ℙ Translate *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 14. *f.* Persuasum est ei, censuram lomentum, aut nitrum esse: nam sordes eluere vult, etc. ℙ Est item coloris genus, quod in usum pictorum ex caeruleo confici solet, λείωμα. *Plin.* 33, 13, 57. Ex caeruleo fit, quod vocatur lomentum: perficitur id lavando, terendove, et hoc est caeruleo candidius.

LONCHĪTIS, idis, f. λογχῖτις, herba in locis sitientibus nascens, foliis porri ad radicem rubentibus, flores habens, ceu galericulos, personis comicis similes, parvam exserentes linguam, semen vero involucris clausum, triangulum, et lanceae simile, unde sibi nomen vindicavit: λόγχη enim *lancea* est. *Plin.* 25, 11, 88. 26, 8, 48. [*Serapias lingua, *L. Zungenförmige Stendelwurz.*]

LONCHUS, i, m. hasta, lancea, λόγχος. *Tert. Cor. mil.* 11. Requiescens super loncho, quo perfossum est corpus Christi. Alii leg. *luncho* eodem sensu.

*LONCĬUM, i, n. oppidum Norici. *Ant. Itin. B. A.*

LONDĪNĬENSIS, e, adj. *Eumen. Pan. ad Constant.* 17. Ad oppidum Londiniense pervenerant, *h. e.* Londinium, ut *Tac. A.* 14, 33. appellat, nunc *London*, totius Angliae caput ad Tamesim fluvium. Adde *Ammian.* 27, 8. 28, 3. ubi *Lundinium* legitur.

LONGAEVĬTAS, atis, f. πολυετία, longum aevum, senectus. *Macr. Sat.* 7, 5. De longaevitate eorum (*corvorum*) opinio fabulatur.

LONGAEVUS, a, um, adj. πολυετής, annosus, senex, longi aevi: vox poetica. *Virg. A.* 3, 169. haec laetus longaevo dicta parenti Haud dubitanda refer. *Id. ib.* 2, 525. sacra longaevum in sede locavit. *Prop.* 4, 1, 52. Longaevum caput. *Mart.* 14, 27. Longaevi capilli. *Id. Spect.* 5. Longaeva vetustas. *Prop.* 2, 10, 47. senectus. *Stat. Th.* 10, 864. Amnis ut incumbens longaevi robora pontis Assiduis oppugnat aquis. ℙ In illo *Virg. A.* 6, 764. Silvius, Albanum nomen, tua postuma proles, Quem tibi longaevo serum Lavinia conjux Educet silvis regem: tum *Serv.*, tum *Apollinaris Sulpicius* ap. *Gell.* 2, 16. *longaevo* interpretantur non seni, sed in longum jam aevum perpetuum recepto, immortalique ac Deo facto. Sed hoc nimis subtile est, et vel ipsi *Gellio* merito displicet. ℙ [Absolute *longaeva* dicitur anus. *Ov. Met.* 10, 462. Cunctantem longaeva manu deducit, *h. e.* nutrix longaeva. *F.*]

*LONGANĬMĬTER, adv. *Fulg. Epist. ad Venant.* Pressuras longanimiter tolerare, *h. e.* fortiter, ut virum decet, ἀνδρείως. *B. A.*

LONGĀNO vel Longabo, onis, m. ἀπευθυσμένον ἔντερον, intestinum rectum, a crasso intestino, quod κῶλον appellant, ad sedem usque porrectum, spinae e directo incumbens: quod in longum protendatur, nullis orbibus implicitum, ut cetera intestina. *Veg. Vet.* 1, 42. et *Coel. Aurel. Acut.* 3, 22. et *Tard.* 2, 1. ℙ Ex hujusmodi intestino farto varia fiebant farcimina, ut est ap. *Apic.* 4, 2. *med.* Unde et ipsum pro farcimine accipitur a *Varr. L. L.* 4, 22. *f.* et *Arnob.* 7, 229. ℙ Ap. *Veg. l. c.* legitur *longanon* in recto singulari: ap. *Coel. Aurel. Tard.* 4, 3. et *ib.* 5, 10. *longao, onis.* Ap. *Varr.* vero *longabo.*

*LONGATĪCUM, i, n. oppidum Pannoniae superioris. *Tab. Peut. B. A.*

LONGE, adv. πόῤῥω, τῆλε, longo intervallo, procul. *Pl. Rud.* 4, 3, 95. Ubi tu hic habitas? *Gri.* porro illic longe usque in campis ultimis. *Cic. Fam.* 2, 7. Longe absum, audio sero; et *ib.* 14. 2. *f.* Longius, cum ita vobis placet, non discedam. *Plin. ep.* 7, 27. Strepitus vinculorum longius primo, deinde e proximo reddebatur. *Nep. Them.* 3. Progredi longius. *Quint.* 1, 1. Longe subsequi. *Colum.* 9, 8. *med.* Apes, quae longius meare vide-

buntur. *Ter. Eun.* 2, 3, 43. Continuo accurrit ad me, quam longe quidem. *Cic. Fam.* 13, 29. Exspectare te arbitror, haec tam longe repetita principia quo spectent. *Id. Amic.* 12. Longe prospicere futuros casus. *Mart.* 1, 87. Hic longe est mihi. *Cic. Tusc.* 5, 31. Honestatem sic complectitur, ut omnia, quae sine ea sint, longe et retro ponenda censeat. *Id. Quint.* 25. Quam longe est hinc in saltum Gallicanum? et *Verr.* 2, 2, 27. Longe mihi obviam cum suis omnibus processerunt; et *ib.* 22. Bidis oppidum est non longe a Syracusis. *Id. Fl.* 29. *f.* Longe omnino a Tiberi ad Caicum. *Virg. G.* 1, 358. resonantia longe Litora. [*Plura v. ap. *Boettich.* in *Lex. Tac.* p. 295. Nomen mensurae regit in accusativo. V. *Ruddim.* 2, 100. *n.* 73. qui laudat *Lucil.* ap. *Charis.* col. 182. Longe tria millia passuum. *Caes. B. G.* 7, 16. Vercingetorix locum castris deligit ab Avarico longe millia passuum XVI.] ¶ Additur interdum genitivus *gentium*, leporis et significantiae causa. *Cic. Att.* 6, 3. Tu autem abes longe gentium. [*Id. Fam.* 12, 22. Nostri tyrannicidae longe gentium absunt.] ¶ *Longe lateque* est in omnes partes, multis et longinquis in locis. [*V. *Burm.* ad *Virg. A.* 6, 378.] *Cic. N. D.* 2, 15. Sol, qui immenso mundo tam longe lateque collucet; et *ib.* 1, 20. Animus late longeque peregrinatur. *Id. Div.* 1, 36. Dii vim suam longe lateque diffundunt. [*Liv.* 5, 37. Longe ac late fuso agmine.] ¶ *Longe esse* eleganter dicuntur, quae nihil juvant. *Caes. B. G.* 1, 36. Si id non fecissent, longe ab his fraternum nomen populi R. abfuturum. *Virg. A.* 12, 52. Longe illi Dea mater erit, quae nube fugacem Feminea tegat. [*Est haec formula minarum frequens imprimis poetis. V. *Cerdam*, et *Heyn.* ad *Tibull.* 1, 5, 2.] *Ov. Her.* 12, 53. Quam tibi nunc longe regnum dotale Creusae, Et socer, et magni nata Creontis erant! [*Laud. *Ruhnk.* ad h. l. *Flor.* 1, 2. p. 218. longe illis nauticae artes, ibique *Duk.* et *Petr.* 58. Curabo, longe tibi sit comula ista.] *Sil.* 17, 80. Longe conjugia, ac longe Tyrios hymenaeos Inter Dardanias acies fore. [*V. *Drakenb.* ¶ *Longe esse ab aliqua re*, significat etiam carere alicujus rei scientia. Ita *Quint. Inst.* 8. *prooem. in.* Unde existimant accidisse, ut qui diligentissimi artium scriptores exstiterunt, ab eloquentia longissime fuerint: ubi v. *Burm.* p. 657.] ¶ Refertur etiam ad tempus. *Cic. Brut.* 15. *f.* Varro, diligentissimus investigator antiquitatis, vitam Naevii producit longius; et *ib.* 34. Longius aetate provectus. *Nep. Att.* 2. Neque longius, quam dictum esset, eos debere passus est. *Albinov.* 2, 4. Longius annoso vivere dignus avo, *h. e.* diutius. *Pl. Rud.* 4, 1, 24. Quid tu? quam dudum in portum venis huc? *Ep.* longissime; et *Men.* 5, 9, 52. Quid longissime meministi in patria tua? [*Caes. B. G.* 7, 71. Frumentum se exigue dierum XXX habere, sed paulo etiam longius tolerare posse parcendo.] ¶ Item ad multitudinem verborum: cui contrarium est *breviter*. *Cic. Or.* 48. *extr.* Haec dixi brevius, quam si hac de re una disputarem: longius autem, quam instituta ratio postulabat. *Quint.* 10, 2. *med.* Otiosi, et supini, si quid modo longius circumduxerunt, jurant, ita Ciceronem locuturum fuisse. ¶ Saepe significat valde, multum. *Cic. Tusc.* 3, 14. Lenit eorum adventum, quae venientia longe ante videris. *Ter. Ad.* 1, 1, 40. Errat longe, mea quidem sententia. *Gell.* 17, 21. *med.* Neque ita longe post Aristoteles vita functus est. ¶ Jungitur superlativis, aut eorum vim habentibus. *Caes. B. G.* 1, 2. Longe nobilissimus et ditissimus apud Helvetios. *Cic. Verr.* 2, 5, 72. Caeremoniae longe maximae atque occultissimae. *Id. Brut.* 14. Longe plurimum ingenio valuisse videtur. *Id. Fam.* 13, 13. Longe princeps municipii Lucensis. *Id. Verr.* 2, 2, 22. Longe primus civitatis. ¶ Item comparativis. *Petr. Sat.* 9. Longe major; et *ib.* 98. blandior. *Phaedr.* 3, 7. fortior. *Virg. A.* 9, 556. melior. *Vell.* 2, 74. tumultuosior; et *ib.* 51. *extr.* Proelium longe magis prosperum. ¶ Item cum verbis, adverbiis, et nominibus, quae praestantiam, vel diversitatem ac dissimilitudinem adsignificant. *Cic. Brut.* 64. Inter aequales longe praestitit. *Id. Verr.* 2, 4, 53. Aedes duae, quae longe ceteris antecellunt; et *Or.* 1, 21. *f.* Longe Academiae illi tuum hoc suburbanum gymnasium anteponam; et *Verr.* 2, 2, 4. A quo mea longissime ratio, voluntasque abhorrebat. *Id. Amic.* 9. Longe dissentire. *Id. ib.* Quod longe secus est. *Id. Acad.* 4, 31. *extr.* Longe aliter se habet, ac, etc. *Liv.* 39, 28. Id ego aliter longe judico esse. *Vatin.* ad *Cic. Fam.* 5, 10. Longe alia conditione sum, ac ceteri. *Cic. Phil.* 5, 18. Longissime diversa ratio est. *Id. Sull.* 17. Erat huic judicio longe dissimilis illa contentio. *Liv.* 1, 9. Longe ante alias specie et pulcritudine insignis. ¶ Item cum *multum*. *Cic. Or.* 1, 49. *f.* Multum inter se distant istae facultates, longeque sunt diversae atque sejunctae. *Id. Verr.* 2, 5, 44. Longe omnes multumque superare. *Id. Fin.* 5, 14. *f.* Cum longe multumque ratio praestet. *Id. Mur.* 13. Longe et multum antecellere. ¶ Absolute. *Stat. Ach.* 1, 176. Par studiis, aevique modis, sed robore longe, *h. e.* longe dispar, inferior. Loquitur de Patroclo Achillis sodali. ¶ Interdum repetitur. *Cic. Fin.* 2, 21. Plurimum, et longe longeque plurimum tribuere honestati. *Ov. Met.* 4, 325. Sed longe cunctis, longeque potentior illis. *Gell.* 14, 1. *med.* Et supra longe atque longe per infinitum. Adde *Hor. Sat.* 1, 6, 18. ex lectione *Bentleji.* [*Cf. *Ruhnk.* ad *Ov. Her.* 1, 41.] ¶ Etiam cum genitivo. *Appul. Met.* 5. Longe parentum velut exsultantes, *h. e.* longe a parentibus.

LONGILOQUIUM, ii, n. longus sermo, et taedii plenus. Est *Donati* ad *Ter. Eun.* 2, 2, 34.

LONGIMĀNUS, a, um, adj. μακρόχειρ, qui alteram manum longiorem habet. Cognomen fuit Artaxerxis Persarum regis. Alteram enim manum habuit hujusmodi. *Hieron.* in *Chronic. Euseb. ad Olymp. LXXIX.* ¶ Ap. *Nep. Reg.* 1. Graeca voce *macrochir* dicitur: a μακρός, longus, et χείρ, manus.

LONGINQUĒ, adv. longe. *Accius* ap. *Non.* 4, 440. et 11, 49. Annos multos longinque a domo bellum gerentes. *Gell.* 1, 22. *med.* Longinquius diutiusque adesse. ¶ [Est etiam idem ac inusitate. *Front. ad Verum* (ed. *A. Maio*) *ep.* 1. Historiam quoque scripsere Sallustius structe, Pictor incondite, Claudius lepide, Antias invenuste, Sisenna longinque. De eod. *Cic. Brut.* 75. Sisenna recte loqui putabat esse, inusitate loqui. *F.*]

LONGINQUĬTAS, atis, f. διάστημα, locorum distantia. *Cic. Fam.* 2, 9. In his enim sum locis, quo propter longinquitatem tardissime omnia perferuntur. [*Tac. Agr.* 19. Longinquitas regionum.] ¶ Item distantia temporum, diuturnitas. *Id. Div.* 1, 7. Nihil est, quod non longinquitas temporum efficere possit. *Id. Tusc.* 5, 40. Si dolores longinquitate producti vehementius torquent. *Id. Phil.* 10, 8. Nondum ex longinquitate gravissimi morbi recreatus. *Ter. Hec.* 4, 2, 20. Longinquitas aetatis. [*V. *Ruhnk.* ad h. l. Adde *Tac. A.* 1, 53. Obscuram fore necem longinquitate exsilii ratus. *Liv.* 10, 31. Quinam sit ille, quem non pigeat longinquitatis bellorum scribendo legendoque, quae gerentes non fatigaverunt. V. *Kreyss.* qui leg. *quem pigeat.* Adde 9, 33. Qui quinquennalem ante censuram et longinquitate potestatem dominantem, intra sex mensium et anni coegisset spatium.] ¶ Item longitudo. *Flor.* 4, 12. *extr.* Nihil magis quam longinquitatem viae imputabant, quam quadriennio impleverant. *Plin.* 31, 6, 33. Longinquitas navigandi. [*Tac. A.* 6, 44. Longinquitate itineris fessos. *Id. ib.* 3, 5. ob longinquitatem itinerum.]

LONGINQUO, adv. longinque, longe. *Paul. Dig.* 30, 39. Servus longinquo absens. *Ulp. ib.* 3, 3, 44. Si longinquo sit abfuturus.

LONGINQUO, as, a. 1. distare facio, removeo. *Claud. Mamert.* 1, 1. Deum a se longinquare. Adde *August.* in *Psalm.* 34. *serm.* 2. *n.* 6.

LONGINQUUS, a, um, adj. ἀπώτερος, longo intervallo distans, remotus, dissitus. *Cic. Fam.* 15, 9. Non dubito, quid praesentes sentiant: nos quidem longinqui, et a te ipso missi in ultimas gentes, etc. *Id. Manil.* 16. Ex locis tam longinquis, tamque diversis. *Id. Cat.* 2, 13. Ab extero hoste atque longinquo. *Id. Att.* 15, 9. Longinqua Lacedaemon. *Tac. A.* 11, 10. militia. *Caes. B. G.* 7, 77. *f.* Longinquae nationes; et *ib.* 4, 27. Longinquiores loci. *Tac. A.* 3, 34. Adire longinqua imperii. [*Tacitus saepius ad locum, quam ad tempus, refert. V. *Boettich. Lex. Tac.* p. 295. Adde *Liv.* 22, 23. Cura longinqua, i. e. rei procul remotae.] ¶ Translate est peregrinus, externus. *Ov. Ib.* 150. Nostraque longinquus viscera piscis edet. *Cic. Dejot.* 3. *extr.* Homo longinquus, et alienigena. [*Adde *Mil.* 28. Clodius aequaliter in longinquos, in propinquos, in alienos, in suos irruebat.] ¶ *E*, et *ex longinquo*, e loco remoto. *Sen. ep.* 22. Ex longinquo suadere aliquid. *Tac. A.* 1, 47. Majestate salva, cui major e longinquo reverentia. *Plin.* 35, 10, 36. *n.* 1. E longinquo intueri. *Id.* 10, 23, 31. venire; et *ib.* 42, 59. Nobilitas e longinquo. ¶ Praeterea *longinquus* refertur ad tempus, et ponitur pro diuturno. *Caes. B. C.* 3, 8. Se confidere munitionibus oppidi, si celeriter succurratur: longinquam oppugnationem sustinere non posse; et *B. G.* 1, 47. Longinqua consuetudo. *Liv.* 5, 5. *extr.* Longinquus morbus. *Nep. Them.* 4. Longinquiore tempore bellum conficere. *Cic. Div.* 1, 49. Longinqua observatio. *Id. Fin.* 2, 29. Bene longinqui dolores. *Id. Part.* 32. In longinquum tempus differre. [*Plura v. ap. *Schütz.* in *cl. Cic.* s. h. v.] *Pl. Mil.* 3, 1, 136. Vitam longinquam dare alicui. *Prop.* 1, 6, 27. Longinquus amor. [*Adde *Liv.* 4, 18. Ne longinquam militiam non paterentur Falisci, i. e. longam. Sic 6, 42. *fuga longinqua* dicitur. V. *Drak.* ad 1, 31, 5. *Gell. ad f.* Sed quoniam longinquis per hiemem noctibus, etc.] ¶ Absolute more adverbii. *Pl. Merc.* 3, 4, 23. Odiosa est oratio, cum rem agas, longinquum loqui. ¶ Est etiam longo loci spatio extensus. *Claud. Rapt. Pros.* 3, 363. Sic qui vecturam longinqua per aequora merces Molitur tellure ratem, etc. ¶ Item antiquus, qui longe ante fuit. *Plin.* 13, 12, 26. Ita sunt longinqua monumenta Tiberii, Cajique Gracchorum manus, quae apud Pomponium Secundum vidi annos fere post ducentos. ¶ Translate est tardus, lentus, serus. *Pl. Merc.* 5, 2, 55. Longinquum istuc amanti est. *Tac. A.* 13, 37. *extr.* Si omissa spe longinqua et sera, praesentem potioremque sequeretur.

[LONGĪNUS, i, m. derivativum a *longus*. Est cogn. R., ut Q. Cassius Longinus in nummis ap. *Eckhel. D. N. V.* T. 5. p. 166. et C. Cassius Longinus cos. ann. U. C. DLXXXIII. in Fast. Capitol. ap. *Grut.* 243. *F.* *De Cassio Longino, Gr. Λογγῖνος. *Liv.* 41, 26. et 45, 14. *Cic. de Or.* 1, 60. ¶ *Dionysius Longinus*, Syrus vel Emisenus, vel fortasse Palmyrenus, vir doctus, vixit tertio post Christum natum seculo. Plurima scripsit, de quibus nihil restat, praeter tractatum περὶ ὕψους et fragmenta quaedam. Zenobiae reginae praeceptor cum esset, ab Aureliano occisus est, quod crederetur auctor epistolae, quam Syriaca lingua ad Imperatorem Zenobia scripserat. Ceterum de nomine ejus, de quo disputatur, vide *Dissert. Philol. de vita et scriptis Longini*, editioni *Toupianae* necnon *Weiskianae* praefixam, *Ruhnkenio* (ut patet ex *Weiskii* nota) asserendam. *B. A.*]

LONGĬPES, edis, adj. μακροσκελής, longos pedes, sive longa crura habens. *Plin.* 30, 4, 10. Simillimum scarabaeo longipedi. Adde 11, 47, 107.

LONGISCO, is, n. 3. ἐκτανύομαι, longus fio, in longum cresco. *Enn.* ap. *Non.* 2, 506. neque corpora firma Longiscunt quicquam.

LONGĬTER, adv. longe. *Lucr.* 3, 677. Non, ut opinor, ea ab leto jam longiter errat. Adde 5, 134.

LONGĬTĬA, ae, f. longitudo. *Auct. de limit. edit. Goesii*, p. 271. et *Veg. Vet.* 4, 2. ubi et *longicia* scribitur. *In ed. *Schneider.* est *longitudo. B. A.* V. LATITIA.

LONGITRORSUS, adv. in longum, in longitudinem. *Fest.* Longitrorsus sic dicitur, sicut dextrorsus, sinistrorsus.

LONGĬTŪDO, inis, f. magnitudo in longum extensa, prolixitas, μακρότης: et tum de loco dicitur, tum de tempore. *Cic. N. D.* 1, 20. In hac immensitate latitudinum, longitudinum, altitudinum. *Id. Phil.* 9, 1. Longitudo itineris. *Caes. B. G.* 5, 33. agminis. *Cic. Verr.* 2, 5, 10. Diei brevitas conviviis, noctis longitudo flagitiis conterebatur. *Id. Or.* 51. *extr.* Longitudines, et brevitates in sonis. *Id. Part.* 17. Longitudo orationis. *Id. Univ.* 7. Diffindere aliquid in longitudinem. *Plin.* 16, 34, 62. Helix adolescit in longitudinem. *Caes. B. G.* 6, 28. Arduenna silva millibus amplius quingentis in longitudinem patet. *Plin.* 3, 5, 6. Italia patet longitudine ab Alpino fine usque Rhegium oppidum, etc. *Caes. B. G.* 7, 46. A medio fere colle in longitudine murum praeduxerant. *Hirt. B. Alex.* 29. Magnis arboribus excisis, quae longitudine utramque ripam contingerent. *Plin.* 3, 1, 2. Hispania ulterior in duas per longitudinem provincias dividitur. *Ter. Heaut.* 5, 2, 10. Consulere in longitudinem, *h. e.* in futurum prospicere, providere quod diu prosit.

*LONGITURNUS, a, um, adj. *Vulg. Baruch.* 4, 35. *B. A.*

*LONGIVĪVAX, acis, adj. longaevus. *Vet. Schol.* in *Juven. Sat.* 14, 251. *B. A.*

LONGĬUSCŬLĒ, adv. longule. *Sidon. ep.* 8, 11. *f.* Longiuscule me progredi amor impulit. Adde *Donat. ed.* 2, 1760.

LONGĬUSCŬLUS, a, um, adj. paulo longior. *Cic. Arch.* 10. Quod epigramma in eum fecisset tantummodo alternis versibus longiusculis.

*LONGOPORI, orum, m. populi Aethiopiae. *Plin.* 6, 30. *B. A.*

*LONGŬLA, ae, f. opp. Latii Volscorum, non longe a Coriolis. *Liv.* 2, 33. et 39. et 9, 39. ¶ Hinc

*LONGULĀNI, orum, incolae Longulae. *Plin.* 3, 5. *B. A.*

LONGŬLĒ, adv. dimin. a longe. *Pl. Rud.* 1, 5, 8. Haud longule ex hoc loco. *Ter. Heaut.* 2, 2, 10. Non cogitas hinc longule esse. [*Al. leg. *longius. B. A.*] *Appul. Met.* 9. Auribus grandissimis praeditus cuncta longule etiam dissita facillime sentiebam.

LONGŬLUS, a, um, adj. dimin. longi. *Cic. Att.* 16, 13. Longulum sane iter, et via inepta.

*LONGUNTĬCA, ae, f. opp. Hispaniae Tarraconensis, juxta Iberum flumen. *Liv.* 22, 20. *med. B. A.*

LONGŪRĬO, onis, m. προμήκης, longus homo et procerus: a perticae, quam *longurium* vocant, similitudine. Usurpatur convicii loco, haud aliter ac *vacerram*, ac *stipitem* dicimus. Varro ap. *Non.* 2, 484. Hic qui ante me est, nescio quis longurio. V. LONGUS.

LONGŪRIUS, i, m. κάμαξ, pertica longior, variis usibus inserviens. *Varr. R. R.* 1, 14. Secunda sepes est ex agresti ligno, sed non vivit. Fit aut e palis statutis crebris, et virgultis implicatis, aut latis perforatis, et per ea foramina trajectis longuriis fere binis, aut ternis; et *ib.* 2, 7. *med.* Inter singulas equas a praesepibus interjicere lon-

gurios, qui eas discernant, ne inter se pugnare possint. Caes. B. G. 3, 14. Falces praeacutae, insertae affixaeque longuriis; et ib. 4, 17. Trabes directa materia injecta contexebantur, ac longuriis cratibusque contexebantur.

LONGUS, a, um, adj. μακρὸς, porrectus, extensus, sive per planum extendatur, sive in altum erigatur. Videtur esse a λόγχη, hasta. Dicitur de spatio tum loci, tum temporis. Caes. B. G. 4, 9. Rhenus longo spatio citatus fertur; et ib. 5, 31. Ex castris proficiscuntur longissimo agmine, magnisque impedimentis. [*Lucan. 3, 75. Quam seriem rerum longa praemittere pompa.] Virg. A. 3, 381. Italiam, quam tu jam rere propinquam, Longa procul longis via dividit invia terris; et ib. 9, 229. Stant longis adnixi hastis. Cels. 3, 1. Longus morbus. V. ACUTUS. Cic. Att. 16, 11. Longissima epistola; et ib. 12, 5. f. Horae, quibus exspectabam, longae videbantur. Id. Off. 1, 9. f. Quae quasi longo interjecto intervallo videmus. Hor. Od. 1, 11, 7. Spem longam resecare. Caes. B. C. 3, 69. Longa interjecta mora. Virg. A. 10, 549. Canitiemque sibi, et longos promiserat annos, h. e. multos, et diuturnam vitam. Cic. Verr. 2, 2, 52. Nonnunquam uno die longiorem mensem faciunt, aut biduo. [*Quint. Decl. 10, 2. p. 213. Nunc tenebras inanes, et longas oculis flentibus noctes, juxta somnum mariti pervigil, et tantum non deserta metitur: ubi v. Burm. Virg. A. 11, 214. longi pars maxima luctus: ubi v. Heins. qui longi bene tuitus est, contra vulg. longe. Taciti exempla, quae v. longus de tempore dictum referant, v. in Boettich. Lex. Tac. p. 295. Plura laudat Cort. ad Lucan. 2, 258. Longae pretium virtutis, i. e. diutinae, per multum temporis cultae. — Significat longus etiam perpetuus. V. ib. 6, 769. nec herbae Audebunt longae somnum tibi rumpere Lethes: ubi Cort. adire jubet Burm. ad Ov. Am. 1, 6, 25.] Colum. 5, 6. med. Scrobis latus pedum duorum, longus pedum sex; et 2, 11. Areas longas pedum quinquagenum facito. Id. Arbor. 16. Sulcum in quatuor pedes longum, in tres altum cum feceris. Pl. Trin. 4, 2, 58. Qua facie est homo? Sy. sesquipede quidem est, quam tu, longior. Plin. 6, 34, 39. Umbilicus septem pedes longus, umbram non amplius quatuor pedes longam reddit. Pall. 2, 10. Scrobes faciemus tribus pedibus longas. [*Sequitur etiam ad c. accus. Plin. 27, 12. Longa folia habet fere ad tres digitos. Laudat h. l. Ruddim. 2, 100. 76. ubi plura de constructione hujus vocis et sim. invenies.] ¶ Longa freta dicuntur a poetis vasta, ampla, longinqua, et diuturna navigatione peragenda. Hor. Od. 3, 3, 37. et ib. 27, 43., Prop. 2, 20, 29., Ov. Her. 7, 46. et alibi saepe. [*Ejusdem generis esse videtur Virg. G. 3, 223. Reboant silvaeque et longus Olympus: ubi v. Burm. Adde Virg. A. 7, 288. classemque ex aethere longo prospexit: ubi cf. Heins. Ov. Her. 5, 20. longa juga, i. e. longe extenta: ubi Ruhnk. laudat Prop. 3, 12, 14. Sectatur patrios per juga longa canes; et Pers. 1, 95. Sic costam longo subduximus Apennino; ibique Heins. et Brukh. ad Tibull. 1, 4, 18] ¶ Longus pro longinquo. Just. 18, 1. Alexander, qui tam longa a domo militia orientem subegit. Sil. 4, 374. Squalentes campos, et longa mapalia complent, h. e. longo spatio dissita; et 6, 627. remeans longis Tirynthius oris. Sall. fragm. ap. Serv. ad A. 11, 544. Et Metello procul agente, longa spes auxiliorum, h. e. longe posita, ut et Serv. exponit. [*Quint. Decl. 320. p. 639. Ego sum ille, qui longas terras et ignotas regiones peragravi. V. Drak. ad Sil. 6, 628.] ¶ Longa navis a figura dicta, tum velis, tum remis agitur, differtque ab oneraria, quae velis dumtaxat. Lentul. ad Coss. etc. Fam. 12, 15. med. Navi longa profugerunt, onerariis relictis. ¶ Longos versus appellabat Ennius heroicos, teste Cic. Leg. 2, 27. Confirmat Diomed. 3, 493. ¶ Longa syllaba, quae longiore spatio temporis effertur. Cic. Or. 3, 47. Paeon oritur a brevibus deinceps tribus, extrema producta atque longa. V. BREVIS. ¶ [*Alio modo dicitur syllaba longa ap. Cic. Or. 48. Quid vero hoc elegantius, quod non fit natura, sed quodam instituto? INCLITUS dicimus brevi prima litera, INSANUS producta; inhumanus brevi, infelix longa; et, ne multis, quibus in verbis eae primae literae sunt, in sapiente atque felice, producte dicitur IN; in ceteris omnibus breviter. — Hic locus non de brevitate aut longitudine syllabae, quae vulgo dicitur, accipiendus est, sed Cicero ait syllabam IN, etsi eadem maneat quantitas prosodica, tamen in insanus et infelix et similibus pronuntiari, ut Germanicum IIIN, in ceteris ut INN; quomodo Germani longas syllabas dividunt in producte pronuntiandas (gezogene Sylben) et in acutas (geschärfte Sylben). Schütz. in cl. Cic. s. v. longus.] ¶ Longus homo interdum per contemptum dicitur, ut vacerra, longurio, scil. pro bardo, ac stupido: sic magnus, et μέγας, aliquando ap. Graecos. Catull. 67, 47. Longus homo est, magnas cui lites intulit olim Falsum mendaci ventre puerperium. [*De statura hominis proprie dicitur ap. Cic. Fr. inc. fuisse Naevium Pollionem pede longiorem quam quemquam longissimum. Laudat h. l. Schütz. in cl. Cic. s. v. longus.] ¶ Longus item dicitur, qui multa verba facit. Cic. N. D. 1, 36. Possum de ichneumonum utilitate, de crocodilorum, de felium dicere: sed nolo esse longus. Quint. 10, 1. f. In cura verborum nimius, et compositione nonnunquam longior, et translationibus parum modicus. ¶ Longum est, res est longi temporis, laboris, multorum verborum, etc. [*μακρὸν ἂν εἴη.] Cic. Verr. 2, 1, 60. Jam vero quas iste praedas, quam aperte, quam improbe fecerit, longum est dicere. Id. Sext. 5. Longum est ea dicere, sed hoc breve dicam. Ter. Heaut. 2, 3, 94. Longum est, si tibi narrem, etc. Id. Andr. 5, 6, 13. Longum est, nos illum exspectare dum exeat. Id. Ph. 3, 2, 10. Experire: non est longum. [*Vell. 2, 42. Longum est narrare, quid et quoties ausus sit. Tac. H. 3, 71. et arcessere tormenta — longum videbatur. Adde 2, 2. Haud fuerit longum, paucis disserere, i. e. absurdum; et 64. longum interfectori visum. Adde Suet. Tib. 61. et Galb. 3. Ceterum nota, hanc dicendi formulam apud bonos scriptores semper per indicativum efferri. V. Ruhnk. ad l. modo l. Brem. ad Nep. Ann. 5, 4. et ad Suet. Tib. 61. Zumpt. Gr. Lat. §. 520. p. 422. ¶ Longum est usurpatur etiam ita, ut infinitivus vel aliud quid subaudiatur. Cic. N. D. 1, 8, 19. Longum est ad omnia, quae talia sunt, ut optata magis, quam inventa videantur. Ita Heindf. quem v. non improb. Orell., qui tamen Longum est omnia exhibuit. Heindf. etiam omissa praep. refellere, excutere, premere subaudire jubet: Ernest. c. Victorio et Grutero, narrare supplent.] ¶ Ne longum sit, ne longum faciam, ut breviter dicam. Cic. Cat. 3, 5. Ac, ne longum sit, Quirites, tabellas proferri jussimus. Hor. Sat. 1, 3, 137. Ne longum faciam, dum tu quadrante lavatum Rex ibis, etc. Cic. Leg. 2, 10. At ne longum fiat, videte, h. e. ne diu differatur. ¶ Longius facere trahere in longius plura dicendo. Cic. Fin. 5, 6. Nihil opus est exemplis id facere longius. Id. Leg. 1, 7. Non faciam longius. ¶ Nihil mihi est longius, nihil magis cupio, nullius rei tanta exspectatione teneor. Cic. Fam. 11, 27. Respondit, nihil sibi longius fuisse, quam ut me videret. Id. Verr. 2, 4, 39. Nihil ei longius videbatur, quam dum illud videret argentum. Adde Rabir. Post. 12. et Lucil. ap. eund. Tusc. 4, 21. ¶ In longum, in futurum, et longum tempus. Vell. 2, 83. Illis etiam detracto capite in longum fortissime pugnandi duravit constantia. Virg. Ecl. 9, 56. Causando nostros in longum ducis amores. Tac. A. 3, 27. Otium ejus rei haud in longum paravit; et ib. 11, 20. Unde tenuis fructus, nec in longum fuit; et H. 4, 22. Paucis diebus absumpta sunt, quae in longum suffecissent. [*Adde A. 1, 69. Odia in longum jaciens; 5, 2. acerbis facetiis — quarum apud praepotentes in longum memoria est. H. 2, 95. Nec in longius consultans.] ¶ Per longum, per longum tempus. Sil. 2, 464. exurit siccatas sanguine venas Per longum celata fames. Adde 12, 295. et 15, 788. ¶ Ex longo, ex longo tempore. Virg. A. 9, 64. collecta fatigat edendi Ex longo rabies. ¶ In longum, in longitudinem. Plin. 2, 81, 83. Nubes in longum porrecta. ¶ In longo eodem sensu. Id. 17, 23, 35. n. 23. Vitis in arbusto quatuor pedes in longo constat. ¶ Longum absolute, est longe. Virg. A. 10, 740. non me, quicumque es, inulto, Victor, nec longum laetabere; et Ecl. 3, 79. Et, longum formose vale, vale, inquit, Iola. Hor. A. P. 459. longum clamare. Stat. Th. 7, 300. nec longum, et pulcher Alathreus Editus. ¶ Longus spe dicitur senex, quia tardus est, et difficilis ad sperandum, propter experientiam fallacis fortunae. Hor. A. P. 172. Dilator, spe longus, iners, avidusque futuri: δύσελπις. Legit ex conjectura Bentlej. spe longus, iners, pavidusque futuri. ¶ Longa spes est sera, longinqua, et longo post tempore implenda. Hor. Od. 1, 4, 15. Vitae summa brevis spem nos vetat inchoare longam. Sic Stat. Th. 1, 322. spes anxia mentem Extrahit, et longo consumit gaudia voto. ¶ Longa manus variis modis explicatur ap. Prop. 3, 7, 60. Attulimus longas in freta vestra manus. Vulpius interpretatur extensas et porrectas, et hanc esse ait hujus loci sententiam: Parcite Dii maris, nam pelagus intravi supplicibus palmis et ad vos protentis. Dousa vero, Barthius, et Kuinoel id nimis longe petitum esse existimant, et interpretantur longas manus esse integras, non mutilatas, nam Id. ait ib. 65. Huic fluctus vivos radicitus abstulit ungues. Putabant autem veteres, perjuros membro aliquo mutilari solitos, et perfidis mare esse valde periculosum. Hinc Paetus inducitur his verbis sortem suam deplorans, suamque innocentiam declarans. ¶ [Alio sensu longa manus dicitur, quae multum potest, etiamsi a longe sit. Ov. Her. 17, 166. An nescis, longas regibus esse manus? Hinc proverbium apud Graecos: Μακραὶ τυράννων χεῖρες. F.] ¶ Longa neutr. plur. longum, diu, ut acerba, torva, transversa, etc. Stat. Th. 2, 240. non unquam longa tuendo Expedias, cui major honos. ¶ Fuit Longus cognomen Romanae familiae, ductum ab habitu corporis, ut docet Quint. 1, 4. et ib. 6. Hinc Tib. Sempronius Longus, ap. Liv. 21, 6. ¶ [*Confunduntur longus et magnus. V. Burm. ad Virg. G. 3, 223. Longo et longe. V. intpp. ad Virg. G. 3, 223. et A. 7, 288.]

***LOPADŪSA**, ae, f. Λοπαδοῦσα, insula inter Siciliam Africamque sita. Plin. 3, 8. B. A.

LŎPAS. V. LEPAS.

***LOPSI**, orum, m. populi Liburniae. Plin. 3, 21. ¶ Eorum caput

***LOPSICA**, ae, f. Λοψίκα, situm ad mare. Plin. ib. B. A.

LŎQUĀCĬTAS, atis, f. πολυλογία, multiloquium, inanis et immodica garrulitas. Cic. Fam. 6, 4. f. Facit autem non loquacitas mea, sed benevolentia longiores epistolas. [*Adde Leg. 1, 2. Macri loquacitas habet aliquid argutiarum; et Or. 1, 23. Non Graeci alicujus loquacitatem sine usu, neque ex scholis cantilenam requirunt. Liv. 44, 35. Quo quaeque accuratius celantur, eo facilius loquacitate regiorum ministrorum emanant, ubi v. Kreyss.] Plin. 10, 42, 59. Expressior loquacitas picarum generi, h. e. facilitas loquendi. Sidon. carm. 14, 6. Eja, Calliope, nitente palma Da sacri laticis loquacitatem. [*Loquacitas, quae sit, et quibus veluti signis se ostendat, bene descripsit Quint. Inst. 8, 2, 17. V. Ernest. Lex. technol. lat. rhet. p. 249.]

LŎQUĀCĬTER, adv. πολυλόγως, multis et inanibus verbis. Cic. Mur. 12. Quid huic tam loquaciter litiogioso responderet ille? Hor. Ep. 1, 16, 4. Scribetur tibi forma loquaciter, et situs agri, h. e. satis verbose. Paul. Nol. ep. 39, 8. Dum loquacius vos fatigo.

LŎQUĀCŬLUS, a, um, adj. λαλίσκος, diminut. loquacis. Lucr. 4, 1158. At flagrans, odiosa, loquacula; Lampadion sit.

LŎQUAX, acis, adj. λάλος, σπερμολόγος, verbosus, garrulus, multus vel nimius in loquendo. Cic. Or. 2, 38. Quare istam artem totam dimittamus, quae in excogitandis argumentis muta nimium est, in judicandis nimium loquax. Id. Sen. 16. Et senectus est natura loquacior. Id. Fl. 20. f. Repente homo audacissimus pertimuit, loquacissimus obmutuit. Id. Att. 4, 14. Nunquam mihi tua epistola aut intempestiva, aut loquax visa est. Ov. Pont. 2, 9, 3. Fama loquax. Prop. 3, 23, 22. Loquacem esse de aliquo, h. e. multa dicere. Sall. fr. ap. Quint. 4, 2. et Gell. 1, 15. f. M.' Acilius loquax magis, quam facundus: λαλεῖν ἄριστος, ἀδύνατος λέγειν. ¶ Translate. Virg. G. 3, 431. Ranae loquaces. Id. A. 12, 475. nidi, h. e. in quibus sunt pulli avium. Sic ib. 11, 458. stagna loquacia, h. e. ubi cycni, ranae, et hujusmodi incolunt. Tibull. 1, 2, 21. loquaces nutus; et 2, 7, 25. oculi. (Cic. Leg. 1, 9. Oculi nimis arguti, quemadmodum animo affecti simus, loquuntur.) Ov. Amor. 1, 4, 17. loquax vultus. Petr. fr. 669. Burm. Manu puer loquaci, h. e. gesticulandi perita. Hor. Od. 3, 13, 15. Loquaces lymphae. Plin. 11, 51, 112. Avium loquaciores, quae minores, h. e. magis canorae, et garrulae.

LŎQUĒLĂ, ae, f. λαλία, loquendi facultas, sermo, verba. Varr. L. L. 5, 7. Hinc quidam loquelam dixerunt verbum, quod in loquendo efferimus. Pl. Cist. 4, 2, 76. Commoda loquelam tuam. Ov. Trist. 5, 2, 68. Grajaque quod Getico victa loquela sono est. Lucr. 5, 231. Almae nutricis blanda atque infracta loquela. Virg. A. 5, 842. fuditque has ore loquelas. ¶ Sunt qui scribunt loquella. V. QUERELA.

LŎQUĒLĀRIS, e, adj. Praepositiones loquelares dicuntur a grammaticis, quae ornandi sensus, aut augendi, vel minuendi gratia ceteris partibus praeponuntur, ut am, co, con, re, se, di, dis. Ita Val. Prob. 1, 1427. Hae autem semper cohaerent, nec interpositionem patiuntur: nemo enim dicit con tibi duco, aut re illum cipio, inquit Serv. in art. Donati 2, 1798. Ideo autem loquelares appellantur, quia cum loquelis, hoc est verbis compositae aliquid significant, separatae nihil valent. Festus: Am, praepositio loquelaris, significat circum.

LŎQUĒLĀRĬTER, adv. volunt quidam (inter quos Scalig. ad Fest. in voce Am) legi ap. Cic. Somn. Scip. 7. Homines enim loquelariter annum tantummodo solis, idest unius astri reditu metiuntur, h. e. inquit Scalig., contemplatione ipsius solis, non quod revera is annus dicendus sit: quemadmodum loquelares praepositiones revera non sunt, nisi contemplatione earum vocum, quibus conjunguntur. Est qui mallet joculariter. Vulgo habetur populariter, quod rectius.

LŎQUENTĬĂ, ae, f. loquendi facilitas, loquacitas, verbositas. Gell. 1, 15. f. Valerium Probum, grammaticum illustrem, ex familiari ejus docto viro comperi, Sallustianum illud (Cat. 5.) Satis eloquentiae, sapientiae parum, brevi antequam vita decederet, sic legere coepisse, et sic a Sallustio relictum affirmasse: satis loquentiae, sapientiae parum: quod loquentia novatori verborum Sallustio maxime congrueret; eloquentia cum insipientia minime conveniret. [*Mirifice editores Sallustii omnes, ut recte monet Kritz., q. v., elusit hic Gellii locus, a quo tantum abest, ut probetur, quod

omnes clamant, *loquentiam* Sallustii esse, ut nulla re contrarium magis pateat.] *Plin. ep.* 5, 20. Julius Candidus non invenuste solet dicere, aliud esse eloquentiam, aliud loquentiam. Nam eloquentia vix uni, aut alteri: haec vero, quam Candidus loquentiam appellat, multis, etiam impudentissimo cuique maxime contingit.

LŎQUĬTOR, aris, dep. 1. frequent. a *loquor*, πολυλογέω, multum loquor, verba multa inaniter profundo, garrio. *Pl. Bacch.* 4, 7, 5. Eho tu loquitatus ne es gnato meo male Per sermonem? *Appul. Flor.* 15. de Pythagora: Prorsus hoc erat primum sapientiae rudimentum, meditari condiscere, loquitari dediscere.

LŎQUOR, eris, quutus, et cutus sum, dep. 3. λαλέω, φράζω, verba facio, sermonem habeo, dico. *Varr. L. L.* 5, 7. ducit a *locus*, quod is loquitur, qui suo loco quodque verbum sciens ponit: pueros enim, corvos, cornices, quae id facere nesciunt, non loqui, sed fari. Alii a λόγος, sermo. [*Alii etym. faciunt a λέγω; alii cognatum dicunt cum Gr. λακέω.] *Cic. Leg.* 3, 1. Magistratum legem esse loquentem; legem autem mutum magistratum. *Id. Or.* 1, 32. Praecipitur primum, ut pure et Latine loquamur, deinde ut plane et dilucide; tum ut ornate; post ad rerum dignitatem apte et quasi decore. *Id. Rosc. Am.* 48. Desinant aliquando dicere, male aliquem locutum esse, si quis vere ac libere locutus sit. *Id. Fam.* 9, 22. *med.* Cum loquimur terni, nihil flagitii dicimus. *Id. Acad.* 4, 39. *med.* Quid tu, Epicure? loquere: putas solem esse tantulum? et *Att.* 5, 1. Veni ad ea, quae fueramus ego et tu inter nos de sorore in Tusculano locuti. *Id. Fam.* 1, 8. *f.* Litterae tuae, de quibus eramus jam cum Pompejo locuti. [*Liv.* 36, 5. Legatos se missurum ad eos dixit, qui de iis, quae ad illos seque communiter pertinerent, loquerentur, i. e. cum iis agerent, consultarent.] *Ter. Andr.* 1, 5, 30. Opus est, aut hunc cum ipsa, aut me aliquid de illa adversum hunc loqui, *h. e.* coram hoc. *Cic. Att.* 3, 1. Loqui pro aliquo; et *Marc.* 10. pro aliis; et *Fin.* 2, 22. *extr.* apud aliquem. *Id. Or.* 1, 11. In jure, aut in judiciis, aut apud populum, aut in senatu copiose loqui; et *ib.* 2, 14. *f.* Poetae sunt quasi alia quadam lingua locati. [*Liv.* 40, 42. Cumanis permissum, ut publice Latine loquerentur.] *Ov. Pont.* 4, 6, 10. Numen ad Augustum supplice voce loqui. *Virg. A.* 9, 5. ad quem sic ore locuta est. ¶ Cum accusativo. *Cic. Att.* 14, 4. Horribile est, quae loquantur, quae minitentur. *Pl. Aul.* 2, 1, 15. Ut tuam rem tecum hic loquerer familiarem. *Ov. Met.* 1, 525. Plura locuturum timido Peneia cursu Fugit. *Ter. Heaut.* 4, 6. *extr.* Loquitur paucula; et *Andr.* 1, 2, 31. Aperte ipsam rem modo locutus, nihil circuitione usus es. *Pl. Amph.* 2, 2, 64. Loqui deliramenta. *Cic. Att.* 9, 12. *extr.* mera scelera. *Id. Tusc.* 1, 7. pugnantia. *Stat. Th.* 3, 430. facta infecta. *Ov. Trist.* 3, 3, 17. aliquem absentem. *Id. Her.* 14, 45. falsa; et *ib.* 17, 251. fortia facta. *Pl. Men.* 5, 9, 7. loquere tuum mihi nomen; et 2, 2, 47. Quas tu mulieres, quos tu parasitos loquere? *h. e* narras, nominas. Sic *Ov. Met.* 1, 648. nomen suum et casus loqui. *Hor. Od.* 4, 15, 1. Phoebus volentem proelia me loqui, Victas et urbes, increpuit lyra, *h. e.* carmine persequi, canere. *Sen. ep.* 90. *med.* Quid loquar marmora, quibus templa fulgent? quid lapideas moles? quid verborum notas? [*Liv.* 5, 54. Ne singulas loquar urbes, i. e. commemorem; cf. 5, 5.] ¶ Pro narrare, praedicare, efferre. *Lucan.* 4, 573. nullam majore locuta est Ore ratem, totum discurrens fama per orbem. *Cic. Att.* 9, 2. *f.* Nil nisi classes loquens, et exitus. *Mart.* 5, 25. Quem chartis, famaeque damus, populisque loquendum. *Cic. Verr.* 2, 5, 30. *med.* Cum vulgo loquerentur suppositum in ejus locum, quem pro illo probare velles; et *Att.* 16, 10. Eodem die vulgo loquebantur, Antonium mansurum esse Casilini. [*Hor. Sat.* 1, 3, 13. Omnia magna loquens, i. e. nil nisi magna in ore habet, crepat, jactat, praedicat. Comparat *Heindf. Demosth. in Phorm.* p. 964. Ἀλαζονεύσεται καὶ τριηραρχίας ἐρεῖ καὶ χορηγίας; coll. *Wolf.* ad *Demosth. in Leptin.* p. 371. Adde *Prop.* 4, 11, 30. Afra Numantinos regna loquuntur avos.] ¶ Absolute. *Virg. A.* 1, 735. Juppiter, hospitibus nam te dare jura loquuntur. ¶ Cum dativo. *Ter. Phorm.* 2, 3, 35. et *Pl. Truc.* 2, 2, 10. Pergin' hero absenti male loqui, impurissime? et *Stat. Th.* 12, 26. pars currus deflent, viduisque loquuntur, Hoc solum quia restat, equis. Eodem modo locutus est *Sil.* 16, 323. ¶ [*De proverbiali locutione *vento et fluctibus loqui* ad vota inania spectante, quae Graecis etiam eadem fere ratione ἀνέμῳ ἢ αὔραις διαλέγειν exprimitur, deque aliis ejusdem generis formulis V. *Cort.* ad *Lucan.* 5, 491.] ¶ Translate est aperte indicare, ostendere. *Cic. Leg.* 1, 9. Oculi nimis arguti, quemadmodum animo affectissimus, loquuntur. *Virg. Ecl.* 5, 28. Daphni, tuum Poenos etiam ingemuisse leones Interitum, montesque feri, silvaeque loquuntur. *Cic. Dom.* 32. Ut annales populi R. et monumenta vetustatis loquuntur. *Id. Mil.* 20., *Fam.* 15, 11. et *Att.* 3, 1. Res ipsa loquitur. *Ulp. Dig.* 24, 3, 64. *f.* De viro, heredeque ejus lex tantum loquitur. *Id. ib.* 2, 14, 10. Rescriptum divi Marci sic loquitur, quasi, etc. *Callistrat. ib.* 4, 6, 14. Edictum loquitur de his, qui in servitute fuerint. [*Vell.* 2, 93, 3. Ut fama loquitur: est haec formula cavendi, ne aulae arcana curiosius auctor speculatus videretur: in simili re 2, 102. dicit: fama vulgavit. Pertinent huc etiam ista, in quibus v. *loqui* de iis usurpatur, quae vaticinandi vim contineant. *Stat. Th.* 8, 181. Volucres mea fata loquentur. *Sidon. Carm.* 5, 264. Si nostra volatu Fata loquentur aves. Ita *loquuntur* etiam *exta aliaque.* V. *Heins.* et *Drakenb.* ad *Sil.* 1, 138. Adde *Lucan.* 6, 617. tellus nobis, aetherque, chaosque, Aequoraque, et campi, Rhodopaeaque saxa loquentur. *Sil.* 1, 416. Reditum sortes tibi loquutas; et 15, 311. Phoebo loquentia saxa. Porro alia notanda dicendi formula est ap. *Ov. Her.* 13, 20. Cum charta dextra loquuta est, i. e. dextra scripsit in charta. Similiter *Ep.* 21, 244. qui chartam legit, *cum ea loqui* dicitur. *Ruhnk.*] ¶ Passive impersonaliter. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 8. De damnatione ferventer loqui est coeptum. *Varr. L. L.* 5. *in.* Ut sedetur, ambulatur, loquitur. [*Meliores cdd. exhibent LOQUUNTUR.] ¶ Poetice *loquentes arbores*, sibilum edentes, aere in ramos incurrente. *Catull.* 4, 11. Cytorio in jugo Loquente saepe sibilum edidit coma. *Virg. Ecl.* 8, 22. Maenalus argutumque nemus, pinosque loquentes Semper habet. *Serv.* vult hoc dici, quia *Virg.* statim subdit: semper pastorum ille audit amores. Et recte sane. ¶ Differunt *loqui*, et *dicere*, quod *dicere* ad rhetoricam plerumque pertinet, et ornatam arte orationem: loqui ad grammaticam, et dialecticam, ad disputationes, et familiarem sermonem. *Cic. Brut.* 58. Scipio mihi sane bene et loqui videtur, et dicere. *Id. Or.* 32. de rhetor. et dialect.: Haec ratio dicendi latior est: illa loquendi contractior. [*Huc pertinent ista: *Quint. Inst.* 2, 3, 6. aut orator loqui nesciet; ubi v. *Spalding.*, qui comparat 12, 5, 5. et omisso magna semper flandi tumore in quibusdam causis loquendum est; et 11, 3, 45. intra loquendi modum: ubi Idem praeter alia laudat *Plutarch.* in *Alcibiade* p. 196. E. λαλεῖν ἄριστος, ἀδυνατώτατος λέγειν.] ¶ Interdum tamen promiscue adhibentur. *Ov. Met.* 13, 12. Quantum acie valeo, tantum valet iste loquendo. [*Huc pertinet locus *Cic. Brut.* 13. Nam ut semel e Piraeo eloquentia evecta est, omnes peragravit insulas, atque ita peregrinata tota Asia est, ut se externis oblineret moribus, omnemque illam salubritatem Atticae dictionis et quasi sanitatem perderet, ac loqui paene dedisceret: ubi *Ellendt. Schützii* conjecturam, *linguam* pro *loqui*, recte videtur rejicere, docens *loqui* (i. e. recte loqui) *dediscere* probe dici posse de bene loquendi consuetudine, pravis exemplis obliterata.] ¶ *Loquier* paragoge pro *loqui*, est in *epigr. Naevii* ap. *Gell.* 1, 24. ¶ Activa voce. *Petr. fr. Trag.* 46. *Burm.* Tu, qui potes loquere, non loquis. *Cave imiteris.* ¶ Si secunda syllaba sit *u*, duplicem habet scribendi rationem, vel per *c*, vel per *qu*: utraque autem proba est: quamquam *locuturus* est fortasse frequentius, quam *loquuturus; loquuntur* vero, quam *locuntur.* ¶ [*Confund. *loqui* et *sequi.* V. *Cort.* ad *Lucan.* 7, 618.]

LŌRĂ, ae, f. δευτερίας οἶνος, τρυγυφάνιος, potio ex maceratis aqua vinaceis, postquam totum mustum expressum est. *Varr. R. R.* 1, 54. Expressi acinorum folliculi in dolia conjiciuntur, eoque aqua additur: ea vocatur lora, quod lota acina (nam est a λούω, lavo, et ῥάξ, acinus): ac pro vino operariis datur hieme. *Plin.* 14, 10, 12. Non possunt jure dici vina, quae Graeci deuteria appellant. Cato, et nos loram, maceratis aqua vinaceis: sed tamen inter vina operaria numerantur. Tria eorum genera, etc. *Cato R. R.* 57. Vinum familiae. Ubi vindemia facta erit, loram bibant menses tres. *Colum.* quoque 12, 40. lorae faciendae rationem tradit. *Varr.* ap. *Non.* 17, 13. Mulieres majores natu bibebant loram, aut sapam, aut defrutum, aut passum. ¶ Monet *Charis.* 1, 77. primam syllabam esse corripiendam, quemadmodum in *lora* neutr. plur. a *lorum* producenda est. ¶ De *lora* pro utre, V. LURA.

*LORACĪNA, ae, Latii fluvius, circa Antium. *Liv.* 43, 4. *med. B. A.*

LŌRĀMENTUM, i, n. idem ac lorum. *Just.* 11, 7. Cum capita loramentorum intra nodos abscondita reperire non posset.

LŌRĀRĬUS, ii, m. qui alios loris caedit, quorum hominum generis praecipue usus erat in scenis. (V. *Pl. Capt. a.* 1. *sc.* 2.) *Gell.* 10, 3. *f.* de Bruttianis: Hi sequebantur magistratus, tanquam in scenicis fabulis qui dicebantur lorarii, et quos erant jussi, vinciebant, aut verberabant. ¶ [Videtur etiam significare qui lora conficit. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 295, 3. C. Livius C. L. Felix lorarius fecit sibi, et Liviae Hilarae conjugi, libertis, libertabus, posterisque eorum. *F.*]

LŌRĀTUS, a, um, adj. loris vinctus. *Virg. Mor.* 122. Sub juga parentes cogit lorata juvencos

LŌRĔĂ, ae, f. idem quod lora. *Cato R. R.* 25. Paulatim erit lorea familiae, quod bibat. *Gell.* 10, 23. Mulieres bibere solitas ferunt loream, passam, murinam. V. LORIOLA.

LORETUM. V. LAURETUM.

LŌRĔUS, a, um, adj. qui est ex loro. *Cato R. R.* 3, 12. et 63. Lorei funes. *Pl. Mil.* 2, 2, 2. Ego vestra faciam latera lorea, *h. e.* loreis verberibus lacera: vel laterum vestrorum corium ita scindam verberibus, ut lora inde fieri possint, inquit *Turneb. Advers.* 7, 5.

LŌRĪCĂ, ae, f. θώραξ, munimentum pectoris, ventris, dorsi, et laterum: a θώρηκα pro θώρακα, accusativo Ionico Graecae vocis allatae (unde et *corazza*), vel a loris, quod olim de corio crudo pectoralia faciebant: postea succuderunt Galli e ferro, sub id vocabulum, ex anulis ferream tunicam, inquit *Varro L. L.* 4, 24. Midias Messenius dicitur a *Plin.* 7, 56, 57. inventor ejus fuisse. *Cic. Mur.* 26. Descendi in campum cum illa lata insignique lorica, non quae me tegeret, (etenim sciebam, Catilinam non latus, aut ventrem, sed caput et collum solere petere) verum, etc. *Id. Fl.* 17. Ambulat cum lorica: metuit enim, etc. *Liv.* 5, 38. *f.* Multos imperitos nandi graves loricis aliisque tegminibus, hausere gurgites. *Virg. A.* 3, 467. Loricam consertam hamis, auroque trilicem; et *ib.* 7, 707. duplici squama lorica fidelis, et auro; et *ib.* 12, 87. auro squalentem alboque orichalco Circumdat loricam humeris; et *ib.* 8, 621. loricam ex aere rigentem. *Val. Fl.* 6, 233. riget his molli lorica catena. *Sil.* 5, 140. Loricam induitur: tortos huic textilis hamos Ferro squama rudi, permixtoque asperat auro. ¶ Fiebant loricae etiam e lino multiplici. *Suet. Galb.* 19., et V. LINTEUS. ¶ Item e cornibus rasis, et levigatis, plumarum in speciem linteis indumentis innexae. *Ammian.* 17, 12. Idem memorat etiam *Veg. Mil.* 4, 9. ¶ Metonymice. *Hor. Od.* 1, 29, 15. libros Mutare loricis Iberis, *h. e.* studia cum militia Hispaniensi. ¶ Metaphorice sic vocatur quaevis rei protectio, et munimentum. Hinc in aedificiis est crusta, seu corium ex calce, et arena, aliave materia parieti, vel pavimentis inductum. *Vitr.* 2, 8. *f.* Non patietur lorica testacea laedi parietem; et 7, 1. Supra fricaturam incernatur marmor, et supra loricae ex calce et arena inducantur; et *ib.* 9. Ita obstans cerae Punicae lorica non patitur, solis radios eripere ex his politionibus colorem. *Plin.* 30, 10, 27. Stellionis cubile est in loricis ostiorum, fenestrarumque, *h. e.* testaceis crustis, et coronis. ¶ Habet locum etiam in munimentis bellicis. *Caes. B. G.* 5, 39. Turres contabulantur, pinnae loricaeque ex cratibus attexuntur. *Tac. A.* 4, 49. Obsidium coepit: dein fossam, loricamque contexens, quatuor millia passuum ambitu amplexus est. *Id. H.* 4, 37. Loricam, vallumque per fines suos Treveri struxere. *Flor.* 2, 18. et 3, 10. *f.* Obsessam urbem fossa, atque lorica circumdare. *Curt.* 9, 4. *f.* Angusta muri corona erat: non pinnae, sicut alibi, fastigium ejus distinxerant, sed perpetua lorica obducta transitum sepserat. Sunt, qui hic *loricam* structuram fastigiatam intelligunt, et pluviam propellentem extra perpendiculum muri: confirmantque *Vitruvii* loco modo allato 2, 8. Sed attente inspicienti res aliter videbitur. Locis ex *Caesare*, *Tacito*, et *Floro* allatis lucem addit *Veg.* 4, 28. ubi ait: Obsidentes ultra jactum teli fossam faciunt, eamque non solum vallo, et sudibus, sed etiam turriculis instruunt, ut erumpentibus ex civitate possint obsistere: quod opus loriculam vocant, et saepe cum obsidio describitur, invenitur in historiis, lorica urbem esse circumdatam. [*Adde *Caes. B. G.* 7, 72. Huic vallo loricam pinnasque adjecit.] ¶ Item, extra rem militarem, in sepimentis, quibus aliquid circumdatur. *Ammian.* 24, 5. Erat in hac eadem regione extentum spatium, et rotundum, loricae ambitu circumclausum, destinatas regiis voluptatibus continens feras. *Appul. Met.* 6. *f.* Jam domus eorum extremam loricam perveneramus.

[LŌRĪCĀRĬUS, a, um, adj. ad loricam pertinens, ut Loricaria fabrica ap. *Veg. Mil.* 2, 11. Habebant etiam fabricas scutarias, loricarias, arcuarias, in quibus sagittae, missilia, cassides, omniaque armorum genera formabantur. *Notit. Imp. Occid.* 32. Fabrica Mantuana loricaria. ¶ *Loricarius*, *ii* absolute est etiam qui loricas facit. *Gloss. Phil.* Loricarius, θωρακοποιός. *F.*]

LŌRĪCĀTĬO, onis, f. actus inducendi loricam seu tectorium in pavimentis, aut parietibus. *Vitr.* 7, 1. Coassatio clavis fixa duplicem praebeat contignationi loricationem. Adde *Paul. Dig.* 50, 16, 79.

LŌRĪCĀTUS, a, um, part. a *lorico*: τεθωρακισμένος, lorica indutus. *Liv.* 23, 19. *f.* Statua ejus indicio fuit Praeneste in foro statuta, loricata, amicta toga, velato capite. *Hirt. B. Afr.* 72. Elephantus ornatus, et loricatus, *h. e.* cataphractus. Sic *Liv.* 37, 40. His tria millia equitum loricatorum (cataphractos ipsi appellant) adjunxit. ¶ [*Ad loricata*, et *a loricata* is fortasse dicebatur, qui Caesaris statuam loricatam in foro divi Julii, cujus meminit *Plin.* 34, 5, 10. et *Plin. alter ep.* 8,

6., procurabat, seu custodiebat. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 518. C. Julio Basso Aemiliano actori Caesaris ad Castori*s*, et ad loricata; et p. 522. Orthri Aug. L. Proc. a loricata: et Hechi Aug. L. Pro. a loricata ex ratione peculiari. *F.*]

[LORĪCĬFER, eri, m. qui loricam portat. *Gloss. Phil.* Loricifer, θωρακοφόρος. *F.*]

LORĪCO, as, avi, a. 1. loricam, seu tectorium induco. *Varr. R. R.* 1, 57. Granarii parietes, et solum opere tectorio marmorato loricandi. *Plin.* 8, 24, 36. Ichneumon mergit se limo saepius, siccatque sole: mox ubi pluribus eodem modo se coriis loricavit, in dimicationem pergit.

LORĪCŬLĂ, ae, f. προβόλιον, parva lorica. Pro munimento, quod obsessores urbium construunt, cum ultra jactum teli fossam faciunt, eamque vallo et sudibus, atque turriculis instruunt, ut erumpentibus ex urbe possint obsistere. V. LORICA. *Hirt. B. G.* 8, 9. Quorum frontes viminea loricula munirentur, ut hostis a duplici propugnatorum ordine depelleretur. Adde *Veg. Mil.* 4, 28.

LŌRĬŎLĂ, ae, f. idem fere quod lora. *Varr.* ap. *Non.* 17, 17. Loriolam nominabant, cum ex uvis expressum erat, et ad folliculos reliquos et vinacea adjiciebant aquam. Ap. *Non.* legitur *moriola*, sed male.

LORĬPES, ĕdis, m. et f. ἱμαντόπους, qui pedes flaccidos, lentos, languidos, et in ambulando tanquam lorum se torquentes habet, non firmos, et calcatu constantes. Alii rectius intelligunt de eo, qui pedes habet, et crura distorta in modum lori. *Plin.* 7, 2, 2. Gentem inter Nomadas Indos, anguium modo loripedem; et 5, 8, 8. Himantopodes loripedes, quibus serpendo ingredi natura est. *Juven.* 2, 23. Loripedem rectus derideat, Aethiopem albus. *Pl. Poen.* 3, 1, 7. Nequicquam hos procos mihi elegi loripedes, tardissimos, [*h. e.* qui tarde incedunt, ut ii solent, qui distortis sunt cruribus. *Gloss. Philox.* Loripes, κυλλοποδίων. *F.*]

*LORĬUM, i, n. oppidum Etruriae. *Capitol.* in *Antonino Pio* 12. *Eutrop.* 8, 4. (al. 8.) ¶ *Lorii, orum*, audit *Anton. Itin.* et *Aurel. Vict.* in *Epit. de Antonino Pio. B. A.*

LŌRUM, i, n. ἱμὰς, corrigia ex corio in usum colligandi aliquid, et continendi. *Cic. Har. resp.* 11. Si ludius constitit, aut puer ille tensam, aut lorum omisit. *Mart.* 2, 57. Recensque sella linteisque, lorisque. *Curt.* 4, 6. *f.* Per talos spirantis lora trajecta sunt, religatumque ad currum traxere circa urbem equi. *Prop.* 3, 12, 9. Nunc ligat ad caestum gaudentia brachia loris. *Pl. Epid.* 5, 2, 18. Vincire vis? en, ostendo manus: tu habes lora. *Liv.* 9, 10. *f.* Cum apparitor Postumium laxe vinciret, quin tu, inquit, adducis lorum? *Ov. Met.* 10, 114. Bulla super frontem parvis argentea loris Vincta movebatur. *Grat. Cyn.* 213. de cane: celsa lorum cervice ferentem. Adde *Plin.* 8, 40, 61. [*Adde *Sen. Thyest.* 497. longo sagax Loro tenetur Umber. *Plin. H. N.* 8, 61. Comitantem ad feram inquisitorem loro trahens. Laudat haec praeter alia *Cort.* ad *Lucan.* 4, 444. nec creditur ullae Silva cani, nisi qui presso vestigia rostro Colligit, et praeda nescit latrare reperta, Contentus tremulo monstrasse cubilia loro: ubi *lorum* eadem ratione intelligi volunt de funiculo, quo venatores canes ducere solent, quod nos dicimus *Fangleine, Leine. Cort.* et *Mart. Lag.*: castigatione perperam fortasse adhibita iis, qui per *lorum* canis caudam intelligunt: quam interpretationem et ex antecedd., in quibus de ligandis canibus sermo est, et ex voce *tremulo*, potius caudae, quam loro congrua, facile probaveris.] ¶ De cesto, seu zona Veneris. *Mart.* 6, 21. Dixit, et arcano percussit pectora loro. ¶ De bulla scortea, quae loro suspensa gestabatur in collo a pueris libertinis, ut *Ascon.* docet. *Juven.* 5, 165. Vel nodus tantum, et signum de paupere loro. V. BULLA. ¶ Saepe dicitur de habenis. *Liv.* 35, 34. *f.* Desilire omnes ex equis jussit, et loris ducere equos. *Phaedr.* 3, 6. Et lora fraenis continet spumantibus. *Virg. G.* 1, 106. illi instant verbere torto, Et proni dant lora: volat vi fervidus axis. Sic *A.* 1, 160. Flectit equos, curruque volans dat lora secundo; et *ib.* 5, 156. immissis aurigae undantia lora Concussere jugis. *Ov. Amor.* 1, 13, 10. ad Auroram: Roscida purpurea supprime lora manu; et 3, 2, 72. ad aurigam circens.: Tende precor valida lora sinistra manu. *Id. Met.* 2, 127. ad Phaethont.: Parce, puer, stimulis, et fortius utere loris; et *ib.* 200. mentis formidine lora remisit. ¶ Item de scutica e corio, qua servi caedebantur, et in scholis pueri. *Ter. Ad.* 2, 1, 28. Usque ad necem operiere loris. *Pl. Ps.* 1, 2, 12. Ita ego vestra latera loris faciam, ut valide varia sint. *Hor. Ep.* 1, 16, 46. Loris uri. *Ulp. Dig.* 47, 10, 15. *med.* Servum loris rumpere. *Cic. Phil.* 8, 8. Cum eum in convivio servi publici loris ceciderunt. *Mart.* 10, 62. Scuticaque loris horridis Scythae pellis, Ferulaeque tristes, sceptra paedagogorum. ¶ Lorum vomitorium ap. *Scrib. Comp.* 180. est corrigia medicamento illita ad movendum vomitum. ¶ Per catachresin dicitur de flagellis vitium. *Plin.* 14, 1, 3. Villas, et domos ambiri singularum palmitibus, ac sequacibus loris, etc. ¶ Item de pene languido. *Petr. Sat.* 13. Lorum in aqua, non inguina habet. Adde *Mart.* 7, 58. et 10, 55. ¶ *Lorus* masc. gen. *Appul. Met.* 3. Lorum quempiam sinu suo depromit; et *paulo post:* Nequissimus, audacissimusque lorus iste. *Petr. fr. Trag.* 57. *Burm.* Lorus in aqua, lentior cantherio. **Vet. Schol.* in *Juven. Sat.* 6, 480. Lorus latus, corium non confectum. *B. A.*

*LORYMA, orum, n. τὰ Λώρυμα, oppidum Cariae, cum portu cognomine, e regione Rhodi insulae. *Liv.* 37, 17. et 45, 10. *Plin.* 5, 28. *B. A.*

LŌTĀRĬĂ, ae, f. quae pannos lavat. *Muratorius* Inscription. illam 908, 6. ita legit: Junia Favorina Aug. N. serva lota*ria*.

[LOTASTER, tri, m. lotos silvestris, ex qua hastilia fiebant: ita vero declinatur etiam oleaster, et pinaster. *Grat. Cyn.* 131. Et magis in comptus operae lotaster agrestis Termes. Sic legit *Wernsdorfius* pro *lutoser*, ut est in quibusd. MSS., is vero nititur auctoritate *Plinii*, 16, 30, 53., qui loton arborem similem illi, quae Africae propria est, sed degenerem memorat. *F.*]

LŌTĬO, onis, f. κλυσμὸς, actus lavandi, lotura, lavatio: a *lotus*. *Vitr.* 7, 9. Glebae minii cum sunt aridae, pilis ferreis contunduntur: et lotionibus, et cocturis efficitur, ut adveniant colores. ¶ Speciatim ita dicitur clyster, quo alvus abluitur, et ducitur: id ipsum enim et Graeca vox significat, a κλύζω, lavo. *Cels.* 2, 12. *n.* 2. Plerumque vero alvus lotionibus ducenda est. [At hic *Targa* ex MSS. legit *alvus potius ducenda est*, et illud *lotionibus* a *Lindenio* intrusum respuit omnino. *F.*]

LŌTĬŎLENTĒ, adv. lutulente, impure, foede: a *lotium* derivatur. *Titin.* ap. *Non.* 2, 485. [Lotiolente flocci fiet ejus culus ultro. Ita legend. *Bothe*, et moechorum poenam hic significari recte putat, de qua *Hor. Sat.* 1, 2, 44. *F.*]

LŌTIS, idis, et Lotos, i, f. Λωτὶς, Λωτὸς, Nympha quaedam fuit filia Neptuni, quam cum amatam Priapus persequeretur, illa Deorum miseratione in arborem conversa est, quae vulgo faba Syriaca dicitur. *Serv. ad G.* 2, 84. et *Ov. Met.* 9, 347. et *Fast.* 1, 415. et sqq.

LŌTĬUM, ii, n. οὖρον, urina: a *lotus*, quia intus humore eo corporis partes abluuntur, per quas meat. *Suet. Vesp.* 23. Reprehendenti filio Tito, quod et urinae vectigal commentus esset, pecuniam ex prima pensione admovit ad nares, sciscitans, num odore offenderetur: at illo negante, Atqui, inquit, e lotio est. *Cato R. R.* 156. Brassica alvum bonam facit, lotiumque: et *ib.* 127. Ubi voles cibum concoquere, et lotium facere; et *ib.* 156. *f.* Quibus aegre lotium it, quibusque substillum est; et *ib.* 122. Si lotium difficilius transibit. ¶ *Non valet lotium suum*, proverb. de homine nihili ap. *Petr. fr. Trag.* 57. *Burm.* ¶ Consuevisse Hispanos lotio fricare dentes, quo candidiores essent, indicat *Catull.* 39. et *Appul. Apol.*

LŌTŎMETRĂ, ae, f. λωτόμητρα, genus loti, ex cujus semine, milio simili, fiunt panes in Aegypto a pastoribus, maxime aqua et lacte subacto. *Plin.* 22, 21, 28.

LŌTOPHĂGI, orum, m. plur. λωτοφάγοι, populi in Africa, ad Syrtim parvam, in insula Lotophagite, in conspectu Neapolis. Dicti sunt a *lotos*, et φάγω, edo quod arboris ejus fructu credantur victitare. *Plin.* 5, 4, 4. et *ib.* 7, 7. et *Fest.* ¶ Hi habiti sunt benigni maxime, atque hospitales, ita ut qui ad eos appellerent, comitate eorum, et cibi suavitate capti, ad patriam terram redire, nisi inviti, coactique, non solerent. Hinc *Ov. R. Am.* 789. Illo Lotophagos, illo Sirenas in antro Esse puta: remis adjice vela tuis. *Sil.* 3, 310. Spectati castris, quos succo nobilis arbor, Et dulci pascit lotos nimis hospita bacca. *Virg. Cul.* 124. lotos Impia, quae socios Ithaci moerentis abegit, Hospita dum nimia tenuit dulcedine captos. *Hyg. fab.* 125. narrat, duos Ulyssis socios gustato loti fructu, oblitosque reditus in patriam, ab eo vinctos ad navem reductos fuisse. Ideo *impiam* dicit *Virg.* quod impios in patriam fecerat. *Plin. l. c. genit. plur.* habet *Lotophagon,* Graecam positionem retinens, Λωτοφάγων.

*LOTOPHAGĪTIS, idis, f. Λωτοφαγῖτις, insula. V. in *Lotophagi. B. A.*

LŌTOR, oris, m. qui lavat, idem ac lutor, seu fullo. *Inscr.* ap. *Spon. Miscell. antiq.* p. 64. Dianae Aug*ustae* colleg*ii* lotor*um* sacrum. Alia *ib.* Sacerdos colleg*ii* lotorum. V. LUTOR.

LŌTOS, i, f. λωτὸς, arbor Africae in ea parte, quae vergit ad nos, praecipue vero circa Syrtes, atque Nasamonas: magnitudine piri, incisuris tamen foliorum crebrioribus, ita ut ilicis esse videantur: fructu magnitudine fabae, colore croci, cum maturuerit: qui nascitur densus in ramis, myrti modo, tam dulcis in cibo, ut nomen etiam genti terraeque dederit, nimis hospitali advenarum oblivione patriae. (V. LOTOPHAGI.) Ligno color niger, ad tibias faciendas aptissimo. Radix cultellis capulos, brevesque alios usus praebet. [*Rhamnus Lotus, *L.*, vel Zizyphus Lotus, *Lamarck*, *der essbare Judendorn.*] Nascitur, et in Italia, sed mutata in multis. *Plin.* 13, 17, 32. et *Fest.* [*Alias *Celtis* dicitur. Celtis Australis, *L.*, *der gemeine Zürgelbaum.*] ¶ In Italia quae provenit, appellatur alio nomine faba Graeca, cerasorum paene natura. *Id.* 16, 30, 53. et 24, 2, 2. [*Diospyros Lotus, *L.*, *die ital. Dattelpflaume.*] ¶ In fabulis Nympha fuit in arborem sui nominis conversa. V. LOTIS. ¶ Per synecdochen est tibia ex loto. *Ov. Fast.* 4, 190. et horrendo lotos adunca sono. *Sil.* 11, 432. Ut strepit assidue Phrygiam ad Nilotica loton Memphis. Adde 8, 506. Et mascul. gen. *Mart.* 8, 51. Palladius tenero lotos ab ore sonat. *Plin.* 16, 36, 66. tradit sacrificas tibias e buxo fieri consuevisse, ludicras vero e loto, ossibusque asininis, et argento. ¶ Est eodem nomine et herba, et in Aegypto caulis e palustrium genere, similis fabae, foliis densa congerie stipatis, brevioribus tantum, et gracilioribus, fructu in capite papaveri simili incisuris, omnique alio modo intus granis ceu milii. Incolae capita in acervis putrefaciunt, mox separant lavando, et siccata tundunt, eoque pane utuntur. Nascitur in riguis post recessum Nili. *Plin.* 13, 17, 32. [*Nymphaea Nelumba, *L.*, vel Nelumbium speciosum, *Willd.* Sacra erat ap. Aegyptios, quorum in monumentis saepissime occurrit. Hodie nonnisi ap. Indos nascitur. ¶ Est etiam herbae pratensis genus, jucundum pecudis pabulum, nobis *Steinklee*, Trifolium melilotus officinalis, *L. Virg. G.* 3, 394.]

LŌTŪRĂ, ae, f. κλύσις, lotio, lavatio. *Plin.* 34, 13, 33. Pompholyx lotura paratur, spodos illota est. *Mart.* 2, 52. Novit loturas Dasius numerare.

LŌTUS, a, um, part. a *lavo*, *is*, lautus. *Petr. Sat.* 30. *extr.* Vestimenta Tyria sine dubio, sed jam semel lota. *Plin.* 24, 11, 62. Pure lotis pedibus herbam legere. *Id.* 28, 9, 37. Axungia vino lota. *Mart.* 10, 11. toga. *Juven.* 6, 463. cutis. *Stat. Silv.* 1, 5, 62. Neronea nec qui modo lotus in unda. ¶ *Prud. Apoth.* 555. lotus procul absit, et unctus, *h. e.* Christianus baptismo et chrismate tinctus.

LŌTUS, us, m. lotio. *Cels.* 1, 3. de his, quae calef. et refrig.: Refrigerant omnia acida, aqua, oleum, et lotus. [At *Targa* vocem *lotus* omisit; eam enim invitis Codd. induxerat *Lindenius. F.*]

*LOVĪA, ae, oppidum Pannoniae inferioris. *Tab. Peut.* et *Ant. Itin. B. A.*

[LOUSONNENSIS, e, adj. ad Lousonnam pertinens, Helvetiae urbem, ad lacum Lausonium seu Lemanum, nunc *Losanna* appellatam. *Inscr.* ap. *Mur.* 2053, 6. Soli, Genio Lunae sacrum ex voto pro salute Augustorum P. Clodius Corn. Primus curator vicanorum Lousonnensium. Fortasse est in lapide *Lausannensium*, nam *Lausanna* urbs legitur in *Tab. Peut.*, et *lacus Lausonius* in *Itin. Anton. F.*]

LOXĪAS, ae, m. λοξίας, cognomen Apollinis: a λοξὸς, obliquus, vel propter obliqua et tortuosa responsa, quae hujus vates reddebant, quo facilius consultoribus imponerent: vel quod Apollo, idest Sol Zodiacum oblique pererrat: vel quod transversos in nos a meridie immittit radios. *Macr. Sat.* 1, 17. Sed haec ad Graecos pertinent.

L U

LŬĂ, łae, f. Dea, quae purgationibus praeerat: a luendo, idest purgando. Unde et ei ad lustrandam post proelium hominum caedem, hostium arma spoliaque incendebantur. *Liv.* 8, 1. et 45, 33. *Inscr.* ap. *Reines. cl.* 1. *n.* 238. Luae sacrum L. Albanius L. F. Claudia Sabinus Rheat. praefectus fabrum, etc. *Gell.* 13, 22. docet, in libris sacerdotum populi R., quibus continebantur solemnes preces, quae ritu Romano fiebant, scriptum esse *Luam Saturni*, *Salaciam Neptuni*, *Horam Quirini*, etc. ex quo intelligitur, Saturni filiam fuisse habitam.

[LŬĀLIS, e, adj. qui poenam luere debet. *Jul. Valer. res gest. Alex. M.* (ed. *A. Maio*) 1, 34. *in carm.* Tractus luales, atque bella percita. *F.*]

LŬBET cum derivatis. V. LIBET.

*LUBIĒNI, orum, populi Asiae, in Iberia degentes. *Plin.* 6, 10. *B. A.*

*LUBIENSES, ium, populi Hispaniae Tarraconensis. *Plin.* 3, 3. ed. *Hard.* ubi ed. *Elzev.* habet *Vibienses. B. A.*

LUBRĬCĀTUS, a, um, part. a *lubrico:* lubricus, seu laevis factus. *Arnob.* 1, 22. Lubricatum lapidem, et ex olivi unguine sordidatum, tanquam inesset vis praesens, adulabar.

LUBRĬCO, as, a. 1. lubricum facio. *Juven.* 11, 173. Qui Lacedaemonium pytismate lubricat orbem. *Prud.* περὶ στεφ. 11, 35. Nunc pretiosa ruit *(oleum)* per marmora, lubricatque clivum. *Appul. Met.* 7. Limo coenoso ripae supercilium lubricante. ¶ Translate. *Id. Psych.* 571. letum versatile, et anceps Lubricat incertos dubia sub imagine visus.

LUBRĬCUS, a, um, adj. ὀλισθηρός, ἐπισφαλὴς, dicitur de re, in qua quis nequit pede consistere, ut est terra argillosa humecta, marmor levigatum, glacies, et hujusmodi. Videtur esse a *lābor*, *eris*, mutata vocali. [*V. *Doederl.* 1, 133.] *Cic. Fl.* 42. Viam praecipitem et lubricam planae et stabili

praeponere. *Pl. Mil.* 3, 2, 38. In cella est paulum loculi lubrici. *Mart.* 4, 18. assiduo lubricus imbre lapis. *Cels.* 8, 3. Instillare paululum lactis, quo magis lubrico scalprum circumagatur. *Tac. A.* 1, 65. Equis sanguine suo, et lubrico paludum lapsantes. *Plin.* 36, 14, 21. In lubrico atque instabili fundamenta locare. [**Liv.* 44, 9. testudini injecta (tela) imbris in modum lubrico fastigio innoxia ad imum labebantur. Oppon. *stabile solum.*] ℙ Pro attrito et laevi. *Mart.* 9, 58. Nec crus compede lubricum decenni. *Plin.* 36, 12, 17. Sphinx saxo naturali elaborata et lubrica. ℙ Translate est periculosus, anceps, in quo facile labi, atque errare contingit. [*Ita maxime *Ciceroni* et *Tacito* frequentatur. V. *Boettich. Lex. Tac.* p. 296. sq.] *Cic. Coel.* 17. Viae adolescentiae lubricae, quibus illa insistere, aut ingredi sine casu aliquo, aut prolapsione vix potest. *Id. Verr.* 2, 5, 52. Aetas puerilis maxime lubrica atque incerta: (*lubricum aetatis* appellat *Plin. ep.* 3, 3.) *Id. Phil.* 5, 18. Cupiditas dominandi praeceps et lubrica. *Id. Planc.* 2. Perdifficilis, et lubrica defensionis ratio. *Id. Or.* 28. In lubrico versari. *Plin. ep.* 1, 8. Anceps et lubricus locus; *scil.* de munificentia sua verba facere. *Gell.* 14, 1. *f.* Lubrica atque ambagiosa conjectatio. *Quint.* 1, 5. Ne quem tam lubrica observatio fallat. *Hor. Od.* 1, 19, 8. Et vultus nimium lubricus aspici, *h. e.* in quo aspiciendo periculum est, ne amoris igne flagres. (Sic *Mart.* 9, 57. Dum puer es, redeas, dum vultu lubricus.) *Modest. Dig.* 48, 4, 7. Lubricum linguae non est ad poenam facile trahendum. [**Sil.* 7, 542. pro lubrica rostra, Et vanis fora laeta viris! *Tac. Dial.* 13. lubricum forum.] ℙ Est etiam *lubricus*, qui facile movetur, et elabitur. *Cic. N. D.* 2, 57. Natura lubricos oculos fecit, et mobiles. *Virg. A.* 5, 84. lubricus anguis. *Tibull.* 2, 5, 14. Lubrica exta. *Plin.* 9, 20, 37. Lubrici pisces. [**Hor. Sat.* 2, 4, 30. Lubrica nascentes implent conchylia lunae: ubi v. *Heindf.* qui *lubricus* idem intell. quod nos dicimus *schleimig*, perquam laudans apposite *Stat. Silv.* 4, 6, 11. Lubrica qua recubent conchylia mollius alga.] *Plin.* 2, 3, 3. Lubricum corpus laevitate continua. *Id.* 22, 25, 66. Hippocrates ptisanam sorbitionis gratia laudavit, quoniam lubrica ex facili hauriretur. *Hor. Epod.* 13, 14. et *Ov. Amor.* 3, 6, 81. Lubricus amnis. *Id. Fast.* 5, 476. Lubrica prensantes effugit umbra manus. ℙ Translate. *Quint.* 9, 4. *med.* Historia non tam finitos numeros, quam orbem quendam contextumque desiderat: namque omnia ejus membra connexa sunt: quoniam lubrica est, ac fluit. ℙ Cum infinito. *Sil.* 5, 18. Flore capi juvenum primaevo lubrica mentem Nympha, nec Idalia lenta incaluisse sagitta, *h. e.* facilis capi, et amores saepe mutans. ℙ Substantivi more. *Macr. Sat.* 7, 3. Objiciens tanto viro lubricum fidei, *h. e.* fluxam fidem. *Ulp. Dig.* 4, 4, 11. *med.* Lubricum aetatis, *h. e.* levitas juvenilis, et inexperientia rerum. *Papin. ib.* 22, 1, 3. tutelae. *Callistrat. ib.* 5, 3. *f.* consilii. *Appul. Met.* 1. *in.* Post ardua montium, et lubrica vallium. Adde *Plin. ep.* 3, 3. ℙ Est etiam fugax, velox, fallax. *Ov. A. Am.* 3, 364. quot menses lubricus annus habet. *Virg. A.* 11, 716. Nequicquam patrias tentasti lubricus artes. V. LIGUR. *Val. Fl.* 2, 555. acri lubricus astu. *Cornel. Sever.* in *fragm. de morte Cic.* ap. *Sen. Suasor.* 7, 19. Lubrica fata.

LŬCA, ae, f. urbs Etruriae, de qua V. in LUCENSIS.

LŪCĀNĬĂ, ae, f. *Basilicata*, regio Italiae in magna Graecia, Bruttiis, Apuliae, et Campaniae contermina: cujus populi Lucani, a Samnitibus orti, duce Lucio, ut *Plin.* docet 3, 5, 10. Iisdem olim legibus liberos suos, quibus Spartani, instituere solitos, *Just.* tradit 23, 1., in lucis inter pastores initio pubertatis, sine veste, sine tecto agere cogentes, et praeda venatica vivere, ut bellicis laboribus consuescerent. ℙ Varias hujus appellationis causas affert *Festus*: quod eorum regio sita est ad partem stellae luciferae, vel quod loca cretosa sunt, id est multae lucis: vel a Lucilio (lege *Lucio*) duce; vel quod primitus in luco consederunt. Atque haec postrema causa verior est: nisi malis cum aliis dicere, quod eorum terra ex argillae copia praecipue albescat: unde Graece *Λευκανοί*. Alii vero, cum ex *Eckhel. D. N. V.* T. 1. p. 150. constet, veterrimos eorum nummos inscriptos esse *ΛΟΥΚΑΝΩΜ*, alios *ΛΥΚΙΑΝΩΜ*, eosdemque saepe lupi caput repraesentare, heic putant a luporum copia, qui Graece *λύκοι* dicuntur, Lucaniam appellatam fuisse. ℙ *Fuit et Lucania recentius dicta, quae antea Lycaonia, si credendus *Jul. Valer.* 1, 16. *rerum gest. Alex. M.*, ed. *A. Maio. B. A.*

LŪCĀNĬCĂ, ae, f. *ἀλλᾶς*, genus farciminis ex porcinis carnibus concisis: a Lucanis populis, a quibus Romani milites primum didicerunt, ut *Varr. L. L.* 4, 22. docet. *Mart.* 13, 35. Filia Picenae venio lucanica porcae. *Id.* 4, 46. Et lucanica ventre cum Falisco. *Stat. Silv.* 4, 9, 35. Non lucanica, non graves Falisci. *Cic. Fam.* 9, 16. *f.* Solebam antea delectari oleis et lucanicis tuis. ℙ Confectio lucanicae sic habetur apud *Apic.* 2, 4., nempe intestinum fartum ex pulpa porcina bene tunsa, admixtis pipere trito, cumino, satureja, ruta, petroselino, baccis lauri, liquamine, etc. Ipsum intestinum tenuiter producitur, et ad fumum suspenditur.

LŪCĀNĬCUS, a, um, adj. Lucanus. *Spart. Carac.* 5. Cum Germanos subegisset, Germanicum se appellavit, vel joco, vel serio, ut erat stultus et demens, asserens, si Lucanos vicisset, Lucanicum se appellandum. *Charis.* 1, 73. Lucanicum, intelligitur pulmentum et intestinum: hic Lucanicus, subauditur botulus, vel apparatus: et haec Lucanica, intelligitur hira, *h. e.* intestinum, aut aliud, quod unusquisque intelligere voluerit. Sumptum est enim nomen ab inventoribus Lucanis.

LŪCĀNUS, a, um, adj. ad Lucaniam pertinens. *Liv.* 8, 24. Lucanae legiones. *Id.* 9, 17. Lucani montes. *Hor. Epod.* 1, 28. Lucana pascua: (*scil.* lautissima alendis armentorum numerosis gregibus. Hinc *Calpurn. Ecl.* 7, 17. Omnia Lucanae donet pecuaria silvae.) *Id. Sat.* 2, 3, 234. Tu nive Lucana dormis ocreatus, ut aprum Coenem ego. *Stat. Th.* 8, 533. setigeram Lucana cuspide frontem Strictus aper. *Varr. R. R.* 1, 25. et *Plin.* 14, 6, 8. *n.* 6. Lucanum vinum. *Stat. Silv.* 3, 2, 85. mare, *h. e.* Tyrrheni ea pars, quae Lucaniam alluit. *Mart. Spect.* 8. Lucanus ursus; *scil.* quia Lucani montes eo ferarum genere abundabant. Horum meminit et *Ov. Halieut.* 57. ℙ *Lucani, orum*, Lucaniae populi. *Cic., Hor., Liv., Plin.* etc. ℙ Genus quoddam scarabeorum grande, praelongis cornibus, quae bisulcis sunt dentata forcipibus in cacumine, et cum libuit, ad morsum coeunt, infantium etiam remediis e cervice suspendi solitum, *Lucanos* vocat *Nigid.* ap. *Plin.* 11, 28, 34.

LŪCĀNUS, i, m. M. Annaeus Lucanus, Cordubensis, filius Annaei Melae, qui Senecae philosophi frater fuit, puer Romam translatus, vixit sub Nerone, gessitque quaesturam, et sacerdotium auguratus obtinuit. Inter amicos principis adscitus, conjurationi Pisonianae (de qua *Suet. Ner.* 36. et *Tac. A.* 15, 49. et 70.) nomen dedit, indignatus, quod studia sua poetica Nero insectaretur: sed detectus, jussusque venas incidere, periit aetatis anno vigesimo septimo. Scripsit heroico carmine bellum civile Pompeji, et C. Caesaris, quod Pharsalia nominatur: item Saturnalia, Silvarum libros decem, tragoediam Medeae, de incendiis Trojae ac Romae, Orpheum, fabulas complures et epistolas: quae omnia, praeter Pharsaliam, periere. Dictio ejus Latina est, et pura, et carmina magni spiritus. Sed quod ad poeticam vim attinet, multi eum oratoribus magis, vel declamatoribus adnumerari dignum censent, quod historiam, non poema composuisse videatur; quorum est princeps *Quint.* 10, 1. *med.*, cum alioquin ardentem, et concitatum, et sententiis clarissimum esse dicat. Adde *Serv.* ad *A.* 1, 386. Hinc *Mart.* 14, 194. cujus lemma est, *Lucanus.* Sunt quidam, qui me dicunt non esse poetam: Sed qui me vendit bibliopola, putat. Laudat eum *Id.* 1, 62. et 7, 21. et 22. et *Stat. Silv.* 2, 7. quae *Genethliacon Lucani* inscribitur.

LŪCAR, āris, n. inquit *Festus*, appellatur aes, quod ex lucis captatur. Idem in voce *Pecunia:* Pecunia, quae erogatur in ludos et spectacula, appellatur lucar (al. leg. *lucaris*), quod e lucis captetur. Idem in *Lucaris:* Lucaris pecunia, quae in luco erat data. Hujusmodi pecunia erogabatur ab iis, qui lucos possiderent. Unde in *Inscr.* ap. *Grut.* 436, 5. laudatur liberalitas P. Marii Luperciani, qui lucar redemptum a republica sua universis civibus suis in perpetuum remiserat. Videtur autem assignata fuisse mercedibus histrionum et ludionum. Unde *Tac. A.* 1, 77. De modo lucaris, et adversus lasciviam fautorum multa decernuntur. *Tert. adv. Gnost.* 8. de Jo. Bapt.: Contumeliosa caede truncatur in puellae salticae lucar. [*V. *Boettich.* in *Lex. Tac.* p. 297. ubi plura invenies.] ℙ Ap. *Liv.* quoque nonnulli hanc vocem legunt, ubi refert responsum oraculi Delphici, 23, 11. Pythio Apollini, republica vestra bene gesta servataque, lucaris meriti donum mittitote, *h. e.* praemii. Sed al. *lucris meritis*: al. *lubentes merito*, etc. ℙ Paenultimam genitivi brevem esse, docet *Charis.* 1, 65.

LŪCĀRĬĀ Festa, in luco colebant Romani, qui permagnus inter viam Salariam et Tiberim fuit: pro eo quod victi a Gallis, fugientes e proelio, ibi se occultaverunt. Ita *Festus.* At *Varr. L. L.* 5, 8. ex lectione *Scalig.* Lucaria a luce, quod propter lucem amissam is cultus institutus. ℙ Celebrabantur mense Julio, in quo XIV. cal. Aug. legitur in *vet. Calendar.* (ap. *Grut.* 133.) Lucar. N. P. *h. e.* Lucaria, nefastus primo; et XII. cal. Lucar. Lud. *h. e.* Lucaria, ludi. *Masurius* apud *Macr. Sat.* 1, 4. Eam noctem, deincepsque insequentem diem, qui est Lucarium: pro *Lucariorum.*

[LŪCĀRĬĀ, ae, f. ludi custos. V. *Ducang. Gloss. med.* et *inf. Latin.* i V. *Lucarius.* Est etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Donat* 305, 6. Umbria Lucari . *F.*]

LŪCĀRIS Pecunia. V. LUCAR.

*LUCAS, ae, m. *Λουκᾶς*, Evangelista. Meminit *Prud. Apoth.* 1002. *B. A.*

LŪCAS Bos, et Luca Bos, veteribus Romanis, et rudibus primo dictus est elephantus. Cum enim hanc feram primum vidissent in Lucania, Pyrrhi bello, ut est ap. *Plin.* 8, 6, 6. maximam autem quadrupedem, bovem nossent, et praecipuae magnitudinis essent Lucani boves, ut colligitur ex illo *Lucil.* ap. *Non.* 4, 349. *Quem neque Lucanis oriundi montibu' tauri Ducere protelo validis cervicibu' possent;* factum est, ut nullum aptius nomen significando elephanti esse ipsis videretur, quam si bovem Lucam nominarent. Haec nominis ratio (quam scriptam reliquit, teste *Varr. L. L.* 6, 3. *med.*, Verginius) multo est verisimilior, quam ea, quam tradit ipse *Varr. ib.*, quod dictus sit a luce, quia Pyrrhi elephanti procul lucebant propter inauratos regios clypeos, quibus eorum turres ornatae erant: item quam ea, qua *C. Aelius ib.* a *Libycis* dictos *lucas* arbitratur. *Lucr.* 5, 1301. Inde boves Lucas turrito corpore tetros. *Sil.* 9, 573. moderantem cuspide Lucas Maurum in bella boves. Adde *Sen. Hippol.* 352. *Auson. ep.* 15, 12. et *Enn.* ap. *Varr. l. c.*, cujus verba V. in LOCUSTA. ℙ In recto singulari duplex est positio, ut diximus. Et quidem *Luca* habetur ap. *Varr. ib.* Porro *Lucas* dictum putat *Voss.* in *Etym.* pro *Lucans:* et hoc e *Lucanus* factum esse, ut *Picens* pro *Picenus.*

*LUCCEIUS, i, m. Pompejo familiaris, amicus Ciceronis, scripsit de bello Italico et Civili. *Cic. Fam.* 5, 12. *Att.* 1, 17. et 19, 1. *B. A.*

*LUCEIUM, i, n. castellum Deiotari in Galatia. *Cic.* pro *Dejot.* 6. *B. A.*

LŪCELLUM, i, n. *κερδύφιον*, parvum lucrum, quaesticulus. *Cic. Verr.* 2, 3, 30. Si Apronio, deliciis praetoris, lucelli aliquid jussi sunt dare. *Id. ib.* 44. Facere aliquid lucelli. *Sen. ep.* 5. Hujus diei lucellum tecum communico. *Catull.* 28, 6. Ecquidnam in tabulis patet lucelli? *h. e.* pecuniae seu lucri vobis a praetore expensi et dati. *Hor. Sat.* 2, 5, 102. tecum partita lucellum.

*LUCENI, orum, populi Hiberniae. *Oros.* 1, 2. *B. A.*

LŪCENS, entis, part. a *luceo: φαίνων*, splendens, lucidus. *Lucr.* 5, 609. rosea sol alte lampade lucens. *Virg. A.* 6, 725. Lucens lunae globus. *Ov. Fast.* 3, 270. Lucentes faces; et *Met.* 2, 24. sedebat In solio Phoebus claris lucente smaragdis. *Manil.* 1, 866. Sidera per tenues coelo lucentia flammas. *Ov. Met.* 4, 297. videt stagnum lucentis ad imum Usque solum lymphae. *Stat. Silv.* 1, 3, 36. An picturata lucentia marmora vena Mirer? *Id. Th.* 9, 691. Lucentes auro tunicae? *Mart.* 11, 98. Non ulcus acre, pustulaeque lucentes, *h. e.* igneae et rubentes. ℙ Translate. *Mall. Theod. de metr.* 9, 7. His (pedibus) metri hujusce lucentior et latior usus esset.

LŪCENSIS, e, adj. *Lucchese*, ad Lucam pertinens, quae urbs est in Etruriae, et Liguriae confinio, olim R. colonia, ad amnem Auserem. *Cic. Fam.* 13, 13. Lucense municipium. ℙ *Lucensis conventus* ap. *Plin.* 3, 3, 4. dictus est a Luco Asturum, Hispaniae oppido. ℙ *Lucenses* sunt etiam incolae oppidi in Italia cui pariter nomen est *Luco*, ad Fucinum lacum. *Id. ib.* 12, 17. ℙ Denique *Lucensia ostrea* dicuntur ab *eodem* 32, 6, 21. quae capiuntur in mari circa Lucentum oppidum Hispaniae citerioris, nunc *Alicante:* de quo *Id.* 3, 3, 4.

[LŪCENTĪNUS, a, um, adj. qui est ex oppido Lucento, seu Lucentia, ut illud appellat *Mela* 2, 6., in Hispania citeriore, idem ac *Lucensis.* V. h. v. Hinc factum cogn. R. *Inscr.* in Hispania ap. *Grut.* 980, 2. Terentia Lucentina. *F.*]

*LUCENTUM, i, n. opp. Hispaniae Tarraconensis in agro Contestanorum, ad mare Mediterraneum. V. LUCENSIS et LUCENTINUS. *B. A.*

LŪCĔO, es, xi, n. 2. *λάμπω*, lucem emitto, splendeo, fulgeo. [**Doederl.* 2, 76. discrimen inter *lucere* et *fulgere* in eo ponit, quod illud *lumen* significet lenius emissum, nostr. *leuchten;* hoc splendorem vi quadam ejaculatum, nostr. *blitzen.*] Etym. v. in LUX. *Cic. Somn. Scip.* 3. *extr.* Stella illa, quae ultima a coelo, citima terris, luce lucebat aliena. *Virg. A.* 11, 143. lucet via longo Ordine flammarum. [*Adde *ib.* 9, 383. Rara per occultos lucebat semita callis: ubi v. *Heins.* qui praeter alia laudat *Prop.* 2, 14, 17. Ante pedes caecis lucebat semita nobis, i. e. clare et conspicue apparebat. *Stat. Th.* 9, 641. Interior coeli, qua semita lucet. *Val. Fl.* 1, 841. Lucet via late igne Dei.] *Ov. Her.* 11, 104. Ut meus ex isto luceat igne rogus. [**Tibull.* 1, 1, 6. Dum meus assiduo luceat igne focus, i. e. dummodo vitae necessitatibus haud indigeam. V. *Heyn.* Respexit hunc locum *Stat. Silv.* 1, 2, 255. divesque foco lucente Tibullus.] *Virg. A.* 6, 603. lucent genialibus altis Aurea fulcra toris; et *ib.* 8, 660. virgatis lucent sagulis. [*Multi cdd. praebent *fulgent.* Utrumque et *lucere* et *fulgere* de eadem re dici solet. V. *Burm.* ad h. l.] *Ov. Amor.* 3, 3, 6. niveo lucet in ore rubor. *Id. Met.* 1, 239. lucent oculi. *Val. Fl.* 6, 492. Lilia per vernos lucent velut alba colores. [**Suet. Tib.* 74. Cinis — exarsit, atque in multam noctem pertinaciter luxit. *Sil.* 16, 91. en unquam lucebit in

orbe Ille dies, etc. i. e. aderit.] ℙ Pro transluce-re, apparere. *Prop.* 2, 2, 25. si qua Arabio lucet bombyce puella. *Mart.* 8, 68. Femineum lucet sic per bombycina corpus. *Stat. Th.* 8, 525. summae qua margine parmae Ima sedet galea, ut juguli vitalia lucent, *h. e.* nuda patent. ℙ *Lucere facem alicui*, modus loquendi rarior, *h. e.* facem praeferre, et praebere lumen. *Pl. Cas. a.* 1. *v.* 30. huic lucebis novae nuptae facem. *Enn.* ap. *Fest.* in *Prodinunt.* Prodinunt famuli, tum candida lumina lucent. ℙ *Lucet*, dies est. *Pl. Mil.* 3, 1, 115. Prius quam lucet, adsunt: rogitant, noctu ut somnum ceperim. *Catull.* 14, 17. Nam si luxerit, ad librariorum Curram scrinia, etc. *Cic. Rosc. Am.* 34. Nondum lucebat, cum Ameriae scitum est. ℙ *Lucet hoc*, et *luciscit hoc* dicebant δεικτικῶς, *h. e.* digito coelum indicando; et diei lucem adesse significabant. V. HIC pronom. ℙ Translate est apparere, clare videri, conspicuum, pulcrum esse. *Cic. Manil.* 14. Nunc imperii nostri splendor illis gentibus lucet. *Id. Att.* 3, 15. *med.* Mea officia et studia, quae parum ante luxerunt (fatendum est enim) sic exsequar, ut, etc. *Id. Mil.* 23. Cum res ipsa tot, tam claris argumentis signisque luceat. *Id. Sext.* 28. Virtus lucet in tenebris, splendetque per se semper. *Stat. Ach.* 2, 149. qualis Siculae sub rupibus Aetnae Naides Ennaeas inter Diana, feroxque Pallas et Elysii lucebat sponsa tyranni. ℙ Part. *Lucens.* V. s. l.

LŪCĔRENSES et Luceres (quae tertia centuria equitum constituta a Tatio et Romulo) appellati sunt a Lucero Ardeae rege, qui auxilio fuit Romulo adversus Tatium bellanti. Ita *Festus:* tametsi *Liv.* ejus nominis originem incertam esse dicit 1, 13. *f. Ascon.* in *Verr.* 2, 1, 5. ait, centurias fuisse tres numero ab initio constitutas, neque tamen centurias, sed tribus appellat his verbis *c.* 5. Tribus principio tres fuerunt: Tatiensis una, a Tatio rege: Ramnensis altera, a Romulo: Luceres altera, a Lucumone, sive Lucretino, sive a luco, quem lucum Asylum vocaverat Romulus. Post de nominibus Sabinarum plures factae, etc. *Varro* etiam tribus vocat *L. L.* 4, 9. Ager, inquit, Romanus primum divisus in partes tres: a quo tribus appellatae Tatiensium, Ramnium, Lucerum: nominatae, ut ait Ennius, Tatienses (al. *Taties*) a Tatio, Ramnenses (al. *Ramnes*) a Romulo, Luceres, ut ait Junius, a Lucumone. Sed omnia haec vocabula Tusca, ut Volumnius, qui tragoedias Tuscas scripsit, dicebat. Haec *Varro*. Idem colligitur ex *Ov.* et *Prop.* mox afferendis. Ideo autem *tribus* dicuntur, quia ex ipsis tribubus selectae sunt. V. TRIBUS. Quod vero de Lucumone ajunt *Ascon.* et *Varro*, confirmatur a *Serv.* ad *A.* 5, 560. [et a *Cic. de Rep.* 2, 8. (ed. *A. Maio*), *F.*] quin et ipse *Fest.* qui in allatis verbis a Lucero derivat, paulo post in *Lucomedi* cum illis consentit. ℙ Prima syllaba et brevis est, et longa. *Ov. Fast.* 3, 131. Quin etiam partes totidem Tatiensibus idem, Quosque vocant Ramnes, Luceribusque dedit. *Prop.* 4, 1, 31. Hinc Taties, Ramnesque viri, Luceresque coloni.

*LUCERIA, ae, f. Λουκερία, urbs Apuliae, Dauniorum olim colonia. *Plin.* 3, 11. *Cic. Fam.* 15, 15. *Id. Att.* 7, 12. et 8, 11. *in.* et *Cluent.* 69. *extr. Caes. B. C.* 1, 24. *Liv.* 34, 22. *Hor. Od.* 3, 15, 14. *Lucan.* 2, 473. ubi tamen ed. *Cort.* habet *Nuceriae.* ℙ V. et *Lucerinus, a, um. B. A.*

[LŪCĔRĪNUS, a, um, adj. ad Luceriam pertinens, urbem mediterraneam Apuliae Dauniae, nunc *Lucera*, cujus meminit *Hor. Od.* 3, 15, 14. *Liv.* 10, 35. Ad finem Lucerinum ei hostis obvius fuit. ℙ *Lucerini, orum*, sunt incolae illius urbis. *Id.* 9, 26. Lucerini, ac Samnites ad internecionem caesi. *F.*]

LŪCERNĂ, ae, f. λύχνος, instrumentum, quod uno, vel pluribus ellychniis accensis instructum, et oleo nutritis, lucem praebet domesticis usibus. Est a *luceo*, et primam habet brevem, licet longa sit in *luceo*, et *lux*. *Varr. L. L.* 4, 25. Candelabrum a candela: ex his enim funiculi ardentes figebantur. Lucerna post inventa, quae dicta a luce, aut quod id vocant Graeci λύχνον. *Cic. Div.* 2, 58. Quodam obtutu oculorum duo pro uno lucernae lumina videntur. *Id. Att.* 7, 7. Ἐμπολιτεύομαί σοι jamdudum: et facerem diutius, nisi me lucerna desereret. *Id. Fin.* 4, 12. In sole lucernam adhibere nihil interest. *Hor. Od.* 1, 27, 5. Vino, et lucernis Medus acinaces Immane quantum discrepat, *h. e.* conviviis in noctem productis. *Id. Sat.* 2, 1, 25. saltat Milonius, ut semel icto Accessit fervor capiti, numerusque lucernis, *h. e.* ut ebrius est factus. (*Juven.* 6, 304. similem locum habet.) *Mart.* 14, 41. cujus lemma *Lucerna polymyxos.* Illustrem cum tota meis convivia flammis, Totque geram myxos, una lucerna vocor. *Id. ib.* 40. candelam vocat *lucernae ancillam*, quia haec ditiorum erat, *candela* pauperum. *Juven.* 10, 339. pereundum est ante lucernas, *h. e.* ante noctem. Sic *Vopisc. Tac.* 10. Thermas ante lucernam claudi jussit. *Phaedr.* 3, 19. Lucernam accendere. *Plin.* 31, 3, 28. exstinguere ardentem. *Id. ib.* 27. Lucerna ardens; et *ib.* defectu olei restincta. *Id.* 28, 11, 48. Fungi lucernarum, ac fuligo, quae est in rostris earum. *Pers.* 5, 181. pinguem nebulam vomuere lucernae. *Plin.* 36, 5, 4. *n.* 2. Lapidem appellavere lychnitem, quoniam ad lucernas in cuniculis caedebatur. ℙ Translate *Juven.* 1, 51. Haec ego non credam Venusina digna lucerna? *h. e.* lucubrationibus, quibus *Horatius* satyras conscribebat in pravos hominum mores. ℙ Est hoc nomine et piscis marinus, qui lingua ignea per os exserta, tranquillis noctibus lucet. *Plin.* 9, 27, 43. [*Trigla Lucerna, L. die Seeleuchte.*]

*LUCERNARIA, ae, f. verbascum, herba. *Marc. Emp.* 20. *B. A.*

*LUCERNARIUM, i, n. vespertinum tempus, quo lucernae accendi solent. *August.* in *Reg. Cleric. B. A.*

[LŪCERNĀRĬUS, ii, m. qui ad lucernam vivit, lychnobius. *Gloss. Philox.* Lucernarius, λυχνοῦχος. *F.*]

LŪCERNĀTUS, a, um, adj. lucernis illustratus. *Tert. ad Uxor.* 2, 6. Janua laureata et lucernata.

[LŪCERNĪNUS, a, um, adj. ad Lucernam pertinens, ut Lucerninae calendae in testamento M. Grunnii Corocottae, de quo v. in BUBULARIUS. Videntur autem *lucerninae* appellatae fuisse calendae Decembris, vel Januarii, quod nempe iis mensibus, quibus noctes longiores sunt, porcinae carnes ad lucernae lumen in frusta caedebantur ad lucanicam conficiendam. *F.*]

LŪCERNŬLĂ, ae, f. λυχνίς. *Hieron. ep.* 117. *n.* 12. Dictatio ad lumen lucernulae profusa; et *ep.* 107. *n.* 9. Accensa lucernula.

LŪCESCO et Lucisco, is, n. 3. lucere incipio, fit dies, dilucescit: cui contrarium est *advesperascit:* et fere impersonaliter adhibetur. *Cic. Fam.* 15, 4. *med.* Ut a. d. III. Octobr. cum lucisceret, in Amanum ascenderem. *Liv.* 4, 28. Et jam lucescebat, omniaque sub oculis erant. *Pl. Amph.* 1, 3, 45. Eamus, Amphitruo: luciscit hoc jam. [*Cf. *Ruhnk.* ad *Ter. Heaut.* 3, 1, 1.] (V. LUCEO.) *Virg. Ecl.* 6, 37. Jamque novum terrae stupeant lucescere solem. *Ov. Fast.* 5, 417. cum cras lucescere nonas Dicimus. ℙ Splendere. *Firm. Math.* 4, 13. Quorum caput flavo capillorum crine lucescat. ℙ [Translate. *Front. ad Anton. Aug.* (ed. *A. Maio*) 1, 5. Tu me ad pristinam illam mensuram luciscentis amoris tui revocas. *F.*]

LŪCĔTĬUS, ii, m. cogn. est Jovis, quod eum lucis causam esse credebant. *Fest.* et *Cn. Naevius* ap. *Gell.* 5, 12. Atque hanc vocem a lingua Osca repetendam esse, monet *Serv.* ad *A.* 9, 570., idemque esse, quod Latina *diespiter*. Adde *Macr. Sat.* 1, 15. ℙ Eadem ratione et Juno *Lucetia* dici potest. *Capell.* 2, 37. Juno pulcra, sive te Lucinam, quod lucem nascentibus tribuas, ac Lucetiam convenit nuncupari.

LŪCI, adv. interdiu, cui opponitur *noctu*. *Cic. Phil.* 12, 10. *f.* Quis enim audeat luci, quis in militari via, quis bene comitatum, quis illustrem aggredi? *Pl. Cas.* 4, 2, 7. Venire luci. *Id. Amph.* 1, 1, 10. Me qui hoc noctis excitavit, nonne idem hoc luci me mittere potuit? *Id. Cist.* 2, 1, 48. Cum primo luci cras animo occidero. [*Cf. *Perizon.* ad *Sanct. Min.* 1, 9. p. 64. et *Bentl.* ad *Ter. Ad.* 5, 3, 55.] *Pl. Merc.* 2, 1, 31. et *Stich.* 2, 2, 40. Postquam me misisti ad portum cum luci simul. *Lucr.* 4, 235. si quadratum tentamus, et id nos Commovet in tenebris; in luci quae poterit res Accidere ad speciem, etc?

[LŪCĬBĬLIS, e, adj. idem ac lucidus. *Gloss. Philox.* Lucibilis, φωτεινός. *F.* *Serv.* ad *Virg. A.* 6. *B. A.*]

LŪCĬDĒ, adv. φωτεινῶς, clare. *Cic. Or.* 2, 25. Ut verbum illud, quod causam facit, lucide et breviter uterque definiat. *Sen. ep.* 71. *med.* Animus lucidius, et tranquillius inter divina mansurus. *Paul. Dig.* 44, 4, 1. Quo lucidius intelligi possit haec exceptio. *Quint.* 4, 5. *med.* Causam lucidissime ostendere.

LŪCĬDUS, a, um, adj. φωτεινός, lucem habens, splendidus, fulgens, perspicuus, clarus. [*De discrimine inter *lucidus* et *fulgidus* V. in *Luceo.* Adde *Doederl.* 2, 85. Quid *luculentus* distet dictum est in h. v.] *Lucr.* 4, 340. Lucidus aer. *Ov. Met.* 2, 365. et *Quint.* 12, 10. amnis. *Hor. Od.* 1, 3, 2. Lucida sidera; et *ib.* 3, 26, 6. funalia. *Prop.* 3, 11, 30. lilia. *Tibull.* 2, 4, 30. concha. *Ov. Her.* 15, 74. gemma. *Id. Fast.* 1, 94. lucidior domus. *Vitr.* 9, 6. Lucidissima stella. *Tibull.* 2, 1, 62. Molle gerit tergo lucida vellus ovis, *h. e.* candida. *Stat. Silv.* 3, 3, 22. lucida saxa, *h. e.* nitida marmora. *Ov. Her.* 19, 133. puella, *h. e.* candida et formosa. *Plin.* 35, 9, 35. vestis. ℙ *Lucidum* pro lucide. *Hor. Od.* 2, 12, 14. lucidum fulgentes oculi. ℙ Translate. *Quint.* 7, 3. *med.* Ut a notissimo exemplo, quo sit res lucidior, non recedamus. *Id.* 4, 5. Manifesta et lucida ratio. *Id.* 10, 1. *med.* Philistus imitator Thucydidis: et ut multo infirmior, ita aliquatenus lucidior. *Id.* 12, 10. *med.* Oratores tenues: lucidi, et significantes. *Hor. A. P.* 41. lucidus ordo. ℙ In *Inscr.* ap. *Grut.* 337. *Lucidus* est nomen equi circensis.

LŪCĬFER, a, um, adj. φωσφόρος, lucem ferens. *Cic. N. D.* 2, 27. Itaque ut apud Graecos Dianam, eamque Luciferam, sic apud nostros Junonem Lucinam in pariendo invocant. *Ov. Her.* 11, 46. Denaque luciferos Luna premebat equos; et *ib.* 20, 192. de Lucina: Ut tibi luciferas afferat illa manus. *Lucr.* 5, 725. Lucifera pars Lunae.

LŪCĬFER, i, m. Φωσφόρος, stella Veneris: a *luce ferenda*. *Cic. N. D.* 2, 20. Infima est quinque errantium, terraeque proxima stella Veneris, quae Φωσφόρος Graece, *Lucifer* Latine dicitur, cum antegreditur solem, cum subsequitur autem, Hesperos. Ea cursum anno conficit, et latitudinem lustrans signiferi orbis, et longitudinem. Multa de eo *Plin.* 2, 8, 6. *Tibull.* 1, 10, 62. Dum rota Luciferi provocet orta diem. *Ov. Trist.* 1, 3, 71. coelo nitidissimus alto Lucifer ortus erat. ℙ Metonymice est dies. *Id. Fast.* 3, 877. Tres ubi Luciferos veniens praemiserit Eos. *Prop* 2, 15, 28. memento Venturum paucis me tibi Luciferis. Adde *Ov. Fast.* 1, 46. ℙ In fabulis est filius Cephali, et Aurorae Solis filiae: diciturque certasse cum Venere de praestantia formae. Ita *Hyg. Astron.* 2, 42. Alii Jovis filium faciunt. Immo pro stella Jovis interdum sumitur, teste *Serv.* ad *A.* 4, 130. Poetae equo vehi fingunt, ut bigis Lunam, Solem quadrigis. *Stat. Th.* 6, 239. *Claud. Rapt. Pros.* 2, 121.

LŪCĬFĬCUS, a, um, adj. lucem emittens, illustrans, lucidus. *Coel. Aurel. Acut.* 2, 9. Vapor lucifici solis.

LŪCĬFLŬUS, a, um, adj. luce fluens, lucidus. *Juvenc.* 3, 294. Ast ubi licifluum reddet sol tertius ortum. ℙ Translate est divinus. *Id.* 4, 120. gens omnis habebit Testem lucifluo sanctae sermone salutis. Adde *Prud. Psych.* 625., ubi tamen rectius legitur *lucifer*. [*Hunc locum immutavit atque ampliavit *F.*]

LŪCĬFŬGĂ, ae, m. et f. lucifugus. *Sen. ep.* 122. *f.* appellat *lucifugas homines*, qui contra naturam nocte utuntur pro die, qui et λυχνόβιοι dicuntur, quasi lucernarii. *Id. ib.* Vos, inquit, illum et lychnobium dicetis. *Appul. Apol.* Ipse humilitate abditus, et lucifuga; et *Met.* 5. Lucifuga maritus, [*h. e.* Amor, qui nocturnus tantum Psychen adibat. *F.*]

LŪCĬFŬGAX, acis, adj. lucifugus. *Minuc. Fel. Octav.* 8. Latebrosa et lucifugax natio. Al. leg. *lucifuga*. [*Auct. carm. Philomel.* 40. Noctua lucifugax tutubat in tenebris. *F.*]

LŪCĬFŬGUS, a, um, adj. qui fugit lucem, et gaudet tenebris *Cic. Fin.* 1, 18. *f.* Lucifugi, maledici, monstrosi, etiam aliis amatoriis levitatibus dediti. *Virg. G.* 4, 243. lucifugis congesta cubilia blattis. *Lucil.* ap. *Non.* 1, 67. Lucifugus nebulo.

LŪCĪLĬĀNUS, a, um, adj. ad Lucilium pertinens. *Varr. R. R.* 3, 2. *f.* Libelli charactere Luciliano. *Plin.* 36, 25, 61. Lucilianus versus. *Macr. Sat.* 2, 12. C. Titius, vir aetatis Lucilianae. *Arnob.* 2, 45. Fornix Lucilianus, *h. e.* ut opinor, *Lucilii* satyra hoc nomine inscripta.

LŪCĪLĬUS, i, m. C. Lucilius, eques R. ex Suessa, olim Aurunca, oppido Campaniae, magnus avunculus Pompejo Magno fuit: sub P. Africano, bello Numantino, eques militavit, ut narrat *Vell.* 2, 9. decessitque Neapoli, anno aetatis quadragesimo sexto, ut est ap. *Hieron.* in *Euseb. Chron.*, Olympiade sexagesima nona, U. C. circiter DCL., tribus, aut quatuor annis post natum Ciceronem. Quare quod *senem* nominat *Hor. Sat.* 2, 1, 34., ad ejus stili antiquitatem respexit. Primus condidit stili nasum, ut loquitur *Plin. praef. H. N.*, h. e. satyrae scribendi primus auctor et inventor fuit, multoque sale defricuit Urbem, ut ait *Hor. Sat.* 1, 10, 3., quem postea imitati sunt, qui Satyram attigere. *Juven.* 1, 19. Cur tam hoc libeat potius decurrere campo, Per quem magnus equos Auruncae flexit alumnus, etc. A *Cic. Or.* 1, 16. et *ib.* 2, 6. homo doctus, et perurbanus dicitur: a *Gell.* 18, 5. vir apprime linguae Latinae sciens. In condendo autem versu ut durum, incompositum, et lutulentum praestringit *Hor. Sat.* 1, 4, 8. et 11. item *sat.* 10. fere tota, ubi de eo plura. De hoc *Horatii* judicio, deque aliorum sui temporis ita *Quint.* 10, 1. *med.* Satyra quidem tota nostra est, in qua primus insignem laudem adeptus est Lucilius, qui quosdam ita deditos sibi adhuc habet amatores, ut eum non ejusdem modo operis auctoribus, sed omnibus poetis praeferre non dubitent. Ego quantum ab illis, tantum ab Horatio dissentio, qui Lucilium fluere lutulentum, et esse aliquid quod tollere possis, putat. Nam et eruditio in eo mira, et libertas, atque inde acerbitas, et abunde salis. *Pers.* 1, 114. secuit Lucilius urbem, Te, Lupe, te, Muti: et genuinum fregit in illis. *Juven.* 1, 165. Ense velut stricto quoties Lucilius ardens Infremuit, rubet auditor, etc. ℙ Scriptorum ejus nihil integrum ad nos pervenit, sed fragmenta quidem bene multa, ab eruditis magno studio collecta, atque explicata. ℙ *Vis Lucilii* in re obscena significationem habet. *Arnob.* 5, 169. Tum sancta, et ferventia numina vim vomuisse Lucilii, ac regem Servium natum esse, *h. e.* τὸ σπέρμα. *Varr. L. L.* 4, 10. Poetae de coelo semen igneum

cecidisse dicunt in mare, ac natam e spumis Venerem, conjunctione ignis, et humoris; quam haberet vim, significantes: a qua vi natis dicta vita, ut illud a Lucilio: Vis est vita, vides, quae nos facere omnia cogit. ℙ *Lucilius Bassus*, malus poeta. *Cic. Att.* 12, 5. Cato me quidem delectat, sed etiam Bassum Lucilium sua. *B. A.*

[LUCILLUS, a, um, dimin. Lucii. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. CLXXIX. L. Caesonius C. Fil. Quirina Lucillus. Alia ap. *eund. ib.* p. 667. Anicetus Domitiae P. F. Lucillae, *h. e.* servus Domitiae Lucillae junioris, filiae P. Calvisii Tulli, uxoris Annii Veri, et matris M. Aurelii Antonini Aug. *F.*]

LŪCĪNA, ae, f. Εἰλείθυια, Dea partuum praeses, eadem ac Luna, seu Diana, quae et *Juno Lucina*, et *Diana Lucina* vocatur. A *luce* enim est *Lucina*, et per syncopen *Luna*. Porro *Luna* ideo cum partubus rationem habet, quia certis ii lunae cursibus maturescunt: vel quia, ut scribit *Macr. Sat.* 7, 16., vim habet laxandi corporis, ejusque meatus aperiendi: vel *Lucina* ab eo, quod in lucem producat, ut *Donat.* ad *Ter. Andr.* 3, 2, 15., ubi addit, Junonem Lucinam Junonis filiam esse. *Ov.* tamen non Junonis filiam, sed ipsam Junonem reginam Deorum, *Fast.* 6, 39. intelligit. Sane Juno Dea conjugii habita est: unde Ζυγίη, Graece dicitur, a ζυγὸς, jugum. *Plin.* 16, 44, 85. *Lucinam* a *luco* dictam tradit, propterea quod Romae lucus fuit Junoni Lucinae sacer, eo loci, ubi postea eidem templum exstruxere. *Ov. Fast.* 2, 449. Gratia Lucinae: dedit haec tibi nomina lucus: Aut quia principium tu, Dea, lucis habes. *Virg. Ecl.* 4, 8. nascenti puero Casta fave Lucina. *Hor. Epod.* 5, 5. Per liberos te, si vocata partubus Lucina veris affuit, Precor. *Ter. Ad.* 3, 5, 41. Miseram me! differor doloribus: Juno Lucina fer opem. *Pl. Aul.* 4, 7, 11. Uterum dolet: Juno Lucina tuam fidem! *Sen. Med.* 1. Dii conjugales, tuque genialis tori, Lucina, custos. ℙ Metonymice est ipse partus. *Virg. G.* 4, 339. altera virgo, Altera tum primos Lucinae experta labores; et *ib.* 3, 60. de vitula: Aetas Lucinam, justosque pati hymenaeos, etc. Adde *Ov. A. Am.* 3, 785. ℙ Juno Lucina non semper, ut parturientium praeses, sed simpliciter ut auctor lucis accipitur. Juno enim est aer, in quo lux omnis diffunditur. *Tibull.* 3, 4, 13. Efficiat vanos noctis Lucina timores. *Fest.* in *Supercilia:* Supercilia in Junonis tutela esse putabant, quod iis proteguntur oculi, per quos luce fruimur, quam tribuere putabant Junonem: unde et Lucina dicta est.

*LUCINĬUM, i, n. Cicindela in *Gloss. Vet.* Cf. *Isid.* 19, 19. 20, 10. it. *Gloss. Isid.* in *Licini.* ℙ Aliam significationem V. in Expulsis. *B. A.*

[LŪCĪNŬLUS, i, m. dimin. lucini. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 675, 6. T. Cassius Lucinulus. *F.*]

LŪCĪNUS, a, um, adj. a luce, et Lucina, ut *lucinae horae*, quibus scil. in lucem edimur, ap. *Prud. adv. Symm.* 2, 222. Et qui lucinas tribuo nascentibus horas.

LŪCĬPĂRENS, entis, adj. lucis parens, ut *luciparens nox* ap. *Avien. Phaen.* 853., quia noctem dies et lux proxime sequitur. Unde in fabulis Aether, et Dies ex Nocte nasci dicuntur: ut est ap. *Hesiod. Θεογον. v.* 124.

LŪCĬPOR. V. MARCIPOR.

LŪCĬSĀTOR, oris, m. sator lucis, et auctor. *Prud. Cath.* 3, 1. O Crucifer bone, lucisator, Omnipotens pie, Verbigena.

LŪCISCO. V. LUCESCO.

LŪCĬUS, ii, m. praenomen Romanum, ut *Lucius Sergius Catilina*, *Lucius Cornelius Sulla:* et solo L. designari solet. Qui primo fuit hoc praenomine appellatus, luce prima, et initio diei natus fuit, ut *Varr. L. L.* 5, 2. et *Festus* docent. ℙ [Fuit etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 116. A. Furius Lucius. V. *ib.* alia huc pertinentia. *F.*] [*Hinc nihil mutandum videtur ap. *Suet. Aug.* 43. ubi pro vulg. *Lucium* e divers. lect. *Licium* et *Litium*, *Casaub. Lycium*; *Torrent.* prob. *Wolf. L. Itium* leg. conj.] ℙ Est etiam hoc nomine piscis, *luccio*, de quo *Auson. Idyll.* 10, 120. Hic etiam Latio risus praenomine, cultor Stagnorum, querulis vis infestissima ranis, Lucius obscuras ulva coenoque lacunas Obsidet: hic nullos mensarum lectus ad usus, Fervet fumosis olido nidore popinis.

[LŪCŌFĒRŌNENSES, ium, m. plur. ad Lucum Feroneae pertinentes, Etruriae urbem ad Soractem. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 106. *n.* 251. Juvenes Lucoferonenses. *F.*]

LŪCŌMĒDI a duce suo Lucomo dicti: qui postea Lucerenses appellati sunt. *Festus.*

LŪCŌMŌNES. } V. LUCUMO.
LŪCŌMUS. }

LUCRĀTĬO, onis, f. actus lucrandi, lucrum. *Tert. ad Uxor.* 2, 7. Spem lucrationis accipere.

LUCRĀTĪVUS, a, um, adj. ad lucrum pertinens. Ap. JCtos *res lucrativae* sunt, quae ex hereditate, aut legato, aut fideicommissi jure, aut donatione mortis causa, vel cujuslibet postremae voluntatis arbitrio: item ex donatione inter vivos simplici liberalitate facta cuipiam acquiruntur, ut est ap. *Impp. Theodos. et Valent. Cod.* 10, 35, 1., quia in his de mero lucro est quidquid acquiritur, neque impensa ulla, aut jactura fit ab eo, cui deferuntur. Hinc *ex causa lucrativa acquirere aliquid* dicitur is, qui aliquo titulo ex enumeratis quippiam acquirit, quia nullum rerum suarum damnum patitur sic acquirendo, neque ullum propterea onus subire cogitur. *Paul. Dig.* 31, 89. Cum Sejus, viva testatrice, tesseram frumenti ex causa lucrativa habere coeperit, *h. e.* ex legato. *Ulp. ib.* 40, 1, 4. *extr.* Si partem quis redemit, pars altera ex causa lucrativa acceserit. Adde *Tryphon. ib.* 49, 15, 12. *f.* Sic *lucrativa possessio*, quam quis ex lucrativa causa habet, *Ulp. ib.* 29, 4, 2. et *lucrativa acquisitio* ap. *eund.* 44, 4, 4. *f.* ℙ Tribuitur etiam *Quint.* 10, 7, 27. Neque enim fere tam est ullus dies occupatus, ut nihil lucrativae operae ad scribendum, aut legendum, aut dicendum rapi aliquo momento temporis possit. [Alii aliter hic lectionem frustra sollicitant, quasi vero vox haec indigna sit hujus aevi scriptoribus: at certo certius eadem utitur *Front. ad Anton. Imp.* (ed. *A. Maio*) *ep.* 2. Nae ego post homines natos et locutos omnium facundissimus habear, cum tu, M. Aureli, mea scripta lectitas et probas, et lucrativa tua in tantis negotiis tempora meis quoque orationibus legendis occupare non inutile tibi arbitraris, nec infructuosum. *F.* *V. *Spald.* ad *Quint. l. l.*]

[LUCRĒTĬA, ae, f. Sp. Lucretii Tricipitini filia, Tarquinii Collatini uxor, a Sex. Tarquinio, Tarquinii Superbi Romae regis filio noctu per vim stuprata, cultro in pectus defixo se interemit. Quo facto, clamore a L. Junio Bruto sublato Quirites concitati, reges exacti, constituti consules. *Liv.* 1, 58. *Ov. Fast.* 2, 685. ℙ An se ipsam interficiendo recte fecerit, disputat *August. C. D.* 1, 19. ℙ Translate pro pudica quavis femina, et unius mariti amante accipitur. *Petr. Sat.* 9. Cum ego proclamarem, gladium strinxit, et, si Lucretia es, inquit, Tarquinium invenisti. *Mart.* 11, 104. Si te delectat gravitas, Lucretia toto Sis licet usque die, Laida nocte volo. *F.*]

LUCRĒTĪNUS, a, um, adj. *Cic. Att.* 7, 11. Unam tecum apricationem in illo Lucretino tuo sole malim, quam omnia istiusmodi regna. Al. leg. *Lucretilino.* [*Est haec *Faerni* susp., quae non displicet *Orell.*, qui tamen vulg. servavit.] Utrumque autem rus aliquod designat Attici. Et quidem hoc posterius est a *Lucretili*, cujus meminit *Hor. Od.* 1, 17, 1., et est mons in Sabinis, ut *Fest.* docet.

LUCRĒTĬUS, ii, m. T. Lucretius Carus, civis R., ut videtur, poeta et philosophus Epicureus, Latinorum primus de rerum natura Latine, et quidem versibus scripsit: quod poema *multae artis esse*, scribit *Cic. Q. Fr.* 2, 11., et *Quint.* 10, 1. difficilem auctorem vocat. *Stat. Silv.* 2, 7, 76. Et docti furor arduus Lucreti. Obiit aetatis anno tertio et quadragesimo, creditus sibi ipsi intulisse manus, amatorio poculo in furorem versus. Quidam scripsere, mortem ejus incidisse in annum et diem natalem Virgilii: alii quo die Virgilius togam virilem sumpsit. Quod esse non potest, quia quo tempore poematis ejus *Cic.* meminit jam aetate provectus, nimis adolescens Lucretius fuisset. Verius itaque alii sexaginta amplius annis antiquiorem faciunt: et in annum circiter undecimum aetatis Ciceronis natalem ejus conferunt; mortem vero nono plus minus ante illius necem anno accidisse tradunt. Sunt etiam qui putant, ipsum ejus poema, eo vivo nondum editum, ab ipso Cicerone fuisse emendatum. Magnae laudationis loco sint illa *Ov. Amor.* 1, 15, 23. Carmina sublimis tunc sunt peritura Lucreti, Exitio terras cum dabit una dies. ℙ *Lucretius Vespillo* quidam memoratur a *Caes. B. C.* 3, 7. *B. A.*

[LUCRĪCĬUS, a, um, adj. ad lucrum pertinens, lucrativus. *Not. Tir.* p. 68. Lucrum, lucricius. *F.*]

LUCRĬFĀCĬO, is, eci, actum, a. 3. κερδαίνω, lucrum facio, lucror. Dicitur fere de iis, quae nulla impensa, aut damno, aut labore acquirimus. [*V. *Hard.* ad *Plin. l.* infra *c. Brem.* ad *Nep. Thras.* 1, 3. *extr. Stallb.* ad *Ruddim.* 2. p. 188. et *Matth. Gr. Gr.* §. 341.] *Petr. Sat.* 15. Advocati, qui volebant pallium lucrifacere, flagitabant, etc. *Mart.* 8, 10. Emit lacernas millibus decem Bassus, Tyrias coloris optimi: lucrifecit. Adeo bene emit? inquis; imo non solvit. Addunt et *Cic. Fl.* 37. et *Brut.* ad *Cic. Fam.* 11, 20., sed iis locis *lucri*, et *facio* divisim legendum est, ut etiam alii legunt ap. *Mart. l. c.* ℙ Translate. *Varro R. R.* 3, 4. De ornithone primum, quod lucrifecerunt hoc nomen turdi, *h. e.* tanquam proprium sibi vindicarunt, tametsi commune omnium avium est. *Auct. B. Hisp.* 36. Illo beneficio suum maleficium existimabant se lucrifacere, *h. e.* poenam effugere, quam pro suo maleficio meruerant. Sic *Plin.* 7, 39, 40. Quam quidem injuriam lucrifecit ille, *h. e.* impune tulit. *Val. Max.* 4, 1. *n.* 10. Traduc equum, inquit, ac lucrifac censoriam notam, *h. e.* lucro appone, de lucro esse puta, quod a censore notatus non fueris. ℙ Interposito verbo. *Caj. Dig.* 11, 7, 29. Licet lucri dotem faciat. Ita *Torrent.* ℙ Inverso ordine. *Pl. Poen.* 3, 5, 26. Me esse hos trecentos Philippos facturum lucri. *Id. Most.* 2, 1, 7. Qui facere argenti cupiat aliquantum lucri. Adde *Pers.* 4, 4, 117. et *Truc.* 3, 2, 22.

LUCRĬFACTUS, a, um, part. a *lucrifacio*. *Cic. Verr.* 2, 3, 75. Jam vero ab isto omnem illam ex aerario pecuniam, quam his oportuit civitatibus pro frumento dari, lucrifactam videtis.

LUCRĬFĬCĀBĬLIS, e, adj. κερδαλέος, lucrum afferens. *Pl. Pers.* 4, 7, 2. Nae hic tibi dies illuxit lucrificabilis.

LUCRĬFĬCO, as, a. 1. idem quod lucror, acquiro. *Tert. Praescr.* 24. Paulum factum omnibus esse omnia, ut omnes lucrificaret.

LUCRĬFĬCUS, a, um, adj. *Pl. Pers.* 4, 3, 46. Lucrificam faculam tibi Fortuna allucere vult.

LUCRĬFĪO, is, actum sum, passiv. anom. *Cic. Verr.* 2, 3, 46. Quid, si ostendo, in hac una optione lucrifieri tritici modios centum? *Ulp. Dig.* 43, 19, 3. Aqua, quae in rivo nascitur, lucrifit ab eo, qui ducit. ℙ Scribitur et divisim. *Mart.* 11, 50. Nunc furtiva lucri fieri bombycina possunt. [*Ita etiam exhibet *Orell.* in l. *Cic.* modo l.]

LUCRĬFŬGA, ae, com. gen. μισοκερδής, qui lucrum fugit. *Pl. Ps.* 4, 7, 33. Cum hos huc adigit lucrifugas.

LUCRĪNENSIS, e, adj. ad Lucrinum lacum pertinens. *Cic. Att.* 4, 10. Res Puteolanae, et Lucrinenses.

LUCRĪNUS, a, um, adj. ad lacum Lucrinum pertinens, in Campania, inter Puteolos, et Bajas, ac inter Avernum lacum, et mare Tyrrhenum, prope intimum recessum sinus Puteolani, qui nunc *il Maricello* dicitur. Videtur appellatus a lucro fuisse, propter multitudinem delicatissimorum piscium, qui ibi capiebantur. Cum maris impetus plerumque irrumpens exinde pisces fugaret, et redemptores gravia damna paterentur, C. Julius Caesar oppositis molibus partem maris exclusit, quod Julium opus dictum est, ut falso affirmat *Serv.* ad illud *Virg. G.* 2, 161. An memorem portus, Lucrinoque addita claustra, Julia qua ponto longe sonat unda refuso? *Suet.* tamen *Aug.* 16. et *Dion.* 48, 50. narrant, non C. Jul. Caesarem, sed Augustum ex consilio Agrippae lacum Lucrinum cum lacu Averno junxisse, et molibus mari oppositis portum Julium ibidem fecisse, navibus recipiendis opportunissimum. Evanuit autem fere totus III. Kal. Oct. ann. a Chr. n. MDXXXVIII., quo gravi terrae motu inde mons erupit, qui late proxima litora occupat, quique nunc *Monte nuovo* dicitur; hinc ejus loci facies valde immutata est, ibique palus tantum coenosa, et arundinetum superest. ℙ Olim ob loci amoenitatem, et hominum frequentiam celeberrimus fuit. Hinc *Prop.* 1, 11, 9. Atque utinam mage, te remis confisa minutis Parvula Lucrina cymba moretur aqua. *Mart.* 4, 57. Dum nos blanda tenent lascivi stagna Lucrini. *Id.* 6, 43. Hic mihi Bajani colles, mollisque Lucrinus. ℙ *Plin.* 9, 54, 79. ostrea Lucrina optimi saporis fuisse scribit, quae *Lucrina* absolute *Mart.* 6, 11. 12, 58. appellat. *Hor. Epod.* 2, 49. Non me Lucrina juverint conchylia. ℙ [Lacus Lucrinus in vectigalibus publicis primus locabatur everrendus, ominis boni causa, inquit *Festus* in *Lacus:* scil. propter omen lucri, quod ex ejusdem locatione piscatoribus facta, qui everriculo utebantur, fiebat. Alii pro *everrendus* minus recte *eruendus*, alii pejus *fruendus* legunt. ℙ In ejus vicinia templum erat Veneri sacrum. Hinc *Lucrina Venus* ap. *Stat. Silv.* 3, 1, 150. *F.*]

LUCRĬO, onis, m. φιλοκερδής, qui undique lucrum aucupatur. *Festus* in v. *Cercops.* ℙ [Est etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 252. T. Hostilius Lucrio. Alia ap. *Maff. Mus. Ver.* 270, 10. M. Versicianus Lucrio. *F.*]

LUCRĬPĔTA, ae, m. qui lucri est avidus, ut Lucripeta fenerator, in *argum. Most. Planti* 6., cujus auctorem quidam *Sidonium* faciunt. ℙ *Lucripetes* habet *Cass. Variar.* 12, 11. Quibus (*Romanis*) sola contentio est, paupertatem fugere, divitias non amare; nesciunt enim esse lucripetes.

[LUCRĬUS, a, um, adj. κερδῷος, qui lucris praeest; ut Lucrii Dii ap. *Arnob.* 4, 132. Quis est enim, qui credat esse Deos Lucrios, et lucrorum consecutionibus praesidere? *h. e.* Mercurium. *F.*]

LUCROR, aris, atus sum, dep. 1. κερδαίνω, lucrum facio, acquiro, consequor: et plerumque de iis dicitur, quae nulla nostra impensa, aut labore acquirimus. *Cic. Par.* 3, 1. An virum bonum dices, qui depositum nullo teste, cum lucrari impune posset auri pondo decem, reddiderit? *Id. Off.* 2, 24. Ut locupletes suum perdant, debitores lucrentur alienum. *Id. Verr.* 2, 5, 24. Pretio certo missos facere nautas, missorum omne stipendium lucrari. *Suet. Cal.* 41. Ne ex lusu quidem aleae compendium spernens, plus mendacio, atque etiam perjurio lucrabatur. *Ulp. Dig.* 27, 6, 11. *extr.* In casibus, in quibus dotem maritus vel in totum, vel in partem fuerat lucraturus. *Caj. ib.* 41, 1, 9. Si quis eas res, quae in tempestate, navis levandae causa, ejiciuntur, fluctibus expulsas, lucrandi animo abstulerit. *Tac. G.* 24. Aleam sobrii inter seria exercent, tanta lucrandi, perdendive temerita-

te, ut, etc. *Suet. Ner.* 45. Ex annonae quoque caritate lucrantium accrevit invidia. *Hor. A. P.* 234. Pythias emuncto lucrata Simone talentum. ℙ [*Involvit etiam notionem parcendi. Huc pertinet *Plin.* 18, 7, 12. *n.* 2. de pane faciendo: Marina aqua subigi, occasione lucrandi salis, inutilissimum: quem locum Noster supra laudaverat. Locum, quem vir doctus in *Wolf. anall. litter.* 4, 333. citat *Quint. Decl.* 9, 17., invenire non potui.] ℙ Translate. *Cic. Verr.* 2, 1, 12. Omne illud tempus, quod fuit, antequam iste ad magistratus accessit, habeat per me solutum ac liberum: sileatur de nocturnis ejus bacchationibus: damna, dedecora praetereantur: lucretur indicia veteris infamiae, *h. e.* obtineat, ut taceantur. [*Sic etiam Gr. κερδαίνειν. Laud. *Ernest.* in *cl. Cic. Act. Apost.* 27, 21.] *Stat. Th.* 9, 779. quonam usque moram lucrabere fati, O multum meritos puer orbature parentes?

LUCRŌSĒ, adv. cum lucro. *Hieron. ep.* 22. *n.* 13. Ut sub virginali nomine lucrosius pereant.

LUCRŌSUS, a, um, adj. κερδαλέος, lucrum afferens. *Ov. Amor.* 1, 10, 35. Cur mihi sit damno, tibi sit lucrosa voluptas? *Tac. Agr.* 19. *extr.* Donec quod omnibus in promptu erat, paucis lucrosum fieret. *Plin.* 37, 12, 75. Tinguntur ex crystallo smaragdi: nec est ulla fraus vitae lucrosior. *Id.* 18, 31, 74. Id peraeque etiam lucrosissimum.

LUCRUM, i, n. κέρδος, quaestus, compendium, utilitas, fructus. *Varr. L. L.* 4, 36. ducit a *luo*, solvo: ut *lavacrum* est a *lavo*. Alii minus recte a *luco*, et proprie sic dici putant lucorum proventum. *Cic. Tusc.* 5, 3. Alii emendi, aut vendendi quaestu et lucro ducerentur. *Quaestus*, et *lucrum* differunt in eo, quod ille comparatur impensa, industria, et labore: est enim a *quaerendo:* hoc sine his, ut si quis hereditate, legato, donatione, aut etiam furto, vel fraude acquirat aliquid: quod et in LUCRATIVUS et LUCROR adnotavimus. Hoc tamen discrimen non est perpetuum. *Cic. Phil.* 3, 12. Reliquas res ad lucrum praedamque revocavit. [*Simili ratione *praedam* et *lucrum* conjunxit *Lucr.* 5, 873. Scilicet haec alieis praedae lucroque jacebant.] *Cic. Verr.* 2, 3, 38. Qui ex publicis vectigalibus tanta lucra facit; et *ib.* 37. Ipsi accipere decumas, et numerare coguntur lucri HS. XXX. millia; et *ib.* Frumentaria lucra exigere. *Phaedr.* 1, 23. Ista subita me jubet benignitas Vigilare, faciasne mea culpa lucrum, *h. e.* ne quid fureris. *Pl. Pers.* 4, 3, 34. Ego recte valeo, et rem gero, et facio lucrum: mercatoris verba sunt. *Cic. Fl.* 37. Emit igitur aliquid, quod certe multo pluris esset: dat de lucro, nihil detrahit de vivo: minus igitur lucri facit. *Brut.* ad *Cic. Fam.* 11, 20. Istam cantilenam ex eo pendere, ut quamplurimum lucri faciant. [*Hujus genitivi et sim. explicationem veram quidem v. ap. *Matth.* in *Gr. Gr.* §. 341. quem laud. *Stallb.* ad *Ruddim.* 2. p. 188.] *Plin.* 16, 4, 5. Ne servari quidem hominem fas esse lucri causa. *Id.* 2, 46, 45. Navigare lucri, non scientiae gratia. *Ter. Ph.* 1, 2, 11. Quid mihi lucri est te fallere? ℙ *Lucri*, et saepius *lucro est*, utile est, lucrosum est. In *Suppos. Amph. Plauti, scena, quae incipit* Tun' me mactes, 26. Lucri est, quod miseriam deputat. *Anton.* in *ep.* ap. *Cic. Phil.* 13, 19. Quibus, utri nostrum ceciderint, lucro futurum est. *Pl. As.* 1, 3, 40. Nobis lucro fuisti potius, quam decori tibi. *Id. Cist.* 1, 1, 52. Multis damno, et mihi lucro sine meo saepe eris sumptu. *Id. Men.* 2, 3, 5. Amanti amoenitas malo est, nobis lucro est. ℙ *Ponere*, vel *deputare in lucro*, et *de lucro*, aestimare tanquam lucrum, dicitur de bonis, quae insperato eveniunt. *Ter. Ph.* 2, 1, 16. 21. Quidquid praeter spem eveniat, omne id deputare esse in lucro. *Id. Ad.* 5, 3, 30. Quod hinc accesserit, id de lucro putato esse omne. *Cic. Fam.* 7, 25. Id ego in lucris pono, non ferre hominem pestilentiorem patria sua. Adde *Flacc.* 17. Sic *Hor. Od.* 1, 9, 14. Quem sors dierum cumque dabit, lucro Appone; et *Ov. Trist.* 1, 3, 67. Dum licet amplectar: nunquam fortasse licebit Amplius: in lucro, quae datur hora, mihi est. ℙ *De lucro vivere* dicitur, qui cum vivendi spem vix haberet, evasit tamen. *Cic. Fam.* 9, 17. De lucro prope jam quadriennium vivimus; et *Liv.* 40, 8. De lucro tibi vivere me scito. [*V. viros doctos ad h. l.] Sic *Pl. Merc.* 3, 2, 9. Cum senex sis, id jam lucro est, quod vivis. ℙ *Facere lucri* est adipisci, consequi; diciturque eo modo, quo *facere compendii*. *Nep. Thras.* 1. Multa hic sine Alcibiade gessit: ille nullam rem sine hoc: quae ille universa naturali quodam bono fecit lucri, *h. e.* obtinuit, ut sibi adscriberentur, ut a se solo gesta agnoscerentur. V. alia huc pertinentia in LUCRIFACIO. Ad hanc rationem *lucri habere* dixit *Tert. Cor. Mil.* 11. *med.* et *lucri ducere adv. Marc.* 5, 20. ℙ *Necesse est facere sumptum, qui quaerit lucrum*, prov. est ap. *Pl. Asin.* 1, 3, 65. ℙ *Lucrum* pro avaritia. *Lucan.* 4, 96. Pro lucri pallida tabes! Non deest prolato jejunus venditor auro. *Sen. Hippol.* 540. impius lucri furor. ℙ Videtur metonymice pro divitiis poni in illo *Phaedri* 5, 4. Periculosum semper putavi lucrum; et *Ov. Amor.* 3, 8, 35. cum regna senex coeli Saturnus haberet, Omne lucrum tenebris alta premebat humus. ℙ Mascul. genere. *Pl. Pers.* 4, 3, 23. Unde pergrandem lucrum facias. Ita et *Non.* legit 3, 119. Al. rectius *pergrande*.

LUCTA, ae, f. πάλη, unum ex quinque Graecorum certaminibus, quo alter alterum prosternere nititur, palaestra. Est a λέλυκται, 3. p. praet. pass. verbi λύγω pro λυγόω, vincio, quod a λύγος, vitex, vimen. *Capitol. Maxim.* 6. Exercebat cum militibus ipse luctam, quinos, senos, et septenos jam grandaevus ad terram prosternens. Al. leg. *luctamina*. *Auson. ep.* 93. ne quis certamine luctae Phegea, nec cursu te, Lyce, praetereat. *August.* referens verba Pelagianorum, *ep.* 106. *med.* Perseverans quodammodo lucta convincitur. *Sidon. ep.* 2, 2. *med.* Palaestritarum luctas casta gymnasiarchorum virga dissolvit. ℙ *Lucan.* 4, 612. Herculis cum Antaeo luctam describit; et *Stat. Theb.* 6, 847. Agyllei cum Tydeo.

LUCTĀMEN, inis, n. πάλαισμα, luctatio, nisus. *Virg. A.* 8, 87. Tibris tacita refluens ita substitit unda, etc. remo ut luctamen abesset, *h. e.* ut non esset opus luctari remis adverso flumine navigantibus. *Val. Fl.* 2, 234. seque toris misero luctamine trunci Devolvunt. *Claud. B. G.* 138. Primus fulmineum lento luctamine Poenum Compressit Fabius, *h. e.* lente resistendo. *Mamert. Grat. act. ad Jul.* 4. Sed emendatio morum, judiciorumque correctio et difficile luctamen, et periculi plenum negotium fuit. *Lampr. Alex. Sev.* 30. Post lectionem operam palaestrae, aut sphaeristerio, aut cursui, aut luctaminibus mollioribus dabat. ℙ Translate. *Pall.* 3, 9. *f.* Melius puros sapores sine luctamine alterius generis unaquaeque vina servant, *h. e.* sine admixtione alterius generis vini, quocum quia sapore, et maturitate non conveniunt, veluti luctantur. [*Auct. epithal.* in *Anthol. Lat.* T. 2. p. 636. *Burm.* Exercentque toris Veneris luctamen anhelum. V. LUCTOR. *F.*]

LUCTANS, antis, part. a *luctor*, luctator. *Prop.* 3, 12, 4. Luctantes viri, *h. e.* luctatores. *Virg. A.* 4, 694. Irim demisit Olympo, Quae luctantem animam, nexosque resolveret artus, *h. e.* nitentem egredi; et *ib.* 1, 57. vasto rex Aeolus antro Luctantes ventos Imperio premit, *h. e.* magno conatu evolare tentantes. *Ov. Met.* 4, 358. et *Mart.* 4, 22. et 5, 47. Luctantia oscula carpere, *h. e.* ab invito, et reluctante. [*Ov. Her.* 4, 79. Luctantia colla, i. e. colla equi luctantis vel non sequentis frenum.] *Sil.* 3, 520. Luctans glacies ferro, *h. e.* resistens. *Id.* 7, 204. composuit luctantia lumina Somnus, *h. e.* quae claudi recusabant. [*Lucr.* 5, 1129. Angustum per iter luctanteis ambitionis.] ℙ In contignatione, inquit *Isid. Orig.* 19, 19. *luctantes* dicuntur, quod erecti invicem se teneant more luctantium. Loquitur autem de canteriis, vel capreolis.

LUCTĀTĬĀNUS vel Lutatianus, a, um, adj. ad Luctatium, vel Lutatium aliquem pertinens, quod est nomen propr. R., ut Luctatiana praedia, *Paul. Dig.* 33, 1, 12.

LUCTĀTĬO, onis, f. actus luctandi. *Cic. Fat.* 13. Est enim copulatum, luctabitur; quia sine adversario nulla luctatio est. ℙ Item universim conatus, nisus. [*Hic non omittendus locus erat *Ejusd. Leg.* 2, 15, 38. Jam ludi publici, quoniam sunt cavea circoque divisi, sint corporum certatione, cursu, [et] pugilatione, luctatione, curriculisque equorum usque ad certam victoriam, circo constituti, etc. Ita exhibet locum foede corruptum *Orell.*, q. v.] *Liv.* 21, 36. Tetra ibi luctatio erat, ut a lubrica glacie non recipiente vestigium, etc. ℙ Per translationem accipitur pro pugna, sive contentione, seu concertatione. *Cic. Fin.* 2, 14. Nam cum Academicis incerta luctatio est, qui nihil affirmant. [*Adde *Fat.* 6.] *Sen. Q. N.* 5, 13. Spiritus inclusi, et in exitum nitentis luctatio. *Vell.* 2, 124. Una tamen veluti luctatio civitatis fuit, pugnantis cum Caesare, ut stationi paternae succederet. [*Ruhnk.* vult *luctatio civilis.*]

LUCTĀTOR, oris, m. παλαιστής, qui cum altero luctatur, eumque prosternere nititur. *Ov. Ib.* 395. Ut jacet Aonio luctator ab hospite fusus, *h. e.* Antaeus ab Hercule luctando victus, et occisus. *Id. Trist.* 4, 6, 31. Fortior in fulva novus est luctator arena, Quam cui sunt tarda brachia fessa mora. *Sen. Ben.* 5, 3. Luctator ter abjectus perdidit palmam; et *ib.* 7, 1. Magnus luctator est, non qui omnes numeros nexusque perdidicit, quorum usus sub adversario rarus est, sed qui in uno se aut altero bene et diligenter exercuit. *Id. ep.* 88. *med.* Aeque luctatores, et totam oleo ac luto constantem scientiam expello ex his studiis liberalibus. *Gell.* 3, 15. Tres filios habuit, unum pugilem, alterum pancratiasten, tertium luctatorem. ℙ Urbane *Pl. Ps.* 5, 1, 5. magnum hoc vitium vino est: Pedes captat primum: luctator dolosus est.

LUCTĀTUS, a, um, part. V. LUCTOR.

LUCTĀTUS, us, m. idem quod luctatio. *Plin.* 8, 12, 12. Scit ille imparem sibi luctatum contra nexus. *Id.* 29, 1, 8. Luctatus ceromata, valetudinis causa instituta.

LUCTĬFER, a, um, adj. γοοφόρος, ferens, vel nuncians luctum. *Val. Fl.* 3, 454. Luctifer annus. *Sen. Herc. Fur.* 687. Hic vultur, illic luctifer bubo gemit.

LUCTĬFĬCĀBĬLIS, e, adj. luctu affectus. *Pers.* 1, 78. *ex Pacuvio:* Antiopa aerumnis cor luctificabile fulta.

LUCTĬFĬCUS, a, um, adj. γοώδης, luctum inducens. *Cic.* vertens carmina *Aeschyli Tusc.* 2, 10. Luctifica clades nostro infixa corpori. *Val. Fl.* 3, 292. At mihi luctificum venit jubar. *Stat. Theb.* 10, 552. At tuba luctificis pulsat clangoribus urbem. *Sil.* 6, 557. Luctificus pavor. *Virg. A.* 7, 324. Luctifica Alecto. *Sen. Phoen.* 132. verba; et *Hippol.* 995. vox. ℙ Adverbii ritu. *Val. Fl.* 3, 348. Luctificum clangente tuba, ter inhorruit aether.

LUCTĬSŎNUS, a, um, adj. γοόφωνος, luctum sonitu prae se ferens. *Ov. Met.* 1, 733. Et gemitu, et lacrymis, et luctisono mugitu.

LUCTĬTO, as, n. 1. frequent. a lucto, ap. vet. *Prisc.* 8, 797.

LUCTO, as, avi, atum, n. 1. idem ac luctor. *Ter. Hec.* 5, 3, 31. Dicitque se illi anulum, dum luctat, detraxisse. [*V. *Riv.* ad h. l. et *Voss. de analog.* 3, 7.] *Enn.* ap. *Non.* 7, 31. viri validis viribus luctant. *Pl. fr.* ap. *eund. ib.* 6. Quid multa verba? plurimum luctavimus.

LUCTOR, aris, atus sum, dep. 1. παλαίω, lucta contendo, quod fit, cum duo invicem complexi, alter alterum in terram dejicere conantur. [*Doederl.* 3, 294. etym. ducit a Gr. λέγειν.] *Virg. A.* 6, 643. Pars in gramineis exercent membra palaestris, Contendunt ludo, et fulva luctantur arena. *Nep. Ep.* 2. Exercebatur plurimum currendo, et luctando. *Cic. Fat.* 13. Luctabitur Olympiis Milo. *Plin.* 9, 30, 48. Polypus luctatur (*cum homine*) complexu, et sorbet acetabulis. *Virg. G.* 2, 525. Inter se adversis luctantur cornibus hoedi. ℙ Translate est certare, contendere, resistere. *Cic. Sull.* 16. Nondum statuo, te virium satis habere, ut ego tecum luctari et congredi debeam. *Plin.* 18, 5, 6. Malus est ager, cum quo dominus luctatur, *h. e.* imbecillior debet esse ager, (ut ait *Colum.* 1, 3.) quam agricola, quoniam cum sit colluctandum cum eo, si fundus praevaleat, alliditur dominus. Malus igitur ager, qui majorem culturae impensam postulat, quam dominus praestare possit. [*Vell.* 2, 63. Plancus diu, quarum esset partium, secum luctatus; et 115. Cum difficultate locorum luctatus.] ℙ Cum ablat. sine praeposit. *Lucan.* 3, 503. Nec quamvis viridi luctetur robore, lentas Ignis agit vires, sed, etc. ℙ Cum dativo poetice. *Stat. Theb.* 11, 522. Luctataeque diu tenebris, hiemique, sibique, etc. *Sil.* 14, 453. bonus ille per artem Crudo luctari pelago, atque exire procellas. *Id.* 10, 296. Luctari morti. [*Luctari* cum dativo et ablativo nonnisi ap. poetas construi solet. V. *intpp.* ad *Sil.* 4, 592. et 14, 454. cf. etiam *Ruddim.* 2, 149. Porro *Ramsh. Gr. Lat.* §. 120. g. p. 352. — Ex prosae orationis scriptoribus semel ita loquutus videtur *Vell.* 2, 86, 2. At Sosium L. Aruntii, prisca gravitate celeberrimi, fides, mox, diu clementia luctatus sua, Caesar servavit incolumem. At *Lips.* leg. *cum clementia*, ipso *Ruhnk.* non improbante, quod *c.*, (ita librarii praepos. *cum* scribere solent) facile excidere potuerit ante vocem ab hac litera incipientem, *clementia.*] ℙ Est etiam universim niti, obniti, contra resistentem intentis viribus conari, laborare. *Liv.* 7, 38. *med.* An aequum esse, dediticios suos illa fertilitate perfrui, se militando fessos, in pestilenti atque arido solo luctari? *Plin.* 18, 19, 48. *n.* 2. Securicula intercidantur radices: hoc melius, quam convelli aratro, bovesque luctari. *Sil.* 4, 584. Dum sibi quisque viam per inextricabile litus Praeripit, et putri luctatur caespite. *Hor. Sat.* 2, 6, 28. Luctandum in turba, et facienda injuria tardis. [*Laudat h. l. *Cort.* ad *Lucan.* 5, 181. vocemque petentia fata Luctantur, i. e. conantur et laborant, ut prius, quam alia enuncientur.] *Quint.* 5, 13. *med.* Est et illud vitium nimium solliciti, et circa omnia momenta luctantis. *Ov. Fast.* 6, 69. non luctor de nomine temporis hujus. *Id. Trist.* 4, 5, 19. remis ad opem luctare ferendam. ℙ Cum infinito, poetice. *Virg. A.* 12, 387. et infracta luctatur arundine telum Eripere. *Ov. Pont.* 1, 5, 13. luctor deducere versum. *Id. Her.* 17, 161. luctor compescere risum. *Sen. Hippol.* 1083. Equi se luctantur jugo eripere. *Sil.* 6, 358. obsessis naribus igni Luctantur frustra rabidi mugire juvenci. *Ov. Met.* 15, 300. luctataque frustra Liberiore frui coelo. ℙ Usurpatur etiam de lucta venerea. *Prop.* 2, 1, 13. Seu nuda erepto mecum luctatur amictu. *Id. ib.* 12, 3. Nam modo nudatis mecum est luctata papillis. ℙ Tribuitur et rebus inanimis. *Virg. A.* 7, 28. et in lento luctantur marmore tonsae. [*Prop.* 4, 1, 147. Luctetur licet in undis puppis tua.] *Hor. Ep.* 2, 2, 74. Tristia robustis luctantur funera plaustris. Adde *Lucan. l. supra c.* [*Cf. *Val. Fl.* 1, 205. densis luctatus in extis Ignis.] ℙ Part. *Luctans* V. s. l.

LUCTŬŌSĒ, adv. cum luctu. *Varr. L. L.* 4, 11. Luscinia, quod luctuose canere existimatur. *Liv.* 28, 39. Imperatores vestri luctuosius nobis prope, quam vobis perierunt.

LUCTŬŌSUS, a, um, adj. θρηνώδης, luctum afferens, funestus, tristis, calamitosus. *Cic. Sext.* 12. O diem illum funestum senatui, reipubl. luctuosum! *Id. Or.* 3, 2. Fuit hoc luctuosum suis, acerbum patriae, grave bonis omnibus. *Id. Fam.* 5, 14. Misera tempora et luctuosa. *Id. Quint.* 31. Luctuosum est, tradi alteri cum bonis; luctuosius, inimico. *Id. Att.* 3, 19. Miserae et luctuosae preces. *Sall. Cat.* 61. *extr.* [*al. 58.] Cruentam et luctuosam victoriam hostibus relinquere. *Cic. Sull.* 11. Crudelissimum et luctuosissimum exitium patriae comparare. ℙ Passive est luctu plenus, luctu et squalore obrutus. *Hor. Od.* 3, 6, 7. Dii multa neglecti dederunt Hesperiae mala luctuosae.

LUCTUS, us, m. θρῆνος, πένθος, aegritudo ex ejus, qui carus fuerit, interitu acerbo, ut *Cic. Tusc.* 4, 8. definit: quo sensu, inter alios, saepissime a *Virg.* et *Cic.* ipso usurpatur. Latius tamen accipitur pro dolore externo ex quacumque graviori calamitate, qui apparet ex aspectu, lacrymis, gestibus, clamore, et hujusmodi. *Caes. B. C.* 2, 7. Re cognita, tantus luctus excepit, ut urbs ab hostibus capta eodem vestigio videretur. *Sall. Jug.* 16. Cum moerore, et luctu morte graviorem vitam exigunt; et *ib.* 97. Luctu atque caede omnia complentur. [*Adde *Cat.* 61. *f.* Ita varie per omnem exercitum laetitia, moeror, luctus atque gaudia agitabantur: ubi v. *Kritz.*] *Ov. Trist.* 1, 3, 21. Quocumque aspiceres, luctus gemitusque sonabant. *Cic. Rosc. Am.* 8. Hunc miserum, luctu perditum, nudum ejicit domo. *Id. Fl.* 42. Orat, ne suum luctum patris lacrymis, patris moerorem suo fletu augeatis. *Id. Pis.* 36. Desperans rebus tuis, in sordibus, lamentis, luctuque jacuisti; et *ib.* 8. Ut eos, quos luctu affecerat, lugere non sineret. *Id. Verr.* 2, 3, 89. Sustinere jam populus R. omnium nationum luctum, lacrymas, querimonias non potest. *Id. Att.* 3, 8. Afflictus et confectus luctu; et *ib.* 22. Luctu premi. *Metell.* ad *Cic. Fam.* 5, 1. In luctu et squalore esse. *Cic. Tusc.* 3, 31. In luctu vivere. *Id. Fam.* 14, 1. Luctum ex aliqua re percipere. *Id. Sext.* 29. *extr.* haurire. *Id. Phil.* 12, 13. et moerorem deponere. *Id. Fam.* 5, 16. *f.* tollit vetustate diuturnitas. *Id. Tusc.* 3, 18. *extr.* omnem abstergere. *Ov. Met.* 13, 515. levare; et *ib.* 15, 639. minuere. *Val. Fl.* 3, 319. solamine fallere; et 4, 169. lacrymis et luctu absumi; et 3, 740. manare. *Cic. Or.* 2, 46. Telamon iratus furere luctu filii videbatur. *Virg. A.* 12, 277. Accensus luctu, *h. e.* dolore et desiderio. *Cic. Off.* 1, 10. In maximos luctus incidere. *Phaedr.* 1, 28. Luctum alicui importare. *Ov. Met.* 2, 384. Datque animum in luctus, et luctibus adjicit iram; et *ib.* 8, 485. Per coacervatos pereat domus impia luctus. ℙ Etiam ipse habitus cultusque luctum indicans, *luctus* dicitur. V. LUGEO. *Liv.* 22, 56. *f.* Senatusconsulto diebus triginta luctus est finitus. *Tac. A.* 2, 75. Magis insolescente Plancina, quae luctum amissae sororis tum primum laeto cultu mutavit. Huc pertinent illa *Festi* in *Minuitur.* Minuitur populo luctus aedis dedicatione; cum censores lustrum condiderunt; cum votum publice susceptum solvitur. Privatis autem, cum liberi nati sunt; cum honos in familia venit; cum parens, aut vir, aut liberi, aut frater ab hoste captus domum redit; cum desponsa est; cum propiore quis cognatione, quam is, qui lugetur, natus est; cum in casto Cereris; omnique gratulatione. In his *minuere luctum* est ei finem imponere. [*Poterat hic etiam commemorari *Cic. Sext.* 14. Erat in luctu senatus (scil. ob Ciceronis exsilium), squalebat civitas, publico consilio mutata veste. ℙ *Luctus* dicitur etiam de eo, quod luctum, moerorem affert. Est haec poetica dicendi ratio. *Ov. Met.* 1, 654. tu non inventa reperta Luctus eras levior. V. INVENTUS et INVENIO.] ℙ [In faucibus Orci, et aditu locorum inferorum sedem habere suam Luctum, veluti Deum quendam, fabulantur *Virg. A.* 6, 274., *Stat. Th.* 3, 126. et *Sil.* 13, 581. *F.*] ℙ Olim fuit etiam *luctus*, *i.* *Accius* ap. *Non.* 8, 17. Rapere lucti vestem. *Id. ib.* Lucti poenitet.

LŪCU. V. LUX f.

LŪCUBRĀTĬO, onis, f. ἀγρυπνία, vigilia, quae noctu fit ad lucernam, hiemis tempore, ut opus aliquod fieri possit: cujusmodi sunt litteratorum in studiis, rusticorum in rebus agrestibus conficiendis, etc., quarum aliae sunt vespertinae, aliae antelucanae. *Cic. Div.* 2, 68. Nunc propter intermissionem forensis operae, et lucubrationes detraxi, et meridiationes addidi. *Id. N. D.* 1, 34. Ista sunt tota commenticia, vix digna lucubratione anicularum, [*i. e. vix digna, quae in lanificio nocturno inter se garriant aniculae. *Kaum werth, dass sie sich alte Weiber Abends beim Spinnrocken erzählen. Ern.* de nocturna librorum lectione vel scriptione cogitans parum convenire dicit hoc *lucubratione*, aptiusque fore *approbatione*, vel simile quid. Quod minime verum!] *Cato R. R.* 37. per hiemem lucubratione haec facito: ridicas, et palos dolato, faculas facito, stercus egerito. *Colum.* 11, 2. *med.* Longis noctibus ad diurnum tempus aliquid adjiciendum est: nam multa sunt, quae in lucubratione recte aguntur; et *mox:* Nulla regio non aliquid affert, quod ad lucubrationem confici possit. *Id. ib. med.* Ad lucubrationem vespertinam palos decem conficere, totidemque per antelucanam lucubrationem. *Plin.* 19, 9, 56. Cannabis vellitur post vindemiam, ac lucubrationibus decorticata purgatur. *Auson. epist. praefixa centoni nupt.* Opus uno die, et addita lucubratione properatum. ℙ Metonymice est ipsum opus, quod per lucubrationem fit. *Cic. Fam.* 9, 2. Perire lucubrationem meam nolui, et eam ipsam Caninio dedi. [*Unice vera est *Manutii* ratio, sensum loci ita constituentis: Perire laborem illum nolui, quem in elucubrando susceperam. — Neque *lucubrationem meam* pro *epistolam meam* accipi posse; non enim *lucubrationem* esse id, quod remaneat post nocturnam operam sive epistolam, sive orationem, sive aliud; sed actum illum, ut ita dicat, operamque illam, quae ponatur in elucubrando. Nam quod subjungatur, *et eam ipsam Caninio dedi:* ad *epistolam* referri.] Sic *Bibaculus* ap. *Plin. praef. H. N. med.* librum suum *lucubrationem* inscripsit.

LŪCUBRĀTĬUNCŬLA, ae, f. brevis lucubratio. [*M. Aurel.* inter opera *Front. ad M. Caes.* (ed. *A. Maio*) 1, 3. Sed cupio, paulisper somnus a me abscedat, et lucubratiunculae aliquam tandem facultatem tribuat. *F.*] *Gell. praef. med.* Si cui forte voluptas erit lucubratiunculas istas cognoscere. *Hieron. ep.* 117. *n.* 12. Haec ad brevem lucubratiunculam celeri sermone dictavi.

LŪCUBRĀTŌRĬUS, a, um, adj. ad lucubrandum aptus, ut Lucubratoria lecticula, in qua a coena lucubrare solebat Augustus, scribente *Suet. Aug.* 78.

LŪCUBRĀTUS, a, um, part. a *lucubro:* lucubrando elaboratus. *Cic. Par. prooem.* Accipies igitur hoc parvum opusculum lucubratum his jam contractioribus noctibus. *Mart.* 4, 90. Haec dat nocturnis nox lucubrata Camenis, *h. e.* lucubrando transacta: vel haec carmina lucubrata.

LŪCUBRO, as, avi, atum, n. 1. προςαγρυπνέω, vigilo, et nocte ad lucernam aliquid compono: a *luce.* *Liv.* 1, 57. Inter lucubrantes ancillas sedentem invenit. *Cels.* 1, 2. Sin lucubrandum est, non post cibum id facere, sed post concoctionem. *Plin. ep.* 3, 5. Lucubrare a Vulcanalibus incipiebat statim a nocte multa: hieme vero ab hora septima. *Appul. Met.* 6. Lucubrare viam, *h. e.* noctu iter facere; et *Met.* 9. Multivii circuitus jumentorum lucubrabant pervigilem farinam instabili machinarum vertigine.

*LUCUBRUM, i, n. materia, quae facile ignem concipit. V. *Plin.* 16, 40. *Scalig.* in *Moret. Salm. Proleg. Exerc. Plin.* p. 17. *Dalechamp.* ad *Plin. l. c. B. A.*

LŪCŪLĀRIS, e, adj. ad lucum seu luculum pertinens. *Inscr.* quam ipse Fulginiae quatuor abhinc annis vidi, quamque refert *Grut.* 347, 1. Flamini luculari Laurentium Lavinatium, *h. e.* flamini in luculo Laurentium, a quibus et Apollo, et Venus, et Dii Penates praecipue colebantur. V. LAURENS. Hinc *sacerdos trium lucorum* habetur in *Inscr.* ap. *eund.* 375, 4., et *pontifex luci publici* in alia ap. *Mur.* 147, 3. Hinc etiam *Diana nemoralis* seu *nemorensis* culta olim fuit. V. has voces. *F.*]

LŪCŬLENTĒ, adv. λαμπρῶς, clare, splendide, aperte (quasi cum multa luce) aptis, et copiosis verbis rem in bono lumine collocando. *Cic. Brut.* 19. Et luculente scripserunt, etiamsi minus, quam tu, polite. *Id. Off.* 3, 28. Quamquam ab impio rege dicitur, luculente tamen dicitur. *Id. Att.* 14, 21. Rescripsit ad eas litteras satis luculente. *Gell.* 13, 30. Librum veterem spectatae fidei, luculente scriptum i. e. literis satis bene comparentibus. ℙ Refertur ad alia. *Pl. Epid.* 1, 2, 54. eamus huc ad te, ut hunc diem Luculente habeamus, *h. e.* copiose, et splendide, et sumptu non parcendo, ut bene nobis sit. Hoc, opinor, illustrat luculentus caminus *Cic. Fam.* 7, 10., et cum ligna super foco large reponuntur, ut ait *Hor. Od.* 1, 9, 5., aut illud ejusd. *Pl. Men.* 1, 2, 43. comburere diem. *Cic. Q. Fr.* 3, 2. Eodem die Gabinium ad populum luculente calefecerat Memmius, sit ut Calidio copioso verbum facere pro eo non licuerit, *h. e.* vehementer agitaverat, magnoque cum ardore dicendi. *Pl. Merc.* 2, 3, 88. Me tibi illam posse opinor luculente vendere: i. e. cum lucro, et quod aperte sumptum emptionis vincat.

LŪCŬLENTER, adv. idem quod luculente. *Cic. Off.* 3, 14. *f.* Cum ex eo quaereretur, quid esset dolus malus, respondebat, cum esset aliud simulatum, aliud actum. Hoc quidem sane luculenter, *h. e.* clare, aperte, lucide. [*In optimis edd., ut ap. *Orell.*, *Beier.*, etc., leg. *luculente:* quod *Doederl.* 3, 318. explicat: *das lässt sich allenfalls hören!* negans v. *luculentus* poni cum emphasi posse.] *Id. Fin.* 2, 5. Cum Graece, ut videor, luculenter sciam, *h. e.* bene: ita ut clare a me Graeca intelligantur. *Id. Q. Fr.* 3, 5. Sane texebatur opus luculenter: hominumque dignitas aliquantum orationi ponderis afferebat, *h. e.* copiose ac splendide, illustribus verbis et sententiis. Loquitur de suis de Republ. libris.

LŪCŬLENTĬA, ae, f. splendor, nitor. *Arnob.* 3, 103. Verborum luculentias a Cicerone sumere. *Oros.* 5, 15. Propter opimam scriptorum luculentiam.

LŪCŬLENTĬTAS, atis, f. splendor, magnificentia. *Laberius* ap. *Non.* 2, 510. Dominus noster luculentitate captus. *Caecil. ib.* Vide luculentitatem ejus, et magnificentiam.

LŪCŬLENTUS, a, um, adj. λαμπρὸς, διαυγής, luce abundans, illustris, clarus: a *luce*, ut *Fest.* docet. [*Differunt *lucidus* et *luculentus:* illud dicitur de eo, quod luce constat, luce plenum, in luce positum est; hoc, quasi lucem olens, significat ea, quae lucis notionem, similitudinem quandam in volvunt. Hinc *luculentus* nusquam usurpatur in eo, quod proprie ut lux in oculos cadit et vere lucem habet, ut *lucida sidera* ap. *Hor. Od.* 1, 3, 2. *Doederl.* 2, 84.] *Pl. Most.* 3, 2, 132. Viden' vestibulum ante aedes hoc? et ambulacrum cujusmodi? *Tra.* Luculentem edepol profecto. *Cic. Fam.* 7, 10. Valde metuo, ne frigeas in hibernis: quamobrem camino luculento utendum censeo, *h. e.* multo igne abundanti. [*Perperam *Schütz.* et *al.* de ignis splendore cogitant.] ℙ Transfertur ad pulcritudinem. [*Quid differat *luculentus* ab *illustris*, V. in h. v.] *Mart.* 2, 86. Nec dictat mihi luculentus Atys Mollem debilitate Galliambum. *Ter. Heaut.* 3, 2, 12. Mulier luculenta forma. *Pl. Mil.* 4, 1, 12. Luculenta et festiva femina. ℙ Item ad divitias, quoniam hae splendorem, et dignitatem afferunt. *Pl. Rud.* 5, 2, 33. Luculentae divitiae. *Id. Cist.* 2, 3, 17. Ego te voco ad divitias, ubi tu locere in luculentam familiam. *Cic. Phil.* 12, 8. Luculentum patrimonium. *Pl. Truc.* 2, 3, 24. Magna et luculenta hereditas. *Id. ib.* 5, 3, 51. et *Mil.* 4, 1, 6. Luculentam conditionem ferre alicui; et *Capt.* 2, 7, 76. Multos lucrum luculentos homines reddidit. ℙ Item ad dicendi facultatem. *Luculentus scriptor* est copiosus, eloquens, quique ea, quae dicit, in bono lumine collocat, atque adeo clarus, illustris, facilis: *luculenta oratio*, luminibus verborum et sententiarum ornata, clara, aperta, perspicua, dilucida. *Sall. Cat.* 32. [*al. 31.] Tullius orationem habuit luculentam, atque utilem reipublicae. [*V. *Kritz.* ad h. l., qui recte *Cortium*, *Dahl.*, *Lang.* et *Müllerum* vitup., quod *luculentam* explicent: lucidam quoad sensum, apertam, liberam.] *Cic. Att.* 12, 21. Cato verbis luculentioribus, et pluribus rem eandem comprehenderat; et *ib.* 7, 17. In quo accusavi mecum ipse Pompejum, qui cum scriptor luculentus esset, tantas res, atque eas, quae in omnium manus venturae essent, Sextio nostro scribendas dederit. (*Id. Brut.* 68. *oratione satis amplum* vocat.) *Id. Brut.* 34. Fimbria habitus est sane, ut ita dicam, luculentus patronus. [*Ellendt.*, q. v., et *Orell.* de *Ern.* egregia conj. locum sic exhibent: — habitus est sane (ut ita dicam) truculentus, asper, maledicus, genere toto paulo fervidior, atque commotior: etc.] *Id. Phil.* 4, 2. Praeclara et luculenta, Quirites, reclamatione vestra factum pulcherrimum Martialium comprobastis, *h. e.* aperta, manifesta, et nihil dissimulante. Al. rectius leg. *praeclare, et loco, Quirites.* [*Ita *Orell.* V. etiam *Doederl.* 2, 84.] ℙ Ponitur et pro insigni, illustri. *Pl. Men.* 1, 2, 32. Vin' tu facinus luculentum inspicere? *Id. fr.* ap. *Non.* 1, 317. Pulcrum et luculentum hodie evenit proelium. *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 24. *med.* In castris meis legiones sunt veteranae tres, tironum vel luculentissima ex omnibus una. ℙ Et pro fausto, prospero, fortunato. *Pl. Epid.* 3, 2, 5. Pro Dii immortales, mihi hunc diem dedistis luculentum! *Licin. Macer* ap. *Non.* 1, 317. Auspicia pulcra et luculenta commemorat. ℙ Item pro magno, et qui facile videtur. *Cic. Phil.* 7, 6. Luculentam tamen ipse plagam accepit, ut declarat cicatrix. ℙ *Luculentum navigium* est grande simul, et bene instructum, ac decens. *Id. Att.* 16, 4. *f.* Domitius bona plane habet dicrota, suntque navigia praeterea luculenta Sextii, Buciliani, ceterorum. ℙ Est etiam locuples, et fide dignus, cujus testimonia illustria sunt. *Cic. Att.* 10, 14. De duabus legionibus luculentis auctores esse dicebat. Huc pertinet illud *ib.* 2, 12. *f.* Dicaearchum recte amas: luculentus homo est. Nam *ib.* 6, 2. hunc Dicaearchum ἱστορικώτατον appellat, *h. e.* historiae peritissimum.

LŪCULLĀNUS, et

LŪCULLĔUS, et

LŪCULLĬĀNUS, a, um, adj. ad Lucullum pertinens, quod est nomen Romani civis. (De L. Lucullo, ditissimo homine, eodemque sapientissimo, cujus vitam habes ap. *Plutarch.*, multa *Cic. Acad.* 4. *in.*) *Front. Aquaed.* 5. Lucullanus ager. *Sidon. carm.* 2, 511. Nec Lucullanis sic haec freta cincta carinis, *h. e.* classe, qua Cyzicum obsidione premebat Mithridates, quam Lucullus imperator solvit, ut *Plutarch.* et *Flor.* 3, 5. narrant. *Plin.* 36, 2, 2. et *ib.* 6, 8. Luculleum marmor, *h. e.* quo Lucullus admodum delectatus fuit, in insula

Nili reperto. Suet. Dom. 10. Sallustium Lucullum interemit, quod lanceas novae formae appellari Luculleas passus esset. Tac. A. 11, 32. Luculliani horti, h. e. a Lucullo coepti, ut est ib. 1. qui sex circiter ab urbe Roma millibus erant, ubi Messalina occisa est, ut ait Id. ib. 37. Suet. Tib. 73. Obiit in villa Lucullana, h. e. cujus L. Lucullus quondam dominus, apud promontorium Miseni, ut est ap. Tac. A. 6, 50. De hac villa verba facit Varr. R. R. 1, 2. et 13. et Phaedr. 2, 5.

LUCULUS, i, m. parvus lucus. Suet. Vit. Horatii f. Domus ejus ostenditur circa Tiburtini luculum.

LUCUMO et Lucomo, et per syncop. Lucmo, onis, m. rex, praefectus. Vox est Tusca, ex Λυκάων, Lycaon, quod fuit nomen regis Arcadiae, a quo Arcadia aliquando Lycaoniae nomen habuit, qui in lupum a Jove commutatus dicitur, ut praeter poetas tradit Paus. Tusci enim ex Arcadia venere. Sed alii putant Lucumonem dici a Syriacis vocibus; altera, significante senem, altera significante rationem, sapientiam. [Lepidum affert vocis etymon Marcus Mundus in Additam. ad Lex. Facciol. p. 25.; derivat enim a λύκος, lupus, et homo, onis, ut habet Enn. ap. Prisc. 6, 683., quasi vero Tuscorum magistratus hoc nomine sint appellati, quia paulo severiores, ac veluti tyranni haberentur. F.] Serv. in A. 8, 475. Tuscia duodecim Lucumones habuit, id-est reges, quibus unus praeerat; et in illud A. 5, 560. Tres equitum numero turmae, Lucumones exponit Tuscos. Hinc ille, qui cum exercitu Etruscorum Romulo cum T. Tatio, et Sabinis bellum gerenti auxilium tulit, Lucumo ab Dion. Halic. l. 2. quasi nomine proprio, appellatur. Sic Prop. 4, 1, 29. Prima galeritus posuit praetoria Lucmo; et ib. 2, 51. Tempore, quo sociis venit Lucumonius armis, Atque Sabina feri contudit arma Tati. Al. leg. Lucomedius, quod idem est fere. V. LUCERENSES. Hic intelligitur ille Lucumo Tuscus, qui Romulo contra Sabinos auxilio venit, ut habet Varr. ap. Serv. ad Virg. A. 5, 560., minime vero L. Tarquinius Priscus, qui quintus Romae regnavit, quique Lucumo apud Tuscos fuit, de quo Liv. 1, 34. ¶ Sumitur etiam pro melancholico, vel insano. Nam λυκάων, apud Graecos utramque habet notionem. Fest. Lucumones (al. Lucomones) quidam homines ob insaniam dicti, quod loca, ad quae venissent, infesta facerent. Auson. ep. 4, 68. Scillite decies si cor purgeris aceto, Anticipesque tuo Samii Lucumonis acumen. Hic Auson. intelligit magnum aliquem virum arcanae scientiae peritum, quales in sacris erant Etrusci: vel Pythagoram, qui Samius fuit.

LUCUNCULUS, i, m. dimin. lucuntis. Afran. ap. Non. 2, 483. Pistori nubat: cur non scriblitario, ut mittat fratris filio lucunculos? Stat. Silv. 1, 6, 17. Molles caseoli, lucunculique. Appul. Met. 10. Panes, crustula, lucunculos, et plura scitamenta. Gloss. Philox. Lucunculus, τηγανίτης. Adde Tert. Spectac. 27. extr. et Petr. fr. Trag. 66. Burm., quib. duobus loc. al. aliter leg.

LUCUNS, untis, f. edulii genus, quasi λευκοῦν, vel λευκουντήρ, quia farina, quae alba est, aspergebatur. Alii ducunt a farina milii, quod λευκὸν Graece dicitur. Varr. ap. Non. 2, 483. Ac nulla ambrosia, ac nectar, non allia, sardae, Panis, pemma, lucuns, cibu' qui purissimu' multo est. De hoc loquitur Festus, ubi ait: Lucuntere, genus operis pistorii. Ubi alii leg. lucunter: ducuntque a γλυκαντήρ, quod a γλυκὺς, dulcis, vel a γλάξ, h. e. γάλα, lac.

LUCUNTER. V. in v. praec.

LUCUS, i, m. ἄλσος, locus arboribus consitus, et religione sacer: fereque dicitur de manu consitis, et non caeduis: in quo a silva, et nemore differt. Serv. ad illud Virg. A. 1, 445. Lucus in urbe fuit media, etc. Ubicumque, inquit, Virgilius lucum ponit, sequitur etiam consecratio, ut (ib. 9, 3.) luco tum forte parentis Pilumni Turnus, sacrata valle, sedebat. Unde in sexto (ib. 673.) Nulli certa domus: lucis habitamus opacis. Dicuntur enim Heroum animae lucos tenere. Haec Serv. Cic. Mil. 31. Vos enim jam Albani tumuli atque luci, imploro, etc. Fere igitur luci aut circa Deorum templa, aut circa sepulcra ponebantur. Serv. ib. 314. Lucus est arborum multitudo cum religione: nemus composita multitudo arborum: silva, diffusa et inculta. Hor. Ep. 1, 6, 31. virtutem verba putes, et Lucum ligna? h. e. lucum esse meram silvam lignorum, nulla religione sacram. ¶ Charis. 4, 247., Diomed. 2, 458. et Serv. l. c. dictum putant per ἀντίφρασιν, quia minime luceat: quod non probat Quint. 1, 6. med., et cum eo saniores critici, quibus placet id ipsum, quod Serv. rejicit, nempe dici a luce luminum, quae religionis causa ex arboribus suspendebantur. Sunt qui ad Graecam originem recurrunt, et varia comminiscuntur. [*Lünem. deducit a Gr. λὺξ, λύκη. Cf. Lindem. ad Pomp. Comm. p. 297.] Est, qui usque ad Syram, et inde repetit. [*Sanct. Min. 4, 16, 2. lucus ejusdem originis ac Lucumo, primamque dicit sanctitatis esse significationem. Laudat quidem haec Doederl. 2, 90. Sed ipse V. D. lucus contractum e luicus, scil. locus, nostr. Sühnplatz, a luere factum demonstrat. Hinc lucus proprie dici de parte nemoris. Quum vero saepissime pars pro toto et sic vice versa ponatur, factum esse, ut lucus pro loco sacrato, qui silva; et nemus pro silva, qui locus sacer esse possit, usurpetur.] ¶ Ad discrimen inter lucum, nemus, et silvam pertinet illud Prop. 4, 9, 24. Lucus ab umbroso fecerat orbe nemus; et Tibull. 3, 3, 15. Et nemora in domibus sacros imitantia lucos; et Sen. Herc. Oet. 956. Claudite Elysium mihi, Quaecumque fidae conjuges nemoris sacri Lucos tenetis. Ubi lucos nemoris recessus nemoris horrore et religione sacros dixisse videtur. Liv. 24, 3. Lucus ibi frequenti silva, et proceris abietis arboribus septus, laeta in medio pascua habuit. Ubi lucus est sacrum nemus Junonis Laciniae, silva ipsi arbores. Vel potius lucus est illud spatium in media silva, abietibus circumdatum, in quo templum et religionis sedes erat. Ov. A. Am. 3, 689. Silva nemus non alta facit; et Met. 1, 568. Est nemus Haemoniae, praerupta quod undique claudit Silva: vocant Tempe. Tac. G. 9. Lucos ac nemora Deorum nominibus appellant. ¶ Ceterum discrimen hoc non est perpetuum. En nemus pro luco ap. Tac. H. 4, 14. Primores gentis, specie epularum, in sacrum nemus vocatos, etc. Virg. non semel lucum adhibuit sine ulla religionis ratione pro silva, ut G. 2, 122. Aut quos oceano propior gerit India lucos; et A. 11, 456. alto in luco cum forte catervae Consedere avium. Adde ib. 7, 29. et 697. et Ecl. 8, 86. ¶ Contra silva pro nemore usurpatur a Cic. Verr. 2, 1, 19. med., Nep. Att. 13. et Hor. Ep. 1, 10, 22., quibus locis silva non de incomposita et inculta arborum congerie, sed de composita, et deliciarum causa comparata dicitur. ¶ Nemus pro silva est ap. Ov. Met. 2, 418. Cum subit illa nemus, quod nulla ceciderat aetas. ¶ Per synecdochen poni videtur pro ligno, seu materia, in illo Pl. fragm. ap. Charis. 2, 179. Nihil quicquam factum nisi fabre, nec quicquam positum sine luco, auro, ebore, argento, etc. ¶ [*Confunduntur lucus et locus. V. h. v. in f.]

LUDIA, ae, f. mulier artes ludicras exercens, vel ludii uxor, vel potius quae ludios ardentissime amat. Juven. 6, 265. quae ludia sumpserit unquam Hos habitus? et ib. 103. qua capta juventa est Hippia? quid vidit, propter quod ludia dici Sustinuit? Mart. 5, 24. Hermes, cura, laborque ludiarum.

LUDIARIUS, a, um, adj. ad ludios, et ludos pertinens, ut Ludiaria pecunia in Inscr. ap. Don. cl. 2. n. 76. et 77. est quae ludis faciendis, et ludiis sustinendis publice destinata est.

LUDIBRIOSE, adv. cum ludibrio. Ammian. 26, 6. med. Ludibriose sublatus. Adde Tert. Resurr. carn. 61.

LUDIBRIOSUS, a, um, adj. ludibrio plenus. Gell. 7, 11. Cum in Antonium probra quaedam ludibriosa et turpia ingessisset. Ammian. 15, 5. Ludibriosa auspicia. Adde 29, 2.

LUDIBRIUM, ii, n. [*Ordinem hujus loci, ut minus recte a Nostro institutum justoque brevius absolutum, immutavimus, iis adjectis atque expositis, quae perperam omissa viderentur. — Proprie ludibrium, quod recte Forc. a ludus, ut manubrium a manus oriundum dixerat, significat id, quo utimur, ut ita dicam, instrumento ludendi, deridendi, vexandi. Quod comprobari videtur his exemplis: Lucr. 2, 46. Quodsi ridicula haec, ludibriaque esse videmus. Liv. 25, 36. Quid starent? et non ludibrium illud vix feminis puerisve morandis satis validum, distraherent diriperentque: ubi de sarcinis pro vallo positis ludibrium dicitur. Curt. 5, 12, 20. Ne tamen honos regi non haberetur, aureis compedibus Darium vinciunt: nova ludibria subinde cogitante fortuna, i. e., quod nos in simili re dicimus, Streiche, Schläge. ¶ Additur etiam genitivus rei, qua ratio, genus ludibrii indicatur. Liv. 30, 30. Hoc quoque ludibrium casus ediderit fortuna, ut, quum patre tuo consule ceperim arma, cum eodem primum Romano imperatore signa contulerim, etc. Suet. Vitell. 17. Inter magna rerum verborumque ludibria. Noster laudaverat:] Cic. Dom. 51. Libertatis signum posuisti magis ad ludibrium impudentiae, quam ad simulationem religionis, i. e. ut impudenter ludibrio haberes alios. ¶ [*Ponitur cum genitivo subjecti.] Cic. Par. 1, 1. Ille (Bias) haec ludibria fortunae ne sua quidem putavit, [*quae nos appellamus etiam bona: ubi ludibria fortunae dicuntur opes, pecunia, suppellex, quae sunt commutabilia, quibusque modo dandis, modo auferendis eludit homines fortuna. Curt. 4, 16, 10. Quis tot ludibria fortunae, ducum agminumque caedem multiplicem, devictorum fugam, etc., aut animo assequi queat, aut oratione complecti? Suet. Aug. 83. Nam pumilos atque distortos et omnes generis ejusdem, ut ludibria naturae, malique ominis, abhorrebat: ubi laudat Casaubonus Chrysost., qui in pr. ep. ad Timoth. τὰ φύσεως ἁμαρτήματα dicit ludibria naturae. ¶ Cum genitivo objecti. Noster laudaverat.] Curt. 4, 15. med. Ceterum sive ludibrium oculorum, sive vera species fuit, qui circa Alexandrum erant, vidisse se crediderunt paululum supra caput regis placide volantem aquilam. [*Adde 7, 7, 8. Mentium humanarum ludibrium, superstitio. Liv. 22, 16. Ludibrium oculorum specie terribile ad frustrandum hostem commentus; et 24, 44. Ludibria oculorum auriumque credita pro veris. ¶ Hinc illud ipsum, quod eluditur, vexatur, ludibrium appellatur. Nos eodem modo dicimus, Spiel, Spielzeug: cujus generis exemplum Noster laudavit.] Liv. 1, 56. f. Is ab Tarquiniis ductus Delphos, Ludibrium verius, quam comes. Just. 9, 6. Reddere aliquem ludibrium omnium inter aequales. [*Adde Lucan. 7, 379. sqq. Magnus, nisi vincitis, exsul, Ludibrium soceri, vester pudor, ultima fata Deprecor, ac turpes extremi cardinis annos, Ne dicam servire senex: ubi v. Cort. Liv. 2, 36. Ne in ora hominum pro ludibrio abiret. Suet. Ner. 6. Quod tum Claud. inter ludibria aulae erat.] Virg. A. 6, 74. foliisne carmina manda, Ne turbata volent, rapidis ludibria ventis. [*Lucan. 8, 710. Carpitur in scopulis, hausto per vulnera fluctu Ludibrium pelagi. — Imitatur Claud. Honor. IV, 139. Ludibrium pelagi vento jactatur et unda.] Debere ludibrium. V. DEBEO. ¶ [*Tum v. ludibrium a rebus, quibus utimur ad eludendum, transfertur ad actum eludendi, rationem significans, qua deridendis, vexandis aliis lasciviae, petulantiae, invidiae, odio indulgemus.] Metell. ad Cic. Fam. 5, 1. Ludibrio aliquem laedere. [*Adde Auct. ad Her. 4, 39. Filii — ludibrio et despectui paternis inimicis erant oppositi. Liv. 24, 26. Legati per ludibrium auditi dimissique. Suet. Cal. 23. Claudium nonnisi in ludibrium reservavit; et Galb. 20. Non sine ludibrio.] Gell. 15, 2. Vini libidine adusque ludibria ebriosus, h. e. ut ludibrio esset apud omnes. — [*Huc pertinent etiam elocutiones ludibrio habere, i. e. deridere, illudere; et esse ludibrio, h. e. ludibrio haberi: quarum Forc. haec exempla laudaverat.] Pl. Cas. 3, 5, 19. Ludibrio pessima adhuc me Habuisti. Ter. Hec. 4, 1, 11. Non sic ludibrio tuis factis habitus essem. Id. ib. 1, 2, 74. Sed quam decrerim me non posse diutius Habere, eam ludibrio haberi, Quin integram reddam, ut accepi, suis, Neque honestum est mihi, etc. h. e. eam vitiari. Cic. ad Brut. 1, 2. Nec pati, sceleratissimo hosti ludibrio esse imperium populi Romani. [*Liv. 2, 23. Nec dubie ludibrio esse miserias suas.] ¶ Pro dedecore. Sall. Cat. 13. Quibus mihi ludibrio videntur fuisse divitiae, quippe quas honeste habere licebat, per turpitudinem abuti properabant. [*V. Kritz. ¶ Cum genitivo subjecti. Vell. 2, 71, 2. Varro ad ludibrium moriturus Antonii, digna illo ac vera de exitu ejus magna cum libertate ominatus est. Curt. 5, 5, 6. In longum sui ludibrium reservaverant. ¶ Porro cum genitivo objecti. Noster unicum exemplum alieno loco adscripserat:] Just. 36, 1. Pacis simulatione deceptus capitur: traductusque per ora civitatum, populis, qui desciverant, in ludibrium favoris ostenditur, h. e. in contemptum et irrisionem favoris, quem ei praebuerant. [*Alia exempla haec sunto! Liv. 45, 3. Velut ad ludibrium stolidae superbiae; et ep. 41. ad ludibrium casuum humanorum; 1, 7. Ludibrio fratris Remum novos transsiluisse muros; et 9, 11. Ludibria religionum. ¶ De stupro dicitur ludibrium ap. Curt. 10, 1, 3. Virgines et principes feminarum stupra perpessae in corporum ludibria deflebant; et 4, 10, 27. Num quod maxime suspicor, et loqui timeo, ludibria meorum nuntiaturus es; mihi, et, ut credo, ipsis quoque, omni graviora supplicio?]

LUDIBUNDUS, a, um, adj. valde ludens et jocans, ludi jocique plenus, per ludum et risum aliquid faciens, alacer, laetus. Pl. Ps. 5, 1, 49. Palliolatim amictus sic hac incessi ludibundus. Liv. 24, 16. med. Milites praedam portantes, agentesque, per lasciviam ac jocum ita ludibundi Beneventum rediere, ut ab epulis reverti viderentur. Cic. Fam. 16, 9. Austro lenissimo, coelo sereno, in Italiam ludibundi pervenimus; [*i. e. celeriter ac sine periculo. Male Noster scherzando allegramente.] et Verr. 2, 3, 67. Si Vultejum habebis, omnia ludibundus conficies, h. e. sine labore, et veluti ludens. Gell. 3, 5. Cum vocem ejus infractam, capillumque arte compositum, et oculos ludibundos, atque illecebrae plenos videret. [*Suet. Ner. 26. Circumque vicos vagabatur ludibundus, nec sine pernicie tamen.]

LUDICER vel Ludicrus, a, um, adj. παιγνιώδης, ludi causa susceptus, jocularis, lusorius. Cic. N. D. 1, 37. Pueri etiam cum cessant, exercitatione aliqua ludicra delectantur. Id. Or. 2, 20. Ars ipsa ludicra armorum et gladiatori, et militi prodest aliquid. Id. Acad. 4, 2. Quasi vero clarorum virorum esse oporteat aut ludicros sermones, aut rerum colloquia leviorum. Pl. Aul. 4, 3, 3. Continuo cor meum coepit artem facere ludicram, Atque in pectus emicare, h. e. ludionum more moveri, et quasi gesticulari. Est enim ludicra ars scenica et histrionica. Sen. ep. 88. med. Ludicrae artes sunt, quae ad voluptatem oculorum atque

aurium tendunt. [*Suet. Ner. 11. Ludicras partes sustinere. Vell. 1, 8, 1. Ludicrum certamen. Curt. 3, 7, 5. edito spectaculo ludicro.] Virg. A. 12, 764. neque enim levia aut ludicra petuntur Praemia, sed Turni de vita et sanguine certant, [*scil. qualia erant in certaminibus et ludis seu στεφανίταις seu χρηματίταις. Heyn.] Hor. Ep. 1, 1, 10. Nunc itaque et versus, et cetera ludicra pono. Plin. 16, 36, 66. Ludicrae tibiae, h. e. quibus in ludis, et scena utebantur ad modos faciendos. Tac. A. 14, 14. Cithara ludicrum in modum canere; et ib. 1, 50. Festa nox, ac solemnibus epulis ludicra, h. e. per ludum, et hilaritatem acta. [*Ad de G. 24. Nudi juvenes, quibus id ludicrum est, inter gladios se — jaciunt. Ann. 16, 4. Ludicra deformitas. H. 2, 68. Apud victores orta seditio, ludicro initio.] Gell. 9, 7. historia. ℙ Ludicrum absolute, ludi, res ludicra. Liv. 28, 7. med. Olympiorum solemne ludicrum parantes Eleos aggredi statuit. [*Adde 33, 32. Isthmiorum statum ludicrum aderat; et 34, 41. Nobile ludicrum Nemeorum; et 39, 22. hujus seculi ludicrum celebratum est. Plura praebet Gloss. Liv. s. h. v. Vell. 1, 8. quo quidem in ludicro, cet. Suet. Aug. 43. In hoc ludicro (de lusu Trojae).] Tac. A. 1, 54. Indulserat ei ludicro Augustus, h. e. ludis Augustalibus. Just. 7, 2. extr. Ut etiam Olympiorum certamine, vario ludicrorum genere contenderit. [*Hor. Ep. 1, 6, 7. Ludicra quid, plausus et amici dona Quiritis, Quo spectanda modo, quo sensu credis et ore? ad quem locum v. Doederl. 2, 33.] Plin. 61, 3, 5. Coronae ludicro quaesitae, h. e. publico ludorum certamine partae, quas ib. paulo post coronas ludicras vocat. Catull. 6, 21. Floridis velut enitens Myrtus Asia ramulis, Quos Hamadryades Deae Ludicrum sibi roscido Nutriunt humore. Plin. 3, 11, 16. Urbes duae, quae in proverbii ludicrum vertere, Apina et Trica. ℙ Rectus singularis masculinus incertus est. In Gloss. Philox. habetur ludicrus. Placet Vossio esse ludicer. Docet Prisc. 7, 769. ab ablativo ludicri non fieri plurale neutrum ludicria, sed ludicra. Sed illud ludicri nullo probat exemplo: nos ludicro certum habemus.

LŪDĬCRĒ, adv. per ludum. Enn. ap. Non. 2, 505. pars ludicre jactant saxa: inter se licitantur. Appul. Met. 9. Astu meretricio tractabat ludicre.

[LŪDĬCRŎR, aris, dep. 1. jocor, ludo. Front. ad amic. (ed. A. Maio) 1, 15. de puello: Uvarum avidissimus est: primum denique hunc cibum degluttivit, nec cessavit per totos paene dies aut lingua lambere uvam, aut labris saviari, aut gingivis lacessere, ac ludicrari. F.]

LŪDĬCRUS. V. LUDICER.

LŪDĬFĂCĬO, ăcis, eci, actum, a. 3. idem quod ludifico. Pl. Epid. 5, 2, 41. Quomodo me ludifecisti de illa conducticia fidicina!

LŪDĬFĬCĀBĬLIS, e, adj. plenus ludo, jucunditate. Pl. Cas. 4, 1, 2. Neque usquam ludos tam festivos fieri, Quam hic intus fiunt ludi ludificabiles Seni nostro.

LŪDĬFĬCĀTĬO, onis, f. deceptio, illusio. Cic. Sext. 35. Cum omni mora, ludificatione, calumnia senatus auctoritas impediretur. Liv. 22, 18. f. Ne nihil actum censeret, exacta prope aestate per ludificationem hostis. Id. 6, 27. et 38, 14. med. Enimvero ferri jam ludificatio ista non potest. Id. 26, 6. f. Ea ludificatio veri et ipsa in verum vertit.

LŪDĬFĬCĀTŎR, oris, m. illusor, deceptor. Pl. Most. 5, 1, 18. Ego illum ante aedes praestolabor ludificatorem meum.

[LŪDĬFĬCĀTŌRĬUS, a, um, adj. qui ludificatur. August. C. D. 11, 26. Phantasmatum imaginatio ludificatoria. F.]

LŪDĬFĬCĀTUS, a, um, part. a ludifico: illusus, deceptus. Sall. Jug. 54. Numidae alii postremos caedere, pars a sinistra ac dextra tentare, omnibus locis Romanorum ordines conturbare: quorum etiam qui firmioribus animis obvii hostibus fuerant, ludificati incerto proelio, etc. Pl. Bacch. 4, 4, 3. Herum meum ut ego hodie lusi lepide! ut ludificatus est! Id. Mil. 2, 6, 10. meamne hic in via hospitam Tractatam et ludificatam? etc. h. e. stupratam. ℙ Activa significatione a ludificor. [*Liv. 44, 36. Ne hostem, ludificatum priores imperatores, fugiendo certamen, manibus emitteret.]

LŪDĬFĬCĀTUS, us, m. ludificatio. Pl. Poen. 5, 5, 1. Si ego minam non ultus fuero probe, quam lenoni dedi, tum profecto me sibi habento scurrae ludificatui. Al. leg. ludificis caveis, quod commode explicari non potest.

LŪDĬFĬCO, as, avi, atum, a. 1. [*Proprie intrans. significat ludum facere, ludibrium agere. Huc pertinet locus, quem Noster cum ceteris miscuerat, Cic. Quint. 17. Si latitare, ac diutius ludificare videatur. ℙ Hinc transitive, addito accusativo ejus, quem quasi ludum facio, est, quod Forc. primo loco posuerat,] ψεύδομαι, per ludum fallo, illudo, decipio. Pl. Amph. 2, 1, 38. Qui herum ludificas dictis delirantibus. [*Mil. 2, 6, 9. Ita me ludificant; et v. 15. meam ludificasti hospitam.] Sall. Jug. 40. extr. Pacis mora consulem ludificare. Pl. Most. 5, 1, 19. ante aedes praestolabor ludificatorem meum: Cujus ego hic ludificabo corium, si vivo, probe, h. e. virgis scindam. ℙ Passive. Id. Capt. 3, 1, 27. Abeo ab illis postquam video me sic ludificarier; et Truc. 1, 1, 5. Quot amans exemplis ludificetur, quot pereat modis; et 2, 8, 6. Quam exclusus sum! pulcre ludificor. [*Lucr. 1, 938. Ut puerorum aetas improvida ludificetur; et 4, 14., ubi eadem verba repetuntur.]

LŪDĬFĬCŎR, aris, atus sum, dep. 1. ψεύδομαι, idem quod ludifico, sed aliquanto frequentius. Cic. Rosc. Am. 20. Aperte ludificari et calumniari. Pl. Mil. 3, 3, 53. Lepide ludificari aliquem. [*Huc pertinet locus Ejusd., quem Noster perperam in ludificatus, a, um, laudaverat, Most. 5, 2, 25. Jam minoris omnia facio, praequam quibus modis me ludificatus est.] Ter. Eun. 4, 4, 50. Tu me hic etiam nebulo ludificabere; et 4, 3, 3. Postquam ludificatus est virginem, h. e. virgini injuriam fecit. [*V. quae laudat Ruhnk. ad h. l.] Tac. A. 1, 46. Patres et plebem cunctatione ficta ludificari. Plin. ep. 6, 20. f. Plerique lymphati terrificis vaticinationibus et sua, et aliena mala ludificabantur, h. e. pejora vaticinando veluti illudebant, fallebantque. ℙ [*Nota illud Pl. Capt. 3, 4, 80. Nugas ludificabitur, i. e. nugas tecum aget et ludibrio te habebit.] ℙ Pro eludere, evadere. Liv. 39, 44. med. Edicto summotis ab hasta, qui ludificati priorem locationem erant. Id. 24, 34. Archimedes inventor ac machinator bellicorum tormentorum, quibus ea, quae hostes ingenti mole agerent, ipse perlevi momento ludificaretur. Flor. 2, 2. Longe illis nauticae artes, detorquere remos, et ludificari fuga rostra. Tac. A. 3, 21. Hostis irritum fessumque Romanum impune ludificabatur. [*Liv. 27, 46. Ludificatus hostem omnibus artibus belli fuerat.] Val. Max. 7, 3. n. 8. extr. Fabius Annibalis vim saluberrimis cunctationibus pugnae ludificans.

LŪDĬFĬCUS, a, um, adj. ludificabilis, ludificans. V. LUDIFICATUS, us.

LŪDĬMĂGISTER, tri, m. γραμματοδιδάσκαλος, γραμματιστής, qui ludo litterario praeest, [primus magister, ut eum vocat August. Confess. 1, 13., paedagogus litterarius, ut Vopisc. Bonos. 14., magister litterarum, ut Id. Tac. 6. F.] Cic. N. D. 1, 26. de Epicuro: Sami adolescens habitabat cum patre et fratribus, quod in eam pater ejus Neocles agripeta venerat, sed cum agellus eum non satis aleret, ut opinor, ludimagister fuit. Eadem narrat Strabo l. 14. Mart. 10, 62. Ludimagister parce simplici turbae. Just. 21, 5. Dionysius ludimagistrum professus, pueros in trivio docebat. ℙ Duae revera sunt voces, quae et dividi, et transponi possunt. Cic. Div. Verr. 14. Magister ludi nescio qui. Ubi Ascon. magistri ludi dicuntur, qui primas litteras docent.

[LŪDĬMENTUM, i, n. idem ac ludicrum. Gloss. Philox. Ludimentum, παίγνιον. F.]

LŪDĬO, onis, m. idem ac ludius. Liv. 7, 2. Ludiones ex Etruria acciti, ad tibicinis modos saltantes. Id. 39, 6. Convivalia ludionum oblectamenta addita epulis.

[LŪDĬTOR, aris, dep. 1. idem ac ludificor. Gloss. Philox. Luditor, διαπαίζω. F.]

LŪDĬUS, ii, m. ὀρχηστής, λυδίων, qua posteriore voce utitur Dionys. Halicarn. 2, 97., ubi docet, primo ludios et ludiones dictos pueros puberes, decoris tunicis indutos, galea, ense, et parma armatos, qui ordine incedebant, et tanquam pompae ductores erant, referentes quandam Saliorum imaginem: a Lydis nomine accepto, a quibus Tusci sumpserant, et ab his Romani, Liv. 7, 2. teste. Postea sic dicti quicumque aliqua ratione faciebant ludos vel in circo, vel in theatris, vel per compita, oblectandi populi causa. Cic. Sext. 54. Ipse ille maxime ludius, non solum spectator, sed actor et acroama. Id. Har. resp. 11. Servorum, et ludiorum multitudo. Ov. A. Am. 1, 112. Dumque, rudem praebente modum tibicine Tusco, Ludius aequatam ter pede pulsat humum. Suet. Aug. 74. Acroamata, et histriones, aut etiam triviales ex circo ludios interponebat. [*V. Oudendorp.] Juven. 6, 82. Nupta senatori comitata est Hippia ludium Ad Pharon, et Nilum: synaeresis est in ludium, quae hic disyllaba est vox. ℙ Solebant ludii, ut teneri delicatique apparerent, glabros se, quam maxime possent, reddere. Hinc Pl. Aul. 2, 9, 6. tu istum gallum, si sapis, Glabriorem reddes mihi, quam volsus ludius est. ℙ *Ludius, pictor vetustus, Marcus cognominatus. Plin. 35, 10. ℙ Alius hoc nomine pictor. Plin. ib. B. A.

LŪDO, is, si, sum, a. 3. παίζω, ludo se delectationis causa exercere: a Lydus, ut in v. praec. dictum est. [*Scheid. ad Sanct. Min. p. 908. A verbo λύω, solvo, videtur ortum esse verbum ludo — Nescio equidem an τὸ ludere sit solvere, Batave uitspannen. Egregius certe eam in rem locus est Phaedri 3, 14, 10. Cito rumpes arcum, semper si tensum habueris; At si laxaris, quum voles, erit utilis: Sic ludus animo debet aliquando dari. Laudat Doederl. 2, 27. ubi plura de his disputantur.] Cic. Phil. 2, 23. Qui non dubitaret vel in foro alea ludere. Id. Or. 1, 50. Pila bene, et duodecim scriptis ludere. Suet. Claud. 33. et Ner. 30. Quadringenis in punctum HS aleam lusit. Id. Ner. 35. Ludere ducatus et imperia. [*Caes. 39. et Ner. 7. Trojam ludere.] Id. Aug. 71. extr. et Hor. Sat. 2, 3, 248. talis, vel par impar. [*Gr. ἀρτιάζειν, ἀρτιασμός. V. Casaub. ad Suet. l. modo laud.] Mart. 14, 1. nucibus; et ib. 47. folle. Ov. A. Am. 3, 357. proelia latronum. Hor. Od. 3, 24, 56. trocho. Ter. Ad. 4, 7, 21. tesseris. Vopisc. Proc. 13. et Spartian. Sever. 1. ad latrunculos, ad judices. V. JUDEX. Ov. Trist. 2, 471. Sunt aliis scriptae, quibus alea luditur, artes. Ulp. Dig. 11, 5, 1. Ludere alea; et mox: Qui aleae ludendae causa vim intulerit. Paul. ib. 2. Senatusconsultum vetuit in pecuniam ludere. ℙ Item exercitatione ludicra quacumque se oblectare. Cic. Off. 1, 20. extr. Suppeditant et campus noster et studia venandi honesta exempla ludendi. Hor. A. P. 379. Ludere qui nescit, campestribus abstinet armis. Ov. Trist. 4, 1, 71. Aspera militiae juvenis certamina fugi, Nec nisi lusura movimus arma manu. [*Saepissime usurpatur ludere de armorum exercitatione. Cic. Or. 2, 20. Videant ad ludendum, an ad pugnandum sint arma sumpturi. Tibull. 1, 4, 51. Si volet arma, levi tentabis ludere dextra: ubi v. Heyn.] Virg. Ecl. 6, 27. in numerum Faunosque ferasque videres Ludere i. e. saltare. [*Tibull. 1, 3, 63. Hic juvenum series teneris immixta puellis Ludit, et assidue proelia miscet amor. cf. 2, 1, 24. et 87.] Lucr. 2, 630. Ludere catenas. V. CATENA. Ov. Her. 16, 149. nitida palaestra. Virg. A. 8, 631. geminos huic ubera circum Ludere pendentes pueros. [*Tibull. 1, 5, 26. consuescet amantis Garrulus in dominae ludere verna sinu.] Ter. Ad. 3, 4, 13. Congrum istum in aqua sinito ludere. Virg. G. 1, 363. cumque marinae In sicco ludunt fulicae. Ov. Trist. 2, 329. Non ideo debet pelago se credere, si qua Audet in exiguo ludere cymba lacu. Claud. Rapt. Pros. 2, 3. errantes ludunt per caerula flammae. [*Sil. 16, 364. Ludentis per colla jubae, i. e. dependentis large et fluentis. ℙ Dicuntur ludere etiam res, quae ludibrio sunt, deridentur, negliguntur. Gemini loci sunt ap. Prop. 2, 25, 27. Mendaces ludunt flatus in amore secundo; et 33, 23. Non audis, et verba sinis mea ludere: ubi Heins. Adv. p. 357. conj. me ludere, i. e. perdere, prob. Broukh.] ℙ Saepe refertur ad studia, praesertim poetica: sed de levioribus dicitur, et quae animi causa, jocique ineuntur. Cic. Prom. Par. Illa ipsa ludens conjeci in communes locos. [*Suet. Ner. 3. Quae domi luserat ipse.] Catull. 50, 4. Scribens versiculos uterque nostrum, Ludebat numero modo hoc, modo illo, Reddens mutua per jocum atque vinum. Virg. Ecl. 1, 10. Ludere quae vellem, calamo permissit agresti. Id. G. 4, 565. Carmina qui lusi pastorum; et ib. 2, 386. coloni Versibus incomptis ludunt. Ov. Trist. 2, 491. Talia fumosi luduntur mense decembris, h. e. canuntur per ludum. Mart. 7, 8. Festa coronatus ludet convicia miles, h. e. per ludum jactabit in ducem suum die triumphi. ℙ Interdum ad turpia. Petr. Sat. 11., Prop. 2, 5, 4., Catull. 61, 211., Ov. A. Am. 2, 389. et Mart. 11, 104. etc. Quo pertinere videtur illud Livii Andron. ap. Fest. in Adfatim. Adfatim edi, bibi, lusi. Quod imitatus videtur Hor. Ep. 2, 2, 214. Lusisti satis, edisti satis, atque bibisti. Adde Tert. Jejun. 6. [*Suet. Tib. Ut natanti sibi inter femina versarentur ac luderent.] ℙ Ludere de corio suo, vel alieno. V. CORIUM. ℙ Ludere ludum, et ludo, translate. Ter. Eun. 3, 5, 39. Et quia consimilem luserat Jam olim ille ludum, impendio magis animus gaudebat mihi. De Jove loquitur aureo imbre Danaen fallente. Pl. Most. 5, 2, 36. Scis, solere illanc aetatem tali ludo ludere. Hor. Od. 3, 29, 50. de Fortuna: Ludum insolentem ludere pertinax, Transmutat incertos honores, Nunc mihi, nunc alii benigna. ℙ Ludere otium, per otium ludere, quasi ludum otium facere. Mart. 3, 67. At vos tam placidas vagi per undas Tuta luditis otium carina. ℙ Ludere periculum, in periculo ludere, periculose per ludum experiri. Id. 9, 39. Summa licet velox, Agathine, pericula ludas. ℙ Ludere operam, quasi per ludum, atque adeo frustra insumere. Pl. Ps. 1, 3, 135. In pertusum ingerimus dicta dolium, operam ludimus. Ter. Phorm. 3, 2, 18. In illis opera luditur. ℙ Pro jocari. V. JOCOR et JOCUS. [*Huc pertinet locus, quem Forc. sq. §. adscripserat, Cic. Fin. 5, 11. med. Si quando pueris ludentes minamur, praecipitaturos alicunde.] ℙ Saepissime est irridere, illudere, deludere. Cic. Q. Fr. 2, 15. med. Domitius in senatu lusit Appium collegam, propterea isse ad Caesarem, ut aliquem tribunatum auferret; et ib. 12. Eum lusi jocose satis. Id. Or. 1, 12. Haec oratio aut nulla sit, necesse est, aut omnium irrisione ludatur. [*V. Schütz. cl. Cic.] Ter. Ad. 4, 5, 5. Cur non ludo hunc aliquantisper? et ib. 63. Num ludis tu nunc me? [*Suet. Aug. Ludens ingenium ejus.] ℙ Item fallere, decipere. [*Cic. Div. 2, 24. Hoc civili bello quam multa (haruspicum responsa) luserunt?] Virg. A. 7, 442. sene-

ctus falsa vatem formidine ludit. *Hor. Od.* 3, 4, 5. Auditis? an me ludit amabilis Insania? [**Tibull.* 3, 4, 7. Somnia fallaci ludunt temeraria nocte. V. *Heyn.*] *Ov. Am.* 1, 3, 22. Et quam fluminea lusit adulter ave; et *ib.* 10, 4. quam plumis abditus albis Callidus in falsa lusit adulter ave; et *A. Am.* 3, 332. Cuive pater vafri luditur arte Getae. *Ter. Eun.* 2, 3, 94. Ludere aliquem dolis. [**Tibull.* 1, 6, 9. Ipse miser docui, quo posset ludere pacto Custodes: Graeci in simili re usurpant λαθεῖν. ¶ Significat *ludere* etiam simulare, quasi partes alicujus agere. Ita *Cic. Fam.* 8, 9. Civem bonum ludit. ¶ Confunduntur in cdd. *ludere* et *laedere*. V. *Cort.* ad *Lucan.* 5, 151.]

[LŪDOR, oris, m. idem ac lusor. *Vet. Schol.* ad *Juven.* 6, 105. Hippia ludia Sergiolum amavit, qui et ludor dictus est ex gladiatoris nomine, quia sit diu demoratus in ludo. Fortasse legendum est *lusor. F.*]

LŪDUS, i, m. ἀγών, παίγνιον, exercitatio quaevis animi vel corporis recreandi causa suscepta: quales sunt, quae a pueris fiunt, et quae lucri causa ineuntur: item quae a ludiis publice ad populi oblectamentum. Atque de his postremis proprie dici videtur. Est enim a Λυδός, quod a Lydis Tusci oriundi tradidere Romanis morem ludorum publicorum, ut in LUDIUS dictum est. [*Aliud v. etymon v. in LUDO. Discrimen inter *lusus* et *ludus* est: hoc objective intelligendum de rebus ludicris in usum hominis existentibus, semperque cum genitivis subjecti conjungitur: illud subjective ubique cum genitt. objecti construitur. Porro *ludus* cum recreandi notione opp. *labori; lusus* puerilem, vanam agendi rationem significans opp. honestis, gravioribus occupationibus. *Doederl.* 2, 28. sq. Quid *jocus* differat, v. in h. v.] *Cic. Or.* 3, 15. Ad pilam se, aut ad talos, aut ad tesseras conferunt, aut etiam novum sibi aliquem excogitant in otio ludum. *Id. Coel.* 12. Datur enim concessu omnium huic aliquis ludus aetati. *Hor. Ep.* 1, 14, 36. Nec lusisse piget, sed non incidere ludum. *Cic. Coel.* 5. Ut exercitatione ludoque campestri tunicati uteremur. *Virg. Ecl.* 7, 17. Posthabui tamen illorum mea seria ludo, *h. e.* canendi certamini. [**Liv.* 7, 33. In ludo — militari — comiter facilis vincere ac vinci vultu eodem, i. e. in exercitationibus ad militiam pertinentibus.] ¶ De ludo ad judices. V. JUDEX. ¶ *Ludi publici* sunt spectacula, quae publice edebantur in circo, in theatro, per compita, etc. in honorem Deorum, et ad populum oblectandum. Alii appellabantur a loco, ubi fiebant, ut *circenses, scenici, theatrales, compitalicii*, etc.: alii a Deo, in cujus honorem fiebant, ut *Capitolini, Cereales, Apollinares, Florales:* alii a causa, propter quam fiebant, ut *juvenales, funebres, votivi:* alii a tempore, ut *saeculares:* alii a celebritate, et apparatu, et causa, ut *magni, maximi:* de quibus omnibus V. suis locis. *Nep. Reg.* 2. Cum spectatum ludos iret, juxta theatrum occisus est. *Cic. Brut.* 20. Hoc praetore ludos Apollini faciente, cum Thyesten fabulam docuisset, mortem obiit. *Id. Har. resp.* 12. Hos ludos servi fecerunt, servi spectaverunt. *Id. Arch.* 6. Ad festos dies ludorum celebrandos. *Virg. A.* 5, 113. Et tuba commissos medio canit aggere ludos. *Cic. Q. Fr.* 3, 4. *f.* Haec scripsi a. d. IX. cal. Novembr., quo die ludi committebantur; et *ib.* 8. *f.* Ludos magnificentissimos apparare. *Id. Sext.* 54. apparatissimos, magnificentissimosque facere. *Ascon. in Verr.* 1, 10. Ludos dare, *h. e.* edere, facere. *Ov. Fast.* 6, 238. aspicere; et *ib.* 5, 330. persolvere alicui Deo: *scil.* voto promissos. ¶ [*Observa, *ludos* de scenicis (*Lustspiele, Trauerspiele, Mimen.*) dici non simpliciter, sed cum distinctione a Circensibus. Ita *Suet.* 10. Venationes autem ludosque et cum collega et separatim edidit; 39. Edidit spectacula varii generis: munus gladiatorium: ludos etiam, regionatim, urbe tota, et quidem per omnium linguarum histriones. V. *Ernest.* Adde *Aug.* 43. Fecisse ludos se, ait, suo nomine quater: — munera non in foro modo: ubi v. *munera* restituit *Ernest.*, sqq. *Oudend.* et *Brem.* et *ib.* 44. *Tib.* 34. ¶ Porro notandus vetus loquendi usus, quo *ludi* construuntur cum adject. neutrius generis, ut *ludi Taurilia* ap. *Liv.* 39, 22. Adde *ib.* 1, 9. Ludi Consualia; et 30, 39. Ludi Cerealia. Laudat *Schaef.* in *Gloss. Liv.*, unde haec exempla hausimus, *intpp.* ad 1, 9, 6. et *Paus.* 5, 16. αἱ δὲ αὐταὶ τιθέασι καὶ ἀγῶνα Ἡραῖα; et *ib.* ὕστερον δὲ καὶ τὸν ἀγῶνα ἐπετράπησαν ὑπ' αὐτῶν θεῖναι τὰ Ἡραῖα: coll. *Bentl.* ad *Aristoph. Plut.* 583. Adde *Duk.* ad *Liv.* 34, 54, 3. Vetere hoc more utuntur *Varro, Livius, Ov.* De Ciceronis usu non est confecta res. V. *Har. Resp.* 12. ibique Graevium inprimis, sed et *Ernest.*] ¶ *Ludis* est ludorum tempore. *Pl. Cas. prol.* 27. Ludis poscunt neminem: secundum ludos reddunt autem nemini. *Cic. fr.* ap. *Non.* 1, 318. Omnes logos, qui ludis dicti sunt, animadvertit. ¶ Interdum *ludus* pro joco accipitur. V. JOCUS. ¶ Interdum dicitur de re, quae facile, et nullo labore fit. *Cic. Or.* 2, 17. Omnium ceterarum rerum oratio, mihi crede, ludus est homini non hebeti, neque inexercitato, neque communium litterarum et politioris humanitatis experti: in causarum contentionibus magnum est quoddam opus, atque haud sciam, an de humanis operibus longe maximum. *Id. Fin.* 1, 8. Cum praesertim illa perdiscere, ludus esset. *Sil.* 16, 573. Cui ludus, nullam cursu non tollere damam. ¶ [**Ludus* dicitur etiam alicui res esse, quae ab eo contemnitur, vilipenditur. *Cic. Fl.* 5. Qui dicit testimonium ex nostris hominibus ut se ipse sustentat — ut timet — ne quid plus minusve quam sit necesse dicat. Num illos (Graecos) item putatis? Quibus jusjurandum jocus est; testimonium ludus. V. similia in LUDO.] ¶ *Ludos*, et *ludum facere* est ludificari, illudere; addito interdum accusativo, aut dativo personae. *Ter. Ph.* 5, 7, 52. Ut ludos facit! *Pl. Capt.* 3, 4, 47. Ut scelestus, Hegio, nunc is te ludos facit! *Id. Aul.* 2, 2, 74. Video ego te me arbitrari, Euclio, hominem idoneum, Quem senecta aetate ludos facias, haud merito meo. *Id. Most.* 2, 1, 80. Ludos ego hodie vivo praesenti hic seni faciam. *Id. Merc.* 2, 1, 1. et *Rud.* 3, 1, 1. Miris modis Dii ludos faciunt hominibus. *Id. Ps.* 4, 7, 72. Donicum ipsus sese ludos fieri senserit. *Id. Bacch.* 5, 1, 4. hoccine me aetatis ludum bis factum esse indigne? (Adde *argum. Most.* 2, 7.) *Id. Truc.* 4, 2, 46. Jam hercle ego tibi, illecebra, ludos faciam clamore in via, *h. e.* pipulo te differam. ¶ *Ludos aliquem dimittere* est illudendo et conviciando dimittere. *Id. Rud.* 3, 5, 11. Nunquam quisquam me lenonem dixerit, Si non te ludos pessimos dimisero. [*Exposuit de hoc dicendi genere *Lindem.* ad *Pl. Capt.* 3, 4, 47.] ¶ Dicitur etiam *facere ludo aliquem. Id. Ps.* 4, 7, 71. Exploratorem hunc faciamus ludo suppositicium. Sed fortasse *ludos* legendum est. ¶ *Facere ludos* refertur etiam ad turpia, ut *ludificari, ludibrio habere, illudere*, etc. *Pl. Pers.* 5, 2, 23. ¶ Significat etiam operam perdere, frustra laborare. *Id. Rud.* 4, 1, 9. nunc et operam ludos facit, et retia, Ut tempestas est nunc, atque ut noctu fuit. ¶ *Sibi ludos facere* est se per ludum recreare. *Varr.* ap. *Non.* 1, 76. et *Petr. fr. Trag.* 73. *Burm.* ¶ *Ludos dare, praebere*, est ejus, qui causam praebet, quamobrem illudatur. *Ter. Eun.* 5, 7, 9. Non potest satis narrari, quos ludos praebueris intus. ¶ *Ludos alicui reddere* est ludos alicui facere. *Id. Andr.* 3, 1. *f.* si me imparatum in veris nuptiis Adortus esset, quos mihi ludos redderet! ¶ *Dare ludum alicui* est dare ludendi potestatem. *Pl. Bacch.* 4, 10, 7. Ego dare me ludum meo gnato institui, ut animo obsequium Sumere possit; et *Cic. Coel.* 12. Datur enim concessu omnium huic aliquis ludus aetati. *Pl. Cas. prol.* 25. Ludi sunt: ludus datus est argentariis: Tranquillum est: alcedonia sunt circa forum; et *Bacch.* 4, 10, 9. Dare ludum desidiae. Sic *Hor. Od.* 3, 12, 1. amori. ¶ *Per ludum* est ludendo, ludi causa, nullo labore, facile. *Cic. Verr.* 2, 5, 70. Vidimus Fimbriam, Marium, Coelium non mediocribus laboribus contendere, ut ad istos honores pervenirent, ad quos vos per ludum et per negligentiam pervenistis; et *ib.* 3, 60. Aliquem per ludum et jocum fortunis omnibus evertere. *Juven.* 6, 323. Nil ibi per ludum simulabitur: omnia fient Ad verum. ¶ Metonymice *ludus* est locus, in quo corporis, aut ingenii vires exercentur, ut palaestra et schola: quae, ut ait *Festus* in *Schola*, ideo *litterarius ludus* dicitur, ne tristi aliquo nomine fugiant pueri suo fungi munere: vel, ut alii volunt, quia studium litterarum liberalis ingenii ludus fit. [*διδασκαλεῖον.] *Cic. Q. Fr.* 3, 4. *f.* Ducens mecum Ciceronem meum in ludum discendi. *Pl. Pers.* 2, 1, 6. Cuculus si in ludum iret, potuisset jam fieri, ut probe litteras sciret. *Id. Rud. prol.* 43. Eam vidit ire e ludo fidicino domum. *Caes. B. C.* 1, 14. Gladiatores, quos ibi Caesar in ludo habebat, libertati confirmat. *Suet. Caes.* 31. Ludum gladiatorium aedificare. [*Adde *Dom.* 4. Ut populo potestatem faceret, bina paria e suo ludo postulandi.] *Cic. Fam.* 9, 18. Dionysius Corinthi dicitur ludum aperuisse. *Id. Or.* 2, 22. *extr.* Isocrates magister istorum omnium, cujus e ludo, tanquam ex equo Trojano, meri principes exierunt. *Nep. Att.* 10. Cum eo, quem puerum in ludo cognorat, adeo conjuncte vixit, ut, etc. De loco, in quem conveniunt infames feminae meretricias artes discendi causa, usurpat *Cic. fr.* ap. *Quint.* 6, 3. *med.* ¶ [**Ludus aetatis* cum decore dicitur de voluptate Venerea. *Liv.* 26, 50. (Scipio loquitur, captivam sponso intactam restituens.) Si frui liceret ludo aetatis, praesertim recto et legitimo amore, et non respublica animum nostrum occupasset.] ¶ *Ludus* etiam dicitur liber, in quo de re ludicra agitur. Itaque sic inscribitur a nonnullis apocolocyntosis *Senecae* de morte Claudii Caesaris. *Cicero* quoque *Sen.* 6. *f.* et *Fest.* in *Redhostire* ex lectione *Scalig.* afferunt fragmentum *Naevii in ludo*, quo significari videtur erotopaegnion: quod tamen opus plerique alii non *Naevio*, sed *Laevio* tribuunt. ¶ Olim dixerunt *haec ludus*, teste *Festo* in *Corius:* ubi tamen alii leg. *lupus*. ¶ Etiam *loidus* pro *ludus* dixerunt veteres Latini, ut patet ex *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 635. *n.* 298. et alia ap. *Daniel. Numism. Capuan.* p. 78.; quae quidem scriptio etymon vocis aliud ab illo, quod supra allatum est, indicare videtur. [*V. LUDO ab initio.]

LŬELĂ, ae, f. luitio, poena. *Lucr.* 3, 1028. scelerisque luela Carcer.

LŬES, is, f. λοιμός, dicitur, cum in urbe, aut agro febris, aliudve morbi genus homines, vel pecora, arboresve, aut sata corripit: a *luo*, quod ea corpora solvantur, ut *Prisc.* 4, 630., *Festus* et *Non.* 1, 259. docent. [*Contra disputat *Doederl.* 2, 58. *lues* proprie synonymum videri v. *illuvies*, ita ut ap. *Sen. Troad.* 585. *Carceris caeci luem*, idem significet, quod ap. *Lucan.* 2, 73. longusque in carcere paedor. (Noster *Senecae* locum inter sqentis §. exempla hoc modo laudaverat: 583. *Carceris saevi luem*, i. e. tabem, quae carcere diu detentis contrahitur: *il marcire in una prigione.*) Sed solitam vocis notionem, qua morbum pestiferum significet, esse in antiquissimo aliquo linguae latinae monumento, in *Carm. Frat. Arv.*, siquidem recte ibi *luerem* s. *luervem* per *luem* explicueris; eoque sensu *lues* posse accipi pro substantivo verbi *polluere*, coll. *Cic. Har. resp.* 12. quem locum Noster infra laudavit, et *Sen. Ir.* 1, 15. Morbidis pecoribus, ne gregem polluant, ferrum demittimus. Nempe sordium, impuritatis et morbi esse fere cognatas notiones ut *Gr.* λῦμα, λύμη et λοιμὸς, et fortasse etiam *merda* et *morbus.*] Differt a peste, quod haec aut cito perimit, quae corripuit, aut cito abit ab eo, quem invasit: *lues* vero generalius accipitur etiam pro iis malis, quae lente ea, quae corripiunt, conficiunt. [*Rectius *Doederl.* 2, 61. sq. ita hh. vv. discrimen constituere videtur, ut non de specie et genere cogitet, sed utrumque altero generalius dici demonstret: *lues* quidem, quod non solum pestiferos morbos, sed, tropice et inprimis ap. argenteae aetatis auctores, cujuscunque generis res perniciosas comprehendat; *pestis* vero, quod omnes morbos, letiferi sint, necne, contineat. Quid morbus differat, v. in h. v.] *Virg. A.* 3, 138. subito cum tabida membris Corrupto coeli tractu, miserandaque venit Arboribusque satisque lues, et letifer annus. ¶ Promiscue tamen saepe usurpantur. *Ov. Met.* 15, 626. Dira lues quondam Latias vitiaverat auras, Pallidaque exsangui squalebant corpora tabo. *Mart.* 1, 79. Indignas premeret pestis cum tabida fauces, Inque ipsos vultus serperet atra lues. *Lucan.* 2, 199. Saepe fames, pelagique furor, subitaeque ruinae, Aut terrae coelique lues, aut bellica clades. *Sen. Thyest.* 88. gravem populis luem Sparsura pestis. *Plin.* 26, 1, 3. luem vocat morbum lichenarum. ¶ Translate dicitur de quavis graviori calamitate, ut de bello ap. *Tac. H.* 3, 15. et *Petr. Sat.* 124. de terrae motu, *Tac. A.* 2, 47. de tempestate maris: *Sen. Hippol.* 1117. de incendio, *Sil.* 17, 97. de excidio et ruina, *Sen. Troad.* 853. ¶ Item de iis, qui luem, et pestem afferunt. *Cic. Har. resp.* 12. Ut eos ludos haec lues impura pollueret. *Val. Fl.* 4, 431. pellere saevam Quondam fata luem dederunt Aquilone creatis, *h. e.* harpyias. *Sen. Phoeniss.* 131. Saeva Thebarum lues, *h. e.* Sphinx. *Id. Herc. Fur.* 358. Quidnam iste, nostri generis exitium et lues, novi portat? *Plin.* 29, 1, 8. Lues morum. ¶ Est etiam *lues* nix aut glacies soluta et liquata, tabes, labes. *Petr. Sat.* 123. fluctus stupuere pruina, Et paulo ante lues, nunc concidenda jacebat. ¶ Item aqua, humor. *Licin. Macer* ap. *Non. l. c.* Nequaquam sui lavandi reluant arma lue. [*Docet *Doederl.* 2, 59. *lue* h. l. non pro *aqua* dictum, sed alliterationis causa pro *peste* esse positum: quod facile videtur praeferendum.] ¶ Ceteri casus praeter primum, quartum, et sextum, et pluralis numerus non sunt in usu, quod viderim. ¶ *Luis* in recto dixit *Prud. Hamart.* 250. si terras luis incentiva fatigat; et *Psych.* 508. stupuit luis improba. Al. tamen *lues* utroque loco retinent, ut secundam *Prud.* corripuerit, licentia quadam sibi familiari et frequenti. [*Cf. *Cort.* ad *Lucan.* 1, 344.]

LŬGDŪNENSIS, e, adj. *Lion*, ad Lugdunum pertinens. Est autem Lugdunum (et veteri more scribendi *Lugudunum*, ut docet *Dio* 46, 50. Λουγούδουνον: et sic habetur in *Inscr.* ap. *Grut.* 388. 6., 390, 4. et 466, 7.) urbs Galliae Celticae, ad Rhodanum fluvium, ubi Ararim amnem recipit. In ea fuit ara Augusto dicata, ad quam dicitur Caligula certamen Graecae Latinaeque facundiae instituisse: ea lege, ut victi praemia ferrent victoribus, eorumque laudes componere cogerentur. Eos autem qui maxime displicuissent, scripta sua spongia linguave delere jubebant, nisi ferulis objurgari aut flumine mergi maluissent, uti *Suet. Cal.* 20. narrat. Hinc *Juven.* 1, 43. sic Palleat, ut nudis pressit qui calcibus anguem, Aut Lugdunensem rhetor dicturus ad aram. *Sen. ep.* 91. Lugdunensis colonia incendio exusta; et *mox:* Lugdunum, quod ostendebatur in Gallia, quaeritur. ¶ *Lugdunensis* cognominatur ea Galliae pars, quae amplo tractu circa Lugdunum est: alias Celtica dicta. *Plin.* 4, 17, 31. et *ib.* 18, 32. ¶ [Aliud fuit *Lugdunum Batavorum* in Gallia Belgica, nunc *Leyden*, quae urbs a *Ptol.* 2, 9. dicitur Λουγόδεινον, et in *Itin. Anton.*

et in *Tab. Peut.* memoratur. *F.* ℙ *Fuit et Lugdunum oppidum Galliae Aquitanicae, in Convenarum agro (hodie *Comminges* vel *Comenges*), nunc dierum *St. Bertrand. Anton. Itin.* consentiente *Ptol. B. A.*]

LŪGĔO, es, xi, ctum, a. 2. πενθέω, fleo, ploro. Ducunt ab ἀλγέω, doleo. [*Schneid. G. L.* 1. p. 320. deducit a λοιγὸς vel λυγρός.] Fere dicitur de fletu et dolore in morte carorum. *Serv.* ad *A.* 11, 211. *Moerere* est cum silentio dolere: [*Falsa est haec v. *moerere* expositio. V. *Doederl.* 3, 237. et ipsum *Forc.* s. v. MOERERE.] *flere*, ubertim lacrimas demittere: *plorare*, cum voce flere: *plangere*, cum aliquibus dictis miserabilibus pectus aut faciem tundere: *lugere*, etiam cum habitus mutatione. [*Fr. jur. civ. antejust.* (ed. *A. Maio*) p. 88. Lugendi sunt parentes anno, item liberi majores decem annorum aeque anno; minores liberi tot mensibus elugeantur, quot annorum decesserint usque ad trimatum: minor trimo non lugetur, sed sublugetur: minor anniculo neque lugetur, neque sublugetur. *F.*] *Sen. ep.* 63. *med.* Annum feminis ad lugendum constituere majores, non ut tam diu lugerent, sed ne diutius. *Id. Consol. ad Helv.* 16. Ideo majores decem mensium spatium lugentibus viros dederunt. Hinc patet, olim apud Romanos longissimum lugendi tempus fuisse decem mensium, seu anni lunaris, qui quondam decimestris fuerat, quod etiam ex *Ov. Fast.* 1, 35. et *Cic. Cluent.* 12. *f.* constat. *Id. Tusc.* 3, 26. Ex hac opinione sunt illa varia et detestabilia genera lugendi, paedores, muliebres lacerationes genarum, pectoris, feminum, capitis percussiones. *Id. Planc.* 42. Hos pro me lugere, hos gemere videbam. *Id. Mil.* 8. Luget senatus, moeret equester ordo, tota civitas confecta senio est. *Id. Verr.* 2, 3, 18. *med.* Ut ager ipse cultorem desiderare, et lugere dominum videretur. *Id. Phil.* 12, 25. Lugere mortem alicujus. *Id. Tusc.* 1, 34. vitam hominum. *Id. Pis.* 8. *extr.* occasum atque interitum reipublicae. *Cat.* 66, 21. At tu non orbum luxti deserta cubile: syncope pro *luxisti.* [*Inscr.* ap. *Mur.* 953, 2. T. Felicis omnium artificiorum studiosissimi *qui vixit* ann. XVII. M. XI. D. VIII. parentes perquam infelic*issimi* luxuri. Fortasse in lapide est *lucturi. F.*] ℙ Passive. *Ov. Met.* 10, 141. de Cyparisso: lugebere nobis, Lugebisque alios, inquit. ℙ Impersonaliter. *Catull.* 39, 4. seu pii ad rogum filii Lugetur, orba cum flet unicum mater. ℙ Cum infinito. *Claud. prooem. in Eutr.* 2, 4. In dominos vanas luget abisse minas. ℙ [*Cum genitivo, ex Graecorum more. *Sil.* 3, 424. (de Alcide:) Lugendam formae sine virginitate reliquit Pyranen.] ℙ Est etiam luctus et doloris insignia prae se ferre. *Liv.* 2, 7. Matronae annum, ut parentem, eum luxerunt. *Id.* 22, 56. *med.* et 34, 6. Sacrum anniversarium Cereris intermissum est, quia nec lugentibus id facere fas est, etc. *Id.* 34, 7. Quid aliud in luctu, quam purpuram, atque aurum deponunt? *Mart.* 14, 157. pullo lugentes vellere lanae, *h. e.* nigrae, et lugendis funeribus aptae. Has *Mart.* circa Pollentiam urbem provenire dicit: unde *Sil.* 8, 598. fuscique ferax Pollentia villi. Ex his intelligimus, nigrum in vestibus colorem lugentibus in usu fuisse. *Paul. recept. sentent.* 1. *tit. ult. extr.* Qui luget, abstinere debet a conviviis, ornamentis, et alba veste. Verum ab imperatoribus album etiam fuisse usurpatum, non uno testimonio probatur: qua de re *Lips. in excursu ad Tac. A.* 2, 75. Quae in publico luctu servari mos esset, habes in *Cenotaph. Pisano* C. Caesaris, et in *dissertatione Norisii* 3, 3. ℙ [*Lugentes campi* ap. *Virg. A.* 6, 441. Nec procul hinc partem fusi monstrantur in omnem Lugentes campi: sunt loca apud inferos *(Trauergefilde)*, ubi, qui dolore, moerore anguntur, degunt. ℙ Permutantur *lugentes* et *ingentes.* V. *Burm.* ad *Virg. A.* 6, 222.]

*LUGĬUM, i, n. i. q. luctus. *Commod. Instruct.* 29. *B. A.*

LŪGŬBRIS, e, adj. πενθερὸς, ad luctum pertinens, luctum inducens, funebris. *Cic. ad Quirit.* 3. Fratris mei quotidianae lacrimae, sordesque lugubres. *Id. Tusc.* 1, 13. Lugubris lamentatio, fletusque moerens. *Hor. Od.* 1, 24, 2. cantus; et *ib.* 2, 1, 33. Lugubre bellum; et *ib.* 3, 3, 61. Troja renascens alite lugubri. *Ov. Ib.* 99. lugubria dicite verba. *Val. Fl.* 8, 58. Lugubre sidus. *Sen. Hipp.* 1262. officium. *Id. Oedip.* 553. Lugubris palla. *Lucr.* 4, 547. de cycnis: Cum liquidam tollunt lugubri voce querelam. *Tac. A.* 13, 32. Per quadraginta annos non cultu, nisi lugubri, egit. *Sall. fragm.* ap. *Char.* 2, 176. Nunciis confestim lugubribus. [*Liv.* 3, 32. Lugubris domus, i. e. in qua funus est, quae in luctu est.] ℙ *Lugubria* sunt vestes, et insignia luctus. *Ov. Met.* 11, 669. da lacrymas, lugubriaque indue. *Id. Trist.* 4, 2, 73. Illa dies veniet, mea qua lugubria ponam. *Sen. Consol. ad Helv.* 16. Quae amissis filiis, imposita lugubria nunquam exuerunt. *Sen. Herc. Fur.* 626. lugubribus amicta conjux. *Prop.* 4, 11, 67. nunquam mater lugubria sumpsi, *h. e.* nullum filium amisi: metonymia. ℙ *Lugubre* more adverbii. *Virg. A.* 10, 273. si quando nocte cometae Sanguinei lugubre rubent. *Sil.* 12, 140. sonitu lugubre minaci Mulciber immugit. ℙ Est etiam luctu plenus, flens, plorabundus. *Ov. Met.* 2, 334. Clymene lugubris et amens, Et laniata sinus. *Id. Her.* 10, 145. Lugubria pectora. *Id. Trist.* 1, 8, 23. et *Sen. Hipp.* 990. Lugubres vultus.

LŪGŬBRĬTER, adv. cum luctu, luctuose. *Appul. Met.* 3. Lugubriter ejulare; et *ib.* 8. fratrem ciere.

*JUGUVALLIUM, i, n. oppidum Britanniae, in regione Brigantum. *Ant. Itin.* ℙ Hodie, aiunt, est *Carlisle. B. A.*

*LUII, orum, Λούϊοι, populi Germanici. V. *Lygii. B. A.*

LŪIS. V. LUES.

LŪĬTĬO, onis, f. solutio. *Ulp. Dig.* 49, 15, 15. Si patre redempto, et ante luitionem defuncto, filius post mortem ejus redemptionis quantitatem offerat, dicendum est, suum ei posse heredem exsistere. *Paul. sentent.* 3, 7. *in.* Luitio ad heredis sollicitudinem spectat. ℙ Titulus 31. *libri* 8. *Cod. Just.* inscribitur *De luitione pignoris*, h. e. liberatione, cum soluta pecunia, quae debebatur, pignus liberatur, et recipitur.

LŪMĂ, ae, f. genus herbae, vel potius spinae. Ita *Festus.* Videtur esse a λῦμα, seu λύμη, sordes, purgamentum. ℙ *Luma* est etiam sagum ex λῶμα, quod idem significat. *Gloss. Isid.* Luma, sagum quadrum. Hinc *Salmas.* ap. *Trebell.* XXX. *Tyrann.* 29. pro *limbo purpureo* legendum putat *luma purpurea.* [*Nonnulla addidit *F.*]

LŪMĀRĬUS, a, um, adj. ad lumam pertinens, ut Lumariae falces, ap. *Varr. L. L.* 4, 31., quibus lumae secantur. V. LUMECTUM.

LUMBĀGO, inis, f. vitium, et debilitas lumborum. *Fest.*

[LUMBĀRĔ, is, n. περίζωμα, *Isid. Orig.* 19, 22. Lumbare vocatur, quod lumbis religetur, vel quod lumbis haereat. Hoc in Aegypto, et in Syria non tantum feminae, sed et viri utuntur. Unde et Jeremias trans Euphratem tulit lumbare suum. Hoc a quibusdam et renale dicitur, quia renibus alligatur. *Hieron. in Jerem.* 13, 1. Cinctorium, sive lumbare, quod renibus jungitur, etc. *F.*]

LUMBELLUS, i, m. lumbulus. *Apic.* 7, 1.

*LUMBERITĀNI, orum, m. populi Hispaniae Tarraconensis, sub montibus Pyrenaeis. *Plin.* 3, 3. *B. A.*

LUMBIFRĀGĬUM, ii, n. lumborum fractura. *Pl. Amph.* 1, 1, 298. Nam si me irritassis, hodie lumbifragium hinc auferes.

*LUMBRICOSUS, a, um, adj. plenus lumbricorum. *Coel. Aurel. B. A.*

LUMBRĪCUS, i, m. ἕλμινς, vermis intestinorum. Aliqui volunt, lumbricum primo dici de iis vermibus, qui sub terra nascuntur, deinde de iis, qui in ventre animalium. *Col.* 6, 25. Solent autem vitulis nocere lumbrici, qui fere nascuntur e cruditatibus; et *ib.* 30. *f.* Solent etiam vermes quasi lumbrici nocere intestinis. Adde *Cat. R. R.* 127. ℙ De vermibus terrenis. *Col.* 7, 9. Ut paludem rimentur, effodiantque lumbricos. *Seren. Samm.* 12. Lumbricos terrae, sevumque ex ansere rauco. Adde *Pl. Aul.* 4, 4, 1. ℙ Lumbricos carere oculis, tradit *Plin.* 11, 37, 52.

LUMBULUS, i, m. dimin. lumbi, lumbellus, pars carnosa, duplex, quae hinc inde lumbos vestit, nostrates vulgo *nombolo* vocant. *Plin.* 28, 11, 47. Sicca lippitudo lumbulis suum tostis atque contritis, et impositis tollitur. *Apic.* 7, 8. Lumbuli assi sic fiunt. *Not. Tir.* p. 129. Lumbus, lumbulus. [*Quaedam addidit *F.*]

LUMBUS, i, m. ὀσφὺς, pars corporis quinque inferiores spinae vertebras complectens, a cinctura ad nates. *Mart.* 13, 5. Cerea quae patulo lucet ficedula lumbo. *Plin.* 8, 51, 78. Lumbus aprugnus. *Cic. Arat.* 82. Cepheus conditur ante Lumborum tenus. *Hor. Sat.* 1, 5, 22. nautaeque caput, lumbosque saligno Fuste dolat. *Plin.* 20, 3, 8. Lumborum dolor. *Pl. Epid. f.* Lumbos surgite, atque extollite. *Juven.* 8, 16. Si tenerum attritus Catinensi pumice lumbum, Squalentes traducit avos, *h. e.* depilatus pumice circa lumbos. ℙ Dicuntur *lumbi* turpis libidinis sedes. *Pers.* 1, 20. 4, 35. et *Juven.* 9, 59. ℙ *Lumbis patris habere se putat digitos grossiores*, prov. ap. *Hieron. ep.* 82. *n.* 3. de iis dictum, qui se praestare putant majoribus suis, et facta sua eorum factis praeferunt. ℙ Translate ad vites refertur, et videtur significare superiorem trunci partem, ubi rami exire incipiunt. V. HUMEROSUS, et *Col.* 3, 10. *med.*, ubi vitis partes humanis membris comparat, et quae ibi *membra genitalia*, eadem *Arbor.* 3. lumbos vocat. *Plin.* quoque idem facit 17, 23, 35. *n.* 26.

LŪMECTUM, i, n. locus lumis plenus. V. LUMA. *Varr. L. L.* 4, 31. Lumariae falces, quibus secant lumecta, cum in agris serpunt spinae.

LŪMEN, inis, n. φῶς, lux, splendor: a *luceo*, quasi *lucimen.* [*Differunt *lux* et *lumen:* hoc proprie est id, quod splendorem, lucem diffundit, *(Lichtkörper)*; illud, quod Lumine diffunditur, claritas, fulgor, *(die ausgeströmte Lichtmasse)*; V. *Doederl.* 2, 66. sq.] *Cic. Div.* 2, 43. Luna distat a sole, cujus lumine collustrari putatur. *Enn.* ap. *eund. Off.* 1, 16. Lumen de suo lumine accendere. *Cic. Brut.* 75. Tabulas bene pictas collocare in bono lumine. *Ov. Trist.* 5, 9, 37. lumen solare. *Id. Fast.* 4, 450. diurnum, [*i. e. sol.] *Id. Pont.* 2, 1, 27. Lumine coelesti solem fulsisse serenum. *Virg. A.* 4, 584. Aurora novo spargebat lumine terras. *Sall. fragm.* ap. *Non.* 8, 76. Lumine etiam tum incerto. *Lucr.* 2, 161. lumina solis, *h. e.* radii, lux, φάος ἠελίοιο. ℙ Metonymice est visus, et ipsi oculi. *Nep. Timol.* 4. Sine ullo morbo lumen oculorum amisit. *Ov. Pont.* 2, 8, 66. Et patiar fossis lumen abire genis. *Id. R. Am.* 801. Utilius sumas acuentes lumina rutas. *Auct. Priap.* 37. Minerva flavo lumine est, Venus paeto. *Ov. Trist.* 3, 2, 19. Nil nisi flere libet: nec nostro parcior imber Lumine, de verna quam nive manat aqua. *Virg. A.* 3, 677. adstantes lumine torvo Aetnaeos fratres. *Cic. Tusc.* 5, 39. Democritus, luminibus amissis, alba scilicet et atra discernere non poterat. *Val. Fl.* 1, 300. victa gravi ceciderunt lumina somno; et 5, 341. lumina rumpere fletu; et 4, 759. volvere; et 7, 292. torquere vultu gravi. *Ov. Met.* 5, 232. flectere. *Id. Her.* 21, 113. defixa tenere in aliqua re. *Tibull.* 1, 2, 33. et *Ov. Met.* 5, 248. parcere luminibus, *h. e.* abstinere ab aspectu, claudere, aut avertere oculos. *Prop.* eod. sensu dixit 4, 9, 53. parcere oculis. *Val. Fl.* 3, 279. sera dextra componere, *h. e.* manu claudere alicui in morte: quod *Id.* 1, 334. premere, dixit. Ap. *Veg. Vet.* 2, 16. ponitur pro pupilla oculi. ℙ Item lucerna, et fax. *Cic. Div.* 1, 36. Noctu, lumine apposito, nutrix animadvertit puerum, etc. *Id. Sen.* 11. Lumini oleum instillare. *Prop.* 2, 23, 39. Cum videt accensis devotam currere taedis In nemus, et Triviae lumina ferre Deae. *Plin.* 11, 19, 21. Papilio luminibus accensis advolitans. *Suet. Caes.* 37. Ascendit Capitolium ad lumina, elephantis lychnuchos gestantibus. *Liv.* 29, 25. Lumina in navibus singula rostratae, bina onerariae haberent: in praetoria nave insigne nocturnum trium luminum fore. *Tibull.* 1, 10, 42. Ipse comes multa lumina nocte tuli. ℙ Item dies. *Cic. Rabir. Post.* 11. ex *Ennio:* Regum sunt illae minae: Si te secundo lumine hic offendero, Moriere. *Virg. A.* 6, 356. vix lumine quarto Prospexi Italiam. ℙ Item foraminis cujuspiam latitudo et capacitas. *Vitr.* 4, 6. Lumen hypothyri constituatur sic, ut altitudo dividatur in partes tres semis, et ex iis duae partes lumini, etc. *Front. Aquaed.* 36. Longitudo calicis habere debet digitos non minus duodecim: lumen, idest capacitatem, quanta imperata fuerit. Adde *ib.* 105. *Inscr.* optimae notae ap. *Grut.* 207. *col.* 1. In eo pariete medio ostii lumen aperito latum P. VI. altum P. VII. ℙ Item spiramentum, foramen. *Plin.* 31, 6, 31. Si aqua cuniculo veniet, in binos actus lumina esse debebunt. ℙ Item rima. *Val. Fl.* 1, 128. tenues subiere latentia cerae Lumina, *h. e.* rimas navis. Male aliquis *limina* reponit. ℙ Item splendor, qui ex re nitida tersaque emicat. *Id.* 3, 100. et *Stat. Th.* 9, 802. Lumen ferri. *Claud. Cons. Prob. et Olybr.* 94. Et formidato clypeus Titana lacessit Lumine. ℙ Item color nitidus. *Col.* 10, 97. Candida leucoia, et flaventia lumina calthae. *Id.* 9, 4. Luteolae, et Sarranae violae, nec minus coelestis luminis hyacinthus. ℙ In pictura *lumen* est clarus color, quo res conspicuae fiunt: cui opponitur *umbra*, h. e. color obscurus. *Plin.* 35, 5, 11. Tandem se ars ipsa distinxit, et invenit lumen atque umbras: differentia colorum alterna vice sese excitante; et *ib.* 11, 40. *n.* 28. Nicias lumen, et umbras custodivit, atque ut eminerent e tabulis picturae, maxime curavit. *Plin. alter ep.* 3, 13. In pictura lumen non alia res, magis quam umbra commendat. ℙ In aedificiis *lumen* est (inquit *Paul. Dig.* 8, 2, 15.) ut coelum videatur. Differt autem a prospectu: quia hic etiam ex inferioribus locis est: lumen ex inferiore loco esse non potest, ut *Id. ib.* ait. Inter servitutes est, *ne luminibus officiatur*, et *ne prospectus offendatur*, ut est ap. *Ulp. ib.* 14. In prospectu autem plus quis habet, ne quid scilicet objiciatur ad gratiorem prospectum, et liberum: in lumine hoc tantum, ne quid altius exstruendo, aut arborem ponendo, lumina cujusquam obscuriora fiant. *Cic. Or.* 1, 39. Cum M. Bucculejus aedes L. Fufio venderet, in mancipio lumina, uti tum essent, ita recepit. Fufius autem, simul atque aedificari coeptum est in quadam parte urbis, quae modo ex illis aedibus conspici posset, egit statim cum Bucculejo, quod cuicumque particulae coeli officeretur, quamvis esset procul, mutari lumina putabat. Haec *Cic.* Quo loco Bucculejus de lumine caverat: Fufius prospectum non mutari postulabat. ℙ Ipsae quoque aedium fenestrae, *lumina* dicuntur. *Caj. Dig.* 19, 2, 25. Si vicino aedificante, obscurentur lumina coenaculi. *Pall.* 1, 21. Stabula non egeant septentrionis luminibus, quae per hiemem clausa nihil noceant, per aestatem patefacta refrigerent. *Appul. Met.* 2. Conclave quoddam obseratis luminibus umbrosum demonstrat. ℙ *Immittere lumina* est aperto pariete fenestram facere. *Ulp. Dig.* 7, 1, 13. *med.* et *Paul. ib.* 8, 2, 40. ℙ

Luminibus obstruere, *et officere* est objecta re aliqua aedibus lumen adimere, ut dictum est. V. OBSTRUO. *Cic. Dom.* 44. Se luminibus ejus esse obstructurum, minabatur. *Id. Brut.* 17. translate. Catonis luminibus obstruxit haec posteriorum quasi exaggerata altius oratio, *h. e.* gloriam eloquentiae obscuravit; et *Rabir. Post.* 16. Nec mentis quasi luminibus officit altitudo fortunae, et gloriae. ℙ Metaphorice *lumen* est ornamentum, claritas, insignis nota. *Cic. Cat.* 3, 10. Clarissimis viris interfectis, lumina civitatis exstincta sunt. *Id. Or.* 2, 27. Certis dicendi luminibus ornare orationem. *Quint.* 9, 2. *f.* Sententiarum lumina. *Cic. Or.* 2, 86. Ordo est maxime, qui memoriae lumen affert; et *ib.* 3, 13. Oratio adhibere lumen rebus debet. *Id. Fam.* 12, 5. *f.* Opto, ut ab istis orientis partibus virtutis tuae lumen eluceat. *Id. Brut.* 17. Origines Catonis quem florem, aut quod lumen eloquentiae non habent? *Id. Sull.* 14. Vos in tantis tenebris erroris, et inscientiae clarissimum lumen praetulistis menti meae. *Id. Somn. Scip.* 2. Hic tu, Africane, ostendas oportebit patriae lumen animi, ingenii, consiliique tui. *Id. Amic.* 8. In eo quasi lumen aliquod probitatis et virtutis perspicere videmur. ℙ De vita. *Pl. Cist. a.* 3. *v.* 12. Ecquid agis? remorare? lumen linque. *Si.* amabo, accurrite, Ne se interimat. *Lucr.* 3, 1047. Lumine adempto animam moribundo corpore fudit. *Ov. Trist.* 4, 4, 45. nec lumen ademptum, Nec mihi detractas possidet alter opes.

LŪMĬNĀRE, is, n. φωστὴρ, ipsum lumen, aut id, quod claritatem, splendoremve de se diffundit. [*Cato R. R.* 14. Luminaria paululum lata. *Cic. Att.* 15, 26. Octavam partem tolli luminarium in aedibus ad Streniae memineris, *h. e.* octavam partem fenestrarum obstrui. Ita enim locum, antea corruptum, edendum curavit, et interpretatus est *Schützius. F.*] [*Orell. locum sic exhibet: Octavam partem tolli luminarium aedium ad Streniae memineris.] ℙ De cereis, seu lucernis, quae in Ecclesiis in festorum solemnitate, vel in martyrum honorem perpetuo accendebantur. *Hieron. adv. Vigilant.* 3. Quando legendum est Evangelium, accenduntur luminaria jam sole rutilante. [*Cassiod. Variar.* 3, 7. Joannes flebili nos allegatione pulsavit, sanctitatem vestram a se sexaginta orcas olei ad implenda luminaria suscepisse, quarum pretium sibi postulat oportere restitui. *Ep. Gregorii I. P. M.* ap. *Margarin. Inscr. Basil. S. Pauli n.* 243. Ne minus illic habere luminaria isdem praeco fidei cerneretur, qui totum mundum lumine praedicationis implevit, utile judicavimus, eandem massam, quae, etc. luminaribus deputare, etc. Haec epistola data est VII. Kal. Febr. ann. a Chr. n. DCIV. *Gloss. Phil.* Luminaria, φωτιφοστήρια λυχνικά. *F.*] ℙ Metaphorice ponitur pro ornamento. Hinc luminaria appellamus viros eximios, in quibus singularis quidam virtutis splendor elucet, quique sui ordinis hominibus decori sint et ornamento. *Cic. Phil.* 2, 21. In te autem, M. Antoni, id decrevit senatus, et quidem incolumis, nondum tot luminaribus exstinctis. Al. leg. *luminibus.* [*Ita *Orell.*]

[LŪMĬNĀRIS, e, adj. qui lumen diffundit. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 935, 3. M. Abudius Luminaris. *F.*]

[LŪMĬNĀTĬO, onis, f. idem ac lumen, vel luminare, vel dies festus, quo in aliqua urbe lumina per vicos accenduntur, ut patet ex *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 242. *n.* 656. Populo visceratio*nem*, gladiatores dedit, lumina, ludos I. S. M. R. (*h. e.* Junoni Sospitae magnae reginae) solus fecit. Alia ap. *Mur.* 762, 6. Sportulas populo fieri, et pueris nuces spargi die *supra scripto* et luminatione. *F.*]

LŪMĬNĀTUS, a, um, part. a *lumino:* illustratus. *Coel. Aurel. Acut.* 1, 9. Locus fenestris altioribus luminatus. ℙ *Male luminati* dicuntur *Appulejo*, qui debili visu sunt, *Met.* 9.

LŪMĬNO, as, avi, atum, a. 1. φωτίζω, illustro. *Capell.* 1. p. 17. Stellantibus oculis interstinctos crebri vibratus ignium luminabant. *Appul. Met.* 11. ad Isidem. Tu rotas orbem, luminas solem, regis mundum. *Avien. Arat.* 1450. (al. 127.) aerias quarta face luminat oras. Adde *Prud.* περὶ στεφ. 5, 127. et *ib.* 3, 192.

LŪMĬNŌSUS, a, um, adj. φωτεινὸς, clarus, illustris. *Vitr.* 6, 9. *f.* Omnia aedificia luminosa ut sint, curare oportet. *August. ep.* 137. *f.* Oleum luminosius. ℙ Translate. *Cic. Or.* 36. Cum omnis pars orationis debet esse laudabilis, sunt maxime luminosae, et quasi actuosae partes duae. *August. ep.* 144. *f.* Luminosissima caritas.

LŪNA, ae, f. σελήνη, μήνη, una ex septem planetis, quae, ut ait *Cic. Somn. Scip.* 3. *extr.*, ultima a coelo, citima terris, luce lucet aliena: dicta a *luceo*, per syncop. a *Lucina:* sola enim noctu lucet. *Cic. N. D.* 2, 27. et *Varr. L. L.* 4, 10. *med.* De ea *Plin.* 2, 9, 6. Novissimum sidus, terrisque familiarissimum, et in tenebrarum remedium a natura repertum; et *mox:* Crescens semper, aut senescens: et modo curvata in cornua facie, modo aequa portione divisa, modo sinuata in orbem: maculosa, eademque subito praenitens: immensa orbe pleno, ac repente nulla: alias pernox, alias sera, et parte diei, solis lucem adjuvans: deficiens, et in defectu tamen conspicua, etc. et *paulo post:* Promixa ergo cardini, ideoque minimo ambitu, vicenis septenisque, et tertia diei parte peragit spatia eadem, quae Saturni sidus altissimum triginta annis. Deinde morata in coitu solis biduo, etc. (Etiam *Ammian.* 20, 3. Lunaris cursus rationes diligenter persequitur, item *Vitr.* 9, 4. et rursus *Plin.* 18, 32, 75.) et *ib.* 10, 7. Solem interventu lunae occultari, lunamque terrae objectu. *Cic. N. D.* 2, 19. Solis annuos cursus spatiis menstruis luna consequitur; et *ib.* 40. Luna est major, quam dimidia pars terrae. *Id. Acad.* 4, 39. Habitari ait Xenophanes in luna, eamque esse terram multarum urbium, et montium. *Id. fr.* ap. *Non.* 2, 408. Lunae alias hebetiora, alias acutiora videntur cornua. *Hor. Carm. saecul.* 35. Luna bicornis, regina siderum. *Ov. Her.* 18, 71. fulgens radiis argentea puris. *Id. Met.* 10, 448. aurea; et *ib.* 14, 367. nivea. *Plin.* 18, 35, 79. et *Colum.* 2, 10. Luna tertia, quarta, quinta, vigesima tertia, etc. *h. e.* tertio, quarto, etc. die, postquam e sole emersit. *Plin.* 2, 17, 15. novissima et prima. *Varr. R. R.* 1, 37. extrema et prima. *Cato R. R.* 37. dimidiata. *Plin.* 18, 32, 75. dimidia. *Id.* 11, 30, 36. plena. *Appul. de Deo Socr. in.* corniculata, dividua, protumida, plena. *Plin.* 8, 54, 54. nova; et *ib.* cava. V. CAVUS. *Cato R. R.* 29. et *Colum.* 2, 10. silens. V. SILENS. *Plin.* 18, 32, 75. intermenstrua; et 17, 9, 8. sicca. V. SICCUS. et *ib.* sitiens. V. SITIENS. *Colum.* 2, 15. *extr.* crescens; et *ib.* 5. decrescens; et *Hor. Sat.* 2, 8, 31. minor. *Varr. R. R.* 37. senescens. *Plin.* 37, 10, 59. deficiens; et eod. sensu *Juven.* 6, 442. laborans. *Liv.* 26, 5. Lunae defectus. *Plin.* 7, 48, 49. senium; et 16, 39, 74. coitus. *Hor. Od.* 2, 18, 16. Novaeque pergunt interire lunae; et *ib.* 4, 7, 13. Damna tamen celeres reparant coelestia lunae. *Virg. G.* 1, 427. Luna revertentes cum primum colligit ignes. ℙ *Dies Lunae*, qui nempe Lunae sacer fuit. V. DIES. *Inscr.* ap. *Mur.* 383, 4. Depositus XV. Kal. Apr. D. Lun. ℙ Per synecdochen sumitur pro mense. *Plin.* 18, 25, 57. Centesima revolvente se luna. *Ov. Met.* 7, 531. quater junctis implevit cornibus orbem Luna, quater plenum tenuata retexuit orbem. ℙ Item pro nocte, ut soles pro diebus. *Stat. Silv.* 5, 4, 7. Septima jam rediens Phoebe mihi respicit aegras Stare genas. *Serv.* similiter intelligit illud *Virg. G.* 3, 336. cum frigidus aera vesper Temperat, et saltus reficit jam roscida luna. Adde *Prop.* 4, 4, 21. et *Stat. Th.* 6. 289. ℙ In fabulis est filia Hyperionis et Latonae seu Aethrae (ut est ap. *Hyg. praef.*) Titani neptis, eadem cum Diana et Proserpina. Tribuitur ei currus duarum rotarum, et qui trahant, equi duo, quorum alter niger sit, albus alter, (quamquam *Ov.* ambos *niveos* dixit *Fast.* 4, 374. et *R. Am.* 258.) quia partim diu, partim noctu decurrit. Alii a duabus juvencis currum ejus trahi dicunt, ut *Auson. ep.* 5, 3. et *ep.* 19, 3., boves dicit *Prud. adv. Symmach.* 1, 361. juvencos *Claud. Rapt. Pros.* 3, 403. tauros *Fulg. Myth.* 1, 1., ideo scilicet, quod hoc animal cornibus lunam refert: vel quia ipsa prope terram decurrit, cujus sunt tauri cultores. Sunt etiam qui a mulo currum ejus trahi finxerunt. V. MULUS. Auriga ejus ap. *Stat. Th.* 12, 307. est Sopor. ℙ De amoribus ejus V. ENDYMION. ℙ Lunae aedem Romae in Aventino memorat *Liv.* 40, 2. ℙ Luna adsuta calceis erat apud Romanos patriciorum insigne. Ut enim ostenderent, se ex iis centum progenitos, qui primi in senatum a Romulo allecti sunt, (de quibus *Liv.* 1, 8.) parvam lunam in modum C litterae in calceis, teste *Isid. Orig.* 19, 34., gestabant. *Juven.* 7, 191. nobilis et generosus Appositam nigrae lunam subtexit alutae. *Stat. Silv.* 5, 2, 27. Si te, clare puer, genitum sibi curia sensit, Primaque patricia clausit vestigia luna. Adde *Mart.* 2, 29. Consule *Lydum de magistrat. R.* 2, 13. et *de mensib. P.* 1, 7., tum etiam *Viscont. Iscriz. Triop.* p. 83. et sqq. ℙ Ab eadem similitudine litterae C *lunae* dici possunt semicirculi cartilaginei, quibus constat guttur, sive aspera arteria. *Sidon. carm.* 7, 191. Jam si forte suem latratibus improbus Umber Terruit, albentes nigro sub gutture lunas Frangere ludus erat. ℙ *Lunai* pro *lunae* in secundo casu, more suo dixit *Lucr.* 5, 70. et 419. ℙ De *Luna* urbe V. in LUNENSIS.

LŪNĀRIS, e, adj. σεληνιακὸς, ad lunam pertinens. *Cic. Somn. Scip.* 5. Lunaris cursus. *Varr. R. R.* 1, 37. Lunares dies. *Ov. Fast.* 5, 16. equi. *Id. Met.* 10, 296. Lunaria cornua. *Plin.* 16, 39, 74. Infinitum refert lunaris ratio: nec nisi a vicesima in tricesimam, robur caedi volunt. *Varr. L. L.* 8, 19. Lunares horae, *h. e.* aequinoctiales.

LŪNĀTĬCUS, a, um, adj. σεληνιακὸς, qui furore laborat, non illo quidem perpetuo, sed intervallis quibusdam recurrente: a *luna*, quia melancholia, qua laborat, accrescit et decrescit pro ratione lunae. *Paul. Dig.* 21, 1, 43. Mancipium lunaticum. *Veg. Vet.* 2, 18. Lunaticus oculus, *h. e.* qui certis temporibus caligat et caecutit.

LŪNĀTUS, a, um, part. a *luno:* factus ad instar lunae diductae in cornua. *Virg. A.* 1, 494. et *ib.* 11, 663. Lunatae peltae Amazonidum; et *Stat. Th.* 5, 145. lunatum agmen, *h. e.* exercitus Amazonum peltis armatum. *Colum.* 12, 54. Ferramento lunato incidere. *Plin.* 9, 33, 52. Lunatae conchae. *Sen. Oedip.* 465. de delphinis: Lunata scindit cauda mare, *h. e.* falcata (ut ait *Ov. Met.* 3, 681. de eadem re loquens, Qualia dividuae sinuantur cornua lunae). *Plin.* 6, 13, 15. et *Pall.* 4, 11. Lunata cornua. *Stat. Th.* 6, 265. nondum lunata fronte juvenci. *Claud. Rapt. Pros.* 1, 129. lunata frons, *h. e.* cornibus instructa. *Mart.* 1, 50. pellis, *h. e.* calceus lunula ornatus. Sic 2, 29. Non extrema sedet lunata ligula planta. V. LUNA.

LUNCHUS. V. LONCHUS.

LŪNENSIS, e, adj. *Lunensis caseus* est genus casei sola magnitudine laudatum, quod librarum mille pondus nonnunquam aequabat, ut *Plin.* 11, 42, 97. tradit. Unde inter servorum obsonia refertur. Dictus est a Luna urbe, in cujus agro fiebat, et a Luna sidere, quod ab Etruscis figura lunari formabatur, vel signabatur. *Mart.* 13, 30. cujus lemma *Lunensis caseus* Caseus Etruscae signatus imagine Lunae Praestabit pueris prandia mille tuis. ℙ *Lunense marmor*, genus marmoris, quod in agro Lunae urbis effoditur, miro candore, et Parium vincente conspicuum, nunc *marmo di Carrara. Plin.* 36, 6, 7. et *ib.* 18, 29. Hinc *Lunensis ara* ap. *Suet. Ner.* 50. est e Lunensi marmore facta. ℙ *Lunenses*, *ium*, ejus urbis cives, ut Lunensium lapicidinae, *Plin.* 36, 5, 4. *n.* 2. Porro *Luna* urbs est maritima Etruriae, ad Macram fluvium, in confinio Liguriae, portu nobilis; de quo *Sil.* 8, 482. Tunc quos a niveis exegit Luna metallis, Insignis portu, quo non spatiosior alter Innumeras cepisse rates, et claudere pontum. Adde *Plin.* 3, 5, 8. ℙ *Lunai* pro *Lunae* dixit *Ennius* ap. *Pers.* 6, 9.

LŪNO, as, avi, atum, a. 1. est in modum lunae, quando in cornua curvatur, flectere. *Ov. Amor.* 1, 1, 23. Lunavitque genu sinuosum fortiter arcum. *Prop.* 4, 6, 25. Jamque acies geminos Nereus lunarat in arcus, *h. e.* instruxerat in modum cornuum lunae.

LŪNŬLA, ae, f. σεληνὶς, μηνίσκος, parva luna. Lunulae, inquit *Isid. Orig.* 19, 31., sunt ornamenta mulierum, in similitudinem lunae bullae dependentes. *Tert. Cult. fem.* 10. Nullam de conchylio vestem increpet, nullas lunulas reprobet. *Pl. Epid.* 5, 1, 33. Non meministi, me auream ad te afferre natali die Lunulam, atque annellum aureolum in digitum?

LŪNUS, i, m. Deus idem, qui Luna, Graecis Μὴν appellatus, et in tota fere Asia minore, ac praecipue in Syria cultus. Imaginem illius vel peditis, vel equitis pileo Phrygio, et luna bicorni ornatam habent passim nummi ap. *Rasche* in *Lex. rei numm.* T. 2. P. 2. p. 1884. et sqq., *B.* vero *Borghesius* in *Osserv. numism. dec.* 11. *n.* 10. eundem repraesentatum putat in iis nummis, qui lunam bicornem cum astro in ejusdem medio habent, ita ut illa Lunam, hoc Lunum exhibeat. Hinc in nummo ap. *Viscont. Iconol. Gr.* T. 2. *tab.* 22. *n.* 6. figura virilis habitu Jovis mensem Dium, qui in anno Macedonico primus fuit, itidem repraesentat, supra cujus caput luna bicornis, in dextra vero astrum est. Quamvis enim feminina voce Lunam appellaret, masculum tamen putabat stulta Gentilitas. Unde masculum Lunam appellat *Tert. Apol.* 15.; et *Spart. Carac.* 7. tradit, a Carrenis praecipue, Asiae populis, ita existimari, ut qui Lunam femineo nomine ac sexu putaverit nuncupandam, is addictus mulieribus semper inserviat: at vero qui marem Deum esse crediderit, is dominetur uxori, neque ullas muliebres patiatur insidias. *Id. ib.* 6. Cum hibernaret Edessae, atque inde Carras Luni Dei gratia venisset.

LŪO, is, lui, a. 3. λύω. [*Mirum in modum Noster hujus loci perverterat ordinem, quem ita restituisse videmur. Ortum est *luo* a Graeca voce allata, et propriam habet, quamquam apud poetas tantum usitatam, significationem lavandi, alluendi. Huc pertinent, quae *Forc.* paene ad finem laudaverat, duo exempla, in quibus de mari terram aliquam alluente dicitur. *Sil.* 11, 22. Argivos majorque Graecia muros Servat, et Junio luitur curvata profundo; et *Prud.* περὶ στεφ. 3, 190. amnis pulcro gurgite moenia luit. ℙ Hinc translate, i. q. abstergere, purgare. *Val. Fl.* 3, 407. Insontes errore luit, culpamque remittens. ℙ Item expiare, ferre delictorum supplicium, *büssen. Cic. Verr.* 2, 1, 30. *med.* Ut ejus libidinem hominum innocentium sanguine lui velles. *Virg. G.* 1, 502. Sanguine luere perjuria. (Adde *Ov. Ib.* 567. et *Vell.* 2, 1.) *Cic. Fin.* 5, 22. *f.* Quae per vim oblatum stuprum voluntaria morte lueret. *Liv.* 38, 48. Pro dignitate imperii vestri coactis luere peccata sua. *Cic. ad Brut.* 1, 12. Acerbum est, parentum scelera filiorum poenis lui. *Liv.* 38, 37. Luere noxam pecunia. *Ov. Her.* 10, 100. nec facta luisses Impia funeribus, Cecropi terra, tuis. *Quint.* 12, 9. *med.* Certe patroni petulantiam litigator luit. *Virg. G.*

4, 454. Luere commissa. *Liv.* 9, 5. Obsides sexcenti imperati, qui capite luerent, si pacto non staretur. ¶ Item expiando avertere, removere. *Liv.* 10, 28. *med.* Datum hoc nostro generi est, ut luendis periculis publicis piacula simus. *Val. Fl.* 2, 569. clausum ut thalamis, somnoque gravatum Immolet, ereptaque luat responsa pharetra, h. e. diluat, solvat, evacuet, vana reddat. Alii leg. *levet.* ¶ Unde solenni fere loquendi ratione dicitur de solutione, quae aeris alieni, multae et poenae causa fit. *Curt.* 10, 2. Pluribus vestrum defuturum viaticum fuit, ni aes alienum luissem. *Imppp. Valent., Theodos.,* et *Arcad. Cod. Theod.* 2, 4, 3. Cum quis ad luendum debitum chirographo convenitur. — *Scaev. Dig.* 36, 1, 78. *med.* Luere fundum a testatore obligatum, i. e. liberare, pecuniam debitam solvendo. *Jul. ib.* 30, 83, l. Luere pignus. *Plin.* 17, 1, 1. Cautum est duodecim Tabulis, ut qui injuria cecidisset alienas arbores, lueret in singulas aeris XXV. ¶ Hinc translate *luere poenas* est poenas dare, ferre supplicium pro noxa. *Cic. Att.* 3, 9. Itaque mei peccati luo poenas. *Id. Sull.* 27. *extr.* Eos ad luendas reipublicae poenas Furiae quaedam incitaverunt. *Just.* 2, 5. Quicumque capi potuerunt, supplicia crucibus luerunt. *Id.* 8, 1. Quasi parva supplicia caedibus et rapinis luissent. *Just.* 17, 1. Parricidium principum secutae caedes sunt luentium supplicia. *Id.* 16, 2. et *Vell.* 2, 54. Universa Cassandri domus Alexandro Magno, seu necis ipsius, seu stirpis exstinctae poenas, partim caede, partim supplicio, partim parricidio luit. *Ov. Met.* 3, 624. qui Tusca pulsus ab urbe Exsilium, dira poenam pro caede luebat. *Sen. Agam.* 1008. ut paria fata Troicis lueret malis. *Plin.* 7, 8, 6. Luere augurium malis, *h. e.* pati ea mala, quae augurio portendebantur. *Claud. VI. cons. Honor.* 139. piratica puppis, Vastato tandem poenas luitura profundo. ¶ *Luere sacramentum* ap. *Solin.* 25. et solvere jusjurandum. ¶ In praeteritis *u* dicimus longum, *luit, pluit:* in praesenti breve, *luit, pluit.* Ita *Varr. L. L.* 8, 60. quod confirmatur illo *Ennii* ap. *Cic. Or.* 8, 42. Nos sumu' Romani, qui fuimus ante Rudini. Ubi prima in *fuimus* producitur; et *Pl. Men. prol.* 63. Nam rus ut ibat forte, ut multum plueral. Ubi prima in *pluerat* longa est. *Lucil.* ap. *Non.* 8, 47. Tantalu', qui poenas ob facta nefantia luit. Sed tunc et duplici *uv* scribere solebant, *fuvit, pluvit, luvit.*]

LŬPĂ, ae, f. λύκαινα, femina in genere luporum. *Ov. A. Am.* 3, 8. rapidae tradis ovile lupae. *Hor. Od.* 3, 27, 2. ab agro Rava decurrens lupa Lanuvino. *Prop.* 4, 4, 51. quem Nutrit inhumanae dura papilla lupae. ¶ Etiam meretrices *lupae* dicuntur, quia luparum instar sunt rapaces. Ea vocis *lupae* homonymia, ut *Liv.* quoque testatur 1, 4. occasionem praebuit fabulae de Romulo et Remo, quibus, cum in litore essent expositi, lupa admovisse ubera dicitur. Nam lupa ea, non quadrupes, sed meretrix fuit, quae infantes expositos sustulit, atque aluit. V. LUPERCA. *Cic. Mil.* 21. Ille, qui semper secum scorta, semper exoletos, semper lupas ducebat. *Aurel. Vict. de orig. gent. Rom.* 21. Mulier corpus pretio vulgare solita, lupa dicitur, unde et ejusmodi loci, in quibus hae consistunt, lupanaria dicta. *Pl. Epid.* 3, 3, 22. Divortunt mores virgini longe, ac lupae. Adde *Lact.* 1, 20. ¶ Ap. *Col.* 7, 12. *f.* nomen est canis.

LŬPĀNAR, aris, n. πορνεῖον, πορνοβοσκεῖον, locus, in quo lupae, hoc est meretrices prostant. *Quint.* 7, 3. An deprehensus in lupanari cum aliena uxore adulter sit, quaeritur. *Juven.* 6, 121. Intravit calidum veteri centone lupanar. Adde *Pl. Bacch.* 3, 3, 50. ¶ Adhibetur et in conviciis. *Catull.* 42, 13. o lutum, lupanar, Aut si perditius potest quid esse.

LŬPĀNĀRIS, e, adj. χαμαιτυπικός, ad lupanar spectans. *Appul. Met.* 9. Larem mariti lupanari maculare infamia.

LŬPĀNĀRĬUM, ii, n. idem ac lupanar. *Ulp. Dig.* 5, 3, 27. Pensiones a lupanario perceptae. *Id. ib.* 4, 8, 21. *f.* Si in popinam, vel lupanarium adesse jusserit. Adde *ib.* 23, 2, 43.

LŬPĀNĀRĬUS. V. sq. et LUPINARIUS.

LŬPĀRĬUS, a, um, adj. ad lupas seu meretrices pertinens. Hinc *Lupariae,* scilicet aedes meretriciae, seu lupanaria, in secunda Urbis regione, Subura appellata. V. SUBURANUS. Harum meminere *Sex. Ruf. reg. II.* Macellum magnum, Lupariae. *P. Victor.* Lupariae in Subura. *Inscr.* ap. *Gud.* 33, 1. Curator Macelli magni, proc. Lupariae in Subura. *Notit. Imp.* Macellum magnum, Luparii. At in *Cod. Vatic. n.* 3227., teste *A. Nibbyo, Mura di Roma* p. 171., legitur *Lupanarii.* ¶ *Luparii, orum,* sunt etiam luporum venatores ap. *Serv.* ad *Virg. G.* 1, 139. *Gloss. Philox.* Luparius, λυκοθήρας. [*Plurima addidit *F.*]

[LŬPATRĬA, ae, f. mulier, quae lupatur. Ita legitur in *Cod.* ap. *Petr. fr. Trag.* 37. *Burm.,* alii ex conjectura leg. *eupatria,* sed prior lectio praestat, vel legendum *luparia.* V. LUPARIUS. *F.*]

LŬPĀTUM, i, n. et Lupatus, i, m. χαλινός, genus freni asperioris. *Virg. G.* 3, 208. Verbera lenta pati, et duris parere lupatis. Ubi *Serv.:* frenis asperrimis: dicta autem lupata a lupinis dentibus, qui inaequales sunt: unde etiam eorum morsus vehementer obest. V. LUPUS. *Ov. Am.* 1, 2, 15. Asper equus duris contunditur ora lupatis. *Mart.* 1, 105. Mordent aurea quod lupata cervi. *Solin.* 45. *med.* Equus adeo sprevit lupatos, ut de industria cernuatus, etc. ¶ Adjective. *Hor. Od.* 1, 8, 6. Gallica nec lupatis Temperat ora frenis.

LŬPERCĂ, ae, f. Dea ap. Romanos. *Arnob.* 4, 128. Quod abjectis infantibus pepercit lupa non mitis, Luperca Dea est auctore appellata Varrone. De hac *Lact.* 1, 20. Romuli nutrix Lupa honoribus est affecta divinis. ¶ Est etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 41, 1. Dianae coelesti sacrum Q. Cornelius Teophilus cum Quintia M. F. Luperca. Alii perperam putarunt hic Lupercae nomine significari mulierem sacerdotem Panis, freti praecipue auctoritate quarundam *Inscr.* ap. *Gud.* 103. 4. 5. 7., sed hae omnes sublestae fidei sunt, quippe quae ex *Ligorio* sunt. [*In fine quaedam addidit *F.*]

LŬPERCAL, alis, n. λυκεῖον, antrum sub Palatino monte sacratum ab Evandro Pani Deo Arcadiae: a *Lupercus,* quod fuit ejusdem Panis cognomen (teste *Just.* 43, 1.) ideo impositum, quod non sineret lupos in oves saevire. Nam ob eandem causam multis ante saeculis etiam in Arcadia mons Lycaeus Pani fuerat consecratus, et ipse quoque Lycaeus appellabatur: nempe a λύκος, lupus. Ergo ideo et Evander in Latio, Deo gentis suae sacravit locum, et nominavit Lupercal, quod praesidio ipsius numinis lupi a pecudibus arcerentur. *Serv.* ad *A.* 8, 343. Aliqui Lupercal litterarum trajectione factum putant a *luo* et *caper,* quod sub monte Palatino fuerit quaedam spelunca, in qua caprum luebant, hoc est sacrificabant, cujus deinde pelle urbem purgabant. *Quint.* 1, 5. *f.* Inveniuntur, qui lupercalia aeque tres partes orationis esse contendant, quasi luere per caprum. [*V. *Spalding.* ad h. l.] *Ov. Fast.* 2, 381. et sqq. dictum esse scripsit vel a Lycaeo monte Arcadiae, vel ab illa lupa, quae illic Romulum et Remum aluit. *Virg. A.* 8, 342. Hinc lucum ingentem, quem Romulus acer Asylum Rettulit, et gelida monstrat sub rupe Lupercal, Parrhasio dictum Panos de more Lycaei.

LŬPERCĀLĬĂ, um, n. plur. λύκαια, solemnia quaedam sacra, quae Romae a Lupercis fiebant in honorem Panis pastorum Dei. Haec sacra ab Evandro ex Arcadia in Latium advecta fuere: et celebrantur XV. Cal. Martii. Fiebant lustrationis causa, in spelunca sub monte Palatino, quae Lupercal dicta est. Ritus hic fuit. Capram pastores, quorum Pan tunc praecipuum numen erat, immolabant, deinde variis ludis, rejectis vestibus, sese exercebant. Romulus item instituisse creditur, ut canis immolaretur. Hac re lupae nutrici suae gratias referre videbatur. Nam canis natura adversatur lupis. Temporis denique progressu pro capra hircus immolari coeptus est. Regnante Romulo et deinceps, sacerdotes, qui Luperci appellabantur, peracto sacrificio, faciem sibi larva tegebant, vel potius sanguine foedabant, et nudi [verenda tamen tecti erant pellibus victimarum caesarum, ideoque ab *Ov. Fast.* 5, 101. *cinctuti* appellantur; earum vero pellium formam v. ap. *Viscont. Mus. Pio-Clem.* T. 4. tab. 21. p. 159. ed. *Mediol.* Hinc etiam Salii Martis ap. *Virg. A.* 8, 282. *pellibus in morem cincti* dicuntur *F.*] discurrebant per urbem veterem, id est Palatium. Adolescentes accurrebant cum lana lacte madida, qui tabum abstergerent. Institutum etiam aliquando fuit, ut hirci pellem in lora secarent, et haec in cursu illo manibus gestarent, et obvias quasque feminas iisdem caederent [*Ov. Fast.* 2, 385. narrat, mulieres terga dedisse Lupercis percutienda, *Juven.* vero 2, 142. et *Plutarch.* in *Caes. c.* 61. manus seu palmas, ut in ludo litterario solebant pueri, praebuisse: *F.*] crediti nimirum hac re illis fecunditatem afferre. V. *Ov. Fast.* 2, 267. et sqq. et *Serv.* ad *A.* 8, 343. et 663., quibus locis et causam habes, cur nudi discurrerent. *Cic. Phil.* 2, 34. Adscribi jussit in Fastis, ad Lupercalia. *Id. Q. Fr.* 2, 13. *f.* Hodierni diei res gestas Lupercalibus habebis. ¶ In genitivo et *ium,* et *iorum* habere potest, ut *Saturnalia.*

LŬPERCĀLIS, e, adj. ad Lupercalia pertinens, ut Lupercale sacrum, *Suet. Aug.* 31.

[LŬPERCILLĂ, ae, f. dimin. Lupercae. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 1147, 3. Ap. Aurelia Ap. filia Lupercilla. *F.*]

LŬPERCUS, i, m. Deus idem, qui Pan: ab arcendis lupis. V. LUPERCAL. Item sacerdos Panis, qui Lupercalibus sine veste discurrebat, ut in LUPERCALIA dictum est. *Virg. A.* 8, 663. exsultantes Salios, nudosque Lupercos. *Juven.* 2, 142. agili palmas praebere Luperco. ¶ Duo fuerunt Lupercorum ordines, Fabianorum et Quintilianorum. V. FABIANUS. Additus est tertius Julianorum, institutus in honorem C. Julii Caesaris, ut est ap. *Suet. Caes.* 76. ¶ [Hoc sacerdotium fuisse annuum colligitur ex *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 457. *n.* 76., ubi *iterum,* et ex alia in *Opusc. letter. Bologn.* T. 2. p. 6., ubi *ter* legitur. ¶ Non modo Romae, sed etiam alibi fuisse Lupercos, docent *Inscr.* ap. *Mur.* 1, 3. quae Veliterna, alia ap. *Grut.* 347, 6. quae Praenestina, et alia ap. *eund.* 470, 6. quae Nemausensis est. *F.*] ¶ Pastores primo *Luperci* fuere: paulatim nobilissimi civitatis, adolescentes praesertim iis sacris initiari soliti sunt. Hinc M. Antonium, Lupercum fuisse scimus ex *Cic. Phil.* 2, 34. Sed imberbes discurrere vetuit Augustus, ut narrat *Suet. Aug.* 31. ¶ [*Lupercus* est etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 1378, 12. Q. Munatius Lupercus. *F.*]

*LŬPĬA vel Lupĭas, ae, Germaniae fluvius, in Rhenum illabens, hodie *die Lippe. Mela* 3, 3. *f.* ubi nominativus *Lupia* occurrit. *Lupias,* Λουπίας, est *Straboni* et *Dioni Cassio.* Genitivum *Lupiae* habet *Vell.* 2, 10. *extr.* ¶ Appellatur et *Luppia. Tac. A.* 1, 60. ubi accusativum *Luppiam* invenies. *Id. ib.* 2, 7. ubi Dat. *Luppiae.* Ablativus *Luppia* est *Tac. H.* 5, 22. Exinde omnino apparet, *Luppia* vel *Luppias* aeque bene scribi posse in recto. ¶ Fuit et Lupia oppidum Calabriae, medio inter Hydruntem et Brundisium loco. *Plin.* 3, 11. *Luppia* audit *Tab. Peut.* et *Lupiae, arum, Melae* 2, 4. *med.* Λουπίαι *Straboni* ac *Ptolemaeo. B. A.*

[LŬPĬENSIS, e, adj. ad Lupiam seu Lupias pertinens, Calabriae opp., nunc *Lecce,* cujus *Plin.* 3, 11, 16. meminit. *Inscr.* ap. *Grut.* 374, 5. Patronus coloniae Lupiensium. Alia ap. *Mur.* 1120, 1. Lupienses, Hydrentini, et Neritini patrono optimo. Plerique has inscriptiones sublestae fidei esse putant. *F.* V. v. praec.]

[LŬPILLĂ, ae, f. dimin. lupae, eadem ac lupula. Est cogn. R. V. v. sq. *F.*]

LŬPILLUS, i, m. dimin. lupini. *Pl. Stich.* 5, 4, 9. Lupilli comminuto crustulo. ¶ [*Lupillus* est etiam dimin. lupi, idem ac lupulus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 1192, 10. D. M. S. C. Nonii Lupilli C. Nonius Saturninus, et Lupilla fil. *F.*]

[LŬPĪNĀCĔUS, a, um, adj. ad lupinum pertinens, ut Lomentum lupinaceum apud *Appul. H.* 21. *F.*]

LŬPĪNĀRĬUS, a, um, adj. ad lupinum legumen pertinens, ut Lupinarium labrum, ap. *Cat. R. R.* 10. et 11. *h. e.* lupinis lavandis, aut coquendis. ¶ *Lupinarii, orum,* lupinorum, seu leguminum negotiatores, ap. *Lamprid. Alex. Sev.* 33., ubi *Casaubonus* mallet legi *popinarii,* alii *lupanarii,* h. e. lupanariorum exercitores.

LŬPĪNUS, a, um, adj. λύκινος, ad lupum pertinens. *Cic. Cat.* 3, 8. Quem inauratum in Capitolio parvum, atque lactentem uberibus lupinis inhiantem fuisse meministis. *Plin.* 28, 19, 78. Lupina pellis. *Prop.* 4, 10, 20. Et galea hirsuta compta lupina juba, *h. e.* ex pelle lupi facta. (*Virg. A.* 1, 279. lupae fulvo nutricis tegmine laetus Romulus.) *Enn.* ap. *Donat.* ad *Ter. Ph.* 2, 2, 25. Lupinus impetus. ¶ [*Lupinus* est etiam cogn. R. V. HIRPINUS. *F.*]

LŬPĪNUS, i, m. et Lupinum, i, n. θέρμος, leguminis genus est, omnium amarissimum, quod sui circumactu agricolis horas etiam nubilo die ostendit, teste *Plin.* 18, 14, 36. [**Lupine, Feigbohne, Wolfsbohne,* Lupinus albus, *L.*] Est a λύπη, dolor, aegritudo, quia vultum gustantis amaritudine contristat. *Virg. G.* 1, 75. tristisque lupini Sustuleris fragiles calamos. *Colum.* 2, 10. Lupini prima ratio est, quod minimum operarum absumit. *Plin. l. c.* Lupino est usus proximus, cum sit et homini, et quadrupedum generi communis. *Mart.* 5, 78. tepens lupinus. *Ov. Med. fac.* 69. pallentes torrere lupinos. *Cato R. R.* 34. Ibi lupinum bonum fiet. ¶ Lupinorum usus erat in comoediis, in quibus si pecunia opus esset, lupinos pro nummis numerabant. *Pl. Poen.* 3, 2, 20. Hinc *Hor. Ep.* 1, 7, 23. Nec tamen ignorat, quid distent aera lupinis, *h. e.* quid intersit inter veros nummos, et ex lupinis factos. V. COMICUS.

[LŬPĬO, onis, m. dimin. lupi, idem ac lupulus, et lupillus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Marin. Iscriz. Alb.* p. 70. D. M. Aurelii Vitalis Tub. Equ. sing. turma Lupionis natione Dacus. *F.*]

*LŬPODŪNUM, i, n. oppidum Germaniae, in Suevia, non procul a fontibus Danubii, hodie fortasse *Ladenburg.* Aliis est *Lupff. Auson.* in *Mosell.* (*Idyll.* 10.) 423. *B. A.*

LŬPOR, aris, dep. 1. scortari, vel prostitui, ut *Non.* 2, 497. interpretatur. *Turpil. ib.* Cum meretrice per vias lupantur. *Lucil. ib.* ex lectione *Scalig.* et Divos ture precemur, Consilium faxint placeat, tu impune luperis. [*Gloss. Philox.* Lupari, πορνεύειν. *F.*]

LŬPŬLĂ, ae, f. dimin. lupae, λυκίς. *Appul. Met.* 5. Perfidae lupulae magnis conatibus nefarias insidias tibi comparant. ¶ Est etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 1382, 4. Numphidia C. F. Lupula.

[LŬPŬLUS, i, m. dimin. lupi, parvus lupus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *De-Vita. AA. BB.* p. 51. *n.* 103. Ti. Julius Lupulus. *F.*]

LŬPUS, i, m. λύκος, animal rapax et velocissimum, ovibus maxime, atque capellis infestum: a voce Graeca allata. *Virg. G.* 3, 264. genus acre luporum. *Id. A.* 7, 18. et formae magnorum ulu-

lare luporum. *Id. Ecl.* 2, 63. Torva leaena lupum sequitur: lupus ipse capellam. *Id. G.* 3, 537. Non lupus insidias explorat ovilia circum, Nec gregibus nocturnus obambulat. (Luculentam lupi ovile populati descriptionem habes ap. *Stat. Th.* 4, 363.) *Plin.* 10, 63, 83. Caecos catulos gignunt canes, lupi, pantherae. *Id.* 8, 22, 34. et 10, 73, 93. Lupi in fame terra vescuntur. *Id.* 8, 59, 84. In Olympo Macedoniae monte non sunt lupi, nec in Creta insula. *Id.* 28, 10, 44. Lupi vestigia calcata equis afferunt torporem. *Prop.* 4, 5, 13. Audax cantatae leges imponere lunae, Et sua nocturno fallere terga lupo, *h. e.* induere lupi formam; et *Virg. Ecl.* 8, 97. His ego saepe lupum fieri, et se condere silvis. Quibus verbis is morbus describitur a Graecis λυκανθρωπία appellatus, quo qui laborant, noctu luporum more egrediuntur, seque lupos factos esse putant. ℙ *Hor.* lupum *Martialem* cognominat, *Od.* 1, 17, 9., vel quia cruentus est, vel quia in tutela Martis. *Virg.* quoque *Martium* appellat *A.* 9, 566. ℙ Ad designandum femininum genus, pro *lupa*, *lupum feminam* dixere veteres. *Enn.* ap. *Serv.* ad *A.* 2, 355. lupu' femina feta repente. *Id.* ap. *Non.* 4, 385. Endo tuetur, ubi lupu' femina conspicit amnes. *Quint.* 1, 6. Varro in eo libro, quo initia urbis Romae enarrat, lupum feminam dicit, Ennium, Pictoremque Fabium secutus. *Festus* in *Masculino*, et in *Corius.* Hunc stirpem antiqui dixerunt, et rursus hanc lupum, et hanc metum. *Id.* in *Recto.* Cum ait Ennius, a stirpe supremo, et Ilia dia nepos et lupus feta. ℙ In Italia creditur luporum visus esse noxius, vocemque homini, quem priores contemplentur, adimere ad praesens, ut *Plin.* tradit 8, 22, 34. Hinc illud *Virg. Ecl.* 9, 53. vox quoque Moerim Jam fugit ipsa: lupi Moerin videre priores. Ex quo *Servius* ortum ait aliud proverbium, *lupus in fabula:* quo utimur, cum supervenit subito is, de quo loquimur, et nobis sua praesentia facultatem loquendi amputat. *Cic. Att.* 13, 33. De Varrone loquebamur: lupus in fabula: venit enim ad me. Adde *Ter. Ad.* 4, 1, 21. Sic *Pl. Stich.* 4, 1, 71. Atque eccum tibi lupum in sermone. ℙ *Lupum auribus tenere*, aliud proverbium, in re ancipiti periculosaque dici solet: nam qui lupum auribus tenet, nec dimittere audet, nec retinere potest sine periculo. *Ter. Ph.* 3, 2, 21. immo, quod ajunt, auribus teneo lupum. Nam neque quo amittam a me, invenio, neque uti retineam, scio. Adde *Suet. Tib.* 25. ℙ *Hac urget lupus, hac canis,* aliud proverb. ap. *Hor. Sat.* 2, 2, 64., ubi utrinque periculum est, et discrimen anceps: [**Zwischen Thür und Angel stecken.*] ℙ *Ovem lupo committere*, rem aliquam ei committere, qui ipse maxime custodis egeat, ne perdat. [**Den Bock zum Gärtner setzen.*] *Ter. Eun.* 5, 1, 16. Scelesta, ovem lupo commisisti. *Cic. Phil.* 3, 11. O praeclarum custodem ovium, ut ajunt, lupum! Adde *Ov. A. Am.* 2, 363. ℙ *Lupo agnum eripere*, de re difficili ac desperata. Stultum enim videtur sperare, futurum, ut lupus arreptum agnum salvum dimittat. Simile est apud Italos, *andar alla gatta pel lardo.* *Pl. Poen.* 3, 5, 31. Lupo agnum eripere postulant: nugas agunt. ℙ *Oves fugit lupus,* de re impossibili, et contra naturam. *Virg. Ecl.* 8, 52. ℙ *Lupus ovium non curat numerum*, h. e. quamvis numerati gregis oves mactat. Dicitur de iis, qui nihil curant. *Id. Ecl.* 7, 51. Hic tantum Boreae curamus frigora; quantum Aut numerum lupus, aut torrentia flumina ripas. ℙ *Lupus* est etiam piscis, ita dictus a voracitate. Laudatissimus, qui *lanatus* dicitur, a candore, mollitiaque carnis, praecipue in fluviis captus, et Romae in Tiberi inter duos pontes (fortasse sublicium, et Fabricium vel Cestium), ut est ap. *Macr. Sat.* 2, 12. *Hor. Sat.* 2, 2, 32. et *Plin.* 9, 54, 58. Adde *ib.* 17, 28. *Colum.* 8, 16. et *Mart.* 13, 89. ℙ Item genus aranei, quod Graecis phalangion est. Est autem duplex, aliud majus, aliud minus: minus non texit. *Plin.* 29, 4, 27. et 11, 24, 28. ℙ Item frenum asperius, quod et *lupatum* dicitur: ita dictum a luporum dentibus, quos forma imitatur. Sumitur autem et pro freno universim. *Ov. Trist.* 4, 6, 3. Tempore paret equus lentis animosus habenis, Et placido duros accipit ore lupos. Adde *Stat. Ach.* 1, 281. ℙ Denique instrumentum ferreum aduncum, quo aliquid extrahitur, vel attollitur. *Liv.* 28, 3. Qui erexerant ad murum scalas, alii furcis detrudebantur, in alios lupi superne ferrei injecti, ut in periculo essent, ne suspensi in murum extraherentur. Adde *Isid. Orig.* 23, 15. ℙ *Lupos* exponit *Pallad.* 1, 43. serrulas manubriatas majores minoresque ad mensuram cubiti, quibus facile est, quod per serram fieri non potest, resecando trunco vitis interseri. ℙ *Lupus salictarius* herba est sponte nascens, et cibis apta. *Plin.* 21, 15, 50. [**Humulus Lupulus, L.*] ℙ [Est quoque cogn. R. frequens, ut L. Cornelius Lentulus Lupus consul. ann. U. C. DXCVIII. in *Fast. Capitol.* ap. *Grut.* 234. *F.* ℙ *Fuit et Lupus cognomen Rutiliorum, ut P. Rutilius Lupus, de quo *Cic. N. D.* 1, 23. et alibi saepe. V. *Rutilius.* ℙ Rutilius Lupus, rhetor. V. in *Rutilius. B. A.*]

LŪRĂ, ae, f. *Festo* est os cullei, vel utris. Aliis ipse uter, culleus: ut *Auson. perioch. Odyss.* 10. Opes aliquas in lura inesse existimantes. ℙ Item translate intestinum, venter. *Lucil.* ap. *Cic. Tusc.* 4, 21. in os prius accipiam ipse, Quam gladium in stomacho, lura, ac pulmonibu' sisto. Sunt qui ubique pro *lura* reponunt *lora* eodem sensu. Alii ubique aliter legunt, praeterquam apud *Festum*, [ubi eodem fere sensu usurpatur, quo nunc nostrates vulgo *lora*, Itali vero *pevera* vocant vas illud ligneum, quo vinum ex lacu in dolium transfunditur. *F.*]

LURCĀBUNDUS vel Lurcinabundus, i, m. valde lurcans, vel lurcinans, heluo, lurco. Vox est *Catonis*, quam, ut nimis antiquam, damnat *Quint.* 1, 6. *med.* V. COLLURCINATIO.

LURCO, as, n. 1. et Lurcor, aris, dep. 1. λαφύσσω, cibum cum aviditate nimia sumo. Ducunt aliqui a λαῦρος, avidus, vorax: *Festus* a *lura.* *Lucil.* ap. *Non.* 1, 34. Ut lurcaretur lardum, et carnaria furtim. *Pomp. ib.* Lardum lurcabat lubens.

LURCO, onis, m. λίχνος, capacis gulae homo, gulosus, bonorum suorum consumptor, ut *Fest.* in *Lura* exponit. *Suet. Gramm.* 15. Lastaurum, et lurconem, et nebulonem, popinonemque appellans. *Pl. Pers.* 3, 3, 16. Lurco, edax, furax, fugax. *Lucil.* ap. *Non.* 1, 34. Vivite lurcones, comedones vivite ventres. ℙ Fuit cogn. M. Aufidii, qui primus pavonem saginare instituit, et ex eo magnum quaestum fecit. *Varr. R. R.* 3, 6. et *Plin.* 10, 20, 23. Sic M. Perpenna Lurco, ap. *Grut.* 237, 8. ℙ [Est etiam homo impudicus, cinaedus, ὄμματα λίχνα habens. *Appul. Met.* 8. de Isiaco: Sic praeco lurconem tractabat dicacule. *F.*] ℙ Olim *lurcho* scripserunt cum adspiratione. *Serv.* ad *A.* 6, 4. et *Prob.* in *Cathol.* p. 1455.

LURCŌNIĀNUS, a, um, adj. ad Lurconem pertinens. *Tert. Anim.* 33. Apiciana, et Lurconiana condimenta. V. v. praec.

*LURDA, ae, Asiae fluvius, Tauro monte decurrens. *Sall. fragm.* ap. *Prisc.* 6. vel p. 959. ed. *Cort. Sall.* Nisi qua flumen Lurda Tauro monte defluens. *B. A.*

*LURIA, ae, f. Oxymelum appellatum, quod ex aceto et melle componitur. *Isid.* 20, 3. *B. A.*

LŪRĬDĀTUS, a, um, adj. luridus. *Tert. adv. Marc.* 4, 8. Luridatae delinquentiae maculis.

LŪRĬDUS, a, um, adj. πελιδνός, ὠχρός, supra modum pallidus, ut ait *Festus*, lividus, ad nigrorem accedens. *Colum.* 10, 325. valido turgescit lurida caule Brassica. *Sil.* 13, 560. nigrum pandens mors lurida rictum. *Hor. Od.* 4, 13, 10. refugit te, quia luridi Dentes, te quia rugae Turpant, et capitis nives. *Id. Epod.* 17, 21. verecundus color Reliquit ora pelle amicta lurida. *Id. Od.* 3, 4, 74. luridus Orcus. *Ov. Met.* 4, 267. pallor; et *ib.* 14, 198. me luridus occupat horror; et *ib.* 747. lurida membra, *scil.* ejus, qui sibi laqueo fauces elisit; et *ib.* 1, 147. aconita, *h. e.* quae luridos faciunt (unde *nigros* dixit *Juven.* 1, 72. veneno sublatos); et *ib.* 14, 791. sulphura, *scil.* quia usta luridum ignem reddunt. Sic *Calpurn. Ecl.* 5, 89. galbana. *Petr. Sat.* 124. mortis imago. *Sen. Med.* 790. luna. *Sen. alter ep.* 95. luridae bilis suffusio. *Plin. ep.* 6, 20. *f.* Sol etiam effulsit, luridus tamen, qualis esse, cum deficit, solet.

LŪROR, oris, m. ὠχρότης, pallor fuscus, et ad nigrorem accedens. Volunt esse a *lura*, qua utrem significat: ut proprie corii colorem notet. *Lucr.* 4, 332. Lurida praeterea fiunt, quaecumque tuentur Arquati, quia luroris de corpore eorum Semina multa fluunt. *Claud. Rapt. Pros.* 3, 238. luror permanat in herbas, Deficiunt rivi, squalent rubigine prata. *Appul. Met.* 9. Lurore buxeo, macieque foedatus.

*LURSENSES, ium, populi Hispaniae Tarraconensis. *Plin.* 3, 3. *B. A.*

LŪRŬLENTUS, a, um, adj. valde luridus. *Appul. Met.* 7. Conceptaculum aquae lurulentae. Al. leg. *lutulentae.*

*LUSA, orum, Arcadiae locus sic dictus. *Plin.* 31, 2. At in Lusis Arcadiae quodam fonte mures terrestres vivere. *Plin.* 31, 2. *B. A.*

LUSCĬNĬA, ae, f. et Luscinius, ii, m. ἀηδών, avis cantus suavitate praecellens, quae et philomela, Graeca appellatione, dicitur. Alii dictam volunt, quod quasi *lugens canat*, respicientes ad fabulam, de qua V. in PHILOMELA: alii quod *sub lucem canat*, h. e. exortu diei: alii quod *in lucis canat.* Insignis est *Plinii* locus 10, 29, 43. Tanta vox tam parvo in corpusculo, tam pertinax spiritus. Deinde in una perfecta musicae scientia modulatus editur sonus: et nunc continuo spiritu trahitur in longum, nunc variatur inflexo, nunc distinguitur conciso, copulatur intorto: promittitur revocato, infuscatur ex inopinato: interdum et secum ipse murmurat: plenus, gravis, acutus, creber, extentus: ubi visum est, vibrans, summus, medius, imus. Breviterque omnia tam parvulis in faucibus, quae exquisitis tibiarum tormentis ars hominum excogitavit, etc. *Hor. Sat.* 2, 3, 245. Luscinias soliti impenso prandere coemptas. *Phaedr.* 3, 18. Pavo ad Junonem venit, indigne ferens, Cantus luscinii quod sibi non tribuerit. *Sen. ep.* 76. *med.* Habet vocem? sed quanto dulciorem, mobilioremque luscinii! Al. leg. *lusciniae.* *Plin. l. c.* Sestertiis sex candidam lusciniam venisse, quae Agrippinae dono daretur. ℙ *Lusciniae deest cantio*, proverb. de eo ironice dictum, qui re aliqua abundat, neque ea defici unquam potest, v. gr. mulieri verba. Legitur ap. *Pl. Bacch.* 1, 1, 3. ℙ *Luscinios* Commodus Aug. ap. *Lampr. Commod.* 10. appellabat eos, quibus alterum oculum eruisset: a *luscus.*

LUSCĬNĬŎLĂ, ae, f. dimin. lusciniae. *Pl. Bacch.* 1, 1, 4. Lusciniolae ne defuerit cantio. [*Varr. R. R.* 3, 5. Intra retem aves sunt omne genus, maxime cantrices, ut lusciniolae ac merulae. *F.*]

LUSCĬNĬUS. V. LUSCINIA.

LUSCĬNUS, a, um, adj. idem ac lusciosus, vel luscitiosus: a *luscus.* *Plin.* 11, 37, 55. Qui altero lumine orbi nascerentur, Coclites vocabantur: qui parvis utrisque, Ocellae: Luscini, injuriae cognomen habuere. [Hinc ap. *Liv.* 13, 14. C. Fabricius Luscinus cos. ann. U. C. CDLXXII. *F.*] ℙ **Gloss. Lat. Gr.* Luscinus, ἀηδών. *B. A.*

LUSCĬŎLĂ, ae, f. eadem quae luscinia. *Varr. L. L.* 4, 11. Lusciola, quod luctuose canere existimatur, atque esse ex Attica Progne in luctu facta avis. Al. leg. *luscinia.*

LUSCĬŌSUS et Luscitiosus, a, um, adj. qui ad lucernam non videt, et μύωψ vocatur a Graecis. Ita *Non.* 2, 512. afferens illud *Varr.* Vesperi non videre, quos appellant lusciosos. Confirmat *Ulp.*, qui *Dig.* 21, 1, 10. *f.* ex ed. *Torrent.* luscitionem, inquit, eam esse quidam putant, ubi homo lumine adhibito nihil videt. Al. aliter leg. Sic *Isid. Orig.* 10. *litt. L.* Lusciosus, qui vespere nihil videt. Sic item *Plin.* 28, 11, 47. Quoniam, inquit, dorcades noctu aeque quoque cernunt, sanguine hircino sanari lusciosos putant, nyctalopas a Graecis dictos. Hactenus *Plin.* Si enim dorcades etiam noctu vident, earum sanguis aptus erit sanandis iis, qui ad lucernam et noctu non vident. Nihilominus *Festus* luscitionem esse ait vitium, quod clarius vesperi, quam meridie cernit. Confirmat *Seneca*, cujus verba sunt *Ben.* 3, 1. *f.* Luscitiosi oculi sunt, qui lucem reformidant: caeci, qui non vident. Al. tamen leg. *vitiosi.* Sic *Fulgent. de prisco serm.* Luscitiosos dici voluerunt, interdiu parum videntes, quos Graeci μύωπας vocant. Quare, quid revera his vocibus veteres intellexerint, plane non constat. Magis ex sententia *Festi*, quam *Varronis*, et *Nonii* locutus videtur *Pl. Mil.* 2, 3, 50. *Sce.* Mirum est lolio victiare te, tam vili tritico. *Pa.* Quid jam? *Sce.* quia luscitiosus. *Pa.* vae verbero! aedepol tu quidem Caecus, non luscitiosus. Agitur enim his *Plauti* verbis de eo, qui diu, et in media luce non videat. V. NUSCICIOSUM.

LUSCĬTĬO, onis, f. vitium oculorum, de quo V. in v. praec.

LUSCĬTĬŌSUS. V. LUSCIOSUS.

LUSCUS, a, um, adj. ἑτερόφθαλμος, altero oculo captus. *Cic. Or.* 2, 60. *Coenabo*, inquit, *apud te*, huic lusco, familiari meo C. Sextio: *uni enim locum esse video.* *Mart.* 4, 65. Oculo Philaenis semper altero plorat. Quo fiat istud quaeritis modo? lusca est. *Juven.* 10, 228. ambos Perdidit ille oculos, et luscis invidet. *Id. de Annibale*, qui in Apennino alterum frigore amiserat, *ib.* 157. O qualis facies, et quali digna tabella, Cum Gaetula ducem portaret bellua luscum! Quae *Petrarca* vertit: *Si ch' egli era, a vederlo, strano arnese, Sopra un grande elefante un duce losco.* *Varr. R. R.* 2, 2. Lusca ovis. ℙ [*Ap. *Juv.* 7, 125. (de Aemiliano causidico:) et *Statua meditatur proelia lusca*, recte *Lessing.* cum Schol. *luscam statuam* intell. oculis introrsus cedentibus praeditam, *hohläugig*, *blödsichtig:* scil. propter planas pupillas.] ℙ Non dicitur *luscior*, *luscissimus*, quia natura nemo lusco magis est luscus. *Varr. L. L.* 8, 43.

LŪSĬO, onis, f. παιγνία, actus ludendi, ludus, lusus. *Cic. Q. Fr.* 3, 4. *f.* Ducens mecum Ciceronem meum in ludum discendi, non lusionis. *Id. Fin.* 5, 20. Pueri lusionibus vel laboriosis delectantur, ut ne verberibus quidem deterreri possint. *Id. Sen.* 16. *f.* Sibi habeant arma, equos, hastas, pilam, etc., nobis senibus ex lusionibus multis talos relinquant et tesseras. *Id. Or.* 1, 16. Pilae lusio. *Stat. praef.* ad *Silv.* 4. Pilaris lusio. **Lusio, onis*, oppidum Pannoniae inferioris. *Tab. Peut.* ℙ *Lussunium* appellat *Ant.* in *Itin. B. A.*

LŪSĬTĀNUS, a, um, adj. ad Lusitaniam pertinens, quae est una ex tribus Hispaniae partibus in occidentem, et austrum vergens. *Plin.* 3, 1, 3. dictam tradit a Luso Bacchi filio, vel a Lysa Bacchi comite. *Sen. epigr. ad Cordub.* 11. Non, Lusitanus quateret cum moenia latro, etc, *h. e.* Viriathus (de quo in *Epit. Livii* 52. Viriathus in Hispania primum ex pastore venator, ex venatore latro, mox justi quoque exercitus dux factus totam Lusitaniam occupavit.) *Sil.* 3, 354. Hos Viriathus agit, Lusitanumque remotis Extractum lustris. *Plin.* 15, 25, 30. Lusitana cerasa. *Val. Max.* 9, 1. *n.* 5. tela. ℙ *Lusitani, orum*, ipsi populi. *Plin.* 4, 22, 35. *Cic. Brut.* 23.

[LŪSĬTĀTĬO, onis, f. actus lusitandi, lusio. *Jul.*

Valer. res gest. Alex. M. (ed. *A. Maio*) 1, 42. Pila vero admonet, quod ejus congruat cum tua aetatula lusitatio. *F.*]

LŪSĬTO, as, n. 1. ἀθύρω, frequent. a *ludo*. *Pl. Capt.* 5, 4, 6. Aut coturnices dantur, quibuscum lusitent. *Gell.* 18, 13. Alea festiva et honesta lusitabamus.

*LUSĬUS, i, Arcadiae fluvius. *Cic. N. D.* 3, 22. *extr. B. A.*

LŪSOR, oris, m. παίκτης, qui ludit. *Sen. Ben.* 2, 17. Necesse est, lusor bonus aliter pilam collusori longo, aliter brevi mittat. *Ov. A. Am.* 1, 451. Sic, ne perdiderit, non cessat perdere lusor: Et revocat cupidas alea blanda manus. *Juven.* 9, 61. cum lusore catello. [Al. rectius leg. *conlusore catello*; nam etiam *Plin. ep.* 9, 33. delphinum *collusorem puerorum* vocat. *Inscr.* Patavina ap. *Maff. Mus. Ver.* 127, 4. Q. Magurius Q. F. Fab. Ferox lusor epidixibus. V. EPIDIXIS. Ᵽ Est item gladiator. V. LUDOR. *F.*] Ᵽ Item scriptor ludicrus. *Ov. Trist.* 4, 10, 1. Ille ego, qui fuerim, tenerorum lusor amorum, Quem legis, ut noris, accipe, Posteritas. Ᵽ Item qui illudit, ac deridet. *Pl. Amph.* 2, 2, 62. Te ut deludam contra lusorem meum.

LŪSŌRĬĒ, adv. per ludum. *Ulp. Dig.* 30, 50. Si judex contra heredem pronunciaverit, non agentem causam, sed lusorie agentem, *h. e.* colludentem cum adversario.

LŪSŌRĬUS, a, um, adj. παικτικὸς, ad lusum pertinens. *Plin.* 37, 2, 6. Lusorius alveus cum tesseris. *Id.* 7, 56, 57. Lusoria pila. Ᵽ Item ludicer, jocularis, *Id. ib.* 53, 54. Lusoria quaestio. *Sen. ep.* 117. *med.* Remove ista lusoria arma: decretoriis opus est. *Id. ep.* 80. Lusorium spectaculum. *Id. Ben.* 7, 20. Lusoriae triremes. Sunt etiam *lusoriae naves*, quas ad coercendas Barbarorum incursiones in fluviis limitaneis armatas habebant Romani: ita dictae, quod ultro citroque luderent, seu discurrerent, speculandi causa. *Ammian.* 17, 2. Lusoriis navibus discurrere flumen ultro citroque milites ordinavit. *Vopisc. Bonos.* 15. Cum in Rheno Romanas lusorias Germani incendissent. Adde *Cod. Theod. tit.* 7, 17. qui *de lusoriis Danubii* inscribitur. Ᵽ Item inanis, irritus, sine effectu. *Paul. Dig.* 35, 3, 4. Lusorias minas alicui facere. *Id. ib.* 43, 8, 1. *f.* Alioquin inane et lusorium praetoris imperium fuerit. Ᵽ *Lusorium nomen*, fictum et inane. *Sen. Ben.* 5, 8. Domi versura fit, et velut lusorium nomen, statim transit. Ᵽ [*Lusorium* absolute est locus, ubi ludus gladiatorius, aut venatorius exhibetur. *Lampr. Elagab.* 25. Stravit sibi triclinium in summo lusorio, *h. e.* in amphitheatro, ubi ludicra eduntur. Sic *Lact. Mort. persecut.* 21. de Maximiano: Quid lusorium, vel deliciam ejus referam? Habebat ursos ferociae seu magnitudinis suae simillimos; his homines non plane comedendi, sed obsorbendi objectabantur. Ex his itaque patet, tam apud *Lampr.*, quam ap. *Lact.* sermonem esse de privato amphitheatro, ubi gladiatores, et venatores exhibebantur; etenim de Albano Domitiani amphitheatro mentio est ap. *Juven.* 4, 99. et *Suet. Dom.* 4. et 19. V. etiam *Salviani* locum in PETAMINARIUS. *F.*]

[LUSTRĀBĬLIS, e, adj. qui perlustrari dignus est, spectabilis. *Gloss. Philox.* Lustrabilis, περίβλεπτος. *F.*]

[LUSTRĀGO, inis, f. herba eadem ac hiera botane, verbenaca, columbina. *Appul. Herb.* 3. *F.*]

LUSTRĀLIS, e, adj. ad lustrationem, et expiationem pertinens. *Ov. Pont.* 3, 2, 73. Spargit aqua captos lustrali Graja sacerdos. *Liv.* 1, 28. Lustrale sacrificium. *Pers.* 2, 33. salivis lustralibus expiare. *Val. Fl.* 3, 414. lustralia vota. *Appul. Apol.* Lustrales hostiae. *Sen. Agam.* 163. Lustrale classi Doricae peperi caput, *h. e.* quod expiaret classem Doricam. Ᵽ Item ad lustrum, seu quinquennale spatium pertinens. *Ulp. regular.* 2. de libertis: Censu manumittebantur olim, qui lustrali censu, Romae, jussu dominorum inter cives R. censum profitebantur. *Tac. A.* 6, 4. Propinquo jam lustrali certamine. *Virg. A.* 8, 182. Vescitur Aeneas, simul et Trojana juventus Perpetui tergo bovis, et lustralibus extis. Ubi *Serv.*: aut pinguibus: moris enim fuerat, completo lustro, pingues victimas offerre censores: aut certe de quinquennali bove, id est perfectae aetatis: aut quia per quinquennium ipsis victimis Urbs lustrari solebat. Alii proprie *lustralia* dicunt, quae duabus manibus accepta in aram pontifex, vel censor imponit, quae non prosecantur. Haec *Serv.* Ceterum simplicius, et verius *lustralia exta* intelliges, quae sunt e victima lustrationis gratia mactata. Ᵽ *Lustrale aurum* est pecunia, quae quinto quoque anno incipiente pendebatur a mercatoribus rerum minutarum, lenonibus, meretricibus, feneratoribus, et hujusmodi. *Inscr.* ap. *Grut.* 347, 4. P. Aelio T. F. auri lustralis coactori. Huc pertinet *lustralis collatio*, quae est inscriptio *tituli primi l.* 13. *Cod. Theod.* Ᵽ [*Lustralis*, absolute is dicitur, qui hujusmodi collationis curam gerebat. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 326. *n.* 458. Primigenio lustrali Augg. NN. Alfia Verecundina patri pientissimo. Ᵽ *Lustrale incrementum*, V. in DECURIATUS, a, um. *F.*]

LUSTRĀMEN, inis, n. idem quod lustramentum. *Val. Fl.* 3, 442. Arma simul, vestesque virum, lustramina ponto Pone jacit. Adde 3, 409.

LUSTRĀMENTUM, i, n. purgatio, praesertim facta per sacrificium, aut veneficium, seu incantationem. *Mart. Dig.* 48, 8, 3. Si quis lustramenti causa dederit cantharides. Sed alii melius interpretantur ἀσέλγειαν, ἀφροδισιασμὸν, idest lasciviam, libidinem, incitamentum ad Venerem, a *lustrum*, qua metaphorice dicitur de popinis et lupanaribus.

LUSTRĀTĬO, onis, f. κάθαρσις, expiatio, purgatio per sacrificium. *Colum.* 2, 22. Quosdam desideraturos lustrationum, ceterorumque sacrificiorum, quae pro frugibus fiunt, morem priscis usurpatum, etc. *Liv.* 40, 6. Lustrationis sacro peracto. Ᵽ Metaleptice sumitur pro circuitione, seu peragratione, περιπόλησις. *Cic. Phil.* 2, 23. Quae fuit ejus peragratio itinerum? lustratio municipiorum? et *Tusc.* 5, 27. Cursus et lustrationes ferarum.

LUSTRĀTOR, oris, m. qui obambulat, qui circuit, περιοδευτής. *Appul. Apol.* Hercules lustrator orbis, purgator ferarum.

LUSTRĀTUS, a, um, part. a *lustro*: καθαρθεὶς, purgatus, expiatus. *Cic. Div.* 1, 35. Exercitus lustratus. *Ov. Met.* 14, 605. Lustratum corpus ungere. *Liv.* 3, 18. *f.* Capitolium purgatum atque lustratum. *Flor.* 1, 13. *med.* Civitas incendio expiata et lustrata. Ᵽ Item peragratus. *Hor. Od.* 3, 25, 11. Pede barbaro lustrata Rhodope. *Plin.* 6, 27, 31. Tigris, lustratis montibus Gordyaeorum, divisus in alveos duos, altero meridiem petit, altero, etc.

LUSTRĬCUS, a, um, adj. καθαρτήριος, idem fere est, quod lustralis. Unde diem illum, quo infanti nomen imponebatur (*Nominalia* appellat *Tertull.*), lustricum diem vocarunt, quia eo infans lustraretur, hoc est religione purificaretur. Erat is dies octavus puellarum, nonus puerorum, ut scribunt *Festus*, *Arnob.* 3, 102. et *Macr. Sat.* 1, 16. *med. Suet. Ner.* 6. Ejusdem futurae infelicitatis signum evidens die lustrico exstitit.

LUSTRĬFĬCUS, a, um, adj. idem quod lustralis. *Val. Fl.* 3, 448. Cantus lustrificus.

LUSTRO, as, avi, atum, a. 1. καθαίρω, ἁγνίζω, a scelere, caede, funere, aliove quo piaculo, sacris faciendis, precibus, aliisque religiosis ritibus purgo, expio. Ritum lustrandi agros habes ap. *Caton. R. R.* 141. *Virg. G.* 1, 338. et sqq. et *Tibull.* 2, 1., quo pertinent quae in AMBARVALIS dicta sunt. Quo pacto lustrarentur oves Palilibus, docet *Ov. Fast.* 4, 735. et sqq. Quo more Macedones exercitum lustrarent, *Liv.* 40, 6. et *Curt.* 10, 9. narrant. *Cic. Div.* 1, 45. *f.* In lustranda colonia ab eo, qui eam deduceret; et cum imperator exercitum, censor populum lustraret, bonis nominibus, qui hostias ducerent, eligebantur. *Liv.* 1, 44. Ibi instructum exercitum omnem suovetaurilibus lustravit. *Virg. A.* 6, 229. ter socios pura circumtulit unda, Spargens rore levi, et ramo felicis olivae, Lustravitque viros. *Tibull.* 1, 1, 25. Tunc vitula innumeros lustrabat caesa juvencos; et *ib.* 2, 61. lustrare aliquem taedis; et *ib.* 5, 11. sulphure puro. *Ov. Met.* 7, 261. Terque senem flamma, ter aqua, ter sulphure lustrat. *Petr. Sat.* 137. Cum digitos pariter extensos porris apioque lustrasset. *Virg. A.* 3, 279. Lustramurque Jovi; votisque incendimus aras. *Ov. Met.* 10, 398. Sive aliquis nocuit, magico lustrabere ritu. [*Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 137. Ut Non. Jun. pagum lustrent, et sequentibus diebus ex consuetudine sua cenent, item VI. Id. Jun. epulentur. *F.*] Ᵽ *Lustrare exercitum* (quod fere fiebat initio expeditionis, antequam iretur in hostes) interdum exponitur recensere, recognoscere, *mustern*: quia ante lustrationem inibat imperator numerum militum, ut sciret, quantis viribus rem esset gesturus. *Cic. Att.* 5, 20. In castra veni a. d. VII. cal. Septemb., a. d. III. exercitum lustravi apud Iconium. Adde *Hirt. B. G.* 8, 52. Hoc sensu *Virg. A.* 6, 679. Anchises convalle virenti Inclusas animas, superumque ad lumen ituras Lustrabat, studio recolens. Ᵽ Hinc translate ponitur pro observare, circumquaque aspicere. *Virg. A.* 8, 152. ille os oculosque loquentis Jamdudum, et totum lustrabat lumine corpus. *Petr. Sat.* 11. Postquam lustravi oculis totam urbem. *Virg. A.* 2, 564. Respicio, et quae sit me circum copia, lustro. *Id. ib.* 11, 763. Lustrare alicujus vestigia, *h. e.* observare, et sequi. *Cic. Off.* 1, 17. *med.* Cum omnia ratione animoque lustraris, *h. e.* consideraveris, perpenderis. Huc illa pertinent *Virg. A.* 4, 6. et *ib.* 7, 148. Postera Phoebaea lustrabat lampade terras Aurora. *Id. ib.* 4, 607. Sol, qui terrarum flammis opera omnia lustras. Ᵽ Significat etiam obire, circuire, peragrare, pererrare videndi causa, quia in lustrandis hominibus et locis, circuire mos erat, et hostias circumferre. *Cic. Fin.* 5, 29. Pythagoras et Aegyptum lustravit, et Persarum magos adiit. *Prop.* 2, 18, 3. Nulla meis frustra lustrantur compita plantis. *Virg. A.* 3, 385. Et salis Ausonii lustrandum navibus aequor. *Id. ib.* 9, 57. huc turbidus, atque huc Lustrat equo muros, aditumque per avia quaerit; et *ib.* 10, 224. Agnoscunt longe regem, lustrantque choreis. Rursus *ib.* 9, 96. lustrare pericula. De sideribus orbem suum conficientibus, *Cic. N. D.* 2, 20. *f.* Mercurii stella anno fere vertente signiferum lustrat orbem. Adde *Univ.* 9. Ᵽ [Part. *Lustrans* ap. *Sil.* 15, 787. lustrans nantem sub gurgite praedam. *F.*]

LUSTRO, onis, m. qui in lustris bona absumit. *Catull.* 105, 7. tamen ipse est maximu' lustro. Alii leg. *maximus ultor*. *Naevius* ap. *Fest.* in voce *Aleo*: Pessimorum pessime, audax, ganeo, lustro. Al. melius leg. *lurco*.

LUSTROR, aris, dep. 1. in lustris versor, scortor, πορνεύω. *Pl. Ps.* 4, 7, 6. Luxuriantur, lustrantur, comedunt quod habent. *Id. Cas.* 2, 3, 29. Ubi fuisti? ubi lustratus? ubi bibisti? *Lucil.* ap. *Non.* 4, 277. Quem sumptum facis in lustris circum oppida lustrans.

LUSTRUM, i, n. σπήλαιον, cubile ferarum in silvis, et praesertim aprorum, et suum, qui in lutosis locis degere solent, ut *Festus* docet. Videtur esse a λύω, solvo, *h. e.* locus in quo quis relaxandi corporis, vel animi causa versatur. *Varr. R. R.* 2, 4. *med.* de suibus: Admissuras cum faciunt, prodigunt in lutosos limites ac lustra, ut volutentur in luto, quae est illorum requies, ut lavatio hominis. *Virg. G.* 2, 471. saltus ac lustra ferarum; et *A.* 3, 646. vitam in silvis, inter deserta ferarum Lustra domosque traho. Ᵽ [*Hinc *lustra* dicuntur in universum ipsae silvae, in quibus ferarum cubilia sunt. *Virg. A.* 4, 151. Postquam altos ventum in montes, atque invia lustra; et 11, 570. inter horrentia lustra.] *Val. Fl.* 4, 370. lustra horrida monstris; et 1, 105. Per lustra viasque visi Fauni. [*Huc pertinent etiam gemini loci, quos Noster infra laudaverat, *Ov. Met.* 3, 146. et 370. ubi frustra est, qui *rura* pro vulg. *lustra* legit.] Ᵽ Translate dicitur de sordidis locis, in quibus ventri, aut libidini datur opera. Ab horum similitudine, inquit *Festus*, ii qui in locis abditis et sordidis, ventri et desidiae operam dant, dicuntur in lustris vitam agere. *Cic. Phil.* 13, 11. In lustris, popinis, alea, vino tempus aetatis omne consumere; et *Sext.* 9. Homo emersus subito ex diuturnis tenebris lustrorum ac stuprorum: vino, ganeis, lenociniis, adulteriisque confectus. *Id. in Senat.* 6. In lustris et helvationibus. *Pl. As.* 5, 2, 17. Studere lustris. *Id. Cas.* 2, 3, 26. Jacere in lustra (pro *in lustris*). *Id. Curc.* 4, 2, 22. Lenones male suadendo, et lustris lacerant homines. *Hor. Sat.* 1, 6, 68. Avaritiam et sordes, aut mala lustra alicui objicere. *Lucr.* 4, 1129. Desidiose aetatem agere, lustrisque perire. Ᵽ Pro ipsis turpibus exercitationibus, quae in lustris habentur. *Cic. Coel.* 25. Domus, in qua lustra, libidines, luxuries, omnia denique inaudita vitia, atque flagitia versantur. *Id. Phil.* 2, 3. *f.* Vino, lustrisque confectus. Ᵽ Praeterea *lustrum* est expiatio, et lustratio publica populi, quae, censu peracto, suovetaurilibus fiebat ab altero censorum, ipso victimas feriente, praetexta induto, et coronato, καθαρμός. Hoc sensu primam hujus vocabuli produci, ait *Festus*, h. e. quasi per *ou*, *loustrum* scribatur, proferri: oritur, autem a λούω, lavo, eluo, Graece λουτρὸν, expiatio. Hinc est *lustrum condere*, h. e. fine census sacrificium lustrationis peragere, populumque lustratum dimittere. [Itaque nihili habenda notatio nominis, quam *Varronis* locus habet infra §. 9. afferendus. Minime enim verum est, lustri tempore vectigalia, et ultro tributa solvi solere, sed potius a censoribus eadem tunc locabantur publicanis, et operum redemptoribus. *F.*] *Liv.* 1, 44. Censu perfecto, edixit, ut omnes cives R. in campo Martio prima luce adessent. Ibi exercitum omnem suovetaurilibus lustravit: idque conditum lustrum appellatum, quia is censendo finis factus est. Millia LXXX. eo lustro civium censa dicuntur. *Id.* 3, 24. *f.* Census, res priore anno inchoata, perficitur: idque lustrum ab origine urbis decimum conditum. *Cic. Or.* 2, 66. Qui te ex aerariis exemit, lustrum condidit, et taurum immolavit. *Liv.* 35, 9. Censores erant priore anno creati Sex. Aelius Paetus, et C. Cornelius Cethegus. Cornelius lustrum condidit: censa sunt civium capita CXLIII. millia DCCIV. *Id.* 38, 36. *f.* M. Claudius Marcellus, forte superato T. Quintio, lustrum condidit. *Id.* 42, 10. Eo anno lustrum conditum est. Censores erant Q. Fulvius Flaccus, L. Postumius Albinus, Postumius condidit. Ᵽ Aliud est *censum agere*, aliud *lustrum condere*: illud enim censuram populi facere significat: hoc, ea perfecta, populum lustrare. Itaque aliquando factum est, ut census quidem fieret, lustrum vero, religione aliqua objecta, omitteretur, qua de re V. CENSUS. *Liv.* 3, 22. Census actus eo anno: lustrum propter Capitolium captum, consulem occisum, condi, religiosum erat. *Id.* 24, 43. Ne censores lustrum perficerent, mors prohibuit P. Furii. Ᵽ *Sub lustrum censeri* est in fine censurae, quando prope adest, ut lustrum fiat. *Cic. Att.* 1, 18. *f.* Ne absens censeare, curabo edicendum. Sub lustrum autem censeri, germani negotiatoris est.

Quare cura, ut te quamprimum videamus. Hoc dicit Cicero, quia negotiatores, cum plerumque Roma abessent, tardissimi omnium ad censendum adesse solebant. ¶ Lustrum aliquando est sacrificium, quod expiandi causa fit, etiam extra censuram. Liv. 45, 41. Quinto die Delphis Apollini pro me exercitibusque, et classibus lustra sacrificavi. Al. rectius leg. vestris sacrificavi. ¶ Quia censura, et lustrum quinto quoque anno fieri solebat, saepe lustrum quinquennii spatium significat, ut Festus docet. Varr. L. L. 5, 2. f. Lustrum nominatum tempus quinquennale, a luendo, hoc est, solvendo, quod quinto quoque anno vectigalia, et ultro tributa per censores persolvebantur. (V. etymon vocis supra in §. 5.) Ov. Amor. 3, 6, 27. Troja fuit lustris obsessa duobus. V. BILUSTRIS. Id. A. Am. 3, 15. Est pia Penelope, lustris errante duobus, Et totidem lustris bella gerente viro. Eumen. Grat. act. ad Constant. 13. Quinque annorum nobis reliqua remisisti: o lustrum omnibus lustris felicius! Cic. Att. 6, 2. med. Populi, nullo gemitu, publicanis, quibus hoc ipso lustro nihil solverant, etiam superioris lustri reddiderunt, h. e. pecuniam pro locatione vectigalium, quae in quinquennium locari solebant: qua de re Ov. Pont. 4, 9, 45. Nunc longi reditus hastae supponere lustri Cernet, et exacta cuncta locare fide. Ascon. in Verr. 2, 1, 41. Neque census ejus in quinquennium illud esset factus, quorum annorum spatio instaurari census solet apud censores, quorum administratio per lustrum, hoc est quinquennium extenditur. Ex Plin. ep. 9, 37. colligimus, etiam privatas locationes in singula lustra, seu quinquennia fieri consuevisse. ¶ Hactenus quinque annorum tempus lustri appellatione comprehenditur: et quidem completorum: alioquin male aetatis annos explicarent, qui eos per lustra designant, ut Mart. 10, 38. Vixisti tribus, o Calene, lustris: supra dixerat quindecim annis; et 1, 102. Quarta tribus lustris addita messis erat. Ov. Ib. 1. lustris jam bis mihi quinque peractis. Adde ejusd. loca de Troja, et Ulysse §. 9. allata. Hor. Od. 2, 4, 24. et ib. 4, 1, 6., Ov. Trist. 4, 10, 78. et Pont. 4, 6, 6. et Auson. Epit. Her. 32. ¶ Nihilominus etiam de quadriennio completo, et quinquennio incepto lustrum dicitur, quae nempe fuit germana lustri notio, illud enim Romanis fuit usitatum ex Graecorum Olympiade, quae quatuor tantum annis constabat; etenim Cic. Or. 3, 32. Olympiadem quinquennalem celebritatem ludorum appellat. V. plura huc pertinentia ap. Morcell. de stil. Inscr. Lat. T. 1. p. 116. ed. Patav. Ov. Fast. 3, 163. Is (C. Caesar) decies senos tercentum et quinque diebus Junxit, et e pleno tempora quarta die. Hic anni modus est: in lustrum accedere debet Quae consummatur partibus, una dies. Plin. 2, 47, 47. Per singulas intercalationes uno die anticipantibus, rursumque lustro sequenti ordinem servantibus; et ib. Et est principium lustri ejus, semper intercalari anno, Caniculae ortu. ¶ A Domitiani tempore, cum jampridem lustra censoria fieri desierant, lustrum dici coeptum est certamen solemne, quod in honorem Jovis Capitolini, quinto quoque anno incipiente faciendum, ipse Domitianus duodecimo suo consulatu instituit, ut Suet. Dom. 4. et Censorin. de die nat. 18. f. narrant. Inscr. ap. Grut. 332, 3. L. Valerio L. F. Pudenti. Hic cum esset annorum tredecim, Romae, certamine Jovis Capitolini, lustro sexto, claritate ingenii coronatus est, etc. Stat. Silv. 4, 2, 60. ad Domitian.: saepe annua pandas Limina, saepe novo Janum lictore salutes, Saepe coronatis iteres quinquennia lustris. V. AGON. ¶ Ingens lustrum ap. Mart. est centum annorum spatium, quo peracto ludi fiebant saeculares, sicut peracto quadriennio et incipiente quinquennio fiebat certamen Capitolinum: 4, 1. de Domitiano: Hic colat ingenti redeuntia saecula lustro. Suet. enim Dom. 14. narrat, fecisse eum et ludos saeculares, computata ratione temporum ab anno, non quo Claudius proxime, sed quo olim Augustus ediderat.

LŪSUS, a, um, part. a ludo: illusus, deceptus. Cic. Fin. 2, 1. Illum, et ceteros sophistas lusos videmus a Socrate. Ov. Fast. 2, 357. Veste Deus lusus, fallentes lumina vestes Non amat. Id. Her. 17, 45. mater falsa sub imagine lusa. Id. Ib. 379. Ut quos obscuri lusos ambagibus oris Legimus infandae Sphinga dedisse neci. ¶ Item ludendo, et animi causa factus. Id. Trist. 1, 9, 61. Scis, vetus hoc juveni lusum mihi carmen; et A. Am. 3, 318. Niliacis carmina lusa modis. Nemes. Cyn. 91. Sit chlamys aurato multum subtemine lusa, h. e. in qua artifex ludens auro multa depinxerit, ut ait Serv. ad illud Virg. G. 2, 464. Illusasque auro vestes. Est qui mallet fusa. [Front. Laud. fumi (ed. A. Maio) p. 324. Tu pro tuo excellenti ingenio profecto existimabis, lusa sit opera, an locata, h. e. lusoria et vana, an utilis et bene locata. F.]

LŪSUS, us, m. παίγνιον, παῖγμα, idem omnino quod ludus: solumque usu differt, quia de ludis publicis fere non usurpatur, neque lusus facere, sed ludos dicimus. [*Plura de horum verborum discrimine eaque veriora v. in LUDUS. Porro nota, v. lusus nonnullis scriptoribus prorsus ignotum esse videri; ita Cicero semper pro eo lusio scribit; ap. Horatium, praeter incertae lectionis locum Sat. 1, 6, 126. Campum lusumque trigonem: nusquam legitur.] Colum. 7, 12. f. Catulos sex mensibus primis emitti non oportet, nisi ad matrem, lusus ac lasciviae causa. Ov. Met. 14, 556. Illas virgineis exercent lusibus undas Naides aequoreae. Id. Amor. 2, 3, 13. sunt apti lusibus anni, h. e. reb. Vener. V. LUDO. Mart. 4, 49. Nescis, crede mihi, quid sint epigrammata, Flacce, Qui tantum lusus illa, jocosque putas. V. LUDUS. Ov. Trist. 2, 483. Quique alii lusus (neque enim nunc persequar omnes) Perdere rem caram, tempora nostra, solent. Augustus ap. Suet. Aug. 71. Ego perdidi viginti millia nummum, cum effuse in lusu liberalis fuissem. Suet. Cal. 41. Ne ex lusu quidem aleae compendium spernens. Plin. ep. 7, 24. Laxare animum lusu calculorum; et ep. 9. Fas est et carmine remitti, non dico continuo et longo, sed hoc arguto, et brevi. Lusus vocantur: sed hi lusus non minorem interdum gloriam, quam seria, consequuntur. Suet. Claud. 21. Super quadrigarum certamina, Trojae lusum exhibuit. [*V. Oudendorp. ad h. l.] Sen. Troad. 778. Solemne referens Troici lusus sacrum. Tac. A. 13, 15. Regnum lusu sortiri, h. e. talis. Quint. 5, 13. med. Incidunt plerique in hoc vitium, dantque de se respondentibus venustissimos lusus, h. e. praebent occasionem, ut illudantur. Gell. 18, 13. Qui eum lusum luseramus. ¶ Pro ludo litterario. Varr. ap. Non. 2, 490. Pueri, qui spectant nundinum, ut magister dimittat lusum. [*Perperam h. l. lusum pro substantivo acceperunt. Est supinum, ita, ut verbo dimittat pronomen ipsos suppleas. V. Doederl. 2, 28. ¶ Confunduntur in cdd. lusus et luxus. V. Gronov. ad Sen. Hipp. 449. Broukh. ad Prop. 2, 13, 79. Intpp. ad Nemes. Ecl. 4, 18. Porro solemniter fere variant MSS. inter ludus et lusus. V. Doederl. 2, 30.]

LŪTĀMENTUM, i, n. opus ex luto confectum, lutove oblitum. Cato R. R. 128. Neque lutamenta scindent se. Alii perperam legunt delutamenta.

LŪTĀRĬUS, um, adj. qui in luto degit, ut Testudines lutariae, ap. Plin. 32, 4, 14. ¶ Lutarius mullus, qui ex luto sibi pabulum petit, vilissimum ex omni mullorum genere. Plin. 9, 17, 30.

[LŪTĀTĬUS vel Luctatius Placidus, aliis Placidus Lactantius, vetus Statii scholiastes, Persei, viri ineffabilis, ut ipse ait, doctrinae discipulus. ¶ Primam in Lutatius, nomen gentis Romanae ap. Plin. 34, 8, 19. n. 16., jure corripuit Claud. in Eutrop. 1, 455. Poeno Scipiadae, Poeno praeclare Lutati. Produxit Sil. 6, 687. Possessor pelagi, prona Lutatius aura. At optimae editt. habent pronaque: ita ut Lutatius a lŭto derivetur. F.]

LŪTĀTUS, a, um, part. a luto, luto aspersus. Lamprid. Elag. 14. Lutati tituli statuarum. Pers. 3, 104. alto Compositus lecto crassisque lutatus amomis, h. e. delibutus.

LŪTĔĀ. V. LŪTUM herba.

LŪTENSIS, e, adj. ad lutum pertinens, lutarius. Plin. 9, 37, 61. Purpurae, nomine alio pelagiae vocantur. Earum genera plura, pabulo et solo discreta. Lutense putri limo, et algense enutritum alga: vilissimum utrumque.

LŪTĔŎLUS, a, um, adj. dimin. lutei. Virg. Ecl. 2, 50. Mollia luteola pingit vaccinia caltha. Col. 9, 4. Luteolae violae. Id. 12, 47. Oliva cum primum ex albo decoloratur, fitque luteola.

[LŪTER, eris, m. λουτήρ, labrum, in quo lavamur. Hieron. in Jovin. 1. n. 20. Et de speculis mulierum jejunantium luter in tabernaculo funditur. F.]

LŪTESCO, is, n. 3. πηλόομαι, luteus fio, et in luti morem mollesco. Furius Antias ap. Gell. 18, 11. et Non. 2, 498. Sanguine diluitur tellus: cava terra lutescit. Caesell. Vindex ib. hanc vocem reprehendit, ut minus Latinam: sed defendit, probatque ipse Gell., multoque magis locus Col. 8, 17. Litora, quae limo coenoque lutescunt, Conchyliis magis, et jacentibus apta sunt animalibus.

*LUTETĬA, ae, f. Λευκοτεκία, Galliae urbs primaria, hodie Paris. Caes. B. G. 7, 57. ¶ Dicta et Lutetia Parisiorum. V. Parisii. ¶ Ammian. 15, 27. castellum vocat. B. A.

*LUTEVĀNI, orum, et

LUTEVENSES, ium, m. incolae Lutevae, Galliae Narbonensis oppidi, hodie Lodeve dicti. Plin. 3, 4. Lutevani, qui et Foroneronienses. Al. leg. Leutevani. Notit. prov. Civitas Lutevensium. B. A.

LŪTĔUM, i, n. V. LŪTUM herba.

LŪTĔUS, a, um, adj. ὠχρὸς, μήλινος, colorem habens rufo dilutiorem, qualis in ovi vitello, in malo Cydonio, in auro, in aurora, in igne: flavus, croceus: a luto herba: vel a luo, lavo. Gell. 2, 26. Rubidus est rufus, atrore et nigrore multo mixtus: luteus contra rufus color est dilucidior. (Al. dilutior.) Unde ejus quoque nomen factum esse videtur. Pers. 3, 95. lutea pellis, h. e. pallida. Varr. ap. Non. 16, 10. Arquatis lutea quae non sunt, aeque et lutea videntur. Hor. Epod. 10, 16. Pallor luteus. Tibull. 1, 8, 46. Lutea palla. Ov. Met. 14, 351. sulphura. Plin. 21, 4, 10. Rosa in calycis medio complexa luteos apices. Id. 10, 56, 77. Gallinae luteo rostro pedibusque. Virg. A. 7, 26. Aurora in roseis fulgebat lutea bigis. Plin. 24, 15, 86. Color in luteum inclinatus. Id. 27, 13, 109. Color in luteum languescens. ¶ Luteum absolute est ovi vitellus. Plin. 30, 15, 44. Lutea ex ovis quinque columbarum ex melle sorbere. ¶ Lutei coloris, inquit Id. 21, 8, 22., video honorem antiquissimum, in nuptialibus flammeis totum feminis concessum. Lucan. 2, 361. Lutea demissos velarunt flammea vultus. Catull. 61, 10. Hymenaeo luteum soccum tribuit. ¶ Lutea est etiam chrysocolla nativa, luto herba tincta, et in lomentum servata. Plin. 33, 5, 26.

LŪTĔUS, a, um, adj. πήλινος, ex luto factus. [*Differt lutulentus, quod in lutum redolens solvi potest. Doederl. 2, 50.] Hor. Sat. 1, 10, 37. Defingit Rheni luteum caput. Ov. Fast. 1, 157. prodit hirundo, Et luteum celsa sub trabe fingit opus. Plin. 7, 56, 57. Luteum aedificium. ¶ Item luto aspersus. Id. 30, 11, 28. Gallina si sit luteis pedibus. ¶ Et universim illitus, obsitus. Mart. 11, 48. luteum ceromate corpus. (Sic lutatus amomis, ap. Pers.) Juven. 10, 132. Vulcanus luteus, h. e. illuvie et fuligine, ceu luto, oblitus. ¶ Translate vilis, nullius pretii. Pl. Truc. 4, 4, 1. Blitea et lutea est meretrix, nisi quae in vino sapit ad rem suam. Cic. Verr. 2, 4, 14. Luteum negotium, h. e. duo scyphi argentei nullius pretii. ¶ Est etiam e creta, seu argilla factus. Mart. 4, 46. Et crasso figuli polita coelo Septenaria synthesis Sagunti, Hispanae luteum rotae toreuma. V. SYNTHESIS. Prud. Cath. 3, 41. homo luteus, h. e. Adam.

LŪTO, as, avi, atum, πηλόω, luto aspergo, oblino. Cato R. R. 92. Granarium oblinito crasso luto: postea conspergito amurca omne, quod lutaveris. Calp. Ecl. 5, 17. nidosque reversa lutabit hirundo. ¶ Item universim oblino, aspergo, commaculo. Mart. 14, 50. Ne lutet immundum nitidos ceroma capillos. ¶ Lŭto, as, frequent. a luo, solvo, est Varr. ap. Non. 2, 482.

LŪTOR, oris, m. qui lavat, idem ac lotor, seu fullo. Gloss. Philox. Lutor, πλύτης, ἡλιαστής, h. e. qui lavat, qui insolat: utrumque autem pertinet ad artem fulloniam. Inscr. ap. Vulp. de vet. Latio T. 7. p. 97. M. Coilius M. F. Fab. Firmus patronus corp. lutorum. Alia ap. Gud. 17, 2. Sacerdos corporis lutorum. V. LOTOR et LUTUS, a, um.

LUTOSER. V. LOTASTER.

LŪTŌSUS, a, um, adj. πηλώδης, luto abundans, luto aspersus, coenosus, lutulentus. Plin. 18, 19, 49. n. 2. Terram lutosam ne tangito. Col. 2, 4. Nimius humor agros limosos lutososque reddit. Id. 12, 54. Rapa si sunt lutosa, detergito.

LUTRA et Lytra, ae, f. ἐνυδρίς, animal quadrupes, amphibium, et fibrorum genere, solaque cauda differens, quae in fibris piscium est, in lutra similis animalium terrestrium. A quibusdam canis fluviatilis dicitur. Plin. 8, 30, 47. 32, 11, 53. Ducit Varr L. L. 4, 13. a λύω, solvo. Lytra, inquit, quod succidere dicitur arborum radices in ripa, atque eas dissolvere: unde lytra. Ap. Plin. habetur lutra.

[LŪTŬLENTE, adv. impure. Non. 2, 485. Lotiolente dictum velut lutulente. F.]

LŪTŬLENTUS, a, um, adj. lutosus, luto aspersus. [*De discrimine inter lutulentus et luteus V. h. v.] Hor. Ep. 2, 2, 75. Lutulenta sus. Ov. Met. 1, 434. diluvio tellus lutulenta recenti. Id. Amor. 3, 6, 95. lutulentus amnis. Mart. 9, 23. lutulenta mula. Id. 7, 66. lutulentum dicit, qui in palaestra ceromate se oblinit. ¶ Translate est spurcus, immundus, impurus. Pl. Poen. 1, 1, 29. Lenone istoc non lutum est lutulentius. Cic. Pis. 12. Ne tum quidem emersisti, lutulente Caesonine, ex miserrimis naturae tuae sordibus. Id. Rosc. Com. 7. Persona illa (lenonis) lutulenta, impura, invisa in hujus moribus, natura, vitaque est expressa. Id. Pis. 1. Pauci ista tua lutulenta vitia noveramus. ¶ Refertur ad genus dicendi. Unde Hor. Sat. 1, 4, 11. et ib. 10, 50. Lucilium ait fluere lutulentum, h. e. sordidis, et nimis vulgaribus verbis, ac sententiis refertum: in quo tamen ab eo dissentit Quint. 10, 1. med. V. LUCILIUS. [*D. his Horatii locis, quorum sententiam interpretes mirum in modum turbarunt, doctissime exposuit F. A. Wolf. in litt. Anall. 1. p. 185 — 204. Cf. etiam Heindf. et Doederl. 2, 51. qui lutulentus non de sordidis et nimis vulgaribus verbis ac sententiis intelligit, qua interpretatione et Horatio et Lucilio injuriam fieri dicit; sed in universum pro impuro, obscuro scribendi genere positum docet. Ad Quint. l. c. v. quae annotavit Spald. et Buttm. in additamentis.]

LŪTŬLO, as, avi, atum, a. 1. in luto verso, luto conspurco. Translate Pl. Trin. 2, 2, 15. Eosdem lutulant, quos collaudant.

[LŪTŬLUS, a, um, adj. idem ac lutulentus. Est nomen servile R. Inscr. ap. Grut. 376, 5. Lutula Picti F. contubernalis. F.]

LŪTUM, i, n. sive Luteum, i, n. ἴσατις, al. λυσιμάχιον, herba in palustribus et aquosis locis na-

scens, flore rufo vel aureo, cauliculos spargens cubitales, et cubito majores, quorum e geniculis folia exeunt gracilia, salicis foliis non dissimilia. Pannorum infectoribus in maximo usu est, qui caerulei coloris pannos ei incoquentes colorem viridem efficiunt. Nam ex flavi, caeruleique commixtione viridis color emergit. Olim etiam hac herba caeruleo subtrita chrysocollam adulterinam conficiebant. [*Nostr. *Wau*, *Gilbkraut*, Reseda luteola, *L.*] *Virg. Ecl.* 4, 44. Jam croceo mutabit vellera luto. *Tibull.* 1, 9, 52. non illi sontica causa est, Sed nimius luto corpora tangit amor, *h. e.* pallore, qui ad luteum colorem accedit. Al. leg. *luteo*, ut sit synaeresis. *Vitr.* 7, 14. Herba, quae lutum appellatur, caeruleum inficiunt. Alii leg. *luteum*. *Plin.* 33, 5, 26. de chrysocolla: Luteam putant a luto herba dictam, quam ipsam caeruleo subtritam pro chrysocolla inducunt, vilissimo genere atque fallacissimo. ℙ Nuptarum flammea lutei coloris esse solebant, ut in LUTEUS. i. e. flavus, croceus, dictum est. Quo pertinet illud *Virg. Cir.* 316. mori me velle negavi, ut tibi Coryclo glomerarem flammea luto, *h. e.* lutei coloris flammea pararem.

LŬTUM, i, n. πηλὸς, terra humore soluta, quae et *coenum* dicitur. V. COENUM. Videtur esse a *lutum* supino verbi *luo*, lavo: sed primam corripit. [*Doederl.* 2, 35. Quid differant *coenum* et *limus*, dictum est in hh. vv.] *Cic.* ap. *Plin.* 31, 4, 28. In Narniensi agro siccitate lutum fieri, imbre pulverem. *Hor. Ep.* 1, 11, 11. Sed neque qui Capua Romam petit, imbre lutoque Aspersus, etc. *Juven.* 14, 66. luto perfusa porticus. *Ter. Andr.* 4, 4, 38. Pervolvere quempiam in luto. *Cic. Verr.* 2, 4, 24. volutari. *Suet. Vesp.* 5. Luto opplere aliquem. *Caes. B. C.* 2, 9. Eam contabulationem lateribus lutoque constraverunt; et *ib.* 15. Crates luto integere. *Colum.* 12, 21. Urceus diligenter oblinitur luto paleato. ℙ *Pro luto esse* dicuntur, quae vili pretio sunt. *Petr. fr. Trag.* 44. *Burm.* Illo tempore annona pro luto erat; et *ib.* 67. Mulieres si non essent, omnia pro luto haberemus. ℙ Dicitur et de creta, seu argilla figulari. *Tibull.* 1, 1, 31. Fictilia antiquus primum sibi fecit agrestis Pocula, de facili composuitque luto. *Mart.* 8, 6. Ficta Saguntino cymbia malo luto. ℙ Hinc translate. *Juven.* 14, 34. quibus arte benigna, Et meliore luto finxit praecordia Titan; et *Pers.* 3, 23. Udum et molle lutum es: nunc nunc properandus, et acri Fingendus sine fine rotā. Haec autem referuntur ad Prometheum, a quo primum hominem e luto fictum fuisse fabulantur: vel universim ad quemcumque figulum. ℙ Item de haphe athletarum. *Sen. ep.* 88. *med.* Luctatores, et totam oleo ac luto constantem scientiam expello. ℙ Est *lutum* vilis impurive hominis convicium. *Cic. Pis.* 26. O tenebrae, o lutum, o sordes! *Pl. Most.* 5, 2, 45. Verberibus caedēre, lutum, pendens. Adde *Pers.* 3, 5, 2. et *Catull.* 42, 13. o lutum, lupanar, Aut si perditius potest quid esse. ℙ *Haerere*, aut *esse in luto* dicitur, qui aliqua est difficultate implicitus, unde se expedire non potest. *Pl. Ps.* 4, 2, 27. nunc homo in medio luto est: Nomen nescit. *Id. Pers.* 4, 3, 66. Neque mihi haud imperito eveniet, tali ut in luto haeream. *Ter. Ph.* 5, 2, 15. In eodem luto haesitas. ℙ In plur. numero. *Cic. fr. epist.* ap. *Non.* 3, 132. Luta et limum aggerebant. ℙ *Lutus* masculin. *Claud. Quadrig.* ap. *Non. ib.* Imbri lutus erat multus. *Inscr.* mendosa ap. *Grut.* 903, 1., emendata vero ap. *Maff. Ver. illustr. P.* 1. p. 359. *n.* 33. P. Atinius L. F. Fab. hic situs est. Si lutus, aut pulvis tardat te forte, viator, etc.

[LŪTUS, a, um, part. idem ac lautus, et lotus. *Luta* est cogn. R. in *Inscr.* ap. *Rosminium Stor. di Milano* T. 3. p. 57. C. Vettius Novelli F. sibi, et Verginiae Lutae matri, etc. Hic in lapide insculpti sunt duo viri tunicati, quorum alter humero tunicam plicatam fert, alter aliam tunicam ambabus manibus expandit, Itali dicunt *sciorina*, quo nempe alluditur ad nomen *Vettii*, quod a *veho* oritur, et ad cognomen *Lutae*, quae lautam significat. *F.*]

LŬTUS, i, m. V. LŬTUM, i. e. coenum.

LUX, ūcis, f. φῶς, lumen, splendor, claritas. Scribit *Macr. Sat.* 1, 17. *med.* veteres Graecos λύκην vocasse primam lucem diei, quae solis exortum praecedit: tum ipsum solem λύκον appellasse: itaque inde *lucem* dictam putari. [*Quam vere haec dicta sint, v. in LUMEN, ubi de discrimine utriusque vocabuli exposuimus. Quid *splendor* differat, V. in h. v.] *Cic. Div.* 1, 3. *f.* Cum id solis luce videatur clarius. *Virg. A.* 2, 694. Stella facem ducens multa cum luce cucurrit. ℙ *Lucem facere* dicuntur Saturno sacrificantes, id est capita detegere. Ita *Festus*, qui alibi docet, ei Deo morem fuisse apertis capitibus supplicare. ℙ Item splendor, qui e nitidis rebus effluit. *Lucr.* 4, 1119. grandes viridi cum luce smaragdi. *Plin.* 37, 7, 25. Lucem non emittentes gemmae. *Val. Fl.* 1, 486. parmae luce coruscus. *Virg. A.* 2, 470. luce coruscus ahena. *Stat. Th.* 8, 124. Lux ferri. *Id. Ach.* 1, 305. genarum. *Manil.* 5, 258. Tyrias imitata papavera luces, *h. e.* colores. ℙ *Luces* pro stellis. *Cic. Arat.* 96. Illae, quae fulgent luces ex ore corusco. ℙ Saepe refertur ad diem. *Cic. Or.* 2, 64. Si ad te bene ante lucem venisset; et *Off.* 3, 31. et *Att.* 4, 3. *med.* Metellus cum prima luce in campum currebat; et *Suet. Caes.* 31. Tandem ad lucem duce reperto; et *Liv.* 1, 44. et *Caes. B. G.* 1, 22. Prima luce adesse. *Virg. A.* 9, 153. et *Cic. Off.* 3, 24. Luce, palam in foro saltare; et *Pis.* 10. Arma in templum Castoris luce, et palam comportare. *Tac. H.* 5, 22. *f.* Multa luce revecti hostes. *Curt.* 7, 11. *med.* Stratis passim corporibus in lucem quieverunt. *Virg. G.* 4, 490. luce sub ipsa, *h. e.* cum prope esset, ut ex Inferis, ubi perpetua est nox, coelum, diemque videret. ℙ Pro ipso die. *Auct. ad Her.* 4, 36. Luce noctem, nocte lucem exspectatis. *Ov. Her.* 13, 104. Tu mihi luce dolor, tu mihi nocte venis. *Id. Met.* 2, 802. anxia nocte, Anxia luce gemit. *Cic. Mil.* 35. Centesima lux est haec ab interitu P. Clodii. *Virg. A.* 10, 244. Crastina lux. *Gell.* 19, 9. Lux annua, *h. e.* natalis, quemadmodum ea ab *Ov. Ib.* 219. dicitur. *Id. Fast.* 3, 397. His etiam conjux apicati cincta Dialis Lucibus impexas debet habere comas. *Tert. Apol.* 48. Lux quotidie interfecta resplendet. ℙ *Lux aestiva* ap. *Virg. G.* 4, 52. tempus aestatis designat: *brumalis* ap. *Ov. Trist.* 1, 11, 39. hiemis. ℙ Saepe etiam refertur ad vitam: *Cic. Mil.* 3. Negant intueri lucem esse fas ei, qui a se hominem occisum esse fateatur. *Id. Quint.* 23. Aliquem communi luce privare. *Id. Verr.* 2, 5, 29. *med.* Lucis usuram dare alicui. *Id. Rosc. Am.* 22. Ut propter quos hanc suavissimam lucem aspexerit, eos indignissime luce privarit. *Id. Har. resp.* 27. Suscipi in lucem. ℙ Et saepe pro vita ponitur. *Virg. G.* 4, 255. corpora luce carentum. *Id. A.* 4, 31. o luce magis dilecta sorori. *Sil.* 17, 473. Regia cum lucem posuerunt membra, *h. e.* cum rex moritur. *Id.* 16, 538. patriumque petebant Orbati solium lucis discrimine fratres. ℙ Hinc *lucem afferre* est opem, auxilium, et quasi vitam afferre. *Cic. Manil.* 12. Pro Dii immortales! tantane unius hominis incredibilis ac divina virtus tam brevi tempore lucem afferre reipubl. potuit? *Id. Phil.* 1, 2. Lux quaedam videbatur oblata, non modo regno, sed etiam regni timore sublato. *Id. Or.* 1, 4. *extr.* Civibus lucem ingenii et consilii porrigere. ℙ Dicitur et de oculis, aut visu. [*Apud bonos scriptores v. *lux* hac significatione positum vix invenies.] *Stat. Th.* 11, 585. effossae squalent vestigia lucis. *Ov. Met.* 14, 197. damnum lucis ademptae. *Rutil. Itin.* 1, 166. Non possum sicca dicere luce, vale. ℙ Item de publico civium conspectu. *Cic. Sen.* 4. Nec vero ille in luce modo, atque in oculis civium magnus, sed intus domique praestantior. *Id. Brut.* 8. Isocrates forensi luce caruit, intraque parietes aluit gloriam. *Id. Q. Fr.* 1, 1, 2. Istam virtutem non latere in tenebris, neque esse abditam, sed in luce Asiae, in oculis clarissimae provinciae, atque in auribus omnium gentium esse positam. *Id. Har. resp.* 23. Lucem non aspicere, carere publico. *Id. Acad.* 4, 19. Res occultas aperire, in lucemque proferre; et *Dejot.* 11. Dejotarus vestram familiam abjectam et obscuram, e tenebris in lucem vocavit. ℙ Item universim de omni eo, quod exornat, illustrat, et decorat. *Cic. Cat.* 4, 6. Videor mihi hanc urbem videre, lucem orbis terrarum, subito incendio concidentem. [*Lux orbis terrarum* Roma dicitur, in qua omnium terrarum res splendorem suum in unam quasi nitoris congeriem ita deposuerunt, ut Romae comparatione facta, ubique tenebrae, nox esse videatur. Alio sensu Corinthus *Graeciae totius lumen* appellatur ab eodem *Man.* 5., i. e. locus, unde tota Graecia claritatem, lucem accipit. V. *Doederl.* 2, 67.] *Cic. Or.* 2, 9. Historia testis temporum, lux veritatis. *Id. ib.* 1, 34. Illa commentatio inclusa in veritatis lucem proferenda est. *Id. Acad.* 4, 8. *med.* Ratio, quasi quaedam lux lumenque vitae, [*i. e. quae claritatem et ipsa habet, et rebus ad vitam pertinentibus praebet.] *Plin.* 17, 5, 3. Cicero, lux doctrinarum altera, *scil.* post *Homerum*, quem paulo ante laudavit. *Sil.* 8, 248. Atque illi sine luce genus, surdumque parentum Nomen. ℙ *Luce clarius* esse dicitur, quod manifestissimum est. *Cic. Cat.* 1, 3. Luce sunt clariora nobis tua consilia omnia; et *Coel.* 9. *extr.* Signis omni luce clarioribus crimina refellere; et *Div.* 1, 3. *extr.* Id solis luce videtur clarius. ℙ Habet locum in blandis appellationibus. *Cic. Fam.* 14, 21. Mea lux, meum desiderium. *Ov. Trist.* 3, 3, 52. Non tibi nunc primum, lux mea, raptus ero. *Pl. Mil.* 4, 8, 34. Lux, salve. ℙ Cum ad diem refertur, nonnunquam in ablat. *luci* habet pro *luce*: idque et mascul. genere reperitur. *Cic. Phil.* 12, 10. Quis audeat luci? quis in militari via? *Pl. Cas.* 4, 2, 7. Properate, ut veniamus luci. *Id. Merc.* 2, 1, 31. Ad portum hinc abii mane cum luci simul. *Id. Aul.* 4, 10, 18. Luci claro deripiamus aurum matronis palam. *Non.* 3, 118. cum plerisque aliis legit *luce claro*, quod non solum alio *Varronis* loco confirmat, sed etiam *Cic. Off.* 3. (quae verba eo toto libro non invenio). Et cum prior ire luce claro non queo. Sed *et in luci* pro *in luce*, h. e. cum lucet, dixit *Lucr.* 4, 235. V. LUCI. ℙ Etiam *lucu* pro *luci* dixere. *Ter. Ad.* 5, 3, 55. Cum primo lucu ibo hinc. Ubi *Donat.* Veteres dicebant *lucu* pro *luce*, pro sole ponentes. ℙ In genitivo plurali *lucum* ne, an *lucium* dicendum sit, dubitari etiam nunc ait *Plin.* ap. *Charis.* 1, 13.

LUXĀBUNDUS. V. LIXABUNDUS.

[LUXĀTĬO, onis, f. luxatura. *Gloss. Philox.* Luxatio, στρέμμα. *F.*]

LUXĀTŪRA, ae, f. στρέμμα, ossis e loco motio. *Marcell. Empir.* 36. *f.* Nervis quoque placandis, et luxaturis, et fracturis solidandis utilissimum est.

LUXĀTUS, a, um, part. a *luxo*: ἔξαρθρος, loco suo emotus: et dicitur fere de ossibus. *Cato R. R.* 157. *med.* Luxatum si quod est, sanum faciet. *Sen. ep.* 104. *med.* Fregit aliquis crus, aut extorsit articulum? advocat medicum, ut fracta pars jungatur, ut luxata in locum reponatur. *Plin.* 30, 9, 23. Articulis luxatis praesentaneum est sevum. *Id.* 31, 6, 37. Luxata corpora natando facillime in artus redeunt. *Id.* 8, 45, 70. Luxata cornua. [*Harduinus* explicat *non cohaerentia capiti, sed mobilia*; coll. *Plin. ib.* 11. *sect.* 45. Mobilia cornua, ut aures, Phrygiae armentis. Contra est, q. v. *Doederl.* 2, 22. qui *luxata cornua* propter opposita *foedi visu* et *excellentes in opere* non ad miram cornuum formam, sed cum additamento *tuber* ad describendam visu foeditatem pertinere censet.] ℙ *Luxata machina*, soluta, disjecta. *Plin.* 36, 15, 24. *n.* 8. Populus R. periturus momento aliquo luxatis machinis, *h. e.* in versatili theatro sedens: alii leg. *laxatis*.

*LUXĬA, ae, fluvius Hispaniae Baeticae. *Plin.* 3, 1. *B. A.*

LUXO, as, avi, atum, a. 1. ἐξαρθρέω, loco moveo: et dicitur de ossibus, quorum capita sua sede moventur: item de rebus aliis, quae a naturali statu seu rigore solvuntur, aut flectuntur. [*Doederl.* 2, 21. ubi v. *luxare* dicit frequentativum verbi *fluere*.] *Plin.* 17, 24, 37. *n.* 6. Cum subarator imprudens luxavit vitium radices, corpusve desquamavit; et *ib.* 14, 24. de insitione: Calamus ad corticem usque suum deprimatur: ne luxetur, dum deprimitur. *Prud. Cath.* 2, 78. Luxante claudus poplite, Femurque victus debile. Alii melius leg. *lapsante*.

LUXOR, aris, atus sum, dep. 1. luxurior, in luxu ago. *Festus*: Luxantur a luxu dictum, id est luxuriantur. [*V. *Non.* p. 55. *Merc.* quem locum ita emendatum laudat *Doederl.* 2, 23. Luxum, id est vulsum et loco motum; inde *luxuria* et *luxuriari* (quod nunc *luxari* ignari Latine dicimus), quia etc. Inde colligi posse veterem hanc formam *luxari*, cujus loco aurea et argentea aetas *luxuriari* usurpaverit, *Nonii* tempore usu iterum floruisse.] *Pl. Ps.* 4, 7, 6. Luxantur, lustrantur, comedunt quod habent. Alii leg. *luxuriantur*. [*Luxantur unice ferendum. V. *Doederl.* 2, 22.]

LUXŬRĬA, ae, f. et Luxuries, ei, f. ἀσωτία, nimia rerum, quae ad victum cultumque pertinent, abundantia, profusio sumptuum in deliciis, et superfluis rebus comparandis, mollis et delicata vita, unde mores corrumpuntur. [*Parum recte a Nostro primitivam vocis notionem constitutam esse, intelliges ex iis, quae diximus in *Luxus*, ubi de significatione et discrimine vv. *luxuria* et *luxus* satis exposuisse videmur. Quae Grammatici de discrimine inter *luxuria* et *luxuries* commenti sint, V. ap. *Doederl.* 2, 24. sq.] A *Plin. Pan.* 44. *f.* frugalitati opponitur. *Ter. Heaut.* 5, 1, 72. Animus, qui nunc luxuria et lascivia diffluit. Ubi *Donat.* Luxuria a luxu, idest superfluitate derivatur: lascivia autem designat quandam petulantiam, et importunitatem, exsultando, et delectando in sua turpitudine. Luxuriae peregrinae origo ab exercitu Asiatico, domitis Antiocho et Gallis, in urbem invecta est, *Livio* teste 39, 6., quem consule, satis eo loco, quid *luxuriae* nomine veniat, edocentem. Narrant *Gell.* 4, 8. et *Val. Max.* 2, 9. *n.* 4. P. Cornelium Rufinum a C. Fabricio censore senatu motum ob luxuriae notam, quod decem pondo libras argenti facti haberet. *Pl. prol. Trinum.* Inopiam Luxuriae filiam facit. *Vell.* 2, 33. Lucullus profusae hujus in aedificiis, convictibusque et apparatibus luxuriae primus auctor fuit. *Lucan.* 4, 373. o prodiga rerum Luxuries, nunquam parvo contenta paratu. *Cic. Rosc. Am.* 27. *f.* In urbe luxuries creatur: ex luxuria exsistat avaritia, necesse est; ex avaritia erumpat audacia. *Id. Agr.* 1, 7. Luxuries Annibalem ipsum Capuae corrupit. *Id. Mur.* 36. Odit populus R. privatam luxuriam, publicam magnificentiam diligit: non amat profusas epulas, etc. *Id. Rosc. Am.* 14. De luxuria, purgavit Erucius, cum dixit, hunc ne in convivio quidem ullo fere interfuisse. *Caes. B. G.* 2, 15. Nullum aditum esse ad eos mercatoribus: nihil pati vini, reliquarumque rerum ad luxuriam pertinentium inferri. *Cic. Off.* 1, 30. Diffluere luxuria, et delicate ac molliter vivere; et *ib.* 34. Lu-

xuria cum omni aetati turpis, tum senectuti foedissima est: sin autem libidinum etiam intemperantia accesserit, duplex malum est. *Id. Coel.* 23. Domus, in qua lustra, libidines, luxuries, omnia denique inaudita vitia versantur. *Nep. Cat.* 2. Luxuriam, quae incipit pullulare, reprimendam. *Id. Phoc.* 1. *extr.* Nolo meis impensis illorum ali augerique luxuriam. *Id. Dion.* 6. Aliquem a perdita luxuria ad virtutem revocare. ℙ Dicitur translate de nimia germinum ubertate et redundantia. *Virg. G.* 1, 112. Luxuriem segetum tenera depascit in herba; et *ib.* 191. si luxuria foliorum exuberat umbra. *Cic. Or.* 2, 23. In oratione interdum, ut in herbis rustici solent dicere, in summa ubertate inest luxuries quaedam, quae stilo depascenda est. *Plin.* 17, 22, 35. *n.* 14. Novellus palmes proximo anno materiam daturus, si vitis luxuria se consumpserit. ℙ Ap. *eund.* 9, 2, 1. luxuria humoris est abundantia et fecunditas aquarum, ex qua fit, ut major sit aquatilium animalium, quam terrestrium copia. ℙ In pecudibus est nimius ardor, et exsultantia ex otio, et copia cibi. *Val. Fl.* 7, 65. de tauris: his rabiem nunc nostra senectus, Luxuriemque dedit. ℙ *Luxurii* in genit. pro *luxuriei* dixit *C. Gracchus* ap. *Gell.* 9, 14.

LUXURIO, as, avi, atum, n. et Luxurior, aris, atus sum, dep. 1. ἀσωτεύομαι, luxuria diffluo, luxuriose ago, nimios in victum, et cultum sumptus facio, unde exsistit audacia et insolentia. [*Luxurio*, s. *luxurior* proprie est desiderativum a v. *luxor*, ut *nixurio* a *nixor*. Longe usitatior est *luxurio*, quam Depon. forma *luxurior*. Discrimen, quod Grammatici inter utrumque constituunt, ut *Diomed.* p. 373. *Luxurior* in crimine est, ut Cornelius Severus ait: Luxuriantur opes atque otia longa gravantur; *luxurio* autem in laude, ut *Virg.*: Luxuriatque toris animosum pectus; alii ap. *Popmam* p. 461. Dicunt *luxuriare animo*, *luxuriari corpore*: id quidem nullum esse videtur.] *Ov. Her.* 16, 191. Hanc faciem largis sine fine paratibus uti, Deliciisque decet luxuriare novis. *Liv.* 1, 19. Ne luxuriarentur otio animi, quos metus hostium, disciplinaque militaris continuerat, Deorum metum injiciendum ratus est. *Flor.* 2, 15. Ne, metu ablato aemulae urbis, luxuriari felicitas Urbis inciperet. *Curt.* 10, 7. *med.* Si multitudo nova libertate luxuriat. *Ov. A. Am.* 2, 437. Luxuriant animi rebus plerumque secundis: Nec facile est aequa commoda mente pati. *Id. Met.* 7. de Aesone sene in juvenem recocto, 290. abeunt pallorque, situsque, Adjectoque cavae supplentur sanguine venae: Membraque luxuriant: succo et viribus redundant. *Gell.* de homine praepingui et corpulento, 7, 22. Non omnino inculpatum neque indesidem fuisse, cujus corpus in tam immodicum modum luxuriasset, exuberassetque. *Virg. G.* 3, 81. de equo: Luxuriatque toris animosum pectus, *h. e.* abundat. *Id. A.* 11, 496. item de equo: Emicat, arrectisque fremit cervicibus alte Luxurians, *h. e.* lasciviens, et exsultans. Sic *Val. Fl.* 6, 613. stabulis qualis leo saevit opimis Luxurians, spargitque famem; et *Ov. Fast.* 1, 156. Ludit et in pratis, luxuriatque pecus. *Stat. Th.* 2, 676. sanguine multo Luxuriata fames, *h. e.* per luxum satiata. ℙ Transfertur ad terram pinguem, nimis fecundam, et ad arbores, plantasque frondibus foliisque exuberantes. *Ov. Her.* 1, 53. Jam seges est, ubi Troja fuit, resecandaque falce Luxuriat Phrygio sanguine pinguis humus; et *Fast.* 4, 644. ager assidua luxuriabat aqua. *Id. A. Am.* 1, 359. Mens erit apta capi tunc, cum laetissima rerum, Ut seges in pingui luxuriabit humo. *Id. de nuce* 20. Coepimus in longas luxuriare comas. *Colum. Arbor.* 11. Cacumina virgarum, ne luxurientur, demutilato. *Plin.* 19, 6, 34. Caules depressi in terram obruuntur: ita cavetur, ne in frondem luxurient. *Id.* 16, 25, 40. Arbores vere variis colorum picturis in certamen usque luxuriant. ℙ Hinc translate *Liv.* 23, 12. *med.* Vereor, ne haec quoque laetitia luxuriet nobis, et vana evadat, *h. e.* in vanum gaudium, tanquam in folia sine ullo fructu utilitatis publicae, desinat. *Ov. Trist.* 5, 1, 43. Nec tamen, ut lusit, rursus mea littera ludet: Sit semel illa meo luxuriata malo, *h. e.* nimis fecunda fuerit in conscribendis amatoriis versibus. ℙ Refertur etiam ad ingenium, et dicendi facultatem. *Hor. Ep.* 2, 2, 122. Luxuriantia compescet, nimis aspera sano Levabit cultu. *Plin.* 17, 2, 2. Luxuriantis ingenii fertilitas. ℙ Cum accusativo. In *Petr. fr.* p. 676. *Burm.* famuli In testa mersas luxuriantur opes, *h. e.* in compotationibus absumunt. Alii aliter leg.

LUXŬRĬŌSĒ, adv. ἀσώτως, cum luxu, profuse, molliter. *Cic. Coel.* 6. Cum tristibus severe, cum remissis jucunde, cum facinorosis audacter, cum libidinosis luxuriose vivere. *Cato* ap. *Gell.* 7, 3. Ne haec laetitia nimis luxuriose eveniat, *h. e.* luxum, atque insolentiam pariat. *Sall. Cat.* 11. Sulla exercitum, quem in Asia ductaverat, quo sibi fidum faceret, contra morem majorum, luxuriose nimisque liberaliter habuerat. *Nep. Paus.* 3. Epulabatur more Persarum luxuriosius, quam qui aderant, perpeti possent. *Colum. prooem.* Luxuriosius fercula struere. *August. Mor. Eccl. Cathol.* 34. Luxuriosissime bibere.

LUXŬRĬŌSUS, a, um, adj. ἄσωτος, luxui deditus, immodicus in sumptibus, deliciis nimis indulgens, excedens modum in epularum apparatu, in vestibus, in aedibus, etc. atque adeo mollis, delicatus, intemperans. *Cic. Fin.* 2, 7. *f.* Reprehendere luxuriosos ob eam ipsam causam, quod ita vivant, ut persequantur cujusquemodi voluptates. *Id. Phil.* 2, 27. Multa et lauta supellex, non illa quidem luxuriosi hominis, sed tamen abundantis. *Nep. Alc.* 1. Idem, simul ac se remiserat, luxuriosus, dissolutus, libidinosus, intemperans reperiebatur. *Cic. Pis.* 27. Nihil scitote esse luxuriosius, nihil libidinosius. *Colum.* 8, 16. Circumfertur Philippi, velut urbanissimum, quod erat luxuriosissimum dictum, atque factum. *Sall. Jug.* 100. Luxurioso otio esse. *Just.* 11, 10. Luxuriosa convivia, et magnificentiam epularum sectari. *Ov. R. Am.* 746. Divitiis alitur luxuriosus amor, *h. e.* magnis sumptibus gaudens. (Adde *Fast.* 6, 172.) *Varr.* ap. *Non.* 14, 33. Vestitus delicatior ac luxuriosus, *h. e.* magno sumptu paratus. *C. Memmius* ap. *Serv.* ad *A.* 1, 165. Inque luxuriosissimis Asiae oppidis consedisse, *h. e.* omni copia, atque adeo luxu affluentibus. ℙ Transfertur ad herbas et plantas, cum nimia foliorum et frondium ubertate exsuperant. *Cic. Or.* 24. Laetas esse segetes, luxuriosa frumenta. *Colum.* 5, 6. *f.* Vitis valida, et luxuriosa. *Ov. Fast.* 1, 689. de segete: Et neque deficiat macie, neque pinguior aequo, Divitiis pereat luxuriosa suis. ℙ *Luxuriosa laetitia* ap. *Liv.* 2, 21. est insolens, superba, plena audaciae: nam ex luxu et delicata vita insolentia nascitur et superbia.

LUXUS, a, um, adj. loco motus, luxatus. *Festus:* Luxa membra, e suis locis mota et soluta. *Sall. fr.* ap. *Probum* in *Catholic.* p. 1476. Luxo pede. *Marcell. Empir.* 36. *f.* Emplastrum utile ad luxa, vel fracta. *Cato R. R.* 160. Luxum si quod est, hac cantione sanum fiet. Alii putant, hic *luxum* esse adjectivum. V. v. sq.

LUXUS, us, m. [*rarior omnino ap. priores vox. V. *Doederl.* 2, 24. Primum significat i. q. luxatura, στρέμμα. *Cato R. R.* 160. ad luxum aut ad fracturam alliga, sanum fiet. *Appul. Flor. n.* 16. Articulus loco concessit, exque eo luxu adhuc fluxus est. — Ita recte locos collocasse videmur, quos *Forc.* in f. adscripserat. ℙ Hinc, adhibita vocis origine *fluere* (cf. *Doederl.* 2, 18.), denotat illud vitium, quo quis solitum vitae morumque ordinem solvit (*Ausschweifung*, *Liederlichkeit*), actum vel statum luxuriosi hominis, ἀσωτία. Differt *luxuria*, quod proprie sensum, studium dissoluti vitae generis spectat. V. *Doederl.* 2, 23. ubi laud. *Sall. Cat.* 13. Romani — non famem aut sitim, neque frigus neque lassitudinem opperiri, sed ea omnia luxu antecapere, i. e. instrumentis, artibus luxuriae inservientibus. *Luxuria* si auctor scripsisset, significaret *studio fluxioris*, *mollioris vitae*. Cf. etiam *Kritz.* Quum vero in tanta notionum cognatione, utrum vocabulum adhibeatur, saepissime scriptoris in voluntate positum sit, facile apparet, multis in locis utrumque ita usurpari, ut discrimen, quod modo notavimus, parum a scriptoribus curari videatur.] *Ter. Ad.* 4, 7, 42. Domus sumptuosa, adolescens luxu perditus. *Cic. Verr.* 2, 3, 25. *med.* Nisi forte existimatis, eum in vino ac lusu non risisse, qui nunc in periculo atque exitio suo risum tenere non possit. *Sall. Cat.* 57. Luxu atque desidia corrupta civitas. *Id. Jug.* 6. Non se luxu, neque inertiae corrumpendum dedit: (pro *luxui*. Sic *Tac. A.* 3, 34. *med.* Sexum natura invalidum deseri, et exponi suo luxu cupidinibus alienis; et *H.* 2, 71. Luxu, et saginae mancipatus.) *Sall. Jug.* 2. Per luxum et ignaviam aetatem agere. *Virg. A.* 4, 193. hiemem luxu fovere. *Quint.* 3, 8. *med.* Neminem adeo solutum luxu puto, ut nihil in causa suadendi sequatur praeter voluptatem. *Claud. in Ruf.* 1, 35. luxus populator opum. ℙ Ap. *Suet. Ner.* 29. de turpi voluptate dicitur, *lussuria*. Ubi tamen plerique *lusus* legunt. *Virg. A.* 4, 193. de Aenea et Didone: Nunc hiemem inter se luxu, quam longa, fovere. Adde *Tac. H.* 4, 14. ℙ In plur. numero. *Lucan.* 10, 109. Explicuitque suos magno Cleopatra tumultu, Nondum translatos Romana in saecula luxus, *h. e.* suas copias, et apparatus. *Sil.* 11, 402. Combibat illapsos ductor per viscera luxus, *h. e.* delicias Campaniae. ℙ Aliquando in bonam partem accipitur, pro generosis sumptibus, magnificentia, et copia, quae ingenuum hominem, et praedivitem decet. *Virg. A.* 1, 641. At domus interior regali splendida luxu Instruitur; et *ib.* 6, 604. epulaeque ante ora paratae Regifico luxu. *Tac. A.* 16, 18. Habebaturque non ganeo et profligator, ut plerique sua haurientium, sed erudito luxu.

LY

LYAEUS, i, m. Λυαῖος, unum ex Bacchi cognominibus: et sumitur etiam pro vino: a λύω, solvo, vel quia solvit et dissipat curas; vel quia solvit et enervat corpus; vel quia concordiam dissolvit, rixas excitando. *Ov. Met.* 4, 11. Bacchumque vocant, Bromiumque, Lyaeumque. *Virg. A.* 4, 58. Legiferae Cereri, Phoeboque, patrique Lyaeo. *Ov. Amor.* 3, 15, 17. Corniger increpuit thyrso graviore Lyaeus. ℙ Pro vino. *Sil.* 3, 370. Tarraco Vitifera, et Latio tantum cessura Lyaeo. *Hor. Od.* 1, 7, 22. uda Lyaeo Tempora. *Id. Epod.* 9, 37. Dulci Lyaeo solvere curam. *Ov. Amor.* 2, 11, 49. apposito narrabis multa Lyaeo. *Prop.* 3, 3, 43. multo mentem vincire Lyaeo. ℙ Adjective. *Virg. A.* 1, 690. Regales inter mensas, laticemque Lyaeum.

[LYĀTUS, a, um, part. a *lyo*. *Apic.* 5, 1. Adjicies cerebella duo cocta, et selibram pulpae, quasi isicia, lyatae. *F.*]

*LYBĬA, ae, f. opp. Hispaniae Tarraconensis. *Ant. Itin. B. A.*

*LYCĂBAS, ae, m. Tuscus, ob patratum homicidium exsulans, in Bacchum contumeliose se gessit, eam ob causam in delphinum mutatus. *Ov. Met.* 3, 624. ℙ Item Lapitharum unus. *Id. Met.* 12, 302. *B. A.*

*LYCABETTUS vel Lycabetus, i, m. Λυκαβηττός, mons Atticae. *Plin.* 4, 7. *B. A.*

LYCAEUS, i, m. Λύκαιος, mons editus Arcadiae, celebris delubro Jovis, qui inde *Lycaeus* cognominatus est, teste *Plin.* 4, 6, 10. Fuit etiam Pani sacer, et ipsius quoque cognomen, ut *Serv.* ad *A.* 8, 343. et 344. docet. Nomen habet ἀπὸ τῶν λύκων, a lupis, quibus abundabat olim, quos Panis praesidio accolae credidere compesci, ne gregibus molesti essent: vel quod ibi homines in lupos praestigiis daemonum verterentur, ut *August. C. D.* 18, 17. scribit. *Virg. Ecl.* 10, 14. et gelidi fleverunt saxa Lycaei. ℙ Adjective. *Virg. A.* 8, 344. Panos de more Lycaei. *Ov. Met.* 1, 698. redeuntem colle Lycaeo Pan videt, et *ib.* 8, 317. Lycaeum nemus. *Id. Fast.* 2, 424. Faunus in Arcadia templa Lycaeus habet. *Val. Fl.* 6, 533. Lycaeus Deus, *h. e.* Pan, vel Faunus. ℙ Quia Graece a λύκος fit λύκειος, multi Lyceus scribunt. *Dausqu.* retinet *ae* cum *Pausan.* 8, 2. et *Strab. l.* 8. *f.* ℙ De Lyceo gymnasio V. infra s. l.

LYCAMBĒUS, a, um, adj. Λυκάμβειος, ad Lycambem pertinens. Fuit autem Lycambes vir Lacedaemonius, qui cum filiam despondisset Archilocho poetae, deinde alii tradidisset, virulentis ejus iambis ad vitam laqueo finiendam adactus est. V. ARCHILOCHUS. *Ov. Ib.* 54. in te mihi liber iambus Tincta Lycambeo sanguine tela dabit. (Adde *Mart.* 7, 12.) *Hor. Epod.* 6, 13. Qualis Lycambae spretus infido gener. Adde *Ep.* 1, 19, 30.

LYCĀON, onis, m. Λυκάων, Arcadiae rex fuit, Titani et Terrae filius, pater Callistus, quem Juppiter, quod aram suam in Lyceo monte, mactato puero, sanguine respersisset, in lupum mutavit. *Pausan.* 8, 2. *Ov.* tamen *Met.* 1, 198. fabulam aliter tradit, nempe hospitio acceptum Jovem occidere voluisse, humanasque dapes ei praebuisse, et ab eo, fulmine prius ictis ejus aedibus, in lupum fuisse conversum. ℙ Fuit et alius hoc nomine, prioris nepos, Callistus filius, dictus et Arcas, de quo *Ov. Fast.* 6, 235. ℙ Ap. *Melam.* 3, 9. et *Solin.* 30. *med.* nomen est ferae apud Aethiopas e luporum genere (λύκος enim est lupus) cervice jubata, et tot modis variae, ut nullum illi colorem dicant abesse. Adde *Plin.* 8, 34, 52. Easdem *Id.* 8, 21, 30. *Lyncas* appellat.

[LYCĀŎNES, um, m. plur. Λυκάονες, populi Lycaoniae. *Plin.* 5, 29, 29. et *Mela* 1, 2. *F.*]

LYCĀŎNIS, idis, f. patronym. *Ov. Fast.* 2, 173. Cui Dea, virgineos, perjura Lycaoni, coetus Desere, *h. e.* Callisto Lycaonis filia. *Catull.* 66, 66. Callisto juxta Lycaonida.

LYCĀŎNĬUS, a, um, adj. Λυκαόνιος, ad Lycaonem pertinens. *Ov. Ib.* 433. Foeda Lycaoniae repetes convivia mensae: Tentabisque cibi fallere fraude Jovem. V. LYCAON. *Id. Met.* 2, 496. Lycaonia parens, *h. e.* Callisto filia Lycaonis, mater Arcadis. *Id. Fast.* 3, 793. Lycaonia Arctos, *h. e.* eadem Callisto in sidus versa. V. ARCTOS. *Id. Trist.* 3, 2, 2. Lycaonius axis, *h. e.* septentrionalis, ubi Arctos est. *Claud. Cons. Mall. Theod.* 299. Lycaonia astra, *h. e.* idem sidus Arcti. ℙ Item ad Lycaoniam pertinens, quae est regio Asiae minoris, inter Cappadociam, Isauriam, et Ciliciam asperam. *Virg. A.* 10, 749. Lycaoniumque Erichaten.

*LYCASTO, us vel onis, f. oppidum Asiae, in Ponto, ad Halym fluvium. *Mela* 1, 19. *med.* ℙ *Plin.* 4, 3. est *Lycastum*. *B. A.*

*LYCASTOS vel Lycastus, i, f. Λύκαστος, opp. Cretae. *Mela* 2, 7. *Plin.* 4, 12. Cf. *Hist. d'Acad. d'Inscr.* T. 3. p. 49. *B. A.*

[LYCE, es, f. λύκη, prima lux solis. *Macr. Sat.* 1, 17. *med.* Radiorum splendor propinquantem solem longe lateque praecedens, atque caliginem paulatim extenuans tenebrarum, parit lucem; neque minus Romani, ut pleraque alia ex Graeco,

ita lucem videntur a lyce figurasse; et *mox*: Ipsos quoque λύκους ἀπὸ τῆς λύκης, id est a prima luce appellatos quidam putant, quia hac ferae maxime id tempus aptum rapiendo pecori observant. ℙ Est etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 57. *n.* 317. Julia Lyce. *F.*]

[LYCEIUS, a, um, adj. Λύκειος, et Ionice Λυκήϊος, ad Lyceum pertinens, de quo ita *Just.* 43, 1. Evander in Palatini montis radicibus templum Lyceo, quem Graeci Pana, Romani Lupercum appellant, constituit. *Inscr.* ap. *Mur.* 120, 1. Sacellum Lyceium vetustate delapsum (lege *dilapsum* adjectis basilicis sua pecunia restituit. *F.*]

*LYCES, is, m. fluvius, i. q. Lycus. *Val. Fl.* 4, 719. Quas Tanais, flavusque Lyces, Hypanisque, Nomasque Addat opes. V. *Lycus. B. A.*

*LYCĒTUS, i, m. filius Sperchionis, Perseo inimicus. *Ov. Met.* 5, 86. *B. A.*

LYCĒUM, i, n. Λύκειον, gymnasium celebre Athenarum, extra urbem situm, templo Apollinis, aquaeductu, platanis, ambulacris, aliisque ornamentis instructum: dictumque a quodam Lyco Pandionis filio: exstructum autem a Pisistrato, vel a Pericle. Ibi Aristoteles philosophiam publice docuit. Ad ejus similitudinem locum gymnasii in Tusculano suo Cicero Lyceum appellavit, ut est *Div.* 1, 5. et Hadrianus Imp. in villa sua Tiburtina, ut *Spart.* tradit *Hadrian.* 26. De Lyceo plura *Meurs. de Athen. Att.* 2, 3. ℙ Scribitur et *Lycium*, ut ap. *Gell.* 20, 5. ℙ De Lyceo monte V. supra LYCAEUS.

[LYCĒUS, ĕi, m. V. LYCEIUS. *F.*]

LYCHNĬCUS, a, um, adj. a *lychnus.* Ap. *Hyg. fab.* 223. Lychnicus lapis idem est, ac lychnites: atque ex eo scribit fuisse monimentum regis Mausoli.

*LYCHNĪDUM vel Lychnĭdus, i, Λυχνιδὸς *Steph. Byz.* opp. Illyridis Graecae (postea Macedoniae partis), in Dassaretarum agro, non longe ab Aliacmone amne. *Liv.* 27, 32. 43, 9. 10. et 21. ubi passim quartus casus occurrit. *B. A.*

LYCHNIS, ĭdis, f. λυχνὶς, genus rosae nec odore, nec specie probabilis, Latine *rosa Graeca* dictae, nunquam excedentis quinque folia, violae magnitudine, odore nullo. *Plin.* 21, 4, 10. ℙ *Lychnis agria* herba est lino similis, radice nulla, flore hyacinthi, semine vituli narium: alio nomine antirrhinon. *Id.* 25, 10, 80. ℙ *Lychnis* item gemma colore ardenti, lucernam specie praeferens, vel ad lucernam maxime fulgens. *Id.* 37, 7, 29. ℙ *Lychnides puellae* ap. *Fulg. Myth. prooem.* 1. *med.* sunt lychnis, seu lucernis instructae.

LYCHNĪTES, ae, m. λυχνίτης, lapis ad lychnos effossus. *Plin.* 36, 5, 4. *n.* 2. Omnes autem (*scalptores*) tantum candido marmore usi sunt e Paro insula, quem lapidem coepere lychniten appellare, quoniam ad lucernas in cuniculis caederetur, ut auctor est Varro. V. LYGDINUS. ℙ [Ita etiam dicitur gemma splendens, quae alias carbunculus, Italice *rubino. Auct. incert. fr.* inter opera *Symmachi* (ed. *A. Maio*) p. 73. Vos autem nubescite prasini, pallescite lychnitae, albescite hyacinthi, fuscamini margaritae; et *mox*: Prasini tremula viriditate conludunt, lychnitae vomunt frigidas flammas, hyacinthi quoque taetra luce vibrantes cum luminibus claris mixtas cernuntur emicare nigredines. *F.*]

[LYCHNĪTĬCUS, a, um, adj. qui ex lychnitide est. *Not. Tir.* p. 165. Lucerna, lychnitis, lychniticus. Mendose ibidem legitur *lignithis, lignithicus.* V. v. sq. *F.*]

LYCHNĪTIS, ĭtĭdis, f. λυχνῖτις, herba ex phlomidum genere, quae et thryallis appellatur, foliis ternis, aut, cum plurimum, quaternis, crassis, pinguibusque, ad lucernarum lumina aptis. Haec *Plin.* 25, 10, 74. Nimirum ejus foliis pro ellychniis veteres utebantur. V. PHLOMIS, THRYALLIS et v. praec.

LYCHNŎBIUS, ii, m. λυχνόβιος, a λύχνος, lucerna, et βίος, vita, dicitur de eo, qui lucifuga est, et praepostere vivit, noctu vigilans, coenans, ludens, lavans, munia sua obiens ad lucernam, diu vero stertens: cujusmodi fuisse quendam Sp. Papinium, narrat *Sen. Ep.* 122., ubi etiam haec vox legitur, quam alii, per *i* scribi mallent, a λίχνος, gulosus, liguritor. V. LUCIFUGA.

LYCHNUCHUS, i, m. λυχνοῦχος, instrumentum ad lychnos, seu lucernas sustinendas: a λύχνος, lucerna, et ἔχω, habeo. *Cic. Q. Fr.* 3, 7. Haec scripsi ante lucem ad lychnuchum ligneolum, qui mihi erat perjucundus. *Suet. Dom.* 4. Edidit venationes, gladiatoresque et noctibus ad lychnuchos; et *Caes.* 37. Elephantis lychnuchos gestantibus. *Plin.* 34, 3, 8. Placuere et lychnuchi pensiles in delubris, aut arborum modo mala ferentium, lucentes. *Inscr.* ap. *Mur.* 934, 7. Virgilius P. Virg. ser. ad lychn. H. S. E. Vide *Sidon. ep.* 2, 10. post carmen.

LYCHNUS, i, m. λύχνος, lucerna: ab inusit. λύκω, luceo, unde λύκος, λύκνος, et per sync. λύχνος. V. LUX. *Virg. A.* 1, 730. dependent lychni laquearibus aureis Incensi. *Stat. Th.* 1, 520. Ast alii tenebras, et opacam vincere noctem Aggressi, tendunt auratis vincula lychnis. *Cic. Coel.* 28. *f.* Alia fori vis est, alia triclinii: alia subselliorum ratio, alia lectorum: non idem judicum, comissatorumque conspectus: lux denique alia est solis, et lychnorum. *Lucr.* 5, 296. Pendentes lychni. Adde *Enn.* et *Lucil.* ap. *Macr. Sat.* 16, 4., ex quo apparet, multo ante *Cicer.* apud Latinos poetas, licet vox Graeca sit, in usu fuisse. V. v. praec.

LYCĬA, ae, f. Λυκία, regio Asiae minoris, in parte meridionali, inter Pamphyliam, et Cariam: in qua Chimaera mons ignem eructans. *Ov. Met.* 6, 339. Jamque Chimaeriferae cum sol gravis ureret arva Finibus in Lyciae, etc. *Plin.* 5, 27, 27. ℙ Dicta est a Lyco rege, Pandionis filio, ut *Mela* 1, 15. tradit: vel a Lyce Nympha, ex qua Apollo filium Lycadium suscepisse dicitur, ut *Serv.* ad *A.* 12, 516. A fertilitate eam laudant *Virg. A.* 7, 721. et *Ov. Met.* 6, 317. ℙ *Strabo l.* 12. ex *Homero* Lyciam alteram Trojae vicinam in parte Troadis septentrionali ponit.

[LYCĬDAS, ae, m. unus ex Centauris, qui Pirithoo Hippodamiam eripere sunt conati. *Ov. Met.* 12, 310. ℙ Item formosus juvenis. *Hor. Od.* 1, 4, 19. ℙ Item pastor. *Virg. Ecl.* 7, 67. *F.*]

*LYCĬDE, es, oppidum Mysiae. *Plin.* 5, 30. *B. A.*

LYCIMNĪUS, a, um, adj. ad Lycimnam pertinens, oppidum in Argolica regione Peloponnesi. Hinc *Lycimnia stagna* ap. *Stat. Th.* 4, 734.

[LYCINNĂ, ae, f. λυκαινὶς, parva lupa. Est nomen proprium puellae adamatae a *Prop.* 3, 13, 6. heu nullis capta Lycinna datis! *F.*]

LYCISCĂ, ae, et Lycisce, es, f. nomen canis ap. *Virg. Ecl.* 3, 18. et *Ov. Met.* 3, 220., nempe a λύκος, lupus: vel quia lupi similis, vel quia ex lupo et cane genita, ut est ap. *Serv.* ad *Virg. l. c.* ℙ [*Lycisca* fuit etiam nomen proprium meretricis, in cujus locum saepe succedebat Messalina Claudii imperatoris uxor; illi fortasse id nominis impositum fuit ad denotandam infamiam artis, quam profitebatur. *Juven.* 6, 122. tunc nuda papillis Constitit auratis, titulum mentita Lyciscae. *F.*]

[LYCISCUS, i, m. λυκίσκος, idem ac lycisca. *Isid. Orig.* 12, 2. Lycisci autem dicuntur canes nati ex lupis, et canibus, cum inter se forte miscentur. V. LYCISCA. ℙ Item nomen proprium pueri formosi. *Hor. Epod.* 11, 36. Nunc gloriantis quamlibet mulierculam Vincere mollitia, amor Lycisci me tenet. ℙ Item statuarii ap. *Plin.* 34, 8, 19. *F.*]

LYCĬUM, ii, n. V. v. sq.

LYCIUS, a, um, adj. Λύκιος, ad Lyciam pertinens. *Ov. Met.* 6, 382. aliquis Lycia de gente. *Virg. A.* 8, 166. Lyciae sagittae; et *ib.* 11, 773. Spicula torquebat Lycio Gortynia cornu; et *ib.* 7, 816. Lycia pharetra. (Lycii arcum et pharetram leviori pondere gestabant: erantque in ea re peritissimi.) *Id. ib.* 4, 346. Lyciae sortes, *h. e.* Apollinis oraculum, quod Pataris, Lycia urbe, celeberrimum fuit, opibusque, et responsorum fide Delphico simile, ut *Mela* 1, 15. loquitur. Unde *Lycius* cognomen est Apollinis. *Prop.* 3, 1, 38. Lycio vota probante Deo. Sic *Stat. Th.* 8, 200. nec Lyciam supplex consultor adibit. (*Macr. Sat.* 1, 17. alias hujus cognominis origines affert: a λύκη, h. e. prima lux, quae praecedit solis ortum: et a λύκος, sol, item lupus: quia λυκοκτόνος Apollo habitus est.) *Ov. Her.* 1, 19. Lycia hasta, *h. e.* Sarpedonis Lyciae regis, qui in auxilium Priami contra Graecos Trojam venerat cum fortibus copiis, quas *Hor. Od.* 1, 8, 16. Lycias catervas appellat. *Plin.* 5, 27, 27. Lycium mare, *h. e.* quod Lyciam alluit. *Id.* 21, 6, 17. Lycio croco secundam nobilitatem tribuit. ℙ Quia λύκος adjectivum parit λύκειος, etiam *Lycius* paenultimam producere potest. *Stat. Th.* 10, 343. At patrias si quando domos, optataque, Paean, Templa, Lycie, dabis, etc. ℙ Est genus spinae, folio buxi, virgis tricubitalibus, quae una cum radicibus tusae, succoque expresso, varios habent in medicina usus. Hoc autem medicamentum *Lycium* dicitur tum a *Plin.* 24, 14, 76. et 77., ubi plura de eo; tum a *Cels.* 5, 26. *n.* 30. *extr.* et 6, 7. *n.* 2., 8, 6. et 9., quia ex Lycia optimum advehebatur. [V. *Visc. Op. var.* T. 3. p. 323. *edit. Met. F.* ℙ *Lycius, i,* m. nobilis statuarius, Boeotius, Myronis discipulus. *Plin.* 34, 8. *B. A.*]

*LYCO, onis, m. philosophus Peripateticus, successor Stratonis Lampsaceni. Scripsit de Finibus, Glyco propter dulcedinem orationis dictus. *Cic. Tusc.* 3, 32. *B. A.*

[LYCOMĒDES, is, m. Λυκομήδης, rex Scyri insulae, apud quem muliebri habitu delituit Achilles, ne ad bellum Trojanum proficisci cogeretur; cujus et filiam vitiavit, suscepto ex eadem Pyrrho. *Stat. Ach.* 1, 207. et *Cic. Amic.* 20., ubi tamen de Neoptolemo loquitur *Cicero*, non de *Achille*, memoriae forte lapsu, ut suspicatur *Schellerus. F.*]

[LYCOPHON, herba eadem ac scelerata, ap. *Apul. H.* 8. *F.*]

[LYCOPHŌRUS, i, m. λυκοφόρος (a λύκη, lux, et φέρω, fero) idem ac daduchus, (q. v. v. s. l.) qui nempe facem in sacris ferebat et quassabat *Inscr.* ap. *Grut.* 323, 1. Ex jussu I. O. M. Heliopolitani Aur. Theodoro sacerdote Lycophori de suo posuerunt. De iis ita *Stat. Silv.* 4, 8, 30. Tuque Actaea Ceres, cursu cui semper anhelo Votivam taciti quassamus lampada mystae. *F.*]

LYCOPHOS, otis, n. λυκόφως Graeci dicunt, quod nos primum tempus lucis; dictum quasi λευκὸν φῶς, idest lumen candidum. *Fest.*, et *Macr. Sat.* 1, 17. Alii ducunt a λύκη, de qua in LUX.

[LYCOPHRON, onis, m. Λυκόφρων, (a λύκος, lupus, et φρόνις, astutia) Chalcidensis ex Euboea, grammaticus, et tragoediarum scriptor, quem sic nominatum ferunt, quod aenigmatibus in scribendo uteretur; ejus exstat tragoedia, *Cassandra* cognominata. Vixit regnante Ptolemaeo Philadelpho. *Ov. Ib.* 531. Utque cothurnatum periisse Lycophrona narrant, Haereat in fibris fixa sagitta tuis. *Stat. Silv.* 5, 3, 157. Carmina Battiadae, latebrasque Lycophronis atri. *F.*]

LYCOPHTHALMOS, i, m. λυκόφθαλμος, gemma est quatuor colorum, ex rutilo, et sanguineo; in medio nigrum candido cingente, ut luporum oculi, illis per omnia similis: a λύκος, lupus, et ὀφθαλμός, oculus. *Plin.* 37, 11, 72.

[LYCOPŎLĪTĀNUS, a, um, et

[LYCOPŎLĪTES, ae, m. adj. ad Lycopolin pertinens, Aegypti superioris urbem, in Thebaide, ita a lupis appellatam, quod Aethiopes Aegyptios agros incursantes lupi acie facta usque ad civitatem Elephantinum repulerint; hinc ibidem Aegyptii urbem condiderunt, et a bestiis illis Lycopolin cognominarunt, ac pro Diis lupos ipsos, teste *Diodor. Sicul. l.* 2., venerati sunt. *Macr. Sat.* 1, 17. *med.* Λύκον autem solem vocari etiam Lycobolitana Thebaidis civitas testimonio est, quae pari religione Apollinem, itemque lupum, hoc est λύκον, colit, in utroque solem venerans, quod hoc animal rapit et consumit omnia in modum solis, ac plurimum oculorum acie cernens tenebras noctis evincit. *Plin.* 5, 9, 9. Summa pars Aegypti Thebais vocatur. Dividitur in praefecturas oppidorum, quas nomos vocant: Ombiten, Aphroditopoliten, Lycopoliten, etc. *F.*]

LYCOPSIS, is, f. λύκοψις, herba longioribus, quam lactuca foliis, crassioribusque, caule longo, hirsuto, adnatis multis cubitalibus, flore parvo, purpureo. *Plin.* 27, 11, 73., ubi *Hard.* legit *lycapsos.*

*LYCŌREUS, ei et eos, m. Apollinis filius. *Hyg. fab.* 161. *B. A.*

*LYCŌRĬAS, adis, f. Λυκωριὰς, Nerei Doridisque filia, Nympha marina. *Virg. G.* 4, 339. *Hyg. fab. praef. med.* p. 6. ed. *Munker. B. A.*

LYCŌRIS, ĭdis, f. Λυκωρὶς, Volumnii Eutrapeli senatoris liberta fuit, vero nomine Cytheris dicta, misere a Cornelio Gallo adamata, quo tamen spreto, Antonium euntem in Gallias secuta est. *Virg. Ecl.* 10. et ibi *Serv.*, *Ov. A. Am.* 3, 537. Eoae novere Lycorida terrae. Adde *Trist.* 2, 445. et *Prop.* 2, 25, 91. V. CYTHERIUS.

*LYCORMAS, ae, m. Λυκόρμας, Aetoliae fluvius, de quo *Ov. Met.* 2, 245. ℙ *Chrysorrhoas* postea appellatus, teste *Hyg. fab.* 242. et *Evenus* secundum *Lact. Plac.* in *Exposit. Ov. fab.* 9, 2. *B. A.*

*LYCORTAS, ae, m. dux Achaeorum. *Liv.* 39, 35. et 36. *B. A.*

LYCOS, i, m. λύκος, lupus, apud Graecos. Speciatim *lycos* dicitur minimum aranei genus a rapacitate. *Plin.* 30, 6, 17. Araneus, et maxime qui lycos vocatur, dolenti medetur lieni.

*LYCOTAS, ae, m. unus e Centauris, qui Pirithoi nuptiis interfuit. *Ov. Met.* 12, 350. ℙ Et nomen viri proprium, sed fictum, ap. *Prop.* 4, 3, 1. sub quo probabile est latere Posthumii personam, cui inscripta est el. 10. (al. 12.) *B. A.*

*LYCOTHERSES, is, m. rex Illyrici, quem Agave Cadmi filia, sua autem uxor, interfecit, ut regnum Cadmo patri daret. *Hyg. fab.* 184. Adde *fab.* 240. et 254. *B. A.*

LYCTĪUS, a, um, adj. Λύκτιος, qui ad Lyctum pertinet, urbem in Cretae parte orientali. *Virg. A.* 3, 400. Et Salentinos obsedit milite campos Lyctius Idomeneus. *Ov. Met.* 7, 490. Lyctia classis, *h. e.* Cretensis.

*LYCTUS, urbs Cretae, de qua *Mela* 2, 7. *Plin.* 4, 12. V. et *Lyctius*, *a, um. B. A.*

LYCURGĒUS, a, um, adj. Λυκούργειος, denominat. a Lycurgo. *Cic. Att.* 1, 13. *med.* Nosmetipsi, qui Lycurgei a principio fuissemus, quotidie demitigamur, *h. e.* qui acer reprehensor, et malorum hominum vindex fui, instar Lycurgi nobilis Atheniensis oratoris, Aeschinis et Demosthenis temporibus, qui ab *eod. Brut.* 34. accusator vehemens dicitur.

LYCURGĪDES, ae, m. Λυκουργίδης, Lycurgi filius, vel nepos. *Ov. Ib.* 505. Quique Lycurgiden letavit, et arbore natum, *h. e.* Ancaeum Lycurgi filium.

LYCURGUS, i, m. Λυκοῦργος, nobilis Spartiata, fil. Penthei, al. Eunomi, et frater Polydectae Lacedaemoniorum regis, cujus etiam in regnum suc-

cessit, ignarus fratrem uxorem gravidam reliquisse, quod ubi primum cognovit, posito regis nomine, Prodici, hoc est tutoris nomen assumpsit, regique adulto (Charilao ei nomen erat) regnum fideliter restituit. Verum cum civitatem pessime institutam animadverteret, ad constituendam salubrioribus legibus rempubl. animum adjecit, sanctissimisque institutis cives gubernavit. *Cic. de Off.* 1, 22. *Vellei* 1, 6. *Justin.* 3, 2. sq. *B. A.* Lycurgi vitam, atque instituta habes ap. *Plut.* in ejus Vita et *Justin.* 3, 2. et sq. ¶ Hinc per antonomasiam pro severissimo judice ponitur. *Ammian.* 30, 29. Lycurgos invenisse se praedicabat, et Cassios, columina justitiae priscae. ¶ Fuit et Lycurgus quidam Nemeae rex, et pater Archemori alumni Hypsipyles. *Stat. Th.* 5. et 6. ¶ Fuit et alius Thraciae rex, filius Dryantis, qui quod Thracas immoderate vino deditos conspiceret, vites omnes toto regno excidi jussit. Hinc datus est poetis locus fabulae, de qua V. in DRYANTIADES. ¶ *Denique Lycurgus fuit orator Atheniensis, Aeschinis tempore. *Cic. Brut.* 34. *Id. Orat.* 2, 23. et alibi. Eum ferunt in dicendo valde severum et acerbum exstitisse, *καὶ ὅλον κατηγορικὸν*, ut *Dionys. Halicarn.* loquitur. Hinc *accusator* audit *Ciceroni.* Ejus dictum est nobile illud et magnanimum: *Ἔπαινος μόνος ἆθλον τῶν κινδύνων τοῖς ἀγαθοῖς ἀνδράσιν ἐστί. Laus sola praemium suscepti periculi bonis viris est.* Exstat Lycurgi hujus elegantissima contra Leocratem Oratio. *B. A.*

LYCUS, i, m. *Λύκος*, Boeotiae rex, qui Antiopam Nyctei regis filiam uxorem duxit, quam postea, cum a Jove in Satyrum converso compressam cognovisset, repudiavit, Dircenque uxorem superinduxit, quae verita, ne Antiope cum Lyco in gratiam rediret, arctissimis eam in vinculis asservavit, quibus Jovis miseratione dissolutis, in Cithaeronem montem profugit, ubi Amphionem et Zethum peperit, qui postea a pastore, qui ipsos nutrierat, de Lyci injuriis edocti, eum una cum uxore interfecerunt. Alii dicunt, eum Mercurii intercessione liberatum, dum ei mortem pararent, et sic postea Amphioni et Zetho regnum reliquisse. *Mela* 1, 15. ¶ Alius fuit Lycus, quidam exsul Thebanus, qui id temporis, quo Hercules ad Inferos descenderat, rei bene gerendae occasionem sibi oblatam ratus, Creonte occiso, regnum Thebanorum occupavit, cumque Megarae Herculis uxori vim inferre pararet, opportuno illius reditu oppressus est, et cum suis omnibus interfectus. *Sen. Herc. Fur.* et *Hyg. fab.* 31. et 32. ¶ *Fuit et Lycus Pandionis Atheniensium regis filius, rex Lyciae, a quo Lycia nomen traxit. *Mela* 1, 15. ¶ Et Centaurus, qui Pirithoi nuptiis interfuit. *Ov. Met.* 12, 332. ¶ Et nomen cujusdam ex Aeneae comitibus. *Virg. A.* 1, 226. Fata Lyci, fortemque Gyan fortemque Cloanthum. ¶ Et historicus, patria Rheginus, Lycophronis Tragici adoptione pater. Libros historiarum Libyae ac Siciliae scripsit. *Plin.* 31, 2. ¶ Et statuarius. *Id.* 34, 8. ¶ Lycus, amnis Phrygiae majoris, prope Laodiceam, in Maeandrum illabens. *Ov. Met.* 15, 273. *Plin.* 2, 103. et 5, 29. ¶ Alius, in Bithynia, in Pontum Euxinum se exonerans. *Ov. Pont.* 4, 10, 47. ¶ Alius in Ponto, in Irim cadens. *Plin.* 6, 3. ¶ Alius in Cilicia. *Plin.* 5, 27. ¶ In Mysia alius, in Propontidem incidens, Rhyndacus postea nuncupatus. *Id.* 5, 32. ¶ Alius, fluvius Assyriae, in Armenia oriens, inque Tigrim fluens. *Id.* 5, 26. ¶ Alius denique hoc nomine in Phoenicia fuit, in mare medio inter Berytum ac Palaebiblum loco influens. *Mela* 1, 12. *Plin.* 5, 20. ¶ Fuit et Lycus urbs Dassaretarum, in Illyride Graeca. *Liv.* 32, 9. *B. A.*

*LYDDA, ae, oppidum Palaestinae, in Samaria, non procul a Joppe. *Plin.* 5, 14. V. *Act. Apost.* 9, 38. *B. A.*

*LYDE, es, f. *Λύδη*, Antimachi poetae uxor fuit, quam egregie animo caram habuit; quae cum mortua esset, elegiam, qua moerorem solaretur sibi, fecit nomine *Lyden*, ubi enumeratis heroicis calamitatibus et infortuniis, malis alienis aegritudinem sibi minuit. Hinc *Ov. Trist.* 1, 5, 1. Nec tantum Clario Lyde dilecta poetae, etc. *B. A.*

LYDĬA, ae, f. *Λυδία*, regio Asiae minoris, per fusa flexuosi amnis Maeandri recursibus, super Ioniam procedit, Phrygiae ab exortu solis vicina, ad septentrionem Mysiae, meridiana parte Cariam amplectens, Maeonia ante appellata. Celebratur maxime Sardibus in latere Tmoli montis, ex quo Pactolus profluit. *Plin.* 5, 29, 30. ¶ In illo *Rutil. Itin.* 1, 596. Inter terrigenas Lydia tota suos: *Lydia* est Etruria. V. v. sq. ¶ *Nomen puellae ap. *Hor. Od.* 1, 8, 1. etc. Sed fictum forte. ¶ Item poema sic dictum Valerii Catonis Grammatici. *Suet. Gramm.* 11. *B. A.*

LYDĬUS, a, um, adj. *Λύδιος* ad Lydiam pertinens. *Plin.* 33, 13, 56. Lydium sil. *Id.* 31, 10, 46. *n.* 3. aphronitrum. *Id.* 7, 56, 57. Lydios modulos invenit Amphion, Dorios Thamyras Thrax, Phrygios Marsyas Phryx. *Lydii moduli* genus est musices querulae, Dorii bellicosae, Phrygii religiosae: ut *Appul. Flor. n.* 4. docet. (Unde *Hor. Od.* 4, 15, 30. Lydas tibias adhibet canendis laudibus ducum virtute functorum.) *Plin.* 33, 8, 43. Lydius lapis, quo bonitas auri, argenti, vel aeris attritu deprehenditur. Dictus Lydius, quia olim non nisi in Tmolo Lydiae monte inveniebatur, ut *Plin. ib.* dicit. *Tibull.* 4, 1, 199. Lydia regna, *h. e.* Gygis, fortunatissimi Lydorum regis. *Id.* 3, 3, 29. Lydius aurifer amnis, *h. e.* Pactolus. *Mart.* 9, 66. Lydia pensa, *h. e.* quae dabat Herculi Omphale regina Lydiae: quae ap. *Sen. Herc. Oet.* 371. est Lydia nurus. *Prop.* 3, 15, 30. Cinget Bassaricas Lydia mitra comas, *h. e.* qua Lydi praecipue, et Phryges usi sunt: unde *Virg. A.* 4, 216. Maeonia mentum mitra, crinemque madentem Subnixus. Huc pertinet et illud ejusdem *Prop.* 4, 7, 62. Mitratisque sonant Lydia plectra choris. ¶ Est etiam *Lydius* Tuscus, Etruscus: quia Tusci a Lydis oriundi fuere: quod et *Tac. A.* 4, 55. et *Fest.* in *Sardi*, et *Plin.* 3, 5, 8. docent. *Virg. A.* 8, 479. Urbis Agyllinae sedes, ubi Lydia quondam Gens bello praeclara jugis insedit Etruscis. Adde *A.* 9, 11. Hinc *Id. ib.* 2, 781. Tiberim *fluvium Lydium* appellat: et *Lydia ripa* ap. *Stat. Silv.* 4, 4, 6. est ripa Tiberis dextera, qua Tiberis Tuscos alluit agros: et *Lydia stagna* ap. *Sil.* 9, 11. sunt Trasimenus lacus Hinc *Id.* 4, 740. Tmolo missa manus, stagnis Trasimenus opacis. *Tmolus* est mons Lydiae. Adde 5, 9. ¶ Quod *Lydium cothurnum* dicit *Ov. Amor.* 3, 1, 14., vel a Lydis est, a quibus res multae ludicrae inventae sunt, vel a Tuscis, a quibus *ludii*, qui et *lydii* dicuntur. V. LUDIUS. ¶ *Lydiae undae* dicuntur a *Catull.* 31, 13. de lacu Benaci, quia ejus ripa ad agrum Veronensem, et ad Alpes vergens Rhaetica erat, Rhaeti vero originem suam ab Etruscis, et hi a Lydis ex vulgari veterum opinione repetebant. ¶ **Lydium maron* praefertur ei, quod in Aegypto nascitur. *Plin.* 12, 24. ¶ *Lydion* (*Λύδιον* pro *Lydium*) *genus laterum* memoratur a *Plin.* 35, 14. Genera eorum (*laterum*) tria: Lydion, quo utimur, longum sesquipede, latum pede; alterum tetradoron etc. Sic ed. *Hard.* Vetus lectio *didoron.* Sic in *Vitr.* 3, 2. ubi *didoron* legitur, in vetusto codice legisse se Philander ait *Lychum* (*Lydium* debuit dicere, affirmat *Harduinus*), quam scripturam ipse approbat. *B. A.*

LYDUS, a, um, adj. idem quod Lydius. *Cic. Fl.* 27. Lydus servus. *Ov. Fast.* 2, 356. Lyda puella, *h. e.* Omphale regina Lydiae. *Id. Met.* 6, 11. Lydae urbes; et *ib.* 11, 98. Lydi agri. *Stat. Silv.* 5, 1, 60. Lydae pondera gazae, *h. e.* Pactoli aurum. *Val. Fl.* 4, 369. Lyda nurus sparso telas maculaverit ostro. (*Lyda*, quia lanas inficere primi Lydi Sardibus invenerunt, teste *Plin.* 7, 56, 57.) vel alludit ad Arachnen, quae celebris fuit arte texendi Hypaepis Lydiae urbe. *Pl. Curc.* 1, 2, 63. Lydi barbari, *h. e.* ludii e Lydia, h. e. Tuscia, in ludis Romanorum adhibiti. *Virg. A.* 9, 11. Lydorum manus, *h. e.* Tuscorum copiae. V. LYDIUS.

*LYGDĂMUM, i, n. oppidum Mysiae. *Plin.* 5, 30. *B. A.*

*LYGDĂMUS, i, m. Cynthiae a Propertio dilectae servus. *Prop.* 3, 4, (al. 6.) 2. et 4, 7, 43. (al. 35.) *B. A.*

LYGDĪNUS, a, um, adj. *λύγδινος*, candidus, ut Lygdinus lapis ap. *Plin.* 36, 8, 13. Paulum distare ab eo in unguentorum fide multi existimant lygdynos in Paro repertos, amplitudine, qua lances, craterasque non excedant, antea ex Arabia tantum advehi solitos, candoris eximii. Adde *Is. Or.* 16, 5. V. LYCHNITES. ¶ Memorat *Mart.* 6, 13. et 42. marmor *lygdon* candidi coloris, quod idem ac *lygdinum* fuisse videtur. V. v. sq.

LYGDOS, i, f. *λύγδος*, petra candida, eadem ac lygdina. *Mart.* 6, 13. Candida non tacita respondet imagine lygdos. *Id. ib.* 42. Et credas vacuam nitere lygdon. V. v. praec.

*LYGĬI, orum, m. populi Germaniae orientalis, inter Asciburgios montes et Vistulam siti. *Tac. Germ.* 43. ¶ *Ligii* audiunt *ib. A.* 12, 29. item *Luii* (*Λούϊοι Straboni*), et *Logiones* (*Λογίωνες Zosim.* 1, 67.) *B. A.*

*LYGOS, i, *λύγος*, i. q. vitex. *Plin.* 24, 9. ¶ Item nomen antiquum Byzantii urbis. *Auson. de clar. urb. carm.* 1, 14. *B. A.*

LYMPHĂ, ae, f. *ὕδωρ*, aqua a *νύμφη*, fons, Dea praeses aquae, *v* in *l* converso. [*Licet haec vocis a Gr. *νύμφη* originatio linguae legibus non repugnet (V. *Doederl.* 2, 14. sq.); contra tamen disputat *Id. ib.* Primum quidem, quod utrumque, *lympha* et *nympha* apud Latinos obtineat; tum vero, propter significationis discrepantiam: *nympha* enim semper de persona, *lympha* nunquam dici: nam ap. *Varronem*, in loco, quem Noster infra laudat, e contextu satis apparere, *lympham* auctoris, non publicae fidei esse: (in quo errare videtur, teste inscriptione, quam Noster una cum Varronis loco comparat:) denique, quod *lympha* ubique de aqua dicatur, proprie ad nymphas non pertinente. Hinc recte colligere ita sibi videtur: v. *lympha* neque origine, neque significatione cum v. *nympha* cohaerere, sed esse veteris latinitatis vocabulum una cum *limpidus*, fortasse etiam cum *libare* et *lippus* a Gr. *λείβω* deducendum.] Vox est poetica. *Virg. A.* 4, 635. Dic, corpus properet fluviali spargere lympha. *Catull.* 27, 5. At vos quo libet, hinc abite lymphae, Vini pernicies. *Hor. Od.* 3, 13, 16. loquaces Lymphae desiliunt. *Lucr.* 6, 1172. Lymphae puteales. *Ov. Met.* 1, 459. Nuda superfusis tingamus corpora lymphis; et *ib.* 13, 531. vulnera lymphis abluere. *Val. Fl.* 3, 422. vivaque nitentia lympha Membra novat. *Sen. Oedip.* 229. Sancta fontis lympha Castalii stetit. *Seren. Sammon.* 27. 501. Lympha intercus. ¶ *Varr. R. R.* 1, 1. invocans Deos agricolarum reique rusticae praesides, Lympham in his precatur, et Bonum Eventum, quoniam, inquit, sine aqua omnis arida ac misera agricultura est. *Lympham* igitur pro *Nympha* posuit, quia Nymphae aquarum praesides habitae sunt. Et videntur olim Latini veteres ita scripsisse: unde *lymphatus*, *lympho*, et *lymphaticus* remansere. Hinc *Inscr.* ap. *Mur.* 87, 3. Nymphis, Lymphisq. Augustis ob reditum aquarum P. Pomponius Cornelianus. Adde aliam ap. *Grut.* 93, 1. ¶ Fallitur *Id.* qui *L. L.* 4, 10. *lympham* a lapsu lubrico dictam putat.

LYMPHAEUM. V. LYMPHEUM.

LYMPHASĔUS, a, um, adj. crystallinum colorem habens, qui aquam refert. *Capell.* 6. *in.*

LYMPHĀTĪCUS, a, um, adj. lymphatus, larvatus, cerritus, attonitus, mente excussus, externatus, furens. *Sen. ep.* 13. Nulli tam perniciosi, tam irrevocabiles, quam lymphatici metus sunt: ceteri enim sine ratione, hi sine mente sunt. *Liv.* 10, 28. Ita victorem equitatum velut lymphaticus pavor dissipat: *πανικὸς φόβος*. *Appul. Met.* 8. Cogitabam subito, velut lymphaticus, exsilire; et *ib.* 4. Repente lymphatico ritu somno recussa, longe vehementius afflictare se, et pectus palmis tundere incepit. *Plin.* 26, 8, 34. Lymphatica somnia. *Id.* 25, 5, 25. Helleborum medetur melancholicis, insanientibus, lymphaticis. *Seren. Sammon.* 27, 507. Helleboro quoque purgatur lymphaticus error. Al. leg. *humor*, et hydropem intelligunt, ut *lymphaticus* pro aquoso hic ponatur. ¶ Jlocaliter *Pl. Poen.* 1, 2, 132. *lymphaticos nummos* dicit, qui in crumena consistere nequeunt, et exsilire gestiunt. Ubi etiam *ib.* 133. usurpat *lymphaticum* pro lymphatico morbo.

LYMPHĀTĬO, onis, f. *νυμφοληψία*, terror tremorque, turbatio animi et consternatio. *Plin.* 34, 15, 44. Praefigere in limine e sepulcro evulsos clavos, adversus nocturnas lymphationes. *Id.* 37, 4, 15. Adamas lymphationes abigit, metusque vanos expellit a mente.

LYMPHĀTUS, a, um, part. a *lympho:* lymphaticus. *Festus:* Lymphae dictae sunt a nymphis. Vulgo autem memoriae proditum est, quicumque speciem quandam e fonte, idest effigiem nymphae viderint, furendi non fecisse finem: quos Graeci *νυμφολήπτους* vocant, Latini lymphatos appellant. Haec *Festus.* Sic *Varr. L. L.* 6, 5. In Graecia, commota mente, quos *λυμφολήπτους* appellant, ab eo lymphatos dixerunt nostri. Haec *Varr.* Aliis lymphatus proprie est, qui aquam timet: et translate qui animo est attonito, atque externato, larvatus, cerritus, atque huc illuc discurrens commota mente. *Virg. A.* 7, 376. Tum vero infelix, ingentibus excita monstris, Immensam sine more furit lymphata per urbem. *Ov. Met.* 11, 3. Lymphata pectora. *Stat. Th.* 10, 557. lymphatam incertis horroribus urbem Scindunt dissensu vario luctusque, furorque, Et pavor. *Hor. Od.* 1, 37, 14. Mentemque lymphatam Mareotico Redegit in veros timores Caesar. *Liv.* 7, 17. Lymphati et attoniti. *Sil.* 1, 459. ruit ocius amens Lymphato cursu. *Id.* 7, 356. per altos Saxosi scopulos montis lymphata feruntur Corpora anhela boum. *Lucan.* 7, 186. Lymphato trepidare metu. *Plin.* 31, 2, 5. Lymphatum aliquem agere, *h. e.* lymphatum reddere.

LYMPHĀTUS, us, m. lymphatio. *Plin.* 37, 10, 54. Gemma radians, contra lymphatum habenda.

LYMPHĒUM, i, n. aedificium, in quo salientes aquae vario lusu fluunt, ornatus et deliciarum causa. (V. NYMPHEUM.) Legitur in *Inscr.* ap. *Mur.* 924, 5., ex quo discimus, *servum a lympheo* fuisse inter officia domus Augustae. Adde 489, 4. ¶ Scribitur etiam *lymphaeum.* *Inscr.* ap. *Mur.* 60, 3. M. Aurelius Priscillianus curator lymphaei.

[LYMPHĬGER, a, um, adj. qui lympham gerit. *Coripp. Johann.* 3, 145. Sicubi lymphigeros deducit fistula tractus Aere cavo. *Id. ib.* 7, 246. Lymphiger amnis. *F.*]

LYMPHO, as, avi, atum, a. 1. *ἐκμαίνω*, perturbo, exterreo, consterno, lymphatum reddo, in furorem ago. *Val. Fl.* 3, 47. Deus ancipitem lymphaverat urbem. *Stat. Th.* 7, 113. horrificis lymphare incursibus urbes, et *ib.* 662. It lymphante Deo media inter millia, longum Vociferans. (Adde *ib.* 10, 160.) *Plin.* 24, 17, 102. Hac herba pota, lymphari homines. ¶ *Lymphantes animi* passive dicuntur a *Plin.* 27, 12, 83. qui lymphatione laborant.

LYMPHOR, oris, m. lympha, humor, aqua. *Lucil.* ap. *Non.* 3, 129. Impermixtum lymphorem.

*LYMPHORTA, ae, oppidum Asiae ulterioris. *Plin.* 6, 23. *B. A.*

*LYNCAESTE, es, f. una e canibus Actaeonis. *Hyg. fab.* 181. *extr. B. A.*

LYNCESTIS, idis, f. adj. Λυγκηστὶς, a Lynco, quod est Macedoniae oppidum mediterraneum: cujus populi *Lyncestae*, *arum*, vocantur a *Plin.* 4, 10, 17. Sic 2, 103, 106. Lyncestis aqua, quae vocatur acidula, vini modo temulentos reddit.

LYNCESTIUS, a, um, adj. ad Lyncestidem regionem pertinens, ut Lyncestius amnis, *Ov. Met.* 15, 329. ☞ *Lyncestus* est ap. *Vitr.* 8, 3.

LYNCEUS, i, m. disyllab. Λυγκεὺς, unus ex Argonautis, frater Idae, filius Apharei, et Arenae Bibali, seu Oebali, filiae, Messenius, nomen a *lynce* sortitus, quod est animal perspicacissimi visus. Fabulantur enim adeo forti fuisse oculorum acie, ut vel parietem visu penetraret, ac terram ipsam, et videret ea, quae apud Inferos fierent. Tradunt etiam centum triginta millia passuum intervallo prospexisse, nulla caligine impeditum, solitumque Carthagine solventem classem Punicam ex Lilybaeo Siciliae promontorio ita cernere, ut et numerum navium certo notaret. Addunt, novissimam lunam, primamque eodem die consuevisse deprehendere. Quamquam haec omnia non uni Lynceo, sed alii, qui posterior multo fuerit, et Strabo appellatus sit, ab aliis tribuuntur. V. *Plin.* 7, 21, 21. Ceterum origo fabulae inde est, quod Lynceus primus aeris, argenti, aurique sub terris abditi fodinas invenit. De eo *Hyg. fab.* 14., *Val. Max.* 1, 8. *n.* 14. *extr.*, *Plin.* 2, 17, 15., *Val. Fl.* 1, 462. et sqq. etc. *Hor. Ep.* 1, 1, 28. Non possis oculo quantum contendere Lynceus, Non tamen idcirco contemnas lippus inungi. *Ov. Fast.* 5, 711. Ultor adest Pollux, et Lyncea perforat hasta. *Prop.* 2, 25, 9. Lynceu, tunc meam potuisti tangere curam? ☞ Occisus est a Polluce. Cum enim Tyndaridae sponsas Lyncei, et Idae fratris vi rapuissent, repetentibus his pactas suas, commissaque pugna, Castorem Lyncens gladio, Lynceum Pollux hasta interemit; idem vero Jupiter, ruentem in Pollucem fulmine sustulit. Rem narrat *Ov. Fast.* 5, 699. et sqq. et paulo aliter *Hyg. fab.* 80. ☞ *Alius Lynceus, Aegypti filius, solus ex quinquaginta fratribus misericordia Hypermnaestrae conjugis evasit a morte. *Ov. Her.* 14. *Hyg. fab.* 273. ☞ Alius, Thestii filius, frater Althaeae, ex apri Calydonii venatione nobilis. A Meleagro postea interfectus est. *Hyg. fab.* 173. 174. ☞ Item unus ex Aeneae comitibus, a Turno occisus. *Virg. A.* 9, 768. *B. A.*

LYNCĔUS, a, um, adj. Λύγκειος, ad Lynceum pertinens. *Ov. Fast.* 5, 709. Pectora trajectus Lynceo Castor ab ense. ☞ Translate est maxime perspicax, et acutissime videns, et quem haud facile quis fefellerit. *Cic. Fam.* 9, 2. Quis est tam Lynceus, qui in tantis tenebris nihil offendat, nusquam incurrat? *Hor. Sat.* 1, 2, 90. tu corporis optima Lynceis Contemplare oculis. *Bentl.* vult legi *Lyncei*, ut sit genitivus substantivi, disyllabon per synaeresin: nam adjectivi paenultimam esse diphthongum *ει*, nec posse per crasin in disyllabon coalescere. Quod tamen non videtur necessarium, cum ab adjectivo *Lynceus* abjici possit *i* subjunctiva diphthongi, deinde synaeresis fieri.

LYNCĬDES, ae, m. ap. *Ov. Met.* 5, 99. videtur esse patronym. a *Lynceus*, ut *Tydides* a *Tydeus*. ☞ *Item nomen viri proprium. *Ov. Met.* 5, 99. *B. A.*

LYNCŪRIUM, ii, n. λυγκούριον. *Plin.* 8, 38, 57. Lyncum humor glaciatur, arescitve in gemmas carbunculis similes, et igneo colore fulgentes, lyncurium vocatas: (a λύγξ, lynx, et οὖρον, urina.) Adde 37, 2, 12. *n.* 1., ubi inter succina recenset, et ab aliis langurium dici ait, et esse in Italia bestias *langurias*. Plura etiam de eo *ib.* 3, 13. Confirmat *Ov. Met.* 15, 413., *Solin.* 2. *med.* et *Hieron. ep.* 64. *n.* 16. Alii putant, eundem esse ac hyacinthum. V. LANGURIA et LANGURIUM.

LYNCUS, i, m. Λύγκος, rex Scythiae fuit, qui missum a Cerere Triptolemum, ut hominibus frugum usum commonstraret, susceptum hospitio, ut in se gloriam transferret, interimere cogitavit. Ob quam rem irata Ceres eum convertit in lyncem feram varii coloris, ut ipse variae mentis exstiterat. *Ov. Met.* 5. *f.* *Hyg. fab.* 259. ☞ Fuit et Lyncus oppidum Macedoniae. *Liv.* 26, 25. 31, 33. V. *Lyncestis*. *B. A.*

[LYNSĂ, ae, f. Dea quaedam bestiarum, seu lyncum praeses. *Capell.* 1, 16. Tunc Lynsa silvestris, Mulciber, Lar coelestis, nec non etiam militaris, etc. *F.*]

LYNTER. V. LINTER.

LYNX, lyncis, f. et m. λύγξ, animal quadrupes, ferum, ex genere pantherarum, vario colore, et maculoso tergore, acutissimoque visu praeditum: frequentissimum in Aethiopia et India. Fabulantur, ab his Bacchi currum trahi, postquam Indos domuit: cujus ratio videtur esse, quia Bacchus vino addit animos etiam timidis, et fugacibus. *Plin.* 28, 8, 32. Peregrinae sunt et lynces, quae clarissime omnium cernunt. *Virg. G.* 3, 264. Lynces Bacchi variae; et *A.* 1, 327. maculosae tegmine lyncis; et *Ecl.* 8, 3. stupefactae carmine lynces. *Hor. Od.* 4, 6, 33. Deliae tutela Deae, fugaces Lyncas et cervos cohibendis arcu. *Id. ib.* 2, 13, 40. Aut timidos agitare lyncas. *Stat. Ach.* 2, 406. imbelles lynces sectari. *Prop.* 3, 15, 8. ad Bacch.: Lyncibus in coelum vecta Ariadna tuis. *Ov. Met.* 4, 25. tu bijugum insignia frenis Colla premis lyncum; et *ib.* 3, 668. Quem circa tigres, simulacraque inania lyncum, etc. *Stat. Th.* 4, 272. Velatum geminae dejectu lyncis, *h. e.* pellis e lynce.

[LYO, as, a. 1. liquo, in humorem resolvo, liquidum reddo, a λύω, solvo. *Apic.* 4, 4. Ptisanam lyas, et colas in cacabo. *F.*]

LYRĂ, ae, f. λύρη, instrumentum musicum, in quo fides extentae, et digitis percussae sonos edunt. Constat duobus veluti cornibus, seu brachiis, hinc inde in modum S contortis, et supra infraque connexis transverso jugo, cui chordae ita adnectuntur, ut ex utraque parte convelli digitis, et pulsari possint. De ejus a cithara differentia, V. dicta in CHELYS et CITHARA. Volunt esse a λύτρα, pretium solutionis: quia a Mercurio ejus inventore data sit Apollini in compensationem pro bobus furto ablatis. Haec fere narrat *Hyg. Astron.* 2, 7. *Hor. Od.* 1, 10, 5. ad Mercur.: Te canam magni Jovis et Deorum Nuncium, curvaeque lyrae parentem. *Ov. Fast.* 5, 105. ad eund.: septena putaris, Pleiadum numerum, fila dedisse lyrae. *Id. Am.* 3, 12, 40. Duraque percussam saxa secuta lyram. *Id. Her.* 3, 118. Threiciam digitis increpuisse lyram. *Id. R. Am.* 705. Phoebus adest: sonuere lyrae. *Id. A. Am.* 3, 50. Lyra canere laudes alicujus. *Val. Fl.* 5, 100. mixtoque sonantem Percutit ore lyram. ☞ Est etiam sidus, decem stellis constans, quod et *Fidis* appellatur, teste *Varr. R. R.* 2, 5. *med.* Fabulantur enim, acceptam a Mercurio lyram donasse Apollinem Orpheo, qua ille Inferos adiit, Plutonem flexit, reduxit conjugem, silvas et feras traxit. Eo tandem a Bacchis discerpto, lyram ab Apolline in coelum fuisse translatam, in regione septentrionali inter genu et sinistram manum Engonasin, ut *Hyg. Astron.* 3, 6. docet. *Ov. Fast.* 1, 315. Institerint nonae: missi tibi nubibus atris Signa dabunt imbres, exoriente Lyra. ☞ Saepe refertur ad genus levioris carminis, quod inde *lyricum* dicitur, et qui eo utuntur poetae, *lyrici*: quorum princeps Graecis *Pindarus*, Latinis *Horatius* habetur. Solebant enim amores, Deorum, et heroum laudes, et hujusmodi poemata brevioribus versibus facta, ad lyrae sonum canere. *Ov. Pont.* 4, 16, 28. Pindaricae fidicen tu quoque, Rufe, lyrae. *Id. Am.* 2, 18, 26. Aeoliae Lesbis amica lyrae. *Id. Pont.* 3, 4, 45. assiduam domini meditata querelam, Ad laetum carmen vix mea versa lyra est. *Hor. Od.* 1, 6, 10. Imbellisque lyrae Musa potens; et *ib.* 3, 3, 69. Non haec jocosae conveniunt lyrae. ☞ Interdum et ad quamcumque facultatem pangendi carminis. *Stat. Th.* 10, 445. Quamvis mea carmina surgant Inferiore lyra.

LYRCĒIUS, a, um, Λυρκήϊος, et

LYRCĒUS, a, um, adj. Λύρκειος, ad Lyrceum pertinens, qui mons est Peloponnesi in Argiva regione, unde Inachus fluvius profluit. *Val. Fl.* 4, 355. Lyrceia tellus. *Ov. Met.* 1, 598. Lyrcea reliquerat arva. ☞ De ipso flumine. *Stat. Th.* 4, 711. Aret Lerna nocens, aret Lyrceus (al. *Lyrcius*) et ingens Inachus.

LYRĬCEN, inis, m. qui lyra canit, idem ac lyristes. *August. de gramm.* p. 1977. Fidicen, lyricen, corniceu, liticen. *Gloss. Philox.* Lyricen, λυρῳδός.

LYRĬCUS, a, um, adj. ad lyram pertinens: λυρικός. V. dicta in LYRA. *Ov. Her.* 15, 26. Lyrici modi. *Id. Fast.* 2, 94. soni. *Hor. Od.* 1, 1, 35. vates. *Ov. Trist.* 2, 364. Lyrici Teia musa senis, *h. e.* Anacreontis. *Stat. Silv.* 4, 7, 5. regnator Lyricae cohortis, *h. e.* Pindarus. ☞ *Lyrica*, *orum*, Lyrici versus, poemata ad lyram canenda. *Plin. ep.* 7, 17. Lyrica non lectorem, sed chorum et lyram poscunt. *Id. ep.* 3, 1. Scribit utraque lingua lyrica doctissime. ☞ *Lyrici*, *orum*, poetae ipsi lyrica scribentes. *Quint.* 9, 4. *med.* Lyricorum carmina in varias mensuras cogere. *Cic. Or.* 55. A modis quibusdam cantu remoto, soluta esse videtur oratio: maximeque id in optimo quoque poetarum, qui λυρικοὶ a Graecis nominantur: quos cum cantu spoliaveris, nuda paene remanet oratio.

[LYRIS, ĭdis, f. λυρὶς, parva lyra. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 980, 4. C. Julius Postumi *Libertus* Eucolpus Juliae Postumi *Libertae* Lyridi Fecit. *F.*]

LYRISTES, ae, m. λυριστής, lyrae peritus, lyricen. *Plin. ep.* 1, 15. Audisses comoedum, vel lectorem, vel lyristen. Adde *ep.* 9, 17. et 36. *Sidon. ep.* 8, 11. in *carm.* Alcaeo potior lyristes ipso. Hic ultima syllaba *es* licenter corripitur ex more sequiorum temporum: nam ita praecipit *Capell.* 3, 65. *Es* terminatus in Graecis nominibus brevis est, ut *Anchises*.

[LYRISTRĬĂ, ae, f. λυρίστρια, quae lyram pulsat, ut citharistria, quae citharam. *Vet. Schol.* ad *Juven.* 11, 162. Nunc exspectas apud me pantomimas, aut lyristrias de Gadibus. *F.*]

LYRNESSĬADES, um, m. plur. ab oppido Phrygiae Lyrnesso dicti. *Fest.* ubi alii leg. *dictae*, quia *Lyrnessiades* femininum est.

LYRNESSIS, ĭdis, f. adj. Λυρνησσὶς, ad Lyrnessum pertinens. *Ov. Trist.* 4, 1, 15. abducta Lyrnesside tristis Achilles, *h. e.* Briseide, cujus patria Lyrnessus. *Id. A. Am.* 2, 403. Audierat, Lyrnessi, tuos, abducta, dolores. ☞ Legitur et *Lyrnesis* uno *s*.

LYRNESSĬUS, a, um, adj. Λυρνήσσιος, ad Lyrnessum pertinens, quod fuit oppidum Troadis (de quo *Plin.* 5, 30, 32.) ab Achille eversum. V. BRISEIS. *Ov. Her.* 3, 45. Diruta Marte tuo Lyrnessia moenia vidi. ☞ Scribitur et *Lyrnesius* unico *s*: nam et Λυρνήσιος Graece legitur.

*LYRNESSUS, Λυρνησσὸς, civitas Phrygiae. V. in *Lyrnessius*, *a*, *um*. *B. A.*

[LYRON, i, n. herba, eadem ac alisma, ap. *Plin.* 25, 10, 77. V. ALISMA. *F.*]

*LYSANDER, dri, m. Λύσανδρος, dux celebris Lacedaemoniorum. *Nep.* in *Lysandr. Cic. Off.* 1, 22. et 30. ☞ Alius, Ephorus, propter injustitiam urbe pulsus. *Cic. Off.* 2, 23. De eo V. *Plutarch.* in *Agide*. *B. A.*

[LYSAS, antis, f. herba eadem ac artemisia: a λύσας, αντος, solvens. *Appul. Herb.* 10. *F.*]

LYSĬACUS, a, um, adj. Λυσιακὸς, ad Lysiam pertinens, qui fuit Syracusanus genere, Cephali filius, sed natus Athenis, quo pater se transtulerat. Fuit autem clarissimus orator, et a *Cicerone* summis laudibus ornatur, ut in *Brut.* 9. Tum fuit Lysias, ipse quidem in causis forensibus non versatus, sed egregie subtilis atque elegans: quem jam prope audeas oratorem perfectum dicere. Adde *ib.* 85. et *Or.* 1, 54. et *Or.* 9., ubi venustissimum ac politissimum scriptorem appellat. *Quint.* 12, 10. Lysiaca gracilitas.

*LYSĬADES, ae, m. Atheniensis, Phaedri philosophi filius. *Cic. Phil.* 5, 5. *B. A.*

LYSĬAS, ae, m. Λυσίας. V. in v. praec. ☞ Fuit etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 225. *n.* 599. C. Maecenas, Lysias. ☞ *Lysias, Stratonis discipulus. *Cic. Fin.* 5, 5. ubi tamen, quia nullus e Stratonis discipulis hoc nomine notus est, VV. DD. legunt *Lyco*. ☞ Alius, unus de grege M. Antonii triumviri. *Cic. Phil.* 8, 9. ubi *Muretus* pro *Lysiade* legebat *Lyside*. Ea nomina inter se confundi docent VV. DD. ad *Nep. Epam.* 2. ☞ Et medici nomen ap. *Cels.* 5, 18. ☞ Item nobilis statuarius et marmorarius sculptor. *Plin.* 36, 5. ☞ *Lysias*, *adis*, f. oppidum Phrygiae majoris. *Plin.* 5, 29. *B. A.*

LYSĬDĬCUS, i, m. nomen viri proprium est, quod Graece a λύω, solvo, et δίκη, jus, vel controversia, conflatum est: et significat eum, qui jura omnia, vel qui controversias omnes dissolvit. V. *Cic. Phil.* 11, 6.

LYSĬMACHĬĂ, ae, f. λυσιμαχία, herba folio salicis, flore purpureo, fruticosa, ramulis erectis, odore acri: gignitur in aquosis. Nomen habet ab inventore Lysimacho Thraciae rege. Vis ejus tanta est, ut jumentis discordantibus, jugo imposita, asperitatem cohibeat, ut est ap. *Plin.* 25, 7, 35. a quo haec sumpta sunt. Unde alii dictam putant ἀπὸ τοῦ λύειν μάχην, a dirimendis pugnis. Habet etiam vim sistendi sanguinem. *Id.* 26, 12, 83. sanandi ulcera calceamento facta, *ib.* 14, 87. tingendi capillum flavo colore, *ib.* 15, 93. ☞ De Lysimachia urbe, Λυσιμαχία, V. in v. sq.

LYSĬMACHĬENSIS, e, adj. ad Lysimachiam pertinens, quae fuit urbs Chersonesi Thraciae ad Isthmum, a Lysimacho rege condita. *Liv.* 33, 38. Redimere servientes Lysimachienses. ☞ *De Lysimachia urbe Chersonesi Thraciae. V. *Liv.* 32, 34. 34, 57. 38, 40. *Mela* 2, 2. et *Plin.* 4, 11. *Just.* 17, 1. ☞ Fuit et Lysimachia oppidum Mysiae vel Aeolidis. *Plin.* 5, 10. *B. A.*

LYSĬMACHUS, i, m. gemma Rhodio marmori similis, aureis venis. *Plin.* 37, 10, 62. ☞ *Lysimachus*, *i*, m. Λυσίμαχος, Agathoclis filius, e successoribus Alexandri M. Pergamo praefuit, ubi thesauri Regis fuerunt. Hic illustri quidem Macedoniae loco natus, virtute illustrior fuit, amore literarum ac philosophiae ardens adeo, ut Callisthenem tunc ab Alexandro afflictum atque in vinculis habitum, de virtute disserentem saepius audiverit, poculumque ei ac remedium miseriae optanti propinaverit. Quod aegre ferens Alexander, Lysimachum leoni objecisse dicitur. Sed ille, viribus fretus, rem posteris prodendam fecit. Manum amiculo convolutam in os leonis inferens, abrepta lingua feram exanimavit; quo facto, vehementius ab Alexandro dilectus fuit. Post obitum Alexandri, parte Thraciae occupata, ibi regni sedem fixit, urbe Lysimachia condita. *Cic. Tusc.* 1, 43. et 5, 40. *Plin.* 8, 16. *Justin.* 17, 1. sq. ☞ Alius, natione Acarnan, Alexandri M. paedagogus, secundas post Leonidem obtinuit, nullo urbanitatis genere praeditus, nisi quod se Phoenicem, Alexandrum Achillem, Philippum vero Peleum nuncupavit. *Justin.* 15, 3. *Curt.* in *Supplem.* 1, 2. ☞ Item summus

sacerdos Judaeorum, sub Antiocho Epiphane, ob violentiam, injustitiam, rapinas et sacrilegia a Judaeis pulsus. *Plin.* 25, 7. ℙ Et historicus Alexandrinus, qui et de agricultura scripsit. *Auct. Ind. Plin.* 14. *B. A.*

*LYSINŎE, es, f. *Λυσινόη*, opp. Pisidae. *Liv.* 38, 15. *B. A.*

[LYSĬPŎNĬUM, ii, n. collyrium, ita appellatum, quia oculos dolore liberat. V. v. sq. *Inscr.* ap. *Tochôn, cachets des ocul.* p. 63. Hypni lysiponium ad suppurationem. *F.*]

[LYSĬPŎNUS, i, *λυσίπονος*, laboribus seu doloribus solutus: a *λύσις*, solutio, et *πόνος*, labor, dolor. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 214. L. Rustius Lysiponus. *F.*]

LYSĬPPUS, i, m. Sicyonius, clarissimus statuarius, qui ad sexcenta decem opera fecisse traditur, quorum singula arti claritatem dare potuissent. Hic, teste *Quint.* 12, 9., ad veritatem optime accessit. Quamobrem etiam Alexander ille Magnus ab uno Lysippo se fingi voluit, ut pingi ab Apelle. *Hor. Ep.* 2, 1, 239. *Plin.* 7, 37, 38. et 34, 7, 17., ubi potiora ejus opera enumerat.

LYSIS, is, f. *λύσις*, Graeca vox solutionem significans: a *λύω*, solvo. *Vitr.* 6, 11. Limina, et trabes structuris cum sint oneratae, medio spatio pandantes, frangunt sua lysi structuras, *h. e.* solutione et hiatu. ℙ In architectura est membrum, quod et sima, et gula inversa appellatur. Ita *Bald.* in *Lex. ad Vitr.* 3, 3. et 5, 7. Fortasse ita dicta est, quia solvit, hoc est separat unum ornamentorum genus ab altero, cum in summa fere corona locum habeat. ℙ *Fuit et Lysis Asiae ulterioris amnis. *Liv.* 38, 15. ℙ *Lysis, idis, Λύσις,* philosophus Pythagoreus, Tarentinus, quo magistro in philosophia et praeceptore Epaminondas usus est. *Nep. Epam.* 2. *Cic. Or.* 3, 34. *Id. Off.* 1, 44. *B. A.*

*LYSISTRĂTUS, i, m. *Λυσίστρατος*, Lysippi statuarii fuit frater, qui primus statuas e gypso fecit. *Plin.* 34, 8. et 35, 12. *B. A.*

*LYSON, onis, m. *Λύσων, ωνος*, celebris statuarius. *Plin.* 34, 8. *B. A.*

*LYSTRĒNI, orum, m. incolae Lystrae. *Plin.* 5, 32. Fuit autem Lystra, *Λύστρα, ας* vel *ων* plur., urbs Lycaoniae, cujus meminerunt *Luc.* in *Act. Apost.* 14, 6. et 8. *Paul.* 2. *ad Tim.* 3, 11. *B. A.*

LYTAE, arum, m. plur. ap. *Just. praef. Dig. ad antecessor.* §. 5. dicuntur, qui post quartum studiorum annum in Juris scientia adeo profecerunt, ut de eo interrogati respondere apte possint, et quaestiones solvere: a *λύω*, solvo. *Prolytae* autem *ib. paulo post* sunt, qui lytis paulo doctiores evaserunt, et a magistrorum scholis post quintum studiorum annum honestam missionem impetrarunt. Utraque autem vox ibi etiam Graece scribitur.

LYTRĂ. V. LUTRA.

*LYTRŌTES, ae, m. *λυτρώτης*, aeon Valentinianus. *Tert. adv. Valent.* 9, *B. A.*

LYTRUM, i, n. *λύτρον*, pretium redemptionis, hoc est pecunia, quae pro redemptione, et liberatione solvitur, a *λύω*, solvo. Ap. *Fest.* et *Non.* saepe citatur *Ennius* in *Hectoris lytris*, ubi agitur de redemptione cadaveris Hectoris a Priamo facta: quod argumentum *Lucan.* quoque tractavit, teste *Stat. Silv.* 2, 7, 55. *Hyg. fab.* 106. *lemma est:* Herculis lytra.

LYTTĂ, ae, f. *λύττα*. *Plin.* 29, 5, 32. Est vermiculus in lingua canum, qui vocatur a Graecis lytta, quo exempto infantibus catulis, nec rabidi fiunt, nec fastidium sentiunt. Haec *Plin.* Porro *λύττα*, seu *λύσσα*, rabiem etiam canum significat.

FINIS TOMI SECUNDI.